СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., May 1st, 1938. Мондер, Алта., 1 Травня, 1938. Число 1.

НЕХАЙ БУДЕ СВІТЛО!

Так сказав на початку світа Господь Бог і на те Його всемогуче слово сталось світло. Великим Божим даром є світло. Воно показує нам увесь видимий світ у його величі й красі, воно вказує нам шлях котрим треба йти. Чим був би світ без світла? Страшною темницею, в якій немислиме було б життя.

Та треба нам знати, що крім цього видимого світла для людських очей, предобрий Господь дав людям ще друге духове світло а ним є свята релігія.

Релігія дає людині змогу пізнати велич й красу Бога, вартість людського життя, вона намічує чоловікові правий шлях до дочасного й вічного життя. Тому здорово думаюча людина повинна світлом правдивої релігії дуже дорожити і його для себе берегти. На жаль, що ми помічуємо в наших часах?

Те, що Христос сказав: “Люди полюбили темряву більше, ніж світло”. (Ів. 3, 19). В наших часах дуже поширене велике незнання і блуди в релігійних справах. В наших часах бачимо не лише релігійну темряву, але є свідками того сумного факту, що темряву шириться всіми модерними способами пропаганди як щось корисного для людства. Йде широкозакроєна пропаганда ріжновидного сектанства, релігійного вільнодумства, ба навіть явного безвірства.

Релігійна темрява огортає світ. А в слід за нею щезає в людських душах любов до чесного й святого життя. В пітьмі релігійних блудів розвивається прегарно деморалізація у всяких проявах людського життя, про котру можна вичитати у щоденній пресі.

Та релігійна темрява зо своїми злощасними наслідками окутує й наш нарід в Канаді. Дітвора виростає без знання найконечніших правд святої віри. Старша суспільність розбита на ріжні релігійні секти. Богато є й таких, що зовсім збайдужніли й живуть без усякої віри. А як стоїть справа з ліпшою частиною нашої суспільности, що тримається правдивої католицької віри? Чи вона всесторонно освідомлена під релігійним оглядом? Де ж там. І тут подибуємо сумні річи. Є католики, що не мають захоплення для своєї віри, що встидаються її виявити прилюдно та не вміють її оборонити перед напастями противників. Є богато таких, що звуть себе релігійними людьми й заховують зверхні релігійні практики, а це роблять тільки з пошани до прадавних, гарних предківських звичаїв й для людського ока, щоб на вигляд бути праведними, чесними людьми. На ділі вони ані не мають глибокого переконання про правду своєї віри, ані не дуже числяться з вимогами релігії в свойому щоденному життю.

Вислід цього є сумний. Поодинокі особи й родини та загал суспільности в свойому життю не стоять на тому становищі, який повинні занимати на світі з волі Творця. Вони в свойому житті бідні, без тих радощів, потіх й і щастя, яке малиб, коли б були належно релігійно освідомлені й практикуючі правдиву релігію.

Сумно, невесело. Такий стан не можемо вважати добрим, ані не сміємо на нього дивитися рівнодушно. Треба зміни на краще! Треба гнати темряву! Треба світла!

Ось і тому появляється новий часопис, що бере собі за ціль розганяти релігійну темряву з людських умів, ширити світло здорової думки, просвічувати життєвий шлях людини, і так причинятися до добра й щастя поодиноких людей і всього українського народу в Канаді. Хай буде світло й ясно просвічує уми релігійною правдою! Це є наша ціль — якій

хочемо служити нашим часописом.

А ти дорогий приятелю, що читаєш ці слова нашої вступної заяви, коли хочеш користати з цього світла й відчути на собі всіх його благородних наслідків, ставай передплатником і совістним читачем цієї доброї часописи, що називається "СВІТЛО".

———=оОо=———

НАШЕ ПЕРШЕ СЛОВО

Дорогий Приятелю:

Перший раз береш у свої руки цей новий часопис і переглядаєш його, цікавий знати, що це за нова ґазета, хто її видає, і для кого?

Це твоє поведення зовсім зрозуміле. І щоб ти міг легко мати відповідь на повищі питання, ми їх самі ставимо зараз таки на початку й на них відповідаємо коротко й ясно.

Що це за часопис? Це український релігійний часопис в Канаді. Його ціллю не є займатись такими справами як політика, господарство, промисл, чи тому подібне. Він буде головно займатись лише релігійними справами. Його завданням буде виробляти здоровий світогляд, скріпляти віру й мораль, й так класти або зміцняти основи під справжнє добро й щастя одиниць і цілого українського народу в Канаді. Однак цим не хочемо сказати, що ми зовсім не будемо писати про політичні чи господарські справи. Ні. Релігія це така річ, що розтягається на найріжнородніші ділянки людської чинности й всякі прояви людського життя, а знова політика, наука, орґанізація, економія і т. д. зачипають часто релігію і тому ми не можемо в нашій часописі поминати мовчанкою і таких річей, що хоч не належуть до релігії, однак є з нею звязані. Мусимо дивитись на людське життя у всіх його видах і проявах і оцінювати його з точки релігії. Мусимо займатись релігією не відірвано, але в злуці зі життям, бо релігія є реґулятором життя. Тому кажемо, що релігійні справи є головними справами, що то ними займається наш часопис, хоч не виключними.

Наш часопис буде подавати слова Божої правди, що містяться в книгах св. Письма, буде викладати правдиву науку віри, обичаїв і карности так, як їх подає непомильна католицька Церква, буде пояснити обряди, вчити чесноти, праведного християнського життя, вияснювати всякі релігійні труднощі, опрокидати всякі релігійні фалші і сектанство, подавати відомости з церковного життя, та писати про всяку всячину, що може бути цікавою й корисною для релігійної людини.

Хто видає "Світло"? Видають цей часопис Отці Василіяне. Що це за отці, мабуть не треба богато говорити, бо це кожному відоме. Отці Василіяне – це монахи стародавного й вельми заслуженого Чина в католицької Церкві монахи, вірою, обрядом, народністю ті самі, що й ви, монахи, що виреклися світа й його приємностей, щоб цілим своїм життям служити Богові, дбати про спасення і освячення своєї душі й душ своїх ближних, монахи, які своєю працею для добра українського народу в Старім Краю і на еміґрації записались в історії золотими буквами й незатертими почуваннями вдяки й любови в серцях усіх тих, між якими доводилось їм працювати.

Отці Василіяне, що від самих початків української еміґрації в Канаді ділили всю долю і недолю піонірських часів, що прикладом і словом вчили релігійного життя і виховували в ньому свій нарід десятками літ, тепер по своїй спромозі хочуть свою працю вести також друкованим словом у своїй ґазеті.

Для кого призначений новий часопис? Для всіх українців без ріжниці віку, стану і кляс.

Для молодого й старого, для чоловіка й жінки, для еміґранта, фармера й робітника, для богатого й бідного, для католика й некатолика. Для всіх, що хочуть просвітитись релігійною правдою й іти ясним шляхом до щастя.

Тому що наш часопис призначений для всіх, будемо старатись писати ясно, просто й зрозуміло.

Правда, наш часопис ще маленький і своїм зовнішним виглядом бідненький, але це не повино нікого ані дивувати, ані зражувати до читання. Ми не богаті й тому не в силі, поставити великанське друкарське заведення та мати великі модерні машини. Наша друкарня мізерненька й не може видати великий гарно виконаний часопис, та однак в цій ґазеті, хоч невеликій обємом і убогій технічним виконанням, знайдете те, за чим даремно шукати в великих часописах. Знайдете релігійну правду, знайдете слова, що будуть вам наукою, потіхою, заохотою, у життю.

Наш часопис буде появлятися що два тижні на 8 сторінках друку малого формату.

Привітайте щиро цей часопис, станьте його приятелем, вишліть сейчас передплату, заохотіть до цего других людей, збирайте дари на його удержання і розвиток, дописуйте часто, а коли так віднесетеся до цього нового часопису, то зробите велике й добре діло, що вийде вам і другим людям на потіху й хосен.

Редакція.

———=О=———

Половинне думання веде до діявола, а повне до Бога — сказав німецький поет Вебер.

БОЖЕ СЛОВО.

Богато є на світі мудрих і цінних книжок та наймудрішою і найціннішою книжкою є св. Письмо, або Біблія. Чому? Бо другі книжки писали люде і в своїх книжках зложили частину своєї людської мудрости, а біблію написав сам Господь Бог, безконечна мудрість через своїх натхнених людей і в ній подав свою божу науку, яка веде людину певним шляхом до правдивого щастя в дочасности й вічности. Тому каже Апостол Павло "Всяке (с в я т е) Письмо є натхнене Богом і корисне для науки, для картання, для направи, для поучення в правді, щоби чоловік божій був звершений, до всякого доброго діла готовий. (2. Тим. 3. 16).

Знаючи це, кожний релігійний чоловік повинен дуже цінити собі св. Письмо, його уважно читати, над ним роздумувати, вивчуватись його на память, а що найважніше до слів св. Письма повинен достосовувати своє життя.

Бажаючи читачам нашої часописи подавати здоровий корм для душі, ми в кожнім числі будемо поміщувати короткі уступи св. Письма разом із потрібними поясненями.

Читаймо уважно Боже слово, щоб воно вийшло нам на спасення!

ТЕКСТ
СОТВОРЕННЯ СВІТУ.
I. Мойсей, 1. 1 — 31.

1. На початку сотворив Бог небо й землю.

2. Земля же була невидима й не устроєна, й темрява була над безоднею; й Дух Божий уносився над водами.

3. І сказав Бог: Нехай стане світло! І стало світло.

4. І видів Бог світло, що добре тай розлучив Бог світло від темряви.

5. І назвав Бог світло: день, а темряву назвав: ніч. І був вечір і був ранок, — день перший.

6. І сказав Бог: Нехай стане твердь посеред води й розлучає воду від води! І сталось так.

7. І сотворив Бог твердь; і розлучив Бог воду, що була під твердю від води, що була над твердю.

8. І назвав Бог твердь: небо. І видів Бог, що добре. І був вечір, і був ранок, — день другий.

9. І сказав Бог: Нехай збереться вода, що під небом, у один збір і нехай появиться суша. І сталось так.

І зібралась вода, що під небом у збірники свої, і появилась суша.

10. І назвав Бог сушу: земля, а збірники вод назвав: моря. І бачив Бог, що добре.

11. І сказав Бог: Нехай земля видасть било зельне, що сіє насіння по роду і по подобі, і овочеве дерево, що дає овоч, якому насіння його в ньому по родові на землі. І сталось так.

12. І видала земля било зельне, що сіє насіння по роду й по подобі, й овочеве дерево, що дає овоч, якому насіння його в ньому по родові на землі.

13. І видів Бог, що добре. І був вечір, і був ранок, — день третій.

14. І сказав Бог: Нехай повстануть світила на тверді небесній, щоб освітлювати землю і розлучати день від ночі, і нехай будуть для знаків і для часів і днів і літ.

15. І нехай стануть світити на тверді не-

ПОЯСНЕННЯ.

1. На початку то є перед всякими сотворіннями був тільки один вічний Бог, а більш не було нікого й нічого. Г. Бог з нічого, лиш актом своєї всемогучої волі покликав світ до істнування й його премудро уладив.

Проте всякі маячення про вічну матерію є нерозумні й неправдиві. Бог є пражерелом і творцем всякого буття, всього видимого й невидимого світа.

У Вульґаті "пуста й порожна". Наша земля в свойому первісному стані була безформною масою, без ладу, без краси, окружена темрявою і глибіню вод. Понад такою землею уносився Божий Дух, пражерело порядку, краси й світла. Він дав всьому чудовий лад.

3. По ділі сотворення Мойсей розказує в дальших стихах діло упорядкування світу. В свойому оповіданні не має на приміті науковим методом подавати перебігу й черґування у творенню та розвою світу; він тільки хотів нарід приступно поучити про це основне для віри й релігії Боже діло сотворення світу, знижуючись притім до способу понимання і вислову зрозумілих для людей тодішних часів. Давно думали, що земля — це великий остров, що плаває по б е з о д н і в о д. Понад землею й морем зноситься тверде небесне склепіння "твердь" у виді синьої порожної півкулі. На тій тверді в нищій її частині вміщені світила, а в вищій частині знаходяться великанські збірники вод, снігу, інею й граду. Коли Бог відчиняє "небесні запори" тоді горішня вода спадає на землю як дощ, сніг, град й роса.

Стилістично своє оповідання священнописьменник ділить на діло впорядкування головних областей світа і їх елементів (1 — 3 день), і діло окраси (5 — 6 день).

Взявши це все під увагу, не можна говорити про якусь дійсну противорічність між біблійним оповіданням і наукою. Противорічність може бути тільки позірна в тих разах, коли наука подає щось за певне й правдиве, що

бесній, щоб освітлювали землю. І сталось так.

16. І сотворив Бог два великі світила: світило більше правити днем, і світило менше правити ніччю, і зорі.

17. І поставив їх Бог на тверді небесній, щоб світили на землю.

18. І правити днем і ніччю і розлучати світло від темряви. І видів Бог, що добре.

19. І був вечір і був ранок, — день четвертий.

20. І сказав Бог: Нехай видадуть води повзунів із живою душею і птацтво літаюче над землею попід небесну твердь. І сталось так.

21. І сотворив Бог великі кити, й усяку душу живих повзунів, що видали води по їхнім родам; і всяку птицю пернату по родові. І видів Бог, що добре.

22. І поблагословив їх Бог кажучи: Ростіть і множіться і наповняйте води, що в морях, і птацтво нехай множиться на землі.

23. І був вечір, і був ранок, — день пятий.

24. І сказав Бог: Нехай виведе земля душу живу по роду; четвероногі і повзуни і звірі земні по роду. І сталось так.

25. І сотворив Бог звірі земні по роду, і скотину по родові її, і всі земні повзуни по їх родові. І видів Бог, що добре.

26. І сказав Бог: Сотворімо чоловіка на наш образ і подобу; й нехай володіє морськими рибами і небесним птацтвом й скотиною й всею землею й всіми повзунами, що лазять по землі.

27. І сотворив Бог чоловіка; на образ Божий сотворив його; мужчину й жінку сотворив їх.

28. І благословив їх Бог кажучи: Ростіть і наповнюйте землю й підневолюйте її і володійте морськими рибами, й небесним птацтвом, і всім скотом і всією землею й всіми повзунами, що лазять по землі.

29. І сказав Бог :Отсе дав я вам усяке зело насінне, сіюче насіння, що лише є по всій землі, й усяке дерево, що має в собі овоч родючий насіння; це нехай вам на харч.

30. І всякому звіреві земному й всякому птацтву небесному й всьому повзаючому по землі, всякій живій душі (дав я) всяку траву зелену на харч. І сталось так.

31. І видів Бог, що все, що сотворив було вельми добре.

І був вечір і був ранок, — день шестий.

---

2. Бачимо, що Бог є всемогучий, наймудріший, невисказано добрий.

3. Що людина є найдоскональшим твором, образ і подоба Бога, володар світу й слуга Господа Бога.

4. Що подружжя є Божою установою, якої головною ціллю є удержування і розмноження людського роду.

ним не є, або толкователі не вірно вияснюють слова св. Письма. Основні досліди усувають ту противорічність і показують чудову згоду між природною і обявленою правдою, що мають жерело й основу в Бозі, вічній правді.

14. Небесні світила, що становлять прикрасу небосклону, мають ще особливіше значіння для людей. Крім того, що ділять день від ночі вони є для чоловіка знаками воздушних явищ: як бурі, вітру, дощу, зимна, і т. д. Вони служать також до обчислення часів після торо, яке місце займають на овиді. Так зазначують пори року, й дають можність чоловікові обчислення пору для його замірів і праць тощо. Також круження небесних тіл на небосклоні зазначувало празники, бо так жиди обчислювали суботи, нові місяці, пасху, новий рік і проче.

22. Благословив — добре вчинив, а саме тим, що зробив їх спосібними множитися.

24. Скот — домашні звірята — земні звірі, дикі звірята.

26. Сотворімо — натяк на Пресв. Тройцю. На наш образ і подобу — цей образ лежить не в тілі, а души. Чоловік має безсмертну душу, обдарену розумом і свобідною волею й тому наче репрезентує Бога й наслідує свойого Творця в розумінні й хотінні й є володарем сотворінь, над котрими має панувати, а не їм підчинятись.

27. Чоловік сотворений у двох полах: мущина й жінка й тому з Божої волі має співділати до удерження і поширення людського роду на землі аж до кінця світа. Се головна ціль подружжа. Отже не для самої пристрасти і пожади, як це викривило давне й модерне поганство.

28. З цих слів бачимо, що подружжа це не звичайна собі світська спілка, але справа релігійна й свята. Ростіть і наповняйте землю — тих словах міститься, дозвіл і благословеньство множитись, а не приказ, як хибно пояснюють протестанти й тому ці слова не забороняють безженного стану. Це бачимо хочби з того, що такі самі слова сказав Бог до нерозумних звірят, що неспосібні діставати прикази.

31. Видів, що добре, вельми добре т. з. все відповідало замірам Божої мудрости, доброти й любови.

Слово “день” не конечно муситься брати в значінню 24 годинного часу, але можна брати в значінню якогось довгого, блище неозначеного часу.

В першій главі Книги Битія, що називається також шестидневом, в простих словах криються глибокі гадки та великі й важні правди для кожної людини. Ось кілька з них:

1. Маємо тут відповідь на питання звідки взявся світ.

Маріє Діво Царице Мая

По Бозі найбільше почитаємо Марію.

Щоб ушанувати Марію як найдостойніше, складаємо у Її честь найкращі пісні, увіковічнюємо Її прегарними образами на полотні, марморі, памятниках, будуємо у Її честь най величавіші церкви.

А вже, що до святих, то вони у великій пошані до Марії не могли дібрати для Неї відповідно гарних слів. Вони називали Марію ранною зорею, райською цвіткою, лелією між терням. Вони порівнювали Її до соняшних лучів, чистих, хрустальних вод, до райських, замкнених садів. Вони звали Її найсвятішою, найчистішою, найневиннішою, непорочною. А коли вони не могли на землі знайти відповідних порівнань, то думкою линули вони до небесних хоромів, де жиють святі, чисті, невинні янголи й кликали до Марії: Ти чесніша Херувим, Ти славніша Серафим...

Маючи перед очима це миле, ніжне, повне любови почитання вірних до Марії, повстає мимоволі у кожній думаючій людині цікаве питання: чому Марія тішиться серед своїх дітей такою любовю? Длячого цілий католицький світ окружив Марію таким ніжним пієтизмом? Де є основа, причина, джерело Її величі?

I. ОСНОВА МАРІЙСЬКОГО КУЛЬТУ.

Шукаймо за основою величі Марії де хочемо, питаймо за причиною Її прославлення кого хочемо, роздумуймо над джерелом ніжного, палкого, повного сердечности пієтизму до Її Особи скільки хочемо — то іншої вдоволяючої відповіди, кромі цієї не знайдемо: Величне, загальне, всесвітне прославлення Марії має свою основу в цім, що:

1. Марія є Божою Матірю.

Хто це є Ісус? Ісус є Божим Сином. Це торжественно заявив Сам Бог із неба при хрещенні Ісуса на Йорданських водах, кажучи: “Ти Син мій улюблений, в Тобі моє уподобання” (Лука 3, 22). Отже Ісус є Сином Божим.

А хто є Марія? Марія є Матірю цього Ісуса. І це виразно зазначив Сам Бог через янгола при Благовіщенні кажучи: “Не бійся Маріє, Ти знайшла ласку у Бога. Се зачнеш в утробі й породиш Сина й назвеш Його на імя Ісус... Длятого й святе, що народиться з Тебе, назветься Сином Божим(Лука 1, 36). Отже Марія є Матірю Ісуса, Сина Божого.

І це саме є основою, причиною та джерелом цього ніжного, горячого й сердечного почитання Марії. Марія була такою великою, такою святою, такою повною ласки, що удостоїлася стати Матірю цього Сина, що від него походить сонце, місяць, звізди й все що жиє. Марія видала на світ Цього, що перед ним падає на коліна все, що є на небі, землі й під землею. Марія леліяла на своїх руках Цього, що перед блеском Його маєстату заслонюють своє лице янголи.

Марія не тільки зродила Ісуса, але й з найбільшою любовію піклувалася Ісусом. До Благовіщення молилася, щоб Ісус зійшов на землю. Перед Христовим Різдвом жертвувалась Христові. У Вифлеємській стаєнці своїми поцілуями й раменами огрівала дрожаче зі зимна Дитя - Ісус. Перед злобним Іродом схоронила Ісуса до Єгипту. Чувала день і ніч над Ісусом, коли Він виростав. А навіть на Голгофті, серед жорстокої жидівської товпи стояла вірно Марія біля Ісуса.

Коли отже віримо, що Ісус є Сином Божим, то й мусимо вірити, що Марія була Матірю Сина Божого. Якщо падаємо на коліна перед Сином Божим, то одночасно не можемо перейти легкодушно біля Марії, що держить на своїх руках цього самого Божого Сина й не показати і Її свойого почитання. Якщо ставимо престоли, будуємо святині, встановляємо свята для Ісуса, то неможливе є, щоб із любови до Матери цього Ісуса ми не поставили для Марії престолика, не збудували Її храму, не славили особливішими святами Її високе достоїнство Божого Материнства.

Славім отже Марію, бо Її прославив Сам Бог вибираючи Її за Матір для Свойого Сина. Величаймо Її достоїнство, бо Її слава є нашою славою й славою цілого людського роду, що з него Марія вийшла. Будуймо Її величаві престоли у своїх серцях, святкуймо ревно таїнства з Її життя, співаймо радісно марійські пісні, головно в найкращому місяці травні, бо Вона є Матірю Божою.

Далі буде.

Місячне намірення на Травень.

На місяць травень визначено молитись за міжнародний Євхаристійний Конґрес, що відбудеться цього року в Будапешті, на Мадярщині, в днях від 26 — 30 травня.

З черги це 37 Світовий Євхаристійний Конґрес. Ідуть великі приготовлення, щоб конґрес випав як найвеличавіше.

Місійне намірення: Щоб в католицьких школах учителі при науці релігії, історії, ґеографії і т. д. звертали увагу на місії й виробляли в молоді запал до праці для місійної справи.

—=oOo=—

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

Цего літа в Квебеку відбудеться Евхаристійний Конґрес. Ціль його, як сказав кардинал Вільнив є протиставити модерній безбожности заяву вірности Христу Цареві й Володареві всіх людей і всієї вселенної.

На покриття видатків злучених з уладженням конґресу збирають фонд. Сам кардинал дав у жертві на фонд $1000.00. Інші архієпископи й епископи суму від $1000.00 — 250.00. Багато некатолицьких фірм жертвувало по $500.00.

Привертають хрест. Міністер справедливости ґенерала Франка рішив привернути хрест в судах і вимагає щоб присяги відбувалися на св. евангеліє.

За червоного режіму в Еспанії, в тих кількох літах, спалено або знищено 40.000 церков, замордовано 18.000 священиків і згинуло близько пів міліона людей. От вам добродії народу ті комуністи!

Ґітлеризм воює з католицькою Церквою.

У Німеччині католиків переслідують у приватному, національному й суспільному життю. Переслідування є повне брутальности, насильства, підступу, злоби й брехні. Безцеремонно нарушуеться конкордат щодо свободи католицької преси і виховання молоді, розвязують католицькі орґанізації, закривають видавництва а деяким сконфіскували майно. На кождім кроці насилують свободу совісти католиків. В пресі нападають на католицьку Церкву й її духовенство, заборонили страсні представлення в Обераммерґав, що досі відбувались цілими десятками літ, не позволяють німецьким католикам брати участь в міжнароднім евхаристійнім конґресі в Будапешті, підпомагають новопоганську пропаґанду і т. д. З прилученням Австрії до Німеччині филя утисків і переслідування покотилась і на Австрію. Що на це все сказати? — Ось хіба те що ґітлеризм своїм поступованням показує наглядно, що стоїть разом із большевиками в однім таборі антихриста в боротьбі з католицькою Церквою.

Та треба нам тямити, що історія католицької Церкви знає не таких своїх ворогів як Сталін і Ґітлер, а всі вони минулись і не знищили католицької Церкви. І ці вороги минуться, та своїм войованням не переможуть катол. Церкви, а тільки на довго пошкодять свойому народові. Може якийсь час буде блестіти зірка їхньої слави й сили, та це не довго буде тривати, а коли відберуть народові католицьку віру й вщеплять в нього новопоганство, то воно розсадить їхню державу так, як це колись сталось з могутньою староримською державою.

Вийшло шило з мішка. Поляки гарно говорять про порозуміння, однак на ділі мають до українців ненависть і раді би їх зісти. Виявом їх настроїв є виступ польського посла зі Львова Войцеховського, що в нікчемний спосіб накинувся на українсько - католицьку Церкву та її єрархів і духовенство. Це викликало зрозуміле обурення в цілому українському народі. Старокраєві часописи поміщують повно протестів і заяв ріжних парохій, орґанізацій та ґруп, повних глибокої пошани, любови і прихильности до улюбленого митрополита Андрея Шептицького і греко - католицької Церкви. До цієї всенародньої маніфестації долучуються навіть православні українці з Волині й цим показують, що шанують митрополита Шептицького за його великий патріотизм. Лиш наші свистуни на таке не годні здобутись і плетуть теревені про протиукраїнську роботу Шептицького, яку мовляв, спритно веде в користь полякам.

Чи то всі ті великі маси нашої інтел іґенції і народу, що люблять греко - католицьку Церкву і шанують її князя митр. Андрея потратили голову й нічого не розуміють, чи може таке треба сказати про свистунів, що в своїй злобі до греко - католицької Церкви вже стратили можність здорово думати.

"Буджет Сатани". — Центральна рада московського союза безбожників призначила на цей рік 51 міліонів рублів на поборювання релігії, а 15 міліонів на розбудову орґанізації безбожників в світі.

Унівці уряджують протестаційні віча проти поляків за їхній напад на українську Церкву, а рівночасно самі нападають на її єрарха Преосв. Григорія Хомишина. Тепер митрополита Андрея боронять а перше за його лист до молоді назвали зрадником, Ось так славні оборонці незалежної України деморалізують нарід, підривають пошану до церковного авторитету й думають ще, що таким робом служать знаменито визвольній боротьбі. Їм скажемо від себе: Не знають що роблять! Від таких оборонців хорони нас Господи!

У Львові, на святоюрській горі дня 21. II ц.р. закінчив своє життя о. мітрат Евген Тит Войнаровський. Покійник прожив 82 роки й своїм життям та працею віддав великі заслуги для свойого народу. Енерґійними заходами вдалось йому розпарцелювати 37.000 морґів дідичівських ґрунтів і передати їх у руки українських селян. Йому завдячують своє повстання господарські школи для української молоді в Коршеві б. Коломиї та в Милованню. Бл. п. о. Тит писав богато на економічні теми по українськи й по німецьки. Це одна з тих світлих постатей, які видала греко - католицька Церква в Галичині.

ЩО ЧУВАТИ?

САМІ СЕБЕ ВИСТРІЛЮЮТЬ.

Ще добре не затерлась у памяті гадка про недавні процеси большевицьких головачів Зіновева й Каменева, Пятаковоа, Радека й Тухачевського а вже новий процес відбувся в днях від 2 - 14 березня на червонім Кремлі, над бувшими міністрами С.С.С.Р. Серед 21 обжалованих знайшовся Риков, Раковський, Гринько, Бухарін, Крестінський, Яґода, Розенгольц, Чернов, Ходжаєв. Сама большевицька еліта.

Обвинуваченим закинено, що утворили право - троцківський бльок розбишак, шпигунів і зрадників, що ділав після вказівок розвідок ворожих держав і поставив собі за ціль шпигунство саботажі, диверзії, терор, підривання военної сили С.С.С.Р., відірвання України, Білої Руси..., отроєння большевицького письменника Максима Горкого, шефа чрезвичайки Менжинського й шефа пятирічки Куйбишева і т.д. Всі підсутні обвинувачували не тільки себе, але також один другого.

У висліді процесу 18 - обвинувачених розстріляно, а трох засуджено на довголітну вязницю.

Цей процес показує нам ясно, до якого упадку може докотитись людська спільнота, що позбулась релігії й віри в Бога та хотіла збудувати рай на землі на безбожности. Засуджені або були винні в злочинах, які їм закидав прокуратор Вишенський, або не винні. Коли були винні, то це вказує на крайну деморалізацію в якій літами пливала большевицька верхівка, визначні, співробітники Леніна й творці та керманичі комунізму. Коил були невинні, а признались до видуманих провин під страшним терором і їх таки засуджено й страчено, то це знову показує на жахливий стан брехні й насильства, що панує тепер у большевії. Сталін видно вистроїв судову комедію, щоб тим лекше позбутись своїх суперників і немилих собі осіб. В кожному разі сей процес показує яскраво, що большевизм — це крівавий опир, що живиться кровю, що нищить вперед своїх ворогів, а опісля береться до своїх приятелів і так жирує аж доки не сконає серед трупів і жахливої руїни.

Московський процес — це також чергова пересторога для тих українців, що мають симпатії до большевизму й в своїй наївности ще вірять солодким словам комуністичних аґітаторів.

В домашній війні в Еспанії національна армія ґенерала Франка,перемагає, а червоні програють з великим втратами одну битву за другою. Є надія, що скоро закінчиться війна, та що червона міжнародна банда вже не буде знущатись над бідним еспанським народом і нищити його церкви, майно й життя.

В днях від 11 — 13 лютого вібувся у Львові в двох просторих світлицях Природничого Музею Наукового Т - ва Шевченка тридневний протиалькогольний і протинікотинний курс та вистава, яку уладило Т — во Відродження. Курс відбувся у вечірних годинах і стягнув велику скількість учасників. Так наші братя усвідомляються про шкідливість пиття алькоголю і куреня.

Здались би й в нас у Канаді такі курси і вистави.

Скільки пропили й прокурили українці в Галичині?

В однім із своїх рефератів п. Я. Літинський подає, що українці в Польщі в 1936 р. пропили й прокурили 122, 088, 610 зл. Великанська сума пішла з димом і болотом. За ті гроші можна б було урухомити 10.000 фабрик, відкрити 20.000 крамниць, збудувати 2.000 двоповерхових камяниць, дати цілорічне удержання 122.000 студентам. А так все це пропало.

А кілько пропив український нарід у Канаді? Точно даних не маємо, та певне, що також не малі суми пішли з димом і з болотом. Над цим варта добре подумати.

Гетьманці купили для себе дім на розі вулиць Квін і Доверкпорт. У тім домі є велика спортова саля зо ставком до плавання й усім спортовим приладдям, велика театральна саля з ґалерією, чотири менші салі, 8 кімнат до мешкання й два приміщення для крамниць.

Розкол у рядах С. У. М. К. Як довідуємось з У. Г. ч. 13, і Н. Ш. ч. 13, чотири відділи С. У. М. К. при православнім соборі св. Покрови в Вінніпеґу вже від початку 1937 р. були без звязку зі своєю централею, а дня 14, III на спільних загальних зборах, проти волі свойого проводу, одноголосно рішили зачати співпрацю з орґанізацією М. У. Н. З цієї причини виринула суперечка (гл. Н. Ш. ч. 15.) і грозить розколом у більших розмірах.

Так між нашими автокефальниками процвітає дух бунту і в церкві і в світських орґанізаціях, а все те прикрите шумною фразою "для добра українського народу".

Дня 27 березня мондерська молодь, перший раз своїми силами, дала концерт в честь Т. Шевченка. Концерт випав несподівано гарно. З нього були вдоволені і старші й сама молодь. Воно потішаюче, що молоді беруться до роботи в своїх рідних установах .Дайтеїм до того й нагоду й заохоту!

"ДОБРА КНИЖКА"

(Інформатор „Бібліотеки Добрих Книжок")

"Надармо будете ставити церкви, будувати школи, уряджувати місії, реколекції і т. п; все те піде не марно, коли не будете читати і купувати добрих книжок і письм". Хто це сказав? Сам св. Отець Пій Х. Він добре знає, що говорить. Видно це дуже важна справа, якщо аж таку дає осторогу. А з другої сторони видно мусить бути в нас католиків дуже велике недбальство в тій справі. Особливо у нас Українців.

Як в Галичині, так і ту в Канаді є цілі кольонії, де не знайдеш одної доброї католицької книжки, доброго українського часопису, зате побачиш на поличці між англійськими маґазинами, байбелницькі книжки або ворожу для народу ґазету. Чим кормиться така суспільність, чим виховується дитина, якщо родичі поза харч, одіж і маєток тай яку розривку не дбають про душу, про свідомість релігійну ні національну? Така суспільність на чужині призначена на загибель, стане погноєм свідоміших народів.

Як не будемо купувати добрих письм, то вони упадуть, а возьмуть верх злі, шкідливі, підплачувані большевиками, жидами, сектами. А зло все лекше прийметься, як добро. Верба й на ріни рости буде, і без коріння прийметься.

Не кажім: »Пощо тих книжок і добрих письм? Наші предки без того жили і спаслися. Вистане, як будемо ходити до церкви, молитися, а Бог нам допоможе«. — Дорогі! Так само кілька літ тому казали католики в Еспанії. Здавалося, що все добре... А тимчасом ворог не спав! Друкував злі книжки і письма, слав між нарід, а вони зробили своє: одного дня стали горіти церкви, школи, потекла кров ріками... Революція! Бог не зробив чуда. Бо Бог не робить чуда там, де панує недбальство і байдужність.

Щоби розбудити свідомість і інстинкт самооборонний у канадійських Українців, приступлено до видавання двотижневика "Світло", яке має загально і стало просвічати й виховувати нове покоління. А крім того основано "Бібліотеку Добрих Книжок", яка має доставляти добрих книжок: і релігійних і виховних і наукових і фахових, щоби дати змогу читачам у кожній галузи збогачувати здорове знання, сталити волю і виховувати нового українця - католика, який зможе не лише уратувати прадідні скарби: правдиву віру, мову, звичаї і любов до Вітчини, але користаючи зі здобутків нової ери зможе розвинути свої здібности й приспорити здобутки матеріяльні і моральні в тій мірі, щоби міг гідно показатися між другими культурними народами.

В тій цїли у "Світлі" буде стала рубрика бібліографічна, що міститиме оцінки книжок, вказівки для читачів і бібліотекарів та появи нових книжок, які можна буде купити в "Бібліотеці Добрих Книжок".

На місяць МАЙ посвячений Пр. Д. Марії поручається отсі книжки:

Цвіт з Назарета, написав Ом. Козаневич Ч.С.В.В. прекрасний опис життя Божої Матери. 300 сторін. ... ... 40ц.

Наслідування Марії, переклав М. Н. Ч.С.В.В. Книжка уложена на взір епохального твору "Наслідування Христа" Томи Кемп. Ст. 128, 25ц.

Катехизм Пр. Діви Марії для народних і середних шкіл, нап. Марійські Браття. Містить життя, почитання Пр. Діви Марії і його побожні практики. ... ... 20ц.

Місяць МАЙ посвячений Пр. Діві Марії. Гарні науки з примірами. Стор. 100, ціна 15ц.

Християнська невіста, нап. Ф. Маршаль. В другу неділю мая обходять діти у світі "День Матери". Ця книжка ставить перед очі високе завдання і потрібні чесноти христ. матери, від якої богато залежить щастя дітей і цілої родини. Сторін 196. ціна ... ... 20ц.

Молебен до Пр. Діви Марії на місяць май, нове канадійське видання, додані 2 пісні. Ц. 5ц.

——=oOo=——

НОВОСТИ

Новітне Кріпацтво, нап. Осип Луквицький. Про це, як большевики позбавили землі й волі українського селянина та зробили з нього невільника — кріпака на жидівському лані. Книжечка прикрашена знимками, які показують наглядно овочі жидівсько — большевицької господарки. Видання Катол. Акції. Ціна ... ... 15ц.

БАЙКИ, написав С. Калинець. 33 оригінальних байок писаних віршом з ілюстраціями. Всі займаючі і мають виховну вартість. Сторін 80, ціна ... ... 25ц.

ТАТАРИ, драма в двох картинах з прольоґом і епільоґом. Написав С. Калинець. Зміст християнський і високо патріотичний. Приходять 12 осіб. Ціна ... ... 10ц.

Замовлення слати на адресу

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers
Mundare, Alta.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada
Видавництво ОО. Василіян у Мондері.
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.
Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., May 15th, 1938. Мондер, Алта., 15 Травня, 1938. Число 2.

НОВІ СВЯТІ

В сьогорічні великодні свята, серед величавих торжеств у церкві св. Петра в Римі, Святіший Отець Папа Пій XI., як верховний і непомильний Учитель Церкви проголосив світові трох нових святих: Івана Леонарді, Сальвадора да Горта й А. Боболю. По цім акті ввесь католицький світ має певність, що повищі особи є вже в небі, що вони в свойому життї визначались геройськими чеснотами та що можна їм усюди віддавати честь як святим і призивати на поміч у своїх потребах. Пригляньмося блище цим новим ясним зорям, що засіяли на небосклоні Христової Церкви в нинішних часах!

Іван Леонарді вродився в Італії, в місті Дечімо 1541 року. Вже змалечку мав великий нахил до побожности. Коли підріс, родичі віддали його до свого вуйка священика на науку письма й релігії. Іван учився дуже пильно й скоро набув замітне знання Божих і людських правд. Опісля вислали його до місцевості Люкка вчитись на аптикаря. Та не до такого стану призначив Івана Господь. Леонардо чув у собі поклик до духовного стану. Думав стати монахом. По черзі просився до кількох Чинів; однак всюди відмовляли йому. Тим однак не зразився. Сповідник, що знав душу Івана, сказав йому ясно, що він повинен стати священиком. Леонардо, хоч уже мав 26 літ, взявся відразу до богословських наук і по трох літах підготовки дістав свячення 23 грудня 1572 р. Молодий священик засіяв великою ревністю і побожністю. 1574 р. укладає катехизм, щоб так зробити лекшою і більш приступною науку Христа для дітвори. Цього катехизму вживали потім більш як три століття в діецезії Люкка. Основання Згромадження Реґулярних Клериків Божої Матері — це теж його діло. Як усі добрі діла, так і це його діло мусіло перейти через пробу терпінь. На новозасноване Згромадження, мов на молоденьку рослину вдарив всією силою вітер людської злоби. Та Леонарді, верховний настоятель свойого Згромадження витерпів усе спокійно й мужно. Його витревалість була незабаром нагороджена. 1585 р. святий будучи в Римі познайомився з одною гарною людиною, пізнішим святим Филипом Неріем. Цей представив його різним церковним достойникам і самому папі Григоріеві XIII. Папа похвалив Івана й ще заохотив продовжати орґанізацію гарного діла. Папа Климент VIII. потверджує його Згромадження.

Леонарді богато причинився також до повстання і розвою Колеґії для Поширення віри. Це одна з найкращих Колеґій в Римі, що виховала много ідейного духовенства й віддала великі заслуги для поширення Христового Царства на землі. Серед різнородної праці для добра Церкви проминуло святе життя Леонарда. Помер 8 жовтня 1610 р. За свою витревалість і вірну службу Господеві дістав не тільки вічну нагороду в небі, але ще й велику славу на землі. Г. Бог прославив чудами його гріб, а папа Пій IX. зачислив Леонарда 9 липня 1861 р. між блаженних. Нові чудесні уздоровлення за посередництвом Івана Леонарді приготовили йому винесення на престоли й славу святого.

Сальвадор да Горта родом еспанець Прийшов на світ в грудні 1520 р., у місточку Ст. Колюмба де Фарнес. Під впливом доброго виховання, що його отримав від своїх побожних родичів, перевів свою молодість невинно й прикрасив її преріжними християнськими чеснотами. Господь сподобав собі його душу й покликав на свою виключну службу у францішканському Чині Братів Менших. Сальвадор став Богові служити при покірних заняттях монастирського брата з цілою ревністю. Тому отримав від Бога дар робити чуда. Хоч

і не був священиком, однак все й всюди умів своїм словом і прикладом здобувати душі для Христа, так що апостольськими заслугами може безпечно рівнатися з великими місіонарями. За свойого життя брат Сальвадор бував у ріжних місцевостях та найдовше жив у монастирі Горта. Звідси то дістав прізвище. Помер свято 18 березня 1567 р. Слава його святости скоро розійшлася широко-далеко. Люди стали його почитати й молитись до нього. Апостольська Столиця провіривши відомости про його життя і чуда не противилась тому. Папа Сикст V. 1586 р. зачислив його між блаженних, а папа Пій XI. проголосив його святим.

—=O=—

Вовчий Апетит

Є на світі люди з вовчим апетитом. До таких саме належать наші свистуни. Вони хочуть зїсти греко-католиків з душею і тілом. В тій ціли стараються вирвати в них католицьку віру й привязання до греко-католицької Церкви. В своїй часописі виписують повно брехні, лайки на греко-католицьку Церкву, на Рим, на наших епископів, називають їх хрунями, ворогами українського народу, прислужниками Польщі і т. д. І так все й все. Останніми часами йде посилений наступ поляків на греко-католицьку Церкву в Галичині. Богато сумних фактів нотує українська преса. Кожний греко-католик, а навіть здороводумаючий православний, що це читає, розуміє, що поляки тому хочуть розбити нашу Церкву і її польонізувати, бо досі вона є остоєю й твердинею української народности й захистом у часах народнього лихоліття. Коли б греко-католицька Церква була рабинею Польщі й служила її інтересам, а шкодила української народності, тоді Польща напевне її не гнобила б, але ще тримала б у своїх ласках й підпомагала, хоч у такій мірі, що православя.

Це розуміє також дуже добре український загал у Галичині й тому від Сяну аж по Карпати маніфестує своє привязання й любов до греко-католицької Церкви та її єрархів. З греко-католиками симпатизують також навіть православні Волиняки, бачучи, що греко-католицька Церква є мученицею в руках польського шовінізму.

Не хочуть того розуміти тільки злобні свистуни, й собі нападають на нашу Церкву, ніби то в обороні українського народу, а на ділі щоб вскурати щось для своїх сектанських цілей. Хоч і як прикриваються свистуни маскою любови до народу, то таки треба сказати, що вони своєю боротьбою з греко-католицизмом ідуть на руку полякам, бо поляки дуже раді б бачити нашу Церкву розбитою й обезсиленою не лише в Галичині але й на еміграції.

Коником, на якому люблять герцювати наші козацькі свистуни є злобне приписування польської роботи католицизмові й Римові.

"Дивіться - кажуть - що то не виробляють з українцями поляки? А вони католики. Отже це роблять католики, робить Рим, робить папа! Така то католицька віра. Чому ж її тримаєтесь"? і т. д. Та хто вміє хоч трохи думати, тому очевидне крутійство й злоба в такій бесіді. Ми бачимо, що роблять поляки, але чейже їхньої роботи годі приписувати католицизмові, як такому, а навіть не можна без застережень винувати за це всіх поляків католиків. Є поляки, що зовсім не похваляють, ані не погоджуються з таким поступовання своїх братів. Це що світські поляки виробляють з нами, а навіть почасти польське духовенство обхоплене шовіністичною дурійкою, показує лише, що ті особи далекі від зрозуміння католицьких засад і духа, що вони є католиками тільки з назви, або як хтось влучно висказався: католики без католицизму. Їхнє поступовання з нами показує, що під покривалом католицизму, в них є дух шовінізму, який католицька Церква й папа вже нераз осудили. Ту вина в особах, а не в католицизмі. А винувати католицизм за гноблення українців поляками може тільки той, хто не вміє добре думати, або є злобний в серцю.

"Но, а чому папа мовчить і не осудить поляків?" - кажуть свистуни. Знаєте чому? Тому що з того вийшло би більше лиха як добра. Яка думка католицької Церкви й папи всі знають. Католицька Церква й папа кажуть шанувати й придержуватись справедливости, а не кривдити одні других. Це прекрасно знають самі поляки, але того не хочуть стосувати до себе. Папа бачить наше лихо й болів та що ж мусить мовчати так, як і Господь мовчить і зараз не карає кожну провину й злочин. Але це ще не значить, що папа годиться і апробує польську політику супроти українців. Папа мов той батько, коли видить, що його діти живуть в незгоді, мусить заховати велику обережність і тактику, щоб стаючи по стороні одній й другу від себе не відіпхнути. І це мудре. Чи ми уявляємо собі, що з того вийшло б, коли б папа прилюдно осудив поляків? Це озлобило б їх до крайности й принесло б величезні шкоди католицькій Церкві в Польщі (пр. зірвання конкордату, явне переслідування і т. д.), а українцям не то що не помогло б, а ще більше пошкодило б. Поляки тоді зі ще більшою злістю кинулися би нищити нашу Церкву, бо мають в собі силу. Кому була б

(Докінчення на 7 стороні)

БОЖЕ СЛОВО

Посвята семого дня. Поселення чоловіка в раю.

Текст

1. Мойсея, 2. 1-17.

1. І докінчено небо й землю, і всю їхню прикрасу.

2. І докінчив Бог шестого дня діла свої, що їх сотворив; і спочив семого дня від усіх діл своїх, що сотворив.

3. І поблагословив Бог семий день, і посвятив його, бо того дня спочив од всіх діл своїх, які почав Бог творити.

4. Це книга повстання неба й землі, коли то стали існувати; того часу сотворив Господь Бог небо й землю.

5. І всяку польову рослину, ще заки виросла на землі, і всяку польову траву заки прозябла; бо не спустив Бог дощ на землю, і не було чоловіка, щоб управляти її.

6. Виходило ж джерело зі землі й напувало все лице землі.

7. І утворив Бог чоловіка зі земної глини. І вдихнув в лице його дихання життя, і став чоловік живою душею.

8. І насадив Бог рай у Єдемі до сходу; та й осадив там чоловіка, що його утворив.

9. І зростив Бог іще зі землі всяке дерево принадне на вид і добре до їди; і дерево життя посередині раю, і дерево розуміння добра й зла.

10. А ріка виходить з Єдему напувати рай; звідти розлучається на чотири течії.

11. Імя першої Фісон; вона окружає всю евілатську землю; там находиться золото.

12. А золото тієї землі предобре, там є також антракс і зелений камінь.

13. Імя же другої ріки Ґеон; вона окружає всю етіопську землю.

14. А третя ріка, Тигр; вона пливе проти Асирійців. А четверта ріка, - це Євфрат.

15. І взяв Господь Бог чоловіка, що його утворив, та й осадив його в раю роскоші, щоб управляти його й берегти.

16. І заповів Господь Бог Адамові кажучи: З усякого дерева, що в раю їж!

17. Та з дерева розуміння добра й зла, не їжте з нього; ато того ж дня, що зїсте, смертю помрете.

Пояснення.

2. Спочив — Бог не томиться і не потрібує відпочивати. Тим то це слово треба так розуміти, що перестав творити нові роди всіляких сотворінь. Одначе Бог безнастанно ділає удержуючи всі сотворіння при істнованні й рядить ними. І колиб на хвилиночку устало це чудне ділання Боже, то сейчас цілий світ повернувся би в нічо, як і з нічого повстав.

3. Посвятив - значить постановив, щоб семий день був святкований чоловіком і до нього привязав своє особливе благословення і ласки.

5. Заки ще впав дощ ожизнюючий землю, заки людська рука могла допомогти рослинам рости й приносити плод, сам Бог давав їм ріст й розвиток. Це підносить Мойсей на те, щоб тим краще показати Божу всемогучість, котрій виключно всі сотворіння завдячують свій початок.

6. Джерело - В еврейськім тексті: пара. Бесіда тут про випари землі, що з неї виходять мов з якого джерела.

7. Мойсей вертає до оповідання шестого дня сотворення і точніше описує сотворення чоловіка.

Утворив - Св. Письмо порівнує Бога да гончаря, а чоловіка до глини. Тут ясно, що тіло першого чоловіка було безпосереднім твором Божим. Отже не походить від малпи, чи там якої іншої звірини.

Вдихнув - Отже людська душа не є зі землі, а від Бога. Бог сотворив душу з нічого й злучив її з тілом.

Живою душею - Чоловік складається з тіла й безсмертної души, що дає йому життя, так, що чоловік є тоді живою істотою і особою.

8. Рай = сад. Вульґата передає те місце: "рай розкоші від початку."

10. Дерево життя = дерево, що його овочі могли втримувати й без ніякої зміни життя людини так довго доки не сподобалось Богу перенести чоловіка в інший світ.

Дерево розуміння = дерево, що мало служити до провірки Адама чи буде він добрим або лукавим, послушним чи ні. Якщо б Адам не був зїв забороненого овочу з того дерева, знав би був тільки добре й уживав би вічного правдивого добра; переступивши Божу заповідь пізнав досвідом лукаве, то є нещастя гріха й його наслідки.

11. Невідомо тепер напевне, що то була за ріка й ті течії і де саме був рай. Переміни, що їх перебула земля й ріки, головно по потопі, не дають нам змоги напевне визначити ґеоґрафічне положення раю. Мабуть лежав він між теперішними ріками Тигру й Евфрату, що випливають із гір Великої Арменії.

12. Антракс - карбункул, дорогий камінь. Зелений камінь - смараґд.

МарієДівоЦарицеМая

(продовження).

Були на світі великі фільософи, істнували славні володарі, много добродійств зділали визначні вожди народів. Однак усі ґенії людства не дали людям стільки добродійств, скільки їх дала одна Марія. Бо Марія дала людству Ісуса.

І це є перша причина почитання Марії! Друга причина чому славимо Марію є ця, що:

2. Марія є нашою Матірю.

Мама! Неня! Ненечка! Яке любе й миле це слово в людській мові. Як много добродійств завдячуємо ми цій солодкій істоті, що ми кличемо: Мама! До яких великанських жертв посувається інколи материнська любов. Історія людства записала на своїх сторінках повно зворушливих, прямо геройських примірів про материнську любов.

А саме такою люблячою матію є для нас Марія. І це не є собі гарна поезія, наше побожне бажання, чи релігійна фантазія, але життева дійсність, що основана на виразних словах св. Письма. Бо що сказав Ісус у найторжественнійшому дні всесвітньої історії, у Велику Пятницю? Коли Ісус завис на хресті, а біля Него стояла Марія зо св. Іваном, то Ісус так сказав до Марії "Жено, се син твій" — а до св. Івана сказав Ісус: "Се мати твоя" (Іван 19, 26-27).

Такі слова пращання сказав Ісус до Марії. Що ж вони означають? По науці католицької Церкви Ісус зділав тоді Марію матірю цілого людського роду. Ісус умираючи наче так сказав до Своєї Матери: Моя Мати! Оце я йду до неба. Тебе ж оставляю тут на землі. Ти будь для всіх цих, що я їх відкупив, доброю м а т і р ю. Будь отже від тепер для людей не так царівною, чи володаркою, як радше доброю й люблячою матірю.

На ці Христові слова Марія була приготована. Вже передше у Тайні Воплочення, коли Марія згодилася стати Матірю Ісуса, то тим самим сталася Вона й матірю обновленого в Ісусі людського роду. З хвилею Христового розпяття матерня любов Марії виступає ще наглядніше. Марія потішає сумуючих, блукаючим показує шлях повороту, а для грішників просить у Бога ласку навернення.

Наглядним доказом матерньої опіки Марії над людьми являються славні відпустові місця. Сотки й тисячі вот. жертв і дарунків пожертвованих біля Її чудесних ікон могучо промовляють цілому світові, що Марія є не тільки Матірю Божою, але й нашою люблячою матірю.

Коли отже Марія є нашою Матірю, то й ми будьмо Її любими дітьми. Добрі діти стараються відтворити на собі черти своєї матери та її добрі прикмети. Ми Її прибрані діти, відтворюймо Її чесноти.

І це є друга причина чому славимо Марію. Бо Марія є нашою Матірю а ми Її дітьми. До цих двох причин величі Марії приходить ще одна, причина, для нас українців особливша а це, що:

3. Марія є Володаркою України.

Марія є Володаркою України! Як дивно звучать ці два слова біля себе. Неодин з нас подумає собі, чи ж можна таке говорити? Чи це не є натягнення й це далеке від дійсности?

О ні! Марія не тільки Матірю Божою й нашою, але також й Володаркою України. Вимовним свідком цього факту є історія українського народу. Ґеній українського народу вже у заранні своєї історичної доби відчув любов, доброту й материнське серце Марії й тому вибрав собі Її за свою Володарку, як ніякий інший нарід, уже у 50 літ по принятті християнства, 1037 р.

Ось послухаймо, що свідчить найстарший український митрополит Ілярiон про Ярослава Мудрого, київського Князя: "Славний же твій город Київ окружив величністю, як вінком, а людей своїх і город віддав святій, всеславній і скорій на поміч християнам св. Богородиці, що Її й церков збудував на великих воротах на першого Господського праздника св Благовіщення, щоб те саме поздоровлення, що янгол дав Діві, було й цему городові".

Цей почесний титул "Володарки України" Марія з любовю приняла. Через увесь час 900-літньої історії огортала Вона з правдиво материнською опікою український нарід. Наглядним доказом Її щирої опіки є чудотворні ікони, що їх повно на укр. землях. Із таких чудотворних місць, як Крехів, Гошів, Кальварія, Зарваниця розсилає Марія щедро Свої ласки. Бо Вона є Володаркою України.

Тому й ми тут у Канаді, по приміру Ярослава Мудрого, славім і величаймо Володарку України — Марію! А Марія зо своєї сторони виблагає у Бога поворот славних днів Ярослава Мудрого для нашої нещасної, поневоленої України.

II. Чи стійні є закиди проти почитання Марії?

Серед радісного, загального, повсякчасного одушевлення, що з ним славлять Марію Її вірні діти, не бракувало в історії Церкви й недобрих дітей. Ці недобрі діти, буцім то у великій ревности про Божу славу, відмовляли належну пошану Марії.

Навіть і тут у Канаді можемо деколи почути такі слова:

"Чи культ Марії не нагадує нам поганських богинь? Чи почитання Марії не є ідолопоклонством? А хочби й не було ідолопоклонством, то чи прославлення Марії не притемнює богопочитання Христа? Святе Письмо нічого не згадує про почитання Марії. Не проповідали про Марію св. Апостоли. Взагалі в перших віках не знаходимо почитання Марії але почитання тільки Христа".

Такі фалшиві тони можемо нераз почути й це ніби в обороні Божої слави! Що скажемо на це?

1. Культ Марії не має нічого спільного з почитанням поганських богинь у старині.

Бо поганські богині не істнували, а були витвором уяви поган. Хоч погани почитали свої богині, то з цього почитання вони немали жадної користи й не ставались ліпшими, шляхотнішими й милішими Богові.

Зовсім противно є з культом Марії. Марія є історичною Особою отже такою, що в дійсності жила на цім світі! Вона є святою, повною ласк й взором усяких чеснот. Бога любила, як ніхто з людей. З Божої доброти удостоїлась стати Матірю Сина Божого. Наш культ Марії основується на сьому факті, що Марія дала нам Ісуса Христа, Спасителя світу.

Отже культ Марії зовсім не нагадує нам почитання поганських богинь і з ними нічого спільного не має

2. Культ Марії не є ідолопоклонством і не противиться першій Божій заповіді.

Бо перша заповідь Божа звучить: "Не матимеш інших богів крім мене". А ми католики не маємо Марію за богиню, але за Матір Божу. Це виразно бачимо з церковних молитов. До Бога напр. молимося у благальній молитві так: "Ми грішні Тебе Бога просим, вислухай... прости... помилуй нас Господи". А до Марії кличемо: "О Маріє, Діво й Мати Божа причинися... встався... молися за нами". Є отже велика різниця між молитвою до Бога, а просьбою до Марії. До Бога молимося впрост, як до Дателя ласк. До Марії звертаємося щоб Вона, вставилася за нами й молила Бога за нас.

Отже культ Марії не є ідолопоклонством, а тим більше не противиться першій Божій заповіді.

3. А вже що до цього, щоб почитання Марії притемнювало богопочитання Христа, про те й бесіди не може бути.

Історія Церкви виказує наглядно, що почитателі Марії почитали гаряче й Ісуса Хр. І на оборот, Христові вороги не походять з марійського табору, але складаються із таких одиниць, що не шанують Матери Божої. Годі собі представити, щоб Христос, що в часі свого туземного життя був послушний Марії, робив тепер викиди вірним, кажучи: "Перестаньте молитись до Марії; бо почитанням Її притемнюєте Мене".

Ні! Таке Христос не зробив би. Бо нема такого сина, що не тішився б славою своєї матери. Противно! Кожний добрий син почувався б дуже ображений, якщо хтось зневажав би його матір. Так само й з пошаною Марії. Хто любить Марію не може ненавидіти, чи притемнювати славу Христа.

4. Вкінці, що до послідного закиду наче-б то св. Письмо не згадувало нічого про почитання Марії, Апостоли не голосили проповіди про Марію, а первісним християнам не був знаний марійський культ — то цей закид походить із незнання.

Бо що ж означають ті слова, що ними поздоровив Господь Марію через Гавриїла: "Радуйся, благодатная, Господь з тобою" (Лука 1, 28)? Що сказала св. Єлисавета до Марії наповнена св. Духом, як не почитання для Марії: "Благословенна ти між жінками й благословенний плід твоєї утроби. І звідки мені це, що прийшла мати Господа мого до мене" (Лука 1, 43)? Чи не шанував Христос Марію, що був Її послушний (Лука 2, 51)? Наше отже "Богородице Діво", що ним ми десятками разів у день славимо Марію не переступає границь прославлення, що його віддав перед нами Сам Бог у св. Письмі.

Не тільки св. Письмо славить Марію, але й Апостоли у своїх проповідях прославляли Її. Про це виразно свідчить Апостольський Символ Віри, де є коротенько зібрано у що мають вірити всі вірні, що хочуть піти до неба. Що ж там мусіли вірні по вірі у Бога одного й Ісуса Христа Божого Сина зараз визнати? Вірні мусіли визнати, що Ісус "приняв тіло від Духа святого й Діви Марії й став чоловіком". Як отже можна говорити, що Апостоли не голосили у проповідях про Марію?

А вже що до перших християн, то вони також почитали Марію. Доказом цього є образи з перших віків християнства що є заховані у підземельних катокомбах, старинні статуї й церкви, книжки св. Юстина, Іринея й Тертуліяна Коли у 428-ому році виступив відступник Несторій проти почитання Марії, то обурений нарід опустив церкву й урядив протестаційний похід по Царгороді. Відтак коли папа Келестин зо всіми епископами Европи, Азії й Африки осудив науку Несторія, то вдоволений з висліду Собору 431 р., уладив радісні похори у Ефезі й у тріюмфі відпровадив Єпископів із церкви до їх помешкання. Із цього бачимо, що вірні любили й почитали Марію від перших віків.

Отже й св. Письмо й Апостоли й первісна Церква знала про культ Марії.

о. Ніль Саварин. ЧСВВ.

Марія Помагає

В Станіславові жила собі служниця Параня Ганусяк, дочка Івана й Анни, стану вільного, літ 25, округла сирота. В січні 1934 р. впала на сходах, тяжко побила собі крижі й наслідком того стала нездібною до праці. Від часу нещасного випадку відчувала вона великі болі у хребті. В додатку так її скорчило, що ходила майже попри землю.

По двох місяцях лікування в Касі Хорих і в шпиталі Др. Осип Гробельний в Станиславові пересвітлив хору й ствердив у неї в місці удару туберкульозу хребетного стовпа в околиці грудної части та ґорячку 39 степені Ц. Щойно тоді Каса Хорих вислала недужу на клініку, до Львова, де її чотирома наворотами все на три місяці закладали ґіпсовий ґорсет.

Останній раз знято хорій ґіпсовий ґорсет на клініці в Львові дня 15. II. 1935. Того самого дня по пересвітленні хорої проміннями Рентґена, лікар ствердив, що її хребетний стовп в зломанім місці не зростаеться, ба навіть весь стан хорої погіршився, тому рішуче наказав хорій, знову дати собі заложити ґіпсовий ґорсет, бо інакше грозить її каліцтво.

Одначе хора, вже цілком зризиґнована та перетомлена довгим ношенням на собі ґіпсу, не хотіла на те згодитися, бо від довгого ношення ґіпсу потворилися на її тілі рани тай в зимі від того ґіпсу дуже змерзала, а в додаток не мала навіть де мешкати. Кожний хотів каліки-сухітниці чим скорше позбутися зі своеї хати.

Дня 28. II. 1935 р. прийшла Параня до свойого духовного провідника о. Івана Слезюка й представила йому своє гірке та безвихідне положення та розповіла про свою хоробу, скаржучись на великі болі в хребетньому стовпі. При кінці хора додала, що Др. О. Гробельний по оглядинах і пересвітленні її проміннями Рентґена дня 19. II. 1935, рішучо наказав її, знову дати собі заложити ґіпсовий ґорсет, бо інакше чекає її каліцтво.

Параня просила поради.

По вислуханні того всього, отець дораджував хорій послухати доктора та постаравсь примістити її в одному заведенні, бодай на час, коли мусітиме носити на собі ґіпсовий ґорсет. Одначе здаючи собі справу з дійсного стану хороби недужої і бачучи її повне опущення, порадив шукати помочі й порятунку в Матері Божої. В сильній вірі в поміч Марії поручив хорій, щоб перед виїздом до Львова на клініку відправила девятницю до Божої Матері, перед останнім днем тої девятниці випила фляшиночку води з Люрд, яку дістав від Впр. о. Маврикія Ван де Мале, ігумена ОО. Редемптористів у Станиславові, а також обіцяв у останній день девятниці відправити Службу Божу за її уздоровлення.

Хора все те виконала. Через девять днів (1. III — 9.III) щоденно приймала св. Причастя, рано й вечером відмовляла вервицю до Божої Матері додаючи горячу просьбу: Мати Божа, як хочеш, уздорови мене! Передостаннього дня девятниці випила фляшочку води з Люрд. Отець відправив останнього дня приобіцяну Службу Божу.

По скінченні девятниці Параня мала ще півтретя дня великі болі в хребті. Прийшла до отця і в своїм горю немов жалувалася, що Мати Божа не прийняла її девятниці. Отець Іван упевнив Параню, що девятниця не буде даремна, бо він має сильну віру, що Мати Божа такій хорій і бідній дівчині напевне поможе.

Третого дня по девятниці то є 12. III. Параня поїхала до Львова на клініку, щоб знову дати собі заложити ґіпсовий ґорсет. В дорозі до Львова хора дальше горячо молилася до Матері Божої за виздоровлення. Серед молитви час її так скоро минув, що навіть не стямилась, як уже була на стації у Львові. Та висідаючи з поїзду на своє велике здивовання почулася зовсім здоровою. Вже не відчувала в хребті ніяких болів, хоч іще того самого дня до північі дуже терпіла від болів у хребті та лише з великим трудом могла обертатися. Подумала собі, що цілком без потреби приїхала до Львова, бо її ґіпсового ґорсету вже не потрібно. Все ж таки пішла на клініку. На клініці лікар пересвітлив проміннями Рентґена її хребетний стовп, зробив з нього знимку та порівнав теперішну знимку зі знимкою з 15. II. 1935 і по свідоцтву Парані Ганусяк так сказав: "Сталось якесь чудо. Ще мені таке не трафлялося. Кість зрослась і то цілком рівно. Я думав, що бодай три роки буде треба тебе лічити й закладати тобі ґіпс. Вже ґіпсового ґорсету тобі не потрібно". Лікар запитав хору, чи вона лічилася в дома. Хора відповіла, що ні, бо не мала за що, тільки молилася до Матері Божої. Хора чудесно уздоровлена радісно вернула до Станиславова й дякувала Марії за уздоровлення.

Цей факт чудесного уздоровлення хорої Парані Ганусяк подав о. Іван Слезюк до загального відома в часописі "Нова Зоря" 21. IV. 1935 року.

Він показує нам, що й тепер іще діються чуда та що Мати Божа помагає усім тим, що з великою вірою й надією до Неї прибігають.

То ж прибігаймо й ми в усіх наших потребах до доброї Неньки Марії й шукаймо в Неї порятунку! —

——=O=——

Приеднуйте передплатників для "СВІТЛА"!

ВОВЧИЙ АПЕТИТ.

(Докінчення)

з того користь? Хіба большевикам. Треба менше зло терпіти, щоб оминути більшого Тому в таких обставинах Рим мовчить і ту мовчанку розуміють греко-католики й не гніваються ані на Рим ані на святішого Вітця.

Віра каже греко-католикам, що треба перетерпіти важкий час допусту, а Господь, що бачить нашу кривду заплатить кожньому в свій час по заслузі. Дістануть і поляки своє.

А для нас те переслідування, що його переживаємо під деяким оглядом вийде на добро. Воно ще більше зцементує українців разом й викреше в серцях огонь любови до своеї рідної, многострадальної греко-католицької Церкви.

Ми не дуже то й дивуємося свистунам, що з піною на устах виступають проти греко-католицької Церкви й Риму. Вони мусять нас ганити, щоб оправдати якось своє відступство від греко-католицької Церкви. Та кожний свідомий українець не дасться їх лайкою й демагоґією переконати, бо знає що в греко-католицькій Церкві є правдива віра, свій рідний чудовий обряд та твердиня народности.

ВІСТИ З РЕЛІҐІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

⁂ Ювилей Хрещення України.

Преосвящений Епископат Галицької Церковної Провінції на конференції у Львові 23. XII. 1937 р. рішив торжественно святкувати в цім році 950-літний Ювилей Хрещення наших предків та видати з того приводу спільне Пастирське Послання. У звязку з тим утворився у Львові комітет під проводом президента Ґенерального Інституту Католицької Акції, п. д-ра М. Дзеровича, який має старатися, щоб торжества такого світлого й рідкого Ювилею принесли якнайбільший хосен.

⁂ Папа Пій XI вислав специяльне благословення для ґен. Франка, голови еспанського національного уряду, приймаючи подяку за канонізацію святого Сальвадора да Горта.

† В Йорктоні Саск., у шпиталі дня 29 квітня помер учитель Колеґії св. Йосифа, бл. п. Бр. Станислав З.Б.Х.Ш. Похорон відбувся у вівторок 3 травня. Домовину з помершим перевезено до Аврора, Онтеріо, де знаходиться гробівець Братів Християнських Шкіл.

Покійний уродився 7. березня 1892 року в Ейтон, Онт. У вересні 1909 п. вступив до Згромадження Братів Христ. Шкіл у Торонті. Дня 6 травня 1919 приїхав він з другими братами того Згромадження до Колеґії св. Йосифа в Йорктоні Саск. Від 1923-1929 р. був директором згаданої Колеґії. Бр. Станислав був людиною енерґійною, працьовитою, взірцевим монахом і знаменитим професором. Визначався великою набожністю до Пресв. Евхаристії, Пречистої Діви Марії та св Йосифа. Дуже любив спорт і природу. Сам, хоч канадієць ірляндського походження дуже любив українців, цікавився історією України, східним обрядом та життям канадійських українців. Зпід Його проводу вийшло богато українських священиків, учителів, лікарів та інших професіоналістів. Смерть Бр. Станислава—це велика втрата для Згромадження, Колеґії і української молоді. В. Й. П.

† 18 квітня ц. р. помер **о. Людвик Боский** Згр. ОО. Ремптористів, парох української Католицької Церкви св. Володимира Вел. в Брюселі й душпастир української еміґрації в Бельґії, Франції і Анґлії. Похорон відбувся в місті Ліеж у Бельґії, дня 20 квітня. Отець Боский, як один з бельґійських місіонарів, працював довгі літа між українцями у Канаді. В. Й. П.

Молодь на Лесюр, Алта. справила два прапори за $75.00. Ці гроші зібрали собі колядою підчас різдвяних свят. Гарно, що постарались про реліґійні прапори. А ще краще буде коли ревно будуть стояти при тих прапорах гуртом і вести ревно реліґійну роботу між собою.

ЩО ЧУВАТИ?

⁂ В неділю 10 квітня ц. р. відбулося в Львові посвячення шпиталю "Українська Народня Лічниця". Станув цей будинок завдяки княжому дарові митрополита А. Шептицького та загальних збірок громад та завдяки непохитній волі гуртка українських лікарів і громадян. Чину посвячення довершив Преосв. Іван Бучко. Директором шпиталю є др. Е. Т. Бурачинський. Опіку над хорими в шпиталі перебрали Сестри св. Вінкентія а Павльо. Триповерховий шпиталь гарно й модерно уряджений і має 100 ліжок Це перший український шпиталь не тільки в Львові, а в цілій Галичині. З нагоди відкриття цього шпиталю видано пропамятну книгу.

⁂ Ґенеральна управа СУМК. відділ молоді при Соборі в Вінніпеґу, що істнував у трох секціях під числами 5, 51 й52 виключили зі своеї орґанізації за те, що зачав співпрацювати з орґанізацією укр. націоналістів МУН.

В Борщеві, Алта. заснував Народний Дім бібліотеку. Книжки закуплено в "Бібліотеці Добрих Книжок", у Мондері. Люди читають і освідомлюються в реліґійних і народних справах. Гарно! Так повинно бути в кожнім Народнім Домі.

⁂ Недавно розстріляно в Москві одинайцять жінок колишних советських достойників. Большевики нікого не щадять.

„ДОБРА КНИЖКА"

(Інформатор „Бібл. Д. К.")

Як читати книжки.

Книги мають ту перевагу над людьми, що мовчать, коли їх не питаєш, а дають золоті ради як умієш з ними говорити.

Юрій Брандес.

Людина, що хоче набути здорового знання та виробити ясний світогляд, мусить читати добрі книжки. Вони наче глибоке море, що на його дні укриті дорогоцінні перли. Але той, хто тільки по верху пливає, тих перел не здобуде. За ними треба поринати на саме дно. Так справа й з книжкою. Треба до самого дна заглибитись в книжці, завдати собі немало труду, якщо хочемо здобути правдивий скарб. Ось важніші правила доброго читання:

1. Не читай тоді, коли твої думки розпорошені й не можеш примусити себе до уваги.
2. Не бери книжки надто тяжкої для тебе; будеш над нею даремно мучитися, втратиш силу й час.
3. Читай менше, але зате докладно.
4. Читай уважно, не спішися, подумай час від часу над тим, що ти прочитав.
5. Як читаєш, положи біля себе зошит і олівець: запиши собі всі цікаві й корисні гадки, що їх вичитаєш із книжки.
6. Запиши також те, що не розумієш і при нагоді попроси когось мудрішого, щоб тобі це пояснив.
7. Як прочитаєш уже цілу книжку, поміркуй, що тобі в ній подобалось, чого ти з неї навчився й це знов запиши собі до цього зошита.

Таке читання принесе напевно богато користи.

НОВІ КНИЖКИ

Ювилейний Альманах Школи св. Николая у Вінніпеґу 1911 - 1936, з додатком календаря на 1938 р., уложив А. Загарійчук. Сторін 96. Ціна знижена .... 15ц.

Богато ілюстрацій і цікаві статті про 25 літну діяльність укр. школи св. Николая у Вінніпеґу під проводом Сестер Служебниць та про значіння католицьких шкіл.

Володимир Великий, Будівничий Української Держави. В 950 ліття хрещення України, написав Теофіль Коструба. Ціна ... ... 10ц.

Тестамент Стефана Кудрини. Оповідання з правдивого життя. Написав Др. Василь Маковський. Про дивний тестамент американця - безвірка та про те,що діялось при його смерти. Ціна ... ... 10ц.

Село без дітей - нація без майбутнього. Про найстрашнішу заразу суспільности та лікарство проти неї - написав Павло Матієвич. Ціна ... 10ц.

Наші мученики за Унію. Як Московщина нищила Унію. Написав Теофіль Коструба. Ціна ... ... 10ц.

Святий Володимир Великий, Володар і Хреститель України. Написав о. Мирослав Ріпецький. Сторін 39, ілюстрацій 9 на емаліовім папері. Ціна 10ц.

Та ювилейна книжка і виглядом і змістом перевишає всі другі публікації цегорічного ювилею. Зміст: Князь Володимир зеднює усі укр. землі. Христіянство на Україні перед Володимиром. Його хрещення. Заходи коло охрещення укр. народу й поширення віри. Взаємини з Римом і христіянським Заходом. Законодавство, судівництво, освіта за Володимира. Його чесноти. Пісня.

Замовлення на повищі книжки слати на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers
Mundare, Alta.

Великий Базар у Гілярд, Алта., 2-го Червня на Вознесення Господнє.

Закінчення Базару й розігравка 13-го Червня, в другий день Зелених Свят. Того дня в 10 год. Служба Божа в місті Гілярд. Потім спільний обід і базар. В 6 год. веч. розігравка тикетів і танець.

Запрошуємо всіх, головно громадян з Подоля, Мондеру, Кракова, Чипмену, Востока й околиць.

Заряд Базару.

Жертви на добрі цілі.

Український Греко - католицький Народний Дім у Новому Київі, Альта., зложив як великодний дар на Український Шпиталь у Мондері суму $150.00.

Відділ БУК - а в Мондері на своїх місячних зборах дня 26. IV. перевів у себе збірку й вислав $28.00 на будову української церкви в Пойнт Ст. Чарлс у Монтреалі і $17.00 на будову церкви у Ванкувері Б. К.

Греко - католицький Епископський Ординаріят у Вінніпеґу вислав недавно до Старого Краю як жертви зі збірок наших парохій і товариств на інвалідів У.Г.А. суму $1.719.27 На протязі року від березня 1937 до березня 1938 вислано суму $1.830.79 до Рідного Краю. Рівнож вислано $97.25 **на Рідну Школу. Ці числа показують нам, що греко - католики вміють** ділом і жертвою показувати свою любов до народу й його потреб. Честь жертводавцям!

Плекаймо в собі духа жертвености на добрі релігійні й народні цілі! Коли загал буде належно розуміти значіння жертвенности й радо складати свої дари, то ми скоро будемо мати свої великі інституції в Канаді, що приносити будуть нам славу й хосен, й Старий Край дістане від нас велику поміч.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., June 1st, 1938. Мондер, Алта, 1 Червня, 1938. Число 3.

Пресвяте Ісусове Серце

(У 200-ліття почитання Христового Серця на українських землях.)

Грімким голосом лунає у теперішних часах почитання Пресвятого Ісусового Серця.

Сотки книжок на різних мовах печатаються в честь Христового Серця. Тисячі Кружків Апостольства Молитви поставили собі за ціль ширити знання Ісусового Серця. Мільйони вірних падають на коліна кожної першої пятниці й неділі місяця й перепрошують любляче Серце Христа за заподіяні Йому зневаги. Головно тепер, коли надійшов місяць червень, то почитання Ісусового Серця пливе повним руслом любови по цілій земній кулі.

Наша греко - католицька Церква обходить цього року великий ювілей. Саме цього 1938 року минає 200 літ, як почитання Христового Серця було основане на наших українських землях. Цей великий ювілей заставляє нас українців приглянутись блище Серцю Ісуса Христа й призадуматись, яке становище займає Воно в католицькій Церкві загалом, а серед українців зосібна.

Христове Серце в святій Церкві.

Правди святої віри в католицькій Церкві є завсіди одні й ті самі. Їхнє однак освітлення і ясніше пізнання є полишене діланню святого Духа, що кидає в свій час ясніший сніп світла на дану правду.

Така була історія всіх набоженств. Їхня основа була завсіда одна й та сама в св. Церкві, як зерно в землі. Але овоч із цього зерна дозрівав щойно в часі, що його Бог в Свойому провидінні назначив.

Це наглядно бачимо, якщо глянемо на історію почитання Христового Серця.

Початки почитання Христового Серця.

Початки почитання Христового Серця є так давні, як давня є св. Церква. Основні початки набоженства до Христового Серця знаходимо вже в евангелистів. Їх дуже зворушало це місце св. евангелія, де Ісус кликав: "Прийдіть до Мене всі томлені й обтяжені, а Я успокою вас" (Мат. 11. 28). Або це місце, що в ньому Ісус каже: "Навчіться від Мене, бо Я лагідний й покірного Серця." (Мат.11. 29). А головно ця зворушаюча подія зі св. Письма, коли один із воїнів пробив списою Ісусове Серце, "і зараз вийшла кров і вода" (Ів. 19. 34).

Очевидно, що ці й інші зворушаючі вискази викликували вже в перших христіян глибоке враження й любов до Христового Серця. І дійсно, сліди почитання Христового Серця знаходимо в перших христіянських письменників, як напр. Оріґена, св. Августина, св. Івана Златоустого... Знаний є висказ св. Августина: "Неспокійне моє серце, доки не спічне в Бозі." Де спочив св. Августин? Сам він відповідає: "Лонгін копієм отворив для мене Христовий бік, а я там увійшов і безпечно відпочиваю." І знайшовши так безпечний захист у Христовому Серці, кличе захоплений: "Всі народи й всі язики нехай визнають і голосять: Любім завсіди, любім це Серце найсолодшого Ісуса."

І у пізніших віках, коли про почитання Христового Серця у теперішньому виді ніхто ще й не думав, то многі святі особи вже його практикували. Згадати хоч би св. Павлина, св. Анзельма, св. Вернарда, св. Тому Аквінатського, св. Тересу, св. Ґертруду, св. Лютґарду, св. Рожу з Ліми. Така напр. св. Кляра († 1253) щоденно здоровила Христове Серце й сама заявляла, що з цієї релігійної

практики дізнає невисказаного захоплення.

Бачимо отже, що почитання Христового Серця не зявилося у св. Церкві нагло, наче який метеор, що спав з неба, але почву під цю гарну практику підготовляли святі мужі й жінки від найдавніших часів.

Історія почитання Христового Серця в теперішньому виді.

Почитання Христового Серця в теперішньому виді започаткувала одна вбога, покірна монахиня, що нині є вже винесена св. Церквою на престоли й називається св. Марія Маргарета Алякок. Родилась вона 1647 року, до монастиря вступила 1671 р., а вмерла 1690р. Цій покірній монахині обявив Ісус своє Серце і виявив своє гаряче бажання, що Він хоче, щоб усі Його любили, приступали часто до св. Причастя, й почитали це Його Серце.

Однак це нове набоженство мусіло побороти великі трудности так в самому монастирі, як і поза монастирем. Почалися страшні переслідування почитателів Христового Серця. В Італії виступили єретики янсеністи. З Італії цей еретичний рух поширився на Францію, Бельґію, Ґоляндію, Німеччину... До як страшних розмірів дійшло переслідування почитателів Христового Серця напр. у Франції бачимо хоча б із цього, що в Нантес, 1793 р. страчено родину де ля Біллер за це одне, що в свойому домі роздавала між нарід образці Пресв. Серця Христового. Така сама доля стрінула Вікторію де Сент-Люк. Найпідліше поступили з королевою Марією Антоніною. За це, що знайшли в її молитвеннику пробите Христове Серце з написсю: "Ісусе, помилуй нас!" - оскаржено її о державну зраду й засуджено на смерть 16 жовтня 1793 р.

Мимо цих страшних переслідувань почитателів Христового Серця, Христос таки здобував собі щораз більше любимців. Вже 20 липня 1685 р. в новіціяті Парей ле Моняль посвятились новички Христовому Серцю. 1688 р. завязується вже поза монастирем Братство Христового Серця в місті Констанції. Появляється цілий ряд мужів великої чесноти, а ще більшої любови, що їх сам Христос покликав на апостолів Свойого Серця. Вони то словом і письмом розширювали всюди любов до Христового Серця. Вінцем усіх цих зусиль був лист з Риму, 1765 р., що в ньому Апостольський Престіл позволив обходити торжественно свято Христового Серця по деяких монастирях і церквах.

Коли почитання Христового Серця почало видавати гарні овочі між вірними, то папа Пій IX розширив те свято 1856 р. на цілу Церкву. Папа Лев XIII у 1899 р. підніс його до ряду найторжественніших свят і посвятив Христовому Серцю ввесь людський рід. Теперішний папа Пій XI. підніс 1928 р. свято Христового Серця до 8-дневних обходів із особливішою щорічною посвятою Ісусовому Серцю.

(далі буде)

—=o=—

МІСЯЧНЕ НАМІРЕННЯ НА ЧЕРВЕНЬ

Щоб збільшилась опіка над душами робітників, хліборобів, безробітних і бідних.

Безбожний комунізм закинув сьогодні свої сіти на цілий світ. Своєю брехливою і хитрою пропаґандою обхопив головно маси бідного працюючого люду й безробітних. Комуністичні аґітатори обіцяють своїм приклонникам боронити їхніх прав і виборoти їм кращу долю, а рівночасно видирають їм зі серця найцінніші добра: віру в Бога, мораль і спихають у пропасть душевної і матеріяльної нужди. І діється таке, що ті, що дались зловити на гарні слова комуністів і пристали до них, стають ще більше нещасливими, як були перше. Про це є повно фактів. Вистарчить згадати Росію, Еспанію.

Одною з причин чому руїнницькі впливи комунізму так скоро приймаються між пролетарями й хліборобсько-робітничими клясами є не лише їх нужда, а ще більше брак основного релігійного освідомлення і опіки над їхніми душами. Треба отже, щоб Христове евангеліє було проповідане бідним. Треба, щоб пролетарі і працюючі кляси пізнали, що християнська релігія не є їхнім ворогом, як це вмовляють комуністи. Противно християнські засади справедливости й любови одиноко можуть принести поліпшення їх долі й дати правдиве щастя. Не наука Маркса чи Леніна, а наука Католицької Церкви виложена в енцикліках папів Льва XIII і Пія XI, подає правдиву розвязку робітничого питання і вказує правдивий шлях до кращої долі. І лиш тоді прийдуть ліпші часи, коли та наука Христа і Його св. Церкви буде переведена у людське життя в усіх його ділянках.

Це освідомлення можуть найкраще поширити світські апостоли, що походять з поміж фармерів і робітників, бо вони найліпше знають думки й почування людей свого стану та мають найлекший приступ до їх серця. Молім проте Христове Серце, щоб дав світові, а передовсім нашому народові ревних, світських апостолів між працюючими масами, а рівночасно самі старaймось бути Христовими апостолами в нашому середовищі!

Місійне намірення: За католицькі місії між муринами в Злучених Державах.

—=oOo=—

БОЖЕ СЛОВО

Сотворення Еви. Упадок наших прародичів.

Текст

I. Мойсея, 2. 18-3. 8.

18. І сказав Господь Бог: Не добре бути чоловікові самому; сотворім йому помічника подібного йому.

19. І утворив Бог передше із землі всі польові звірята, і все птацтво небесне й привів їх до Адама, щоб побачити, як їх назве; і всяку живу душу, що її назвав би Адам, таке (буде) її імя.

20. І подавав Адам назви всякій свотині, і всім небесним птицям, і всім польовим звірям; однако ж для Адама не знайшовся помічник подібний йому.

21. І зіслав Бог сон на Адама й заснув; і взяв одне з його ребер і заповнив тілом місце його.

22. І збудував Бог із ребра, що його взяв од Адама женщину, та й привів її до Адама.

23. І сказав Адам: Отсе тепер кість з костей моїх, і тіло з тіла мого; вона назветься жінкою, бо з чоловіка її взято.

24. Тому то оставить чоловік отця свого й матір та й приліпиться до жени своєї і будуть обоє одним тілом.

25. І були обоє нагі, Адам же й жена його, і не соромились.

III. 1. Змій же був хитріший від усіх земних звірів, що їх сотворив Господь Бог. І сказав змій жінці: Що це, що сказав Бог: Не їжте з усякого дерева райського?

2. І сказала жінка змієві: З овочу райського дерева їстимемо;

3. А з овочу дерева, що є в середині раю, сказав Бог: Не їжте з нього, ані не доторкайтеся його, щоби не померли.

4. І сказав змій жінці: Ніяк не помрете смертю;

5. Знав бо Бог, що того дня, в якому зїжте з нього, отворяться вам очі, і будете як боги, знающі добре й лукаве.

6. І побачила жінка, що добре дерево на їду, і що принадне очам дивитись і пригоже для (здобуття) знання. І взявши з овочу його їла, і дала також чоловікові свойому зі собою і їли.

7. І отворилися очі обоїм, і спізнали, що були нагі; і позшивали листя смоковне, і поробили собі перепаски.

8. І почули голос Господа Бога проходжуючогося в раю зполудня й поховались Адам же й жінка його від лиця Господа Бога посеред райського дерева.

Пояснення.

18. Не добре бути... Тоді коли Адам сам один тільки був на світі, не було добре, щоб так сам остав без жінки, бо тоді людський рід не був би розмножився. Та тепер, коли людський рід вже досить розмножений, має своє значіння також і евангельська рада: "Добре чоловікові не тикати жінки" (І Кор. 7. 1).

19. Привів — Дав інстинкт звірятам, силою котрого самохіть приходили до Адама.

20. Подавав назви — З того можна пізнати безосновність і лож говорення, що первісно люди не знали бесіди, а дійшли до неї тільки з часом.

23. Отсе є найлучша товаришка й помічниця моя, котру я любити маю, бо вона є мені найблища як частина тіла й костий моїх.

Вона назветься жінкою. Годі докладно перевести ту гру слів, що є в еврейськім тексті. В еврейськім тексті "іш" означає чоловіка, а "іша" жінку. Отже малоб бути: вона назветься іша бо з іш її взято. Значиться походить од мене, то нехай бере і назву від мене!

24. Одні кажуть, що то не слова Адама, а Бога. Бо Адам тоді ще не знав нічо про отця і матір. Другі кажуть, що то слова Мойсея додані в тій цілі, щоби жидів остерегти перед розводами. Ще інші кажуть, що то слова таки самого Адама сказані пророчим духом. Гляди Мат. 19. 5.

Приліпиться — Така є тісна злука тіла й духа між подругами, що вони творять наче одну особу. Звідси слідує, що розводи є противні природі подружжа й тому є злом.

25. Наші прародичі в стані первісної невинности мали крім надприродного дару безсмертности ще надприродний дар володіння всіми потягами тілесними, що совершенно підлягали духові. І тому не чули в собі того грішного полового бунту, що домагається заспокоєння проти вимог здорового розуму головно при оглядацню людської наготи й викликує в кожної чесної людини сором.

III. 1. **Змій** — В змія вступив злий дух і говорив із нього. Своїм питанням діявол хотів викликати невдоволення Еви.

4. В 4 і 5 стишку діявол бреше і брехнею зводить Еву. Тому він є батьком ложи.

5. Отворяться вам очі — Прясниться вам, ви змудрієте.

7. **Спізнали, що були нагі** — Після втрати Божої ласки через гріх, втратили також первісну невинність, що підчиняла тіло духові й почули в собі бунт тіла. Тому стали стидатись і старались цей бунт в собі скрити.

Релігійні Трудности й Запити

Запит: Що сказати на закид: Священики інакше вчать, а інакше роблять?

Відповідь: Говоримо тут про правдивих священиків, що важно висвячені й є слугами правдивої Христової Церкви. Не беремо тут під увагу тих, що самі себе зробили священиками, не мають важних свячень і хліба ради сповняють священодійства в ріжних сектах. Це не священики - пастирі, але кажучи словами св. Письма, наймити, злодії, розбишаки.

Маючи на увазі правдивих священиків, перш усього мусимо сказати, що повищий **закид не відноситься до всіх священиків.** Є дійсно богато священиків, що жиють так, як учать. А припустім, що закид є правдивий щодо деяких священиків, то що звідси слідує? Чи те, що священики не потрібні, шкідливі, що не треба їх слухати? Ні. **Треба розріжнити священичий авторитет, власть і уряд від особи що їх має.** Священик має своє достоїнство не від себе, ані від людей, а від Бога через святу Церкву. Силою свойого достоїнства й уряду, яке отримав від Бога через св. Тайну священства й післанництво св. Церкви, священик з волі Божої є посередником між Богом і людьми і до того має потрібну власть. І та сама Божа воля вимагає, щоб вірні свої релігійні справи з Богом полагоджували через священика й під його проводом.

Успішність посередництва між Богом і людьми через приношення безкровної жертви, уділювання святих тайн **зробив Бог незалежною від моральної вартости особи священика.** Може бути священик у свойому життю найгірший, однак правдивою буде його наука, важними будуть його священодійства, і такий священик може провадити других до неба, а самий піти до пекла. Що успішність священодійств є незалежна від моральної вартости особи священика, у тім показується велика Божа мудрість, в тім є наше велике добро. Колиб було інакше, ми все були б у сумніві й страсі, чи святі Тайни, які приймаємо є важні, ми все мусіли б вперед провірювати, чи священик так жиє, як учить, а тоді куди ми зайшли б з такою засадою? Звідси тому що авторитет, власть і уряд священика не залежать від моральної вартости його особи, не треба мішати життя священика з його урядом і свою віру та релігійні переконання не звязувати з особою і поступованням священика. Священик є чоловіком так як і ми й тому він є немічним і податним на ріжні впливи й спокуси; може впасти. За те що священик інакше жиє, як учить то буде колись сам відповідати перед Богом, а ми знова будемо відповідати за се, чи ми так жили, як священики нас учили. І не виправдаємось перед Богом звалюванням вини на священиків. Тому не треба злими священиками гіршитись, не вільно їх висмівати, ані підривати повагу, і коли добре вчать та в своїм урядованню не переходять меж своєї повновласти, ані не розказують нам того, що є очевидним злом, тоді треба триматись слів Ісуса Христа: "Все, що тільки скажуть вам робіть, і заховуйте, та по ділам їх не робіть". (Матей 23. 3).

Це відповідь для тих, що вірять у боже післаництво священиків. Хто не вірить, такому, щоб відповісти на поставлений закид, треба вперед його переконати, що Бог є творцем чоловіка, що той Бог з мудрих причин, щоб люди не були без релігійного проводу і опіки, переливає частинно свій авторитет і власть на священика незалежно від його особистої вартости, що Христос є Богом і основуючи свою релігію установив священство, якому в справах релігії дав повагу і власть незалежно від святости особи, так що хто слухає священиків слухає Христа, а хто ними гордить, погорджує Христом і хто не слухає Церкви цей став подібний до поганина.

Треба ще притім додати, що священики не падуть із неба, а беруться з людей і за їх мораль, ідеалізм, ревність і посвяту в великій мірі несе відвічальність суспільність. Яка суспільність, таке й священство. Брак добрих священиків зле свідчить про моральну вартість даної суспільности. Коли хочемо мати добрих священиків, що добре вчать і добре жиють то не поможе критикувати священиків, а треба молитись і виховувати нашу молодь у релігійно - християнському дусі так, щоб опісля з неї могли виходити добрі й святі священики.

———=oOo=———

"Боронять" Церкву

У 16 числі Нового Шляху заряд Українського Православного Собору св. Покрови в Вінніпеґу оголосив відозву до православних українців з просьбою допомогти збіркою пожертв **на оборонну акцію,** щоб можна було видавати реґулярно "Рідну Церкву" **й відбивати атаки, які консисторія судом веде на церкву, щоб її скорити до своїх ніг,,** В тій відозві кажеться, що справа ведеться не для оборони Маєвського ні для оборони Соборної парохії, а в обороні всієї Церкви в Канаді, а навіть усієї Українськоі Автокеф. Православної Церкви, що її діти розкинені по всьому світу. Там ще кажеться, що судові справи ввесь цей рік ідуть для Маєвського і Свистуна з повним успіхом. Консисторія програла вже дві аплікації і два апелі судові (включаючи інджоншен). Відбулись уже екзамінації епископа та адміністратора, які торують собі дорогу до чужих. Відбулась теж екзамінація П. Маєвського й голови Собору п. Г. Блока. На прикінці зазначується, що в короткому часі треба сподіватись чергового числа "Рідної Церкви" в якому будуть дані точніші інформації про теперішний церковний стан між автокефальниками. З цього отже бачимо, що Свистунова партія боронить Церкву перед Консисторією, Кудриком і їх партією.

Знова в Віснику ч. 293. В. Кудрик боронить Церкву перед Свистуном і його партією. Ось кілька виїмків з довжезних статей: "Нині знов йде наступ на нашу Церкву від новітних "оборонців", які неофіціяльно, але в білий день на вулицях хваляться: "Все переверну догори коренем, а коли не вдасться — я нічо не трачу"...

Нині треба знов завзятої оборони і я до такої оборони забираюся. На власну відповідальність, спускаючись на власну силу. Я нині окремо вкладаю на себе обовязок стати якнайзавзятіше до оборони того, коло чого я, разом з другими добрими людьми працював тільки літ!...

Ворожа сила не перебирає в способах, отже треба поставити її відповідний відпір... Кричать "оборонці" — і я буду говорити. Пишуть вони — і я буду писати. Кличуть вони: дайте люди гроші на оборону! — а я зачну найперше від моеї власної сили і праці."...

Ось вам приклад до чого веде соборноправність, народоправність, та ніби ліпша церква! І на тім ще не кінець. Це лише початок. Поживемо й побачимо що то далі буде. Та вже тепер скажемо: Не хотіли деякі українці триматися ладу й порядку в своїй прадідній греко - католицькій Церкві в якій родились і хрестились, то тепер мусять жити в хаосі, процесах, гризні, що несуть за собою витрату гроша та релігійну деморалізацію. О, коби вони пізнали свій блуд і навернулись!

Добре собі це запамятаймо!

В Українських Вістях ч. 18, один греко-католик з Беліс, Алта нарікає, що католики збудували Народний Дім, а автокефальники взяли в ньому керму в свої руки й записали до свого С.Н.Д. Католики крутились коло нього мов сироти прогнані злою мачухою, а вкінці мусіли лишити свою працю. І на закінчення каже: Звертаюсь до Вас, мої дорогі Українці греко - католики, з пересторогою. Якщо трапиться вам, що маєте Народний Дім у своїм посіданню, то гоніть з нього геть тих, що прикидаються вашими приятелями на те, щоб загарбати ваше добро."

Ось вам доказ зі життя до чого веде єднання з автокефальниками й хто на тім зле виходить. Тому з помилок других вчімся! Записуймо наші Церкви й Народні Доми на добрий греко - католицький тайтел, щоб опісля не потрібували нарікати. Добре собі запамятаймо, що вівці з вовками разом жити ніяк негодні.

Нові Святі

Андрей Боболя. Для нас українців цей святий найбільш інтересний. Перше тому, що він поляк і єзуїт, що працював на наших поліських землях, а по друге тому, що помер мученицькою смертю за ту саму ідею, що й наш рідний святий Йосафат.

Андрей Боболя уродився 1591 р. в Сандомірській землі. Родичі любили свойого синка й дбали дуже про його добре виховання. За згодою родичів вступає 1611 р. до новіціяту Отців Єзуїтів у Вильні. Андрій знав добре, що монаше життя - це життя суворе, що вимагає богато жертви й самопоконання. Однак він не боявся. Велике бажання спасти свою душу й помагати другим до спасення додавало йому охоти ревно виконувати монаші обовязки. Охоче скидає зі себе світську одежу й надягає на себе монашу рясу. Монаше одіння стає його прикрасою і скарбом. Через 46 літ законного життя носить його достойно, а вкінці прикрашує своєю мученицькою кровю. Хрест з Розпятим є його найбільшим приятелем. З ним він при праці, на проповідниці й в дорозі. Перед ним молиться за себе й за других. Посвятившись всеціло Господеві святими обітами, одинайцять літ приготовляється до священичого достоїнства. В 31 році життя дістає свячення з рук виленського епископа дня 12 березня 1622 р.

Будучи священиком з великою ревністю береться до місійної праці. На протязі 35 - літнього свяченичого життя бачимо його на ріжних станицях: в Несвіжі, Вильні, Бобруйську, Полоцьку, Варшаві, Ломжі, в Пинську й його околиці. Навчає в школах, веде Марійські Товариства, обслугує хорих, проповідує Боже слово. Своєю вимовою і апостольською ревністю захоплює і потягає всіх. Та найлюбішою його працею є місія по селах серед лісів і багон Полісся. Там жив народ опущений, темний, здичілий. До того народу йшов святий Андрей з хрестом в руках і з любовою в серці. Ніс йому найвищі добра: світло правдивої віри, мир для серця і поєднання з Богом. Його праця була націхована любовю, посвятою і безінтересовністю.

Часи в яких жив Боболя були бурливі. Саме тоді український нарід під проводом Богдана Хмельницького станув до боротьби з Польщею

за свою державність. В тій боротьбі козацтво віддало великі заслуги для України під політичним оглядом; під релігійним однак оглядом допустилось великих промахів. Розфанатизоване православним духовенством і край но вороже до католицизму, не розбираючи богато, виступало заззято й проти латинників і проти унiятів. Нищили й палили католицькі храми, школи, мордували священиків і монахів. Жертвою того православного фанатизму впав і святий А. Боболя.

16 травня 1657 р. напали на нього козаки в дорозі, як їхав до Янова. Бачив святий, що жде його неминуча смерть. Встає з воза, клякає на землю і кличе: "Най діється Божа воля!" Козаки пробували намовити Андрея до відступства від католицької віри. Глянув на них добрязно й відповів: "Радше ви наверніться, бо в ваших схизматицьких блудах не спасетеся!" Це обурило козаків. Кинулись на нього, здерли йому монашу одіж, обнажили до пояса, привязали до плота й стали немилосерно бити прутами. Трискає кров, несеться з грудей зойк. По бичуванні сплели з дубового листя вінець і вложили насильно на голову, били кулаками по лиці і здираючи з рук шкіру та вириваючи з пальців нігті, питали чи відрікається віри. На це відповідав святий з любовю: "Діти мої, що робите? О Господи, просвіти засліплених і наверни!" Назнущавшись доволі, сіли на коні й на шнурі поволікли мученика до козацького отамана в Янові. Коли падав з болю 66 літний старець, били його топорами й списами. По чотирокільометровій дорозі, збичований, увінчаний окровавлений станув перед козацьким отаманом. "То ти є латинським ксьондзом?" -питає. Так, я католицький священик! Вірю і ісповідую, що так, як є один Бог правдивий, так є і одна правдива Церква, одна правдива католицька віра, обявлена Христом, проповідувана апостолами, й за неї так як апостоли й богато мучеників, я рівнож радо страдаю і вмiраю!"

"Гинь!" -крикнув злосний отаман, -"бо ти є католик, ксьондз, езуїта!" - і потягнув його шаблею. Впав закровавлений Андрей і глядів милосерно. Видно той чистий зір прошивав їхні чорні душі, бо один козак кінцем шаблі вилупив святому праве око. Опісля вхопили за ногу й поволікли до поблизької різні, положили на столі й стали його тортурувати. Припікають смолоскипами боки, вбивають тріски поза ніхті, відтинають ніс, уха, вибивають зуби, здирають шкуру з голови, плечей, грудей, посипують отворені рани половою і гнетуть. Святий Андрей невимовно страдає.

"Ісусе! Маріє! Будьте при мені! Просвітіть тих темних Вашим світлом!... Мої дорогі діти, що ви робите?... Господи, в Твої руки передаю душу мою!" Дразнила їх така молитва. Шарнули ножем по шиї і через зроблений отвір вирвали кліщами язик з насадою. На відходнім повісили конаючого Боболю за ноги на гак. Надійшов на те козацький полковник і казав Андрея добити й вкинути в придорожний рів. Сталось те в навечеря Господнього Вознесення 16 травня 1657 р.

З пошарпаного тіла мученика полетіла свята, чиста, душа до неба. Тіло його лежало довгий час в Пинську, а від 1808 р. в Полоцку. По світовій війні болшевики 1922 р. розбили домовину й мощі мученика забрали до музею в Москві. По довгих стараннях вдалось ті мощі видобути з крівавих рук большевиків і привезти до Риму, де тепер спочивають в церкві ОО. Єзуїтів.

Три нові святі, що їх Господь дав Своїй Церкві, мають велике значіння в наших часах. Вони не тільки показують, що католицька Церква є свята, бо виховує й видає святих, але і вчать нас своїм життям, що спасення душі це найважніша справа кожної людини. Серед різних обставин, у яких нас поставило Боже провидіння, треба змагати спасти свою душу й не жалувати на те труду, праці, а навіть крови. Не поверховне заховання деяких релігійних практик, а виконування вповні всіх приписів нашої религії, старання виконувати християнські чесноти веде до святости й вічного щастя в небі.

Головно св. Андрей Боболя має особливе значіння для поляків і українців. Відома річ, що поляки з політичних спонук, при помочі так званої "ужендової унії" стараються нас винародовлювати. Чуємо безнастанно про латинізацію і польонізацію, про насильне навертання православних. Вся ця робота прикрита маскою релігійної місії. Таким своїм поведенням поляки шкодять католицькій Церкві, викликують у незединених підозріння і упір і утруднюють навертання. О, коби св. Андрей Боболя, якого образи будуть сіяти у польських костелах, вимолив у Бога те велике чудо, щоб поляки зрозуміли правдивого Христового духа й закинули свою шкідливу політику вузького шовіністичного націоналізму.

Нас українців винесення на престоли св. А. Боболі повинно заохотити до ще більшого привязання до св. католицької Церкви й старань, щоб усувати те схизматицьке православя, що своїм фанатизмом, насильством й злочинами стягнуло на наш нарід ганьбу.

Свята Церква устами Пія XI проголосила трох нових святих. Хай цей факт заохотить нас українців вступати на дорогу геройських чеснот, щоб колись і наш нарід міг тішитись славою, що видає нових святих!

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Червона Культура в Еспанії

Богато кореспондентів і журналістів їдуть нарочно до Еспанії, щоб особисто переконатися про дійсний стан на теренах обнятих війною. Їх звідомлення, про те, що вони там бачили просто жахливі. Всюди, де лише глянути видно сліди дикунства.

Червона пропаганда залюбки говорить про свободу совісти й релігії в червоній Еспанії. Це безлична брехня, пущена в світ для туманення людей. Факти показують, що найбільша ненависть і терор у червоних звернені якраз проти релігії і Церкви. На теренах освободжених з під гнету червоних бачимо в кожнім місті й селі в огидний спосіб збещещені церкви й каплиці. Дуже часто предорогі мистецькі твори, памятки минулого, свідки давньої цивілізації, стали тепер жертвою комуністичного вандалізму.

Образи славних малярів порубані, або подіравлені кулями, статуї побиті, з пообрубаними носами й повиколюваними очима, престоли поперевертані, трупи з гробівців повикидані на верх. Все, що було цінного зрабоване, або зовсім знищене. З деяких старинних церков залишились тільки згарища...

Коли на все те дивитись мається враження, що ті люди, що таке робили в своїй ненависті до Бога, зовсім подуріли. Ось таку то культуру принесли еспанському народові червоні! Своїм поведенням вони виписали собі свідоцтво, що вони є найгіршими дикунами й варварами 20 століття та що перед ними блíднуть давні варвари, про яких знає історія.

Тепер уряд націоналістів докладає всіх старань, щоб усунути з лиця землі те великанське спустошення, яке заподіяли комуністи й анархісти і зберегти та відновити бодай оставші памятки релігійного культу й мистецтва.

⁂ Найновіша статистика католицької Церкви в Злучених Державах представляється ось так: вірних є 21,451,460. архидієцезій 19, дієцезій 93, опацтв 1, кардиналів, митрополитів і епископів разом є 132, всього духовенства 32,668, що обслугує 18,428 церков, місій і кілька тисяч других інституцій; 206 семинарів з 15,984 семенаристами; мужеських колегій 193; колегій та академій для дівчат 676 і 1,306 дієцезальних і приватних високих шкіл. Парофіяльних шкіл є 8,028 до яких ходять 2,101,306 дітей. Домів для старців є 168, шпиталів 684.

⁂ Будапешт, столиця Мадярщини, де відбувся Євхаристійний Конґрес, числить 644.000 католиків, що мають 43 парохій, 384 світських священиків, 1,542 монахів і 1,970 монахинь. Католики становлять 61.5% населення.

⁂ Націсти в Німеччині відобрали право вести школи 4 тисячам німецьких монахинь Згромадження Пресвятої Діви, відомих в Канаді під назвою Льоретанські Монахині. Сестри, що понад 300 літ виховували тисячі молоді в 128 містах Німеччини й для них посвячували своє життя, лишились тепер без засобів до життя. Позбавляючи їх праці з якої жили, уряд не дав найменшої помочі навіть старим і хорим. Ось зразок брутальности націстів! Вириваючи з під релігійного впливу молодь напевно не збудують трівкої, сильної Німеччини.

⁂ Замкнули Церкву св. Гробу в Єрусалимі з огляду на пибличну безпеку. Будинок походить з XII в. і вже майже валиться.

ЩО ЧУВАТИ?

⁂ В 20 річницю Гетьманства Преосвященний Іван Бучко, Епископ-помічник львівський відправив в архикатедральнім храмі св. Юра в Львові благодарственну Службу Божу на подяку Господу Богу за відново Гетьманської Влади на Великій Україні й на упрошення Божого милосердя і благословення для української нації.

⁂ Американські католики задумали побудувати величавий памятник Христа Спасителя в Вашінґтоні. Памятник буде мати назву "Світло Світу". На це діло зібрали вже 90,000 долярів.

⁂ Рада Ліґи Націй визнала підбій Етіопії. І цим разом показалось, що ті панове, що там радять руководяться не засадою справедливости, а стоять за тими, що мають силу.

⁂ Американці щороку видають $1.250.000 ворожбитам. В самім Шікаґо є аж 2.000 ворожбитів, що туманять людей. Один астрольоґ у Бостоні мав аж 165.000 клієнтів. Дійсно ще богато є дурнів на світі, що вірять у ворожбитство.

⁂ Нагінка поляків, щоб українців у Галичині златинщити й зпольщити неустає. Ведуть її державні чинники, всякого рода польські орґанізації й польське шовіністичне духовенство. Повно безправств нотує українська преса. Український нарід обороняє себе як лише може.

⁂ За 20 літ свого панowання большевики вбили більше як 40 тисяч духовних осіб і відібрали вірним 129,000 церков, каплиць та домів молитви. З того числа, 20,000 зовсім збурили, а інші перемінили на фабрики, склади, тощо.

⁂ В Румунії живе під цю пору 1,134.641 греко-католиків і 1, 077, 036 римо-католиків. Між греко-католиками є також українці, що мають свого Апостольського вікарія.

НОВІ СВЯЩЕНИКИ

В неділю дня 29 травня (мая), в Мондері, Алта. відбулось велике торжество. На архиерейській Службі Божій, Їх Ексцеленція Преосв. Кир Василій Ладика висвятили на священиків чотирох молодих василіян. Ними є отці: Атаназій Химій, Теодозій Греб, Маркіян Пасічник, Йосиф Сеньків. Новопосвячені отці відправлять свою першу Службу Божу т. зв. приміцію і дадуть своє перше священиче благословення в слідуючих місцевостях і часі:

Впр. о. Атаназій на Редвей, Алта, 2 червня в день Вознесення Господнього. Впр. о. Теодозій Греб у Шікаґо, З.Д.П.А. в церкві св. Николая, дня 5 червня. Впр. о. Маркіян у Новому Киеві, Алта, 2 червня на празник Вознесення Госп. Впр. о. Йосиф Сеньків у Вінніпеґу, Ман., у церкві св. о. Николая дня 5 червня.

Новим релігійним і народним робітникам бажаемо много Божих ласк і успіхів у праці. Ширше про них напишемо в слідуючім числі “Світла”.

Совіти вислали на продаж релігійні річи зрабовані з еспанських церков, що їх дістали в заплату за военний матеріял доставлений червоним у боротьбі з національними військами ґен. Франка.

Так то еспанцям дають кулі, ножі, кров, трупи, а собі беруть золото, й діяманти. Добрі то ґандлярі ті большевики.

„ДОБРА КНИЖКА“

(Інформатор „Бібл. Д. К.“)

КНИЖКИ — ЛІКОМ.

Славний еспанський лікар де ля Веса почав лікувати недужих новим способом т. зв. бібліотерапією. Цей спосіб зводиться до того, що недужий крім ліків і дієти дістае теж книжки відповідні до свого знання, освіти і... недуги. Ці книжки читае недужий сам, або їх читае йому доглядачка. Читання добірних книжок впливае в недужого на зміну настрою та вириває його з отупіння й так допомагае лікареві вилікувати недужого. Отже читаймо й ми книжки, але тільки добрі книжки, згідні з наукою віри й моралі католицької Церкви!

На місяць ЧЕРВЕНЬ

Поручаемо отсі книжки:

Серце за серце, написав Фр. Гатлер. Сторін 158. Про непоняту любов Спасителя до нас та як ми маемо Йому за ню відплатитися. Ціна ... .. 20ц.

Св. Марія Маргарета Аля кок, написав о. В. Нювенгоф. Сторін 148. Прегарний життепис Апостолки почитання Пресвятого Серця Христового. Ціна ... ... 20ц.

Св. Година з поученням, як її відбувати, сторін 38 Ціна 5ц.

Читання під першу пятницю, о. М. Каровець ЧСВВ. Сторін 48. Пояснення обітниць Хр. Серця і молитви. ... ... 5ц.

Св. Причастя, написав В. Будка. Сторін 58. Розвязання закидів проти частого св. Причастя і великі користи з нього Ціна ... ... 5ц.

Служба Божа наше життя, написав о. Каровець ЧСВВ. Сторін 40. Пояснюе значіння Безкровної Жертви. Ціна 5ц.

Таемниці рожанця для кружків Ап. Молитви. Осібно для хлопців, осібно для дівиць, невіст і мужчин (по 15 карток для кружка) по ... ... 5ц.

НОВОСТИ

Популярні катехитичні проповіди о. Н. Швілінського: I ч. про віру, стор. 366. Ціна $1.40 II ч. Про надію і любов, стор. 372. Ціна ... ... $.140 III ч. Про благодать і св. Тайни, сторін 271. Ціна $1.10

Короткі Катехитичні науки, нап. о. Ст. Гарасовський. I ч. про правди св. віри. 71 наук на основі проповідей славного нім. проповідника Цольнера. Проповіди ясні і приступні. Сторін 320, формат великий, папір сильний. Ціна $1.50

Вінець Святих, віршом нап. о. П. Штокалко. 41 життеписей.Стор. 64, з ілюстр. Ціна 15ц

Золоте серце, нап. о. Ом. Кміт. 16 оповідань, що вчать, як змалку нагинати дитину до доброти та плекати в ній золоте серце,стор. 72, Ціна 25ц.

Памятка першого св. Причастя, гарні колірові образи з написом, величина 14 x 21 цм. по 5ц., сотка $3.50

Образці колірові з Міляно, величина 6 x 10 цм. по 1ц. Сотка ... ... 75ц.

Хрещення України. Написав Всеч. о. П. Божик. 40 стор. 8 образків. Ціна 10ц. Автор розказує в цій брошурці коротко, ясно, приступно й цікаво про те, як ми українці стали християнами, до якої віри перед тим ми належали, як творилась українська держава, які зміни переходила наша Церква, хто був її ворог, а хто приятель?

Тепер з нагоди 950-ліття хрещення українського народу повинен її перечитати кожний українець.

Прибув свіжий транспорт **молитвеників: Отче Наш** з англійським додатком, стор. 248 в полотно 25ц., в шкірку 70ц.

Голос душі, стор. 672, в полотно $1.00 в шкірку з золотими берегами $2.00

Гостинець, стор. 576, в полотно ... ... 80ц.

Молитвеник Христ. родини, стор. 768 в полотно ... $1.25 в шкірку з зол. берегами $2.50

Замовлення слати на адресу: Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alta.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada
Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.
Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
Рік I. Mundare, Alta., June 15th, 1938. Мондер, Алта., 15 Червня, 1938 Число 4.

Евхаристійний Конгрес у Будапешті

Над Дунаем, у Будапешті, столиці Мадярщини, в днях 25-29 травня відбувся величаво 34 Міжнародний Евхаристійний Конгрес. В поклоні Христові утаеному під видами хліба й вина припало поверх пів міліона людей з ріжних країв, рас та мов. Це були величні дні тріюмфу Христа Спасителя.

Хоч над світом шаліють ураґани неспокоїв, хоч богато людей з ненавистю і хитрою злобою виступае проти Христа й Його католицької Церкви, то таки знову краща частина людства через своїх представників заявляе Ісусові Христові свою віру й любов та прирікае боротися за Його справу з полками безбожників і деморалізаторів, присягае воювати з новітними погубними напрямками, щоб по побідній перемозі встановити в світі лад мира, справедливости й любови. Тимто в теперішних сумних часах Евхаристійний Конґрес в Будапешті — це наче ясний луч сонця на захмареному небі, це сильне звено любови, що лучить католиків усіх країн до спільних змагань за кращу майбутність світу. Тому Евхаристійний Конґрес, як першорядного значіння подія заслуговуе на те, щоб ми йому приглянулись уважно.

День 25 Травня — Отворення Конґресу.

По довгих і старанних приготованнях нарешті завітав день 25 травня, перший день Конґресу. Зійшло над Будапештом ясне сонічко й побачило величаву картину. Наддунайське місто прибране надзвичайно святочно, повне непроглядних мас прочан, що зійшлись зі 42 країн світу, щоб зложити чолобитню Христови у Евхаристії. Заступником святішого Отця був Його Еміненція кардинал Евген Пачелі. Крім того взяли участь в Конґресі примас Мадярщини кардинал Юстин Шереді, 15 кардиналів, 70 архиепископів, 223 епископів, сотки священиків і тисячі вірних. Привіт папського леґата був визначений на 4.30 год. пополудні. Але прочане в числі понад 450,000 вже скорше заповнили “Площу Героїв”, призначену на головні торжества конґресу. Довколо престола, високого на 15 метрів заняла місце церковна еархія ріжних ступнів. Могутній голос труб звістив прихід папського відпоручника. Коли в оточенні церковної асисти зявився кардинал Пачелі, сильний григоріянський хор став співати пісню до св. Духа: “Прийди Творче”. Голос хору підхопили тисячні маси народу й вся простора площа залунала від величного гимну. Коли затихла пісня, Преосв. Золтан Месленей, епископ-помічник кард. Шереді, прочитав Апостольську Грамоту по латині й мадярськи. Потім слідували промови кард. Шереді, Др. Гомана, міністра просвіти й релігійних справ, і епископа Гейлена. Врешті надійшов довго ожиданий момент. На проповідниці появився кардинал Пачеллі. Буря оплесків. Филі за филями одушевлених окликів котились по площі. Вони були пророчистим виявом тих глибоких почувань серця, що їх мають прочане всього світу для Святішого Отця, заступника I. Христа. В своїй промові кардинал-леґат подякував в імени Св. Отця за достойне приняття і завзивав до справжнього геройства, якого треба, щоб спасти світ від грядучої загибели. Руїницьким силам — казав кардинал — треба протиставити віру в Христа Спасителя і хрестоносний похід братньої любови. Всі народи, що їм грозить безбожний комунізм повинні зеднатися... Правдиве щастя осягнуть всі тільки тоді, як будуть слухати поучень папи.

Проти нас станули воюючі безбожники, вимахуючи затисненими кулаками проти всього, що нам найсвятіше.

Проти нас стае до бою ар-

мія тих, що хочуть в усіх і кожного з окрема на землі вмовити, що знайдуть щастя через відступство від Христового евангелія та що добродут і могучість одиниць і загалу може притемнити едино тільки тінь Хреста.

Проти нас станула безформна маса тих, що хоч особисто не противляться Ісусові Христові, однак позволяють, щоб ними кидали брудні хвилі байдужности чи неморальности, і дають себе пірвати пануючій струї, а вкінці йдуть на поталу безвірства й стають ворогами Христа.

Де тепер Ірод, Пилат, Нерон, Діоклициян, Юліян Відступник і всі інші гнобителі з перших віків христіянства?... Христіяни, котрих масакрували побідили, а побідженими вийшли гнобителі.

Попелом і порохом стали вороги христіянства; попелом і порохом стали всі ті, що бажали, шукали у можливо на короткий час осягнули силу й земну славу.

Той сам твердий закон могучости й упадку, що йому підчинились вони, їх діяльність і їх слава, заваготіе також на їх свідомих учениках і їх несвідомих послідовниках, щоб звалити і в попіл та порох обернути все, що не е збудоване на скалі Божої правди... І лиш кілька мізерних трісочок з їх поваленої слави, через короткий часок, валятимеся по землі...

По промові уділив благословення всім учасникам конґресу, що приняли його на вколішках. Відтак залунав евхаристійний гимн. Співали його в ріжних мовах і хоч не одними устами то одним серцем і душею.

На тому закінчено торжество отворення конґресу серед великого релігійного одушев-[illegible].

(далі буде)

Приєднуйте передплатників для "СВІТЛА"!

Золоті Слова

З Архієрейського послання Преосв. Кир. Василія Ладики про святого Духа.

Дух Святий е Духом правди і "навчить вас всякої правди" (Ів. 16. 13). Розум чоловіка завсіди жажде правди, воля шукае добра — себто здійснення правди. Правда однак е тільки одна. Вона е тому вічна, е незмінна... А тому, що вона незмінна, вона независима від нас, змінних людей. І тому серце чоловіка з а в с і д и жажде правди. І тому воно так довго не знайде спочинку, доки не спічне в Бозі, як каже св. Августин. Бо Бог е тою вічною, незмінною Правдою.

І вороги Бога не годні того заперечити. Тому зі своіми блудами і заманами не виступають, як з такими, тільки закривають їх позором правди, що однак не е правдою, а облудою. І тому каже св. Павло, що й "сам сатана прокидаеться ангелом світла." (II Кор. 11. 14).

Так всі сектанти та безбожники удають, що вони виступають во імя П р а в д и й змагають до того, щоби таким чином поширити власні блуди та звести віруючих. Але по ділам їх, пізнаете їх. Вони що хвилі змінні, сварливі й ненависні — що іншого говорять нині, а що іншого завтра. Тим свідчать, що нема в них правди. Розсварюють і сваряться самі — бо нема в них миру. Нема в них дарів св. Духа.

Сім Дарів св. Духа. Коли Дух св. зійшов на апостолів, дістали вони рівночасно сім дарів: Премудрість, розум, раду, кріпость, знання і страх Божий.

Так як апостоли дістали сім дарів св. Духа, так само кожний з нас дістав сім дарів св. Духа в святій Тайні Миропомазання...

Але це е лише дари святого Духа. Дух святий дае нам їх до гідного і щасливого життя — але може відібрати, коли ми окажемось негідними тих дарів. Кожний чоловік, що грішить, е негідний дарів святого Духа і тому тратить їх.

Гріхи проти св. Духа. Тому бачимо, як наші брати, котрі покинули святу Церкву Христову, одну, правдиву, католицьку, остали без тих дарів св. Духа. І тому там так богато сварні, роседнання, ненависти та вічного хитання.

Дух святий е Духом Мира.

Ви бачите тепер, як цілий світ шукае мира. Скільки то пишеться, говориться, орґанізуеться всяких ліґ, союзів, зборів для мира й за мир. Однак як мало того мира на світі... Чому так? Де причина?

Причина та, що люди втратили сім дарів св. Духа, знак нестертий на їх душах затьмарили гріхом і тому так тяжко їм на душі. Без дарів св. Духа нема мира й не може бути.

Правдива дороґа до мира веде через поворот до матері, святої Церкви, через відяснення та очищення того нестертого знаку душі, який ми дістали в святій Тайні Миропомазання. Доки це не станеться, даремні балачки про мир. Не може світ дати миру, бо його не мае. Мир дае Христос, мир дае Дух св. через свої дари...

Скарбом твоїм народе мій, найвищим і найціннішим е Твоя віра, Твоя Церква — Твоя безсмертна душа. За ту душу йде безперестанна боротьба з ворогом ложі і тьми. Побідимо в цій боротьбі лиш тоді, коли Дух св. скріпить нас — коли нерозумно й легкодушно не втратимо найвищих цінностей душі, якими е дари св. Духа. Коли маемо ці дари ми непоборні.

Бережім ці дари в наших душах!

БОЖЕ СЛОВО

Кара за гріх прародичів. Прогнання з раю.

I. Мойсея, 3. 9-24.

Текст.

9. І покликав Господь Бог Адама, та й сказав йому: Адаме, де ти е?

10. І сказав йому: Твій голос почув я, як ти проходжувався по раю та й злякався тим, що нагий я і сховався.

11. І сказав йому Бог: Хто звістив тобі, що ти нагий еси, наколи б ти з дерева, з якого заповідав я тобі з цього одного не їсти, не їв.

12. І сказав Адам: Жінка, яку дав еси бути зо мною, вона дала мені з дерева, і я їв.

13. І сказав Господь Бог жінці: Чому це ти вчинила? І сказала жінка: Змій спокусив мене, й я їла.

14. І сказав Господь Бог змієві: За те, що ти вдіяв таке, проклятий ти між усіми скотами, і між усіми звірятами, що на землі; на своїх грудях і череві повзатимеш, і землю їстимеш по всі дні життя твого.

15. І ворожнечу положу між тобою і між жінкою, і між насінням твоїм, і між насінням її; він тобі буде наставати на голову, а ти наставатимеш на його пяту.

16. І жінці сказав: Множачи множитиму твої болі й стогін твій; в болях родитимеш діти, а до мужа твого пориватиме тебе, він же буде тобою володіти.

17. А Адамові сказав: Тому, що ти послухав голосу жени твоеї та й їв з дерева, з котрого заповідав тобі з цього одного не їсти, ти з нього їв, проклята земля в твоїх ділах; в печаліх їстимеш її по всі дні твойого життя.

18. Тернину й осет родитиме тобі, й їстимеш польове зело.

19. В поті твойого лиця їстимеш твій хліб; аж покіль вернешся в землю, з якої ти взятий; бо землею еси, й в землю повернешся.

20. І надав Адам імя своїй жінці Життя; бо вона мати всіх живих.

21. І поробив Господь Бог Адамові й жінці його шкіряні одежі та й зодяг їх.

22. І сказав Бог: Отсе Адам став мов один із нас, що розуміе добре й лукаве; а тепер, щоб часом не простягнув своеї руки, й не взяв із дерева життя і не їв та не жив по віки.

23. І вислав його Господь Бог з розкішного раю обробляти землю, з якої взятий.

24. І вигнав Адама, й поселив його напроти розкішного раю; і поставив Херувимів і полумяний обертаючийся меч, стерегти дорогу до дерева життя.

Пояснення.

9. Питае Господь Бог не тому що хоче довідатися, бо Бог усе знае, а щоб скартати Адама.

10. Адам пробуе викрутитись наготою тіла, наче б то Богу через те не подобався, хоч такого його сотворив. В дійсности нагота в душі Адама зачерез утрату Божої ласки й тяжкі викиди совісти були причиною, що лякався станути перед лицем найсвятішого Бога.

По доказанню вини Господь Бог визначуе кожному заслужену кару. Найперше діяволові як головному спричинникові гріха.

14. Прокляття Боже в першій мірі відноситься до сатани, що скрився в змієві. Відтепер діявол буде для всіх людей чимось страшним, обридливим; буде лише безнастанно чигати на їх нещастя, а все, що підле, гидке, буде його добичею. Остаточно він буде побіджений а люди стануть освободжені з під його власти, в яку тепер попали через ґріх добровільно. Та побіда вийде від жінки.

Притім і самого змія постигла кара не в тому розумінні, що передше ходив ногами, а тепер ні; лише, що від цеї хвилі став за кару для всіх людей обридливим і небезпечним більш, чим прочі звірята.

15. Це преважні пророчі слова в яких перший раз подана блага вістка про відкуплення людського роду, Месією-Спасителем і про непорочне зачаття Преч. Д. Марії.

Вона зітре — так мае вульґата.

Жінка = Марія, бо тільки вона е матірю Месії, вона одна завсіди була в ворожнечі з діяволом і стерла його голову силою Христа. Тому вона е непорочно зачата, цебто з огляду на заслуги Христа захоронена перед гріхом, щоб не була під владою сатани, навіть у хвилі свойого зачаття.

Насіння жінки = Месія Христос, що все в ворожнечі з діяволом і своею смертю на хресті побідив його, а також праведні люди всіх часів, що ласкою злучені з Христом, будуть боротися з діяволом і його переможуть.

Насіння змія = діявол і злі та безбожні люди. Діявол наставатиме на його пяту й її ранити, цебто буде виступати проти Христа і св. Церкви, та однак Христос і Церква зітруть йому голову, значиться віднесуть повну побіду.

16. Кара за гріх жінки е, що як мати мусить переносити життеві прикрости і болі родження, а як жена буде залежна від мужа, що часто буде з нею поводитися нелюдяно, наче з

якою рабинею.

17. Кара на чоловіка за те, що послухав жінки в недозволеній річи:тяжка праця на хліб, бо земля стратила первісну плодовитість і навіть управлювана буде видавати буряни, й утрата надприродного дару безсмертности тіла.

20. Надав імя жінці по еврейськи Хава, Ева, що значить життя, тому, що вона е мати людського роду. Так уже імя першої жінки мало нагадувати ту жінку, що приведе на світ Месію, давця надприродного життя.

21. **Поробив** = приказав їм поробити.

22. В цих словах міститься гірка ірония, коли порівнати стан упавшого чоловіка з тим станом, що його обіцяв дати діявол по грісі. Тому діяволові спокусникові не треба ніколи вірити.

Один із нас — натяк на три особі Божі в Пресвятій Тройці.

24. **Херувимів** = особливщих післанників, ангелів, що здається у людському виді, з огнеными мечами боронили входу до раю.

Гріх Адама, був не тільки його особистим гріхом, а гріхом всього людського роду. Ось що каже св. Дух: "Тим то, як через одного чоловіка гріх увійшов у світ, а через гріх смерть; так і смерть прийшла на всіх людей, бо всі люди в нім то е в Адамі згрішили" (Рим.5. 12). Тому то й сам гріх і всі його наслідки щодо душі й тіла переходять на всіх людей. Цей гріх, що е головним жерелом зла на світі зветься **первородний гріх.** Вільна від нього лиш одна Пр. Д. Марія.

------- Релігійні Трудности й Запити -------

Запит: Чи Церква греко-православна е тою самою Церквою, котру основував Христос?

Відповідь: Щоб мати правдиву відповідь на поставлений запит, треба вперед глянути, які то е суттеві знаки по яких можна пізнати правдиву Христову Церкву й її відрізнити від не Христової, а опісля треба подивитись чи ті знаки мае греко-православна Церква.

Знаки правдивої Христової Церкви.

Св. Письмо каже, що І. Христос свою Церкву збудував на Петрі й йому дав у ній верховний провід. "А я тобі кажу, що ти еси **Петро, і на цій скалі** збудую **Мою Церкву...** (Мат. 16. 18).

"Паси ягнята **Мої...** Паси вівці **Мої** (Ів. 21 16-18).

Отже Христова Церква, що буде існувати до кінця світа, е лише та, що має за свою видиму основу й за свойого верховного пастиря Петра в його правних наслідниках, якими е римські папи.

Отже Церква, що не е в лучности з Петром у його правних наслідниках, не е правдивою Христовою Церквою.

Дальше в "Вірую" говоримо: ...в едину, святую, соборную і апостольськую Церков." В цих словах е виражені головні й суттеві ціхи, знаки. по яких можна розпізнати правдиву Христову Церкву.

Христос хотів, щоб Його Церква була совершенно одна в вірі, владі і життю, щоб не було в ній різних вірувань, різних незалежних від себе верховних начальств,щоб у ній не було браку едности в християнському житті.

Ось як Христос молився: "Отче святий, заховай їх в імя твое, котрих дав еси мені, **щоб були одно, як і ми...** щоб всі були **одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі,** щоби й вони одно були в нас і щоби світ вірив, що ти мене післав. ... Я в них, а ти в мені, щоби **були звершені в одно,** і щоби пізнав світ, що ти мене післав... (Ів. гл. 17).

Отже по волі Христа едність у Його Церкві мае бути тісна, подібна до тої, що е в Бозі, така досконала, щоб могла бути спонукою до віри.

Христова Церква е святою. "Христос полюбив Церкву й **себе самого віддав за неї, щоб її освятити...** щоби самому собі виставити славну Церкву, що не мае скази, або морщини, або чогось подібного, але **щоби була свята й непорочна** (Еф. 5. 25). Про свою Церкву сказав Христос, що ворота пекельні, цебто лож і зіпсуття не переможуть її і тому вона буде святою.

Христова Церква е також католицька, або як кажемо соборна, це значить міжнародня, призначена для всіх народів і країв світу і мае обіймати всякі народи, а не мае бути Церквою для одного народу, чи ґрупи народів. Ось що каже Христос: "Ідіть навчайте **всі народи...** навчаючи їх заховувати все, що я заповідав вам. І се я з вами по всі дні до кінця віків" (Мат. 28. 18-20).

"**Ідіть у весь світ** і проповідуйте евангеліе **всьому сотворінню.**" (Марк 16. 15).

Дальше Христова Церква е апостольська, цебто бере свій початок і науку від апостолів і нею рядять правні переемники власти апостолів у такому устрою, як був за часів апостолів. Христос управу своеї Церкви віддав апостолам у лучности з Петром і їх правним наслідникам (Мат. 28. 18; Мар. 16. 15; Ів. 17. 18.; 20. 21).

Церква, котра не мае влади правних наслідників апостолів у едности з наслідником Петра, не е правдивою Христовою Церквою.

Знаків правдивої Христової Церкви нема в греко-православній Церкві.

Коли тепер подивимось на греко-православну Церкву, то побачимо, що вона не стоїть на Петрі, ані не мае своїм верховним пастирем Петра, бо через ґрецьку схизму Фотія і Кирулярія, відірвалась від скали Петра, й виповіла послух Петровим наслідникам.

Греко-православна Церква відчімхнувшись мов та галузка від дерева, поволі затратила всі головні ціхи правдивої Христової Церкви.

Вона вже не е едина, бо розпалась на різні православні секти, з яких кожна вважае себе православною і правдивою, а другі Церкви ложними: Так пр. у Канаді маемо православні Церкви свистунів, жуківців російсько-православних. Православні не мають одного непомильного авторитету в вірі; ріжні ріжно вчать. Не мають одної верховної церковної влади. Тепер у них намножилось повно народних автокефальних Церков, що себе взаїмно не признають, сваряться, ненавидяться. Вслід за тим нема едности любови й участи в богослужених, безкровній жертві, св. Тайнах і відправах.

Православна Церква не е святою, бо в ній не видно ділання Духа святого. Нема нових святих, нема розквіту монашого життя, нема чудес, нема повного християнського життя через масові принимання св. Тайн, місії і т. д. За те е в них мертва обрядовщина, рабський послух світській власти, розривність подружжа, уводження ріжних реформ противних св. Письмові й св. Переданню.

Православна Церква не е і апостольською, бо її епископи або не е важно висвячені пр. у свистунів, або виконують свою власть неправно не признаючи над собою зверхности установленої Христом. Цим робом вони в своїй Церкві знищили устрій, який мае бути в правдивій Христовій Церкві й який був у часах апостолів.

Все це разом узяте каже нам, що греко-православна Церква не е й не може бути правдивою Христовою Церквою.

Правдивою Христовою Церквою е лише Католицька Церква, бо лише вона одна мае всі повище вимагані й конечні знамена.

Блофмайстри від Патріотизму.

Як уже ми писали про це, в орґанізації СУМК настав розкол, а вслід за тим і сварки на часописних сторінках. Нам не інтересна сама сварка, як радше те, що в ній виходить на яв неодне, що позволяе нам краще пізнати автокефальних патріотів і їхню роботу. Тому й подаемо дещо з тої сварки до відома читачам "Світла."

В Новому Шляху ч. 20., п. Ю. Буряк, голова СУМК-а у Вінніпеґу, в полеміці з І. Кіріяком пише про великі риби з СУС-а, що орґанізують СУМК поза Вінніпеґом, маючи на думці редакторів, правничих дорадників,протоереїв, послів, і т. п. І про них каже таке: "Зберігають українську мову й культуру так, що їхні діти по українськи не вміють говорити; дають довгі відчити й пишуть статті в "У. Г." про потребу Рідних Шкіл, а своїх дітей до Рідної-Школи не посилають...

"Тверджу оцим, що ті всі великі риби з СУС не е дійсними приятелями не лише СУМК, але й всякого корисного українського руху в Канаді. Чи не думаете, п. Кіріяк і ви СУМК-івці, що про це вже загал дещо знае?

Вірю, що п. Кіріяк знаменито визнаеться на тій хоробі в нашому житті в Канаді, але конче треба йому це все закривати, вдавати сліпого, дурного, бо що було би, коли б загал "черні" то е фармерів і робітників, перед якими "риби" пописуються на сторінках "У. Г." або на плятформах далеко від Вінніпеґу, або за першим столом на вечерях і празниках — довідався, що можна нарахувати в самому Винипеґу десятки дітей, тих "панів", яких через останніх кілька років не видно ні в українській церкві, ні в просвітній орґанізації. Маю інформації, що ця хвороба "панства з хлопства" не обмежується лише до Винипеґу... Можу вам дати споре число членів з т. зв. "проводу" СУС в самому Винипеґу, що не то що не мають найменшого морального права бути в проводі української організації, але в дійсности принесли б користь для нашого загального руху, коли б зовсім зреклися свойого поверховного українства. Чому про це в "У.Г." дещо не написати п. Кіріяк?... Ми СУМК-івці в Винипеґу, явно-славно виступили проти замилювання очей щирих людей, що через довгі роки своєю жертвенністю дають життя тим, які видрапавшися на ґарні становища тепер надальше використовують "простолюддя", задурюючи їм очі блофом патріотизму. Правда, дуже небеспечна річ цю т. зв. "інтеліґенцію зачіпити, бо зараз заворушаться всякого рода чури й прислужники з "обороною" таких "інтеліґентів" і "виключують всіх, що мають відвагу дещо про це сказати...

І кінчить так: "Блофмайстри від патріотизму нехай перше подивляться на своїх дітей і висповідаються перед українським загалом"...

Ось так пише про автокефальних патріотів той, що виховався між ними й добре знае своїх. До цих слів не потрібуемо нічого додавати. Вони самі говорять багато кожному, що вміе здорово думати.

Око.

Пресвяте Ісусове Серце

Серце Христове між Українцями

У радісному почитанні Христового Серця, що ним Його окружає увесь католицький світ, і український нарід узяв живу участь.

Вже в перших початках XVIII століття знаходимо Братства Христового Серця на українських землях. Їх ціллю було пізнавати безмір любови Христового Серця, відплачувати Йому взаїмною любовою та перепрошувати Його за зневаги людей.

Мило отже для нас буде при глянутися ще коротко почитанню Христового Серця між українським народом.

1. Наш обряд і Христове Серце.

Коли ми переглянемо наші церковні книги, то вдаряе нас у них безліч гарних висказів, глибоких порівнань і ніжних звеличувань Христового Серця.

Тісні рамці „СВІТЛА" не позволяють нам це все в цілости наводити, та один-другий висказ для приміру наведемо. І так в акафісті до Христових Страстей співаемо: "Кланяюсь пречистій, пресвятій і животворній Твоїй рані, що є у пречистому боці й у проколеному Твойому Серці, Ісусе." В акафісті до Чесного Хреста читаемо: "Серце маеш отворене, Спасителю, бо хочеш усіх нас помилувати, що до Тебе, многомилостивий, прибігають." І далі в цьому акафісті подибуемо: "О Ісусе, що маеш отворене Серце, покажи свою ласку на мені грішному."

Хоч би й з цих кількох наведених місць із наших церковних книг бачимо, що ці книги своїм змістом вже на довгі віки підготовлювали українські серця до цього обявлення, що його відкрив сам Христос св. Марґареті.

2. Почитання Христового Серця на укр. землях.

Маючи у своїх книгах так гарний підклад під вселюдне почитання Христового Серця, ніхто но здивуеться, що коли розійшлася вістка про Христове обявлення св. Марґареті, то вона знайшла щирий відгомін і серед українців.

Перше Брацтво Христового Серця, що його заложили ОО. Василіяни за окремим дозволом із Риму, було в Мінську, дня 12 березня 1738-го р. За мінським монастирем пішли й інші василіянські манастирі, як у Холмі, Вильні, Умані, Почаеві, Бердичеві... А що василіянських манастирів було тоді багато на українських землях, то й почитання Христового Серця розширилося дуже скоро. Стали появлятися брошурки, книжки а навіть служба Христовому Серцю. Нарід горнувся з нечуваним одушевленням до Пресолодкого Ісусового Серця, приступав часто до св. Тайн, ходив на набоженства.

Та діявол не спав. Він побачив, що Христове Серце відбирае йому багато прихильників. І тому з цілою заїлістю виступив проти почитання Христового Серця. За помічників вибрав собі православних. Повторилися картини страшної французкої революції, але на українських землях. До 100 літ від заведення культу Христового Серця на Україні, майже не стало по ньому й сліду. Москва знищила насильно католицьку віру в нашому обряді, а вслід за вірою устало й почитання Христового Серця.

3. Тріюмф Христового Серця на галицькій Україні.

Знищила православна Москва католицьку віру на Великій Україні. Сибіром, тюрмами й убійствами знасилувала вона в брутальний спосіб совість українців. Зникло й почитання Христового Серця. Але не всюди. Христос знайшов собі апостолів Свойого Серця в обновлених Василіянах.

Обновлені Василіяне зачинають свою місійну працю між українським народом обновою почитання Христового Серця. 1886 р. основують вони в Льво ві, при василіянській церкві св. Онуфрія перше брацтво Христового Серця під назвою: Апостольство Молитви. До 10 літ вже Серце Христове е почитане при всіх манастирських церквах. А в 25 літ пізніше е заведене Апостольство Молитви вже в понад 400 парохіях у Галичині й числить до 100.000 членів. Сьогодні сама галицька Україна мае 200.000-ну армію борців Христового Серця, що е цвітом і окрасою нашої Церкви.

Із почитанням Христового Серця зросла в нашому народі католицька свідомість, щира любов до Бога, часте а навіть щоденне принимання св. Тайн. А скільки ласк зіляло це любляче Христове Серце за цих останніх 50 літ на наш нарід, про це виразно свідчить ті численні й безустанні подяки в жовківському, бразилійському, американському, "Місіонарі" та підкарпатському "Благовіснику."

* * *

Оттак у коротці пересунулась перед нашими очима історія почитання Христового Серця у католицькій Церкві загалом, а серед українців зокрема.

Ми бачили, як Христос гарячо бажае, щоб ми почитали Його Серце, а св. Церква дуже поручае це нобоженство.

Ідім отже за гарячим бажанням Христового Серця! Приступаймо як найчастіше до св. Тайн! Винагороджуймо Йому за невдячність, що її дізнае так часто Христове Серце від злих людей. Будьмо гарячими почитателями й апостолами Христового Серця.

о. Ніль Саварин Ч.С.В.В.

Вийшли на Ниву Господню...

Так, на весну в маю, дня 25 травня вийшли на ниву Господню чотирох нових, молодих священиків, чотирох Христових робітників, щоб орати людські серця і засівати золотим зерном Божої правди й любови.

Вийшли нові релігійні провідники народу, щоб вести його правим шляхом до щастя та розділяти йому скарби небесних ласк.

Впр. о. Атанасій, Андрей Химій Ч.С.В.В., син Станислава й Анни з роду Ягній. Уродився в Онтеріо 26 серпня 1910 р. Його родичі походять зо Старого Краю. Батько зі села Цвіголь, а мати з Озерян, пов. Борщів. До Канади приїхали в 1906 р., і поселились у Онтеріо. Опісля переселились до Редвей у Алберті, де й доси жиють на господарстві. В Редвей о. Атанасій ходив до вселюдної школи, й відтак як 17-літний юнак вступив до монастиря ОО. Василіян у Мондері й тут скінчив вищу школу та свої фільософічні й богословські студії.

Слід згадати, що крім о. Атанасія е ще в василіянському Чині його брат Єронім, а в Згромадженню Сестер Служебниць Пр.Н.Д.М. рідна сестра С. Єроніма, що тепер учителюе у Вінніпеґу, Ман.

Впр. о. Теодосій Теодор Греб Ч.С.В.В., син Василя і Марії з роду Зазуля, що приїхали до Злучених Держав Півн. Америки 1909 р. зі села Татарова, повіту самбірського й поселились в вуглекопній околиці, в Клаймер, Пенсильванії. Тут народився о. Теодосій 21-січня 1913 р. і скінчив вселюдну школу. Бажання стати священиком-місіонарем, щораз то живіше горіло в серці молодого юнака. Вкінці виїхав до Мондеру, Алта, де 31-серпня 1927 р. вступив до новіціяту ОО. Василіян і пильною працею вивчився на священика.

Впр. о. Маркіян Михайло Пасічник Ч.С.В.В. син Гаврила й Анни Кобилянської, уродився 25 вересня 1910 р. в Чорткові, Галичина. Там ходив до народньої школи, та не довго. Світова війна перервала йому дальшу науку. Батько приїхав до Канади перед війною, а 1921 р. разом з мамою приїхав сюди також о. Маркіян і замешкав у Мондері. Тут скінчив вселюдну школу. Ідучи за покликом Христа вступае до Чину ОО. Василіян 1927 р., кінчить дальші науки й осягае високе достоїнство священика.

Впр. о. Йосиф, Йоан Сеньків Ч.С.В.В. походить з родини Теодора й Ядвіги Шумей. Уродився 28 жовтня 1911 р. у Гвайт Сенд, Саск. Його родичі приїхали до Канади около 1909 р. Йосиф скоро став сиротою. Ним заопікувалися Сестри Служебниці Пр.Н.Д.М. Початкові школи побирав у Йорктоні, в Інституті Найсв. Ісусового Серця. Опісля 1925 р. виїхав до Мондеру, де продовжував свою науку в школі СС. Служебниць. 1927 р. вступае до василіянського новіціяту. І тут по довгих літах науки мрія його дитинства здійснилася. Він став священиком.

Всі чотири отці одержали свої свячення в Мондері з рук Їх Ексц. Кир. Василія Ниці свячення дня 21 травня 1938 р. діяконат 22. V., а пресвітерат 29. V.

Нові Христові апостоли вийшли на ниву Господню. Хоч вони ще молоденькі, то однак через св. Тайну священства вони отримали авторитет, власть і уповаження від Бога й Церкви бути посередниками між Богом і людьми та пастирями душ. Велика це радість для українців в Канаді.

Діявол не спить. Він вишколюе своїх аґітаторів у різних сектанських семинарях і курсах, щоб потім ішли між нарід і зводили його з правої дороги. Богу дякувати, що збільшаються ряди справжніх післанців Христових, що будуть полоти кукіль і виривати хабаз та працювати в нашій широкій та вільній Канаді, щоб між українським народом процвітало Боже Царство.

Боже помагай у їхній великій праці! Дай їм здоровля і сили, дай Своє благословення, щоб їх зусилля і труди принесли гарні овочі Тобі на славу й добро українському народові!

Перша Служба Божа

В день Вознесення Господнього парохія в Редвей, Алта., переживала радісну хвилю. Ось це в ясний, погідний день, в супроводі кінної бандерії, процесії, при мельодійнім співі хору, вступав до церкви новий священик, Впр. о. Атанасій Химій, що вийшов із цеї місцевости, щоб відправити перший раз Службу Божу. На це торжество прибуло богато народу. Службу Божу правив о. Атанасій з діяконами й аколітами. Співав прегарно хор із Делф, Алта. Проповідь на дворі про високе достоїнство священика та про його великі завдання під сучасну пору, виголосив Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В. По відправі промовив коротко о. приміціянт і дякував Богові за ласку священства, родичам за добре виховання і всім людям, що чимнебудь помогли йому осягнути свячениче достоїнство. Опісля уділив всім своє ерейське благословенство, та роздав памяткові образки.

Торжество пройшло серед великого релігійного настрою і неодному зі зворушення витиснуло сльози з очей та викликало в душі спасенні думки й почування.

В той сам день відправив також свою першу Службу Божу в Новому Києві Алта., Впр. отець Маркіян Пасічник Ч.С.В.В.

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

В неділю 15 травня ц. р. Преосященний Владика Константин Богачевський посвятив дім українських Сестер Служебниць Пр. Н. Д. М. у Філядельфії, Па. Сестри ведуть Притулок для старців і лічницю. Це новий здобуток, що буде служити для добра українського народу.

Як подає бразилійська “Праця” дня 24 квітня, ц. р. відбулося урочисте посвячення фундаментів Місійного Інституту св. Йосифа в Прудентополіс. Акту посвячення довершив Впр. о. Маркіян Шкірпан у сослуженні чотирох священиків. Інститут є під управою ОО. Василіян. Він має на меті виховувати ряди духовних провідників для вірних українського - католицького обряду в Бразилії. Під сучасну пору вчиться в ньому 37 учнів. Давніше чули ми про велике діло, про українську високу школу в Стемфорді, основану старанням Їх Ексц. Кир. Константина Богачевського, що стала осередком культури для українців у Америці.

Ось це факти, як греко-католицька Церква і її провід дбає про український нарід під релігійним і національним оглядом. А наші автокефальні горлачі все ще не стидаються кричати, що греко-католицька Церква — це ворог українського народу.

Нову греко - католицьку парохію у Вінніпегу організує Всеч. о. П. Божик. Вже закуплено три льоти під церкву св. Андрея в околиці Пойнт Доглес. Посвячення площі під церкву відбудеться в неділю 19го червня. Це буде сема українська греко - католицька церква в Вінніпегу.

В Ліоні, Франція духовна влада відступила до вжитку українців греко - католиків церкву св. Анни. Її настоятелем є о. Н. Братко.

Мадяри обходять тепер 900 - ліття смерти свойого “Апостольського Короля” св. Стефана. Цінні мощі правої руки є виставлені до прилюдної почести й серед великих торжеств будуть обносити їх з місця на місце по цілому краю.

Гітлерівці заборонили кард. Т. Інніцерові, австрійським епископам і вірним взяти участь у евхаристійнім конґресі в Будапешті.

Канадійський Евхаристійний Конґрес відбудеться в Квебеку в днях 22 - 26 червня. Заступником Св. Отця Папи Пія XI. є іменований кардинал Вільнев.

На евхаристійнім конґресі, що відбудеться в Квебеку буде промовляти Св. Отець через радіо дня 26 червня.

ДРІБНІ ВІСТИ

У місті Роттердамі, Голяндія, дня 24 травня виконано бомбовий атентат на полковника Евгена Коновальця, провідника Орґанізації Українських Націоналістів. Убійником є большевицький аґент.

В Переяславі пожежа в історичнім музею знищила богато памяток зі 17 віку. Між іншими згорів документ договору гетьмана Богдана Хмельницького з московським царем.

В Галичині поляки далі гноблять українців. Ось нові удари: Розвязали українське робітниче товариство “Сила” у Львові й його філії в Краю; розвязали орґанізацію українського жіноцтва “Союз Українок” і припинили видавання часописей: “Жінка” і “Українка”; заборонили святкувати 70 — літний ювилей “Просвіти”; не дозволили на IV. Краєвий Здвиг Українського Сокільства в Львові; вивласнюють Площу Сокола Батька і десять морґову площу, власність церкви св. Николая та землю Сестер Студиток у Яхторові.

ВЕЧЕРОК

Заходами членів БУК-а відбувся у Мондері, Алта. дня 2-го червня в домі панства Осьмаків вечерок у честь Впр. о. Маркіяна Пасічника Ч.С.В.В. На вечерку були тільки члени Братства. Серед приемної ґутірки й промов п. Ф. Онищук вручив отцю гарний дарунок з нагоди його свячень. Дуже повчаюче слово мав адв. п. Ю. Шкварок. Переведено збірку на пресовий фонд “Світла”, що принесла $3.50

Пресовий Фонд “СВІТЛА”

Відділ БУК-а в Мондері, Алта. $5.00

Збірка на вечірку в панства Осьмаків, Мондер, Алта. $3.50

Щира подяка всім жертводавцям.

“Світло”

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання.
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

Річна передплата $1.00. Поєдиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., July 1st, 1938. Мондер, Алта., 1-го Липня, 1938 Число 5.

Виховуймо Нашу Молодь, але по Християнськи

Ні один вік не дбав про виховання молоді так дуже, що наш 20-тий вік.

Але й ні в одному віці не було стільки нарікань на молодь що у теперішньому віці.

Причиною цих нарікань є це, що ми виховуємо нашу молодь по поганськи, а не по християнськи.

1. Браки теперішнього виховання.

Є много середовищ, що в них виховується наша молодь. Найважніщі середовища це: родина, школа, держава.

1. Родина є найпершим природним осередком виховання. Сам Бог так зарядив, що дав потомство безпосередно не школі, чи державі, але родині. На жаль не кожна родина памятає на свій взнеслий обовязок доброго виховання. Буває так, що родина подбає про здоровля, науку й майно, але про душу, небо й Бога зовсім забуває. Таке виховання не є християнське але поганське.

2. Школа є другим осередком виховання. Майже кільканадцять літ мусить перебути молодь у школі. І тому школа й наука в ній має переломовий вплив на дальше життя доростаючої молоді. Буде він додатний, якщо Бог в ній матиме своє почесне місце. Цей вплив на молодь буде відемний, якщо у школі книжки, вчителі не знатимуть Бога, або що гірше ширитимуть між молодю безбожництво.

3. Держава є цим третим осередком, де виховується молодь. Сьогодні майже всі школи є під державною опікою. Тому й виховання молоді є контрольоване державою й спрямоване до державних інтересів. Ці державні інтереси не все є однозгідні з Божими законами. Є держави, як напр. червона Росія, що їх найвищим ідеалом є матеріяльний добробут пролетаріяту й достарчення вправлених аґітаторів для всесвітньої революції.

Із цього бачимо, що теперішнє виховання є односторонне. Родина дбає тільки про культуру тіла, а забуває нераз за культуру душі. Школа змагає до цього, щоб дітворі дати якнайбільше знання земських річей, а лишає на боці небесні річи. Держава старається виховати свою молодь політично свідому, а про релігію, якщо зовсім її не поборює, то дуже часто ставиться до неї байдуже.

2. Повнота християнського виховання.

На розпутті сучасних виховних шляхів стає християнське виховання. Тільки воно, по словам теперішнього папи, дає повне й всесторонне виховання кожній людині. Тільки воно обнимає цілу людину, не тільки як одиницю, але й як члена суспільности; не тільки у природному порядкові, але й надприродному. І так:

1. Родині пригадує християнське виховання, що її діти мають не тільки тіло, але й душу. Отже батько й мати повинні дбати не тільки про здоровля своїх дітей, спорт, забави, знання і прочі річи, що служать для тіла, але й про ранню й вечірню молитву, релігійну книжку, образи церковні, ходження до церкви, принимання св. Тайн... Бо це є річ доказана, що дитина вихована правдиво по християнськи ще не засмутила своїх родичів; і на оборот гіркі сльози проливали родичі, саме тому, що не дали своїм дітям християнського виховання.!

2. На школу кладе християнське виховання обовязок, щоб вона попри знання земських річей, не забувала пригадувати дітям про знання вічних, Божих річей. Навчання поодиноких предметів не повинно противитися релігії, але радше повинно показува-

ти велич, славу й мудрість Божу. Звідсіль обовязком родичів е посилати свої діти до католицьких шкіл де вони е, а де їх нема, то старатися про добрих релігійних учителів, а коли й це неможливе, то достарчати своїм дітям відповідні до їх віку католицькі книжки. Ставиться нові школи, будується що раз то більші бібліотеки, збільшується число годин, щоб дитина була більше відпорна на лихі впливи. На ніщо те все здасться, якщо Христос не буде виховником молоді.

3. Христіянське виховання ясно зясовуе яке становище заняти супроти свойого народу, чи держави. Воно рішуче протиставиться злим сучасним течіям, що ставлять на місце Бога расу, націю, чи колектив. А за це защеплюе воно в серцях своїх вірних глибокий патріотизм і привязання для свойого рідного народу, кажучи: Віддайте, що Боже Богові, а що цісарське цісареві.

Із цього бачимо, що христіянське виховання е повним і всесторонним. Основується воно на двотисячньому досвіді католицької Церкви. Виховуе воно людину діяльну, всесторонну, поступову й многонадійну.

* ** *

Вихованням молоді цікавиться цілий теперішний світ. І для нас українців не може це бути байдуже, який вигляд матиме наш нарід у найблищому часі, коли наша молодь займе наші становища. Певне е, що вона буде чесною, доброю, якщо буде вихованою по христіянськи.

о. Ніль Саварин Ч.С.В.В.

"Читання католицької літератури е майже так само важне як молитва.

Архіеп. Бекман з Дубюк.

Приеднуйте передплатників для "СВІТЛА"!

МІСЯЧНЕ НАМІРЕННЯ НА ЛИПЕНЬ.

Щоб скоро приготовляти й приводити діти до св. Причастя.

Важна це справа, за яку то треба молитися у місяці липні. Ісус Христос прийшов на світ не тільки для дорослих людей, але також і для малих дітей і бажае, щоб вони були близько Його Божого Серця. "Оставте дітей приходити до мене, не бороніть їм, бо таких е царство Боже" (Марк. 10. 14). Це ясні Божі слова, що завсіди мають свое значіння і силу.

Тому свята Церква, розуміючи добре волю Божественного Спасителя, дбала, щоб не тільки старші, а і діти зближалися до Христа утаеного під видами хліба й вина в Пресв. Тайні Евхаристії. В давних часах була навіть практика давати дітям св. Причастя зараз по св. Хрещенні. Пізніше ввійшло в звичай приводити дітей до св. Причастя, коли прийдуть до вживання розуму то зможуть хоч трохи пізнати цю Тайну Любови. Та зчасом у тій справі закралась між вірними неоправдана строгість. Під позором більшого пошанівку для Пресв. Евхаристії, стали здержувати дітей від св. Причастя, бо мовляв вони замалі й нічого не розуміють. І бувало таке, що діти деколи до 14 року життя не могли приймити Христа до свого серця. Це було зле. Дітвора й молодь скорше закоштовувала гріха, як радощів з гідного св. Причастя. Далеко від Ісуса впадала в заранні свого життя в тяжкі гріхи, злі налоги, тратила невинність, і не мала сили до святого життя.

Бачучи таке, папа Пій Х. декретом Св. Конґреґації Собору з дня 26 грудня 1905 р. пригадав усім вірним бажання Христа й давню практику св. Церкви й візвав вірних всякого віку й стану, щоб від хвилі приходу до вживання розуму приступали часто, а навіть щоденно до св. Причастя. Конечні вимоги е тільки ці: 1) стан ласки, або чиста совість, вільна від тяжкого гріху й 2) добрий намір, цебто хотіти приняти св. Причастя, щоб подобатись Богові й дістати поміч для своеі душі. А щоб раз на завсіди усунути всякі сумніви щодо причастя дітей Конґреґація св. Тайн, дня 8 серпня 1910 р., в свойому декреті осудила стримування дітей від вчасного св. Причастя як велике надужиття, що його треба конечно усунути й приказала припускати дітей до св. Евхаристії скоро тільки прийдуть до уживання розуму, пізнають головні й конечні правди віри, зможуть розріжнити св. Причастя від звичайного хліба й приступати до престола з побожністю.

Це діеться звичайно десь коло семого року. Відтоді діти обовязані приймати раз у рік св. Тайни Сповіди і Евхаристії, а на случай смерти маеться їм давати Св. Напуття і Маслосвяття.

Ці церковні рішення для релігійного життя молоді в нинішних часах е превеликої ваги.

Дитина мае безсмертну душу, відкуплену Пресв. Кровю Христовою в якій при хрещенні Г. Бог защепив надприродне життя, що дае її Боже прибрання і право до неба. Щоб те життя утримати й розвинути, треба дитині корму про котрий Христос каже: "Хто їсть мое тіло і пе мою кров, мае життя вічне, і я воскрешу його в послідний день. Бо мое тіло це правдивий корм, а моя кров це правдивий напій" (Ів. 6. 24). Того корму потрібують діти вже від хвилі, як прийдуть до вживання розуму й свобідної волі. В малій дитині скоро розвиваються душевні сили пізнання і хотіння, рівні пристрасти та злі навички. І діявол не спить, а кусить своїми грішними приманами. І світ заставляе свої сіти. А сили душевні в дитини такі слабонькі, щоб опертись гріхові, щоб утриматись в ласці Божій і вести святе життя. Силу й лік для дитини в її віці е Хліб Життя в св. Причастю. Досвід показуе, що діти, які вчасно й часто приступають до св. Причастя, стають дуже відпорними на всякі лихі впливи й в їхній душі прекрасно розвиваеться Боже життя. На них сповняються слова: "Коли хто їсть цей хліб, житиме по віки" (Ів. 6. 51.).

Щоб дітвора могла з великим хісном черпати силу й радість в св. Причастю, повинні родичі й виховники дуже старанно приготовити її через поучення про головні правди віри, про молитву й св. Сповідь та Евхаристію. Діточе серце е дуже чутке на прегарні правди нашої св. віри. Діти охоче слухають і нераз з зворушаючою простотою рвуться до виконування релігійних практик, про які чують і бачуть.

Подати дітям потрібну науку релігії і повести їх вчасно до св. Причастя це гарний й важний обовязок.

Труд і праця вложені не так дуже великі, а завсіди вийдуть дітям і родичам на хосен.

Тому просім Христове Серце, щоб своею ласкою просвітило всіх, що мають у своїй опіці діти, щоб вони своїм прикладом і словом старанно приготовляли дітей до св. Причастя і щоб ніколи не занедбували вести дітей до святого престола по хліб життя в Пресв. Евхаристії!

Місійне намірення: За розвій католицьких місій в Джаві.

Джава — це країна на далекому Сході. Мае 42.000.000 людей. У більшости вони визнають магометанську віру з домішками поганського суевіря і забобонів.

Католиків там е 103,828, між якими працюе 191 священиків. Великі перепони стрічае католицька віра саме від магометанізму. Просім щиро Христове Серце в щоденній молитві: "Да прийдет царство твое" в душах мешканців Джави!

Папа осуджуе блуди расизму.

Новітні блуди расизму, що їх видумали гітлерівці і якими під покрищкою науковости послугуються в боротьбі з католицькою релігіею, осудив Св. Отець у письмі, що його недавно видала Св. Конґреґація Семинарів і Університетів. В цьому письмі між іншим читаемо: "Св. Конґреґація кличе католицькі університети й факультети, щоб вони вжили всяких трудів і зусиль на оборону правди перед наступаючими блудами. В тій ціли професори мусять брати зброю по змозі з біольоґії, історії, фільософії, апольоґетики й науки права та моралі, щоб річево й науково повалити наступні абсурдні твердження:

1. Людські раси через свою вроджену й незмінну природу так сильно ріжняться між собою, що найнищу людську расу ділить від вищої раси більша ріжниця, ніж від вищого роду звірят.

2. Силу раси й чистість крови треба заховати й плекати всіми можливими способами; все, що прямуе до тої ціли е тим самим добре й дозволене.

3. З крови, в котрій міститься суть раси, випливають усі духові й моральні прикмети людини, як зі свойого найдоскональшого джерела.

4. Найголовнішою ціллю виховання е плекати суть раси й розпалювати душі палкою любовю до власної раси, як свойого найвищого добра.

5. Релігія е підчинена законові раси й мусить пристосуватися до нього:

6. Першим джерелом і найвищою мірою цілого правного ладу е расовий інстинкт.

7. Нема нічого крім одного космосу чи одної вселенної, одного живого буття; всі річи разом з людиною — це ріжнородні форми, цього всесвітнього живучого буття, що розвиваються впродовж довгих віків.

8. Людські одиниці істнують лише через державу й для держави; і всякі їхні права виводяться лише з надання їх державою.

З тверезих голосів про пол. Евгена Коновальця

Старокраевий католицький часопис "Мета" з приводу смерти пол. Е. Коновальця висказуе таку думку про його діяльність: "В діяльности пок. полк. Евгена Коновальця треба розріжнити два періоди: період визвольних змаґань, коли він, як один з орґанізаторів і провідників еліти української армії — корпусу Січових Стрільців, поклав великі заслуги для української визвольної справи. Той період мусить оцінити позитивно й признати все українське громадянство.

Другий період — це його діяльність на еміґрації як команданта УВО, а опісля провідника ОУН. Українські відповідальні чинники і весь український політичний світ поставились неґативно до його еміґраційної діяльности. Наш орґан теж належав до тих, що завжди осуджували як шкідливу для українського народу ту політику, якою кермував полк. Коновалець, і ті методи громадянської праці, якими його орґанізація послугувалася." (Мета ч. 368).

Складайте жертви на пресовий фонд "СВІТЛА!"

БОЖЕ СЛОВО

Сини Адама й Еви. Каїн убиває Авля. Покарання Каїна.

I. Мойсея, 4, 1 — 15.

Текст.

1. Адам же пізнав Еву, жінку свою і заваготівши вродила Каїна. І сказала: Вродила людину при Божій помочі.

2. І вродила ще брата його Авля. І став Авель пастирем овець, А Каїн управляв землю.

3. І сталось по часі, приніс Каїн з плодів земних жертву Господеві.

4. І Авель, і він приніс з перворoдних овець своїх і з їхнього товщу. І споглянув Бог на Авля і на його дари.

5. А на Каїна й на жертви його не звернув уваги. І засумував Каїн дуже й змарніло лице його.

6. І сказав Господь Бог Каїнові: Чого ти так дуже посумнів; і чого змарніло лице твоє?

7. Чи ти не одержиш, як право робитимеш? А як право не поступаєш, то чи не грішиш? Успокійся! До тебе буде його зворот і ти володітимеш ним.

8. І сказав Каїн до Авля, свого брата: Ходім у поле! І сталось, як були вони в полі, напав Каїн на Авля, брата свойого й убив його.

9. І сказав Господь Бог до Каїна: Де є Авель брат твій? І сказав: Не знаю! Хиба я сторож брата мого?

10. І сказав Господь: Що ти зробив такого? Голос крови твого брата кличе до мене зі землі.

11. І тепер проклятий ти на землі, що отворила свої уста приняти кров твого брата з руки твоєї.

12. Як оброблятимеш землю, то не схоче дати тобі користи. В зітханню й трівозі житимеш на землі.

13. І сказав Каїн до Господа Бога: більша моя провина як, щоб змогла мені відпуститись.

14. Коли проганяєш мене тепер з лиця землі, то й від лиця твойого скриюсь, і буду в зітханню та трівозі на землі; і станеться, що всякий, що стріне мене, вбе мене.

15. І сказав йому Господь Бог: Не так; на всякого, що вбив би Каїна, всемеро буде пімста. І положив Господь Бог знак на Каїна, щоб не вбив його, хто зустріне його.

Пояснення.

1. Пізнав... В жидів дівчина називається "альма", а це значить стілько що укрита, непізнана. Звідси пішло, що тілесні зносини чоловіка зі жінкою стали звати пізнаванням.

Каїн = посісти, отримати щось. Імя дитини мало нагадувати Еві той вираз вдяки, що його сказала Господеві за першу дитину, в якій сподівалась знайти сповнення обітниці в раю (3. 15).

2. Авель означає марноту, смуток. Таке йменя надала Ева своїй другій дитині, мабуть тому, що предчувала його скорий кінець, а може тому, що хотіла виразити стан усіх людей підчинених смерті.

3. З цих слів бачимо, що релігія і жертва Богові так давні, як давний є людський рід.

4. З їхнього товщу. Авель приніс у всепальній жертві ситі, товсті частини, або що найкраще ягнятко. Тому що жертва Авеля походила з віри (Євр. 11. 4) і правого серця сподобалася Богові, а жертва Каїна була Богові немила, бо походила з лукавого серця. (I. Ів. 3. 12)

Споглянув = сподобав собі і видимим знаком показав своє уподобання зі жертви, Авеля, а негодування з дару Каїна. Св. Письмо не каже нам, як це сталось. Богато толкователів здогадуються, що з неба впав огонь і запалив жертву Авеля, бо пізніше так нераз бувало на знак великого Божого уподобання.

5. Каїн побачив це й така завист та гнів обхопили його серце, що аж змарнів на лиці.

7. Це речення трохи неясне. Його змисл здається такий: Чи і ти не дістанеш веселого вигляду лиця і чи не будеш мені милий, якщо добре будеш поступати? Коли ж зле поступиш собі, даючи себе пірвати зависті й гніву, так тоді згрішиш. Будь спокійний! Хоч жертву твого брата я приняв, однаково ж права первородства тобі не відберу й брат твій буде тебе шанувати й признавати твоє старшенство.

Латинська Вульгата передає це місце трошечки інакше: Чи ти, коли будеш добре робити, не дістанеш відплати, а коли зле, чи не буде зараз гріх перед дверми(серця)? Але під тобою буде його (гріха) пожадання, а ти над ним будеш панувати."

Та Каїн не приняв Божої перестороги й не поправився і в гніві рішився вбити невинно рідного брата.

8. Убив — Це перший раз на світі пролилась людська кров і то рукою брата.

12. Текст евр. і Вульгата мають: скитальцем і втікачем будеш на землі.

13. Це голос розпуки.

14. З лиця землі = з околиці Єдему, де Господь з людьми приставав ще по батьківськи.

Від лиця твойого скриюсь = буду без твоєї особлившої опіки.

вбе мене. Каїн боїться, щоб його проклятого Богом і лишеного Божої опіки, не вбили другі сини Адама з пімсти за брата.

15. Всемеро — це значить: дуже тяжка пімста.

Знак. Що то був за знак годі напевне сказати, бо св. Письмо його не пояснює і трудно догадатись. Можливо, що совість вирила на лиці Каїна якесь пятно трівоги й розпуки.

Авель є прообразом Ісуса Христа, що як праведний пастир людських душ приніс приємну жертву Господеві й був зненавиджений та вбитий жидами, своїми братами по крові.

Ева з роздертим серцем над трупом сина, є прообразом страждучої Божої Матери під хрестом.

Каїн є прообразом вибраного жидівського народу, що по довершенім злочині боговбійства став проклятий Богом і мусить скитатись по широкому світі,

В цьому уступі св. Письма бачимо, до чого доводить зависть, гнів і розпука. Стережімся цих гріхів у нашому житті!

Релігійні Трудности й Запити

Запит: Чому то католицькі священики вимагають деколи відновити слюб?

Відповідь: Тому, що в тих разах слюб з ріжних причин є неважний і треба його щераз важно заключити. Інакше подруже життя є грішне й каригідне.

Щоб у повні зрозуміти подану відповідь і бути певним, що вона є правдива, треба собі пригадати деякі правди про християнське подружжа.

Християнське подружжа є це нерозривна звязь двох правних осіб чоловіка й жінки, установлена Богом для удержання людського роду, а піднесена Христом до гідности святої Тайни:

Ця нерозривна звязь повстає через обопільний договір, умову, контракт важно заключений, що звичайно відбувається в церкві через слюбну присягу при відповідних обрядах і молитвах.

Важний слюб дає обом подругам ріжні права й робить їх спільне життя чесним та дає ласки, потрібні до точного виповнення всіх подружих обовязків.

Не кожна слюбна присяга є важна, а тільки та, що відповідає всім вимогам і условинам, що їх установив Бог через своє природне й обявлене право й які установила свята Церква.

Ісус Христос всі свої Тайни віддав виключно під судовласть Церкви. Отже й Тайну подружжа. На основі учительського уряду належить до Церкви пояснювати Боже право відносно подружжа, до неї належить виключно установляти недозволяючі й розриваючі перепони та диспензувати від них, рішати про важність або неважність подружжа, означувати наслідки подружин і заряджувати розводи, управильнювати заручини й всякі інші наслідки злучені з суттю подружжа.

Щодо чисто горожанських наслідків, що даються відділити від самої суті подружжа пр. маєткове право подругів, їх горожанські обовязки, спадкове право і т. д. в тім є компетентна світська власть.

На основі Богом собі даного права, католицька Церква для слави Божої і добра людей, в своїм канонічнім праві точно означила й установила ріжні перепони, що не тільки строго недозволяють на подружини, але роблять їх неважними. Приміром близьке спорідненння брак літ, релігійна ріжниця і т. д.

Надто, щоб усунути всякі трудноші при оспорюванню важности подружжа, католицька Церква приписала канонічну форму подружин, так що тільки ці подружини є важні, що відбуваються перед парохом або місцевим Ординаріятом, або відпорученим через одного з них священиком і бодай двома свідками.

Кожний чоловік що, через важне хрещення став підчинений власти Христової Церкви, під тяжким гріхом і загрозою ріжних церковних кар, є обовязаний в совісті заховувати закони відносно подружжа. До приписаної канонічної форми є обовязані не тільки католики, коли дружаться між собою, але і католики, які за диспензою, побираються з некатоликами, та новоженці ріжних обрядів. Звідси слідує, що католик не може ніколи взяти важного слюбу, тільки в католицького священика.

Тепер у життю можуть зайти випадки, що вийде на яв, що дане подружжа з ріжних причин було свідомо, або несвідомо неважно заключене.

В Канаді між нашими людьми часто лучається випадок неважности подружжа зачерез незаховання канонічної форми. Це діється, коли католики беруть слюб у суді, в протестанського міністра, або в православного, чи якого другого сектанського духовника.

Такі особи, що так собі свідомо поступають, тим своїм вчинком тяжко грішать, попадають у церковну клятву, їх слюб є неважний а їхне подруже життя грішне. Священик не може таких осіб сповідати, ані в случаю смерти похоронити.

Щож отже треба їм зробити? Річ самозрозуміла, що коли слюб був неважний треба зробити його важним. Це станеться через по-

новлення слюбної присяги в формі приписаній церковними канонами.

Віднова слюбу, а радше його важне заключення є конечною вимогою, щоб бути в згоді з Богом і Церквою і мати душевний спокій і Божу ласку.

Така віднова відбувається в цей спосіб: Неважно подружені сповідаються вперед зі свого гріху, щоб мати чисте серце до принятгя св. Тайни Подружжа, священик розрішає їх від гріхів і церковної клятви, а опісля при двох свідках і в прияві пароха або його відпоручника, чоловік і жінка висказують свою слюбну присягу. На їх бажання священик може відправити всі приписані молитви й обряди. Повинносе це робити в церкві чи каплиці на евангеліє, перед престолом і горіючими свічками, та не конечно. Священик опісля цей акт вписує в церковні книги. Грошей за віднову слюбу не береться.

Коли треба відновити слюб нема чого боятись, ні стидатись ні гніватись чи виправдуватись. Сталось, пропало. Треба послухати священика й для свого власного добра зробити послушно все, чого в таких обставинах вимагає Церква, щоб не жити в грісі й не занапастити своеї душі. Хто так поступає, той мудро робить і заслугує на честь, за те що характерно поступає і зроблену помилку покірно направляє. Всякий бунт є доказом тісної голови, або злобного й невіруючого серця.

Коли отже священик вимагає віднови, то робить це зі свого обовязку й для нашого добра, тому ми не повинні йому противитись.

А щоб кому такий трохи неприємний випадок не стався, то кожний греко-католик, він чи вона, повинні йти до слюбу лише до свого католицького пароха, або його відпоручника й брати слюб завсіди лиш у католицькій Церкві. Тоді він буде певний важности свойого подружжа, матиме спокій у серці та не наразиться на неприємности зі сторони священика й других чесних католиків.

Евхаристійний Конгрес у Будапешті

(Докінчення)

Величаві торжества. Зібрання. Похід Евхаристійного Ісуса по синьому Дунаю.

Слідуючі дні Евхаристійного Конґресу принесли нові, чудові картини, повні релігійного захоплення і могутнього впливу на людські душі.

Другого дня Конґресу, ранком на "Площі Героїв" відправив кард. Вердіе Службу Божу для дітей. Понад 200.000 дітей, переважно в пестрих національних одягах заповнило площу. Кількасот священиків уділяло св. Причастя.

На Евхаристійним Конґресі учасники не тільки молились, але також на ріжних зібраннях сбговорювали великі й важні питання сучасности в лучности з Пресв. Евхаристією.

Рано 26 травня відбулось велике зібрання духовенства. 14 кардиналів, понад 200 архіепископів; епископів та велике число священиків взяли у ньому участь. З б о р и отворив кард. Пачелі палкою бесідою до духовенства про високу гідність священика. Пополудні в Палаті Промислу відбулось перше міжнародне засідання. В наступних днях міжнародні засідання і засідання національних ґруп відбувалися в ріжних місцевостях.

Одною з гарніших картин Конґресу був торжественний похід з Найсвятішими Тайнами по ріці Дунаю. Серед темної ночі синій Дунай купався в струях ріжноколірового світла. Світляні луки поведені понад Дунай надавали вид наче якого чарівного собору. На переді плили 3 кораблі, з яких на середущім виднівся великий освітлений жарівками хрест. За тими кораблями слідували два інші, кожний зі свічкою величини чоловіка, на своїм чердаку. За ними плили численні інші кораблі. В першім з тих кораблів плили монахині, представниці чернечих Чинів ріжних країв. З кожної сторони цього корабля труби грали тріюмфальні пісні в честь Евхаристійного Царя. На другім з черги кораблі находилось духовенство і репрезентанти ріжних країв світу, убрані в білі одежі. А в третому кораблі находилась Пресвята Евхаристія. Освітлена монстранція, великої краси, була видна зі всіх сторін. На визначнім місці на цім кораблі сиділи кардинал-леґат Е. Пачелі, кард. примас Шереді й інші високі достойники Церкви з цілого світу. На черговім кораблі були визначні чужинці й паломники. Далі слідували ще інші кораблі — числом 15, повні паломників. Над берігами стояв народ, заслуханий і задивлений. Час від часу втихали звуки труб, а тоді серед великої тиші кардинал — леґат виголошував слова благословення.

В пятницю 27 травня, на "Площі Героїв" відправив архиерейську Службу Б о ж у для війська французький кард. Желіе, бувший старшина й учасник війни.

На ній було біля 50.000 люда, з ріжних народів, що брали участь у світовій війні, та всі роди зброї з міністром війни й ґенераліцією та бувші військові. Церковні гимни грали військові банди. Бувші вояки ріжних країв, інваліди, старшини й рядовики, всі разом адорували Христа й приняли Його до свого серця в св. Причастю. В ночі з пятниці на суботу відбулась нічна адорація Пресв. Евхаристії. В ній взяло участь до 200.000 мужчин, між ними тисячі робітників і фармерів. Опівночі еспанський примас кард. Ізидор Гома і Томас відправив Службу Божу. До спільного св. Причастя приступали ґрупи по 250 осіб.

Того ранку в катедрі св. Стефана, Преосв. Кир Григорій Калявасі відправив Архиерейську Службу Божу в східньому обряді за зединення всіх християн. На тому богослуженні був папський леґат. Пополудні на міжнародньому зібранні виголосив прегарну бесіду премієр Мадярщини на тему: Евхаристія звеном любови в родині.

Закінчення Конґресу.

Промова Святішого Отця.

Чудові й зворушаючі картини бачили людські очі на закінчення Конґресу. Торжества останного дня почалися досвіта в 6 ґод. торжественним зібранням синів мадярських хліборобів, в якому взяли участь тисячі селянської молоді в мальовничих народніх строях До них промовляв міністер рільництва Маршал.

В 9-ій годині на "Площі Героїв" зачалась торжественна Архиерейська Служба Божа. Картина незрівнаної краси. Море людських голов і ріжнобарвних прапорів. Грімкий голос сурм сповіщає прихід кардинала-леґата. Злучені хори співають грімко пісню: "Христос побіджає, Христос царює!" Тисячі молоді вимахують радісно прапорцями. Непроглядна народня маса вітає представника Св. Отця. Понад 3.000 співаків під батутою славних церковних диріґентів співає Службу Божу. Причастя роздає 600 священиків через півтора години. Поверх пів міліона приймає евхаристійного Ісуса до свого серця. І знова евхаристійний гимн. Кожний нарід співає його в своїй мові. Це щось величавого. Опісля все втихає. Через голосники лунає вість, що промовлятиме сам Святіший Отець Пій XI. По людях перебігає мов електричним струмом дивне зворушення. Врешті чути сильний і виразний голос Христового Намісника на землі. Увага й напруження величезне. Всі стоять наче задеревілі. Ловлять кожний звук, кожне слово. На вступі Св. Отець привитав всіх достойників Церкви й вірних зазначуючи, що завдяки незвичайному винаходові, яким є радіо й Він може бути приявним на Конґресі та разом із усіма віддати честь Христові в Найсв. Евхаристії. Дальше згадував про велике минуле католицької Мадярщини, про св. Стефана апостольського короля, що віддав свій край під опіку св. Петра, і інших святих, завдяки яким Мадярщина стала непереможним заборолом християнства й европейської культури.

"Нехай Спаситель — говорив прикінці Св. Отець — утаєний під евхаристійними видами, Своею Божою силою збереже, помножить і скріпить у вас всіх надію на кращі часи й нехай через свої небесні проміння перешле ласку, розпорошить темряву, втишить духові неспокої, що наповняють ваші серця сумом, нехай розвіє тяжкі хмари на небі, що немов віщують нову бурю. Хай Бог дозволить, щоб Конґрес розпалив у всіх душах любов, цей зміст евангелія, і щоб приніс плоди й благословення не проминаючі, а вічні...

Скінчилась батьківська промова в величний день. З подвоєним одушевленням співають папський гимн. Буря оплесків супроводить відхід апостольського леґата.

Зполудня відбувся святочний похід на закінчення Конґресу. Величава процесія, що вийшла з базиліки св. Стефана спрямувалась на "Площу Героїв". І знову прегарна картина. Ідуть в поході ріжні церковні й світські достойники, військо, ріжні ґрупи народів, ріжні кляси, стани, орґанізації з релігійними відзнаками й прапорами. На головному престолі виставлено Найсвятіші Тайни. По промовах мадярського примаса й папського леґата понеслась в небеса винадгороджаюча молитва за богохульства й зневаги та переслідування католицької Церкви в нинішних часах і пожертвування Мадярщини Пресв. Ісусовому Серцю. Вже було темно, як наступило благословення Найсв. Тайнами. Цей момент був чи не найбільш пеймаючим з всього Конґресу. Безліч світил засіяло нараз, а рефлектори звернули їх лучі до вівтаря на золоту монстранцію, так що вона стала наче огнищем всієї ясности. Прегарний символ. Бідне людство погружене в темряві звертається до Христа, а від Нього пливуть струї світла й любови, щоб двигнути всіх, що впали. Благословення. І щераз залунав евхаристійний гимн з 600,000 грудей і 34 Евхаристійний Конґрес у Будапешті скінчився. З неба ринув зливний дощ. Учасники розїхались домів з обновленим серцем і кріпкою постановою ширити царство Христове на світі.

34 Евхаристійний Конґрес у Будапешті прекрасно заманіфестував це знамя правдивої Христової Церкви — єдність віри, любови і послуху, що панує в католицькій Церкві, а якої не видно в інших Церквах.

І це повинно скріпити в нас віру й привязання до католицької Церкви.

Католицька атмосфера

Католицьку атмосферу надають релігійні образи й книжки. Образи — це почування виражені красками. Чи ті, що входять до вашого дому її завважують?

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

⁂ **Торжествене** відсвяткування 950-ліття хрещення України підготовляє Діловий Комітет Християнської України у Львові. Ювилейні торжества в Старому Краю починаються з кінцем липня ц. р. Комітет видасть для масового поширення цілу низку ювилейних видань, відзнак, медаліонів, плякатів, образів і т. п. Чистий дохід із усіх видань Комітету призначений на двигнення тривалого памятника цего ювилею, а саме на заложення якоїсь корисної інституції для слави Божої і добра народу.

⁂ **В неділю,** 5-го червня Преосв. Кир Василій висвятили Ярослава Чижа на священика в церкві св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу. Всеч. о. Я. Чиж відправив першу торжественну Службу Божу в Сокалі, Саск., 13-го червня на празник Пресв. Тройці.

⁂ **Дня 12-го червня,** на Зелені Свята, Преосв. Василій Ладика посвятили церкву в Плейн Вю, Саск, а на празник Пресв. Тройці посвятили церкву в Райн, Саск.

⁂ **В монастирі** Отців Трапістів у Ст. Норберт коло Вінніпеґу, 40 протестанських пасторів і проповідників ріжних віроісповідань мали свої наради. Разом із ними, як подає "Вініпеґ Трібюн" були також "греко-православні." Що це має значити? Чи це не доказ про єднання наших православних з протестантами? І в чию користь буде це єднання?

ЩО ЧУВАТИ?

⁂ **Старанням Провінціонального Заряду Б.У.К.-а,** українське громадянство Вінніпеґу вшанувало урочисто память поляглих українських героїв. В перший день Зелених Свят, молодь і старші у найкращому порядку рушили автами на католицький цвинтар "Всіх Святих". Тут яких чотири тисячі народу обступило "Стрілецьку Могилу Незнаного Українського Жовніра". Панахиду відправили парохи вінніпеґських церков: о. др. Кушнір, о. Ю. Жидан, о. С. Семчук і о. П. Божик. Після гарних і будуючих бесід присутні клячучи відспівали пісню: "Боже великий Єдиний..." та відновили у стіп могили заповіт героїв: жити, боротися і вмерти за кращу долю України. Вінці вкрили стрілецьку могилу.

⁂ **В саскачеванських** провінціональних виборах, що відбулися 8-го червня виграли ліберали. З українців вибраний на посла п. Орест Жеребко з околиці Редбері.

⁂ **"Ніколи** не виречемося своєї греко-католицької Церкви і своєї української нації"! — Таку заяву підписало 376 членів шляхотських родин з Кульчиць Шляхотських, самбірського повіту. — Це гідна відповідь свідомих українців проти польонізаційної аґітації.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання.
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

БОРЩІВ, АЛТА.

Парохія св. Івана Хрестителя в околиці Борщів, Алта — це одна з найкращих парохій в Алберті. Люди тут релігійно й національно свідомі, люблять орґанізаційне життя та жертвенні на добрі цілі. Мають на церковній площі гарний Народний Дім, а незабаром приступлять до будови величавої церкви. І не лише старші, а й молодь радо горнеться до спільної праці й забави.

На Зелені Свята відбувся пікнік з гарним успіхом. Того дня пішла збірка на релігійний часопис "Світло" й принесла $10.98.

Щире спасібіг жертводавцям! Бажаємо всім у тій парохії, щоб все разом вперед поступали до кращого, майбутнього. Не забувайте й на далі на наш часопис! "СВІТЛО"

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ

у Мондері, Алта.
на св. Петра й Павла
дня 12 липня

Запрошуємо всіх вірних з околиць узяти громадну участь

ОО. Василіяни.

— ПІКНІК —

дня 3-го липня в Мондері, Алта., в місті на акрах.

Смачна перекуска, ріжні забави, розігравка тикетів.

Всіх дооколичних громадян запрошуємо.

В разі дощу, пікнік відбудеться в наступну неділю.

Комітет.

Пресовий Фонд "Світла"

Борщів	$10.98
Москалики	3.00

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., July 15th, 1938. Мондер, Алта., 15-го Липня, 1938 Число 6.

Початки Християнства на Україні

Рік 988-ий є історичною датою хрещення українців.

Не вільно нам однак думати, що перед 988-им роком не було зовсім на Україні християн. Сучасна історична наука виявила, що християнська релігія, культура й цивілізація проникала українські землі значно давніше. Але постійний рух вандрівничих народів, що переходив через українські землі, раз-у-раз нищив початки Христової науки.

Саме над цими первопочинами християнської місії застановимось коротенько у цій статті. До цеї застанови настроює нас радісна ювілейна хвиля 950-ліття хрещення України, що до її відсвяткування приготовляються так щире всі свідомі українці.

Провесна християнства на Україні.

Перший період історії України не є ще гаразд розсліджений. Чужі джерела про праукраїнців якось таємничо мовчать, а своїх джерел, як історії свойого рідного краю, тоді ще ніхто не писав. Однак і в цьому часі маємо деякі дані, що християнська наука почала передіставатися на окраїни українських земель ще майже за апостольських часів.

І так читаємо у житті про св. Апостола Андрея, що він навчав людей Христової віри в околицях Керчи на східніх берегах Чорного Моря, а у босфорських Патрах потерпів мученичу смерть. Ще виразніше свідоцтво про початки християнства дає нам історія про св. Папу Климента, третього наслідника св Ап. Петра. Його Римляни заслали до Корсуня на Крим, де він своєю проповідю позискав для Христа много душ.

Бачимо отже, що світло Христової релігії дійшло до південної України вже при кінці першого й на початку другого століття. І мусіла місія цих перших місіонарів видати гарні овочі, коли на Кримі знаходимо християнські катакомби, подібно як тепер у Римі. Але вандрівка народів зовсім знищила перші засіви християнства.

Християнство на Україні в часі великої вандрівки народів.

Вандрівку народів започаткували 375-го року Гуни. Було це дике племя, монгольського походження, що їшло північним берегом Каспійського Озера з Азії на Україну й викликало великий рух інших племен, як Алянів, Ґотів, Вандалів, Обрів, Печенігів... Всі культурні надбання попередних віків обертали в руїну.

Значні успіхи християнської місії пригадують нам на IV вік, коли Ґоти дещо успокоїлися й заняли північні побережжа Чорного Моря від гирла Дунаю аж по Кавказ. Між невільниками Ґотів були християни-невільники, що, хоч у неволі, то не занедбали голосити їм Христову віру. Праця тих місіонарів-невільників видала вкоротці гарні овочі, бо вже у 325 р. засідав на І вселенському Соборі в Нікеї епископ Ґотії Теофіль... Маємо із цих часів мучеників св. Саву, Ватурія, Вереку... Щобільше, вже у 270 р. являється на монетах короля Тотореса хрест замість давніх поганських символів.

Із цього бачимо, що лучі евангелського світла проникали теперішні українські землі вже у дуже давніх часах. Над північно східніми берегами Чорного Моря християнська релігія стає національною релігією ще скорше, як у римській державі. Але вандрівка по українських землях що раз то новіших народів нищила по дорозі всі надбання християнської культури. Бо у V. ст. виперли Ґотів Гуни, а Гунів Болгари, Авари, Угри, Печеніги...

Християнство на Україні в доволодомирових часах.

VII і VIII. століття по Христі було мабуть добою найбільшого занепаду християнства на Україні. Щойно на межі VIII і IX віків українсько-славянський князь Бравалин прийняв разом із дружинниками Христову віру та її старався поширити між своїми підданими, але це йому не вдалося. Те саме пробував у 860 - их роках Аскольд і Дир, але й їх діяльність стрінула вороже наставлення з боку нищих українських верств. Що більше Аскольд за свій відважний крок згинув із руки варязького в а т а ж к а Олега. Слідами Олега пішов і князі Ігор.

Відродження християнства на Україні почалося щойно при кінці князювання Ігоря. Це ясно бачимо з його договору із 941 - го року, що його заключив із Царгородом. У цьому д о г о в о р і згадується вже про дві України - християнську й поганську. Християнська Україна складає у цьому договорі окрему присягу на св. Євангеліє, у своїй церкві св. Іллі у Царгороді. Ця окрема присяга, своя церква св. Іллі у Царгороді, як і така сама церква святого Іллі у Києві каже нам догадуватися, що серед княжого окруження було вже много бояр, послів і дружинників, що визнавали Христову віру. Це визнавання віри заживало на Україні повну свободу, коли мали свою церкву св. Іллі у Києві й Царгороді. Вкінці, що християнська присяга мала вже тоді правно - державне становище, коли дружинники присягали на св. Євангеліє.

Однак найкращий розквіт християнства в доволодомирових часах припадає на князювання св. Ольги, коли вона по смерти свойого мужа князя Ігоря переняла керму держави в свої руки. 957 - го р. християнство здобуває собі доступ аж до княжого двору, бо в цьому році приймає св. хрещення сама княгиня Ольга. Прихильність до християнської віри старалась вона защепити у серці свойого сина Святослава й своїх внуків Олега, Ярополка й Володимира. Пильно заходилася коло будови церков, построюючи церкву св. Николая у Києві в Либуті й ставлячи при дорогах хрести. Їздила й до Царгороду, але побачивши, що хитра Візантія змагає накинути українцям свою релігійну й політичну зверхність, звернулася на Захід до німецького цісаря Оттона І, щоб він вислав на Україну свойого епископа. 961 ого року приїджає до Києва католицький епископ св. Адальберт і утворює католицьку епархію на Україні. І св. Ольга й св. Адальберт взялися енергійно, щоб наблизити Україну до цивілізованих християнських держав. Але їхнім шляхотним змаганням оперлися знову низи підбурених народних мас, вибухло повстання, усунули св. Ольгу від влади, а св. Адальберт ледви утік з життям із України. Настав знову зворот до поганства, а на чолі його станув син св. Ольги Святослав.

Найстарший син Святослава Ярополк І, що дістав в уділі Київ пішов шляхом не свойого батька Святослава, але своєї мудрої бабки св. Ольги. Під його володінням Україна звернулася знову до християнства, що вже добилося до всіх меж українських земель. Місіонарів покликує Ярополк не з Візантії, бо вона вбила йому підступно його батька Святослава, насилаючи в засідку Печенігів. Йому першому припадає також честь, що він безпосередно навязав зносини України з Апостольською Столицею - Римом. Він ревно поширює Христову віру при помочі західних місіонарів, а головно св. Боніфатія, католицького епископа. Наші українські літописи про працю католицьких місіонарів зі Заходу й Риму завзято мовчать. Постарались про це грецькі митрополити вже в часі схизми, щоб при переписуванні наших хронік позатирати всякі сліди впливу й праці Заходу й Риму над наверненням України, а тим самим звязати Україну з Византією. Однак на основі цілої низки прямих і посередних вказівок у західних хроніках, наших староукраїнських літописей, деяких східних джерел і археологічних даних мусимо дійти до висновку, що Ярополк І був не тільки ревним протектором християнства, але й сам приняв християнську віру, енергійно боровся з поганством, відновив католицьку епархію на Україні й змагав до перебудови України на християнських засадах. Але його великі пляни не здійснилися, бо довершення остаточного схристіянізування України Боже Провидіння призначило для св. Володимира Великого.

В кожному разі бачимо, що християнство на Україні не зявилося нагло, але перші лучі евангелського світла вже й давніше проникали ранньою зорею в українські землі аж доки не зявилося на українському горизонті "ЯСНЕ СОНЦЕ", св. Володимир Великий.

** **В Буенос Айрес у Аргентині** збудували й недавно пустили на воду пароплав. Називається він "Христос - Цар". Його врочисто посвятив архіепископ столиці Аргентини. Вірні, що мешкають на побережах і островах і не мають церкви будуть сходитись в неділю на цьому пароплавові й брати участь у богослуженні. Крім каплиці є ще там школа, маленька лічниця і окремий метрикальний уряд.

Складайте жертви на пресовий фонд "СВІТЛА!"

Канада в поклоні Евхаристійному Христові

Життя католицької Церкви все свіже й могутне, проявляється в ріжних прекрасних видах. Одним з таких обявів є саме евхаристійні конґреси, що в останніх часах відбуваються в ріжних місцевостях дуже величаво та мають великий благородний вплив на людські душі.

Про Всесвітний Євхаристійний Конґрес у Будапешті, ми вже писали у попередних числах "Світла". Тепер коротенько розкажемо про Перший Всесвітний Євхаристійний Конґрес, що відбувся серед захоплюючих релігійних торжеств у Квебеку в днях 22-26 червня.

В цьому Конґресі взяло участь понад 300,000 католиків з ріжних сторін Канади. Були навіть ескімоси з Аляски. В поклоні Христові утаєному в Пресв. Євхаристії віддавали честь усі: малі діти, в силі віку чоловіки й жінки, сідоглаві старці, здорові й хорі, люди ріжного стану й заняття, простолюддя і високі достойники Церкви та держави. Поруч себе клячали в адорації утаєного Бога ріжні народи. І всі разом, одним серцем і устами визнавали свою віру, надію і любов, що мають до евхаристійного Ісуса.

Отворення Конґресу відбулося з великою урочистістю в середу, 22 - го червня пополудні.

При звуках дзвонів 50 квебеських церков, процесія зложена з 10 архиепископів, 44 епископів, духовенства й вірних впровадила до базиліки кардинала Вильнива, де прочитано папську грамоту, якою Св. Отець назначив кардинала Вильнива на свого леґата й предсідника конґресу. Вечером у 8 год. відбулось світське засідання в салі військових вправ.

На ньому відчитано привіт Ґенерального Ґубернатора Канади Лорда Твідсмюра, в якому він згадує про велику ролю, яку відограла католицька Церква в історії Канади.

Між прегарними промовами того дня слід відмітити бесіду повну глибоких католицьких думок преміера Квебеку М. Дуплесі, що опісля вручив кардиналові дорогоцінний перстень, і Ернеста Ляпойнта, що говорив в імени преміера Канади. Чудовий хор зложений з 200 осіб виконав по мистецьки захоплюючу о р а т о р і ю "Христос Цар"

В четвер ранком, на історичній "Рівнині Авраама" відправилась Служба Божа в прияві кардинала - леґата. Непроглядні маси народу взяли в ній участь. Виголошено дві проповіди на тему: "Царство евхаристійне Ц а р я Христа."

Вечером у 11 годині на тій же площі відбулась "Свята Година". На високому престолі ясніла в блеску світла Пресвята Евхаристія, а тисячі й тисячі люду цілу годину на вколішках адорували Ісуса в золотій монстранції, високій на 7 стіп.

Опівночі на Службі Божій було спільне причастя. 150 священиків роздало 65,000 причастій.

В пятницю, 60,000 молоді в барвистих, середновічних строях відбули незвичайно величавий похід улицями Квебеку. Того дня була представлена містерія Служби Божої, що зображувала цілу історію богослужби від початку світа аж до нині. Актори представляли на великій сцені гріховний упадок першого чоловіка, появу св. Івана Хрестителя, виступ Христа, Його життя на землі й установлення Пресв. Евхаристії. Тій величавій картині приглядалось до 75,000 осіб. Одним із гарних моментів була також віднова хресних приречень.

Та найвеличавіше випало закінчення конґресу в неділю.

В процесії, що пройшла три милі дороги, взяло участь 1.000 осіб з духовенства й 300,000 вірних. Понтифікальну Службу Божу відправив сам кардинал - леґат.

В своїй бесіді, зверненій до учасників конґресу, дякуючи в імени Ісуса Христа й Папи за так велику вияву побожности, закликав він усіх, щоб були живими християнами. Маса учасників на те піднесла руки до неба й могутнім голосом відповіла: "Ми будемо живими християнами!" Відгомін цього приречення понісся далеко світами. Опісля слідувала посвята Канади Христовому Серцю, "Тебе Бога хвалим" і благословення Найсв. Тайнами.

До учасників Евхаристійного конґресу промовив також через радіо особисто Папа Пій XI.

Святіший Отець між іншим висловив своє гаряче бажання, щоб серед населення Канади, що є місцем співжиття ріжних народів і рас, панував дух мира, єдности й жертвенности й на кінець уділив своє апостольське благословення.

Ввесь час конґресу місто Квебек мало торжественний вид Вулиці, площі, будівлі, все було святочно прибране прапорами й релігійними відзнаками. В ночі місто купалось у світляних прикрасах, що творили чаруючий вид. З нагоди конґресу побудовано тріюмфальні брами. Радіостації передавали головніші частини конґресу та ріжні релігійні бесіди.

(Докінчення на стороні 6.)

БОЖЕ СЛОВО

Каїнові нащадки.

І. Мойсея, 4, 16 - 26.

Текст.

16. І відійшов Каїн од обличчя Божого й поселився в землі Наїд, напроти Едему.

17. І пізнав Каїн свою жінку й заваготівши вродила Еноха. І збудував місто та й назвав місто іменм свого сина Еноха.

18. Вродився же Енохові Гайдад, а Гайдад зродив Малелеїла, а Малелеїл зродив Матусала, а Матусал зродив Ламеха.

19. І взяв собі Ламех дві жінки: імя першій: Ада; а імя другій Селла.

20. І вродила Ада Йовила. Цей був батьком тих, що мешкають у шатрах, годувальників худоби.

21. А імя його братові, Юбаль; цей був винахідником гусел і китари.

22. Села ж і та вродила Товела; і був він ковалем, ковачем міди й заліза. А сестра Товелова, Ноема.

23. Сказав же Ламех своїм жінкам: Адо й Селло, послухайте но голосу мого, жінки Ламехові, почуйте моє слово, бо мужа вбив я на рану собі й юнака на синяки собі.

24. Бо всемеро буде пімста за Каїна, а за Ламеха сімдесять і сім разів.

25. Пізнав же Адам Еву, свою жінку й заваготівши вродила сина; і надала йому імя Сит, кажучи: воскресив бо мені Бог насіння друге замість Авеля, що його вбив Каїн.

26. І Ситові вродився син; і надав йому імя Енос. Цей став з довірям призивати імя Господа Бога.

Пояснення.

16. Наїд = земля вигнання.

17. Пізнав Каїн свою жінку, доньку Адама, а свою сестру. На початку світа, з конечности, були дозволені подружа братів зі сестрами. Тепер такі подружа е неважні й грішні.

Збудував місто = оселю обведену камяною огорожою, щоб охороняла перед хижими звірятами. Такі прадавні оселі-міста можна ще надибати при розкопах праісторичної доби.

19. Дві жінки — отже перший Ламех став многоженцем проти закону виданого в раю (І. Мойсея 2. 24). Деякі оправдують цей його поступок з уваги на це, що можливо в перших часах родилось більше жінок як мужчин і людський рід потрібував скоршого розросту. Так і по потопі, коли людське життя стало коротше й полишилися сам тільки Ное зі своєю ріднею, Г. Бог для скоршого розмноження людського роду, дозволив людям мати більше жінок. Так мали більше жінок Авраам і Яків, хоч були людьми найпобожнішими. І. Христос зніс той часовий дозвіл на многоженство. (гл. Мат. 19. 6).

20. Був батьком... Жиди були звикли називати батьком кожного, хто винайшов яку штуку й її навчив других. Йовил винайшов спосіб робити шатра, або переносні доми й став праотцем кочуючих племен. Юбаль винайшов музичні інструменти. Товил винайшов ковальську штуку.

23 — 24. Стихи неясні. З многих пояснень наводимо кілька: 1) Ламеха зачерез його многоженство многі ненавиділи. Тож Ламех боявся, щоб його жінки не покинули зі страху перед нападами людей: Длятого, щоб успокоїти свої жінки, питаєсь він: чи я убив мужа або юнака? Чи я допустився якого злочину? Якщо за Каїна, що убив свого брата, назначена Богом тяжка кара, то що за кара жде того, що посмів би піднести на мене свою руку?!

2)Ламех допустився дійсно убійства двох людей, що були напали на нього й від котрих він у обороні свого життя отримав навіть рани. Жінки отже Ламеха боялись, щоб на їх мужу хто з родини тих двох людей не пімстився та й його не вбив. Ламех успокоює свої жінки кажучи: нема чого боятися. Коли Бог загрозив, що хто вбив би Каїна, поганого братовбійцю, буде сімкратно покараний, то за вбійство Ламеха, що лиш в самообороні вбив напасників, постигла б вбійника далеко більша кара.

3)Ламех хвалиться перед своїми жінками, що вбив двох людей і в своїй зарозумілости висміває справедливість Божу. Він каже: За кожну рану я вбю чоловіка, а за кожний синяк забю хлопця. Постановив Господь, що за кривду заподіяну Каїнові буде всемеро відплата; та я себе краще забезпечу. за кожну мою кривду постараюсь помститись 77 разів.

26. Став з довірям призивати. Сит і його потомки в противенстві до нащадків Каїна, що жили безбожно й грішно, поклав усю свою надію на Бога й його могучість та доброту. Його рід став явно прославляти Бога своїм чесним життям і почитати ріжними обрядами так, що потім можна було пізнати, що в ньому живуть діти Божі. Тому то до цего роду була привязана месіянська обітниця і з неї вийшов цілий ряд патріярхів, яких св. Лука вичисляє, як праотців І. Христа (3. 38).

Релігійні Трудности й Запити

Запит: Нащо то при хрещенню кумів, і чому то католицькі священики забороняють брати за кумів некатоликів, от приміром православних?

Відповідь: Свята й непомильна Церква навчає нас, що кожна дитина родиться в стані гріховного упадку. Вона вже від хвилі свойого зачаття е з гріхом первородним на душі, без освячаючої ласки й без права до неба. А це тому, бо як нащадок Адама, унаслідже людську природу в стані упадку, в який поставив її Адам через свій гріх в раю.

Христос нас відкупив своєю смертю на хресті й привернув нам ласку й право до неба. однакож **так установив, щоб добродійства відкуплення уділялись поодиноким людям через св. Тайни.**

Щоб позбутись первородного гріха, щоб бути прибраною дитиною Божою і мати право до неба, **треба духово й надприродно народились** водою і святим Духом. "Істинно, істинно кажу тобі, коли хто не родиться з води й Духа, не може увійти в царство Боже." (Ів. 3. 5.). **Це надприродне народження відбувається в св. Тайні Хрещення.** І тому саме ця тайна називається тайною відродження.

В природнім родженню до земного життя маємо природних родичів. В надприродному родженню до гідности Божої дитини й наслідника неба, що відбувається при обрядах хрещення, **св. Церква з давендавна уживала хрестних родичів,** або кумів, і цей звичай опісля перейшов у церковне право.

Хрестні родичі, або куми, приносять дитину до хресту, в її імени вирікаються сатани й його служби, обіцяють служити Христові й вірити в Нього, складають визнання віри. тримають дитину при акті хрещення, дають св. крижмо, білу одежу, знак невинности душ й ласки Божої, в заступстві дитини беруть свічку й ручать що хресні обітниці будуть совісно додержані. **Через обряд хрещення наступає між хрещеною дитиною і хресними родичами духове спорідненя, з якого випливає обовязок дбати, щоб дитина дістала християнсько-католицьке виховання і жила згідно з вимогами віри й католицької Церкви.** Хоч цей обовязок у першу чергу тяжить на природних родичах, то однак він спадає також і на хресних родичів головно тоді, як природні родичі не можуть, не хочуть або через вчасну смерть не встигнуть цего обовязку виконати.

Зі сказаного виходить ясно, що католицька Церква не може позволити брати участь у обрядах св. Хрещення всяким еретикам, відступникам і явногрішникам. Воно дійсно дуже не годиться, щоб у св. чинності надприродних народин в якій хрещенець стає не тільки дитиною Божою, але й членом католицької Церкви, брали участь на рівні католики й некатолики. **Через таке затирається між ними ріжниця і підткимується релігійний індиферентизм,** мовляв кожна релігія і Церква добра. Також воно **виходить досить неповажно, щоб у імени дитини робили визнання католицької віри ті, що її не мають і щоб прирікали дати християнсько-католицьке виховання дитині ті, що зі своїх релігійних спонук, цего виконати щиро хотіти не можуть.**

Рівнож католицька Церква не може допустити, щоб через духове спорідненя з некатолицькими кумами, дитина була виставлена на небезпеку відступства.

Тому що бути кумом чи кумою не е собі пуста, без значіння церемонія, з того слідує: 1) Що свідомий католик не сміє кликати в куми некатоликів, пр. православних. Такі згляди, що він мій сусід чи кревний, він добра людина, він мені помагає і т. д. в так важній справі як хрещення, не мають мати значіння. Чи вже нема кого взяти? Чи нема вже більше добрих людей і приятелів?

Хто однак бере собі в куми некатолика, той нехай знає, що провиняється проти волі Церкви, виставляє собі лихе свідоцтво перед священиком і чесними людьми та наражає на неприємности себе й того, кого кличе в куми.

2). Що священик не може позволити брати кумів некатоликів. Тому то не треба гніватися на нього, коли він, сповняючи свій обовязок і слухаючи законів Церкви, не приймає до хресту наших некатолицьких кумів. Коли ж часом, у деяких випадках і виїмково для святого спокою, священик терпить при хресті кумів некатоликів, то через те вони не е й не можуть бути перед Церквою важними кумами й їх як таких не вписується до метрикальних книг. Куми некатолики в таких випадках е собі тільки звичайними свідками хрещення, а ніколи важними хресними родичами.

В інших вірах і Церквах можуть собі брати за кумів кого хочуть. Для нас це не має значіння, ані нас не зобовязує так само робити. **В католицькій Церкві існує строгий закон, опертий на розумі й вірі, що забороняє брати в куми некатоликів** і кожний, хто шанує свою віру, Церкву, себе, священика й дитину, повинен його совісно призадержуватись.

Канада в поклоні Евхаристійному Христові.

Спільна молитва, св. Причастя, прекрасні співи, величні зібрання, на яких до тисячів учасників промовляли визначні бесідники, могучий приклад громадної побожности, все це разом в учасників конґресу скріпило віру й розпалило любов до ревної праці, щоб ідеї Христового е в а н ґ е л і я були переведені в людське життя. Бо лиш тоді можуть настати ліпші часи.

В цьому Конґресі брали участь також українці греко-католики зі своїм пастирем Преосв. Кир Василієм.

Є один Бог, одна правда, одна віра, одна Церква для всіх людей. Ми українці, греко-католики в Канаді повинні тим дуже радіти, що не належимо до якоїсь там секти, ані не визнаємо якусь там пофальшовану християнську віру, але разом з мільонами католиків усього світу визнаємо правдиву віру й можемо спільно з другими католиками брати участь у вселюднім почитанні Христа в часі евхаристійних конґресів.

В СЕКТАНСЬКОМУ БАГНІ.

Нема нічого ліпшого в життю людини, як правдива віра. Вона дає чоловікові світло, тепло, поміч і радість у життю та підготовляє його до вічної щасливости.

А знову нема нічого гіршого для людини, як попасти в сектанське багно. Тоді чоловік немає ні правди ні спокою в душі, ні радости в життю, ходить манівцями й марно витрачує свою енерґію і гріш у релігійних спорах, а що найважніше, то наражає себе на втрату вічного спасення.

І саме в таке багно сектанства попала та частина українського народу в Канаді, що ідучи безкритично за масненькими словами ріжних крикунів створила собі так званну "Українську Греко-Православну Церкву". Відколовшись від життєдайного пня правдивої Христової Церкви, вони стали всохлою галузкою без правдивого християнського життя, без правдивої віри й любови. Їх Церква зорґанізована величезним вкладом праці і гроша по 20 літах животіння є тепер нічим іншим як тільки трупом, що гниє, воняє і затроює душі релігійною деморалізацією.

Що воно так дійсно є доказом може послужити найновіше число "Рідної Церкви" за липень. В ньому, пишуть самі православні про порядки в своїй Церкві, а головно батько й основник тої Церкви В. Свистун. Його слова тим цінні, що пише їх той, що добре знає своїх не від нині й тепер пише отверто показуючи дійсне о б л и ч ч я православнної Церкви.

Ми наводимо деякі виїмки на те, щоб і католики й православні над ними застановилися і могли собі виробити обґрунтований суд, що то варта та автокефальна Церква, якою хотіли її творці й провідники ущасливити український нарід у Канаді.

Провід у Греко-Православній Церкві

"Наша церква повинна бути соборноправна , — і консисторія хвалиться, що вона така є, — але та "соборноправність" її нині є тільки тінню.. о. С.... і його кліка лишилася дальше при управі церкви. а властиво о. С... на дальше лишився самовладцем, самодержцем в церкві. Він же і заступник єпископа і голова консисторії і редактор Вісника і ректор семинаря духовного. Та ще й парохом соборної парафії забажав бути...

Очевидна річ, самий єпископ найбільше тому винен, бо він церквою в Канаді завсіди тільки дуже поверховно інтересувався, ограничивши цілу свою єпископську діяльність до дуже "урядових" візитацій, які останніми роками зійшли на шабльонову формальність.

В нашій церкві вийшла ціла траґедія з того, що при її орґанізованню були самі світські люде, а не було священиків. Ми мусіли тих священиків продукувати на дуже скору руку, даючи їм дуже а дуже обмежене і недостаточне теольоґічне образування. Час від часу ми устроювали семинаріяльні курси, але вони були за короткі, щоб на них наші кандидати на священиків могли здобути вистарчаюче теольоґічне підготовлення. Вірилось, що пізніше ті кандидати доповнять своє теольоґічне знання через відповідні курси вже як будуть священиками. Але те ніколи не здійснилося. І якраз оттой брак теольоґічного образування і вишколення в священиків нашої церкви став причиною тих страшних хитань, яких свідками ми вже на протязі останних кількох літ..."

Семинар

"Якже нині мається справа з духовним семинарем? Хто в нім вчить? Нині буцім маємо вже духовний семинар, а не звичайні тільки семинаріяльні курси, але цим ми себе тільки дуримо. В тім духовнім семинарі, який міститься в резиденції о. С...., нема ані одного **кваліфікованого п р о ф е с о р а для теольоґічно-фільософських студій.** В дійсности цілий професорський склад щодо теольоґічних предметів в тій семинарії складається з одної особи о. С.... який в одній особі є ректором і професором всіх теольоґічних предметів в тім семинарі. А які кваліфікації має о. С... на це? Він має тримісячний семинаріяльний курс, який відбув перед своїм висвяченням під проф. д-р. Ґерманом"...

Світські православні орґанізації.

"Впрочім не тільки в нашій церкві завелася така страшна байдужність щодо кваліфікацій людей на визначніших позиціях. Не краще стоїть справа і в деяких світських орґанізаціях. От візьмім наші виховавчі інститути. Вже давніше вирішено було, що в тих інституціях ректорами можуть бути тільки одиниці з університетським образуванням... А до чого дійшло? Дійшло до того, що ректорами тепер є особи, які хоч особисто є люблені і шановані. але які не посідають належних кваліфікацій для своїх урядів. І тому Інститути зійшли тепер на звичайні тільки бурси. А велика з цего є шкода для цілого загалу."

Загальний стан Церкви

"Кожному з нас видно, що наша церковна орґанізація тепер дуже зле стоїть. Гірш не може бути. Люде масово байдужніють, церкву занедбують, не підтримують церкви ні фінансово, ні навіть морально... Замість здобувати нові позиції ми тратимо старі, або навіть як їх ще тримаємо, то дуже слабо. Деякі громади є тільки громадами на папері...

Базікання о. Кудрика і йому подібних людей, що в церкві нема жадного непорозуміння, що незадоволений тільки один я, є звичайна собі бляґа і о. Кудрик добре про це знає....

Нині церква в хаосі. о. С... може не приписувати собі жадної вини в тім хаосі, **але факт є, що той хаос є...".** Все це читаємо на сторінках 9 і 10 "Рідної Церкви". Гарний образ православної Церкви! Нема що казати. А ще краще буде, коли В. Свистун переведе свої пляни в діло, про які заповідає на стороні 4.

Ось вони:

"Брацтво Рідної Церкви має в. пляні в короткому часі приступити до орґанізації тимчасового центрального тіла, яке говорило б в імени і заступстві всіх вірних нашої Церкви, які стоять на засаді єдности з Рідною Церквою і які визнають київські канони. Таке центральне церковне тіло буде мати ту саму функцію, яку сповняє консисторія, що в Укр. Прав. Церкві звичайно зветься Церковна Рада.

Брацтво Оборони Р і д н о ї Церкви в такім випадку поступить подібно як 1918 року поступило Укр. Гр. Православне Брацтво, яке хоч зложене з самих світських осіб, приступило і успішно зорґанізувало Укр. Гр. Прав Церкву в Канаді...

Є надія, що тимчасова Церковна Рада, яка буде складатися з світських і духовних членів церкви, сформується зараз по літніх вакаціях"...

Це буде якраз в часі 20-літнього ювилею заснования свистунівщини в Канаді.

Люди, що вмієте думати, добре розберіть собі до чого веде сектанство тих, що покинули греко-католицьку Церкву! Дивіться добре куди веде наш нарід та ніби ліпша Церква й хто то руйнує наш нарід у Канаді.

ВІСТИ З РЕЛІҐІЙНО— ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Наші браття в Старому Краю приготовляються до ґідного відсвяткування ювилею 950-ліття хрещення України.

Діловий Комітет "Свята Хрещення України" проголосив, що ювилей триватиме на всіх українських землях від 14-го серпня 1938 р. до 14-го серпня 1939 року.

У всіх місцевостях Галицької Церковної Провінції орґанізуються місцеві Комітети "Свята Хрещення України".

Відкриття Ювилейного Року попередить відповідне святкування днів святої Ольги і святого Володимира. В день святої Ольги, в. неділю 24 липня, підчас Служби Божої будуть виголошені відповідні підготовчі проповіді, а від год. 12 — 12:15 дзвонитимуть дзвони в усіх церквах. В день св. Володимира, в четвер 28 липня, в той самий час будуть дзвонити всі дзвони по церквах, а вечером відправиться відповідний молебен з проповідю.

В неділю 14 серпня, по всіх парохіях відправляться торжественні Службі Божі, так щоб у год. 12-ій почалося Ювилейне Водосвяття, з проповідю. В навечеря, себто 13 серпня, від год. 12 — 12:30 дзвонитимуть дзвони по церквах.

В часі від 14. VIII. — 27. IX. (Воздвиження Чесного Хреста) по всіх церках будуть виголошені по три ювилейні проповіди на приписані теми.

На Воздвиження Чесного Хреста, 27-го вересня, по всіх парохіяльних церквах будуть виголошені відповідні проповіди.

Впродовж цілого ювилейного року відбуватимуться по всіх парохіях місії або реколекції з наміренням поширення Христової Правди по всій Україні.

Також будуть відбуватись ювилейні концерти, академії або святочні сходини з відповідною програмою.

Крім того Діловий Комітет "С.Х.У." підготовляє здвигнення цілокраєвого тривалого памятника Ювилейного Року, а в кожній місцевості започаткується якесь актуальне завдання церковно-релігійного характеру, пр. будова церкви, справлення ювилейного дзвона збудування Християнського Дому і т. п. відповідно до місцевих потреб і умовин.

І ми українці греко-католики в Канаді, коли про ці

ювилейні приготування читаемо, повинні наслідувати наших братів у Старому Краю і старатись зі своеі сторони по змозі причинитись до звеличання світлого моменту з нашого релігійно - народнього життя. Читаймо богато про цей ювилей, обдумаймо разом із другими відповідну програму й її виконаймо! Хай і для нас українців цей світлий Ювилей не промине без слідно, а принесе гарні користи.

Канада й Нова Фунляндія отримала нового Апостольського Делегата. Ним е ВПреосв. Гільдебранд Антоніютті.

Новий Апост. Делегат уродився 8 серпня 1898 р. в італійській місцевості Німіс.

Як титулярний архіепископ Сінади, був назначений Святішим Отцем, дня 19 травня на Апостольського Делегата в Альбанії. Врік пізніше бачимо його на становищі папського представника при еспанськім, націоналістичнім уряді в Саляманці. На цьому пості, БПреосвящений Гільдебранд першусього старається зменшити терпіння тих, що потерпіли в крівавій домашній війні.

Відвідуе отже міста й села освободжені з під гнету червоних і несе всім розраду та духову й матеріяльну поміч.

Назначений Св. Отцем Піем XI на Апостольського Делегата в Канаді, Архиепископ Гільдебранд перейме уряд свойого попередника ВПреосв. Андрея Кассуля, що тепер е Апостольським Нунціем у Румунії.

— **В неділю,** 19 - го червня, Іх Екс. Кир Василій торжественно поблагословив нову площу під будову церкви св. Духа в Пойнт Ст. Чарлс, в Монтреалі, при співучасти Впр. о. Протоігумена Н. Крижановського. о. Й. Жана пароха, та о. В. Ґіґейчука з Оттави.

— **Дня 29 - го червня** Преосв. Василій висвятили на діяконів Івана Олійника й Василя Дзюрманн.

— ДРІБНІ ВІСТИ —

По довшій дебаті про комунізм в банковій і торговельній комісії, палата послів у Оттаві відкинула 28 червня законопроект на видачу доміньяльного асекураційного чартеру Робітничому Запомоговому Товариству в Канаді з осібна у Вінніпеґу. Причиною відмови е те, що провід Товариства е в руках комуністів.

Батько й провідник українських самостійників у Канаді, п. В. Свистун, вже лишив своіх і перейшов разом із членами відділу СУС, при автокефальнім соборі в Вінніпеґу до націоналістів. З цього приводу У. Г. каже: "Ми вдячні УНО - ві, що бере собі його від нас". Так сказали діти свойому батькові.

Тому 20 літ В. Свистун збудував у Канаді українську греко - православну Церкву. Тепер показалось, що вона зла й тому він у "Рідній Церкві" (ч. 1 - 2. рік III. ст.4). проголошуе, що готов зачати будувати другу "ліпшу". Поживемо й побачимо, як то буде виглядати та нова свитунська Церква.

988 - 1938
ЮВИЛЕЙНЕ СВЯТО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ.

відбудеться дня 30 і 31 липня в Мондері, Алта.

Відправи, віднова хресних обітниць, посвячення фундаментів під друкарню, спільний обід, бесіди, контест хорів, пікнік.

Запрошуемо всіх на це велике свято.

ОО. Василіяне.

МИЛА НЕСПОДІВАНКА

Милу несподіванку зробила рідня і приятелі для п. Івана Грицiва. На Різдво св. Івана Хрестителя зіхались усі до його дому й з нагоди імянин, п. Яцко Цимбалюк зложив гарні й сердечні желання. З цієї нагоди була й збірка на наш новий релігійний часопис "Світло", якою занявся п. Ілько Шпак.

Іван Грицiв е загально знаний в околиці Нового Киева, Алта., й шанований усіма, як один із найстарших громадянпіонірів. Бажаемо йому в кріпкому здоровлю і щастю прожити ще Многі Літа!

Присутний.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка з нагоди імянин п. Івана Грицiва в Новому Киеві, Алта. $5.00

Щира подяка жертводавцям.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Каталоґи висилаемо на бажання.

В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкуеться за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., August 1st. 1938. Мондер, Алта., 1 - го Серпня, 1938. Число 7.

Радуйся Християнська Україно!

Український Народе! Велике щастя стрінуло Тебе на шляху Твого народнього життя! Бо оце тому 950 літ, у самім досвітку Твого історичного буття, тоді, коли нещасна темрява поганства водила Тебе манівцями загибелі, післав Тобі Господь Бог великого мужа, князя Володимира, який засвітив над Твоею землею й над Тобою преясне сонце Християнської Правди.

Те спасенне діло Великого Володимира, достойного внука мудроі Княгині Ольги, було тою найбільшою подіею в історії нашого народу, яка тому 950 літ двигнула його з поганської низини на найвищий щебель загального розвитку. Те заведення на Руси - Україні християнства стало тою невмірущою силою, яка ще й досі, десять століть пізніше, піддержуе міліони Українців в особистім, родиннім і всенароднім життю, щоб воно було чесне й вартісне.

Бо це певне, що як де в українськім народі е добре життя й добра державницько - народня робота, там певно процвітае християнство, ця найбільша сила Володимирових і наших і всіх часів!

Це знають усі світлі люди на землі, це відчули зокрема глибоко українські провідники цего року, коли то настав 950 рік Хрещення Руси-України й великим зовом своеі українсько - християнської душі закликали цілу українську націю відсвяткувати велике Свято Християнської України.

Український Народе! В 950 - ліття Християнства на Україні заглянь у свою національну історію, а побачиш, що найкращі часи на Україні за князів Твоїх, — це були часи найбільшого розвитку Твого Християнства!

Найкращі Твоі сини давньої, середньої й новоі доби, — це були й е Українці великого християнського духа!

Тому в цім ювілейнім році Християнської Руси - України щирим серцем відгукнись на поклик своіх духовних і світських провідників і заяви свою велику вдячність Тому Христові, який вивів Тебе з поганської темряви й неволі!

І тому Великому Князеві Василеві - Володимирові, який засвітив над Тобою й Твоею Землею ясне сонце Християнства!

Тимбільше, коли знаеш добре, що на християнській спадщині володіе тепер царство антихриста.

Тимбільше, коли не-христи з християнами-відступниками орґанізують наново Україну темряви й злоби!

Здрігнись, Велика Українська Націе, й у 950-літну річницю оснування на Твоій Землі Христового Царства, віднови й оживи в собі християнського духа!

Добрим прикладом і сердечним молебним благанням до Христа Господа огорни всіх своіх синів - приклонників антихриста й поганського дажбога, щоб обернулись до нас лицем і щирим серцем та щоб по приміру Великого Монарха Володимира, спільними силами посадили наново Христа - Царя на престолі української землі, української родини, української душі.

А чей у цій обновленій Християнській Україні, у стіп престолу Царя Христа, стане знову великодержавний трон Володимира, а на ньому засяде в сяйві Українського Державного Маестату рівний Володимирові володар Всіеі України, що своім прикладом і словом вчитиме свій нарід віддавати: "Всьо для України, а Україну для Бога".

о. А. Трух. Ч.С.В.В.

950-ліття Хрищення України

Найкращим моментом в історії українського народу є безсумніву хрищення України.

Цей прегарний, історичний момент обдарував Україну світлом правдивої віри, зединив різноплеменну, українську масу в один великий культурний нарід, а Київ підніс до одного з найкращих осередків тодішньої Европи.

Не диво отже, що око кожнього щиросвідомого українця любується вглиблюватися у цей пропамятний історичний момент. Головно тепер, у 950-ліття хрищення України, кожний з великою радістю вдумується в ту світлу подію загального хрищення українського народу.

Під радісний ювілей хрищення українців пригадаймо й ми собі дещо з цього пропамятного, історичного моменту й Старaймося дати відповідь на цих кілька основних питань:

Хто охристив Україну?

В історії хрищення України висувається це питання на перше місце. Так українська історія, як і історія чужинців є однозгідна у відповіді на це питання. Вона приписує велике апостольське діло хрищення українців св. Володимирові Великому. Щойно св. Володимирові вдалося завести на Україні християнську віру серед Українців, як державну віру.

Була це прегарна й величава хвиля, коли український нарід кинув поганську віру й приняв Христову віру. Наш найстарший літописець Нестор описує, що коли вода св. хрищення відродила українців до нового життя, то св. Володимир у радісному одушевленні підніс свої очі до неба й так молився: "Боже Великий, що сотворив небо й землю, благослови нові свої діти".

Своїм великим ділом охрищення України зеднав собі наш князь Володимир в історії імя Великий, а у Церкві імя Святий.

Коли охристили Україну?

Історична дата хрищення України не є ще точно розслiджена. Вона хитається між 988-им 992-им роком по Христовому Різдві. Біля дати хрищення України витворилася вже між ученими XIX століття ціла література.

На основі українських джерел критично розсліджених, як і інших чужинецьких джерел, як наприклад скандинавських, грецьких, арабських і російських наш український історик Томашівський заступає погляд, що загальне хрищення України відбулося 990 р. Російський професор Голубинський із професором Завитневичем є цієї самої думки. Але професор Київського Університету Соболевський із професором Малишевським твердять, що хрищення України відбулося, так як записав літописець Нестор, у 988 р. Польський історик Длуґош кладе 992-ий рік, як рік загального хрищення українців. Справа устійнення дати хрищення України це діло фахових істориків. До остаточного вирішення теперішньої невірної дати хрищення України, ми практично мусимо держатися 988-ого року й від цього давнього року числити ювілей.

Де відбулося хрищення України?

Наш найстарший літописець Нестор описує, що хрищення українського народу відбулося у кілька місяців по здобуттю Корсуня. Вернувши до Києва св. Володимир занявся ревно заведенням християнства у своїй просторій державі. Найперше приняли хрищення Володимирові сини й бояри, що досі не були охрещені. Відтак князь Володимир зарядив торжественне хрищення всіх Киян.

Київське населення приняло хрищення мабуть у цій дільниці Києва, що з переказу носить ще й досі назву "хрищатик." Позакиївске населення охрестилося о много пізніше від Киян. Літописець Нестор не вичислює місцевостей, лиш загально пише, що князь Володимир ширив християнство по інших містах і селах.

Введення християнства відбувалося різно у різних місцевостях. Кияни наприклад приняли радо християнську віру. Але Новгородяни збунтувалися проти християнства й прийшло навіть до кривавих подій. Про Чернигів, Турів, Переяслав, Білгород Володимир літописець нічого не згадує.

Яка була первісна ерархія на Україні?

Справа первісної ерархії на Україні за Володимирових часів є найбільш неясна. З многослівного літописного оповідання всяких леґенд годі собі виробити певний погляд у цій річі. Мається враження, пише історик Томашівський, що пізніші грецькі митрополити навмисне позатирали сліди первісної церковної ерархії за Володимирових часів, щоб тим тісніше звязати українців із візантійцями. Однак на основі цілого ряду наших і чужоземних джерел приходить історик Томашівський до висновку, що перша духовна ерархія на Україні не була ні грецька ні латинська, але болгарська. Не могла бути грецька ерархія, бо візантійці стояли з українцями на ворожій стопі. Не могла бути латинська ерархія, бо вона мусіла б оставити по собі якийсь відгомін, чи спротив, коли б українці кидали латинський обряд, а приймали обряд наближений до грецького. А все про-

(Продовження на стороні 6.)

БОЖЕ СЛОВО

Родовід Адама й його потомків аж до Ноя.

I. Мойсея. 5, 1-32.

ТЕКСТ

1. Це книга людського роду. В той день, коли сотворив Бог Адама, на образ Божий сотворив його.

2. Мужчину й жінку сотворив їх, і благословив їх і наіменував їх іменем Адам, в той день, коли сотворив їх.

3. Прожив же Адам двісті й тридцять літ; і зродив на свій вид і на свою подобу, і наіменував його йменем Сит.

4. А було Адамового віку, що його прожив після того, як зродив Сита, літ сімсот. І зродив синів та доньки.

5. І було всього віку Адамові, що прожив, девятьсот і тридесять літ, і помер.

6. Прожив же Сит двісті пять літ і зродив Еноса.

7 І прожив Сит після того, як зродив Еноса сімсот і сім літ і зродив синів та доньки.

8. І було всього віку Ситові, девятьсот і дванадцять літ, і помер.

9. І прожив Енос літ сто девятьдесять, і зродив Каінана.

10. І прожив Енос після того, як зродив Каінана, сімсот пятьнадцять літ і зродив синів та доньки.

11. І було всього віку Еносові девятьсот і пять літ, і помер.

12. І прожив Каінан сто сімдесять літ і зродив Малелеіла.

13. І прожив Каінан після того, як зродив Малелеїла сімсот і сорок літ; і зродив синів та доньки.

14. І було всього віку Каінанові, девятьсот і десять літ, і помер.

15. І прожив Малелеіл сто шістьдесять і пять літ; і зродив Яреда.

16. І прожив Малелеіл після того, як зродив Яреда, літ сімсот і тридцять, і зродив синів та доньки.

17. І було всього віку Малелеілові, літ вісімсот девятьдесять і пять, і помер.

18. І прожив Яред шістьдесять і два роки й зродив Еноха.

19. І прожив Яред після того, як зродив Еноха, вісімсот літ і зродив синів та доньки.

20. І було всього віку Яредові девятьсот шістьдесять і два, і помер.

21. І прожив Енох сто шістьдесять і пять літ і зродив Матусала.

22. І догодив Енох Богові після того, як зродив Матусала двісті літ і зродив синів та доньки.

23. І було всього віку Енохові, триста шістьдесять і пять літ.

24. І догодив Енох Богові й не знайшовся, тому що переставив його Бог.

25. І прожив Матусал сто шістьдесять і сім літ і зродив Ламеха.

26. І прожив Матусал після того, як зродив Ламеха, вісімсот і два роки й зродив синів та доньки.

27. І було всього віку Матусалові, що його прожив, девятьсот шістдесять і девять і помер.

28. І прожив Ламех сто вісімдесять і вісім літ; і зродив сина.

29. І наіменував його йменям Ное, кажучи: Цей дозволить нам спочити від наших трудів, і від знемоги наших рук і від землі, що її проклял Господь Бог.

30. І прожив Ламех після того, як зродив Ноя, пятьсот шістьдесять і пять літ, і зродив сини та доньки.

31. І було всього віку Ламехові сімсот пятьдесять і три, і помер.

32. І як мав Ное пятьсот літ, то зродив трох синів: Сема, Хама й Яфета.

Пояснення.

1. Це книга = Це є виказ родоводу тих потомків Адама, що були предками Месії.

2. Адам. Тут те слово є іменем родовим, а не особовим і тому під тим одним згадуються обоє наші прародичі. Адам у еврейській мові значить стільки що земний, зі землі створений.

5. Життя передпотопових людей було дуже довге. А це тому, що Боже Провидіння хотіло, щоб люди могли тим скорше розмножуватись і щоб первісне обявлення Божої релігії могло певніше й лекше через усне передання переходити з покоління на покоління аж до того часу, коли то Богом натхнені мужі зможуть його списати на вічну памятку, творячи основу святої віри по всі часи. До так довгого віку тодішних людей причинились також природні причини: сильна будова тіла, здорове підсоння і харч, первісний спосіб життя і т. п.

22. Догодив = провадив святе життя і тому подобався Богові.

24. Не знайшовся. Святі Отці на основі св. Письма (Сір. 44. 6; Євр. 11 5.) говорять, що Енох, подібно як пророк Ілля, був чудесно перенесений еще за життя до неба та що оба ці святі мужі вернуть на землю перед кінцем світа, щоб проповідати евангеліє жидам і поганам.

Релігійні Трудности й Запити

Запит: Чи святий Володимир Великий був православним, чи католиком?

Відповідь: Св. Володимир Вел. був католиком. Що воно так дійсно є, вистарчить узяти під увагу деякі історичні факти й дати тай з них поробити собі розумові висновки.

1. **В часах св. Володимира** не **було ще грецької схизми,** це є розколу Церкви, отже й не було православя в теперішньому розумінні, як окремого віроісповідання в протиставленні до католицизму. Царгород й греки були в єдности з Римом і папою і належали до одної католицької Церкви. **Тому то св. Володимир Вел., що приняв віру від греків ще католиків і сам був католиком.**

Грецьку схизму, або так зване "православіе" створили патріярхи Фотій і Кирулярій.

Фотій жив у роках 815-891. Він завів схизму 866 р. Та схизма тревала дуже коротко. Осьмий вселенський собор, що відбувся в Царгороді 869-870 р., осудив і викляв Фотія і привернув у Церкві єдність.

Фотій щераз своїми хитрощами дістався на патріярший престіл і відновив схизму 880 року. Та кілька літ пізніше цісар Лев Мудрий скинув його з царгородського престолу й Фотій закаменілий у схизмі помер 891 р.

Церковну єдність відновлено й вона перетривала аж до 1054 р. Тоді царгородський патріярх Михайло Кирулярій відновив і остаточно закріпив розрив із Римом. Від цеї пори зачинається те "православіе", що не хоче признавати папу головою Христової Церкви й слухати його в справах віри.

Хоч з 1054 роком Греція впала в схизму, то Україна, що була в церковних справах залежна від Царгороду, ніколи явно з Римом не зривала й ще довго тревала з ним у церковнім єднанню. Аж на початку 12-го століття грецьке духовенство непомітно й поволі втягнуло українців у схизму.

Порівнаймо тепер з цими фактами й датами життя св. Володимира Великого.

Св. Володимир жие від 954-1015 р. Приймае хрещення около 987 р., а вмирае 1015 р. Значиться св. Володимир жие в часі майже на пів століття пізніше по смерти Фотія, а якого пів століття перед схизмою Кирулярія. Отже все його життя припадае на час церковної єдності Сходу зі Заходом. Звідси ясно, що св. Володимир не був і не міг бути православним, але приняв віру католицьку, в ній жив і помер.

2. **Відношення св. Володимира до папи й західних католиків було дружне. Воно таким не було б якщо б Володимир не був католиком.**

Хоч історичні жерела є скупі, не все достовірні, або якслід прослiджені, все ж таки в них находимо деякі певні докази на приязне відношення св. Володимира до католицизму.

Історичні жерела вказують, що св. Ольга була католичкою і мала вплив на свого внука Володимира. Літописець Нестор каже, що Володимир приняв християнську віру між іншим і тому, що її приняла його бабка Ольга.

Дальше в історичних жерелах маемо вісти, що на віру св. Володимира мав також великий вплив щирий його друг, скандинавський (варяжський) князь Оляф Тригвізон, що був католиком. Він в 986 р., в часі, коли Володимир став великим князем, прибув до Киева зі своєю військовою дружиною і з одним англійським священиком. Князь Володимир гостив їх дуже сердечно. В Киеві перебули вони цілу зиму. Оляф, що недавно приняв у Англії християнску віру, своїми щирими словами переконав Володимира про правдивість християнської віри й подбав, що Володимира охрестив епископ Павло. Отже на основі сказаного, Володимира мав навернути католик Оляф і охрестити католицький епископ, про якого постарався той же Оляф. Інші знова кажуть, що св. Володимира охрестив Атанасій, епископ Корсуня або царгородський патріярх Николай Хризоберг, що був у лучности молитви й затверджений папою Іваном XV.

Історики досліджуючи давні українські літописи й порівнуючи їх з ріжними історичними жерелами приходять до висновку, що коли ходить про християнство, то якась цензорська рука постаралась тенденційно затерти всі сліди зносин України з Римом, а натомість помістити широко леґенди, що настроювали б читача прихильно до Візантії. Звідси походить, що так мало захувалось у літописях про відношення Володимира до Риму й папи.

Одначе мимо того деяких вісток не бракує. Історик Татищев на підставі старинних літописей, що загинули в часі пожежі Москви в 1812 р., подає вістки про три посольства папи до князя Володимира. Перше посольство від папи Івана XV. прибуло до Корсуня 990 р. в справі заснування в київській державі перших епископств. Вдруге приїхали до Києва папські посли 991 р. Літописець згадує, що князь дуже торжественно приймав послів, які передали йому від папи римського "л ю б о в і честь". Слово "честь" означало в давнині сповнення бажань і повне задоволення. З прибуттям цих папських послів вяжеться заснування в Киеві архіепископства й висвята перших епископів для української Церкви. В літописи є ще згадка, що в 1000 році прибули до Киева посли з Риму від папи Сильвестра II. В слідуючому році вислав князь Володимир посольство до папи.

В історичних жерелах цеї доби заховалася також вістка про перебування в Киеві німецького католицького місіонаря, Бруна з Квертфурту. Князь Володимир гостив у себе цего місіонаря монаха дуже сердечно та з військовою дружиною провів Бруна до печенігів, щоб їх навертати на християнство.

Знаемо також, що по смерти своеї жінки Анни Багрянородної, сестри грецьких цісарів Василя і Константина, Володимир знова одружився з внучкою німецького цісаря Оттона Великого, з роду Cuno d' Oeningen і de Richlinte. Отже в католицьких західноевропейських кругах, де засади католицького подружого права були строго додержувані; а це було б неможливим, коли б Володимир був некатоликом

Рівнож св. Володимир Вел. брав з Болгарії духовенство для християнізації України. А Болгарія в тих часах мала свою церковну орґанізацію незалежну від Царгороду й в єднанні з Римом. Отже була католицькою.

Також на Володимирове католицтво вказуе наслідування західного права в його законодавстві.

3. **Щекраще побачимо, що наша відповідь правдива, коли переглянемо важніші докази, що то ними намагаються православні доказати, що св. Володимир не був католиком, а православним.**

а) Наводять вони деколи з давних літописей те місце, де говориться, що Володимирові посли оглянули латинську віру й собі її не сподобали, а зате дуже полюбили грецьку віру зачерез її красу, й тому це вплинуло на св. Володимира, що він приняв віру з Царгороду, а не з Риму.

Цей доказ нестійний, бо історики розбираючи критично ціле це оповідання про вибір вір стверджують напевно, що воно не е історичною правдою, а легендою, що її при переписуванню літописей вставлено десь у XIII ст. А припустім, що те оповідання історично правдиве, так тоді на основі повищих історичних даних треба заключити, що той вибір вір міг бути лиш між обрядами, бо віра й в греків і латинян тоді ще була одна.

б) Православні деколи наводять грамоту самого Володимира, , що в ній мав би князь так про себе писати: "Восприял есм святое крещеніе от грецького царя і от Фотія патріярха царгородського,,. (пор. "Рідна Нива", 1938.ст.49)

Та такий доказ можуть давати тільки демаґоги, шо хочуть баламутити некритичних людей.

Як міг Володимир приняти хрещення від патріярха Фотія, коли Фотій помер 891 р., а князь Володимир хрестився 987 р. Отже виходило б, що Фотій хрестив Володимира 96 літ скорше, як цей народився. Не диво отже, що М. Грушевський в своїй "Історії України-Руси" (том III. ст. 311 і 615) і проф. О. Лотоцький в творі "Українські Джерела Церковного Права" (ст. 204-233) уважають цей висказ в Уставі Володимира вставкою якогось малограмотного літописного перепищика.

в) Інший ніби доказ православних є такий: Св. Володимир не міг приняти католицької віри, бо папи в тому часі жили неморально. Та це не доказ. Наперед закид неморальности папів, якщо не є грубим очерненням то щонайменше злобним і переборщеним закидом, як це виказують новіші історичні досліди. А впрочім, хоч би воно було й правда про життя папів, яких повага й власть є дані їм від Христа незалежно від їх особистої моральної вартости, то де православні мають докази, що саме цей мотив, зіпсуття папів, мав рішальний вплив на вибір віри св. Володимира. Ні одне історичне жерело нам цего не подае. Це лише православна видумка, щоб за всяку ціну доказати мниме православя св. Володимира. Зрештою цей закид паде сам собою, коли знова пригадаемо собі що в часах св. Володимира не було православя і католицизму як двох вір собі противних, між якими св. Володимир міг вибирати, а була тільки одна, католицька віра, яку визнавали й греки й римляни й яку приняв св. Володимир.

г) Кажуть православні ще й таке: Християнство вже від самих своїх початків розвивалось в двох напрямках: в західнім, латинськім, римокатолицькім, з монархістичним церковним правлінням, що признавало римського папу головою всієї Церкви, і в східнім, грецькім, православнім, що приймало соборне правління в Церкві під невидимим головенством самого Ісуса Христа й відкидало намагання римського епископа до верховодства в цілій Церкві. А що св. Володимир приняв віру з Греції, отже був православним.

У відповідь на цей закид треба сказати, що його основа е зовсім фальшива й проти такого поняття християнства протестуе вся давна історія Церкви: наука св. Отців, собори, й життя давної Церкви. Хоч у Церкві вже від найдавніших часів були ріжні обряди й практики, хоч були ріжниці в культурі, мові, психіці, політиці, однак щодо віри панувала єдність. Так схід як і захід признавали, що тільки е одна Церква з найвищим невидимим головою Христом і найвищим видимим головою і заступником Христа на землі, римським папою. Про це е

повно фактів. і документів.

Отже до схизми Керулярія, 1054 р. не було двох християнств православного й католицького, а тільки одне, католицьке, що обіймало схід і захід і тому хоч св. Володимир приняв християнство з Греції і в грецькому обряді, то однак приняв католицьку віру.

Ще декотрі інші закиди дають, та вони ще слабші від поданих.

Зо сказаного отже бачимо, що св. Володимир був католиком. І хоч нашу віру не можемо робити зависимою від факту якої віри був св. Володимир, бо в вірі треба дивитись на правду й лиш правдивої віри мусимо триматись без огляду на те якої віри були наші предки, то однак гр. католики можуть мати те правдиве й солодке переконання, що св. Володимир разом з нашими предками приняв віру католицьку в грецькому обряді та ми греко-католики ту віру й обряд зберігаемо.

А православні кажучи, що св. Володимир був православним грубо в тім помиляються і якщо хочуть бути послідовними то повинні або стати католиками як св. Володимир, або перестати говорити про св. Володимира, що він був православним та що вірою до них належить.

950-ліття Хрищення України

(Докінчення з сторони 2.)

мовляло за цим щоб узяти першу ерархію з Болгарії, бо беручи звідтам ерархію не буде страху попасти під зверхність Царгороду; Взялися українці з ерархією, що вірою була тісно злучена з Римом — осередком християнства; приймали обряд зі славянською мовою, що була зрозуміла для всіх українців.

Всі історичні дані промовляють за цим, що св. Володимир так і зробив. Спровадив із Болгарії духовенство й поручив йому зробити Україну християнською. Праця ішла так скоро вперед, що вкоротці повстають епископства в Києві, Турові, Білгороді, Володимирі, Чернигові, Переяславі й інших місцевостях. Вправді Царгород завоював відтак Болгарію, а згодом і українська Церква попала під зверхність царгородських патріярхів, а за ними по 1054-ому році у грецьку схизму. Але українська душа безустанно виривалася зпід грецької схизми до одности з Римом, що й сталося 1596 р. Від тоді одність українців із Римом треває по сьогодні.

Радісний Ювілей завітав у цьому році для нас українців. Дякуймо Божому Провидінню, що дало нам його діждатися. Обходім його серед найбільших торжеств, бо це не лише релігійний але й народний ювілей.

о. Ніль Саварин Ч.С.В.В.

МІСЯЧНЕ НАМІРЕНННЯ НА СЕРПЕНЬ

За католицьку молодь, що мусить ходити до некатолицьких шкіл.

Одна картина з хресної дороги Спасителя на гору Голгофту повинна нас дуже застановити. Жінки плачем виявляють свое співчуття Христові, а Він не дякує їм за їхню доброту, а ще й напоминає їх досить суворо: Доньки ерусалимські, не плачте наді Мною, а самі над собою плачте й над вашими дітьми. Бо це прийдуть дні, в котрих скажуть: Блажені неплідні й утроби, що не родили й груди, що не кормили! Тоді стануть говорити горам: Упадьте на нас і горбкам: Покрийте нас". (Лука 23. 29).

Про кого то думав собі тоді наш Спаситель? Чи тільки про синів та доньок тих жінок, що мали згинути страшною смертю при здобуттю і зруйнованню Єрусалима? Чи може думав про молодь усіх часів, що мала стати хрестом для своїх родичів? Здається, що в тій хвилі Христос мав на увазі одних і других. І не помилився! Єрусалим колись оплакував своїх дітей, вимордуваних за цісаря Тита, а тепер плачуть на свої діти батьки й матері. Плачуть, бо діти злі, непослушні, ледащі. А одною з головних причин чому то тепер діти такі зіпсуті й злі є некатолицькі школи, що дають дітям безрелігійне виховання.

Щоб той плач перестав у будуччині, папа Пій XI., каже молитись у серпні за католицьку молодь, що мусить ходити до некатолицьких шкіл.

Мусить ходити... На це складаються ріжні причини:

1. Держава (не дозволяе утримувати католицькі школи, пр. в Росії, Німеччині, червоній Еспанії.

2.Декуди держава хоч і прямо не забороняе, то створює такі непригожі умовини для католицьких шкіл, що вони не всилі розвиватись і мусять стояти нище від державних шкіл.

3. В деяких державах хоч є дозвіл на католицькі школи, то однак у навчанні державна власть робить ріжні обмеження і ставить труднощі, а тим що ходять до державних шкіл улекшують життеву каріеру. Це також морально змушуе деяких родичів посилати діти до державних т. зв. невтральних шкіл.

4. Деінде знову католиків за мало, щоб могли здобутись на свою католицьку школу.

5. Також брак католицької свідомости й легковажання собі релігійного виховання в родичів є часто причиною, що католицькі діти мусять ходити до некатолицьких шкіл.

Наслідки цього примусу — сумні. Хоч діти здобувають собі в некатолицьких школах знання світських наук, однак вплив учителів, безрелігійні підручники й виклади, товариство нерелігійних, а часто зіпсутих дітей, впливають на католицьку молодь дуже уемно. Вона поволі тратить здорові релігійні засади й почування. В її серці зроджуються сумніви, байдужність і думка, що релігія в життю людини, це щось маловартне, без чого можна зовсім добре обійтися в життю і про що не варт дуже дбати.З некатолицьких шкіл виходить загал молоді безбожною, безхарактерною, а навіть злочинною.

Варта отже над цим поважно призадуматись.І всі, що люблять молодь і бажають щиро її добра та хочуть, щоб колись була краща будучність для народу й держави, повинні з цього витягнути відповідні висновки.

Висновки.

1. Треба освідомити собі ту правду, що некатолицька школа е шкідлива для католицьких дітей.

2. Молитись до Христового Серця, щоб просвітило народи, а головно тих людей, що своїм впливом можуть богато зробити, щоб вони подбали, щоб всюди було як найбільше католицьких шкіл з релігійним вихованням.

3. Де тільки це можливо, родичі повинні посилати своїх дітей до католицьких шкіл і заведень.

4. Де діти мусять ходити до некатолицьких шкіл, там повинні старатись, щоб діти поза школою, вдома й в ріжних релігійних організаціях дістали стільки релігійного освідомлення і гарту, щоб могли опертись руїнницьким впливам некатолицької школи.

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— Цьогорічний відпуст Петра й Павла в Мондері відбувся величаво. Хоч в передодень було непевне, то в сам день погода була гарна. Народу зїхалось до 6 тисяч. Архієрейську Службу Божу відправили Їх Ексц. Кир. Василій Ладика в сослуженні Впр. отців Марка Романовича й Веняміна Бараника. По евангелію мав проповідь Впр. о. Маркіян Пасічник. При кінці богослуження промовляли до народу сердечно самі Преосвященні. Взивали народ, щоб наслідував святих ап. Петра й Павла в їхній вірі й любові та кріпко тримався правдивої Христової католицької Церкви. Гарний спів, що розносився далеко через мегафони, добірні проповіди, св. сповідь і Причастя, яке приймали з великою набожністю громадно молодь і старші, все те принесло не тільки славу Господеві, але й великі користи для релігійного життя всіх учасників цього свята.

— Дня 24 липня, в церкві Пресв. Евхаристії в Вінніпегу, Преосв. Кир Василій Ладика висвятили на священика Володимира Божика, сина о. Пантелеймона Божика.

Молодий отець родився 1915 року в Мондері, Алта. Малою дитиною перенісся з родичами до Вінніпегу й тут відбував свої нищі й вищі студія в католицьких школах. 1933 р. вступив до духовного семинаря св. Йосифа в Едмонтоні, де з гарними успіхами скінчив фільософію і теольогію.

Отцю Володимирові Божикові бажае "Світло" Божого благословення і успіхів у душпастирській праці.

ЩО ЧУВАТИ?

† Помер б. Начальний Вожд Української Галицької Армії ґен. Мирон Тарнавський. Смерть перервала нитку його богатого й жертвенного життя в год. 9.50 ранком дня 29-червня 1938 р. в Народній Лічниці, в Львові. Перед смертю ґенерал приняв останні Св. Тайни.

Вістка, що вже нема між живими того, що в велику хвилю всенародного зриву до волі був начальним вождом Галицької Армії, сколихнула сильно умами й серцями всього українського народу.

Всі, хто тільки міг, старався взяти участь у похороні.

Похоронні богослуження відбулися 2 червня в архікатедральнім храмі св. Юра. Архієрейську Заупокійну Службу Божу відправили Преосв. Кир Іван Бучко й Кир Никита Будка та о. мітрат Базюк у сослуженні членів капітули. На церковнім подвірю панахиду правив сам Ексц. Митрополит А. Шептицький. У величавому жалібному поході на цвинтар, серед сумних звуків похоронних пісень і гомону дзвонів, супроводжала через своїх представників сльозами залита вся українська нація. Ішли греко-католицькі архієреї, священство, монахи й монахині, представники б. Українського Уряду й Армії, ішло колишне військо ґенерала у цивільнім чорнім одязі, інваліди, преріжні організації; ішла 20 тисячна маса народу в предовгих рядах карними чвірками. Похід станув на янівськім кладовищі, де по останніх похоронних відправах і промовах, рідна земля приняла тіло ґенерала на вічний спочинок. На його домовину висипали з мистецьких урн землю з побоєвищ зрошених стрілецькою кровю, землю з великих шляхів, куди проходив з Армією її Начальний Вожд. У вечірньому сумерку між стрілецькими могилами виросла свіжа могила Лицаря, що на волі й в неволі був славою й честю українського народу.

По похороні увесь український народ сповився смутком і жалобою по страті одної з найсвітліших постатей українських визвольних змагань.

Ґенерал М. Тарнавський — це був командант великого військового знання, гарячий український патріот. Він належав до тих людей, що свое

життя повне жертв і посвяти віддали на службі за найвищу дочасну справу народу. Це був муж хрустального чистого характеру, що крізь життя ішов завжди прямим шляхом чесноти й справедливости. Він ненавидів зло й всяку нечесть, яка не мала до нього доступу. Був лицарем так супроти друга як і ворога. Задля цих прикмет шляхотної людини тішився ґен. Тарнавський загальною пошаною і щирою симпатією. Умер тихо, спокійно з кріпкою вірою в краще майбутне української нації. Хай з Богом спочиває, а память про Нього хай вічно буде між нами!

„ДОБРА КНИЖКА"

(Інформатор „Вібл. Д. К.")

Вже вийшла з друку нова книжка п. з. **"Роля ОО. Василіян у Канаді". Написав о. Ніль Саварин ЧСВВ.** Має 60 сторін і много ілюстрацій. Це перша історична розвідка про Василіянську місію в Канаді. Старші пригадають свої "піонірські" часи, їх діти пізнають, скільки трудів, невигод, борби і праці треба було перенести, заки дійшлося до нинішного розвитку релігійного, культурного і економічного.

В кожній українській хаті повинна находитися та історія нашої минувшини в Канаді. Ціна ... ... 10ц.

На час ЮВІЛЕЮ ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ поручаємо:

Св. Володимир, Володар і Хреститель України. З гарними ілюстраціями. Написав о. М. Ріпецький. Ціна ... ... 10ц.

Хрещення України, о. П. Божик Ціна ... ... 10ц.

Володимир Великий, Будівничий держави, нап. Т. Коструба. Ціна ... ... 10ц.

Світ глядить на Україну, В. Гірний. ... ... 10ц.

Коротка історія України, І. Крипякевич богато ілюстрацій і 2 мапи. ... ... 35ц.

Українська історія, І ч. Ст. Томашівський ... . 50ц.

Історичні пісні, В. Щурат. Ціна. .. .. 15ц.

Ярослав Осьмомисл, нап. І. Крипякевич. Ціна ... ... 15ц.

Безсмертна династія Риму, о. М. Федорович. Ціна .. 10ц

Пастирський лист еспанських епископів про події в Еспанії. Ціна ... ... 10ц.

ОГОЛОШЕННЯ

В неділю, 7 серпня в греко-католицькій парохії в **Плейн Лейк** відбудеться Перше св. Причастя Дітей (9 год. рано). а по співаній Службі Божій посвячення угольного каменя під новий Народний Дім. Буде також спільний обід і пікнік. Сердечно всіх запрошуємо. Комітет.

ПОШАНУВАЛИ СВОЇХ РОДИЧІВ

В неділю, 24-липня, хто був у панства Курилів, у Делф, Алта., цей мусів винести дуже приємне й будуюче враження. Родина Курилів належить до перших піонірських родин у своїй околиці. Яків і Ірина Кирили завсіди відзначались щирим привязанням до католицької Церкви й свойого народу. Ті свої почування вони вміли також перещіпити у серця своїх дітей. Вони тепер мають одного сина в монастирі ОО. Василіян у Мондері, що вчиться на священика, чотирох синів жонатих і чотири доньки віддані. Вдома є ще три сини й одна донька. В згадану неділю ціла рідня блища й дальша зробила для своїх родичів милу несподіванку. Коли вони були в церкві, в їхньому домі приготовили смачний обід, в часі якого Впр. о. Атанасій Химій зложив від себе й усієї родини щирі желання.

Пан Гр. Козяк вручив гарний дарунок. Поплило з грудей усіх гучне "Многая Літа". Було видно, що всі діти не тільки шанують, а й люблять своїх родичів.

П. Яків Курило зо зворушення зміг ледви кілька слів промовити й подякувати за таку вияву щирости й любови. З цієї нагоди п. Олекса Сенишин піддав гадку перевести збірку на пресовий фонд. Зібрали $5.55. Гроші розділено по рівній частині на "Світло" і "Українські Вісти". Мила й сердечна гутірка протягнулась до пізного вечора, а як вже розїздились домів, кожний мав у серці бажання, щоб таких батьків і дітей Г. Бог дав якнайбільше в нашому народі.

Присутний.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в панства Курилів на Делф, Алта. ... ... $2.75.

Щира подяка жертводавцям.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання.

В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., August 15th. 1938. Мондер, Алта., 15-го Серпня, 1938. Число 8.

РОСТЕМО В СИЛУ

Посвячення угольного каменя під Друкарню Отців Василіян у Мондері, Алта.

950 літ тому, на київських горах засіяло сонічко Христової віри.

950 літ тому, св. Володимир Великий велів звалити Перуна й охрестити український нарід у Дніпрі.

І тоді, як поплила вода св. хрищення по тілі наших предків, їхні душі обмились з гріховного бруду, їхній ум просвітився Божою правдою.

З приняттям христіянства український нарід покинув темряву поганського суевіря і станув на ясному шляху, що веде одиниці й народи до дочасного й вічного щастя.

Це був величавий історичний момент. Його сьогодні вшановує ювілейними торжествами весь український нарід.

Цю світлу подію зі життя нашого народу, відсвяткували дуже торжественно українці в Мондері, дня 30-31-го липня. А відсвяткували її не тільки богослуженнями й парадами. Українці з Мондерських околиць заложили угольний камінь під нову католицьку друкарню, що має бути тревалим памятником цего ювілейного року.

По Службі Божій і посвяченню пропамятної таблиці на великому залізному хресті, кілька тисяч народу під звуки дутої орхестри з Гілярду пішло процесійним походом до мурів нової будівлі. Перед очима станула прегарна картина: Сонічко сяє. Між стосами цегли й купами піску та будівельного матеріялу, при малім столику, що то на ньому стояв угольний камінь, станула церковна процесія з хоругвами, священики в церковних ризах, монахи, монахині з дітворою та маса народу. Впр. о. Н. Крижановський Ч.С.В.В. в сослуженні отців Н. Саварина й Д. Поповича, з діяконами й аколітами відправили ювілейне водосвяття. Господи помилуй... Пресвятая Богородице спаси нас!... Многая літа папі римському, лунало грімко з грудей нащадків тих, що колись 950 літ тому перший раз співали ті пісні над Дніпром Славутицею.

По водосвяттю промовив до зібраних Впр. о. Романович Ч.С.В.В.

...Ось стоїмо ми не при Дніпрі, щоб хреститись, бо ми вже хрещені, а стоїмо при новій будівлі, що виростає зі землі, що в цій околиці має бути ювілейним памятником Хрищення України...

Св. Володимир знищив поганство й вказав свойому народові, що своє життя повинен будувати на трівких христіянських основах. Тоді він буде щасливий... За це його тепер славимо, бо він тим своїм чином зробив добро українському народові по всі віки..

На жаль не всі українці йдуть за вказівкою св. Володимира. Ми є свідомі сумної дійсности, що по 950 літах христіянства, поганство в новітній шаті поширюється між нашим народом. Богато-українців у Канаді відвертаються від Христа Світла світу й покланяються новітнім божкам, ведуть життя незгідне з приреченнями зложеними при святому хрещенні. Темрява ложних ідей, зіпсуття, розбиття суне на наш нарід і грозить йому загибіллю...

Одним із чинників, що творить те лихо є зла преса. Читаємо в історії про татарські напади. Страшні вони були. Нищили все... Попелом, кровю трупом вкривали землю... Зла преса щирить ще страшнішу руїну. Вона нищить добра цінніші від матеріяльних дібр. Вона руйнує душу народу, ни-

щить його віру, мораль, силу, дочасне й душевне вічне щастя.

Зла преса — це модерний розбишака, що без нашого спротиву, а навіть при нашій згоді відбирає нам наші найбільші скарби. Зла преса то плюгава ледащиця, що вчить і заохочує до ріжних огидних гріхів...

Що ми нині в Канаді такі слабі, розбиті, тому винна головно зла преса, що вже від самих початків нашої еміґрації розкладала наш нарід у жахливий спосіб і не дала йому спромоґи належно розвинутись, так як це могло статись...

Тому треба бойкотувати злу пресу. Хай гине! Смерть її! Зате скріпляти добру пресу, щоб вчила наш нарід правди, вела до добра, до сили, слави й щастя. Треба нам сильної доброї преси!

Ось і тому в ювілейному році ставимо на памятку не хрест, не статую, а друкарню; дім, де будуть працювати людські мозґи й машини, щоб служити великим та спасенним ідеям св. Володимира Великого: зберегти віру й силу народу.

Звідси має ширитись правда, любов, згода мир...

Звідси буде виходити "Світло" на всю канадійську Україну, щоб нищити темряву новітнього поганства у виді комунізму, сектанства та релігійної байдужности, а ширити розквіт релігійного життя в людських серцях...

З Божим благословенням зачинаємо велике діло. А ви Брати й Сестри, коли ви одушевлені прегарними ідеями св. Володимира приступіть, і киньте грудку цементу на цей угольний камінь!

Хай і ваша участь і ваша жертва буде в тому великому памятникові!...

По цій промові, Впр. о. Ігнатій Лесюк Ч.С.В.В. відчитав в українській і англійській мові "Пропамятну Грамоту" вложено її в угольний камінь а Впр. о. протоігумен Н. Крижановський посвятили й заложили в фундаменти друкарні.

Вдарили бубни, заграли труби на знак радости, що дочекався наш нарід у Канаді такої хвилі, як посвячення нової друкарні, що в канадійських обставинах для нього завсіди буде дуже цінним здобутком.

В Мондері станула нова наша українська греко - католицька Друкарня. Значиться ростемо в силу. Цей факт повинен врадувати всіх українців католиків. І всі повинні щедрими дарами та жертвами помогти розвинутись Василіянській Друкарні в Мондері,, щоб вона опісля могла друкованим словом якнайкраще служити всім потребам українського народу в Канаді.

Св. Володимир Великий

Много гарних постатей видав для неба наш український нарід.

Із сумерків минувшини виринають на яв такі величні постати як: св. Ольга, св.Борис і Гліб, св. Антоній і Теодосій Печерський, св. Евфрозина й св. Йосафат...

Серед цієї громади українських святих одне з найпочесніших місць займає св. Володимир. І тому над ним коротенько у цій статті застановимося.

1. Св. Володимир перед своїм наверненням.

Наш великий князь Володимир родився коло 960-ого року по Христі. У молодості виховувала його по християнськи св. Ольга, його бабка. Але у пізніших роках підпав він під вплив бояр-поган й тому жив він по погански.

Ціле початкове панування Володимира пройшло в поганському світогляді. Родинно жив він у многоженстві. Політично вів він криваві боротьби зі своїми братами. Релігійно покланявся він ідолам.

Очевидно, що цей поганський світогляд не міг принести Володимировій душі щастя. Серед побід, забав і бенкетів наш князь почувався невдоволений. Як талановитий володар відчув він, що бездушне поганство не може дати ні йому, ні його народові правдивого щастя.

І тому у його серці, з природи шляхотному, дозріває рішуча думка приняти й собі й дати свойому народові християнство.

2. Св. Володимир — Християнський володар.

Біля 988-ого року приймає Володимир св. Тайну Хрищення, а опісля заводить у цілій своїй державі всенародне хрищення.

Була це найсвітліша подія в цілій українській історії .Радів цією хвилиною ввесь наш нарід. А св. Володимир у радісному одушевленні так молився: "Боже Великий, що сотворив небо й землю, благослови нові свої діти. Дай їм пізнати Тебе правдивого Бога, як Тебе пізнали інші християнські народи. Утверди їх у Твоїй святій вірі.

З охрищенням України не скінчилась апостольська праця св. Володимира. Почав він будувати величаві церкви по більших містах. Найбільшою з усіх його церков була "Десятинна" церква в Києві. Стеля, стіни й підлога цієї церкви були прикрашені марморами, червоними шафірами різнокольоровою мозаїкою й фресками. На удержання цієї Десятинної Церкви призначив св. Володимир десяту часть своїх князівських доходів. Звідси й назва "Десятинна Церква".

Щиро дбав св. Володимир про різьбарство, малярство, архитектуру. Вже за його часів дорівнює воно грецькій штуці. Пильно заходився наш князь біля народньої просвіти й сам почав закладати коло епископських і монастирських церков перші школи на Україні. На перших учеників цих шкіл вибрав св. Володимир 500 хлопців найзнаменитших родин. При цім св. Володимир був дуже добрий, ласкавий і щедрий.

Помер св. Володимир 1015 р. і поховали його у Десятинній церкві. Нарід дуже жалував і плакав за ним. Бо в особі св. Володимира, наче "Ясне Сонічко" погасло йому.

3. Культ св. Володимира.

Велична постать святого Володимира захопила не лише його сучасників, але й пізніше покоління. Вже у два покоління по Володимировій смерти бачимо старання передових українців, щоб обновника й христителя України винесено на престоли й канонізовано його як Святого.

Але на перешкоді Володимирового культу станув київський митрополит Юрій, родом грек, а поглядів візантійських. Закинув він, що буцімто св. Володимир справляв "б а г а т і п и р и" а в дійсности відмовляв він святості Володимира лише тому, що св. Володимир був у церковно-політичних звязках із Болгарією й Римом. Непорозуміння скінчилось на тім, що київський митрополит кинув раз на все Київ 1072 р. і виїхав до Греції.

Однак святість Володимирової постаті переломила й ці ледяні перешкоди хитрих Греків. Український нарід з глибоким довірям удавався до свойого заступника й покровителя св. Володимира. У XII. в. називають літописи Володимира іменем святий, равноапостольний, другий Константин. У XIII. в. укладають церковну службу св. Володимирові. А у пізніших століттях почали будувати св. Основноположникові християнства на Україні під його іменем церкви.

Сьогодні слава св. Володимира лунає широко серед Українців - Католиків. Йому будують величаві храми, під його імям закладають товариства й інституції, Його день обходять вони торжественно.

Радіймо св. Володимиром! Ширім його культ між собою. А головно зрозуміймо цю Володимирову ідею, що наше родинне, суспільне й державне щастя знайдемо тільки у католицькій Церкві.

о. Ніль Саварин, Ч.С.В.В.

ГАРНІ ДУМКИ, ЧИ ГАРНІ ДІВКИ?

Один американець, Освальд Вилард, пише про себе; що він колись думав, що ґазета тоді буде добре розходитись, як вона буде розумно писана і буде мати добрі новинки. Та тепер, каже він, я переконався, що щоби ґазета добре розходилася, давала богато зарібку й мала вплив на людей, то треба в ній представляти людям ріжні особи, а головно жіночі лиця і фіґури. Він пізнав це по тих "маґазинах", а головно по тих малюнках, що є звичайно зверху, на обгортці часопису. Видавці часописів - журналів із мальованими жіночими фіґурами, пізнали скоро, що як дати на верху ґазети малюнок гарної дівки, то таку ґазету люди розхапують і купують без перестанку. І стали покупні, тандитні письмаки видавати цілими копами всякі "сторії", "романси", "дедективські тайни", "дівочі секрети" й інші "масні" кусники з дівками в купальних штанцятах. Гарні дівки в пантальонах — це в наших часах найбільша сила успіху многих ґазет. Значить — люди не дивляться на це, чи в ґазеті є гарні думки, але коби були гарні дівки. І за три чи пять центів ріжні дрантиві письмаки, в пустих ґазетах показують молоді, а й старим грішникам американські дівки в коротких штанцях...

Ґен Франко дійшов до моря? А що це нас обходить? Около 34.000 осіб замкнула компанія Гітлера в Австрії до тюрми? Що ж — це їх власна вина. В Америці кріза? Чей Рузвелт виведе нас якось із цеї скрути... Ми ж жиймо спокійно собі, вживаймо світа й любуймось ґарними жіночими фіґурами!...

Ось таке відкриття зробив той американець. І це сумні, дуже сумні річи, що в людей більш варта тіло, чим душа, чим добра думка!

Та наша українська нація, а головно наша молодь, повинна збридити ті неморальні, поганські "маґазини" й стидатись брати в руки таку погань, носити її під пахою й переховувати по своїх хатах. За це нехай кожне полюбить і читає наше християнське "Світло", в якому знайде не пусті дівки, А ГАРНІ ДУМКИ!... А де будуть гарні думки, там будуть і гарні дівчата й хлопці й родичі й ціла Русь-Україна!

Нарешті в себе дома.

Католицький місіонар о. Кверк у державі Манджуко охрестив недавно 80-літнього китайця, котрий після хрещення зітхнув і сказав: "Нарешті я в себе дома." Цей китаєць довго шукав правдивої віри, був у різних сектах, аж вкінці стрінув католицького місіонаря і приняв від нього католицьку віру. Його сини довго не хотіли допустити до хрещення батька в правдивій вірі й тому з такою пілгою відітхнув він, коли нарешті осягнув те, чого шукав. А в нас є люди, що за миску сочевиці продають свою католицьку віру.

БОЖЕ СЛОВО

Загальне зіпсуття. Ное будує ковчег.

І. Мойсея, 6. 1 — 22.

ТЕКСТ

1. І сталось, як почало бути богато людей на землі, та й дочок понароджувалось їм.

2. А бачучи сини Божі, що в синів чоловічих дочки хороші, брали собі їх за жінки, хто котру вподобав.

3. І сказав Господь Бог: Не буде дух мій перебувати в людях тих повік, бо вони е тілом; і буде їхній вік сто двайцять літ.

4. А були велитні на землі в тих часах. А потому, як сини Божі приходили до дочок чоловічих, і родили їм. Це ті велитні з давендавна, люди вславлені.

5. Як побачив Господь Бог, що розмножилось зіпсуття людське на землі та що кожний дбайливо роздумує в свойому серці про лихе повсяк час;

6. Так пожалував Бог, що створив чоловіка на землі й роздумав собі.

7. І сказав Бог: Вигублю чоловіка, що його сотворив на землі, від людини аж до скотини і від повзунів аж до небесних птиць; бо жалко мені, що сотворив їх.

8. Ное же знайшов ласку перед Господом Богом.

9. А життя Ноя таке: Ное був чоловік праведний, досконалий в свойому роді, догодив Богові Ное.

10. Породив же Ное трох синів: Сема, Хама, Яфета.

11. Зопсувалась же земля перед Богом і наповнилась земля безправством.

12. І бачив Господь Бог землю і була зіпсута, бо зопсувало всяке тіло путь свою на землі.

13. І сказав Господь БогНоеві: Пора всякого чоловіка прийшла перед мене, бо наповнилась земля їхнім безправством і отсе я знищу їх і землю.

14. Зроби отже собі ковчег з чотирогранного дерева; з леговищами зробиш ковчег тай посмолиш його зо середини й зовні смолою

15. А зробиш ковчег так: трох сот ліктів довгота ковчегу, і пятьдесять ліктів ширина, і тридцять ліктів висота його.

16. Зведеш ковчег, і в локіть завершиш його в горі, двері ж ковчегу зробиш із боку; і з помешканнями в два й три поверхи зробиш його.

17. Я ж оце наведу потоп, воду на землю, щоб вигубити всяке тіло, що в ньому е дух живий попід небом; і всьо, що тільки на землі погибне.

18. І поставлю завіт мій з тобою; увійдеш же в ковчег ти й сини твої, і жінка твоя, і жінки твоїх синів з тобою.

19. І з усякої скотини й з усякої звірини й з усякого тіла по двое з усього введеш у ковчег, щоб годувати з собою; самець і самиця будуть.

20. Зі всякого пернатого птацтва по роду й зі всяких повзунів, що повзають по землі по роду їх, по два з усякого ввійдуть до тебе, щоб кормитись від тебе; самець і самиця.

21. Ти ж возьми собі з усяких харчів, що маеш їсти, й збереш собі й буде тобі й їм на їду.

22. І зробив Ное всьо, що розказав йому Господь Бог, так зробив.

Пояснення

2. Сини Божі — Так називались потомки Сита, бо своїм боговгодним і праведним життям були подібними до Бога свого отця небесного. Противно потомки Каїна звались синами чоловічими, бо йдучи за поривами свого зіпсутого тіла й природи, провадили життя розпусне й грішне.

3. У виборі жінок потомки Сита стали йти за поривами полової пристрасти й зіпсутого серця, оглядались на красу тіла, а не на чесноту жінки і Божу волю. Це стало опісля причиною великого зіпсуття обичаїв і великих гріхів.

3. Мій дух. Бог людську душу називае своїм духом, бо вона безсмертна і сотворена на Божий образ. Її сам Господь дае кожному чоловікові своїм творчим актом, коли покликае його до життя.

Значіння цего речення таке: Не буду вже довше терпіти людям і вигублю людський рід, бо люди е тілом цебто вони йдуть тільки за поривами тіла й зіпсутої природи та живуть так наче б то у них не було розумної душі. Даю їм ще до покути й поправи 120 літ, а як не поправляться, тоді наступить кара.

4. З подруж між потомками Сита й Каїна вийшли велитні, люди сильні й горді, славні з грішного життя.

6. Пожалував. Бог в дійсності ніколи не жалуе того, що раз зробив, бо Бог е незмінний і безошибочний і ніколи щось пожалування гідного зробити не може. Однак св. Письмо виражаеться про Бога людським способом,

ВИКАЗ ЖЕРТВ

НА БУДОВУ ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ДРУКАРНІ, В МОНДЕРІ, АЛТА., ЩО ВПЛИНУЛИ ДО 10 СЕРПНЯ, 1938 Р.

Преосвященний Кир Василій Ладика Ч.С.В.В., Вінніпеґ, Ман. $100.00

Др. Іван Якиміщак. Веґревил, Алта. $25.00

Зложили по 5 долярів:

Іван Когут, Скаро, Алта, А. Слобода, Ст. Майкел, Алта. М. Когут, Несквегонинґ, Па. Зл. Д.П.А. Кирило Байдужа, Мондер, Алта.

Зложили по 3 доляри:

Н.Н. Чипман, Алта, Павло Хміляр, Моркемб, Алта:

Зложили по 2 доляри:

Николай Андріїв, Чипман, Алта. Петро Козіцкий, Нортерн Веллей, Алта, Теодор і Дарія Войтків, Чипман, Алта. Іван Сич ($2.50) Ледук, Алта.,Анна Ґорайко, Роял Парк, Алта., Петро Кіліштоф, Мондер, А., Й. Шеремета, Мондер, Алта., В. Шарун, Чипман, Алта.

Зложили по одному долярови:

Борщів, Алта.

Григорій Рурка, Іван Куций, Михайліна Семчишин

Брудергайм, Алта.

Михайло Скіцко, Іван Войтас.

Веґревил, Алта.

Родина Петецьких, Анна Вінцентович, Джесі Костинюк, Семен Сисак, Андрій Богайчук, Атанасія Засійбіда, Н.Н. (1.50)

Гейт, Алта.

Прокіп Семчишин, Параньќа Баранюк, Дмитро Грабець, Марія Петриґа.

Гілліярд, Алта.

Василь Балаш, В. Відиновський.

Іннісфрі, Алта.

Тимко Ґрещук, Стах Дуляба, П. Кульматицький.

Лесюр, Алта.

Олекса Сенишин, Д. Котиляк, Петро Мальований, Ф. Полик, Григорій Козяк, Теодор Ковяк.

Мондер, Алта

Олекса Гавришко, Василь Мудрий, Й. Феняк, Данило Разґо, Л. Дацюк, Йосиф Фірманюк Стефан Міслінський, Василь Хміляр, Йосиф Боровський, Семен Паламарик, Григорій і Анна Сірацькі, Йосиф Білик, Теодор Гаврилюк, Ювеналій Філевич, Марія Манявська, Юрій Душинський, Антоній Драґан, Петро Савич, Василь Кітура, Тома Федечко, Іван Гордій, Гнат Дацюк.

Мирнам, Алта.

Олекса Корпан, Т. Лесик.

Новий Київ, Алта.

М. Н. Самоїл, Михайло і Марія Бусько, Никола Яхимець, Стефан Цьвіґун, Василь Стеблик, Параньќа Яхимець.

Ранфурлі, Алта.

Григорій Ґуґлик, Д. Мисьо.

Редвей, Алта.

В. Підруцький, Іван Фарина, Стах Химій.

Чипман, Алта.

Василь Єлиняк, Олекса Старко, Кость Осінчук, Теодор Гармата, Стефан Кошка, Іван Є-[illegible]

З ріжних місцевостей зложили по долярови:

Г. Білаȟ, Тофілд, Алта., Іван Гайдук, Плейн Лейк, Алта. Іван Косюр, Роял Парк, Алта. Григорій Курило, Восетна, Алта. Іван Курило, Делф, Алта Й. Романюк,, Райлей, Алта. Павло Павлюк, Лемонт, Алта. Максим Кучар, Стрий, Алта. СС.Служебниці, Монтреал, Квебек. Стефан Середа, Ледук, Алта. М. Турко, Елмвуд, Вінніпеґ, Ман.

Дрібні жертви зложили:

По 50 центів: Катерина Скіцко, Брудергайм, Алта., Григорій Садовський, Гілліярд, Алта.,Марія Войтас, Брудергайм Алта., Параньќа Петриґа, Гейт, Алта., Павло Лесик, Мирнам, Алта., Олекса Ахтимійчик, В. Ч. Чипман, Алта. Марія Яцій, Мирнам, Алта., Олекса Чарнецький, Ранфурлі, Алта., Катерина Соха, Едмонтон.

По 25 центів: Михайло Німчук, Стар, Алта., Софія Дирдак, Інленд, Алта., Лев Пасека, Іннісфрі, Алта., Катерина Стормай, Іннісфрі, Алта., Дмитро Яцій, Мирнам, Алта., М. Й. Войтас, Брудергайм, Алта., Гр. Сацьків, Мирнам, Алта., І. М. Мондер, Алта.,

Зложили Василь Юсак, 15ц. Плейн Лейк, Алта. Петро Стормай, Іннісфрі, Алта. 10ц.

Невідомі жертводавці. $22,31

Всіх грошей разом ... $278.06.

ДОРОГІ БРАТТЯ І СЕСТРИ!

Велику хвилю, 950 - ліття Хрищення України, яку торжественно обходить весь наш нарід, ми задумали звеличити не тільки ювілейним святом, що прегарно випало в Мондері дня 31-го липня, але також і величавим памятником.

Тим памятником мае бути наша греко-католицька Друкарня в Мондері, Алта. В наших часах і в наших обставинах цей памятник мае свідчити, що ми шануемо той великий релігійний Акт, що відбувся на рідних землях 988 р а також він мае бути тим могутним чинником, що буде поширювати й поглиблювати християнство в нашому народі, щоб наш нарід через християнство знайшов свое щастя в дочасності й вічності.

Нам, Українцям у Канаді, конечно треба доброї, католицької преси, щоб вона була нам **світлом,** що розяснюе темряву незнання і сумнівів, **двигуном,** до скорого та успішного поширювання Христових ідей і **збруею** для оборони й наступу проти всяких ворогів, що хочуть нас розеднати, деморалізувати і знищити.

А наша добра, католицька преса тоді буде сильно стояти, коли буде мати свої великі друкарні.

Тому тільки радіти нам, що повстае наша нова друкарня, що причиниться до скріплення і розвою української католицької преси в Канаді.

І дуже нам мило, що можемо зложити подяку тим всім жертводавцям, що розуміючи наші наміри й бажання та оцінюючи наші зусилля в будові друкарні, радо, хто чим міг, у цей прикрий час передновку, зложили свою жертву з нагоди посвячення угольного каменя.

Виказ усіх жертв ми оповіщуемо, а рівночасно сердечно дякуемо всім і кожному зосібна за зложений дар.

Хай предобрий Господь нагородить сторицею кожного жертводавця!

Щоб докінчити будову друкарні й вивінувати її в усі потрібні знаряддя, потреба ще богато гроша.

Ми сподіемося, що богато людей, котрим дорога справа української преси в Канаді, схоче скорше чи пізніше прийти нам з поміччю і зложили свою жертву на друкарню. Тому просимо їх слати свої жертви на адресу:

The Light.
Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ОО. Василіяни.

щоб так у більш приступний спосіб виразити Боже рішення знищити людей за те, що не відповідал своїй цілі для якої їх сотворив і місто Богові служити, вони своїми гріхами Його гнівили.

7. Навіть скотина мала підпасти під страшний засуд, бо вона була сотворена для чоловіка; а як чоловік не буде на світі, то не треба й прочих сотворінь.

9. **В свойому роді** — Між своїми сучасниками.

12. **Всяке тіло** — Всі люди. **Путь свою** = спосіб життя, що не відповідав уже вимогам здорового розуму й Божого закону.

13. Пора **прийшла...** Прийшов час мною настановлений, щоб вигубити людей і звірят.

14. **Ковчег.** Не був то корабель, а був то чотирогранний будинок. Можливо, що долом і горою був трохи випуклий, щоб міг опертись хвилям і не перевернутись. Ковчег був збудований з дерева евр. ґофер — кедрини, або соснового, або загалом дерева живичного.

В середині ковчега були стаенки й клітки пороблені відповідно до потреб усякого роду звірят.

16. Дах ковчегу мав бути на середині піднесений на один лікот.

18. **Завіт** = Запорука, що своею особливою опікою Бог захоронить родину Ноя від грядучої потопної загибелі.

Релігійні Трудности й Запити

Закид: Я не вірю в релігійні річи, бо віра не годиться з розумом і наукою та ограничує свободу людини.

Відповідь: Віра не годиться з розумом. Цей закид можна брати в подвійному розумінні: **1) що вірити не годиться розумній людині, бо це її понижае. 2) що ті річи, що їх каже приймати віра, противорічать розумові. Одно й друге е фальшиве.**

1. Віра не понижае людини; противно її вивисшае. Людина. Хоч мае можність пізнавати правду, то однак не мае можности сама пізнати всієї правди й завсіди своїми змислами, особистим досвідом, чи навіть розумованням. І коли б хто взяв собі за засаду приймати за правду тільки те про що сам пересвідчився своїм розумом і досвідом, так тоді став би людиною дуже ограниченою та диваком. Він тоді нікому не вірив би. А **без віри не мав би можности пізнати правди в богатьох річах. Життя без віри було б невиносиме. Тому ми в життю тримаемось віри, приймаемо за правду те, що нам другі говорять, коли вони знають про дану річ і е правдомовні.**

Вірить дитина своїм родичам. клієнт вірить свому адвокатові, хорий вірить лікареві і т. д. Кілько то на світі річей, яких ми не розуміемо, а віримо в них! Ми всі віримо, що сенце е много разів більше від землі, хоч наші очі вказують нам щось противне. Ми самі сонце не міряли, але так кажуть вчені астрономи, що розслідили сонце й ми їм віримо.

Або може ми ніколи не були в чужих, далеких краях. А ті, що там були, розповідають ріжні дива про них. І ми приймаемо це за правду. Читаемо про неодне в часописах і віримо. **Чи ж це противиться гідности людини? Ні.**

Віра е підставою наших життевих відносин. Без віри пірвалися б усі суспільні звязки людей. Бо тільки так довго люди живуть зі собою, як довго шанують себе, як довго вірять собі. **На вірі опираеться людська культура й поступ.**

Коли отже загалом віра не понижае чоловіка, а навіть дуже йому відповідае і е хосенна, то тим більше це можемо сказати про віру в релігійні правди.

Бог е сама вічна, незмінна й безконечна Правда, Жерело всякої правди. Як наш найліпший Отець, **Він не хоче, щоб ми, Його діти,** в нашому туземному життю **блукали в пітьмі невіжества й здогадів про найважніші питання й справи, які порушуе релігія, або щодо них, щоб ми мали ложні поняття.**

Тож Г. Бог обявив, відкрив нам деякі правди в Старому Завіті через своїх пророків, а в Новому Завіті через свого Сина, Ісуса Христа. Дещо з того обявлення записано в богонатхненому Святому Письмі, а проче поширювалось між людьми усним переданням.

Щоб Божа обявлена правда не підпала людським перекручуванням, Христос установив осібну інституцію, св. католицьку Церкву й її вручив як депозит. скарб віри, свої обявлені правди до переховання і подавання людям.

А щоби й Церква не могла нічого змінити й пофальшувати в Христовій науці, Він дав її особлившу поміч через св. Духа та запевнив, що сам чуватиме над нею, щоб вона ніколи не помилилась в подаванню людям Його науки.

Тому отже, **коли віримо в релігійні річи, які обявив Бог і подае їх свята католицька Церква, ми свій розум збогачуемо великими й важними правдами, що їх беремо від самого Бога за посередництвом переданого обявлення.**

Ми віримо Богові, котрий е сама правда, що ані не мо-

же помилитись, ані нас у блуд увести. А приймати правду від самого Бога не є пониженням людини, а радше її вивищенням. Ходить тільки-про те, щоб легкодушно не вірити комунебудь і бути певним, що Бог дану правду обявив. А про факт обявлення християнської релігії і про її непомильного сторожа можна переконатися читаючи відповідні релігійні книжки, що про це пишуть.

2.**Фальшом є, що віра може суперечити розумові. Правда обявлена Богом і правда пізнана самим розумом не можуть собі суперечити, бо обі вони походять з одного жерела, Бога, відвічної Правди, що сотворив усі річи й дає існування всякій правді;** тій, що її здобувається розумом і тій, що дістається через обявлення.

Воно правда, що річи, в які ми віримо й приймаємо на основі Божої поваги, не є нам ясні й наглядні, як ті річи, що ми їх розуміємо, та через те річи, що вони для нашого розуму не є ясні самі в собі. вони не тратять на певності, бо певність їх опирається не на нашій наглядності, але на Божій повазі, на Його знанню і правдомовності, отже на сильнім і непохитнім фундаменті. І хоч знання з віри не є нагляд не однак певне задля поваги Бога, що нам обявив. Колись у небі, коли устане віра, будуть нам також ясні й очевидні правди, в які тепер віримо.

Хоч віра не розяснює нам вповні внутрішньої правди про дані річи, то однак ніколи віра не каже нам приймати за правду такі річи, що противляться розумові. (пр. не змушує нас казати, що 2+2 є 5), бо тоді могли б закинути, що це противиться людській гідності.

Віра примушує нас приймати за правду такі річи, що хоч перевисшають силу пізнавання нашого розуму, але ніяк йому не противляться.

Чому ж це мало б бути негідним розумної людини? Прецінь наш розум не є неограничений. Він як усе на світі, має свої границі, до яких може дійти його пізнання. Один має змогу більше пізнати, а другий менше. Силу пізнавання нашого розуму можемо порівнати до сили видження нашого ока. Є ріжні очі й ріжна їх сила видження. Інакше видить миш, а інакше видить орел. А й люди мають ріжні очі. Є люди, що мають дуже бистрий зір, а є такі, що мають слабий зір. Та людина навіть з найсильнішим зором бачить до деякої границі. Коли однако ж людина візьме собі до помочі далековид, тоді вона може своїм зором обняти такі простори, які голими очима ніяк побачити не годна. При помочі великих телескопів (астрономічних далековидів) можемо досить докладно розслідити навіть сонце, місяць, зорі.

Чим телескоп для ока, тим віра є для розуму. Вона підносить силу пізнавання розуму й отвирає перед ним такі правди, що їх розум самий ніяк не мігби пізнати.

Тим то віра не тільки, що не противиться розумові, але з ним чудово погоджується. його пізнавання доповняє, а **для людини є великим добродійством.**

Звідси слідує також, **що нема й не може бути справжньої противорічности між вірою і наукою** опертою на природному розумі. **Противорічність може зайти тільки позірна,** коли наука ошибається подаючи щось за певне, доказане, правдиве, що на ділі ним не є, або коли хтось мильно уважає щось за обявлену правду віри, що в дійсности так, як він те бере, правдою віри не є. **В таких разах треба бути обережним і добре річ з обох боків прослідити, а тоді вияснится справа й позірна суперечність щезне.**

Історія віри й науки показує нам, що **між католицькою вірою, а наукою нема ані одного справжного противорічча й ніхто не годен доказати, щоб віра була суперечна якій небудь галузі знання, чи якому здобуткові науки.** Противно є повно доказів, що **глибоко вчені люди завсіди** були глибоко віруючими й **це прилюдно голосили. Про противорічність науки з вірою говорять богато люди тільки недовчені або злобні, й по тім** саме їх найскорше пізнати.

Віра не ограничає свободи людини.

Абсолютно свобідної людини не було й ніколи не буде на світі. Кожна людина є від многих річей залежна. Вона є ограничена ріжними законами природними, Божими й людськими. І на тім опирається лад і гармонія в життю людей. Коли б можна було кожному ділати по своїй вподобі, бо він є свобідний, так тоді повстало б страшне безладдя у світі.

Передовсім чоловік залежний від правди й звязаний її вимогами. Відкидати правду, щоб могти свобідно приймати ріжні блуди й сумніви, є надуживанням свободи, сваволею, що упідляе людину й кидає в неволю блуду. **Свобода це гарна річ, головно свобода від блуду. І віра не тільки, що не нарушує свободи, яку людина має, але її шанує і береже. Вона не дозволяє, щоб людина блукала в нетрах блуду і щоб її розум був спутаний Фальшом.** Свобода, як її понимають противники віри, є якраз запереченням свободи, яку Бог дав людині. Зі сказаного отже слідує, що закид є безосновний і що людина віруюча в релігійні правди поступає згідно зі своїм розумом і шанує та охороняє свободу своєї волі від неволі ложи.

Свято Християнської України в Мондер., Алта.

Девять і пів століття минає в цьому році від хвилі, коли наш нарід охрестився у водах Дніпра й став поклянятися правдивому Богові.

Земля, де відбувся цей величавий акт хрищення, тепер під пануванням сатани й тому там наш нарід, що стогне в важкому комуністичному ярмі, не може торжественно святкувати великих і радісних роковин.

Та зате всюди деінде, де тільки живе український нарід, святкує він дуже величаво цю пропамятну хвилю.

Прегарно відсвяткували також ювілей українці в Мондері, Алта., дня 31 - го липня.

Вже наперед ОО. Василіяни проголосили друком програму свята. Коли прийшла субота 30 - го липня, вечером зливний дощ зовсім відібрав надію на успіх свята. Та це було так тільки в суботу вечером. В неділю зійшло ясне сонце й своїми лучами розігнало чорні хмари. Зробився гарний, погідний, свіжий день, наче вимріяний на таке свято. Дороги підсохли й народу зїхалось до 4 тисячі. Від 6 год. стали правитись Служби Божі й відбуватись Св. Сповіди.

В 8 год. на тихій Службі Божій прегарно співали Сестри Служебниці, а проповідь мали Впр. о. Химій Ч.С.В.В. В 9 год. монаший хор відспівав поважно й набожно утреню, а по 10 год. при звуках церковних дзвонів, процесія перейшла до монастирського городу, де в декорованій печері, під великим залізним хрестом Впр. о. А. Трух Ч.С.В.В. з діяконами відправив велику Службу Божу. Співав гарно хор із Делф під проводом п. Василя Курили. Голосники несли виразно, далеко голос співу й моління. Нарід з великою побожністю брав участь у відправі та приступав до Св. Тайн.

По співаній Службі Божій зібрані на вколішках стали співати дуже настроєну пісню Боже великий, Боже всемогучий, в якій просили, щоб Господь утвердив наш нарід у Христовій вірі, в якій то жили наші праотці, щоб пізнали правду й навернулись до Бога й Його полюбили заблудшії всі. Щоб Г. Бог дав нам також ліпшу долю і золотую волю, щоб щезла з поміж нас незгода та щоб Україна коло Божого престола станула щасна як минувших літ. Опісля з тисячних уст і сердець понеслась молитва. Нарід дякував за радісний ювілей, за правдиву віру, за всі ласки, що їх Господь зсилав так щедро на нього через стільки століть. Нарід перепрошував Божий Маєстат за всі провинни й просив, щоб Господь скоротив йому дні досвідів, дав чесних і святих провідників та єдність і волю...

По молитві понеслось у небеса визнання віри й по горячій проповіди о. Труха про значіння християнства для українців, наступило відновлення хресних обітниць. Священик запитував людей чи вірують у правди, що їх висказували в "Вірую", чи вірять в усе, те, що Г. Бог обявив і навчає свята католицька Церква, чи вірують у святі Таини? А люди одноголосно визнавали свою віру та прирікали з Божою ласкою заховати цю віру аж до кінця свого життя і також совісно зберігати заповіди Божі, приймати св. Тайни й бути послушними церковній владі. Це було дуже зворушаюче. Потім відспівали всі гимн - молитву: "Боже великий єдиний, Русь - Україну храни..."

Прекрасний був вид, як на горі під хрестом стояв нарід з хоругвами, а о. А. Трух посвячував пропамятну ювілейну таблицю. В таку хвилю, що сама викликувала сильні враження, слова о. місіонаря западали глибоко в душу. Тримайтесь св. віри! Цей хрест хай буде дороговказом для вас і ваших дітей, щоб жили по наказам Христової релігії! Такий був зміст проповіди.

Далі слідувало при фундаментах нової друкарні велике водосвяття і заложення угольного каменя. По ювілейних відправах відбувся спільний обід серед приграви дутої орхестри та величавий пікнік, забави, пописи хорів і промови визначних українських бесідників.

Як стемніло посвячено статую Христа - Царя, яку з набожністю цілували люди й відправлено "Хресну Дорогу", якою проводив Впр. о. П. Болнар. Дуже ефектовно виглядали штучні вогні в яких горів на "Голгофті" хрест, викидаючи зі себе ріжнобарвні струї світла.

Ціле памятне торжество викликало в душах учасників глибокі думки й почування та скріпило волю, щоб мимо всьої ворожої агітації і прерізних спокус та досвідів, триматись католицької віри, що дає ясний дороговказ в життю людини й провадить її через браму смерти до вічної щасливости.

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Папа осуджує крайний націоналізм.

У промові, виголошеній в часі приняття гуртка французьких монахинь, у приявности кард. Пачелія, державного секретаря Ватикану, Святіший Отець говорив про важне питання, яке непокоїть сьогодні ввесь світ під назвою наці-

оналізму в найріжнороднiших формах. "Сей зле зрозумілий націоналізм, говорив папа, мали ми вже нагоду осудити як блудний і небезпечний. Сей надмірний націоналізм перешкаджає людям дбати про своє спасення, творить мур між людьми і противиться не тільки Божим законам, але й словам "Вірую", що їх співають у всіх церквах світа. Суперечність між надмірним націоналізмом і католицьким світоглядом ясна. Дух того націоналізму противиться духові "Вірую" і католицькій вірі".

В румунських релігійних кругах викликав велике враження перехід на католицизм православного архимандрита Теодосія Батенія. Цей архимандрит був головним духовником у славнім монастирі Цетатуя коло Ясс і редактором журналу "Життя Монаха". Його вважали духовим провідником православних монахів. Недавно він був на горі Атос у монастирі, звідки вернувся розчарований до православя. Архимандрит Теодосій вступив до католицького монастиря.

— **У Ватикані** помер у 71 році життя кардинал Юлій Серафіні. Покійний кардинал був префектом Конґреґації Ради й одним із найбільших учених членів Святої Колеґії Кардиналів.

— **Наш Преосвященний** Кир Василій Ладика проголосили, щоб усі вірні греко-католики в Канаді найторжественніше відсвяткували 950-літний ювілей Хрщення України.

Бажанням є, щоб цей ювілей увіковічнити якоюсь тревалою памяткою на славу Божу й для добра вірних.

— **Ювілей Хрищення України** відсвяткували в Вінніпеґу в днях 30 і 31 липня дуже величаво. Свято уладила парохія св. о. Николая і разом злучені парохії св. Покрови та Володимира й Ольги.

— **В неділю 7-го серпня** в Плейн Лейк, Алта. відбулось спільне св. Причастя дітей і посвятили угольний камінь під новий греко-католицький Народний Дім. Посвячення доконали Впр. Отці Василіяни. Н. Крижановський, протоігумен, А. Трух і М. Пасічник.

— **В день св. Володимира** Вел. відділ Б.У.К. в Мондері взяв участь у Службі Божій й парастасі й приняв св. Причастя. Гарну проповідь до членів виголосив Впр. о. А. Трух Ч.С.В.В. Б.У.К. у Мондері веде тиху й постійну католицьку роботу й своїми жертвами підпомагає кожну добру справу.

— **В Ройкрафт**, на Піс Рівері, Алта., українці греко-католики побудували нову церкву. Дня 24-го липня Отці Василіяни: Н. Крижановський, М. Сіянчук, Т. Добко, відправили в ній перше богослужения і торжественно заложили угольний камінь.

ДІТОЧИЙ ДЕНЬ в Борщеві, Алта.

Старанням членів ґреко-кат. парохії в Борщеві, діти цього року в часі вакацій мали "Рідну Школу" через цілий місяць. Учителем згаданої школи був п. Орест Демків з Едмонтону, студент університету. Учеників було 37. Діти вчились катехизму, української мови, музики, співу й спорту. Закінчення цеї школи відбулось у неділю 7-го серпня. На богослуженні всі діти приступили до св. Причастя. По відправі був спільний обід, а по обіді ученики Рідної Школи дали концерт і мале представлення. В програму концерту входили пісні, деклямації, музика з українськими танками. Впр. о. Бараник Ч.С.В.В. місцевий парох, дали реферат на тему: "Картина української історії літератури". Відтак відбувся пікнік, що його урядили члени Братства Українців Католиків.

Ось так діти в Борщеві перевели цього року вакаційну школу. Честь родичам за це, що подбали для своїх дітей про науку релігії і рідної мови. Як би цеї школи не було, то певно проминув би час дітям без хісна. А так вони на вакаціях богато скористали. Честь і подяка їх учителеві п. Орестові Демкові за труд! Памятаймо, що знання набуте в молодечому віці приносить хосен через ціле життя!

— **В колхозах СССР**, селяни доведені до розпуки постійними реквізиціями збіжжа, підпалюють його на пні, бо не бачуть надії на поправу свого положення.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання.

В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік І. Mundare, Alta., September 1st, 1938. Мондер, Алта, 1 Вересня, 1938. Число 9.

ВІДАЮТЬ НА РИМ

"Рим продав Польщі чуже майно і тим допустився звичайної неґідної, крадіжи"... (У. Г. ч. 32). "Польща рабує майно українців і на це діло дістала згоду й благословенство Риму" (У. Г. ч. 31). "За 2 і пів мільйону злотих видав Ватикан сотні церков під польські сокири й вогонь!" (Н. Ш. ч. 33). "Рим і Польща поділились маєтком українського народу." (К. Ф. ч. 32). і т. д.

Ось такі крики на Рим і Св. Отця зчинила українська некатолицька преса в Канаді з приводу так званої ревіндикації церковних дібр на Волині, Холмщині й Підляшші. Кричуть вороги, вважаючи, що трапилась їм добра нагода переїхатись по папі й католицизмі та спечи свою печеню, хто яку любить.

Справа ревіндикації не тілки голосна, але для нас українців важна й болюча. Що про неї думати й казати нам українцям греко-католикам?

1. Першусього не треба наосліп брати все те, що пишуть нам ворожі часописи й недозволяти собі накинути їх суд і думку. Треба нам самим справу всесторонно й критично розібрати, а в дечому навіть виждати аж проясниться і старатись виробити собі спокійно правдивий суд. Памятаймо, що коли про Рим і папу пишуть вороги, то вони всі вісти побільшують, перекручують і до них долучають свої неправдиві й злобні міркування, щоб Рим і папу представити в найгіршому світлі, збаламутити читача й підорвати в нього довіря до Риму. Коли ходить про Рим і папу то годі від них сподіватись довідатись правди. В таких разах з кожного слова їх писанини трискає сектанська злоба й ненависть. І тому розум каже, що до вістей, про Рим і папу, які подають некатолицькі часописи треба ставитись з недовірям.

2. Розбираючи всі ті відомости, що їх подає строго цензурована старокраєва преса про ревіндикацію, **мусимо приняти, як правдиві два факти: 1) що дійсно поляки** на Волині, Холмщині й Підляшші **замикають і розбирають православні церкви, або перемінюють їх на костели** та що при тім поводяться гіршачо і не по християнськи. **2) що між Апостольським Престолом і Польщею прийшло до угоди дня 20, VI. ц. р.** в справі поунійних дібр, які колись насильно уніятам загарбала Росія.

3. В оцінці ревіндикації треба нам розріжнити участь і роботу поляків і участь і роботу Ватикану. Це розріжнення в цій справі є дуже важне, щоб несправедливо не звалювати вини на Апостольський Престіл за те, в чому він зовсім непричасний і невинний. Такого розріжнення вороги навмисне робити не хочуть, щоб могли тим сильніше бити Рим і баламутити некритичних читачів.

4. За всю кривду, що діється українському народові в ревіндикації церковних дібр треба винувати тільки поляків, засліплених крайним шовінізмом.

Вороже становище поляків до українців уніятів чи православних відоме не від нині. Поляки все стреміли до того, щоб нас знищити, а на наших землях збудувати велику Польщу, од можа до можа. В тій боротьбі уживали ріжних засобів, а навіть використували й надуживали Церкву й католицизм. Коли по довгих літах неволі полякам удалось не тільки стати панами на своїй землі, а й нашій, так тоді в боротьбі з українством огорнув їх просто шовіністичний шал. Вони не годні того стерпіти, що українці збитою масою замешкують Галичину, Волинь, Холмщину й Підляшшя і жиють своїм окремим життям, його розвивають і го

тові кожної хвилі зірватись до бою за свою державну незалежність. Звідси вся їхня політика звертається в тому напрямі, щоб нас винародовлювати всіми способами. Зорганізований і систематичний наступ іде на всіх фронтах. Той наступ поширюється і на Церкву. Поляки дуже добре знають, що Церква є також заборолом українства і тому вони намагаються її собі покорити. Роблять це в Галичині й на Волині, роблять це з греко-католиками й православними. Їх роботі треба приписати, що ми тепер на Волині не маємо греко-католицького епископа й зорганізованої Церкви, що могла би переняти в своє посідання давні поунійні добра, та що Ап. Адміністратор М. Чарнецький має звязані руки.

5. **Поляки як тільки дістали в свої руки наші східнопівнічні землі, так зараз узяли там Церкву під свою "польську опіку" і зачали господарити церковними уніятськими добрами вже далеко перед договором з Ап. Престолом, обертаючи їх на польські цілі.** Зі слів референта закону на пленуму варшарського сойму дня 6 липня ц. р. виходить що приблизно 40.000 гектарів землі розпарцельовано після 1920 р. поміж військових осадників, а тільки 9.000 гектарів є в посіданні католицької Церкви. Також останніми часами поляки на свою руку взялись до такої нехристіянської роботи як руйновання Церков.

6. **Проти такої унійної акції веденої польською державною адміністрацією, різними організаціями, військовими колами й шовіністичним латинським духовенством, українці безрадні** й нічого вдіяти не можуть. Поляки мають силу й роблять, що хочуть, але й на них за те мусить спасти вся вина й відповідальність за таку роботу й її наслідки. **Кожний українець греко-католик, коли на це все дивиться мусить у глибині серця відчувати глибокий біль і обурення.** Головно мусить обуритись на злочинне надуживання католицизму до винародовлення, бо це на довгий час спинить унійну роботу й унеможливить релігійне обєднання українського народу.

Отже в тій злочинній роботі поляків на церковній ниві ніяк не можна винувати католицизм, а треба радше винувати польський шовінізм.

І в такій незавидній ситуації коли українці некатолики ще атакують Рим і папу та хочуть викликувати фермент між греко-католиками, творять не менш гидке й нечесне діло від поляків. Щераз повторяємо тут не винен католицизм але якраз брак справжнього католицизму в тих, що взялись до т. зв. ревіндикації. Ревіндикація: так як вона тепер переводиться, — це робота не є ані Божа, ані католицька, ані Рим її не апробує і вона напевне не вийде Польщі на користь, так як не вийшло її на користь давне несправедливе поступовання з унією.

(Далі буде)

У Неділі й Свята Слухаймо Служби Божої

(Місячне намірення на вересень)

Чар церковних дзвонів стягав від віків побожний нарід до церков.

Однак у теперішних часах гомін церковних дзвонів приглушує туркотіння тракторів, сирени фабрик, крикливa реклямa всяких прогульок. Витворився особливший тип сучасної людини, що позабула на заповідь: "Памятай день святий святкувати". І тому з цілого недільного відпочинку не жертвує вона Богові ні однієї години в тиждень.

На цей сумний стан склались дві причини. Перша — це брак зрозуміння величі Служби Божої. Друга — це непрактикування її. Щоб зрозуміти велич Служби Божої, а тим самим брати в ній живу участь то киньмо в цій справі кілька думок.

I. Велике значіння Служби Божої

І віра й Церква й св. Письмо учить нас, що Служба Божа е безкровним відновленням хрестної жертви, що її приніс Христос небесному Вітцеві за людський рід на горі Голгофті. Якщо отже так, то з цього бачимо, що:

1. **Служба Божа це найбільше прославлення Бога.** Много хвали Божої принесли праведники своїми молитвами, постники своїми покутами, святі своїми заслугами, янголи своїм богопочитанням. Не можемо однак забути, що ціла отся слава, це слава сотворінь, а тим самим вона є скінчена. Коли ж на Службі Божій славить Бога сам Син Божий, тоді Його слава є Божою славою, безмежним прославленням, а тим самим найбільшим прославленням, що його Бог дістає від сотворінь.

2. **Служба Божа є наймилішою жертвою для Бога.** Людина відчувала по всі часи обовязок у своюму серці приносити Богові якусь жертву. І так читаємо, що у Старому Завіті жертвували жиди Богові кадило, чисті звірята, первістки земних овочів. Але що ж значили перед Богом ці всі жертви, що їх складала людина, ще й до цього грішна? Сам пророк Міхея питається: "Хіба можна угодити Господеві хочби й тисячами баранів"? Всі ці жертви складала людина, що в почутті своєї недостойности мусіла кликати з царем Давидом: "Се бо я в беззаконнях зачатий й в гріхах родила мене мати моя". Щойно жертва найсвятішого

Христа, що її приніс Богові на Голгофті Христос, а яку раз-у-раз відновляє він на наших престолах в часі Служби Божої — щойно ця жертва мусіла подобатися Небесному Вітцеві, бо про Христа так засвідчив Бог із неба: "Цей є Син Мій улюблений, що в Ньому Я маю Своє уподобання".

3. **Служба Божа е найкориснішим набоженством.** Християнська побожність витворила много гарних набоженств, щоб прославити Бога. І так маємо наприклад: утреню, вечірню, вервицю, молебні, прощі, акафісти, маєві й червневі набоженства. Найкориснішим однак набоженством із усіх цих набоженств, це Служба Божа. Бо, коли в інших набоженствах славимо в Бозі якусь одну прикмету, правду, чи таїнство, то Служба Божа е осередоточкою всіх головніших християнських правд, таїнств і торжествених ділань. Тут на Службі Божій почитаємо всіх і Бога в Тройці святій единого й Матір Божу і всіх святих. За все молимося, й за живих й мертвих, за вічні й дочасні добра, за добра для душі й тіла, за ласку для себе й для других. Всяку славу складаємо Богові, бо й славу звеличання, й подяки й просьби й перепросьби.

Чи е отже щось кращого величнішого й більш корисного для нашої душі, як брати живу участь у Службі Божій?

II. Обовязок слухати Служби Божої.

Свята Церква маючи на увазі велич, красу й корисність зо слухання Служби Божої для кожного католика, а при цім ідучи за гарячим бажанням Христового Серця — св. Церква зобовязала всіх католиків, щоб вони слухали Служби Божої у всі неділі й свята.

1. **Цей обовязок вислухати Служби Божої у неділі й свята є тяжкий.** Це значить, що хто залишив би добровільно у неділі й свята Службу Божу без оправданої причини, то такий грішив би тяжко. І коли б такий з цим лише одним гріхом умер, не розкаявшися перед смертю, то він до неба не пішов би.

2. **Цей обовязок вислухати Служби Божої обнимає всіх католиків.** Чи він багатий чи бідний, вчений чи невчений, старий чи молодий, духовний чи світський, праведний чи грішник, то коли він дійшов до сьомого року життя, має святий обовязок бути на читаній, чи співаній Службі Божій.

3. **Цей обовязок буде тоді сповнений, коли католик в неділі й свята вислухає Служби Божої у церкві особисто.** Дальше, коли слухатиме з увагою й набожністю, чи це співаючи разом з людьми, чи розважаючи головніші таїнства з Христового життя, що відбуваються в часі відправи, чи то відмовляючи молитви з молитвенника. Вкінці маємо вислухати Служби Божої від початку до кінця. Не сповнив би отже свойого обовязку цей, що слухав би Служби Божої не особисто, але через радіо, або перестояв би в часі відправи на дорозі. Що думав би про що інше в часі Служби Божої. Що вмисне спізнювався б на Службу Божу, або перед її закінченням виходив би непотрібно з церкви.

І цього бачимо, як дуже лежить на серці нашій Матери св. Церкві, щоб ми її діти користали з цих рясних життєдайних джерел, що їх так щедро відкрив для нас Христос у безкровній жертві.

III. Оправдані й неоправдані причини.

Не лише Бог, але й св. Церква узнає деякі перешкоди, що в них нас звільняє від слухання Служби Божої. Очевидно, що в цих виїмках мусить заходити якась дуже важна причина.

1. **Важною причиною, що звільняє нас бути на відправі є наприклад: слабість; брак одіння, так що можна перестудитися; віддалення надто велике від церкви; подорож, що її годі перервати; стале заняття робітника у фабриці,** що коли б перервав роботу, то міг би стратити хліб; **услугування хорим, ратування ближних від огню, повені,** пильнування **малих дітей...** В таких і цьому подібних случаях св Церква е вирозуміла й тому звільняє вірних від обовязку слухати Служби Божої. І тому хто з такої важної причини не йде на відправу, то такий не грішить.

2. **Але є много й неоправданих причин,** що їх осуджує св. Церква й Бог й наша власна совість. Є деякі, що так виправдуються:

"Щось мені було зле й тому я не був у церкві". Це говорить такий, що по полудні на добре забавлявся.

"В суботу був я на танці. Був дуже змучений. І тому не міг я бути на відправі". А чого ж гуляти аж до 3-ої?!

"В літі в церкві є за гарячо. А у зимі за холодно"... Цікаве, що на "партії", забави й прогульки е завсіди ні за зимно, ні за гарячо, але якраз добре!

"Відправа у церкві е за скоро. Годі мені так рано зриватись"... Але до Ітона за новими панчохами чи капелюхом і пів до третої не е за скоро зірватися...!

"Гарував я цілий тиждень, як чорний віл. Отже принайменше **в неділю я маю право собі відпочати"...** Добре! Відпочивай! Але не без Служби Божої!

"Хотів я бути на відправі. Але анґлік уперся. І мусів молотити на Чесного Хреста". А "памятай день святий святкувати" де? Бог більший пан, як АНҐЛІК!

"Випав зїзд, спортовий день, надзвичайні наради... А знаєш,

(Докінчення на стороні 6.)

БОЖЕ СЛОВО

Ное входить у ковчег. Потоп.

I. Мойсея. 5. 1. — 24.

ТЕКСТ

1. І сказав Господь Бог Ноеві: ввійди ти й весь дім твій у ковчег, бо я бачив тебе праведним передо мною в цьому роді.

2. З чистого же скоту введи собі по семеро семеро; самця і самицю; зі скоту же нечистого двое двое, самця і самицю.

3. І з птиць небесних чистих по семеро семеро; самця і самицю; і з усіх птиць нечистих по двое двое, самця і самицю, щоб переховати насіння по всій землі.

4. Бо ще сім днів і я наведу дощ на землю через сорок днів і сорок ночей, та й вигублю все живе, що його сотворив, з лиця всієї землі.

5. І зробив Ное все, що розказав йому Господь Бог.

6. Ноеві же було шістьсот літ, як стався потоп водний на землі.

7. І ввійшов Ное і його сини й його жінка й жінки його синів із ним у ковчег, зачерез воду потопну.

8. А з чистих птиць і з нечистих птиць і з чистої скотини й з нечистої скотини й з усіх повзунів, що повзають по землі,

9. По двое двое ввійшло до Ноя в ковчег, самець і самиця, як розказав Бог Ноеві.

10. І сталось по сімох днях і води потопу залили землю.

11. Шістьсотного року Ноевого життя, другого місяця, двадцять семого в місяці; в той час прорвались всі джерела безодні й спусти небесні повідчинялись.

12. І ляв дощ на землю сорок днів і сорок ночей.

13. В той час увійшов Ное, Сем, Хам і Яфет, Ноеві сини і Ноева жінка й три жінки його синів із ним у ковчег.

14. І всі земні звірята по родові й вся скотина по родові й всякий гад, що рухається на землі по родові й всяка птиця перната по свому родові.

15. Повходили до Ноя в ковчег по двое двое, самець і самиця з усякого тіла, що в ньому є живий дух.

16. І входячі самець і самиця зі всякого тіла ввійшло до Ноя так, як розказав Бог Ноеві; і зачинив Господь Бог ковчег зовні його.

17. І був потоп сорок днів і сорок ночей на землі; і прибувала вода та й забрала ковчег і піднявся зі землі.

18. І кріпшала вода й дуже прибувала на землі, а ковчег уносився по воді.

19. Вода же кріпшала дуже а дуже на землі; і покрила всі високі гори, що були попід небесами.

20. На пятьнадцять ліктів високо піднялась вода, й покрила всі високі гори.

21. І вигинуло всяке тіло, що рухалось на землі, з птацтва й зі скотини й зі звірини; і всяке гадя, що лазить по землі, й всяка людина.

22. І все, в чому було дихання життя, і все, що було на суші, погинуло.

23. І вигублено все живе, що було на лиці всієї землі, від людини аж до скотини й гадів і птиць небесних і вигублено їх зі землі.

І зостався один Ное і ті, що з ним у ковчезі.

24. І зносились води над землею сто пятьдесят днів.

Пояснення.

2. По семеро семеро = по сім пар, це є сім самців і сім самиць.

По двое двое = по дві пари.

Чистий скот були то звірята придатні й дозволені до їди. Інші називались нечистим скотом. Ное мав узяти до ковчегу зі звірят чистих по сім пар з кожного роду, а з інших лиш по дві пари, щоб у той спосіб було забезпечене дальше розмножування звірят і удержання при життю Ноя з його ріднею в часі потопу.

Тому, що обем ковчега не був так великий, щоб міг помістити всі роди звірят з усеї землі, треба припустити, що священнописатель не говорить тут про абсолютно всіх звірят, ані навіть про всіх тих, що служили людям до їх потреб і жертв, а тільки про всіх тих звірят, що були в місцях обнятих потопом і котрі поза ковчегом ніяким чином не могли б ратуватись перед загибіллю.

10. Великі дощі через 40 днів і ночей, виливи моря і рік, що за допустом Божим повстали мабуть з наглого таяння величезних ледівців, достарчили води для потопу.

11. Другого місяця. В жовтні - падолисті (?), або в квітні - травні (?). Жиди перед виходом з Єгипту зачинали свій рік з місяцем вереснем - жовтнем, а по виході зачинався у них рік квітнем.

Прорвались джерела.... Внутрі землі скриті води злучилися з морем і дощем, щоб залити землю.

Спусти небесні повідчинялись... Ці й подібні вираження про небозвід і землю та звязані з ними явища, є достосовані до понять давних людей, що думали собі, що небо — це величезне тверде склепіння, в якому є великі отвори й спусти, а понад ним є вода. Земля — це знову величезна площа, що плавае по безодні вод. І коли Господь небо отвирае падае дощ, а коли замикае, тоді є посуха.

16. Зачинив Господь. Це образовий спосіб говорення. Г. Бог не допустив, що вода могла зі зовні вдертись до середини ковчега через шпари дверий, або щоб люди, ратуючись перед потопом, могли вдертись до середини ковчегу.

20 - 24. Давні толкователі св. Письма, спираючись на буквальнім поясненні тексту, приймали, що потоп заляв географічно всю землю і винищив всіх звірят. Однак таке толкования не дасться погодити з наукою і її дослідами. Тому треба приняти, що такі вирази як "вся земля, всі звірята" і т. д. були звернені до людей давних часів, яких поняття про світ і природу були дуже скупі і обмежені. Звідси слідуе, що їх треба брати не в значінню яке ми їм надаемо, але в такому значінню яке могли мати в думанню тодішних людей, коли жив і писав Мойсей.

Тому то треба приняти, що потоп обіймав лиш частину землі і вигубив усі звірята, що жили на землі обнятій потопом. Щодо людей, то майже певним є, що всі люди крім Ноя і його рідні вигинули.

Потоп була це страшна кара Божої справедливости на закаменілих у гріхах людей. І. Христос лиш страшний суд рівнае з потопом, як це записано в евангелію. (Мат. 24. 37). "Бо як було в днях Ноя, так буде і прихід Сина чоловічого. Бо як в днях перед потопом їли, пили, женились і віддавались до того дня, коли Ное увійшов у ковчег і не опамятались, аж поки прийшов потоп і не взяв усіх: так буде і прихід Сина чоловічого." Подібно говорить св. ап. Петро (II. Петр. III. 6, 7.). Як отже є страшно для людей жити в тяжких гріхах, в нерозсуднім упованню на довготерпеливість Божу.

Саме тоді, коли найменше грішники надіються, постигне їх заслужена кара.

Св. Отці порівнують потоп зі св. Тайною Хрещення. Як в потопі загинув гріх і опісля зачалось нове життя, так у св. Тайні Хрещення змивається перворoдний гріх, а в душі повстае нове надприродне життя освячаючої ласки.

Сам ковчег є прообразом св. католицької Церкви. Хто був поза ковчегом, не було для нього ратунку; так само, хто з власної вини находиться поза католицькою Церквою, для того нема спасення.

О, як ми повинні тішитися і безнастанно дякувати Богові, що зволив нас умістити в ковчезі св. католицької Церкви, де головою і керманичем є сам намісник Ісуса Христа, папа римський.

Релігійні Трудности й Запити

Закид: Папи жили неморально. Отже вони не могли бути Намісниками Христовими на землі. І католицька Церква, що узнае за свою голову папів не може бути правдивою Христовою Церквою. (Закид протестантів і православних).

Відповідь: 1. Щоб робити комусь закид неморальности, **треба мати до того сильні основи.** Інакше такий закид є брехнею, очерненням і великим гріхом проти осьмої Божої Заповіди. І хто такий безосновний закид робить, сам про себе видае дуже злє свідоцтво.

2. Подивімся тепер **оскільки закид неморальности папів мае основи!** Від св. ап. Петра до теперішнього папи Пія XI. було 261 папів.

Скільки з них було злих, неморальних папів? Противники не можуть навести ані одного папи, щоб покликуючись на свою повагу Заступника Хр. навчав би людей неморальности. Отже в **католицькій Церкві ані один папа не був учителем неморальности;** противно історія показуе нам, що папи завсіди були вчителями й відважними оборонцями християнської моралі, хоч за це приходилось їм часто терпіти. Це показуе нам, що над кожним папою, хоч він такий сам чоловік як і ми, однак тому, що він є папою, головою Церкви, Христос над ним розтягае таку опіку, що неможливо, щоб папа відпав від правдивої віри, або щоб своїм найвищим авторитетом вчив людей гріха.

3. Але в свойому життю були папи неморальними — кажуть противники. О скільки це правда?

На 261 папів було 79 святих папів, а з тих 31 мучеників. Богато з тих святих папів почитае православна Церква пр. папу св. Сильвестра, 2. I. Св. Гіполита, 30. I. св. Льва, 18. II., папу Грирорія Двоєслова 12. III., св. Мартина 14. IV. св. Климента 25. XI.

Отже до цеї одної третини всіх папів не може відноситнсь закид неморальности.

4. **Богато других папів,** що хоч не є зачислені в почот святих, однак **відзначались таким великими християнськими чеснотами** та благородним і чесним життям і великими

та гарними прикметами духа, що самі противники не важуться стосувати до них закиду.

5. **Отже закид не може відноситись до всіх загалом папів а тільки хіба до тих, що їх наводять самі противники. А вони наводять усього 10-15 папів,** що жили в ріжних століттях і мали вести неморальне життя. На чім противники спирають свої закиди проти тих папів? На писаних історичних джерелах—кажуть. Добре. Та треба знати, щоб закид був стійний, історична критика вимагає, щоб ті джерела, документи були достовірні, щоб дана особа мала достаточне знання про те, що пише й щоб вірно, по правді його нам передала. Кожний признає що брехливі й злобні свідоцтва, очернення, хоч би не знать які давні, не можуть мати для нас доказового значіння.

6. З історії знаємо, що папи мали нераз своїх заїлих релігійних і політичних ворогів, що в своїй великій злобі виписували про них всілякі неморальні річи й очернення.

І противники папів залюбки видвигають саме такі "історичні документи" їх розмазують, відповідно пояснюють і це мають бути ті історичні докази про неморальність папів. Це є чиста злоба й ошуканство для баламучення некритичних людей.

Отже не вистарчить наводити якісь старі документи проти папів, але треба добре дивитись, хто їх писав і що вони варта й коли вони не витримують критики треба їх відкинути. І саме коли новішими часами розвинулась дуже сильно історична критика, коли богато нових документів опубліковано, **поступ у науці історії богато байок і видумок про папів опрокинув і тепер ніхто з поважних історикiв не відважується їх видвигати.** Роблять це тільки з насолодою злобні сектанти в своїх поганих брошурках.

7. **Коли добре розслідити історичні документи відносно злих папів то показується, що всього двох - трох папів жило неморально. То були Іван XII, Боніфатій VI. і Александер VI.**

8. **З цего,** що на 261 папів було всього кілька, а навіть у найгіршому випадку кільканадцять папів негідних, **не слідує, що католицька Церква, що мала таких папів не є Христовою Церквою.** Треба знати, що гідність і **власть Христового Намісника дана святому Петрови й його наслідникам незалежно від його особистої вартости, так як і гідність і власть священика й епископа не залежить від святости особи.**

Гідність і власть кожному папі дає Христос з огляду на добро Своєї Церкви, щоб вона не була без основи, а вірні, щоб не були без видимого найвищого проводу, а не з огляду на святість особи. І хоч воно дуже випадає, щоб Христовий Намісник своїм життям наслідував Христа, то однак воно до уряду й найвищої власти не є абсолютно конечним.

Треба також знати, **що дар непомильности папи не має своєї основи в його святости, але в особливім і надприроднім чуванні й опіці св. Духа.** І тому також негідний та грішний папа може бути непомильним у навчанні.

9. **Боже Провидіння** допустило, щоб між 12 апостолами був Юда. Воно також **допустило, щоб було кількох негідних папів у катол. Церкві, щоб тим показати, що Церква стоїть силою не людською а Божою,** та що вона спирається на сильніших основах, чим є особисті прикмети і святість її проводу. Вона спирається на обітниці Христовій, що ворота пекольні її не переможуть. **Коли б католицька Церква була тільки людською установою і до того ще збудованою гордістю і злочинами папів, так тоді за злих папів вона повинна була вже розпастись і згинути як неодна секта. А через те, що вона не впала, хоч у її найвищому проводі були негідні папи, це показує ясно, що вона є правдива й Христова.** І це повинні собі добре запамятати ті, що не хочуть дивитись на святість і велич папської династії та велику роботу, яку вона виконала в історії людства, що подивляють навіть нкатолицькі історики, але люблять вірити в усякі неправдиві та некритичні відомости про злих папів і видвигати закид їх неморальности.

У НЕДІЛІ Й СВЯТА СЛУХАЙМО СЛУЖБИ БОЖОЇ.

що годі мені було там не бути"... Як? Зїзд в часі відправи? Спортовий день без вислухання Служби Божої? Надзвичайні наради якраз у святочний день? І це мало б принести успіх?...

"У нашому обряді трохи за довга Служба Божа. Нераз годі до кінця витримати"... А Христос скільки висів на хресті? Три години на своїх ранах і це не за Себе, але за твої гріхи. Ти принайменше набожно вислухай за свої гріхи повторення жертви на хресті.

"Я в. дома помолюсь. Бог і так всюдиприсутний"... Дім є домом! Молитва є молитвою А обовязок набожного вислухання Служби Божої у церкві є обовязком! І хоч би ти молився вдома увесь свій вік, то твоя молитва в дома буде тільки твоєю молитвою. А коли підеш до церкви й злучишся на Службі Божій з жертвуючимся Христом, то твоя молитва матиме безмежну вартість і Бог тебе вислухає ізза вподобання в Христі.

Так! Св. церква виправдує поважні перешкоди. Але ніколи не виправдає уроєні труднощі. У таких уроєних труднощах можемо зацитькати себе, можемо й другого змилити, але перед Богом ми тяжко провинюємося і будемо відповідати за свій несповнений обовязок.

3. **Добра воля й християнська ревність поконає всі перешкоди, хоч би й не знать які великі.** На це маємо много повних подивугідних примірів.

Новонаверненим ескімосам треба зробити 160 миль по ледяних горах, щоб вислухати Служби Божої раз у місяць. Дорога треває від 2-5 днів. А проте йдуть пішки. Це ревність!

Світової слави професор Барсоні так сказав: "Я переїхав майже цілу Европу. Був я в Азії і Африці. Але я собі не пригадую, щоб я опустив у свойому життю однієї, обовязкової Служби Божої". Це свідомість!

"Приятелю, коли перейдеш на католицизм, стратиш гарні свої доходи". Мій Дорогий! Що ж це значить 100.000 шілінґів із одним св. Причастям на Службі Божій" — так відповів навертаючийся, колись високий достойник англіканської Церкви, а пізніший кардинал Нюмен. Він знав ціну Служби Божої.

Українці католики!

Велика це для нас радість, що можемо бути на Службі Божій. Ще більше щастя, що можемо приймати утаєного Христа під видами хліба й вина до своїх сердець. Та найбільшою радістю й щастям буде для нас коли му будемо слухати набожно Служби Божої й брати живу участь у Безкровній Жертві.

Бо ця наша земська радість заміниться колись у вічну радість, вічне щастя, вічну неділю й свято.

о. Ніль Саварин ЧСВВ.

ВІСТИ З РЕЛІҐІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

У празник св. Княгині Ольги. в неділю 24 липня ц. р. Ексц. ВПреосвящений Митрополит Кир Андрей започаткував у Старому Краю у Підлютому ювілейні торжества Хрищення України.

У Ювілейному Році Владики Галицької України завзивають український нарід до єдности

З приводу 950-літнього ювілею Хрищення України, видали Преосв. Епископи всіх трох галицьких епархій спільне Пастирське Послання. В ньому митрополит Андрей Шептицький і шість галицьких архиереїв, у люте время, в якому приходиться святкувати нашому народові так світлий ювілей, щиро взивають усіх українців головно до єдности духа, до єдности мира, до єдности любови.

— **Віденський кардинал** Теодор Інніцер запротестував проти нового подружного закону, що його видали гітлерівці, а який нехтує конкордат і позволяє на розводи. В своїх розпорядках до духовенства він заявив, що католицька Церква буде дальше вважати за важні тільки ті подружжа, що заключені після вимог і приписів католицької Церкви.

— **В Марійському конґресі,** що недавно відбувся в Франції, в місті Бульонь, взяло участь кілька кардиналів, 40 архиепископів і епископів і біля 200.000 паломників. В діточий день 3,000 дітей і 10,000 старших приняло св. Причастя в часі Служби Божої під голим небом. Того ж дня на торжественній Службі Божій було 50,000 осіб. В часі конґресу ґенерал де Кастельно відновив посвяту Франції Пречистій Діві Марії, ту саму, що її три століття тому зложив король Людвик XIII. Гарно також випала морська процесія зі старинною статуею Пречистої.

— **Православний** румунський архимандрит, Теодосій Батеану, що недавно навернувся до католицької віри, вступив до Чина ОО. Василіян і тепер відбуває новіціят у Біксадськім монастирі в Румунії.

— **Католицька** преса в Злучених Державах має тепер 330 письм, часописів, журналів, з того 9 щоденників, 121 тижневиків. Загальний наклад католицьких письм є 7 міліонів.

30 доглядачок, що через кілька літ працювали в великому поганському заведенні для дітей в Гунґкіялов, Китай, запізнавшись з католицькою релігією всі охрестились разом із основником того заведення. Доглядачки заявили, що хочуть своє діло продовжати як католицькі Сестри.

— **У Вінніпеґу,** Ман. в неділю 14 серпня посвятили угольний камінь під сему греко-католицьку церкву св. Андрея.

— **В неділю, дня 14 серпня** Преосв. Кир Василій Ладика висвятили Петра Серветника на священика в церкві св. о. Николая в Вінніпеґу.

— ДРІБНІ ВІСТИ —

— **Зїзд української католицької молоді** в Питсбурґу. Па., відбувся 6 і 7 серпня дуже гарно. Було понад 250 делеґатів, а всіх учасників до 1.000. Головою Ліґи української Католицької Ліґи вибраний професор п. Іван Киселиця. Українська греко-католицька молодь у Америці орґанізується і працює в тому напрямі, щоб зробити себе здатною стояти вірно на сторожі великих ідеалів і цінностей українсько-католицького народу в Америці. Вже пятий рік видають свій горно редаґований часопис "Ukrainian Youth"

— **В неділю дня 21 серпня** в Мондері, Алта., в церкві ОО. Василіян, відправили панахи-

ду по бл. п. Миронові Тарнавськім отці А. Трух і Марко Романович Ч.С.В.В. Збірка на памятник покійному принесла $8.00.

— **У Рузомберок,** в Чехословаччині, помер 16 серпня о. А. Глінка, великий патріот і довголітний провідник словацької католицької партії, що постійно домагався від чехословацького уряду автономії для Словаків.

— **В 20 - ліття заснування свистунівщини** ведеться завзята сварка між приклонниками В. Свистуна й Консисторії. Обі сторони взаїмно себе обдаровують грубою лайкою. Ось так святкують вони свій ювілей. Злоба їх зродила й злоба тепер їх точить. Де нема духа Божого, там мусить бути дух ненависти й гніву.

НОВІЦІЯТ ОО. ВАСИЛІЯН у Мондері, Алта.

Приймає хлопців, що хочуть щиро посвятитися монашому життю у Чині св. Василія Великого в цїли власного освячення і звершення та праці над душами, для Христової Церкви, зокрема для св. Зєдинення між нашим народом.

УМОВИНИ для кандидатів на МОНАХІВ СВЯЩЕНИКІВ:

1. Щира і рішуча воля пожертвувати для Христа свої сили і життя в Чині св. Василія Великого.
2. Добре здоровля.
3. Добрі спосібности до науки і відповідні студія. Приймається кандидатів по скінченні 8 грейдів публичної школи з ДОБРИМ поступом, 75% що найменше, а також і з вищими студіями.
4. Добре поведення.
5. Відповідні літа. Приймається в віці між 15 і 30 роком життя, однак вік мусить бути пропорціональний до укінчених студій.

Приймається також кандидатів на МОНАХІВ ДОМАШНИХ БРАТІВ.

Умовини для них є ті самі, крім студій, бо від них жадається лиш, щоби вміли говорити по українськи й англійськи та читати й писати. Ціль ДОМАШНИХ БРАТІВ є служити Богу в Чині св. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО виконуючи якесь ремесло як: столярство, кравецтво, шевство друкарство, кухарство, господарство і т. п.

ІНФОРМАЦІЇ докладніші подає УПРАВА НОВІЦІЯТУ ОО. ВАСИЛІЯН у Мондері, Алта

Хто бажає відповіди на своє подання МАЄ ПРИСЛАТИ:

1. Коротенький опис свого життя.
2. Всі свої річні свідоцтва, або бодай вірний відпис.
3. Свідоцтво моральности від свого о. пароха.
4. Свідоцтво лікарське й почтовий значок.

Звичайний речинець зголошень від 15 червня до 15 жовтня.

УПРАВА НОВІЦІЯТУ ОО. ВАСИЛІЯН АМЕРИКАНСЬКО-КАНАДІЙСЬКОЇ ПРОВІНЦІЇ ПРЕСВ. СЕРЦЯ ІСУСОВОГО.
у Мондері, Алберта.
NOVITIATE
of BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

ЯК ПОПИРАТИ КАТОЛИЦЬКУ ПРЕСУ?

Щоби католицька преса могла належно сповняти своє завдання, читачі повинні мати ось що на увазі: 1) Передплату треба платити точно. 2) Поручайте католицькі часописи знайомим і приятелям. 3) При купні покликуйтеся на оголошення в католицькому часописі. 4) Станьте добровільним дописувачем.

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ДРУКАРНІ В МОНДЕРІ, АЛТА.

Христина Горішна, Трой. Н. Й. Америка	$10.00
Іван Осада, Мондер, Алта.	5.00
Олекса Гевко, Веґревил, Алта.	2.00
С. Е. Гук, Вильна, Алта.	2.00
Теодор Онищук, Мондер,	1.00
Настя Мальована, Редвотер Алта.	1.00
Іван Гриців, Новий Київ, Алта.	1.00
Теодора Штельмах, Краків, Алта	1.00
Микола Пукало,, Делф, Алта.	1.00
А. Дидик, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Михайло Подолюк, Ранфурлі, Алта.	.25
Разом	**$25.25**
З попереднього виказу	**278.06**
Всіх грошей	**$303.31**

Щира подяка всім жертводавцям! "Світло"

Річна передплата $1.00. Поєдинчене число 5ц.
Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada
Видавництво ОО. Василіян у Мондер
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.
Друкується за дозволом Духовної Власти.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання.

В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

СВІТЛО THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., September 15th, 1938. Мондер, Алта. 15 Вересня, 1938. Число 10.

НАСТУП ВОЮЮЧОГО БЕЗБОЖНИЦТВА

Завсіди так було, що побіч побожних людей, жили також і безбожні люди.

Є однак велика різниця між давнішими а теперішними безбожниками. Давніші безбожники виступали скрито, встидались свойого відступства й на число було їх мало. Новочасні безбожники виступають явно, визиваючо, й зорґанізовано у великому числі. Дійшло до цього, що тепер у 1938-му році новітні безбожники влаштовують собі у вересні "Всесвітний Конґрес Атеїстів" у Лондоні.

І хоч посипались протести проти цього безбожницького збору, хоч він матиме місце під боком англійського короля, що володіє "з ласки Божої" - проте цьому збіговискові богохульників не запобігли..

Цей визиваючий факт заставляє нас призадуматися над наступом новочасного безбожництва.

I. Джерела новочасного безбожництва

Новочасне безбожництво не відразу повстало. Воно докочувалось до теперішнього стану постепенно. Перекидаючи сторінки всесвітньої історії вдаряють нас ці дати: 1517-ий рік, 1717-ий рік і 1917-ий рік.

1517-ого року виступив перший раз гордий Лютер проти католицької Церкви та її Божої установи. Своїм бунтом потягнув він за собою тисячі на манівці й дав їм нічим не обмежену свободу релігійних вірувань. Його приклонники ділилися, розділювалися, так що вкоротці повстали сотки протестанських сект. Вірили вони у що кому подобалося, нічо спільного їх не лучило, кромі цього одного, що всі ненавиділи католицьку Церкву. І це був перший крок до новочасного безбожництва.

1717-ого року заложилась масонська ложа. Вона пішла вже крок дальше, як протестанти. Не тільки, що вона відкинула повагу католицької Церкви, але вже й відкинула Христа. 1723 р. поручає конституція масонам, щоб вони мали таку релігію, що в ній всі люди згоджуються, не дивлячися на особисті, приватні вірування. Цілий ряд протоколів із масонських засідань з 1900-1933 р. вказує, що найбільшу ненавість звертають масони проти католицької Церкви аж до заперечення Бога. Це був другий крок до новочасного безбожництва.

1917-ий рік був початком більшовизму. Більшовизм посунувся ще дальше як масони. Бо коли масони до війни мали більше буржуйську закраску, то з 1917-им роком масони спролетаризувалися,, або безбожництво приняло міжнародний вид. 1925-ого р. творять більшовики у Відні централю, ширити атеїзм по цілому світі, а 1936-ого р. у Празі зілялись воюючі безбожники з Росії з представниками масонів в одне, щоб спільно ширити безбожництво на цілій земській кулі.

Із цього бачимо, що один блуд тягне за собою другий. Протестанти кинули католицизм. З протестантизму витворились масони. А масони підготовили поле під сучасний більшовизм.

II. Наступ воюючого безбожництва

Пробоєвою кадрою новочасного безбожництва є Москва. 1929-ого року утворила вона "Союз воюючих безбожників" Його кличем є: замкнути всі церкви, вистріляти всіх священиків, знищити всяку релігію.

Ось вискази головачів: Ленін писав до Горкого: "Всяка ідея про якого небудь Бога є

найпідлішою заразою". Ярославський: "Хочемо щоб усі церкви цілого світу спалити у морі великанських огнів". Дімітров:" В нашій борбі ми не повинні уживати ні промов ні книжок. Треба крикнути: До оружжя й демолювати церкви й манастирі".

А ось діла воюючих більшовиків! До 1923 р. вистріляли 32 епископів, 1560 священиків, 7.000 монахів і монахинь. Замкнули 14.000 церков а інші церкви оподаткували, чи перемінили на кіна, клюби, забавові салі, маґазини. Проче духовенство, що ще осталося, позбавлено всіх прав і причислено його до т. зв. "лишенців" Взагалі ціла Росія, Мексико, Еспанія, що скупалася у власній крові, це діло воюючого безбожництва.

Наступ воюючого безбожництва під командою Москви послугується різними засобами. Вже у 1931 - ому році було у Росії число ячейок 50.000, із 3,500.000 членами, а у цім 2,000.000 молодобезбожників. На услуги безбожництвові віддав уряд Москви всі найновіші винаходи, отже кіно, пресу, радіо, театр, спорт, військо, плякати школи... "Войовничий Безбожник" ґазета, що виходить у Харкові друкувалася у 1930 - ому році у 120.000 накладі. Щоб знести неділі й свята, то рада народних комісарів завела "безперервний тиждень праці", який тревае щопять днів, але тілько партіями, на зміну для кожної партії зосібна. Замість християнських хрестин, шлюбів, похоронів завели "октобрини", "червоні шлюби" і "цивільні похорони."

Союз безбожників обняв не тільки Росію але й заграницю. Праціє він над 86 - ма народностями. Наклад ґазети самого "Безбожника" на чужих мовах зріс у 1930 - ому р. до 44 міліонів аркушів друку. Воюючий червоний атеїзм принoровлює свою тактику заграницею до місцевих краевих відносин. В одних краях атакує релігію безпардонно, а в інших ніби боронить релігію, а напастуе священиків. В одних краях е революціонерами й реформаторами, у других завзятими консерватами й пацифістами. Бувало й таке, що у Німеччині безбожники боронили католицизму.

Нищенням релігії, Бога, Церкви стараються воюючі безбожники зреволюціонізувати цілий світ.

III. Боротьба з воюючим безбожництвом

Боротьба зі злом не чужа для віруючої людини. Ми знаемо, що згіршення мусить прийти. Про це постарався діявол зі своїми приклонниками. Але й ми мусимо зі злом боротися. Як?

Чуваймо! Не легковажмо небезпеки. Не потішаймо себе. що у нас так зле не е, як заграницею. Був час де у Росії виглядало добре. Був час, коли Мексико й Еспанія виглядали католицькі. А що зробила аґітація червоного воюючого безбожництва? Отже чуваймо!

Молімся! Молитва це перший крок до поправи. Молитва це й акт перепросьби за богохульства безбожників. Сердечна молитва скріпить нашу віру в Бога, побільшить любов до Христа й привяже нас тісніше до Христової Церкви

Працюймо! Возьмімся до праці. В порівнанні з усилями безбожників ми так за мало працюемо. На це звертае уваґу теперішний Папа Пій XI.

Захорувало людство. Веться серед своїх ран. Найбільшою його раною е безбожництво. Безбожні люди до всього спосібні. Наглядний примір Росія Мексико Еспанія. Борімся отже з безбожництвом і з його пробоевою кадрою більшовизмом!

о. Ніль Саварин, ЧСВВ.

ВІДАЮТЬ НА РИМ

(Докінчення)

7. Тепер подивімся на **участь Риму в ревіндикації.** Рим і папа дуже добре знають ситуацію і настрої в Польщі і з тим хоч не хоч мусять числитися. Цего вимагае второпність і добро Церкви. Всякі разячі спротиви можуть стягнути не тільки сумні наслідки на українців католиків, але й загалом на католицизм у Польщі. І **Рим у дразливій справі церковних дібр поступив як змога найобережніше.** По заключенні конкордату 1925 р., Рим справу поунійних дібр **відтягав від рішення, чекаючи на зміну обставин. Тимчасом польські епископи як місцева цековна католицька влада, внесла судову скаргу** за відібрання утрачених дібр. Такої скарги не могла внести уніятська ерархія на унійних землях, бо вона через польські перешкоди не дочекалась своєї обнови й до нині не має там свого зовнішого представника.

1937 р. визначено мішану комісію з католиків і православних, що мала занятись розслідом, які то добра колись належали до католицької Церкви. Пізніше дня 20 червня 1938 р., **Ватикан заключив договір з польським урядом тільки до поунійних дібр.** Як яка православна церква чи маеток хибно зачислені до тих дібр, то по справедливости православним прислугуе право судовою дорогою обороняти свою власність.

Та тут виринають **два важні питання: Чи Ап. Престіл мав право розпоряджати поунійними добрами і чи вказаним було зробити договір з поляками в такому виді?**

Щодо першого то противники закидають, що Ватикан не мав жадного права до поунійних дібр, бо вони е власністю українського народу. Це неправда.

Добра про котрі розходиться, то була і е власність католицької Церкви грецького обряду чи то тому, що їх греко - католики правним способом набували, чи то тому, що нарід принявши унію, разом із церковними маєтками увійшов у склад католицької Церкви. **Через те, що майно католицької Церкви насильно загарбала православна Росія 1839 і 1874 р. і віддала в руки православної Церкви, воно не перестало бути власністю католицької Церкви.** Отже правним власником тих дібр е тільки католицька Церква й її влада. **А тому, що на давних уніятських землях нема тепер уніяцької Церкви і ерархії, що моглаб перебрати ті добра, то Св. Отець на основі свого найвищого судовластя в Церкві, як найвищий адміністратор всіх дібр Церкви (канон 1518), міг правно ними розпоряджати й за те бере він відповідальність перед Богом.** Отже говорити, що папа допустився крадіжи е очерненням.

А чи було вказаним робити такий договір?

На те треба сказати, що Рим був **приневолений рішати** на основі вимоги конкордату Арт. 24. 3. і з огляду на судову скаргу, яку внесли польські епископи.

При вирішуванні Рим **міг заняти потрійне становище:** а) відказатись від договору, б) поставити жадання, щоб поунійні добра віддати греко - католицькій Церкві, як правному власникові, в) зробити так як зробив.

Відкинути всякі угоди з поляками, то значило б стільки що зазначити свое неприхильне відношення до польської держави й добровільно **зрікатись можности затримати для католицької Церкви хоч частину тих дібр, які її належаться.** Поляки вже й так ті добра мали в своїх руках. Рим знав добре, що коли не піде на угоду то ті добра готові підпасти конфіскаті й для Церкви зовсім пропасти, а до того ще можуть попсуватись між Церквою і державою відносини, а з цего в теперішних для Церкви важких часах може вийти богато лиха.

Отже Рим зле не зробив коли пішов на угоду. Також відпадае друга можливість у теперішних обставинах. Ми можемо це легко зрозуміти, що при теперішному наставленні поляків до українців, де в Галичині за гроші не допускають українцеві купити землю при парцеляції, **поляки ніяк не віддали б українцям і уніяцькій Церкві в Галичині, тих великих поунійних маетків. Отже хоч би й Рим поставив таке жадання (а може й дійсно ставив) то поляки рішуче були б його відкинули**

Ми можемо над тим боліти, що наші добра по розпаді Росії дістались не в наші руки. а в руки наших політичних ворогів. Та що ж ми тепер годні зробити? Горе нам побідженим! Треба нам було в слушний час не сваритись, не розеднуватись, а в згоді будувати всіми силами свою державу на рідних землях, а тоді й справа поунійних дібр була б для нас краще вирішена.

З того бачимо, що в **такій складній ситуації, в якій знайшовся Ап. Престіл щодо поунійних дібр, не міг інакше зробити як зробив. Значиться ще найкраще було ратувати то що вдасться для католицької Церкви.** І на основі договору з дня 20. VI. 1938 при католицькій Церкві з поунійних дібр лишилось хоч 12.000 гектарів землі і 2,500,000 золотих у грошах. Коли неможливим було віддати тих дібр греко - католицькій Церкві і українському народові, то не лишалось Римові інше, як тільки землю віддати катол. Церкві латинського обряду, а гроші взяти до своеї розпорядимості. Колись греко - католики й український нарід будуть могли домагатись від Ап. Престолу, щоб їм звернено ті добра, що до них належали, а які через невідрадні політичні відносини перейшли в посідання католиків поляків.

Так отже розглянувши всю справу мусимо признати, що Св. Отець і Ватикан поступили і справедливо і дуже дипльоматично й українці католики чи православні не можуть мати слушних ураз до Ап. Престолу.

Ми українці католики, знаючи зичливість і любов Ап. Престолу до нас, можемо сподіватись, що Ап. Престіл розуміючи нашу страту, буде старатись по можности нашій Церкві і нашому народові в інший спосіб допомогти відповідно до обставин.

Також розуміючи, як великим для нас добром е правдива віра й Церква та лучність з Петровим Престолом, ми не повинні піддаватись руїнницькій аґітації всяких сектантів з приводу ревіндикації, щоб не стратити своеї віри, що еціннішим добром, чим усякі матеріяльні добра.

Дальше мусимо собі сказати, що нічого не діеться без Божої волі. Може цей сумний допуст е карою на наш нарід за схизму й православя? Коли б не було схизми, коли б наш нарід витревав у одній правдивій вірі, він бувби сильним, мав би свою державність і не переживав би ніяких пацифікацій і ревіндикацій

В кожному разі ми повинні з цего сумного випадку винести науку: кріпитись у католицькій вірі та еднатись, щоб у едності бути сильними й недопустити щоб нами другі торгували.

БОЖЕ СЛОВО

По потопі. Жертва Ноя.

І. Мойсея, 8. 1 — 22

ТЕКСТ

1. І згадав Бог Ноя, і всіх звірят і всю скотину й все птацтво й все гадя, що лазить, що було з ним у ковчезі; і навів Бог вітер на землю і спала вода.

2. І позамикались джерела безодні й спусти небесні, і зупинився дощ із неба.

3. І уступала вода повертаючи зі землі й уменшилась вода по сто пятьдесять днях.

4. І осів ковчег у сьомому місяці, двадцять сьомого дня місяця, на Араратських горах.

5. Вода же убуваючи зменшувалась аж до десятого місяця; а в десятому місяці, першого дня місяця, показалися верхи гір.

6. І сталось по сорок днях, отворив Ное віконце ковчегу, що його був зробив, і випустив крука.

7. І вийшовши не вертав, аж доки не висохла вода на землі.

8. І випустив по тім голубку, щоб довідатись, чи уступила вода зі землі.

9. Та не знайшовши голубка відпочинку своїм ногам, вернулась до нього в ковчег, бо вода була по всьому лиці землі; і простягнувши руку взяв її тай вніс її до себе в ковчег.

10. І почекавши ще других сім днів, знову післав голубку з ковчегу.

11. І вернулась до нього голубка надвечір, і мала листок з оливної галузки в дзюбочку свойому; і пізнав Ное, що уступила вода зі землі.

12. І почекавши ще других сім днів, знову післав голубку, і не хотіла вернути до нього тоді.

13. І сталось у шістьсот першому році Ноевого життя, в перший день, першого місяця, уступила вода зі землі; і відкрив Ное крівлю ковчега, що її зробив і побачив, що уступила вода з лиця землі.

14. А в другому місяці двадцять сьомого дня місяця, висохла земля.

15. І сказав Господь Бог Ноеві, кажучи:

16. Вийди з ковчегу ти, і жінка твоя, і сини твої, і жінки синів твоїх з тобою.

17. І всі звірята, що є з тобою і всяке тіло від птиць аж до скоту й всяке гадя, що рухається по землі, виведи зі собою; і ростіть тай множіться на землі.

18. І вийшов Ное і жінка його, і сини його, і жінки синів його з ним.

19. Тай всі звірята, і всі скоти й все птацтво й всі гади, що рухаються по землі, по роду свойому, повиходили з ковчегу.

20. І збудував Ное жертівник Господеві, й взяв з усякого чистого скоту й з усякої чистої птиці тай приніс у всепалення на жертівник.

21. І понюхав Господь Бог благовонного запаху, і сказав Господь Бог з розмислом: Не хочу вже більше проклинати землю за людські діла, тому що думки людини схильні до злого від її молодости; не хочу отже більше губити всяке тіло живуче, що його сотворив.

22. По всі часи землі сіба й жниво, студінь і спека, літо й весна, день і ніч не устануть.

Пояснення.

4. В сьомому місяці — розуміється року, а не потопу.

Араратські гори то гори в Арменії. Арменія—це країна положена між морями Чорним, Каспійським і Середземним.

6. По сорок днях від часу, як показались верхи гір.

7. Крук випущений з ковчега не вертав уже, бо на горах, хоч іще водистих, находив стерво, котрим живився.

аж доки... Це не значить, що по осушенню землі крук вернувся до ковчега; він уже ніколи не вертався.

9. **відпочинку ногам...** бо всі місця були ще болотнисті.

11. Надвечір, бо через цілий день голубка вже знаходила собі поживу.

21. І понюхав Господь. Говориться тут про Бога по людськи. Гадка є така: Жертва Ноя дуже сподобалася Богові, так як подобається людині благовонний запах. А сподобалась Богові та жертва тому, що Ное приніс її зі серцем побожним і повним вдяки за охорону перед потопом. Ноева жертва була прообразом будучої жертви Ісуса Христа.

Проклинати землю за людські діла Не буду вже більше нищив землі потопом зачерез гріхи людей, бо по первороднім грісі зіпсута природа тягне людину більше до злого, як до доброго й тому вона легко впадає в гріх. То ж по всі часи будуть люди грішити, а скоро тільки я хотів би їх карати завсіди так, як тепер їх покарав, то вкінці вигинув би ввесь людський рід. Тому то покажу грішникам мое милосердя. Буду терпеливим і ждатиму на їх покаяння і поправу. Коли ж не стямляться, так тоді спаде на них кара, як не в цім життю, то напевне в вічності.

Релігійні Трудности й Запити

Запит: Що мені дає Церква? Який я маю хосен з того, що належу до католицької Церкви? Хіба лиш давай на будову й утримання і т. д. Як я собі не зароблю то Церква мені їсти не дасть. Пощо ходити до Церкви? Мені й без Церкви буде добре.

Відповідь: Слово "Церква" має подвійне значіння. Перше значіння — це релігійна організація людей основана Ісусом Христом. Друге значіння — це будинок у якому сходяться вірні на свої спільні релігійні відправи й практики. В обох цих значіннях Церква для людини є не тілько дуже цінна, хосенна, але й конечно потрібна.

Церква не дає їсти, грошей одіння, і інших річей потрібних до життя тіла. Це правда. Але й годі від неї таких річей домагатись. Та ж вона не є харчівнею, ані крамницею ані банком. Для наших потреб тіла маємо інші організації і заведення. Для утримання себе й своеї родини маемо своїм промислом і працею старатись здобувати собі всі потрібні засоби. На це в нас є і розум і сила.

Та чи поза своїми тілесними потребами людина не має вже більше ніяких потреб? То тілько звірина, як лише заспокоїть свій голод і інші потреби свого організму, почуваеться зовсім щасливою і більш нічого не бажає. **Людина є чимсь вищим від звірини.** Поза своїми потребами тіла має ще великі і ріжнородні потреби душі й тому для їх заспокоення потрібує іншого корму як тіло. **Не тільки хлібом живе чоловік.**

Розум і Боже обявлення кажуть нам, що людина є Божою дитиною призначеною до неба. Відповідно до замірів Творця, вона має вести на землі чесне життя, практикувати правдиву релігію, Бога пізнавати, Його любити, Йому служити й так собі заробити по смерти на вічне життя в небі. Відповідно до того свойого становища, яке займає людина в світі й в плянах Творця, вона має ріжні душевні й релігійні потреби. І саме **Церква є самим Богом заложена інституція, що має служити людині для всіх тих її душевних релігійних потреб та помогти сповнити гідно завдання на землі і осягнути вічне щастя поза гробом.** Подивімся як Церква служить нашим потребам!

1. Церква дає людині правду. Чоловік до свого життя і щастя потрібує правди. Церква, як Богом установлена непомильна Учителька дає кожному, хто до неї звертається правдивий, певний і всесторонний світогляд на життя на всі важні питання. Звідки взялась людина? Яка її остання мета? Нащо життя людини на землі? Що остане з людини по смерти? Як здобути собі правдиве щастя? і т. д. На ці і їм подібні питання не могли дати вдоволяючої відповіди й найбільші мудрці старинного світа. На них ніхто не має ясної, переконливої і вистарчаючої відповіди, крім католицької Церкви. Що воно так дійсно е вистарчить перечитати книжки в яких виложена наука католицької Церкви і порівнати їх з тими всякими теоріями, які подають давні й сучасні мудрці та вчені. Поза Церквою і її наукою є тільки блуди, сумніви, пусті та непевні теорії. Подивімся на тих, що не знають науки католицької Церкви (погани), або її покинули (сектанти)! В якому духовному замішанню жиють вони? Майже всі правди Христової віри, вони перекрутили, забули, або притемнили своїми видумками. Як є в їх вірі дещо правди, то хіба та, яку вони собі вкрали відлучуючись від католицької Церкви.

2. Церква дає нам надприродне життя.

Родичі дали нам життя фізичне, природне. Але то нам є замало. Коли хочемо Богу подобатись і бути в можности заслужити собі на життя вічне, мусимо своєю душею стати учасниками Божого життя, Божою дитиною через прибрання і ласку, що діеться при св. Хрищенню (Ів. 3. 3 - 6) Там позбуваемося первородного гріха з котрим ми вродилися і стаемо дітьми Божими з правом до небесного царства. Це цінне добродійство, якому не можуть дорівнати й найбільші скарби світу, дістаемо на порозі нашого життя від Бога через Церкву. Через тайну миропомазання. Св. Дух витискає в нашій душі незатерте знамя, а з ним дістаються ласки потрібні нам до християнського життя і до боротьби зі злим духом і всіми ворогами нашого спасення.

Це нове добродійство дає нам св. Церква.

3. Церква кормить нашу душу, словом Божим через катехізацію, проповіди, місії і т. п. Вчить нас вірити, молитись, вчить нас сповняти свої обовязки супроти Бога, ближніх і себе. Вона дає хліб нашій душі, світло, тепло й радість в життї. У святім Причастю дає Церква уже не Божі ласки, але самого Бога утаеного під видами хліба й вина, джерело всіх ласк, святости і життя вічного.

4. Церква воскрешає і лічить наші душі від гріхів і злих налогів у св. Сповіді.

5. Церква береже святости подружа. Вона виступає проти многоженства, розводів,

надуживання подружжя, стоїть на сторожі строгої моральности в життю подругів, благословляє його при заключуванні, виеднює ласки для подругів і тим всім причиняється дуже до добра подругів, їх потомства та цілої суспільности.

6. Церква дає нам релігійних провідників, священиків, душпастирів, що посвячуються для нас і наших дітей і помагають нам у нашому релігійному життю від колиски аж до гробової дошки, своєю молитвою, словом та ріжними священодійствіями.

7. Церква — це наш найліпший приятель у годині смерти.

Коли гасне наше життя, коли зближається конання, ніхто нам не може дати стільки помочі й потіхи як саме Церква через свого священика, як він нас висповідає, запричащає, дасть св. Тайну Єлеопомазання,, повний відпуст і останні слова розради.

8. Церква й по смерти про нас дбає, бо товаришить нашому тілові похоронними обрядами аж до гробу, приносить за нас Безкровну Жертву й інші молитви, щоб як найскорше звільнити нашу душу від чистилищних терпінь і отворити нам двері до неба.

Ось такі то скарби подає кожній людині Церква. Не дає нам матеріяльного хліба ні грошей, та за те дає дари цінніші над золото й діяманти.

Очевидно, що для кого, Бог і вся релігія є байкою, хто задурманений пересудами і партійною агітацією, або не є як слід обзнакомлений з христіянською вірою і має про неї самі ложні поняття, для кого ідеалом життя є повний жолоб і стан задоволеної худобинки — для такого Церква зі всіми її добрами не має жадного значіння. Але треба сказати, що така людина є гідна співчуття. Бо вона не тільки що знизила себе й зрівнала з нерозумною скотиною, але все життя побиваючись за повним жолубом у якому хоче заспокоїти всі потреби й забаганки своїх пристрастей, ніколи не буде по правді щасливою. Або не вдасться осягнути того жолоба, або як осягне то від цього жолоба інші скоро відіпхають її і може в старшому віці не зможе до нього знову діпхатись, або як і буде з нього спокійно їсти, то та їда не заспокоїть всього голоду душі, що сотворена для Бога й неба і лише там може знайти своє повне задоволення. Це доказує досвід.

А що таку людину чекає на другому світі, коли побачить що Бог, суд, небо, пекло є дійсністю, що для неї призначені вічні муки, що вже для неї нема ні повороту ні покути, про те легко догадатись.

9. Церква помагає і в дочасних потребах.

Історія католицької Церкви показує нам скілько Церква зробила добра для цивілізації. поступу, науки, культури. Вона показує як Церква старалась знести невільництво. лагодити спори. Церква завсіди будувала школи, шпиталі, приюти, несла поміч в часі голоду, хороби. Вона завсіди брала в оборону працюючі маси перед визиском. Про це є написані цілі книги.

Дальше Церква вчить і працює над тим, щоб у світі завести лад опертий на справедливости і любові, та виховує людей, щоб не крали, не вбивали, шанували других свободу й честь, були ощадними, працьовитими,, шанували авторитет і т. д. А все це дуже помагає й до дочасного добробуту.

І коли б тільки всі люди хотіли слухати наказів Церкви і виконувати її науку, тоді б напевне настали кращі часи.

II.Коли тепер возьмемо Церкву як будинок то й він потрібний для христіян, для спільної всенародньої молитви, щоб віддати Богові належну честь. Церква зі своїм спокоєм, вівтарем, образами, співом, маєстатичними богослуженнями, примірoм других побожних христіян є найвідповіднішим місцем до молитви, де Господь найрадше нас вислухує (Мат. 18. 20). В Церкві в кивоті перебуває сам Бог таїнственним способом. Тут ми черпаємо всі ті ласки, які дає нам наша христіянська релігія.

З того всього бачимо, що Церква дає нам много дібр. Звідси послідовно ми повинні цінити собі що належимо до всесвітної католицької Церкви, її шанувати, любити та жити церковним життям. Ми повинні з вдячности для Церкви радо давати свої жертви на її утримання і дбати, щоб вона розвивалась і виглядала якнайкраще.

Отже людина, що робить по вищий закид сама не знає що говорить. Хто з Церквою не тримає і не користає з її дібр, сам собі робить велику шкоду і напевне ліпше не вийде від тої людини, що Церкви тримається.

РОБОТА ДЛЯ СУДІВ

Найбільше процесів у совітських судах — це процеси за удержання нешлюбних дітей. Аліментаційні процеси та досліди для устійнення, хто батько нешлюбної дитини, тягнуться нераз по три роки. Вони вносять великий нелад у совітське судівництво, тому вважають ті процеси суспільним нещастям. Не вільно підривати віру в Бога та заводити розпусту, як це роблять большевики в своїй державі бо це відтак спричиняє нещастя в життю.

Щоб з чистою совістю читати часопис, треба за нього заплатити.

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Мовчазний протест.** Як подають англійські католицькі часописи, 18 вересня перейде вулицями Льондону мовчазна процесія віруючих людей, щоб цим робом запротестувати проти Всесвітнього Конґресу Безбожників. що буде відбуватися у тому місті.

— **Минулого місяця** дуже гарно відсвяткували в Алберті ювілей Хрищення України кольонії, Борщів, Дервент, Чипмен, Мирнам і Плейн Лейк. Народ зїздився масово на богослуження, приступав до св. Тайн та відновляв хресні обітниці. Душевна користь з тих ювілейних свят є дуже велика.

— **3. вересня** помер кардинал Патрикій Гейз, Архиепископ Ню Йорку.

— **Кардинал** Камільо Лавренті, префект Конґреґації Обрядів, помер 6 вересня на серцевий удар.

В ТАБОРІ АНТИХРИСТА

Сучасний світ дуже виразно ділиться на два табори: табор Христа, в якому гуртуються всі, що йдуть за Його евангелієм і проводом Його святої католицької Церкви, і табор Антихриста, в якому гуртуються всі вороги Христа й Його Церкви під різними назвами. Подаємо деякі вісти з того табору тьми злоби, бунту насилля, щоб кожний міг обсервувати що і як працюють у світі апостоли пекла, щоб звідси нам католикам учитись що і як ділати для слави Бога, для добра своеї душі, свого народу й кращої будучини світа.

Конґрес безбожників

У вересні відбудеться у Льондоні Всесвітний Конґрес Безбожників під назвою "Міжнародний Конґрес Світового Союзу. Вільнодумців". На цей конгрес большевицька "Ліга Воюючих Безбожників" висилає свою делеґацію зложену з представників російської безбожної преси, що має обговорити з атеїстичними журналістами других країв, як орґанізувати зєднаний фронт проти релігійної преси.

З Церков роблять торговиці.

"Комсомольська Правда" доносить, що в Чернигові на Сов. Україні перемінено Преображенську церкву (гарний памятник будівництва з XI століття, з гробом вел. князя Ігоря) на маґазин бочок з маслом та рибних консерв. Церква св. Тройці є тепер складом харчевих продуктів, а церква св. Бориса, також з XI століття, перероблена на сушарню городовини.

Богохульні кличі.

В червні ц. р. появився в Німеччині так званий "Маніфест Національної Церкви" Він накликує всіх німців створити одну "релігію" в новопоганському дусі Автори маніфесту виступають проти католицизму прямо з ненавистю.

Недавно розіслано окремий обіжник до всіх відділів "Гітлер юґенд" ("Молодь Гітлера"), який має "усвідомити" молоде покоління Німеччини про дійсну вартість христіянізму. Ось декотрі з тих "засад": 1). "Христіянізм це релігія невільників і дурних. 2). Христіянізм щодо вартости рівний комунізмові. 3).Новий Завіт — це жидівське обманство чотирох евангелистів. 4). Христіянізм здеморалізував Ґерманів, бо ввів до їх життя такі поняття як прелюбодійство, крадіж, яких вони перед тим не знали. 5). Нерон робив добре, коли хотів винищити христіян. 6). Обряди католицької Церкви, наука про первородний гріх — це очевидні дивогляди. 7). Новим духовим і вічним осередком світа очевидно буде Нориmбергія. Рим вступає у час сумерку. 8)... Христіянізм вніс до життя давних Ґерман їдь та обнизив їх культурний рівень.

Безбожництво в Мексиканських школах..

Міністерство шкільництва в Мексику вислало до совітської школи москаля Комаровського на вчительські студії. Після його повороту большевицький спосіб навчання мають у Мексику ще основніше примінювати. Тепер учителі в Мексику мусять навчитися на відповідних курсах большевизму. Хто не записується на курс, того усувають з посади.

Що ми на це католики? Не спати нам, а працювати для ширення царства Божого в своїй душі й в душах наших ближних. Наш дух і наші напрями мають бути зовсім противні, як у приклонників антихриста.

ВСЯЧИНА

— **Комісаріят** внутрішних справ у Совітах заборонив святкувати ювілей хрищення у СССР. — Така то там свобода віри в большевії. Свобода для безбожників, а не для побожних.

— **Провідник консерватів** дост Др. Р. І. Маніон, дня 28-го серпня, у місті Ст. Джонс, Ню Бронсвик, виголосив знаменну бесіду, у якій сказав, що індівідуальна свобода без соціяльної справедливости робить демократію не доброю системою. Щоб та система була добра і остоялася, — Канада мусить завести соціяльну справедливість. Значить, у Канаді треба так повести справи, щоб богацтва цеї країни були рівномірно розділені між усіх мешканців країни, а не лиш між малу ґрупу богачів. Теперішня економічна система мусить підпасти реформі. Інак-

ще в Канаді прийде до революції і до знищення культурних та економічних надбань.

Треба соціяльної справедливости! — каже Маніон. Католицька Церква це вже віддавна навчає, коли біда в цьому, що люди не хочуть слухати її науки та переводити в життя. І тому зле на світі.

— **Польська влада** недавно сконфіскувала пастирський лист митрополита Андрея Шептицького в обороні православних церков на терені Холмщини й інших східних повітів. Факт, що греко-католицький митрополит видав такий лист, показує, що українці католики зовсім не одобрюють ревіндикаційної акції, яку ведуть поляки, ані не можуть її боронити або за неї брати на себе відвічальність.

Ревіндикаційна акція так, як вона тепер ведеться, є не тільки шкідлива українцям, але й робота зовсім некатолицька. Католицька Церква осуджує і непозволяє уживати до навертання на правдиву віру засобів насильства, терору й несправедливости.

І така унія, як її поляки запроваджують на Волині, не принесе ні користи ні чести католицькій Церкві й Польщі. Може якась частина православних українців перейде на латинство й спольщиться та загал народу позбавлений насильством своїх святинь і в почуттю дізнаної кривди буде ще більше утверджуватись у свойому православію, а богато перейде радше на комунізм або сектанство як на католицизм і стане запеклими ворогами Польщі й буде ждати на нагоду, щоб кріваво відімститись на поляках за дізнані кривди. На таке заноситься і над цим повинні застановитись навіть самі поляки. Зло родить зло. Колись Росія насильно православила униятів і за те тепер гірко покутує. І колись Польща готова гірко відповідати за насильне католичення і польщення православних. Справи религії і Церкви треба розвязувати по божому, а не по шовіністичному.

— **Редактор "Нашого Стягу"** в Шикаго, полк. О. Шаповал, заскаржив націоналістичні часописи "Новий Шлях" (Канада) і "Націоналіст" (Зедин. Держави) за клевету й очернення.

— **Колись, а тепер.** Колись наші православні автокефальники так шанували свого лідера В. Свистуна, що на імянини 1929 р. дали йому в дарунку чек на тисячу долярів, (У. Г. з січня, 1929), а тепер називають його конкурентом Макарія, що в своїй хоробливій уяві, уважав себе, архипатріярхом, архипапою, архигетьманом, і т. д. (Вісник, 15. VII. 1938).

— **У Веґревил,** Алта., великий Робітничо - Фармерський Дім, на який видали богато грошей наші фармері й робітники, перейшов у руки одної англійської організації. Оттак то в ньому господарили червоні товариші!

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

— **17 серпня** закінчив своє життя український вчений і чільний діяч, проф. д-р. Степан Смаль - Стоцький.

ГАРНО ЗАЧАЛИ СВІЙ ШКІЛЬНИЙ РІК

Раненько, 5 вересня, в парохіяльній церкві, в Веґревил, Алта., зібралась греко - католицька шкільна молодь, щоб богослуженням започаткувати шкільний рік. Діти, а з ними й богато родичів приступило до св. Сповіді і приняло св. Причастя на тихій Службі Божій, що її відправив Впр. о. М. Романович ЧСВВ. Так з Богом зачала веґревільська молодь свою шкільну працю над своїм образуванням. І певно Господь поможе її здобути собі потрібне знання, коли лиш вона буде завсіди з Богом.

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ДРУКАРНІ В МОНДЕРІ, АЛТА.

Григорій Петрик, Редвей, Алта.	$1.00
Семен Хміляр, Мондер, Алта.	$1.00
Юрко Франко, Іннісфрі, Алта.	$1.00
Михайло Старко, Чипман, Алта.	$2.00
Стефан Бусько, Новий Київ, Алта.	$1.00
Одна особа з Мондеру, Алта.	$5.00
Стефан Кілик, Новий Київ Алта	$1.00
Разом	**$12.00**
З попереднього виказу	**303.31**
Всіх грошей	**$315,31**

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на ювілейнім святі Хрищення України в Мирнам. Алта	$8.30

Щира подяка жертводавцям.
"СВІТЛО"

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare Alta. Canada

Видавництво ОО. Василіян у Мондер
Редактор Впр. о. Марко Романович
Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом
Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік І. Mundare, Alta., October 1th 1938. Мондер, Алта. 1 Жовтня, 1938. Число 11.

ПРЕСА, РАДІО Й КІНО

(Місячне наміреня на жовтень 1938-ий рік, що його поручив Св. Отець Папа Пій XI й поблагословив усіх, що апостолуватимуть над поширенням католицької преси, радія й кіна).

Жиємо в добі винаходів. Уживаємо їх щоденно. Найбільше послугуємося: пресою, радієм і кіном.

Ці три модерні винаходи прибрали у нинішних часах великанські розміри. Це наглядно виказує статистика з минулого 1937-ого року. День у день відвідувало кіно 30,000 000 глядачів, слухало радіо 50,000.000 слухачів, читало щоденну пресу 150,000.000 читачів.

Яке становище зайняти нам як свідомим українцям католикам супроти цих трьох найсучасніших винаходів, це саме буде предметом цієї коротенької статті.

І. Преса — найбільш поширений винахід.

День і ніч іде праця над пресою. Безупинно стогнуть машини над великими звоями паперу. І з під своїх вальців викидають вони цілі стоси печатаного слова.

Нині в цілому світі є понад 12.800 щоденників. Деякі з них печатаються у накладі 5,000.000 примірників, як наприклад у Токіо, Японії. А многі, щоденники виходять і два й три рази у день.

Свій прямо неймовірний розвій завдячує преса нинішній техніці, де напр. ротаційна машина може нині за годину випечатати понад 14 і пів тона паперу. Та й дешевість часопису є у нинішних часах така, що на її здобуття може спромогтися й найбідніша хата.

Друкарську штуку винайшов німець Іван Ґутенберґ. Був він релігійною людиною й тому печатав релігійні книжки. Але вороги св. Церкви за явийсь час використали друкарську штуку, щоб ширити зло. І був час, де до 90 процент усієї світової преси було, щодо власности в руках жидів, а що до змісту, то у поганському світогляді.

Наслідки цього стану були застрашаючі. Бо ворожа преса захвалювала гріх, а ідеалізувала злочин. Віруючих людей вона висмівала, як глупих і фанатиків; а недовірків представляла вона, як учених і поступових. Людей шляхотних замірів вона іґнорувала, а злочинників боронила наче яких героїв.

Але католицький світ, хоч приспав на якийсь час справу доброї преси, проте кинувся до розбудови її. Вкоротці показалися гарні овочі свідомих католиків. Така наприклад Німеччина могла вже у 1930-ому році похвалитися 480-ма католицькими щоденниками, кромі інших тижневиків, місячників, і річників. Така сама праця над розбудованням католицької преси пішла й по інших краях де жиють католики.

І серед нас українців - католиків, головно по всесвітній війні, зазначується дуже сильно розвій католицької преси. Католицька преса виходить усюди, де лише є більша маса українців. Тут у Канаді ми можемо тішитися такими гарно редаґованими "Українськими Вістями", "Світлом", Голосом Спасителя", Українським Робітником".
Не є це для нас українців іще ідеальний стан. Перед нами ще стоїть много праці над розбудовою преси. Головно коли зважиться що є ще много українських хат де нема ще "Українських Вістей". Але з кожним роком ми йдемо до кращого.

Ходить про це, щоб ми були апостолами доброї преси А будемо тоді, коли ширитимемо добру пресу між своїми й знакомими, заохочуватимемо до передплати, а коли є нагода, то й збиратимемо на пресовий фонд.

ІІ. Радіо — другий модерний винахід.

Знаємо що це є радіо. Сідаємо дуже часто біля него. Покручуємо ґузик і за хвилину за радієвою струєю влітає

до нашої кімнати цілий світ.

Вплив радія у нинішних часах е дуже великий. Радіо це модерний спосіб, щоб розірватися, навчитися, вислухати найновіших новинок, послухати перестороґ. І тому слухаемо його всюди: і вдомі і подорожі, на землі й на морі в день й ночі в зимі й літі. Число радіеких слухачів із кожним днем так зростае, що мабуть укоротці буде більше радіевих слухачів, як читачів щоденної преси.

Як усі гарні винаходи, так і цей модерний винахід, що йому на імя "радіо" винайшов поруч теоретика Герца, практичний Марконі — католик. Але як у кожній річі "діти цього світу" е мудріші у своййому роді від синів світла — католиків, так і у справі "радія". Воно вимагае великих грошей. Вороги Бога кинулися, щоб зібрати фонди на злу пропаґанду. І по кількох літах почало радіо ширити більше зла, як добра.

На надужиття радіевої штуки почали католики нарікати. Але відтак знайшлися між католиками свідомі одиниці, що собі сказали з нарікання на зле радіо нічо не вийде. Тимбільше, що тут не радіо винно, але скупість нерадивість і мала жертвенність католиків. Ці свідомі католики стали апостолами доброго радія. Почали закладати свої радіостації, а коли це було тяжко, то постаралися про "католицькі години".

Ці модерні зусилля над поширенням католицького радія, потягнуло за собою великанскі жертви. Треба було писати много відозв, щоб здобути гроші на радіеві видатки. Нераз було й так, що треба було перервати "католицьку годину" на кілька разів, бо забракло фондів. Напр. В Злучених Державах слухае "католицької години" щонеділі поверх 60 000.000 слухачів.

Гарні й похвальні почини у радіевій справі е й серед нас Українців - католиків у Канаді. Ми мали нагоду в часі більших свят почути свою греко-католицьку відправу з Вінніпеґу, Саскатуну, Калґарі. Ця похвальна робота принайменше дещо зневтралівувала руїницьку роботу свистунівських сектярських і більшовицьких виступів.

Ходить про це, щоб і на будуче нашим кличем була покищо "Українська - католицька година", а з часом "Українсько - католицька радіостація".

III. Кіно — третий модерний винахід.

Ходимо часто до кіна. Цілий тиждень мріемо про него. Хочемо там дещо розірватися, а дещо й навчитися.

Історія кіна недавня. Щойно 44 літ минуло від винаходу світляних образів. Відкрив їх француз Льоміер.

Від цього часу настае великанський розвій цієї штуки. Вже у 1935 - ому році у Франції було 11.000 кін, 4.000 кінотеатрів, а 1800 звукових фільмів. Під цю пору е у цілім світі понад 62.000 кінотеатрів. Великий вплив мае у нинішних часах кіно. Хоч вимагае воно й грошей і часу проте щоденно учащае до кін понад 30, 000.000 людей, У самих Злучених Державах іде до кіна понад 100,000.000 людей тижнево. І з цих людей е 28,000. 000 молоді. А з цієї молоді тижнево учащае до кіна 11, 000.000 нище 14 літ.

Є зла преса, зле радіо, е також і зле кіно, чи радше зла фільма. Цієї злої фільми е у світі много більше, як доброї. Один професор із Праги слідив за змістом европейських фільм протягом одного року. Дійшов до такої статистики: у фільмах було 314 мордів, 181 кривоприсяг, 104 рабунків, 74 шахрайств, 43 підпалів, 14 вломів. 642 змислових намов, 110 пімст, 165 крадіжей, 54 зведень малолітних, 405 чужоложств.

Причина цього злого явища е у фільмових авторах і директорах. Обраховано, що у такому Голівуді, де виробляються 80 процент усіх фільмів у світі, то 75 авторів, що видумували сценерії, було неморальних і атеїстів, а 90 процент директорів, це були самі жиди.

Ця руїна, що її спричинювала у людей зла фільма, заболіла теперішнього папу. 1936 р. видае він особлившу енциклику про кіно. Його батьківського голосу послухали католики всіх країв. Головно католики зі Злучених Держав поставилися р і ш у ч о проти злих фільм, утворили "Лігу" і почали всюди бойкотувати злі кіна.

Рішуча постава 20,000.000 католиків зі Злучених Держав мала свої добрі наслідки. Священик Донеллі ствердив, що продукція американських філм із 1934 р. дала 99 процент моральних фільмів. Бачимо отже, як много може зробити рішуча, але зорґанізована постава свідомих католиків.

Для нас українців - католиків, як недержавного народу, тяжко е здобутися на свій католицький фільм серед теперішних обставин. Однак на нас тяжить обовязок, щоб не ходити на злі фільми тільки на добрі й будуючі.

Жиемо у 20 - ому столітті Вживаемо модерних винаходів. Не сміемо їх обезцінювати в нинішних часах.

Біля нас вештаються многі зі злою пресою. Многі більшовики зо свистунами й усякого роду сектярами накидаються у радіо зі своїми авдиціями. І кіно заманюе нас нераз своею злою фільмою.

Памятаймо завсіди, що правдиво гарне, будуюче й дійсно шляхотне може бути лише у католицькій пресі, католицькому радіо, католицькій фільмі.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Так звана справа ревіндикації церковних дібр сталась дуже голосною. Богато про неї пишуть свої і чужі. З поміж своїх вельми замітний е голос греко - католицького митрополита Андрея Шептицького. З приводу відомих переслідувань православних українців на рідних землях у Польщі, Їх Ексц. митрополит Кир Андрей видав пастирське послання, яке польська влада сконфіскувала. Його подаемо в передруку до відома нашим читачам з кількох причин:

1. Цей лист показуе нам наглядно брехню тих наших автокефальних у Канаді, що відмовляють митрополиті щиро - українського патріотизму й роблять з нього польського прислужника.

2. Він писаний особою, що краще від других поінформована про сучасні поді на Волині й що спокійно та безсторонно висвітлюе їх причини й позваляе нам виробити собі правдиву оцінку сумного факту переслідування православних польськими католиками.

3. З того листу також бачимо, як безпідставними е напади на Апостольський Престіл з приводу ревіндикації. Вина спадае не на Рим і папу, а на поляків, що з чисто політичних спонук взялись нищити православну Церкву та насильно навертати православних на католицизм.

4. Пастирське послання митрополита показуе нам справжню і найглибшу причину тих переслідувань. Те що діеться на Волині, — це хитра масонська, безбожницька робота, обчислена головно на те, щоб підорвати повагу католицької Церкви та її унійної праці.

Пастирське послання митрополита Андрея е не тільки важним історичним документом, а й сильним доказом, що греко - католицька Церква не бажае насильного навертання на католицизм, ані не похваляе кривду і несправедливости, коли їх допускаються навіть самі католики й що польську церковну роботу не треба утотожнювати з католицизмом, бо не все що роблять поляки, роблять по католицьки.

ПАСТИРСЬКИЙ ЛИСТ ВПРЕОСВ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО

АНДРЕЙ

Львівський і Галицький Митрополит

Преосвященім Епископам, Високопреподобним Капітулам і Всечесному Духовенству Галицької Провінції.

МИР ВАМ О ГОСПОДІ І БОЖА БЛАГОДАТЬ!

Потрясаючі події останніх місяців на Холмщині змушують мене прилюдно станути в обороні переслідуваних наших братів незединених православних християн Волині, Холмщини, Підляшшя й Полісся та завізвати Вас до молитви за них та до діл покути, щоб виеднати з неба Боже милосердя.

Коло сто церков розібрано і розвалено. Много замкнено. Деякі спалено рукою незнаних злочинців. У замкнених церквах і каплицях заборонені богослуження, і в них і поза ними. Між знищеними церквами е дорогоцінні старинні памятки церковної архитектури. Часто знищені і знаряддя релігійного культу. Людей змушували, іноді насильством, приймати католицьку віру в латинському обряді. Священиків удержуваних лептами бідного народу, що з доручення своеї Духовної Влади виконували душпастирські обовязки, виселювали та дймаючо карали грошевими гривнами або вязницею. Неповинних людей нераз бито та видалювано з їхніх осель. Навіть не вільно там учити катехізму й проповідати у матерній мові людей.

Православна Церква покрита жалобою. Православні Церкви поза границями держави наказують молитви і пости в намірі виеднати з неба запрестання релігійного переслідування.

Ціле православне населення Польщі затрівожене. Населення Холмщини зранене у найсвятіщих і найблагородніших почуваннях. А всі зединені з Вселенською Церквою восточні болліють над ударом, завданим самому ділу зединення.

А те все сталось в хвилині. коли уряд предкладав соймові до ратифікації уклад у справі поунійних дібр, заключений поміж Апостольською Столицею та Польською Державою. Тим хронольоґічним збігом обставин ініціятори й орґанізатори діла знищення скидають на Апостольський Престіл одіум того, що сталося. Події на Холмщині нищать в душах православних, незединених наших братів, саму гадку про можливість зединення, представляють Вселенську Церкву ворожою і небезпечною для православного народу. В очах кілька міліонового населення Польщі Апостольська Столиця представлена співвинною діла знищення. Отвираеться нову пропасть між Східною і Вселенською Церквою.

Кому ж приписувати ті матеріяльні й моральні руїни? Хто ж посмів у католицькій державі на очах представника Апостольського Престолу — Нунція, на очах многочисленних католицьких Епископів завдати Вселенській Церкві такий страшний удар? Хто ж посмів усупереч інтересам дер

Докінчення на стороні 7).

БОЖЕ СЛОВО

Г. Бог благословить Ноя і установляє з ним заповіт.

І.Кн. Мойсея. 9. 1 — 17.

1. І благословив Бог Ноя і синів його, та й сказав їм: Ростіть і множіться і наповняйте землю і володійте нею.

2. Страх і ляк від вас нехай буде на всіх земних звірятах, на всіх небесних птицях, і на всьому, що рухається на землі, й на морських рибах; у руки ваші віддав я (їх).

3. І всяке движиме, що живе, хай буде вам на поживу; як травне зело дав я вам усе.

4. Тільки мяса з кровю, душею, не їджте. Крови бо вашої, душ ваших, з руки всякої звірини вимагатиму її, і з руки чоловіка брата вимагатиму людської душі.

6. Той, що пролле кров людську, теж і його кров проліється; бо на образ Божий сотворив я людину.

7. Ви же ростіть і множіться і наповняйте землю і володійте нею.

8. І сказав Бог Ноеві й синам його з ним, кажучи:

9. Ось я поставлю заповіт мій з вами й з вашим насінням по вас.

10. І з усякою душею живою, що з вами, з птиць і зі скоту; з усякими земними звірятами, що є з вами, зі всіми, що повиходили з ковчегу.

11. І поставлю заповіт мій з вами: і не вмре вже ніяке тіло від потопної води, й вже не буде потопу водного, щоб спустошити всю землю.

12. І сказав Господь Бог Ноеві: Отсе знак заповіту що його даю між мною і вами, й між усякою живою душею, що є з вами, в роди вічні.

13. Райдугу мою кладу в хмарах, і буде знаком заповіту між мною і землею.

14. І станеться, як наведу хмари на землю, звиться райдуга моя в хмарі.

15. І спогадаю заповіт мій, що є між мною і вами, й між усякою живою душею в усякому тілі; й не буде вже води для потопу, щоб знищити всяке тіло.

16. І буде райдуга моя в хмарі, й дивитисьму, щоб спогадати заповіт вічний між мною і землею і між живою душею в усякому тілі, що є на землі.

17. І сказав Бог Ноеві: Отсе знак заповіту, що його положив я між мною і між усяким тілом, що є на землі.

Пояснення.

Лад і порядок установлений у світі Богом, а знищений людськими гріхами, Г. Бог частинно відновляє по потопі через заповіт заключений з Ноем.

1. **Поблагословив** — Г. Бог запевнив Ноя і його рідню про свою зичливість і любов, що має до них і поновив їм давне благословення, дане нашим прародичам, Адамові й Еві на початку світа. (І. Мойсея 1. 28). Силою цього благословення людство буде завсіди існувати на землі аж до кінця світа. І хоч одні покоління будуть вимирати, то на їх місце народжуватись будуть другі, й так усе нестримно ріка людського життя, доповнювана й збільшувана, бігтиме до океану вічности.

2. **Страх і ляк** — Звірята з природи лякаються чоловіка. Цей ляк дістали вони від Г. Бога, що по потопі привернув людині володіння над звірятами, яке вона мала ще перед гріхом. Одначе те володіння над звірятами буде тепер виконувати уже силою і страхом, а не так, як то було колись перед гріхом, коли то до Адама звірята самохіть приходили (Мойс. 2. 19.).

3. Тут Г. Бог виразно позволяє людям їсти звіряче мясо. З цего роблять деякі толкователі такий висновок, що їда звірячого мяса була перед потопом людям заборонена. Порівнай главу 1. ст. 29., де говориться про харч людидини. Однак це не певне. В главі 7. ст. 2., робить Бог різницю між звірятами чистими (дозволеними до їди) і нечистими, без близшого пояснення. З того можна заключити, що їда мяса була вже від давна в ужиттю. Тільки через довгий протяг часу могла виробитись практика, котрі звірята можна вважати за чисті й до їди придатні, а котрі ні.

4. Однак Господь Бог заборонив їсти мясо з кровю. Причина заборони в тому, що в давнині кров уважалось за осідок душі й життя і тому, кров звірят мала жертвуватись Господеві за життя чоловіка, що заслужив собі на смерть своїми гріхами. Скоро отже кров звірят мала служити як жертва примирення, то не випадало, щоб вона була й стравою для чоловіка (пор. Лев. 17. 11 — 12).

Крім того люди здержуючись від споживання крови звірят, що уважалась осідком життя, мали тим визнавати свою віру, що Бог є одиноким паном усякого життя і що чоловік не мав би права вбивати звірину собі на поживу, як би такого права не дістав від Бога.

5. Гадка цего стиха така: Коли для мене кров звірят є така вартісна, то ще більш вартісною є людська кров і її не можна проливати без Божого дозволу. Життя людини не є аж на стільки її, щоб вона могла з ним робити, що собі захоче. Воно є Боже й його ніхто не може нищити, без Божої волі. Інакше чоловіковбійцю жде страшна відповідальність.

Щоб показати як в очах Божих є дорогоцінним життя і кров чоловіка, Господь жадає, щоб навіть забити ту звірину, що відобрала людині життя. Також Божа справедливість вимагає, щоб чоловіковбійник віддав назад життя людині, якій відобрав несправедливо. А коли цего зробити не годен, то за життя вбитого мається вбійникові відібрати життя і так вирівнати заподіяну кривду.

6. **Того кров проліється** — руками правного месника. В тих давних часах, коли то ще не було відповідної влади й установ для охорони життя чоловіка, правним месником був голова родини, або хтось найблищий у рідні. Цей закон проіснував аж до часів Мойсея, що його належно унормував. Тепер право карати смертю за убійство має державна влада.

Бо на образ Божий —Наче б казав: якщо вже сама природа спільна тобі й твоїм братам не відстрашує тебе від убійства, то нехай хоч стримає тебе від нього мій образ, що є в людині, а який ти не маєш права нищити.

9. По поставлених условинах умови, які має заховати людина, Господь зі своєї сторони, беззастережно прирікає людині і всім сотворінням, що загального потопу вже більше не буде. Можуть хіба лучитись місцеві повені.

Хоч Г. Бог є найвищим Паном життя і смерти всіх людей, а через те має необмежене право робити й жадати всього, що лиш забажає, помимо цего входить з людьми в добровільну умову. Зі своєї сторони обсипує їх великими дарами, а від людей в заміну жадає лиш підчинення себе під деякі заповіди, щоб люди добровільно показували охоту служити свому Богові й узнати в ньому свого найвищого Пана й свою остаточну ціль.

13. В запоруку цего заповіту, а особливо на знак, що вже більше не буде потопу на землі, поставив Бог на небі дугу.

Дуга перед потопом була тільки природним явищем; по потопі й по тій умові з Ноем, вона стала також надприродним знаком тої угоди Бога з людьми, що вже більше не буде загального потопу. Дуга проте є знаком великої любови Божої для людей. Вона має пригадувати на страшну кару потопу, а заразом побуджувати нас до вдяки за безконечні добродійства Божі. Для нас християн, вид дуги має пригадувати Непорочно Зачату Пречисту Діву Марію, бо Вона є знаком Нового Завіту, заключеного з людьми через Ісуса Христа. Як у дузі відбиваються лучі сонця в пречудних гармонійних красках, так у Непорочній Діві відбиваються лучі Сонця правди Ісуса Христа, а Вона яко мати милосердія вміє завсіди переблагати Божий гнів на грішне людство.

- - - - - - - Релігійні Трудности й Запити - - - - - - -

Закид: Інквізиція — це чорна пляма й сором католицької Церкви. Чи католицька Церква, що цілі століття практикувала в себе таку страшну систему злочинів, мордів і рабунків, має ще право називати себе правдивою Христовою Церквою? Чи папи, що в такій Церкві верховодили й завели та втримували інквізицію, можуть бути Христовими заступниками? Ні, ніколи.

Відповідь: Повищий закид узятий з історії католицької Церкви. Отже треба його розважити в світлі історії й здорового розуму.

Інквізиція — це слово латинське. Значить стільки що вишукування, розслід, **судове слідство.**

Церковна інквізиція, про котру розходиться, то були церковні суди на еретиків у середновіччу. Всілякі вороги католицької Церкви про цю інквізицію виписують страшні, просто несотворені річи. Одначе вона розсліджена в світлі історичної правди перестає бути страхіттям, а показується нам у свойому дійсному виді, як **суспільна інституція, що в свойому часі, була оправдана й потрібна, а котру люди, як впрочім усе добре на світі, деколи надуживали.**

Щоб могти собі виробити критичний і правдивий суд про церковну інквізицію треба собі наперед пригадати деякі правди:

1. Релігія є найбільшим скарбом людини. В теперішних часах безвірства й релігійної байдужности, суспільність не дуже то цінить собі віру й нею клопочеться. Воно сумне й жалюгідне. Давніше, в середновіччу, народи були глибоко й горячо віруючі й так, як це повинно бути, віру вважали своїм найбільшим скарбом, від якого зависить їхне щастя або нещастя. І тому слушно були переконані, що віру треба берегти й боронити більш, як майно перед злодіями, або здоровля перед заразою. Щож отже дивного, що для оборони віри й моралі творили окремі слідчі суди, або інквізицію, проти ворогів правдивої, католицької віри?

2. Держава й Церква мають право карати. Держава, як звершена й суспільна організація, має право й обовязок

боронити своєї цілости й ладу не тільки перед зовнішними ворогами, але й перед внутрішними ворогами, перед тими своїми підданими, що заколочують мир і загрожують загальному добру й безпеці життя і майна горожан. Звідси слідує, що держава має право слідити, судити виновників і відповідно до провини їх карати на майні, свободі, а навіть життю.

Також і Церква хоч вона не є царством цього світу, однак є царством Божим на цьому світі, що має добрих і злих членів і тому також має право карати всякий непослух своїх членів у своїм обсягу і способами, що відповідають її природі. Отже Церква може прямо карати карами духовними, а також може передати винних світській власти, щоб та покарала їх своїми світськими карами.

Звідси слідує, що не треба дивуватись, коли Церква в середновіччу, послугуючись своїм правом, карала своїх збунтованих і непослушних членів, еретиків.

3. Загальне добро стоїть понад добром одиниць. На основі цеї загально принятої засади, держава має право в деяких случаях жадати від своїх підданих жертв з майна (вивласнення) з часу й праці (військова служба) а навіть життя (війна). Тим більше має право не тільки карати всяку кривду зроблену своїм підданим, але й її **запобігти.**

А знова з природи Церкви слідує, що вона має право й обовязок уживати відповідних старань, щоб скарби св. віри й моралі не виривали її дітям безкарно вороги, та вживати успішних середників, щоб серед католиків не ширилось безвірство, ложновірство, або явна деморалізація.

Висновки з цих трьох правд ясні. Католицька Церква мала зовсім повне право в обороні віри й моралі установити інквізицію, або церковний суд, кликати на свій суд підозрілі особи (розуміється тих, що через св. хрещення стали її підданими), в часі слідства тримати в вязниці, щоб вони не втікли, а по доказанню вини карати духовними карами, або віддати в руки світської власти, щоб вона карала винного своїми карами. А коли так є, то чому брати Церкві за зле, що вона установила інквізицію?

Крім того, треба мати й це на увазі, що, щоби пізнати дійсну й історичну правду якогось часу, то треба перенестись думкою в тодішну епоху й розумом пізнати й серцем відчути тамтих людей, їх життя, духовні течії, ідеали, змагання і т. д. **Інквізиція це середновічна установа. Щоб її зрозуміти й оцінити треба пізнати деякі звичаї, погляди, устрій, боротьби й релігійні та політичні напрямки, що панували в середновіччу.** Годі нам те все розбирати. Натякнемо лиш на дещо найважніше:

1. Західно-европейські держави в середновіччу були наскрізь католицькими державами. **Державною релігією була тільки католицька релігія.**

2. Католицькі народи й їх пануючі признавали, що тільки католицька релігія є одиноко правдива й Богом обявлена релігія і що тільки на ній має спочивати державний лад. **Хто виступав проти католицької віри,** допускався найгіршого злочину, бо **підкопував самі основи середновічної християнської держави.**

3. Тимто державна влада всяку **ересь і ложновірство** вважала як посягання по найвищі скарби людства й як **злочин рівний державній зраді, за який була визначена кара на костирі.** Так, то були інакші часи як тепер!

4. Середновічча в каранню за злочини було далеко строгіше як нині. Пр. в Англії за більше злодійство карали смертю.

5. Єретики й ложновірці в тих часах були фанатиками, революціонерами, бунтарями, подібні до теперішних комуністів, що ворохобили народ, князів, зчиняли кріваві війни й нищили край огнем і мечем та ширили своїми науками загальну деморалізацію.

Такими були головно секти Катарів і Альбігензів.

6. Їх дика й безоглядна ненависть до католицької Церкви викликувала нагальні й горячі **відрухи та репресії від здорового загалу тодішнього громадянства.** Всюди де осідали еретики вибухали кроваві замішання і взаїмна різня. Тому уряди европейських держав, щоби привернути спокій, винних покарати, а невинних охоронити, були змушені організувати окремі трибунали й оружні експедиції. Заки повстала інквізиція народ і світська влада поступала з еретиками жорстоко й без милосердя.

7. В тих отже виїмкових обставинах, **Церква створила інквізицію, що не мала на ціли насильне навертання еретиків, але повздержання духовної зарази,** що застрашаючим способом ширилась, і була загрозою для Церкви й держави, **стримання** тих **жорстокостей,** які діялись через самосуд народу, чи світські суди, а притім **впливати на еретиків, щоб вони добровільно направились.**

8. До тої цілі був достосований цілий устрій інквізиції. Судями були особи духовні, більш образовані, а менш жорстокі, що робили все, що тільки було в їх силі, щоб еретиків навернути й недопустити до проливу крови. Підозрілих відразу не судили, а вперед два рази впоминали, тим що признавались до провини й складали визнання віри пращали, або накладали спасенні покути. Тільки затверділих і впертих еретиків віддавали світській владі, щоб їх покарала на основі

своїх законів карою смерти. В судах добирали людей вчених правників і дуже строго провірювали правдомовність свідків і їх зізнань, так, що **церковна інквізиція в тих часах, то був суд, що давав ще найбільшу запоруку розваги й справедливости** й через який богато людей вратувало своє життя.

9. Щодо тортур, то треба знати, що в тих часах вони були в загальному вживанню. **Церква завсіди дивилась на тортури з відразою, в своїх духовних судах їх ніколи не вживала й тільки терпіла їх, коли світська влада їх уживала та старалась їх уживання обмежити або зробити як най більш людяним.**

10. **Кара смерти через палення на костирі,** що її виконувала тільки світська власть на еретиках, що часто були й кримінальними злочинцями — **був то в тих часах радикальний середник,** що мав страхом ставити греблю анархізмові й революційним та деморалізаційним рухам й боронити загальну безпеку життя і майна народів.

Не кажемо, що нині, в часах культури й цивілізації, тортури були б доцільні або вказані, а тільки, що на тамті часи, то був середник, може одинокий, що міг успішно забезпечити мир і лад в державі.

11. Правда **діялись деколи надужиття,** головно в Еспанії, де світська влада використувала інквізицію для своїх політичних цілей і позволяла на жорстоке поступовання зі своїми ворогами, одначе **папи,** як Сикст IV. Лев X, Іннокентій VIII. Юлій II. **проти того протестували,** строго картали й дуже наставали, щоб усувати всякі надуживання, приймали апеляції й кривдячі присуди касували або злагіднювали.

Тому то Церкви як такої ані її найвищих представників не можна винувати за надужиття, але радше світську владу, або що найбільше поодиноких духовних осіб, що на перекір церковним приписам самовільно, або щоб угодити своїм світським зверхникам, допускались ріжних кривдячих жорстокостей.

12. Отже **інквізиція в світлі історичної правди зовсім не є плямою і соромом католицької Церкви й нема в ній нічого такого, що говорило б проти католицької Церкви. І висновки, які з інквізиції роблять її вороги, є зовсім безпідставні й нестійні.**

(Докінчення буде).

МИТРАПОЛИТ АНДРЕЙ В ОБОРОНІ ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

(Докінчення)

жави з потоптанням традиції Маршала Пілсудського, виконати таке безприкладне діло?

Це могло статися тільки за інспіраціею укритих ворогів Вселенської Церкви та Християнства. Таке діло не могло нікому принести хісна крім них. Вони мали легке завдання, коли нищили частину Вселенської Церкви і нарід, що до тої Церкви належать, а могли заслонюватися позірними мотивами, що нищать ворогів держави. Нищили Католицьку Церкву при мовчаливій апробаті або радісних оплесках многих католиків. Ми навіть не звертались за поміччю до наших братів латинського обряду. Вони могли нам цієї помочі відмовити, уважаючи нас, наперекір яскравим доказам, що так не є, за нелояльних громадян.

Законспіровані вороги християнства не можуть у Польщі виступати явно проти католиків, бо ці останні надто сильні. Мусять маскувати свої удари. Ділають через інших, посередньо, але й тоді можна їх пізнати по цили, до якої прямують.

Осмілені успіхом поважилися в останному випадку нанести тяжкий удар на неповинних і бідних селян та священиків Холмщини, яких не могли оскаржувати у нелояльности для держави, удар, якого не могли оправдувати ніяким закидом, зробленим тому народові. Наносять його вживаючи патріотичних гасел, як "вирівнання історичних несправедливостей" і "нищення слідів неволі", а несвідомих католиків штовхають до нехристіянських вчинків. Той удар нанесли неповинним православним так зручно, що рівночасно ударили і у Вселенську Церкву, але тим і зрадилися, показали, чим вони є вдійсности: це вороги Вселенської Церкви, вороги Християнства.

Ми болюче мусимо відчувати всі ті терпіння наших братів, а антихристіянські поступки мусимо напятнувати. Нищення церков у місцевостях, де церква потрібна народові, заборона відправи церковних Богослужень і карання за молитву — мусимо вважати за факт релігійного переслідування.

Мусимо, на жаль, уважати за тріюмф ворогів Церкви — масонів, той моральний удар, завданий самій ідеї зеднання Церков та авторитетові Вселенської Церкви й Апостольській Столиці.

Мусимо запротестувати проти намагання кинути понуру тінь підозріння, що боротьбу з православною Церквою апробує Апостольська Столиця. Мусимо також запротестувати проти того, щоб холмські події та політичну боротьбу з Українським Народом оправдувати інтересами Католицької Церкви.

Сьогодні може католицька опінія ще не зорієнтована, сьогодні ще багато католиків не здає собі справи з того, що сталося. Але те, що сталося, є і лишиться грізним мементо для католицької Польщі.

Для переслідуваних так як і для нас є потіхою, що Бог

справедливий дивиться з неба на наші терпіння. Доля народів у Божих руках. Бог зможе з терпінь бідного народу випровадити правдиве тривале добро для нього, славу та перемогу для Святої Вселенської Церкви.

Дано в Підлютому в день Св. Славного Пророка Ілії.

20 липня Р. Б. 1938.

†АНДРЕЙ
Митрополит.

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Кардинал Р. Вільнив, папський легат на Евхаристійному Конґресі, що відбувся цього літа в Квебеку, був недавно в Римі, де здав звіт Св. Отцеві з перебігу конґресу і вручив чотири дорогоцінні альбоми зі світлинами конґресу. Папа з великим заінтересованням і радістю слухав слів кардинала про стан католицької Церкви в Канаді, яку Ап. Престіл цінить як один із дорогоцінних жемчугів християнства.

— **В четвер, 22 вересня,** приїхав до Канади, кораблем "Емпрес оф Британ" новий Апост Делеґат Їх Ексц. Архиеп. Гільдебранд Антоніютті. Нового представник Апостольської Столиці привитали найвищі церковні достойники й представники державної влади.

— **Недавно,** незнати хто пустив брехливі вісти по світових часописах, що віденський кардинал Т. Інніцер хоче зі своїми приклонниками відірватися від Риму й оснувати "Народню Церкву". На те кард. сказав: "Аж годі повірити, що за брехливі вісти поширюються", "Я впевняю, що ніхто й ніщо не стримає нас австрійських єпископів, щоб бути й остати католиками в вірній злуці з Апост. Престолом".

— **В Стемфорді, Зл. Держави,** в днях 3-5 вересня ц. р. українці католики мали величавий Евхаристійний Конґрес. В ньому взяли участь Преосв. Кир Константин Богачевський з духовенством і богато вірних. Між іншими зорґанізовано явились гетьманці державники. Конґрес відбувся величаво. Гарні богослуження, глибокі змістом проповіди, дібрані промови принесли великі душевні користи для його учасників.

— **В Оттаві, Онт.,** у днях від 7-9 жовтня відбудеться конґрес католицької молоді. На цей конґрес запрошені всі католицькі орґанізації молоді в Канаді без оглядну на їх національну приналежність.

ПОШАНУВАЛИ СВІЙ ПРОВІД

Для своїх Високопреподобних Отців провідників Андрея Труха й Марка Романовича, місцевий відділ БУК-а в Мондері, улаштував милу несподіванку.

Дня 25. IX. вечером, всі члени відділу зійшлися в домі панства Джиголиків і провели вечір у милому родинному настрою при співах і промовах. При кінці п. Т. Онищук від відділу сказав кілька щирих слів і в доказ вдячности вручив отцям гарні дарунки. Опісля відбулася розіґравка тикетів з якої дохід призначений на закупно нових книжок до бібліотеки Апостольства Молитви в Мондері.

Б.У.К. у Мондері — це один із найкращих відділів тої гарної і великої орґанізації, що гуртує в собі найліпших українців-католиків у Канаді. Члени люблються взаїмно, годяться і радо працею і жертвою підпомагають кожне добре діло. Честь їм за це!

В днях від 8-10 жовтня в Саскатуні, Саск., відбудеться **Український Католицький Зїзд Б.У.К.** Крім звітів, нарад, мистецьких змагань, вибору нового заряду та рефератів визначних бесідників, буде приняття статуту молоді й вибір заряду Саскачеванської Секції Молоді БУК-а.

В неділю, 9-го жовтня, год. 2.30-3, буде передана радіопрограма через саскачеванську стацію С. Ф. Кю. С., що її виконають всі ті, що побідили в мистецьких змаганнях.

РАДІОПЕРЕДАЧА через стацію "С К У"

У Винипеґу буде дня 30 жовтня, 1938 в неділю, година 11-12 звичайний час, або 10-11 передполуднем західний гірський час. Передаватиметься відправа з церкви св. Покрови, 965 Бойд еве.

За всі письма і жертви будемо щиро вдячні.

Посилати на адресу о. Ст. Семчука,
919 College Ave.,
Winnipeg, Man.

Пресовий Фонд "Світла"

Григорій Назар, Елфрос, Саск. $1.00

Щира подяка за жертву.
"Світло".

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada.

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I. Mundare, Alta., November 1st. 1938. Мондер, Алта. 1 Листопада, 1938. Число 12-13.

МОВА ЛИСТОПАДОВИХ МОГИЛ

Могили! Листопадові могили! Герої листопадових могил.

Як много цих могил на Україні! Старі й нові, на сході й заході, на всіх точках українських земль. Всюди клали українські герої свої буйні голови по лісах і полях, яругах і балках, на пісках і ріні й по безкраїх степах.

Клали свої буйні голови, хоч їхня молодість ще всміхалася кожному з них до життя. Лягали в могилу, бо хотіли "вольним життям жити, не вмерти гелотом під чужим чи панським плотом, не рабом з хребтом зогнутим під чужим болючим кнутом, не в ярмі й погорді, без слави, а вольними синами, вольної держави!"

Цінні для нас ці українські могили недавнього листопадового зриву. Цінні вони для нас не крицею, золотом чи сріблом чи огнецвитучим каменем, але рідною землею. Ця рідна земля виплекала цей наш український цвіт-героїв і ця рідна й свобідна тоді наша земля прикрила цих наших героїв, що під її насипом, вони уснули в надії на наше краще-будуче.

З під забарвлених рубінами крови своїх могил ще й нині ці наші герої свою ведуть тиху до нас усіх мову, що "більщої любови від цієї ніхто не має, щоб хто положив свою душу за своїх другів". Не многомовністю, чи шумними кличами, але сповненим своїм обовязком виказують нам ці сплячі вічним сном герої, що: "Солодко й славно є вмерти за батьківщину".

Ми канадійські українці є далеко віддалені від цих листопадових могил, що в них уснули наші герої. Не мали ми нагоди бачити, коли це серед воєнної завєрухи лилась кров котились сльози, ревіли гармати, ішли надлюдські зусилля, щоб розкувати наш закований люд. Літ тому двадцять мостили вони своєю кровю і життям новий шлях до нашої кращої волі.

Не є також у нашій силі вернути життя нашим листопадовим героям. Нема й можности для нас, щоб їх вирвати із обіймів вічного сну. Але є у нас сила нести відважно дальше їхні величні ідеали! Є у нас можність зайняти їх славні місця. Є й у нас обовязок оборонити ці загрожені позиції, що за них вони не вагались віддати навіть ціну свого життя.

Дві скрайности стають на перешкоді, щоб не здійснити листопадових ідеалів. Однією скрайністю, це денаціоналізація, що проявляється й загрожує нам у теперішних часах під іменем різної асиміляції, чи інтернаціоналу. В цій першій скрайності змагають наші вороги, щоб ми стали, або поляками, або москалями, або румунами, або чехами, або англійцями, чи вкінці евреями-большевиками.

Друга небезпека є також із скрайности, але зовсім противної. Є це скрайний націоналізм. Скрайний націоналізм робить зо свойого народу ідола, послугується нехристіянськими засадами, не глядить на праве поступовання супроти Бога. Наглядним вислідом скрайного націоналізму являється, хоч би такий недавний висказ: "Україна щойно тоді повстане, коли матиме українського "Бога", українську "релігію" й українську "етику".

Наслідки цих обох скрайностей для нас українців є дуже сумні. Перша скрайність, цебто денаціоналізація, асиміляція, більшовицький інтер-

ВАЖНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ.

Тому що через перевоження друкарських машин до нової друкарні не було змоги видати чергове число в свій час, це число виходить у подвійному обемі на 16 сторін друку.

За проволоку просимо вибачення.

Видавництво "Світла"

національ зроджує байдужність, недбайливість, руїну свого власного народу. Друга скрайність витворює поганське ідолопоклонство блудів свойого народу й у своїх наслідках не дуже то відбігає від першої скрайности.

Обом цим скрайностям протиставиться католицький світогляд. Ідейним змаганням українського народу він ставить перед очі вічні, але й Божі слова: "Любитимеш Свойого Бога цілим серцем, цілою душею й всією твоєю думкою, а свого ближнього, як себе самого".

Ці вічні слова св. Євангелії вказують нам, що "не нація понад усе", але Бог і що маємо любити свойого ближнього так, як себе самого, а не його ненавидіти; що маємо боротися за Україну, але чесно, стійно й по геройськи. Така є мова листопадових могил.

Якщо вслухуватисьмемо в цю тиху мову листопадових могил, якщо шануватимемо листопадові ідеали, то в найблищому часі розвіється тьма неволі, світ правди засвітить і помоляться на волі невольничі діти.

о. Н. Саварин. ЧСВВ.

ДИТЯЧА ПОЛІЦІЯ

В Злучених Державах Північної Америки, зорганізували спеціяльні відділи поліції, що складається зі самих дітей. Тих дитячих поліціянтів є вже 30 тисяч. Ця поліція має дбати головно про дітей на вулицях, щоби вони не падали під авта, трамваї і щоби не бились на вулицях та не крали. Американці переконані, що діти найкраще розуміють дітей і тому дитяча поліція найкраще охоронить дітей від нещасть, катастрофів і злочинів. Та ще ліпше зробили би, якби навчили тих дітей релігії, бо лише віра в Бога може зробити з дитини добру й чесну людину.

Дещо про людське нещастя.

Нещастя було знане людині від непамятних часів. Однак у давнині не прибирало воно так загального розміру, що у теперішності. Під тягарем нинішних нещасть людина прямо заломлюється.

Саме вичислення різного роду сучасних нещасть навіває смуток на кожну людину. Скільки то є таких людей, що терплять від війни, повени, голоду, зарази, землетрусів, чи вибуху вульканів? Як много є родин зубожілих, безробітних, маєтково зруйнованих, серед родинних непорозумінь? А чи мало є таких, що втратили здоровля, вплив у других, або смерть забрала їм когось із найблищих?

У первісних Божих плянах не було місця на нещастя. Бог сотворив людину до щастя. Щойно, коли людина згрішила й зірвала з Богом, зявилося на землі й нещастя. Гріх нашого прародича перечеркнув первісний Божий плян і стягнув у своїх наслідках, яко кару, цілий ряд різних нещасть.

Щоб вирватись з під тярару різновидних нещасть людина вживала різних способів. Вона змінювала форму правління, заводила нові суспільні устрої, хотіла втопити своє нещастя у модерних винаходах. Але дарма! Кожна зміна правління, кожний новий устрій, кожний новий винахід приносив зі собою нові, передше незнані нещастя.

Різно протиділала людина супроти надходячих нещасть. Це протиділання було залежне від релігійного наставлення. Коли це була людина зла і нерелігійна, кляла на своє нещастя. Але клятьба не усувала нещасть. Ще інша людина старалась втопити нещастя у тілесних розкошах. Але й цей лік не усував нещастя, а оставляв по собі огірчення. Були й такі, що хапали за револьвер, щоб визволитись від нещасть. Але й такий кінець не розвязував вдоволяюче питання про нещастя.

Однак були й люди, що їх релігійне наставлення було добре. У нещастях вони бачили болючу дійсність, але й з неї старались вони скористати й по Божому перетерпіти цю гірку годину досвідів. Вони знали, що, чи у щастю, чи нещастю вони є дітьми Божими й тому без Божої волі й серед найбільшого нещастя їм нічого злого не станеться.

Всім цим добрим людям присвічував серед нещастя примір Христа, Його Матери і мільйонів святих. Христос, хоч Сам невинний, піддався під ділання многих незаслужених нещасть, щоб нам усім дати примір, як ми повинні переносити наші нещастя. Христос не хотів, щоб і Його Невинна Мати, та Його Святі були вільні від різновидних нещасть.

Ми Українці дуже болюче відчуваємо одне нещастя, що йому на імя "неволя". За нещастям нашої української недержавности пішов цілий ряд інших нещасть, як усякі ограничення українців у мові, школі, пресі, політиці, культурі, релігії, господарці, економії, державних урядах.

Що нам робити серед цього великого нашого нещастя? Молімся, щоб Господь скоротив дні нашої неволі. На наших очах у цих днях двигнув Бог Закарпатську Україну, даючи її найбільший ступень до повної незалежности. Просім Бога, щоб Господь заховав її від усяких ворогів, що хочуть її знову розірвати. Але й благаймо, щоб визволив якнайскорше увесь Український нарід від нещастя неволі.

При наших нещастях не забуваймо про нещастя інших людей і народів. Скільки то невинних людей потерпіло від війни? Скільки терпить ізза безробіття? Як много нещасливих по шпиталях? Як многі оплакують смерть своїх ближніх? Найбільше однак терплять душі у чистилищі.

Наша християнська любов повинна не лише співчувати із усякого роду жертвами нещастя, але старатися помогти по своїх силах усім нещасливим. Коли не можемо усунути нещастя ділом, то принайменше молімся щоб Господь, або Сам помилував нещасливих, або дав їм ласку все це по Божому перенести. І до такої любови взиває Святіший Отець благословляючи місячне намірення на листопад: За жертви нещасть.

о. Н. Саварин, ЧСВВ.

Хрищення Київщини

(З літописи Нестора)

А Володимир, узявши з собою царицю і Настаса і корсунських священиків, і тлінні останки святого Климента й ученика його Фива, забрав теж церковні посуди й ікони собі на благословення. Він збудував церкву святого Йоана Предтечі в Корсуні на горі, де серед города висипав із землі присну; а та церква стоїть і до сьогодні. На відході забрав теж дві мідяні статуї й чотири мідяні коні, що й сьогодні за святою Богородицею, невіжі вважають їх за марморові. Грекам дав як віно за царицю Корсунь і тоді прийшов у Київ. Після приходу звелів повалити ідоли, одні порубати, інші кинути в вогонь; Перуна же звелів привязати коневі до хвоста й волікти з гори по Боричеві на Ручай. І призначив дванайцять мужів, щоб били його киями. Зробив це не тому, щоб дерево відчуло, але на наругу бісові, що в постаті ідола обманював людей, щоб тепер дістав від людей відплату. Великий еси, Господи! Чудні твої діла! Вчора шану віддавали йому, а нині він в нарузі! І як його тягнули по Ручаєві до Дніпра, плакали по ньому невірні люди, що ще не приняли були хрещення. Приволікли його до Дніпра, та вкинули в воду. І приказав таке Володимир: "Як де до берега пристане, то відпихайте його поки не пройде через пороги; тоді позбудетеся його!"

Вони виконали наказ. Пустили на воду і він пройшов через пороги; а вітер викинув його на рінь, що й до сьогодні зветься Перунова.

Потім розіслав Володимир по всьому городу своїх післанців з таким наказом: "Як хто завтра не явиться на ріці, — багатий, чи вбогий, жебрак, чи невільник, — то буде моїм ворогом". І почувши це люди йшли радо та говорили: "Як би це було недобре, не приняв би цього князь і бояри." Другого дня вранці вийшов на Дніпро Володимир з царициними й корсунськими священиками та зійшлось людей без числа; увійшли в воду і стояли одні по шию, інші по груди, молоді коло берега, інші тримали дітей, дорослі бродили, а священики стоячи читали молитву. І була велика радість на небі й на землі, що стільки душ спаслося; а чорт стогнав, говорячи: "Ох горе мені! Звідусіль проганяють мене! Тут думав я мати життя, бо тут не було апостольської науки, ані не знали Бога, тільки мені з радістю служили; а тепер перемагає мене цей неук, не апостоли й мученики. І не буду вже панувати в цих землях." Як люди охрестилися, пішов кожний додому. А Володимир радів, що пізнав Бога сам і люди його. Глянув на небо й промовив: "Великий Боже, що сотворив небо й землю, поглянь на своїх нових людей, дозволь їм, Господи, побачити Тебе, правдивого Бога, як побачили християнські краї, та скріпи в них праву й незмінну віру; мені, Господи, поможи на ворога стати, щоб я міг мати надію на Тебе й державу Твою та перемогти його хитрощі." Сказавши це, звелів будувати церкви та ставити їх на тих місцях, де стояли ідоли; і збудував церкву святого Василія на горі, де стояли ідоли: Перун та інші, де князь і люди приносили жертви; і почав ставити церкви по городах і священиків та людей приводити на хрещення по всіх городах і селах. А розіславши людей, почав брати на книжну науку дітей знатних бояр; а матері плакали за своїми дітьми, бо ще не мали сильної віри, та голосили, як по мерцеві.

Пояснення деяких слів, що находяться в цьому оповіданню.

Подаємо уривок з літописи українського монаха Нестора, що жив у Києві 1056 - 1114 р. і написав літопись у якій між іншими читаємо про хрищення України.

Цариця — Анна, сестра грецького цісаря Василя і жінка св. Володимира.

Настас — Анастазій, священик з Корсуня.

Корсунь — Херсонес, грецька кольонія на Криму.

Мідяні статуї — забрані Володимиром з Корсуня, щоб прикрасити Київ грецькою різьбою.

Церква св. Богородиці — дістала назву Десятинної від того, що Володимир давав на її потреби десяту частину своїх доходів. Вона завалилася в 1240 р. під тягарем людей, що боронилися проти татар з її укріплень.

Ідол — статуя божка, божок.

Перун — бог грому.

Боричів — головний шлях від Дніпрової пристані до Києва.

Ручай — Почайна, річечка, що впадала до Дніпра.

БОЖЕ СЛОВО

Послідні дні Ноя. Проклятття Хама.

І. Кн. Мойсея, 9. 18 — 29.

18. Були же Ноеві сини, що повиходили з ковчегу, Сим, Хам, Яфет; Хам же був батьком Ханаана.

19. Трое цих е синами Ноя; від них порозсівались (люде) по всій землі.

20. І став Ное бути людиною, що обробляе землю, і засадив виноград.

21. І напився вина, та й упився, і обнажив себе в свойому мешканні.

22. І побачив Хам, отець Ханаанів, нагого батька свого й вийшовши надвір, розповів обом своїм братам.

23. І взявши Сим і Яфет одежу, накинули її на свої рамена та й пішли дивлячись назад і прикрили нагого свого батька й лиця їхні були відвернені й наготи свойого вітця не бачили.

24. Протверезився же Ное з вина, й довідався, що заподіяв син його молодший.

25. І сказав: Проклятий син Ханаана; рабом буде в своїх братів.

26. І сказав: Благословенний Господь Бог Сима; і буде Ханаан син, рабом йому.

27. Хай поширить Бог Яфета й хай замешкае в мешканнях Симових, і хай буде Ханаан рабом йому.

28. І прожив же Ное після потопу літ триста пятьдесять.

29. І було всіх днівНоевих літ девятьсот пятьдесять, і помер.

Пояснення.

19. Від них... По потопі Ное і його сини стали наче другими прародичами людського роду, бо від них походять народи всієї землі.

20. І став Ное... Перед потопом Ное був на довгий час закинув управляти ріллю, бо мусів будувати ковчег. По потопі вернув до давного свого рільничого заняття.

21. І напився вина та й упився. Мабуть по винозборі Ное приніс Богові жертву й уладнив празник для всієї своєї родини, щоб разом зі своїми дітьми тішитись, що Г. Бог збільшив родину та що зародив виноград. На закінчення Ное мав дати дітям свое благословення, як пізніше Ісаак (пор. 1. Мойс. 28. 3. 4.). Знаючи як великим праведником був Ное, можемо приняти, що він упився не хотячи, незнаючи ще сили вина.

22. Коли б Хам зазрів наготу свого батька недобровільно, і соромливо відвернувся, то в тому не було б нічого злого. Одначе було інакше. Він висміяв батька та й ще розповів своїм двом братам намовляючи, щоб також пішли подивитись на обнаженого отця. Це була велика провина проти пошани й дитинної любови, належної родичам.

23. Та Сим і Яфет не послухали намови лихого брата. Вони не тільки що самі не поглянули на обнаженого батька, а ще прикрили його, щоб ніхто не міг з нього ругатись. Цим своїм поступком показали свое гарне серце і дали на всі часи добрий приклад, що треба прикривати, а не розголошувати упадки й сором других людей, головно своїх родичів.

24. Ное довідався — про все те або від своїх синів, або з просвічення св. Духа.

26. Благословенний... бо з роду Сима вийде обіцяний Месія - Спаситель.

В тім проклятті і благословенню Ноя міститься Боже обявлення про будучу долю народів, а головно про відношення поодиноких племен до месіянської обітниці. І тому, ці слова Ноя е рівночасно другим месіянським пророцтвом. (Перше в І. Кн. Мойс. 3. 15). Ми нині е свідками з якою докладністю виповнились ті пророчі слова. Історія показуе, що обітниця Месії була привязана передовсім до потомства Сима. З нього вийшов вибраний нарід ізраїльський, з якого походив також Спаситель Ісус Христос. Найбільше розширились по світі потомки Яфета й вони по приході Ісуса Христа стали головними учасниками благословення Симового, що висказане було в словах "замешкае в мешканнях Симових".

Найтяжша доля стрінула Ханаанців. Вони спочатку кинулись до вживання земних дібр, позакладали великі держави, жили серед всяких вигод і розкошей, аж доки не попали в повне зіпсуття (Содома й Гомора). Вкінці таки сповнилось прокляття Ноя, бо стали рабами потомків Сима. Жиди в Ханаані, на осідний Божий приказ винищили їх зовсім. Потомки Хама ще до нині замешкують Африку. Здається, що ще досіль тяжить на них нещасний батьківський проклін, бо більша частина жие не тільки в неволі земній але й в неволі душевній, в ідолопоклонстві. Тут бачимо, як тяжкі наслідки потягае за собою зневага й непошана родичів, та як страшним е батьківський проклін. Ное був прообразом Ісуса Христа.

Релігійні Трудности й Запити

Закид: "Бога нема!!"

Відповідь: Легко таке сказати, та чи таке говорення е розумне? Коли Бога нема, то в такому разі хто збудував і пустив в рух так велику, гарну чудово уряджену машину, що її називаемо світом? Воно само зі себе! — Так? Таке може говорити чоловік недумаючий. Ніхто й ніколи не бачив, щоб щось само зі себе сталось. Сама хата не збудуеться, само поле не зореться, самий огонь у кухні не запалиться, самий обід не звариться, самий поїзд не рушиться і т. д.

Говорити, що щось сталось само зі себе суперечить досвідові й нікого не переконуе. Коли почуемо, що хтось сказав, що це чи те само сталось, то такій бесіді ніколи не віримо й з неї сміемось. Ми певні, й нам те очевидне, що ніщо само зі себе не діеться; що кожна річ мусить мати свою відповідну й вистарчаючу основу буття і вистарчаючу причину чому вона е й чому вона саме так, а не інакше е? Цей так званий закон причиновости обіймае весь всесвіт і не допускае виїмку.

На основі того залізного закону ясним е, що кожний твір мусить мати свого творця, кожний закон свого законодавця, життя, життедавця, порядок свого впорядчика і т. д.

Коли ж тепер здороводумаюча людина гляне на світ й над ним трохи застановиться, так собі розумуе:

Бачу світ: небо, сонце, зорі, місяць, землю, гори, ріки, долини, дерева, ростини, звірята, людей. Все це таке гарне, так мудро зроблене. Чи ж міг так чудовий всесвіт повстати сам зі себе? Ні, бо ніщо не діеться без відповідної причини. Як сама хата не збудуеться, як сам образ не намалюеться, як сам потяг не піде в рух, так і сам світ не міг сам зі себе повстати в такому чудовому ладі й русі. Є отже хтось, мудрий, добрий і всемогучий, що все в світі сотворив, урядив і всім керуе. І того хтось, ту безконечно совершену й всемогучу, вічну істоту називають люди Богом.

Бог мусить бути. Бог е — так каже людині весь всесвіт. "Небеса оповідають славу Божу, а простір звіщае про діла рук Його" (Пс. 18. 1). Прислухаймось уважно тому голосові.

Голос природи. Бачимо гарний світ, мертву природу. Всьо в ній е залежне від сталих, доцільних і дуже мудро продуманих фізичних законів. Бачимо всюди на небозводі й на землі різнородність, лад, доцільність і красу. Звідки це все? Чи само зі себе, чи без причини? Це неможливе. Отже мусить бути Творець і Будівничий всесвіта, Законодавець фізичних законів природи; якого всі народи, різними мовами, називають Богом.

Крім мертвої природи з її чудовим ладом і доцільністю, що вказуе на існовання Бога, бачимо ще в світі життя в різнородних видах. А звідки взялось на землі життя? З матерії? Ні, ніколи. Славний французький природник Пастер досвідами науково доказав, що з мертвої матерії, ніколи життя не повстане. З мертвого може бути тільки мертве, ніколи живе. Все, що жие повстае зі живого. Коли, так воно е, так тоді звідки взялось життя на землі, як наша земна куля остигла й виглядала одною великанською мертвою масою? Коли б не було Бога, що своїм творчим актом дав життя на землі, життя ніколи не могло б повстати й бути на землі. Отже е Бог.

Коли приглядаемось уважніше живій природі, різним ростинам, у яких кожна частина: корінь, гін, листя, цвіт, овоч своею величиною, тягарем, формою, красою, діланням е незрівнаним мистецьким твором, що на ціли мае ростину утримати при життю, її розвивати й розмножувати, коли розважимо як увесь ростинний світ е доцільно уряджений, щоб також зі землі приготовляти поживу для звірят і людей, мимохіть питаемо себе а звідки це все?

Приглядаемось дальше всім воздушним, сухопутним і водним звірятам їх життю і бачимо як то вся їхня природа е премудро уряджена в будові тіла, в красках, які то дивні інстинкти їм дані, щоб вони ділали доцільно, хоч розуму не мають. Хто предвидів у їх життю всі можливості й дуже точно згори їх обчислив та відповідно до того дав їм той дивний інстикт?

Коли возьмемо знову під увагу людське тіло то подив нас огортае, яка то дуже цікава й доцільна будова людського тіла, розміщення всіх частей, уклад костей; яка зручність рук і ніг і прочих членів; які то чудові ті живі апарати, що їх називаемо очі, вуха, та інші змисли; яке то дивне телеграфічне урядження мають нерви й мозок, що відбирае і висилае всякі враження. Звідки це все у живій природі, що вимагае надзвичайної мудрости? Воно не могло повстати без розумної волі якоїсь особи що всьому тому давала існування. Хтось мусів все те предвидіти, обдумати й хотіти, щоб кожна річ такою, а не інакшою була.

Як ми дивимось на корабель, літак, радіо, авто й не сумніваемось, що мусів бути відповідний інжинір, що кожну таку річ своїм розумом обдумав і її так доцільно зробив, щоб була придатна до вжитку, так само не можемо

розумно сумніватись, що є також великий інжинір, що придумав і зробив ту величезну машину, що звемо її світом.

Голос людського роду.

Це безперечний факт, що відколи світ світом, завсіди люди вірили в Бога. Наукові досліди привели вчених до того певного висновку, що не було на світі ані одного народу, що не віривби в Бога, хоч про того Бога часто витворював собі дивні поняття. Безбожництво, це явище новіших часів і штучний та неприродний витвір, що його новітними засобами пропаґанди, поширювали люди злої волі. Їм невигідно було з Богом, вони мають до нього відразу, хотіли б його позбутись і тому заперечують Його існування. Відкинувши отже на бік ґрупу атеїстів, питаємось звідки взялась та однозгідність між людьми щодо віри в Бога, коли Бога нема?

Розбираючи ріжні імена, які різні народи дали божеству, наука доходить до висновку, що народи роздумуючи над природою, здебільша дорогою природного висновку доходили до пізнання існування Бога. Чи ж отже можна приняти, щоб всі люди у своїм думанню однозгідно помилялись? Ні, бо в такому разі на ніщо не здався би людський розум! Такого приняти не можемо. Отже треба приняти, що загальний висновок людського думання, що Бог існує є зовсім правильний і правдивий.

Голос совісти.

Не дасться заперечити, що людина чується звязана якимсь законом, що зобовязує її до морального життя; а цей закон проявляється в голосі совісти, який накликує її, щоб чинила добре, а докоряє її і сильно обвинувачує, коли вона рішилась на зло. Цей голос совісти — це для нас закон; а де закон, там мусить бути й законодавець! Таким законодавцем не є сама собі людина, бо той голос є незалежний від волі людини. Він є отже від Творця людської природи, що дав той голос людині, щоб був її провідником у життю. Він отже є від Бога й говорить нам про існування Бога.

Голос серця.

Кожна людина бажає правдивого й повного щастя. Це факт, Але й це фактом є, що людина відчуває в свойому серці, що все, що на світі є марнота, й що неспокійним є людське серце, аж доки не осягне найвищого добра, що вдоволило б усі його бажання.

Коли отже така вже людська природа, що тужить й домагається найвищого добра, а тим добром не може бути ніщо на світі, то звідси слідує, що поза тим світом мусить бути така істота, що є найвищим добром, яке може вповні вдоволити людське серце — Бог.

Є ще богато інших доказів, які подає здорова фільософія і богослове та вже ці, що ми їх навели показують нам, що хоч людина Бога очима не годна побачити, бо Він є духом, то однак своїм розумом може пізнати напевно Його існування.

Що Бог є, на те є сильні та численні й незбиті докази, а що Бога нема, на те нема ані одного доказу, Є лише пусте говорення безвірків, котрі тільки тому перечать існування Бога, що або за плитко думають, або є звісуті серцем.

Не здорове розумовання веде їх до заперечування Бога, а саме брак здорового думання злучений часто зі звісуттям серця. І тому зовсім слушно вже давно написав цар Давид: "Сказав дурень у серцю свойому: "Нема Бога!"

ІНКВІЗИЦІЯ

(Докінчення).

13.А тепер ще кілька уваг щодо [illegible] істориків, що пишуть про інквізицію.

1. Читаючи їх писання, вражає в очі брак любови до історичної правди, сторонничість, пристрастність і злоба.

Виписують вони масу некритичних річей, в описах ріжних видуманих мук стараються розбурхати уяву читача, а притім спритно грати на його почуваннях, щоб розбудити, як уже не крайно ворожі то сумнівні настрої проти католицької Церкви й її духовенства. Це їх головна ціль. І це їм тим лекше вдається, що інквізиція існувала в середновіччю, якого пересічний чоловік не перестудіював: майже його не знає й тому легко, в добрій вірі, може приняти за правду всяку брехню і викривлення історичних фактів.

2. Коли говорять про інквізицію, представляють слідства, присуди й кари в релігійних справах, наче б то все було винаходом і питоменністю католицької Церкви. А це лож. Релігійну інквізицію знали старинні греки (глянь справа Сократа, Протаґора Архілоя) і римляне, що переслідували християн. Незрівнано страшнішими інквізиції були в протестантів (за Лютра, Кальвіна, Генрика VIII і Єлисавети). Чому про них звичайно мовчать?

Такі оборонці гуманности прав людини, любови, свободи і т. д. най порівнають з церковною інквізицією те, що каже історія про француську революцію, про суди нинішньої большевії, про страшні морди ГПУ, і в червоній Еспанії. Це річи не зі середновіччя, а з XX століття і свіжі та доказані безсумнівно. Чому про це не кажуть всякі соціялісти, комуністи, масони, жиди і т. д.? а залюбки виписують про видумані жорстокости церковної інквізиції?

3. Дальше противники пишуть необєктивно, а тенденційно. Пишуть з ненавістю і нехіттю до всього що католицьке. Замовчують всі додатні сторони, видвигають все, що тільки можна відемне, переборщують, здумують, щоб так їх опис інквізиції вийшов найчорніщий. Послугуючись їх методою можна б згодити й найкращі світські й церковні особи та установи. Але така метода не є достойна чесного історика.

4. **Дивляться на інквізицію через скла поглядів, почувань і настроїв сучасности.** Сучасна людина здрігається на саму думку тортур. А однак в середновіччу, де поліційні засоби були дуже простенькі, для судівництва тортури деколи були засобами конечними, щоб боронити лад. Чи ж тому що для наших часів вони є непотрібні, маємо осуджувати за їх уживання людей зі середновічча?

5. Вороги катол. Церкви **нарочно мішають церковний суд зі судами світськими і всі їх надужиття приписують Церкві. Це чиста злоба.**

6. **Замовчують усе, що робив Апостольський Престіл, щоб недопустити до надужить і що інквізиція в папській державі була найбільш людяна.**

7. **Щоб своїм фантастичним видумкам** про звірства, морди й рабунок інквізиції **надати ціху історичної правди, безлично наводять некритичні недостовірні, брехливі й злобні свідоцтва ріжних авторів та джерел.** Ось пр. Клясичним автором з якого ріжні письмаки про інквізицію черпають відомости про еспанську інквізицію є Іван Антоні Ллоренте, еспанський канонік з Толедо і останний секретар тої інквізиції. А цей канонік то була людина підла, апостат і зрадник свого народу що за марний гріш продав себе француському наїздникові Йосифові Бонапартові, мав зносини з масонами й збогатив себе продажжю церковних дібр. Опісля по упадку володіння цего цісаря Ллоренте втік до Парижа. Там 1817 р. видав у чотирох томах "Історію інквізиції", де правдиві відомости перемішані з брехнею, переборщенням і перекручуванням фактів. А щоб сові історики не могли легко виконати фалшу, то по написанні свого твору, спалив більшу частину документів відносно інквізиції. Другим славним твором в таборі ворогів Церкви є "Історія Інквізиції в середновіччу", яку написав М. Г. Ц. Леа, американський протестант. Зібрав він у ній маса некритичного матеріялу й видав його в науковій формі.

Він промовчує всі добрі сторони, бачить усюди тільки лихі, факти, узагальнює, з тою тенденцією, щоб доказати, що католицька Церква жорстока й нетолерантна. Можна б ще богато на цю тему писати, але вже з того ясно, що закид безосновний і злобний і що ніхто розумний та критичний в нього не повірить.

ОДИН ВІДСТУПНИК БРЕШЕ, А ДРУГИЙ БРЕХНЕЮ ВОЮЄ.

В книжочці "Чужа Рука", В. К.... поназбирував звідки тільки міг усякі брехні на католицьку Церкву й все те заправив іще своїми їдкими та злобними видумками й крутійствами, щоб так цілість вийшла стопроцентовою трійливою піґулкою проти католицизму кожному, що цю книжку прочитає.

Годі нам подрібно розбирати поодинокі наклепи, що містяться в цій плюгавій брошурці й їх збивати. Та що варта та його писанина найкраще покаже один примір. В нападах на католицьку Церкву намагається В. К. доказати, що папська верховна власть у Церкві не є божого походження. а неоправданими претенсіями папів, Як "доказ" наводить він між іншими також католицькі авторитети, що мали б свідчити в його користь. Таким католицьким авторитетом на який покликується є хорватський епископ Йосиф, Юрій Штросмаєр, що на Ватиканському Соборі 1870 р. мав виголосити довгу й подрібно оброблену промову, в якій виступив проти непомильности папи. А говорив Штросмаєр каже В. К., не від себе тільки одного, але від других епископів (числом коло 200), що з його виводами годилися. Це має бути один із тих фактів, на які не повинен забувати українець, а брати собі з нього науку... (ст. 167 - 177).

Тимчасом, цей його доказ — це нічо інше, а тільки один із тих підлих брехонь, що їх уживають православні в боротьбі з католицькою Церквою. В тому свойому "доказі" В. К. не менше як два рази здорово собі бріхнув.

Перший раз добре собі бріхнув, коли написав, що еп. Штросмаєр виголосив таку промову. З тою промовою було так:

— В сімдесятих роках, тоді як відбувався Ватиканський Собор, жив у Мексику, монах, що називався Йосиф Ескудеро. Він покинув монастир і хотів женитись. Та католицька Церква не позволила женитися монахам, і тому Ескудеро перейшов но лютеранську віру та й оженився. А щоб відімститися на католицькій Церкві, написав книжку проти папської власти, в якій випечатав бесіду, що її ніби то мав виголосити католицький епископ Штросмаєр. Коли епископ Штросмаєр про це довідався, оголосив у всіх часописах світа, що він такої бесіди ніколи не говорив, а Ескудеро на смертній постелі признався, що бесіду сфалшував.

Коли ж помер еп. Штросмаєр, тоді вороги Церкви перечатали книжку Ескудера, бо вже не було між живими того, що міг би проти цего запротестувати.

Отже ціла та промова Штросмаєра — це брехня, фальсифікат. І таку брехню, каже В. К.

брати українцям за історичний факт, в неї вірити й на ній будувати православя.

Другий раз, ще ліпше бріхнув В. К., коли написав, що проти непомильности папів було до 200 епископів. Правда виглядає так:

В часі собору, коли зібрані говорили про непомильність папів, були деякі епископи противні не самій науці, а тому, щоб її проголошувати доґмою віри, хоч признавали, що так вірила все свята Церква. Вони думали, що через проголошення викличеться в світі замішання і утрудниться поворот православних до єдности з католицькою Церквою. Коли ж однак прийшло до голосовання, то на 435 епископів, що голосували, було всього двох противних цій науці. Та коли науку про непомильність папи проголошено доґмою віри, так тоді й тих двох і всі прочі епископи, що не були на соборі, признали її, як науку Богом обявлену. На 1000 католицьких епископів, бо тільки менше-більше було їх тоді на світі, ні один не запротестував проти цеї науки. Так каже нам історія.

І тому на такі факти історії ні католики ні православні не сміють замикати очі й уха а сектанським брехунам, що надуживають історії і її перекручують для своїх лукавих цілей, повинні навести слова Баронія про вагу історії, які цитує сам В. Курдик, а які є якраз проти нього: "Кричіть проти неї, коли маєте відвагу Але ви не годні уневажнити історичних фактів". Та й ще й на це нам не треба забувати, що свистунівське православя з брехні зродилось, брехнею живе, брехнею воює, але й від брехні згине.

"Католицька преса — це мій голос" — Папа Пій XI

В кожній українській хаті повинен бути релігійний часопис "Світло"

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В НІМЕЧЧИНІ СТРАЖДАЄ.

Терпів колись Христос від своїх ворогів, терпить завсіди, й в наших часах Його свята католицька Церква. Між жорстокими її ворогами по комунізмові на перше місце виступає новопоганський гітлеризм. В своїй буті він хоче знищити католицьку Церкву, а на її місце сам стати німецькою религією і всеціло заволодіти душами німецького народу. В тій боротьбі з католицькою Церкво уживає він усіх можливих вирафінованих метор і середників.

Недавно німецькі католики епископи видали спільний пастирський лист і в ньому змальовують нам ті переслідування, що їх терплять католики в Німеччині, завзиваючи рівночасно вірних до молитви за збереження віри, головно між молодю, що наражена на її утрату.

Епископи стверджують сумний факт, що переслідування Церкви існує і заострюється. Вороги прямують до того, щоб унеможливити розвій католицького життя, та підкопати самі основи християнства. В наступі на Церкву висмівають і безчестять голову католицької Церкви, утруднюють участь в богослуженнях, перешкаджають в урядженні релігійних маніфестацій і зібрань. З одної сторони забороняють конфіскують і нищать книжки й часописи, що боронять католицизм, а з другої сторони поширюють всюди у школах ложні погляди, що католицька религія не дасться погодити з наукою і поступом та добром німецького народу Щоб понижити католицизм в очах загалу, голосять про неморальне життя священиків і монахів та монахинь, уряджують над ними демонстративні суди, без рішаючого вироку. Оскаржують навіть католицьку Церкву, що тримає з большевиками, хоч папські письма й промови та й вся наука католицької Церкви, а й самі большевики доказують, щось зовсім противне. Також приязні відносини Апостольського Престола до ріжних народів, кожне зичливе або похвальне слово в їхню користь, представляють гітлерівці, як наступ католицизму на Німеччину й тайний союз з її ворогами. Хто з німців тримається віри і її мужно визнає, є безупинно наражений на різні закиди, трудности, докори й кари. В урядах, ріжних підприємствах, школах, католики богато мусять терпіти. Нове подруже, право в Німеччині стоїть у яркому противенстві до католицької науки й права.

І хоч німецькі епископи зовсім щиро нераз заманіфестували свою відданість та любов до своеї вітчини, хоч показали свою лояльність до нового державного устрою і совісно виповнять свої громадянські обовязки, то помимо цего їх гітлерівці ненавидять. Бо їм не йде про мирні і добрі взаємини з католицькою Церквою, але про її знищення і руїну, щоб гітлерівський світогляд міг заняти місце католицької Церкви в німецькому народі.

Одначе католицькі епископи впевняють, що будуть терпіти, а гітлеризмові не піддаduться.

"Ми німецькі епископи знаємо; що Католицька Церква є основана Ісусом Христом, Спасителем всього людства і предвічного Божого Сина; що вона є царством нашого Відкупителя і Господа; що є збудована на Петрі, скалі, і папах, його намісниках; що вона е ключами религійної правди й заслуг, що вона є єдиною духовною силою, що остоялась помимо двох тисячів літ переслідувань, та що остоїться в будуччині, бо так запевняє її слово Боже: "І ворота пекольні не переможуть її".

Вчімся і ми українці католики від німецьких католиків, тої твердої постійности й мужности в визнаванню віри! І між нами є різні вороги, свої, рідні, українці, що стараються з наших сердець вирвати пошану й любов до католицької віри. Цінім й дбайливо зберігаймо наш найцінніший скарб, католицьку віру в собі й в душах нашої молоді та й молитвою помагаймо нашим братам по вірі, німецьким католикам, у їхніх змаганнях заховати святу віру.

З ГОЛОСІВ ПРО ПОДІЇ НА ХОЛМЩИНІ.

Кс. Ян Урбан польський єзуїт, що займається "східними справами", висказує про події на Холмщині таку думку:

"Мушу висказати, що те, що діється тепер у Люблинщині, цілком мене не тішить. Ті замикання і бурення церков, то не католицька робота, тільки хіба радше масонська. Як-не-як це є доми Божі, яких не вільно профанувати. Не сподіюся з тої пристрасної політики користи для правдивої віри й Церкви. Православних одних затне це в упорі, других кине в обійми комунізму. Щоб замість замикати церкви, привернено можливість Унії перед 20 роками, вже хіба не богато залишилось би православних, а населення хвалило б Бога в своїх церквах. Націоналістичне засліплення перешкодило цему." (З Укр. Бескиду ч. 449). Таке пишуть більш розсудливі поляки про ревіндикацію і її як бачимо осуджують.

Жовківський Місіонар так пише:

Правда про унійні добра. В останніх часах великий шум зробився в нас, що Рим мав продати наші давні унійні церковні добра Польщі за два й пів міліона золотих. Ця вістка поширилася трохи не точно. Воно справа мається інакше. А саме так:

Знаємо, що на Холмщині під Росією Унія, себто наша греко католицька Церква задержалася найдовше, бо до 1875 року. В тім році завели і там насильно російське православя.

Прийшла велика війна і сталося так, що росіяни мусіли з Холмщини втікати. Втікли й російські батюшки, а церкви лишились порожні.

Ті порожні церкви зайняла польська власть. Деякі з них перемінено на костели, деякі вернулись назад у руки православних батюшків, а найбільше таки стояли там попросту замкнені. Те саме було також з тими всіми маєтками, що належали до церков, або до батюшків-парохів. Одні маєтки були в руках держави, трохи лишилось в руках батюшків.

Розуміється само собою, що ті всі маєтки мали вернутися в руки греко-католицької Церкви, бо ж те, що їх забрала колись Росія, це було насильство, несправедливість, тим самим неважне. Рим зачав переговори щоб польська держава віддала ті маєтки у руки католицької Церкви, розуміється для греко-католиків.

Як скінчилися ті переговори? Скінчились так: нарахували, що тієї землі, яку зайняла польська влада, було 148 тисяч гектарів, себто около 260 тисяч морґів. Ту всю землю мала перейняти католицька Церква для тамтешньої Унії. А що там власть наших епископів тепер не сягає, то ту землю для Унії мали перейняти від уряду тамтешні римо-католицькі епископи.

Не кінець справи. Багато землі з тих 148 тисяч гектарів поунійних маєтків польська держава розпарцелювала між кольоністів. Щоб від кольоністів тієї землі не відбирати, польський уряд викупив від католицької Церкви ту землю за два й пів міліона золотих. І ті два й пів міліона знов не для кого іншого мають іти, але таки для тієї ж греко-католицької Церкви. Таке розуміння того укладу.

Отже неправда є, що неначе б ті гроші мав взяти Папа. Ті гроші мають дістати тамтешні епископи для Унії.

Чи Унія ті поля й ті гроші дістане, залежить від тих, що там мають власть і в епархіях і державі. А ще більше залежить від нас, як будемо працювати для Унії й молитися за неї. Але зовсім те не буде залежати від Папи, бо й що ж він на те порадить?

Епископат Польщі про нищення православних церков.

Католицька Пресова Аґенція звідомляє таке:

Тому що в пресі появилися вістки, будьтоби справу ліквідації православних церков на терені деяких повітів люблинського воєвідства устійнено між польським урядом і польським епископатом та Апостольським Нунцієм у Варшаві, Епископат Польщі на конференції у Ченстохові стверджує, що згадана вістка зовсім не згідна з правдою.

З цих слів виходить ясно, що вину за бурення православних церков зовсім не можна приписувати церковним католицьким чинникам.

⁂ **За 11 місяців** 1937 року в большевії арештували за політичні злочини 2,609,000 осіб і виявили 813 таємних орґанізацій, що підготовляли "контреволюцію". Підчас виборів до "Найвищої Ради" в самій Україні вбито 16 членів комуністичної партії, а на 53 були замахи. З того видно, що гарне там життя в тій большевії.

⁂ **Статистика стверджує**, що св. Письмо — це найбільш поширена книжка в Німеччині.

⁂ Недобрий то тестамент, що не має Божого імени між спадкоємцями.

МОЛОДЬ І РЕЛІГІЯ.

Молодь — це цвіт народу, його надія — кажуть усі. І воно таки так є. Яка сьогодні молодь, таким буде завтра народ. Тому то всі тямущі люди журяться і дбають за молодь, щоб цей цвіт не змарнувався, щоб покладані надії на молодь не завели. Бачимо в народів великі зусилля, щоб помогти своїй молоді як найкраще розвинутись і пристособитись до життя.

І між українським народом у Канаді повно цього цвіту. По містах і фармах сотки, тисячі хлопців і дівчат, ріжного віку й стану; гарні, здібні, многонадійні. Доконче треба доложити всіх старань, щоб та молодь не змарнувалась, а виросла Богові на славу, на честь св. Церкві, собі на щастя і добро українського народу. А її змарнуватись не важко. Молодий вік, юнацькі гони й пориви, брак життевого досвіду, матеріялістичний дух часу, лихий примір, вплив ріжних напрямків, агітація шкідливих організацій, все це й ще богато інших чинників можуть звести нашу молодь на бездоріжжя й довести до життевої катастрофи. Чи ми не є свідомі сумної дійсности, скільки то гарних юнаків і дівчат марнується йде на дорогу проступку й кінчить свое життє у вязниці, або сходить передвчасно в могилу. Скільки то молодечих трагедій! Аж жах збирає.

Щоб нашу молодь забезпечити перед небезпекою змарнуватись, те, що найголовніше треба її дати, то основний релігійний світогляд, християнсько - католицьке виховання. Все інше без цього невистарчаюче. Хлопець чи дівчина, що від ранніх своїх літ навчились шанувати й любити релігію і після її приписів нормувати свое життя, лекше втримаються серед хуртовини злого впливу й не потонуть у вирі деморалізації. Їм релігія поможе не тільки встоятись, але й розвинутись на чесних і характерних одиниць, що будуть уміти уладити свое життя як найкраще, та будуть хосенними членами суспільности серед якої живуть. З цих причин завданням старшого покоління є дбати про релігійне виховання молоді в домі в церкві, в школі й ріжних організаціях.

А й ти молоде повинна це зрозуміти, що найкращим провідником на твойому життевому шляху до щастя є тільки релігія. І. Христос, Він є дорога правда й життя, Він світло для всіх, а головно для тебе. Молодче, дівчино глянь кругом себе й уважно застановись! Чи не бачиш, що ті, що йдуть за Христом і Його святою Церквою є кращими й благороднішими? Чи не бачиш, що ті, що зірвали з Христом і живуть без віри, хоч може вчені, богаті, красні тілом, однак погані душею й часто нещасливі?

Хочеш свое життя як найкраще перевести? Хочеш розвинути всі сили свойого духа й тіла? Хочеш оминути те багно нещастя, в яке ведуть гріховні примани? Хочеш бути великим, щасливим? Вибери собі Христа за провідника, а його свята релігія хай стане правилом вашого життя. Будьте переконані, що не заведетеся! Гляньте, як міліони ваших товаришів, що йдуть в життю під стягом Ісуса й Марії чуються вдоволеними й щасливими! І ви також будете. Релігія у кожній хвилі вашого життя дасть світло, силу, потіху. Вона поможе, щоб ви свою ролю, що її призначив вам Творець і Володар неба й землі на світі, відіграли як найкраще. Релігія ущасливить вас у життю, а коли все дочасне минеться приготовить і забезпечить вам гарну й щасливу вічність. Юнаки й Юначки! Будьте отже релігійними гадкою, словом і ділом! Хай релігія буде вашим життям! А наш релігійний часопис дуже охотно хоче вам в тому служити й помагати. Читайте його, передплачуйте, дописуйте! Скажіть собі, моїм любим часописом є "СВІТЛО"

—=oOo=—

"Вченим так йшло як колоскам. Доки вони пусті, то стоять просто й гордо підносять голову в гору, але як наповняться, зерно дозріє, зачинають вони покірно клонитись свойому Творцеві. Так і правдиво вчені люди прослідивши все відкидають свою зарозумілість".

Монтен.

—=oOo=—

ДОБРЕ ВІДПОВІВ

В однім італійськім селі була місія. Не кожному було легко побороти в собі страх, що будуть говорити люди, коли підеться до св. Тайн. Між іншими довго вагався один хлопець; та вкінці переміг себе й приступив до святої Сповіді. Так зайшло, що молоді хлопці з того села були в поїздці на другім селі. День був горячий, то ж зайшли до гостинниці відсвіжитись і відпочати. Господар приніс вина й питає:

"Чи ви не з села Н?"

"Так" — кажуть йому.

"Як зачуваю, там недавно тому була місія. Напевне ви всі ходили до сповіди. Чи вам того не встидно?"

Хлопці глянули остро на глузівника.

"Чи аж так дорого продаєте ваше вино?" відповів один з гурту. "Ми гадали, що ви за нього будете жадати тільки наших грошей, а тепер бачимо, що ви хочете й наших релігійних переконань! Хлопці лишім це вино! В сусідній гостиниці випемо собі танше, хоч би прийшлось нам грішми платити вдвоє стільки що за це".

Хлопці встали й покинули гостинницю і лишили самого глузівника.

Зізд Католицької Молоді в Оттаві й українська молодь.

В Оттаві, в днях від 8 - 10 жовтня, відбувся зізд католицької молоді всієї Канади, у якому взяло участь до 18 тисяч молоді різних народів та створив одну велику всеканадійську організацію під назвою Союз Канадійської Католицької Молоді.

Зізд випав надзвичайно удачно. Радувалось серце в достойників Церкви й віруючого загалу, коли гляділи, як молодь різного походження, виховання, поглядів і стремлінь однозгідно маніфестувала віру в Бога та свій запал для релігії й Церкви. З тої молоді, що має в грудях серце повне пошани й любови до всього що святе й християнське, коли вона остане незіпсутою й на далі, можна сподіватись гарних будучих громадян, що будуть працювати, щоб у Канаді був лад опертий на свободі справедливости й любові.

Щоб сучасна молодь могла оправдати ті надії й розвиватись у доброму напрямі, зорганізувалась вона у всеканадійський союз.

Українці католики в цьому зізді взяли участь також. Канадійська католицька молодь гуртується в своїй всеканадійській організації. Це факт. Він повинен вплинути на нашу молодь, щоб вона пішла слідами своїх товаришів з інших народностей та й собі створила всеканадійську організацію. Це можливе, хосенне, а навіть потрібне.

Рух за створенням такої організації, що гуртувала б всю українську католицьку молодь повинен повстати негайно і вийти з рядів самої молоді. Ініцїятиву повинна дати молодь по містах, що ходить до вищих шкіл.

Існуючі юнацькі організації по різних місцевостях повинні скликати наради в тій справі, порозумітись взаїмно, навязати тісні зносини між собою і стреміти до загальної організації молоді чи то як секція БУК - а, чи як окремий Союз Української Молоді Канади.

Така організація молоді під покровом Церкви, збудована на здорових засадах, напевно принесе великі користи для молоді й старших. Вона поможе молоді зберегти католицьку віру, захоронить перед винародовленням та виховає своїх членів на добрих й активних українців католиків і примірних канадійських громадян.

Ця будуча організація зовсім як самостійна одиниця могла б увійти в дружні зносини з Союзом Канадійської Католицької Молоді.

От такі то думки й мрії приходять мені на голову, коли читаю про зізд молоді в Оттаві.

О, коби то ці мрії здійснились! В кожному разі справа організації української молоді є дуже важною і конечною, щоб над нею й старші й сама молодь поважно призадумались.

Око.

БОЖА СПРАВЕДЛИВІСТЬ

(Правдиве)

В 1926 р., коло Камянця Подільського сталась така подія. Оден большевицький міліціянт Зелінчук був висланий в важній справі до другої місцевости. Він їхав на селянськім возі.

При розпуттях дороги була капличка, з великим паперовим образом Матери Божої. З боку була керниця.

Господар став з возом, щоби напоїти коні. Переходячи коло каплички, скинув капелюх і побожно перехрестився.

Зелінчук це побачив, зліз з воза й почав його висмівати.

—Так ти перед таким папером поклони робиш і капелюх скидаєш! — Ой, ти нерозумний чоловіче.

Чекай! — Я зараз виколю її очі й побачиш, чи зробить мені що злого.

Так і зробив.

Поїхали дальше. Господар боячись кари Божої, молився тихо, щоб його Мати Божа не покарала за це, що дивився на такий злочин.

Другого дня вертали обидва до дому. Вертали тою самою дорогою коло каплички. Зелінчук нагло скрикнув. Його розболіла нагло голова й очі, що неміг собі на возі місця найти. Він стогнав, йойкав і плакав.

Господар сам трясучись зі страху, гнав скоро коні, щоби завести хорого до поблизького шпиталю.

Тут хорий Зелінчук лиш хрестився і благав:

—Мати Божа ратуй мене! — Я провинився дуже. Ох, не карай мене!

З того великого болю виплило йому одно око, а друге вийшло на верх.

Він сам оповідав всім свій вчинок як зневажив образ Матери Божої.

Сам бачив, що для нього ратунку нема. Попросив тихонько послугачку о священика, щиро висповідався і по кількох днях у страшних муках умер.

———

ТАК МСТЯТЬСЯ ХРИСТІЯНЕ.

В переслідуванім Мексико є апостольським делегатом Ексцеленція Леопольд Гуїз и Флорез. Завсіди можна побачитись із ним, ніколи не треба довго ждати на приняття. А як хто зайде до цего владики, то так приязно й сердечно буде з вами розмовляти, немов би на нього не ждало ніяке друге життя. Від першої розмови кожний мусить полюбити того католицького епископа - героя. Обстановка кімнати Ексцеленції дуже простенька й він самий такий самий. На його бюрку стоїть портрет

Калеса, того, що так люто переслідував колись католиків. "Чому Ваші Екселенція тримають у себе образ того чоловіка?" — питає гість. "Той чоловік був причиною всіх моїх клопотів, всіх ваших клопотів" — відповідає владика з милою усмішкою. "Чи Екселенція роблять на нього який заговір?" — питає гість жартом. **"Я молюсь** за нього кожного дня, кілька разів на день" — відповів апостольський делегат.

Такої мести вчить нас католицький епископ.

КОТЮЗІ ПО ЗАСЛУЗІ.

"Суддя" Рутерфорд, "пророк" з Вартової Башти недавно поїхав аж до Австралії ширити свою науку біблії та робити бизнес на своїх сектанських книжках. Та там, так його приняли, що "пророкові" відразу відійшла охота сіяти насіння "Свідків Єгови".

Вже перед його приїздом світський тижневик "Правда" в Сидней добре поінформував людей про того "пророка" що на вірі вже заробив міліони, а головний директор пошти і телеграфів відказався дати дозвіл промовляти Рутерфордові на радіо. "Суддя" тоді розіслав своїх "Свідків Єгови" розпродувати по вулицях книжки, а сам став промовляти на ріжних спортових площах. Та йому не повелося. Люди, знаючи що це за людина, висвистали й висміяли його. Це так його роздратувало, що сейчас забрався з Австралії, з погрозами, для "дурних ослів" — так прозвав цей "пророк" Австралійців — полишаючи своїх "Свідків" з непроданими книжками.

Так то віднеслись мудрі люди до релігійного баламута. А в нас на жаль є такі темняки, що купують книжки Рутерфорда й слухають теревенів "Свідків Єгови", тих висланників біблійного мантила. Пора вже нам бути на стільки релігійно свідомими, щоб гнати геть від себе дурисвітів з Вартової Башти з біблією в руках.

ДОПИСИ

БІБЛІОТЕКА АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ У МОНДЕРІ

Ще з початком 1924 р. заснувалася при Апостольстві Мол. в мондерській церкві бібліотека. 1936 р. прибуло на її ціль около $20.00 із продажі виграквових тикетів і побільшено бібліотеку до суми 205 томиків. Ухвалено річну членську вкладку 50 ц. від тих, що визичають книжки, щоб можна доповнити бібліотеку новими виданнями. В серпні ц. р. жертвувало мондерське Т-во БУК-а на ту ціль $10.00, за що Ап. М. складає признання і щиру подяку. 25 вересня на зібранню БУК-а відбулася розігравка тикетів, з продажі яких прибуло чистого приходу $16.40. Першу вигравку ("Життя Святих" о. Теодоровича Ч. С.В.В. в оправі), дістала Софія Беднарська з Роел Парк, другу (мол. "Голос душі") Франка Фльорко з Мондеру. За повищу готівку $26.40 Апостолство Мол. набуде від БДК. в Мондері гарні найновіші видання книжок.

Бажаним було б, щоб як найбільше читачів користало з тої бібліотеки, розвивало свою свідомість релігійну і національну та сповняючи обовязок членської вкладки причинились до припливу нових цікавих і корисних книжок для бібліотеки.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА

Впр. о. Василія Скубленого ЧСВВ.

Перша Служба Божа є завсіди для нового священика й для його рідні та знакомих хвилею радісною та зворушаяхою. Таку саме хвилю переживав новий священик о. Василій Скублений і всі присутні в церкві в Пено, Алта., 9 жовтня.

День був гарний. Рано нарід численно зібрався коло церкви в настроевім ожиданні нового отця. Прибрана бандерія виїхала на зустріч о. Василієві, що приїхав до своеї рідної місцевости з Мондеру, щоб у церкві, де колись хлопцем гарячо молився станути в ризах при престолі й відправити свою першу Службу Божу. Разом з о. Василієм приїхали на цю торжественну хвилю Впр о. Н. Крижановський, протоігумен, і два діякони.

У церковній брамі процесія з Впр. о. Н. Когутом привітала дорогого гостя і впровадила до церкви. В церкві о. Василій помолившись, посвятив новий фелон, дар парохіян, і став у ньому до відправи.

Дрожачим тоном, від святого страху й радісного зворушення, співав перший раз величаві й могутні слова святої богослужби новий посередник між Богом і людьми, а йому у відповідь гарно відспівував хор із Делф під проводом п. Василя Курили. По евангелії Впр. о. Н. Крижановський, сказали дуже повчаючу проповідь про священство. На прикінці Служби Божої промовив також о. Василій і зложив прилюдну подяку Г. Богові за тайну священства, своїм родичам за те, що його по релігійному виховали, приводили до церкви та вчили молитись, а всім парохіянам за те, що так громадно зібрались, щоб звеличити так радісний день у його житті.

По відправі о. Василій уділив свое перше благословення родичам і усім присутним і роздав памяткові образки. Все це відбулось серед великого зворушення, а навіть радісних сліз.

Опісля в домі панства Скублених було велике приняття. При обіді Впр. о. Крижановський висказали свої щирі побажання новому отцеві й родині Скублених. Короткий, а теплий привіт сказав отцю Скубленому п. Петро Мальований.

У відповідь о. Василій щиро подякував о. протоігуменові за те, що його приняли до монастиря і виховали на священика, родичам за всі добродійства, які від них у життю отримав, п. П. Мальованому за щирі привітні слова, а всім парохіянам за гарний фелон.

По обіді, на заклик п. П. Мальованого гості зложили гарний дарунок у сумі $10.05 на український шпиталь у Мондері.

Ціле торжество полишиться на довго в милій памяті всіх його учасників.

Впр. о. Василь Скублений зараз відїхав до Риму на вищі богословські студія.

Желаємо йому Божого благословення, кріпкого здоровля та повного успіху в науках.

Кореспондент.

В ДОКАЗ ВДЯКИ ДЛЯ ОТЦЯ ПАРОХА.

(Борщів, Алта.)

Парохіяне з Борщева, Алта, бачучи повну посвяти працю свого пароха Впр. о. В. Бараника ЧСВВ, і бажаючи їм за це показати свою вдячність, урядили 16 жовтня в їх честь приняття в Народнім Домі. По привитанні й словах подяки відбувся гарний обід і добре виконаний концерт. В доказ пошани від старших і молоді голова Б.У.К-а п. Дмитро Калинчук вручив отцю гарний дарунок і заохотив до збірки на католицьку пресу Українських Вістей й Світло. Збірка принесла $3.15. Слід згадати, що вся парохія дуже любить свого отця пароха й радє з ним працює. Вже від довшого часу ціла парохія під проводом дорогого отця пароха збирає фонди на будову нової церкви.

Приятель.

ГАРНО, ПО ХРИСТІЯНСЬКИ.

Іннісфрі, Алта.

17-го жовтня старанням церковного сестрицтва, а головно пані Анастазії Гарасим, зїхалось богато людей до слабої Анни Лукасевич, щоб потішити її у великому горю, бо це вона вже два роки лежить хора на ноги. В хаті хорої о. Маркіян Пасічник ЧСВВ., відправив Службу Божу за здоровля Анни й виголосив гарну проповідь, заохочуючи до витривалости в терпіннях по взору Христа розпятого.

Відтак був спільний обід, в часі котрого отець знову сказав дуже повчаючу промову про важність християнської любови. По обіді пані А. Гарасим в р у ч и л а Анні Лукасевичці дарунок, що спричинило недужій так велику радість, що залилась горячими сльозами. Зворушена, щиро подякувала о. М. Пасічникові за відправу в її хаті. Це була найбільша потіха для неї,бо вона вже від двох літ не чула богослуження. Подякувала також у с і м зібраним, а передовсім пані Анастазії Гарасим, що прийшли її відвідати й потішити в її терпінню, яке зіслала рука небесного Вітця.

Опісля п. Павло Хміляр перевів збірку на католицьку пресу, що принесла $5.40. Гроші по рівній половині розділено між "Світло" і "Українські Вісти".

Присутний

ЯК У ВЕГРЕВИЛ СВЯТКУВАЛИ ЮВІЛЕЙ?

Дуже гарно. 23-го жовтня, день хоч осінний, був ясний і теплий. На відправу приїхали з Мондеру два отці Василіяни: о. А. Трух і о. М. Романович. Раненько в Церкві Пресв. Тройці на читаній Службі Божій, вся парохія приняла до своге серця у св. Причастю І. Христа й цим ділом заявила, що вона так розуміє християнство, що Христос має мешкати в них, а вони в Ньому, що між Христом а ними має бути тісна злука у вірі й любові.

По короткій перерві відправилась співана Служба Божа. Опісля відбулась дуже зворушаючо віднова хресних обітниць. Нарід на вколішках з горіючими свічками в руках, відспівав пісню "Боже великий Боже всемогучий"... і в молитві благав Божого змилування для українського народу в теперішних часах лихоліття. По відспіванню "Вірую" о. місіонар А. Трух ЧСВВ сказав огненну проповідь про велике значіння і силу християнства та візвав присутних, щоб стояли непохитно в правдивій, староkраєвій, греко-католицькій Христовій вірі й щоб у тій вірі виховували молоде покоління.

На поставлені відповідні запити нарід прирікав триматися віри, заховати Божі заповіди, приймати св. Тайни й слухати церковної влади аж до смерти. Відтак слідував гимн України, водосвяття, многолітствіе, покроплення народу свяченою водою і процесія кругом церкви. Вся відправа, пісні молитва, важкі й важні слова науки, обновили духа цієї примірної парохії, щоб з новою енергією і запалом вести в себе ще краще релігійне життя.

Пополудні, в 3-ій годині, знова зібралась уся парохія на молебен святому Володимирові. І знову пісня і молитва до рідного святого великого князя і хрестителя України. Гарну проповідь про значіння ювілею під оглядом релігійним для українців, сказав Впр. о. парох Марко Романович.

Дня 1 серпня 1938р., радіс-

но загомоніли дзвони по всій Галицькій Землї й рознесли світами всьому українському народові веселу вістку про великий ювілей хрещення України... Почались усюди величаві торжества... І ми святкуємо цей ювілей. Яке його значіння для нас для дочасности й вічности? Чим є хрещення і християнство для кожної людини й всього народу? Такі питання обговорював отець, а з його слів було ясно, що християнство, що його подав нам Г. Бог через руки св. Володимира, — це наш найцінніший скарб. Ми повинні за нього й дякувати Господеві й з нього користати. По взору св. Володимира, при помочі християнської релігії маємо стати чесними й святими людьми та заробити собі на царство небесне. Маємо також бути ревними апостолами християнства в наших часах... Образ св. Володимира з мечем спертим на землі й з хрестом піднесеним в ґору, є символом для нас і дороговказом, як ми маємо старатись наші земні й дочасні старання і журби підпорядкувати небесним і вічним.

По молебні в церкві було святочне зібрання в Народнім Домі, де оба отці сказали глибокі змістом реферати.

Впр. о. Андрей з питомим собі запалом говорив як то українці в Канаді повинні тужити й працювати, щоб на рідних землях у Старому Краю, там у Києві знову вернули світлі часи св. Володимира, а Впр. о. М. Романович говорили про значіння ювілею під оглядом народнім. Історія Володимирових часів, показує нам наглядно, що християнство було тою обєднуючою силою, що створила українську націю могучою, щасливою і славною.

І коли ми не хочемо в Канаді загинути в чужому морю, а жити, розвиватись і як українці разом із другими народами в новій прибраній вітчині користати з повноти прав і з дібр канадійської землі, то треба нам передовсім релігійної єдности.

Тому стремління всього нашого народу до релігійного обєднання в греко-католицькій Церкві повинно бути тим гарним всенароднім памятником ювілейних торжеств 950-ліття Хрещення України.

Обі бесіди були такі богаті й гарні змістом, такі переконуючі, що навіть один із лідерів автокефальщини, що пильно їм прислухувався, зложив прилюдне признання, що греко-католицька Церква має тепер добрих священиків і робить дуже гарну релігійну й національну роботу. Шкода тільки, що він зі слів признання для греко-католицької Церкви не хотів витягнути послідовного висновку: "вернути до Церкви, яку колись покинув".

По промовах місцеве жіноцтво дало гарну перекуску. Потім довго співала молодь і старші веселі пісні. Відбулась також збірка на католицьку пресу, що принесла $6.00

Вже було добре темно, як люди розходилися домів, вдоволені й збогачені гарними думками й почуваннями з переведеного ювілею.

Око.

— Комуністична партія у Чехах уже нелеґальна. Празький уряд видав 20-го жовтня декрет, у якому проголосив комуністичну партію нелеґальною в Чехії, Моравії і Шлеску. Декрет відразу ввійшов у життя. Зараз завішено в Празі два комуністичні щоденники, а на провінції 20 інших комуністичних часописів. Словаччина ще перше поставила комуністичну партію поза законом. Так упала вже твердиня комунізму в Европі.

Читайте й поширюйте "Світло"

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

В грізній хвилі, дня 29 вересня, коли в Мінхені представники чотирох могутніх держав, Німеччини, Англії, Франції і Італії радились і мали рішити: мир чи війна; — Св. Отець старечим дріжучим голосом промовив через радіо до всіх людей на землі взиваючи до горячої молитви за мир. — "Коли грозить нам тепер війна, звернімся до неуз броєної, а непобідимої сили молитви! Нехай Бог, від котрого залежить будуччина світа, піддержить особливо тих, котрі володіють, у тому переконанні, що чесні переговори можна вести мирним шляхом і закінчити тревалою згодою. Нехай всемогучий збудить у всіх серцях почування і бажання пожаданого миру, що скріплять мир і запевнять його на основі закону і евангелія".

Так промовляв заступник "Князя Мира" Ісуса Христа.

Його бажання і молитви, як знаємо, сповнились по Божій волі.

— Богослуження за мир. В обличчю воєнної небезпеки, одного дня у всіх церквах Риму відбулось богослуження за вдержання миру в світі. Церкви були переповнені вірними. Св. Отець молився за мир рівчасно в своїй домашній каплиці.

Дня 19 вересня, св. Отець приняв на послуханні французьких паломників. З тої нагоди висказав свій суд про намагання запровадити в деяких краях (пр. Німеччина) т. зв. тотальну державу. Його слова були такі: "Цю теорію — про тотальну державу — можна уняти в слова: все для держави, нічого для одиниці' Але ні. Церква не є для такої

науки! Але також вона не є для противної: все для одиниці, а нічого для держави. Правдива чеснота є все по середині.

У відповідь безбожникам.

В Лондоні англійські католики зорганізували мовчазну процесію, щоб перепросити Бога за зневагу, що її допустилась влада, позволивши на зїзд у Лондоні безбожницьких організацій. У протестаційнім поході взяло участь понад пятьдесять тисяч мужчин. Процесія перейшла в повній мовчанці до Вестмінстерської катедри на богослуження, а опісля її учасники розійшлись.

— В Японії основано нове католицьке монаше згромадження під назвою Сейбе-Каї, цебто Сестер Божої Матери. Цікаве, що монахині замість габітівноситимуть японські строї, щоб мати лекший доступ до японського населення.

— "Апостольське Убожество" — Таку назву прибрав новий рух у Швайцарії. Приклонники його, обіцюють вести разом із родиною, життя скромне, оминати зайвих видатків, а свої ощадности, бодай у великій часті, обертати на діла християнського милосердя. — Цей дух життевої простоти треба головно защіплювати в сучасній суспільності, що насичена жадобою розкішного й люксусового життя. Найбільша сучасна болячка та, що богачі забувають що свої богацтва мають не тільки для себе, але й для тих, що їм доля поскупила. Цей новий рух хоче життевим прикладом привернути в світі це християнске розуміння вартости дочасних дібр.

— В середу 21-го вересня Святіщий Отець приняв на авдієнції українських питомців з Українського Семинаря в Римі під проводом ректора о. Й. Лабая Ч.С.В.В.

— Семий Зїзд Братства Українців Католиків Саскачевану, мимо непогоди, відбулося в Саскатуні в днях 8-10 жовтня успішно. На ньому, по нарадах, рішено зорганізувати відділи молоді, згідно зі статутами БУКа і молодечим правильником. В тій цілі вибрано Центральний Заряд, якого головою став вибраний Всеч. о. М. Горошко. Новий провінціональний заряд БУК-а вибраний на слідуючий рік є такий: Ст. Шебець, голова; о. Бала, заступник голови; Михайло Гриневич, діловий секретар; панна Евгенія Харко, фінансова секретарка; Д. Кобринський, скарбник. Зїзд ухвалив резолюції, в яких висказався п р о т и великих шкільних округів, а за курсом української літератури й історії в саскачеванськім університеті й за асекурацією членів БУК-а. Відповідну резолюцію відносно наміру Польщі й Мадярщини загарбати українське Закарпаття, вислано реєстрованим листом до премієра Великої Британії в Льондоні. На зїзді вибрано нових директорів бурси в особах: о. Пелеха, о. Горошка й п. Харка, та переведено збірку на сплату довгу бурси, що принесла суму $463.45. — БУК в Саскачевані живе й розвивається та робить гарну роботу. Ставаймо отже в його ряди!

— Посвячення угольного каменя під ювілейний Сиротинець в Айтуні, Саск., відбулося дуже торжественно в днях 18-го вересня. Довершив його старенький місіонар о. А. Делярій в окруженні молодих священиків.

Сиротинець, який збудували наші трудящі Сестри Служебниці — це нова твердиня в Канаді. Тут українська дітвора в майбутньому знайде гарне й тепле релігійно-народне виховання. Радіймо отже всі новим ювілейним надбанням для нашої Церкви й народу й своїми щедрими жертвами спомагаймо новоповсталу інституцію!

— 29 жовтня, Преосвящений Кир Василій у Мондері висвятили сімох василіянських богословів на піддияконів, а 30 жовтня на дияконів. В недію, 2 жовтня, в церкві св. Йосафата, диякони Ізидор Когут і Василь Скублений зістали висвячені на священиків. Впр. о. І. Когут виїхав до Шікаґо для душпастирської праці, а Впр. о. В. Скублений виїхав на вищі студія до Риму.

До Евхаристійного конгресу, що відбувся в Ню Орлієнс, президент Розвелт вислав привітний лист, у якому висказує думку, що як би так світ узявся виконувати точно засади проповіди Ісуса на горі блаженств, то світ вирішив би всі пекучі питання суспільні, політичні й економічні.

— Всеч. о. Іван Тилявський, дотеперішний парох в Брентфорд, Онт., отримав від Епископського Ординаріяту відпустку до Злучених Держав.

— Дня 18-го вересня Преосвящений Кир Василій посвятили нову, дуже гарну церкву в Давфин, Ман.

Гітлерівці в почуттю своєї сили й гордости нехтують конкордат і грозять конфіскатою всіх церковних дібр. В Австрії нищать католицьке шкільництво.

ВЕЛИЧАВИЙ УКРАЇНСЬКО—КАТОЛИЦЬКИЙ ЗДВИГ

відбудеться

в днях 20 і 21 листопада, в Чипмен, Алта.

В програмі є Листопадовий Концерт, Провінціональні Загальні Збори Братства Українців Католиків АлбертиКонтест Популярности й Коронація Вибраної Королевої.

Просимо прибути громадно на цей здвиг.

— РІЖНІ ВІСТИ —

— Протестаційне Віче в Шікаго, Ілл. В неділю, дня 16 жовтня, ц. р. українська кольонія міста Шікаго й околиць уладила протестаційне віче проти нищення польською владою українських церков, культури й господарського життя на Західних Українських Землях. На шкільній площі української греко - катол. Церкви св. о. Николая, при Райс ул. зібралось біля 10 тисяч народу. Перед вічем в церкві св. о. Николая відправився урочисто акафіст до Пречистої Діви Марії, за здійснення прав українського народу. Молебен відправив Впр. о. парох С. Журавецький ЧСВВ., в сослуженні отців В. Каменецького й С. Колара ЧСВВ. В церкві була маса українців усіх християнських віроісповідань. Під кінець відправи виголосив вельми горячу релігійно - патріотичну проповідь Впр. о. ігумен А. Сенишин ЧСВВ. На площі нарід у взірцевім порядку вислухав бесідників, що говорили про знущання і переслідування українського народу його ворогами й ухвалив відповідні протесні резолюції висилаючи їх до президента Розвелта, і до премієрів Делядіе, Чемберлейна, Мусоліні й до канцлера Гітлера, протестуючи проти релігійного переслідування і політичного гнету українців під польською, російською та румунською окупацією, а також проти прилучення Закарпатської Руси - України до Польщі або Мадярщини, домагаючись самовизначення українців і створення Української Держави.

Про це віче були опісля описи і світлини в американських великих денниках у Шікаго.

— В Америці й Канаді й в інших краях українці урярджують протесні віча й ухвалюють резолюції проти прилучення Закарпаття до Мадярщини.

— В Палестині великі й криваві ворохобні.

Читайте й поширюйте українську католицьку пресу в Канаді.

"Світло" — Релігійний двотижневик. Видають ОО. Василіяни в Мондері, Алта. Річна передплата $1.00.

"Українські Вісти" — тижневик. Виходить у Едмонтоні, Алта., Передплата $2.00 на рік

"Будучність Нації" — Двотижневик. Орган БУК. Передплата $1.00.

"Голос Спасителя" — Місячник. Видають ОО. Редемптористи в Йорктоні, Саск. Передплата на рік $1.00

ЮВІЛЕЙНИЙ БАЗАР І КОНТЕСТ ПОПУЛЯРНОСТИ

уряджує

ВИДАВНИЦТВО "СВІТЛА"

Беруть у ньому участь двадцять парохій з околиці Мондеру, Алта.

Прегарна нагода до змагань. Та дівчина, що продасть найбільше значків, стане королевою контестових змагань. Її коронація відбудеться в Чипман, Алта. в Народному Домі, в часі великого концерту з нагоди 20 - ліття Листопадового Зриву, дня 20 листопада.

Всі, що купують значки, не тільки причиняються до успішного висліду згаданого контесту, але також мають гарну нагоду виграти одну з пятьох вартісних нагород.

Просимо всіх заінтересуватись Першим Контестом "Світла"

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Атаназія Калявська, Равндгил, Алта. $1.00
Збірка в домі Анни Лукасевич, Іннісфрі 2.70
Зі збірки в Народнім Домі в Борщеві, Алта. 1.50
Григорій Кондро, Редвей, Алта 1.00
Франко Паснак, Голден, Алта 1.00
Фред Захарко, Брудергайм, Алта 1.00
Йосиф Паїш, Лемонт, Алта 1.00
Петро Ліпінський, Едмонтон, Алта 3.00
Іван і Текля Цимбалюк, Новий Київ, Алта. 1.00
Зі збірки в часі ювілею в Вегревил, Алта 3.00
Григорій Мальований, Пено, Алта 1.00
п. Яків Курило, Делф, Алта 5.00
Михайло Мальований, Пено, Алта. 1.00

Разом **$23.20**

Щира подяка жертводавцям.
"Світло"

Річна передплата $1.00. Поєдинче число 5ц.
Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada.
Видавництво ОО. Василіян у Мондері Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.
Друкується за дозволом Духовної Власти.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I Mundare, Alta.. November 15th. 1938. Мондер, Алта. 15 Листопада, 1938. Число 14.

ПИСЬМО ПРЕОСВ. КИР ВАСИЛІЯ

З приводу торжественного отворення Василіянської Друкарні в Мондері, Алта.

До Хвального Видавництва Отців Василіян
у Мондері, Алберта.

Ювілейний рік Хрищення України приніс нашому народові богато ласк Божих та много здобутків.

Безперечно, що до найкращих треба зачислити основання Василіянської Друкарні в Мондері, що друкованим словом має ширити Боже царство між українським народом у Канаді.

Всі ми добре знаємо, як могутньою силою в наших часах є преса та скільки добра вона може зробити для народу.

Знаємо також, що і в відроджені релігійного життя нашого народу в Галичині й на Закарпатській Україні, Василіянські Друкарні мають величезне значіння. Вони то друкованим словом причинились богато до поширення католицької свідомости й до зросту та розквіту життя в Старому Краю.

Сподіємось, що таку саму роботу буде робити новозасноване Видавництво Отців Василіян у Мондері. Вже не тільки устами будуть Отці Василіяне ширити Божу правду, а й друком нестимуть до людських душ релігійне світло, розраду, поміч, лік і заохоту до всього, що добре. А це напевне причиниться до Божої слави та принесе много добра українському народові в Канаді.

І тому з великою радістю витаємо отворення нової друкарні, як наш гарний релігійно - народний здобуток у Канаді й бажаємо зі щирого серця, щоб ця нова інституція розвивалась якнайкраще й служила славі Божій, справам нашої святої Церкви та помагала людям осягнути своє щастя в дочасности й вічности.

Нехай Господь Бог, Пречиста Мати й Святий Отець Василій Великий благословить Василіянську Друкарню в Мондері!

А ми від себе бажаємо всім отцям і братам якнайбільшого успіху в праці, поручаємо вірним читати й поширювати їхні видання та радо уділяємо всім своє Архієрейське благословення.

Вінніпеґ, дня 14 жовтня 1938.

† Василій епп.

Отворення

ВАСИЛІЯНСЬКОЇ ДРУКАРНІ

В свято Христа - Царя, дня 30 - го жовтня, торжественно отворено й посвячено українсько - католицьку друкарню Отців Василіян у Мондері.

По співаній Службі Божій що її з діяконами відправив Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В., нарід у торжественнім поході вніс до нового, мурованого будинку гарний хрест з розпятим Спасителем, котрий має завсіди царювати в цьому домі. Відбулось величаве посвячення будинку й машин та гарна проповідь о. редактора "Світла", достосована до так великої хвилі. Відтак пішли в рух друкарські машини, що відтепер постійно мають працювати над поширенням Христового царства правди й любови між українським народом у Канаді.

Ось таку радісну вістку подаємо до загального відома. Це безперечно велика подія в життю нашого народу в Канаді, що буде мати далекосяглі наслідки. Побіч друкарні Отців Редемптористів у Йорктоні, це вже друга незалежна українська друкарня в Канаді. При її помочі тепер ще скорше й лекше буде можна скріпити й розвинути добру пре-

су й поширити її благородний вплив на народні маси.

У нас уже віддавна зла преса розвинулась і цілими десятками літ робить свою руїнницьку роботу. І ми самі є свідками, скільки то лиха між нашим народом заподіяла зла преса різних напрямків. Ми це бачимо власними очима, як під гарними та приманчивими кличами скриває вона свою руїнницьку роботу й як хитро вносить у народне життя деморалізацію і упадок.

Ми часто чуємо про часописне розбишацтво, про безличні напади, сварки, боротьбу та пекольну сектанську роботу друкованим словом.

Зла преса, що літами впоює в наш народ злі думки й бажання є виновницею того неодного лиха на яке ми так часто нарікаємо.

Тому конечно треба для добра нашого народу нищити значіння і вплив злої преси. А цю роботу найкраще зробить добра преса.

І тому, коли чуємо, що українська католицька преса в, Канаді розвивається, що маємо такі гарні часописи як: Українські Вісти, Світло, Будучність Нації, Голос Спасителя, що час - од часу появляються видання різних повчаючих брошурок БУК-а, Самоосвітних Листків, і що тепер ще повстала нова друкарня, то тим ми повинні дуже тішитись і по своїй спроможності підпомагати розвиток цієї доброї преси даючи її свою поміч матеріяльну і моральну.

Ми повинні живо інтересуватися друкованим словом: писати до католицьких часописей, приєднувати їм читачів і передплатників, збирати жертви на пресовий фонд і при всякій нагоді та всякими можливими способами поширювати вплив української католицької преси.

Коли так віднесемося до своєї католицької преси, так тоді вона буде мати влекшене завдання. Вона тоді зможе виходити часто й буде багата змістом та гарна формою. Вона тоді не лише знищить погубний вплив лихої преси, а ще зробить велику позитивну роботу для добра українського народу.

Тож така радісна хвилина, що повстала нова українська католицька друкарня в Мондері, хай заохотить усіх чесних українців да ревної підтримки цієї нової інституції і загалом до підтримки української католицької преси в Канаді.

Наш Великий Святий

Хто він, і за що замучений?

Багато славних і святих мужів посідає св. католицька Церква. В їхніх величних рядах одне з найпочесніших місць займає наш св. священомученик Йосафат.

Кінець цього місяця листопаду, що в ньому обходимо память св. свящ. Йосафата, заохочує нас саме, щоб ми відсвіжили у своїй памяті Його світлу постать, та Його ідеали для яких Він жив, працював і помер мученичою смертю.

Життя св. свящ. Йосафата.

Святий Йосафат родився у Володимирі Волинському 1580 року. Батько його Гавриїл Кунцевич і мати Ларісса-Маріянна були дуже побожними родичами. Історики згадують, що коли малому Йосафатові було 5 літ, і мати взяла його до церкви св. Параскевії, то йому впала на серце іскра любови з розпятого Христа. Від цієї хвилі зазначується в Йосафаті велика любов до Христа й св. католицької Церкви. 1595 р. родичі віддають Йосафата на науку до купця у Вильні, але вкоротці він кидає купецтво й вступає до монастиря.

Молодий Кунцевич не оглядався ні на просьби ні намови, ні приманчиві обітниці богатого купця, що намовляв його, не йти до манастиря. Йосафат кинув земні скарби, щоб у манастирі знайти н е б е с н і. Вступлення до манастиря зразу було прикре для Йосафата. Бо в манастирі св. Тройці, що до него вступив св. Йосафат, не було ні ладу, ні науки, ні святости. Тому мусів він служити Богові, як сам умів. Молився, постив, бичував себе. Вчитувався у св. Письмо, життя Святих, у писання св. Отців. Тяжкою покутою, строгим постом, нічними бичуваннями карав своє невинне тіло й серед гарячих сліз благав Бога день і ніч: "Господи дай, щоб усі були одне."

1609-ого року став Йосафат священиком. Зі священством поширив він поле своєї апостольської діяльности. З подвоєною ревністю працює він над приєднанням незєдинених до католицької Церкви. В цім часі навертає він московського патріярха Ігнатія, грека Кантакузена, посадника міста Батічія й много інших з духовенства, шляхти й простолюддя. Ревність святого ще більше збільшилася коли 1617-ого р. став Йосафат архієпископом Полоцька. Ся його надзвичайна любов, ревність і лагідність — з однієї сторони притягала заблукані душі, — але з другої сторони викликувала у Його ворогів спротив, ненависть і обчернювання. Ненависть ворогів св. Йосафата дійшла 12 листопада 1623-ого року до цього ступня, що схизматики вбили його сокирою. Впав св. Йосафат окровавлений на землю, але Бог упімнувся за Своїм святим Слугою. Почали діятися чуда за чудами. Папи Урбан VIII проголосив 1643-го року Йосафата блаженним, а Пій IX 1867 р. святим. Від цієї

хвилі віддає честь св. Йосафатові ціла католицька Церква.

Св. Йосафат — це наш рідний святий.

Святий священомученик Йосафат — це наш рідний святий. Рідний Він родом і кровю, бо прийшов на нашій українській землі у Володимирі Вол., другому престольному городі по місті Галичі, у галицько-володимирському князівстві. Рідний він по нашому церковному обряді, що в ньому він охрестився, виховався, хвалив Бога аж до кінця Свойого життя. Над усе рідний Він нам є своєю католицькою вірою, що в обороні її правд Він не вагався віддати навіть своєї крови.

Дуже любив св. Йосафат і наш український нарід. Як найсовісніше заховував Він українські церковно-народні звичаї. Українцем був Він цілим серцем, до глибини своєї душі. Матірньою мовою Його була українська мова і її не цурався ніколи. Коли найбільші світочі православя вживали всюди чужої мови, то св. Йосафат, як пише історик Жукович, признавав себе українцем а не поляком. І саме тому, що Він так любив наш український нарід і дбав про його добро, тому саме бажав йому Унії. В Унії з Апостольським Престолом у Римі бачив св. Йосафат нашу силу, добробут і піднесення українського народу. В злуці з Римом бачив св. Йосафат, яку велику й гарну ролю може відограти Україна у наверненні Сходу. І тому цією християнською ідеєю св. Йосафат жив, цю ідею плекав, за скріплення цієї ідеї проляв свою мученичу кров. На жаль, не лише тому 300 літ, але також ще й нині є многі українці, що не розуміють якслід свят-йосафатівської ідеї нашого рідного святого.

Пізнаваймо велику ідею св. Йосафата, щоб було "одне стадо й один пастир!" Зрозуміймо вже раз, що злука з католицькою Церквою, це наша одинока обронна вежа, що за нею житиме й заховається наш український нарід! Научімся вже вкінці, що одиноко одність із Римським Престолом забезпечить нам не лише наше історичне імя, нашу народню окремішність, але й підготовить нас належно до нашої державности!

о. Н. Саварин, ЧСВВ.

Відступство Націй

Давно колись палкий Христовий чемпіон, св. Павло писав до Єфезян, що надійшло "время люте".

А сьогодні інший чемпіон, що сидить на Свят-Петровому Престолі, не перестає повторяти тої самої пересторонги. Тягарем, який гнете душу Святішого Вітця, це — відступство націй від Христа. **Велика апостазія націй.**

І справді, так, як на це жалується з великим смутком Христовий Намісник, багато людей з погордою відкидає приписи св. Євангелія, яке одиноке може принести щастя і спасіння людській расі. Це є очевидним, що вічний Божій Маєстат відсувається на бік і зневажається. Володарі націй — деякі явно, інші затаєно, та не менш успішно — виключили зовсім Ісуса Христа зі законодавства й з державних публичних справ.

Тепер поширюється твердження, будьто би влада походила не від Бога, а тільки від людей.

Таким блудним твердженням руйнується зовсім основи суспільности, бо як нема Бога, Першої Причини влади, то нема ніякої основи до цего, щоб один приказував, а другий мусів слухати його. А як Христос не варта вже навіть 30 юдиних срібняків, то чому "Могучість Нації" мала б бути ограничена засадами якоїсь слушности чи справедливости?

"Угоди" й "Союзи" заключується, але з тим, щоб її зірвати, як лиш лучиться добра нагода. Й так буде доти, доки люди — в приватнім і громадськім життю — не признають над собою суверенної влади Христа; аж тоді завітає в людській расі свобода, лад і спокій.

Повна влада на небі й землі була дана одному Христу — Цареві, з якого волі існують людські суспільности та їхні влади — в родині й державі; тому лиш на основі царської влади Христа, людська влада стає посвяченим авторитетом, якому належиться послух.

І чим більшим стане царство Вічного Царя, і чим більше людей воно обєднає в собі, тим більше стане людська раса свідомою великого всеобєднуючого братерства, яке виключить ненависть і братовбійчу екстермінаційну політику.

Якщо Христове Царство обняло б правно й фактично цілу людську расу, ми зазнали б тоді того мира, що про нього говорила вифлеємська пісня: "а на землі мир між людьми доброї волі."

Якщоб одиничами, родинами й націями володів би Христос та Його св. закон, так тоді — по словам славного папи Льва XIII. — "Загоїлося б много ран, всяке слушне право одержало б свою давну силу, вернуло б благословення мира, а мечі й збруя попадали б на землю; так тоді, якщо всі приняли б по добрій волі Христову Імперію, стали б Йому послушними та як кожний язик проголосив би це, що Христос Господь сидить у праворуч слави Вітця."

Українська Нація терпить, терпить страшно через те, що (Продовження на стор. 7-ій).

БОЖЕ СЛОВО

Родовід потомків Ноя.

І. Кн. Мойсея, 10. 1 — 32.

1. Це є роди синів Ноєвих: Сима, Хама Яфета; і понароджувались їм сини після потопу.

2. Сини Яфетові: Гамер і Маґоґ і Мадой Йован, і Єліса, і Товел, і Мосох, і Тірас.

3. А сини Гамерові: Асханаз, і Рифат, і Торґама.

4. Сини же Йованові: Єліса, і Тарсіс, Китійці, Родійці.

5. Від цих порозділювались острови народів у їхній землі: кожний по мові в своїх племенах і в народах своїх.

6. Сини же Хамові: Хус і Месраїн, Фуд і Ханаан.

7. А сини Хусові: Сава, й Євіла, й Савата й Реґма, й Саватака. Сини же Реґманові: Сава й Дадан.

8. Хус же зродив Неврода; цей став велитнем на землі.

9. Він був великим ловцем перед Господом Богом. І для того кажуть: як Невр од великий ловець перед Господом.

10. І початком його царства був Вавилон і Орех і Архад, і Халанни, в землі Сенаар.

11. Із тієї землі вийшов Ассур. І збудував Ниневію і Рообот місто, і Халах.

12. І Дасе між Ниневією і між Халахом; воно є велике місто.

13. А Месраїн зродив Лудіїмів і Нефталімів, і Енеметіїмів і Лавіїмів.

14. І Патросоніїмів і Хасмоніїмів, звідки вийшли Филистім, і Гавторіїмів.

15. Ханаан же зродив Сидона, первородного, й Хеттея.

16. І Євусея і Аморея і Ґерґесея і Евея і Арукея.

17. І Асеннея і Арадія і Самарея і Аматію.

18. І потому розсіялись племена Ханаанські.

19. І повстали границі Хананейців, як іти від Сидону аж до Герари й Гази, доки не ввійдеш аж у Содому Гомору; від Адами й Севоїму, аж до Даси.

20. Це ті сини Хамові, в своїх племенах, по мовах своїх, в своїх землях, і народах своїх.

21. Також Симові понароджувалось і йому батькові всіх синів Геверових, братові Яфета старшого.

22. Сини Симові: Елам і Ассур, і Арфаксад, і Луд, і Арам, і Каїнан.

23. А сини Арамові: Гуз і Гул і Гамер і Мосох.

24. І Арфаксад зродив Каїнана, а Каїнан зродив Салу; Сала же зродив Гевера.

25. А Геверові вродились два сини: імя одному Фалеґ, бо за його днів розділилась земля; а імя його братові: Єктан.

26. Єктан же зродив Елмодада й Салета і Сармота й Яраха й Годорра й Евила й Декла.

27. І Евала й Авімаїла й Саву.

28. І Уфира й Евила й Йовава.

29. Це всі сини Єктанові.

30. І був їхній осідок від Маси аж як іти до Сафіри, східньої гори.

31. Це сини Симові, в своїх племенах, по своїй мові, в своїх землях, і в своїх народах.

32. Це племена синів Ноєвих по родам їх, по народам їх; від цих розсіялися острови народів на землі після потопу.

Пояснення. Цей сухий родовід міг би комусь виглядати непотрібним у св. Письмі; та однаще він має своє велике значіння. Він показує нам, що всі народи землі належать до одної родини та всі вони мають одну спільну ціль. І хоч на разі так буде виглядати, що Господь Бог полишив їх власній судьбі, то в дійсности так не є, бо й вони не будуть виключені від месіянської обітниці. І їх Г. Бог приготовить на прихід Спасителя хоч і відмінним способом, як нарід вибраний. Цей родовід відкриває і виріжнює з поміж усіх народів землі той нарід у якому мало переховуватись чисте Боже обявлення і з якого мав вийти Христос.

1. Сим почитується на першому місці не тому, що він був найстарший, а тому що був прародичем Авраама і предком І. Христа й що до його роду будуть привязані месіянські обітниці.

2. Мойсей зачинає родовід від Яфета мабуть тому, що він був найстарший зі синів Ноя. Його родовід згадує коротко. Опісля подає родовід Хама, ворогів Ізраїля. Вкінці родовід Сима, предка Ізраїльтян, вибраного Божого народу, якого історія буде продовжуватись.

9. Невр од був великим ловцем. В інших перекладах був сильним, великаном, завойовником-тираном. Він зачав ловецтвом, а здобувши собі силу й вплив став володарем і основником вавилонського царства.

15 - 20. Точне вичислення потомків Ханаана й їх посілостей подає Мойсей тому, що ті землі з Божої волі мали відобрати жиди від Хананців, як землю призначену Богом для вибраного народу.

Релігійні Трудности й Запити

Закид:

"В історії записано про Кунцевича дуже богато: Він забирав силою православні церкви; проганяв православних священиків; нищив православні книжки церковні; не дозволяв православним на богослуження, ані навіть у хаті; радив польському королеви православних з краю повиганяти; писав до Сапіги, що треба православні церкви висміватя, а православним відрубувати голови; викопував тіла православних і кидав собакам...

Кунцевич, се фанатик злочинець. А з'окрема великий ворог Українського Народу. І тому підсування його Українцям, як їхнього святого, то пльовання в лице Українцям. Мовляв — ви такі безглузді що і свому ворогови поклонитесь". (Чужа Рука, ст. 201).

Відповідь: Це закид важкий та наскрізь брехливий, злобний і нестійний. В своїй в о р о ж н е ч і до католицької Церкви й Унії, видумали його московські й українські православні. **Що воно дійсно так є, подаємо на це декілька доказів.**

Свідоцтво св. Йосафата Кунцевича.

Проти брехливих і очорнюючих закидів про строге поступовання з православними й насильне їх навертання, які подав св. Йосафатові литовський канцлер Лев Сапіга в листі з дня 12 березня 1622 р., відповів святий листом з дня 12 квітня. В ньому читаємо таке: "Відносно моєї особи, то свідком мені Бог, котрий бачить моє серце й діла, що я ніяким лихим приміром ні острим поступованням не відчужив від себе Полочан і інших моїх епархіян; нема найменшого доказу моєї остроти, через котру я став би причиною замішань...

Те саме говорю і про підданих мені священиків, котрих схизматики називають злими й неуками, що мене слухають; і коли б приступили до схизми, сейчас стали б і добрими й вченими. Я не змушую нікого, ані силою не тягну до зєдинення і на те нема доказів. Наколи бороню прав святої Церкви, котрі силою нарушують схизматики, роблю лише те, до чого мене змушує моя владича присяга. Одначе те все ділаю спокійним і розсудним способом, дивлячись на приміри св. Амврозія і св. Івана Золотоустого, котрі так много ділали для справи Божої не зважаючи на ніякі перепони...

Б о г а т о є схизматицьких скарг на нас по трибуналах, земствах городах і мійських судах хоч ми в нічому не завинили; навіть їм цего не ганять, а противно так їм судьба щастить, що вірять їх ложним кличам. А нашу святу, старинну Унію без скарги, без суду й права на сліпо, опираючись лише на звичайнім обвинуваченню, стараються нищити й усувати додаючи, що всі родинні незгоди й соймові крики походять від нас, від Унії, а доказати цего не можуть... Отже не мають ніякої причини, яка би їх розярувала, хіба тільки те, що ми в Христовій лодці, під проводом найвищого керманича Христового намісника. Без нападів та лодка ніколи не була й не може бути, без огляду на те, чи ми є в ній, чи нас нема. А якщо кому видається, що причиною тих нападів є якісь наші надужиття, то нехай нас заскаржать, законом нас переконають, а потім як Йону викинуть з лодки. Схизматики й бють і плачуть, а на нас з криком і галасом всю вину складають. А також деякі католики помагають їм нас гнобити із за самого галасу!..."

Як бачимо св. Йосафат, в почуттю своєї невинности протестує проти закидів, наче б то він насильними середниками поширювали унію і переслідував православних і вимагає від канцлера, щоби виказав йому якібудь поодинокі случаї насильств і жорстокостей, які заподіяв схизматикам; що більше він готов піти на суд, щоб там доказали йому його провину.

Свідоцтва сучасників св. Йосафата, приятелів і ворогів.

Що ця оборона своєї особи в св. Йосафата не є сторонича й є стійна, подаємо ще свідоцтва уніятів і неуніятів, які нам показують чим св. Йосафат послугувався в навертанні православних. Є це свідоцтва, які рідко коли можуть мати історики на попертя свого твердження, бо взяті з канонізаційного процесу. Отже складали їх під присягою очевидці св. Йосафата, люди вірод остойні, а відбирали їх також особи віродостойні й звязані присягою на те, щоб свої слідства вели точно й згідно зі своєю совістю. Акти цього процесу находяться в архіві римської Пропаґанди. Виїмки з них є опубліковані в творі: "Праці Богословського Наукового Товариства" за рік 1925. Комісію цю визначила Апостольська Столиця 1637 р. отже несповна 14 літ по мученичій смерти св. Йосафата. А працю вона зачала для 3 VIII того ж року в Полоцьку, коли то вже успокоїлися пристрасти й запанував релігійний мир на Білій Руси.

Кожному з комісарів, а було їх трох крім заприсяглого нотаря, поручила Конґреґація Пропаґанди, щоби кожному переслухуваному свідкові давали такі питання:

Як поступав св. Йосафат зі схизматиками, чи їм сприяв, або ненавидів, чи їх переслі-

дував і яких способів у переслідуванні уживав? Відтак длячого переслідував і ненавидів схизматиків, чи задля кривд, які терпів від них, чи також для того, що були противниками святої апостольської віри й не слухали найвищого пастиря, римського епископа? Дальше що робив Йосафат, щоби їх навернути до релігійної єдности й до правдивої віри? Чи старався це осягнути погрозами, зневагами й переслідуваннями чи також лагідними словами, напімненнями й заохотою? На ті й їм подібні запити знаходимо в беатифікаційнім процесі згідні відповіди в користь св. Йосафата. Подаємо лиш кілька уривків з довгих і дуже подрібних зізнань.

Іван Дягилевич, полоцький писар, бувший православний так свідчить: "Я ніколи не чув від Йосафата прикрого слова, котре могло б образити схизматиків і їх до так великої ненависти побудити; а навіть хоч міг їх правом поконати й цілком справедливо виробити на них різні кари, то однак не хотів уживати ніяких острих способів, тільки завсіди явно говорив, що хоче, щоби приступили до зединення."

Архидіякон Доротей, наочний свідок усіх боротьб св. Йосафата зі схизматиками каже: "Знав добре Йосафат, що з схизматиками ніщо не можна зробити на силу; тому то вживав до них слів повних любови; його промови були повні апостольського духа й ревности, повні вітцівської доброти."

Емануїл Кантакузен, що прожив зі св. Йосафатом 13 літ, розказує: "Знаю напевне, що святий не знав ані злости, ані ненависти, а як хотів усіх привести до єдности, то робив це не пострахами, але просьбою і упімненням."

Михайло Тишкевич, полоцький підсудця так зізнає: "Це що кажу знаю найдокладніше, бо на все дивився власними очима. Через ласкавість і побожність Йосафата мав я з ним часті зносини. Зізнаю отже сумлінно, що коли був владикою, жив прикладно й свято. Весь був відданий праці над спасенням душ і його проповіди й розмови тільки до того зміряли. Мав він ненавість до схизматицької науки, але самих схизматиків потягав тільки добротою і солодкістю, бо оскільки був ворогом блуду, остільки був прихильним до осіб. Ніколи не відзивалось у Йосафаті якесь невдоволення за заподіяні кривди через схизматиків; ніколи їм не докучив ані словом ані чином."

Один із довголітних сповідників св. Йосафата, іменно Ґеннадій Хмельницький так говорить: "Знаю, що аби навернути схизматиків до зєднання, ніколи їм Йосафат не грозив, з ними зле не обходився, не кривдив їх, не переслідував, але старався їх потягнути лагідними словами, напімненнями, наукою і так був у тому щасливим, що рідко якого схизматика не навернув"...

О. Косинський, також сповідник св. Йосафата, каже, що відомі йому були тисячні способи, якими навертав Йосафат схизматиків до зединення, а всі ті способи були повні любови й солодкости.

Ще один свідок. Це Іван Ходига, полоцький радник, схизматик, що брав участь у всіх бунтах проти св. Йосафата й був його завзятим ворогом аж до його мученичої смерти. Він, коли побачив тіло св. мученика витягнене з Двини, дізнав такого враження, що сейчас навернувся до Унії. У своїх зізнаннях перед комісією каже: "Борони Боже, аби я що мав сказати проти Йосафата, або про яке його строге поступовання з нами, як схизматиками, або про які наші кривди, або щоби він мав дати якусь причину ненависти до себе."

До цих свідків додамо ще зізнання самих убійників св. Йосафата, які на суді у Витебську дня 17 січня 1624 р. признались не тільки до злочину, але й до причини злочину. Вони зізнали, що до вбійства не привела їх жорстокість св. Йосафата, а тільки ненависть до Унії.

"Коли бл. п. архіепископ в р. 1618 вступав на свій престіл, ми приймили його як нашого пастиря. Ми бачили, що він святий, горячий і ревний в навчанню доброго життя, що заховує точно всі обряди нашої Церкви і рядить нею після приписів соборів і правил св. Отців, ми любили його і почитали як нашого пастиря, подивляли його лагідність і його вітцівську для нас любов. Так тревало три роки, доки з Божого допусту за наші й наших родичів гріхи, Смотрицький не післав нам монаха Сильвестра з листами, котрі взивали нас до бунту."

Кращого й яснійшого свідоцтва про невинність і святість св. Йосафата ніхто не міг дати, як дали самі вбійники. Признались вони до всьої вини й ані одного закиду не піднесли проти св. Йосафата. І не тільки визнали невинність святого, але всі 19 засуджені на смерть, крім одного, перед смертю навернулися і виреклися схизми та приняли віру, за котру вбили свого пастиря.

Подібні свідоцтва невинности св. Йосафата дали Витебщане р. 1628 перед папською комісією. Беатифікаційні акта оповідають, що зголосилось більш як тисяч Витебщан і зі сльозами в очах просили комісарів і сповідників розрішити їх від святотатського вбійства й приймити до католицької Церкви. Всі вони як один визнали святість, лагідність і доброту св. Йосафата а свою ненависть, злобу й свій злочин.

(Далі буде)

ВІДСТУПСТВО НАЦІЙ

(Докінчення зі стор. 3тої).

сусідні нації відступили від Христа та Його закону, який каже любити ближнього як себе самого, й працюють завзято над тим, щоб змести українську націю з лиця землі, або здалека годяться на україножерні пляни шовіністичних гробокопателів, чи мовчать і не рушать пальцем у обороні поневолених і вигублюваних українців.

Та мимо цеї трагедії української нації, якої причиною є шовіністично - расовий націоналізм здехристіянізованих україножерів, ми є свідками цего, що частина нашої суспільности перенялась і собі нехристіянсько - націоналістичними поглядами та намагається на такій програмі вести українську політичну роботу. Й веде її з дуже сумними наслідками, бо в своїй моралі й ділах стає подібною до тих націй — апостатів від Христа, які укладають пляни на знищення українського народу. Чоловік чоловікові вовком став!...

Та відзнакою української нації цілих 950 літ було християнство. І тепер, у ювілейнім році Християнської України, маючи перед собою цей відстрашаючий приклад злочинної політики націй - апостатів від християнства, одиноко розумним і спасенним для нас буде всенародній поворот українців до Христа та до такої політики, в якій кожний українець бувби братом і українцеві й кожному членові іншої нації в його власній і в українській державі.

Всупереч споганщеним націям сучасного шовіністичного світа, — ми, українсько-католицькі націоналісти, піднесімо могучий клич: "Нехай живе Українське Царство, а в ньому Христове Царство справедливости й любови"!

о. Андрей Трух Ч.С.В.В.

КІЛЬКА ДУМОК

Про нашу теперішну молодь.

Часто чуємо нарікання на нашу молодь. Всюди знаходяться люди, що місто показати молоді дорогу, місто її повчити й заохотити до доброго, знають тільки на неї нарікати. Молодь — кажуть — тепер зовсім зіпсута. Вона не має моралі. За нас так не було.

Чи таке говорення є слушне й правдиве?

Що сорок, пятьдесять літ тому, молодь була трохи відмінною від теперішної — се правда. Та, що вона зовсім зла й зіпсута — це рішучо неправда.

Коли теперішна молодь не є такою як ми хотіли б її бачити, то де тому причина? Є причина в сучаснім світі, але є причина й в нас.

В наших часах є кіна, радія, авта, танці, всякі винаходи й забави, що підсичують і подразнюють змислове життя Світ лежить у злім. І таким вже застала його наша молодь, коли прийшла на цей світ.

світ. Вона його злим не зробила. Старше поколіня винайшло неморальні й змислові представлення. Старше покоління винайшло авта й позволило молоді на поособні "райди."

Чи слушно нарікати на молодь, що вона зла, коли ми в великій мірі до того причиняємося. Радше треба звернути увагу на себе й так поступати, щоб молодь від нас могла навчитись, якою вона має бути в життю.

Коли старші будуть інакші, то й молодь буде також інакша.

Хоч богато молоді є зіпсутої, то фактом є, що богато є ще молоді характерної, гарної, незіпсутої. Вона хоче іти добрим шляхом в життю. І коли вона знайде приятелів, що розуміють її, що не засуджують її відразу до пекла, вона піде за ними.

Богато можна з молодю зробити, коли ті молоді хлопці та дівчата побачуть, що ми їм сердечно бажаємо добра. Богато можна з ними зробити, коли здобудемо собі в них довіря.

Коли вони видять, що можуть бути святими не тільки в церкві, але й на зборах, при забаві, спорті, і т.д. і що то добре й гарно бути святим усюди, то будуть стреміти до тої святости.

Наша молодь має таланти, здібности. Вона має ідеал і рветься до діл. Її найбільшим бажанням є мати добрих провідників, що розуміли б наскрізь її душу, провідників щирих, симпатичних, терпеливих, провідників, що вміють її дати практичний напрям і вести второпно, терпеливо й витревало; провідників, а не наганячів.

Варта взяти під увагу ці бажання нашої ідейної молоді, старатись їх зрозуміти, та дати нашій молоді всяку потрібну поміч.

Коли це зробимо замість нарікати, скоро будемо тішитись нашою молодю.

о. М. Когут ЧСВВ.

— РІЗНІ ВІСТИ: —

— **Часописи** доносять, що поляки знову переводять страшну пацифікацію в Галичині. Ой гірко то жити нашому бідному народові під жорстоким чужим гнетом на рідній землі.

— **В неділю,** 23 жовтня відбулось торжественне отворення української греко-католицької церкви св. Андрея в Вінніпеґу, Ман. Архієрейську Службу Божу відправив Преосв. Кир Василій з асистою місцевого і дооколичного духовенства. Це вже сема греко-катол. церква у Вінніпеґу. Її парохом є Всеч. о. П. Божик.

— **Українські націоналісти** на місце погибшого Евгена Коновальця проголосили своїм вождом полк. Андрія Мельника.

— **"Союз Українок"** у Галичині відновлений і зачне свою діяльність.

— **По довгих літах** тяжкої неволі, наш український нарід, що живе під Карпатами, отримав свою напів суверенну державу.

Впр. о. Августин Волошин, греко - католицький священик, є премієром нової автономної країни, а місточко Хуст є її теперішньою столицею. Карпатська Україна разом зі Словаччиною і Чехами творить одну трисоюзну державу.

КАТОЛИЦЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО.

Кожної неділі пополудні від год. 3 - 30 едмонтонська стація CJCA (730 Kilos.) передає в англійській мові католицьку програму. Цікаві відчити вісти про релігійні справи. Слухайте уважно, а це напевне принесе вам великий хосен!

ГОТОВТЕСЬ ДО ЗДВИГУ В ЧИПМЕН!

Збори БУК-а. Листопадовий Концерт. Коронація Української Королеви.

Надзвичайний Українсько - католицький Здвиг відбудеться цего року дня 20 і 21 листопаду в Чипмен, Алберта.

Всі члени БУК-а в Алберті прибувайте на Зїзд! Дорога добра, хата тепла, страва смачна, наука велика, справа важна, чи треба ще більше?... Громада в Чипмен робить для нас місце!

СТАВАЙТЕ В РЯДИ БУК-а ЗА ХРИСТА, ВІЛЬНУ КАНАДУ И УКРАЇНУ.

Сила в єдности — єдність в організації!

МИЛА НЕСПОДІВАНКА.
В Плейн Лейк, Алта.

В неділю, 23 го жовтня відбулася в Плейн Лейк несподіванка - забава в домі Данила Грицева з нагоди 67 роковин його уродин.

На цю забаву, що урядили головно сини й дочки, прибуло поважне число гостей, бо п. Данило Гриців й його жена широко знані в околиці як примірні парохіяне та мають богато приятелів. Приемна й весела забава протягнулась аж до пізного вечера. Під час забави п. Петро Самоїл побажав панству Грицівам кріпкого здоровля, щастя та многих літ, а їхні внуки Євка й Ксеня Цимбалюк вручили їм гарний дарунок. В часі тої забави п Іван Гриців занявся збіркою на пресу. Зібрано $4.45. Гості просили, щоби гроші розділено по половині на Світло й Українські Вісти.

Всім щира подяка.

Присутний

ПОВІДОМЛЕННЯ.

Зачуваемо, що деколи передплатники не отримують нашого часопису. Повідомляемо, що ми правильно висилаемо "Світло" до всіх наших передплатників. Хто його не отримує, той хай зволить питати за вияснениям у місцевім поштовім уряді, або листовно про те нас повідомить. Про зміну своєї адреси просимо нас повідомляти негайно.

Адміністрація Світла.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка в домі п. Петра Сенишина, Лесюр, Алта. ... $2.35
Н.Н. Мондер, Алта. ... .25
Збірка в домі п. Данила Грицева, Плейн, Лейк, Алта 2.25
Іван Кут, Скаро Алта. .. 5.00
Анна Турчин, Мондер, Алта .50
Февронія Стрільчук ... .25
Василь Хміляр, Мондер Алта. ... 1.00
Іван Сміхура, Мондер, .. .25
Анастазія Калявська, Равндгил Алта. ... 1.00
Олена Калявська, Равндгил, Алта. ... 1.00
Семен Сисак, Веґревил, Алта ... 1.00
Іван Косюр, Роєл Парк Алта ... 1.00
Павло Цимбалюк, Новий Київ, Алта ... 1.00
Кость Сацьків, ... 1.00
Роман Верес ... 1.00
Петро Палцат, Ст. Майкел, Алта ... 2.00
Михайло Самоїл, Новий Київ, Алта. ... 1.00
Іван Гриців, Новий Київ, Алта ... .50
Дмитро Марчак, Мондер, Алта ... 1.00
Матрона Дацюк, Мондер, 1.00
Одна особа з Мондер, .. 1.25
Максим Котлярчук, Гіліярд, Алта ... .25
Петро Єлиняк, Василів, Чипмен, Алта. ... .50
Софія Семенюк, Новий Київ, Алта ... 2.00
Февронія Бусько, Новий Київ, Алта ... 1.00

Разом ... **$29.35**

Щира подяка всім жертводавцям!

Світло.

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada.
Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.
Друкується за дозволом Духовної Власти.

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаемо на бажання
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO.
322 Main St. Winnipeg, Man.

СВІТЛО
THE LIGHT

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

Рік I Mundare, Alta., December 1st. 1938. Мондер, Алта. 15 Грудня, 1938. Число 15.

ВСІ НА ПОМІЧ ЗАКРПАТСЬКІЙ УКРАЇНІ!

Вже воля, вже ліпша доля усміхнулась нашим братам в Карпатській Україні! — Така то радісна вістка пролинула недавно по всьому світі.

На таку радісну вість стрепенулось з утіхи кожне щире українське серце. Заплакали з радості очі народу, коли побачили радісні маніфестації, свій уряд і вольні, жовто - сині прапори.

Дістав волю наш рідний брат під карпатськими горами. Одначе він дуже скривджений, обдертий, голодний, бідний. Такий бідний, що навіть дехто не хоче вірити, щоб він міг себе на такій волі довго вдержати. Вороги терором і обіцянками стараються його переконати, що краще йому буде жити в неволі, як на волі.

Та однак він не подається. Він собі сказав: "Хоч би я мав жити на поливці, не піду добровільно в неволю".

І став з надією в серці та твердим завзяттям будувати свою хату, а в ній своє вільне життя.

В тому свойому положенні звертається він до своїх заокеянських братів, простягає руку й просить поміч.

Що? Чи їм її відмовимо? Ні! Кожний щирий і чесний українець радо дасть, що тільки зможе.

Розвивається в Новому Світі широка акція допомоги Карпатській Україні.

Всі ми повинні зложити свій дар для бідного брата, що вийшов з тюрми й помогти своїми жертвами вдержати самостійність Карпатської України.

Тоді ми покажемо, що ми чесний народ, а наш благородний поступок нагородить Бог і золотими буквами запише історія.

В Карпатській Україні твориться українська держава, що може стати щасливим почином воскресення Соборної України.

Тож на заклик премієра о. д-ра А. Волошина спішім всі зі щирою допомогою!

А при спільних зусиллях там і тут, дасть Бог, що може внедовзі з карпатських гір покотяться хвилі всенародного зриву до волі через Галичину й Велику Україну й що прийде скоро день, коли встане вільна, сильна й славна Україна від Кавказу аж поза Карпати.

Та заки прийде та велика хвиля, тепер щиро молімся, щоб Господь утримав при існуванні новоповсталу автономну Карпатську Україну й даймо її негайно свою моральну і матеріяльну поміч.

Одначе, ми, греко - католики при даванні допомоги будьмо обережними! Не даймось натягнути різним спекулянтам і всяким самозванчим збірковим комітетам, що хочуть допомогову акцію використати для реклями своєї партії і допомогти не лиш Карпатській Україні, але й собі.

Не дозвольмо, щоб різні ґрупи крикливих "патріотів" часто ворожих католицькій Церкві, забирали від католиків гроші, а опісля ще ними хвалились! Щоб такого не було, то найкращий спосіб буде, коли кожна греко-католицька парохія урядить у себе "День Карпатської України" з відповідним відчитом, промовами, переведе збірку, а гроші передасть через руки свойого отця пароха до Греко - католицької Епископської Канцелярії в Вінніпеґу, яка перешле їх до Хусту на руки премієра А. Волошина.

В такий спосіб переведена допомогова акція дасть найкращу запоруку, що зібрані гроші дістануться на місце свойого призначення і не погубляться по дорозі при рахованню різними комітетами й ясно викаже, що зробили греко - католики для наших братів в Карпатській Україні.

Нумо Українці греко - католики до діла!

Сповнімо свій християнсько-народній обовязок!

Споможімо наших братів!

Хай живе Карпатська Україна!

ОГОЛОШЕННЯ

Щоб прискорити видання календаря У. В. на 1939 р, що друкується в нашій друкарні, слідуюче число "Світла" вийде аж з початком січня в побільшеному обемі.

Видавництво Світла.

20 - ТІ ЛИСТОПАДОВІ РОКОВИНИ І 3 - ИЙ ЗІЗД БУК - а ПРОВІНЦІЇ АЛБЕРТИ У ЧИПМЕН, АЛТА.

Незвичайно торжественні хвилі пережив Чипмен у днях 20 - ого й 21 - ого листопада 1938.- ого року. 20 - ого листопада відбувся у цьому албертійському містечкові величавий, збірний ювілейний Концерт з приводу 20 - ліття зриву й відбудови Української Держави на Галицькій Землі. А 21 - ого листопада відбувся Третий Зїзд Братства Українців Католиків Провінції Алберти. Оба ці зїзди випали гарно, величаво й імпозантно.

Вже самі концертові виступи найкращих українських хорів Алберти виклікали захоплення всіх присутних. Простора сцена Чипмену була вщерть набита головами найдобірніших українських співаків із Едмонтону, Лішор, Делф, Чипмену... Море голов хвилювало у великій салі Народного Дому й його недавно викінченій ґалерії. Незатерте вражіння оставили по собі виступи хорів едмонтонського під проводом п. В. Кантора, делґійського під батутою п. В. Курили, лішорського під управою п. Галаса й чипменського під дириґентурою п. А. Єлиняка. Бурю заслуженого вдоволення приняли від цілого Зїзду соля й дуети пані М. Бабюк із її синочком Славком із Едмонтону, п. Миського й п. Боцюрка із Едмонтону панночок Гані й Мілі з Лішор і панночок із Делф М. Курили й Садової. Артистичне почування викликали у всіх декламації пані А. Прокопюк із Кракова. панночки М. Сенишин із Лішор, п. К. Марцінюк із Едмонтону й п. Йосифи Старко із Чипмену, та ґітарові соля Старків.

Прегарні й вельми корисні теми були порушувані на цьому чипменському Зїзді. Щоб зорієнтуватися принайменше у приближенні над повчаючими викладами, рефератами й відчитами, що їх виголосили найбільш досвідчені бесідники на релігійно - народній ниві, то вичислю принайменше головніші наголовки найважніших темів: “20 - ліття листопадового зриву (п. Ю. Шкварок, адвокат із Мондеру) “Завдання Братства Укаїнців Католиків у Канаді” (Впр. о. А. Трух, епископський делеґат), “Католицька Акція БУК - а і молодь” (Впр. о. І. Лесюк, орґанізатор молоді), “Братство Українців Католиків і Преса в Канаді” (Впр. о. Н. Саварин, Ігумен із Мондеру), “ Наші рідномовні обовязки у Канаді” (панна М. Єлиняк учителька із Чипмену), “ Братство Українців Католиків і виховання нашої молоді в Бурсах”, (п. О. Прийма, директор Бурси зі Саскатуну), Про справжний патріотизм (панна Кс. Хомляк голова Марійської Дружини у Чипмені), “Колеґія св. Йосифа в Йорктоні” (п. І. Козяк, власник готелю в Ст. Майкел).

Не лише теми відчитів були дуже цікаві, але й сам добір промовців був надзвичайно імпонуючий. Ось імена деяких промовців що вдалось їх запамятати: Впр. о. А. Трух, довголітний місіонар; Високоповажані панове: адв. Юрій Шкварок, перший голова БУК Албертійської провінції; п. Гр. Байрак, б. голова БУК-а у Алберті, п. Осип Прийма, директор Бурси зі Саскачевану (промовляв тричі); п. Лучкович, бувший посол до Домінії; п Мих. Єлиняк, мейор міста Чипмену; п. Ник. Андріїв, місто голова БУК - а Алберти й довголітний голова Народного Дому у Чипмені; п. Іван Косюр порнваючий бесідник із Роял Парк; п. В. Шарун, голова місцевого відділу БУК - а в Чипмені; п. Мих. Царук, делеґат відділу БУК - а з Мондеру; п. Вас. Трохимчук, голова відділу БУК - а з Кракова; п. Ів. Палзет, голова відділу БУК - а з Восток св. Николая (Ст. Майкел); п. Д. Калинчук, делеґат БУК - а в Борщеві; п. Мих. [illegible]чюк, голова відділу БУК - а з Гилярд; п. Дмитро Марчак, делеґат з Нового Київа...

Чимало привітів вплинуло до Заряду Здвигу в ці два дні від найдостойніших українських особистостей у Канаді. На першому місці годиться згадати про привіт Нашого Дорогого й Улюбленого Князя Церкви Преосвященного Кир Василія, що його письмо всі приняли з найбільшим захопленням. Миле вражіння викликав привіт Впр. о. Н. Крижановського, ЧСВВ., Протоігумена Американсько - канадійської Провінції. Прислав свої щирі привіти також Союз Гетьманців Державників із Едмонтону й Галича, Алта, що їх приняли присутні рясними оплесками. Від чотирох Орґанізацій зі Саскатуну передав особисто привіт п. Осип Прийма, директор Саскатунської Бурси, якого присутність на Зїзді привітали всі з найбільшим вдоволенням. Щире захоплення викликав привіт п. І. Басараби, адвоката з Едмонтону й скарбника БУК - а Албертійської Провінції.

Високо була поставлена на здвизі також й релігійна програма. Від 8 - ої години рано до 1 - ої по полудні через оба ці препамятні дні для Чипмену відбувалися прегарні богослуження у цілій своїй величі й красі нашого гарного обряду. Через оба ці дні співав Службу Божу Впр. о. Н. Саварин, ЧСВВ., довголітний парох Чипмену, а діяконували першого дня Впр. о. М. Романович, редактор “Світла” з з Впр. о. І. Лесюком ЧСВВ, професором теольоґії з Мондеру; другого ж дня діяконували Впр. о. Лесюк ЧСВВ., і Впр. о. Н. Когут, ЧСВВ., професори теології з Мондеру. В часі обох днів виголосив свої прегарні проповіди Впр. о. А. Трух, ЧСВВ. Зворушаючий вид був першого дня при відправі панахиди за поляглих українських борців у присутности гостей із Едмонтону Союзу Гетьманців Державників в одностроях. Ще більш захоплюючий вид представився усім гостям, коли другого дня посвячено перший прапор БУКа у Алберті, чипменського відділу. Через оба ці дні маса вірних приступала до святих Тайн, а це було не лише будуюче, але й зворушаюче.

В уладженні цих дводневних обходів много чар[illegible] краси, ще більш інтензивної праці виявило чипменське громадянство. Днями й ночами працював гостеприйомний, нічліговий, декораційний і аматорський комітет, щоб приготовитися до цих зїздів як найкраще. Це була сатисфакція дивитися як гарно, вміло, зручно й все у свойому часі відбувалося у Чипмені. Заняті були у Чипмені всі і старі й молоді, хлопці й дівчата, пані й мужчини а навіть маленька чипменська дітвора. Одним словом цілий українсько - католицький Чипмен брав якнай живіше участь у обох цих релігійно - народніх торжествах і викликав у всіх гостях як найсимпатичніше вражіння.

На цьому Зїзді вийшов також повий многонадійний заряд Братства Українців Католиків на Албертійську Провінцію. До Провінціонального Заряду БУК - а на Алберту ввійшли на рік 1939ий і 1940ий рік по рішенню статута слідуючі особи: Єпископський делеґат: о. А. Трух ЧСВВ.; голова Заряду: п. І. Косюр; містоголова п. Н. Андріїв; діловий писар: п. Н. Лисаковський; скарбовий писар п. М. Царук; скарбник: п. Ф. Онищук; орґанізатори: о. І. Лесюк п. І. Козяк; референти-радні п. Н. Гаврилюк, пані М. Корчинська, п. П. Старко, пані Д. Войтків. панна М. Єлиняк; панна К. Хомляк; контрольна комісія й мирові судді: Ю. Мищий. М. Сенюк. З практичних зглядів перенесено осідок Албертійської Централі до Мондеру. Членська вкладка виноситиме для чоловіків одного доляра річно, а для жінок і молоді 50 центів.

Нововибраний Провінціональний Заряд приняв і видав на III - ому Зїзді БУК - а в Алберті слідуючі резолюції: 1. Пересилає Їх Ексцеленція Кир Василієві заяву синівського привязання як і також сердечну подяку за батьківський привіт і архієрейське благословення. 2. Вітає братнім привітом саскачеванську секцію БУК - а, щиро дякуючи за при[illegible]ння делеґата на Албертійський Зїзд. 3. Закликає всі українсько - католицькі парохії в Алберті, щоб оснували у себе чимскорше відділи БУК-а й стануди під проводом нової Централі до релігійно - національної праці. 4. Поручає новій Провінціональній Раді порозумітися з іншими Провінціями в справі вибору домініяльної Верховної Ради.

Цілий цей дводневний Зїзд скінчив енту[illegible] релігійно народнім [illegible]. Перешло два дні у Чипмені серед надзвичайно щирої українсько - католицької атмосфери на спільних молитвах, слуханні промов, спільній виміні думок, обговорюванні релігійно-національних питань. Всі відчували у Чипмені в часі цих двох днів велике піднесення українсько - католицьких переконань і почувань.

І дійсно! Чи не треба було [illegible] численних гостей, делеґатів і співаків у Чипмені, що прибули з найдальших сторін серед зимової пори? Чи не могло покріпшати серце кожного свідомого українця - католика, коли переживав і відчував [illegible] днів? Так! Мусів кожен [illegible] бо ця маса українців-католиків у Чипмені є найбільшою славою української еміграції у Канаді і запорукою кращої будучности.

о. Н. Саварин, ЧСВВ.

СОЦІЯЛІСТ ПРО ЧЕРВОНУ ЕСПАНІЮ

Джон МекГоверн, посол англійського парляменту з незалежної партії праці, відвідував цього року “лоялістичну” (червону) Еспанію, очевидно з наміром розглянути на місці ситуацію, щоб опісля вернувшись домів пропаґувати між лівими англійськими елементами потребу допомоги еспанським “лоялістам” проти Франка та його націоналістів. Одначе МекГоверн, хоч соціяліст. є чесним чоловіком і не міг назвати чорне білим. Ось що він пише в лондонському соціялістичному часописові “Форвард” про свої спостереження в “лоялістичній” Еспанії:

“В Еспанії ділають сотки аґентів чужинецької чрезвичайки. Ці подлі вбивці, оплачувані російською сталінською чекою, виконують огидні жорстокі вчинки темних віків. Для чоловіків і жінок, що не є прихильниками російської контролі, вони мають стальові клітки”

[illegible] за [illegible] панськими соціялістами, що в червоній Еспанії, в тюрмах між Мадридом, Барцелоною та Валенцією є звиж 7,000 [illegible] протифашистів та що [illegible] замордували біля тисячу соціялістів та анархістів, МекГоверн додає:

“Біля 15 тисяч трупів чоловіків і жінок, несоціялістів і підозрілих у фашизмі, стягнено з вулиць “урядової” (червоної) Еспанії. Цю брудну роботу не виконує й не дає доручень виконувати влада, одначе та влада є в руках і кіхтях Сталіна, тому що він дає її мілітарну допомогу.

Чекісти клеветують, брешуть, перекручують і [illegible] катують і вбивають, щоб мати контролю в своїх руках. [illegible] у спину—це метода Москви; я пізнав це з досвіду та розсліду.

Коли вас закликають до “народнього фронту”, то памятайте, що за ним стоять розбишаки, розстрілюючі отряди, машинові кулемети, залізні рукавиці, оловяні кулі, скривавлені носи чобіт, якими копають людей до смерті, стальові клітки, ланцюхи й кайдани, брехлива пропаґандивна машина, що нищить характери чоловіків і жінок, кладовища мертвих тіл в Еспанії й Росії, російська шпигунська машина в кожній країні, включно з Великою Британією, що ще треба буде здемаскувати.”

Стільки МекГоверн про “демократичну” Еспанію!

А в нас є ще такі людці, що важуться боронити червону Еспанію.

Приєднуйте передплатників для “Світла”!

БОЖЕ СЛОВО

Будова вавилонської вежі. Родовід потомків Сима аж до Авраама.

I. Кн. Мойсея, 11. 1 - 32.

1. I була вся земля — одні уста й мова одна всім.

2. I сталось, як мандрували вони від сходу, знайшли поділля в Сенаар землі, тай осіли там.

3. I сказав чоловік ближньому свому: Нумо, наробім цегол і випалім їх огнем. I була їм цегла за камінь, а смола служила їм як вапно.

4. I говорили: Нумо, збудуймо собі місто й вежу, щоб її верх сягав до неба; і зробімо собі славне імя, ще заки розпорошитись нам по лиці всієї землі.

5. I зійшов Господь побачити місто й вежу, що її будували людські сини.

6. I сказав: Оцеж рід один, і уста одні в усіх; а це тільки почин їхньої роботи, й тепер ніщо не зупинить їх ні від чого, що задумали зробити.

7. Нумо, зійдемо й помішаемо їхню мову, щоб ніхто не розумів голосу ближнього.

8. I розсіяв їх Господь звідти по лиці всієї землі; і перестали будувати місто й вежу.

9. Тимто прозвали місто іменем: Помішання, бо там помішав Господь бесіду всієї землі й звідти розсіяв їх Господь по лиці всієї землі.

10. А це є роди Сима: і був Сим столітним сином, як зродив Арфаксада, в другому році по потопі.

11. I прожив Сим, після того як зродив він Арфаксада, літ пятьсот, і зродив синів і доньок; тай помер.

12. I прожив Арфаксад сто тридцятьпять літ; тай зродив Каінана.

13. I прожив Арфаксад після того як зродив він Каінана, літ чотириста тай зродив синів і доньок; тай помер.

I пвожив Каінан сто й тридцять літ і зродив Салу.

! прожив Каінан після того як зродив він Салу, літ триста тридцять тай зродив синів і доньок; тай помер.

14. I прожив Сала сто тридцять літ і зродив Гевера.

15. I прожив Сала, після того як зродив він Гевера триста тридцять літ, тай зродив синів і доньок; тай помер.

16. I прожив Гевер сто тридцятьчотири роки, тай зродив Фалега.

17. I прожив Гевер, після того як зродив він Фалега літ двісті сімдесять, тай зродив синів і доньок; тай помер.

18. I прожив Фалег сто тридцять літ тай зродив Рагава.

19. I прожив Фалег, після того як зродив він Рагава двісті девять літ, тай зродив синів і доньок; тай помер.

20. I прожив Рагав сто тридцять і два роки, тай зродив Серуха.

21. I прожив Рагав після того, як зродив він Серуха, двісті сім літ, тай зродив синів і доньок тай помер.

22. I прожив Серух сто тридцять літ, тай зродив Нахора.

23. I прожив Серух, після того, як зродив він Нахора, літ двісті, тай зродив синів і доньок; тай помер.

24. I прожив Нахор літ сто сімдесять і девять, тай зродив Тару.

25. I прожив Нахор, після того, як зродив він Тару літ сто двадцятьпять, тай зродив синів і доньок; тай помер.

26. I прожив Тара сімдесять літ, тай зродив Аврама й Нахора й Арана.

27. А це є роди Тарові: Тара зродив Аврама й Нахора й Арана; Аран зродив Лота.

28. I помер Аран перш отця свого Тари в землі, в якій родився, в країні Халдейській.

29. I побрали собі Аврам і Нахор жінок; Імя Аврамовій жінці було Сара. А імя Нахоровій жінці, Мелха, донька Аранова, батька Мелхи і батька Єсхи.

30. А Сара була неплідна й не мала дітей.

31. I взяв Тара Аврама свого сина, й Лота сина Аранового, сина свого сина, й Сару, невістку свою, жінку Аврама свого сина, тай вивів їх з країни Халдейської, щоб піти в землю Ханаанську. I прийшли аж у Харан тай осілись там.

32. I було всього віку Тари в землі Харан, двісті пять літ; тай помер Тара в Харані.

Пояснення.

1. Потомки Ноя мали одну мову, бо уживали в своїй бесіді тих самих слів і тої самої складні й тому себе дуже добре роозуміли.

2. Від сходу — з краів над рікою Евфратом, що є на схід від Вавилону. Вийшли звідти, мабуть тому, що їм було тісно, або щоб шукати ліпшого місця для своїх осель.

Сенаар земля — це Вавилонія.

3. На вавилонський рівнині не було каміння; отже стали виробляти цеглу, а не маючи вапна, брали до споювання цегол певного рода земної смоли, асфальту, що був подостатком у тих сторонах.

4. Сягав до небес — пересадний висказ на означення дуже високої вежі. В евр. тексті є сказано: щоб не розпорошитись по землі. Дві спонуки заохочували тих людей будувати місто й вежу: гордість (зробім собі славне ймя й лихе бажання створити собі обєднуючий

центр, що спиняв би, на перекір Божій волі скоре залюднювання всієї землі.

5. Зійшов Господь. Це сказано про Бога по людськи. Г. Бог є всюдиприсутний івсевідучий, тож не потребує переходити з одного місця на друге, щоб про щось довідатись, або зробити.

7. Нумо зійдемо, Дехто думає, що ті слова Бог сказав до ангелів, однак інші толкователі за св. Отцями краще пояснюють, що тут є натяк про три особі Божі, подібно як це було в гл. 1. стих. 26.

8. Через помішання мови Г. Бог ударемнив лукаві людські замисли й змагання.

9. Помішання — по еврейськи Вабель.

Біблійне оповідання про вавилонську вежу якого правдивість потверджують правдиві перекази різних народів, подає нам справжню причину повстання різних мов на світі.

Фільольогія, або наука про мови своїм способом підтверджує правдивість цего оповідання. Вона порівнює різні мови, відкриває спільні мовні складники й виказує їх споріднення і походження. На основі порівнального мовознавства нині науково майже певним є, що колись люди говорили одною мовою. Знова великі різниці, які заходять між мовами семітськими, хамітськими й індоевропейськими вже в найдавніших часах, доказують нам, що вони не могли повстати зараз по потопі в природний спосіб через постепенне й повільне різничкування, але треба приписати якомусь надприродному Божому діланню.

10. Поданий родовід показує нам, що Аврам, батько вибраного жидівського народу походить від Сима й тому він є переемником правдивої обявленої релігії та правним спадкоемцем всіх месіянських благословенств і обітниць.

31. Сина свого сина = свого внука.

Сара була внучкою Тари по його сині Арані й другим іменем звалась Єсха, як це бачимо зі стиха 29.

------ Релігійні Трудности й Запити -----

Закид: Йосафат Кунцевич переслідував православних. Якжеж він може бути святим?

(Докінчення)

Чуда.

Про святість св. Йосафата зложили свої численні свідочтва не тільки люди, а й сам Г. Бог своїми чудами. Акта беатифікаційні до року 1637 начислили 84 чудес стверджених присягою, а які стались за поміччю св. Йосафата. Пізніше те число збільшилось.

Коли ж сам Г. Бог потвердив святість чудесами, які провірили комісії і потвердили присяги, то чи ж можна сумніватись про святість Йосафата, а безосновність закидів, які йому в ненависті й злобі роблять православні?

Беатифікація і Канонізація.

Відома річ, що католицька Церква є дуже строга в провірюванню життя тих осіб, що їх має проголосити блаженними чи святими й надзвичайно критично розбирає їх життя та діяльність та тільки тоді проголошує святими, коли вони безсумнівно відзначились геройськими чеснотами, а Господь з неба потвердив їх святість щонайменше двома трьома певними чудесами. Таке слідство переводжено над особою св. Йосафата 1625 р. і 1637 р, і в особливший спосіб розслiджувано відношення св. Йосафата до православних та за причиною його мученичої смерти. I показалось, що не фанатизм чи яка жорстокість у св. Йосафаті була причиною його смерти, а тільки ненависть православних підсичувана їх проводирями.

В актах апостольської комісії читаємо, що православні називали його святим і тільки тому що він був католиком його переслідували. Нераз говорили: "Коби Йосафат хотів перейти до нас, ми би його обсипали золотом і почитали, як ангела з неба." "О коли б він був наш, то радо пили б воду, котрою він змиває свої ноги!"

По совісних дослідах папа Урван VIII. проголосив 16 мая 1643 р. Йосафата блаженним, а папа Пій IX. дня 29 червня 1867 р. проголосив його всім народам світу як католицького святого.

Знаємо, що історики можуть помилятися, та віра свята нас навчає, що папа в таких разах є непомильний в своїм ореченню і тому проголошення Йосафата Кунцевича святим для католиків є незбитим доказом, що він не був таким. за якого його мають православні.

Свідоцтво істориків.

Про св. Йосафата писали різні історики; його прителі й вороги. Коли ж розслiджувати їх писання то показуеться, що тільки історики упереджені до унії пишуть проти св. Йосафата. I так пишуть, що здумують, перекручують факти й документи й їм підсувають свої злобні видумки, або просто голословно приписують святому злочини без жадних доказів. Чи ж таким історикам, у яких брак основного знання фактів, а ще більше любови правди й безсторонного представлення річей, можна вірити й їх слова брати поважно? Ні, ніколи цего не зробить здорово-думаюча людина. Ми знаємо, як то різні історики й письменники люблять безлично брехати й перекручувати правду про події нам сучасні, які ще легко справдити, а що сказати про давні історичні події? I тому цитовання православних істориків , хоч би не знать як поважних, коли вони свого не доказують безсторонно й переконливими фактами, не може мати жадного значіння.

Коли ж тепер подивимося, що пишуть історики, що руководяться правдою, то побачимо, що навіть православні, висказуються про св. Йосафата

дуже прихильно й обороняють його перед робленими йому закидами. Так пр. польський вчений Др. Антоній Прохаска, по основних критичних студіях пише в Пшеґльонді повшехнім т. 160. ч. 479 (1923) ст. 125., що Сапіга була то людина горда, дволична вразлива, местна, захланна, пристрасна, уступаючи навіть проти своїх католицьких переконань. коли ходило про політику, або власні інтереси. І ця саме політика дораджувала йому в подразненню напасти на святого й на нього накинутись брехливими, непровіреними й загальниковими закидами, думаючи хибно, що коли виступить проти унії і святого Йосафата, то тим втихомирить православних і зискає бажаний політичний мир у державі. Коли ж тепер знаємо хто. чому й як писав, то бачимо. що лист Льва Сапіги не може мати для нас доказового значіння. Тим більше, що сам Сапіга дуже скоро жалував за довіря дане очерненням схизматиків, і щоб змити свою хвилеву ошибку, став на завсіди правдивим почитателем св. Йосафата, а по його мучеництві, став месником його смерти й покарав убійників без пощади.

Інший учений, професор університету, Вячеслав Заїкин, хоч сам православний, ідучи однак за вимогами критичної історії і за голосом совісти, обговорюючи в "Ділі" (1925.ч. 199. 200. 201) з признанням І. том "Праць Богословського Наукового товариства" так пише: "Католицька Церква ще в XVII. століттю визнала Йосафата святим: (точніше було б: блаженним") і тодіж таки при канонізації зібрані були дуже цінні відомости про його життя й діяльність. Але ці канонізаційні акти, так само як і инші матеріяли про еп. Йосафата довгий час лежали в архівах, невикористані богословами й історицами. До самого ювилею (в 1923 р.) ані в західній ані в українській католицькій богословській літературі майже не було поважних наукових дослідів, присвячених визначному діячеві й мученикові церковної Унії...

Тимчасом в інспірованій царським урядом російській історіографії й богословії, на постать єпископа Йосафата Кунцевича звернено значно більш уваги, і в змалюванні російських письменників є уніятський епископ Кунцевич людиною з дуже низькою та мілкою освітою, людиною, зовсім далекою від правдивого християнського духа, знарядям польсько - езуїтської інтриги, нарешті, національним перевертнем, який силоміць, брутально, намагався не тільки скатоличити, але спольщити православних Русинів...

Очевидна річ, що яскраво-неґативна оцінка діяльности й особи еп. Йосафата в російській офіційній історіографії у великій мірі була наслідком загальних інспірацій російського уряду проти Унії..

Але новійша історіографія яскраво виявляє що "Унія" на Україні для кінця XVI. віку "новотвором" не була: безпосередні звязки України з Римським Престолом (при захованні своєрідного церковного обряду) почалися вже з найдавніших часів; провідниками такої "Унії" на Україні в тій чи иншій мірі були уже св. Кирил і Методій, св. кн. Ольга кн. Ярополк, св. кн. Володимир; по траґічній події 1054 р., яка розколола Християнську Церкву на дві частині, Україна ще досить довго підтримувала старі звязки з Західною Церквою та з Римом; а навіть і офіційно декілька разів по 1054 р. Українська Церква відновлювала свій звязок з римським центром. (у 2 - ій пол. XI віку, в XIII. ст., в XV. ст.). У всякому разі, при сучасному стані церковно - історичних дослідів, не можна іґнорувати того факту, що актом 1596 р. (Берестейська Унія) не тільки не творилось нічого цілком нового й неприродного для України, а навпаки малося на увазі відновити давнішу єдність Церкви Української з Церквою Західньою.

Разом із цим, цілком яскраво виявлено, що ініціятива Церковної Унії 1596 року походила не з польських, а з українських кол. Доведено також, що ідея Церковної Унії зовсім не зустрічала ворожого відношення серед освічених Українців у 1590 - их роках..

Словом майже всі твердження антиуніяцької російської історіографії спростовані новійшою обєктивною історичною наукою.

А по загальній зміні історичних поглядів на Церковну Унію, необхідна також ревізія поглядів і оцінки Діячів Церковної Унії й зосібна у високій мірі потрібні нові й старанні досліди та оцінка життя й діяльности одного з найвизначніших борців за Унію еп. Йосафата...

Якби не оцінювати діяльности еп. Йосафата (чи-то з погляду обєктивно - історичного чи з погляду конфесійного), після цих актів не можна заперечувати його ідейности й щирости."

Так говорить православний учений йдучи за голосом критики й правди.

Цих кілька уваг показують нам, що св. Йосафат не був ні фанатиком ні тим більше злочинцем, як це кажеться в закиді й що радше фанатиками та злочинцями можна б назвати тих, що плюгавими видуманими закидами безчестять рідного брата, що своєю жертвенною працею і кровю змагався дати свойому народові одність у правдивій вірі, цю трівку основу до його щастя в дочасності й вічності та який як святий гідно прославив свій нарід. Не святий Йосафат Кунцевич є великим ворогом українського народу, а саме ті наші фанатики православні, що такими брехливими й підлими закидами воюють та ширять у народі релігійний роздор і зневажаючи Божого вгодника св. Йосафата стягають Божий гнів на український нарід. Пора вже в імя правди відкинути всім чесним українцям всякі безосновні упередження до святого й зе-

динитися у почитанню рідного брата на престолах, благаючи через нього кращої долі для українського народу.

— РІЖНІ ВІСТИ —

— **В Українських Вістях** ч. 48. Преосвящ. Кир Василій оповістили своє архієрейське послання на час різдвяного посту в якому перестерігають вірних перед піянством і заохочують до тверезости й повздержности. Гроші, котрі могли б піти на піятику просять жертвувати на поміч Карпатській Україні й їх висилати прямо до Єпископської Канцелярії. Всі ті гроші відішлеться опісля до Хусту на руки о. А. Волошина. Послухаймо й виконаймо сумлінно ці горячі бажання нашого Архієрея!

— **Греко - католицький Епископат** у Галичині протестує проти найновішої польсько пацифікації українського населення в Галичині, як колективної відплати польського уряду за виступи одиниць.

— **З Рідного Краю** до Канади приїхали на сталу душпастирську працю священики о. Ізидор Борецький і о. Ігор Шпитковський.

Місячне намірення Апостольства Молитви на грудень: Щоб Господь Бог покликав відповідних апостолів до навернення жидів.

КОНТЕСТ ПОПУЛЯРНОСТИ

За старанням видавництва "Світла", в Мондерській околиці відбувся контест популярности. Взяло в ньому участь біля 40 дівчат з ріжних парохій.

Закінчення контесту відбулося у Чипмені, в Народнім Домі дня 20 листопада. В часі прегарного листопадового концерту, серед промов співів і різних церемоній укоронова но королеву контесту.

Королевою стала панна Йосифа Осьмак з Мондеру, а княгинями панна Розалія Майко з Гіліярд і панна Оля Бусько з Нового Києва.

Всі три побідниці в контестових змаганнях дістали гарні дарунки.

Тогож дня відбулась розігравка тикетів. Щасливі тикети витягнено для п. Антона Соколюка з Чипмен, (ч. 3495), що виграв радіо; для п. Івана Баранюка з Гейт (ч. 1773) — виграв білет на подорож до Венкувер; для п. Стефана Кошка з Чипмен (ч.3182) — виграв два крісла; для п. Івана Хомяка з Чипмен — виграв наручний годинник; для п. Юрія Миція з Гейт, що виграв срібне начиння.

Контест увінчався гарним успіхом і приніс вдоволяючу поміч новоповсталій друкарні в Мондері.

Видавництво Світла дуже цінить собі ту прихильність з якою весь загал віднісся до контесту та й ту ревну працю контестанток у розпродажі тикетів і на цьому місці складає всім свою щиру подяку.

Світло.

ЄРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ

(Делф, Алта)

У вівторок, 8 листопада, панство Процики обходили свій срібний ювілей подружого життя.

З цієї нагоди вечером родина й сусіди зробили їм несподівану забаву, в часі якої п. Ільців зложив дуже сердечні желання для ювілятів.

На заклик п. Николая Петрика, щоб зробити також несподіванку українській католицькій часописі "Світло", всі гості дуже радо відповіли збіркою, що принесла $5.15

Щира подяка всім учасникам вечерка, що вміли не тільки гарно забавитись, але і при забаві зробити добре діло, дати поміч добрій пресі. А родині Процикам зичимо, щоб щасливо дочекали святкувати свій золотий ювілей.

Петро Ільців.

(Подрібний виказ жертв за через брак місця пропускаємо)

З ВЕРНОН Б. К.

Малесенька парохія св. Отця Николая в Вернон, Б. К., постановила щоб усім своїм членам у день імянин, робити так звані партії. Така партія відбулася 12 - го листопада, в домі Дмитра й Стефанії Гошовських. По смачній вечері та по нарадах у деяких церковних і світських справах, п. Константин Щерба згадав про найменшу українську католицьку ґазетку "Світло", щоб її підтримати при життю та помогти розвиватись, щоб вона вскорі стала великим ілюстрованим католицьким часописом. Також п. Петро Мокорик сказав кілька цінних слів. Наші отці — говорив він — дають нам старшим і нашим дітям свої щирі науки, то й ми повинні їм дати свої датки не за їх велику працю, бо ми їм за це не в силі заплатити, але повинні дати хоч на той папір й поштові марки, щоб так та цінна ґазетка могла да нас стало приходити й приносити золоту науку для нас і дітей наших.

Парохіяне не дали довше говорити й хоч не приготовані, зложили на "Світло" свої щирі датки в сумі $3.00

Наша найменша парохія на далекому сході в Британській Колюмбії кличе всі більші від нас парохії в цілій Канаді, щоб кожна з них зробила так як і ми, а тоді напевне "Світло" зможе виходити не що два тижні, а що дня і то в великому форматі, чого нам Боже подай дочекати. Ану, хто другий за нами?.

Петро Мокорик
Заступник предсідателя.
Константин Щерба
секретар

З ВЕСІЛЬНОЇ ЗАБАВИ

(Равнд Гил, Алта)

Дня 14 - го листопада відбулась весільна забава з нагоди подружжа молодих Володимира Стрільчука й Стефанії Калявської.

Вінчання довершив Впр. о. парох І. Ричкун Ч.С.В.В., в неділю 13. ц: м. в церкві Преображення Господнього. По слюбі улаштовано весільну вечеру в домі панства Калявських, у часі якої отець парох від усіх присутних зложив красні побажання молодим, вказуючи їм дорогу до родинного щастя через заховання слюбної присяги.

На другий день відправилась Служба Божа й молебен

до Серця Христового на упрошення ласк для молодої пари. а потім відбувся обід в домі Стрільчуків. Впр. о. парох зно ву сказали дуже повчаюче слово, завзиваючи до згоди й любови й закінчили свою промову побажанням й многоліствием.

Промовляли ще п. Андрій Пазюк, пані Калявська, п. Павло Головатюк. Він у своїй бесіді згадав про нову Василіянську Друкарню закликаючи всіх прийти її з фінансовою допомогою.

Про значіння і ціль цеї друкарні, її повстання і посвячення розказав присутним дуже гарно о. парох.

Всі зрозуміли, що мурований будинок і друкарські машини — це річ дуже коштовна, і тому рішили зробити збірку для друкарні, що повстала тільки на те, щоб служити релігійним потребам українського народу в Канаді.

Збіркою занявся П. Головатюк.

Зложили жертви:

Леон і Февронія Стрільчуки $5.00, Володимир і Стефанія Стрільчук $2.00

По-долярови:

Анастазія Калявська; Павло й Софія Головатюк, Діонізій і Анна Маслянка, Іван і Юлія Бойчук, Емілія Делявська.

По пів доляра:

Андрій Пазюк, Катерина Стрільчук Людвик Шкабар, Йосифа Рось, Гринько Півовар 25ц. Яків Бойчук 25ц. Йосифа Кушнерик 20ц.

Зібрано разом **$14.70**

Видавництво Світла в особливший спосіб дякує жертводавцям за дар на друкарню, а молодим подругам бажає від себе щасливого життя і Божого благословення на многі літа.

ШАНУЮТЬ І ЛЮБЛЯТЬ.

(Гіліярд, Алта.)

Велика родина Майків, уладила 12-го листопада дуже гарну несподіванку пані Анастазії Майко, з нагоди її 75-літних уродин. Пані А. Майко, хоч уже три чверти століття прожила, тримається ще досит добре. Має вона щастя бачити своїх дітей, внуків і правнуків. Вся та численна родина живе в великій любові й згоді й належить до найкращих парохіян у Гіліярд.

До їхньої родини належить і теперішний парох у Гіліярд Впр. о. Ігнатій Лесюк, ЧСВВ.

На цю милу несподіванку зїхалась вся велика родина до церкви на Службу Божу, яку відправив о. Лесюк, а відтак усі засіли до спільного стола в Народному Домі. В часі обіду зложила вся родина щирі желання старенькій мамі. Все було таке зворушаюче, що заплакали навіть і мужчини, в яких не скоро звогчуються очі

При веселій забаві, на заклик П. Сенюка зібрано на "Світло" $5.25

Л

ГАРНО ТО В·НАС БУЛО

(Боріців, Алта)

За почином Братства Українців Католиків у Борщеві, члени організації зробили гарну несподіванку п. Василеві Рурці з нагоди 10-ліття його щасливого подружжа.

Мила й спокійна забава відбулась у вівторок 22 листопада. При забаві зібрані зложили на пресовий фонд "Світла" суму $5.26

Так пошанували українці католики в Борщеві одного зі свідомих і діяльних працівників у своїй околиці.

П. Василь Рурка — це один із молодших фармарів. Він є активним членом парохії і БУК-а. Своєю чесністю, вродженою інтеліґенцією, милою і спокійною вдачою зєднав собі загальну симпатію між старшими й молодю. З цеї причини парохія за згодою отця пароха вибрала його ще молодого до услуги при престолі в церкві.

Хай живе нам п. Василь Рурка щасливо но многі літа!

Жерело.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Др. Микола Стрільчук, Мондер, Алта. $15.00

Збірка з нагоди 75 ліття уродин п. Анастазії Майко, Гіліярд, Алта. 5.25
Н. Н. з Веґревил, Алта. 1.00
Збірка в домі Проциків, з нагоди 25-ліття подружого життя, Делф, Алта. 5.15
Марія Сацьків, Мирнам, Алта 1.00
Петро Шевчук, Шіго Саск, 1.00
Збірка в домі Гошовських, Вернон, Б. К. 3.00
Сестри Служебниці, Едмонтон, Алта 2.00
Теодор Гаврилюк, Веґревил, Алта ... ... .50
Микола Якимець, Новий Київ, Алта 1.00
Збірка в домі панства Леона й Февронії Стрільчук з нагоди весільної забави. 14.70
Збірка в домі Василя Рурки Борщів, Алта. 5.26

Разом ... ... 54.86.

Щира подяка жертводавцям!

Світло.

Світло.

Повний вибір всіх це ковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький, управ.

WILLIAM GROSS and CO
322 Main St. Winnipeg, Man

Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса: The Light. Basilian Fathers, Mundare, Alta. Canada.

Видавництво ОО. Василіян у Мондері
Редактор Впр. о. Марко Романович Ч.С.В.В.

Друкується за дозволом Духовної Власти.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT MUNDARE, ALBERTA CANADA

Рік II. Число (16) 1. Мондер, Алберта, 1-го січня 1939. Mundare, Alberta, January 1st, Vol II. No. (16). 1.

З ЦЬОГОРІЧНИХ РІЗДВЯНИХ СВЯТ

Різдвяні свята цього року світ святкував досить спокійно; тільки на еспанському фронті розгорілись криваві бої між червоними й національними військами, що принесли ген. Франкові велику перемогу та воєнну добичу.

В Святій Землі, де колись Христос родився, де ангели співали чарівну пісню мира, тепер через боротьбу між арабами й жидами та англійцями, що грають ролю посередників, мира нема. В часі свят у Єрусалимі й Вифлеємі було чути в повітрі гудіння літаків, а 20,000 британського війська зі скорострілами, танками, в боєвім поготівлю стежили пильно, щоб де не вибухло яке заворушення, або терор. Одначе на самі свята арабські повстанці припинили свої напади.

Кривава расова боротьба в Палестині спричинила великий упадок приїзду заграничних паломників. Через те потерпіла також дуже торговля. Воєнний стан і настрої дальше панують і нема надії на скорий спокій у Святій Землі.

В навечеря Різдва Христового, в суботу 24. XII, Святіший Отець у святочній промові до кардиналів висказав свій великий біль і смуток, що саме в 10-ліття лятеранського договору між Церквою і Італією; італійський уряд нарушує конкордат, ставить труднощі Католицькій Акції та видав заборону подруж між арійцями, а особами неарійського походження.

ВІР І ВПОВАЙ НАРОДЕ!

Як подають безнастанно часописи, вже підготовляються великі зміни на сході Европи. Може вже недалекий час, коли скінчиться страшна неволя нашого народу і весь український нарід на свободі зажиє кращим життям на своїй землі й в своїй державі. Тепер покищо діждались наші Братя в Карпатській Україні весело колядувати в своїй напів-самостійній державі. Може дасть Господь ласкавий, що на друге Різдво вся Соборна Україна буде радісно співати в мирі й гаразді: Слава во вишних Богу"...

Люди, нераз грішні, ведуть (Докінчення на 2 стороні).

ХРИСТОС РОДИВСЯ

СЛАВІТЕ!

НАД ВИФЛЕЄМОМ ЗОРЯ ЗІЙШЛА

Над Вифлеємом зоря зійшла,
Щоб промостити світлом шляхи
Блудним до щастя, Правди мети,
У край спокою — скорбним синам
Невольним дітям до волі брам
До дня нового обнов — життя —

Над Вифлеємом зоря зійшла,
І розіслала проміння рій
Сплячим в забуттю, ясних надій.
Тим, що упали в шляху життя
Під ярмом сонних і злудних мрій,
Тим, що їх давить люта журба,
Над Вифлеємом зоря зійшла.

Над Вифлеємом зоря зійшла
Тим, що ще чають світла душі
Серед мрак блудних у нічній тьмі,
Тим, що ще в серці тліє любов,
Що ще позбутись хотять оков,
Мук лютих адських, смерти гріха,
Над Вифлеємом зоря зійшла.

М. К.

Зо світлим празником Різдва Христового шлемо всім читачам "СВІТЛА" щирі побажання радісних і щасливих Свят!

Редакція "Світла".

НА НЕБІ ЗІРКА ЯСНА ЗАСЯЛА

І знову Різдво Христове, знову радісні свята до нас завітали. При спільній вечері колядуємо, світлами-зорями мерехтять ялинки. Забуваємо на якийсь час наші злободневні турботи. Нашу душу сповивають солодкі настрої.

Радісні різдвяні свята. Та одначе та радість не у всіх однакова, не в усіх з однакових причин.

Для многих різдвяні свята — це тільки якесь дивне "Santa Claus", або прегарний час для бизнесу, то знову ожидані хвилі відпочинку та безжурної забави. Про Христа мало хто з них поважно думає.

А тимчасом різдво Христове першусього є релігійним і християнським святом, що говорить нам про велике таїнство Божої любови для упавшого людського роду. Бог став людиною, щоб нас людей зробити дітьми Божими й наслідниками неба.

З народженням Христа-Месії сповнились надії і ожидання народів через довгі тисячліття. З приходом Христа започаткувалось спасення людського роду в усій його величі. Ісус новонароджений приніс бідному людству скарби: світло правди, свободу від гріха, мир і любов, привернув утрачене право до щастя в небі. Ісус Христос приніс нам усе те, що цінить і чим тішиться християнська цивілізація і культура всіх часів.

Тому то Вифлеємське Дитятко в яслах є тим жерелом звідки трискає глибока й чиста радість для людського серця. Тут у вифлеємськім вертепі одиниці й цілі народи можуть найти своє відродження, якщоб тільки хотіли прийти до Христа своєю думкою і серцем та перенятись Його думками й почуваннями.

А саме цього богато людей не роблять у різдвяні свята. Нема місця для Христа в їхній душі. І тому різдвяні свята, хоч святкують деколи з великим зовнішним блеском, однак без зрозуміння його істотного змісту й без тривких благодатних наслідків для їхнього життя.

Не так ми святкуймо! Коли в грудневий вечір на небі зірка ясна звістить нам прихід різдвяних свят, хай в той же

час новим чудним сяйвом засяє віра наша в Христа Спасителя.

З радісною піснею-колядою отворім Йому охоче наше чисте серце, щоб Він там спочив зі своїми небесними дарами й ласками.

Хай у нашому серцю народиться Христос через глибоку віру, сильну надію і палку любов до Нього. Перейміймся глибоко правдами, які своїм словом і прикладом голосив І. Христос і які проповідає Його католицька Церква! Зробім сильне й рішуче постановлення так жити, як хоче від нас Христос. Наша душа хай глибоко потоне в роздумуванні великих правд різдвяної ночі. Тоді зазнаємо дійсно глибокої різдвяної радости й будемо святкувати як справжні християне.

Різдвяні Свята наші предки прибрали в гарні звичаї і прикрасили чудовими піснями-колядами. Тому то вони такі милі не тільки самим змістом а й формою. Скільки то поезії, краси криється в тих наших народніх різдвяних звичаях! Наші різдвяні звичаї і пісні подивляють і любуються ними чужинці.

Звідси слідує, що на свята наші традиційні цінности не слід нам легковажити, або їх закидати.

Святкуймо отже наші свята зо всіми нашими гарними звичаями, зі спільною вечерою, колядами і вертепом, так як їх віками святкує наш нарід у Старому Краю!

А коли в наших святах буде той глибокий релігійний зміст убраний в гарну народню форму, так тоді вони будуть ясним і милим світлом у нашому житті, так тоді ущасливлятимуть нашу душу й будуть для нас так солодкі, як були для Пресвятої Родини в вифлеємськім вертепі.

На небі зірка ясна засяла...
Христос родився —— Славіте!

ВІР І ВПОВАЙ НАРОДЕ!

свою круту політику, різно укладають пляни та Господь з неба вирішує остаточну судьбу народів і держав. Все в Божих руках...

Може за наші гріхи, за релігійні роздори, за безбожництво деякої частини нашого народу післав справедливий Господь важку покугу, й гірке поневолення.

Просім Вифлеємське Дитя, нашого Спасителя, щоб простив нам наші гріхи, відпустив кари й скинув з нашого народу кайдани біди, гнету й сорому!

Скріпім в собі глибоко віру, навернімся до Бога всім нашим серцем у нашому приватному, родинному й громадському житті, станьмо щирими християнами нашою думкою, словом і ділом — бо це найкраща запорука, щоб Господь вислухав наших благань і дав нам кращу будучність.

Зробім святочний дарунок для своїх приятелів передплачуючи для них на один рік релігійний часопис "Світло".

Різдвяний Гість

Возвеселімся всі купно нині! Христос родився в бідній яскині... Така весела коляда лунає но широких просторах американсько-канадійської землі, по церквах і хатах, усюди, де тільки живе український нарід. Співаємо, желаємо собі, радіємо.

В цей так радісний час, до вашої хати приходить різдвяний гість. Хто він?
добре знакомий. Це їх любий приятель. Це "Світло", релігійний часопис вітає їх у побільшеному обемі та в різдвяній шаті. Відтепер усе буде до них приходити так великий як сьогодні та приносити їм завсіди здорову науку, потіху, всякі поучення і новини з релігійно-церковного життя.

Тому радо запрошують його до своєї хати, беруть охоче в свої руки "Світло", щоб читаючи цей релігійний часопис, збогатити свою душу доброю думкою і почуваннями та заохотити себе до кращого, побожного життя.

Для других людей цей різдвяний гість ще чужий. З різдвом Христовим перший раз переступає пороги їхнього дому та вітає їх у милу хвилину.

Хто це? — питають

Позвольте мені, що я представлюсь вам, відповідає незнакомий гість.

Називаюсь "СВІТЛО", український релігійний двотижневик. Походжу з Мондеру, Алта Висилають мене в світ добре всім відомі Отці Василіяне. Моїм гарячим бажанням є стати вашим вірним приятелем, порадником, провідником у ваших релігійних справах. Хочу голосити вам Христову правду, розвівати сумніви та вести до добра й щастя.

За свою услугу не жадаю багато. Тільки одного доляра на рік. І це лишень тому, щоб міг себе удержати. Думаю, що не богато вимагаю. А коли ваша ласка, то можете додати ще більше, як різдвяний дар на пресовий фонд "Світла"

Дозвольте мені вам послужити, а переконаєтеся про мою велику вартість для вас. Беріть і читайте!

Якщо вам я сподобавсь вже тепер, то не вагайтесь сейчас вислати передплату.

Якщо "Світло" вам сподобалось, то може й другим сподобається. Будьте так добрі, розкажіть всім вашим приятелям і знакомим про "Світло", заохотіть до читання, до передплати!

Великим бажанням "Світла" є обслужити як найширші маси українського народу.

Це мова різдвяного гостя. Що ви на те? Приєднайтесь до тих рядів свідомих і релігійних українців, що є приятелями "Світла"!

Хай з різдвяними святами засіяє в кожній українській хаті "Світло" й світить кожному українцеві цілий рік і цілий вік, щоб мав ясний шлях у своймому життю та міг певною ходою іти до святости й до щастя на землі й в небі

Христос раждається!

Разом із Папою

(Загальне місячне намірення Ап. Молитви на січень)

Що то за гарна картина, коли то вся родина, разом із батьком клякає до спільної молитви. Батько, голова родини, що найкраще знає її потреби, бо на своїх плечах двигає всю відповідальність за її добро, він перший підносить до Бога свої благальні очі й серце; а з ним лучаться у молитві жінка й діти. Та спільна родинна молитва є напевне дуже мила Богові й успішна.

Свята католицька Церква це одна велика всесвітна родина. З волі Ісуса Христа її головою і спільним батьком є Святіший Отець, папа. Він найкраще знає всі потреби Церкви, всі небеспеки, що її грозять. Свідомий тої великої відповідальности, щоденно паде на коліна перед Насв. Тайнами щоб молитись за Церкву, за цю Божу родину на землі й наче говорить зі св. ап. Павлом: "Згинаю свої коліна перед Отцем, від котрого всяке вітцівство на небі й на землі має назву, щоби вам дав по богацтву своєї слави утвердитись силою через його Духа у внутрішнім чоловіці, щоби ви, вкорінені й утверджені в любві, могли зрозуміти з усіми святими, що це ширина й довжина й висота й глибина, й пізнати любов Христа, що перевищає (всяке) пізнання, щоби ви наповнились усею повнотою Божою." (Еф. 3, 14 19).

Коли папа молиться перед Його очима стає весь світ і св. Церква з усіми своїми потребами нинішних часів

А потреби світа й Церкви в нинішних часах є великі й різнородні

Світ переживає тепер дійсно бурливі часи. Нема мира. Хмари воєнної хуртовини збираються і грозять великим знищенням.

Кривавий комунізм своєю спритною і руїнницькою пропагандою обняв всю кулю земську й ширить безбожність та розклад у народах.

Скрайний і звироднілий націоналізм роздуває народню бутү, ширить расову ворожнечу, бурить народ проти народу.

Тоталізм, або державне всевладство, там, де воно прийнялось, брутально насилує Божі й природні права одиниці і родин, під свій диктат бере школу, подружжа, заковує в свої пута релігію та свободу людини.

Знову в демократичних краях під покрищкою волі розпаношилась сваволя, а загальна опінія виробльована агітацією, стає основою моралі.

В господарськім життю також ногано. Сучасний індустріялізм накинув працюючим масам новітнє кріпацтво. Добробут і богацтва підпали під контролю невеличкого числа грошевих потентатів і міліярдерів, котрі ведуть усю економічну політику часто з кривдою для робучого народу Вони то головно спричинили, що серед безмірних багацтв процвітає біда й безробіття. Такий стан викликує в масах працюючого люду гнів і пхає їх на дорогу страйків та революції.

Під оглядом релігійним панує у світі великий хаос. Народи стратили правдиве світло віри й блукають у пітьмі схизми, єресей, сект, а то й новітнього поганства.

Релігію Христа усувають з парляментів, зі шкіл і з усього публичного життя. Нові винаходи служать ширенню деморалізації й здичіння обичаїв.

Всякі протести й поучення Св. Отця критикують і злобно перекручують та вмовляють, що Рим є ворожий народньому добру.

Всякі новітні струї і партії ділять нераз дітей одної Церкви на ворожі табори. Лучаються апостазії, вибухають переслідування Церкви.

Коли глянути широко й далеко по світі видно, що є ще мільйони людей, що не знають нічого про Вифлеєм, хрест і Голгофту, про спасення, про св. Євангелію і Серце Христове.

Ще богато богато інших потреб і справ бачить Св. Отець про котрі щоденно доносить до Ватикану церковна єрархія зі всіх сторін світу, а які звичайному чоловікові навіть на гадку не прийдуть. А всі ті справи такі важні, що від них залежить вічне щастя богатьох душ

Всі ці потреби світа й Церкви журять старенького і слабого Св. Отця.

І він молиться там у Ватикані кожного дня, щоб Серце Христове дало Йому потрібне світло, силу, натхнення, щоб тим усім потребам зарадити як найкраще й бути тим милосерним Самарянином, що лічить рани покаліченого людства й приводить його до здоровля.

Молиться Св. Отець, щоб мир Христовий, мир опертий на справедливости й любови запанував між народами і державами.

Молиться Св. Отець, за вивищення святої Церкви, за викорінення єресей, поширення святої віри, навернення грішників.

Молиться, щоб віджила між людьми жива віра і щоб світські люди в лучности й під проводом церковної єрархії не ли а к-ції ю ухристіянізовання всього людського життя.

Це є ті загальні намірення Св. Отця.

Є ще богато інших поосібних намірень які піддає кожна днина.

Всі вони одначе зводяться до одного: прославлення Бога й спасіння людських душ.

Святіший Отець просить нас своїх дітей, щоб ми разом із ним молились у тих великих правах святої Церкви. Чи відмовимо Йому? Ні.

Молімся отже всі щиро в місяці січні до Пресвятого Серця Христового, а в наших частих молитвах памятаймо на загальні й поосібні намірення Намісника Христового, Папи римського!

Вратований

(З галицького життя та повчаюче для канадійських українців).

Було це в неділю рано перед Святим Вечером. Снігом курило. Люди позакутувані в кожухи шли до церкви. Помоляться, а відтак весело та з Богом засядуть до вечері.

Невесело було у хаті Петра Зарічного. Він був зарібником. Люди радо брали його на роботу до себе, але хісна з того не було. Від якогось часу став запиватися. Весь зарібок топив в Шмулевій коршмі.

А жінка і дитина голодували.

Перед сімома роками, коли він її взяв, була вона молодою, здоровою, гарною людиною. Аж на нещастя осівся в сусідстві робітник Іван Мрик. Люди називали його Яськом, бо мав руду бороду і виглядав якось так хитро, як який рудий жид. Ясько скоренько підшився під добродушного Петра і внедовзі потягнув його зовсім за собою. Жінці не подобалося те, але щож це значило. Ясько не приходив майже ніколи до дому, а з ним і Петро дотримував компанії у зизоокого Шмуля.

Зпочатку випоминала йому це жінка, але потому лишень плакала. Він ганьбив її за це. І так мало помало поділася десь її краса й здоровля. Не жалувалася уже. Навіть, як виніс послідну кожушину з хати, аби пропити, нічого не сказала, ні слова ні йому, ні нікому.

Свого малого Стефанка доглядала, як могла. Зшивала на нім штанятка і кабатик, доки лиш мож було. Вкінці не стало місця на латки. Взяла тоді послідні коралі, що мала їх по небіжці мамі, продала, заплатила комірне, тай малому купила якесь убранечко. Але воно не з заліза. Розлетілося. Не було що почати.

Зажурена стояла вона нині при вікні и дивилась на той сніг, що крутився в повітрю і застелював дороги. Так і її світ покрутився. Минули ті часи, коли весело чекала святого вечера. Минули, чи не безповоротно... І очи зайшли її сльозами.

"Мамо, мамо?" защебетав малий Стефанко, побачивши сльози, і зачав тулитися до неї

"Вжесь устав?" сказала вона, "чого так раненько; ще зимно."

"Мамо, ми мусимо всі нині бути на Службі Божій; так казав пан учитель, бо нині неділя й Святий Вечір."

"Ти не підеш," відповіла вона, "не маєш у що задягнутися; в такім дрантивім убранню не можу тебе нині пустити до церкви."

"Але ми мусимо" плакала дитина

Вона скричала на него. Хлопчина вступився, сів на розгойдану лавку під піччю і сховав заплакані очка в худенькі долоні.

З ванкира дався тепер чути поганий хропіт переривaний якоюсь розмовою та криком через сон. Марія не слухала його: то її не першина було чути. Сіла, тай гірко задумалася. Робота рук її не бралася. В хаті лежало все лоском, без порядку; на столі кисла ще вчерашна страва.

Такий був ранок перед Святим Вечером у Петровій хаті невеселий.

Задзвонили дзвони. Серце бідної жінки защеміло. Хто тому винен, що вона така бідна? Чи лиш сам Петро? Петро, що вона його колись так любила, любила, а тепер вже ні.

Жаль її стало його. Вже так довго не промовила вона до него ні доброго, ні злого слова. То так давно було, коли обоє сиділи бувало разом і тішились дитиною, так давно... А потім ще нераз напоминала його, але вже не при дитині. Дитина ледви чи знала що, що батько впивається. Мати брала все її за руку и заводила на той час до ванкира

На дворі перестав сніг. Бідна жінка встала від вікна й око її впало на хлопчину, що кучів на стільці. Глянула на нього мило серно; потім узяла його за руку й вивела з кута. Промовила до нього так мило, як уже давно не говорила. Вмила, зачесала, вичистила старенький кабатик і штанятка.

Йди до церкви, помолись і за мене й за тата", сказала до хлопчини й обвязала його хусткою, аби не змерз, "але стань за двері, щоб ніхто тебе не бачив, а як буде по відправі, то йди сейчас до дому. Затягнула йому ще шапчину на вуха й вивела на двір.

Хлопчина пішов, а вона стала прятати в хаті. Наломила патичя, що лежало коло печі й загопила в печі. Варити би та що? Колись справляла вона Святий Вечір, а нині...

Втім заскрипіли двері від ванкиря й вийшов з неї її чоловік, блідий, невиспаний. Не дивився на неї, а лиш сів коло стола, як що дня, сподіваючись снідання. Забув бідачисько, що того дня Святий Вечір. Замість подати снідання, сіла Марія коло нього. Він здивувався. Що то її нараз сталося? Нічого не каже, не ганьбить, а так мило на нього дивиться. Взяла його руку в свої долоні.

Соненько, що продерлося промінем крізь вікно, освітило її лице. Вона так доброю тоді виглядала, що його серце зачало мякнути, але якийсь спомин закрив його знов чорною хмарою і він суворо сказав: "Щож то тобі приплило нині на голову?"

"Нічо, тільки мені жаль тебе і дитини!" сказала Марія, а сказала так мило та щиро, як то ще колись давно бувало.

Він мовчав, хоть серце його краялось, вона теж сиділа мовчки коло нього.

Нараз пригорнув він її голову своїми грубими руками до себе і сказав: "Бідна жінко, я зле з тобою обходився."

"То могло б бути інакше, як лишень ти схотів би," відповіла й зачала пригадувати йому, як то давнійше було інакше, як то він тішився малою дитиною, як бавився з нею, коли вернув по роботі."

Він слухав уважно, зітхав, а на рісницях його показалась сльоза.

Тепер відчинились двері й малий Стефан увійшов до хати. Потихо ввійшов, як звик був, не весело. Його личко було дуже бліде. Видно, біда тай нужда вілнся в нього. Стефан мав чорні очка, такі подібні до Петровиx. Глядів ними як ангеля, невинно, мило. Петрові здавалося, що він перший раз бачить свою дитину. Що то з неї буде, гадав собі, як я так далі робити буду? Жаль йому стало бідної дитини. Та дитина не зазнала ні щастя, ні радости; що вона тому винна?

Закликав Стефанка до себе. Дрожучими руками підніс його на коліна. Розвязав хустку, якою його була Марія обвинула й взяв його студені ручки в свої руки.

"Так, тебе мама післала до церкви, так, бідна моя дитино —так не може далі бути", сказав Петро, дивлячись на Марію. "Хлопець дістане нове убрання, а мама теплу хату, а мясо мусите мати що неділі. В цій вохкій буді не лишу вас уже."

Так сиділи собі всі троє і говорили весело про ліпші часи. Они мусять прийти. Петро усе зробить. Аж нараз устав він. "Піду", каже "до Шмуля, випю свою порцийку й скажу, що вже не має чого на мене рахувати". Жінка глянула на нього зі страхом.

"Алеж може ліпше булоб, щоб Стефанко пішов і приніс тобі до дому твою порцийку; іди Стефанку," сказала жінка. Хлопчина скочив, щоб зібратися; хоч малий, зрозумів, в чому річ. Вже станув біля дверий.

"Чого так спішишся?" сказав Петро троха гнівно. "Чекай, я сам собі піду". І змірився до дверий, але Марія заступила йому дорогу. "Остань, остань," говорила воан крізь сльози, "хлопець піде й принесе."

"Ні!" крикнув він гнівно, "я господар; ніхто не має мені до розказу!"

"Останць, останць дома!" лебеділа жінка. Але він відсунув її на бік, а сам вибіг з хати.

Марія впала на столець і плакала гіренько, як ще ніколи перед тим.

"Не плачте мамо, не плачте," потішав її Стефанко. "Як виросту, не буду пити ніколи, ніколи!"

"Ти зійдеш на такого, як він, мій бідний сину," промовила вона. "чи маєш який ліпший примір." Перший раз пожалувалася вона на батька перед дитиною, але не знала, що каже. Тепер пропало! А врешті чогож ліпшого могла сподіватися?

Стефанко постояв хвилинку, відтак вимкнувся з хати. Був іще за молодим, щоб помогти чим мамі. Коби то вже раз був великим!

Петро Зарічний пішов просто до Шмулевої коршми. Був злісний, але все таки найрадше вернувсяби до дому. Стилався жінки й дитини. Смішно! Хтож то господарем, він чи жінка?

Саме скручував на другу вулицю. Але щож то? Стільки людий, що тут? Станув під тином і дивиться. Несли якогось чоловіка; був мертвий або дуже покалічений. Не можна було пізнати, хто то є. "Він умер уже", сказав хтось у переході.

"А хтож то?" спитав Петро.

"Мої тато," відповіла весело якась дитина. Петро поднився. По сходах, біля яких він стояв, скакала мала обдерта дівчинка. Витягалася до гори, щоб що зобачити. То була дівчина рудого Яська.

"Піднесіть мене," сказала до Петра, "тато вже вмерли, несуть. О, тепер буде добре; не будуть нас бити."

Петро не брався помагати дитині. Вона й не богато просила; побігла дальше за людьми. Петро стояв мов остовпілий. Йому все ще привиджував ся мертвий Ясько й прочувався веселий голос дитини. То дуже якось увійшло йому в серце. Ясько помер; несли його просто з Шмулевої коршми. Пяний упав і забився на смерть, як казали люди в переході — а то була його дитина! "То то буде добре," казала вона. Так думає і каже дитина про батька, як він є пияком. Здавалось йому, що тої години все йому забрано — його жінку — його дитину. Дитина не любить його!— То не могло йому якось поміститись у голові, не міг того перебоміти. Довго стояв він задуманий на однім місці. Нараз пригулилася до його руки якась дитиняча ручка. Зі страхом вилебедів якийсь голосочок: "Тату, ходіть зі мною до дому, не йдіть до коршми! Там ви можете вмерти, як той чоловік!" То був Петровий Стефан.

Поглянув Петро на нього. Сльози ринули йому цюрком. Вхопив дитину, підніс до гори і пригорнувши до себе, спитав: "Ти любиш мене, мій сину?"

О", дуже, дуже, мої тату," і маленькими ручками обняв його за шию. Петро не стояв уже, побіг з дитиною просто до дому.

Марія сиділа ще, плачучи, на однім місці. Скочила, не знаючи, що сталося. "Прости мені," промовив Петро до неї і пригорнув до себе її і дитину. Більше крізь сльози не міг сказати.

* * *

Були всі троє щасливі. А дзвони дзвонили, скликали людий до церкви. Пішли всі троє; не питали, що не буде в чім. Перша подяка належиться Господу Богу.

„Слава во вишних Богу, а на землі мир, а в серцях людських добра воля — співали в церкві. І Петро, і Марія і малий Стефанко лучилися з тою піснею, співали славу Г. Богу, бо їм так мирно, любо було...

Вийшли люди з церкви, ішли на вечеру. У них не було вечері? Та ні, була. Дві подруги Марії прислали...

Тепер інакше в Петра. За селом стоїть хатина. То його власна. Перед хатою сидить малий Стефан, а коли спитаєш його, де його тато: відповідає: "Там у хаті, а як неділя буде, підемо всі троє до церкви. Мама мають красне вбрання, зовсім нове — чекайте, зараз вийдуть, то зобачите."

Приєднуйте передплатників для "СВІТЛА"

Месіянські пророцтва про Різдво Христове

На початку шестого тисячліття всесвітної історії збулась у Вифлеемі та превелика подія — рідзво Христове, — яку ми так радісно святкуемо кожного року 25-го грудня.

Прихід Христа-Спасителя у вифлеемській стаєнці, не був несподіваний, принагідний. Боже Провидіння вже від віків його постановило й до нього приготовляло весь світ.

Г. Бог вже давно й нераз, сам особисто, чи через своїх пророків в месіянських обітницях і пророцтвах чимраз то яснiше представляв людям Того, що мав двигнути людей з гріхового упадку й показати їм шлях, до їхнього щастя в дочасності й вічності.

І коли ми маємо щастя жити в тих часах, коли то вже ті Божі обітниці сповнились, то повчаючим для нас буде глянути на них та на їх здійснення у вифлеемську ніч. Це нам позволить краще зрозуміти, особу Новонародженого Дитяти та основу нашої радости в часі різдвяних свят.

Першу месіянську обітницю дістало людство ще в раю. По упадку в гріх наших прародичів Г. Бог, як справедливий Суддя, покарав їх строго й відібрав їм райське щастя і право до неба; одначе, як добрий батько змилосердився над їх недолею і обіцяв їм дати Спасителя, що двигне людський рід з гріхового упадку.

Вже в раю Г. Бог, сказав змієві-дияволові: **"Положу ворожнечу між тобою й між жінкою, і між насінням твоїм і насінням її; воно розторощить тобі голову, а ти наставатимеш на його пяту".** (Битія 3. 15).

Ті Божі слова, в яких міститься перша блага вістка про прихід Відкупителя є досить загальникові й неясні.

В них сказано, що між дияволом, що привів до гріхового упадку людей разом з його приклонниками, а між жінкою і її насінням буде безупинна ненависть, ворожнеча, боротьба, що в своїм висліді принесе повну перемогу жінці й її насінню.

Отже зовсім певно приобіцяний прихід Месії-Переможця над дияволом і Спасителя людей, що народиться зі жінки. Хто буде тою жінкою, з якого вона буде народу й роду, хто буде тим благословенним насінням, коли воно народиться і. т. д., не сказано. Всежтаки вже й ця неясна обітниця певного приходу Месії вляла велику радість і надію в серця наших прародичів і всіх праведників у найдавніших часах людської історії та була провідною зіркою у їхньому релігійному життю.

Ще яснішу месіянську обітницю дістав патріярх Авраам. Ось як промовив Бог до Авраама: "Буду тебе благословити й умножу твоє насіння як небесні зорі й як пісок, що на морському березі і твоє насіння наслідить брами своїх ворогів, **і в твойому насінню будуть благословенні всі народи землі,** бо ти послухав мойого голосу." (Битія 22. 17-18).

Ця Божа обітниця кидає нам нове світло на будучого Месію. Він буде походити з роду Авраама та не тільки розторощить голову змія-диявола, а ще стане благословенням й спасенням для всіх людей.

Вже тепер знає людство з якого народу й роду треба виждати тої благословенної між жінками, з якої прийде те благословенне насіння, Месія.

Авраам мав двох синів Ісаака й Ісмаіла. Щоби не було найменшого сумніву, хто з них буде праотцем Месії, Г. Бог ще раз поновив обітницю Ісаакові, яку був дав колись його батькові Авраамові.

Господь Бог сказав до нього "Я буду з тобою, і благословлю тебе; бо тобі й твойому насінню дав усі ті краі, сповняючи клятву, що нею я поклявся Авраамові, твойому батькові. І умножу твоє насіння як небесні зорі, й дам твоім потомкам усі ті краі, **й будуть благословені в твойому насінню всі народи землі,** тому що послухав Авраам мойого голосу й держав мої заповіди и приказн, и заховував установи та закони." (Битія 26. 3-6).

З поміж синів Ісаака Г. Бог вибрав Якова на спадкоємця месіянських обітниць і сказав йому: "Я Господь Бог Авраама, твойого батька. й Бог Ісаака землю, на якій спиш, дам тобі й твойому насінню. І твоє насіння буде як порох землі; розпросториться на захід, і на схід, і на північ, і на полудне, **і будуть благословені в тобі и в твойому насінню всі покоління землі."** (Битія 28. 13-14)

Бачимо з цього, що людство щодо приходу Спасителя не було полишене в сумніві. Предобрий Бог ясно обявив, що Месія прийде з роду Авраама, Ісаака й Якова.

Яков однак мав 12 синів. І знову питання: котрий із них буде праотцем Месії?"

Г. Бог знову обявляє це устами патріярха Якова

Перед смертю скликав патріярх усіх своїх синів. По черзі кожному із них предсказав їх будучу долю та давав своє останнє батьківське благословення. Коли прийшла черга на Юду, задрожав зі зворушення старечий голос патріярхи. Він віщим духом сказав таке: "Юдо, тебе будуть хвалити твоі брати; твоя рука на плечах твоіх ворогів; тобі поклонятися будуть сини твойого батька Молодий левчук Юда; по добичу, мій сину, ти вийшов; ти поклався, відпочиваючи як лев, і як львиця; хто його збудить? **Не буде віднятий скиптр від Юди, і вожд з його бедер поки прийде той, що має бути післаний; і він буде дожиданням народів."** (Битія 49. 8-10).

Нове месіянське пророцтво розяснює будуччину краще краще від попередніх. Бачимо, що в нього є означене точно не тільки покоління вибраного народу з якого прийде Месія, але й час приходу.

Юда буде володіти над своїми братьми так довго аж доки не прийде ожиданий Месія. Коли він стратить володіння над вибраним народом тоді прийде сповнення обітниці."

З покоління Юди вибрав Господь дім Давида, з якого мав народитись Месія. Про це виразно впевняють нас два великі пророки: Ісаія і Єремія.

"Вийде галузка з Єссеєвого пня і вітка виросте з його кореня. Злине на нього Господень дух." (Іс. 11. 1, 2.). Давид був сином Єссея.

"Ось, надходить час, говорить Господь, і **збуджу Давидові слід праведний, що володітиме як цар, і премудрий буде й чинитиме суд і справедливість на землі.**

"За днів його спасеться Юда, а Ізраїль житиме безпечно, и **ось імя його, яким його зватимуть: Бог—оправдання наше.** (Єр. 23. 5. 6.).

Чим ближче до появи Месії, тим ясніші обітниці, тим виразніші пророцтва.

Через пророка Ісаію Господь предсказує, що та жінка, приобіцяна ще в раю буде дівою та що чудесним і дівичим буде народження Месії.

"Ще діва почне в утробі й породить сина и дадуть йому імя Еммануїл — З нами Бог." (Іс 7. 14).

Пророк Месія на яких 600 літ наперед предсказує точно місце народження Месії

"А ти, Вифлееме, доме Евфратів, хоч ти малий між тисячами в Юдеі, але з тебе вийде мені Той, що має бути Володарем в Ізраїлі, а народини його від початків, від днів вічности." (Мих. 5. 2).

Ще про одне велике пророцтво відносно різдва Христового слід згадати. Це пророцтво пророка Даниіла про 70 седмиць "Як я молився . . . муж Гавриіл, що я бачив його передніше в видиві, летючи швидко, доторкнувся до мене—того часу, як приносять вечірню жертву.

І навчаючи мене, говорив зо мною і сказав: Даниіле! тепер я зійшов, щоб навчити тебе розуміння

Як ти почав молитись, вийшло (од Бога) слово, й я прийшов оце сповістити тобі його, бо ти—людина бажання; так вважай на слово й зрозумій видиво:

Сімдесять седмиць призначено для твого народу й святого місця твого, щоб були спокутувані проступки, запечатані гріхи й беззаконня прощені, та **доки приведена буде вічна справедливість і затверджені будуть видіння й пророцтва й помазаний буде Святий над святими.**

Так дізнайсь і розумій: **від того часу, як вийде приказ, щоб одбудували Єрусалим, до Христа Владики — сім седмиць і шістьдесять дві седмиці;** й вернеться нарід і збудовані будуть улиці та мури, але в тісних часах.

А як мине сім і шістьдесять дві седмиці, відданий буде на смерть Христос, і не буде народом його той, що його одцурався. **А місто й святиню розбурить народ воєводи, котрий прийде,** й буде кінець його наче від повені; аж до кінця війни буде пустошення.

І утвердить завіт із многими одна (послідна) седмиця, а в половині седмиці перестане жертва й приносини, а святиня стане гидкою пусткою; на кінці же постигне давно призначена погибель й самого пустошника." (Дан. 9. 21-27).

В цьому пророцтві на яких 600 літ наперед вже точно предсказав пророк поворот жидів з вавилонської неволі, відбудовання святині, народини Христа, Його смерть і збурення Єрусалиму

Седмиця — це час сім літ. Так вказують біблійні досліди. Отже пророк Даниіл каже, що по 70 седмицях або по 490 роках виповняться всі пророцтва про прихід Месії

Від відбудовання Єрусалиму до Христа мине 7 седмиць і 62 седмиці, цебто 69 седмиць, або 483 роки. В половині останньої седмиці, або по трьох літах старозавітні жертви стратять своє значення, а опісля наступить збурення Єрусалиму й святині.

Коли тепер призадумаємось над тим образом Месії, що його в пророцтві і обітницях начеркнула Божа рука впродовж сто літь і порівняємо із тим, що його змальовують нам святі євангелія розповідаючи про різдво Христове, так зобачимо як вони собі вірно відповідають

Ісус Христос народився з покоління Авраама, Юди й Давида, (Мат. 1. 6; 21. 9. Лук. 1 27-33, 3, 23-38) — в Вифлеемі юдейськім, (Мат. 2. 1.)—з непорочної Діви, (Лук. 1. 34-35). Прийшов на світ тоді, коли скиптр, цебто володіння старгило покоління Юди, а царем став Ірод Ідумеєць, — в часі предсказанім пророком Даниілом. По смерти І. Христа устали старозавітні жертви, прийшли римляне і 70 року по Христі під проводом свойого вожда Тита збурили Єрусалим і святиню та зробили остаточний кінець жидівському царству.

З цего розважання бачимо, що І. Христос, народжений у вифлеємськім вертепі є правдивим обіцяним Месією та й те, що Г. Бог є вірний своїм обітницям; що обіцяв те напевне сповнить. Це повинно в нас скріпити й віру в Ісуса Христа й надію на Божі обітниці.

Як колись через патріярхів і пророків обіцяв нам Господь післати Месію, так тепер через І. Христа, нашого Спасителя поробив нам Г. Бог великі й гарні обітниці, щодо нашого будучого світлого воскресення прославлення і щастя в небі. І їх напевне сповнить, коли тільки ми зі своєї сторони будемо вірні в сповнюванню всіх своїх християнських обовяаків. Тож будьмо Йому вірні!

ВЖЕ ВИЙШОВ
КАЛЕНДАР
УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ
НА 1939 РІК
Календар Гарний, Цікавий і дешевий.
Коштує лиш 25ц.
На почту додається 5 центів — Замовляти по адресі:
BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

Не Було Дверей

Двері, звичайна собі річ; одначе в життю людини вони мають своє значення. Двері в домі є не тільки прикрасою, але й сторожем та забезпекою в многих випадках. І, тому не все й не кожному відчиняємо двері...

Про двері знаємо не лишень ми; знали їх люди, що жили вже давно перед нами.

Мали двері царські палати. Коло них стояла сторожа. Не впускали через них людей непевних. І не тільки перед непевними особами їх замикали Вони були замкнені перед людьми, хоч і чесними та простими, бідними, що приходили благати ласки й помочі.

Двері в великих палатах нераз гарно різьблені й криті золотом, сріблом все були отворені для багатих, гарних і достойних осіб.

Пани й багачі мали двері в своїх домах, та не на те, щоб їх отвирати бідним, а радше на те, щоб нікого з таких не впускати до своїх домів.

Крім звичайних домашніх дверей казали вони собі робити також тяжкі крицеві двері, без прикрас, та з сильними завісами й замками, щоб їх ніхто з них не міг відчинити. За тими дверми ховали вони свої скарби.

Були також двері по святинях, та й вони не все і всім були отворені.

В ерусалимській святині були великі й гарні двері. Та впускали через них тільки членів вибраного народу. Для поган вони були замкнені.

Знаємо, що були двері не тільки в палатах, домах, святинях. Були вони також і в тюрмах і вязницях. За тими дверми сиділи часто справжні злочинці, та ще частіше невинні жертви людської злоби... Та не про ці двері буде наша мова.

Є ще інші двері, про які заставляють нас думати Різдвяні Свята. Про них саме хочемо дещо сказати

Колись у розкішному раю, коли то наші прародичі Адам і Ева не знали гріха, мали отворені небесні двері. Після щасливого туземного життя вони та їхні потомки мали ввійти тими дверми до вічного щастя. Коли ж вони згрішили, ті небесні двері замкнулися. Як про це дізнались наші прародичі, зі жалю гірко заридали.

Та Господь, що як справедливий суддя покарав їх за гріх, як добрий батько змилосердився над їхньою недолею. Ще заки прогнав їх з раю, обіцяв їм післати Месію, що своєю мукою і смертю отворить їм небесні двері наново.

Гірке було їхне життя на цій долині сліз. Одна тільки надія, що за слугами Христа Спасителя колись по смерти відчиняться їм двері неба, давала їм силу до чесного й праведного життя.

Минали літа, століття... Від цісаря Августа прийшов наказ списати всю вселенну. І йшли всі, щоб вписатися, кожний у своє місто. Пішов же й Йосиф з Галилеї, з міста Назарету, в Юдею, в місто Давида, що зветься Вифлеєм, бо був з дому й роду Давидового, щоб вписатися з Марією, обрученою собі женою, тоді вагітною. (Лук 2, 1-6).

У Вифлеємі великий рух. По домах, гостинницях двері отвираються й замикаються. Входять багачі, їм отвирають двері наостіж; їх приймають. А для бідних нема місця.

Стукає до дверей св. Йосиф. Просить впустити його до дому переночувати. Марія чекає. Нема місця — чує відповідь і двері замикаються. Так раз і другий і третій і десятий. Біль стискає серце. За кожним разом, як замкнуться перед ним двері, важкий удар паде на душу.

Він знає, що за тими дверми є місце для тих, що мають гроші, почести, що є великі в людських очах, що за тими дверми вони бавляться весело, сміються, а для нього, для Непорочної Марії, для Месії — нема місця, двері замкнені...

Пішла свята Родина до вбогої стаєнки. Там мав бути їх нічліг, де нерозума тварина ночувала. Чи тут має бути місце приходу Месії? —питає зажурений св. Йосиф. Марія всміхнулась... Так якраз тут, бо дверей нема.

Сповнились надії. Прийшов час; благословенна ніч. На небі ясна зірка засяла.. У вифлеємськім вертепі народився Месія Христос.

Не було дверей у тому земному помешканні Христа Спасителя. Чому?

Так у свойому провидінню зарядив сам Христос. Тим Він хотів показати, що всі можуть прийти без перешкоди до Нього: Що можуть прийти до нього й багаті і бідні, і малі й великі, здорові й хорі, праведні і грішні; всі без різниці місця, часу, віку, кляси й раси... Він усіх їх прийме.

Він, як Спаситель світа, отворив замкнені двері неба, а замкнув отворені двері пекла, для всіх людей доброї волі, що хочуть спастися.

Нема дверей між Христом а людьми. Всі можуть до Нього приходити... Та між небесним щастям а людьми є двері. Тими дверми є якраз Христос.

Ніхто до неба не ввійде, як тільки через Христа.

"Я двері; коли хто через мене ввійде, спасеться" (Ів. 10, 9). Так говорить сам Христос-Правда.

Вступ до Христа є завсіди вільний, а через Христа до неба, до вічного щастя.

Тож ідім до Христа всі! Ідім до Нього з вірою в Його науку, з любовю до Його святої католицької Церкви, з кріпкою постановою заховувати Його закон та слухати Його церковну владу, приймати Його святі Тайни.

Двері для всіх отворені.

Ще одно. Відколи Христос народився у вертепі, де не було дверей, відтоді все й усюди правдиві ученики Христові стараються наслідувати приклад свойого Учителя. Правдиві християни завсіди мають отворені двері свого серця і свого дому для всіх, що приходять до них у своїх потребах. Головно для бідних, подорожних, сиріт. Вони знають що щонебудь зроблять тим найменшим своїм братам, то для Христа вчинять. І тому не знають замикати дверей, як колись вифлеємські мешканці, щоб не стратити Христа, а з Ним і неба.

Вони знають тільки замикати двері свого серця й дому перед гріхом, перед висланниками Антихриста, злими агітаторами, лихою пресою, зіпсутим товариством...

І до таких людей радо приходить Месія — Христос, щоб бути їх приятелем, а колись по смерти ввести їх через двері неба до вічних помешкань небесного Отця.

о. М. Когут, ЧСВВ.

Утеча до Єгипту

(Різдвяне оповідання).

В червонім жару стоїть небо над Юдеєю. Неповорушно стоять кедри й кипариси під проміннім сонця, що скоро хилиться до заходу. Серед темної зелені, мов купаючись у повені рожевого світла, блищить при дорозі до Єгипту дім багатого Римлянина.

У високій світлиці панує ще духота дня. Тяжко звисає заслона між хорошими колюмнами притвору. Найменший легіт не ворушить її тяжких фалд; найменший подув не приносить прохолоди листочкам ростин, що вються по бли скучих колюмнах.

А в світлиці на пухах постелі лежить хлопчина, одинак дому, в тяжкій недузі. Невільниця віяльцем надуває на нього холод. Чорні, ясні кучерики його вються по гарячім чолі. Довгі вії заслонюють зіниці очей, що звичайно блищаться. Зпоміж спалених уст світяться як перли зуби серед дитячого личка

"Нема вже ради, нема надії! Мій хлопець мусить умерти!" — думає бідна матір і втомлена випускає з рук штучно вироблену скриночку зі слоневої кости. Яка дорогоцінна була та скринечка для неі ще нині рано! В ній же є зілля з посвяченого грунту храмів, з храму Ізиди, з храму Ескуляпа. Не помогли вони — ті цілющі зілля; зложені жертви не змягчили сердець загніваних божеств

Як хлопчина стогне, як він добуває віддиху, як мучаться дитячі груди, піднімаючись і опадаючи! Як він терпить! Матір схиляється над постелю. Золото її дорогоцінного намиста дотикається чола хорого. Його руки з переляком хапають за те золото. Легкий брязкіт — і кусень чудового нашийника залишається в його руках. Мов сльози падуть перли на його постелю; блищаться в його кучериках, світяться в мягкім футрі, що ним застелене ліжко. Але багата Римлянка не зважає на розірване намисто; байдуже їй розсипані, дорогоцінні перли. Трівожно шукають її очі за проминьчиком свідомости в очах дитини, отворених на хвилинку. Даремне! Хлопчина стогне і знову западають йому повіки.

В серці матері вертяться слова звіздочота, котрий нині рано сказав їй, що вночі вичитав зі звізд: "Сонце зайде, а заки його могутнє проміння наново зарожевить облаки, в тебе не буде сина." А воно — ах, ви немилосерді боги! — вже спускається нижче й нижче. — Були ж вам мої жертви за скупі? Чого жадаєте ще? Всі мої оздоби, мої золоті нашийники, срібну посуду, дорогоцінні масти й олійки, звірята, всі скарби штуки, що до мене належать, все, все візміть собі тільки полишіть мені мого сина! Ах, як він стогне! Чому не оставите мого сина при життю — мою улюблену дитину? Ви, заздрісні боги!"

У стіп Римлянки куняє молода невільниця. Злегка доторкається краю сукні своєі пані й тихо, ніжно, як журкіт джерела з далекої далі, пливе її голос по кімнаті:

"Пані не гнівайся на невільницю, що в твоїх стіп! Глянь, твій біль — її біль і твої сльози — її сльози. Твое голосіння, пані, твоє невимовне горе— вони порушили б серця богів, коли б у них було серце. Пані! Так багато жертв принесла ти олімпійським богам. Але за одного бога ти забула, за Бога Ізраїля! А той один Бог називає твоїх богів морокою, вітром і суєтою. — Ні, пані, ні! Не лякайся! Вважай, той один Бог сказав: 'Я початок і кінець, і крім мене немає бога!"

З жахом дивиться Римлянка на невільницю в своїх стопах; одначе ніжна стать дівчини підноситься: Без шуму посувається вона по кімнаті, стягає тяжкі фалди заслони, відхиляє заслону дверей. День на дворі гасне з жару, його червінь вривається з милим холодом вечора в кімнату. Багряне світло обливає дівчину з глибокими замисленими очима.

"Пані, виглянь на двір! Бачиш ту чудову велич? Той один, котрий велить рости в пустині кедрам і миртам, оливним деревам і пальмам, котрий з глибини виводить джерела, а з гір спроваджує потоки, котрий глибині каже 'висхни' і запечатує ріки, котрий каже: 'Я є Бог і крім мене нема бога, нема спасителя окрім мене' — пані, той один може помогти, той один!"

З постелі чути харчання. Очі хорого відчинилися, дивляться в порожню. Римлянка схапується, хватає невільницю за руку.

"Нещасна, ти хулиш богів! А месть прогніваних богів є страшна!"

Але дівчина перечить головою.

"Один лиш є Бог, Бог Ізраїля! Ні, пані, не лякайся, нічого не вдавайся в розпуку. Той Бог, що зорям витичив їх дорогу, може уздоровити твоє дитя. Він оберне на брехню слова того звіздочота, що заповів смерть твого сина. На Нього здайся, на Творця всієї тої величі, що простягнулася горою й низами!"

І незвичайна дівчина з чувством таким чужим і непонятним для поганських жінок, май же силоміць витягає горду пані на сходи прикрашені колюмнами. День гасне скоро, скоро; ось-ось і темна ніч простре свою гойну й любу велич

понад землею. На темнавім' овиді неба займаються зорі — одна за другою. Лагідне повітря насичується сильними за душними пахощами кипарисів [illegible] голову, простерає руки....

"Пані! Відчуваєш тихий, святий чар тих ночей? Зверни свої очі до Вифлеему і слухай! В тих ночах, котрі так безрадісно проводила при постелі своєї дитини, світила там над Вифлеємом величава зоря. Світила над будою, над мізерним вертепом, а в тім вертепі, пані, там є Матір з чудовою дитиною. Пастирі зі страхом і здивованням оповідали про голоси, що їх чули з неба. Вони оповідають про Дитятко, що його бачили в вертепі. Оповідають про мудрців, що зі Сходу прийшли за звіздою, знайти Царя Ізраїльського, Месію, про котрого вичитали в письмах. І слухай, пані, зоря йшла поперед них і вони знайшли Дитя, впали на коліна й молилися до Нього. Отворили свої скарби і зложили свої дари: золото, ливан, миро."

"Чуєш, пані, мудрці молилися до Дитяти в нужденнім вертепі, падали перед ним на коліна, як падається лиш перед Господом Богом."

Не розумієш того? Не розумієш того тихого, великого щастя, що приходить звідтіля, з Вифлеему? Ах, отвори своє серце, відчини свою душу. Не чуєш приходу його?"

Римлянка обняла рукою колюмну, нахилилася з широко отвореними очима над сходами й її прошибла солодка, свята дрож. Вона зворушила душу в поганки, трозула її горде серце. І бачить Римлянка ніжний блиск світла. Він зближається, приходить з Вифлеему. Щораз ближче підходить ясно синій блиск. Вже світить між темними, понурими кипарисами, а дерева й кущі похиляються злегка, шелестячи під вечірнім вітром.

І ось — на гостинці, що веде з Вифлеему до Єгипту, являється чудова картина окружена небесним світлом. На мулі молода мати з дитиною на руці, під охороною тихого й поважного мужчини.

То Пресвята Богородиця з божеським Сином.

І чудесне світло приходить ближче й ближче, паде на жінок, що тремтять у святім острасі. І нині, обіймаючи невільницю, паде на мармур сходів.

- В відчинену кімнату впадає небесне світло. Воно пересувається по чолі хорого і його повіки піднімаються, а очі малого Римлянина виясняються як за давніх днів. І чудо! Він устає з постелі, вже стоїть біля своєї матері, котра клячить на колінах, і його повні груди розширяються під напором благодійного почуття здоровля.

З подивом дивляться його очі на озарену світлом картину, а серце малого поганина лине до Божеської Дитини. Він простягає руки до небесної появи — і тут в його руці блиснув кусень золотого намиста, котре все стискали його пальці.

Небесна картина пропала на закруті гостинця, за деревами. Святий острах позістав у серцях. Трое осіб на сходах спочили у взаімних обіймах.

Поважно глядили очі малого Римлянина; здивовано дивилась матір його на кусень намиста в його руці. Той кусень має дивну форму — форму хреста. І серце хлопчини дрожить, тремтить ради [illegible] ви, жаро[illegible]

Рим ликує. Кров[illegible] християн ма[illegible] арені! [illegible] ся народ [illegible]

На [illegible] кружок[illegible] пець. По гордій постаті [illegible] знати Римлянина, по жарі в очах — Християнин [illegible] пальці стискають золотий кусень римського нашийника. Він має дивну форму—форму хреста. І а [illegible] тремтить жаром [illegible] між перлами [illegible] бесним світлом, [illegible] його до себе ще [illegible] був хорим дитятем

Канонізація Бл. Ф. Кабріні

Канонізація когось, у церковному значінню, це те саме, що проголосити торжественно його святим. Перед канонізацією померша особа мусить бути перше прог[illegible] [illegible] гось блаженним або святим, Церква мусить мати абсолютну певність, що дотична особа, [illegible] померла, [illegible] зала чудами, [illegible] жить до святих [illegible] [illegible] десятки [illegible] Святий [illegible] кого [illegible] за "католицьк[illegible] був [illegible] 1867, то є 211 років [illegible] смерти. Деякі народи спеціяльно відзначають [illegible] ми святими. З[illegible] Франція має [illegible] лодіє світом і видає найкращих [illegible] них святих. Через [illegible] років, Англія не мала святих; аж кілька років тому удостоїлась канонізації Томи Мура, канцлера, і Джана Фішера, епископа, яких замучено за католицьку віру в часах Генрика VIIIго. Ані так звані "православні" ані протестанти, ріжних відтинків, не мають канонізованих святих. Їх церкви відпали від правдивої Христової віри, вони релігійно нидили і нидіють, і тому не в силі видати святих, що геройно практикували б святу віру Христову. Вони релігійно сохнуть, мов та галузка, що відірвалась від цілости живого дерева.

Блаженна Францішка Кабріні.

Дня 22 грудня 1917 упокоїлась в Колюмбус Шпиталі, в Чикаго, 67 літна "[illegible] чорно вбрана женщина". Смерть наступила по короткій недузі, якраз тоді коли вона приготовлила різдвяні дарунки для італійських дітей, в одній бідній дільниці міста Чикаго. Це була преподобна Сестра Францішка Кабріні, основателька Чина Сестер Місіонарок Найсолодшого Серця. Перебуваючи при своїх побожних родичах, в Льомбардії, в Італії, ще дитиною, Францішка плекала в серці горячу любов до місіонарської праці. Її зріст був малий, а здоровля слабе, [illegible] її кликали "ангелом", [illegible] що вона без застережень [illegible] віддалась на услуги тих нещасних, що падали жертвою хвороби. — В 23 році життя, Францішка старалась о прийняття до Сестер Конґреґації [illegible] дочок Найсолодшого Серця; однак її просьбу відкинено через брак здоровля. Епископ [illegible] ручив Франціщці оснувати [illegible] Згромадження Місіонарок Найсолодшого Серця. Ко[illegible] церковні власти одобрили [illegible] нового Згромадження [illegible] Францішка звернула [illegible] увагу на далекі мі[illegible] в тій цілі оснувала підготовчу школу в Римі. В ко[illegible] італійська кольонія в [illegible] Нью Йорку [illegible] просив Мати Францішку до себе і поручив її школи й сиротинці, призначені для бідних італійських імигрантів найбільшого в світі міста Ма[illegible] [illegible] здоровля і гроші, як також новий край, нові обичаї і чу[illegible] [illegible] жінщини", увіча[illegible] [illegible] ти проголошеною, через Хри[illegible] "[illegible] Божа, Блаженна Францішка Ксаверія Кабріні", і що сам Голова Вселенської Церкви буде покірно до неї молитись. Це сталося лиш 21 рік після цего як вона укінчила свою місію на землі, і переселилася до вічности.

Раділо серце Святішого Отця, бо він особисто знав Сестру Францішку за життя, і коли був в Міляно обговорював з нею плян її будучої праці. Раділо серце кардинала Мунделайна з Чикаго, бо він мав щастя бути особисто на похороні С. Францішки в 1917, а тепер на торжестві проголошення її блаженною. В своїй промові кардинал так говорив: "В цих часах чуємо про героїв Великої Війни, про героїв, що приготовляються до війни, але чи забуваємо, що мир - спокій, має також своїх героїв". Кардинал похвалив Сестру Кабріні яко героїню мира, й додав, що історія не записує кращого приміру правдивої християнської героїні. Як тішилась з тої нагоди прел. Сестра Дельфіна, що прибула до Риму з Сіятел. Після довгих літ невиличимої слабости, вона упросила собі в Бога, через молитви Сестри Францішки, чудесного уздоровлення. Церемонії беатифікаційні завершились тим, що 17 - літний молодець, Петро Смит, будучий студент теольогії, був представлений кардиналові Мунделайнові и прочим кардиналам. Якраз цему молодцеві блаженна Кабріні привернула чудесно зір і здоровля.

Мати Кабріні є першою американкою, яку проголошено блаженною. Це перший раз в історії, европейці організують паломництво до Америки, щоб помолитися при мощах Божої слуги. Тіло Сестри Кабріні спочиває в мурах Вищої Школи в Ню Йорку.

Родичі блаженної Кабріні, заслугують собі на особливше признання. Хоч бідні, вони зуміли дати правдиве християнське виховання своїм 13 дітям, з поміж котрих Францішка була наймолодшою.

"Хто вивищає себе, буде пониженим; а хто понижає себе буде вивищений".

о. Антін Луговий.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

НОВІ ЗОРІ НА ЦЕРКОВНОМУ НЕБОСКЛОНІ.

Осінню, в листопаді проголосив Св. Отець світові трьох нових блаженних. Є ними: Марія Жозефіна Россельо, Францішка [illegible] Кабріні й Марія Доменіка Маццарелльо.

[illegible] блаженні це новий [illegible] католицька Церква [illegible] є святою, коли виховує [illegible] дає святих і блаженних.

— **Апостольський Престіл** оснував своє представництво в Англії у виді Апостольської [illegible] Апостольським Делегатом став Вилям Годфрей, ректор англійської колегії в Римі. Секретарем нової Апостольської Делегації в Англії став [illegible] о монс. Умберто Мозконі, дотеперішний секретар Ап. Делегатури в Канаді.

— **На зїзді безбожників,** що відбувся минулого року в Лондоні ухвалено безоглядну підтримку большевиків та червоних Еспанців і уважати християнство як рівнозначне з фашизмом. Зокрема зїзд ухвалив звернути увагу на безбожницьку пропаганду в школі та серед молоді, а до того намагатися знайти капітали, щоб дістати в свої руки кіновий промисл та літературу для молоді.

Святіший Отець Папа Пій XI хорує на астму й серце Його життя дуже слабеньке, а для світу таке цінне. Треба молитись за здоровля папи.

Словаччина старається усувати сліди безбожницьких впливів з недавних часів, і скріпити вплив християнства в краю. Попри заборону комунізму й масонерії уряд розтягнув пильний нагляд на пресу й кіно.

НОВИЙ СТАТУТ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ В ПОЛЬЩІ

З днем 19. XI. 1938 увійшов у життя новий декрет президента польської держави Мосцицкого про статут православної Церкви в Польщі. Цікаві є деякі постанови того декрету.

Урядова назва Церкви є: "Польська Автокефальна Православна Церква" Урядова мова властей і церковних урядів — польська. Духовні ПАПЦ. в часі богослуження відправлятимуть молитву у намірені Річипосполитої Польської і її президента. В дні державних свят, духовні будуть відправляти торжественні богослуження з мольбами в намірені Польщі й її президента, правительства й війська, після того мають співати гимн "Боже цось Польскеу".

Православна Церква в Польщі є незалежна від позакраєвих чинників і має соборний устрій.

Собор скликує митрополит після порозуміння з міністром віроісповідань і публичної освіти на підставі розпорядку президента Польщі. Вибір митрополита й єпископів є за відомістю і згодою міністерства віроісповідань і публичної освіти та признанням президента.

Творення деканатів і парохій, устійнювання їх границь і місць осідку парохів вимагає згоди міністерства віроісп. і освіти.

Воєвода може спротивитись призначенню нового священика на парохію. Місячна платня не сягатиме суми 100зл.

З того бачимо як православна Церква в Польщі є зовсім піддана польській державній владі та стала її покірною слугою зі шкодою для інтересів народніх мас і їхніх стремлінь.

Митрополит православної Церкви в Польщі Діонізій і епископ Олексій висвятили в останніх днях листопада двох нових православних епископів, Матвія Семашка й Тимофія Шретера. По висвяченні нові епископи виголосили проповідь в польській мові, а митрополит повітав їх у російській мові. Всі ті владики призначені для українського народу.

От якими то владиками обдаровує православіє український нарід!

ПРОГРАЛИ ПРОЦЕС

Партія П. Маєвського й В. Свистуна програла процес, що провадився за собор св. Покрови в Вінніпеґу. Однак вона має ще надію виграти в вищій інстанції і тому зробила відклик до вищого суду. Отак то нова віра довела деяких наших людей до страти правдивої віри, яку колись мали, а тепер ще веде до втрати гроша на процеси і адвокатів. Стережімся тої нової віри!

ГРЕКИ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ КАТОЛИКІВ.

В теперішній грецькій державі більшість мають незединені, тому там панує так звана православна віра. В останних часах грецька влада видала закони які сильно утруднюють працю Католицької Церкви Передовсім там дуже утруднена продаж католицьких книжок. Католицькі книжки мусять бути остемпльовані й можна їх продавати тільки в означених місцях з відповідними написами. Католицькі священики й монахи неможуть зміняти місця свого побуту без дозволу міністерства. Подібних приписів є більше та всі вони відзначаються великою ненавистю до католицької Церкви й релігії.

Та та фанатична ненависть православних до католиків не зможе законсервувати православя і стелить дорогу большевицькій агітації.

ПРАВОСЛАВНІ СВАРЯТЬСЯ

Жуківці в своїй часописі обкидають лайкою канадийських автокефальників, а канадські автокефальники їм відплачуються у своїм Вістнику також крепкими словами. Та які одні, такі другі. Нема в них ні правди ні любови, бо нема правдивої віри, яку зрадили через своє відступство.

ПРИЗНАННЯ ДЛЯ МИТР. А. ШЕПТИЦЬКОГО

Як подає "Голос Спасителя" ч 12. п. Юліян Стечишин в Саскатуні без боязни й отверто заявив, що жалує за все, що коли небудь сказав проти митрополита, що це відкликує без застережень і уважає митрополита за найбільшого сучасного українського патріота.

Так сказав один із визначних осіб у таборі автокефальників. Гарно. Але ще краще було б, коли б таке признання сказав і "Вісник" що літами кидав грязь на світлу стать митрополита А. Шептицького. І це повинен зробити, щоб хоч у малій частині направити кривду, яку заподіяв своїми писаннями великому українському патріотові.

Вісти з КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

При кінці минулого року український народ у Карпатській Україні став вольним народом і в братньому союзі з чехами і словаками став вести своє нове, краще життя.

— 11-го жовтня влада в Карпатській Україні перейшла в українські руки.

— 26-о жовтня головою українського уряду став о. др. А. Волошин батько українського відродження.

— 3-го листопада арбітражна комісія у Відні устійнила нові границі. Тоді то українці стратили свою столицю Ужгород і Мукачів, два найбільші міста й осередок релігійного, культурного і економічного життя. Столицею стало місто Хуст.

В суботу 19-го листопада, федеративний парлямент у Празі ухвалив конституцію для Карпатської України, а в вівторок 22-го сенат затвердив ню ухвалу.

На основі нової конституції спільними з чехами і словаками є президент республики, міністерства: заграничних справ, оборони (одначе військові частини будуть чисто українські) і фінансів. Про все інше рішатиме самостійно уряд Карпатської України.

— Премієр о. др. А. Волошин перебуває постійно в Хусті та керує всіми працями уряду. З усіх усюдів дістає він привітні телеграми та допомогу в грошах.

Нарід радіє з волі й манифестує свою відданість рідному урядові.

Коли пр. 19. XI. вечером міністер Карпатської України Юлій Ревай виголосив у празькому радіо велику промову до населення в звязку з ухваленням конституції, люди з радости обіймались і плакали

— Уряд Карпатської України подбав про повне забезпечення харчами вбогого населення.

- Для оборони державних і національних інтересів для плекання оборонного духа в громадянстві, для підтримки уряду та втримання ладу й безпеки повстала Організація Народної Оборони, "Карпатська Січ" з осідком у Хусті. Згадана організація має право творити свої відділи в цілому краю, а її члени носити однострій і зброю.

— В цілому краю рух, життя. Будується шляхи, будівлі.

— До Великого Бичкова (на схід від Хусту) перенесли василіянську гімназію з Ужгороду.

— В Хусті утворилась станова організація вчительства Карпатської України під назвою "Учительська Громада".

— В Хусті виходить український щоденник "Нова Свобода". Від 15-го листопада виходить "Український Вістник" орган уряду Карпатської України.

— У всіх школах ведеться правильне навчання.

Всім [illegible] брехливим вісткам, що [illegible] роз[illegible] в своїх газетах і через радіо, в Карпатській Україні панує лад і спокій. Тільки в прикордонній смузі [illegible] час від часу зявиться якась банда надіслана зі заграниці, але її сейчас ліквідує прикордонна оборона з допомогою мі[illegible]цевого населення.

— Міністерство комунікації в Хусті в по[illegible] зумінні з таки[illegible] мин міністе[illegible] [illegible]вами словацьким та центра[illegible] [illegible]ним, опрацювало плян буд[illegible] [illegible] залізничого шляху Пряші[illegible] — Хуст — Ясіня та попер[illegible] [illegible]них ліній.

— Крім ав[illegible] [illegible]бської комунікації Хусту [illegible] Словаччиною, існує правильна летунська комунікація в К[illegible] Карпатській Україні.

— Є в плянах [illegible] будувати велику [illegible] величаву [illegible] в Хусті, [illegible] коли.

— Впреосв. Митрополит Кир Андрей Шептицький вислав привітальну телеграму до премієра Карпатської України, о. д-ра Августина Волошина. В цій телеграмі Ексц. Митрополит дає вислів своєї радости, що д-р. Волошин станув на чолі Уряду Карпатської України й пересилає своє благословення її Уряду та населення.

— Православний епископ др. Раїч зложив на руки премієра о. др. Волошина, присягу на вірність владі Карпатської України.

Влада Карпатської України видала зарядження про негайне виселення з її території всіх, що не мають права перебування в її межах. Це головно торкається жидів утікачів з теренів занятих мадярами.

- В Хусті утворено краєву дирекцію поліції, що перебрала 1-го грудня службу безпеки на території Карпатськ України. Директором назначено Юрія Білея.

В наслідок вибору нового президента держави Чехів, Словаків і Українців, усі три уряди зложили на його руки димісію. Після того створено новий уряд Карп. України в складі премієра о. Волошина й міністра Ю. Ревая. Е. Бачинський русофіл і совєтофіл не ввійшов уже до нового уряду. Так від 2. XII. влада Карпатської України опинилася у чисто українських руках.

Зовнішний вигляд Хусту поволі зміняється. Чесько-мадярсько-російські написи щезають, а на їх місце приходять чисто українські написи.

Канцлер Гітлер переслав урядові Карпатської України 100.00 німецьких марок як жертву на зимову допомогу для бідного населення.

Перший Греко-католицький владика Карпатської України.

Апостольська Столиця іменувала Преосвященого Діонізія Нярадія, крижеватського греко-католицького епископа, Апостольським Візитатором і Адміністратором Карпатської України з осідком у Хусті.

Преосв. Діонісій уродився в 1878 р. в Бачці в рідні українських емігрантів у Югославії. Гімназію скінчив він у Загребі, богословські студії відбув у Львові та у Римі, де став доктором богословії. Він був ректором греко- католицької Малої Семинарії в Загребі та коадютором тамошнього епископа. В роках 1919-1925 був апостольським адміністратором пряшівської епархії, де здобув собі загальну любов й пошану карпатських українців. Відтак 1914 став епископом у Крижевцях для греко-католиків українців у Югославії. На цьому становищі причинився богато до релігійного та національного відродження бачванських українців Преосв. Діонісій Нярадi є свідомим українцем і патріотом.

Карпатські українці приняли іменування Преосв. Діонісія першим головою їхньої греко-католицької Церкви з великою радістю.

Епископ Нярадi вже приїхав до Хусту. Назустріч Епископові виїхали на румунську територію до Сату Маре др Комаринський, секретар премієра о. Волошина, о. Бутик ЧСВВ, протоігумен, і представник У. Н. Ради, які провожали

Епископа до Хусту.

В неділю 4. XII. м. р. відбулося в Хусті введення нового владики, що мало незвичайно торжественний характер. До церкви в Хусті ввів епископа парох у асисті численного духовенства та в присутности карпатської влади й центрального уряду з Праги. Епископ відправив архієрейську Службу Божу та проголосив парохіяльну церкву в Хусті епископським собором.

Апостольський Арміністратор Карп. України вже почав свое урядування. Його дім міститься недалеко греко-катол. собору. Св. Конгрегація заявила, що всі парохії, які залишились по українському боці, вилучається з під залежности еп. Стойки й підчиняється власти Ап. Адміністратора Карпатської України. В нових парохіях, як це подае епархіяльний вістник, при богослуженнях на місце еп. Стойки мають вже згадувати нового Ап. Адміністратора д-ра Діонісія Нярадія.

— Архіепископ Праги, кардинал Кашпар мав розмову з міністром Реваем про Карпатську Україну і при тій нагоді передав свое благословення для українського народу та побажання для прем. о. Волошина.

СКРЕГОЧУТЬ ЗУБАМИ

Сталінські наймити в Канаді, або комуністи скрегочуть зубами зі злости, що повстала вільна Карпатська Україна й під мудрим та рішучим проводом о. А. Волошина заводить у себе державний лад інакший як у Росії. Тому в бесідах і часописах лайкою накидаються на преміера А. Волошина та плачуть над карпатським народом, що не мае "кращої долі" (розумій голоду, розстрілів, примусових робіт та всякого іншого червоного блага). Та даремний їх крокодилячий плач. Народ не тільки в Карпатській Україні, але й Великій Україні ненавидить комуністичних "оборонців робучого народу".

БРАТИ — БРАТАМ

Збірки на поміч Карпатській Україні по кольоніях у Алберті під проводом ОО. Василіян, до 29-го грудня 1938 р.

Мондер	$709.80
Чипмен	128.10
Восток св. Николая	188.00
Борщів	130.25
Пено	64.00
Гилліярд	328.30
Новий Київ	202.65
Іннісфрі Р. МБ. та В. Чесного Хреста	150.00
Краків	39.00
Скаро	109.00
Лісьор	203.30
Делф	342.40
Восток-Івасюки	116.00
Вегревил	15.60
Москалики	30.32
Разом	$2,728.72

Гроші вислано до Еп. Канцелярії, яка перешле їх українській владі в Хусті на руки преміера о. д-ра А. Волошина.

Збіркова акція продовжується.

— КОРОТКІ ВІСТИ —

— **Мадярська влада** сконфіскувала всьо майно українських установ у Ужгороді, а богато людей тримають по кримі налах.

— Раз-у-раз доходять вісти з Радянської України, що там постійно кипить. Нарід вічно бунтується, бо хоче волі й кращого життя.

— **В Польщі** гірко живеться українському народові. Вічні утиски, переслідування, арешти, побивання. Дуже часто трапляються випадки нападів на греко-католицькі приходства, підпали, нищення ювілейних хрестів та судові розправи над священиками за українізовання призвіщ.

— **В Палестіні** дальше неспокої і боротьби між арабами та жидами.

— **Англія і Франція** вже признали підбій Етіопії Італією.

— **В Польщі,** декретом президента розвязано масонські льожі.

— **Жиди** всього світу після останніх німецьких протижидівських зарядженъ зворушились та счинили великий крик. Їх найбільше боронить Америка й Англія, що є під сильним жидівськими впливами. Одначе жидів емігрантів з Німеччини ані вони ані другі держави не хочуть до себе приняти. Всі добре знають що то за "цімес" ті жиди.

— **Вирїб другої української звуковоі фільми "Запорожець за Дунаем", канадійської "Авраменко Філм компанії"** вже закінчивсь 28 вересня 1938 і тепер висвітлюється з великим успіхом в Канаді й Америці.

— **Микола Єжов,** кровавий кат, що богато невинних людей післав на тамтой світ, уступив 8-го грудня зі свого становища комісаря внутрішних справ, й його місце заняв Лаврентій Павлович Берія, грузин, що мае 29 літ. Берія — кажуть — вимордував поверх 60,000 своїх родимців грузинів

ОГОЛОШЕННЯ

Позір! Українці Католики!

Подаемо до відома, що при Бурсі БУК-а в Саскатуні отвираемо

ОРГАНІЗАТОРСЬКИЙ І ДЯКІВСЬКИЙ КУРС.

На курс приймаемо всіх, що вмніють по українськи читати.

Курс обіймае: Церковний спів, церковні обряди. Українознавство, красномовство, основи музики, (гра на інструментах струнних) та інші потрібні відомости.

Курс триватиме три місячі, від 20-го. січня до 6-го квітня 1939.р. Оплата за науку виноситиме 50 долярів за цілий курс, утримання після умови.

По всякі інформації прошу писати на адресу бурси.

Зголошуватись не дальше як до 15-го січня 1939 року.

За заряд Бурси.

Вс. о. С. Борис. ректор.
Осип Прийма, управитель.

ДОПИСИ

ДЕНЬ СВ. ВАРВАРИ
(Мондер, Алта)

Св. Варвара є в українськім народі в дуже великому почитанні. На сході й на заході з довірям удаються до Неї в своїх потребах. Головно моляться до Неї як покровительки щасливої смерти. В народі є глибока віра, що хто молиться до св. Варвари, той не вмре без св. Тайн. Українське жіноцтво вважае св. Варвару за свою заступницю.

Цю святу дуже гарно пошанували мондерці дня 17 грудня. Рано відправив співану Службу Божу Впр. о. А. Трух ЧСВВ., і сказав повчаючу проповідь. Богато парохіян, а передусім жіноцтво приступило до спільного св. Причастя. По Службі Божій Впр. о. Д. Попович відправив парастас, а опісля в Народнім Домі відбувся спільний обід.

В часі обіду промовляли: о. А. Трух заохочуючи присутніх навчати молодь заховати наші гарні релігійні й народні звичаї та обичаї; п. адв. Шкварок про значиння традиції, п. Семен Паламарик і Марія Годуйка. Всі присутні зложили також свої щирі побажання о. Д. Поповичу з нагоди його імянин, що припадають у цей гарний день та перевели збірку на "Світло". Збірка принесла $4.00.

З гарними вражіннями розходились усі домів, до своїх звичайних занять. Добре було б, щоб так що року й всюди наше жіноцтво обходило день св. Варвари, як це було в Мондері дня 17 грудня.

ЩЕДРИЙ ДАР
(Мондер, Алта.)

Греко-католицький Народний Дім у Мондері мае за собою гарну історію. Вже довгі літа він є осередком творчої народної роботи в околиці. Відповідно до своїх фінансових засобів радо складае свої жертви на релігійно народні цілі. Ось і недавно коли повстала в Мондері нова українська друкарня, члени цего Народнього Дому рішили дати її свій щедрий дарунок у сумі $50.00. За це благородне діло Друкарня щиро дякуе і ставить другим нашим Народним Домам як взір до наслідування.

Коли так усе й всюди будуть українські католики підпомагати грішми свої інституції, так тоді не тільки встояться ті що вже існують, а ще повстане богато нових на добро українському народові.

ЗБІРКА НА ПРЕСУ
(Редвей, Алта.

На пущення відбулась у нас забава в Греко-католицькім Народнім Домі. Забавлялись примірно й молодь і старші. Підчас перекуски зложили $2.90 на пресовий фонд "Світла" Збірку переслав до Видавництва п. Григорій Кондро. Так то добрі католики всюди навіть при забаві памятають на добру пресу й стараються дати її свою поміч. Гарно. Ніколи не забуваймо, що добра преса — це сила народу й тому її радо піддержуймо!

Комітет.

КОЛЯДИ НА РАДІО

В пятницю, на Святий Вечір, о годині 7.30 Греко-католицький хор при Читальні Просвіти в Брендон, Манотоба, передасть на радіо через стацію **СКХ Брендон** — колядки і святочні желання.

Греко-католицька церква св. о. Николая у Вінніпегу передасть через радіо в другий день Різдвяних Свят дня 8-го січня через стацію СКУ від год. 7 до 8 вечером після центрального часу а від 6—7 після гірського часу вечірню, пропо відь і суплікацію.

Дуже просимо слухачів о збірку ласкавих жертв на покриття коштів. Датки просимо слати на адресу:

St. Nicholas Church
612 *Flora Ave Winnipeg, Man.*

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Греко-католицький Народний Дім у Мондері	**$50.00**
Збірка на вечірку в п. Йосафата Гаврилюка дня 27. XI. з нагоди імянин. Збіркою занявся п. Йосиф Варава	2.30
Анна Заозірна, Мондер	1.00
Впр. о. Володимир Стех ЧСВВ. Зл. Держави.	4.00
Збірка на св. Варвари в Народнім Домі в Мондері	4.00
Зі забави в Народнім Домі в Редвей, Алта.	2.95
Разом	**$64.25**

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
СВІТЛО — THE LIGHT
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Редакція за оголошення не відповідае. Рукописів не звертається.
Адреса:- ***THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada***

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА

Катальог висилаемо на бажання
В. Левицький. управ

WILLIAM GROSS and CO
322 Main St. Winnipeg. Man

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT MUNDARE, ALBERTA CANADA

Рік II. Число (17) 2 Мондер, Алберта, [illegible] Mundare, Alberta, January 15th, Vol. II. No. (17) 2.

1938

Проминув старий [illegible]

1939

Прийшов до нас Новий Рік [illegible] обіцянками, зі свіжими надіями. Що ж він нам принесе? Не знати; одначе "Світло" бажае всім своїм читачам і приятелям Божого [illegible], щоб Новий Рік [illegible] для всіх як найкра[illegible]

ХАЙ ЖИВЕ НАШ ДОРОГИЙ ВЛАДИКА

[illegible]

[illegible] ПРЕОСВЯЩЕННОМУ [illegible] АРХІЄРЕЄВІ [illegible] ЧСВВ. [illegible] ІМЕННИКА [illegible] ЩИРІ ПОБАЖАННЯ [illegible] "СВІТЛА"

[illegible] 20. 23). І це я з вами по всі дні, до кінця віків. (Мат. 28. 20).

Перемінивши хліб і вино в свое тіло й кров дав апостолам власть те саме чинити. (Лук. 22. 19).

Над апостолами установив І. Христос верховником св. Петра до якого сказав: "Паси ягнята мої... Паси вівці мої!... (Ів. 21. 16-17). Утверджуй своїх братів!" (Лук. 22. 33). Ти еси Петро, й на цій скалі збудую мою церкву" (Мат. 16. 18).

Отже Христова Церква так [illegible] Христос — це найглибша основа, на ній скала-Петро, [illegible] Петро [illegible], а будівлею всі вірні [illegible] злучені з Христом і а[illegible]

І такою хоче Христос, щоб Його Церква остала на всі віки, яку навіть пекольні ворота не змогли б побороти. Це [illegible] царство Христове на землі [illegible] то стадо Його. В тій [illegible] Церкві є непомильна [illegible] й спасення.

[illegible] Петро й Апостоли були людьми смертними й добре знали, що мусять колись умерти. Вони також і це добре розуміли, що їх гідність і власть не є виключно злучена з їхньою особою, але з їх урядом та що її мусять передати своїм наслідникам у уряді.

І це вони зробили ще за життя. Вони переходили краї, проповідали евангеліє, організували громади, а віруючим наставляли своїх наслідників напоминаючи: "Пасіть Боже стадо!" (І. Петр. 5. 2).

Коли не стало на світі апостолів, їх місце заняли їх наслідники, переемники їхньої гідности й власти.

Наслідника св. Петра християнство називало "Отцем" або папою, а наслідників апостолів епископами.

Правда епископи є людьми. Не з неба впали, але на землі зродились, одначе вони не є собі тільки звичайними людьми, а Божими вибранцями. Вони мають повагу, авторитет і

власть Божу, вони є настоятелями в Церкві Божій і хто іх приймає і слухає, той приймає і слухає самого Бога.

Ось таке є значіння епископа. Епископ є заступником Христа, наслідником апостолів, провідником на дорозі до нашого спасення.

Самозрозуміло, що такій особі належиться пошана, любов і послух. І справжні християне дійсно дуже шанують папу і епископів.

Цих кілька думок кидаємо на папір, щоб пригадати всім українцям католикам у Канаді як високою і достойною в очах Бога й Церкви являється особа нашого Преосвященного Владики Кир Василія.

З волі Божої і благословення Апостольського Престолу Преосв. Кир Василій Ладика вже десять літ є нашим епископом, нашим духовним провідником і пастирем.

Десять літ з ревністю евангельского доброго пастиря працюють для добра нашої Греко-католицької Церкви. Для неї все віддали. І своє знання і час і сили. Від премногих епископських трудів ослабило їхне тіло, від журби за добро вірних срібним інеем покрився волос.

Коли так глянути на велику діяльність нашого Преосвященного Владики, мусимо з подивом та пошаною склонити голову перед тою так заслуженою особою на релігійно-національному полі.

Розсліджуючи докладно релігійне життя нашого народу в теперішних бурливих часах і подивляючи лад, карність, та розквіт релігійного життя в Греко-католицькій Церкві в Канаді, мусимо сказати, що це все є вислідом великих старань та мудрого проводу нашого Владики.

Завдяки їх апостольській праці, наша Церква розвивається помимо явних і скритих наступів ворогів, повстають нові парохії, будуються нові церкви, збільшується число вірних і священиків, розвивається гарно релігійне моральне життя в парохіях і різних організаціях.

То ж коли в день нового року припали іменини нашого дорогого Владики й Батька, всі вірні греко-католики в Канаді, де б вони не були, мов діти одної родини, повинні згадати в своїх молитвах свого любого Пастиря Преосв. Кир Василія. У щирій молитві повинні подякувати Господеві, що в своїй ласкавості держить Їх при життю та просити, щоб предобрий Бог і на дальше кріпив сили нашого Архиерея і Керманича ще на многі літа.

День імянин нашого Преосвященного Владики повинен збільшити в наших серцях любов і довіря до Їхньої Достойної Особи.

Все наше життя будьмо в тісній лучности з нашим епископом через молитву, співпрацю, послух і жертвенність, бо це є один із тих знаків, по яких пізнати справжнього християнина й католика, що розуміє і тримається у житті Христової науки.

На Порозі Нового Року

Думки для релігійної людини.

Коли опівночі 365-ий раз вибили годинники світа 12 годину, відійшов від нас старий, 1938 рік, а прийшов новий 1939 рік.

Цей перехід зі старого до нового року супроваджало богато людей забавою, співами, сміхами, гульнею та піятикою. Попращавши оттак старий рік, легкодушно й без глибшої життевої застанови входять вони в новий рік.

Не так поступає розважна й релігійна людина. Зміна року є для неї хвилиною поважної призадуми над своїм життям; над минулим і над будучим. І така призадума є дуже на місці, вона й мудра й хосенна для людини

* *

Проминув 1938 рік. Коли глянути на те минуле бачиться найперше скілько то ласк і добродійств дістав кожний з нас у минулому часі від небесного Отця. Годі все навіть перечислити, а не то оцінити.

За це все належиться від нас Господеві щира вдяка. Щире благодарення повинен зложити Творцеві Всесвіта кожний християнин в останний день старого року, коли він хоче, щоб Господь був для Нього добрим і ласкавим у Новому Році.

Вдячність за отримані добродійства є найкращою запорукою, щоб дістати нові Божі дари.

Погляд на минулий рік показує нам, також, що він був наче мережкою з радісних і сумних хвилин. Все те, що було в минулому році Бог дав або допустив для нашого добра. Та чи ми все те використали для Його слави й для свого добра?

Тут якраз можемо зробити основний іспит і контролю нашого життя. І це ми повинні зробити

Все що було, то минулось і не вернеться ніколи. Одначе солідна провірка пережитого часу нашого життя, пізнання наших похибок і занедбань може стати дуже цінною вказівкою на будуче наше життя.

* *

Прийшов до нас Новий Рік. 1939 рік. Прийшов зо свіжими надіями. Що принесе нам зі собою цей 1939 рік?

Обіцює багато. Все здається що те, що прийде, буде краще від того, що минуло

Одне певне, що принесе цей рік неодні смутки й терпіння, бо хрестиками вистелена наша дорога до неба. Які то будуть ті терпіння, чи недуга чи недостаток, чи що друге — не знати!

Та певне, що нам цей рік їх принесе.

Друге певне, що принесе нам цей рік, то Божа опіка й потіха. Бог своїх дітей не опустить. Заопікується Бог своїми вірними дітьми, як добрий батько, добра мати. Заопікується їх здоровлям, їх родиною, їх господарством. А найбільше таки заопікується їх душами.

Дасть Бог і радісні хвилі в цьому році.

Ґрете, що певне станеться з цим роком, то це, що сталось з його попередником. Минеться він і піде в той гріб, де поховані всі його попередники. І він минеться з усіми своїми терпіннями, злиднями та журбою.

А лишиться що? — Тільки те, що перенесемо по Божому й для Бога. Остануться наші добрі й злі діла записані в Книзі Бога Суді, за що дістанемо нагороду, або кару, по нашій заслузі. Коб там не було нічого записано на наше осудження! А це все залежить від нашої свобідної волі.

* *

Нових 365 днів перед нами. На порозі Нового Року всі ми бажаємо собі, щоб вони були ясними, милими, щасливими.

Чи ті наші бажання сповняться? Годі вже тепер щось певного сказати. Покаже будучність. Одначе вже тепер можна напевне сказати, що наше будуче щастя залежить від Бога й від нас. Господь рядить світом. Без Божої волі не зашелестить листок на дереві, ані один волосок не спаде нам з голови. Г. Бог остаточно вирішує все, й так воно є, як Бог хоче.

Знаючи це, ми повинні годитись з Божою волею, бо вона наймудріша й для нас найкорисніша й все приймати з руки небесного Отця. Бунт проти Божої волі нам усе вийде на шкоду скорше чи пізніше.

Богато річей Господь Бог готов нам дати, та тільки тоді, як будемо Його просити. Тому в щирій молитві треба нам звертатись до Бога в усіх наших потребах, як добра дитина до доброго батька.

З Божою поміччю треба нам також лучити й нашу працю.

Каже наша народня пословиця: Кожний є ковалем своєї долі! Як собі постелиш так і виспишся! І дійсно, як обсервація життя показує, богато людей є нещасливими тому, що самі собі винні.

Тому працюймо й використовуймо все, що нам дає наука, винаходи, організація!

Працюймо в єдності, в згоді й любві, а тоді й краща нам усміхнеться доля і новий рік буде нам записаний золотими буквами в книзі нашого життя.

Бога взиваймо, а руки до праці прикладаймо, щоб найкраще прожити цей 1939 рік!

ВЖЕ ВИЙШОВ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКИХ ВІСТЕЙ НА 1939 РІК

Календар Гарний, Цікавий і дешевий

Коштує лиш 25ц.

На почту додається 5 центів. Замовляти по адресі:

BASILIAN FATHERS
Mundare, Alberta.

Св. Василій Великий і Василіяне

Основник Василіянського Чина й батько спільного, східнього чернецтва, святий Василій Великий являється у церковній історії у роках 329-ому до 379-го року по Христовому Різдві.

Найстарший із десяти членів рідні був Василій дитиною св. родичів. Не знаходимо в церковній історії майже такої родини, що видала б з поміж себе стільки святих осіб. Пятеро дітей: Василія, Григорія, Петра, Навкратія, Макрину — оголосила Церква святими. Василіїв батько Василій і мати Емелія — обоє святі. Василіїв дідо по батькові і бабуня — також святі. Та й дідо по матері також почитаний Церквою як святий і мученик. Серед такої святої родинної атмосфери провів Василій у Кесарії свої найранші літа.

Коли настав час, що наука в рідному місці вже не вистарчала для молодого Василія, віддали його родичі на науку до старинних Атен. Про побут Василія в Атенах дав нам найкращі відомости св. Григорій із Назіянзу. Він так пише про свойого друга Василія: "Тепер пішов я до Атен на науку. Що ми там робили, хай це нам оповість хто інший, як ми жили в Божому страсі між першими найперші..., Тільки два шляхи були нам відомі. Один, що вів до наших священиків, а другий до поганських професорів".

Здобувши основне, найвище тоді, знання на атенському університеті, вертає Василій до рідного міста Кесарії, щоб тут по свойому покійному батькові, що саме недавно закінчив святе життя, обняти катедру бесідництва. Молодому професорові щастило в науці бесідництва. Слухачі не таїлися, з якою увагою слухали вони Василієвих викладів. Привабливі запрошення робили йому й сусідні міста. А провінція Понт хотіла віддати під його керму все своє шкільництво. Це був неабиякий успіх.

А однак серед цих незвичайних успіхів Василій не почувався вдоволений і не був щасливий. Про це звірився також і своїй молодій сестрі Макрині в часі ферій в дома. Ця свята і бистроумна сестра й так пізнала братів настрій. І тому в довірочній розмові сказала йому, що душевне вдоволення знайде він не у похвалах світу, але в будові Божої держави в людських серцях. Зрозумів Василій щиру пораду своєї люблячої сестри Макрини. І здавалось йому, що він вийшов наче з темної ночі у ясний ранок. Про це сам Василій так пише:

"Коли я прогайнував чимало часу на безвартісну роботу, коли я майже ввесь час молодощів витратив на студії наук, що перед Богом є тільки марною глупотою, тоді нараз здавалося мені, наче б я проснувся з глибокого сну. Зі зачудованім оком глядів я на чарівне світло правди, що

сходило переді мною ранішним сонцем з евангелія. Я пізнав безвартісність світової мудрости, що проминає й гине. Я плакав над нижденним марним минулим. Я шукав провідника й вчителя на цему шляхові, щоб з ним проїхати коротку струю життя... Я читав евангеліє й найшов, що найкращий засіб до життя в красі й чистоті є в цьому, щоб продати все, прибуток роздати потребуючим ближим, позбутися всіх журб про земське життя й не дотися полонити ніякій пристрасти до якогонебудь сотворіння".

Василієва постанова була кріпка. Коли на небі його життя вирнула з глибоких мряковин католицька віра у повній красі й величі, то тепер бажав він посвятити й всю свою життєву силу. За порадою своєї сестри Макрини удається він у подорож до египетських монахів, щоб там навчитися богоугодного життя. По році побуту на египетській пустині вертає Василій до рідного Понту над береги ріки Іриди, де вже за той час напроти його пустиницької домівки вибудували собі монастирець його мати Емелія з його сестрою Макриною. Серед понтійських узгір думав й Василій знайти для себе острів блаженства й рай свойому серцеві.

Недовго остав Василій сам у своїй понтійській самоті. Знайомі з Понту й Kападокії прибували раз-у-раз до нього і оставались при нім. Вкоротці на місці пустиницької домівки станув простенький монастирець. Незабаром прибув сюди й Григорій з Назіянзу приятель його ще зі шкільної лавки. Заманив його туди привабливий опис друга, а може ще більше стара приязнь. В одному листі, що його написав Григорій Василієві по повороті до старенького батька так він описує своє щасливе життя, хоч не без дотепу у Понті:

"Який був би я щасливий, коли би міг прожити в тебе бодай кілька днів. Правда, мряки з Понту, млаве сонце, твоя хатина з вохкими глиняними стінами, з хитким дахом й слабими дверми, твоя ватра зі слабоньким огником та з густим димом, твій хліб що викришує зуби, що зате в твоїй городовині застрягають наче в клею, твій убогенький городець, що в ньому будяки вдаються краще як городовина, твоя велика нужда, що змусила б тебе, коли б не старанна поміч матери й сестри, терпіти голод... Це все може здаватися іншим непринамчивим, та для мене були це дні правдивих роскошів, жити з тобою в недостачах. О, ви гарні дні з Понту, коли я знаву стрінуся з вами."

Пять літ прожив Василій у тихій келії у понтійській верховині. Його чисте змагання веліло йому вибрати тверде, повне жертв життя. Цей багатий високо образований боярин вибрав життя найубогшого. Один одинокий верхній одяг, один одинокий зимовий плащ—це був увесь запас його одежі. Його ліжко—килим на голій землі. Хліб, сіль і городовина — були його щоденним харчем. Чиста джерельна вода гасила його спрагу.

В тишині понтійської самоти дозрівали Василієві пляни, що опісля мали його зробити батьком східнього чернецтва й основником Василіянського Чину. Замість велитенських заведень, що їх бачив він у Лібії та над Евфратом, у яких було забагато шуму та метушні, завів він менші монастирі з точно означеним порядком дня поділеним на молитву, працю і студії. Пустинне життя, по його думці, не могло вповні відповісти духові евангелія. Воно не годиться з людською вдачею, що має нахил до товариської услужности, та має забагато небезпек у собі. По творчому духові великого Kападокійця монастирі скріплені внутрішньою службою Богові мали виповняти назовні свою святу діяльність. Кожний монастир мав стати багаттям, що з нього мали слатися проміннями на міста й села католицькі ідеали. Головно молодь мала черпати з нього духовного джерела свої сили.

Такі були основи, що на них опер Василій ідеал монашого життя. У своїй самоті, сердечних зносинах з Богом, щирих розмовах з братами монахами, по довгих студіях евангельських рад і св. Письма, Василій начеркнув свої правила. Прибрали вони вид 55 ширших і 313 коротших правил, що їх затвердили папи: Ліберій, Дамас і Лев. Скоро приняли ці правила монахи сходу заступаючи ними свої давні устави, а монахи заходу взорувалися на них, закладаючи свої Чини. З часом Василієві правила стали на сході одинокою підставою чернечого монашого життя, а василіяни остали й досі одним великим Чином сходу

Вже за життя св. Василія число його духовних синів василіян було дуже велике. Не

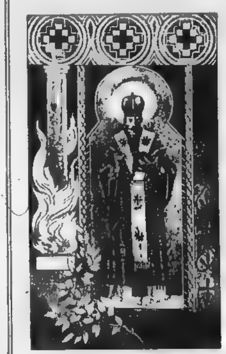

Сьвятий Василий Великий.

лише на сході повставали численні монастирі, що придержувалися Василіянського правила, але василіянські монастирі були на заході. Як пр. між італійцями в Італії, еспанцями в Еспанії, французами в Франції. Василіяни латинського обряду перенеслися із Франції також до Канади й мешкають тепер у Торонті. На протязі століть Василіянський Чин видав тисячі вчених і святих мужів, сотки церковних достойників, десятки кардиналів а навіть кількох василіян було на папському престолі.

Велику ролю відіграв Василіянський Чин на наших українських землях. Являються василіяни на Україні вже за Володимирових часів. Від перших літ свойого прибуття на Україну були василіяни розсадниками християнства, науки й просвіти. Княжа доба нашої історії так тісно є з ними злучена, що видається наче б вони одні все знали, всьо виховували, про все рішали. Коли б не вони, ми не мали б нині наших найстарших літописів ні навіть памятників словесної літератури. Однак татарське лихоліття, княжі межиусобиці а головно схизма Кирулярія й Фотія спричинила сумний період занепаду монашества й на Україні.

Рік 1596 приніс на українські землі не лише церковну одність із Римським Престолом, але й буйний розцвіт Василіянського Чину. Душею цієї відднови являється василіянин св. священомученик Йосафат зі своїм приятелем Митрополитом Рутським. Заходами цих обох осіб переведено централізацію монастирів з якою зачинається золота доба василіян на Україні. Душпастирські праці, місійні проповіди, а головно василіянське шкільництво розвивається якнайбуйніше у цих часах. Але знову царський наїзд, російське православе, московські тюрми, заслання, гонення і розстріли знищили зовсім Василіянський Чин, а з ним і Унію.

Щойно 1882 рік приніс віднову Василіянському Чину на галицькій землі. За благословенням і зарядженням св. Вітця папи Льва XIII основано у цьому році новіціят у Добромилі, а його овочем являється обновлена галузь теперішних українських василіян. До добромильської віднови долучилися вкоротці й василіянські монастирі на Карпатській Україні, Модярщині і Румунії. Почалась буйна праця на місійному, видавничому й виховавчому полі. З відновленого Чину виїхало багато місіонарів на місії до Бразилії, Канади й Злучених Держав.

Під цю пору цілий василіянський Чин є сцентралізований. Кожний монастир має свого настоятеля, що називається о. Ігумен. Над усіми монастирями одної провінції є один головний Настоятель що називається о. Протоігумен. Над усіми ж провінціями Василіянського Чину є один верховний Настоятель, що перебуває в Римі й називається о. Архімандрит.

Чин св. Василія Великого обіймає тепер слідуючі провінції: галицьку провінцію з 19 монастирями, карпато-українську з 10 монастирями, американсько-канадійську з 6 монастирями, бразилійську з 6 монастирями.

Статистика з 1938 року виказує загальне число всіх монахів василіян 658. Із цього отців 208, студентів 199, а законних братів 241.

Перші отці василіяни прибули до Канади 1902 року. Нині американсько - канадійська провінція числить із 1938 роком отців 38, студіючих 37, а братів законних 27. Разом всіх 102

В ряді великих мужів III-ого століття одне з перших місць займає св. Василій. Історія що так скупа в оцінці заслуг не вагалась дати йому імя "Великий".

І дійсно великий був св. Василій! Великий у слові, великий у письмі, великий в управі Церкви, великий у своїй святості. Тому й не диво, що такій людині св. Церква в день 1-го січня віддає почесть, а богато людей просить його помочі в своїх потребах, або шукає в його Чині свого душевного щастя і святості.

о. Ніль Саварин, Ч.С.В.В.

СЛІДСТВО НАД ДІЯЛЬНІСТЮ КОМУНІСТІВ І НАЦІСТІВ

З Оттави приходить вістка, що тайна поліція має негайно взятись до уважнішого розсліджування діяльности комуністів і націстів у Канаді. Головними осередками, на які має бути звернена увага, є Монтреал, Торонто й Вінніпег; однакож слідство має піти скрізь. Поліція є свідома того, що в послідних місяцях "організатори" пильно працювали над поширюванням комуністичних ідей і завсіди панує підозріння, що фонди на те приходять з Москви.

Приєднуйте передплатників для "СВІТЛА"

БОЖЕ СЛОВО

(Авраам пересеняється в Ханаанську землю. Його побут у Єгипті).

1 Кн. Мойсея. XII. 1-20.

1. І сказав Господь Авраамові: Вийди зі землі твоєї і від роду твого, й з дому вітця твого; і йди в землю, що я тобі покажу.

2. І зроблю тебе народом великим, і благословитиму [illegible] й звеличу ймя твоє й будеш благословенний.

3. І благословлю благословляючих тебе, а кленучих тебе прокляну, і благословляться в тобі всі племена землі.

4. І пішов Аврам, як сказав йому Господь, і пішов із ним Лот. Авраамові ж було сімдесятьпять літ, як вийшов із Харану.

5. І взяв Аврам Сару, свою жінку, та Лота, сина свого брата й все майно їх, яке мали, й всяку душу, яку придбали в Харані, тай вийшли геть, щоб іти в землю Ханаанську.

6. І пройшов Аврам землю вздовж її аж до місця Сихем, до високого дуба; а тоді то Хананеї замешкували [illegible].

7. І явився Господь Авраамові й сказав йому: Насінню твому дам цю землю. І збудував там Аврам жертівник Господеві, що явився йому.

8. І відійшов ізвідти до гори на схід від [illegible] в там своє шатро у Ветилі при морі, а на схід від Агге. І збудував там жертівник Господеві й призвав імя Господнє.

9. І рушив Аврам, а йдучи розтаборився в пустині.

10. І настав голод на землі й зійшов Аврам у Єгипет там [illegible] голод на землі.

[illegible] коли наближався Аврам до входу в Єгипет, [illegible] Сари: Знаю я, що ти гарна жінка.

[illegible] Єгиптяне, так казатимуть, що це [illegible], а тебе оставлять собі.

[illegible] сестра, щоб добре мені було [illegible]

[illegible] Аврам в Єгипет, побачили [illegible] дуже гарна.

[illegible] і похвалили її перед [illegible]

[illegible] для неї; і мав він вівці, [illegible]

[illegible] великими й тяжкими, [illegible] жінку.

[illegible] сказав: Що це ти зробив [illegible] жінка?

[illegible] і я взяв її собі за [illegible] жінка, возьми й йди собі. [illegible] жінку [illegible]

Пояснення.

Люде після потопу попали в страш[illegible] Бог допустив це, щоб люде сами [illegible] потребу порятунку з неба, та щоб відтак [illegible] Спасителя, коли він прийде

До сповнення однак месіянської обі[illegible] ло правдивої віри в Бога й його обявлен[illegible] сії. Люди в погантстві не надавались до [illegible] задачі. Тому то Г. Бог в своїй премудр[illegible] ведного Авраама, потомка Сима, випрова[illegible] раїльський нарід, що має переховувати [illegible] дію спасення та приготовити прихід Бо[illegible]

Щоб вирвати Авраама з посеред [illegible] панували в його рідним краю, Г. Бог [illegible] тись до землі обіцяної.

1. Саме тут говориться про те покликання [illegible] ще в землі халдейській (гл. глава 11. ст[illegible] 7. 2). каже, що це покликання дістав Ав[illegible] Мезапотамія обіймала також сусідну Х[illegible]

Зі землі твоєї — З місця твого урод[illegible]

Від роду твого — серед котрого за[illegible] тись ідолопоклонство.

З дому вітця твого — Якщо не схоч[illegible] лиши навіть твоїх домашних. Так то Го[illegible] навіть рідню, коли вона може стати переш[illegible] ші. (Порівняй Мат. 19. 29).

2. Для Авраама цей приказ був тяжкий [illegible] Г. Бог осолоджує його вказуючи на ті ве[illegible] городу за його віру, послух і жертв[illegible] 1). Авраам має стати правітцем великого [illegible] 2). Особливше благословення і опіка Бож[illegible] а сам Авраам буде возвеличений; 3) [illegible] всіх народів землі має бути через одного з[illegible]

3. В послідних словах замикається [illegible] роцтво месіянське. Тут Г. Бог повтаря[illegible] яку дав Еві в раю, а по потопі відновив чер[illegible] зав ясніше й докладніше. В раю було [illegible] що Месія буде один із потомків Єви [illegible] а тут Г. Бог заявляє, що вийде з народ[illegible] зістати Аврам. Є це так звані патр[illegible] пізніше два рази повторив Авраамові, а [illegible] Обіймають вони три головні точки 1. [illegible] ду, як народу Божого. 2. Цілого [illegible]

[illegible] через одного з потомків [illegible]

[illegible] правдивої віри і так, [illegible] ласці Прав- [illegible]

ЩО ГОВОРИТЬ ПРО БОЛЬШЕВИЦЬКИЙ "РАЙ" БУВШИЙ ПРЕЗИДЕНТ МЕКСИКУ

Генерал Абелярдо Родрігез, бувший президент Мексику, в цілім ряді статтей в часописі "Ель Універсаль" подав опис своєї подорожі по Совітах. Зміст тих статтей такий

Комунізм провалився в Росії; осталась з нього тільки теорія. В Італії комунізм зродив фашизм, в Німеччині приніс націзм. Вислідом комунізму в Еспанії є руїна і пролиття крови хоробрих і невинних людей. У Франції він спричинив замішання. Комуністичний експеримент у світі зранив тяжко [illegible]

[illegible] ГПУ [illegible] організація [illegible] ГПУ [illegible] Большевицьк[illegible] загального [illegible] вісти, що [illegible] Сталін [illegible]

— **У міських виборах у Торонто,** 2 січня, вибрано [illegible] рати. Тим [illegible] радник Зальсберг [illegible] радник Вір[illegible]

Релігійні Трудности й Запити

ЗАПИТ: Люди всіляко думають про Ісуса Христа. Одні мають Його за людину ненормальну, що вмовила в себе, що є Богом, або за обманця; другі, противно, вважають Ісуса за людину генїяльну, за мудреця з Назарету, за великого пророка й основника найкращої в світі релігії. Більшість людей, що вірить у Ісуса Христа, сильно переконана, що Він був правдивим Богом у людському тілі. Хто з них має правду, а хто помиляється? Ким дійсності був Ісус Христос?

ВІДПОВІДЬ: Ісус Христос був правдивим Богом у людському тілі. Це одиноко є вірний і правдивий погляд на особу Ісуса Христа. Всі другі погляди на особу Ісуса є ложними, а ті люди, що їх тримаються, в більшій або меншій мірі ошибаються. Що воно так дійсно є, подаємо на це деякі докази:

І. Свідоцтво самого Ісуса Христа.

1. Ісус Христос, приписує собі найвище достоїнство. Він більший від пророка Йони й царя Соломона (Мат. 12. 41.; 42.; Лук. 11. 31, 32), від Івана Хрестителя, що є тільки Його предтечею (Мат. 11. 9 - 11; Лук. 7, 26-28.); Що більше Ісус є понад усі пророки (Мат. 21, 33; Марк. 12, 1; Лук. 20, 9), бо пророки є тільки слугами Божими, а Він Сином. Ісус є паном суботи (Мат. 12. 8; Мар. 2, 28; Лук 6, 5), більший від храму (Мат. 12, 7. понад ангелів, що є Його слугами (Мат. 13, 41; 16, 27; Мат. 24. 31.

2. Ісус Христос приписує собі Божі прикмети.

Вічність: "Істинно, істинно говорю вам, **перш, чим Авраам був, я є**" (Ів. 8, 58); "А тепер прослави мене Ти, Отче, у Тебе самого, славою, котру **я мав у Тебе, заки повстав світ** (Ів. 17. 5). **"Я зійшов з неба"** (Ів. 6, 38). Ісус дуже часто говорить, що вийшов від Отця і післаний у світ. Пр. Ів. 6, 28.

Боже знання: "Ніхто не знає Сина, тільки Отець; ані Вітця ніхто не знає, тільки Син, та кому схоче Син відкрити (Мат. 11, 27. Лук. 10, 22). Отже Отець і Син є собі рівні в знанню. Отже Син є так само правдивим Богом як Отець.

Боже ділання і Божу природу: "Мій Отець досі ділає і я ділаю. Длятого отже ще більше старались Юдеї Його вбити, що не тільки нарушував суботу, але й **назвав Бога своїм Вітцем, роблячися рівним Богу.** А Ісус відповів і сказав їм: Істинно, істинно говорю вам: Не може Син нічого ділати сам від себе, коли не бачить, що Отець те ділає; бо **що Він ділає, те й Син також ділає...** Бо **як Отець воскрешає мертвих і** оживляє, так і Син, кого хоче, оживляє... Як Отець має життя сам у собі, так дав і Синові, щоб мав житя сам у собі (Ів. 5, 17-31).

"**Я і Отець, се одно.** І підняли знов Юдеї каміння, щоб його вкаменувати. Відповів їм Ісус: Много добрих діл явив я вам від мого Вітця; за котре з тих діл хочете мене вкаменувати? Відповіли Йому Юдеї: За добре діло не каменуємо тебе, а за хулу, і що ти будучи чоловіком, твориш себе Богом". "...котрого Отець освятив і післав у світ, про того ви кажете, що хулу говорить, бо сказав: Я Син Божий? Коли не роблю діл мого Вітця, не вірте мені. Коли ж роблю, хоч мені й не хотіли би вірити, ділам вірте, щоб ви зрозуміли й пізнали, що **Отець у мені а я в Отці**" (Ів. 10, 30-39). **Хто мене бачив, бачив Отця**" (Ів. 14. 9).

Почитання рівне Богу Отцю. "Отець не судить нікого, а весь суд дав Синові; **щоб усі почитали Сина, як почитають Отця.** Хто не почитає Сина, не почитає Отця (Ів. 5, 22).

Рівність з Отцем і Духом; "Ідіть навчайте всі народи, хрестячи їх в імя **Отця і Сина і Святого Духа...**" (Мат. 28, 19). "І се я з вами по всі дні, до кінця віків" (Мат. 28, 20). Лиш Бог усе треває від початку віків до кінця.

Власть відпускати гріхи, що є питома тільки Богу.

"Щоби знали, що Син чоловічий має на землі власть відпускати гріхи, тоді каже розслабленому: Встань, візьми свою постіль і йди до свого дому. І встав і пішов до свого дому" (Мат. 9, 6). Цю власть дає своїм ученикам: "Прийміть Духа Святого; кому відпустите гріхи, відпустяться" (Ів. 20, 22).

Власть своїм авторитетом зміняти закон Божий, а не тільки його пояснювати. Сказано було в законі так і так... А я вам кажу... Мат. 5, 21; 27. 31. 33, 38. 43. А це знову пояснює нам у якому змислі назвав себе Ісус паном суботи: Мат. 12, 8.

Власть судити живих і мертвих: Мат. 13, 40. 16, 27; 19, 28; 24, 29-31; 25, 31-46.

Власть своїм імени і розказом робити самому чуда й ту силу і власть передавати другим (Мат. 10, 8.). Святі Євангелія є повні оповідань про чуда, які довершував Ісус у живій і мертвій природі, як воскрешав умерших і виганяв бісів. Це все показує, що Христос був необмеженим володарем всього видимого й невидимого світа, що може всевладно розказувати і всьо Йому повинується. Таку власть може мати тільки правдивий Бог.

3. Ісус Христос є правдивим Сином Божим

що має ту саму природу Божу, що й Отець небесний; а не тільки є сином прибраним, як ми.

а) В святих евангеліях Ісус Христос дуже часто говорить про Отця небесного "Отець мій", а себе називає Сином пр. Мат. 11, 27; 16, 27; Мат. 20, 23; Лук. 2, 49; 10, 22. Ісус дуже дбайливо виминає зворотів уживаних у Жидів "Отець наш" (Лук 22, 29; 24, 49) і говорить про свого Отця і Отця других людей та своїх учеників учить молитися "Отче наш" (Мат. 6. 9). Отже протиставить своє Синівство, синівсту людей як синівство іншого роду чим прибраце.

б) Св. Петро визнає Божество Ісуса Христа: "Ти еси Христос, Син Бога живого". Ісус це визнання приймає, потверджує і в нагороду св. Петра робить каменем основою своєї Церкви. (Мат. 16, 13-20).

в) Коли Ісус Христос став на суді перед жидівським синедріоном і був урядово та під присягою запитаний чи є Сином Божим, відповів притакуючо й зістав засуджений як богохульник на смерть. (Мат. 26, 63-66; Марк. 14, 61-64; Лук. 22, 67-71). Як Ісус Христос не визнав би себе природним і в стислім значінню Сином небесного Отця, а тим самим і правдивим Богом, то Його визнання не вважали б Жиди хулою, а й хибне розуміння свого вискаэу Христос міг легко вияснити й так не допустити до смертного присуду. Коли ж цього не зробив, а опісля пішов на смерть, то тільки тому, що мав себе за природного Сина Божого, за правдивого Бога.

З цих і багато інших висказів Христа зовсім ясно виходить, що Ісус Христос говорив людям, що Він є правдивим Богом.

Ходить тепер яку доказову силу має те Його засвідчення, чи слова Ісусові є правдиві? Так. Його мудрість, Його святість життя, Його чуда зовсім переконуючо потверджують правду Його слів.

Про велику мудрість Ісуса свідчить найкраще Його наука, що подивом наповняє людей всіх часів.

Про святість Христового життя говорить кожна сторінка Святого Письма. Ніхто навіть з найзавзятіших ворогів не міг Йому нічого закинути (Ів. 8, 46).

Якщо б отже Ісус Христос не був правдивим Богом, так тоді подавання себе за Бога противилося б Його здоровому думанню й мудрости або святості житя. Він тоді був би або в самообмані або свідомим чи несвідомим обманцем других. А одне й друге абсолютно не дасться погодити з Христовою превеликою мудрістю і всесторонно та неосяжною святістю.

Правдивість своїх слів потвердив Ісус Христос своїми многими ділами — чудами, на які покликувався як на доказ. "Ті діла, що я творю, свідчать про мене, що Отець мене післав" (Ів. 5, 36). Коли не роблю діл мого Вітця, не вірте мені. Коли ж роблю, хоч мені й це хотіли би вірити, ділам вірте." (Ів. 10, 38).

Найбільшим чудом, що його дав на потвердження правдивости своєї науки й божества, це своє власне воскресення, яке наперед предсказав.

Якщо б Ісус не був правдивим Богом [illegible] робити тих великих діл і різнородних чудес виступаючи в них як абсолютний Цар світу видимого й невидимого [illegible] Отець небесний ніяк не ділав би ані навіть не допустив би чудес на потвердження такої великої лжі й обманства в такій основній релігійній справі.

Отже чуда це непофальшована Божа печать правдивости Христового свідоцтва про Його божество.

II. Свідоцтва Христових Апостолів і Учеників.

Апостоли й ученики Христові однозгідно проповідують і доказують Христове Божество різними способами.

Св. апостол Іван саме в тій цілі написав ціле своє Євангеліє, щоб доказати, що Ісус Христос є правдивим Богом. Наприкінці своєї Євангелії він так пише: "Се ж записано, щоб ви вірили, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб віруючи, мали життя в імя Його" (Ів. 20, 31).

На вступі своєї Євангелії каже св. евангелист, що на початку Богом було Слово. Воно сотворило світ, сталось тілом і замешкало між нами. Це той Єдинородний Син — Христос, про котрого свідчив св. Іван Хреститель (Ів. 1, 1-34). Ціле Євангеліє повне висказів про божество Ісуса Христа та чудес, що потверджують їх правдивість.

В Діяннях Апостольських та в Листах св. Апостола та інших апостолів знаходим виразну науку про божество Ісуса Христа.

Ісус Христос є Спасителем, Суддею, Господом. Через Нього відпущення гріхів і спасення. Йому віддається славословіє як Богові. До Нього звертаються молитви і просьби по ласки, які тільки сам Господь Бог може дати. Ісус Христос є початком і кінцем, альфою й омегою.

Всі ці наші докази є взяті зі Святого Письма. А Святе Письмо це книги, що заслугують на повну віру. Написали її люди очевидці житя й діл Христа, або ті, що жили з очевидцями; написали недовго по смерти Ісуса Христа й правдивість написаного ствердили своєю мученичою смертю.

Жадна в світі книжка не перешила такої суворої і всесторонної та глибокої критики як саме св. Письмо Нового Завіту. Розбирали критики авторів, їх знання, правдомовність, їх безсторонність у писанні; час, спосіб писання, зміст і т. д. і в висліді вся здорова критика видала осуд, що Святе Письмо є вповні історично-правдиве щодо свого змісту, як ніякий інший твір у світі. І тому заслугує на повну віру.

Коли ж тепер усе це розважимо, так тоді без найменшого вагання мусимо сказати, що Христос є правдивим Богом. А коли Ісус Христос є правдивим Богом, то й Божа Його наука, Божі Його обітниці й погрози.

А коли Божі; то й правдиві. Звідси слідує, що ми не тільки можемо, але й мусимо вірити в Ісуса Христа, триматись Його науки, коли не хочемо ходити в темноті, а перебувати в світлі правди й мати колись житя вічне.

Ф. Аляховіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

Починаючи від цього числа передаватимемо цікаві спомини соловецького засланця, який впродовж 7-ми літ пізнавав так ви совітського тюремництва. Автором цих споминів, колишнім соловецьким вязнем, є один із найчильніших сучасних білоруських діячів та письменників, Францішак Аляхновіч. Він назагал до політики не мішався. Короткий час побуту большевиків у Вильні спопукав Ф. Аляхновіча до протибольшевицьких виступів у пресі, однак пізніше, під впливом вісток про "білорутенізацію" на Совітській Білорусі, яка ішла рівночасно й рівнорядно з "українізацією" на Сов. Україні, став прихильником — однодумцем большевиків. Те культурницьке радянофільство, оперте на щирій вірі в спасенність совітського режиму для національного розвитку білорусинів, стало причиною виїзду Аляхновіча до Совітів. Тут і розпочинається його трагедія.

Списана вона в споминах, які безумовно схожі зі славною II частиною трилогії Юрченка "Пекло на землі". Особлива вартість спогадів Аляхновіча — це розмірна іх актуальність автор був на Соловках ще у 1933 році, себто зовсім недавно. Вірогідність даних, що іх подає автор, не підлягає найменшому сумнівові; він іде в своїй обєктивности так далеко, що сам зазначує, під яким оглядом прийшла в совітському тюремництві поправа в порівнані з минулим періодом, згадує теж про реформи, які прийшли згодом, вже після його виїзду зі Совітів.

Ці спомини — це черговий документ трагічного розчарування людини, що вірила в большевиків та рішена була з ними найльояльніше співпрацювати. Таких Аляхновичів чимало. — Францішак Аляхновіч належить тільки до тих нечисленних щасливців, які могли бодай своїм землякам оповісти про свої переживання і свою трагедію. Його оповідання, подекуди драстичні, хай будуть для нас наукою і перестогою перед большевицькою лапкою. Большевицька система все й всюди однакова. Де тільки вона заводиться перемінює край у пекло, людей у чортів.

Вітебськ—Радянщина

"ПОПУТЧІК"

Попутчік (товариш подорожі, в даному випадку прихильник совітського режиму) сидів перед дзеркалом і голився. В його помешканні не було нікого. Завдяки гостинности свого приятеля, директора державного театру у Вітебську, попутчік замешкав у нього.

—Що за мара! — думав собі попутчік, зішкробуючи милину з обличчя. — Як це дивно. Коли я запропонував стрінути новий рік в якомусь пристойному льокалі, акторська братія глянула на мене з таким переляком, неначеб я сказав щось страшенне непристойного. Вид но в цьому краю пють тільки крадькома.

Або з отими штанами! Чейже після мого приїзду з Вильна ніодин із них не минув мене, щоб не помацати за удо чи льдку з незмінним запитом, що коштують такі штани за кордоном. Дійсно, дивно тут одягаються. Жінки носять на головах мужеські шапки, мужчини ходять в якихось кольорових сорочках, замість піджаків... А шпилем елеганції є сірий комірик.

Попутчік почав намилювати лице, щоб удруге голитись, коли при входових дверях залунав дзвінок.

Хто там до біса?

Ввійшов якийсь незнайомий.

—Дуже прошу вибачити, що перешкаджаю. Бачу, що голитесь... Але маю доручення — я службовик ГПУ — маю доручення просити вас, щоб ви були ласкаві завтрішним вечірнім потягом поїхати до Мінська... Хоче з вами бачитись товариш голова. Хотів би про щось поговорити..

А то добре складається,— сказав попутчік, — післязавтра я саме вибирався до Мінська

Ні, ні! Дуже просили нас, щоб завтра... Прошу вибачити, може грошеві труднощі... Цьому можнаб зарадити... Якщо дозволите, то можу позичити

— Ні, зовсім ні... Дякую... Ну, якщо вам так на цьому залежить, то можу й завтра виїхати.

Так, дуже прошу... Може будете ласкаві підписати, що я повідомив вас.

—О, які формальности .

- Так, знаєте, формалістика у нашій установі. Нема ради, вимагають... Де стрічаєте новий рік?

—В акторському гуртку, у приватнім помешканні.

Не буду перешкаджати вам. До побачення. Приємної забави.

І вам... До побачення... Обережно, тут темно... О, двері праворуч... До побачення, до побачення, приємної забави!

Незнайомий вийшов

—Які милі люди, думав собі попутчік, сідаючи назад перед дзеркало. — А там у нас, за кордоном, страшать нас вічно тим маревом: ГПУ! Дуже милі! Джентельмени! І яка простота звичаїв. Незнайома людина пропонує мені позичку, як старий приятель!... Приємні люди! Не то, що в гнилих буржуйських краях!

"ФІЛЬОР"

Другого дня ввечір попутчік сидів у залізничій жадальні при пляшці пива, чекаючи на потяг.

До жадальні ввійшло товариство, зложене з двох панків, пані і пса. Панове були вбрані у чорні футра з кримськими комірами, пані була вбрана не гірше, як одягаються на гнилому заході, один з панів мав футерал з мисливською стрільбою.

Товариство зайняло місце при сусідньому столику та завело розмову на тему ловів.

Попутчік знав, що поміщиків давно зліквідували у державі соціялістичного будівництва. Отже хим, до біса, є ті люди, по заможному вбранні, знаменито вгодені, веселі, повні радости життя?

—Як він зоветься, я забув, —сказав один з панів, показуючи на пса.

—Фільор, — відповів власник собаки,

—Ха, ха,—правда, я забув... Фільор! Знамените імя! Фільор, ходи сюди... Ха, ха...

Фільор сидів байдужний на підлозі, ліниво кидаючи зором на одного, то на другого розмовника. Раптом господар нахилився до вуха Фільора і — зиркаючи на попутчика — шепнув.

—Фільор! бери!

Фільор повагом підвівся, помалу, не спішучись зсувався до попутчіка, спер свої лапи на його колінах та звернув космату морду до свого пана; немов запитуючи, чи добре виконав доручене завдання.

Елегантне товариство весело зареготалось.

—Який приємний жарт — подумав собі попутчік і всміхнувся, перекидаючись поглядом з незнайомими сусідами.

Фільор вернувся на своє місце

Розмова перейшла на інші теми. Тепер і керму тримала елегантна пані. Вона говорила про шовкові панчішки, про високі ціни, про труднощі дістати іх.

Бідна! — подумав собі попутчік, — скільки то зусилля і сприту коштує ії потреба втримати свій зовнішний вигляд на відповідному рівені. Бідаки, які труднощі вони мають з одяговими матеріялами!

Потяг уже приїхав. Треба сідати. Однак тільки один вагон іде безпосередньо до Мінська. Займаючи місця в інших вагонах, треба пересідатись в Орші. Попутчік віднайшов вагон безпосередньої комунікації і зрадів, найшовши в ньому товариство, що його бачив у жадальні. Почав розглядатись, шукаючи за вільним місцем.

Ви шукаєте місця? — запитав один із незнайомих джентельменів. — Ось ваше місце.

І вказав на вільну лавку.

Попутчік оторопів: шпиль чемности!!

Сідайте, — продовжував незнайомий півголосом, — ви арештовані, розумієте? Ось приказ.

І геліст вийняв з кишені якусь картку паперу, якої попутчік навіть не читав, вірючи на слово джентельменові.

Як таке? Защо? Чому? — жахнувся, почувши таку несподівану заяву.

Гсс! — вспокоїв його незнайомий, — не тепер, не говорім про це, тут публика... Прошу сідати, можете положитись... Фільор, на місце!

І Фільор послушно поліз на вказане йому місце під лавкою попутчіка.

Гепісти продовжували перервану розмову. Вкінці заснули. Заснули всі подорожні у вагоні. Не спав тільки попутчік і його чотироногий сторож, Фільор. При найменшому порусі арештованого звір зловісно харчав. Попутчік старався стримувати навіть віддих, щоб не сердити свого неприємного сусіда.

Зрештою, попутчік мав також інші причини не спати. У голові перевалювались думки: защо? цеж хіба непорозуміння! що за край несподіванок цей Союз Совітських Републик! але защо саме **мене?...** адже я змінив своє становище до Совітів! чейже я давно вже ні словом ні пером проти них не виступав! чейже я — попутчік! Адже я приїхав сюди цілком легально!... Отже чого вони від мене хотять?!

Відповіддю на це питання було тільки неприязне харкотіння Фільора.

Зранку товариство розійшлось.

Панок з рушницею у футералі попращав панка без рушниці і його даму. Сіли до саней: гепіст обіч попутчіка, дама у них на колінах, у ногах примістився Фільор.

Вулиця Совітська, ГПУ — кинув візникові гепіст.

Сані помчались — у невідому попутчікові майбутність.

Федя! Чи скоро вернешся? — запитала дама свого товариша.

—Так, швидко, — тільки віддам його. — Жест у сторону попутчіка

У командатурі ГПУ звичайна процедура. Один "віддав", другий "прийняв", виставив посвідку. Потім особиста ревізія вязня. Потім якийсь коридор, ряд дверей. Одні з них відчинились. Тапчан, закратоване вікно. Брудні, заблощичені стіни...

А потім довгі години думок, дні і ночі, а може роки... Думок, які розпочались в день Нового Року, та серед яких попутчік дійшов вкінці до висновку, що всетаки "наші шляхи розходяться"...

РЕФЛЕКСІЇ

Тим "попутчіком" був автор оцих спогадів.

Так, дійсно, я їхав до Совітів, як попутчік, як симпатик, свято вірючи, що там твориться нове гарне життя, що там матиму на культурній білоруській ниві широке поле для праці.

Ба! Чейже я чув стільки від своїх політичних приятелів про "велике совітське будівництво", про розквіт науки, мистецтва й техніки у державі диктатури пролетаріяту, про само визначення народів, які "добровільно" получилися у союз совітських република, — вкінці (це було для мене, як білорусина, найбільшою приманою), я наслухався стільки про білорутенізацію Білоруської Совітської Републики: про багато субвенціоновані державні театри, про цілу густу сітку шкіл, про високі білоруські школи, про широку видавничу акцію, де наклад книжки обрахований на десятки тисяч примірників...

І так далі, і тому подібне.

Все це перед своїм виїздом я приймав за добру монету. Ті, які критично ставились до мого захоплення, не були всилі переконати мене: Я їхав повний віри у те нове, краще життя, не сподіваючись, що оманні надії так швидко розвіються.

Після свого приїзду на Сов. Білорусь я натрапив на низку урочистих маніфестацій: науковий зїзд, зорганізований Інститутом Білоруської Культури у Мінську, святочне відкриття Другого Державного Театру у Вітебську. Крім того це був період НЕП-у (нової економічної політики), коли була дозволена приватна торгівля, отже не було голоду, а село не було ще сколективізоване та доставляло до міста досхочу харчевих продуктів. Словом, на перший погляд життя носило нормальний характер.

Тому, коли на кільканацять днів перед моїм арештуванням візвали мене до ГПУ на допит, який мав характер приятельської розмови та не викликав у мене ніякого підозріння, я з радістю відповів на пропозицію старатися за совітське громадянство:

- Отже в чому річ? Пишіть товаришу, заяву. У нас іде це швидко. Зараз зателефоную, щоб вам не ставили перешкод...

Справді — за десять днів (так!) я був уже совітським громадянином, а в три дні після того, як дістав громадянство, мене арештували!... Назагал я тішився свободою недовго. Бо до СССР я приїхав 17 листопада 1926 р., а 1 січня 1927 р. мене вже арештували.

Коли я вперше списував свої спомини, то мене запитували часто, чому нічого не пишу про той період часу, який попереджував мою вязницю, та чому не кажу про причини мого арештування. Ті справи я промовчував свідомо. Скажу, чому: мені було просто стидно Стидно мені було, що я, зрілий мужчина, дав себе так наївно, так глупо, так ганебно надути. Я так безкритично вірив у совітську фатаморгану, що навіть агентів ГПУ я трактував, як людей гідних довіря, джентельменів, ледви не приятелів...

Протверезіння прийшло надто пізно...

(Далі буде).

БОЛЬШЕВИКИ В ЕСПАНІЇ ВИНИЩУЮТЬ МИРНЕ НАСЕЛЕННЯ

Большевики часто по своїх часописах і мітінгах кричать, що національні війська немилосерно нищуть населення через бомбардовання з літаків. Однак в дійсности є якраз противно. Представник уряду ген. Франка в Льондоні князь Альба вручив британському урядові ноту в якій подає до відома, що червоні зробили 2,091 повітряних налетів на 373 міста, що не були на воєнім терені і вбили або тяжко поранили 18,985 осіб.

В тій ноті відповідається також на подібне обвинувачення зроблене червоним урядом Літаки Національної Еспанії ограничались до бомбардовання тільки тих місць, що були у ворожих руках і мали якесь воєнне значіння і то тільки в тих разах, коли воно було конечним.

Національний уряд ґенерала Франка не може за те відповідати, що червоний уряд не евакував мирне населення близько тих воєнних місць, а навіть його навмисне тримав щоб потім жертви війни вживати як догідний матеріял до пропаганди в світі для підтримки червоного режиму.

Всі ці масакри червоної влади тільки родить завзяття до боротьби з комунізмом, а історія колись належно оцінить ті геройські змагання тих всіх, що бороняться разом із ґен. Франком в обороні цивілізації проти дикунства комунізму.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

ПАПСЬКИЙ НУНЦІЙ В УКРАЇНСЬКИХ ВЛАДИК.

В днях від 13-16 грудня м. р. папський нунцій у Варшаві, монс. Филип Кортезі відвідав наших владик у Львові, Станиславові й Перемишлі та звидів наші духовні інституції. Духовенство й вірні витали представника св. Отця дуже величаво Як виходить з оповіщеної заяви то ті відвідини були в тій цілі, щоб улекшити порозуміння і злагоду двох народів, польського й українського на основі справедливости й любови. Одначе, як виглядає та місія не принесла богато успіху, бо поляки ніяким чином не хочуть заспокоїти найпростіші й найсправедливіші домагання українців, а без того неможливим є ніяке порозуміння Відвідини папського нунція мають для нас велике значіння бо дали змогу українцям особисто й вірно поінформувати Ап. Престол про дійсний стан нашої Церкви й Народу під Польщею.

ХРЕСТ НА ВИСОТІ 3.800 МЕТРІВ

Апостольський делегат в Абисинії, монс. Кастелляні посвятив торжественно хрест, високий на 13 метрів (42 фіти). Хрест поставлено на вершку гори Термагер (3.800 м. над поземом моря) в самій середині між Аддіс-Абебою а Дессі. В торжестві посвячення хреста взяв участь віцекороль Абисинії.

— **В Римі** на головній залізничій стації вибудують каплицю, в якій подорожні рано перед відїздом зможуть вислухати Службу Божу.

— **Неурядове** обчислення віроісповідної приналежности в зменшеній державі чехо-словацько-української републики виказує, що 74 процент всього населення є католиками латинського й грецького обряду.

— **Недавно** німецький архиепископ Фрайбургу Преосв. Кондрад Ґрибер мав проповідь в Констанції в празник св. Кондрада й в тій проповіді сказав, що незважаючи на переслідування християнства в Німеччині, католицька віра ніколи не була так живою як саме тепер

Ті що переслідують католицизм зобачуть колись зовсім противні наслідки, як наміряють осягнути.

Всюди де я тільки був — казав епископ — бачив що віра стала в народу сильніша а відданість синівська церковній владі ще більше скріпилась І це мене та всіх епископів Третьої Німеччини наповнює правдивою радістю. Епископ звернувся до батьків зі закликом, щоб вони були першими оборонцями релігії і віри в своїх дітей, бо теперішна школа вже не в силі цього зробити.

— **В Карпатській Україні** є тепер василіянські монастирі в Бороняві, в Малім Березне, Мстичеві та на Чернечій Горі, коло Мукачева. Монастир на Чернечій Горі є найстарший в Карпатській Україні й має дуже цінну бібліотеку. Адреса цього монастиря є така: Монастир ОО. Василіян—Чернеча Гора, Підмонастир, пошта Фрідешово, Карпатська Україна Ч.С.Р.

— **Гр. Катол. Апостольський Адміністратор** Преосв. Д. Няряді дав представникам преси інтервю, в якому сказав, що нова епархія вже остаточно виділена. Осідок епископа буде в тому самому місці, що осідок уряду. Кожний священик Карп. України мусить стати зразковим громадянином і вести в своїй парохії енергійну культурно-освітну працю при допомозі світських громадян У тій праці душпастир мусить давати почин та брати живу участь. У громадянській праці на першому місці мають стояти релігійні організації, щойно далі стоять інтереси культурно-освітні, добродійні й про тальокольні організації. Галицьке духовенство повинно бути зразком для карпатського

ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

— **На підставі конституції** Карп. України від 1 січня 1939 р. всі державні ліси, державне майно та державні копальні соли в Солотвинських Долах перейшли під владу карпатоукраїнського правительства.

— **Площа імени др-а А. Волошина в Хусті.** Міська рада на своїм засіданні перейменувала "Площу 8-го травня" на "Площу імени др-а А. Волошина", щоб у той спосіб увіковічнити імя батька відродження українського народу Карпатської України.

— **Вибори до Сойму** Карпатської України мають відбутися в березні 1939 року. Таку вістку принесло Німецьке Інформаційне Бюро.

— **Прохарчування населення** забезпечене. Як виходить зі звітів з наради Господарської Комісії, що відбулася в Хусті нема й мови про якусь недостачу поживи в Карпатській Україні. Автономна держава забезпечена харчевими припасами по кінець березня 1939 р. Таксамо представляється справа погонних матеріялів, як бензини, ропи, оліїв і т. д.

— **Розбудова Хусту.** Як звідомляє "Пресове Бюро" Карпатської України розбудова столиці держави розвивається успішно. Вже викінчують два великі вуличні бльоки в яких будуть приміщені уряди Карпатської України.

Дирекція залізниць у Карпатській Україні. Чехословацьке міністерство комунікації рішило створити в Хусті дирекцію державних залізниць для Карп. України. До компетенції дирекції буде належати 417 км. залізничих шляхів, з того 316 км. нормальних і 101 км. вузькоторових.

— **В Хусті** повстала чеська національна рада, що репрезентує Чехів замешкалих у Карп. Україні. Вона має за ціль: помагати в будові східної частини федеративної держави, не мішатись до мовних спорів, дбати про співпрацю з українцями та про інтереси тих Чехів, що живуть у Карп. Україні.

— **Ліквідація чеських шкіл.** Карпато-українське правительство видало розпорядок, який касує всі чеські школи в Карп. Україні з днем 1 січня 1939 р. Для чеських дітей будуть отворені чеські кляси тільки там, де буде найменше 40 чеських дітей у шкільному віці. Українська преса в К. Україні обчисляє, що в Карп. Україні остане тільки 45 чеських учителів.

— **В Карпатській Україні** тепер нема безробітних.

— **Українська мова урядовою мовою.** Чеські часописи повідомляють, що в "Урядовім Віснику" Карп. України оповіщено розпорядок, що урядовою мовою в Карпатській Україні є українська мова. Чехи, Німці й Мадяри та Росіяни можуть уживати своїх мов. В урядовій переписці зі Словаччиною та Чехією будуть уживати чеської мови.

— **Карпатські Українці організуються.** Населення Карп. України проявляє велике зрозуміння для Української Національної Ради, яка має вже 51 філій по цілому краю. З усіх сторін Карпатської України приходять вістки, що політична організація Верховини йде швидким кроком уперід

Мадяри викинули з Ужгороду сиротинець СС. Служебниць. На приказ мадярської влади сирітський захист Сестер Служебниць, що містився в домі премієра о. д-ра А. Волошина в Ужгороді, при вул Ракочія, викинули мадяри з міста. Застрашених сиріт вигнали за демаркаційну лінію, де ними заопікувалась українська влада.

— **Урядово подають,** що на Карпатській Україні буде створена тільки одна партія, бо буде тільки одна політична програма. Та програма, що її видає Українська Національна Рада.

— **6 і 7 січня були бої** на угорсько-українській границі під Мукачевом і Ужгородом. Стрілянину зачали мадяри. Німеччина щераз лагідно перестерігла Угорщину та Чехо-Словаччину, що границі між ними є остаточні й що вони не сміють сподіватися, що змінять їх.

— **Жиди в премієра.** 31-го грудня була в премієра о. Волошина депутація від карпатсько-українських жидів, що становлять 12 процент населення

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT
MUNDARE, ALBERTA
CANADA

Рік II. Число (18) 3. Мондер, Алберта, 1-го Лютого 1939. Mundare, Alberta, February 1st Vol. II No. (18) 3.

КАТОЛИКИ НЕ МОЖУТЬ БУТИ НЕВТРАЛЬНИМИ В ЕСПАНСЬКІЙ ВІЙНІ.

Ватиканський щоденник "Оссерваторе Романо" дуже ганить французький католицький часопис "Ля Круа", що помістив без заміток відчит Алфреда Мендізабаля, бувшого професора в Овіедо й голову еспанського комітету для горожанського мира, в якому цей висловив думку, що католики можуть собі довільно симпатизувати з червоним або з національним напрямком.

Ставити нарівні червоних, що вбивали масово невинних людей, грабили й нищили та переслідували населення по містах, селах і на самоті, що безчестили церкви, як про це свідчить спільний пастирський лист еспанського епископату, з еспанським національним рухом, що став в обороні прав Бога, Церкви та культури це значило би заперечувати різницю між добром і злом. Червоний уряд є воплоченням комуністичної пропаганди, а національний уряд приняв як свою християнську програму, стаючи в обороні прав Бога і релігії. Можливо, що в розгарі боротьби і національний напрямок допускався деяких надужить, яких католики не будуть боронити, одначе ніхто з добрих католиків не може стати в обороні комуністичного уряду знаючи його ідеї і діяльність.

КИТАЙЦІ ЇДЯТЬ СВОЇХ ДІТЕЙ

Недавно повернула до Америки з Китаю монахиня сестра Францета Чина св. Венедикта і розповідала про страхіття війни, що зруйнувала все добро населення і доводить людей до розпуки й людоїдства. Одягнені в папір і драня та мешкаючи в соломяних будах богато з них важилось їсти мясо своїх дітей. Коли можуть то радо віддають свої діти сестрам, щоб з біди не їсти своїх власних дітей. І католицькі сестри по своїй спроможности беруть у свою опіку ті бідні нещасні сотворіння та виховують на порядних людей. Ось як гарною і корисною для людства, а головно для бідних є католицька релігія, що вчить і заохочує монахині дбати про тілесне й душевне добро бідних і нещасних дітей. Чи можна щось подібного зобачити в комунізмі, який крикливо реклямує себе приятелем і добродієм бідних і нещасних?

ВЕЛИКА ДОБРОДІЙНА ДІЯЛЬНІСТЬ КАТОЛИЦЬКИХ МОНАХИНЬ.

Впр. о. Павло Легріс, провідник Сестер Любови в Китаю подає, що там є тепер 401 монахинь, з того 237 походженям китайок.

Сестри Любови ведуть 23 шпиталі для чоловіків а 18 для жінок у яких за минулий рік обслужили 35,370 хорих. Крім того дали поміч 1,591,517 пацієнтам в лікарських станціях. Також відвідали 34,506 хорих у їх домах і 51, 908 осіб у вязницях.

Минулого року у своїх сиротинцях заопікувались 6,024 дітьми більше як попередних років.

Сестри ведуть 49 шкіл у яких подають науку 4, 041 дітям. Охрестили 23, 288 осіб. Щоза гарна праця католицьких монахинь!

ЗІ СТАТИСТИКИ КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ В 1939 Р.

Колегія кардиналів складається під цю пору з 62 членів. Католицьких патріярхів з осідком є 10, а титулярних 4. Митрополитів з осідком є 219; архієпископів з осідком є 36, епископів-ординаріїв 935; епископів титулярних 772. Прелатур і опацтв 50; апостольських вікаріятів 292; апостольських префектур 135; місійних округ 19. Чинів, Законних Згромаджень і Інститутів є 159, Інститутів для вищих студій у Римі 10, Папських Академій у Римі 10; Церковних виховавчих Інститутів 86.

Апостольський Престіл репрезентують в 60-ох краях станиці з дипльоматичним характером, чи теж без нього і навпаки; 37 держав має своїх дипльоматичних представників при Ватикані.

Число католиків у цілому світі виносить близько чотириста міліонів, в Европі 220 міліонів.

На місіях поміж поганами працює 266,025 людей. З того є 14,000 загараничних священиків а 6.973 місцевих; семинаристів 15,997; монастирських братів так чужоземних як і місцевих 10, 655; місійних сестер заграничних і місцевих 55,349; всіх катехитів і вчителів нараховують 163,340.

ПЕРЕМОГА НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕСПАНІЇ

Барцельону, осідок червоного уряду здобули національні війська ґенерала Франка в четвер 26-го січня. Велика радість запанувала між населенням у здобутому місці. Для голодного населення прийшли великі запаси поживи. Червоні війська в безладі втікають. Побіда Франка затрівожила сильно Англію і Францію, бо бояться, що Мусоліні готов тепер силою поперти свої домаґання територій від Франції і загрозити британському пануванні на Середземному Морі. В Европі знову зростає страх перед вибухом загальної війни. Є побоювання, що в виду нової кризи в Европі намірені відвідини королівської пари до Канади не відбудуться.

ГІТЛЕР ГУЛЯЄ, ТА ДО ЧАСУ.

Гітлерівці в своїй буті зовсім безцеремонно воюють з католицькою Церквою. Нехтують церковне право відносно подружжа, ліквідують католицькі школи, нападають у промовах і пресі на духовенство, пропаґують атеїзм і поганський расизм, що мають заступити християнську релігію. Заноситься на таке, що конкордат з Апост. Престолом буде знесений, а церковні добра заграблені. Тяжкі хвилі переживає католицька Церква під гітлерівським гнетом. Та нам католикам треба памятати, що Г. Бог чуває нам своєю Церквою. Не такі то вже переслідування вона пережила й вийшла з них побідною, а її гонителі згинули марно. Переживе й гітлеризм. Однак нам треба молитись за німецьких християн, щоб у часах гонень були мужними й витревалими в своїй вірі.

300 НЕЗАЛЕЖНИХ СЕКТ У ПОЛУДНЕВІЙ АФРИЦІ

В ПолудневійАфриці є тепер 300 незалежних сект. Так каже урядове справоздання. Ті "Церкви" хочуть бути независимі від впливу білих людей і богато з них у своїй науці і практиці тримаються тільки Старого Завіту. Карність і мораль у тих Церквах є низька. Сепаристичний церковний рух започаткував один протестанський прічер, родом африканець, ще в 1884 р.

Нам Треба Католицької Акції.

Сучасний стан світу не дуже то рожево представляється.

Акція недовірків, більшовиків і всякого рода фальшивих фільософів підмінували основи людського життя. Свобода одиниць потоптана устроєм тотальних країн. Родинне життя від колиски до гробу стоїть під диктатурою державного виховання. Клясова боротьба догризає господарське життя і фармерів. Міжнародній мир існує лиш на папері. Релігію виривається насильно з людської душі, а на її місце защеплюється віру в расу, золото, машину, колектив...

Серед щораз то більшого замішання, невиносимих теперішних умовин життя, тратить інколи навіть католик здоровий напрям. Кудинебудь він гляне то майже всюди бачить він руїну, терпіння, знущання. Терор знасилував його сумління. Держава відкидає від себе Церкву. Школа не хоче знати релігію. Наука й техніка вислуговується скорішому нищенні його самого. Мотором сучасного ділання стає не мир, любов, зичливість, але раса, пястук, клясова боротьба. Замість Божого Царства бачить він як розбудовується на світі царство сатани.

Траґізм сьогочасного сумного положення бачить ясно Христовий Намісник з Петрової скали. В листі до кардинала примаса Іспанії не вагається так отверто написати: Боліємо над цим, що існує зборище людей, яке заперечує Христового духа, яких то життя є поганське. Ба й в поодиноких душах світло католицької віри слабне й гасне в таких розмірах, що ідея релігії, чистота обичаїв і чесність є з дня на день щораз то у більш оплаканому стані".

Чи є якийсь лік на морально підупавший сьогоднішний світ? Чи є яка сила, що могла б ще його вирвати з цього незавидного положення? Очевидно, що є! Є лік, є й сила, що може обновити хорий, близький впадку, світ. А цією животворною силою й ліком на морально впавший світ — це Христос! Христос вирятував тому 2000 літ ще з більшої нужди загибаючий світ. Він має й тепер у Собі в Своїй науці, Своїх святих Тайнах, Своїй зорганізованій Церкві незрівна-

краю. Провідник депутації запевнив премієра про вірність усіх жидів та про їх готовість кооперувати в відбудові краю. Премієр відповів, що він уважає жидів за рівноправних громадян з іншими мешканцями краю і запевнив їм усі громадянські права.

— **Урядова назва.** Федеративний уряд у Празі видав 2. I. 1939 декрет, на підставі якого назва "Карпатська Україна" має вже законне право бути другою офіційною назвою української держави в Чехо-Словакії.

— **Нова Свобода** одинокий щоденник у Карпатській Україні, що виходить у Хусті просить заокеанську еміґрацію прийти йому з фінансовою допомогою.

З ПОЛІТИЧНОГО СВІТУ

— **Польща** дуже [illegible] ена існуванням Карпатської України.

— **В Румунії** оповіщено королівський декрет про [illegible] рення единої румунської [illegible] тії під назвою "Фронт [illegible] нального відродження". [illegible] данням цеї единої партії в дер[illegible]

[illegible]

ковито на услугах Москви і змагає до перевороту та домашньої війни.

— ВСЯЧИНА —

В Німеччині почалась нова акція за тим, щоб німецьким [illegible] боронити курити, бо жінки, що курять, не можуть [illegible] ти таких здорових дітей, як [illegible] ки, що не курять.

В Ню Йорку є окрема біржа на якій продають власноручні відписи (автографи) славних людей, оцінювані по [illegible] ні. Цікава річ, що в [illegible] державі Амери[illegible] за автографи [illegible] атовів. Так от [illegible] коштує [illegible] 75 [illegible] 60 дол. [illegible] Рузвелта платили [illegible] тепер тільки [illegible] та Іден, в [illegible] влади [illegible] 60 долярів [illegible] за 5 [illegible] слана

[illegible]

відідуть з міста Галіфаксу в поворотну подорож до Англії.

БІЙКА МІЖ УКРАЇНЦЯМИ

В Торонто, дня 26 грудня на протестаційнім вічу проти Польщі в салі тамошньої Укр. Православної Громади, й 1 січня в Гетьманськім Домі, була бійка між націоналістами й гетьманцями. — Стид і ганьба була для чесних українців, а радість для їхніх ворогів. Безпримірна гризня, сварки й лайки по часописах і зборах так розєднюють нарід, що пориваються вже до бійки. І що ж тут поможе писати чи говорити про єдність народу? Чи такою партійною ненавистю збудуємо Україну? Ніколи! Навіть як би й повстала Україна, то такі загорільці знову її завалять.

Треба вже раз нашим "патріотам" взяти собі до серця слова п. міністра Юрія Ревая сказані до розсвареної еміґрації: "— Ви нині нам можете допомогти лиш одним — вашою моральною підтримкою, яка можлива тільки тоді, коли прийде серед еміґрації до такого обєднання, як і у нас у краю. Ваше взаїмне поборювання шкідливе до нині відтепер може стати злочинним, бо воно без сумніву відбється на нашій державі. Приймніть це! Ось наше едине до[illegible] прохання"

В[illegible] крайна пора, щоб наші [illegible] політикери вважа[illegible] на етику та [illegible] ділами

СЛУХАЙТЕ КАТОЛИЦЬКОЇ РАДІОПЕРЕДАЧІ

Кожної неділі, радіостація CJCA (730 Kilos) з Едмонтону передає в англійської мові пів-годинну програму від год. 3 до 3.30 по полудні.

Займаючі релігійні промови, вісти, принесуть великий хосен для молодих і старших слухачів.

КОЛЯДИ НА РАДІО В САСКАТУНІ

В четвер, дня 19-го січня, 1939 р., в годині 4.30 до 5ої пополудні, на Йордан, передаватиме [illegible] CFQC програму українських колядок та щедрівок, заходом Бурси Б.У.К. в Саскатуні.

Співатиме злучений хор "Просвіти і Бурси" під проводом п. О. Прийми.

РАДІОПЕРЕДАЧА

Служби Божої з Церкви св. Покрови, 965 Бойд Аве., Вінніпег, Ман. буде в неділю, дня 22. січня, 1939 (по Йордані) через стацію СКУ від години одинойцятої до чверть на першу в полудне (одну годину раніше після гірського часу).

ПРИГАДКИ

18. I. Середа. Навечеря Богоявлення, Піст. Щедрий Вечір. Свяченою водою кропиться цього дня всі господарські будинки.

19. I. Четвер Богоявлення Господне. Йорданські Водохреща. По Йордані парох відвідує своїх вірних зо свяченою водою.

22. I. Неділя по Просвіщенню.

29. I. Неділя Митаря і Фарисея.

Загальниця від Христового Різдва до Богоявлення включно крім Щедрого Вечора і між Неділею Митаря й Фарисея і неділею блудного сина. (29. I. 5. II.

Заборонений час на весілля й забави з музикою й танцями до Богоявлення 19. I. включно.

Місячне наміреня Апостольства Молитви: Намірення загальні й особливі святішого Отця.

Місійне намірення: Поворот усіх блудячих у вірі до єдности з католицькою Церквою

Зміни місяця: Нів 20.I
Перша кватира 28. I.

Довгий день: 21. I. — 8 год 13 хвилин. 31. I. — 8 годин 46 хвилин

Січень — це місяць доб[рої] преси. Купуйте добрі книжки в Бібліотеці Добрих Кн[иг] у Мондері, Алта.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАР[НЮ] І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

п. Стефан Южда, Монд[ер], Ал[берта] [illegible]
Стефан Б[illegible], Мондер, 1.0[illegible]
В. Греб, Клаймер, Па. З'єдинені Держави Півн. Америки 1.00
Михайло Романюк, Чип[illegible], [Альбер]та 2.00
Одна особа з Мондеру, Алберта 1.00
Збірка в Народнім Домі в Мондері, дня 31. XII. на забаві. Збіркою занявся п. Йосафат Гаврилюк 2.10
Петро Сенишин, Ліпер, Алберта 1.00
Теодор Лесик, Мирнам Алберта 1.00
А. Корпан, Мирнам, Алберта 1.00
Разом $15.10

Щира подяка жертводавцям! "Світло"

"СВІТЛО — THE LIGHT"
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Редакція за оголошення не відповідає. Рукописів не звертається.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

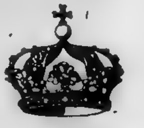

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький, управ

WILLIAM GROSS and CO
322 Main St. Winnipeg, Man

ну внутрішню силу, щоб обновити людство й недопустити до катастрофи людського життя.

Однак до цієї обнови вимагає Христос нашого співділання й співділання всіх католиків на боевому фронті Католицької Церкви. Всі правдиві католики мають бути діяльні, активні й зацікавлені у всіх проявах католицького життя. Так було завсіди в Христовій Церкві, а головно в перших її віках. Звісно, що перші християни були знаменито зорганізовані в апостольській праці. В цій акції побіч апостолів, епископів і священиків брали пильну участь і світські люди: мужчини й жінки, хлопці й дівчата,ба навіть і малі діти. В часі переслідувань поручала св. Церква заносити н. пр. св. Причастя малим дітям до вязниць мучеників. Нічого дивного, що світські люди зискали в цих часах для Христа більше поган, чим самі священики, що в добі переслідувань мусіли скриватися.

Так було в перших віках. Але й в пізніших літах, коли устало переслідування християн, а настала свобода релігії, то св. Церква не забувала раз-у-раз пригадувати про обовязок співпраці світських людей з її духовенством. Прегарним доказом цього являються слова св. Золотоустого: "Відповідатимемо перед Богом за спасіння чи осудження людей". Помагати ближньому в ділі його спасіння е так великим обовязком, що цей сам св. Золотоуст не вірить, щоб хтось міг спастися без праці над спасенням своїх братів.

На жаль це почуття праці над спасенням своїх ближніх у пізніших віках пішло в забуття. Між світських католиків вкралося переконання, що доля вірних і Католицької Церкви це виключна справа старань духовенства. І воююче безбожництво почало також свою руїнницьку роботу відділюванням держави від Церкви, релігію від молоді, супружжя від тайни, взагалі людину від Бога. Це хиба переконання світських католиків з однієї сторони, а діяльність воюючого безбожництва з другої сторони довели до явного переслідування Христа, Його св. Церкви та Його духовенства, а з ним настало палення церков, мордування священиків, усунення Христа зі всіх ділянок: школи, родини, держави...

У хвилях загальної світової загрози відзивається з висот Ватикану голос упімнення Христового Намісника. В ньому пригадує він, що всі католики, отже не лише духовенство, є відвічальні за долю св. Церкви. Христос попри священиків зобовязав також і всіх вірних, щоб були апостолами слова, життя й доброго приміру. Ця потреба співпраці світських із духовенством виступає головно в нинішних часах, де священик не завсіди й не всюди має до всіх доступ. Дуже часто релігійні питання оброблюється не в присутності священика, але при щоденних заняттях: в домі, школі, на фармі, в дорозі, на гостинах, при варстаті... Що за великий вплив міг би мати католик, але основно обізнаний з правдами католицької віри й моралі!

І тому співпраця католиків із духовенством у нинішних часах є одною з найважніших потреб Католицької Церкви, бо "жниво вправді велике, але робітників мало". Цю співпрацю світських католиків зорганізувала Церква в Католицькій Акції. Під проводом своїх епископів і священиків всі католики беруть чинну участь у спасенні своїх ближніх. Попри кадри монашого й світського духовенства творять вони другу помічну армію зложену зі світських католиків без ріжниці віку, стану й полу. Ціль цієї Католицької Акції є, щоб всюди й у всім сповнялася Божа воля, були заховані Божі й церковні заповіди, щоб панувала всюди справедливість, щоб не було таких, що роблять кривду, щоб не було згіршення, щоб не було нуждарів, а хорі, старці, каліки, сироти, безробітні мали запевнену опіку так приватну як і спільну... Словом щоб всюди був Христовий мир у Христовому Царстві.

Ревні католики послухали гарячого зазиву Христового Намісника, радо станули як один в рядах Католицької Акції. Сьогодні Католицька Акція вже огорнула цілий католицький світ. Всюди на всіх ділянках іде жива співпраця світських католиків з католицьким духовенством в розбудові преси, влаштовання конгресів, поворот хрестів до шкіл, ширенні добрих радієвих авдицій, пропаганді будуючих фільмів, охороні моралі, науці дітей катехізму, різнородній помочі вбогим, потребуючим, морально чи матеріяльно терплячим. Ось кілька примірів Католицької Акції з новіших часів.

Під Парижем у Франції остався при парохії один священик з одним одиноким світським чоловіком. Всі прочі збайдужіли у релігійних справах. Оба рішили заложити "Католицьке Товариство мужчин". З великим зусиллям вдалося їм по трьох роках здобути по трьох мужчин. Розпочалася нова методична праця із цими 6-а мужчинами. Почали ширити свою акцію не лише устно, але пресою, брошурами, відчитами, відозвами... По чотирьох роках вислід був вже кращий. До стоварищення належало на 230 домів 130 мужчин, що точно платили свої членські вкладки, а 199 читали католицьку пресу.

В Китаю жив директор трамваїв Ло-Па-Гонг. Кілька мільйонове своє майно як свідомий католик обернув він на добродійні цілі: вибудував цілу кольонію шпиталів, сиротинець для хлопців, захоронки для дівчат, заведення для сліпих старців і калік, а в середині цілої кольонії збудував церкву. Щодня в його домі є спільна молитва з родиною й слугами. Щодня бачити було його як служив до Служби Божої й приймав св. Причастя.

В Швайцарії задумало кількох студентів перешкодити впливові лихої преси. Один із них заложив на фармі своїх родичів видавництво під ім. "Сильвана" а інші безплатно посвятили свій час і талан на розширення католицької преси. Нині це стоваришення числить 1200 членів, видало воно мільйони брошур по ціні одного цента за примірник.

У Злучених Державах 20,000,000 католиків зобовязалися не йти на фільми, що не були б заапробовані Церквою. З 1934 роком почали зникати з екранів злі фільми, фабрики продукували фільми без закиду з огляду на мораль.

Відважна постава матерей змусила у Главновицях, в Чехах привернути знову в шкільних салях хрести. У Льондоні, в Англії не лише мужчини, але й дівчата забирають голос, щоб пояснити католицькі правди, відперти закиди, усунуту упередження.

Конвертит Гольдштайн із Дорсім збудували авто-проповідницю й в часі 16 місяців переїхали 57,000 кільометрів виголошуючи щотижня пересічно 20 відчитів про католицьку релігію. Заказ надавання католицьких авдицій у Парижі мусів цофнути міністер супроти відважної постави 5,000 католиків.

Так розвивається на різних ділянках Католицька Акція серед чужинців. І серед нас, Українців, мимо різних перешкод, Католицька Акція розбудовується. Носієм Католицької Акції у Канаді є "Брацтво Українців Католиків". Його кількалітня праця вже видала прегарні овочі.

Ходить про це, щоб найширший загал Українців зрозумів потребу хвилі й масово вступив у ряди цієї знаменитої організації, що нею тут у Канаді є Брацтво Українців Католиків із головним осідком у Вінніпегу та провінціональними зарядами у Манітобі, Саскачевані й Алберті.

"Хоч би праця Католицької Акції видавалася тяжкою, а для душпастирів і вірних получена з трудами, то мимо цього є вона безумовно потрібна й належить до головних обовязків як душпастирського уряду, так і християнського життя.

Так сказав цілому світові теперішний Папа ще при вступі на Петровий Престіл. Про це і поручає молитися у місяці лютім мільйонам католиків, що є згуртовані в товаристві "Апостольства Молитви".

о. Н. Саварин, Ч.С.В.В.

СЛУХАЙТЕ КАТОЛИЦЬКОЇ РАДІОПЕРЕДАЧІ

Кожної неділі, радіостація CJCA (730 Kiloc) з Едмонтону передає в англійській мові півгодинну програму від год. 3 до 3.30 по полудні.

Займаючі релігійні промови, вісти, принесуть великий хосен для молодих і старших слухачів.

Др. А. Волошин.

Мир Людям Доброї Волі!

(Передаємо цінну статтю преміера о. А. Волошина, що появилася у різдвяному числі "Нової Свободи". Хоч уже свята минули, то одначе ця стаття нашого голови Карпато-українського уряду дуже цінна й ще тепер не стратила на своїм значінню і тому варта її прочитати й по різдвяних святах. — Ред.)

Над Вифлеємом засіяла звізда, засвітило проміння Сонця Правди й атмосфера наповнилася вищою етичною культурою, яка підлягає головному приказові любові і тому оповіщає людям мир.

О, що то за цінний скарб! Почували його й ми в часах неспокою, у час нападів, викликаних завистю, заздрістю противників проти нашої молодої країни, як колись загрожувала ненависть Ірода життю народженого в Вифлеємі Спасителя.

Хотіли забрати нашу землю, загарбати без заплачення скарбів її, підбити наш народ чужому панству, а коли ми охоронили своє право, свою землю, свою свободу, кинулися проти нас темною хмарою клевет; розтрубили хвилями радіо, що ми вороги народу, що ми служимо чужим інтересам, що ми злодії, що ми вбивники ітп. Засилали проти нас озброєних терористів, які нападали на наші границі, вбивали наших громадян, жандармів, нищили наші мости, дороги, тримали в стадому напруженні все наше погранича!

О, як глибоко заблудить чоловік без світла вифлеємської звізди, без світла великої ідеї, яку представляє нам цивілізація вифлеємської Дитини!

Ми нікому не вчинили жадної кривди, не жадали чужого, віддали все, заздрим сусідам присуджене, хоч той суд і противився нашому почуванню та загальній справедливості.

І всежтаки в минулих місячах були ми виставлені от таким диким та насильницьким атакам низької людської ненависті.

І як довго ще буде один народ кривдити другого? Як довго буде ще шаліти між народами дух ненависті й несправедливості?

»Мир людям доброї волі«— говорить вістка анголів над Вифлеємом. От ця вістка й толкує, чому панує між людьми ненависть і злоба. Тому, бо нема в них доброї волі, нема в них духа справедливості.

Наш народ всежтаки захоронить свою свободу, і наша мала земля є тепер одинокою українською країною, яка здобула свою самоуправу. Той прецінний дар Божий вважаємо ми здобутком всього нашого народу, і нашим обовязком є підносити духовні скарби всієї нашої нації.

Перед 20 роками заблищала свобода й над нашими землями, але потім затемніла й ми попали під панство чужого

духа, не дивлячись на те, що наш народ великий і культурний.

Нашу культуру, яку ми перебрали ще кінцем першого тисячеліття від греків, розбили татари вже в XIII. столітті, але ми знову піднесли себе, обновили духовне життя, заснували школи, Січ... Ми стались знову носіями культури латинської, замість старої грецької. І знову ми мусіли обороняти своїм хребтом цивілізацію Середньої Европи проти насильств потомків татарів.

Найбільш пошкодила нам політика царської Росії. Вона пригнобила нас своїми багнетами, змінила нашу адміністративну автономну систему своїми централістичними урядами, губерніями, забрала наші школи. Але найбільш шкоди зробила нам тим, що знищила духове життя наших предків.

Москва переносила й на Україну свою духову мертвеччину, свою урядову церкву, й тим і знищила правдиве українське православя, традицію Св. Івана Золотоустого, Василія Великого та Св. Володимира Великого.

Наслідком тої духової мертвеччини: нігілізм та комунізм. У самій Росії мав він глибші корені, ніж в Україні, де традиція позитивного християнства живе ще й сьогодні. Але під натиском московського режиму значно ослабла вона й ослабила й силу національної свідомості.

Хто хоче, щоб чим скорше воскресла свобода і на широких степах України, передовсім має стреміти до того, щоб воскресла сила тої ідеї та традиції, яка й перед московським пануванням підносила моральну та національну культуру народа!

Прискорити прихід тої духової обнови народа, маємо й ми поширюванням наших культурних здобутків.

Долею народів керує Провидіння Боже; чим скорше принас ласку Божу, тим скорше воскресне Україна!

Лиш тоді й обновиться Мир Божий на степах нещасної України, яка колись була коморою Европи.

Перше Послання Греко-Католицького Владики в Карпатській Україні

БОЖОЮ МИЛІСТЮ І БЛАГОСЛОВЕННЯМ СВ. АПОСТОЛСЬКОГО ПРЕСТОЛА ЕПИСКОП КРИЖЕВАЦЬКИЙ, АПОСТОЛЬСКИЙ ВІЗИТАТОР З ВЛАСТЮ АДМІНІСТРАТОРА ДЛЯ ЕПАРХІЇ МУКАЧІВСЬКОЇ В Ч .С. Р. ДО ВСЕЧЕСНОГО ДУХОВЕНСТВА І ВІРНИХ МУКАЧІВСЬКОЇ ЕПАРХІЇ В Ч. С. РЕПУБЛИЦІ.

Мир в Господі!

У днях всесвітної скорби — пригноблення, морального здичіння і матеріяльного заломання блиснув для нас радісний день, велика історична хвиля. Господь Бог, що мудро керує долею народів, у своїм Провидінню не забув на нас. Зглянувся на наші щирі мольби сльози, зворушився на вид кривавої муки-терпіння і дав нам відчути силу своєї ласкилюбови, коли довів нас до здавна вимріяної і щиро бажаної, золотої волі. Під чуйним Оком Божого Провидіння, вірні Його заповітам і щиро віддані нашому Державному Проводові братній чехословенській Республиці — сміло і безпечно можемо глядіти сьогодні в щасливу нашу будучність.

Та однак в останніх державних подіях наша мукачівська епархія зістала глибоко діткнена, розшматована й осирочена. Щиро-люблячe серце Батька всіх християн Св. Отця, Папи Пія XI., зжахнулося про нашу долю і негайно поручило мені зайнятися цею осиротілою епархією. Справді, чудні є діла Твої Господи, і незабутні задуми, коли Ти меніповірив це стадо, котрого прадіди перед 170 роками покидали тут свої дорогі оселі, чудові, лісисті гори, урожайні поля — рівнини та глядали пристановища на полудні, в нинішній Югославії.

Я, як архипастир тих Русинів-Українців в Югославії і як син того самого народу, вже довгі роки слідив і цікавився життям не лиш релігійним але і національним моїх братів на Підкарпатті. Останні події, які з Провидіння Божого мусів наш народ пережити в послідних часах, зворушили мене до глибини душі. В моїх молитвах я постійно згадував і поручав Божому милосердю не лиш повірене мені стадо моїх дорогих дітей в Югославії — але і Вас, Всечесні Отці і Дорогі мої вірні на Підкарпатті. Тому уважаю особливішим доказом любови й опіки Божого Провидіння над вірними Підкарпаття, що якраз мене призначило на Апост. Адміністратора в цих часах через Свят. Отця, Папу Пія XI.

Святіший Отець хоч сам тяжко хорий — але коли довідався, що ви через нове розграничення зістали відділені від нашого дотеперішного Архипастиря Олександра, завізвав мене негайно, і декретом, що його нище подаю, поручив мені опіку над Вами.

СВЯТА КОНГРЕГАЦІЯ ДЛЯ СХІДНЬОЇ ЦЕРКВИ. ДЕКРЕТ.

Число прот. 653|38.

Тому, що з причини новішого розграничення між Чехословянською Республикою і Королівством Угорщини, більша часть парохій мукачівської діецезії Русинів в дійсності осталa відлучена від міст Мукачева й Ужгороду, від котрих діецезія мала назву, а котрі були осідками епископів, духовних семинарів і діецезіяльних справ, а теж і тому, що мукачівському епископові Русинів тепер неможливо дістатися з одної части (діецезії) до другої приналежної до Його юрисдикції — Свят. Отець з Божого Провидіння Папа Пій XI., що завжди мав на серці добро вірних східнього обряду, зволив поручити Високопреосвященому Д-р Діонісієві Нярaді, епископові крижевацькому, щоб перебрав пастирський уряд Апостольського Візитатора мукач. епархії Русинів, що знаходиться в Чехословенській Републиці, і щоб про все інформував Ап. Столицю. Одночасно хоче Святіший Отець, щоб вищезгаданий Єпископ мав дочасну повну юрисдикцію в усім, що після права уділяється Апост. Адміністраторам з поручення Апост. Столиці.

Тому, силою цього декрета, цілковито уступає юрисдикція Впреосвященного Олександра Стойки мук. епископа Русинів у парохіях його діецезії, що находяться поза границями угорського Королівства, аж доки Апост. Столиця інакше не зарядить.

Усякі зарядження цьому противні оцим устають.

Дано в Римі, в палатах св. Конгрегації для Сх. Церкви, дня 15. жовтня 1938. року.

Евгеній Кард. Тіссеран.
Секретар.,
И. Чезаріні, Асесор.

Проголошуючи всім цей декрет і приймаючи на себе тяжкий обовязок, витаю Вас якнайсердечніше, Всечесні Отці і Дорогі мої Вірні, та віддаю Вас усіх під покров Пренепор. Діви Марії.

Одночасно заряджую слідуюче:

1. В Єктеніях на всіх Богослуженнях, де згадується імя епископа, місто дотеперішного Преосвященного Александра, мається згадувати імя епископа Діонісія.

2. В Єктеніях, де згадується імя Імператора, мається від тепер молитися: "О державі нашей й воех ея...".

3. На Великій і Сугубій Єктенії мається брати друге прошення зо Служби "О умиреніи Церкви".

4. Всім Отцям кладу на серце, щоб недільні і празничні Богослужения. відправляли з як найбільшою точністю і побожністю.

5. Прошу всіх Отців, щоб Служби Божі серед тижня, коли не мають замовлених інтенцій, відправляли по наміренні Свят. Отця: "Про мир усього світа", а кромі цього про добро нашої держави.

6. Одночасно дуже поручаю всім моїм Вірним, щоб у своїх молитвах випрошували благословення для цілого нашого народу, а передусім для тих, в чиї руки Боже Провидіння поставило керму нашої держави і нашого народу.

Через заступництво Пр. Д. Марії, Покровительки нашої нової держави, наших Святих: Кирила і Методія, Ольги і Володимира, Бориса і Гліба та св. Священномученика Йосафата благаю для Вас, Всеч. Отці і для Ваших Вірних премногої Божої Помочи.

Благодать Господа Нашого Ісуса Христа і любов Бога і Отця і Причастіє Св. Духа най буде зо всіми Вами. Амінь.

В Хусті, в навечеря Входа в храм Пр. Богородиці 1938. р.

† Діонісій епп.
Ап. Адміністратор

РОЗМОВА Редактора Нової Свободи з Впреосв. Єпископом Д-ром. Діонісієм Нярaдієм

Привітною усмішкою зустрів мене секретар нашого епископа о. Тимко. В невеликій епископській канцелярії тепло й привітно, особливо коли на дворі тріщить мороз та проймає гострий вітер. О. Решетило потис руку засипав мене жартами та кпинами, коли побачив у руках зошет паперу та олівець.

— З вами, редакторами, небезпечно встрявати в розмову, бо що сьогодні скажеш, то завтра буде в часописі. Доки не сховаєте паперу й олівця, то й говорити не буду...

Висока стать о. Решетила змушує мене дивитись вгору й я почуваю себе перед тим велитнем зовсім маленьким, хоч ріст мій і є нормальний.

За хвилю секретар о. Тимко відчиняє двері просить до вітальні епископа.

Входжу до утульної кімнати а на зустріч мені від столу встає Його Преосвященство епископ нашої Карпатської України. Тішуся, що маю честь пізнати провідника нашої греко-католицької Церкви й сідаю до мягкого фотелю. Після короткої розмови про побічні справи, починаємо говорити на церковні та громадянські теми. Тихий рівноважний тембр голосу епископа наводить на роздумування, а його ясні відповіди дають матеріял для праці мозку. Єпископ Д-р Нярaді обізнаний в усіх ділянках життя. Тому й розмова з ним не є якась вимушена чи навмисна, але захоплює співбесідника. Єпископ розповів мені про свої наради з духовенством, про зустріч з нашою владою, до якої він ставиться з найглибшою пошаною... Ця розмова створила атмосферу довіря й тому я дозволяю собі зачіпати найболючіші питання.

— Як духовенство зустріло Вас у Карпатській Україні?

— Як влада, вірники, так і духовенство до мене поставилося надзвичайно тепло та привітно. Я зразу відчув тут свою рідну атмосферу...

— Алеж серед духовенства є багато мадяронів, які ставляться до українского визвольного руху вороже, які мають симпатії до мадярських імперіялістів — перериваю відповідь Владики.

Я не спостеріг різниць між ними, хоч знаю, що в Карпатській Україні мадяри мали значний вплив на наше духовенство. Але я вірю, що в усіх вірних синів нашої Церкви мусить заговорити совість і вони повернуться до свого українського народу. Коли вони були змадяризовані, то тепер є нагода пізнати правду, зрозуміти, що тут живе український народ і **правдиві духовники мусять іти за народом, бо коли духовенство йде проти народу, то воно шкідливе й для Церкви.** Нігде не бу-

БОЖЕ СЛОВО

(Розлука Аврама з Лотом. Бог дає Аврамові знову обітницю).

І. Кн. Мойс. гл. XIII. 1-18.

1. І вийшов Аврам із Єгипту сам і жінка його й все, що його й Лот із ним, в пустиню.

2. Аврам же був богатий вельми на скотину, на срібло й золото.

3. І пішов туди, звідкіля прийшов, в пустиню аж до Ветилі, до того місця, де був його намет перше, між Ветилем і між Агге,

4. На місце жертовника, що його зробив там зпочатку; і призвав там Аврам імя Господнє.

5. І в Лота, що ходив з Аврамом, були вівці, воли й намети.

6. І невміщала їх земля, щоб жити їм в купі; бо майно їх було велике, так, що не вміщала їх земля, щоб могли жити вкупі.

7. І счинилась сварка між чабанами скоту Аврамового й між чабанами скоту Лотового.

А Хананеї і Ферезеї тоді жили на землі (тій).

8. Сказав же Аврам Лотові: Нехай не буде сварки між мною і тобою й між чабанами моїми та між чабанами твоїми, бо ж ми є люди брати.

9. Хіба ж не вся земля перед тобою?Відлучись од мене: Коли ти наліво, я направо; коли ж ти направо, я наліво.

10. І звівши Лот очі свої, побачив усю околицю Йорданську, що вся була наводнена, перш ніж зруйнував Бог Содому й Гомору, наче Божий рай, та наче земля Єгипетська, як іти в Зогор.

11. І вибрав собі Лот усю околицю Йорданську; і відійшов Лот зі сходу й розлучився кожний з своїм братом.

12. Аврам же осівся в землі Ханаанській, а Лот осівся в доокличній країні й замешкав у Содомі.

13. Люди ж Содомські (були) злі та грішні перед Господом дуже.

14. Господь же сказав Аврамові після того, як Лот розлучився з ним: Поглянь очима своїми, тай подивися з місця, де ти тепер є, на північ і полудне, на схід і на захід!

15. Бо всю землю, що її бачиш, тобі дам і насінню твому навіки.

16. І вчиню насіння твоє, як пісок земний; коли хто зможе счислити пісок земний, той насіння твоє счислить.

17. Вставши, пройшов землю в її довжину й в ширину, бо тобі дам її і насінню твому навіки.

18. І звинувши намет Аврам, пройшов тай осів коло Мамврієвого дуба, що був у Хевроні; і збудував тут жертівник Господеві.

ПОЯСНЕННЯ

1. В пустиню. Вульгата — на полудне. Пустиня, — так називається околиця незалюднена з необробленою землею, богата в пашу, що лежала в полудневій части Ханаанської землі, а на лівнічний схід від Єгипту. Вертаючи з Єгипту, Аврам прийшов назад на давне місце. Гл. 12, 9.

2. Г. Бог не тільки духовними і надзвичайними дарами нагородив вірність свого слуги, але також благословив його дочасне майно.

В тих часах люди ще не знали грошей; посудина й всякого рода срібні й золоті річи заступали часто гроші при торговельній обміні.

3-4. Між містом Ветилем і горою Агге Аврам, перед виходом до Єгипту, поставив Богові жертівник і отримав Божі обітниці гл. глава 12, 7. Тепер вертає на те йому дороге місце і приносить Богу жертву вдячности за щасливий поворот з Єгипту.

6. Не вміщала їх земля — Без сумніву Ханаанці та інші мешканці тої країни заняли кращі пасовиска, а до того Аврам і Лот мали великі стада худоби і тому не ставало місця на випас худоби.

Це було причиною непорозуміння між пастухами.

7. Хананеї і Ферезеї. Тут згадується ті дикі поганські народи, щоби показати, що спір між челядю Аврама й Лота був їм небезпечний; бо ті племена могли скористати з незгоди та напасти й знищити добро Аврама або Лота чи їх обох, а також що не випадало, щоб вірні будучи зі собою в незгоді, давали злий примір невірним і поганам.

8-9. Як гарний це примір щирої любови і правдиво згідливого серця! Аврам хоч старший і голова родини, одначе добровільно й без вагання уступає свому братові для святої згоди й мира, щоб не було гріхів і згіршень та позволяє йому вибрати лучшу частку.

"Правдива любов не завидує, не шукає свого" (І. Кор. 13, 4-5).

Ми є люди брати — кревняки. Лот був братаничем Аврама. Гляди гл. 11, 27.

10-11. Здається, що Лот у своїм виборі оглядався тільки на дочасні користи. Його череди й майно й так були великі, одначе він хоче своє богацтво збільшити ще більше і тому вибирає собі урожайну та хорошу околицю. Не оглядається на те, що стратить добре сусідство й не дивиться на вдачу й обичаї людей з якими прийдеться жити. І як показалось пізніше, на тім Лот вийшов дуже зле.

Наче Божий рай — мов той огород, котрий Г. Бог приготовив Адамові. Пор. 2,8.

Наче земля Єгипетська — Вся широка йорданська рівнина, де тепер Мертве Море, була ужизнювана водами, дуже урожайна та богата в пашу, подібна до єгипетської землі,, наводнюваної великою рікою Нілем. По збуренню Содоми вся околиця стала дикою пустинею аж до нинішнього дня

Зогор — місточко на самім кінці цеї йорданської рівнини.

Господь не лишив без нагороди цей благородний поступок Аврама. Зявився йому і в третє приобіцяв віддати його потомкам всю ханаанську землю.

15. Як то розуміти, що Бог дав Аврамові землю в наслідя, коли св. Стефан в Діяннях Ап. (7, 5) каже: "І не дав йому насліддя в ній ні на ступінь ноги?" Відповідь є: Г. Бог дав Аврамові **право** до всеї ханаанської землі,, хоч не передав йому чинного посідання її. Аврам переносився з місця на місце. Аж у назначенім Богом часі потомки Аврама, жидівський нарід, мав взяти ханаанську землю в посідання.

Навіки. Це слово має в св. Письмі різне значіння відповідно до предмету про котрий говориться. Деколи означає час бз кінця, а деколи неозначену довготу часу. Приміром, коли говориться про старозавітні обряди, тоді те слово треба віки означає час аж до приходу Месії. Мабуть і тут те слово треба брати в такому значінню.

Дехто розуміє його услівно. Як довго твої потомки будуть послушні мені так, як ти. Ще інше толковання цего стиха є в змислі символічнім. Правдиві потомки Аврама є потомки по духові, а не по тілі, і вони замешкають вічно в обіцяній країні царстві небеснім, якого Ханаанська обіцяна земля була тільки прообразом.

16. Як пісок земний. Є це пересадний висказ на означення великого числа. Це, як бачимо, дійсно справдилось на тілесних потомках Аврама, на жидівськім народі, що став дуже плодючим і дуже розмножився, а ще більше справджується на духовнім потомстві Аврама, це є на безчисленнім множестві христіян.

18. Дуб — дуброва, дубовий ліс. Мамвре й Хеврон — це були головні місцевости в історії патріярхів, де їм Бог давав видіння;обітниці. Тут саме є колиска вибраного, ізраїльського народу.

В цім уступі маємо прегарний примір братньої любови й згоди, який ми повинні наслідувати. Наколи б у родинах більше дбали про любов і згоду, то певно не було б стільки сварок, проклонів, процесів, а навіть злочинів. Де нема любови й згоди, там людей не можна назвати правдивими христіянами.

Будьмо отже всюди миротворцями, щоб мати право зачислятись до тих блаженних, що називаються синами Божими! (Мат. 5. 9).

ло таких випадків, щоб духовенство боролося зі своїм власним народом для чужих інтересів...

— Але в нашім краю було занотовано таких випадків дуже багато, роблю від себе завваження.

— Були випадки, я не перечу, але ті одиниці, які не визнають себе вірними українському народові й Церкві, мають повинність виїхати туди, куди хиляться їх симпатії.

— А як не виїдуть?

— То мусять служити вірно тим, для кого вони покликані. Адже тут поле праці величезне. Священики мусять працювати спільно з вірниками для усунення нужди, мусять організувати **кооперативи, соціяльну** підтримку, нагодувати голодних, одягнути голих, **навчити темних, потішати й відвідувати** хорих... Перед кожним духовником лежать великі завдання, що **здається ніхто** інший таких повинностей не має.

— Чиж усі духовники усвідомлюють собі таке високе покликання? По селах є багато таких духовників, які не можуть похвалитися ані одною **з тих Вами** замічених акцій. Вони тільки відправляють в церкві служби й більше нічого не хочуть мати з народом.

Владика з виразом страждання на лиці слухає мої слова, а потім енергійним рухом робить знак, що хоче відповідати.

— Не словами, а ділом треба служити ближньому. Слово без діла, мертве есть. Ми вже поробили кроки до того, щоб наше духовенство скріпити в його службі народові й думаю, що від того будуть поважні на слідки.

— Хай буде вільно мені запитати, **які відносини у Вас із бувшим єпископом Стойкою?**

— Я з ним зустрічався рідко. При зустрічах ми говорили звичайно про церковні речі, а не встрявали в питання національ

(Докінчення на стороні 7-ій)

Правда Про Чарку

Принято загально в світі, що місяць лютий є призначений до боротьби з піянством та до пропаганди тверезости. В цім часі роблять вистави про тиальколевої літератури, виголошують богато відчитів, ширять живим і писаним словом освідомлення про вплив алькоголю на життя людини.

Така акція дуже добра й корисна та гідна, щоб і між нашим народом у Америці й Канаді, знайшла належне зрозуміння.

Коли б наш народ порозумів якслід чим є алькаголь та які його наслідки й відповідно до того заняв становище, то напевне зробив би великий крок уперед до свого кращого майбутнього.

І тому пишемо на цю тему статтю прохаючи читачів добре роздумати порушену справу.

Піду до коршмоньки горілки напюся.

Богато людей дуже сильно вірять у горілку. Вірять, що горілка гріє, кріпить сили, додає енергії, відганяє журу, веселить людину, а навіть лічить різні хороби. І тому пють і то богато та часто пють. Кожна нагода добра до пиття. Пють у хвилях радощів: коли дитина вродиться, коли весілля, іменини, свята.Пють як добре пішов інтерес; коли зійдуться знакомі, що давно не бачились; пють також і свіжі знайомі, "запивають знакомство".

Але й сумні хвилі добрі на пиття. Пють на похоронах і на поминках. Має хто гризоту — заливає червака. Розїзджаються добрі друзі — пють на прощання і т. д.

Один пе, бо змерз, — щоб загрітися; другий пе, бо загрівся, — на прохолоду. Голодний пе, щоб не чути голоду, коли не має що зїсти а знова той, що сідає до доброго обіду пе "на добрий апетит", а той, що вже наївся пе, щоби "краще травилося".

Один пе, коли роботою втомився; другий пе, щоб додати собі сили й охоти до праці. І так все знайдеться якась "оказія", щоби напитися. Вкорінилось між людьми таке переконання, що не буде ані доброї гостини, ані веселої забави без горівки.

І тому піятика стала в нас дуже загальним і частим явищем. Пють молоді і старші, чоловіки й жінки та діти, пють і припрошують до чарки та не жалують грошей на напитки.

Хто не пе з того навіть насміхаються і підозрівають, що має слабу голову.

Піятика надзвичайно глибоко запустила своє коріння в життя нашого народу. Це факт.

Що за причина цему?

Одним із найголовніших причин чому зужиткування алькоголю так поширене, це брак основного освідомлення про його шкідливий вплив на життя людини. Тому хоч побіжно хочемо на це звернути увагу.

Алькоголь.

Алькоголь твориться з переміни овочів: яблок, винограду, вишень і т. д., а також меду, бараболі, збіжжа, тощо.

Коли до соку чи розчину зі збіжжа додати дріжджів і поставити те все в теплому місці, зачинається вкріб алькоголю. Дрібнесенькі бактерії - грибки починають дуже скоро множитися. Вони дуже люблять цукор, що знаходиться в такому розчині, кидаються на нього і розкладають його. З цукру видобувається газ, званий "двоокисом вугля" а залишається алькоголь. Тепер уже розчин перестає бути солодким, бо не стало в ньому цукру. Коли в розчині витворилося 15 процент алькоголю, то він убиває ці бактерії, що його витворили.

Чистий алькоголь на вид нічим не різниться від води, тільки, що він на смак дуже гострий і видає зі себе гострий запах. Коли його запалити, горить синявим, не дуже ясним, але гарячим полумям і не лишає по собі сажі. Алькоголь розпускається у воді і тоді зветься спіртом.

Алькоголь має деякі дуже корисні прикмети.

1. Тому, що алькоголь горить і видає тепло вживають його деколи до палива.

2. Алькоголь має таку прикмету, що дуже жадібно витягає воду з кожного вогкого тіла. Через те вживають його до сушення — пр. фотографічних плит.

3. Алькоголь р о з п у с к а є товщ. Тому то чищать ним товщеві плями та вживають його до різних фарб, покостів, лякерів і т. д.

4. Алькоголь вбиває бактерії і тому служить як відкажуючий середник до миття ран, до чищення лікарських знарядів.

5. Алькоголь є добрим середником до консервовання тіл перед псуттям і гниттям пр. до консервовання природничих оказів риб, жаб, вужів і т. д.

6. Алькоголь спинює ціпеніння води й тому служить як антифрізер у зимі.

7. Алькоголь є важним хемічним складником у промислі.

З цього бачимо, що алькоголь у богатьох случаях є справді корисним людині й ніхто не може мати розумної причини, щоб заборонити ним послугуватись до добрих цілей. Одначе уживання алькоголю в напитках як зобачимо є для людини дуже шкідливе.

Алькогольні напитки.

Алькогольні напитки можна поділити на три роди: горілка, вино й пиво.

Проста горілка або сивуха— це спірт розпущений у воді. В горілці на 100 частин є його 30-40 частин; отже горілка є 30-40%-вим спіртом. Горілка не добре очищена, що її потайки виробляють, як самогон, (муншайн), є дуже трійлива.

Побіч простої горілки є ще різні солоджені та з пахощами ("панські") горілки й звуться **лікери.** Вони мають нераз до 50% алькоголю.

Рум — це горілка з цукрової трощі, а **арак** із рижу, або кокосової пальми. Добрий рум має до 75%, а арак до 70 процент алькоголю.

Коняк, який одержують із вина через відпарування води має до 40% алькоголю.

Вино із винограду має до 20% алькоголю.

Пиво має від 2 до 8% алькоголю.

Чи алькоголь є поживний? Сам алькоголь не має в собі ніяких пожиточних складників, Він спалюється в людському тілі надзвичайно скоро й то зовсім безслідно не лишаючи по собі ніякої поживи організмові.

В алькогольних напитках є тільки дуже мала дрібка поживи, а решта вода й алькоголь, що не дають хісна організмові.

Алькоголь ворог людського організму.

Алькоголь хоч є дуже корисний коли вживати його поза людськім організмом, або тільки з верху його, то однак є великим руїнником, коли дістанеться до середини живого організму.

У ротній ямі алькоголь пече, бо витягає воду зо слизниці, цебто ніжної оболонки, якою є вистелена ротна яма й сильно її подразнює. Через те **притуплює алькоголь змисл смаку.**

У жолудку алькоголь подразнює теж слизницю і подразнений жолудок витворяє богато квасів і від їх надміру дістає людина **згагу,** а деколи **блювоти.** Хто пе постійно алькоголь, в того жолудок западає в недугу що зветься **квасним катаром жолудка** й який буває часто причиною жолудкових боляків і сильних кровотеч.

У старих пяниць нидіють травянкові залози і перестають виділювати жолудковий квас, а місто нього виділюєтся з них слизь, яка викликує ранні блювоти; це так званий **слизний катар жолудка.** Вигоєні жолудкові боляки є часто причиною повстання грізної недуги **рака.**

Прихильники чарки запевняють, що алькогольні напої добрі до травлення. В дійсності буває навпаки.

Алькоголь спинює травлення. В жолудку витягає він з усіх страв воду, пожива тверднe й травлення через те утруднене.

Від алькоголю псується теж печінка. Вона побільшується в пяниці, поростає товщем, а згодом корчиться і нидіє і через те не може якслід перечищувати кров. Жовчеві проводи затикаються і не можуть випускати жовчі до кишок, потрібної до травлення. Наслідком того жовч переходить просто до крови й викликує **жовтачку.** Крім того кров, яка не може йти своєю властивою дорогою пересякає до черевної ями, що наповнюється водою і це т. зв. **черевна водяна пухлина.**

Далі **алькоголь загрожує ниркам,** яких завданням є видалювати з тіла всі непотрібні йому матерії, спроваджуючи їх разом із водою через тонесенькі рурочки до міхура. Від алькоголю вироднюють ниркові клітини й каналики, а це спричиняє **опух тіла,** головно ніг.

Від алькоголю через невідповідну переміну матерій розвиваються ще такі недуги як **затовщення всього тіла, подагра, цукриця.**

В крові алькоголь ослаблює працю червоних і білих тілець і тому кров уже не дуже здорова.

Від алькогольних напитків терпить передусім серце. Від подразнення алькоголем воно швидше беться, серцеві мязи зміняються, а поміж волокнами серцевих мязів наростає товщ.

Від надмірної праці серце поширюється і воно тратить змогу корчитись якслід. Воно слабне й може колись нагло відмовити своєї служби, а тоді приходить нагла смерть.

Від алькоголю псуються кровні посудини й приходить звапніння бючок (артеріосклероза), а це може часом спричинити розрив якоїсь жилки, а якщо це станеться в мозку, то людина гине від "мозкового удару" (апоплексії).

Крім згаданих недуг **пяниця може набавитися ще й умових недуг.**

Алькоголь діставшись до крови, дуже скоро доходить до мозку й **атакує цілу нервову систему.** І це легко запримітити в підхмеленої людини. Вона тоді заховується зо всім інакше як у тверезому стані. Підхмелена людина тратить над собою контролю, нездібна здорово думати. Хоч опісля протверезиться, то в мозку, в делікатних нервах і болонах лишається погубний слід.

Від алькоголю терплять усі змисли; вони перестають справно працювати. Пяний не бачить ані не чує добре, а видатність його праці зменшується.

Досліди асекураційних компаній виказують, що **алькоголь** назагал **вкорочує життя.** Отже є ворогом здоровля і життя людини. Те, що кажуть, що алькоголь гріє є звичайним обманом, бо хоч від алькоголю робиться хвилево тепло через живіший обіг крови в цілому тілі, то однак те тепло скоро розвівається, а організм витративши тепло скоро мерзне.

(Далі буде)

Лютий є місяцем боротьби з алькоголем і нікотиною. Прочитаймо собі дещо на цю тему! Відповідні книжки може достарчити вам "Бібліотека Добрих Книжок" у Мондері, Алта.

Хто хоче мати безпосередні вісти з Карпатської України хай читає щоденник "Нова Свобода", що виходить у Хусті, столиці Карпатської України. Річна передплата 12 дол. американських.

Адреса: Нова Свобода, ул. Славянська 1. Хуст Карпатська Україна. Ч.С.Р.

Ф. Алехновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

МІНСЬК — РАДЯНЩИНА

КЕЛІЯ В ПИВНИЦІ

Двері затріснулись, ключ за скрипів у замку.

Я розглянувся у своїм новім помешканні: колись пивниця, підлога з кепсько допасованих цегол, у вікні під стелею крати, майже всі шиби вибиті, у стіні якісь діри таємничого походження.

Зимно. Я закурив папіроску (папіросок мені не відібрали) і почав мандрувати по келії, від кута до кута, як зачинений у клітці звір. Навала думок бурмила у голові. Я ще не міг зрозуміти свого положення, защо, з якою метою мене арештували, бо тоді я ще не впав на думку, що мене спровадили до СССР провокаційно.

Замість широкої культурної праці на Совітській Білорусі, яку обіцяли мені перед моїм виїздом, — тісна келія у пивниці з вибитими шибами. Втомлений думками і мандрами по келії, я сів на тапчані, що був єдиним меблем у тій дірі. Я пробував заснути. Вирвав з долівки дві цегли, поклав під голову і витягнувся на такому ложі. Але дймавий холод примусив мене знову схопитись та продовжувати перервану мандрівку замкненого у клітці звіра.

Я хапчиво випив теплу теч.

Мені принесли в алюмінiовій мисці чаю і кусник цикру.

Вечером перевірка.

— Як почуваетеся? — спитав іронічно чекіст. — Зимно, що?

— Чи довго тут сидітиму? — я відповів запитом на запит.

— Ні, недовго, кілька днів... — вспокоїв неме чекіст.

Дійсно, по двох днях тієї "карантанни" мене перевели до іншої келії, яка мала деревляну підлогу, цілі шиби, та меблі: крім тапчана ще стіл і два таборети. — Тут було тепло.

МІЙ ТОВАРИШ

Я сидів уже не сам: мене привітав тут якийсь вязень понурим поглядом.

Ми розбалакались. Мій понурий товариш недолі був старшиною одної із сусідних держав. Він кермував розвідкою на прикордонному відтинку. Дістався до совітської вязниці таким робом:

Мешкав недалеко границі. Рік тому, в один зимовий вечір, зголосився до нього один з його розвідчиків, що мешкали по совітському боці, буцім то за інструкціями. Підчас їх розмови, користаючи з того, що двері не були зачинені на ключ, вдерлося до помешкання вісім озброених людей в уніформах ГПУ. Нападений, додумуючись зради вихопив бравнінг і почав стріляти до напасників, при чому одного з них зранив. Але вони кинулись на нього, спутали, збили прикладами рушниць, забрали архів та виволікли свою жертву на совітську сторону. Присутня при тій події жінка вибігла з кімнати, щоб заалярмувати поблизьку військову станницю, але заки вояки вхопили за зброю і скочили на відсіч, напасники з своєю жертвою вже наближувались до ліса, положеного на совітській території. Вояки не могли стріляти за втікачами, бо при сумерку легко могли поцілити свого старшину.

Це все було ділом кількох хвилин.

Збитого, приголомшеного несподіваним наскоком, заволікли до найблищої станниці ГПУ, поганяючи перед себе ударами прикладів.

Схоплений знав, що жде його. Погрозами, обіцянками та цілим апаратом засобів, якими для таких людей розпоряджае ГПУ, зуміли стероризувати вязня в той спосіб, що він видав усіх своїх співробітників, які мешкали на совітській території.

Держава, якої був громадянином, не могла інтервеніювати у тій справі, бо від вязня вимусили зізнання на письмі, що він... добровільно перейшов границю!

У Мінську відбувся суд. На лаві обвинувачених засіло кільканацять осіб. Двох зпосеред них засудили на кару смерти, інших на ріжні терміни вязниці (здебільша на 10 літ), а головному героеві процесу зогляду на його "щире признання до вини та покаяння", виміряли найлекшу кару — 5 літ вязниці.

Однак засудженець знав, що судовий присуд не обовязуе ГПУ. Добре знав, що сьогодні засуджений на 5 літ вязниці, завтра може бути розстріляний на підставі присуду ГПУ. Тому жив у вічній непевности завтрішнього дня. Нераз, коли помічник команданта Вавілов, який виконував у мінському ГПУ функції ката, заглядав до нашої келії, мій товариш запитував його рубашно, маскуючи внутрішний спокій:

Ну, як думаєш, Вавілов, чи мене розстріляють?

Деж там... відповідав запитаний.

Взагалі Вавілов відзначався добродушністю і старався завжди підтримувати серед вязнів погоду духа. Гадаю, що ідучи на місце екзекуції, ще тут старався додати деліквентові відваги, клепаючи його по рамени:

Ти, брате, не журися.. Це нічого страшного... Воно так, якби ти їхав до дентиста: одна мить, а потім нічого... добре...

НА КОМАРІВКУ!

Теми до розмов швидко вичерпуються, тим більше, коли особи примушені перебувати зі собою нерозлучно цілими днями і ночами. Якщо ми не мали вже що собі оповідати, грали в шахи.

Одної днини мій товариш був якось дивно схвильований, частійно програвав. В міру того, як зближувався вечір, став огортати його якийсь неспокій. Я запитав його, що йому.

— Нині понеділок — відповів.

— Ну щож? Такий самий добрий день, як кожний інший.

— Нині понеділок... Вже від двох тижнів нікого не брали... Міркую, що нині візьмуть.

— Куди?

Запитаний подивився на мене довго і відповів горляним шепотом:

— На Комарівку.

— Що це за Комарівка?

— Ліс. В комарівськім лісі звичайно розстрілюють. Чиж не знаете?

Нічого про це я не знав. Тепер довідався... Звичайно в неділю вертався куріер з Москви, привозив присуди ГПУ і в понеділок починали виконувати їх.

Тепер я зрозумів, чому мій товариш так нерозважно виставив свого "короля" під шах. Бож йому самому грозив в цій хвилині "мат".

Одначе ми грали далі. Раптом мій партнер схопився на ноги і став нервово проходжуватися по келії.

— Не граете? — питаю.

— Чиж не чуете? — відповів.

На подвіря заїхав вантажний самохід і не замкнений мотор гудів без перерви. Мій товариш кинувся до дверей і прихиливши вухо, став надслухувати. Я глядів на це здивовано, не відчуваючи в цілій повноті трагедії, що розгравалася в цій хвилині в пивницях ГПУ, зокрема в душі мого товарища. Він по хвилині тигровим скоком опинився біля вікна. Наше вікно виходило на подвіря.

— Беруть... — вишептав придушенням голосом. Перед вікном швидко майнули якісь тіни. Було чути, як рушив самохід. Гук мотору почав стихати. Я поглянув на свого товарища. Стояв непритомно задивлений у вікно і крадькома втирав сльози, що котились йому з очей.

Повезли на Комарівку двох товаришів, яких він зрадив.

ЮДИНА РОБОТА.

Хоч справа мого товариша вязня була вирішена і не залишилося йому нічого іншого, як відсиджувати кару або ждати евентуального розстрілу, від часу до часу взивали його на гору до кімнат слідчих суддів. По повороті я часто чув з його уст запах горілки. Оповідав мені, що взивали його, щоб порозумітися у справі повідомлення про його долю, залишену закордоном родину і т. п. теревені.

Тоді я вірив цим оповіданням, але нині, навчений досвідом семилітнього побуту у большевицьких вязницях, розумію, що означали його часті прогульки "на гору". Там склада звіт з розмов і з моеї поведінки в келії. Здеморалізований терором грязнув далі у своїй юдиній роботі, сподіваючись, що тим коштом спасе свое життя.

Наша келія мала свою історію. Оповідали, що в ній перебував два дні після арештування Савінков, в ній сидів кс. Усас, вимінений опісля до Польщі, та інші "особистости". І дійсно наша келія, як я опісля переконався, була одною з найкращих, вікно, як я вже згадав, виходило на подвіря. Томуто, прилягши до віконної рами, хоч це було строго заборонене, ми обсервували вязнів з інших келій підчас їх проходу.

(Далі буде).

о. А. Т.

Любов Чи Романс

— Слава Ісусу Христу!

— Слава на віки, Панно Наталю, слава на віки! А куди так спішно?

— В семій годині маю бути на залізничій станції.

— Ідете куди?

— Но — ні...

— То певно хтось приїде до вас?

— По правді — то й це ні...

— Так ліпше скажіть відразу: Наталка Полтавка йде побачити свого Петруся...

— А як ви, Панно Зоню, вгадали так скоро?

— Як я вгадала? Бо тому 3 роки і я ходила... Так, так, Панно Наталю, колись і я мала назначені години, вмовлені місця на сходини, та все те вже минулося...

— Чи дуже жалуете за тими часами?

— Панно Наталю! Дякую щиро Божій Матінці, що Вона увільнила мене від тих сходин і захоронила від великого нещастя!

— Від нещастя? А хибаж то нещастя побачитися з хлопцем?

— Чи це нещастя? Як маете охоту піти зі мною осьтут через вулицю на "морожене" (айс крім) то я розкажу вам, Панно Наталю, одну історію, а тоді й ви самі пізнаете, чим є побачення дівчини з хлопцем?

— Дуже радо, Панно Зоню, послухаю тої історії!

— А що до Петруся, то нехай раз трохи понудьгує без Наталки Полтавки; може дорожчою стане йому через те... А ми тимчасом сідаймо собі при цім столику, що дальше від вулиці... Так... Тепер "морожене" й одна історія...

— А чи це ваша власна, чи може кого іншого?

— Панно Наталю, це моя й чужа — й обі дуже сумні. А це було так:

Тому 3 роки я ходила на торговельний курс. На цім курсі я познакомилася із одним православним хлопцем. Ми заприязнилися і полюбилися, а бодай я. Ми стали стрічатися у різних місцях і при всяких нагодах. Із початку було всьо в ладі, але з часом він зачав просити в мене грошей, а що гірше — поцілунків, обіймів і всіляких пестощів. Заскочена таким його поведенням я не дуже боронилась, але занепокоена в совісти думала спитати О. Провідника в сповіді. На другий день по такій романсовій сцені прийшла до мене

моя найліпша приятелька і стала радитись мене, що мае робити зі своїм хлопцем, який обіцяв її, що буде женитись із нею й тепер при кожній нагоді, як они е самі, не дае її спокою й раз-у-раз обіймае й на доказ взаімної любови домагається конче любовних пестощів... Що її тепер робити?.. Отцеві Провідникові соромилась казати, то прийшла до неї... Потім сказала, що я знаю того хлопця, бо він ходив зі мною до школи... Це Василько... Наче громом ударили мене ті слова! Не кажучи нічого я пішла до сусідної кімнати, принесла нову фотографію, на якій ми були обое з тим хлопцем, і показала своїй приятельці.... Побачивши нас обое разом она крикнула, а по її лиці покотились дві великі сльози... Я вхопила фотографію й у одній хвилі подерла на шматки, а потім росказала їй і свою любовну історію. Тоді ми заплакали обі...

— Справді було чого плакати.

— І думаю, дорога Наталю, що таких дівчат е дуже багато.

— А яка ж на це рада? Бо мені здається, що дівчата, які хочуть вийти замуж, мусять стрічатися із хлопцями?

— Очевидно, що мусять; та як не хочуть плакати, так як я, мусять за всяку ціну держатись поради Отців, які наказують хлопців і дівчат, щоб 1) не перебували ніколи "сам-на-сам" і не мали нагоди до злого; 2) не дозволяти на ніякі любовні пестощі, бо хто цего домагається, той не варт дівочої любови, а хто на це пристае буде колись плакати; 3) раз у місяць приступати конечно до св. Тайн. — Я цего не робила й тому гірко плакала.

— Мені ніколи, Панно Зоню, не прийшло на гадку, що в тім криеться тільки небезпеки.

— Панно Наталю, там криеться ціла загибель!

— Я вам, Панно Зоню, дуже вдячна, що ви були зі мною такі щирі й сердечні, зі мною ще так ніхто щиро не говорив.

— Наталочко! Я дуже тішуся, що могла зробити вам приемність, а може й прислугу в ваших молодих дівочих літах.

— Я дуже багато скористала з вашого досвіду, хоч мені жаль, що в своїм життю ви зазнали стільки болю.

— Це тому, Панно Наталю, що я не брала собі дуже до серця тих наук, що я чула від О. Провідника й від своеї матусі. Наша молодь чуе різні перестороги, та гейби не розуміла, не вірила старшим і тому летить на осліп до заказаного овочу, так, як нетля до світла. Неморальні "шови" "магазини", їзда автами сам-на-сам; нічні волочення по танцях — усе те псуе білий цвіт невинности. Старших не слухае молодь ні дома ні в церкві, доки не зранить собі серця. Аж як таке станеться — плачуть і просять: отче-парох, тату-мамо, ратуйте нас!

— Кілько то лиха грозить молоді!

— Панно Наталю! Часом буває ще гірше лихо! Тим лихом е надто скорий, "алярмовий шлюб". Нераз один танець, одна забава, одна стріча так зачаруе хлопця-дівчину, що без довшої надуми, без поради старших беруть дозвіл-лайсенс і відразу шлюб.

— Є такі дівчата?

— І дівчата й хлопці — й то навіть дуже багато таких гарячкових наречених, що беруть алярмові шлюби.

— Та через такі шлюби мож нераз зробити себе нещасливим на віки!

— Очевидно! І так часто буває. Тиждень-місяць живуть "зачаровані", а як протверезяться — давай брати розвід!

— Коли в нас нема розводів?

— Так, у нас католиків, нема розводів і тому про такі "пяні", "алярмові" шлюби ніхто не повинен у нас і чути, бо за один танець не мож пізнати, чи хто буде добрим чоловіком чи доброю жінкою на ціле життя! За скорі шлюби, без доброго взаімного пізнання бувають часто для молодят великим нещастям, а головно для дівчат. Та такі нещасливі пари самі собі винні, бо перед шлюбом свої залицяння і любовні справи держать у тайні, не кажуть нічого ні родичам ні Отцям, не порадяться старших, аж хіба тоді, як розійдуться з роздертим серцем...

— Це страшне!

— Так, Панно Наталю, це навіть дуже страшне. Коли такі молодята зрозуміють, що вони зовсім нездібна пара та що між ними не буде доброго життя, тоді розходяться; коли мають добре серце й добрих родичів, то бодай будуть жити чесно, та як не мають релігійної свідомости, то находять собі інші пари й живуть без доброго шлюбу, без св. Тайн, без Господа Бога...

— Мені здається, Панно Зоню, що вже нема нічого гіршого на світі, як таке життя!

— Так, Панно Наталю, це одно багно й загибіль.

— Чи не міг би в цій справі щось зробити наш Б.У.К.?

— Зовсім певно, Наталю, й Брацтво Українців Католиків на це е, щоб від наших людей, а головно від нашої молоді, відвертати всяке зло, всяку неморальність. І я певна, що коли наші хлопці й дівчата перестануть ховатися по тайних кутиках, коли зрозуміють, що любовні сходини "сам на сам" і різні пестощі перед шлюбом е упадком, нещастям і Божою образою, коли стануть до щирої, спільної праці в Брацтві, де е наука о. Провідника, часте св. Причастя, добрий приклад побожних членів, їхне життя, а навіть їхне подружже буде успіхом і щастям!

— О, як ви, Панно Зоню, гарно говорите! Я сиділа б із Вами цілими годинами й слухала тих слів правди, які мене так дуже переконують. Коби я могла мати таку панну Зоню за свою приятельку...

— Наталочко, я тішусь Вашою щирістю й коли вам це буде милим, то дайте свою руку, на знак, що від цеї хвилини Зоня й Наталя будуть собі щирими й вірними приятельками!

— Зоню, я зі щирого серця даю свою руку й дякую Вам, що ви сповнили бажання моеї душі!

— А тепер вставаймо й ходімо до нашої церковної галі на сходини Б. У. К-а., щоб там зачати спільну працю для добра нашої — Молодої України! —

РОЗМОВА РЕДАКТОРА З ЕПИСКОПОМ

(Докінчення)

ні. Тепер ціла Карпатська Україна, себто Мукачівська епархія Святішим Отцем передана на мою керму.

Чи не могли б, Владико, сказати як прийшло до Вашого іменування епископом нашого краю?

— О, це справді було цікаве й колись я докладно опишу. Тепер тільки скажу Вам, що в жовтні минулого року поїхав я до Риму в своїх справах. Там в апостольській столиці довідався я, що більше як 400.000 людей лишилися без епископа бо відомо було, що епископ Стойка полишиться в Ужгороді.

Був я приголошений на відвідини кардинала Тисеранта секретаря Конгрегації для східньої Церкви, а потім 14. XI. 38. був на авдієнції в Святішого Отця й подав йому звіт про становище своеї Крижовацької епархії. Св. Отець сказав мені, що мае зі мною говорити про інші справи, але то перекаже кардинал, з котрим він уже ту справу обговорив. Я пішов попращатися, щоб повернутися до Югославії, але мені кардинал сказав, щоб я почекав і дня 17. XI. 38 я дістав декрет апостольського візітатора зі всіми правами, які мають апостольські адміністратори. Крім того був мені даний приказ негайно виїхати. Коли я виїхав до Югославії, то й туди ще раз прийшла телеграма про мое призначення на епископа мукачівської епархії та що маю чим скорше виїхати до Чехо-Словаччини.

Ваше Преосвященство тепер підлягае безпосередньо Св. Отцеві?

Так.

А які взаемини з митрополитом Галицьким Андрієм Шептицьким?

—До нього в мене захована найбільша пошана та любов. Кожного року мав я нагоду й приемність бути в гостині в Галичині й про зустрічі та розмови з Митрополитом Андреем маю найкращі спомини. Він для мене, як для кожного духовника е найкращим взірцем вірного сина Матері Церкви та народу.

Глибокамудрість і почуття любови до ближнього завжди були ознакою цієї великої людини.

Наша розмова триває вже кілька годин. Зі мною це е на принятті колегія з »Нового Часу«. Наші запити та цікаві відповіди Владики Нярадія впливали так, що ми не спостерегли, що вже цілком вичерпали призначений час.

Щиро прощаемося й виходимо до передпокою, де нас зустрічають з докорами інші відвідувачі Владики

Хибаж можна так довго затримуватися? Таж і ми хочемо поладнати справи з епископом. Але веселий дотеп о. Віктора Желтвая, який був серед них, що чекали, розвеселив усіх і ми з своїм колегою з »Нового Часу« пішли, розмовляючи про наших щирих і добрих провідників грекокатолицької Церкви. Тішили себе взаімно, що ось і духовенство в селах буде брати приклад зі своїх достойних провідників...

ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Др о. А. Волошин членом Ради Оборони Держави. Президент Чехо-Словаччини, д-р Гаха іменував премієра Карпатської України, о. дра А. Волошина членом Найвищої Ради Оборони Держави. Декрет іменування підписав президент Гаха і, премієр Беран.

— **Заграничня преса** стало цікавиться Карпатською Україною. Доказують це часті відвідини репрезентантів великих щоденників.

— **Поворот до народу.** Богато українців, що несвідомо зведені агітацією, вступили на хибний шлях москофілства в переконанні, що працюють для добра народу, побачили вже що помилились. Зрада свого народу, членів москофільського напряму відкрила їм очі. Карпато-українська преса містить щоденно заяви тих блудних синів, що повернули., З видніших повернув до свого народу молодий талановитий поет Андрій Патрусь та провідник молоді д-р Павло Теняк.

— **Різдвяне послання.** Премієр Карп. України о. А. Волошин з нагоди Різдва Христового між іншими так відізвався до американських українців: "Я сподіваюся, що українці в Америці в новім році покинуть усі партійні спори, а підчинять все національній ідеї, якою е створення Великоукраїнської Держави. Я вірю, що такий великий народ як український мають право до власної держави. Важко пророкувати, але я вірю на добрій підставі, що я можу сказати моїм братам у цім посланні про мое переконання, що створення Великої України, буде здійснене в близькім майбутнім". Дай Боже, щоб ці сподівання премієра Волошина чимскорше здійснилися!

— **Карп. Україна не приняла чеського міністра.** Центральний уряд Чехословаччини в Празі назначив Ген. ЛьваПрхаля міністром Карп. України без портфелю. Це назначення сталось без порозуміння з урядом Волошина. Проти назначення Ген. Прхаля українським міністром відбулись масові демонстрації на Карп. Україні. Наслідком того Лев Прхаль, що вже приїхав до Карп. України, вернув назад до Праги.

— **В Карпатській Україні** осталo трохи мадярів, німців, румунів та ще чимало жидів. Представники цих меншин були недавно в о. премієра Воло

шина, заявили своє вдоволення з карпатоукраїнського уряду й запевнили уряд про вірність для держави.

З Політичного Світу

— **Німеччина** занята творенням проти - комуністичного фронту. До протикомуністичного пакту Німеччини, Італії, Нипону й Угорщини стараються втягнути Чехословаччину, Югославію, Польщу й Литву. В тій цїли відбуваються дипльоматичні поїздки й ведуться переговори. Гітлер і Мусоліні висувають також свої домагання кольноїй від Франції і Англії. Справа походу на схід і створення самостійної України виглядає що відсувається до поладнання трохи на пізніше. Не є зовсім ясним, які будуть політичні потягнення диктаторів у найблищій будучності.

— **Еспанські повстанці** зближаються до перемоги над комуністами. В своїм наступі здобули шмат території і Барцельону, осідок червоного уряду. В руках т. зв. лоялістів, ще залишилась мала частина землі, та вони завзято ведуть дальші безнадійні боротьби. Велика Британія з політичного вирахування відмовилась дати поміч еспанським лоялістам, хоч дуже симпатизує із ними. Перемога Франка означатиме стільки, що побіду ладу й справедливости над безладдям і варварством у Еспанії. Тому її треба нам радісно витати.

— **В Парижі** пороблено підсумки домашньої війни в Еспанії. Війна коштує 11 мільярдів долярів, вбито в ній около мільйона людей, її промисл і торговля зруйновані. А все те тому, що в початках не здавлено рішучо злочинної іскри комуністичної пропаганди. Звідси велика пересторога для нас у Канаді!

— **Канцлер Гітлер усунув 20 січня д-ра Гальмара Шахта** зі становища президента державного банку і назначив на його місце Вальтера Функа, що був досі міністром економії. Міністер Функ дальше задержує своє становище, а д-р Шахт остане в ролі міністра без портфелю та буде виконувати "спеціяльні завдання".

Пів-урядове пояснення каже, що усунення Шахта було на те щоб мати один провід в господарськім життю. Одначе всі глядять на це як на усунення консервативної групи від контролї фінансової політики Німеччини.

— **Між Францією і Італією** велике напруження. Італія вимагає для себе від Франції деяких земель, а Франція не хоче нічого дати. Грозить вибухом війни.

— **Вел. Британія** рівнобіжно зі Злученими Державами Півн. Америки вислала Японії гостру ноту проти намічених нею економічних змін у Китаю, де Британія має величезні вклади капіталу. І знову напруження між тими великими державами.

— **Мадярщина** проголосила свій вступ до протикомуністичного бльоку Німеччини — Італії — Нипону.

— **Від 11-14 січня відбув свою дипльоматичну подорож до Риму Чемберлейн.** Кажуть, що вона не принесла якихсь важніших успіхів. По переговорах із Мусолінієм Чемберлейн відвідав Св. Отця у Ватикані. Папа приняв британського прем'єра й лорда Галіфакса в своїм бюрі. Папа заохочував Чемберлейна, щоб не покидав своїх старань завести мир у світі й щоб старався довести до якнайкращого закінчення війни в Еспанії. Брит. прем'єра витало 300 новоординованих священиків окликами. Ватикан удекорував Чемберлейна й Галіфакса золотими медалями.

— В Чіле землетрус спричинив велике спустошення. Начисляють 12,000 вбитих.

— Ґенерал Седільо провідник мексиканських повстанців проти безбожного уряду президента Лязара Карденаса згинув 11. І. в бою з федеральним військом коло села Ля Візнаґа, в горах Ля Ветана.

! РОДИЧІ !
Дайте дітям у руки катехізм!

Хай його читають і з нього навчаються Божої правди як у світі чесно й побожно провести своє життя і осягнути своє дочасне й вічне щастя!

Поручаємо: **Наша релігія.** Катехізм для Української Католицької Молоді в Канаді. Уложив по українськи й по англійськи о. А. Луговий. Стор. 127. Ціна 15 центів.

Діточий Катехізм. Написав о. др. В. Кушнір 76 сторін. Коштує 10 центів.

Замовляйте в ОО. Василіян у Мондері, Алта.

ДОПИСИ

НЕСПОДІВАНКА
(Москалики, Алта.)

В зимовий вечір, 22-го січня зїхались несподівано до дому п. Гриця Сірацького сусіди приятелі й знакомі і весело та примірно забавились. В часі забави згадали про своїх братів у Карпатській Україні і зложили свій дар для них у сумі $10. 10

Треба ще додати що парохія на Москаликах перевела збірку в церкві, що принесла $30. 32. і в часі різдвяної коляди зібрала $13. 50. Отже разом зложила $54. 92. Всі ці гроші відіслано на Карпатську Україну через Греко- Катол. Еп. Канцелярію у Вінніпегу, Ман. Честь усім жертводавцям!

РОЯЛ-ПАРК, АЛТА.

Милу несподіванку зготовив місцевий відділ БУК-а в Мондері для п. Івана Косюра, голови Провінціонального Заряду БУК-а в Алберті, в Навечеря Івана Хрестителя дня 19-ого січня 1939 р.

Особа п. Івана Косюра є дуже люблена й загально знана серед албертійських Українців. Серед щирої розмови, веселого співу різдвяних коляд, несподіваної гостини, що її приготовив БУК із Мондеру, скоро й приємно минув час від 8-ої години вечером до год. 12-ої. Були й многі промови, дискусії над актуальними темами, а при цім вручено й гарний дарунок п. Косюрові. Приємно було серед присутних бачити 3-ох Отців: Впр. о. Протоігумена Н. Кряжановського, Ч.С.В.В., о. Н. Саварина Ч.С.В.В. Ігумена з Мондеру й о. І. Лесюка, Ч.С.В.В.

При тій несподіванці переведено також маленьку збірку, що принесла $2.05 на фонд "Світла".

остр.

— КУПУЙТЕ — ЧИТАЙТЕ —
ПОШИРЮЙТЕ НОВУ
КНИЖЕЧКУ

Робітникові не треба релігії?

В цій книжечці, що має 36 сторін, а коштує тільки 5ц. є обговорене дуже цікаво відношення Христа й Його Церкви до робітництва.

В ній знайде читач богато цінних думок і світла в пекучім робітничім питанню.

Поручаємо всім.

Замовляти можна в ОО. Редемптористів у Йорктоні, Саск. або в ОО. Василіян у Мондері, Алта.

УВАГА!

УКРАЇНЦІ МІСТА ЕДМОНТОНУ І АЛБЕРТИ

МИХАЙЛО ГОЛИНСЬКИЙ
КОРОЛЬ УКРАЇНСЬКИХ ТЕНОРІВ, ДРУГИЙ КАРУЗО.

Перший виступ в Едмонтоні славного европейського оперового тенора.

EMPIRE THEATRE

Пятниця 10-го лютого 1939 р. год. 8.15 вечером.

Виступав у іперах у Києві — Одесі — Москві — Варшаві — Львові — Тифлісі — Берліні.

Критики уважають Голинського другим Карузом. Торонто "Стар" говорить, що голос Голинського є кращий і сильніший як голос сучасного найбільшого італійського співака Жілі. "Івнинг Телеґрем" в Торонто пише "Голос Михайла Голинського рівнається до хору Донських Козаків".

Непоминіть і Ви можливо одинокої нагоди в життю почути нашого рідного співака-українця. Голинський співає найкращі пісні славянських композиторів. Як також найкращі арії італійські і інші.

Ціна місць: $1.50, $1.00 і 75ц.
Пишіть за білетами або вдавайтеся до:
Empire Theatre Edmonton Alta.
Heintzman and Co. Edmonton.
Ukrainian Book Store 10348-101 Str. Edmonton, Alta.
National Music Co. 10168-101 Edmonton, Alta.
Mike's News Agency 10062 Jasper, Ave. Edmonton, Alta.
A. Holowach 10049 - 106 Str. Edmonton, Alta.
Paul Bayrock 10708 - 102 Str. Edmonton, Alta.

— ПРИГАДКИ —

5 II. Неділя Блудного Сина.
12. Неділя мясопусна. Трьох Святителі.
15. II. Середа, Стрітення Господнє.

Загальниця від 29.I. —5. II.

Заборонений час на весілля й забави з музикою й танцями від понеділка по неділі мясопусній 13. II.) до Томиної неділі.

Сиропусний тиждень від 13. II. — 19. II. Піст в середу (15. II.) й пятницю (17. II).

Перша Пятниця 3. II; **Перша Неділя** 5. II.

Місячне намірення Апостольства Молитви: Поширення і розквіт Католицької Акції.

Місійне намірення: Відбудова знищених війною католицьких місій в Китаю.

Зміни місяця: Повня в суботу 4. II. Остання кватира в пятницю 10. II.

Довгий день 10. II. — 9 год 21 хвиль.

— **Збірка на Петрів Гріш.**

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Одна особа з Веґревил, Алта ... $2.00
Анна Химій, Радвей, Алта 1.00
[illegible], Вінніпеґ, 1.00
[illegible], Моркемб, Алта ... 1.00
[illegible], Вінніпеґ, Ман 1.00
[illegible] Чипмен, Алта. 1.00
[illegible] Кушнір, Детройт, Міч Зл. Держави ... 1.00
В. [illegible], Горгам, Н. Дак Зл. Держави ... 1.00
Кирило [illegible], Мондер. 1.00
Збірка в домі І. Косюра, Роял Парк, Алта. ... 2.05
Данило Смульські, Коронадо, Алта ... 1.00
Наталія Смульська, Коронадо Алта ... 1.00
Василь Смульські, Коронадо Алта ... 1.00
Андрій Пухалік, Коронадо, Алта. ... 1.00
Катерина Пухалик, Коронадо Алта ... 1.00
Іван Пухалік, Коронадо, 1.00
Пелагія Пухалик (учителька) Коронадо, Алта. ... 1.00
Антін Слобода, Ст.Майкел, Алта. ... 1.00
Разом ... $20.05

Щира подяка всім жертводавцям! "Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Редакція за оголошення не відповідає. Рукописів не звертається.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

Повний вибір всіх церковних річей найкращої якости по приступних цінах.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА

Катальоґ висилаємо на бажання
В. Левицький. управ

WILLIAM GROSS and CO
322 Main St. Winnipeg, Man

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT
MUNDARE, ALBERTA
CANADA

Рік II. Число (19) 4. Мондер, Алберта, 15-го Лютого 1939 Mundare, Alberta, February 15th. Vol. II. No. (19) 4.

СМЕРТЬ СВЯТІШОГО ОТЦЯ ПАПИ ПІЯ XI.

Папа помер. — Така сумна, пресумна вістка 10-го лютого лискавкою оббігла ввесь світ Вона глибоко стрясла всім культурним світом. З мільйонів грудей католиків, усіх рас і народів для яких він був батьком і непомильним учителем та провідником у вірі, понеслись у небо гарячі молитви за його душу. Посипались заяви жалю і співчуття та необлудних похвал не тільки від вірних синів католицької Церкви але й від людей, що стоять осторонь неї. І не диво Покійний Святіший Отець, була це людина не тільки глибокої науки, чистого й благородного характеру, але й великої святости та незвичайної апостольської ревности для добра людства.

В цих бурливих часах він мав величезну повагу між католиками й некатоликами, а Його авторитетні й щирі слова та широка діяльність в обороні правди, Божого й людського права, справедливости мира й любови зеднали йому загальну пошану й назву: "Папа мира".

Вкриті смутком та зі зраненим серцем по страті нашого Верховного Пастиря подаємо тут читачам "Світла" вісти про послідні хвилі й саму смерть бл. п. Святішого Вітця.

ПЕРЕДСМЕРТНІ ХВИЛІ І СМЕРТЬ.

Вже від двох літ папа хорував на тяжку задуху й серце та мав кілька більших серцевих атаків; одначе за молитвами вірних і з поміччю лікарів, все перемагав недугу й помимо своєї глибокої старости й слабого здоровля, безупинно працював для добра св. Церкви. "Папа не може лежати в ліжку. Папа мусить бути Папою" — казав докторові.

Остаточно інфлюенца звалила його з ніг і перервала його святе життя в пятницю, 10 лютого, в год. 5.31 рано.

При смертному ложі був його сестрінок ґраф Франко Ратті, кілька кардиналів, два його придворні доктори Амінта Міляні і Филип Роккі та два доглядачі.

Пів години перед смертю монсіньор Романіс уділив папі св. Причастія і Тайну Єлеопомазання. Папа перед сконом

(Продовження на стор. 3).

Бл. П. Папа Пій XI.

передтим
АХІЛЬ РАТТІ

Вродився 31 травня 1857 р. у Дезіо в Італії.
Помер у пятницю 10 Лютого 1939 р, у Ватикані.
Прожив 81 літ, 8 місяців і 10 днів.
З Божого Провидіння, серед бурливих филь часу щасливо керував Кораблем Католицької Церкви, як 261 Наслідник Верховного Апостола св. Петра й Намісник Христовий повних 17 літ.

Вічна йому Память!

ПАПА ПІЙ XI.

10-го лютого, 1939 року о год. 6.30 жалібний голос із церкви св. Петра в Римі поніс сумну вістку, що Папа Пій XI. перестав уже жити. Ця сумна вістка потрясла цілим світом не лише католицьким, але й некатолицьким. Від найвизначніших керманичів вплинули на руки секретаря Пачелія слова співчуття по втраті одного з найбільших Папів нової доби. Годиться й нам глянути ще раз на цю величну постать наших часів і пригадати собі хоч коротенько про його життя, діяльність і значіння для нас.

Родинний дім Папи Пія XI.

Папа Пій XI родився 31. травня 1857 р. в містечку Дезіо, в північній Італії. На хрещенні дістав імя Ахіль Амврозій Дамян. Батьки його Франц Ратті й Тереса Ґаллі займалися ткацтвом. Свій найкращий вік провів малий Ахіль серед чудової підгірської природи соняшної Льомбардії й Риму та серед ткацьких варстатів, що наповняли його душу почуттям муравельної праці й залізної обовязковости. Ці саме чинники стали опісля основними чертами його характеру та змістом життя.

Шкільне виховання молодого Ахіля.

Свою початкову науку побирав Ахіль в родинному містечку Дезіо. У 10-ому році переходить молодий Ахіль до ґімназії в Медіолані. Тут у Медіоланській архієпископській колеґії докінчує свою середношкільну освіту й зараз ступає на науку богословя. Скінчивши 4 рік богословія їде до Риму, щоб дальше поглибити своє богословське знання. В Римі складає Ахіль три докторати: з богословії, церковного права й з філософії. 20-го грудня 1879 р. одержує Ахіль тайну священства, а слідуючого дня 21-го грудня відправляє свою першу Службу Божу в церкві св. Карла.

Діяльність Отця Ахіля

Як священик о. Ахіль займався спочатку через три місяці душпастирським урядом на селі. Відтак через кілька-

надцять літ був він капеляном Конгреґації Сестер де Ченакульо в Медіолані. 1894 р. поручає кардинал Фераррі о. Ахілеві організацію катихитур у муніципальних школах. Із цього завдання вивязується о. Ахіль якнайкраще, бо протягом двох літ удалось йому завдяки своїй зручности й второпности, помимо шалених перешкод зі сторони цивільної влади, увести до школи більш як 100 катехитів. За це зєднав собі о. Ахіль любов у кардинала й вкоротці зістав іменований синодальним суддією, каноніком капітули й префектом амврозіянської книгозбірні.

Вчений Архівар, Палеограф Бібліограф.

1888 р. кинувся о. Ахіль у вир наукової праці. Вибрав собі ділянку знання: Палеографію, бібліографію, а також критику творів мистецтва й літератури. Як учений, о. Ахіль не любив іти ніколи втертою дорогою. Але сам її прорубував крізь гущавину науки. Його манило завсіди тільки нове, недруковане та ще не знане нікому. Його отже праці це не компіляції, але твори оперті на перших джерелах і на відкриттях, що їх найчастіше він сам поробив. Із цього часу маємо ми твори "Історію Медіолану й Амврозіянської Базиліки", подвійний "Амврозіянський Служебник", Провідник по "Амврозіянській Бібліотеці", св. Карло Боромей і тристаліття його канонізації"

Наукові подорожі за границю.

В пошукуванні за цінними рукописами, відбував о. Ахіль наукові подорожі за границю. З його наукових подорожей знаємо, що він відвідав музеї, архіви й бібліотеки в Відні й Будапешті (1891) в Парижі (1893 р.) Римі й Флоренції (1899). Лондон відвідав о. Ахіль принагідно, а саме з нагоди торжества 100-ліття уродин Роджера Бейкона, що його відбуто в Оксфорді 1914 р., й де він явився як відпоручник ватиканської бібліотеки. Овочем цих поїздок було найдення многих рідких рукописів, що на них звернув увагу о. Ахіль.

Альпіністика — найулюбленіший спорт.

Довголітня й важка праця палеографа й архіваря була б певно дуже некорисно відбилася на здоровлі о. Ахіля, якщо б він не мав великого замилування до краси природи й не відбував довших прогульок. А що о. Ахіль ніколи не вдоволявся перешічністю, то й під цим оглядом займався він найтяжчим спортом: альпіністикою. Вступив до клюбу альпіністів, студіював основно ділянку спорту й дуже старанно готовився до кожної мандрівки. В товаристві кількох альпіністів, днюючи й ночуючи нераз по три й чотири доби на верхах гір в полосі вічних снігів і ледівців, переводив він час повен трудів, пригод і небезпек. В р. 1889 виходить о. Ахіль на Монте Роза (4639 метрів) а 1890 р. на Монт Блянк (4810 метрів).

Префект Ватиканської Бібліотеки.

1914 р. стає о. Ахіль префектом Ватиканської Бібліотеки. Ватиканська Бібліотека, це одна з найбільших і найславніших на цілий світ бібліотек, це центр ученого світу. Будучи гаразд обзнакомлений з бібліотечною технікою ще з амврозіянської бібліотеки й маючи до цього якнайкраще фахове знання й довголітній досвід, двигає скоро Ватиканську Бібліотеку в перед, наново каталоґуючи й здобуваючи для неї нові прибутки. Найбільшим зусиллям нового префекта було це, щоб придбати для Ватиканської Бібліотеки славну бібліотеку "Кіджі". Вкоротці його бажання сповнилося.

Апостольський Візитатор і Нунцій.

25-го квітня 1918 р. відірвав від наукової праці Папа Венедикт XV о. Ахіля від ватиканських книжок, а поручив йому диплоьматично-релігійну місію в характері Візитатора на Польщу, Литву, Росію й Фінляндію. 19-го липня 1919 р стає дотеперішний Візитатор Монсіньоре Ратті Нунцієм на Польщу, а 28-го жовтня 1919 р. приймає з рук кардинала Каковського єпископське священня з титулом Архієпископа Лепанто. Нунцій Ратті одержав також повновласти Візитатора на цілу Росію й Фінляндію, але туди не удалось йому поїхати так, що крім освободження епископа Роппа з большевицької неволі, не удалось йому нічого більше зробити

Кардинал і Архієпископ Медіоляну.

1921 р. іменував Папа Венедикт XV Нунція Ратті кардиналом і Архієпископом Медіоляну. Медіолянці, що з ними зжився кардинал Ратті від найранших літ свойого життя, приняли Архієпископа з отвертими раменами й неописаною радістю. І пізніше медіоланці ведені сердечною любовю супроти свойого улюбленого Архієпископа, жертвували йому, вже яко Папі дорогоцінну, самоцвітами вкрашену тіяру, опісля авто, а це відтак прекрасний яхт - човен. Не довго однак судилось кард. Ахілеві кермувати медіолянською архієпархією, бо лиш 5 місяців. Дня 2 лютого 1922 р. по смерти Папи Венедикта XV. у Ватикані увійшов до конкляве, а з відтам в чотири дні опісля вийшов Ахіль, як Папа Пій XI уділяючи цілому світові серед окликів і непроглядної маси народу своє перше папське благословення.

Пій XI. — 261 Наслідник Петра.

Кардинал Ратті був знаний як великий учений. З виімком кількох літ, коли був Нунцієм і Апостольським Візитатором перевів він ціле своє життя по висвяченні у бібліотеках амврозіянській в Медіолані, й ватиканській в Римі. І тому вибір, кардинала Ратті на папу приняли деякі з недовірям. Навіть такий досвідчений державний муж, як старий Клемансо, сказав: "Цей папа тут нічого не вдіє, бо це вчений архивіст і більш нічого". Однак Клемансо, як людина, помилився. За останніх 17 літ виявив Пій XI таку всесторонню здібність, що його зачислюють до найбільших папів, а заразом і до найбільш впливових людей нинішних часів.

Перший привіт Папи: Мир вам.

Рік 1922 застав Пія XI у великому напруженні. Цілий світ стояв наче на вулькані. Із нетрів людської природи вийшло на яв нечуване повоєнне здичіння людей. Фальшиві модерні філософи перечили Бога, душу, позагробове життя, а цілу вартість людини цінили по скількости хемічних складників. Хоч гук гармат затих, хоч заключили версальський мир, проте мира не було. Саме в такому непевному часі залунали до цілого світу солодкі слова Пія XI: "Мир вам! Мир державам і народам! Мир усім суспільним верствам! Мир людським душам!".

Мир Христа в Царстві Христа.

Нема на світі мира, бо нема на світі Царя мира-Христа. Мир дається осягнути лише в Христовому Царстві, бо царство світу — це царство боротьби кляс, партій, народів. Ідея мира є нерозривна з ідеєю Божого Царства. Хочемо, щоб світ був уратований, то Христос мусить бути Царем не лише в небі, але й на землі в наших душах, родинах, школах, організаціях, правительствах. На землі має повстати й Христове Царство, що його вплив має сягати до найдальших закутин землі.

Христос — Цар наших родин.

Основою народів є родина. Яка родина, такий нарід. І тому від родини є або добро або зло. Модерні філософи поширюють розвід, вільну любов, супружу невірність і цілий ряд нових пороків, що їх св. Павло не хоче навіть згадувати серед вірних. 1930 р. видає Папа злибоку змістом клясичну енцикліку про подружжа, де викладає науку Католицької Церкви: подружжа — це свята тайна, що її установив Христос. Подружу вірність треба заховати аж до смерти. Модерна язва розводів не сміє бути серед католицьких родин. Христос має панувати в кожній родині.

Пекуче питання безробіття.

Справа працюючих мас лежала дуже на серці Пієві XI З нагоди 40-ліття появи славної енцикліки Папи Льва XIII про робітниче питання, пригадує й Пій XI у своїй енцикліці про права робітників. Причиною теперішного лиха бачить він у захланності, несправедливості, й ложному пониманні майна. Найвищий Архірей вчить, що кожний має право набувати майно, але це приватне майно не має становити найбільшого добра людини. Добра цього світу служать для земського життя, а земське життя, це приготування до вічного життя. Щоб отже усунути закорінену захланність людей, треба, щоб між роботодавцями й робітниками запанувала справедливість.

Міліярд сто тисяч поган.

Місійна ідея звернула очі Пія XI також на поганські народи, що ще й досі не мають знання про правдивого Бора. За його почином повстають многі місійні школи, захисти й духовні семинарії для Японії, Індії, Китаю і інших країв. Під особлившим покровом Святішого Вітця рік-річно студіювали по кілька десять пітомців з різних країв. Для них висвячує 1928 р. він сам 6-ох китайських єпископів, а 1933 р. знову трьох. З цією метою закладає також і для муринів духовну семинарію, висказуючи при цім своє переконання про важну ролю муринських народів у майбутності. "Доки Провидіння Боже позволить нам жити, доти не перестанемо запопадливо дбати про цю ділянку нашого уряду. Бо коли часто розважаємо, що є на світі ще міліярд сто тисяч поган, то наш дух не має ніякого спокою..."

Живий унійний рух.

Нещасний розбрат незєдинених християн болів дуже Пія XI. З нагоди 300-ліття ювілею св. Йосафата звертається Папа у своїй енцикліці до незєдиненого Сходу із бажанням, щоб вони завернули з дороги Майівців і вернули на лоно Католицької Церкви. І до всіх католиків звертається в цьому листі, щоб вони облегчили незєдиненим поворот до Католицької Церкви через пильні студії над східними справами. А тоді завітає чимскорше цей довговижиданий день, де Папа зможе поздоровити в Римі не лише кількох греків, румунів, словян і інших східних народів, але представників цілого Сходу.

Ідея навернення протестантів.

Образ діяльности Пія XI не був би повний, коли б до нього не додати ще справу навернення протестантів. У свойому листі до Сімона, голови товариства св. Вінфріда, подає Він методи навертання протестантів: лагідність, молитву, добродійність і добрий приклад. Нинішний живий рух у лоні англіканської церкви, щоб вернути до правдивої віри, це заслуга Пія XI. Як колись праведний Симеон, так і Пій XI. леліяв у свойому серці бажання: "...щоб нам дане було щастя, якого не діждались так багато наших попередників, щоб ми могли з батьківською любовію пригорнути синів, над яких відлученням так болїємо через нещасний розбрат".

Всі до Католицької Акції.

Щоб здійснити якнайскорше ці великі ідеї завзивав Папа Пій XI всіх до апостольської праці. На багатьох місцях Він виразно зазначував, що праця священиків у нинішних часах зовсім не вистарчає. Як колись Апостоли окружалися ревними працівниками і спільно з ними працювали над ширенням Божого Царства на землі, так і тепер Пій XI за помічю вірних змагав відродити сучасний світ під релігійно-моральним оглядом. При помочі Католицької Акції хотів ввести Папа католицькі засади в душі одиниць, родин і держав Так високо чінив Католицьку Акцію Пій XI, що назвав її зіницею власного ока.

Муж праці, відваги й справедливости.

Цілий час свого Понтифікату посвятив Пій XI всеціло праці. Мимо поважного віку, працював Папа до 15 годин денно. В одному лише ювілейному році виголосив 1307 промов. Написав 30 преважних папських енциклік, у яких порушує всі найактуальніші питання теперішних часів, як н. пр. про мир, кіна, про комунізм, расизм, ювілейні обходи, спів, музику, спорт.... Заключив також цілий ряд успішних конкордатів. Двері його палати завсіди для паломників отворені. Де йшло про справу Божу, чи добро душ, там Папа не числився з умученням і трудноцами.

Найбільший Добродій Українців.

Ніхто в теперішньому часі для нас, Українців, не показав стільки любови, доброти й прихильности, що Папа Пій XI. Много думав про нас, ще більше зділав для нас, не одному грозячому лихови перешкодив. Дуже бажав він бачити незалежність нашої держави, розвій нашої культури рівноправність з іншими народами. 8,000,000, обідів розділює він в часі голоду на Україні в 1922 р. Приказує обходити ювілей нашого св. Йосафата цілій Католицькій Церкві 1923 р. Дарує чудотворну ікону з 15-го віку для Карпатської України 1926 р., і там фундує за 100.000 лір перший монастир для Сестер. Застав 5 наших єпископів, а збільшив в часі свойого понтифікату до числа 15, серед яких являється і наш Князь Церкви Кир Василій Ладика ЧСВВ. Безсмертним памятником Його доброти остане на завсіди прегарна Колеґія св. Йосафата у Римі.

Великий Папа наших часів.

Вже хочби із цього коротенького й дуже неповного начерку Його життя, діяльности й напрямних ідей бачимо, що Петровим Кораблем кермував Великий Петровий Наслідник. На овиді католицького світу був Папа Пій XI небуденною появою, перед якою склонили свою голову не лиш 400,000,000 католиків, але й цілий некатолицький світ в особах найвизначніших керманичів держав. І у нашій українсько-греко-католицькій історії імя Папи Пія XI буде записане золотими буквами.

о. Н. С. ЧСВВ.

СМЕРТЬ СВЯТІШОГО ОТЦЯ

(Докінчення).

попав у непритомність і востанне прошептав пару слів, яких ніхто з окруження не міг зрозуміти. Тим, що були близько папи видається, що чули такі слова: "Наші останні обряди, такі самі, як для всіх смертників. Сестра Тереса від Дитяти Ісуса є близько нас. Бог є милосерний. Хай діється Його воля".

Свята Тереса від Дитяти Ісуса була саме тою святою, що її вмираючий папа канонізував та віддав в опіку своє здоровля.

"Папа Мира" помер дуже спокійно. Про останній удар серця звістив др. Міляні, коли вони на вколішках молились Опісля кардинал Евген Пачелі, тимчасовий управитель Церкви аж до вибору нового папи, офиційно традиційним звичаєм проголосив смерть папи Пія XI. Одягнений у фіолетну моцетту и мантелетту, він приступив до смертного ложа, зсунув був заслону з лиця померного й зворушений кликнув "Ахилю!" (Ахиль це хресне імя помершого). Пішов легенький відгомін, та від помершого вже не було відповіди.

Тоді кардинал промовив "Папа справді помер".

Саме тоді дзвони 400 римських церков дзвонили на раннє "Ангел Господень"

Негайно кардинал Франческо М. Селваджані, папський вікарій римської дієцезії, став правити Службу Божу за усопшого папу в папській приватній каплиці, лише кілька кроків віддаленої від смертного ложа.

Монс. Алберто Серафіні, головний писар апостольських листів, сейчас списав урядовий акт смерти, який підписав кардинал Пачелі й другі кардинали.

Кард. Пачелі, як папський державний секретар, пішов тепер до свого бюра, звідкіля розіслав телеграми до кардиналів і представників Ватикану по цілому світі.

НА КАТАФАЛЬКУ

Тіло папи Пія XI. перенесено до Сикстинської каплиці, де тисячі італійців і чужинців відвідували покійного папу на катафальку. Папа лежав у білій одежі зі золотою єпископською мітрою на голові. В своїх зложених руках на грудях, у червоних рукавичках тримав хрестик. В рогах смертного престола тримала коло тіла почесну сторожу ґвардія нобіле в однострях.

Папська сторожа й швайцарські жовніри пильнували ладу.

Між тими, що в пятницю відвідали помершого папу був італійський престолонаслідник Умберто та князь Чіяно, міністер заграничних справ, зять Мусолінього.

Між численним духовенством, що молилось за покійного папу в сикстинській каплиці, було 280 італійських єпископів. Вони зібрались у Римі на торжество в 10 річницю лятеранського договору, що усунув довголітню ворожнечу між Італією і Церквою. І вже не довелось їм вислухати промови, яку з цієї нагоди мав виголосити папа; зате мусіли стояти при мощах і правити заупокійні моління за його душу.

В суботу 11. II. в торжественім похороннім поході спроваджено тіло зі сикстинської каплиці до базиліки св. Петра, де безустанку відправлялись похоронні богослуження. Попри катафальок папи перейшло понад 750 тисяч людей.

Похорон папи Пія відбувся величаво у вівторок 14. II Його тіло спочило в потрійній домовині, кипарисовій, цинковій і ориховій, в підземеллях церкви св. Петра, недалеко від домовин двох попередників папів Пія X і Венедикта XV і тільки кілька кроків від гробу св. Петра.

ТИМЧАСОВИЙ УПРАВИТЕЛЬ ЦЕРКВИ.

По смерти папи Пія XI. аж до вибору нового папи тимчасовим адміністратором Церкви став струнккий, посивілий 60-літний італійський кардинал Евген Пачелі.

СПАЛЬНЯ ПОКІЙНОГО ПАПИ.

Кімната, де помер папа Пій XI. є дуже простенька й вбога, наче келія звичайного монаха. Все урядження просте й невибагливе Ліжко, де спав колись папа вузьке, з бронзу. Над ліжком висить образ Матери Божої Доброї Ради. На другій стіні є образ Розпяття а під ним клячник до молитви й хрестик. Ще одно крісле з поруччам, два звичайні крісла, бюрко й столик зі зеркалом і вже вся кімнатна обстановка Намісника Христового. Для себе папа був крайно вбогий, а всі великі богацтва Ватикану уживав тільки для слави Божої, для справ Церкви й служби Царя-Христа

ХТО БУДЕ НОВИМ ПАПОЮ?

Про це богато є здогадів міркувань. Та поки вибір не буде проголошений, ніхто щось певного не може сказати. Все остаточно залежить від Божого Провидіння.

Коли беремо під увагу тільки теперішне право то папою може стати кожний католик, якогонебудь обряду чи народности; мужчина чи він світська чи духовна людина, навіть жонатий.

Одначе коли взяти під увагу дотеперішню традицію і практику в виборі папи, то кандидатами на папу є всього тільки кількадесять осіб.

500 літний звичай повчає нас, що вибирають папу лиш з кардиналів.

Хоч церковне право позволяє на вибір папи з кожної нації, то знову звичай є від західньої схизми з 1378-1409 р., що папами стають вибрані тільки італійці. Виїмок ставили тільки три папи: Каліст III і Александер VI, що були еспанцями і Адріян VI, що був голяндцем вибраним папою р. 1522. Він був останнім папою неіталійської народности.

ВИБІР ПАПИ

Призначено людям раз умерти (Євр. 9. 27). Такий є Божий декрет і йому мусять усі піддатись. Вмирають не тільки звичайні прості люде, але й високопоставлені, царі й папи.

Коли смерть забере з цього світа голову католицької Церкви, тоді в дуже короткому часі слідує вибір нового папи. Такий вибір є дуже важний і відбувається при захованні точних приписів, що означують особу, якій опісля сам Господь безпосередно дає найвищу гідність і власть у Святій Церкві.

І тепер по смерти бл. п. Папи Пія XI. відбудеться вибір нового папи.

Як такий вибір папи виглядає?

Вибір папи в давних часах.

В давних часах вибір папи відбувався в той спосіб, як інших епископів, то є через до околичних епископів і римське духовенство, в присутності народа, який свідчив про гідність вибраного. А що первісно не було ще усталених форм, то й ділились деколи при виборах надужиття, головно зі сторони світської власти, римських цісарів, а від 9 віку, володарів франконських і німецьких. Різні сторонництва, а навіть поодинокі родини вельможів також обмежували свободу виборів.

Щоби усунути всякі впливи світських чинників на ту чисто церковну справу й запевнити Церкві повну свободу при виборі свого верховного Настоятеля, старалися папи вже від найдавніших часів означити спосіб того вибору й назначити кари на тих, що вводили роздор або обмежали свободу вибору. Так на пр. папа Симмахій на римськім синоді р. 499, заборонив усякі переговори в справі наслідника ще за життя папи. Папа Стефан III. на римськім синоді 769 р., щоби усунути вплив сторонництв, виключив співучасть народу в виборі. Николай II. на синоді лятеранськім р. 1059, передав вибір головно кардиналам. Александер III на третьому соборі в Лятерані, р. 1179 застеріг вибір виключно кардиналам з тим, що до важности вибору потреба дві третих голосів. Григорій X. на другім соборі в Ліоні р. 1274 установив конкляве, в котрім кардинали вибираючи папу мали вести дуже строге життя. Климент V. 1311 р. признав право вибору також цензурованим кардиналам; Юлій II 1506 р. проголосив неважність вибору при помочі симо-

(Продовження на стор. 5).

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея. гл. XIV. 1-24.

Побіда Аврама над царями сходу. Аврам і Мелхіседек.

1. Було це за днів Амрафеля, царя Шінеару, Аріоха Єласари; Ходорлягомера, царя Еламу й Тидала, царя народів.

2. Пішли вони війною на Беру, царя Содомського й Вирсу, царя Гоморського й на Синаба, царя Адамського й Симберя царя Зебоїмського, й на царя Велумського, значить на Сигор.

3. А всі вони пішли походом на Сидім-долину, — це тепер Солоне (Мертве) Море.

4. Дванайцять літ признавали вони зверхність Ходорлягомера, а в чотирнайцятому відпали.

5. То ж у чотирнайцятому році Ходорлагомер і ті, що з ним були царі, розбили Рефаїмів у Асторот-Карнаїмі й Сузиїв у Гамі й Еміїв у долині Кіріятаїм;

6. Хоритів знова в горах Сеїру аж по Ель-Фарану, що лежить на краю степу.

7. Звідтам вони завернули й дійшли до Міспат, це є Кадес і завоювали всю землю Амалникитів і Амореїв, що заселювали Асазонтамару.

8. І вирушили: цар Содомський і цар Гоморський і цар Адаму й цар Себоїмський і цар Велумський або Сигорський та стали проти себе до боротьби в долині Сидім, а саме;

9. Проти Ходорлягомера, царя Еламу; та Тидала, царя народів; Амрафела царя Шінеару; й Аріоха, царя Еласари отже чотири царі проти пятьох.

10. А було в долині Сидім багато асфальтових печер, одна проти другу. Коли ж содомські царі мусіли втікати поскакували до тих печер, прочі знову повтікали в гори.

11. Так загарбали вони всяке добро зі Содоми й Гомори й усі їх запаси і пішли вірти.

12. Також забрали зі собою Лота, братанича Аврамового, що жив у Содомі й рушили звідтам.

13. Та один із тих, що втікли, прийшов і звістив про це Аврамові Еврейові. Той кочував біля діброви Аморійця Мамрія, брата Есколя й Анера, що були союзниками Аврама.

14. Як же почув Аврам, що його братанич попав у полон, уоружив вірних собі слуг, що були вже в нього вродились, усіх 318 чоловіка й пігнав у напрямі до Дану.

15. Ніччю поділив своїх людей й напав на них, він і його слуги, побив їх та гнався за ними аж до Гови, що лежить на північ від Дана.

16. Так вернув їм усе майно; і Лота братанича свого вернув і майно його й жінок і людей.

17. Коли ж вернув по побіді над Ходорлагомером і царями, що були з ним, вийшов йому на зустріч цар Содомський в долині Сави, то є царській долині.

18. А Мелхіседек, Салиму цар, виніс хліб і вино: він бо був священик Бога Всевишнього.

19. Він то благословив його й сказав:
"Нехай благословить тебе, Авраме, Всевишній Бог, Сотворитель неба й землі;

20. Нехай прославлений буде Всевишній Бог, що передав у твої руки твоїх ворогів!"
І дав (Аврам) йому десятину з усього.

21. А Содомський цар так промовив до Аврама: "Людей моїх верни мені, майно же візьми собі!"

22. На це відказав царю Содомському Аврам: До Господа Всевишнього Бога, що сотворив небо й землю, підношу мою

23. руку, що ні нитки ні реміньця з обуви, нічогісінького не візьму з усього твого, щоб ти не казав: Я збогатив Аврама.

24. Я не хочу нічого! Хіба це, що поїли мої люди й та часть мужів, що вирушили зі мною, Анер, Ескол і Мамрій нехай беруть свій пай.

ПОЯСНЕННЯ

Замітка: Почавши від цієї глави, перевід і пояснення подає Впр. о. Теодосій Галущинський Ч.С.В.В.

1. Тут маємо коротку вістку про воєнний похід царів старинної Мезопотамії (Вавилону, Еламу й Хитийців) на ханаанських князів. Імена деяких знані тепер з позабіблійних, клиновим письмом писаних памятників. І так Амрафель відповідаєГаммурапому, цареві Вавилонії, що в старовавилонській мові звалась "Шінеар". Аріох, це Арад-Сін, син еламського царя Кудурмабуга; Ходорлягомер — також чиста еламська назва; а Тидал, це хитийський цар Тудхая, що носив назву "царя народів" (по еврейськи: "Гоїм").

2. Прочі це знову ханаанські володарі.

3. Оба ворожі війська стрінулись в долині Сидім. Це то місце, де тепер заливає полуднева часть Мертвого (евр. Солоного) Моря. Оповідання відноситься до доби перед знищенням Содоми й Гомори, коли то південна часть нинішнього Мертвого Моря була ще рагною і квітучою долиною Сидім, де також треба шукати названих у біблійнім тексті міст.

4. Подана головна причина воєнного походу. Ханаанські володарі по дванайцятьох літах підданства відмовили еламському цареві платити данину

5-7. Описаний похід царів сходу. З поданих ту назв народів та місцевостий виходить, що вони йшли східним берегом Йордану на полудне аж до північної границі синайського півострова; а звідтам звернули на північ. Це тому, що на схід від Йордану були могутніші й сильніші держави; коли їх розгромили менші й слабші володарі земель на захід від Йордану не могли мати вже надії опертися завойовникам. І дійсно так сталося. —

8. Видно содомські князі довідалися, що наближаються ворожі війська й вирушили проти них на долину Сиддім.

10. Околиця Мертвого Моря ще нині має багато асфальту. Вони з розмислом вибрали таке місце, щоб на випадок невдачі мали де скоро сховатися, що й дійсно зробили.

11-12. По погромі, як звичайно буває, побідні війська загарбали що попало. Очевидно взяли зі собою багато полонених. Св. Письмо виразно згадує лиш про Лота, щоб тим навязати участь Аврама в погоні за побідниками.

13. Аврам називається тут **Еврей,** від евр. слова: "ебер" значить: **"ізза ріки"**, тому що прибув до Ханаану ізза ріки Евфрату. Подібно й в нас кажуть: "чоловік зі старого краю"; або "ізза океяну"... —

14. Вправді 318 чоловіка виглядає за велике число, як на самих слуг Аврама й то таких, що вже в нього народилися; та треба зважити, що Аврам не лиш був дуже заможний, але що він був в дійсності свого рода володарем усіх тих, що з ним прийшли з Харану.

15. Нарочно поділив своїх людей на поодинокі відділи, щоб напасти рівночасно з кількох сторін та викликати тим як найбільше замішання між ворожим військом.

15. **Гова,** лежить яких 20 годин ходу на північ від Дамаску.

16. Дехто підносить трудність, як Авраам з 318 людьми міг розбити військо пятьох царів. По правді ті, що їх напав Аврам, це лиш була задня сторож, яка провадила добичу й полонених і тому повільніше поступала ззаду за властивим військом.

17. Вістка про побіду Аврама рознеслася скоро. Содомський цар виходить на стрічу Аврамові в долині Сави = "царів". Ту долину належить шукати коло Єрусалиму.

18. Салим, це певно Єрусалим, яка то назва приходить у памятниках, клиновим письмом писаних, у формі: "Уру-Салим". Мелхіседек значить: **Мій цар праведний;** що він заразом був священиком, це зовсім відповідає старим ханаанським звичаям, де царі були заразом найвищими священиками. Він почитає "Всевишнього Бога". — то ж релігійні поняття в Ханаані в добі 2000 літ перед Христом не стояли так низько, як то часом подають популярні-научні брошури, або й вільнодумні та невіруючі вчені.

19. На священиче достоїнство показує також жертва хліба й вина й благословення Бога за побіду Аврама над ворогами.

20. Аврам бачить в особі Мелхіседека священика, почитателя правдивого, єдиного Всевишнього Бога, бо дає йому десятину з усього.

21. Після тодішних воєнних законів, ціла добича в людях і майні припадала побідникові. Про це знає содомський цар і тому просить, щоб Аврам відпустив йому його людей.

22. Та Аврам показує ту цілковиту свою безінтересовність і великодушність. Він сам нічого не хоче й на це взиває Всевишнього Бога.

23-24. Робить притім застереження так з огляду на людей, що з ним вирушили в бій, а котрі за той час харчувалися зі забраних запасів; також памятає на союзників, щоб вони одержали належну їм часть добичі.

МЕЛХІСЕДЕК, ПРООБРАЗ СПАСИТЕЛЯ: Мелхіседек своєю появою та цілим виступом належить до визначніших прообразів Христа Господа. На це вказує псалом 110: і лист до жидів гл. VII. — Саме в тім листі (Жид. гл. VII) св. Апостол Павло прегарно пояснює цей прообраз: Мелхіседек має подвійне достоїнство й подвійну назву. Він цар і священик. Так і Христос цар і первосвященик. Він називається: Мелхіседек — **цар праведний** і цар Салими **цар мира.** А правда й мир, це особливіші знамена Царя-Месії Христа. Жертва хліба й вина, що приніс Мелхіседек, це заразом прообраз безкровної жертви Нового Завіту, де під видами хліба й вина приноситься Пресв. Тіло й Насв. Кров Божественного Спасителя.. Не лиш тим, що св. Письмо подає про Мелхіседека виступає його прообраз, а ще більше тим, про що промовчує. Мелхіседек являється без родослову, без отця і матери, як прообраз Богочоловіка, "що не має в небі матери, а на землі батька" (Іван Золотоустий). Нема також в св. Письмі згадки про рід Мелхіседека. Тим він стоїть вище Левітів, що лиш тому були священиками, бо походили з роду Арона. Так і Христос не є священиком з роду Левітів, а лиш "по чину Мелхіседека став архієреєм во віки" (Жид. VII, 3). "Ні початку днів, ні кінця життя не має, став подібним до Божого Сина, що є священиком во віки" (Жид. VII..). То ж і Христос не потрібує наслідства, бо він Священиком во віки" — (Псалом 110 (109), 4). —

ВИБІР ПАПИ

(Дальше)

нії (святокупства); Григорій XV. 1621 р. увів тайне голосовання; Пій IX. 1871 р. виключив всякий вплив світської власти й подав докладні постанови щодо місця і способу конкляве; Лев XIII. 1882 установив норми при виборі з конечности, то значить без конкляве; Пій X. 1904 р. усунув т. зв. "вето", на основі котрого деякі католицькі держави могли виключати з числа вибираних немилих собі осіб кандидатів до папської тіяри.

Кодифікації вище наведених приписів про вибір папи довершив Пій X. в конституції "Vacante Sede Apostolica" з 25 грудня 1904 р. і вона означує точно обовязуючу тепер форму вибору папи.

Право вибору.

Право вибирати папу мають виключно лиш кардинали, поставлені папою в консисторії, хоч би на котрім із них тяжіла ценцура екскомуніки, суспензи або інтердикту; не мають того права ті, котрих імена не були ще проголошені на консисторії, канонічно зложені, або ті, що за згодою папи зреклися свого достоїнства.

Вибраним може бути кожний неєретик, котрого вибору не противиться ніяка перепона Божого права. Тому від вибору є виключені нехрещені люди, жінки й симоністи. От же не на основі закона, а практики вибирають від р. 1389 папу лиш з. кардиналів, а від р. 1523 лиш з народности італійської. Можливий є вибір папи неіталійця, або обряду також нелатинського.

Всі кардинали, управнені до вибору й повідомлені про опорожнення Апост. Престола, обовязані, о скільки не є здержані законною перепоною, удатися сейчас до місця вибору нового наслідника св. Петра. Присутні при смерти папи кардинали мають ждати на неприсутних лиш десять днів, в часі котрих відправляються похоронні богослуження за помершого папу. Покійний папа Пій XI. продовжив речинець щодо розпочаття конкляве на 15 днів по смерти папи й позволив св. Конгрегації кардиналів у случаю потреби продовжити речинець до днів вісімнадцять. Це тому, щоб уможливити вибір папи й тим кардиналам, що перебувають у Америці, Бразилії і т. д. отже дуже далеко від Риму й потрібують довгого часу на подорож.

По тім визначенім часі всі кардинали мають сейчас увійти до конкляве й приступити до виборів. Хто тому законові не повинувався би, цей тим самим впадає в кару екскомуніки.

Конкляве — Кардиналів [illegible]

Конкляве є то забудовання в Ватикані з найстрогішим відокремленням від зовнішого світа.

До конкляве входять кардинали з прислугою, захристіян св. Ап. Палати з одним або більше духовними помічниками, магістри церемонії не більше як шість, один секретар св. Колегії, один монах-сповідник, два лікарі, один хірург, один кухар з одним або двома помічниками й слуги в числі якім вимагає конечна потреба.

Кожний кардинал має вдоволитися услугою двох духовних або світських, або одною духовною або світською особою. Тільки немічним і тяжко недужим може бути за згодою більшости св. Колегії еще третий. Конклявісти пралати не можуть бути споріднені, або посвоячені в першім або другім степені з кардиналами; про те як і про їх гідність мають пересвідчитися до того уповажнені кардинали т. звані депутати перед входом до конкляве, а відтак ще раз пильно це провірити по вході.

Строге відокемлення і тайна.

Як довго тревае конкляве, ніхто з нього вийти не може. Якщоб хто з кардиналів не хотів увійти до конкляве, або ввійшовши без явної причини недуги, ствердженої заприсяглим лікарем й потвердженої більшою частю кардиналів, вийшов з конкляве, не може вже більше бути допущений до дальшого вибору; якщо же був мусів через слабість опустити конкляве, може повернути, як схоче, по повороті до здоровля, або й перед тим. Також і всі прочі, що перебувають у конкляве, не можуть вийти з конкляве, хіба в случаю важкої слабости, але вже їм до конкляве вернути не вільно й на їх місце в хвилі їх виходу мають увійти інші. Так само на случай смерти якого кардинала в конкляве, його служба має сейчас опустити конкляве.

Так кардинали, як і прочі конклявісти мають день або два перед входом до конкляве зобовязатися присягою, що захованою тайну про все те, що відноситься до вибору папи, як і про те, що діється в конкляве. Хто нарушив би цей закон прямо або непрямо, словом або письмом, знаком або якимнебудь іншим способом, стягає на себе тим самим клятву, від якої його ніхто, хіба в хвилі смерти, не може розрішити кромі папи. Під тою самою карою заборонено кардиналам виявляти перед прислугою, конклявістами, або перед кимнебудь все те, що відноситься прямо або непрямо до голосовання, або також те, що діється або що рішено на зібраннях кардиналів перед або в часі конкляве. До строгого заховання тайни обовязані кардинали й всі конклявісти також по виборі нового папи, хіба, що цей звільнить їх від присяги й уділить на це виразне розрішення.

Вхід до конкляве.

Перед входом до конкляве відправляється Служба Божа за призвання св. Духа в церкві св. Петра, потім котрийсь з пралатів або з інших учених мужів має бесіду, в якій взиває, щоб вони, відложивши всі приватні справи й маючи перед очима лиш одного Бога, постарались по можности якнайскорше вибрати відповідного й спосібного Пастиря вселенської Церкви. Вхід відбувається в такий спосіб:

Один з церемоніярів несе вперід папський хрест, а за ним ідуть кардинали, потім пралати. Перед хрестом іде прислуга кардиналів і півці пісні "Прийди Творче Душе". Всі йдуть до каплиці. Там по молитві відчитується три папські Конституції про вибір папи, а кардинали складають присягу на заховання постанов тих конституцій і на додержання тайни в спосіб вибору. По короткій бесіді й візвані декана, щоб вибір перевести належно й законно, відходять кардинали до своїх жеребом їм призначених келій, а всі конклявісти складають присягу на додержання тайни на руки префекта церемоніярів, або секретаря св. Колегії. Того самого дня мають зложити присягу в руки декана й в присутності всіх кардиналів пралат-настоятель папського Дому, маршалок конкляве й пралати, котрим повірена зістала сторожа в конкляве. Вкінці на третій голос дзвінка, даний на приказ кардиналів по віддаленні всіх, що не належать до конкляве, замикається конкляве зовні й з внутра, а ключі передають кардиналові камераріеві, магістрові церемоній і пралатам сторожам.

Щоб бути певним.

Відтак три кардинали з кардиналом камераріем і магістром церемоній обходять зі запаленими свічками всі кути й закутки конкляве досліджуючи чи нема кого з тих, котрим заборонено находитися в конкляве. А щоби хто з чужих не скрився межи конклявістами, то всі конклявісти мають зібратися в каплиці, звідки по провіренню їх ідентичности поодиноко віддаляються.

Відтяті від світа.

Увесь час тревання конкляве не вільно нікому пересилати якихнебудь писем і друків тим що находяться в конкляве (також кардиналам) і також не вільно замкненим у конкляве пересилати писем чи друків поза конкляве, хіба по провірці через секретаря св. Колегії і пралатів, котрим повірена сторожа в конкляве. А вже рішучо всім заборонено пересилати щоденну або періодичну пресу. Хто в тому провинився б, підлягає тим самим клятві.

Голосовання.

В означений час по Службі Божій, св. Причастю і по молитві до св. Духа наступає вибір. Вибір може відбутися лиш трояким способом: 1) Через гейби вдохновення, коли то всі без виїмку кардинали присутні в замкненім конкляве й без ніякого попереднього порозуміння, гейби натхнуті св. Духом, одноголосно й живим словом проголошують когось вселенським Архієреєм.

2). Другий спосіб є через компроміс, коли всі без виїмку кардинали виберуть трьох пятьох або сімох присутніх кардиналів і давши їм повну власть, поручать у імени всіх і в точно означений спосіб через вибір або номінацію постаратись про найвищого Пастиря для св. Церкви.

Та ці два способи вибору звичайно не є в ужиттю.

3). Третий і звичайний спосіб вибору папи діється через тайне голосовання, на основі котрого лиш той є канонічним і правдивим папою, що отримав що найменше дві третини голосів присутних у конкляве кардиналів, при чому не вчисляється голосу вибраного, бо ніхто не може дати голос на себе.

Обряд тайного голосовання обнимає три чинности: передголосовання, голосовання і пісьляголосовання.

Перед голосованням відбуваються приготовання карток, вибір скрутаторів, депутатів для голосів недужих і рекогніторів (провірників) через жереб, писання карток, зложення їх і запечатання. Всі ті чинності до найменших подробиць є точно означені правом як мають відбуватись, а в усім пробивається найбільша осторожність.

Писання карток має зробити кожний кардинал в цей спосіб: Насамперед у горішній части картки виписує між словами: Я Кардинал своє імя; відтак в другій части імя того, котрого вибирає, почерком письма однак, скільки це можливе зміненим, щоб не можна пізнати руки пишучого, при чому належить уважати, щоби не вписати більше імен, бо голос був би неважним. В третій же части на долині має вписати якийсь знак, пр. якесь число, слово, або щось подібного.

Секретар св. Колегії і церемоніярі мають вийти з каплиці, нім кардинали зачнуть писати на картках імя вибраного так, щоби в часі голосовання позістали в каплиці лиш самі кардинали. По їх виході послідний кардинал має замкнути на ключ двері каплиці.

По написанню карток і їх запечатанню червоним воском і печаткою до того приготованою слідує саме голосовання. Чинність та обнимає вісім актів, що також дуже точно є означені як мають відбуватися. Вони такі: віднесення карток, зложення присяги, вложення карток в чашу, перемішання карток, їх числення, обвіщення, голосовання, засилення карток на нитку, відложення їх на бік.

Перші три акти відбуваються так: Кожний кардинал, коли написав свою картку, запечатав і зложив, бере її вдома першими пальцями і, піднісши руки, несе її явно до престола, при котрім стоять скрутатори й на котрім находиться велика чаша на картки, накрита дискосом. Тут приклонивши коліна, молиться хвилину потім вставши голосно й зрозуміло складає присягу після формули, яка находиться на таблиці, положеній над престолом:

"Свідчусь Христом Господом, котрий мене буде судити, що вибираю того, котрого в Бозі вважаю, що повинен бути вибраним".

Відтак кладе картку на дискос, а дискосом впускає до чаші. Потім робить поклін при престолі й вертає на своє місце.

При відбиранню голосів відхорих кардиналів є приписані особливші церемонії та осторожности й присяги.

По відданню голосів слідує перемішання карток через першого скрутатора й перечислення через послідного.

Коли число карток не відповідає числові кардиналів, усі картки мають бути спалені й сейчас приступається до нового голосування. Коли ж число карток відповідає числові кардиналів, слідують дальші чинности голосовання.

Шестий акт є обвіщення голосовання. Роблять це скрутатори в цей спосіб: Перший бере карточку, розкладає її, не нарушивши печати, поглянувши на імя вибраного в тій картці, передає другому скрутаторові, котрий так само дивиться на імя вибраного й передає третьому, а цей голосно й зрозуміло відчитує так, щоб всі присутні кардинали могли записати голос на видрукованім листі, котрий мають коло себе з іменами всіх кардиналів. Так поступають зі всіми прочими картками, що в чаші аж до послідної. По скінчені обвіщення голосовання, скрутатори зчисляють всі дані голоси по іменам кардиналів.

По прочитанні, послідний скрутатор насиляє кожну картку на нитку приготованою до того іглою в тім місці, де находиться слово "вибираю" і звязує оба кінці нитки та кладе всі так зібрані картки в іншу порожну чашу або осібно на столі.

Слідує третя і послідна чинність, т. зв поголосовання і обнимає вона числення голосів, їх провірку й спалення карток.

Чорний і білий дим.

Скрутатори зчисляють разом голоси, котрі кожний номінований на папу одержав, і якщо найшли, що ніхто з номінованих не одержав дві третих голосів, то в тім голосованню не зістав вибраний папа; якщо же найшли, що хтосі з іменованих одержав дві третих голосів, то отвирають картку вибраного (її пізнають по печатці й знаках, що має вибраний сказати), також у тій часті, де находиться імя вибираючого; і коли покажеться, що вибраний дав голос на іншого, вибір його є канонічний; якщо же вийшло, що дав голос на себе, вибір його є неважний задля недостачі одного голосу.

По такім перечисленню голосів, коли хтось дістав вимагану скількість голосів, провірники переглядають щераз голосування і записки скрутаторів, щоб через таке провірення було певним, що скрутатори сповнили свій уряд вірно й совісно та що вибір є важним.

Опісля слідує спалення всіх карток, що мають завсіди й явно зробити скрутатори при помочі церемоніярів і то сейчас по провіренню чи наступив вибір, чи ні.

Коли вибір не наступив картки палять зі соломою і чорний дим сповіщає народові на площі св Петра, що ожидає нового папи, що папа не вибраний. Тоді наступає нове голосовання. Коли голосовання було важне, тоді по спаленню карток показується білий дим

По канонічно переведенім виборі має кардинал декан у імени цілої св. Колегії спитатися Коли вибраний заявить свою вибраного, чи вибір приймає, згоду в означеному кардиналами (більшістю голосів) речинці, в тій самій хвилі є правним папою, одержує повну й абсолютну власть над цілим світом і може н сейчас сповняти. Його вбирають у папські ризи.

Перстень рибака.

Тоді новий папа сідає на троні в Сикстинській каплиці по лівій стороні престола Кардинали по черзі кланяються йому й на знак пошани й послуху цілують обуву Папа обнимає кожного й цілує його в лице.

Кардинал декан новому папі вручає перстень з образом рибака, символ папської власти, на знак, що св. Церква вже більше не є вдовою.

Потім перший кардинал діякон проголошує ожидаючому народові й всьому світові з балькону церкви св. Петра, що вже є новий папа. А нарід приймає цю радісну вістку грімкими оплесками в честь нового Святішого Отця.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

МІНСЬК — РАДЯНЩИНА

ПЕРШЕ СЛІДСТВО.

По двох тижнях візвали мене на послухання Обвинювали мене зі ст. 58 совітського кодексу. До мене пристосовано таку точку цеї статті:

"Участь в організаці або співпраця з організацією, що діє в користь міжнародної буржуазії".

Дійсно, колись у Вильні я належав до товариств, ворожо наставлених до большевиків, хоч політично ніколи не ангажувався. Моя співпраця завсіди обмежувалася лише до культурної праці

На мою заяву, що це вже було давно, що за той час я є рішучим прихильником большевицького ладу, відповіли мені з іронічною усмішкою:

— А чи старих гріхів не треба відпокутувати?

— Алеж перед виїздом я дістав совітську візу! Отже ви погоджувалися на мій приїзд, отже тим самим ви ствердили, що не вважаєте мене своїм ворогом!

Замість відповіди доглянув я знову іронічну усмішку на устах чекіста, який мене переслухував

І тепер почало проєснюватися мені в голові: отже це провокація! Дали мені віру, опісля запропонували мені в Мінську приняти совітське громадянство, все з тією метою, щоб опісля арештувати мене і ...

Щож далі зі мною зроблять я не знав Вернувшись до келі, я попросив у свого вязничного товариша кодексу.

Майже кожна стаття грозила карою смерти.

Очевидно і мій — 58 теж.

АПАНАСИК

Моя родина закордоном нічого не знала про мою долю, бо я не мав змоги взагалі скомунікуватись зі зовнішним світом, і вибиралася теж приїхати до Мінська. Коли виводили на прохід жінок, я кидався з острахом до вікна, здогадуючись, що між арештованими побачу свою дружину і діти. Мій острах був зовсім оправданий, бо в "державі будови соціялізму" про арештування когось рішає не провина, але посвоячення з іншим вязнем.

Одначе дні минали якось щасливо. Раптом одної ночі почув я на коридорі крик жінки і плач дітей. Сталося — подумав я. З нетерплячкою ждав я завтрішного проходу по подвірі вязнених жінок. Втаємничений в мої побоювання мій товариш, який стояв на другий день при вікні, закликав:

Виходять!

Я кинувся до вікна, не зважаючи, що можу звернути на себе увагу стійкового, який стояв зовні... Відітхнув з полекшою: між вязненими моєї дружини і дітей не було. Новоприбувша була це якась сільська жінка, певне з прикордону. Чоловіка стрінула мабуть швидше сумна доля, тепер жінка мусіла мандрувати вслід за ним, не мала під чиєю опікою залишити своїх діточок.

Наймолодше з арештованих не мало напевне двох років і з трудом ще ходило власними силами.

Признаючи молоденького "преступника" не дуже то небезпечним, дозволили йому в день бігати по коридорі. Намятаю, мав імя Апанас.

Одного разу, коли з якоїсь причини відчинено двері нашої келії, я побачив перед дверима цікаві оченята дитини, що споглядала на мене. Я пригорнув до серця молоденького товариша-вязня, радіючи одночасно моїм батьківським егоїзмом, що це не мій Казик проживає свої безжурні, молодечі роки на вязничному хлібі, але бідний, чужий мені Апанасик...

НОВИЙ "ЛЯГАВИЙ"

До нашої келії почали прибувати нові вязні. Небавом мого першого товариша віддалили від мене й перенесли до іншої келії. Його місце, як інформатора відповідних чинників про те, що діється в келії, зайняв новий "лягавий" якийсь К. (Призвищем "лягавого" називають у московських вязницях усіх донощиків). Був це вже старший чоловік, засуджений за шпігунство у користь одної з сусідних держав на 10 літ вязниці. Свою кару відбував він у Полоцьку.

Одного дня ҐПУ пригадало собі тихого вязня з Полоцька і рішило використати його до своїх цілей. За виявлені послуги обіцяли йому волю.. за три місяці. Перенесли його до Мінська Давали йому кращу пайку, яка складалася з кусня мяса на обід, 13 папіросок денно, більшої скількости цукру, Час від часу К. діставав теж і гроші на купно додаткових харчів. ніж ми всі разом діставали іт.д. Наівний, свято вірив у приобіцяну волю, прислухувався до наших розмов, ревідував речі, коли ми виходили на прохід у він сам залишався в келії, прикидаючись недужим . і страшенне дивувався, коли минули заповіджені три місяці, минуло й богато більше, але приобіцяної волі не побачив. Очевидно, перед нами пояснював свої надії якимись іншими умовинами, що вигинули в його справі та що на їх підставі ҐПУ має імовірно звільнити його перед речинцем.

Бідолаха вірив у своє звільнення і для тієї волі займався свею гидкою професією.

"КАРЦЕР".

У наших пивницях був "карцер" для непослушних вязнів, що ломлять устійнені приписи, або для таких, що підчас слідства не дають вимаганих зізнань. Була це комірка під сходами, вогка, темна, без ніякого уладження і з такою низькою стелею, що стояти там було неможливо, можна було тільки сидіти на підлозі. По кількох днях такого карцеру, вязень виглядав як по якійсь важкій недузі

Найчастіше до карцеру попадали жінки, іноді чути було з коридору їх гістеричні крики, коли ґепісти волікли їх до комірки під сходами.

Одного разу поволікли за якусь провину вище описану, увязнену з малими дітьми селянку. Проймаючий до глибини душі крик лунав по коридорі, коли відривали матір від дітей. Довго було чути метушню, видно жінка ставила опір. Укінці вдалося катам примістити нещасну в карцері. Одначе крик тривав далі. Якийсь рівномірний, ритмічний зойк-крик, відкись мені знайомий, десь я вже його чув.

Я прилип до дверей і надслухував, намагаючись виловити викрикувані слова.

У нас на білоруських селах залишився звичай кричати на похоронах. По білоруськи називається воно "голосити". Професійні похоронні голосільниці голосять над мерцем, вихваляючи його прикмети та описуючи розпуку живих, однаковими, вивченими на память словами. Щось такого почув я тепер. Тільки це не було вивчене голосіння

над мерцем, то був правдивий крик розпуки, що виривався з грудей безталанної. Була це якась ж а х л и в а імпровізація жінки з простолюддя у хвилині найбільшої нервової напруги, яка виявила свій біль скандованими тирадами.

Майже безперервно 2 години тривала ця пісня бунту й ненависти. Згодом почала вона стихати, аж стихла зовсім Не знаю, чи голосільниця заснула, чи може зімліла.

Несамовиті дрощі трясли мною, коли я слухав тієї щирої, не продуманої, не зробленої пісні, що виривалась безпосередньо зі збожеволілої болем і розпукою душі.

Важко описати ці враження. Треба самому чути це божевілля розпуки, щоб його зрозуміти й відчути.

БОГ ХОТІВ.

Сидів у нашій келії старий жид, робітник-гарбар. З релігійних причин не їв вязничних страв і жив тільки тим, що йому двічі на тиждень приносила родина. Маломовний, по цілих днях важко зідхав, або молився.

Одного разу підчас нашої розмови зі сторожем, той останній запитав старозавітного:

— От, ти все молишся і Бог тобі нічого не помагає. Сидиш у пивниці ҐПУ а твій Бог не може тебе вирятувати.

Запитаний зідхнув і відповів сентенціонально:

— Ой. Бог хотів — не було ҐПУ, Бог захоче — небуде ҐПУ...

Раптом, запримітивши свою необережність, поправився:

— Ох, що я сказав!.. Яж хотів сказати: Бог схоче — я не буду в ҐПУ.

Непоправний "контреволюціонер".

(Далі буде).

Свій До Свого

— Чому ти, Галю, така сумна? — питав Петро Козак свою 18-літню братаницю, яка прийшла відвідати свого стрийка.

— Або це можливо бути завсіди веселим, Стрийцю?

— Та воно правда, Галю, що "зі щастя та горя сплелася людська доля", без причини однак ніхто не ходить із заплаканими очима...

— Це через батька...

— Через батька, Галю? Я ще не чув ніколи, щоби твій батько сказав тобі, дитино, яке прикре слово.

— Вони не хочуть позволити мені, щоби я вийшла заміж за Юрка Кудрика...

— За Кудрика?..

— Він учить у сусідній школі....

— Це ж некатолик!

— А щож це шкодить? Він гарний чоловік, українець...

— Чи він говорив тобі про шлюб?

— Так... Він хоче, щоб ми брали шлюб у православнім соборі...

— А що ж ти на це, доню?

— А мені здається, що Бог один усюди...

— І ти пішла б до шлюбу до православних, а радше до тих автокефальних? Мені дуже дивно, Галю, що ти могла б навіть одну хвилю думати про такий шлюб!

— А от Славка Багрій брала шлюб, хрестила дитину.. Вона так добре живе зі своїм чоловіком?..

— Галю, Галю! І ти думаєш, що вона має правдивий шлюб? Це була лиш така гарна церемонія!

Їм жеж давав шлюб священик!

— Дорога Галю, будь ласка сісти тут коло стрийка, а я скажу тобі всю правду. Так добре. А тепер уважай По перше — між тими автокефальними нема може ні одного справжнього священика, хіба що який бувший католицький чи старо-православний Це лиш перебрані за священиків звичайні люди, яких ніякий правний єпископ не святив; тому всі шлюби, які вони дають — неважні. По друге хочби це був навіть староправославний священик, то твій шлюб бувби неважним, бо хто був хрещений у католицькій церкві, той не може ніде взяти важного шлюбу, лиш перед католицьким священиком і двома свідками. Такий є закон, припис католицької Церкви й ти, як католичка, не можеш ніде брати шлюб, лиш перед своїм католицьким отцем парохом.

— То це так виходить, що інакше жила б я без шлюбу?

Так, дорога Галю. Якщо ти взяла б шлюб у якій некатолицькій церкві твій шлюб був би неважний і ти жила б незаконно, неморально Я не хочу робити прикростей нашим неєдиненим братам, але ми, католики, маємо свій закон і мусимо його держатись. За це ніхто не повинен мати до католиків жалю.

— Я цего признаюся щиро — не розуміла добре й не думала зовсім, що в справі шлюбу треба так конечно слухати Церви..

— Це дуже добрий закон католицької Церкви, а головно для молодих дівчат, таким розумним приписом захоронила Католицька Церква не одну дівчину від нещастя й змарнування цілого життя; тому Ти, Галю, зовсім не слушно сердиш ся на батька за те, що вони не хочуть нічого чути про твій шлюб з Кудриком вони не хочуть допустити тебе до загибелі.

— А якщо Юрко згодився би піти до шлюбу до нашої церкви?

Тоді шлюб був би важний, але перед шлюбом він мусів би підписати таку заяву-деклярацію, що тобі раз на завсіди позволив би ходити до католицької церкви й сповіди та що діти булиби хрещені в католицькій церкві й що він це все совісно додержить. Без цего нема, Галю шлюбу.

— Як він прийде, я спитаю його...

— Та я скажу тобі, Галю що я навіть не хочу думати про те, щоб н. пр. наша надія вийшла заміж за некатолицького хлопця.

— Навіть тоді як він згодився б іти до шлюбу до нашої церкви?

— Навіть і тоді ні, дитино, як той протестанський чи православний хлопець підписавби заяву. Бо це буває таке, що перед шлюбом все обіцює, а по шлюбі — ніщо не додержує й навіть перетягає на своє!

Як він обіцяє, то не сміє перетягати мене силою на своє!

— Не бійся, він тебе силувати не буде! Він переробить тебе насмішками й глумом!

— Мені виглядає це неможливим...

— Ти знаєш Мельникову учительку?

— Знаю.

— Це була гарна дівчина й дуже добра католичка. Тому 4 роки віддалася за доктора протестанта. Розуміється, що шлюб брала в нашій церкві. По шлюбі вона, згідно з його підписом ходила до церкви, кожної неділі до св. Причастя, на маївку і т. д. Він не бороняв її, але допікав словами. Нпр. Як она збиралась у неділю до церкви він казав: — Мені здається, що це не добре лишати так молодого чоловіка раз-у-раз самого в хаті, нечаче б я немав жінки; чи маю дивитись за іншою?... Хто це видумав сповідь? Я не бажаю собі цего, щоби моя жінка розказувала чужому чоловікові наші родинні секрети. —Якого то нового святого ти собі найшла, що збираєшся в ночі до церкви? Чейже ж я хотів би хоч колись піти зі своєю жінкою до театру. Я незнаю як твій папа римський може плести такі нісенітниці, що кусник хліба — це Бог! Хто в це тепер вірить?..

Такими й подібними дотинками доти нудив її, доти докучав, доки не поставив на мвоїм; она зразу сердилася, боронилась, відповідала, а потім щоб мати в хаті спокій, перестала ходити до церкви й до св. Тайн, а недавно була в батька на вакаціях, сказала йому, що вона вже тепер не може вірити в другий світ..

— Це дуже сумна історія,— завважала поважно Галя.

— І щоб ти не мала такої сумної історії, дай собі, Галю, спокій із мішаним подружям...

А щож стрийцьо задиди б мені зробити?

— Як не можеш жити без цього — нехай пристане щиро до католицької Церкви й тоді вийдеш за нього; інакше ні. А як не мусиш вязати собі з ним світ — лиши його в спокою, а собі вибери свого українсько-католицького нареченого. Чужа віра, чужа церква до згоди й щасливого життя не надається.

Та це певне, дорогий стрийку, що зі своїм лекше порозумітись...

— Очевидно! Така сама віра, народність, мова, такі самі святощі — "одно серце — одна душа"!.. А як різні віри різні мови — чистий Вавилон Одно йде до церкви — друге сидить дома; одно вірить у сповідь, а друге сміється з неї; жінка йде до св Причастя а чоловік каже, що хліба є досить в хаті. Чи при тім буде згода, спокій і щастя? А як прийдуть діти — жінка хоче охрестити дитину — чоловік противиться; жінка вчить молитви, чоловік не каже завертати дитині голову; мати бере її до католицької церкви, батько каже дитині сидіти в дома, або тягне її до православної чи протестанської... Чи це буде добре? Чи в такім розеднанню може виховати добре дитину? Галюсю, нема ліпшого виходу, як держатись мудрої ради: "Свій до свого"!

— Це справді, стрийцю, так найліпше. Я дякую вам за ті гарні науки. Тепер я зрозуміла добре, чому то тато не хотіли навіть чути про Кудрика; це для мого щастя...

— Діти звичайно невдоволені зі своїх родичів і священиків через те, що вони не годяться на всі їхні забаганки, та тим роблять діти старшим прикрість і кривду, а собі шкоду.

— Думаю, що татусьо будуть вдоволені, як скажу їм веселу новину...

І що ж ти їм хочеш сказати?

— Що як будуть мати зятя, то ним буде лиш — українець і католик!

— Галюсю, ти справді чесна дівчина! Нехай Господь Бог дасть тобі за те доброго й гарного нареченого, а як запросиш стрийка на старосту, то на шлюбі заспіваємо зі щирого серця "многая літа!"

ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

— **Вибори до Карпато-Українського сойму** відбулися 12-го лютого. Про вислід скажемо пізніше.

— **Карпатоукраїнська молодь** до 18-го року належить до пласту, а від 18-го року до "Карпатської Січи".

— **Епископ Стойка,** відомий мадярон виїзджає на постійний побут до Риму. Його місце займає тепер мадяр Антоній Пап, що був давніше епископом мукачівської епархії. Так заплатили мадяри Стойці за вірну службу.

— **Уряд Карпатської України** замінив давніший гимн Закарпаття "Карпатські Русини" на український гимн "Ще не вмерла Україна".

— **Новий часопис п. н. "Карпатська Україна"** почав виходити в Хусті. Цей часопис, що буде появлятися два рази тижнево, призначений переважно для селянських мас, щоб поучити їх про господарство, політику та освіту.

— **Генеральним Конзулем Румунії** при Уряді Карпатської України в Хусті іменований Олександер Скредеану.

— **Розбудова столиці.** Не зважаючи на зиму, Хуст, столиця Карпатської України розбудовується в дуже скорому темпі

— **Улосконалення Комунікації.** Дня 13-го ц. м. рушив перший "поспішний" поїзд на лінії Костолани-Фанчиково. Урухомлено вже також ряд нових автобусових ліній, а дав-

ні скріплено новими машинами.

— **Великий культурний розвиток.** З днем 15-го січня вже почалося навчання у всіх клясах хустської ґімназії. У Воловому відкривається вища промислова школа, що має підготовляти підприємців і урядників до технічних підприємств.

Влада Карпатської України заложила державне видавництво, що в ньому будуть між іншими друкуватися всі потрібні урядові друки.

— **Освітний відділ** міністерства освіти в К. Україні видав розпорядок, щоб у всіх школах вивісити портрет премієра, д-ра А. Волошина.

— **З днем 18 січня** основувалась в Карп. Україні орґанізація під назвою Українське Національне Обеднання (в скороченні УНО). Ця едина політична партія має за мету зединити всі творчі сили народу й під залізним проводом у карности працювати для добра українського народу. Провід УНО є такий: Провідник партії: Федір Ревай. Його заступник: Михайло Тулек. Ґенеральний секретар: Андрій Ворон. Секретар: Іван Рогач: Редактор: Василь Ґренджа-Донський Референт пропаґанди: Др Володимир Комаринський. Контрольори: Микола Бабота і Др. Микола Бандусяк. Крім того є ще 13 членів у проводі особи самі місцеві. Провід зложив на руки голови Укр. Національної Ради присягу.

Президія на нараді рішила щоденник "Нова Свобода" перемінити на орґан УНО. Редактором тепер буде поет Ґренджа-Донський.

Ця орґанізація УНО є зовсім незалежна від орґанізації тої самої назви в Канаді й Европі й не треба мильно її мішати з цею останною, що свій провід засади та спосіб ділання має зовсім відмінні.

—**Карпатська Україна** по виборах буде мати приблизно 32 послів, тобто одного посла на 20 тисяч мешканців. Посли до сойму не будуть діставати жадної платні. Отримають тільки дієти за дні засідань та поворот подорожніх видатків.

— **Тепер між Карпатською Україною і Чехією** є напружені відносини зачерез іменовання третим міністром К. У. ґен Прхаля, чеха й москвофіла.

— **Недавно премієр Мадярщини** др. Імреді відвідав Ужгород, Мукачів та Берегово. Приняття було холодне. Всюди скаржились, що в них тепер невідрадний стан і просили помочі.

З Політичного Світу

В Советах окупаційні страйки з приводу нового робітничого закону.

В Англії часто тепер трапляються вибухи підложених бомб. Серед населення переполох через такий тероризм.

В Еспанії по здобуттю Барцельони наступила повна поразка червоного уряду. Катальонія без великого опору дісталися в руки національної влади. Також остров Мінорка зайняли війська ґенерала Франка. Розбита червона армія масово втікає до Франції де її розоружують. Богато червоних добровольців вертають домів. Побідному походові ґен. Франка пробують ставити опір Валенція і Мадрид. Та мабуть уже не довго. Радість еспанського населення з освобождення від червоного насильства є превелика. Анґлія і Франція ведуть переговори з Франком, щоб закінчити війну без строгої кари для тих, що боролись по стороні червоних та щоб забезпечити Еспанію від чужоземного впливу. Еспанський уряд сам мав би вирішити форму правління і взятись до відбудовання своєї зруйнованої батьківщини.

Японія заняла остров Гайнан на полудне від Китаю і на схід від французької Індо-Хіни. Це викликало негодування в Анґлії і Франції, що бояться загрози для своїх інтересів на Сході.

— **Гетьман Данило Скоропадський** по 16 місячнім побуті в Америці й Канаді повернув уже до свого сталого тимчасового замешкання, до Берліна.

— **Уряд видав** розпорядження, щоб московські еміґранти добровільно забрались з Карп. України, бо інакше їх примусово виселять. Московські еміґранти неприхильні для Карп. України.

В Румунії викрили нову змову на життя короля Карла.

В Римі 7-го лютого підписано новий советсько-італійський торговельний договір.

В Югославії 4-го лютого прийшло до зміни уряду. Уступив Стодіянович з цілим своїм міністерським кабінетом, а його наслідником став премієр Драґіша Оветковіч, прихильник хорватів.

УВАГА!

Докінчення статті: "Правда про чарку" відложене до наступного числа.

ДОПИСИ

І ЗАБАВИЛИСЬ І "СВІТЛОВІ" ПОМОГЛИ.

Дервент, Алта),

Дня 6-го лютого вечером в Народнім Домі в Дервенті, Алта відбулась примірна забава в честь молодої пари Максима і Анни Хавасик.

Вечерок перейшов дуже екоро, на примірній забаві молоді й старших.

Підчас забави Впр. о. Сеньків сказав кілька слів про католицьку пресу й завізвав до жертви. Всі дуже радо складали свої датки.

Зібрано суму $3.50 на "Світло" о. Й. С.

ЕПИСКОПСЬКИЙ РОЗПОРЯДОК З ПРИВОДУ СМЕРТИ СВ. ОТЦЯ.

З четверга на пятницю дня 10-го лютого 1939 р. наспіла до нас сумна вістка, що Святіший Отець Папа Пій XI. вже не жиє.

Отсим заряджується, щоб у найблищу неділю відправити за упокій душі бл. п. Святішого Вітця Папи Пія XI. по Службі Божій панахиду з дзвоненням.

Аж до оголошення нового Папи, треба на сугубій ектенії (Рцім всі...) додати на свойому місці ще молитви-прошення до св. Духа, щоб упросити успішний вибір Христового Намісника.

В цім самім намірені відмовити по Службі Божій зі всіми вірними 3 рази Отче наш і 3 рази Богородице Діво.

† Василій епп.

ДИСПЕНЗА НА ЧАС ВЕЛИКОГО ПОСТУ

Грекокатолицький Епископський Ординаріят у Вінніпеґу письмом під ч. 112|38 проголосив таку диспензу на час Великого Посту з якої можуть користати всі вірні греко-католики по всій Канаді.

1. Через Великий Піст позволяється їсти набіл щодня, крім Великої Пятниці. Позволяється на мясні страви в понеділок, вівторок, четвер, суботу й неділю через цілий Великий Піст, однак відмовити наежить 1 "Отче наш" і 1 "Богородице Діво" перед їдою

2. Позволяється вживати смальцю для мащення страв, якщо нема набілу.

3. Через цілий Великий Піст не вільно їсти з мясом у середу й пятницю.

При такій великій полекші посту кожний обовязаний надолужити Господу Богу за піст іншими добрими ділами й учинками милосердія, молитвою, поклонами, внутрішнім умертвленням і щирим жалем за гріхи. Належить застановлятися над страстями і смертю нашого Спасителя, зложити жертву на бідних і на сироти, або на церкву чи на католицьку пресу. У пості належить здержуватися від приемностей, як наприклад пиття, курення і проче. Відправити святу великодню Сповідь з належним приготуванням і щирим жалем за гріхи.

Час Великодної Сповіді і св. Причастя зачинається 19-го лютого.

Розуміючи велику вартісті посту в релігійному життю людини, кожний свідомий католик повинен охоче придержуватись давних строгіших церковних приписів щодо посту, а навіть з любови до страдаючого Ісуса Христа накладати на себе ще добровільні і надобовязкові практики посту.

—ПРИҐАДКИ—

19. Неділя Сиропусна. Літурґія св. Івана Золотоустого. Вечірня з поклонами.

26. II. Перша неділя Посту. Літурґія св. Василія Великого.

Великий піст від 20.II. — 8. IV.

Заборонений час на весілля й забави з музикою і танцями.

Час Великодної Сповіди і св. Причастя та вплати своєї вкладки до церкви.

Зміни місяця: Нів у неділю 19. II. Перша кватира в неділю 26. II.

Довгий день: 20. II. — 10 годин і 5 хвилин.

Зірка на **Петрів гріш.**

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Ева Меренков, Ціцеро, Ілл. Зл. Держав.	$1.00
Василь Шарук, Чипман, Алта	1.00
Павло Дрібненький, Нормандо, Алта	1.00
Петро Пасемко, Редвотер, Алта (з коляди)	1.50
Атаназія Калявська, Кемроз. Алта	1.00
Збірка в часі забави в домі Максима й Анни Ханасик у Дервенті, Алта.	3.50
Збірка в Копернік, Ґолден і Равнд Гил. Алта.	10.00
Михайло Турко, Елмвуд, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Григорій Кондро, Редвей, Алта	1.00
Василь Черепущак, Карамат Онт.	1.00
Юрій Франко, Іннісфрі, Алта	1.00
Василь Савчук, Новий Київ, Алта,	2.00
Павло Хміляр, Моркемб, Алта	.50
Василь Осадчук, Ґорґам, Н Дак. Зл. Д.	2.00
Теодор Джуґан, Чикаґо, Ілл. Зл Д.	2.00
Василь Полянський, Олифант. Па. Зл. Держави	1.00
Разом	**$30.50**

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Редакція за оголошення не відповідає. Рукописів не звертається.
Адреса:- ***THE LIGHT.*** ***Box G Mundare, Alberta, Canada***

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

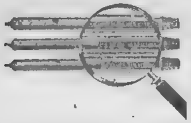

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести, Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан. Вугілля, і все що потрібне до наших Церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО THE LIGHT

THE LIGHT MUNDARE, ALBERTA CANADA

Рік II. Число (20) 5. Мондер, Алберта, 1-го Березня 1939 Mundare, Alberta, March 1st. Vol II. No. (20) 5.

АРХИПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

З ПРИВОДУ СМЕРТИ СВ. ОТЦЯ ПІЯ XI. І З НАГОДИ ВИБОРУ НОВОГО ПАПИ ПІЯ XII.

Дорогі в Христі Отці і Вірні нашої Дієцезії:-

Дня 10 лютого відійшов від нас до вічности св. Отець Папа Пій XI, видимий голова Христової Церкви й Намісник Ісуса Христа на землі. З того приводу ввесь світ, всі правительства, навіть некатолицькі, висловили свою жалобу по причині великої втрати для всього людства. Тим більше ми з усіми нашими Отцями Духовними і всіми вірними в Христі хочемо зазначити наш сум і біль по причині втрати того, що від 6 лютого 1922 р. провадив земними й вічними справами святої Церкви, котрої дітьми є ми всі

Св. Отець, Папа Пій XI, уродився в Дезіо, в північній Італії, 31 мая 1857 року, в родині робітника шовкового промислу, котрим якраз в тамтих околицях займаються. Науки кінчив в Медіоляні, де й згодом дістав свячення і став сотрудником, а згодом бібліотекарем тамошньої бібліотеки, одної з найстарших і найбільш дорогоцінних на світі. На тім становищі веде святе життя, сповняє ревно свої священичі обовязки, пильно студіює і вчиться, а принагідно вибирається в недалекі високі гори, щоби серед свіжої та чистої Божої краси природи подивляти велич Творця. З Медіоляну переходить до Ватикану на становище бібліотекаря преціної у вартості тамошньої бібліотеки, де переховуються найстарші книги і памятники світа й тим в серці всього християнства не лишень доповнює своє знання, але також скріпляє серце в святості й побожності на гробах мучеників. Звідтам посилають його, як особливого представника Апостольської Столиці до Росії, однак воєнні події, більшовицький хаос та нелад не дали йому змоги доїхати на місце свого призначення, до Петрограду. Він лишається в середині дороги в Варшаві й там дістає епископські свячення, а дальше стає представником Папи Венедикта XV. В 1919 році більшовицькі війська доходять під самі ворота Варшави. Всі чужинні посли виїхали Остався тільки папський нунцій, епископ Ахіллес Ратті, бо так перед вибором називався Папа Пій XI. Ця небуденна відвага й сталість здобули для нього признання і подив представників чужих держав. На становищі нунція в Польщі не раз і не два зустрічався з представниками нашого духовенства по ріжним причинам і здебільша невеселим. Був час, коли наше Духовенство в Галичині переходило гірку годину з руки ворожої влади, був час, коли тільки Апостольська Нунціятура стала для нас одиноким прибіжищем і успішною помічью в годинах всенародної скорби.

Ставши Папою 6 лютого 1922 р. по смерти Венедикта XV. не забуває про мільйони голодних і опущених. Посилає окрему Папську Комісію до совітів і там протягом двох років ратує буквально від голодової смерти мільйони душ. Папський корабель, що точно привозив до Одеси засоби поживи, 12 черців, що розділювали цю поживу на просторі від Одеси до Петрограду, збудили признання всього культурного людства — крім більшовиків. Якраз в той самий час більшовицькі власти перевели закон про примусовий і безплатний забір всіх вартісних предметів релігійного культу й хоча св. Отець жертвув їм рівновартність в грошах, коби тільки полишили святі предмети в спокою ці червоні демократи пограбили Божі доми.

Як бачимо безбожницький уряд не оцінив шляхотних християнських зусиль любови великого Мужа

Бачучи загибіль людства через совітський комунізм, змагає відновити все в Христі й це стає кличем цілого його дальшого життя. Тому Папа Пій XI стає місійним Папою і Папою Католицької Акції. Не минає жадної нагоди, щоби з ріжних причин відізватися до всього людства через енцикліки. Деякі з тих писем вже нині безспірно узнані за напрямні на многі часи. Св. Отець відзивається до родичів і дітей через письмо "Про християнське виховання молоді" і "Чисте подружжа" й викладає науку Церкви, про Божі й природні права родичів [illegible] установи, а дитина в першій мірі належить до Бога, по[illegible]дав їй життя і душу. Дальше ідуть родичі котрі дали тіло і кров дитині, та з Божого права мають обовязок занятися вихованням дитини. А доперва на останку іде держава зі своїми правами й обовязками зглядом виховання дитини. Однак бачимо, як нинішний світ якраз навпаки обертає той порядок і на першім місці ставить в правах державу, тоді коли правильно вона повинна стояти доперва на останному.

Дальше св. Отець відзивається з нагоди прямо пророчого своїми осторогами послання Папи Льва XIII, новим посланням "Сорокового Року", в котрім ще раз пригадує всім про права робітника на гідне і справедливе життя, на забезпеку власну й родини та остерігає, що принагідними виявами милостині не можна надолужити обовязкові справедливої заплати. Що робітникові належиться титулом справедливої заплати за працю, не можна подавати йому під видом милостині. Підносить людську гідність і надприродну вартість душі робітника, взиває до взаїмного порозуміння роботодавців і робітників до любови і вирозуміння

Коли новітнє поганство під ріжними видами загрожує Божому порядкові світа, Папа знова промовляє і неустрашимо виступає в обороні того ладу так супроти сильних, як також можних того світа. Закликує світ до миру й ще недалеко до смерти посилає нунція Кортезі до Галичини, щоби на місці прослідив положення нашого народу й Церкви та остеріг Польщу перед наслідками безнастанних провокацій і переслідувань українського народу. Будує власним коштом величаву колеґію ім. св. Йосафата в Римі й віддає в ужиток українських студентів з ріжних сторін світа, щоби там вчилися на душпастирів свого народу. Відновляє давню архимандрію Чина св. Василія Великого і розпреділює поодинокі области на провінції. Затверджує оконечно правила Згромадження Сестер Пречистої Діви Марії і управильнює їх области ділання. Збільшує нашу ґієрархію до тої міри, як це ніколи в історії не було ми нині маємо найбільше владик, як колинебудь. Так, що з хвилею смерти навіть недавні противники и критики схилили голови перед величчу тих тихих і на око непомітних здобутків, але вирішальних для життя і розвою нації як цілости

І тому, коли Папа Пій замкнув очі на вічний сон, цілий світ з почестю проголосив жалобу. Всі відчули, що помер той, котрий хотів правдивого миру для всіх, миру без злоби й торгів дня, але миру, що оснований на правді Христа і тому справедливого для всіх

Так велику працю, так велику шану й так великий вплив має видимий голова Христової Церкви силою уряду, даного Христом Господом. Суть і значіння того уряду не в тім, що Папа є сувереном у Ватиканській маленькій державі від 11 лютия 1929 року — але в тім, що той уряд є даний Богом, під Божою опікою і проводом.

Ісус Христос виразно каже до св. Петра: "Ти є скала (Петро) і на цій скалі збудую мою церкву і ворота пекольні не переможуть. І дам тобі ключі царства небесного..." (Мат. 16, 16). Спаситель говорив арамейською мовою і в тій мові первинни евангелист написав свою евангелію. Скала в тій мові називається "Кифа" — то є якраз то імя, котре Христос надав св. Петрови замість імени "Симон". І так Спаситель виразно каже, що відтепер Симон стає "кифою — скалою" і на цій скалі Христос будує свою Церкву, а ворота пекла її не переможуть. Спаситель каже виразно, що збудує "церкву", а не "церкви" як то говорять відступники від правди Божої. Христос збудував тільки одну Церкву й тільки одна Церква є і може бути Христова. Тою Церквою є Церква збудована на

Повідомлення

Тому що ми ждали на вістку про вибір нового папи, щоб сейчас оголосити з цього приводу пастирське послання нашого Владики, це число "Світла" виходить з деяким спізненням.

Видавництво "Світла".

святім апостолі Петрі, і вона є непоборна. Жадні ворогн, жадні напасти, жадні переслідування її не переможуть. Нікому іншому, тільки св. Петрови та його правним наслідникам, (котрих називаємо "папами", що значить "отцями") передав Христос, в своїй Церкві найвищу власть ключів: вязати й розвязувати на небі й на землі.

Спаситель дає св. Петрови, а в нім його наслідникам, дар непомильного навчання і проводу в Церкві: "Я молився за тебе, щоби не змаліла віра твоя. А ти, навернувшись, утверджуй своїх братів!" (Лук. 22,32.). Від св. Петра вимагає Христос тричі прилюдного визнання любови й дає йому потвердження найвищої власти: "Паси вівці мої, паси ягнята мої!" (Ів. 21, 16, 17.). Дану Христом найвищу власть в Церкві св. Петро виконує від того часу — досі, в особах своїх наслідників, в правних епископах Риму, де він жив і помер, на котрого гробі стоїть тепер найбільша церква світа, де недалеко від святого місця гробу спочили тепер тлінні останки Папи Пія XI, (як знаємо з відкриття, яке зробили робітники, копаючи гріб для Пій XI.). При копанню натрапили на камінну плиту з написом 326 року і знаком, що це місце гробу першого апостола Петра.

Св. Петро платить податок за Христа і за себе (Мат. 17, 23), Спаситель навчає з його човна й йому заповідає своє світле воскресення. Після воскресення св. Петро перший зачинає проповідати (Діян. 2,14) і перший потверджує навчання чудами (Діян. 3.1). Він перший принимає до Церкви вірних і перший накладає церковну кару на лукавих Ананію і Сафіру, він виключає з церкви прототипа всіх єретиків Симона і проводить на першому соборі апостолів. Він також проводить вибір нового апостола на місце зрадника Юди Іскаріотського, а св. Матей називає його виразно "першим" владою, бо ні літами, ні покликанням, ні уподобанням перший не був. Також другі евангелисти все відзначують св Петра на першім місці в ряді апостолів (Марк. 3, Лук. 6. Діян. 1) і найдавніші памятники християнства в Римі, як написи й образи, свідчать про побут там св. Петра й найвищу власть у Церкві.

Та не лише сучасні свідчать про примат, себто першенство власти Римського Епископа; - ціла історія Церкви Христової від перших століть досі це потверджує. Коли 94 р., прийшла вістка про неспокої в Коринті, Папа Климент пише туди послання і взиває до ладу. Це послання остало досі й воно свідчить про власть Риму над вірними Христової Церкви в грецькім місті Коринті при кінці першого століття. Ученик святих апостолів, св. Ігнатій Антіохійський (†107 р.) називає в своїх письмах Церкву "католицькою" і "предсідательною союза любови". Назва ця принялася від того часу досі на означення правдивої Церкви Христової. Це пише в листі "Ад Романос" — До Римлян. Інший знова ученик святих апостолів, епископ Смирни, Полікарп (†156 р.) удається до Риму, до Папи, в справі святкування Великодня і Папа Віктор заряджує в тій справі всім Церквам, що тоді існували. Св. Іриней, епископ і мученик Ліону, (†202 р.) називає римську Церкву "найбільшою, найсильнішою, заложеною св апостолами Петром і Павлом" і тому "задля її найзнатнішого походження вірні цілого світа мусять з нею годитися". (Проти єресей, 3. 3, 2). Історик Церкви Кипріян (†258. р.) називає єдність з римським Папою Корнилієм як спільноту з Католицькою Церквою. (Лист 55, 1). Коли еретики аріяни хотіли позбавити власти александрійського архієпископа св. Атаназія, Папа Юлій скликує собор 341 р. і осуджує єретиків, а боронить св. Атаназія. Коли в Антіохії в Малій Азії настало замішання, св. Єронім пише до Папи Дамазія ті слова: "Ані Віталія, ані Мелетія, ані Павліна я не знаю. Не іду за ніким, тільки за Христом, і тому я у єдности з тобою, це значить, з престолом Петра. Знаю, що Церква основана на одинокій скалі. Хто лучиться з престолом Петра, той є мій чоловік" (Лист 15 до Дам. з 376 р.).

Папа Інокентій (403 р.) вставляється за переслідуваним св Іваном Золотоустим, відкидає несправедливий засуд його на вигнання та вимагає від царя звільнення святого. Св. Іван Золотоустий дякує Папі за старання. Папа Зосим (417-418) виступає проти єреси пелагіян і привертає права священикові Апіяріеві з північної Африки, з Сікка, котрого позбавив власти тамошний епископ. Значить Папа виконує відклик і правовласть над цілою Церквою. Коли осуджує Пелагія, то чинить це словами: "Це говорить до цілого світа святий престол блаженного Петра, устами Папи Зосима". Тому святий Амврозій (†397) епископ Медіоляну, виразно каже: "Де Петро, там Церква" (До Пс. 40).

Подібно й рішучо висловлюється також св. Августин (†430), коли з нагоди вирішення Риму в справах Африканської Церкви так каже: "Рішення двох соборів в тій справі пішли до Апостольської Столиці. Звідтам прийшло рішення. Справа скінчена. Коби й блуд закінчився!" (Проп. 131, 10).

На Соборі Ефезькім 431 р. в імени Папи проводять ним заступники. В осудженні єреси Несторія, Отці Собору кажуть так: "Спонукані канонами й згідно з листом нашого святого отця та співслужителя Келестина, проголошуємо засуд на Несторія". Папою був тоді св. Отець Келестин. Несторій виступив проти почитання Пречистої Діви.

А на Халкедонськім Соборі 451 р. в присутності майже 600 епископів, коли прочитано лист св. Отця Папи Льва Великого, з уст присутних понеслися слова: "Через Льва промовив Петро"! Письмо Льва було так писане: "Щонебудь рішено проти канонів Нікейського Собору, уневажнюємо і силою св. апостола Петра позбавляємо всякої сили." (Лист 105)

Так бачимо, як впродовж перших століть, цілий християнський світ звертається в своїх потребах, питаннях, відкликах і взагалі вирішальних справах по оконечне рішення до Апостольської Столиці в Римі й приймає це рішення як остаточне та безвідкличне. І коли Отці Халкедонського Собору однодушно заявляють, що "через Льва промовив Петро", то вони тільки висказують правду непомильного навчання в Церкві — ту саму правду, що ми визнаємо нині незмінно та несхитно. Цю правду установив та обявив нам сам Бог в людськім тілі, Ісус Христос, коли передав св. Петрові власть ключів, вязати й розвязувати на небі й на землі й цеї правди ніхто на світі змінити не може, хоча вона для многих прикра в наслідках та неприємлива ізза упередження. Однак ми повинні знати все й тямити, що "Церква там, де Петро" — як каже св. Амврозій, та не дати себе зводити людській злобі й упередженню, котре зі свого незнання та безвідповідальности за спасення душ, хоче робити докази, без жадної тревалої основи.

Намісник Ісуса Христа на землі має потрійну, дану Христом власть найвищу: учительську, священичу й пастирську. В світлі тих властей та слів самого Господа можемо зрозуміти наше відношення до Намісника Ісуса Христа. Є часом зарядження Апостольської Столиці, котрих ми не розуміємо, а часом якслід не оцінюємо. Однак все ми повинні принимати їх з християнським духом віри й мудрости Божої, свідомі, що Дух святий опікується Церквою і веде Христового Намісника на землі, отже нічо не може бути на нашу некористь, хіба на користь, хоча часом прикре й тяжке до зрозуміння. Той дух Христової мудрости, що лучиться з правдивим почуттям християнської покори, вартніший від усіх мудроців хвилі, котрі на око заманні, на ділі обманні і зводливі, душу людську ведуть на погибіль вічну й дочасну. У світлі тих вічних Божих незмінних правд видно, як ми повинні шанувати Божий закон і яку любов мати до Христового Намісника на землі.

За навчаня вічних Божих правд; за посідання скарбниці ласк, яку маємо через святі Тайни; за найвищий пастирський уряд; лад і справедливість; милість і поміч; нехай наші серця наповняться молитвою, наче винні грозна. Просім всемогучого і наймудрішого Бога Творця за успіх і силу правління Христового Намісника на землі. Коли світ має ще куди звести свої очі, де надіється милосердія і справедливости, помочі і поради у безвихідних хвилинах, то це Апостольська Столиця, "стовп і утвердження віри" серед розбурханих нинішних часів. Там ідуть пригнетені й визискані, там ідуть можні і маючі, а всі шукають Божої правди й Божої сили, чого світ негоден і не може дати. Нам треба помочі, Божої помочі й ласки Божої, щоби у хвилю благодатну скинути кайдани темноти й гнету й знову просвітитись світлом неземним правди й волі. Мусимо тямити, що все це зможемо здійснити тільки тоді, коли підемо за найвищим Проводом, за наймудрішим Проводом, за Проводом, що з Божої установи веде людство шляхом правди й спасіння від часів Христа й буде вести во кінця віків!

Віруючий Український Народе! В ці важні вирішальні хвилі, коли з нагоди вибору нового Папи, складаємо й ми свої щирі желання для св. Отця, не забудьмо ніколи на правди святої віри, котрі я бодай вкоротці згадав у цім посланні! Не забудьмо, а придержуймося їх і виконаймо їх! Тоді сповниться бажання Христа, котре є також найгорячішим бажанням Христового Намісника, що "стане одно Стадо й один Пастир"! Не розбиття, не гнів брата на брата й послідовна ненависть, зависть та спори-крамоли, але всебратня любов най огріють, просвітють та запалять серця наші у світлі Христових правд та натхнуть нас святим поривом єдности, щоби ми мали через те силу, котрої нам дуже а дуже треба в цей час. Церква свята дає нам всі середники, облекшує нам всю працю, дає провід, назначує ціль. Станьмо як один, вірні як золото, чисті серцем щирі і несхитні під Проводом Христового Намісника й сміло глядім у будучність, бо тоді жадні "ворота пекольні" нас не переможуть. З Христом радість, з Христом побіда! Нехай під проводом Христового Намісника, св. Отця Папи наш Український Нарід в Канаді кріпшає і зростає щастям і добром в Бога і людей!

під проводом Христового Намісника, св. Отця Папи Пія XII. нехай всемогучий і вседобрий Бог дасть і сотворить многая і благая літа!

Дано у Винипегу, в день вибору святішого Вітця дня 2-го березня, 1939.

†ВАСИЛІЙ
епископ канадийських українців.

Орд. 40|39.

Це Пастирське Послання належить прочитати по всіх Церквах нашої Діецезії.

Зріст Добрих Священиків.

Нема народу без релігії. Нема релігії без священика. Так є тепер, так було й в давнині.

По всі часи відчувала людина потребу священика. Священикові, як посередникові між собою а Богом, поручала вона заносити свої молитви, щоб зискати Божу прихильність. Однак з повним довірям не могла приходити до своїх священиків, головно в старині, де за виїмком ізраїльських священиків, многі поганські священики були віддані пустим забобонам.

Щойно, коли Христос прийшов на цей світ, то Він вповні заспокоїв бажання людської душі. Христос, не лише Сам став взором найкращого священика в часі Свойого туземного життя, але й установив осібний священичий стан, коли відходив зі землі до неба, щоб Його діло відкуплення дальше продовжувати. Про цей саме священичий стан, як знеслий він, як відвічальний і як дуже потрібний в теперішних часах, скажемо дещо на цьому місці.

Велич католицького священика.

В жадній релігії не відносять ся вірні до священика з такою пошаною, як у католицькій релігії. Це факт, що католики йдуть з найбільшим довірям до своїх священиків і звірюються їм зі своїх найтайніших справ, що про них не знає ні батько ні мати, ні навіть подруга. З великою пошаною відносилися до священичого стану й Отці Церкви, як св. Атанасій, Амвросій і Золотоуст. Священичий стан вони клали вище царського стану, а навіть над янголів, кажучи: Володар може найбільш помилувати засудженого, але гріхів йому не відпустить: таксамо й янголи, ні один із них не може перемінити хліб у Найсв. Тіло Христове. А саме таку власть має кожний католицький священик. Із подивом читаємо про св. Францa з Асізу, що так сказав: "Якщоб я стрінув одночасно янгола й священика, то вперед поздоровив би священика". Де джерело цієї величі священика?

Всю велич і пошану черпає католицький священик від Ісуса Христа. Христос установлячи священичий стан наче зовсім утотожнив Себе зі священиком; із усім поділився з ним: і Своїм післанництвом: "Як Ти (Отче) післав Мене у світ і Я післав їх у світ", і своїм авторитетом: "Хто вас слухає Мене слухає, а хто вами погорджує, Мною погорджує", і Своїми властями: "Прийміть Духа Святого, кому відпустите гріхи, відпустяться їм", і Своєю присутністю: "І це Я з вами до кінця віків". Взагалі не маємо ні однієї тайни, що її Христос не поручив би завідувати священикові. Не було на світі такого володаря, щоб у такому степені утожсамив себе зі своїми міністрами. Із цього бачимо, що влучно назвав Папа Пій XI у Своїй проnамятній енцикліці про священство, що священик це наче другий Христос.

Передаючи свою власть священикові Христос зовсім не завівся на ньому. Католицький священик був завсіди ревним вихвовником молоді; невтомним борцем за святість і нерозривність подружжя перед затіями людських пристрастей і забаганок; неструдним Апостолом любови й братерства народів, пригадуючи всім взаїмні обовязки справедливости; янголом мира, що завсіди успокоював уми розбурхані моральною і господарською крізою головним окличником покути і винагороди за всі сучасні підлоти, злочини й безбожництва, що головно сьогодні безчещать і пустошать людський рід. Величнього блеску священичого достойнства не притемнили навіть провини деяких негідних свойого покликання священиків. Бо й ці рідкі прогріхи деяких священиків не можуть пустити в непамять стільки тисячів священиків, що відзначилися святістю, наукою й мучеництвом. Що сьогодні в культурних державах є почуття ладу, послух авторитетові, пошана законам, це в головній мірі вікова праця священиків Навіть на чолі культурних здобутків, як на пр. у музиці, малярстві, різбарстві, будівництві, шкільництві... то й тут священики вели завсіди перед

Відвічальність священичого уряду.

Гарна є ціль священика, високе його достоїнство, але й немала відвічальність. Ще заки він стане священиком, вимагає від него Католицька Церква цілого ряду священичих чеснот, як: ревности, побожности, самовідречення, а головно безмірної любови Бога й людських душ. Кромі цього домагається ще від нього довгих наук, щоб міг він собі здобути відповідне свойому станові знання. Й це ще замало щоб стати священиком. Крім великої чесноти, та глибокої науки кандидат на священика мусить ще почути в собі голос покликання, бо це одинокий стан, що про него виразно зазначує Сам Христос: "Не ви Мене вибрали, але Я вас".

Із прийняттям тайни священства зростають у священика ще більші зобовязання. Він мусить бути мужем молитви відмовляючи щодни церковни правило, що триває понад годину часу. Він мусить бути мужем самовідречення й спішити на кожний зазив хорого хоча б це було в ночі, далеко й з нараженням свойого життя. Він мусить вистерігатися многих світських утіх, сидіти годинами в сповідальниці, довго постити в свята й неділи. Найбільша однак відвічальніст це ця, що священик мусітиме здати строгий рахунок на Страшнім Суді за всі душі, що йому віддала св. Церква в опіку.

З цієї то причини такі велитні Католицької Церкви, як на пр. св. Атанасій, Амвросій Григорій Великий, лякалися цієї страшної відвічальности й у своїй покорі не хотіли прийняти священства. Св. Григорій із Навіянзу на пр. скривався через довгий час по лісах і дебрах, щоб лише не бути рукоположеним на священика. А св. Золотоуст у дні свойого рукоположення так відовався до своїх вірних: "Мені треба тепер багато тисячів заступництв, щоб у день суду, не вкинули мене в кромішню тьму". Так було колись.

Сумний стан у теперішності.

Нині однак часи змінилися. У священики впихаються люди без святости, без знання й без покликання. Головно тут у Канаді ми свідками прямо "священичого бандитизму". Старокраєві дяки, недокінчені ґімназисти, колишні радикали безвірки кладуть на себе священичі ризи, людей не встидаючись й Бога не лякаючись. Тримісячним протестанським курсом, "патріотичною дириґентурою" й 'рідною церквою' бажають заступити святість, науку й Христовий поклик! Чи такий недоук, дурисвіт і самозванець, хоч би і перебраний у ризи, може завести людину до неба? Ні! Бо св. Письмо виразно зазначує, що коли сліпий веде сліпого, то оба вони в яму впадуть

Високе священиче достойнство понизили не лише вищезгадані самозванці, але чимало й самі таки католицькі родичі. Бувають родичі, головно серед інтеліґентних кол, що є для Бога скупі. Бог дав їм сина здібного, побожного й цей син почув у собі голос Христа, але родичі в свойому самолюбстві не хочуть його віддати на службу Богові, кажучи: Шкода такого доброго хлопця давати в теперішних часах на священика, коли він на світі може зробити гарну карієру... Наче б то Богові можна було давати в жертву, по приміру Каїна, все, що лише поломане, покалічене й недорозвинене... Не інакше поступають і такі родичі, що дають сина на священика, але такого, що в дома до нічого не надається. Для таких родичів священичий стан, це не стан повний трудів, посвяти й саможертви, але заняття чи становище рівнорядне купцеві, банкиреві, чи інжинірові. Чи такі родичі, що дають цього роду нездатних, непорадних і без покликання синів на службу Богові є свідомі страшних наслідків свойого поступования? І має Бог благословити за такі жертви українські родини й ввесь український нарід?!

Дбаймо про зріст священиків, але добрих священиків! Журба про добрі священичі покликання повинна спочити головно на наших католицьких родинах. Не одному молодцеві засадив Бог у серці ніжну цвітку покликання, але треба щоб родичі співпрацювали з Богом своєю молитвою, побожним життям, вірним захованням Божих заповідей і церковних заповідей. Великою поміччю у цій справі може бути відповідна преса й література, що нею тут у Канаді є "Світло", "Українські Вісти", "Будучність Нації", "Голос Спасителя" й "Бібліотека Добрих Книжок" із Мондеру. Коли ж до цього додамо ще молитву, то неможливе, щоб принайменше одне з дітей не почуло в собі голос Ісуса.

На світі є біля мільярд людей. Із цього католиків біля чотириста мільйонів з триста двадцять тисяч священиками. Все проче, крім сто пятьдесять мільйонів незєднаних і двісті мільйонів усяких протестанських сект, це погани. Так, що на одного католицького священика випадає взагалі біля 6253 душ, а між католиками 1250 душ.

Не краще мається священича справа серед нас українців. Всіх українців католиків числять 5 і пів мільйонів, а священиків усіх біля 2700. Із цього українців у Канаді є біля 300,000, а священиків 83. Отже на кожного священика випадає взагалі 2037 душ, а тут у Канаді біля 3614 душ. Та коли б вони не були так порозкидані по цілій Канаді, то ще було б легче з душпастирською услугою. А так в який спосіб можна одному священикові обслужити н а л е ж н о стільки душ?

Бачимо отже, що жниво велике, а робітників мало.

Просім отже, щоб Христос післав робітників до Свойого виноградника, але й ми зі своєї сторони доложім старань, щоб зросли священичі ряди.

о. Н. Саварин, ЧСВВ.

МАЄМО НОВОГО ПАПУ.

Осиротіла Христова Церква знову звеселилась. В четвер, дня 2-го березня в год. 5:30 пополудні білий дим над забудованнями, де відбувався вибір папи, звістив світові радісну новину, що вже є новий папа. Став ним кард. Евген Пачеллі. Новий Папа взяв собі імя Пія XII і сейчас з балькону церкви св. Петра уділив Римові й всьому світові своє перше папське благословення. Одушевлення народу величезне. Дзвони всіх римських церков весело грали, а радія понесли широко й далеко вість, що на Петровому Престолі засів Папа Пій XII.

Пій XII уродився в Римі, 2 березня 1876 р. і походив з у б о г о ї італійської родини. Став священиком в березні 1899; іменований нунцієм у Мюнхен 20 квітня 1917 р; нунцієм у Німеччині 22 червня 1920 р; став кардиналом 16 грудня, 1929 р. а секретаром стану 7 II. 1920. На останньому Всесвітньому Конгресі у Будапешті 1938 р. він саме був папським леґатом.

Теперішний папа є славнозвісний зі своєї великої святости, науки, чистоти характеру; він також великий знавець людської душі і сучасного світа.

Має 63 роки. У його виборі взяло участь 62 кардиналів. Вибір випав саме в день його уродин.

Світова преса була загально тої думки, що він мав найменші вигляди, щоб стати папою. Одначе Боже Провидіння якраз його вибрало, щоб як 262 Наслідник св. Петра став при кермі Католицької Церкви в бурливій сучасності.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея. гл. XV. 1-21.

Бог дає Аврамові нові обітниці (1-6.). Господь заключає завіт з Аврамом. (7-21).

1. Після тих подій так промовив Господь до Аврама у видінні: "Не бійся, Авраме, я твоя защита, й нагорода твоя дуже велика".

2. На це відповів Аврам: "Владико Господи,, що мені можеш дати; оце я бездітний відходжу, а цей Дамаскинець Еліезер, що в мене рабом родився, стане моїм наслідником".

3. І дальше говорив Аврам: "Потомства Ти не дав мені, тому раб у мене вже роджений, буде наслідником".

4. Знову було слово Господнє до нього: "Не він буде твоїм наслідником, а той хто з тебе (по тілу) вийде, той буде наслідником тобі".

5. І вивів його з намету на двір і каже: "Поглянь на небо й полічи зорі, коли зможеш їх злічити?" І додав: "Такі (численні) будуть твої нащадки".

6. Увірив Аврам Богові й він почислив це йому за праведність.

7. Знову промовив до нього Господь: "Я Бог, що вивів тебе з Уру-Халдейського, щоб віддати тобі в насліддя цю землю".

8. А він відповів: "Владико Господи, по чому пізнаю, що наслідитиму її?"

9. І каже йому: "Возьми для мене трилітню ялівку й трилітню козу, та трилітного козла, одну синьогорлицю й молоде голубення".

10. Узяв же він усе те й порозтинав на половини й уставив одну частину проти другої, а птиць не розтинав.

11. Злетілися хижі птахи на розтяті куснї, та Аврам проганяв їх.

12. Як же сонце хилилося до заходу, найшов на Аврама твердий сон і великий жах напав на нього.

13. І сказав Аврамові: "Маєш знати, що твої нащадки пепереселюються у не свою землю та й поневолять їх і утискати муть їх через 400 літ.

14. А народові тому, що так їх неволити буде присуд дам я; а після того вийдуть з великими достатками.

15. Ти же відійдеш до своїх батьків у мирі; й поховають тебе в глибокій старості.

16. У четвертому роді вернуться сюди; бо гріхи Аморіїв ще не повні."

17. Як уже зайшло сонце й настала темрява, здавалось мов димляча піч і огняне полумя пройшло між порозтинаними частями.

18. Того ж саме дня Господь заключив завіт з Аврамом, кажучи:

19-21. "Нащадкам твоїм даю цю землю від ріки египетської до ріки Евфрату: Киніїв і Кинесіїв, і Кедмоніїв; і Хиттеїв і Фиризіїв і Рифаїв і Аморіїв і Хананаців і Гергесинців і Евусів".

ПОЯСНЕННЯ.

1. За вірність, що її так постійно оказував Аврам. Бог дає йому запоруку охорони й великої нагороди. А сталось те у видінні, значить в обявленні.

2-3. Та особлившa Божа доброта додає Аврамові відваги поскаржитися перед Богом, що заразом є також проханням: Ото він не має рідного сина, тому наслідником по його смерти стане хіба один з рабів, а саме Дамаскинець, Єліезер, що вже родився в його домі, бо на такого міг більше рахувати, як на купленого раба-чужинця. 2-3 стих, вони паралельні й взаїмно доповнюють себе. —

4. Бог потішає патріярха обітницею, що не раб, а рідний син буде його наслідником.

5. Ще більше, бо численіше як зорі, що миготіли тоді на небі, має бути його потомство.

6. По людськи думаючи, Аврам не міг мати вже ніякої надії на потомство. Тим то велика була його віра, більша як тоді, коли на Божий приказ опустив Харран й помандрував у незнаний край. Він по правді проти надії надіявся, тому й св. Апостол Павло у посланні до Римлян (IV, 3) ставить його як первовзір віри.

7. Попереднє видіння було ніччю (ст.5) — Отце вже діється в день (ст. 12). — Господь пригадав патріярхові на давніші обітниці при виході з міста Уру та на особлившу опіку, якої зазнав досі. Тепер дає йому обітницю, що ханаанська земля буде його наслідством.

8. Тим, що Аврам жадає особлившого знаку від Бога на потвердження цеї обітниці, нічим не вменшує його віри, саме тому, що попередню приняв без найменшого вагання, цесю другу обітницю потверджує Бог особливишим знаком.

9. Цей знак нічого іншого, як виразне заключення умови-завіту. Патріярх на Божий приказ бере по одному з чистих домашних скотів, — (осел і верблюд уважались за нечисті) і два птахи.

10. Скотину розтинає на половину й кладе ті половини одну проти другої; птиць не розтинає, лиш проти синьогорлиці кладе молоде голубя - Знані були у старинних народів при заключенні умови подібні церемонії, які ту бачимо. Звичайно розтинали умовлені звірята, й половини укладали одна проти другої так, що в посередині лишалося вільне місце. Після того обі заключаючі сторони переходили поміж розтяті части й тим неначе хотіли заявити, що очікують побідної кари, як повбивані звірята, коли важилися б самовільно нарушити умову. Було це символічне ділання при заключуванні умови

11. Хиже птацтво, що нападало на вбиту скотину вказувало на небезпеки, що грозили нащадкам Авраама.

12. Це пояснює йому сам Господь у сонним видінні.

13. Ізраїлитяни після Ісхода XII, 41 перебули в Єгипті 430 літ. Та в тім нема дійсного противоріччя, бо ту Господь лиш загально обявляє Авраамові, що його нащадки поневолені будуть около чотири століття, значить, до 4-го роду.

14. Заразом Господь звіщає освободження їх та випроваджения з неволі з великими достатками.

15. Сам Аврам не дожие тих часів. У пізному віці відійде у спокою до своїх батьків. Тим зазначена виразно віра в безсмертність душі и позагробове життя.

17. Гріхи Аморіїв, що тоді замешкували Ханаан, ще не дійшли до тої міри, щоб заслугували на цілковите винищення.

17. Димяча піч і палаючий огонь - були символами приявности Бога, що заключив завіт з Авраамом. — (Порівнай палаючий корч Ісхода II, 12. і огнений стовп - Ісхода XIII, 21; та Богоявлення на Синаї Ісх. XIX, 16-20)

19-21. Поданий простір і границі обіцяної землі. Названа ут египетська ріка, це не Ніль, а т. з. Ваді-ель-Аріш; північну границю становила ріка Евфрат (порівнай: Второзакон I. 7; XI, 24). Названі ту також племена, що за Авраама заселювали Ханаан

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

ПОХОРОН ПАПИ ПІЯ XI.

Від неділі до вівтірка, це є 12-14 лютого, відбувались у Ватикані заупокійні відправи за бл. п. папу Пія XI. Похоронні відправи були в церкві св. Петра, де на катафальку лежало тіло папи. Попри тіло перейшло звиж пів мільйона людей. Останні похоронні обряди відбулись у церкві св. Петра 14 лютого вечером в присутності самих кардиналів та інших високих церковних достойників і членів ватиканського дипльоматичного корпусу.

Тіло папи спочило в тім місці, що його покійник сам собі вибрав на місце свойого вічного спочинку, під великим престолом у церкві св. Петра, біля гробів своїх попередників папів Пія X. і Венедикта XV.

ПРЕДСТАВНИКИ 30 НАРОДІВ НА ЗАУПОКІЙНІЙ СЛУЖБІ БОЖІЙ ПАПИ.

В понеділок рано 13 лютого правилась у церкві св. Петра заупокійна Служба Божа за бл. п. душу папи Пія XI В тім богослуженні взяли участь всі студенти богослови з Колегії для Поширення Віри, що походять з 30 різних народів

Їхній вид пригадував кожньому, що католицька Церква є соборна-всесвітна, в якій панує загальна любов і братерство, це якраз, що так горяче проповідував покійний Намісник Ісуса-Христа в протиставленні до вузькоглядного і самолюбного расизму й скрайного націоналізму.

ЦІКАВЕ ПРО ПАПІВ

Імена папів.

Перший папа, що змінив своє імя, був Іван XII (950-965) За ним пішов папа Іван XIV, (984-985) і Сергій IV (1009-1012). Вони на хрещенню дістали імя Петра; та коли стали намісниками Христовими, з пошани до св. ап. Петра, першого папи й їхнього св. попередника, змінили своє імя. Від того часу цей звичай є на стало..

Найбільше папів називалося, іменем Іван, бо аж 22; відтак мали імена Григорій, 16 папів, Венедикт, 15 папів, Климент, 14 папів, Лев 13 папів, Пій, 11 папів.

Час панування деяких папів. Вісім папів не керувало Церквою ані одного цілого місяця. Сорок папів не правило й цілого року. Двадцять папів померло в другім році панування Вісімнадцять папів рядило Христовою Церквою від 15-20 літ Найдовше зі всіх панував папа Пій IX, бо аж 31 літ. Папа Лев XIII дожив "віку св. Петра", тобто правив Христовою Церквою стільки саме, що св. ап. Петро, рівно 25 літ. Померший папа Пій XI управляв Церквою 17 літ.

Якої народности були папи?

На 261 папів було 208 італійців а 53 неіталійців. З того числа було папами 18 французів, 9 греків, 7 німців, 3 африканців, 5 азійців, 3 еспанців, 2 дальматійців, 1 англієць, 1 тракієць, 1 голяндець, 1 португалець а 2 жидів.

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

КАТЕХИЗМ
ХРИСТІЯНСЬКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ВІРИ
на основі Біблії.

В нашому часописі будемо постійно подавати маленькими частинами Божу науку, або катехизм християнсько-католицької віри но основі Біблії, що одобрена й видана греко-католицьким епископатом у Львові 1934 р: з маленькими додатками й змінами.

А робимо це тому, щоб дати нагоду старшим пригадати собі й відсвіжити собі ті великі й потрібні правди в життю людини, а також, щоб улекшити навчання релігії молоді. Батько чи мати щонайменше два рази в місяць у неділю або свято, повинні зібрати своїх дітей разом і з ними обговорити подані в "Світлі' католицькі правди.

Коли так зробимо, то й самі богато навчимось з релігії і наших дітей краще виховаємо, а з того вийде слава Божа й добро для душ.

Тож Божу Науку читаймо й її других научаймо!

БОЖА НАУКА.

Одного дня вийшов Ісус Христос над Генезаретське озеро, сів над берегом і навчав. Коли ж довкруги Нього зібралось богато народу, вступив у човен і відти навчав. Тоді оповів народови таку притчу: Один чоловік вийшов сіяти. І як сіяв, одно насіння впало при дорозі і його потоптали, а птиці визбирали його. Друге впало на камінисте місце, де не мало богато землі, й зараз зійшло, та коли пригріло сонце, зісхло, бо не мало глибокої землі. Інше насіння впало між терня і виросло, але не принесло плоду, бо виросло терня й придусило його. А інше насіння впало на добру землю і дало плід, одно в сотеро, друге в шістьдесятеро, а третє в трицятеро.

Коли Христос се оповів, сказав: "Хто має вуха, щоб слухати, нехай слухає". На просьбу учеників пояснив Ісус Христос сю притчу ось так: Насіння се Боже слово, Божа наука. А грунт, на який паде се насіння, се людські серця. Одні люди, на жаль, приймають Божу науку лиш плитко до серця, тому в часі покуси не придержуються її, але грішать. А інші люди приймають Божу науку глибоко до серця і творять добрі діла Богу на славу, а собі на спасення.

Що се є Божа наука.

Божа наука се ті правди віри або релігії, яких навчив людей сам Господь Бог. Інакше кажемо: Господь Бог обявив сі правди людям, і тому Божу науку називаємо також **"Боже обявлення".**

Як ділимо Боже обявлення?

Боже обявлення ділимо на обявлення

а) Старого Завіту, що тривало від перших людей аж до Ісуса Христа;

б) Нового Завіту, що триває від Ісуса Христа і буде тривати до кінця світа.

Що значить слово "Завіт"?

Слово "Завіт" значить закон або заповіт.

Через кого обявив Господь Бог свою науку?

В Старому Завіті обявив Господь Бог свою науку через вибраних побожних і праведних мужів, а саме через праотців, патріярхів і пророків; в Новому Завіті обявив Господь Бог свою науку через свого єдинородного Сина, Господа нашого Ісуса Христа, та через Його святих Апостолів.

Де переховується Боже обявлення?

Боже обявлення переховується в святому Письмі і в святому Переданню.

Що се святе Письмо?

Святе Письмо (по грецьки Біблія) се книги, що їх написали святі люди, просвічені Святим Духом, а католицька Церква признала їх за Боже слово. Всіх святих книг є 72; з того старозавітних книг 45, а новозавітних 27.

Котрі святі книги найважніщі?

Найважніші є ті святі книги:
а) Євангеліє, де описано, як жив і чого учив Господь наш Ісус Христос. Євангелій є чотири; від Матея, від Марка, від Луки, від Івана;
б) Апостол, де описані діла Апостолів і їх наука.

Що се святе Передання?

Святе Передання се ті правди віри, що їх Ісус Христос і Апостоли навчали живим словом, але їх Апостоли не списали.

Що се катехизм?

Катехизм се книжка, де є коротко зібрана і приступно пояснена наука віри.

Хто має право пояснювати святе Письмо?

Пояснювати святе Письмо має право тільки церковне начальство, се значить: Епископи і їх помічники, священики.

Хто дав право Епископам пояснювати святе Письмо?

Право пояснювати святе Письмо дав Ісус Христос своїм Апостолам, а наслідниками Апостолів є Епископи.

Чи кожному вільно читати святе Письмо?

Кожному вільно читати святе Письмо, але тільки тоді, коли воно видане з поясненнями і за дозволом католицької Церкви, бо тільки католицька Церква береже непопсоване святе Письмо і правдиво його пояснює.

* * *

Поучення. З усіх наук найвища і найважніша є та наука, котру обявив людям сам Господь Бог. Ся наука не тільки вияснює нам найвищі правди, але подає нам вказнівки, як треба жити, щоб осягнути нашу найвисшу ціль — небо.

В імени Господа Бога священики духовні отці засівають у наших серцях насіння Божої науки. Слухаймо пильно всього, що вони нам говорять на проповідях, та стараймось бути як та добра ріллля, щоб насіння Божої науки прозябло в наших серцях і видало плід у сотеро.

Найкращий апостол доброї преси -- то точний її передплатник. А найбільший її ворог --- то неплатник.

Правда Про Чарку
(Докінчення)

Досіль ми бачили що то виробляє алькоголь з організмом людини. Та на тому його руїнницька робота не кінчиться. Вона йде далеко й засягає широко й глибоко. Алькоголь не лиш тіло нищить, але й душу. Він є також великим ворогом нашого майна, доброї слави, родинного щастя; він є ворогом дітей, народу та, вічного щастя людини.

Пригляньмось хоч побіжно цьому зокрема!

Алькоголь — ворог душі.

Наша душа сотворена на образ і подобу Божу. Вона має розум і свобідну волю. Тим то людина стоїть вище понад усі нерозумні сотворіння і повинна поводитись гідно, чесно й морально. Алькоголь однак поганить цей образ і рівнає людину з худобиною, а навіть ставить її ще гірше худобини.

Під впливом алькоголю тратить вона можливість справно виконувати свої умові чинності. Память слабне, здатність розумовання притуплюється. Про це легко переконатись, коли дати комусь робити рахунки, чи щось вивчиться на память у тверезому й підхмеленому стані. Підхмеленій людині з трудом приходиться вхопити чужу гадку, ясно думати, орієнтуватись у трудніших справах та правильно вирішувати важні питання. А вже нема що й говорити про яку поважнішу наукову працю. А тимчасом, скілька то важних справ вирішується саме при чарці?

Богато людей уживають алькоголю як ліку на смуток і клопоти та як потішителя. Воно правда, що як алькоголь задурманить мозок і ослабить память і людина стане забувати, де вона й що з нею, тоді вона викидає з памяти всі неприємні почування і переживання а думає тільки про те, що її приємне. Тоді вона тратить змогу оцінювати своє дійсне положення і її здається, що вона скинула з душі тягар, та що її положення не є таким уже грізним або безнадійним. До того безжурного й веселого настрою причиняється звичайно також і веселе товариство при чарці своїми плиткоумними дотепами та масними й перченими жартами.

Одначе що то варта та штучна й понижаюча веселість під впливом отруї? Коли людина протверезиться і гляне на дійсність, вона не зміниться, а може ще й страшнішою стане. Треба отже нам шукати веселости природної, благородної, що додає сил і енергії тої що походить із глибин чистої душі, та родиться з ясного світогляду.

До найкращих прикмет людини належить сильна воля, похопна до всього, що велике, гарне й добре та хосенне. Алькоголь нищить сильну волю та робить байдужим для ідеалу, для обовязку, праці й відвічальности. І не диво воля іде за тим що її розум показує. Коли розум притемнений то й воля у своїх баганнях не може бути шляхотною. І то тим більше що алькоголь увязнюючи ділання умові, увільняє дикі пристрасти з під контролі розуму й совісти.

Підхмелена людина стає нестримна. Вона не панує над своїми словами й вчинками й є похопна до всяких гріхів і злочинів. Найбільші злочини: як убійства, чужоложства, насильства, покалічення, нелюдяне побиття жінок, дітей і родичів, крадіжи, підпали і т. д. діються під впливом алькоголю. Для пяка гріх гейби не існував.

І тому статистика виказує що 70% усіх проступків і злочинів стоїть у більшому або меншому звязку з питтям горілки.

Хто дивиться на пяного, або тільки підпитого, той має враження, що то людина "несповна розуму". І справді стан підхмеленого вже є певного рода умовою хоробою.

А часте підхміля веде чоловіка до страти розуму та різних умових хоріб. Показується, що в 40 до 50% випадків божевілля, причиною є піянство недужого або його батьків.

Алькоголіки стають нервовими та над міру вражливими, а з часом цей стан переходить у нервову або умову хоробу т. зв. **алькогольний неврит.** Від піянства тратить людина память, головно про недавні річи й може бути початком грізної недуги, званої **психозою Корсакова.** Та найстрашнішою недугою є піяцьке божевілля зване також **білою горячкою.** Таку хору людину часто нападає безсонниця, привиджуються різні марева, як смоки, чорти вужі і т. д. що трівожать, а деколи доводять до самогубства.

Тому біда тій людині, що попаде в неволю піянства.

Алькоголь — ворог нашої доброї слави.

Не будемо описувати як виглядає піяк. Всім нам добре відомий його вигляд. Знаємо добре як він ходить, що говорить, та де лягає і спить? Знаємо, що малі з нього сміються і пальцем показують, а старші його соромляться. Бути піяком — це ніяка слава й гонор. А радше хто мав честь і гонор — той ставши піяком тратить на довгі літа, а часто й на завсіди це цінне добро. А що варта людина в життю без чести?

Алькоголь — ворог нашого майна.

Богато людей нарікає на біду, довги й винують за те капіталістів та всяких буржуїв. А тимчасом дуже часто тим спричинником їхнього невідрадного стану є ні хто інший, а тільки алькоголь.

За напитки треба платити й то дорого. І чим більше пємо тим більше йде гроша. І кому йдуть ті гроші? Тим, що виробляють і продають алько-

гольні напитки. Вони нас обдаровують алькоголем, з якого нам немає ніякої користи а самі забирають від нас цінне добро гроші й так нашим коштом легко богатіють та добре собі жиють. Горілька нас робить бідаками, а їх богачами.

Ах, скільки то мільйонів видав наш нарід на марне через пʼятику! За той пропитий гріш могли б й самі з родиною гарно проживати та причинитись до підтримки та розвитку релігійних та народних установ. А так йде добро з болотом.

З продажі алькогольних напитків користає держава, — скаже дехто. Ні. Бо ті гроші, що їх дістане держава вона мусить обернути на утримання судів, криміналів, шпиталів та інших заведень які є конечні через алькогольні лиха. І до тих доходів ще часто докладає з інших жерел до ходу.

Алькоголь — ворог родинного щастя.

Раз один маляр намалював такий образ:

Жінка розчіхрана мітлою відганяє мужа пʼяка, що наважився її бити. Старша дочка обстаючи за мамою вхопила тата за волосся. Малі діти поперестрашувані поховались, де, котре лиш могло. В хаті все стоїть поперевертане потороще̇не. Кіт з переляку скочив у вікно й розбивши шибу, вилетів на двір. Собака скрившись під столом, стала гарчати на страшний вид розлюченого батька-пʼяка. А сусіди з дивом і страхом заглядають до середини хати й не знають, що робити. Під сподом дав таку напись: "Родинне щастя в домі пʼяка". Що за страшний образ. На жаль таких образів і то не мальованих, а дійсних повно є там де загніздилась пʼятика. В тій родині, де є пʼянство нема ні любови ні чесности супружої. ні згоди, ні щастя. Є тільки сварки, проклони, бійки, плач біда, розпука — словом — чисте пекло.

Алькоголь — ворог дітей.

Від алькоголю терплять також і діти. Ще заки вродиться дитина, то вже вона є дуже нещасливе сотворіння на світі. Алькоголь, що розходиться по всьому тілі пʼяниці батька чи матері добирається до тих людських зародків, з яких опісля повстає нове життя.

Там він робить свою руйнуючу роботу. Тому то в родичах пʼяків богато дітей родиться мертвими, або вмирає в перших роках життя. Коли ж така дитина виростає, вона рідко коли буде здоровим членом свого народу. Більшість пʼяцьких дітей — тумани, епілептики, з водою в голові, або виявляють лихі нахили та звички, так, що з них потім виходять нероби, волоцюги, злочинці та всякі інші шкідники й непотріби, що опісля заповнюють санаторії і тюрми. Від батьків передається на дітей також нахил до пʼятики.

Діти батьків пʼяків ростуть звичайно дико, без виховання і опісля гірко коротають свій вік. Отже велику кривду своїм дітям робить батько-мати пʼяки. І не поможуть їм хочби не знать як великий маєток лишили таким дітям у спадку Найкращим віном для дитини є дати дитині здорове тіло кров й душу та добре виховання. А це можуть дати батьки вже заздалегідь коли будуть вистерігатись алькогольних напитків, ще перед початтям дитини. І це повинні зробити.

Алькоголь — ворог народу.

З одиниць складається народ. Коли звироднюють одиниці, той й весь народ стане нікчемний. А ніщо так не причиняється до звироднення народу як алькоголь. Хоч пʼяк може дожити глибокого віку то його потомство стає вже слабше й піде іншим шляхом як був його самого. Поволі через кілька поколінь і найздоровіші роди зводяться на ніщо. Так учить нас історія і статистика.

З людьми пʼяками неможливо вести життя організаційне освітне культурне та будувати або вдержати державу.

Тому можна сказати, що пʼяки то вороги народу; а тверезі люди, це тим самим уже в якійсь мірі є патріотами.

Алькоголь — ворог вічного щастя людини.

Алькоголь не тільки нищить дочасне щастя людини; він нищить і вічне її щастя. Самозрозумілим, що Г. Бог пʼяків не може пустити до неба. І тому каже св. Письмо: "Пʼяниці не наслідять царства Божого" (Гал. 5. 21.). А як не підуть до неба, то де підуть? Там де йдуть усі грішники до пекла. Пʼянство веде до занедбання християнських обовязків, до безбожництва, до всякого рода гріхів, а що найгірше кидає людину в страшний наліг з якого дуже тяжко поправитися. Пʼяницю трудно затягнути до сповіди; він рідко добре сповідається, ще рідше по сповіді поправляється. Наслідком того є сумний кінець — смерть у гріхах і вічна загибіль.

Така то є правда про чарку В чарці з алькоголевим напитком є отруя, хороби, проступки, неслава, нужда, нещастя і смерть. А тепер хто хоче хай пе! Та заки вихилить чарку хай хоч хвилиночку добре подумає, що він пе. І хоч не відразу дізнає всіх тих погубних наслідків, то напевне від них зовсім не втече.

Що нам робити?

Якщо алькоголь є таким лихом, то найрозумніше є загалом не пити алькогольних напитків і заховати повну повздержність. Є на світі богато людей, що не пʼють і почуваються зовсім добре: вони веселі й щасливі. Можемо бути й ми такими. А хто не може зовсім повздержатись, то повинен щонайменше заховати дуже велику умірковані̇сть у питтю.

Треба викорінити з різних празників і принять звичай частувати горілкою чи іншими алькогольними напитками, а вживати тільки здорових і без алькогольних напоїв.

В імя загального добра повинні ми стратись ширити між народом освідомлення про шкідливість алькоголю та закладати товариства й брацтва тверезости.

Нашим кличем повинно бути: "Геть з алькогольними напитками!"

Ф. Аляхнович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

МІНСЬК — РАДЯНЩИНА

Екзекуція

Екзекуції ставали чимраз частіші. Рідко коли минав понеділок, щоб авто не повезло когось на розстріл.

Ніхто з нас не певний завтрішнього дня, тільки, на підставі актів обвинувачення один мав більше даних "переїхатись на Комарівку", другий менше. Очайдушний гумор надав спеціяльні назви карі смерти, а саме говорили: "помандрував на місяць", або "дістали три золотники" бо саме стільки важить куля з "нагану" російського військового револьверу, якого вживали до екзекуцій. І сміялися й жартували іноді ті, які саме завтра мали дістати тризолотникову кулю з цівки нагану. Страшно було дивитися на цю браву̇ру сміху, здавалося, що то вже сміється, вишкіривши два ряди зубів, трупячий череп.

Одначе шум мотору авта, що стояло на подвірі, всіх електризував. Сміхи стихали, розмови вривалися, сварки вмовкали... Вже чути з коридори відгомін кроків, що наближаються Ідуть! Уже!... Ні, пройшли... Нашу келію оминули. Десь заскреготів ключ у замку.

Всі завмерли, як собака на чатах Надслухують. Хтось відзивається шепотом.

Беруть із сусідної келії..

Тихо!! - сичать із люти ті, що надслухують під дверима.

Певно...

- Заткай собі, до сто сот чортів!...

Крізь стіни чуть: "Собірайся з вещамі!" — значить: "забирайся з річами". Бо засудженцеві ніколи не кажуть, куди його ведуть. Щойно на коридорі...

На коридорі якась коротка суматоха, якийсь продавлений, немов втиснений знову в горло крик...

Знову швидкі кроки кількох пар ніг. Шум мотору віддалюється. Знову тихо. Всі мають бліді лиця й блискучі з переляху очі. Одначе по хвилі мешканці келій вертаються знову до звичайного вязничного життя. Та ще довго відчувають якийсь подув смерти.

Бо залишається ще ціла ніч. Адже вночі візита авта може повторитися. І завтра вівторок. Іноді й у вівторки відбуваються теж екзекуції, коли з якихсь невідомих причин не вспіють їх всіх полагодити в понеділок. Щойно в середу можна спокійно відітхнути: до найближчого понеділка!...

Іноді кандидати на розстріл, вичікуючи фатального понеділка, умовлялися зі своїми товаришами в такий спосіб:

— Слухайте, коли мене будуть брати, залишу в келії свій пояс, або інший предмет... Коли переведуть мене до іншої келії, тоді пришлю сторожа по цю буцімто забуту річ. В іншому випадку...

Кінчити речення не треба було: ми всі добре знали, що станеться "в іншому випадку".

Поведінка зі засудженим була така: коли він вийшов на коридор і за ним затріснули двері келії, вязали йому спозаду руки, і в разі потреби кнеблювали рот, відтак вкидали до авта й везли на Комарівку. Там стріляли йому в малий мізочок і вбитого закопували до заздалегідь приготованої ями.

Читач може поставити питання, звідки автор цих рядків, який залишився при житті, може всеж таки знати про цю цілу поведінку? Хібаж ми не говорили з катами? Хіба у приступі щирости під впливом алькоголю, яким ці кати залюбки частуються перед і по екзекуції, не чули ми їх власних оповідань? Адже в нас панували прості умовини, не такі як н. пр. в московськім Г. П. У., де заборонені не тільки розмови вязнів зі сторожами, але навіть вязнів між собою.

Інсценізації.

Бувало й таке, що впертого в зізнаннях вязня, коли навіть при помочі "карцеру" нічого не могли з нього добути, "брали на бас", а саме уладжували свого роду інсценізацію: вязали і звязаного везли до ліса Там над викопаною ямою прикладали до голови цівку револьверу, домагалися зізнань та обіцювали дарувати життя в разі послуху.

Сидів у нашій келії якийсь Вовк-Михайлов, молодий хлопець, запалений контрреволюціонер. Одного вечора викликали його на коридор...

Вернувся він по кількох годинах блідий, з ознаками божевілля в очах і нервовими дрижками по цілому тілі. Спершу нічого не могли ми від нього довідатися, що з ним діялося? Щойно на другий день, коли трохи успокоївся, оповів нам про свою вчорашню подорож на Комарівку.

Кілька місяців пізніше його розстріляли.

Психоза.

Серед таких життевих обставин у багатьох із нас почали виступати появи психози. Один із нас, проходжуючись по подвірі, намагався вимінати всі калабані болота правою ногою, переконаний, що коли це зробить лівою, то його без сумніву розстріляють. Інший вистерігався закладати на плечах руки, думаючи, що це може спричинити присуд смерти. Ще інший, коли лягав спати, клав свої чоботи носами до дверей, переконаний, що коли не виконувати-

ме цього, стягне на себе нещастя. Коли одного разу через розсіяння забув уставити свої чоботи у відповідній напрямі, збудився серед ночі і перелякаенй швидко направив свою помилку.

Майже всі ми мали жахливі сни. Вночі постійно можна було почути крики й стогін крізь сон. Потрясення нервної системи у вязницях ГПУ таке сильне, що нічні марева залишаються нерозлучними товаришами на ціле життя. Коли згодом лежав я на загальних причах у соловецькім таборі, завжди чув я ті крики вязнів, що спали неспокійним сном. А втім я сам ще й тепер, коли щасливо видістався з "держави диктатури пролетаріяту", бентежу своїх домашніх нічними привидами. Сниться мені слідство "судів" ГПУ, сниться мені туркіт авта, що заїжджає сумерком по жертви

Часто чули ми у сусідніх келіях крики божевільних. У моїй келії, на моїх очах дістав нападу божевілля якийсь молодець-сіоніст. Ми змогли його і чекали пів доби, заки його відіслали до лічниці.

"Войківці".

Зима вже проминула, минулася весна, почалося літо. У перелюднених пивницях стало нестерпно душно. Постійно двох нас дижурує, та стоячи на причах, вимахує коцом, роблячи таким робом вітер

Одної ночі, у перших днях червня, прокинув нас якийсь надзвичайний галас на коридорах, якісь голоси, кроки численних ніг, відчинювання келій. По хвилі двері нашої келії відчинились і втолочено нам яких двацять нових мешканців. Вже й без них тісно, ми спали всі покотом, один при другому, та дусились через брак повітря, — тепер вже мови не було про те, щоб якось лежати. Щоби дати місце новим пришельцям, ми мусіли встати зі своїх тапчанів винести їх на коридор і примі̇ститися, як хто міг у перелюдненій келії.

Що таке сталося?

У Варшаві, на залізничому двірці, молодий російський монархіст Коверда стрілив з револьвера до совітського посла Войкова. Це відбилось грізним відгомоном по всьому Совітському Союзі. Не знаю, чи можна знайти хоч один куток на величезній території соціялістичної держави, де "мстива долоня пролетаріяту" не кидала б своїх "клясових ворогів" до вязниць, не висилала до північних тайг, не розстрілювала. Хто це був тії "вороги"? Кожний, хто колись щось мав, чи то дім чи яке підприємство, кожний, хто працював у давніх царських установах, кожний, хто хотів жити індивідуальним життям в тиші свого домашнього огнища, сторонючи від касарняного життя совітського будня, кожний, хто — стоючи в безконечній черзі при закупні харчевих продуктів — мав відвагу заскреготати зубами з нетерпеливости, — кожний кваліфікувався як ворог совітського устрою, кожний був кандидатом до вязниці.

Потім, на вязничних етапах і ще пізніше — у соловецькому таборі, я стрічав чимало людей, які на запит, за що їх засудили, відповідали коротко: "я войківець". Той вислів "войківець" пояснює все. Себто, що вини у даному випадку годі дошукуватись, що був арештований у періоді терору, який шалів після вбивства совітського представника, та що сьогодні покутує в казаматах, як "співвинуватець" Коверди.

Катастрофа під Мінськом.

У тому самому періоді трапилась друга подія, яка ще більше розлютила ґепістів. На залізничих рейках між прикордонною стацією Стовпці та Мінськом виколіїлась авто-дрезина, якою їхав заступник голови мінського ГПУ, Опанський, начальник одного відділу тої установи, Коритов, та інші, везучи з собою пійманого на границі здогаданого шпигуна. Наслідком катастрофи Опанський і шофер на місці згинули, Коритов був ранений, а прикордонна добичашпигун — утік

Совітська преса коментувала причину катастрофи як діло рук замаховців, але по місті кружляли поголоски(які продістались і до нас за крати), що сутевою причиною катастрофи була надмірна швидкість їзди, наказана пʼяним Опанським.

У тому самому періоді надійшов для мене присуд ГПУ з Москви, який засуджував мене на 10 літ концентраційного табору на Соловецьких островах.

Етап.

Як призначеного до етапу вивели мене до іншої вязниці т. зв. Допру, де перший раз стрінувся я у спільній келії з кримінальним елементом. Нас всіх мали вивезти на острови Білого Моря.

Політичні вязні, зібрані в одній келії з кримінальними злочинцями, переживали, завдяки таким сусідам, не дуже приємні хвилини: злодії не тільки обкрадали нас у ночі, але і в день почувались господарями в келії та, погрожуючи ножем, грабили майно "фраєрів", значить політичних вязнів. Скарги до вязничної влади не тільки не давали ніяких успіхів, але той, що жалувався, виставляв себе на кріваву пімсту.

Вкінці по двох тижнях побуту в Допрі вирушили ми етапом на місце призначення

Уставлені перед воротами вязниці, з клунками на плечах і окружені конвоем, почули ми вперше традиційну пересторогу команданта конвою:

— "Іти серединою вулиці, не оглядатися на боки, негайно виконувати всі доручення. При найменшій спробі втечі, кожного жде без перестороги куля в лоб".

Рушили ми на залізничий двірець. Ократовані вагони Знову тісно й душно. Знову статний перестанок — це Орша. Знову кількатижневий побут зі злодіями. Відтак Витебськ, також довший побут у таких самих умовинах, дальше Ленінград і звідти вже безпосередньо на місце призначення: до соловецького табору, що його в скороченні називали "Слон" (Соловецкіе лагері особаво назначенія — соловецький табор окремого призначення).

Була вже зима.

(Далі буде).

Брати Василіяни

Найважнішою з усіх людських справ на землі є справа спасення душі.

Важною справою є удержання при життю себе й родини, важною є наука, політика, бо цих річей треба людям кожного дня для їхнього добра й щастя.

Та від усего того важнішою таки є душа та її спасення, бо це справа **вічного значіння.** Колись скінчиться праця на щоденний хліб, закінчиться наука, політика, впадуть держави, минеться земля й усі справи цего світу — **а душа не минеться.**

Не вмре, не згине наша душа, але буде жити, існувати **вічно! вічно!**

Якже ж буде матись наша душа тоді, як розпращається з цим минущим світом?.. Яка буде тоді судьба-доля нашої душі: щаслива чи нещаслива?

Це залежить від того, яку долю ми добудемо, забезпечимо своїй душі тепер, у часі свого життя на землі.

Це залежить від того, як ми здамо іспит свого дочасного життя...

Очевидно, що кожний розумний чоловік старається забезпечити своїй душі добру долю, щасливу.

Задля цего живе побожно, религійно, так, як цего навчає сам Бог через св. Католицьку Церкву.

Та хто хоче забезпечитися як **найліпше** на вічність, **вступає до монастиря,** до закону. До монастиря вступається замолоду.

З українських хлопців, які хочуть добре подбати про свою душу, так у Старому Краю, як і тут у Канаді й Америці. много вступає до нас до ОО. Василіян.

Між нами, Василіянами, одні є — Отці-Василіяни, а інші е — Брати-Василіяни, залежно від того, які хто має сили та до якого стану Бог кого покликав

У нас Василіян — **не кожний** мусить бути **священиком.** Тепер є нпр. у нас — **около 250 Братів Василіян,** які живуть із нами, священиками, разом із нами стараються про спасення своїх душ, але тоді, як ми отці, відправляємо Служби Божі, проповідуємо, вчимо молодих місіонарів-студентів, укладаємо книжки, вони Брати-Василіяни, працюють як господарі, кухарі, кравці, столярі шевці й друкарі в друкарні відповідно до цего, хто до чого надається, чого ліпше навчився. І так разом — **Отці-Василіяни й Брати - Василіяни** творять це велике релігійно-духове товариство, яке називається — **Чин Святого Василія Великого.** Знають його добре українці й користають з його духовної праці так тут у Канаді й Америці, як і в Бразилії, Галичині та в Карпатській Україні.

І сьогодні я звертаюсь із сердечним покликом до Вас, **Українські Родичі в Канаді й Зединених Державах Америки,** щоб Ви поговорили зі своїми синами й додали їм охоти, щоб і вони вступали до нас, до монастиря й **стали Братами-Василіянами.**

Хто з ваших синів скінчив 15 літ життя, є здоровий і міг би посвятитися на службу Богу та для спасення свого власного й інших українців, нехай напише сейчас до нас лист, а ми дамо йому точні інформації, що має зробити. Наша адреса така:

Basilian Fathers,
Mundare, Alta. Canada.

о. А. Трух ЧСВВ.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Організація Греко-католицьких Священиків.** В Хусті, столиці Карпатської України, відбулися установчі збори "Організації українських священиків греко-католиків". Головою вибрано письменика й громадянського діяча о. Юрія Станинця, а секретаром василіянина, о. Саболя, поета, відомого в літературі під іменем "Зореслав".

— **Преосв. Кир Няраді,** греко-католицький владика в Карпатській Україні відвідує парохії та відбуває зізди зі священиками. В часі відвідин народу з рідною владою сердечно витає свого Архипастиря. Такі відвідини недавно відбулись у Богдані й Рахові. На тих відвідинах Преосв. Архипастир горячим серцем закликав вірних до єдности, згоди, солідарности й витревалої жертвенної праці, бо саме цього вимагають потреби народу й молоденької Карпатської України. Владика закликав також вірних до молитви й привязання до Христової Католицької Церкви, що одна дає нам запоруку розвитку як у родинах наших, так і у всенькій суспільності. У державницьких змаганнях спиратися **належить** на Христі, Його правді й помочі. Народ, що слухав цих слів ховав глибоко слова свого Батька й Владики у свої серця. (гл. Нова Свобода ч. 23).

— **На припоручення** св. Колегії Кардиналів вичеканено спеціяльні гроші в вартості 5 і 10 лір, на яких є зазначене опорожнення Апостольської Столиці. На тих грошах з одної сторони є ознаки опорожнення А. Столиці, з імено великий катедральний парасоль церкви св. Петра з ключем, а на другій стороні є голуб, символ св. Духа окружений написом: "Влий Твою [illegible]

ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

— **Вислід виборів** Дня 12-го лютого відбулись вибори до першого сойму Карпатської України. На 314,165 виборців, 243,357 віддали голоси на українських урядових кандидатів, а 19, 645 голосувало проти — значить понад 92% виборців голосували на урядову лісту. Уневажнених або зіпсованих карток було 51,163. Сойм буде мати 32 послів. Вислід виборів є найсильнішим доказом, що майже все населення є за українською владою.

— **В селах Карп. України** почалась акція за ліквідуванням корчем.

— **В Хусті** відкрито німецький консулят.

— **В Хусті** урухомлено нову радіостацію, яка надаватиме авдиції для Карпатської України.

— **Ґен. Прхаля** після довших переговорів обняв урядовання як міністер комунікації і транспорту.

— **Дари Американських Українців.** За посередництвом Червоного Хреста американські українці вислали 400.000 одягів та ліки для карпатських українців.

— **Карпатська Січ** числить уже біля 5 тисяч членів. Головним командантом є Дмитро Клемпуш. Відділи "Січи" є розділені на малі ґуртки, в чолі зі старшиною. Їх уніформ має барву синяву-сіру, з погонами й ременем. Шапка також синяво-сіра. На рукавах щит зо знаком українського тризуба. Робиться заходи, щоб могли носити зброю.

— **В Севлюші** створено Краєву Жидівську Організацію, що має подбати про можливости переселення жидів із Карп. України до заморських країв. У тій ціли згадана організація має навязати контакт із представниками жидівського світу за океаном.

— **Державні уряди** залізниць і пошт злучено в один уряд комунікації, якого начальником став інж. Бородайкевич, який довгі літа працював у дирекції державних доріг у Празі.

— **Наші браття** в Карпатській Україні дуже тішаться грошевою допомогою, яку присилає їм українська іміґрація з Америки й Канади. Вони щиро вдячні за братерську поміч на яку складаються богато бідних хліборобів, що самі богато не мають, але для української справи дають, що можуть.

В передвиборчій кампанії до першого сойму Карп. України аґенти ворожі українській владі застрашували простий православний народ погрозою, що українська влада є греко-католицькою і як устоїться на будуче то буде переслідувати православних українців. Проти таких брехливих вісток появилась у Новій Свободі заява, що на Карпатській Україні панує свобода віри й ніхто православних переслідувати не думає. З цього бачимо, як православя є добрим засобом у руках ворогів української влади, до ширення роздору та замішання між народом.

— **Відколи повстала** своя держава в Карп. України, влада дає українським людям посади, роботу та кращу суспільну опіку. Так то воля но своїй рідній землі приносить українському народові не тільки славу, але й добро.

— **По всій Карп. Україні** йде жива, повна запалу праця над творенням самостійного державного життя на всіх ділянках.

— **Провідником партії** Українського Національного Обеднання є греко-католик Федір Ревай, а заступником провідника православний Михайло Тулек.

— **Нові шофери** державних автобусів. Державними залізничими автобусами в Карп. Україні почали їздити як шофери: деcять членів Карпатської Січи та 10 бувших автошоферів з української еміґрації в Чехах.

— **В Карпатській Україні** є вже 9 лічниць, з котрих 5 отворено в останньому часі владою Карп. України. При краєвій лічниці в Севлюші буде в найкоротшому часі відкрита школа для вивчення акушерок.

— **Головним командантом** жандармерії в Карп. Україні є підполковник Володимир Вака, чех, що працював уже довгий час у Ужгороді й добре володіє українською мовою.

— **Українські поштові марки в Карпатській Україні.** З нагоди відкриття першого українського сойму в Карп. Україні буде видана самостійна марка в ціні 3 Кч. і аршик в ціні 6 Кч. Марки будуть з мотивом ясінської церкви на жовтім папері зі синім відбитком, а червоним перетиском. На марці буде напись: "Карпатська Україна" і гасло "відкриття першого сойму 1939".

— **В Карпатській Україні** 8 II. заложено Українське-Німецьке Культурне Товариство з осідком у Хусті. Ціль товариства є зблизити український і німецький нарід у їх взаїмному пізнанні, поширювати, підтримувати та посередничити в усіх культурних, господарських і соціяльних питаннях українського й німецького народу. Головою товариства став Федір Ревай, провідник УНО.

З Політичного Світу

— **Війна в Еспанії** вже скінчена. По 31 місцях крівавих боїв під проводом ґен. Франка еспанський нарід поборов червону гидру комунізм, що нищила церкви, вбивала безборонне католицьке духовенство, руйнувала культуру, мораль і щастя еспанського народу. З Парижа наспіло офіційне повідомлення, що червоний уряд Неґріна скапітулював, а Мануель Азана, президент червоної Еспанії разом із 20 урядовцями виїхав до Швайцарії.

Ґен. Міяха, начальний вожд червоних армій зрікся команди й втік до Франції. Велика Британія і Франція визнали уряд Франка й роблять приготування, щоб вивести з Еспанії червоних цивільних і військових лідерів за границю.

Ґен. Франко прирік, що він не буде робити репресій проти симпатиків червоного уряду, а каратиме тільки душегубів і підпалячів.

— **30 держав уже визнало уряд ґен. Франка.**

— **Еспанський Національний уряд** виготовив широку програму відбудови понищених і розбудови шляхів.

— **В Европі** тепер існує стан непевности. Політика Риму й Берліна йде в тому напрямі, щоб Англія і Франція сповнили домагання Німеччини й Італії. А ті домагання такі: 1) Безпосередна передача порту Джібуті італійцям. 2) Спільна зверхність Італії й Франції над Тунісом. 3) Зворот Німеччині її давних кольоній

— **В Мексико** заостріюється боротьба національних елементів із комунізмом, який підтримує теперішня влада президента Кардинаса.

— **Французько-італійське** напруження зачерез Туніс триває дальше. Італійські війська в Лібії, а французькі в Тунісі стоять на поготівлі.

— **В Каракас**, столиці Венезуелі, створився за почином державного уряду так зв. "Осередок Співпраці для Суспільної Обслуги," якого головна ціль — поборювати комунізм.

— **Румунія,** щоб привязати до себе національні меншини, 10. II. зробила згоду з болгарською меншиною і признала її ті самі права, що мадярам та німцям. Тепер лишаються в Румунії ще тільки українці, яким румуни не хочуть дати належних їм прав.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести, Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших Церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть в рідній мові по катальог.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

322 Main Street Winnipeg Manitoba

НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ
поручає
"БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК"
слідуючі книжки

Крівава незабудька або Хресна дорога Спасителя ... ... .25ц.
Короткі розважання Христових страстей ... ... .05
Сім слів І. Христа на хресті .15
Многострадальна Мати . .10
Христові рани і вервиця до них ... ... .05
В тіни хреста (пісні на Великий Піст) ... ... .15
Серце за серце 20
Приготовання до смерти, оправлене ... ... .15
На що терпіння на світі? .10
Правди вічні, опр. ... ... .55
Роздумай над тим добре .20
Яка повинна бути сповідь і як приготовитись до неї .20
Життя і смерть. ... ... .20
Дорога спасення (місія в образках) ... ... .30
Читання під першу пятницю .05
Служба Божа наше життя .05
Святе Причастя 05
Наслідування Марії, опр. .20
По виборі **Нового Папи** читайте:
Безсмертна династія ... .. .10
Вічне місто о. Остап Ковалів 45

Пишіть на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta

— ПРИГАДКИ —

3 III Перша Пятниця
5. III. **Друга неділя Посту** й перша в місяци
12. III. **Третя неділя Посту, Хрестопоклонна.**
Великий Піст, Заборонений час на весілля і танці.
Великодня Сповідь і св Причастя

Місячне наміpення на березень: За католицьке духовенство.

Місійне наміpення: Щоб у Палестині права християн були збережені й щоб мир Христовий в царстві Христовому поширювався.

Зміни місяця: Повня у неділю 5. III. — Остання кватира в неділю 12. III.

Довгий день: 2. III. — 10 год. 48 хвилин. 12. III — 11 год. 31 хвилин.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Одна особа з Гіліярд, Алта $1.00
Др. Йосиф Буланжи, Едмонтон, Алта. 1.00
Петро Козіцький, Нортен Веллей, Алта 1.00
Впр. о. Володимир Стех, ЧСВВ Пасайк. Зл. Держави ... 2.00
Разом $5.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT*. *Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT
MUNDARE, ALBERTA
CANADA

Рік II. Число (21) 6. Мондер, Алберта, 15-го Березня 1939. Mundare, Alberta, March 15-th. Vol. II. No. (21) 6.

На Петровому Престолі Новий Папа Пій XII.

"Звіщаю Вам велику радість: маємо Папу — Найсвітлішого й Найдостойнішого Кардинала Евгена Пачеллі, що прибрав собі імя Пія XII!"

Таке радісне оповіщення залунало меґафонами зі середнього бальконy найбільшої церкви світу в Римі, в четвер вечером о год. 6.05. А відгомін цієї радісної вістки в мить облетів на радієвих хвилях зі сильної ватиканської стації цілу земську кулю, наповняючи серця мільйонів католиків струєю радісного захоплення з приводу вибору нового Папи.

Під радісну хвилю цілого католицького світу буде також і для нас усіх українців-католиків приємно приглянутись життї, діяльности й першим крокам правління нового Папи.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПАПА ПІЙ XII.

СВЯТІШОМУ ВСЕЛЕНСЬКОМУ АРХІЄРЕЄВІ ПАПІ ПІЄВІ XII СОТВОРИ ГОСПОДИ МНОГАЯ ЛІТА!

ЖИТТЯ ПАПИ ПІЯ XII.

Папа Пій XII родився 2. березня 1876 року. Родинним містом теперішнього Папи є Рим у Італії. На хрещенні отримав імя Евген, а по родичах, що походили зі знатної шляхотської родини, дістав назвисько Пачеллі.

Родина Пачеллі була від давних літ привязана до Апостольського Престолу, а навіть займала при Апостольській Столиці многі визначні уряди. Прадід Папи Пія XII був міністром заграничних справ за Папи Григорія XVI (1831-1846). Його дідо Марк-Антоній був підсекретарем внутрішних справ при Апостольській Столиці й останнім міністром заграничних справ за Папи Пія IX (1846-1878). Його батько Филип був дорадником і деканом Колеґії Консисторських світських адвокатів при Ватикані за Папи Льва XIII (1878-1803) і Папи Пія X. (1903 - 1914). та займав визначне місце в католицькій партії "Юніоре Романа". Його одинокий брат Франческо положив великі заслуги при Латеранському Договорі 11 лютого 1929 року як відпоручник Ватикану, й цим то договором закінчено напружений стан між Ватиканом а Італією, що тривав від 1870-1929 р. За це дістав Франческо 1 червня 1930 р. титул Маркіза й Дорадника при Ватикані. Три братаничі теперішнього Папи: Карло, Марк-Антоній та Юлій, є ще й досі ватиканськими адвокатами

Свою початкову науку побирав новий Папа у Сестер у Римі. В Римі також закінчив клясичні науки в державній ґімназії й у 18-ому році вступив на дипльоматичний курс до Папської Академії в Римі Відтак побирав науку на Григоріянському Університеті в Римі й в 24-ому році життя здобув дві докторати зі св Богословя й Канонічного Права. На священика висвятили його 1899 р. й у тому році відправив Святіший Отець свою першу Службу Божу у величавій базиліці "Санта Марія Маджіоре"

ДІЯЛЬНІСТЬ ПАПИ ПІЯ XII

Вже в часі своїх університетських студій здобув собі о. Евген Пачеллі славу великого вченого. І тому зараз по висвяченні покликали його Ватиканські круги до св. Конґреґації для надзвичайних справ Папа Лев XIII у 1900 р. приділив його до Папської Канцелярії при Секретаріяті Стану У свойому уряді виявив Монсіньор Пачеллі стільки надзвичайних спосібностей, що коли прийшло йому іменування на професора канонічного права в інституті св. Аполінарія, то Кардинал Ґаспарі настоював на нього, щоб зрікся цієї професури, а посвятився виключно свойому дотеперішньому урядові. У 1908 р. Монс. Пачеллі є професором дипльоматії в Академії деі Нобілі. Відтак по черзі займає у Конґреґації для надзвичайних церковних справ один уряд по другому: підсекретаря від 1 березня 1911 за Папи Пія X, просекретаря від 12 VI 1912 р., секретаря від 1 лютого 1914 р. і на цьому уряді остає аж до 1917 р. Разом із кард. Ґаспарі працював він спільно над великанською науковою працею кодифікації церковного канонічного права.

20 квітня 1917 р. заіменувала Апостольська Столиця Монсіньора Пачеллі Апостольським Нунцієм до Баварії з назначенням його титулярним сардійським Архієпископом. Серед надзвичайних церемоній висвятив його Папа Венедикт XV у славній Сикстинській Каплиці 13 травня 1917 р. Від тепер діяльність Нунція Пачеллі прибирає радше вид дипльоматичної, чим канцелярійної праці. Зараз, коли прибув до Німеччини, удався Нунцій Пачеллі до Німецького цісаря Вільгельма II, щоб закінчити світову війну мирним способом. Вправді мирові заходи Нунція Пачеллі не вдалися вповні, проте він принайменше багато поміг при вимінi полонених між центральними і союзними державами. Після закінчення війни ціла увага Нунція Пачеллі була звернена, щоб наладнати напружений стан у Німеччині спричинений післявоєнною світовою заверюхою. В тій ціли перевів він в імени Папи Венедикта XV. багато розмежувань парохій і дієцезій, а навіть удалось Йому по довгих роках переговорів заключити конкордати між Апостольською Столицею й Баварією, Німеччиною й Прусами У вирі післявоєнної революції, що кинула навіть на якийсь час Німеччину в більшовицьке правління, кілька разів було загрожене життя Нунція Пачеллі. Однієї ночі більшовицька товпа напала на нунціятуру і почала машиновими крісами обстрілювати будинок так, що кулі летіли через вікно аж до кімнати Нунція Пачеллі. Він саме тоді не був дома. Та, коли вернув, зголосив сильний протест у більшовицькому уряді про нарушення міжнародного права. Але в кілька днів пізніше червоні банди напали знову на нунціятуру. Нунцій Пачеллі, що саме був тоді в дома, вийшов відважно до напасників. Один з провідників банди змірив револьвер до грудей Нунція. Але Нунцій не злякався. Його відвага й достойність так поділала на більшовиків, що вони остовпіли. Зараз відтак удався Нунцій до будинку комуністичного уряду й там зложив у такій сильній мові протест, що уряд чимскорше Його перепросив і більше від того часу не було нападів.

16 грудня 1929 р. заіменувала Апостольська Столиця Нунція Пачеллі кардиналом — презбитером з титулом св. Івана й Павла, а 7 лютого 1930 р. Секретаром Стану. За секретарювання кард. Пачеллі заключила Апостольська Столиця конкордат з Баварією 12 жовтня 1932, з Румунією 30

мая 1932, Німеччиною 20 липня 1933, Австрією 5 червня 1933, і Югославією 1938 р. Від часу як кард. Пачеллі обняв уряд державного секретаря, датується рішуче становище Ватикану супроти більшовизму. Як папський Секретар Стану кард. Пачеллі багато подорожував. 16 вересня 1934 р. заступав Папу на всесвітнім конгресі в Буенос Айрес. 12 квітня 1935 р. був леґатом на тридневні торжествені обходи в Люрді, 1936 р., був уЗЄдинених Державах. Опісля 1938 був на всесвітному Евхаристійному Конгресі в Будапешті. 26 квітня 1930 р. зістав іменований теперішний Папа членом Конгрегації Церемоній, 25 березня 1930 архипрезбітером Ватикану, 1 квітня 1935 р. Камераріем Римської Церкви, а зі смертю Пія XI кардиналом Камерлінґом і тимчасовим Адміністратором Апостольської Столиці.

ВИБІР ПАПИ ПІЯ XII.

Хоч кард. Пачеллі був мужем високої науки, надзвичайним церковним дипльоматом, одним із найбільш популярних кардиналів новіших часів, проте думка світової преси давала йому найменші вигляди бути наслідником Пія XI. Вправді деякі часописи в Італії висказувалися прихильно про секретаря кард. Пачеллі й ставили його на першім місці серед кандидатів на папу як на пр. часопис "Стампа" чи "Корієре делля Серра", то інші часописи як "Ґазетта дел Поплоло" виразно писала, що у виборі будучого Папи перший буде виключений саме кардинал, що на нього є тепер звернені очі по причині його уряду та його високого інтелектуального й морального значіння". Націстівський часопис "Шварцес Корп" та інша націстівська газета "Анґріф" зовсім виключили з кандидатів на Папу Секретаря Стану. Однак дороги Божого Провидіння є зовсім відмінні від людських міркувань. У Божих плянах сам кард. Пачеллі мав бути наслідником Пія XI.

Ця історична подія сталась 2 березня 1939 р. другого дня конкляве, а першого дня вибору. Вже від самого ранку в четвер ішли гуртки людей на площу св. Петра, щоб довідатися про вислід виборів. Біля 11 години вже було коло 50.000 народу. Коло 12 години показався чорний дим зі Сикстинської Каплиці, а Ватиканська радіостація оголосила, що ще не вибрано Папу, хоч вже відбулось двічі голосовання. О год. 5.30 показався нараз леддви замітний білий дим, а Ватиканська радіостація оголосила, що вибір вже скінчений й вкоротці буде урядове оголошення. По цій радісній вістці нарід почав так сильно напливати що за 15 хвилин маса вірних зросла до 300,000 тисяч і наповнила площу св. Петра. О год. 6.04 оголосив кард. Каччія Домініоні: "Маємо Папу..." О год. 6.24 появився в білій одежі сам новообраний Папа Пій XII в середньому бальконі св. Петра. підступив до бальостради й мовчки глянув на зібрані маси народу. Радісні оклики: Нехай живе Папа! — тривали кілька хвилин. Відтак Папа підніс свою праву руку, даючи знак, що хоче благословити. Нарід укляк, настала тайнственна тишина. Серед цієї тишини Святіший Отець дав благословення на всі чотири сторони світу, а з уст його понеслися слова: "Нехай зійде на вас благословення Всемогучого Бога Вітця, Сина й св. Духа й остане на завсіди" а нарід відповів: "Амінь!" Ще кілька мінут залишився Святіший Отець на бальконі усміхаючись до захопленої великанської маси вірних.

Цілий католицький світ приняв з найбільшим захопленням вибір кардинала Пачеллі на Папу. Його вибір першого дня, ва третім голосованням був не лише великою несподіванкою для вірних, що зібралися на площі св. Петра, але небувалою подією в новішій історії Католицької Церкви. Від 1621 року, коли то вибрано Папу Григорія XV, вибір не був ще так скоро переведений. Також перший раз в історії вибору папів проголошено вислід конклаве Ватиканською радіостацією. Рідко також бувало, щоб Секретар Стану ставав будучим Папою. І це ще цікаве, що на Папу вибрали уродженця Риму, епископа Римської Базиліки й саме в день його уродин, та такого, що перший був у Америці. Цей новий Папа є також по 69 роках непорозуміння з Італією, по 10-літнім Лятеранськім договорі, першим Папою вільної Папської Держави.

Остається ще додати дещо про особу теперішнього Папи Пія XII. Новий Папа має 63 роки. Є стрункої будови тіла Носить окуляри. Слабує на груди. Володіє дуже легко 8 мовами, а саме: латинською, грецькою, італійською, німецькою, французькою, англійською, еспанською і португальською. Коли був у Німеччині зачислювали його до найбільших бесідників сучасної доби Багато він подорожував і знає добре Італію, Німеччину, Швайцарію, Францію, Еспанію, Злучені Держави й Полудневу Америку. За Папи Пія X був із кард. Бонзано як делеґат при коронації англійського короля Юрія V. 1911 р.

Характеристичними чеснотами нового Папи є ніжна побожність, скромність, покора. працьовитість і гаряче бажання апостолування. Хоч з висвяченням на священика був він відразу призначений до Секретаріяту Стану й мав дуже мало часу, проте завсіди був готовий і з проповідю й сповідями по римських церквах і законних домах. Через довший час давав законним сестрам у Римі духовні науки, переходячи основно великанський твір св. Томи. Мріяв зовсім віддатися душпастирській праці, але воля Папи змушувала його займатися зовнішним проводом. Коли 1929 р. довідався, що Папа Пій XI рішився зробити його кардиналом. відпрошувався, кажучи що він цього недостойний. По словам Нунція Кортезі відмовлявся також від Секретаря Стану заявляючи зовсім щиро, що він не почувається в силі завідувати заграничними справами Апостольської Столиці. Коли 1937 р. Папа Пій XI занедужав і кружляли поголоски, що саме кард. Пачеллі буде його наслідником, то він довідавшись з острахом відкидав цю думку, заявляючи, що він зовсім немає даних, щоб бути найбільше відвічальним у завідуванню Христовою Церквою.

Коли одначе пізнав, що Божою волею є, щоб Він був Верховним Пастирем Христового стада, приймає з покорою цей найвищий уряд у Божій Церкві.

Нововибраний Папа став Єпископом Риму, Намісником Ісуса Христа, Наслідником св Петра, Вселенським Архієреєм Патріярхом Заходу, Примасом Італії, Архієпископом і Митрополитом Римської Провінції й Володарем Ватиканської Державы. При загальній радості католицького світу й ми українці, що творимо шляхотну вітку Католицької Церкви, радіймо нововибраним Папою, заносім благодарственні молитви за щасливий вибір і огортаймо Його завсіди якнайбільшою любовю, пошаною й послухом.

о. Н. Саварин ЧСВВ

Перша Радіопромова Папи Пія XII

Колись, як народився Ісус Христос Спаситель світу, то над Його колискою-яслами заспівали ангели чарівну пісню про мир людям доброї волі. Завести в світі мир і любов це було одним із головних наук і старань Божественного Спасителя в часі Його туземного життя. Ту саму науку голосив також все своє життя Намісник Христовий покійний папа Пій XI., що слушно дістав назву "Папа Мира".

Теперішний Папа від першої хвилі свого вибору став апостолом мира й любови. Ще не минуло 24 години від Його вибору, а вже Він забажав сказати своє перше батьківське слово світові. В пятницю 3-го березня виголосив через радіо до всього християнського світу пятихвилинну промову, накликуючи до мира й любови.

"Коли надзвичайно глибоке зворушення переймає нашу душу — говорив Папа — і коли ми сильно переняті видом страшенно великої відповідальности, до якої зволило нас покликати Боже Провидіння у своїх непрослідимих задумах ми відчуваємо потребу виявити безпосередно всім наші думки.

І звідси то ці наші батьківські слова.

ПРИВІТ КАТОЛИКАМ

Першусього з окремими почуваннями даємо наші батьківські обійми найдорощим Кардиналам Священної Колеґії, яких побожність, чесноти та визначні душевні даровання відомі нам з довгого приставання з ними. Поздоровляємо також з особлившою вичливістю наших всечесних Братів епископів; благословляємо священиків і чернецтво як рівнож і тих, що працюють над поширенням Христового Царства по місіях чи співпрацюють з ерархією під проводом епископів у рядах Католицької Акції, а вкінці всіх наших дітей по всьому світу, а зокрема тих, що бідують і страждають. Хай надзвичайні благодаті обильно спливуть із небес на всіх і кожнього з них.

ПРИВІТ НЕКАТОЛИКАМ

В цю торжественну хвилю, линуть наші думки теж і до всіх тих, що знаходяться поза Церквою і хай це буде й їм мило довідатись, що Папа молиться за них до Всевишнього Бога й бажає їм всякого блага.

МИР ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ

До цього батьківського привіту ми бажаємо долучити й наші сподівання і заклик до миру.

Ми маємо на гадці той мир, що його блаженої памяти наш попередник так дуже поручав людям, якого просив у гарячих молитвах і за який Він пожертвував своє життя Богові; той мир, великий небесний дар, якого прагнуть всі чесні душі, а який є плодом любови й справедливости.

Ми закликаємо всіх до мира в совісти, мира через приязнь в Богом; до мира в родинах обєднаних і однозгідних через святу Христову любов; врешті до мира між народами через взаїмну братерську допомогу, дружню співпрацю і сердечне зрозуміння вищих справ великої людської родини, що живе під бачною охороною Божого Провидіння.

МОЛИТВА ЗА КЕРМАНИЧІВ СВІТУ.

В ці так клопітні та важкі часи, коли то чимало труднощів здається спинювати осягнення того миру, за яким найбільше тужить людське серце, ми заносимо до Господа наші особливші молитви за всіх тих, що мають велику честь і важкий обовязок вести народи шляхом до добробуту й поступу.

Ось це є, Дорогі Кардинали, Всечесні Брати й Дорогі Діти, наше перше бажання, що родиться під Божим натхненням з вітцівських ударів нашого серця.

Перед нашими очима стоїть образ безмежного лиха, що бичує світ і для якого поправи хай Предобрий Господь дасть нам, безоружним та віруючим свою поміч.

Ми певні, що Ви наші діти, наші брати, не дозволите, щоб це наше бажання остало марним. Попри Божу ласку це залежить також від вашої доброї волі, на яку ми дуже числимо.

Хай Христос наш Господь, з якого повноти ми всі приняли, зволить зробити плідним це наше бажання та зділає його вістуном святої розради для всього світу й дасть силу благословенню, котре в Його імени, нині з цілого серця уділяємо.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ПОПІВСЬКИЙ ОСТРІВ

Приїзд до табору.

По трьох добах їзди з Ленінграду, поїзд наближався повільно до стації Кемі, мурманського залізничого вузла.

Що нас там жде? Які умовини? Та яка праця? Чи будемо у вязниці під ключем, чи мати мемо змогу свобідного руху.

Ніхто з нас нічого не знав.

Крізь вікна бачили ми якісь склади дерева, копиці уложених дощок — продукція якихсь недалеко положенних тартаків, якісь постаті в сірих одягах. Чи це може наші будучі товариші каторжники?

Поїд станув. Команда: виходити з вагонів! Двигаючи на плечах клунки виходимо на залізничі рейки.

Гострий північний вітер крутить снігом.

Ранок.

Нас ведуть. Два кільометри дороги. Кільчасті дроти. Сіре небо. Сіре море, що зливається з небом на сірому небосклоні. Деревляні шопи. Це бараки — наші будучі мешкання. Ми на т. зв. Попівськім Острові, який получений зі суходолом тамою. Вітер, що крутить снігом виголює скельний грунт без ніяких слідів рослинности.

Вводять нас до якогось чотирокутника перед одним бараком, окруженого колючим дротом. При воротах будка вартового. Речі веліли нам зложити під стіну будинку. Лунає військова команда:

Від правого відчисли!

Не конче добре там воно йде. Дзвонячи зубами з холоду, викрикували захриплими голосами:

— Перший!

— Другий!

— Третий і т. д.

— Зле! Від початку ще раз: перший, другий, третий...

Поучують нас, що на привіт: "Здраствуй карантінная рота!" (Здорова сотня на карантанні) — маємо відповісти всі однозгідно, як один муж:

— Здра!!!

Вигукуємо оце "здра!" Зле! Ще раз. Зле! Нерівно — хтось спізнився. Знову: "здра!" Знову зле. Хтось зверещав за скоро. Виявляється, що по вислуханні привіту треба набрати до легенів якнайбільше воздуху, видержати двосекундову павзу і щойно тоді...

Ще раз. Ще зле. І знову: "здра!" Ноги скостеніли від зимна. Вуха мерзнуть. Лиця бородатих селян покрилися соплями леду. Наші клунки щезли вже під верствою снігу, що постійно паде. Наші інструктори зміняються по черзі: одні йдуть до бараку загрітися, інші заступають їх місце.

Появляється вижча "влада" — староста табору, також вязень. Здоровить:

— Здраствуй карантінная рота!

— Здра!!!

Зле! Зате веліли нам пів години без перерви верещати: "здра". Дехто захрип. Верещали те "здра" нелюдськими голосами, щоб укінці вдоволити своїх напасників. Все ще зле. Мабуть не йде про якість, але про скількість цього "здра"

Відтак виголосили коротку промову, в якій зазначили, що ми в таборі, де першим обовязком кожного з нас буде совісна праця, де викрути від неї будуть остро карати, де треба безкритично виконувати на кази влади і інші подібні вязнічні теревені.

Відтак — знову "здра", знову "відчисли!" — і так до вечора.

В БАРАКАХ.

Вкінці перемерзлим, виголоднілим і перемученим дозволили нам вигребати зі снігу свої речі і ввійти до бараку.

Здавлена людська маса кинулась бігом до бараку, займаючи місце на причах. Хоч причі були поверхові, місць не вистало. Командант і його помічники (також усі вязні), інтервенюють: укладають нас тісно, одного при другім помагають собі при тім копаючи впертих чобітьми. Лежимо боком, не маючи змоги навіть ворухнутися. Обернутися на другий бік можна тільки спільно, порозумівшись із найближчими сусідами.

Дехто зліз із прич та гріючися при залізних печках, які огрівали шопу, їв привезені харчі. Всі тужили до кипятку, та дістали ми горячу воду не швидко і то в обмеженій скількости, бо Попівський острів не має своєї води. Привозять її у бочках із віддаленої 10 км. Кемі. За чайник кипятку платили по кілька рублів що в 1928 р. було доволі поважною сумою.

ДО РОБОТИ!

Раптом серед ночі збудили нас: до роботи!

Що за мара! До якої роботи? Зриваємося якстій, бо копняки не щадять повільних. Виганяють нас з бараку на сніг. Ясна, морозява, зоряна полярна ніч. По небі миготять якісі ясні імлисті облачки. Гине один, небаром зявляється в іншім місці другий. То знову миготять по небі якісь світляні смуги. Видається, що ми є свідками творення нових світів. Це північна зоря розяснює небо.

Ідемо залізничим шляхом По його обох боках видніють високі сніжні засипи. Далеко чекають нас вантажні плятформи; навантажені дошками Ці вагони мали ми пересунути по залізничих рейках кілька кільометрів у напрямі стації. Причепившись як муравлі за колеса, буфори, вистаючі дошки. пхаємо перед себе важкі плятформи. Хтось упав зі свіжого насипу під колеса Крик, відтак проклін і відтак знову тиша, серед якої чути тільки важкий віддих кількадесятьох людей, що напружують свої мязи.

Той, що злетів із насипу під колеса плятформи, вилазить щасливо зпід ніг товаришів, що волічуться вперед.

Стріпує сніг з одягу.

— Гей, ти там! Не лишайся! Доганяй!

Чергового дня прийшли до нашого бараку лікарі (вязні), щоб оглянути нас під оглядом здібности до фізичної праці і поділу на відповідні категорії. Стояли ми півнагі, чекаючи своєї черги. Не зважаючи на те, що лікарські огляд дини відбувалися з незвичайною швидкістю, ціла та процедура з уваги на велику скількість вязнів зайняла пів дня. А в ночі — не зважаючи на категорії — всі знову до пересування по залізничих рейках навантажених вагонів.

ЛАЗНЯ.

Одного дня погнали нас до лазні. Там видали нам по два відра теплої води: один морської, другий річної і по кусневі мила. Це повинно було нам вистарчити. Ті, що не знали, що скількість води сильно обмежена, не могли змити зі себе мила. Все відбувалося у великій тісноті при супроводі московських лайок

ДАЛЬША ПОДОРОЖ.

По двох тижнях тієї "кварантанни" у завушивлених і заблощичених бараках кількадесятьох вязнів пігнали з клунками на залізничий двірець Між ними був і автор цих рядків.

Поїздом приїхали ми до місточка Сорока, звідки в дальшу дорогу вирушили ми пішки в напрямі острову Міяг віддаленого від Сорoки 85 км.

Було нас 42-ох вязнів. Конвой складався з трьох вояків. Довгим гусаком тягнувся наш похід. Напереді йшли молодші й сильніші, спішачись, щоб чимшвидше дірватись до вимріяного відпочинку в карельськім селі. Далі їхали сани, на вантажені нашими клунками й куферками, відтак ішов конвой і на самому заді — ніким не пильнований, без ніякої сторожі воліклись ті, що їм подорож серед північних снігів давалась найдоскульніше в знаки старі, недужі, інваліди, спираючись на ціпку, відпочиваючи що кілька кільометрів, витираючи замерзлою рукавицею спочене — не зважаючи на мороз — чоло.

(Далі буде)

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Дня 12-го березня** серед величавих торжеств у церкві св. Петра в Римі, відбулася коронація нового папи Пія XII. В тім торжестві взяло участь близько пів мільйона людей.

— **Святіший Отець Папа Пій XII.** дня 11. III. іменував кард. Люїджі Маліоне, бувшого нунція у Франції, секретаром стану Ватиканської Держави. Цей високий уряд займав сам теперішний папа за життя Папи Пія XI.

Кардинал Л. Маліоне є італійцем. Він має 62 роки й є досвідченим дипльоматом.

— **Богословська семинарія** греко-католицької мукачівської дієцезії перенеслась з днем 1-го лютого до архиепископської богословської семинарії в Оломунці. Ректором семинарії назначений о. Мирон Калинець ЧСВВ. З 57 богословів, що студіювали в Ужгороді, тільки 15 залишилося там.

— **В одинокій католицькій церкві св. Людвика в Москві** відправилась заупокійна Служба Божа за бл. п. Папу Пія XI. Відправляв о. Леопольд Бравн. На відправі були присутними богато членів американської амбасади.

— **Архипастирська діяльність Преосв. Діонісія.** Преосв. Діонісій Нярадi, Апостольський Адміністратор Карпатської України, розвиває живу архипастирську діяльність. Відбулися зїзди деканів у Хусті, Михайлівцях і Сваляві. Преосв. Діонісій постійно відбуває поїздки по цілій території Карпатської України, переводить візити, проповідує до народу, заводить потрібні реформи. Під його впливом Карпатська Україна переживає тепер не тільки національне, але й релігійне відродження.

— **З нагоди вибору нового Папи Римського, Пія XII,** Їх Преосвященство Кир Василій вислали телеграму до Святішого Отця від себе, священиків і вірних української греко-католицької Церкви, з заявою вірности, і любови, та зложили желання.

Святіший Отець відповів через секретаря телеграмою такого змісту:

"Ватикан, 7. березня, 1939."

"Святіший Отець з вдячности за синівські признання засилає Вашій Ексцеленції, духовним і вірним Дієцезії сердечне батьківське Апостольське благословення.

"В заступстві,
МОНТІНІ".

НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ "БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК"

поручає

слідуючі книжки

Крівава незабудька або Хресна дорога Спасителя ... ... .25ц.
Короткі розважання Христових страстей ... ... .05
Сім слів І. Христа на хресті .15
Многострадальна Мати .. .10
Христові рани і вервиця до них ... ... .05
Серце за серце ... ... .20
Приготовання до смерти, оправлене ... ... .15
На що терпіння на світі? .10
Роздумай над тим добре .20
Яка повинна бути сповідь і як приготовитись до неї .20
Життя і смерть ... ... .20
Дорога спасення (місія в образках) ... ... .30
Святе Причастя ... ... .05
Наслідування Марії, опр. .20
По виборі **Нового Папи читайте:**
Безсмертна династія ... ... .10
Вічне місто о. Остап Ковалів ... ... .45

Пишіть на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers Mundare Alta.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. XVI-XVII.

Ісмаїл (XVI. 1-16). Господь зновляє свій завіт з Аврамам (XVII. 1-14).

1. Сарай, Аврамова дружина, не привела йому ні одної дитини. А була в неї рабиня египтянка, на імя Агар(Гагар).

2. Промовила Сарай до Аврама: "Коли Господь не дав мені дітей, то ввійди до моеї рабині; бодай від неї буду мати діти".

3. Аврам послухав Сараю. — Сарай дружина Аврамова, взяла Агару Єгиптянку, свою рабиню, після того, як Аврам уже десять років поселився у ханаанській землі, й віддала її за жінку свойому мужеві Аврамові. —

4. Аврам був з Агарою і вона почала. Як уже пізнала, що стане матірю, з легковаженням гляділа на свою господиню.

5. Сарай пожалувалась Аврамові: "Ти винен за сю зневагу; Я ж сама віддала тобі свою рабиню, а вона пізнавши, що буде матірю, погірдливо глядить на мене. Нехай Господь судить між мною і тобою.

6. На це Аврам: "Та ж рабиня твоя і стоїть під твоею властю. Роби з нею, як уважаеш!"

7. Жорстоко взялась до неї Сарай, так, що втікла від неї. Але Ангел Господень стрінув її коло керниці в пустині, що (находиться) на дорозі до Сур, і каже:

8. "Агаро, рабине Сараї, звідки ти взялась тут і куди заміряєш іти?" Вона відповіла: "Я втікаю від Сарай, моеї пані".

9. Знову каже її Ангел: "Вертай назад до своеї пані й покорися під її руку". —

10. Дальше так промовив до неї Ангел Господень: "Оце так помножу твое потомство, що й не буде їм числа".

11. Ще промовив до неї Ангел Господень: "Ти при надії, і вродиш сина й назвеш його на імя Ісмаїл, значить: "Господь почув", бо Бог почув про твое впокорення.

12. Він буде свобідний чоловік: Він проти всіх, а всі проти нього; й сидітиме на карку своїх братів.

13. Вона назвала Господом того, що говорив з нею: Ти видіний Бог. Бо казала: Чи не виділа я того, що явився мені?

14. Тим то й назвала керницю тую: керниця "Лахаї `рої", значить: Живого, що бачить (мене); — що находиться між Кадисом і Варадом.

15. Агар породила Аврамові сина; Аврам же дав імя синові, що йому вродила Агара, Ісмаїл. —

16. Тоді Аврам мав 86 літ, як Агара вродила Аврамові Ісмаїла.

XVII 1. Аврам мав уже 99 літ віку. Отсе Бог явився йому й сказав: "Я Бог всемогучий. Ходи переді мною і будь звершений;

2. а я заключу мій завіт з тобою і дам тобі дуже численне потомство."

3. Аврам припав лицем до землі, а Господь промовляв дальше:

4. Це Я, що заключив мій завіт з тобою, ти будеш праотцем численних народів.

5. Тому не зватимуть тебе Аврам, ні, Авраам буде твое імя, бо роблю тебе праотцем багатьох народів.

6. Так, розмножу тебе надзвичайно вельми й вчиню тебе народами й царі вийдуть з тебе.

7. І поставлю мій завіт між мною і тобою, і нащадками твоїми по тобі в усіх родах їх як вічний завіт, що я тобі Богом. і нащадкам твоїм по тобі.

8. Також дам тобі й нащадкам твоїм землю, де ти тепер чужинцем перебуваеш, — ханаанську землю у вічне посідання, і буду їх Богом.

9. Дальше так промовив Бог до Авраама: "Ти ж сам держи мій завіт, ти й твої нащадки по тобі в усіх родах.

10. Ось мій завіт, що маете держати між мною і вами й нащадками твоїми по тобі.

11. Усяке хлопя між вами мае бути обрізане. Обрізувати будете на крайнім вашім тілі й це буде знаком завіту між мною й вами.

12. Осьмого дня життя муситься обрізати кожне хлопя між вами з роду в рід; і той хто родиться в твойому домі й той, кого куплено за гроші, що не з твойого роду.

13. Хто родився в твойому роді й кого ти купив за гроші, маеться їх обрізати. Цей знак мойого завіту на вашому тілі, мае оставати на завсіди.

14. Всякий мужчина, необрізаний, що не обріже крайної плоти, такого викоріняти з його народу; бо він зломив мій завіт.

ПОЯСНЕННЯ.

1. Вже три рази Бог обіцяв був Авраамові потомків (XII, 2; XIII, 16; XV, 5), та все ще він на мав сина.

2.-3. Сара втративши надію стати матірю, по старинному семітському звичаєвому законові, рабиню, що була її приватною властністю, віддала як другу дружину Авраамові; а діти з неї народжені правно належали до першої жінки. Тому проворні батьки, коли віддавали дочки, додавали їм як придане одну або дві рабині (Порівнай XXIX, 24. 29).

4. У всіх первісних, ще не зіпсутих розріжнюючою культурою народів, багато дітей вважалось великим щастям. Тим паче це було приняте в Ізраїлитян. Не диво, що Агара гордою стала й згірдно стала відноситись до Сари.

5. Сара не могла стерпіти такого впокорення та зі звичайною жіночою "льогікою" цілу вину складає на Авраама; ось неначе вона принесла велику жертву, а тепер одержує за це невдяку.

6. Авраам бажаючи мати спокій у свойому домі, нічим не змінює первісного стану річей: Арага лишаеться в повному значінні рабинею Сари.

7. Агарі так надоїло знущання Сари, що мимо свого поважного стану, втікае на пустиню. Вона зміряе до своеї батьківщини до Єгипту. "Сур" не що інше, як назва "княжих мурів", що хоронили Єгипет від нападів азийських кочовників.

8. Ангел називае Агару її іменем; тим показуе, що знае и та звертае увагу на її зависимість від Сари. Агара не перечить свого становища й щиро признається, що втікла від своеї пані

9.-10. Ангел спонукуе її до повороту й заразом дае обітницю численного потомства.

11. Назва "Ісмаїл" мала пригадувати на особливше благословення і ласку, що одержала Агара від Бога.

12. У евр. тексті виражене, що Ісмаїл буде як **"дикий осел"**. Це малоб означати, що не буде жити в неволі як Агара, але свобідний, як дикий осел, що не знае запрягу, не вживае його ніхто до роботи. — У славянськім тексті стоїть: **и предъ лицемъ всея братіи своея вселится;** значить: поселиться не далеко (на схід) своїх братів — Ізраїлитян; і не будуть могли прогнати його, хоч нераз дасться їм в знаки. Кочовики бедуїни звичайно прикрі осілим і замешкалим людям, бо своїми чередами нищать їм поля.

13.-14. Оба ті стихи невиразні й правдоподібно в ріжних текстах ріжно подані. Змисл такий: Агара зрозуміла, що до неї промовляла якась надземська Істота й назвала її Господом, що дався видіти й одначе задержалася при житті. Було загальне вірування у жидів, що неможливим було бачити Бога або Ангела й полишитись при житті. —

1. У книзі Ісхода (VI, 2) сказано, що Бог обявив себе патріярхам як "Ель-шадай", значить: Всемогучий Бог. Господь жадае від Авраама, щоб він жив так побожно, як Енох і Ное (V, 24; VI, 9).

2. Вже раз була згадка про заключення завіту між Богом і Авраамом (Гл. XV); тут Господь щераз потверджуе той самий завіт лиш торжественніше. Притім знову повторяе свої обітниці, що наділить Авраама численним потомством й віддасть йому в посідання Ханаанську землю.

5. Для торжественішого унаглядження цього акту зміняе йому імя Аврам на Авраам. Аврам значить: визначний отець; Авраам: отець народів

6. Господь щераз торжественно повторяе свої обітниці: велике й числение потомство, якого Авраам буде праотцем і посідання ханаанської землі

7. Не лиш з Авраамом цей завіт заключений, але з його нащадками по всі віки. Ціль того завіту, це уреджання серед його потомків почитання правдивого Бога.

8. Хоч як довго вже Авраам живе в Ханаані, все ще він там чується чужинцем, бо не посідае ні пяди своеї землі; помимо того йому й його нащадкам обіцюе Бог повне опанування посідання Ханаану, що й сталося.

9.-10. Хоч сам завіт Бога з Авраамом оснувався на внутрішнім відношенні, мав одначе мати й зовнішний знак.

11. Цей зовнішний знак завіту назначив Бог обрізання. Вперед Господь коротко проголошуе сам закон про обрізання.

12. Після того слідують докладніші приписи: Законові обрізання підпадають діти мужеского полу не лиш Ізраїлитяни з роду, а також за гроші куплені раби, бо вони обовязані приняти й визнавати віру своїх панів; Обрізання мае бути довершене осьмого дня по народженні.

13. Дальші приписи: Перший Авраам мае виконати цей припис на всіх мужеського роду, що тепер находяться в нього.— Старославянський текст: **"И будеть завѣтъ мой на плоти вашей въ завѣтъ вѣченъ"** не віддае точно думку оригінального тексту. Вперед Старозавітний Закон тим самим і обрізання було часове до приходу Месії, що мав заключити новий вічний завіт, але обрізання вже з своеї природи лишалось на тілі на завсіди.

14. Хто не хотів би піддатися тому законові, не лиш тратить тим самим участь у Божих обітницях, але мае бути покараний смертю як хулитель закона.

Обрізання знане було й уживане також у інших старинних народів. Грецький історик Геродот пише, що в Єгипті вищі верстви народу, а передовсім священики принимали обрізання, що й свідчуть египетські памятники. Також деякі палестинські племена як Едоміти, Амонії, Моавити знали й практикували обрізання. Цей давно знаний і уживаний звичай Господь вибрав як зовнішний знак свого завіту й надав йому виключно религійний характер.

Тим саме обрізання було прообразом **св. Тайни Хрещення;** бо лиш та св. Тайна по правді очищае і освячуе людину й робить її дитиною Божою і учасницею усіх ласк і обітниць Христових.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

БОЖА НАУКА

Віра Апостолів

Одного часу сказав Ісус Христос до людей, що зібрались коло Нього: "Істинно, істинно кажу вам, Я є хліб життя. Коли хто їсть сей хліб, житиме на віки, а хліб, що я дам, се мое Тіло за життя світа". "Коли не будете їсти Тіла Сина Чоловічого, не будете пити Його Крови, життя не будете мати в собі".

З того часу многі з тих, що ішли за Христом, відступили від Нього і вже не ходили з Ним. Тоді Христос сказав до Апостолів: "Чи й ви хочете відійти?" А Симон Петро відловів Йому: "Господи, до кого підемо? Ти маеш слова вічного життя; і ми увірили і пізнали, що Ти є Божий Син".

* * *

Якої ми віри?

Ми є християнсько-католицької віри, бо визнаемо все те, що навчав Ісус Христос, наш Спаситель, а свята католицька Церква подае до вірування.

Коли народився і де жив Ісус Христос?

Ісус Христос народився тому біля 1939 років у Вифлеемі, в ізраїльській землі, що називається також Свята Земля або Палестина. Лежить вона в Азії, недалеко від Єгипту, над рікою Йордан, що вливається до Мертвого Моря Головне місто Святої Землі є Єрусалим.

Котрий нарід приняв перший Христову віру?

Перші приняли Христову віру деякі Ізраїлитяни, бо Ісус Христос навчав в ізраїльському народі; з поган перший приняв Христову віру грецький нарід. Майже рівночасно поширилася Христова віра й серед римського або латинського народу. З часом витворилися ріжні обряди, а найважніші обряди є грецький і латинський.

Що се є обряд?

Обряд се звичаї і богослуження, якими Церква прославляє Бога.

Якого ми обряду?

Ми є грецького обряду, а мова наших церковних книг є старославянська.

Від кого й коли приняли Українці Христову віру?

Христову віру Українці приняли від Греків, а з вірою і грецький обряд. Київські князі Аскольд і Дир охрестилися 865 року, княгиня Ольга 957 року, а ціла Україна за Володимира Великого 988 року.

Хто переклав церковні книги з грецької мови на старославянську?

Церковні книги з грецької мови на старославянську переклали два вчені й святі брати Кирило й Методій у 9 віці.

Як ми називаемо себе, коли хочемо означити нашу віру і заразом наш обряд?

Коли хочемо означити нашу віру і заразом наш обряд, тоді ми називаемо себе г р е к о - к а т о л и к а м и; тим кажемо, що наша віра є католицька, а наш обряд грецький.

Католиків латинського обряду називаемо римо-католиками або латинниками.

Чи можемо самовільно змінити обряд?

Ні. Апостольський Престіл строго заборонив самовільно зміняти обряд.

Як ми греко-католики поздоровляемо себе?

Ми поздоровляемо себе словами: "Слава Ісусу Христу", а відповідаемо: "Слава на віки" В часі від Різдва до Стрітення поздоровляемо себе словами: "Христос раждається", а відповідаемо: "Славіте Його".

В часі від Воскресения до Вознесення поздоровляемо себе словами: "Христос воскрес" а відповідаемо: "Воістину воскрес".

Який є найважніший знак нашої віри?

Найважніщий знак нашої віри се святий хрест, бо Христос Господь помер на хресті, і тому хрест став знаком нашого спасення.

Знаком хреста зачинаемо й кінчимо молитву.

Як робимо на собі знак святого хреста?

Знак святого хреста робимо на собі так:

Ліву руку кладемо на груди, перші три пальці правої руки складаемо разом, а два крайні пальці згинаемо до долоні, підносимо праву руку до чола і кажемо: "Во імя Отца", дальше повертаемо правою рукою на груди і кажемо: "І Сина", потім повертаемо на праве рамя і кажемо: "І Святого", вкінці на ліве рамя і кажемо: "Духа. Амінь".

Які правди визнаемо, коли знаменуемо себе святим хрестом?

Святим хрестом визнаемо отсі правди віри.

1) що в Бозі є три особи Бог Отець, Бог Син і Бог Святий Дух;

2) що д р у г а Божа Особа Божий Син став чоловіком і вмер розпятий на хресті для нашого спасення.

Що се є Символ віри?

Символ віри се коротке зібрання найважніших правд християнсько-католицької віри. Його уложили Апостоли, а їхні наслідники, Епископи доповнили його на Соборах у Нікеї (325 р.) і в Царгороді (381 р.). Символ віри складається з 12 членів, ось у такім порядку:

1. Вірую в одного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба і землі, всього, що видимо й не видимо.

2. І в одного Господа Ісуса Христа, Сина Божого единородного, від Отця родженого раньше всіх віків; світло від світла, правдивого Бога від правдивого Бога, родженого, не сотвореного, односущного з Отцем, через котрого все сталося.

3. Що для нас людей і для нашого спасення зійшов з небес, приняв тіло від Святого Духа й Марії Діви, і став чоловіком.

Що був розпятий за нас при Понтію Пилаті, страдав і був погребаний.

5. І воскрес третього дня, як було писано.

6. І вознісся на небеса, і сидить праворуч Отця.

7. І вдруге прийде зі славою судити живих і мертвих, а Його царству не буде кінця.

8. І в Святого Духа, Господа животворного, що від Отця і Сина походить, котрому з Отцем і Сином однаковий поклін і однакова слава, котрий говорив через пророків.

9. І в одну, святу, соборну й апостольську Церкву.

10. Ісповідую одне хрещення на відпущення гріхів.

11. Ожидаю воскресення мертвих.

12. І життя будучого віка. Амінь.

* * *

Поучення. Памятаймо, що найбільшим скарбом, який мае наш нарід, се свята віра. Її твердині — се наші церкви, її сторожі — се священики. Прапор нашої віри — се святий хрест. Усею душею любім і шануймо Церкву й священиків! Памятаймо, що свята віра — се основа дочасного і вічного щастя народу.

Релігійні Закиди й Запити

ЗАКИД: 1. Сам Господь Бог установив і освятив семий день, суботу та приказав його святкувати (Мойс. 2:3; II Мойс. 20: 8-11)

2. Ісус Христос також заховував суботу (Лук. 4: 16) і не мав ніяких намірів її касувати. Він виразно сказав, що не прийшов знищити чи усунути закон, лиш його доповнити. (Мат. 5:17). Закон є вічний і незмінний (Мат. 5:18). Отже й закон про святкування суботи.

3. Ученики Христові також святкували суботу. Це нам доказують жінки, що по розпятті Ісуса, в суботу "остали в спокою по заповіді" (Лук 23:56) й щойно як минула субота пішли до гробу (Мат. 28:1).

4. Ніде в св. Письмі нема щоб Ісус скасував суботу, а наказав святкувати неділю.

5. Апостоли святкували суботу. Про це свідчить: а) 83 суботи, записаних у Діяннях в які апостоли проповідали по синагогах. Отже вже по воскресенні Ісуса святкували суботи.

б) Ап. Павло сказав: "ми утверджуемо закон" (Рим 3: 31), Отже й суботу.

в) В листі до жидів (4:9) читаемо: "Оце ж оставлено ще суботування людям Божим."

г) В св. Письмі ніде не говориться про неділю, або воскресний день.

6. Святкування суботи скасував 321 р. декретом цар Константин на спілку з папою. Собор лаодикейський 364 р. грозить анатемою й конфіскатою майна тим, що святкували б суботу. Мільйони християн замість слухати Бога який каже: "Памятай день суботний святкувати", слухають папи, який перекручуючи декальог, каже: "Памятай день святий святкувати!"

7. Субота — це печать Божа: "Суботу мою мусите держати, бо це знамя між мною і вами. (Ісх. 31:13), а неділя — це печать звіря (Відкрит. 13: 16-18), бо це день поганського божка Сонця. Його святкували погани, а тепер християни.

Чому отже маемо слухати людей і ломити закон та святкувати неділю замість суботи, як Бог велів? Чи так поступаючи можемо ще називатись правдивими християнами?

ВІДПОВІДЬ: В цім закиді маемо найголовніші "докази" суботників на потребу святкування суботи замість неділі. Перейдім їх усі по черзі й пригляньмось яка їх переконуюча сила?

1. Це правда, що Господь Бог освятив семий день і приказав святкувати суботу, **але цей приказ-закон був даний ще в Старім Завіті й то не всім людям і не на всі часи, а тільки жидам і то лишень до приходу Месії. Отже не обовязуе християн,** що жиють уже в Новому Завіті, в якому старозавітний закон стратив свою обовязуючу силу, й в якому є новий лад і нові закони, відмінні від давних, а установлені Христом і Його святою Церквою. Про це говорить сама біблія, яку суботники так пильно читають та яку на жаль якслід не розуміють і хибно собі пояснюють. В біблії читаемо: "Памятай, що ти був рабом у Египетській землі, що **вивів тебе звідтіля Господь Бог твій** рукою потужною і правицею простягнутою: **тому то Господь приказав тобі заховувати день суботний".** (V. Мойс. 5.15). З цього бачимо, що субота установлена з приводу виходу жидів із египетської неволі й наказана тільки жидам і тільки їх обовязувала як "Знамя вічне **між Богом і ними,** у всіх родах їх. (Мойс. 31:13, 16.) (Порівнай ще Неем. 9: 13. 14).

Далі про обовязуючу силу для християн старозавітного закону у якому міститься і приказ святкувати суботу, св. Ап. Павло так навчае:

"Заки прийшла віра (Христова), стережено нас під законом, замкнених на віру, що мала обявитися. Таким чином **закон був нашим учителем в Христа... Коли ж прийшла віра, ми вже не під учителем.** (Гал. 3:23) Коли ж прийшла повнота часу, **післав Бог свого сина,** зродженого з невісти, поставленого під законом, щоби **викупити тих, котрі були під законом,** щоби ми приняли усиновлення... Длятого ти вже не слуга, а син... длячого повертаете назад до немічних і марних живел, котрим знову хочете служити? **Ви обходите дні** й місяці й часи й літа. Боюся за вас, чи не дармо трудився між вами. (Гал. 4: 4-11). **Ви, що оправдуете себе законом.** збулися Христа, ви **відпали від ласки** (Гал. 5:4).

"Бо знесення попередної заповіди (закона Мойсея) **стаеться ізза її немочі й неужиточности,** бо закон нічо не звершив, зате заводиться ліпша надія, котрою наближаемося до Бога.. "Се прийдуть дні говорить Господь, і **зроблю** з домом Ізраїлевим і з домом Юдовим **новий завіт,** не по завіту, що я зробив з вашими вітцями.. **А коли каже: новий, назвав перший старим. А що передавнюеться і старіеться, е близьке загибелі.** (Євр. 7:18, 19; 8: 8-13). І тому напоминае св. Ап. Павло: "Нехай вас ні-

хто отже не судить за їду й за напиток, або щодо свята, або нового місяця, **або суботи**, се є тінь того, що має прийти, а тіло в Христі. (Кол. 2:16-17). Іншими словами. всі старозавітні приписи щодо їди, свят і суботи були тільки тіню, і стратили свою обовязуючу силу для християн і тому за їх незаховання ніхто не може християн судити. Так каже св. Ап. Павло що знав добре і біблію і Христову науку. Коли ж старозавітній закон, а з ним і заповідь святковання суботи, стратили обовязуючу силу для християн, то покликуватись на старозавітні приписи, як це роблять суботники, є недорічністю і не має доказової сили.

2. Ісус Христос заховував суботу — це правда. Але чому? Не тому, щоб нас своїм прикладом зобовязувати заховати суботу, але тому, **щоб виповнивши закон, викупити нас з під закона** (Гал.4:4).

Весь закон приготовляв прихід Месії (Гал. 3:24; 4:1-4). Прийшов Месія і сповнився ввесь закон і пророки. Ісус не нарушив закону, а виповнив його й тим закон осягнув свою ціль — привести вибраний нарід до Христа-Месії, але й тим самим стратив свою силу й став непотрібний, бо вже не прийде другий Месія. Христос виповнив старозавітній закон ще й тому, щоб нас навчити, як ми маємо виповняти волю Божу виражену в новому законі. Отже приклад Христовий нас не обовязує до святкування суботи.

В тому світлі треба брати й вискази Мат. 5:17-17. Христос особисто хотів найдоскональше виповнити все, що приписував старозавітній закон, а виповнивши усунути його як уже злишний і нас увільнити від його заховання. Отже слова св. Матея відносяться лиш до самого Христа й не зобовязують нас заховати ввесь старозавітній закон, як це робив Христос. Інакше то й ми по прикладу Ісуса Христа мусіли б обрізуватися і т. д., а все це виразно противиться св. Письмові Нового Завіту й самі суботники всього закону так, як Христос заховував, заховувати навіть не думають.

Тепер гляньмо чи старозавітній закон є вічним і незмінним. Ні. **Весь старозавітній закон є знесений. Так проголосив апостольський собор у Єрусалимі.** рішаючи спір між першими християнами щодо заховання старозавітного закону.

"І повстали деякі... кажучи: **Треба їх обрізати й наказати. щоб хоронили закон Мойсея.** І зібрались апостоли та старші вглянути в те слово. Коли ж була велика розправа, встав Петро і сказав до них: "Мужі брати, ви знаєте, що від давних днів Бог вибрав між вами, щоби через мої уста чули погане слово евангелія і увірили. І Бог, котрий знає серця, засвідчив їм, даючи (їм) Духа святого, як і нам, і не зробив ніякої різниці між нами й ними, очистивши вірою їхні серця. Тепер же **чого спокушувати Бога, щоби наложити ярмо на шию учеників, котрих наші вітці, ані ми не могли носити?** Але ласкою Господа Ісуса Христа віримо, **що будемо спасені тим способом, як і вони...**" Так само говорив і апостол Яків. Опісля апостоли післали лист до Антіохії з таким рішенням: "Подобалося Духові Святому й нам не накладати на вас більше тягару (старозавітного закону) (Діян. 15 гл.).

Отже на основі цего рішення відпадає також обовязок святкувати суботу.

Правда деякі заповіди виражені в старозавітнім законі обовязують також християн пр. не убий, не чужолож і т. д., але то обовязують заповіді не судейські, чи обрядові, а тільки моральні й то не на основі приказу даного в Ст. Завіті, а тому, що ті заповіди виражають природний закон, оснований на людській природі, і він обовязує всіх й по всі часи та є незмінний, а ще й тому, що ці заповіди Христос у Новому Завіті виразно заховати повелів.

Щодо заповіди заховувати суботу, то так як вона була виражена в Ст. Завіті, то вона не була заповіддю чисто моральною, а морально-обрядовою. Моральною остільки загалом вимагала від людини віддавати Богові належну честь. Була вона також обрядовою остільки визначала 7-ий день у тижні а зокрема суботу як день почитання Бога. І в тій обрядовій части могла улягти зміні й знесенню. Коли ж настав новий закон, що зніс увесь старозавітній, тим самим уступив обовязок святкувати суботу, а та заповідь: Памятай день суботний святкувати мусіла бути змінена на заповідь: "Памятай день святий святкувати"!

3. Хоч старозавітній закон зі смертю І. Христа став **мертвий** цебто стратив силу обовязуючу, то не сейчас став **смертоносним** і тому ще якийсь час без гріху можна було заховувати його, доки новозавітний закон не був на світі вистарчаючо поширений. Перші християни навернені зі жидівства, ще якийсь час заховували суботу та інші старозавітні приписи не тому, що були до того зобовязані, а просто тому, що до того змалку звикли й трудно було їм відразу розпращатися з тим, до чого вже літами привикли; тим більше, що всі новозавітні практики та обряди не були відразу вироблені і в життя уведені. Тому сам факт, що жінки чи другі ученики Христові заховували суботу, ще не **доказує, що вони це робили з обовязку, бо їм було приказано в новому завіті.**

4.Ніде в св. Письмі **нема виразно сказано,** що Христос скасував суботу, бо в св. Письмі не все, що робив і учив Христос є записане. (Ів. 20:30. 21:25). Богато заховалось у святому переданні й ця саме наука Христова вирішила, чому то вже перші християне поволі закидали святковання суботу та стали святкувати неділю.

Одначе вже з того, що є в св. Письмі можемо легко й певно заключити. що Христос був проти святковання суботи в новому завіті.

Найперше ніде не сказав І. Христос, що треба заховувати суботу. Противно, Ісус легковажить суботу, не осуджує за її нарушення, а навіть сам нарушує, щоб так повчити апостолів, що вона вже тратить свою обовязуючу силу.

Ось декілька місць зі св. Письма;

"Цей чоловік не від Бога, бо **не хоронить суботи**" (Ів. 9: 15) — казали жиди про Ісуса. тому, що Він ломить суботу". (Ів. 5:18). Це було з нагоди уздоровлення прокаженого, до якого Ісус сказав: "встань, візьми своє ложе й іди". А закон забороняв носити ложе в день суботний: "бережіть душ ваших і не носіть нош ваших у день суботний". (Єрем. 17: 21).

Ісус не картав апостолів за те, що нарушали суботу зриваючи колосся, а осудив натомість фарисеїв, що дивувались тому. (Мат. гл. 12. Марк. 2:23). І сказав їм що субота є ради чоловіка, а не чоловік задля суботи та що Він є паном суботи, отже може звільнити людей від її заховання. (Марк. 2:27). Отже субота не є законом вічним і незмінним, як твердять суботники.

І хоч **І. Христос безпосередно не скасував суботи, та не установив сам неділі, то зробив це посередно через Св. Духа і через св. Церкву, якій дав до того потрібну власть.** (Мат. 18. 18).

"Ще богато маю говорити вам, та ви не можете носити нині. Як же прийде той Дух Правди... той навчить вас усього... (Ів. 16: 12-13; 14:26). Св. ап. Павло каже, що Ісус Христос закон заповідей обернув у нічо (Жид. 8.7-13). "Ось іду вчинити волю Твою Боже, знеси перше, щоб поставити друге" (Жид. 10:9). І сталося знищення попередної заповіди за її неміч і невжиточність" (Жид. 7:18).

5. а) Те, що апостоли проповідували в суботу, нічого не доказує нічо, бо проповідати не значить святкувати. Апостоли проповідали в суботу, бо тільки в цей день могли застати зібраних жидів по синагогах і вчити їх про Христа. Отже використовували добру нагоду до свого апостолування, а не святкували суботу.

б) Ап. Павло виразно каже: "що чоловік оправдується вірою, без огляду на діла" старозавітного закону. (Рим. 3:28)

І тим він виразно побиває суботників, що вимагають до оправдання перед Богом крім віри й діл старозавітного закону: заховання суботи.

Коли св. ап. Павло вчить що оправдання є через віру без учинків старозавітного закона, то в тій річі якраз не зносить закона, а радше виповняє його науку і утверджує закон, що також вчив, що чоловік оправдається не з діл закона, а з віри. І на доказ цего наводить приклад як віра, а не діла оправдали Авраама. (Рим. глава 4). Отже це місце св. Письма є якраз проти суботників і суботи.

в). Немилосерно натягають св. Письмо суботники, коли слово "суботування" про яке говорить св. Павло (Рим. 4:9) беруть за суботний день. Св. Павло говорить про будучу суботу, або відпочинок по земних трудах в небі, ту вічну суботу, якої лиш прообразом була старозавітна субота та про суботу або відпочинок через віру в Христа, його посланництво, науку й відкуплення. Це є те суботування, що лишається народові Божому й до якого ввійти накликує св. ап. Павло. Отже **суботування— че віра в Христа (Мат. 11:28), це також відпочинок у небі (Відкр. 14:13) а не суботний день.**

г) В св. Письмі ніде не говориться про неділю чи воскресний день; та річ не в назві, а в святкуванні 7-го чи 1-го дня. Кожний народ називає цей день по свойому, а апостоли називали першим днем

Ніде нема, щоб апостоли святкували тільки суботу. Натомість є що святкували перший день по суботі, або нашу неділю, і що виступали проти закону, а тим самим і проти суботи. Ось кілька місць:

"**Першого дня в тижні,** як **зібралися ученики на ломання хліба,** проповідав їм Павло" (Діян. 20:7).

Ломання хліба так тоді називалась безкровна жертва.

"А щодо збірок, котрі уряджуються для святих, як я наказав церквам галатським, так і ви робіть. **Першого дня тижня** нехай кожний з вас складає у себе... щоби не уряджувати збірок, тоді, коли я прийду. (І. Кор. 16:1-2). А що збірка для вбогих переводилася жидівським звичаєм тільки в свята, а не в звичайні дні, отже апостол уважав перший день за святий.

"Деякі зміж нас, вийшовши, потрівожили вас... говорячи, щоб обрізувалися та хоронили закон, **чого ми їм не наказували**" (Діян. 15:24). А що субота є частиною закону, отже апостоли не наказували додержувати суботи. Тут викручуються суботники законом Божим і Мойсеєвим. Та даремне. Нема двох законів. Був тільки один закон даний жидам Богом через Мойсея, і в св. Письмі заповіди, закон, закон Божий і Мойсея беруться як одно.

Коли б отже субота була такою важною заповідю й обовязувала християн, то апостоли напевно були б про це говорили поганам, що приймали Христову віру. А то ніде ані слова. Противно, все виступають проти діл закона. (гляди Гал. 2:14-16; 4:10)).

6. Найліпше послухаймо самих історичних жерел з перед часів Константина, а побачимо, що християне тоді вже святкували неділю. Отже брехливим є закид суботників та без значіння є свідоцтва новітних істориків, яких вони деколи наводять.

Константин Великий панував в роках від 306-337. А св. **Вікторін** еп. Піктавії коло 300 р. пише: **"В Господній день ми приступаємо до св. Причастя...** нехай у пятницю буде строгий піст, **щоб не показати, що ми зі жидами заховуємо**

суботу. Про неї сам Христос, пан суботи каже через пророків, що **душа Його ненавидить суботу** (Ісаї 1. 13) і що він її відмінив своїм тілом" (Твор. світа. ч 4).

Анатолій єпископ лаодикійський 270 р. пише: "Наше почитання **Христового воскресення, яке сталося в день Господній, зобовязує нас святкувати цей день**".

В "**Апостольських Постановах**", писаних коло 250 р., читаємо: **В день воскресення збирайтесь постійно на молитви** дякуючи Богові... Бо чимже оправдається перед Богом той, хто не ходить слухати спасаючого слова про воскресення в той день, у якому й три молитві творимо стоячи, на памятку воскресення, і в якому читається пророків і евангеліє і приноситься жертву... **в цей день нехай перебувають у церкві...** бо він є памяткою воскресення. (Кн. II. розд. 7 і 1, Кн. VII. розд. 30).

кий 250 р. писав: "Як обрізання було наказане жидам у восьмий день, так і Господь воскрес того дня. даючи нам духовне обрізання... **і це день ми святкуємо.** (Лист. 58. с. 4)

В "**Дідахе 12 апостолів**" написаних коло 200 року читаємо: **"В день Господній сходіться на молитву".**

Оріґен писав у обороні недільного дня 225 р. так: "Як манна була дана жидам першого дня після суботи, то було це прообразом дня, котрого Господь дасть світові правдивий хліб з неба. Сталося це дня, в якому воскрес Господь наш із мертвих, **нехай отже жиди знають** (і суботники). **що вони святкуючи старозавітну суботу, лишились без Христа"** (Проти Цельзія кн. 7. розд. 22.).

Климент александрійський (†220) пише 194 р., про віруючого чоловіка: Він виповняє евангельську заповідь і **заховує день Господень,** якщо хорониться від зла... **старий семий день стався робочим днем".** (Стромата кн. 7. розд 12). Отже субота стала робочим днем вже на довго перед нікейським собором (325 р). коли то — на думку суботників — папа скасував цей день.

Тертуліян у 200 р. писав проти жидів, які думали, що християне покланяються сонцю бо святкують день сонця (Sunday) "Ми святкуємо день після Сатурна (себто суботи) не тому, що покланяємось сонцю. але тому, що цього дня воскрес наш Господь; для відрізнення від тих, що називають день Сатурна своєю суботою. Вважаємо за несправедливе в цей день працювати, постити, бити поклони, або молитися на вколішках у часі наших богослужень". "Бог поставив Адама без обрізання і суботи,... Ноя спас без обрізання і суботи, Єноха взяв до неба без обрізання і суботи, Мелхіседек був поставлений священиком теж без обрізання і святкування суботи... Це свідчить, що без **обрізання і суботи можно подобатися Богові".** (Апольоґія, розд. II. XV. XXVI).

Св. Варнава один із 70 учеників Христових і помічник ап. Павла пише в 120 р. у свойому листі, який поміщений в синайському кодексі: "**Ми святкуємо перший день,** як день великої радости, **тому, що того дня Ісус воскрес із мертвих** і живий являвся своїм ученикам сорок днів".

Св. Юстин фільософ, згинув мученицькою смертю 103 р. Цей святий у 49 році після смерти св. Івана пише: "В день який називають римляне днем сонця, всі християни... збираються на спільне богослуження... **в день сонця збираємося тому, бо того дня Ісус,** так як сонце побіджає тьму всесвіту, **побідив тьму гріха своїм воскресенням... Цей день є головний і перший зпоміж усіх днів...** (Апольоґ. розд. 67 і 10).

Св. Ігнатій Богоносець, ученик св. ап. Івана згинув мученицькою смертю за віру в Римі 108 року. Цей святий також пише: "Ті, що виховані в законі, як приходять до нової надії, то **вже не заховують суботи... тільки той день у якому Христос наше життя воскрес із мертвих... Глупо є признавати Христа, а жити по жидівськи...** (Послання до Магнезіян розд. 9 і 10).

Отже ані папа ані цісар Константин не скасували суботи й не установляли неділі. Хто це зробив бачимо ясно зі сказаного.

Цісар Константин своїм декретом 321 р. неділю, що вже була загально святкована християнами, впроваджує тільки до ряду державних свят і поручає в цей день здержатись від праці для нехристіян. Про суботу нічого не говорить у декреті і її не забороняв святкувати. Але самі християне закинули суботу й то не тільки ті, що підлягали Константинові, але й в інших краях, і не тільки ті християни, що підлягали папі. а навіть ті, що не підлягали папі, як секти донатистів, маріонітів та інші. Мало того в 4 роки по виданні цього декрету, цебто 325 р. на вселенськім соборі в Нікеї явились найбільші світила Церкви в числі 318 і ніхто з них не запротестував проти зміни суботи на неділю. Чому? Бо неділя була загально святкована в християнських громадах уже від часів апостольських, а суботи не треба було скасувати, бо її ніхто не святкував, крім жидів і малих ґруп юдео-християн.

Коли б папа скасував суботу й наказав неділю, то це напевно викликало б невдоволення, полеміку, а може навіть розділ Церкви на тих що святкують суботу й таких, що неділю. Між обома таборами повстав би спір, писалося б за й проти суботи і т. д. Але нічого подібного не було.

Собор у Лаодикії був місцевий. На тім соборі не розважувано, **який** день святкувати але **як святкувати** день загально принятий, цебто неділю.

Що ж до того, кого ми слухаємо, то скажемо: Ми християне-католики слухаємо того, кого приказав слухати Ісус Христос, цебто духовенство на чолі з папою. "Хто вас слухає мене слухає... (Лук. 10. 16). Так як Отець післав мене, я посилаю вас..." (Ів. 20:21). Слухаємо Бога, що рядить через святу Церкву і установив неділю замість суботи.

7. Субота це було знамя старого завіту між Богом і жидами й тому цей висказ вже не має значіння для християн. Ніде в св. Письмі нема сказано, що неділя, це печать звіря. Висказ з Відкриття 13: 16-18 це безпідставне натягання.

Щодо дня сонця — то це ніякий доказ. Назва сама в собі є чимсь байдужим — ні злим ні добрим. Цей день уже перед Христом називався днем сонця, а вже перші християне називали його днем Господнім, воскресним днем і в цей день почитали Христа, а не божка сонця. І хоч ще й тепер неділя називається у англійців Sunday, то ніхто сонця в цей день не почитає. Так само й не почитали його давні християне, ані не переймали від поган.

Ми християни святкуємо перший день тижня не тільки тому, що за тим промовляють усі повищі наведені докази, але й тому, що неділя це найбільший, найважніший і найсвятіший день, коли то Господь воскрес і тим потвердив правду нашої віри (I Кор. 15. 14). В неділю побідив Христос смерть, в неділю уперше показався своїм ученикам, благословив їх та дав власть проповідати евангеліє і управляти Церквою (Ів. 20. 19-23) в неділю післав св. Духа. Неділя отже — це день "егоже сотвори Господь", а не папа, або цісар Константин у якому діти Божі в новому завіті на місце старозавітної суботи мають поклонятись Богові в дусі й правді. Отже не християне ломлять волю Божу, а суботники, що тримаючись букви старозавітного закону та накручуючи слова св. Письма, відкидають неділю і святкують жидівську суботу. Про таких каже св. апостол: "Та осліпились думки їх: бо аж до цього дня теж покривало в читанні старого завіту зістається невідкрите, котре в Христі зникає. (II. Кор. 3. 14). А осліпились суботники через свою злобу, гордість або попросту тому, щоб творити нову віру й мати з її пропаґанди добрий зиск. Стережімся отже тих людців, щоб не звели нас на манівці блуду й вічної загибелі!

ВІСТИ З КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

В Карпатській Україні засновано товариство для боротьби з комунізмом.

В "Новій Свободі" ч. 32 з Хусту читаємо таке:

"Комунізм. Слово, яке наганяє на чоловіка жах, слово, при якому людині привиджується безліч трупів, море крови, мільйони обездолених дітей.

Так, це є комунізм. Той **комунізм, який в своїй програмі ніс для пролетаріяту рай на землі, а створив в своїй країні, а головно на Східньо-Українських Землях, пекло на землі. Той, який закріпостив мільйони селян у т. зв. колективи, який зруйнував родинне життя, який заперечує Бога, який знищив тисячі церков і поробив з них кіна та театри. Той комунізм, від якого світові грозить заглада і руїна.**

До боротьби з тим ворогом української нації засновано 9. II. 1939 р. в Хусті окрему орґанізацію під назвою: "Товариство Боротьби з Комунізмом".

Хоч уряд Карпатської України зліквідував ворожі партії побудовані на марксистичній ідеольоґії, то це сталось тільки формально. Треба ще повести роботу, щоб зліквідувати комунізм на ділі й остаточно в усіх його залишках. І до цього саме буде зміряти новбутворена орґанізація використовуючи всі можливості.

— Смерть большевизмові!

Новозасноване "Товариство Боротьби з Комунізмом" у Хусті, розпочало вже дуже інтензивну працю. Воно навязало звязки з відповідними протикомуністичними товариствами й орґанізаціями в Німеччині, Італії, Ніпоні та Еспанії. На початок товариство приступило до підготовки й видання великої пропаґандивної літератури.

— Отці Василіяни і Сестри Василіянки в Карпатській Україні.

З утратою Ужгороду великі шкоди понесли ОО. Василіяни, які мали там свій монастир, великий інтернат і друкарню. Одначе Боже Провидіння скоро винагородило їм ці страти й дало їм можливість осісти й працювати в трьох нових місцях і то в Мармарощині, яка дуже потребувала тої праці. В грудні минулого року ОО. Василіяни отворили свою ґімназію у Великому Бичкові, де вже є 9 монахів священиків і богословів. Там також відкрили інтернат і перебрали заряд парохії. В ґімназії вчать уже 300 учнів. Крім того ОО. Василіяни перебрали монастир у Бороняві коло Хусту і ведення епархіяльного інтернату в Хусті.Всіх василіянських домів у Карпатській Україні є тепер 6.

— Сестри Василіянки по втраті свого монастиря в Ужгороді перенеслися до Хусту. При помочі Преосв. Діонісія і премієра о. Волошина отворили новий монастир у Севлюші, куди вже перенісся увесь їх ужгородський новіціят. Сестри Василіянки перебрали в Севлюші управу у народної школі. захоронкарську семинарію і дівочий інтернат. Крім того Сестри Василіянки оснували монастирі у В. Бичкові і Рахові на Мармарощині. В Бичкові ведуть покищо захоронку. В Рахові ведуть захоронку й народню школу. В недовзі Сестри Василіянки переберуть провід на родньої школи в Гуменному у Сх. Словаччині. Вони мають тепер у обох карпатоукраїнських епархіях 7 домів. (Зі "Благовістником", ч 1-2).

— Вдержання і розвиток державного життя в Карп. Україні потребує великих матеріяльних засобів, яких молода й невеличка та сотками літ занедбана Карп. Україна тепер їх під руками немає.

Тому то Центральна Національна Рада Карп. України з днем 10. II. проголосила в "Новій Свободі" заклик до всіх українців по всьому світі, щоб зложили свій всенародний даток і тим дали нашій молоденькій державі потрібну матеріяльну підтримку.

В тім заклику підтвердженим урядом Карп. України читаємо між іншими таке: "1) Просимо всіх українців, українок, де-б вони не жили по цілому світі, щоб кожний і кожна з них зложили на діло розбудови держави нашої — Карпатської України — всенародній національний даток.

2). Беручи на увагу великі й пильні наші потреби, просимо, щоб цей даток, по змозі, був рівний ½% (пів відсоткові) річного зарібку кожного, та був вплачений по можливості негайно по цім проголошенні.

3). Звертаємось із закликом до усіх головніших товариств українських у кожній державі та до всіх чільних діячів взяти на себе орґанізацію всенародного національного датку на місцях, відповідно до місцевих обставин і можливостей.

Віримо твердо, що в нинішню відповідальну хвилю цілий Український Народ — всюди. де лише може, одностійно відгукнеться на заклик своєї молоденької держави і допоможе їй по своїй силі, щиро й багато!"

Цей заклик повинні взяти собі всі українці щиро до серця і переводити зорґанізовано збірку всенароднього датку. В кожній парохії а порозумінню з о. парохом можнаб завязати збірковий комітет, а гроші відсилати на місце призначення через Еп. Канцелярію у Вінніпеґу. Коли жиди по всьому світові своїм землякам у Палестині не жалують посилати мільйони на поміч, то й ми українці не повинні показатись від них гіршими й охоче сповнити просьбу наших земляків із Карпатської України.

— До Хусту прибув уже новоіменований німецький консуль др. Шплеитесер.

— У весняній виставі в Лайпціґу (в Німеччині) візьме участь також Карпатська Україна. Вона матиме там виставу зразків народнього мистецтва.

— 16. II. перший раз в історії Карпатської України залізнодержавні каси продавали залізничі білети з українським текстом. Денно курсує на тери вислав до Ватикану конвален-

— Новий часопис у Хусті. В столиці Карп. України почав виходити новий релігійний часопис "Благовістник" Редактором його є о. Севастіян Сабол Ч.С.В.В., відомий під літературним прізвищем Зорeслав.

— З приводу смерти Св. Отця Пія XI в імени уряду й всього населення Карпатської України премієр о. др. А. Волошин торії Карп. України 60 поїздів. ційну телеграму.

— 14. II. в катедральному соборі в Хусті відправив поминальне богослуження за Його Святість Папу Пій XI. протоіґумен о. Булик Ч.С.В.В. На тім богослуженні був премієр о. Др. А. Волошин у супроводі свого секретаря Степана Клочурака й представники всіх урядів, війска та жандармерії. За почесними місцями Уряду шпалірами стояли святочно одягнені старшини "Січи".

— Прага намагається паралізувати самостійницькі стремління українців. По повороті з Берліну Юлія Ревая, що старався там дістати підтримку для своєї політики, президент Еміль Гаха назначив ґенерала Льва Прхаля в карпатоукраїнськім уряді міністром фінансів, залізниць і внутрішних справ. На місце Ю. Ревая назначив Степана Клочурака, політичного секретаря премієра Волошина, міністром торговлі хліборобства, праці та публичного добробуту Карпатської України.

— Премієр Карпатської України переслав до Їх Ексцеленції Кир Василія Ладики, подяку за збірки на поміч Карпатській Україні (яку вислано 21 січня, 1939):

"Хуст, 17. II. 1939

"Їх Ексцеленція
Преосв. Василій Ладика,
Епископ, Вінніпеґу, Ман.

"За одержаний дарунок в сумі 1,854.17 дол. засланий для розбудови Карпатської України, прошу прийняти щиру нашу подяку.

"Слава Україні!

"З братським привітом.

"Ваш:
Мсґре. Др. Августин Волошин
премієр-міністер".

— Дня 14. III. радія по світі розголосили. що Карпатська Україна й Словаччина стали незалежними державами.

Збірки на Карпатську Україну, що вплинули до Епископської Канцелярії по день 8-го березня, 1939 виносять

	$6,699.79
Досі вислано	-6,204.54
Остає до висилки ...	$495.25

Епископська Канцелярія

З Політичного Світу

— Жидівські надії мати в Палестині свою державу що раз то більше розвіваються Конференція жидів і арабів у Лондоні не довела до порозуміння. У виду того уряд Великої Британії виготовив свій плян, що признає жидам у Палестині тільки права меншини. Це дуже обурює жидів

— В Еспанії по упадку соціялістичного уряду президента Азани й премієра Неґріна, владу переняв ґен. Міяха, що пішов на переговори з ґен. Франком, щоб віддати йому без бою центральну Еспанію і завести "почесний мир". Проти цього виступили дуже різко комуністи. Наслідком того настала крівава боротьба між військами ґен. Міяхи й комуністами в Мадриді. Війська ґен. Франка стоять під містом готові до наступу кожної хвилі.

— Недавно міністер заграничних справ Італії ґр. Чіяно відвідав Варшаву. Вислідом тої поїздки є, що Італія і Польща погодились "приязно працювати". Говорять, що Чіяно мав приобіцяти, що Італія ужие свого впливу проти українського самостійницького руху.

Чіяно в часі своєї візити бачив своїми очима великі протинімецькі демонстрації.

ДОПИСИ

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ

(Редвотер, Алта,)

Срібний ювілей подружого життя — це гарна й мила хвилина в житті замужних людей. Такий ювілей обходило панство Пасемків у Редвотер. Рідня, приятелі, знакомі віхались до їх дому та серед веселої забави зложили щирі побажання ювілятам, бажаючи їм щасливо діждатись золотого ювілею. На тім родиннім святі присутні зробили збірку на "Світло", що принесла $3.60

З МОНДЕРУ.

Славна співачка Марія Сокіл і визначний пяніст та композитор Антін Рудницький у своїй поїздці по Канаді відвідали також місточко Мондер і в Народнім Домі дали чудовий концерт. На концерті переведено збірку на Народну Лічницю у Львові, що принесла $67.30. Щоб дати змогу ширшому загалові налюбуватись красою артистичного виконання українських пісень, артисти приобіцяли щераз приїхати літом і дати ряд концертів по наших більших кольоніях у Алберті.

Дня 12-го березня приїхав до Мондеру директор Василь Авраменко й в Укр. Ґреко-католицькім Народнім Домі мав займаючу бесіду на тему: Значіння Української Фільмової Індустрії.

Того ж дня вечером мондерська молодь дала гарний концерт з приводу коронації папи Пія XII.

Всячина

— Румунський православний патріярх і премієр Мирон Крістеа помер дня 6 березня на запалення легенів.

— Еспанський національний уряд звільнив усі церковні добра від податку.

— Націстський уряд у бувшій Австрії настановив управителів над добрами католицьких церков і монастирів. Це мабуть перший крок влади до конфіскати тих маєтків.

— Дня 27. II. померла в Москві "на серцеву недугу", як подав урядовий комунікат, Надежда Константиновна Крупская, вдова по Ленінові, у 71-ім році життя. Крупская була "найстаршим членом партії і найближчою помічницею Леніна" та жила в Кремлю.

Теща британійського премієра Н. Чемберлейна перейшла з англиканської віри до католицької Церкви.

— Совітська влада наказала отворити домовину великого князя Ярослава Мудрого в підземеллях софійського собору. Ан[illegible] інститут ствердив понад усякий сумнів що в домовині справді знаходиться кістяк Ярослава, дуже добре законсервований. Крім него знайдено там і клейноди. Вістка про те викликала велике враження у населенню, що дуже шанує ту домовину.

В Александрії помер 3-го березня на серцеву атаку тамошній греко-православний патріярх Микола V.

— ПРИГАДКИ —

19. III. Четверта неділя Вел. Посту.

22. III. Середа. Вечером "Поклони".

26. III. Пята неділя Великого Посту.

Великодна сповідь і заборонений час на весілля і танці.

Зміни місяця: Нів у понеділок. 20. III. — Перша кватира в вівторок, 28. III.

Довгий день: 22. III. — 12 год. і 15 хвилин.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ.

Збірка в домі панства Пасемків у Редвотер. Алта. з нагоди срібного ювілею їхнього подружжа $3.60.

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

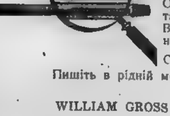

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести, Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан Вугілля, і все що потрібне до наших Церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT
MUNDARE, ALBERTA
CANADA

Рік II. Число (22) 7. Мондер, Алберта, 1-го Квітня 1939. Mundare, Alberta, April 1st. Vol. II. No. (22) 7.

НАЙГЛИБША ПРИЧИНА СУЧАСНОЇ ЕВРОПЕЙСЬКОЇ КРІЗИ.

Сумна й дуже болюча вістка, що Карпатську Україну загарбали мадяри, до глибини душі потрясла українським народом. Сталось страшне. Не помогли запевнювання диктаторів, що границі Карп. України є незмінні. Нині обіцяли. а завтра свої обіцянки знехтували, бо так їм диктував їх політичний інтерес. Те саме сталось з Чехією. Ці дві свіжі події знову яскраво пригадують нам ту сумну правду, що в теперішній політиці диктаторів не має значіння якась мораль, засади міжнароднього права, справедливости. Вони знають тільки свої самолюбні інтереси для яких всякі засоби є дозволені. Сила й користь у них більше значать як право. Те саме бачимо в демократичних краях. Говорять богато про мир, свободу, цивілізацію, про оборону покривджених націй і т. д. а на ділі кожний знає лиш себе й свою користь і більш нічого

Говорять про мир, а готуються тайком до війни, щоб свого суперника в догідній хвилі знищити.

В політиці грає ролю тільки, сила, сприт, хитрість

Знаємо, що говорилось у світі богато про права самовизначення народів і нічо з того. Така Ліґа Націй, то до недавна була політичною торговицею для різних державних спекулянтів і тому тепер з нею ніхто не числиться. Ця безморальна довголітна світова політика підірвала врешті довіря народів до себе, викликала сильні зброєння, поділила світ на ворожі табори й довела до загрози нової світової війни.

Корінек всього цього лиха є не що іншого, як брак християнських засад у міжнародній політиці.

І доти буде в світі тревати грізна кріза, доки теперішні керманичі світа не станvть щиро придержуватись християнських засад справедливости й любови в міжнародних відносинах.

І тому теперішний Папа Пій XII вже на вступі свого правління накликує народи до мира опертого на засадах християнської справедливості, любови та братерської співпраці. І коли б народи хотіли послухати й виконати цей заклик Батька християнства, напевне щезло б богато непорозумінь і кривд та конфліктів у світі й наш народ дістав би кращу долю.

Роздумуючи над причинами сьогочасної крізи, бачимо наглядно яке то велике значіння має релігія і християнство не лиш для кожної одиниці, але й для загального добра народів. Звідси виходить пекуча потреба, щоб теперішне людство, негайно стануло будувати своє життя на християнських засадах переведених у життя

І ми українці, коли хочемо щасливо перебитись через ті хуртовини, що лютують над нашим народом і щасливо добитись до вольного державного життя, треба першусього втриматись як здорова нація А втримаємось, коли кожний з нас і всі разом будемо берегти себе перед сучасними нехристиянськими, безбожницькими та поганськими напрямками й будемо переймати і переводити в наше життя ті засади, що їх учив Христос і подає устами папів Христова Католицька Церква.

ПОЛЬСЬКИЙ ШОВІНІЗМ ВОРОГОМ КАТОЛИЦИЗМУ

Знана то річ, що назагал поляки є великими шовіністами й не перебирають між середниками, що служать до їхніх цілей. Навіть віру й Церкву намагаються використовувати. Польський шовінізм є непримиримим ворогом українського народу. Він ненавидить українців і хотів би їх зовсім винищити на рідних українських землях. В тій ціли між іншим іде завзятий наступ на греко-католицьку Церкву, щоб її собі покорити. На Волині і Холмщині унеможливлює вести унійну акцію греко-католицьким священикам з Галичини, не допускає до створення там греко-католицької дієцези, а творить якусь штучну польську унію, що лиш між православними викликує ненависть і упередження до католицизму як такого, що є ворожим українському народові й його стремлінням і так спиняє поворот до католицької Церкви тисячів незединених, що без тої польської унійної роботи вже давно перейшли б на унію

В Галичині будують свої "косцюлки" не для слави Божої, а для польонізаційної політики. Переслідують українських священиків і тягають по судах за "польщення прізвищ" карають за ставлення ювилейних хрестів і т. д.

Останніми часами продумують різні проекти якби то спольщити ОО. Василіян, хочуть дістати епископа для "поляків греко-католицького обряду" і таке інше.

Такою політикою ні собі ні другим добра не зроблять, а тільки дискретують католицьку Церкву, яку беруться на сході репрезентувати, а навіть захищати й поширювати.

Нам українцям треба це знати й роботу польських католиків не утотожнювати з роботою Католицької Церкви й Апостольського Престола.

НЕМА В ПРАВОСЛАВНИХ ХРИСТОВОГО ДУХА.

Християнський дух — це дух любови, згоди, мира. А цего духа не видно в православних. Відірвавшись від католицької Церкви, поділились на різні Церкви, що себе ненавидять і поборюють. Ось тут у Канаді пр. маємо православних жуківців, що сваряться з православними автокефальниками. А ці знова розкололись на дві партії: на прихильників адв. В. Свистуна й Маєвського і прихильників т. зв консисторії зі Савчуком. Зі завзятої і гіршачої сварки між ними живим і писаним словом прийшло до судового процесу. Минулого року в осени консисторій виграла процес. Соборна громада в Вінніпеґу і Маєвський внесли відклик до апеляційного суду в Вінніпеґу. А суд в понеділок 13-го березня розглядав відклик Маєвського від "инджонкшину" й одноголосно зніс його, та признав Маєвському й тростам собору судові кошта, що їх має заплатити доміняльна корпорація Української Православної Церкви. Розуміється, що на тім справа не закінчена зовсім. Сварки й боротьба далі ведуться.

Між староправославними також нема порядку. Їхні парохії поділились на прихильників різних епископів і між собою сваряться. Наслідком того є між православними великий занепад віри, моралі, карности, а це знова веде їх до большевизму й до протестанського сектанства. Сумне воно. Ми тим зовсім не тішимось, а радше болїємо й просимо здороводумаючих православних, щоб через злуку з греко-католицькою Церквою шукали виходу для себе з того сумного стану.

Більше Родинного Виховання

Справа виховання є сьогодні дуже голосна. В пресі, відчитах і щоденних розмовах є повно слів про виховання, самовиховання, перевиховання, національне виховання, фізичне, суспільне, політичне, артистичне, демократичне, громадянське літературне... Від множества виховних назв аж роїться в голові теперішньої людини.

Серед оцих різних виховних напрямків дивно якось вдаряє відсутність родинного виховання. Родинне виховання викреслюється чомусьто з царини щоденних заінтересувань. Його відкладається на другий плян, так наче воно не було б одне з найважніших питань, а тільки підрядним і це таким, що його можна зовсім спокійно поминути без найменшої шкоди у вихованні людини.

Як важне є родинне виховання, як рішаюче в дочасному й вічному щасті людини. з якою великою журбою і старанням повинні приложитися самі родичі до цього виховання — застановимось хоч коротенько в цій статті.

Важність родинного виховання

Є много спільнот, що в них виховується людина. Найважнішими є ці три: родина, держава й Церква. Ціллю родинного виховання є видати й виховати потомство до життя. Державне виховання спрямовує свої старання, щоб здобути дочасне й загальне добро. Ціллю св. Церкви є виховати людину так, щоб вона здобула собі небо.

Із цих трьох спільнот, коли йде про природне право, то першенство у вихованні має родина. Так Бог зарядив, що дав потомство безпосередно не нації, партії, школі, чи державі, але родині. Серце батька й матери вивінував Бог у любов терпеливість і привязання до своїх дітей. Цих природних спосібностей батька й матері не заступить жадна спільнота: бо вона не є природна, але штучно витворена. А хочби й хтось відважився нарушити природне право родичів до виховання своїх дітей, то скорше чи пізніше це нарушення не відібється безкарно.

Наглядною осторогою нарушення природних прав родичів

до своїх дітей є більшовицький досвід. Більшовики у своїй короткозорості відібрали дітей від батьків і материй і потворили всякі більшовицькі "жолуби", сади, колонії й державні заведення для дітей. На наслідки переступлення цього природного закону не треба було довго ждати. У Совітах появилася така язва безпритульних дітей, що хмарами облягали цілі села, міста не даючи навіть чужинцям спокійно перейти дорогою. Більшовицький уряд не маючи що робити з цими "безпризорними" дітьми почав на них робити облави, вистрілювати їх під мостами, виморожувати в неопалених вагонах, виморювати голодом. В самій Москві 1935р. наловлено за два тижні 1202 безпризорних дітей. Ось до яких застрашаючих наслідків доходить нарушування природних прав батька й матері до своїх дітей.

Ні більшовицький жолуб, ні ніяке друге державне заведення не заступить люблячого серця батька й ніжного привязання матери до своїх дітей. Бо природним середовищем виховання людини це теплота родинного життя.

Загроза родинного виховання.

Мусимо признати, що загроза родинного життя йде сьогодні таки від самих інколи католицьких родичів. До кожного уряду чи стану вимагається знання й відповідного підготовлення. Лише до подружого стану робиться вийомок. Цей погляд міг мати колись своє примінення, коли не було стільки небезпек для родинного виховання. Нині однак родичі, якщо хочуть сповнити належно свій виховний обовязок, то мусять самі образуватись в цьому напрямі: читати, питатися, просити Бога о світло, нараджуватися зі священиком, щоб тим способом не поблудити в так важній справі.

До ослаблення родинного середовища причинився нині ще й цей факт, що майже всюди прямується, щоб відлучити дітей від родичів, а родичів від дітей. Відбувається це під різними притоками. Одні родичі є змушені перебувати майже цілими днями в уряді, фабриках і в різних інших услугах. Другі родичі самі знаходять собі нагоду, щоб "вирватись" від своїх дітей, займаючись різними зборами, радами, організаціями. Що серед таких обставин діти нераз виростають без родинного виховання, це річ ясна й очевидна.

Чимала загроза йде сьогодні від шкіл. Ціллю школи є доповнити родинне виховання. На жаль теперішня школа на загал не ставить собі цього високого завдання, хоч воно так було колись. За малими вимками теперішня школа, коли не є зовсім безрелігійною, то в найкращому разі невтральною, цебто доступною без різниці для католиків і некатоликів. Знайшлись різні професори й виховники, що для них Бог, католицька релігія й десять заповідей Божих видалися перестарілими. В пошукуванні за новими шляхами виховання знайшли вони так звану "природу" замість Бога. Природа для цих виховникш має рішети, а не десять заповідей Божих. Почали заводити по школах спільне виховання не лиш для малих дітей але й доростаючих хлопців і дівчат. Це так звана "коедукація". Половим, 'сексуальним' освідомлюванням "загартовували" теперішню молодь перед покусами. При гімнастичних вправах зовсім не брали під увагу природну скромність жіночої молоді але виставляли її на публичний вид. Наслідки цього виховання були застрашаючі. Відзиваються голоси, що серед протестанських вихованиць державних шкіл не знайдеться ні одна чесна, а про хлопців безрелігійних шкіл нема що й казати.

Державний монополь до шкільного виховання у деяких краях зайшов так далеко, що виривається діти прямо з материнських рук. Такою є теперішня Большевія, що у ній діти зовсім не належать до родичів, але до держави. І тому там виховується діти до більшовицької агітації й всесвітньої революції. До певної міри стремлять до того так звані "тоталітарні" держави, як націзм у Німеччині й фашизм в Італії. Під державною загрозою тюрми, чи заслання не вільно в Большевії до 18 року життя нічого згадувати про Бога. У Мексико вчителі державних шкіл є змушені найперше підписати перед обняттям вчительського уряду таку заяву: "Оцим свідчу, що я є непримиримим ворогом католицької релігії й завсіди є готовий поборювати духовенство, де лише це буде треба".

Напрямні родинного виховання.

Найпершим обовязком родинного виховання, це без сумніву фізичне здоровля дітей. Родичі повинні подбати, щоб дитя було здорове, добре вбране, накормлене й дістало відповідну науку. На загал про цей обовязок дбають всі.

Другим, много важнішим обовязком це релігійне виховання. Бог дав родичам діти й Бог зажадає обрахунку від родичів, чи всі діти будуть і небі. Тому родичі, відповідно до розвою дітей, повинні від найранших літ повчити свої діти про Бога, про обовязок Його любити, як Йому вірно служити, щоб у другому житті радіти вічно з Богом. Залишення цього обовязку марнує, викривлює, а то й зовсім ломить людину для вічности. У вихованні дітей повинні родичі бути однозгідні; що скаже батько, то потвердить і мати а що заборонить мати, на те не позволить батько. Де є католицька школа, там родичі є строго обовязані віддати на науку свої діти. А тому, що католицьких шкіл в Канаді є дуже мало, то самі родичі повинні їх заступити: своїм словом, наукою, й добрим примірном власного життя. Великою поміччю у вихованні буде читання католицької преси що нею в Канаді є "Світло" "Українські Вісти", "Голос Спасителя" і "Будучність Нації".

Не менше повинні родичі за безпечити своїх дітей становo, даючи кожній дитині чи це фарму, чи науку, чи якесь ремесло. В цій справі є многі наші родичі недбайливі й оставляють всіх своїх синів і доньок на фармі. Хоч не одна дитина виказує великі спосібности й родичам не тяжко було б її дати вище образування, проте такі родичі у своїй короткозорості не посилають своїх дітей до вищих шкіл, але полишають в дома мовляв: мій дід не вмів читати й я не вмію й якось щасливо пережив на фармі, то й мойому синові й доні буде гаразд на фармі. Вороги, безбожники й всякі сектярі займають раз-у-раз відвічальні, державні позиції, а ми зі своїми дітьми вміємо лиш нарікати на Бога, Канаду й тяжкі часи.

Вкінці релігійне виховання в родині повинно обняти й наш рідний нарід. Обовязком родичів є навчити своїх дітей нашої рідної мови, зазнайомити з нашою рідною історією подбати, щоб у наших домах панували українські звичаї. На стінах повинні висіти святі образи, а на столі й по шафках повинні бути українські книжки. Наші діти повинні гуртуватися при наших католицьких церквах і народних домах і бути далекими від всяких ворожих для Церкви й народу стоваришень, які тут у Канаді потворили більшовики, свистуни, протестанти й всякого роду сектярські відступники. Навіть під кличем "обєднання" не сміємо до них пускати наших дітей, бо вони часто ведуть до руїни віри.

. . . .

Католицькі родичі! Якщо хочете відповісти свойому високому завданню, що на цьому поставив вас Бог; якщо хочете, щоб ваші діти були щасливі й тут на землі й там у небі; якщо хочете піднести наш нарід і економічно й політично и культурно, то мусите йти за наукою св. Церкви, що каже:

"Родичі мають строгий обовязок дбати по змозі виховати своє потомство, релігійно й морально, фізично й громадянсько, як також подбати за їхне дочасне добро." (Церк. Право. кан. 1113.)

І в цьому намірені будуть всі члени Апостолства Молитви молитись у місяці квітні по всьому світі.

Молімся і ми, та доложім старань, щоб цей обовязок релігійно виховувати нашу молодь у родині, самим як най совісніше виконувати.

о. Н. Саварин, ЧСВВ

АВТОКЕФАЛЬНИМ ПРОВІДНИКАМ ЄДНОСТИ ПІД РОЗВАГУ

Православні поступовці при кожній нагоді в своїх часописах і бесідах нападають на греко-католиків, на їх зверхність, ображають їхні релігійні почування, заманюють і заохочують до відступства від віри і т. д., а водночас нарікають, що нема єдности в народі. П и т а є м о с ь їх: Хто розбив єдність в народі, як не вони через своє відступство від с в о є ї греко-католицької Церкви та через організовання автокефальщини? Хто намагається всіми способами ослабити, а навіть розбивати українські греко-католицькі організаці, що ведуть гарно народню роботу, як не вони?

Якщо православні поступовці хочуть дійсно єдности в народі, хай це покажуть не словами, а ділом! Хай вернуть назад до релігійної єдности з греко-католицькою Церквою з якої виступили, хай стануть практикуючими християнами католиками, а тоді напевне дуже легко можна буде порозумітись у всіх інших справах та осягнути всіми бажану єдність народу. Коли цего не буде то всякі балачки про єдність будуть пустим звуком а всякі їх дальші праці, якщо будуть мати які успіхи, то будуть тільки ширенням єдности руїни.

ПРИЧИНИ ЩАСЛИВИХ І НЕЩАСЛИВИХ ПОДРУЖ

Недавно одна американська газета перевела анкету між своїми читачами зі запитом, чи є щасливі, чи нещасливі в подружжі і чому?

Читачки надіслали такі відповіді у відсотковім обчисленні. **Я щаслива бо...** мій муж вдоволений з мойого способу одягання (13%), ...мій муж вдоволений з моеї господарности (12%), ...згоджується у способі виховання дітей (11%), ...маємо однакові релігійні переконання (10%), дозволяю мойому мужові рішати за мене й за себе (8%), ...я в добрих взаєминах з його родиною (10%), ...маємо однакові поняття чести (8%), ...маємо досить грошей, щоб мати все без чого обійтися не можна й щоб дозволити собі на невеликий люксус (7%). ...Характеристичне, що зовнішний вигляд і домашні чесноти мають найбільший відсоток.

Але гляньмо також на другу сторону медалі. **Я нещаслива бо...** мій муж не хоче мати дітей (15%), його приятелі не є моїми приятелями (15%), мій муж не є релігійний (12%), ...критикує мене в приявності чужих (11%), ...дуже податливий на нові знайомості між жінками (10%), брак йому стислости, а також увічливости супроти мене (10%), ...домагається від мене рахунків з кожного виданого гроша (8%), ...не хоче ніколи вечером вийти зо мною з дому (7%), ...уважає мене за злу господиню (7%), ..він памятає, мститься і ніколи не забуває наших дрібних суперечок (5%).

З того бачимо, що навіть у "вільнодумній" Америці релігійні переконання грають у подружому житті не малу ролю.

- - - - -

Чи молитесь коли за тих, що пишуть і видають добрі книжки й часописи? Видавання часописей і книжок — це дуже важка тай відповідальна праця. Моліться за добрих працівників пера в нашім народі.

Славою і Честю Вінчав Ти Його

Коронація Папи Пія XII.

"Прийми тіяру, прикрашену трьома коронами й знай, що Ти є Отцем князів, Керманичем світу й Наслідником нашого Спасителя Ісуса Христа, якому честь і слава на віки вічні, амінь.

Виголошуючи оттакі то слова кардинал Каччя Домініоні увінчав папською тіярою голову 262 наслідника св. ап. Петра, Папу Пія XII. серед величавих торжеств у Ватикані дня 12-го березня.

Цим величавим актом коронації Святіший Отець Папа Пій XII. обняв торжественно владу в св. Церкві, як Верховний Пастир Христового стада на землі.

Море Людських Голов.

Величавий обряд коронації відбувся на очах біля пів мільона народу, зібраного на просторій площі св. Петра. По довгих десятках літ, це перший раз папська коронація відбулась зовні церкви св. Петра. Передше від часу загарбання італійцями папської держави аж до лятеранської угоди через 59 літ на знак протесту коронація папів відбувалась завсіди в середині церкви.

Увесь перебіг коронаційних торжеств передавала по всьому світі перший раз у історії ватиканська радіостанція і [illegible] тільки великі маси народу, що були в ту хвилю присутніми в Ватикані, але також і мільйони побожних, а навіть безбожних людей по всьому світі, мало можність прислухуватись тим чисельним релігійним відправам, що відбувались у часі коронації Папи Пія XII.

Заграли дзвони 550 церков

Ще темно було, як з усіх сторін спішили люди одинцем і гуртками, щоб захопити вигідне місце в церкві, звідки можна б добре бачити перебіг відправ. До церкви впускала сторожа за білетами, щоб цим робом не допустити до великого натовпу. Вже чотири години перед початком богослуження, в церкві було повно народу. З кожною хвилиною число прихожих скоро збільшалось.

В часі богослуження найбільша церква на цілому світі була виповнена по береги. Крім великої маси народу й духовенства були представники урядів 40 держав, а в часі самої коронації на площі стояло 350-500 тисяч люда. Великі достойники Церкви, духовенство різних ступнів, чернецтво й звичайні миряне, військо, дітвора чоловіки й жінки, люди різного віку, стану, заняття, різних рас, і націй зі всіх сторін світу творили одну велику різноманітну родину, що зібралась при Апостольській Столиці св. Петра, щоб радіти славою і честю Святішого Отця Пія XII. Грімкі й спонтанні вияви пошани й любові раз-по-раз, мов хвилі по морю котились по величезній площі й зливались із радісним гомоном дзвонів 550 церков у Римі.

Найбільша Церква Світа Повна Народу.

Коронаційні відправи зачались у год. 8.30 рано, на римський час. Ціла й так богата та гарна церква прибралась тепер у чудові святочні прикраси.

Куди не глянь, усюди краса захоплює око. Колюмнада й стіни прибрані історичними килимами й тисячними світлами. На окремих визначних місцях засідала церковна ієрархія всіх ступнів, та репрезентанти держав Аргентини, Бельгії, Болівії, Бразилії, Коломбії, Болгарії, Чехо-Словаччини, Чіле, Китаю, Куби, Франції, Гватемали, Великої Британії, Гондурасу, Мадярщини, Ірландії, Італії, Югославії, Латвії, Литви, Ліхтенштайну, Люксембургу, Монако, Перу, Польщі, Португалії, Румунії, Сан Марино, Сальвадору, Еспанії, Швайцарії, Венезуелі й Злучених Держав Північної Америки.

Італію репрезентувало окреме коронаційне представництво на чолі з престолонаслідником Умбертом, що заступав короля Віктора Емануїла III. Премієр Імон де Валера сам був головою ірляндського представництва.

Чудовий Спів і Оклики Одушевлення.

По довгім ожиданні появились [illegible] перші ряди папського походу. Похід очолював хрестоносець [illegible] золотий хрест. За ним слідував відділ швайцарів [illegible] панцир й [illegible] представники королівських родин Європи, амбасадори різних держав, каноники [illegible] св. Петра, різні урядники [illegible] archи[illegible] і генерали [illegible] наших Чинів, довгі ряди єпископів, патріярхів і кардиналів. В поході [illegible] несено подушечці папську тіяру. Іде похід повотн [illegible] Народ захоплений [illegible] над його головами [illegible] "Ти єси Петр" [illegible] щораз то сильніша, щораз то виразніша.

Вкінці високо понад головами народу на носилевім троні являється величава стать Папи Пія XII в архиєрейських ризах. На його вид [illegible] бурю окликів і оплесків [illegible] вияви почести й синівського привязання по величавій церкві і відбиваються гомоном від масивних стовпів і [illegible] склепінь. Стихія овацій стихає і знов росте [illegible] і знов спадає [illegible] все новим [illegible] захопленням.

А Папа [illegible] зворушення маси своїх любих дітей [illegible] батьківським чуттям і [illegible] вияву віри, пошани й любови відплачується своїм благословенням.

Процесійний похід затримується перед каплицею Пресв. Тройці, де Папа складає поклін Христові утаєному в Пресвятій Тайні Евхаристії та ще в кількох місцях, де підчас співу псалмів кардинали, патріярхи та інше духовенство складають свою чолобитню Намісникові Христовому.

Величава процесія звільна зближається до головного папського трону, що стоїть під престолом св. Петра, що зноситься високо в головнім заглибленні церкви.

Перед відходом во головного престолу, де мається правити Служба Божа, церемоніяр тричі запалює жмуток льону співаючи: "Святіший Отче оттак то минається слава світу."

Зачинається Служба Божа.

Колй папа прийшов до головного престола, що стоїть над гробом св. ап. Петра, зчинили Йому грімку овацію 1,300 французьких дітей. Почалась Служба Божа. По "Вірую" Св. Отець засів на своїм троні, над яким видніє символ св. Духа, а з боку стояли могутні віяльники зі струсевих пер. Біля папи півколом засіло три сотки єпископів у мітрах. Чудова картина краси католицької ієрархії.

По торжественних молитвах приступають до Папи три кардинали-єпископи і вкладають на Нього "палюм". Відтак Папа приймає послідну чолобитню від кардиналів та інших високих достойників Церкви.

В часі Служби Божої апостола й евангеліє співають по латині й грецьки.

Велика Хвиля Безкровної Жертви.

Наближається освячення. Замовкають хори. Паде коротка й остра команда й в одну мить кількадесять шабель замиготіло в проміннях сонця. Ґвардія вельможів спрезентувала зброю. Народ паде на коліна. Над многотисячною масою народу запанувала глибока тишина. Пливе велика хвиля освячення дарів. Сурми ніжно преніжно грають. Їхні срібні звуки, наче ангельська пісня, пливуть мельодійно по просторах Божого Храму. Христовий Намісник клякає перед Тим, якого заступає на землі й підносить Його сповитого в білі види хліба високо. Довгі ряди с т р і й н о ї ґвардії вельможів спускають шаблі вділ, клякають на праве коліно й ударяють лівою рукою в золоті шеломи. В подібний спосіб підносить і чашу Крови Господньої.

Причастя Папи.

Папа причащається не при престолі, а на троні. Кардинал-диякон бере дискос з освяченим Агнцем замикає його золотою 12-раменною звіздою, показує народові до почитання і подає кардиналові-підіяконові, що приймає св. Тайни клячучи. Цей обкриває руки й дискос пребогатим золототканим шовковим шалем і йде до трону. Святіший Отець стрічає Христа навколішках. Опісля кардинал-діякон відносить чашу до трону. По молитвах Папа причащається одною частю Агнця а з чаші причащається Найсв. Кровю золотою цівочкою по старо-грецькому звичаєві.

Слідує коротка хвиля глубокого скуплення і благодарення, а потім причастя кардиналів-діяконів, даючи їм поцілуй мира.

Дорогоцінна тіяра спочила на голові Папи Пія XII.

По Службі Божій наступила одна з найвеличавіших хвиль торжества; Коронація Папи.

Над головним передсінком зовні базиліки св. Петра є великий масивний балькон. Там тепер відбулась коронація Папи Пія XII.

З поручча балькону звисав дорогий багряний килим, на якому вишита була тіяра й ключі св. Петра. Понад папським троном пишався багряний бальдахим обшитий золотом. З балькону перший раз від 1870 р. повівав папський прапор. Долом на переді стояло папське й італійське військо а далі непроглядня маса людей виповнила 15 акрів велику площу св. Петра.

Було ясно, погідно.

Перед розпочаттям коронаційного торжества заграла орхестра палятинської ґвардії італійський гимн, а її відповіла італійська орхестра папським гимном. В першій годині появились хрестоносець з хрестом, свіщеносці й два кардинали-діякони Каччя Домініоні і Микола Каналі. В год. 1.05 появився сам Папа в білих мережаних золотом ризах і з мітрою на голові.

Могутний привіт: "Віва іль Папа (Хай живе Папа) залунав із тисячних і тисячних грудей, а хор став співати: "Золота корона на голові Його"... Коли Папа сів на троні кард. Каналі зняв з голови Папи золоту мітру, а кард. Каччя Домініоні взяв з аксамітної подушочки самоцвітами висаджувану тіяру й положив на голову Св. Отця вимовляючи коронаційні слова. Папа Пій XII був укоронований тіярою Папи Пія IX.

По коронації Папа уділяв благословення Римові і всьому світові та дав папський відпуст. Нарід замовк і навколішках з побожністю приняв благословення. Знову заграла музика, понеслись невгамовані оклики, оплески, що затихли аж тоді, як достойна особа Папи Пія XII. зникла на бальконі.

Коронація Папи Пія XII. була це не тільки гарна картина релігійних торжеств, що захоплювала видців, але й глибока своїм змістом.

В чудових обрядах, які вивторили тисячліття, показується нам наглядно та віра мільйонів християн давних і теперішних часів, що Папа є справжнім Намісником Ісуса Христа і Видимою Головою Христової Церкви на землі, що Він саме, як правний наслідник апостола св. Петра, є тою скалою на якій спочиває правдива Христова Церква, що Він є тим Пастирем, до якого відносяться Христові слова: "Паси вівці мої; паси ягнята мої"! Рівнож в коронаційних торжествах папи прекрасно ясніє та єдність віри, любови, послуху й пошани церковного авторитету, ці великі прикмети, якими має бути націхована правдива Христова Церква, а яких не видко в других Церквах, що називають себе Хри-

стовими.

Коронаційні торжества Папи Пія XII. — це наче великий дороговказ світові, що говорить: "Ось тут правдива Христова Церква, тут правда й спасення!" І на цей дороговказ повинна звернути пильну увагу кожна людина, що поважно бере справу спасення своєї душі.

Папська Тіяра

Коли в неділю 12-го березня відбувалась у Ватикані папська коронація, Папа Пій XII. перший раз узяв на свою голову тіяру, виткану золотом і викладану дорогими камінями, як знак найвищої гідности в католицькій Церкві та власти й обовязків Христового Намісника.

Щ це таке тіяра, яка її історія та значіння?

Тіяра — це щось у роді високої в горі звуженої шапки, вишиваної золотом, прикрашеної самоцвітами і потрійною діядемою та завершеної галкою з хрестом. Тіяра отже є накриттям голови, якого деколи вживають папи.

Тіяра не належить до літургічних риз. При церковній відправі, папа, як і кожний другий епископ, вбирає на голову лиш епископську мітру. Папа бере на себе тіяру тільки поза літургічними відправами при різних торжественних нагодах, у процесіях, або виступах, коли вживає своєї найвищої власти, пр. при проголошуванню догматичних рішень.

Тіяра є східного походження. Вона витворилась з високої острої шапки, якою в прадавних часах накривали свою голову асирійські й перські царі. Цю шапку стали уживати також на царськім візантійськім дворі, як свого рода відзнаку достоїнства на Сході й в Римі. А пізніше зачали її уживати в Церкві, додаючи її різні прикраси зі символічним значінням.

Першу писемну згадку про папську тіяру находимо в книзі з VIII. ст. "Liber Pontificalis", де говориться про життя папи Константина (708-715). Називається вона там камілавкою. В тих часах тіяра виглядала як біла шапка без жадних прикрас, яку носили папи. Пізніше, десь у X ст., щоб її відрізнити від епископської мітри додали долом царський вінець, або діядем.

За папи Боніфатія VIII. (1294 1303) тіяра дістає богатші прикраси й другий діядем. Третий діядем на тіярі появився десь у другій половині XIV. стол. В XVI. стол. тіяру завершують галкою з хрестом Від того часу має тіяра свій вики́нчений і остаточний вид.

Символічне значіння сучасної тіяри випливає з її виду й будови.

Тіяра є це свого роду потрійна корона, що означає власть, авторитет і суверенність. Папа як Намісник Ісуса Христа, Царя царів і Господа господствуючих та Видимий Голова Христової Церкви на землі є верховною властю в Церкві, найвищим авторитетом у справах релігії і суверенним від нікого незалежним Володарем Ватиканської Держави.

Галка з хрестом на тіярі означає, що Христос є найвищим Володарем усього світу й всіх справ. "Дана мені всяка власть на небі й на землі" (Мат. 28: 18). — так сказав сам Христос про себе.

З цієї Своєї найвищої власти потрібну частину разом із великою відповідальністю уділив Христос св. Петрові і уділяє її всім Петровим наслідникам, - папам. Є це п о т р і й на власть: 1) власть найвищого Архієрея, що молиться і приносить жертву Богові за ввесь світ, за ввесь людський рід; 2) власть правити Христовим стадом (Симоне-Петре, любиш мене більше, чим ті?... Паси ягнята мої... Паси вівці мої Ів. 21:15 — 18); 3) верховна власть учити всі народи світу.

("Ідіть, отже навчайте вс народи, хрестячи..." Мат. 28: 19).

Той хто носить тіяру, представляє Христа, представляє Христову Церкву й її високе завдання. Тіяра — це видиме знамя верховної власти, яку з Божої волі має кожночасний папа, Батько справжнього християнства.

Тіяру має право носити тільки Папа, бо тільки Він один має ті всі власти, що їх символізує тіяра й які Ісус Христос дав найвищому Керманичеві Своєї одної святої соборної і апостольської Церкви.

Тяжкий Хрест

Щасливим чоловіком почував себе Кремяк. Господарство гарно розвивалося, люди шанували його, був багатий і мав всього подостатком.

Бог благословив його трома діточками, двома дівчатками й синком.

Як лиш діти підросли, батько брав їх до тяжкої праці При ній з а б у л и на все головно на Бога. Молитись то не для них — до церкви піти - на то нема часу.

В нас праця — господарство, треба грошей, говорив часто батько до дітей, як мати гнала до церкви. Що ж вам діти, з молитви - - ніхто вам готових грошей не насипле до кишені, як своїми руками не заробите.

Минали роки.

Діти виростали без Бога. Найстарша дочка віддалась за купця - - та купецтво їм не велося. По кількох роках стратили все лишилися з кількома дітьми в чужій хаті.

Молодшу дочку віддав батько на силу за богатого вдівця. Та вскорості Кремяк дізнався, що його дочка тяжке життя має в старого багатиря. Він був пяниця, любив і по кілька день забавлятися в місті доки мав гроші в кишені, і так помало виносив все, що мало якусь вартість і що можна було продати.

Це були два тяжкі хрести, що впали на Кремяків. Та вскорості прийшов третий тяжкий хрест.

Син - одинак, що вчився в вищих школах, був прогнаний зі школи за розпустне життя і крадіж.

Мати цього не перенесла. Вона померла на удар серця.

В Кремяка настав смуток. Жадоба гроша довела його до нещастя.

Він сам лежав хоробою прикований до постелі. Його обходила доглядачка в шпиталі.

Передумуючи своє минуле життя, сказав раз до доглядачки: — І що мені лишилось з цілого життя? - Працював і збирав гроші - для кого? для дітей. Та не маю я радости ні з дітей, ні з грошей.

Син мій, любий син сидить у криміналі за крадіж.

А знаєте, що сказав мені, як його відводили?

Тату, роблю собі й тобі ганьбу, але ти тому винен. Ціле життя ти вчив нас лиш гроші збирати, а забув за наші душі. Ти нас дуже скривдив тим. Я як верну, мушу поправити своє життя.

Але ти, - - що кожної години можеш умерти, що лишиш крім проклятих грошей? - - нічо, а до вічности, що возьмеш? - також нічо. Будеш бідний, як жебрак.

Так мені сказав мій син - і мав правду.

Я дуже жалую мого змарнованого життя! Хочу бодай тепер вернути до Бога й висповідатися! —

В кілька днів по сповіді помер у великім покаянню.

ЯК ДІВЧИНА-УРЯДНИЧКА В БАРЦЕЛОНІ ПЕРЕМОГЛА КОМУНІСТИЧНОГО ПРОВОДИРЯ

Вона була побожна й проворна. В її хаті була схована невеличка стара ікона, що її в Барцелоні дуже почитали. Там також переховувалися два визначні монахи.

Коли одного дня вернула вона з уряду, перелякалась чимало, бо побачила обох священиків вже в руках червоної стежі, що за ними якраз шукала. Насильством червоні вимусили їх признатись ким вони є.

По повороті дівчини урядднички, звернувся командант стежі до неї, щоб вона потвердила призвища викритих. Дівчина знайшлась у великому заклопотанні. Як скаже, - то чекає священиків смерть. Тоді один зі священиків додавав їй відваги: "Говоріть без страху! Можете все сказати!"

"Ніколи! - - відповіла дівчина рішучо. "Я маю обовязок виконувати любов і милосердя, хоч би я мала життя пострадати."

Проводир червоної міліції хотів тепер списати протокол і тому ввійшов у хату. Там зобачив на столі скриночку з написом: "Для сухітників".

"А це що?" — питає.

"Скриночка на жертви, що їх збираю вже літами, щоб у шпиталі св. Духа могла оплачувати одне вільне місце для бідного сухітника. І хоч настали дуже прикрі часи, я не не закидаю моєї збірки."

— Розуміється, це ти робиш тільки для католиків. Ти справжня фанатичка".

— Ні, бачите, якраз той останній, що лежав на тім ліжку, був свідомим безбожником революціонером."

"Я не вірю цему."

"Так тоді ходіть зі мною, я переконаетесь наочно. Ви ще добре не знаєте нас католиків. Ми практикуємо милосердя і любов до Бога й тому не дивимось на особу. Чей же ми всі є братами".

А чи ти мені також дала б у потребі вільне ліжко? Я сам хорую на сухоти".

"Ви дістали б його так само без труду, як і той ваш товариш".

Така бесіда сильно зворушила червоного команданта. Він тому лишився ще якийсь часок сам з цею дівчиною, щоб поговорити більше про християнське милосердя і любов. Тимчасом за дверима чекали в непевности й страху оба монахи. Також і червоні міліціянти вже злостились. Вони не могли діждатись приказу, щоз обох духовників всадити на смертне авто

Нарешті вийшов проводир і сказав їм рішучим голосом: "Я сам поладнаю справу з тими двома. Заберайтесь!"

Таким приказом жовніри були направду заскочені, збентежені й нерішучі. Вони не хотіли сейчас виконати приказу. Треба аж було сильної постави їх команданта, щоб вони забрались

Коли вже їх не було, сказав командант до священиків: "Можете собі тайком йти геть Ця дівчина мене перемогла".

Монахи дуже здивувались, і не хотіли вірити словам. Їм здавалось, що це якийсь сон, або яка хитра лапка.

Та командант сказав: "Я вас проведу, куди тільки захочете. Я досі не знав, чим є на ділі католики".

Оба священики були вратовані. Вратовані та чим? Відвагою і любовою та милосердям непохитної урядднички.

Милосердя і діяльна любов для терплячої людини - - брата, це є те могуче орудя в руках католиків, що ним можуть соціялістів, комуністів і большевиків переконати, що католицька религія є добра та здобути їхні душі для Христового царства.

Слова, вчені промови, наукові книжки не в силі стільки зробити, що християнська чинна любов і милосердя.

Ідім отже і робім добре своїм ближнім, головно бідним, терплячим, потребуючим любови й милосердя!

Один учений чоловік задумав заснувати нову Соборну Церкву й просив одного епископа помочі й поради в тому ділі. Епископ відповів, що він не може йому богато помогти, хіба лиш цею наукою: Мусиш дати себе розпяти, а в третий день воскреснути. Це повинно би помогти.

БЕЗ ЗДОРОВОГО РЕЛІГІЙНОГО ЧАСОПИСУ

годі встоятись серед сучасних життєвих бур. Тому кожний українець-католик постійно читає часопис "Світло". Річна передплата $1.00

БОЖА НАУКА

"Вірую во единого Бога Отца, Вседержителя, Творця неба і землі, видимих же всіх і невидимих".

Господь Бог.

Розум каже нам, що Бог дійсно є. Але сам людський розум є заслабий, щоб міг докладніше пізнати Бога, який Він є і яка Його воля. З милосердя до людей Господь Бог сам повчав людей про себе. Тоді приймав або подобу людей або подобу хмари, вогню, або тільки самим людським голосом відзивався. Самогож Бога ніхто ніколи не бачив, бо Бог се найчистіший дух, а духа не можна бачити.

Святе Письмо учить нас про Бога, що Він є:

а) найчистіший Дух.

б) В с е д е р ж и т е л ь (всемогучий), який може здійлати все, що хоче;

в) Т в о р е ц ь неба і землі і всього, що є на небі і на землі.

г) наш н е б е с н и й О т е ц ь, а ми Його діти;

д) наш Г о с п о д ь С у д д я, що нагороджає за добре, а карає за зле;

е) несотворений, вічний, незмінний, всюдиприсутний, всезнаючий, найсвятіший, наймудріший, найсправедливіший, наймилосерніший, найвірніший;

ж) є тільки один Бог, але в трьох особах, які є: Бог Отець, Бог Син і Бог Святий Дух, або одним іменем П р е с в я т а Т р о й ц я.

Святе Письмо каже нам.

"Люби Господа Бога Твого цілим твоїм серцем, цілою твоєю душею, цілою силою і всіми твоїми думками.

* ** *

Хто є Бог?

Бог є найчистіший Дух, Творець неба і землі.

Чи можна Бога бачити?

Бога не можна бачити, бо Бог є чистий Дух і не має тіла.

Відколи є Бог?

Бог завсіди був, є і буде. Тому кажемо, що Бог є вічний

Де є Бог?

Бог є всюди, на кождому місці. Тому кажемо, що Бог є всюдиприсутний.

Що Бог знає?

Бог знає все, що було є і буде. Тому кажемо, що Бог є всезнаючий.

Що Бог може зділати?

Бог може зділати все, що хоче. Тому кажемо, що Бог є всемогучий (Вседержитель).

Яка є перша правда нашої віри?

Перша правда нашої віри є: що є один Бог, котрий все сотворив і всім управляє.

Яка є друга правда нашої віри?

Друга правда нашої віри є: що Бог є справедливий Суддя, котрий нагороджає за добре, а карає за зле.

Яка є третя правда нашої віри?

Третя правда нашої віри є: що є три Божі Особи, Бог Отець, Бог Син і Бог Святий Дух, або одним іменем Пресвята Тройця.

Яка є четверта правда віри?

Четверта правда віри є: що друга Божа Особа, Божий Син став чоловіком і вмер не хресті для нашого спасення.

* ** *

Поучення. Господь Бог є нашим найліпшим Отцем, що все дає нам, що любить нас і дбає про нас. З усім звертаймося до Нього у кождій хвилині, у кождій потребі, а відвертаймося від безбожних людей, що не признають Бога. Святе Письмо називає таких людей "безумними" й "пустими".

Найкраща молитва до Бога Отця є та, що її уложив сам Ісус Христос: Називається вона "Отче наш". Відмовляймо її часто, побожно й щиро!

Релігійні Закиди й Запити

ЗАПИТ: Як богато є на світі терпінь!.. Коли є на небі мудрий і добрий Бог, то чому Він посилає людям стільки терпінь?

ВІДПОВІДЬ: Дійсно є на світі богато терпіння. Терплять одиниці й цілі народи. Нема нікого так щасливого на цім світі, що немав би свого терпіння. І папа і цар, бідний і богач, великий і малий, — кожний терпить. Різниця хіба є та, що один терпить на тілі, а другий на души, в одного терпіння є більше, а в другого менше, цей терпить скорше, а тамтой пізніше. Всі терплять. Від колиски до гробової дошки життя людини супроводжає терпіння.

Існування терпіння на світі, це так очевидний факт, що його ніхто навіть не думає заперечувати. Одначе з цього факту дуже богато людей робить зовсім хибне заключення, що хіба Бога нема на небі, коли стільки терпіння на землі.

Що це заключення є хибне признає кожний, хто тільки добре розважить чим є терпіння в світлі розуму й віри?

Що каже про терпіння наш розум?

Біль і терпіння є не тільки злом для людини, але й добром.

Терпіння подібно, як і розкіш, приємність служать до заховання життя.

Тим, що людина відчуває даний біль, вона старається його уникнути, пізнає різні небезпеки, що загрожують її життю, їх вимннає та шукає собі на них помочі й ратунку. І саме тим способом підсичує свою життєву енергію. От пр. чому болить зуб?

Як би він не болів, то всі зуби спорохнявіли б нам і випали, а ми навіть не знали б про те. Чому болить рана від опарення? Тому, щоб ми ліпше вважали й не наражували себе на опарення, і т. д.

Терпіння причиняється до духового знання і поступу.

Воно змушує людину шукати способів охорони від різних противностей, що є ворожими людині. Під впливом терпінь людина є примушена пізнавати сили природи й шукати в них ліку й охорони перед різними противностями пр. зимном і горячю, перед недугами, огнем, повінню та іншими нещастями. Тим способом людина побільшує своє знання і підбадьорує себе до праці; поступу й культури.

Наколи б на світі не було хоріб і смерти, люди не старалися б пізнати так докладно природи всіляких ростин і мінералів, не завдали б стільки труду, щоб пізнати докладно будову й життя власного тіла. Як би ріки не виливали і не нищили людського майна, люди не подумали б і не трудилися б над регуляцією рік. Як би не було пожарів і невигоди, люди не будували б так гарних і тревалих будинків, що в великій мірі причинилися до поступу культури. Так на тисячних примірів можна показати, що нещастя і терпіння причиняється до різних винаходів, до найбільших здобутків культури. Потреба є матірю винаходів.

Людство без терпінь і злиднів мусіло б попасти в оспалість, лінивство та змарніти на найнищім щеблі культури. Як їздець підганяє коня острогами чи батогом до скоршого ходу, так Бог через нещастя і терпіння побуджує людей до сильнішого напруження своєї думки і волі й до витворення великих дібр. Як іскра находиться в камені, але треба її викресати, так і в людях є різні таланти й спосібности, які часто треба аж ударами терпінь видобути на верх.

Терпіння сталить і гартує характер людини.

Людина з природи є самолюбною. Вона шукає собі найрадше розкошів і приємностей. Наколи б у життю ішло її все по вподобі, наколи б вона все життя ступала тільки по мягких цвітах, така людина змарніла б, стала б неспосібною до всіляких життєвих зусиль, що вимагають волі й праці. Але зате людина, яка не по мягких, пахучих квітах, а по острих терпіннях ступає в життю, набирає гарту й сили та боротьбою й працею доходить до великих успіхів.

Людина, що перейшла успішно школу терпінь стає чоловіком правдиво великим і добрим. Вона зрозуміє і відчує терпіння і біду другого та скорше старається йому допомогти.

Найкращі характери, які світ знає, найбільші добродії бідаків, всі опікуни сиріт, всі найбільші герої християнства, почавши від Христа, апостолів і мучеників, ішли дорогою терпінь.

Терпіння —це земля, що з неї виростають великі люди. Як дерево, виставлене на вихри й бурі, запускає глибоко коріння, виростає міцне, так людина, що мусить поконувати різні трудноші, гартується і зміцнюється у нутрі. Кожне терпіння це гейби удар долота, що різьбить на обличчу людини мужність, достойність, повагу й силу, якої не буде ніколи на обличчу) того, що не терпів.

Окрім цего терпіння є великим джерелом всіляких чеснот і заслуг. Воно ж зродило всі великі й геройські діла любови й милосердя. Воно є причиною н а й б і л ь ш о ї посвяти для ближніх. Як би не було на світі терпіння, історія не записалаб на своїх листках найкращих учинків людства.

Що каже про терпіння свята віра?

Не всі терпіння посилає на нас Бог.

Терпіння не лежало в первісних плянах Бога. Г. Бог сотворив перших людей щасливими, свобідними від терпінь і хотів, щоб такими були люди на завсіди. Терпіння явилось на світі аж тоді, як перший чоловік збунтувався проти Бога й згрішив. Тому то **не Бог, а гріх є першою причиною терпіння.** Сьогоднішний світ не є таким, яким сотворив його Бог. Людський гріх поплутав первісні Божі пляни й заміри й сліди цього першого первородного гріху тяжать над цілим світом, над усею природою, так живою як і неживою.

Як на початку, так і тепер Бог не бажає лиха й терпіння для людей. По більшій часті причиною того зла є людська злоба, самолюбство, захланність, гордість.

На це дає нам життя безліч прикладів.

Возьмім під увагу наперед загальні, масові. терпіння чи то цілих народів, чи поодиноких верств суспільности. Чи Бог хоче цего, щоб один нарід гнобив і переслідував другий нарід, або щоб одна верства суспільности поневолювала і використовувала другу? Чиж виразно Бог не приказує, щоб усі народи взаїмно любили себе, без огляду на те, до якого народу чи суспільної верстви хто належить? "Люби ближнього свого як себе самого"—так наказує Бог. Чиж про те Богові можна приписати вину як замість любови є на світі ненависть і переслідування та гноблення одних другими?

Те саме діється і з многими особистими терпіннями. Плаче батько, мати, що син кривдить, з хати виганяє, різні пакости робить. Хто цему винен? Бог? Чи Бог не приказав як найвиразніше шанувати своїх родичів?

Скаржиться засумований робітник, що діти голодні, що не має роботи. Чи того хоче Бог? Бог наказує накормити голодного, а тим більше дати голодному нагоду заробити собі бодай на життя.

Нарікає жінка на свого чоловіка, що знущається над нею, може й зраджує її. Чи цему винен Бог? Хай вона пригадає собі, як її родичі відраджували подружжа з оцим чоловіком, а вона не послухала їх, переперла свою волю і ось тепер мусить терпіти наслідки цього.

Когось тяжко оклеветали. Зруйнували його честь, відібрали може становище. Це

тяжкий хрест. Але при чім тут Бог? Чи Він не забороняє клевети й обмови?

Злодії вломились до комори й винесли ввесь зарібок. А чи Бог не забороняє крадіжи?

Так отже причиною дуже многих терпінь і смутків є самі люди, лиха людська вдача. Люди найбільше винні, що таким гірким є життя.

Бачимо отже, що в многих випадках Бог не є причиною людських терпінь, ані їх не хоче та що вони походять від людей.

Але все ж таки Бог знає про них і може перешкодити цему, щоб одні люди завдавали терпіння другим.

Це правда, і тому мусимо признати, що Бог допускає т' терпіння і дозволяє на них **Знову ж є й такі нещастя, що їх люди не можуть спричинити, які вже прямо Бог посилає,** от як пошести, різні елементарні нещастя, як повені, буревії, слоти і т. д. **Чому Бог так робить?** Чи може з ненависти до людей. Ні. Бог любить всі сотворіння, а надівсе людей. Це висказує Він на многих місцях св. Письма. **Коли ж Бог дозволяє, щоб Його улюблені сотворіння тяжко терпіти, то певно має до цего великі причини, видно, що терпіння служить до якоїсь великої цілі.**

Що це за причини можуть бути? Які то цілі може Бог мати?

1. Бог допускає, або й посилає часом терпіння на людину, щоб відвернути її від землі, а звернути до неба.

Свята віра вказує нам, що метою нашого життя на землі є не земля, а небо. Там є наше повне й остаточне щастя. Одначе ми хоч віримо в небо й майбутнє щастя, але в дійсности так дуже привязуємось до землі, що коли б нам тут було добре, ми б радо зреклися неба з його щастям. Таке успособлення огортає деколи людей віруючих і релігійних. А що вже сказати про тих людей, що мають лиш слабу віру, або її зовсім не мають? Вони цілком не дбають про своє майбутнє щастя в небі, а всім своїм зусиллям змагають здобути собі лиш на землі як найбільше радости й приємності.

Тому то перша причина, чому Бог допускає, а то й посилає терпіння і нещастя як біду, слабість і т. д. щоб злікувати нас з цього успособлення та показати нам, що земля не є нашою останньою метою що на землі нема й не може бути повного щастя. Господь терпіннями хоче переконати нас, що мимо всіх наших зусиль, ми не потрафимо забезпечити собі всяких дібр, бо це можливе є щойно в другім посмертнім життю.

2. Бог через терпіння веде людей до опамятання.

Життя в гаразді, добробуті вигодах — це небезпечна річ для душі, бо звичайно в щастю людина забуває про Бога й пускається на гріхи й погубу. І хоч Г. Бог голосом совісти перестерігає, то однак така людина Бога не чує, а радше не хоче чути. А як прийде терпіння, тоді людина скорше звертається до Бога й в Нього шукає порятунку. Много людей, каже один великий проповідник, відноситься до Бога як до печі. Зимою гріються при ній, дбають про неї а літом навіть не поглянуть на неї.

3. Терпіння посилає Бог як кару за гріх.

Є на світі страшне зло, найбільш з усіх — гріх. Гріх є бунтом проти найвищого Маєстату, свідомий й добровільний непослух Богові, перевернення ладу, який установив відвічний Творець світа — Бог Тому, якщо Бог хоче заховати свою найвищу повагу — а мусить хотіти — мусить кожний гріх карати. Інакше його заповіди не мали б ніякої обовязуючої сили. Такою карою є терпіння. Через терпіння-кари Бог хоче осягнути дві річи: зрівноважити моральний лад, нарушений людьми через гріхи й змусити виновника до застанови над собою і захоронити його від дальших провин. Правда, головна кара за гріх чекає нас щойно після смерти й суду, в майбутньому життю. Наколи ж Бог посилає нам кару ще в теперішньому життю, то тим показує Він нам своє велике милосердя, бо дає нам нагоду відпокутувати в цім життю свої провини, як мусіли б ми дуже тяжко відпокутувати по смерті

4. Терпіння є матірю чеснот і джерелом заслуг.

Но а чому ж падуть терпіння на праведних і невинних? Тому, що в другім життю не будуть терпіти. Терпіння як ми вже бачили різблять характери, відривають людське серце від землі і дають нагоду виконувати різні акти найкращих чеснот як віри, покори терпеливости і т. д.

Терпіти для Бога, для неба, — це найкращий спосіб щоб зібрати собі велику нагороду в небі. І тому що Бог любить праведних дає їм найкращу народу уподібнитися до Христа й йти дорогою, що веде до певної і великої нагороди в небі.

З цього всього бачимо, що терпіння не є таким великим злом як на перший погляд нам видається, та що вони не противляться Божій премудрості й доброті. **Якраз тому, що Бог добрий і нас любить і тому що Він є премудрий зсилає чи допускає на нас терпіння, щоб з того була Йому слава, а нам добро.**

Тому то важна для нас річ, щоб мати ясний погляд на значіння терпіння у нашому життю і на нього не нарікати, а використати для свого добра. Хто не розуміє якслід Божих намірів для яких є в світі терпіння, цей в терпінню буде дуже пригноблений і з нього не скористає. Такого терпіння не поправить і не зробить його ліпшим, а радше гіршим і утвердить у злім.

В терпінню також ніколи не вільно нам забувати, що нічого не діється без Божої волі й що предобрий Господь не зсилає людині більшого хреста, як вона годна понести Коли дає хрест та дає і силу його понести. Тому в терпінню не слід нарікати, а радше охоче підчинитись Божій волі й використати гірку хвилю терпіння і зібрати собі як найбільше заслуг на небо.

В терпінню шукаймо потіхи не в світі й грішних розкошах, а в нашій релігії і молитві. А коли мужно й по Божому перенесемо терпіння, воно минеться та нагорода за нього ніколи не минеться.

Ф. Аляхнович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

КАРЕЛЬСЬКІ СЕЛА.

Великі карельські села віддалені одно від другого менше більше 30 км. Це віддаль, яку ми повинні перейти за один день, щоб знайти нічліг під дахом рибальських осель. Бо місцеве населення складається здебільша з рибалок. Хліб, навіть ярина — це предмети імпорту. Природні багацтва краю — це риби, яких Біле Море доставляє доволі. Карельські селяне були ще в ті часи заможні, бо не знали колхозів. Великі села, які числили іноді кілька тисяч мешканців, були забудовані поверховими деревляними домиками. Правда, небілені, але вдержані чисто й оббиті дошками та покриті ґонтами. Кількамісячна ловля риб дозволяла їм на довгі зимові ферії, бо гроші за продаж риби вистарчали на все найконечніше, чого тільки гостра північна природа не могла тамошнім мешканцям дати.

Я ішов останний. Всі мої товариші разом із конвоєм вже давно випередили мене Автім, пощо мав я спішитись? Щоб скорше попасти перед теплу піч у карельській кімнаті, де ждуть мене байдужі лиця співтоваришів, чужі лиця господарів і ворожі, недовірчиві погляди конвоїрів? Волів я повільним кроком брести сам у снігу, мріючи про втрачену волю і не сміючи мріяти про її відзискання.

Думка про втечу в таких умовинах нереальна думка — ні на хвилину не родилась мені в голові. Думаю, що і в моїх товаришах теж. Перед нами й поза нами тільки одна доріжка, втовчена санками, що час до часу по ній переїжджають. З лівої і правої сторони непрохідні ліси покриті снігами, що сягають людині до грудей, де втікач, якби навіть відважився на нерозважний крок, залишив би по собі слід по якому його легко догонилиб і зловилиб. Втеча втертим шляхом далаб такий сам вислід, бо без пашпорту й грошей вязня зловилиб селяне в першім карельськім селі і віддалиб у руки влади, бо за голову зловленого вязня платили два пуди білої пшеничної муки. Хоч це ділялося за панування НЕП-у, коли біла мука в СССР не була такою великою атракцією як сьогодні, всеж таки і на ті часи така нагорода була дуже щедра.

Тиша. Мовчить північний ліс підчас зими Іноді щось ворухнеться на білому тлі снігу - це білі північні куропатви, слабо замітні на сніжній білій постелі, шукають поживи, блискаючи своїми червоними, як коралі оченятами. Відважні птахи підходять майже до самої дороги, немов знаючи, що тих сорок двох, які перед хвилиною перейшли довгим гусаком, це не мисливі, але теж звірина, що її зловили аґенти ГПУ, які суперничать між собою за доставу якнайбільшо добичі.

МЕЧ РЕВОЛЮЦІЇ.

Ціла Росія живе під знаком соціялістичного суперництва й "ударнічества" перегонів праці. Кожний робітник, кожний урядовець, кожний, хто працює в якімнебудь колективі повинен витворювати не стільки, кілько від нього вимагають, але куди більше. Ця надвишка праці є буцімто добровільна, витворює її здогадний ентузіязм "мас" — в дійсності ініціюють її згори а стероризовані маси тільки "однодушно апробують" її.

І всі всюди працюють у якомусь скаженому темпі. Що при таких перегонах праці мусить потерпіти якість продукції нема найменшого сумніву

Так теж працюють і аґенти ГПУ установи, що її большевики називають гордим імемем "меч революції". Працюють, суперничаючи між собою хто з них полапнає більше політичних справ, котрий з них матиме на своїй совісті більше заломаних людських існувань. Коби тільки більше, коби жорстокіше, коби якнайбільш немилосерно; бо милосердя вважають між ґепістами (чекістами не як добру людську прикмету, тільки навпаки за хибу, за буржуазійну спадщину

На одній із головних вулиць Москви (Лубянка ч. 2) стоїть величезний будинок, в якому і в день і в ночі панує незвичайний рух. Авта заїзджають і відїзджають, на подвірі дижурує постійно кілька готових самоходів. Цей будинок я знав добре з оповідань співвязнів, яким доля веліла відвідати цю сучасну Бастилію Це серце совітського терору ОГПУ — грізна установа, що серед совітських громадян викликує пострах. ОГПУ = Обєдіньонноє Государственное Політіческое Управленіе (Головний Державний Політичний Уряд).

У лябіринті коридорів міститься безконечний ряд нумерованих дверей, за якими засідають ті, що рішають про долю своїх жертв. Відси — з Люблянки ч. 2. — ГПУ своїми щупальцями велитенського полипа, що його зродила революція та який виріс на тілі нещасних народів СССР, обіймає шесту частину ґльобу, сягає далі — крізь кордонні стовпи, крізь моря, ріки, океани — всюди, де починається якась революційна ворохобня, всюди, де смерть починає своє жниво, всюди, де народи спливають кровю.

А в пивницях тієї зловісної камяниці при Лубянці ч. 2

панує страшна тиша — передсмак вічної тиші, що її зазнає багато тих, що там пробувають. По коридорах, вистелених мягкими хідниками, ходять "сторожі-ґепісти" у тихолазах, які зовсім приглушують відгомін кроків. Звуки людської мови не чути, тут тільки час від часу чути тріскіт пальців, що має означати, що вільна дорога. Бо ведений коридорем вязень не повинен зустрічатися з товаришем неволі, от же конвой повідомляє тріскотом пальців, що веде вязня, а стійка таким же способом відповідає, повідомляючи дальші стійки

Коли когось беруть із келії на слідство або на "завжди" відбуваються при тім незвичайно таємничі заходи. Двері відчиняються і агент запитує зібраних у келії вязнів, чиє прізвище починається від такої і такої букви. Далі знову шепотом починаються допити щодо імени даної людини та імени її батька. Вкінці паде таємничим шепотом: "пожалуйте со мной!" (прошу за мною) — і знову тиша, перервана, тільки сиґналом тріскотом пальців

Тихим шепотом порозумиваються зі собою люди вкинені до пивниць при Лубянці ч. 2. намагаючись відгадати, яку долю ладять їм криваві "уполномоченние" (слідчі судді) панове життя і смерти своїх жертв, "заохочені ударнічеством і соціялістичним суперництвом"

Для мене комісія ОГПУ приготовила заслання до соловецького табору на 10 літ, значить відірвання від життя на завжди. Бо по відбутій карі мав би я мандрувати на вигнання до Печорської тундри або до Наримського краю і по кількох роках побуту на вигнані, в найліпшім випадку — значить як би я не вмер там із голоду, або якби мене знову не арештували — позволилиб мені змінити місце побуту, переносячи мене до округи з лагіднішим підсонням, але до батьківщини, на Білорусь — не позволили б мені вернутися ніколи.

Ніколи!

Не почую вже клекоту бузьків над стріхою, ні пісень повертаючихся із поля женців, ні пречудного співу білоруських жаб по заході сонця в наших озерах

РОХКІТ ЖАБ.

Коли я снував такі понурі думки, йдучи у хвості походу каторжників, раптом я задрожав... Схопив мене страх, майже містичний страх.

Я почув голоси білоруських жаб

Карельський ліс стояв по обох боках дороги сповитий снігом. Білорусь далеко на тисячі кільометрів, а я тут, під 65 ступнем ґеографічної ширини чую виразно ритмічний рохкіт жабячого концерту.

Я пристанув.

Я був певний, що маю галюцинації. Голоси втихли. Закурив я файку, обтер піт переляку з чола і рушив дальше, спираючись на своїм мандрівнім ціпку...

Знову залунав концерт жаб

Я знову пристанув, не вміючи вияснити собі дивного явища. Спів настав. Намагаючись вияснити причину дивних голосів, запримітив я, що коли я приставав, тоді спів стихав, колиж я почав знову йти — гомонів наново. Тому почав я шукати тієї причини недалеко себе і щойно тепер запримітив, що мій мандрівний ціпок, заглиблюючись за кожним кроком у сухім, замерзлім придорожнім снігу, видавав ці дивні звуки, що так сильно пригадували "кумкання" жаб по заході сонця..

Останний попас випав у Колежмі, містечку положенім на березі Білого Моря. Відси мали ми вирушити завтрішнього дня через замерзле море на віддалений 10 км. острів Міяг

У Колежмі такий самий байдужий привіт карельських рибалок, які вже освоїлися з перемаршами вязнів, вигнаних на північ. Так самісінько розмістили нас по хатах, окремо конвой, бо ніхто не сумнівався що думка втечі нікому з нас не прийде до голови.

(Далі буде).

СЛІВЦЕ ПРО ЖИВУ ПОРНОГРАФІЮ

В часах, у яких живемо, ми є свідками зіпсуття обичаїв і неморального поведення багатьох людей не тільки молодих, але вже і старших. Джерелом цього лиха в великій мірі є так звана порнографія.

Під словом порнографія треба розуміти всі безвстидні прояви в словах, обичаях, ділах яких зміст у глядачів чи слухачів подразнює полову пристрасть і викликує нечисті зворушення.

Порнографія словом і образами міститься в книжках, часописях, малюнках і фільмах і вона називається мертвою порнографією. Гірша від неї є порнографія жива, яка проявляється в безсоромних дотепах, в уборі жінок та за свобіднім поведенні осіб обох полів головно при танцях Жертвою такої порнографії дуже легко стають люди переважно молоді, слабі характером та без основного релігійного виховання. А наслідки які спричиняє порнографія є нераз просто жахливі. Кілько то життєвих трагедій зачерез порнографію!

Батки, матері, провідники виховавці! Кличу до вас! Станьте в обороні нашої дорогої доростаючої молоді й не дайте її впасти в кіхті живої порнографії! Нищіть на кожнім кроці порнографічні книжки, часописи й мальовила! Бойкотуйте неморальні кіна! Недопускайте ніколи на публічні сходини чи навіть до приватних мешкань безвстидних людей! Дбайте щоб убір, поведення, бесіди забави були завсіди чесні і стидливі! Ширіть усюди пошану й любов до встидливости і невинности, головно між молодю! А як де завважаєте зарazки порнографії поборюйте їх безпощадно!

Де нема порнографії, там нема й богато лиха, а люди живуть щасливіше.

о. В. Бараник Ч.С.В.В

ПОЛІТИЧНІ ВІСТИ

— **Важні події.** В половині березня наступили дуже великі й важні події що зміняють дотеперішню будову Середньої Европи. Гітлер започаткував сподіваний наступ на схід розвалом Чехо-Словаччини.

— **Упадок Чехо-Словаччини** почався від словацької кризи. Словаччина на чолі зі своїм премієром о. Тісом стреміла явно до повної незалежности. Щоб цьому перешкодити президент федеративної Чехо-Словаччини др. Еміль Гаха усунув дотеперішний словацький уряд, а іменував новий уряд для Словаччини на чолі з Карлом Сідором, прихильником чехословацької унії. Це викликало величезний заколот на Словаччині. Словацький премієр о. Тісо і другі словацькі лідері самостійницького руху втікли до Німеччини, щоб там шукати помочі в Гітлера. Тимчасом чехи в Словаччині проголосили воєнний стан і стали переводити арешти серед словацьких самостійників. В такій ситуації натиснув Гітлер і президент Чехословаччини др. Гаха дозволив скликати словацький сойм на 14-го березня. Сойм в Братиславі проголосив Словаччину незалежною державою, а президентом її став попередний премієр о. Йосиф Тісо. Премієр самостійної Словаччини відразу створив кабінет міністрів, на чолі з відомим словацьким самостійником Альбертом Тукою.

На вістку про ці події в Словаччині цілий празький кабінет зрезиґнував, а до захоплення влади в Чехах почала готовитись група чеських фашистів з їх лідером ґен. Гайдою, прихильником націстівської Німеччини, що вспіла ввійти в порозуміння з Берліном. Чехословаччині загрожувала найстрашніша анархія.

В такій ситуації Гітлер поставив Празі такі домагання:

1. — Зректися Словаччини і Карпатської України та створити три незалежні держави Чехо-Моравію, Словаччину й Карпатську Україну.

2. — Змінити границі на Моравії в той спосіб, щоб відділити Словаччину від Чехів.

3. — Зменшити кількість чехословацької армії до стану звичайної поліційної сили, потрібної лише для охорони внутрішного порядку, бо Німеччина зобовязується заопікуватись цими незалежними державами.

4. Реорґанізувати чеський кабінет на таких засадах, як подиктує Берлін.

5. — Викинути з території дотеперішньої Чехо-Словаччини всіх зайшлих жидів та інших шкідливих еміґрантів.

Цей ультіматум Берлін поставив рішуче й загрозив, що свої домагання підтримає збройною силою. По бурливих нарадах у Празі й по відбутій конференції з Гітлером у Берліні президент Гаха й міністер заграничних справ Франтішек Хвальковський, підписали й зложили на руки Гітлера деклярацію такого змісту: "Щоб охоронити порядок і осягнути остаточно порозуміння, передаємо долю Чеського Народу й його територію в руки фірера Німеччини". Гітлер прийняв цю деклярацію і негайно вислав військо для окупації Чехословаччини.

Німецька армія увійшла до Праги 15-го березня, год 10:20 перед полуднем. В столиці запанувала трівога й страшенне пригноблення, а навіть плач по страті незалежності. Чеські війська одержали наказ не ставити опору, а нарід накликувано до спокою і порядку.

Німецькі війська обсадили всі важніші пункта в столиці, а чехословацька армія приступила негайно до передачі зброї німцям. Без спротиву також перейшла окупація всієї Чехо-Моравії.

Гітлер не тільки знищив Чехо-Словацьку державу й поневолив чеський нарід, але ще загарбав у чехів величезні добра.

Він захопив фабрику зброї Скода в Пільзні, четверту найбільшу в світі; сконфіскував державне золото вартости $135 000,000 і $300,000,000 у заграничних грошах і вартісних паперах; забрав 25 фабрик амуніції і 9 менших фабрик, що виробляли воєнні танки й панцирні автомобілі. Далі Гітлер забрав 1,500 бойових і бомбометних літаків та величезну кількість гармат. Німеччина може тепер експльоатувати Чехію і Словаччину індустріяльно й економічно та заставити їх промисл працювати на воєнні потреби. Так розбиттям Чехо-Словаччини і прилученням Чехії до Німеччини сильна Німеччина ще більше скріпилася, а чехи по днях волі стали знову поневоленим народом з деякими автономними правами.

— **Упадок Карпатської України.** По розпаді Чехо-Словацької Республики не лишилось українцям іншого виходу як проголосити й собі повну державну незалежність. Це й зробив премієр о. Волошин дня 14-го березня, просячи одночасно Гітлера й Мусолініго дати поміч проти сподіваного нападу мадярів. Та відповіди не дістав від них.

Яктільки перестала існувати чехо-словацька республика мадяри, мабуть за мовчазною згодою Гітлера, вислали ультімат чехам, щоб до 24 годин забрались з Карпатської України, а премієрові о. Волошинові, щоб він зрезиґнував разом з цілим своїм урядом, а свою владу передав мадярській військовій команді. У відповідь уряд проголосив мобілізацію. Мадярські війська стали збройно окупувати карпато-українські землі. Одначе стрінули несподіваний опір від українців і чехів.

Пішли криваві бої, головно коло Хусту, де Карпатська Січ з рештками чеського війська, по геройськи відбивали наступи сильних і добре узброєних мадярських військ. Ніхто українцям не прийшов з поміччу.

Мадярщина насильно загарбала українську землю і знову закувала в тяжкі кайдани український народ, що своєю кровю на рідній землі виникав

своє гаряче бажання бути воль

Премієр о. А. Волошин мусів шукати захисту в Румунії.

Знищивши оттак незалежну Карпатську Україну мадяри й поляки осягнули давно мріяний спільний кордон і з радості цілувались при стрічі

Вкоротці по наїзді мадярів на Карпатську Україну, премієр Мадярщини ґраф Телеки проголосив прилучення території Карп. України до королівства Угорщини, обіцюючи по повній окупації дати "широку адміністративну автономію" підбитій області.

Столицею цієї поневоленої ніби автономної країни мав би стати Унґвар (наш Ужгород). Яка буде дальша доля Карп України під впливом нових грізних подій, що грядуть скорою ходою — не знати. Треба нам єднатись і Бога горячо молити, щоб дав нам кращу долю. А Бог добрий, у своїх незбагнутих задумах може знову ненадійно дасть волю і то вже всьому українському народові. Не тратьмо надії і не опускаймо рук!

— Загроза нової світової війни. Несподіваний і скорий упадок Чехословаччини й німецький протекторат над нею потряс всією Европою. Наступила грізна міжнадорня криза, що може довести до вибуху війни.

Анґлія і Франція 18-го березня вислали острий протест до Берліна, заявляючи, що окупація Чехословаччини є безправною і повним знехтованням мінхенського договору.

Обі ці держави відкликали своїх амбасадорів з Німеччини, а Німеччина відкликала своїх з Франції і Британії. Також американський уряд напятнував анексію Чехословаччини й підніс мито на німецькі вироби.

В Анґлії премієр Н. Чемберлей 18. III. виголосив досить остру бесіду заявляючи, що політика замирення з Німеччиною вже провалилася і що Анґлія готова в разі потреби піти до війни. Рівнож скликав надзвичайні н а г л і засідання парляменту, щоб обміркувати дальші кроки в нововитвореній ситуації. Анґлія горячково приготовляється до війни й робить старання створити блок держав проти Німеччини. В тій цілі ведуться наради між Лондоном, Парижем і Москвою.

У Франції парлямент ухвалив дати премієрові Даледіє диктаторські повновласти, щоб на случай грізних потягнень Гітлера чи Мусоліні́го, міг скоро і рішучо протиділати.

Польща, Югославія і Румунія живуть у страху перед наїздом Гітлера й нервово приготовляються до оборони. Також і Мадярщина, що загарбила Карпатську Україну, тремтить, побоюючись, щоб і над нею Гітлер не розтягнув свого протекторату.

Тимчасом Гітлер, в почуттю своєї сили й перемоги відбув свої тріюмфальні вїзди до Праги, Берна, Відня і Берліна, витаний оваційно націстами.

Італія трохи вдоволена з успіхів Німеччини, сподіючись що Гітлер у свій час віддячиться її за прихильність і підіпре її домагання на середземному морі.

Европою заволоділо почуття непевности. Загроза всесвітової війни зі всіми її страхіттям знову повисла над народами. Всі вижидають, що далі буде робити Гітлер.

— Большевицька влада на Україні прискорює масове виселювання української людности з пограничної полоси в глибину Росії, щоб таким чином положити перегороду українській аґітації на Україні.

— Лондонські наради з арабами й жидами в справі Палестини не довели до порозуміння. В виду того Анґлія хоче створити незалежну Палестину в якій араби й жиди могли б спокійно співпрацювати. Та чи це їм вдасться?

— Китайсько-японська війна ведеться далі. Китайці ведуть партизантську боротьбу.

ВІСТИ З ОСТАННІХ ДНІВ.

В Палестині араби далі ведуть партизанську боротьбу зі жидами й анґлійцями. Безнастанні напади на будинки, поїзди, підпали і різні саботажі на деннім порядку.

—Мадяри дали ніби якусь автономію для поневоленої Карпатської України. Ця автономія виглядає так, що дають права кацапам, москвофілам піддержують русскість, щоб вбити народній український рух і Підкарпатську Русь - як вони називають — змадярщити.

— Жидові тепер тяжко в світі. З бувшої Чехословаччини й Мемелю, мусять утікати перед німецьким гнетом. В Італії і Угорщині увійшли в силу протижидівські закони, що даються їм добре в знаки.

— Анґлія Франція і Росія створили спільний оборонний фронт проти Німеччини.

— Під натиском Німеччини Литва віддала її Мемель з округом. Територія Мемелю що перейшла до Німеччини має 1,099 квадратових миль і 100 тисяч німців.

— Румунія пішла на уступки деяким німецьким економічним домаганням і підписала торговельний договір дуже корисний для Німеччини.

ВСЯЧИНА

— В Еспанській війні до 13 II. ц р згинуло 3,065 італійців, а 10,798 ранених. Крім того 214 італійських жовнірів пропали без сліду, а 566 попалось до неволі.

— Румунська влада вивласнила для румунських культурних цілей велику площу в Чернівцях, що належала до греко-католицької парохії. На тій площі вірні хотіли збудувати простору церкву и захоронки 30.000 греко-католиків у Чернівцях мають лиш одну церкву.

— З датою 15 березня появилось у Монтреалі перше число нового українського двотижневика "Січ". Видає Комітет Фізичного Вишколення Формат 22x15 цалів, 4 сторінки. Адреса:

"Siege", Box 154 Sta. B., Montreal, Que

Річна передплата $1.00; за кордоном $1.50. Орган аполітичний із завданням плекати виключно фізичний вишкіл між українцями в Канаді й Злучених Державах Півн. Америки До релігійних і політичних суперечок не буде мішатись а тільки плекати фізичний вишкіл, (вправи, руханки, тощо) по орґанізаціях і товариствах Новий гарний і здоровий почин та часопис вітаємо й поручаємо головно українській молоді.

— В "Українському Робітникові" з дня 17-го березня є поміщена відозва гетьмана Павла Скоропадського до всіх гетьманців і до всіх православних українців з приводу різдвяного послання митрополита Анастазія, предсідника синоду російської православної Церкви закордоном, з дня 25. XII 1938 р. В цій відозві гетьман висказує своє обурення, що православна Церква на еміґрації під проводом митрополита Анастазія, яка для многих українців є авторитетом у релігійних справах, не хоче розуміти українських національних стремлінь і ставиться до них вороже й вперто служить політичним великоросійським цілям, шкідливим для українського народу.

РАДІОПЕРЕДАЧА СЛУЖБИ БОЖОЇ З КАЛҐАРІ, АЛТА.

Слухайте самі і перекажіть своїм знакомим, що українська греко-катол. парохія св. Стефана в Калґарах, Алта. в перший день Великодніх Свят (в неділю 9-го квітня) передасть через радіо Службу Божу від год. 8-ої до 10-ої рано зі стації CFCN., албертійський час.

Просимо ласкаво всіх, а головно наших фармерів, помогти нам оплатити кошти цеї передачі.

Ласкаві жертви прошу слати на адресу:

Rev. Jaroslaw Chyz
704-7th Ave. N. E. (Calgary)
або:
Mr. M. Waresky
615-2nd Ave. N. E. (Calgary)

— ПРИГАДКИ —

2. IV. Квітна неділя. Свячення лози.

7. IV. Велика Пятниця. Благовіщення Преч. Діви. По Службі Божій обхід з плащаницею. Відвідини Божого Гробу.

[illegible] й набілу.

9-11. [illegible] Великодні свята. Забави коло церкви, гаґілки. Люди складають собі желання і обдаровують себе писанками

9. IV. Воскресна утреня. По Службі Божій свячення пасок. На знак радости дзвонять дзвонами ввесь день.

10. IV. Похід на гроби й молитва за померших.

9-16. IV. Загальниці. Заборонений час на забави з музикою і танцями

Місячне намірення на квітень: Щоб родичі більше дбали про релігійне виховання своїх дітей.

Місійне намірення: Щоб у Індії національні стремління не шкодили християнству.

Зміни місяця: Повня в понеділок 3. IV. — Остання квартира в вівторок 11. IV.

Довгий день: 1. IV. — 12 год. 38 хвилин. 11. IV. — 13 годин і 41 хвилина.

ЖЕРТВИ НА ДРУКАРНЮ І ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Анна Пухальська, Шікаґо. Зл. Держави.	$1.00
С. А. Коверчук Коґлан, Б. Колюмбія.	1.00
Петро Палцат, Ст. Майкел, Алта.	1.00
А. Лидик, Вінніпеґ Ман	1.00
Петро Сенишин, Лішор, Алта.	1.00
Разом	**$5.00**

Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

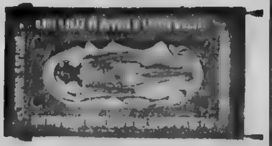

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Плащаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи, і Хрести, Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА И ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальоґ.
В. Левицький упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY
322 Main Street. Winnipeg, Manitoba

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО
THE LIGHT

THE LIGHT
MUNDARE, ALBERTA
CANADA

Рік II. Число (23) 8. Мондер, Алберта, 15-го Квітня 1939. Mundare, Alberta, April 15th. Vol. II. No. (23) 8.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО
З НАГОДИ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА
ПРЕОСВЯЩЕННОГО ЕПИСКОПА КИР ВАСИЛІЯ ВОЛОДИМИРА

До Всечесних Отців Духовних та Всіх Вірних Нашої Дієцезії

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

Всечесні і Високопреподобні Отці Духовні!
Дорогі в Христі Вірні!

Коли Пречиста Діва і святі жени з апостолом Йоаном вертали з Голгофти, непомірний смуток заляг їхні душі. Темно стало на небі і дрожали земні основи, та ще більший біль чорною раною скипів на душах і ще сильніше дрожали з туги розболілі серця

По страшних муках, бичованню, терням вінчанню, Христос вмирав розпятий на хресті між двома розбійниками.

Завершенням болю став гріб у скалі. Здавалося, пропали всі надії, вся радість і ціна життя

Та якраз тоді, в той жахливий мент, Христос в неділю рано воскрес славно з гробу і світлістю Божої слави побідив усіх ворогів.

Ангел Божий відвалив тяжкий камінь могильний; зі страхом розбіглися жовніри і рознесли вість про пресвітле Боже Воскресення.

"Да воскреснет Бог і разточаться врази его!"

В хвилю найтяжчого суму велич Божої радости була найближче. Зза чорних хмар блискавок засяло раннє недільне сонце... Після болю і терпінь настала безмежна радість і слава для Апостолів

Хто виповість ту радість Божої Матері — ці наново віджилі надії Апостолів? Замість звичайного земного життя, вони стали свідками нового життя надприродного!

Христос встав з гробу власною силою Божої природи Своєю смертю побідив смерть і то не лиш природну смерть тіла, але також смерть людської душі, в яку паде душа через гріх.

Хай несеться переливно
Відзвук серця, гомін слів:
Хай лунає розкошисто
Цей воскресний спів:
Це бо чудо всіх чудес!...
Христос воскрес!...
І смертю смерть здолав
Рабству конець поклав.

Воскрес Раввї Предобрий
Воскрес Месія Преблагий,
Щоби в небес хороми
Ввести всіх людий.
Воскрес Цей, що любив нас
Так нестримно — так жагучо
Воскрес Цей, що любив нас
Все успішно — все цілючо.
Нашим Богом Трисвятим.
...На коліна перед Ним!!!

Він надія і защита
Він наш Бог і наше все,
Він покріпить нас недужих
Він нас впавших піднесе.
Він і душі наші грішні
Він і серця укоїть,
Він подасть життя обнову
Всіх з собою воскресить.
...Він Життя і Воскресення.
Він дорога до спасення.

Тож у днину цю велику
Хай заграє кожний дзвін,
Хай луна мбгутня пісня
Христу-Спасу на поклін.
Хай забеться кожне серце,
Хай в радінню затремтить
І у силі Воскресення
Себе в бій хай насталить!

Назар Іриневич

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ ВСІМ СВОЇМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ЧИТАЧАМ, ДОБРОДІЯМ, І ПРИЯТЕЛЯМ ЩИРО БАЖАЄ "СВІТЛО"

ХАЙ ВОСКРЕСШИЙ ХРИСТОС ЗІШЛЕ КОЖНЬОМУ СЕРЦЮ СВОЮ РАДІСТЬ, СВОЇ ЛАСКИ Й БЛАГОСЛОВЕННЯ ТА ПОМОЖЕ ПЕРЕМАГАТИ ВСЯКЕ ЛИХО, ЩО СТОЇТЬ НА ПЕРЕШКОДІ ДО ДОЧАСНОГО Й ВІЧНОГО ЩАСТЯ!

ВЕЛИКДЕНЬ
Свято Тріюмфу Нашої Релігії

ВЕЛИКДЕНЬ! Весело грають дзвони, широко й далеко лунає мельодійна пісня, а з нею на крилах весняного вітру несеться радість по всіх усюди.

Що це за причина так великої глибокої і загальної радости?

Христос воскрес! — Ця пісня, що йде з уст до уст, з хати до хати, з громади до громади, це пісня, що її сотки разів співає народ — вона то говорить нам про причину тої радости всього християнського світу.

І дійсно є чому так дуже радуватись. Бо Великдень — **це свято тріюмфу нашої релігії, нашої віри, надії і любови.**

Ось гляньмо!

Вже близько 20 соток літ тому, на землі зявився найбільший Учитель, найбільший Добродій людства, Ісус Христос. Жив на світі 33 роки й лишень на те, щоб своїм словом, приміром, молитвою, працею і жертвою життя здобути людям правдиве щастя в дочасності й вічності.

Але як люди з Ним обійшлись? Були такі, що Його приняли й полюбили. Та на жаль знайшлись і такі, що Його зненавиділи, відкинули Його евангеліє, погордили Його обітницями, а вкінці жорстоко замучили й розпяли.

І коли сконав Христос, коли Він мертвий знайшовся в зимному гробі, під важким каменем, під бачною сторожею вони затріюмфували,

Вже кінець Йому, кінець Його науці. Ми побідили, а не Він — ликували вороги Христові.

Та не довго. Третього дня задрожала гробова скеля. Із мертвих устав Той, що в Велику Пятницю сконав серед мук, наруги й безчестя.

Встав у сяйві слави, краси й щастя.

Встав, щоб уже більше ніколи не вмирати.

Встав і через 40 днів бував

зі своїми учнями, з ними розмовляв, їв і пив, їх поучав, потішав, заохочував до праці, трудів, а навіть мучеництва.

Так побідив такий Христос.

І ця побіда здобула весь світ, всі часи.

Історичний факт, що Христос воскрес, на все потвердив правду християнської релігії.

Факт Христового воскресения скоро зродив сотки тисячі, мільйони ревних християн, непоборних мучеників та героїв святости.

І те саме по всі часи й також нині діє Христове воскресення.

Вірні й невірні глядять на воскресення Христа й питають себе: Чи може бути звичайною людиною той, що вже наперед предсказав своє воскресення і своєю силою встав із мертвих? Та ж звичайна людина по смерти гние, а не воскресає!

Ні, Ісус Христос, що по так трагічній смерти воскрес із гробу в Єрусалимі, не є собі звичайною людиною, не є лише великим мудрецем із Назарету, а є Володарем життя і смерти, Паном природи, Богом у людському тілі.

А коли Він є Богом, то й Божа Його наука. Все, що Він навчав є непомильною правдою, яку треба щиро приняти й до неї своє життя достосувати.

Так Христове воскресення є печаттю правдивости Христової науки, а жерелом нашої віри.

На факті Христового воскресення, мов на твердій скалі, можемо безпечно будувати нашу віру, бо знаємо, кому ми повірили. Повірили Богові в людському тілі.

Ось так то на Великдень тріюмфує наша віра.

В радісний день Христового воскресення глядять мільйони християн на гріб Христа й на Його світле воскресення і цей погляд наповняє їх грудь великою надією. Чому?

Бо той, що воскрес і воскресенням потвердив правдивість своїх слів сказав таке.

"Я є воскресення і життя, хто вірить у мене, хоч би й умер житиме" (Ів. 11:25).

"Прийде година, коли мертві почують голос Сина Божого, а котрі почують, оживуть. (Ів. 5:25). І вийдуть ті, що чинили добре в воскресення життя, а ті, що чинили зле в воскресення суду (Ів. 5:29).

Таких слів, такої обітниці не міг дати ніхто з людей людям.

Дав її один Христос, а щоб люди знали, що та обітниця не є марною, потвердив її вперед своїм власним воскресенням

Отже Христос воскрес і ми воскреснемо.

Щоза велика й потішаюча правда для нас християн!

Нема в світі правдивого щастя. Половина світа скаче, а половина плаче — каже народня пословиця. Туземне життя повне хрестів, колючок і сліз — а його кінець: смерть і могила.

Та чи дійсно всьому кінець зі смертю? Ні. Христос воскрес із мертвих і смертю смерть подолав і тим, що в гробі життя дарував. По смерти є життя, вічне життя, вічне щастя.

Ось і в тому наша велика надія.

Коли будемо чесно жити, як Бог приказав, тоді колись по словам святого Писання, засіяємо мов сонце в небесному царстві, тоді в нашій майбутності осягнемо повне щастя якого людське око не бачило ухо не чуло, а серце збагнути не в силі, а яке приготовиє нам предобрий Господь у вічному небі.

Ось ця думка про наше славне воскресення осолоджує гіркість туземного життя і пориває до доброго.

Варта жити, варта працювати, варта терпіти й боротись, бо жде нас по смерти життя вічне й велика нагорода в небі.

Хто має цю сильну християнську надію, тому не треба багато говорити й заохочувати до доброго. Він самохіть буде рватись до практикования Христової науки вповні, він ще й стане її апостолом між другими

А цю якраз надію зроджує в нас світле воскресення Христове.

Христос може нас воскресити, бо сам воскрес і поборов смерть.

Христос хоче нас воскресити, бо обіцяв нас воскресити та своїм воскресенням показує нам, як буде виглядати наше воскресення.

Христос воскресить нас, бо Він вірний і незмінний у своїх обітницях.

Ось і так Великдень є тріюмфом нашої надії.

Ще одно.

Люди на Великдень споглядають на Христовий гріб і кажуть собі: Христос воскрес отже жиє.

Жиє прославлений Христос у небі. В Його грудях бється серце, що так дуже людей полюбило.

Жиє і з неба показує нам людям, що на землі, шлях до вічного щастя через заховування віри в Його науку, що її непомильно проповідує католицька Церква, через заховання Божих і церковних заповідей, через участь у св. Тайнах.

Христос воскрес і жиє прославлений між нами на престолах у Пресв. Евхаристії і звідти кличе до нас: "Прийдіть до мене всі, а я вас успокою!" І тих, що до Нього приступають потішає і помагає.

А люди в яких є благородне серце, бачучи безграничну любов Христового Серця, що її не в силі знищити ніяка злоба кидаються до стіп цього великого Чоловіколюбця з одушевленим окликом св. ап. Томи "Господь мій і Бог мій!" та жертвують Йому своє серце свою любов і прирікають Йому вірно служити, щоб вислужити собі це щастя стрінутись із Ним колись у блаженній вічности.

Так то на Великдень тріюмфує християнська любов.

О, як великі й гарні правди проповідує нам наш Великдень!

На жаль сучасний світ, замало в них вірить, замало ними переймається, замало старається здобути собі те велике щастя, що для нього стоїть приготоване.

Сучасний світ, хоч ще святкує Великодні Свята, то однак задурманений поступом матеріяльної культури й цивілізації, не приймає Христа, а йде за ложними пророками, що обіцюють щастя, а дають нещастя.

Бачимо в сучасности великі недомагання и життю одиниць і цілих народів, бачимо стан кипіння в світі.

Та коли добре роздумати чому так зле на світі, то стає ясним, що лише тому, бо людство в усіх ділянках свойого життя відвернулось від Христа.

Завмерла християнська віра, зниділа християнська надія, загасла християнська любов.

Богато людей взагалі не вірить у Бога, в позагробове життя і відкидає в цілості або в части ті високі правди св. релігії, що дають людині такий гарний зміст життя.

А є не мало й таких, що хоч ще вірять, то їх віра мертва їх життя суперечить їхній вірі. Що ж проте дивного, що ця смерть віри в людських душах опісля фатально відбивається в їх щоденному життю Багато людей не має християнської надії в ті великі обітниці Христа Господа, що осолоджують горя туземного життя, що мов бальзам гоять рани, кріплять душу. Люди без християнської надії жиють в тім гіркім розчаровании, що не мають щастя на землі й не сподіються його мати по смерті. Щоза страшний стан!

Дальше бачимо, що людство загубило той мир і любов, що їх голосив воскресший Христос, що є змістом Його релігії і наповнили свої серця самолюбством, ненавистю та жадобою боротьби кляс, рас і держав.

О, скільки то нещастя випливає з браку тої християнської любови!

Зле на світі, бо сучасний світ задивився на гріб Леніна, де спочиває його труп, заслухався в пропаганду безвірства, ненависти, насилля, що їх голосять різні модерні "спасителі" Коли так дальше піде, то світ знову купатиметься в власній крові. Тиранія, морди, огонь руїна жде всіх, що йдуть за антихристом...

І тому, коли людство не хоче діждатись жахливих хвилин своїх мук, пониження і ганьби, хай завчасу зверне свій зір на гріб у Єрусалимі з якого встає Христос як переможець усякого зла й обновиться через християнську віру, надію і любов. А тоді й лише тоді настануть кращі часи на світі

Хто має розум хай над цим добре роздумає!

Хто має благородне серце хай цим глибоко переймеється!

Особливо наш безталанний народ хай старається обновитись і обєднатись у єдиній правдивій, всеспасаючій вірі яку колись Христос проповідував особисто, а тепер проповідує через св. католицьку Церкву. Хай щезнуть з поміж нас релігійні роздори, бо вони нас не спасають а гублять.

Обновімся і обєднаймося у християнській надії, що ніколи не заведе. Не надіймось на всяких добродіїв, що обіцюють нам добробут і щастя без Христа. Вони вже нераз і не одного обманули. Надіймось на Христа! Нам лише тоді буде добре, коли з Христом будемо працювати й здобувати собі кращу долю в дочасності й вічності.

Обновімося і обєднаймося у християнській любові! Великий Христовий закон: "Люби Бога надівсе, а ближнього свого, як себе", хай стане програмою кожного українця!

Простім браття собі взаїмно урази, киньмось у обійми друг другому, любімся щиро як діти одного батька й матері!

А коли обєднаємось цим потрійним лучником, н а п е в н е двигнемось із гробу пониження і недолі та станемо славними и щасливими.

Тоді також сповняться наші великі мрії воскресення України

Тоді прийде час і відвалиться камінь гнету з українського народу, завітає в рідні села й міста радісний Великдень, заграють весело воскресні дзвони, заспівають прекрасно хори, а ввесь вольний народ єдиним серцем і устами, не так як ми сьогодні, співатиме побідну пісню: 'Христос воскрес"! Дай то Боже милий!

"Світло"

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА МОЛОДЬ В КАНАДІ ОРГАНІЗУЄТЬСЯ

Вже віддавна в нас у Канаді давався пекуче відчувати брак організації української католицької молоді на ширші розміри. На щастя тепер настає зворот до кращого. Під покровом Братства Українців Католиків Канади формується вже організація нашої молоді під назвою "Українське Католицьке Юнацтво". Ціллю цієї організації є зорганізувати й сцентралізувати українську молодь Канади й виховувати її під оглядом релігійним, суспільним та фізичним на характерних українців католиків Канади. Головний Заряд У.К.Ю є в такому складі: о. Михайло Горошко — голова, Антін Яремович — заступник, Антін Кіндракевич, — писар, Степан Лідич — скарбник, панна Марія Лупка — урядничка, о. Степан Борис — організаційний референт. Адреса головного Заряду.

Central Executive of Ukrainian Catholic Youth, 304-4th. Ave., North., Saskatoon, Sask.

Ця гарна організація повинна згуртувати в своїх рядах усю українську католицьку молодь по містах і фармах.

ВЕЛИКОДНЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАПИ ПЕРЕДАСТЬ РАДІО

У Великодню Неділю, год. 6.30 східний час радіостація "National Broadcasting Co." передасть з Ватиканської Державп благословення, що його Св. Отець Пій XII уділить людям з бальконy церкви св. Петра.

. . . .

Празнуймо Пасху Христову "не в старім квасі, не в квасі злоби й лукавства, а в опрісноках чистоти й правди! (І. Кор. 5:8).

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

(Продовження)

І так Христос Спаситель "дає нам живот вічний, мир і велию милость". Христос дав нам через воскресення повноту життя, бо як каже св. Йоан "І з повноти Його ми всі приймили і благодать за благодать" (Йо. 1, 16)..

Природне життя і воля (розумно та чесно вести це життя) є вже великим скарбом і даром Божим. З мільонів можливих еств, Господь Бог приводить чоловіка в існування, на цей світ. З тайни небуття і невідомости, приходимо у стан буття і самосвідомости, відчуваючи на кожнім кроці той незрівняний дар, яким є життя. Одним з найкращих скарбів того життя уважається скрізь свобода, себто можність по своїй власній волі чесно і гідно творити власне життя. А що доперва казати про надприродне життя та про надприродну свободу, які дістаємо через освячаючу ласку Через Божу ласку і силу стаємо Божими дітьми, мало що меншими від ангелів." А що ви є синами, післав Бог духа свого Сина у ваші серця котрий кличе: Авва, Отче! Длятого ти вже не слуга, а син; коли ж син, то й наслідник". (Гал. 4. 6-7).

Цю безмірно високу гідність дістали ми від Христа ціною Його страстей і мук. Через первородний гріх чоловік з раю дістався на землю, як долину сліз, зі всіми наслідками того гріха. І тому втратив рай для себе і для своїх нащадків Треба було аж такої ціни, щоб примирити грішне людство з відвічним маєстатом Бога. І тому св. ап. Павло каже: "Бо ви куплені високою ціною:" (І. до Кор. 6. 20)

А яка це була ціна? Довідуємося зі св. Письма (Послання до Филипян 2. 7-8), де сказано так: "Умалив себе приймивши вид слуги і став подібний людям. Уподобившися чоловікові, понизив себе. Став послушним аж до смерти, смерти же хрестної"

Так ціною Христових мук, пониженням аж до хрестної смерти, ми зістали відкуплені до нового життя — надприродного. Божих дітей

Роздумаймо уважно над тим! Висока наша гідність і незрівнана наша честь!

Однак через гріх, чоловік може зійти з того високого місця так низько, що стане нижче звірини. Гріх є найгіршим ворогом чоловіка і всього людства. Гріх не знає обмежень. Він нищить все, від початку і аж до коріння. Той ворог душ підриває та руйнує людські природні добра, здоровля, сили, память, розум честь, майно — але також і найбільші цінности, бо нищить надприродне життя чоловіка і зі свободи Божих дітей, грішник стає невільником сатани.

Однак, святий Великий Піст, звершений св. Сповіддю і св Причастям дають нам можливість користати з ласк Христового Воскресення. Через св. Сповідь дістаємо назад ласку Божу і Боже дитинство; а також через смертний гріх втрачені заслуги; дістаємо надприродне тепло і світло що просвічує наш розум на шляху життя і кріпить нашу волю в боротьбі, зі злом гріха. Ми знова стаємо вільними в Христі і через Христа

Ісус Христос є, по словам св. Апостола Павла, "головою, з котрою кожне тіло є злучене". (Еф. 4. 16). Тим містичним, духовим, тілом Христовим є, ми всі, що належимо до спільноти святої Церкви Католицької. І тому (в посланню до Римлян) каже той самий св. апостол: "Ми многі є одно тіло в Христі і члена ми кожний з окрема." (Рим 12. 5).

Так Воскресення Христа, (нашого Господа і Голови духовного тіла) перейшло на всі члени того тіла. Ми нині є наслідниками Божих дібр і співласниками через надприродне життя. Ми нині вільні в Христі і радісні небесною радістю

Христос воскрес із мертвих і ми воскреснемо колись з Христом до вічного щастя в небі Чи можна з такими обітницями дальше жити в темряві безвірства та обоятности? Ні. Бо це була би наша найбільша шкода.

Дав би Бог, щоб Український Нарід дорожив цими надприродними скарбами віри і ласки, і так зберіг силу життя. Коли нарід живе надприродним життям, він непобідимий. А досвіди і терпіння тільки загартують його духа. Надприродне життя ласки і віри дасть нам повну радість, принесе світлу побіду!

Нехай воскресший Христос благословить наш добрий нарід в нашій вільній Канаді, та по цілім світі, щоб це святкування Христового Воскресення принесло всім правдиве щастя, мир і свободу синів Божих Най ці свята стануть для нас усіх днем Божої єдности і спільної всенародної радости! Разом співаймо нині устами і серцем наш воскресний гимн віри і побіди: "Христос воскрес із мертвих, смертю смерть поправ, і сущим во гробі живот дарував!"

Благодать всемогучого Бога Отця, і Сина, і святого Духа най буде з вами усіми, амінь

† ВАСИЛІЙ

Епископ

Радіймо Але Правдивою Радістю

Ні одне століття не видумало стільки різних забав, розривок і уприємнень для людини, що наше двадцяте століття.

Але й ні в одному столітті не почувалася людина такою сумною, нещасливою, безрадною, й меляхолічно-пригнобленою, як саме в нашому двадцятому столітті.

Так багато уприємнень, а так мало радости. Де причина цього дивного контрасту? Бо шукаємо радости не там де вона є, але там де її нема.

Радість потрібна людині.

Радість є це веселе почування. Повстає вона з осягнення й уживання якогось добра. Чим більше, вище, треваліше й шляхотніше є це добро, тим більша є наша радість. Найбільшою радістю є Бог, небо вічне щастя.

Радість є потрібна кожній людині. Якщо ми є у доброму гуморі, то не чуємо жадних труднощів. Веселий настрій вчить нас найкраще, як обходитися з ближнім. Радісному, все приходить у пору. Нічо його не заскакує, нічо не випроваджує з рівноваги. Такому тяжко сперечатися, нікого він не зачіпає, про кожного добре думає, чимнебудь не гіршиться, для другого не є каменем образи, а непредвиджені труднощі приймає спокійно.

Та горе й нам і другому, коли ми є в пригнобленому настрою. В пригнобленому настроеві не радо терпимо других. Тоді зникає ясність з нашого чола, щезає з лиця зичливість доброта, а в голосі й устах повно прикрих слів. І тому ніхто з нас не здивується, що перенести найбільші жертви вміють не очі скорі до плачу, але усміхнені лиця.

Затроєні джерела радости.

Де шукає нинішня людина радости? В спорті, кіні, театрі, музиці, лектурі, танцях концертах, прогульках, далеких подорожах, всенародніх обходах і тому подібних розривках що стоять до розпорядимости нинішній людині. Всі ці й тому подібні радощі могли б принести багато розвеселення для людини, якщо б їх модерна культура не позатроювала.

Спорт через невмісну пересаду дуже часто замість здоровля приносить прискорення смерти. У кіні більше представляється вломів, підпалів мордів, рабунків, зведень, кривоприсяг як будуючих і шляхотних змагань. Преса загально жие з обмов і пльоток і називають це публичною опінією. Більшість радіостацій є радше підо впливом інтересів як правди. Книжки, як мало їх сьогодні добре написаних! Навіть культурні чинники, що колись підносили людину понад буденність нині затроєні. Поети на загал пишуть наче б були хорі, артисти своїми штуками витворюють прикрий настрій. Джерело гарної народної пісні й шляхотного гумору грозить висохненням. Про шукання приємнощів у алькоголі, розпусті й спільних пляжах нема що й казати.

Всі ці й інші річи позатроювані злими людьми, очевидно, що не можуть принести у своїх наслідках правдивої радости, але сум, пригноблення знеохочення до життя, а навіть у многих случаях самовбійство. Ліга Націй не давно обчислила, що лише в Европі доконується, що однийцять мінут одно самовбійство. А скільки було б їх, якщо б обчислили ввесь світ?

Правдиві джерела радости.

Де отже знайти правдиву радість? Чи взагалі правдива радість існує серед теперішних обставин? Є чимало сумних, пригноблених і знеохочених людей, що з тупим поглядом так кажуть: "Викиньмо геть з людської бесіди слово радість, бо її зовсім на світі нема".

А однак є радість! Джерело радости ще не висохло! Та радости треба шукати там, де вона є, а не там де її нема. Не шукаймо радости на дорогах світу, ні у його забавових салях і рясно освітлених ресторанах, ні в алькоголі й блуді гріху, ні в роспусті й погоні за світовими відзначеннями.... В таких й тому подібних світових втіхах не знайдемо правдивих радощів. Кожну затроєну світову радість мусимо відтак відпокутувати в т р а т о ю правдивої радости.

Шукаймо радости, але там де вона є. А є вона найперше у чистій совісті. Хто має чисту совість, цей має з Богом спокій, мир з людьми, а у своїй душі не має жадної грижі Такий н е лякається навіть смерти, бо кожної хвилини він є готовий до обрахунку. І тому першою умовиною правдивої радости це чиста совість. Без чистої совісти ніхто, нігде не знайде правдивої радости. При чистій совісті заховуймо вірно заповіди Божі, церковні й всі свої станові обовязки. А певно, що радість сама прийде. Коли ж при цім використаємо всі незаказані Церквою ні Богом радості, що їх дає нам чар родинного дому, краса церковного богослуження, шляхотна забава в народніх домах, гарно написані книжки, д о б р і фільмові вистави, дібрані артистичні образи в нашій хаті то певно, що завітає до нашої душі правдива радість, навіть в цих безрадісних часах.

Радіймо!

Обходимо Великдень. Є це найбільше свято християнської радости. Цю радість вислужив нам Христос, даючи нам Бога, небо й вічне життя.

Воскресший Христос кличе до нас: "З поворотом!" З поворотом не до століття без авт, кін, книжок, літаків, телевізій... Всі ці модерні винаходи є добрі, корисні й можуть принести багато радости для людини, коли б лише вона це все не надуживала. Але з поворотом до забутої релігії, забутого християнства, до совісного виконання своїх обовязків, поконування своїх примх, з поворотом до цих усіх дібр, що їх новочасна людина в своїй радості відкинула.

А певно, що тоді й верне до нас і наших душ, родин, народів і цілого людства не вид штучно витвореної радости, але правдива радість, бо ми шукатимемо її не в затроєних, але здорових джерелах радости.

Острогірка.

В часі Великодня приєднайте хоч одного нового передплатника!

ПЕРШИЙ ВЕЛИКДЕНЬ

В ОПИСІ СВЯТИХ ЄВАНГЕЛИСТІВ

1. Воскресення Ісуса Христа.

(Мат. 28, 1-4; Марк. 16, 2-5; Лук 24, 3-1; Ів. 20, 1-2).

Ісус воскрес над ранком у перший день тижня (Марк. 16. 9).

Після суботи, рано раненько, як ще було темно й починало світати на перший день тижня, вийшла Марія Магдалина й друга Марія, мати Якова й Саломія подивитись на гріб, несучи пахощі, що їх наготовили. І говорили між собою: Хто нам відвалить камінь від гробового входу?

Та ось повстав великий землетрус. Бо ангел Господень, зійшов з неба, приступив, відвалив камінь і сів на ньому. А його постать була як блискавиця й одежа його біла, як сніг.

І зо страху перед ним затрусилися сторожі тай стали як мертві.

До гробу прийшли жінки, як сходило сонце. А споглянувши, побачили, що камінь був відвалений від гробу; а був він дуже великий. І вийшовши до середини гробу, не найшли тіла Господа Ісуса. Тоді Марія Магдалина побігла до Симона Петра й до другого учня, що його любив Ісус.

2. Явлення ангелів мироносицям.

(Мат. 28, 8; Марк. 16, 5-8; Лук. 24, 4-8).

І сталося, як вони збентежилися тим, то двоє людей у блискучих одежах стало коло них. Коли ж жінки налякалися і лиця до землі похилили, то ангел, що його бачили, як сидів із правого боку в постаті молодця у світлій одежі, озвався й промовив до них: Ви не жахайтесь, ні не дивуйтесь! Бо я знаю, що ви шукаєте Ісуса Назарянина, розпятого. Чого ж ви шукаєте живого між мертвими? Нема Його тут, бо він воскрес, як був предсказав. Згадайте, як говорив вам, коли ще був у Галилеї, кажучи, що Син Чоловічий мусить бути виданий у руки грішних людей і розпятий, щоб третього дня воскреснути. Ходіть і погляньте на місце, де лежав Господь. Ось місце де був положений. Та йдіть хутко й скажіть Його учням, особливо Петрові, що Він воскрес із мертвих і буде поперед вас у Галилеї; там Його побачите, як вам заповів.

І коли вони згадали Його слова і, вийшовши хутко з гробу, побігли, бо обняв їх страх і тривога, та й нікому нічого не казали, бо боялися.

3. Св. Петро й Іван поспішають до гробу.

(Лук., 24, 12; Ів. 20, 2-10).

А Марія Магдалина прийшла до Симона Петра й до другого учня, якого любив Ісус, і сказала до них: Узяли Господа з гробу й ми не знаєм, де положили Його.

Вийшов тоді Петро й другий учень і поспішили до гробу. Бігли вони обидва разом; та другий учень біг швидше від Петра та й прибув до гробу. І нахилившись, побачив, що лежали покрівці, та не ввійшов. Тоді то, йдучи слідом за ним, прийшов і Симон Петро й увійшов до гробу й оглянув лежачі покрівці та й хустку, що була на голові Ісуса й не лежала з покрівцями, а окремо звита на одним місці. Тоді то ввійшов і другий учень, що перше був прийшов до гробу; і приглянувся й повірив. Бо ще не розуміли вони Писання, що Він мав воскреснути із мертвих.

Тоді учні вернулися знов до себе, а Петро дивувався тому, що сталось.

4. Ісус являється Марії Магдалині.

(Марк. 16. 10-11; Ів. 20, 11-18).

А Марія стояла знадвору коло гробу й плакала; та й плачучи, нахилилась до гробу й побачила, що сидять два ангели у білому: один в головах а другий у ногах, де лежало було тіло Ісусове. І промовили до неї: Жінко, чого плачеш? Вона відповіла їм: Взяли Господа Мойого й не знаю, де положили Його. По тих словах обернулася взад і побачила, що Ісус стоїть; та не знала що це Ісус. А Він озвався до неї: Жінко, чого плачеш? Кого шукаєш? Вона ж думаючи, що то садівник, промовила до Нього: Добродію коли ти виніс Його, то скажи Мені, де ти Його положив і я возьму Його. Сказав їй Ісус: Маріє! Вона, обернувшись, мовить Йому по жидівськи: Раввоні, це значить Учителю! Сказав їй Ісус: Не доторкайся мене, бо я ще не відійшов до Мойого Вітця; а йди до моїх братів і скажи їм "Піду Я до Вітця Мойого Вітця Вашого, до Бога Мойого й Бога Вашого".

І пішла Марія Магдалина й прийшла до учнів, які з Ним було пробували, що сумували й плакали та й розповіла їм що бачила Господа, й що Він це сказав їй. Та вони, почувши, що Ісус жиє і що вона бачила Його, не повірили

5. Ісус являється мироносицям (Мат. 28, 8-10; Лук. 24, 9-11).

А жінки, вернувшись від гробу, бігли з острахом і радістю великою сповістити Його учнів. Та ось Ісус зустрів їх і сказав: Вітайте! Вони ж приступивши. кинулись Йому в ноги й поклонились Йому. Тоді сказав до них Ісус: Не бійтеся: підіть. дайте знати Моїм братам щоб вони йшли в Галилею і там Мене побачать

І жінки сповістили про все те одинадцятьох і всіх інших То була Марія Магдалина й Іванна й Марія, мати Якова та й інші з ними, що розповіли про це апостолам. Та слова їх здавались їм недоречними й вони не повірили їм

6. Перекуп сторожі!
(Мат. 28, 11-15).

А як жінки відійшли, то деякі зо сторожі, прийшовши в місто, сповістили передових священників про все, що сталося. А ті, зібралися зо старшими народу й, порадившись, дали вонам чимало грошей і сказали: Говоріть, що Його учні, прийшли в ночі, вкрали Його, як ми спали. А коли б почув про це намісник, то ми з ним поговоримо й подбаємо, щоби не було вам біди. Вони ж узяли гроші та зробили як їх навчено. І розійшовся той поговір поміж Жидами аж до сьогодні

7. Ісус з двома учнями в дорозі до Еммаус.

(Марк. 16, 13; Лук. 24, 13-35).

Того самого дня два з Його учнів ішли в село, віддалене на стошістьдесять стай від Єрусалиму, що звалось Еммаус. І розмовляли між собою про все те, що сталося І як вони розмовляли й розпитували один одного, то Сам Ісус, приблизився й ішов разом із ними. Але їх очі було немов заступило, щоб вони Його не пізнали. Він же озвався до них: Що то за бесіда, яку ви ідучи, ведете між собою

А вони пристанули смутні І відповів один із них, імям Клеопа й сказав до Нього Невже ж Ти один прихожий у Єрусалимі й не знаєш про те, що сталося у ньому цими днями? А Він спитав їх: Про що? Вони ж відповіли Йому Про Ісуса Назарянина, що був пророк, могутний в ділі та в слові перед Богом і всіми людьми; та як передові священики й наша старшина видала на Нього смертний присуд і розпяли Його. А ми сподівались, що це Той, що має спасти Ізраїля; та з цим всім ось уже третій день минає, як це сталось. Та ще здивували нас і деякі жінки з наших, що були рано коло гробу і, не найшовши Його тіла, вернулися і сповістили, що бачили навіть явлення ангелів, які казали їм, що Він живий. І ходив дехто з наших до гробу й найшли так, як жінки оповідали; але Його не бачили.

А Ісус промовив до них: О нерозумні й тяжкі серцем, щоби повірити тому всьому, про що говорили пророки! Чи ж не треба було Христові страждати та й увійти в Свою славу? І почавши від Мойсея і від усіх пророків, вияснив їм, що по всіх Писаннях є про Нього.

І приближились до села; куди йшли; а Він удавав, немов би хотів дальше йти Та вони майже на силу задержали Його, кажучи Зостанься з нами бо йде до вечора й нахилився вже день І Він увійшов щоби побути з ними. І сталося, як Він був з ними за столом, то взявши хліб, поблагословив і, розломивши, подавав їм. А у них відкрились очі й вони пізнали Його; та Він став їм невидимий. І говорили вони до себе: Чи не палало в нас серце, як Він розмовляв з нами в дорозі та як виясняв нам Писання? І, вставши в цю годину, вернулись до Єрусалиму й знайшли зібраних однадцятьох і тих, що з ними були, які розказували, що справді Господь воскрес і зявився Симонові. А ці розказали, що було в дорозі й як вони Його пізнали при ломанню хліба; та і цим не повірили.

8. Ісус являється апостолам у Єрусалимі.

(Лук. 29, 36-43; Ів. 20, 19-31).

А як вони це розповідали, то пізнім сумерком цього першого дня в тижні, прийшов Ісус, хоч двері, де учні пробували, були замкнені зо страху перед жидівською старшиною. І ставувши посеред них сказав до них: Мир вам! Вони ж, стурбовані й настрашені, думали, що бачать духа. І сказав до них Ісус: Чого ви затривожились і для чого такі думки входять до сердець ваших? Гляньте на Мої руки й на Мої ноги, що це Я Сам; доткайтесь Мене й переконаєтесь, що дух тіла й костей не має, як бачите, що Я маю. І це сказавши, показав їм руки й ноги й бік. Зраділи тоді учні тому, що побачили Господа. Коли ж вони ще з радощів не довіряли й дивувались, Він запитав їх: Чи маєте тут що їсти? А вони подали Йому трохи печеної риби й кришку меду. І Він узяв і їв перед ними, а решту подав їм. Та й промовив до них удруге: Мир вам! Як післав Мене Отець, так і Я посилаю вас. І промовивши це, дихнув на них і сказав їм: Прийміть святого Духа; Кому простите гріхи, тим буде прощено, а як кому задержите, тим будуть задержені

А Тома, один з дванадцятьох, званий Близнюк, не був із ними, як приходив Ісус. Та говорили йому інші учні: Ми бачили Господа. А він сказав до них: Як не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вложу мойого пальця в рану від цвяхів і не вложу руки моєї в Його бік, то не повірю ніколи.

І за вісім днів були Його учні знову дома та й Тома разом із ними. Прийшов Ісус хоч двері були замкнені, ставув по середині й озвався: Мир вам! Потім промовив до Томи: Вложи сюди свій палець і поглянь на Мої руки й піднеси свою руку и вложи в Мій бік, і не будь невіра, а віруючий. У відповідь сказав Тома до нього: Господь Мій і Бог мій! Сказав йому Ісус: Ти повірив тому, що побачив Мене; щасливі ті, що не бачили, а увірили.

Богато ще й інших чудес здіяв Ісус перед Своїми учнями, що не записані в цій книзі; а це написано, щоб ви повірили, що Ісус є Христос, Син Божий, і щоб віруючи, мали життя в імя Його.

Релігійні Закиди й Запити

ЗАКИД: То не правда, що Христос воскрес. На те нема ніякого переконуючого доказу. Воскресення Христове — це видумка учеників Христових. Вони то по смерти Христа, тайком викрали з гробу Його тіло й світові розголосили, що Христос воскрес. А за ними цю видумку повторяють християнські священики, щоб туманити народ. Те, що говорять, що Христос по смерти явився своїм ученикам, можна собі легко пояснити привидами, що зродились у апостолів під впливом жалю і туги за їх померлим учителем. Отже віра в воскресення Христове — це собі побожна видумка, що її рішуче відкидає кожна поступова й критична людина".

ВІДПОВІДЬ: Ось у цьому закиді маємо виражений погляд на воскресення всяких недовірків і безбожників, з яким можна стрінутись у книжках, часописах або часом у бесіді. З нього виходило б таке, що ті люди, що не вірять у воскресення Христове є людьми здоровoдумаючими, критичними, мудрими, що в них є правда, а ті знова, що вірять в нього, є людьми легковірними некритичними, та впали жертвою релігійного обману.

Та коли річ основно розібрати, то виходить зовсім не так. Здорова критика й щира любов правди веде до віри в воскресення Христове, а брак здорового думання або засліплене упередження до всього надприродного й чудесного, доводить до його заперечування. Це якраз показує нам, коли добре приглянемось тим всім думкам за й проти воскресення Христового.

Воскресення Христове — це подія, що її можна критично розсліджувати так само, як і другі історичні події й на основі тих дослідів виробити собі осуд, чи та подія дійсно була чи ні. І ті досліди глибокі та совісні були пороблені нераз і то чесними й ученими людьми й вони то стверджують понад всякий сумнів, що Христос воістинну воскрес.

Ось що говорить нам здорова історична критика про Христове воскресення:

1. Ісус Христос через 40 днів являється своїм ученикам і то таким способом, що виключає всякий розумний сумнів про його дійсну тілесну присутність та зроджує повне й непохитне переконання про його справжнє воскресення.

Як Христос являвся? — Він являвся часто, богатьом особам, на многих місцях і ті появи бували досить довгі.

Святе Письмо говорить нам про 11 таких появ. І. Христос явився Марії Магдалині (Марк. 16:9; Ів. 20: 11-18); побожним жінкам (Мат. 28: 9-10) ап. Петрові (Лук. 24:34; І. Кор. 15: 5); двом ученикам у дорозі до Емаус (Лук. 24: 15-35); всім апостолам без св. Томи (Марк. 16:14; Лук: 24: 36-43; Ів. 20: 19-23. І. Кор. 15:5) а опісля разом із св. Томою; пятьом апостолам і двом ученикам на Тиверіядськім морю (Ів. 21: 1-24); 11 апостолам в Галилеї (Мат. 28: 16...); більш як 500 особам разом (І. Кор. 15:6); Яковові, братові Господньому (І. Кор. 15: 7); 11 апостолам у Єрусалимі перед вознесенням (Марк. 16:19; Лук. 24: 50-52; Діян. 1: 1-12). Крім того явився ап. Павлові в дорозі до Дамаску (Діян. 9:3; І. Кор. 15:8). Ті появи бували в різних місцях: в Єрусалимі над морем, в дорозі до Емаус; раз у хаті то на вольнім просторі; не при молитві, **а при звичайних заняттях** як пр. при ловлі риб, в часі їди або подорожі, також не лиш в сумерку, **а й у білий день. Христос з апостолами приставав, говорив, повчав, їв, позволяв їм себе дотикати та різними способами переконував їх практично, що це Він той сам, що був з ними перед смертю.** "Перед котрими й являвся живим після своїх страждань у многих ознаках, через сорок днів, показуючись їм і говорячи про царство Боже; з котрими й їв". (Діян. 1: 3-4). "Дивіться на мої руки й на мої ноги, що це я сам; дотикайтесь і приглянетеся, бо дух тіла й костей не має, як бачите, що я маю.... (Лук 24: 39-43).

Цього рода появи давали апостолам повну спроможність безпосередно й наочно переконатись про дійсне Христове воскресення та виключити всякий сумнів.

Цей доказ ще більше набирає сили, коли возьмемо під увагу, хто то були ті особи, яким Христос являвся і як вони до тих появ відносилися.

Особи котрим Христос являвся це були люди здорові, прості, чесні, побожні нездібні до обманства та не склонні до галюцінацій. Не можна їм закинути легковірність, бо вони не відразу повірили в воскресення Христове, а аж по довгім досвіді. Коли пр. апостолам сповістили жінки, що Христос їм явився, то сейчас не повірили, але аж тоді, коли Христа оглядали, дотикались з Ним їли й так усунули всякий можливий сумнів. Знане кожному є невірство св. Томи. Він не хоче вірити навіть наочним свідкам. "Говорили йому прочі ученики: Ми бачили Господа; а він сказав їм: Коли не побачу на Його руках знаків від цвяхів і не вложу свого пальця в рани від цвяхів не вложу своєї руки в його бік, не повірю" (Ів. 20: 25-26) Цей апостол аж тоді увірив коли сам особисто досвідчально переконався про дійсну правду Христового воскресення. (Ів. 20: 26-29).

Це все показує, що апостоли та інші ученики понад всякий сумнів переконались про справжне воскресення Христове й тому за цю правду не вагались опісля терпіти, а навіть життя віддати. Очевидність факту воскресення була така велика, що вони мусіли її признати за правду. Застановляючись над цими появами Христа апостолам і ми мусимо сказати, що апостоли приймаючи за правду воскресення Христове самі не обманулись, ані не обманули других людей навчаючи їх вірити в ту правду.

2. Всі обставини воскресення потверджують свідоцтва апостолів-очевидців.

Це факт, що тіло Христове зложено до гробу та що третього дня вранці гріб І. Христа був порожний. Таким його застали не тільки побожні жінки, але й ап. Петро й Іван (Лук.24:12. Ів.20:38). Де поділось тіло Христове? Це для тих, що відкидають воскресення Христове загадка недорозвязання. Всякі їхні припущення і теорії не видержують критики.

Христос був тільки сповидно помер; в холоднім гробі пробудився і тайком не спостережно вийшов і пішов до апостолів. — Таке кажуть декотрі. Та це неможливе, бо суперечить очевидним і ясним фактам, про які говорять нам евангелія.

Христос безсумнівно помер. Про це свідчать нам жиди, що в своїй ненависті пильно дбали, щоб Христос дійсно помер. І коли був би ще який сумнів щодо Його смерти, то такий вони напевно усунули б як мали печатати гріб. Що жиди були зовсім переконані про смерть І. Христа показують нам ті їхні слова, якими просили в Пилата дозволу запечатати гріб Христовий і поставити військову сторожу. "Пане, ми згадали, що той обманець, сказав, **будучи ще живий:** після трьох днів воскресну... (Мат. 27; 63:64); отже в тій хвилі, коли ще говорили, признавали, що Христос уже не жив і просили сторожі до гробу тільки на те, щоб апостоли не викрали тіла Христового.

Смерть І. Христа урядово потвердили воїни і Пилат. Коли воїни поломили голені двом розпятим з Христом, то "до Ісуса прийшовши, коли **побачили його вже вмерлого** не поломили йому голеней, але один з воїнів копієм отворив йому бік." (Ів. 19: 31-34).

А рана була так глибока, що можна було в неї вложити руку. (Ів. 20:27). Ця вже сама глибока рана могла завдати смерть Ісусові, або бодай збудити його з летаргу і дати воїнам пізнати, що він живе як би Христос дійсно ще жив

Далі Йосиф з Ариматеї, Нікодим та Мати Ісусова разом з побожними жінками, були б ніколи не поховали Ісуса в гробі, наколи б був хоч би найменший сумнів щодо його смерти.

Рівнож і поховання Ісуса жидівським звичаєм, де мерця обвивано простиралами з пахощами, міг задусити, іскру життя в Ісусі. Отже Ісус напевно помер. А як поховали його померлого, то очевидно не міг сам тайком вийти з гробу.

То Христа викрали з гробу! — Це виключене. **Вороги Христові Його не вкрали,** бо в їх інтересі було саме, щоб те тіло лежало в гробі, й щоб таким чином вони мали наглядний доказ перед очима, що зненавиджений ними Галилеєць не жиє.

Не могли також викрасти апостоли. По смерти Христа апостоли й ученики були перелякані, розчаровані, прибиті горем. Чи ж у такому настрою могли здобутись на відвагу викрасти тіло Христа з гробу, знаючи, що той гріб привалений великим каменем, запечатаний урядовими печатями та під військовою сторожею? А впрочім нащо мали б його викрадати? Якщо вірили в воскресення Христове, то не треба було йти красти, бо знали, що Христос скорше чи пізніше сам встане з мертвих. Якщо не вірили, так тоді нащо їм тіла, того чоловіка, що їх так гірко обманув? Чи не мусіли б думати, що з його смертю погребана вся його справа, та що найліпше їм буде вернути до своїх давних занять?

Коли врешті сумнівалися б і мали хоч маленьку іскру надії, що може Христос воскресне, як це їм обіцяв, то тоді вони вижидали б сповнення обітниці й не думали б викрадати тіла, щоб тим способом не наразити на небезпеку честь Христа, а себе на неславу.

Отже нічо не промовляло апостолам за тим, щоб іти й викрадати тіло Христове. Противно їх душевний настрій, сторожа при гробі, боязнь кари, як би їх зловили, робили думку викрадження нереальною у апостолів.

Зрештою евангелист виразно зазначує, що поголоска про викрадення тіла, коли спала сторожа, є брехливою видумкою жидівської старшини, щоб тим чином ратувати свою повагу в народі й закрити правду про воскресення Ісуса. Видумка дуже невдачна. Її так опрокидає св. Августин: Коли сторожа спала, то що ж вона могла бачити? А якщо нічого не бачила, як може свідчити, що апостоли вкрали тіло.

Якщо сторож дійсно заспала, то чому її не покарано, а ще підкуплено грішми, чому не потягнено апостолів перед суд за нарушення урядових печаток на гробі, чому жидівська старшина не важилася апостолам явно закинути викрадження тіла, коли ці публично перед народом проповідали воскресення Христове? Доведення, що апостоли вкрали тіло Христове, могло бути в їх руках найкращим засобом, щоб знищити повагу і успішність науки апостолів. А цего не зробили. Апостоли відважно голосять науку про воскресення Христове, й богато людей в тім Єрусалимі, де Христос помер, вірить у воскресення Христа.

Отже з цього бачимо, що думка про викрадження Христового тіла з гробу є нестійна.

Де ж отже поділось тіло Христове? На це не вміє відповісти безвірок. На це питання є тільки одна правдива відповідь: Третього дня не було в гробі Христового тіла, бо Христос мертвий ожив, воскрес.

3.Дивна переміна, що наступила в Апостолів свідчить яс-

ню про воскресения Христа.

Смерть Христа страшенно прибила апостолів. Вони були переляканi, розчаровані. (Лук 24:21. Ів. 20:19). А ось нагло ті так боязливі апостоли змінюються, стають відважними аж до геройства, признаються отверто перед усіми до спільноти з розпятим Ісусом, починають публично з переконанням проповідати Його науку не лякаються ніяких заборон переслідувань, готові кожної хвилі віддати за Христа навіть своє життя. Ніякі земські вигляди не могли до цего їх довести. Лиш факт, що Христос дійсно воскрес і вони бачили Його воскресшого може пояснити ту дивну й так наглу переміну в апостолів. (Діян. 3: 15; 4: 10-11; 5: 29-32).

Безвірки стараються пояснити ту віру в воскресения Христа через привиди, галюцинації. Та даремне. Христос являється різним людям, у різних місцях серед різних умовин їх переконує, а навіть закидає невірство (Марк. 16:14).

Чи ж можна подумати, щоб тільки людей, тільки свідків різного віку, вдачі, в різних місцях і часах дались ошукати якійсь омані змислів і того не могли ніяк відкрити?

Дальше привиди є достосовані до душевного настрою сподівань. А тимчасом Христос являється часто несподівано, способом не відповідаючим душевному настроєв своїх учеників, так, що вони в першій хвилині, не можуть Його пізнати. (Пр. Ів. 20:15) Отже ті появи від них незалежні та не могли бути витвором іхньої уяви. Коли б воскресения було видумкою апостолів, то її були б сучасні апостолам люди відкрили та опрокинули й ніколи б та видумка не переконала б мільйони людей і не довела б до віри в Христа та в Його науку

Чим більше досліджувати воскресения Христове, тим краще стає ясним, що це історичний факт, якого не можна розумно заперечувати.

І коли священики за апостолами проповідають Христове воскресения, то тим не туманять народу, а його освідомлюють про ту велику правду, так важну та радісну для релігійного життя людини.

Христове воскресения, це не є якась собі побожна байка а факт історично доказаний І тому кожна поступова людина його не відкидає, а приймає як Божу печать, що потверджує правдивість Христової релігії.

ГУМОР

Вірителъ.

— Хто такий віритель?

— Це чоловік, що вірить, що відбере те, що кому позичив.

В школі.

Учитель: Вмієш читати Івасю?

Івась: Гм.., як би я вмів читати, то не прийшов би до школи.

Учитель: Які птиці найбільш пожиточні для чоловіка?

Ученик: Варені й печені.

Учитель: Які зуби дістає людина найпізніше?

Ученик: Штучні.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ОСТРІВ МІЯГ

ПЕРШИЙ ДЕНЬ.

На другий день прийшли ми на острів Мяг. Малий острів що мав ледви 10 км. проміру, мав на березі, що до нього ми зближались, 6 мешкальних бараків, крім того стайні, лазню, пральню, сушарню одягу й мешкальний будинок адміністрації.

Примістили нас в одним з бараків, Тісно тут було, так самісінько, як на кварантанні в Києві. Посередині стояла глиняна піч, рури виходили на двір крізь одну зі стін, над печею висіла мала нафтяна лямпка з розбитим шклом, киדаючи слабе світло на наше мешкання. В тім брудним, темнім, завушивленім і заблощиченім помешканні здобували ми криками і проклонами місце на причах змучені й перемерзли

Цього дня вечером роздали нам одяг до праці: ватовані штани, також самі куртки, рукави і валянки (повстяні чоботи). Все те було сильно знищене, брудне и полатане.

Чергового дня пішли ми на роботу. На перший день визначили нам — як казали "лекшу" роботу, яка полягала на топтанню снігу, щоб облекшити дорогу для саней, що їхали до ліса по вирубане дерево. Уставлені рядами, брили ми чвірками по снігу, який сягав перший чвірці вище пояса. Ясно, що дальшим рядам лекше було змагатися зі сніжними заспами. Тому чвірки мінялись: по якомусь часі перша ішла як остання і т. д.

Наш робучий день тривав цього дня ледви 7 годин, але вернулися ми по цій "лекшій" роботі — семигодинним перемарші в сніжних заспах такі втомлені, що з острахом думали ми про цю "важку" роботу, що ждала нас в найближчій будуччині.

Другого дня почали ми вже працю як дроворуби.

НА РОБОТІ.

Година 3 вночі. Лунає звук дзвону, що будить табор зі сну. Дижурні виносять зі сушарні "валянки" й інші частини одягу, які перемочені минулого дня треба було просушити. Серед вересків, прозвищ і проклонів, при слабім світлі нафтяної лямпи, пораються людські постаті у стирті розкинених на підлозі одягів, шукаючи свого вбрання. Ті, що їм вдалося віднайти всі частини своєї гардероби, біжуть із мискою до кухні по снідання. Швидко їдять свою пайку, бо небавом залунає знову удар дзвону, коли треба буде ставати на подвірі до збірки.

Хтось на горішній полиці розлив якусь рідину, яка спливає на голову й до миски сусіда з долини. Знову проклони, крик, бійка. Спільне нещастя замісць лучити людей, розлучує, розбуджує злість скаженність і ненависть.

Озивається другий удар дзвону. Всі вибігають із бараку. Дехто хватає на подвірі в долоні снігу й натирає собі руки й лице. Але більшість цього не робить. Вистачає їм лазня двічі на місяць. На подвірі при світлі ліхтарень відбувається нічна збірка. Виходять зі свого помешкання начальник табору.

— Витайте, робітничі сотні!

— Здра! — відповідаємо однозгідним хором

Відтак роздають прилади до праці: пили, сокири, лопати Ідемо. Десятники на лещатах ведуть своїх робітників до ліса на місце робіт. За ними також на лещатах іде конвой Ідемо гусяком, один за другим, по вузькій утоптаній на снігу стежечці. Доганяють нас сани, призначені до вивозу дерева. Піхотинці відступають із дороги і падуть у сніг по пояс. Сани переїхали швидко але ніхто не намагався навіть схопитись за них, бо їзда вязням, за винятком візників та десятників, гостро заборонена

Були ми на місце робіт, віддалене нераз на 10 км., бо положене на противлежній стороні острову.

Ставало чимраз ясніше. Ні сірій північній ночі починається також сірий, хоч трохи видніший північний день.

Вязні займають призначений до виробу відтинок лісу Ділять їх на трійки. Кожна така трійка свариться з іншою за ліпше місце, значить за таке де дерево росте густіше. Починається праця. Людські голоси вмовкають. Чути тільки голос пил і сокир. Що хвилини лунає відгомін звaленої смереки Спершу тріскіт дерева, що тратить рівновагу, згодом шум галузяя, зачіпленого за сусідні конарі, і вкінці гук звaленої на сніг смереки.

Часом з а л у н а є людський крик: це хтось необережний не цевів на час відступити на бік. Дерево впало, приваливши його своим тягарем..

Робота була акордова. На акорд давали сильнішій трійці першої категорії — 65 дерев, другій категорії, значить слабшій — 45 дерев, які відтак треба було до відповідної довжини зрізати, обтяти галузяя, зложити його на купу, пообтинати близькі менші деревця й кущі, які заваджали переїздові саней Зрізувати дерево треба було при самім пни, а тому, що сніг сягав іноді до людських грудей, треба було спершу сніг розкопати і витоптати, щоб досягнути пилкою майже до землі.

Були серед нас молоді, здорові люди, професійні дроворуби. Вони легко виконували свою роботу. Одначе відсоток таких робітників був дуже малий. Зате величезну більшість творили люди, які перший раз працювали на лісових роботах. До них належали представники інтелігентських професій, криміналісти ріжного роду та українські селяни, яким у степових околицях батьківщини не доводилося працювати при вирубі лісу.

ПОНАД СИЛИ.

Поворот із праці починався доволі вчасно — коло 1. год. пополудні. Це вертались трійки, які складались із професійних дроворубів. Перед входом до бараку мусиш показати сторожеві перепуску, яка стверджувала, що завдана праця виконана. Згодом верталися по черзі інші. Останні трійки верталися коло півночі, отже залишилося їм по зїджені полишеного їм у кухні обіду, 2-3 години сну до чергового дня праці. Ті, що не могли виконати праці на останній речинець, мусіли залишитися в лісі викінчувати роботу. Звичайно залишалось в лісі приблизно 5 трійок, що залягали з працею. Оподалік відпочивав сторож при варті, до якого вязневі не вільно було наблизитися. Рано приносили йому зменшену пайку хліба 400 г.) і мусів продовжувати роботу, виконуючи вже працю чергового дня

Ясна річ, що в таких умовинах вязень все більше і більше залягав з роботою, аж вкінці по кількох ночах, перебутих у лісі, коли не мав сили встоятись на ногах, відводили його до "карцеру" (арешту) діравої неопаленої буди, що стояла на краю острова при самім березі, де вітер гуляв крізь отвори у стінах так, як і на дворі.

Залеглість із виконуванням акордової праці була не на руку однаково сторожам і десятникам. Бо через ці залеглости мусіли довше перебувати в лісі так вони, як і інші. Крім того конвой мусів також перебувати в лісі цілу ніч при ватрі, пильнуючи серед ночі працюючих. Тому теж конвой, щоб принаглити повільних і ослаблених із виснаження, послуговувався крісовими прикладами, а десятники звичайним ціпком, що його називали на засланню "дрином". Били також без милосердя однаково тих, що симулювали нездатність до праці т. зв. "фігонів" і тих, що падали під тягарем праці, недужих, виснажених. Коли один вязень одного разу упав без сили на сніг і лежав непорушно, сторожі зі словами: "ну, на таку штучку нас не візьмеш!" Катували так довго, аж один із них замітив: — Ну, гляньте, адже він не рухається.

І справді нещасний не рухався, бо був уже мертвий.

Треба замітити, що і конвой і десятники складалися також із вязнів. Така поведінка мала очивидно на меті вислуговатися владі, щоб здобути деякі пільги, чи пак зменшення речиння кари.

Як кару за ріжні провини здебільша за неслухняність, роздягали виновників до білля і ставили їх на морозі на пів години або й довше.

САМОРУБИ.

В одній із баракових кімнат був т. зв. "околодок", значить амбуляторія для недужих, які туди приходили. Коли появилися важко недужі, там ставляли талчани і примiщували безталанних. У проводі тієї інституції стояв "лекпом" (фельчер). Яке він мав медичне знання, годі сказати. Медикаменти, яких він уживав, складалися з якихсь рожевих порошків і двох родів рідини. Були то внутрішні ліки. Була теж подина і якісь шмати, що заступали бандажі. Щоденно перед виходом на роботу, по першім ударі дзвону, перед дверима "амбуляторії" стояла черга хорих, які хотіли дістати звільнення від праці. Таке "звільнення" на один день можна було дістати тільки по ствердженню горячки бодай 38 ст. Ревматичні болі (доволі часті) або інші недуги, при яких температура була нормальна не звільнювали від праці.

Доведені до розпуки люди діставали свого роду психозу яка ставала пошестю. Нездібний виконати завдану працю а свідомий, що йому зате грозить, вязень у приступі божевілля безсильної люти клав на пні свою ліву руку і обтинав сокирою свої пальці, які кидав у лице сторожеві, або десятникові з криком:

"Маєш, потрібні вам мої робучі руки, отже сам себе роблю нездатним до праці". Були випадки, що навіжені відрубували передню часть лівої руки В лісі, при роботі не було навіть такої лікарської помочі яку ми мали в бараках. Тому спливаючий кровю вязень обвязував власними шматами зі свого білля рану і вертався до табору.

Тому, що кожний, хто вертався з лісу, мусів мати перепустку, десятник виписував хемічним оливцем перепустку на важким пні, з якого зрубували кору і вязень, двигаючи таку колоду на рамени, омліваючи з болю, утоми та упливу крови, вертався до табору.

Величезна більшість тих, як їх назвали "саморубів" — згинула від закаження.

(Далі буде).

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Президент французької републики** Лебрін з приводу коронації прислав Папі Пієві XII. побажання від Франції і в дарунку мідяну дорогоцінну скарбонку, мистецький твір з XIV. століття.

— **Вибір нового Папи** привітали з радістю не тільки католики, але й протестанти, що звичайно є виховані в ненависти до Риму. В деяких часописах появились письменні заяви пошани й признання для Папи Пія XII, що подібно як його попередник працює для справи загального мира між народами.

— **Хоч по виборі нового Папи** Гітлер крім урядових гратуляцій переслав ще від себе особисто лист з сердечними побажаннями, то одначе увесь час гітлерівський режим робить нагінку на католицьку Церкву. З окрема в часописах повно безличних нападів на церковну владу, на священиків і кардиналів. В Німеччині католицька Церква переносить модерне, рафіноване безкровне переслідування. Німецькі католики це добре розуміють і терплять по геройськи.

КАТОЛИЦЬКІ КЛАДОВИЩА В ЕСПАНІЇ ЗНОВУ В ПОШАНІВКУ

Безбожницький червоний уряд у Еспанії видав богато законів кривдячих католицьку Церкву. Між іншими був і закон, що забирає Церкві всі цвинтарі й робить їх чисто світською власністю. Разом із тим законом пішло безчещення цвинтарів. Комуністи нищили цвинтарні каплиці, усували хрести й християнські намогильники, а ставили поганські й безбожницькі відзнаки противні християнській релігії та моралі; ховали в суміш хрещених і нехрещених і т. д. Тепер те все скінчилось. Новий закон віддає кладовища власти катол. Церкви. Похорони мають відбуватись по вимогам Церкви, а всі протирелігійні відзнаки будуть негайно усунені.

ПОМЕР КАРДИНАЛ

Кардинал Донато Сбаретті 82 апостольський делегат у Канаді від 1902-1910 р. помер у часі сну на недугу серця дня 1-го квітня. В. И. П.

ЗА ЗЛО ДОБРОМ ПЛАТЯТЬ

Зворушаючу любов показують католицькі монахині в Еспанії. В часі свого володіння комуністи, соціялісти та всякі анархісти жорстоко вимордували 15.000 монахинь. А тепер, коли зі жорстоких катів стали вигнанцями-збігцями або полоненими то знаходять приют і поміч у тих сестер що ще остали живими Монахині забувають про те зло що їм ще недавно чинили криваві злочинці, а дають їсти голодним, лікують хорих, направляють одіж обдертим та виконують други діла милосердя. В монастирях, пошарпаних і понищених кулями, скроплених свіжою кровю монахинь-мучениць, знаходять вони прощення, любов, милосердя й порятунок. Так поводяться католики зі своїми ворогами!

Бібліотека Добрих Книжок в Мондері має на складі отсі видання "Бібліотеки Релігійної Освіти:"

ч. 1. Судьба світа в світлі віри.
ч. 2. Шестиднев або біблійне оповідання про сотворення світа.
Ч. 3. Новозавітні книги джерелом пізнання Ісуса Христа.
Ч. 4. Я вірю в Бога.
Ч. 5. Ціль життя.
Ч. 6. Вірити чи не вірити?
Ч. 7. Чи людина має душу?
Ч. 8. Чи є життя за гробом?
Ч. 9. Чи Бог управляє світом?
Ч. 10. Чи соціялісти мають слушність?
Ч. 11. Звідки взялась людина на світі?
Ч. 12. Що дає нам св. Церква?
Ч. 13. Чи треба сповідатися?
Ч. 14. Чи Христос справді воскрес.
Ч. 15. Куди йде світ без Бога?
Ч. 16. Католицька Церква.
Ч. 17 і 18. Митрополит Йосиф Велямин-Рутський.
Ч. 19. Св. Володимир Великий
Ч. 20. Нащо терпіння на світі?
Ч. 21. Про Святе Письмо.
Ч. 22. Клерикали й клерикалізм.
Ч. 23. Віра й патріотизм.
Ч. 24. Вільнодумці й Вільнодумство.

Програма на "День Матери:" Хори діточі, декламації, дві сценічні картини (Сирітка і Витаймо нашу неньку) і відчит: Ціна .... 40ц.

Пишіть на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers Mundare Alta.

ПОЛІТИЧНІ ВІСТИ

— **Теперішнє міжнародне положення в Европі** є дуже серіозне. Існує сильне напруження між двома групами держав т. зв. демократичними, до яких належить Англія, Франція, Америка, Росія почасти Польща й Румунія, що намагаються спинити заборчі посягання Гітлера й тоталітарними, до яких належать Німеччина, Італія, Японія, Угорщина, що стараються здобути собі нові території і економічні та політичні впливи в світі. Одна й друга сторона заявляє, що не хоче війни, а мира й справедливости. одначе обі приготовляються до війни. Виглядає, що вся Европа, то гей би бочка пороху; треба тільки одної іскри й знову вибухне страшна світова війна. Щоденно радія приносять щораз то нові тривожні вісти про загрозливу ситуацію в Европі. Що з того вийде один Господь знає. Одначе теперішний стан світа не вiщує скорого добра й миру в недалекій будуччині.

— **Після розвалу Чехословаччини** і заняття Мемелю, Польща найшлась у німецьких кліщах. Цього вона добре свідома. Щоб не наразити собі німців, вона не хотіла підписати декляраці, що приєднується до протинімецької спілки держав та рівночасно приготовляється до оборони своєї держави й тому шукає помочі в Англії і Франції.

Між Польщею і Німеччиною ведуться переговори в справі вільного портового міста Данціґу.

— **Франція рахується** з тим що в скорому часі може прийти до війни з Німеччиною або Італією і тому відповідно приготовляється. Едвард Деляціє на основі диктаторських повно властей, що їх одержав від парижського парляменту проголосив ряд декретів про скріплення воєнної, фінансової і економічної сили Франції. Він покликав під оружжа около 200 тисяч війська. й наказав щоб робітники в фабриках працювали не по 45 годин, а по 60 годин в тижні. Якщо зайде потреба: Деляціє без згоди парляменту проголосить загальну мобілізацію.

З приводу заняття ген. Франком Мадриду, премієр Муссоліні виголосив у Римі промову до багатотисячної маси народу, заявляючи, що з упадком большевизму в Еспанії, скоро прийде остаточний кінець большевизму в усьому світі.

— **Мадрид піддався.** Армія ген. Франка заняла Мадрид 28 березня, без бою. В місті запанувала велика радість. За Мадридом пішли й другі місцевості й піддались владі національної Еспанії. Громадянська війна в Еспанії, що принесла стільки страти в людях і майні вже закінчилась.

— **Канада піде з Англією.** Премієр Мекензі Кінг у імени свого уряду зложив у парляменті дня 20. III. заяву, що на випадок, коли б яка держава безпосередно напала на Англію, то Канада напевне вмішається до війни й стане по стороні Англії. Мекензі Кінг напятнував Німеччину за окупацію Чехословаччини. Заяву Мекензі Кінга підтримав у цілости провідник консервативної опозиції, дост. Р. І. Маніон.

— **В неділю 25-го березня**, з. приводу 20-ліття фашизму в Італії диктатор Беніто Муссоліні, виголосив бесіду в Римі й в ній зажадав поширення італійських прав у Тунісі, в Джібуті і в суеськім каналі. При тій нагоді Муссоліні ствердив, що Італія далі буде держатись союзу з Німеччиною Франція склонна заспокоїти деякі домагання Італії, щоб тільки відтягнути її від союзу з Німеччиною.

— **Велика Британія** устами премієра Чемберлейна заявила, що рішена мілітарно помогти Польщі, як вона вразі німецького наступу поставить збройний спротив. Це саме відноситься і до Румунії.

— **Політичні взаємини** між Польщею і Німеччиною з кожним днем заострюються. Пишуть і говорять, що Гітлер думає тепер забрати вільне місто Данціґ, та польський коридор. Польща заявила, що до того не допустить, хоч би прийшлось і станути до війни з Німеччиною. В Польщі переполох і горячкові приготовання до війни.

— **Договір Словаччини з Німеччиною.** Дня 23-го березня н. р. представники словацького уряду підписали з берлінським урядом договір, що забезпечує Словаччині незалежність на 25 літ. На підставі того договору Німеччина має право держати свої війська в західній частині Словаччини. Словаччина буде мати право далі вести свою власну закордонну політику, буде мати свої власні гроші, пошту й телеграфи.

Так виглядає договір на папері. На ділі майже вся Словаччина є занята німецькою армією й є самоуправна тільки у внутрішніх справах.

Словаччина має 14,600 квадратових миль простору й 2,450 000 населення. В тім є 200,000 українців, яких столицею є місто Пряшів.

— **1-го квітня в Вільгельмсгавен,** у присутности Гітлера німці спустили на воду новий 35.000-тоновий воєнний панцирник. З цієї нагоди Гітлер у своїй 62 минутовій промові перед 50.000 масою народа остро напав на Англію і Францію за їх політику окружування Німеччини перстенем ворожих держав. Гітлер заявив, що нема сили, яка Німеччину приневолила б упасти на коліна і остеріг Польщу, щоб не важилася витягати з огню каштанів для других, бо сама може-

четься. Така беседа провідника Німеччини не віщує миру.

— **Ніпонці** в боротьбі з китайцями поступають все вперед.

— **Жиди мусять забиратися.** — В Італії проголошено урядовий розпорядок, що всі жиди, що прибули до Італії по 1. І. 1919 р. мусять із Італії скоро забиратися.

— **Румунія** заключила нову торговельну умову з Францією щоб цим способом ратуватись перед економічним, а вслід за тим і політичним підбоєм Німеччиною Румунії.

— **Телеграма з Відня** повідомляє, що мадяри розстріляли 35 провідників Січи в Карпатській Україні.

— **В боях з мадярами** в Карпатській Україні впав: В Ґренджа - Донський, письменник, др. Кочерган, др. Росоха, Н. Марущак, Ф. Ревай, б. голова УНО, др. Калинюк та інші.

— ГУМОР —

Зрозуміла

Пані до служниці: Мариню піди до різника, поглянь, чи є в нього свинячі ноги.

Служниця вертає від різника й говорить: Не годна була зобачити, прошу пані, які в нього ноги, бо він був у чоботах.

Синова наука. "Навчися завчасу мій сину, цінити вартість гроша. Без грошей не можна сьогодні нічого зробити.

— "Алеж можна, тату!"

— "Що такого?"

— "Багато довгів..."

Відповідь адвоката. "Я хотів пана меценаса про щось спитати... Думаю, що питання нічого не коштує..."

— "Алеж так, платиться тільки за відповідь..."

СПРАВКА ОШИБКИ

В попередньому числі "Світла" (ч. 7.) через переочення вкралась ошибка в словах, що вимовляються при коронації папи. Справлений текст є такий: **"Прийми тіяру, прикрашену трьома коронами й знай що Ти є Отцем князів і царів Керманичем усього світу, Намісником нашого Спасителя Ісуса Христа, якому честь і слава на віки вічні, амінь".**

ВСЯЧИНА

— **Всеч. о. А. Волошин,** б. премієр Карпатської України перебуває тепер у Югославії.

— **Чеський ген. Прхаля,** бувший член Карпатської України опинився тепер у Польщі.

— **Нова церква буде в Львові.** Серед львівських українців викликала втіху вістка про те, що Ексц. ВПреосв. Митрополит Андрей Шептицький подарував українцям Галицького передмістя на Пересенківці площу. На ній побудують церкву для тієї дільниці. Комітет будови церкви вже зачав підготовчу працю.

— **Фільма з урочистостей конкляве.** За окремим дозволом ґубернатора ватиканського міста ,студія "Peregrinatio ad Petri Sedem" накрутила фільму з урочистостей вибору папи.

Так отже вперше в історії світу можна буде оглядати, де й як вибирають папу.

— **Музей Пія XI.** Мешканці родинного містечка пок. Папи Пія XI. в Дезіо, рішили, що в домі, в якому Пій XI. прийшов на світ, построять музей. В тому музею будуть переховувати численні памятки по Папі. Тепер у тім домі є сирітський захист

— **Зміна адреси** "Музею Визвольної Боротьби України" в Празі. З початком цього року Музей В. Б. У. перепровадився з винанятого помешкання в свій власний Український Дім, придбаний за пожертви українського громадянства. З цієї причини Музей просить надсилати всю кореспонденцію і посилки на його нову адресу. Нова адреса: Ukrajinske Museum, Praha-Nusle II, Horymirova 6., Germany, Europe.

— **Австралійські католики** є дуже вдоволені з нового розпорядку уряду, який на основі митного закону. заборон. в привіз 72 американських ґазет на австралійську териеорію, далі привіз неморальних і протикатолицьких книжок і брошурок, а також і таку літературу, що в словах, або образах у невідповідний спосіб представляє полові й кримінальні справи й виявляє наставлення незгідне зі засадами християнської обичайності й моралі.

— **Духобори вибрали нового провідника.** Духоборська релігійна секта в Канаді, що налічує біля 15,000 членів, на своїм зборі в Бріліянт, Б. К. 25. III. вибрала собі нового провідника. Став ним Петро Веригін III, син Петра Веригіна II, духоборського провідника через останніх 12 років, який помер 7 лютого в Саскатуні. Новий духоборський провідник знаходиться в Радянському Союзі. В міжчасі справами духоборів заряджуватиме молодий Іван Веригін, внук помершого продівника.

Духоборська секта зближена до протестанських квекерів. Вона не признає св. тайни подружжа та других святих тайн і відкидає всі "православні" обряди. Російський царський уряд виселив був духоворів на Закавказзя, а тоді вони перенеслись до Канади, 1892 р. Відтоді канадійські власти мали богато клопоту з духоборами з причини їх демонстрацій на голо та внутрішних незгод

— **По всій Канаді** і Америці відбуваються масові протестні віча українців проти мадярської окупації Карпатської України.

— **Підчас боїв у Хусті** згинув 19-літний Петро Лисюк, американський українець, фільмовий світливець.

— **Хочуть заборонити большевикам пересилку поштою.** Два квебекські ліберали внесли в оттавськім парляменті законопроект, щоб заборонив пересилати поштою большевицькі видання. Законопроект той підпер провідник канадійських консерватів д-р Р. І. Маніон.

— **Ростуть розводи.** У 1938 р. дано в Канаді 1,883 розводи. цебто два рази стільки що в 1933 р., три рази стільки що 1926 р., а пять разів стільки що 1919 р. Це ознака впадку моралі. І до чого вона доведе?

ВІД КОМІТЕТУ БУДОВИ Греко-католицької Церкви в Едмонтоні.

Подається до загального відома всьому українському загалові, як в Едмонтоні так і поза Едмонтоном, що нижче підписані особи мають повновласть збирати всі жертви, які хтонебудь зложив би на будову нової церкви св. Священомученика Йосафата в Едмонтоні.

До Комітету Будови нової церкви увійшли:

Гр. Демків, Й. Коренда, І. Ісаїв, І. Боцюрків, М. Мазурик, С. Цитульський, С. Ришовський, О. Голик, С. Поспіх, Н. Адамець, Д. Саранчук, Н. Федо, І. Ґукало.

За всі ласкаві жертви дякуємо наперед.

ЗАРЯД.

— ПРИГАДКИ —

16. IV. Неділя Томина.

23. IV. Неділя Мироносиць.

30. IV. Неділю Рослабленого.

Зміни місяця: Нів — в середу 19. IV. Перша кватира — в середу 26. IV.

Довгий день: 21. IV. — 14 годин і 23 хвилини.

РАДІОПЕРЕДАЧА СЛУЖБИ БОЖОЇ З КАЛҐАРІ, АЛТА.

Слухайте самі і перекажіть своїм знакомим, що українська греко-катол. парохія св. Стефана в Калґарах, Алта. в перший день Великодніх Свят (в неділю 9-го квітня) передасть через радіо Службу Божу від год. 8-ої до 10-ої рано зі стації CFCN., албертійський [illegible]

Просимо ласкаво всіх, а головно наших фармерів, помогти нам оплатити кошти цеї передачі.

Ласкаві жертви прошу слати на адресу:

Rev. Jaroslaw Chyz
704-7th Ave. N. E. (Calgary)
або:
Mr. M. Waresky
615-2nd Ave. N. E. (Calgary)

ВЕЛИКОДНЕ БОГОСЛУЖЕННЯ ЧЕРЕЗ РАДІО

Церква св. о. Николая в Вінніпеґу передасть через радіо, стація **СКУ**, на сам Великдень, дня 9 квітня, Великодне Богослуження. Зачнеться о годині 6.30 а триватиме до 8.30 рано після центрального часу, а від 5.30 до 7.30 рано після гірського числення.

Кошти передачі є великі. Та сподіємося, що українське громадянство поспішить з поміччю так як і попередніх років.

Жертви на покриття видатків проситься по змозі зібрати у кожній місцевості й вислати на таку адресу:

St. Nicholas Church Rectory 612 Flora Ave., Winnipeg, Man.

РАДІОПРОГРАМА БУРСИ Б.У.К-а В САСКАТУНІ.

Увага Саскачеван!

На численні просьби наших прихильників у справі передачі Великодної радіопрограми повідомляємо всіх Українців у Саскачевані, що заходами Української Католицької Бурси в Саскатуні буде передана програма через радіостацію *C F Q C* в Саскатуні, на самий Великдень, 9-го квітня, о годині 3.30 пополудні. Та передача програми коштує поважну суму гроша, тому просимо всіх прихильників-слухачів перевести збірку на покриття коштів.

Заряд Бурси.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

М. Демський, Він, Ман. $1.00
М. Пігович, Мондер, Алта $.50
Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

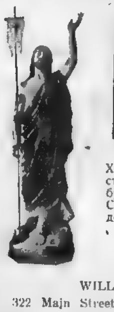

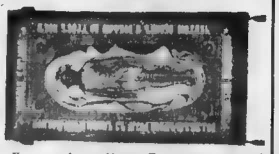

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Плащаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи, і Хрести, Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА Й ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальоґ.
В. Левицький упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY
322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (24) 9. Мондер, Алберта, 1-го Травня 1939. Mundare, Alberta, May 1st. Vol. II No. (24) -9.

ВІСТИ

АПОСТОЛЬСЬКИЙ ВІЗИТАТОР КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ В РИМІ.

По заняттю Хусту Мадярами інтернували Преосв. Діонісія Няраді, Апостольського Адміністратора Карпатської України. 29-го березня Преосвященний приїхав до Загребу, а потім виїхав до Риму, щоб Святішому Отцеві зложити звіт зі своєї праці та подій у Карпатській Україні.

— **Апостольський Делеґат Канади,** Ексц. ВПреосв. Гільдебранд Антоніютті, отримав від Національного Еспанського Уряду як відзначення Великий Хрест Ордену Ізабелі Католицької. Це найвище еспанське відзначення отримав делеґат за свою велику ґуманну й повну посвяти діяльність у часі побуту в Еспанії

— **По остаточній перемозі** ґенерала Франка над червоними в Еспанії Папа Пій XII. вислав Франкові і всьому еспанському народові вислови признання і благословення з приводу побіди католицизму над ворогами Христової релігії. Св Отець сподіється, що по осягненім мирі католицьке життя буде розвиватись з новою силою, спираючись на давних християнських традиціях.

— **В Росії комуністи** наложили на церкви й віроісповідні громади величезні податки Пр. в 1937 р. загальна сума податків визначених правительством виносила 145 мільйонів рублів. Тому, що богато громад не в силі заплатити наложеного податку, большевики замикають їм церкви. Тоді нарід, що тримається віри, збирається в приватних домах, у різних шопах та стодолах і там моляться Богові. Оттак то насилують совість народу червоні слуги антихриста.

— **Дня 24-го квітня** помер на серце кард. Домініко Маріяні.

— **Італія,** дня 7 квітня, в саму Велику Пятницю, напала на самостійне королівство Албанію і до трьох днів зайняла всю країну.

Альбанський король Зоґа разом із своєю дружиною Жеральдіною та дводневним сином утік до Греції.

— **Напруження** між европейськими державами зростає з кожним днем. Два фронти держав організуються проти себе Все показує, що скорше чи пізніше вибухне велика світова війна.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ЗАКЛИКАЄ ДО МИРА

На Великдень, по співаній Службі Божій, Святіший Отець Пій XII. промовив до всього світу. А Його слова були гарячим закликом до мира спертого на справедливості й любові. Змілітаризованому світові, серед якого війна й ляк перед війною опанував думки богатьох, Св. Отець, вказав на "святі права людства, свободу й гідність, і на справедливий розділ світових дібр, як шлях до мира.

Папа кличе держави до боротьби з безробіттям, щоб усунути разячу протилежність між виставністю і вбожеством і, щоб спинити поширювання розвальних теорій .

"Ті добра й богацтва, що їх Бог розсіяв по світі для добра своїх синів — казав Св. Отець — повинні бути справедливо розділені."

Далі Папа просить держави, щоб вони плекали справедливий мир у себе внутрі, щоб до справедливости додали ще й добродійність і тим способом шукали щирої й успішної розвязки... навіть у найгостріших противенствах; щоб розум, спокій духа заступили ненависть і небезпечне збурення почувань.

Богато говориться про мир, та мира нема між народами, бо люди загубили правдивий шлях до мира. Його вказує сучасному світові Намісник Христовий Папа Пій XII.

Коб лиш ті, що кермують народами й державами хотіли щиро послухати тих батьківських слів і до них пристосувати щиро свою внутрішну й заграничну політику!

ЗНАМЕННА ВІДОЗВА "ОКСФОРДСЬКОГО РУХУ".

Лондонський часопис "Дейлі Експрес" оголосив знаменну відозву з підписами англіканського епископа Еймура, богатьох визначних представників англіканізму з різних англіканських міст, між іншим з Лондону, Йорку, Колчестеру, Кембріджу й Фолкестону та двох монахів, які репрезентують т. зв. "Оксфордський Рух" в англіканізмі. У відозві сказано, що "одиноким виходом зі сучасного хаосу може бути тільки злука з Апостольською Столицею". Критикуючи гостро сучасне наставлення англіканізму відозва каже: "Сучасний англіканізм пересичений духом модернізму й компромісовости. Тимчасом католицька Церква має сильну точку опору й вожда в особі Наслідника св. Петра на землі. Тому одинокою практичною метою Оксфорського Руху мусить бути злука передусім англіканської Церкви з Римом.

БОРОТЬБА З НЕМОРАЛЬНОЮ ЛІТЕРАТУРОЮ

Неморальна література є дуже поширена в світі. Тисячі й мільйони книжок, брошур, часописей, оголошень появляються щоденно, що привабливим стилем описують і захвалюють усякого рода гріхи, а головно безсоромність й нечистоту. Така література має дуже шкідливий вплив передусім на молодь, бо вбиває в неї всі зародки доброго й веде до всіляких проступків. Щоб винищувати цього рода заразу, в богатьох краях творяться окремі організації до поборювання злої і неморальної літератури. Члени таких організацій не тільки що зобовязуються самі не читати цього рода літератури, але ще всіми доцільними засобами стараються усувати руйнуючі впливи злих книжок і часописей. Робота таких організацій приносить гарні овочі. Під впливом бойкоту й протестів читачів богато видавництв залерестало видавати злі книжки, а в часописах поміщувати образки, оголошення та статті чи оповідання, що є незгідні з вимогами моралі. За цим рухом повинні піти також українці.

Це важна справа й для нашого народу. Українська молодь у Америці й Канаді читає й то богато читає, та чи завсіди тільки добру літературу? Цего не можна сказати. Противно. можна часто зобачити в руках хлопців і дівчат всякі "магазини", що під моральним оглядом є гідні як найострішого осуду.

Тому то для добра душ нашої молоді повинні українці звернути бачну увагу на злу й неморальну літературу, її рішуче поборювати, а поширювати читання доброї й здорової та чесної літератури між молодю.

В кожній українській католицькій хаті повинно бути "Світло".

Ідім усі до Марії!

Кожного року приходить гарний місяць май і кожного року в цьому місяці повтаряється чарівне явище всесвітного гарячого, майського почитання Тої, що благословлена між женами.

В маю тисячі престолів Марії прибрані в вінки й квіти, облиті сяйвом горіючого світла. А до тих престолів Божої Матери горнуться тисячі й мільйони людей з піснею та молитвою на устах і з любовю та надією в серці.

Ідуть до Марії всі. І пан і хлоп, робітник і хлібороб, урядник і жовнір, світська й духовна людина, молодь і старші, — всі зєднуються в один великий гурт, що одного бажає: гідно звеличати Царицю неба й землі.

В маю мільйони людських сердець творять наче один великий жертівник, на якому живою полуміню горить жертва любови, вдяки, надії і милим запахом мов дим кадила несеться ген у гору аж до неба, до ніг Марії.

Чому воно так? Бо місяць май — це місяць Марії.

Місяць май — це наче одно велике марійське свято, в якому всі вірні діти Марії стараються по змозі якнайкраще виявити своє почитання і любов своїй любій Небесній Неньці.

Місяць май — це той дорогий час, коли то Марія, любіша чим звичайно, отвирає скарбниці ласк і щедрою рукою дає їх кожному, хто тільки припаде до Її престола і з вірою витягне благальну руку.

І цього року завітав до нас місяць май. Гарна й щаслива хвиля! Використаймо її належно, щоб якнайкраще й якнайщиріше звеличати Марію, Матір Божу й Матір нашу.

А щоб те почитання в собі оживити киньмо оком у минуле католицької Церкви й погляньмо, як то по всі часи найкращі й найсвятіші душі почитали й любили Марію та стараймось і собі йти їхніми слідами.

В палестинській землі, в місточку Назареті, в убогому домі проживала тиха, повна високої святости доня праведних родичів Йоакима й Анни. а обручниця Йосифа, Марія.

Цю святу дівицю сподобало собі Боже око й вибрало на Матір Спасителя світу.

Коли прийшов час, що мало зачатись спасення людського роду, післав Господь сво-

го ангела з неба, щоб благовістив Марії, що Вона стане Матірю Божою.

І архангел Гавриїл, цей великий князь неба, з глибокою пошаною склонив голову перед убогою дівицею з Назарету й привитав її таким величавими словами, якими ще у імени Бога не привитано ще ні одного члена людського роду. "Радуйся, благодатна, Господь з тобою... Ти знайшла ласку в Бога. Це зачнеш у утробі і породиш сина й назвеш його на імя Ісус. Цей буде великий і Сином Вишнього назветься... (Лук. 1. 28).

Так то вперве небо віддало честь Пречистій Діві Марії і дало початок Її почитанню.

Ангел звіщае Марії, що Вона чудесним і дівичим способом стане Божою Матірю. Марія на це пристае, Божий Син бере в Її лоні людську природу й Марія стае Божою Матірю. Тим то входить Вона в тісну звязь зі самою Пресвятою Тройцею. Більшого зближення годі собі навіть подумати.

Через Боже материнство сам Господь Бог підніс Марію до найвищого достоїнства, зробив її чеснішу від Херувимів і без порівнання славнішу від Серафимів та положив основу до найбільшого Її почитання.

Архангел Гавриїл сповнивши свое поручення відійшов. Він був перший, через якого небо зложило свое почитання Марії. Його привіт підхопила земля і ним по всі часи величае Марію більше разів, чим листя в лісах і квітів у лугах та капель роси на травах.

Радуйся благодатна... гомонить без устанку день і ніч по всьому світу й так гомоніти не перестане доки світ світом буде й коли й світ минеться то те почитання ще краще продовжатиметься в країні вічного щастя, в небі

Перший раз земля віддала свою честь Марії устами св Єлисавети.

Коли Преч. Марія відвідала свою родичку Єлисавету, ця наповнена Духом святим закликала великим голосом: "Благословенна ти між женами й благословен плід утроби твоеї. І звідки мені це, що прийшла мати Господа мого до мене?".. (Лук 1. 42-43).

З цих слів пізнала Марія, що з Божої волі, Вона стала предметом почитання не тільки неба, а й землі і з вдяки до Г. Бога, що сотворив Її великі й дивні річи, заспівала зі щирого серця величну пісню Господеві: "Величае душа моя Господа...

В цій хвилі станула перед Її очима вся будуччина й Вона побачила, що стане першою по Бозі, що Її величатимуть всі народи по всі часи й тому сказала такі пророчі слова: "це бо від нині блаженною зватимуть мене всі роди, бо вчинив мені велике Сильний." (Лук. 1. 48-49).

Це пророцтво стало скоро сповнятися.

Девятого місяця по дівственім зачатті Марія породила й в яслах повила Пресв. Дитятко Ісуса. До новонародженого Спасителя ідуть з поклоном убогі пастушки й богаті царі, а віддаючи честь Божому Синові складають і почесть Його святій Матері. Так уже в Вифлеемі Марія тримаючи на руках Свойого Божого Сина була предметом почитання. Як тісно звязані зі собою Ісус і Марія так і тісно звязане й їхне почитання. Ніхто з людей не буде правдивим почитателем Ісуса, щоб не був почитателем Марії, і ніхто не буде правдивим почитателем Марії, щоб також не почитав Ісуса.

І тому зі зростом пізнання і любови до Спасителя світа росло й розвивалось почитання Марії.

До перших і найревніших почитателів Марії належав без перечно Її святий Обручник Йосиф.

Він просвічений ангелом у сні знав добре, що Його свята дружина, е дівичою Божою Матірю і тому відносився до Неї з найбільшою почестю і любовю. Його серце безустанку горіло любовю до Ісуса й Марії. Для цих двох осіб він лище жив і працював.

Подібно і святий старець Симеон був одним із горячих любителів Марії. Святий Дух дав йому пізнати, що Ісус Христос е правдивим обіцяним Месією, а Марія Його Матірю Тому віддаючи в Її руки Боже Дитятко, що Його мав щастя тримати в своїх старечих руках, віддав він і честь, яку мав у свойому серці для Марії, Цієї многострадальної Матері Спасителя.

Та таки найкращим почитателем Марії і найдосконалішим узором почитання для нас був Її Син Ісус Христос.

Четверта Божа заповідь каже: 'Шануй отця і матір твою!' Хто ж краще сповнив цю заповідь, як не Ісус, цей найкращий син, що колинебудь жив на світі?

Читаемо в св. Письмі, що І. Христос показував Свою особлившу любов багатьом особам: пр. тому молодцеві, що від ранної своеї молодости заховував увесь Божий закон (Мар. 10:21), Лазарові, над яким аж заплакав, (Ів. 11:35), його сестрам Марії і Марті, в яких часто гостив (Ів.12:2). св. Іванові, котрому позволив спочити на Своїх грудях у часі тайної вечері (Ів. 13:23), та нікого так дуже, так сердечно. так ніжно не любив, як свою Матір, що дала Йому туземне життя, плекала своїми грудьми, носила на своїх руках, виратувала від смерти з рук кровожадного Ірода, жила, трудилась і страждала для Нього аж до Його смерти й воскресення.

Ніхто не в силі висказати як солодкою і горячою була Його любов, коли Він глядів, обіймав і цілував свою Матір. як мале Дитя, або як по своїм славнім воскресенні явився Її у славі.

Він Її був послушний і радо був під Її проводом через 30 літ.

А був Її послушним, щоб тим способом віддати Її Свою честь.

І навіть тоді, як уже вийшов з під опіки Марії, всяку Її просьбу сповняв наче даний собі приказ. Доказом цього те велике чудо переміни води в вино в Кані зроблене перед часом виключно на. просьбу Марії.

Все свое життя Христос любив Марію і цю любов та почесть заховав для Неї на віки.

Вмираючи, серед страшних болів і тоді Він в Своїй любові думав про Її долю та перед сконом передав у опіку св. Іванові. "Сину — це мати твоя!"

А коли Божа Мати скінчила свое туземне життя, воскресив Її і з тілом забрав до неба щоб там царювала з Ним у вічній славі. І тепер також виповняе Він Її просьби. Так почитав Ісус Свою Матір Марію

Кожний добрий син не лиш сам дбае про честь своеї матери, але хоче, щоб і другі Її шанували. І тому й Христос вмираючи, сказав до св. Івана як представника людства: "Це мати твоя!"

Ці слова вмираючого Спасителя зрозуміла католицька Церква як послідну волю, щоб уважати Марію за свою матір Її належно почитали та любити

Звідси то пішло, що по всі часи почитання і набоженство до Марії стало одним із головних засад у життю Католицької Церкви.

Вже перші християни почувалась до милого обовязку почитати Марію. Хоч вони не будувати в честь Марії величавих храмів і не ставили багатих престолів, бо мусіли критись у підземеллях, у катакомбах, то однак і там малювали образи Марії і перед ними віддавали Марії належну честь.

Коли ж минули кріваві переслідування і християнство могло свобідно визнавати свою віру, тоді почитання Богоматері засяло відразу величним блеском

В честь Марії християне будують гарні храми, ставлять престоли, малюють образи, укладають пісні, молитви, набоженства. Згодом повстають свята в честь різних подій зі життя П. Д. Марії.

Св. Отці звеличують імя і святість Марії в своїх творах та обороняють честь Марії перед нападами еретиків.

Чим далі, тим краще розвиваеться почитання Марії. Повстають нові набоженства, організації, Чини під Покровом Марії. Для прославлення Божої Матері вчені богослови пишуть богато творів, поети укладають вірші, піснотворці творять пісні, малярі й різьбарі силуються, щоб якнайкраще представити нам Марію в Її красі, а проповідники посвячують для Марії всю силу свого слова.

Так то, коли кинути оком на минулі століття і теперішні часи, то крім богато лиха бачимо й цей гарний вид як то всі гарні й благородні душі е в службі Марії. Не знайдете ані одного праведника, що не мав би великого набоженства до Марії.

Хто лише не любить і не почитае Марію? Лиш один діявол, якому Вона стерла голову, або ті, що е в меншій або більшій мірі під його впливом як еретики, сектанти, безвірки та лихі християне.

Що ж ми на це? Чи не хочемо піти слідами всіх благородних та святих почитателів Марії минулих століть і сучасности?

Так, підемо — така хай буде наша постанова! І цю нашу постанову переведім у діло! В маю берім живу участь у маевім набоженстві, слухаймо побожно наук про Марію, співаймо в Її честь пісні, розважаймо Її життя, наслідуймо Її чесноти. Образ Марії хай буде в нашій хаті, й нашому серцю! В маю отворім перед Марією наше серце, вискажім Її всі наші смутки, потреби, бажання і просьби! Просім ласк для себе, для всього українського народу! Поручім Її наше спасення та душі грішників! Хай місяць май перейде нам на щирій службі Марії! А тоді й Марія пригорне нас до Себе захоронить нас Своїм омофором від усякого зла. обсипле нас Своїми ласками та доможе нам у житті і смерти а по смерти візьме нас до Себе в країну вічного щастя.

Тож ідім до Марії!

Марія Могуча Поміч Християн

Християнська побожність надала Марії много гарних назв. Одна з найгарніших і найбільш потішаючих для кожної християнської душі це назва; "Поміч християн". Що Марія е дійсно "Поміччю християн" і це могучою поміччю, цього прегарним доказом е історія християнства. І саме про цю поміч Марії хочемо сказати кілька слів.

Поміч — це потреба людини. Помочі потребуе людина від першої своеї появи на цій землі аж до останньої хвилини свойого віддиху. Бо людина е окружена сотками найрізнородніших небезпек так, щодо душі, як і тіла. І тому на кожному кроці вижидае людина численної помочі. Головно дуже відчувае вона у свойому житті велику потребу помочі, що йде з гори, з неба, від Бога.

Кожна віруюча людина мусить щасливою почуватися, якщо усвідомить собі, що мае в небі свойого могучого Помічника й Батька-Бога. Цей дорогий Батько дае кожній своїй дитині з приходом на цей світ свойого ангела як помічника, щоб він стеріг її на всіх дорогах життя. А при хрещенні дістае кожна людина ще й святого іменника, щоб він був для неї, не лише взором до наслідування, але й повсякчасною поміччю. Взагалі ціла католицька релігія з її прегарними обрядами, тайнами й тайнствами е могучою поміччю, що нам її дав Бог у дарі.

Однак найбільш могучою поміччю у нашому земському житті наділив нас Бог, даючи нам у дарі Пресвяту Діву. В боротьбі проти ворогів нашої душі й тіла являеться Марія найбільшою по Бозі помічницею. Хто поручився Її помочі, цей ніколи не завівся. Бо коли Марія заносить наші благання перед Божий престіл, то тут Вона виступае як найлюбіша істота, що Її видала наша земля, а що більше, як Мати свойого улюбленого Сина Христа. О, як багато разів помогла Марія всім, що до Неї удалися з довірям. Історія Церкви, історія різних народів і історія поодиноких осіб е повна вдячних і зворушаючих подій, що їх причиною була могуча поміч Марії.

Чим була'б католицька Церква без Марії? Без Марії немали б ми Христа, не були б ще відкуплені, не могли б бути в небі. Вона своїми материнськими руками виховала для нас не лише Христа, але й Церкву від самих її початків, що Її син заложив. На Її просьбу зділав Христос перше чудо в галилейській Кані, бо бажала Вона помогти вбогим новоженцям. Її образ з Христом на руках додавав відваги мученикам перших трьох віків кривавих переслідувань. Вона охоронила св. Церкву перед страшними ересями Арія, Несторія, Евтихія й інших еретиків. І в пізніших віках, коли надсунула страшна поганська навала Арабів, Турків, Татар а головно одна з найстрашніших під проводом турецького султана Селіма II., що грозив знищенням християнсько віри, заміною церков у стайні й уживанням Петрового Престолу в Римі, як жолуба для своїх коней - то й в цих тяжких обставинах знайшло загрожене християнство найпевнішу поміч у Марії. Тодішний Папа Пій V. поручив цілому християнству заносити свої благання о поміч до Марії. В першу листопадову неділю 1571р стрінулося під Лепанто турецьке військо з 320 воєнними кораблями Селіма II. із християнським військом під проводом Дон Жуана д' Австрія Страшна боротьба тривала чотири години. Образ Марії, що яснів на прапорах християнських кораблів, дав повну побіду почитателям Марії.

Не забувала Марія й про поодинокі народи. Головно наш український нарід знаходив завсіди в своїх тяжких хвилях досвідв поміч у Марії. Историчною доказаною річчю е, що Марія помогла нашому народові ще за княжих часів. Бо коли 1036 р. напав на Україну дуже небезпечний нарід печенігів і грозив нашому престольному городові Киеву знищенням, то де пішов наш великий Ярослав Мудрий із просьбою о поміч? До Марії. І за Її могучою поміччю вдалося українським військам раз на завсіди розбити небезпечних печенігів. Щоб увіковічнити цю пропамятну хвилю помочі Марії в історії та виказати вдячність цілого українського народу, то наш князь Ярослав Мудрий віддав увесь український нарід під покров Марії. а Її саму оголосив Царицею України. Цей почесний титул прийняла Марія радо від українського народу й показувалася у цілій його історії найкращою Опікункою й Помічницею. Що мимо буревіїв часу історія не змела наш український нарід з лиця землі, це могуча Поміч Цариці України що до Неї у хвилях горя удавався з довірям наш український нарід.

І для кожної поодинокої людини Марія показувалася завсіди могучою Помічницею. Вже майже два тисячі літ помагае Вона кожному хтонебудь до Неї з довірям прибігае. Скільки усунула Вона за цей час людської нужди! Скільки вилічила недуг! Як много спасла грішників, головно в годині смерти! Сотки книжок е написаних в Її честь. Тисячі каплиць і церков е збудовані на Її славу. А скільки поетів, музиків, малярів, різьбарів звеличувало й звеличуе Марію? А зі всього цього пробиваеться головна думка вдячности за поміч доброї Марії!

Переживаемо сьогодні дуже непевні часи! Цілий світ сидить наче на якому вулькані. Йде зорганізована боротьба проти Христової Церкви. Народи винищують себе воєнним настроем. Клясова боротьба догризае людство. "Піднімаються земські царі, й князі радять раду проти Господа й Христа Його" (Псалом II, 2). Де шукати нам помочі серед оцих невідрадних часів? Певно, що в Бозі, але також і в Цій, що Її дав нам Господь як могутню Помічницю. Берегла Вона св. Церкву по всі часи. Поконала многі ереси. Поможе Вона й тепер побороти всіляких ворогів.

Ходить про це, щоб ми вдавалися до Неї в стані ласки, бо хто просить Марію про щось, але в стані гріха, без жалю й щирої постанови поправи, такому Вона не може помогти, бо він е ворогом самого Бога. Але хочемо, щоб Марія була нашою Помічницею у всіх наших потребах душі й тіла, то йдімо до Неї зі серцем чистим, невинним і в стані ласки.

Завітав любий місяць травень. Християнська побожність посвятила цілий цей місяць Цариці Травня-Марії. Гарячим бажанням св. Церкви е, щоб ми попри інші правди пригадали собі, що Бог дав нам Марію як повсякчасну Помічницю у всіх наших потребах душі й тіла.

Памятаймо на Марію нашу найбільшу поміч у небі! Спішімо до Неї з найбільшим довірям у всіх потребах тіла й душі! Молімся, щоб цілий християнський світ зрозумів цю велику правду могучого помічництва Марії й користав із нього!

Острогірка

о. Дамян Богун, Ч.С.В.В.

Мати Божа Вратувала

У Семенихи було сумно. В неділю, як в неділю, усі раді, відпочивають, говорять про те й про це, в день святий, Божий нікому сумувати. Тільки вона одна між усіма засумована, не рада життю. В церкві молилася побожно, побожніше від усіх, але лице її не було розпромінене радістю, як звичайно у тих, що щиро моляться. Душу її давив якийсь тягар, вона молилася як ті, що їм якесь нещастя грозить. Люди знали про біль її серця. Її син, едина дитина, едина потіха, піддержка старечих літ покидав її, вибирався далеко від неї, їхав на чужину за куснем хліба. Вона не була тому противна. Бо що ж було робити? Хата, ціле обійстя пішло з димом, чоловіка не було, щоб знов господарку привести до ладу, а тут ніхто не зважав на її нужду, з усіх усюдів чіпали її, тут заплати, там віддай. І з чого? З попелу на пожарищі вигребаеш гроші? Треба кудись кинутися, треба було роздобути гроші, Вона не противна була тому, щоб син їхав щастя шукати, але жаль її була з ним розставатися. Хто ж знае кільки кому життя? Чи по розлуці коли побачаться, поговорять зі собою? Того її було жаль. Жаль її було також і того, що її Андрій, добра дитина, а там на заробітках псуються люди Знайде зле товариство, зайде між лукавих людей і сам зробиться подібним до них. О! як на те згадала, як її жаль було розставатися зі сином.

В церкві про ніщо більше не думала, про ніщо більше не молилася, як лиш щоб її син на чужині заховав віру, щоб добрий, здоровий вернув щасливо до дому, щоб ще з ним перед смертю хоч раз зобачитися.

— — — —

- Чого сумуеш, чого плачеш, Катрусю? після відправи спитав Семениху рідний її брат Василь.

Ах! добре тобі питатися! А мені і залилася сльозами... Мені, говорила хлипаючи, мені заедно Андрійко на гадці.

- То чого ж плакати? Маруся тебе не виганяе з хати а вижене, прийдеш до мене, я тобі не жалую теплого кута Тимчасом Андрій доробиться вернеться до тебе й буде господарити, будеш з ним мати спокійну, щасливу старість, бо він добра дитина.

Так, Василю, так, добра дитина й того мені жаль пускати його самого на чужину бо в злім товаристві зіпсуеться.

Не журися, Катрусю, добрий всюди буде добрим. Як кажуть, стереженого Бог стереже, буде вистерігатися злого товариства, то й Господь Бог захоронить його перед зіпсуттям. А Мати Божа, що дала йому здоровля, ще малії дитині, устереже його душу перед злом, будь того певна.

Так дійшли поволі до Польового, де Маруся була за мужем, а Катря при сестрі в комірнім. Коло хати застала вже кількох свояків і товаришів Андрійка, що прийшли з ним попращатися.

До пізної ночі говорили, розказували собі милі хвилі з минулого, щоб милі спогади лучили їх тоді, як розлучать ріки, гори.

Вже всі розійшлися. Не спала Катря. Закликала свого сина,. з ним хотіла ще щиро-сердечно поговорити на пращання.

Андрійку! зачала до нього говорити, Ти ідеш в далеку чужину. Не забувай, дитино прошу тебе, не забувай трьох річей. Не забувай ніколи, що ти католик. Не соромися того ніде, не вирікайся Церкви й Бога, дитино, бо що нам з того, хоч і цілий світ позискаемо, а душу стратимо. Не забудеш дитино питала зворушена Катря свого сина.

— Не забуду, мамо. Хоч би мені вмерти треба було, мамо, я не покину св. Церкви, не відречуся Бога.

— Добре, добре, дитино, бо те життя скоро кінчиться, а потім приходить життя вічне. До вічного щастя прямуймо, дитино...

І обняла голову сина й поцілувала його в чоло.

Ще одно не забувай, Андрійку. Прошу тебе не забувай, що ти українець, не забувай свого народу, своеї землі, свого села. Не соромися того, що ти з мужичого народу. Того нікому не сором. Ти їси хліб зрошений потом, здобутий силою рук і такий цілий наш нарід, всі твої браття. Не забудеш дитино, не постидаешся нас, свого народу?

— Ні мамо. Як не соромлюся тих рук, що мозолями здобувають кусок хліба, так і вас не постидаюся ніколи, ніколи не забуду за свій нарід, за рідний край, за рідне село!

Семениха, не могла вже промовити слова, вона бачила, що з її сина говорить її серце, її душа. Ще раз обняла голову сина й ще раз зложила гарячий материнський поцілуй на його чолі.

- Не забувай, ще дитино. говорила вривано, що я тобі мати, не забувай на мене, — Не забудеш?

Мамо! вимовив крізь сльози Андрійко й розплакались обое, — мамо, як вас забути? Про кого ж я тоді памятав би якби я вас забув?

Добре, дитино? щоб ти не забув Бога, щоб ти не вирікся Церкви святої, щоб не повстидався свого народу, щоб не забув своеї матері, прийми від мене на памятку цей медалик "Гошівської Матери Божої". Носи його на грудях, не розлучайся з ним ніколи. Памятай, що це добра наша Мати, памятай, що це Мати й Цариця нашого краю, памятай, що вона дала тобі здоровля, будь вірний і добрий, а вона тебе встереже перед злом. Приречи мені, сину, що ніколи не розстанешся з тим медаликом!

Прирікаю вам, мамо, що ніколи його не відкину.

Мати з повним задоволенням, з внутрішньою гордістю, що мае такого сина, пригорнула голову сина до грудей і ще горячіше поцілувала його в чоло.

Тепер дитино час передріматися, бо рано треба рушати в дорогу.

— — — —

Рано скоро світ, Марусині коні стояли коло хати, готові відвезти сестрінка до залізниці. Андрійко з сльозами розпращався з усіма в дома. Мати їхала з ним до стації. Останне слово її до сина при пращанню було: Не забувай на "Гошівську Матір Божу"! Розпрощалися. Майнув поїзд попри очі Семенисі й поніс її сина на чужину.

(Докінчення на стороні 7-ій).

БОЖЕ СЛОВО

І. Книга Мойсея, гл. XVII. 15. — XVIII. 15.

Господь звіщає народження Ісаака (XVII. 15-27). Таємничі відвідини в Авраама (XVIII. 1-15).

XVII. 15. Бог дальше промовляв до Авраама: "Дружину свою її уже не будеш називати "Сарай", лиш "Сарра" буде її імя.

16. Благословитиму її і дам тобі сина від неї; так благословлю її, що стане (праматірю) народів і царі й народи походитимуть від неї.

17. Авраам упав ниць до землі, усміхнувся і подумав собі: Чи столітньому має народитися син? А Сарра девятьдесятлітна може ще породити? —

18. І промовив Авраам до Бога: Нехай хоч Ісмаїл живе перед Тобою.

19. Сказав же Бог до Авраама: "Цілком певно Сарра дружина твоя, вродить тобі сина й назвеш його на імя Ісаак. З ним поставлю мій завіт, як вічний завіт, і з його нащадками по ньому.

20. Тай про Ісмаїла я вислухав тебе: благословитиму його й зрощу його й розмножу вельми; дванадцять бо князів зродить та вчиню його (праотцем) великого народу.

21. Та мій завіт поставлю з Ісааком, що його тобі вродить Сарра за рік у тому часі".

22. Як уже Бог скінчив з ним свою бесіду, знявся Бог від Авраама.

23. Після того взяв Авраам свого сина Ісмаїла й всю доморослу челядь і всіх куплених за гроші, всіх чоловіків з поміж людей у домі Авраама й обрізав їх крайне тіло того самого дня, як це Бог йому говорив.

24. Авраамові же було девятьдесять літ, коли обрізано йому крайне тіло.

25. А його син Ісмаїл мав тринадцять літ, коли обрізано його.

26. Авраама й Ісмаїла обрізано того ж самого дня.

27. З ним обрізано всіх чоловіків у його домі й доморослих і куплених у чужих за гроші.

XVIII. 1. Знову Господь явився йому біля дуброви Мамре, як він у само полудне сидів перед входом свого намету.

2. Ото піднявши очі побачив, це стоять перед ним три мужі. Заледви спостеріг їх, побіг їм на зустріч від входу свого намету, поклонився до землі й сказав:

3. "Господи! коли я найшов ласку в тебе, то не минай свого слуги.

4. Нехай принесуть трохи води, щоб умити вам ноги; й прохолодіться під деревом.

5. Я ж принесу вам трохи хліба, щоб ви покріпилися. Після того підете в свою путь; бо й чому завертали ви до вашого слуги? Вони відповіли: "Роби як кажеш!"

6. Поспішив Авраам у намет до Сарри й каже: "Заміси хутенько три міри муки, доброї чистої муки, й напечи колачів";

7. Знову ж побіг до тварин, вибрав телятко молоде й доріднє, віддав слузі й той скоренько приготовив його.

8. Узяв ще кислого молока й солодкого молока, й теля тай поставив перед ними; сам же він стояв під деревом, як вони їли.

9. Тоді промовив до нього: "Де Сарра, дружина твоя?" —

10. Він відповів: "Ось у наметі!" Тоді каже: "Поверну до тебе за рік о тій порі й Сарра, дружина твоя, матиме сина. Сарра почула це за його плечима при вході до намету.

11. Та Авраам і Сарра були старі й у пізному віці; й Сара не мала вже часів, як це буває в жінок.

12. Розсміялась у собі Сарра й подумала при тім; Коли ж увянула я, деж мені вже на таку втіху!

13. Тай пан мій уже старець. Господь же сказав Авраамові: "Чому всміхнулася Сарра в собі думаючи: Чи поправді можливо ще мені вродити, коли я так постарілася.

14. Хіба неможливе що в Бога? За рік поверну в цю пору й Сарра буде мати сина.

15. Сарра заперечила й сказала: "Я несміялася," бо залякалась. Та він каже її: "Ні, ти таки сміялась."

ПОЯСНЕННЯ

15. "Сарай" означає, моя царівна; "Сарра" — царівна як праматір народів і царів.

17. Усміх Авраама не був знаком радости лиш зачудовання. Просто видалось йому неправдоподібним, щоб обоє Авраам і Сарра, в такій пізній старості могли ще дочекатися рідної дитини. Та мимо тої природної неімовірности він і Сарра увірили в Божу обітницю. Саме тому з огляду на це місце св. Письмо (Рим. IV, 19; Жид .XI, 11) ставить Авраама й Сарру за примір геройської віри.

18. Авраам бувби й тим вдоволився, коли хоч Ісмаїл "житиме перед Богом", значить: своїм боговгодним життям заслужить собі на особлившу Божу опіку й благословення.

19. Ісаак значить "веселий-радісний" Лиш Ісаак буде наслідником обітниць даних Авраамові й завіту.

20. Задля Авраама й Ісмаїл одержить особливе й щедре благословення. Бо хоч не вийдуть з нього многі народи, все ж буде праотцем великого народу та його князів. (Гляди вище Гл. XXXVII).

22. По довершенні обявлення Господь зноситься до неба.

23-27. ""Того самого дня" значить, у однім і тім самім дні. Не виключене також і таке розуміння, що Авраам обрізав усіх чоловіків того ж дня, коли мав видіння.

Раби ділилися на два степені: вже народжені в домі власника; або щойно куплені за гроші. Одних і других обрізано, бо належали до родини Авраама, як її власність.

1. Дуброва Мамре або Мамрийська значить дубовий гай, що належав до власника на імя Мамре. Від дуже давних часів показували близько Геврону дуба, що під ним мав стояти намет Авраама. За часів цісаря Константина відбувались до того місця паломництва християн жидів. Сам цісар Константин вибудував у тім місці церкву присвячену Пресв. Трійці. Магометани це місце називають "Рамат ель-Халіль", значить: горбок приятеля Божого — т. є Авраама. Ще тепер показують дуба Авраамового, що росте недалеко бувшої російської гостинниці біля Геврону.

2. Авраам не лиш визначався геройською вірою, згідливістю, жертволюбивістю, але також посідав у високім степені чесноту гостинности.

3. Ледви побачив з далека подорожніх, біжить їм на зустріч та сердечно запрошує до себе, щоб відпочали й покріпилися. Св. Вітці, Іван Золотоуст, св. Августин і Амврозій вихваляють її. І Апостол народів ставить її за примір до наслідування, коли каже: "Не занедбуйте гостинности, тим то деякі не знаючи навіть про те; гостили Ангелів" (Жид. XIII 2)

5. Прохожі приймають запрошення. Їх коротка відповідь вказує, що належать до вищих істот

6.-7. Три міри (Євр., сеаг - лат. sata, наше сита) відповідали 36 літрам муки. До жінок належало печення хліба чи колачів; а до чоловіків приготування мясива.

8. У тій добі кочовики не знали ще моди вживати напоїв алькоголічних при їді. Як напиток служили: кисле молоко, солодке молоко й вода.

При приниманні гостей, сам господар не засідав до стола, лиш стояв готовий до услуг. Ще тепер у бедуїнів на арабських та сирійських степах бачиться подібні звичаї в приниманні гостей.

9. Питання про Сарру служить до навязання дальшої бесіди, бож Господь — а це Він був, добре знав, що Сарра находиться у наметі.

10. Сарра почувши своє імя цікаво підслухувала, що про неї будуть говорити. Подорожні сиділи плечима до входу намету, тому Сарра була певна, що не бачуть її.

11. Обітниця народження сина за рік викликала усьміх у Сарри, бо вона найліпше знала, що природно кажучи, народини в неї були виключені.

13. Та цей дивний гість показує, що точно знає її думки й дослівно наводить їх. Він потверджує, що народження у неї сина буде чудом; але **"в Бога все можливе"**.

14. Тим обявляє також свою Божу істоту, що викликало в Сарри переляк, чи не образила вона самого Бога

15. У тім заміщанні вона вимовляється, що не сміялася. Та Господь серіозно напоминає її і каже, що таки вона сміялася.

У тій таємничій події являється, хоч невиразно таїнство Пресв. Трійці. Бог виступає тут в образі трьох мужів. Так загально пояснюють св. Вітці, так розуміє св. Церква, головно в літургічних молитвах. Звідси в оповіданні біблійнім раз говориться про множину (три особи); то знова виступає одна особа. Авраам і Сарра вірують, що це явився їм Бог у виді трьох Ангелів. —

ЗАКЛИК ДО ЕПИСКОПІВ СХІДНИХ ЦЕРКОВ

Секретар Конґреґації для Східної Церкви кард. Евген Тісеран вислав обіжник до єпископів східних Церков зараз після оголошення вибору кард. Пачелія Папою. В тім обіжнику, як звідомляє "Оссерваторе Романо" з 5. III. 1939, сказано між іншим: "Радість католицького світа з вибору кард. Евгена Пачеллія Найвищим Архипастирем під іменем Пія XII. повинна спиратися у християн Сходу на зовсім окремих підставах. Пій XII. се не новик у релігійних питаннях Сходу, бо часто займався ними в своїх ріжнородних урядах та кожночасно як священик і апостол був оживлений надією і бажанням здійснення єдности. Потому як префект переймає провід Конґреґації для Східної Церкви, після того, як він довгі літа підтержував її своєю мудрою радою для лучшої управи. Також співпрацював розумно й ревно над кодифікацією канонічного права для Східної Церкви. Його діло, як Найвищого Архипастиря піде певно — як на це вказував би вже його вибір — величними слідами його геніяльного й побожного попередника Пія XI. Тому Схід знає, що він у особі Пія XII. знов має пастиря, який з цілого серця поділяє зі Сходом всі його потреби й надії. І коли можна заключити з його девізи "Мир, це діло справедливости" про його програму, то сміємо сказати, що Схід і надальше буде ведений з тою добротою і справедливістю, які одиноко представляють джерело мира. Для католицизму зачинається нова доба величі й слави. Християнський Схід буде мати дуже богатий уділ у тій спільній радости". Сю вістку приніс німецький часопис "Шиннере Цукунфт".

Релігійні Закиди й Запити

ЗАПИТ: "Чому то католики називають Марію Богородицею? Таж Марія, як Боже сотворіння, не могла породити предвічного Бога!"

ВІДПОВІДЬ: І католики й богато некатоликів називають Пречисту Діву Марію Богородицею або Матірю Божою, **бо такою Вона дійсно є. Цю правду обявив нам сам Господь Бог** і ця Богом обявлена правда переховується у св. Писанні та святому церковному Переданні.

Святе Писання навчає нас, що є один Бог, але в трьох особах: Отець, Син і Святий Дух і що друга Особа Божа Син Божий став чоловіком через народження з Марії. А сталось це так:

Дух святий чудесним способом у пречистім лоні Діви Марії уформував людську природу Ісуса Христа, сотворяючи людську душу Христові й сполучаючи її з тілом узятим з Марії. З цією людською природою Христа в самім моменті надприродного й дівственного зачаття злучилась друга Божа Особа, Син Божий, так що Ісус Христос уже в лоні Марії був Богом у людськім тілі й таким народився з Діви Марії. Про цю правду так говорить нам св. Письмо: "На початку було Слово (Син Божий)... і Богом було Слово.. **І Слово тілом сталося і замешкало між нами".** (Ів. 1: 1-15) При благовіщенні сказав ангел до Марії: "Се зачнеш у утробі й **породиш сина** й назвеш його на імя Ісус. Сей буде великий і **Сином Вишнього назветься...** Дух святий зійде на тебе й сила Вишнього отінить тебе; длятого й **Святе що народиться з тебе, назветься Сином Божим.** (Лук. 1: 31 35).

Свята Єлисавета, наповнена св. Духом привитала Преч. Діву Марію ось цими словами: "І звідки мені се, що прийшла **мати Господа мого** до мене?" (Лук 1:43).

Св. Письмо знову так пише: "Коли прийшла повнота часу **післав Бог свого Сина зродженого з невісти."** (Гал. 4:4)

У всіх книгах новозавітного Писання є повно висказів про божество Ісуса Христа. Христос часто та в різний спосіб говорив, що Він є правдивим Богом і на доказ того робив богато чудес тай сам воскрес із мертвих.

Коли отже Ісус Христос є Богом і то від першої хвилини свойого зачаття, а Пречиста Діва Марія Його зачала та породила, так тоді Вона є правдивою Його Матірю, Вона є воістину Богородицею.

Це ясний і безпосередний висновок з того, що Христос є Богом, а Марія є правдивою Його Матірю. Хто перечить, що Преч. Д. Марія є Богородицею, цей мусить заперечити, що Ісус Христос є Богом, або що Марія є Його правдивою матірю. А перечити одно або друге є великою релігійною ложю, є грубою єресю.

Що Преч. Д. Марія є дійсно й поправді Матірю, про це виразно каже нам також церковне Передання в якому є захована Богом обявлена правда, цього також ясно й торжественно навчає свята непомильна Христова Церква.

Через три перші століття Св. Отці й церковні письменники однозгідно вчать, що **Марія породила Бога** пр. св. Ігнатій до Єфесян, св. Іриней проти ересей, Тертуліян, Оріґен. З початком четвертого століття **дуже часто називають Марію "Богородицею"** Коли в 5 стол. Несторій став перечити Боже материнство Марії, так тоді **вселенський собор у Єфезі 431 р. торжественно подав до вірування цю правду, а Несторія викляв як еретика.**

По всі часи Христова Церква все вірила й величала Марію як Божу Матір в своїх піснях і богослуженнях.

Богато некатоликів тому виступають проти назви "Богородиця", бо не вірять, чи сумніваються про правду, що Христос був правдивим Богом, або не розуміють якслід значіння слова "Богородиця".

Для богатьох некатоликів І. Христос був тільки чоловіком в якому замешкав Бог, отже й Марія породила чоловіка Христа, а не Бога. А це є противне обявленій Правді. Дехто розуміє те слово Богородиця так, що Марія дала Ісусові не тільки людську природу, але й Божу й підсуває католикам, що вони в таке вірять. Це є лож.

Католицька Церква ніколи не вчила й не вчить, що Преч. Д. Марія дала Христові Божу природу, противно таку науку важає недорічністю і ересю. Дійсно Марія, як сотворіння, не могла дати І. Христові Божої природи, бо Він її мав від віків.

Одначе мимо того, Вона є правдивою Божою Матірю, бо дала Другій Особі Божій тіло так як кожна мати дає своїй дитині та стала причиною, що Син Божий став жити в часі як Богочоловік. Дитина Ісус, що почалась і народилась з Марії ані на одну хвилинку не була людською особою, що була б тільки злучена з Богом, або в якій мешкав би Бог наче в якій святині, **але була Божою Особою, правдивим Богом,** що приняв людську природу й її тісно злучив зі своєю Особою. **Звідси то, хоч Марія не дала Христові Божої природи, ані не покликала до існування Його Божої Особи, то однак через те, що зачала і породила Того, що завсіди був і є Богом, стала направду Божою Матірю і має повне право називатись Богородицею і Божою Матірю.**

КУРЕННЯ СПРИЯЄ РАКОВІ

Професор Роффо, директор Інституту для боротьби з раком у Буенос Айрес видав книжку, в якій доказує, що курення тютюну рішуче підготовляє грунт для недуги рака. Аж 92% недужих на рака рота, гортанки, легенів — це були курці. В жінок далеко рідше трапляється рак у тих органах тому, що жінки менше курять.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ОСТРІВ МІЯГ

СТРАЙК

Відпочинкові дні бували кожної другої неділі, значить двічі на місяць. Але й ця "неділя відпочинку" не була зовсім вільна від праці. У відпочинкові дні виконували вязні таборові роботи: вивозили на беріг моря нагромаджений на терені табору сніг, чистили потребники і т. д. Одначе були це роботи куди лекші від лісових і при збірнім зусиллі— кінчилися доволі швидко.

Та прилинула оце одна з таких неділь вільних від праці, але адміністрація пігнала нас всіх до лісу на роботу. Почалося тихе негодування. Коли по двох тижнях знову збудив нас у 3 год. ранку голос дзвону і нас уставили но подвірі до збірки, значить, що й тепер не будемо мати вільного дня, — по рядах почались якісь таємничі шепоти, якесь порозуміння очима. З поведінки тих тіней, що майоріли при блідому світлі ліхтарень, видко було, що вони на щось рішилися.

Більшість між вязнями на острові Міяг творили криміналисти — і ледви четверта частина складалася з т. зв. "каерів", значить із контрреволюціонерів, селян-"кулаків" та інтеліґенції.

Страйк ухвалили кримінальні вязні, які з контрреволюціонерами не хотіли числитися. Їх була більшість, автім вони не хотіли ніколи рахуватися з контрреволюціонерами, вважаючи їх за людей гіршого роду і називаючи їх у своїй злодійській мові "фраерами"

Коли почали роздавати робітничі прилади, по рядах перейшов глухий гомін: "Не підемо!" Не помогли ніякі переконування. Коли всі солідарно відмовились взяти приладдя, залунала команда: "праворуч!" і приказали нам іти до ліса. Зі зловіщим воркотом рушили вязні доріжкою, що вела з табору на місце праці. У слід за нами поїхали сани навантажені пилками й топорами. Кількох сторожів узброєних у кріси замикало похід.

У віддалі 2—3 км. від табору, на краю ліса веліли нам станути. Неспокійні станули ми, не знаючи, що нам готують. Серед політичних вязнів почалися тихі наради й шепоти на тему, чи не добре було б покинути спротив. Бо розуміли ми добре, що на випадок перебільшення справи, вся відповідальність спаде на контрреволюціонерів нас будуть обвинувачувати в ініціятиві страйку, нас будуть розстрілювати за непослух у таборі, а криміналистів уважатимуть як пасивну масу, яка буцімто піддалася контрреволюційній агітації. Один або другий з політичних пішли б дуже радо до праці, щоб не стягнути на себе репресій, але сором супроти рішучої постави товаришів-криміналістів пхав їх разом з іншими в обійми непослуху.

Виступив старший десятник, що кермував роботами, і різким голосом крикнув:

—Хто піде до праці — брати прилади й переходити на право, хто не хоче працювати, відступати на ліво і... розбиратися!

З похиленними головами, не сміючи піднести очей, один за другим виходили з рядів політичні вязні, брали сокири й пили та переходили на право.

З погірдливим викривленням уст дивилися на них зпід ока криміналісти, скидаючи зі себе на сніг куртки, штани, шапки, черевики і ставали тільки в самім біллі.

Страйколоми пішли далі до лісу, а перемерзлі злодії і злочинці мерзли трясучися на морозі, висилаючи услід за "фраерами", що їх зрадили, проклони і прозвища.

Дивна іронія долі, дивна переоцінка вартостей! Політичні ломлять страйк, криміналісти обстоюють при своїм аж до кінця.

Чи можлива булаб така сцена в давній царській каторзі?

У давній каторзі контингент політ. вязнів складався з правдивих, діяльних ворогів існуючого устрою. Зате тут "політичні" творили ріжнородну збиранину, яка не мала заміру боротися зі совітським устроєм, та попала тут, на каторгу, тільки тому, що колись належала до "панівної кляси", що її сьогодні "переможний пролетаріят" хоче фізично винищити, висилаючи до вязниць, таборів, на заслання.

У давній каторзі політ. вязні вхопили б у таких умовинах за нагромаджені на санях сокири і розбили б ними черепи своїх катів — зате тут долоні невільників витягалися покірно по сокири, щоб виконати у лісі свій "акорд", так, як кілька днів пізніше ті самі руки приймали... 20 копійкову (сік!) нагороду за "видатну працю" в той критичний день, нагороду, видану з фондів Г. П. У...

ХАРЧ.

В ті часи кормили нас розмірно незле: на снідання ми діставали мищину фасолі, сочевиці, гороху, гречаної каші або густої юшки з тістом. Таку страву омащували звичайно олієм. На обід, який для багатьох запізнених був вечерою, давали нам миску борщу або якоїсь юшки та кусничок вареного соленого мяса, трощечки більший від коробки сірників. Чорного хліба діставали ми по кільограмі на особу. Крім того в таборі була крамничка, де за власні гроші могли ми купити собі цукру чаю, консерви, ковбасу, оселедців, булок, папіросок і т.д. Грошей за нашу працю нам не платили (за винятком згаданих 20 копійок — нагорода за зломання страйку), отже ті, що не діставали грошевої помочі з дому, мусіли вдоволитися урядовим харчем, який—

треба признати — міг заспокоїти голод.

Підчас праці в лісі дошкулювала нам у перших днях сильна спрага. Вода, що її брали зі собою у пляшках, замерзала у кишені. Одначе по кількох днях привикли ми до недостачі води і спрага підчас праці не дошкулювала вже нам.

Вода через питоменности ґрунту, була все жовта, кольору сильного чаю, з прикрим гнилим смаком. Одначе по якомусь часі привикли ми й до неї.

До чого чоловік не привикне?

НЕЩАСЛИВА ВТЕЧА.

Ніч. На долішних і горішних причах вистає цілий ряд босих ніг. Брудні, смердячі, викривлені, попереплітувані з ногами сусідів. У повітрі чути квасом від людського поту та інших більше гидких 'пахощів'. Під стелею киптить мала нафтова лямпка. Шкло від лямпи давно стовклося і відслонений гніт засмерджує воздух сопухом горіючої нафти. Тишу перериває хропіт спрацьованих людей, іноді якийсь зойк озветься з грудей, що їх давлять примари жахливих снів. Затихли проклони, лайки, прозвища. Сон погодив і получив всіх у братніх обіймах. Узбек із Туркестану обіймив крізь сон своєю давно немитою рукою шию якута. Українець з під Полтави закинув свою смердячу ногу на живіт грузинові з Кавказу. Час до часу хтось будиться, злазить із причі, натягає на плечі якісь вязничні лахи і вибігає на двір полагодити природну потребу

Тільки один дижурний не спить.

Кволі, інваліди, люди, що власними силами могли би з трудом доволіктися до лісу на роботу, залишились у таборі й виконували обовязки слуг у бараках, прятали, відносили до сушарні одяг вязнів, палили в печах. Крім того їх обовязком було вважати, щоб у ночі всі вязні були присутні у бараці. Називали їх "дневальними" — дижурними.

"Дневальний" мусів пильно слідкувати за тими, що виходили і верталися. Що якийсь час "дневальний" обходить здовж причі й обчислює ноги що вистають із прич. Коли скількість ніг поділить на половину, дістане скількість вязнів, які є в бараці. Числить. Милиться. Рахунок не годиться. Знову починає від початку Ноги поплуталися. В однім місці одна нога зайва, в іншім її недостає. Дневальний знімає з гака лямпу і освічуючи найтемніші кути, починає ще раз числити.

Раптом із галасом відчиняються двері. Хвиля морозного воздуху вдерлася крізь відчинені двері, в яких станула постать у військовому одязі: це нічна контроля. Входить із ліхтаркою один із конвоїрів-вояків. Починається обчислювання ніг.

Одної пари ніг не достає — одного вязня нема в бараці.

Починають ще раз числити. Таки одного вязня нема.

Куди подівся? В потребнику нема. Дневальний збентежений — буде відповідати. Ще раз числять, шукають, заглядають під долішні причі

Нема.

Втік!

Алярм.

У казармах конвоїрів счиняється рух. Зриваються зі своїх прич заспані постаті вояків Кленуть. Одягаються спішно Хватають кріси і лещата. Збудили вже начальника. Начальник скажений. Приказ: не брати живого, тільки застрілити. Стріляти в плечі, щоб були познаки стрілу відданого підчас погоні.

Це неважке завдання: адже погоня йде на лещатах, втікач брие пішки по глибокім снігу. Тільки одна дорога втечі — ледом крізь море на Колєжму.

За кілька годин втікача дігнали і згідно з приказом застрілили. Над ранком приїхали сани по трупа. Чергового дня. недалеко табору, на краю ліса погребали безталанного втікача. У присутності одного з вояків, похоронною церемонією керував "лекпом" фельчер найбільша в нас медична повага. Він визначував відповідну глибину могильного рову він рішав, в яку сторону звернути голову трупа, приміщеного в прихапцем збитій скрині

Рів копали дневальні.

Ні одного словечка співчуття, ні поважного настрою, який повинен супроводити останню дорогу людини на вічний спочинок. Кпини, насмішки, прозвища, проклони — якби цей гребаний вязень не був недавнім товаришем неволі, але найгіршим ворогом

Назвисько вбитого: Шульц.

(Далі буде).

До Шлюбу чи до Монастиря?

Слава Ісусу Христу! — вітали три юнаки голову Провінціяльної Ради Б.У.К-а, входячи вечером до його хати.

— Слава на віки! — відповів приязно п. Голова, радий молодим гостям. — Прошу сідати, на чім хто любить на дошках, чи на подушках, запрошував гостинно, подаючи руку кожному з них. Молоді члени БУК-а, дякуючи чемно, посідали на вигідних кріслах.

Надіюсь, що мої дорогі гості схочуть наробити мені трохи диму в хаті, — жартував п. Голова, частуючи милих юнаків цигаретками. Вони подякували й відпросились.

Ми мешкаємо коло Сієнара, то там диму не бракує, — додав старший Грицько. Всі щиро засміялись.

Так то прошу кинути за драбинку щось солодкого, — припрошував гостинний п. Голова, частуючи студентів чеколядкою.

— Це вже зробимо, — осміхнувся молодший Петро; "цигаретки за штахетки, а чеколяді — раді", приговорював, беручи табличку мільки.

— Надіємось, що й нам лишите, п. Петре, хоч по крихітці, — натягав свого приятеля наймолодший Стефан. Голова сміявся задоволено.

— Душа міру знає, більш фунта не стеребить," — боронився Петро.

— Знаменито, п. Петре, це так, як бувало між козаками на Січи, — підбадьорував гостя господар дому. А тепер панове певно скажете мені щось цікавого, звернув п. Голова на поважнішу тему.

Цим разом п. Голова мусить вибачити нам, що ми не скажемо нiщо цікавого, промовив Грицько; — що більше ми хочемо попросити п. Предсідателя, щоб були такі добрі сказати нам дещо доброго...

— А в якій справі: організаційній чи приватній?

— Це ваша приватна справа... відповів за всіх Григорій

Не знаю, мої приятелі чи я зможу вдоволити Вас, але як скажете — спробую

Ми певні, що п. Голова, як звичайно, дадуть нам потрібне вияснення й тому саме ми так сміливо заколотали цього вечора до Ваших дверей, заявив Грицько за всіх.

Що ж це буде за така важна справа? — заохочував приязно Голова БУК-а.

Ми всі три, як п. Голова знають, ходимо до школи. Я в одинайцятій клясі, а вони оба в десятій, — зачав Грицько. В неділю ми одержали новий "Календар Українських Вістей" і там ми найшли цікаву статтю під заголовком: "Нам треба нових апостолів".

О, так, я читав, — відповів п. Голова, беручи зі стола календар; — тут є навіть гарна світлина тих "нових апостолів" з нашим Преосвященним Василієм.

Так, так ми бачили, потвердили живо студенти.

— І яка ж ваша думка, панове, про цю річ?

От саме ми хотіли б почути про це думку п. Предсідателя.

О, то це "ідея нових апостолів" має бути сьогодні на деннім порядку? Дуже добре! Це справа, про яку говориться мало по церквах, ще менше по українських хатах, хоч поправді, то про цю справу треба б говорити й писати дуже богато, бо це справа великої ваги. Ви знаєте, мої приятелі, що сучасна доля українського народу дуже невесела. Щоб ми могли діждатись ясніших днів, — а головно, щоб ми самі в собі стали сильнішими, більш вартісними, між нами мусить піти жива, будуюча праця. Щоб це стало можливим, нам треба богато таких людей, які ціле своє життя посвятили б виключно праці над відродженням і розвитком нашої нації — під кожним оглядом.

Мені здається, що ми маємо таких людей, — завважав Петро.

Так, це правда, що ми маємо таких добрих людей, які не жалують свого труду для українського народу, але вони всі зайняті звичайно своїми родинами й приватними справами та працями на щоденний хліб так, що релігійним і народним справам, праці для загального добра, ті люди можуть уділитись лиш тоді, коли мають час. Очевидно, що через різні перешкоди таку працю відкладається, опускається. Є й такі річи, яких нам треба конечно, а якими ми, світські люди можемо займатись, але не так успішно; до цего треба таких людей, що посвятилися б всеціло й виключно тим працям, які зробили б із себе повну жертву для добра наших людей. І такими людьми є законні особи: місіонарі, законні брати й сестри.

То такі особи не є втрачені для українського народу? — спитав Стефан, — бо я чув нераз такі бесіди...

— Стрвчені?... Наші отці-місіонарі, законні брати й сестри є найкращим цвітом української нації! Це наша сила й слава! Вони ж усі зрікаються родини і інших приватних справ, вирікаються многих розривок, із яких користаємо ми, світські люди, а весь час, поза конечним відпочинком і потрібним самообразуванням, присвячують навчанню й вихованню українського народу. Ті українські хлопці й дівчата, які вступають до монастиря, коли перейдуть свою власну пробу й школу, ведуть велику освітно-культурну працю між старшими й молоддю. По церквах, школах і народних домах, катехизмом, проповідями, доброю пресою, організацією й усякими можливими способами вчать, виховують і ведуть український народ певною й чесною дорогою до кращої будуччини.

— Та я не завважав, щоб їхня праця була така голосна, замітив Петро

Праця людей найбільшої жертви не все є голосна хіба по смерти, хіба в слідуючих поколіннях. Противники релігії виступають проти них завзято, шкалюють, висмівають, не допускають до праці між народом, а в найновіших часах в найбільш жорстокий спосіб убивають тисячами невинних священиків, монахів, братів, сестер, як це було останньо в Еспанії. Зіпсований світ не любить про чиюсь працю говорити; він хвалить себе!

Така поведінка з тими людьми посвяти це — кривда, завважав Грицько. Лиш кривда? Тим недоцінюванням чи легковажанням законних осіб робиться ще крім того велику шкоду українській нації, бо наші люди, збаламучені противниками релігії, не користають часто з їхньої праці по церквах, школах і галях, а молодим хлопцям і дівчатам, які хотіли б посвятитись Богу й досмертній праці між українським народом, замикається очі, щоб не бачили спасенної праці місіонарів та законних братів і сестер, так, що молодь не бачить взнеслости й вартости законного стану, через що не вступає до монастиря; на цім тратить українська нація, бо не має тільки провідників і жертвенних освітних та культурних робітників, кільки було б нам треба.

— А що сказали б п. Голова нам, якщо б ми всі три набрали б охоти вступити до монастиря? — спитав Петро.

Що я сказав би вам?... П. Стефанові я сказав би, що він цего не може зробити, бо він дома одинак і мусить лишитись при родичах; самих родичів без помочі лишати не вільно. Можна б однак п. Стефанові, за згодою родичів, скінчити духовний семинар і стати світським священиком, бо тоді зможе мати родичів при собі. І це було б дуже добре, бо родичі мають склеп, з чим нема тільки трудноців, що з полем.

А нам що скажуть п. Предсідатель? — допитував Петро.

Що до вас, мої дорогі приятелі, то я раджу вам зі щирого серця вибрати цей святий законний стан. Як лиш чуєтесь здоровими й охочими до праці для духовного добра українського народу вступайте до монастиря, де будете посвяченими Богу й відданії спасенній праці над своєю душею й душами многих українців.

А в тім не буде ніякої небезпеки? — допитував Грицько. — Може ми не зможемо там вибути?

Ви там будете мати свобідну волю рішитись на одно або на друге. Коли полюбите законне життя останете в монастирі, а як ваші сили були б замалі — кожної хвилі зможете вернути домів.

Хочу вам ще сказати, що як у мене були б діти, то я хотів би, щоб они всі вступили до монастиря й посвятилися Господу Богу, так, як це буває в інших католицьких народів, де по кількоро дітей вступає до монастиря з одної родини.

А чи в монастирі дуже тяжко? — рад би довідатись Петро.

— Нема кращого життя, як у монастирі! Молитва кожного дня, Служба Божа, св. Тайни, спокій, відлука від зіпсованого світа — все те робить життя в монастирі дуже щасливим. Мій старший брат має в монастирі сина в ОО. Василіян і дві доньки в Сестер Служебниць. Минулого року я був у Мондері, де вони перебувають, то не міг натішитись ними такі вони веселі, милі. Правда — в монастирі треба бути послушним, добрим, нераз доведеться робити тяжку роботу або переносити який біль-хрестик, але потім усе те минає, як сон, а лишається одна радість і заслуга перед Богом. Знаючи це — раджу вам щиро: йдіть за тим покликом, який чуєте в своїй душі й ставайте в ряди передні борців за Христове царство в українськім народі.

— А що нам треба зробити? — питав поважно Грицько.

— Написати лист на адресу подану тут у календарі й просити приняття до монастиря. а Отці пришлють вам всякі потрібні інформації.

— А чи богато треба платити за науку й удержання?— спитав Петро.

— В монастирі не платиться зовсім нічого — ні за науку ні за удержання, бо Отці приймають там кожного за свого й стараються про всеброї ночі"!

...потрібне кожному монахові. Коби лиш побожність і здоровля, а решту не треба журитись. Бог і добрі люди подбають про все потрібне до життя.

Я ще хотів спитати, чи в монастирі є самі священики, чи є й інакші особи?— сказав Грицько.

Звичайно, по наших монастирях, от як нпр. у ОО. Василіян у Мондер-Алберта, є Отці й Брати; залежно від того, хто до чого має покликання. Отці є парохами, місіонарями, професорами, редакторами, а Брати займаються друкарством, кравецтвом, столярством, шевством, господарством, кухарством і іншими подібними справами, так, що кожний хлопець, який скінчив 15 років життя, може найти собі в монастирі відповідне життя, до якого є спосібний своєю вдачею.

Це перший раз я мав нагоду почути таке поучення про життя в монастирі, — признався Грицько.

І я також, — додав Петро.

Мені дуже мило, що міг послужити вам своєю інформацією, — відповів приязно голова БУК-а.

Ми вам дуже вдячні, п. Предсідателю, за вашу ласкавість і поуку, — промовив сердечно Грицько.

Дай Боже, щоб наша розмова увінчалась як найкращим успіхом та щоб я міг діждатись тої радости, коли ви, вже як Отці-місіонарі, прийдете до дому на першу Службу Божу й стиснете мені голову, — сказав зворушено голова. А потім до праці між свій рідний український нарід!

Дай Господи, ми готові промовили одушевлено Петро й Грицько.

А що буде зі мною? питав зі смутком Стефан.

Думаю, що можна б п. Стефане, порозумітись із родичами й рішитись стати світським священиком, а потім працювати, бо цего треба дуже тут у Канаді й Америці; та як це було б неможливим, тоді треба скінчити школу й працювати в світськім стані. Може колись найдемо вашій мамі яку гарну й добру невістку, яка буде заходити їх щиро а ми будемо спільно працювати дальше для хісна нашого народу в нашім гарнім Братстві Українців Католиків Канади й підносити свій нарід на все вищий і вищий ступінь розвитку.

П. Предсідатель уміють поставити кожного на властивім місці, — завважав Петро

Бо це дуже потрібне, — відповів Голова, — а ще потрібніше, щоб кожний мав на властивім місці голову й серце... додав усміхаючись господар дому.

— Я певний, —сказав Грицько, — що хто буде з п. Предсідателем у Братстві Українців Католиків, той навчиться тої мудрости, що зуміє завсіди бути відповідною людиною на відповіднім місці. А тепер подякуємо щераз п. Голові за добру науку й побажаємо "до

— Мені було дуже мило перебути з вами цей вечір на такій хосенній розмові. Нехай Бог благословить на дорогу нового життя. Лиш прошу не забувати свого старого приятеля як будете вже в ОО. Василіян у Мондері-Алта, то хоч часом згадайте нас у своїх святих молитвах. —

Ми ніколи не забудемо свого приятеля й добродія, відповів Грицько й постараємося бути завсіди вдячними.

Слава Ісусу Христу!

М.

ВІДІЙШОВ ДО ВІЧНОСТИ

Дня 11-го квітня, 1939., у світлий вівторок, упокоївся у Бозі **бл. п. Іван Джіголик.** Величавий похорон відбувся 14 квітня.

Покійний походив з Галичини. Родився 1867 р, в селі Ганківцях, повіт Снятин. До Канади приїхав з родиною 1901р. По короткім побуті в Стратконі переїхав на свій власний гомстед, віддалений біля 30 миль від Една, а 20 миль на північний схід від теперішнього містечка Калдер, якого ще тоді не було. Церкви в тій околиці ще не було. В усяких релігійних потребах удавався покійний до монастиря ОО. Василіян коло Біверлейку; на якого будову покійний теж помагав возити дерево. В тих піонірських часах між нашим народом кинулась релігійна баламута т. зв. серафимщина Недалекі сусіди намагались перевести Івана на нову віру, та даремне.

Бл. п. І. Джіголик любив церкву. Щоб бути близько Божого Дому купив собі фарму чотири милі від Мондеру. На цім місці прожив аж до 1926 р. Та й це ще було для нього задалеко. 1926 р. купив фарму коло церкви св. ап. Петра й Павла в Мондері. Тепер уже без великої трудности міг бувати на богослуженні не тільки в неділі й свята, але й щодня

І покійний ходив щодня разом із своєю дружиною до церкви, часто приймав св. Тайни, а коли недуга положила його на ліжко, то казав собі до хати приносити св. Причастя. Вмер щасливо заосмотрений св. Тайнами, коли священик й родина молились коло його смертного ложа.

Іван Джіголик був людиною побожною і жертволюбивою Радо давав свої щедрі датки на різні добрі цілі. На його фармі стоїть тепер Василіянська Друкарня в якій друкується часопис "Світло".

Провівши гарно, по християнськи життя пішов до Бога по вічну нагороду, а на землі лишив добрий приклад усім що його знали, щоб твердо трималися у життю своєї рідної греко-католицької віри й свого народу.

Покійний полишив жінку Анну, три доньки й чотирох синів; один із них, о. Діонісій є священиком василіянином і працює в околиці Редвей, другий Лаврентій є діяконом, а одна дочка Павля є монахинею в Сестер Служебниць і перебуває тепер у Айтуні, як настоятелька новозбудованого Сиротинця.

Вічна Йому Память!

МАТИ БОЖА ВРЯТУВАЛА
(Докінчення)

Семениха кожної неділі вичікувала, наслухувала коло церкви, як війт роздавав листи, чи не закличе її і не дасть листа від сина. А як прийшов лист, то раділа ним, як рідним сином. Рік минув, як син виїхав; зразу часто писав, а потім чогось два місяці листа не було. Її серце лихо віщувало.

Серед того горя ластівкою весняною, ангелом потіхи прилинув до неї лист від сина По Службі Божій війт роздавав почту. "Катерина Задорожна!" Закликав: "лист і рецепіс". Семениха взяла й скоро пішла до дому, бо несла її цікавість, що пише син.

— Марусю! сказала до сестри, перечитай лист він Андруся, бо я вже добре не добачую.

"Найдорощі Мамо!"—зачала Маруся. "Якби не Гошівська Мати Божа, я сьогодні вже не жив би" — Ах! важко зідхнула Катря.

"Розкажу все, як було", читала дальше Марійка. "Сьогодні рано я з товаришами вибрався до копальні. По дорозі нагадав собі, що я, як мився, скинув медалик Гошівської Матери Божої, а потім забув вложити на себе. Я сумнівався, що мені робити, чи йти до роботи без медалика, чи вернутися по нього. Верну, думав собі, готові мене вже не пустити до роботи. Скажуть вінда тепер не йде на долину й тоді я стратив день роботи, а то ще й готові зовсім видалити за несовісність. Піду так, без медалика, а я прирік вам, Мамо, що ніколи з ним не розлучуся. Ні, гадаю що буде, то буде, вернуся по медалик. Подумав, рішився і вернувся, товаришам не казав чого вертаюся, щоб котрому не приходила охота сміятися з мене.

Взяв я свій медалик і знов пішов до копальні. Ледви прийшов до вінди, поглянув, а вінда обірвана. Що сталося? Запитався людей. "Урвалася вінда", сказали мені. "А люди?" спитав я. "Кілька не жиє, а кілька тяжко ранених".

"Дякую Тобі, Пречиста Мати, подумав я в серцю, що Ти захоронила мене від нещастя. Ти сама хотіла, щоб я забув медалик і вертався по нього Ти так мене вирятувала від смерти. Дякую тобі за те, Пречиста Мати".

Щоб ще ліпше подякувати Матері Божій, дайте десятку з тих грошей, що посилаю щоб в Гошові перед чудотворною іконою відправилася Служба Божа на подяку Матері Бо-

жій за охорону мойого життя.

Здоровлю всіх рідних, цілую Ваші руці, Мамо, Ваш син Андрій.

На другу неділю в Гошеві перед чудотворною іконою правилася Служба Божа, а Семениха клячала й з сльозами в очах дякувала Матері Божій за чудесну охорону її сина від нещастя.

* * *

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Василь Ханас, Ледук, Алта. $1.00
С. Сисак, Вегревил, Алта. 1.00
Михайло Романюк, Чипмен, Алта. 1.00
М. П. Самоїл, Новий Київ, Алта. 1.00
В. П. Хміляр, Мондер, Алта 1.00
Марія Лукасевич, Мондер, Алта. 1.00
Петро Козіцький, Нортерн Веллей, Алта. 1.00
Теодор Лесюк, Мирнам, Алта. 1.00
Софія Ричкун, Сиркл, Монтана 1,00
Стелла Ричкун, Сиркл, Монтана 50
Андрій Ричкун, Сиркл, Монтана 50
Григорій Мальований, Стар, Алта. 1.06
Петро Сенищин, Лесюр, Алта. 2.00
Павло Дрібненький, Нормандо, Алта. 1.00
Марія Захода, Пено, Алта. 1.00
К. Горішна, Трой, Н. И.
З. Д. П. А. 1.00
Антін Слобода, Ст. Майкел, Алта. 2.00
Разом $19.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

— **Мадярон др. Юлій Марина** став комісарем Карпатської України. Він переводить завзято мадяризацію.

— **Преидент д-р. А. Волошин** в оточенні найблищих співробітників перебуває тепер у Загребі, в Югославії.

— **Мадярщина** повідомила Союз Народів, що перестає бути його членом.

— **Німецько-Польське напруження** є досить сильне. Німеччина зла на Польщу, що ця зробила з Великою Британією оборонний договір та приступила до протинімецького бльоку "Стримати Гітлера".

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

Духовні Жертви Канадійських і Американських Українців

КОЖНОГО ДНЯ БЛАГАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

З цим числом "Світла" звертаємось до всіх дорогих читачів, а через них і до широкого українського загалу в Канаді й Америці в дуже важній справі.

Хочемо дати духовну поміч бідному й страждаючому українському народові, хочемо виблагати в милосерного Бога йому волі й кращої долі.

І тому організуємо "Українську Скарбницю" молитов і добрих діл.

Ціллю цего руху є винагороджувати Божій справедливости за всі кривди й зневаги, що їх дізнає Божий Маєстат від недобрих членів українського народу, та випросити в Божого милосердя державної незалежности для України.

В нашім лихоліттю треба нам обєднатися не тільки в змаганнях чисто світських і політичних, щоб здобути собі волю, а ще більше треба нам лучитись у покірній молитві до Бога, що є Володарем вселенної, та керує народами й їх долею, щоб нам у Своїй ласкавості дав свою державу.

Коли Бог не збудує нам нашої Держави, даремне трудяться самі її будівничі.

Тому то з вірою в Бога й Його провидіння, з надією на Його доброту та з любовю до Бога й свого поневоленого народу ми повинні робити як найбільше добрих діл та нести їх у жертві за український нарід.

Возьміть собі цю справу до серця! Станьте апостолами цього нового руху й його організаторами в своїй місцевості!

Хто хоче помогти українському народові в Старім Краю–добути на всіх українських землях волю й свою державність, нехай у цім намірі дасть милостиню, відбуде піст, помолиться дома або в церкві, а головно нехай постарається, щоб від його родини відправилась за волю й державність України, хоч одна Служба Божа.

Хто зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

ТАКІ ВИЗВОЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ започатковано від Великодніх Свят у Мондер-Алберта.

Перші жертви по доларові на ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ зложили слідуючі особи:

Анна Гордій, Паранька Топилко, Пелагія Степчук, Текля Гевко, Йосиф Білик, Никола Андріїв, Дарія Войтків, Михайло Сенюк, Теодор Онищук, Іван Осада, Іван Шеремета, Софія Козова, Никола Черемшинський, (2 дол.), Михайло Карпа, Марія Хміляр, Анна Джіголик.

Збірка у Василя Хміляра $1.00

Андрій Гаврилечко 50ц. Одна особа $1.00 Одна особа 50ц.

Хто бажає причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ через редакцію "Світла"!

Кожну Визвольну Службу Божу, на яку хто пришле свою жертву, відправиться негайно.

Початок уже зроблений! Хто слідуючий?

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "УКРАЇНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ" — за волю України!

Редакція "Світла"

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

— **Президент Розвелт** запропонував 15 квітня Гітлерові й Мусолінієві мир, що найменше на 10 літ. Оба диктатори мали б зобовязатися, що не нападуть на 31 поіменно вичислених держав у Европі та на Близькім Сході, а ті знова держави зобовязалися б, що не будуть нападати на Німеччину та Італію. Розвелт знову постарається скликати світові конференції для обміркування питань розброєння і господарських. Предложення американського президента відкинули оба диктатори Мусоліні й Гітлер.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Пращаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальог.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

— ПРИГАДКИ —

7. V. Неділя Самарянки.

14. V. Неділя Сліпородженого.

14. V. — День Матери. Діти дають концерт у честь своїх матерей.

Місяць травень є посвячений Преч. Діві Марії. Вечером по церквах відправляються травневі набоженства.

Місячне намірення. Щоб Пресвята Діва Марія, Поміч Християн, нас боронила.

Місійне намірення. Щоб росло число католицьких місіонарів у Англії.

Зміни місяця: Повня — в середу 3 травня. Остання кватира — в четвер 11 травня.

Довгий день 1. V. — 15 год. 4 хвил.; 11. V. — 15 год. 24 хвилини.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА РАДІО ПРОГРАМА В АЛБЕРТІ

ВІДОЗВА

УКРАЇНЦІ-КАТОЛИКИ ПРОВІНЦІЇ АЛБЕРТИ

Централя Братства Українців Католиків Алберти бажає зорганізувати в Алберті постійну радіопрограму, яка була б надавана з Едмонтону, що другу неділю пополудні.

Ця радіопрограма приносила б Українцям в Алберті завсіди добре поучення й миле розвеселення.

Наш Мондер зробив гарний початок і вже зібрав жертви на дві такі українсько-католицькі радіо-програми.

В неділю, 30-го квітня, 1939 точно о 5-ій годині пополудні буде надана з Едмонтону через стацію *CFRN* УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА РАДІОПРОГРАМА. В програмі буде також українська промова.

Всіх наших власників радій в Алберті запрошуємо послухати нашої програми.

Друга наша програма буде надана в "День Матери", в неділю, дня 14-го травня (мая), зі стації *CFRN* в Едмонтоні в год. 4.15 пополудні.

Обі ці радіопрограми будуть надані заходом централі Б. У. К.-а й Народного Дому в Мондері.

Тепер черга на інші місцевости й організації!

Порадьтесь і оплатіть від себе одну радіо-програму!

Нехай лунає українська пісня й гомонить українська мова по цілій Алберті!

Кільканадцять долярів на свою українсько - католицьку радіо-програму ви ще найдете між собою!

Мондер зробив щасливий і похвальний початок, тепер черга на вас!

Кожна кольонія — одну радіо-програму цього року!

Всі жертви — від товариств і осіб — просимо посилати на адресу пров. секретаря Б.У.К-а

Mr. Fred Onesky
Box 186. Mundare, Alta.

"БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК"

поручає
На місяць Май слідуючі книжки

Молебен до Пр. Діви Марії 5ц
Наслідування Марії, опр. 20ц.
Левада Пречистої . . . . . . 35ц.
Найбільша окраса християнських дів . . . . . . 10ц.
Християнська невіста . . . . 20ц.
Розважання на місяць май 25ц.
Катехизм Преч. Діви . . . . 20ц.
Цвіт з Назарета . . . . . . 40ц.

Пишіть на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok Basilian Fathers Mundare Alta.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

[illegible]

Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ, КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (25) 10. Мондер, Алберта, 15-го Травня 1939. Mundare, Alberta, May 15th. Vol. II, No. (25) 10.

ЕПИСКОП НЯРАДІ У РИМІ

Преосв. Д. Нярадi крижевацький епископ і апостол. адміністартор Карпатської України виїхав з о. С. Решетилом Ч.С.В.В. до Риму. В Римі вони задержались у греко-католицькім папськім інституті св. Йосафата. Преосв Нярадi відвідав св. Конгрегацію Східної Церкви та державного ватиканського секретаря, кардинала Малiоне, якому зложив звіт зі своєї діяльности. У квітну неділю Преосв. Нярадi відправив Службу Божу в інститутській церкві св. Йосафата й висвятив 13 греко-католицьких богословів на священиків. Нові священики походять з Галичини, Югославії та Злучених Держав.

КАТОЛИКИ В АНГЛІЇ ПРОТИ СОЮЗУ ЗІ СОВІТАМИ

Католицька преса в Англії остро виступає проти союзу Англії зі советською Росією Католики не можуть на те погодитись, щоб йти разом із безбожниками, що на устах мають часто слово "мир", а в серцю палають бажанням викликати світову революцію та завести в світі лад спертий на засадах антихриста

СТАН КАТОЛИКІВ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ

В Злучених державах **Північної Америки** є тепер 21,406 507 католиків. В минулому році число католиків збільшилося на 239,827 осіб, з того 65 943 осіб навернених до католицької віри з інших вір

В Злучених Державах є католицьких 19 архидієцезій і 96 дієцезій Міста Шікаго, Бостон, Ню Йорк, Бруклин мають кожне поверх мільйона католиків

130 осіб належать до вищої церковної єрархії. Священиків є 33,540. Католики в Америці мають 18,757 церков і місій, 209 семинарів з 16,746 питомцями, 181 мужеських колегій 677 жіночих колегій і академій 1,362 високих шкіл, 7 561 парохіяльних шкіл. 441,273 учнів побирає науку в вищих школах, а 2,106,970 учащає до нищої школи. 311 сиротинців виховують 36,206 дітей, а 163 старечих домів і 679 лічниць є під католицьким проводом Ці дані є взяті з найновішого церковного шематизму за 1939 р., видання P. J. Kenedy and Sons

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

БОЛЬШЕВИКИ РОЗКРИЛИ МОГИЛУ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

Дня четвертого квітня большевики розкрили гріб Тараса Шевченка в Каневі, в якому в 1861 р. 22 травня спочило тіло поета.

При огляді було виявлено, що під насипаною могилою стоїть підмогильний гріб, викладений з каміння. На дні могили, в глибині 2 метрів 30 центиметрів, складений цегляний гріб на вапняному розчині. В гробі находиться цинкова труна з тлінними останками великого поета. Цинкова труна міститься в сосновій труні, що по кутах оббита залізом та в двох місцях стягнута залізними обручами.

На криші соснової труні лежала срібнозелена парча та мідяна табличка з віночками навколо. На табличці написано: "Тарас Григорієвич Шевченко украинський поет. 1861, февраля 26, СПБ."

Мідяна табличка й парча зберeглися в доброму стані. Кусочки парчі та мідяну табличку комісія передала в музей Шевченка в Каневі. Гріб і труну залишено в початковому стані.

Гріб і труна будуть покриті залізобетонною плитою і на могилі буде вставлена дошка з визначенням їх місця.

ПЕРШИЙ ШПИТАЛЬ В ПІВНІЧНІЙ АМЕРИЦІ.

Перший шпиталь на континенті Північної Америки, а рівночасно й найстарший монастир у Канаді є **Hotel Dieu** в Квебеку. Цього року в серпні буде він обходити тристалітний ювілей свойого існування. Монастир основано 1637 року, а угольний камінь під теперішний монастир-лічницю заложено 1654 р. За тих 300 літ католицькі сестри давали шпитальну услугу тисячам недужих різного роду. Це давне католицьке заведення має богаті архіви, цінні мистецькі твори та мощі перших канадійських мучеників за віру.

БОРОТЬБА З ЛИХОЮ ПРЕСОЮ.

Злучені Держави є звісні з великої продукції поганої і соромiцької літератури. Для бизнесу виходить там постійно до 400 безстидних магазинів і 15 мільйонів примірників еротичного бруду появляється кожого місяця, а біля 60 мільйонів осіб, переважно молоді, читає цю погань і затроює свої голови й серце. Цьому заливові поганої літератури ставить гать Національна Організація Приличної Літератури своєю широко закроєною акцією в Америці й Канаді. До неї масово належить також і молодь. Акція поборювання лихої і неморальної літератури повинна й серед українців знайти належне зрозуміння і поширення. Зла книжка й часопис — це страшний замаскований ворог дочасного й вічного щастя людини.

ТАКИХ ТО КОМУНІСТІВ МАЄ КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА

Далеко в середущій Англії, в самотних лісах Чарнвуду, Лайсестершайр, живе 80 людей, що все своє життя приготовляються до доброї смерти. Це монахи трапісти лаври св. Бернарда, що 7 літ тому присягли викінчити будову свойого нового монастиря, і в ньому відсвяткувати столітний ювілей повороту до Англії монахів Чина Цистерсів.

Тепер уже на сто стіп висока церковна вежа взноситься понад верхів'я дерев. Ніодна жінка не станула ногою в тому монастиреві. Ні одне слово не вийшло з уст тих черців.

Всі члени тої монашої громади зложили обіт заховувати строго мовчання. Їхньою бесідою є тільки молитва. Коли треба при роботі порозумітись, то роблять це знаками.

В повнім відокремленні від світа, ті монахи самі лупали й обтісували каміння, обрабляли дерево, ляли цемент та закладали електричні й водяні проводи. Тепер викінчують церковну обстановку. Великий масивний різьблений хрест, що буде над головним престолом є зроблений з дуба й має 12 стіп довжини, а 7 стіп ширини та важить чверть тона. Два великі дзвони, один важить два тони, а другий 15 сот ваги, задзвонять уперве на посвяченні церкви.

Монахи сплять тільки пять годин на добу, а сім разів сходяться на спільну молитву. Харч здобувають собі на взірцево веденій фармі, яку самі старанно обробляють. Кожний монах знає якесь ремесло. Є між ними, теслі, мулярі, ковалі, рільники, різьбарі і т. д. Один з братів є кваліфікованим лікарем.

Так то молитвою, працею і строгим життям зробляють собі ті думаючі люди на вічне щастя в небі.

Релігійна Байдужність

Українці в Канаді не є релігійно одноцільні.

Статистика українців в Канаді виказує, що попри головну групу українців греко-католиків, є ще кілька групочок українців, що визнають іншу релігію. Цей факт є дуже вдаряючий, коли зважиться, що за малими виїмками, приїхали всі українці з рідного краю до Канади греко-католиками. Де й в чому шукати причини цього релігійного відступства в Канаді серед українців греко-католиків?

На релігійне відступництво в Канаді серед нас українців греко-католиків склалося чимало причин. Однак думаємо, що не помилимося, якщо побіч інших причин релігійного відступництва положимо одну з найголовніших релігійну байдужність. Над цією релігійною байдужністю застановимося сьогодні в цій коротенькій статті.

Що це є релігійна байдужність?

Релігійна байдужність є це міркування деяких людей наче б то релігія була чимсь байдужим, наче б то Бог був рівнодушний у що людина вірить, наче б то Богові можна кланятися, та Його почитати, як кому захочеться й проте вона буде спасенна.

Улюбленим висказом людини релігійно байдужої є: "Кожна релігія є добра. Богові можна помолитися у кожній церкві, чи то з хрестом, чи когутом на горі. Найважніша річ у релігії, це не віра, але чесність життя й добрі діла." За такими приманчивими словами слідують очевидно й діла релігійної байдужности.

Сьогодні є повно людей релігійно байдужих. Виступають вони під різними назвами й на різних ділянках людського життя. У школі він буде рівнодушний хто виховує його дитину — віруючий чи безвірок. У політиці дивуватисьме чому то її треба пристосовувати до десять Божих заповідей. А вже у суспільному житті, то людина релігійно байдужа, прямо гіршитисьме з Церкви, що вона забирає голос, щодо подружа, розводу, виховання дітей. В релігії така людина старається вмовити в других, що кожна релігія є добра й однаково корисна, а щодо її вибору це залежить від особистого вподобання.

Релігійна байдужність серед українців.

Якщо б хтось був стрінув українця тому 48 літ, коли то він щойно зійшов із корабля й поспитав його тоді: "Якої ти віри?" — то він без надуми відповів би зараз: "Я є греко-католик!" Чому? Бо тоді українська еміграція на сто процент була релігійно греко-католицькою.

Підімо сьогодні до Вінніпегу на вулицю, що нею українці найбільше ходять і спитаймося якої він релігії, а він затнеться, зробить квасний вираз лиця і зі скривленим усміхом, по довгій надумі, може тобі зовсім не відповість, а може тобі скаже, що я не знаю до якої я тепер релігії належу...

Статистика з 1935 р. на 225,113 усіх українців нарахувала, що українці подали себе як греко-католики 156.315, адвентисти 769, англікани 755, баптисти 1262, злучені брати 2, будист 1, християни 23, християнські ученики 24, дослідники 6, союз евангеликів 244, православні 55, 386, дослідники біблії, 1,003, лютерани 1180, менонiти 385, мормони 20, пятьдесятники 105, пресвітеріяни 1823, протестанти 369, армія спасіння 44, злученої церкви 3667, інші 359, безрелігійні 1,215, неозначених 56.

Що думати про релігійну байдужність?

Релігійна байдужність — це злочин супроти свойого власного розуму. Бо перша засада здорового розуму є, що два противорічні твердження не можуть бути одночасно правдиві. Коли одно твердження є правдиве, то друге твердження мусить бути конечне фальшиве. Коли отже є один Бог, то не може бути більше богів. Коли Христос був Богом, то не міг бути лише великим мудрцем. Коли Син Божий заложив одну церкву, то всі інші церкви не є Христові. Коли Христос передав найвищу власть Петрові, то всі що заперечують цю правду є у блуді. Отже релігійну байдужність осуджує вже сам здоровий розум.

Релігійну байдужність осудила чимало разів св. Церква. Вона вчить, що релігійна байдужність є о много небезпечніша від явного ворога. Бо явний ворог, що є в добрій вірі у блуді, бо не міг ще пізнати правди, то коли пізнає правду, навертається й тим більше її полюбить. Гарним приміром цього є св. Павло, що передше ненавидів Христа та Його св. Церкву, бо так виховали його жиди, але, коли пізнав правду, то не вагався стати мучеником за неї. Та байдужна людина, що твердить наче б то кожна віра, релігія й церква була однаково корисна, то такій людині правда й лож, світло й темнота, любити Бога чи й ненавидіти також все одно й однаково спасенне. Ось чому св. Церква осуджує релігійну байдужність.

Не лиш розум і св. Церква осуджує релігійну байдужність але й Бог. Бог є самою, вічною й незмінною правдою й святістю. Тому Бог не може бути рівнодушний щодо лжі й зла. Твердити отже, що Бог не дбає у що вірить людина, це зневага для Бога й богохульство, що у своїх наслідках стає безбожництвом. Христос приказав вчити точно означену науку, кажучи: "Ідіть отже й навчайте всі народи... навчаючи їх заховувати все, що я заповідав вам..." Христос і остеріг перед наукою фальшивих пророків: "Стережіться пророків, що приходять до вас в овечій одежі, а в нутрі є вони хижими вовками". Отже Бог, що є Богом правди, не міг дати множество релігій, різнородність християнства. Бог основав одне царство, одну Церкву, одну вівчарню. І хто хоче осягнути вічне спасіння, той не може бути релігійно байдужим супроти цих обявлених Божих правд

Українці в Канаді! Хочемо бути щасливими в цьому й другому житті, то стережімся отруї релігійної байдужности. Найкраще забезпечимо себе перед отруєю релігійної байдужности, коли своє життя вестимемо по науці Католицької Церкви.

Острогірка.

о. Роберт Медер

Голова й Серце

Марія не є лише для прикраси (декорації)! Продовж церковного року ми заедно вертаємо до Марії, до Пресв. Діви. Це не тому, що наша віра, що католицизм є повний поезії. І не тому, що в Марії знаходить католицизм невичерпані теми для своєї вимови, поезії, музики й малярства.

Заедно говоримо ми наново про Марію, бо Марія занимає осереднє — центральне становище в Церкві й у людстві. Та й іще тому, бо без Марії взагалі неможливе ніяке органічне, однотне зрозуміння людського роду. Марія це серце — як Христос це голова людства.

Здається, ще ніколи від 6000 літ не було тільки змагань до однотного згромадження всіх людей і народів як сьогодні. Є подвійна однота! Одна, що виходить від св. Духа. І друга, що є діло гордости. Однота органічна й механічна! Католицька й масонська — лібеaccording!

Знаєте ви, питає Донозо Кортез, що це сьогочасна револяція? Це останній ступінь розвою людської гордости! Світ мріє про величну одноту. Майже шалене змагання до тієї одноти захопило всіх!

Два рази мала людина сатанічне змагання до одноти. Перший раз коли хотіла поставити вавилонську вежу. Другий раз — сьогодні, коли надмірно напружена демократія хоче створити світ одноти. Демократичний Вавилон. і він не буде мати іншої долі як Вавилон у св. Письмі. Поки вежа одноти буде готова, зійде Бог, щоб покарати нації й розсіяти народи!

Є ще другий потяг до одноти. Це той, що походить від св. Духа. Його можемо назвати потягом до органічної або католицької одноти. Органічна однота, бо вона виростає з нутра по законах, що їх подав Господь людству. Католицька, бо вона має ту саму задачу, що католицизм! Вона хоче обійміти всі народи.

Ця ж органічна, або католицька однота людського роду лежить у тім, що всі народи мають ту саму голову й те саме серце. Голова людського роду — це Христос! Серце людського роду — Марія!

Або, що на одне виходить однота людського роду лежить у тім, що всі народи мають того самого Отця й ту саму Матір. Ісус і Пресв. Діва! І це гідне уваги, що найбільша частина людства сьогодні, після 2000 літ, іще не знає, що вони мусять мати одного Отця й одну Матір. Вони ще не знають, як називається їхній Отець і їхня Мати!

Голова людства — Христос! Люде це щось одне! Це цілість! Вони неначе галузі, що виростають із того самого пня творять одноцільний, живий організм, деревину, велике тіло. Цей корінь, коли ми беремо порівнання "дерево", ця голова, коли цю цілість називаємо "тілом", отець, коли ми рід людський вважаємо за "родину", зовсім природно є Адам.

З другої ж сторони Христос, Син Божий, через своє воплочення притягнув до себе ввесь людський рід, разом із Адамом. Коли Він приймив на себе людську природу, що була частиною людства й тому нерозлучно з ним звязана, по науці Вчителів Церкви взяв також на себе в якімсь розумінні й ціле людство.

Ціле людство належить до особи Христа як Його тіло, каже великий догматист Шеебен, хоч не в такий тісний спосіб як людська природа Ісуса. Христос через воплочення став головою людського роду цілого. "Він є перед усіми, й все має в Нім своє буття!" (Кол. 1, 17).

Ми чванимося, що тепер часи політики. Але ж бо нема ніякої політичної мудрости, що сміла б противитись основним правдам Божого уладження й рядження світом. Коли отже, як говорить лист до Ефесян, такий плян Божий, "все, що тільки є на небі й на землі, злучити в Христі як у голові" (1,10), тоді також і завдання людської політики має бути це, щоб усе, що тільки є на небі й на землі злучити з Христом як з головою.

Нема ніякого іншого способу, щоб світові дати порядок добробут і спокій-мир. Ніякі мирові конференції, ніякі Союзи народів не в силі нам їх дати. Ми ж це бачимо тепер на власні очі. "Ніхто не може покласти іншої основи як цю, що вже положена—І. Христос! (І Кор. 3, 11). Ісус дорога, правда й життя! (Ів. 14, 6). Всяка мирова політика, що забуває на це, то глупота! Не можна рядити людством без Христа Царя!

Але так само не можна рядити людством без Матери. Ним не можна рядити без серця людського роду! Ніколи ним не можна рядити без Марії! Протестантизм і секти не розуміють Марії й ніколи не зрозуміють, бо вони бачать у Ній тільки приватну особу, що є тільки для себе самої. Марію можна тільки тоді зро-

Один тільки погляд Матери

Голосний свойого часу місіонар о. Гасляхер, оповідав у одній зі своїх проповідей слідуючу подію: »Я знав перед літами одного молодого студента, котрий через своє розгульне та безбожне життя дійшов до того, що його закована в кайдани і на довгі літа всаджено до вязниці. Батько його вже давно був у гробі. Одна тільки мати мусіла переживати всьо горе. Розпука роздирала її серце... Сльози текли струями! Але заскорузла душа молодого проступника була за камінілою і так суворою, як та вязниця, в котрій перебував. Ані сліду там не було жалю, чи розваги й застанови над собою! Біль та горе довели накінець нещасну матір на смертельну постіль. Тоді то звернулася вона до коменданта вязниці з просьбою, щоби позволив спровадити її сина до її смертного ліжка. Комендант на то згодився. Окружений багнетами тюремних дозорців прийшов син на другий день до ліжка вмираючої матери. Бліда, згрижена, засмучена, близька смерти, не промовила до нього, ані слова.. Довго й глибоко, пронизуючо вдивлялася вона в сина... По тім довгім і глибокім погляді відвернула голову і дала знак, щоби сина відпровадили!...

Син вернувся до вязниці так, як прийшов, зимний, похмурий, закаменілий. Але в вязниці почалася доперва боротьба. Останній погляд зболілої, виснаженої горем, умираючої матери, погляд, у котрім він бачив нагану, кару, упімнення, просьбу, ласку і матерню любов, — то всьо сокрушило його серце! Наколиби цілий місяць, день і ніч, була упоминала його, не змогла би була так богато сказати, ані так щиро й зворушливо промовити, як зробила тим одним довгим і глибоким поглядом на смертнім ліжку! Буря жалю зірвалась нараз у його серці. Йому здавалося, що з жалю серце на кусочки розривається. Зі сльозами в очах упав він на коліна й молився:

»Господи Боже, куди я зайшов! Прости мені грішному!... (Всі инші молитви, він давно вже забув.) Від того часу став він розважати над поганими наслідками своєї минувшини.

І останній погляд матери дійсно навернув його. Він змінив своє життя, а коли відсидів свою кару, вступив до монастиря і — так кінчив свою проповідь той славний місіонар о. Гасляхер, — того давного грішника і злочинця ви бачите нині перед собою на проповідальниці!«

Справді — яку незрівнану силу має упоминаючий погляд люблячої матери!

Вирівнайте свою передплату!

зуміти, коли її розважати в її відношенні до Христа й до людства. Христос-Богочоловік це, як ми вже сказали, осередок-центр усього! Як Бог Він злучений з Отцем і св. Духом у таїнстві Пресв. Тройці. Як чоловік Він злучений із цілим творінням, особливо ж із людством — як їх голова.

"Що Бог звязав, нехай людина не ділить! Коли говоримо про Христа, мусимо мати перед очима цілого Христа. Цілий же Христос — це Христос як Бог, Христос як чоловік і Христос як голова. Цілий Христос — це Христос із усіми своїми членами. Він і ми, як написав раз св. Августин.

В цім осередочнім - центральнім освітленні треба нам глядіти й на Марію. Вона Мати Христа такого, який Він є. Отже Мати цілого Христа! Мати Христа злученого з Божеством і звязаного з людським родом. Мати голови й членів! Мати Його й Мати наша! Справді, як каже Августин, Мати наша по душі, але всетаки правдива Мати Христових членів, що ними є ми!

З того виходить: Марія у центрі - осередку сотворінь, в осередку - центрі людства! Не так само як Христос! Але побіч Христа! Але з Христом! Але для Христа! Одна є тільки голова! Один тільки Той що через Нього все сталося, що сталося! Один є тільки Той, що йде перед усіми! Один є тільки Той, що в Нім є повна повнота й що через Нього все було примирене, все що на небі й усе, що на землі, як Він своєю кровю на хресті приніс мир! (Кол. 1, 13) Марія це не осередок - центр! Марія стоїть в осередку! Марія не голова! Вона серце людства!

Як нема нікого мира й ніякої одноти без і проти голови, так само й нема ніякого мира й ніякої одноти без і проти серця людства. Бог, що є Богом гармонії, хотів, щоб людство мало не тільки голову, але й серце! Коли творив першу клітину людського товариства, родину, сказав :"Не добре людині бути самій. Створім для нього помічницю, подібну до нього!"

Це має своє значіння й для родини людського роду. Як людство було б тільки чиста організація, йому не треба було б серця. Але ж людство це не тільки чиста організація, але правдивий і живий організм. Воно має, як ми бачили, одну голову. Мусить отже мати й одно серце, помічницю, Ту, що роздавала б дари й скарби ласк, Ту, що виховувала б і кормила б діти!

Отже мир і добробут людського роду суттєво залежить від Марії. Здоровля організму суттєво залежить від серця. Марія Цариця мира! Не знаємо, щоб на якій мировій, або розброєвній конференції говорив хто про цю справу. Але це одно знаємо, що всі змагання до одноти й мира, всі вони даремні без Тої, що 25. березня 1-го року, (в день Благовіщення), стала Матірю Голови, а через те й Серцем людського роду й Матірю мира!

Релігія -- Наш Найбільший Скарб

Промова виголошена о. А. Трухом ЧСВВ., на Українсько-Католицькій Радіо - Програмі, дня 30 квітня 1939, через стацію С. Ф. Р. Н. в Едмонтоні, Алберта.

Достойні Українські Слухачі!
Христос Воскрес!
Дорогі Брати!

Вже 50 літ добігає від того дня, коли на землі свободолюбивої Канади станула перший раз нога українського переселенця. За той час число Українців у Канаді зросло до великої суспільности — від 400 до 500 тисяч душ. Поруч наших сідоглавих піонірів, станули великі маси нашої доброї й гарної українсько-канадійської молоді. А між ними, вже близько пів-сотні літ, дзвенить пісня життя, кипить праця, видно поступ. Українська нація — це щирий робітник у розбудові вільної Канади!

Коли ми приглянемось ближче життю й праці нашого українського народу в Канаді то побачимо, що нашою найбільшою силою тут у цій новій батьківщині була й є досі **Релігія.**

Зі Старого Краю, з батьківщини св. Ольги й Володимира, Бориса й Гліба, Антонія, Теодозія, Йосафата та Підляських Мучеників, привезли Українці до Канади найбільший скарб, який може людина мати на землі — Христову релігію, що була тою силою, яка просвічувала їм і кріпила, еднала й боронила, що була їм дороговказом і піддержкою в житті й праці.

Правдива Христова релігія, якої навчили нас наші батьки-матері, якої навчила нас правдива Христова Католицька Церква, тоді, коли наші найстарші піоніри не мали ще в Канаді ні Отців ні церков, держала наш народ у Канаді при Бозі, при святих заповідях.

Релігія еднала Українців в Канаді. Релігія казала їм старатись про своїх священиків і епископа. Релігія казала їм робити жертви й будувати власні церкви. Релігія казала десяткам молодих українсько-канадійських хлопців і дівчат покинути світ і посвятитись на ціле життя Службі Божій у монастирі. Релігія казала українцям по всіх провінціях Канади їхати до шлюбу, хрестити діти, їздити навіть іздалека на Службу Божу й так усе, аж досі, аж до смерти. Релігія казала їм видавати й передплачувати релігійні часописі, а відкидати всяке сміття, яке псує релігію. — Словом — це релігія є тою найбільшою силою, яка вже 50 літ помагає загалові українського народу в Канаді жити як Божі діти, справжні християни й чесні люди. Так жили старі піоніри, так жиють їхні канадійсько - українські діти, так жие в Канаді наш український загал. Українська нація в Канаді це не безбожники, атеїсти; — це нація релігії. І коли сьогодні я маю змогу промовити до Вас, Дорогі Брати Українці, на цій нашій українсько-католицькій радіо-програмі, я радію, що можу тут про свій дорогий український народ сказати велике слово, що мій нарід—релігійний, що релігія була й досі є найбільшим скарбом тих старих батьків і матерей, які приїхали до Канади зі Старого Краю, що релігія є також найбільшим скарбом і загалу тої української молоді, яка виховується тут у Канаді під проводом і опікою Христової і Католицької Церкви.

Говорячи про релігійність українського народу в Канаді, не можемо не згадати й найбільшого нещастя, що стрінуло наш народ на вільній канадійській землі... Цим нещастям, то було відступство частини Українців у Канаді від Бога, Церкви й релігії. Найшлись такі Українці, які згубили тут у Канаді скарб релігії й повели життя без Бога без Церкви, без св. Тайн, без молитви, без Божого благословенства. Своєю нерелігійністю зіпсували своє життя своїм злим прикладом зіпсували й тих гарних діточок, яких Бог їм дав тут у Канаді. Своєю нерелігійністю вони затроїли також і загально-національне життя в засаді й практиці. Ті Українці, які відступили від Католицької Церкви й релігії, завдали українській нації в Канаді найбільший удар, бо позбавили її тої національної сили, якою всюди й завсіди була національна єдність, основана на правдивій Христовій релігії Бо сила — в єдности! А нема ніде більшої єдности, як коло Христа, в Католицькій Церкві, де "в множества віруючих є одно серце й одна душа". Можемо сказати, що взагалі, як на протязі 50 літ нашого життя в Канаді на українське імя впала прикра тінь, як у нашій суспільности мали місце небажані події, то головним джерелом-корінем усего лиха була нерелігійність частини української суспільности в Канаді, а головно її провідників, що відступили від Католицької Церкви й жили нерелігійно, а рівночасно мали злий вплив на інших людей.

І тому першим і найважнішим кличем, який повинен загомоніти тепер між канадійськими Українцями, — для особистого й усе-національного добра, є клич: Вертайте до Католицької Церкви! Вертайте до Христа! Вертайте до релігії й релігійного життя!

Так, вертайте до релігії, бо релігія — це наш великий обовязок до Бога.

Нашим незмінним обовязком є вірити в Бога й жити по Божому. А це є релігія! Тому вертайте до релігії, хто сьогодні живе без неї! Бо без релігії — змарнується ціле життя в дочасності й вічності.

Вертайте до релігії, бо релігія збогачує нас великим добром!

Релігія подає нам велике знання правди про наше життя: про походження й призначення, про вартість дочасности й вічности, про добро й зло.

Релігія помагає нам робити найбільше добро: величати Бога, вести чесне життя, шанувати людське майно, добре імя й життя, помагає рятувати ближнього в потребі й прощати навіть найбільшим ворогам. Лиш той, хто є релігійним є чесною, доброю людиною.

Релігія помагає опертись усякій покусі й намові до злого. Де є релігія — там нема зради!

Дальше, релігія дає найбільшу силу стати героєм! Хто поміг святим Апостолам віддати життя за Христову віру? Релігія! Що дало нашому Йосафатові силу й волю вмерти за єдність із Католицькою Церквою? — Релігія! Що виводить зі світу тисячі молодих хлопців чи дівчат і робить із них місіонарів, доглядачок хорих, посвячених ціле життя лиш Богу й спасенню душ? — Релігія! Так! Релігія! не гроші, не слава, не забави, не розкоші й вигоди, але релігія веде їх на працю, жертву, а навіть на мученичу смерть.

Всі ті Українці в Канаді, що жиють без релігії, без Бога, нехай передумають цю справу нехай заглянуть правді в вічі і вертають до Бога, до заповідей, до релігії!

Так, дорогі брати, цего хоче Бог! — Цего треба вашій душі! — Цего домагається добре імя й загальне положення української нації. Бож чи зможуть нерелігійні українці, які Бога не бояться і людей не стидаються представити добре нашу націю й виробити нам добру опінію в інших канадійських народів?.. Чи нерелігійні й нечесні люди зможуть повести українців до кращої будучности?.. Ні! Це зможуть зробити лиш українці справді релігійні, моральні, чесні. Тому слушно йде до тих, що є далеко від побожности наш сердечний поклик: вертайте до Христа! Вертайте до Католицької Церкви! вертайте до релігії!

А ви всі, дорогі українські слухачі нашої українсько-католицької радіо-програми, які чесно й релігійно переводите своє життя, старші й молодші, збільшіть свою побожність, а водночас і ревність-старання, щоб усіх своїх рідних та сусідів вчинити чесними, релігійними людьми. Старайтесь дуже про це, щоб діти вчились релігії на катехізмі в школі, церкві й дома. Читайте для знання і піддержання релігії наш релігійний часопис "Світло" з Мондеру й "Українські Вісти" з Едмонтону!

Для цеї цілі ставайте також членами Братства Українців Католиків Канади, що хоче виховати всіх канадійських Українців на добрих членів української нації, на добрих горожан канадійської держави, й на побожних дітей Католицької Церкви.

Нехайже ж оживає всюди Католицька релігія й побожність, ця найбільша сила українського народу від часів Великого Монарха Володимира!

Щоби батьки й діти, щоби гетьмани й горожани, щоб усі діти української нації в Старім Краю й новій батьківщині немов одним серцем і устами говорили тепер і завсіди ці найсвятіші й найрозумніші слова: Хочемо Бога! — Слава Ісусу Христу! —

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, XVIII. 16. XIX. 11.

Авраам вставляється за Содомлянами (XVIII. 16-33). Злочинне місто (XIX. 1-11).

XVIII. 16. Після того піднялися мужі ізвідти й звернули на Содому. Авраам же йшов з ними, проводжуючи їх.
17. А Господь сказав: "Чи затаю те перед Авраамом, моїм слугою, що творю?
18. Та ж Авраам стане колись великим та могутнім народом і в ньому благословенні будуть усі народи землі!
19. Ні, бо знаю, що наказуватиме своїх синів і дім свій (свою рідню) по собі, щоби хоронили Господні пути, творили справедливість і суд, щоб Господь справдив на Авраамі усе, про що говорив до нього."
20. Сказав Господь: "Велика жалоба до мене про Содому й Гоморру й гріхи їх вельми тяжкі.
21. Зійду поглянути, чи все так діється, як взивають до мене, чи ні, щоб знати мені".
22. Звернулись тоді мужі ізвідти до Содоми, коли Авраам все ще стояв перед Господом.
23. І приступив Авраам ближче й каже: "Чи дійсно хочеш погубити безвинних зі злочинними?
24. Чей же найдеться у городі пятьдесять праведних. Чи й тих погубити хочеш; чи радше задля пятьдесятьох безвинних не погубиш цілого міста, коли вони там є?
25. Ні, не чини такого, щоб праведних убивати з винними; та щоб у тебе праведнику було так як і грішникові. Так не годиться. Судячи цій землі, як не заховати тобі справедливість?"
26. Господь сказав: "Коли найдеться у Содомі городі пятьдесять праведних людей, помилую задля них і цілий город і ціле те місце."
27. Авраам відповідаючи каже: "Ось почав я промовляти до Господа мого;
28. Я ж земля і порох! А як зменшилося б пятьдесять праведників на сорок і пять, чи ізза тих сорок і пять погубиш увесь город?" І каже (Господь): "Не погублю, коли найду там сорок і пять".
29. Дальше ще промовляв до Нього кажучи: "А як найдеться там сорок?" І каже: "Не погублю ізза сорока".
30. І каже: "Що ж Господи, коли ще раз промовлятиму: "А як найдеться там тридцять?" І каже: Не погублю і задля тридцяти".
31. І промовив: "Я наважився говорити до Господа: як же буде там двадцять?" І каже: "Не погублю, коли найдеться там двадцять".
32. Промовив: Що ж Господи, коли ще раз заговорю: а як найдеться там десять?" І каже: "Не погублю і десятьох ради".
33. Господь же відійшов переставши говорити з Авраамом. Та й Авраам вернув у своє місце.
XIX. 1. Під вечір прийшли оба Ангели до Содоми. Саме тоді Лот сидів перед Содомськими ворітьми. Побачивши їх Лот, устав їм на зустріч, поклонився лицем до землі й каже:
2. Оце ж, панове, загостіть до дому вашого слуги, спічніть та вмийте ваші ноги, а досвідком підете дальше в свою путь".
3. Вони на це: "Ні, ночуватимемо на майдані". Він же наставав і ввійшли у його домівку; також приладив їм вечерю і напік опрісноків і вони попоїли.
4. Ще не вложилися до сну, як мужі Содоми города обступили дім, молоді й старі, весь народ у купі.
5. Викликали Лота й кажуть до нього: "Де мужі, що зайшли до тебе на ніч? Виведи їх сюди, щоб ми пізнали їх."
6. Вийшов Лот до них за поріг, а двері замкнув за собою.
7. І каже до них: "Ніяким чином, брати! не робіть цього злочину.
8. Є у мене дві доньки, що ще не пізнали мужа; я виведу їх до вас, робіть з ними, що вам захочеться, лиш цим мужам не чиніть обиди, бо ж вони задля того ввійшли під крівлю мойого дому".
9. А вони закричали: "Геть ізвідси! Ти зайда в нас, та ще смієш суд судити? Ми ось тепер провчимо тебе лучше ніж їх". Силою наступили на мужа того, Лота, й наблизилися розбити двері.
10. Мужі же протягнувши руки втягнули Лота до себе до хати й двері дому засунули.
11. А людей, що стояли під дверми поразили сліпотою всіх від малого до великого: й ніяк не могли найти дверей.

ПОЯСНЕННЯ

16. Про "мужів" знову говорить священописьменник, бо так назвав їх на початку свого оповідання. Та читач добре знає, що це були ангели в виді людськім. Авраам оказуючи особлившу пошану для гостей товаришить їм до місця, з якого можна було бачити цілу околицю Мертвого Моря.

17. - 19. У цій формі розважування, неначе в розмові зі собою, подані спонуки задля яких Господь відкриває перед Авраамом замір жахливої кари на Содому: Авраам занимав особливше місце в Божім ділі спасіння людей; надто Авраам як праотець вибраного народу мав обовязок увести його в богоугодне життя, щоб той нарід удостоївся сповнення тих обітниць, що їх одержав Авраам для себе й своїх нащадків.

20. - 21. Як колись Господь переслухав Адама й Еву, заки проголосив їм засуд і кару; так і тепер, не хоче знищити злочинні міста без розслідження їх провин, хоч ті провини такі страшні, що самі кличуть о пімсту до неба. Содома й Гоморра находилися у глибокій долині, коли Маврійська діброва находилася на горі, тому св. Письмо каже: "Зійду поглянути..."

22. Та Господь не потребує сам ділати безпосередно, на це має Він своїх слуг. Вони сейчас зрозуміли Божу волю й віддалилися в напрямі Содоми.

23. Авраам не лиш дальше задержався біля Господа, але й приступив до Нього блище: У нього на серці велика жура Там у Содомі жив також його братанич, Лот з ріднею; та хоч Авраам знав, що Содома й околиця дуже грішні й розпусні міста, всеж не міг уявити, щоб там не було також безвинних людей, що заслугували б на згляд і милосердя Боже.

24. - 25. Вставлюванняся Авраама перед Богом за злочинні міста показує на значіння та силу молитви побожних людей Так пізніше молився Мойсей (Ісход. XVII, 11.. Чисел. XXI, 7), Ілля (III Цар. XVIII, 36..), Амос пророк(VII, 1..) і Еремія (XIV, 19..; XXXVII, 3; XLII, 2). — Авраам дає тут будуючий примір любови ближнього й милосердя: бо хоч у своїх баганнях до Бога мав певно на думці Лота, то його прошення відносилося загалом за усіх безвинних без різниці.

26. - 32. Авраам подаючи 50 праведників не хотів подати за мале число, але вагався назвати за велике число праведників, бо знав, що в Содомі не могло бути їх багато. Тут виразно бачимо, як велике значіння і благословення мають ті праведники для свого окруження. — У словах Авраама показується також, яке мав він ясне розуміння про Божу справедливість. - Коли ж Господь обіцяв патріярхові, що задля 50-ох праведників не погубить злочинних міст, тоді доперва Авраам зачав знижати число; з початку по пять, а потім, осмілений Божою добротою, знижував по десять. За кожним разом промовляв з більшою покорою та свідомістю своєї нічевости. Господь Бог ласкаво слухав благань праведника, бо мила йому була та покірна молитва. — При десять задержався Авраам і не мав уже відваги зійти на пять, хоч як боліла його судьба Лота. Але Бог більше милосердний, як думають люди! Ото велів перед знищенням города Содоми вперед випровадити Лота з ріднею. —

1. Просторі й великі брами городів на сході були заразом місцем зборів, судів; там полагоджували державні й приватні справи, там вечером сходилися мешканці міста поговорити й розвідатися про новинки. — Саме під вечір прийшли "мужі", що ранком того дня відлучилися від Господа, щоб з Божого поручення наглядно прослідити злочинність Содоми. Їх тут священописменик називає "ангелами", таксамо у 15. ст. зате в 10. 12. 16. знову називає "мужами". Нароком прийшли під вечір, щоби виказалося, чи Содомляни лучші ніж пішла про них слава й чи найдеться бодай 10 праведників.

2. Виступ і заховання Лота супроти прихожих вказує, що він не дався втягнути в загальне зіпсуття. Коли властиві мешканці Содоми зовсім не журяться прихожими гістьми й тим здоптали таку колись цінну чесноту гостинности, Лот привитав їх глибоким поклоном і запросив до себе на нічліг. На таку чемність, прихожі відповідають також чемністю, не бажаючи бути для Лота тягаром, не принимають сейчас запрошення.

3. Та Лот наставав усильно так, що вкінці спонукав прихожих приняти в нього нічліг. Лот у своїй шляхотності хотів тим чином забезпечити прихожих від безстидного нахабства Содомлян, як це виходить з дальшого оповідання (ст. 8.).

4. - 5. У невеликому місті скоро розійшлася вістка, що якісь чужі прийшли й замешкали в Лота. Те що тої ночі зайшло виказує ясно, що всі мешканці міста від старих до молодих, це просто була моральна гниль. Змисловість у них прибрала вже зовсім неприродні збочення.

6. - 8. Спосіб, що го ним Лот хотів ратувати своїх гостей, не лиш не відповідає, а ображає наші етичні почування. По правді беручи, таке предложення зі сторони Лота було грішне. Ясно, що загальне зіпсуття міста не було без впливу й на нього. Так бажав Лот сповнити святий обовязок гостинности й своїх гостей ратувати всіми можливими засобами.

9. Просьба й пересторога Лота ще більше роздратувала пристрастю розбішених Содомлян так, що загрозили Лотові смертю.

10. - 11. У крайній уже небезпеці виступають прихожі "мужі". Рятують Лота, а на Содомлян кидають сліпоту. Тут показується уже їх надземська й надприродна сила. Не була це дійсна втрата зору, лиш засліплення, яке свого часу Елисей кинув був на Сирійців (IV. Цар. VI, 18). — Так Господь досвідчив Содомлян. Вони не то що не жахалися здоптати права гостинности, але бажали виконати на чужинцях свої дикі пристрасти. Не найшлось у Содомі навіть 10 праведників. Одиновий Лот остав вірний Богові і той був там чужинцем. Так отже мусіла наступити загибіль Содоми, а Лота вратовано в нагороду за його чесноту.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

Релігійні Закиди й Запити

ЗАКИД: Кажуть, що Марія була дівою і такою остала на завсіди, а одночасно, що Вона породила Ісуса Христа й була правдивою матірю. Якже ж це можна погодити одне з другим? Таж же материнство виключає дівство!"

ВІДПОВІДЬ: Це правда, що бути матірю, а одночасно й дівою є природно неможливе, бо природне материнство усуває дівство. **Одначе те, що є природно неможливим є можливим надприродно, чудесно, Божою силою.** Г. Бог. є всемогучим і необмеженим паном природи й її всіх законів і тому коли хоче, то може те вчинити, щоб діва, не перестаючи бути дівою стала одночасно й правдивою матірю. **І це якраз Г. Бог з пошани та любови до Христа й Його пресвятої Матері вчинив.** Божа сила це вчинила, що Марія без участи мужа й без нарушення свойого дівства зачала й породила Ісуса Христа й так з красою дівства злучила велике достоїнство Матері Божої

Те що по людськи й природно неможливе сталось дійсністю особливим і надприродним Божим ділянням

А що воно так направду сталось, те нам сам Господь Бог обявив, а свята й непомильна Церква католицька як правду до вірування подає.

Про цю справу говорить нам Господь Бог у святому Писанню таке:

"А шестого місяця післаний був ангел Гавриїл Богом... до **діви** обрученої мужеві... а імя діви Марія." Коли ангел звістив її, що вона зачне й породить сина, вона питається ангела: **"Як це буде, коли мужа не знаю?"** А ангел її у відповідь каже: **"Дух святий зійде на тебе й сила Вишнього отінить тебе..."** (Лук 1:26-38).

З цих слів зовсім ясно, що Марія в тому часі, коли до неї говорив ангел була чистою дівою і такою була рішена остати й звідси то походить її трудність, як вона зможе погодити своє дівицтво з материнством. Як ангел розвязує цю її трудність? Чи може каже, що Марія в користь Божого материнства повинна пожертвувати своє дотеперішне дівицтво? Ні. Ангел її трудність розвязує в той спосіб, що її впевняє, що вона стане матірю Божою чудесним способом, діланням св. Духа и тому без втрати свойого дівства. А на доказ того наводить й подібне чудо як то Божою силою її неплідна родичка Елисавета в старости літ, коли й вже природно було неможливо родити, зачала в своїй утробі св Івана Хрестителя. "Бо не буде неможливо в Бога всяке слово" (Лук. 1:37).

По кількох місяцях св. Йосиф завважав, що Марія є в благословенному стані, а не вміючи цього собі ніяк вияснити хотів "тайком її опустити". Тоді ангел у сні повчив його про чудесне зачаття Про це св. евангелист Матей оповідає так: "Коли мати його (Христа) Марія була заручена з Йосифом, заки ще зійшлися (заки св Йосиф впровадив Марію Діву до свойого дому як жену), показалося, що **має в утробі від Духа святого.** А Йосиф, її муж, тому що був праведний і не хотів її ославити, рішився потайком її опустити. І коли він це задумав, то ангел Господній явився йому в сні, кажучи: Йосифе, сину Давидів, не бійся приняти Марію, свою жену; **бо що в ній зародилося, є від Духа святого.** І породить сина й назвеш його на імя Ісус, бо він спасе свій нарід від гріхів його" (Мат. 1:18 - 22). А це все сталось — каже далі св евангелист — "щоби сповнилося сказане Господом через пророка: Це **діва** матиме в утробі й породить сина й назвуть його на імя Еммануїл, що значить З нами Бог" (Мат 1:23)

Те пророцтво про дівиче зачаття і народження висказав пророк Ісаія (7:14). В еврейськім тексті дослівно кажеться так: Ось діва в тяжі и в породі..." Отже будучи дівою, в стані дівства, зачне й породить. Пророк Ісаія на означення поняття "діва" ужив еврейського слова "га альма" "Га альмаг" всюди, де тільки приходить у св Писанні Старого Завіту, означає дівчину незамужну, що вважається ненарушеною, невинною. (Бит 24·43 Ісх. 2·8 Пс 67·26 Пісн 1:3. 6:8 Прич. 30:19)

Що те зачаття і народження Месії, про яке говорить пророк, мали бути дівичі, чудесні і надприродні виходить ще з того, що пророк Ісаія говорить про те як про "знак", що його сам Бог дає людям, отже щось дивне, чудесне, що переходить межі людських сил. Коли б отже була тільки мова про звичайну дівчину, що опісля перестаючи бути дівою, природним і звичайним способом мала зачати й породити дитину, то це не був би ніякий "знак-чудо" про яке говорить Бог через пророка Ісаію.

Що так а не інакше треба це пророцтво розуміти, покаже нам богонатхнений евангелист Матей, який це пророцтво наводить як доказ і виянення того, що Марія дійсно зачала не звичайним природним способом, а надприродним діланням святого Духа.

Далі св. Писання виразно зазначує, що Ісуса **вважали** люди за сина Йосифа (Лук 3:23) Отже тим словом хоче евангелист Лука зазначити, що Ісус в дійсности не був сином Йосифа.

Ці слова св. Писання є такі ясні й переконуючі, що противники дівицтва Марії, щоб якось викрутитись, важуться заперечувати автентичність тексту. Та даремне. У всіх і найдавніших рукописах, перекладах, цитатах, ті наведені нами тексти находяться незмінно й історична критика вповні доказала їх автентичність.

Всі тут наведені місця зі св Писання виразно повчають нас, що Преч. Марія була дівою перед і в самому зачатті Ісуса Христа

Що Марія була дівою в самім різдві й остала потім на завсіди вседівою про те не маємо виразних текстів св. Писання, бо не все, що Бог про те обявив нам, записали нам священописателі. Та є однак деякі натяки про ту правду

Розказуючи про різдво Христа св. Лука каже: "І породила свого сина первенця і повила його пеленами й положила його в яслах". (Лук. 2:7). З цих слів виходить, що Преч. Діва Марія зараз по породі сама Христа повила й йому давала потрібні услуги, отже й не **слабувала як звичайно жінка по породах. А це знова вказує, що поріді мусів бути не звичайний, природний, а чудесний, що не нарушив тіла Марії.**

Що Марія по різдві І. Христа не мала ніколи ніяких дітей св. Письмо нічого не говорить, бо воно розказує нам тільки те що було, а не й про те, що не було; все ж таки, подаючи рішення Марії жити в чистоті (Лук 1:34) та слова вмираючого Христа, що передавав св. Іванові в опіку Марію, (Ів. 19:26-27), зазначує, що Марія крім Ісуса більше дітей не мала й остала по всі часи вседівою

Обявлена Божа правда, що Марія була все своє життя пречистою дівою була в Церкві проповідувана виразно від найдавніших часів і збережена в церковнім переданні й проголошена до вірування непомильним авторитетом Церкви на різних соборах. Про це пречисто свідчать письменні документи від найдавніших часів, чи то твори св. Отців і церковних письменників чи то богослужбові тексти та рішення церковних соборів.

Там читаємо, що Марія є "вседівою" "завсіди діва", що зачала Христа без участи мужа, діланням св. Духа, що дівою була перед і по зачаттю, в різдві і по різдві Христа Цю правду як правду св. віри боронять св. Отці перед противниками пр. св. Еронім проти Гелвідія і Йовініяна, св. Амврозій проти Боноза, Оріген проти Цельзія.

Св. Церква цю правду проголосила в символах віри, де кажеться про І. Христа "що воплотився від Духа святого й Діви Марії та на соборах ефеськім, царгородськім II і лятеранськім 649 р.

Хто отже відкидає дівицтво Марії, як це роблять різні сектанти давних і нових часів, цей відкидає Богом обявлену правду і стає еретиком та наносить зневагу Пресв. Діві Матері Ісуса Христа.

Марія є вседівою і матірю Ця чудесна злука непорочного дівицтва з достоїнством Божої Матери додає Марії нового блеску й краси та заохочує кожне благородне людське серце до ревного Її почитання.

БОЖА НАУКА

СОТВОРЕННЯ СВІТА.

На початку сотворив Бог небо і землю.

А земля спершу була невпорядкована й пуста. Всюди було темно. Дух Божий уносився над водами. І сказав Бог: "Нехай буде світло". І повстала ясність. І відділив Бог світло від темноти та назвав світло днем, а темноту ніччю. Се був перший день

Потім сказав Бог: "Нехай настане розділ поміж водами, що висше й низше, і нехай відділиться (голубе) небо від землі". І так сталося. Повстав небесний звід. Се був другий день.

І приказав Бог: "Нехай води що є під небом, зберуться в одно місце і нехай покажеться суха земля, а на землі нехай поступть трави, зілля і дерева". І так сталося. Се був третий день.

І сказав Бог: "Нехай будуть на небесному зводі світила, в день сонце, а в ночі місяць і звізди, і нехай відділяють день від ночі". І так сталося Се був четвертий день

І сказав Бог:, що у водах появилися риби і всякі повзуни, а в воздусі птиці. І так сталося. Се був пятий день

І сказав Бог, щоб на сухій землі повстали ріжні звірята І так сталося

Накінці сотворив Бог чоловіка на свій образ і подобу, щоби панував над усіми ростинами і звірятами на землі Се був шестий день.

І бачив Бог, що все сотворене було добре. Семого дня перестав Бог творити, поблагословив світ і призначив сей день на день відпочинку.

Хто сотворив небо і землю?

Бог сотворив небо і землю Тому називаємо Бога Творцем неба і землі.

Як Бог сотворив небо і землю?

Бог сотворив небо і землю своїм всемогучим словом: сказав "нехай буде", і так сталося.

Що значить сотворити?

Сотворити значить щось із нічого зробити. Так може ділати тільки Господь Бог, а люди не можуть.

Нащо Бог сотворив світ?

Бог сотворив світ для свого прославлення й для добра сотворінь.

Нащо Бог сотворив людей?

Бог сотворив людей, щоб люди Бога пізнали, в Нього вірили, Його любили і Йому служили та через те осягнули вічне щастя в небесному царстві.

На чию подобу й на чий образ Бог сотворив чоловіка?

Бог сотворив чоловіка на свою подобу і на свій образ. Тому чоловік є найдосконаліше сотворіння на землі. Чоловік подібний до Бога своєю душею, бо душа має розум і свобідну волю й буде вічно жити.

* * * *

Поучення. Який сильний, який могучий є Бог, що своїм словом сотворив тільки великих, гарних і хосенних річей! Все те сотворив Бог для своєї слави, що усі хвалили Його: Ангели, люди, звірята, небеса, земля, море. Тому говорім щодня: "Вірую в одного Бога Отця, Вседержителя, Творця неба й землі."

Коли подумаємо, що Бог сотворив се все також людям на пожиток і радість, то люд-

ське серце мусить горіти любовю до Сотворителя. І пахучі, гарні квіти по лугах, лісах і горах дав Бог для нас, щоб нас звеселити. І пташки сотворив Бог. щоб гарно нам співали, і пчоли, щоб зносили нам солодкий мід. А з неба гріє нас тепле проміння сонця, котре Бог також для нас сотворив.

Тому любім найліпшого нашого небесного Отця. Найкраще заявимо свою віру і любов до Бога, коли будемо сповняти Його святу волю, себто коли будемо жити так, як Бог нам заповідає.

—oOo—

Ф. Алихович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ВИЗД НА СОЛОВКИ

При кінці квітня почали топитися сніги. Вируб лісу припинили. Спішимося, щоб якнайшвидше вивезти з лісу нагромаджені колоди на т. зв. "рум". Спішимося, доки ще трималася санна.

При кінці травня лід почав на Білім Морі чорніти, топитися і вкінці стопився. Вязні, що стояли вище колін у ледяній воді, збивали дараби, що їх мав пароплав тягнути до Архангельська.

29. травня прибув до нас перший корабель. Над ранком побачили ми пів кільометра від берега малий корабель в роді ломача леду. Була це "Нева", яка три роки пізніше, в дорозі з Архангельська на Соловки затонула в Білому Морі в таємничий спосіб разом із цілою залогою. Тільки один вязень встиг урятуватися. Його знайшли на одному з островів, але про причини катастрофи не міг він дати ніяких інформацій, тимбільше, що через нервове потрясення зійшов із глузду.

Миттю понеслася по обозі радісна вістка, бо казали, що засуджених на 10 літ вивезуть "Невою" на Соловки.

Всі вірили, що на Соловецьких островах застануть кращі умовини життя. Говорили, що там можна дістати працю по своїй спеціяльности, що робучий день нормують там скількістю годин праці від 8—10 і про такі інші полекші до яких зідхали ми з тугою.

Всі жваво метнулися. Счинився гарячковий настрій. Кожний спішився, щоб ліквідувати свої справи на острові Міяг Один віддавав другому довг інший добивався позичених грошей, приятелі, що незабавом мали розійтися, може не завжди, гуторили в останне перед розлукою.

А на хвилях гойдався малий кораблик готовий до подорожі. З комина сунулась довга смуга диму, парові кітли готові були урухомити нашу спасительку "Неву".

І справді вечером комендант табору обходив бараки, відчитував назвиська осіб призначених до трансльокації на Соловки і велів ладитися до дороги.

Вечером почали нас відвозити човнами до корабля. Зірвався вітер. Море було бурхливе. Човнами метало по хвилях, як лушпинням горіхів. Настала "біла" північна ніч. Сонце сховалось на хвилинку на овиді, щоб згодом виплисти над морем майже в тому самому місці, де заходило. Та перевіз пасажирів на корабель ще не скінчився. Подорожні човни вертаються до берега, послушні двом парам мязистих веслярських рук і знов вантажать на них кільканадцять каторжників з очима повними надії.

Надії? Якої? Надії волі? — Ні! Тільки надії трішечки кращих життевих умовин, ніж на Міяг

Почався відплив моря. Човни застрягали на мілинах або на камінню. На приказ кермача всі скочили до води й занурені по пояс у воду спихали човни на глибше місце...

Вкінці останній човен причалив до корабля з останніми пасажирами. Загарчіли труби комин плюнув густими клубами диму й "Нева", кидана хвилями, понесла до невідомих і таких побажаних Соловок.

Перемоклі, дзвонячи зубами, тулячись до своїх нагромаджених на чердаку клунків, плили ми крізь розбурхане травневим вітром Біле Море Що якийсь час хвиля, переливаючись крізь чердак, заливала наші клунки і нас вже і так доволі промочених підчас тягнення човнів.

НОВІ ЖИТТЄВІ УМОВИНИ.

Над ранком побачили ми острів із зринаючими на ньому силюетами церковних веж: ми зближалися до таємничих Соловок. Лявіруючи між густо засіяними меншими островами, "Нева" вплила до пристані.

Примістили нас у 13-ій сотні, в давнім преображенськім соборі (православна церква), який поділено в тій цілі на 3 поверхи. Розмістилися ми просто на підлозі, бо прич для нас не стало. Чергового дня цілу групу вязнів, що приїхали з Міягу, з малими виїмками, погнали на озеро Перт, знову на лісні роботи. До щасливих виїмків належав теж автор цих рядків.

Острів Соловки має 17 до 28 км. проміру. Густо порослий карловатим, смерековим і березовим лісом, має коло 500 озер багатих у рибу. Деякі з озер з часів, коли на острові був православний манастир, получили монахи малими каналами, створивши таким чином водну комунікацію на цілім острові. Крім цього Соловки мали вузькорейкову залізничку що лучила зі собою ріжні місця острову.

Краєвид прегарний, особливо восени, коли листясті дерева прикрасяться золотими барвами, світячи ясними плямами на тлі смерекової зелені.

Ловля риб на соловецьких озерах вязням гостро заборонена, бо в озерах годують большевики ондатру, рід великого щура з дуже цінним сріблисто сірим футром. Ондатри живуть у воді й легко хватають за гачок закинений на рибу.

Центром соловецького життя є т. зв. "Кремль" — себто комплекс поманастирських будинків, окружених довкола грубим муром. Давні церкви, собори, келії монахів — усе перероблене на казамати, в яких приміщують вязнів. З пятьох воріт, що ведуть до тієї твердині, тільки одні ворота відчинені для вязнів, де в день і в ночі стоїть стійка, яка впускає і випускає вязнів тільки за перепусткою, виданою владою.

Кремль разом із будинками, що його окружають, творить щось у роді самовистачального містечка, яке обслуговують ріжні, необхідні для більшої людської збірноти, установи. Отже є тут гарбарня, заложена ще за часів побуту монахів на острові, механічна фабрика, яка заосмотрює соловецькі кораблі в найконечніші металеві частини. електрівня, цеголня, кравецькі і шевські варстати, тартак, млин, гончарня, торфівня, хліборобське господарство, що з огляду на короткотривале літо родить тільки бульбу, капусту, ріпу і моркву. Збіжжя не доспіває. На берегах моря, в бараках мешкають рибалки, які доставляють адміністративному персоналові свіжу рибу і, що найважніше, виїжджають на ловлю знаменитих соловецьких оселедців, яких тут теж солять, вантажать до бочок і висилають. Бо соловецькі оселедці призначені на експорт. Тільки вища соловецька адміністрація має право до цих "ласощів" вязням не вільно.

Всі ці заведення і підприємства обслуговують виключно вязні: вязні є інжинірами, агрономами, управителями, книговодами, майстрами і робітниками. Бо тут можна стрінути представників ріжних професій: професори, артисти, інжиніри, музики, лікарі, акробати, рільники, балетниці, робітники, священики, попи, мулли старшини давньої російської армії, судовики царських часів, а крім них злодії, розбишаки, ріжного роду аферисти, проститутки, чекісти, хабарники і т. д.

Мало цього: більша частина сторожі складається з вязнів. Ледви кількадесять осіб творить т. зв. вільний нагляд, значить такий, що складається з людей неувязнених. Інші — це бувші чекісти або большевицькі військові, яких вислали за ріжні промахи до табору й виконують тут функції, що відповідають їхнім здібностям Так самісінько, як вільний нагляд, узброєні в кріси, так само одягнені в довгі совітські шинелі, з тою ріжницею, що на ковнірі замісць червоних відзнак носять чорні. І, треба признати, що ці невільні сторожі були гостріші, більше вимагали і були менше людяні у відношенні до своїх увязнених товаришів, як вільні сторожі. Бо на Соловках заведено таку систему, що кожний, хто мав якунебудь владу, гнобив своїх підчинених: десятник не мав милосердя для звичайного робітника, управитель підприємства був пострахом для підчинених службовиків. Кожний намагався заслужитися, приподобатись начальству, зискати якісь полекші чито у формі дозволу на мешкання в якійсь комірці при підприємстві, замість у загальній, заблощичений келії сотні, або дозволу купити собі якісь харчеві продукти, або — це найважніше — попасти на листу тих, яким скорочують речинець кари.

ЗМЕНШЕННЯ КАРИ.

Кожного року, восени приїздила на Соловки комісія з Москви, яка складалася з головачів ГПУ з Глібом Боким, опікуном соловецького табору у проводі. Комісія полювала кілька днів у соловецьких лісах, вечорами бенкетувала; вкінці підписувала листу вязнів, яким скорочували кару на пів року, на рік, іноді навіть на два. Ця листа була вже згори приготована місцевою владою, тому теж нічого дивного що кожний хотів висунутися на видне місце, приподобатись своїй владі, зеднати собі її прихильність, щоб попасти від так на цю вимріяну лісту.

Одначе, не зважаючи на цю систему нагінки до праці і визиску людської сили до останніх меж — праця не давала бажаних вислідів. Завжди щось не вдавалось. То робітня обуви не виконувала передбачених у пляні робіт замовлень, то цеголня не популялася, то знову тартак залягав із виконанням наложеної на нього праці і т. д. Очевидно, що в таких випадках за невиконання пляну відповідали вязні, що стоять на відповідальних становищах і — недавнього потентата деградують до ролі звичайного робітника, або — це вже найгірше — він попадає до карної сотні.

В 1928 р. було більше як 10.000 вязнів на Соловецькім острові. Серед того величезного числа вязнів стрічали ми представників найріжнородніших національностей, що входять і не входять у склад СССР. Від якутів зі сплощеним лицем до синів Кавказу з орлиними носами, від фінів до узбеків, від німців до китайців. Стрічав я чимало мадярів. Після революції мадярська молодь (мадярський комсомол) замішана в революційну акцію масово еміґрувала до Совітів. Одначе по кількох роках побуту в Совітах забажала ця молодь вернутись до краю, воліючи кілька літ вязниці у своїй "капіталістичній" державі, як у державі будови соціялізму. Не тільки не дозволили їм вернутись до Мадярщини, але заарештували, обвинуватили... у шпигунстві і вислали на 10 літ на Соловки. Бо забагато правди знали вони про державу Совітів, мали авторитет серед робучих мас своєї батьківщини і моглиб спричинити шкоду комуністичній акції на Мадярщині.

(Далі буде).

МАРІЯ МАТИ

Юлія Шредер родилася у богацькій німецькій родині. На її родиці були протестантами, відчімхненою галузкою від життядайної лози св. католицької Церкви. Щасливо і безжурно переходили її літа, не знала що таке біда чи голод. Знала про Бога і Його любила, але серце нераз наводило на неї страшні гадки, — бо ніхто не міг її впевнити, що добре Йому служить. Бракувало її ще й материнського серця, не мала духовної матери, яка розвіяла би її душевні клопоти. Не мала матери Марії. Про Марію навчили її, що ця непорочна Діва стоїть далеко від неї і зовсім не клопочеться людськими справами. От як звичайно у протестантів.

В чотирнадцятій весні життя впав до її рук католицький молитвенник. Найшла в нім і молитву »Богородице Діво«, яка незвичайно припала її до серця. Як слід навчилася її на память і часто повторяла її. Згодом і не спостерігла, як власне її серце прилягло до Марії, бо знала з молитви, що вона »благословенна в женах« і що »Господь з нею« і що Марія »родила Христа Спаса, ізбавителя душам нашим« Кревні й свояки сміялися з молодої дівчини, назвали її забобонною і переконували, що це противиться батьківським віруванням. Вона однак навіть не хотіла слухати тих намов; тим сердечніше її уста шептали слова ангельського привіту й тим радісніше прибігала до Марії і її молила.

Марія, як добра мати, сподобала собі простеньку набожність і незломну сталість Юлії. І очевидно нагородила її щедро. Нехай сама Юлія оповідає далі про це. Ось що пише вона в одній книжочці після свого навернення: »Одної майської неділі позволили мені з цікавости піти до католицької каплички на співану Службу Божу. Цеї хвилі ніколи не забуду. Я, що завсіди на набоженствах сиділа собі вигідно, — нині клякнула в деревляній, простенькій лавці і переклячала цілу Службу Божу. Відтак з цілою увагою вислухала науки. Це була моя перша наука, якої я слухала набожно. Від цеї хвилі знелюбила я протестантську єресь, а цілим серцем прилягла до католицької Церкви. Я ще одно знелюбила — світ, його розривки, суєту. На вечерницях, на балях оголомшувало мене, — я танцювала, гуторила і реготалася як другі. Та як прийшла я над ранком домів, — о тій годині вертала я, в якій тепер встаю, щоби відправити свої ранні молитви і вислухати Службу Божу — мерзилася я: гордила сама собою. Волосся було розчіхране, цвітки зівялі; одіж розхрістана, голова боліла, ноги тряслися Обезсилена впала я на отаманку і з огірченням сказала: »Ні, така не може бути ціль до якої я сотворена! Що доброго чужа? Самі марні річи, самі дурниці, самі облесні слова!« Серед забав я ніколи не почувала себе щасливою і вдоволеною. Моє серце тоді лише випочивало, як я одинцем скрилася в якімсь кутику і разу раз повторяла »Богородице Діво«.

Це були солодкі і лагідні намови ласки Божої, що їх випрошувала у Господнього Престола Мати Марія для своєї почитательки. Але це ще не навернуло її.

Треба було сильніших наступів ласки, щоби цю бідну душечку вирвати з обіймів світа й блудів. І це випросила її Мати Марія. В короткім часі стратила вона батька. Так склались обставини, що мати мусіла з донечкою переселитися деинде. Тут пощастилося Юлії стрінути католицького священика й розмовитися з ним кілька разів забажала до схочу. Наслідком тих розмов Юлія рішилася вернути до католицької Церкви. Мати однак і кревні завзято противилися цему. Справдішну боротьбу мусіла вона тепер звести. Мати Марія помогла її і цю останню перепону усунути й вийти остаточно побідницею.

З допусту Божого найшла на неї тяжка недуга. Смерть стояла недалеко від неї. Це був найвищий час перевести в діло свою постанову — стати католичкою. Щирим серцем сильною волею звістила вона матері, що добрий Бог навістив її слабістю, бо вона дотепер не сповнила своєї обітниці. бо мати стає наперекір Божим намірам. Мати дала переконатися, її опір подався, змякло серце й прнобіцяла донечці вже не боронити її перейти на лоно св. Церкви. Ніч принесла полекшу для хорої Юлії, її троха поліпшало. Взяла це за знак Божий і тогож дня зробила католицьке визнання віри. Якжеж цілком подужала, дізнала того щастя, що й сама мати вернула до св. католицьЦеркви. Так зробила добра Мати Марія і дочку і матір привела до правди й пристані спасення за тих троха »Богородице Діво« і дитинну набожність Юлії.

За кілька літ отримала вона ще одну ласку за молитвами Марії. Ісус покликав її близше себе — взяв її зі світа до монастиря на свою обручницю. Тут якраз на подяку Марії і на поширення її слави описала своє навернення, розказала світові ласки, які отримала через руки Марії і заохочувала всіх прибігати до Неї. »Вчуйте мене — казала вона — всі світа народи: Як тяжко кому жити на світі, най спішить до Матери Марії! Як на кого бють вітри покус, як кого жура, трівога хоче кинути в розпуку, най гляне на Матір Марію! Як ким метає гордість-бута, най схилиться перед Матірю Марією! Як кого лякає множество гріхів, кого гризе хробак совісті, хто зупинився над пеклом, най звернеся до Матері, Матері Марії! В небезпеці, в біді-горю, в сумнівах згадай, взивай Матір Марію! За Нею йди, а не зійдеш з дороги, Її проси — моли, а не попадеш в розпуку. Про Неї думай, а чистим будеш, Її тримайся, а не впадеш ні не пікнешся, під Її проводом нічо тебе не настрашить, під Її проводом не змучишся, зо Її ласкою — молитвами, дійдеш до цили... І так з певністю сам на собі переконаєшся, що Матірю, доброю Матірю є Марія«

ПОЛІТИЧНІ ВІСТИ

—**Промова Гітлера.** У пятницю, 28-го квітня, Гітлер виголосив у райхстагу двогодинну промову. В ній відкинув мирові пропозиції президента Русвелта, зірвав морський договір з Англією, з червня 1935 р., що обмежував німецьку воєнну фльоту до 35% британської фльоти, виповів 10 літну угоду ненападу з Польщею, та зажадав звернення втрачених кольоній. В своїй бесіді Гітлер сказав, що Данціґ мусить бути звернений Німеччині. Гітлер заявив, що Німеччина не хоче ні з ким війни та запропонував державам договір про ненапад.

— **Промова Бека.** В пятницю вранці, 5-го травня, у варшавському парляменті, в присутності дипльоматичних представників різних держав, польський міністер закордонніх справ Йосиф Бек виголосив 20 хвилинну промову. В своїй промові між іншими вичислив чотири принципи, що руководять Польщею у відношенні до німецьких домагань: 1) Польща твердо стоїть при правах та інтересах у закордонній політиці в Данціґу 2) Польща не згодиться, щоб її відгороджувано від Балтику 3) Польща не дозволить. щоб хтось обмежував її суверенні права в коридорі, хоч вона при цьому не думає нарушувати німецьких комунікацій зі Східною Прусією. 4) Хоч населення Данціґу є переважно німецьке, то все ж його прожиток і добробут залежить від Польщі.

Польща не може приняти німецьких домагань дати Німеччині Данціґ та шлях через польський коридор у Східню Прусію, однак готова в мирний спосіб поладнати непорозуміння, коли Німеччина буде кермуватись мирними намірами та мирними методами.

Промова Бека була принята в Німеччині неприхильно. По цій промові канцлер Гітлер відбув тайну нараду зі своїм міністром закордонних справ Рібентропом, провідником націстів Албертом Форстером та Артуром Ґрінзером, президентом данциґського сенату. Що вийде з того покаже найближча будуччина.

— **Польсько-німецьке** напруження з приводу Данціґу й коридору далі тревае.

— **Польський сойм** дав президентові Мосціцькому диктаторські права на так довго, поки конечність буде цього вимагати.

— **Німеччина й Італія** заключили між собою політичний і військовий союз.

— **Обовязкова військова служба в Англії.** В Англії з кінцем квітня уведено обовязкову військову службу. До служби буде негайно покликаних 200,000 хлопців у 20 році життя. До війська підуть усі, богаті й вбогі. Військова служба буде тревати 6 місяців, а опісля рекрути будуть переведені до територіяльної армії.

Примусова військова служба в мирному часі, якої не знала досі Англія, показує нам як непевні часи настають тепер у світі.

— **Сталін** ненадійно звільнив Літвінова з посту комісаря закордонних справ, який він займав майже 20 років. На його місце назначив свого найблищого друга-однодумця Вячеслава Молотова, голову ради нар. комісарів. Які були причини такої зміни в часі творення порозуміння Великої Британії з Росією, не знати. Догадуються, що це сталось для лекшого порозуміння Росії з Німеччиною.

— **Часописи доносять** що о. д-р. Волошин мав поїхати до Братислави, де зберуться й інші карпатоукраїнські міністри та приступлять до переговорів з Мадярщиною у справі автономії для Карпатської України. Які висліди дадуть ті переговори — наразі не знати.

— **Горті, регент Мадярщини** розвязав 4-го травня парлямент і проголосив парляментарні вибори, що відбудуться в днях 28 травня — 8 червня.

— **Війна китайсько-японська** тревае далі.

— **В Америці** щораз то частіше підносяться голоси критики політики Розвелта. Закидають американському президентові, що він місто дбати про поправу економічного положення в Америці, де помимо страшних державних видатків і задовження є до 12 мільйонів безробітних, говорить богато про заграничні справи та поширює воєнну гістерію в цілій державі.

— **Попередні відомости** про смерть д-ра Кочергана й письменника Гренджі-Донського показались неправдивими. Оба вони живуть.

— **Король Юрій і Королева Єлисавета** 6-го травня всіли в Портсмавт в Англії на корабель "Емпрес оф Остреліа" в дорогу до Канади й Америки. Корабель відплив серед пращальних гарматніх вистрілів та окликів тисячів людей, що бажали королівській парі щасливої подорожі. На кораблі нема жадних пасажирів, крім короля, королевої та їх свити і корабельної служби.

ПРОМОВИ КОРОЛЯ І КОРОЛЕВОЇ В КАНАДІ.

При нагоді своєї гостини в Канаді, Його Величество Король Юрій VI виголосить пять бесід, а Її Величество Королева Єлисавета одну бесіду. Згідно з уложеною програмою король виголосить бесіду дня 15-го травня, год. 11.45 перед полуднем у Квебеку, дня 18-го травня, год. 12.45 пополудні в Оттаві, дня 24-го травня год. 1.00 попол. у Вінніпеґу, дня 30-го травня, год. 4. попол у Вікторії Б. К., а 15-го червня, год 10.30 перед полуднем у Галіфаксі. Королева промовить 18-го травня, год. 8.45 перед полуднем у Оттаві.

СЛУЖБА БОЖА ЧЕРЕЗ РАДІО

Через стацію CKY буде передана в неділю, дня 28. травня (Зелені Свята) від години 10 до 11.30 рано (C.S.T.), з церкви св. Володимира і Ольги у Вінніпеґу. Відправляє о. д-р В. Кушнір, співає ДІТОЧИЙ ХОР під управою п. О. Мушія.

ПИШУТЬ НАМ...

А. Калявська, Кемроз, Алта.

Я вичитала в часописі "Світло" дуже інтересне для мене про Службу Божу за волю Рідного Краю і в поміч нашому народові. Зворушена тими словами посилаю одного доляра на Визвольну Службу Божу до Української Скарбниці.

Софія Ричкун, Сиркл. Монтана, З. Д. П. А.

Дуже тішусь тим, що Ви покликали до існування Українську Скарбницю, бо наш нарід бідує рез кінця і міри, а помочі ні звідки. Може Господь милосерний змилується над нашим народом. Тому треба нам до Нього богато й щиро молитись. В тім наміренні я відбула святу Сповідь і приняла св. Причастя, засвітила свічку й всі мої молитви жертвувала за наш бідний нарід. До Української Скарбниці засилаю від себе і від моїх дітей Андрія і Юстини два доляри.

ДЯКУЮТЬ ЗА ПОМІЧ

(Коглан, Б. К.)

Із глибини душ наших складаемо сердечну подяку Господу нашому Ісусові Христові й Пресв. Діві Марії та св. Йосифові за їхню поміч для нас. Та поміч прийшла для нас у такому нашому нещастю: 17-го квітня наші сини задумали спалити корчі, що прилягали з одного боку до трачки, щоб було безпечніше від огню. Запалили корчі, а два робітники мали пильнувати огня. Одначе огонь не хотів ніяк горіти й робітники відійшли. Коли сонце трохи підогріло, вогонь у той час схопився з такою силою, що відразу займився стос дерева один й другий. Зчинився великий пожар, так що годі було його вгасити, тим більше що води було мало

В тім нещастю моя жінка вбігла до хати, вхопила образ і прибігла до огня. Син Іван також прибіг і крикнув: "Мамо мамо, що ми будемо тепер робити, вже все пропало!" А мама відповіла: "Сину мій, не трать надії на Боже милосердя, а Господь наш Ісус Христос нам допоможе".

І підступила блище до огня і піднесла образ, в гору благаючи: Ісусе Сине Божій помилуй нас! О Маріє, Мати Божа молися за нас! О св. Йосифе Обручниче св. Церкви молися за нас!

В тій хвилі, на очах біля 50 видців, вітер обернувся в противний бік, з півночі на полудне, а відтак приїхали пожарники й їм з нашими сусідами вдалось огонь угасити. Так за Божою поміччю вратувалисьми від великого нещастя. За цю Божу поміч і за допомогу добрих людей складаемо в "Світлі" нашу сердечну подяку.

А. Коверчук.

НОВИЙ СВЯЩЕНИК

—Дня 7-го травня в Торонто Її Ексц. Кир Василій висвятили на священика Василя Джурмана.

o()o

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

Духовні Жертви Канадійських і Американських Українців

КОЖНОГО ДНЯ БЛАГАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Важке горе переживае ввесь український нарід у теперішних часах. Серце з болю краеться в кожного свідомого й чесного українця на вид тих кривд, того лиха, тих страждань які наш нарід мусить переносити кожного дня.

І як довго так український нарід буде терпіти в тім своїм пониженню? Чи не буде вже мати він волі й кращої долі?

Буде, та треба її здобути спільними визвольними зусиллями.

Треба обеднатись нам у спільних визвольних змаганнях та пильно використати всі дозволені й доцільні засоби, що можуть успішно довести до бажаної мети, а головно звертатись до неба, до Господа, Царя всього світу в якого руках доля і недоля всіх народів і в покірній молитві благати волі й державности для української нації.

А молитва щира, витревала, особливо коли злучена з Безкровною Жертвою в Службі Божій, много зможе зробити.

Треба нам у нашому лихоліттю много молитись і цю молитву разом із добрими ділами та чесним християнським життям жертвувати Господеві за волю і державність української нації.

А тоді ласкавий Господь вислухає нас і так покерує світовими подіями, що минеться наша недоля і засіяе світло волі й щастя для українського народу.

З гарячого бажання дати духовну поміч бідному й стражденному українському народові зродилась гадка оснувати "УКРАЇНСЬКУ СКАРБНИЦЮ" молитов і добрих діл.

Ціллю цего руху е винагороджувати Божій справедливости за всі кривди й зневаги, що їх дізнае Божий Маестат від недобрих членів українського народу, та випросити в Божого милосердя державної незалежности для України.

Це важна справа. Возьмім собі цю справу до серця! Станьмо апостолами нового руху й його організаторами в своїй місцевості!

Хто хоче помогти українському народові в Старім Краю добути на всіх українських землях волю й свою державність, нехай у цім намірі дасть милостиню, відбуде піст, помолиться дома або в церкві, а головно нехай постарається, щоб від його родини відправилась за волю й державність України, хоч одна Служба Божа

Хто зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

Такі ВИЗВОЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ започатковано від Великодніх Свят у Мондері, Алберта й вони відправляються кожного дня в церкві ОО. Василіян

Виказ жертв на Визвольну Службу Божу

Зложили по долярові слідуючі особи:

Мондер, Алта.

Петро Крижановський, Іван Морозюк, Кружок Апост. Молитви п. Марії Боровської ($2.00), Михайло Рогаль, Николай Черемшинський, Настя Саврій, Михайло й Ева Царук, Магдалина Чех, Настя Березюк, Наталія Самійло, Марія Лукасевич, Іван Косюр, Петро Сірацький, Анна Гордій, Франка Морозюк, Григорій Савчук, Лука Заруденець, Ева Сацьків. $1.00

Равидгил - Алта. Анастазія Калявська

Гіллярд - Алта. Петро Котлярчук

Сиркл, Монтана. Андрій Ричкун, 50ц. Юстина Ричкун, 50ц

Софія Ричкун, одного доляра на визвольну Службу Божу, Сповідь, св. Причастя і молитви за волю України

Хто бажае причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ через редакцію "Світла"!

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "УКРАЇНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ" - за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Плащаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальог.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY
322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА РАДІО-ПРОГРАМА В АЛБЕРТІ.

Перша українсько-католицька радіо-програма передана 30 квітня 1939, через стацію CFRN, в Едмонтоні, була дуже мила й усім сподобалась. Виконали її наші мондерські мистецькі сили: о. А. Трух ЧСВВ. пані А. Стрільчук, Ксеня і Оля Савич, Івась, Василь і Петрусь Савич.

Програма була музично-вокальна. Впр. о. А. Трух виголосив повчаючий реферат на тему: Релігія — наш найбільший скарб.

Друга українсько-католицька радіо-програма буде передана в "День Матери", в неділю 14-го травня 1939 р., в год. 4.15 пополудні зі стації *CFRN*.

Хто оплачує передачу українсько-католицької радіо-програми в Алберті?

Першу — Мондер,
Другу — Мондер.
Третю — Борщів.
Четверту — Чипмен,
Пяту — певно Новий Київ.

Крім цего зложили жертви поодинокі особи:

Стефан Савчук — $1.00, Роман Верес — $1.00, Семен Хміляр — $1.20

Щодо дальших жертв, просимо й надіємось їх від усіх наших українсько-католицьких парохій, Народних Домів та інших організацій у Алберті.

Гроші просимо слати на нашу адресу, або п. Ф. Онищука, пров. скарбника БУК-а в Алберті. Його адреса:

Mr. Fred Onesky, Box. 186
Mundare, Alta

о. А. Трух ЧСВВ
Пров. БУК-а в Алберті.

— ПРИГАДКИ —

14. V Неділя Сліпородженого.
18. V Вознесення Господне.
21. V Неділя Св. Отців і Івана Богослова.
28. V. Неділя і Зелені Свята.
29. V. Пресв. Тройці. Зелений Понеділок.

Загальниця від Зелених Свят до неділі Всіх Святих (28. V. 1. VI.)

Заупокійна Субота 27. V.

Зміни місяця: Нів — в четвер 18. V. Перша кватира - в четвер 25. V.

Довгий день 21. V. — 16 год. 31. V. — 16 год. і 24 хвилини.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Никола Черемшинський, Мондер, Алта. $1.00
Петро Крижановський, Мондер, Алта. 5.00
Родина Коверчуків. Коглан, Б. К. 2.00
Михайло Павлів, Менвіл, Алта. 5.00
Григорій Курило Восетна, Алта. 1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (26) 11. Мондер, Алберта, 1-го Червня 1939. Mundare, Alberta, June 1st. Vol. II. No. (26) 11.

Канада Вітає Свого Монарха

СЛОВО КИР ВАСИЛІЯ ЛАДИКИ

З НАГОДИ ВІДВІДИН ІХ ВЕЛИЧЕСТВ КОРОЛЯ ЮРІЯ VI. І КОРОЛЕВОЇ ЄЛИСАВЕТИ

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ПАРОХІВ І МІСІОНАРІВ ТА ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ ДІЄЦЕЗІЇ В КАНАДІ

ВОЗЛЮБЛЕНІ В ХРИСТІ БРАТТЯ І СЕСТРИ!

Направду, з волі й зарядження Божого Провидіння, серед часів, які так мало кидають теплого світла на життя нинішних народів, відвідини Іх Величества Короля Юрія VI. і Королевої Єлисавети в Канаді, в місяці травні ц. р., являються чимсь більшим, як у першій хвилині можна було сподіватися.

Скоро тільки Достойна Особа Його Величества, Король Юрій VI., обняв недавно престіл своїх Батьків і Народу, першим Його бажанням було відвідати народи Великої Британської Імперії. Це бажання наказувало Його Величеству не тільки виявити перед своїм народом глибину щирих почувань свойого серця, але ще більше, щоб задосить учинити свойому високому, з волі Божої даного Йому Урядові, який сьогодні, здається, стоїть як одинока запорука мира й добробуту народів великої Британії і народів світа.

Тому відвідини Іх Величеств Короля Юрія VI і Королевої Єлисавети в Канаді, це відрухова радість усіх народів Великої Британії. Куди тільки буде ступати Іх стопа, весь нарід усякого соціяльного походження, буде спішити, щоб виявити Їм свою любов, вдячність і беззастережну льояльність. Відвідини Королівської Родини в Канаді дадуть світові нагоду ще раз побачити, яка незломна сила криється в серцях народів Великої Британії тоді, коли вони лучаться спільно в своїх урочистих молитвах, тоді коли виступають у маніфестаціях, тоді коли виявляють свою загальну радість, щоб гідно вшанувати день, що послужить цілим майбутним покоління, як джерело сили, слави і величі Британської Імперії.

ІХ СВІТЛІСТЬ КОРОЛЬ ЮРІЙ VI. І КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА

БОЖЕ ЦАРЯ ХРАНИ!

ВЕЛИКУ Й РАДІСНУ ХВИЛЮ ПЕРЕЖИВАЄ ТЕПЕР УСЯ КАНАДА. ЦЕ ПЕРШИЙ РАЗ В ЇЇ ІСТОРІЇ БРИТІЙСЬКИЙ МОНАРХ ЮРІЙ VI. І КОРОЛЕВА ЄЛИСАВЕТА ПРИЇХАЛИ В ГОСТІ ДО МІЛЬЙОНІВ СВОЇХ КАНАДІЙСЬКИХ ПІДДАНИХ.

СВОЙОГО ДОРОГОГО ВОЛОДАРЯ ВІТАЄ КАНАДА ВЕЛИЧАВИМИ МАНІФЕСТАЦІЯМИ. ОДУШЕВЛЕНІ НАРОДИ РАДІСНО ВЕЛИЧАЮТЬ СВІЙ ВЕРХОВНИЙ ДЕРЖАВНИЙ АВТОРИТЕТ.

РАЗОМ ІЗ ДРУГИМИ ГОРОЖАНАМИ КАНАДИ ТАКОЖ УКРАЇНЦІ-КАТОЛИКИ РАДІЮТЬ ЩИРО КОРОЛІВСЬКИМИ ВІДВІДИНАМИ ТА СКЛАДАЮТЬ ІХ ВЕЛИЧЕСТВУ КОРОЛЕВІ ЮРІЄВІ VI. І ЄЛИСАВЕТІ СВІЙ ЩИРИЙ ПРИВІТ.

ПІД ЇХНІМ ЦАРСЬКІМ ПРАВЛІННЯМ УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ В КАНАДІ ТІШАТЬСЯ РЕЛІГІЙНОЮ І НАРОДНОЮ СВОБОДОЮ ТА МАЮТЬ ЗМОГУ ВСЕСТОРОННО РОЗВИВАТИСЬ У ЦІЙ НОВІЙ СВОЇЙ БАТЬКІВЩИНІ.

ТОМУ В ПОЧУТТЮ ГЛИБОКОЇ ВДЯКИ, В ВЕЛИКУ ХВИЛЮ КОРОЛІВСЬКИХ ВІДВІДИН КЛОНЯТЬ СВОЇ ГОЛОВИ ПЕРЕД СВОЇМ МОНАРХОМ. ЗАЯВЛЯЮТЬ ЙОМУ СВОЮ ПОШАНУ, ЛЮБОВ І ВДЯЧНІСТЬ ТА МОЛЯТЬ ГОСПОДА, ЩОБ ХОРОНИВ ІМ ДОРОГОГО КОРОЛЯ І ЗВОЛИВ ДАТИ, ПІД ЙОГО ПРОВОДОМ В МИРІ ПРОЖИВАТИ МНОГІ ЛІТА!

Яке є становище наше, в цій історичній хвилі, становище тисячів Українців горожан Британської Імперії і мешканців просторої Домінії Канади?

Зі загальною радістю народів Великої Британії, наших співгорожан, ми лучимо й нашу радість.

Ми, може більше як хто, з дроганням нашого серця вижидали цього історичного моменту відвідин Іх Величеств Короля Юрія VI і Королеви Єлисавети. Коли ж цей момент прийшов, коли Королівська Родина вже станула своїми стопами на канадійській землі, з запалом найшляхотніших почувань ми складаемо перед Іх Достойними Особами нашу пошану, любов і льояльність. Ми радіемо з Достойними Особами Королівської Родини, ми радіемо самі між собою.

Ми радіемо з Достойними Особами Королівської Родини тому, що Вони через зарядження Божого Провидіння тішаться високим своїм Урядом, що очолює мільйони народів Велико-Британської Імперії. Ми радіемо особливо тому, що вони поставлені на вершок цеї великої гідности в час, коли серед морального заломання прочого світа Британська Імперія прикрашується новою славою і новою силою якраз завдяки Іх Достойних Осіб і Іх незабутних Предків.

Ми радіемо самі між собою. Так ще недавно, здавалося, цілий світ потоне в хаосі руїни і братовбійчої війни. Сьогодні, ми з довірям глядимо в майбутність. Ми з довірям глядимо в культурний розвиток українського народу на канадійській землі. Ми з тим самим довірям глядимо також на остаточне справедливе вирішення українського питання в Европі.

Це високе довіря, яке ми українці Канади завсіди мали зглядом пануючої Династії Великої Британії, ми сьогодні, в цей історичний момент, складаемо ще більше щедро і ще більше щиро в руки Іх Величеств Короля Юрія VI. і Королевої Єлисавети.

Це наш привіт для Королівської Родини в Канаді. З цеї нагоди, Всечесніші Отці Паро-

хи і Місіонарі разом з вірними Нашої Дієцезії в найблищу неділю занесуть свої гарячі молитви перед Престол Всевишнього Бога. Многоліттвія в честь Іх Величеств Короля і Королевої нехай понесуться з тисячів українських сердець радість і веселий звук дзвонів наших церков нехай супроводжають Достойних Суверенів від океану до океану Канадійської Домінії.

Враження й почування цеї історичної хвилі нехай останут постійно в наших серцях, нехай приносять обильні плоди добрих діл і взаїмної любови у цілих наших українських поколіннях, для нас, для наших і благословення Божого для нашої Ворогої Вітчини.

Дано в Вінніпеґу, дня 17 травня, 1939 р.

† ВАСИЛІЙ ЕПП

Наслідуймо Чесноти Христового Серця

Культ Христового Серця запустив глибоко коріння серед нашого українського народу.

Однак у многих почитателів цей культ є більш у словах, обходах і захопленні, чим у ділах, відтворенні на собі Христа, наслідуванні Його чеснот.

Якщо хочемо бути правдивими почитателями Христового Серця, то мусимо конечно наслідувати чесноти Христового Серця, головно Його покору, лагідність і любов.

1. Покора Христового Серця.

Христове Серце є джерелом усяких чеснот. Однак на першому місці виступає покора, велика, безмежна покора. Бо Христос, будучи Богом, прибирає вид чоловіка й слуги. Він над нікого не виноситься. Пристає з убогими, маленькими й пониженими. Для Христа не було різниці кляс, станів, чи заняття. Не хвалиться чудами, але укривається з ними. Вмиває в покірній поставі своїм ученикам ноги. Ніколи не бороничься і нікого своєю всемогучою силою не карає. Христос був покірний у найвищому ступні.

Чому Христос був так покірний? Бо покора це основа святости. Життя душі неможливе без покори. Написане виразно в св. Письмі, що Бог гордим противиться, а покірним дає свою ласку. Христос як найліпший знавець людського серця, що приняв також і Собі людське серце, знав на що люди найбільше хорі, та який лік є найуспішніший для зболілого людського серця. І тому, Сам будучи покірним заохочує і нас усіх, щоб ми вчилися від Него цієї чесноти кажучи: "Учіться від Мене, бо я лагідний і покірного серця."

Нажаль люди ще й досі не навчилися від Христа покори. Хоч уже минає дві тисячі літ від цих слів, нічо у світі не є так призабуте, як чеснота покори. Щобільше! Многі уважають покору, як неміч, як запору до поступу, до поводження, до здобуття щастя. Й тому на кожнім кроці прямують нестримним бажанням щоб винести себе понад других у розмові, мешканні, убборі, майні й так показати другим, що вони вищі, розумніші, второпніші, чесніші, багатші. Наслідки цього застрашаючі, бо многі себе обсмішують, злостяться при невдачах, погорджують ближніми, нарікають на Бога, а вкінці зовсім зривають з Богом. Не дійшло б до цього всього, якщо б кожному в життю просвічувала покора Христового Серця.

2. Лагідність Христового Серця

Христос був не лише покірний, але й лагідний. Христова лагідність була зо всіх сторін виставлена на пробу. Виставляли на пробу Христа найперше апостоли своєю простотою, непонятливістю, слабісти характеру. Лагідно відповідає Христос Юді, що прийшов Його зрадити, бо називає Його ще й тоді приятелем. На трикратне виреченняся св. Петра нічо йому не сказав, лише лагідно, впоминаючи глянув на него. І нарід мучив Христа браком зрозуміння. Для всіх Христос був лагідний, навіть для ворогів.

Сьогодні між людьми дуже мало лагідности. Навіть серед почитателів Христового Серця тяжко її стрінути. Де сьогодні мущина, щоб лагідно обходився зі своєю жінкою? Де жінка, що не була б прикрою мужеві? Родичі не вирозумілі для невинно розбавлених дітей. Діти не приймають із вдячністю щирих порад родичів. Одне без застанови сказане слово розеднює довголітних приятелів. Слуги нарікають на своїх панів, а роботодавці на робітників. Вже не згадувати про цілковиту відсутність лагідности у розбої, рабівництві, вбійстві, війні..

А однак лагідність конечна для усіх нас! Хоч не знать як гарно укладали б ми своє життя, то навіть серед найкращих людей, може зайти якесь непорозуміння. До добрих сусідних відносин треба не лише не робити комусь прикрощів, але хоч і зайдуть радо їх простити. Якщо знаходимося в небезпеці вибухнути гнівом, то мовчім, молімся! Платити злом за зло, то на це не треба людини, бо це й звіря уміє. Але поконувати зло добротою оце дух Христового Серця.

3. Любов Христового Серця.

Любов у старині не сягала поза батьківщину. А й ця народня любов була самолюбна. Христос, коли прийшов на цей світ, відразу обявив Своє широке Серце. Любов Бога, а в Бозі любов ближнього. А як сердечно всіх любив! Як жертвенно! Як всесторонно! Всі кругом Христа відчували любов Його Серця. Ціле Його життя — це ланцюх діл любови. Він клав Свої руки на хорі очі, глухі вуха, німі уста, сухі руки, спаралізовані ноги. Ніхто не опише, ні вискаже впов ні любови Христа до людей.

Ми люди двадцятого століття призабули на цей закон любови. Ні Бога не любимо, ні ближнього так як треба. Замість Бога любимо славу, майно, гроші, вживання, розкоші. Нема й любови ближнього! Бо скільки, то є зовсім собі чужих мужів і жінок, хоч носять те саме назвисько? Скільки братів, що процесуються цілими літами між собою? Скільки сестер, що безустанно між собою сваряться? Ворогує сусід із сусідом, нарід із народом, ціле людство клекоче наче в кітлі. Наслідок такий, що є війни й боротьба проти всіх і всього.

Хоруємо! Імя нашій недузі брак любови! Треба нам лікаря! Христос тим лікарем! Гляньмо на це Христове Серце! Ціле Воно палає любовю Бога й ближнього. Навчімся й ми, як маємо любити Бога понад усе, а свойого ближнього в Бозі. До цього взиває нас усіх Христос не лише Своїм примфром, але й заохотою "По цім пізнають що ви є моїми учениками, як любов матимете між собою!"

Завитав місяць червень. Бажанням св. Церкви є, щоб вірні наслідували у цьорорічньому червні чесноти Найсв Ісусового Серця. Сповнимо це гаряче бажання св. Церкви, якщо наше почитання Христового Серця визначатисьме наслідуванням цих трьох чеснот: покори, лагідности й любови.

Острогірка.

ОБІТНИЦІ ХРИСТОВОГО СЕРЦЯ

1. Всім ласки потрібні буду подавати,
Щоб всі обовязки змогли виповнити.
2. Родини муть жити в спокою та згоді,
Бо я їм поможу у всякій пригоді.
3. В час смутку чи горя я сам іх потішу,
І в серце розраду зішлю наймилішу.
4 В житті зберігать я їх буду від лиха,
А смерть їхня буде спокійна та тиха.
5. Я в серцях їх буду ласкаво вітати,
І в замислах добрих все поміч давати.
6. Всім грішникам радо я Серце відкрию,
З гріхів в Своїй Крові їх душі обмию.
7. Холодних, байдужих любовю загрію,
Помножу в них віру, розбуджу надію.
8. Всі ревні та вірні в любві муть зростати,
В житті совершеннім все більш поступати.
9. Хатам, що мій образ будуть почитати,
І цим мому Серцю поклін віддавати -
Я дам много ласки, добра, супокою.
В сімї кожну рану цілюче загою.
10. Священикам, вірним слугам Серця мого,
Що будуть все дбати про славу для Нього,
Дам ласку у грішних серцях жаль збуджати,
Найбільше безбожних із Богом єднати.
11. Імя всіх, що Серце моє почитають,
І других до цього склонити бажають,
Глибоко у Серці в любві му ховати,
Щоб в Ньому на віки могли проживати.
12. Хто місяців девять у щирій любови
Прийме св. Тайну мого Тіла й Крови:
Я в час його смерти на нього згадаю
І сам його душу заберу до раю.

НОВИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОП

З Будапешту доносять, що Святіший Отець Папа Пій XII іменував Впр. о. Николая Дудаша ЧСВВ., епископом для мадярської греко-католицької дієцезії з осідком Гайдудорог

Николай Дудаш уродився 27 жовтня 1902 р, вступив до Чина Отців Василіян 10 січня 1921 р. став священиком 8 березня 1927 р

Номінат, хоч родом мадяр, володіє добре українською мовою. Новіціят відбув у Мукачеві, а свої студія в Галичині й в Римі, де на Папськім Григоріянськім університеті з відзначенням осягнув докторат зі св. богословія. Як молодий священик працював ревно на різних призначених настоятелями урядах у Чині. Якийсь час був ігуменом у монастирі Маріяповчі та настоятелем Василіянської Монашої Области в Мадярщині.

Епископ Н. Дудаш є людиною здібною, вченою і побожною. Бажаємо новому Владиці якнайкращих успіхів для добра Церкви на новому становищі.

ПРИВІТ УКРАЇНСЬКИМ КАТОЛИЦЬКИМ МАТЕРЯМ

РАДІО-ПРОМОВА З ДНЯ 14 ТРАВНЯ 1939.

Достойні Українські Слухачі!

Христос Воскрес!

Мої Дорогі!

Велика є наша земля!... І в кожній стороні, де лиш беться в грудях щиро-католицьке серце, — люди вчені й неписьменні, старі й молоді, в день і в ночі,—а надзвичайно в цім гарнім місяці травні-маю співають пісні, відмовляють окремо й спільно сердечні молитви в честь Пречистої Діви Марії.— А за що?... За те, головно що Марія згодилась прийняти на себе великий обовязок пресвятого материнства, яке обдарувало нас Спасителем наших душ. За те многозаслужене материнство вже 1939 літ величають ангели й люди Пресвяту Богородицю: — Радуйся обрадованная! Благословенна Ти в женах!..

Між тими націями, що з великою любовю й пошаною відносяться до Пресвятої Богородиці на нашу превелику радість, є також і наша українська нація! Від Ольги святої і Володимира, горнуться українці до Престола Пресвятої Богородиці! — А Мудрий князь наш Ярослав, тому 900 літ, місто Київ, всю українську землю й увесь наш народ віддав торжественно під могутній покров Божої Матері! Можемо сказати, що одною з прикмет українського народу є — сердечне привязання до Матінки Божої! — І коли сьогодні, на цій нашій українсько-католицькій радіо-програмі, маємо змогу зложити Небесній Матері поклін високопочитання, разом із почуваннями вдяки й любови, нехай від нас і від вас, дорогі українські слухачі, полине воздушними хвилями, аж перед небесний престіл Божої Матер ангельський привіт: "Богородице Діво, радуйся обрадованная, Маріє!" — за те, —"яко родила еси Христа, Спаса, Ізбавителя душам нашим!"

Співаючи, похвальний гимн Небесній Матері, хочемо нині зложити сердечний привіт ще й усім українським матерям, а головно всім чесним матерям у Алберті. Вони знані нам, ці наші достойні матусі по численних парохіях нашої провінції, знані зі своєї побожности й милої рідної української бесіди. Вони були такими тоді, коли тому 30-40 років як молоденькі жінки, держали на руках свою першу дитинку і такими достойними, побожними й рідними вони залишились аж до часу, коли на своїх старечих руках держать тепер дитинку свого сина чи своєї доньки. Так, ми знаємо й шануємо ці наші добрі українські матері в Алберті і шлемо їм сьогодні сердечне поздоровлення.

Коли ми нині в цім так званім "Дні Матері" спільно з іншими людьми складаємо привіт любови й вдячности своїм матерям, ми по перше зазначуємо з радістю те, що як у нашій Алберті, як у цілій Канаді ми маємо так багато українсько-католицької молоді, то це ми завдячуємо передовсім нашим побожним матерям! Ці наші достойні матері не пішли за новою модою зіпсованих неморальних людей, не змарнували молодого українського цвіту, не згубили молодого життя, але в своїй побожности дали Христовій Церкві, українській нації та канадійській державі тільки гарних діточок, скільки дав їм сам Господь Бог! Честь Вам за це, побожні, справедливі Українські Матері, достойні носити імя "мати"! Нехай Пресвята-Божа Мати, за те, що Ви так, як Она, прийняли від Бога й сповнили великі материнські обовязки, покриє вас, дорогі наші мами, від усякого зла чесним своїм омофором!

На другому місці бажаю згадати з великим признанням те, що як наша українсько-католицька молодь є добра й побожна, то це знову головно завдяки нашим побожним, католицьким матерям, які самі жили побожно й цю побожність защіпили в душах своїх дітей. Діти більшу частину свого дитинячого віку переводять при боці своєї матері й, тому зовсім слушно признаємо те, що як діти побожні, то до цего причинились найбільше наші побожні матері.

Мусимо вкінці дати нашим матерям признання й за те, що вся наша канадійсько-українська молодь, яка нині рідною українською мовою говорить, молиться, співає й має доброго українського духа, то те добро — ця наша молодь завдячує в першій мірі тим своїм українським матерям, які від самої колиски аж досі розмовляли зі своїми дітьми по українськи, проводили їм святу молитву, ато й наказували їх, щоб любили своє рідне й були щирими Українцями. — А в якій родині мати батько були такого самого духа, то там виросли й виховались найкращі українські діти, яких маємо в Канаді. Знаючи добре, як великим скарбом у Канаді є—наша гарна, побожна молодь та що цю добру й численну молодь, дали нам і виховали передовсім наші добрі, побожні матері, нехай нам буде вільно зложити тим добрим матерям, на цій нашій українсько-католицькій радіопрограмі, велике признання й сердечну подяку від Церкви, держави й нації, яким наші українські добрі матері дали тільки гарних і добрих молодих членів!

Поздоровляючи сердечно всі наші чесні матері, звертаємось із черги до всіх наших українських дітей, які слухають нашої радіо-програми, до тих, що вже повінчані й до хлопців та дівчат і просимо їх щоб нині, а від нині через усі дні свойого життя з великою любовю відносились до своєї матусі, яка виносила їх під своїм серцем і виховала на побожних та чесних людей.

Українські діти! Нехай ваша мати буде вам завсіди високодостойною особою, найлюбіщою добродійкою, найліпшою приятелькою, найріднішою зі всього вашого роду.

Українські-католицькі діти! Не забувайте ніколи тої віри, в якій жила ваша мати, ні тої української нації, в якій привела вас на світ! Від Бога походить католицька віра! Від Бога походить українська нація! Від Бога походить ваша мати! Нехай жеж ті Божі дари будуть завсіди вам дорогими скарбами, яких за ніщо в світі не годиться продати ні проміняти! Памятайте, що всі доти матимете силу, честь і спасення доки будете мати в пошані свою рідну матір, свою українську мову й правдиву Христову католицьку віру! Такі Українці будуть водночас найліпшими горожанами канадійської держави. — А молодих українських жінок і чоловіків просимо сердечно, щоби йшли слідами своїх добрих родичів; щоб також по приміру своїх матерей приймали від Бога тільки діточок скільки пішле їм Бог та щоб виховували їх на найкращих борців за Христову правду в вільній Канади! Цего хоче Бог! —

На прикінці моєї мови прошу всіх дорогих слухачів нашої укр. катол. радіо-програми щоб разом із нами побажали й заспівали, щоби Г. Бог усім добрим українським матерям подав здоровля і життя — на многі літа!

о. А. Трух, Ч.С.В.В.

РОЗВІД НЕ Є ВІД БОГА

"Що Бог злучив нехай чоловік не розлучає."

В домі пані Калинчук було сьогодні дуже весело. Може яких 10 пар молодих хлопців і дівчат крутилось по хаті, грали, співали, забавлялись безжурно.

Зі всіх найбільш утішною була таки сама п. Калинчук. Бо ж це її одинокий син Стефан цего тижня одержав дипльому доктора медецини! Своїми материнськими очима водила з любовю за своїм Стефанком і раділа, що молодечий Б.У.К. прийшов несподівано до її хати, щоб молодому панові докторові, свому предсідателеві, зложити приятельські побажання щастя і успіху на новій дорозі життя.

Вже було по 9-ій, як пані Калинчук попросила молоде товариство до сусідної кімнати на перекуску.

Підчас перекуски Івась Гресько, містоголова молодечого відділу Б.У.К-а, короткими приятельськими словами, зложив від імені членів Б.У.К-а побажання докторові Калинчукові й цілій його родині, висказуючи надію, що п. др. Калинчук буде не лиш добрим лікарем слабих, але також добрим провідником здорових українців у цілім місті. Свою промову закінчив побажанням, щоб пані Калинчук одержала незадовго й добру "невісточку".

Всі присутні гучними оплесками одобрили такі побажання, а Василько Вальницький докинув:

Лиш уважайте п. Докторе, щоб поставили добру діягнозу

В чім?

У виборі "пані докторової".

Слушна заввага. Треба буде п. Греська взяти за старосту, то може в двійку зійдемо щось доброго.

Пана Івана прошу до такого підприємства не брати, бо він так розуміється на дівочім зіллю, як вовк на звіздах.

- Не бійся, Василю, вже ми якось дамо собі раду.

- В найгіршім випадку можна буде взяти розвід, — завважала Геня.

- О, щодо розводу, то це не може бути, бо між католиками нема ніяких розводів, — відповів др. Калинчук.

А мені здається, що часом бувають розводи й між католиками, — завважав Роберт

В тій хвилині задзвонив дзвінок. Розмова перервалась. До кімнати ввійшов о. Парох.

Слава Ісусу Христу! Щасть Боже!

Слава на віки! Вітаємо о. Пароха.

А я вітаю п. дра Калинчука й складаю свої щирі гратуляції! Так само матусі й цілій родині.

Дуже дякуємо й просимо о. Пароха заняти місце, промовив молодий доктор.

Дуже добре, що о. Парох прийшли, бо ми тут маємо до обговорення важну справу, — відізвалась панна Зоня.

Може хочете дати на оповіди?

Ні, прошу о. Пароха, — перебив Василько, вона ще не вміє борщу варити. Всі засміялись сердечно.

Ми хотіли б знати, чи в католицькій Церкві можна дістати розвід? — вернула до теми чорнява Геня.

Розвід? Ні, мої діти, в католицькій Церкві ніколи розводів не було й не буде.

— А в нашім домі мешкає французька жінка, яка розвелась із чоловіком і живе собі окремо, зі своєю мамою; кожного дня приступає до св. Причастя, має одну дитину коло себе.

— А через що вона розійшлась із чоловіком?

— Через його піятику й бійку.

- Це, Геню, не був "розвід" лиш "роздія", сепарація.

А яка ж в тім різниця?

"Різдія" —"сепарація" — розуміється так, що як чоловік і жінка не дібрались і не можуть жити в згоді, тоді Церква позволяє їм розійтися і жити окремо, але не вільно їм до смерти брати другого шлюбу; аж як одно з них померло б, тоді друге може взяти знову шлюб із іншою особою.

- Це дуже тяжко жити аж до смерти в такій сепарації, завважала Зоня.

- Жити в сепарації завсіди лекше, чим у недібранім подружжі, з яким пяницею, картярем і неморальним чоловіком або жінкою; що це дійсно правда, то видно з того, що недібрана пара розходиться й жиє окремо, бо так лекше. Лише треба жити чесно, не

(Докінчення на ст. 7-ій)

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, XIX. 12-29

Загибіль Содоми й вратування Лота (XIX. 12-29).

XIX. 12. Після того промовили мужі до Лота: "Чи є в тебе зяті, або сини, або доньки? Або коли хто інший є в тебе в цім городі, виведи їх з міста цього.

13. Ми бо погубимо це місто: бо крик знявся великий про нього перед Господом; тому й післав нас Господь знівечити його.

14. Вийшов Лот і говорив про це своїм зятям, що взяли його доньки, кажучи: "Вставайте й виходіть з того міста, бо погубляє Господь город." Та здавалось, що він шуткує перед зятями своїми.

15. Коли ж зазоріло ранком, наставали Ангели на Лота кажучи: "Вставай, бери дружину свою і обі доньки, що є в тебе, щоб і ти не погиб із беззаконними городами.

16. Коли ж стали безрадні, Ангели, взяли за руку його й за руку його дружину й за руки двох його доньок, бо Господь пощадив їх.

17. Як уже вивели їх геть, сказали: "Спасай і ратуй своє життя! Не озирайся позад себе ані не зупиняйся ніґде в усій околиці! Втікай у гори, щоб і тобі не згинути!"

18. Лот же промовив до них: "Благаю тебе мій Пане:

19. Коли найшов твій слуга ласку в тебе, й велика твоя милість, що ти показав для мене та врятував мені життя; ніяк не здолію врятуватися в горах, щоб не постигло мене нещастя і не загинув я.

20. Ось близько місточко це, поспішу туди. Та чи воно не маленьке? І там завдяки тобі врятую моє життя.

21. І каже йому: "Це мав я згляд на тебе й у цій справі, щоб не погубити города, що про нього ти говорив.

22. Рятуйся скоріше до нього, не можу бо нічого чинити, поки не зайдеш там." Тому й надано тому городові назву Сигор.

23. Саме зійшло над землею сонце, як Лот увійшов у Сигор.

24. Повелів Бог, щоб сірка й огонь впали на Содому й Гомору.

25. Поперевертав ці городи й усю околицю й усіх жителів міст і все, що росло на землі.

26. Озирнулася дружина його позад себе й обернулася у стовп соли.

27. У ранці встав Авраам, пішов на місце, де стояв перед Господом.

28. Позирнув він на Содому й Гомору й на всю околицю й побачив: аж це здіймалась полумінь від землі неначе дим печі.

ПОЯСНЕННЯ

12. Ангели поручають Лотові випровадити з міста свою рідню. Про його дружину осібно не згадують, бо жінка належала до свого мужа й становила з ним одно. Коли називають зятів, та треба розуміти тих, що вже заручені були з Лотовими доньками. У жидів, рівнож і в вавилонців заручини були рівнорядні з подружам.

13. "Мужі" — ангели по досліджені злочинности Содоми з поручення Божого мали це місто враз з околицею зовсім знищити.

14. Очевидно Лотові зяті не були лучші від своїх горожан. Інакше вони могли б припускати, що Господь не оставить безкарно такі жахливі прогріхи.

15. Лот вправді свідомий був, що треба втікати, та зволікав, бо жаль було йому позбутися свого маєтку, який придбав собі у Содомі.

16. Ангели тоді просто насильно вивели Лота та його дружину зі Содоми.

17. Не вільно було навіть озиратися; жахливий вид того знищення Содоми й околиці міг здержати Лота в утечі, а тут кожна хвилинка була дорога. Рятунку по порученні ангелів мав шукати в поблизьких горах. Тут розуміється гори Моавітські.

18-20. Лот чує, що не в силі йти так далеко. Віком був старший, а переживання останньої ночі знесилили його. Ото просить ангелів, щоб пощадили близьке місточко Сигор, де він думає найти захист для себе й рідні. Щоб спонукати ангелів, каже що це "мале місточко" — Звідси й назва **Сигор.**

21-23. Ангели вволяють проханню Лота й ощаджують Сигор. Після Бит. XIII, 10 Сигор слав. Зогоръ, лежав на полудневім краю Мертвого Моря; Єрем. XLVIII, 34 зачисляє його до посілостей Моавітських. Від Содоми не був віддалений більше як на годину ходу, бо Лот досвідком виходив зі Содоми, а як зійшло сонце прибув до Сигору.

24-25. В околиці Содоми й Гомори за дуже давніх часів були великі асфальтові ями з обильними нафтовими джерелами. Крім того находилися там великі поклади сірки. По всякій правдоподібності наступив землетрус. Так дісталася на поверхню землі нафта, сірка й легко запальні ґази. Грім запалив те все й виглядало неначе цілий воздух перемінився в огонь, сірку й жупел. Коли асфальтові ями вигоріли, земля запалася враз з руїнами міста та людьми, а вода Мертвого Моря заляла простір, де стояли злочинні міста.

26. Дружина Лота не послухала перестороги ангелів і оглянулась позад себе. Видно недовіряла словам ангелів і хотіла переконатися, чи дійсно наступить загибіль Содоми. За кару померла нагло й як інші предмети, що стоять недалеко Мертвого Моря, як кусні дерева, скали тощо, покрила її верства соли й сірки, так що по якомусь часі виглядала мов стовп соли. На узгірях близько Мертвого Моря т. зв. Джебель Уедум (Содомські гори), творяться через звітрення соли поодинокі вистаючі сільні стовпи, що приймають різні постаті. Нішо дивного, що людська уява добачує в деяких дружину Лотову перемінену в соляний стовп.

27-28. Авраам слідуючого дня ранком, неспокійний про долю свого братанича, удався на місце, де день передтим вставлявся у Господа за Содомлянами. Та як поглянув на околиці, де находилися грішні міста, побачив лиш велику хмару диму, що прислонювала цілий вид. Він зрозумів, що Содому й Гомору навістила Божа кара.

МЕРТВЕ МОРЕ. — Нічим не є узасаднений погляд, неначе перед катастрофою, що постигла Содому й Гомору, не було Мертвого Моря, а ріка Йордан вливала безпосередно до Червоного Моря. З другої сторони зовсім певно, що Мертве Море не розливалося так далеко на полудне, як це має місце теперішний його простір. Геольогічні досліди виказують, що вже в дуже давній добі витворилась глибока кітловина. Йордану й там стало творитися велике озеро. Нафтові й асфальтові ями вже в давнині надавали Мертвому Морю особливого вигляду. Лиш довжина внапрямі полудня була менша, бо на його полудневo-східнім краю розтягалася прегарна долина Сиддім **"як рай Божий, як земля Єгипетська".** (Бит. XIII. 10). Там також находилися міста Солома й Гомора. Тепер усе те залите водами Мертвого Моря. — Нині Мертве Море має 75 км. довжини; 15 км. ширини, а глибина доходить 400 м., коли полуднева часть має всього 6-9 м. глибини. Поверхня Мертвого Моря лежить 394 м. нище поверхні Середземного Моря, а 1154 м. нище від Єрусалиму. Вода його 1¼ тяжча від кожної иншої води й має 28-56% сільних та інших складників. Її смак незносьний і обридливий. Люди й інші тяжкі предмети, що в звичайній воді тонуть, там плавають по поверхні води. Довколо Мертвого Моря земля покрита сіркою і сіллю, воздух переповнений сірчаними й асфальтовими випарами. Не видно ні одної ростини, звірина не наближається, навіть птахи, що часом заблукаються, скоренько опускають це місце. Вид дуже пустий та пригноблюючий. Довкола мертва тишина. Тільки велике сталево-блискуче зеркало води, пусті порозривані нагі скальні гори, широкі пустарі, це німі свідки жахливої Божої кари на злочинні міста.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

МАСОВІ МОРДИ ВИЙШЛИ НА ВЕРХ

Поліція у місті Філядельфії, Пен., заарештувала недавно 24 особі що їх підозрівають у масових мордах для зиску

Поліція твердить, що в одній Філядельфії замордовано найменше 100 осіб. Між арештованими є 12 жінок, яких мужі погинули від трутини або в інший насильний спосіб. За померших жінки і "синдикат мордів" вибрав високі асекурації. Догадуються, що жертвою того "синдикату" могли впасти не сто, а двісті осіб у різних містах Америки. Це впрочім викажуть розсліди. Дотепер відкопали в Філядельфії сорок гробів, а 60 гробів ще мають розкопувати.

У звязку з відкриттям масового морду людей у місті Питсбурґу заарештовано чотири особі. Дві з них мадярського роду, що взяли 11,000 долярів асекурації по щотроєних людях. Крім того ті самі жінки заасекурували своїх близких свояків на суму 66 тисяч долярів. Є припущення, що вони хотіли своїх свояків також повбивати. Арештовані злочинні особи у Філядельфії спихають вину одні на других і цим способом помагають поліції вияснити справу масового мордування людей.

Ці огидні злочини, про які довідався тепер світ, показують нам лиш маленьку частину того морального здичіння, що глибоко вкорінилось у американській землі. А те моральне здичіння процвітає в Америці тому, що там більше дбають про поступ матеріяльної культури, як про релігійну культуру. А де в життю людей паде релігійна культура, там природно росте в гору всякого роду злочин. Ця життевим досвідом стверджена правда, показує нам ясно велике значіння і вартість релігії у життю не тільки одиничнім, а й суспільним, громадянськім.

— **Румунський православний** архимандрит Теодозій Бонтеану навернувся до католицької Церкви. В своїй книжці, в якій описує своє навернення, оболіває над тим великим незнанням католицької Церкви, що розповсюднене між православними. Вони не здають собі справи, як близько їм до католицької Церкви. В богатьох випадках, каже він — лиш сліпа ненависть тримає православних у схизмі. Та в Бозі надія, що з часом і православна Церква пізнає, де є правдива Христова вівчарня.

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

КОРОТКІ ПИТАННЯ І ВІДПОВІДИ

Про набоженство до Пресв. Серця Ісусового.

Предмет цього набоженства.

1. П. Що ми почитаємо в набоженстві до Пресвятого Серця Ісусового, (або що є предметом нашого почитання?).

В. Ми почитаємо Серце нашого Спасителя, Бого-чоловіка Ісуса Христа, того самого, що сидить »праворуч« Отця небесного й перебуває в Пресвятій Тайні Евхаристії на наших престолах.

2. П. Як треба розуміти »Ісусове Пресв. Серце?«

В. а) Не треба його відділювати від цілої людської природи Г. Ісуса, **б)** ані так, мовби воно було мертве Серце, лиш так, як воно є в дійсности: живе Серце нашого прославленого Спасителя, Серце, що своїм дійсним видом представляє нам невидиму живу любов Господа нашого Ісуса Христа.

3. П. Що міститься в почитанню цього Пресв. Серця?

В. В ньому міститься: **а)** почитання тілесного Серця Ісуса Христа; **б)** почитання всего, чого тілесне Серце є знамям. **в)** почитання Особи Христа, до котрої те Серце належить

4. П. Чому почитаємо тілесне Серце Ісуса Христа?

В. Тому, що вона належить чоловічої природи Христа Господа, ізза цього воно як і ціла природа Г. Ісуса заслугує на Божу честь і славу

5. П. Чому чоловічій природі Христа Господа належиться Божа честь і слава?

В. Тому, що вона належить до другої Особи Божої та через те є злучена з Божою природою, однак мимо того не творить двох осіб, лиш одну Особу Бого-чоловіка Ісуса Христа.

6. П. Чому з цього чоловіцтва Ісуса Христа почитаємо особливо Його тілесне серце?

В. Не тому, неначе б другі члени Його Пресв. тіла як: голова, руки, ноги, рамена не заслугували на почитання; ми тому передовсім почитаємо Пресв. Серце, бо воно є **природним і найвідповіднішим** образом всього того, що нас особливо спонукує до любови та наслідування Ісуса Христа.

7. П. Чого образом (символом) є для нас тілесне Серце Ісусове?

В. а) Воно є образом або символом чоловічої і Божої любови Ісуса Христа; **б)** образом всего того, що є цією любовю в особливий спосіб стоїть у звязи, — отже всего того, що Христос з любови до нас думав, хотів, відчував і страдав, або іншими словами: Серце є символом цілого внутренного життя Ісуса Христа.

8. П. Чому тілесне серце є **природним символом** любови Ісуса Христа?

В. а) Тому, бо серцеві удари й обіг крови, котрими серце заряджує, в особливший спосіб стоять у звязи з чувством любови й другими чувствами, разом із їх внутрішними порушеннями.

б) Чувство та серце взаїмно відділовують на себе; інакше примітом буває серце порушене в гніві, інакше в радості, інакше в горю.

в) Ділання уяви й думок людини стоять також у дуже тісній звязі з чувствами, а через те зі серцем; інші виображіння уяви, та інші гадки має чоловік пр. у журбі, а інші в радості, інші в любві, інші в ненависті, навіть супроти одного й того самого предмету.

г) Вкінці серце та чувства відділовують на ціле внутрішне життя людини та на постанови її волі як і акти чеснoти, що їх вже-то утрудняють вже-то піддержують та спомагають.

9. П. Чому якраз серце є **найвідповіднішим** символом цього?

В. Тому, бо серце є символом, не лише природним але й найбільше знаним внутрішнього життя.

Природним символом можуть бути також і інші члени тіла ізза своеї звязи з чувствами, котрі-то члени в інших мовах з цеї якраз причини уживаються часом для вираження чувств і цілого внутрішного чоловіка, (особливо нерви, яко знаряддя змислових чувств, але тому, що кожний чоловік, з власного досвіду, дуже легко та виразно завважує, як то при різних чувствах його серце порушається, тому **серце** є найбільше **знаним** та найвідповіднішим символом.

10. П. Наколи серце є символом внутрішного життя, то що слідує з цього для нашого способу говорення?

В. Слідує те, що ми слово серце можемо уживати й дуже часто вживаємо: для означення **любови,** як рівнож і інших чувств та зворушень, для означення **гадок, змислів, рішень волі, чеснот і цілого внутрішного чоловіка,** так що те все можемо назвати »невидимим серцем«.

На пр.: Бо де ваш скарб, там буде й ваше серце (Лук 12, 34). Цілим серцем моїм шукав я Тебе (Пс. 118,10). В серці моїм заховав я слова Твої (Пс. 118, 11). Легко ішов я по дорозі заповідей Твоїх, коли Ти розширив серце моє (Пс. 118, 32). До гори (піднімім) серця! (слова зі Служби Божої). Вітцівське серце, матерне серце, дружне серце, мягкого (твердого) серця, це чоловік без серця, це золоте серце і т. д.

11. П. Кілько отже значінь має в нашій бесіді слово серце?

В. Три значіння, які пізнаємо з різних висказів про серце та зі звязи у бесіді.

а). властиве значіння, коли говоримо про серце тілесне й коли пр. говоримо: серце копієм зістало пробите й потекла з нього кров і вода.

б) невластиве значіння, коли говоримо про невидиме серце — і коли щось висказуємо, що не відноситься до серця тілесного, пр.: коли говоримо про смирність серця, про вдячність серця, або про гадки серця.

в) властиве а рівночасно й **невластиве** значіння є, коли говоримо про церковне набоженство до Пресв. Серця Ісусового — то не маємо на гадці лиш самого тілесного серця окремо, ні самої тільки любови, але внутрішне життя любови Христа Господа, зображе члени Особа Христа для нас такі великі діла вчинила, тими членами страждала й нас відкупила;

не через тілесне серце. Так сказав сам Божественний Спаситель до св. Марґаріти Алякок, вказуючи рукою на своє тілесне Серце: »Ото моє Серце, що та дуже полюбило людей«! Христос говорить про любов **невидимого серця,** а вказує на символ, на **тілесне своє** Серце, обняте огнем.

12. П. Чи Серце Христа Господа є також **властивим** символом безконечної **Божої** Ісусової любови?

В. Так є, бо: **а)** коли тілесне серце є найвідповіднішим знаменем чоловічої любови Христа Господа, а та любов є знову найзнаменитшою заявою та ознакою Його Божої любови, то тим самим тілесне серце є найвідповіднішим символом Божої любови;

б) вже в Старому Завіті є бесіда нераз про »Серце Бога«, щоб виразити любов і внутрішне життя еще не воплоченого Бога, на пр: »І дам вам пастирів по мойому серцю« (Єрем. III, 15. порівнай Бит. VI, 6., I. ЦарствII, 35., Йов VII, 17., Пс. XXXII, 11). Коли ж у Старому Завіті є на многих місцях мова про »Серце Бога« то тим скорше ми можемо говорити про те Серце з огляду на Божу природу, коли друга Особа св. Тройці приймила людське тіло. Найвідповіднішим символом того невидимого Божого Серця Христа Господа, є без сумніву Його Серце людське, тілесне, що через воплочення злучилося з Божою природою в одну Особу.

13. П. Чому з почитанням Пресв. Серця Ісусового конечно лучиться і почитання Його **Божої Особи?**

В. а) Тому, бо тілесне Серце є частю чоловічої природи, котра є так тісно з нею злучена, що ділання цеї людської природи є заразом діланням Божої Особи;

б) бо Пресвята Кров, котрої бігом править тілесне серце,

Королівські Відвідини

Король Юрій VI. і Королева Єлисавета вступили на канадійську землю в Квебеку, в середу, 17-го травня, в год 10:34 рано. Достойних Гостей привітали дзвони церков, гарматні стріли, гуркіт цілих кадр літаків, звуки музики та безперивні оклики непроглядних мас народу. Перший привіт від населення всеї Канади зложив премієр Мекензі Кінґ, а опісля привітав Королівську Пару лефтенент-ґовернор провінції Квебеку дост. Патенавд. З пристані, в тріюмфальному поході, серед одушевлених овацій Король і Королева пішли до провінціонального парляменту в Квебеку, де в імени квебекського уряду привітав Британського Володаря премієр Дуплессі, а від міста Квебеку його майор. У парляменті представлено королівській парі високих достойників тої провінції, а першого з них кард. Вільнива, а вечером того дня на бенкеті сказав Король першу свою бесіду в Канаді по англійськи й по французьки.

В четвер, 18-го травня, год 2:15 пополудні король Юрій з своєю дружиною прибув до Монтреалю. Його привітали радісними окликами на двірці поверх стотисячна маса народу. По дорозі до ратушу зустрічали короля одушевлені оклики соток тисячів народу. Між іншими велике враження викликала овація 40 тисяч католицької шкільної дітвори під проводом своїх провідників монахів і монахинь. В Монтреалі два рази Король і Королева виходили на балькон готелю Виндзор, щоб своїм видом радувати маси народу.

В 11 год. вечером мільйонове місто Монтреаль сердечно попрощало свого Суверена, а в пятницю о год. 8 рано привітала Короля і Королеву столиця Канади, Оттава. На залізничому двірці, мимо дощу, в приявї поверх 6,000 людей привітав великих гостей ґубернатор Канади лорд Твідсмюр. Потім слідував торжественний похід. Того ж дня, о год. 3-ій, при гуку гарматніх стрілів і серед урочистого зібрання, Король особисто потвердив закони, що їх дотепер ухвалив англійський парлямент.

З тої нагоди він виголосив коротку промову до сенаторів і послів у мові англійській і французькій.

В суботу, 20-го травня, в Оттаві обходили 44 річницю уродин Короля. Серед різних парад, найважнішим актом було заложення Королевою Єлисаветою угольного каменя під новий будинок для Найвищого Суду. З тої нагоди Королева виголосила гарну й змістову промову.

В неділю 21. V. серед нечуваного одушевлення 100,000 маси народу Король відслонив новий памятник поляглим воїнам і виголосив промову.

В неділю вечером Високодостойні Гості відіхали до Торонта. По дорозі вступили на півтора години до Кінґстону. В Торонті найцікавішою подією були відвідини у Короля славних пятернят-дівчаток Діонів, що приїхали з Календер, Онт. З Торонта Королівські Гості відіхали потягом до Порт Артур, а з відтіля до Форт Віллієм і Вінніпеґу. Про дальшу подорож Їх Світлости Короля і Королевої подамо в настуиному числі.

Історичні відвідини Британського Короля і Його дружини Королевої Єлисавети відбуваються з надзвичайною величчю та одушевленням. Радіо й щоденна преса до найменших подробиць змальовують населенню краю принняття яке своєму Володареві зготовила Канада.

кормила й утримувала Його святі члени; через котрі то

в) бо невидиме Серце Христове, маючи тут на зглядї Його чоловічу природу, також принавлежить до Особи Христа, як і серце тілесне. Вся любов, усі почування, всі безконечні скарби ласки, мудрість та чесноти душі Христової, котрі становлять внутренню красоту людської природи, є заразом скарбами Особи Христа Господа;

г) бо невидиме Ісусове Серце, беручи на згляд Божу Христову природу, так само не ріжниться само в собі від Божої Христової Особи, як не ріжниться невидиме Серце Бога. Почитати проте Божественне Ісусове Серце, значить почитати цілу внутрішну, так людську, як і Божественну красота велич Особи Христа Господа.

14. П. Чи ми однаковим способом почитаємо тілесне Серце Ісусове та Його людську і Божу любов?

В. Однаковим, остільки це почитання в першому та в другому случаєві є почитанням правдиво Божим; — а неоднаковим способом:

а) остільки честь Божественна належиться Божественній любові та природі задля неї самої, а тілесному серцю та людській любові віддається це почитання ізза її сполуки з Божественною природою в одну особу;

б) остільки тілесне серце почитаємо на се, щоб тим лекше, при помочі цього знамени, почитати людську й Божу любов Ісуса Христа.

15. П. Який предмет набоженства до Найсвятішого Серця є знаменитшій?

В. Любов і ціле внутренне життя Ісуса Христа, або невидиме Серце, є предметом знаменитшим; серце же тілесне яко середство до лекшого почитання любови і цілого внутренного життя, є предметом другорядним, але завсіди сушним. Це видно:

а) з історії ведення набоженства;

б) з молитов церкви, котрі більше, однак не виключно відносяться до невидимого Серця,

в) зі способу бесіди Святіших Вселенських Архієреїв в їх конституціях;

г) з писем св. Маргаріти Алякок;

д) з писем найзнаменитших ширителів і оборонців цего набоженства;

е) з того, що все духове перевисшає тілесне;

ж) з цілі набоженства.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА ЦВИНТАР.

Серед увязнених є теж, очевидно, й лікарі. Вони обтяжені працею, бо на соловецькім острові величезний відсоток це недужі. Крім венеричних недуг, нездужають на шкорбут, чахотку, чиряки, не рахуючи пошести тифу, яка час від часу вибухала.

Щоденно в 5 год. рано відчиняються **головні** ворота "Кремлю" і в асисті двох санітарів у білих халатах і довгих, чорних гумових рукавицях, виіздить віз із навантаженою на нього величезною скринею. Скриня може помістити 8 трупів. Ховали їх на давнім манастирськім цвинтарі, недалеко мурів "Кремля", за "женротою". Там завжди був приготований діл, який міг помістити к. 200 трупів. Тут два санітарі викидали зі скрині привезених трупів, прикриваючи відтак діл дошками. Дошки прилягали неконче щільно, отже в день можна було знаменито добачити лежачі в ямі трупи мужчин і жінок, старців і молодців. Щойно коли діл відповідно заповнився, його засипали землею

Вязні називали ці доли так, як вояки називають підчас війни спільні гроби: "братскія могіли". В зимі ці "братскія могіли" не занечищували воздуху; але хіба не треба переконувати який жахливий сморід панував довкруги цвинтаря в літі.

Ніхто добровільно не іде на цей проклятий острів. Не говорю, очевидно, про вязнів, але маю на думці вищий, нечисленний адміністраційний персонал т. зв. вільних людей Це гепісти, яких за якісь дрібніші службові провини висилають на Соловки на начальників табору та на інші вищі становища. За більші провини попадають тут вони як вязні зречинцем кари від 3 — 10 літ. Тут працюють вони також у своїй професії виконуючи ріжні функції в ІСО.

І С О.

ІСО — "інспекціонно-следственний атдел" (інспекційно слідчий відділ) — має досліджувати проступки виконувані вязнями підчас відбування кари, мають зладжувати характеристику вязнів на підставі доносів співробітників. В його компетенції є теж виконування екзекуцій, коли колеґія ГПУ в Москві, на підставі переведеного ІСО-ом слідства на місці на Соловках, ухвалює присуд смерти.

Всі більші провини, до таких зачислюють: намагану втечу, саботаж і т. д., спершу розслідюють аґенти соловецького ІСО і згодом скермовують справу до вирішення московському ГПУ. В соловецькім жарґоні називають це "одержати центральне дело" — і горе тому, чию справу скермували до Москви!

Єж у Совітах життя на волі, омотане невидною павутинною сіткою "сексотів" (секретних сотрудніков — конфідентів), які всюда стежать, дошукуються контр-революції, де кожна установа уряд, фабрика має у своїх стінах очі й уха ГПУ, де часто члени одної родини бояться один другого. Так і тут, на Соловках, ніяка сотня, ніяке підприємство, навіть ніяка келія не вільна від тайного конфідента ІСО.

Ті, що моляться, моляться крадькома, ті, що хотять собі взаїмно звіритися, роблять це шепотом, оглядаються, щоб не бажане ухо не підхопило окремих речень і не виснуло при допомозі власної фантазії якогось обвинувачення. Якщо поговірка "стіни мають вуха" доцільна, то ніде не можна її застосувати краще, як саме тут.

ІЗОЛЯТОР

Коли проти когось почнуть у таборі якусь справу, переносять підозрілого з його сотні до т. зв. ізолятора. Це вязниця у пивниці. В ізоляторі не вільно курити, харчева пайка зменшена, вязень сидить завжди у кели самітний, закратовані вікна прислонені із зовні щитами, щоб не тільки не дати йому змоги порозуміватися зі зовнішним світом, але й відобрати йому сонячне світло. Стосують теж іноді й моральні знущання

Ці знущання полягають в тому, що сплячого будять серед ночі і питають його про назвиско, відтак про імя, а згодом про імя батька. Це церемонія, яка звичайно попереджує випровадження вязня на смерть через розстріл. Тому запитаний, думаючи, що вже вибила йому остання година, здавленим голосом відповідає на всі питання, аж коли по заяві:

Ну, спіть, ще цю ніч можете спокійно спати, — відходить з усмішкою на устах

Екзекуції відбуваються здебільша вечером. На доручення ІСО припиняють в таборі цілий рух. Команданти сотень пильнують, щоб ніхто не виходив на двір. Тих, що працюють у підприємствах, не пускають поза мури будинку. Урядовці ІСО входять до ізолятора. Виводять засудженців у біллі, повязаних за руки парами.

ПЕРЕД МАРЕВОМ СМЕРТИ

Як ріжно поводяться люди перед маревом смерти! Індивідуальність кожної людини виступає в таких хвилинах незвичайно яскраво. Один паде на коліна, скимлить, хватає своїх катів за ноги: "Товариші, зaждіть. Ще хвилинку!" і т. д. Інший зі страшними проклонами, з очима набіглими кровю кидається на конвой, але швидко по сильнім ударі пястуком у голову, тратить свою відвагу. Ще інший верешить на ціле горло, виспівуючи цинічні пісні, немов намагаючись заглушити у собі власним криком страх перед смертю. Більшість іде пасивно, як барани, що їх ведуть на заріз, ноги відповідають їм послуху, мліють. Їх волічуть попід руки, щоб не впали і не стримували походу засуджених

До 1929 р. розстрілювали на цвинтарі при світлі ліхтарень. Засуджені ставали над бе регом викопаного для них долу й тут один із співробітників ІСО, часто сам начальник тієї установи, товариш Дехтярйов стріляв засудженим у зад голови з наґану.

Відтак місце екзекуції змінили. Бо при самім цвинтарі стояв двоповерховий деревляний будинок, в якому мешкали увязнені жінки.

Влада вирішила, що приглядатися екзекуціям небажана річ і перенесли екзекуції до дезинфекційної камери, положеної у крузі мурів соловецького Кремля. Мало це ще й цю вигоду, що в льоху камери не чути було вистрілів, крім того близько було від ізолятора — кількадесять метрів через площу. По відбутій екзекуції приїздили вози з сельхозу (хліборобське господарство) і при допомозі змобілізованих в тій цілі командантів сотні, вантажили трупи і відвозили їх за цвинтар до згори приготованого долу.

Згодом місце екзекуції перенесли до віддаленої 10 км. від Кремлю місцевости Саватєво і там теж уладили карну сотню, до якої замикали кандидатів на той світ.

Одного весняного дня 1929 р. розійшлася по таборі вістка, що в таборі арештували більше; як 70 осіб. Арештували їх буцімто під замітом змови, що мала на меті захопити один із кораблів, що курсують між Соловками та суходолом. По кількох місяцях около 30 осіб звільнили. Довідатись від них, що їм закидали, які їм ставили питання, годі було, бо вийшовши з таких "тарапатів" завзято мовчали. Автім розголошували те, про що питає слідчий суддя і те, що йому відповідають, якнайгостріше заборонено. Є це повна тайна, яку погребують у **копицях** справ ІСО і в несамовитих споминах, того, що вийшов ціло з тяжкої пригоди.

Минали місяці й ми забули про наших товаришів, замкнених у ізоляторі. Та раптом, одного осінного вечора, до концерту мев, що верталися з жиру над морем, вдерся новий, також неприємний голос Перед ізолятором стояв пес і витягаючи голову в сторону одного з закритих щитом вікон, жахливо вив.

Собаку пізнали: був це пес одного з увязнених в ізоляторі, Г-ського.

Були це часи Неп-у, голоду в таборі ми не знали, тому теж ті, що не мешкали в загальних сотнях, могли собі дозволити на таку витребеньку як пса. Г-ський був управителем одного зі соловецьких підприємств, тому мав свій мешкальний куток при підприємстві і мав при собі чотироножного приятеля

На те собаче виття звернули стільки уваги, що собаку відігнали, прийшов небавом новий власник і, взявши його на смичу, потягнув за собою.

Цього вечора, кілька годин пізніше, життя в таборі завмерло. Команданти пильнували своїх відділів, щоб ніхто носа не висунув на вулицю, при підприємствах, де ще відбувалася праця, поставили стійки... А по пустих вулицях Соловецького Кремлю везли з ізолятора вязнів на розстріл.

Собака, завдяки свойому шостому змислові, знала заздалегідь про долю свого пана і прибігла на останне прощання.

(Далі буде).

-oOo-

ПІКНІК У МОНДЕРІ

Старанням Провінціональної Ради Б.У.К-а Алберти відбудеться в Мондері Алта., **в неділю, дня 4-го червня 1939 р.**, зараз по Службі Божій, коло нової друкарні ОО. Василіян.

ПЕРШИЙ ВЕЛИКИЙ ПІКНІК

Богата й весела програма. Ввесь чистий дохід призначений **на Радіо-Фонд українсько-католицької програми в Алберті.**

Приходіть усі громадно!

РОЗВІД НЕ Є ВІД БОГА.

(Докінчення)

провадити ніяких романсів і приступати часто до св. Тайн.

А не було б лекше дозволити на розвід, щоб обоє могли найти собі відповідну пару?

— А як, Геню, те друге подружжя буде ще нещасливіше? А може й третє? То будуть аж до смерти лиш женитись і розводитись? І так одна пара і сто і мільйон?

Та це правда, що з того вийшла б велика коломийка — завважала Зоня.

— Дуже часто могло б бути таке, що злі, неморальні чоловіки або й жінки навмисне шукали б розводу, щоб найти собі молодшу або богатшу пару до забави... А чи це було б добре на пр. для тих невинних, добрих жінок, яких неморальні чоловіки міняли б як рукавиці?

— А я ніколи не подумала, що через розводи може бути тільки нещастя й кривди. — признала поважно Геня

Де є добрі чоловіки й жінки, там нема ніколи бесіди про розвід, бо вони люблятьcя і є собі вірними аж до смерти. Про розводи говорять лиш там, де є злі, сварливі, пяниці, розпустники, які не мають ні любови ні вірности, то ще дати їм право до розводу, щоб кожного року чи що кілька місяців зіпсували комусь життя? Щоб навмисне видумували фальшиві причини до розводу?

— А бачиш, Геня, а ти радила докторові ратуватись розводом...

Як я була б мала нагоду почути від о. Пароха скорше таку науку, то я певно була б не сказала цего...

Я думаю, що панна Геня не бажала мені розводу, а лиш так сказала серед бесіди, — боронив засоромлену гостю Др. Калинчук.

Та на цім іще не кінець, — вернув до теми о. Парох, — лиш не знаю, мої молоді приятелі, чи вам уже не навкучилось слухати такої поважної конференції в такім веселім часі.

— Це нїщо, просимо говорити дальше, бо це потрібно знати в теперішних часах, коли розводи такі модні.

— Правда, тепер розводи дуже в моді й нпр. у Америці, що сема шлюбна пара бере розвід, а однак це що діється, є великим нещастям для краю, для народу, для родини, для поодиноких людей.

— А через що?

— Через те, що в розведених подружах дуже псуються діти; вони нещасливі, невиховані, як дикі. Бо чи можуть й батьки й матері, які сваряться, запиваються, волочуться щоночі, тягаються по судах, — виховати добре своїх дітей?—Ні доброго слова — ні доброго прикладу не дають дітям і вони виховуються самі, без науки, без опіки, між уличниками на таких самих, як їх родичі, або як ті вуличники. А яка молодь, такий і нарід.

— Справді, бідні ті діточки,— зітхнула співчуваючо Зоня.

— А яку нещасливу долю мали б ті жінки, яких два-три розведені чоловіки лишили б із дітьми? І ті діточки були б нещасливі й ті матері!

А чи люди нпр. у Америці не розуміють цего, що розводи роблять стільки шкоди?

— Це звичайно роблять некатолики, протестанти, які не мають доброї науки, сповіди, виробленої совісти; але й між ними є вже думаючі люди, які бачуть, кілько зла й нещасть приносять в Злучених Державах розводи й виступають проти розводів, а притім хвалять Католицьку Церкву, яка не дозволяє ніколи на розводи. Хто не має доброї совісти, то його не гризе ні нещастя чоловіка чи жінки, ні дитини, ні розбиття родини, ні затроєння й шкода для народу, він думає лиш про себе й догодження собі, а діти, родина, нація його не обходять. Таке є між протестантами, так виглядають вчасти й зіпсовані, несовістні католики, а головно молодь, яка бере собі злий приклад від чужих. Звичайно роблять це такі особи, які не знають добре католицької релігії й живуть без церкви, без св. Тайн.

А як жеж католики можуть дістати розвід, як у католицькій церкви нема розводів?

З тих католиків **ніхто** розводу немає, лиш так їм здається, або так кажуть. Через те, що хтось перенцшиться до протестантської чи православної Церкви, його католицький шлюб не є скасований і коли хто з таких людей пробує взяти другий шлюб, із іншою особою, то це буде чужолоство, тяжкий гріх і небезпека вічної загибелі

Як то люди можуть на таке пуститись! — скрикнула Зоня.

Затовчена совість, закаменіле серце й на таке піде

Чи для таких розвідників, які живуть потім із іншими особами з фальшивим шлюбом, нема вже ратунку? питала затривожено Геня.

Один ратунок — розійтись раз на все й висповідатись щиро. Це одно може їх спасти.

Але як їх привести до опамятання? — спитав Івась.

Це має робити кожне з нас, як знає такі особи й може вплинути на них. Особливо наш БУК — "Католицька Акція", це є "апостолство світських людей" може дуже богато зробити своєю молитвою й добрим словом чи іншою прислугою. Тому Св. Отець Папа Римський так дуже поручає всім "Католицьку Акцію", це значить, щоби світські люди старші й молодь — ставали новими апостолами під проводом духовних отців і ратували погибаючі душі.

То наш БУК має велике поле до попису! — підхопила Зоня.

Очевидно! Перед ним багато праці. Це дуже хосенна й конечна орґанізація. В кожній нашій парохії повинен бути відділ Братства Українців Католиків, щоб працював над такими й подібними справами.

— Прошу о. Пароха, — відізвалась Наталка, — я хотіла б спитати, чи в католицькій Церкві не може бути ніколи даний розвід, навіть виїмково? Бо я була підчас вакацій на фармах і там брали один шлюб у католицькій церкві, а потім на другий рік — другий шлюб у тій самій католицькій церкві, лиш з іншим хлопцем.

Ні, розвід не може бути даний, але часом уневажнюється подружє, як нпр. чоловік має в Краю жінку, а тут узявбй з дівчиною шлюб; тоді Церква як довідається, розлучує їх тому, бо їх шлюб був неважний і ніякого подружжа не було; це не були чоловік і жінка, тому це не є розвід, а лиш уневажнення подружя. І як хто брав би шлюб із такою або іншою перешкодою, то тоді, як справа виявиться Церква проголошує неважність супружжя й позволяє вже на правдивий шлюб.

— Скільки то поважних річей ми почули сьогодні! — сказала вдоволено Зоня

Тепер я знаю, чому то наші панни, так неповажно виглядають і говорять, — допікав Іван.

А хлопці нібито всі дуже поважні? — боронились дівчата.

Але бодай мовчать і вдають мудрих, — не давався Василько.

І не думають про розводи, лиш про щасливе подружжа на многі літа; правда пане докторе? — докинув Івась звернувшись до Стефка.

Очевидно! І я думаю, що ми всі будемо держатись такої засади в своїм життю.

— Дай Боже, Пане Доктор, щоб усі католики ба навіть усі некатолики держались такої засади, тоді певно булби світ ліпший і щасливіший, чим є тепер. І в тім напрямі треба працювати й всюди й усім треба це говорити, щоб ніхто ніколи не думав про ніякий розвід, цей корінь всякого зла й нещастя. Особливо треба перестерігати думаючих про розвід, що подружжя це св. Тайна та що сам Ісус Христос заборонив виразно розводи, коли сказав: "Що Бог злучив чоловік нехай не розлучає". (Мат. 19, 6). "Хто відпустить свою жінку й одружиться з іншою, чужоложить із нею. І коли вона опустить свого мужа й вийде за іншого, чужоложить". (Мар. 10,11).

Я ніколи ще не чула цих слів, — призналась Геня.

— Ти певно чула їх у церкві, але не звернула на них уваги; а що дома св. Письма не читаєш, то не диво, що ці слова тобі нові. Треба нам однак, молоді приятелі, на сходинах БУК-а перечитувати св. Письмо й пізнавати щораз ліпше **свою** християнсько-католицьку релігію, щоб пізнати всю правду й згідно з нею прожити своє життя, — чесно й щасливо.

— Пане Доктор, Ви маєте піти на перший огонь, а ми за вами, — додав Івась

— Іване, не роби собі богато надії, бо а-нуж ніяка Горпина не схоче тебе, то з ким будеш іти? — рубав збоку Василь.

Браво! Браво! — плескали в долоні дівчата.

Не схоче мене? Такого гарного хлопця? — боронився Івась, заглянувши до зеркала.

— Добре кажеш, Іване, — обставав за ним доктор, — гарний хлопець лиш оком поведе й уже може їхати до о. Пароха давати на оповіди.

— Це лиш вам так здається! Ану нехай спробує, — перечили дівчата.

— Ви всі маєте по трохи слушність, — говорив зі сміхом о. Парох, — та заки прийдеться давати на оповіди — ми мабуть поїдемо до дому, бо вже пізна пора.

— Справді, це вже близько півночі, а ми ще тут; но дівчата, 'збераймось! — підганяла дівчат Зоня. "Час до дому час, час і пора; будуть мене мати бити тай нікому боронити.. — затягнула Заня, а за нею дзвінким голосом ціле товариство.

На пращання, — забрав голос Др. Калинчук: Я хочу сердечно подякувати Всеч. о. Парохові й Вам, дорогі члени Б.У.К-а й мої приятелі, що відвідали мене сьогодні, щоб потішитись моїм щастям. А щодо тої справи про яку о. Парох дали цего вечора таке гарне поучення, та я певний що ми всі одної думки. Як хто з нас буде думати про дружину й подружжа, то певно з тим сердечним бажанням, щоб із вибраною особою жити не рік, не два, але ціле життя й про розвід не мати ніколи навіть найменшої згадки.

Очевидно! очевидно! — потверджувала молодь слова доктора.

І я маю надію, що ми, члени Б.У.К-а, будемо працювати також щиро над тим, щоб ніхто з українців не думав ніколи про такі розводи, але щоб усі були вірними дітьми Католицької Церкви, яка нас вчить держатись завсіди вірно приказу Ісуса Христа який сказав: "Що Бог злучив — нехай чоловік не розлучає."

-oOo-

ПОЛІТИЧНІ ВІСТИ

— В Мадриді, дня 19-го травня, відбулась величава "парада побіди", на пращання чужинецьких жовнірів, що помагали Франкові в горожанській війні. Поверх 5 годин тревала та парада. Перед Ген. Франком перейшло почесним маршом 150,000 побідного війська, переїхало 1,000 гармат 400 совгів, а в повітрі літали сотки літаків. Тій великій параді приглядались два мільйони населення. По цім пращанню німецькі й італійські війська відїзджають до свого краю.

— В Палестині неспокійно. Британський плян протягом 10 років створити в Палестині окрему державу звязану з Англією лиш торговлею й військом та з постійною жидівською меншиною не вдоволив ні жидів ні арабів. Араби його відкинули, а жиди зчинили великі розрухи, демонстрації, напали й страйки. Світове жидівство протестує проти англійського поведення зі жидами Чистий клопіт у тій Палестині має Англія.

— Між Німеччиною й Польщею далі велике напруження з приводу Данціґу й коридору

ДРУГА
Українська-Католицька Радіо-Програма Алберти.

Під проводом о. А. Труха ЧСВВ, провідника БУК-а в Алберті, була надана для 14-го травня, в честь "Матері" друга українсько-католицька радіо-програма. Крім промови о. Провідника, були в програмі різні точки виконані силами нашої едмонтонської молоді. Пані А. Бабюк відспівала дуже ніжно й зворушливо сольо; Мово рідна. Хор молоді під управою молодого диригента п. Ореста Демкова відспівав "О, Мати Маріє" й "Привіт Матері". З музикою виступали наші молоді артисти панни: Сюзар і Шкварок і юнаки: Брати Шкварки, Шарун, Смолик, Бурдейний. Геня Гамарик виголосила гарно: "Молитву за Маму". Управитель п. М. Чехніта

ТРЕТЯ УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА РАДІО-ПРОГРАМА В АЛБЕРТІ.

буде передана зі стації *C.F.R.N.* дня 4-го червня, год. 6 пополудні, мистецькими силами з Мондеру. Слухайте уважно!

ЖЕРТВИ

на удержання нашої радіо-програми просимо посилати до Централі БУК-а в Мондері на адресу.

Mr. Fred Onesky, Box. 186
Mundare, Alta.

Всі жертви оголошується поіменно підчас радіо-програми. Хто здобуде собі почесне місце між жертводавцями?

Б.У.К

ДР. І. ЯКИМІЩАК ДІСТАВ НОМІНАЦІЮ

Д-р Іван Якиміщак дістав одноцушно номінацію на кандидата на посла до провінціонального парляменту в Алберті в часі конвенції, що відбулась у Вегревил, Алта дня 22 травня. Др. Якиміщак кандидує з партії "Юніті-Ліберал"

Можемо радіти, що між кандидатами в слідуючих провінціяльних виборах буде др. Якиміщак, українець, людина чесна, вчена, здібна, що має всі найкращі прикмети, щоб репрезентувати веґревільський округ у албертійськім парляменті.

ПОСВЯЧЕННЯ ПАРОХІЯЛНОГО ДОМУ у Вегревил, Алта.

Невелика числом є греко-католицька парохія у Вегревил, та велика тою свідомістю, що релігія і добра просвітновихов на організація є для їхнього дочасного й вічного добра дуже хосенною і потрібною.

Вже від ряду літ члени цієї парохії мають свою гарну церковцю, в якій двічі в місяці сходяться на богослуження. Парохом є Впр. о. М. Романович ЧСВВ.

Та від довшого часу відчували вони пекучу потребу мати свій парохіяльний дім, де молодь і старші, всі одних переконань і почувань могли б сходитись на науку й хосенну розривку.

При добрій волі й спільній праці та жертвенності їхне бажання сповнилось і вони вибудували гарний дім на церковній площі.

Посвячення цього дому відбулось в неділю 14-го травня. По співаній Службі Божій акту посвячення новозбудованої домівки довершив основник і перший парох веґревільської парохії старенький сідоглавий протоігумен о. Н. Крижановський ЧСВВ при співучасти о. М. Романовича й в асисті дияконів. Потім слідував обід, в часі якого мали дуже змістові бесіди о. Н. Крижановський, о. Романович, п. др. І. Якиміщак і п. І. Косюр. Парохіяни й гості раділи новим здобутком і почувались при спільнім столі як одна родина в радісну хвилину в своїй рідній хаті.

Того самого дня перший раз в новім Парохіяльнім Домі діти під проводом п. І. Гузіля дали гарний концерт у честь Матері. Реферат виголосив о. парох.

Веґревільська парохія радіє новим здобутком, сердечно дякує всім тим, що її помогли чимнебудь до здвигнення свого Парохіяльного Дому й відтепер по своїм спромогам буде старатись вести ще краще як досі свою релігійно-народню роботу.

Око.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

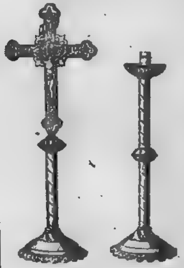

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Плащаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки, Процесійні Образи і Хрести Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY
322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ
Духовні Жертва Канадійських і Американських Українців

КОЖНОГО ДНЯ БЛАГАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

В Европі кипить. Іде політична гра між державами, що може в висліді принести великі зміни в світі, а між іншим і визволення та державну незалежність українському народові.

В такому стані сучасного світа, ми Українці, поневолений народ, що не маємо ні своєї армії ні сильних і певних союзників, які могли здобути нам свободу і державу, з тим більшим запалом повинні горнутись до тої сили, що називається : молитва.

"ПРОСІТЬ, А ДАСТЬСЯ ВАМ" — каже сама Правда. Щира й витревала молитва має велике значіння в плянах Божих і вирішує много справ не тільки для одиниць, а й цілих народів.

Тому треба нам богато молитись за український народ і з молитвою лучити добрі діла, а все те разом із Безкровною Жертвою Сина Божого, що є безконечної вартости, приносити Отцю Небесному як благання за волю і державність для української нації.

А тоді ласкавий Господь вислухає нас і так покерує світовими справами, що минеться наша неволя і засіяє світло волі й щастя для многострадального Українського народу.

Щоб дати цю так важну і потрібну духовну поміч бідному українському народові засновано у Мондер-Алта **"УКРАЇНСЬКУ СКАРБНИЦЮ"** молитов і добрих діл.

Ціллю цего руху є винагороджувати Божій справедливости за всі кривди й зневаги, що їх дізнає Божий Маєстат від недобрих членів українського народу, та випросити в Божого милосердя державної незалежности для України.

Це важна справа. Возьмім собі цю справу до серця! Станьмо апостолами нового руху й його організаторами в своїй місцевості!

Хто хоче помогти українському народові в Старім Краю добути на всіх українських землях волю й свою державність, нехай у цім намірі дасть милостиню, відбуде піст, помолиться дома або в церкві, а головно нехай постарається, щоб від його родини відправилась за волю й державність України, хоч одна Служба Божа.

Хто зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

Такі ВИЗВОЛЬНІ СЛУЖБИ БОЖІ започатковано від Великодніх Свят у Мондері-Алберта й вони відправляються кожного дня в церкві ОО. Василіян.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ.

Зложили по доляров і слідуючі особи:

Мондер, Алта. Марія Корчинська, Іван Осьмак, Іван Бабій, Анна Турчин, Петро Кулій, Павліна Вінцинтович 25ц.

Іннісфрі, Алта. Параскевія Садова, Михайло Гасай, Дмитро Сидора, 25ц.

Новий Київ, Алта. Іван Гриців $1.00

Лішор, Алта. Григорій Козак $1.00

Хто бажає причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ через редакцію "Світла"!

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "УКРАЇНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ" — за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

ЗМІНА АДРЕСИ.

Подається до загального відома, що нова адреса греко-католицького пароха в Калґарах є така:

Rev. Jaroslaw Chyz
608 — Meredith Rd.
Calgary, Alta.

— ПРИГАДКИ —

4. VI. Неділя Всіх Святих.

11. VI. Друга неділя по Зісланню Св. Духа. Празник Пресвятої Евхаристії перенесений з четверга 8. VI. По Службі Божій похід з Найсв. Тайнами до построєних престолів.

5. VI. Початок Посту Петрівки, що требає до 11 липня.

Місяць червень є посвячений почитанню Пресв. Серця Ісусового.

Місячне намірення на червень: Щоб всі вірні наслідували чесноти Пресв. Ісусового Серця.

Місійне намірення: За християн в Полудневій Африці, що громадно навертаються до віри.

ПИШУТЬ НАМ...

Григорій Козак. Лішор, Алта. Прошу прийміть і від мене слабого один доляр до Української Скарбниці.

Сестра Сузанна, Вінніпеґ, Ман. Щиру подяку складаю Непорочно Зачатій Преч. Діві за виздоровлення одної особи з тяжкої і небезпечної недуги й за многі інші ласки. Ідім всі з дитинним довірям до Марії, нашої небесної Неньки й будьмо певні, що Вона нас вислухає! Високоприподобний Отче Редакторе, прошу ласкаво помістити цю подяку в "Світлі".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (27) 12 Мондер, Алберта, 15-го Червня 1939. Mundare, Alberta, June 15th. Vol. II. No. (27) 12.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПРО НАШ ЮВІЛЕЙ

Св. Отець Пій XII вислав до секретаря св. Конґреґації Східньої Церкви письмо, в якому хвалить українську й російську колеґію за те, що вони рішили спільно відсвяткувати 950-ліття хрещення України-Руси. З тої нагоди відправлено святочне богослуження у східно - славянськім обряді, в церкві святого Петра, як читаємо в папськім письмі "щоб зробити ще ближчим Нашій Особі спогад Святого, що його так дуже шанує велика частина вівчарні, якої Ми Пастирем". Св. Отець обговорює далі наслідки хрещення для України-Руси, життя й діяльність св. Володимира, його заслуги в ширенні християнства, його взаємини з Римом та підкреслює в і р н і с т ь католиків східнього обряду для Апостольської Столиці.

Св. Отець вкінці молиться до Богоматері, яку так дуже шанують ті народи, щоб натхнула почуттям справедливости тих, що відповідають за їх долю, і дозволила їм знову користати зі свободи християнської віри, яку їм тепер заборонено визнавати.

ЧУДО СВ. ЯНУАРІЯ

Цього року, 6 травня в Неаполі, в год. 7.20 веч. в часі процесії повторилось чудо кипіння крови св. Януарія. Св Януарій був у 4 столітті єпископом Бенененту або Неаполю. Його страчено відрубанням голови за цісаря Діоклеціяна около 304 р. в Поццуолі коло Неаполю. Його голову та дві ампулки з висохлою кровю переховують в Неаполі. Три рази до року, в травні, вересні й грудні повторяється чудо кипіння крови Святого обсервоване від 1389 р. Мимо численних зусиль не вдалось природним способом пояснити цього дивного факту. Тому вважають його чудом.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПРОСИТЬ ДАЛІ МОЛИТИСЬ ЗА МИР.

З нагоди іменин Св. Отця Папи Пія XII. зложила колеґія кардиналів свої побажання Св. Отець відповідаючи їм з подякою, заявив, що в теперішних важких часах і замотаній політичній ситуації, тішиться всіми виявами доброї волі в праці для мира й сам буде далі працювати та молитись, щоб правдивий і справедливий мир запанував у світі. А всіх вірних своїх дітей просить надіятись на Боже Провидіння і також у місяці червні гаряче молитись за мир у світі

ПІЗНАВ ПРАВДУ, А ПРАВДА ЙОГО УЩАСЛИВИЛА

В Америці, широко відомий журналіст Гейвуд Брун, по основній тримісячній підготовці приняв католицьку віру дня 23 травня

Г. Брун був протестантом і з переконання соціялістом. Його перехід на католицьку віру був великою несподіванкою не тільки для його батька й матері та давних товаришів, але й для широких круґів американців.

По своїм наверненні він заявив, що його перехід не є вислідом хвилевого настрою але кроком добре передуманим. І тепер, коли він став католиком чується дуже щасливим

СПРАВА БЕАТИФІКАЦІЇ ІНДІЯНСЬКОЇ ДІВЧИНИ

По вступних підготовчих дослідах, Св. Отець Папа Пій XII. дня 17-го травня зволив одобрити однозгідне рішення Св. Конґреґації Обрядів, що можна розпочати процес у справі проголошення блаженною індіянської дівчини Катерини Текаквіти. Її гарне, чисте життя, повне геройських чеснот, дає надію, що квітка з індіянського роду, стане чарівною прикрасою католицьких престолів

ДЕЩО ЗІ СТАТИСТИКИ НОВОЇ НІМЕЧЧИНИ

Найновіші статистичні дані виявляють, що чисельне відношення між протестантами й католиками в Німеччині основно змінилося від хвилини прилучення до неї Австрії, Судетів та Чехо-Моравії. Коли в давній Німеччині майже дві третини населення були протестанти, то тепер положення таке, що 44 мільйони мешканців Німеччини, отже більш як 50% — католики. І така велика маса народу терпить постійно гнет від дикого націзму.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА ДБАЄ ПРО МОЛОДЬ

В журбі за виховання української молоді Митрополичий Ординаріят у Львові гаряче поручив духовенству закладати дитячі садки й захоронки, де діти й доростаюча м о л о д ь, забезпечені перед злим впливом, під умілим проводом фахових учительок, могли б діставати добре релігійно-народне виховання. Ті дитячі садки й захоронки є церковними інституціями. Так то наша греко-католицька Церква в Рідному Краю дбає, щоб наша молодь не марнувалась, й під опікою св. Церкви виростала на вартісних одиниць.

НЕБЕСНІ ПОКРОВИТЕЛІ КАНАДИ

Канада вже від давна віддана в могутню опіку св. Йосифові. Одначе тепер увесь канадійський епископат звернувся до Апост. Престола з просьбою, щоб канадійські мученики за віру стали проголошені також покровителями Канади.

Апостольський Престіл прихильно приняв цю просьбу, однак остаточне рішення видасть тоді, коли з просьбою церковної єрархії в Канаді будуть злучені прохання вірних.

Тепер саме католики в Канаді виготовили відповідну петицію і збирають підписи від усіх тих, що бажають канадійських мучеників мати небесними покровителями Канади.

СВ. ОТЕЦЬ ПІЙ XII. Є ПРОТИ СОЮЗУ З СОВІТАМИ

Св. Отець Папа Пій XII старається недопустити до потрійного союзу Англії Франції і Росії, бо такий союз скріпив би большевицькі впливи в Европі, а це напевно не причинилося б до мира між народами.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИДІЛЕННЯ

Епископський Ординаріят призначив о. В. Чарного до душпастирської обслуги Кирклей Лейк і околиці.

о. Володимир Божик назначений на пароха Киченер і Престон.

о. Василь Джурман буде обслугувати Лондон, Чатам, Сарнія.

о. Петра Пасічника призначено тимчасово до душпастирського обслугування Ріджайни і околиці, разом з о. Фиком.

Найкраще Звання

Є на світі різні звання. Вчений Шнайдер начислив до 15 тисяч звань. Тяжко однак вибрати собі відповідне звання

Проте у житті людини приходить такий час, де вона конечно м у с и т ь застановитися над вибором свойого звання Цей рішаючий час відбувається звичайно у третій сімці життя, або між 14-21-им роком життя. Саме тоді життя з цілою нагальністю домагається щоб людина вибрала собі якесь звання.

На жаль є многі люди що йдуть на стрічу своїй будучині зі замкненими очима. Цілу свою будучину поручають вони щастю чи нещастю химерної долі. Що таке поступовання є страшне в своїх наслідках, це виказує найкраще і розум і досвід

Розум каже, що людина не повинна брати на себе обовязків, що їх не всилі виконати. А життевий досвід тисячі разів уже виказав, що той, що вибрав собі невідповідне звання, то він змарнував своє життя, став тягарем для родини, ширив невдоволення серед народу, зробив і себе нещасливим, і став для других нещастям.

Нема на світі такої людини, що не хотіла б щастя. Нема й родичів, що не бажали б для своєї дитини щастя. Однак різні люди у різних справах сподіються щастя. Одні думають, що їхні діти знайдуть щастя в грошах другі мріють про славу й достоїнства для своїх дітей. І тому кидають своїх дітей у життєвий вир, не завсіди застановляючись, чи їхне дитя дійсно знайде там щастя.

Є різні заняття у світі: От приміром: рільництво, ремесло, урядовання, купецтво, військовий стан. Кожний із цих станів є гарний, добрий й заслугуючий, але якщо дана одиниця має до цього звання охоту, знання, спосібність і покликання. Бо з цими прикметами, цебто з охотою, знанням спосібністю й покликанням, вона буде сама щаслива, для других корисна й для всіх добродійна.

Найкращим званням у світі це священиче звання. Його установив сам Христос, щоб спасати людські душі. Наш нарід потрібує дуже священиків, але добрих, ревних, учених, із покликанням Щасливі є родичі, коли Христос покликав їхню дитину до престола служити, але й не менш щасливі

сини цих родичів, що пішли за Божим покликом, що його почули у своїй душі.

Прегарним званням є також монаший, черечий, законний стан. Як до священного звання, так і до чернечого звання кличе й вибирає собі Бог поодинокі душі. Монаший стан дуже много користей приніс для святої Церкви й тому він є найкращою окрасою для неї. Хоч так много праці для справи Христа, як мало законних поклинань між українським народом, головно тут у Канаді?

Говорячи про законний стан не можемо не згадати про цих тихих законних робітниць по наших школах, церквах, сиротинцях, — про Сестер Служебниць. Скільки благословення освідомлення, науки [illegible] дорастаючої молоді принесли вони тут серед нас українців у Канаді! Але й для них праці є дуже багато, а сил так дуже мало. Бо многі дівчата [illegible] Христос їх кличе, не йдуть [illegible] гарним, ідеальним званням.

Українська Молоде! Коли чуєш у своїй душі охоту до вищого життя, коли маєш відповідний талант, коли хочеш бути сама щасливою, для нашого народу корисною, Богови принести найбільшу славу, то йде за цим вищим зовом до найкращого звання!

Острогірка

ПРОТЕСТАНТ ХВАЛИТЬ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

1527 р. шведський король Густав Ваза заграбав всі добра Католицької Церкви [illegible] голосив себе лютеранином [illegible] головою Шведської Церкви. Відтоді католицька віра в Швеції була заборонена [illegible] 1876 р. Ще й сьогодні не вільно там перебувати католицьким монахам. На 6 мільйонів населення всього 4000 є католиками.

В такому чисто протестантському краю похвала для Католицької Церкви є буде [illegible] буть значуча.

Лютеранський щоденник Ниа Даглікт Аллаганда, що виходить у столиці Швеції, в Штокгольмі, помістив статтю повну признання для Католицької Церкви, як борця за всесвітне християнство.

"Тепер положення є таке, що шведський християнин, що належить до державної церкви, мусить признати, що Католицька Церква є найважнішим сучасним чинником в християнській цивілізації.

Тепер, коли то поганство ширится по всьому світу, коли жах і бруталність тріюмфують, треба хіба бути сліпим, щоб не видіти, що опір Католицької Церкви диктаторству є першорядною обороною нашої власної християнської свободи.

Протестанти знають це тепер дуже добре, що вони є також утягнені в цю боротьбу. Поглядові різниці відносно християнської догми не є вже більше суттєвою справою.

Врочисто й поважно, з чистим наміром та з основним знанням величию та одночасно дуже покірно, папи проповідують християнське евангеліє.

В нашій добі Католицька Церква мала цілий ряд подивугідних голов. Щоза Папи! Йоахим Печчі, що прийняв собі імя Льва XIII, якого ласкавий і іронічний усміх зміняв естетів девятнадцятого століття; Йосиф Сарто, або Папа Пій X, символ дитинної побожности та святости; великий аристократ, Джякомо делли Кієза, Венедикт XV, якого дипльоматичні зусилля підчас всесвітної війни, хоч не довели до мира, все ж таки, згідно з однодушною думкою потвомків, що воювали, вони були одиноким справдешним зусиллям до правдивого мира; а ближчий нам, Ахіл Ратті, вчений бібліотекар і любитель природи [illegible] в тому часі, коли Муссоліні [illegible] революцію, став [illegible] всього світу.

[illegible] секретарі [illegible] тих здібності [illegible] Ці [illegible] були [illegible] Вони відреклись милого родинного щастя, земських дібр та [illegible]

[illegible]

[illegible] Церкви [illegible] навіть [illegible]

НАЙБІЛЬШИЙ МИРОТВОРЕЦЬ

[illegible] Папа Пій XII [illegible]

[illegible]

А чи його благородні зусилля увінчаються повним успіхом залежить від керманичів сучасної світової політики. Коли вони не схочуть щиро піти за мудрими вказівками Батька християнства й відкинуть його старання, подібно як 1917 р. відкинули поклик до мира Папи Венедикта XV, тоді світ знову зазнає на собі всіх страхіть війни.

Просім разом із Папою у Господа справедливого мира для світа, що приніс би й нам українцям волю та пошанівок усіх наших народніх прав.

НАЦІСТИ В АВСТРІЇ ГНОБЛЯТЬ КАТОЛИЦЬКУ ЦЕРКВУ

Австрійська партія націстів подала до відома австрійським церковним властям, що всякі зміни духовних осіб на їхніх церковних урядах мусять мати одобрення влади націстів. До партії також належить провірювати списки кандидатів, що голосяться на богословя або до монастиря і визначувати кому вільно вчитись на священика чи вступати до Чину. Тиким робом націсти хочуть здобути собі рішальний голос у Церкві.

Це новий хитрий спосіб придуманий ворогами католицизму для знищення Католицької Церкви. Одначе треба нам памятати, що тут скорше чи пізніше сповниться на націстах наша приповідка: "Хто під другим ямку копає, сам у ню впаде." Хто воює з Церквою той засуджений на загибіль.

ТРЕТЯ УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКА РАДІО-ПРОГРАМА АЛБЕРТИ

була передана дня 4 червня 1939 р. Випала незвичайно гарно. Всі дуже вдоволені. Виступали мистецькі сили з Мондеру під [illegible] провідника БУК-а Алберти, о. А. Труха ЧСВВ

ЧЕТВЕРТА НАША РАДІО-ПРОГРАМА

буде передана зі станції C.F.R.N. в Едмонтоні, дня 18 червня, в год. 5. по полудни. Промову виголосить о. А. Трух ЧСВВ. Артистичну частину виконають співацко - музичні сили Народного Дому в Едмонтоні, під рукою досвідченого диригента п. О. Прийми.

Того ж дня будуть проголошені ПЕРШІ РАДІОВІ ЗМАГАННЯ ЖЕРТВОДАВЦІВ. Проводова Рада Братства Українців Католиків Алберти закликає всі наші парохії й організації, а також поодинокі родини в Алберті, щоби зложили свої добровільні жертви на постійне удержання такої гарної й рідної радіо-програми. Для науки й розвеселення всего українського загалу в Алберті не жалуйте щедрої жертви! Ми просимо й надіємось.

Централя БУК-а в Мондері
Ukrainian Catholic Brotherhood
Box 186, Mundare, Alta

ПЕРЕСЛІДУЮТЬ

Нагінка поляків на українське греко-католицьке духовенство [illegible] Новішими [illegible] українізовання [illegible] засудили на шість місяців тюрми: о. Григорія Брездени, о. Омеляна Очабрука з Росохача, о. Юліяна Дуцька з Яблонова, о. Омеляна Гомзу з Базноватого, о. Василя Стефанишина з Гуменця, о. Володимира Скоробогатого, о. Остапа Бородайка з Дмитрова, о. Миколу Стечишина та о. Юліяна Микитина.

На 10 місяців: о. Осипа Бадана, о. Юліяна Татомира.

На 8 місяців: о. М. Данилюка з Миколаєва.

о. Вігоринського з Унева 1 місяцем арешту за "нелегальні діточі збори" в монастирі ОО. Студитів.

Крім цего лучаються досить часті випадки, що українських священиків виселюють, як о. пароха Завадки, о. Осипа Бадана, о. Остапа Стерюка з Перегінська і т. д.

НОВІЦІЯТ ОО. ВАСИЛІЯН у Мондері, Алта.

Приймає хлопців, що хочуть щиро посвятитися монашому життю в Чині св. Василія Великого в цілі власного освячения і звершення та праці над душами, для Христової Церкви, зокрема для св. Зєдинення між нашим народом.

УМОВИНИ для кандидатів на МОНАХІВ СВЯЩЕНИКІВ

1. Щира й рішуча воля пожертвувати для Христа свої сили і життя в Чині св. Василія Великого.
2. Добре здоровля.
3. Добрі спосібности до науки і відповідні студія. Приймається кандидатів по скінченні 8 грейдів публичної школи з ДОБРИМ поступом, 75% що найменше, а також і з вищими студіями.
4. Добре поведення.
5. Відповідні літа. Приймається в віці між 15 і 30 роком життя, однак вік мусить бути пропорціональний до укінчених студій.

УМОВИНИ для кандидатів на монахів ДОМАШНИХ БРАТІВ:

Умовини для них є ті самі крім студій, бо від них жадається лиш, щоби вміли говорити по українськи й англійськи та читати й писати. Ціль ДОМАШНИХ БРАТІВ є служити Богу в Чині св. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО виконуючи якесь ремесло як: столярство, кравецтво, шевство, друкарство, кухарство, господарство і т. п.

ІНФОРМАЦІЇ докладніші подає УПРАВА НОВІЦІЯТУ ОО. ВАСИЛІЯН у Мондері, Алта.

Хто бажає відповіли на своє подання МАЄ ПРИСЛАТИ:

1. Коротенький опис свого життя.
2. Всі свої річні свідоцтва, або бодай вірний відпис.
3. Свідоцтво моральности від свого о. пароха.
4. Свідоцтво лікарське й почтовий значок.

Звичайний речинець зголошень від 15 червня до 15 жовтня.

УПРАВА НОВІЦІЯТУ
Noviciate of Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada

— **Дня 6 травня** гостила в Мондері оперова співачка п. Ольга Лепкова й відспівала вечером у Народнім Домі прегарно ряд добірних пісень. Публика була дуже захоплена її виступом.

ХРИСТОС І НАЦІЯ

Радіо-промова виголошена о. А. Трухом ЧСВВ. дня 4 червня 1939, зі стації *CFRN*, у Едмонтоні, Алта.

Достойні Українські Слухачі!

Слава Ісусу Христу!

Дорогі Брати!

Найціннішим скарбом, яким обдарував Бог українську націю, то було через 1000 літ і є досі — ХРИСТІЯНСТВО. Бо християнство навчає українців усієї правди про добру віру й добре життя.

Сьогодні ми бажаємо, Дорогі Брати, згадати лиш про одну важну правду, а саме **як християнство каже нам відноситись до нашої української народности.**

І щодо цеї справи, то треба знати всім українцям, що Христова релігія каже нам, що ми не лиш **можемо,** але, що ми **повинні** любити свою власну народність, що ми повинні любити свою українську націю гарячіше, сильніше, чим яку іншу, чужу. Так, як свою матір, із якою ми злучені тісніше, ми, з Божої волі, любимо сердечніше, так також і власну націю, з якою ми тісніше злучені чим із іншими націями з Божої волі, ми повинні любити щирше й сердечніше, чим яку чужу націю. Бо українська нація, це наче одна велика українська родина, один великий союз братів і сестер українців.

Що воно так має бути справді, то бачимо з цего, що сам Ісус Христос, сама Божа Мати, Пророки, Апостоли, Святі гаряче любили свій народ.

Ісус Христос говорив, що Він післаний на працю "до погибших овечок дому Ізраїля", значить головно до своєї нації. Мати Божа величає Бога за це, що Бог приймив і благословив жидівський нарід її рідну націю як свою дитину. — Пророк Єремія гірко оплакує недолю й неволю власної нації. "На ріках вавилонських — тамо сідохом і плакахом, помянувше Сіона" коли в неволі згадали свій рідний, старий край. — Один із макавейських братів-мучеників при смерти поклинувався на "Божий закон вітчини".

Знаючи цю Божу волю, Церква шанує національні почування в своїх апостольських працях між народами. Чудовим прикладом цего, як Христова Католицька Церква дуже шанує національну окремішність поодиноких народів, ми маємо тут у Канаді. Бо тоді, коли чужі влади й народи не хочуть українцям дати навіть автономії на рідній землі, не хочуть признати нас за окрему народність, не хочуть признати нам навіть нашого національного імени, Христова Церква дає нам у Канаді рідного українського Владику - Епископа під якого дбайливим проводом можемо робити добру релігійну й народню роботу. Так поводиться Церква з українцями в Канаді. А в Римі будує [illegible] семинар, щоби в ньому виховалось як найбільше знаменитих рідних, українських священиків, провідників для цілої української нації!

Коли ж з такою любовю відноситься до української нації Христова Церква, коли християнська [illegible] учить нас любити свою батьківщину, любити свою націю більше навіть чим яку іншу, то навчімся всі любови! Навчімся всі любити щиро, любити дуже свою рідну українську націю! Навчімся любити українську націю так як любив її наш великий Маркіян Шашкевич, якого 100 роковини смерти припадають якраз цього тижня дня 7-го червня. Любіть свою більш, але рідну українську націю, так як до цего [illegible] вас Тарас Шевченко [illegible] словами:

[illegible]
[illegible] одні другого,
Свою Україну любіть,
Любіть [illegible] Во время люте
В остатню, тяжкую минуту
[illegible] Господа молить!"

Дорогі Брати Українці, любіть сердечно свою українську націю, а на знак любови говоріть завсіди між собою по українськи! Чи хто родився в Старім чи в Новім Краю, говоріть по українськи — з любови до української нації. На знак любови, любіть свою церкву, любіть свою рідну школу, книжку, часопис, організацію! Ходіть до своїх склепарів, лікарів, адвокатів і йдіть до шлюбу лиш зі своїми. — З любови до своєї нації! Це буде побожність, свідомість, патріотизм. Це буде дійсне: "Ще не вмерла Україна"! А кому ворожа агітація зморозила українське серце, нехай розігріє собі його жаром любови карпатських героїв! — Ми не сміємо ненавидіти інших націй, бо й вони від Бога. Ми не сміємо ставити української нації понад Бога й Церкву, бо перша Божа заповідь каже нам: — Не будеш мати інших богів крім мене, — але ми **маємо й мусимо** любити свою українську націю й працювати для неї та боронити її, як свою рідну матір! — Щоб навчитись цего, ставайте всі членами Братства Українців Католиків Канади! — В спільній організації будемо всі: духовні й світські, старі й молоді говорити словами, а ще більше ділами: СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ і СЛАВА УКРАЇНІ!

Королівські Відвідини

ЗАХІДНА КАНАДА ТРІЮМФАЛЬНО ВІТАЄ СВОГО ВОЛОДАРЯ

Велично й радісно вітала Королівську Пару Східна Канада, та з не меншою величчю і захопленням витав свого монарха і Захід Канади. Всюди, де тільки появились дорогі гості стрічали вони щирі могутні вияви пошани, любови й відданости.

Дня 24 травня вітало короля Юрія VI. і королеву Єлисавету найбільше місто західної Канади, Вінніпег. Хоч день був непривітний, бо падав дощ, однак не зважаючи на те, сотки тисяч горожан місцевих і з провінції та гостей аж зі Злучених Держав, вийшли на зустріч суверенові Британської Імперії, що їхав з королевою в відкритім авті й співами та окликами одушевлено його витали.

Відтак слідували привітання в імени міста й провінції.

Перед обідом, з нагоди "Дня Вікторії" король мав промову що була передана через радіо до всіх частин Британської Імперії. В тій промові король між іншим сказав такі високо вартісні слова: "Життя є повне пригод і кожний з вас може стати піоніром, пробиваючи шлях до кращого майбутнього. Кріпко стійте при тім, що справедливе й що найліпше передали вам ваші батьки, але також старайтесь поправити й зробити доступним той спадок для всіх мужчин і жінок у прийдешніх роках. Памятайте також, що правдивий шлях до поступу — це віра, надія і любов. Нехай Бог дасть вам їх помочі нехай Бог допоможе їх зберегти".

В часі королівського обіду в Палаті Намістника на 105 вибранців, достойників [illegible] був присутний тільки один українець: Їх Ексц. Преосвященний Василій Ладика, греко-католицький епископ.

З Вінніпегу дальша подорож короля і королевої була через Ріджайну, столицю Саскачуан, Мус Джо і Медисин Гет. Всюди те саме щире прийняття, головно від степового населення, фармерів і ренчарів.

В СОНЯШНІЙ АЛБЕРТІ

В пятницю перед полуднем дня 26-го травня Королівські Гості, у своїй тріюмфальній поїздці по Канаді вступили на землю албертійської провінції в місті Медисин Гет. Тут привітали їх мешканці міста й понад 12,000 гостей, між ними хор з 6,000 шкільних дітей та 150 піонірів, що мають уже по 70 літ і мешкають у околиці Медисин Гет через 40 літ.

З Медисин Гет поїхали до Кеггар. Знову величаве привитання від публики, зі 165,000 людей. Витали свого володаря 25,000 шкільних дітей, кавбої в своїх типічних строях та 2,000 індіян у своїх стародавних уборах.

По величнім прийнятті в Калгарах король і королева виїхали на 40-годинний відпочинок до славної курелевої місцевості Бенф. Тут, серед чудової краси гірських картин відпочали вони [illegible] по своїй довгій подорожі.

З Бенф виїхали Достойні Гості дня 28-го травня в неділю автом до Філд Б. К. По дорозі видили гірське озеро [illegible] границі Алберти та [illegible] через [illegible] що [illegible] до Атлантику від тих [illegible] до Тихого Океану.

З Філд король і королева з своїм оточенням поїхали [illegible] до Венкувер. По [illegible]

НАД ТИХИМ ОКЕАНОМ

29 травня, год. 10 рано [illegible] гарматні громови оклики [illegible] Венкувер [illegible] Тихим Океаном у Венкувері й Вікторії Їх Величності [illegible] два дні [illegible] красу природи і відбираючи почесті від різнонаціонального населення.

30 травня з Вікторії король виголосив через радіо подяку Канаді за її лояльність.

З Венкувер почалась поворотна подорож Короля Юрія VI і Королеви Єлисавети. По коротким відпочинку в Джаспер прибув король до Едмонтону дня 2 червня.

КОРОЛІВСЬКА ГОСТИНА В СТОЛИЦІ АЛБЕРТИ

Гостина короля і королевої в Едмонтоні тревала 6 і пів години. Гарна погода, величаве прийняття, повно прапорів, море людських голов, одушевлені оклики, співи дітвори й старших, різні строї і прикраси, все те творило чудовий живий образ. Серед неописаного ентузіязму переїхало королівське авто гостинцем Портедж Евеню. Обабіч того шляху 200 тисяч народу тішилось щастям, що на власні очі могли бачити суверена найбільшої імперії сучасного світу. Дорога, якою переїхав у тріюмфі король називатись буде відтепер: "Кингзвей". Потім слідували офиційні прийняття. Вечером, год. 10. розпращали сі тисячі відданих зі своїм володарем. Про едмонтонську гостину висказалась королева: "Такого виду, як був на Портидж Евеню, не бачила я ще в моєму життю".

САСКАТУН, МЕЛВИЛ, ПОРТЕДЖ ЛЯ ПРЕРІ

Одну добу пізніше яких 100,000 людей різної народності, деякі аж з підбігунових околиць, раділи королівськими відвідинами в Саскатуні. По двогодиннім побуті в Саскатуні відїхала королівська пара через Мелвил, і Портедж ля Прері до Вінніпегу: Західна Канада зі своїм різнородним населенням подібно як Східна Канада приняла британських володарів не тільки з пошаною, а з подиву гідним одушевленням і любовю. З Вінніпегу дорогі Особи через Онтеріо поїхали до Злучених Держав, де також їх величаво приняв вільний американський нарід.

Вирівнайте свою передплату!

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, XX. 1-18. Авраам і Авімелех.

Сон Авімелеха (1-7). Умова Авімелеха з Авраамом. (8-18).

1. Вибрався Авраам ізвідтам у полуденну землю, осів між Кадисом та Суром і замешкав у Герарах.

2. Про свою дружину Сару говорив: що вона мені сестра, (лякався признати, що вона дружина йому, щоб мужі города не вбили його задля неї). Тож післав Авімелех, Герарський цар, і взяв Сару.

3. Та в сні прийшов Бог до Авімелеха ніччю й каже йому: Це ти вмреш задля тієї жінки, що ти її узяв; вона ж замужня".

4. Авімелех ще не наблизився був до неї, та й каже: "Чи погубиш несвідомий та неповинний рід?

5. Хіба ж не сам він казав мені: вона сестра мені? Та й вона казала: Він брат мені. Я зділав це чистим серцем і неповинними руками".

6. На це Бог каже йому у сні: І Я знаю, що в чистоті серця учинив ти це, тому пощадив Я тебе від гріху проти мене й не допустив наближитись до неї.

7. Тепер же віддай дружину мужеві, бо він пророк, помолиться за тебе і житимеш. Як же не віддаси, знай, що вмреш ти й усе твоє.

8. Устав раненько Авімелех, призвав усіх слуг своїх та й розказав їм про все й вони вельми залякалися.

9. Також призвав Авімелех Авраама й каже до нього: "Що ти накоїв нам? Чим провинилися ми проти тебе, що навів ти на мене й моє царство цей великий гріх? Такий поступок, що ніхто не чинив, ти навів на мене".

10. І дальше каже Авімелех до Авраама: "Що задумав ти, як учинив ти таке?"

11. На це Авраам: "Я міркував таке, а нуж нема благочестя на цьому місці й убють мене задля моєї дружини.

12. Вкінці й по правді вона сестра мені по батькові, а не по матері; та й стала мені дружиною.

13. І було, як вивів мене Бог з батьківського дому, тоді я сказав їй: Ось таку правду чинитимеш мені: до якоїбудь прийдемо місцевості, ти все говори про мене: що це мій брат."

14. Тоді взяв Авімелех тисячу дідрахм (срібла) й вівці й телята й раби й рабині, все те дав Авраамові й віддав йому Сару.

15. До Авраама так промовив Авімелех: "Оце моя земля перед тобою; поселися, де тобі до вподоби".

16. А до Сари сказав: Це дав я тисячу дідрахм твойому братові, щоб була гарна намітка на твоє лице та й задоситьучинення усім, що з тобою і за все".

17. Помолився Авраам Богові, й улічив Бог Авімелеха та його дружину й його рабині та й зачали родити.

18. Бо заключив був Господь усяку утробу в роді Авімелеха задля Сари, дружини Авраама.

ПОЯСНЕННЯ

1-2. Місцевість Герари не дасься докладно утотожнити. Одні вказують на Тель Джемме, яких 2 милі на полудне від міста Гази, де пізніше були посілости филистимців (Бит XXI, 32, XXVI, 1.). Інші покликуються на близше означення тої місцевости "між Кадисом та Суром" і подають Ваді Джерур, що находиться на полудневий захід від Кадису. — Еврейський текст не подає причини, чому Авраам говорив про Сару, що вона йому сестра, зате має це грецький і славянський текст. Видай це котрийсь зі скорописців додав пізніше цей мотив для лучшого зрозуміння поступку Авраама.

У старині східні володарі мали право незамужні жінки забирати після вподоби до своїх гаремів.

Авімелех — значить: мій батько-цар; правдоподібно це не є імя власне, а лиш загальна назва володаря, як ф а р а о н у Єгипті або ш а х у Перзії.

3. Сам Господь освідомляє у сні Авімелеха про дійсний стан річей між Сарою і Авраамом; тим засвідчує св. Письмо, що Бог в особливший спосіб захоронює подружжя. — Майже в усіх первісних народів, хоч вони не належали до вибраного народу, перелюб уходив за тяжку провину перед Богом. - Загроза смерти поставлена тут услівно, скільки Авімелех не послухав би Божої перестороги.

4-5. Авімелех у великім жаху відкликується до Божої справедливости. Він лякається чи його проступок не стягне Божого гніву також на ціле його окруження. Нарід звичайно терпить за гріхи володаря (II Цар. XXIV, 13...)

6-7. Бог признає, що Авімелех робив це з несвідомости; та мимо того і цей несвідомий проступок вимагає молитви Авраама, бо помимо всего, не був він без вини.

Авраама тут Господь називає "пророком", значить він в цім випадку є викладником Божої волі.

9. Глибоко порушений сонним видінням Авімелех розказав про все свойому окруженні, бо й вони загрожені були смертю.

10. Вперед Авімелех сильно накинувся на Авраама, що той оманив його та тим спричинив, що Авімелех поповнив велике згіршення, якого у його землі ніхто не чинив

11. Авраам оправдувався, так як у подібним випадку перед фараоном, що тим затаєнням дійсного стану річи рятував своє життя на випадок, як не було б у цій землі пошани для Божих законів.

12-13. В дійсності він не послугувався неправдою, лиш затаєнням дійсного відношення зі Сарою, бо Сара по батькові була йому сестрою, хоч не по матері. Надто покидаючи на Божий приказ батьківську землю, він рятував на всякий випадок своє життя. Очевидно, поступок Авраама морально не дасться оправдати. Та належить брати також під увагу й це, що годі наші християнські етичні поняття примінювати до доби, в якій жив Авраам.

14.-15. Авімелех щедро обдарував Авраама. Тим бажав задоситьучинити кривду, що її несвідомо завдав Авраамові й запевнити собі його мотитву до Бога.

16. Сара дістала велику суму, бо 1000 срібних сиклів або дідрах, значить на теперішні гроші яких 1.000 долярів. Це призначене на "намітку на її лице" - Ще нині можна бачити, передовсім у Єгипті, як жінки арабки мають заслони зроблені зі срібних та золотих грошей. Буває, що така арабка ціле своє придане носить як заслону на тварі. Цей дарунок був заразом задоситьучиненням за неславу, яку дізнала Сара тим, що неправно забрали її до гарему Авімелеха.

17-18. Тут висказує священописатель, чому треба було молитви Авраама й як Господь захоронив Сару.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

ЗІ ЖИТТЯ МАРІЙСЬКОЇ ДРУЖИНИ

в Мондері Алта.

На Зелені Свята, в Мондері відбулось торжествене приняття 11 нових членкинь до Марійської Дружини. Перед приниттям старші й молодші членкині відправили триденві реколекції з великим душевним хісном.

В неділю рано всі приступили до спільного Св. Причастя. По тихій Службі Божій приняття нових членкин до Марійської Дружини довершив о. провідник, М. Когут ЧСВВ. Дуже миле враження робило на присутних, як молоденькі душі голосно приріками Пр. Д. Марії Її почитати, любити та вірно служити. На памятку цієї хвилі, кожна членкиня отримала гарний медалик і членську грамоту. По відправі в церкві відбулось спільне веселе снідання і знимка.

Марійська дружина Молоді в Мондері має тепер 30 членкинь, що двічі в місяць відбувають свої зібрання та ведуть гарно релігійну роботу між молодю.

ПРАЗНИК У ВЕҐРЕВИЛ АЛТА

В неділю Всіх Святих, день не був то дуже гарний; падав дощ, віяв холодний вітер, та однак дуже гарно відсвяткувала свій празник веґревільське парохія Пресв. Тройці. Раненько всі діти приступили до сповіді й Причастя. По співаній Службі Божій відбувся в парохіяльнім домі спільний обід. Потім о. парох М. Романович дав гарний відчит про значіння ідей Маркіяна Шашкевича для українців у Канаді, а о. Атанасій Химій влучними веселими прикладами пояснив яке значіння в організаційнім житті має ясна думка про ціль та сталева воля в праці. По відчитах відбулась розігравка тикетів. Учасники храмового свята по спільній молитві і науці та розривці вертались вдоволені домів.

Око

СРІБНИЙ ЮВІЛЕЙ

(Іннісфрі, Алта.)

Дня 10-го червня в Іннісфрі, Алта святкували 25-ліття свого щасливого подружого життя Андрій і Марія Ґуліновські. Рано в іхньому намірі відправив Службу Божу о. М. Пасічник ЧСВВ, і уділив їм шлюбного благословення. В часі обіду о. парох зложив у імени всієї родини гарні желання та побажав, що ювіляти у щастю та здоровлю дожили ще золотого ювілею. З присутних промовив ще п. Петро Кульматицький і візвав до збірки на католицьку пресу, яку перевів п. Юрко Франко. Зібрано для "Світла" $4.25.

Андрій і Марія Ґуліновські є щиро практикуючими католиками, радо підпомагають церкву та ведуть чесне й примірне життя. Дай нам Боже таких гарних людей як найбільше в околиці Іннісфрі.

* ** *

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

ЗБІРКА НА "СВІТЛО"

(Краків, Алта.)

З нагоди річниці смерти бл. п. Левка Крижановського в Кракові, Алта., зложили на пресовий фонд "Світла" слідуючі жертводавці:

По 25 ц.

Василь Трохимчук, Петро Шліхта, Ст. Бабич, Павло, Пилип, і Василь Крижановські, Іван Єлиняк, Ст. Варшавський, Іван Юрків, Стефан Піх, Стефан Слобода, Ст. Пасека.

Йосиф Слобода 20ц. Гриць Сироїд 15ц.

По 10ц.

Михайло Крижановський, Гр Палій, Вас. Климок, Ксеня Трохимчук. Разом $3.75.

Щира подяка за це від "Світла"! Нехай цей похвальний примір буде заохотою для других!

* ** *

ГУМОР

—Яка ріжниця між довними часами й теперішними?

Давно не було безробіття ні на лік, а тепер нема ліку на безробіття.

КОРОТКІ ПИТАННЯ І ВІДПОВІДИ

Про набоженство до Пресв. Серця Ісусового.

Ціль, початок і обітниці цего набоженства.

1. П. Яка є ціль цего набоженства?

В. Ціль є подвійна: а)загальна б) частинна;

а) загальна є та сама яку мають і інші набоженства в честь Ісуса Христа, на пр. набоженство до Пятьох Христових Ран, до Пресв. Тайни Евхаристії і пр.

б) частинна або особливша

1) Заохотити та загріти нас до любови та до наслідування Ісуса Христа, в спосіб вельми успішний, а при тім легкий і тихий, особливо в тих часах, коли любов у многих остигла а невірство чимраз то більше шириться;

2) наклонити нас через розважування безконечної любови Ісуса Христа, до тим ревнішого надолужування Йому за крайню невдяку людей, за ці кривди та зневаги, які Христос безнастанно поносить а особливо в Пресв. Тайні Евхаристії, в цій найвищій Тайни Його любови.

2. П. Чим ріжниться набоженство Пресв. Серця Ісусового від набоженства до Пресв. Тайни Евхаристії і до св. Пятьох Ран Христових?

В. Ріжниця є в способі, яким почитаємо Особу Ісуса Христа і так:

а) В пресвятій Тайні Евхаристії почитаємо безпосередно Тіло і Кров; та на основі простого заключення почитаємо О с о б у Христа Господа, скільки та Особа є там присутною під видами хліба і вина і є нашим кормом і напитком та є безкровно відновленою жертвою хрестною

Це набоженство спонукує нас до розважання та до почитання безмежної л ю б о в и Христа Господа, котра однак не виражається символом тілесного серця;

б) Набоженство до Пятьох Ран Спасителя звертається безпосередно до Ісуса, терплячого ті рани в свойому тілі, однак в цей спосіб, що ці видимі рани приводить нас до розважування невидимих ран любови тої, з котрої Христос Господь приняв на себе ті тілесні страдання

в) В набоженстві до Пресв. Ісусового Серця почитаємо не лише любов Спасителя, яка проявляється в Пресв. Тайні Евхаристії і в Страданнях, але також почитаємо.

1) безмежну любов Ісусову саму в собі і в усіх її добродійствах, цебто так з огляду на людську і на Божу природу,

2) Почитаємо ціле внутренне життя любови, представлене або зображене через тілесне Христове Серце, котре вже само в собі гідне всякої чести, а тим самим ми почитаємо

3) саму Особу Ісуса Христа і то не лиш оскільки вона є присутна в Пресв. Тайні Евхаристії, але також, яка ходила колись по землі та яка тепер царює в небі. Тому однак, що наша любов шукає присутности Христа, проте ми почитаємо Пресв. Серце Ісусове присутне в Тайні любови то є в Евхаристії.

З цего видимо ясно, що набоженства до Пресв. Тайни Евхаристії і Пресв. Ісусового Серця, хоч є ріжними, однак тісно зі собою вяжуться, та взаїмно себе доповняють і спомагають

3. П. Чи набоженство до Пресвятого Серця Ісусового є нове?

В. Як почитання любови і внутрішнього життя Ісуса Христа, то це набоженство є так давне як давна християнська віра, та по всі часи воно було в ужиттю в усіх добрих ревних християн і Святих.

Образ тілесного Серця давнішими часами рідше був уживаний; з а г а л ь н е уживання прийшло щойно новішими часами

4. П. Який є початок загального почитання любови Христа Господа в образі тілесного серця?

В. Христос Господь сам поручив почитання своєї безмежної любови під образом тілесного серця в обявленню св. Марії Маргариті Алякок, монахині Посіщення Пресв. Діви Марії. Та монахиня жила в другій половині 17. століття.

5. П. Чому Христос Господь зволив обявити того роду набоженство?

В. Христос Господь хотів, в наших часах духовної остуди і безвіря, серця своїх вірних розігріти якраз через особливше розважування його безконечної любови та остерегти їх цим перед зростаючим безвірям. А так, як ми всі жиємо життям змисловим, то при помочі цего набоженства є нам:

1) богато лекше розпамятувати та почитати любов невидиму, послугуючись при тім видимим знаком;

2) лекше також можемо при помочі того знаку показати другим людям превелику Христову любов та цим самим причинитись до розширення сього набоженства;

3)видимий образ тілесного серця лекше й скорше побуджує нас до перепросьби та задуситьучинення Спасителеві за премногі зневаги, яких дізнає передовсім в цій найбільшій тайні Його любови до нас то є в Пресв. Тайні Евхаристії, чого Він сам від нас домагається.

6. П. Чи це набоженство св Церква приняла й одобрила?

В. Так є, св. Церква не лише це набоженство одобрила, але установила навіть осібне свято Пресвятого Ісусового Серця, яке святкують по цілому світу в пятницю по відданню празника Пресв. Евхаристії. Крім нього старається св. Церква про поширення цего набоженства, тим чином, що завязує набожні кружки, брацтва і товариства та надає за побожні чинитьби богато повних і частних відпустів.

7. П. Чи богато ворогів мало це набоженство?

В. Так. Особливо виступили п р о т и почитання тілесного Христового Серця як символа любови приклонники ереси: янсенізму та йосифінізму; з чого видно що те набоженство має велике значіння й немало причиняється до спасення душ.

8. П. Чи з набоженством до Пресв. Іс. Серця є злучені які обітниці?

В. Так, великі і значні, а то в тій цілі, щоби ті, яких не потягнулаби до цего набоженства сама його краса, далися наклонити до почитання цего найвеликодушнішого й найщедрішого з всіх сердець через хосен, який можуть осягнути і для власних душ і для ближніх. Ті обітниці є записані в писаннях св. Маргаріти Марії Алякок, провірених і одобрених св. Церквою.

А є вони слідуючі:

1) Божественний Спаситель сказав до святої: Розголошуй, і кажи розголошувати по всьому світу, що я не знатиму ніякої міри ні границь в наділюванню ласками всіх тих, що їх шукатимуть в мойому Серці.

2) Мій Спаситель, так пише Свята, запевнив мене, що має в тім особлившу вподобу, як що хто віддає честь внутрішним чувствам Його Серця й любови в образі тілесного Серця, і де лиш буде виставлений такий образ до почитання, там спливатимуть всякі благословенства Божі.

3) Божествений Спаситель заявив мині, що всі віддані праці над спасенням душ, матимуть дар мягчити найтвердші серця й працювати з надзвичайним успіхом, якщо переймуться щ и р и м набоженством до божественного Серця.

4.) Всі світські люди одержуть через це набоженство всі ласки, яких потребувати будуть у свойому стані: спокій в родині, пільгу в своїх працях і клопотах, небесне благосло-

БОЖА НАУКА

СОТВОРЕННЯ НЕВИДИМОГО СВІТА.

Крім видимого світа сотворив Бог ще й невидимий світ: небо, а в небі богато ангелів Ангели се найдосконалші Божі сотворіння. Вони є чистими духами, мають розум і свобідну волю, а не мають тіла. Бог сотворив ангелів, щоб Його прославляли, любили, Йому служили і щоб хоронили людей

Спершу всі ангели були добрі й святі й слухали Господа Бога. Та один з них, Сатана, згордів у свойому щастю й захотів бути таким, як сам Бог. За його злим прикладом пішло богато інших ангелів. Вони зворохобились проти Бога і не хотіли Його слухати.

Але їм спротивилися ті ангели, що були вірні Богові. На небі повстала велика боротьба — і перемогли добрі ангели під проводом Михаїла

Бог покарав злих духів за їх великий гріх і засудив їх на вічну кару в пеклі. Вони навіки прокляті й нещасливі, ненавидять Бога і намагаються шкодити людям. Їх називаємо дияволами або чортами. Добрих ангелів нагородив Бог вічним небесним щастям і вони завсіди оглядають Бога. Вони люблять людей і хоронять нас від злого.

Кожна людина має свого ангела Хоронителя.

* ** *

Хто се є ангели?

Ангели се чисті духи, що мають розум і свобідну волю, а не мають тіла.

Нащо сотворив Бог ангелів?

Бог сотворив ангелів, щоб Йому служили, Його прославляли, а людей хоронили від злого.

Якими сотворив Бог ангелів?

Бог сотворив ангелів добрими й святими.

Чи всі ангели остались святими?

Ні, деякі ангели згрішили, стратили свою святість, бо не слухали Бога, були горді, а гордість є першим головним гріхом.

Як Бог покарав злих, а як нагородив добрих ангелів?

Злих ангелів засудив Бог на вічну кару в пеклі, а добрих нагородив вічним щастям в небі.

Які є для нас добрі ангели?

Добрі ангели люблять нас, хоронять нас від злого, моляться за нас і заохочують нас до доброго.

Які є для нас злі духи?

Злі духи не люблять нас, намовляють нас до злого, до гріхів, і хочуть нам шкодити.

Як називаються ангели, що нас хоронять?

Ангели, що нас хоронять називаються Ангели Хоронителі.

* ** *

Поучення. При кожній важнішій нагоді, коли маєш шось злобити, чуєш два голоси, що промовляють до твоєї душі.

Один голос заохочує тебе до доброго діла, а відмовляє від злого. Пригадує тобі Божі заповіди, пригадує слова твоїх родичів, священиків, учителів.

Другий голос каже тобі легковажити Божі заповіди, напімнення родичів і священиків, та напоминає тебе до злого.

Ти часто на роздоріжжю і не знаєш, як поступити.

Отже памятай: Се два духи ведуть боротьбу за твою душу. Один добрий — се твій Ангел Хоронитель, який бажає тобі добра і вічного щастя.

Другий — се злий дух, що завидує тобі і хоче затягнути тебе до пекла. Не дай себе звести злому духови, а взивай помочі свого Ангела Хоронителя на кождому кроці.

(Свято святого Архистратига Михаїла і всіх Ангелів святкуємо 8 (21) листопада).

Молитва до Ангела Хоронителя

Хоронителю душі,
провідником будь мені,
як у темну горя ніч,
так у ясні щастя дні.
Хорони мене щодня,
від спокуси і гріха,
щоб у боротьбі з гріхом
брала верх моя душа.

Молитва до святих Ангелів:

Вся небеснія Сили, святії Ангели і Архангели, моліте Бога о нас грішних.

вення в усіх справах, потіхи в нужді. В тому честидостойному Серцю найдуть вони захист у життю а ще більше в годині смерти. О якжеж солодко умирати тому, що безнастанно почитав пресвяте Серце всім нам спільного Судді.

9. П. Чи можна й чи треба вважати ці обітниці за правдиві?

В. Так, і сумніватися розумно, що до їхньої правдивости —годі; бо як би вони не були правдиві, то виходило б, що або св. Марія Маргаріта нас обманула, або її саму обманув діявол. Поминаючи це, що через те послідне був би діявол лише собі самому зашкодив.

оба припущення є нерозумні, тому що св. Церква провірила як найстрогіше її життя й письма, а її саму зачислила між святих. Крім того богато вже переконалося на собі про правдивість цих обітниць. А хто би все ще таки не довіряв дивній силі цього милого набоженства - - нехай переконається про це власним досвідом.

Виконування й поширювання набоженства.

10. П. Чого треба, щоби стати учасником цих обітниць?

В. Хоч нераз і незначні побожні чинитьби (практики) приносять богато благословення й приготовляють до глибшого розуміння духа набоженства, то все таки лише той стає вповні учасником ласк, зложених у скарбниці Пресв. Серця, хто запопадливо заходиться коло того, щоби уподобити своє серце — Ісусовому і по змозі, ревно а розумно поширити правдиву любов й набоженство до Божественного Серця.

..**11. П.** Що треба робити, щоби перенятися глибше духом цього набоженства?

В. 1) Треба часто, покірно, витревало й горяче молиться о цю велику ласку, що лучиться з тими великими обітницями
2) Треба старатися про основне пізнання цього набоженства
3) Треба йому пильно віддаватися.
4)Треба старатися про його поширення між другими.
5) Треба його вкінці злучити з набоженством до Пречистої Діви Марії, особливо до Непорочного Серця Матері, як найлучшої дороги до Серця Сина

12. П. Які чинитьби поручається особливо в тій ціли?

В. 1) Розважування чеснот, чувств, настроїв всього внутрішного життя, а особливо безмірної Христової любови, що обявляється в Його зверхньому життю, в історії страстей та в усіх безчисленних і надмірних добродійствах, що то Він нам їх наділяв

2) Апостольство молитви,

3) Читання різних книжочок про це набоженство,

4) Виконування різних набоженств як пр. акт перепросьби, й винагороджаюче причастя, девять прислуг, сердечні зітхання до Пресв. Серця, девятниця до Пр. Серця.

5) Відвідини Пресвятої Евхаристії.

13. П. Що слідує з того, що ми досі сказали?

В. Слідує те, що 1) набоженство до Пресвятого Ісусового Серця опирається не лиш на об явлінню дівиці, яку св. Церква проголосила Святою, але передовсім на повазі св. Церкви, через що є воно вповні згідне з правдами католицької віри і з вимогами здорового розуму.

Слідує 2) Що це набоженство належно зрозуміле не є понукою до якоїсь нересадної, натяганої або надто чутливої набожности.

Слідує 3) Що це набоженство дуже причиняється до піднесення духа й католицького життя, до поступу в чеснотах бо воно є миле й ніжне, а при цьому є успішним середником що доводить. до наслідування Ісуса Христа через розважування безконечної любови нашого Спасителя

Слідує 4) Що це набоженство є для чоловіків і для жінок, для дітей, хлопців, дівчат і старих, для вчених і невчених, словом для всіх людей, бо Христос, як Спаситель в с і х, всіх любив безграничною любовою й всім готовий подати скарби свого серця.

Слідує 5) що це набоженство до Пресв. Ісусового Серця ніяким робом не усуває набоженства до Особи Спасителя, до якої належить це Серце, але противно, воно є наймилiший спосіб почитання Христової Особи, бо всякий тягар наслідування Христа робить принадним і легким якраз дорогою любови.

14. П. На що треба класти особливу вагу при розширюванню цього набоженства?

В. Тому, що чоловік не любить нічого, чого не пізнав або на зле вживає того, чого не розуміє, тому — перш усього треба старатись поширити ясне розуміння набоженства, відповідно до поняття тих, що то їх хочемо наклонити до його виконування, бо йнакше звичайно годі було б ожидати якого сталого, глибшого набоженства, що мало б вплив на ціле життя. Не треба до цього надзвичайного напруження, навіть якщо хочемо його пояснити невченим і дітям, бо набоженство до Пресв. Серця є само собою дуже природне, відповідаюче вповні людському серцю, миле й принадне
а при цьому також і божа, внутрішна ласка дуже помагає при зверхній науці та при його поширюванню

15. П. Як можна найлекше завести те набоженство у цілих громадах і парохіях?

В. 1. Через введення Апостольства молитви або Брацтва Ісусового Серця.

2. Через проповіди, в яких **а)** всі ті питання обговорюються приступніше й ширше, в яких **б)** показується, як треба владнати своє життя в ріжних відносинах і станах згідно з духом Пресв. Серця, в яких **в)** при поясненню св. Євангелія не задержується при зверхніх річах, але звертається увагу на уособлення, наміри, чесноти Пресв. Серця, в яких **г)** навчається приступно й всесторонно про Апостольство молитви, в яких **д)** пояснюється інші набожні чинитьби цього набоженства, як н. пр. винадгороджаюче св. Причастя, девятниці — тощо...

Ф. Алехновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ОСТРІВ КОНД.

У віддалі 130 км. від Соловок лежить острів Конд. Щоб позбутись калік та інших зовсім нездібних до праці, висилали їх саме на цей острів. Треба зазначити, що великий контингент калік давали лісові роботи, де вязні або відморожували собі долішні кінчини, або добровільно самі себе калічили, відрізуючи собі пальці при руках.

Острів Конд був також місцем заслання для соловецької адміністрації, за ріжні проступки, виконані на терені табору

СЕКІРКА.

Другим, куди жахливішим місцем кари за провини, зроблені на каторзі, була Секірка Це гора, що знімається на північно-східнім березі соловецького острову. На вершку тієї гори стоїть монахами збудована церква, яка служить тепер на казамати для вязнів

На найвищім поверсі церковної вежі є морська ліхтарня, яка втратила тепер своє властиве призначення і служить тільки до обсервації моря та виявлювання утечі вязнів. На щастя, доля дозволила мені виминути гостину в тому страшному місці, знаю його тільки з оповідання моїх товаришів, що відбували там кару

Велитенський будинок давньої церкви був поділений на дві частини: партер і поверх. На партері приміщували за менші проступки, як нпр. крадіжі, бійки і т. д. Вязень мав право задержати при собі одяг і постіль. Кара, крім карної харчевої пайки, полягала ще й на тому, що цієї домівки не опалювали, значить у зимі була це кара морозу.

Ріжниця між партером і поверхом була така, що на горі вязні не мали права до постелі й були роздягнені до білля. Крім цього замісць шиб у давних вікнах були тільки кільчасті дроти. Побут у літі був тут звичайно довший, в зимі—коротший. Сиділи там здебільша обвинувачені в намаганій утечі і т. зв. "політичні" злочинці.

На причах лежали напів нагі, притулені до себе засуджені, тремтючи з холоду й голоду. Тому, що лежати побіч себе не давало відповідного тепла, бо тіло мерзло від гори й від долу, вязні винайшли інший спосіб, щоб взаїмно себе огрівати. Творили вони т. зв. "щаблі", значить клалися одні на других впоперек кількома рядами. Одначе ті, що були в долішнім ряді, мерзли від долу, ті що в останнім горішнім — від гори. Щоб не було кривди, ряди змінялися що якийсь час: ті з долу йшли до середини і т. д.

Таким чином рятувались вязні від морозу, сидячи тут часами по кілька днів і навіть тижнів. Автім, відси "виходилося" або до лічниці, або на... цвинтар.

"ЖОРДОЧКА"

Крім того в самому Кремлі ми мали місце кари, зване "Жордочка", в одній з церковних башт. В неопаленій, як на Секірці, домівці сиділи на високих лавках. Ноги вязнів не сягали підлоги, але звисали в повітрі. В такій позиції, з руками зложеними на колінах, люди сиділи цілий день без права порозумітися зі сусідом, без права порушити навіть головою. Перервою була їда (раз на день), вихід поладнати природні потреби (два рази денно).

На підвишенні стояла сторожа, що стежила, щоб регулямін тишини і безруху, був точно зберіганий.

На випадок провини винуватця звязували шнурами так, що головою сягав майже до колін і вкидали до темної, вогкої комірки на час до трьох годин. Загальний побут на "жордочці" не тривав довше як два тижні. Але і по такому короткому часі вязень після кари виглядав як реконвалесцент, який щойно вийшов зі шпиталю по важкій недузі.

За менші проступки, себто кримінальні проступки, пянство і т. п. саджали до карцеру, де вязні без постелі і прич спали всі на підлозі, у страшній тісноті. Голова одного спочивала на брудних чоботах сусіда, інший був змушений перекинути свої ноги через тулів другого. Було це накопичення людських тіл, кинених у неладі до вонючої келії. Очевидно, харч гірший ніж у звичайних сотнях. Засуджених на карцер виводили на роботи

Кару карцеру (два тижні) я відбув за те, що віддав свойому сусідові на причі, шевцеві по званню, підбити чоботи, щоб оминути звичайної поведінки — через команданта сотні, що тревало би доволі довго. В моїм формулярі фігурувало до кінця в дотичній рубриці: "був караний двотижневим карцером за нелегальну направу чобіт".

Для жінок місцем окремої кари був призначений острів т. зв. "Зайчики", де умовини життя були дуже зближені до Секірки.

ОМАННІ НАДІЇ.

Здавалося би, що серед таких жахливих умовин існування вязні повинні були кінчити масово самогубством. Безсильна людина, здана на ласку і неласку посіпак, має лише один вихід, одну форму протесту: привязати собі петлю на. шию. Одначе так не є. В часі майже семилітнього побуту в совітській каторзі трапилися лиш три самогубства: двох повісилося, один кинувся під поїзд. Всі тримаються горячково життя. Чим життя страшніше, тим воно принадніше; краще найгірше життя ніж — смерть. Бо-ж тут є ще якісь надії, для яких там нема вже місця. І живуть люди надіями, часто дитиними, оманними, що їх уже богатократно обманули, а проте вірять.

Вірять в амнестії, що ніколи

не торкаються тих, які найбільше її сподіваються, вірять у зміну карного кодексу, на основі якого найбільшим виміром кари має бути нібито пятирічний речинець, вірять взагалі у зміну карної політики Совітів, а тимчасом рік за роком пливе безупинна хвиля вязнів, кінчиться одна "пятирічка", починається друга; відбувається ліквідація суспільних кляс, — отже нові тисячні лави селян ("кулаків") ідуть до концетраційних таборів, а наївні вірять оманним надіям...

ГУМОР КАЗАМАТІВ.

Помилився би той, хто міркував би, що за кратою розлягається постійно зойк і скрегіт зубів, що безнадійна розпука вирита на лицях вязнів, що дотеп, гумор, безжурна пісня не розлягається ніколи у вязниці. Людина так швидко пристосовується до нових, ненормальних умовин життя, вроджена людині потреба сміху так безоглядно допоминається своїх прав, що навіть ті, яким доля підготовляє на завтра важку мандрівку етапом на соловецький острів, які на завжди попращалися з нормальним життям, які не побачать ніколи своїх близьких, ті навіть, які завтра зі звязаними руками і затисненими устами підуть на місце муки, де їх жде куля нагану, нині безжурно нераз собі приспівують. Щирий, безжурний гумор криють в собі слова афоризму що повинен бути виписаний над совітською вязницею:

Той, хто входить
нехай не сумує,
Той, хто виходить
нехай не радіє.

Дійсно, совітський громадянин має мало причин радіти вийшовши з вязниці на 'волю' що є теж свого рода вязницею, де думка не має сміливішого полету, де людське життя не може вийти поза накинений згори шаблон, де на кожному кроці чекає чекіст або с е к с о т ("секретний сотрудник"), щоби фальшивим доносом знову запроторити його до келії з блощицями на брудній причі, щоби знову почінав там свою хресну дорогу наново.

— Громадянине, признайтеся, бо-ж Г.П.У. все знає прегарно, бажаємо лише, щоби ви щирим признанням до вини облекшили свою долю...

І люди з каплями п о т у на ч о л і, з натягненими від слідства нервами, з боживільним зі страху поглядом признаються до недоконаних провин ("щоб облекшити свою долю"), а по повороті зі слідства до келії попадають разом з іншими у шибеничний гумор, співають, жартують.

Очевидно кримінальні вязні почуваються у вязницях богато краще від політичних. Для них вязниця не вяжеться з трагічними переживаннями, але є одним з етапів їх життя. Мають теж гумор, що його характеризує якесь дике бажання знущатися над ближніми. Кожний жарт або забава вяжеться з фізичними знущаннями над своїм товаришем. Дотепу в цьому мало.

Наприклад вязнична гра т. зв. "гребання баби", полягає на тому, що одного (жертву) кладуть на підлозі, інші бють його скрученим ручником. Гра "ровер" полягає на тому, що сплячому вкладають між пальці ніг кусники паперу і запалітують їх. Під впливом болю жертва починає відрухово виконувати ногами рухи, подібні до рухів наколесника, що їде на колесі. Буває іноді, що жертву такої забави відвозять до лічниці з пораненими ногами, серед загальної веселости

Є теж багато інших забав, одначе моє перо замало придатне, щоб їх описати, не ображаючи сороміливости читача. Тому волю їх промовчати

Обектом таких насмішок є найчастіше вязничні новики. І горе такому новикові, коли попаде до келії, де більшість творять кримінальники. Мусітиме випити чашу недолі свого новіцияту до дна.

В імя правди треба зазначити, що іноді і політичні вязні т. зв. каери, також приймають участь у таких "грах".

Гумор виявляється також у своєріднім переіменуванні присуду смерти. Замісць бути засудженим на смерть — у вязничному гуморі вживають вислову: поїхати на слідство до Дзержинського, або: переїхатися на місяць. У Мінську говорили: поїхати на Комарівку (ліс під Мінськом), або: дістати в дарунку 3 золотники (бо стільки важить куля нагану).

Навіть в обличчі такої великої таємниці, якою є смерть, шибеничний гумор шкірить свої спорохнявілі зуби. Гумор середневічних чарівниць, які зі сміхом ішли на костир...

Раз у рік, восені приїздила на Соловки комісія з Москви яка складалася з головачів ОГПУ і мала завдання розглянути справи, характеристику вязнів і зменшення речинця кар.

На програму парад, якими приймали комісію, складалося також представлення в соловецькому театрі.

Письменників у нас також не бракувало. Письменники дістали замовлення написати на принаття комісії спеціяльну соловецьку ревію.

У 1928. р. виставили на сцені соловецького театру ревію під н. "Генеральная паверка" (Загальний звіт) пера одного з талановитих письменників, вязнених у соловецькім таборі. Хоч головною темою дотепів автора було самобичування, значить представлювання в некориснім світлі своїх товаришів-вязнів (політичних) удалося авторові перепачкувати кілька куплетів, що іронічно підходили до таборових відносин.

Ось приклад:

Приемні комарі весною
Пречудно під Секірною горою
Ріжні ударні роботи і труд
Здоровіють веселий наш люд
Рефрен:
Тих, що в нагороду нам Соловки дали,
Просимо, щоб тут до нас поприїзджали
Посидять рочків тут зо три, чи пять.
То з роскоші і відізжати не схотять.

Головачі з ГПУ сиділи в перших рядах і, слухаючи дотепів, трясли черевами зі сміху.

Актори, що виступали перед "шановною" публикою, мали тільки одну думку: щоб приподобатись головачам, щоб звернути на себе ласкаву їх увагу, а може вдасться дістати скреслення хочби одного року важкої недолі!

Дарма, у хвилині, коли тряслися від добродушного сміху черева тих, що "нагородили нас Соловками", справа була вже перерішена, листа підписана, доля присуджена.

Скільки р о з б и т и х надій, скільки розчарувань!

А коли корабель відвозив комісію на сушу, в неодній келії, в неодній "роті" повторяли півголосом зачулий зі сцени спів:

"Посідіте здесь годочков три іль пять
Будете з восторгом вспоминать...."

Ми співали і сміялися... кріз сльози; в тих словах звучала безсила лють невільника, якому пан велів бавитись.

(Далі буде).

ВІСТИ З РЕЛІГІЙНО—ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— Від 26-30 V. при надзвичайнім здвизі народу відбулися з великим успіхом окружні зізди БУК-а в Кракові й Делф Алта. Церковні богослужения промови, збірні концерти все те мало г а р н и й, додатний вплив на учасників тих організаційних зїздів.

— В Німеччині уряд заборонив передавати через радіо релігійні програми. Це знову новий черговий виступ поганського націзму проти релігії

— По смерті кард. П. Гаєса архиепископом Ню Йорку став Франц Спеллман. Його духова вівчарня числить 1,000,000. вірних.

— У Львові 14. V. Марійські Дружини відсвяткували дуже гарно "Всесвітний Марійський День", одначе скромніше як попередними літами, бо польська шкільна кураторія заборонила шкільним дружинам брати участь у цему торжестві.

— Тому рік один голяндський священик Henry van Greeve оснував "Безіменну Лігу". Вона на має точно означених організаційних форм. Її найвищим наказом є любов ближнього. За один рік здобула собі та Ліга 100,00 членів з різних країв і розкинула між людьми 250,000 добрих книжечок.

— В неділю, 21. V. Преосвященний Кир Василій Ладика в церкві Пресв. Евхаристії в Елмвуд, Ман. висвятили на священика Івана Олійника.

— На виразне бажання Св Отця Пія XII. в місяці маю по церквах католики молились за мир у світі.

—Славний мадярський проповідник і письменник католицький епископ Тігамер Товт помер 6 травня ц. р.

ВІСІМ ЧУДЕСНИХ УЗДОРОВЛЕНЬ

Лікарське бюро, що досліджує уздоровлення в чудотворній місцевості в Люрд, по довгім і дуже с т р о г і м досліді ствердило напевне вісім випадків повного уздоровлення, що стались у 1937 р.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— В Данцігу напруження заостріюється. Згідно з рішенням Ради Союзу Народів, швайцарець Шарль Бурқгардт, комісар Союзу для Данцігу, вернувся в Данціг по кількамісячній відсутності. Це німцям неподобається. Протипольські настрої зростають і проявляються частими чинними виступами проти поляків.

— В Палестині, на знак протесту проти британського пляну арабсько-жидівської держави в союзі з Англією, почалась жидівська терористична акція. Бувають часті напади й саботажі.

— З Мадриду доносять, що від 28-го березня аж досі військовий трибунал у Мадриді засудив на кару смерти біля 700 осіб. Засуджені — це переважно бувші провідні большевики й старшина червоної еспанської армії, що їм доказано вбивства й грабіжі.

— З Еспанії вернули до Німеччини тисячі легіонерів, що брали участь по стороні ген. Франка громадянській війні. Їх витали з великими почестями

30. V. Німеччина й Данія підписали договір ненападу Це нове дипльоматичне потягнення Гітлера, щоб недопустити до окруження Німеччини противним бльоком держав

— Еспанія взялась енергійно до відбудови краю знищеного громадянською війною.

— На Далекім Сході часто вибухають завзяті бої на границі Зовнішної Монголії і Манчуко. Монголія стоїть під впливом Москви, а Манчуко є під японським протекторатом

— Внаслідок німецько-польського напруження Польща тримає на поготівлі величезну армію. На втримання тієї армії польський уряд мусить видавати кожного дня до півмільйону долярів.

— Еспанія виступила зі Союзу Народів. Генерал Хордана міністер заграничних справ Еспанії повідомив генерального секретаря Союзу Народів, Авеноля, що Еспанія виступає зі Союзу Народів. Одною з головних причин, як зазначують деякі часописи є те, що Еспанія не бажає собі, щоб її представник сидів при однім столі з представником большевицької Москви.

— Представники Естонії й Латвії підписали 7. VI. із Німеччиною пакт про ненапад Подібний пакт має Німеччина з Литвою і Данією.

— Між Англією і Совітами ведуться далі торги, щодо створення спільного союзу. Москва відкинула дотеперішні англійські пропозиції як недостаточні й натякнула Англії що хоче мати добрі взаємини з Німеччиною. Політики кажуть що Москва користаючи з критичного положення в Европі, хоче якнайбільше виторгувати для себе від демократичних держав, а не є виключене й таке, що червона Москва свідомо відволікає справу остаточного заключення угоди з Англією сподіючись, що скоро вибухне війна в Европі, а тоді большевикам можна буде без перешкод викликувати ре-

волюції, війни в державах і між державами в Европі, та здійснити свою мрію створити европейський совітський союз. В Англії богато людей, а головно католики, перестерігають уряд, щоб не робив спілки з небезпечним союзником, бо досі, ще ніодна держава не вийшла добре на спілці зі Совітами.

Совітська Росія є тепер найбільш ворожа й небезпечна для загального мира й добра цивілізованого світу. І проти неї повинні звернутись у першу чергу всякі союзи держав і різні пакти.

— **Словаччина** живе постійно під загрозою втрати самостійности. Мадярська пропаганда працює, щоб Словаччину прилучити до Мадярщини.

— **Недалеко міста Бюкенгед,** в Англії, в часі проб, затонула новозбудована англійська субмарина "Тетис". Вратувалось тільки 4 особи, а 99 осіб загинуло. Це одна з найбільших морських катастроф у історії Англії.

— **Наразі** тепер в світі спокійно. Гроза вибуху війни відсунена бодай на кілька місяців, а в міжчасі провадиться жива дипльоматична акція неприязних собі держав, щоб використати для себе політичну ситуацію й шахувати свого противника.

— **Верховний Суд** видав рішення, що конституційним є колодковий закон у провінції Квебеку, що забороняє пропаганду комунізму в Квебеку й дає право поліції замикати на колодку всі ті доми й приватні помешкання, що їм докажуть, що вони є гніздами такої пропаганди

— **15. V. в Українському Шпиталі** у Львові помер на тяжке запалення легенів Павло Максимович Ковжун. Це був один із найздібніших українських малярів і графіків.

— **Дня 29-го червня** ц. р відбудеться у Празі урочисте відкриття Музею Визвольної Боротьби України в власній домівці.

Цією подією повинні українці радіти та з нагоди відкриття Музею у власній домівці слати свої привіти й дари на його утримання.

ПИШУТЬ НАМ...

о. В. Ст. Песейк Н. Й. Зл. Д.П.А. Недавно прибув до Песейку о. Омелян Ананевич, який довгі літа, як місіонар, трудився в Бразилії і звістив мені, ось таке:

Бразилійський уряд з боязни перед німцями, яких там є дуже много, проголосив тепер закон, що забороняє нашим священикам голосити слово Боже в нашій рідній мові, а дозволяє тільки в мові португальській.

Цему спротивились тамошні Василіяне й за те казав їх уряд замкнути.

По всіх усюдах переслідують.

о. В. С. Рим, Італія. Від 19-21 V. у Римі святкували ювілей хрещення України. 21. V. Преосв. Евреїнов відправив соборну Службу Божу в церкві св. Петра. По правім боці епископа стояли о. др. Й. Сліпий, о. ректор Й. Лабай ЧСВВ, і о. де Регіс, ректор російської колегії. А з лівого стояли о. ігумен Клим Шептицький, о. Каралевський і о. Новиков, Т. І. Діяконували голяндець з російської колегії і італієць. Питомці з колегії св. Йосафата помагали співати в хорі. Службу Божу передавали через радіо. З проповідників найліпше говорив кард. Пелегрінеті. Він одинокий зазначив різницю між українцями з осередком у Києві й росіянами з Москви.

Престіл, ікони, світло, всьо було уряджене на російський лад під катедрою св. Петра..

22 V. о. К. Шептицький і о Й. Сліпий відїхали до Галичини..

Тому що другі держави не хочуть взаїмно з Італією обмінюватись товарами, а жадають італійського золота, італійці перестали пити каву. Перший що замкнув свою каварню був батько Чяна (міністра заграничних справ Італії).

През. о. Волошин перебуває в Берліні, щоб переговорювати в справі автономії Карпатської України. Самі німці візвали його до Берліна. Ще до цего часу не видно успіхів з тих переговорів.

Про заверуху всіляко думають. Рвався б дехто до війни та ніхто не важиться розпочати й брати на себе відповідальности, що розпочав війну.

Гриць Ярема, Голден, Алта.

Впр. Отче А. Трух! Слухаючи Вашої радіо-праграми дня 4-го червня, в неділю, почуваюся до милого обовязку подякувати Вам і всім тим, що брали участь у тій радіопрограмі. Пишу Вам щиру правду, Отче, хоч я не є знавцем музики чи співу, що Ваша програма була чудова. Гарний ніжний був спів, рівнож і музика. Мені дуже сподобалась та декламація: "Чи ти Українець?", що її деклямувала одна дівчина. Прошу Вас Отче якщо можете, так пришліть мені одну копію згаданої деклямації, за що згори складаю Вам щиру подяку.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

Духовні Жертви Канадійських і Американських Українців

КОЖНОГО ДНЯ БЛАГАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

Український народ у неволі важко страждає. Часописи щоденно приносять нам щораз то нові сумні вістки про той страшний гнет, що його мусить переносити український народ в сльозах і зітханню.

В такому нашому лихоліттю ми не сміємо падати на дусі, зневірюватись і опускати руки, — бо загинемо. Противно наша спільна недоля повинна нас усіх єднати до спільної праці, зусиль та жертви, щоб виборoти українському народові волю, державність і краще життя на землі. Крім того ми всі повинні звертати наші щирі благання до нашого небесного Отця, щоб глянув на наші страдання і визволив нас із ярма неволі.

А милосерний Господь, що визволив колись свій вибраний нарід з египетської і вавилонської неволі, що неодному недержавному народові по віках неволі, поміг стати вольним і незалежним поможе й нам скинути кайдани й здобути свою державність. Коли по людськи здається, що все пропало, тоді саме може прийти успішна поміч з неба та здійснити наші сердечні бажання волі й кращої долі.

То ж надіймось і молімось Богу за волю і державність для Української Нації а будьмо певні, що наша щира молитва не піде на марне!

В цьогорічні Великодні Свята засновано в Мондері Алта **"Українську Скарбницю"** молитов і добрих діл. Кожного дня в церкві ОО Василія правиться ВИЗВОЛЬНА СЛУЖБА БОЖА, щоб винагороджувати Божій справедливості за всі кривди й зневаги, що їх дізнає Божий Маєстат від недобрих членів українського народу, та випросити в Божого милосердя державної незалежности для України.

Богато осіб, розуміючи велике значіння молитви й Служби Божої для визвольної справи українського народу, моляться і жертвують на Службу Божу за Україну до Української Скарбниці. Чи й Ви, що це читаєте, не хочете станути в їхньому ряді?

Хто хоче помогти українському народові в Старім Краю добути на всіх українських землях волю й свою державність, нехай у цім намірі дасть милостиню, відбуде піст, помолиться дома або в церкві, а головно нехай постарається, щоб від його родини відправилась за волю й державність України, хоч одна Служба Божа.

Хто зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "УКРАЇНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ" — за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ.

Теодор Мельник, Іннісфрі, Алта.	$1.00
Павло Хміляр, Моркемб, Алта.	1.00
Марія Лисаковська (Збірка в кружку А. Молитви)	1.00

— ПРИГАДКИ —

18 VI. — 3 неділя по Зісл. св. Духа. В цей день празник Пресвятого Серця Ісуса. Головне свято Апостольства Молитви.

25. VI. — 4 неділя по Зісл. св. Духа.

Піст Петрівка й заборонений час на весілля і забави з музикою й танцями від 5. VI — 11. VII.

Зміни місяця: Нів — в суботу, 17. VI. Перша кватира в пятницю, 23. VI.

Довгий день: 20. VI. — 17 год. 9 хвилин; 30. VI. — 17 год. 6 хвилин.

ГУРТОВИЙ СКЛАД ЦЕРКОВНИХ РІЧЕЙ

Дзвони, Фани, Чаші, Дарохранительниці, Хоругви, Фелони, Плащаниці, Ампулки, Монстранції, Свічники, Павуки. Процесійні Образи і Хрести Кивоти, Вівтарі, Лавки, Свічки, Ладан, Вугілля, і все що потрібне до наших церков.

СКОРА І ЧЕСНА ОБСЛУГА.

Пишіть у рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

322 Main Street, Winnipeg, Manitoba.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Михайло Старко, Ст Майкел, Алта.	$1.00
Павло Хміляр, Моркемб, Алта.	.50
Впр. о. Володимир Стех ЧСВВ, Пасаїк, Н. Й. Зл. Д.	5.00
Збірка в домі п. Евдокії Крижановської, Краків, Алта	3.75
Збірка в Андрея Гуліновського, Іннісфрі, Алта.	4.25
Разом	**$14.50**

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік. II. Число (28) 13. Мондер, Алберта, 1-го Липня 1939. Mundare, Alberta, July 1st. Vol. II. No. (28) 13.

СОРОКЛІТНИЙ ЮВІЛЕЙ ВПРЕОСВ. МИТРОПОЛИТА АНДРЕЯ

Галицька Україна обходить радісний ювілей сороклітнього епископства Митрополита Андрея Шептицького. З того приводу Святіший Отець Пій XII вислав до ювілята відручне письмо, в якому висловив Своє найвище признання в 40-ві роковини його епископських свячень на наділяя надзвичайно великим відзначенням, покликуючи Митрополита Андрея між Архіепископів Асистуючих Апостольському Престолові. Також Ем. Кард. Тіссеран, секретар св. Конґреґації Східньої Церкви висловив побажання свої і цілої Конґреґації в окремому письмі. В ньому читаємо між іншими ці слова: "Сорокліття Епископства включає в собі разом усі події, то радісні то сумні, але всі вони стисло звязані з католицьким життям вірних византійсько-славянського обряду, поставлених Божим Провидінням, щоб бути немов тим братнім зовом до Єдности для незєдинених, що блукають ще непевні, або таки зовсім загублені й розсипані, поза одинокою вівчарнею, далеко від одинокого Пастиря

З цим добродійним зазивом Ваша Екселенція злучили Свій голос Епископа, Архієпископа й Митрополита, та з великодушною, зітхаючою надією дали Самі свідоцтво Правді, аж до приняття жертви, коли зайшла потреба, жертви вигнання та знущань каторги.

Це все записане в Книзі Життя, де читає Наймудріший і Найлюбіший Господь наш Ісус Христос; але це все є записане також у вдячних серцях Ваших вірних і в світлій Величі Історії Вашого довгого Епископства."

З нагоди радісного ювілею Князя Греко-католицької Церкви в Галичині, що також много добра зробив для української еміграції у Канаді в її важких перших хвилях, молім Бога, щоб дарував ще много літ прожити Найдостойнішому Ювілятові та довести український нарід у Старому Краю до кращого завтра!

БЕЗБОЖНИЦТВО ПІД ПОКРИШКОЮ ДОСЛІДЖУВАННЯ БІБЛІЇ

Старокраєвий тижневик "Правда" (ч. 23) доносить, що влада розвязала в Лодзі секту "дослідників св. Письма", бо як виказало слідство, секта ширила протирелігійну, неморальну й протисуспільну пропаганду. Сконфісковано також їх орган "Золоту Добу". Провідника цеї секти, В. Шайдера, засудили на 6 місяців вязниці за висмівання християнства, а редактора "Золотої Доби" на 15 місяців, за публічний виступ проти католицької Церкви Стверджено також, що секта поширювала заграничні неморальні брошури й зі заграниці брала вказівки для своєї діяльности

Такі само цілі, само собою, мають і інші секти, які також фальшуючи св. Письмо, ширять між народом безбожництво, неморальність та руїнницьку анархію

Ті цілі сектантів вповні покриваються з цілями комунізму. Вони тілько надуживають св. Письма, щоб тим лекше закрастися в довіря релігійної людини і своїми крутійствами відвести її від правдивої віри В нас у Канаді й Америці може нераз стрінемо тих "дослідників біблії". Гонім їх далеко від себе!

НОВІ СВЯЩЕНИКИ

В неділю, 25-го червня Преосв. Кир Василій в церкві св. Володимира й Ольги в Вінніпеґу висвятили на священиків Николая Чорнія і Михайла Заяця.

о. Михайло Заяць уродився в Кросс Лейк, Ман., 27 березня, 1913 р. Батько його Павло (помер 1936), а мати Анна (Зубач). Нищі школи кінчив у Інголф, Лейдіят, відтак у Вінніпеґу, а вищу школу в Ст. Павл Калледж, а докінчив у Колеґії св. Йосифа в Йорктоні. Богословські студія відбув в семинарі св. Йосифа в Едмонтоні (1933 - 1939).

о. Николай Чорній, син Василя і Василини, що живуть тепер на фармі коло Фостон, уродився в парохії Бобулинці, Саск., коло Фостон, 11 грудня, 1915 р.

До народньої школи ходив у Понас Лейк, Саск., до вищої школи — в Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, 1929 - 1933, а до семинаря в Едмонтоні. 1936-1939.

Росте число душпастирів у греко-католицькій Церкві в Канаді, а з ним все краще розвивається і праця релігійно-народня. Богу дякувати, що так воно йде до чимраз то кращого. Новивисвяченим священикам бажаємо великих успіхів у їхній священичій діяльності.

ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНҐРЕС В БЕЙРУТІ

В Сирії, в місті Бейруті відбувся Евхаристійний Конґрес усіх обрядів, при участи поверх 100 тисяч християн зі Сходу. На Конґресі проводив Папський делеґат, Кард. Тіссеран. На отворення Конґресу прибуло також багато визначних представників музулманського світу.

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

Печать Дару Св. Духа

В нашій християнській релігії є дуже богато гарних, цінних та корисних річей, які нажаль не завсіди християне-католики добре розуміють та якслід вихісновують для свойого душевного добра. Одною з таких річей мало знаних і цінених є саме св. тайна миропомазання. І тому Св. Отець у місячному намірені на липень каже всім вірним звернути велику увагу на цю святу тайну, щоб ті дари, що їх вона дає, не остали для нас безужиточними, а принесли якнайбільші користі для нашого релігійного життя.

Застановімся проте пильно над св. тайною миропомазання.

СВ. ТАЙНА МИРОПОМАЗАННЯ

По святім хрещенні, яке змиває з душі первородний гріх і дає її освячаючу ласку та надприродне життя, в нашому обряді священик звичайно сейчас уділює св. тайну миропомазання Безпосередно перед помазанням св. миром, священик відмовляє молитву, в якій просить Господа Бога, щоб хрещеному через помазання св. миром уділив дарів св. Духа, щоб він зростав у вірі й кріпко та без страху її визнавав, щоб ріс у чеснотах, поборював усі покуси, був хоробрим воїном Христовим і став опісся наслідником вічного царства. По скінченій молитві священик мачає палець у святім мирі, помазує ним навхрест чоло, очі, ніс, уста, уха, груди, руки й ноги й говорить рівночасно слова: "Печать дара святаго Духа, амінь". Після помазання слідує читання апостола й евангелія, благословення голови миропомазаного, і молитва-ектенія, щоб Г. Бог заховав його в чистій вірі й чесноті. Тайну миропомазання уділяється лиш раз у життю. При миропомазанні, по-

В СЕРЕДУ, 12-го ЛИПНЯ, В ДЕНЬ СВ. АПОСТОЛІВ ПЕТРА Й ПАВЛА

ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ у МОНДЕРІ, АЛБЕРТА

Прибувайте Громадно!

дібно як і при хрещенні, є куми. Миро, що його уживається при цій св. тайні — це мішанина з оливи, бальзаму й інших пахощів, що її посвячує єпископ у Великий Четвер на Службі Божій, а потому розсилає священикам.

Як усі другі святі тайни так і тайну миропомазання установив І. Христос. Її уділяли вже апостоли першим християнам. Про те говорять нам виразно Діяння Апостольські. Коли апостоли, котрі були в Єрусалимі почули, що Самарія приняла Боже слово, післали до них Петра й Івана. Ці прийшли й молилися за них, щоби прийняли Духа святого, бо ще ні на кого з них не був зійшов, тільки охрещені були в імя Господа Ісуса. Тоді положили на них руки й вони приняли св. Духа (8, 14). Так також удиляв тайну миропомазання св. Павло в Єфезі (Діян 19 і 5). Апостоли уділяли миропомазання рукоположенням та згадується також і про помазання миром. "Котрий нас укріплює з вами в Христі й котрий нас **помазав,** Бог котрий також дав нам **печать** і дав **поруку Духа** в серця наші" каже св. Павло (II. Кор. 1 21). Науку й практику уділювання св. тайни миропомазання католицька Церква переняла від апостолів і її подавала по всі часи всім тим, що через охрещення стали її членами.

ДАРИ СВ. ТАЙНИ МИРОПОМАЗАННЯ

1. Христос, ще перед своїм воскресенням уділив апостолам св. Духа (Ів. 20·23), однак повноту св. Духа приняли в день Зелених Свят. Коли в виді огнених язиків і серед шуму бурі зійшов на апостолів св. Дух, дав їм тоді сім дарів: премудрість, розуміння, раду, кріпость, знання, побожність, страх Божий та десять плодів: любов, радість, мир, терпеливість, доброту, милосердя, віру, лагідність, повздержність та богато інших надзвичайних дарів як пр. дар мов і пророцтва.

Ці всі ласки зробили апостолів не тільки святими, але й непомильними в навчанні Христової науки й мужними в її поширюванні. Дари святого Духа отримали не лише одні апостоли.

Ісус Христос за свойого життя приобіцяв дати св. Духа всім вірним християнам.

"Хто вірить у мене, — сказав Христос — з його нутра потечуть ріки живої води. Це ж говорив про Духа, котрого мали прийняти віруючі в нього" (Ів 7·38). І тому апостоли зараз по Зісланню св. Духа стали проповідувати народам. "Покайтеся і нехай охреститься кождий з вас у імя Ісуса Христа на відпущення ваших гріхів і **приймете дар Духа святого. Бо для вас обітниця і для ваших дітей і для всіх що далеко, котрих покличе Господь Бог ваш". (Діян. 2: 38).**

Св. Дух сходить на нас у всій повноті саме в св. тайні миропомазання. Коли священик при відповідних словах миропомазує, св. Дух ділає в душі подібно як олива й бальзам. Олива робить натирані нею предмети гнучкими, світить і тому уживали її до ламп, скріпляє і тому грецькі борці натирались оливою перед боротьбою. Бальзам і інші олійки хоронять від гниття і розкладу, тому консервували ними мумії і видає милий запах. Можна ще додати, що олива полишає товсті плями, що не легко даються усунути. Подібно ділає і св. Дух в св. тайні миропомазання. Він помножує в нас освячаючу ласку, збільшає чесноти, головно любов Бога й ближнього, просвічує наш розум, скріпляє волю, хоронить душу перед гниллю гріху, наповнює нас запахом різних чеснот і витискає на душі незатерте питно вояка Христового з призначенням мужно визнавати Христову віру, її боронити перед великими ворогами та відважно її поширювати.

Хоч тепер тайна миропомазання не дає тих надзвичайних дарів, як дар язиків, дар пророцтва і т. д., як це дістали апостоли і перші християни в перших часах, щоб могли скорше поширювати св. віру, то однак вона дає кождому, що її приймає всі ті великі дари й ласки, що потрібні й хосенні людині, щоб стались звершеним християнином.

НЕХАЙ НЕ БУДУТЬ У НАС МАРНИМИ ДАРИ СВ. ДУХА!

Велику любов показав нам Господь, коли дав нам не тільки фізичне життя, але зробив нас через св. хрещення своїми прибраними дітьми й збогатив нас щедро своїми небесними дарами в св. миропомазанні. Не забуваймо ніколи, що печать св. Духа дана нам не на те, щоб ми її мов той лукавий раб талант, тримали в собі нехжиточною, а щоб з неї користали, і колись перед Богом треба буде здати за те рахунок.

Переживаємо время люте. Старе поганство й модерний шал з новими, колись незнаними небезпеками, ставить нам великі трудности, щоб вести життя по правді християнське. В нинішних часах треба богато світла, великої відваги й мужности, щоб як добрий вояк боротись зі злими впливами моди, зіпсутого світа та жити повним християнським життям. Однак серед тих усіх трудностей і небезпек ми повинні собі усвідомити, що печать св. Духа витиснена на наших душах дає нам право до всіх потрібних ласк і в найтяжчих обставинах життя та що Дух святий подає нам завсіди потрібну поміч. Ходить тільки про те, щоб ми не ставили перепон ділланню св. Духа в нашому життю, а йшли все вірно й витревало за його натхненням. Тоді й серед зіпсутого світа будемо справжніми християнами та як побідники здобудемо собі вінець невянучої слави в небі.

Присилайте дописи з релігійно - національного життя щоб і інші раділи вашими успіхами та досягненнями. Пишіть, коротко, змістово, ядерно й читко на одній сторінці

СВЯЩЕНИК АПОСТАТ НАВЕРНУВСЯ

Римо-католицький священик о. Андрей Гушно, кілька літ тому зірвав був з католицькою Церквою і приступив до польської секти званої "Косьцюл Народови." Пізніше покинув іу секту й пристав до іншої, до т. зв. "польсько-народового православного костела" й пропагував схизму в Домброві Гірничій. Недавно занедужав і пізнавши своє злe поступовання відкликав свої блуди й оповістив це в польським тижневику "Недзеля". В тій заяві накликує до повороту на лоно католицької Церкви також тих, що він їх збаламутив.

Безперечно, це похвальний крок того, що зблудив. Так повинні робити всі ті відступники, що покинули католицьку Церкву. Тоді в житті, а головно в годині смерти знайдуть спокій серця.

ЗНАЧІННЯ РЕЛІГІЇ В НЕДУЗІ

П. С. Боннел в своїй книжці "Пастирська Психіятрія" подає цікаві помічення про вплив релігії на хору людину. Він каже: "Я говорив з лікарем одного великого шпиталю, що через 25 літ сотки людей знечулював перед операцією. Цей доктор говорив мені:

Вже довгий час досліджую умовини і духовий стан пацієнтів, що приходять до операційної салі. Розуміється, що для кожного з них це є поважна хвиля. Нераз я завважав, як їхні уста порушувалися у молитві саме тоді як я їм накладав усипляючу маску. Крім того я замітив, що особи з сильним релігійним переконанням далеко менше лякались операції та скорше приходили до себе по операції.

Пацієнти, що клались на операційний стіл з довірям на Бога скорше засипляли, скорше пробуджувались і далеко менше журились вислідом операції. Вони по операції зовсім, бо тільки дуже мало мали безсонність чи горячку. Вони скорше переходили кризу в тяжких недугах і скорше вертали до повного здоровля. Такі виконували лікарські поручення краще і охотніше піддавались опіці доглядачок і шпитальної служби.

ДОБРИЙ КАТОЛИК

Буває на Службі Божій кожної неділі й свята, і не опускає її хіба що зайде велика перешкода.

Совісно виповняє свій обовязок Великодної Сповіди і св. Причастя.

Молиться часто й ревно, головно рано й вечером.

Любить Церкву й почуваєтся до обовязку підтримувати її матеріяльно.

Знає що священик ніколи не говорив би в церкві про гроші, коли б кожний вірний давав свою призначену вкладку та добровільні жертви на церковні цілі.

Радо передплачує й читає католицьку пресу й її спомагає матеріяльно й морально!

Дуже дбає про католицьке виховання своїх дітей.

Старається, щоб у його домі був хрест, образи і панував спокійний християнський дух і настрій.

Вважає собі за честь, що належить до католицької Церкви і як свою рідну маму боронить її перед напастями противників.

Дорогий читачу, подумай над тим чи є в тебе всі ті добрі прикмети справжнього католика!

НОВІЦІЯТ ОО. ВАСИЛІЯН

у Мондері, Алта.

Приймає хлопців, що хочуть щиро посвятитися монашому життю в Чині св. Василія Великого в цілі власного освячення і звершення та праці над душами, для Христової Церкви зокрема для св. Зединення між нашим народом.

УМОВИНИ для кандидатів на МОНАХІВ СВЯЩЕНИКІВ

1. Щира й рішуча воля посвятити для Христа свої **сили і життя в Чині св. Василія Великого.**
2. Добре здоровля.
3. Добрі спосібности до науки і відповідні студія. Приймається кандидатів по скінченні 8 грейдів публичної школи з "ДОБРИМ поступом, 75°, що найменше, а також і з вищими студіями.
4. Добре поведення.
5. Відповідні літа. Приймається в віці між 15 і 30 роком життя однак вік мусить бути пропорціональний до укінчених студій.

УМОВИНИ для кандидатів на монахів ДОМАШНІХ БРАТІВ

Умовини для них є ті самі крім студій, бо від них жадається лиш, щоби вміли говорити по українськи й англійськи та читати й писати. Ціль ДОМАШНІХ БРАТІВ є служити Богу в Чині св. ВАСИЛІЯ ВЕЛИКОГО виконуючи якесь ремесло як столярство, кравецтво, шевство, друкарство, кухарство, господарство і т. п.

ІНФОРМАЦІЇ докладніші подає УПРАВА НОВІЦІЯТУ ОО. ВАСИЛІЯН у Мондері, Алта.

Хто бажає відповіди на своє подання МАЄ ПРИСЛАТИ:

1. Коротенький опис свого життя.
2. Всі свої річні свідоцтва, або бодай вірний відпис.
3. Свідоцтво моральности від свого о. пароха.
4. Свідоцтво лікарське й почтовий значок.

Звичайний речинець зголошень від 15 червня до 15 жовтня.

УПРАВА НОВІЦІЯТУ

Noviciate of Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Каплини води творять моря, зеренця піску творять гори, масові жертви творять і утримують великі й корисні діла. Будьмо отже жертвенними!

—ooo—

Без Бога Нема Щастя.

Промова, що її виголосив о. А. Трух ЧСВВ. дня 18-го червня з радіостації *C.F.R.N* в Едмонтоні.

Достойні Українські Слухачі!
Слава Ісусу Христу!

Мої Дорогі!

1. Ви знаєте, що кругом нас жиє много безбожних людей. Вони мають свої професії, посади, склепи, фарми й гроші, та не мають Бога. Живуть без Бога. Не хочуть вірити, що Бог є. А живуть собі легко вигідно, бо мають при чім. І виглядає так, що ті безбожні люди щасливі. Вони може й самі таке говорять. Та правда є така: Без Бога ще ніхто ніколи щасливим не був і не буде!. А не може безбожник бути щасливим найперше тому, бо РОЗУМ БЕЗБОЖНИКА НЕ ЗНАЄ НАЙВАЖНІШИХ ПРАВД. Безбожник не знає, звідки взявся цей світ. Шукає вияснення повстання світа без Бога і находить усюди лиш саме крутійство й неправду. Сама матерія, припадок, теорія, доброго вияснення не дадуть! Без Бога ще ніхто початку світа не найшов!... Хто не вірить у Бога, не знає також, чим є самий чоловік, звідки взявся, пощо жиє на землі, як має жити, щоб завсіди бути щасливим. І тому безбожник нещасливий! Їсть, пє, забавляється, але не знає правди й тому крізь життя переходить, як блудний син. А блудний син ще ніколи щасливим не був!

II. Нещасливим є безбожник дальше тому, бо СЕРЦЕ БЕЗБОЖНИКА НЕ ЗАЗНАЄ ВДОВІЛЛЯ, СПОКОЮ. Людське серце може почуватись добре лиш тоді, коли є повне надії, любови, потіхи, вічного щастя. А таке добро може людське серце найти лише в Бозі. А що безбожник викинув Бога зі свого серця, то в серці безбожника буде лиш безнадійна **порожнеча й глибокий смуток** на який, без Бога, нема в світі ніякого ліку! Ми бачимо, що тут на землі мають люди часто великі терпіння. Їм докучає недостаток, слабість, напасть злих сусідів, родинні невзгодини, всяке горе, від якого так дуже мучиться людське серце. Потіху й силу може тоді подати людському серцю лиш один всемогучий Бог! Лиш одна християнська віра! Бо віра каже: Не падай на дусі! Не піддавайся розпуці, бо твоє терпіння скінчиться. Перейдеш пробу й дійдеш до небесного Вітця, іді же ність болізнь, ні печаль, ні воздиханіє, — но жизнь безконечная! І тоді віруючий чоловік зачинає молитись, Бог кріпить його на дусі, й він при Божій допомозі переходить щасливо свою тяжку пробу. А безбожник, без Бога, без надії, без молитви, без потіхи, без Божої помочі мучиться в своїм терпінню й ніде не може найти собі ніякого порятунку. Може він буде шукати потіхи в пиятиці, любощах і подібнім дурмані, та це буде лиш ошоломлення, запоморочення на час, на годину; щастя в тім не буде, бо ні алькоголь, ні чиєсь тіло, ні гроші, ні слава ще нікого справді щасливим не зробили! .. Людське серце бажає вічної любови, вічної розкоші, вічного щастя, а таке є лиш у Бозі. А що безбожник не хоче знати Бога, то мусить бути нещасливим! Безбожника зробить нещасливим та порожнеча й та слабкість його серця, що називається: — безбожність...

III. Таким нещасливим є чоловік без Бога за життя. Та ЩЕ НЕЩАСЛИВІШИМ СТАНЕ БЕЗБОЖНИК У ГОДИНІ СМЕРТИ. Тої останньої години зникнуть із перед його очей усі ті фальші й крутійства, якими він убивав у собі віру в Бога. Наче грім ударить його ця певність, що БОГ ТАКИ Є! Що є всемогучий Творець, той предвічний Суддя, "який має ключі смерти й пекла" (Об 1, 18). Побачить безбожник і зрозуміє, що нема доброго життя й щастя без Бога. Зрозуміє й те, що хоч-не-хоч, він мусить жити вічно, лиш, що те його життя без Бога, якого він відрікся, буде для нього одною безконечною мукою! Щасливим був би той безбожник, що в годині смери крикнув би з глибини своєї душі таким криком, що пробиває небеса і благає милосердя, прощення. Та може тоді слова завмруть йому на устах. Бо хто хоче найти Бога при смерти й по смерти — мусить шукати Бога за життя, а безбожник за життя Богом погордив! Бога не знав! Тоді душа нерозкаяного безбожника воліла б умерти, та мусить МУСИТЬ жити вічно, щоби тепер прославляти Бога своєю мукою за те, що колись не хотіла прославляти Бога своєю любовою... Тоді в серці безбожника щось заломиться, щось загасне раз на завсіди. Бо тоді з найбільшим болем отвориться в серці безбожника найстрашніша рана, РАНА ВІЧНОЇ ВТРАТИ БОГА!... Ніяким грудям позбавленим воздуха не треба так віддиху, ніяким устам, спеченим спрагою, не треба так води, як тому нещасному серцю безбожника треба буде Бога, — а Бога для нього вже не буде!..

Бог ждав на нього дуже довго, ковтав до нещасливого серця своєю ласкою, але коли чоловік погордив Богом, погордив Божою ласкою, — Бог відійшов від безбожника раз на завсіди й лишив його душу в страшній самоті й безмежній недолі. Така судьба жде всіх непоправних безбожників. Хоч би в цім життю вони мали гори золота, хочби поводилось їм як найкраще, хоч би вихвалювались аж попід небеса, що вони без Бога дуже щасливі, — нехай нас Бог сохранить від їх життя й від їхньої смерти, яка робить безбожника нещасним на віки! А все те тому, що відрікся Бога, без якого ніхто ніколи щасливим не був і не буде.

Коли ж без Бога нема щастя ні в цім життю ні в другім, то всім людям, які бажають бути справді щасливими, лишається лиш один вихід: ГОВОРИТИ В ЖИТТЮ Й ГОВОРИТИ В ГОДИНІ СМЕРТИ ЦІ СПАСЕННІ Й РОЗУМНІ СЛОВА: ХОЧЕМО БОГА! — ХОЧЕМО БОГА! — ХОЧЕМО БОГА!

Недоля ОО. Василіян

ОПИС СТРАШНИХ ПЕРЕЖИВАНЬ ОО. ВАСИЛІЯН ПІД МАДЯРСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

БАНДИТСЬКІ НАПАДИ МАДЯРСЬКИХ ВОЯКІВ НА ВАСИЛІЯНСЬКІ МОНАСТИРІ В КАРП. УКРАЇНІ

Дня 18 III. 1939 р. гурт мадярських вояків при помочі танку напав на василіянський монастир в Імстичеві при Білках. Вояки з кулеметів і крісів обстріляли монастир з усіх сторін, повибивали всі вікна, понищили стіни, танком завалили браму до монастиря. Мовляв шукали за січовиками.. Монахи поховались до пивниці. Коли їх звідтам витягнено, мадярський вояк так ударив старенького, понад 60-літного ігумена о. Петра Котовича по голові крісом, що цей повалився на землю. І інших монахів били й копали їх. Питали, де є січовики й де є зброя. Розуміється, ані січовиків, ані зброї в монастирі не було. За те вояки забрали найнебезпечнішу "зброю" — забрали ковбаси, шинку, конфітури, літургічне вино і т. д. Коли вже "трус" був скінчений, вояки старого о. Котовича й двох монахів братів гнали перед танком через ціле село аж до сусіднього містечка Білок на вислух. Не позволили навіть належно одягнутись, хоч було дуже студено. Люде подорозі накидали на плечі монахів теплих одіж, щоб не померли. З Білок повели монахів до Мукачева, де замкнули їх у військовій касарні. Там мусіли вони три дні майже безпоборудно сидіти по турецьки, цебто ноги під собою, а крім того старого о. Котовича ще й там сильно збили. Ще на подвірю монастиря стріляли йому попри вуха для постраху. По 3ох днях за спеціяльними інтервенціями випустили о. Котовича, але заінтернували його в монастирі на Чернечій Горі при Мукачеві; а двох братів по 8-10 днях повели до концентраційного табору в Нредьгаз, де тримали їх аж два тижні.

. . . .

23. III. 1939 р. був варварський напад мадярської солдатески на василіянський монастир на Чернечій Горі біля Мукачева. Перед полуднем около год. 11 приїхало перед монастир тягарове військове авто, з нього висипались вояки й жандарми та з кулеметув й крісів почали обстрілювати монастир, що його облягли з усіх сторін. Потім розбили кляузурову браму до монастиря, вдерлись на коридори старинного монастиря князя Корятовича стріляли по коридорах і витягали силоміць монахів із келій та ставили всіх під стіну. Всі монахи мусіли руки тримати піднесені догори й відбувалась ревізія. Шукали ніби за зброєю, а властиво вибирали монахам із кишень годинники, ножики, золоті пера і т. д. Перед монахів поставили кулемет і цілий час то ладували його, то цілили ним, а декотрі монахи аж мліли. Всі приготовлялись на смерть і настоятель о. Гліб Кинах дав всім розрішення. За це о. Кинаха скували ланцюхом з другим монахом. Із поводження вояків і з їхньої беседи всі заключали, що смерть неминуча. А були між ними й зовсім молоді монахи, по 15-16 літ, що щойно привчувались до монашого життя на новіціяті. Та мадярські вояки й жандарми не мали милосердя над ними. Коли вже всіх добре "зревідували", завели всіх монахів до їдальні, поставили їх під стіною, а перед них на столі поставили скоростріл і кількох вояків з крісами. Цілий час ладували скоростріл і цілили ним до монахів. Коли монахи так стояли під стіною з догори піднесеними руками, чули, як решта вояків господарить по монастирі, як розбиває двері, столи, скрині, вікна і т. д., як бігали по коридорах і скоро щось виносили на подвіря, де стояло тягарове авто. Коли вже добре нагосподарились, кликали монахів по одному з їдальні на коридор. На землі на коридорі поставили 3 чеські кріси й 23 ручні гранати. Ніби це знайшли в монастирі в пивниці. Питали кожного: чи ти знаєш про це?! Кожний здвигав плечима, бо ж кожний знав, що в монастирі жадної зброї не було, вже й так були в монастирі дві дуже строгі ревізії, раз вояки, другий раз жандарми переводили ревізію, що лишили чеські жандарми в двох кімнатах. Те вже забрали мадяри при першій ревізії й більш нічого не знайшли, хоч у пивниці аж поорали землю багнетами, шукаючи за зброєю, і не найшли нічого, а тепер показують 3 кріси й 23 гранати, ніби знайдені в пивниці. Коли вже всі монахи були на коридорі й ніхто не признавався до тої зброї, ще раз загрозили всім кулею, але потім якось розпустили їх, а самі сіли на тягарове авто й відїхали.

Коли монахи вернули до своїх келій, тут представився їм жахливий вид. Все порозбиване, поперевертане, понищене. До котрої келії, або шафи двері були замкнені, вояки все без пардону розбили. На землі лежали книжки, папери рукописи й розкинені меблі. Ковдра з ліжка в одним куті, подушка в другім куті, покровця вже нема, пощезали з келій і машинки до писання, цикльостиль, бритви, ножики, капе-

(Докінчення на стороні 7)

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, XXI. 1 - 34.

Народження Ізаака (1 - 8). Прогнання Агари й Ісмаїла (9 - 14) Рятунок від Ангела (15 - 21).

1. Навістив Господь Сару, як це говорив і зділав Господь Сарі, як це передсказав.

2. Сара зачала й вродила Авраамові сина в старості саме того часу, як заповів йому Господь.

3. І дав Авраам на імя свойому синові, що вродився йому й що його вродила Сара, Ізаак.

4. Обрізав же Авраам Ізаака, свойого сина, в осьмий день, так як це заповів був йому Господь.

5. Авраамові було тоді 100 літ віку, як родився йому Ізаак, його син.

6. Сара й говорила: "Сміх зділав мені Господь, бо хто почує про це, радітиме з мене".

7. Говорила дальше: "Хто ж сповістить Авраамові, що своїм молоком годуватиме немовля Сара? Бо в старості літ зродила я мойого сина.

8. І росло дитя та й відлучили його; а Авраам того дня, як відлучили Ізаака, справив великий пир. —

9. Як побачила Сара, що син Агари Єгиптянки, грається з Ізааком, її сином, каже до Авраама:

10. "Прожени цю рабиню та її сина, не може бо наслідувати син тої рабині з моїм сином Ізааком."

11. Жорстокі видалися слова ці Авраамові з огляду на його сина Ісмаїла.

12. А Бог сказав Авраамові: "Не бери так гірко ту справу з хлопцем і рабинею: усе що велить тобі Сара, послухай її голосу, бо лиш в Ізааці назвуться твої нащадки.

13. Сина же цієї рабині я зділаю його великим народом, бо він також твій рід".

14. Авраам встав раненько, взяв хліба й бордюк води, дав Сарі, поклавши це на її плечі й дитину та відпустив її. Коли ж відійшла, заблукалася у пустині Беер-Себа (клятвеного колодязя).

15. Як уже забракло води в бордюку, покинула дитину під корчем ялини,

16. а сама сіла одалеки на впрост нього на віддаль вистрілу з лука; казала бо: нехай не бачу смерти дитини й сіла здалека. А хлопець заголосив і заплакав.

17. Почув же Бог крик хлопця з місця де він оставав; і Ангел Божий закликав до Сари з неба й каже її: "Що це тобі Агаро? Не лякайся: почув бо Бог крик хлопця з місця де він находиться.

18. Устань і піднеси хлопця та йми його за руку, бо зділаю його великим народом".

19. І відкрив Бог очі її та й узріла керницю з водою; там пішла набрала до бордюка води й напоїла хлопця.

20. Так був Бог з хлопцем і виріс та поселився у степу й став лучником-стрільцем. —

21. Осів він у степу Фаран, а мати його взяла для нього дружину з Єгипту.

ПОЯСНЕННЯ

1 - 2. Так сповнилася Божа обітниця, що Сара в рік матиме сина (XVIII, 10. 14).

3. Імя Ізаак = в і н с м і є т ь с я (XVII, 19) вказує на материнське щастя Сари. Коли Господь рік тому дав її обітницю, що матиме сина, вона усміхнулася більше з недовіря як з радости. Та тепер уже радіє щастям повним материнського серця.

4 - 5. Хлопя обрізано по приказу Божому (XVII, 12).

6. Сара думає тут не про насмішки, що в такому пізному віці привела сина, лиш про щиру радість усіх тих, що живуть близше з нею.

7. У цих словах пробивається радість і вдячність для Бога. Надзвичайна ласка материнства в такому пізному віці, не могла бути притокою до насмішок. У тодішній добі материнство вважалося за велику ласку й щастя, не так як це буває тепер, коли під впливом матеріялістичних кличів затемнилися у богатьох, навіть християнських родичів етичні й святі з'обовязання свого високого призвання і стану

8. Відлучення в тих часах наступало доволі пізно, звичайно по трьох роках, а часом і пізніше (Порів. І Цар. І, 23. і II Макав. VII, 27).

9 - 10. Вираз "грався з Ізааком" не є ясний. Деякі переводять г л у м и в с я над Ізааком; інші 'д о с к у л ю в а в' Ізаакові. Та мимо всього головна спонука, чому Сара натискала, прогнати Агару й Ісмаїла, була небезпека, щоб старший Ісмаїл не відобрав пізніше Ізаакові права повного наслідства, як первородному. Після тодішного звичаевого закона адоптовані діти рабині ставали рівноправними з дітьми властивої жінки (Бит XXX, 3).

11. Авраам спокійної та лагідної вдачі не міг рішитися на цей безоглядний крок; головно боліло його серце з огляду на сина Ісмаїла.

12. Та сам Господь каже Авраамові сповнити бажання Сари. Тут бо ходить про переведення Божих замірів що йому обітувані нащадки, розуміються лиш в Ізааці (Рим IX, 7..) Правдиві нащадки Авраама, це лиш нащадки Ізаака. Тому Авраам має поконати свою природну любов до Ізмаїла, щоб тим робом сповнилися святі й великі Божі заміри.

13. Заразом Господь потішає Авраама запевненням, що й Ісмаїла благословитиме тому, що він син Авраамів (Порівнай XVI. 10; XVII, 20). Господь для своїх святих замірів не раз жадає від родичів тяжкої жертви їх дітей; та завсіди нагороджує таку посвяту великими та щедрими дарами й благословенням.

14. Авраам без проволоки й з повним виреченням виконує Божу волю. Агарі дає хліби й бордюк води. Уживання шкіряних міхів на воду ще по нинішні часи можна видіти у Палестині, Сирії, на Синаю і в Єгипті. — На плечі вложив Авраам хліби й воду; Ісмаїл уже був за великий, щоб Агара могла взяти його на плечі. — Більше не міг дати Авраам Агарі, бо й так було що нести, а дорога до Єгипту була далека. — Як лиш покинула залюднені околиці й найшлась в степу Беерсеба заблукалася в дорозі. — Заблукати у безлюдному степі рівналося небезпеці смерти, бо не легко було натрафити на воду, що сталося і з Агарою.

15. Торговельні й комунікаційні шляхи на степах Синайського півострова, що провадили до Єгипту так уложені, що провадять через т. зв. оази, де звичайно є вода й можність відпочинку в тіни пальм. Хто заблукає і стратить правдивий шлях, наражений на недостачу води, тяжко найти тінисте місце й надто грозить небезпека від хижих звірюк. — Агарі вийшла вода. Ісмаїл з спраги ослаб. Якийсь час могла Агара нести його на руках, та з часом умліли її руки й тому покинула хлопця під корчем ялини. Тим чином бодай захоронила дитину перед пекучими лучами сонця

16. Вона свідома була, що хлопчик мусить умерти зі спраги й вичерпання; та за тяжко було для неї глядіти на конання дитини. Відходить від нього на віддаль вистрілу з лука Тяжко глядіти було на муки дитини, але й не позволяло її материнське серце зовсім лишити на поталу дитину; сідає на таку віддаль, щоб усе мати на очі свою дитину. Єврейський текст каже: що Агара гірко заплакала й заголосила; коли грецький текст і наш церковно-славянський, плач та голосіння приписує хлопчикові. У цім випадку грецький текст правильніший, як це показує слідуючий стих

17. Коли горе найтяжше, тоді Божа поміч найблище; так і тут сталося. Ото Бог посилає Ангела, щоб рятував дитину й матір.

18. Ангел поручає Агарі зайнятися хлопцем і піднести його й піддержати. Він має жити, бо Бог призначив йому стати праотцем великого народа (Арабських племен).

19. Агара ненадійно побачила криницю. На пустині є це звичайно вижолоблена яма, яку наповнює вода з джерела. Щоб вода не висихала й не марнували її прохожі й живина, в пустинях прикривають таку криницю каменем і зверха накривають ще піском; таким чином не легко добачити її, хіба ті, що добре знають, де находяться такі криниці. — Агара вперед хлопцеві дає напитися води, потім набирає до бордюка й так завдяки Божій опіці рятує дитину й себе.

20 - 21. Агара сама Єгиптянка родом і Ісмаїлові за дружину дає також Єгиптянку. Ісмаїл ставши бедуїном (арабським кочовиком) і для оборони та забезпеки поживи послугувався луком, найзвичайнішою тоді зброєю. Степ Фарану, це північна часть Синайського Півострова, між Ханааном, і Єгиптом.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

— **В Галичині** існує українська католицька організація, подібна до нашого канадійського Б.У.К-а, і називається "Скала". Ця організація робить велику роботу між нашим народом у Старому Краю. З її річних зборів, що відбулися 1. VI. у Станиславові, довідуємось, що це товариство має 27. 434 членів у 351 читальнях, 52,434 книжок у своїх бібліотеках та 142.305 зл. майна в недвижимостях. С к а л а розвинула гарну видавничу діяльність і пресову кольпортажу.

В ІТАЛІЇ НАЙБІЛЬШЕ РОДИТЬСЯ ДІТЕЙ

Статистичний Інститут у Будапешті на основі дослідів народин у Німеччині, Франції, Італії і Англії проголосив такі дані:

На тисячу жінок у віці 25-30 літ припадає народин: в Італії 160; в Німеччині 127; у Франції 118; в Англії 112.

В групі жінок у віці 30-35 літ припадає народин: в Італії 138; в Англії 94; в Німеччині 87; у Франції 78.

В літах від 35-40 число народин є: в Італії 104; в Англії 61; в Німеччині 50; в Франції 43.

З тих чисел бачимо, що найбільше родиться дітей таки в Італії.

ПОМЕР о. ПЕТРО ПАВЛО КИСІЛЬ ЧСВВ.

дня 10-го червня ц. р. в жовківськім монастирі. Покійний прожив 56 літ, з того в Чині 42 роки, а яко священик 31 літ. Бл. п. о. Петро є знаний ширшому загалові як релігійний письменник, що написав кілька духовних книжок і редагував кілька літ "Душпастирський Календар." В.Й.П.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Католики обороняючи папське верховенство покликуються на такі Христові слова: "А я тобі кажу, що ти еси Петро, й на цій скалі збудую мою церкву й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного, й що звяжеш на землі, буде звязане на небесах, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небесах. (Мат. 16:18 - 19). "Паси ягнята мої!.. Паси вівці мої!" (Ів. 21:16 - 18).

З цих слів католики висновують, що Христос найвищу власть у своїй Церкві дав Петрові й його наслідникам папам римським. А тимчасом справа мається трошки інакше.

1. Новий Завіт був первісно написаний мовою грецькою і там було сказано: "ти камінь" (Петро), але дальше Христос вживає слова "скала" й каже, що він "на скалі збудує церкву". Вчені люде й на ту різницю слів звертають увагу. Камінь, це частинка матеріялу, а скала, це основа під будову. Камінь для будови був Петро Матей, Іван, Павло й всі другі апостоли; таким каменем є кожний щирий член Христової Церкви. А скалою та основа, на якій ціла будова стоїть. Що ж було скалою? Святі Отці перших віків християнства, тодішні церковні письменники, беручи на загал, уважали скалою ту віру, яку висказав Петро словами: Ти еси Христос, Син Бога живого... На такій вірі, коли вона буде обнимати богато людських сердець, здудується церковна громада-Церква.

2. Також слова: "що звяжете на землі" були сказані в іншім місці й до других апостолів (Мат. 18:18). Отже власть вязати й розвязувати, або ті ключі, про які згадує Христос говорячи до Петра, були дані всім апостолам.

3. Вислів Христа: "Паси вівці мої", по думці деяких Отців Церкви, відноситься і до других апостолів. Христос питаючи: "Чи любиш мене?" привернув Петрові апостольство яке Петро стратив відрікаючись Христа. Важне й те, що Христос не каже: "ти одинокий маєш пасти всі мої вівці" отже виходить таке розуміння: паси ті вівці, які на твою чергу припадуть.

Так отже з наведених слів св. Матея і Івана ніяк не можна виводити Петрового верховенста над другими апостолами, а тимбільше не можна знайти натяку про якихось окремих його наслідників-папів. (Пор. В. К. Чужа рука, ст. 141 - 150).

ВІДПОВІДЬ: От і маємо "пояснення" дане нашими автокефальними "православними хриcтіянами" тих великих і важних слів нашого Божого Учителя І. Христа, що визначують устрій Його святої Церкви.

Коли так добре розібрати те пояснення, то показується наглядно, що воно ніяк не витримує здорової критики й є разячим перекручуванням Христової думки й науки. Перейдімо по черзі всі точки закиду!

1. Петро-скала. Вже давніше як тільки Христос покликав св. Петра на апостола, змінив йому перше його імя Симон на імя Кифа або Петро. (Ів. 1:42; Мат. 10:2; Мк. 3:16. Лук. 6:14). Слово "Кифа" — це арамайське слово й значить: скала, а по грецьки петра. Та зміна імени показує нам, що Христос ап. Петра вирізнив поміж другими апостолами й вибрав та призначив його до окремого завдання в своїй Церкві. (Порівнай подібну зміну імен з назначенням особливого завдання у патріярхів. (Бит. 17:5; 32:28 і т. д.).

Яке то мало бути завдання виясняє нам саме текст Мат. 16 17-19).

Те що Христос у цьому тексті говорить **відноситься тільки до одного Петра** бо 1) тільки Петро, просвічений небесною ласкою, сам один визнав божество Христа й зате він один удостоївся особливої обітниці. Симон же Петро... сказав: Ти еси Христос... А Ісус відповів і сказав йому: ...А я тобі кажу...

2) Вся бесіда Христова звернена в однині й тільки до самого Петра: "Блаженний еси **Симоне, сину Йони...** А я **тобі** кажу, що **ти** еси Петро... **тобі** дам ключі, що розвяжеш...

Різниця між каменем а скалою, яку видумали автокефальники, у цьому тексті є абсолютно безосновна й недопускаєма бо: 1) Христос говорив не по грецьки, а по арамайськи, цебто сиро-халдейським говором і оригінальний текст св Матея був написаний не грецькою, а арамайською мовою і тому в оригіналі І. Христос і св. Матей ужили слова кифа, в обох разах у значінні одним і тім самім, як це можна завважати в старинних сирийських перекладах. Отже первісний текст виглядав так: "А я тобі кажу: Ти еси кифа (скала) і на цій кифі (скалі) збудую мою Церкву.."

2) В грецькім перекладі є сказано: "Ти еси **Петрос** (особово зі закінченням чоловічого роду) і на цій **петра** (закінчення жіночого роду), збудую мою Церкву. Хоч у грецькому перекладі слово кифа має різні закінчення, то однак щодо значіння виражає одну й ту саму особу Симона сина Йони, або Петра. Різниця хіба лиш та, що слово "Петрос" своїм закінченням виразніше зазначує особу й мужеське імя, а "петра" виражає ясніше становище, яке він займає відносно церкви, цеб то, що він є її скалою - основою. А чому грецький перевід має те подвійне закінчення? Тому, що слово: петра зі закінченням жіночого роду було менше відповідне до вираження мужчини-апостола і длятого грецкий перекладчик ужив на початку слова Петрос, а знову петрос зі закінченням імени мужчини не надавалось так добре до вираження скали-основи в образовім представленні церкви, що збудована на скалі, й тому ужив слова петра. Одначе та різниця в закінченні не робить різниці у значінні слова, що виражає одну й ту саму особу, це є апостола Петра.

3). З того, що не можна робити різниці в значінні слова петрос і петра, слідує що пояснення православних: ти еси Петро (камінь) і на цій скалі (вже не на Петрі, а на його вірі в божество Христа) збудую мою Церкву", є недопускаємі. Це пояснення виключає також сам текст через займенник **"цій"**. Він говорить нам, що Церква буде збудована на скалі щойно передтим згаданій, цеб то на скалі-основі, Петрі.

Далі, коли б пояснення православних було правдиве, то виходило б таке абсурдне заключення з нього, що кожна церква на світі, що тільки визнає Христове божество є Христовою і що може бути богато Церков. А це очевидно фальшиве, бо Христос виразно сказав, що збудує тільки одну церкву, "...збудую мою церкву".

4) Цей виклад Христових слів є так ясний, що навіть кращі протестантські критики що пишуть обективно, кажуть що таке розуміння тексту є одиноко правдиве та ганять тих протестантів, що з упередження до католицизму, видумають усякі круті й натягнені пояснення, щоб тільки не приняти католицького, в дійсності одинокого правдивого розуміння значіння того речення, що своїм змістом і будовою і без пояснень ясно говорить про Петра як скалу-основу Христової Церкви.

Щодо св. Отців, то воно правда, що деякі з них часом віру св. Петра в божество Христа називали скалою, однак так говорять вони не тоді, коли хочуть віддати прямий і строгий зміст слів І. Христа, а тоді, коли роблять з них дальші моральні висновки. Св. Отці не тільки нашого пояснення не виключають, а противно всі однозгідно його приймають як безпосередний і головний і на ньому спирають свої дальші висновки та примінення.

Тому, що св. Петро став основою Церкви й то такою, що навіть пекольні ворота її не переможуть, слідує, що віра св Петра мусить бути тверда, а його навчання непомильне. Декотрі Св. Отці, вихвалюючи віру св. Петра, порівнують її зі скалою, щоб виразити причину чому саме св. Петра Христос вибрав на основу для Своєї Церкви. Та в тексті не так ходить про причину чому саме Петра Христос вибрав, а радше про те, хто є основою Церкви та в чому якраз є та основа? Основою отже є апостол Петро, що має в Христовій Церкві те значіння і завдання, що скала для будинку. Як скала-основа є не тільки початком відки зачинається будівля, але й чинником єдности, злуки сили та тривкости цілої будівлі, так і Петро має бути тим всім для Христової Церкви. В тій цілі він мусить мати дар непомильности в навчанню віри й моралі й верховну власть рядити всією Христовою Церквою.

В такому значінні всі Отці Церкви і найдавніші церковні письменники однозгідно викладають згаданий текст Мат 16:18 і з нього опісля роблять дальші моральні висновки. І в тому якраз дуже помиляються православні, що дальші й побічні та применені висновки про віру св. Петра беруть у виключному значінні як одиноке пояснення тексту Св. Отцями. Це є нечесне надуживання поваги Св. Отців до своїх сектанських цілей.

2. Слова вязати й розвязувати. Воно правда, що слова: "що звяжеш на землі, буде звязане на небі і т. д. (Мат. 18. 18.) сказав Христос також і до других апостолів, однак правдою є й те, що сказав їх **не до поодиноких апостолів, а до апостольського збору,** отже до всіх апостолів разом з Петром **і то тоді, коли вже ті самі слова були передше сказані тільки до самого Петра (Мат. 16. 19). Крім того тільки одному св. Петрови дав ключі царства небесного,** це значить повну верховну власть над цілою Церквою.

Коли ж сам св. Петро має вже повну й верховну власть у цілій Церкві, отже й над всіми апостолами, то з того ясно слідує, що апостоли не могли отримати вже повної й необмеженої та незалежної від св. Петра власти вязати і розвязувати, а тільки залежно від волі й власти Петра, що один має ключі царства небесного. Отже порівнання обох місць св. Письма вказують нам виразно, що слова сказані до апостолів т р е б а брати в о б м е ж е н о м у значінні. І дійсно, коли взяти Христові слова Мат. 18:18 у звязи з попередними словами в стиху 17. "скажи церкві", то бачиться виразно, що тут бесіда тільки загально про а в т о р и т е т і власть апостолів у церкві, а не передається їм усім ключі царства небесного так, як св. Петрові. Звідси слідує, що апостоли, як апостоли, то всі були собі рівні й від себе незалежні, а як члени царства Христового, були залежні від св. Петра, що один отримав ключі того царства.

3. Св. Петро - пастир. Доки Христос жив на землі, він сам був видимим верховним пастирем свойого стада, а коли мав відійти до неба, не хотів, щоб його отара лишилась без видимого провідника й пастиря. Тому то він по своїм воскресенні виповняє свою обітницю зробити св. Петра видимим головою своєї Церкви й робить його своїм наслідником та верховним пастирем своєї отари. Це ясно сказане у св. Івана (21:16 - 18). Христос говорив тільки до св. Петра, бо називає його власним іменем і протиставить його іншим апостолам. **Симоне Йоанів,** любиш мене **більш, чим ті?** Звідси то Христові слова в цьому місці відносяться не до всіх апостолів, а тільки до одного Петра, до якого колись були сказані слова обітниці

про його верховенство в Церкві.

Каже Христос **паси,** по грецьки "боске" й "поймайне". Ці оба слова в св. Письмі означають повну власть рядити підчиненими.

Каже далі "паси **ягнята й вівці мої",** — отже все стадо; **"мої",** — отже хто тільки належить до Христового стада, мусить підчинитись проводові пастиря Петра.

Так отже Христові слова висказані до св. Петра е всеобіймаючі і означають тільки що: ти одинокий маеш пасти всі мої вівці, а другі тільки залежно від тебе й з твойого поручення. Хто не е під твоїм проводом не належить до моєї отари.

З того бачимо, що тут не е тільки бесіда про привернення Петрові апосталства загалом, бо це Христос зробив уже скорше а про наставлення св. Петра намісником і верховним головою в Христовій Церкві.

Всяке інше, відмінне пояснювання може бути або ложне, або щонайменше неповне.

До цего треба ще додати й те, що слова сказані до св. Петра, а записані в св. Матея і Івана були сказані урядово й мають значіння по всі часи, бо визначують суттеву організацію Церкви. Церква Христова на завсіди мусить спочивати на Петрі-основі та мати пастирем Петра. І тому св Петро, хоч як фізична особа помер, то одначе він мусить аж до кінця світа жити й рядити св. Церквою як особа урядова в своїх наслідниках, що є переемниками його верховної власти й уряду. Церковне передання нам каже, що тими правними переемниками Петрового авторитету й власти е одиноко римські папи. І тому на основі Христових слів можна зовсім по правді сказати Де е папа римський, там е правдива Христова Церква. В Христових словах зрозумілих якслід, міститься правда про верховенство св. Петра та його наслідників-папів.

Зі сказаного хіба аж надто ясно, що пояснення наших противників е нестійне й коли вони на ньому будують свою віру та церкву, то їх віра й церква буде на піску лжі и не може бути правдивою Христовою Церквою. Хто отже хоче бути в Христовій Церкві,—цей мусить бути в Церкві, що стоїть на скалі-Петрі та бути доброю овечкою в отарі, якої верховним пастирем е Петровий наслідник, Папа римський

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ПОШЕСТЬ ТИФУ

Кожного дня корабель "Гліб Бокій" тягнув величезний байдак, названий від імени відомої німецької комуністки "Клярв Цеткін". Щоденно прибували зі суходолу щораз нові партії арештантів. Щоденно на чердаку і під чердаком "Гліба" і "Кляри" сотні нових вязнів їхали по свою страшну долю.

Це нові когорти засуджених на загладу поволі всякали в ріжні філії табору на соловецькім острові. Та заки переведуть відповідний розділ, мусіли вони відбувати кварантанну в центрі соловецького життя в Кремлі, або десь близько. Призначна на ту ціль 13 сотня, яка містилась в мурах давньої Преображенської церкви, вже була перелюднена бо числила більше, як 1000 осіб. Люди спали на причах під причами, де вдалося, як то кажуть, немов селедці в бочці. Нових засланців почали приміщувати в порожніх стайнях і хлівах "Сельхозу" (хліборобського господарства). Там у гною, вогкости, на смердячій соломі, в неменшій тісноті лежали поруч себе злодюга й професор, хлібороб і б. вельможа царських часів Воші покривали масами тіля тих винуждених постатей

Восени 1929 р. одного дня розійшлася поголоска, яку передавано з уст до уст, бо поки що голосно про те не вільно було говорити, що у стайнях "Сельхозу" були випадки пятнистого тифу. Небавом у соловецьким шпиталі настало перелюднення. Під провізоричні шпиталі заняли інші домівки Кілька тижнів пізніше зачинили театр і салю та обое заповнили тапчани з недужими Небавом стримали роботи на підприемствах, що збирали більший гурт робітників. Згодом заборонили переходити зі сотні до сотні. Келію, в якій хтось занедужав, по перенесенню до шпиталю, замикали на ключ і всі її мешканці відбували таким чином двотижневу кварантанну. Обіди приносив із кухні дижурний.

Стримали привіз нових партій вязнів із суші.

"Братскія магіли" на цвинтарі вже давно не могли помістити такого обильного жнива смерти. В недалекім лісі копали ями, до яких щоденно кидали по кількадесять трупів На щастя настали морози й перешкодили гниттю тіл. У пивницях шпиталя лежали копиці викидуваних щоденно зі шпитальних саль трупів, чекаючи своєї черги у похороні. Мерцям вішали на шиї деревляні таблички з іменем і назвищем. Одначе швидко закинули цей спосіб ведення евіденції небіжчиків і санітет змочивши живіт трупа вогкою шматою виписував на тілі назвище хемічним олівцем. Санітети також западали на тиф і вмирали нарівні з іншими Санітетів вербували з охотників, приманюючи добрими умовинами.

Пошесть поширилась на цілий острів, з філій, які під санітарним оглядом були в ще гірших санітарних умовинах ніж Кремль, доходили до нас вісти про неймовірні розміри катастрофи. Плавба скінчилася. Лід скував море на пів року.

Почали вживати радикальних засобів. Цілі сотні викидали по черзі з усіми річами і з причами на сніг. Шурували причі, парили іх кипятком. Дезинфекували й мили келії Завели примусове стриження вязнів на цілому тілі. У лазні почали видавати чисте урядове білля. Зорганізовано т. зв "санітарні трійки", які ревідували сотні під санітарнім оглядом і, коли викрили в якогось вязня воші, цілу сотню без звичайної черги гнали до лазні, а вбрання відсилали до дезінфекції.

Вкінці в лютім чергового року пошесть тифу, зменшивши на половину число мешканців Соловок, почала зменшатися, аж на весну зовсім припинилася.

КОМІСІЯ З МОСКВИ

Вже прилетіли меви -- вістуни весни і своім криком наповнювали воздух, але море довкола нашого острову стояло ще сковане ледом.

Одначе теплий подух Гольфштрому посував чимраз більше і ближче темний пояс води, вільний уже від леду. Тем на смуга зближалася з кожним днем, а з нею в наших серцях будилася радість швидкого навязання комунікації зі світом Знову поплинуть до нас кораблі з Кіємі, найближчої пристані на протилежнім березі, знову побачимо нових товаришів неволі, знову почнуть приїздити своякн, щоб дістати кількаденне побачення зі своїми близькими-вязнями

Побачення було двояке: "на общих основаніях" (на загальних підставах), коли свояки, що приїздили на Соловки, мусіли замешкувати у призначенім на те домику і бачитися з вязнями тільки раз денно 2 години у присутности представників адміністрації; були теж "особисті" побачення, коли вязневі позволяли 7 — 14 днів мешкати спільно з приїзжими і перебувати з ними весь час без обмежень. Цього роду побачення давали з трудом, треба було відзначитися непорочною поведінкою і мати добру опінію влади. Ті, що не могли числити на побачення зі своїми близькими, тішилися надією, що діставатимуть у літі харчеві посилки. Вкінці ті, що взагалі нічого на приміті не мали, тішилися близьким літом, як тільки може тішитися людина на далекій півночі, де зима триває доброго пів року.

Вкінці верства леду під цілющими проміннями сонця стончала до тієї міри, що ламач леду "Нева" зміг уже промостити дорогу кораблеві "Гліб Бокій", який виплив у першу подорож.

БОЖА НАУКА

СОТВОРЕННЯ ПЕРШИХ ЛЮДЕЙ (Про душу й тіло)

По всіх сотворіннях сотворив Господь Бог чоловіка, найвизначніше сотворіння на землі. Тіло першого чоловіка утворив Бог із землі й дунув у нього безсмертну душу.

Святе Письмо називае сього першого чоловіка Адам, що значить: чоловік із землі. Адам був сам один на землі і не мав нікого до помочі. Раз, коли Адам спав, виняв йому Бог одно ребро і з нього сотворив жінку, якій Адам дав імя Ева, що значить: мати всіх живучих. Адама й Еву злучив Бог у подружжя і помістив їх у прегарному городі — в раю. Там росли всілякі дерева, корчі і квіти. Жили там звірята. а всі вони слухали Адама й Еви. На середині раю посадив Бог дерево "пізнання доброго і злого". І дав першим людям таку заповідь: "З кожного дерева у раю можете їсти; тільки з дерева пізнання доброго і злого не їджте, бо коли зїсте то помрете".

Адам й Ева були щасливі як довго слухали Бога. Їх души обдарував Бог освячуючою благодаттю. Їх щастя мало перейти на всіх людей, бо всі люди походять від Адама й Еви. Адам й Ева е прародичами людського роду.

* * *

З чого складається чоловік?
Чоловік складається з тіла й безсмертної душі.

Що се е душа?
Душа се розумний безсмертний дух, сотворений на образ і подобу Божу.

Чи душа вмирае разом із тілом?
Ні, душа ніколи не вмирае, бо вона безсмертна й житиме вічним життям.

Як називалися перші люди?
Перші люди називалися Адам й Ева

Де жили перші люди?
Перші люди жили в раю.

Чи перші люди були щасливі?
Так, вони були щасливі, не мали ніколи вмирати, а се щастя мало перейти на всіх людей

Який найкращий дар одержали перші люди?
Перші люди одержали освячуючу благодать

Яка е пята правда віри?
Пята правда віри е: що людська душа е безсмертна.

Поучення. Чоловіче! Господь Бог сотворив тебе на те, щоб ти Його щораз ліпше пізнавав й любив. Він дав тобі очі, щоб ти оглядав великі діла Божі і дорогі особи, що заступають тобі Бога на землі: родичів, учителів, священиків і інших. Дав тобі слух, щоб ти слухав Божих наук. Дав тобі мову, щоб ти говорив і співав на славу Божу, щоб ти молився.

Тих усіх дарів уживай гідно: Богу на славу, а собі на спасення.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

(Відповідь на ці запити знайдете на 7-ій стороні).

1. Як називався той наставник божниці, якого донці Христос привернув життя словами: Таліта кумі, що значить: Дівчино, кажу тобі, встань! (Мар. 5:41)

2. Скільки літ мала та дівчина?

3. Як називаеся той святий що проповідував у Юдеї: "Покайтеся, бо приблизилось царство небесне" (Мат. 5:2), і е відомий як предтеча Христа?

4. Котрі то е найбільші дві заповіди любови?

5. Як називаеться та свята, що її Христос обявив почитання Свойого найсвятішого Серця?

В останніх днях травня, як кожного року почалася плавба.

Першим кораблем, що приплив на Соловки приїхала якась таемнича комісія з Москви. Люди оповідали собі чуда Говорили, що комісія (складалася вона з 5 осіб) негайно по приїзді пішла до вязничних відділів, де випитувала вязнів про умовини в таборі, про санітарний стан давніше й тепер, про кари, що їх уживали за невиконання праці і таке інше. З наказу комісії, підчас тих розмов, не було представників адміністраци

Небавом почали оповідати собі про ще більші дива. Говорили, що арештовано багато представників адміністрації зпоміж вязнів, говорили, що арештовано навіть і вільних, крім цього говорили, що арештували самого начальника табору Зарина

Так було справді. Арештували тоді кількасот осіб. Обвинувачували їх у викривлюванні совітської політики та в недбальстві

Майже половину арештованих (здебільша зпоміж вязнів) розстріляли, інших — вільних заслали на час 5 — 10 літ до ріжних концентраційних таборів Начальника табору Зарина вислали на 10 літ до одного з таборів.

Це було в 1930 р

ЗМІНИ

Від тієї дати на Соловках багато змінилося. Скінчилося вже панування "дрина" (ціпка). Вязнів перестали бити Скасували Секірку. Поправилися також санітарні умовини Лазня обовязувала що тижня. В лазні видавали вязням чисте білля.

Що було причиною цих змін?

Невже досі центральні органи в Москві не знали про те, що в нас діється. Невжеж вістка про умовини, що панували на соловецькій каторзі попали припадково до ОГПУ в Москві і викликали приїзд прихапцем склеєної комісії, яка перевела санацію?

Ми соловецькі вязні скептично дивились на те все, не даючи віри, щоб нашими панами кермували мотиви людяности. Ми, що знали політику Совітів, схильні були до підозрівання, що і в цьому випадку маємо до діла зі свого роду "інсценізацією", обчисленою на зовнішний ефект, ми догадувалися, що може навіть дещо про життя на Соловках дісталося до закордонної преси і т. о гостра поведінка комісії з здогаданими виновниками мала на меті виказати що Совіти дбають про людяні відносини до вязнів по думці проголошуваної ними засади "не карати, лиш поправляти." Автім, хтож найбільше потерпів на цій санації? Каери; що займали адміністраційні становища, каери, що буцімто з метою дискредитаци уряду Совітів викривлювали його політику адміністраційно-господарську

Та в дійсності годі не догадуватися, щоб те "викривлювання" не було вислідом наказів згори

Від тієї пори "соціяльно близькі" (кримінальники) починають користуватися ріжними привілеями. Були навіть спроби відсунути політичних ... ських становищ і обсадити їх злодіями. Однак швидко закинули цей експеримент, бо з уваги на свій низький інтелектуальний рівень, злодії не могли виконати довірених їм функцій, або займаючи відповідальні становища крали.

Експеримент закинули, залишилася тільки засада: по змозі використовувати кримінальний елемент, відсуваючи політичних від кермування життям табоору.

Одночасно почали погіршуватися з року на рік апровізаційні умовини. Коли давніше (в роках 1927-28) у крамницях соловецького табору можна було купити без ніяких обмежень, в довільній скількості, хліба, цукру, консервів, тепер уже тільки час до часу продавали оселедці, квасні повила, або ляндринові цукорки в дуже обмеженій скількості. І то тільки тим, що працювали понад норму — "ударнікам".

Підчас короткого літа (липень-серпень) природа дохарчовувала троха вязнів. У соловецьких лісах росли у величезній скількості ожини і чорниці. Ягід була така велика скількість, що по кількагодинній прогульці можна було їх набирати повне відро. Очевидно, про приправу цукром мови не було, та краще щось, як нішо. Крім цього було теж багато грибів. Тому теж підчас літніх місяців голод не давався так дошкульно в знаки як в зимі.

(Далі буде).

НЕДОЛЯ ОО. ВАСИЛІЯН

тюхи, один фотографічний апарат, шкарпетки, білизна, кожушок, зимове футро, серветн ітд. В кожній келії була страшна руїна. Багато дверей і вікон вибито, шкло розсипане на землі, стіни ушкоджені, в декотрих вікнах діри від куль, а в епископському сальоні красні зелені фотелі поперевертані догори ногами. Пропали й гроші з келії о. ігумена Кинаха, так, що мадярські вояки того дня наробили шкоди около 100.000 корон чес.

Це все сталось не серед воєнної завірюхи, але за тиждень по завойованім мадярським військом цілого Підкарпаття, коли й монахи вже цілий тиждень спокійно жили під мадярською владою й усюди вже панував спокій.

Це все сталось у "католицькій" державі, це зробили "висококультурні" сини "лицарського" й "шляхотного" народу св. Стефана в річницю Евхаристійного конгресу й у річницю 900-ліття смерти св. Стефана, це все доконали вояки регулярної армії під веденням трьох офіцерів, це все сталось у білий день від год. 11 до 15.30 по обіді, а мимо того військові власти в Мукачеві до днесь "не знають" і не могли сконстатувати, хто це все зробив.

Другого дня по згаданім нападі, приходили деякі офіцери оглядати монастир, та застиджені скоро втікали від нього Один Офіцер, добрий католик, сказав, що йому стидно, що це регулярне військо так поступило з монахами.

В найближчу неділю, т. е. 26 III, коли всі монахи були в церкві й відправляли утреню прийшло до монастиря около 10 жандармів знову на ревізію Монахи саме докінчували утреню, коли жандарм прийшов до церкви й приказав щоб усі сейчас ішли до монастиря В монастирі відбулась нова ревізія й шукали за зброєю січовиків. По ревізії всіх монахів вислухували, кожного з осібна й у кожного вмовляли, що він знає, де є зброя, де протимадярські летючки, де тайні пляни ітд. Жандарми цілий час не позволяли, щоб для монахів могла відправитись тиха Служба Божа в монастирській каплиці, не позволяли ані на це, щоб брат кухар міг піти зварити снідання, або обід. Переслух тривав від год 7.30 рано до год. 14 по обіді Крім переслухованого, всі інші монахи стояли в їдальні під стіною під доглядом жандармів Після переслуху жандарми відійшли, монахи без Служби Божої запричащалися о год. 14.30 і поснідали, пішли до церкви на вечірню, а аж по вечірні міг бути сякий такий обід

Монастир ОО. Василіян на Чернечій Горі довгий час був строго стережений військом і жандармерією, а тими тортурами до краю вичерпані й виницені монахи все мусіли слухати ріжні погрози револьвером, розстрілом і шибеницею

А за що було те все?

Ще 6-го січня був кривавий зудар між мадярськими й чеськими фінансами на границі при Мукачеві. Чеські фінанси завзято боролись, так, що багато мадярів полягло. Чеські фінанси мали свою канцелярію в монастирі, бо близько монастиря тягнулась границя. Вчасі того інциденту вони стріляли і з вікон монастиря. Мадяри були й увесь час е переконані що це монахи стріляли з монастиря й що монахи виховували січовиків. Не помогли жадні запевнювання монахів ні добрих знайомих. Мадяри переконані, що монахи ще й поучували чеських вояків, як мають напасти на Мукачево Отже новики-монахи мали учити регулярну армію, як треба завойовувати якусь місцевість Чи мадяри дійсно про це так глупо переконані, чи тільки вдають, байдуже; в кожному разі в василіянських монахах бачать найбільших ворогів усього. Після інциденту з 6-го січня будапештанське радіо на цілий світ трубіло найбільше діявольські брехні на Василіян а мадярська преса виливала на них найбрудніші помиї. І хоч опісля жандармерія й військові власти по всіх ревізіях сказали монахам, що "ви цілком чисті й жадної провини ми не знайшли на вас," мимо того ненависть до ОО. Василіян не устала. Одного дня всіх Василіян немадярських горожан викинули на словацьку границю, мовляв, ваша присутність на Підкарпатті загрожує спокоєві й безпечности в державі.

(Далі буде)

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— Король Юрій VI і Королева Єлисавета в своїй історичній подорожі в Новому Світі крім канадійської домінії відвідали Злучені Держави, де мільйони американців витали їх дуже величаво й тепло. По скінчені своєї гостини в Америці й Канаді достойні гості від'їхали з' Канади 15-го червня до Англії.

— До Бритійсько-совєтської угоди ще не дійшло. Як подає преса, то совіти торгуються з англійцями, а рівночас на тайком мають переговорювати з німцями. Що з того вийде — не знати.

На Далекому Сході неспокійно. Японці почали бльокаду британійської і французької концесії в Тієнсіні. Брутальне поведення японців з британійцями в Тієнсіні викликало велике обурення в Англії. Уряд вислав протести, та вони нічого не помагають. Англія грозить японцям острою відплатою. На пограничу Манджурії, приходить часто до кривавих сутичок і боїв літаками між японцями та монголами, що стоять під московським протекторатом

— Словацький уряд одобрив проект конституції і в найблищих днях піде вона під наради парляменту. Словаччина буде проголошена републикою під протекторатом Німеччини. Уряд вивласнить всі землі, що е в руках жидів і чужинців і розділить між селян

Між Німеччиною і Польщею відносини заострюються чимраз то більше. Німці домагаються Данцігу й грозять, що як не дістануть його добровільно, то заберуть силою. Німецькі війська займають позиції на польській і французькій границі. Ситуація така, що кожної хвилі може вибухнути війна.

— В Мадриді в церкві св. Варвари відбулось величаве благодарственне богослуження за побіду католицької Еспанії над безбожним комунізмом. Генерал Франко, численне духовенство, й маси вірних дякували Богові за освободження від червоного варварства.

— На українсько-американськім фестивалі, що відбувся на площі Світової Вистави в Ню Йорку дня 18. VI. українці виступили з хоровими піснями під дириґентурою проф. О. Кошиця, та танками під кермою А. Кістя. Присутних було около 12,000 людей.

ЧИ ВИ ЗНАЄТЕ?

(Відповідь на запити)

1. — Яір. 2. — 12 літ. 3. — Святий Іван Хреститель. — 4. "Люби Господа Бога твого всім серцем твоїм і всею душею твоєю й всею силою твоєю й всею думкою твоєю, а ближнього свого, як себе самого!" (Лук. 10:27; Марк. 12: 30, Мат 22:37). 5. Св. Маргаріта Алякок.

ПИШУТЬ НАМ

о. В. С. Рим, Італія, Передаємо Вам декілька новіших вісток про Василіян-скитальців, що ми їх отримали зі Словаччини, де тепер вони перебувають, а також про о. В. Лара, великого священика патріота.

- Дня 25, травня, ц. р. опинилося 11 монахів у Пряшеві Всіми тепер заопікувався Преосвящений Павло Гойдич. Ситуація майже розпучлива. В давнім краю лишилось ще 5 осіб не автохтонних. Можливо, що завтра-позавтра й вони придуть до Пряшева. Мадяре не позволяють нічого зі собою вивезти, крім найконечнішого вбрання і 30 пенґів на особу. При відїзді строго ревідують. Декотрі монахи приїхали лиш в старому, полатаному убранні. Всі вистрашені й винищені. По довшім шуканні й телефонуванні до ріжних латинських монастирів за тимчасовим приміщенням для цих вигнанців, вкінці змилосердилися ОО. Редемптористи в Михайловцях і заявили, що приймуть усіх їх на пару днів до свойого монастиря. о. Гліб Кінах ЧСВВ лишився в Пряшеві на духовника Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. М.

Отець В. Лар тепер у Німеччині. З Мадярщини перекрався до Румунії. Та його й кількох інших хотіли розстріляти, думаючи, що він є мадярським шпигом. На вколішках зі сльозами в очах випросили вони собі життя. Їх обрабували май же до нага й позволили переплисти Тису назад до Мадярщини. о. Лар 10 днів скривався на хліві в одного селянина, доки добрі люди не вислали його під чужим іменем разом з транспортом еміґрантів до Німеччини.

Григорій Козяк, Католицький Шпиталь у Мондер-Алта. Нераз мав я нагоду почути українську радіо-програму, та й кортіло послухати, бо то своє, рідне. Та чи вона була така мила, як чоловік знав, що то за люде цю програму дають? То виступали зі своєю програмою люде, що наш народ поділили, кинули між нашими людьми велику ворожнечу, й немало зла накоїли. Або знову то були люде, що підшиваються під українське імя, яке вже давно запродали нашим ворогам. Вони відцурались від всього, що є наше рідне, а навіть від самого Господа Бога. І людей дурять, що то є українська програма. Українська хіба лиш мова, а зміст то сама большевицька пропаґанда, ворожа українському народові та його добру.

Аж тепер ми дочекались правдиво українсько-католицької програми на радіо. Душа радується, як слухати таку гарну своєрідну програму. З насолодою слухається тих гарних пісень, деклямацій, а головно золотих слів промови. Видно, що з нами Бог, коли приходимо до щораз то ліпшого.

Щиро дякую від себе й від усіх хорих, що перебувають у мондерськім шпиталі за поздоровлення передане нам через радіо. Всі дуже уважно слухали цілої програми й майже зовсім забули про свої гіркі терпіння. А коли почули поздоровлення, то хотіли вставати й забиратись до дому...

Я слабий жертвую, хоч одного доляра на нашу українсько-католицьку радіо-програму й прошу Господа, щоб той мій доляр заохотив сотки других здорових українців-католиків зложити свою жертву на таку добру й благородну ціль, якою є українська-католицька радіо-передача.

КАТОЛИЦЬКА РАДІОПЕРЕДАЧА В АЛБЕРТІ.

Вже четвертий раз була передана в Алберті наша гарна українсько-католицька радіо програма. Близькі й далекі, старі й молоді дуже нею цікавляться й вижидають слідуючої. Останню програму виконали співацькі сили Народного Дому в Едмонтоні, під управою п. О. Приймик. Виступали також наші молоді музики: пна І. Слюзар і п. Ф. Шарун. Промову на тему: "Без Бога нема щастя" виголосив провідник БУК-а в Алберті о А. Трух, ЧСВВ. Управитель, як звичайно, п. Чехніта, директор "Українських Вістей".

ПЯТА наша радіопрограма буде передана зі стації CFRN у Едмонтоні, в неділю дня 9 липня 1939, в год. 5. по полудні. -- Надіємось, що наші Едмонтонці зроблять нам гарну несподіванку своїм співом і музикою. Тож позір! бо йде гарна католицька радіопрограма! Та щоб вона нам не затихла -- треба післати 2-3 папері — до Централі БУК-а в Мондері! І це доконче — чи тепер — чи в четвер...

Світло.

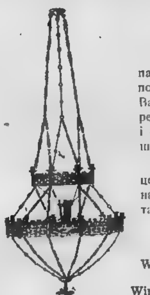

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

Духовні Жертви Канадійських і Американських Українців

КОЖНОГО ДНЯ БЛАГАЛЬНА СЛУЖБА БОЖА - ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ

В цьогорічні Великодні Свята засновано в Мондері Алта **"Українську Скарбницю"** молитов і добрих діл. Кожного дня в церкві ОО Василія правиться ВИЗВОЛЬНА СЛУЖБА БОЖА, щоб винагороджувати Божій справедливості за всі кривди й зневаги, що їх дізнає Божий Маєстат від недобрих членів українського народу, та випросити в Божого милосердя державної незалежности для України.

Богато осіб, розуміючи велике значіння молитви й Служби Божої для визвольної справи українського народу, моляться і жертвують на Службу Божу за Україну до Української Скарбниці. Чи й Ви, що це читаєте, не хочете стануги в їхньому ряді?

Хто хоче помогти українському народові в Старім Краю добути на всіх українських землях волю й свою державність, нехай у цім намірі дасть милостиню, відбуде піст, помолиться дома або в церкві, а головно нехай постарається, щоб від його родини відправилась за волю й державність України, хоч одна Служба Божа.

Хто зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "УКРАЇНСЬКОЇ СКАРБНИЦІ" - - за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

З ПАРОХІЯЛЬНОГО ЖИТТЯ

ПОСВЯЧЕННЯ ДЗВОНУ НА МОСКАЛИКАХ, АЛТА.

Дня 18-го червня парохія св. Преображення на Москалику пережила радісну хвилю. Впр. о. М. Романович ЧСВВ. парох цієї церковної громади посвятив 1500 фунтовий дзвін, що коштував $950.00. Купив його своїм коштом п. Петро Сірацький з вдячности для Господа Бога, що благословив його в піонірських часах та дозволив у гаразді дожити поважного віку. Пан П. Сірацький є людиною глибоко релігійною та діяльною в парохіяльному життю. За свою чесність і побожність тішиться загальною пошаною в цілій околиці. Своїм великим даром для церкви дає гарний примір великої жертволюбивости для Бога й Його св. Церкви.

В тійже парохії Жіноче Товариство закупило до церкви дуже гарну "Хресну Дорогу." Треба з признанням сказати, що парохія на Москаликах що раз то краще розвивається. Дай Боже, щоб все більше й більше зростала в релігійному житті й своїм приміром приєднала тих братів, що йдучи за оманною агітацією відреклися правдивої католицької Церкви.

- - - - - - - - - - - -

— В Мондері, молодь, хлопці й дівчата є зорганізовані в в своїх товариствах і стараються вести якнайкращу діяльність. Також завязався церковний хор, що вивчується співати під проводом о. А. Труха ЧСВВ.

- - - - - - - - - - - -

В Новім Борщеві, недалеко Мондеру, парохія св. Івана Хрестителя розпочала будову нової церкви. Люде радо складають навіть більші жертви на новий храм Господеві.

- - - - - - - - - - - -

Пишіть щонебудь доброго й гарного діється у вашій парохії, а ми радо помістимо ваші дописи в нашій релігійній часописі "Світло".

ПРИГАДКИ

2. VII Неділя пята по Зісл. св. Духа.
7 VII. Рздво св. Івана Хрестителя.
9. VII. Неділя шеста по Зісл. св. Духа.
12. VII. Св. Ап. Петра й Павла Піст і заборонений час до 11. VII

Місячне намірення: Цінення св Тайни Миропомазання.

Місійне намірення: Щоб магометани навернулись до Христа Спасителя.

Зміни місяця: Повня — 1.VII.
Остання кватира — 9. VII.

Довгий день: 10. VII. 16 год. 51 хвилина.

В липні й серпні уряджуйте курси навчання рідної мови й катехизму для молоді, щоб дати її релігійне виховання та захоронити перед винародовленням!

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Апостольство Молитви в Вінніпеґу, Мај Кружок Анни Вербіцької $2.00
Николай Андрейчук, Ґримсбі, Онт, ... 1.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (29) 14. Мондер, Алберта, 15-го Липня, 1939. Mundare, Alberta, July 15th. Vol. II. No. (29) 14.

НА МНОГІ ЛІТА, ВЛАДИКО!

Їх Ексцеленція Преосвященний Кир Василій Ладика ЧСВВ
Єпископ Українців Греко-католиків у Канаді

Веди Нас Владико

—o—

Веди нас, Владико, веди!
Веди до світла, до мети!
Веди на Батьку в кожний час,
Бо ми твої, Ти Пастир в нас!

Веди крізь пітьму, боруни,
Крізь злоби повінь, тумани,
Через ворожі крики, глум
Через недолю, горе, сум.

Ми Твої діти підемо в бій,
За святу правду, за нарід свій,
А велич Вождя, велич Владики.
Злучить в любові роздорів кри
[ки.

Примір посвяти і взір героя.
Буде для всіх нас сильна остоя,
Любов, що в тебе рани заго-
[їть,
Згуртує стадо, сили подвоїть.

Веди нас Владико, Архієрею,
Це наше бажання в час ювілею,
З Богом до світла, волі святої,
До щастя в небі, жизні благої.

І в світлу річницю владицтва
[Твого
Ми молим сердечно Бога свя-
[того:
Дай Йому Боже тут серед сві-
[та
Церкві служити, ще многі Літа!

—ooo—

З НАГОДИ РАДІСНОГО ЮВІЛЕЮ 10-ЛІТТЯ ЄПИСКОПСТВА НАШОГО ДОРОГОГО ВЛАДИКИ ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР ВАСИЛІЯ ЛАДИКИ ЧСВВ СКЛАДАЮТЬ В ГЛИБОКІЙ ПОШАНІ Й ЛЮБОВІ СВОЇ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ.

ОО. Василіяне

Князеві Української Католицької Церкви в Канаді
Їх Ексцеленції
КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ ЧСВВ
в десяті роковини Їх Епископства шлють синівський поклін і сердечні побажання

Парохія з Вегревил, Алта.

Десятилітний Ювілей

ПРЕОСВ. КИР ВАСИЛІЯ НА ЕПИСКОПСЬКОМУ ПРЕСТОЛІ 1929 — 1939

Радісний ювілей завітав цього року до нас канадійських українців. Саме десять літ тому став єпископом наш Дорогий і Улюблений Преосвященний Кир Василій Ладика. Кожний ювілей звичайно пригадує людям минуле й заохочує глянути на теперішне, щоб зділати кращою будучину. І для нас у цьому році буде найбільшою приємністю приглянутися цим усім трьом моментам часу із приводу десятиліття нашого Владики на єпископському престолі.

Літ тому десять

Дня 20-го травня 1929-го року вийшла з Ватикану папська булля, що нею заіменовано для українців-католиків у Канаді єпископом теперішного нашого Преосвященного. Всі щирі українці приняли цю радістну вістку з Риму з найбільшим одушевленням. Серед дуже величавих торжеств, у присутності 4-ох Архієпископів і пятьох Єпископів і великої маси вірних відбулися у Едмонтоні 14 липня 1929 єпископські свячення нашого Владики. Не менше величаве було привітання й перебрання проводу дієцезії у Вінніпегу 21 липня 1929 р. Із цим днем нововисвячені Єпископ. станули при кермі української греко-католицької Церкви в Канаді.

Перебираючи керму Української Дієцезії в Канаді новий Єпископ був у повні свідомий трруднощів, що Його мали стрінути сейчас від перших днів. Простора Канадійська Дієцезія, з 400.000 тисячами українців, мала всего священиків 32 ох світських і 18 монахів. На 299 грекокатолицьких церков і каплиць більшість парохій незабезпечена єпископською інкорпорацією. З численних Народних Домів лише 10 було добре записаних і обезпечених, що не дістануться у ворожі руки. Ввесь нарід, безустанно непокоений чорною чужою рукою, не міг обіцнатися від більшовицьких, протестантських,- свистунівсько-православних наладів у пресі, вічах і зборах. А тут нововисвячений Єпископ без власного дому, без власної преси, з фінансово задовженою дієцезією. Все те разом зіставлене могло защепити у серці зневіру, навіть у найвідважніших людях.

З повною свідомістю надходячих трудноців зробив зі себе наш Преосвященний жертву св. послуху. В цьому часі так відзиваються Преосвященні до Свойого священства: "З поручення Апостольської Столиці обняв я провід нашої дієцезії. Належно управляти дієцезією, це річ дуже тяжка й відвічальна, тимбільше тут у Канаді, де наш нарід розсіяний по так великих просторах. Мало священиків, велике число всякого роду ворогів св. віри розбиття внутрішне нашої еміграції в Канаді, мале число наших шкіл і виховних інституцій, брак католицької преси, тяжкі умовини матеріяльні многих парохій, брак дієцезальних фінансів, це деякі лише трудноці, що з ними мусимо боротися. Однак всю надію покладаю на всесильне рамя Господне, що укріпить мене й додасть мені сили нести тяжкий хрест обовязків і сповнити Його святу волю."

Десять літ зусиль.

Зі словами, що видніють на гербі теперішнього єпископа "Господь просвіщеніе мое і кріпость моя" звернувся Кир Василій найперше до нашого ідейного й жертвенного священства у посланні з 18 вересня 1929 р. "З нашої сторони мусимо зробити все, що лише можливе, щоб ратувати безсмертні душі, піднести впавших на дусі й зневірених, заохотити байдужих, загріти добрих." У неменше зворушаючих словах звертаються Преосвященні до наших українських родичів у посланні з 22 грудня 1929 р., де дуже пригадують на великий їх обовязок християнського виховання молоді. І з кожній своїй бесіді, кожній проповіді, кожному свойому єпископському посланні старається, Їх Екц. Кир Василій піднести з упадку наш український нарід, й надати йому якнайкращий розвій.

Почався побідоносний похід Української Греко-Католицької Церкви. Захмарене небо канадійського овиду почало випогоджуватися під вмілим проводом нашого Преосвященного. На наших очах почали виростати люди сильного характеру й волі, що стають свідомими своїх обовязків і відвічальности супроти своєї св. Церкви й нашого безталанного Українського Народу. Почала витворюватися нова українська суспільність, що свої дотеперішні розкладові почування перетворила в будуючу працю, науку, любов, пошану авторитету й належню оцінку канадійської свободи. Настала радість і піднесення із теперішности.

Овочі десятилітнього єпископського володіння показуються досить наглядно. У Вінніпегу пишається вже власний дім Преосвященного. Дієцезія досить загосподарена й без фінансових довгів. Єпископська бібліотека переходить уже 2.000 томів найкращих наукових творів і започаткувався канад. епархіяльний музей. Ряди ідейного священства перейшли вже число 90. Заведення Сестер Служебниць видали нашому громадянству поважне число вчених, свідомих панночок, що стали примірними громадянками. Друкарні в Мондері, Едмонтоні, Йорктоні в повному русі. Видавництва цих друкарень випечатали вже сотси летючок, брошурок і книжечок. Пресові завдання прегарно виконують "Українські Вісти", "Світло", "Будучність Нації", "Голос Спасителя". Щораз то більш пляново й систематично появляються на филях етеру українські-католицькі радіо-програми. Саскатунська Бурса ім. М. Шашкевича виховала вже гарне число вчених молодців. Великим здобутком нашої Церкви є перебудовані чи новозбудовані величаві церкви по цілій Канаді. Прегарну запоруку на наше краще будуче дає зріст монашого й священичого покликання. Живу й всесторонну діяльність розвинуло Братство Українців Католиків у Канаді.

Напрямні на будучину.

За так короткий час, що ним є одне десятиліття, бачимо великий поступ під кожним оглядом. Радіти нам і тішитися теперішністю, бо бачили ми, як сумно й пригноблююче було воно тому десять літ. Поступ нашого релігійного й національного життя виплекав українців сильної волі, що зрозуміють свій обовязок і в Церкві й Народі.

Ці гарні поступи десятилітних зусиль не позволяють спочити ревності нашого Дорогого й Улюбленого Пастиря. Їх лагідні очі з відважним й мужним серцем, глядають за ще дальшими й більшими та кращими осягами. У Їхньому умі зарисовуються напрямні поглиблення й усовершення релігійно-народнього життя нашого народу в Канаді.

Ще у свойому ювілейному посланні з 14 жовтня 1937 осі які слова виписали Вони до всіх вірних: "Скільки ще парохій можна й треба оснувати — скільки парохіяльних читалень, вечірних і цілоденних шкіл, нищих і вищих, видавництв, книжок, економічних і добродійних підприємств! Ми повинні мати ряд своїх лічниць у кожній провінції, національний музей і бібліотеки, архів. При кожній парохії повинна бути школа, — де священик, там хата для священика й парохіяльна бібліотека. Відділи Братства Українців Католиків повинні всюди поширитися і виконувати працю перших Апостолів у ділі поширення української католицької преси"

— — — —

Оттак, глянувши на десятилітний час праці нашого Достойного Владики, мусимо перш за все занести наші найгарячіші моління до Бога, що дав нам так ревного й доброго Князя Церкви. У цей ювілейний час мусимо також почуватися до найбільшої вдячности супроти Апостольського Престолу в Римі, що підніс так високо наш престіж серед чужинців, надаючи нам нашого рідного Єпископа. Та при цім усім не можемо позабути й на нашого Дорогого й Улюбленого Ювілята, що саме з Його Достойною Особою є звязаний цей наш радісний десятилітний ювілей. І тому з глибини переповнених вдячністю наших сердець складаймо нашому Князеві Церкви свої найщиріші бажання ще Многих і Многих Літ!

Острогірка

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Віденський Кардинал Інніцер видав для віденської архидієцезії розпорядження, щоб духовні особи не виступали прилюдно на дорогах у духовній одежі. Привід до того дали часті напади націстів на духовних осіб.

— **Першою особою,** що її теперішний Папа Пій XII проголосив блаженною була Емілія де Віяляр. Беатифікаційні торжества відбулись у Ватикані 18 червня і на них були крім численного духовенства й світських, паломники з різних країв.

Блаженна Емілія є основателькою жіночого Згромадження Сестер св. Иосифа, що займається різнородною добродійною акцією.

— **В Обурн, Ню Йорк,** помер 28 червня український греко-католицький священик о. Лев Сембратович. Похорон відбувся 3-го липня. Покійний був дуже примірний священик та енергійний народний працівник. В. Й. П

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА РАДІО-ПРОГРАМА

Старанням БУК-а в Алберті чергова передача української католицької радіо-програми відбулася зі стації CFRN у Едмонтоні, дня 9-го липня, в год. 5 пополудні. Виконали її співацькі сили Народнього Дому в Едмонтоні, під управою п. О. Прийми. Приграва на фортепяні відома співачка, панна Оля Смолик. Промову про рідну мову виголосив Впр. о. Атаназій Химій ЧСВВ.

І цим разом півгодинна програма була мила та повчаюча. Проголошення імен многих жертводавців є добрим показчиком, що люде люблять дуже українську католицьку радіо-програму. Масова жертвенність на так гарну ціль не повинна перерватись, а збільшатись, бо тоді завдяки фінансовій піддежці можна буде легко вдержати на радіо так гарну й цінну українську католицьку передачу.

Слідуюча передача буде знову за два тижні, дня 23-го липня, з той самої стації, в годині пятій пополудні.

Слухайте пильно, а також шліть свої датки на удержання постійної української католицької радіо-передачі до Централі БУК-а в Мондері!

В десяту Річницю Єпископства
Їх Екселенції Преосвященого
КИР ВАСИЛІЯ ЛАДИКИ ЧСВВ
Єпископа Українців Католиків у Канаді
складає заяву своєї любови й сердечні побажання
многих і щасливих літ.
Парохія св. Івана Хрестителя
в Борщеві Алта

ПО ЩАБЛЯХ ЖИТТЯ

З Божої волі та за благословенням Апостольського Престолу вже десятий рік стоїть при кермі української-греко-католицької дієцезії у Канаді Їх Екселенція Преосв. Кир Василій Ладика ЧСВВ. І саме тепер у липні припадає радісний ювілей Їхнього 10-літнього владицтва.

Зовсім природно, що в так велику хвилю, всі вірні просторої дієцезії радіють вельми, та вдячні Божому Провидінню, що дало їм так доброго пастиря і провідника в їхньому релігійно - церковному житті.

В цей так радісний час буде для кожного й миле й повчаюче глянути на той довгий життевий шлях, що його пройшов наш дорогий Владика аж до цієї пори.

В РІДНІЙ ХАТІ

На Галицькій Землі, в підніжжу карпатських гір, в гірничому місті Дрогобичі, проживала чесна, хоч і небогата родина Ладики. Голова цієї родини Василій Ладика, син Андрея й Анни Марущак уродився в Лішнах, повіту Бірецького (тепер Добромиль). Його дружина Катерина Собків, донька Томи й Пелагії Плаущак походила з Ванькова, повіту Сяніцького (тепер повіт Ліський). Побрались вони в Дрогобичі. 2-го серпня 1884 року дав ім Господь сина, якого на св. Хрещенню назвали гарним іменем нашого великого київського князя, Володимиром. Щасливим родичам тоді може навіть не снилось, що Боже Провидіння вибере якраз їхню дитину, щоб колись засіла на архієрейському престолі як церковний князь свойого народу в Канаді. Крім Володимира в родині було ще кількох братів і сестер. Тепер вже нема їх між живими. Лишилась тільки стриєчна сестра Евфрозина, віддана за адвоката Ілька Кузіва в Дрогобичі. Одна братова донька вступила до Сестер Служебниць П. Н. Д. М. у Кристинополі. На утримання родини заробляв батько в місцевих салінах.

В робітничій родині провів Володимир весну свого життя. Тут зазнав усіх гараздів, які має дитина бідного робітника й вже в ранній молодості пізнав зблизька той робучий народ, серед якого опісля в Новому Світі мав працювати як місіонар і владика. Простий стан з якого походить наш ювілят, дав йому глибоке зрозуміння душі й потреб простолюддя та запалив любовю молоденьке серце до праці для свойого народу.

Дорога якою в житті мав іти наш Владика не була розкішна. І тому тверда доля стала різьбарем його характеру від найраніших літ. Коло року 1888 помер батько. Лишилась мати-вдова, на яку впав тепер увесь тягар удержання і виховання родини. Мати, як тільки вміла й могла старалась, щоб дати Володимирові якнайкраще виховання. Рідною милозвучною українською мовою подавала малому хлопчині перші правди нашої св. віри та вчила молитви й побожного християнського життя. Коли її добрий синок підріс, висилає його до школи, щоб там здобув собі потрібне в світі образування. Початкову науку побирає Володимир у Дрогобичі. В Дрогобичі рівнож ходить до гімназії.

В МОНАСТИРСЬКИХ МУРАХ

В тому часі приходиться йому рішати велике й рішаюче питання: кудою мені йти в мойому дальшому життю. Це так звана справа вибору стану. Від її доброго вирішення залежить у великій мірі ввесь напрямок у житті та щастя. На цім життевім роздутті манив світ молодого й здібного юнака своїми рожевими обіцянками, але й Господь тоді заговорив виразно до його серця і кликав до повної посвяти в монашім життю. Володимир своїм бистрим умом відразу пізнав ту велику правду, що все на світі премарна марнота й хто для Бога покине світ, той знайде правдиве щастя. Рішився проте стати монахом. Кидає світ, рідний дім і дорогу матір і 1-го серпня 1903 р. вступає на новіціят ОО. Василіян у Крехові. По піврічній вступній пробі Володимир дістає монашу одіж і нове монаше імя Василій. Відбуває новіціят. Новіціят — це велика школа духовного життя. Тут у повному відокремленню від світа, під проводом духовного вчителя вчиться кандидат на монаха дивитись у світлі здорового розуму і обявленої правди на дочасність і вічність та класти тверді основи під святість свойого життя.

Володимир з великим запалом береться до всіх новіціятських занять. Богато молиться сам і з другими, роздумує над Божими правдами, виконує різні покірні діла, і різьбить свою душу на образ і подобу нашого Божественного Спасителя. І не тільки думає над тим як би самому стати святим; в його душі запалюється огонь апостольської ревности працювати над спасінням душ свойого дорогого народу. Минають дні над поважним душевним виробленням молодого монаха. Божа ласка й свобідна воля новика виковують гарний характер будучого місіонаря і архієрея. Під умілим проводом тодішнього духовного учителя Впр. о. Діонісія Ткачука ЧСВВ, теперішнього верховного настоятеля Василіянського Чина, кільчаться в його душі зародки тих милих чеснот, що опісля прикрашують все його пізніше життя.

Час новіціяцької проби, що тревав поверх рік, проминув скоро. Брат Василій, відповідав всім вимогам, щоб стати добрим членом Чина ОО. Василіян. І тому за дозволом настоятелів, дня 2-го квітня 1905 року складає свої перші звичайні монаші обіти, а 28-го серпня 1909 р. торжественними обітами віддає свое життя всеціло на службу Богові й народові.

Преосвященний Кир Василій Ладика між Василіянами в Мондері, Алта.

Десь коло року 1905 вмирає йому мати. Святі обіти убожества, чистоти й послуху та смерть матері порвали всі нитки привязання до світу. Брат Василій живе тепер тільки для Бога й його святої справи.

По новіціяті брат Василій відбуває гуманістичні студії в Крехові, а фільософічні в Лаврові. Так не тільки аскезою, а й наукою приготовляє його Боже Провидіння до майбутнього високого становища в Божій Церкві.

В тих часах, як брат Василій Ладика відбував монаші студії, у Канаді вже було богато українських емігрантів. Поселились по розлогих преріях і лісах просторої Канади. Важко бідували. Крім матеріяльних злиднів болюче відчували брак релігійної потіхи й помочі. Тужили за церквою, богослуженням і священиками. Це велике опущення використовували різні сектанти та схизматики й заводили несвідомий нарід на манівці. Конечно треба було хоч кількадесять добрих священиків для духовної обслуги. В таких обставинах йшли до Старого Краю гарячі просьби прислати до Канади священиків. Галицькі єпископи з різних причин не могли післати на місію більшого числа священиків. Звернулись проте за поміччю до Чина ОО. Василіян. Чин вислав трьох отців. Одначе цього було за мало. Та більше вислати було не можливе, бо Василіянський Чин щойно відроджений мав мало отців і Галицька Земля, що саме тоді пробудилась, потребувала дуже ревних місіонарів до релігійної обнови. Рішено отже післати за море кількох молодих богословів, щоб уже на канадійській землі докінчували свої студії, щоб завчасу пізнали терен своєї будучої праці, звикли до панукочих відносин і могли по скінченій науці зачати вести успішно місіонарську працю.

НА КАНАДІЙСЬКІЙ ЗЕМЛІ

25-го вересня 1909 р. о. Созонт Дидик ЧСВВ, настоятель місії в Канаді, вертаючи з Галичини, куди їздили на вибір протоігумена, привезли зі со-

Дорогому Нашому Архипастиреві
і Князеві Церкви
КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ
В десяті роковини владицтва
складає заяву своєї любови й привязання
Українська Греко-католицька Парохія
св. Вознесення, в Новім Києві, Алта.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, XXI. 22-43
Умова між Авраамом і Авімелехом (22-23).

22. Сталось тоді, що Авімелех (і Охозад його дружба та Фіхол) вожд війська його, сказали до Авраама: Бог з тобою у всім, що дієш!

23. Ось закленися мені сьогодні перед Богом, що не вдієш мякої обиди ні мені, ні нащадкам моїм, (ні мойому імені)); а по справедливості, як я з тобою поступав, так поступатимеш зі мною, і зі землею, що ти поселився на ній".

24. Авраам сказав: Так, я кленуся.

25. Притім жалувався перед Авімелехом за водні колодязі, що йому відібрали Авімелехові слуги.

26. На це каже йому Авімелех: "Не знав я, хто вчинив тобі таке діло; ні ти мені про це не казав, ні чув я аж до сьогодні."

27. Узяв Авраам вівці й бички й дав Авімелехові та й заключили обі вони умову.

28. Крім того Авраам поставив сім ягниць з овечої отари окроме.

29. І каже Авімелех Авраамові: "Що цих семеро ягниць з овечої отари, що поставив еси окроме?"

30. На це Авраам: "Тих семеро ягниць візьми від мене, нехай вони стануть мені за свідчення, що це я викопав цей колодязь".

31. Тому й надано імя цьому містові: колодязь клятвенний (Беер-Себа), бо там клялися вони оба.

32. Також заключили умову при колодязі клятьби. Піднявся же Авімелех (і Охозат, його дружба) і Фіхол, вожд його війська та й повернули у землю Филистимську.

33. Авраам насадив деревину (тамариску) у колодязя клятвенного й призвав там імя Бога вічного.

34. Там у Филистинській землі пробув Авраам довший час.—

ПОЯСНЕННЯ

22. Сталось це недалеко Беерсеби, що її Авімелех уважав приналежну до своїх посілостей; бо інакше його раби не могли би захопити для себе колодязя, що його викопав Авраам. Авраам знову вважав колодязь за свою власність, бо він перший відкрив там воду. — Грецький і церк. славянський текст, крім Фіхола,вожда війська, додають Охозота, дружбу (той, що приводить наречену до дому жениха), що їх забрав зі собою Авімелех, щоб злагодити з Авраамом спір за колодязь.

23. Авімелех жадає від Авраама таки зараз на місці клятви, яка також має з'обовязувати їх нащадків, що не буде робити проти нього ніяких ворожих замірів. Єврейський текст не має слів "ні мойому імени".

24-25. Авраам годиться на це, заразом користаючи з нагоди виказує докір, що слуги Авімелеха насильно забрали йому колодязь.

26. Авімелех не заперечує Авраамові права до колодязя і тому приступають до заключення приязної умови.

27. При таких нагодах обі сторони давали собі взаїмно гостинці (III Цар. XV, 19). Дару Авраама не можна тут вважати за данину зложену Авімелехові.

28-30. Св. Письмо осібно говорить про гостинець, який Авраам подав Авімелехові, бо він мав бути зовнішним знаком права Авраама до колодязя. Те що Авімелех приняв від Авраама сім ягниць було заразом запорукою, що власність колодязя в майбутності не буде нарушена. Число сім при присягах мало особливе значіння. У еврейській мові число "с і м" і "п р и с я г а" мають той сам корін: "ш е б а'".

31. Звідси й назва колодязя: Беер = колодязь — себа = клятвений. Можна також перекласти: "сім — кирниць" з огляду на сім ягниць, що свідчили про право власности Авраама до неї. — І дійсно новіші досліди Куртіса і Робінзона 1900 року виказують, що там було сім джерел.

32. За часів Авраама Филистимців ще не було в Ханаані. Вони прийшли пізніше. Назва "земля филистимська", це очевидний анахронізм пізнішого переписувача. Цей цілий епізод мав на меті виказати право Ізраїлитян до колодязя Беерсеби.

33. Тому й зазначено, що Авраам посадив коло колодязя деревину (тамаріску), рід палистинського дуба, що жие дуже довго.

34. Авраам довший час перебував у тім місцевості, щоб завживанням тим більше закріпити право власности до колодязя. — Мешканці земель багатих у воду не розуміють, що значить мати свій колодязь у безводному степу. Для кочуючих племен, що випасали або й випасають отари скота такий колодязь представляв великий маеток. На цій основі дасться зрозуміти, чому Авраам ужив усіх засобів забезпечити собі й своїм нащадкам право посідання колодязя

о. Т. Галущинський ЧСВВ

бою трьох молодих клериків Василя Ладику, Ореста Кузіва й Іляріона Дороша. Нелегко приходилось кидати рідну землю. Та любов до свойого народу, що вижидав духовної помочі в Канаді дала силу зробити молодим Василіянам і цю жертву.

В Канаді богословські студії відбуває Василій Ладика в Великому Семинарі в Монтреалі під проводом Отців Сульпіціянів. По скінченні наук дістає свячення з рук українсько американського епископа Сотера Ортинського ЧСВВ, дня 4-го серпня 1912 року в Філядельфії, Па. Це був великий день у його житті. Дух Святий призначив його до великої і відповідальної праці над спасенням душ наших перших піонірів у Канаді.

11-го серпня 1912 року, в 11-ту неділю по Зісланні св. Духа, о. Василій Ладика відправив першу Службу Божу в церкві св. о. Николая у Вінніпегу, Ман. Перший раз уста нововисвяченого о. Василія вимовили слова освячення хліба й вина, а його руки вперше принесли безкровну жертву Сина Божого за всіх і за вся. На цій Службі Божій діяконували о. Матей Гура й о. Атаназій Филипів, а приміційну проповідь виголосили о. Навкратій Крижановський ЧСВВ. Погода була красна, церква гарно прибрана, народу повно. Радість заливала серця отців і вірних, що діждались нового місіонаря, що своїм поведенням робив найкращі надії.

СВЯЩЕНИК - МІСІОНАР

Скінчились приміційні торжества, а почалась важка місіонарська праця. о. Ладика працював короткий час у Манітобі, а опісля довгі літа в Алберті в околиці Мондеру й Едмонтону. Праця нелегка. Невигоди, зимно, голод, утома, журба — це їхній щоденний хліб. Однак цим не зражаються. З молодечою ревністю правлять богослуження по хатах і церквах, сповідають часто до пізної ночі, зі запалом голосять проповіди, навчають молодь катехізму, організують парохії і будують церкви. Вся їхня праця націхована посвятою, любовю та витревалістю Нарід бачучи перед собою правдивого апостола-батька, полюбив їх щиро й ще до нині з вдякою згадує ті хвилі, коли в них душпастирем був о. Ладика.

Крім звичайної душпастирської праці по кольоніях, о. Ладика давали місії в Канаді й Америці, проводили духовними вправами для духовенства й монахів та монахинь, були Генеральним Провідником Апостольства Молитви та головою у різних релігійних організаціях.

Зі своею чисто релігійною працею лучили вміло й народню працю.

Весь час своєї священичої діяльности показували велику ревність, вирозумілість і тактовність. Своєю милою вдачею і добротою, своїм розумом та ввічливістю зеднали собі загальну прихильність і здобули собі таку славу, що як показалась потреба нового епископа для Канади, вибір упав саме на них.

ВЛАДИКА Й ПАСТИР

В неділю, 14-го липня 1929 р. дістають епископські свячення в катедрі св. Йосифа, в Едмонтоні, Алта.

В мальований і незвичайно зворушливий спосіб відбулась висвята нового епископа, якої довершили архиєреї: Константин Богачевський, епископ з Філядельфії, Василій Такач, епископ з Питсбурга й едмонтонський римо-католицький архієпископ. О'Лірі.

З епископською висвятою зійшла на нового владику Божественна благодать і повнота священства. Тоді перший раз, як пастир, взяв він в свої руки жезл, символ високого свого достоїнства й уряду.

19 і 21 липня 1929 р. Вінніпег, столиця греко-католицької дієцезії, уладив величаве приняття для свого пастиря.

Відтепер перед очима Преосвященного Ладики розкрилося велике поле, від океану до океану, для повної і всестороньої діяльности. З окликом "Господь просвіщеніе мое і кріпость моя", що видніе на їхній епископській печаті, та з любовю евангельского доброго Пастиря зачали свою епископську працю.

Відвідують часто своїх вірних і навчають нарід закликуючи до витревання у католицькій вірі, едности та любові й до ревної праці над спасенням душі. Їхніх щирих, красноріччивих та глибоких змістом проповідей нарід слухає зі запертим віддихом та нерідко з сльозами в очах. Крім того навчають народ своїми пастирськими посланнями. Щоб нарід мав належну релігійну опіку й провід запопадливо дбають за виховання добрих священиків та розвиток доброї преси, релігійних і народних товариств, інституцій і т. д.

Праця йде тихо, спокійно й витревало.

Завдяки цій десятьлітній мозольній і невтомній праці нашого владики Українська Греко-Католицька Церква стоїть тепер сильно здисциплінована тішиться ладом і спокоєм, розвивається дуже гарно, виховує український нарід релігійно й національно та зеднює собі повагу й пошану між своїми й чужими

За цю велику, безкорисну та повну трудів і посвяти довголітню працю, за ті прецінні заслуги, що їх віддали українському народові Преосвященні, належиться зовсім слушно щира подяка. За свою діяльність Преосвященний наш Владика остануть незатертими буквами записані не тільки в історії нашої Церкви й народу, а ще більше в вдячній памяті та серцях тисячів вірних української дієцезії в Канаді

А тепер коли обходимо великі роковини епископства нашого Владики, склонім у глибокій пошані нашу голову перед нашим Князем й молім сердечно Всевишнього, щоб у своїй доброті зволив дарувати Їх Ексциленції кріпкого здоровля ще много літ проживати й щасливо вести український нарід до все кращої будуччини.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то правда, що Українська Греко-Православна Церква в Канаді не має правдивого епископа, цебто важно висвяченого й тому всі його епископські дійства є неблагодатними?

ВІДПОВІДЬ: Так, це правда. А говоримо це не зі злоби чи з ворожнечі до православних, а тільки стверджуємо дійсність що вона є такою, а не інакшою. Щоб ця наша відповідь не виглядала голословною, подаємо на потвердження сказаного наші докази

Православні автокефальники в Канаді вважають своїм епископом Івана Теодоровича. Хто його висвятив на епископа? Василь Липківський. А хто ж це той Василь Липківський? Це православний протоерей з Великої України, якого в часі Всеукраїнського Церковного Собору в Києві, дня 23-го жовтня 1921 р., без епископа, а тільки пресвітерським і всенародним свяченням "висвячено" на епископа. Акту висвяти довершило 30 священиків, 12 діяконів, при активній участі всіх членів собору. Та висвята виглядала ось як: на голову вибраного на митроплита Василь Липківського положено евангелію, на яку поклали свої руки священики. На їх рамена клали руки діякони, а на рамена діяконів найблищі вірні а знову на їхні рамена клали руки всі дальші. На другий день висвячено таким же способом на архієпископа Нестора Шараївського

Собор видав у справі їх висвячення своє оречення, яке звучить: "Злійснюючи волю Основателя і Голови Церкви Ісуса Христа, Сина Божого, Всеукраїнський Православний Церковний Собор **священнособорно** во Імя Отця і Сина і Св. Духа **висвячує** церковним рукоположенням двох обраних на епископів осіб із священиків.."

Після цего Липківський до 1924 р. висвятив 28 епископів а одним із них був саме Іван Теодорович

Про цю священособорну висвяту в Києві сам Василь Липківський свідчить нам так: "... Всеукраїнський Церковний Собор за допомогою вічного Христа вчинив велику подію остаточного визволення Української Православної Церкви з під неволі московської і 21-го жовтня обрав, а 23-го **руками свого пресвітерства** (І. Тим. 4: 14) поставив на першого архієпископа і митрополита Київського і всієї України протоерея Василя Липківського." (В. Л. Українська Православна Церква. Видання Консисторії У. Г. П. Ц. К. у Вінніпегу, 1934, ст. 33).

А Іван Теодорович, що особисто брав участь у цьому соборі й як сам зазначує, був одним із тих, "що понесли на собі всю **трагедію ерархичного питання**", говорить про згаданий собор таке: "Перше всього уважаю за необхідне встановити факт, що Український Церковно-Визвольний Рух не мав на думці рвати й топтати, які будь святі традиції й освячені ужиттям віків канони Церкви. Коли **такі факти були,** то лише **як уступки** сучасним, без сумнівним потребам Церкви. До потреби поставити епископів **чином Александрівської Церкви** Всеукраїнський Православний Церковний Собор був підведений не своєю волею, а неохідністю, створеною несумнівною тактикою московських епископів. Діячі Церковно-Визвольного Руху **хотіли це у всякий спосіб оминути** й посилали навіть протоереїв Погорілка й Орлика до Грузинського Патріярха на Кавказі. Не їх вина була, що вони туди не добилися.

На самім Соборі, ще робились останні спроби порозуміння з московським митрополитом в Києві Михайлом Єрмаковим. Тільки після того, **коли всі спроби були вичерпані і в очі нам світила безнадійність будучого, ми** з глибокою й святою вірою **піднеслися до соборного поставлення епископів... Це було зроблено, бо не було епископів, рішучо не було.** Перед Правосудним Богом ми оправдані (?) за **переступлення порядку 16-ти віків** і за повернення до порядку перших трьох віків відміненого на 1-му Вселенському Соборі. Перевівши акт посвячення перших двох епископів, Собор далі РАЗ НА ВСЕ ПОВТОРЕННЯ ЦЬОГО АКТУ ЗАБОРОНИВ. "Надалі священний чин хиротонії епископів в Українській Православній Церкві виконується з участю двох і більше епископів по чину Всесвітної Східної Церкви." (4-ий розділ канон восьмий) . Ми тоді шукали епископів, молили московських владик, бо **ми не хотіли рвати едности Церкви,** цього живого і найсвятішого Христового Тіла на землі, в історії людства. Ця єдність Церкви була для нас святістю. **Ми рішились на абсолютно необхідний крок, коли вичерпали всі способи."** (І. Теодорович. Теперішний Стан Рідної Церкви і Наші Проблеми, ст. 19-21).

Із цього бачимо, що **самі автокефалісти признають, що свячення Липківського було надзвичайним, революційним актом і відступленням від церковної традиції архієрейського свячення.** Виправдують його тільки вимковим і примусовим положенням української православної церкви та боронять його догматичну вартість на основі ніби то старохристіянської практики перших віків.

Та це їхнє виправдування оборона рішуче нестійні. Треба знати, що тут не йде про дисциплінарні порядки, що можуть змінятись у Церкві, також не йде про церковний уряд чи достоїнство людського походження, а про суттєву справу в Церкві, про св. Тайну Священства. В цій тайні епископ дістає можність і власть робити других осіб священиками з властю перемінювати хліб і вино в тіло й кров Ісуса Христа, в і д п у с к а т и гріхи й справувати другі св. тайни так щоб вони були для душ благодатними

Очевидно, що така власть не може походити від людей і люди її нікому не можуть дати ніякими обрядами. Таку власть один Бог може дати і до Нього одного належить означувати хто, кому й як має ту власть передавати. І коли Бог означив, то люди ніяким робом і ніколи не можуть цього змінити.

Ісус Христос епископську власть дав своїм апостолам, а рівночасно означив, як вони мають ту власть передавати другим, щоб люди в Церкві могли бути певними хто є правний і благодатний епископ. Виразно зазначуємо, що тут розходиться не про вибір кандидата на епископа, а про саму висвяту. Більшу чи меншу участь у виборі кандидата на епископа могли мати колись також і світські люди та священики, відповідно до звичаю чи ладу, що правно існував у Церкві в даному часі й під цим оглядом дисципліна в Церкві була змінлива.

Щодо самої висвяти на священиків і епископів, то Христос незмінно установив так, що тільки апостоли й їхні правні наслідники та переемники власти, епископи, мають власть висвячувати, а ніколи народ чи звичайні священики-пресвітері.

Що так дійсно Христос установив довідуємось зі Св. Письма та церковного передання. Ось деякі свідоцтва: Св. Павло про епископа Тимотея каже "Не занедбуй тої благодати в собі, що тобі дана пророцтвами, з **положенням рук священства.** (І. Тим. 4:14) Що висвята Тимотея на епископа не була самими лишень священиками, як це мильно толкують самосвяти, а через св ап. Павла, видно ясно з другого листа св. Павла до Тимотея: "З цеї причини нагадую тобі, щоби ти розгрівав **ласку Божу, що є в тобі положенням моїх рук"** (1:6) Отже св. Павло, як апостол і епископ висвячив Тимотея, а присутні пресвитері вкладали руки тільки церемоніяльно, на знак свого призволу на нового пастиря.

В Св. Письмі, де тільки говориться про висвяту, всюди кажеться, що її уділяли або самі апостоли, або ними установлені епископи. (Діян. 6:6 14:22; Тит1:5; І Тим. 5:22).

Про те, щоб нарід або самі священики висвячували кого, нема навіть натяку в Св. Письмі; а що напевне було б зазначене, коли б була така практика в апостольських часах, коли то всюди організувалась Христова Церква.

Також і передання перших трьох століть подає нам, що тільки епископи мають право святити. Для приміру подаємо одно друге свідоцтво: Конституції Апостольські говорять: "Епископ благословить, а його не благословлять, кладе руки, рукополагає... Пресвітер благословляє, а його не благословлять, благословення приймає від епископа й співпресвітера... кладе руки, а не рукополагає" (8. 28.2). А Апостольські канони кажуть: "Отже епископ має бути рукополаганий через двох або трьох епископів" (Канон І-ий).

Про висвяту епископів священиками, а тим більше народом нема ніодного прикладу. Якщо б Христос був дав народові й священикам власть висвячувати й таку власть они уживали в перших часах до IV. століття, то пізніше вони не позволили б цеї великої власти відобрати собі без спротиву й боротьби й про цю боротьбу мали б ми численні свідоцтва, подібно як про боротьбу обрядову чи дисциплінарну в інших річах.

А нічого подібного не стрічаемо в старохристіянських жерелах.

Коли знову попросити приклонників соборної висвяти, щоб дали докази на своє твердження, що в перших трьох століттях висвячувано епископів також священиками, то відсилають нас до письм св. Єроніма та покликуються на т. зв. александрівську практику. Та даремне

Св. Єронім виразно каже, що священик не може висвячувати, а тільки епископ. Ось його слова: "Що робить епископ, **винявши рукоположення,** чого не робив би пресвитер (Лист 146): Отже його другі місця, де говорить трохи неясно про рівність священиків з епископами, треба брати в світлі цих слів, цебто що священики так само як епископ мають власть п р а в и т и Службу Божу, справувати св. Тайни з виїмком саме рукоположення і є вищі від діяконів.

Також історичні досліди про спосіб висвячування в александрійській Церкві виказують, що там не було відмінної практики від других Церков. Коли б в так важній річи було щось суттєво відмінно, то певне про це широко заговорили б церковні учителі, письменники, собори, повстав би спір. А цього не було.

Євсевій Кесарійський нотує в своїй історії всякі, навіть дрібні події з історії Церкви, а того рукополагання не наводить; видно, що його не було. Проти еретика Аерія Севастійського пише св. Епіфаній Кипрський такі слова: "Він (Аерій) говорить, що епископ і пресвітер одно й те саме Як же це можливе? Єпископський чин родить отців Церкві, а пресвітерський чин, не будучи в змозі родити отців, зроджує Церкві дітей, а не отців, або вчителів. І як можна поставляти пресвітерові, що не має права рукоположення? Або як можна назвати презвитера р і в н и м епископові? (Єр. 75). Епіфаній Кипрський знав добре Александрію. Отже напевне бувби зробив замітку, коли б там було щось не так, як загально практикувалось у Церкві.

Те, що деякі письменники говорять, що пресвитері в Александрії виводили одного з поміж себе на епископа, належить розуміти тільки про **вибір епископа**, що його опісля висвячували важні епископи.

Отже бачимо, що ломання практики 16 століть і покликуванняся на ніби старохристіянську практику при висвяті соборним способом, не має основи й є не тільки не канонічна, але й неважна й неблагодатна.

І відклик новоутвореної самосвятської секти до конечности ані перед Богом ані перед Церквою не має вальору. Сумна історія зі самосвятством у Києві, показує нам до чого може докотитись та Церква, що не є в єднанні з Петровою Столицею.

Зі сказаного випливає кілька дуже важних висновків:

1). Що Укр. Греко-Православна Церква, приймаючи за свого епископа висвяченого соборницьким способом, відступила не тільки від науки Католицької Церкви, а також від науки православної Церкви, що цього роду висвяту не признає важною та заразилась протестантизмом, що те саме вчить, що й самосвяти.

2). Що У. Г. Православна Церква в Канаді маючи лиш одного епископа й то неканонічно й неважно висвяченого не є зовсім апостольською, навіть у такому ступні, що другі православні Церкви. Дарма що ця Церква в "Вірую" каже, що вірує в апостольську Церкву, на ділі й практиці вона ту віру заперечує.

3). Якщо епископ цеї Церкви є неважний то й неважні всі його епископські чинности неважна його висвята священиків. А коли неважно висвячені ним православні священики то й неважними є їх священичі дійства як: Служба Божа, уділювання св. Тайн і т. д.

Отже й ціла Українська Греко-Православна Церква в Канаді — це один великий релігійний обман, без огляду на те, чи того свідомі чи не свідомі члени цієї Церкви, бо правда — це дійсність, що не залежить від наших особистих міркувань і сантиментів. На ці річи повинні добре звернути увагу й католики й православні.

ПРИГАДКИ

16. VII. Неділя 7 по Сош.
23. VII Неділя 8 по Сош.
30. VII. Неділя 9 по Сош.
28. VII. Св. Володимира Великого, покровителя Братства Українців Католиків. Уладити в його честь ювілейний концерт.

В липні вся українська греко-католицька дієцезія в Канаді обходить радісний десятилітний ювілей епископства Кир Василія Ладики, ЧСВВ.

В липні й серпні уряджуйте курси навчання катехизму і рідної мови, щоб молоді дати релігійне виховання і захоронити її перед винародовленням.

Зміни місяця: Нів — в неділю, 16 VII. — Перша кватира — в неділю, 23. VII — Повня — в понеділок, 31. VII.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ЗИМА

Ця довга полярна зима наповнювала вязнів майже жахливим страхом. Так хотілось би зупинити землю в її обороті довкруги сонця!

Та дарма! Починаються дощі, дощі без кінця, і в день і в ночі, без перерви, цілими тижнями. Вкінці на зміну приходить сніг. Море довго не дається скувати ледяній поволоці, та вкінці й воно піддається безсильно і на 10 км. довкруги острів опоясаний грубим на кілька метрів ледом. А далі блукає по морі з Ледяного Океану кра, або пливе т. зв. "шуга", значить мілкий лід зі снігом. Кораблі стоять на своїх місцях у пристанях.

Ми відірвані від світа. Та ні! Не зовсім. Бо щодня, або найпізніше що другий день, вилітає зі Соловок на сушу гидроплян, яким везуть документи або вищих достойників. Крім того кілька тижнів по замкненні плавби рушать на сушу "помори" на човнах.

ПОМОРИ

Це соловецькі вязні, що зголошуються на охотників відбути цю небезпечну подорож. У малих шістьособових човнах, заосмотрені в харчі на два тижні, випливають на море, везучи з собою звичайну почту — листи вязнів. Піхають човни крізь лід, що окружує острів, поки не осядуть на плаваючій по морі "шудзі". Тоді починається боротьба з морем за... життя.

Добре, коли дує прихильний вітер. Тоді зусилля весларів не йдуть на марне. Човни посуваються в бажанім напрямі — до Кіемі. По дорозі надибають вони величезні ледяні поля. "Помори" витягають човни на лід, ідуть поволі, тримаючися сильно берега човна... Бо ледяна поверхня раптом кінчиться і необережний подорожний паде крізь зрадливу "шугу" до води. Якщо не тримався він сильно човна, заки товариші вспіють подати йому руку на рятунок "шуга" замикається над його головою, яка вже більше на поверхні не появиться

Коли на морі розшаліє неприхильний вітер, усі зусилля весларів-поморів ідуть на марне. Вітер разом із запорами шуги жене човни в невідому даль, часто до устя Білого моря до Ледяного океану. По кілька тижнів відважні, загартовані люди змагаються зі стихією, сплячи на зміну в човні, який несе їх може на загладу під покривалом з брезенту і під цим покривалом варять собі на нафтяній машинці страву, віддані на ласку і неласку вітрів.

Добре, коли поморам удасться добитися до якогось острівця, що їх багато розсіяних по Білім морі, і там діждатися прихильних вітрів. Доволі часто вони гинуть. У 1929 р., один із човнів, що їхав до Кіемі буря понесла у протилежному напрямі. За ним слід загинув. Щойно по кількох місяцях, інший човен відбував подорож зі Соловок до Кіемі, надибав пропащу, повну снігу, зледоватілу лодку, що її шуга носила по морі. Ціла залога замерзла на смерть.

Не зважаючи на небезпеку подорожі, охотників є все доволі. Займають вони в таборі упривілеєне становище. Дістають харч 1-ої категорії, значить такий, який дістають ті що виконують найтяжчі роботи. В літніх місяцях, сплавних майже нічого не роблять, відпочивають. Коли починається час комунікації човнами, дістають мясні консерви і спірт Це "спеціяли", що їх ніхто не дістає

Коли розійдеться по табор вістка, що човни вихали перший раз на сушу, всі вичікують із нетерплячкою вістки про їх долю. Вкінці радіо приносить таку бажану вістку з Кіемі: човни добилися щасливо до суші. Отже наші листи дійдуть до адресатів. Отже дістанемо може негайно по повороті човнів, вістку від тих що ми залишили їх там на волі, якщо можна вжити цього вислову про совітських громадян.

Бо, щож це може когось цікавити, що люди можуть гинути! Соловецький вязень, що живе в постійній небезпеці здесяткований недугами, виснаженням і голодом, під постійною загрозою розстрілу, привик легковажити людське життя. Його душа счерствіла, всевладно запанував егоізм пропали всі кращі людські почування в роді милосердя, чи співчуття.

ЛИСТИ

Зима. Довга північна зима Підчас сухих морозяних ночей світить на небі північна зоря. Новики, коли хтось скаже в келії: нині на небі північна зоря — вибігають на вулицю дивляться зацікавлені небаченим явищем. Та "старий соловчанин" дивиться байдужим оком на ясні хмаринки, що миготять по небі, або на світляні стовпи, що вистрілюють на овиді — на найефектовнішу відміну — велитенське півколо зі стрипіхатими зубами які горять, немов якесь несамовите полумя прикрите щитом...

Листи!... Прийшли листи!... Кожний спішить до сотні, де в дижурного на столику лежить копиця листів. Твориться черга. Викрикують призвища. Листи! Яка невимовна радість, яке безмірне щастя в зимі, на цім проклятім острові, відірванім від світа, дістати лист від когось, хто тебе любить, тужить, турбується твоєю долею, намагається додати тобі сил витривати, осолодити життя надією...

Листи...

Та який гідний милосердя той, кого стрічає розчарування — не дістав листа...

Інші читають, відчитують по кілька разів, не можуть насититися словами, що їх писала дорога рука. Крізь лід, крізь сніги дістали вони цей клаптик паперу, записаний словами, що намагаються змилити чуйність цензури, подають вістку про те, що діється під рідною стріхою. Соловецький вязень навчився читати між рядками. Він знає, що коли йому пишуть, що "сестра недужа й лежить у лічниці" — то треба читати: сидить у вязниці, коли пишуть: "здоровля твого брата вимагає довшого побуту в живці" — це означає: "твого брата стрінула твоя доля і він також помандрував до якогось табору". Коли написано: "лікарі признали, що наше підсоння для батька шкідливе" то треба розуміти: твого батька заслали десь до наримського краю, або до печорських тайг...

Одначе той, хто не дістав ніяких вісток, направду гідний милосердя. Уста затискає із зусилля, щоб стримати сльози, які тиснуться до очей. Нічого! Ніякої вістки! Вже краща погана вістка, як проклята непевність,як брак якоїнебудь вістки.

МРІЇ І ПРИВИДИ.

А відтак, коли ніч западе коли почнуть вилазити блощиці зі своїх дір, коли на причах настане тиша вязень мріє. Основним мотивом мрії є завжди воля. Він бачить себе на волі в окруженні своїх близьких, таких, якими він їх полишив перед роками. Чимало часу проминуло, одначе він бачить їх завжди такими, як їх покинув тоді, коли люди у кінчастих шапках сказали йому: "просимо з нами на хвилину."

А відтак нитка мрій снується далі. Мріє про спокійне життя, без постійного страху, що в ночі перед ворота дому заїде авто зі службовиками ГПУ і загомонить стукіт: "відчиніть!" Мрії про якесь життя, може за кордоном, може навіть у власній батьківщині, але без цих зненавиджених трьох букв азбуки. Мрії про тепло, про сонце, про сите, чисте життя без тривоги...

А відтак, коли мрії заколисали до сну, знову ці жахливі привиди!

Йому здається, що він на волі. Іде вулицями свого рідного міста, так! — зовсім вільний: ніхто за ним не йде... Та. позір — Може це сон? Ні! Адже все довкруги таке правдиве! Ха-ха, адже він іде, чує, дивиться, відчуває ..

Але... Таж йому вже стільки разів снилося те саме. Таж стільки разів прокинувшись скреготав зубами, що дав себе снам обманути, що повірив у сонні привиди.

Отже і тепер сон?!

Ні. Адже живе, говорить, рухається, дотикається предметів...

Роздвоєння свого "я".

Де сон, а де ява? Та коли він на волі — дивна річ — чому не памятає тих великих хвиль, коли він вийшов із казаматів? Відкіль ця прірва впамяті?

Та все таке правдиве, реальне! Всі так щиро сміються з його неспокою, що він укінці стомлений тою внутрішною боротьбою дає себе переконати: "ну, добре, вірю, вже вірю тільки скажіть мені найдорожчі, коли я вернувся до вас, чому не тямлю тієї щасливої хвилини?..."

І раптом приходить страшна річ: пробудження!..

Знову вязничні причі, знову задуха спочених тіл, знову довкруги хропіт, або важкі зойки крізь примарний сон...

Хтось ворухнувся. Світить сірничку і бе атакуючі блощиці. Інший здіймив сорочку і шукає вошей. Десь у темному куті, сидячи на причі з підобганими під себе ногами по східньому звичаю, благаючи Аллаха, щоб облекшив йому важку долю.

В іншому місці з грудей якогось українського селянина виривається благальне: "Господи, помилуй!"...

(Далі буде).

Недоля ОО. Василіян

ОПИС СТРАШНИХ ПЕРЕЖИВАНЬ ОО. ВАСИЛІЯН ПІД МАДЯРСЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ

ПРОГНАННЯ ВАСИЛІЯНСЬКИХ МОНАХІВ ІЗ КАРПАТСЬКОЇ УКРАЇНИ

Дня 21 квітня, по обіді около год. 13.30 прийшло до монастиря на Чернечій Горі біля Мукачева більше жандармів і цивілів. Зажадали спису всіх монахів, вичитали імена всіх, що не належать до теперішної території Мадярщини, списали їх националія й о год. 15 проголосили, що на підставі якогось закону з тих і тих років усі вираховані монахи-чужинці протягом одної години мають опустити територію Мадярщини, тому, що їхня присутність викликує неспокій і огрожує безпечність у державі. Ніхто з вичислених монахів не сміє більше вернути, а хто вернув би, буде строго караний. Проти цього розпорядження не можна ніде апелювати. За годину мали всі спакуватися й ніхто не смів нігде виходити. Цілий монастир був обнятий сторожами

В год. 16 заїхали на подвіря монастиря 2 тягарові військові авта. До одного авта всадили 8 молодих монахів, словацьких горожан. До них присіли 4 жандарми й один цивільний сторож. Монахам приказали посідати на підлогу авта, щоб люде не бачили, кого це везуть жандарми. Та падав сильний дощ і монахи не хотіли сідати, а ввесь час стояли При кожному селі жандарми все приказували монахам схилитись, щоб люде їх не бачили. А коли авто зближилось до міста Ужгороду, жандарми самі зняли свої великі капелюхи з пірям, зняли багнети, сховали кріси, щоб люде в місті не бачили, що це за комедія. Видно, що принайменше у простих жандармів є ще хоч трохи стиду. За Ужгородом жандарми знову наложили на голову капелюхи, а на кріси багнети Люде, що бачили монахів під ескортою жандармів, заломлювали руки й плакали. Всіх тих 8 монахів, між ними й одного священика вивезено на словацьку границю за Собранцями при селі Гайдош. Мадярська пограничча сторожа відібрала від монахів "декрети" прогнання й коли монахи перейшли невтральну полосу на словацький бік, словацька сторожа довго вагалася, що з тими монахами зробити. Аж коло год. 22 в ночі впустила їх у село Гайдош, щоб могли переночувати й висушитися, бо всі зовсім перемокли були від сильного дощу.

Та це видалення було досить гладке. На монастирському подвірю до другого тягарового авта всадили двох польських горожан — о. Г. Кинаха й бр. В. Навроцького. Їх вивезено на польську границю. В дорозі падав дуже сильний дощ. Оба монахи мусіли сидіти на зовсім перемоклих сінниках, зо схиленими головами, щоб їх ніхто не бачив. Напроти них сиділи 2 жандарми з крісами й багнетами Перед тягаровим автом їхало особове військове авто з офіцерами. На границі офіцери довго переговорювали з польською сторожею. Монахів взяли до кімнат граничної сторожі, робили більше переслухів але до Польщі не впустили бо пашпорти обох тих монахів саме були в польському конзуляті в Ужгороді, що монахи й заявили мадярським офіцерам, заки всіли до авта. Монахи переночували в кімнатах сторожі під охороною вояків. Другого дня 22 квітня були дальші переслухання. Польські вояки дали монахам снідання дали й обід. По полудні вернули мадярські офіцери з польського боку. Монахам приказано сідати назад на тягарове авто й о год. 18 рушили назад серед дощу поворотом до Мукачева. Цілу дорогу лляв сильний дощ і монахи протягом 6 годин мусіли сидіти в авті цілком у воді. Вечером були в Ужгороді. Та скоро вивезено їх далі, на Ужгород, в напрямі словацької границі. Мадярські жандарми зложили обох монахів у ночі в год. 12.30 серед густого ліса. Їх перебрали граничні вояки. Ріжними стежками провадили монахів на край границі й помагали нести пакунки. За услугу просили грошей — дістали 10 пенге. Просили й хліба — дістали хліба й яєць. Вояки показали, куди мають іти лісом, щоб перейти на словацький бік. Розуміється мали перейти на Словаччину так, щоб словацька сторожа не знала. Адже ж це були польські, а не словацькі горожане, ще й до того без документів. Через це наразили монахів на стрілянину зо словацького боку. Коли вояки відійшли, монахи почали скоро переносити свої пакунки дальше на словацьку територію. За хвилю вернули два вояки й домагались виміняти їм ті 10 пенге, що їх дістали від монахів, мовляв ті гроші недобрі. Почали й по ташках розглядатись і почали рвати їм ті ташки з рук. З великою бідою вдалось монахам ублагати вояків, щоб не відбирали від них і те, що останнє мають зі собою. Коли вояки відійшли, монахи скоро переносили свої пакунки ще глибше вліс на словацькому боці. о. Кинах пішов шукати дороги вночі, серед темного ліса. Вертаючи назад, заблукав і натрафив на двох мадярських вояків, які кликали його до себе. Боячись ограблення о. Кинах почав вертати назад, звідки прийшов. Тоді вояки зняли кріси й грозили, що застрілять, коли не прийде до них. Самі пустились за ним. Тоді о. Кинах кинувся втікати й кричав на цілий ліс, щоб може словацька сторожа почула. Мадярських вояків це збентежило й вони вернули на зад. Оба монахи розтратились у лісі й один не знав, де подівся другий. о. Кинах пустився блукати лісом і шукати виходу до якогось села. Був дуже перетомлений і спрагнений води нігде не було, тож пив росу з листків дерев у лісі Над ранком видістався з ліса й зайшов у словацьке село Убреж. Там зібрав людей і вернув шукати бр. Навроцького й пакунків. По короткім шуканню віднайдено його в лісі при пакунках. До нього ще два рази приходили мадярські вояки й хотіли відібрати шкіряні ташки, але крик о. Кинаха в лісі й словацький фінанс, що біг монахам на поміч, розминувся з ними, відстрашив їх від рабунку. Словацькі жандарми переслухали монахів і по довших переговорах позволили тимчасово поселитись на території Словаччини.

. . . .

Ще коли відбувались ріжні слідства й вислухи василіянських монахів, військові власти запевнили заряд монастиря, що ніякого монаха й ніякого священика не будуть видаляти з Мадярщини, "аджеж ми католицька держава!" Та вже за кілька днів по тих запевненнях зовсім некультурним способом узялись до видалювання монахів.

Дня 19 квітня, 2 жандарми, 1 цивільний сторож і 1 детектив прийшли до василіянського інтернату в Хусті й увязнили директора інтернату о. С Саболя ЧСВВ, що працював літературно під псевдонімом Зореслав Під дуже строгою контролею мусів відразу спакуватись. Коли все було готове, повели його до вязниці й замкнули. Другого дня під багнетами повели його через Чоп і Ужгород на словацьку границю за Собранцями. По дорозі поводились із ним, як із найгіршим і найнебезпечнішим злочинцем, даючи на кожному кроці відчути болючість мадярського терору

Всі ті факти ярке світло кидають на азіятську душу мадярів. Вони чваняться перед світом, що їхня держава католицька, Матір Божу й св. Стефана малюють на поштових марках, устроюють католицькі дні, мощі св. Стефана золотим поїздом возять по цілій країні, а католицьких священиків і монахів тероризують, бють, обкрадають і серед ночі викидають на границю чужої держави. Видно, що поминмо фраків і цилиндрів, це дикий народ, що прийшов із Азії й протягом довгих століть не зумів набрати культурної оглади й не зумів вжитися в духа цивілізованої Европи.

Замісць Грудки На Могилу Бл. П. Отця Сембратовича

Коли перед кількома днями, приїхавши до Мирнам, Алта, де ввечері мав відбутися наш концерт, ми одержали телеграму, що напередодні, в ночі помер о. Сембратович — нехотілося вірити. Адже ж недавно ми дістали листа від о. Сембратовича, — аджеж заледви перед місяцем ми попращалися з Ним, виїжджаючи до Канади! Ще й досі бачимо перед очима Його високу і струнку постать, бачимо, як Він весело махає руками на пращання та кличе нам вслід "до скорого побачення..."!

Та недовелося нам більше зустрінутися, недовелося нам знову побачити Отця Совітника в живих....

За короткий, бо навіть не двох-річний час нашого побуту на американському континенті, в особі Покійного, якого передтим, перед приїздом до Америки, ми особисто не знали, ми найшли найкращого, найсердечнішого приятеля й друга. З першої хвилини знайомства, на палубі корабля, де нас зустрів о. Сембратович (Він навмисне приїхав з Детройт до Ню Йорку, щоби бути першим, хто нас привитає в Америці) завязалася між нами нитка щирої симпатії, яка опісля перемінилася в щиро-сердечну дружбу й приязнь. В два тижні по нашому приїзді до Америки, у грудні 1937-го року, відбувся наш перший концерт на американському континенті, де о. Сембратович був парохом. Ми вибрали на наш перший виступ Детройт на прохання о. Сембратовича, яке він післав нам ще до Европи. Власне Його запрошення і Його заохочення найбільше вплинули на наше рішення приїзду до Америки — і тому ми охотно вдоволили це прохання, виступити вперше в Америці — у Детройт. Незабутнім залишиться для нас цей перший детройтський концерт, ці тисячі присутніх на ньому слухачів і цей успіх, до якого стільки при-

ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕННОМУ
КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ ЧСВВ
НАШОМУ ДОРОГОМУ ЕПИСКОПОВІ
в десятьліття владицтва
складає найщиріші побажання многих літ
все вірна парохія св. Спаса
На Москаликах коло Мондер, Алта.

чинився Покійний; незабутніми залищуться для нас ці сльози радости з цього успіху в очах о. Сембратовича і ті слова, котрі ми почули від Нього, коли вперше переступили поріг Його хати при 4128 Клипперт Аве.: "Памятайте, що в Америці мій дім є Вашим домом"!

І-цей Його дім справді став для нас, чужих на новому континенті, немовби нашим власним, рідним домом, як у Детройті, так і в Обурн, Ню Йорк, куди покійний переніся у грудні м. р. А коли ми відіздили в літі до Европи, а опісля в осени знову повернули до Америки — о. Сембратович, ніколи не щадив труді томлячої їзди аж з Детройт щоби нас попращати чи, щоби знову бути першим, повитати нас з поворотом до Америки.

Була це людина вийкових прикмет душі і серця й розуму. Людина правдиво батьківської доброти, шляхотна і й віддана, погідної, веселої вдачі, людина, яка зеднювала собі серця усіх, хто мав це щастя блище з нею зіткнутися. Незвичайно інтелігентний, високообразований і правдивої "европейської" культури — о. Сембратович був немов покликаним на те, щоби відіграти неабияку ролю в житті нашої Церкви і нашого народу в Америці. І він цю ролю виконував якнайкраще: поза обовязками, які накладало на Нього Священство — а був Він не тільки священиком для своїх парохіян, але їх правдивим батьком, находив Він час щоб вдоволити десятки й сотні запрошень від ріжних колеґій, семінарів, університетів, клюбів і товариств, дати у них один чи більше викладів на тему нашої Церкви, нашого обряду чи нашого Народу. І сотням й тисячам чужинців в Америці може й вперше відчинилися очі на ці наші справи, коли почули про них з уст о. Сембратовича, який вмів про все говорити дуже живо, цікаво й одушевлено. Бо коли Він брався за якесь діло — виконував його з одушевленням, з посвятою всіх своїх сил, енерґії й часу. Ми мали нагоду бачити це підчас кілька-тижневого побуту у о. Сембратовича недавно, на весні, коли Він взявся за орґанізацію, чи пак, піднесення на вищий степень, хору в Обурн, у своїй новій парохії. Ввесь свій вільний час Він вложив в працю над цим і вкоротці цей хор став справжньою атракцією у місті й в цілій околиці і мав незабаром їхати до Вашинґтону, співати перед Президентом! Вже о. Сембратович зясовував усі пляни, реченці, можливости переїзду, кошти і т.і. — та несподівана, невблаганна смерть недала Йому дожити закінчення цього започаткованого діла...

Покійний о. Совітник Лев Сембратович був одним з цих яких втрата залишає порожне місце, яке годі заповнити. Його втрата залишить у всіх Його парохіян великий сум і жаль, який відчувається по втраті чогось незамінимого; Його втрата залишить у всіх які, як ми, мали щастя належати до Його найблищих приятелів, память про Найкращу, Найшляхотнішу людину, яку вони коли знали.

Хай цих кілька слів, які пишемо у далекій Алберті, буде замісць груди на могилу Покійного, над якою особисто неможемо склонити свої голови й серця.

Марія Сокіл і Антін Рудницькі

Мондер, 10-го липня 1939.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Торжественний день з приводу посвячення угольного каменя під церкву св. Йоана Хрестителя у Борщеві, Алта.

Проминуло вже близько 35 літ, як гурток українців-католиків переселенців зо Старого Краю, збудували собі скромну церковцю під ім. Св. Йоана Хрестителя, у місцевості, що перед 35 роками звалась "Бівер-Лейк," а тепер називається Борщів. З літами показалася вже замала ця церковця й тому при нагоді відсвяткування 30-літного ювілею заснування парохії, у 1935 р., задумали добрі люди побудувати нову, більш простору церкву, в якій всі парохіяне, понад 100 родин, могли б вигідно брати участь у богослуженнях. І тому вибрано будівельний комітет до якого ввійшли: Іван Грабець, Василь Рурка, Петро Івасюк, комітетові, Н. Білик скарбник, Василь Шиба, секретар. Енерґійні особи взялися щиро до праці, щоби чимскорше зібрати фонд на будову нової церкви. В протягу двох літ зібрали $3500. З тими фондами приступили зараз до будови. На будівничого вибрали собі п. Головайчука, котрий вже много церков будував. Коли виляли фундаменти, попросили о. Пароха, щоби в храмове свято посвятити угольний камінь під будову нової церкви. Щасливий цей день припав 7 липня ц. р. на Різдво Йоана Хрестителя

На це торжество зїхалось богато народу, прибули також з Мондеру, Впр. о. протоігумен Н. Крижановський ЧСВВ о. В. Бараник ЧСВВ, парох, Впр. о. М Пасічник ЧСВВ. і діякон Нестор Феціца ЧСВВ З огляду на непевну погоду, торжественну Службу Божу відспівали в Нар. Домі Впр. о Парох в асисті діяконів о. М Пасічника й діякона Н. Феціци котрий незадовго буде висвячений на священика. Проповідь про "Знаки правдивої Церкви" виголосив Впр. о. М. Пасічник. В часі Служби Божої приступило велике число старших і молоді до святих Тайн

По Службі Божій і Суплікації відбулося торжественне посвячення угольного каменя Чину посвячення довершили Впр. о. Протоігумен Н. Крижановський ЧСВВ., о. Парох, і о. М. Пасічник. Принагідну проповідь з приводу посвячення мали Впр. о. Протоігумен Радість і вдоволення видко було на лицях Парохіян, що вже здійснились їхні давні та гарячі бажання і що за яких три місяці зможуть побачити величавий Божий храм, як прикрасу цілої кольонії Борщева.

По церковних торжествах усі засіли до обіду, що його приготовили місцеві жінки для гостей і парохіян. По обіді відбувся прекрасний к о н ц е р т, який дали артисти світової слави Вповаж. Пані Марія Сокіл-Рудницька і Впов. Пан Антін Рудницький, що приїхали в гості до Борщева. Всі присутні не могли налюбуватись гарними й по мистецьки виконаними піснями й виходили з концерту вдоволені й раді тим, що могли почути співу й музики таких великих артистів. Давби Бог, щоби українці мали більше таких людей

Празник скінчився і всі підбадьорені розійшлися домів в надії, що Бог поможе докінчити будову величавої святині для себе і своїх дітей.

РІДНА МОВА Й КАТЕХИЗМ НА СКАРО Й ПЕНО, АЛТА.

Від 3-8 липня о. Н. Когут ЧСВВ вчили дітей катехізму й вели Рідну Школу на Скаро, Алта. Аж любо було дивитись як охоче діти вчились релігії і рідної мови. На закінчення курсу до св. Причастя приступило 24 дітей.

В тому часі дві Сестри Служебниці навчали дітей катехизму на Пено, Алта. В неділю 9-го липня приступили всі діти до спільного Св. Причастя.

ЗРОБИЛИ РАДІСТЬ СВОІМ РОДИЧАМ
(Тофілд, Алта.)

На Св. Івана, 7. VII. блища й дальша рідня зїхались до дому панства Івана й Параньки Маціборських. Цією гостиною діти хотіли зробити радість для своїх дорогих родичів. В часі обіду зложив красні желання п. Іван Гриців. Серед співу вручено родичам гарні дарунки. При цій нагоді на заклик п. Гриціва перевів збірку на "Світло" п. Петро Палцат. Збірка принесла $4.10.

Родина Маціборських є загально знана і люблена серед українців у Алберті. Вони належать до найбільш свідомих і рухливих громадян і в релігійно-народнім житті в Тофілд ведуть перед. Маціборські надзвичайно гостинні в свойому домі, де дуже часто перебувають священики, а в перших початках, літ тому кілька, їхня хата служила за місце церковних богослужень

Тому з побажанням для них від родини, охоче лучать свою пошану для них також усі українці з Тофілд

Присутний

ПОМИНКИ
(Гіліярд, Алта)

Ще 28-го травня ц. р. забрала смерть з поміж живих бл. п. Параньку Ґах. Спочила вона у 81 році свойого віку на цвинтарі св. ап. Івана в Гіліярд. За упокій її душі відправив Службу Божу о. С. Шевчук ЧСВВ у мондерській церкві. В заупокійній молитві взяла участь родина й богато знакомих. По Службі Божій відбувся спільний обід, в часі якого о. Шевчук, парох з Ванкуверу, похвалив дітей, що дбали про свою маму не тільки за життя, але й по смерти згадують її належно, по християнськи. При цій нагоді пішла збірка на пресовий фонд "Світла", що принесла $2.25.

Хай з Богом спочиває бл. п. Параскевія!

Учасник.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА".

Збірка на поминках Параньки Ґах, Гіліярд, Алта. $2.25
Збірка в домі Івана Маціборського, Тофілд, Алта. 4.10
Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

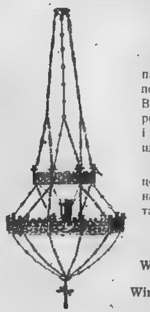

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по с п е ц і я л ь н и х цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по каталог.

В. Левицький, упр

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС.

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (30) 15. Мондер, Алберта, 1-го Серпня 1939. Mundare, Alberta, August 1st. Vol. II. No. (30) 15.

ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО ХРЕЩЕННЯ УКРАЇНИ В ДЕТРОЙТ

В Американському стейті Мічіґен, у місті Детройті, дня 4. VII. відбулась незвичайно величаво урочистість 950 тої річниці Хрещення України. В тій урочистості взяло участь около 12,000 народу, чотири єпископи й 75 священиків. Це велике свято було вже наперед добре обдумане, заздалегідь широко розголошене та взірцево переведене ювілейним комітетом, якого керма спочивала в руках о. дра Ст. Тиханського, пароха на Гемтремку. Програма свята складалась із 3-ох головних частин: маніфестаційного походу, Архієрейської Служби Божої та бенкету

В поході через місто взяло участь до 10,000 українців, що зїхались з різних сторін Америки й Канади. Серце радувалось, коли було глядіти на півтора милі довгий похід, у якому видно було ряди дітей під проводом СС. Василіянок, авта з нашими владиками, хор, пласт, орхестри, в одностроях відділи Союзу Гетьманців Державників, Чорноморської Січи, О. Д. В. У. Союзу Українок, братства й сестрицтва, українське юнацтво в народних строях, клюби, різні товариства, та довгі кольони других учасників ювілейного свята. В цій релігійно-національній урочистості взяли участь українці всяких напрямків з винятком большевиків і большевизуючих

В маніфестаційному поході попрямували маси народу до могутньої святині "Да Шрайн оф да Литл Флавер" в Роял Овк, (коло Детройту), де парохом є славетний американський проповідник і суспільний діяч о. Чарлз Каглин, що на таке свято відступив українцям свою велику церкву

Тисячі народу обсадили церкву внутрі (5 тисяч) і зовні Щоб усі могли брати участь у богослуженні поставлено навколо церкви мегафони.

Урочисту Архієрейську Службу Божу відправив Преосв Кир Василій Ладика в сослужені оо. Стефана Побуцького й Івана Порейми та оо. Олекси К р о х м а л ь н о г о й Дмитра Греська — яко диаконів. Кругом престола сиділи єпископи: Кир Константин Богачевський, Кир Василій Такач, і Кир Стефан Возніцький, єпископ-представник детройтської римо-католицької архідієцезії. Співав зєднаний хор з 300 співаків під управою талановитого диригента п. Івана Атаманця. На Службі Божій співав також наш славний співак Голинський

Проповіді виголосили по українськи Преосв. Богачевський, а по англійськи о. С. Тиханський і о. Каглин.

о. Каглин між іншим сказав:

Ніхто інший не перетерпів більше за віру як українці. Вони повинні наново добути Схід для Христа.

Як вістря списи пробийте свій шлях у Росію, піддержуючи традицію св. Кирила й Методія

Витаю Вас, Українці, в церкві Малої Квітки, пригадуючи слова Папи Римського Венедикта XV, що Церква Христа не є ані латинська, ані грецька, ні словянська, тільки вселенська, католицька.

Зі Служби Божої зроблено рекорд для парохій в Америці й Канаді

Після відправи відбувся бенкет у Укр. Народному Домі, де було 550 осіб

На повище свято вислав свою привітальну радіограму Я. В. Пан Гетьман Павло Скоропадський та В. П. Гетьманич Данило

Релігійно-народний здвиг, у Детройті, що згуртував тисячі українців у спільній молитві з нагоди великої ювілейної хвилі, повинен стати дороговказом нашої обєднаної праці на будуче

Українці повинні годитись і єднатись у одній вірі й любові та змаганнях за своє добро, а тоді буде в нас сила й слава, тоді здобудемо собі належні права та діждемось, що величавий ювілей 1000-ліття Хрещення України празнуватиме народ у вільній державі св. Володимира.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Епископський Ординаріят призначив о. І. Олійника до помочі в душпастирській обслузі в дистрикті о. Фика в Ріджайні й околиці, а о. Івана Головку, бувшого пароха Качори, Саск., на пароха у Винзор, Онт.

Всеч. о. Николай Чорній буде помогати в душпастирській праці о. Івана Колцуна.

Всеч. о. А. Редкевич дістав сталу відпустку до Злучених Держав, до Дієцезії Їх Ексцеленції Кир Константина.

БІЛЬШЕ ЗАВЗЯТОЇ Й ЗОРГАНІЗОВАНОЇ БОРОТЬБИ ЗА БОЖІ ПРАВА

ДО ЧОГО ВЕДЕ БОЛЬШЕВИЗМ

Совітський комісар Народнього Здоровля заявив, що тільки в однім Києві є понад 1,00 м а л о л і т н і х материй, у віці від 10-12 років. Про це заявлено офіційно на медичній конференції, що відбувалася в Москві. Також там було виявлено й той факт, що в Києвськім Інституті Народньої Освіти, в однім домі живе 6,000 хлопців і дівчат разом. Нема дива, що там панує така неморальність. Нема то кращого, як той большевицький поступ. Від нього люди стаються гірш звірят.

ТРИ НОВІ СВЯЩЕНИКИ — ВАСИЛІЯНИ

В неділю, 23-го липня, в церкві св. Николая у Вінніпеґу відбулося величаве торжество свячень трьох молодих василіянських священиків. Чину висвяти довершили Преосв. Кир Василій Ладика ЧСВВ. Нові отці є отсі:

о. Христофор Йосиф Кондратюк ЧСВВ, син Йоакима й Варвари Каплич. Родився дня 14-го квітня 1907 р. у Старих Бродах, Галичина. Його Родичі приїхали до Канади 24-го січня 1927 р. Батько тепер у Ґренд Пойнт, Манітоба. Мати уже померла

о. Нестор Николай Феціца ЧСВВ, син Василя й Теофії Михальської. Уродився дня 19-го грудня 1910 р. у Пітсбурґу, Пенсильванія, Зл. Держави П. А. Батько помер 1918 р.

о. Висаріон Василь Андрейчук, ЧСВВ, син Николая й Теклі Дмитраш, зі села Звиняча, повіт Чортків. Прийшов на світ у Редвотер, Алта., 23-го січня 1915р. Його родичі приїхали до Канади 1905 р. Тепер мешкають у Ґримсбі, Онтеріо

Всі три отці відбули свої довголітні студії в Василіянськім Науковім Заведенні у Мондері Алта.

Новим Христовим слугам і апостолам, дай Боже щастя і успіху в праці над спасенням душ!

Люди злої волі ніколи не зрезиґнують зі свого опору, як не зрезиґнує воля диявольська в своїх виступах проти добра й правди.

о. П. Табінський.

Боротьбою є людське життя. Безустанною боротьбою між добром і злом. І кожен із нас мусить брати участь у цій боротьбі.

Боротьба добра й зла ніколи мабуть не була такою завзятою, що в наших часах. За наших часів зарисувалися зовсім ясно й виразно два табори: табор добра й табор зла. Один табор змагає, щоб знищити другий.

І дивна річ! Щораз то більше впадає в очі, що табор зла є завзятіший, рухливіший і мабуть більше жертвенний у своїй праці від табору добрих людей. Бо гляньмо лиш кругом себе й спитаймося: в чиїх руках сьогодні влада у світі? Хто контролює тепер грішми? Кому вислугується нинішна преса, радіо, кіно, театр, наука, організація? Всі ці модерні засоби є в переважаючій більшості в руках злих людей.

Нас українців-католиків у Канаді є досить поважне число. Всі ми виїхали з рідного краю однієї народності, однієї віри. А як стоїмо сьогодні по 48-ми літах іміґрантського життя? Вправді можемо радіти чималими успіхами на релігійному, народньому й організаційному полі. Але чи вільно нам при цім замикати очі, що ці осяги є так незначні, недотягнені, за мало імпозантні? Чи ми українці в Канаді є організаційно сильні? Чи у кожній нашій хаті є наша католицька ґазета? Чи всі наші народні доми є для нас забезпечені? Де наші вищі школи? Скільки це тяжко запрацьованого гроша пропало в кишенях українських дурисвітів? А вкінці чи за 48 літ нашого іміґраційного життя ми стали мудрішими?

Де причина цього? Певне, що не у цьому, що ми не боролися за Божі права. Ми таки дещо боролись, й тому маємо деякі осяги розвій і поступ у Канаді. Але у цім наша недосконалість, невикінчення й недостача, що ми за мало завзято боролися, що ми боролися незорганізовано, без пляну. Ми вдоволялися посіданням правдивої віри. Ми раділи, що належимо до св. Церкви. Ми щасливі були, що наша родина жне католицьким життям. Що вороги вели підпольну працю

— на це ми не звертали дуже уваги. Що приклонники зла впихалися до нашої Церкви й наших Народних Домів — це ми легковажили. Що табор зла йшов із духом часу й добирав у боротьбі з нами щораз то новіші, модерніші більше пригожі засоби — то цю небезпеку ми приспали. Доходить до того, що зникаюча прямо меншина, але добре зорганізована, починає верховодити, видирати нашу молодь, викрадати баламуцтвом наші католицькі установи, а навіть своєю ворожою пропагандою переслідувати добрих людей. Явні напади на нас не можемо нічому іншому приписати, лише нашій нерішучості в боротьбі зі злом!

Оскільки отже ми католики передше за мало звертали уваги на все це о стільки тепер спадає на нас тяжчий обовязок в міру можности надробити всі ці занедбання. Перед нами отвираеться широке поле до завзятої боротьби. Памятаймо, що Божі права та Його заповіді є вічні! Памятаймо, що Його закони є незмінні! Ці Божі закони мусять бути збережені всюди, якщо хочемо бути щасливі. І для Канади Бог не перестав бути Богом. І для усіх українців Христос заложив лише одну Церкву. І небо не осягне ні одиниця, ні родина, ні товариство, ні нарід без заховання Божих прав. До зла тягнутимуть нас многі. Зло поконаємо лиш завзятою боротьбою.

Але й пляновою боротьбою! Ворог пляново виступає проти нас. Свої наміри обдумує заздалегідь. Добирає наймодерніших засобів, щоб нас заманити до зла. Не зражується довгими невдачами. Словом іде ворог до боротьби підготований, зорганізований, добре уоружений. І тому сьогодні лише зорганізоване добро може віднести побіду над зорганізованим злом. Такий дух часу! В такій добі жиємо! І так лише матимемо успіх в боротьбі за Божі права.

До цієї завзятої й пляновoї боротьби найкраще надається під цю пору Католицька Акція! Серед нас українців прибрала вона імя Братства Українців Католиків. У рядах цього зорганізованого Братства борімся за Божі права у нас самих найперше у наших родинах, кольоніях і цілому українському народові.

І тому кличем усіх нас у місяці серпні **нехай буде**: "Більше завзятої й зорганізованої боротьби за Божі права".

НА КОНГРЕС ДО МОНДЕРУ!

Промова о. А. Труха ЧСВВ, на шостій українсько-католицькій Радіо-Програмі з дня 23 липня, 1939 — *CFRN* — Едмонтон, Алта.

Слава Ісусу Христу! — Дорогі Брати!

Великий поступ зробив український народ у Канаді від часу свого поселення на цій гостинній землі. Повиробляв фарми, розбудував господарства, позакладав містечка, парохії, побудував церкви, школи, народні доми, монастирі, шпиталі, друкарні, оснував організації, часописі.... **Всюди** видно по Канаді сліди щирої праці й розвитку українського народу.

Та цим скарбом, що більш усього веселить тепер наше серце, це є українські діти, ця наша гарна українська молодь, яку Господь Бог дав нашим батькам і матерям тут у Канаді. І хто лиш любить Бога й Церкву, хто любить вільну Канаду й свою рідну українську націю, той тішиться цею нашою молодю, бо бачить, що є кому передати й усе надбання й усю нашу дальшу релігійно-національну роботу.

Щоби ж ця наша веселість була постійна, без ніяких сумнівів, щоби ми, уродженці Старого Краю, могли бути певні, що наша українсько-католицька молодь схоче й зможе перебрати від нас увесь дотепе́рішний дорібок і держати високо наш релігійно-національний прапор, то мусить ця наша молодь мати дуже добре знання й виховання, мусить мати доброго релігійного й патріотичного духа! Лиш ті хлопці й дівчата зможуть піддержати нашу силу й славу, лиш ті наші молоді канадійські чоловіки й жінки та їхні діти зможуть славно репрезентувати зроду врід український націю, що будуть знати правду, любити правду й **жити** по правді, згідно з нашими релігійними, державними й національними ідеалами

І оце тепер ми будемо мати в Алберті нагоду побачити й пізнати добре, кілько ми маємо молоді та якого духа має ця наша українсько-канадійська молодь.

Від нині за два тижні, в суботу й неділю, на 5 і 6 серпня, ми будемо мати в Мондері надзвичайний конгрес української молоді з провінції Алберти.

На цім конгресі ми можемо й бажаємо гарячо побачити першусього — **побожність** нашої гарної української молоді цілої Алберти. А це ми зможемо побачити, коли найменше 2000-і наших молодих хлопців і дівчат клякне в Мондері разом до св. Причастя й заспіває щирим серцем: "Хочемо Бога, Він наш батько!" Це буде велика радість для Бога, для родичів і для нас Отців — побачити 2000-і молодих Українців на колінах, із чистим серцем, повним віри й любови до Христа! Тому просимо Вас, дорогі дівчатка й хлопці, приїзджайте за два тижні всі до Мондеру на конгрес, щоб ми могли побачити справді **вашу** побожність, **вашу** правдиву християнську, католицьку релігійність.

Ми надіємось дальше, що коли ви прийдете до Мондеру на конгрес, то ви не прийдете як криваві революціонери, що хочуть піти брат на брата, так, як це було недавно в Еспанії, але що ви прийдете до нас, як молоді, добрі й спокійні канадійські горожани, що співають — не революційну пісню, а наш державний гимн: "Ґад сейв да Кинг". Щоб усі знали, що українська молодь є вірна свому королеві й своїй вільній, канадійській державі! Ми хочемо це побачити й почути на конґресі в Мондері.

Ми бажаємо також сердечно: довідатись і переконатись наглядно, що ви, дорогі хлопці й дівчата, зроду й переконання є й хочете бути завсіди також і щирими українцями, подібними до тих наших героїв, що недавно в Карпатській Україні віддали своє життя за народню справу!.. Що зі щирого **серця** говорять "О Україно, о, люба ненько!"..

Прийдь, дорога українська молоде, до Мондеру на конгрес, нехай ми подивимось також, як ви зі життям і зі зручністю будете грати в свій улюблений "сафт-бал", а ми найкращим грачам-чемпіонам дамо на славу гарний — ПУГАР ІМ. СВ. ВОЛОДИМИРА.

На цім конгресі в Мондері ми почуємо також наших молодих бесідників із різних околиць, що виступлять із гарними промовами, щоби добути ораторський трофей — ПУГАР ЖИВОГО СЛОВА ІМ. СВ. ЙОСАФАТА.

Приїзджай жеж, дорога молоде, з усіх сторін Алберти, щоби разом із своїми Отцями-парохами й провідниками перевести хосенно й весело два дні на величавім конґресі!

Та не лиш саму молодь ми запрошуємо на конґрес. Ми просимо також сердечно всіх родичів і всіх старших українців, а також і гостей, щоби приїхали до Мондеру на конґрес і разом із нами, своїми духовними Отцями, подивилися на тих українських синів і доньок, що по нас мають продовжати дальше нашу релігійну й народню працю.

А коли зі щирого серця позїзджаються тисячі українців на конґрес у Мондері, то ми матимемо там таку величаву релігійно-національну маніфестацію, яка запише нову світлу сторінку в історії українців в Алберті й додасть нам усім охоти до дальшої праці для загального добра.

В надії, що наш конґрес принесе Богу славу, й нам багато добра, просимо вас готовитись завчасу й приїзджати до Мондеру вже дня 5 серпня, в суботу рано, щоби немов одним серцем і одними устами сказати перед небом і землею, перед своїми й перед чужими: ҐАД СЕЙВ ДА КИНҐ! СЛАВА УКРАЇНІ! СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ І АКАДЕМІЯ В АМЕРИЦІ.

Не тільки словами, а ще більше ділами показує нам Греко-католицька Церква, що вона є корисною для українського народу й дбає про його добро. Доказом цього є хочби українська вища школа в Америці, що існує за старанням Преосв. Кир Константина Богачевського, духовенства та при щедрій допомозі вірних.

Вже від кількох літ існує в Стемфорді, Кон. перша католицька Вища Школа, а при ній Український Національний Музей та Бібліотека. Ту школу оснував Преосв. Константин Богачевський епископ українців у Америці. Недавно отримала управа цеї школи від держави право провадити Український Калидж і уділювати учням академічні степені.

Розпочато вже розбудову будинку для приміщення цеї установи. Відкриття цего Українського Католицького Університету буде у вересні цего року.

Знову у місті Факс Чейс, Па. буде від нового шкільного року Українська Дівоча Академія, де буде виховуватись жіноча молодь, від якої залежить виховання нашого народу, його навчання і культура. Сю виховну інституцію будують наші Сестри Василіянки, ті вбогі сестри, що відреклися своєї рідні, щоб тільки всеціло служити Богові та добру свого народу. І кажіть тепер, що монахині не є хосенні для народу.

Міністерство шкільництва стейту Пенсильванії вже надало право прилюдности тій українській дівочій Вищій Школі СС. Василіянок.

Так то дбає Греко-католицька Церква за український нарід у Америці. І далеко більше зробила б добра, коли б усяке сектанство не ослаблювало її сили та не ставило перепон. Тому наш нарід повинен усувати з поміж себе роздори, різні віри й секти, а гуртуватися при католицькій Церкві, бо тоді за єдністю в католицькій вірі піде сила й добро для нього.

ПОЛЯКИ УСУНУЛИ ВАСИЛІЯН З ВОЛИНІ

Вже від довшого часу вели дуже гарно унійну акцію ОО. Василіяни в Городлі й Грабівці на Волині. Та видно, що це було сіллю в очах поляків, що таку святу справу як церковна унія хочуть надуживати до польських національних цілей, зі шкодою для українського народу. І тому поляки подбали, що з тих обох місійних станиць усунено двох українських місіонарів-Василіян оо. Доротея Сироїда й Модеста Лацишина, а настановлено на їх місце поляків о. Авг. Жідова б. старшину польської армії та о. Филиповича з Люблина.

ПОМЕР МІСІОНАР О. РЕШЕТИЛО

У Золочеві, повіт Бережани, помер о. Павло Решетило, бувший довголітний місіонар в Канаді. До Рідного Краю вернувся в листопаді 1938 р., але вже не стало сил до дальшої праці.

о. Павло Решетило помер у 51 році життя. Скінчив теольоґію в Римі, на священика висвятився у Загребі, в Югославії. По війні до 1923 р. був священиком у Галичині. В рр. 1923-1938 провадив місійну працю на степах Канади, в Манітобі, Саскачевані й Алберті.

НАД МОГИЛОЮ
Великого Місіонаря - Піоніра
Бл. п. о. Ахіля Делярія З.Н.І.

В день св. верховних апостолів Петра й Павла, 12-го липня в ночі, год. 3:10, заснув у Бозі, по короткій недузі в Йорктонськbму шпиталі Впр. о. Ахіль Делярій, З.Н.І.

Смерть зложила в домовину тіло цього великого місіонаря-піоніра між українцями в Канаді, а душу його повела в вічну країну щастя, щоб там отримала заслужену нагороду за своє довге праведне життя.

Відійшов від нас о. А. Делярій в 72 році життя, лишаючи в спадщині українському народові в Канаді великі й гарні овочі своєї довголітньої діяльности, своїх молитов, праці і жертв.

Жалібне "Вічная Память" понеслось на пращання над його могилою дня 14 липня.

Коли так уже сталось, що сіра земля прикрила тлінні останки бл. п. о. Делярія, то над його могилою з вдячністю в серці та з молитвою на устах, хочемо згадати про життя і праці цього доброго батька й провідника перших українських імігрантів у Канаді

Впр. о. Ахіль Делярій уродився в Ленделеде в західній Флямандії, 17 квітня, 1868 р. В молодому віці вступив до Згромадження ОО. Редемптористів і там зложив монаші обіти 6 жовтня 1889 р., а 4-го жовтня 1896 р. став священиком. Своїми монашими обітами посвятив він усе своє життя для спасення душ, передусім тих, що найбільше потребуватимуть духовної помочі.

Боже Провидіння вибрало його на місіонаря в Канаді між імігрантами словянами. Без вагання, радо кидає свою вітчину, свій нарід, родичів, рідних братів, рівнож священиків, і їде наперед до Галичини, щоб там навчитись мови тих поселенців, між якими думав що буде опісля працювати. Зразу вчився він польської мови; а відтак словацької, а вкінці чеської мови в Празі. Української мови навчився о. Ахіль в часі своєї місійної праці між нашим народом у Канаді.

Осінню, 14 вересня 1899 р вечером год. 6., молодий редемпторист о. Деляре, у пристані Ліверпул, сідає на корабель компанії Домініон Лайн "Скацман" і їде до Канади на місію. Разом із ним їхав другий редемпторист, о. Копен, що мав давати цілий ряд місій для французів у Квебеку.

Не дуже то приємна була подорож серед анґлійців протестантів, з якими прийшлось молодому місіонареві відбувати плавбу океаном. Це була його перша подорож за море, й він не знав ані слова по анґлійськи.

По двох днях спокійної плавби зірвалась на морі буря, що тревала повних три добі. Нераз корабель находився у великій небезпеці, та щасливо перейшов через неї. Стривожені подорожні втішились дуже, як на морі повернула погода, тим більше, що вже більшу частину плавби мали вже за собою й до пристані було недалеко.

Нараз в ночі, з 21 на 22 вересня разячий свист корабельної сирени сповістив ненадійну катастрофу корабля. Що сталося?! Корабель наїхав на підводну скалу біля острова Бель-Іль і нахилився так сильно в лівий бік, що не можна було встоятись на покладі. На вид страшної небезпеки життя, всі пасажири були сильно злякані. Капітан корабля приказав почати негайно ратункову акцію човнами. Коли розвиднілось, спостерегли моряки недалеко корабля скали і при помочі драбин та шнурів удалось усім щасливо дістатись на острів. Між ними вратувався і о. Делярій.

По кількох днях сиґналами прикликано до острова торговельний корабель Монфор, що завіз усіх подорожних до Канади.

27 вересня, в празник Воздвиження Ч. Хреста, корабель доплив до берегів Канади, а 28, IX. о. Делярій станув на канадійській землі в Квебеку. Після короткого відпочинку в монастирі св. Анни, виїхав на захід, де вижидали його духовної помочі тисячі імігрантів

До Брендону приїхав він 11-го жовтня 1899 р. і звідси став організувати імігрантів у околиці Гансвелий (переважно мадярів) і Шол Лейк (українців і поляків).

Чотири роки, з повною посвятою, працював о. Делярій як латинський священик у околицях Брендону, Ман. та в Саскачевані в околицях Йорктону й Канори.

Та скоро зобачив, що між українцями з успіхом може працювати священик тільки греко-католицького **обряду**, що знає їхню мову та зовсім їм віддався.

Тому, що українських священиків-католиків було дуже мало в Канаді, всього кілька Отців Василіян і о. Жолдак, а скорого приїзду зі Старого Краю нових священиків годі було сподіватись, рішається о. Делярій перейти на греко-католицький обряд і посвятити себе всеціло на службу українського народу.

Дня 21-го серпня 1906 р. за згодою і благословенням Св. Отця, залишає свій рідний обряд і переходить на греко-католицький. В Вінніпеґу в ОО. Василіян вчиться нашого обряду, а під кінець вересня править уже першу читану Службу Божу в греко-катол. обряді. По 10-дневних реколекціях вертає до Йорктону як священик греко-католицького обряду й зачинає з новою ревністю працю, як український місіонар.

Праця була неймовірно тяжка. Довгі й повні невигод подорожі, зимно, або спека, дощ, голод, часті відправи, томлячі сповіди, проповіди, катехізація, різні клопоти в організованні парохій, боротьба зі всякими сектантами, що напосілись на наш нарід, все те пожерало й час і здоровля о. Делярія. Неодні важкі терпіння мусів перенести. Одначе о. Делярій не дався зломити противностям. Нічим не зражався і з молитвою та жаром любови в серці, з витревалою ревністю працював літами між українським народом.

І та довголітня, апостольська праця принесла багатий плід, що з нього користатимуть цілі українські покоління в Канаді.

Завдяки ревній праці о. Делярія, сотки душ видобулось щасливо з сектанських сітей і знайшло правду й спасення своїх душ.

Під проводом о. Делярія сини св. Альфонса зорганізували біля 40 українських парохій в околиці Йорктону, Канори й Айтуни.

Треба також сказати, що цвитучі доми ОО. Редемптористів у Галичині завдячують своє існовання посередно праці о. Делярія і його співбратів. А це сталось так:

1910 р. відвідав Канаду В. Преосв. Митрополит Андрей Шептицький і оглядаючи гарну працю ОО. Редемптористів грецького обряду у Канаді, забажав їх мати також у Галичині. Се здійснилось літом 1913 року.

Отець Делярій здавав собі ясно справу, що найважнішим ділом є виховання священиків зі самого українського народу. І в тій цили робить, що тільки може. Спосібніших українських юнаків посилає на науку спершу до малого семинаря в Ст. Боніфес, згодом до Бурси Митр. Шептицького в Ст. Боніфес, та Колеґії св. Йосифа в Йорктоні.

Опісля за старанням його й других отців у Йорктоні повстає український монастир 1913 р. і величава церква Матері Божої Неустаючої Помочі (1914) конвент і школа Сестер Служебниць П.Н.Д.М. 1916 р. Ювенат (1920), друкарня (1923 р), де друкується тепер "Голос Спасителя", "Будучність Нації" та різні книжечки релігійного змісту.

Велика в тому також заслуга о. Делярія, що в Йорктоні повстала Колеґія св. Йосифа, звідки під проводом Християнських Братів, вийшло вже гарне число добре вихованої молоді, та дім Сестер Служебниць в Айтуні.

Рівнож о. Делярій своїм письмом і словом перед вищими церковними властями не мало причинився до того, що Українці в Канаді дістали свого епископа й окрему українську дієцезію.

І не тільки самий з великою посвятою для народу працював покійний. Він тягнув до цеї праці і других отців зі свойого Згромадження та започаткував українську вітку ОО. Редемптористів у Канаді, якої члени живим словом і друком продовжатимуть його спасенну працю між грядучими поколіннями...

Так то хоч о. Делярій не був українцем з роду, то був ним серцем і великою любовю до українського народу, так, що український нарід буде вважати його завсіди найкращим своїм прибраним сином.

Годиться і це зазначити, що бл. п. о. Ахіль за свойого життя не від усіх дістав признання і вдяку. Його опльовували та оклевечували свої й чужі вороги католицької Церкви й українського народу (француз, поляк, руска піпа, латинщить і т. д.): одначе всі добрі українці його й шанували й любили, а його працю подивляли та цінили.

Вже в могилу зійшов великий праведник, ревний монах і священик та щирий робітник, що з любовю та посвятою працював для слави Божої і св. Церкви й для добра українського народу. І за ту геройську любов та посвяту бл. п. о. Ахіль Делярій на віки остане золотими буквами записаний в історії Української Церкви та Народу в Канаді.

В.Й.П.

УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА РАДІО-ПРОГРАМА.

Шоста українська католицька радіо-програма була передана з Едмонтону через стацію CFRN., 23 липня, в 5 год. Виконали її співацькі сили Гр. К. Народного Дому в Едмонтоні під проводом п. О. Прийми. Промову виголосив о. А. Трух ЧСВВ. Програма була гарна, мила й повчаюча. Нею закінчено весняний радіовий сезон, і зроблено перерву на час вакацій. Щира подяка належиться усім тим, що своїм трудом і грішми причинилися до існування через кілька місяців так милої української програми. Брацтво Українців Католиків у Алберті має в пляні по вакаціях продовжувати цю так корисну радіо-програму. Чергова передача буде 3 вересня, год. 5 зі стації CFRN. у Едмонтоні.

Українське громадянство повинно спішно слати свої жертви на вдержання укр. катол. радіопрограми до централі Б.У.К-а в Мондері й тим показати, що її собі цінить, любить та бажає.

— **Коли Св. Отець** Папа Пій XII дає Апостольське благословення Римові і всьому світу, може зискати повний відпуст кожний, хоч би не знать як далеко він проживав і почув благословення тільки через радіо. Відпусту доступається тим самим способом і під тими ж умовинами, що й ті, що є безпосередньо присутними на відправі, серед якої подається благословення.

Так рішив Св. Отець декретом виданим Св. Пенітенціяріею. Винаходи й поступ наших часів мають служити спасенню людських душ.

— **Наказний комісар Карпатської України.** Регент Мадярщини іменував комісарем Карпатської України ("Угорської Руси") барона Ж. Перенія.

БОЖЕ СЛОВО

І. Мойсея, гл. 22, 1-19.
Авраам жертвує свого сина Ізаака.

1. По всіх тих речах, Бог досвідчуючи Авраама каже до нього: "Аврааме, Аврааме"! А він на це: "Ось я!"

2. І каже до нього (Господь): "Возьми свого возлюбленого (евр. первородного) сина, що ти його так дуже любиш, Ізаака; й піди в гористу землю і там принесеш його у всепальну жертву на однім з верхів, на який вкажу тобі."

3. Авраам устав досвідком, осідлав свого осла, та взяв зі собою двох слуг, і свого сина Ізаака; наколов дров на всепалення, та й вибрався на місце, про яке говорив йому Бог.

4. На третий же день, поглянув Авраам своїми очима й пізнав здалека це місце.

5. Тоді сказав до своїх слуг: "Пождіть тут з ослятем; я ж зі сином підемо аж онтуди, щоб зложити поклін (Богові) і повернемо до вас."

6. Узяв також Авраам дрова на всепалення і вложив їх на свого сина Ізаака; сам узяв у руки огонь і ніж; і йшли оба разом.

7. Каже ж Ізаак до Авраама, свого батька: "Тату"; а він на це: "Що є сину?" Каже: "Це огонь і дрова, а де ж овча на всепалення"?

8. Авраам каже: "Дитиню, сам Бог вибере собі баранця на всепалення" і так ішли вкупі.

9. Як же прийшли на місце, що про нього сказав йому Бог, збудував там Авраам жертівник, розложив дрова, а звязавши свого сина Ізаака, положив його на жертівнику верху дров.

10. Уже простягнув Авраам свою руку, щоб узяти ніж і заколоти свойого сина.

11. Аж ту озветься до нього з неба ангел Господень: "Авраame! Аврааме!"

12. Він на це: "Ось я"! І каже: "Не клади руки своеї на дитину й не чини йому нічогісько; тепер бо пізнав я, що ти боїшся Бога й не пощадів еси задля мене свого возлюбленого сина."

13. Позирнувши Авраам своїми очима побачив, аж тут баранець замотався рогами в сáді Савека. Пішов Авраам, узяв баранця та приніс його на жертву всепалення замість свого сина Ізаака.

14. Та й назвав Авраам це місце на імя: "Господь бачить", як і ще сьогодні говорять: На горі, де явився Господь.

15. І вдруге обізвався до Авраама ангел Господень з неба кажучи:

16. "Мною самим закленуся — каже Господь — за те, що ти сповнив це діло й не пощадів еси свойого сина возлюбленого задля мене,

17. тож воістину вельми благословитиму тебе й вельми намножу рід твій як зорі на небі і як пісок край моря, а нащадки твої наслідять городи ворогів.

18. І благословляться у твоїм потомку всі народи землі."

19. Повернув Авраам до своїх слуг і вставши рушили разом до клятвенного колодязя; і поселився Авраам коло клятвенного колодязя.

ПОЯСНЕННЯ

1. На початку цього оповідання сам священописьменник зазначує, що Бог жадаючи від Авраама жертви його сина досвідчує його віру, послух і любов. Уже при покликанні патріярх заявив і послух і велике вповання на Бога. Тепер має він жертвувати свого одинака, свою надію та наслідника всіх обітниць; що більше, має його вбити на жертву всепалення власною рукою. — Авраам послухав Божого приказу, хоч кровавилося йому серце. Він не тратить вповання ані на Божу любов, ні на Божі обітниці, хоч як закриті йому були дороги Божих замірів. У тім саме його геройська велич. — А як спитати, чому Господь схотів так досвідчити свого вірного слугу? — На це відповідь: Його земська й природна батківська любов до сина через таке геройське самовідречення освятилась, стала надприродною і надземською. Тим досвідом мав також Авраам дати доказ, що він достойний стати праотцем усіх віруючих, а своїм нащадкам у вірі дати величавий приклад геройських чеснот.

2. Авраам перебував недалеко Беер-Себа. Господь каже йти йому "в гористу землю", значить на північ від Беер-Себа в землю Аморійців. Дорога тревала три дні. Першого дня вирушає, а третього дня бачить гору, на якій має принести свого "возлюбленого сина" в жертву всепалення. Самаряни вважали гору Гарізім за місце жертви. Та це не правдоподібне, бо за три дні не можливо було Авраамові дійти до тої гори. Єврейський текст називає гору М о р і я, а "Морія" називалось обійстя Євусея Орнана, що його побив Давид і де по тім Соломон побудував величаву святиню.(ІІ Цар. XXIV, 18. ІІ Параліт. ІІІ,1). З того можна заключити, що це була гора, на якій потім збудовано святиню в Єрусалимі.

3. Авраам виповняє Божий приказ мовчки, подібно як це було при його покликанні. Він не питає, чому Господь допускає на нього таке велике терпіння. Та хоч сам священописьменник не говорить про душевні почування патріярха, та мимо того хто читає це місце, відчуває ці тяжкі хвилі, що давлять душу великого патріярха. Гори Ханаану в більшій части зовсім нагі, тому Авраам дрова на всепалення взяв зі собою.

4-5. Слуги, що товаришили Авраамові, остали у стіп гори. Вони не могли бути свідками тої великої та геройської жертви.

6. Коли Ізаак міг кілька годин іти пішки під гору ще й нести на плечах дрова, видно не був дитиною, а находився у розвиненім хлопячім віці.

7-8. Запит Ізаака про овча, призначене на жертву показує на розвагу й рефлексію. Та Авраам не мав відваги висказати Ізаакові повну правду. Він відповідає виминаючо, що сам Господь подумає про жертву.

9. Доперва на горі, коли й жертівник був готовий, Ізаак зрозумів, що він сам є тою вибраною жертвою. І достойний був син свого батька. Ні одним словом священописьменник не зазначує, щоб Ізаак противився або боронився чи нарікав. У мовчанці віддає себе в руки люблячого батька, нехай робить з ним, як цього жадає Господь.

10-11. В останній хвилині, коли Авраам уже простягнув руку вбити Ізаака, Бог здержує його. - - Досвід скінчений.

12. Авраам дав повний доказ, що Бога любить понад усе. Не жертви очікував Господь, а духа виречення і посвяти.

13. І як це Авраам сказав був Ізаакові, так поправді побачив баранця замотаного рогами в хащах. Жертва всепалення довершилася.

14. Авраам дізнав у свойому горю особлившої Божої опіки. Тому й назвав це місце: "Господь бачить", значить бачить біль та горе батьківського серця і рятує його. На тій основі повстала приповідка, що кожний одержить поміч і ласку "на горі, де бачить Господь". Як Господь помилував Авраама так помилує кожного, хто з вірою прибігатиме до Нього. Грецький переклад кн. Битія Симмаха так переводить цю приповідку: "Бог з гори все бачить", значить: Бог про все знає і всьому промишляє.

15-18. Коли Авраам на Божий приказ опустив свою батьківщину, вже тоді удостоївся особлившого благословення та великих Божих обітниць. Тож тепер, коли здобувся на таку велику любов та посвяту для Бога, що всім людям служить за приклад вірности (Жид.XI 17-19), Господь в особливший спосіб запевнює Авраамові великі обітниці, головно що в однім його потомку (то є в Ісусі Христі, що по тілу був сином Авраама), будуть благословенні всі народи землі.

Висказ: "нащадки твої наслідять городи ворогів" — в єврейськім тексті: заволодіють брамами ворожих городів означає побіду месіянського царства то є Христової Церкви над поганським світом, що є уособленням ворожих сил цього світу проти Христового царства.

Жертвування Ісаака, це найвзнесліша хвиля у житті великого патріярха, й не менше її значіння в історії спасення людського роду. Авраам являється тут в повному світлі як отець усіх віруючих, бо його віра видержала найтяжчу пробу. Заразом він удостоївся стати прообразом небесного Отця, "що Свого Сина Єдинородного дав" (Йо. III. 16) за спасення людського роду.

Ізаак знову являється визначним прообразом ж е р т в и Ісуса Христа. Хоч як любив його отець і мав його одного, все ж на Божий приказ віддає його на жертву.Так і Бог "Сина свого не пощадив, а видав Його за нас усіх" (Рим. VIII. 32).

Послушний Ізаак несе мовчки на плечах дрова, що на них мав згоріти на жертву всепалення, тим він вказує на Ісуса "послушного до смерти й то смерти на хресті" (Филип. II. 8). Та Ізаак лишається лиш прообразом, бо Авраам одержав його живого назад, а на жертву всепалення приніс лише баранця;Небесний знову Отець не пощадив свого Єдинородного Сина, бо дозволив умерти йому на хресті серед найстрашніших страдань, щоб був жертвою примирення і задосиьучинення за гріхи всіх людей. —

НАШОМУ ДОРОГОМУ І ЛЮБОМУ ВЛАДИЦІ
ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ

в десятиліття єпископства
заявляє свою вірність і синівську любов і бажає
многих та щасливих літ

Родина Калявських
Кемроз, Алта

НОВИЙ КАЛЕНДАР

Всім достойним читачам "СВІТЛА" подаемо отцим до відома, що цего року ми задумуємо видати новий, гарний, повчаючий календар "СВІТЛА", під назвою: "КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ". Хто бажав би помістити в цім новім календарі яке оголошення або фотографію зі своєї парохії, організації, хору, або родини, і т. д. нехай напише чимскорше листа до Мондеру, на адресу:

о. А. Трух ЧСВВ.
редактор календаря

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чому то греко-католики викинули в себе уживання слова: "православний"?

ВІДПОВІДЬ: Бо воно було їм потрібне. А чому було потрібне, зрозуміємо, коли добре застановимось над значінням і історією цього слова "православний".

1. Корінне значіння слова "православний".

Слово "православний" — це словянський переклад грецького слова "ортодоксос". А знову слово "ортодоксос" складається з двох виразів: "ортос" і "доксос". Ортос значить право, правильно, отже згідно з даною нормою, мірою.

Вираз "доксос" походить від "докео" і означає по нашому пристати розумом на щось, думати, судити, вірити. Точне значіння висказу "д о к с о с" можна б виразити такими словами: той, що розумом пристав на щось. **Значіння цього грецького виразу ограничується до того стану розуму, котрий попереджає навчання когось;** той, хто є спроможний навчати про щось, бо вже він розумом опанував цю річ і розумом пристав на неї.

Перекладаючи грецьке слово "ортодоксос" на славянську мову, перекладчики вжили слів правовірний і православний.

Слово православний є дуже лихим перекладом слова "ортодоксос", а це з двох причин: найперше з боку чисто граматичного. "Славний" у всіх словянських мовах означає того, котрого славиться, а не того, котрий славить. А ортодоксос якраз означає т о г о, хто славить; отже треба було б хіба переложити на "православящий". Та воно не так гарно звучало як вираз православний, ані не давалось добре вжити в різних зворотах як пр. православіє. Тому вибрано форму "славний", а треба розуміти "славящий".

Другою уємною стороною слова православний є те, що воно не віддає первісного значіння слова "ортодоксос". Дехто толкує так, що православний, це той, що правим, незалежним, правдивим способом прославляє Бога. В такому розумінні висувається як значіння слова форму обряду, бо "славити", означає зовнішний акт, висказувати комусь признання. А такого значіння не має грецьке слово "ортодоксос".

Треба добре розрізнити два моменти: а) **висказування** (зовнішний акт) б) розумове **признання** (внутрішний акт). Наш славянський вираз звертає увагу на зовнішний акт, а грецький вираз відноситься до внутрішнього акту, до самого розумового признання.

Отже **слово "православний" не віддає первісного значіння грецького слова "ортодоксос" і його зміняє.**

Тому то відомий славіст Ф. Міклошич каже, що слова **православиє, православьнъ,** це лихий переклад грецького слова ортодоксія, ортодоксос, та що його почали аж пізніше вживати й то в іронічному значінні; а **більш вірний переклад це: правовѣрие, правовѣрно, правовѣрьнъ.** (Lexicon paleoslovenico - graeco - latinum. Vindobonae 1862, стор. 655).

2. Історично-догматичне значіння.

В початках ісповідники науки Христа називали себе різно: "браття", "святі". Опісля принялась назва "християне". Коли ж відтак між християнами повстали спори, боротьба й різні секти, правдиві християни, що тримались вірно церковного передання, щоб відрізнити себе від різних християнських сект стали називати себе словом: "католікос". Католик значить стільки, що повсюдний, загальний. Тим хотіли зазначити, що вони не є сектантами й відступниками від правдивої віри, бо якраз тримаються тої віри, що її всюди, й все визнають християни. А така повсюдність щодо місця і часу є якраз знаменем, що їх віра не є якась нова, а тільки апостольського походження і правдива. А знова наука, що не є католицькою, цебто суперечить цій подвійній повсюдности, напевне є ложною наукою.

Коли ж пізніше ереси, головно аріянізм, дуже поширився на сході, те знамя правдивости віри, "повсюдність" не було так яскравим знаменем і тому не ділало так на маси людей.

Ось і тоді католики, як своє знамя висувають назву "ортодоксос" Той є правдивим християнином, хто є ортодоксос-правовірний, чи православний, або хто вірить згідно з наукою Св. Отців, що її торжественно проголосили на вселенських соборах. Хто такої віри не має, цей "гетеродоксос" неправовірний, або еретик. В такому значінні уживають слова православний Св. Отці, Папи римські й в такому значінні часто приходить воно в богослуженнях.

Отже, як це показує нам історія, вираз ортодоксос-православний в давних часах означав те саме, що католик.

Коли отже брати під увагу те корінно-історично-догматичне значіння слова православний, то треба сказати, що тільки католики, що вірять згідно з навчанням всіх 20-ти вселенських соборів є вповні правірними й православними, а всі інші християне в меншій або більшій мірі кривовірними й кривославними.

3. Як змінялось значіння слова "православний"?

Як все на світі так і людська мова та значіння слів підо впливом часу й різних обставин підпадають зміні. От пр. хто тепер здає собі справу з того, що первісно (етимольогічно) означали вирази: діякон (=послугуючий), пресвітер =старець, епископ (=надзиратель), папа (=батько) і т. д.? Теперішне загально приняте значіння тих виразів стало далеко інакше як було їх давне корінне значіння. Тепер ці вирази означають особи з різними церковними достоїнствами.

Те саме сталось і зі словом православний. Коли С х і д н а Церква відорвалась від Західної Церкви, стала закидати Західній Церкві, що вона відступила від православія.

За часів Фотія (в IX стол.) Східна Церква офіціяльно присвоїла собі назву "ортодоксос-православний", а Західну Церкву проголосила "гетеродоксою-еретичною" По якімсь часі обставини уложились так що Східна Церква тільки 7 перших соборів признала вселенськими й вповні відорвалася від від Західної Церкви. В наслідок того, назва ортодоксос-православний дістала нове значіння в Східній Церкві. Після розуміння незединеної Східньої Церкви до православя належать тільки догматичні рішення сімох перших вселен-

Похорон Бл. п. о. А. Делярія, З.Н.І.

Дня 12. липня, 1939, о год 3 рано, по девятьдневній недузі на запалення легенів, помер у йорктонському шпиталі Впр. о. Ахіль Делярій ЗНІ. У сімдесять-другому році життя, сорок-третьому році священичого стану, в пятьдесятому році монашого звання та сороковому році тяжкої місіонарської праці над спасенням душ на канадійській землі, упокоївся в Бозі Місіонар-Піонір і в сам день Верховних Апостолів св. Петра й Павла пішов по вічну нагороду, обіцяну і зготовану Апостолам.

Вже в сам день смерти о. Делярого вірні громадно відвідували тлінні останки покійного свого духовного батька та щиро молились за упокій його душі.

Слідуючого дня 13 липня, почали зїздитися Преподобні Отці Священики, щоб віддати останню услугу свойому найстаршому товаришеві праці у винниці Христовій. Прибули також Преосвященний Кир Василій Ладика, Епископ Українців Католиків Канади, в товаристві Впр. о. Жидана ЧСВВ., Ігумена й Пароха св. Николая в Вінніпегу.

Похоронні обряди для єреїв розпочав Впр. о. Бахталовський ЗНІ., Ігумен і Парох Йорктону, о год. 7:30 веч., відслуженням панахиди при домовині й перенесенням тіла з монастиря до церкви. Домовину несли священики при жалібних звуках дзвона й пісні "Святий Боже". В церкві біля домовини стануло численне духовенство світське й монаше. Брали участь: о. Жидан ЧСВВ, о. Канонік Пантелеймон Божик, о. Пасічник, о. Криворучка і оо. йорктонського монастиря. Церква була наповнена вірними, з яких багато ще пізно в ніч чували при домовині затоплені в молитві і вдивленні в лагідні черти покійного.

Дня 14. липня, в сам день похорону, від вчасного ранку безперервно правились Служби Божі в церкві і в монастирській каплиці за упокій душі померцого. Преосвященний відправили читану Службу Божу в церкві.

О год. 10. Прп. о. Осадець ЗНІ почав співану Службу Божу в сослуженні Впр. оо. Жидана ЧСВВ, Пантелеймона Божика, діяконів: о. Григорійчука й о. Пасічника, при співучасти Преосв. Кир Василія, які з епископського трону уділяли вірним епископського благословення; та асисті 18 священиків обох обрядів розміщених в сталях біля престолу Церква переповнена вірними. По св. Євангелії Впр. о. Сабурин, товариш перших літ у тяжкій місіонарській праці покійного над нашим народом і представник епископа зі Ст. Боніфес, виголосив коротку бесіду у французькій мові, в якій перейшов побіжно історію покликання покійного до апостолування Канади та зясував ядерно великі чесноти Його, а саме: посвяту та великий гарт характеру. Безпосередньо по тім, Впр. о. Малон ЗНІ., Ректор і парох св. Герарда в Йорктоні виголосив по англійськи промову, в якій виразив великий подив до того небуденного робітника-піоніра, обдареного незвичайною силою надії, коли на добровільному вигнанні, серед так тяжких і прикрих початків піднявся великого діла й допровадив його до гарного увінчання

По Службі Божій Преосв. наш Архієрей забирають слово. По короткому вступі про значіння смерти вірного християнина, виражають свій біль і смуток що в десяту річницю свого Епископату мусять пращати на той світ так дорогого й вельми заслуженого свого працівника. Теплі похвали й признання пливуть із шляхотного серця Пастиря Вірних, для трудів і подвигів Місіонаря-Піоніра, який серед стільки прикростей, аж до кінця заховав рівновагу, такт і погоду духа. Звеличують його заслуги для Дієцезії у виєднанні Епископа для Українців Канади; називають Його патріярхом молодої вітки Згромадження Найсвятішого Ізбавителя східного обряду; ревним монахом, що рівно пів століття витратив у відреченні світа та щирій жертві для Христа; священиком-апостолом, якого сорок-ліття священичого стану вартніше тут в Канаді, як 80-ліття в іншому краю. Виражають обовязок вдячности за Його батьківську опіку над молодими монахами Згромадження Найсвятішого Відкупителя, за добрі й щирі поради та поміч для світського духовенства і вкінці за ревну апостольську дбайливість над повіреними собі душами й добрий приклад для всіх... Взивають вірних до щирої молитви за упокій Його душі, якщо зі звичайної уломности людини має Вона ще який довг перед Все-

(Докінчення на ст. 7)

ських соборів.

По роздорі назва "східна та західня" Церква пішли на друге місце, а на перше місце в Східній Церкві виступила назва "православний", а в західній Церкві, назва к а т о л и к. Східна Церква не відкинула виразу "католицький - соборний", тільки перестала його уживати, як свою відзнаку. Подібно поступила й Західна Церква зі словом православний. **Чим далі тим слово православний, серед різних історичних обставин і спорів стало прибирати щораз то виразніше протикатолицьке значіння.** Це відома річ, що нині під словом православний кожний розуміє християнина грецького обряду, котрий не є в одності з Католицькою Церквою і не признає над собою верховенства папи. Щобільше, навіть самі нєзєдинені, щоб відрізнити себе від католиків, називають себе православними

Так, то **слово православний в широкому світі затратило вже своє первісне гарне значіння, а стало означати тільки, що некатолик, схизматик.** В наслідок різного значіння яке мало і має слово православний, легко можна йому підсувати раз одне значіння, раз друге, можна тим іменем прикривати свою блудну науку та заманювати до відступства від католицької Церкви: словом можна баламутити людей і це саме залюбки робили й роблять східні відступники не без успіху.

4. Слово ортодоксос-православний в історичних і богослужбових документах.

Грецькі слова: ортодоксос, ортодоксія, дуже часто стрічаються в старохристіянській літературі. Уживають іх не лиш Св. Отці, але й Папи в значінні католицької науки й віри, що міститься в церковнім переданні й була торжественно определена на вселенських соборах.

Ті грецькі слова в найстарших словянських памятниках уже від часів св. ап. Кирила й Методія аж до половини XIV. віку є постійно перекладувані на правовірний, правовіря. (гл. подрібні свідоцтва в "Добрім Пастирі", 1937 р. 163-6).

З початком XV. ст. на горі Атосі зродився церковний рух палямітів, що його Грецька Церква одобрила, а який поставився ворожо до католицизму й всіх своїх противників став уважати еретиками та виклинати, щороку в неділю православія.

Від них то слово православний набрало вже зовсім виразно протикатолицького значіння. Коли турки загрозили Атосові, чимало палямітів повтікало в паторську пустиню і звідси стали вони поборювати різних еретиків і католиків. Тут теж зродилась думка в словянських палямітів, щоб церковні книги або основно справити або наново переклас ти, бо, як вони казали, дотеперішні переклади показались лихими, недокладними та подекуди противними догмі. Вони то між іншим, давний переклад слова ортодоксос-правовірний змінили на православний. І ці переклади поширились опісля в Болгарії, Сербії. В Україні, де ще була жива память на кирило-методіївське правовіріє, грецьке слово ортодоксія просто пропускали і зовсім не перекладали, як це бачимо в богатьох рукописних памятниках.

Слід тут згадати, що ані в одному літургічному памятнику аж до XVII. ст. при поминанні вірних на Великому Вході в часі Служби Божої, не стрічаємо слова "православних" і то не тільки в словянських Служебниках але й грецких, виданих так католиками як і православними. Всюди є тільки: "Всіх вас (нас) да помянет Господь Бог в царствії своем."

(Доказ: ширше гл. Нива 1910 р. ч. 11. ст. 323-4 Нива 1914. ч. 8. ст. 196. Добрий Пастир 1937. ст. 169)

По упадку Царгороду 1453 р, коли Росія проголосила себе третим Римом і наступницею Византії, а московські володарі і російська Церква защитницею православя, те слово православний, всаджується часто в богослужения, там де його не було й воно набирає своє вже точно означене значіння як протиставлення католицизмові.

Зі студій і порівнань літургіконів давніших часів із літургіконами 16-17 століття, коли то вплив Католицької Церкви загрожував схизмі на Україні й Білорусі, видно ясно, що схизматицька Церква всадила слово православний до богослуження, щоб саме тим словом надати ціху відрубности своїй Церкві в протиставленні до Католицької Церкви.

А уніяти в своїх початках, тому, що не мали ще своїх служебників, були змушені уживати служебників православних. Опісля, коли вже самі зачали вживати свої справлені служебники, **залишили те слово православний в богослуженні, вважаючи, що його можна брати в давньому католицькому розумінні.** Треба ще й це додати, що тоді ще та назва не зрослася так зі схизмою як пізніше й що схизматики тоді не використовували тої назви в хосен схизми так хитро, як це стали робити пізніше. Однак уже й давніше були голоси між греко-католиками, щоб назву православний, як небезпечну усунути з богослужень.

Зі сказаного хіба досить ясно, 1) що **слово православний з часом змінило своє первісне католицьке значіння і приняло в ужиттю пятно протикатолицьке, схизматицьке.**

2)що ввели його в наші богослужбові книги досить пізно відступники від католицької віри, бажаючи тим вирізнити свою віру й Церкву від католицької.

Крім того слово православіє стало питомою назвою для віроісповідання незєдинених та засобом пропаганди схизми й баламутства й згіршення між греко-католиками.

З тих причин те слово стало для українців греко-католиків невідповідне, шкідливе й небезпечне. Маючи це на увазі, щоб відрізнити себе від схизматиків, що безправно присвоїли собі назву православний і підсунули йому протикатолицьке значіння, а також, щоб раз на все усунути нагоду до баламутства й згіршення та шкоди для душ у народніх масах, наші владики в Галичині на своїй конференції у Львові 1918р. (АЕп. Відомости з дня 2. III. 1918) **рішили виразу православний зовсім опускати в богослуженнях.** З тих самих причин те саме принялось в Канаді, Америці й Бразилії.

Подібно як слово русин для нас стало з часом невідповідне й шкідливе і тому ми його закинули, так те саме ми, греко-католики зробили з словом православний. Не слово спасає, а дух. Нам не ходить так дуже про назву, як про віру й правду. Взяли собі схизматики від католиків гарну назву й прикривають нею свій бунт і лож, хай тримають собі та най знають, що не назва спасає, а віра права й діла згідні з тою вірою, а католики знову мають свою дуже стару й дуже гарну назву "католик" і з нею мають добру, праву віру, і коли згідно з нею будуть жити, то це їм до спасення вистарчить.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ЧИТАННЯ ПРИКАЗІВ.

Неділі скасовані. Днів не памятаємо. Живемо тільки на підставі дат. Святочним днем є для нас тільки "день відпочинку". Одначе це невідповідна назва, бо бодай половина цього дня йде на 'сан-обработку", значить на справи санітарні. Виносимо на подвіря своє "майно", вітримо постіль, миємо причі й підлоги.

Завтра — день 'відпочинку'. "Сан-обработка" не вимагає вчасного встання. Думали ми, що виспимося доволі.

Раптом у год. 5-ій рано залунали у всіх сотнях дзвінки: це дижурні будили вязнів зі сну.

Вставати! Вставати! Швидше! Спішитись!...

Одначе сонні постаті пиняво зволікалися.

Надійшов командант сотні і, прикрашуючи с в о ї прикази московською лайкою, принаглював повільних:

Що, просити вас може? Ставати до звіту! Раз-два!...

До звіту? З якої причини й чому так рано? Адже нині день відпочинку. Одначе ми не мали звички протестувати й за кілька хвилин заспані постаті в сірих "бушлатах" виходили з кімнати на подвіря.

На площі перед давньою Преображенською церквою уставили нас в чотирокутник разом з іншими сотнями.

Серед вязнів кружляють шепоти-поголоски. Пощо нас в таку зимову ніч, так швидко, досвіта вигнали на двір і виставили на снігу.

Амнестія!...

Хтось впав на думку, що радіо подало вістку про широку амнестію. Отже зібрали нас тут, щоб відчитати нам маніфест про амнестію.

Новий кодекс!...

Хтось інший заявляє, що в Москві ухвалили новий карний кодекс, який на найвищу кару передбачує 5-літню вязницю. Отже ті, що відбули цей речинець, будуть вільні!...

Тому теж серця забилися приспішеною ходою, коли від головних воріт показалися постаті в довгих шинелях.. Зараз усе вияснять.

- "Здраствуйте, р а б о ч и я сотні" (Здорові робітничі дружини!).

— "Здра" — лунає з кількох тисяч грудей відповідь на привіт довгих шинель.

Починають читати приказ. Довга листа імен... Хіба вже кінець?... Ні!... Ще... і ще... Відвертають сторінки. Список імен ще далекий від кінця.. Ще... і ще... Колиж буде цьому кінець?..

"Колегія ОГПУ присудом із дня такого й такого засудило:

Х-а за намагану втечу.

Н-а за намагану втечу і намагане розброєння варти.

З-а за послідовну відмову виконувати працю і т. д. і т. д

...на розстріл.

Присуд виконано!"

Перемерзлі вертаємося до сотні.

Кілько — питає хтось.

Я начислив 123.

Не 123, але 121, помиляєшся, — були з подвійними назвищами.

Я брав це під увагу...

Автім, чи не все одно?!

А всетаки шкода. Х-а, добрий був хлопець.

О д н а ч е, товариші, це страшне.

Що?

То

Найжахливіше те, що ми так освоїлися з тим усім! Нічого нас не зворушує. Ми стояли там на площі байдужні, слухаючи знайомих призвищ, — нічого нас не зворушувало, ми думали тільки про те, щоб якнайшвидше вернутися до теплої келії на заблощичені причі...

Кинь фільософувати... Чого зворушуватися?! Чи не все одно?...

- От краще скажи, чия черга йти сьогодні по кипяток до кухні?

Сьогодні його.

- Вибач, я вчора ходив...

-- Не сваріться, все одно й те саме!

— А щож ти такий ніжний?

- Замкни пику!...

- Драбуги!...

Сотня вертається до своїх келій. Спати вже не варта. Треба напитися кипятку.

— Може хтось позичить кусник хліба?

— А коли віддаш?

— Завтра — з пайки, яку дістану...

— Ти вже раз позичив 200 гр. і не віддав!

— Брешеш, бо віддав.

— Не віддав!

— Тихо, не горлайте...

— Заткай собі вуха, якщо не хочеш слухати...

Сотня вертається до правильного життя.

ВЕСНА.

Пливуть дні, місяці, літа. Здавалось би, що багато змінюється: одні вмирають, інших розстрілюють, ще інших по скінченні речинця таборової вязниці вивозять кудись на вигнання до печорських тундр, наримського краю або сибірських тайг, а властиво нічого не зміняється. Залишається вічна неволя.

Кожної весни, коли ще море сковане ледом, прилітають ті вістуни-меви і пронизливим криком наповняють воздух. Кожної весни гарячіше бються серця, коли подуви ґольфштрому почнуть кидати морські хвилі на ледяну покриву, але даремні весняні надії. Новий рік плавби не приносить нічого ліпшого!...

-- Вже меви прилетіли!...

— Це тільки стежа... Відлетять знову, коли побачуть, що море ще сковане ледом.

Так само відлетять надії.

Одначе надії відживають рік річно. Жити без надії булоб нестерпно. Кожний має надію, кожний вірить у кращу долю по свому. Одному сниться амнестія, інший мріє про новий кодекс, ще інший віщує швидкий упадок Совітів.

— Не видержуть!... На Україні голод... Мій сусід із причі, українець, дістав лист із дому... Починається знову людоїдство... Не видержать, це останні зусилля...

- Одначе пятилетка...

- Що пятилетка?!.. Найдалі за три місяці все скінчиться.

Дай Боже, щоб воно скінчилося за три роки... І так було би добре...

Алеж я вам кажу..

- Пане, не так голосно!...

— Ніхто не чує... Пане, адже здоровий розум каже, що довше тривати так не може... Пане, швидко відси поїдемо...

Ох, пане,... не так голосно.

В "каптьорці" (складниця) вже панує рух. Очевидно, так як всюди, черга людей. Видають літні одяги. Відбирають ватовані штани й такі самі куртки та видають літні штани й полотняні блюзи. Правда, ще зимно, ще північний вітер крутить час від часу сніговією по острові, одначе прийшла вже календарна пора зміни одягів, і так мусить бути.

В "каптьорці" крики, сварки, жалі.

— Що даєш мені якісь стріпіхи!

— Алеж це страшенно брудне! Дай мені щось іншого.

— Алеж ці штани не мають ні одного ґудзика!

-- Ця блюза для мене за тісна. Дай мені іншу.

— Бери що дають, не вередуй і пашол вон!

На вязничній площі стрічаються якісь дві жінки. Лиця нашмінковані, уста сильно накарміновані. Одна має на ногах викривлені вязничні чоботи, друга латані зимові "валенки", яких не вспіла ще віддати до "каптьорки".

— Ах, який ви, пані, маєте гарний "бушлатичок"! Як додре лежить! Яким чином так добре лібраний?

Я переробила.

Ви самі, власноручно?

Ні, маю кравчиню. Моя сусідка. Спить на сусідній причі.

- А..., мушу конче з нею познайомитися! Чи дорого бере?

Ні, доволі дешево. Я обіцяла їй пів фунта цукру, коли дістану посилку від чоловіка.

- Ох, справді, не дорого. Дорога пані, познайомте мене з нею..

Дві вимальовані жінки в каторжнім одязі розмовляють зі собою, як дві "світові дами", які нараджуються, до якої кравчині віддати весняний костюм шити...

Переходить хтось у довгій шинелі

- Що це за розмови! Чому не при роботі? Хто звільнив?

Красуні спішать до праці: одна перебирати бульбу, друга до пральні.

(Далі буде).

НАВЧАЙМО НАШИХ ДІТЕЙ РІДНОЇ МОВИ!

Промова, що її виголосив о. А. Химій, ЧСВВ. дня 9-го липня з радіостації *CFRN*, у Едмонтоні, Алта.

Слава Ісусу Христу!

Достойні Радіослухачі!

Є дві найдорощі перлини, що їх Господь Бог у своїй доброті зволив нам дати, а це Христова релігія та рідна мова. Про християнство ми вже чули в попередних промовах. Тепер кинемо жмут світла на другу цінність нашого народу на рідну мову.

Кожному напевне відомі ці так часто повторювані слова:

Мово рідна, слово рідне,
Хто вас забуває.
Той у грудях не серденько,
А лиш камінь має.

Або слова нашого ґенія-поета, Тараса:

Учітеся, брати мої!
Думайте, читайте,
І чужому научайтесь,
Й свого не цурайтесь.

Чому ж ті великі сини України з таким ушануванням, з таким пієтизмом висловлюються про рідну мову?

Бо рідна мова це душа народу, це найтривкіща підстава його національного існування. З неї пливе та життєва сила, що вдержує народ при житті. На це маємо доказ з нашої рідної історії. — Нераз змінялися історичні умовини нашого народу; мінялися володарі й гнобителі, що не перебирали в середниках, щоб його знищити. Було й так, що наш нарід майже все втратив оставалась йому тільки рідна мова й вона ставала тією рятунковою дошкою, що берегла його від останньої загибелі.

Так! Це, що ми Українці ще не загинули, не пропали, хоч наша історія переходила такі страшні лихоліття, це в великій мірі завдячуємо рідній мові. Вона була тим цементом, що споював нас до купи. Вона тримала нас у відрубності від інших народів і тим вона заховала нас при житті. Народ, що не вміє зберегти своєї мови,, мусить загинути.

Тому культурні народи докладають великанських старань, щоб плекати рідну мову Вони дорожать нею як найбільшим скарбом.

В світлі тих думок ліпше зрозуміємо тепер, чому Шевченко каже, що тих, що легкодушно забувають рідну мову, "Чужі люди цураються е хату не пускають". Бо хто не знає, шанувати цього найціннішого жемчуга, що його одержав в спадщині по своїх батьках, той зраджує або брак культури або брак характеру. А такого ніхто не шанує.

Те-саме іншими словами сказав ґенеральний говернор Канади — Лорд Твідсмюр: "Тоді будете добрими канадійцями, як будете добрими українцями", або інакше: тоді Вас поважати будемо, як будете добрими Українцями, то значить, як в першій мірі збережете свою мову. Бо, як може бути добрим українцем той, що не вміє навіть говорити по українськи. Та ж з мовою міцно звязана рідна культура, вікова рідна традиція, ціле рідне життя.

Тому, як велику рану завдаємо собі й цілому українському народові, коли байдужо відносимося до рідної мови Які претенсії можемо мати тоді, щоб другі нас поважали, щоб помагали нам добиватись своїх прав, коли те, що маємо, топчемо ногами.

Цим не хочу робити викидів, будьтоби український народ не цінив своєї мови. Ні! Український народ в Канадіназагал показав свою свідомість під тим оглядом не менше, як інші народи. Одначе не можна заперечити сумних фактів, що у многих українських родинах, особливо по містах, рідна мова йде в забуття. Це чорні плями на душі нашого народу! Це сором для нації! Це смертельний удар народові в саме його серце!

Тому ми мусимо створити сильний фронт, що стояв би на сторожі рідної мови. Мусимо при всяких нагодах працювати, щоб наш народ, головно наша молодь плекала свою мову й не цуралась уживати її. А перше місце в тім згляді має заняти український дім. Він має бути найкращою школою рідної мови. А в тім родиннім огнищі кому ж як не мамі лишається найбільше поле до праці? Бо хто ж як не вона вміє вливати найсильнішу любов до всього, що рідне, у кров і кість своєї дитини? Дійсно вона продовж століть колисковими піснями навівала на діток своїх незабутній чар рідної мови. Той чар, щo впоєний за дитячих літ, вдержував молодь в пізнішім віці перед винародовленням. Тому всюди в українських домах нехай плекається українська мова. Й не вільно забути на відвічальність цього обовязку перед цілим українським народом.

Хоч воно конечне, щоб в наших родинах процвітала рідна мова, одначе не вистарчальне. Мусимо дати дитині ширше вишколення. Мусимо навчити її добре читати та писати, навчити її любити українську книжку. Бо щойно тоді рідна мова буде забезпечена у молоднім поколінні. В тій цілі наші Сестри й, о скільки дозволяють обставини, також отці перепровадять цих вакацій короткий курс рідної мови разом з катехизацією. Нехай на цих годинах не бракує наших українських дітей. Ми не жалували, що посилали їх цілий рік до школи, не жалуймо й цих кілька днів так важних для рідної справи. Бо релігія й рідна мова це дві найважніші підвалини нашого народу. Як вони будуть в нас сильні, то й ми будемо сильні. — Де не можуть бути наші сестри чи отці, там по можности постарайтеся, щоб добрий учитель або хто інший перепровадив такий курс рідної мови, як можливо, катехизації. Це буде найкраще використаний час для нашої дітвори. А коли так будемо розуміти свою справу, тоді згідно з бажанням ґенерального ґубернатора Канади, будемо добрими українцями й добрими канадійцями.

ПОХОРОН БЛ. П. о. А. ДЕЛЯРІЯ З.Н.І.

О

вишнім Суддею. Виражають наконець надію, що й надальше не опустить Він нас, а спомагатиме нас своїми молитвами із неба

На жалібний зазив: "Прийдіте послідноє цілуваніє..." понісся по церкві тихий сердечний плач розлуки. До цілування хреста приступило чотириста сорок вірних. Окрім них ще много, з причини натовпу й утрудненого доступу не дісталися до цілування. Люди прибули з ріжних околиць, навіть з найдальших кольоній. На особлившу увагу заслугує маленька кольонія: Тафне, яка - відносно численно зарепрезентована виразила свою вдячність і привязання красним вінком свіжих квітів, який зложила на домовину покійного.

Священики винесли домовину до каравана й похід під проводом хреста рушив на цвинтар. Вірні під проводом духовенства ішли пішки, а за ним слідували автомобілі, яких довжезний ряд тягнувся вулицями Ґорктону.

Такого похорону Ґорктон не бачив ще ніколи

Преосвященний відправили над гробом Панахиду й серед щирих молитов вірних, серед сліз неодного шляхотного і вдячного серця, домовина з Покійним поволи спускалась у землю. Архієрей запечатав гріб до другого приходу Христового...

Вірним роздано памятки, на яких під знимкою видніє напис: "Був Він примірний монах і ревний священик. Життя значило для Нього трудитися і жертвуватися для других. Любив Він Бога, католицьку Церкву й український нарід любовою посвяти".

Вічная Йому память.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ХРАМОВЕ СВЯТО

Цьогорічне храмове свято на Петра й Павла в Мондері відбулось величаво. Правда під вечір зірвалась градова буря, що в околиці наробила трохи шкоди на полях, та потім увесь час панувала свіжа, гарна погода. Нарід з далеких околиць приїхав громадно узяти участь у цьому святі. Гарні богослуження, проповіди, участь у святих тайнах дали тисячам народу велику релігійну потіху, науку й душевну обнову.

Співана Служба Божа відправилась коло Голгофти. Гучномовці несли далеко слова пісні й молитви.

Після відправи народ скріплений й піднесений на дусі ще довго забавлявся на пікніку недалеко церкви й вечером радий з гарного празника вертав домів.

В цей день у Народнім Домі два рази дали гарний концерт Марія Сокіл і Антін Рудницький.

НОВА КАТОЛИЦЬКА ПАРОХІЯ В АЛБЕРТІ.

При залізничому сіенарському шляху Едмонтон-Бонівил лежить околиця Френчір.

Живе там доволі наших українців-католиків, які тому кілька літ прибули до Канади зі Старого Краю. Між ними є люди зі жовківського повіту, що памятають мене з місійної праці в Галичині.

В днях 8, 9 й 10 липня завитав я до цеї околиці. Весь час перебував я в домі молодого й гостинного фармера п. Лева Ґроцького

В неділю, 9 липня я мав Службу Божу й місійну науку в місцевій школі. Присутніх було багато, навіть некатоликів По відправі — гостив п. Ґроцький присутніх на Службі Божій гарним обідом у своїм домі, а опісля під моїм проводом відбулись — ОРҐАНІЗАЦІЙНІ ЗБОРИ НОВОЇ ПАРОХІЇ.

Записалось до нової парохії 21 родина. Вибрано перший парохіяльний комітет нової парохії, до якого належать: О Л Джиґолик — предсідатель, Л. Ґроцький —містопредсідатель П. Вихопень — писар, Г. Клачик — секр. фінанс., Ю. Вихопень — скарбник, С. Онишко й І. Бадзь — контр. комісія. Ухвалено закупити землю й вибудувати церкву в Ґлендон, що лежить посередині околиці, в якій живуть згадані члени. Поручено новому комітетові поробити негайні заходи в справі вибору місця під будову церкви. Є надія, що Флет Лейк а також і інші сусідні околиці приступлять спільно до будови великої й гарної церкви в Ґлендон.

На мій внесок нові члени з радістю погодились, щоби нова парохія й церква приняли імя — Успення Пресв. Богородиці Марії.

І так під опікою Божої Матері заіснувала в Алберті нова парохія, яка гуртуватиме всіх чесних українців кругом містечка Ґлендон і помагати родичам та дітям вести побожне життя, а також плекати українського національного духа Бо правдива Христова Католицька Церква помагає бути справжнім християнином, а водночас і добрим членом рідної нації й держави

Згадуючи з радістю про цю спасенну подію, закликаю всіх українців-католиків, які не мають досі своєї парохії, щоби оснували її чимскорше, а членів нової парохії в Ґлендон прошу не забути, що по першій Матінці Божій має відбутись посвячення площі під будову нової церкви. — Нехай Божа Мати помагає в святім ділі!

о. А. Трух, Ч.С.В.В.

МИЛА ЗАБАВА
(Мондер, Алта)

16. липня в домі п. Матвія Палцата відбулась мила забава. Зібрались щирі приятелі близькі й дальші, аж з Едмонтону, Веґревил, Гілярд, щоб зробити приємність 67 літньому старушкові. Серед радісних побажань і солодкої гутірки пішла збірка на "Світло", що принесла $2.00. Збірку перевів великий приятель "Світла" п Іван Гриців з Нового Києва.

Щиро - дякуємо за поміч і бажаємо старенькому Матвієві Божого благословення і помочі в осени життя.

"Світло".

СВЯТА МІСІЯ В АЙРОН РИВЕР, АЛТА.

Вісімнадцять миль від залізничої станиці Бонивіл є околиця Айрон-Ривер.

Наші люди поселились там на протязі останніх 10 літ.

Завдяки кільком побожним і трудолюбивим родинам поставлено там недавно церковцю, а також і народній дім. Рук не закладають, але працюють щиро.

Перед св. Іваном Хрестителем відбулась там св. Місія. Новий гарний паркан, брама і хідник перед церквою, зелені вінки й канадійські та українські прапори вказували відразу на те, що наші вбогі, але добрі парохіяни на Айрон-Ривер бажали св. Місії й ждали на неї.

На св. Місію спішили радо. Приїздили люди навіть із подальших околиць. Слухали уважно місійних наук, приймали набожно св. Тайни. Старші й молодь. На св. Причастя ждали до 3-4 години пополудні. Ті, що з дальшої околиці, нераз ночували, щоб слідуючого дня бути знову на св Місії. Є ще добрі, побожні люди!

У дні св. Івана Хрестителя був гарний здвиг народа. Були свої й чужі. Були й наші — та вже не свої... Бо де є така околиця в Канаді щоб наш брат не проміняв первородства за миску сочевиці... І що йому з того відступства?..

Милий був похід із місійним хрестом довкруги церкви Ішла процесія, молодь, о. Місіонар і місійний хрест на раменах молодих хлопців, за хрестом чоловіки й жінки. "З нами Бог, разумійте язици, і покаряйтеся, яко з нами Бог"— співав нарід із щирого серця І чулось тоді, що з цими вбогими, але добрими католиками — справді є Господь Бог Між людьми доброї волі... А кругом них ще й досі є такі українці-католики, яким ліпше подобається відступство, чим вірність правдивій Христовій вірі І тепер не співають: "З нами Бог", і потім не будуть... по закопанні місійного хреста.

Прощальна мова о. Місіонаря, цілування місійного хреста, збірка на пресу, апостольське благословення й "Пречистая Діво, Мати, руського краю не дай пропасти ..

А по перерві, під вечір, релігійно-національний відчит о. Місіонаря у народнім домі. "Стійте в вірі й будьте вірними українській нації!" Уважно слухав народ сердечних, гарячих слів. Залюбки співав разом з о. Місіонарем свої народні пісні. Аж галя ходила ходором! Дехто ще ніколи не чував таких слів, не чув такого співу. Але тоді почув і тішився. Забував про свої щоденні турботи. Там далеко від Старого Краю, за морем за лісом, між убогими полями, в ... ... Айрон Ривер Місія скінчилась. Та той місійний хрест, паркан, хідник, ті місійні науки, промови, пісні, замовлені часописі й інші памятки, що лишились між народом по св. Місії ще довго піддержуватимуть між Айрон-риверцями доброго релігійного й народнього духа та розбуджувати тугу за відновою св. Місії на слідуючий рік, на св. Івана Хрестителя. Дай Боже діждати щасливо! Бо св. Місія, це спасенна річ. Це — релігійно-національне відродження.

ВСЯЧИНА

— **Перепалка** між совітами й японцями на монгольській границі триває далі.

— **Анґлія** своїм союзникам Польщі й Ромунії дає великі позички в грошах і кредити на закупно анґлійської зброї й амуніції.

— **Гетьманці** купили дім у Шікаго. Там перенесеться незабаром друкарня гетьманського органу "Наш Стяг."

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

Треба молитись і не уставати, щоб Господь ласкавий поміг українському народові здобути волю й державність.

В тій ціли кожного дня в церкві ОО. Василіян у Мондері відправляється "ВИЗВОЛЬНА СЛУЖБА БОЖА."

Зложили свої жертви на Визвольну Службу Божу:

Петро Палцат, Ст. Майкел, Алта. $1.00
Андрій і Юлія Гаврилечко .50

ПРИГАДКИ

6. VIII. 10 Неділя по Зісл. св. Духа. Бориса й Гліба, українських мучеників.
13 VIII. 11 Неділя по Зісл. св. Духа
5-6 VIII. Конґрес у Мондері, Алта

Зміни місяця: Остання кватира 8. VIII. — Нів 14. VIII.

Довгий день 9. VIII. — 15 годин 20 хвилин.

Місячне намірення на серпень: Щоб християни завзято й зорганізовано ставали в обороні Божих прав.

Місійне намірення: Поширення мира й згоди між народами через християнську любов.

Молімся часто й гаряче в місяці серпні в повищих наміреннях!

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Катерина Підлужна, Форт Вілліам Онт. 2.00
Збірка в Матвія Палцата, Мондер, Алта. 2.00
Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о.—Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса: THE LIGHT Box G
Mundare, Alberta, Canada

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр

WILLIAM GROSS and COMPANY
Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (31) 16. Мондер, Алберта, 15-го Серпня 1939. Mundare, Alberta, August 15th. Vol. II. No. (31) 16.

ПАСТИРСЬКЕ ПОСЛАННЯ ГРЕКО- КАТОЛИЦЬКОГО ЄПИСКОПАТУ
З нагоди 500-літнього ювілею фльорентійського зединення.

Цього року минає 500 літ, як Східна Церква, що за Керулярія була відорвалась від Католицької Церкви, знова повернула до церковної єдности на вселенському Соборі в Фльоренції. (1439 р.).

З цієї нагоди Єпископат Галицької Провінції видав спільне пастирське послання до духовенства та вірних.

В ньому Преосвященні Владики оповідають докладно історію Вселенського Фльорентійського Собору, його значіння для Св. Церкви, та заслуги всіх тих, що причинились до довершення того зединення.

500-літня річниця зединення Церков на Фльорентійському Соборі повинна натхнути усіх українців до горячих молитов і апостольської праці в тому напрямі, щоб незединених наших братів знова привести до єдности в вірі й любові в одній Христовій, Католицькій Церкві, під верховенством Христового Намісника Папи Римського.

ОСВІТЛЕННЯ ЦЕРКВИ СВ. ПЕТРА

Недавно ще тому, з приводу різних урочистостей освічувано церкву святого Петра в Римі смолоскипами. Тепер почали освічувати сильними різнокольоровими рефлекторами. Таке освітлення церкви на тлі темної ночі робить глибоке й миле враження на глядачів.

СИНОД БРАЗИЛІЙСЬКОЇ ЄРАРХІЇ В РІО ДИ ЖАНЕЙРО.

В Ріо ди Жанейро зібрався перший раз синод вищого духовенства з цілої Бразилії. Взяло участь в ньому до 120 церковних достойників, на чолі з кард. Дон. Севастіяном Леме, що був заіменований Апостольською Столицею папським леґатом на той синод На тім синоді були як представники греко-католицького обряду й Василіянського Чина о. протоігумен Йосиф Мартинець ЧСВВ, і його секретар о. Йосафат Роґа ЧСВВ.

Безперечно, цей собор бразилійського епископату причиниться богато до поширення католицизму в Бразилії і до усунення всяких трудностей та ...

НОВОВИСВЯЧЕНІ ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ

о. Нестор Феціца ЧСВВ. Приміційну Службу Божу відправив у родинному місті, Питсбурґу, Па., Зл. Д. П. А. дня 6. VIII. 1939 р.

о. Висаріон Андрейчук ЧСВВ. Відправив першу Службу Божу в Ґримсбі, Онт., дня 30. VII 1939.

о. Христофор Кондратюк ЧСВВ. Перший раз відправив Службу Божу в церкві св. о. Николая у Вінніпеґу, Ман., 30-го липня 1939 р.

Значіння одного чоловіка.

А. де Лямартін каже:

Є чоловік;

що його взивають за свідка, або за дорадника в усіх більш урочистих справах життя,

що займається людиною від її народин і не опускає її аж до смерти;

що посвячує колиску й ложе смерти й труну;

чоловік,

що до нього привязуються діти, люблять його, вірять йому, а сироти називають його своїм отцем,

що до него йдуть християне, щоб зложити в його стіп найбільш інтимні гадки та сумніви;

чоловік,

що є потішителем усіх бідних і опущених;

чоловік,

що має право про все говорити й якого слово паде з висоти Божого післанництва.

Цей чоловік — то священик.

ПАПА ЖАДАЄ, ЩОБ ПОЛЯКИ БУЛИ ДОБРИМИ ХРИСТІЯНАМИ

24-го липня Св. Отець приняв на авдієнції нового польського амбасадора Казимира Папе. Папа Пій XII звернув йому увагу, щоб Польща придержувалася християнських ідеалів у часах, коли "фізична сила панує незалежно й до того руйнуючо над святими ідеалами справедливости".

З того видно, що Папі добре відомі брутальні й нехристіянські методи, якими послуговується Польща в відношенні до третини чужого й непольського населення, а з окрема до українців. І тому то новому представникові Польщі дав Він делікатне дипльоматичне упімнення

ПРИГОТОВЛЯЄМО НОВИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1940 РІК ДЛЯ УКРАЇНЦІВ КАНАДИ Й АМЕРИКИ

Присилайте негайно оголошення, фотографії своїх орґанізацій, хорів, церков, родин і т. д. до поміщення в цім гарнім і цікавім календарі "Світла."

Якого Нам Треба Обєднання?

Богато говориться і пишеться про єдність народу. Кажемо в єдності сила. І воно правда. Возьмім камінь. Чому він твердий? Бо кожне зеренце його цупко тримається разом із другими зеренцями. Возьмім ще один примір! Коли в людині кожний член, кожна частина є злучені з другими й всі разом сповняють належно своє завдання, так тоді в тій людині є життя, сила й краса. Коли ж тої єдности нема, настає розклад, гниття.

Те саме можна сказати й про нарід. Нарід — це наче одна велика людина. Він є сильний, коли орґанічно зединений; сильніший, коли більше зединений.

Брак єдности приносить народові нещастя, руїну. Каже св. Письмо: "Кожне царство розділене в собі не встоїться. (Мат. 12. 25).

Правду цих слів стверджує історія таки нашого народу. Вона каже, що наш нарід, хоч як великий, здібний, мав завсіди ту слабість, щоб сваритись, різнитись і розеднуватися. Крамоли й міжусобиці наших князів, релігійне й політичне розеднання в добі козаччини, безнастанна сварка й боротьба різних ґруп в теперішних часах, довела до того, що ми більш як 40-мільйоновий нарід, не маємо своєї держави й стогнемо в ярмі чужих народів.

На цю болячку в організмі українського народу, звертають увагу наші епископи в спільнім пастирськім посланню з нагоди 950 - літнього ювілею Хрещення України. В ньому читаємо: "Від міжусобиць у княжих родах аж до теперішного розбиття на партії і розділу між ріжні держави, уся наша історія назначена тим сумним знаком браку єдности. Як уже в родині Великого Володимира перше покоління оплакувало боротьби братів проти братів, так чи не кожне покоління боліло над внутрішними боротьбами... Спадщина св. Володимира назначена була від самого початку, великим хрестом — хрестом браку згоди й єдности. Той брак єдности сам собою спричинив великі терпіння, які в кожному поколінні спливали передувсім на бідних людей. Той брак єдности може був також причиною, що вороги, які окружили наш нарід, не знахо-

дили в ньому такої відпорної сили, що робить народи великими й могутніми державами. Тому мали вони й спромогу завдати нашому народові люті удари, які довели нас до стану розбиття, упадку й пониження, в якому наш нарід тепер знайшовся".

Зо сказаного отже виходить ясне, що **єдність народу є не тільки добра, але вона є навіть конечна.**

Насувається тепер питання, яка має бути та єдність і в якому напрямі має йти єднання народу.

Є два погляди на справу єднання.

Стрічаємо в нашому народі релігійні секти й деякі політичні групи, що на всі лади вихвалюють свою організацію і партійну програму та приманчивим кличем єднання заохочують приставати до них.

Хто їх не слухає, того представляють як людину, що або не думає, або є руїнником. Вони розуміють єднання так, щоб лучитись із ними й так разом поборювати всі інші групи. Цею своєю поведінкою, під гарним кличем єднання ширять вони ще більше розбиття й розеднання в народі.

Є ще другий погляд на справу єднання. Це кооперація людей різних переконань. Говориться таке: Під сучасну пору український нарід в страшному положенні. Треба йому вибороти волю. Лишім проте на боці релігійні спори, а єднаймось разом до спільної акції за визволення і самостійність України.

Що про це все нам думати?

Найперше **треба нам розрізнити єднання релігійне й політичне.**

Релігійне єднання є першорядної ваги. Де його нема там навіть в одній родині брат для брата є чужим. Релігія це найглибший, найважніший і найчутливіший чинник у думанню, говоренню і діланню кожної людини, родини, громади, народу. Історія показує, що найбільшу прірву в народах творить якраз брак релігійного обеднання. А знова єдність у вірі, любові й послусі правдивій церковній владі, єдність у одній Церкві, найтісніше лучить усіх членів одного народу і дає трівку основу до всякої єдности також у світських справах.

Знову намагання єднати нарід якими будь гарними кличами при захованні релігійних різниць, завсіди будуть дуже поверховними й не трівкими

Коли релігійне єднання так великої ваги, то тепер приходить **дальше питання як має виглядати те релігійне єднання?**

Наш нарід у Канаді є розбитий на різні релігійні групи. Чи можливим є зі всіх тих груп через взаїмні уступства створити щось у роді "Юнайтед Чирч"? Не думаємо, щоб це могло так легко бути, а навіть коли б й вдалось щось такого створити то така релігійна єдність є недопускаема. Ось чому.

Як є один Бог, один Ісус Христос, одна правда, так є одна правдива религія, яку бережe в повній чистоті свята католицька Церква й її непомильно передає людям. Всі інші релігії і Церкви є пофальшовані людськими видумками, в них є перемішана правда з ложю. Звідси слідує, що католики не можуть зі своєї віри щось змінити, бо тоді замінювали б правду на лож. Інші релігії не тільки, що можуть, але й повинні змінити свою віру й її поправити на католицьку, бо тоді та зміна відбувається в доброму напрямі, повороту з ложі до правди.

Єднання в одній правдивій католицькій вірі, є розумне, доцільне й корисне. Таке єднання було колись у нашім народі в Берестейській Унії 1596р. і воно принесло нашому народові величезні користи. На жаль в пізніших часах чужі з деякими своїми бунтарами ту єдність часто нарушували. І теперішне релігійне розеднання нашого народу в Канаді, повстання всяких автокефальних чи євангельських церков, байбельницьких, суботницьких громад і т. д. між українцями, треба приписати меткій і хитрій акції своїх доморослих бунтарів, революціонерів, колишних радикалів і безбожників, що в Канаді взялись до організації т. зв. народної Церкви для свого зиску, та чужим сектанським місіонарям.

Наш нарід розумно поступив би, коли б започаткував рух за зеднанням в одній католицькій Церкві, до якої належить поверх 400 міліонів людей всього світу, і став канцелювати в себе всякі другі віри й Церкви.

Тоді настала б та благодатна єдність віри, яку наш нарід мав, коли з Рідного Краю приїзджав на канадійську землю, і тоді він місто витрачувати силу на внутрішну непотрібну боротьбу, обернув би її на свій розвиток.

Щоб бажану єдність поширити, українці католики повинні взятись енергійно до паралізовання руїнницької роботи всяких релігійних заколотників, і розбивачів; повинні бойкотувати зібрання, промови, часописи автокефальних спекулянтів, що з релігії хочуть жити й зробити їх нешкідливими. Дальше українці католики повинні своїх заблуканих братів освідомлювати де правда бесідою, і поширюванням між ними католицької преси; розвівати їх упередження до католицизму й зеднувати до себе щиру любов.

Повинні сказати своїм братам, що це не встид вертати з манівців на правий шлях, а радше стид і сором і шкода ходити погубними стежками релігійного блуду

Так, ми богато зможемо зробити для релігійного зеднання, коли тільки цего щиро забажаємо.

Вороги католицької єдности знають всі наші докази і їх хитро використовують проти нас, а в свою користь.

Чому, кажуть некатолики, ми маємо приєднуватись до католиків, а не вони до нас? Проста причина. Не здоровий має ставати подібним до хорого, але хорий до здорово-

By Courtesy of The Montreal Beacon"

Преосв. Василій Ладика ЧСВВ., на ювілейнім святі Хрещення України в Детройті, Міш. Зл. Д. П. А.

Щоб релігійна єдність могла бути сильніша, то католики повинні також єднатись у своїх релігійних організаціях і в них себе освідомлювати, і скріплятись.

Некатолики, якщо бажають причинитись до усунення релігійних роздорів у народі й думають, що в них є правда, то повинні закинути ті брехні й неетичні напади на католиків та спокійно й річево старатись представляти свої докази в обороні своєї віри.

А тепер **кілька слів про політичне єднання народу.**

Хоч релігійне єднання є дуже важне й його не можна нехтувати, то й політичне єднання також є не малої ваги й тому до нього треба нам стреміти.

Та як повне релігійне зеднання є неможливе, так й повне політичне є нездійснимe. Маємо ріжні організації й партії. Добрі й злі. До злих треба в першу чергу зачислити большевиків. Їх цїли, програма й робота противляться зовсім ясно добру українського народу, хоч большевики дуже спритно вміють свою роботу представляти як найкориснішою для народу. І тому від всякого єднання, від всяких спільних фронтів треба їх завсіди виключати. Большевики — це хороботворчі заразки, це динаміт, що розсаджує і руйнує.

Поза ними всі інші групи могли б єднатись у спільних змаганнях помогти здобути свойому народові потрібні впливи й участь у життю Канади, а в Старому Краю збудувати незалежну Україну. Можна згодитись, щоб спільно кооперували в ріжних маніфестаціях, протестах, виборах ітд. однак з деякими важними застереженнями.

1), В таких разах виступати як українці, а не висувати ані в бесіді, ані пресі, віроісповідних, чи партійних справ, ані назв своїх груп ані спільної акції не використовувати для своїх релігійних, чи партійних цілей.

2). Між партіями не сміє мати місце суперництво й розбивання всякими неетичними середниками.

3). Коли завважиться, що дана група надуживає кооперацію, в ній поводиться нечесно, повинна бути сейчас усунена зі спільного фронту

Хоч таке єднання може бути корисне в виїмкових і тяжких часах, у яких знайшлась українська нація, то треба однак памятати, що воно є дуже поверховне й слабке.

Тому католики, як найздоровіща частина нашого народу, повинні в політичному напрямку недопускати до творення великого числа всяких груп й партій, а все стреміти до злиття різних груп зі спільними напрямками у одну спільну партію збудовану на засадах згідних з католицькою релігією і здоровими принципами народної політики й з мудрим та чесним проводом, щоб гуртувала народні маси й вела їх певним шляхом до кращої будучности.

Тоді з такого обеднання може вийти користь для нашого народу, де тільки він живе.

В "Коридорі Смерти"

Праця католицького духовника для навернення душ засуджених на "електричне крісло."

В Злучених Державах карають засуджених на смерть на т. зв. "електричнім кріслі". Засудженого садять на таке крісло, получене з електричними проводами. На даний знак натискають ґудзик, через тіло засудженого проходить електричний струм високої напруги (до 1800 вольт) і засуджений негайно гине, сплачуючи суспільності свою провину.

Та, щоб сплатити свою провину перед Найвищим Судією, на те він мусить насамперед поєднатися з Богом. Велика праця чекає тоді вязничних духовників. Про ту свою працю лише в заграничних газетах американський вязничний духовник, католицький священик о. Фінніґен дуже цікаві помічення в статті п. н.. "У коридорі смерти".

Американські злочинці це особливші люди. Приготовила їх до злочину насамперед 'школа без Бога'. Вислідок того в Злучених державах на 126 мільйонів мешканців більш як 60 мільйонів не належить до ніякої церкви, або не має ніякої віри. Такі люди легко падуть у пропасть злочину. Але й між тими злочинцями о. Фінніґен знайшов богато душ, які привернув до Бога. На 101 засуджених на смерть на "електричному кріслі" аж 80-ох привернув до Бога. В 1938 році особливо багато було в Америці таких засудженців, бо пересічно 4-ох їх на місяць сідало на "електричне крісло".

Приготування таких людей на смерть вимагає багато праці й терпеливости. Коли о. Фінніґен перший раз відвідує засудженця, він не згадує нічого про релігію. Він як приятель приходить до засудженця і предкладає йому свою поміч: може треба написати листа до рідні, може поговорити з ким впливовим у справі помилування засудженого і т. п. Перші леди проломані. Лагідно, постепенно приходить на чергу справа підготовки до доброї смерти. Засади християнсько-католицької релігії, велика користь з св. Тайн - відкривають перед засудженим цілком новий виднокруг, а нерідко жажду правди. Священик пояснює йому все коротко, приступно та ясно. Пізніше, нераз уже перед самим виконанням кари, наступає хрещення підсудного, сповідь, уділення св. Тайни Евхаристії. Засудженці готові на смерть. Вони помирені з Богом, щиро жалують за свої гріхи і Бог їм прощає їх провини.

"Досвід навчив мене — пише о. Фінніґен — що ніч найкраща пора для мого навчання. Звичайно засудженці не можуть спати й нераз вони кличуть духовника, хочби тому, щоб прогнати нудьгу довгих ночей, тож звичайно йду до вязня в годині пів до 8-ої вечером, а виходжу від нього в 1-шій по півночі. Для вязнів я стаю одиноким, що їх лучить зо світом... Вони просять мене внести просьбу про помилування, довідуються новини про рідню, говорять про свій похорон, коли б дозволено їх поховати поза мурами вязниці..."

А далі оповідає цей духовник про ріжні випадки навернення засудженців до віри в Бога. Один із них, якийсь Паттен, сказав перед смертю ось що: "Маю ще сказати пару слів. Мої товариші-арештанти! Зробіть і ви таку саму приготовку на дорогу в другий світ, яку я зробив. Богу дякувати, отець духовний поміг мені полагодити всі мої рахунки. До побачення всім!" Він поцілував хрест, що йому подав о. Фінніґен, сам сів на "електричне крісло" і до 6 хвилин вже не жив.

ПЕРША СЛУЖБА БОЖА

о. ХРИСТОФОРА КОНДРАТЮКА, ЧСВВ.

Неділя 30 липня. На дворі горяч, аж душно. Вже два тижні нема дощу. Канадійська прерія попукала глибокими розколинами від посухи.

Вибираюсь до Вінніпеґу на першу Службу Божу о. Христофора Кондратюка ЧСВВ. Величезний бас жене зі скорістю 60 миль на годину по розпаленій від горячі асфальтовій дорозі. Вкоротці доїзджає до міста.Тут ще гірше горячо. У воздусі повно дрібненького пороху. Важко дихати, а сонце пече немилосерно. Пересідаю до трамваю та доїзджаю до ул. МекҐреґор.

На вулиці повно людей. Між темними мужеськими убраннями сотки білих та ясноколірових убрань жінок і дітей. Улиця виглядає мов який живий кльомб розкішних цвітів. Горяч не спинила нікого, щоб тут сьогодні прибути.

За хвилину натовп людей розступається на боки. З великої церкви св. о. Николая виходить процесія. На переді великий золотий хрест, білі хоругви, прапори... Горячо й тихо. Тільки горою легесенький подув вітру розвіває на боки синьо-жовті стяжки на хоругвах та прапорах. Процесія своєю красою аж хапає за очі, а своїми ясними красками розвеселює серце. Бачиш кожне лице ясне, усміхнене, а з очей пробивається цікавість, який то це новий отець, котрого йдемо впроваджувати до церкви на першу Службу Божу.

Процесія задержується коло дому ОО. Василіян. Вінніпеґський ігумен о. Юрій Жидан виводить з резиденції молоденького отця Христофора. Вільною ходою прямує процесійний похід до церкви. Дзвонять дзвони й своїм могутнім голосом несуть далеко радісну вістку. Хор співає: "Буди імя Господне благословенно..."

Входять отеці й народ до храму Господнього. Великий престіл прибраний цвітами, облитий ясним світлом. Усе готове, щоб почати велику Службу Божу.

По короткій молитві, о. Христофор убирається в церковні ризи. Усі напружно ожидають перших слів святої відправи. Стало тихо, так тихо, наче по нагальній великій бурі, коли то сонце вишле свій перший золотий промінчик на землю мокру від теплого дощу.

Нараз заворушив тишину голос, дзвінкий, мов звук срібного дзвіночка, ніжний як у того жайворонка, що з обляків співає Господеві хвалу на весні.

Від освітленого престола понеслись з уст о. Христофора перші слова богослужби. Усі мов скаменіли зачаровані голосом молоденького отця. Зі зворушення тиснуться сльози до очей. Батько молодого отця обтирає їх хусточкою, а в богатьох других, падуть вони на долівку.

А прекрасний голос пісні-молитви о. Христофора далі розливається по церкві.

Йому на зустріч пливе грімкий і добре вишколений спів хору, що під управою п. Тимкова здобув собі нераз заслужене признання.

Служба Божа скоро йде своїм ходом. "Слава Отцу"... "Святий Боже" "Євангеліє" і вже проповідь.Говорить о. ігумен, про гідність і обовязки священика. При кінці проповіди звертається до новоро служителя Христового, даючи йому батьківські вказівки на далеку дорогу, що її собі вибрав, а яка не цвітом а терням вистелена.

Часом можна здибати й рожі на тій дорозі та вони з острими колючками, що все пригадувати будуть на той терневий вінок, що його носив Спаситель...

І знову понісся голос о. Христофора... "Іже Херувими", -- "Горі іміім серця!" — "Свят.." Наблизилась свята хвиля освячення дарів. Широкою світляною смугою лучів вдерлося сонце через вікно і освітило великий престіл, золотий хрест на фелоні о. ігумена, що асистував при цій Службі Божій та опромінило зворушене бліде лице о. Христофора що вкрилось великими каплями поту. Золотисті лучі впали також на образ Матері Божої Неустаючої Помочі, яка милим материнським поглядом дивилась на о. Христофора й заступала йому рідну покійну мамусю, що не мала того щастя побачити свою дитину при престолі.

Маленький дзвіночок дав знати, що вже прийшла найважніша хвиля. Всі поклякали і рознеслися по церкві великі святі слова: "Прийміте, ядіте, сіе есть тіло мое... Пийте от нея всі, сія есть кров моя..."

На ці слова сталось велике чудо Божої любови. Сам Христос зійшов на престіл під види хліба й вина. Безконечна радість огорнула серце о. Христофора. Забув про все на світі, бо він тепер держить у руках самого Спасителя, — а він так бажав цього ще від зарання своєї молодости. А Матінька Божа в лучах сонця мов живісінька далі дивиться з образа на о. Христофора й радіє усміхнена, що він держить у руках її Сина. А ангели ловлять кожний акорд пісні, кожний шепіт молитви батька й братів та збирають сльози, що їх радість і зворушення витискають з очей старих і молодих і мов дорогоцінні перлини несуть у дарі Цариці Неба й України.

"Серце Ісуса, жертво любови, вчини з мене святу жертву для Себе, приємну Богові..." горячо молиться о. Христофор до утаєного Христа на престолі.

Хвиля Св. Причастя. Багато, багато приступає до евхаристійної трапези. Вкоротці потім закінчується Служба Божа, Слідує многолітствіє, і перше священиче благословення о. Христофора. Отець кладе свої руки на голову, вимовляє слова благословення і на памятку дає образець.

По Службі Божій обід у городі ОО. Василіян. У тіні канадіських мейплів та широколистих лип засіли за столи довгі ряди гостей.

Перші місця заняв отець приміціянт, що сів між отцем ігуменом та п. Кондратюком своїм татом.

Пані охоче услугують і здається, що в тій хвилі кожна радо хотіла б якнайкраще заступити покійну матір отцеві Христофорові. Між ними є пані Дидик та Пащак, що мають своїх синів у Мондері і тепер щасливі мріями, що може й їм Господь дозволить дочекатись радісної хвилі вислухати першої Служби Божої своїх синів.

В часі обіду о. ігумен прекрасно промовили з так великої нагоди, складаючи щирі желання новому отцеві.

У відповідь о. Христофор, щиро подякував усім тим, що чимнебудь помогли йому дійти до цієї високої гідности стати слугою св. Престола.

Обід скінчився, однак мила розмова ще довго велась в святочному гурті. Потім ще був концерт дітей у школі св. о. Николая під проводом Сестер.

Так скінчився радісний день, що ним започаткував свої праці о. Христофор як робітник на ниві Христовій.

Боже благослови його важким працям над спасенням і освячуванням людських душ!

Приятель.

ГАРНО ЗРОБИЛИ

Французький скрайно національний часопис "Аксіон Франсез" за свої еретицькі погляди та ворожі виступи проти католицької Церкви попав був на індекс заборонених письм. Тепер директори й видавці тої часописі Лев Доде і Карло Мора прилюдно виреклись своїх блудів і прирекли, що в будучині будуть писати згідно з католицькою наукою. Ввиду того часопись усунено зі списку заборонених письм.

Гарно зробили видавці Аксіон Франсез. Честь їм за те!

Їх слідами повинні піти також видавці тих наших часописів, що люблять нападати на Католицьку Церкву.

Майбутність належить до тих народів, у яких подружжя є річчю святою, — у яких родинне життя є чисте й святе!

Митр. А. Шептицький.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 23. 1-20.

Смерть і похорон Сарри.

1. Віку Сарри було 127 літ.

2. Сарра померла в городі Арвоці (у Кіріят-Арбі), що лежить у міжгірю — це Хеврон у землі ханаанській. — Прийшов же Авраам ридати по Саррі й голосити.

3. Після того встав Авраам від свого мерця і так каже до синів Хитеевих:

4. "Зайшлий я у вас, та чужинець! Дайте ж мені на власність гробницю між вами, щоб я похоронив мерця мого від [redacted]"

5. А сини Хетееві відповіли Авраамові кажучи:

6. "Ні, Пане! Послухай же нас: Цар від Бога ти в нас; виберн одну з наших гробниць і похорони свого мерця. Ніхто бо з нас не заборонить своеї гробниці тобі, щоб у ній ти похоронив свого мерця."

7. Устав же Авраам і вклонився людям тої земі — Хитейцям:

8. І так до них промовив кажучи: "Коли вам по волі, щоб я похоронив від себе мого мерця, то послухайте мене й промовте за мною Єфронові Саареві;

9. Нехай він відступить мені подвійну печеру (Махпеллю), що є його і находиться при кінці його поля; за достойну ціну срібла нехай віддасть її мені на власність, на гробницю між вами."

10. Єфрон же сидів посеред синів Хетеевих. Відповідаючи Єфрон Хетиянин Авраамові каже так, що чули всі сини Хитееві і всі що приходили до міста:

11. "Нехай по мойому буде, Пане; послухай же мене: Поле й печеру, що на нім даю тобі і перед усіми моїми горожанами передав я тобі. Похорони твойого мерця." —

12. І поклонився Авраам людям тої землі;

13. Й каже Єфрону в слух перед усім народом землі: Коли ти вже за мною — послухай мене: срібло за ниву візьми від мене й поховаю там мойого мерця." —

14-15. А Єфрон відповів Авраамові кажучи: "Ні Пане; чув я, що тут землі є за 400 дідрахм срібла; та що це значить між мною і тобою? Та ти похорони свойого мерця" —

16. Послухав Авраам Єфрона й дав Авраам Єфронові срібло, як це він казав при синах Хетеевих, 400 дідрахм срібла, що мало вартість у купців.

17. Так Єфромове поле, де находиться подвійна печера, що напроти Мамврії, — поле й печера і що на нім і усі дерева, що находилися на полі й все, що було в його межах кругом,

18. перейшло на власніс Авраама перед синами Хитеевими й перед усіми, що приходили до міста.

19. Після того поховав Авраам Сарру, свою подругу в подвійній польовій печері, що напротив Мамврії: це Хеврон у Ханаанській землі. —

20. Так правно перейшло поле й печера, що на нім на власність Авраамові на гробницю від синів Хетеевих. —

ПОЯСНЕННЯ

1. Слушно завважують деякі письменники, що тут перший раз зазначується вік жінки; бо ходило про праматір вибраного народу.

2. К і р' я т-А р б а, старинна назва Хеврону. В укр. мові Кір'ят Арба значило б: Четверо-град; тому додумуються, що Хеврон повстав з чотирьох осель, або що там було роздорі же на чотири сторони. — По смерти Сарри Авраам у звичаем принятій жалібній одежі й окружений найблищоюріднею відбув приписане голосіння по вмершій подрузі.

3. У південних краях дуже скоро розкладаються померші тіла, тому звичайно їх хоронять ще того самого дня, коли наступила смерть. Так і Авраам сейчас по голосінні робить заходи, щоб набути собі яку гробницю, де міг би достойно похоронити тлінні останки Сарри. — Оселі Хитеїв були на північ від Ливанських гір. В добі 2000 літ перед Христом мали Хитеї велику й могучу державу, витворили багату культуру, а їх кольонії доходили до Ханаану

4. Розмова Авраама з Хитеями подає прегарно тодішні звичаї, що заховувано при купні й продажі. Заразом це дуже важний і старинний доказ, що від найдавніших часів між людьми узнавано право посідання і власности. — Св. Письмо майже дослівно переказує ті на загал досить вишукані церемонії при купні й продажі. Вперід обі сторони обсипують себе чемностями; чого на сході домагаються правила доброго поведення, що ще нині можна запримітити на базарах у Палистині й в Египті. Місце торгу й умови, це широкі, тінисті мійські ворота. (Порів V, 10, XIX, 10). Авраам звертається до мешканців Хеврону, називаючи себе зайшлим і чужинцем, щоб ціла громада згодилася на купно родинної гробниці, бо без такої згоди, купно й посідання на власність не мали б законної сили.

5-6. Хитеї також чемні. Авраама називають "князем від Бога", значить, — любимцем Бога й знатним мужем, хоч ще не має земельної посілости. Притім заявляють як очевидне, що кожний радо відступить йому часть землі з гробницею. Це також належить до орієнтальних звичаїв при продажі що власник з вишуканою чемністю жертвує бажану річ як дарунок, щоб відтак взяти можливо найвищу ціну. (ІІ. Цар. XXIV, 21...).

7.-8. При торзі звичайно сидять. — Авраам устає і кланяеться приявним хитеям. Він зрозумів, що на загал вони не противні, щоб Сарру похоронено в гробівці на їх землі. Та не може пристати на це, щоб Сарра лежала в гробі котрогось хитея і не може згодитися приняти гробницю як дарунок. лиш хоче набути гробницю на свою власність.

9. Видно Авраам уже мав на приміті відповідне місце, а саме подвійну печеру (Махпелля), що належала до якогось Хетея Єфрона. У стариннім Ханаані правильно скальні печери перероблювали на гробниці.

10.-11. Єфрон, як велів звичай, вперед жертвує Авраамові в дарі не лиш печеру але й цілий кусень землі, де при кінці є бажана печера. Видно не хотів роздроблювати своеї посілости.

12.-13. Авраам дякує вперед Хитеям за це, що не противляться його замірам набути на власність дотичну гробницю; також заявляе готовість купити разом поле й печеру і питає за ціну.

14-15. Єфрон подає вкінці ціну. Він не домагається її бо це не було б вічливо — лиш заявляє: що значить для нас багатирів така дрібничка, як 400 срібних дідрахм (подвійних драхм).

Після вавил. міри дідрахма мала 16:83 грам. срібла; в такім випадку ціна виходила б тепер на яких 300 амер. долярів.

16. Авраам не торгується. Він уважає себе за знатного чоловіка. Крім того достоінство Сарри вимагае відповідно значної гробниці. Він платить сейчас добре відваженим сріблом, що уходило у купців за вартісне.

17.-18. Священнописьменник наводить майже дослівно грамоту купна, де точно означене поле, печера, дерева, що там ростуть і свідки.

19.-20. До того часу Авраам був зайшлим у Ханаані. Набувши на власність правно кусник землі, він та його наслідники стали тепер у Ханаані повноправними горожанами, що виразно зазначує священописьменник.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

Три отці Василіяне в часі свячень лежать хрестом перед престолом у церкві св. о. Николая у Вінніпеґу.

ХРЕСТ З ПЕРЕД 19 ВІКІВ ВИКРИЛИ В ГЕРКУЛЯНУМ

При розкопах у італійській місцевості, Геркулянум, віднайдено християнський хрест на стіні одного з найкращих домів, який внаслідок вибуху вулькану Везувія, 79р. по Христі, прикрила груба верства болота змішаного з лявою. Хрест камяний і нерівнораменний має 60x45 цм.

З цього бачимо, що вже в найранніх часах християнства хрест був у пошанівку в християн.

Кожний українець повинен мати молитвеник у своїй рідній мові. Це вяже одиницю з Церквою, з народом та рідною культурою.

Преосв. Кир Василій Ладика уділюють свячень. Збоку в мантії стоїть Впр. о. протоігумен Навкратій Крижановський ЧСВВ.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Кожна релігія е добра. Найкраще людині триматись тої релігії, в якій вона родилась і не міняти її.

ВІДПОВІДЬ: Такий погляд має богато людей, навіть деякі на вид добрі християни й його висказують при різних нагодах. Одначе — це дуже нерозумний і шкідливий погляд.

Нерозумний погляд. Одним із основних засад розумного думання є засада противорічности. Вона нам каже, що два, прямо собі противні твердження не можуть бути одночасно правдивими; якщо одно є правдиве, то друге мусить бути неправдиве й на оборот. Примірож: якщо є правдою твердження, що 2x2 = 4, то всілякі другі твердження, от як 2x2-3, 5, 6, і т д. тим самим мусять бути неправдивими. Бо правда в кожній річі є тільки одна, а відхилів від правди в одну чи другу сторону, цебто неправд може бути дуже богато.

Так воно є в усім, так воно є і з релігією.

Релігія є моральна звязь людини з Богом. Основується вона на тій правді, що Бог є творцем, добродієм, володарем, законодавцем, суддією і остаточною ціллю людини; що людина має розумну, свобідну й безсмертну душу; що вона в усім є залежною від Бога та має обовязок так жити, як цего Бог від неї домагається. І коли так буде жити, то жде її нагорода, коли ж ні,—то кара.

З відношення і залежности людини від Бога слідує, що людина, обдарена розумом і свобідною волею, є обовязана Бога знати, славити, любити, Йому вірно служити, щоб тим робом заслужити собі на вічне щастя.

Отже на релігію складаються три річи: 1) віра в усі правди, що говорять нам про Бога й відношення людини до Бога; 2) служба Богові через виконування моральних обовязків; 3) культ, або богопочитання виражене зовнішними обрядами.

Р е л і г і я, отже — це збір правд у які треба вірити, обовязків, що їх треба виконувати, та обрядів, якими належить виявляти назверх напочитання Бога.

З цього слідує, що релігія конечно має свої засади, твердження, приписи, що виражають і точно означують відношення людини до Бога.

Увесь зміст релігії не є довільною видумкою людини, а має свою основу й жерело в Бозі, вічній правді, святості й доброті.

Г. Бог чи то через світло здорового розуму, чи то через надприродне обявлення, подав людям правдиву релігію, подав їм правди в які мають вірити, моральні закони, що їх мають в життю триматись і точно означив усі умовини, як мають Йому служити, щоб Йому подобатись і спасти свою душу та осягнути вічне щастя.

Правдива релігія походить від Бога й для всіх людей є одна. І люди повинні визнавати та практикувати тільки одну релігію. Так повинно бути.

Одначе через темноту й незнання, а ще більше через свою злобу, люди на протязі віків в різний спосіб поперекручували правдивий зміст релігії і фальшували відповідно до своїх уподобань. В наслідок того побіч правдивої релігії повстало безліч різних р е л і г і й у найрізнородніших своїх відмінах, у яких правда є переміщана у більшій або меншій мірі з людськими блудами й видумками.

І тепер **кожна релігія має свої твердження й приписи. Ті релігії одна другій противорічать; що одна твердить то друга заперечує.** Пр. католицька релігія вчить, що папа є головою Христової Церкви й Христовим намісником на землі, а православні й протестанти це заперечують. Одна релігія доказує, що сповідь установив І. Христос, а другі релігії знову твердять, що сповідь видумали самі священики.

Очевидно, що такі противні твердження не можуть бути одночасно правдивими й ті **всі релігії, що мають такі противні собі твердження не можуть одночасно бути добрими.**

Рівнож і Господь Бог, що є самою правдою і святістю, не може бути байдужим, якою релігією люди його почитають ані не може приняти всі релігії за добрі й собі милі.

Хто говорить, що кожна релігії є добра, цей не тільки нерозумно говорить, а теж зневажає Бога. Бо за кого він має Бога? В його розумінні в Бога однакову вартість мають твердження і переченя, чесно та й проступок, правда й неправда, загалом Богові милим мала б бути всяка лож і проступок, які тільки людська злоба чи дурнота піднесла до висоти релігійної церемонії. В його розумінні Господу Богові мало б бути рівнодушне, в що людина вірить, як жие та чи вона служить Йому так, як Він хоче? Вже саме таке припущення, така думка, є тяжкою зневагою Бога.

З цього легко порозуміти, що така релігійна байдужність в своїй основі є тільки замаскованим безвірством, укритим атеїзмом. **Хто вважає всі релігії однаково добрі, цей ніякої релігії не вважає за Божу.** В нього всі релігії є лиш чисто людською видумкою.

Тому то **мусимо сказати, що як є тільки один Бог, одна правда, так і одна релігія є правдива й добра, а всі другі є неправдиві й злі.**

Можна на це погодитись, що в кожній релігії, є **щось доброго й правдивого,** пр. в кожній релігії є віра в якусь вищу істоту від людини, молитва, почування відвічальности за вчинки і т. д., однак з того ніяк не можна робити висновку, що кожна релігія в **своїй цілості** є правдива й добра.

Говорити, що кожна релігія є добра, це так само, як би говорити, що кожна річ є біла, кожний гріш зі золота чи дерева є добрий, що все, що світиться є золотом і т.д. На таке ніколи не пристане ні одна розумна й чесна людина.

Шкідливий погляд. Добром для людини є те, що схоже з його природою та приносить йому справжній хосен.

А що ж більше відповідає людині, більш її хосенне, як почитати Бога й Йому служити згідно з правдою і Божою волею?

Правдива релігія є світлом для розуму, що вказує шлях до щастя в дочасності й вічності є підйомом для волі, розрадою, заохотою до святости, дає мир, спокій серцю і Боже благословення. Це предорогоцінний скарб людини.

А знову хожна релігія є чимось зовсім противним. Вона затемнює розум, викривлює думку, веде на манівці, змушує видумки, лож і обман брати за правду, не дає правдивого спокою і щастя серцю, словом

БОЖА НАУКА

ГРІХ ПЕРШИХ ЛЮДЕЙ І КАРА ЗА НЬОГО

(Про первородний гріх)

Сатана позавидував щастя нашим прародичам у раю і постановив довести їх до гріха. Він перекинувся у змію і сказав до Еви: "Чому вам Бог не дозволив їсти овочів з усіх дерев у раю?" Ева відповіла "З усіх дерев можемо їсти тілько з дерева, що є посеред раю, Бог заборонив нам їсти щоб ми не померли."

Тоді злий дух став її підмовляти, кажучи: "Ні, ви не вмрете, але коли зїсте овоч із сього дерева, то отворяться вам очі й будете такі, як сам Бог."

Ева послухала злого духа, зірвала овоч з дерева пізнання доброго і злого, їла сама й дала Адамові а він також їв.

Коли зїли сей овоч, пізнали, що згрішили й що через се втратили свою святість. Побачили, що вони нагі і почали стидатися.

Зі страху перед Богом сховалися в кущах.

А коли Бог спитав Адама чому він переступив заповідь він складав вину на Еву, а Ева на злого духа.

Тоді сказав Господь Бог до Еви: "Умножу твої терпіння й журби, богато клопоту будеш мати з дітьми, а муж старшуватиме над тобою."

До Адама сказав Бог: "Проклята буде земля, на якій будеш працювати на хліб, доки не вернешся до землі, з котрої ти повстав, бо ти є земля і в землю обернешся."

Потім видалив Бог Адама й Еву з раю. І поставив Бог ангела з огненним мечем, щоб стеріг входу до раю.

Як довго були прародичі щасливі?

Прародичі були так довго щасливі, поки не переступили Божої заповіди тим, що зїли овоч із забороненого дерева.

Що робить той, хто переступає Божу заповідь?

Хто переступає Божу заповідь, той г р і ш и т ь.

Як називаемо гріш наших прародичів?

Гріх наших прародичів називаемо п е р в о р о д н и м або прародительським гріхом.

Чи первородний гріх пошкодив тільки прародичам?

Первородний гріх пошкодив не тільки прародичам, але й всім людям, бо він разом з карою перейшов на всіх людей.

Як пошкодив первородний гріх прародичам?

Первородний гріх пошкодив прародичам на души й на тілі: на души тим, що вони стратили освячаючу благодать і право до неба; а на тілі тим, що вони стратили рай, мусіли тяжко працювати, терпіти й вмирати.

Як називаемо гріх, що ми самі його поповняемо?

Гріх, що ми його самі поповняемо, називаемо о с о б и с т и м гріхом.

Чи всі гріхи однаково тяжкі?

Ні; є гріхи тяжкі, котрі називаемо с м е р т н и м и; і є гріхи легкі, котрі називаемо п р о с т и м и м и.

Чому тяжкий гріх називаемо смертним?

Тяжкий гріх називаемо смертним, бо через нього тратимо освячаючу благодать, без якої душа не жие для неба.

Хто з людей не мав первородного гріха?

З людей одинока Пречиста Діва Марія не мала первородного гріха, бо вона була захоронена від нього через те, що була вибрана на матір Божого Сина, Ісуса Христа.

А святий Іван Хреститель ще перед своїм народженням був освячений і увільнений від первородного гріха.

(Свято Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії святкуемо дня 9 (22) грудня.)

В котрій святій Тайні очищуемося від первородного гріха?

Від первородного гріха очищуемося в святій Тайні Хрещення через освячаючу благодать.

Яка є шеста правда святої віри?

Шеста правда святої віри є: що Божа благодать є до спасення конечно потрібна.

— — — —

Поучення. Як зле зробили перші люди, що не слухали Бога, а послухали злого духа! Нещасні, нереступили Божу заповідь, згрішили, а через те стратили право до неба й стягнули для себе ріжні терпіння, а накінці мусіли умерти. Те нещастя наші прародичі стягнули не тільки на себе, але і на всіх своїх потомків.

Перед гріхом тішила перших людей сама думка про Бога, по грісі вони боялися, дрожали, ховалися перед Богом. Перед гріхом знали, що Бог є всюди і що не можна перед ним сховатися, а по грісі так їх розум затемнився, що думали, начеб можна було сховатися перед Богом. Памятай! Так виглядаеш і ти, коли поповниш гріх. А Бог усе бачить і знае, бо Бог є всюди.

—оОо—

дуже упідляє людини й невимовно її шкодить у цілому житті. А як дуже шкодить вічности?

І тому цей погляд, що **кожна релігія є добра є дуже шкідливий, бо веде до служби неправді, до релігійної байдужности й відводить від тих великих дібр, що їх дає людині тільки правдива релігія.**

Коли не кожна релігія є правдива й добра, а тільки одна, то з цего слідує, що розумна й чесна людина, тої саме одної, правдивої релігії є обовязана триматись, а всяку іншу відкинути, хоч би й в ній народилася. **Самий тільки факт, що хтось в даній релігії родився, ніяк не може бути розумною причиною і спонукою триматись якоїсь релігії, а одиноко правда.** Припустім, хтось уродився поганином, чи цей факт мав би бути вистарчаючим, щоб він ніколи не перейшов на християнство? Чи це розумне й Богу миле? Те саме можна сказати й про різне сектанство.

Засада, що не треба міняти віри є тільки тоді правдивою, коли хто має правдиву віру. Хто має правдиву віру, той в дійсности ніколи не може мати розумної і оправданої причини зміняти свою віру на іншу, бо та зміна все буде відступством від правди і тому злим вчинком, а коли це ще робитиме з якої нечесної спонуки, зі забаганки, для гроша, карієри чи другої дочасної користи, чи щоби скинути зі себе невигідні релігійні приписи і т. д., то в таких разах поступить проти своєї совісти, підло й нечесно. І такий відступник скорше чи пізніше зазнає на собі гірких овочів свойого грішного поступку.

Коли ж знову **хто спостереже, що його релігія не має ознак правдивости, повинен доложити всіх старань, щоб пересвідчитися, чи його релігія є правдива.** А як переконається, що нема правди в його релігії, то його обовязком є шукати так довго, аж **знайде правдиву релігію,** а знайшовши її **повинен її приняти.** В такому випадку триматись засади, що не-треба зміняти релігії, а триматись тої в якій родився, нерозумом, а навіть провиною.

Хто не має правдивої релігії для того є обовязуюча засада змінити свою недобру релігію на добру.

З релігією є щось подібно, як з подорожею. Розумна людина все бажає йти доброю дорогою. Коли ж зі своєї чи чужої вини спостереже, що знайшлась на манівцях, то повинна завернути й станути на правій дорозі. Це й мудро й чесно. Немудро й нечесно є йти манівцями й не хотіти завернути.

Коли б люди на світі все заховали непофальшовану ту форму релігії, яку людям дав Бог і коли б та релігія без змін переходила від батька на сина, тоді ніколи не було б потреби людям зміняти віри.

Та нажаль сталось інакше. В різних часах повставали різні релігії, що хоч звуть себе правдивими, одначе вони є нічим іншим, а тільки відступством від правдивої релігії. І буває нераз, що хтось уродиться вже в ложній вірі, або дасться відступством заманити до неї. В таких разах ця людина, коли спостереже, що є у недобрій релігії, є обовязана її покинути, а приняти добру. Так зробили наші предки 950 літ тому, що покинули поганство й приняли за св: Володимира християнство, так зробили також ті наші предки, що через берестейську унію 1596 р. покинули православя і приняли католицтво, так роблять по нинішний день усякі конвертити, що покидають секти, протестантизм, православя, коли переконались, що католицька віра є правдива. В таких разах вони зміняючи свою віру, кидають релігійний фальш і приймають правду, добро й спасення.

Між українським народом є богато осіб, що не мають правдивої релігії. Такі люди, коли тільки це спостережуть, не повинні стидатись чи боятись змінити свою віру, а для свойого власного дочасного й вічного добра повинні це негайно зробити.

Не кожна релігія є добра, а тільки одна є добра, нею є католицька релігія, й всі розумні та чесні люди що дорожать спасенням своєї душі повинні її щиро визнавати, в ній жити й в ній умирати.

Вирівнайте свою передплату!

Ф. Алехнович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

РЕЛІГІЙНІ СПРАВИ.

До 1928 р. на соловецькім острові були два приміщення, в яких позволяли раз на тиждень відправляти богослужження — в однім католицьким священикам, а в другім православним священикам. Той імпровізований католицький костелик це була невелика шопа в лісі, у віддалі кільометра від централі табору Кремлю, і не могла помістити всіх, що хотіли брати участь у богослуженні. Старі соловецькі, по манастирські церкви перероблено на вязничні касарні. Замісць обіцяних шкіл — соловецькі казамати, в яких життя вчило нас великої правди, що большевики спрофанували всі святощі. Навіть це слово, що наклнкує до братерства, що вяже сердешними відносинами людей одної думки, одної праці, одної долі — слово "товариш", яке викликує в кожного, незараженого комунізмом, неприємні дрижки відрази.

Так це гарне слово опоганили, зогидили злегковажили в большевицьких устах.

У 1928. р. заборонили богослуження. Мало цього: всіх католицьких і православних священиків посадили в 14-ій карній сотні. Мало цього: перевели в них докладну ревізію і повідбирали книжки до богослуження, святі образи і хрести. Досі священиків приділювали до лекшої праці: виконували вони обовязки сторожів, які кермували вязничною господаркою, і взагалі займали такі становища, де треба було чесних людей, яким без страху можна було довірити майно табору. Тепер, зібравши всіх у карній сотні, вислали їх на острів Анзер, де примістили їх у філії "Голгота". Назва зовсім годиться з їх долею. Анзерська "Голгота" була для них правдивою Голготою. Там приневолювали їх працювати понад сили, зменшуючи одночасно харчеву пайку. Знущалися над ними й дошкулювали їм найріжнороднішими способами.

Щойно в 1932 р. зліквідували "Голготу", розміщуючи священиків по інших філіях.

Серед політичних вязнів Соловок, т. зв. конт-революціонерів, є доволі великий відсоток віруючих.

Кримінальний елемент -злодії, розбишаки, проститутки це майже самі безконфесійні Свої розмови переплітають доволі часто своерідними московськими проклонами, в яких збезчещують память матері. Імовірно цей проклін походить ще з часів татарської неволі і його вживали наїздники. Тоді мало воно ще хоч якунебудь ціль, бо, хоч не відповідало навіть свойому змістові, то мало на меті бодай зневагу невільника. Сьогодні цей жахливий проклін має радше значіння приповідки і дуже часто буває таке, що двох приятелів, які довго не бачилися, зневажають себе взаїмно з... нагоди зустрічі. Бо значіння проклону залежить багато від інтонації голосу, з якою проклін вимовлено: висказаний грізно, провокуюче — є зневагою, висказаний приязним голосом — може стати окликом радости, здивування і захоплення.

Революція уріжнороднила цей проклін, роблячи з нього гидке богохульство. Нова форма принялася незвичайно швидко і майже не сходить із рота совітського злочинця. В такому окруженні, при лунаючих богохульствах, шепочуть вірні свої молитви.

Питав я іноді знайомих священиків, чи большевицька противрелігійна агітація сильно зменшила число вірних. Завжди діставав я одну відповідь: що в містах серед молоді, особливо мужеської, справді можна запримітити вплив агітації. Зате не можна сказати це про село. Там не тільки що не зменшився відсоток вірних, але навпаки — релігійні переслідування і терор скріпили віру, зродили бажання самопожертви й мучеництва. Сільське населення, за малими винятками, є релігійне і не піддається ні агітації, ні теророві.

ВИХОВАННЯ ВЯЗНІВ

Совітське вязництво звертає багато уваги на виховання вязнів. Бо завданням совітської вязниці має бути не кара, але поправа. Головну увагу кладуть на "соціяльно-близьких", значить злодіїв, опришків, розбійників і інших кримінальних вязнів. Бо вони є буцімто жертвами давнього капіталістичного ладу і завданням нового совітського ладу є ліквідація сумної спадщини давніх часів. Виховними засобами є: перш усього лекції "політграмоти" (політичного знання), себто свого роду совітського катехизму, друге — впливи "виховників", трете — "стенгазети" (стінні часописи), четверте — "красния уголки" (червоні кутики) і пяте — це кіна, клюби, відчити, театральні вистави і інші агітаційні засоби.

"Політграмота" вбиває в затовчені, здегенеровані лоби кримінальних вязнів поняття про клясовість, про здобичі жовтневої революції, про осяги "пятилетки", про конституцію совітської держави.

"Виховники" рекрутуються з тих самих вязнів, але з тих, що у відповідній мірі набралися мудроців "політграмоти" і своєю клясовою приналежністю дають запоруку, що будуть совісно виконувати свої обовязки, перш усього звертатимуть пильну увагу на правовірність своїх товаришів під політичним оглядом і одночасно мають за завдання слідкувати за своїми товаришами.

"Стенгазета" займається доносицтвом у письменній формі (анонімно). Є це наліплювана на стінах періодична, писана рукою газетка, що обговорює життя, пятнує недбайливих у праці, заохочує до "ударнічества" (праці понад норму), вичислюючи прізвища тих, що чимнебудь провинилися. Загальна форма денунціації дає величезне поле до особистих порахунків між вязнями.

"Красния уголкі" — це рід більшевицьких капличок. Призначують на те найкращі кімнати в казаматах. У розі приміщують гіпсове погруддя Леніна прикрашене червінню, коли погруддя нема — вішають портрет. Стіни покриті "лозунгами" (гаслами). Посередині стоїть стіл, покритий червоною плахтою, на нім порозкидувані, примусово передплачувані вязнями, совітські часописи.

(Далі буде).

ПРИ БОЖОМУ ПРЕСТОЛІ

6 серпня українці католики в Питсбургу переживали хвилі милого релігійного зворушення і піднесення. Отсе новопосвячений отець Нестор Феціца ЧСВВ, уродженець парохії св. Івана Хрестителя, перший раз станув при престолі до відправи св. богослужби в рідній місцевості.

Торжество було надзвичайно гарне. Рано год. 9.30 процесія дітей у білосніжнім одінню прийшла до галі на привіт отцю. Всеч. о. Михайло Киндій заохотив дітей, щоб добре вчилися і опісля пішли слідами нового отця. Отець Нестор дав дітям своє благословення і процесія впровадила отця до церкви. Отець Нестор був убраний у мантії, каптурі та в епітрахилі. Це робило велике вражіння на присутніх.

Сейчас слідувало благословення нових риз і в 10 год. розпочалась співана Служба Божа нового отця. Предстоящими були о. протоігумен Навкратій Крижановський ЧСВВ і о. парох Киндій. Проповідь виголосили о. Крижановський. Хор прекрасно співав під управою п. проф. Степана Ягелли, колишнього учителя о. Нестора. Перед "Іже Херувими" двоє дітей принесли до престола дари: дівчинка пшеницю й виноград, а хлопець подушку з вишитою на ній чашею. Отець поблагословив це, приняв і поставив на стільцях коло престола.

По Службі Божій, отець уділив людям свого священичого благословення і роздавав на памятку образці.

Опісля відбувся бенкет у Народнім Домі.Привіти, промови, співи, радість з нового отця.

Впр. о. Феціца ЧСВВ, полишився на стало в Злуч. Державах П. А. для душпастирської праці між вірними. Бажаємо йому Божого благословення і найкращих успіхів у праці для добра душ.

"Світло."

Конгрес Молоді В Мондері

Одним з гарних обявів католицького життя є конгреси. Відбуваються вони в різних краях і місцевостях та з різних нагод й мають велике значіння, бо вони поглиблюють католицьке освідомлення, розбуджують запал до доброго та поривають маси народу до чину над здійсненням високих Христових ідеалів у людському життю.

Такі католицькі конґреси й зїзди час від часу маємо й ми українці католики в Канаді.

В днях 5-6 серпня, старанням БУК-а в Алберті відбувся досить гарно Конґрес Католицької Молоді в Мондері.

Оба дні було холодно й хмарно; однак мимо того громадно молодь і старші з різних сторін приїхали взяти участь у конгресі. Конгрес розпочався торжественною Службою Божою в мондерській церкві, на якій співав гарно хор з Чипмену під управою п. І. Єленяка. Вся програма складалась з двох частин: релігійної і світської. До релігійної належали участь в богослуженнях, сповідь, причастя, проповіди, Хресна Дорога. На світську частину складались игри, забави, концерт і контест промовців. За найкраще виголошені промови дістали в нагороду пугарі: панна Анна Лисаковська з Мусідори й п. Юліян Шкварок з Едмонтону.

В часі конгресу в "Українськім Парку" виступали хори з Чипмену, Лішор, Борщева і хор молодих дяків.

Найкраще припали до вподоби учасникам конґресу виступи хору і музики з Едмонтону та по мистецьки виведені танки едмонтонських юнаків і юначок.

Спортовий змаг за першенство й пугар св. Володимира не закінчився через непогоду. Його докінчення буде на зїзді в Борщеві, що відбудеться від 26-28 серпня. Цей зїзд буде призначений для вшановання 10 літнього ювілею епископства нашого Владики Кир Василія.

Увесь дохід з конґресу призначений на будову дяківської школи в Мондері, що повстане так скоро, як збереться на будову потрібні фонди.

Конгрес закінчився з великим моральним успіхом і додав його учасникам заохоти до праці й боротьби за правду й добро між українським народом в Канаді.

ДЕНЬ СВ. ВОЛОДИМИРА у Новім Києві, Алта.

День 30 липня був "КАТОЛИЦЬКИМ ДНЕМ" відділу Б. У.К-а в Новім Києві. Відбувся цей день головно за стараням теперішнього київського пароха о. Маркіяна Пасічника ЧСВВ й діяльного голови київського відділу Б.У.К-а Дмитра Марчака. Вже в суботу вечером, дня 29-го відправилась у церкві вечірня, з проповіддю провідника Б.У.К-а в Алберті, о. А. Труха ЧСВВ. Члени приступили численно до св. Сповіди. В неділю були дві Служби Божі, спільне св. Причастя й наука на дворі. Співав місцевий хор під управою молодого п. Самоїла. По Службі Божій — "княжий" обід у Народнім Домі. Було багато гостей із різних околиць. По обіді виголосили свої промови: голова Пров Ради Б.У.К-а Алберти І. Косюр, М. Чапельський із Мирнам, посол М. Гайгарст по англійськи. О. А. Трух ЧСВВ виголосив реферат на тему: "Наша праця як людини, українця, канадійця, католика." Програмою проводив предсідник місцевого відділу Б.У.К-а Д. Марчак, що витав сердечно гостей.

Того дня розійшлось досить католицьких брошурок із друкарні ОО. Василіян і ОО. Редемптористів. Київський Б.У.К. зложив також на пресовий фонд часопису "Світло" $2.50.

Учасник.

Приєднюйте передплатників для "Світла".

ЖИДИ Й КОМУНІСТИ ВИСТУПАЮТЬ ПРОТИ О. КАГЛИНА

Проти славного радієвого католицького проповідника о. Ч. Каглина, що відважно поборює комунізм, а рівночасно виказує документно участь жидів у комуністичній роботі, завзято виступають жиди й комуністи. Жидівський Народний Комітет зібрав $30.000, щоб радієвими хвилями поборювати о. Каглина й його рух за соціяльною справедливістю.

А знову комуністи грозять, що його вбють, як не перестане їх поборювати.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Преосв. Іван Бучко виїхав до Бразилії й Аргентини** в характері Апостольського Візитатора, щоб пізніше подати Апостольській Столиці звіт про життя українців у тих краях. У хвилі відїзду з Гол. Двірця у Львові, дня 24 липня, пращали Преосв. Івана члени Митр. Капітули під проводом Преосв. Н. Будки, ОО. Василіяни та представники установ. Настрій був дуже поважний.

— **23-го липня** виїхав зі Львова о. Рафаїл Лотоцький ЧСВВ до Арґентини на постійну місійну працю між українців.

— **Св. Отець Папа Пій XII** перебуває тепер на літнім відпочинку в Кастерґандольфо недалеко Риму.

— **Ап. Делеґат** Монс. І. Антоніютті минулого місяця відвідав католицькі місійні станиці на далекій півночі.

— **Святіший Отець** приняв на приватній авдієнції католицьку цісареву Аннаму, що прийшла в національному строю в товаристві амбасадора Франції й його жінки. Цісарева передала Святішому Отцеві цінний хрестик, а Св. Отець вручив цісаревій дорогу вервицю.

— **Мадярська влада** в Карп. Україні наказала в усіх церквах читати евангеліє по мадярськи. В деяких церквах навіть цілу Службу Божу правлять по мадярськи. Населення сильно обурене на таку мадяризацію нашої Церкви.

— **З Коннерсройт** повідомляють, що там померла відома німецька стиґматичка Тереса Нойман.

— **В Монтреалі** дня 23 липня, в часі річного зїзду Руху Молодого Католицького Робітництва, відбувся масовий шлюб. На очах 200 тисяч людей 105 пар зложило шлюбну присягу перед священиками. Св. Отець переслав їм своє благословення і дарунки. Кожна молода дістала вервицю, а молодий хрестик.

— **Єпископ** Бернард Сейл — це перший католицький єпископ, що літаком перелетів океан. Його візвав Св. Отець до Ватикану на нараду в справі катол. організації молоді в Америці.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Декретом** з 27 липня в СССР, позбавлено відзначень 79 визначних большевицьких достойників, між якими є споре число військових старшин. За цим піде чистка тих, що попали в неласку сталінського режиму.

— **У Ню Йорку** зник у таємничий спосіб б. совітський ґенерал В. Кривітський, що то в американських журналах розкривав злочини ГПУ., за що на нього сильно нападала большевицька преса. Кривітський утік був зі Совітів до Америки. Панує переконання, що Кривітського спрятали агенти ГПУ.

— **Злучені Держави** Півн. Америки, виповіли торговельну угоду, що її мали з Японією від 1911 р. Скасування угоди увійде в життя 25. І. 1940.

— **Українці** в Польщі терплять страшний гнет і тільки ждуть догідної хвилі, щоб зірватись до боротьби за свої права й волю.

— **В Сан Франсиско** недавно відбулась судова розправа на якій виявилось, що комуністи ограбили банк на $40.000, щоб збогатити свою партійну касу.

— **В Анґлії** увійшов у життя новий закон проти терористів з Ірляндської Републиканської Армії. Новий закон дає право арештувати і депортувати до Ірляндії підозрілих в тероризмі.

— **Бувший премієр,** а відтак президент Карпатської України, д-р о. А. Волошин перебуває в Празі, а від осени буде професором педаґоґіки в Українськім Університеті.

— **В Німеччині** створено спеціяльний уряд з централею в Берліні для поборювання алькоголізму й нікотинізму.

— **Переговори в Москві** в справі англійсько-французько-російського союзу ще не покінчились. В суботу, 5-го серпня виїхала до Москви військова комісія, зложена з французьких і анґлійських ґенералів штабу на спільні наради щодо пляну оборони перед німецько-італійським наступом.

— **Еспанці** домагаються від Анґлії Ґібральтару. Британський уряд наче у відповідь на те почав ще ліпше укріплювати цю важну стратеґічну точку для оборони.

— **Хорвати** хочуть відорватись від Югославії. Їх є пять мільйонів і їх положення є подібне до положення українців у Польщі. Провідник Хорватів, др. Мачек заявив на днях, що як хорвати в короткому часі не дістануть територіяльної автономії, то насильно відірвуться від Югославії і піддадуться під німецький протекторат.

— **Словацький** парлямент ухвалив нову конституцію, силою якої Словаччина стала авторитативною державою.

— **Терор і арешти в Карпатській Україні** не вгасають. Мадяри насильно й нагально переводять мадяризацію шкіл. Всякі українські прояви безпощадно здушують.

— **Справа Данціґу** ще не вирішена. Грізне напруження між Польщею і Німеччиною з цього приводу тревае далі.

— **Непорозуміння** між Ніпоном і Великою Британією продовжується. Ніпонці бачучи британські труднощі в Европі використовують їх для себе й стараються поволі усувати впливи та інтереси британців у Китаю. Англія дуже обережно поводиться з ніпонцями.

— **З Польщі** доходять вісти про страшні переслідування і масові арешти українців, підозріваючи їх у симпатіях до німців.

— **Ніпон** готов приступити до німецько-італійського союзу.

— **Німеччина** мобілізує війська й тому можна сподіватися у Европі нової [illegible] кризи в найближчих місяцях.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

КАТЕХІЗАЦІЯ В УКРАЇНСЬКИХ ОСЕЛЯХ

Одною з великих недостач сучасної світської школи є те, що вона усунула зі своєї програми релігійне образування і навчання. І з цього виходить таке, що людина по довших літах науки в таких школах дістає дуже широке й основне знання у всяких дочасних справах, а зовсім не знає як має поводитись під релігійним оглядом. Розуміється, що таке одностороннє образования дуже уемно відбивається пізніше в життю людини.

Щоб тому лихові зарадити католицька Церква старається використати різні нагоди, щоб дітям поза такою школою дати потрібне релігійне образування. Одною з таких нагод є саме вакаційний час. У нас у Канаді щороку отці, сестри й світські особи уряджують курси по різних місцевостях і навчають дітей християнської правди й приготовляють до св. Сповіді і Причастя.

Так є і цього року. Дістаємо вісти про катехізацію в різних українських оселях по Канаді і їх подаемо читачам нашої часописи до відома.

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА.

Від 1-12 липня Сестри Служебниці П.Н.Д.М. вчили дітей катехізму та приготовляли до першого Св. Причастя. Гарний то був вид у вівторок 11-го липня, як 26 маленьких діточок з невинним серцем злучились з Ісусом у св. Причастю.

З ВЕГРЕВИЛ, АЛТА.

Як суха земленька прагне дощу, так і прагнули діточі душі в місточку Вегревил вакаційного курсу під проводом Сестер Служебниць. І сповнились їхні бажання. 16. VII., в неділю прибули дві Сестрі Служебниці П.Н.Д.М., з Мондеру вести навчання дітей. Парохія приняла їх дуже радо.

Сестри, через три тижні вчили дітей катехізму в церкві, а української мови в парохіяльнім домі, що стоїть недалеко церкви. Дітей училось 56. Усі чемні, понятливі, жадні знання. Аж любо було працювати й глядіти, як діти переганялися котре з них більше навчиться і краще напише й дасть мудру відповідь.

В суботу 29-го липня діти висповідались, а в неділю на співаній Службі Божій приняли Св. Причастя. 14 дітей перший раз приняло Ісуса до свойого молоденького серця.

В неділю пополудні дітвора виступила на сцені й своїми деклямаціями та співами втішала родичів. Промови вигосили о. М. Романович і о. А. Химій.

Потім ще тиждень велась наука. Увесь час в день училась молодь, а вечером старші. Три тижні науки проминув дуже скоро. На пращання жіноцтво зробило Сестрам чайне принятття в часі якого вручило гарні дарунки. Пращаючи Сестер старші й діти запрашали їх приїхати знову на другий рік на вакації.

Щира подяка хай буде всім родичам і Жіночому Товариству, що так гарно приняли й дбали про Сестер й дітвору в часі вакаційного курсу

Парохіянин.

ПЛЕЙН ЛЕЙК

Катехізація дітей відбулась від 13-21-го липня. 75 дітей навчалось Божої науки під проводом Сестер Служебниць з Мондеру

Серце раділо, коли в пятницю рано 21-го липня всі ці діти зближились до евхаристійного Ісуса. 21 діточок перший раз приняло св. Причастя.

Батьки й матері тішились молодим цвітом, а сльози радости блестіли в очах, коли бачили, як діти щиро молились: Ісусе, ми Тебе любимо.: наверни грішників!

ІННІСФРІ, ВОЗДВ. Ч. ХРЕСТА

Катехізацію в цій місцевості перепровадив о. М. Пасічник від 13-20-го липня. 14 дітей брало в ній участь кожного дня. Хоч то був короткий час, одначе діти богато навчились, як треба любити Бога, шанувати родичів, стерегтись зла, а робити добро та набрали знання в справах релігії та дещо з історії свойого народу.

ІННІСФРІ, ЦЕРКВА Р. М. Б.

Під проводом Сестер Служебниць, в днях від 24-29 липня 50 дітей навчалось тих великих Божих правд, які подає коротко й ядерно катехізмова книжечка. 28 липня, рано всі діти приступили спільно до св. Причастя.

СКАРО, АЛТА.

(Скаро, Алта.)

Парохія Воздв. Ч. Хреста в Скаро дня 15-го липня мала нагоду бути на концерті що його влаштували своїм батькам вдячні діти. Концерт був гарний і присутні дивувались, що малі діти за один тиждень навчились так гарно говорити, співати й деклямувати по українськи. Дітей до концерту підготовляв о. М. Когут, ЧСВВ.

Члени Б.У.К-а задумують купити до Нар. Дому фортепян для молоді.

ЛІШОР, АЛТА.

Від 17-23 липня о. М. Когут ЧСВВ. вчив у нас катехізму і провадив Рідну Школу. Рано навчав отець дітей християнських правд при помочі образів у церкві. Кожного дня під проводом старших дівчат діти співали разом підчас Служби Божої. Пополудні велось навчання рідного слова.

На науку приходили й старші хлопці та дівчата. Всіх ходило 32. Дуже цікаво було прислухуватись їх дебатам на різні повчаючі теми

На закінчення науки вся дітвора приступила до св. Сповіді й спільного св. Причастя та дала в школі концерт, що всім дуже сподобався.

ДЕЛФ, АЛТА.

На нашій кольонії Сестри Служебниці з Мондеру перевели навчання релігії і рідної мови в днях 24-27 липня. Науку побирало 50 дітей. Юні друзі закінчили свій курс Сповідю і св. Причастям та гарним концертом у Народнім Домі. На концерті було богато сміху й радости. Родичі тішились, що їхні діти в короткому часі так багато доброго навчились під проводом Сестер Служебниць.

З тих концертів, що відбуваються по наших кольоніях можна бачити, що наша молодь має великі таланти та здібности. Видно також, що мають велику охоту вчитись свого, рідного. Треба лише, щоб старші давали їм нагоду та всяку поміч учитись своєї віри й мови, а тоді певно наш нарід у Канаді не вмре, не загине. Передусім треба старатись, щоб діти мали добрих учителів та дати їм у руки добру книжку й часопис, щоб їх собі й родичам голосно читали.

Парох.

ЗАЛОЖЕННЯ ХРЕСНОЇ ДОРОГИ

В неділю, 30-го липня, в церкві св. Спаса на Москаликах, коло Мондеру, парох о. М. Романович ЧСВВ заложив прилисаним способом Хресну Дорогу. 14 гарних образів з дубовими хрестиками, що зображують страшні муки нашого Спасителя і Його смерть на Голгофті, стали великою прикрасою церкви й рівночасно будуть заохочувати людей до побожного життя.

Хресна Дорога — це дуже гарна й хосенна практика в католицькій Церкві й кожна побожна душа повинна цією практикою живо заінтересуватися.

БУДОВА НОВОЇ ЦЕРКВИ В ЕДМОНТОНІ

В Едмонтоні ОО. Василіяни розпочали будову нової мурованої церкви св. Йосафата. Пляни церкви виготовив архітект о. Ру з Кук Крик, Ман. Церква буде коштувати поверх $30.000 і має бути найкращою греко - католицькою церквою в Алберті. Досі вже викопано пивницю і виливають з цементу фундаменти.

БУДУЮТЬ ЦЕРКВУ

(Восток-Івасюки, Алта.)

Парохія св. Михайла в Восток-Івасюки, дуже гарно розвивається. Біля старенької церковці є там гарний новий народний дім, де молодь і старші гуртуються часто для науки й забави.

Вже від довшого часу парохіяне бачили, що їх стара церковця, яку поставили мозольні лionірські руки, для них уже замала й тому задумали поставити більшу й кращу. 2-го серпня церковний заряд в імени парохії підписав з п. Л. Косом з Мондеру контракт будови нової церкви. Почалася уже будова. Є надія, що за кілька місяців парохіяне будуть молитись уже в новім Господнім храмі.

ПРИГАДКИ

19. VIII. Преображення Господне; Свячення овочів.
20. VIII. 12 Нед. по Зісл. Св. Духа.
27. VIII. 13 Нед. по Зісл. Св. Духа.
28. VIII. Успення Пр. Богородиці, Свячення зілля.

Від 14-27. VIII. Піст-Спасівка.

Зміни місяця: Перша кватира 21. VIII. — Повня 29. VIII.

Довгий день: 19. VIII. — 14 год. 41 хв. 29. VIII. — 14 годин.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Новий Київ, Алта. $2.50

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса: THE LIGHT Box 3 *Mundare, Alberta, Canada*

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуемо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маемо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (32) 17. Мондер, Алберта, 1-го Вересня 1939. Mundare, Alberta, September 1st. Vol. II. No. (32) 17.

СЛОВО СВЯТІШОГО ОТЦЯ ДО ДІТЕЙ

Недавно Св. Отець Папа Пій XII приняв на авдієнції дітвору з її родичами з різних дієцезій Італії й промовив до неї по батьківськи такими словами:

"Вам, дорогі діти, що є надією Найвищого Пастиря, а також для родини й суспільности, хочема отворити наше серце, повне вдяки й любови, а передовсім повне тих бажань, що їх Ісус виразив одного дня, коли то поставив дитину посеред своїх учеників і сказав: "Якщо не будете, як діти не ввійдете в царство небесне" (Мат. 18:3).

Дитина отже є взором для всіх, що хочуть наслідувати Христа; і найбільшим бажанням Його Божого Серця було те, щоб чесноти дитини були в житті усіх без різниці

Розумієте це добре, дорогі діти, — продовжав далі Св. Отець — що ви так, як і другі, переходячи через різний вік людини, станете дорослими в літах, поставі й думанні станете образованими, кожний у свойому званні, щоб дати суспільності те, що тепер від суспільности дістаєте: ваші фізичні сили, ваші сили ума, ваші здібности зі своїм знанням і наукою, волю зі своїми поривами й запалом. Так, одначе при тому всьому ви не будете справжніми християнами, якщо не зробите так вашими ті з окрема чесноти, що є питомі дітям, щоб їх опісля ніколи не покинути в житті.

Ви маєте любити послух і карність, хоч другі навчатимуть вас, що людина сама собі є повним паном.

Ви маєте задержати свою щиру простоту, хоч будете бачити, що кругом вас тріюмфує хитрість і підступ.

Ви маєте поступати так щиро зі всіми, як це тепер робите з вашою мамою, хоч будете бачити, що шанують тих, що вдають і обманюють.

Ви маєте затримати ваше серце, як отце тепер, отверте для співчуття, повне солодощів і любови до всіх, готове забути всі урази навіть тоді, коли вам притрафиться відчути, що зло відплачується злом.

А понад усе заздрісно бережіть вашу невинність, хоч кругом себе зобачите гріх, може у найбільш болючих проявах, а внутрі й зовні вас почуєте говорення, що щастя людини полягає в розкошах

Ось як маєте заховати себе завсіди подібними до дітей, щоб увійти до небесного царства. І так будете в тойже час в туземному житті людьми правими, чистими, сильними, корисними собі, родині, вітчині вірні обовязкам, готові до посвяти, здатні до всякого геройства.

Таких вас хоче мати Ісус Христос."

ТУРБОТА ФРАНЦІЇ ЗА ДІТИ

Безрелігійність і безбожництво в Франції, яке десятками літ пропагувала школа, преса й підтримував уряд, видають тепер сумні овочі. Одним із них є застрашаючий упадок народин, що грозить вилюдненням Франції. Щоб якось лихові зарадити, французькі міністри відбули нараду, якої темою була низка декретів, а зміж них велике зацікавлення викликав "кодекс французької родини". Цей кодекс має на цілі розпорядками причинитися до збільшення уродин у Франції. Складається він з 4ох підставових частин і одіймає постанови: 1) про допомогу для родин на випадок, як прийде на світ перша дитина; 2) про охорону родини й передбачує загострені кари за зігнання плоду й піянство; 3) про податки від кавалерів і бездітних родин та збільшення податків від алькоголю; 4) про адміністрацію.

Добра річ мудрі закони та вони не багато поможуть, коли не буде релігійного духа й побожности в народі. І над тим повинні добре думати міністри не тільки Франції, а в уряді кожної держави.

До Канади на сталий побут приїхав з Карпатської України Впр. о. Петро Котович ЧСВВ.

ВЕЛИКА БОЖА РОДИНА

Велика є наша земля. А на тій землі живе біля два міліярди людей. Живуть вони у різних підсоннях і краях, мають різну краску й вигляд, різну мову, релігію і державний устрій, різні звичаї й обичаї.

І хоч як великі є різниці між людьми, то однак наука й Боже обявлення впевняють нас, що всі люди — це одно велике дерево, що по віках широко розрослось з одного насіння, одна велика родина, якої прабатьком є Адам.

Ця велика родина, крім свойого спільного прабатька на землі, Адама, має ще спільного батька в небі, до котрого каже нам Христос говорити в щоденній молитві "Отче наш"!

Так, Господь Бог є нашим отцем. Найперше в природному порядку. Від Нього маємо все наше життя-буття. Господь Бог у своїй премудрості й любові порішив, щоб ми в даному часі й місці народились як люди, Він дав нам родичів, що привели нас на світ, дав нам душу й тіло й обсипав нас щедро своїми природними даруваннями, так, що ми зовсім згідно з правдою можемо й мусимо казати з царем Давидом: "Руки твої сотворили й приготовили мене" (Пс. 118:73).

І не тільки нас Господь сотворив; Він також і тримає нас при житті. В свойому премудрому провидінні опікується нами, як найліпший отець. З Його ласки й доброти остаточно маємо все, що маємо. Коли б так Господь Бог нас зовсім опустив, хоч би на одну хвилинку, ми тоді миттю перемінилися б у одне ніщо.

Чим отже природний батько для дитини, тим у далеко більшій мірі є Г. Бог для нас. Тим то з цього відношення виходить, що Господь Бог є не тільки нашим творцем і володарем, але й отцем, а ми Його діти.

Господь Бог є нашим отцем у надприродному порядку.

Божа любов до людей є безмежна. В своїй доброті Г. Бог не вдоволився тим, що сотворив людей на свій образ і подобу й обдарував їх великими природними дарами.

Свята віра навчає нас, що Бог підніс людей понад їх природний стан, зробив їх своїми прибраними дітьми й відповідно до цього стану наділив їх багатими надприродни-

УСУВАЮТЬ РЕЛІГІЮ ЗІ ШКІЛ У ДАНЦІГУ

На приказ націстського сенату усунено зі шкіл у Данцігу науку релігії. Сестри Згромадження Доброго Пастиря були змушені урядом покинути свою виховну інституцію, що відтепер служитиме за приміщення для гітлерівських організацій.

ТЕРЕСА НОЙМАН ЖИВЕ

Вістка про смерть німецької стигматички Тереси Нойман, яку ми подали минулого разу за іншими часописами, показалась незгідною з правдою. Єпископський Ординаріят з Регенсбургу повідомляє, що Тереса Нойман жиє і мешкає далі в Конерсройті, в регенсбурській епархії.

СВ. ОТЕЦЬ ЗАКЛИКАЄ ДО МИРА

В часі критичного напруження між ворогуючими народами, дня 24-го серпня, Св. Отець Папа Пій XII дрожачим голосом промовив через радіо до народів світа зі закликом, щоб спори й конфлікти вирішувати не кровю і залізом, а переговорами. Через переговори при добрій волі й пошані взаїмних прав можна буде осягнути почесний успіх.

Св. Отець благає мира в імя Христової крови й каже, що з Ним напевне є все людство, яке очікує хліба й свободи, а не заліза, що вбиває і нищить.

Св. Отець, що стоїть понад народами й таборами й одиноко бажає добра людям взиває до мира. Та чи того розумного батьківськго заклику схочуть послухати люди? Щоб був мир, треба, щоб народи не тільки бажали мира, а старались про умовини потрібні до трівкого мира. А ними є щирохристіянський дух у міжнародньому життю і принципи справедливости, любови та вирозуміння, а не захланности, насилля і гнету.

Чим більше точних і совісних передплатників матиме католицький часопис "Світло" тим кращий та дешевший буде він.

"Чим довше живу як католик, то тим більше відчуваю в собі зріст життя, силу й сонця."

(Е. Й. Єргензен — данський письменник і конвертит).

ми ласками. Звідси то походить, що люди є вже не тільки Божими слугами, а й дітьми. "Глядіть яку любов дав вам Отець, щоби ми дітьми Божими звались, і ми є ними. Улюблені, ми тепер діти Божі... (I. Ів. 3:1). І тому, що ми є діти Божі, Г. Бог поводиться з нами, мов той найліпший отець зі своїми дітьми. Про це прекрасно засвідчує нам усе Боже обявлення, уся економія спасення людського роду та кожної людини з окрема.

Гляньмо тільки, як то сейчас по народженні у Св. Тайні Хрещення Г. Бог дає людині освячаючу ласку й надприродне життя та право до небесного щастя, всякі чесноти й ласки та витискає на душі знайя Божої дитини! Опісля те життя розвиває, а як треба відновляє, у других св. Тайнах. Свята Церква зі своїми релігійними скарбами є призначена одиноко на те, щоб помагати людям так жити, як це годиться дітям Божим.

З цієї великої правди, що Г. Бог є нашим отцем, слідує, що всі люди є Божі діти, а взаїмно між собою брати й сестри.

А коли всі люди є собі братами й сестрами, то ясне, що всіх повинна єднати одна спільна любов: любов природна й надприродна. Така є ясна Христова наука.

І коли б така любов була між людьми загальна, щира, діяльна, тоді інакше виглядав би світ. Не було б тоді тої ненависти, кривд, гнету, визиску, поневолення, не було б таких ярких клясових і расових різниць, а слідом за тим, не було б стільки лиха, плачу, нарікань, бунтів, революцій і війн.

Коли б люди розуміли якслід і виконували б в життї велику заповідь небесного Отця: "Любитимеш ближнього свого, як себе самого", радикально змінилися б відносини між народами й державами, настали б часи справжнього миру й добробуту.

О коб так було! А так повинно бути! Нажаль на загал у світі люди не хочуть признати, що вони є дітьми небесного Вітця і числитись з Його волею у житті. Люди відступили від Бога, стали блудними синами й живуть кожний по вимогам особистого чи збірного егоїзму.

Нема в світі тої загальної любови й братерства, що повинні прикрашувати людей, як Божих дітей.

Людина людині не братом, а вовком стала.

В такому сумному стані сучасного світу Св. Отець, Папа римський, каже всім католикам, а зокрема членам Апостольства Молитви, молитись у вересні, щоб усі народи світу зрозуміли й признали цю правду, що вони є одна велика Божа родина, що має Бога Отця, іже на небесіх, і щоб згідно з цією правдою поступали у відношенні до Бога та до себе самих.

Молімся і ми, щоб Г. Бог дав людям світло для розуму, щоб порозуміли й взялись переводити в життя велику заповідь любови Бога й ближнього!

Будьмо апостолами любови! Скільки в нас буде можности, словом і приміром ширім любов у нашому окруженні! Хай християнська любов і братерство запанує у нашім народі й в усьому світі, а тоді багато лиха щезне зі землі й Отець небесний гляне милим оком на людський рід і дасть йому кращі дні життя.

КАТОЛИКИ ПІД СВАСТИКОЮ

Розенберг, ідеольог націзму, сказав минулого року, що католицька Церква мусить щезнути в Німеччині. Все нові відомости про страшний гнет католиків у Німеччині потверджують лиш те, що в цих словах міститься наче присуд націстів виданий на католицьку Церкву, який пробують виконати. Націзм своєю ідеольогією і режімом є ворожий католицизмові й постепенно та пляново намагається його знищити. Та німецькі католики також не є з воску. Хоч люблять свою батьківщину й стараються бути льояльними до уряду, то однак відважно маніфестують своє привязання до Церкви й мужно боронять своєї релігії. Ось декілька нових вістей на доказ цього:

Гітлерівські штурмовики урядили в Падерборні параду з ненависними й безсоромними нападами на католицьку Церкву й духовенство. Проти такої поведінки гостро запротестував перед урядом Каспар Кляйн, архієпископ Падерборну й цілу справу віддав до суду.

Недавно пасавська дієцезія в Баварії обходила 200-літний ювілей свойого існування. На це свято зїхалось до Пассав 30.000 паломників з різних сторін дієцезії, а між ними було 10,000 молодих чоловіків і жінок та представники з понад 2,000 парохій, щоб заманіфестувати свою любов до Церкви.

Є великий попит на католицьке видання Св. Письма Нового Завіту. Св. Письмо розходиться тисячами примірників. Статистика знову виказує, що число відступств від Католицької Церкви сильно маліє.

Кардинал Теодор Інніцер архієпископ Відня кинув інтердикт на громаду в Тіфенталь, що недалеко Відня, за кару, що місцевий мейор замкнув церкву перед кардиналом і не хотів до неї впустити.

В Лінцу, де лежуть поховані родичі Гітлера, націсти ширять завзято поганство. Щоб протиділати цій безбожній пропаганді, Апост. Столиця позволила, що великодне св. Причастя можна приняти впродовж цілого року.

Націсти в Лінцу загарбали в свої руки католицький великий і малий семинар, а в Інсбурку Марґаретінум, католицьке заведення для бідних дівчат і служниць.

В Берліні поліція замкнула всі католицькі школи.

Бувають часті випадки, що гітлерівські фанатики нищуть хрести, статуї (пр. в Берґцаберн і Штайвайлер)

Католики тихо й по геройськи зносять гнет і переслідування загартовують їхню віру. Німецькі католики стають гідними нащадками перших християн.

Треба однак додати, що безбожницька акція гітлерівців, робить ненависним гітлерівський режім навіть для самих німців та не ворожить нічого доброго для будучности.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Конґрес Христа Царя.** В Люблянї, в Югославії, відбувся в днях 26-30 липня міжнародний Конґрес Христа Царя. На Конґресі прочитано низку рефератів про релігійне й моральне відродження світу

— **Польський полевий епископ Ґавліна** видав внутрішний приказ з отсим вияcненням: З огляду на часті запити в справі благословення зброї та военного приладдя подається до відома, що невказане, щоб священики посвячували (благословили) зброю або военне знаряддя, що спричиняє смерть і виголошували з того приводу якінебудь промови в літурґічних ризах. Зате нема ніяких застережень щодо благословення военного знаряддя, яке безпосередно не спричиняє смерти, пр. военного санітарного знаряддя.

— **Еспанський міністер освіти** підписав декрет, що привертає науку релігії в школах Дня 14-го вересня школам роздадуть хрести, які будуть розвішені в викладових салях.

— **До Канади,** на сталий побут приїхав зі Старого Краю о. Йосиф Формальчик, З. Н. І Він буде працювати між нашим народом у околиці Йорктону, Саск

— **В Саскатуні, Саск,** греко-католицька парохія будує нову муровану церкву.

— **Голяндська католицька преса** має 27 щоденних часописів, в тому 6 з двома виданями денно, 56 тижневиків і 300 інших періодиків

— **Видалення ОО. Василіян з Карп. України.** Перед приходом мадярів, в Карп. Україні ОО. Василіяни вели надзвичайно успішну релігійну й культурну діяльність у Карп. Україні. Тепер мадяри українських василіян прогнали з краю, а монастирі обсадити монахами мадярами.

— **Старанням католицької єрархії** вдалося осягнути злагідження острих протикатолицьких законів, що їх видав православний уряд у Греції 1938 р. Однак ще багато розпорядків остає в силі, у яких пробивається ненависть і нетерпимість до католиків

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят назначив Всеч. о. М. Горошка на пароха в Принс Алберт, Саск., і околиці, з осідком у місті Принс Алберт.

Всеч. о. Михайло Заяць призначений до помочі в душпастирській праці в околицях Брентфорд, Ґримсбі, Онт.

З ДІЯЛЬНОСТИ НАШОГО ВЛАДИКИ

6. VIII. Преосв. Кир Василій поблагословили торжественно угольний камінь під новий мурований будинок "Просвіта" в Етелберт, Ман., а 13. VIII. відвідали найдальшу парохію на півночі в Ди Па, Ман., та поблагословили нову церкву, в котрій відправили Архієрейську Службу Божу.

На Спаса, 19, VIII. Їх Ексц. Василій торжественно посвятили нову церкву в Рама, Саск. а 20. VIII. в Сван Плейн, Саск.

Збільшається число наших церков у Канаді, розвивається греко-катол. дієцезія в Канаді.

ПОСВЯЧЕННЯ НОВОГО НАРОДНОГО ДОМУ у Кракові, Алта.

Дуже радісна хвилина зібрала краківських українців для 13-го серпня, 1939. Отсе в цьому дні відбулося посвячення новозбудованого Народного Дому.

Чину посвячення довершив по співаній Службі Божій Впр. о. ігумен Н. Саварин, ЧСВВ. при численнім зібранні краківських українців і многих гостей, що прибули з Чіпмену, Востока, Мондеру, Ст. Майкел, Ендро, Виллінґдону й Ламонту. Гарну проповідь з цієї радісної нагоди виголосив о. ігумен до всіх присутніх при кінці посвячення, закінчуючи: "Нехай цей новозбудований Народний Дім буде дійсно українським, Греко-католицьким Народним Домом, що в ньому плекатимуть ідеї його покровителя Маркіяна Шашкевича".

Старий Народний Дім знищила якась злобна рука 27-го цвітня, 1939. Вартував він 2,400 долярів, а був заасекурований лише на 1,200 долярів. Жаль було краківським українцям, коли зі свойого народнього майна побачили лише згарища. Однак не знеохотились цею невдачею, зібралися за кілька днів й рішили знову збудувати новий народний дім.

Новозбудований Народний Дім є кращий, більший і вигіднійший. По посвяченні була перекуска, а відтак забави. Виголошено також цілий ряд бесід. Промовляли й зложили свої привіти п. Прокопюк, п. Андріїв, п. Тимчак, панна Романчич, п. Федун, п. Лесюк, др. Арчер, о. Химій, о. Саварин і другі.

Новозбудованим Народнім Домом радіють усі. Найбільша однак радість огортає серця українців греко-католиків у Кракові.

Острогірка.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

На Визвольну Службу Божу за Україну зложив свою жертву п. Никола Черемшинський з Монреду, Алта $1.00

Хто буде слідуючий?

В теперішних критичних хвилях, коли то важиться доля держав і народів, треба нам сердечно Бога молити за волю й державність українського народу. То ж складаймо наші жертви на Визвольну Службу Божу, що правиться кожного дня в церкві ОО. Василіян у Мондері, Алта.

ВАЖНИЙ ДОКУМЕНТ

ПАПА ОСУДИВ РУЙНОВАННЯ ПРАВОСЛАВНИХ ЦЕРКОВ У ПОЛЬЩІ

Свого часу голосними були події бурення й руйнування Польщею українських православних церков на Волині, Поліссі й Холмщині. Проти цього нехристіянського поступку виступили з осудом не тільки самі православні, а й католики. Відомий є кожному Папський Лист ВПреосв. Митрополита Кир Андрея Шептицького, у якому він ясно висказує, що в сумному ділі руйновання церков не винен папа ні католицька Церква.

Одначе це вияснення не перешкодило нашим відступникам у Канаді й Америці, що називають себе православними українцями, в найбільш підлий і злобний спосіб нападати на Рим, папу й католицьку Церкву та брехливо обвинувачувати в ділі нищення Божих храмів.

І ці свої брехливі обвинувачення повтаряють ще й тепер раз-у-раз, щоб ними баламутити малосвідомих людей і їх ворожо настроювати до Св. Отця і католицької Церкви.

Що ці напади й закиди православних сектярів є направду безосновні й брехливі, на це як новий доказ може нам послужити авторитетний лист Апостольського Делеґата з Вашінґтону, Архіп. Чіконіяного, що в останніх часах появився на сторінках преси.

Цей лист Апостольського Делеґата писаний до православного єпископа Макарія Ілінського в Ню Йорку, подаємо в передруку до відома читачам "Світла".

APOSTOLIC DELEGATION
United States of America
3339 Mass. Ave., N. W.
Washington, D. C.

May 16, 1939.

The Right Reverend Makarios Ilinsky,
Secretary of the Counsil of Bishops,
105 E. Houston St.,
New York City

Right Reverend and dear Sir,

In further reference to your esteemed telegram of January 13th, I beg to inform that I have received a communication from the Holy See in this regard, in which I am directed to make known that as the distruction of Orthodox Churches in Poland took place, the Holy See took steps to express its PROFOUND REGRET for such incidents. I am further requested to emphasize the fact that the LAMENTABLE HAPPENINGS were in no way due to the Agreement of June 20th, 1938 between the Holy See and Poland, in regard to the "lands, churches and chapels once Uniate, of which the Catholic Church was deprived by Russia." In clarification of this latter point it may be useful to consult the "Nota" published in the "Osservatore Romano", Number 64, of Friday, March 17th, page 2.

With sentiments of esteem, I have the honor to remain
Respectfully yours,

A. G. CICOGNANI
Archbishop of Laodicea
Apostolic Delegate

Ви прочитали повищий лист. Щож він вам каже? З нього хіба очевидне, що:

1) Апостольська Столиця не дала причини до бурення православних церков і за нього не може відповідати;

2. Святіший Отець довідавшись про цей злочин, не тільки що його не апробував, а таки сейчас його осудив і висловив свій глибокий жаль з його приводу, а самі події нищення православних церков, назвав жалюгідними подіями;

3). За злочин бурення українських православних церков треба винувати не католиків, а противно, ворогів католицизму, що, — по словам митр. Андрея, — під покришкою патріотичних гасел "вирівнання історичних несправедливостей" і "нищення слідів неволі," старались завдати моральний удар самій ідеї зединення Церков та авторитетові Вселенської Церкви й Апостольській Столиці.

І це треба мати на увазі кожному, хто хоче бути справедливим у оцінці подій нищення православних церков під Польщею.

СЛУХАЙТЕ УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ РАДІОПРОГРАМИ

що буде передана дня 3-го вересня, в 5 год. пополудні зі стації *CFRN*, у Едмонтоні Алта.

Концертову частину виведуть мистецькі сили Народнього Дому в Едмонтоні під орудою п. О. Прийми. Промову виголосить о. А. Трух ЧСВВ.

Складаймо свої добровільні жертви на удержання української католицької радіопрограми!

Свої датки посилайте на адресу.

Ukrainian Catholic Brotherhood
Box 186, Mundare, Alta.

СКІНЧИВ

На горбочку стояла маленька біла хата. Кругом неї пишався гарний город. Росла там ярина й квіти; та найкраще зі всього, це були рожі, що гарно розвивались перед хатою.

У хатині проживав старенький дідусь. Ранками й вечорами працював у городі й радів з овочів своєї праці.

"Праця мене тримає ще при житті. Як не зможу працювати, то відай тоді прийде мені кінець" — повторяв часто.

І прийшов час, коли гарний, милий город, став сумний і опущений. Рожі, що недавно ще так чарівно цвили посхиляли жалібно свої головки, а їхні листочки повпадали. Орися, стара служниця, ледво лазила. Очі в неї були червоні, а зморщки на лиці ще глибші стали.

Старенький дідусь, огородник з рожаного городця, поволі вмирав.

Кімната, де він лежав мала вікна з красним видом на річку, ліс і на дорогий городець з рожами. Дідусь глядів крізь вікно померклими очима та з трудом ловив звуки щебету пташок.

Одного дня, коли чувся трохи сильнішим, прикликав до себе служницю.

"Орисю, а подай мені ту велику книжку!"

"Вашу книжку? — Ось вона".

З вимушеною усмішкою подала йому книжку й тайком, нижком обтерла велику сльозу, що впала на неї. Вона подала також чорнило й перо.

Орисі не треба було пояснювати, що це за книжка. Вона її знала надто добре. Тридцять років вона стирала з неї порохи з почуванням пошани й цікавости.

Дідусь узяв книжку й дріжучими руками почав поволі перекидати листки. На початку книжки стояло записане його імя: Марко Горішний. Кинув зором на ці слова, а перед його душею виринув образ з його ранньої молодости. Він, ще малий хлопець, сидить в мами на колінах і уважно слухає маминих слів про Ангела Хоронителя.

"Мій сину — казала мати ти також маєш Ангела Хоронителя, що записує золотими буквами твої добрі діла."

То було тоді, як він почав писати свій денник. Провадив він цей денник сумлінно, довгими літами; записував у ньому все добре й зле.

Бувало нераз, що один ряд був довший від другого, а бувало й таке, що оба ряди ставали однаково довгі й тоді він виписував великими буквами: "Скінчив."

І тепер він уже перекинув усі картки й прийшов до останньої. Глянув і побачив, що ряд упадків був довший від ряду добрих діл. Важко зітхнув.

"Завтра — сказав зі смутком до себе — Бог готов покликати мене на суд і тоді покаже мені книгу мого життя... Задумався старець над своїм життям.

Робив рахунок зі своєю совістю...

Нараз його задуму перервали два голоси: один голос, йому знаний, був його служниці, а другий — йому невідомий.

— Ні не пущу тебе до старенького! Ніяк не пущу! — кричала служниця.

— А врешті пожди; я спитаюсь, та я знаю, що він рішучо не схоче тебе видіти на свої очі, ніколи! —

Старець догадався у чому річ. Кров ударила йому до голови, а серце стало скоро битися.

В ту хвилину Орися ввійшла до хати. Її лице було червоне зі злости, а руки затиснені в кулаки.

— Орисю, чи то не Михась говорив? — спитав.

— Так, дідусю, так то Михась, той зводитель, що вкрав тобі доньку, твою одиноку дитину й розбив твоє серце.

Він прийшов просити в тебе прощення. Та прощення не для таких як він.

Дідусь підвівся на ліжку. а глибокий біль зарисував свої виразисті черти на пожовклім лиці.

То цей чоловік хоче видіти його, цей ворог, котрого ненавидить усім своїм серцем! Ні, не годен простити йому, тому, що змарнував життя його любій дитині одиначці та затроїв йому життя.

Орисю, скажи йому — В ту мить його погляд спочив на отвореній книжці. Голос урвався і не доповів речення. Велика боротьба зірвалася у його душі зі самим собою. Вкінці таки побідив себе. Дріжучим голосом докінчив свій приказ:

— що я його хочу бачити.

Михась увійшов у кімнату. Що вони між собою говорили, один Господь знає. По якімсь часі двері відчинились, а той, що важко скривдив старенького дідуся, вийшов поволі з повислою головою і зі заплаканими очима.

Коли Орися увійшла знову в хату, старенький дідусь лежав спокійно, з усмішкою на устах. Та він уже не чув її кроків, як входила, ані плачу й зойку. Він уже лежав мертвий.

А на ліжку на його колінах лежала отворена книжка, а в ній були свіжо написані слова: "Простив смертельному ворогові. Скінчив".

С. І.

"А я тобі кажу, що ти є Петро й на цій скалі збудую мою Церкву й ворота пекольні не переможуть її. (Мат. 16: 18).

Про те місце св. Письма так говорить протестантський фільософ Шелінґ: "Ці слова назавжди рішальні про першенство св. Петра й тільки цілковите зіпсуття партійним духом зуміє цим словам надати інший змисл." (Фільософі дер Оффенбарунґ, 1868. II. 301).

Чому стільки людей не любить Христової Церкви? — Тому, що не знають її — або бачать тільки її зогиджений образ — карикатуру.

БОЖА НАУКА

ДРУГИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА

"І во єдинаго Господа Ісуса Христа, Сина Божія, единороднаго, іже от Отца рожденнаго прежде всіх вік; світа от світа, Бога істинна от Бога Істинна, рожденна, несотворенна, единосущна Отцу, іже вся биша".

БОГ ОБІЦЮЄ СПАСИТЕЛЯ.

(Про Ісуса Христа)

Вже в раю обіцяв Господь Бог першим людям Спасителя. Проклинаючи змию, сказав Господь Бог до неї: "Положу ворожнечу між тобою і жінкою, між твоїм потомством і її потомством, аж її Син зітре тобі голову".

Сею жінкою, про яку в тих словах згадує Господь Бог, є Пречиста Діва Марія. А її Син, Ісус Христос, Спаситель світа, стер голову змії.

Ісус Христос, се друга Божа Особа, Божий Син, що з любови до людей став чоловіком щоб нас визволити з неволі діявола і наново зробити Божими дітьми.

Як соніщне проміння від сонця, так родиться Бог Син від Бога Отця. Завсіди був, але не скоро Він зійшов з небес на землю, щоб стати чоловіком. Люди мусіли тисячі років покутувати й ожидати Божого милосердя. Той довгий час, се час Старого Завіту, час приготування до приняття Спасителя. Бог разураз поновляв свою обітницю і щораз докладніше обявляв людям, коли й де народиться Спаситель світа. З Божого Провидіння жили тоді деякі праведні особи, що своїм життям і своїми ділами вказували на Спасителя. Були це прообрази Спасителя.

* * *

Як Бог змилувався над людьми по упадку прародичів?

По упадку прародичів Бог змилувався над людьми так, що вже в раю обіцяв прислати Спасителя.

Хто є обіцяним Спасителем?

Обіцяним Спасителем є Ісус Христос, Син Божий і Син Пречистої Діви Марії.

Що значить імя Ісус?

Імя Ісус значить Спаситель.

Що значить імя Христос?

Імя Христос (по еврейськи Месія) значить помазаник.

Чому називаємо Ісуса Христа Спасителем?

Ісуса Христа називаємо Спасителем, бо Він нас спас з неволі діявола, в яку ми попали через упадок прародичів, і знову зробив нас Божими дітьми.

Хто є Ісус Христос, як Бог?

Ісус Христос, як Бог, є другою Божою Особою. Святе Письмо називає Божого Сина також Божою Мудрістю або Божим Словом.

Які були найвизначніші прообрази Спасителя в Старім Завіті?

Найвизначніші прообрази Спасителя в Старім Завіті були: Авель, Ісаак, Йосиф, Мойсей, пасхальне ягня, мідяна змия.

* * *

Поучення: Бог є наймилосерніший. Коли Він нас і карає, то тільки на те, щоб нас рятувати від вічної загибелі. Тому ніколи не є запізно просити Бога о прощення гріхів, як довго ми є ще на землі. Ніколи не надужкивай терпеливости нашого небесного Вітця, бо справедлива кара за гріхи мусить наступити, як не на цьому, то на другому світі.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Католики навчають, що поза католицькою Церквою нема спасення і тому кожний мусить належати до католицької Церкви, бо інакше не зможе спастися. З того виходило б таке, що тільки католики підуть до неба, а всі другі люди підуть до пекла. І це мала б бути наука І. Христа, що прийшов спасти всіх людей? Ні, така наука — це не Христова наука, це римська видумка, повна бути й крайної нетерпимости до других християн."

ВІДПОВІДЬ: Противники католиків у боротьбі з католицькою Церквою дуже люблять послугуватись неправдою, брехнею і крутійством. Коли вони беруться поборювати католицьку науку то її звичайно не передають вірно, й перекручують, католицьким висказам підсувають свій протикатолицький зміст і з них роблять нельогічні, смішні, й абсурдні висновки й це потім представляють, як католицьку віру, яку опісля легко і з тріюмфом опрокидують, щоб показати, що католики помиляються, а вони саме є при правді.

Те саме маємо й у повищому закиді. Є в ньому трошки правди, але та правда є так дуже перекручена й перемішана з неправдою і видумками, а ще до того заправлена злобною ідю, що направду страшною і гидкою виглядає так представлена ворогами католицька наука про единоспасаємість Христової Церкви.

Тому вважаємо, що найкращою відповідю на закид буде вірно виложити католицьку науку про единоспасаємість католицької Церкви, подати докази, на її правдивість і виказати ошибки наших противників.

І. Як треба розуміти науку, що поза Католицькою Церквою нема спасення?

Кожна людина в свойому релігійному житті мусить числитись з тим фактом, що дорога, якою вона має йти до вічного спасення не є полишена її до вибору, а є точно визначена Богом і що тої дороги вона мусить триматись, якщо хоче спастися.

Цю дорогу визначив І. Христос. Він прийшов на світ, щоб людей спасти й нема спасення поза Христом. "Я є двери, коли хто через мене ввійде спасеться" (Ів. 10:9).

"Я є дорога й правда й життя; ніхто не приходить до Вітця, тільки через мене". (Ів. 14:6) — сказав Христос. "І нема ні в ким іншім спасення. Бо й нема іншого імени під небом даного людям, в котрім ми мали би спастися." (Діян. 4:12). Отже хто хоче спастися, той не може триматися релігії, яка йому припадає до вподоби, а мусить триматись цего, що Христос зарядив. А Ісус Христос зорганізував Свою Церкву й її дав Свою науку, ласки та владу на те, щоб вона по всі часи була тою дорогою, що нею мають люди йти до вічного спасення, а людей зобовязав під загрозою утрати спасення, до тої Його Церкви належати. В Церкві й через Церкву Христос спасає. Отже **хто хоче спастись, мусить триматись Христа, а хто хоче триматись Христа той мусить належати до Христової Церкви.**

Членом Христової Церкви стає людина через хрещення, віру й послух правній церковній владі. Звідси то, **щоб спастися, треба важно охреститися, вірити, триматись у життю Христової науки й бути послушним церковній владі.** Ось слова Св. Письма, що потверджують сказане: "Ідіть у світ і проповідайте еванrеліє всьому сотворінню. **Хто увірить і охреститься, спасенний буде, а хто не увірить, буде осуджений"** (Марк. 16:16). "Ідіть отже, **навчайте всі народи, хрестячи їх... навчаючи їх заховувати все, що я заповідав вам."** (Мат. 28: 19-20). "Хто вас приймає, мене приймає" (Мат. 10:40) **"Хто вас слухає мене слухає,** а хто вами погорджує, мною погорджує (Лук. 10:16). **Що звяжете на землі буде звязане** на небі, а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі" (Гат. 18:18) **"Коли (хто) церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і митар."** (Мат. 18:17).

Отже Церква Христова це не є собі така організація, що до неї можна собі довільно належати, або ні; вона є Христом установлена звичайна й конечна дорога до спасення і всі люди є обовязані до неї приналежати и поза нею не знайдуть спасення.

Тою **правдивою Христовою Церквою,** до якої всі обовязані приналежати є **тільки католицька Церква,** бо тільки вона є збудована на Петрі (Мат. 16:18). бо тільки вона має всі ті знаки, якими має відзначатися правдива Христова Церква, цебто вона є одна, свята, соборна й апостольська, а більше ніодна й тому все те, що було й буде сказане про конечність приналежати до Христової Церкви відноситься одиноко до католицької Церкви.

Католицька наука про єдиноспасаємість Христової Церкви є така.

Приналежність до католицької Церкви, як видимої організації, з волі Христа є конечним засобом до спасення всіх людей. Тому хто свідомо й добровільно, цебто з власної вини живе й вмирає поза католицькою Церквою, цей є в стані важкого гріху й тому не може бути спасенним.

Такими є ті люди, що з гордости, гніву, зі страху, для дочасної користи, пр. майна чи женички, або другої подібної причини покидають католицьку Церкву. Такими є також ті, що пізнали, що католицька Церква є правдива, однак з різних зглядів не хочуть до неї приєднатись.

Якщо хто сумнівається, котра Церква є правдива, то він обовязаний молитись і так довго досліджувати зі щирою готовістю приєднатись до правдивої Церкви, аж доки не позбудеться всякого розумного сумніву; інакше важко провиняється. **Колиж пізнає, що католицька Церква є правдива, під важким гріхом є обовязаний стати її членом.**

Хто знову без власної вини є поза організацією католицької Церкви, може спастися, якщо тільки через освячаючу ласку буде злучений з католицькою Церквою невидимо, внутрішно й несвідомо. Такою є людина, що живе в несвідомости обовязку приналежати до католицької Церкви, а через досконалу любов або совершенний жаль дістала освячаючу ласку й готова все зробити, що є конечне до спасення. В тій готовості й хотінню міститься також і бажання належати до католицької Церкви. І воно вже вистарчає до її спасення. Непоборимє незнання, у якому така людина знаходиться оправдує її перед Богом за те, що не приналежить видимо до католицької Церкви.

Такими є нехрещені (жиди й погани), всякі ложновірці, що жиють у несвідомості того, що треба бути католиком, або неможливості стати католиком.

Цього роду люди **можуть справді спастися надзвичайним способом,** коли щиро шукатимуть правди й совісно виповнитимуть Божу волю так, як її пізнали, **одначе їм недостає богато засобів, щоб лекше й певніше могли спастися. Вони мають можливість, але й велику трудність спастися.**

Така є наука Католицької Церкви. Ця наука не є собі якоюсь видумкою католиків, але обявленою Божою правдою, що її навчала Христова Церква вже від найдавніших часів християнства.

II. Докази на потвердження католицької науки про единоспасаємість Католицької Церкви.

1. З волі Христа всім людям до спасення є конечним мати віру, приняти хрещення і слухати Церкву. (Мат. 18:17; Марк. 16:16; Ів. 3:5; Діян. 2:38; Рим. 10:9-17; Євр. 11:6). А що через віру, хрещення, послух людина стає членом католицької Церкви, отже й тим самим католицька Церква є всім конечна до спасення.

2. Всі засоби потрібні до

спасення І. Христос передав не комунебудь, але одиноко апостолам і їхнім наслідникам, або Церкві, щоб тільки вона силою свойого уряду, що його отримала від Христа, непомильно подавала правдиву науку спасення, належно уділяла середники освячення і провадила людей до вічного щастя. Отже хто з власної вини є поза Церквою, цей сходить з дороги спасення, свідомо позбавляє себе засобів спасення, і тому не зможе спастися. Звідси то каже св. ап. Павло: "Еретика чоловіка по першім і другім напімненню уникай, знаючи, що **такий є осуджений власним судом** (Тит. 3:10).

3. Те саме говорить нам церковне передання. Для прикладу наведемо кілька свідоцтв:

"Не обманюйте себе, брати мої, щоб хто тримаючись схизматика, міг осягнути царство Боже." (Св. Ігнатій).

"Ті, що поза Церквою, є поза правдою." (Св. Іриней).

"Не може мати Бога за батька той, хто Церкву не має за матір." (Св. Кипріян).

"Ніхто хай себе не ошукує, поза цим домом, тобто поза Церквою нема спасення". (Оріген).

III. Безосновність закиду.

В світлі поданих вияснень і доказів, можемо тепер легко бачити всю безосновність закиду.

1. Неправдою є, що католики вчать, що всі некатолики підуть до пекла, ані те з їхньої науки не слідує. Католики тільки це вчать, що ніяка **церква** в світі поза католицькою Церквою не має від Бога даної сили й власти спасати людей і спасти не може. І тому одиноко католицька Церква є обовязкова й единоспасаюча. Як що хто спасеться в некатолицькій церкві, то **не силою тої церкви,** а тільки тому, що такий в добрій вірі користав з деяких католицьких засобів спасення, що ще знаходяться в некатоликів, і доступив незвичайного Божого милосердя.

Католики не кажуть, що всі **люди,** що є в других церквах, уже не можуть спастися, або що не спасуться. Вони можуть спастися, коли є в добрій вірі і без вини некатоликами. хоч це їм прийдеться трудніше, як католикам. Ось як про це говорить папа Пій IX.: "Це відоме нам і вам, що ті, що знаходяться в непоборимім незнанні про нашу святу релігію, а старанно зберігають природний закон і його заповіді, що є вириті Богом на всіх серцях і готові повинуватись Богові, і ведуть чесне та праве життя, діланням сили Божого світла й ласки, можуть осягнути вічне життя; бо Бог... у своїй найвищій доброті й ласкавості, не дозволить, щоб хто карався у вічних муках, що не має добровільної провини."

Отже **до пекла піде лиш той, що добровільно, з власної вини є поза католицькою Церквою. Хто саме з некатоликів з власної вини є поза катол. Церквою, цего католик не рішає. Цей суд належить до самого Бога,** що найкраще знає думки й серце людини й буде її судити по смерти. Це одне є певне, що тільки той піде до пекла, що вмре в стані важкого гріху. А хто тяжкого гріха не буде мати, той хоч би був некатоликом — піде до неба.

Отже це чиста лож казати, що католики вчасть, що всі некатолики підуть до пекла.

2. З того, що треба конечно приналежати до католицької Церкви не виходить, що сама приналежність уже вистарчає до спасення і тому всі католики підуть до неба. До спасення крім приналежности треба ще й жити так як навчає Христос і вмерти в стані Божої ласки.

3. Правда в очі коле й тому некатолики обурюються на католиків за їхню науку про единоспасаємість катол. Церкви, та як ми бачили, неоправдано, бо ця наука не є ніякою римською видумкою, а Богом обявленою правдою.

4. І тому хоч католики не можуть погодитись на погляди противні цій Божій правді й мусять їх поборювати, одначе ця **нетерпимість блуду не є тим самим нетерпимістю до осіб.** Католицька Церква до осіб, що є в блуді має велику терпимість і любов; **за них молиться і старається з великою добротою привести їх до правди й спасення. Цього доказом є вікова історія католицьких місій. Тому й закид нетерпимости є тут безосновний.**

З правди про единоспасаємість католицької Церкви слідують дуже важні висновки:

а) що католик повинен тішитись тим, що він є католиком, триматись католицької віри й Церкви, жити згідно з її вимогами, не наражатись на небезпеки утрати цеї віри, в потребі боронити катол. Церкву, як свою рідну матір і молитвою, прикладом то словом старатись по змозі навертати некатоликів з манівців на правий шлях католицької Церкви, що веде до спасення;

б) що некатолик повинен без усяких упереджень, спокійно передумати католицьку науку й як пізнає, що вона є правдива, піти слідами благородних конвертитів і для власного добра й спасення стати членом католицької, единоспасаємої Церкви.

Хто не поглиблює своєї віри, не освідомлюється в ній читаючи катехизм та інші релігійні книжки, того покриває спершу мох байдужности, потому присипує його пісок сумнівів, а врешті — віра його завмирає — і він стає безвірком.

ДИТИНА АПОСТОЛ

Славний французький письменник Людвик Вейо, якого численні та цінні твори в обороні католицької Церкви й віри загально відомі, оповідає про своє навернення таке:

"...Щодо релігії, то я так зле був вихований, як лише воно було можливе. Я був не лише в незнанню правди, але що гірше — в смаку, поважанню та почитанню блуду, а мої школи покінчив я з великим засобом доказів проти Бога та католицької Церкви. Потім жив я як правдивий "син Парижа," по вуха зайнятий різними своїми інтересами. Вільний час гайнував я на забавах. та на політиці. Я оженився Господь так зарядив, що мені дісталась добра й чесна людина якраз тоді, коли я шукав за красою, упоєнням та золотом. Вона була богато краща від мене, бо заховала релігійне почуття, яке показалося особливо тоді, коли стала матірю. Я й у сні не думав моїх дітей хрестити... Вони росли Ще не оглянувся, коли вже приступили до першого св. Причастя...

Прийшов на світ останній син. Цей бідний наймолодший був наче дикий; я його любив як і других дітей, однак якось строгіше з ним поводився. Мати нераз казала:

"Будь терпеливий, він зміниться, коли прийде час першого св. Причастя."

Ця переміна й то в точно означеному часі мені здавалася неімовірною. Тимчасом хлопчина почав ходити на науку катехизму й я справді побачив, що він дуже скоро та наглядно поправляється. Я звернув на нього більшу увагу та бачив, як ця душечка розвивається, як маленьке серце в грудях било, як ставав лагіднішим, більш податливим та милішим.

Це явище, яке від людського розуму певно не походило було для мене чимось гідним подиву. Дитя, яке я найменше любив з усіх дітей, ставало мені чимраз дорощим. Притім я поважно застановився. Вкінці й я хотів послухати науки катехизму.

Слухаючи катехизму, пригадувалися мені мої студії фільософії та моральної. Коли я пробував порівнати цю науку катехизму з моральною, яка є на світі, ах!... Питання добра й зла, на яке я глядів здалека бо почувався нездібним його рішити, тепер представилося мені в страшнім світлі. Я поставив кілька питань хлопчині а він дав мені відповіди вповні вичерпуючі, попросту мене побивав. Я чув, що тут закиди були би не лише злишні а то й каригідні. Тимчасом дружина мовчки на це гляділа; однак я доглянув її витревалість у молитві. Минали безсонні ночі...

Прийшов тиждень першого св. Причастя. Хлопчина ставав для мене не лише дорогим: внутрі відчував я якесь невисказане почуття, яке мені видавалося майже понижаюче, яке деколи переходило в роззлоблення: я чув респект перед дитиною! Він мною заволодів. Я сильно боявся висказати в його присутності деякі ідеї, що родилися в мойому умі в злуці з боротьбою, що я в собі переживав. До св. Причастя бракувало 5 днів. Ранком, по Службі Божій хлопчина прийшов мене відвідати в моїй кімнаті, де я був сам.

- Тату, каже, в день першого мойого Причастя, я не приступлю до св. Причастя, поки від Вас не дістану прощення за всі мої обиди та прикрости, які я Вам заподіяв, а Ви мені дасте благословення.

Сину мій, кажу, батько прощає все навіть синові невторопному, та я вдоволений з тебе.

Він поглянув на мене своїми солодкими, повними сліз очима та ... кинувся мені на шию. Тим поводженням синка я зворушився.

- Тату, каже він, я хочу в Вас щось просити.

Я вже знав, що він хоче чогось, на чім йому дуже залежить, ба! навіть знав, про що йому ходить...

- Чи можу сказати...?

Я настрашився чогось: наче боягуз, користаючи з його хитання сказав йому:

— Иди собі, я маю багато справ до полагодження... Нині вечером, або завтра скажеш мені, чого хочеш, а коли мама скажуть, що це річ добра, то дістанеш.

Бідному хлопчині, збентеженому до чиста, забракло відваги. Обняв мене щераз і відійшов поволі до своєї малої кімнатки, де він спав.

А я відчув сильно внутрішні докори, а головно цей рух душі, якого я послухав. Тому я пішов на пальцях слідком за ним, думаючи його потішити яким пестінням, коли побачу, що він дуже пригноблений заподіяною йому кривдою. Двері були відчинені. Я без гомону заглянув до середини. Маленький клячав перед образом Пречистої та цілим серцем молився.

Ах! кажу вам, я щойно тоді зрозумів, які наслідки може викликати поява ангела... Я відійшов до свого стола до писання, сів при нім та вхопився руками за голову, плакав з досади. Так було кілька хвилин. Коли я підніс голову, мій малий синок стояв передімною з лицем оживленим любовю повагою та якоюсь відвагою.

— Тату, каже він; цього, що я хотів Вас просити, годі відложити на пізніше; в день мойого першого Причастя приступіть і Ви до св. Трапези. Не відмовляйте мені цего Тату!

Я не пробував уже більше противитися Богові, що так дивним способом притягнув мене до Себе. Я приголубив до серця своє дитя та крізь сльози сказав:

— Так, так, мій сину, зроблю це, чого мене просиш. А коли схочеш, візьмеш мене за руку, поведеш до свойого сповідника та скажеш: ось мій батько...!"

Домашне виховання, високі школи, наука, культура, все те не знало дати йому пізнання Бога та світла віри; це за ласкою Божою зробила його власна дитина, немічне хлопятко, яке хіба не могло гарніше віддячитися свойому батькові, ніж відчинити йому двері життя вічного.

Ф. Алахновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

ТЕАТР.

Мої спомини булиб рішуче тенденційні, якщо я не згадав би про культурні розваги, доступні вязням на Соловках. У першу чергу мушу згадати про театр.

Театральні вистави є — очевидно — найсильнішим агітаційним засобом. Кожна совітська фільма, кожна совітська песа мусить бути перш усього без заміту під ідеольоґічним оглядом. Тісні рямки совітської ідеольоґії — ясна річ — впливають і на теми тих творів. Такими до нескінчености розвалковуваними темами є: перш усього жовтнева революція, д о м а ш н я війна (1917—1921), згодом здобутки соціялістичного будівництва, дальше шкідництво в осягненні тих здобутків, колективна господарка на селі і т.д.

Тому глядач віддихає з полекшою, коли іноді побачить на сцені песу клясичного репертуару, так вже осточортіла песа "ідеольоґічно видержана".

Так теж було і в нас на Соловках.

Соловки мають навіть незлий, як на вязничні умовини театр, що міг помістити більше, як 500 осіб, з великою сценою, з відповідною електричною інсталяцією. Цей театр переробили з давньої монастирської "трапезної" (їдальні монахів), разом із сусідніми кімнатами.

Серед вязнів є представники всіх ділянок сценічного й естрадового мистецтва: актори, музики, танцюристи, акробати, співаки і т. д. Є теж малярі-декоратори, електро-техніки, реквізитори, театральні машиністи, словом: ціла мистецько-технічна дружина, потрібна в театрі.

Вистави відбувалися чотири рази тижнево: перші два рази платні, другі два рази безплатні. На безплатні білети роздавали кімнатні команданти сотні, або виховники. Треба замітити, що платні вистави мали більше успіху, як дарові з тієї причини, що той, хто купував театральний білет мав одночасно право купити білет для знайомої жінки і підчас вистави сидіти біля неї. Була це єдина нагода леґально зустрічатися з жінкою, бо на безплатних виставах жінки й мужчини сиділи окремо. Одні займали праву сторону, другі ліву.

Соловецький театр, зорганізований одним із засланих акторів, повстав у роках 1926—27. Спершу акторів та іншої театральної прислуги не звільняли від важкої каторжної роботи. Вечером. по виконанні праці ("урок"), вязні-актори сходилися в призначеній на те кімнаті й там до пізної ночі робили проби. Охота була велика. Важке життя вязня — і в мистецькій праці шукав він втечі від примар реального життя. Власними силами, з якихсь старих мішків пошили костюми. Таким чином-уладили декорації. Вистава вповні вдалася. Думка створити постійний театр припала владі до смаку. Зібрали всіх акторів, більшість із них звільнили від примусових робіт. Небавом зорганізували орхестру. Знайшли в таборі майстра, який був спеціялістом від виробу трубних інструментів. Отже орхестра дістала швидко найконечніші інструменти. Очевидно, що ця імпеза не передбачувала культурного впливу на вязнів, але розвагу для "влади", яка на тім проклятім острові, де літо триває два три місяці, не мала досі іншої приємности, крім пиянства і ловів.

Таким чином повстав театр, який згодом зібрав багато акторських сил, серед яких можна було зустрінути одиниці зі славними іменами, та акторів-аматорів, серед яких можна було теж стрінути правдиві таланти.

ВІДВІДИНИ ГОРКОГО.

Одного разу наш острів відвідав Максим Горкій.

Було це в 1928 або в 1929р., докладно вже не памятаю. Літа каторги такі до себе подібні, а час пливе так одноманітно, що хронольоґія випадків не тримається памяти, залишає тільки самі сильні, не затерті враження, але неповязані кріпко в часі.

З приводу приїзду достойного гостя в соловецькім театрі, мистецькими силами вязнів приготовано концерт із дібраною програмою. Артисти мали "трему". Година визначена на початок концерту давно вже минула, та гостей на салі ще не було. Тільки сіра юрба арештантів заповнювала лавки. Хтось, хто стояв на сторожі при дірці в занавісі, крикнув: "ідуть! ідуть!" На хвилину спалахнула закулісова гарячка. Перед піднесенням занавіси інспіцієнт провірив, чи всі учасники концерту готові, чи всі на своїх місцях. Я виліз на "колосніки" (ґалерію, що окружає сцену за кулісами). Там прилип я оком до дірки висверлуваної в деревлянній стіні і з великим зацікавленням приглядався п. Максимові Горкому, що сидів в першому ряді лавок разом із асистою. Біля нього сиділа якась молода жінка в мужеськім одязі з темної шкіри, далі в довгих до пят шенелях головачі ҐПУ. Ця жінка, як мені згодом сказали, була донькою письменника.

Кермувала мною подвійна цікавість. Горкого досі я не бачив ще ніколи. Ще заки вийшов я зі шкільної лавки, зачитувався я разом із моїми товаришами у творах молодого ще тоді письменника, який перший увів до літератури тип "босяка"—московського люмпенпролетаря. Крім цього вже не як письменник, але як людина, п. Пешков (правдиве прізвище Горкого) мав для нас незвичайний чар своїми вільнодумними поглядами, постійними конфліктами з владою, своєю повною пригод молодістю, такою величньою і такою бурхливою. Сьогодні цей чоловік сидів осьтут, недалеко передімною, снопи світла з горіючої лямпи продіставалися на салю й відповідно освічували це, нині старече лице з повислими вусами, щоб я міг щось з нього вичитати. Авже тут в цій салі, довкруги нього сиділи люди, яким теж дорогі свободолюбні ідеї, які теж так як він боролись із царською самоволею — адже ці постаті, в сірих пересяклих від частих дезінфекцій запахом формаліни "бушлатах", це ж ті самі що колись скиталися по царських вязницях і так як він мріяли про вільну Росію.

Лице Горкого виявляло безмежну нудьгу. Сидів легко пригорблений і байдужнім поглядом дивився на естраду, відки плили звуки музики, пісні — цілої програми, уложеної на його честь.

А може мені лиш так здавалося? Може автор "Буревестніка" (назва одного з творів Горкого) линув думками в минуле, може порівнював себе давнього зі собою теперішнім, може це не вияв нудьги на лиці — може це сум розвіяних надій, може це біль, що його викликують докори совісти?

Яке враження залишилося в Горкого по Соловках? — питали ми себе. Правда, самостійно не поставив світський письменник ніде ні кроку, бо всюди ескортували його головачі ҐПУ. Так як прогульковці, що відвідують СССР, бачать тільки те, що їм гостинні господарі хочуть показати, так теж і Горкий ішов під опікою там, де міг бачити тільки добрі сторони. Та ні — думали ми людина з таким багатим життєвим досвідом, як Горкій, побачить укриту правду, перед його пронизливим оком нічого не вкриється..

Які ревеляції помістить Горкій у часописах по своїм повороті зі соловецького острову? — питали ми себе у своїй наівности.

* ** *

Була на острові оселя поправи для малолітних проступників. В окремих бараках збирали молодь зпоміж-кримінальних злочинців. На тлі загальної пасивности т. зв. "каерів" (контрреволюціонерів), ті молоді злочинці, розбишаки, палії, напасники творили яскраву пляму своєю бундючістю, ворохобністю, іграшками з небезпекою.

Ножеві справи, крадіжі й інші проступки були буденним явищем у цім гурті. По переведенні відповідного речення в тій соловецькій оселі, де намагалися їх виховати на право вірних совітських громадян, втовкмачуючи в здеґенеровані мозки мудрощі "політграмоти", більшість із них відтак в і д с и л а л и до оселі для малолітних злочинців у Болшові під Москвою, де учили їх на аґентів кримінальної поліції де теж могли віддати чималі послуги, завдяки своїм давнім відносинам серед злочинного світу.

Не знаю, як воно сталося, що Горкий висмикнувся на другий день зпід опіки своїх "господарів" і на власну руку пішов на прохід по острові. Там припильнували його вже виховавці оселі, запросили до свого бараку і почали йому оповідати про "д р у г у сторінку медалі": про биття вязнів за невиконані роботи, про роздягання серед зими, про працю понад сили, про погані харчі і т. д.

Кажуть, що Горкій слухав уважно тих реляцій, не висказуючи, очевидно, в цій справі своєї думки. Не знаю, як і чи були карані "кольоністи" (мешканці оселі) за загонистий вчинок. Одначе довідуюся, що деякі важко відпокутували свою відвагу.

Вістка про цю розмову широко рознеслася по таборі. Ми були переконані, що це був той "скреґіт зализа по шклі", який стримае перо письменника від виявів захоплення совітською політикою

Сталося інакше. Кілька тижнів опісля читали ми у совітській пресі захоплення Горкого життям вязнів у соловецькім таборі

А сам по відвідинах соловецького острову вернувся на соняшний острів Капрі..

Злобні кажуть, що мешкаючи постійно за кордоном совітської держави і маючи тим більше отворений широкий книгарський ринок для своїх творів в Московщині, не важко було захоплюватися будівництвом соціялізму. Контрреволюціонери кажуть, що будь-що-будь лекше віддихається в батьківщині фашизму, де приватні віллі не підпали конфіскаті, як у соціялістичній батьківщині, де дві кімнаті вважають великим комфортом.

(Далі буде).

„ЗАПОРОЖЦІ"

Були колись на Україні козаки - запорожці, що завзято воювали з невірними татарами й турками. А тепер появивсь новий рід запорожців, у Канаді, що завзято в часі Служби Божої в неділі й свята вистоює **за порогом** церкви, гуторить собі й курить папіроси. Такі запорожці хай знають, що своїм поведенням тяжко провиняються, бо нехтують одним з важних християнських обовязків в неділі й свята слухати Служби Божої, дають згіршення та наносять сором Церкві якої є членами й собі.. Добрі християне в часі Служби Божої є в церкві, а не поза церквою

—oOo—

— ГУМОР —

Адвокат: — Чи лікарі часами не роблять помилок?

Лікар: — Так, деколи трапиться таке, але ж і адвокати не без помилок.

Адвокат: — Це правда, та лікарські помилки бувають поховані шість фітів у землі.

Лікар: — Не перечу, а знову адвокатські помилки часто йдуть шість фітів високо в гору.

ДЕКІЛЬКА СПОСОБІВ, ЯК МОЖНА НИЩИТИ КАТОЛИЦЬКУ ПРЕСУ

Хочеш шкодити католицькій пресі? Знаєш, що треба робити?

Не читай її; не передплачуй, або не висилай своєї належитости на час; не згадуй нікому про католицьку пресу або говори про неї згірдливо; не переповідай її змісту другим; не давай оголошення до неї; не роби збірок на пресовий фонд; не дописуй і не приєднуй нових передплатників; словом будь бачний, щоб нічим не причинитись до матеріяльного й морального скріплення католицької преси й її впливу на людей. А тоді як зробиш це ти, твій приятель і сусід, як виконають це все точно десятки католиків, то можна бути певним, що як не згине католицька преса зовсім, то буде лише мізерно животіти.

І цим способом нищуть католицьку пресу не тільки її завзяті вороги, але й "добрі католики", головно за через свій страшний брак зрозуміння значення католицької преси в нинішних часах і грубу, злочинну байдужність. Справжній добрий католик придержується якраз противних вказівок. До котрих ти належиш?

ЮВІЛЕЙНИЙ ЗІЗД

(Борщів, Алта).

В Борщеві, Алберта відбувся у днях 26-28 серпня при великім здвизі народа Ювілейний Зїзд Українців Католиків Алберти на честь Їх Преосвященства Кир Василия Ладики, з приводу десятиліття Їхнього епископства. Торжественні богослуження, проповіди, численні св. Причастя, промови, й співи були одним великим тридневним концертом віри, любови й загальної радости. Всі богослуження відбувались перший раз у новій, гарній церкві, що й буде парохія Борщів. На Зїзді відбулося також посвячення гарного прапора дуже діяльного відділу Б.У.К-а в Борщеві й 5-хрестів на нову церкву. Зїзд відбувся під проводом Провінціяльної Ради Б.У.К-а Алберти. Їх Екцеленції Кир Василиеві. Зїзд пересилає свій найсердечніший привіт і заяву своєї любови, вдячности й вірности.

ПРИГАДКИ

3. IX. — 14 Неділя по Зісл. Св. Духа.

10. IX 15 Неділя по Зісл. Св. Духа.

11. IX. Усікнов. Ч. Голови Івана Хрестителя. Свято переноситься на 17. IX., однак піст обовязує в понеділок 11. IX.

5. IX. Початок шкільного року. Для дітей ранне богослуження. Посилайте своїх дітей на науку й виховання до католицьких шкіл і заведень!

Місячне намірення на вересень: Братерство народів під спільним Отцем, що є на небі.

Місійне намірення: Розвій католицької Акції на місіях.

Зміни місяця: Остання кватира 6. IX. — Нів 13. IX.

Довгий день: 8. IX. — 13 годин 18 хвилин.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— Теперішна політична ситуація в Европі.

Довгі переговори Англії і Франції з Большевією в справі союзу проти агресії, закінчились тим, що на превелике диво, два здавалось досі непримирими вороги, націсти й большевики покумались і заключили договір торговельний і взаімного ненападу. Це дуже скріпило становище Німеччини.

По нарадах у Зальцбургу міністрів загранichних справ Німеччини й Італії наступила т. зв. "війна нервів", мобілізація військ, воєнне поготівля і застращування війною, щоб так вимогти в противника, те, що хочеться. Мильйонові армії стоять на кордонах Франції, Німеччини й Польщі. Важиться тепер мир або війна. В такому положенні, горячково працює диплиоматія, йдуть переговори, провідники держав виголошують промови, висилають одни другим мирові предложення. На чім те все скінчиться годі вгадати

— Німецько-російський договір ненападу підписали в Москві 23-го серпня Й. Рибентроп і Вячеслав Молотов. Точки договору є такі: 1) Обі сторони обовязуються ненападати одна на другу; 2) не помагати третій стороні, яка воюватиме із котроюсь із двох сторін; 3) інформувати себе взаімно про справи в спільному інтерес; 4) не приставати до групи держав, що прямо або непрямо звернені проти котроїсь із двох сторін (Німеччини чи Москви); 5) вразі непорозуміння між собою доходити до згоди дружньою виміною думок або спільною арбітраційною комісією. Договір важний на 10 років, а коли на десятому році не буде відкинений стає продовжений на дальших 5 років. Цей договір має бути затверджений в можливо найкоротшому часі. Виміна ратифікаційних грамот відбудеться в Берліні. Договір входить в життя зараз після його підписання.

— В Польщі існує воєнний стан, а військо стоїть на границях готове кожної хвилі поставити збройний спротив німецькому нападові. Відбуваються масові арештування українців і німців.

— Цілий Данціґ виглядає на великий військовий табор. Данціґський сенат назначив головою Данціґу націстського окружного провідника Алберта Форстера.

— Англія і Франція стоять непохитно при тім, що будуть Польщу боронити, як в о н а знайдеться у війні з Німеччиною і це заявили Гітлерові.

— По підписанню німецько-російського договору про ненапад уряди Еспанії і Японії заявили, що їх далі не обовязує протикомуністичний договір і що вони на будуче вестимуть свою політику незалежно від Німеччини.

— До Лондону надходять повідомлення, що британські домінії і кольонії в разі війни готові прийти з поміччю Великій Британії.

— В суботу, 26-го серпня канадійський премієр Мекензі Кінґ звернувся до Мусолінія, Гітлера й Мосціцкого зі закликом, щоб вони вжили своєї сили й поваги та не допустили до війни.

— В Канаді, департамент державної оборони виготовив до найбільших подробиць пляни негайної мобілізації на случай вибуху війни.

— В Парижі пороблено всі приготовання, щоб евакувати населення, що числить поверх 3 мільйони. Військо стоїть на кордонах Франції.

В суботу 26-го серпня виїхала з Москви британсько-французька військова місія, що даремно старалась довести до заключення мілітарного пакту з Росією проти Німеччини.

— Румунський уряд повідомив Польщу, що Румунія не візьме участи в европейській війні, хіба, що на неї нападуть.

— В Еспанії упорядковано устрій держави. Генерал Франко є провідником держави і має абсолютну владу. Одинокою політичною партією, що її можна легально існувати є фалянгісти.

Всі державні справи веде Державна Рада й Політична Рада або джунта. Членів обох тіл іменує голова держави Франко. Йому впрост підлягає армія. Франко є законодавцем і найвищим головою держави, й відповідальний перед Богом і традицією еспанської нації. Він назначить свого наслідника з такими самими правами, що він має.

Ген. Франко є добрий католик і старається державне життя освободженої Еспанії будувати на католицьких засадах. Релігія в державі є у великому пошанівку.

— Большевики виселюють з рідної землі українських селян, щоб ослабити здовж кордонів український елемент. Як повідомляє київський "Комуніст" недавно з округи Підволочиська виїхало 200 українських родин до середущої Азії. Зле українцям під большевиками!

— Совітська господарка, що стрічає невдачі на всіх ії ділянках, найгірше вийшла таки на цьогорічних живах. Совітські часописи переповнені жалями над марними вислідами жнив, та обжаловують "шкідників соціялістичного будівництва". На широких просторах комбайни й трактори взагалі не працювали. Збіжжа на час не скошене й не вимолочене дуже марнувалось. А селянам в Україні про це не було в голові. Вони не люблять спільних господарств, а як хто має своє, хоч би і маленьке господарство, то про нього странно дбає.

— Мадярське шумовиння в Ужгороді камінням, болотом і всякою гнилю обкидало д-ра Е. Бачинського, б. міністра Карп. України, як він вернув з Будапешту. Др. Бачинський вернув до Дебречина, де тепер лікується.

— Автономія для Хорватів. Після довгих торгів між проводом хорватів і югославянським урядом дійшло до згоди. Хорвати дістали автономію, але лише в рямках старої югославянської конституції.

Ліквідація українського шкільництва в Карп. Україні. Всі чотири українські державні ґімназії зліквідувала мадярська влада. Замість них існує тепер тільки дві чисто мадярські ґімназії. Також із 24-ох горожанських українських шкіл залишилось всього 6, та й їх пеґемінили мадяри на "угроруські" з обовязковим навчанням мадярської мови. Мадярська влада звільнила з служби всіх українських державних урядовців, у тому числі й учителів, а на їх місце наслала мадярів з корінної Мадярщини.

— Традиційні Маркіянові поминки на підлисецькій Білій Горі відбулись в неділю 6 серпня при участи десяток тисяч народу з різних сторін. Були теж представники українських установ та чимало інтеліґенції. Торжество попередила, в суботу вечером, ватра на Білій Горі, що горіла всю ніч. В неділю при престолі під Маркіяновим хрестом відправив Преосв. Кир Никита Будка архієрейську Службу Божу в сослуженні духовенства та виголосив проповідь. Торжество покінчилось о 15 год. панахидою на могилі Невідомого Стрільця на Білій Горі.

Українське громадянство гідно й з повагою масово віддало честь памяті о. Маркіяна Шашкевича, Великого Пробудителя українського народу в Галичині.

— Торжество на могилах Українських Січових Стрільців, що полягли у світовій війні на горі Маківці не відбулось цього року, бо старовство в Стрию його заборонило.

— Жидівських дітей не приймають до чеських і німецьких шкіл у Чехії і Моравії. Жиди мусять своїми грішми утримувати приватні школи.

— В Карп. Україні велике безробіття від якого страшно терпить українське бідне населення. Як є яка робота, то дають її лиш мадярам.

— В Галичині поляки далі переводять парцеляцію і кольонізацію української землі польським елементом. Очевидно, що це викликує обурення і ненависть в українських селян і не віщує добра в случаю якої воєнної заверюхи.

— У Франції видали нові, дуже гарні поштові марки по 70 і 90 сантимів з додатком 80 сантимів на підмогу для родин. що мають багато дітей. На марках представлена молода мати з трьома дітьми, що з усмішкою хилиться над колискою, де лежить четверта дитина.

Ось так у Франції ведуть пропаганду за збільшенням уродин.

— Бразилійський уряд проголосив що в Бразилії можна відтепер друкувати небразилійські книжки, ґазети, журнали, летючки, лиш за осібним дозволом влади, коли попри текст, у "чужинецькій мові буде зладжений точний переклад". Згаданий декрет є майже убійчим, для всіх видавництв на чужинецьких мовах, а між ними й на українській.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Вакаційні курси для дітей.

Мирнам, Алта. Петфайндер Школа. В цій місцевості через дві неділі (31. VII - 13. VIII) провадив науку з дітьми бр. Севастіян Курило ЧСВВ. Наука обіймала катехізацію, біблійну історію, рідну мову, церковний і світський спів. Училось 40 дітей. Діти були чемні, цікаві й послушні й так любили науку, що навіть вечером не хотіли йти до дому, а просили, щоб учити їх гарних пісень. 10 серпня вдячні родичі справили бр. Севастіянові гарний й милий вечерок, в часі якого діти пописувалися піснями й розвеселювали серця своїх родичів. Батьки й матері дивувались і раділи, що їхні діти навчились так багато гарного й хосенного на вакаційнім курсі. Важна тепер річ, щоб через довгий рік діти мали нагоду вчитись католицької релігії і рідного слова. І про це батьки повинні якось подбати.

В суботу 12-го серпня приступило до св. Сповіді 43 дітей. На другий день, діти з чотирох шкіл зійшлись в церкві Успення М. Б. у Мирнамі. В часі Служби Божої біля 100 діточок співало церковні пісні. Милий спів діточок тішив родичів, а декому аж витиснув сльози з очей. Серце раділо, коли бачилось, як діти з невинним серцем приймали Ісуса в св. Причастю і співали:

Най пропадае з поміж нас незгода,
А засіяе нам любови світ,
Щ об Україна круг Твого престола,
Станула щасна, як минулих літ.

Дервент, Алта. (Місто). від 4-го до 15-го липня у місточку Дервент 22 дітей учащало на вакаційний курс релігії, рідної мови й співу. Наукою проводив бр. Севастіян Курило Ч.С.В.В. На закінчення науки діти спільно приступили до св. Сповіди й Причастя.

Цей курс — це була наче діточа місія, що полишила глибокі сліди в душах молоді.

Дервент, Алта, (Коло Мельників У Рурик школі під проводом бр. Севастіяна Курили ЧСВВ. з Мондеру, відбулось навчання катехізму, рідної мови й співу в днях від 16-28-го липня. Щоденно приходило 36 дітей. В пятницю 28-го липня, на читаній Службі Божій діти, з них 12 перший раз в життю, приняли спільно св. Причастя. З дітьми запричащались і їхні родичі. Під кінець Служби Божої діти ніжно співали: "О подай же нам Ісусе чесно в світі жити, щоб по смерти там у небі вічно Тя славити!" Гарне бажання діточої душі. Воно напевно сповниться, якщо родичі будуть старанно дбати, щоб їх діти добре знали й практикували від ранніх своїх літ католицьку релігію.

На памятку взято з дітей фотографічну знимку.

Дервент, Алта (Коло Ханасика) Катехізація і приготовання дітей до першого св. Причастя були від 17-27 липня. Щоденно на науку приходило 34 дітей, що радо вчились важних християнських правд, під проводом бр. Пахомія Дидика ЧСВВ. Наука відбувалась у місцевій галі коло церкви. До першого св. Причастя приступило 8 дітей а з ними прочі.

Красногора. (Коло Мирнам) В Красногорі відбулась катехізація від 28 липня до 13 серпня. На науку яку подавав бр. Пахомій Дидик, ЧСВВ ходило 18 дітей. До св. Сповіди й Причастя приступили вони разом із дооколичними дітьми в Мирнамській церкві

Нортерн Веллей, Алта У місцевій школі "Кінг Джордж відбулась катехізація дітей від 5-14 липня. Релігії, рідної мови, церковного співу й біблійної історії вчилось 19 дітей. Катехізацію перевів бр. Пахомій Дидик ЧСВВ. При кінці науки діти висповідались і приняли св. Причастя. Шестеро дітей були перший раз до Св. Сповіди й Причастя. Отець Й. Сеньків роздали дітям памяткові образці й нагороди найлішпим учням.

Борщів, Алта. Родичі з греко-катол. парохії у Борщеві постарались за учителя в особі п. В. Курили, щоб на вакаціях дати дітям змогу й цего року навчитися трохи катехізму й рідної мови. Наука відбувалась цілий місяць (12. VII- 12. VIII). Учнів було 44. Рідну школу закінчено спільним св. Причастям і гарним діточим концертом. — Учім дітей релігії і рідного слова, бо це дуже потрібна наука, для їхнього життя і для добра всього українського народу!

Москалики, Алта. За старанням о. пароха о. Марка Романовича ЧСВВ, діти перший раз у парохії мали щастя ходити на вакаційний курс катехізму. Вчили дві Сестри Служебниці з Мондеру через дві неділі. (7-19. VIII) З науки користало 44 дітей. На закінчення науки, в храмове свято св. Спаса, діти по св. Сповіді приступили до св. Причастя. 23 дітей перший раз були в св. Причастю. Опісля в часі пікніку, на вільному воздусі, дали діти гарний концертик. "Як то гарно все Сестри вивчили" — говорили захоплені родичі. Так, Сестри Служебниці не жалують труду, щоб малі діточі серця налити добром, одначе тепер родичі повинні своїм словом і прикладом продовжувати те релігійно-народне виховання, бо тільки тоді зможуть мати надію, що з їхніх діточок виросте щось гарного й доброго.

ЗА РІКОЮ

В днях 13-20 серпня відвідав місіонар о. А. Трух ЧСВВ албертійські околиці: Спеден, Стрий і Вільна. Всюди були в тім часі відправи рано й вечером, а також проповіди, відчити, сповіди, спів. В місточку Вильна була через тиждень наука катехизму, а потім перша Служба Божа в новій церкві, посвячення та заложення угольного камення та заложення хрестів. На цій Службі Божій було багато народу. По відправі був у місцевім Народнім Домі великий обід і відчит о. Місіонаря на тему: — Як плекати християнство й українство в родині, школі, церкві й організації. Відспівано також, під проводом о. Місіонаря вязанку народніх улюблених пісень. Одушевлення народу було велике.

Все те свідчить наглядно, що релігійні українці роблять поступ і ведуть українську націю в Канаді до кращої будучности. "Старий шлях" — віри й любови, єдности й жертви таки найкращий. Він тихий, але певний.

ХРАМОВЕ Й ЮВІЛЕЙНЕ СВЯТО В СТАР, АЛТА.

На Успення М. Б. відбувся у Стар храмовий празник і ювілей 950-ліття хрещення України. Двох отці о. Н. Когут і Атаназій Химій гарно відправили богослуження і сповідали та виголосили повчаючі проповіди. Хоч було горячо нарід брав масову участь у довгих богослуженнях і заявив прилюдно свою віру відновляючи свої хрестні обітниці.

СЛУЖБА БОЖА НОВОГО ОТЦЯ

(Редвотер, Алта).

На Спаса завітав до нас нововисвячений отець Висаріон Андрейчук ЧСВВ, щоб відправити Службу Божу в своїй родинній місцевості. Колись тут мешкали його родичі. Тепер живуть у Гримсбі, Онт., де о. Висаріон відправив першу Службу Божу. 30. VII. Вся парохія привітала нового отця при церковній брамі й з процесією впровадила до церкви. Всі раділи глибокою душевною радістю коли могли брати участь у безкровній жертві, що її приносив уродженець з їхньої місцевості. Гарну проповідь про гідність і хрести священика сказав о. Н. Когут ЧСВВ. При кінці о. Андрейчук сказав коротку промову та дав своє благословення. Дай Боже, що кожна наша місцевість у Канаді могла переживати ту радість, що видала від себе священика, що для добра народу посвячує свої життя.

ЗАСНУЛА В ГОСПОДІ

В Мондері, 24-го серпня, принявши останні Св. Тайни, розпрацалась з цим світом Марія Гордій, у 78 році життя.

В її похороні взяло участь 4-ох отців і багато народу.

Смерть бл. п. Марії глибоким смутком вкрила мужа, дітей, а також усіх, що її знали, бо це була щира, праведна душа. Вона була ревнителькою Апост. Молитви, належала до Б.У.К-а і завсіди брала живу участь у парохіяльному житті.

Старенька Гордійка дуже любила церкву й все чи неділя, чи будень бувала на Службі Божій, приступала до св. Тайн і горячо молилась не тільки за себе, але й за потреби українського народу та св. Церкви на всьому світі.

Коли вже нездужала ходити, то малим візочком возили її діти до церкви.

Відходячи в другий, кращий світ, бл. п. Марія полишила по собі для тих, що на землі, гарний приклад праведного християнського життя.

Вічна Її Память!

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

А. Дидик, Вінніпег, Ман. 1.00
Михайло Когут, Несквегонінг, Па. Зл. Д. П. А. $1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
[illegible]
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT*, Box G *Mundare, Alberta, Canada*

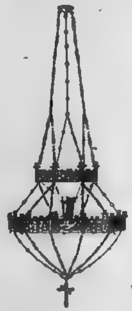

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуемо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маемо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальог.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (38) 18. Мондер, Алберта, 15-го Вересня 1939. Mundare, Alberta, September 15th. Vol. II. No. (38) 18.

ВИЗНАЧНА ПИСЬМЕННИЦЯ НАВЕРНУЛАСЬ ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

29-го квітня, 1923 р., Франсис Паркинсон Кіес, відома американська письменниця, случайно було в Римі, в церкві св. Петра, саме тоді, як відбувались величні беатифікаційні торжества св. Тереси з Лізіє.

25-го серпня ц. р., в Лізіє, перед престолом, де св. Тереса приняла колись перше св. Причастя та сама пані прилюдно зложила католицьке визнання віри перед дієцезальним єпископом,, Францa Піко і приняла св. хрещення.

Пані Кіес є родом американка. Це людина високо образована й знае кілька мов. В часі своїх подорожей по світі, звиділа вона багато країв. Як талановита письменниця написала чимало гарних творів, а між ними дуже вартісний життепис св. Тереси від Дитяти Ісус.

Визначна конвертитка, це одна з тих численних постатей, що не мали щастя народитись у правдивій католицькій Церкві та відважно станули її членами, коли тільки пізнали, що католицька Церква є одиноко правдива й спасаюча.

ПОВОРОТ З ДАЛЕКОЇ [illegible]

В пятницю, 25-го серпня, літак Санта Марія осів у Монтреалі. З нього вийшов Їх Ексц. ВПреосв. Гільдебранд Антоніютті. Апостольський Делегат для Канади, повертаючи з Далекої Півночі, де відвідав 85 місійних станиць і поверх 9,000 індіян та ескімосів.

Подорож тревала майже два місячі. Апост. Делегат зробив поверх 18,000 миль дороги.

Висказуючи свої враження з відвидин далеко-північних католицьких місій Ап. Делегат сказав: "Я мав нагоду відвідувати місії в Китаю, Японії, Індіях та Африці, одначе, я ніде не знайшов місій, що їх приходилося б так важко обслужити як ті, що на північному-заході, де вістуни евангелія мусять їздити по великих просторах серед дуже прикрих обставин."

Звидівши особисто місійний терен на Далекій Півночі, Ап. Делегат дуже подивляє тих місіонарів, що з любови до Бога та людських душ, з великою посвятою ведуть апостольське діло та ширять християнську цивілізацію між людьми в підбігунових околицях.

КАТОЛИЦЬКА ВІРА В КИТАЮ

Архіепископ Маріо Занін, Апостольський Делегат у Китаю, виголосив відчит у католицькім університеті в Шангаю про поширення католицької віри в Китаю.

До війни було в Китаю 400 тисяч навернених китайців, а тепер є їх уже півтора мільйона.

Найбільше навернених є з простого народу, що під впливом постійних стихійних нещасть і военного лихоліття шукає потіхи в Христовій вірі. Навертаються також ремісники, купці й китайська інтелігенція, головно під впливом католицьких університетів у Пекіні та Шангаю.

"Чим більше по католицьки живе людина, тим щасливіша почувається вона, бо чимраз то більше відчуває, що живе в тіснім, сердечнім спокою з Богом."

Є. Й. Єргензен.
данський письменник

ПРЕСОВИЙ КОНТЕСТ „СВІТЛА"

Вже друкується новий і дуже гарний

КАЛЄНДАР „УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ"

на рік 1940.

Ціна Календаря 35 центів.

1. Хто до 15. І. 1940 р приєднає двох нових передплатників "Світла" і пришле до Редакції дві річні передплати в сумі $2.00, дістане даром Календар "Української Родини" на рік 1940.

2. Хто до 14. І, 1940 р. пришле $1.00 до Редакції "Світла" дістане календар "Української Родини" і занотується йому 10 чергових пунктів, які дають йому нагоду виграти 4 слідуючі нагороди (прайзи):

I. Літературно-наукова бібліотека вартости $7.00
II. Релігійна бібліотека вартости $6.00.
III. Готівка в сумі $5.00
IV. Часопис "Світло" на 2 роки.

Числа з черговими пунктами (які означають то саме, що базарові тикети) вишле Редакція з посвідкою одержання одного доляра.

Хто приєднае до Нового Року найбільше передплатників "Світла", дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівки.

Достойні Читачі "Світла"! Ви знаєте, яке велике значіння має для українського народу добрий, релігійний часопис. Таким часописом є наше "Світло". Приєднайте йому до кінця року як найбільше передплатників, щоб як найбільше наших людей могло користати з добрих поучень "Світла". Возьміть також участь у "Пресовім Контесті Світла" і запросіть до нього знакомих, а цим способом скріпите українську католицьку пресу в Канаді.

Редакція "Світла".

Архипастирське Слово

ПРЕОСВ. КИР ВАСИЛІЯ ЛАДИКИ ЧСВВ

З ПРИВОДУ ВІЙНИ

ДО ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ І ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ.

ДОРОГІ В ХРИСТІ!

Найбільше нещастя, яке може постигнути людство, це війна. Тоді ллеться неповинна кров, тоді широко отворені двері для гріха, тоді людське сумління глухне й каменіє. Кожний гріх має страшні наслідки. "За грішником біжить нещастя", каже Святе Письмо. І тому після кожної війни ще довго-довго відчуваються всякі нещастя, для душі і для тіла. Каліки, вдовиці й сироти, сльози і пошести, ненависть і озлоблення збирають довго потім свої жнива.

Як уже знаете, мої Дорогі, така скорбна хвиля війни навістила тепер людство.

Святіший Отець, Папа Римський, Пій XII, нераз, а много разів, кликав, просив і благав, щоби можні цього світа застановились і помирились.

Та голос цей був голосом воліющого в пустині — ненависти і завзятости людських сердець.

Його Величество наш Король сказав, що це є війна против брутальности, котра хоче поставити засадою, немов би груба сила була правом.

Премієр Великої Британії сказав, що це є війна проти насильства, несправедливости, переслідування і гноблення.

За правду і свободу людства, за гідність людську треба стати до оборони!

Наша дорога вітчина, Канада, стоїть нині в ряді оборони найсвятіших правд людини: проти несправедливости і гноблення.

Ми всі Українці греко-католики, горожани нашої Дорогої Домінії, виконаемо всі обовязки, яких вимагає від нас хвиля скорби всенародньої. Як горожани, маемо свої права, але маемо також свої обовязки. Користаемо з одних — виконуемо другі. В цей важливий мент виконаемо вірно наші обовязки так щиро, як би ми їх виконали для самого Господа, з понук надприродніх. З тих самих спонук і причин будемо мужно і спокійно глядіти на все, що станеться, бо знаемо,

що Боже Провидіння все оберне на наше добро.

В ту важку хвилину завзиваю всіх наших вірних до щирих молитов. Станьмо перед Божим лицем і молім Всемогучого Творця світів, щоб ці хвилі допусту якнайскорше минули, щоб людська кров перестала течи, щоби знова запанував мир між людьми, що всі є дітьми Небесного Отця — але мир справедливий, мир Христа, любови і правди.

✝ ВАСИЛІЙ
Епископ Українців Католиків Канади.
Вінніпеґ, 4. вересня, 1939.

о. А. Трух ЧСВВ.

РЕЛІГІЯ АБО ЗАГИБІЛЬ

Весело грали радія по всьому світу тоді, коли в нашій карпатській країні з а в и т а в день волі й державної праці.

Нехай живе Карпатська Україна!

Та не минуло пів року, а вже Карпатську Україну зросила українська кров... Карпатські гори й доли вкрили чорні могили... І тих, що стали жертвою несправедливого суду... І тих, що їх замучено в тюрмі наїздника...

А інші пішли скитатись по чужих краях, жити з ласки добрих людей...

А тим, що залишились на рідній — не своїй — землі, "заки сонце зійде, роса очі виїсть..."

Чому воно так?
Чому прийшло до того?
Чому таке діється на світі?

Бо вбили в собі народи людяність, що каже: Не чини другому того, що тобі немиле.

Бо викинули люди зі свого життя Ісуса Христа.

Бо відкинули християнство й найважнішу його засаду: люби ближного свого, як себе самого.

Держава чи нація, в якій релігія має свою силу й значіння, ніколи не піде грабіжним наїздом на чужий край, не засіє землі трупами невинних сусідів, не заповнить тюрем тисячами безборонних, невинних жертв... Хто любить Бога, хто справді релігійний, той не годен винищувати чужої нації так, як винищують сьогодні нашу українську чи іншу націю! Коли тепер ми, українці, — що маємо свою історію, що маємо свою історичну, українську землю, що маємо свою державну традицію, що маємо тугу за волею й незалежністю, що маємо, подібно як другі нації, право до свобідного життя, — засуджені на загибіль... коли ще й кому іншому так, як нам діється сьогодні в світі кривда, — то це головно тому, що хтось відступив від Бога й не має Христового духа любови! Коли нині українська чи інша нація або людина — загибає, терпить кривду, то це головно тому, що хтось навчив її сусідів — "Бога не боятись і людей не стидатись...". — Брати Українці! Головною причиною всіх наших кривд і сліз і могил є безбожність, нерелігійність тих, що їх спричинили... Не Христос у них Богом, але — раса, нація, держава, сила в них понад усе - й тому "на четверо розкопана, розрита могила..." А коли до всього того додамо ще й злочин тих українців, що покинули християнство й українство, — тоді побачимо в повноті те лихо, що через нього українська земля "білим тілом зволочена і кровю сполочена.." Тим лихом нерелігійність!

А скільки сили, скільки добра стратила через відступство наших людей від Бога й релігії українська **суспільність** сама в собі?.. Через зіпсуття й релігійний упадок одної частини українців терпить цілий загал. Потворились між нами ворожі групи, що ослабили нас розбиттям, ненавистю й непотрібною витратою гроша. Христос так молився, щоб "були всі одно", так наказував, щоб "любили ближнього свого, як самого себе", а цього нема, бо нема релігії... І нема мабуть у цілій Канаді й Америці такої нашої громади, щоб через відступство від релігії не потерпіла багато шкоди... Бо безбожність нищить суспільність.

В родинах упадок релігійности став причиною великих злочинів і нещасть. Життя без шлюбу, життя без дітей, або життя дітей без хресту й інших св. Тайн, зрада подружньої вірности, неморальна преса й забави, а також і брак національної свідомости та ренегатство стали щоденним кормом родин, старших і молоді. Сумно й страшно представляються родини без релігії...

А **одиниці** без релігії виглядають як спорохнявілий пень, що непридатний ні до будови, ні на опал... Церква, нація, праця для загального добра - - не мають у них врозуміння... Живуть без любови й запалу, без чести й, без ідеї... Нерелігійні, неморальні одиниці...

І все те головно через утрату релігії.

Хто знає це, хто бачить, що упадок релігії несе нещастя одиницям і родинам, розбиття громадам, неволю і загибіль цілим націям і державам, хто знає й бачить, що без релігії повно всюди злочинів і горя, той зрозуміє, що найгіршими руїнниками й шкідниками для людства є ширителі й організатори безбожности. Хто псує релігію - - той найгірший злочинець. Це -батько злочинців!

Така сумна дійсність каже всім людям доброї волі напружити всі сили й зробити все можливе, щоб люди були релігійними. Молоді й старі, школярі, богачі й убогі, піддані, та володарі — всі мають бути релігійні! — Бо без релігії — самі злочини й нещастя!... Хто не хоче сліз і крови, хто не хоче війни, неволі, каліцтва й смерти — нехай старається про релігію!-

Ми, українці, може зі всіх націй бачимо це найліпше, що це значить, як люди, свої чи чужі, перестануть боятись Бога й стидатись людей!.. Без релігії люди "оглухли, не чують, кайданами міняються,
Правдою торгують і Господа зневажають,
Людей запрягають в тяжкі ярма, орють лихо,,
Лихом засівають..
А що вродить?... Побачите,
Які будуть жнива"!

І ми вже бачимо!

І ми вже бачимо. Без релігії держави, родини, одиниці - злі, нещасливі, пропащі... Одиноким рятунком на все те лихо — поворот до релігії! -

І тому на закінчення йде до вас, брати українці, сердечний поклик: шануйте релігію! Батьки-матері, учителі й учительки — вчіть дітей релігії в дома, в школі, приводіть їх на науку релігії до церкви! Читайте всі український часопис з Мондеру "Світло", що вчить правдивої Христової релігії! Релігія є найбільшою силою нації. Цего доказом сила й слава Руси-України за Володимира, Ярослава. Це потверджує сьогоднішна Еспанія. Католицька релігія дала їм знання, єдність, силу, геройство. І нам треба цего. Тому зі щирого серця треба сказати всім українцям: **Хочемо релігії!..** Нехай живе католицька Україна!

КАТОЛИКИ Й НАЦІЯ

Нація — це слово, яке сьогодні на устах мільйонів

Яке має бути наше відношення до рідної чи іншої нації — цего вчить нас найліпше **Католицька Церква.**

Н а ц і я-нарід, це спільнота, збір таких людей, які послуговуються такою самою мовою, мають спільне походження й історію та однакові назагал духові й тілесні прикмети. Приналежність до народности унасліджитують люди по своїх родичах: які родичі, такої народности будуть їхні діти. Коли батько й мати є різної народности, тоді діти будуть такої народности, яке буде їхнє виховання та окруження. Хто дбає, той має.

Народність дає кожній людині сам Бог, тому свою народність треба шанувати й любити. Свою народність треба шанувати й любити це більше та сердечніше, чим яку іншу народність, бо рідна народність, то так, як рідна мати, а що рідну матір уже з природи любимо більше й сердечніше, чим чужу, так і свою рідну народність треба любити гарячіше й сердечніше, бо так нам вже каже сама людська природа. Така Божа воля, яка дала нам і нашу людську природу й нашу народність. Тому християнська релігія навчає людей, щоб любили свою народність і то більше й сильніше, чим яку іншу. З огляду на це гріхом є не любити своєї народности, або зраджувати її. Але й це гріхом, як хто, люблячи свою народність, погорджує іншими народностями та ненавидить їх. Чи як я люблю свою матір, то вже маю ненавидіти чужу?

Ми, Українці, маємо любити гарячо й щиро свою українську народність, свій народ. Щоби ця наша любов була добра, справедлива, то мусить бути згідна з християнською вірою. Така любов свого народу знає терпіння й терпеливість, витревалість і жертву. Така християнська любов своєї нації не зражується противностями, невдякою, заподіяними кривдами й не має на оці лише своєї власної користи.

Любов своєї народности й батьківщини проявляємо тим, що високо та справедливо цінимо свою народність і всякими чесними способами причиняємось до її розвитку та оборони. Ми повинні мати завсіди на думці добро наших земляків, чи то при закупнах, чи при даванні праці, приниманні слуг та робітників, розділюванні милостині, чи інших подібних нагодах. Св. Апостол Павло навчає, щоб ми робили добро в першій мірі своїм людям, нашим рідним по вірі. (Гал.6, 10)

Чи нація понад усе?

Нація це дуже цінний дар, але вона не є найцінніше добро людини, бо як так було б, то сама приналежність до якоїсь народности повинна б давати людям повне щастя на землі, а так певно не є. Впрочім смерть зносить усі національні різниці. Хто цінить і виносить свою націю понад усе, той має пересадну любов до своєї нації, а пересада в любові нації не є правдивою любовю, лиш пристрастю, а пристрасть є непостійна й шкідлива. Пересадна любов до своєї нації родить ненависть до інших націй, а це не є згідне з християнською любовю.

Що це є пересадний націоналізм?

Правдивій любові свого народу різко суперечить пересадний теперішний націоналізм, який є наслідком давнього поганського світогляду. Такий пересадний націоналізм каже легковажити й нехтувати найвищу владу-суверенність Бога та вважає нарід найвищим володарем-сувереном. Однак супроти Бога ніякий нарід не може бути найвищим сувереном-володарем, бо кожний нарід хоч би наймогутніший, та найчисленніший, це перед Богом, як капля води супроти великого океану. З тої причини **Католицька Церква осудила — расизм,** цебто блудну науку про неоднакову вартість людських рас, із яких одна мала б панувати над іншими.

Ціле людство, з різними націями та расами, це одна велика родина Божих дітей. Хто говорить інакше, той блудить.

Католики й інші нації.

Католики мають л ю б и т и свою націю більше, чим інші нації, але католики мають водночас любити по християнськи й кожну іншу націю. Бо хто не поважає чужої нації, той не варт своєї власної. Л ю б о в ближнього має обнімати людей усякої нації, як того вчив сам Ісус Христос у притчі про милосерного Самарянина. А св. Апостол Павло каже: "Нема ні Жида ні Грека... бо всі ви одно є в Христі Ісусі.". (Гал. 3, 28). Всі люди це діти одного Бога, брати собі й сестри

Ми, Українці-католики, маємо любити свою українську націю більше, чим інші, чужі нації але не вільно нам виносити свою українську націю понад Бога й Католицьку Церкву. "Нація понад усе, а понад нацією — Великий Бог!" Лише так.

Ми, Українці-католики, маємо для добра української нації віддати майно, здоровля й життя, як недавно зробили це карпатські герої, маємо боронити свою націю перед ворожими наступами національних противників, але не можемо ненавидіти ніякої нації, бо Христос приказав нам "любити навіть своїх ворогів".

Відзнакою Українців-католиків має бути: не ненавість, але любов. Велика любов Бога, української нації й усіх ближніх. Така Божа воля. Така наша релігія.

А. Г. Т.

Чому так богато людей навертаються до Католицької Церкви, а чому знову богато відступають від неї?

Віроісповідна статистика світу виказує нам цей безспірний факт, що багато людей навертаються до католицької Церкви, але й також багато від неї відпадає.

Цікаве релігійне явище, що заслуговує на те, щоб його розслідити. Подивимся отже найперше: що це за люди, що стають католиками? Чи це темники, або такі люди, що в їхних головах не все в порядку? Чи це безвірки, що блукали по всіх християнських віроісповіданнях? Чи може це етично злі люди, саме шумовиння світу, несовісні урядники, рабівники, запущені осібняки, морально упавші одиниці?

Ні. Досліди виказують, що тільки добрі некатолики стають католиками.

1. Католиками стають ті некатолики, що ще вірують.

Талановитий народний бесідник Клявус Гарм уже в 1877 р. жалувався, що всі правди, що в них ще загально вірують протестанти, він потрапив би списати на нігті свого пальця; та все таки багато протестантів вірує в Христа, як Сина Божого. І якраз з тих віруючих рекрутуються конвертити. Рідко коли трапляється, щоб хотів стати католиком той, що не вірує, що вже пересистився своєю вірою.

2.Католиками стають ті, що моляться.

Велике це щастя й ласка бути членом правдивої Церкви. Цю ласку дістають ті люди, що просять її у Бога. Це потверджує зізнання княжни Йорку по її наверненні. "Ніхто не домагався, щоб я стала католичкою. Це ласка трисвятого Бога, що вислухав мої часті молитви. Я часто благала Його сердечно, щоб дав мені пізнати правду ще перед смертю"

О, скільки то іновірців знайшло б правду, а з нею спокій серця, якщо б тільки постійно й сердечно молилися.

3. Католиками стають ті люди, що думають.

Велика маса людей, некатоликів, відноситься сьогодні до віри байдуже. Занурилися в „землю", у світові справи й розкоші, а найважніші питання життя їх вже не займають. Та однак ті люди, що стають католиками, заки рішаться на цей крок мають багато сумнівів, застережень щодо католицької віри, багато упереджень. І тому вони багато думають, слідять і аж тоді як впевняться, що тільки католицька Церква є правдива й спасаюча, рішаються на великий крок у своїму життю, на перехід до католицької Церкви.

Відома конвертитка й велика поетка Люїза Гензель каже: "Причиною мого повороту до католицької Церкви було **ясне пізнання,** що в католицькій Церкві находиться правдива, Христом установлена Церква. Це пізнання було для мене так переконуюче, що я мусіла зробити крок дальше й була б зробила те, хоча б грозили мені шибеницею і хоча сто разів мусілаб умирати." Цей настрій питомий усім великим сучасним конвертитам як Берґзон, Марітен, Честертон, Папіні З. Унзет. Зо сльозами в очах читаеться їхні визнання, як то довголітнє шукання правди припровадило їх до католицької Церкви.

Певно, що ті некатолики, що не думають, не стануть католиками.

Коли вже мова про думання, то не сміємо забути про одну повчаючу річ. Ніколи людина не думає так бистро й ясно, як у годині смерти. Тоді не схлібляє усмих життя, тоді удавання і злоба скидають свої маски, а правда показує отверто своє обличчя.

І саме в такій хвилі, як каже князь Антоній Ульрих фон Бравншвайґ - Л і н с б у р г, подаючи причини свого навернення, що" ще не чувано, щоб якийсь католик перед смертю забажав умерти в іншій вірі, хоча в годині смерти душевні очі краще пізнають. Навпаки, знаю таких, що ціле життя вперто витревали в своїй секті, однак на ложу смерти забажали вмерти в католицькій вірі й навернулися."

Це вповні доказує, що вмираючий із найбільшою надією сподіється осягнути вічне спасення у католицькій Церкві. Цей суд, що походить не з пересудів і пристрасти, повинен бути рішаючим для кожного думаючого чоловіка, поки він здоровий.

4. Католиками стають ті люди, що мають благородні й святі почування і стремління.

Тисячі людей навертаються до католицької Церкви не на те, щоб у ній знайти для себе богацтва, почести, або, щоб позбутися важких обовязків чи, щоб провадити грішне життя. Бо цего всего католицька Церква своїм конвертитам не дає; навпаки дуже багато домагається від них

Причини, чому стільки некатоликів вернуло на лоно св. католицької Церкви, є благородинні й святі. Це **туга за батьківським домом, за правдою та спокоєм.** Ось і за ці високі цінности приносять конвертити великі жертви.

Часто з наверненням є загрожена їх будуча екзістенція, нераз мусять покинути блискуче становище, посаду, а навіть зірвати найніжніші родинні звязи.

Пр. Шведська королева Христина торжественно зреклася престолу 1654 р. і скинула, зі своєї голови одну з найкращих тодішних европейських корон, щоб стати католичкою.

Богатий англієць Юрій Лин Фокс зрікся річного мільйонового доходу, щоб міг стати католиком.

Недавно зробило велике вражіння в Англії навернення Р. Ройдса, сина б. п. ректора фон Гейсгем. Мав він унаслідити маєток вартости двох мільйонів, але для свого навернення мусів зректися наслідства, бо в завіщанні батька було сказане: "Якщо стане католиком, не має нічого дістати." Ройд одначе приголубив католицьку віру!.

Хто не знає про ніжну поетку К. Переґріну? Скільки ж то перетерпіла ця дочка протестанського пастора, поки стала католичкою?

У своїй збірці поезій "Із життя любови, радости й болів"— признає, що навіть сьогодні, по 30 роках, її серце дрижить, коли згадає на той день, що в ньому довідались її батьки, що вона бажає стати католичкою. У щасливім дотепер родиннім домі запанував смуток, нарікання, докори. Але ані сльози, ані нарікання не потрапили її відобрати віри, що її роками носила у свойому серці. Ще 15 місяців позістала в родиннім домі в тузі й смутку, а потім прийшло "найсумніше прощання". Наче зломана переступила родинний поріг. Батько попровадив донечку на залізничий двірець, а потім з плачем розійшлися.

Ось як вона сама це оспівує:

Прощайте рідні ниви,
Й батьків моїх житло.
О, радше б в домовині
Лежать мені було.
В остание на прощанні
Дрижить моя рука.
У серці біль пекучий
В очах сльоза гірка.

По наверненні мусіла ще багато натерпітись. Ця душа так ніжно вихована й високо образована мусіла вступити на службу до одного панства, бо з дому викинено її і нічого не діставала.

Такі жертви й самовідречення, що їх конвертити переносять з любови до католицької Церкви, показують нам ясно, що ті навернення є не з якихсь низьких спонук, а з мотивів чесних і шляхотних.

Тепер уже нам ясне, що то за люди і чому стають католиками. Це. такі, що ще вірують, моляться, думають, це ще добрі християни!

Бо інакше вони вдоволилися б своєю унаслідженою вірою, а не шукали б Церкви, що домагається від них багато.

Все те переконуюче доказує, що католицька Церква має божеську силу й вона Церква Того, що колись обіцяв, усіх потягнути до себе.

"Коли католицька Церква дає правду, добро, щастя, то чому ж так багато католиків покидають її?

До відступства не приводить їх ані віра, ані молитва, ані роздумування, ані чесне життя, а навпаки брак того всього.

1. Коли хтось відпадає від католицької Церкви, то це такий католик, що віру вважає за тягар, що вже цілком не вірить, або ще дуже мало вірить. Ті що не сповняють католицьких обовязків, не ходять до церкви, не приймають святих Тайн, сумніваються про основні правди християнізму, остаточно покидають католицьку Церкву й стають протестантами, чи там іншими сектантами.

Франц Штайн, проводир руху "Проч з Римом" сказав на народніх зборах в Монахові 1. II. 1899: "Ми справді тепер протестанти, але до церкви не ходимо ніколи, бо обридла нам кожна церква й кожна віра." Знову один протестанський часопис написав: "При багатьох переходах у наші табори треба нам слушно боятися, чи не спонукала їх до того любов безвірства й злої свободи."

2. До відступства від католицької Церкви веде занедбання молитви й релігійна темнота.

Хто занедбує молитву стає помалу байдужим для Церкви й віри. У багатьох випадках безвірство й відступство від Церкви це кара Божа за занедбання молитви й за брак цінення ласки загалом. "Царство Боже відбереться від вас і дасться народові, що приносить його плоди" (Мат. 21.43).

Спитаймо тих католиків, що відпадають від Церкви для женячки, маєтку і т. д. скільки разів просили Господа Бога, щоб їм показав правдиву дорогу? Вони у відповідь звичайно тільки засміються, бо вони вже давно розпрощались з молитвою.

Рівно ж ті легко кидають католицьку Церкву, що її добре не знають. Бо правдивою є стара засада: "Того не любиться, чого не знається." Але вони йдуть ще далі — ненавидять те, чого не знають. Цю ненависть показують всюди словом і письмом, наче б у тім шукали заплати й успокоєння за докір і смуток свого серця.

"Для тих, що самі не мають радости, бо не мають віри — часто одинока потіха зрабувати іншим радість св. віри," — каже один поет.

О, коли б вони тільки добре пізнали католицьку Церкву, її науку, заповіді, тайни, устрій, ласки і т. д. як дуже її любили б і напевно за ніщо в світі не проміняли б її.

3. Від католицької Церкви відступають ті, що не хочуть добре й чесно жити.

Задля яких причин відступається від католицької Церкви? Часом із байдужности, часом із гордости й ображеного честилюбства, та найчас-

(Докінчення на ст. 6).

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, ґл. 24. 1-9.

СВАТАННЯ РЕВЕККИ.

Авраам висилає довіреного слугу по подругу для Ізаака.

1. Уже віковий був Авраам й у старості літ; та Господь благословив йому в усьому.

2. І каже Авраам свойому слузі найстаршому в домі його, що завідував усім його достатком: "Ось положи свою руку під моє стегно.

3. Я бо заклену тебе Господом Богом неба й (Богом) землі, що не візьмеш мойому синові подругу з поміж Ханаанських доньок, що між ними я живу;

4. а лиш підеш у мою країну, де я родився і до моєї рідні й звідти візьмеш дружину мойому синові Ізаакові."

5. Каже до нього слуга: "А як не схоче суджена піти зі мною у цю землю, чи ж маю повернути твойого сина у землю, звідки ти вимандрував"

6. Авраам відповів йому: "Не важся повертати мого сина тамтуди.

7. Господь Бог неба й (Бог) землі, що випровадив мене з дому мойого вітця і зі землі, що я на ній родився, і що говорив мені й клявся мені кажучи: Тобі віддам цю землю і твоїм нащадкам, той пішле свойого ангела перед тобою, щоб ти звідти взяв подругу мойому синові Ізаакові.

8. Колиж не схоче суджена піти з тобою в цю землю, ти чистий від мойого закляття; лиш не вертай мого сина тамтуди"

9. І поклав слуга свою руку під стегно Авраамові, свойому панові тай заклявся йому в цій річи.

1. Авраам мав тоді яких 175 літ. Навіть на тодішні часи була це дуже глибока старість.

2. Цей незвичайно характеристичний уступ позволяє глянути на суспільно-родинні умовини в добі Авраама. Уже в домі господаря народжений слуга зачислявся до рідні й, як був вірний, зазнавав особлившого довіря. Він завідував цілим майном і навіть міг бути наслідником, оскільки господар не мавби нащадків мужеського роду. (XV, 2). Він був також опікуном малолітних і виконавцем завіщання. Авраам повіряє такому слузі, Єлієзерові (XV,2) незвичайно важну справу, а саме висватання подруги для Ізаака. На наші відносини виглядає дуже дивно, що про вибір судженої зовсім не питали Ізаака, а цілу справу передано в руки слуги. Та тоді заключення подружжа не було лиш особисте діло двох людей, лиш найважніша справа цілої рідні, тому батько родини рішав про вибір подруги для своїх синів. Та звичайно брали під увагу взаємини молодих людей, що мали побиратися

3. Повірена Єлієзерові справа такої була ваги для родини Авраама, що заприсяг вірного слугу, щоб цей совісно виконав це поручення. Авраам вимавляв слова присяги, а Єлієзер повторяв та притім держав руку на стегні Авраама. Такий звичай присягати, знаний з інших місць св. Письма (Бит XLVI, 26; Ісх. І. 5; Суд. VIII. 30) ще й нині є в ужитті деяких бедуїнських племен. Тим також Єлієзер зобовязувався не лиш зглядом Авраама до вірного додержання присяги, але й зглядом його нащадків. — Ізаак не сміє одружитися з Ханаанкою, а лиш з такою, що належить до племени, з якого вийшов Авраам. У Авраама рішали тут головно спонуки релігійні. Його нащадки мають посісти в наслідя ханаанську землю; так отже ханаанці мусять зникнути. Надто змішання з ханаанями могло привести дальших його потомків до втрати віри й нарушення заключеного з Богом завіту. На тій самій основі пізніше Мойсей просто заборонює жидам входити в подружжу звязь з ханаанцями. (Ісход XXXIV, 16).

4. Авраам посилає Єлієзера в Мезопотамію до "своєї країни", бо там проживав він якийсь час із своїм батьком Таррою (XI, 31; XII. 1). Там також мешкали його кревники Вісти про своїх кревняків міг Авраам одержувати через купців, що часто своїми валками (караванами) переїзджали через Ханаан, мандруючи з Вавилонії до Єгипту.

5. Єлієзер жадає ще деяких вияснень на випадок, як молода не схотіла б за ним іти в чужину. Чи в такому разі Ізаак міг би назад повернути до своєї давньої батьківщини

6-9. Тут знову показується сила віри Авраама. Він так увірив Божій обітниці, що його потомки візьмуть у посідання Ханаан, що Ізаак ніяк не може вертати у його давнішу батьківщину, бо це значило би зречення та нехтування Божих обітниць. Як уже Господь так порішив, то й Божі обітниці певно не заведуть. Він вірить, що Ангел Господній поведе слугу та все уложить по Божій волі. — Як поправді так склалося б, що суджена з його рідні не схоче піти, то в цім випадку Єлієзер вільний від присяги; але Ізаака не може ніяк завернути до Мезопотамії

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

БОЖА НАУКА

КАЇН УБИВАЄ СВОГО БРАТА

(Про гріхи, що кличуть до неба о месть).

Найстарші сини Адама і Еви називалися Каїн і Авель. Каїн працював на ріллі, а Авель пас вівці. Авель був добрий, Каїн злий. Раз оба вони принесли Богу жертву. Каїн з посліду з плодів землі, а Авель зі своєї найкращої худоби. Бог зглянувся на жертву Авля, а жертви Каїна не приняв. Із зависти Каїн розгнівався на Авля, аж лице йому змінилося.

Господь Бог напімнув Каїна: "Чому ти розлютився і чому змінилося твоє лице? Стримай свій гнів!" Але Каїн не хотів слухати Бога. Після того сказав раз Каїн до Авля: "Ходім у поле." А коли вони були в полі, кинувся Каїн на Авля і вбив його. Тоді сказав Бог до Каїна: "Де твій брат Авель?" А він відповів: "Не знаю. Чи ж я сторож мого брата?"

На те сказав Господь Бог до Каїна: " Що ти зробив? Кров твого брата кличе зі землі до мене! Будеш проклятий, не будеш мати ніколи спокою і без перестанку будеш волочитися по землі."

Каїн не покаявся за свій гріх, бо думав, що він не може бути прощений, і попав у розпуку. Боявся, що його вбе кожний, хто його стріне. Але Бог зробив Каїнови знак на чолі, щоб його ніхто не вбив.

Невинно вбитий Авель є прообразом Ісуса Христа. Каїн зображує жидів, що вбили Божого Сина.

Які гріхи привели Каїна до убійства?

До убійства привели Каїна три головні гріхи: гордість, зависть і гнів.

До яких гріхів належить гріх убійства?

Гріх убійства належить до гріхів, що кличуть до неба о месть.

Котрі є гріхи, що кличуть до неба о месть?

Ті гріхи є:

1) нарочне убійство, 2) содомський гріх, 3) покривдження вбогих, вдів і сиріт, 4) задержання наємничої заплати.

Поучення. П а м я т а й! Гордість, зависть і гнів се наче іскри від огню. Коли їх зараз не придусиш у свому серцю, то вони розгоряться і пірвуть тебе до нерозважних діл, а може навіть до такого страшного гріха, до якого пірвали Каїна.

Скільки разів гордість, зависть або гнів стануть закрадатися до твого серця, зараз пригадай собі Каїна і Авля. Христос Господь каже: "Блаженні тихі, бо вони наслідять землю."

"Блаженні миротворці, бо вони Божими синами назвуться."

Люди були б здоровіші, якщо б жили згідно з наукою Церкви.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: "Рим — це чужа й ворожа українцям влада. Тож: Проч з Римом!"

ВІДПОВІДЬ: Ті, що роблять цей закид, хочуть тим сказати, що папа римський з його церковною управою не є українцям близький, рідний, прихильний; противно — це чужа рука, що українцям шкодить і веде хитру політику на гноблення і загибіль українського народу. І тому українці православні й греко-католики повинні, а навіть мусять вести завзяту боротьбу з цею чужою рукою і кликати: проч з Римом!

Увесь цей закид — це підла брехня і очернення, що його видумали наші автокефальники. І нема чого так дуже їм дивуватись, що таке виговорюють на Рим і папу. Треба не забувати, що це говорять бувші греко-католики, а теперішні відступники. А відступникам їхня сектанська злоба не позволяє говорити про папу инакше, як тільки в найгірший спосіб.

Та полишивши на боці те, що закид повний злоби, треба ще сказати, що він є зовсім безосновний і повний брехні та крутійства.

Чи папа римський є українцям чужа влада?

Слово: чужий — означає щось протилежне до близький, свій, рідний.

Рідний може бути хтось через тілесне походження і кровні звязки: пр: син, донька, батько, ненька; а може бути рідний правно, леґально через прибрання, адопцію, пр: син п р и й м а к. Крім спорідненя кровного й леґального є ще також спорідненя духове й духовне; пр: отець духовний і вірні. Всі християни в собі брати й сестри в Христі, духовно споріднені. Члени одного народу, нації є споріднені кровно й духово. Зі сказаного бачимо, що може бути дехто чужий національно, та не буде чужий, а свій і рідний духовно.

Папа римський є звичайно Італієць й тому по крові й національності не є нам рідний. Це правда; та цього ніякий українець католик не каже.

Розходиться тут лише про те духовне спорідненя. І на основі св. Письма та Церковного Передання мусимо сказати, що під релігійним оглядом, духовно, Рим і папа римський не є нам чужі.

І. Христос ані сам не організувати багато народніх церков, з яких кожна мала б мати свою незалежну в е р х о в н у власть, ані не дав людям права організувати цього рода церкви.

І. Христос зорганізував свою одну Церкву для всіх народів і по всі часи **й в тій Церкві**

установив тільки одну верховну власть, якій усі без різниці на народність мають підчинятись. (Мат. 16: 18-19; Ів. 21: 15-18). **Тою Христовою Церквою є саме католицька Церква.**

Католицька Церква, це з волі Христа, одна велика Божа, духовна родина на землі, якої видимою головою і спільним отцем є саме папа римський. **Тому що з волі Христа католицька Церква є понаднаціональна й під релігійним оглядом усім народам спільна, тож і її верховна власть є з Божої волі всім близька, духовно, релігійно рідна. І всі ту власть обовязані шанувати любити й слухати.**

Вона отже й українцям-католикам не є й не може бути чужа, а під релігійним оглядом є своя й рідна.

Чужою в Церкві треба назвати ту власть, що не походить з волі Христа, а проти волі Христа є установлена в Церкві людьми, бо Церква це не людський твір, а Боже діло й в її устрою є рішаючим воля Божа. Коли отже Христос установив св. Петра й його наслідників у своїй Церкві верховною правною владою, то ця влада для всіх вірних християн не може бути чужою, а чужою буде якраз всяка інша влада

І українці католики, що признають Рим і папу за свою верховну владу в Церкві, мають свою рідну владу, а всі другі українці-некатолики коряться чужій владі, що безправно ними рядить, і не робить різниці чи то буде влада їм накинена, чи вибрана самим народом на церковним соборі

Як українці не можуть називати чужим І. Христа, Матір Божу, хоч вони національно не були українцями, так само не можуть називати собі чужою католицьку Церкву й її верховну владу Рим-папу.

В Божій Церкві є так, що деякі річи, несуттєві, додаткові, можуть бути різні й кожному народові питомі, а знову деякі річи суттєві, те, що Бог хоче, щоб для всіх було спільне, мусить бути спільне. Пр правди віри, заповіді, св. Тайни, устрій Церкви, верховна влада в Церкві

І не тільки з догматичного, а також і з історичного боку Рим не є нам чужий.

Відома й доказана це річ, що українці за св. Володимира Вел. приняли католицьке християнство, а тим самим узнали над собою церковне верховенство Риму й папи. Від Риму відорвали українців греки схизматики й накинули їм свою верховну церковну власть. Опісля і чужа московська церковна влада тримала наш народ у своєму ярмі. Новішими часами українці в Великій Україні скинули чужу московську владу, та підчинились національно своїй та догматично релігійно не своїй, бо самозванчій, автокефальній церковній владі.

Отже не Рим і Папа, а Царгород, Москва й автокефалія це та чужа рука, яку свідомі релігійно українці повинні в імя правди й свойого власного добра рішуче відкинути.

Кожний, це розуміє, що українці некатолики, що не хочуть узнати над собою верховенства папи римського мусять вважати власть папи для себе чужою, одначе й кожний, що справу якслід розуміє, мусить признати, що вони в тім дуже а дуже помиляються, бо згідно з правдою і вони повинні узнати Рим і папу за своє, коли хочуть бути такими християнами як повинні бути після вимог св. еванґелія.

Чи Рим ворожа українцям влада?

Так, кажуть наші противники, й ніби на доказ того з істинно діявольською злобою страшні річи виговорюють і виписують на Рим і папу. За все наше вікове релігійно-національне лихоліття винують Рим. А всьому тому — кажуть винен Рим і папа. Одначе розумній й критичній людині та лайка, брехня і крутійство не промовляє і не переконує, бо вона бачить, що це їхне говорення і писання, це тільки підла демагогія на яку не варта звертати уваги.

Застановляючись над відношенням Риму до українців кожний легко може зобачити, що Рим і папа не то що не були ніколи противні й ворожі українцям, а н а в п а к и завсіди їм були щирозичливі і ту зичливість показували словами й ділами.

1. Рим ніколи не мав причини ворогувати на українців. Італія і Рим далеко від українських земель і тому папа ніколи не мав і не міг мати політичних конфліктів з українцями от пр. як Царгород чи Москва або Польща.

2. Св. Отець, як політично незалежний суверен не був і не є підданий якоїсь держави ворожої українцям і не може бути ужитий для політики ворожої нам держави.

Історія нам ясно говорить, що папи завсіди боролись проти свого політичного поневолення, щоб могти свою церковну власть виконувати незалежно від політики. Папи дуже старалися заховати строгу безсторонність і для всіх бути справедливими, свідомі того, що всяке партійництво папів могло б великі шкоди принести Божій Церкві.

І тому політика папів була завсіди така, щоб усі народи трактувати однаково, всім добре робити й ширити Боже царство; а не бути політичними аґентами. І хоч нераз різні держави та політики натискали на папів, щоб вони стали по їх політичному боці, то однак вони тому завсіди рішуче противились.

Те саме становище займали папи також до українців і сусідуючих їм держав. Говорити, що папа веде політику на шкоду українцям, а на користь полякам, москалям мадярам чи кому другому — це підла брехня, або злобне накручування фактів.

Ніде нема документів і фактів, щоб папи були ворожі нашим справедливим релігійним і національним змаганням. Противно історія знає повно документів і фактів, що доказують велику прихильність і любов до українців і їх оправданих змагань. Ось декілька доказів на те!

Вже за св. Володимира Рим і папа висилав посольства до українців. Папа Інокентій IV. прислав королівську корону для князя Данила й через свого висланника коронував його на короля Галичини 1246 р. Київського митрополита Ізидора папа Евген IV зробив кардиналом. Також папа Лев XIII. дав українцям, хоч недержавному народові, кардинала Сильвестра Сембратовича.

Папа Урбан VIII так любив наш нарід і так йому довіряв, що говорив: "Сподіюсь, що ви мої у к р а ї н ц і навернете Схід." Папа Лев XIII оснував колеґію в Римі для наших богословів, щоб там виховувалися світочі науки й святости для українського народу й Церкви і відновив Василіянський Чин. Папа Венедикт XV присилав багато харчів і одіння для голодних українців у часі світової війни і співчував з терпіннями українського народу називаючи його благородним і геройським народом, який зумів багато перетерпіти для того, щоби заховати свій обряд, заборолo своєї національности. (Пор. Лист Папи Венедикта XV. до митр. А Шепт. з 24. II. 1921 р.).

Папа Пій XI. в часі голоду в Україні 1922 дав від себе для голодуючих півтора мільйонів лірів, а зі збірок, що їх зарядив по цілому світі, роздав у тім році 28 мільйонів обідів. Цей папа дав нам нових 8 епископів, побудував нову колеґію в Римі для наших богословів, пожертвував 260,000 лір на обнову вакаційної української віллі у Кастель Ґандольфо. На перший монастир Сестер Служебниць у Карпатській Україні дав папа 100,000 лір. Для Карпатської України дарував папа чудову ікону Матері Божої з XV віку, що знаходиться тепер у Мукачеві, а в днях волі назначив Ап. Адміністратором Преосв. Д. Нярядія.

Римські папи винесли на престоли українця св. свящ. Йосафата й так по всьому світі прославили українське імя.

Римські папи ставали в нашій обороні, коли поляки нас страшно кривдили в початках берестейської унії.

Римські папи остро виступали проти перетягання на латинський обряд і в тім згляді видали острі заборони.

Скільки разів наші епископи чи паломники приходили до папи, все їх приймав з батьківською любовою.

Це лиш декілька фактів для приміру. Не все, що папи для українців зробили є вже опубліковане. Багато документів про те криється в архівах і бібліотеках.

Отже як не більше, то певно не менше як другим народам показували папи на протязі віків українцям свою любов

Правда папи не завсіди могли зробити нам те все добро, що хотіли, бо мусіли числитися нераз зі сильним опором наших ворогів, і нераз зло з болем серця мусіли терпіти, щоб своїм виступом і протестом не спричинити ще більшого лиха, однак вони ніякої кривди зробленої українському народові ніколи не апробували. Завдяки римським папам в тій частині де вдержалась унія наш нарід релігійно й національно краще розвинувся, як там де панувало православія.

Навіть самі православні, коли хочуть щиро говорити, не можуть закинути папам, щоб кривдили український нарід, хіба кривдою назвуть те, що папи не можуть погодитись з їх блудами та церковним роздором.

Римські папи все відносилися до православних з вирозумінням і ніколи не переставали за них молитись, працювати, щоб дати їх душам релігійну правду й добро.

Так отже римські папи не були й не є ворожими українцям і тому зовсім безпідставно й тільки зі своєї схизматицької ненависти можуть православні кричати: Рим на нас наступає, нам шкодить; геть із Римом.

Не Рим є чужою рукою, що ворожа українському народові, а саме злощасне православя в різних його видах, сектанство, большевизм та шовінізм.

1. Грецьке православіе пересякле візантійським цезаропапізмом, у своїй буті й жадобі панування над другими народами, вважало українців варварами, намагалось завжди покорити їх своїм впливам. Воно затягнуло український нарід в релігійний роздор, недопустило до релігійного обеднання в унії і тому треба його вважати як одного з головних виновників неодного лиха, що мусів витерпіти український нарід.

2. Московське православя працювало, щоб й релігійно й політично закріпостити український нарід у московському ярмі. Воно є тою страшною чужою рукою, що великий український нарід нищила своїм насильством віками й не дала здобути йому своєї волі й державности. Хто зна, як інакше виглядала б історія, як би не те московське православя панувало в Україні.

3. Українське автокефальне православя, що зродилось з протестанських тенденцій деяких українців, під патріотичною маскою дає українцям суроґат правдивої Церкви, дає народові релігійний обман, розбиває український нарід у Америці й Канаді та веде до большевизму та безвірства. Це свій ворог гірш чужого, бо виступає в ролі оборонця українського народу та його прав.

4. Протестантизм і різне сектанство веде українців на бездорожа релігійного фалшу підлеглости чижим владам і асиміляції. Прикладів на те багато.

5. Для доповнення можна додати, що **інтернаціональний большевизм, шовіністичний і безвірницький н а ц і о н а лізм,** свій і чужий, є тими ворогами, що страшно нищать і руйнують наш нарід.

І коли наш нарід такий нещасний, то тому не винен ні Рим ні папа, а винні ті чорні чужі руки, що невпинно працюють між нашим народом.

Великим це нещастям для народу є йти за чужою рокою, а ще більшим є руку ворога свого вважати за свою рідну й її триматися...

Тому геть з чужою рукою й владою, що нам несе загибіль!

Проч з православям, автокефалією, протестантизмом, сектанством і поганським націоналізмом!

Рим і папа це влада нам не чужа, ворожа; це влада релігійно своя, нам корисна й зичлива; це рука нам добра й помічна. Її тримаймось усі українці, а напевно вона виведе нас з неволі на світ волі правди, сили, краси й добра!

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

КІНО

Крім того мали ми кіно кілька разів на тиждень. Найцікавіший для нас сеанс був тоді, коли ми в 1928 р. побачили на фільмі "самих себе."

Памятаю, як робилися знимки до тієї фільми. Перед нашою сотнею був малий городець, в якім у літі намагалися рости й розцвистися якісь рахітичні квіти. В городці стояла деревляна капличка, яка сьогодні виконує ролю читальні часописів. Одного разу, на своє превелике диво, почули ми в нашому городці звуки вязничної орхестри. Командант обходив келії, вибирав зпоміж нас людей, які мали трохи приличний зовнішний вигляд, і скермовував їх до городця. А там стояли розставлені столи, при яких сиділи вязні та грали шахи або переглядали часописи. Нагнали туди також і жінок із жен-рот та дозволили їм стрічатися і гуторити з мужчинами. На боці стояв механік з апаратом і накручував фільму. Очевидно ситуація була така незвичайна, що сміхам та хіхам не було кінця, тому теж соломецька фільма вдалася: преставила картину соловецької радости.

Згодом оглядали ми власні радісні лиця, оглядали ми, як черство й охоче виходимо рано на роботу, як весело працюємо, як відпочиваємо по праці при культурних розвагах.

Фільма зробила своє: розійшлася по СССР Моя мама писала з Мінська: "Я бачила в кіні ваше життя на Соловках і заспокоїлася до деякої міри Бачу, що там не так зле, як я думала..."

Очевидно, я відповів, що мені дуже добре, бо в іншому випадку цензура не пустила би мого листа

БІБЛІОТЕКА

Великою життєвою осолодою є бібліотека. Бібліотеку мали ми на Соловках дуже багату: мали ми книжки майже у всіх европейських мовах. Якщо, коли йде про московські книжки, час-до-часу стягали з бібліотеки підозрілі під ідеольогічним оглядом, то не можна цього сказати про книжки в чужих мовах. Як куріоз наведу те, що стрінув я якусь стару французьку дидактичну казку для дітей, якої моральний сенс був менше-більше такий: памятайте, діточки, що чесних людей можемо стрінути не тільки серед маркізів, але буває і таке, що й бідолахи бувають чесні...

МУЗЕЙ

Мали ми теж соловецький музей, який складався з 3-ох відділів: відділу природи, де були зібрані ме[...] експонати соловецької фл[ори] й фавни, відділ промислу, де були зібрані і виставлені пробки та мошнього промислу й ремесла (гарбарня, шлюсарня, гончарня, столярня і т. д.), історичний відділ, в якім були приміщені святі образи (ікони), позабирані з церков, з яких деякі мали дуже велику історичну вартість, мистецького виконання хрести, ріжного роду й ваги ланцюги, закінчені хрестом, що їх носили колись православні монахи для умертвлення тіла, та інші памятки по давнім манастирі. Очевидно найбільшою атракцією були давні мощі - - замкнені у шкляних скринях мощі св. Зосима і св. Саватія, основників соловецького манастиря.

Оглядати музей можна було тільки групами під проводом виховника або команданта сотні. Окремий, приділений до музею провідник давав відповідні пояснення. Історичний відділ оглядали звичайно в поспіху загально, а пояснення мали протирелігійний підхід

Якийсь час виконував я уряд музейного сторожа. Мої обовязки не були складні: я проходжувався по музейних коридорах, вистоював іноді перед дверима, дивлячись пильно, щоб "соціяльно близькі" не повикрадали експонатів.

Майже кожного дня, коли я входив на музейний ганок, підходив до мене покірно якийсь селянин зпід Тули і просив, щоб дати йому змогу помолитися. Я розглядався обережно, щоб хтось не доглянув моєї службової провини і провадив селянина до історичного відділу. Там православним звичаєм низько хрестився, кланявся в чотири сторони кімнати, підходив відтак до мощей святих і бив поклони.

По лиці спливали йому сльози.

В 1923 р. прийшла реорганізація музею. Історичний відділ наказали замкнути для публики.

СПОРТ.

Багато уваги присвячують у соловецькім таборі фізичним вправам. На Соловках було спеціяльне спортове грище, де в літі плекали ми ріжні гри, а в зимі совганку, прогульки на лещатах, санкування. Треба признати, що ці спорти були доступні для всіх, а потрібні спортові причандали, як пр. лещати, совги і т. д. були урядові.

(Далі буде).

Чому так багато людей навертаються до католицької Церкви, а чому знову багато відступають від неї?

(Докінчення).

тіше ізза неморального життя.

Св. Августин каже: "Світ не був би невіруючий, якщо б не був нечистий."

А Кальвін сказав: що на 10 евангеликів знайдеться ледви один, що з іншої причини став евангеликом, як не з тієї, щоб тим свобідніше віддатися розкошам і змисловості.

Дуже добре каже граф де Местр: "Спробуйте спитати всіх тих, що полишили католицьку віру, щоб перейти на сектантство то побачите, що це розпусники, неспокійні голови й зіпсуті люди."

Подібно писав уже перед 1650 літами св. Киприян: "Нехай ніхто не вірить, щоб добрі могли полишити Церкву; бурі не звівають зерна, але полову й солому."

Католицька віра й гріх не можуть довго разом жити. Хто полюбить гріх, у того мусить віра уступити.

У доброго віра дає спокій, вдоволення і радість, а у лихого робить докори, картає, непокоїть. І тому він бажає її поправити, змінити, або й зовсім усунути. Як старі культурні поганці видумували собі богів після своїх уподобань і злих поривів, так і модерні поганці, що служать тільки світові й свойому тілові зміняють віру так, як це їм краще надається, щоб не заваджала їм у гріхі.

Коли б так католицька віра була байдужа на те, як хто живе, коли б не напоминала поважно грішника й не грозила карою у вічному житті то всі легко згодилися б з нею. А тому, що вона своїм словом нагани нераз глибоко залізе в брудну совість злої людини, так тоді та людина покидає католицьку віру й йде там де манить змисловість і гріх.

Своє відступство такі католики намагаються різно виправдати, та ті їхні виправдання нестійні, тільки викрут, і плащик, що ним прикривають свій гріх. Таким треба сказати слова фільозофа Паскаля "Скинь зі себе гріх, а завтра знову будеш вірити."

Зберім коротко все дотепер сказане! **До католицької Церкви провадять звичайно тільки святі й благородні мотиви. Тільки віруючі, побожні некатолики бажають вступити до католицької Церкви й то по добрій сердечній молитві й поважній застанові. Часто з великими матеріяльними жертвами, по довгих і старанних поученнях, досить часто в годині смерти.**

З другої сторони до відступства провадять дуже підозрілі мотиви. Тільки люди, що бракує їм сильної віри, ворожо настроєні до всього того, що християнське, звичайно морально глибоко підупалі відступають від Церкви — найчастіше для того, щоб позбутися релігійних обовязків. Роблять це без молитви, без застанови, без жертв, а часто заманені до часними інтересами й матеріяльною користю.

З того кожний розумний бачить по котрій стороні краща частина людства й якої релігійної партії і Церкви йому треба триматися.

ДЕСЯТЬ ЗАПОВІДЕЙ ДЛЯ СОВІТСЬКОЇ МОЛОДІ

Союз безбожників у Росії розпорядив, що кожна шкільна дитина має мати карту з десятьма заповідями совітської молоді. Ті заповіді є ось такі:

1. Якщо хочеш бути добрим учнем, так тоді памятай, що треба тобі бути таким безбожником, як Сталін.
2. Не дайся нікому намовити, щоб піти до церкви.
3. Якщо твої родичі наклонюють тебе йти до церкви, донеси їх до партії, або до ГПУ.
4. Донеси сейчас кожне діло вороже державі.
5. Бути безбожником, це значить бути відданим і правдиво віруючим в Сталіна й Леніна
6. Кожний безбожний учень гордиться тим, що носить свою безбожницьку відзнаку.
7. Ніколи не поздоровляй священика або черницю.
8. Якщо хочеш бути добрим атеїстом, то мусиш добре знати науку атеїзму.
9. Все памятай, що папа й священики є ворогами світової революції
10. Кожний атеїст мусить учитись орудувати оружжям для оборони совітського союзу.

"Гарні" це заповіди, нема що й казати. Коли їх совітська молодь буде виконувати, то напевне виросте на добрих лотрів і розбишак.

БОГОСЛУЖЕННЯ В ГЛЕНДОН

Всім Українцям у Глендон, Френчір, Флет Лейк, Борденав, Малой, Айрон Ривер, Ешов і інших околицях довкруги Глендон подаю до відома, що дня 16 вересня буде Служба Божа в Френчір, у домі пана Ґроцького, а в неділю буде ціле богослуження в Глендон. Запрошую сердечно всіх прибути на Службу Божу, а також приступити до св. Тайн. По Богослуженні в Глендон будуть збори в справі будові церкви в Глендон.

Слава Ісус Христу!

о. А. Трух, ЧСВВ.

ПЕРЕПИСКА

Щиро дякуємо п. Михайлові й Марії Блідій з Шикаго за поширювання і приєднування передплатників для "Світла". Просимо й на будуче помагати нашій релігійній часописі.

"О, який я щасливий, що я є членом св. католицької Церкви." Ф. В. Вебер, поет.

Собаки - Вірні Други Католицького Місіонаря на Далекій Півночі

"Ідіть навчайте всі народи!" (Мат. 28:19). — Такий приказ дав Христос апостолам, їх помічникам і наслідникам.

І на ці Христові слова памятають католицькі місіонарі, йдуть усюди, де тільки живуть люди й проповідують їм науку св. евангелія.

Ідуть також і на Далеку Північ, де суворий клімат, де земля вічно вкрита ледом і снігами, щоб там нести релігійну поміч і потіху людям кочовикам, що разом із стадами карібу мандрують з місця на місце.

На розлогих північних просторах дуже прикра комунікація. Нема там битих шляхів і немислима там їзда автом, чи хоч би кіньми. Для місіонаря в тих сторонах одиноким способом відбувати далекі подорожі - це собаки й саната. Собаки для місіонаря є найкращими помічниками в його важкій праці, вони й його найліпші приятелі.

Ось як про це розказує о. Павло Буліярд, місіонар з тих далеких сторін:

"Я один з тих, що на Далекій Півночі, в країні Ескімосів, їду горами й долами, раз по мягкім снігу то знову по замерзлим озері, напроти острого вітру чи завірюхи, щоб здобути душі

Ескімоси мандрують на велику віддаль невеличкими гуртками; і тому то також місіонар мусить бути все в дорозі й радий, як зможе знайти тут або там місце постою, відвідати людей і їх повчити

Він вертає по двох-трьох тижнях, зробивши триста, 5 сот і тисячу кільометрів дороги, а це, що він переїхав, то щойно мала частина його великої парохи.

В часі тих подорожей стає йому дуже в пригоді його великий приятель, певний і вірний друг, собака.

В своїх розвідчих поїздках отець часто приходить до незнаної оселі. Діти втікають, чоловік не подасть руки й навіть не попросить його випити традиційне горнятко чаю. Він тоді вертає до своїх собак, погласкає їх, як вони піднесуть свої голови в гору й при тому щирому привіті від своєї вірної звірини, забуде на невдячне приняття у людей.

Що міг би зробити місіонар без собак? Якщо б він не міг віддалитись з дому, так тоді мусів би розпращатись з думкою позискати душі. Чим для давних лицарів був їх кінь, тим для північних місіонарів є їх собака.

Скаже може дехто, таке собаче життя, — нуждене життя; і таким поправді є життя місіонаря.

Є одначе між собаками багато радости й одушевлення для їхнього господаря. Ану, хай лиш покажуться санки й задзвонить упряж—а вже собаки насторожили свої вуха, такі веселі, гавкають, скачуть один на другого.

Часто їхнє коротке різке гавкання в скорому бігу перериває мовчанку світанку. Деколи в дорозі змучені йдуть нога за ногою; та як в ночі зачують близько хату, сейчас подвоюють свій виснажений хід.

Коли їх випрягти, весело качаються по снігу й бачно слідять чи не побачуть сушену рибу, що за працю довгого дня є їхнім заслуженим кормом.

Самотний місіонар не жалує пестощів собакам, що їх мов діти, вичікують від нього, заки підуть у хату наніч спочивати.

Для місіонаря на такім відлюдді його собаки — це справжня розрада. Вони такі вірні, такі любі своїми пестощами, такі повні життя, як гавкають! Люди є часами невдячні, та собаки ніколи. Коли люди місіонаря не добре приймуть у часі його відвідин, собаки його розвеселять. Вони все вдоволені з побуту його між ними, все готові помогти, коли він перемучений. Навіть тоді, як з іяковило оглядаються назад, що великий тягар треба буде тягнути цілий день на острім вітрі й заметілі, вони не відказуються від роботи. Все готові..

І тому зі смутком треба сказати, що багато з них уже нема між нами. Зараза, що недавно перший раз появилася на Далекій Півночі, винищила їх майже усіх.

Пару днів хороби, декілька добрих нападів недуги і пси ледво живі. Померкли їх очі й лиш з трудом могли здобутись на болюче зусилля відповісти на поклик місіонаря. На другий день вранці, вони лежали неживі, замерзлі. Коли місіонар глянув на ці здеревілі тіла зробилось йому дуже жаль. Він тоді відчув у собі велике привязання, що його мав до тих всегдашніх другів. Відчув якийсь біль, передусім тому, що не зможе більше їхати й здобувати душі, як це було передше...

В такому випадку місіонар мусить звернутись до доброчинців місій. Бо на Далекій Півночі нема доріг, ні залізниць, ні авт, ні наколесників. Також і коня нема чим годувати. Одинока поміч — собаки. Без них місіонар сам один самісінький, не в силі полювати на рени чи тюлені. Без них білий медвідь може напасти в ночі на його хату. Та що найважніше, без собак місіонар не може вести апостольської праці."

Ескімоські собаки є трохи відмінної породи від наших собак і призвичаєні жити в північному гострому кліматі. Вони також дорогі; один вартує там $50.00, а треба хоч сімох псів, до їзди саньми

Оттак то собаки помагають місіонарям на Далекій Півночі в великому ділі спасення людських душ.

Священики-місіонарі усюди мають великі трудноші в своїй праці. Ми повинні це розуміти й охоче давати їм свою поміч, бо дійсно це пре[гарна] річ помагати священикам у їхніх зусиллях здобувати людські душі для Бога і вічного щастя.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **По сімох** літах непорозуміння литовського уряду з Ватиканом щодо прав Католицького Богословського Виділу у Ковні і Католицької Акції, прийшло нарешті до згоди. Литва дістала папського нунція в Ковні, а при Ватикані буде литовський представник.

— **З дослідів** безбожницької роботи большевиків у Еспанії, які поробив Преосв. Воссарт, епископ-помічник Парижа виходить, що більше як 20,000 церков і каплиць, знищили червоні руїнники. А це робили вони не під впливом хвилевого революційного настрою, а обдумано, щоб знищити всі осередки релігії й опісля могти лекше засадити свій безбожницький комунізм

В парі з нищенням церков, комуністи завзято нищили мораль, навіть у малих дітей.

Побіда над комунізмом у Еспанії — це великий здобуток не тільки для самої Еспанії, а також для багатьох народів Европи. Коб люди зрозуміли, яким великим лихом є комунізм і взялись радикально нищити його в тих краях, де він глибоко запустив коріння; тоді неодно зло щезло б з нашої землі!

— **В неділю, 27-го** серпня Преосв. Владика Кир Константин поблагословив угольний камінь під триповерховий будинок дівочої Академії (Вищої Школи) СС. Василіянок в Факс Чейс, Па. З.Д.П.А. В тій урочистості взяло участь понад тисячка вірних, численне духовенство, сестри василіянки та Союз Гетьманців Державників. Проповідь з цієї нагоди виголосив Впр. о. В Каменецький ЧСВВ, в якій вказав, що українські католицькі школи — це угольний камінь нашої Церкви й народу в Америці.

— **В Аддіс-Абеба** помер голова коптийської Церкви в Абісинії, митрополит Абума Авраам.

— **Еспанське правительство** рішило, що релігійні чини й приватні організації матимуть право закладати університети й кермувати ними. На кожнім факультеті мусять бути виклади апольогії й етики в звязку зі своїм окремим предметом або предметами. Корпоративне релігійне життя буде частиною університетського життя, а підставою виховання буде еспанська культура

— **Сестри Служебниці П.Н. Д. М.** в Стрию одержали поверхову каменицю з городом як запис від місцевих громадян пп. Антона й Анни Грибовичів, за досмертне їх удержання

— **Теофіль Левіс,** відомий муринський письменник навернувся до Католицької Церкви. Його жінка й троє д[...] та-кож католиками

— **Великий добродій.** Недавно помер у Торонті мільйонер сенатор Френк О'Конор, проживши 55 літ. Покійний в бизнесовім світі вважався "Чоколядовим королем". Він оснував сотки крамниць чоколяди й цукорків у всіх байже більших містах Канади й Америки. Свою величезну фортуну почав він в 1913 р. в Торонті без нічого. Знав тільки добрі цукорки робити.

Покійний мільйонер був дуже добрим католиком і не жалував гроша на релігійні цілі. В 1935 сенатор О'Конор вручив архіепископові Мекіґенові пів мільйона долярів, на допомогу безробітним католикам і на другі добродійні цілі, як шпиталі, захисти і т. д. Того самого року дарував покійний 125,000 долярів на будову нового будинку для колегії св. Михайла. Також він щедро наділював фондами заслугуючі інституції й осіб, про що він сам один знав.

По своїй смерти лишив він $6.500,000 майна. У своїм завіщанні записав фарму з будинками вартости $1.300,000 Христіянським Браттям з Торонто на школу і $100,000 Сестрам Пресв. Крови та ще іншим монастирям.

Перед смертю покійний сказав таке: "Сестрам Пресв. Крови я завдячую ввесь мій бизнесовий успіх. Коли я започаткував мою першу малу крамницю цукорків, дві сестрі просили в мене милостині. Це було саме в кілька годин, як я отворив крамницю. Я дав їм те, що міг і попросив їх молитись за успіх мого почину. Вони це вчинили й мій бизнес став відразу гарно розвиватися. Відтоді у всіх моїх труднощах я ішов і просив у них молитви й та їхня молитва за мене довершила майже чуда."

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **По довшій "війні нервів"** вибухла в Европі велика й страшна війна, що розпочалася у пятницю вранці 1-го вересня між Німеччиною і Польщею, без формального виповідження.

— **Данціг прилучений до Німеччини.** Провідник німецьких націстів у Данцігу Алберт Форстер 1. IX. проголосив злуку Данцігу з Німеччиною і попрохав Гітлера, щоб приняв вільне місто у склад німецького райху. Негайно, по отриманні деклярації Форстера, Гітлер скликав засідання райхстагу (парляменту), що затвердив злуку Данцігу з Німеччиною.

— **Гітлер іде на фронт.** В часі засідання райхстагу Гітлер виголосив промову у якій сказав, що йде на фронт боротись разом із армією, як перший вояк і коли він упаде в боротьбі, то його заступником має бути маршал Герман Ґерінґ. Коли ж той також упав би, вождом стане його теперішний заступник Рудольф Гесс. Як б[...] упав,

то сенат націстської партії має вибрати вожда.

— **Початок війни.** Німецька армія і повітряна фльота почали бойову акцію з Польщею наступом із трьох сторін: 1) від Східної Прусії на Дзялдово й Мляву; 2) з Померанії на Хойніце; й 3) зі Шлезка на Катовіце. Німецькі літаки почали бомбардувати важніші міста, літакові площі і залізничі шляхи. Під сильним німецьким напором поляки стали відступати.

Польща покликала на поміч Англію і Францію.

— **Вел. Британія і Франція,** виконуючи свої зобовязання боронити Польщу в разі німецького нападу, виповіла Німеччині війну. Разом із Вел. Британією автоматично знайшлась у війні також Канада.

— **З хвилею** виповідження війни Німеччині, британська фльота почала бльокаду Німеччини, звідки не можуть виплисти ні торговельні ні военні кораблі.

— **Словаччина,** як союзник Німеччини, виповіла війну Польщі 4. IX.

— **Хто з ким воює?** До війни проти себе станули з одної сторони Німеччина разом зі Словаччиною, а з другої сторони: Польща, Англія з домініями й Франція. Інші держави стоять покищо невтральні.

— **Совіти** є тепер приятелями Німеччини. В суботу 2-го вересня прилетів літаком з Москви до Берліну новий совітський амбасадор Александер Шкварцев і сім членів совітської військової місії.

— **Між Францією і Німеччиною** ведуться завзяті бої. Французька армія посунулась 9 миль у глибину німецької території і здобула 350 квадр. миль німецької землі. Французька артилерія обстрілює німецьку кріпостну лінію Зігфріда.

Німці занепокоєні успіхами французької армії, стягнули з польського фронту 6-8 дивізій в числі 100,000 війська й перекинули на західний фронт. Союзні армії Англії і Франції підготовляють велику офензиву.

6. IX. Німці заняли Краків.

— **Англія заявила,** що вона приготована до довгої війни й буде битись з гітлерізмом аж доки його не знищить, бо це режім насильства й обману, що робить життя нестерпним для всіх народів Европи.

— **Британські літаки** час від часу розкидують мільйони летючок на німецькій території, в яких кажуть населенню, що війна ведеться не проти німецького народу, а проти націвського уряду.

— **Дотеперішний стан польсько-німецької війни.** Німецька армія відтяла польський коридор і заняла два головні міста коридора — Грудьондз і Бидгощ.

По завзятій боротьбі, німцям піддалася польська залога в форті Вестерплятте. Порт Ґдиня впав також. Німці затопили чотири польські субмарини.

В подулнево-західній частині Польщі, німці зайняли Шлеск, осередок польського гірництва й промислу, міста Ченстохову, Кельце, Лодз. За Варшаву йдуть запеклі бої.

— **Морські втрати в війні.** Від 3-12 IX затонули від мін чи торпед на різних морях 23 кораблі, у тому: 16 британських (Атінія, Боснія, Роял Скептр, Оливґров, Манар, Пукастан, Риджент Тайгер, Блерложі, Фирбі, Гертевон,...);

4 німецькі (Олінда, Карл Фріцен, Інн, Гельфрід Бісмарк) 1 французький (Тамара); 1 грецький (Кості) та 1 голянський (міноносець). Залога переважно врятована.

Числять, що союзні держави понесли страту, щонайменше 87,038 тон, а німці 12,725 тон

— **Канада** знаходиться тепер у военному положенні. Військо, індустрія, фінанси, господарка, все є достосоване до военного положення.

— **Дня 8. IX** на военній сесії парляменту канадійський премієр Мекензі Кінг заявив, що в Канаді не буде конскрипції так довго, як при владі залишиться дотеперішний уряд. До війська рекрутуються тепер добровольці. Канада буде помагати Англії летунами, фінансово й доставою потрібних харчів та річей.

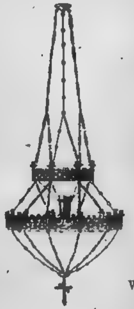

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Шикаго, Ілл. Величаве Свято 950 річниці Хрещення України відбулось 3-го вересня ц. р. при церкві св. Николая. Організаторами і провідниками цього великого релігійно-національного торжества були місцеві ОО. Василіяни, на чолі з Впр. о. ігуменом Амврозієм Сенишином ЧСВВ.

Саме головне ювілейне свято попередила тридневна місія під проводом місіонарів о. М. Маркова й В. Кінсберґера.

1-го вересня в 8 год. вечером на шкільній площі відбулось Велике Водосвяття при участи маси народу.

2-го вересня Їх Ексц. Кир Константин Богачевський, єпископ українців греко-католиків у Злучених Державах, відправив у церкві св. Николая з участю численного духовенства архієрейську Службу Божу за зєднання церков і за визволення українського народу. При кінці Служби Божої відбулася спільна молитва за український нарід

В неділю 3-го вересня торжество було найвеличавше. Вельми імпозантний похід провів Владику Кир Константина серед кілька тисяч народу від церкви на цвинтар св. Николая

Преосв. Кир Константин Богачевський в асисті ОО. Василіян та чужинецьких делеґатів, високих достойників католицької Церкви, посвятив гарний памятник 950-ліття Хрещення України побудований коло того цвинтаря старанням ОО. Василіян, при жертвенній допомозі місцевого українського громадянства.

Опісля Преосв. Владика Кир Константин відправив архієрейську Службу Божу в асисті ОО. Василіян. Гарно співав хор іменем М. Лисенка. Підчас цеї Служби Божої було виголошено три релігійно-патріотичні проповіди: по англійськи о. В. Кінсберґер, по українськи о. М. Марків і Преосв. Владика, що в горячих словах закликав український нарід на американській землі розбудувати свої школи та наукові інституції, в яких має куватись наша національна свідомість і плекатись українська культура.. — **"Це** — сказав Владика — є **правдива українська визвольна боротьба й** на цю визвольну боротьбу українці мають складати свої щирі жертви."

Це історичне ювілейне богослуження закінчилось папським благословенням для всіх учасників торжества, що його передала Апостольська Столиця через Апостольського Делеґата в Вашинґтоні

Богослуження передавалось через сильні меґафони. Урочистості трохи пошкодив шалений вітер. По відправі учасники свята відбували пікнік у городі св. Николая.

Ювілейне торжество записалось глибокими враженнями в його учасників, принесло великі моральні користи для душ і полишило на спомин гарний памятник хрест — знамя побіди й надії на кращу долю для українського народу!

Ріджайна Саск. Дня 2-го вересня Преосв. Кир Василій торжественно посвятили греко-катол. церкву св. Василія Вел.

На торжестві посвячення крім численного духовенства обох обрядів був також присутний латинський архиєпископ Монаган.

Вінніпеґ Ман. Вже другий рік видає о. П. Божик гарно редаґований релігійний часопис: 'Церковне Життя'. Появлявся він досі, як квартальник, від липня виходить уже як місячник. Цей часопис удержується з добровільних датків і з оголошень і роздається його даром коло всіх греко-католицьких церков у Вінніпеґу, щоб і ті українці, що не мають за що купити собі доброї преси, мали змогу користати з доброї української часописі.

Дуже гарне це діло Всеч. о. П. Божика, що заслугує на признання і попертя.

Від 4-8 вересня відбулися духовні вправи дієцезального духовенства під проводом ОО. Редемптористів: о. Бахталовського і о. Шишковича в Йорктоні, Саск і в Ст. Норберт, Ман. Всіх священиків що брали участь разом із Преосвященим було 29. По реколекціях відбулись важні наради духовенства.

Епископський Ординаріят назначив Всеч. о. І. Калуського до помочі в душпастирській праці в дистрикті Комарно, Ман.

ПРИГАДКИ

17. IX. — 16 Нед. по Зісл. св. Духа.
21. IX. Різдво П. Богородиці.
24. IX. — 17 Нед. по Зісл. св Духа.
27. IX. — Воздвиження Чесного Хреста. Піст.

Зміни місяця: Перша кватира — 20. IX. Повня — 28. IX.

Довгий день: 18. IX. — 12 годин. 35 хв.; 28. IX. — 11 год. 52 хв.

— **Пишіть на ковертах свою адресу.** Появився розпорядок міністра пошти в Оттаві, що всі листи мусять мати зворотну адресу посилаючого. В противному разі поштовий уряд отворить лист, перегляне його й скаже адресатові доплатити 3 центи. Тому, щоби такого не було, треба обовязково подати на коверті свою зворотну адресу. Найкраще буде в лівому розі написати своє імя, прізвище й місцевість.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (34) 19. Мондер, Алберта, 1-го Жовтня 1939. Mundare, Alberta, October 1st. Vol. II. No. (34) 19.

СЛОВО

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ПРЕОСВ. ЕПИСКОПА КИР ВАСИЛІЯ ВОЛОДИМИРА ЛАДИКИ,

з приводу всенародної скорби Галицької України.

Всечесні й Дорогі Отці Духовні, та дорогі Вірні нашої дієцезії:

Велика скорб і смута найшли на землю Галицьку. На ту землю, з котрої колись вийшли ми всі, наші батьки й матері, до котрої нераз линули наші думки й найкращі сподівання.

Галицька Україна, що сотки років все була одна й неподільна, все вірна й глибоко віруюча, тепер роздерта наїздом безбожних більшовиків. Наші столітні здобутки, наші святі церкви, в смертельній небезпеці руїни.

Тому взиваю всіх Вас до щирих молитов, щоби той час всенародної скорби скоро минув по Божому велінню, щоби весь український нарід, під проводом своїх Епископів, мужно постояв за свою прадідну Католицьку віру, і діждався кращої долі, а час війни, щоби якнайскорше минув.

В тій ціли постановляю, щоби на кожній Службі Божій в неділі й свята, по "Рцім всі" (на ектенії согубій), в місці де належить, долучити ще молитву "о побіді на вся враги во время брани" — (львівський Служебник сторона 643), а після Служби Божої відправити благальну молитву (супплікацію), де тільки можливо, а де ні, там спільно відмовляти три рази "Отче наш" і три рази "Богородице Діво".

Дано у Вінніпеґу, в день Різдва Пресвятої Богородиці, 21 вересня, 1939.

† ВАСИЛІЙ,

Епископ.

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ СТРАДАЄ

Крівава й жорстока війна, в якій знайшовся світ, великим болем проймає батьківське серце Святішого Отця Пія XII.

Коли папа своїми дипльоматичними зусиллями й закликами до миру не зміг відвернути від людства страшної війни, то тепер він у частих і гарячих молитвах звертається до Господа Бога й благає, щоб якнайменше нещасть і терпінь спадало на людей та, щоб чимскорше закінчилась люта війна

By Courtesy of "The Canadian Freeman"

ЛЮДИ МОЇ, ЛЮДИ, ЩО ВИ РОБИТЕ?

й принесла народам мир і злагоду.

З Ватикану повідомляють, що папа дуже страдає зі страдаючим людством, веде дуже строге покутне життя і жертвує його Богові за поворот миру в Европі. Папа молиться цілими годинами, довго постить і спить на голій підлозі. В ночі кілька разів перериває сон й іде до каплиці молитися. Щодня встає ранним ранком і править Службу Божу за мир у світі.

Від весняних коронаційних торжеств Папа Пій XII дуже змінився. Його вигляд став сильон марний, в якому більш чим передше проявляється велика святість.

Два Грізні Вороги

АТЕЇЗМ І НОВІТНЄ ПОГАНСТВО

Всі люди прагнуть мира, волі й гаразду. Ніхто з добрих і чесних людей не хоче війни, гнету й біди.

Та на диво так воно тепер е, що те, чого люде так дуже мати бажають, то того не мають, а чого не хочуть мати, те мають.

Чому воно так?

Бо саме бажання добра не вистарчить. Треба ще в світі створити потрібні умовини, щоб добро заіснувало між людьми.

До справжнього трівкого миру й добра треба, щоб люди почувались у свойому житті до відвічальности перед Богом за свої вчинки, щоб заховували мораль, а зокрема справедливість і любов у своїм родиннім, народнім і міжнароднім життю.

А тимчасом цього світові дуже а дуже бракує. Щобільше, ми бачимо, що ці вимоги релігії ігноруеться, впливи релігії усуваеться зі збірного людського життя. Натомість між народами розпаношуеться атеїзм і новітне поганство, що хоче на руїнах християнської культури й цивілізації створити новий лад між людьми на [illegible]лі.

Атеїзм, або безбожництво це повне заперечення існування особового Бога й всього того, що навчає його релігія.

Новітне поганство — це служба модерним божкам.

Все були на світі безбожні люде, однак давніше, вони жили більш спокійно, розпорошені, не дуже то зорганізовані.

В наших часах безбожники стали воюючими й сильно зорганізованими, а в деяких краяк (при у СССР. большевики) навіть захопили владу й всіми засобами новітньої пропаганди й терором намагаються без пощадно знищити релігію, а засадити в народніх масах повне безбожництво.

Народи, що попали під диктатуру атеїзму, стали дуже нещасними. В їх краях щезла свобода, а запанував всевладно крівавий деспотизм. Кліка безбожників, якій удалось дістати в свої руки державний апарат, зробила себе всеможними панами життя і смерти мільйонів людей. Вони кормлять їх марними обіцянками земного раю, а рівночасно поводяться з ними як з рабами й робучим скотом, крайно їх використовують, а самі живуть гойно, в розкошах наче які казкові царі.

Нарід під їх правлінням терпить голод і холод, нужду, визиск, гнет, переслідування і страх з непевности за своє життя.

В таких краях, де атеїзм вповні заволодів, брехня, брутальність, розпуста, злодійство й всякі другі пороки мають право горожанства, а всяка чесність, справедливість стратили своє значіння. -- Там чисте пекло

Що воно так дійсно є, потверджує нам недавня історія червоної Еспанії і життя в країні безбожництва, що називається Союзом Совітських Соціялістичних Република.

В інших краях, де атеїзм все владно ще не взяв верху, але е в силі, він мов рак точить родинне й державне життя. Там росте й розвиваеться неморальність, визиск, шахрайство та всяка інша погань. Факти не потвердження того, подає нам щоденна преса.

Так воно є і так воно мусить бути, де нема Бога й правдивої релігії, цієї трівкої основи справедливого ладу й добробуту.

Новітне поганство також відкидає Бога й не хоче Йому служити. Воно створило своїх богів. Тими богами є раса, держава, нація. І їм народ мусить служити своєю душею і тілом. І горе тому, що важився би інакше думати й поступати в такій новопоганській державі. Там панує диктатура, а радше тиранія т. зв. вождів і їхньої партії. Христова релігія і Церква висміяна, зогиджена й зневажена, закута в кайдани новопоганських державних законів, засуджена на вимертя. Вся діяльність людей у такій державі е спрямована по лінії новопоганської ідеольогії, що каже, що держава е богом і найвищим мірилом всякого права, моралі й діяльности одиниць. Люди в такій новопоганській державі є тільки колісцятами великої державної машини, якою кермує вожд, що його всі мають обожати.

Щоб люде могли свобідно думати й ділати згідно зі своїм сумлінням та стреміти без перепон до своєї остаточної ціли, для якої поставив їх на землі Господь Бог, про це нема й бесіди.

Таке новітне поганство має приклонників у різних краях та найсильніше закорінилось у сучасній Німеччині.

Атеїзм і Новітний Поганізм, хоч у многих річах різняться між собою, однак у практиці переводять ту саму програму воюють з Богом і його св. Церквою, заперечують основні права одиниць і родин, гноблять людей через диктатуру й змушують їх бути матеріялістами та служити тільки світові й дочасності.

Такі системи родять гіркі овочі

Ті дві ідеольогії, якими пересяклі головно нові поколиння довели тепер до страшної війни, що несе зі собою повінь нещастя

І коли так добре вдуматись в сучасний стан світа, стає ясним, що теперішна війна, це ні що інше як Божий допуст, бич Божий, що має на цілі спамятати народи й їх досвідчально переконати про ту правду, що нема щастя без Бога і без його правдивої релігії.

Святіший Отець Папа Пій XII взиває мільйони християн у місяці жовтні молитись постійно й ревно, щоб люде пізнали справжніх ворогів свойого добра і щастя, і відвернулись від безбожности і новітнього поганства, а відродились через віру в правдивого Бога й службу Йому.

Послухаймо й ми цього заклику св. Отця і молімся за відродження світу в християнсько-католицькому дусі, а водночас будьмо переконані, що з молитвою мусимо лучити завзяту боротьбу з цим подвійним ворогом аж до повної перемоги.

Це благородна боротьба за мир, свободу й справедливість і гаразд для народів світу.

То ж всі католики еднаймось до боротьби з атеїзмом і новітним поганством за побіду Бога й його святої релігії між народами всього світу.

ПРИГАДКИ

1. X. — 18 Неділя по Зісл. св. Д. Неділя по Воздв. Глас 1. Єв. воскр. 7. На Літ. Апост. Зач. 203 Єванг. Мар. зач. 37.

8. X. — 19 Неділя по Зісл. св. Д. Преставл. Св. Івана Богослова. (з 9. X). Глас 2. Єв. воскр. 8. На Літ. Ап. зач. 194 і 73. Єв. Луки зач 26 і Ів. зач. 61.

15. X. — 20 Неділя по Зісл. Св. Д. Покров Пр. Діви (з 14. X). Глас 3. Єв. воскр. 9. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Літ. Ап. зач 200 і 320. Єв. Луки зач. 30 і 54.

Зміни місяця: Остання кватира 6. X. - Нів 12. X.

Довгий день: 8. X. 11 год. 9 хвилин

Кожна католицька родина повинна постаратись за Службу Божу на подяку за річний плодозбір

Збірка на основання Українського Греко-католицького Семинаря в Канаді.

Місячне наміpення: За народи серед яких безбожництво і новітне поганство заподіяло велике спустошення

Місійне наміpення: Щоб у часописах більше поміщувано вістей з місій.

- - - 0

"Християнська релігія, що, як виглядає, не має іншого завдання, як тільки щастя в небі, дала підставу до щастя на землі" Монтеск'є.

ПРЕСОВИЙ КОНТЕСТ „СВІТЛА"

1. Хто до 15. І. 1940 р. приєднає щонайменше двох нових передплатників "Світла" й пришле до Редакції разом з їх адресами дві їхні річні передплати в сумі $2.00, дістане даром Календар "Української Родини" на 1940 рік.

2. Хто до 15. І. 1940 р. пришле свій контестовий даток у сумі $1.00 до Редакції "Світла", дістане календар "Української Родини" і занотуеться йому 10 чергових пунктів, які дають йому нагоду виграти 4 слідуючі нагороди (прайзи):

I. Літературно-наукова бібліотека вартости $7.00.
II. Релігійна бібліотека вартости $6.00.
III. Готівка в сумі $5.00.
IV. Часопис "Світло" на 2 роки.

Числа з черговими пунктами (які означають то саме, що базарові тикети) вишле Редакція з посвідкою одержання одного доляра.

3. Хто приєднає до Нового Року найбільше передплатників "Світла", дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівки.

Достойні Читачі "Світла"! Ви знаете, яке велике значіння має для українського народу добрий, релігійний часопис. Таким часописом е наше "Світло". Приєднайте йому до кінця року як найбільше передплатників, щоб як найбільше наших людей могло користати з добрих поучень "Світла". Возьміть також участь у "Пресовім Контесті Світла" і запросіть до нього знакомих, а цим способом скріпите українську католицьку пресу в Канаді.

—Редакція "Світла".

Як Прийде Слабість...

Кілька порад для слабих

Коли так подивитись по світі, можна легко запримітити, що багато людей слабує. Одні лежать дома, другі лежать по шпиталях. І та слабість нераз дуже довга, болюча, приводить смерть, що кладе кінець їхньому дочасному життю.

Це певне, що слабість не належить до приемних і побажаних річей для людини. Кожний старається від неї втекти, та не завсіди й не кожному це вдаеться.

Коли вже так станеться, що треба слабувати, тоді людина шукає порятунку у лікарів. Воно добре. Неодному вже лікарі привернули здоровля. Та крім ратування свойого здоровля при помочі лікарів, е ще другі важні річи на які слаба людина повинна у своїй слабости звернути пильну увагу, щоб слабість її вийшла на добро. І про ті річи хочемо сказати декілька слів.

1. Дивімся на слабість очима віри.

Ніщо в світі не діеться без Божої волі. І наша слабість це не случайний собі випадок Нашу слабість Бог предвидів і післав, або допустив. Чому? Не завсіди ми можемо на це мати певну відповідь. Може як кару за нашу необережність, за зле життя, а може щоб випробувати нашу побожність, а може для нашої науки й заслуги; не все ми можемо вгадати чому саме впала на нас слабість, однак те певне, що її післав Г. Бог у своїй премудрості й доброті для нашого добра. Тому в слабості почування нашого серця повинно бути таке: "Отче наш... хай буде воля твоя! Не як я хочу, але як Ти."

Треба й слабість приняти з рук небесного Отця і використати її для своєї душі.

2. Терпім по християнськи.

Зі слабостями злучені різні болі й терпіння.

Щоб їх собі осолодити, часто наш зір най спочиває на хресті, де невисказані болі для нас переносив І. Христос. Приклад Христа, що вже осолодив нераз великі терпіння людям, дасть силу й нам перенести наші болі так, щоб ми із них могли зібрати заслуги на небо.

А щоб наші терпіння були заслугуючі на небо, треба мати душу чисту від важкого гріха й бути в стані ласки освячаючої. Без того наші терпіння найтяжші й найдовші, будуть без вартости для неба

Далі зносім наші терпіння спокійно, без нарікання й злости. Цей спокій й погода духа дуже зроблять нам терпіння лекшими й заохотять тих, що коло нас находяться з більшою любовю та старанністю нас доглядати. Нарікання на лікарів, доглядачок, на родину і біль, нічого не помагає, а ще більше шкодить.

Щоб можна набути той потрібний спокій духа, багато поможе молитва й роздума над правдами св. віри.

3. Приймаймо два цілющі лікарства.

Що це за лікарства? Це св. Сповідь і св. Причастя. Вони дають здоровля й силу души, часто виеднують в Бога ласку здоровля тіла, а на случай смерти е забезпекою на вічне життя.

Тому в слабості закличмо священика й сейчас висповідаймося. Хай від сповіді не відстрашує нас наша неміч. Бог знає, що ми в слабості не можемо так сповідатись як здорові люди й того Він від нас не вимагае. Старaймось, як можемо найліпше, висповідатись і це вистарчить. Священик нам радо поможе. Відповідаймо на поставлені питання, як знаемо, щиро жалуючи за всі свої гріхи, постановім рішуче з них поправитись і все буде добре. Хоч би ми й забули який гріх — тим не треба журитись. Пізніше, як собі нагадаємо, тоді скажемо Сповідь е лиш тоді недобра, як хтось свідомо, зі страху, або з боязні замовчить важкий гріх. А як буде сповідь щира, то Бог простить нам наші гріхи, хоч би не знати які великі й дасть нашому серцю спокій і радість. Св. Причастя знову злучить нас з Христом, що е Божественним Лікарем душі й тіла й дасть нам багато ласк потрібних у слабості.

В слабості часто причащаймося, навіть щодня. Памятаймо, що в слабості маємо цей великий привілей, що як вже лежимо слабі цілий місяць, то можемо два рази в тиждень причащатися, навіть хоч би по півночі напилися води, або зажили лікарства.

4. Як вже дуже слабі попросім тайни єлеопомазання.

Це тайна для важко слабих, що її Христос установив на поміч в недузі. "Нездужає хто між вами? нехай покличе пресвітерів церковних і нехай помоляться над ним, помазавши його оливою в імя Господне, а молитва віри уздоровить недужого й підійме його Господь, а коли буде в гріхах відпустяться йому. (Яків 5:14-15). Щоза потішаючі слова св. Письма! Люди безосновно бояться св. тайни єлеопомазання, думаючи хибно, що по її принятті прийде напевно скоро смерть. А тимчасом досвід повчає, що ця тайна часто многим слабим привертає здоровля тіла, а завсіди дає ласки потрібні для їхньої душі.

5. Зробім лад зі своїми справами.

Коли прийдуть останні хвилі, що треба буде працати цей світ, гляньмо добре чи все в ладі в нас. Перше чи спокійна совість, чи нема на души важкого гріха, бо смерть у тяжкім грісі може нас зробити на віки нещасливими. Далі глядім чи в нас нема кривди, що її нам треба поправити. Чи нема когось з ким треба поеднатись. Чи тестамент, завіщання, вже зроблене й то ясно й справедливо. Скільки то нераз непорозуміння потім між дітьми через неясний і несправедливий тестамент. Родина по нашій смерти, місто нас благословити, буде на нас нарікати й клясти. Гляньмо ще чи ми постарались, щоб по нашій смерти правились Служби Божі за нашу душу?. Чи ми полишили що з нашого добра на добрі релігійні ціли, пр. церкви, монастирі, шпиталі, школи і т. д.

Все те поладнаймо поки ми при свідомості, поки маємо час.

В останніх хвилях нашого життя часто збуджаймо акти віри, надії любови, жалю і здачі на Божу волю. Коли вже самі не зможемо говорити, попросім, других, сестру, доглядачку, священика, котрогось з рідні, щоб нам проводили молитву і стрілисті акти.

Возьмім хрест святий у руки, часто його цілуймо, попросім горіючої свічки й спокійно ждім приходу Христа по нас. Попросім когось, щоб зараз по нашій смерти відбув Хресну Дорогу за нашу душу.

Ось декілька вказівок на хвилю слабости й смерти.

Хто з них буде користати, тому й слабість вийде на добро.

By Courtesy of "The Canadian Freeman"

На знимці бачимо Їх Ексц. Архіеп. Антоніютті Апостольського Делегата для Канади (другий зправа), що зробив 18,000 миль дороги літаком відвідуючи місійні станиці на Далекій Півночі.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 24. 10-27

СВАТАННЯ РЕВЕККИ

Стріча Елієзера з Ревеккою (10-27).

10. Тоді взяв слуга десять верблюдів з між верблюдів свого пана й з усякого добра свого пана забрав зі собою; тай вирушив і пішов у Мезопотамію (Арам Нагараім) у Нахорів город. —

11. Поукладав він верблюдів перед городом коло колодязя надвечір, коли то звичайно (жінки) виходять по воду.

12. І каже: "Господи Боже мойого пана Авраама, пощасти мені сьогодні й покажи милість мойому панові Авраамові.

13. Це я задержався коло колодязя, дочки же живущих у городі людей виходитимуть черпати воду.

14. І нехай ця дівчина, що я її скажу: Подай мені твоє відро хай напюся; а вона промовить: Пий ти, я і твої напою верблюди, (поки не напються):— саме цю Ти призначив твойому слузі Ізаакові й по тому знатиму, що зділав еси милість мойому панові Аварамові." —

15. Сталось, що не докінчив ще своїх слів (у свойому серці), аж ось виходить Ревекка, що народилась Ватуїлові, синові Мелхи, жінки Нахора, брата Авраамового, з відром на своїх плечах.

16. А була вона вродлива ще дівчина, бо ніхто не знав її. Зійшовши до колодязя наповнила своє ведро й вийшла назад.

17. Той же слуга побіг її на зустріч і каже: "Дай мені напитися з твойого відра."

18. Вона відповіла: "Пий пане". І хутенько взяла відро на руку й дала йому напитися, поки не заспокоїв спраги.

19. І каже: "Та й верблюдам твоїм наллю, поки не понапиваються."

20. Хутенько вилляла ведро в пійло й побігла знова до колодязя зачерпати води й так поналивала всім верблюдам.

21. Він же мовчки придивлявся її, щоб пізнати, чи пощастив Бог його путь, чи ні.

22. Сталося, як уже перестали всі верблюди пити, узяв чоловік той золоту обручку, ваги двох драхм, і дві запинки на руки її, ваги десять золотниць,

23. та й спитав її кажучи: "Чия ти дочка? Скажи мені, чи є у твого батька завитати там?"

24. Вона відповіла: "Я дочка Ватуїла, сина Мелхи, що його вродила Нахорові." —

25. І дальше каже йому: "І соломи й сіна та місця доволі в нас, щоб завитати."

26. Благословив чоловік поклонившися Господеві кажучи:

27. Благословений Господь Бог, пана мого Авраама, що не оставив справедливости своеї і правди від пана мого; та й мені пощастив Господь прибути в домівку брата мого пана."—

ПОЯСНЕННЯ

10. Десять верблюдів, це як на тодішні часи була вже визначна валка (каравана), що свідчила про неабиякий маєток Авраама. Про слуг, що проводжували верблюдів і становили заразом охорону валки згадується в 23. і 32. ст.— Грецька назва "М е з о п о т а м і я" в евр. мові; Арам Нагараім, означає давну Вавилонію, країну між ріками Евфратом і Тигром Город Нахора, Харрань, лежав на східнім березі Евфрату (XI, 31). Така подорож, навіть верблюдами, що денно потрафлять зробити яких 100-120 км. дороги, вимагала 7-8 днів. Саму подорж священописьменник промовчує а згадує лиш, що прибули до цілі.

11. Елієзер задержується при колодязю, що находиться перед входом до міста. Там порішив чекати до вечера, коли то звичайно жінки виходять по воду, щоб так міг натрапити суджену для Ізаака.

12. Елієзер вихований у глибокій релігійности в домі праведного Авраама, цілу ту важну й незвичайно делікатну справу кладе в руки Божого ласкавого провидіння. Він просить Бога, щоб знаком дав йому пізнати, котру призначує на подругу для Ізаака.

13-14. Тай у виборі знаку п о к а з у є т с я велика розвага й досвід Елієзера. Дати напитися спрагненому подорожному, це зробить на сході кожна жінка, але напоїти 10 верблюдів черпаючи до пійла для кожного звіряти подостатком води, вимагало великої праці й напруження.

15. Священописьменник подає при тій нагоді повний родослів Ревекки. Вона бо має увійти в родину Авраама, наділену месіянськими обітницями. Заразом показується, що Ревекка належить також до рідні Авраама.

16. Господь так поблагословив побожному й вірному слузі, що призначена для Ізаака дружина визначалася не лише вродою, що проминає і вяне скоро, головно на сході, але великою услужністю, і що найважніще, чистим серцем і бездоганним життям.

17-21. Сейчас Елієзер виконує обдуманий знак і очікування його сповняються на пречуд точно.

22. Слуга осягнув свою ціль. Він обдаровує Ревекку багатими гостинцями. Обчисляючи подану вагу золота обручки й нараменників вартість їх доходила яких 210 долярів. Словянський текст говорить про дві обручки, коли еврейський текст згадує про одну.

23. Прикраси дані Ревеці були нагородою за її прислугу; заразом розвідався Елієзер про її рід та місце на нічліг.

24.-25. Елієзер зрозумів з відповіді, що вона споріднена з його паном Авраамом. Надто пізнав, що це була заможна родина, бо не легко знайти місце на каравану, що має 10 верблюдів та відповідне до того число слуг.

26.-27. Знову проявляється жива віра й побожність Елієзера.Коли все так гарно склалося, він не забуває сейчас припасти до землі й віддати подяку й славу Господеві.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

БОЖА НАУКА

ПОТОП СВІТА.

(Про святість, довготерпеливість і вірність Бога).

На місце убитого Авеля дав Бог Авраамові й Еві іншого сина, котрому було на імя Сит. Ситові потомки були добрі, а Каїнові потомки були злі.

З часом змішалися Ситові потомки з потомками Каїна — й так усі стали злими. Був тільки один праведний чоловік, на імя Ной. Він вистерігався гріхів і вірно служив Господу Богу. І сказав Бог до Ноя: "Час заглади прийшов на людей, тому що вони неправдою наповнили землю. Збудуй собі великий корабель, бо зішлю потоп і вигублю все, що жие на землі."

Ще стодвадцять (120) років лишив Господь Бог людям на поправу. За той час збудував Ной корабель, як йому Бог приказав, і напоминав людей, щоби поправилися. Але люди не слухали Ноя. Коли ж минув означений час, сказав Бог до Ноя: "Ввійди в корабель з цілою твоею родиною, возьми зі собою по парі зі всіх звірят і птиць тай поживу возьми для себе і для них, бо за сім днів зішлю потоп." Ной послухав Бога, а по сімох днях став лляти дощ і ллляв через сорок днів і ночей без упину. З рік і моря виступила вода та залляла землю понад найвисші гори.

Вода затопила все, що жило на землі: людей, звірята і птиці. Спасся тільки Ной і його родина та ті звірята і птиці, що були в кораблі. Вода стояла над землею через стопятьдесять (150) днів. Тоді Бог післав вітер і води стали опадати; а корабель осів на горі Арарат.

І вийшов Ной з корабля зі своєю родиною і зі всіми звірятами та птицями. Поставив жертівник і приніс Богу жертву подяки за ратунок. А Господь Бог прирік Ноеві, що вже більше не буде вигублювати людей потопом. На знак сеї Божої обітниці явилася на небі ріжнобарвна дуга (веселка).

Ной став другим праотцем людського роду, а його сини, Сем, Хам, і Яфет, стали батьками ріжних людських племен. Корабель Ноя є прообразом Христової Церкви.

Чому Бог післав потоп на світ?

Бог післав потоп на світ, бо люди дуже збезбожніли.

Що Бог любить, а що ненавидить?

Бог любить добро, а ненавидить зло (всякий гріх). Тому кажемо, що Бог є найсвятіший.

Чи Бог карає людей, як тільки згрішать?

Бог деколи карає людей зараз, як згрішать. Та частіше чекає, щоб грішні люди поправилися, і тому кажемо, що Бог є довготерпеливий.

Чи Бог виконує те, що обіцяв?

Бог завсіди виконує те, що обіцяв. Тому кажемо, що Бог є найвірніший.

Чому корабель Ноя є прообразом Христової Церкви?

Корабель Ноя є прообразом Христової Церкви тому, бо в часі потопу світа тільки ті люди вратувалися, котрі були схоронені в кораблі Ноя. Так і у вічности будуть спасенні тільки ті люди, що належать до Христової Церкви.

* * *

Поучення. Як богато грішників мусіло би пропасти, коли б Господь Бог не був довготерпеливий! Господь Бог каже: "Не хочу смерти грішника, але нехай навернеться зі своеї грішної дороги і нехай жие." Бог чекає, щоб грішники навернулися і поправилися. Та не будьмо зухвалі й не відкладаймо нашої поправи щораз то дальше на будучий час, бо Бог справедливий і вкінці покарає тих, що не поправилися

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Епископський Ординаріят у Вінніпегу, надав до душпастирської обслуги дистрикт Фишер Бренч — Поплярфілд, Ман. Всеч. о. В. Чарному, а Всеч. о. М. Колодія назначив на пароха для новоутвореного церковного дистрикту Бібулинці, Фостон—Рама, Саск.

— — —

— **Кенора, Онт.** В неділю 17. вересня, Преосв. Кир Василій Ладика відвідали парохію в Кенорі, Онт., та відправили Архиерейську Службу Божу. Пополудні посвятили парохіяльний цвинтар св. Николая при співучасти отців-василіян з Вінніпегу, о. Ю. Жидана й о. И. Сенькова.

Чи Ви вже вислали свою передплату на "Світло"?

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: "Католицькі священики ширять між народом роздор, бо кажуть католикам з не католиками не сходитися, до їх церков не ходити, не брати їх у куми, з ними не дружитися, на похоронах у них не бувати й багато такого іншого. Цего хіба Христос не навчав, коли казав усіх любити, навіть своїх ворогів."

ВІДПОВІДЬ: Т а к и й закид часто чують католики від своїх противників. Що про нього треба сказати?

1. Найперше треба розрізнити потрійне приставання з некатоликами. Приставання може бути: 1) в чисто світських, соціяльних справах, пр. купно продаж, політичні збори; 2) в релігійно-церковних справах, пр. богослуження в церкві;; 3) в справах мішаних, пр. весілля, похорони.

2. З приставання з некатоликами може виходити потрійна небезпека: а) небезпека шкоди для католицької релігії, пр. поширювання релігійного індеферентизму; б) небезпека відступства від віри; в) небезпека згіршення для других.

Коли з приставання з некатоликами заходить того рода небезпека, так тоді не тільки Церква, але й саме природне право забороняє католикам приставати з некатоликами.

Тому, що в справах чисто світських звичайно нема цієї небезпеки, ні св. Церква, ні священики не боронять католикам сходитись у тих річах з некатоликами. Якщо б однак зайшов випадок, що некатолики чисто політичні чи народні справи використовували б для своїх сектанських цілей й шкодили католицькій вірі, так тоді навіть у таких справах католикам треба усуватись від сходин з некатоликами. Такі випадки вже нераз лучались у нас у Канаді й Америці, коли пр. православні автокефальники при різних нагодах у своїх відчитах по Народних Домах нападали на католицьку Церкву й підривали віру у католицьких слухачів.

В справах чисто релігійно-церковних некатоликів пр. ходити на богослуження, приймати св. тайни, хрестити діти, сповідатись, причащатись, вінчатись і т. д., католикам не вільно приставати з некатоликами, бо це є гріхом проти святої віри.

Це є певною і доказаною річчю, що тільки в католицькій Церкві є непомильна релігійна правда й певна дорога до спасення. В інших церквах нема ні правди ні спасення, бо це ложні церкви. Некатолики знову — це люди, що знаходяться на дорозі релігійного обману. Вони часто є блудними синами, свідомими схизматиками, еретиками, що стараються католиків різними способами привести до відступства

Зовсім природно, що ані Г. Бог, що є самою правдою і святістю, ані католицька Церква не можуть на те погодитися, щоб католик брав участь у релігійно-церковних чинностях некатоликів.

Католик, що бере участь у некатолицьких релігійних чинностях, він своїм поступованням наче каже, що для нього не робить різниці католицька й некатолицька релігія, що для нього все те одно й так зраджує брак сильної віри в правдивість католицької Церкви, а фальшивість науки інших церков. Він тоді своїм поступованням показує, що він є людиною щонайменше релігійно індиферентною, байдужою, та що він не має пошани й любови до своеї релігії. **Бо коли б у нього була сильна віра й переконання про правдивість науки катол. Церкви, то він тоді ніяким чином ані на хвилю не єднався би в так важних справах з тими, що є в блуді, знаючи, що таке поступовання є нерозумне, понижаюче для нього й Богові гидке.**

Яка спільність праведности з беззаконністю, або яка спільність світла з темрявою? (II. Кор. 6: 14...) — важе св. Павло.

Різниця віри мусить послідовно обявлятись на зверх у житті. Хто отже пристає з некатоликами у їх релігійних діяннях (співає, молиться, бере участь у св. тайнах і т. д.) — цей робить зле, грішить.

Крім того **виставляє себе на небезпеку утрати св. віри.** Відома це правда, що хто з ким пристає, таким і сам стає. Приставання з некатоликами, участь у їх богослуженнях, слухання їх проповідей, товариські сходини з ними, релігійні бесіди й дискусії, спричиняють, що католик поволі, незамітно заражується схизматицькими поглядами, попадає в сумніви, байдужніє, опускається в своїх релігійних обовязках, а згодом стає явним відступником. На ньому сповняються слова св. Письма: "Хто любить небезпеку, в ній пропаде." (Екк. 3: 27).

Таке наражування своеї правдивої віри на втрату — це великий гріх.

Далі католик, що ходить до некатолицької церкви, бере участь у некатолицьких відправах, цей своїм поступованням **утверджує некатоликів у їхньому блуді, а католикам дає згіршення,** бо дає їм притоку до посуджування і своїм злим примірoм веде їх до релігійної байдужности або до утрати правдивої віри. А це провина проти любови ближнього. Про такого, що гіршить каже Христос, що ліпше було б йому, щоб повішено жорновий камінь на його шию і вкинено в море. (Мар. 9:42).

Тому не диво, що **св. Церква** маючи на увазі ті правди **забороняє католикам брати участь у релігійно-церковних справах некатоликів (Кан. 1258 §1).**

Приставання з некатоликами в справах мішаних рівнож недозволене, однак деколи в виїмкових випадках з важної причини й як нема повище згаданої потрійної небезпеки, Церква толерує присутність католиків в похоронах, весіллях і подібних нагодах у некатоликів, коли католики з обовязку свого світського уряду, або з чемности бувають тільки зовнішно тілом присутні, не беручи своїм духом участи в некатолицьких релігійних церемоніях. (Кан. 1258, §2).

В поодиноких сумнівних випадках треба порадитись священика, або навіть віднестись до епископа.

Як не вільно католикам брати участи в некатолицьких релігійних чинностях, так само не вільно некатоликів допускати до участи в наших католицьких релігійних чинностях, бо це означало б єдність і згоду католиків з некатоликами в релігійнім ісповіданні, наче б то не було різниці між одною а другою вірою. Некатолики тому, що не є членами католицької Церкви, є виключені від користання з дібр, які вона дає своїм членам. Звідси то слідує, що некатоликів не можна брати в куми, запрошувати до співу в церковнім хорі, святити їм пасху, приймати до церковних братств, їх хоронювати, давати св. тайни і т. д.

Некатолики можуть одначе бувати в наших церквах, слухати католицьких богослужень і проповідей, бо тим вони не беруть активної участи в релігійно-церковних справах католиків і це може вплинути додатньо на їх навернення на католицьку віру.

Така то є розумна наука католицької Церкви про приставання католиків з некатоликами, яку навчають католицькі священики. **І вона є зовсім згід** на з обявленою наукою, записаною на сторінках св. Письма. Ось що говорить нам св. Письмо:

"Блаженний чоловік, що **не ходить** на раду безбожних і **не ступає** слідом за грішниками, ані засідає на зборах злоріків" (Пс. 1:1).

"Стережіться ложних пророків, що приходять до вас у овечій одежі, а внутрі вони є хижими вовками. По їх овочах пізнаєте їх! (Мат. 7:15-16).

"Уважайте, щоб вас хто не звів. Бо многі прийдуть у моє імя, кажучи: Се я, і многих зведуть." (Мар. 15:5-6). "І скажуть вам: "Це він тут, або це він там; не ходіть і не бігайте за ним." (Лук. 17:23). "Коли Церкви не послухає, **нехай буде тобі, як поганин і митар."** (Мат. 18:17).

"Приказуємо вам, брати, іменем Господа нашого Ісуса Христа, щоби ви **оминали кожного брата, що не поводиться, як треба,** і не по поученню, котре ви від нас дістали. (II Сол. 3: 6).

"Коли ж хто не слухає нашого слова в цім посланню, цього **назначіть і не приставайте з ним,** щоб його застидати (II Сол. 3:14).

"Я писав вам, щоби ви не **приставали**, коли той, що зоветься братом, є розпусником, або лакомим, або ідолопоклонником, або злорікою, або пяницею, або хижаком, **щоби ви з такими навіть не їли.** (Сол. 5:11).

"Еретика чоловіка по першім і другім напімненню **уникай."** (Мат. 3:10)..

"А прошу вас, **брати, стережіться** тих, що викликують спори й соблазни проти науки, котрої ви навчилися, **і оминайте їх.** Бо такі не служать Господу нашому Ісусові Христові, а свойому череву й солодкими словами та гарними бесідами обманюють серця простодушних. (Рим. 16:17-18).

"Яка спільність праведности з беззаконністю, або яка спільність світла з темрявою." (II Кор 6:14.

"Кожний, хто відступає, а не перебуває в науці Христа, не має Бога. Хто перебуває в науці, цей має і Вітця і Сина. Коли хто приходить до вас, а цеї науки не приносить, **не приймайте його до дому й не кажіть йому: Витай.** Бо хто каже йому: Витай, бере участь у його лихих ділах. (II. Ів. 9-11).

Така є наука св. Письма, й католицької Церкви й вона не противиться заповіді любові на яку так дуже люблять покликуватись некатолики. Бо хоч маємо приказ всіх людей любити, то однак це не значить, що всіх маємо любити одною мірою і однаковим способом. Інакше прецінь любимо родичів, інакше приятелів, інакше чужих, а інакше ворогів і та любов має різні ступні та різні обяви. Також і це треба тямити, що любов мусить бути розумна й в згоді з іншими Божими приказами.

Як бачимо з повищих місць св. Письма, то Г. Бог не тільки від нас не вимагає сходитися і приставати з некатоликами в тих справах, що можуть бути небезпечними для нашої віри, а навіть це виразно забороняє.

Із того, що католики не пристають і не братаються з некатоликами, хоч би того самого народу, не слідує, що не заховуються Божої заповіді любови ближнього. Католики люблять некатоликів, коли їм не бажають злого, коли за них моляться, щоб пізнали правдиву віру й Церкву й її приняли, коли чемно до них відносяться та виконують різні добрі діла що до душі й тіла, пр. поможуть у потребі. І це вистарчає. На більшу любов до некатоликів, доки вони є блудними синами, не позволяє сам розум і Господь Бог.

Некатолики, що покликуються на заповідь любови й в імя її вимагають від католиків єднання з ними, показують, що або не розуміють якслід тої великої заповіди й її хибно толкують, або якщо її добре розуміють, то хитро використовують, щоб зводити малосвідомих католиків.

З досі сказаного ясно, що закид некатоликів є безосновний і побиває їх самих. Не католицькі священики роблять роздор у народі, а зробили й роблять його ті некатолики (пр. православні, автокефальники), що своєю пропагандою розсварили народ й розбили його релігійну й церковну єдність, а тепер ще під покришкою єднання, братання, хочуть католиків відтягнути від їх віри й Церкви та затягнути до свойого сектанського табору. Цим своїм хитрим поступованням, вони не заводять одности

[illegible]

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

[illegible]

ПОДІЛ ВЯЗНІВ.

Адміністрація ділить вязнів на дві категорії: "ка-ерів" (контр-революціонерів) і "соціяльно близьких," значить: розбійників, злодіїв і т. д. Два інші світи, дві відмінні психіки, дві етики. Кримінальний вязень, якого я мав неприємність пізнати підчас моїх примусових відвідин у ріжних вязницях ділить людство на дві дуже виразні частини: ми і вони. Одна — то всі ті, що в незгоді зі законом, то злодії, розбишаки, обманці і т. д., які галапасують на тілі громадянства, то "свої", зате друга — то "фраери", це людське муравлище, яке витворює деякі вартости, яке працює, пише кодекси, диспонує органами безпеки і т. д.

Перші — це вибранці долі, порода надлюдей, яким все вільно, другі — це гельоти, нездібні "до — нічого ліпшого". Перших обовязує своя власна етика, яка не має застосування до "фраерів". Картяний почесний довг повинен бути сплачений впродовж дня, дане слово повинно бути дотримане, підчас коли щодо "фраера" допускальний всякий обман. Коли підчас гри в карти (всі криміналісти з замилуванням ведуть газардові гри), комусь нині не щастить і не має на дальшу гру грошей, буде грати но сподні і чоботи "фраера", який спить на сусідній причі — і на випадок програної — совісно вкраде річ, поставлену на карти, і віддасть її щасливому грачеві. Коли нема вже поблизького "фраера," буде грати на палець власної руки і на випадок програної без вагання втне його сокирою, щоби кинути свому партнерові. Знаю випадок, де один криміналіст І. К. програв свою коханку, яка була у відмінному стані. Під притокою проходу вивів її до ліса, де вже в умовленому місці ждало шість вчорашніх грачів і там кожний почерзі знасилував дівчину (Соловки 1928 р.). Почесний довг сплачено впродовж 24-ох годин! Можливо, що амант навіть не був позбавлений сентименту до своєї товаришки, але... довг передовсім! А дівчина, побоюючися пімсти, мовчала, не маючи відваги пожалуватися адміністрації.

Обікрасти "свого" не вільно, зате вкрасти у "фраера" є сміливим вчинком.

Отже цей світ кримінальних проступків признає дві етики: одну у взаємних відносинах, між своїми, і другу властиво ніяку, — у відношенні до "фраерів."

Тому то взаємні відносини "каерів" і "соціяльно близьких" були постійно ворожі.

"Соціяльно близькі" обкрадали "каерів", а ці останні, коли займали в таборі більші становища, мстилися над "соціяльно близькими".

Для ілюстрації відносин наведу один факт з 1928 р.

ГОЛІ... У ГРУДНІ!

У вільні дні від театральних вистав театральне фоє було місцем збірок для партій вязнів, які прибували з філії. Постійно відбувалося ведення вязнів з одної місцевости до іншої. Постійно, в міру потреби робучих рук, транспортовано великі групи каторжного робітника з одної філії до другої. Було це в грудні 1928 р. Море ще не замерзло, але було вже покрите густою кригою. Ми ждали на приїзд партії вязнів, з недалекого острова Анзер.

Я сидів у театральній канцелярії занятий переписуванням роль. При другому столі сиділа жінка, колись дружина генерала, нині — як ми всі в сірому каторжному строю, яка виконувала в соловецькому театрі обовязки касієрки.

Нараз ми почули рух по сходах. Моя товаришка з жіночої цікавости кинулася до дверей, щоби приглянутися партії вязнів, що прибувала з Анзеру. За те байдуже скручував папіроску з махорки, не спішучись зовсім оглядати видовище, що його оглядав уже багато разів: ідуть нещасні на нові роботи, звідкіля вернуться здесятковані. Може і мене поженуть завтра до ліса рубати дрова. Тепер був я актором, мав "блат", що в совітській мові означає упривілеєне становище, мешкав з товаришами в теплій поманастирській келії, завтра міг знайтися в зимному бараці, киненім між карельські ліси. Враз екс-генералова впала назад до канцелярії.

Пане! голі!... голі люди!...

Я виглянув за двері: ступали гусаком по театральних сходах до фоє люди... голі... Зовсім голі. Чорноскірі мешканці тропікальних країв носять перепаски на бедрах, а позбавлені прав соловецькі вязні ступали, дзвонючи зубами і трясучись з морозу, зовсім наго. Деякі з них несли в руці на шнурку свої "речі" — порожне бляшане пуделко від консервів, що було одночасно кубком, мискою і ложкою. Іншого майна не мали.

Я дивився з острахом і не давав віри власним очам. Адже це діялося не під рівником, але на Білім Морі, під 65 ст. географічної ширини, ледви 200 км. від полярної полоси ще й до цього-в грудні!

Quelle horreur! Quelle horreur! — викрикувала заломлюючи руки екс-генералова.

Серед голих ішли постаті зі закиненими на плечах мішками, шматами, які — сумніваюся, щоб хоч трішечки гріли їх перемерзлі тіла. "Гольців" начислив я 32 із загальної скількости коло 200 осіб. Інші мали якесь лахміття. Ці люди приїхали 5 км. у човнах через море з острову Анзер на соловецький острів; на соловецькім острові ішли пішки 8 км. з пристані "Порт" до "Кремлю", значить до давнього, окруженого муром, манастиря, на якого терені лежить театр.

Призйаюсь, що це явище було для мене таке несподіване, так переступало всякі страхіття, які я був приготований побачити, що я не міг уже навіть обурюватися. Я стояв, як стовп, приглядаючися цій дивній процесії, що її заінсценізував хіба чорт у приступі злобного гумору.

Небавом це небувале явище вияснили.

Ця партія вязнів складалася здебільша зі "шпани", значить зі злодіїв. Представники кримінального елементу, залюбки віддаються газардовій грі в карти. Коли їх посадили на острові Анзер і дали урядовий одяг, легкодушно програли свої убрання, не думаючи очевидно що воно ще може їм придатися. Коли прийшло доручення скерувати партію на Соловки, адміністрація Анзеру, яка при відсилці вязнів на іншу філію мусіла здіймати з них виданий, урядовий одяг, щоб у кожній хвилі вирахуватися з довіреного її опіці державного майна, веліла їм роздягнутися і.. пустила в дорогу... голих.

Мушу замітити, що сьогодні така подія не моглаб уже трапитися, бо діялося це ще під ту пору, коли "шпаною" погорджували, коли посилали її на найтяжчі роботи, били, знущалися найріжнороднішими способами, коли намагалися її виницити.

Та сьогодні зовсім інші умовини. Сьогодні поводяться зі "шпаною" в концентраційних таборах, як із "соціяльно близьким елементом" як із сумною "спадщиною давнього капіталістичного устрою." Сьогодні політика Совітів змагає до виховання злодія і до переформування його на проворного совітського громадянина. Чи це їм вдасться — зовсім інша справа. Сьогодні злодії і розбишаки займають у концентраційних таборах упривілейовані становища, якщо вміють писати, іменують їх командантами сотень, господарськими управителями. Зате до політичних вязнів, або т. зв. каерів відносяться нині незвичайно недовірливо і під кожним оглядом покидуються ними. Сьогодні важко й уявити собі такий похід голої злодійської ватаги у грудні, а з каерами не може таке скоїтися хочби й тому, що вони своїх власних шмат у карти не програють.

З тих "гольців", що прибули з острову Анзер, кільканадцять померло ще тієї самої ночі у театральнім фоє. Останки, які залишилися ще при життю, одначе в безнадійнім стані, відіслали чергового дня до шпиталю.

(Далі буде).

в народі а ще ширять більший роздор.

Релігійна єдність народу — це велике добро народу й його можна осягнути не поширюванням релігійного індеферентизму, збайдужніння, а тільки через єднання у правдивій вірі, любові та католицькій Церкві. І якщо некатолики справді так дуже бажають одности народу, то хай самі скасують той релігійний роздор, що є в народі якраз через їх секту й ведуть до віри католицької, вселенської, що єднає міліони людей різних країв і народів. Тоді щезнуть ті прикрі релігійні свари і поділ і тоді всі зможуть разом сходитись у одній церкві на молитву та приступати разом до святих тайн. Тоді не буде заборон щодо женячки, кумів і т. д., бо всі будуть мати одну віру й одну любов, бо тоді буде релігійна єдність.

І над тою єдністю народу в правдивій вірі працюють безупинно саме католицькі священики, й тому то закид ширення роздору в народі ніякиы чином до них не може відноситися.

ПЕРЕПИСКА

о. С. Журавецький ЧСВВ. Клівленд, Огайо. З.Д.П.А. Лист і гроші отримали. Дякуємо за поширювання нашого часопису і приєднування нових передплатників для "Світла". Новим передплатникам висилаємо часопис на подану адресу. Очікуємо вістей з парохіяльного життя в Клівленді.

ВЕЛИЧАВИЙ УКРАЇНСЬКИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЗЇЗД БУК-а

відбудеться в днях 7-9 жовтня, 1939, в салі Парохіяльного Дому Чит. Просвіти при вулиці М. полудне, в Саскатуні, Саск.

На цім зїзді будуть богослуження, промови, відчити, паради, контести промов, деклямацій і музики та співу.

В неділю, 8-го жовтня буде посвячення угольного каменя під нову муровану церкву св. Юрія.

В понеділок, 9 жовтня, год. в год. 2-ій передана українська радіо-програма через стацію СФКюС, Саскатун. Програму виконають побідники у промовчих, декляматорських, співацьких і музичних змаганнях.

В тому часі відбудеться засідання Укр. Шкільних Тростів і Учителів, а також зїзд Українського Католицького Юнацтва. (У К Ю).

Запрошується всіх українців католиків взяти участь у Зїзді в якнайбільшому числі.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

ДУХОВНІ ЖЕРТВИ КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

ВРЕМЯ ЛЮТЕ НАСТАЛО. Страшна війна, мов грізний буревій, перекотилась по Галицькій Землі, несучи зі собою кров, огонь і руїну. До того превеликого нещастя, прийшло ще одне, нове. Большевія, цей червоний кат, "узяв в опіку" нашу землю і наш український народ, загарбав усі його вікові добра й цінности, що ще залишилась йому по довгім лихолітті й наложив на нього своє важке ярмо. І на тому не кінець. Тепер, наче той опир, буде пити з нього кров, буде його мучити та на трупах його синів і доньок будувати соціялістичний рай. А що найгірше крівавий тиран буде старатись ще з душі українського народу вирвати його найцінніший скарб, його святу віру, знищити Церкву й обряд, що його остою і запоруку його відродження. Як доносить преса, большевики вже зачали свою пекольну роботу в тому напрямі. Туманять український нарід своєю оманною пропагандою, застрашують його терором, деморалізують молодь і старших, щоб вони своїми ногами доптали ті святощі, що їх донедавна самі, їхні батьки й діди-прадіди цілували.

ВРЕМЯ ЛЮТЕ НАСТАЛО. В цей грізний час, не хочуть нам помогти сильні світу цього. Вони ні Бога не бояться, ні людей не стидаються і торгують нами, наче якою худобиною, і то ще не своєю.

В таких обставинах, нам бідним сиротам, битим зі всіх сторін недолею, одне тільки остається; зі зраненим серцем і заплаканими очима впасти на коліна й зі сильною вірою та впованням благати Небесного Отця, щоб скоротив дні допусту, й дав українському народові єдність і силу бути твердим мов криця і не дати на поталу ворогові свойого найдорощого скарбу, святої віри. Треба нам просити, щоб український нарід, що знайшовся в кіхтях червоного опира, став радше мучеником, а ніколи зрадником і щоб те гонення і переслідування, що тепер переживає, його не зломили, а загартували й дали йому нову, непереможну силу, в слушний час пірвати кайдани, прогнати варварського наїздника й на руїнах прадідної землі збудувати свою Вольну, Соборну Україну.

ВРЕМЯ ЛЮТЕ НАСТАЛО. Одначе не вільно нам падати на дусі, а єднатись нам треба у всенародній праці, організації і молитві. А в Бозі надія, що напевне прийде той час, що "згинуть наші вороженьки, як роса на сонці; запануєм і ми браття у своїй сторонці."

Зі щирого серця дякуємо всім тим добрим людям, що послухали дотеперішних наших закликів і молились за кращу долю для українського народу й складали свої жертви на ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ ЗА УКРАЇНУ.

Тепер поновляємо наш заклик і просимо: Брати й Сестри, МОЛІМСЯ! Кажім із глибини серця: "Боже, послухай благання, нищить недоля наш край, в єдності сила народу, Боже, нам єдність подай! Боже здойми з нас окови, не дай загинуть в ярмі, волю пішли Україні, щастя і долі дай дні!"

В Мондері, в церкві ОО. Василіян, кожного дня правиться Служба Божа за волю і державність українського народу.

Хто від себе зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ

Зложили по долярові слідуючі особи:

Мондер, Алта. Василь Хміляр, Михайло Рогаль і ще одна особа.

Веґревил, Алта. Семен Сисак.

Хто бажає причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в "УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ" через редакцію "Світла".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "Української Скарбниці" - за волю України!

Адреса; The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

ЗАКОН ПРО ЦЕНЗУРУ В КАНАДІ.

Головний цензор в Канаді, В. С. Томсон, оповістив нові правила про цензуру і тих правил мають придержуватись усі часописи, заряди народніх домів читалень та інших місць де збираються люди, а також усі бесідники, що виголошують публичні промови.

Новий закон про цензуру забороняє: писати або говорити щобудь, що мало б пошкодити обороні Канади, або успішному веденню війни; не вільно говорити або писати нічого такого, що мало б пошкодити рекрутуванню, вишколові, дисципліні або адміністрації війська.

Не вільно писати або говорити нічого такого, що мало б викликати невдоволення до уряду, або пошкодити відносинам між урядом і чужими державами.

Не вільно подавати відомостей про число і рух союзних армій або про склади военних матеріялів, укріплення і тим подібне.

Кожна летючка чи брошура, в якій пишеться про війну або про замирення, має мати імя й адресу автора і друкарні, що ту річ печатала.

Всі примірники часопису, розвідки, періодичного видання, книжки, обіжника, чи іншої печатаної річи, що переступає ці правила, можуть бути сконфісковані, а дозвіл (перміт) радіової стації може бути уневажнений.

Інші кари — грошеві або визниця — можуть бути наложені за переступство цих правил не тільки на часописи й радія, але також на тих, що промовляють публично.

Головний цензор сподіється, що всі ті, до яких відносяться ці правила, будуть тих правил строго придержуватися.

Від себе додамо, що заряди наших світських і церковних товариств, організацій і парохій повинні звернути особливу увагу на ці правила. Заряди ті повинні довідатись наперед про зміст промови, яку має виголосити бесідник і напімнути його, щоб не говорив нічого, що противилося б цим правилам. Особливо треба бути уважними, коли мається до діла з подорожуючими бесідниками або з людьми, яких місцеві заряди не знають особисто.

— **Почтовий** департамент в Оттаві оповістив 22. вересня, що почтові звязки з Польщею зовсім перервані аж до дальшого повідомлення. Всі листи адресовані на територію Польщі буде почта завертати надавцям, доки не будуть навязані нові почтові звязки з тою територією.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Апостольський Візитатор** між українцями в Полудневій Америці. Їх Ексцеленція Кир Іван Бучко, назначений Апостольським Престолом на Апост. Візитатора, відвідав українські оселі в Бразилії в серпні й вересні. В понеділок, дня 21-го серпня Преосв. Іван приїхав до Прудентополіс. Високодостойного Гостя зустрів нарід з бандеріями. При першій тріюмфальній брамі привітав Їх Ексц. від громади п. Ів. Яцюх, передаючи хліб і сіль, а в другій брамі учен. Оля Афінович вручила китицю квітів. У церковних дверях привітав Владику отець Йосиф Мартинець ЧСВВ. Їх Ексцеленція відправили молебень і виголосили привітну проповідь заохочуючи всіх витримати при св. вірі, засилати щирі молитви до Бога, триматись свого обряду. Молили Божого благословення на всіх вірних приявних і неприявних, на всі їх почини й праці. При кінці уділили всім Апостольського благословення.

26. VIII. ввечір, у салі б. Народного Дому в Прудентополіс, устроено Святочний Вечірок із хоровими співами й деклямаціями в честь Їх Ексц. Апост. Візитатора Кир Івана Бучка.

В неділю, 27-го серпня Апост. Візитатор довершив торжественного посвячення прудентопільської церкви. Обрядам Архієрея приглядалась велика маса народу. Рідко хто з учасників бачив коли обряд посвячення, тому велике враження робили на приявних сим воличне миття головного престола, мирування церковних стін, обхід з св. мощами й асиста 6-ох священиків. Після свячення Їх Преосв. відправив архієрейську Службу Божу в сослуженні найстарших наших священиків на бразилійській землі, Впр. о. Маркіяна Шкіпана і Впр. о. Климентія Бжуховського. На Службі Божій приняло з рук Владики св. Причастя дуже багато вірних, а в часі того дня приступило до Господньої Трапези понад 1.200 людей.

При кінці Їх Ексц. Апост. Візитатор промовили до народу вияснюючи значіння обрядів посвяти церкви й заохотили всіх триматися св. Церкви, свого обряду, любити Бога і Пречисту Діву. Велике враження зробила та хвиля, коли ввесь народ із піднесеною рукою присягав вірність Богові, Церкві й свойому обрядові. Цей день став мабуть чи не найбільш памятним в історії прудентопільської парохії.

Наступного дня рано, Ексц. Ап. Візитатор відїхав звиджувати дальші кольонії.

Візитація Преосв. Івана Бучка в Бразилії скріпила дуже наш нарід у вірі, обряді й приналежності до своєї народности, а це все маємо завдячувати Папі Римському, що в тій цілі післав до Бразилії українського владику в характері Апостольського Візитатора.

— **Після трагедії** Карп. України, священик-василіянин о. Христофор Савенко (Миськів) б. капелян Карпатської Січи опинився в Празі, а звідси через Рим і Неаполь виїхав до Бразилії на місійну працю, де разом із другими отцями Василіянського Чину працює ревно між українським народом.

— **Аргентинський** кардинал, П. Е. Людвик Копелло, архиєпископ з Буенос Айрес, видав пастирський лист у якому дуже перестерігає вірних перед сильною пропагандою за паленням тіл. Палення тіл строго заборонене Церквою. Це нехристіянське і гидке поведення з дорогими нам особами по їх смерти.

— **В Еспанії** збирають фонди на памятник для 1.200 мадридських вязнів, що їх вимордували еспанські комуністи 7 і 8 листопада, 1936. Між жертводавцями перше місце займає генерал Франко.

Величавий памятник Христового Серця, на горі Серро де лос Анжелес, знищений в часі горожанської війни, мають також відбудувати.

В часах монархії на цій горі Еспанія була віддана в покров Пресв. Серця.

— **Ченг-Цу-Ю,** китайський письменник, що був давніше написав кілька творів в протихристіянському дусі, пізнавши ліпше католицьку Церкву, змінив свої погляди, навернувся, приняв св. хрещення і тепер постановив своє життя посвятити над поширюванням християнства.

— **Фридрик Карло Фрайсік,** визначний американський маляр помер 16. IX. в 65 р. жит-

ти. На смертній постелі він навернувся до католицької Церкви.

— З нагоди 300-літнього ювілею найстаршого шпиталю в Північній Америці, в місті Квебек, що називається "Готель Діе Госпіталь", провінція Квебек у доказ признання і вдяки за дотеперішну працю, зложили в дарі цій лічниці $100,00.

— Кардинал Анджельо Марія Дольчі, помер 4. IX. у родинному місті Чівітелля д' Антіно в Італії, проживши 72 роки.

—o—

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

БУДОВА ЦЕРКВИ В ГЛЕНДОН, АЛТА.

Дня 17 вересня, 1939, довелось мені мати Службу Божу в місточку Глендон, Алберта. На те богослуження поїздився наш побожний народ із різних сторін, дооколичних місцевостей. Відправа відбулась в українськім Народнім Домі.

По богослуженні ми мали парохіяльні збори в справі будови церкви в Глендон. По оживленій дискусії, рішено закупити землю під будову церкви, а також площу на парохіяльний цвинтар.

Завдяки щирій співпраці панства Максимюків і п. П. Багрія, ми купили слідуючого дня 2 акри землі в дуже гарнім місці, при дорозі, при в'їзді до Глендон. Контрактові папери передано вже до "тайтел-офису" в Едмонтоні. Земля записана на Парохію Успення Пресвятої Богородиці в Глендон, згідно з нашою дієцезальною корпорацією. Нова парохія має перед собою гарну будучність, бо місточко Глендон, у якому має побудуватись церква, лежить посередині кількох околиць, звідки дуже вигідно приїздити до Глендон на богослуження. А церкви, богослуження й науки треба всюди як найбільше, щоби усі наші люди, старі й молодь, могли вдержатись при християнстві й українстві.

Подаючи до відома достойним читачам "Світла" цю милу вістку про спасенну працю наших добрих людей у Глендон і околиці, прошу водночас усіх українців у Глендон Теріє, Френчір, Малой, Ешнов, Флет Лейк й інших сусідних околицях, щоб сейчас по молоченні ставали до спільної праці при будові церкви в Глендон. І всі нехай стають членами нової парохії; заможніші й бідніші! Хто може, нехай причиниться більше грішми до будови церкви, а решта щирою працею при самій будові, що кожному почислиться, як його жертва на будову церкви.

Дякуючи сердечно парохіяльному комітетові за дотеперішню працю в справі будови церкви, Панству Гроцьких, Максимюків і Багріїв за гостинність, а Зарядові Укр. Нар. Дому ім. Т. Шевченка в Глендон за салю на відправу, запрошую рівночасно всіх наших людей із згаданих висше околиць на слідуче богослуження, що відбудеться в Глендон в неділю дня 15 жовтня 1939. Спільними силами зробимо велику роботу.

Слава Ісусу Христу!

о. А. Трух ЧСВВ.

Восток-Івасюки. Посвячення угольного камення під нову церкву. Дня 24 вересня відбулось торжествене посвячення і заложення угольного каменя під нову церкву св. Арханхела Михаїла в Восток-Івасюки, Алта. Хоч того дня було досить зимно, одначе це не перешкодило людям, навіть із дальших околиць узяти масову участь у цьому торжестві. Служба Божа з діяконами, відправилась уже в новій церкві. Співав прекрасно хор з Чилмен, під умілою управою диріг. Ілії Єлиняка. По Службі Божій чину посвячення угольного каменя довершив Впр. о. Н. Когут ЧСВВ. Пропамятну грамоту по українськи прочитав о. А. Химій, а по англійськи о. Н. Когут. Опісля грамоту разом з срібною монетою вмуровано в угольний камінь. П. Шур і О. Лучка, старші поважні парохіяне й п. Л. Косс, будівничий цієї церкви заложили камінь на своє місце. Люди ішли чергою і кельнею кидали дрібку цементу на угольний камінь виражаючи тим, що всі вони беруть участь у будові нової святині Господеві. При тім кожний складав свою лепту. Всі були раді з цього торжества, та таки найбільше раділи члени парохії св. Михайла, що вже мають гарну церкву, де спільно зможуть засилати свої щирі молитви до Бога.

Присутний.

Лішор, Алта. Ювілей і Празник. По прикладу других українських осель у Канаді й Америці й наша парохія дуже торжественно святкувала 950-літний ювілей Хрещення України в сам день храмового свята Різдва Пр. Богородиці, 21-го вересня. Помимо змучення від важкої праці при молоченні збіжжя, багато людей прийшло вечером до церкви на вечірню відправу. В сам день празника, рано по тихій Службі Божій о. М. Когута, приїхали з Мондеру о. протоігумен Н. Крижановський і о. В. Бараник. Урочиста Служба Божа і проповіді, молебен до св. Володимира, віднова хресних обітниць, суплікація, водосвяття, все те мило й глибоко зворушувало душі численного народу, в хвилі, коли на рідних землях у Старому Краю поганий супостат намагається закріпостити наш нарід у безбожницькому ярмі.

На памятку цього ювілейного торжества о. протоігумен Н. Крижановський посвятили муровану дзвінницю.

Делф, Алта. 17. IX. о. М. Когут ЧСВВ, мали в нас у школі цікавий виклад на тему: Що треба робити, щоб нас люди любили." Старші й молодь дуже уважно слухали слів о. бесідника. З того видно, що молодь цікавиться відчитами й радо їх слухає. Треба тільки, щоб відчити були добре оброблені й дійсно повчаючі.

— **Мондер, Алта. Висвята нового священика.** В празник Воздвиження Чесного Хреста, дня 27. IX., Преосв. Кир Василій Ладика ЧСВВ в часі тихої Служби Божої висвятили на священика Лаврентія Василя Джіголика ЧСВВ.

Була це зворушлива хвиля, коли новий отець Лаврентій при співі старохристіянської пісні "Аксіос" — перший раз взяв на себе священичі ризи й приймив чашу й дискос, а опісля разом з Преосвященим правив Службу Божу.

Впр. о. Лаврентій Джіголик ЧСВВ родився 13-го січня 1914 р. у Мондері, Алта. Його родичі Іван і Анна Куцак походять зі села Ганківці, повіт Снятин, Галичина. До Канади приїхали 1902 р. Батько помер 11-го квітня 1939.

Отець Лаврентій — це другий священик-монах з родини Джіголиків. Новим отцем тішаться не тільки його рідна мати і рідня але й Василіянський Чин, якого о. Лаврентій є членом і загал українців, бо він збільшив ряди Христових робітників у Господній винниці.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Націвська свастика й большевицький молот і серп розторощили Польщу.** Вона перестала існувати 17. IX. настав новий розбір Польщі. Москов стала існувати. 17. IX. настав пяти части території Польщі, в тому й західно-українські землі, крім Лемківщини та Білорусь, а Німеччина взяла решту. Нові кордони, що розділили Польщу, йдуть рікою Пісса, бігом Нарви, Бугом Вислою й Сяном аж до його джерел у Карпатах. На полудне большевицька границя оперлась об Карпати й Буковину.

— **В неділю 17-го вересня** совітська армія вступила в Польщу на 500 милевому фронті. Москва повідомила уряди 24 держав, що це зробила тому, що польська республика фактично перестала існувати й Росія йде, щоб зробити лад у Польщі, забезпечити свої державні інтереси перед усякими несподіванками, та взяти в свою опіку 11,000,000 українців і білорусинів. Супроти інших держав Совіти думають заховати невтральність.

Війна страшно зруйнувала українські землі в Галичині, Львів і другі міста й села представляють жахливий образ руїни. І на тій землі покритій матеріяльною руїною зачинають тепер ширити большевики духову й моральну руїну.

— **Большевики** в Галичині не марнують часу й вже зачали вводити в життя свою програму. По містах організують місцеві комітети, в яких жидова має великі права й впливи, переслідують маєтних людей, ділять землю, замикають церкви, а багато українців розстрілюють.

— **Між Росією і Японією** прийшло до перемиря. Европейську війну використовує Японія так, що посилила свій наступ на підбій Китаю. Японсько-китайська війна робить великі знищення в майні і людях.

— **У Франції** розвязано комуністичну партію, як шкідливу для добра держави й народу.

— **Зруйнована Варшава** піддалась німцям 29. IX.

— **Совіти й Туреччина** переговорюють про заключення між собою тісного союзу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

В домі п. Джіголиків в часі вечері з нагоди свячень Впр. о. Лаврентія Джіголика ЧСВВ відбулася збірка на пресовий фонд "Світла", що принесла $2.05. Щира подяка жертводавцям: "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодинокє число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT. Box G
Mundare, Alberta, Canada

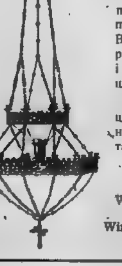

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальог.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (35) 20. Мондер, Алберта, 15-го Жовтня 1939. Mundare, Alberta, October 15th. Vol. II. No. (35) 20.

ХРИСТЕ ЦАРЮ,

ЦАРЮЙ НАД НАМИ!

ПОСВЯЧЕННЯ УГОЛЬНОГО КАМЕННЯ під будову церкви в Едмонтоні, Алта.

—o—

Цьогорічний празник св. свящ. Йосафата в Едмонтоні відбувся серед надзвичайного підйому й великої радости всіх українців греко-католиків із Едмонтону й численних гостей з найдальших місцевостей Алберти.

В неділю, першого жовтня, відправили Їх Ексцеленція Кир Василій архієрейську Службу Божу при співучасти Отців Василіян з Мондеру, а відтак посвятили угольний камінь під нову муровану, величаву церкву в Едмонтоні.

Із цього приводу виголосили наш Достойний Владика зворушливу до глибини душі проповідь. У самому архієрейському слові заявили свою велику радість і підйом, що будується нова, краща й вигідніша церква, що репрезентуватиме не лише українців Едмонтону, але й цілу Алберту. Дальше згадали також про великий свій біль, жаль із-за жахливого положення Галицької України, роздертої наїздом безбожних більшовиків. Яка страшна доля стрінула наш нарід, наші святі церкви, наших священиків, монашество, епископів, а головно старенького митрополита Кир Андрея під більшовицькими окупантами! Хоч як страшне нещастя стрінуло наш нарід, то не упадаймо на дусі, бо Бог сильніший від наших ворогів. Молім отже Бога, щоб скоротив дні всенародньої скорби, а наш нарід діждався кращої долі. А ми канадійські українці, що жиємо під вільним британським прапором, де можемо свобідно визнавати свою релігію й розвивати свою українську культуру на рівні з іншими горожанами Канади, станьмо вірно при Канаді й Британській Імперії аж до остаточної побіди над брутальним націзмом й комунізмом. Цілющі слова потіхи нашого Дорогого Князя Церкви покріпили й піднесли наболілі серця й душі вірних.

Фундаменти новозбудованої церкви представляються вже тепер величаво й імпозантно. Є вони збудовані у формі хреста з різними прегарними випусками й заокругленнями. Довгота їх є 127 стіп, ширина 103 стопі у хресті, а ширина в рамені 30 стіп. Самі фундаменти є високі на 13½ стопи. Покищо цього року будуть викінчені фундаменти з підлогою, а на другий рік мала б бути вже ціла церква зі зовні скінчена. Коли вже скінчиться зі зовні й нутра представлятиме щось правдиво гарного й мистецького на канадійській землі. Архітектом цієї величавої церкви є Всеч. і Вельмизаслужений о. Ру, а головним будівничим Михайло Єнчинський. Помагають при праці всі, едмонтонські українці грішми й працею, а українці з поза Едмонтону датками.

Новою церквою радіють усі. Преосвященні Кир Василій радіють, бо ще Вони започаткували збірки на нову церкву Впр. о. Ігумен Дидик, бо найбільше відчували брак уміщення людей в часі богослужень. Тішаться й українці з поза Едмонтону, бо в часі праці, з'їздів і празників можна буде бути в гарній, просторій церкві. Та найбільша радість є у Едмонтонських українців-католиків, бо це їхня церква.

МИТРОП. АНДРЕЯ ШЕПТИЦЬКОГО ВИВЕЗЛИ ДО РОСІЇ

Телеграма з Риму до "Ню Йорк Таймс-а" з 7-го жовтня говорить, що через Румунію дійшла вістка, що грекокатолицького митрополита в Львові, ВПреосв. Митр. Андрея Шептицького вивезли большевики зі Львова до Росії.

Католицькі церкви на території, що належала до Польщі, а тепер є окупована совітськими військами, остають досі отворені, тільки священикам заборонено носити священичу одежу.

Антихрист почав уже урядувати в Галичині.

Христос Цар

Цього місяця жовтня завитало до нас миле свято "Царя Христа." Обходитимемо його, як щороку, в останню неділю жовтня. Та, коли минувших літ святкували ми це нове свято серед спокою й мира, то цього року мусять многі святкувати серед реву гармат, тріскоту скорострілів, зойків і стогону раненних. Найбільший жаль однак огортає нас, коли згадаємо про українців зі Західної України, що їм мабуть й думати не можна буде про святкування свята Царя Христа. Принайменше ми тут застановімся над значінням цього свята Царя Христа, й спитаймося перш усього:

Чи Христос є дійсно нашим Царем?

Що Христос є дійсно нашим Царем, на це маємо много доказів. Наведемо хоч кілька. І так:

Христос є нашим Богом. Про це вчить нас наша св. віра. Коли ж Христос є нашим Богом, то тим самим є Він і нашим найвищим Царем і Володарем усіх світів, усіх народів і усіх сотворінь. У цьому саме змислі пише св. Павло до св. Тимотея, що Христос "єдиний сильний, Цар царів і Господь пануючих."

Христос є не лише Богом, але й чоловіком, або коротко Христос є Богочоловіком. Вже при благовіщенні заповідає Архангел Гавриїл Марії, що Вона зачне й породить Сина, що царюватиме во віки. І Пилат, коли спитався Христа, чи Він є Царем, то Христос відповів із царською гідністю, що: Я є Цар.

Христос вкінці є Відкупителем. Він відкупив нас з неволі гріху, як пише св. Петро "не тлінним золотом, чи сріблом, але цінною кровю."

Із цього бачимо, що Христос має над нами царські права не лише силою природного права, як Бог, чи Богочоловік, але також силою Свойого набутого права, як наш Відкупитель.

Прикмети Христового Царства

Христове Царство має многі подібности зі земськими царствами, але й многі свої питоменні прикмети, що є зовсім відмінні.

Щодо деяких подібностей земського царства з царством Христа, то вони такі: Як у земському царстві є всяка власть від найвищої власти до найнищої, так і в Христовому Царстві, є Христос Царей, заступником Христа, наче премієром міністрів, Петровий Наслідник —Римський Папа, дальше йде єпископська власть і священича. Горожанином земського царства можна, або вродитися, або набути право горожанства.. Так само й в Христовому царстві — горожанином стає кожний, хто прийме св. Тайну Хрещення. Кожний горожанин земського царства мусить заховувати закони даної держави. Так само й у Христовому Царстві треба заховати заповіди Божі й церковні. Правдивого горожанина земського царства знаменує мужність і відвага. І у Христовому царстві мусить бути кожний християнин смілий, відважний і вірний аж до віддання життя.

Але у Христовому Царстві є многі відмінності, від земських царств. І так у земських володарів виступає на верх дуже зовнішний блеск: золото, багатства, двірський почот. Христос прийшов на нашу землю не в царській палаті, не одягався у пурпуру, його голови не окрашував золотий вінець. Земські володарі вступають на свій престіл серед розливу крови, безпощадного виницування противників і безустанної сторожі багнетів. Христос вступив на Престіл серед найбільшого мира у світі, при ангельському співі: Слава на висоті Богові, а на землі мир, людям доброї волі. Земські володарі вступають на свій престіл по трупах своїх противників, по коліна купаючись у крові — Христос вступив на престіл проливши Сам Свою Кров за Своїх противників, щоб їх спасти. Зі золототканих престолів видають земські володарі свої прикази, — з з твердого хреста потішав Христос усіх обтяжених і струджених. Земський володар володіє частиною точно означеною гарницею своєї держави, а царство Христа -- це небо й земля й ціла вселенна. Земські володарі володіють лише кілька десять літ — Христове царство існує від віків і царюванні Його не буде кінця Земські володарі бажають помочі від підданих і накладають на своїх підчинених податки, деколи понад сили -- а Христос Цар не жадає від нас ні грошей, не накладає надмірних тягарів, але хоче від нас лише нашого серця: Сину й доню дай мені своє серце!

Хоч би з цих кількох порівнань, бачимо велику різницю між царюванням земських царів, а царюванням Христа. Царювання Христа, це не є земське панування, це не є політичне царювання. Хоч до Христа належить цілий світ, то Христос лишає людям волю користати управою світу, наче цей світ був би їх повною власністю. Христос не бажає собі, щоб Він Сам вибирав начальників держав, Христос дає власть земським володарям видавати державні закони. Христос ясно розділює духовну власть від земської власти, кажучи: Віддайте, що цісарське цісареві, а що Боже Богові. Бо Христос є царем душ.

Забуті Христові Царські права.

На жаль теперішний світ забуває щораз то більше на ці Христові царські права, щораз то дальше віддалюється від ласкавого царювання Христа, а навіть ідуть зусилля, щоб зовсім обходитися без Христа, та Його заповідей. Замісць Христових законів укладають свої власні закони й заповіди.

І так, викинули Христовий закон любови ближнього а поставили замісць нього закон самолюбства. З християнського супружжа вчинили установу розпусти. Викидають зі школи Христову религію, а защеплюють у дітей якийсь темний, неозначений альтруїзм. Непослух правній власті називають мужністю, поступом, вищою цивілізацією. Сьогоднішня політика зійшла на брехню, облуду, як найбільший обман і душення безборонних народів, чого останніми днями найбільше досвідчає наш безталанний український нарід. Одним словом, прямо ввесь теперішний світ кричить по приміру давних жидів: Не хочемо, щоб Христос над нами царював але кесар, поганин, діявол, червона звізда, гріх! А овочем цього сумного відступства від християнських засад - це неспокій, непевність завтрішнього дня, підмінована підстава співжиття, потрясення в основах одиниць, родин, громад, цілого людства

Неділя 29 жовтня у цьому році пригадує розсвареному людству, що не може бути мира, спокою й навіть земського вдоволення, коли Христос та Його заповіди не царюватимуть у душах поодиноких людей, у родинах, громадах, народах і державах. Найкращим доказом цієї правди, це історія двадцяти століть. Згинули жиди та їх царство, бо викинули Христа. Час змів грецьке царство бо не хотів приняти Христової науки. Пропало величанське римське царство, бо не хотіло віддати поклону Христові. Розсипалося в руїну велике наполеонське цісарство, бо топтав він по скривавленому тілі Европи. На наших очах хитаються могучі народи світу, бо не Христос є їх Провідником, але "кесар".

Обходитимемо цього місяця нове й миле свято "Царя Христа". Ціллю цього свята є, чим більше світ замовчує про найсолодше імя Христа, та Його права, щоб ми тим більше ширили всюди пізнання прав, царської гідности й влади Христа.

Складаймо нашому Цареві заяву щирої любови! Віддаймо йому поклін перед небом і землею посвячуючи Цареві Царів цілу свою особу, рідню, наш нарід і все людство, щоб Він царював серед нас тут на землі, а щоб ми відтак могли царювати з Ним у небі на віки. І закінчім молитвою у честь Христа Царя:

Царюй між нами князю мира
По наших селах і містах,
Пануй в державах і родинах
І прав у серцях і умах.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Українці** в Полудневій Америці одержали нову велику релігійно-національну помічь від Чину Сестер Василіянок, що багато вже добра зробили для українського народу в Старім Краю і Злучених Державах Півн. Америки. Ось перші Сестри вже прибули до Аргентини й осіли в місті Апостолес, де розпічнуть працю між нашими людьми

— **Дня 2 жовтня** помер в Шікаго, на 67 році життя кардинал Юрій Мунделяйн. Він помер несподівано в часі сну Свого часу покійний кардинал виступив остро проти націзму.

— **До Ватикану** приходять вісти, що по всіх частинах світу католики гаряче молилися, правлять богослуження, відбувають масові процесії та виконують різні добрі діла в тому намірі, щоб чимскорше повернув мир на світі, бо дальша війна грозить великим й непредвидженим нещастям для всіх народів.

— **Апостольська Столиця** іменувала Преосв. Нелігана, військовим Ординарієм для католиків у канадійському війську.

— **Гітлерівська влада** обмежила видавання католицької преси до пять часописей на цілу Німеччину. Рівнож у різних сторонах краю уряд наказав позамикати церкви, пояснюючи, що це зроблено з огляду на загрозу небезпеки масової смерти від воздушного налету.

Церковна влада, на час війни звільнила німецьких католиків від обовязку посту й недільного слухання Служби Божої там, де церкви замкнено.

— **У Франції** духовенство не є звільнене від військової служби. З вибухом війни сотки священиків і тисячі монахів та клериків, в військових уніформах і крісом у руках мусіли піти на фронт. Певне число монахинь служить при Червоному Хресті. Вільно одначе священикам правити Службу Божу, проповідати, слухати сповідей жовнірів і цивільних. В боєвій полосі можна бачити нераз священика в військовому одязі, як править Службу Божу.

Через брак священиків зредуковано число парохій і Служб Божих у многих місцевостях

— **"Безбожник"** — орган російських безвірків пише, що православній церкві діялась велика кривда від поляків, бо вони руйнували церкви, перешкаджали в богослуженнях, забирали ікони й церковні знаряддя та насилували релігійну свободу. От діждались православні гарних оборонців. Ніби того всього, що осуджують у поляків не було й нема у Росії

Дійсно так говорити може тільки 100 процентовий слуга антихриста.

ПРЕСОВИЙ КОНТЕСТ „СВІТЛА"

1. Хто до 15. I. 1940 р. приєднає щонайменше двох нових передплатників "Світла" й пришле до Редакції разом з їх адресами дві їхні річні передплати в сумі $2.00, дістане даром Календар "Української Родини" на 1940 рік.

2. Хто до 15. 1. 1940 р. пришле свій контестовий даток у сумі $1.00 до Редакції "Світла", дістане календар "Української Родини" і занотується йому 10 чергових пунктів, які дають йому нагоду виграти 4 слідуючі нагороди (прайзи):

I. Літературно-наукова бібліотека вартости $7.00.
II. Релігійна бібліотека вартости $6.00.
III. Готівка в сумі $5.00.
IV. Часопис "Світло" на 2 роки.

Числа з черговими пунктами (які означають то саме, що базарові тикети) вишле Редакція з посвідкою одержання одного доляра.

3. Хто приєднає до Нового Року найбільше передплатників "Світла", дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівки.

Достойні Читачі "Світла"! Ви знаєте, яке велике значіння має для українського народу добрий, релігійний часопис. Таким часописом є наше "Світло". Приєднайте йому до кінця року як найбільше передплатників, щоб як найбільше наших людей могло користати з добрих поучень "Світла". Возьміть також участь у "Пресовім Контесті Світла" і запросіть до нього знакомих, а цим способом скріпите українську католицьку пресу в Канаді.

Редакція "Світла".

Українська Рідна Школа в Дітройті, Міш. Зл.Д.П.А. під проводом Сестер Служебниць. Посередині Всеч. о. Стефан Побуцький, духовний покровитель.

Українська Рідна Школа в Дітройт

Українська еміграція в Злучених Державах все стрічалася з різними трудноцами, коли їй приходилось думати про свої дяточі школи. Не тільки бракувало звичайного доброго приміщення, відповідних підручників, а навіть деколи охочих дітей, але найбільшою журбою для організаторів таких шкіл був брак відповідного учителя.

Звичайно обовязки учителя брали на себе дяки. Деякі з них показались не злими педагогами, але в більшій мірі бракувало в них достаточного знання, а передовсім знання бодай примітивних засад навчання і тому в українських школах в Злучених Державах українські діти не користали з такої науки багато, не находили ніякої душевної насолоди, а ждали тільки того моменту, коли вони дійдуть свого віку та вирвуться з цієї "неволі."

В теперішному часі обставини дещо змінились, а саме, відколи в деяких українських школах почали вчити Сестри Служебниці та Сестри Василіянки. З одної сторони мають відповідне вишколення та знання, а з другої сторони охоту посвятити себе всеціло праці виховання української дітвори в українському дусі, переплітаючи релігійне виховання з народнім, ці Сестри Служебниці поставили українські діточі школи на досить високу площу, чим повинні радіти всі щирі громадяни.

Такою доброю та гарною школою, в якій учительками є Сестри Служебниці, може похвалитись і західня сторона міста Дітройт. Започаткував її о. Лев Сембратович тому два роки, а під теперішню пору опікується нею новий парох о. Стефан Побуцький

Наука відбувається вечерами в приміщенні публичної школи "Логен." Крім читання, писання, співу, учительки зацікавлюють своїх учеників та учениць ріжнородною діяльністю. Вони вчать їх вишивати, приготовляють їх до всяких виступів, а передовсім вчать їх поводитись все й всюди, як годиться чемним українським дітям. Яке велике зацікавлення викликали ці учительки в своїх учеників та учениць, видко навіть з цього, що нераз по кількох годинах науки, важко примусити дітей іти до дому

Небавом всі хлопці та дівчата будуть мати гарні українські однострої, а є їх понад сотку. Коли вони будуть виступати публично денебудь, так кожний українець та українка відразу пізнають, що цей гурток українських дітей має добрих учительок, а вслід за тим розуміє карність та послух. Це буде наче карна сотня українського війська

Що праця Сестер Служебниць показалась такою успішною, треба завдячувати до великої міри й шкільному комітетові, на чолі якого стоїть п. М. Кіптик, який опікується не тільки школою але й Сестрами. Для них комітет купив спеціяльне помешкання та таким чином дав їм спромогу віддатись спокійно своїй праці.

Бачучи гарні наслідки праці Сестер Служебниць в школі, радіють з цього не тільки самі батьки, котрих діти стають більш культурними та образованими, але й всі українські громадяне, що бажають бачити слідуюче українське покоління не менш патріотичним та не менш відданим українським справам, як вони самі. Треба сподіватись, що до цього доведуть українських дітей їхні учительки Сестри Служебниці

СЕСТРИ УЧИТЕЛЬКИ ДІСТАЛИ В ПОСІДАННЯ ДІМ

Щоби виявити свою вдячність за щиру та безкорисну працю Сестер Служебниць для українських дітей в місті Дітройт, Шкільний Комітет при парохії св. Івана Хрестителя на Кліперт вулиці купив дім та рішив передати його як дар для тих же Сестер, щоби таким чином дати їм змогу віддатись всецііло праці над українськими дітьми в цьому місті. В неділю дня 10 вересня, ц. р., відбулося святочне посвячення та урочисте передання його Сестрам Служебницям.

По відправі в церкві, де відбулась архієрейська Служба Божа, яку відслужив епископ Константин Богачевський, біля 400 людей вирушило походом до дому Сестер, що находиться сейчас в сусідстві церкви. Шпаліри дітей біля дому, вбраних в біленьке убрання, держали великий напис "Вітай Владико", що зробило гарне враження на присутніх.

При домі відбулася церемонія посвячення та передання дому в посідання Сестер Служебниць. В церемонії приняли участь крім епископа Богачевського, чотири українські священики та три латинські. Громадно були тут зарепрезентовані Сестри Служебниці, бо було їх аж десять, а в додатку прибуло ще десять інших Сестер. Збірка підчас церемонії принесла біля $200.

Після цієї церемонії відбувся гарний діточий концерт в салі Українського Народного Дому, який випав незвичайно гарно. Під вмілою керівничою рукою Сестри Лаврентії, діти захоплювали публику своїми виступами та викликували часто грімкі оплески публики.

Вкінці відбувся бенкет в цьому самому приміщенні. Товстмайстром був адвокат Іван Кузь, котрий вміло виконав свої обовязки. Після смачної перекуски, він покликав визначніших громадян до слова, що висказували похвали Сестрам за їхню працю біля виховання українських дітей. Промова Сестри Лаврентії, навіяна щирістю та добротою, викликала бурю оплесків. Бенкет скінчився відспівання українського національного гимну.

Чи є "Світло" у Вашій хаті?

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 24. 28-49.

СВАТАННЯ РЕВЕККИ

28. Дівчина побігла до дому своєї матері й розказала про все, що сталося.

29. А був у Ревекки брат, на імя Лаван. І Лаван побіг до чоловіка вон до колодязя.

30. Головно як узрів обручку й запинки на руці своєї сестри й як почув оповідання своєї сестри Ревекки, коли казала: "Таке говорив мені чоловік;" прийшов він до чоловіка, що стояв при верблюдах у колодязя, і сказав:

31. Увійди благословенний від Господа! Чому стоїш із надвору? Я приготовив гостину й місце для верблюдів."

32. Тоді увійшов чоловік у господу, а коли (Лаван) порозсідлав верблюдів й дав соломи й сіна верблюдам, приніс води, вмити його ноги й ноги мужів, що були з ним;

33. Також поставив перед ними хліби, щоб покріпилися, цей (Єлієзер) промовив: "Не буду їсти, поки не виявлю моєї справи." І каже (Лаван): "Ну говори".

34. Тоді той каже: "Я слуга Авраама."

35. Господь же надзвичайно поблагословив мойому панові й став він великий (багатий); дав йому отари овець й тварину, срібло й золото, раби та рабині, верблюди та осли.

36. Сарра ж, дружина мойого пана як уже постаріласн, вродила сина мойому панові, і віддав йому все, що мав.

37. І закляв мене мій пан кажучи: Не візьмеш подруги мойому синові зміж дочок Хананейських, що в їх я сиджу землі.

38. А підеш у дім мойого вітця і до мойого племени, і звідтам візьмеш подругу мойому синові.

39. Коли ж я сказав мойому панові: А може не схоче суджена піти зі мною?

40. Тоді каже мені: Господь (Бог), що перед ним я благе ділав, Він пішле свойого Ангела з тобою і пощастить у твоїй дорозі, щоб ти взяв дружину мойому синові з мойого племени й з роду мойого вітця.

41. І ти тоді вільний будеш від закляття мого, коли дійдеш до моєї рідні й не дадуть її, тоді ти чистий від мойого закляття.

42. Коли ж я сьогодні прибув до колодязя, я так сказав. Господи Боже, пана мого Авраама, о щоб Ти пощастив мені в дорозі моїй, що на ній ось тепер находжуся!

43. Це задержався я при колодязі води саме як міські дівчата виходять набирати води, нехай та дівчина, що її попрошу: Подай мені трохи напитися з твойого відра, — скаже мені:

44. І ти пий, ще й налю верблюдам, нехай буде дружиною, що призначив Господь синові мойого пана; (і по тім знатиму, що Ти Господи оказав милість мойому панові Авраамові.)

45. І перш, ніж я скінчив говорити це в мойому серці, саме тоді надійшла Ревекка і зачерпнула води. Я сказав її: Подай мені напитися.

46. Вона хутенько зняла відро зі себе на руку та й каже: І ти пий, і понапуваю твої верблюди; і я напився і понапивалися мої верблюди.

47. Тоді спитав я її кажучи: Чия ти дочка? — повідай мені! — А вона каже: Я дочка Ватуїлова, сина Нахора, що йому вродила Мелха.

48. І дав я її обручку й запинки на її руку; й дякуючи поклонився я Господеві й благословив Господа Бога пана мойого Авраама, що так пощастив мені на дорозі правди, взяти дочку брата пана мойого для його сина.

49. Чи й ви зділаете милість та справедливість мойому панові?, чи ні, скажіть мені, щоб я міг завернути на право або на ліво. —

[illegible]

28. Ревекка біжить до "дому своеї матери", сповістити своїх, що з далекої сторони прибув слуга їх кревного та приготовити для нього нічліг. Заразом хотіла похвалитися дорогими гостинцями, що їх дістала від Єлієзера. Виходить, що Ватуїл мав кілька жінок, і кожна мала осібну хату. — Тому, що Лаван, брат Ревекки виходить запросити Єлієзера з караваною на нічліг, а не Ватуїл, та що в дальшім оповіданні, лиш Лаван виступає як голова родини, треба заключити, що Ватуїл вже не жив.

29-30. Лаван біжить до колодязя запросити до себе Єлієзера. До того спонукує його не так любов до рідні, як користолюбіе. Золоті запинки на руці сестри зробили на нього враження. Правильно заключав, що його кревняки мусять бути заможні люде, тож можна надіятися цінних гостинців за запросини на нічліг.

31. Лаван називае Єлієзера "благословений від Господа", що могло б вказувати, що в рідні Авраама в Харрані ще не заникла щира побожність.

32-33. Гостинність вимагала самому розсідлати верблюди, що й зділав Лаван, бо подорожні мусіли бути добре струджені якою десятидневною дорогою. Він також казав подати води вмити ноги й заставив стіл поживою, не питаючи про ціль подорожі, як це веліла чемність. — У промові, якою Єлієзер сватае Ревекку проявляється і велика розвага й шляхотність Авраамового слуги. Хоч підносить усе, що могло спонукати віддати Ревекку за Ізаака, та в нічім не схлібляе ані не дуже настає на прийняття предложення.

34-35. І так вперед каже, хто він е; після того розказує про заможність Авраама, а те, що він привів каравану 10 верблюдів і подарував Ревецці такі дорогоцінні прикраси, потверджують правдивість його слів.

36. Надто Ізаак, одинокий син Авраама, що йому привела Сарра в старості літ, це заразом одинокий наслідник великого маетку, отже навіть з багатої родини суджена може вийти за такого одинака.

37-38. Він мае поручення привести суджену, та не з Хананок, а з племени Авраама та його рідних; а сам Господь особлившою опікою окружав і окружае Авраама.

39-49. Доказом тієї особлившої Божої опіки це та дивна його стріча з Ревеккою при колодязі. І це повинно спонукати Ревекку ввійти в подружу звязь з родиною, що тішиться особлившим Божим благословенням. Та хоч згадав про це, що й він і Авраам брали під увагу можливість одержати відмову, та коли в такий надзвичайний спосіб Господь дозволив пізнати Ревекку, мае тепер повну надію на успіх. Мимо того жадае ясної і недвозначної відповіди, щоб знав, як йому тепер поступити — У 44. ст. слова взяті в скобки не находяться в еврейськім тексті; це без сумніву пізніший додаток, що ввійшов до деяких грецьких рукописів, а звідтам також до церк. слав. тексту.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

БОЖА НАУКА

(Про першу й найбільшу заповідь).

1. Поклинання Авраама.

Народи, що походили від синів Ноя, з часом також збезбожніли. Вони забули правдивого Бога, а стали почитати сонце, місяць, зорі й визначних людей, а навіть звірята. Робили собі божків з каменя, з дерева та з металю. І так стали люди поганами. Та були й такі праведники, що вірили в одного правдивого Бога. Таким був Авраам з халдейської землі. Бог вибрав його, щоб через нього збереглася правдива віра й надія на Спасителя. Раз промовив Бог до Авраама: "Вийди з цеї країни й іди до краю, котрий тобі покажу, а я виведу з тебе великий нарід і в тобі будуть благословенні всі народи землі".

Авраам послухав Бога, перенісся з жінкою Сарою до Ханаану (Святої Землі) й там служив вірно Господу Богу.

Авраам був батьком ізраїльського народу.

2. Авраам жертвуе свого сина Ісаака.

На старости літ обдарував Бог Авраама й Сару сином Ісааком, якого Авраам дуже любив.

Коли Ісаак підріс, хотів Бог випробувати, кого Авраам більше любить: Бога, чи Ісаака, й тому казав Авраамові принести Ісаака собі в жертву.

Авраам встав раненько й вибрався з Ісааком на гору. Під горою вложив на Ісаака дрова, а сам ніс вогонь. На горі збудував жертівник, звязав сина й положив його на жертівник. Та коли сягнув рукою, щоб жертвувати сина, закликав Ангел з неба: "Аврааме, Аврааме, не вбивай Ісаака! Знаю, що любиш Бога." Коли Авраам оглянувся, побачив в корчах ягня та приніс його Богу в жертву, замісць свого сина. І знову Бог поблагословив Авраама й поновив обітницю, що з його потомства вийде Спаситель світа.

Авраам любив Бога більше, як свого сина, й більше, як все інше на світі.

Жертвування Ісаака є праобразом жертви Ісуса Христа на Голгофті.

* ** *

Котра є перша й найбільша заповідь?

Перша й найбільша заповідь е: Люби Господа Бога твого цілим твоїм серцем, цілою твоєю душею, цілою твоєю силою і всіми твоїми думками.

Що нам каже перша й найбільша заповідь?

Перша й найбільша заповідь каже нам, що маемо Бога любити понад усе на світі.

Коли любимо Бога понад усе на світі?

Бога любимо понад усе на світі, коли ми готові радше все стратити, ніж образити Бога гріхом.

Як можемо любити Бога?

Бога можемо любити досконало й недосконало.

Коли любимо Бога досконало?

Бога любимо досконало, коли любимо Його тому, що Він е найвище добро.

Коли любимо Бога недосконало?

Бога любимо недосконало, коли Його любимо тільки за те, що Він дае нам безчисленні добра.

Котра е друга найважніша заповідь?

Друга найважніша заповідь е: люби ближнього свого, як себе самого.

Поучення. Люби Бога над усе.

а) Бог се найбільше добро. Нічого нема ліпшого на світі над Бога.

б) Бог е твоїм найліпшим Вітцем, який дае тобі все, що маєш.

в) Бог сам приказав, щоб ми любили Його понад усе.

Хто Бога не любить, той і самого себе не любить, бо хто Богу не служить, той сам себе засуджуе на вічну загибіль. Отже маєш так жити, щоб ніколи не сплямити твоєї душі гріхом, щоб не образити Бога.

Старайся бути щораз ліпшим і оминай нагоди до гріха. Це буде найкращий знак, що любиш себе задля Бога. Не йди в злі товариства, не бери участи в грішних забавах, не читай лихих книжок і уважай на все, що говориш і що робиш.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Пощо людей страшити пеклом? Хто то знае, чи пекло е? Преціль з пекла ніхто не прийшов до нас і не сказав нам, що воно таки направду е.

ВІДПОВІДЬ: 1. П е к л о — страшна це річ і якщо тільки воно не е людською видумкою а справжньою дійсністю, так тоді говорити людям про пекло годі назвати пустим і нерозумним страшенням людей. Що більше, коли пекло е правдою певною і доказаною, так тоді воно навіть дуже розумне і гідне похвали, що священики, особи зі завданням і обовязком вести людей до вічного спасення, навчають їх про пекло, щоб про нього знали, його боялись та стереглись, щоб там колись не попали.

Подумаймо так самі, якщо е пекло, то чи то мудро булоб про нього мовчати? Чей же мовчанкою пекла не змінимо ні не скасуемо. А закривати перед людьми таку страшну й небезпечну правду, було б хіба злочином релігійних провідників супроти вірних. Цього й розум й любов душ вимагае, щоб говорити й переконувати людей також і про таку страшну правду як пекло, щоб люде знаючи її, вміли відповідно застосуватись у житті й не лізли легкодушно в вічну муку по смерти.

Хоч правда про вічне пекло наганяе страху, все ж такй цей страх і розумний і спасенний і тому ніхто мудрий не може мати нічого проти цього.

2. А що пекло направду е, про те може всякий переконатись, хто тільки хоче, бо на існування пекла е ясні, сильні й переконуючі докази. Треба тільки їх без упередження, спокійно й основно роздумати.

3. 'Ніхто з пекла не вернув'. Приймім на хвилину, що воно правда. Чи ж з того слідуе, що пекла вже нема?' Ні таке розумовання е немудре. Бо уявімо собі таку тюрму, що з неї вязнів ніколи не випускають. Чи ж з цього, що з такої тюрми ніхто не вернув можна заключати, що її нема? Ми не знаемо чи на зорях небесних е які мешканці, та з того, що звідтам ніхто до нас не прийшов ніхто розумний не буде робити такого висновку, що їх напевно там нема. Подібно треба сказати й про пекло. З того, що з пекла ніхто не вернув, не можна робити висновку, що загалом пекла нема, бо може бути таке, що пекло е та звідтам уже ніколи й нікого не випускають, хто тільки раз там туди попався.

"З пекла ніхто не прийшов". А звідки ти це знаєш? Таке твердження щонайменше дуже а дуже сумнівне. Бо історія знае чимало випадків, солідно доказаних, що пекольники зявлялись людям і говорили, що пекло е та що вони в ньому мучитись будуть на віки.

(Пр. Еписк. Сеґір у своїй книжці про пекло подае кілька таких випадків з минулого століття: Заклад перед війною 1812 р. російського ґенерала В. з ґенералом графом Орловим, щоб по смерти той, що перший з них умер, прийшов і звідомив, як то властиво е на другому світі; зява молодого англійського лорда своїй коханці 1847 р. в Лондоні; зява розпусної дівчини по смерти в Римі 1873 р.). Всі такі факти легкодушно відкидати й їх без доказів уважати видумкою, — це дуже нерозумна річ.

4. Щоб переконатись про існування пекла на те не треба, щоби хтось аж з пекла приходив. Прихід когось із пекла, це ще не був би найбільш переконуючий доказ для всіх. В таких випадках зяви пекольника, можна б сумніватися, чи то дійсно особа з пекла говорить, чи то може ціле див не явище е тільки привидом. А припустім, що факт зяви був би очевидний, то він міг би зродити сильне переконання про існування пекла тільки в тих особах, що бачили й чули бесіду пекольника, а вже в других, що тільки з оповідання знали б про нього він не давав би повної певности, що виключала б усякий сумнів. Також знання про пекло набуте через комунікацію з помершими давало б тільки людську певність, було б наражене на різний обман, і усувало б заслугу яку дае віра в пекло оперта на Божому свідоцтві.

І тому то Господь (на загал) не хоче, щоб люде дорогою комунікації з мертвими набували переконання про існування пекла. А хто не хоче вірити в пекло на основі Божого обявлення, тому не поможе навіть як би хто з мертвих воскрес — каже Христос (Лук. 16:31). Він у своїй злобі й тоді знайде викрут.

5. Щоб люди могли бути певні про існування пекла, на те не треба аж таких чудесних доказів, ані не конечно їх мусимо приймати.

Абсолютно певним і переконуючим доказом на існування вічного пекла е Боже обявлення, що міститься у св. Письмі й навчанні св. непомильної Церкви. Для людини, що вірить у Бога, св. Письмо, непомильну Церкву, зовсім вистарчае те, що про пекло обявив Бог, а свята католицька Церква до вірування подае.

Всевідучий Бог, що сам сотворив і утримуе в існуванні пекло, як місце кари для грішників, чейже найкраще знае про пекло й Він, сама правда й святість своїм обявленням не може нас у блуд увести.

Коли отже Бог обявив про пекло, то в те можемо а навіть мусимо вірити. Обявляючи нам для нашого спасіння різні релігійні правди, між тим і про пекло, Г. Бог подбав, щоб та наука була записана в богонадхнених книгах св. Писання і щоб ту науку непофальшовану берегла й пояснила св. Церква, над якою чувае св. Дух.

Отже для кожної віруючої людини св. Письмо й наука св. Церкви е зовсім певним джерелом правдивих і певних відомостей про пекло.

Для людини невіруючої, що відкидае Боже обявлення і науку Церкви нема вже певного джерела відомостей про пекло. Щоб таку людину переконати про існування пекла, треба вперід її переконати про правдивість св. Письма й непомильність св. Церкви, подаючи її на те всі потрібні фільософічно-історичні докази. Також треба навести її ті розумові докази, що промовляють за існуванням вічного пекла. При добрій волі й відповідній річевій дискусії, також і безвірок повірить у пекло. А коли мимо ясних переконуючих доказів уперто буде відкидати правду, такому не лишаеться хіба або яке чудо, або особисто переконатись про пекло по смерти. Та це переконання буде вже запізно й не принесе йому хісна. Він тоді буде нарікати на свою дурну голову й зіпсуте серце, що завчасу не хотів вірити Богові, що для людського добра обявив правду про вічне пекло.

Щоб і нас таке не стрінуло роздумаймо все те, що віра й розум нам каже про існування пекла!

Св. Письмо про пекло.

В св. Письмі читаемо, що І. Христос, Бог і чоловік у одній особі, цей справжній чоловіколюбець, що безмірно любив усіх людей, у своїй любові до них, щоб перестерегти їх перед грізною небезпекою пекла, говорив ясно, рішуче й більш як 15 разів про страшне й вічне пекло: Ось його слова:

"Хто хулив би проти Духа святого, **не матиме відпущення по віки, а винен буде вічного гріха.** (Марк. 3:29).

Хто скаже свому братові: безуме, заслужить на **пекольний огонь.** (Мат. 5: 22).

"Коли твоя рука або твоя нога соблазняе тебе, відотни її та відкинь від себе: ліпше тобі ввійти в життя калікою або кривим як маючи дві руки або дві ноги, бути вкиненим в **огонь вічний.** І коли твоє око соблазняе тебе, вирви його й кинь від себе: ліпше тобі з одним оком у життя ввійти; як маючи двоє очей, бути вкиненим у **пекольний огонь.** (Матей 18:8-9. порів. Мат. 5:29, 30).

Многі засядуть у царстві небеснім... а сини царства (невіруючі й непоправні жиди, що відкинули Христову науку) будуть **викинені в тьму кромішну; там буде плач і скрегіт зубів.** (Мар. 8:11-12).

Хто соблазняе, буде вкинений в **пекло, де черв не умирае і огонь не вгасае.** (Мар. 9:42-48).

Царство небесне е т і л ь к и для тих, що творять волю небесного Отця, а ті, що чинять беззаконня почують: Я ніколи не знав вас; **відійдіть від мене..** (Мат. 7:21-23).

Багато притчей І. Христа кінчаються наукою про відкинення грішників у вічне пекло. Читай притчі: про пшеницю і кукіль (Мат. 13:24-30, 36-42; порівн. Лук. 3:17); про невід (Мат. 13:47-50); про богача й Лазаря. Вмер убогий і занесли його ангели на лона Авраамове; умер же й багатий і поховали його. **І в пеклі будучи в муках....** закликавши сказав: Отче Аврааме, помилуй мене і пішли Лазаря, щоби замочив конець свого пальця в воді й охолодив мій язик, **бо я мучуся в цій полуміни.** І сказав йому А в р а а м: Сину, згадай, що ти зазнав добра в своїм життю, а Лазар так само зла; нині ж він тут тішиться, **а ти мучишся. Та ще й до того між нами а вами велика пропасть утвердилася, щоби ті, котрі хотять перейти звідси до вас, не змогли, ані звідти перейти до нас** (Лук. 16:19-31); про вечерю. (Лук. 14:17-24); про царське весілля (Мат. 22:1-14); про мудрі й дурні діви (Мат. 25: 1-13). про таланти (Мат. 25:14-30).

В описі страшного суду І. Христос говорить про остаточний судейський розділ добрих від злих і присуд для злих на вічне пекло.

"Тоді скаже й тим, що будуть по лівиці: **Ідіть від мене прокляті в огонь вічний,** приготований дияволу й його ангелам". Опісля наступить виконання присуду. "І підуть ці **на вічну муку,** а праведники в життя вічне." (Мат. 25:31-46).

Тому що е вічне пекло, Христос серйозно перестерігае: 'Не бійтеся тих, що тіло вбивають, а душі вбити не можуть; а бійтеся більше того, хто може **й душу й тіло погубити в пеклі** (Мат. 10:28).

Ту саму науку проповідують Христові апостоли:

Св. Петро каже, що ложні пророки й вчителі знайдуть свою погибіль у пеклі (2 Петр. 2:1, 4, 9, 12). Св. ап. Юда-Тадей навчае, що зіпсуті й безбожні призначені на вічне пекло (Юд. 4, 6, 7, 8, 12). Св. ап. Павло знову каже, що ті що не знають Бога й не слухають евангелія Господа нашого Ісуса Христа, **приймуть вічну муку в погибелі від лиця Господа.** (2 Сол. 1:6-9) і безбожники та грішники не осягнуть царства Божого (1 Кор. 6:9, 10; Гал. 5:19-21; Єф. 5:5). Св. ап. Іван у Апокаліпсі пише, що грішники **будуть мучені огнем і сіркою** перед святими ангелами й перед Агнцем. **А дим їх мук буде зноситись по вічні віки.** (Апок. 14:9-10).

Це тільки важніші тексти зі св. Письма. Є їх ще більше.

Зо сказаного ясно, що е місце, де Богом прокляті грішни-

ки будуть вічно терпіти страшні муки (утрата неба, огонь, темрява, плач і скрегіт зубів, червак і т. д.) і що ті муки ніколи не скінчаться (царства Божого не наслідять, огонь не гасне, хробак не гине, пропасть непроходима між небом і пеклом, остаточна розлука добрих від злих і т. д.), або що-е вічне пекло.

Крім виразних висказів св. Письма також і діло відкуплення вказує на вічне пекло.

Пощо Син Божий прийшов йа землю, терпів і вмер? Відповідає нам Боже обявлення, щоб спасти людей від вічної погибелі, а дарувати їм життя вічне.

Св. Церква про пекло. Св. Католицька Церква вчить також ясно й виразно, що е вічне пекло. Це видно:

1). З письм св. Отців і Учителів та богословів,

2). Зі символів віри (порів. символ віри атаназіянський)

3). З рішень соборів. (Собор царгородський (543 і 553 р.); собор лятеранський четвертий (1215 р.); люгдунський другий і фльорентійський.

4). З молитви Церкви. Церква ніколи не молиться за тих, що в пеклі, бо з пекла нема вибавлення, а за живих молиться, щоб Г. Бог ратував їх від вічної погибелі.

5). З осудження науки орігеністів про скінченість пекольних мук.

Докази розумові. 1. Різниця між добром і злом вимагає вічного пекла. Знаємо, що є глибока, суттєва, конечна й грунтовна різниця між добром й злом. Коли б не було вічного пекла, то добро й зло сходилося б тоді разом і остаточно одержувало б вічну нагороду й славу в небі. Поруч себе мали б жити в небі святі й найбільші злочинці, які ще до того могли б чванитися, що хоч вони й зле жили, то остаточно осягнули ту саму щасливу вічність, що й праведники. Яка була б тоді різниця між проступником, а праведником? Оба в щасті, в славі, оба святі, оба добрі. Чи може наш розум, наше серце й наша совість на те згодитися?

2. Справедливість Божа вимагає вічного пекла. Гріх, хоч тільки одну хвилину тривав би, є свідома й добровільна образа безконечного Бога, невисказана невдяка й безмежна злоба людини супроти свого Творця і Пана. І тому справедливість вимагає за невідпущений гріх, безконечної кари, що не може бути такою щодо своєї натуги, отже мусить бути щодо тревання часу. Цим способом людина, що не хотіла добровільно узнати Бога своїм Паном і віддати належної чести, буде змушена це зробити примусово й мукам направити лад нарушений гріхом.

Знищення проступника, не було б належним задосиťучиненням, а радше втечею перед карою в нічевість і це не годиться з Божою мудрістю нищити свої твори, що зі своєї природи є безсмертні.

3. Забезпека морального ладу вимагає вічного пекла. Як би не було вічного пекла, то не було б достаточної забезпеки морального ладу в світі. Коли тепер, помимо віри в пекло деякі важуться у своїй зухвалості нарушувати моральний лад і грішити, то що ділялось би тоді, як би люди знали, що за їх провини не буде вічної кари й що остаточно таки підуть до неба? Отже мудрість Бога, як верховного основника морального ладу й законодавця, вимагає вічного пекла.

І тому не противиться Божа любов та милосердя, бо ці Божі прикмети не є в Бога якоюсь слабістю і немічю, а досконалостями, що стоять у згоді з розумом і з другими Божими прикметами. Вони то також створили пекло, щоб ним тим могучіше людину відводити від зла, а довести до добра й щастя. Та коли людина ту Божу любов подоптала й зранила, а милосердя надуживала, так тоді ці Божі прикмети вже не противляться, щоб по часі проби наступила вічна кара на тих, що стали негідні любови й милосердя.

Ці і їм подібні докази напевне доказують існування пекла й з великою правдоподібністю промовляють за тим, що кари в ньому будуть вічні.

Звідси то береться, як виказує історія, що людство завсіди мало переконання, про існування кари по смерти, а навіть вірило в їх вічність.

6. А тепер спитаймо, які докази мають ті, що відкидають вічне пекло? Крім кпин і легковаження, звичайно жадних доказів, або дуже хиткі. Вони не хочуть, щоби було вічне пекло й тому кажуть, що його нема. Звичайним джерелом, їхніх сумнівів або й заперечування пекла не є розум, а зіпсуте серце.

Такі люди страшно себе обманюють, та цей самообман не захоронить їх перед пеклом, що не залежить від їхньої волі.

Розумна людина, що справді любить себе не буде себе так обманювати й перечити існування вічного пекла, а буде в нього вірити й так жити, щоб по смерти там не дістатись.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

КРАДЕЖІ.

Разом зі зміною курсу політики в таборах — упривілеюванням кримінального елементу — почалася язва крадежей. Правда, випадки крадежей були й досі доволі буденним явищем, але відтак настала просто пошесть крадежей. Ідучи на роботу, замикали ми келії на ключ; на коридорі дижурував "дневальний". Одначе злодії пролазили до приміщень крізь вікно по драбині, або по приставлених дошках. У черзі перед кухнею, в театрі, в кожнім натовпі викваліфіковані злодії випорожнювали кишені необережних "фраерів". Бували випадки, що вязневі, який вертався до своєї сотні зі свіжо одержаною харчевою посилкою, виривали її з рук. Десь на боці розбишаки давили свою жертву за горло й випорожнювали їй кишені. Крали все: гроші, тютюн, одяг, білля, а перш усього харчеві продукти.

Зловлених на гарячім вчинку крадежі карали не тяжче, ніж 14-денним арештом.

Та до часу горнець воду носить.

Викрили, що начальник соловецького табору Мордвінов, разом із кількома прислужниками ІСО був у звязку зі злодіями. Злодії крали, і за те, що влада прижмурювала на те очі, ділилися з нею своєю добичею...

Знову, як грім з ясного неба, пригналась комісія з Москви. Знову кілька осіб розстріляли. Мордвінов помандрував слідом свого попередника Заріна до концентраційних таборів на 10 літ, але крадежі не припинились. Адже злодіям треба грошей на горівку, а моряки, що перепачковували алькоголь із суші, виставляючи себе на небезпеку конфіскати й кари, беруть за пляшку горілки майже десятикратну ціну. Адже грошей треба теж і на гру в карти. Автім і голод треба теж заспокоїти.

А голод з кожним роком ставав чимраз більший. Коли в перших роках годували нас сочевицею, гречаною кашею, бульбою, іноді варили юшку на мясі, то тепер бульба стала чимраз рідша, про горох, гречану кашу і сочевицю слід застиг, залишилася тільки сушена риба т. зв. "тараня", якою кормили нас на сніданок і на обід. Варили з тієї риби юшку, підправлену трохи просом, або зі соленими помідорами, дуже рідко з бульбою.

Одні крали, щоб мати на горілку й на гру в карти, інші крали, щоб не вмерти з виснаження. Ті, що не крали, порпались по смітниках, де збирали головки з селедців, остя з тієї "тарані" і варили юшку, додаючи кропиви. Нічого дивного, що негайно по зліквідуванні пятнистого тифу, показалася пошесть черевного тифу й червінки. Крім того серед молоді ширилась чахотка, інші нездужали на шкорбут, або на боляки. Коти щезли в таборі, їх зїли. Коли вихуджена сука, що пленталася по таборі, шукаючи по смітниках разом із вязнями поживи, одного разу привела щенят, всі щенята опинилися небавом у казанах виголоднілих вязнів.

У таборових харчевих крамничках рідко появляються харчеві продукти. Тоді розійдеться вістка, що до крамнички привезли бочівку якихсь квасних повил. Негайно твориться під крамничкою черга і небавом все порозпродують. Іноді появиться бочка напів зогнилих оселедців, які теж мають охочих покупців. Зате хліб видають докладними пайками і в торговлі його нема.

Артикулами, що їх ніколи в крамничці не бракує і яких можна купувати в довільній скількості є: порошок до зубів, помада до уст, пудер, кармін та інші косметичні продукти. І вони мають покупців-жінок, що шмінкою хочуть підкреслити свої принади.

Цікавий вигляд такої "кокетки" у викривлених, повстяних чоботах, у каторжницьких сірих "кафтанах", із погрубілими від важкої фізичної праці руками, з накармінованими устами та з очима підчерненими оливцем.

Продажу кольонської води заборонили, бо цей артикул дешевший від перепачкованої моряками горілки монопольної, служив вязням як алькогольний напиток.

НА ВЕГЕРАКШІ.

Одного осінного вечора, коли я клався на відпочинок, вбіг до моеї келії командант:

Збирайся з річами! Швидше!

Я збаранів. Куди?

Відвели мене до пристані. Посадили на корабель і я поплив на сушу.

По шестилітній вязниці не поводились уже зі мною, як із небезпечним вязнем, значить таким, який буде намагатися втікати, тому признали мій побут на суходолі можливим. Бо з острову неможливо втекти. На суші трапляються випадки щасливої втечі.

Завезли мене до Кіемі, малого містечка віддаленого 10 км. від берегу Білого Моря. За містом, окружені колючим дротом. стоять деревляні бараки, де мешкають вязні. Те проклятеімісце має назву "Вегеракші", що імовірно в карельській мові означає: шлях чарівниць.

Частина підприємств, що їх обслуговують вязні, приміщена на терені обведенім колючим дротом. Це електрівня, друкарня, гарбарня, фабрика забавок.

Інші підприємства лежать поза колючими дротами, а саме столярські і кравецькі варстати та канцелярії, що обслуговують соловецькі табори.

Вязні, що працюють поза колючими дротами, дістають перепустки на право виходу до міста. Одначе звязків із постійними мешканцями Кіемі не мають ніяких, бо такі звязки виставляли б одну і другу сторону на неприємні наслідки.

В нечисленних крамничках, які є в місті, так самісько нема харчевих продуктів, як і в таборових крамничках. На тамошнім ринку можна запримітити тільки два роди харчів: молоко по 3 рублі пляшка (½ літри) та іноді чорний хліб по 6—8 рублів за один кг.

Прохарчування вязнів на Вегеракші таке саме, як на Соловках, значить солена риба та юшка з риби. Тому теж плентаються виголоднілі постаті по березі ріки, шукаючи харчевих відпадків, бо всі відпадки та сміття звалюють там на беріг ріки.

Мешканеві умовини на Вегеракші куди гірші, як на Соловках. У деревляних заблощичених бараках на двох рядах прич приміщені вязні. Нема мови навіть про те, щоб мати якусь поличку над головою для власного вжитку — так тісно. Всі свої причандали разом з посудою на їду, приміщені на долішніх причах, тримають у куферках під причами. Мешканці горішніх прич мусять цілий свій "маєток" тримати при собі під головою.

Крадежі так само на деннім порядку, як і на соловецькім острові.

Нагінка до праці відбувається на підставі принятої в СССР системи "ударнічества і соревнованія" (наступу й суперництва). Всі зголошуються як "ударники", всі суперничають зі собою у виконанні праці понад міру, бо в іншому випадку не дістануть права на купно харчевих продуктів, які час до-часу появляються у крамничці.

ЧАСОПИС І РАДІО.

Виходить тут що другий день друкований часопис п. н. "Трудовой Путь" (Шлях Праці), що його редагують і складають вязні. Часопис наклинкує безупинну до збільшення видатности праці і пятнує ріжні провини вязнів.

У кожній сотні і в кожнім підприємстві є радіовий гучномовець, получений із центральною стацією на Вегеракші.

Цілий день чуємо заохоти до наслідування найкращих бригад та слова напятнування і погроз притягнути до відвічальности тих, що залягають із роботою. У вечірних годинах лучать нас із Москвою, відки чуємо відчити, біжучі вістки (і там також кипить усе в ударнім темпі), концерти, вистави й опери. В 12-ій годині в ночі(на підставі західно-европейського часу в 10-ій год.) лунають всé звуки совітського гимну (інтернаціоналу) і до 2-ої години лучать нас зі столицями европейських держав. Чули ми часто Берлін, Відень, Прагу, Варшаву...

Дивне враження по тих вічних голосах про "ударнічество і соревнованіе" викликують звуки фокстрота, зачуті із якоїсь европейської каварні. У перервах чути бренькіт шкла гамір розмов... Голодний і обдертий вязень слухає тих звуків і мріє про сите життя в чистоті, не про комфорт, але про найпримітивніщі вимоги жити по людськи. Все те далеке, недосяжне... Пливуть наївні мрії про чистий ковнірець, про европейський одяг, про елегантні жінки, про ясно освітлені салі, про квіти... Пливуть мрії про те все, що на завжди страчене. Алеж це не сон! Там, десь далеко, на кілька тисяч кільометрів, живуть люди інакше... Там, десь у "капіталістичних" краях люди не примирають голодом не знають ГПУ...

Такі думки снують вязні при звуках зачутого крізь радіо фокстрота з европейської каварні...

Стоїть вязень спертий на стіну і слухає. Гей, сльоза закрутилася в очі. Добре, що ніхто не бачить: товариші сплять. Мріє... Блощиці почули жир... Лізуть до притуленого до стіни мрійника... Вдираються за ковнір — привертають його до дійсности...

Треба боронитися перед насікомими. Автім треба йти спати. Боже, дай сон без примар! Завтра треба вчасно вставати до роботи...

А там, десь кілька тисяч кільометрів радієва хвиля приносить до сну колохливі звуки музики...

(Далі буде).

о. А. Трух ЧСВВ.

МИ СТАРШІ...

I.

В чиїх руках наша доля?

Бог від віків керує судьбою української нації. Він — наш добрий Отець і Вседержитель. Це непохитна, свята правда. Тепер і завсіди.

Наші сусіди на свій лад працюють завзято над будучністю українського народу. Ми це знаємо й відчуваємо.

Та й ми безперечна є "ковалями нашого щастя". Від нас самих дуже багато залежить наша національна сила й неміч, наша доля й недоля.

Як мається справа з українською нацією взагалі, кожному з нас відомо: свідомі страшної сучасности, ждемо непевної будучности. Ждемо вістей із українських земель. Молимось до Небесного Отця української нації.

Одно певне, що сьогодні мало бути українським борцем; коли в небезпеці віра й життя треба бути українським героем! І як українці будуть таки ми, можуть і в наитяжчих досвідах вірити непохитно, що "з нами Бог."

Та без огляду на те, що принесе будучність нашій нації на прадідній, рідній землі, ми тут, у Канаді й Америці, маємо доложити всіх можливих зусиль, щоб свою українську суспільність по цім боці океану довести до як найбільшого розвитку. Яке лиш добро ми можемо добути своїй нації в цій новій батьківщині, чим похвальним визначаються інші, а головно передові канадійсько-американські нації, все те повинні ми добувати, засвоювати собі з дня на день тихою, а невсипущою працею українського духа й української руки.

Коли це зробимо, то в слушнім часі зможемо спомогти й стару батьківщину

Ми старші, природно мусимо виконати найбільшу роботу.

Два головні завдання маємо до виконання ми, старше українське покоління Канади й Америки: мусимо самі стати вартісними для української нації, мусимо також вчинити такою нашу молодь.

Щоб ми, старші українці, могли бути самі вартісними й корисними для своєї нації, ми **мусимо необхідно бути релігійними людьми,** справедливими, братолюбними, тверезими, моральними, вірними, характерними. Мусимо навчитись шанувати чужу совість і честь, чуже майно, здоровля й життя. Всі, всюди й завсіди.

Тоді будемо вартісними людьми самі собою, тоді зможемо добути собі велику пошану в канадійських і американських урядах і націях, наших співгорожан. Лиш тоді, як наш український загал буде релігійною, чесною суспільністю. Бо нерелігійний, нечесний народ зовсім певно тут ніякої поваги собі не здобув і не здобуде.

З цего виходить ясно, що **найбільше шкодили українцям і шкодять нам досі ті наші люди, що зі своєї національної праці й свого щоденного життя викинули релігію.** Зі всіх шкідників нерелігійні українці заподіяли найбільшу шкоду своїх нації в Канаді й Америці! Якщо тут у новій батьківщині ми мусимо чогось соромитись, то це вчинили нам наші нерелігійні люди... Вони ослабили нас самих, вони понизили нас перед урядами й чуже-національними співгорожанами.

Така сумна правда, в хвилі найбільшої скорби нації, наказує всім: вертайте до релігії, вчиніть свою українську суспільність — народом релігійного життя! — Бо як говорив Шевченко — "не має злому по всій землі зебзожній веселого дому." А нам треба щастя й веселости; тому нам треба — релігії.

Крім релігійности, треба нашому старшому українському поколінню Канади й Америки великої **ідейности.**

"В єдности сила", "свій до свого", рідна мова, українська преса, жертва на народні цілі, праця в організації — все те ціхує ідейних людей і все те має стати нашою відзнакою, нашим щоденним хлібом.

Лиш такі засади й така щоденна практика можуть зродити основу національного розвитку й надію на кращу й многолітню будучність.

Релігійна й ідейна українська суспільність певно виграє справу!

Тому релігійність і ідейність мають стати щоденним кличем усіх українців у Канаді й Америці. І це не лиш малі гуртки. Малі кружки в захристії. **АЛЕ ВСІ!** Духовні й світські. Вчені й неписьменні. Фармері і робітники й професіоналісти. **Всюди й завсіди.** В церкві й парляменті, в родині й школі, в торговлі й робітні й народнім домі.

Релігійні й ідейні! Всі як один! У множестві українців— одно серце й одна душа.

Всі як один! У множестві українців — одно серце й одна душа.

Щоби здійснити цю велику задуму української нації, треба всім українцям Канади й Америки обеднатися у одній Церкві.

Українська нація, розбита на різні церковні групи, ні сили, ні єдности, ні справжньої релігійности не буде мати. Церковне розбиття це найбільше нещастя народу. Тому нам, українцям у Канаді й Америці, треба позбутись того нещастя — **церковною єдністю.**

Щоби могло прийти до церковного обеднання всіх українців Канади й Америки, треба рішитись усім вернути до своєї старої — Української Греко-католицької Церкви.

Це не є нова канадійсько-американська Церква. Це не є людська Церква. Ми її не видумали за свого життя. Ні наші батьки.

Це Божа Церква, Христова, Одна, свята, соборна, апостольська. Її передав нам сам Христос через всесвітних-католицьких Апостолів, через наших рідних: Ольгу, Володимира, Бориса, Гліба, Антонія, Теодозія, Велямина, Йосафата, на дочасне добро, на вічне щастя цілої української нації.

Вона наша добра, рідна, справжня Мати. Вона буде з нами в Старім Краю, вона є з нами в новій батьківщині. Збирає і веде нас дорогою спасення під видимим проводом наших рідних єпископів.

В Католицькій Церкві є справжня єдність, релігійність, ідейність і національна свобода. А нам, українцям цего конечно треба!.. І в католицькій Церкві будемо все те мати.

Тому **першим і найважнішим кроком, що його можуть і повинні зробити тепер українці в Канаді й Америці є: обеднання всіх в українській Греко-католицькій Церкві.**

Для Божої слави й дочасного та вічного добра української нації.

Так має бути. Так мусить бути. Інакше не може бути.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

ДУХОВНІ ЖЕРТВИ КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

В Мондері, в церкві ОО. Василіян, кожного дня правиться Служба Божа за волю і державність українського народу.

Хто від себе зробить яку жертву в тім важнім намірі, нехай напише до редакції "Світла", а ми помістимо виказ тих жертв і жертводавців у "Світлі" в рубриці "Українська Скарбниця".

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ

Зложили по долярові слідуючі особи:
Марія Фірманюк, Гіліярд, Алта. $1.00 Іван Косюр, Роял Парк, Алта. $1.00 Кружок Ап. Молитви Марії Боровської в Мондері, Алта. $2.00

Хто бажає причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в "УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ" через редакцію "Світла".

Пишісь до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "Української Скарбниці" - за волю України!

Адреса: The Light. Basilian Fathers. Mundare, Alta.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Мондер, Алта. 1-го жовтня нововисвячений отець Лаврентій Джіголик ЧСВВ, відправив свою першу Службу Божу в церкві св. ап. Петра й Павла, і уділив свого першого благословення. Співав гарно хор богословів, проповідь про значіння священика в релігійному життї сказав о. М. Романович ЧСВВ.

о. Лаврентій — це вже другий священик-монах з родини Джіголиків. Велика це честь для старенької мами Анни й всієї рідні, що три особі, два брати й одна сестра посвятили ся всеціло на службу Господеві.

Цієї радости й чести повинні бажати собі християнські родичі й молити Господа, щоб і їх дітей покликав до монашого й священичого стану, бо наш український нарід дуже потрібує багато добрих священиків і монахів та монахинь у свойому теперішному лихоліттю.

Мелвил, Саск. 8-го жовтня Преосв. Кир. Василій відправив Архієрейську Службу Божу в новій церкві та довершив посвячення угольного каменя.

Саскатун, Саск. Цьогорічний Зїзд БУК-а в Саскатуні відбув ся дуже гарно при численній участи духовенства й мірян.

В неділю, 8-го жовтня посвячено угольний камінь під нову величаву церкву. Церква має коштувати біля 75 тисяч долярів. Вона буде в грецькому стилі, матиме сім копул і буде найкращою церквою в цьому місті.Будує Впр. о. Ру.

ДУШПАСТИРСЬКІ [illegible]

Впр. о. Христофор Кондратюк ЧСВВ призначений до душпастирської обслуги вірних у Британській Колюмбії разом із о. С. Шевчуком, з осідком у Венкувері.

Всеч о. Виссаріон Андрейчук ЧСВВ назначений до помочі о. Д. Джіголикові ЧСВВ в обслугуванні дистрикту Редвей і околиць Ст. Павл, Алта.

Всеч. о. І. Борецькому надано до душпастирської обслуги кольонії Елма, Сарто, Тиндал, Ман.

Коли й де будуть відправи?

22. Неділя 21-ша по С.
- Лішор
- Борщів
- Івасюки
- Москалики (посвячення дзвона).
- Виллінґдон
- Іннісфрі, церква Р.М.Б.
- Восток св. Николая

29. Неділя Христа Царя —
- Делф
- Чипмей
- Веґревил
- Моркемб
- Тофілд (а на 8-го жовтня, як було заповіджено).

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ПРИГАДКИ

22. Х. — 21 Неділя по Зісл. св. Духа, св. ап. Якова Алфейова. Глас 4. На Утр. Єван. воскр. 10. На Служ. Божій Апост. зач. 334. і 131. Єванг. Івана, зач. 56 і Луки 51.

29. Х. — 22 Неділя по Зісл. св. Духа, Царя Христа. Глас 5. На Утр. Єванг. Луки, зач. 95 з переступ. На Служ Б. Апост. зач. 250 і 251. Єванг. зач. 59 (стихи 33-37).

Свято Царя Христа — це головне свято Католицької Акції. 31. Х. Всесвітний день ощадности.

Зміни місяця: Перша кватира 19. Х. — Повня 28. Х.

Довгий день: 18. Х. 10 годин і 27 хвил.; 28. Х. — 10 год. і 45 хвил.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Одна особа з Едмонтону, Алта. $2.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Західна Україна.** Дуже важко дістати правдиві вісти, про те, що тепер діється в Галичині, бо там нема свободи слова. Українська некомуністична преса перестала існувати, а комуністична є страшно брехлива й призначена в першій мірі для пропаґанди комунізму й тому її не можна вірити. Тому то подаємо тільки ті вісти, що їх можна вважати за правдиві, а дістались до нас різними дорогами.

В Західній Україні, з великим поспіхом заводиться большевизація. Разом із совітськими військами прийшла шалена пропаґанда живим і друкованим словом, кіном і концертами. Між людей розкидають повно комуністичної бібули, що вихвалює на всі лади большевизм, роздають образи Маркса, Леніна й Сталіна, скликують масові віча, на яких народові змальовують всі блага, що їх приносить комунізм. Стараються всіми засобами здеморалізувати вперед душу народа й підготовити до того раю, що панує літами на Вел. Україні.

Запроваджено вже місцеве урядовання до якого входять представники червоної армії і місцевого населення.

В окупованих областях запроваджено вже совітські гроші й надсилається урядовців з Вел. України та Білоруси.

Пороблено також кроки до отворення шкіл, де будуть навчати крім польської мови, ще й по українськи.

Конфіската й поділ великих посілостей є в повнім розгарі. Дають беземельним і малоземельним людям землю, а відтак все заберуть і скажуть їм мов кріпакам робити за кусок хліба в спільних господарствах.

Ділять панські й церковні ґрунта. Арештують і розстрілюють українську світську інтеліґенцію і духовенство. Шумовиння має тепер широке поле до попису в злочинній роботі.

Робітництво перебрало в свої руки фабрики й копальні й потворило т. зв. робітничі ради, що управляють ними.

У Львові, 4-го жовтня, Микола Хрущов, секретар Комуністичної Партії України проголосив, що народ Західної України вибиратиме тайним голосуванням свій власний парлямент, який офіціяльно має зайнятися поділом земель і встановити форму уряду.

— **У Львові** почав виходити новий часопис "Вільна Україна", що хвалить блага комунізму, а жадного лиха не бачить і не хоче бачити.

— **Війна на суші й на морі** між Німеччиною і Аліянтами ведеться далі без більших успіхів для обох воюючих сторін.

— **Румунія** в теперішній грізній для неї ситуації признала вже українській меншині в Румунії ті самі права, що й іншим національним меншинам. В Буковині й Бесарабії українці можуть мати свої школи та інші належні їм права.

— **Дня 5-го жовтня А. Гітлер**, як тріюмфатор приїхав до Варшави, де дві години оглядав параду своїх військ і румовища на 75 процент зруйнованого міста.

— **Гітлер,** розбивши Польщу, хоче за всяку ціну осягнути мир з аліянтами. 6. Х. виступив він з промовою перед райхстаґом у якій виложив свої точки для европейського миру.

Франція і Анґлія відкинули пропозиції Гітлера як зовсім неприємливі й за недостаточні до усунення загрози в Европі від аґресії. Аліянти рішені йти до побідного кінця проти Німеччини, й не приймуть мира подиктованого Гітлером. Крім гарних слів і обіцянок вимагають ще щось більше від Гітлера.

— **Під натиском** Совітської Росії три балтійські держави Естонія, Латвія і Литва мусіли підписати окремі договори зі Совітами на 10 літ, що підчиняють їх фактично під протекторат Совітів. Тепер Росія хоче взяти в свою опіку Фінляндію. Ці осяги скріпили силу Большевії над Балтиком.

— **Литва** дістала від Совітів Вильно і кусень своєї давньої території.

— **Угорщина** знову навязала взаємини з Росією.

— **В Парижі** утворився новий уряд Польщі, що на вигнанні. Президентом фактично неіснуючої польської держави став Владислав Рачкевіч, премієром, а водночас військовим міністром і головним командантом польських леґіонів у Франції — ґенерал Владислав Сікорський; міністром фінансів — полковник Адам Коц; міністром без теки й заст. президента нового уряду — проф. Станіслав Стронські; а міністром заграничних справ — Авґуст Залескі. Новий польський уряд на вигнанні поставив собі за ціль вести дальшу боротьбу по стороні аліянтів за визволення Польщі.

— **Ґерманізація Польщі.** По завоюванні Польщі зачалася постепенна й основна ґерманізація польських міст і сіл. Польські назви вулиць, площ, склепів, будинків, ґотелів скоро зникають, а на їх місце являються німецькі. Всі польські уряди перестали існувати. Склепи, головно готелі й фабрики перебрала німецька влада й назначила комісарів з Німеччини та Данціґу. Німецька мова стала урядовою. Школи для всіх дітей мають бути німецькі.

— **З огляду** на союз Німеччини з Росією, усунено з розпродажі Гітлерову книжку "Моя боротьба". (Майн Камф) бо в ній є виступи проти большевиків.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00 Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT, Box G Mundare, Alberta, Canada*

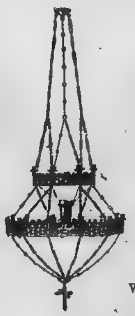

СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА

Через короткий час оферуємо павуки (на свічки і до електрики) по спеціяльних цінах. Якщо в Вашій церкві треба павука, не перепустіть цю нагоду купити гарну і солідну річ по дешевій ціні. Пишіть по ціни і інформації нині.

Маємо також повний вибір всіх церковних річей по приступних цінах. Пишіть в рідній мові по катальоґ.

В. Левицький, упр.

WILLIAM GROSS and COMPANY

Winnipeg, Manitoba. 322 Main Street,

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (36) 21. Мондер, Алберта, 1-го Листопада 1939. Mundare, Alberta, November 1st. Vol. II. No. (36) 21.

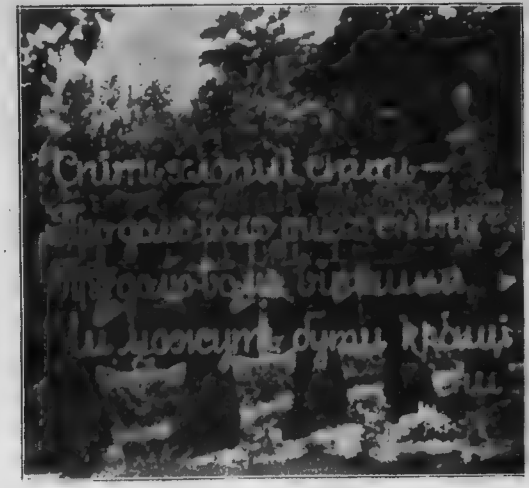

У ЛИСТОПАДОВІ ДНІ

Від гордих Карпат, аж по Чорнеє Море, могили й могили... З хрестами й без хрестів. А в тих могилах спочивають незлічимі ряди героїв українського народу, що в люту негоду за рідну свободу, за правду на кривду пробоєм ішли, за добрую долю свойого народу кров і життя віддали...

В нинішне люте время українського народу, більш чим коли іноді стає перед нашими очима той великий ідеал, за який вони кріваво боролись, терпіли й вмірали.

Вони не чужого бажали, а свойого то права, що з Божої волі належиться українському народові.

Вони боролись і вмірали, щоб український народ не був наймитом і рабом чужих народів на своїй рідній землі.

Вони боролись і вмірали, щоб український народ мав свою вольну державу у якій міг би щасливо жити і розвиватись.

Вони герої чинної любови до свойого народу.

Усі народи шанують память своїх героїв. Над тлінними їх останками ставлять величаві мавзолеї-гробниці, на глітих площах, кладуть у їх честь пропамятні камяні плити. І з шумом, гомоном, музикою і співом, в парадних походах ідуть до памятників своїх героїв та засипують їх цвітами вдяки.

Наші герої не годні дістати від нас такої чести, бо ми народ бездержавний, закутий ланцами неволі, мов віл у ярмі червоних катів.

Не має нам змоги навіть похоленого хреста березового поправити на вкритих снігом могилах наших героїв.

Вони це добре бачуть і розуміють з позагробового світу. І нам не дивуються і від нас того навіть не вимагають.

Одначе ми не сміємо забути на наших героїв, і в памятні листопадові роковини вшанувати їх по нашій спромозі.

У листопадові дні сплетім їм вінок, не з цвітів, в горячих молитов.

Молімся за наших упавших героїв, щоб предобрий Господь за їхню жертвенну любов до свойого народу, дав вічне щастя в надземській вітчині

Молімся також за їхню ідею, що за неї боролись і в могилу лягли.

Молімся, щоб на рідних землях, де спочивають кости наших героїв, запанувала Правда й Воля, щоб прийшло Воскресення і Весна для Українського народу.

А пламенна любов, що горіла в серцях поляглих героїв, хай розпалить великим і жарким полумям і наше серце до свойого народу.

Не падати нам на дусі, а кріпитись у завзятті, єднатись у любові й спільних змаганнях, щоб здійснити задуми й бажання наших листопадових героїв і довершити зачате їх велике діло.

Покажім, що ми їх кість і кров!

Наші герої, дали свойому народові все, що мали найдороше на землі — своє життя.

А ми, даймо йому, хоч нашу лепту.

Скріпім його силу, скріпляючи матеріяльно його основи, релігійно-народні католицькі інституції в Америці й Канаді.

Робім збірки на українські школи, бурси, пресу, лічниці, сиротинці і всі гроші висилаймо через Єпископські Канцелярії.

Так гідно вшануємо наших героїв, й листопадові дні скріплять наші сили, наші надії, і допоможуть нам діждатись тих днів, що там, де тепер гнет, сум і горе, встане слава, встане воля, і заквіте на рідній землі квіт щастя і кращої долі.

Вороги Божої Церкви

Відколи існує Божа Церква на землі, завсіди мала своїх ворогів і гнобителів. Вже її основник Ісус Христос, хоч приніс людям правду й спасення, був зненавиджений. Його переслідували, а вкінці розпяли на хресті. Та сама доля стрінула апостолів і перших християн. Вся історія католицької Церкви є забагрена кровю її святих мучеників і ісповідників. В різних часах і краях, різними способами та під різними притоками виступали вороги Божої Церкви й старалися її знищити. Одначе Церква Божа все з тих боротьб виходила побідницею. Її вороги гинули марно, а вона стояла й стоїть і сповняє завсіди своє велике завдання спасати тих, що хочуть спастися.

І в нинішних часах Христова Церква, мов той корабель на розбурханому морю. Бють гураґани, грозять її затопленням, одначе Бог чуває над своєю інституцією і не дасть її пропасти, бо вона має стояти аж до кінця світа. Переслідування Церкви, хоч приносять Церкві великі шкоди, то однак й показують її божеський характер, прикрашують її сяйвом мучеників і утримують все різкою та діяльною.

Г. Бог у своїм премудрім провидінню допускає на Церкву переслідування і гонення і так усе було й буде, що Церква й її члени будуть терпіти неодне лихо від ворогів.

Коли вже так має бути, що все будуть вороги Церкви, то яке має бути наше становище до ворогів її?

Ми не можемо з ними єднатись і піддаватись під їх вплив, бо це булаб зрада Бога, за яку жде нас страшний суд і осудження.

Треба нам боротись і по-

борювати ворогів Божої Церкви, так, як цього нас навчив Христос.

А Христос сказав: "Любіть ваших ворогів і моліться за тих, що переслідують вас" (Мат. 5. 44). Це наша зброя, якою маємо воювати з нашими ворогами.

Ненавидіти маємо лож і зло й його поборювати, та любити людей, що є в неволі ложі й злоби й рятувати їхні душі. Нашим кличем має бути не нищити ворогів, а навертати й спасати. Зі слуг діявола маємо робити їх слугами Божими. Це має бути наша слава й тріюмф над ворогами.

А як це робити?

1. Молитвою. Молімся за ворогів, щоб Бог просвітив їх розум і зломив злобу їхнього серця, щоб пізнали свій великий проступок і навернулись та зі Савлів стали Павлами. Випрошуймо ласки навернення нашим ворогам, бо без ласки Божої годі когось навернути й вирвати з кіхтів діявола. Молімся отже за безбожників, большевиків, атеїстів, всіляких сектантів, грішників і злих католиків, щоб всі, що є ворогами Божої Церкви, пізнали й полюбили її та приняли те, що тепер незнають, ненавидять і поборюють.

2. З молитвою лучім апостольство: а) доброго приміру, бо примір нашого побожного життя буде мати могутній вплив на наших ворогів;

б) слова: де тільки можемо говорім й переконуймо й заохочуймо до любови релігії і Христової Церкви;

в) преси: ширім між нашими ворогами добрі книжки й часописи. Хай читають і пізнають нашу віру, бо як її пізнають, то вона така гарна, така величава, що їх переможе й потягне до себе.

Це є велике завдання католиків наших часів. Не тільки боронімся, а й наступаймо на наших ворогів оружам молитви й апостольства доброго приміру, слова й преси. Нічим не зражаймося, нічого не лякаймося і не стидаймося!

А коли так будемо робити, кожний зокрема й всі разом, ми католики зломимо вражу силу й цією християнською революцією знищимо теперішний лад збудований на ложі й злобі й збудуємо новий кращий лад на засадах правди, справедливости й любови.

Нумо до праці й бою! З нами Бог і з нами певна й славна побіда!

Ідуть Зимові Вечорі

Ідуть зимові вечорі, довгі, скучні. Це час, коли ми вільні від роботи, повинні використати для самоосвіти.

Не марнуймо цих цінних хвиль нашого життя, а читаймо багато добрих книжок.

В добрих книжках є зложена велика мудрість. А нам мудрости в життю треба.

То ж читаймо книжки релігійного й світського змісту! Читаймо собі й другим на голос!

Сходімся на спільні читання! Зокрема зацікавімо читанням молодь!

Читання добрих книжок справить нам величезну приємність і збогатить наш ум хосенними знанням.

А де можна дістати добру книжку? Не журіться, тільки вдайтеся до Бібліотеки Добрих Книжок у Мондері, Алта, а там вже дістанете добру книжку.

А щоб танше виходило, то можна зробити яке підприємство й гуртом спровадити для парохії чи організації певну скількість книжок, з яких опісля більше число людей зможе користати!

Це гарне, практичне й хосенне.

Ідуть зимові вечорі, беріть у руки добру книжку!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

АПОСТ. ВІЗИТАТОР ПРЕОСВ. КИР ІВАН БУЧКО МІЖ БРАЗИЛІЙСЬКИМИ УКРАЇНЦЯМИ

Так щасливо склалось, що ще перед наїздом большевиків на Галичину, Преосв. Кир Іван Бучко виїхав до Бразилії, щоб там як Апостольський Візитатор оглянути релігійне життя тамошних українців. В 34 ч. "Світла" ми подали були вісти про побут Владики в Прудентополі. Тепер за "Працею" подаємо описи архієрейських посіщень у дальших українських оселях.

Дня 28. VIII. Їх Ексц. Апост Візитатор виїхали з Прудентополя на кольонії звидіти найдальші закутини, де поселилися наші люди.

Есперанса була першою кольонією, що мала честь вітати в себе Високодостойного Архієрея. Кілька кільометрів від Есперанси ждала численна бандерія. Стрінувши авто, що в нім їхав Апост. Візитатор, вмить замаїла його прапорцями й кінноти супроводжали його аж на горбок до церкви, де стояло повно народа, що радісно зустрічав свого епископа. При тріюмфальній брамі вітали Владику Впр. о. Венедикт Мельник ЧСВВ і діти Школи Сестер Служебниць. Після Архієрейської Служби Божої Преосвященний виголосили до народу гарячу проповідь. Нарід жадібно ловив кожне слівце, що плило зі серця, яке бажає тільки добра для свого народу. На ній нарід присягнув вірність св. Церкві й своєму рідному обрядові. Під вечір після відправи молебну була катехізація дітей. Діти щиро горнулися до свого епископа, який їх огортав правдивою Христовою любовю й ніжністю. Після всіх відправ шкільні діти урядили гарний вечірок, вітаючи своїми співами й декламаціями Довгожданого Гостя.

В Едвардо Шавес не менш сердечно вітали Їх Ексц. Апостольського Візитатора. Тут уже далеко перед кольонією аустріла Преосв. Архієрея бандерія, а представник громади й мала дівчинка привітали Владику. Після Служби Божої Преосв. Іван виголосили проповідь і посвятили новий дзвін св. Володимира. Архієрейське посіщення залишило в усіх живий і незатертий спомин.

Парана вітала Папського Висланника 1-го вересня. Від брами аж до церкви рядом стояли вірні з світлом у руках, а діти кидали квіти до ніг Дорогого Гостя. У супроводі бандерії зблизилися Преосвященні до церкви, де Їх привітав господар із хлібом і сілю, а дівчинка короткою промовою. На Службі Божій Преосв. виголосили проповідь. Нарід з тугою прощав свого епископа, що ще того самого дня мусів вирушити в дорогу аж до Герваль. Після 6 годинної їзди, під вечір приїхали Ексцеленція до Герваль, де відправили молебей, а другого дня Архієрейську Службу Божу й сказали проповідь. В 11 годині відїхали на кольонію Лігасон Преосвященного бажав везти один німець, колишній лютеранин, що враз із братом приняв католицьку віру в нашім обряді. Того ж дня були також в Бара д'Арея. Всюди люди сердечно вітали Владику й просили благословення, а Владика відправляли богослуження, проповідали і живо інтересувалися потребами людей, радо з ними приставали, бажаючи стати всім для всіх. З тією метою відвідали теж і найдальше висунені кольонії в Пітанзі й Ларанжейрас, віддалені на 30 і 35 миль від Прудентополя. На Пітанзі посвятили площу під будову церкви.

Іпатара. Дня 13 вересня вітала в себе Апост. Візитатора кольонія Іпатара. Люди прибули масово з далеких сторін і нетерпеливо очікували рідного Владику.

Гук стрілів дав знати, що Достойний Гість зближається. Йому на зустріч вийшла процесія до гарно прибраної брами. За хвильку в супроводі іпатарської кінниці показалось авто, що в ньому їхали Преосв. Іван з отцями М Шкірпаном і Р. Лотоцьким ЧСВВ. Загреміли вистріли, відбилися від іпатарських лісів могутні відгомони моздірів і з авта показався довговичікуваний Владика. Стають у мітрі з жезлом і благословлять архієрейським хрестом народ. Слідують привіти від громади, від дітей під проводом Сестер Служебниць і отця В. Мельника ЧСВВ. По молебні стали Преосв. Владика говорити. Дякували за ласкавий привіт, передали поздоровлення від рідної землі, від Апостольського Престола й заявили свою радість, що знайшли в Бразилії український нарід так щиро привязаний до католицької Церкви й до всього, що нам батьки передали. Заявили також і свій сум, що в Бразилії знайшлися декотрі, що відлучилися від віри батьків.

Нарід зі захопленням слухав рідного Владику. Другого дня зійшлося народу дуже багато. Архієрейська Служба Божа з чудовими обрядами, своєю красою і величчю захоплювала наших людей і чужинців. По Службі Божій говорили Боже слово до людей. Говорили про значіння Хреста святого, заохочували нарід до любови свойого обряду і всього, що нам рідне, дороге. При кінці питалися Владика людей чи будуть вірні Богу, св. вірі, св. обрядові і т. д., а нарід зі слозами в очах і з піднесеними руками до гори грімко заявляв, що буде любити Бога, св. Церкву, Матінку Божу, св. віру й український обряд.

У вечір діти звеселили Владику гарним концертом і відіграли два милі, маленькі представлення

Владика відїхали в дальшу путь, а їхні гарні теплі слова науки й благословення скріпили душі бразилійських українців у вірі й привязанні до свойого обряду й народу.

— **Преса** англійська й українська подала непотверджену відомість що Ексц. Митрополита Андрея Шептицького і других 6 греко-католицьких епископів у Галичині та 10 католицьких світських провідників, розстріляли большевики. Страшна вістка, й коли вона правдива, так тоді наша Греко Католицька Церква забагрилася свіжою мученичою кровю.

— **27. X. Св. Отець Пій XII.** видав у Кастель Ґандольфо першу свою енциклику, що має 11,000 слів. В ній папа осуджує держави та державні уряди, що присвоюють собі абсолютну незалежність і владу, яка належить виключно до Бога й каже, що заперечування Бога й Його прав привело людей до війни.

39 Евхаристійний Світовий Конгрес, що мав відбутись 1940 р. у Ніці, в Франції, відкликаний.

Великий Католицький Здвиг

— СВЯТА МІСІЯ Й ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНГРЕС —

Відбудеться в ФИЛЯДЕЛФІЇ, в Злучених Державах Північної Америки

в днях 19-23 Листопаду 1939 р.

НЕХАЙ ЖИВЕ ХРИСТОС, ЦАР УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ! СЛАВА ІСУСУ ХРИСТУ!

ЦЕРКВА И ЗАРЯД ПАРОХІЇ СВ. МИХАЙЛА В ТРАНСКОНІ, МАНІТОБА

Перший ряд з ліва на право: п. К. Мартинюк, п. М. Литвін, п. А. Танас, о. Мартирій Вінцентайло ЧСВВ, п. В. Кішенська, п. Н. Русак, п. Ф. Галчак.

Другий ряд: п. Г. Меда, п. Ф. Лехов, п. Ф. Кішенський, п. Н. Беризяк, п. Л. Литвін.

На повищій знимці бачимо церковний заряд парохії св Михайла в Трансконі, Ман., що вже поверх три роки кермує місцевим церковним життям. За його старанням в парохії правиться Служба Божа, що другої неділі. Заряд разом із своїм парохом постійно відбуває свої наради кожної другої пятниці. Своєю ревною працею він причинився багато до розвитку парохії. Заряд подбав, що церква прикрашена малюнками, має лавки, проповідальницю, Хресну Дорогу, карпет через цілу церкву, електричні свічки, гарні слюбні вінці, убрання для вівтарних хлопців і теплий огрівач. Тепер завзято працює, щоб зібрати фонди на новий гарний престіл, що буде коштувати $646.00. Він має бути готовий вже перед різдвом Христовим. Олтарні хлопці збирають датки на нові стихарчики, що будуть готові разом з престолом. Ніхто нічим не зражається і всі, помимо різних трудноців, працюють для спільного добра.

Всі особи, що належать до заряду є також великими приятелями "Світла". Вони самі передплачують цей релігійний часопис і ще поширюють його між другими. Честь таким гарним людям! Гарний приклад до наслідування.

ВІСТИ ПРО ОО. ВАСИЛІЯН У ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ

З достовірного жерела ми дістали таку вістку про ОО. Василіян у Галичині:

"Гірка доля впала на Галицьку Провінцію. Заняли її большевики, під якими монастирям не існувати. До Межилябор ця, в Словакії втікли пішки з Добромиля через Сянік отці василіяне: Никола Іванів, Клим Керницький і Маркіян Глібчук, а з Краснопущі кіньми заїхав аж там о. В. Бородайко. Схолястики з Добромиля мали піти пішки на Засяне Перемиське, бо там німці. Втікли з Дрогобича на Засяне о. Дионізій Головецький, консультор Св. Конгрегації для Східної Церкви й протоконсультор Чина, о. Стефан Решетило й о. Йосафат Дзьоба. Не знати чи живі й здорові отці в Варшві. Не знати також, де є о. Василь Скублений, канадійський василіянин, що студіював в Римі й в часі наїзду большевиків перебував на вакаціях у Галичині. Моліться за нашу Церкву, Чин і Нарід, що попав у большевицькі руки!"

ПІД БОЛЬШЕВИКАМИ ЗНАЙШЛИСЯ УКРАЇНСЬКІ ЗЕМЛІ Й НАРОД.

БОЛЬШЕВИЦЬКА ТІНЬ ЛЯГЛА НА ЕВРОПУ. ХТО ЦЕ БОЛЬШЕВИКИ, ЧОГО ВОНИ ХОЧУТЬ, ЯКА ЇХ РОБОТА І Т. Д., ПРО ТЕ ТРЕБА КОЖНОМУ ЗНАТИ В НАШИХ ЧАСАХ. ТОМУ ЧИТАЙТЕ:

Альказар, написав очевидець Р. Керч, ... 10ц.

Антихрист у наступі, написав Остап Далекий ..... 10ц.

Большевизм і сучасне завдання Українського Заходу, В. Кучабський .... 25ц.

"Земля і воля", про клич і про тих, що торгують ним 10ц.

З ким іти? М. П. ...... 10ц.

Змова проти світу Г.П.У., Ессад Бей. Оба томи брошур. по 50ц., або оба оправл. по 70ц. (Представляють народини чека, організацію, її вязниці, катування, вкінці заснування Г. П.У.)

Крівавий більшовицький потвір .... 10ц.

Новітне кріпацтво, земельна справа на Рядянській Україні, Остап Луквицький .. 15ц.

Отаман Хмара, з таємниць Г.П.У. написав Др. Горліс Горський 20ц

Під червоною владою (шкільна справа) Др. Е. Грицай 20ц

Розвал Европи й Україна, Вол. Босий .... 50ц.

Сім літ на Соловках, нап. Фр. Аляхнович .... 35ц.

Соловки, острови мук і смерти, на підставі споминів сол. вязня М. Цибульського 10ц.

Україна в огні, на основі документів С. Корбут ..... 10ц.

Царство сатани наступає на нас! о. Т. Галущинський ЧСВВ. 20ц.

Чотири злочини (Світ на роздорожжу. В чому ратунок) Ол. Буць .... 10ц.

Що таке народній фронт? М. Н. .... 10ц.

Всі ці книжки можете дістати в нас.

Biblioteka Dobrych Knyzok Basilian Fathers Mundare Alta.

Коли й де будуть відправи?

5. XI. Неділя 23-тя по С. —
Гіллiярд
Плейн Лейк
Дервент св. Юра.
Скаро

8. XI. Св. Вмч. Димитрія —
Мирнам
Чипмен
Новий Кив
Ліщор

12. XI. Неділя 24-та по С. —
Тофілд
Вегревил
Іннісфрі В. Ч. Х.
Лейк Белвю (коло п. Гіля)
Стар (Пено)

19. XI. Неділя 25-та по С. —
Ренфурлі
Москалики
Восток св. Николая
Дервент (місто)
Делф

21. XI. Собор Архистр. Михаїла
Борщів
Енгел Лейк
Гілліярд (Місто)
Івасюки (Празник)

26. XI. Неділя 26-та по С. —
Краків
Вегревил
Виллінгдон
Іннісфрі Р. М. Б.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ

ДУХОВНІ ЖЕРТВИ КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ

Василь Черепущак, Лонг Лейк, Онт. $1.00
Іван Хмара, Торгілд, Алта. $1.00.

Хто бажає причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складає свої офіри в "УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ" через редакцію "Світла".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "Української Скарбниці" — за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

НА ПРАЗНИК!

В днях 18-19-го листопада 1939 р. відбудеться

ПРАЗНИК ПАРОХІЇ СВ. МИХАЙЛА в Трансконі Манітоба.

ПРОГРАМА:

18-го листопада, субота: Год. 7. вечером, Всеночне в супроводі органа. Правитимуть двох священиків. По Всеночнім проповідь і св. Сповідь для всіх парохіян.

19-го листопада, неділя: Год. 9 рано, Примарія і св. Причастя. (В часі Примарії співає молодь при участи органа). Год. 9:30 Акафист до св. Арх. Михайла і св. Сповідь.

Год. 10, — співана Служба Божа. Відправляє трьох священиків при обслузі шістьох олтарних хлопців. По Службі Божій проповідь і Водосвяття.

По відправі просимо на обід усіх парохіян і гостей до дому Панства Танасів. В часі обіду будуть промови на найактуальнішi питання нашого часу.

Приходіть усі масово на цей Святий Празник і звеличте його своєю присутністю!

Це день, в котрім маємо заманіфестувати свою щирість і солідарність. Маємо розпалити свої серця до великих подвигів для Божої слави, й добра нашого народу й краю в якому проживаємо.

ЗАРЯД ПАРОХІЇ У ТРАНСКОНІ, МАН.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 24. 50-67.

ІЗААК ЖЕНИТЬСЯ З РЕВЕККОЮ

Заручення й поворот Єлієзера зі судженою Ізаака. (50-61) Заключення подружжя. (62-67).

50. Відповідаючи Лаван і (Ветуїл) його рідня сказали. "Від Господа прийшло це діло; ми не можемо тобі на це сказати ні так ні ні.

51. Ось Ревекка перед тобою; бери її та йди, та нехай буде подругою синові твойого пана, як це сказав Господь".

52. Сталося, як почув слуга Авраама ті слова, поклонився Господеві до землі.

53. Зараз таки повиносив слуга золоті й срібні посудини й шати та віддав Ревецці й подавав гостинці братові її і матері її.

54. Тоді погостилися і пили, він і люди, що були з ним та відпочали. Слідуючого дня повставали досвідком і каже (Єлієзер): "Відпустіть мене, повернути до мойого пана".

55. А брати її і мати відповіли: "Нехай дівчина ще лишиться з нами яких десять днів, а відтак піде".

56. Він же каже їм: Не задержуйте мене. Господь пощастив мені в дорозі, пустіть таки мене, нехай вертаю до мойого [redacted]

57. Вони на це: 'Покличемо дівчину, нехай почуємо з її уст'.

58. І покликали Ревекку й кажуть: "Чи підеш із цим чоловіком?" Она відповіла: "Піду" —

59. Тоді відпустили Ревекку, сестру свою та її мамку й слугу Авраамового з його людьми.

60. Також поблагословили Ревекку й казли її: "Ти наша сестра, стань тисячам рази тисяч а нащадки твої нехай наслідять городи ворогів."

61. Уставши Ревекка й рабині її посідали на верблюди й пішли з чоловіком. І узяв слуга Ревекку й відійшов. —

62. Ізаак находився у степу при колодязю видіння ("Лахай рой"), поселився бо в полудневій землі.

63. Коли раз надвечір вийшов на поле, щоб тугу розігнати, глянувши своїми очима, побачив аж ось надходять верблюди.

64. Також Ревекка позирнувши очима побачила Ізаака й зіскочила з верблюда.

65. І питає слугу: "Хто цей чоловік, що йде полем нам на стрічу?" Слуга ж каже: "Це мій пан" — Вона сейчас узяла намітку (літню одежу) й заслонилася.

66. Після того розповів слуга Ізаакові все, що зділав.

67. І увійшов Ізаак в намет своєї матери й взяв Ревекку й стала йому дружиною і полюбив її. Так потішився по Саррі матері своїй. —

ПОЯСНЕННЯ.

50. Уже передше (ст. 28) зазначили ми, що Ветуїл не жив бо всюди на першім місці виступає Лаван, брат Ревекки, тимчасом тут ненадійно в тексті стрічаємо імя Ветуїла, хоч до кінця уступу й згоду на заручення Ревекки й благословення уділяє Лаван. Нема сумніву, що це похибка переписувача, тому належить читати або: д і м (рідня), його,або "син Ватуїла" — Лаван і всі зібрані в домі пізнали, що в цілій цій події являється особливе Боже провидіння. — У тексті дослівно відповідь звучить: "Ми не можемо сказати ні добре, ні лихе", інакше значить: на таку виразну Божу волю нам хіба мовчати.

51. У Вавилонії у цій добі подружу згоду списували на письмі (на глиняних табличках клиновим письмом). Угоду заключав батько, в цім випадку Лаван, голова родини, зі сватом. Згода дівчини не була потрібна, хоч звичайно розумні й добрі родичі не легковажили бажань та вимог дочки. У цім випадку сама Ревекка рішала.

52. У Вавилонії було також звичаєве право, що молодий складав батькові судженої відповідну суму грошей, за що діставав дочку й придане для неї. — У жидів знова крім грошей ("могар") за с у д ж е н у, сват обдаровував гостинцями й суджену й її рідних, а батько судженої з одержаних грошей мав частину призначити на віно для дочки.

53. При заручинах Ревекки згадується лиш про гостинці, про заплату за наречену нема нічого. П р а в д о п о д і б н о брали під увагу цю надзвичайну обставину, що сам Господь призначив Ревекку на подругу Ізаакові. Не виключене також, що гостинці, які Єлієзер передав Лаванові, такі були цінні, що не треба було вже згадувати про звичайну суму купна нареченої.

54. Та хоч по такій довгій подорожі, що її відбув Єлієзер до Харрану, був потрібний довший спочинок, бодай яких тричотири дні, він однак наглить до повороту сейчас слідуючого дня. Правдоподібно спонукував його глибокий вік Авраама; боявся, що відтягаючи поворот, не застав би між живими свого пана.

55. Рідня бажає, щоб Ревекка ще якийсь час перебула між ними, що вказує на гарну черту в родинному житті Лавана.

56. Єлієзер покликується на волю Господа.

57-58. Рішення знову полишають Ревецці, яка рішається таки сейчас вирушити в дорогу.

59. Рідня не противиться більше. Дають її мамку, опікунку дитинячих літ, щоб на чижині заступила її природну матір. Не забувають дати її кілька рабинь до особистої її послуги, що відповідало заможности і її родичів і судженого.

60. Рідня уділяє Ревецці благословення. Лаван проголошує це благословення, бо він голова родини. Ревекка лишається його сестрою, хоч відходить у далекі сторони. Притім желають найчисленнішого потомства, та щоб її нащадки не були підчинені іншим, лиш панували над другими й визначалися мужністю у боротьбі з ворогами

62. На перший погляд закінчення цього уступу виглядає, що воно не є в стилевій звязи з попереднім. Про Авраама, котрий поручив свойому слузі привести суджену синові, нема навіть згадки. Властиво Авраамові повинен був слуга зложити звіт зі своєї подорожі. Замість того з усім звертається слуга до Ізаака. — Неможливо подумати, що Ізаак відлучився від старенького батька й осібно замешкав у іншій стороні Ханаанської землі. Тому слушно заключають деякі толкователі, що заки Єлієзер вернув з Харрану з Ревеккою, Авраам помер, що вкінці не було б нічо надзвичайного, беручи під увагу замітку в ст. 1. і 36. Тому й розуміється, чому Ізаак вийшов у поле розігнати тугу.

63. Ізаак по смерті батька з отарами, посунувся на полудне коло колодязя "Лахай рой" (гл XVI, 14). — Прегарно описує св. Письмо першу стрічу суджених.

64. Здається, що Ревекка предчувала, що наближається до місця призначення; тому й побачивши молодого чоловіка, що самітний на степу, сумував, додумалася, що це Ізаак, її суджений

65. Для певности питає Єлієзера. Коли цей потвердив її здогад, вона сейчас зіскочила з верблюда, бо не годилося після тодішних звичаїв, щоб суджена з висока гляділа на свого "пана". - Заразом прислонила наміткою лице, бо так велів звичай, щоб суджений доперва по шлюбі бачив лице своєї подруги

66-67. Ізаак впровадив Ревекку у намет своєї матері. Це значило, що Ревекка мала бути для нього тою, чим була Сарра для Авраама, вірною подругою життя і люблячою дружиною. — Так розумно, побожно й свято розуміли подружу звязь сильні й здорові племена, бо розуміли, що святе подружжя, це сильне й хрустальне джерело розросту й сили племени.

о. Т. Галущинський ЧСВВ.

БОЖА НАУКА

Йосиф і його брати.
(Про Боже провидіння)

Ісаак мав двох синів: Ісава й Якова. Яків одержав від Бога благословення, що з його потомства в и й д е Спаситель світа. Він мав на друге імя Ізраїль, і від нього пішла назва ізраїльського народу.

Яків мав дванадцять синів, між ними Йосифа, котрого найбільше любив.

Інші брати завидували Йосифови й продали його в неволю до Єгипту, а батькові сказали, що Йосифа пожер дикий звір у ночі. Але над Йосифом чувало Боже Провидіння. Йосиф праведним життям і мудрістю здобув собі велике довіря в египетського фараона (царя) й став управителем Єгипту.

В Ханаані, де жив Яків із синами, настав голод. Не можна було ніде купити збіжжя, тільки в Єгипті. Тим збіжжям завідував Йосиф. Яків два рази висилав своїх синів до Єгипту купувати збіжжя. Брати не пізнали Йосифа, але він їх пізнав і розпитував про батька.

Аж за другим разом Йосиф дав себе пізнати братам. Вони налякалися, щоб Йосиф не мстився на них, одначе Йосиф простив їм провину.

За дозволом фараона спровадив Йосиф свого батька й братів з їх родинами до Єгипту, поселив їх на найліпшій землі й щиро опікувався ними.

На смертній постелі Яків поблагословив всіх синів. Синові Юді передсказав, що з його роду вийдуть царі. Коли ті царі втратять свою власть, тоді народиться Спаситель світа.

Яків умер в Єгипті. Йосиф завіз його тіло у рідну ханаанську землю і там його похоронив.

Перед своєю смертю передсказав Йосиф братам, що їх потомки колись вернуться до Ханаану, та просив їх, щоб тоді забрали його кости зі собою.

Йосиф також був прообразом Ісуса Христа.

Йосиф виратував вибраний ізраїльський нарід від дочасної загибелі, а Ісус Христос спас людей від вічної загибелі.

* ** *

Чи Бог дбає про нас?

творіння. Без того Божого ста усе, що маємо життя, здоровля, поживу.

Чи Бог дбає також про всі сотворіння?

Бог дбає також про всі сотворіння. Без того Божого старання світ мусів би пропасти.

Як називаємо те Боже старання, котрим Бог удержує світ?

Те старання, котрим Бог удержує світ називаємо Божим Провидінням.

Поучення. Історія про египетського Йосифа учить нас, що Боже Провидіння чуває над цілим світом. Бог памятає про кожного чоловіка, про кождий нарід і край. А коли зсилає допуст, то для вищих цілей, щоб красше виявилася Божа сила й слава. Бог може кожду людську недолю перетворити в славну перемогу. Тому треба всю надію покладати в Бозі, як це робив Йосиф.

Крім того історія про Йосифа учить нас, що треба жити зріднею в згоді. Треба дарувати братам й сестрам обиди, а Бог нагородить нас за це. Всі родини й всі люди повинні жити в згоді й любові.

* ** *

Ф. Аляхнович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

В ІЗОЛЯТОРІ.

13. липня 1933.р, коли сидячи у своїй сотні їв я обід зі соленої юшки на "тарані", пригнався задиханий післанець із ІСО, закликав мене, щоб я чимскорше йшов за ним:

Швидко! З річами, гайда до ІСО!

Я здеревів. Про що йде? Яж не почувався до ніякої вини... Ах, правда! Я пригадав собі, що мені вкрали перед кількома днями перепустку на право виходити за колючі дроти. Той, якому вкрали такий документ, відповідав завжди 14-денним арештом. Одначе все те діялося поза ІСО. Отже, коли мене кличуть тепер до ІСО, справа куди поважніша...

Та я не мав часу надумуватися. Прихапцем повязав я свої клунки, перекинув через плечі й помандрував за своїм провідником. З ІСО, не кажучи нічого про причини мого арештування, відвезли мене до ізолятора.

Посадили мене в малій келії, в товаристві якогось давнього сторожа, який вичікував присуду за те, що вдарив прикладом веденого до арешту злодюгу. Сьогодні за такі проступки гостро карають і мій принагідний товариш був поважно занепокоєний своєю долею. Був це молодий сільський парубок, який попав до табору на 5 літ за те, що не заплатив збіжевого податку.

Почалось вже коротке, північне літо. Було вже дуже тепло, а в нашій келії, тому, що, можна було відчиняти тільки малу кватирку, настала навіть духота й горяч.

Непевність мого положення, недостача тютюну (правильник ізолятора забороняє курити), насуплений товариш, поганий воздух у келії — все те настроювало мене також на дуже мінорний тон.

Що до лиха трапилося? За цілий час мого побуту в соловецьких таборах не сидів я ніразу в ізоляторі, щойно тепер в семім році відбуваної кари, доля дала мені змогу закушати й цього! Мабуть якесь непорозуміння! Може колись сказав я щось необережно й це дійшло до відома влади? А може якийсь "сексот" хотів на мені помститися і фальшиво мене заденунціював? Часу роздумувати мав я багато і найріжнородніші здогади товклися мені по голові, як стадо горобців, зловлених до клітки.

Ех, ця непевність!... Яке те все томляче!

В ДОРОЗІ.

По двох днях випровадили мене з ізолятора, видали мені 8 солених риб і ½ кг. хліба, посадили в товаристві двох конвоїрів на віз і повезли на залізничу стацію. Куди їдемо я не знав. Один із вояків сказав мені, що до Москви, другий натякав щось про Ленінград. Це система, щоб вязневі ніколи не говорити правди. Моє схвилювання збільшилося ще й тому, що конвой (імовірно згідно з інструкціями) мав надімною пильний нагляд. Не позволили мені вставати з лавки, ні вихилятись крізь вікно. Кожний мій порух на лавці викликував неспокійні та недовірчиві погляди конвоїрів.

По ріжних здогадах набрав я переконання, що тому, що за час семилітнього побуту в неволі голод не вспів знищити мене фізично, тиф, шкорбут та інші недуги щасливо мене минули, вирішили, видно, почати проти мене якусь нову справу і — в найліпшім випадку — визначити мені новий 10-літний речинець побуту в таборі. Але яка справа? Що мені закинуть?

Приїхали до Ленінграду. На стації юрба. Підчас того, коли я сидів, пильнований одним конвоїром, другий пішов кудись поладнати якісь формальности. Тепер я вже знав напевно, що їдемо до Москви. Іноді хтось із юрби питав мене про розклад поїздів, що бентежило мій конвой, бо як вязень не міг я мати ніякого звязку з публикою.

Мушу замітити, що своїм зовнішним виглядом у каторжницькім одязі мало чим різнився я від нужденно одягненої юрби. Мабуть думали, що я один із подорожніх, який відбуває подорож у товаристві знайомого вояка. Нікому не прийшло на думку, що я є соловецьким вязнем. А я був так одягнений, що в нас на Білоруси прошаки краще одягнені. На цій підставі можна собі уявити зовнішний вигляд мешканців давньої столиці Московщини.

Примістившися в іншім поїзді, виїхали ми вкінці до Москви.

МОСКВА — БУТИРКИ

17. липня приїхали ми до мети нашої подорожі. Довго сиділи ми на стаційнім пероні, заки приїхало по нас авто ГПУ — каритка без вікон з ократованими дверима, т. зв. у вязничному жаргоні "чорний ворон."

Була вже ніч, коли ми станули перед якимись непривітними воротами. Відібрали від мене за посвідкою мої клунки, завели мене до лазні, відтак впустили до келії, де на двох рядах прич спало вже приблизно 40 осіб. На скрегіт ключа в замку кілька постатей піднеслося і стали випитувати, хто я такий.

Моя відповідь, що я приїхав із соловецького табору, викликала сензацію. Мене засипали питаннями. Бо більшість із вязнів тієї келії — це були кандидати на засланців до концентраційних таборів.

— Товариші, де ми? На Лубянці? — запитав я.

В Бутирках була відповідь.

Я відітхнув з полекшою, бо досі я був переконаний, що привезли мене на страшну Лубянку ч. 2, що сиджу у вязниці ГПУ. Хоч бутирська вязниця також була підчинена ГПУ, одначе, не знаю чому, не виглядала мені вона така страшна.

Думав я, що в котрийнебудь день моя доля вияснится. Одначе минали дні, минали тижні, вже літо перейшло, починалася осінь і я все ще таки сидів у тій самій келії, не знаю чи, як довго триватиме ще мій побут у Бутирках.

Була це т. зв. "пересильная", значить келія призначена для вязнів, що перебувають тут лиш покищо й призначені до дальшої подорожі. Тут приходили вязні зі слідчих коридорів і тут проголошували їм присуд по їх приході: здебільша заслання до концентраційних таборів на ріжні речинці.

Більшість із тих нещасливих творили селяни, втікачі з далекого вигнання, куди їх як "кулаків" висилали цілими родинами.

Жили десь люди серед печорської тундри у деревляних бараках і кожного дня досвіта виходили на примусову роботу до лісу. Діти, старці, мужчини, жінки, всі разом, родина при родині на спільних причах. Там теж, у тім холодним, темнім і бруднім бараку одні вмирають інші родяться.

Соромливости в таких умовинах вже нема. Вони живуть як первісні люди. Умирають на шкорбут, на чахотку, дезинтерію, здебільша на пятнистий т и ф. Умирають теж просто з виснаження, з голоду. Винагороду дістають здебільша в натурі, але норма праці така велика, що виконати її, особливо виснаженій людині, дуже важко. Тому теж робітник не дістає такої пайки хліба, яка йому належиться, тільки в такій скількости, як старці й діти, значить 200 грамів.

По думці гасла: "общественное питаніе есть путь к соціялізму" — спільні харчі це шлях до соціялізму — ніхто собі страви не варить. Автім нема що варити, на те є спільні кухні. А ті кухні видають на обід миску солоної юшки та іноді солену рибу.

Тому ці вигнанці волять концентраційний табор, де лекші роботи і постійна пайка хліба, ніж таке життя на "волі." І тому теж втікали вони масово від того життя. Якось щасливо продіставалися до Москви, чи то пішки, чи вантажним поїздами 'зайцем', але тут на залізничій стації, в червоній столиці чутке око агентів ГПУ відкривало їх, віддаючи їх в руки своїх слідчих органів. За втечу ждала їх кара концентраційного табору на три роки.

В Бутирках бачив я багато тих винужденілих селян, здебільша з України, бо Україна дає найбільший відсоток тих примусових поселенців у північних тундрах. Бачив я, як виголоджені проковтували захланно вязничну пайку хліба (400 гр.), яка по довгім пості не могла заспокоїти їх голоду й тому вишукували близько "параші" (бочка з нечистю, яка стоїть у кожній келії), лупину з огірків та інші відпадки, що їх викидували ті, що діставали харчі з міста.

Вязничні товариші часто тут змінялися. Майже що тижня, звичайно в ночі, відчинялися з лоскотом двері келії і сторожа викликувала вязнів, призначених на етап. Серед загальної тиші відчитували прізвище, його власник повинен був відповісти своє імя та імя батька (отчество). Відтак із поспіхом пакував своє лахміття і вже був готовий до дороги на жахливе завтра, яке ждало його десь у невідомих краях. Щойно по виведенні й по зібранні всіх викликаних проголошували їм, до якого табору вони призначені.

По такім прорідженню нашої келії знову по тижневі її заповнювали. Майже кожного дня впускали все нових і нових вязнів. Очевидно, кожного нового вязня ми негайно обступали й засипували питаннями: хто такий, відки і за що? По заспокоєнні тієї цікавости давали вязневі спокій і більше ми не цікавилися його особою.

(Далі буде).

Др. Іван Якиміщак дня 27. X. виїхав з Веґревил до Шікаго на Міжнародний Лікарський Зїзд. Верне домів аж за два тижні.

КОЖНИЙ ЧЕСНИЙ УКРАЇНЕЦЬ Є ВОРОГОМ БОЛЬШЕВИЗМУ

"ГЛЯНЬ, ЯК ТО ДОБРЕ Й ЯК ТО ЛЮБО, КОЛИ БРАТИ ЖИЮТЬ ВКУПІ".

Торжественні обіти сімох василіянських монахів у Мондері, Алта.

Вже близько дві тисячі літ, як Божественний Спаситель сказав: Коли хочеш бути звершенним, іди, продай, що маєш і дай убогим, а матимеш скарб на небі; й прийди та йди за мною," а ще й сьогодні тисячі молодих душ ідуть за Його покликом. Вони покидають рідню, майно й всі навіть дозволені приємности життя в світі й ідуть до монастирів, щоб там совершеніше служити Господу Богу.

Доказом цього є зворушлива подія, що відбулась дня 15 X. ц. р. у мондерській церкві. Того дня, в часі торжественної Служби Божої сімох монахів зложило свою професію. Їх імена: Вернард Дрібненький, Володимир Шевчук, Епіфаній Пащак, Пафнутій Савчук, Семен Федірко, Дамян Буньо й Константин Височанський.

На Службі Божій співав хор молодих Василіян. Перед "Святий Боже" монаша братія зі свічками в руках вийшла процесійно до притвору церкви де стрінула сімох братів зі сльозами радости в очах.

Співаючи тропар: "Благословен еси Христе Боже наш.." привела їх перед престіл. У церкві запанувала гробова тиша. Очі всіх звернулись на тих 7-ох молодих монахів, що хочуть принести себе всеціло в жертві Господеві. А вони зробивши три глибокі поклони, впали на землю і розтягнули свої руки навхрест. Хор заспівав спокійно покаянну пісню: "В обятія Отчія". Опісля встали. Старецький протоігумен Американсько-Канадійської Провінції Чина св. Василія Великого, Впр. о. Н. Крижановський, запитав їх голосно й прилюдно, пощо вони сюди прийшли й чого собі бажають? А вони у відповідь заявили, що добровільно вибирають собі монаший стан і просяться їх приняти. Настоятель похвалив їх вибір та обіцяв за вірне монаше життя велику нагороду у Бога. Потім кожний з них зокрема положив руку на св. Євангеліє і перед отвореним кивотом зложив присягу вести життя убоге, чисте й послушне аж до смерти в Чині св. Василія Великого

По присязі дістали параман, нагрудний хрест, ручний хрест, мантію, пюску, каптур, вервицю, правила.... і знову лягли на долівку мов до гробу. Їх прикрили великим чорним сукном із білим хрестом. Над ними наче над померлими став хор співати: "Блаженні непорочнії в пути, ходящії в законі Господні..." Дзвони на дзвіниці задзвонили. Хвиля зворушаюча. Ввесь обряд сповістив усім присутнім, що ті молоді особи через акт професії померли для світа, щоб жити тільки для Христа й Його царства.

Далі продовжалась Служба Божа, як звичайно. З нагоди професії сказав зворушаючу проповідь Впр. о. Севастіян Шевчук ЧСВВ. У хвилі св. Причастя злучились чисті душі сімох монахів зі своїм Божественним Спасителем. Їхня радість велика. Радіє також і Чин і св. Церква новими монахами і їхним величним актом самопосвяти. Честь і родичам тих монахів, що їхні діти в службі Спасителя!

Сім монахів, що зложили свої торжественні обіти в Мондері, 15. X. дають гарний приклад до наслідування нашій молоді в Канаді. Хто тільки почує в собі охоту стати монахом, хай відважно вступає до ОО. Василіян у Мондері. Будучи монахом знайде своє щастя і зробить багато добра для Церкви й свойого народу.

ПРИГАДКИ

5. XI. — 23 Неділя по Зісл. св. Духа. Глас 6. Єванг. воскр. 1. На утрені Полиелей до 1-го січня. На Літур. Апост. зач. 220. Єв. Луки, зач. 38.

8. XI. — Середа. Св. Димитрія вмч. Всеночне. На утр. Єванг. Мат. зач. 36. На Літургії Ап. зач. 292. Єванг. Івана, зач. 52.

12. XI. — 24 Неділя по Зісл. св. Духа. Глас 7. Єванг. воскр. 2. На Літургії Апост. зач. 221, Єванг. Луки, зач. 39.

Листопадові Роковини. Молитва за поляглих у бою за волю України і збірка на українські католицькі інституції в Америці й Канаді. В листопаді треба урядити концерт і дати відчит про визвольні змагання українського народу. У відчитах виступати проти большевизму, пятики, розпусти, гри в карти, та неприличних співів

Місячне намірення: За тих, що переслідують Божу Церкву

Місійне намірення: За католицькі місії в Цейльоні.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят призначив парохом у Киркленд Лейк, Онт., і околиці Всеч. о. Николая Чорнія.

Всеч. о. Григорій Теплий назначений до душпастирського обслуговання дистрикту: Григорів, Бучач, Чехів і околиці.

Всеч. о. І. Калуський назначений парохом Комарна Ман., і околиць. Йому до помочі призначено Всеч о. І. Олійника.

Всеч. о. П. Криворучка, дотеперішний парох Арран, Саск., і околиць, призначений директором і управителем Бурси ім. М. Шашкевича в Саскатуні, Саск, а на його місце парохом став Всеч. о. Н. Сірий.

ПЕРЕПИСКА

Николай Височанський, Пеквил, на. З.Д.П.А. Дякуємо за поширювання нашої релігійної часописі й приєднування передплатників для "Світла". Гарне й правдиво християнське діло робите. Хай предобрий Господь нагородить Вас за це! Бажаємо, Вас мати завсіди нашим приятелем.

Читачеві "Світла" з Калмонт Па. Ви понаписували нам у свойому листі такої всячини, що видно Вам аж самому стидно стало й Ви соромились під своїм листом підписатись.

Ми не дивуємось дуже Вашій писанині, бо хто читає злі газети, як ось Ви, то такому в голові все поперевертається і буде неоднє невнє. Добре, що читаєте "Світло", хоч і позичене в сусіда. Читайте постійно й уважно, а з часом багато Вам прояснится! Та памятайте, що Ви всіх розумів не поїли і всіх наук не вчилися і тому неоднє для Вас у релігії не буде відразу зрозуміле. Та те, чого не розумієте, не називайте дурницею, бо тим даєте собі лихе свідоцтво і радше спитайте священика, що ті річи студіював і він Вам те докладно пояснить. Так роблять розумні люди, як чогось не розуміють у релігійних справах, а дурний або злобний чоловік любить собі кпити з того, що не понимає

Кажете, що для нинішної генерації з релігією не подорозі. Ой милитеся дуже, бо й сучасній людині, що живе між хмародерами, без релігії немає щастя. Бо без релігії темно людині в голові, бо не знає вона нащо вона жиє на землі, що її чекає по смерти. Вона не має спокою в серці, ані вдоволення. Без релігії нема тривких основ для моралі й ладу. Сама техніка й культура людині не всилі дати щастя, як показує сумна дійсність наших часів. Також і розум каже, що людина мусить бути релігійна, цебто віддавати честь і службу Тому, що нас тримає на землі. Як би людина була тільки нерозумною звіриною, то могла б обійтися без релігії, а тому, що вона має розумну душу, то вона сама розуміє, що її треба релігії і релігія є її добром. Тільки люди, крайно зіпсуті, що під впливом безбожної агітації скотилися до рівня звірячого життя, кажуть, що їм релігії не треба. Всі інші, навіть у нинішних часах, люди також глибоко вчені, признають, що релігія є розумна, хосенна й потрібна кожній людині й правдиво поступова людина буде рівночасно глибоко релігійною. Треба цікавитись не тільки дочасністю і журитись як зробити собі її щасливою, а також і вічністю, до якої людина з кожним днем зближається. Що поможе чоловікові, хоч би й ввесь світ зискав, а свою душу погубив на віки по смерти? Подумайте над тим добре!

Ми про господарство й політику не пишемо, або дуже мало, бо про це пишуть інші часописи. Наш часопис є релігійний і пише про справи релігійні й того тільки в ньому шукайте. Кожна розумна людина читає не тільки часописи світського змісту, але й релігійного, бо знає, що для її власного добра знання релігії є потрібне.

Дивуєтесь, чому ми подаємо уступи з біблії. Знання біблії є дуже хосенне для людини. Це книга, в якій є подані не тільки відомости історичні й фільософічна мудрість, але й глибокі Богом обявлені правди. Коли біблію читати, то там можна набрати багато знання. Ми не тільки довідуємось, як люди жили, але й вчимось на їх прикладі, як ми маємо жити та яких помилок вистерігатись. Отже біблія, це велика вчителька життя. От пр: жертва Каїна й Авля показує нам, що Бог не на дим звертає увагу, як ви це кажете, а на серце добре чи лукаве. В часі потопу не було пару фамілій, як Ви мильно думаєте, але вже багато тисячів людей, бо від Адама й Еви до Ноя минуло яких 600 літ і за той час людський рід розмножився вельми. Не знати на певно, чи Бог всю кулю земську заляв водою і це ми не сказали, але певне те, що всіх людей Бог витопив крім Ноя. А вже зовсім нерозумна Ваша поука як то Бог міг витопити людей. На те нема що й відповідати. Про дугу й ми знаємо що це природне явище, що повстає через заломання світла в каплинах води, однак це зовсім не перешкаджає тому, щоб Г. Бог не надав природному явищеві, ще й значіння знаку, що вже більше на світі не буде загального потопу. І це ми сказали в поясненяч. Тому закид дурмання людей безосновний.

Щодо спасення тільки через католицьку Церкву то прочитайте щераз добре нашу статтю в "Світлі", а може Вам стане ясніше. Відколи Христос заснував католицьку Церкву й поставив її як конечну дорогу до спасення, то поза католицькою Церквою не може спастися тільки той, **хто свідомо й добровільно, з власної вини** не хоче до неї належати. Це ми сказали й доказали. Про інших, що **без своєї вини** не належать до католицької Церкви, ми сказали, що можуть спастися, коли будуть жити праведно, в стані ласки освячаючої, заховувати Божий закон, що його пізнали та бути готовими усе зробити, що пізнали би як конечне до спасення, отже й належати до католицької Церки, коли б вони були свідомі про конечність належання до католицької Церкви. Ті люди, що жили перед Христом, як пр. Авраам, Ісаак хоч не належали до католицької Церкви, як її члени, бо тоді ще не було католицької Церкви, однак спаслись через ту релігію, яку їм тоді Бог обявив та вірою в будучого Месію. Вони, можна б так виразитися, були християнами й католиками духом і готовістю серця і тому як би жили в наших часах та пізнали так як і ми конечність належання до католицької Церкви, то знаючи їх праведність, можемо на певне сказати, що для свойого спасення, стали б католиками.

Кажете нам писати де й як чоловік має доляра зашкрабати. На те Вам дамо таку раду:

Моліться, жийте чесно, працюйте, щадіть, а Бог поможе, що й долярики матимете в кишені. Такою дорогою неодин з бідака став заможним. А знову хто не вірить в Бога, лайдачить, лінюхує, піячить, марнотравить, а до того належить до большевицьких товариств і читає їх ґазети, той й ґарує і нічого не має, як показують сумні приміри життя.

Це лиш побіжно й коротко ми Вам і другим подібним до Вас сказали.

Коли хочете більше знати, читайте більше католицьких книжок, слухайте пильно проповідей, відчитів, роздумуйте добре над людським життям, а тоді багато багато порозумієте, й те, що Вам тепер виглядає дурницею, покажеться глибокою й спасенною мудрістю

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Лішор, Алта. Наша парохія попращала на завсіди найстаршого парохіянина Андрея Тхора, що прожив 91 літ. Похорон відправив 20. X. о. парох М. Когут ЧСВВ. Покійний лишив жінку Настю, сина Івана, кілька внуків і правнуків.

Того ж самого дня о. М. Когут мав займаючий відчит для старших хлопців і дівчат.

В неділю 22. X. 18 старших хлопців і дівчат записалося до Марійської Дружини й вибрали заряд. До заряду ввійшли слідуючі особи: Текля Сенишин, — предсідателька, Стефан Галас, дірігент хору, заступник, Марія Попік — секретарка, Магда Мальована, скарбничка, Анна і Мілька Сенишин, — контрольорки.

Є надія, що новозорганізоване товариство поведе корисну роботу між молодю під лелійним прапором Марії

Вечером по вечірні й суплікації за наш многострадальний нарід у Галичині, були збори парохіян у місцевій школі, на яких обговорили справу історії парохії, що має бути поміщена в Літописі Української Церкви в Канаді, з нагоди 50 ліття нашого поселення в Канаді. На тих зборах відновлено місцевий відділ БУК-а й вибрано заряд у такому складі: Петро Мальований, — голова. Никола Сенишин, — заступник; Мілька Сенишин, писарка; Теодор Попик, скарбник; Стефан Галас, Петро Котиляк, Анна Сенишин і Марія Попік провірна комісія. Відділ має 31 членів. Всі охочі до праці, розуміючи це добре, що в наших католицьких організаціях наша сила й краща будучність.

Делф, Алта. Дня 14-го жовтня відбулося вінчання Михайла Петрика з Анною Латка в церкві Введення М. Божої, в Делф. По Співаній Службі Божій акту вінчання довершив о. М. Когут ЧСВ. Вдома, підчас весільного обіду, згаданий о. пожелав молодій парі, родичам і всім гостям і на заклик Петра Мальованого пішла збірка на "Світло", що принесла $3.65. Щасливого життя молодим подругам на многі літа!

Скаро, Алта. Дня 14-го жовтня, при численній участи людей відбулося в парохіяльній церкві величаве вінчання Івана Козяка і Марії Войтків, якого довершили о. М. Когут і о. С. Шевчук, ЧСВВ парох з Венкуверу. Опісля відбулося гарне весілля в місцевім Народнім Домі. Молодій парі зложили щирі желання від усіх рідних і приятелів та всієї парохії отці, й п. Іван Косюр з Роял Парку та Іван Німчук, вельми заслужений парохіянин і піонір. На те відповів п. молодий І. Козяк дякуючи отцям, родині і гостям. "Моя радість казав він дуже велика, що міг я звінчатись у тій дорогій церковці до котрої я так часто ходив на богослуження і де на вчився шанувати все те, що добре й святе. Тішусь також, що моє весілля відбувається тут у Народнім Домі, де я роками працював для слави й добра католицької Церкви й мойого народу. Моїм найкращим ідеалом у житті працювати для католицької Церкви і мойого народу. І цю працю разом із моєю любою дружиною обіцяю провадити на будуче..."

Слід згадати, що п. Іван Козяк є організатором молоді БУК-а й бере живу участь у народній роботі а п. Марія Войтків є укінчена доглядачка хорих.

Обоє є великими приятелями "Світла". Щасть їм Боже на шляху життя!

Москалики, Алта. Дня 22-го жовтня, Впр. о. М. Романович ЧСВВ посвятив 800 фунтовий дзвін "Іван", дар Івана й Франки Морозюків. Коштував він $575.00. За цей дійсно княжий дар парохія С. Спаса на Москалику складає від себе жертводавцям щиру подяку, а предобрий Господь напевне нагородить їх великою нагородою у дочасності й вічності.

Дзвін "Іван" — це вже другий дзвін. Перший "Петро", що важить 1500 фунтів і коштував $950.00, купив у дарі п. Петро Сірацький. Це показує, що в нашім народі ще не минулись люди щедрі для Бога й Його св. Церкви. Дай Боже таких благородних людей більше між нами, а тоді й краще стоятиме в нас релігійно-народня справа

В Західній Україні замовкли дзвони, бо сум і горе сповили прадідну землю під наїздом безбожного окупанта. Одначе тут, у Канаді, де панує релігійна свобода, хай дзвони дзвонять і звіщають славу Божу й мир людям доброї волі!

Мондер, Алта. Український День відбувся 26-го жовтня. В 10 год. відправилась Служба Божа за український нарід з проповідю і суплікацією. В проповіді о. А. Химій представив, що тому теперішне людство хилиться до упадку і руїни, бо знехтувало ті найважніші два закони, якими людство повинно рядитися, закони любови Бога й ближнього.

По обіді, в Народнім Домі були реферати й дискусії. Говорили п. І. Косюр, предсідатель зборів, про важке положення українського народу в сучасну пору; о. А. Трух підчеркнув, що треба нам тепер з особливою натугою молитись і працювати; п. Обельніцький представив, що за свою байдужність українці сьогодні важко покутують; о. І. Лесюк — про організацію в практиці; Промовляли ще й п. П. Крижановський про спільну працю, о. Н. Когут про добру пресу, о. Химій про виховання молодого покоління.

Зроблено також резолюції:
1) Уладити можливо в кожній місцевості Український День зі Службою Божою за наш нарід;
2). Працювати живо в відділах БУК-а;
3). Пропагувати спільну молитву в родинах за український нарід

Новий Київ, Алта. Зїзд БУКа В днях 14 і 15 жовтня відбувся місцевий зїзд БУК-а. Величаві богослуження відправляло трьох отців василіян: о. М. Пасічник, парох, о. А. Химій і о. Л. Джіголик. По співаній Службі Божій о. парох посвятив прапор БУКА-а, київського відділу та виголосив коротку а горячу проповідь про великі завдання членів Братства Українців Католиків Канади.

По відправі в церкві, відбувся спільний обід у Народному Домі, Опісля розпочалась програма зїзду. Хор відспівав грімку пісню: "Торжественний День". Потім промовляли молоді бесідники: панна Кася Семенюк про завдання дівчини в парохії, Николай Гриців на тему юнак і парохія, Мирослав Самоїл про велике значіння друкованого слова, а Петро М. Самоїл про любов рідної мови. Всі бесідники говорили чистою і поправною українською мовою, а зміст їхніх бесід був старанно опрацьований.

Це радість була слухати як молодь вправляється в бесідництві та передумує і обговорює дуже важні й хосенні справи.

На закінчення о. А. Химій ЧСВВ представив конечність пляново й витревалої праці в організації, коли хочемо бачити успіх.

Промови були переплітані піснями добре вишколеного хору під диріґентурою п. П. Самоїла.

Зїзд БУК-а, київського відділу ухвалив такі резолюції: Ми Канадійські Українці зібрані на І. Окружному Зїзді БУК-а в Новім Київі постановляємо слідуюче:

1. В цей трудний час для Уряду Їх Величеств Короля й Королевої, всіми силами морально й матеріяльно спомогти Їм віднести побіду над ворогами мира й ладу в світі.

2. Ширити, особливо між молоддю, чисту й здорову християнську лектуру, що виховає нам високо-ідеальну та свідому молодь, яка буде найбільшим заборолом правдивої культури та свободи.

3. Засилати особливі молитви до Всемогучого Бога за побіду над ворогами християн-

ства й людської свободи.

По ухваленні резолюцій заняв слово голова місцевого відділу БУК-а п. Дмитро Марчак і в горячій просьбі завізвав старших і молодь стати в ряди БУК-а для хосенної спільної праці.

Вечером о. М. Пасічник ЧСВВ висвітлював цікаву фільму: 'По дорож Короля й Королевої по Канаді й в Злучених Державах' і ще інші веселі фільми.

Канадійським гимном закінчено зізд. Вже зорі мерехтіли на вечірному небі, як люди розходились домів. А Всевишний з уподобанням глядів на новокиївську парохію, що уладила в себе так гарний зізд. Честь за те Новокиївлянам!

— **Шікаго, Іл.** При церкві св. Михайла на Вест-Пулман, яку обслугують ОО. Василіяне, засновано Сестрицтво Апостольства Молитви. Члени цієї релігійної організації є передплатниками й читачами "Світла" і своїм апостолуванням, молитвою та добрими ділами стараються поширювати Христове царство в парохії. Бажаємо успіхів в праці членам так гарного й хосенного товариства, що ним є Апостольство Молитви.

Делф, Алта. Для А. Тимчака урядили рідня і приятелі милу несподіванку. Підчас обіду п. Р. Тимчак заохотив до збірки на добру пресу. Зібрано на "Світло" $3.00. А. Тимчак є передплатником і читачем 'Світла' від самих початків. Бажаємо йому всього найкращого, а також усім жертводавцям за поміч для "Світла".

Видавництво "Світла".

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Західна Україна.** Совітський уряд переселює українське населення з Галичини в глибину Росії, а на місце вивезених насилає совітських салдатів з Московщини і їх там поселює. В той спосіб Москва переводить військову кольонізацію Галичини. Дотепер вивезено 32,000 селян на Сибір, а 7,00 чоловіків до копалень на Донщині. Також совітська влада переводить арешти серед українців у Галичині. Разом з потретами Сталіна й Леніна, це перші "благодати" від червоних наїздників.

Церковні й монастирські землі ділять. Церков іще не зачинили, але їх мають обложити такими великими податками, що ніяка церковна громада не зможе їх заплатити, й вони будуть змушені ніби "самі" зачинитись. Большевики почали завзяту кампанію проти Митрополита Андрея Шептицького, обвинувачуючи його ніби він теж "продавав український народ полякам." Такою брехнею хочуть підірвати у галицьких українців довіря до свойого високого церковного авторитету.

— **Утікачі** зпід большевицької займанщини подають, що совітські війська після загарбання Східної Галичини розстріляли 14 українських національних діячів, а між ними 3 українських послів до польського сойму.

— **Часописи подають,** що біля 3,000 людей встигли втікти зі Західної України при наступі советських військ. Серед утікачів є адвокати Стефан Шухевич, др. Горбовий, журналіст Кедрин (Іван Рудницький) і Дмитро Донцов.

— Тимчасова совітська адміністрація у Львові поконфіскувала будинки "середняків" і мистецькі доми.

— **Українці організують о-**пір. Лондонський "Таймс" подав 14 жовтня такі вісти зі Західної України:

"Росіяне арештують українських націоналістів у Львові та в краю, а переслідування священства зачалося на велику скалю.

Українці організують пасивний опір большевикам."

— **Совітська влада,** в неділю 22-го жовтня перепровадила перші вибори в Західній Україні й Білоруси. В многих місцевостях нарід, хоч масово брав участь у виборах, не дав потрібного числа голосів на большевицького назначеного кандидата й він не вийшов.

Тим способом нарід виявив, що ненавидить большевицький режім. Розуміється, що большевики будуть знати, що зробити з тими контрреволюціонерами, бо тепер їхнє право й їхня влада.

— **Совітсько-націстська** дружба затіснюється. Крім політичної співпраці йде ще економічна кооперація. Совіти підпомагають Німеччину золотом, якого вона потрібує на закупно воєнних товарів. В останніх днях зі Совітського Союзу сімнадцять і пів тони золота вислано в Німеччину. І ще вишлеться. Червона Москва помагає Гітлерові в війні з аліянтами, а рівночасно крім "протекторату" над прибалтійськими державами, просягає свої криваві руки по Балкан і Дарданелі. Червоний агресор хитро діє, щоб заволодіти цілим світом. Та це тільки до часу збанок воду носить.

— **Німецький канцлер** А. Гітлер проголосив 19. Х. прилучення. Поморя, Померанії й Польського Горішнього Шлеську до німецької держави. З цих територій, що їх забрав Гітлер від Польщі створено дві адміністраційні округи — Західну Прусію зі столицею Данціґ і Позен зі столицею Познань.

— **В суботу,** у 1.30 год. по півночі, німецька субмарина затопила великий німецький воєнний корабель "Роял Овк" у пристані Скепа Флов. Цей корабель мав 29,150 тонів і коштував понад 12 мільйонів долярів. Затонуло 810 осіб залоги.

— **Французи** опорожнили всю німецьку територію, яку здобули в дотеперішній війні за виїмком двох малих горбів недалеко Сарбрікен і будуть тепер триматись оборонної тактики в приготованих позиціях. Вони переконані, що час працює для аліянтів і що остаточно вони вийдуть переможцями в цій війні.

— **Через Рим** прийшла вістка з Відня, що німецька влада взялась за ліквідацію всього зорганізованого українського життя в Німеччині. Будуть розвязані українські національні установи.

— **Американський** кореспондент доносить з Ціріху, Швайцарія, що Павло Скоропадський, що живе в Берліні, є під домовим арештом. Стережуть його аґенти німецької поліції. Нові події і приязь між Росією і Німеччиною довели до зміни відношення Німеччини до П. Скоропадського. Також доносять з Берліну, що ґестапо поарештувало сторонників Скоропадського, що належали до його тісного кола.

— **Туреччина** зробила договір взаємної допомоги з Великою Британією й Францією на 15 літ. Договір підписали представники тих трьох держав у Анкарі, дня 20. Х.

До договору є долучений протокол, що застерігає, що Туреччина не може бути присилувана В. Британією або Францією виступити збройно проти Совітів.

В дипльоматичних колах цей договір уважають великою побідою аліянтів та сподіються, що він припинить розгін Гітлера й Сталіна на Балкані й буде мати здержуючий вплив на Італію, щоб не вступала до війни по стороні Німеччини.

— **У Франції** виарештовано більшість комуністичних послів до парляменту й переслідують комуністичну роботу.

— **В Мадярщині** викрито націстську змову, що мала викликати переворот у краю. Тому арештують запідозрілих осіб і саджають у концентраційні табори.

— **Росія** хоче загарбати під свою "опіку" також Фінляндію і тому висунула її свої домагання. Ведуться переговори Фінляндія готова на деякі уступки, одначе змобілізувала свою армію і фльоту й коли б переговори не довели до порозуміння то вона рішена оружно боронитись перед большевицькою агресією. За Фінляндією обстає Америка.

— **Гітлер** свого часу творив протикомуністичний фронт, а тепер його зрадив і подружився з Большевією. Тепер дійсно протикомуністичний фронт тримає тільки Італія і Еспанія, держави, в яких католицька Церква й папа мають великий вплив.

— **На інтервенцію** Ватикану відкликано в Німеччині обмеження щодо богослужень по церквах.

— **По довгих дебатах** американський сенат змінив акт про невтральність і відтепер буде Америка продавати оружжа воюючим сторонам. Така зміна дуже на руку аліянтам, одначе вона може втягнути Америку в европейську війну.

— **В Китаю** йдуть запеклі бої китайців з японцями.

— **В дотеперішній війні** затонуло на морі вже 90 кораблів, 399,319 тон ваги, з того 45 британських кораблів, і згинуло 1,477 особи.

— **В провінції** Квебеку відбулися провінціональні вибори 25-го жовтня. Урядова партія премієра Маврикія Дуплессі провалилась, а побідниками вийшли ліберали.

— **В російських** містах хвости за хлібом щораз то довші й це є якраз причина чому Кремлін дійсно бажає мира.

— **Німці** взялись до ґерманізації земель, що їх забрали від Польщі. Вони виселюють поляків з Поморя, Познанщини й Шлезьку, а на їх місце спроваджують німців з Лотви, Естонії і Литви.

ДЯКІВСЬКА ШКОЛА В МОНДЕРІ, АЛБЕРТА.

Відчиняється цего року 15 листопада.

Видатки до $23 місячно.

Хто бажає приїхати до школи, нехай повідомить нас сейчас листом.

о. А. Трух ЧСВВ
директор школи

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на весіллю Михайла Петрика й Анни Латка в Делф, Алта. ....: 3.65

Збірка в часі милої несподіванки для А. Тимчака в Делф, Алта. $3.00

Василь Черепущак, Лонґ Лейк, Онт. $3.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (37) 22. Мондер, Алберта, 15-го Листопада 1939. Mundare, Alberta, November 15th. Vol. II. No (37) 22.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ВЖЕ НЕ ЖИЄ

Про митрополита Андрея Шептицького були передше не потверджені вістки, що його большевики вивезли до Росії,а навіть що його розстріляли Тепер уже прийшло з Риму потвердження цеї страшної вістки.

Кардинал Мальоне, державний секретар Ватикану повідомив 4-го листопада, що він дістав потвердження вістки про вбивство Їх Ексц. Митроп. Андрея московськими червоними займанцями.

74-літний спаралізований Князь Української Греко-Католицької Церкви, як Пастир Добрий, віддав життя своє за св. Віру, Церкву й Народ

Со святими упокой Христе, душу раба твоєго!

Вічна Йому Память!

Ширше про митрополита-мученика напишемо в черговому числі.

ДРУГА ЕНЦИКЛІКА ПАПИ ПІЯ XII.

11-го листопада появилась нова енцикліка Папи Пія XII, у якій Св. Отець звертається до американського єпископату з нагоди 150-ліття Католицької Єрархії в Америці.

В цім посланні, що має більше як 5,000 слів, Папа звертає увагу на новітні "лиха", що беруть свій почин з незнання Бога, непошанівку Його заповідей, або неточного їх заховування.

Ті лиха — це вибуяле самолюбство, жадоба розкошей, не приличність в уборах, захланна погоня за могучістю, голод богацтв, занедбання бідних, розривання родинного життя, легкодушність у подружих справах, контроля уродин і занедбання обовязків супроти

(Закінчення на стороні 7).

ЇХ ЕКСЦ. ПРЕОСВ. КИР КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ ЄПИСКОП АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ.

Преосв. Константин, походить зі старого священичого українського роду. Уродився в селі Маркові, золочівського повіту, 17. VI 1884 р. Початкову науку побирав у Манаєві, до ґімназії ходив у Стрию. Богословські студії відбував в Львові, Інсбруці й Мінхені й осягнув докторат св. богословія.

Священиком став у січні 1909 р. з рук Митр. Кир Андрея Шептицького.

1916 р. бачимо його на італійському фронті, як капеляна 30-го (львівського) полку піхоти, де пережив страхіття війни 8 місяців і за неустрашиму відвагу дістав хрест заслуги.

В лютім 1917 р. на прохання Митроп. Ординаріяту звільнений з військової служби, стає віцеректором духовного семинаря, а по році крилошанином капітули й парохом катедральної церкви в Перемишлі.

У повоєнному часі був головою Горожанського Комітету і багато помагав українським робітникам. Він заснував захоронку для українських діточок, зорґанізував служниць, укр. народну школу й оснував Третий Чин Св. Василія Вел. для дівочої молоді у Перемишлі. Притім був деканом і професором в духовнім семинарі в Перемишлі. За рішучу оборону українського народу поляки його не любили й навіть тримали в вязницях у Перемишлі, Модліні й в Домбю під Краковом.

8-го червня 1924 р., дістає єпископські свячення в грецькій католицькій церкві св. Атаназія в Римі, а 15 серпня 1924 р. обіймає провід української дієцезії в Америці.

За 15 літ єпископського свого правління Владика виховав ряд нових священиків, спровадив ОО. Василіян до Америки та Сестер Служебниць, запровадив у дієцезії лад і карність. Як єпископ неструджено відвідує вірних, проповідає, орґанізує, пише послання у яких гаряче закликує до єдности та правдивого християнського життя.

Найбільшою заслугою Кир Константина є організація українських шкіл в Америці, де має виховуватись молодь, майбутність української Церкви й народу в Америці.

Невтомними стараннями Владики повстала в Стемфорді Українська Вища Школа, Малий Семинар, Українська Колеґія й цілий ряд цілоденних і вечірних шкіл у Америці.

55-літній єпископ не спочиває, а далі працює і посвячується для добра Церкви й Народу.

Від 19-23 Листопада відбудеться у Филяделфії Па., ЕВХАРИСТІЙНИЙ КОНҐРЕС, у якому візьмуть участь також Їх Ексцеленція Кир Константин Богачевський.

Науки підчас Конґресу матимуть отці з американської дієцезії, а з Канади проповідуватиме о. Андрей Трух ЧСВВ.

Евхаристійний Конґрес у Филяделфії — це один із гарних проявів католицького життя, що ним живуть українці в дієцезії Преосв. Кир Константина Богачевського.

НОВІ ВІСТИ ПРО ОО. ВАСИЛІЯН З ГАЛИЧИНИ

З Риму прийшов до нас лист з дня 25. Х. такого змісту:

"Звісно Вам вже про сумну недолю нашої матерньої Провінції (Чина ОО. Василіян), що за малим виїмком монастиря в Перемишлі - Засяня, У Варшаві, а може й в Кристинополі, знайшлась під пануванням большевиків. Устає там можливість вести виховання нашого новіціяту та цілого схолястикату. Неможливо вести там молодь при ворожім відношенні большевицької влади до монашества та духовенства. Матеріяльних засобів будуть позбавлені монастирі по засадах комунізму. Тимто новіціят ОО. Василіян з Крехова розпущено. Богослови з Лаврова (27 осіб) з важкими перепонами майже всі перенеслися до Оломунця, до Семинарії на Моравії, а часть гуманістів (7) є на Засяні в Перемишлі. Є ще багато отців і братів, що розбіглися по Польщі на німецькій займанщині, в Чехах, на Словаччині, Відні й ще мабуть у інших краях. Всі вони без заосмотрення..."

До Праці Для "СВІТЛА"!

Століття в якому живемо, відзначається великим зусиллям думки в людини. Жадоба пізнати світ і його тайни, здобути якнайбільше матеріяльних засобів, переходить у теперішної людини в пристрасть. Людина все хоче знати, все бачити, всюди бути, все пережити. І такі річи як літаки, авта, кіна, радія і тисячі інших винаходів і удосконалень є сьогодні на услугах людини.

А однак зі всіх цих зусиль, зі всіх цих засобів, зі всіх цих переживань не спливае на людину ані вдоволення, ані щастя. І мимо цих тисячних винаходів і удосконалень, людина не стала життево ні сильнішою, ні більш вдоволеною, ні більш життево увідпорненою. А навпаки — неспокій, невдоволення й певного рода душев не пригноблення втиснулося в серця людей.

Чому?!

Бо людина не може жити тільки культурою тіла, тільки матерією і для матерії, тільки боротьбою й збиранням матеріяльних засобів, — але людині потрібні ще до її життя вічні ідеї, — науки, — а головно науки любови, що вийшли з уст Ісуса Христа.

І більше може між вітамін, більш ніж новітніх суспільних програм, більш ніж виключного громадження матеріяльних достатків, треба людині духовної поживи, вічних ідей, віками усвячених правд і наук.

А всі ці скарби, ці ідеї, ці правди зберігае в собі Христова Католицька Церква.

Одначе в наслідок невпинної, зорганізованої, кретиної роботи ворогів Бога й Церкви, всі ці ідеї, науки й правди, оминають людей. Люде стаються безсердечними, байдужними на біль ближніх, — люде чимраз менше відчувають потребу духового корму, — а зате дають чимраз більший послух облесливим, повним обіцянок кличам ворогів Церкви, наймитів комунізму й звертають чимраз більшу увагу на земські достатки й добра, за них розеднюються, за них провадяться довгі, криваві братовбивчі війни, — за них нищать громаджений віками культурний здобуток своїх предків, — за них покидають свій нарід, вирікаються своїх батьків, своеї прадідної віри.

І кому це, в чийому інтересі?

З одної сторони в інтересі золотого телця, цего міжнародного, нехристіянського, безсердечного капіталу, — а з другої сторони в інтересі цеї фальшивої ідеї комунізму, яка зродилася в жидівському мозку, а перетворилася в московському кітлі на це; щоби десятки народів їх власними руками втопити в їхній власній крові.

Цю кровожадну руку комунізму вже відчули були на собі народи мадярський, мексиканський, еспанський, — цю кровожадну руку важко відчувае і наш український нарід....

В такому стані сучасного світа більш чим колинебудь для одиниць і народів е дуже актуальною і конечною справа стати до боротьби з протихристіянськими течіями й обновити людство на засадах Христової евангелії та створити новий лад у світі; лад спертий на правді, справедливості й любові та братерстві народів, — лад у якому заховували б десять заповідей Божих.

До того кличе теперішний Папа Пій XII., а страшні нещастя, що тепер спали на народи, родять надію, що по жахливих досвідах може людство спамятаеться і заверне з манівців блуду на правий шлях християнської релігії. Повільно вже починае пересякати людські уми думка, що треба людям завернути до віри в Бога й жити згідно з наукою Його святої Церкви.

Тому що справи релігії, від яких залежить добро дочасне й вічне е превеликої ваги в наших часах, кожна людина повинна ними живо інтересуватись.

Здорових релігійних ідей, правд і засад, здорового релігійного корму треба й українському народові.

Тому то й повстало 'Світло', релігійний часопис, що мае служити релігійним потребам українського народу в Америці й Канаді.

"Світло" поставило собі за ціль розганяти релігійну темряву обману й ложі з українських умів, усувати безбожність і неморальність із українських сердець, боротись з комунізмом, сектанством, атеїзмом, поганським націоналізмом та всякими другими ворогами українського народу, а одночасно ширити Христові ідеї релігійної правди, справедливости й любови, та виховувати українські душі, щоб були Богові милі, самі щасливі й хосенні людській суспільності.

Наш часопис робить велику й гарну роботу серед українців. Треба отже, щоб він існував і розвивався. Треба, щоб широкі українські маси читали його й користали з нього.

Для скріплення і поширення "Світла" ми проголосили **"Пресовий Контест "Світла"**.

Його точки такі:

1. Хто до 15. І. 1940 р. приеднае щонайменше двох нових передплатників "Світла" й пришле до Редакції разом з їх адресами дві їхні передплати в сумі $2.00, дістане даром Календар "Української Родини" на рік 1940.

2. Хто до 15. І. 1940 р пришле свій контестовий даток в сумі $1.00 до Редакції "Світла, дістане календар "Української Родини" і занотується йому 10 чергових пунктів, які дають йому нагоду виграти 4 слідуючі нагороди (прайзи):

І. Літературно-наукова бібліотека вартости $7.00

ІІ. Релігійна бібліотека вартости $6.00.

ІІІ. Готівка в сумі $5.00

IV. Часопис "Світло" на два роки.

3. Хто приеднае до Нового Року найбільше передплатників "Світла", дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівки.

Дорогі читачі "Світла"! Від успішного висліду цього контесту багато залежить добро й розвій "Світла" й поширення здорових релігійних ідей у нашому народі.

Тому кличемо всіх: До праці для "Світла"!

Беріть участь у контесті, приеднуйте нових передплатників, збирайте пресовий фонд, пропагуйте "Світло" в свойому окруженні.

Хай кожний читач "Світла" здобуде собі ту солодку свідомість, що своею працею й жертвою причинився для так гарної й важної справи, як скріплення і поширення релігійної часописі "Світло".

Ми надіємось, що наш заклик приймуть приятелі з ентузіязмом і возьмуться негайно до праці!

Сповніть наші надії!

До праці для "Світла" в зимовому сезоні!

Хай "Світло" буде в кожній українській хаті!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Церковна** влада в Франції видала вказівки, як треба заховатись у часі Служби Божої в случаю алярму про бомбовий налет. Тоді вірні мають сейчас покинути церкву й сховатись до схоронищ. Те саме мае зробити й священик перед освяченням. Якщо алярм прийшов по освяченні, священик мае сейчас спожити св. Тайни й покинути церкву.

— **В Німеччині** гнет католицької Церкви продовжується. Церковні наукові товариства й організації молоді, що досі проіснували, нацистівська влада розвязуе. Рівнож католицька преса е дуже обмежена та під строгим наглядом.

— **В Англії** богослови й монахи е виняті від боевої служби в армії на фронті.

— **В Чехах** Гестапо виарештувало католицьких провідників, а між ними чимало духовних осіб.

— **Німецькі** епископи видали пастирські листи, в яких кажуть, що душпастирі мають усе бути з вірними й при евакуації не опускати їх.

— **Під большевицькою** займанщиною опинилось 10 католицьких діецезій: 6 латинського обряду, 3 українського обряду, а 1 вірменського обряду.

— **Большевики** перед передачею Вильна литовцям, кинулись на церкви й божниці й обрабували їх зі всього, що тільки там цінного знайшлося.

— **13. XI. Папа Пій XII,** з нагоди 50-ліття Католицького Університету у Вашингтоні, промовив через радіо до американського народу. Св. Отець сказав, що християнське виховання молоді ще ніколи не було так життевим і важним, як саме сьогодні. Промова тревала біля сім мінут.

— **З радіостації** в Москві звідомлено, що донесення про розстріл певного числа духовенства в Тернопільщині е правдиві. Арешти духовенства тревають далі.

— **Розпорядком,** що ввійшов у життя 15. X. визначено 38.000 комісарів для совітської армії, що мають ширити безбожність між військом. Кожний баталіон мае свого безбожницького духовника.

— **Папа Пій XII.** сказав 10. XI. до нового представника уряду з Гаїті при Апост. Столиці, що тоді настане мир і лад у світі, коли відповідальні особи, в управі народами й взаїмному відношенні відкинуть культ сили, що його уживають проти права й приймуть авторитет Творця як основу моралі для одиниць і спільнот.

— **В свято Христа-Царя,** в церкві св. Петра в Римі, Св. Отець Папа Пій XII. висвятив 12 епископів різної народности для місійних країв. Помолившись разом із ними на гробі св. Петра Папа сказав до них: "Ідіть у світ, як вістуни Божого Слова, вповаючи тільки на Божу ласку. Мусите поширювати Боже Євангеліє за всяку ціну, будучи певними, що хоч католицька Церква все мала перешкоди в своїй діяльности, одначе як колись, так і тепер вона сповняе свое діло для добра людства."

Католицька Церква не знае расової чи національної ворожнечі. Вона, мов та добра мати, в своїй любові пригортае до себе всіх дітей великої людської родини й стараеться їх ущасливити.

"Як умру, то скажіть кожному, хто хоче слухати, що я свое найбільше щастя знайшов у непомильній католицькій Церкві."

Передсмертні слова конвертита Карла Ернеста Ярке, професора прав в Берліні й Бонї до о. Штерна.

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ
ДУХОВНІ ЖЕРТВИ КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ

Василь Греб, Клаймер, Па. Зл. Д. П. А.	$1.00
Марія Сацьків, Мириам, Алта.	$1.00
Петро Крижановський, Мондер, Алта.	5.00
Марія Савич, Мондер, Алта.	1.00

Хто бажае причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складае свої офіри в "УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ" через редакцію "Світла".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "Української Скарбниці" за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

Батьківське Слово до народів усього світу

ПЕРША ЕНЦИКЛІКА ПАПИ ПІЯ XII.

Папа осуджуе новітне безбожництво й поганство, державний тоталізм й абсолютну диктатуру, виступае проти ворожнечі між народами та ломання договорів і вказуе ясний шлях до справжнього мира.

Коли на світі мае бути краще й щасливіше життя, то люде мусять бути перевиховані на основах християнської релігії. Тому всі християне повинні еднатись і боротись за установлення нового ладу в світі спертого на християнській правді, справедливості й любові.

При кінці жовтня (27. X) появилось перше вселенське послання Святішого Отця Папи Пія XII, у якому е подані дуже важні вказівки, як мають люди поступати в теперішній завірюсі, щоб позбутись того лиха, від котрого всі терплять і довести людство до мирного й щасливого життя.

Подаемо обширний зміст цього важного документу. Слова Христового Намісника, повні мудрости й любови, повинні ми взяти собі до серця і триматись іх як дороговказу в нашому думанні й діланні.

В сорокліття посвяти людського роду Христовому Серцю.

Якраз у сорокові роковини посвяти людського роду Пресвятому Серцю Спасителя, Г. Бог у незбагнутих Своїх задумах вложив на нас високе достоїнство й важкий уряд верховного Архіерейства.

Коли бл. п. Папа Лев XIII. довершив цієї посвяти, ми були тоді щойно новосвяченим священиком.

Зовсім природно, що сьогодні ми глибоко вдячні Божому Провидінню за те, що перший рік нашого папського володіння е злучений з так дорогими споминами з першого року нашого священства і що з цього приводу можемо зложити глибокий поклін "Цареві царів і Господеві пануючих" (Тим. 6: 15; Апок. 19:6) і то в тій цілі, щоб Він був альфою і омегою наших стремлінь і надій, нашого навчання і діяльности, нашої терпеливости й терпінь, посвячуючи все те для поширення Христового Царства.

Коли глянемо з точки вічности на тих минулих сорок років, бачимо дуже ясно велике значіння посвяти Христові Цареві. Вона мае силу очистити, піднести, скріпити й ободрити душі й поширити ту мудрість, що може обновити й ублагороднити людську суспільність та повести її вперед до справжнього добробуту. Вона може дати не тільки Церкві, але й світові поміч і провід у його пекучих потребах.

Могутний зов.

Як колись Господній Предтеча, тим, що його питали, проголосив: "Це Агнець Божий" (Ів. 1:29), щоб звернути їхню увагу на те, що "Ожиданий Народами" (Агг. 2:7) вже е між ними, хоч іще не всім знаний, так також і Намісник Христовий звертае свій могутний зов: "Це Цар ваш" (Ів. 19:14), до відступників і недовірків, до несталих і хитких, до тих, що відказались іти за Спасителем, який жие і ділае в своїй Церкві й до тих, що хоч ідуть за Ним, та недбало й ліниво.

Поширення і поглиблення набоженства до Христового Серця, що знайшло свое величне завершення в посвяті людства на кінці минулого століття і установлення нашим попередником свята Христа Царя, е джерелом неописаних дібр для незлічимих душ.

А котра доба більше від нашої потребуе тих дібр? Котра доба більше від нашої помимо всього технічного і цивілізованого поступу, відчувае духову порожнечу й діймаючу внутрішню вбогість? Чи не можна тут застосувати тих пророчих слів Обявлення: "Кажеш: Я багатий і збогатів і нічого не потребую, а не знаеш, що ти нещасливий і нужденний і убогий і сліпий і нагий". (Апок. 3:17).

Чи ж отже може бути більший і конечніший обовязок, як проповідувати "недослідиме богацтво Христове" (Єф. 3:8) людям наших часів?

Чи може бути щось більше шляхотного, як розвинути 'Царські прапори" перед тими, що пішли й ще йдуть за ложними фанами й привести назад до побідного прапору Христа, тих, що його покинули?

Яке серце не запалиться і не буде рватись нести поміч, коли бачить, що багато братів і сестер, зведені блудами, пристрастями, спокусами й переслідуваннями, стратили віру в правдивого Бога й радісну та життедайну лучність з Христовим післанництвом.

Заклик до "воїнів Христових"

Хто з поміж "воїнів Христових", духовні вони чи світські, не відчувае пориву до більшої чуйности й рішучого опору на вид, як усе ростуть ряди ворогів Христових і як вони поширюють нахил заперечувати, або в практиці занедбувати життедайні правди й вартости, що містяться у вірі в Бога й Христа, та як вони зухвало намагаються розбити таблиці Божих Заповідей, а натомісць поставити інші таблиці й інші прапори, на яких уже не видно морального змісту синайського обявлення й де дух нагорної бесіди Спасителя і хреста не мають уже місця?

Хто може глядіти без великого болю на сумні жнива тих численних відступств з поміж тих, що в днях миру й безпеки причислялись до учеників Христа, а котрі, нажаль християне більш з імени як з діл, в часі проби, що вимагала від них постійности, мужности й посвяти, бачучи скрите чи явне переслідування, впали жертвою трусливости, слабкости й непевности, і зі страху перед посвятою, що її вимагае християнська віра, не мали відваги випити гіркої чаші, що жде тих, які е вірні Христові?

Свято Христа Царя

Серед таких обставин часу й настроїв свято Христа Царя мае послужити до обнови людей у дусі царства Христового, мае зібрати усі народи кругом престола вічного Царя в поклоні, перепросьбі та присязі вірности Йому, Його праву правди й любови, мае роздути той огонь, що Його Господь прийшов запалити на землі, щоб горів усе яснішим і чистішим полумям, мае обновити духа остиглих, струджених, терплячих, мае довести мільйони сердець до молитви, щоб "світло правди, що просвічуе кожного чоловіка, котрий приходить на світ, просвітило їм дорогу спасення, щоб Його ласка в зболілих серцях мандрівників, що покинули Його розбудила тугу за вічними речами, тугу, що зневолює вернути до Того, що зі свойого страдницького престола хреста прагнув також їхніх душ і прагнув стати й для них дорогою, правдою і життям" (Ів. 14:6).

Почуття християнської солідарности

Трудноші, побоювання, досвіди теперішнього часу хай скріплять і удосконалять у високому ступні почуття солідарности в католицькій родині. Хай вони в усіх тих, що вірять у Бога й Христа зродять ту свідомість, що всім грозить спільна небезпека.

Ми були свідками цієї радісної і памятної католицької солідарности, коли то ми засідали на Апостольському Престолі.

Мило згадуемо ті многі докази синівського привязання до Церкви й до Намісника Христового і ту щиру, захоплену й мимовільну вияву радости з приводу нашого вибору й коронації. Сьогодні ми дякуемо всім тим, що виявили свою пошану, любов і привязання до Папи, в чому можна бачити вияв віри в Боже післанництво Найвищого Архієрея і Пастиря.

Ми це добре знаемо, що всі ті вияви не були й не могли бути звернені до нашої бідненької особи, а до того особливого й високого уряду, до якого підніс нас Господь.

І хоч ми від тої першої хвилі відчули дуже великий тягар відвічальности, що е невіддільна від найвищої власти даної нам Божим Провидінням, то одначе це було для нас великою потіхою бачити великий і наглядний доказ едности католицької Церкви, що згуртувала всіх тісно біля незрушимої Петрової Скали, щоб створити кругом неї стіну і заборолo проти ворогів Христа.

Той же вияв всесвітньої католицької солідарности й надприродного братерства народів довкола їхнього спільного Отця скріпляе нас і в сучасну трагічну хвилю.

Також не можемо поминути мовчанкою те глибоке враження вдяки, що його викликали в нас побажання від тих, що хоч не належать до видимого тіла Католицької Церкви, однак показали свою шляхотну і щиру оцінку того всього, що лучить їх з нами в любові до особи Христа, чи в вірі в Бога. Ми дякуемо їм усім за те й торжественно заявляемо, що в нас е тільки одна думка: наслідувати приклад Доброго Пастиря, щоб принести всім людям правдиве щастя, "щоби життя мали й надто мали" (Ів. 10:10).

З окрема дякуемо за чолобитню тим володарям, провідникам держав і урядів, з якими Апостольська Столиця е в приязних взаеминах, а головно нашій дорогій Італії, в якій віру засадили Верховні Апостоли й яка по лятеранськім договорі, живе в мирних і дружніх зносинах з Апост. Столицею.

Ми сподіемось, що нарід так дорогий нашим попередникам і нам, остане вірним славним католицьким традиціям і через Божу опіку досвідчить на собі правду тих слів псалмопівця: "Щасливий нарід, котрому Бог е паном" (Пс. 143. 15).

(Далі буде).

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 25. 1-34.

Сини Авраама від Хетури (1-4); Смерть Авраама й Ісмаїла (5-19); Народини Ісава й Якова й продаж первородства(20-34)

1. Узяв же Авраам ізнову жінку, на ймя Хеттура.

2. Вродила ж она йому Зомврана й Єзана й Мадала й Мадіяма й Єзвока й Соена.

3. Єзан же вродив Савана й Дедана. Сини ж Деданові були Ассуріїм і Латузіїм і Лаоміїм.

4. Сини ж Мадіямові були: Гефар і Афир і Енох і Авида й Елдага; всі ці були сини Хеттурині.

5. Віддав же Авраам усе своє майно Ізаакові, синові своєму.

6. Синам же побічниць своїх дав Авраам подарунки й відпустив їх од Ізаака, свойого сина, ще за свого життя на схід сонця, у східню землю.

7. Це ж літа віку Авраамового, що прожив: сто сімдесять і пять років.

8. І ослабівши, помер Авраам у добрій старості, старушок, повний літ і прилучився до людей своїх.

9. І поховали його Ізаак і Ісмаїл, сини його, у подвійній печері, на полі Єфрона Саара, Хеттеянина, що є проти Мамвре.

10. На полі й в печері, що їх купив Авраам у синів Хетеевих, там поховали Авраама й Сарру, жену його.

11. Сталось же по смерти Авраамовій, благословив Бог Ізаака, його сина, і поселився Ізаак біля керниці видіння.

12. Це ж роди Ісмаїла, сина Авраамового, що вродила Агар Єгиптянка, рабиня Саррина, Авраамові.

13. І це ймена синів Ізмаїла по назвам його родів: первороднй Ісмаїлів Наваот і Кідар і Навдеїл і Массам.

14. І Масма й Дума й Массе.

15. І Ходдан і Теман і Єтур і Нафес і Кедма.

16. Це сини Ісмаїлеві й це їхні ймена по шатрах їх і по оселях їх; дванадцять володарів по народам їх.

17. А це віку життя Ісмаїлового сто трицять і сім літ. І ослабівши, помер і прилучився до роду свого.

18. Поселився же від Евілата до Сура, що проти Єгипту, як іти до Ассуру; перед лицем усіх братів своїх поселився.

19. А це родоводи Ізаака, сина Авраамового: Авраам уродив Ізаака.

Було ж Ізаакові сорок літ, як узяв Ревекку, дочку Ватуїла Сирійця з Мезопотамської Сирії, сестру Лавана Сирійця, собі за жінку.

21. Молився же Ізаак Господеві за Ревекку, жену свою, бо була неплідна. І вислухав його Бог і почала в лоні Ревекка, його жінка.

22. Борикались же діти в ній. І сказала: Коли так мені має бути, навіщо мені це? І пішла поспитати Господа.

23. І сказав Господь ій: Два народи є в твойому лоні й два народи з твоеї утроби розділяться. І нарід переможе нарід і старший служитиме молодшому.

24. І сповнилися дні родити ії; аж це були близнюки в ії лоні.

25. Вийшов же первородний, рудий увесь, наче кожа косматий; і дала йому імя: Ісав.

26. А потім вийшов брат його; рука ж його держала пяту Ісавову. І дала йому ймя: Яков. Ізаакові ж було шістьдесять літ, як породила їх Ревекка.

27. Повиростали ж хлопці; і був Ісав чоловіком умілим у ловецтві, степовим, а Яков чоловіком простим, що сидів дома.

28. І полюбив Ізаак Ісава, бо кормився з його ловів, а Ревекка любила Якова.

29. Зварив же Яков страву; і прийшов Ісав з поля знеможений.

30. І сказав Ісав Якові: Дай мені їсти цієї червоної страви, бо я знемігся. Тим то й дано йому прізвище: Єдом.

31. І сказав Яков Ісавові: Продай мені зараз первородство твоє.

32. І сказав Ісав: Оце я вмираю; що ж мені з первородства?

33. І сказав йому Яків: Поклянись мені зараз, і поклявся йому. І продав Ісав первородство Яковові.

34. Яків же дав Ісавові хліба й страви зі сочевиці. Попоїв же й напився і вставши пішов геть. І недбав Ісав за первородство.

ПОЯСНЕННЯ.

1. Авраам по смерти Сарри й мабуть також по смерти Агари, хоч вже в пізній старості, щераз оженився, щоб згідно з Божою обітницею його рід розмножився (гл. Бит 12:2-3).

2-4. Хеттура привела Авраамові шість синів, які опісля дали початок різним арабським племенам. І так сповнилась на Авраамові вповні Божа обітниця, що він буде правітцем многих народів. (Бит. 17:4).

6. Авраам, кромі головної жінки, мав ще другі жінки, побічні, що називаються деколи у св. Письмі також наложницями. Також і другі патріярхи мали більше жінок. Тим не треба нам гіршитись. Г. Бог, що установив подружжа одного з одною, дозволив однак до часу й виїмково в тих давних часах для скорого розмноження людського роду мати також і патріярхам більше жінок. Тепер многоженство є недозволене й грішне.

Сини Хеттури поселились у Арабії Скалистій, а ця країна відносно до місця перебування Авраама лежала на сході. І тому їх потомки називаються Сараценами це є мешканці сходу.

8. Авраам помер не з хороби, а з глибокої старости. Його старість була добра й щодо віку й щодо заслуг.

І прилучився до людей своїх — Ці слова натякують нам на віру в безсмертність душі й позагробове життя, бо про спільне кладовище, де спочивали б його предки не може бути й бесіди (пор. стих 10).

9. Гробівець, де Авраам спочив побіч Сарри, своеї дружині називається в евр. тексті Махпеля.

Авраам належить до найбільших святих Старого Завіту (Іс. с. Сір. 44: 20-23). Прегарні й геройські чесноти, а зокрема віра надія і любов, згідливість і гостинність прикрашували його душу, зробили йомо милим Богові, а для нас є гарним приміром до наслідування. Як велике було його значіння, це видно хоч би з того, що навіть блаженство в небі названо: "спочивати на лоні Авраама". Лук. 16:22).

11. Керниця видіння була в пустині Беер-Себа між Кадисом і Варадом. Вона дістала свою назву від того, що Агар рабиня-жінка Авраама, втікаючи від Сарри, в часі своеї утечі побачила ангела. (Бит. 16:14).

10. Згідно з обітницею даною Богом Агарі (Бит. 16:12) потомки Ісмаїла замешкали в середині між Ізраїльтянами, Моавітами, Амонітами, Ідумейцями й другими потомками Авраама.

22. Ревекка, чула як діти-близнюки товклись в ії лоні й тому боялась, щоб часом не подусились і не вродила їх нежиних, а притім, щоб і сама не вмерла. Тому йде питатись Господа. Як вона питалась Господа й як дістала відповідь нам це невідомо. Може молилась і в душі була просвічена а може ії Господь повчив через якого пророка, або ангела в сні.

23. Два сини, Ісав і Яків будуть праотцями двох собі ворожих народів, це є Жидів і Ідумейців. Це пророцтво опісля сповнилось. Потомки старшого брата, тоб то Ісава, Ідумейці служили жидам, потомкам Якова за панування Давида й Соломона (2 Цар. 8:14. І. Цар. 18:11) аж до часів Йорама, за котрого висвободилися з підданства.

26. Ісав значить тільки, що косматий. Ісав був оброслий волоссям по всьому тілі.

26. Імя "Яків" походить з евр. слова "екеб" — пята, а звідси походить слово "акаб", що значить когось підійти. Як бачимо з оповідання, Яків оправдав своє імя, бо при народинах тримав рукою пяту Ісава, а опісля підійшовши його, купив у нього право первородства.

27. Ісав був чоловіком степовим, бо любив ліси, поля, лови і це вплинуло на його характер; він був суворий і без ніжного чуття.

Яків більше займався домашнім господарством і був більш лагідної та чутливої вдачі.

30. Червона страва то була зварена сочевиця. Тому що Ісав за сочевицю продав своє первородство, дістав прізвище Єдом від евр. слова "адом", що означає сочевична страва.

31. Право первородства в тих часах мало в родині велике значіння. Первородний син мав першенство перед другими братами й домашними (гл. Бит. 27:29; 32:33; 43:33; 49: 3. 8.; II Пар. 21:3), діставав подвійну пайку з батьківського майна (Бит. 21:17; І. Пар. 5: 1-2) а по смерти батька ставав головою родини.

За часів патріярхів, первородний син міг також приносити жертву Богові й на нього переходило батьківське благословення разом з месіяnською обітницею.

Яків хоч і підступно здобув собі право первородства, всеж таки це сталось згідно з Божою волею вираженою в пророцтві, що старший служитиме молодшому братові (ст. 23).

33-34. Ісав поставив вище черево над чесноту, страву над честь і за їду продав благословення.

Ісава легкодушність і гіркі наслідки, що слідували опісля для нього є відстрашаючим приміром для тих, що легковажать Божі ласки. Скільки то християн для марної приємности, правдиво для миски сочевиці або для людських зглядів нехтують ласку віри або тратять великі дари покликання. Тому св. Павло напоминає: "Боріться, щоб хто не відпав від благодаті Божої... щоб не був неоглядним, як Ісав, що за одну страву продав своє первородство. Знаете бо, що й опісля, коли хотів наслідити благословення, зістав відкинений, бо зміни успособлення в нього не знайшов Ісаак, хоч шукав його зі сльозами." (Жид. 12:15-17).

Хай Прийде Царство Твоє!

ЮВІЛЕЙНА ЗНИМКА АПОСТОЛЬСТВА МОЛИТВИ З НАГОДИ 10-ЛІТНЬОГО ЮВІЛЕЮ
Парохія Св. Духа, Пойнт Ст. Чарлс, Монтреаль, Квебек.
Посередині Впр. о. Павло Гевко ЧСВВ, Провідник Апостольства.

Апостольство Молитви є це релігійне товариство, якого завданням є молитвою й добрими ділами в злуці з Пресв. Серцем Ісусовим ширити царство Боже на землі й спасати людські душі.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Я не годен цього зрозуміти, як то добрий Бог міг сотворити злого духа.

ВІДПОВІДЬ: І я не годен того зрозуміти, бо Бог не сотворив злого духа. Господь Бог сотворив лиш добрих духів, ангелів. Один із найкращих ангелів був Люцифер, по нашому світлоносець. Цей Люцифер згордів і в своїй буті збунтувався проти Бога й за собою потягнув до бунту велике число ангелів. Через гріх ангели стали злими духами. Отже з того ясно, що злого духа сотворив Бог як духа, а **злим, він саме себе "сотворив"**

ЗАПИТ: Де то в біблії записано, що люде мають в неділю й свята ходити до церкви на Службу Божу?

ВІДПОВІДЬ: Якщо виключно в біблії хочеш шукати вияснення віри й всіх різних католицьких практик та обовязків, то там його не знайдеш, бо католики приймають усе, що свята Церква вірити навчає й виконувати приказує. А з тої всієї науки й приказів є тільки одна частина записана в біблії, друга частина далеко більша міститься в церковнім переданні.

Католики не є такими ложними християнами, як ті байбелники, що кажуть, що вони приймають тільки ту Христову науку, що записана в біблії, а а все проче відкидають. Католики знають це добре, що не все, що навчав Христос є записане в святих книгах, а що багато з того що Христос учив не є записане в біблії та що Христос дав Своїй Церкві власть непомильно навчати всю Його науку й давати різні церковні заповіди й прикази, що будуть потрібні й хосенні для спасення людських душ.

На основі того уповажнення і повновластей, що їх отримала католицька Церква від Христа, для почитання Г. Бога й для розвою релігійного життя в душах, вона приказує всім вірним у неділі й свята ходити до церкви на Службу Божу, хіба що велика й важна перепона тому перешкодила б.

Отже, **хоч у біблії нема цього виразно зазначено, щоб ходити в неділю на Службу Божу, то одначе є виразно записано, що треба слухати Церкви в усьому, що вона приказує, коли хочемо бути добрими християнами.** Ісус Христос сказав до апостолів і їхніх наслідників так. "Що звяжете на землі, буде звязане на небі..." (Мат. 18:18); Хто вас слухає, мене слухає, а хто вами погорджує, мною погорджує". (Лук. 10:16); "...коли Церкви не послухає, нехай буде тобі, як поганин і митар." (Мат. 18: 17). **А це повинно вистарчити для кожного, хто хоче бути добрим християнином.**

ЗАПИТ: Чи то правда, що колись жив папа, який був сином другого папи?

ВІДПОДІДЬ: Так, це правда й оба папи, батько й син, є свитими. Тими папами є св. Гормізд (514-523) і св. Сильверій (536-537).

Папа Гормізд, ще перед тим, заки став священиком був жонатий і мав сина. В 536 році його син Сильверій, будучи священиком, зістав вибраний папою.

Це одна з тих цікавих подробиць, що їх подає нам історія папів.

ЗАПИТ: Чи то заборонено курити перед св. Причастям і чи воно є гріхом?

ВІДПОВІДЬ: Воно не є ані заборонено, ані гріхом курити перед св. Причастям, одначе стриматись від курення з пошани до св. Тайни Евхаристії є вчинком похвальним і порадним.

ЗАПИТ: Чому то католицька Церква виступає так гостро проти мішаних подруж католиків з некатоликами.

ВІДПОВІДЬ: Католицька Церква має до того великі й важні причини. В мішаному подружі католицька сторона є виставлена на поважну небезпеку утрати своеї святої віри, або щонайменше закинути практикування своїх релігійних обовязків і стати людиною релігійно індиферентною, байдужою. В мішаному подружжі є дуже утруднене виховання дітей по католицьки. І тому дуже часто трапляється, що діти в такому подружжі або зовсім не дістають католицького виховання, або тільки дуже загальне й зовсім не вистарчаюче.

Подружжа є святою тайною і той хто хоче приняти цю святу тайну, мусить бути важно охрещеним. В теперішних часах дуже часто не можна мати певности чи некатолицька сторона є важно охрещена.

Життевий досвід показує також, що в мішаних подружжях католицька сторона є виставлена на різні неприемности й трудноші в виконуванні своїх обовязків, а це знову веде до різних непорозумінь, ділить подругів у так важній і ніжній справі як віра й релігія та робить життя нещасним.

Щастя подружого життя залежить передовсім від едности в вірі подругів.

Цих кілька причин показує нам, чому то католицька Церква виступає проти мішаних подруж. Ті, що задумують вступати в подружий стан, повинні це мати на увазі й мішаних подруж уникати.

БОЖА НАУКА

Бог визволює Ізраїльтян з Єгипетської неволі.

(Про християнську віру).

1. Мойсей.

Ізраїльтяни розрослися в Єгипті у великий нарід. Єгиптяни почали їх боятися, тому хотіли їх винищити. Замінили їх у невільників, а кождого новонародженого ізраїльського хлопця фараон приказав топити.

Одна Ізраїльтянка мала гарного сина. Коли вже не могла довше скривати дитини, вложила її в кошик, облитий смолою, та занесла її на ріку. Саме тоді вийшла фараонова донька купатися. Вона взяла кошик з дитиною й дала хлопяти імя Мойсей, що значить: "з води взятий". До кормлення хлопяти наймила рідну його матір.

Мойсей виховався на фараоновому дворі. Від своєї матери він знав, що він не є египтянином, а Ізраїльтянином, і горів великою любовю до свого нещасного народу.

Йому обявився Господь Бог і вибрав його не великого проводника ізраїльського народу.

Через Мойсея Бог визволив свій вибраний нарід з египетської неволі.

2. Вихід Ізраїльтян з Єгипту.

Фараон довго не хотів випустити ізраїльського народу, бо жаль йому було втратити стільки невільників. Тому Господь Бог на слово Мойсея зсилав на Єгиптян різні кари. Наконець сказав Бог до Мойсея: "Ще одну кару зішлю на Єгиптян і сам фараон буде наставати на вас, щоб ви виходили що скоріше. Кожний ізраїльський батько родини нехай заколе однолітнє здорове ягня і нехай його кровю помаже двері й пороги свого дому. Бо в ночі пішлю Ангела, що повбиває всіх первородних у египетській землі, а омине тільки ті доми, які будуть назначені кровю ягняти. Саме ж ягня спечіть ціле,, не ломіть йому костей і з поспіхом їджте його, бо в ту ніч пасха, се є "перехід". І будьте зібрані в дорогу, бо вже виведу вас із Єгипту". Ізраїльтяни вірили все, що їм Мойсей говорив з поручення Господа Бога, й зробили все, що їм Бог приказав. Вони вийшли з Єгипту й дійшли до Червоного моря. Тоді фараон пожалував, що їх випустив, і пігнався за ними зі своїм військом.

Перед вибраним народом розступилося море й він перейшов на другий бік. Коли ж фараон пустився тою чудесною дорогою, води моря війшлися та накрили фараона й все його військо.

Пасхальне ягня є прообразом Ісуса Христа.

* * *

Чому ізраїльський нарід вірив Мойсеєві?

Ізраїльський нарід вірив Мойсеєві, бо Мойсей був праведний чоловік, що дуже любив свій нарід. На доказ, що його Бог посилає, творив Мойсей чуда.

Що значить вірити?

Вірити значить приймати щось за правду на слово поважного свідка.

Кому ми передовсім повинні вірити?

Ми передовсім повинні вірити Господу Богу й католицькій Церкві.

Чому ми повинні Богу вірити?

Ми повинні Богу вірити, бо Бог усе знає й не може помилитися, ані не може нас обманювати бо Він є найсвятіший.

Чому ми повинні вірити католицькій Церкві?

Ми повинні вірити католицькій Церкві, бо Ісус Христос дав їй дар непомильности навчати людей Божих правд і законів.

Коли віримо по християнськи?

По християнськи віримо тоді, коли узнаємо за правду те все, що Бог обявив, а католицька Церква навчає.

* * *

Поучення. Святе Письмо каже, що "без віри не можна подобатися Богові." А на іншому місці каже, що "праведник буде жити з віри." І ще каже святе Письмо: "Блаженні ті, що вірять". Не гіршися тим, що на світі є багато неправди й терпіння, й не трать віри. Не кажи, як безбожники говорять: "Коли б був Бог, то такого терпіння й неправди не могло би бути на світі". Святе Письмо повчає, що терпіння й кривди є наче вогонь, у которому людська душа має очиститися.

Христос Господь навчає: "В терпінню здобувайте ваші души". Але Бог може кожне терпіння і кожду кривду стократно нагородити. Апостол Павло каже: "Марні наші терпіння супроти нагороди, яка нас жде". Будь завсіди вдячний Господу Богу за дар святої віри.

Ф. Алехнович.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

СПІЗНЕНІ ЖАЛІ

Іноді, лежачи на причі, говорив я зі своїми сусідами. У тій переливній хвилі вязнів знайшов я двох краянів із Вильна, робітників зі шкляної гути, колишніх громадовців. Перейшли кордон, заманені привидом "соціяльного будівництва", думаючи, що знайдуть тут другу "робітничу батьківщину", а знайшли вязницю. Відтак жде їх концентраційний табор та вкінці засланння кудись на роботи, на далеку північ, що зовсім не є нічим кращим від табору. Сьогодні їм відчинились уже очі, вони жалували свого кроку, проклинали агітаторів і з тугою споминали рідне Вильно. Іноді говорив я з робітником з Лодзі, давнім комуністом, який теж приїхав до СССР нелегально з якоюсь робітничою делегацією, з нагоди якихось совітських парад. Очевидно, делегацію гостили. Йому сподобалась. Інші відїхали, він залишився. Пришелець із заходу, неосвоєний із совітським режімом, почав трохи за щиро висказувати свої критичні завваги. Попав до вязниці і сьогодні, лежачи на причі, проклинав комунізм і комуністів, вичікуючи, що йому доля знову принесе. Стрінувся я тут із дезертиром польського війська, одного з поляків стаціонованих недалеко Вильна. Він також жалував свого кроку.

Спізнені жалі!

Вони всі тут непотрібні. Ті, що бачили життя в "буржуазійних" державах, ті, що можуть порівнювати умовини життя в тих державах і в державі "переможних пятилеток" є небажаними, чи пак непевним чинником. Там, на заході, як спричинники ферменту вони побажані, їх спомагають, підтримують. Тут в СССР стають вони легко "контрреволюціонерами". Власна молодь, молодь виховна після революції, молодь, яка не може уявити собі, що десь можна купити досхочу хліба без карток і "хвостів" — тільки така молодь має вартість у соціялістичній державі.

Хоч і серед тієї молоді ширилися неспокої. Питав я одного молодця, невдоволеного з істнуючого в Московщині ладу, який устрій уважає він за найкращий? Відповів мені, що Совіти, але... без Сталіна! Інший знову оповідав мені, за що попав до вязниці. Він був членом групи терористів, які мали замір виконати атентат на Сталіна. Де, в який спосіб подробиць не обдумали. Зброєю, що вони її мали, був один револьвер, який вони відібрали від міліціонера. Один із товаришів, як воно звичайно буває, зрадив. "Змову" відкрили. За ввесь час мого побуту в вязниці не стрінув я ні одного контр-революціонера з "правдивої події." Всі вони такі стероризовані, кожну свобіднішу думку так здавлюють у зародку, що про якусь революцію нема навіть мови. Та це дарма: ті, яких засудили, винних, чи невинних, замісць ненавидіти режім і своїх гнобителів, іноді говорять: "Добре мені так, ...влада знає, що робить, ...я був слабий, неріщучий... такі непотрібні... віддали мене, щоб я загартувався... автім, що значить одно моє життя або й тисячів таких, як я, в порівнанні із цим великим будівництвом..." і т.д.

Це вже виразна психоза.

Говорив я з одним інжиніром, покрою поширеного до не давна "вредітеля" (шкідника) із тих, що плюють на себе, признаються до вини невинні. Ходив він по нашій величезній келії із кута в кут, і торгаючи рукою волосся, говорив:

Чорт зна, що ми наговорили! Просто творили ми повість про неіснуючі речі. Загіпнотизували нас, чи що, до чорта! Здавалося нам, що так краще і для нас і для справи соціялізму..

КОНВЕЄР.

Стикаючись з тими, що все напливали до нашої келії, довідався я про нові способи слідства, що його вживало ГПУ. У перших роках моєї вязниці фізичного примусу під час слідства не стосували. Були тільки на прикордонних станицях ГПУ. Одначе сьогодні вживають цього засобу доволі часто, навіть у Москві. Очевидно, що до кожного вязня стосували окрему тактику. Одних намагаються привести до підписання бажаних зізнань побоями, інших тільки застрашуванням. Дуже часто з добрим успіхом стосують при слідстві спосіб, що його називають "конвеєром". Полягає він на тому, що арештованому не дають змоги заснути.

Слідчі зміняються один за другим, а вязень має змогу заснути іноді тільки на 5—10 хвилин, якщо спізниться черговий слідчий.

Таке слідство триває іноді сім днів і довше, залежно від нервової системи арештованого. Коли той, що його переслухують, засне, обливають його зимною водою і стукають чимнебудь коло вуха.

"Думки мутяться — оповідав мені один, якого переслухували способом конвееру 5 днів — чоловік забуває значіння слів. Замісць імен осіб на устах, плентаються ґеографічні назви. Здається, що вам на голову насадили якусь залізну шапку. Кілька разів хватався я за голову, намагаючися її здіймити і дивувався, коли долоні доторкалися мого власного волосся... Сонність така жахлива, що годі її висловити"...

Нічого дивного, що такою "залізною шапкою" на голові "вредітелі" творять повісти про неіснуючі речі.

ТОВАРИШІ ЗІ СОЛОВОК.

Одного дня відчинилися двері келії і до нас впустили три нові постаті, винуждені, але подібні до маси втікачів "хліборобів". Зацікавлений приглядався я їм, тим більше, що один із них був у сірім соловецьким "кафтані", таким мені знайомім каторжницькім одязі. Вкінці наблизився я до новоприбулих і звернувся до людини в "кафтані".

Вибачте, товаришу, чи ви не з соловецького табору?

Виявилося, що воно справді так. Випитуваний мною "товариш" — це був священик о. А. Ф. Два інші — це о. М. В. і о. В. П. Як я опісля довідався, вивезли їх з табору також так несподівано, як мене, з таким самим поспіхом, а навіть ще більшим, бо оо. П. і Ф. перетранспортували зі соловецького острову на літаку, тому що того дня ніякий корабель не відіздив. Почали ми снувати ріжні здогади щодо причин, чому нас посадили в бутирській вязниці. Тому, що всі здогади по довгій надумі виявилися безпідставні, остаточно прийшли ми до переконання, що нас готовлять до виміни.

Потвердив це о. В., заявивши, що здогад про виміну має деякі підстави, бо його рідня на Литві справді робить деякі заходи.

На Литві? Це мене збентежило, бо не міг я хіба думати, щоб Литва виміняла мене зі Совітами за якогось увязненого комуніста. Бо я, якщо міг би надіятися виміни, то тільки з Польщі, де мав товаришів і приятелів. Справа знову заплуталася. Знову здогади повні песимізму: нове слідство і справа перенесення до нового табору і т. д.

Стомлений ріжними здогадами про мою дальшу долю, стояв я при віконній решітці, дивлячися на сухітничі тополі, що росли на бутирськім подвірі.

Чергового дня священиків перевели на інший коридор — слідчий. Слабий проминчик надії, блиснувши на хвилину, швидко згас. Отже нема мови про виміну. Отже священиків спровадили до Москви тільки на те, щоб почати проти них нове слідство.

Але чому мене тут тримають вже другий місяць у тій келії? Без слідства, не переносять мене і нікуди не висилають?

Минуло кілька днів. Знову появилися в моїй келії нові люди, з вигляду неподібні до інших. Був це о. В. Д., якого привезли з карного табору на Сибірі, й його товариш о. К. В., 70-літний старець, привезений з вигнання. Він має доньку в Ковні

Знову почалися здогади що до нашої будуччини. І всі наші мрії про здогадану виміну розбивалися на тому, що В має рідню в Ковні.

Що за лихо! Продумували ми нашу ситуацію безмежну скількість разів і не могли прийти до певних висновків.

Голод сильно нам дошкулював. Щоб поліпшити трохи наші харчі, зголосилися ми з о. Д. на коридорних послугачів.

Носили ми з кухні бочки з обідом для вязнів, розділювали кашу, мили сходи, коридор і потребник. За те діставали ми більшу харчеву пайку.

Раптом по кількох днях оо. Д. і В. перенесли на інший коридор. Знову залишився я із вічно змінливою та переливною юрбою втікачів.

(Докінчення буде)

ДРУГА ЕНЦИКЛІКА ПАПИ ПІЯ XII.

своєї держави.

Папа кличе до розвязки суперечностей між капіталом і працею в Америці в християнському дусі і жадає, щоб робітникам давати таку платню, що вистарчала б їм до удержання їх і їхніх родин і щоб запевнити їм постійну роботу.

Християнські засади моралі мусять бути великодушно введені в життя, коли спір між капіталом й працею, богачами й бідними, має бути розвязаний згідно з вимогами справедливости й любови.

Папа похвалює союзи трудящих людей, хліборобів і робітників для охорони їхніх справедливих прав.

Коли в Америці пекуча соціяльна справа буде розвязана в християнському дусі, то це принесе велику честь і славу американському народові.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Скаро й Лішор, Алта. В обох парохіях велика радість із того, що молодь масово організується при церкві й народному домі. Новозорганізований хор, під проводом п. Івана Войтаса вже другий раз співав на Службі Божій, в неділю 5 листопада.

Вечером, 5. XI., в Народнім Домі о. парох М. Когут ЧСВВ. мав виклад про бесідництво, а потім покликав до бесіди молодих хлопців. Хлопці відважно виступали й виголошували короткі промови. Опісля слідувала будуюча критика. Така практична лекція бесідництва молоді дуже сподобалася й вона радо брала в ній участь.

На другий день була благодарственна Служба Божа, спільний обід й виклад для старших і молоді

Того ж дня вечером Марійська Дружина старших хлопців і, дівчат мала свої зборн в школі під проводом о. пароха М. Когута. Предсідателька Текля Сенишин дала цікавий відчит про ціль і завдання Марійської Дружини. Число членів збільшається. Членкині, місто витрачувати гроші на щось непотрібне, складають їх до організаційної каси. Гарні це прояви парохіяльного життя нашої молоді й гідні наслідування.

Моркемб, Алта. Дня 31-го жовтня була гостина у панства Демка й Химки Ковальчуків на докінчення весілля їх сина Стефана й його дружини Анни Штогран з Плейн Лейк. По вечері на заклик Павла Хміляра присутні зложили одного доляра на пресовий фонд 'Світла'.

— Новий Борщів Алта. В осінних днях 22 і 23 жовтня цего року, відбувся карнавал у Народнім Домі в Новім Борщеві. У забавах, що їх приготовив заряд карнавалу, пп. Ю. Миций, Василь Рурка й Дмитро Калинчук, узяли участь багато людей, що причинились до повного успіху карнавалу. Вечером, 23. X. судді проголосили вислід змагань дівчат за королівську корону. Найбільше розпродала базарових значків панна Варварка Огородник з Н. Борщева й тому була коронована серед гучних оплесків.

Щире признання дістали другі учасниці змагань: Розалія Горин з Плейн Лейку, Анна Нагірняк з Равнд-Гилл, Августина Осьмак з Мондеру, Наталка Онуфрейчук з Вегревил, Розалія Майко з Гіллярду і Марія Балко з Коперник.

Отсим заряд парохії складає щиру подяку зарядові карнавалу, учасницям змагань за корону, суддям, господиням тай місцевим дівчатам, що приготовляли обід в часі карнавалу, гостям і всім, що чимнебудь причинились до успіху карнавалу.

Увесь дохід призначений на докінчення будови нової церкви св. Івана Хрестителя в Новім Борщеві, Алта.

Заряд Парохії.

Чипмен, Алта. Дня 9-го листопада в новій хаті Михайла й Марії Пинило відбулося посвячення нового дому. Співану Службу Божу на випрошення Божого благословенства і чину посвячення довершив о. І. Лесюк ЧСВВ.

Михайло Пинило походить з дуже свідомої й релігійної родини Пинилів, близько Перемишля. З тої родини рівнож походить теперішний прелат Перемиської Дієцезії, отець Мітрат Пинило. (Мітрат — це головний дієцезальний помічник епископа. А називається Мітрат, бо він при відправі уживає мітри, жезла й набедреника так, як епископ, хоч немає епископського свячення).Мітрат Пинило приходить нашому Михайлові Пиниловi як стрий.

Гарний приклад, як треба кожне діло з Богом зачинати повинен заохотити других до наслідування. При тій нагоді на заклик п. Романюка зібрано на "Світло" $3.45. Щира подяка всім.

Джерсі Сиtі. Свято Христа-Царя серед української молоді. В неділю, 29-го жовтня члени Ліги Укр. Катол. Молоді перевели дуже гарно свято Христа-Царя. Рано, в часі Служби Божої 200 молодих сердець злучилось з Христом Спасителем у св. Причастю. В часі богослуження були дві проповіді: по українськи мав о. місіонар Максим Марків ЧСВВ, а по англійськи о. Р. Ренкин, Т. І. професор етики в Колеґії св. Петра в Джерсі Сиtі.

Опісля було спільне принятя, на якому ряд бесідників висловив дуже повчаючі думки. Отець Ренкин у своїй змістовій промові підчеркнув потребу братерства серед людей. "Сотворення світа й все, що на ньому говорить нам про взаїмну залежність людей. Багато річей повстало на те, щоб життя улекшити. Між ними є й держава. Божа думка про державу є, щоб вона помагала людям, а не їм диктувала. бо навіть сам Бог дав людям свобідну волю, волю, якій не хоче робити насиля." Отець представив ту велику релігійну спадщину, що її мають українці й заохочував молодь брати участь у релігійному життю наших часів.

Мійський комісіонер В. Й. МекГоверн, беручи за основу своєї промови нову енцикліку Папи Пія XII звернув увагу на релігійну свободу в Злучених Державах, яку молодь повинна цінити, боронити та користати з неї для свого добра. Ведеться новітня боротьба між Христом і Антихристом. Наше становище має бути при Христі.

Не може бути розвязки наших проблем, коли світом не заволодіють Христові засади — так говорив п. Гр. Євсяк.

П. Маркил Веґнер промовляв на тему сучасного невідрадного положення українців.

Панна Ева Піддубчишин дуже гарно представила значіння релігії в наших часах. Що це за руїнницькі елементи, що служать до знищення людської гідности, до упадку родинного й економічного життя та спричиняють війни?

Це є в головній мірі заперечення Бога й Його прав. Ми святкуємо це свято Христа-Царя з сильною вірою в остаточну перемогу справедливости й волі для України.

Степан Магура дуже влучно представив засаду справжньої мудрости для молоді: так дбати про тіло, щоб воно служило духові, а не поневолювало його.

Молодь з нагоди цього свята уложила заяву своєї вірности й любови до своєї католицької Церкви та її епископа Ексц. Кир Константина Богачевського і вислала до Преосв. Владики.

Ціле свято пройшло серед дуже милого настрою та з повним успіхом. На ньому розпочато підготовчу працю до зїзду Ліги Української Католицької Молоді, що відбудеться в серпні 1940 р.

Ґлендон, Алта. Читачам 'Світла' вже відомо, що в нашім місточку за почином о. А. Труха, ЧСВВ зорганізувалась укр. греко-католицька парохія. Вписалось 21 парохіян і заплатили свої вкладки. Активний заряд парохії, до якого крім отця, входять Левко Гроцький, Ґабіян Клячик, Юрій Вихопень і їхні дорадники, повели працю вперед.

Сьогодні два акри землі під церкву й на цвинтар заінкорпоровані. Площа на спочинок для померших гарно обведена, а посередині стоїть поважний хрест. Є надія, що до другої осені будемо молитись Богові в своїй новій гарній церкві. Ми горнемось до церкви, бо вона є нашим найкращим приятелем і провідником у житті.

Парохіянин.

ПРИГАДКИ

19. XI. — 25 неділя по Зісл. св. Д. Глас 8. Єванг. воскр. 3. На утр. Полиелей. На Сл. Бож. Ап. зач. 224. Єв. Луки, зач 53.

21. XI. — Вівторок. Собор св. Михаїла. Всеночне. На утр. Єванг. Мат. зач. 52. На Сл. Бож. Ап. зач. 305. Єванг. Луки, зач. 51.

26. XI. — 26 Неділя по Зісл. св. Духа Св. Свящ. Йосафата. перен. з 25. XI. Всеночне. Глас 1 Єванг. воскр. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 229 і 311. Єванг. Луки, зач 66 і Ів. зач. 36.

28. XI. Вівторок. Початок Пилипівки.

Пилипівка від 28. XI. — 6. I. В тому часі піст і заборонений час на весілля й забави з музикою й танцями.

Зміни місяця: 18. XI. — Перша кватира. 26. XI — Повня.

Довгий день: 17. XI. — 8 год. і 31 хвил. 27. XI. — 8 год.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят назначив Всеч. о. С. Бориса до душпастирської обслуги парохії Пресв. Евхаристії в Іст Торонто, Онт.

БОЛЬШЕВИЗМ У РОСІЇ — ЦЕ ЦАРСТВО ДЕРЖАВНОГО КАПІТАЛІЗМУ, ЖОРСТОКОГО ВИЗИСКУ ТРУДЯЩИХ МАС І НАСИЛЬСТВА КЛІКИ ЧЕРВОНИХ ДИКТАТОРІВ.

Коли й де будуть відправи?

19. XI. Неділя 25-та по С. —
Ренфурлі
Москалики
Восток св. Николая
Дервент (місто)
Делф

21. XI. Собор Архистр. Михаїла
Борщів
Енгел Лейк
Гіллярд (Місто)
Івасюки (Празник)
Скаро

26. XI. Неділя 26-та по С. —
Краків
Веґревил
Виллінґдон
Іннісфрі Р. М. Б.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Західна Україна.** Совітська пресова аґенція подає, що Народне Зібрання Західної України дня 28 жовтня 1939 р. проголосило совітську владу в цілій Західній Україні, ухвалило злучення Західної України зі Східною Україною в Союзі Совітських Соціялістичних Републик і рішило, що вся земля стає державною власністю. Великі власники, церкви й монастирі вивласнено з посідання землі й інвентаря без відшкодовання. Приватні господарства зникнуть і все хліборобське населення буде зорґанізоване в колхози, значить у спільні господарства.

Зі Львова виїхала до Москви делеґація з 66 осіб і там перед Верховним Советом зложила подяку Сталіну за "визволення" й прилучення Західної України до СССР.

От роблять червоні кати з бідним українським народом що хотять, а їм у тій підлій роботі помагають ще свої доморослі хруні.

Совіти засипують західно-українські села московськими ґазетами, щоб при їх помочі поширювати скоріше й успішніше большевизм. Та, як доносять, люди не беруться читати московських ґазет й не хочуть їх навіть брати до рук.

— **Верховний** Совет у Москві, дня 1 листопада 1939 р. однодушно ухвалив прилучити Західну Україну, яка тепер є під окупацією червоної армії до СССР, як складову частину Української Радянської Соціялістичної Републики.

— **Дня 2 листопада** Москва на просьбу делеґації Народного Зібрання Західної Білорусі, приняла її до Совітського Союзу, як складову часть Совітської Білорусі.

— **Потверджується** вістка, що між вивезеними вглиб Совітів є найстарший громадянський діяч д-р Кость Левицький і Володимир Целевич.

— **З Берліна** подають, що Німеччина і совітська Росія погодилися 3-го листопада на переселення народів у поділеній Польщі. Українців з під німецької окупації мають переселити до большевії, а німців з під большевії поселять у Познанщині і Коридорі. Поляків виселених примусово з тих околиць хочуть переселити на українські землі, що знайшлися під Німеччиною. Бідний наш нарід у кіхтях обох наїздників!

— **Москалі** масово вивозять товарі із Західної України й Білоруси. Большевія обдирає край і приготовляє нужду для народу.

— **У вівторок,** 31. X. Вячеслав Молотов, комісар заграничних справ виголосив довшу. промову перед Верховним Совітом у Москві. Він сказав: 1. Між Росією і Німеччиною замісць ворожнечі тепер є приязнь, 2. Стара Польща вже ніколи не встане. 3. Німеччина хоче закінчити війну, а Франція і Англія хочуть її продовжати не за демократію, чи відбудову Польщі, а зі страху, щоб Німеччина не була за сильна й не відобрала їм кольонії. 4. По упадку Польщі Росія мусіла "заопікуватись братами Західної України й Білорусі." 5. Німецько-російський договір зобовязує Росію бути невтральною. 6. Росія мусіла дістати концесію від балтійських держав, бо цього вимагала її безпека. Дальше накинувся на Злучені Держави й Туреччину.

З промови Молотова Англія остільки вдоволена, що Росія не обіцяла сподіваної військової помочі Німеччині, Німеччина вдоволена, що Молотов оправдав Німеччину, а вину за цю війну зложив на Британію і Францію.

Ватикан осудив ту промову як "довгий ряд брехонь",

— **З Берліну** передають, що уряд Гітлера вислав примусово з Відня поверх 4.000 жидів.

В Моравській Остраві й в інших німецьких містах дано наказ жидам, щоб негайно вибралися з німецьких територій.

— **У 22-гу річницю** большевицької революції в Росії, Комінтерн видав 6-го листопада маніфест, у якому гостро напав на Злучені Держави за знесення заборони вивозу зброї, а також заатакував Італію і Японію.

Далі комуністичний інтернаціонал взиває робітництво в Англії і Франції "виступати проти тих, які стоять за продовжанням імперіялістичної війни."

— **Поліція** арештує в Канаді комуністів, що розкидають між нарід комуністичні брошурки, шкідливі для оборони Канади.

— **Америку** точить червак комунізму. Комітет Даеса у Вашинґтоні опублікував лісту 563 комуністів, що займають вищі федеральні посади й всі вони заробляють від $3.500-10.000 річно. До вищих риб належать: Аскар Чепмен, асистент секретаря внутрішних справ; Люїс Боле, член морської комісії; Едвин Смит, член національного комітету взаємовідносин праці, Мордокей Езекіл. член "Адміністрації Рільничої Поправи".

Комісія Даеса каже що Ліґа Мира й Демократії належить до большевицького фронту. Тому комісія подала до прилюдного відома імена американських урядовців, що належуть до тієї установи. Комісія жадає, щоб Ліґу передати судові, бо вона вцілості підлягає Третьому Інтернаціоналові в Москві й робила все, що той приказав.

Вже крайна пора, щоб Америка взялась до чистки свого життя від зарази комунізму, щоб колись не було вже запізно.

— **Італія** підписала договір про ненапад з Грецією.

— **Сойм Словаччини** в Братиславі вибрав однодушно президентом держави католицького священика о. Йосифа Тісо.

— **Мусоліні** перевів великі зміни у своїм кабінеті: Змінив 8 міністрів і 4 заступників міністрів, включаючи ґенеральний штаб італійської армії, а також провід фашистів.

В европейських політичних кругах пояснюють ці зміни в італійськім уряді тим, що Мусоліні не думає далі співпрацювати з Гітлером і тому усунув усіх тих міністрів, які були прихильниками Німеччини.

— **Голяндська** королева Вільгельміна й бельґійський король Леопольд вислали до голов воюючих держав Німеччини, Великої Британії й Франції спільний заклик, у якому спільно оферували свої услуги для допровадження миру межи воюючими. Наче у відповідь на те, німці приготовляються угодою або силою забрати для себе Голяндію.

— **В Мінхені** в часі гітлерівських парад, 8 листопада, зроблено атентат на Гітлера, одначе йому вдалось перед вибухом бомби втекти від смерти. Вибух бомби вбив 7 осіб, а 63 ранив.

— **В таборах** полонених у Німеччині перебуває около 120,000 українців із польської армії.

— **На західнім фронті** аліянтські й німецькі армії стоять напроти себе в ґіґантних фортифікаціях. Останніми часами німці розпочали живішу военну активність.

— **Полонених** вояків і офіцерів польської армії є в Німеччині 750,000. Їх німецький уряд не розпускає домів, а поставив до праці в фабриках, залізничих закладах і копальнях вугілля.

— **Мадярщина** укріплює свої кордони в Карпатах проти Совітів.

— **Румунія** відтягнула свої війська з Бессарабії по ріку Прут, пояснюючи це тим, що в разі війни лекше буде її боротись при ріці, як на степах.

— **Фінляндія** не згодилась на московські домагання. Переговори закінчені.

— **Італія** не хоче допустити до поширення большевицьких впливів на Балкані й тому почала орґанізувати протибольшевицький бльок. До цього бльоку мали б входити Румунія, Югославія, Мадярщина, а також Греція і Болгарія. Італійська преса гостро виступає проти совітів.

— **Москва** повідомила Англію, що вона не визнає лісти военної контрабанди, яку подала Англія.

УВАГА!
МОНДЕР І ОКОЛИЦЯ
УВАГА!

Молоді Артисти Брати Володимир і Амброзій Головач, скрипак і піяніст, укінчені абсольвенти високої музичної Консерваторії у Відні дадуть—

ВЕЛИЧАВИЙ КОНЦЕРТ

ВИСТУП — у салі Укр. Нар. Дому в Мондері, 2-го грудня, в суботу 8.30 вечером.

Проситься українське шановне громадянство, завитати на цей так рідкий концерт.

Комітет Концерту.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди посвячення дому панства Михайла й Марії Пинило в Чипмені, Алта. $3.45

Збірка в часі ґостини в домі Демка й Химки Ковальчуків, Моркемб, Алта. $1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.

Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT. Box G*
Mundare, Alberta, Canada

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (38) 23. Мондер, Алберта, 1-го Грудня 1939. Mundare, Alberta, December 1st. Vol. II. No. (38) 23.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ ШЕПТИЦЬКИЙ ЧСВВ.

МИТРОПОЛИТ А. ШЕПТИЦЬКИЙ ЖИВЕ?

"Америка" (з дня 25. XI. ч. 137) від власного кореспондента одержала й надрукувала таку потішаючу вістку:

"Рим, 1 листопада — Ексцеленція Митрополит Андрей Шептицький живе у своїй палаті на горі св. Юра в Львові, хоч хорий і дуже пригноблений.

Большевицькі аґітатори через радіо ведуть пропаґанду проти Митрополита й українського греко-католицького духовенства.

До Риму приїхав один Редемпторист, який приїхав зі Львова 17 жовтня. Він приніс вістку, що Митрополит Шептицький живе.

Також повідомив, що манастир ОО. Редемптористів в Збоїсках цілком потороощений від бомб з німецьких літаків, а монастир на Голоску служив для німців за шпиталь.

Також з Мінхену прийшла вістка з 31-го жовтня, що Митрополит і всі Єпископи в Галичині живі й на волі."

Хочеться вірити, що ці вістки правдиві, та не знати, чи вже не є передавнені. Вість, яку надрукували часописи, що Кард. Маліоне, державний секретар Ватикану, одержав потвердження відомости про смерть Митрополита Андрея є новіша й мабуть правдивіша. Зі всіляких суперечних вістей про Митрополита виходить, що ще нема певности про долю Кир Андрея, чи Він між живими, чи може вже між мертвими.

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

Нещастя Галицької України, що її тому три місяці загарбали більшовики, глибоко врізалося у серце кожного щирого українця.

Однак найбільше співчуття огорнуло ввесь український загал, коли по Митрополиті Кир Андреї Шептицькому, пропали всякі вісти. Непевність долі цього найбільшого теперішнього Діяча й Достойника Церкви затрівожила всіх. Майже три місяці вже не сходить із уст українців і чужинців це дороге імя нашого Митрополита. І не диво! Бо Митрополит Андрей—це найвизначніша Постать сучасної доби серед українців.

Як милим отже спомином буде для нас пригадати собі про життя нашого Митрополита Кир Андрея, приглянутися його минулій праці для нашої Церкви, придивитися щераз на його заслуги для нашого народу.

Життя Кир Андрея

Наш Митрополит Кир Андрей родився 29 липня 1865-го року у Прилбичах, коло Яворова, в Західній Україні. Батько його звався Іван на Шептицях граф Шептицький, а мати Софія родом із графів Фредрів. На св. хрещенні дістав він три імена: Роман, Марія, Олександер. Початкову науку побирав молодий Роман у дома від домашнього вчителя, а на десятому році записали його родичі до ґімназії. 1883 року здав матуру з відзначенням і зголосився на один рік до військової служби при кінниці як однорічняк. Відтак записався на університет у Кракові й Вроцлаві, де здобуває докторат прав. 1886 р. відвідує молодий Роман Рим і приймає папське благословення від папи Льва XIII. У цьому часі пробудиться в молодому графі Романові монаше покликання, але батьки зразу цьому спротивилися. 1887 р. відвідує він наш золотоверхий Київ і там познакомлюється з цілим рядом українських учених. Вер-

нувши домів, відвідує знову Рим і Папу й тепер щераз заявляє своїм родичам своє гаряче бажання вступити до ОО. Василіян. Родичі пізнали, що така є Божа воля й дали позволення.

Молодий граф Роман Александер Шептицький прибув до Добромильського монастиря ОО. Василіян 28 травня 1888р. По триднєвних реколекціях вступає він на новіціят 2-го червня 1888 р. Василіянську рясу одержав він 1-го липня 1888р. й змінив своє хресне імя Александер на законне Андрей. Перші звичайні обіти зложив 13 серпня 1889. Від 1890 р. студіює він св. богословіє і завершує його докторатом у Кракові 1892. Монашу торжественну професію зложив монах Андрей 14 серпня 1892 р. Єромонахом став 22-го серпня 1892. 1893 р. виконує уряд учителя новиків у Добромилі. 1896 р. став ігуменом львівського монастиря, на якому то уряді розвиває велику місійну діяльність по цілій Галичині. 1897р. почав спільними силами разом із о. Філясом видавати "Місіонаря". 1898 р. заіменовано його професором на вищих богословських студіях у Кристинополі. Але тут не довго перебув бо 17 червня 1899 р. заіменував його папа Лев XIII греко-католицьким епископом у Станіславові.

Єпископські свячення дістав о. Андрей 17-го вересня 1899 у святоюрськім храмі у Львові. На владичий престіл у Станіславові вступив 24-ого вересня 1899, де вірні приняли його з великою радістю. Внедовзі появилися два перші його пастирські послання, одно до священиків, друге до вірних. Весною 1900 р. відбуває канонічну візитацію Гуцульщини й Буковини й своїми відвідинами викликав серед вірних велике враження і вдячну память. У Станіславові занявся ревно молодий Владика справою будови Духовного Семинаря, звернув пильну увагу на шкільну молодь, даючи її реколекції. Він уладжував для вірних місії, відвідував хорих по шпиталях а навіть вязнів. Один рік лише був Кир Андрей станіславівським Владикою. 21 вересня 1900 р. заіменував його Рим Галицьким Митрополитом. Серед великої радости українців у присутности усіх галицьких епископів греко-католицького й римо-католицького обряду відбулася 17 січня 1901 р. його інтронізація у Львові. Зі сорокплітнього митрополитування Кир Андрея є замітні ці дати з його життя: 1910 р. подорож до Канади й Злучених Держав, 1914 арештування й царська неволя, друга подорож до Америки 1921 р. 1930 р. оборона українських інтересів у Польщі, 1939 наїзд більшовиків і сумна непевність нинішних часів.

Із цього коротенького нарису життя Митрополита бачимо, що з 1939 р. проминуло йому від народження 74 літ, від початків монашого життя 51 літ, від станиславівського епископства 40 літ, а відколи став митрополитом 39 літ.

(Далі буде).

50 Літний Ювілей Священства

ВСЕСВ. О. ФИЛИМОНА ТАРНАВСЬКОГО, КАНЦЛЕРА Й ПАРОХА У ФИЛАДЕЛФІЇ ПА.

50 ЛІТ ТОМУ

СЬОГОДНІ

Пятьтесять літ уже проминуло, як у святоюрському храмі ВПреосв. Митрополит Андрей Шептицький, положили свої архієрейські руки на голову молодого питомця Филимона Тарнавського. Тоді, в памятний день 9. XII. 1889 р. він став священиком Нового Завіту й перший раз приніс Безкровну Жертву на саме різдво Христове у церкві св. Юра в Львові. Від тієї хвилі все своє життя о. Тарнавський віддає на службу Богові, Церкві й свойому народові. Ревно працює як душпастир на галицькій ниві, а від 1910 р. у Америці.

Був парохом у Авбурн, Клівленді, в Шікаґо, в Честер, в Ню Йорку, а тепер є у Филаделфії, як парох і канцлер. Всюди щиро трудився на релігійно-церковнім полі й лишає за собою гарні сліди своєї праці. Тепер, хоч уже 77 літний старець, не спочиває, а працює далі з запалом гідним подиву. Дуже любить красу Божого Дому. В Шікаґо помалював церкву, а в Филаделфії відновляє катедру.

В листопаді, в його парохії відбулась свята місія і Євхаристійний Конгрес.

Вельмизаслуженому Ювілятові в 50-ті роковини священства складає свої гарячі побажання

Видавництво "Світла".

Духовні Семинарі

Місячне намірення на грудень

Свята Церква, щоб виконати своє високе післанництво в світі, потребує богато добрих священиків.

Священики з волі Христа мають продовжувати Його діло спасення людського роду. "Як мене післав Отець, і я посилаю вас" (Ів. 20:21) — сказав Христос. Священики мають бути світлом світу й сіллю землі (Мат. 5:13), учителями віри, сторожами й оборонцями моралі, посередниками між Богом і людьми, завідателями Божих тайн, лікарями душ, духовними отцями й провідниками людей на дорозі спасення.

Їх гідність висока, власть велика а вплив на життя вірних могучий. Звідси то слідує, що який пастир, таке й стадо. Успіх праці св. Церкви в великій мірі залежить від добрих, святих, вчених і ревних священиків.

Священики одначе не спадають з неба. Г. Бог покликує їх з людей, а виховує й образує їх св. Церква в своїх духовних заведеннях, що називаються семинарями.

У семинарійних мурах кандидати на священиків літами студіюють, щоб здобути собі потрібну науку Божу й людську, щоб, опісля не бути сліпими вождами, а певними вчителями Христової науки для людей живим і писаним словом.

Там у семинарях, під досвідченим проводом, молитвою й працею над собою, вони виховуються себе на духовних осіб і святих апостолів, щоб потім не тільки словом, а й прикладом своїм учити вірних християнського життя і чеснот

Отже духовні семинарі - це школа науки й святости для будучих священиків, слуг Божого престола й провідників народа.

Не дивно проте, що Папа й епископи семинарі вважають за зіницю свойого ока й дуже дбають, щоб вони існували, стояли високо та якнайкраще виховували добрих робітників у Христовім винограднику. Не всюди однак удержування й ведення семинарів є легке. Вороже відношення до семинарів державних урядів, брак матеріяльних засобів на утримання, або й брак відповідного будинку, недостача потрібних осіб до ведення семинаря та богато других різних причин складаються на те, що справа духовних семинарів не стоїть всюди якслід

От пр. у Мексику від 1926 р. безбожний мексиканський уряд веде війну з духовними семинарями. З виїмком деяких стейтів, у Мексику семинарицькі будинки поконфісковані, а через те неможливо виховувати питомців по семинарях. Те виховання мусить бути тайком в приватних домах. Очевидно, що таке виховання клеру є дуже недокладне. Через знищення духовних семинарів у Мексику, духовенство для цієї країни виховується почасти в Римі, а почасти в Центральнім Семинарі в Монтезумі, що повстав за стараннєм американського епископату для виховання мексиканського клеру. В тому семинарі виховується тепер 468 питомців. Удержання того семинаря вимагає великих коштів.

А як стоїть справа духовних семинарів між українцями католиками? Лихо.

Большевицький наїзд на Галичину знищив там усі наші дієцезальні семинарі й Богословську Академію у Львові. Безбожний большевизм винищує брутально існуюче духовенство, а виховувати нове, нема вже де. В Европі остались з наших семинарів хіба семинар у Карпатській Україні, зовсім змадяризований не з нашої вини, в Словаччині та Український Семинар св. Йосафата в Римі. Тут за морем, в Америці, Канаді й Бразилії, ще й досі українці католики не мають ані одного свойого дієцезального семинаря. На ввесь континент Нового Світу існує тільки один український греко-католицький семинар ОО. Василіян у Мондері, де виховуються на священиків монахи-василіяне. Світські священики з конечности мусять виховуватися у латинських семинарях.

Це дуже сумне, що українці католики не спромоглись поставити свій семинар, де могли б виховуватись їх релігійно-народні провідники.

Як мало зрозуміння справи духовних семинарів у нас і як мало жертв плинуть на семинар! Оголошення тих жертв по часописах показує, що навіть як би такий семинар і збудувати, то не було б чим його втримати.

Духовні семинарі — це дуже важна справа. І тому теперішний Папа Пій XII. звертає в грудні увагу на неї всім католикам.

Нехай і для нас українців католиків ця справа не буде байдужою!

В місяці грудні зробім те, що є в нашій спромозі для справи духовних семинарів!

1. Молімся до Пресв. Серця Христового за католицькі семинарі! Просім, щоб між католиками росло зрозуміння значіння семинарів, щоб всюди вони існували й розвивались та мали повно добрих кандидатів і щоб між католиками процвітала м а с о в а жертвенність на удержання католицьких семинарів.

2. В тій цїли жертвуймо також Службі Божі, наші праці й терпіння!

3. Релігійно-церковні організації, а з окрема кружки Апостольства Молитви й кожний свідомий і щирий українець католик, повинен себе добровільно уподаткувати на український греко-католицький семинар і свою жертву вислати до Епископської Канцелярії.

Зробім отже те, що як свідомі українці-католики в цій справі зробити повинні!

Батьківське Слово до народів усього світу

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЕНЦИКЛІКИ ПАПИ ПІЯ XII. (Продовження).

Свідоцтво правді

Як намісники Того, що в рішальну хвилю перед найвищим земським авторитетом тодішнього часу проголосив великі слова: "Я на це родився і на це прийшов у світ, щоби дати свідоцтво правді; кожний, хто від правди, слухає мого голосу" (Ів. 18:37), ми відчуваємо, що це наш великий обовязок у теперішньому часі дати свідоцтво правді.

Цей обовязок з конечности вимагає виложити й опрокинути блуди й людські помилки, бо треба їх вперед пізнати, щоб опісля можна їх усунути й в и к о р і н и т и. "Зрозумієте правду й правда вас освободить" (Ів. 8, 32).

У виконанні цього нашого обовязку, ми не дамось руководити впливами земських міркувань, ані не стримає нас недовіря чи спротив, відкинення або брак цінення наших слів, ані також страх перед незрозумінням і мильним толкуванням.

Ми сповнимо наш обовязок, переняті тою батьківською любовю, яка хоч відчуває лихо, яке терплять наші діти, то рівночасно й вказує їм помічні середники

Духовне банкроцтво

На початку дороги, що в теперішних часах веде світ до духового й морального банкроцтва, стоять негідні намагання многих людей здетронізувати Христа, відкинути Ним проголошений закон правди й закон любови, що є душею Його царства.

А якраз у признанні царських прав Христа й в повороті одиниць і держав до закону Його правди й любови лежить одинока дорога до спасення.

Коли ми пишемо ці стрічки, страшні вісти приходять до нас, що жахлива военна завірюха шаліє помимо всіх наших зусиль її відвернути.

Коли ми думаємо про ті филі терпінь, що впали на безвинний нарід, котрий ще вчера тішився в своїх хатах сяким таким добробутом, приходить нам спокуса відложити на бік наше перо. Наше батьківське серце стискає біль, коли глядимо наперед, що ще має прийти від погубного насіння насилля і ненависти, через які меч копає кріваві окопи.

Та якраз те грозяче лихо, що його передбачуємо, зневолює нас тим усильніше звернути очі й серця тих, що ще мають трохи доброї волі, до Того, від якого одиноко може прийти спасення світу, до Того, що всемогучою й милосерною рукою один може втихомирити завірюху, до Того, якого правда й любов може просвітити уми й розпалити серця так великої частини людства, що погружена в блуді, самолюбстві, колотнечі й боротьбі й дати її нові погляди в дусі Христового царства.

Можливе, що прийде хвиля, коли то гірка конечність принесе зміну в поглядах і почуваннях у тих многих, що ще тепер зі сліпою вірою йдуть дорогою популярних, модерних блудів, несвідомі того, що вони ступають по зрадливій й небезпечній площині.

Можливо, що многі, які досіль ще не зрозуміли якслід значіння виховного й пастирського післанництва Церкви, аж тепер зрозуміють її перестороги, досліджуючи ложну безпеку минулого.

Ніколи оборона християнства не могла бути так успішною, як у теперішних клопотах.

З безмежного виду блудів і протихристіянських течій вийшли такі збори терпких нещасть, що вони краще від усяких теоретичних опрокидувань їх повалюють

Часи гіркого розчарування, є часто часами ласки, "перехід Господа" (Ісх. 12:11), коли то двері, що в других обставинах були б замкнені отвираються на слова Спасителя: "Це стою під дверима й стукаю" (Апок. 3:20).

Новітні блуди

Теперішня доба додаючи нові блуди до давніх похибок, довела їх до скрайности, а це неминуче пхає до хаосу.

Головною і остаточною причиною лиха в новітній суспільности є заперечення і відкинення одної загальної норми моралі для одиничного й суспільного життя і міжнародних взаємин; ми маємо на гадці легковаження, так дуже поширене нині й занедбання самого природного права, що має свою основу в Бозі, Всемогучім Творцю й Отцю всіх, найвищім і абсолютнім Законодателю, премудрім і справедливім Судді всіх людських ділань

Коли Бог є зненавиджений,то й знівечена основа моралі; голос сумління приневолений замовкнути, або відзивається тільки дуже слабо цей голос, що повчає навіть невчені й дикі племена, що добре, а що зле, що вільно, а що ні, й родить у людині почуття відповідальности за свої діла перед Найвищим Суддією.

[illegible]

Бунт проти моралі.

Заперечення основ моралі взяло свій початок в Европі, в відкиненні тої християнської науки, що її зберігає й подає Апостольський Престіл св. Петра.

Ця наука давала колись духову сполуку Европі, яка вихована, ушляхотнена й уцивілізована хрестом, осягнула такий ступінь суспільного поступу, що могла стати учителькою других частин світу.

Та відтяті від непомильного Учительського авторитету Церкви, чимало відлучених братів, аж так далеко зайшли, що відкинули головну догму християнства божество Спасителя і тим прискорили хід духового занепаду.

Св. Євангеліє розказує нам, що коли Ісуса розпяли, "настала темрява по в с і й землі" (Мат. 27:45), грізний символ того що сталось і що ще й тепер стається духово всюди, де сліпе й горде безвірство по трапило усунути Христа з модерного життя, а зокрема з прилюдного життя й знищити віру в Бога й Христа.

З того вийшло таке, що моральні вартости, які колись керували публичним і приватним життям, вийшли вже з ужитку; а так дуже вихвалювана цивілізація суспільности, відірвавши людину, родину й державу від добродійних і обновлюючих наслідків ідеї про Бога й науки Церкви, спричинила, що там, де давно сяяв блеск християнської цивілізації, знову стало зявлятись все ясніше й виразніше зловіще, гниле поганство

Можливе, що многі, що покинули Христову науку не були того вповні свідомі, що дались звести на манівці злудою блискучих кличів, в яких проголошувано, що ті манівці, то втеча від рабства в якому їх передше тримали, ані вони не предбачували гірких наслідків міняючи правду, що освобождує від блуду, що поневолює.

Чому в світі нелад?

Вони добре не здавали собі справи з того, що відрікаючися безконечно мудрих і батьківських законів Божих і науки Христової любови, що обєднює і підносить, вони підпали під видумки слабенької й змінчивої людської мудрости; вони говорили про поступ тоді, як вертались назад, про злет угору, коли повзали, про гідність людини, коли скотились до служальства.

Вони не поняли того, що людські зусилля не годні заступити Христовий закон чимсь рівновартним; вони "знікчемніли в своїх думках." (Рим. 1: 21).

З підірванням віри в Бога й Ісуса Христа й зі затемненням світла моральних засад у людських умах щезла й конечна підстава трівкости й спокою в внутрішнім і зовнішнім, приватнім і публичнім ладі, який одиноко може підпомагати й берегти добробут держави.

Воно правда, що навіть тоді, як Европа мала братерську спільню через ті самі ідеали взяті з християнської науки, вона не була вільна від розєднань, потрясень і війн, що її нищили, одначе вона мабуть ніколи не відчувала так великого песимізму наших часів,що до спромоги їх полагодити, бо вона мала тоді діяльний моральний змисл того, що справедливе, а що несправедливе, що правне, а що безправне, й через опановання вибухів пристрасти лишала отворену дорогу до почесної злагоди.

А в наших часах, якраз навпаки, непорозуміння походять не лиш з джерела збунтованої пристрасти, а також і з глибокої духовної крізи, що відкинула здорові засади приватної й публичної моралі.

Брак солідарности й любови між людьми.

З поміж численних блудів, що випливають з трійливого джерела релігійного й морального невідання, хочемо звернути увагу зокрема на два блуди, що більш чим другі унеможливляють, або щонайменше утруднюють мирні відносини.

Перший блуд — це занедбання закону людської солідарности й любови, що його накладає на нас наше спільне походження, та сама розумна природа в усіх людей, хоч би не знать до якого народу вони належали й відкуплення жертвою, що її приніс небесному Отця Ісус Христос на престолі хреста.

В дійсності, вже перша сторінка св. Писання, з надзвичайною простотою, говорить нам, як то Бог завершуючи Своє творче діло, сотворив людину на Свій образ і подобу (Бит. 1:26-27); те саме Писання каже нам, що Бог збогатив людину надприродними дарами й ласками й призначив її до вічного й невисказаного щастя. Воно показує нам також, як інші люди взяли свій початок з першої пари, а опісля надзвичайно живо розказує нам про їх поділ на різні ґрупи й їх розсіяння по різних частинах світу. І навіть тоді, коли вони покинули їхнього Творця, Бог не перестав їх уважати за своїх дітей, які згідно з Його милостивим пляном, в даному часі мають злучитись щераз у Його приязні (Бит. 12:3).

Апостол народів пізніше стає вістуном цієї правди, що збирає людей як братів у одну велику родину, коли проголошує грецькому світові, що Бог сотворив "з одного ввесь рід людський, щоби мешкав по всім лиці землі, виміривши постановлені часи й границі їх мешкання, щоб шукали Бога" (Діян. 17: 26-27).

Перед нами чудова картина людського роду, злученого спільним походженням від Бога, один Бог і Отець усіх, що над усіми і через все і в усіх (Еф. 4:6); злученого природою, що в кожної людини є однаково зложена з матеріяльного тіла і духової, безсмертної душі; злученого безпосередною ціллю і завданням на світі; злученого місцем перебування, земля, якої добра всі люди з природного права можуть користати, щоб удержати й розвивати життя; злученого й надприродною ціллю, що є Бог сам, до котрого всі мають зміряти; злученого середниками, щоб осягнути ту ціль.

Той сам Апостол змальовує нам людство ще в єдности його відношення до Божого Сина, образу невидимого Бога, в котрому все сотворене (Кол. 1:16); в єдности його відкуп-

Продовження на стороні 5.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 26. 1-15. Ізаак поселюється в Герарі.

1. Настав же голод на землі, кромі голоду, що настав передше, за часів Авраама; пішов же Ізаак до Авімелеха, царя филистимського, в Герару.

2. Явився же йому Господь і сказав: Не йди до Єгипту, а поселися в землі, що про неї тобі скажу.

3. І пробувай у тій землі й буду з тобою й благословлю тебе; тобі бо й насінню твойому дам усю цю землю й поновлю клятьбу мою, що нею клявся Авраамові, отцеві твойому;

4. І намножу насіння твое, як зорі небесні; й дам насінню твойому всю цю землю й благословенні будуть в насінню твоїм всі народи земнії.

5. За те, що послухав Авраам, отець твій мойого голосу й беріг заповіді мої й повеління мої й установи мої й закони мої.

6. І поселився Ізаак у Герарі.

7. І питали його мужі того міста про Ревекку, його жінку й сказав: Це моя сестра. Бо боявся сказати, що це жінка моя, щоб часом не вбили його мужі того міста Ревекки ради, бо була вродливою.

8. Сталося же, як він пробув там довший час, що виглянувши Авімелех, цар герарський, вікном, побачив Ізаака, як він жартує з Ревеккою, своєю жінкою.

9. Прикликав же Авімелех Ізаака й каже йому: "Чи справді бо то вона жінка твоя? Пощо ж ти сказав: це моя сестра?" Каже йому Ізаак: Тому сказав, щоби не згинути зачерез неї.

10. І сказав йому Авімелех: Що це ти таке заподіяв нам? Мало що не побув хто з мого народу з твоею жінкою то й навів би ти на нас гріх з незнання.

11. Заповів же Авімелех усім своїм людям, говорючи: "Усякий, хто доторкнеться до мужа цього, або до його жінки, підпаде смерті."

12. Сіяв же Ізаак у землі тій і здобув того літа сторичний врожай, благословив бо його Господь.

13. І пішов угору чоловік, і був усе більший та більший, аж поки зробився великим вельми.

14. Був же в нього статок отарний, і статок товарний й много рільного добра, й позавидували йому филистимці.

15. І всі криниці, що повикопували раби його батька загородили филистимці й позакидували їх землею.

ПОЯСНЕННЯ.

1. Про голод за часів Авраама говориться в Бит. 12:10. Авімелех еврейське слово й означае: отець мій і цар. Авімелех, про котрого бесіда, то не був той самий, що жив за Авраама (Бит. 32:2), бо ця подія за Ізаака сталась майже сотку літ пізніше. Імовірно, цей Авімелех був сином того, що прийняв у себе Авраама. Авімелех — це була мабуть загальна назва, що нею називались палестинські царі, подібно як єгипетські царі звались фараонами.

2-4. В часі голоду Ізаак хотів піти до Єгипту, бо то була врожайна, богата й загосподарена країна й там, як колись його батько Авраам, ратуватись від голоду. Та Господь йому поручае йти в іншу землю.

Господь Бог поновив Ізаакові ті самі обітниці, що були дані Авраамові, а між ними месіянську обітницю, що з його роду вийде Месія-Спаситель світу. "І благословенні будуть у насінню твоїм, це значить у однім з твоїх потомків, всі народи земнії", бо той потомок усім людям принесе благодать й спасення. (Пор. Бит. 12:3; 22:18).

5. Всі ці вирази уживае пізніше Мойсей на означення різних приписів обявленого Божого права. Звідси то можна зробити висновок, що патріярхи й їхні діти знали й заховували не тільки закон природний, але й закон наложений через Боже обявлення, пр. закон про обрізання, приношення жертв і т. д. Мойсеевий закон був розвиненням і доповненням патріярхального законодавства.

Подані вирази кажуть нам про точний й повний послух Авраама Божій волі, що робив його святим у очах Божих та зеднував йому Боже благословення.

7. Тут поступив Ізаак так, як і його батько в подібному випадку (гл. Бит. 12:13). Він затаїв свое справжне відношення до Ревекки як своєї дружини, через двозначний висказ, щоб охоронити себе перед можливим нападом на себе.

Слово, брат, сестра, в жидів часто брали в ширшім значінні, те що рідня, свояки.

8. Мусів то бути жарт того рода, на який у тих часах не міг собі був позволити брат зі сестрою, а тільки муж зі своею жінкою.

10. З бесіди Авімелеха видно, що він або дійсно уважав чужоложство за гріх і злочин за котрий Бог карае, або мав у памяті Божу кару з давнішого часу з подібної нагоди. (гл. Бит. 20:6).

Погани перелюб з дівчиною не вважали собі за гріх, або тільки за малий, а перелюб зі замужною жінкою вважали за великий злочин і гріх.

12. Сторичні збори Ізаака в час неврожаю і голоду, були очевидним знаком особливого Божого благословення для Ізаака.

13-15. Ізаак завдяки Божому благословенню ріс у повазі й майні, а це знову викликало зависть і ненавить у жителів тих сторін.

БОЖА НАУКА

(Про десять Божих заповідей)

По виході з Єгипту найшовся вибраний нарід на пустині. Там йому нестало поживи. Люди нарікали на Мойсея: "Нащо ти вивів нас з Єгипту?" Тоді сталося чудо. Вранці впали з неба білі зернятка, що наче іней вкрили землю. Се була манна, чудесна пожива, яка мала смак медівника. Манна падала щодня через сорок років, доки Ізраїльтяни не ввійшли до обіцяної землі.

Манна е прообразом Пресвятої Евхаристії, себто Тіла й Крови Господа нашого Ісуса Христа під видами хліба й вина.

2. Бог дае десять заповідей.

Третього місяця по виході з Єгипту прийшли Ізраїльтяни під гору Синай. Там сказав Бог до Мойсея: "Скажи людям, щоб нині й завтра очистилися і випрали собі одежу, бо на третій день зійду до них на гору Синай."

Третього дня вранці гора покрилася хмарою, почало блискати й греміти, ціла гора трясласл, і дався чути голос труби. Нарід станув під самою горою й дуже боявся. Тоді з темної хмари проголосив Бог вибраному народови своїх десять заповідей, які опісля дав Мойсееві написані на двох камяних таблицях.

Мойсей казав построїти кивот Завіта (скриню), в якому зложив таблиці з Божими заповідями й дещо манни на памятку.

Нарід обіцяв: "Все будемо робити, як Господь Бог приказав."

3. Мідяна змия.

На пустині приходилось Ізраїльтянам зносити всякі невигоди, манна їм збудцініла, дорога нераз була тяжка. Тому вони часто нарікали на Бога, а Бог їх карав за се. Раз післав на них Бог червоні їдовиті змиї і багато народу вмирало від укушення гадюк. Нарід навернувся до Бога й щиро каявся, а Бог простив йому. На Божий приказ зробив Мойсей мідяну змию й повісив її на стовпі. Хто, вкушений змиею, поглянув на той знак, оставався при життю.

Мідяна змия, повішена на стовпі, е прообразом хреста, на якому Христос був розпятий.

* *** *

Де й коли проголосив Господь Бог людям десять своїх заповідей?

Десять своїх заповідей проголосив Бог на горі Синай в часі мандрівки вибраного народу до обіцяної землі.

Вичисли десять Божих заповідей!

Десять Божих заповідей е отсі:

1. Я є Господь Бог Твій, не будеш мати інших богів, крім мене.
2. Не взивай надармо імени Господа Бога твого.
3. Памятай день святий святкувати.
4. Шануй свого вітця і матір, щоб тобі було добре й щоб ти довго прожив на землі.
5. Не убий.
6. Не прелюбодій.
7. Не кради.
8. Не свідчи ложно на твого ближнього.
9. Не пожадай жінки твого ближнього.
10. Не пожадай нічого, що е твого ближнього.

Чи ми христіяни, також маемо виповняти десять Божих заповідей?

Ми також маємо виповняти десять Божих заповідей, бо Ісус Христос приказав їх виповняти.

Чому манна е прообразом Пресвятої Евхаристії?

Манна е прообразом Пресвятої Евхаристії, бо як манна, що падала з неба, удержувала при життю вибраний нарід на пустині, так Пресвята Евхаристія піддержуе наше надприродне життя.

* *** *

Поучення. Пояснення Божих заповідей.

1. Перша заповідь каже вірити в одного Бога, Його любити, на Нього надіятися, Йому служити й молитися до нього. Отже не вільно займатися чарами, ворожбитством, викликуванням духів.

2. Друга заповідь каже нам шанувати Боже імя. Не вільно хулити, проклинати, божитися, ані зі святих осіб або річей жарти собі робити.

3. Третя заповідь каже нам святкувати святий день. В Старім Завіті святим днем була субота, в Новім Завіті е неділя. Не вільно в неділю робити тяжкої роботи й треба бути на Службі Божій.

4. В четвертій заповіді приказує Бог шанувати, любити й слухати своїх родичів. Також треба шанувати й слухати своїх настоятелів, духовне й світське начальство, учителів і всіх старших.

5. В пятій заповіді забороняе Бог відбирати життя або шкодити на здоровлю ближньому або собі самому; також не вільно нікого проклинати, ані згіршувати чито бесідою

чи поведінкою.

6. В шестій заповіді забороняе Бог безстидні діла й слова.

7. В семій заповіді забороняе Бог шкодити другому на майні. Отже не вільно красти, ані обманювати, ані робити шкоди, а позичену або найдену річ треба віддати.

8. В осьмій заповіді забороняе Бог говорити неправду, шкодити другому на його чести. Отже не вільно ложно присягати, обмовляти, клеветати, зневажати.

9. В девятій заповіді забороняе Бог погані й нечисті думки й бажання.

10. В десятій заповіді забороняе Бог пожадати чужого добра.

ЖМУТ ВІСТЕЙ ПРО ОО. ВАСИЛІЯН З ГАЛИЧИНИ

З Риму й Моравії ми отримали такі вісти:

"Отець Василій Скублений (канадійський василіянин, що по упадку Польщі опинився під большевиками), перебувае в Крехові й не може звідтам видістатися. Робиться старання через британський консулят, щоб його звідтам видобути. Деякі отці, що втікли з большевицької території осідають на парохіях або як завідателі, або як сотрудники у о. Медвецького, або Єп. Лакоти.

Отців Юліяна Дація і Маріяна Повха мали викинути з лаврівського монастиря, бо лиш вони оба там лишилися, й ті оба старці тиняються по селянських хатах і то не в Лаврові."

Лист зі Словаччини датований 25. X. 1939 р. В ньому читаемо: "Коли більшовики зближалися до нас, перейшов я з 4 професорами й 24 теольоґами ріку Сян, де ми опинилися з початку в Перемишлі, а потім у Оломовці на Моравії, де нас примістив в своїй доброті Єп. Пречан і де ми зачали науку. Маемо дах над головою, але не маемо ще засобів до удержання богословів. Ми дуже просимо помогти нам в цім ділі, хоч би через збірки, бо інакше ми були б змушені молодь розпустити, щоб шукала собі сама хліба й вона була б страчена для Чина, хоч Чин поніс для неї стільки коштів і праці старших священиків. Пятьох богословів з 4 року зможе вже в січні скінчити свої студії й стати священиками, а двох з третього року при кінці травня 1940р...

В Перемишлі, Кристонополі й Варшаві, лишилося около 80 людей (василіян).

Прошу дуже поспішитися нам з допомогою, бо удержання 30-ох людей без доходу, стане зчасом неможливе, бо ми тут серед чужих людей... Ходить про піддержку фізичного існування людей, що готові змарнуватися.

Пятьох Галичан-Василіян перейшло до Словаччини й перебувають у Межилабірці, хоч там тим, що перейшли з Карп. України — тісно.

Двох було в Відні, двох у Празі, пятьох у Кракові один у Югославії, один у Радимні. Двох сидить на Лемківщині на парохії в Чорній. І так люди порозсівалися і ждуть сталого приміщення.

Про монастирі, що лишилися під большевиками, мало маемо вісток. О. Протоігумен В. Градюк ЧСВВ лишився у Львові. Оповідав брат Х...., що втік з Жовкви, що там на монастирськім маетку зроблено колхоз. Монастирська церква ушкоджена военими стрільнами.

Від редакції. Сумні це вістки. Хто хотівби помогти нашим отцям-скитальцям хай шле ласкаві жертви до редакції "Світла", а Господь ласкавий певно нагородить щедро тих, що поможуть у біді жертвам военної завірюхи. Дайте, а дасться і вам! "Світло".

НАЙНОВІШІ ВІСТИ З ГАЛИЧИНИ

В "Америці", ч. 137. з 25. XI. надруковано нові вісти з Галичини, отримані від власного кореспондента. Передруковуемо тільки важніші й певніші:

"Священикам лишають 10-20 моргів поля, яке мають самі обробляти. Охочі можуть кінчити курси й бути сільськими учителями на державній платні.

Митрополиту відвідав команлант східного фронту ґенерал Семен Тимошенко...

Ці вістки від людей, що були раніше рядянофілами, отже треба приймати їх обережно. Др. Марк. Дзерович, президент Католицької Акції на три епархії, лишився у Львові.

До 17 жовтня можна було переходити Сян, хто хотів і Німці приймали. Того дня, казала Сестра Василіянка, перейшло в Ярославі коло 1,200 втікачів. На Засянні українських учительок е щось 200.

Большевицький уряд робить дійсно велику комуністичну аґітацію на сумежних кордонах, наприклад на границі Закарпаття е стовпи з написами "Для комуністів нема кордонів".

В часі війни в Львові здемольовано коло 50 домів, багато ушкоджених, між іншими спалена церква Богословської Академії від бомби. Академія уціліла й о. ректор Сліпий тамже. Ушкоджені два помешкання у св. Юрі, потерпіла дещо церква Волоська, дуже ушкоджений костел Єлисавети.

Дня 17-го жовтня, отже на другий день після того, як була вістка про арешт Митрополита й інших, приїхала зі Львова (до Відня) Сестра Хризанта Ірина ЧСВВ, югославська горожанка. Була перед відїздом у Митрополита, казав переказати, що все добре. Ходила по різних урядах, щоб добути візи. Дивувались, що Сестри одягаються по цивільному.

Наука по школах іде правильно. У Сестер Василіянок усунули зі школи лише Сестер, всі цивільні лишились дальше. В Перемишлі зачався рік навіть шкільним богослуженням. По церквах у Львові йдуть богослужби читані, чому, не вміла сказати. **Не вільно проповідати.** По селах, кажуть священиків виганяти з "плебаній" на село. Церковного майна, бодай у Львові, не рушають. Просвіта розвязана, зачинені всі книгарні й бібліотеки.

ДЕ НАШІ ГАЛИЦЬКІ ЕПИСКОПИ?

З Букарешту доносять, що в Румунії знаходиться тепер станіславівський епископ Преосв. Григорій Хомишин.

Перемиський владика, Преосв. Йосафат Коциловський лишився в Перемишлі, точніше на перемиському передмісті Засянні, що находиться під німецькою окупацією.

Преосв. Григорій Лакота мешкае в Ярославі, під німцями.

Преосв. Кир Іван Бучко, львівський епископ-помічник перебувае між українцями в Полудневій Америці.

Доля Митрополита Кир Андрея Шептицького невідома. Мабуть перебувае у св. Юрі в Львові під большевицькою сторожею.

Про долю других наших владик годі дістати відомости.

БАТЬКІВСЬКЕ СЛОВО ДО НАРОДІВ УСЬОГО СВІТУ.

(Продовження)

ления через Христа, що своїми муками привернув первісну втрачену приязнь з Богом і так зробив себе посередником між Богом і людьми: "Бо один Бог, один і посередник між Богом і людьми, чоловік Христос Ісус" (І. Тим. 2:5).

А щоб зробити ту приязнь між Богом і людством тіснішою, той же Божественний і Вселенський Посередник, спасення і мира, перед довершенням Найбільшої Жертви вимовив своїми Божественними устами слова, що повторювані продовж століть, викликували геройську любов у світі позбавленім любови й тіченім ненавистю: "Це моя заповідь, щоби ви любили один одного, як я полюбив вас" (Ів. 15:12).

Це е ті надприродні правди, що творять трівку основу й найсильніші звязи до обеднання, що його бажае любов Божа і нашого Божественного Відкупителя.

В світлі цієї єдности всього людства, що існуе правно й фактично, одиниці не можуть почуватись як відокремлені цілости, наче зерна піску, але обеднані органічно й гармонійно у взаїмному відношенні, що зміняеться відповідно до зміни часу.

І народи, помимо розвоевих різниць через всілякі обставини життя і культури, не е призначені, щоб рвати едність людського роду, а радше її збогачувати й прикрашувати, даючи її свої питоменні дари й через взаїмну виміну дібр, яка буде можливою і успішною тільки тоді, коли обосторонна любов й живе чувство доброти злучить усіх синів того самого Батька та відкуплених тою самою Божою Кровю.

(Далі буде).

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ, одинокий католицький тижневик у Канаді обходить цього року десятилітний ювілей свого існування. З цього приводу Видавництво "Світла" складае свое признання цій часописі за її велику творчу працю на релігійно-народньому полі в минулому й бажае ще кращого розвою й успіху в праці для українців у будучині.

— **В жовтні,** Преосв. Іван Бучко, Апостольський Візитатор для вірних українського обряду в Південній Америці, святкував на бразилійській землі 10-ліття своїх свячень. З цієї нагоди, 22-го жовтня відправлено торжественну Службу Божу в намірені Високодостойного Ювілята в Прудентополіс, Парана, в Бразилії, а вірні приступили громадно до Св. Тайн.

У вересні, як подае "Праця" Владика, відвідали українські оселі: Катеадо, Маркондес, Палмітал і Ґон Жуньор. Усюди нарід зо своїми душпастирями, отцями василіянами, радісно витав рідного Владику. А Преосвященні відправляли Службу Божу або молебень у церкві по тих кольоніях і з ревністю апостола заохочували нарід до витривання у вірі, привязанні до катол. Церкви, обряду й української народности. Деколи слова Владики були так зворушливі, що люде плакали мов маленькі діти.

15-го вересня, в Маркондес, Преосв. Іван посвятили церкву.

Побут Преосв. Івана Бучка в Полудневій Америці — це велика й благодатна релігійно-народня місія між українським народом, для якого бразилійська земля стала новою батьківщиною.

— **Помимо** ворожого відношення націзму до католицької преси й намагань здавити її розвій, католицька преса в Німеччині вдержуеться й за 6 літ диктатури Адольфа Гітлера здобула собі поверх сім міль-

УКРАЇНСЬКА СКАРБНИЦЯ
ДУХОВНІ ЖЕРТВИ КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ УКРАЇНЦІВ ЗА ВОЛЮ Й ДЕРЖАВНІСТЬ ДЛЯ УКРАЇНСЬКОЇ НАЦІЇ.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ВИЗВОЛЬНУ СЛУЖБУ БОЖУ

Дмитро Грабець, Гейт, Алта. $1.00. Теодор Лесик, Мирнам, Алта. $1.00. Онуфрій Татервак, Дервент, Алта. $1.00. Михайло Онисик, Дервент, Алта. 50ц. Настя Саврій, Мондер, Алта $1.00

Хто бажае причинитись своїми молитвами й жертвами до визволення української нації, нехай складае свої офіри в "УКРАЇНСЬКІЙ СКАРБНИЦІ" через редакцію "Світла".

Пишіть до редакції "Світла" й присилайте свої жертви до "Української Скарбниці" — за волю України!

Адреса: The Light, Basilian Fathers, Mundare, Alta.

йонів нових передплатників. Це робить католицька свідомість у німців.

— **В Італії** масово поширюють між народом першу енцикліку Папи Пія XII. Світські й церковні організації стараються, щоб кожний італієць прочитав це важне послання святішого Отця.

— **Війна** має свої вимоги. Апостольська Столиця позволила жовнірам у боевій лінії приймати св. Причастя не натще.

— **На просьбу** всього канадійського епископату на чолі з кард. Вільнивом, Св. Отець Пій XII Інститут Середновічних Наук у Торонті підніс до гідности папського інституту й дав йому право учням уділяти наукові ступні з докторатом включно.

В тому Інституті є курси богословя, фільософії, церковного права, літургії, історії, літератури, археольогії і палеольогії.

— **В урядовім віснику** Апостольської Столиці (Акта Апостоліце Седіс за жовтень, ч. 12) є проголошено, що Св. Столиця іменувала б. президента Карпатської України о. д-ра Августина Волошина Тайним Камераріем Його Святости Папи Пія XII. Це відзначення, що наступило 8 червня, отже вже по упадку Карпатської України, є прилюдним признанням заслуг і діяльности батька українського народу в Карпатській Україні від Апостольського Престолу.

Ф. Аляхновіч.

Сім Літ На Соловках

Спомини Засланця

РАДЯНЩИНА

НЕСПОДІВАНКИ.

4-го вересня, коли я мив коридор, відірвав мене від праці старший вязничний сторож. Прийшов він у товаристві фризієра. Мене посадили на стільчику й обголили.

Всі ті заходи коло моєї особи приймав я незвичайно счудовано, бо голення вязнів у "пересильній", де люди сиділи тільки тимчасом, призначені до дальших транспортів, було небуденним явищем.

Від тієї хвилини події чергувалися по собі незвичайно швидко. Пів години по голенню завели мене до лазні, де видали мені чисте білля, замісць старого, якого я не зміняв уже шість тижнів. Ледви вспів я вернутися по лазні до келії, де почав я оповідати товаришам про свої незвичайні події, коли двері відчинились і мене викликали з клунками на коридор. Перевели мене до іншого вязничного крила й посадили в одноособовій келії. Дали мені повну миску каші, чайник з чаем, 10 папіросок, чисту постіль, подушку...

По стільки роках перший раз розкошувався я самотою. Закурив я папіроску й почав думати про своє нове положення. Одно з двох: або справа стоїть дуже добре, або дуже зле. Або вважають мене тут за "великого" політичного злочинця і з того приводу так "шанують", або...

Цей другий здогад не хотів поміститися мені в голові. По стільки пережитих розчаруваннях не хотів я мати нового.

Одначе я немав багато часу до роздумування. Двері знову відчинились і мене спровадили на долішний коридор, де чекав якийсь чекіст.

– Чи ви не маєте ліпшого одягу? — запитав мене ввічливо, споглядаючи на лахміття в яке я був одягнений.

Я відповів, що не маю.

— Поїдемо зараз до радника польського посольства... Вас виміняють до Польщі...

Із надміру щастя сперло мені віддих у грудях. Я сперся на стіну, щоб не стратити рівноваги. Нервовий корч схопив мене за горло.

– Яка шкода... видусив я зі себе захриплим голосом.

– Чого шкода? — здивувався ґепіст.

Шкода, що вже не зможу брати участи в соціялістичнім будівництві.

Ґепіст подивився не мене пильно. Іронія була надто виразна..

ДО КОРДОНУ.

Чергового дня у відкритім авті, в товаристві совітського старшини й вояка, їхав я на залізничий двірець. Ми їхали в напрямі кордону....

Одначе пильнували мене у вагоні так обережно, начеб то я їхав не на волю, а назад на Соловки, та якби побоювалися, що пробуватиму втікати. Навіть до потребника не міг я вийти без конвою...

Поїзд жене швидко, та мені здається, що він волічеться черепашиним ходом.

Нарешті — Мінськ.

Висідаємо.

До відїзду поїзду маємо приблизно дві години часу. Виводять мене до залізничої кімнати ГПУ. Заявляють мені, що дістану побачення з моєю матірю, яка мешкає в Мінську. Справді двері відчиняються за хвилину і входить до кімнати мати, яка трясеться зі зворушення. Дали нам тільки пів години розмови. При прощанні віддаю матері коло пів кільограма чорного хліба, який видали мені в Бутирках на дорогу. Руки матері трясуться.

– Сину мій! Такий щедрий дар... Ми вже давно не мали такої скількости хліба! Але може він придасться тобі?

Будьте, мамо, спокійні!... Мені той хліб уже не придасться....

Ідемо далі. Колосово —кордон!

Виводять мене до прикордонної станиці ГПУ. Совітський вояк не відступає мене ні на хвилину. За хвилину затримався якийсь особовий поїзд. Все ще чекаємо. Переїхали ще два вантажні поїзди. Ждемо. Минуло вже більше, як дві години. Наближається вже сумерк...

Колиж до біса!

Оглядаю порозвішувані по стінах "лозунґи" і портрети "вождів". Швидко вже покину вас — на завжди!...

Їде якийсь поїзд..,

— Ні, це так вітер гуде — каже вояк, що мене пильнував.

Раптом впадає совітський старшина, який ескортував мене з Москви.

– Собірайтесь з в е щ а м і! (Ходіть із річами).

Останній раз чую цю команду, яка постійно переливалась крізь мої вуха підчас мого побуту в казаматах. Швидко хватаю свої клунки і йду на перон.

Та в тій хвилині відчув я, що я вже не вязень. Навпаки, мене шанують. Бо начальник нашого походу, якийсь ґепіст у довгій шинелі, з ромбами на ковнірі, що означало високу військову рангу, закомандував:

– Взять вещі! (Взяти річи).

Негайно підскочив до мене червоноармієць, який ввічливо схопив мої клунки, й ми вийшли. Похід відкривав ґепіст із ґенеральськими відзнаками, я пішов за ним, збоку вояк із моїми клунками, за мною мій конвоїр, дальше якісь люди... Я не звертав на них ніякої уваги.

ВИМІНА.

Жахлива погода. Вітер гуде в недалекім лісі, жене хмари, які летять із поспіхом, перевалюються одна крізь другу, немов бажаючи швидше перелетіти через совітські граничні ворота, що відділюють два світи. Вдивлююся в напис: "Соціялізм сотріот все граніци" (Соціялізм знищить усі кордони), який бачив я так давно, ще в листопаді 1926 р., коли я їхав до совітської держави з вірою, що зможу вести культурну працю для Білоруси, там у БССР. Тоді теж була осінь, але я їхав із весною в душі. Сьогодні вертаюсь як скиталець, у вязничнім кафтані, протверезений Соловками, щасливий, що за хвилину моя нога знову переступить кордон держави соціялістичного будівництва. Сьогодні також осінь, але в моїй душі розцвітає якась невисказана радість..

Вдивляюся в похід, що до нас наближається...

Мій ґепіст також вдивляється в ґрупу, що до нас наближається, бо час-до-часу реґулює наш крок:

– Поволіще!... Прібав шагу! (Швидше).

Іде мабуть про те, щоб станути на умовленім місці кордону в точно означеній годині. Бо нечемно булоб давати на себе ждати, а зайвий поспіх міг би виставити на шкоду престіж держави. Так зрозумів я ті накази.

Я вже розпізнавав лиця людей, що до нас наближалися. На переді йшов якийсь високий мужчина в цивільнім одязі. За ним ішов із двома поліцаями по боках той, якого польський уряд вимінював за мене — Бронислав Тарашкевич. У тій хвилині відчув я не тільки наш душевний контраст, але й фізичний. Вязень "капіталістичної держави" ішов у порядним фільцовим капелюсі, в добре скроенім плащі, в непорочно вичищених черевиках... Совітський вязень ішов в нужденнім, вистрепленім кожусі, що прикривав соловецький кафтан.

Він ішов з невиразною усмішкою на лиці, а я, по стільки роках небачення, дивився зацікавлений на того чоловіка, який, хоч у добрій вірі зломав стільки людських існувань, скермовуючи погляд своїх краянів на фата моргану эпоза кордонних стовпів.

Вимінний церемоніял. Привіти, здіймали капелюхи, стиснули собі долоні... Підписали акти виміни. Колись приятелі, сьогодні чужі люди, яких дороги розходяться в такі ріжні сторони, подали собі долоні. Звичайні вязничні компліменти: "Добре виглядаєш". "Ти також". Дякую, але сумніваюсь".

Відтак кілька слів огірчення за мрії, що щезли, вкінці останне стиснення долоні.

Щасть Боже!...

Розійшлися ми на ріжні сторони.

Той із вязниці піде туди, де цілий край є одною великою вязницею, де людську думку здавили кліщі совітського абсурду, де не тільки працювати й говорити, але навіть думати і віддихати треба по одному шаблоні. Він піде до краю білого невільництва, голоду, й людоїдства — а я прямую на захід, до "капіталістичних" держав, де зможу спокійно спати, знаючи, що в ночі гості з ГПУ не застукають до дверей мого помешкання

Коби лиш не снились примарні сни! Коби тільки завтра забути про пятилетки, ударнічество, соревнованіе, про людоїдство!...

Я пяний зі щастя. Щось говорю, багато говорю... ідемо до світлиці КОП-у. Щось оповідаю... Ех, бо справді можна стати пяним зі щастя! Якеж це дивне почування! Моє перо не всилі описати такого стану.

Кажуть, що Міґуель Сервантес да Саведра, коли повернувся з неволі в альжирських піратів, заявив, що найбільшим щастям, яке чоловік може на землі осягнути, це радість із відзискання в о л і. Такого щастя зазнав я 6. вересня 1933 р. Говорю про свою радість. Дякую... Давлюся словами... Щось стискає мені горло зі зворушення...

Хто зна, може справді варто мучитися сім літ у соловецьких казаматах, щоб зазнати тієї хвилини — того найбільшого щастя.

Така хвилина вже більше не повториться. Її тільки раз у житті можна пережити.

* * *

Того вечора сидів я в ресторані в Стовпцях і їв вечерю з мясом. Я їв правдивий воловий біфштик! Із цибулею! З бульбою! З білим хлібом! Отже нічого дивного, що по стільки роках голодівки приснилися мені в ночі... большевики.

А завтра — стріча з приятелями на двірці у Вильні...

Тепер — до нового життя, до нової праці! Примари щезли.

(Кінець).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Москалики, Алта. В день іменин. Дня 21-го листопада зїхались до дому п. Михайла Кручкевича його приятелі, щоб зробити йому милу несподіванку з нагоди його імянин. В часі вечері зложив щирі желання від усіх п. Петро Сірацький й заохотив до збірки на "Світло". Збірку перевів П. Сірацький і Дмитро Дацюк. Збірка принесла $7.00 й за датки на піддержку релігійного часопису подякував усім Д. Дацюк.

Михайло Кручкевич і його дружина є свідомими й діяльними парохіянами при церкві св. Спаса на Москаликах.

Зложили свої жертви на "Світло" по доляроpremi: М. Кручкевич П. Сірацький, М. Дацюк, Павло Франчук; по 25ц: М. Стадник, Г. Дацюк, С. Хміляр, Т. Гук, П. Сірацька, І. Морозюк, А. Миськів, В. Ф. Хміляр, Г. Сірацький, а прочі по менше.

Гіліярд, Алта. Базар і Катехізмовий Контест.

Базар, з якого прихід призначений на будову нової церкви, пройшов з великим успіхом. Щира подяка всім, що чимнебудь причинились до його гарного висліду, а зокрема тим, що дарували ставки на бінґо, розпродували тикети й гіліярдському ж і н о ц т в у за смачні перекуски.

Підчас базару, що тривав 4 дні, один вечір був призначений на Катехізмовий Контест. В цім контесті взяли участь діти з трьох шкіл під проводом своїх учителів. Вечером, 20-го листопада зїхалась поверх сотка дітей зі своїми родичами до Народного Дому в місті й кожна школа зайняла своє окреме місце. На сцені засіло шістьох учителів з Впр. о. ігуменом Н. Саварином ЧСВВ. Впр. о. І. Лесюк ставив питання дітям, а вчителі судили котрі діти найліпше знають науку релігії. Показалось, що зі школи "Світ" найкраще відповідали Йосефка Савчук, Рузя Розумяк і Рузя Андрухів; зі школи 'Калуш' Марвин Старко й Василь Єлиняк, а з гіліярдської школи, Едвард Бандура, Лаврентій Батюк і Михайло Ленко. Молоденькі побідники в контесті отримали гарні дарунки. Підручником катехізму в контесті був українсько-англійський катехізм о. Лугового 'Наша Релігія' Опісля всі діти бачили висвітлення гарної фільми: "Коронація Папи Пія XII".

При кінці базару відбулась розіґравка тикетів. Виграли на городи: Михайло Стефаник з Гіліярду — радіо (ч. 42); Стефан Вацько з Гіліярду — наручний годинник (ч. 141); Анна Ребко з Гіліярду — готівкою $3.00.

Населення в місточку Гіліярду є 99% українське. Покищо там нема ще католицької церкви, та йде тепер праця, щоб зібрати потрібні фонди й дасть Бог, що в недалекім часі на закупленім горбочку запишається гарна українська, греко-католицька церковця

Гіліярдець.

Делф, Алта. 20-го листопада повінчались Василь Курило з Теклею Мельник з Дервент. З того приводу відбулось гарне весілля в домі батька Якова Курили. В часі весільної забави на заклик п. Олекси Сенишина й А. Тимчака присутні перевели між собою збірку на католицьку пресу Світло й Українські Вісти що принесла $7.10.

Слід згадати, що п. Василь Курило є добрим дяком і диріґентом хору та бере активну участь у народній роботі. Дай Боже таких гарних людей як найбільше нашому народові! Молодим подругам, всього найкращого на шляху життя бажає "Світло".

Скаро, Алта. Листопадовий День. У Листопадові дні ми помянули наших героїв, що боролись і жертвою впали за кращу долю українського народу. Панахиду за поляглих борців відправив о. М. Когут ЧСВВ., а вечером хор під умілою рукою п. Степана Галаса дав гарний концерт. Змістові й зворушливі промови виголосили Петро Мальований, Олекса Сенишин, учитель Лупал і о. М. Когут ЧСВВ. Збірка при тій нагоді принесла $6.00.

Новий Борщів, Алта. Листопадові роковини. 26. XI. українці з Н. Борщева вшанували память борців за волю України панахидою в церкві й концертом у Народнім Домі. Панахиду відправили о. В. Бараник і о. М. Когут. Листопадовий концерт під умілою диріґентурою п. Василя Курили випав дуже гарно. Головний реферат виголосив о. Бараник. Підчас концерту зібрано $3.30 на Дяківську Школу, що мається будувати в Мондері. Кінцеве слово мав п. Мицій, у якому подякував п. Курилі з Делф за науку молоді через кілька місяців. Всі розходились домів вдоволені, передумуючи думки, що їх зродили спомини листопадового зриву.

Мирнам, Алта. Несподіванка для отця пароха. По річній перерві знову став обслугувати мирнамську парохію о. А. Винник ЧСВВ. Щоб віддати їм честь і виявити свою любов, парохіяне уладили гарний вечерок 7. XI. в Народнім Домі. Був це надзвичайно зворушливий вечір для о. пароха й всіх присутних.

Серед милого християнського настрою п. Павло Лесик прочитав привіт від усіх парохіян церкви Успення М. Божої, а потім панна Ольга Яцій вручила отцю дарунок.

Отець п а р о х подякували всім за таку милу несподіванку й заявили, що не будуть жалувати себе ні часу, для розвитку парохії, а зокрема, щоб дітвору пригортати до церкви й сподіються, що всі парохіяне будуть тісно співпрацювати з ними в релігійно-народнім життю парохії.

Того вечора промовляв п. Д. Чапельський як то корисно педеводити такі примірні вечерки, що виробляють взаїмну любов і едність у громаді, та учитель Василь Чорній про пошану й вдячність для провідників; що посвячують с в о ю працю й навіть життя для загального добра.

Рівнож п. Михайло Кулій, бувший учитель, а тепе склепар у Мирнам, заохочував молодь, щоб росла й розвивалася в тій свідомості, що вона католицька й українська молодь

П. Михайло Куций, голова Народного Дому в Мирнам, говорив переконуючо про співпрацю й взаїмне довіря між старшими й молодю. Молодь не повинна сторонити від праці зі старшими, а спільно з ними вести всяку корисну працю. Говорили ще кілька бесідників, а при кінці переведено збірку на "Світло", що принесла $6.20.

Вечерок полишив найкращі враження й додав нової охоти до праці в парохіяльному житті.

Зложили на Світло по 25ц: І. Юзвишин, Я. Матвіїв, Ю. Тринчук, П. Кіт, П. Лесик, Т. Юзвишин, Д. Гуцул, Д. Чапельський, М. Куций, Ф. Стороженко, Ф. Сацьків, І. Фундитус, П. Кіт, Д. Яцій, С. Миськів, Ф. Лесик, Т. Дацюк, Л. Яніцький, М. Кручкевич, В. Чорній, Олекса Корпан, Є. Стороженко, М. Сацьків і другі.

ВЕСІЛЬНИЙ ВІДГОМІН

13. XI. в церкві св. Івана Хрестителя в Нортерн Веллей, повінчали Івана Яцулу з Дервенту і Наталію Івасюк з Нортерн Веллей о. А. Винник. В часі примірного весілля зібрано на Світло $5.35

На пресфонд зложили: Іван і Наталія Яцула $1.00; по 50ц: о. А. Винник, І. Сенюк, М. Панас; по 25ц: В. Козіцький, М. Івасюк, Василь Стецько, С. Дацик, М. Стецько, Г. Стецько, М. Сенюк, А. Пастушок, М. Дацюк, а прочі по менше.

14. IX. приняли св. Тайну Подружжа в церкві св. Вознесення у Дервент, Михайло Мусіовський і Марія Федечко. На весіллю у домі п. Луця Федечка переведено збірку на Світло.

Зложили: Михайло і Марія Мусіовські 35ц; по 25ц: Й. Ханасик, о. А. Винник, Гр. Мельник, М. Федечко, Р. Войтків, С. Корчук, К. Соколенко, К. Федечко, Д. Федечко, М. Сивенький, Д. Федечко, М. Тратчик, В. Федечко, К. Томків, І. Федечко, а прочі по менше. Разом $5.20.

18. XI. в Дервенті, по співаній Службі Божій у церкві св. Вознесення повінчались Володимир Кізяк і Катерина Жук. З цієї нагоди весільні гості зробили збірку на Світло.

Зложили молоді В. і К. Кізяки по $1.00: по 25ц: І. Личак, Ф. Яцула, Гр. Мельник, В. Кізяк, В. Яремцьо, І. Жук, А. Рошко, І. Винник, І. Яхимець, М. Бусько, С. Бусько, о. А. Винник, Я. Кізяк, Гн. Яремцьо, С. П. Яцула, другі по менше. Разом $5.40.

Многі літа щасливого християнського життя новим подругам!

Москалики, Алта. Дня 19.XI., по Службі Божій о. М. Романович ЧСВВ. відправив панахиду за поляглих борців за Україну. Збірка на українських скитальців принесла $4.65.

Мондер, Алта. Червоний Хрест. По всій Канаді ведеться організаційна праця Червоного Хреста. В Мондері існує також організаційний комітет, що вкороткому часі вписав до Червоного Хреста звиж 200 членів. Міщане й люде з околиці добре розуміють гарну ціль Червоного Хреста й радо складають свої жертви. За почином п. д-ра Стрільчука й п. Рішела акцію Червоного Хреста ведуть школи Подоля, Олеськів, Молодія і Володимир. До комітету належать і українці.

Веґревил, Алта. У листопадові роковини. 26. XI. по Службі Божій о. М. Романович ЧСВВ по відповідній промові відправив панахиду за полягших борців за волю України. Тому що в теперішний военний час збірки на старокраєві цілі не є вказано робити, збірка пішла на Дяківську Школу й принесла $5.05. Пополудні в Парохіяльнім Домі відбувся листопадовий концерт.

МИЛА НЕСПОДІВАНКА

Іван Калявський зі своєю дружиною із Равнд Гилл перебрався на свою нову господарку.

Його родина й приятелі зробили йому з цієї нагоди милу несподіванку, дня 11-го листопада вечером. Підчас забави зложили їм свої сердечні побажання та вручили гарний дарунок. На тій гостині була майже сама молодь і вона перевела між собою збірку на Українські Вісти й Світло, що принесла суму $11.70. Воно це дуже гарно, що молодь цінить українську католицьку пресу й від себе робить жертву на її підтримку.

Якщо молоде покоління буде свідоме своєї приналежности до українського народу та сильно триматись буде своєї католицької Церкви й обряду, то це найкраща запорука, що наш нарід у Канаді не пропаде.

Іванові й Йосифі Калявським найкращого поводження в житті бажає "Світло".

ПРИГАДКИ

3. XII. — 27 Неділя по Зісл. св. Д. Григорія преп. Предпр. Введення. Глас 2. Єв. воскр. 5. На Сл. Божій Ап. зач. 23. Евангеліє Луки, зач. 71.

4. XII. — Понеділок. Введення в храм Пр. Богор. Всеночне. На утр. Єванг. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. 320. Єванг. Луки зач. 54 з переступ.

10. XII. — Неділя 28 по Зісл. св. Д. Якова вмч. Глас 3. Єванг. воскр. 6. На Сл. Б. Апост. і Єванг. Неділі 30 по Зісл. Ап. зач. 258. Єванг. Луки зач. 91.

Піст Пилипівка:

Місячне намірення: За католицькі семинарі, головно в Мексику й для Мексика.

Місійне намірення: За католицькі університети в місійних краях.

Зміни місяця: Остання кватира — 3. XII. Нів — 10. XII.

Довгий день: 7. XII. — 7 год. 36 хвилин.

Грудень — це місяць боротьби з туберкулою.

В Народних Домах оживлена праця: наука співу, відчити, спільні читання, приготовання до Свят-Николаївського вечерка й вивчування коляд і т. д.

В довгі зимові вечорі читайте багато добрих книжок! Дострачає їх "Бібліотека Добрих Книжок" у Мондері, Алта. Канада.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ.

3. **Неділя 27. по Сош. —**
   Мирнам
   Гілліярд
   Стар (Пено)
   Плейн Лейк
4. **Введення в храм Пр. Богор.**
   Дервент (церква Вознесення.
   Делф (храм)
10. **Неділя 28. по Сош. —**
   Київ
   Тофілд
   Лейк Белвю
   Москалики
   Ендро
17. **Неділя 29. по Сош. —**
   Скаро
   Ґлендон
   Борщів
   Івасюки
   Веґревил
   Іннісфрі, Р.М.Б.
19. **Св. Николая Чудотворця—**
   Дервент (церква св. Юра.
   Восток св. Николая
   Флет Лейк (празник)
22. **Непорочне Зачаття М. Б.—**
   Лішор
   Чипмен
   Нортерн Веллей
24. **Неділя Праотців —**
   Краків
   Моркемб
   Виллинґдон
31. **Неділя Св. Отців. —**
   Блумінґдон

!УВАГА!
МИРНАМ І ОКОЛИЦЯ

Катехизм і різдвяна сповідь дітей і старших.

25. XII. в Красногорі, в школі.
26. XII. в Мирнам місті, вечером в Нар. Домі.
26. XII. в Богдан-школі, пополудні.
27. XII. рано, Служба Божа в Богдан-школі.
27. XII. пополудні, в Петфайндер-школі.
28. XII. рано, Служба Божа в Петфайндер-школі.
30. XII. від 10-4 год. в Блумінґтон-школі.
31. XII. неділя, богослужения в Блумінґтон.

о. Амвросій Винник ЧСВВ.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ЗБІРКА НА ДЯКІВСЬКУ ШКОЛУ В КАНАДІ

Дервент, Алта.	$6.20
Енґел Лейк, Алта.	1.10
Скаро, Алта.	7.35
Делф, Алта	9.95
Лішор, Алта	6.45
Збірка з нагоди листопадових роковин у Веґревил, Алта.	5.05
Збірка на листопадовому концерті в Новім Борщеві, Алта	3.30

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Большевики** не дають землі селянам. Московська "Красная Звезда", ч. 115. опублікувала розпорядок у справі землі в Західній Україні й Білорусі. З розпорядку видно, що землю польських поміщиків і осадників не роздано українським селянам, як то себе дехто тішив. Селянам лише наказано скласти комітети й стерегти панське майно.

Як доносять червоні командіри, селяни сумлінно виконують покладений на них обовязок. Посписували всі землі й маєтки та чекають дальших наказів. А дальші накази такі: З поміщицьких земель мають бути виділені й збережені під державним розпорядком всі землі при горальнях, цукроварнях та інших сільсько-господарських підприємствах, а також всі землі, що взагалі мають "державне значіння", як ліси, сіножати, стави, навіть болота, де може бути торф. Крім того значну скількість земель виділено під державні машино-тракторні стації та в "фонд державних совітських господарств."

Селянам замісць землі дають накази їхати на різні роботи до фабрик в СССР, чи в Західній Україні.

Лише подекуди й лише деяким селянам дають у тимчасове користування невеликі клаптики землі, що є під управою місцевих комітетів.

Селяни з наказу влади працюють на колишній панській землі. Частину продукту одержують селяни за свою працю, а решту відвозять до міста на потреби окупаційної армії і нового урядництва.

ДЯКУЮТЬ

Николай і Анна Шуневич, що виратувалися із корабля "Атінії" 3 вересня 1939р. У цю страшну ніч утопилися з українців пять осіб: жінка Якова Кухарчука з трьома дітьми й донька Антонія Ґаха. Виратувалися з Атінії 48 українців утративши всьо кромі життя. 12 листопада були обоє Шуневичі у Мондері з просьбою за запомогою. Зібрали від добрих людей $18.11 а від отців $5.00 разом $23.11. Усім жертводавцям за їх добре серце дякують. Тепер перебувають із донькою Марією й зятем Жаборинським у Лемонті, Алта.

Николай і Анна Шуневич.

КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

уже на укінченні й незабаром появиться у розпродажі. 160 сторін друку. — Ціна 35ц Замовляйте вже тепер! Адреса:

Basilian Fathers,
Mundare, Alta.

Єпископський Ординаріят у Вінніпеґу надав до душпастирської обслуги дистрикт Вайта, Ман., і околиці Всеч. о. Н. Демкову. Церковний дистрикт Алвена, Саск., обслугуватиме Всеч. о. Коцаба.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди поминального богослужения за бл. п. Михайла Шаруна, в Чипмені, Алта. ... $2.80
Збірка в п. Івана Калявського ... 5.75
Збірка в домі Якова й Ірини Курилів, Делф, Алта. 3.55
Збірка на вечерку в Народнім Домі в Мирнам, Алта. 6.15
Збірка з нагоди весілля Івана Яцули й Наталки Івасюк в домі Михайла Івасюка в Нортерн Веллей, ... 5.35
Збірка з нагоди вінчання Михайла Мусіовського й Марії Федечко в домі Луця Федечка в Дервент, ... 5.20
Збірка з нагоди вінчання Володимира Кізяка й Катерини Жук в домі Ілька Жука, Дервент, Алта. ... 5.40
Збірка в домі п. Михайла Кручкевича, Москалики, 7.00
Олекса Ткачук, Стрий, Алта. ... 1.00
Греко-Катол. Парохіяльний Дім у Веґревил, Алта. $2.00
Збірка на весіллю С. Шафрановича й Ольги Кондратюк, в Чипмені, Алта. ... 3.16

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

БЕРІТЬ УЧАСТЬ У КОНТЕСТІ "СВІТЛА"!

Недавно тому появився релігійний часопис "Світло", а вже сотки українців радо читають його на канадійських степах і між американськими хмародерами. Читають і знаходять у ньому здоровий корм для своєї душі, ясний дороговказ для свойого життя.

Нашим одначе бажанням є, щоб не сотки, а тисячі українців читали "Світло" й з нього користали. Тому кличемо всіх наших приятелів і читачів поширювати масово "Світло" й здобувати нових передплатників.

Для більшої заохоти проголосили **Контест "Світла".** Його точки такі:

1. Хто до 15. 1. 1940 р. приєднає щонайменше двох нових передплатників "Світла" й пришле до Редакції разом із їх адресами дві їхні річні передплати в сумі $2.00, дістане даром Калєндар "Української Родини" на рік 1940.

2. Хто до 15. 1. 1940 р. пришле свій контестовий даток у сумі $1.00 до Редакції "Світла", дістане календар "Української Родини" і занотується йому 10 чергових пунктів, які дають йому нагоду виграти 4 слідуючі нагороди (прайзи).
   I. Літературно-наукова бібліотека вартости $7.00.
   II. Релігійна бібліотека вартости $6.00.
   III. Готівка в сумі $5.00.
   IV. Часопис "Світло" на два роки.

Числа з черговими пунктами (які означають те саме, що базарові тикети) вишле Редакція з посвідкою одержання одного доляра.

3. Хто приєднає до Нового Року найбільше передплатників "Світла", дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівки.

Дорогий Приятелю! Попрацюй для "Світла"! Неси "Світло" до хати твого друга, знакомого.

Хай "Світло" світить українським масам на шляху життя!

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
THE LIGHT

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (39) 24. Мондер, Алберта, 15-го Грудня, 1939. Mundare, Alberta, December 15th. Vol. II. No. (39) 24.

Вісти з "Раю„

В Народнім Слові помістив М. Божко дещо вістей, отриманих від утікачів на чужину, що воліють гірку скитальщину, як большевицький "рай".

Всі однозгідно твердять, що в Західній Україні дуже велика дорожня, а деяких продуктів не можна зовсім дістати. Місцеві комуністи, що з приходом совітів сподівались дістати великі пости, тепер прикро розчаровані, бо їх совітська влада вивозить в глибину СССР, до шахт і фабрик на важкі роботи.

Майже всі монастирі зайняті військом. Большевики по багатьох церквах тримають коні. Монахи порозходилися по приватних хатах. Населення вже так перестрашене, що відмовляє притулку монахам. Львівську Богословську гр. кат. Академію зайняло військо. Потверджуються вісти, що від німецької бомби (призначеної на львівську цитаделю), знищена не вежа, але семинарицька церква св. Духа цілком, в залишилась тільки вежа.

Всі наші епископи залишились на місцях зі священиками. Чутки про смерть митрополита Андрея Шептицького, як і про вивезення еп. Хомишина перед вчасні. Останні вісти стверджують, що всі вони на місцях і здорові.

Труси по книгарнях і бібліотеках тривають далі. Жовківську друкарню наших Василіян большевики сконфіскували на друковання пропаґандивної літератури. Тому, що не вміли пустити в рух її електричної машинерії, злапали одного василіянського братчика, який цю службу виконує за один бохонець хліба денно.

Втікачі мали нагоду говорити з вояками червоної армії та її старшинами. Старшини говорили отверто, що ніякої України в Советах немає, хіба та що на папері. Вони й самі сказали, що населення чекає на весну революції, бо до тої пори назріє міжнародне положення. Один червоноармієць, який супроводив через кордон сестру-василіянку, югославянського горожанства, просив, щоб та молилася за него, щоб те пекло в них скоро закінчилося.

Львів дістав в останньому часі ще 200,000 жидів. На місце "Діла" виходить комуністичний щоденник "Вільна Україна" якої заступником редактора є відомий масон Михайло Рудницький, брат музики Антона Рудницького.

ПЕРША ТАЙНА КОНСИСТОРІЯ ПАПИ ПІЯ XII.

Дня 11-го грудня у Ватикані відбулася перша тайна консисторія Папи Пія XII. На цій консисторії не було іменувань нових кардиналів. Папа назначив кард. Лаврентія Лаврі кардиналом камерленґом. Уряд кардинала камерленґа є завідувати всіми справами Ватикану по смерти папи аж до вибору його наслідника.

Кард. Лаврі має 55 літ і походить з Риму. Став кардиналом 1926 р і був папським леґатом на Евхаристійнім Конґресі в Дабліні 1932 р.

Крім того Папа іменував 13 нових епископів і потвердив канонізацію двох нових святих, бл. Марії від св. Евфразії, Пеллетіє, основниці Сестер Доброго Пастиря і бл. Джемми Ґалґані.

Між новими іменованими єпископами є канадійці Александер Вашон з Квебеку, що дістав номінацію на єпископа-помічника з правом наслідства в Оттаві. Преосв. Гавриїл Й. І. Брейнат, Ап. Вікарій з Мекензі Ріверу, що став титулярним архієпископом Ґареллі, і Артур Дувій, що став епископом помічником в Ст. Гаесинт, Квебек.

На тім папськім засіданні було присутних 24 кардиналів.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

В Австралії католики торжественно святкували цього року 100-ліття католицизму в Австралії.

— **Німецький уряд** перестав давати піддержку Церкві в Австрії. Через те католики будуть мусіли добровільно себе уподаткувати на удержання духовенства й Церкви.

— **Чотири** канадійські католицькі місіонарі виїхали в половині грудня на місію між поган до Китаю.

— **Московський** урядовий часопис подав, що тільки в одній тернопільській окрузі замкнено поверх 1,000 церков.

Це така большевицька свобода віри.

— **Німецькі** католицькі монахи й монахині, що в цей воєнний час перебувають у Св. Землі, є інтерновані й під наглядом англійської влади.

КНЯЖИЙ ДАР ВЛАДИКИ

У своїй великій доброті Їх Ексц. Преосв. Кир Константин Богачевський, Єпископ Американських Українців, зложив у дарі на "Світло" суму $100.00.

За таку щедру поміч нашій релігійній часописі Видавництво "Світла" складає Владиці свою сердечну подяку.

НОВИЙ РІК! НОВИЙ КАЛЄНДАР! . НОВА НАЗВА!

ВЖЕ ВИЙШОВ ІЗ ДРУКУ

Калєндар Української Родини

Видання ОО. Василіян у Мондері, Алта.

Поважні статті, оповідання, вірші до деклямацій, цікаві історії, багато жартів, фотографій, оголошень, адреси українських-католицьких Отців у Канаді й Америці, Сестер Служебниць і Василіянок, Церковний Калєндар, Устав Богослужень для Отців і дяків, спис добрих часописей і книжок — усе те найдете в **КАЛЄНДАРІ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1940 РІК. КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ** повинен бути в **КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ,** в кожній українській хаті.

Калєндар коштує вже разом із почтою лиш 35ц.

Хто приєднає двох нових передплатників для часопису "Світло" й пришле їхні адреси, **одержить Калєндар Української Родини — даром.**

Хто пришле одного доляра на **розіґравку "Світла", одержить Калєндар Української Родини — даром** і ще зможе виграти **$5.00 готівкою, Бібліотеку за $7.00 або $6.00, "Світло на 2 роки.**

Тож скоро купуйте, читайте цей новий **Калєндар Української Родини!**

Адреса. *Basilian Fathers, Mundare, Alta.*

Чи можна відбудувати рай?

А Адамові сказав (Господь): Тому, що ти послухав голосу жени твоєї та їв з дерева, що з нього одного я заповів тобі не їсти, проклята земля в ділах твоїх. І вислав його Господь Бог з розкішного раю обробляти землю, що з нього він взятий. (Книга Битія, гл. III, ст. 17, 23).

З цих слів св. Письма ми довідуємося, що на цій долині сліз, як дехто називає нашу землю, таки був колись рай. Значиться, були такі люди, що хоч жили на цім світі, то не журилися, ані про хліб насущний, ані про всякого рода видатки, як одіж, науку, тощо. Все що було потрібне до їхнього життя. достарчав їм сам Господь Бог. Вони мали тільки користати з цієї Божої доброти і в заміну бути Його вдячними, послушними дітьми.

Але й довідуємося ще одно, що є для нас далеко важніше, а іменно, що цей рай довго не тревав. Наші прародичі тяжко провинилися непослухом і за кару втратили його. І хоч Господь Бог не покарав їх до розпуки, бо обіцяв, що божественний Спаситель знову відкупить їм райське щастя, то однак цей другий рай мав бути доступний аж по їхній смерти. Ані вони, ані ніхто з їхніх потомків вже ніколи не мав зажити раю на цій землі. Для них і для нас ця земля — це місце покути за провини і заслуги на рай, що має розпочатися аж в другому світі. Тому по втраченні першого раю, праця і терпіння — це вже таке природне для кожного потомка Адама й Еви, як це, що по заході сонця наступає ніч. Бо той сам всемогучий Господь, що установив пори часу, сказав до Адама, а посередньо кожному з нас: "В поті чола їстимеш хліб твій" і "Земля родитиме тобі терня".

І коли св. Письмо передає нам ці слова Господа Бога так ясно й недвозначно, а щоденний досвід життя потверджує їх так наглядно, то здавалося б, що ніхто з нас смертельників не посмів би зажмурити очі на ці наглядности і таки старатися здійснити свої мрії про рай на землі.

Та це лише здавалося б. В дійсности такі знайшлися.

В 1917 р. на звалищах російської імперії виступили такі

люди, що таки почали будувати рай. У виконанні своїх замірів творці цього раю були безоглядні, в засобах не перебирали. Користаючи й потураючи ненависти гнобленого та покривдженого народу, схлібляючими обіцянками а заразом найбільш підлою брехнею і обманом та безоглядним насильством, вони загорнули у свої руки владу над поверх 150 мільйоновою масою народу на території, що рівнається шестій частині світу.

До своєї розпорядимости вони дістали шпіхлір Европи Україну.

І почали вони будувати рай. Щоб уневажнити присуд Господа Бога, що раю на цім світі не може бути, вони у своїй вузкоглядності заперечили не тільки цей присуд, але й існування самого Судді, що його видав. Почали вмовляти в народ, що нема Бога, що це людська видумка. А вслід за тим вони почали нищити релігію, бо це також перешкаджало їм у будованні раю. Відкинули вони десять заповідей Божих і всі заповіди церковні, а натомісць поставили одну засаду: — ціль одобрює середники. Їхня ціль — це комунізм, а середники — все щонебудь, навіть крадіж і убійство.

Тоді вони затріюмфували. Горожанам цего раю вони унеможливили вихід з нього численими пограничними сторожами, а самі почали тисячними устами своїх видавництв та преси захвалювати свій рай.

Чи вони дійсно відновили в тих краях рай? Чи в большевії справді є рівність, добробут, свобода, як вони це описують, а їхні наймити нам говорять?

На це відповідять нам деякі факти. А їх є мільйони.

Як вже було сказано, большевики відкинули всі Божі і Церковні Заповіди, а на їхне місце поставили тільки одну, так сказати б, норму поступовання: Ціль одобрює середники. А їхня ціль — це підтримування і поширення большевизму.

І вони цієї норми придержуються. Ось недавно в часописах була описана така подія: В большевії один 16 літний хлопець доніс до влади на свого батька, що цей невдоволений з тамошнього способу правління. Батько за це пішов коротати свій вік на Соловки, а син одержав нагороду.

Правдиве обличчя цього раю вказує нам сам Сталін. Коли в 1931 р. група англійців оглядала цей "рай", одна пані, будучи під впливом вражінь, що їх там дізнала, запитала Сталіна: "Доки ти ще будеш убивати людей"? А він дещо заскочений таким питанням відповів: "Доти, доки це буде потрібне".

Повний образ большевицької свободи і добробуту малює нам один вчений з університету у Сан Франциско. В його книжці "Morals and Moscow" читаемо такий уступ під заголовком "Slaughter in the Ukraine" (Різня на Україні): Спробуй уявити собі принайменше два мільйони жінок і дітей засуджених но голодову смерть. Жаден байкар, жаден історик не посмів би видумати щось більш жахливого. Такі муки, така діяволська жорстокість переходить границі людської бесіди.

В зимі з 1932 на 1933 рік московська влада, забравши жниво з урожайної України, добровільно допустила, щоб мільйони гинули голодовою смертю.

Для большевицької влади цей поступок оправданий. Таж прецінь совітська норма — це ціль одобрює середники. А що большевизм потребував грошей для червоної армії, на амуніцію, для заграничних наймитів, то Сталін зовсім спокійно приказав пшеницю мільйонів селян продавати буржуям, хоч мільйони людей гинули без неї.

І кінчить він такими словами: Брутальна тиранія — називають цей спосіб правління здавна. Тоталітарна Держава кажуть у наших університетах Та яким будь іменем ти назвеш цей державний морд — це мало робить різниці для кістяків в Україні. (Morals and Moscow — Feely pp. 13-15).

То чи ж можна це назвати раем? Чи є в большевії свобода і добробут, коли там за 20 літ шість і пів мільйона людей розстріляли, а 12 мільйонів загинуло страшною голодовою смертю? Ні! Це не є рай, але пекло на землі.

—Большевизм — це найбільший і найкоштовніший експеримент, який знає людська історія. Творці цього експерименту хотіли доказати, що Бога нема, що релігія і мораль — це видумка священиків, що рай таки можна мати на землі. А доказали що Бог таки існує, бо немогли знести Його закону: В поті чола твого їстимеш хліб твій; доказали, що релігія і мораль — це не видумка священиків, але найбільші цінноші людства, бо без религії і моралі вони створили пекло; доказали вкінці, що раю на цім світі бути неможе.

Тому нехай большевизм нас ще більше утвердить в нашій вірі в Бога й Церкву. Не даймося збаламутити тим, що за московською оплатою стараються вщепити в нас облудну большевицьку науку. Даваймо їм належну відправу! Бо вони намагаються тут в Канаді створити таке саме пекло, що його вже створили в Україні, в Еспанії. А тим їхнім підхлібним обіцянкам про рай рішуче не вірмо! Кожний заробляе на свій хліб працею — умовою чи ручною - але працею. І тільки цей, що в працях і терпіннях цього життя не дасть нікому вирвати зо свого серця віру в Бога, що не стратить релігії, цебто до смерти останеться практикуючим католиком-християнином, тільки цей перейде з цього життя у рай, не большевицький, але рай правдивий, небесний, що його нам усім відкупив наш божественний Спаситель Ісус Христос.

о. А. Трух ЧСВВ.

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

Вражіння Місіонаря

Несподіванка

Вже сім літ від того часу, як я виїхав із американських Злучених Держав до Канади. Зайнятий щоденною працею в Алберті я вже навіть і не думав про можливість мого виїзду до Злучених Держав, як оце до моеї кімнати в шпиталі наших, українських, католицьких Сестер Служебниць у Мондері де я намагався позбути кашлю, катару й усіх подібних делікатесів, завітали несподівано одного дня Впр. о. Крижановський ЧСВВ, протоігумен нашої амерканcько-канадійської провінції, й передали мені лист від о. В. Каменецького ЧСВВ, що запрошував мене на св. Місію й Евхаристійний Конґрес у Филядельфії.

Щоби спомочи о. Каменецького в тяжкім завданню, я прийняв запрошення й звернув свої думки в сторону Филядельфії, а затим став приготовляти проповіди, а також збірати ті книжки й інші речі, що їх треба було мати з собою підчас св. Місії.

Св. Місія. Евхаристійний Конґрес.

Недалекий відїзд до Америки був для мене дуже милим. та це головно тому, що я їхав на св. Місію й Евхаристійний Конґрес, цебто — до своеї най милішої праці.

Підчас св. Місії католицький місіонар є тим післанцем, що його правдива Христова Католицька Церква посилає до людей, нпр. якоїсь парохії, міста, околиці в справі збільшення Божої слави й забезпечення спасіння людських душ. Кожна така Місія дає многим людям нагоду пізнати правду й навчитись справжнього християнського життя. Вести таку місійну працю між своїм рідним українським народом — дуже мило, бо тоді є "з нами Бог".

А Евхаристійний Конґрес, це головно тепер, у часах нового поганства, велика маніфестація партії прихильників Царя-Христа, надзвичайний здвиг побожного народу кругом Ісуса Христа, що перебуває з нами в Пресв. Евхаристії. На такий здвиг аж рветься серце місіонаря, хоч із Мондеру до Филяделфії шмат дороги...

Колеса крутяться

Чи ви їхали коли з Мондеру до Филяделфії?.. Як то довго колеса крутяться!... Цілих 2 дні й 4 ночі! Є коли думати. А головно тепер, коли раз-у-раз тиснуться страшні думки про нашу рідну Галичину... Жорстокий Гітлер віддав мільйони українців на поталу безбожному й безпощадному Сталінові! Ворогові релігії й ворогові нації!... Колеса крутяться, а думки летять роями.. Брехлива, фарисейська пропаганда Молотова про "визволення українців і білорусинів", заняття Галичини, большевицька преса й фільма, убійства провідників, депортація інтелігенції, масове переселення людности примусові роботи, Сибір, Соловки, заборона священикам носити священичий одяг і голосити Боже слово по церквах, прогнання Сестер зі шкіл, большевицькі вибори в Галичині, заяви української інтелігенції про лояльну співпрацю з крівавим Сталіном... Скільки думок?... Найстрашніші часи в історії українсько-католицького народу! А дорога з Мондеру до Филяделфії така довга... Цілі 2 дні й 4 ночі... А Христова релігія така дорога! А українська нація така люба! А інтернаціонал-безбожницька комуна така страшна, така облесна, така кривава... Саме тепер день 1-го листопаду! Страшно сумна річниця незабутнього **Листопадового Дня!..** Коли прийде **Новий Листопадовий Зрив?...** Дорога з Мондеру до **Филяделфії** така довга, а ще довша дорога української нації до волі й власної державности... Щоб щасливо пройти довгу національно-визвольну дорогу, треба мати силу. Силу дає Христос Бог і єдність. Тому треба всім українцям конечно обеднатись з Христом і між собою через один національний провід. Розум і досвід каже, що кращу будучність може добути собі українська нація лиш із таким кличем: Один Бог, Один Провід, Один Народ. Так, як було за Великого Володимира. Це повинні передумати основно теперішні українські провідники й створити цю необхідну єдність: одної віри й одної української нації під одним загально-українським, законним проводом. Бо інакше скаже Шевченко на адресу українських партійників: "гірше ляха свої діти її розпинають..." Пливуть думки... Колеса крутяться в дорозі з Мондеру до Филаделфії...

Дорога з Мондеру через Вінніпеґ. Там різні українські ґрупи раду радять, як створити один українсько-канадійський провід... "Минають дні минають ночі, минае літо, шелестить пожовкле листя" — а одного проводу немае... Хотілося б зайти до братів українців у місті Вінніпеґу, поговорити зі щирого серця, та лиш пів години часу. Треба їхати дальше. Колеса крутяться... Літа минаються... А й весь український народ ще не дійшов до свого одного, національного державного проводу... Коли прийде той час?... Як провідники українських ґруп зійдуться як брати й зачнуть говорити загально-національною мовою по добрій волі...

Залізниця мчить все дальше й дальше. Цілими днями. Цілими ночами. Щось так, як казав жид! "я сплю, а процент росте."

Батьківське Слово до народів усього світу

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЕНЦИКЛІКИ ПАПИ ПІЯ XII. (Продовження).

Христова Церква й нації

Христова Церква, вірна зберігателька науки Божої премудрости, не може й не думае легковажити та погорджувати особливими питоменностями, що ними кожний нарід величається і зберігае їх як дорогоцінну спадщину по своїх предках. Її метою є надприродна злука у всеобіймаючій любові, глибоко відчутій й практикованій, а не в одноті тільки зовнішній і поверховній.

Церква радісно вистае й супроводжае своїм матернім благословенням кожний напрямок, що зміряе до мудрого й впорядкованого розвитку окремих сил і течій, що мають свій початок у поосібній вдачі кожної раси, якщо лиш він не стоїть у противенстві до обовязків, що їх накладае на людей одність іхнього походження і спільного призначення.

Церква це вже нераз показала в своїх місійних працях, що такі засади поступовання є провідною зорею її вселенського апостоляту

Її місіонарі в кожному віці підниматись піонірських розшуків і досліджувань, повних жертви й посвяти та любови, щоб улекшити глибше пізнання найрізнородніших цивілізацій і щоб достосувати їх духовні вартости до життевої науки Христової евангелії

І все те, що в тих звичаях і обичаях не є нерозривно злучене з релігійними блудами, завсіди бере вона під бачну розвагу й коли це тільки можливе піддержуе й розвиває.

Ті, що вступають у Церкву, якого б вони й не були походження і мови, мусять знати, що вони мають однакові права, як діти в Господньому домі, де царить Христовий закон і мир.

Згідно з тими засадами рівности, Церква дбае про виховання рідного духовенства й постепенно збільшуе число рідних епископів.

Дух навчання і діяльности Церкви ніколи не може бути інший від того, що його проповідував Апостол народів: "Нема поганина й жида, обрізання і необрізання, варвара й скита, невільника й вільного, але все й в усім Христос". (Кол. 3. 11).

І не треба того боятис що свідомість загального братерства, що повстало з християнської науки, буде противитись традиціям й славній бувальщині кожного народу, або що стримуватиме поступ в добробуті. Ні, бо те саме християнство навчає, що в виконуванні любови ми мусимо триматись Богом установленого порядку, що дає почесне місце в наших почуваннях і діланні тим, що є з нами злучені тіснішими звязками. Та й сам Божественний Учитель дав нам приклад того вирізнення свойого краю і вітчини, коли плакав над грядучим збуренням святого міста.

Одначе оправдана й впорядкована любов свойого рідного краю не сміе нам замикати очей на всеобіймаючу християнську любов, яка каже звернути любязну увагу й на других і їхне добро.

Такою є чудова наука любови й мира, що була так ублагороднюючим чинником світського й релігійного поступу людства.

А призабуття цього закону загальної любови, який одино ко може скріпити мир, є джерелом дуже великих лих, для мирних зносин між народами.

Розрив світського авторитету з Богом — це друге велике лихо наших часів.

Є ще інше лихо дуже шкідливе добру народів і всього людства. Цим лихом, є розрив світського авторитету зі всякою залежністю від Найвишої Істоти, Першої Причини й Абсолютного Пана людини й сусбільности й розрив зі всяким обмеженням вищого права, що походить від Бога як свойого праджерела.

Зі запереченням авторитету Бога й Його права, світський авторитет послідовно/ намагається здобути собі повну незавиcимість, що належить виключно до найвищого Творця. Світський авторитет ставить себе на місце Всемогучого й кладе державу чи групу як остаточну ціль життя, найвищий показчик морального й правного ладу й недозволяе відкликуватись до засад здорового розуму й християнської совісти.

А де заперечено зависимість людських прав від Божих, де відклик робиться тільки до якоїсь мрачної ідеї про чисто людський авторитет й проголошується мораль користолюбія там навіть самі людські закони виправдують проступки ..

Зрозуміло, що могучість сперта на таких слабких основах у даних обставинах, може хвилево мати успіхи та викликувати подив у тих, що на все глядять поверховно, однак зчасом прийде хвиля, коли то все те, що збудоване на такій основі завалиться.

Завдання держави.

Найвищий Законодавець, що дав володарям владу, визначив також її межі І найвища світська влада, до якої з Божої волі належить керувати збірним життям, має улекшувати одиницям здобути в дочасності фізичну, умову й моральну досконалість і помогти їм осягнути їхню надприродну ціль.

Звідси то те почесне завдання і обовязок держави так провірювати, спомагати й керувати приватну й особисту діяльність у національному житті, щоб вона могла бути гармонійно спрямована до спільного добра.

А вважати державу, як щось остаточне, чому мусить підпорякуватись усе, є шкідливим справжньому й трівкому добру народів.

Родина її права й завдання.

Такий погляд є повний небезпек передусім для цієї першої і суттевої клітини суспільности то є родини. На її існування і розвиток готові глядіти з чисто вузькоглядного погляду про національну силу, а не звертати уваги на те, що людина й родина вже існували скорше чим держава й що Творець дав їм власть, права та завдання, що відповідають конечним природним потребам.

Тоді також і виховання нового покоління не буде спрямоване до гармонійного розвитку сил та умових і моральних прикмет, а стане односторонім формуванням тих горожанських чеснот, що їх уважається потрібними до осягнення політичних успіхів зі занедбанням чеснот, що дають суспільності запах благородности, людськости й поважання.

Бачучи ясно ті небезпеки, що пливуть зі занедбання, нехтовання і постепенного винищування окремішних прав родини, ми в почуттю нашого апостольського обовязку рішені їх боронити.

Різні зовнішні й внутрішні, матеріяльні й духові вимоги наших часів та всілякі блуди болюче даються відчувати родині. Важке сьогодні життя, повне щоденних тягарів, всяких потреб і обмежень. Хто займається душами й досліджуе серце, знає добре ті скриті сльози матерей, глибокий біль многих батьків і ті безчисленні горя про які нічого не каже й навіть не всилі сказати ніяка статистика. Він бачить сумними очима, як зростае маса терпінь, він бачить як руїнницькі сили тільки чекають на те, щоб ту біду використати для своїх темних цілей. Серед таких виїмкових нинішних обставин, може мати держава ширші й виїмкові повновласти, щоб могти зарадити

(Продовження на ст. 7ій.)

Вкінці — Торонто. Приїхав рано, а поїду аж вечером. Є час і нагода відправити Службу Божу. Іду до Сестер Служебниць, що мешкають коло 3-ої нашої церкви в Торонто-Схід. У каплиці відправляю Сл. Божу. Вже може 2-3 роки, як я давав тут реколекції. За допомогою Отців і добрих людей Сестри купили тут хату й тепер ведуть у Торонті дуже гарну роботу між діточками всіх 3-ьох наших католицьких парохій. А ця робота — християнська, канадійська й українська. Як дуже шкодять собі, своїм дітям і нашій загальній справі ті родичі в Торонті, що не посилають своїх дітей на науку до Сестер! Бо в ніякій школі, в ніякій читальні чи салі не навчить ніхто українських дітей тілько добра, що наші добрі, українські Сестри! Виховання дітей — це в Канаді й Америці найважніша тепер наша справа. Бо нащо придасться наш труд як пронаде молодь і не буде кому передати нашого релігійного й народнього надбання?.. А є багато таких родичів, що марнують своїх дітей. І тут приходять мені на думку ті слова, що їх сказав колись сам Христос про фарисеїв: 'Самі не входять і іншим не дають увійти." Ні з одних ні з других не буде користи. Щоб таке не сталося треба добре виховувати українських діточок. В Канаді й Америці.

Доки ми, старокраеві українці, живемо, мусимо доложити всіх зусиль, щоб навчити наших канадійських дітей української мови, щоб уміли по свойому говорити, читати, писати, молитись. Мусимо виховати їх на справжніх греко-католиків, що знають своє, люблять його й розбудовують. Що особливо тепер, у часах найбільшого народнього горя, є необхідно конечним.

До вечера ще далеко. А тимчасом приїздже несподівано до Сестер п. Володимир Корчинський і офіруеться повести мене по Торонті. Гаразд. Поїдемо відвідати о. пароха Сулятицького й пп. Джурманів, яких син є парохом у Лондоні, Онт. Панство Джурмани, перша родина в парохії Торонто-Захід. Двое дітей працює а двое ще ходить до католицької школи. Юльця вже другий раз мабуть одержала "сколаршип". — О. Сулятицького застаемо дома. На грудях відзнака Б.У.К-а. Колись, у Саскачевані, о. Сулятицький натрудивсь чимало для розвитку нашого Братства. На зїзді Б.У.К-а ми й познакомились були.

Щодо нашої католицької орґанізації, то декуди нема ще відділу Братства Українців Католиків Канади. Інші мають свої домініяльні орґанізації й численні відділи по різних околицях, часто випереджують нас своєю живою діяльністю, спиняють нас у нашій роботі, а ми, українці-католики, не дійшли ще до того, щоб у кожній парохії мати зорґанізований відділ католицької й української акції. А треба зробити це конче й якнайскорше, бо лиш ті поборюють, що борються обєднаним фронтом.

Час біжить скоро. Прощаємось із о. Сулятицьким. П. Корчинський їде скоро на "Кінгстріт", щоб кинути дещо за драбинку, взяти річи від Сестер і заїхати на час на залізничий двірець. Ще одно: "Бувайте здорові", гостинним Сестрам, ще один поклін Ісусові в Пресв. Евхаристії в каплиці й гайда до поїзду й до Америки.

(Далі буде).

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея гл. 26. 16-35.

Бог повторює Ізаакові обітниці дані Авраамові. Угода Ізаака з Авімелехом. Женитьба Ісава.

16. Сказав же Авімелех Ізаакові: Відійди від нас, бо ти став від нас далеко сильнішим.

17. І відійшов Ізвідти Ізаак тай зупинився у герарській долині й там поселився.

18. І повідкопував ізнов Ізаак водяні криниці, що повикопували були рабя Авраама, його батька й що їх позасипували були филистимці по смерті А в р а а м а, його батька й поназивав їх тими самими іменами, що й передше назвав його батько.

19. І копали раби Ізаака в долині Герару й знайшли там джерело живої води.

20. І сварились пастухи герарські з пастухами Ізааковими кажучи, що то їхня вода; й прозвав керницю: Кривда, бо кривдили його.

21. Відійшовши звідти, викопав другу криницю; і сперечались і за ту; й прозвав її: Ворожнеча.

22. Відійшовши й звідти, викопав ще криницю, і вже не сварились за неї; і прозвав її: Просторонь, кажучи: Но тепер розпросторив нас Господь і розмножив нас на землі.

23. Пішов же звідси до клятвенного колодязя.

24. І явився йому Господь тієї ночі й сказав: Я є Бог Авраама, отця твого. Не бійся, бо я з тобою й благословлю тебе й намножу насіння твоє з огляду на Авраама, батька твого.

25. І збудував там жертівник і призвав імя Господнє; і поставив там свій намет; викопали ж там раби Ізаакові криницю в долині герарській.

26. І Авімелех прийшов до нього з Герару й Охозат його дружба й Фіхол воєвода його війська.

27. І каже їм Ізаак: Чого ви прийшли до мене? Ви ж зненавиділи мене й відіслали мене від себе?

28. А вони промовили: Глядівши побачили ми, що Господь був з тобою й сказали: Нехай же буде клятьба між нами й між тобою й заповідаймо з тобою заповіт,

29. Щоб не робив ти нам лиха, як і ми тебе не ненавиділи й як тобі ми робили добре й відпустили тебе з миром; і тепер благословен ти від Бога.

30. І справив їм пир і їли вони й пили.

31. І вставши вранці клялся один другому; й відпустив їх Ізаак і пішли від нього з безпекою.

32. Сталося же того дня, що прийшовши раби Ізаакові сповістили його про криницю, що її викопали й сказали: Не знайшли води.

33. І прозвав її: Клятьба. Тим то й надав назву тому містові клятвенна криниця, по нинішний день.

34. Було же Ісавові сорок літ і взяв собі жінки Юдиту, доньку Веоха, Хеттеянина й Васемату, доньку Гелона, Хеттеянина.

35. І були вони печаллю Ізаакові й Ревецці.

ПОЯСНЕННЯ.

18. Ізаак волів відкопати давні криниці й їх очистити, як копати нові бо: 1. міг бути певним, що знайде воду, 2. була лекша робота, 3. він мав право до тих криниць свого батька й за них ніхто не міг тягнути його до відвічальности. 4. хотів обновити дорогу память свого вітця і тому навіть поназивав їх тими самими йменами, що й батько.

19-20. Живою водою називали давно джерельну воду, щоб її відрізнити від води збираної з дощу й переховуваної в викопаних збірниках-цистернах. В Палестині, в тих часах мати криниці з джерельною водою було досить трудно й тому не диво, що вони викликували часто завість і спори за право до тих криниць.

Ізаак назвав криницю: Есек — несправедливість, кривда.

21. Другу криницю назвав по евр.: Сітнаг — значить суперечка, ворожнеча.

22. Третю криницю назвав по евр. Рехобот, по нашому просторонь. Ізаак хотів тим сказати, що криниця дасть йому води подостатком і вже не буде виставлений на завість і перепони від герарців. З цілого поведення Ізаака пробивається велика уступчивість, згода й миролюбивість.

23. Клятвенний колодязь, по евр. Беер-Себа. Про цю криницю гляди стих 32.

24. Тими словами Бог обіцює Ізаакові свою опіку й поміч у життю.

26. Те, що тут оповідається сталось по подібній події, що була тому 80 літ. (Гл. Бит. 21:22...) Тож годі припустити, щоби тут і там виступали ті самі особи. Імовірно цей Авімелех був сином тамтого, а Охозат і Фіхоль назви урядів, що їх мали дві особи, що були з Авімелехом.

Дружба, в грецькім тексті "невістоводитель", означає особу, що приводила наречену в дім жениха, а також і особу, що мала надзір над домом царських жінок.

31. В давнині торжественною клятьбою, цебто присягою потверджували угоду. З почести до такого акту Авімелех і Ізаак зробили це вранці, коли були тверезі й натще.

32. В евр. тексті й вульгаті кажеться, що знайшли воду й це відповідає звязі оповідання. До грецького тексту тут мабуть через ошибку втиснулось заперечення.

33. Клятьба, по евр. шібеа. Ізаак назвав так криницю або з огляду на клятьбу в стиху 31., або з огляду на те, що так її вже колись назвав Авраам. (Бит. 21:31).

34. Ісав не спитавшися нічого своїх родичів, взяв собі дві жінки, але не зі свого роду, де втримувалась правдива віра лиш проти волі родичів, узяв собі жінки зі зіпсутого й поганського покоління. Тим показав, що його цілковито не обходять релігійні почування родичів, та що легковажить собі Божі заповіді. Це опісля відбилось сумно на Ісаві й його потомках (Мал. 1:3).

35. Обі ті жінки ханаанки своїми злими обичаями, зухвальством, а головно своїм привязанням до поганства (гл. Бит. 27:46) були важким хрестом для Ізаака й Ревекки.

БОЖА НАУКА

Ізраїльський нарід у обіцяній землі.

(Про псальми й Божий храм)

1. Ісус Навин здобуває обіцяну землю.

На пустині померли всі старші Ізраїльтяни, котрі вийшли з Єгипту. Вони не були гідні, щоб увійти в обіцяну землю, бо разураз нарікали на Бога й ворохобилися проти Мойсея. Також Мойсей помер на горі Навав, відки Бог показав йому обіцяну землю. При життю осталися тільки Ісус Навин, Халев, і молодше покоління, що не брало участи у ворохобнях. Аж по сороклітній мандрівці ввів Ізраїльтян до обіцяної землі Ісус Навин, якого Мойсей зробив своїм наслідником. Ізраїльтяни мусіли зводити тяжкі бої з поганами щоби посісти обіцяну землю, та Бог завсіди помагав їм, коли вони були Йому вірні. Ісус Навин поділив обіцяну землю між дванадцять ізраїльських племен, що походили від дванадцятьох синів Якова.

2. Судді.

По смерті Ісуса Навина через довгі часи Ізраїльтяни жили наче одна родина й не мали над собою володарів. Коли вороги нападали на Ізраїльтян, тоді Бог покликував зпоміж них хоробрих мужів, що боронили країну й судили нарід. Таких мужів називали суддями. Усіх суддів було пятьнадцять, а найславніші з них були: Ґедеон, Єфтай, Самсон і Самуїл. Самуїл був також пророком і учителем народу. Він оснував пророчу школу, де молодь і старші вчилися Божого закону, чесно жити й любити свій нарід і рідну землю.

3. Цар Савло.

Коли Самуїл постарівся, забажав ізраїльський нарід мати свого царя. Бог вволив його волю. Першим ізраїльським царем став Савло. З початку Савло управляв добре народом, але згодом згордів, не слухав Бога, тому Бог відкинув його. Ще за життя Савла приказав Бог Самуїлові помазати на царя побожного молодця Давида з Вифлеєму. Таке помазування святим елеєм уділювано всім ізраїльським царям від чого вони звалися Божими Помазанниками.

4. Цар Давид.

Сталося, що на Ізраїльтян напали Филистими. Старші брати Давида пішли на війну боронити рідного краю. Одного разу Давид поніс братам харчі до табору й почув, як филистимський велит Ґоліят насміхався з Ізраїльтян, а ніхто не відважився виступити до боротьби з ним. Давид пішов проти Ґоліята й поборов його. Коли це побачили Филистими, всі утікли з поля битви.

По смерти Савла став Давид царем. На столицю своєї держави від вибрав місто Єрусалим і переніс сюди кивот Завіта. Він вславився великими побідами над поганами й уложив богато побожних пісень, що їх називаємо п с а л ь м а м и. У деяких псальмах пророкував Давид про Ісуса Христа. Господь благословив його й приобіцяв, що з його роду вийде Спаситель світа.

5. Цар Соломон.

По Давиді обняв престол його син Соломон, що був дуже мудрим і богатим царем. Він збудував величний храм у Єрусалимі. Дорогоцінна занавіса ділила сей храм на дві части: на Святая Святих і Святая. В першій стояв кивот Завіта, а у Святая стояв кадильний престол, семисвічник та стіл з жертвенними хлібами й чашею з вином. Кругом храму була свята площа, називана притвор, де приносили криваві жертви (вівці, телята, голуби). Сей храм здвигнено й украшено жертвами й працею цілого народу. Коли скінчено будову святині, відбулося врочисте її посвячення.

6. Розпад ізраїльської держави.

На старість Соломон попав у гріхи бо дозволив поширювати поганство на ізраїльській землі. За це Бог покарав його. По його смерті держава розпалася на дві части, на ю д с ь к е царство зі столицею Єрусалим і і з р а ї л ь с ь к е царство зі столицею Самарія.

Як називаємо ті побожні пісні, що їх уложив цар Давид?

Ті побожні пісні, що їх уложив цар Давид, називаємо псальмами. Їх відмовляли й співали Апостоли й сам Ісус Христос; ми їх також читаємо або співаємо на церковних богослуженнях.

Що це є Божий храм?

Божий храм — це Божий дім, де вірні сходяться на богослуження та молитву. Божий храм називаємо також церква або святиня.

Як ділиться наш Божий храм?

Наш християнський Бажий храм ділиться на святилище, де є престіл і кивот, на храм вірних, де стоять в і р н і, і на притвор (сіни), де колись ставали оглашені (ще неохрещені ученики християнської віри). Кругом церкви є цвинтар, що також є святим місцем.

Як треба поводитися в Божім домі?

В Божім домі треба поводитися чемно й спокійно, треба брати участь у богослуженнях, вислухати проповіди, а не вільна розмовляти.

Який маємо обовязок для Божого дому?

Маємо жертвами й працею причинятися до будови й украшення Божого дому.

* * *

Поучення. Хоч Бог є всюди присутний, б у д у є м о Йому храм де до Нього прилюдно молимося та правимо богослуження. Наші церкви є більше святими, як був старозавітний храм, бо в них перебуває сам Ісус Христос у Пресвятій Тайні Евхаристії в кивоті на престолі та приноситься в них жертва святої Літургії (Служба Божа). Коли переходиш побіч церкви, не забудь віддати їй поклін: відкрий голову й перехрестися.

Причиняймося до будови та прикраси Божих домів. Зневага церкви або цвинтаря є гріхом святотатства.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи в католицькій Церкві є розводи?

ВІДПОВІДЬ: Щоб наша відповідь була ясна, треба вперед точно означити поняття розводу.

Розвід може бути подвійний: 1) щодо самого подружого звязку, коли розвязується подружу звязь так, що можна ввійти в нове важне подружжя (диворс); 2) щодо ложа, стола й мешкання, коли то подружа звязь остає, а подруги покидають спільне життя (сепарація).

Розвід може відноситися до подружжя важного, але ще недовершеного тілесними зносинами, або важного й довершеного.

Християнське подружжя з установи І. Христа є святою тайною, що зображає нерозривну злуку Христа з Його св. Церквою (Єф. 5:22). Коли воно важне й довершене, то воно є так нерозривне, що тільки одна смерть може його розірвати. (І Кор. 7:39. Рим. 7:2). Така є ясна наука Ісуса Христа: "Длятого оставить чоловік батька й матір (і злучиться зі своєю жінкою) і буде двоє одним тілом. Длятого вже не два, а одно тіло. Що отже Бог злучив чоловік нехай не розлучає... Хто відпустить свою жінку й ожениться з іншою, чужоложить з нею. І коли вона опустить свого мужа й вийде за іншого, чужоложить. (Мар. 10. 9:11).

Згідно з цією наукою католицька Церква ніколи не признає і не дає розводів у випадках важного й довершеного подружжа між християнами, коли то подруги стали одним тілом, а в своїм церковнім праві поставила такий закон: "Важного й довершеного подружжа не може розвязати ніяка людська сила, ні ніяка причина крім смерти. (Канон 1118).

Важне та недовершене подружжя між християнами розвязується самоправно через зложення торжественних монаших обітів. (Собор Триденський Канон 6) а також через диспензу зглядно уневажнення правної подружої звязи Апостольським Престолом ізза слушної причини та на прохання обох сторін, або одної з них, хоч би друга противилася (Кан. 1119).

Рівнож законне подружжа між нехрещиними, хоч і довершене розвязується, коли одно з подругів навертається до католицької віри, а друге не хоче навернутись і охреститися ані не хоче зовсім, або бодай мирно, без образи Бога жити з католицькою стороною. В такому випадку християнська сторона може важно вдруге одружитися (канон 1126) й через те нове подружжа попереднє подружжа заключене в невірстві розвязується так, що й нехрещений подруг може важно вдруге подружитися. Це так зв. привілей св. Павла, або привілей віри. Він основується на науці св. Павла в І. посл. до Коринтян: "А впрочім я говорю, не Господь: Коли котрий брат має жінку поганку, а ця годиться з ним мешкати нехай її не відпускає. І коли котра жінка має мужа поганина, а цей годиться з нею жити, нехай не відпускає мужа... Коли ж поганин розлучається, нехай розлучається. Бо не є невільником брат або сестра в такім случаю. А в мирі покликав вас Бог". (І. Кор. 7:12-15).

Бувають деколи випадки, що подружжа, яке вважають за важне, на ділі ізза якихось перепон було вже в заключуванні неважним. В таких разах, католицька Церква по строгім досліджені справи, проголошує те подружжа неважним, а мнимим подругам дозволяє розійтися й ввійти в нові подружі звязи. Люди, що добре справи не розуміють кажуть, тоді, що католицька Церква дала розвід. Та це не є справжній розвід, а просте проголошення неважного подружжа.

Крім розводу в стислому значінні є ще розвід в ширшому значінні це є розділ або сепарація подругів від спільного життя. Вона може бути часова, або стала.

Подруги є обовязані заховати спільність подружого життя, хіба що звільняє їх справедлива причина. (Кан. 1128).

Оправданою причиною до сталого розводу є чужоложство одного з подругів (Мат. 5:32).

Правні причини до часового розділу є відступство одного подруга від католицької віри, некатолицьке виховання дітей злочинне й соромітське поведення подруга, спричинювання небезпеки для душі й тіла подругові та важке подружє пожиття ізза суворого поведення подруга і т. д. (Гл. Кан. 1131).

Назагал, самому, без рішення Ординарія не можна робити розділу, передовсім на довший час.

Коли б зайшов випадок потреби подружого розділу, треба порадитись свойого пароха й з ним добре справу обговорити.

В деяких краях держава дає розводи щодо подружого звязку й позволяє на нові подружжа. Такі розводи перед Богом і Церквою є неважні й грішні.

В наших часах, коли то язва розводів шириться між людьми, треба мати ясні поняття про справу розводів і від них себе й других стерегти.

Бог і Церква є проти розводів і розводи з собою приносять сумні наслідки. Тому християне-католики повинні так побиратись і так вести своє подруже життя, щоб не потрібували навіть і думати про якісь розводи.

ЗАПИТ: Звідки то взялась Пилипівка й на що вона є?

ВІДПОВІДЬ: Під впливом св. Духа Христова Церква ввела в церковному році різні свята визначила різні часи та установила різні обряди й практики, що мають пригадувати вірним великі Божі правди нашої св. віри, спонукувати їх усе новим способом до прославлювання Бога та розвивати в них релігійне життя.

Пилипівка — це час 40-дневного посту перед Різдвом Христовим, що його установила св. Церква для приготовання вірних до належного святкування превеликого значіння події, приходу Христа Спасителя на цей світ. Цей час називає нарід Пилипівкою, бо зачинається він по св. ап. Пилипі, дня 28 листопада (15. XI. ст. ст.), а кінчиться з навечерям Христового різдва.

Пилипівка пригадує нам той період часу від упадку наших прародичів Адама й Еви в раю аж до приходу Спасителя в Вифлеємі.

В тому так довгому часі Г. Бог приготовляв людський рід через патріярхів, пророків, різні пророцтва й прообрази та події світу, до того, щоб він пізнав свій упадок, забажав відкуплення та його опісля приняв.

І справді страшне поганство, загальне зіпсуття обичаїв у світі довело до того, що люди болючо відчували свою недолю і неміч повстати, якщо не прийде ратунок з неба. Тому кращі одиниці з вибраного жидівського народу, а також і з поганського світу підносили свої благальні очі до неба й кликали: "Кропіте небеса з гори й хмари нехай виллють правду, нехай відчиниться земля й видасть Спасителя і нехай виросте правда" (Іс. 45:8).

На цей сумний упадок, тугу й приготовання людського роду на прихід Спасителя католицька Церква пригадує нам саме в час Пилипівки.

В часі Пилипівки обходимо кілька свят, що стоють у звязі з приготованням до приходу Месії-Спасителя. І так маємо празник Непорочного Зачаття Пресв. Діви з котрої мав народитись ожиданий Месія, Введення в храм Пресв. Богородиці, від котрого дня Церква співає катавасію: "Христос раждається, славіте, Христос з небес, срящіте". Тоді маємо також неділю св. Праотців на памятку всіх старозавітних праведників, з котрих одні своїм життям передображували, а другі своїм словом предсказували обіцяного Спасителя і неділю св. Отців, на памятку тих старозавітних праведників, з котрих роду Ісус Христос по тілі народився. Тому то в цю неділю на Службі Божій Церква читає нам родовід Ісуса Христа й вичислює всіх його предків.

Піст перед різдвом Христовим і заборонений час на музики танці й весілля пригадує нам, як побожні патріярхи й старозавітні праведники в пості й молитві ожидали приходу Спасителя, а також він має звернути нашу душу від землі до неба й справ спасення душі та приготовити наше серце до приняття Божих ласк, які нам Господь хоче дати зі святом Христового Різдва.

Цей піст у католицькій Церкві є дуже давний.

Про початок його одначе не маємо ясних і певних відомостей. Перше певне свідоцтво про цей піст знаходимо в актах синоду масонського з 582 р.

Найперше різдвяний піст заховували в епархіях Франції, а коло 6 століття принявся він у Римі а з Риму поширився по всій західній Церкві. Зі західної Церкви перейшов цей піст на схід, однакож не перед 9 століттям, бо св. Теодор Студит (†862), котрий говорить про празники й пости східньої Церкви, про нього нічого не згадує.

Балудянський в своїй церковній історії, ст. 284 пише про початки цього посту, що в 10 столітті почали монахи заховувати цей піст, міряне же не мали в тій справі ніякого закона. Показується з того, що в письмах Кирила Олександрійського, Василія Вел. Івана Золотоустого й в канонах Собору Трулянського з року 692, нема про той піст ніякої згадки, хоч канони того собору обнимають цілу карність східньої Церкви й про пости видають багато законів. В літургічних книгах східної Церкви, що в словянських народах почали печататись в 9 і 10 століттю, находиться тільки руководство про предпасхальний піст і Номоканон з 9 століття згадує тільки про чотиродесятницю.

З того слідує, що той піст зачали найперше монахи добровільно в 10 стол. заховувати, як твердить Балзамон, антіохійський патріярх, а що єпископи буди вибирані найбільше з монахів то внедовзі вони узаконили той піст і міряне обовязані були в 15 стол. силою закона той піст заховати. (Гл. Ю. Пелеш. Пастирське Богословіє, ст. 330-331).

Пилипівка, отже то час покути злучена з радісним ожиданням приходу Господа Ісуса.

Ми христіяне вже не ожидаємо появи Христа, що мав нас відкупити, як старозавітні праведники, бо Христос уже прийшов і нас спас; та Христос щераз має прийти вже не в пониженні й забутті, а в силі й славі, як Суддя живих і мертвих на кінці світа, щоб одних нагородити, а других карати. Приготовуймось вірою, надією і любовю та праведним життям до цього другого приходу. Умрімо для гріха, а живімо для Христа! А в час Пилипівки висповідаймось, приймімо Христа до свойого серця у св. Причастю, заховуймо совісно церковні приписи про піст і заборонений час, більше молімся за себе й других, багато читаймо релігійних книжок а таке приготування виєднає нам багато ласк і потіхи у Христа Спасителя в празник Його Різдва.

"Се приходжу скоро, а моя заплата зі мною, щоби віддати кожному по його ділам." (Апокал. 22:12) — каже Господь. Тож "приготуйте дорогу Господню!" (Лук 3:4). ... "Приносіть овоч достойний покаяння!" (Мат. 3:8)!

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

Праця Кир Андрея для Церкви.

Годі в короткому перегляді зібрати всю кількадесятьлітню працю нашого великого церковного Діяча Кир Андрея. Про нього є вже понаписувані цілі томи книжок. Тут лиш коротенько приглянемось його праці для Церкви.

Вже як монах-Василіянин розвинув Кир Андрей широко закроєну місійну працю в Галичині. Ставши єпископом, а відтак митрополитом, ця його вже започаткована праця набрала ширшого й дальшого розгону. Проповіди, реколекції, місії, катехізації, це його майже щоденна праця. Щороку відбуває він численні канонічні візитації і своїми архієрейськими богослуженнями, глибокими й для народу зворушливими проповідями, а відтак довгими до пізної ночі сповідями, потягав вірних до спасенних постанов. При своїх єпископських відвідинах умів завсіди знайти дещо часу зайти до українських культурних і економічних заведень даної місцевости й перебути гостем кілька хвилин у приватних домах.

Ніхто з українців не відбув стільки подорожей не відвідав стільки країн що наш Митрополит. Щоб обєднати ввесь наш український нарід, де він не був би Митрополит Шептицький наче св. Павло обіхав усі частини українського народу, отже не лише Галицьку Україну й Буковину, Карпатську й Велику Україну, де масово живе наш нарід, але й українців у Боснії, Сербії, Бачці, Хорвації, Канаді, Злучених Державах, Бразилії, Аргентині, а навіть групи зарібників, що перебували в Прусах, Німеччині, Франції, Данії Англії, Швеції й Швайцарії. Наче цей добрий, евангельський Пастир відшукував він всі головніші осередки заробітчан, правив для них Служби Божі, промовляв живим рідним словом і посилав на стало до них українських священиків з потіхою Божого слова, щоб вони опікувалися ними, давали поради, хоронили від визисків і іншого лиха.

Де його живе слово й часті відвідини не могли досягнути українців, там висилав до них свої пастирські листи й послання. Цих пастирських листів є понад сотку. У них порушує він всі найбільше пекучі питання нашої Церкви й Народу. Отже маємо не лише послання до священиків, до вірних, до молоді, до інтелігенції, про небезпеку схизми, наш обряд, св. землю, віру, піст, але й про вибори, соціялізм, соціяльне питання, російську інвазію, шкідливість комунізму, релігійно-народню однність і до цих, що є греко-католиками а уважають себе поляками. Є й особливіші послання до Гуцулів до Буковинців й канадійських українців. А з кожного послання бє глибока віра в Бога, чисте як хрусталь його батьківське серце до всіх і високий ідеалізм у кращу будуччину нашого народу.

Апостольська праця Кир Андрея відбувалась не лише у границях його Митрополії, але простягалась й поза її границі. Своїми впливами він побільшив українську церковну єрархію. Для Канади вистарався наш Митрополит першого єпископа Кир Никиту Будку. Для Злучених Держав вистарався першого єпископа Кир Сотера Ортинського а відтак другого Кир Константина Богачевського. Багато українців до нині ще не здає собі справи з цього, яке історичне значіння для американських українців має те, що Митрополит Шептицький своїми внімковими впливами зумів здобути для нас власну церковну організацію, що одночасно є найсильнішою й одиноко рішаючим чинником національного самозбереження. Він справді є Батьком заокеанської України. Він також навязав перервані зносини з українською Єрархією Карпатської України.

Для всіх є знана його ревність у зединенні Церков. Ще 1897 р. як василіянин наміряє він позискав Болгарію для праці галицьких василіян. 1902 р. виїзджає він тайно на Білорусь і відвідує Вильно, Слуцьк, Минськ, навязує зносини з Білорусинами й помагає білоруським студентам, щоб училися у Львові, Римі, Інсбруці. 1917 року їде до Київа й владою йому даною від Папи установляє "Грекокатолицький Апостольський Вікаріят". Першому Апостольському Вікаріеві о. М. Цегельському подарувала Рада Міста Київа площу під унятську церкву, що її вкоротці він збудував у гуцульському стилі. Апостольський Вікарій обїздждав пильно й інші місця на Великій Україні й заложив нові унятські парохії в Одессі, Полтаві, Катеринославі і інших місцевостях. Перед виїздом із Росії до Швеції 1917 р. добився у російської революційної влади князя Львова й Керенського признання унятської греко-католицької Церкви в Росії й установив єпископів для неї. Висвятив о. Боцяна на Луцького єпископа з владою на Волинь, Холмщину, Підляся і Полісся. Коли ж Польща не дозволила обняти його владичого престолу, а Преосв. Боцян помер, виміг Митрополит у Польщі, що допущено на Волинь Преосв. Чарнецького. Взагалі св. Юр. із Митрополичою Палатою стає осередком що до нього збігалися і з нього ширилися унійні пляни й думки. Раз-у-раз приїзджали українці з Холмщини, Полтавщини, Херзонщини, Білоруси, Росії й Болгарії.

Наш Митрополит, будучи сам мужем великої науки й універзального знання, підтримує науку й знання у кожному напрямі. Рік-річно висилав він десятки спосібніших богословів на науку до Риму, Відня, Парижа, Кольонії, Інсбруку, Фрайбургу і інших европейських наукових осередків. Щоб плекати студії Сходу й зблизити його до Заходу заклав він Богословську Академію у Львові. Працюють при ній духовні й світські українські вчені. Ця Академія видала вже чимало поважних творів і книжок. Тим чином "Богословська Академія" стала осередком "науково-богословських студій над Східною Церквою на ввесь славянський світ."

Митрополит Кир Андрей живучи сам у Чині василіянським життям і знаючи яке велике є значіння монашества у св. Церкві, докладав усіх старань, щоб воно розвивалося, кріпшало й поширювалося всюди! Сам стає обновником старої галузи східнього чернецтва що ним є монахи Студити. Умів загріти до служби нашому народові й обрядові чужинців-бельгійців, що прийняли наш обряд і заложили в Галичині, Закарпатті й Канаді Згромадження Ізбавителя. Він також спровадив із Бельгії Сестер Милосердя, що зачали недавно успішну організацію між мійськими слуницями. Ще в 1897 р. перевів він обнову Василіянок у Львові.

Глянувши із цего коротенького начерку про працю Кир Андрея Шептицького, бачимо, що він був не лише Львівським Архієпископом, не лише Галицьким Митрополитом, що його духовний авторитет розтягався на львівську, перемиську й станіславівську епархію. Митрополит Шептицький поширив свій авторитет на всю Україну, на цілу українську еміграцію в Европі й Америці. Митрополит Андрей став духовним Вождом цілого Українського Народу.

(Далі буде)

О

ТА ВІРА МУСИТЬ БУТИ НАЙЛІПША, ЩО В НІЙ ВМИРАТИ НАЙКРАЩЕ

Один старий протестанський сторож лічниці в Берліні, що довгі літа доглядав хорих, від відав одного дня католицького священика й попросив, щоб приняв його до католицької Церкви. Запитаний про причину цього свого кроку так відповів: "От бачите, я зовсім не знаю різниці в науці католицької й протестанської вірі, але я дечого навчився зі життя.

Я обслугував у лічниці сотки людей й бачив як вони вмирають. Були між ними люди різних віроісповідань. Та ті, що вмирали найспокійнише й найпобожніше, були звичайно католики. І так прийшов я до переконання, що та віра мусить бути найліпша, що в ній вмирати найкраще."

ЩАСЛИВО ВИРВАЛИСЬ З БОЛЬШЕВИЦЬКИХ КІХТІВ

Рим 22. XI. 1939. Впр о. Василь Скубленний, канадійський василіянин, якого захопила війна в Галичині, разом з о. Василем Вавриком ЧСВВ, при дивній Божій помочі щасливо видістався з під большевицького й німецького режіму й прибув до Риму аж 18. XI.

— Довідуємось, що в епархіяльних семинарях тепер засіли й мешкають сотки жидів з родинами

— **Ап. Візитація Українців у Бразилії перервана.** В "Праці" ч. 43. появилось коротке письмо Преосв. Івана Бучка, в якому владика з прикрістю заявляє, що не зможе відвідувати решти українських кольоній у Бразилії, бо із-за непредвиджених і незалежних від нього причин був змушений перервати Апост. Візитацію вірних українського обряду в Бразилії.

Видно, комусь та візитація була сіллю в оці й постарався унеможливити перебування українського Владики між своїми рідними братами й сестрами.

Апостольський Візитатор з початком листопада виїхав до Аргентини, де відвідує українців у цьому краю.

ДУЖЕ ГАРНИЙ РІДВЯНИЙ ДАРУНОК
на цілий рік
для родини, свояків, приятелів і знакомих
"СВІТЛО"
Український релігійний двотижневик
На один рік — один доляр. Вишліть негайно адресу й гроші до: The Light,
Basilian Fathers,
Mundare, Alta.

Єпископський Ординаріят у Вінніпегу надав до душпастирської обслуги парохії в Брентфорді, Онт., Велланд і Гримсбі й околиць Всеч. о. І. Борецькому.

БАТЬКІВСЬКЕ СЛОВО до народів усього світу

(Продовження.)

загальним потребам. Та навіть у цих конечних випадках, Богом установлене моральне право вимагає, щоб того рода міри і їх дійсну потребу добре розслідити згідно з вимогами спільного добра.

В кожному однак разі, хоч держава може накладати різні тягарі, вимагати матеріяльних жертв і крови, але не може ніколи жадати душі, відкупленої Богом.

Г. Бог наложив на родичів завдання дбати про матеріяльне й духове добро потомства й старатись дати йому відповідне виховання, пересякле правдивим релігійним духом і цего їм не можна відобрати, без заподіяння їм важкої кривди.

Безперечно виховання має також підготовити молодь до належного зрозуміння і виконання патріотичних обовязків до своєї земської вітчини, одначе виховання, що забуває або щогірше, свідомо нехтує спрямовувати очі й серце молоді до небесної країни є несправедливим для молоді, для християнської родини й шкідливе інтересам народу, а навіть самої держави.

Таке виховання може видаватись виховникам як джерело сили й живучости, в дійсності однак, як сумний досвід показує, приносить щось зовсім противне

Виховання індиферентне або вороже до християнства є злочином зради супроти "Царя царів і Господа пануючих" (І. Тим. 6:15), щось зовсім противне тому: "Зіставте дітей і не бороніть їм приходити до мене." (Мат. 19:14), і видасть дуже гіркі овочі

Коли ж держава, шанує права родичів, тим скріпляє мир у себе й кладе основи до кращої будучини краю

Діточі душі, освячені на святім хрещенні — це річ свята, над якою чуває заздрісно Божа любов. Той сам Христос, що сказав: "Не бороніть дітям приходити до мене", страшно грозить тим, що дають згіршення дітям, що так дорогі Його Серцю.

А тепер яке згіршення є більше постійно шкідливе цілим поколінням, як виховання молоді, що відводить її від Христа "Дороги, Правди й Життя" а провадить до явного або скритого відступства від Христа?

Той Христос, від якого хочуть відчужити молодь нинішних часів і будучних, є той сам Христос, що прийняв від свойого предвічного Отця всяку власть на небі й землі. Він держить у своїй всемогучій руці судьбу держав, народів і націй. Від Нього залежить скоротити або продовжити життя. Від Нього залежить дати зріст, добробут і могучість. Зі всього, що існує на землі, одинока душа є безсмертна.

Система виховання, що не шанує святих прав християнської родини, що наступає на самі її основи, щоб загородити молоді дорогу до Христа Спасителя, джерела життя і радости, що вважає відступство від Христа й Церкви за доказ вірности народові чи окремій клясі, стягає на себе осуд, який пророк коротко висказав словами: "Всі, що відступають від тебе, будуть на піску написані." (Єрем. 17:13).

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК (Транскона, Ман).

18 і 19 листопада, це були дні великого й зворушливого свята-празника св. Арх. Михаїла для Транскони.

Вже в суботу, коли то місяць світив, небо прикрашали зорі, видно було, як вірні спішили до Божого дому, облитого ясним світлом, на молитву. Помимо утомлення від тяжкої тижневої праці, не забули вони на голос Божій, що кликав їх на розмову зі Собою.

Всеночне. Прегарний спів. Співали Отці Василіяни, о. Парох М. Вінцентайло й о. Йосиф Сеньків, а орган гарно приграва під проводом п. Йоанни Записоцької.

По годинним милім співі всеночного, вірні вдумчиво слухали гарної проповіди о. Сенькова про спасення душі. Опісля оба отці сповідали, а хор у супроводі органу співав пісні

Ранок гарний, Богом даний. Погода й тепло того дня царили в природі. Вже від 8-ої години рано люде почали надпливати з міста Транскони й дальших околиць. Коло години девятої зачалась Примарія, яку відправив о. Мартирій Вінцентайо. В часі цеї Служби Божої приграва орган, а молодь співала пісні. Мило було слухати, церковного співу, та ще милійше було глядіти, як 6-ох служачих хлопців гарно повбираних в нових убраннях і много вірних з руками навхрест на грудях, приступали до св. Причастя. По Примарії о. Парох відспівав акафіст до св. Михаїла.

Коло десятої години церква наповнилася вірними по береги. Саме в той час приїхав хор з церкви св. Отця Николая з Вінніпегу зі своїм дириґентом В. Тимковим. За хором надіхали ще два отці Василіяни, о. Ігумен Жидан і о. Йосиф Сеньків.

Година 10.30. Дзвінок дав знак, що зачинається Служба Божа. З захристії виходить асиста: шістьох аколітів, двох діяконів: о. М. Вінцентайло і й о. Й. Сеньків, і целебранс о. Ю. Жидан. Дорогі ризи аж міняться до світла. Діякони кадять престіл і вірних. Зачинається богослуження. По церкві розноситься дзвінкий голос — "Благослови Владико й Благословенно царство..." — Хор чудово, мельодійно відповідає грімким "Амінь". Мов звук срібних дзвонів розлявся голос по церкві. Многі мов остовпіли! Що це? Празник у Трансконі! Не дають собі віри! Здається, що вони в Старім Краю на відпусті, а не в Трансконі на празнику!

Служба Божа скоро йде своїм ходом. Ще серце не натішилося, а вже й св. Причастя. Многі вірні приступають до Евхаристійної Трапези. По Службі Божій слідує проповідь. Говорить о. Ігумен Жидан про опіку св. Михаїла й його силу над роздором. Присутні слухали з великим захопленням і приймали кожне слово до свого серця.

За хвилинку натовп людий розступається на боки. З церкви св. Михаїла виходить процесія. На переді великий хрест, білі хоругви, прапори... На дворі гарно. Горою сильний подув вітру розвіває на боки синьожовті стяжки на хоругвах та прапорах. Процесія своєю красою аж хапає за очі. Всі хвалять Христа в Найсвятіших Тайнах. Нікого не видно на дорозі, чи плотах. Церква виглядає, мов який живий кльомб розкішних цвітів. За хвилинку видно, як вірні клякають з похиленими головами, а о. Ігумен благословить нарід Найсв. Тайнами. Процесія кінчиться Слідує многолітствіє і водосвяття на дворі при гарно прибранім хресті.

По відправі зачався обід у домі панства Танасів. Вірні переповнили всі покої. Перші місця зайняли отці й співаки. Обід зачався піснею "Отче наш..." Пані охоче услугували і здається, що в тій хвилі кожна радо хотіла б якнайкраще послужити. В часі обіду на просьбу голови п. Меди, о. Ігумен прекрасно промовили з так великої нагоди, заохочуючи всіх до дальшої взаїмної праці. Отець Сеньків своїми дотепними словами привів многих до веселости, але й многим дав до зрозуміння їх теперішний стан. Послідним бесідником був о. М. Вінцентайло. В своїй промові представив о. Парох, взнеслість, красу й велике значіння тих слів: "В згоді єдність, в єдності сила, а в силі побіда." Прикінці щиро подякував всім співакам за їх труд і гарний спів. Не забув о. Парох подякувати і всім учасникам того празника, а головно тим що положили великі труди для нього, що по свячували час на розпродування тикетів, приготовання гарного обіду й привіз автами отців і співаків. Подякував також гарно дорогій родині п. Танасам, що багато труду й навіть свій дім віддали для успіху празника.

Ще довго забавлялися. При тій забаві на просьбу о. Пароха, вірні зложили свої невеличкі жертви в сумі $3.30 на релігійний часопис "Світло".

Пізно під вечір всі розходилися домів. Відходили та не в порожні. Вони несли зі собою великого відродженого духа, бадьорість до праці для Бога й народу та кріпку любов до всього рідного.

Приятель.

Гейт, Алта. 75-літний ювілей матері. 3-го грудня родина Калинчуків зі своїми приятелями зробила несподіванку для своєї 75-літної матері. При спільнім обіді діти своїй любій матусі зложили сердечні желання і вручили на памятку дарунки. При цій нагоді на заклик п. Юрка Мищія зроблено збірку на "Світло", що принесла $2.00.

Честь таким дітям що памятають на четверту Божу заповідь: Шануй отця і матір, а будеш довго жити й буде тобі добре поводитись, і стараються в старості літ своїй мамі зробити радісними осінні дні її життя.

Новий Борщів, Алта. В Парохії св. Івана Хрестителя, дня 24. XI. вечером парохіяне зробили милу несподіванку для диригента п. В. Курила з нагоди його подружжа, а також і пращання. В. Курило мусів нас полишити, щоб жити на господарстві при своїх старечьких родичах на Делф, Алта. При вечері забрав слово п. Д. Калинчук дякуючи п. В. Курилі за його щиру працю для загального добра в парохії і притім вручив йому гарний дарунок від співаків. Грімке: Многая і благая Літа для В. Курили й його подруги відспівав мішаний хор. Того вечора промовляв також й п. Д. Грабець показуючи п. диригента як взір до наслідування нашій молоді, а п. Ю. Мищій, заохотив до збірки на католицьку пресу Світло й Українські Вісти. П. Гр. Рурка перевів збірку, що принесла $4.00.

В. Курило подякував за так милу несподіванку й дарунок, що буде йому памяткою його перебування між добрими людьми в Новім Борщеві й пожелав співакам та всім парохіянам, щоб ревно й витревало трудились для життя і розвитку парохії. Вечір проминув серед співу й веселої гутірки й приніс для всіх солодке вдоволення й щастя.

Гість.

Подоля, Алта. Дня 3-го грудня, вечером, відбувся в Народнім Домі, в Подоля гарний концерт з вечерою на дохід Червоного Хреста. Люде зїхалися з далеких сторін і виповнили простору салю по береги. По вечері виступили бесідники з промовами. Пан Ришель, Президент Мондерського Червоного Хреста, зложив признання Подолянам за їх знамениту працю в Червоному Хресті й закликав інші школи ступати слідами цієї оселі. Юрій Шкварок, адвокат з Мондеру, ядерно представив історію і ціль Організації Червоного Хреста.

Подоля, хоч це маленька оселя, зібрало на Червоний Хрест уже сто долярів. Воно в збірковій акції після Мондеру займає перше місце.

Пасейк, Зл.Д.П.А. До Йосафата нині. Дня 26 листопада діти під проводом Сестер Служебниць П.Н.Д.М. в салі Парохіяльної Школи дали гарний концерт у честь нашого рідного священомученика Йосафата. На цьому концерті були також Їх Ексц. Преосв. Константин Богачевський. В часі концерту виголосили промови: о. Ананевич, п. Др. Микола Чубатий, Всеч. О. Канцлер Тарнавський і о. Місіонар Андрей Трух ЧСВВ.

В Пасайку оживілось українське-католицьке життя. О-

тець парох О. Ананевич, о. М. Плекан, сотрудник, Сестри Служебниці з добрими людьми повели нову, спасенну роботу. Щасть Боже!

НОВИЙ ПРОВІДНИК Б.У.К-а В АЛБЕРТІ.

Всечеснішим Отцям Парохам і всім Членам Б.У.К.-а в Алберті бажаю подати оцим до відома, що — з огляду на мій виїзд із Алберти — організаційний провід Братства Українців Католиків в Алберті, а також і управу Дяківської Школи перебирає — о. проф. Атаназій Хмій ЧСВВ в Мондері. В усіх справах нашої організації й школи прошу звертатись відтепер безпосередно до нового о. Провідника. І нехай Христос-Цар помагає Вам усім повести нову, спасенну организаційну працю.

В Мондері, 13 грудня 1939. Р. Б.

о. А. Трух ЧСВВ.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ.

17. Неділя 29. по Сош. —
Скаро
Гледон
Борщів
Івасюки
Вегревил
Іннісфрі, Р.М.Б.

19. Св. Николая Чудотворця—
Дервент (церква св. Юра.
Восток св. Николая
Флет Лейк (празник)

22. Непорочне Зачаття М. Б.—
Лішор
Чипмен
Нортерн Веллей

24. Неділя Праотців —
Краків
Моркемб
Виллингдон

31. Неділя Св. Отців. —
Блумінгдон

!УВАГА! МИРНАМ І ОКОЛИЦЯ

Катехизм і різдвяна сповідь дітей і старших.

25. XII. в Красногорі, в школі.

26. XII. в Мирнам місті, вечером в Нар. Домі.

26. XII. в Богдан-школі, пополудні.

27. XII. рано, Служба Божа в Богдан-школі.

27. XII. пополудні, в Петфайндер-школі.

28. XII. рано, Служба Божа в Петфайндер-школі.

30. XII. від 10-4 год. в Блумінгтон-школі.

31. XII. неділя, богослужения в Блумінгтон.

о. Амврозій Винник ЧСВВ.

Basilian Fathers. Mundare, Alta., Canada.

Січень.

7. РІЗДВО ХРИСТОВЕ.
Транскона — 12 год. в ночі.
Кенора — 12 год. вночі.
Бовсижур — 10 год. рано.

8. Собор Пр. Богородиці.
Талберг — 10 год. рано
Лейдівуд — 10 год. рано.

9. Св. Вмч. Стефана.
Бровкенгед, Брайтстовн.

14. НОВИЙ РІК.
Гадашвіл, Ловленд.

19. Богоявлення Господнє.
Садлов, Мк.монн.

21. Неділя по Просв.
Транскона, Кенора.

28. Неділя 30 по Сош.
Кенора, Правда.

Basilian Fathers
612 Flora Ave., Winnipeg, Man.

ПРИГАДКИ

17. XII. — Неділя 29 по Сош. Св. Варвари вмч. Глас 4. Єв. воскр. 7. На Службі Божій Ап. з нед. 28. а також св. Варварі. Ап. зач. 250 і 208. Єванг. Луки зач. 85 і Мат. зач. 104.

19. XII. Вівторок Св. Николая чудотв. Всеночне Єванг. утр. Івана зач. 36. На Службі Б. зач. 336, Єв. Луки зач.24.

22. XII. — Пятниця, Непорочне Зачаття М. Б. Всеночне. На утр. Єванг. Луки зач. 4. На Службі Божій Апост. зач. 320, Єванг. Луки зач. 3.

24. XII. — Неділя 30 по Сош. і Праотців. Попразн. Непор. Зачаття. Глас 5. Єв. воскр. 8. На Сл. Божій Ап. Єв. Праотц. Ап. зач. 257. Єв. Луки зач. 76.

31. XII. — Неділя 31 по Сош. і перед Різдвом, св. Отців. Гл. 6. Єв. воскр. 9. На Службі Бож. зач. 328, Єванг. Мат. 1.

Піст Пилипівка

На св. Варвари Жіночий День. Жінки беруть участь у Службі Божій, приступають до св. Тайн і приготовляють спільний обід.

На св. Николая родичі кладуть під подушку дарунки своїм дітям.

Свят-Миколаївські представлення для дітей використати для поглиблення їхньої релігійної свідомости.

Зближаються Різдвяні Свята. Присилайте свої святочні желання на картках з религійними образками, а не з песиками, котиками і т.д.

Зміни місяця: Перша кватира 18. XII. Повня 26. XII.

Довгий день: 17. XII. — 7 год: 24 хвилини.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

—Велика Британія і Франція почали бльокаду німецького вивозу й ввозу. Фльота аліянтів переловлює ті кораблі, що везуть товарі й їх конфіскує. Тим способом сподіються позбавити Німеччину можливости торговлі з невтральними державами та ослабивши економічно, змусити до капітуляції.

— **Канадійська** преса принесла телеграму, датовану 9. XII. з Черновець, що в Дрогобиччині вибухло збройне повстання проти совітської влади. Згідно з донесениям повстанці напали на кілька гарнізонів червоної армії й побили та поранили певне число офіцерів і салдатів. Оттак то цілує наш нарід большевиків на доказ вдяки за рай, за щастя і волю, яку вони їм принесли.

— **Російсько-фінська війна.** В четвер, 30 листопада, без виповідження війни напала большевицька Росія на Фінляндію від суші, в повітря і на морі. Совітські повітряні налети на столицю Гелсинки зруйнували численні будинки та вбйли багато цивільного населення. У цій війні большевики послугуються і газами. Війна ведеться на фінській землі. Фіни по геройськи боронять свій край перед могутнім наїздом і спинили російський наступ. Большевики понесли великі страти.

Розбишацький напад большевиків на Фінляндію, щоб її загарбати, обурив увесь світ. Багато держав висловило фінам признання за мужний спротив у обороні своєї вітчини та дають оружну поміч.

Ліга Націй в Женеві на своїому зібранні осудила большевицьку Росію за цей напад як агресора й одноголосно прогнала її зі своєї організації.

Напад большевні на миролюбну Фінляндію зриває з лиця большевиків маску миротворців й відслонює їх справжню розбишацьку, кровожадну пику. Большевики — ці агресори, що руйнують міста, вбивають цивільне населення, мордують жінок і дітей, повинні в кожної чесної людини викликати обурення і настроїти до боротьби з тими бандитами, що виступають в ролі оборонця покривджених і гнетених.

— **Канадійський уряд** закрив комуністичну ґазету "Клеріон" за переступлення воєнних законів. Ґазета друкувала відозви московського Комінтерна й компартії Канади, що нападали на Британію і виступали проти війни, що є на руку гітлерівській Німеччині.

— **У Львові** по школах учать по московськи.

— **"Польща" в Франції.** На кількох акрах французької землі в місцевості Анжир існує "тимчасова незалежна Польща". Там міститься теперішний польський уряд.

— **Війна** між аліянтами і Німеччиною на морі ведеться далі завзято з великими стратами для обох сторін. Майже щодень якийсь корабель іде під воду.

— **Москва** робить натиск на Румунію, щоб Ромунія підписала з нею договір про взаїмну оборону й признала Совітам бази на своїм березі над Чорним Морем. Кажуть, що большевики хочуть також відобрати від Румунії Бесарабію.

— **На західнім фронті** король Юрій VI зробив інспекцію фронту. Час від часу ведуться місцеві напади й бої. Французька команда оповістила, що викінчено нові укріплення, особливо від сторони Бельгії.

— **Німецький** уряд оселює німецьких жидів на Лемківщині.

— **Німці** не дуже то вірять большевикам і тому вже укріпляють нову німецько-російську границю.

Большевизм є ворогом трудящих мас у Росії, бо їх силує битись і вмирати в цілях грабіжи фінляндського краю й поневолення миролюбного фінського народу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди Піонірського Дня в Делф. Алта. $3.56
Збірка в домі панства Танасів з нагоди храмового празника в Трансконі, Ман. .. 3.30
Збірка на вечерку в Новім Борщеві, Алта. для п. В. Курили 2.00
Впр. о. Каменецький ЧСВВ. Бруклин, Зл. Д. 1.00
Збірка в Гейт, Алта. 2.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

РІЧНА КОНВЕНЦІЯ Б.У.К-а МАНІТОБИ

відбудеться у Вінніпеґу, в Парохіяльній салі при церкві св. Володимира й Ольги, при вулиці 115 МкҐрекор, в неділю й понеділок, дня 24 і 25 грудня, 1939 р. (Латинське Різдво Хр).

Возьміть участь у Конвенції Б.У.К-а!

— **Сестра Марія** Павліна Жеребецька зі Згром. Сестер Служебниць, покінчила університетські студії на Албертійськім Університеті і 8. XII отримала степень Б. А. (Бечелор оф Артс).

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (40) 1. Мондер, Алберта; 1-го Січня, 1940. Mundare, Alberta, January 1st. Vol. III. No. (40) 1.

Слава на висотах Богу і на землі мир!

Різдвяне Послання

Їх Ексцеленції Кир Василія Володимира Ладики

До Всечесних і Високопреподобних Отців Духовних та Всіх Вірних Нашої Дієцезії.

Христос Раждається!

Дорогі в Христі,

Не знаю, чи в нашій і взагалі всесвітній історії була хвиля більше грізна, як теперішна. І власне в таких часах світ потребує найбільше надприродної потіхи й підйому духа.

Велика часть европейських держав у війні. Галицька Україна смутком покрита і горем прибита. Даремно шукає приятелів і спочуття у можних цього світа. Супроти того наші серця в ці Різдвяні Свята підноситься до найдорощого Спасителя і в Нього шукають помочі та потіхи.

Таїнство Різдва стає для нас якраз тепер джерелом невичерпаної потіхи і підйому духа. Так далеко тим, що в неволі як також нам тут, що на волі.

Святкуємо празник Різдва великого Бога і Спасителя нашого. Він приніс спасення і відкуплення всім народам і одиницям, "щоб землю з небом в одно злучити". Христос народився, щоби нас відродити до вищого небесного життя. Прийшов убогий, щоби нас збогатити. Син Божий стає чоловіком, щоби людей зробити Божими дітьми. Найбогатший стає найбіднішим, щоби нас научити, що боґацтво не становить щастя і щоби люди у земних річах не шукали своєї цілі.

Різдво Ісуса Христа ущасливило убогих бездомних пастушків. Вони стали щасливішими від тих, що були в палатах і упливали в розкошах.

Небесна зоря освітила не лише темряву над Вифлеємом, але ще більше ум і розум пастушків. Теплота любови Новонародженого огріла їх серця і наповнила їх душі до тої міри, що вони чулись щасливішими від найщасливіших у світі.

Цьогорічні Різдвяні Свята мають викликати ті самі наслідки в серцях всіх українців. Те саме надприродне піднесення духа і сердець.

Небесний Отець безконечно любить свого Сина і посилає Його на цей світ: світ зимний і обоятний. Світ не приймає Христа, не знає і не хоче знати. Той світ не хотів тоді також знати тих, що стояли близько Дитятка Ісуса: Марії і Йосифа. Так само нині.

Кого Бог любить, того досвідчає. — Син Божий приходить на сей світ серед найбільш невідрадних обставин. Приймає невигоди і убожество. Терпить, бо любить людськість та хоче її ущасливити. — "Прийшов днесь із небес, щоб спасти люд свій весь, і утішився" — так співаємо в нашій коляді. Чому не засмутився, хотяй дуже много було причин до смутку — а "утішився"? Утішився — бо побачив нас і полюбив нас; бо від віків прийшла тепер ожидана нагода, щоби Син Божий сповнив діло найвищої й найбільшої любови.

А ми? Чи тішимося Його приходом, Його Різдвом?

Св. Євангелія каже, що Ірод засмутився, коли довідався, що народився Месія світа. Так вороги Христові сумують Його приходом бо серця їх повні злоби й гріха.

Але ми повинні і маємо чого тішитися. Христос приходить і приносить нам себе, свої неоцінені ласки і небесні дари. Він приносить нам щастя і свободу Божих синів. Ісус Спаситель приносить нам правдивий мир і радість.

Однак покищо гремлять гарматні стрільна і ллється людська кров. Коби то залунала інша пісня: Слава во вишніх Богу! Коби світ зрозумів велику тайну любови Сина Божого, коби пізнав високі христіянські правди та їх виконував! Тоді доперва настане правдивий мир, щасливе, вільне співжиття і радість.

Просім Новонародженого о повний справедливий мир для всього світа, а для нашого українського народу о повну

Христос Родився Славіте!

РАДІСНИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО
И
БЛАГОСЛОВЕННЯ ТА ЛАСК У ЖИТТІ ВІД НОВОНАРОДЖЕНОГО ХРИСТА-СПАСА

бажає всім своїм читачам, передплатникам і приятелям

"СВІТЛО"

свободу, державну і релігійну. Просім, щоби Ісус потішив і ущасливив бідний нарід, щоб Різдво на другий рік було краще і веселіше. І для Вас, мої Дорогі в Канаді, прошу в Ісуса обильних ласк нашого улюбленого Спасителя, сталости у вірі і вірности у службі Богу, — та веселих і щасливих Свят. В грудні 1939 р.

Вінніпеґ, Ман.

†Василій
Епископ.

Прийдім, прийдім до шопи, Узрім Бога во плоти!...

Прийшли до нас гарні, веселі різдвяні свята. Але серед яких сумних обставин?

Нема мира, що царив колись у світі, як Христос родився у Вифлеємі.

Шаліє жорстока війна на суші, морю й воздусі. Люди зі страхом глядять у небо, чи часом не побачуть, не ангелів, а тих смертоносних птахів, що сіють згори смерть і руїну.

На фронтах стоять мільйонові армії готові до кривавої різні.

Сум, біль, трівога сповиває тисячі людських сердець.

У цей різдвяний час гіркими сльозами плаче також наш нарід на прадідній землі, бо церкви збезчещені, духовенство в тюрмах. Не можуть весело співати „З нами Бог", бо з ними тепер безбожний Сталін і його криваві посіпаки з Ґ.П.У.

Ох, яких то часів ми діждались у 20 столітті поступу, культури й цивілізації!

Чуємо багато гарних слів про мир, справедливість, любов, — життя одначе без мира, справедливости й любови.

Що за причина?

Велика апостазія народів від Христа й Його науки. Тут причина й корінь усього лиха

Бачимо, що в світі багато людей, держав, народів Христа й Його Церкву поборюють та переслідують.

Багато людей вимішали Христову правду з людськими неправдами, потворили свої реформовані релігії, і ложні Церкви, що туманять народ, а правди й спасення йому не дають

Багато людей, хоч не виступають проти Христа й Його Церкви, одначе в свойому житті не тримаються Христової науки: Жиють як погане.

Це велике відступство від Христа, Правди, Дороги й Життя в особистому, народньому й міжнародньому житті, безбожництво й новочасне поганство в модерних державах, приносить такі гіркі овочі насилля, тиранії, сварки, боротьби й всіляких нещасть.

Який корін — такі мусять бути овочі!

Святкуємо велике свято Різдва Христового. Співаємо й складаємо собі побажання кращого життя в будуччині.

За мало слів, хоч би найкращих. Треба діл! Треба християнського відродження у житті одиниць, народів і держав. Цього вчить нас не тільки святе євангеліє, але й гірка школа воєнного лихоліття.

Тому прийдім, прийдім до шопи, як пастирі й мудрці зі сходу й зложімо Христові наш щирий поклін! Усі! Без виїмку!

Хай Христос народиться в нашому серцю через ласку, через віру надію й любов, хай прийде Його царство у нашому житті, в нашій родині й народі та в усьому світі!

З піснею на устах принесім Христові в дарі наші чисті серця, сильну волю і постанову щиро працювати для Христа й Його справи, серед обставин, у яких ми будемо знаходитися!

А коли так кожний зробить, то тоді Христос Спас, що відновив лице землі 20 століть тому, відновить його й тепер і дасть нам дожити тих днів, коли затихне гук гармат, уступить воєнна хуртовина, а люде в мирі, любові й радости серця будуть співати ангельську пісню: „Слава во вишніх Богу, а на землі мир, во человіціх благоволеніє."

ПІДДЕРЖІМО РУКИ СВ. ОТЦЯ.

ЗАГАЛЬНІ Й ПООДИНОКІ НАМІРЕННЯ СВ. ОТЦЯ.

(Місячне намірення на січень)

Раз у дорозі до обіцяної землі, напали на вибраний нарід, ізраїлитян, амалики й стали з ними до боротьби в Рафідімі. Тоді то Мойсей вийшов на гору, підніс свої руки до неба й просив у Господа побіди над могутнім ворогом. І сталося, що як Мойсей піднімав руки, тоді брали верх ізраїлитяне, а як їх опускав, тоді перемагали амалики. Бачили це Арон і Гур що були з Мойсеєм на горі й бажаючи забезпечити свойому народові остаточну побіду над ворогом, стали піддержувати руки свойого вожда, аж доки ізраїлитяне не повалили мечем своїх противників. (Ісход. 17:8-14).

В Новому Завіті вибраним народом — то ми християне-католики.

Нашою обіцяною землею є небо; а тут на землі католицька Церква є царством Божим, що прямує до неба.

Нашим видимим Вождом в тій дорозі до обіцяної землі є кожночасний Христовий Намісник, Папа Римський. Сьогодні нашим Верховним Вождом є Папа Пій XII

Важкі нині часи для поодиноких народів, держав і всього світу; важкі вони й для Христової Церкви.

Безбожний большевизм явно й криваво переслідує Христову Церкву. Дикий націоналізм угнітає і спиняє її спасенну діяльність. Новітнє поганство, безбожність, жорстока модерна війна розбурхують людські пристрасти й доводять людей до гидких злочинів і руїни.

Заперечення Бога й Його права, розбиття таблиць Божих заповідей, нехтування науки Христа й Його св. Церкви, головно науки про справедливість і любов привели людей над беріг пропасти.

Новочасний матеріялізм і безвірницький поступ й культура, різні фальшиві наукові системи й напрямки, що їх літами навчали в школах і ширили всіми засобами новітньої пропаганди, зачали видавати гіркі овочі!

Вчили, що нема Бога, що релігія — це видумка, що віра є перешкодою до поступу, що Христа треба усунути з модерного життя, що людина є тільки краще розвиненою звіриною, що щастя чоловіка полягає на заспокоєнні звірячих інстинктів, що в світі мусить бути боротьба за існування та що право до життя і панування мають сильніші, а слабші мусять коритись і гинути, що там право де сила і т. д

Довго нехтували ту науку релігії, що всі люде мають ту саму природу й те саме призначення, що всі люде є Божими дітьми, а братьми між собою та що треба заховати між собою справедливість, солідарність і любов.

Таке виховання суспільности зродило сьогочасних самолюбів, тиранів і бандитів і довело до того, що ті, що повинні сидіти в криміналах в деяких державах держать у своїх руках владу і їх величають на всякі лади.

Таке виховання дало нам самолюбних капіталістів, буржуїв, що тільки мріють про те, як би то визискати робітника та допоблюватись його кервавицею.

Таке виховання дало нам таких мілітаристів, що вважають родину тільки за фабрику гарматного мяса

Таке виховання внесло до державних парляментів хибну засаду, що нація понад усе й що держава має повне й необмежене право до життя своїх підданих, а ці мають лише тільки права, що їм хоче признати держава.

В наших часах розпаношився культ сили, раси й держави, вибуяла змисловість, поганство й явне безбожництво.

А все це видало нам таких Ленінів, Сталінів, Карденасів, Мусолініх, Гітлерів, що державу вважають наче богом, а себе за пів-богів, свій нарід надлюдьми, а другі народи за худобину, яких можна поневолювати, виголоджувати та без милосердя винищувати.

Це все привело до світової війни 1914 р. зі всіми її нещастями, зродило большевизм, економічну світову депресію і кризу, а тепер нову війну.

Чи це поступ, культура? Чи може — це лет стрімголов у пропасть

В таких обставинах найбільше смутку й журби має той, що з волі Христа є поставлений верховним вождом у Христовій Церкві — Папа Римський.

Він журиться не тільки своєю душею, але й мільйонами душ повірених Його опіці, щоб вони не згинули, а мали життя вічне.

Папа Римський працює, молиться і докладає всіх старань, щоб Христове царство на землі росло й розвивалось і вело людські душі до вічного спасення

Папа молиться і працює над відродженням людства в дусі правдивого мира, згоди й братерства між народами...

Його наміри — це слава Божа, й спасення людських душ. Ці свої наміри прекрасно виложив Він у Своїм першім посланні до народів усього світу.

Верховний Пастир на Свойому високому й дуже відповідальному уряді звертається в першому місяці нового року до всіх своїх вірних дітей і просить, щоб молились разом із Ним і за Нього.

Люди світові нерозуміють і недоцінюють значіння і ваги молитви в плянах Божих і нею нехтують. Але Папа, згідно з наукою Христа, вірить у могутню силу молитви, головно коли вона є щира, витревала й всенародня.

Папа сам молиться і просить нас молитись у Його загальних і поосібних наміреннях.

Піддержуймо благальні руки Папи нашою молитвою!

Молімся у січні, щоб Господь дав Папі здоровля, сили й ласки сповняти належно уряд доброго Пастиря в Христовій Церкві та щоб здійснив усі Його святі наміри над обновленням людства!

З мільйонами католиків усього світу кажім до Ісуса: Господи Ісусе Христе, захорони в опіці Твого Божественного Серця Святішого Папу нашого. Будь Його світлом, силою й потіхою! (300 днів відпусту).

Сповни Його загальні й поодинокі благородні наміри!"

Піддрежімо руки св. Отця Папи Пія XII в Його молитві за побіду Христового Царства над ворогами Бога й людського дочасного та вічного спасення!

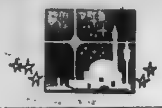

РІЗДВО В ВИФЛЕЄМІ

Тоді, як по світі чути брязкіт зброї і стони поневолених народів, в малому містечку Вифлеємі святкували перше спокійне Різдво від трьох років.

Дванадцять місяців тому на горбках Юдеї було видно британських жовнірів у шоломах, а на подвірі церкви Народження мішки з піском і воєнні танки.

Цього року там спокій. Дорога з Єрусалиму до Вифлеєму, куди 1939 років тому їхали три Мудрці, зароїлася тисячами набожних паломників. Приставали на короткий час на Полі Пастухів, де ангели сповістили про народження Ісуса, і далі прямували до колиски християнства, щоб поклонитися Тому, хто приніс мир на землю.

Подвіря перед Церквою Народження залягли тисячі християн, жадібно вичікуючи голосу вифлеємських дзвонів, які невідомо котрий раз сповіщали світ про "Мир на Землі і Добру Волю у Людей"...

СВ. ОТЕЦЬ ПРОПОНУЄ МИР

Св. Отець Пій XII. відправив Службу Божу опівночі на Різдво в своїй приватній каплиці. День провів у своїх апартаментах, слухаючи різдвяної музики, передаваної через ватиканську радіостацію.

В неділю, в Навечеря Різдва, Св. Отець виголосив промову до 25 римських кардиналів і в ній осудив нелюдяність війни. В тій промові виложив програму справжнього й почесного замирення. Папа висловив віру, що як прийде відповідний час, всі здоровоудумаючі провідники держав призадумаються над тою програмою. Точки її такі:

1. Забезпечення кожній державі, великій чи малій, права на життя й незалежність.
2. Увільнення світу від невільництва узброєнь.
3. Створення успішної міжнародньої організації, яка мирним способом вирішувала б світові проблеми.
4. Заспокоєння потреб і справедливих домагань держав і національних меншин.
5. Провідники держав і народи мають поступати згідно з християнськими засадами.

Св. Отець сказав, що світ забув за Христове післанництво в ціллях миру і на ідею християнської братньої любови.

Прикінці Папа осудив наперед уплянований напад Москви на мирний і трудолюбивий фінський нарід, осудив жорстокі й неправні методи поведення з цивільним населенням, жінками й дітьми поневолених народів.

РІЗДВЯНА ПРОМОВА КОРОЛЯ

Король Юрій VI. виголосив на Різдво промову до Імперії, яку радіо передало по всіх закутинах світу. Зміст промови такий:

Не можемо сказати, що принесе Новий Рік. Як принесе мир, якого всі надіються, будемо вдячні. Коли ж принесе дальшу боротьбу, будемо стояти непохитно. Британська Імперія бажає миру, але стоїть твердо в боротьбі.

Вдома візьмемо на себе всі тягарі, які будуть на нас наложені. Ми готові всім пожертвувати, щоб врятувати світові свободу духа.

Король висловив подив і вдячність для морської й повітряної фльоти за їх хоробрість, яка ніколи не завела. А звертаючись до сухопутної армії сказав, що як прийде час, вона покажеться гідною великих традицій британської воєнної служби.

Король закінчив напімненням, що Божа рука веде націю краще й безпечніше ніж який небудь людський дороговказ

СВ. ОТЕЦЬ ВІДВІДАЄ ІТАЛІЙСЬКІ КАТЕДРИ

З Ватикану подають, що Папа Пій XII. пляну є обіздку італійських єпископських катедр. Це був би від 1817 року виїзд Св. Отця далі як з Ватикану до літньої віллі в Кастель Гандольфо, 15 миль від Риму.

В четвер, 28-го грудня, Папа Пій зложив візиту в королівській палаті Квиринали, віддаючи візиту королівській парі, яка тиждень тому відвідала Св. Вітця в Ватикані.

ЩО Є З МИТРОПОЛИТОМ АНДРЕЄМ ШЕПТИЦЬКИМ?

Вістка з Риму подає, що Митрополит Шептицький проживає у Львові. Його большевики відокремили від світу й коло Його палати держать сталу варту, яка нікого до Нього не допускає. Примусову вязницю ділить з Митрополитом ігумен Климентій Шептицький. Здоровля Митрополита є мізерне й тому загально думають, що Він довго не видержить.

Вістка про смерть Митрополита виникнула була на тій підставі, що большевики розстріляли його брата Льва Шептицького разом із дружиною й двома священиками.

ЕПИСКОП Й. КОЦИЛОВСЬКИЙ І ГР. ХОМИШИН ОСТАЛИСЯ В ГАЛИЧИНІ

Часописи подають, що Преосв. Йосафат Коциловський, що мав повну можливість виїхати своєчасно з Перемишля, занятого тимчасово тоді німцями, не хотів покинути своєї епархії. Ані умовлювання українців, що знали, яка небезпека спадає на нього, ані навіть відповідні заходи німецької воєнної влади, що давала до розпорядимости Преосвященному необхідні тягарові авта, не могли нічого вдіяти. Єпископ Коциловський залишився в Перемишлі. З уваги на те, що велика частина перемиської епархії залишилась подругій боці кордону, перемиський епископ відправив до Ярослава свого помічника, Єпископа Григорія Лакоту.

Єпископ Григорій Хомишин залишився у Станіславові й за останніми відомостями, його вже тричі брали на допит до большевицької Ґ.П.У.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **В Німеччині** утиски й напади на католицьку Церкву не припиняються.

— **У Ватиканській Державі** є урядово репрезентанти 38 держав світу. Головою дипльоматичного корпусу є німецький амбасадор ґраф Дієго фон Берґен.

— **Дня 21. XII.** Папа Пій XII. перший раз прийняв у Ватикані італійського короля Віктора Еманула й королеву Єлену.

— **Президент Рузвелт** назначив Мирона Тейлора як свого особистого представника в Ватикані, що має помагати посувати вперед спільні зусилля до мира и злекшення терпінь, що повстали з ненормальної ситуації в світі.

— **В Еспанії** уряд буде виплачувати духовенству державну платню на утримання й призначив окремі фонди на направу шкоди, що її наробила церковним добрам горожанська війна.

— **Війна** дається відчувати й в такій мирній державі як Ватикан. Ціна на харчах і нафті підскочила. Майже нема відвідувачів, що оглядали б славні ватиканські музеї та галерії образів.

— **Др. Гюаріє** представив медичному факультетові 300ст. студію над уздоровленнями в Люрді. В ній доказує що вода цілющого жерела в Люрді не має особливих хемічних прикмет і наглі уздоровлення невиличимо хорих не можна вияснити психічними чинниками чи "невідомими силами".

З цего бачимо, що лікарські досліди виказують досвідчально, що чуда можливі та що вони діються також у наших часах.

Люрд це місцевість у полудневій Франції, де 1858 р. в ґротті Массабієй явилась Пречиста Діва Марія сільській дівчині Бернадетті. Там повстало те цілюще джерело і тепер є славним відпустовим місцем на ввесь світ.

ВІСТИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

Кожний щирий українець живо інтересується долею наших братів і сестер, що опинились під заборолом большевицьким і німецьким. Як то було й як тепер є на нашій безталанній Україні. Про це приходять до нас щораз то більше відомостей в приватних листах та звідомленнях збігців.

На отсьому місці подаємо три листи, що кидають жмут світла на сучасне положення нашого народу в Західній Україні.

ЛИСТ МОНАХА З ДНЯ 28. X. 1939.

Пишу... зі Словаччини, країни спокійної, щасливої, не знищеної молохом війни. Від місяця веду кочівниче, циганське життя, щодня деінде, щодня між іншими людьми, а все дальше від своєї рідної землі, яку покинув я у днях червоної навали, можливо й на довго...

Воєнна хуртовина застала мене в Крехові, куди втік я зі Жовкви, де працював три роки несповна, у нашім видавництві... Жовква, вже в перших днях війни, хоч німецька армія була ще далеко, була предметом безустанних летунських налетів, як місто положене близько Львова. Церкви й друкарні бомби не знищили, але пізніші гарматні стрільна, що летіли з околиць Рави Руської на місто. Одна ґраната впала на копулу церкви й поважно її ушкодила. Впала з такою силою, що перебила в презвитерці підлогу та аж у пивниці опинилась. Інші ґранати пооббивали трохи стіни, а одна впала до захристії, там вибухла, понищивши все, між іншим майже всі чаші порозбивала. Друкарня та новий дім вийшли ціло.

Серед такої руїни, я ніччу втік до Крехова, де було трохи спокійніше. Забув ще сказати, що німці здобувши Жовкву, перепросили о. ігумена Пелеха за всі шкоди та обіцяли все на свій кошт направити. Та по двох днях цофнулися за Сян... Казали, що тому стріляли на церкву; бо недалеко неї поляки примістили протилетунські гармати. Так і було. Це була провокація, щоб нас знищили німці.

У Крехові на Різдво Богородиці, ми мали свій "судний день". Майже пів сотки німецьких літаків затакували околицю монастиря, де по лісах скривалися поляки. Було це по обіді, на рекреації, як ми всі були в городі. Не було часу куди втікати, чи ховатись. Сотки бомб упало на найближчу околицю монастиря, так що ми всі лежачи під липами, мало не поглухли. Крім цего кожний літак стріляв зі скорострілa. Чути було свист куль над ухами, галузки й листя з дерев спадало. На щастя, ніхто з нас не згинув. На другий день після такої "чистки"

(Продовження на ст. 8-ій).

Син Божий Народився

(Різдвяне Читання)

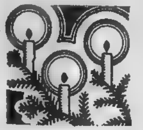

Доки житимуть люди, певно ніколи не забудуть тої радісної хвилі, коли то над убогим вертепом у Вифлеемі заспівали ангели чудову пісню: "Слава во вишніх Богу, а на землі мир во человіціх благоволеніе".

Не забудуть тої хвилі, бо тоді Син Божий народився!

Розказує нам св. Лука, що "в ті дні вийшов приказ від цісаря Августа, щоби списати всю землю. Ся перша перепись була, коли Сирією правив намісник Киринеи. І йшли всі, щоби вписуватися, кожний у свое місто. Пішов же і Йосиф із Галилеї, з міста Назарету, в Юдею, в місто Давида, що зветься Вифлеем, бо був із дому й роду Давидового, щоб вписатися з Марією, обрученою собі женою, тоді вагітною. І сталося, коли там були, сповнилися дні родити їй. І ПОРОДИЛА СВОГО СИНА ПЕРВЕНЦЯ І ПОВИЛА ЙОГО Й ПОЛОЖИЛА ЙОГО В ЯСЛА, БО НЕ БУЛО ДЛЯ НИХ МІСЦЯ В ГОСПОДІ. І були пастухи в тій стороні, що сторожили та тримали нічну сторожу коло свого стада. І се ангел Господній станув перед ними і ясність Господня осіяла їх; і злякалися великим страхом і сказав їм ангел: Не бійтеся, бо се звіщаю вам велику радість, котра буде всім людям: Що НАРОДИВСЯ ВАМ СЬОГОДНІ СПАС, КОТРИЙ Є ХРИСТОС ГОСПОДЬ, В МІСТІ ДАВИДА. І се вам знак: найдете дитя повите пеленами й лежаче в яслах. І зараз зявилося з ангелом множество небесного воїнства, що хвалило Бога, кажучи: — Слава на висоті Богу, а на землі мир людям доброї волі." (Лук. 2:1-14).

ЗНАЧІННЯ Й ВАГА НАРОДИН

Ми знаємо, що народини людини є її видимим входом в світ і між людське товариство. Коли народиться якась визначна особа, то її перший виступ є великого, а часом і рішаючого значіння. Це початок нової історії.

Багато більшого значіння були народини Ісуса Христа. Тут і час і всі умовини в найменших подробицях були передбачені й вирішені від віків! Від того дня мало початись нове численя літ і віків історії народів! Тому Ісуса Христа в Його народженні треба добре пізнати: Його особу, Його ідею, Його духа—Це подає сьогодні своїм читачам "Світло". А найперше:

ЯК СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ?

1. Так, як перед віками предсказали пророки.

Св. Пророк Даниїл заповів, що: "сімдесять сімок призначено для твого народу... доки приведена буде справедливість і затверджені будуть видива й пророцтва й ПОМАЗАНИЙ БУДЕ СВЯТИЙ НАД СВЯТИМИ. (Дан. 9:24). — А св. Пророк Міхей наперед назвав те місце, де мав народитись Божий Син: "І ти, Вифлееме — ти, Евфрато, хоч ти малий між тисячами в Юдеї, але з тебе нині вийде Той, що має бути володарем в Ізраїлі, а Його народини — від початків, від днів вічности." (Міх. 5:2). Світ минеться, а Боже слово не минеться. Нині лунає голос безбожних диктаторів, але лиш "Господня правда пребиває во вік". Сказав і так буде.

2. Як миле дитя.

Не як огонь прийшов до нас, не як старозавітний Ангел із обосічним мечем, але як миле дитятко. "Се вам знак: найдете дитя повите пеленами". Чи міг Христос явитись у милішім виді?.. Щоб ніхто не лякався приступити... І це Боже Дитятко вже 1940 літ потягає до себе старих і молодих! Невинних, бо вони мають серце дитини. А винних — щоб знову стали, як діти, як Боже Дитятко... Чи мало б десь бути таке українське серце, що не любило б Божого Дитяти?.. Як хто не любить Христа, то кого буде справді любити своїм закаменілим серцем?...

3. Як убоге, опущене дитя

Не в царських палатах, як царевич, але в убогій стаєнці, як незнане, вбоге, опущене немовлятко... Всього бракує Йому. І теплої хатини. І людської постелі. І дитячої колиски. Між худібкою, в стаєнці, в яслах на сіні спочило вбоге дитя. Яке вбожество-недостаток, невигода... Щоби спамятати і рятувати той поганський світ, що плавав у достатках і розкошах. — Во пустині, во яскині... Як народиться малий князенко, то мусить знати цілий світ. А тут?... Яка важна була це хвиля! Які важні народини для ізраїльської й кожної нації в світі! На цю хвилю, на ці народини ждали небо й земля. Історія людського роду була злучена з цею хвилею, а тут— во пустині, во яскині... Ніхто не знав. Ні священики, ні князі, ні учені. В стайні. В півночі. Зустрічають свого Творця й Спасителя студінь, темрява, солома, жолоб, худібка. Йосиф і Марія — за весь людський рід... А чому так?.... Бо Христос х о т і в розторощити людську рекляму, бажання розголосу, гордість житейську. Людську чванливість і пустоту. Тому — во пустині, во яскині незнане, опущене дитятко. Для покути. І науки.

4. Та все таки славне Дитя!

Хоч убого, та все таки славно відбулось Христове Різдво! Перш-усього — народився Божий Син — за ласкою св. Духа,чудесним способом, без мужеської похоти. із Непорочної Діви Марії, що перед народженням Ісуса, при народженні, (а навіть і по народжені)—була завсіди Дівою, хоч уже була Матірю. Такого славного народження не було й не буде більше ніколи! Лиш одне було таке, давно-давно наперед заповіджене Божим пророком. "Ось невинна дівиця почне в утробі й породить сина, й дадуть імя Йому Ємануїл (З нами Бог) (Ісая 7:14).

В тім часі, коли Боже Дитя лежало в пеленках, одягало небесною ясністю Ангелів і посилало пастирів із поклоном до вертепу в Вифлеемі. а на небі засвітило дивну, невидану досі звізду, що своїм світлом кликала мудрців із далекого сходу прийти до Єрусалиму й сказати велике слово віри: "ДЕ Є ЦАР ЖИДІВСЬКИЙ, ЩО НАРОДИВСЯ?".. Во пустині, во яскині, а треба всім знати! Вбоге, опущене, затаєне, а таке славне те Боже Дитя!... Бо в Божім царстві, то завсіди так: хто понизить себе буде вивисшений.

СЕРЦЕ БОЖОЇ ДИТИНИ.

На сіні в яслах лежить мале отроча. Немовля. Подібне до інших дітей.

Та Серце Божої Дитини повне життя, любови, всемогучої Божої волі! Бо тут у яслах лежить утаєний, ПРАВДИВИЙ БОГ! СИН БОЖИЙ НАРОДИВСЯ!... В и д и м и й, маленький знак — НЕВИДИМОГО ВЕЛИКОГО БОГА!

Його дитячий сон — це свідоме чування; Його сльоза— це співчування з нами, мандрівниками на цій долині сліз; Його сповита ручка — володіє світом; одних царів на престіл саджає, а других скидає; Його безмовні усточка — видають присуд на людські душі; Його дрібне очко — засвічує нові, великі зорі на небосклоні; з Його малого серденька перед престіл Небесного Отця пливе чудова пісня слави й любови. Ні від Ангелів ні від людей усіх разом не одержить Бог ніколи такого почитання, як одержав Бог тоді, коли в Вифлеемі — Син Божий народився!... Від тої різдвяної ночі зачала організуватись велика ПАРТІЯ ПРИХИЛЬНИКІВ БОГА, що майно, здоровля й життя дає за це, щоб було так, як бути повинно: Слава на висоті Богу, я на землі мир людям доброї волі

ХРИСТОС І УКРАЇНА

На нашій українській землі не так, як повинно бути...

Під чоботом безбожного большевика нема місця на веселі свята Христового Різдва, на радісний спів: "Вселенная веселися...." Не дозволяють, щоб у християнській домінії Володимира була "Слава во вишних Богу, а на землі мир во человіціх благоволеніе..." Не дозволяють... Горе відбере їм радість і мову!

Та з Богом справи ще не виграв ніякий Ірод!

З цею вірою, ми, українські горожани вільної канадійської й американської землі, мов ті вбогі пастирі, прибігаймо духом до Христового вертепу, покланяймось вірою й любовю Божому Дитяти й цілуймо Його маленьку ручку, що може дати українській землі й нації — НОВОГО ВОЛОДИМИРА, ЩО ЗБУДУЄ НАМ НОВУ РУСЬ-УКРАЇНУ, де буде СЛАВА НА ВИСОТІ БОГУ, а на українській ЗЕМЛІ МИР ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ! Святкуймо роковини Христового Різдва з надією, що прийде той час, коли над українською землею, так, як над вертепом "світ правди засвітить і помоляться на волі — невольничі діти" й загомонять вдячно:

В ВІЛЬНІЙ УКРАЇНІ,
І НА ВИСОТІ,
БОГУ СЛАВА! СЛАВА!
СЛАВА!

—o—

БЛАГОДАТИ ВІЙНИ

Преосв. Павло Ю-Пін, Апостольський Вікарій з Нанкіну в Китаю помістив статтю в одній нюйоркській часописі в якій подає, що теперішня японсько-китайська війна створила, 6,000,000 с и р і т а 60,000,000 бездомних збігців, що голодують. Про вбитих і ранених нема що й згадувати.

Свята Тереса від Дитяти Ісуса

З новим, 1940 роком, починаємо друкувати життепис новітньої, дуже люблені святої Терені від Дитяти Ісуса, що написав Mgr. Laveille сучасник і очевидець святої, а свобідно з французького переклав о. Василь Ваврик ЧСВВ на Чернечій Горі к. Мукачева в Карпатській Україні 1936 р. Цей життепис видано тільки в літографічних відбитках.

В часах матеріялізму, новопоганства й безбожности життепис святої наших часів є дуже повчаючий для молодих і старших, В ньому знайде кожний неодну добру вказівку й заохоту в свойому релігійному житті. Тому читаймо його постійно й уважно!

Розділ 1.

Походження родини. — Аленсон. — Батько Терені.

Родина св. Терені по батькові походить із д-Атіс-де-л-Орн, містечка положеного в окрузі Домфронт (Нормандія-північна Франція). Від 15 століття там знаходимо рільників названих: Мартін. Однак автентичний родовід малої Терені зачинається 2 квітня 1692. р. Того дня охрещено в церкві в д-Атіс хлопчика Івана Мартін. Від цього то хлопчика починається рід Терені по батькові. 1777. року прийшло на світ у тій родині хлопя. Його охрещено в цій самій парохії 16 квітня того року й названо: Петро-Франц.

Це хлопя мало стати дідом славної кармелітанки, що її життя пишемо тут. З цією дитиною зачинаються наші відомости про цю родину святих, що з неї вийшла наша Свята. Вплив. тої родини пояснює нам у части її знамениту й скору чесноту й святість.

Родичі Петра-Франца Мартіна, в часі його хресту жили в д-Атіс близько церкви. Сьогодні там стоїть будова уряду метричного й церківника. Опісля вони перейшли зовсім на село, в хутір Кантініер. Звідтіля то, здається, Петро-Франц переселився до Аленсон, де мав він зачати перші спроби воняцької служби.

Походи скоро привчили його до боїв. Він і дійшов до красних вислідів. Ми бачимо його 1823 р. як капітана піхоти в 19. полку в Бордо.

Там то в старім домі на улиці Сервандоні 22. серпня 1823р. його жінка Марія-Анна Буро привела йому на світ сина. Хлопчик дістав у хресті імена: Людвик-Йосиф-Алоїзій-Станіслав. Він був третій між іншими пятьма дітьми.

Хороброго офіцира не було тоді дома, коли зіслало небо до його хати цю благородну дитину. Правдоподібно, його компанія пішла тоді до Еспанії під проводом вожда д-Ангулем, щоб відзискати трон Фердинанда VII.

Дитину охрещено наперед, як кажуть. з води. Довгі тижні чекали вони на поворот батька. Він мав вернути до Бордо аж у листопаді. Та вкінці боялися чекати з торжественним хрещенням аж так довго. Тому й охрещено малого Людвика 28. жовтня 1823 р. в церкві св. Евлалії. Хрестив його о. Мартегут, духовник міських вязниць.

Кажуть, що немовля дістало тоді благословення від побожного архієпископа з Бордо, Мнсгр. д-Авіо ді Буа. Він мав осьтак сказати до батьків: "Тіштеся! це вибрана дитина!" Великі чесноти архипастиря казали б узяти це за пророцтво. І воно справді сповнилося.

Сам батько, капітан Мартін мав стати одним з найкращих орудий Божого ділання над своїм маленьким синком. Він старався передати йому як перший спадок по собі свою глибоку віру й гарячу побожність.

Кільки лише позволяли йому обовязки його, чував він над вихованням Людвика. Постарався, щоб він був основно навчений правд віри. Маємо також відомости, що він дав йому початки клясичних студій (гімназійних).

Але прийшла хвиля супочинку для старого вояка. Окружений пошаною своїх наставників, відзначений хрестом св. Людвика покинув він Бордо й пішов у свої рідні сторони шукати відпочинку на старі літа й можности забезпечити свої діти.

Тому він не зажив тепер у старенькім дімку в д-Атіс, де жили колись його батьки. Він удався до Аленсон, де було більше змоги вивчити Людвика й приготовити його до будучого життя. Від тепер його життя було неперервною тканиною діл милосердя й святого прикладу.

З Аленсону вибирався часом старий офіцир у товаристві своїх дітей до Атіс, відвідати тих кревних, що осталися в колисці іньої родини.

Молодий Людвик чувся дуже добре в цих сільських хатах, де служба Богові перемагала всі інші журби. Але треба було думати про будуччину. Військове життя не було без потягу для сина капітана Мартін. Але одна случайна обставина звернула його дорогу життя до заняття більше спокійного.

Його стричаники жили в Рен і були годинникарі. Людвик був у них раз довший час і тоді полюбилося йому це заняття. Він мав охоту посвятитися йому. В час, як він був поза домом, батьки писали до нього часто листи й підтримували в ньому живу віру нормандійських католиків. Ось його мати, жінка з сільської інтелігенції, віддана тоді завзято католицькому життю, пише до нього 25. серпня 1842 р. (це був день його імянин):

"Як же це солодко було б мені, мій дорогий Людвику, зложити тобі свої найкращі побажання живим словом! Але треба приймати хрест, що його нам Бог посилає й дякувати Йому щодень за всі ласки, що їх нам дає.Господь дав мені насамперед цю велику ласку, що я тебе бачила в твоїм бретонськім уборі й твій гарячий запал доброго серця... З яким щастям я обнимала тебе, бо ж ти, мій дорогий сину, ти сон моїх ночей і чар моїх споминів.

Кільки ж то разів я думаю про тебе, коли моя душа піднесена до Бога йде за поривом серця й простирається аж у стіп Божого трону! Там то я молюся цілим запалом моеї душі, щоб Господь на всі мої діти розсипав щастя й спокій, що його нам так треба на цій неспокійній землі."

Ця гаряча християнка боїться за свою дитину. Боїться молодечої бути. Таму додає: "Будь завсіди покірний, мій дорогий сину!" (Лист з род. архіву).

В Страсбурзі жив тоді один приятель родини Мартін. Він так само був годинникар. Людвик, потягнений туди одним з товаришів батька, продовжав там дальше свою роботу годинникарську, що її вже був зачав учитися. Славний годинник на катедральнім храмі цього міста дуже захопив подивом молодого годинникаря, коли він зблизився приглянутися його механізмові. Він чув, як у нім зростає потяг до роботи, що попри зручність вимагає ще так багато пильности й доброго смаку. Але в тім часі він відчував у свойому серці далеко вищі пориви.

Він виріс у нахилі до молитви й частім приниманні св. Тайн. В наслідок цього його думки звернулися разом із його любовю до радощів небесної нашої батьківщини. Краса й чар творінь, особливо ж безконечне різні краєвиди нормандські, що їх він з такою радістю оглядав, були для нього дзеркалом, в якому він розважав і оглядав самого Бога. Коли він глядів на промінну раню зірку й розкішно ясний схід сонця, або сумний-мельянхолійний його захід, тоді красне його обличчя з правильними рисами відбивало на собі захоплення Божими ділами, або смуток розлуки в переминаючими річами, які не могли довше тревати як один день.

Коли він дійшов до двадцятого року життя, сказав собі з переконанням, що його дав йому досвід, що після цих блесків, які підіймаються й опадають, прийде колись день без заходу й вечора, що прояснить перед нашим зором річі незмінні. Ми їх будемо оглядати, розважувати вічну Красу. Він знав, що цю повноту радости треба здобути собі через труди сьогочасного життя. Знав, що найпевніший спосіб мати вже на завсіди невисказані чари невидимого світу це виректися добровільно тіней туземного щастя. Вони бути може, приємні, але скоро минущі. Однак приковують до себе наш зір.

І так одного ранку можна було бачити в вересні 1843. р., як на узбіча гори св. Вернарда спинявся поволи один молодець. Його очі осліплила маєстатична краса альпейських верхів. Він перейшов крізь цілу Францію, часто пішки, по більшій части возом, щоб у самотників того монастиря, загубленого серед снігів, спитати про свою долю. В міру, як він піднімався в гору, велика тиша пустинного безлюддя та успокоюючий погляд на безконечні долини заедно притягали його до цієї самотини. Він сподівався осьтут знайти в легкій і заедній злучі з трисвятим Богом цей блаженний мир, за яким його душа шукала. На порозі життя, передбачуючи його бурі, він говорив собі з пророком на вид цього благословенного місця, що мало стати його захистом: "Ось місце мойого вічного спокою." (Пс. 132, 14).

Настоятель монахів Августиніянів прийняв Людвика з тією любовю й солодкою сердечністю, яка відразу отвирає душу. Старий монах відразу пізнав, що цей молодець із ясним поглядом не прийшов, щоб просити в монастирі пристановища на одну лише ніч. Його бажання було схоронити осьтут свою невинність аж до смерти й посвятитися, як це була ціль закладин того монастиря, ратуванню нещасних, яких засипав сніг на дні пропастей, або заморозив ледовий вітер.

Однак потяг до самоти й потреба посвятитися на службу ближним це ще не завсіди певні познаки монашого покликання. Кожний, хто хоче вступити до монастиря, мусить наперед мати вже ті далекі приготування, що їх вимагають заняття в тім чині монашім, до якого він хоче вступити. Так отже й настоятель відразу зачав розвідуватися про здібності свого гостя:

"Моя дитино, чи ти вже скінчив науку латинської мови?"

На заперечуючу відповідь Людвика, сказав о. ігумен:

"Жаль мені, але це конечна умовина, щоб бути припущеним між наших братів. Але не трать надії. Вернися до Нормандії. Працюй з запалом. А як скінчиш свої науки, ми тебе дуже радо припустимо на новіціят."

Наш подорожний з засмученою душею сходив з ледяних верхів гори. Він був тоді неначе подорожний, що бачить себе наново викиненим на прогнання, як уже став на порогах батьківщини.

Та чи був у силі капітан Мартін понести всі видатки на повні клясичні студії свого сина? Він пробував. Людвик поважно забрався до науки латинської мови. Вчив його о. парох з Аленсону. Та захворівши тяжко, молодець мусів попрощатися зо своїми книжками. Щоби ж рішити свою будуччину, він постановив вернути до годинникарської робітні.

(Далі буде).

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Коли христіяне зачали святкувати різдво Христове?

ВІДПОВІДЬ: Не всі свята, що їх тепер святкуємо, повстали в Христовій Церкві відразу. Одні свята, як пр. великдень були вже за часів апостолів, а другі повстали тільки згодом.

Празник різдва Христового, що його тепер святкують христіяни 25-го грудня, не був у перших часах христіянства. Про нього нема ніякої згадки в письмах св. Отців і письменників того часу, а св. Августин не вичислює його між празниками, що походять від апостолів.

Перша, хоч непевна вістка про празник різдва Христового подибується в Актах Мучеників, де читаємо що за Діоклетіяна погане напали на христіян у Антіохії саме тоді, як вони святкували празник різдва Христового й їх усіх разом із церквою спалили.

Найдавнішою мрачною згадкою про різдвяне свято маємо також у письмах Климента Александрійського (к. 200 р.). Він каже, що в Єгипті деякі богослови "надто цікаво" визначували не тільки рік, але навіть день Христового різдва. (Стром. 1. гл. 21). Він зазначує також, що еретики Базилідіяне святкували Богоявлення, а з ним мабуть і різдво Христове 10 або 6 січня.

Свято Богоявлення, 6 січня, принялось між христіянами й поширилось у східній Церкві з початком 3 століття. В цей празник, що звався по грецьки епіфанія, теофанія, христіяне прославляли обявлення Христа-Месії і Бога світові через хрещення у ріці Йордан й перше чудо в Кані Галилейській. До тих двох спогадів долучено пізніше ще згадку про обявлення Христа в людському тілі через народини в Вифлеємі.

В римській Церкві, як показує хроноґраф з 354 р., існувало вже з початком четвертого століття, а мабуть і скорше, окреме свято різдва Христового дня 25 грудня. Св. Амвросій каже, що коли сестра Маркелія, десь коло 357 р. приняла монаші облечини в церкві св. Петра в Римі, то папа Ліберій (352-366) в тім часі мав проповідь на різдво Христове.

Папа Сириций у свойому письмі з 385 р. до Гімерія в Еспанії відрізняє свято різдва Христового від Богоявлення.

За часів св. Єроніма (340-420) і св. Августина (396-430) свято різдва Христового, дня 25-го грудня вже всюди святкували в західній Церкві. Від 4 століття в кожному західному календарі стрічаємо свято різдва Христового 25 грудня.

На заході принялось також свято Богоявлення 6 січня, але в ньому стали вже більше підчеркувати явлення Христа поганському світові при поклоні трьох мудрців зі сходу, яких до Вифлеєму привела чудесна зоря. (Свято Трьох Царів).

Так то свято різдва Христового, 25 грудня, введено в західній Церкві десь перед 354р., отже в початках 3 століття.

Східна Церква різдво Христове й поклін трьох мудрців святкувала якийсь час 6 січня разом із празником Йорданського Богоявлення. При кінці 4 століття східні св. Отці почали заводити святкування Христового різдва 25 грудня також на сході. Це бачимо ясно з одної бесіди св. Івана Золотоустого з 386 р. Він каже: "Ще не минуло десять літ, відколи нам той день (25 грудня) є відомий... Найперше обходили його на заході й нас недавно навчили цей празник обходити.... Вперед він був знаний римлянам, бо вони цей празник обходили віддавна по давнім переданні.".

Отже свято різдва Христового 25-го грудня взяло свій початок на заході, а запроваджено його на сході аж коло р. 376 і за впливом св. Івана Золотоустого принято його всюди, як матір усіх празників."

Особливою спонукою до установлення окремого свята Христового Різдва було бажання Церкви виявити торжественно свій осуд блудів еретиків ґностиків і маніхеїв, що перечили дійсне воплочення Божого Слова й показати свою віру в ту правду, що Христос приняв направду людське тіло й ради нашого спасення став дійсним чоловіком народившися із жінки.

Хоч точна дата Христового різдва не є певно відома, то однак день 25-го грудня на святкування різдва Христового є дуже відповідний.

Перед 25 груднем дні є найкоротші, а ночі найдовші, а потім день зачинає рости, а ніч маліти. Так і тоді, коли Христос явився у вифлеємськім вертепі, майже ввесь світ був покритий тьмою безвірства, а від Христового різдва стала та тьма уступати перед світлом правди, котре Христос із неба на землю приніс.

В історії різних народів стрічаємо празники, що відбувалися в грудні; а які до певної міри можна б уважати за прообрази христіянського свята різдва Христового. Так египтяне, перзи, римляне й північні народи почитали в грудні сонце й величали його перемогу над тьмою.

Ізраїльський нарід обходив тоді саме празник посвячення храму на памятку, як Юда Макавейський очистив ерусалимський храм. Той празник по свідоцтву Йосифа Флявія тревав 8 днів і називався також празником світла, бо тоді жиди освічували в ночі свої доми.

У Словян припадав у той час празник Коляди, божка веселости й щастя.

Всі ті поганські празники мають щось схожого з празником Христового різдва. В день різдва Христового явилось світові сонце правди, що розігнало тьму релігійних блудів і принесло радість і щастя та спасення всім людям. Христос прийшовши на світ очистив жидівську святину від поверховних обрядів і прообразів а поганські святині від мерзького ідолопоклонства й оснував Церкву правдивого Бога.

Церква Христова хоч осудила й відкинула поганський культ, одначе давні, гарні народні звичаї й обряди затримала й надала їм зміст і вигляд христіянський.

Ю. Ш.

Я ВЖЕ СКАЗАВ УСЕ...
(Правдива різдвяна подія)

Канадійсько-французька колеґія над Червоною Рікою, як звичайно кожного року, випустила студентів на два тижні різдвяних вакацій. В колеґії залишились тільки бідні студенти, що їм задалеко було їхати до дому на свята.

Отець Префект, співчуваючи зі студентами, що остали без радощів домашного огнища на Різдво Христове, дав їм більше свободи. Вони могли йти до міста без позволення, могли курити, спати коли хотіли, бавитись і кричати до несхочу й забути за книжки, задачі та свідоцтва. Сказано було: "Бавтеся скільки захочете, їжте, спіть, колядуйте, моліться..., а при всьому тому не забувайте, щоб воно було на "більшу славу Божу".

І справді студенти забули за школу й раділи всім серцем різдвяними вакаціями. Їхні радощі збільшалися з кожною появою листоноша, який приносив їм дарунки й желання від родичів, кревних і приятелів. Всі почувались щасливими.

Старий Франсва, слуга в колеґії, був також щасливим. Але його щастя було тільки душевне. Його радували думки про Боже благословення, що зійшло на бідне людство з приходом на світ Спасителя. Часом згадав і про свої веселі хлопячі літа на Різдво Христове. Тепер він уже сімдесятьлітний старець. Вимерли йому кревні й приятелі. Лишився самий, опущений. Його здоровля підупало. Ніхто його на старість не хоче, ніхто про нього не дбає. Змилосердилися над ним одні отці езуїти. Вони приняли його за помічника слуги в спальнях й дали йому притулок у колеґії. Його заняттям було кожного дня застелити ліжка, замітати підлоги, чистити, мити, стирати порохи й послугувати студентам від вчасного ранку до пізної ночі. Його робота ніколи не кінчилася. Тому сподівався, що бодай на різдвяні вакації троха відпічне, бо лиш яких двадцять хлопців, що остануть на свята в колеґії, треба буде обслужити.

Прийшли різдвяні вакації, та спочинку нема. В цих двох тижнях Франсва мав більше роботи, як коли: воскував підлоги, прочищував ліжка, вивітрював, викурював, відновляв, приготовляв спальню на слідуючий рік для кілька сот студентів

"Бон Дю (ах Боже) як я змучився" — зітхав деколи побожно Франсва, немов би скаржився Богові за свою долю; однак вдійсності він уповні підчинявся Його святій волі.

Свят-Вечір. Студенти поспішно вертають з міста, наладовані різдвяними пакунками. Входять у просторі салі колеґії з веселим криком. Отвирають пакунки, показують їх одні другим. Веселість, гомін, радість без кінця...

Аж ось і північна Служба Божа в колеґіяльній каплиці. "Во Вифлеємі нині новина..." співає хор монахів з глибоким зворушенням. Душа летить у небесні простори між ангелів, щоб разом із ними співати "Слава во вишних Богу". О, що за внеслі, надприродні почування обхоплюють серця справжніх почитателів Новонародженого Дитяти в часі такої Служби Божої.

Франсва з похилою головою в кутику клячить і молиться. Його одиноке щастя сьогодні є в молитві й в надії, що він не буде мати багато роботи на Різдво Христове, — лише застелить двадцять ліжок, вичистить двадцять мидниць і замете підлогу; опісля буде спочивати.

Чи так воно буде? Побачимо

Хлопці посходились до спальні й змовляються проти нього.

"Слухайте, — каже збиточний провідник — ану, зробім збитки старому, чей же він на нас не скаже, ви знаєте його".

"Зробім!" — підхопили другі.

"Зробім! Зробім!" — крикнули гуртом.

"Що ж такого то зробити би?"

Радяться. Не одну підлу гадку піддавали собі, як то зробити збитка "старому", а що гіршої вже не могли придумати, то погодились на цю: Рано, як повстають, кожний з них має новозастелені чисті простирала зі свого ліжка сховати під матерац, так, щоб "старий" здумівся, що сталося — може він забув попереднього дня застелити нові простирала — і постелить знову. А на всякий випадок, щоб збитки не пішли на марне, як би так часом "старий" подивився під матерац, рішено в кожнім простиралі завязати кілька тісних ґудзів. Чи ж то не буде смішно, як "старий" буде розвязувати (може й зубами) стільки ґудзів у сорок простиралах?

"Дуже добре! Дуже добре!" — "То ж то добра несподіванка!" — вдоволено сказали.

"Слухайте но хлопці, я маю інакший плян на несподіванку" — сказав один із них, якого дразнили "Сисі".

"Що ж такого "Сисі", кажи, послухаймо, він так мало коли говорить!"

"Послухаймо, послухаймо"— повторяли.

"Сьогодні є Різдво Христове", — почав "Сисі". Ангели в небі співають:..., на землі мир, во человіціх благоволеніє". Люди по всьому світі повторяють ці слова; наші родичі, браття і сестри вдома повторяють їх; і ми перед хвилею співали ці слова в нашій каплиці. Спокій на землі й добра воля навіть для наших ворогів. А Франсва є нашим приятелем. Він услугував нам кожного дня щиро й з любовю, терпеливо зносив від нас навіть образу й з усмішкою на лиці прощав нам усе. Сьогодні Різдво Христове. Ми маємо все, ми щасливі, а він нічого не має, він у нужді. Він не має нікого, хто б про нього памятав, крім нас, для яких він робить щоденні услуги, а ми плянуємо, щоб його зробити нещасливим, щоб зробити йому підлі збитки, щоб він іще тяжше працював на саме Різдво Христове — бо він такий добрий, бо він "не скаже". А може він цим разом скаже?"

"Я маю іншу думку на несподіванку, — продовжав "Сисі". Застелімо ми самі наші ліжка на Різдво Христове, вичистім самі наші мидниці, позамітаймо й постираймо порохи самі, упорядкуймо все в спальні так, щоб "старий" не мав нічого до роботи на Різдво Христове й поділімся з ним нашими дарунками та гуртом пожелаймо йому "Веселих Свят!"

Не зі страху, щоб старий не "сказав", хлопці змінили свій плян про несподіванку. Їхні молодечі серця не були зіпсуті, а тільки розпалені веселим настроєм, бажали виладувати свої почування на збитки. Гадка, яку піддав "Сисі", сподобалась всім. Вони почули в своїх серцях порив до доброго й раділи вже самою згадкою, як то щасливим почуватись буде старий Франсва, а це будуть **Вони**, що зроблять його так щасливим.

Тої ночі не могли хлопці спати. Ввесь час говорили про те, що вони будуть робити, що давати, тай що то Франсва на те все скаже?

Раннім ранком на Різдво, ще заки дзвінок задзвонив, в спальні все було вже чисте й в порядку. Ніколи ще свойому житті студенти так охочо, старанно й пильно не працювали при своїх задачах, як сьогодні при своїх ліжках. На одне ліжко, біля входових дверей, так, щоб можна було легко доглянути, поскладали в високу гору: яблука, горіхи, цукорки, чоколяди, папіроси, кравати, панчохи, хустинки, шалики, центи, пятаки, шустки, кводри й що тільки могли придумати, а все зі щирістю дава-

(Докінчення на ст. 8)

Свят-Вечір в Україні

"Дорогі Тату й Мамо, В Свят-Вечір, в чарівний час; лину до Вас думками в нашу ясну хатину". (З мойого різдвяного листа).

Свят-Вечір. Перша зірка засвітить,
в подільській хаті зраділи діти, —
Петрусь виймає із перескриньку
новий жупаник, Галя — хустинку.
Пахучим сіном лави накрили,
на стіл, на скриню скатерть вложили.
Стіни біліють. Під образами,
що зеленіють сосни вітками —
сніп золотистий — пшениця жата,
"дід" колосистий —радість на свята.
Боханці хліба вже на скатерті,
один під другим, наверха третій.
Вода свячена... ввійшли в хату,
кропить подвір'я батько родину —
в руці кропило — пшеничний колос,
розвіяв вітер відкритий волос.
Всюди хлібами дідусь обносить,
долі і щастя для дому просить;
комин одвірки хрестами пишуть,
"Христос родився" несеться в тишу.

Приходить у клуню, кропить у запіллі
снопи пшениці — не буде цвілі.
В возівні: сани, віз ясеневий,
борони, ярма і плуг сталевий.
Гумно, обора і в стогах пшениця,
в стирті сіно, ячмінь, пашниця,
під оборогом жито на току,
шпихлір і шопа, пивниця в боці.
В стебнику двері вхилились глухо,
почули бджоли ніжненьким слухом.
Весни чекає і сонна бджілка,
хоч вітер грає, немов сопілка,
хоч побіліли луги-діброви,
ставок закутий в скляні окови,
мов горностаєм підбиті стріхи,
пихор-мірошник сніг сипле з міхів,
мороз ікони в шибах малює,
гнучку березу іней цілує,
в садку, де боки пахли і цвіли,
біжать в морозі ласиці білі. —
Та прийде травень — юнак вродливий,
полетять в поле бджілки щасливі,
де пахне гречка, росте румянок,
де конюшини рожевий танок,
при суголовках білі ромени,
де лан рівнецький, луги зелені,
бусько в роздолі бродить щоднини,
лоташ золотить ярі-долини,
де коло байки журчить криничка,
з ячменів кличе перепеличка,
над озерцями літає чайка,
коник сюркоче, світ наче байка.
Знову побачать цвітучі, пишні,
подільські ниви, такі нам рідні...

З пасіки вийшли, минають стоги,
в стайні корови піднесли роги,
заржало дзвінко каре лошатко,
як Петрусь гриву попестив гладко.
Віл попелястий бурмоче баса,
скочила прудко телиця краса,
тупцюють звинно кріличи-трусі,
як вчули любий голос Ганусі.
Блеють ягнята в тісній вівчарні,
на конюшину ждуть із січкарні,
Бровко заглянув, леститься в буди,
радий, що втішно святкують люди; —
в літі нас добре в полі худібку,
а зимі пильнує майна-дрібку
за дбалу працю і службу вірну
дістане нині пайку почвірну.

Поглядали все на оборі —
дубові двері скрипнули в коморі.
Дбайливе око тут господині:
мука ясніє, в крупами скрині,
на жердці шинка, пахнуть ковбаси,
вуджене сало в довжезні паси,
бочка капусти, сир і повидло,
огірки в крупі квашені вміло,
На ліво діжка, нецьки в топелі,
свячена шутка, віхли на боці.
Що далі: кужіль і мітки льняні,
при мотовилі звій полотняний,
вишивана днина, сірак, кожухи,
і шапка-кримка на завсуки.
Горок сволок з дуба грубезний,
на кілку висить образ старезний, —
гарна ікона, тисова дошка,
малюнок знати, хоч зблідо трошка;
в тих самих рамках різблених справно
три мальовила — темпера давня:
посередині гори, каплиця, /
ріка і церква, це — Зарваниця,
а понад лісом ясна, мов мрія,
з малим Дитятком Діва Марія.
На право бачиш: відважним скоком
Божий Ангел вбиває змока, —
а геи далеко Дністрові піни,
в Галичі мріють церкви і стіни
і Осмомисла терем з граніту
славну минулість розкаже світу.
Зліва: на филях в Чорному Морю
Скит синьоокий молиться в горю, —
святий Микола вислухав кличі,
ратує човен з бурунів диких.

Біля ікони вінок з обжинків,
при ньому шапка — мрій мазепинки, —
Петрусь підскочив, наків рукою,
стрілець охочий, готов до бою.
В цій шапці синій Петрусів тато
по Україні ходив завзято,
був у Карпатах, був на Маківці,
де Стрільці гнали Москву, як вівці,
з нею йшов сміло в вогонь і бурі,
бивсь з Денікіном, служив Петлюрі.
Преславний Київ... Софійська Площа,
шапки, прапори, як в степу проща,
завмерло віддих... заржав буланий —
Павло на ньому, гетьман наш славний,
склонивсь Собору, махнє булава:
- Вільна Вкраїна, вільна держава,
Свобідне слово, народ, культура!... —
Гримнула "Слава!", як рева тура,
вдарили дзвони, заграли труби,
тріпочуть стяги, миготять тривуби,
тріснули громи — сальви гарматні,
блиснули в сонці шаблі булатні,
ця мазепинка радів до триста
летіла в небо погідне, чисте
і з України на чорнім чубі
сюди принесла спомин голубий...

Вернулись в хату, пахне живиця,
— вечеря, діти, нуте молиться! —
"Отче наш" разом діти сказали,
батьківські руки поцілували;
дідусь сивенький сів на покуттю,
свічки палають, подали кутю:
— Хай Бог ласкавий, що сходить нині,
дарить нас миром-добром в родині!
Гаразд вам, діти, гаразд вам внуки
(і тиць! родзинки в маленькі руки),
най по недолі та лихолітті
згода настане і мир у світі. —

Підкинув кутю геж аж до стелі,
— будемо мати рої веселі,
мід буде литись з бочки до збану,
вощини стане аж до Йордану
трійці сукати на Водосвяття, —
хай Бог хоронить наше багаття,
хай Зарваницька Краля Поділля
знову нас прийме, як з богоміллям,
неначе діти прийдем ввічливо
ласки прохати на добре жниво, —
хай душі предків спочилих в Бозі
нам помагають в життя дорозі
і Ангел Дому, Божий Опікун
буде веселий з нами до віку. —

Стало відрадно, забулась праця,
дають до столу страв аж дванадцять:
Борщ український, чистенький, пишний,
яснобагряний, мов спілі вишні.
Дідусь пробує, цмокнув раз-двічі;
— борщ такий їло козацтво в Січі,
Мазепа — кажуть — славетних Шведів
борщем подібним гостив і медом;
Карло покушав і кликне: диво!
борщ український — вино правдиве,
дайте-но щерав, лийте до сита,
до бою піду, мов лев сердитий;
до Гетьманиних промовив нишком:
— Зволь, Господине, зрадити книжку,
де кухарі хитрі та вправні
вчать, як варити борщ такий славний.—
Гетьман всміхнувся:—Гостю Вельможний
борщ український — цілий художній;
нема такої книги на світі,
як дочці мати дасть в заповіті;
Від неньки вчаться в нас, в Україні
селянки, шляхта, вчаться княгині
і Ярославна світ здивувала,
слухала неньки, неньки питала, —
в Париж привезла "Анна Раїна"
красу і славний борщ з України.
Борщ наш чудовий дає нам сили,
кров, свіжу гонить із серця в жили, —
кров наша в груді кипуче тріснé,
як сурма вдарить і шабля блисне,
за рідну землю, за віру, школи... —

Дідусь схилився і їв поволи... —
а борщ міниться за ходом ложки,
наче полумя під шепіт ворожки,
гей бе калини зрілі коралі,
польових маків квіти-опалі,
немов гребені півнячі юних,
заходу сонця рубіни-луни.
Проміння свічки впадуть світлані —
бачиш кармазин золотом тканий, —
липова ложка в тарілці повній
порине трошки, як в Дністрі човен.
Зпонад тарілки вносилась пара
білосивенька, як муслін-хмара
і запах з неї, як свіжі крини,
як орхідеї, наче жасміни,
піднявся під стелю, обняв хатину,
дійшов у сіни, під зорі злинув, —
аромат зілля, що пахне в полі,
лугів Поділля і запах волі...

В світлицю входить дочка Ядониця,
личко румяне, наче схід сонця,
— борщик удався — чує від мами
а дід: не дармо йдуть з рушниками,
— жартуйте, діду, коб здоровенькі,
побачим далі: будуть підпеньки,
смажена щука, періжки з маком,
голубці, коржі, пампух з присмаком,
пиріг на сливці, не браке каші —
а діти в голос: ми хочем. каші,
— буде і каша і меду кришка,
яблок приніс вам дідусь із вишки, —
— а Петрусеві —Галя сміється —
малай, логаза, чир, паляниця, —
дід моргнув вусом: мами наука
в ліс на заблукатись, бавтеся внуки,
бачте солома дідівку вкрила,
горіхів певно ненька вложила;
сьогодня в нашій хаті родимій
дідух і сіно, гей в Вифлеємі;
та не забудьте красій телиці
з макухом дати дві паляниці. —
Святу Вечеру кінчить родина,
знадвору лине пісня старинна:
— Господь предвічний нам народився,
зраділо небо, світ звеселився,
во вишніх Богу славу співаймо,
Дитяті вбогій поклін віддаймо. —

Скінчили пісню колядувати,
— просимо ближче, просимо в хату, —
ввійшли: Хай Пан-Біг, що повен ласки,
дасть вам діждатись Йордану, Паски,
най вам ведуться воли, телиці,
най вітер пшеничний гладить в полиці,
ниви хай росить дощ урожаєм,
жито-пшениця клониться гаєм,
старшим здоровля і зросту дітям,
най рік майбутній стелиться квітами,
хай затанцює зеленьке Поділля,
як бас загра вам на весілля,
живіте у щастю, мирі посполу,
ралець даруйте на рідну школу
а Бог багатий, що лег на сіні,
дасть вам заплату — долю Вкраїні. —

Коляди в нічку довго лунають,
над ранком ясні ватри палають,
то на городах, то на долинах
палить юнацтво дідух і сіно;
де буйно вгору вогонь великий —
там більша радість, сильніші крики, —
а неба зірниці дрібненько сяли,
поки з дзвіниці дзвони заграли.

М. Зоря.

ВІСТИ З ЗАХІДНОЇ УКРАЇНИ

(Докінчення з 3 ст.)

прийшли німці... Скрізь повставала українська міліція...

У містах між Ґородком Ягайлонським і Яновом, де були найбільші бої впало аж 6 тисяч німців. Спершу східня границя мала йти Збручем, біля Сокаля і на північ від Рави, як за Австрії. Відтак мусіли погодитись на лінію Буг—Красне — Стрий — Дрогобич, а врешті, під загрозою розриву союзу з большевією — на лінію Сян. Треба було бачити огірчення, яке панувало в німецькій армії, щоб зрозуміти, з яким болем серця вони опускали Східну Галичину, особливо Дрогобич, звідки цілих дві добі автами вивозили нафту. Поляки втікаючи запалили "Польмін", (нафтову шахту).

З Крехова втік я військовим автом на Ярослав, в перебрані за німецького жовніра. Це завдяки одному німецькому офіцирові, якому дав я кілька вишиваних ручників, за якими німці пропадали. В Ярославі перебув я 4 дні в Сестер Служебниць, а звідтам то пішки, то на тягарових автах, ледви живий дістався я через Ряшів-Кросно- Сянік- Лупків на Словаччину, до мого стрийка, бувшого члена Галицької Армії, що тут від 10 літ серед злиденних обставин учителює. З наших утікли: о. Каровець, о. А. Байрак, о. Керницький, о. Барабаш, майже весь Доброміль, крім о. Розумійка і ще когось. Найбільше їх на Засянні, бідують, дусяться. Чотирох молодих отців є в Межиляборці, теж дуже бідують, а в додатку виганяють їх... В Кросні є табор для українських інтелігентів утікачів. По той бік Сяну є нас 700 тисяч, та в розпорошенні. Частинно вже працюють, особливо в школах, які зукраїнізовано. Скрізь, де в повіті є нас хоч 30%, владу обіймають наші. Поліційну службу сповняють січовики. Найбільшою перешкодою в праці — це повний брак комунікації. Майже всі двірці та мости понищені. Страшна біда. Муки, соли, нафти, цукру і т. д. — нема. Що було, забрало військо, одне й друге, а довезти годі. Німці самі не мають. Фабрики, млини понищили поляки, уступаючи. Руїна більша, як після 1914 року.

Львів одна третина в руїнах. Семинарицька церква зовсім знищена. Зі Львова з наших ніхто не втік, бо весь час Львів був обляжений, а раніше ніхто не думав утікати. Думали, що в великім місті найбезпечніше. Деякі наші діячі втікали вже по занятті Львова червоними. Та це було велике ризико. Скрізь у Галичині влада в руках жидів. Церковні поля сконфісковані. Львівське радіо проголосило, що "вороги галицького пролетаріяту Ч. 1. є Митрполит, Ч. 2. — Василіяне, Ч. 3. Уніяцьке духовенство, Ч. 4. УНДО." Єпископ Йосафат остав у Перемишлі, а Преосв. Григорій (Лакота) виїхав до Ярослава, де резидує. Червона армія **без духа,** немов гнана вперед ішла, хоч без бою. До нічого! Убрані жахливо! Танки добрі, величезні, та псуються. Летунство знамените. Переважають азіяте, українців дуже мало. Німці по той бік Сяну прогнали тисячі жидів знад границі. Мадярщина загрожена від півночі... Словом — зле. Може і зза Сяну треба буде втікати.

ЛИСТ МОНАХИНІ З ДНЯ 28. X. 1939.

Сподобалося милосерному Господеві допустити на нас терпіння, тяжкі хрести, що їх нанесла війна. Майже два тижні перебували страшне бомбардування німецьких бомб. Львів досить знищений. Ґрузи прикрили багато жертв в людях. Церква семинарицька й частина будови зістали зовсім розторощені. Під їх ґрузами зістав забитий один богослов. Увесь час сиділи ми в схоронищах. Господь ласкавий не допустив, щоб Сестрам щось сталось, хоч ґрузами були обсипані. Всі ми здорові остали... Усі наші доми під большевиками, крім Кристинополя, Жужеля, Белза, школи в Перемишлі, Буська і Жеґестова. Чи так остане Господеві відомо. Майже всі місцевості в Галичині остали ушкоджені бомбами. Наш дім у Кристинополі, що під дах приходив новий і старий знищені частинно. Всі вікна й двері висаджені й стіни знищені. Церква в Кристинополі й Жовкві теж потерпіли. Церква св. Юра в Львові не ушкоджена.

Найбільше потерпіла св. Церква, священики, монастирі під забором російським. Ми ще зазнали в Львові й Кристинополі їх діявольської влади. Багато законниць і монахів вже розігнали. Вони на силу пхають жидів та самі йдуть мешкати до домів Сестер... Сестри бідаки тиняються поміж людьми або ріднею. Майно Згромадження зрабоване.

Німці є для українців зокрема дуже чемні, а навіть для поляків... Доперва початок горя. Віримо, що небесний Отець оберне все на добре. Ісус каже нам перейти через огонь очищення, щоб показатись блискучим золотом. Да будет воля Твоя. Коби лиш витревати при Його святій ласці. Тяженька та проба.

Большевики не щадять жадних монастирів. Всі монастирі Отців Василіян зрабовані большевиками, а заняті жидами й большевицькими військами. Ще у Львові й Жовкві кілька отців туляться у келіях до часу. Під німецьким забором лишилось три монастирі: Кристинопіль, Перемишль і Варшава. З Крехова новіціят виганий, з Лаврова й Доброміля теж отці й клерики прогнані. Тільки в Кристинополі клерики—студенти фільософії остались. Наш дім новіціятський знищений,, шиби висаджені, шкла годі дістати (стягаємо шкло з образів). В ньому міститься ще 70 Сестер... Так Господь допустив, що старші сивоволосі, спрацьовані Сестри сьогодні тиняються перебрані в лахміття попід людські пороги... Багато вже наших домів у руках большевиків. В Бережанах 35 дітей забрали від нас і віддали до жидівського захисту. Зі школи Сестри мусіли усунутись, бо було неможливо застосуватись до безбожних большевицьких вимог. Богохульники, бідні брати наші, гірш погані, ці мають бодай свої божки, а ті гірш звірини. Ненависть до Бога так їх виховала. Багато потреба молитви, щоб перепросити Ісуса за заподіяні зневаги. Тепер знаємо, яка то велика благодать Божа свобідно визнавати свою св. віру і свобідно молитись...

ЛИСТ ВИЗНАЧНОГО ГРОМАДЯНИНА З 10. XI. 1939.

(Вімки. Передрук з Американської "Свободи")

Нарід у Галичині виказує нераз геройську віру та мужність. Церкву боронять, зубожілим священикам дають на Служби Божі, зносять їм середники поживи. До церков ходить нарід масово, може так, як ніколи. Селяне часто диспутують з "асвабадітелями" на релігійні теми, що їх дуже дивує, бо такого у себе не бачили. Є красноармійці, які серед таких диспут самі витягають хрестики, що носять укриті на грудях. Оповідають, що в Рассеї біда і самі кажуть нашим триматися, бо, мовляв, незадовго ті повзи, що до вас приїхали, будуть ваші.

В однім селі нарід по антирелігійнім мітінгу заспівав релігійний гимн: "Ми хочемо Бога..." і розійшлися додому. ҐПУ за це казиться, арештує, хто під руки попаде; стріляє; головно шукає націоналістів та діячів католицьких "Орлів"

През. др. Кость Левицький помер у тюрмі. Володимир Кузьмович, Дмитро Левицький та інші в тюрмі. Др. Назарук утік до Варшави.

Поволі вивозять з Львова в невідоме людей, архіви та бібліотеки. Священики переважно осталися на своїх позиціях. **Всі епископи лишилися в краю та приготовляються на смерть. В краю про Митрополита ніхто інакше не говорить, як про святого.** Кажуть, що в часі бомбардування не позволив себе знести до пивниці, тільки казав себе завезти на кріслі-візку до каплиці та ввесь час молився.

Ректор о. Сліпий живе в будинках Академії, де закватирувалося військо. Всюди маси війська; війська всюди по монастирях. Монахів і монахинь розігнали. Всі крилошани лишилися у Львові. ОО. Василіяни мусіли покинути майже всі монастирі, бо там військо все їм забрало, а монастирські церкви вже обернули на кіна для війська та на большевицькі зібрання. По селах наші церкви ще отворені.

Увесь провід краю опинився в першу чергу в руках жидів, а далі поліцуків і волиняків, насланих советськими аґентами до Галичини.

Цілі бригади дотеперішніх польських тайних політичних аґентів (дедективів і комісарів) тепер працюють у большевицькій ҐПУ, помагаючи ви арештовувати Українців.

Всюди є написи українські та польські. Школи отворені. Вже понасилали багато большевицьких учителів з советської України та Росії. Університет відкритий; ректором є проф. Студинський. З України приїздять советські кіна і театри та приманюють наших людей гарним українськм співом.

Кооперативні інституції удержавлені. А також бувші приватні склепи. Мих. Рудницький редагує большевицький часопис.

Найкращий ґрунт знайшли большевики в Галичині там, де ще були впливи радикалів, як от у Ґуцульщині. Здеморалізований радикалами нарід тут то там проганяв священиків з сіл і містечок.

Большевики звернули спеціяльну увагу на священників і на таких, що мають славу патріотів. Хотілиб, щоб вони стали яничарами і пішли до них на службу. Досі я не чув про якогось священика віступника.

Я ВЖЕ СКАЗАВ УСЕ...

(Докінчення).

ли. На вершку тієї гори з дарунків поставили гарну картку, що її ще в ночі вирисував один із студентів, що мав хист до малярства. На картці було написано:

"Веселих Свят Різдва Христового Нашому Старому Приятелеві Франсва Желають Студенти."

(Підписи).

Задзвонив дзвінок. Хлопці виходять зі спальні. Кожний щераз кидає оком на купу дарунків, на наглядний доказ їх ґуманних почувань, що бодай на Різдво Христове ущасливлять опущену людину.

Що то він скаже? Довго не треба ждати та для хлопців і цей час вижидання стає віком. По сніданку вони мусять у сам перед його зобачити. До цього часу він певнісінько вже там буде, щоб позастелювати ліжка. Ах, що то за радість буде!

Ждуть перед сходами до спальні.

"А ось іде він!"

Всі звернули свої очі в сторону від каплиці. Франсва сходить поволі.

"Що-то він скаже? Що ж то він скаже?" шепочуть хлопці.

А Франсва не каже нічого... він не годен промовити слова... лише дві блискучі сльози світяться в його очах.

Хлопці вже не могли довше вижидати.

"Монсю",—каже один з хлопців, "що ви знайшли в спальні?"

Старенький Франсва з напруженням силується перемогти своє зворушення, а сльози вже свобідно спливають по його зморщеному лиці. Йому вдалось промовити тільки ті слова:

"Я ВЖЕ СКАЗАВ УСЕ МАЛЕНЬКОМУ ІСУСИКОВІ!"

———о———

Мудрці зі сходу

В різдвяному часі часто стає перед нашою душею та чарівна картина поклону "трьох царів зі сходу" новонародженому Спасителеві світу. Хто це ті "царі", скільки їх було, з якої вони прийшли країни, яким способом пізнали з появи таїнственної зорі, що народився юдейський цар, котрому треба зложити поклін і дари? Є це цікаві питання над якими мило буде нам застановитисі у часі різдвяних свят. Про "трьох царів" св. Письмо говорить нам досить скупо й полишає багато неясностей та загадок. Народня уява старається усунути ті неясности й дає відповідь, яка не конче годиться з історичною правдою. Ми будемо старатись на ті поставлені питання дати відповідь сперту на дослідах новішої католицької екзегези та історії старинного сходу й його релігійних вірувань і установ

I. Назва й походження мудрців

Про різдвяних поклонників з далекого Сходу читаємо в евангелію св. Матея таке: "А коли Ісус народився в Вифлеемі Юдейськім, за днів царя Ірода, то **мудрці зі сходу** прийшли в Єрусалим, кажучи: Де є цар жидівський, що народився, бо ми бачили його звізду на сході й прийшли йому поклонитися. Почувши це цар Ірод, занепокоївся і весь Єрусалим з ним...

Тоді Ірод тайком призвав мудрців і випитував їх пильно про час, коли їм явилася звізда; і післав їх у Вифлеем кажучи: Ідіть і пильно розвідайтесь про дитя; а коли знайдете, сповістіть мене, щоби й я пішов та поклонився йому. А вони вислухали царя і пішли. І це звізда котру бачили на сході, йшла перед ними, аж прийшла й станула зверху, де було дитя.

А побачивши звізду, зраділи дуже великою радістю. І як увійшли в дім, побачили дитя з його матірю Марією і впали й поклонилися йому; відкрили свої скарби й принесли йому дари: золото, ливан і смирну. А отримавши в сні осторогу не повертати до Ірода, іншим шляхом вернули до своєї країни. (Мат. 2 гл.).

Стільки каже нам св. Письмо про тих поклонників. І це оповідання є для нас найпевнішою основою до розслідження хто саме були ті "царі"

Читаючи повищий уступ св. Письма впадає нам у очі, що ані разу вони не називаються царями. Грецький текст і латинський перевід вульґати надає їм назву "маґов", "маґі", що церковнославянський текст не конче щасливо передає "волсви", а український перевід "мудрці".

Між ученими й дослідниками старинного сходу й його релігійних вірувань нема одної думки ані про походження маґів, ані їхні релігійні вірування, ані про їх уряд. Одні вважають маґів за медійське племя, яке з часом перемінилося у касту жреців, що визнавали поганську релігію Заратустри, другі вважають що маґи — це не приклонники Заратустри, а його противники. Дехто вважає їх за жреців старинного іранського божка "девас". Вкінці Гертель каже, що маґи, це приклонники індоґерманської релігії, і доперва під натиском Ахименідів, щоб не стратити уряду жреців, прилучилися до визнавців Заратустри. Різниця думок між ученими повстала з того, що на протязі довгих століть маґи перейшли велику еволюцію, та що в тім розвою різно представлялися. Надто зчасом поширилися вони по інших краях і там підпали всяким місцевим впливам, головно місцевим релігійним віруванням.

Після автентичних вістей грецького історика Геродота й латинського Плінія, які спеціяльно займаються питанням маґів, їх вітчиною була Медо-Перзія.

Слово "маґа" означає: дарунок, дар. Цей дар — то релігія Заратустри, як дарунок "Господа мудрости", певного рода обявлення; "маґа-ван", це той, що одержав цей дар, приклонник релігії Заратустри. Отже як саме слово 'маґа' виказує, маґи це не було племя а осібна кляса людей, що повстала з найстарших приклонників Заратустри, що витворила собі осібну фільософічно-релігійну систему и стояла на услугах медоперського культу. Були це по части фільозофи-мудрці, які становили прибічну раду царів, виховували й учили дітей найвизначніших перських кругів, передовсім кожночасного наслідника престола. До їх касти належав також релігійний культ. Правда, не всі маґи були рівночасно жрецями, але всі жреці належали до маґів.

Маґи призначені на жреців уже від молодости провадили строге життя, мали осібні релігійні практики, не їли мяса й виховувано їх у великій скромности. Тим вони зеднали собі в населення велику пошану й авторитет. Від уряду жреця міг звільнити їх сам цар і то як найвищий представник бога Ормузда. Тим чином маґи мали великанський, майже рішаючий вплив на релігійне, політичне й суспільне життя.

За часів царя Ассурбаніпаля Ассирія опанувала була Елям і частину Медії. Тим чином маґи перейшли до Халдеї і там поширяли свої впливи. Тоді то назва "маґи" перейшла на ассирійських і халдейських жреців. Найвищий жрець мав титул "Раб-маґ", що значить великий маґ.

У часі воєнних і побідних походів Кира перські маґи війшли в тісніші зносини також з вавилонськими й ассирійськими мудрцями й жрецями.

Помимо того наближення не можна ніяк утотожнювати перських маґів та вавилонських мудрців з чародіями-волхвами, які витворили так звану "халдейську маґію". Представники тої маґії в лихім значінні дійсно походять з Халдеї. Вони віддавались астрольоґії, ворожбицтву й всякого рода окультистичним практикам. Від халдейців та маґія перейшла до жидів, відтак до Єгипту й на остров Кипр. Про деяких представників тої маґії згадують Апостольські Діяння. І так у Самарії апостоли стрічають славного "чародія Симона"; а св. апостол Павло на острові Кипрі стрічає волхва Елиму. (Діян VIII. 9-11. і XIII. 7-8).

Та тих дійсних волхвів не можна мішати з медо-перськими маґами. Старинні письменники, головно ті, що добре знали ті справи, точно відрізняють маґів від знахорів-волхвів. Тих останніх для відрізнення постійно називають "халдейці", чим вказують на їх походження; а називання "халдейців" маґами вважають незнанням і нерозумінням річи. Доперва від IV. століття по Христі подибується помішання понять маґ і чарівник-волхв. Це помішання понять з початку лиш у популярних висказах перейшло відтак до письм деяких християнських і церковних писателів.

Звідси то береться, що св. Юстин, св. Августин, св. Еронім і Оріґен і багато інших, мудрців, що прийшли до Єрусалиму поклонитись Ісусові, вважають за представників демонської маґії, які одначе на спомин пророцтва Валаама й на появу надзвичайної звізди зрозуміли, що народжений юдейський цар, сильніший понад усі темні сили. Та евангельський текст не дає найменшої основи до такого розуміння. Навпаки, коротке оповідання Матея зовсім не двозначно вказує, що мудрці, які прибули зі сходу, — були це люди розумні, побожні й правдоподібно найповажніші представники поважаної і шанованої касти маґів. Тому новіша екзегеза ніколи не мішає понятя маґів із зле зрозумілою маґією.

Пізніші леґенди надали цим мудрцям-маґам достоїнство й назву царів. Це популярне поняття, яке відтак перейшло до богослужень, повстало на приміненню тексту Пс. 72. 10. до поклону мудрців, де сказано: "Прийдуть царі й з островів принесуть дари; данину зложуть царі Сави й Севи". Ця леґенда сягає початків VI. ст. і находиться у деяких апокрифах, ложно приписуваних св. Іванові Золотоустому.

II. Батьківщина мудрців, їх число й імена.

Евангелист Матей дуже загально подає вказівку де шукати батьківщини маґів, що прибули до Вифлеему. Він каже, що мудрці прибули "зі сходу". З попереднього уступу ясне, що первісна батьківщина маґів, — це Медо-Перзія, звідки відтак вони перейшли до Ассирії і Вавилонії. Саме ці краї становили в добі народження Христа державу Партів; а лежали на схід, властиво на північний схід від Юдеї. Очевидно, існували ще й інші краї на схід від Палестини, передовсім Арабія, котрої еврейська назва "кедем" якраз означає схід. Та звісна річ, що в Арабії ніколи не було маґів.

Тому то багато Отців і старинних церковних писателів вказують на Перзію, Халдею або Вавилонію, як на батьківщину маґів. Теперішні екзеґети майже згідні з тим, що маґи могли прийти лиш з давньої Перзії або Вавилонії, зглядно з тодішньої країни Партів.

Наші богослуження постійно вважають Перзію за батьківщину маґів. Порівнай канон на повечерію з 24 грудня; канон утрені празника Різдва Христового.

Ще менше певним є, кілько маґів прибуло до Вифлеему. Найдавніші памятки також не згідні в подаванню числа маґів. В катакомбах Каліста й на саркофаґу (домовині), яка находиться в Лятеранськім музею в Римі, виразно видно 3-ох мудрців; зате на фреску "Сан Петро е Марчеліно (III ст.) маємо лиш двох, а в катакомбах Домітілі чотирох. Не виключене, що в обох останніх випадках рішала симетрія. Так наша літурґія як і латинська зовсім не згадує про число маґів, лиш за св. Письмом часто говорить про три дари.

Апокрифічні письма, головно книга Сита оповідає, що назначених було 12 маґів, які постійно обсервували зорі, шукаючи за тою, яка мала появитися на основі пророцтва Валаама; коли ж побачили, усі 12 вибрались у Юдею шукати юдейського царя. Се число 12 маґів переховалося відтак у Сирійців і у Вірменів.

Нині загально принятий погляд про трьох мудрців основується головно на тім, що евангеліє згадує про три дари, які мудрці зложили Божому Дитяти.

Щодо імен мудрців, то перший раз стрічаємо назви в одній рукописи парижської бібліотеки, яка походить доперва з кінця 7 або початку 8 ст. Їх називає: Bithisarea, Melchi-

ог, Gathaspa. Нині приняті імена: Ґаспар, Мельхіор, Валтазар, находяться в одній богослужебній книжці, яка після Мураторія має походити з 9 ст.

Розуміється, що Сирійці й Вірмени своїм 12-тьом магам надають осібні назви.

Та хоч імена мудрців зовсім непевні, це не противиться почитанню, яке віддає Церква тим, що прийшли до Вифлеєму поклонитися Божому Дитяти, без огляду на це, як їх називають різні леґендарні передання.

Почавши від 12 ст. церковне мистецтво зображує трьох мудрців як представників трьох праотців людського роду по потопі й заразом трьох часів віку людини. Мельхіор сивий з довгою бородою, як представник потомків Яфета (Европа); Каспар молодий червонавий, представник потомків Сима (Азія); Валтазар в повнім віку чорний з чорною бородою, представник Хама (Африка). Мельхіор приносить золото, Каспар кадило, а Валтазар миро.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Лішор, Алта. Піонірський День. 22-го грудня молодь з околиці Лішор уладила гарно "Піонірський День" у честь своїх батьків і матерей піонірів. Вечером 21. XII, діти зі школи "Перемишль" під проводом своєї учительки дали гарний і веселий різдвяний концерт підчас якого були святочні желання для родичів і роздача дарунків для дітей. В часі концерту запрошено всіх на "Піонірський День".

Другого дня, в свято Непорочного Зачаття, перед Службою Божою посвячено два трисвічники для церкви, що їх справив п. Петро Сенишин. Вечером був акафист, а опісля концерт у честь піонірів під проводом дириґента Степана Галаса.

На концерті Текля Сенишин привітала щиро батьків і матерей, що виколисали, виголубили й виховали молодь, що тепер дає цей концерт для них в доказ дитинної любови й вдяки.

Крім добірних пісень і деклямацій виголосили промови Петро Котиляк про рідну мову, Николай Сенишин про заслуги наших піонірів у Канаді. Це було зворушаюче бачити як діти хвалять працю своїх родичів і прирікають шанувати католицьку віру рідну мову й народність — ці скарби, що їх привезли піоніри зі Старого Краю.

Дуже гарний відчит про пресу виголосила Маґда Мальована, яка в своїх висновках завізвала всіх присутніх зробити ці три постанови: 1). Не читати й не передплачувати ані навіть даром до рук не брати злих книжок і часописей; (2 Читати добрі книжки й часописи; 3) Впливати на сусідів і знакомих, щоб вони те саме робили. Потім була збірка на католицьку пресу Українські Вісти й Світло, що принесла $6.00. Кінцеве, дуже змістове слово сказала учителька Емілія Козяк.

На тім вечерку промовляли також о. парох Н. Когут ЧСВВ та піоніри про свої піонірські часи.

З концерту розходились усі з тим переконанням, що важка праця, яку вложили українські піоніри не пропаде, бо її продовжуватиме молоде покоління для слави й добра українського народу.

Дня 24. XII. родичі-піоніри з вдячности для о. Когута й молоді приготовили спільний обід у школі, в часі якого промовляли й забавлялись усі як одна добра родина й вручили о. пароховi дарунок. В часі обіду п. Теодор Попік піддав гадку про конечність свого католицького Народного Дому в Лішор. Була також збірка на Укр. Вісти й Світло, що принесла $8.05. На дворі взято кілька знимок. По обіді молодь для розвеселення батьків і гостей співали народні пісні.

Слід згадати, що кольонія Лєшюр від самих початків дуже гарно тримається своєї греко католицької Церкви. В ній нема роздорів, які на жаль бувають у других околицях. Хоч ця околиця не дуже численна, люди люблятся взаїмно й спільно сходяться й інтересуються живо релігійними й народними справами та коли треба, щедро дають датки на добрі цілі.

К.

— **Веґревил, Алта.** В Веґревил, Алта, в греко-католицькій парохії св. Тройці існує 7 літ Жіноче Товариство св. Анни, що числить 26 активних членкинь. Дня 22. XII. членкині в честь св. Анни вислухали Службу Божу й приступили до спільного св. Причастя.

Товариство робить дуже похвальну роботу в парохії.

Ст. Майкел, Алта. Спомагають бідних. Дня 19-го грудня, в парохії Св. Николая по Співаній Службі Божій була переведена між парохіянами збірка на допомогу п. Н. і А. Шуневичам, що виратувалися з розбитого німцями корабля Атінія. Слідуючі особи зложили по доляровi: Н. Кашуба, Матвій Палцат, А. Литвин, П. Палцат, Юрко Бойків, Пилип Страшок, І. Зазуля, І. Гриців, С. Бабич, О. Павлюк, А. Ламаш, І. Вацко, Ф. Велещук, П. Старко, М. Дмитрів, С. Фльорків, П. Пахолик, Марія Дмитрів, Решта жертвували меншими датками. Разом було $24.50. Всім благородним жертводавцям щире спасибіг.

Николай і Анна Шуневич.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

6. Навечеря Христового Різдва —
Дервент (місто)

7. Різдво Г.Н.І.Х. —
Чипмен (10. год. північ)
Мсскалини (10. год. північ)
Дервент Вохн. (10. год. північ)
Плейн Лейк (год. 4.30 рано)
Стар (Пеко) (6 год. рано)
Ветревил (8. год. рано)
Кралів. (8 год рано)
Мирнам (8 год. рано)
Борщів (7 год. рано)
Востоп св. Николая (8 рано)
Новий Київ (10 год. рано)
Тофілд (11 год. рано)

Собор Пресв. Богор. і св. Йосифа. —
Делф
Івасюки
Еґгел Лейк
Іннісфрі Вв. Ч. Хр.
Гілліард (10 год. рано)

9. Св. Стефана —
Лішор
Нортерн Велій
Іннісфрі Р.М.В.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.
Січень.

7. РІЗДВО ХРИСТОВЕ.
Трансксона — 12 год. в ночі.
Кенора — 12 год. вночі.
Бовсижур — 10 год. рано.
8. Собор Пр. Богородиці.
Талберг — 10 год. рано
Лейдівуд — 10 год. рано.
9. Св. Вмч. Стефана.
Бровкенгед, Брайтстовн.
14. НОВИЙ РІК.
Гадашвіл, Ловленд.
19. Богоявлення Господне.
Садлов, Мк.монн.
21. Неділя по Просв.
Транскона, Кенора.
28. Неділя 30 по Сош.
Кенора, Правда.
Basilian Fathers
612 Flora Ave., Winnipeg, Man.

ПРИГАДКИ

6. І. Субота, Навечеря Різдва Хр. На Сл. Бож. св. Ів. Золот. Ап. і Єв. Суботі перед Різдв. Ап. Гал. зач. 205, Єв. Луки зач. 72.

7. І. Неділя. Різдво Христове. Повеч. вел. з Литією. Єванг. утр. Мат. зач. 2. Служ. Бож. Василія Вел. Антиф празн. Єлици. Ап. зач. 209. Єванг. Мат. 3. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая днесь".

8. І. Понеділок. Собор Пресв. Богор. і св. Йосифа Обруч. Вечірня вел з литією. На утр. Єв. Мат. зач. 2. Сл. Бож. Золот. Апосто. Собора і Отц. Ап. зач. 306 і 200. Єв. Мат. зач. 4.

9. І. Вівторок Св. Стефана. На Сл. Бож. Ап. зач. 17. Єв. Мат. зач. 87.

14 І. Неділя. Обріз. Госп. Василія В. Новий Рік. Глас 8. Всеночне. Єванг. утр. воскр. 11. Сл. Бож. Василія. Апост. зач. 298 (неділ. перед Просв.) і зач. 254 (Обріз). Єв. неділ. перед Просв. Марка зач. 1. і Обріз. Луки зач. 6.

Слідує седмиця 29.

13. І. Закінчення Старого Року. Вечером подяка в церкві за минулий рік.

14. І. Новорічні желання. Іменини Їх Преосв. Кир Василія Ладики.

Піст в навечеря Різдв. Христового (6. І.)

Загальниця від Різдва Христового до Богоявлення включно крім навечеря Богоявлення (7 - 19. І.).

Заборонений час на забави й весілля з музикою й танцями до Богоявлення (19. І).

Місячне намірення: Загальні і поосібні намірення св. Отця.

Місійне намірення: Поворот до одности Церкви всіх відлучених у місійних краях.

Відміни місяця: Остання кватира 1. І. Нів — 9. І.

Довгота дня: 1. І. — 7 годин і 27 мінут.

Святкуйте без алькогольних напитків!

Колядуйте на добрі релігійно-народні цілі, а зокрема на фонд "Світла".

НОВИЙ РІК —— НОВИЙ КАЛЄНДАР
В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ
ПОВИНЕН БУТИ

Калєндар Української Родини

Видання ОО. Василіян у Мондері, Алта.

Цей календар великий, багатий змістом і світлинами, цікавий і танний

Коштує вже разом із почтою — лиш 35ц.

Дістане

КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

даром

1). **Хто приєднає до 15. І, двох нових передплатників** для часопису "Світло" й пришле разом з грішми їхні передплати.

2). **Хто пришле одного доляра на розіґравку "Світла"** дістане календар даром і ще зможе виграти одну з трьох нагород: $5.00 готівкою, бібліотеку за $7.00 або $6.00, "Світло" на два роки.

3). **Хто приєднає до 15. І. 1940 найбільше передплатників** для "Світла" дістане крім календаря "Української Родини" ще в нагороді $5.00 готівкою.

Скоро купуйте й читайте цей новий календар Української Родини!

Беріть участь у Пресовому Контесті "Світла"!

Передплатіть "Світло" в дарі, для вашого друга й знакомого!

Адреса. *Basilian Fathers, Mundare, Alta.*

о. А. Трух ЧСВВ.

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

ІЗ ВРАЖІНЬ МІ[illegible]

До Злучених Держав

— Злучені Держави!... Які чарівні слова! Які милі кожному щиро-українському серцю!. Ми віками тужимо за тим днем, коли постануть Злучені Українські Держави, Злучені Українські Землі, Соборна Україна!.. Це певно ще краще, як Злучені Держави!... І працюємо над тим? Так, українська справа на деннім порядку: сусіди розлучують українські землі, а українці розлучують народ партійництвом, гризнею, сектанством... "Розлучені Українські Держави". Розлучені українські серця... Розлучені й — розлючені, а найбільше брат на брата, як писали колись у старокраєвім "Ділі": Вибачиш брате, — ми варяти, вмремо вже такими.... Тепер потрохи Сталін злучує українські землі: всі однаково заливає вбійчим червоним потопом! Бо як не тіло вбють, то душу,... А наш брат йому й в тім помагає! Яка конечна тепер потреба, щоб усі українські ґрупи, без огляду на те, як було й буде колись, злучились бодай тут на американськім континенті до спільної акції під **одним українським проводом**, щоб і дальше ми своєю гризнею не помагали "здіймати з матері полатану сорочку.." А це залежить у першу чергу від провідників українських орґанізацій. На них черга зробити перший крок.

Скоро мчиться залізниця до Ню Йорку. Та проте я спокійно забираюсь до своїх священичих молитов. Справді — то я лиш хотів це зробити, бо саме тоді завважав, що забув у Торонті свій часослов! Хоч не хоч — треба сідати й писати наскоро лист до Торонто, щоб прислали мені до Америки цей священичий молитвослов, що без нього священик, як вояк без кріса. Пишу ж той свій лист і на одній стації передаю хлопцеві, що продає часописи, щоб кинув до скринки. Кинув. Часослов прийшов потім до Бруклина. Добрий хлопець. Щоб був щасливий!

— А тимчасом приходять пани, ті, що людям на границі спокою не дають.

Питають, шукають, читають, записують. Канадійські горожанські папери — добра річ! Лиш треба їх мати... В мене вони є, лиш не знаю, чи в Вас.. Прочитали — Андрей і сказали: о-кей! Хто зна? Як би так — Кирило — може б не пощастило..

— Підходить якийсь пан і зачинаємо розмову. Очевидно — по анґлійськи. Про війну. Про Сталіна. Про Україну. Заключення таке: Хто справді релігійний — ніколи не буде нападати на чужі землі, відбирати другим насильством державу, волю, народність, віру, вбивати тисячами невинний народ. Де релігія — там нема кривди, неволі, сліз. А де таке діється — в релігійнім краю, там видно не релігія, але релігійний упадок...

Говоримо по англійськи. Значиться — я вже не в молодім віці маю ще багато охоти, щоб навчитись англійської мови, а є такі українські хлопці й дівчата в Канаді й Америці, що не мають охоти, щоб у своїх молоденьких літах, коли ще свіжа память, навчитись своєї, матірньої, української мови, за яку тільки українців натерпілося і досі терпить!.. І хто годен мати тільки сили-жару слова, щоб переконати українську молодь у Канаді й Америці, що так, як анґлійці- анґлійську, французи- французьку, так само мають усі українці в світі знати свою українську мову. Треба Шевченка, щоб сказав: „Учітеся, брати мої, думайте, читайте і чужому научайтеся, і свого не цурайтесь! Або добрих батьків і провідників, що менше аґітують, а більше вчать.—А потім у другій переділці стрічаю 2-ох молодих студентів. Їдуть вони домів зі школи. Дуже милі хлопці. Один мабуть анґлієць, другий італієць. Так любо було говорити з ними той **один** раз у життю, бо трудно буде стрінутись знову. Цікаво, якою дорогою підуть ті американські хлопці? Чи по "гайвею", чи по "лоу-вею"?.. Не дай Боже того останнього тим симпатичним хлопцям. А як дуже мило стрінутись так із своєю українсько-американською молоддю! Як дуже-дуже бажалося б, щоб ніхто з них не котився по тім американськім "лоу-вею", де упавок і загибіль.. Як дуже-дуже треба старатись нам усім духовним і світським, батькам і провідникам, щоб не допустити нашої американської молоді на той нещасний, похилий "лоу-вей".. Щоб не записували більше українського імени ні на поліції, ні в суді, ні в тюрмі, ні в поправчім домі...

Ню Йорк.

Вже сім літ, як я мав св. Місію в церкві св. Юрія, при 7 вулиці! Тоді був у моді — нововисвячений "православний" епископ Жук. Помер бідняга, ніщо не помогла йому та православна мітра, що її вложив на католицьку голову... Помер. Колись і ми помремо й там, на Божім суді, покажеться ясно, чи ліпше було стати відступником від католицької віри, чи ліпше було держатись її аж до загину, як наш св. Йосафат... Так! На Божім суді — світло ясно світить! І вірним католикам і, тим, що відступили від Католицької Церкви.

Спитаємо по дорозі чому вони покинули ту свою прадідну Церкву, що тільки літ спасала нас, що була спасенням Руси-України за Володимира, що стала матірю всіх націй за Апостолів, за Христа?.. Чи в нас не було епископів, священиків, Божої науки, св. Літурґії, Пресв. Евхаристії, прощення гріхів?... Чому наші люди пішли туди, де нема ні правдивих епископів, ні правдивих священиків, ні правдивої Служби Божої, ні правдивого Тіла й Крови Ісуса Христа, ні правдивого шлюбу, ні правдивої Христової Церкви? Чому вони пішли добровільно на вічну загибіль??... Чому?... Що — папа з італійського роду? Святий Петро, й Павло, Іван, то були жиди чистої крови, а ми їх шануємо й носимо їхні імена!... А того правдивого жида пізнішого св. Андрея Первозванного, то ми вважаємо навіть Апостолом Руси-України, за якого благословенням над Києвом і руською землею "возсіяла благодать Божія".. І не бридимось ним, не відступаємо від Христової Церкви, тому бо він був Христовим Апостолом; а папу, хоч він є правдивим Христовим Намісником, головою правдивої Христової Церкви на землі, відкидаємо тому, що він—з італійської нації. Ні, це неправда! Українці не тому відступають від Католицької Церкви, що Христовий Намісник у Римі, що італієць, але тому, що хтось зблудив... що мав зіпсоване серце... Аґітували купували, тай пішли... "Ще нам, братя молодії усміхнеться доля!" Ні, доля не всміхнеться, хіба сатана, тай його прислужники усміхнуться, що їм так легко вдалось "навернути" греко-католиків з діда прадіда!... Степові душі, як каже о. Семчук, що їх вітер по степу ганяє, куди хоче... Це найгірше лихо, що скоїлось із українцями на американській землі; те розєднання віри! Бо вже "в множества українців — нема одного серця й одної душі", як це має бути між справжніми християнами!...Та ми, ті, що стоїмо досі непохитно в правдивій Христовій, католицькій вірі, будемо під проводом своїх рідних і правдивих Владик — Кир Василія й Константина молитись і трудитись, щоб над нашим народом знову "возсіяла благодать Божія" — релігійної єдности. Щоб ми, українці, мали лиш — одного Христа в небі, одного Христового Намісника в Римі, одного владику в дієцезії, одного правдивого пароха в парохії! Щоб у одній українській нації була — одна Христова віра, одна правдива Христова Церква! — Тож вперед! До праці! Ставайте всі в ряди Католицької Акції, щоб усі були одно! В однім народі одна віра. —.

(Далі буде).

— **Безбожники при роботі.** Большевики церкви в Старім Селі, Верхраті перемінили на кіна, а в Дрогобичі на стайню. Монастирі обернені на військові бараки.

Рефлексії на теми дня

Хто бував у останніх роках у Московщині або в Україні, той міг особисто переконатися, що там панує гнет, визиск і жахлива нужда. А большевицька пропаґанда, аґітатори, преса, радіо, всюди й завсіди торочать про "щасливе цвітуче життя" в Рядянщині.

І хоч їхня брехня надто очевидна, то однак большевики безсоромно намагаються **так** довго повторяти неправду, аж люди з "перемучення" приймуть її... за правду. Це є ціль і завдання большевицької пропаґанди на яку видають мільйони рублів.

Московська пропаґанда багато говорить про 'визволення' Західної України й Білорусі від польського гнету й поневолення. На ділі Москва все боялась справжнього визволення України, бо тоді мусіла б віддати українській державі багаті українські землі, які заграбала та з яких тягне величезні користі.

А щоб те визволення **не** прийшло з Галичини, найсвідомішої частини України, що ненавидить комунізм, то червона Москва під приманчивим кличем визволення від польських панів, в хвилю, коли український нарід став себе визволяти, пішла наїздом на Галичину, щоб у ній знищити до тла релігійне й народне життя та закріпостити галицький народ. Большевицька Москва забрала Галичину, щоб визволити її від віри в Бога й національних стремлінь до незалежної й соборної України. Це є поправді те визволення, яке наміряла Москва через свій наїзд на Галичину.

В якій біді мусить бути цивільне населення в Рядянщині, коли навіть військо у большевиків, про котре вони найбільше дбають, є бідне й лихо одягнене.

Показується, що большевики вміють рабувати те, що "буржуї" придбали, а самі придбати й продукувати так, щоб усім людям у державі було все потрібне до життя, то не вміють

У большевиків нема безробітних, бо всі мусять примусово робити на червоних панів.

Як показують звідомлення збігців з Галичини, то тепер у Західній Україні московські комуністи й жиди займають всі вищі уряди, вивозять все вартісне в глибину Росії, землю не роздали селянам, а будуть творити спільні господарства на яких народ має працювати як кріпаки, багато людей посилають на Сибір і до копалень у Росію, нищать інтеліґенцію і духовенство, заводять терор і деморалізацію.

Ось блага, які приносить на галицьку землю комунізм

для ущасливлення українського народу!

Чи супроти того, може розумний і чесний українець любити комунізм?

Недавно тому Москва влізла в Лігу Націй, щоб при її допомозі, — як казала — організувати фронт мира проти наїзників, головно Гітлера. А тепер та сама Москва заключила союз з найбільшим ворогом "демократичного фронту" Гітлером, пішла війною на Фінляндію з якою мала угоду про ненапад, а з Ліги Націй тепер сміється і каже, що буде вести свою незалежну політику.

Тою незалежною політикою є війна з Фінляндією, смерть тисячів людей, руїна міст, грабіж. Як таку політику червоної Москви можна назвати? Чи це не політика бандитів?

Фінсько-большевицька війна показала наглядно, що велика большевицька армія до війни зовсім не здатна. Большевики вміють тільки добре знущатися над безборонним населенням, а не воювати з хоробрим зоруженим противником.

ВЖЕ ПОЧИНАЮТЬ ЧИСТКУ В ГАЛИЧИНІ

З Риму подають, що московська ГПУ в Галичині зачинає вже тепер "чистку" українських комуністів, яких спершу попризначувала була на відповідальні уряди.

Вони спершу думали, що як комуністи мають право критикувати нові відносини, коли що не виходило по їхньому. Та швидко переконалися, що це строго заборонене. Їх звільнили з урядів та вивезли в Росію.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Союз Росії** з Німеччиною, а також грабіжницька політика Росії супроти її сусідів причинились до того, що комуністичні організації в цілім світі тратять своїх членів і розпадаються. Трудящі маси починають щораз то краще розуміти, що комуністичним лідерам зі Сталіном на чолі зовсім не ходить о покращання долі робітників, селян і пролетарів, а о їх заборницькі цили й інтереси.

— **Сталін** напав на малу Фінляндію не тому, щоб висвободити фінів від неволі капіталістів, як брехливо каже большевицька пропаганда, а щоб загарбати собі багаті копальні ніклю, що находяться у цій країні.

— **Великі німецькі втрати на морю.** На атлантійськім океані, недалеко Уругваю, німецький боевий корабель "Граф Шпе" звів 14 годинну боротьбу з трьома англійськими кружляками: Екзетером, Ейджексом і Акіллесом. Важко ушкоджений втік до пристані в Монтевідео. Змушений відплисти, сам себе затопив, щоб не попасти в англійські руки. Капітан корабля Лянгсдорф застрілився. Залога корабля біля 1000 осіб інтернована в Аргентині. "Граф Шпе" від вибуху війни затопив 9 англійських і французьких кораблів.

Німці також затопили свій 32,000 тоновий, пасажирський корабель "Колумбус", яких 400 миль на схід від берега стейту Делавер, щоб не попасти в англійський полон.

— **Фіни** по геройськи боронять свою батьківщину. Большевики в війні з Фінляндією стратили вже багато війська та военного матеріялу, а майже нічого не сказали. Світ обурений на большевиків за цей грабіжницький напад на маленьку мирну фінську державу. Деякі держави посилають фінам свою поміч.

— **Північне зимно,** невдачі поширюють серед червоної армії велике невдоволення. Сталін вислав до боевих ліній свого товариша грузина, голову ГПУ Ваврика Берію і заступника комісаря війни Мелхіса, щоб поробили всякі заходи проти можливого вибуху революції.

Большевицьке військо лихо одіте й прохарчуване, тільки під загрозою розстрілу йде до боротьби з фінами. Брак охоти воювати є головною причиною, чому большевики, хоч чисельно сильніші програють у боротьбах з патріотичними фінами. "За що ми маємо проливати кров?" питають себе червоноармійці. І мають слушність.

— **Збігці,** що втікли до Румунії оповідають однаково, про те, що москалі розстріляли в Галичині 800 селян і заслали 5.000 селян у глибину Росії й Сибір, за те, що вони противились колективізації.

Селяне, які думали, що Москва забере лиш посілости багатих, розчарувались, коли їм влада приказала подати спис всього, що посідають. Деякі пробували спротивитись, та опір швидко здавлено. Щодня відбуваються процеси за пасивний опір і за саботаж.

Москва так сильно все обсадила поліцією, що важко думати про повстання.

— **Ватикан** став у обороні Фінляндії проти совітів.

— **В однім** з нюйоркських шпиталів помер у 51 році життя на запалення легенів і серцеві комплікації широко-читаний американський журналіст Гейвуд Брун. Він недавно навернувся до католицької Церкви.

—**В той час** як червоноармійці тисячами гинуть у кривавих боях і від страшних морозів у Фінляндії, червоний цар Сталін наказав цілій Рядянщині величаво обходити 60-літні свої уродини.

— **З приводу** 60-ліття уродин Сталіна, яке Росія обходила 21 грудня, Гітлер післав телеграфічно свої побажання Сталінові. Сталін подякував Гітлерові за його телеграму. От дружба! Що на те скажуть большевики в Канаді, що гавкали на Гітлера. На кого тепер будуть гавкати? Канадійські большевики на такі вісти замовкли й сховали хвіст під себе. Стидно їм.

— **До канадійської** армії вписалось дотепер поверх три тисячі канадійських українців, головно в західній Канаді.

— **Аліянти** визнали формально чесько-словацький уряд на еміграції і позволили йому рекрутувати колишніх чехословацьких горожан до служби в чеськім легіоні, що має творитися в Франції.

— **Канадійський** Червоний Хрест посилає чотири амбуляси, вповні вирядженi з обслугою на поміч Фінляндії у війні проти Росії.

— **Німці** творять "жидівську державу" між ріками Сяном, Вислою і Бугом, на території бувшого люблинського воєвідства. Там зганять жидів з усієї Німеччини. Цей жидівський резерват має мати назву "Єгуда", тобто "Країна Юди".

— **В Туреччині** великий землетрус знищив багато міст і сіл і наніс величезні страти в людях і майні.

ЛИСТИ ДО СТАРОГО КРАЮ

Всі листи до Старого Краю, до Галичини, що є під німецьким забором можна посилати відтепер через фірму

Thomas Cook and Son. Ltd.
68 King St. Toronto. Ont

Листи писати коротко, ясно не критикувати німців, а тільки обмежитись до особистих і родинних справ.

Коверту з листом не треба заліплювати. На тій коверті випишіть імя й правдиве особи до якої пишете, місцевість, пошту (колишню), повіт і назву держави Germany.

Коверту зі своїм листом вложіть у другу коверту, а також 50ц на пересилку листа й заадресуйте по англійськи на повищу адресу Томас Кук, Торонто.

На коверті одній і другій маєте написати свою зворотну адресу виразно англійськими буквами.

ДЯКІВСЬКА ШКОЛА

Подається до відома, що **Дяківська Школа** в Мондері по короткій перерві на Різдвяні Свята, буде знову продовжуватися з днем 20-го січня 1940.

Хто має добрий голос і слух та охоту, той може в короткім часі стати добрим дяком і дирігентом.

Крім науки співу подається також поняття про рідну мову, історію України, історію Церкви, й бесідництво. Видатки на школу виносить усього **два доляри** місячно. Харч і мешкання кожний подбає сам для себе.

Гей Юнаки! Ви, що мрієте великі думи, що бажаєте стати на чолі проводу громади в своїй околиці та корисно працювати для добра свого народу й Церкви, не пропустіть цієї доброї нагоди! На слідуючий рік може буде запізно.

Голосіться на адресу:
Rev. A. Chimij OSBM.
Box G.
Mundare, Alta.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Марія Петрига, Гейт, Алта, ... $1.00
Марія Павлович, Шікаго, Ілл. 1.00
Збірка з нагоди несподіванки для о. Николая Когута ЧСВВ в Скаро, Алта. 4.00
Збірка в часі Піонірського Дня в Лесюр, Алта 3.00
Збірка в часі спільного обіду в честь молоді на Лесюр, Алта. 4.00
Збірка на похороні бл. п. Марії Мазепи в Москаликах, Алта. 3.55
Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення

Пишіть в рідній мові по катальог

Гросс - Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (41) 2. Мондер, Алберта, 15-го Січня, 1940. Mundare, Alberta, January 15th. Vol. III. No. (41) 2.

Новий 1940 Рік

ЩО ДІЄТЬСЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ?

Положення українського населення під большевицьким режімом стає щораз трагічніше.

Брак поживи відчувається чимраз то більше по селах і містах. Страшна дорожнеча. Люде по містах примушені продавати хатні меблі, щоб заспокоїти голод і холод. Всюди поголовний брак мешкань, бо разом з армією прибуло два мільйони людей більше. На селах накладають кари контрибуції хлібом. Таким чином нарід по селах і містах вже в перших днях зими позбувається гроша й харчевого запасу. Незасіяна озимина й невикопана бараболя, каже сподіватися трагічної весни — переднівку.

Советські військові власти зачинають масово рекрутувати молодих хлопців до червоної армії й відставляють їх усіх аж у Туркестан. Інтелігенцію примусово відсилають на посади в глибину Радянщини розсіваючи по різних місцевостях. Те саме відноситься до робітників спеціялістів.

Страшне зажидівлення міст поступає з кожним днем постепенно.

Склепи й магазини майже порожні, їх щойно зачинають наладовувати советськими матеріялами. Приватна торговля знищена. Її заступають советськими державними кооперативами. Сутички селян з большевиками позначились в кількох районах у формі збройного конфлікту, як вияв протесту за харчеву драчку-контрибуцію.

Нечистота позначується головно по містах. Брак взуття, одіння, мила — спричинює вибух заразливих хоріб. В аптиках майже порожно, а ліків, які ще зісталися, неможливо докупитися через дорожнечу.

Монастирі й всі релігійні заведення зайняли військові. У василіянському монастирі в Жовкві, примістилося ГПУ, а в новодобудованому при ньому крилі, скарбовий уряд. Сотки тисяч книг спалено публично на вулицях і городах. Такої долі дочекалася н а й п е р ш е

БЛАГОСЛОВИ, БОЖЕ, НАМ НА НОВИЙ РІК,
ЩОБИ БУВ ЩАСЛИВИЙ КОЖНИЙ ЧОЛОВІК,
ЩОБИ НАМ В ЗДОРОВЛЮ ПЛИЛИ ДНІ ЖИТТЯ,
ЩОБИ ВСІ СЛАВИЛИ І ЛЮБИЛИ ТЯ.

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ПРЕОСВЯЩЕНОМУ КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ, ЧСВВ.

З нагоди імянин складають свої сердечні побажання Божого Благословення і ласк, кріпкого здоровля і успіхів у праці для добра Церкви й Українського Народу. та Многих Щасливих Літ.

ОО. Василіяне

**Щастя, Здоровля і Успіхів у Новому Році
Всім Передплатникам і Приятелям
щиро бажає
Видавництво "Світла".**

ДАЙ НАМ БОЖЕ ДОЧЕКАТИСЬ В НОВОМУ РОЦІ НОВОГО КАЛЕНДАРЯ!

Українцям зі старим календарем дуже невигідно. Це відчувають вони віддавна, особливо, коли прийдуть великі свята. Тому безупинно підносяться голоси з домаганням покинути вже раз старий календар і прийняти новий, якого тримаються всі культурні народи світу.

І цього року в різдвяний час на ту тему появилась дуже розумна стаття в Українських Вістях (9. I. 1940. ч. 2). Також і в православнім Українськім Голосі (з 10. I. 1940. ч. 2). М.Д. порушив справу зміни календаря в Америці й Канаді й доказує, що зі зміною календаря не треба боятись латинізації чи ассиміляції та піддає думку щоб цю справу православні підняли в себе на церковному соборі й ввійшли в порозуміння з греко-католицькою Церквою. З цього бачимо, що навіть православні відчувають, що треба щось із тим старим календарем робити.

Вважаємо, що зміна календаря є дуже на часі. Треба тільки цю справу і католикам і православним рушити з місця.

Добре було б, щоб світські й церковні чинники взялись до остаточного вирішення її своїм способом. Можна б повести пресову пропаганду для вияснення людям потреби й доцільности зміни календаря, можна б в календарній справі скликати зїзд з представників усіх українських груп у Канаді, що мав би представити церковній владі відповідне рішення, а церковна влада мала б остаточно висказати своє авторитетне слово.

Коли б українці покинули упередження і показали одноэгідно добру волю в так важній і потрібній справі, то без непотрібної боротьби католики й православні одночасно приняли б новий календар і тоді всі українці святкували б свята разом із другими народами в тому самому часі.

Не була б дуже мудра й хосенна розвязка пекучої справи. Новий календар, не тільки, що нам не пошкодить, а дуже поможе, бо дасть змогу святкувати всім свої свята краще й веселіше, піднесе релігійного духа й скріпить у молоді привязання до свойого рідного обряду й народу.

За Єдність Святої Церкви Божої

Всечесним і Високопреподобним Отцям Духовним і всім Вірним нашої Дієцезії мир в Господі і архієрейське благословенство!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Дорогі в Христі!

Бажанням Христа Господа було, щоби "всі були одно" (Ів. 17, 21.). То є дійсна духовна і надприродна єдність віруючих в Христі; єдність віри, святих Тайн і Проводу у видимім зборі вірних — що є св. Церквою Христа на землі. Всі католики мають одну і ту саму віру, ті самі правди святої віри обовязують всіх, де вони не жили б і якого стану не були би. Всі ми віримо, що існує небо, пекло і чистилище, що душа людська є безсмертна, що Пречиста Діва є непорочно зачата і проче, це наші правди віри, обявлені Богом, тому певні і незмінні. Всі католики мають ті самі сім святих Тайн, що установив Христос і тому ані додати, ані відняти від того числа святих Тайн нічого не можна. Тайни звершувані в католицьких Церквах по цілім світі є важні, бо вони Божої установи і подають Божу ласку. Всі католики мають також один і той самий Провід — з Божої волі веде Церкву непомильно в справах віри і обичаїв наслідник святого апостола Петра, святіший Отець Папа Римський. Надприродна єдність Церкви доконується через приняття святих Тайн. Тоді ми лучимося в одно з самим Христом, стаємо співучасниками Божої природи — це містична єдність віруючих через святе Причастя. Ми творимо тоді духовне таїнствене Тіло Христове, як каже св. Павло: "Виж є тілом Христовим і членами кожний зокрема" (Кор. 12, 27).

По волі Христа Господа, Церква свята стремить і пригадує потребу тої єдности. Ми мо-

лимося заедно на кожній Служ бі Божій "о соединенії всіх." Священик молиться по освяченню: "І дай нам единими устами і единим серцем славити імя Твое..."

Много разів Христові Намісники старались о едність, та накликали до святої едности на вселенських Соборах; у своїх письмах (енцикліках) як також у своїх промовах до паломників. Дуже часто голосу вселенського Батька мало хто слухав, бо гордість і закаменілість засліплювала многих. Над едністю нашої св. Церкви працював св. Йосафат, о ту едність молився, а також за ту едність пролляв свою кров.

Особливо наш український нарід багато терпів через століття по причині браку тої едности. А коли нема едности віри, сердець і замислів, — даремно говорити тоді про едність політичну народу. Де знова розеднання, там обезсилення. І так як ворог душ панує там, де нема едности надприродної з Христом, так само ворог політичний і державний панує над народом там, де нема едности в народі. А не буде едности політичної, коли нема едности релігійної. А не буде едности релігійної, коли нема едности надприродної. І так бачимо, як послідовно сказатиб "від коріння" себто, від віри починається едність або розбиття особливо бездержавного народу. І тут ясно бачимо, що нарід розеднаний релігійно не може послідовно дійти до цілі і тратить і терпить на тім дуже много. З того вчимося також, яку велику шкоду народові роблять ті, що розбивають його релігійно і яку страшну відповідальність беруть на себе перед Богом та історією!

Через едність релігійну до сили і відродження народу! Це повинно стати нашим кличем тепер особливо в ці вирішальні часи.

Рішенням св. Столиці Апостольської призначено тиждень від 18 до 25 січня, 1940 на **"ТИЖДЕНЬ ЄДНОСТИ."** Бажанням є, щоби вірні в той час молили Христа о едність всіх віруючих — о едність святої Церкви Божої, о навернення відлучених від католицької Церкви. А коли любов до Христа і віра переможуть хвилеві свари і загорілість одиниць — рана, завдана християнству через сектанство і схизму загоїться. В обличчу великих дій, коли безвіря лучиться в наступі на віру, — коли ненависть отверто виступає проти любови, нам треба тим більше обеднатися всім у святій вірі і любові під Одним Проводом святої Церкви і Христового Намісника на землі!

Тому в цім тижні щоденно будемо молитися молитвою перших християн: "Згадай Господи на Твою Церкву і визволь її від всього зла та верши її у Твоїй любові! Зеднай її від чотирьох сторін, освячену у Твое царство, що Ти їм приготовив. Бо твоя є честь і слава по віки!"

Най Христос вислухае молитви всіх вірних наших, щоби наш нарід зединився вірою і любовою в одній, святій правдивій Церкві Христовій, щоби було "одно Стадо і один Пастир." (Ів. 10, 17) — Амінь.

Дано у Вінніпегу, в день св. Ігнатія, 2. січня, 1940.

† **Василій,**
Єпископ.

ЩО ДІЄТЬСЯ В ЗАХІДНІЙ УКРАЇНІ?

Львівська василіянська бібліотека, яка мала багато цінних творів, старих документів та унікатів. Бібліотеку Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові вже "перечищено": все ліпше вивезено, а полиці наладовано комуністичними "творами".

Друкарні й всяку машинерію вивозять до Росії.

По всіх місцевостях працюють "народні" трибунали, де замісць фахових людей, засідають анальфабети з маси. Загально червоноармієць або комісар е прокуратором, суддею і виконавцем вироку.

По школах заводиться в більшости московську мову, радіо передае програму переважно з Москви, пропагандивної літератури навезено чотири рази більше в московській мові, в громадянське життя впроваджуеться московську мову як розговірну, нібито на загальне бажання мас.

У Львові, побіч одиноких двох "українських" фільмів, ви світлюється самі російські.

Большевицька преса й радіо не перестають трубіти, як то населення Західної України 'радуеться' з нового режиму.

Ой, е чим радуватись, але хіба бандитам, а не чесним українцям у Західній Україні.

ЧОМУ МИ ЖЕЛАЕМО НА НОВИЙ РІК?

День Нового Року встановлений віковою традицією днем взаемних побажань.

І в чисто родиннім оточенні й в гурті приятелів і співробітників і в широких колах знайомих, хоч би лише з вигляду, всі у цю святочну днину шукають себе і складають собі взаїмно побажання щасливого Нового Року.

В цьому дні люди стають щирими, забувають про взаїмні прикрощі, зникае облуда, а всі тільки про одне думають і одного бажають. Чому?

Вже з природи е нам дане, ніколи і нічим не заспокоене бажання кращого завтра, тілесної і духової досконалости, ліпших умов існування і довшого життя. Це прагнення дається відчути найбільше в переломовий момент Нового Року і спонукуе нас до взаемних побажань. —

Та ще е одна причина цих побажань: це ляк перед темною, таемничою майбутністю, що чекае нас, повна непевности і яка пронизуе нашу душу покорою і свідомістю нашої немочі. Обмінюючись побажаннями, ми немов шукаемо, одні в одних підпори, впевняючи себе про взаїмну нашу зичливість.

А що найважніше ми тоді висказуемо правду, що все залежить від Володаря світа й від Нього хочемо дістати потрібну поміч, щоб наша невідома будучність в яку ступаемо була гарна і щаслива. —

НОВИЙ КАТОЛИЦЬКИЙ ЧАСОПИС У АМЕРИЦІ.

У Филаделфії зачав виходити тижневик "Шлях", який е органом Української Греко-Католицької Дієцезії у Злучених Державах. Видае корпорація Апостолят при 816 Н. Френклин стріт у Филаделфії, а редагуе комітет.

Часопис містить статті українською й англійською мовою. Передплата на рік $2.00.

Радіемо появою нового католицького часопису й бажаемо, щоб знайшовся в кожній українській хаті в Америці та якнайкраще сповняв своє велике завдання

ЗІ СТАТИСТИКИ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОГО ДУХОВЕНСТВА В КАНАДІ.

При кінці 1929 року було всіх священиків 46. За десять літ те число подвоїлось. При кінці 1939 всіх священиків було 92. З того дієцезальних священиків 48, отців Василіян 30, отців редемптористів 12, отців облятів 2

Розміщення священиків по провінціях:

В Манітобі 24. В Квебеку 3. В Саскачевані 23. В Бритійській Колюмбії 2. В Алберті 22 В Новій Скоції 1. В Онтеріо 16. В Европі 1.

Листи про Західну Україну

Лист утікача.

Сянік, 10 листопада, 1939р.

"Перед кількома днями я втік через Сян з большевицького "раю..".

"Покищо червоні залишили нашу Церкву в спокою. Але ГПУ вже починае переслухувати тих наших отців, що колись служили старшинами в УГА або чинно діяли колись проти большевизму. Їм загрозили вже, що поженуть на Сибір. Церковні поля і монастирські сконфісковані, частинно пограбовані, частинно видані на жир товпи. **Зі Західної України вивезли всю скіру, одіж, домашне приладдя і фабричні вироби — до Росії.**

"Коли я втікав, то вже більшовики викуплювали збіжжа за безвартні паперові совітські рублі, а частинно зареквірували (забрали до вжитку війська). **При тім жидова мае перший голос. Наші кооперативи і прочі товариства вже дістали жидівських комісарів.** Між нашим українським населенням вже почали вести безбожницьку пропаганду в тій цілі, щоби поусувати священиків, а церкви позабирати. Однак у**країнський нарід борется з тим** наступом червоного жидівства.

"Я виїхав зі Львова третього листопала. Того дня був я ще на авдієнції в Ексцеленції Митрополита. Митрополит тримається черство і бадьоро. Однак він готовий на все, навіть на мученичу смерть!

Наш Патріярх сердечно просить всіх наших епископів і священиків о молитви за ратунок нашої Церкви і нашого народу з теперішнього страшного положення. Всі наші Єпископи остали на місці. Тільки Епископ Лакота перебувае в Ярославі, а Епископ Бучко в полудневій Америці Ексцеленцію **Хомишина вже раз ГПУ переслухували цілу ніч і заборонили одно словечко з того, що там говорено комунебудь сказати. Старого Митрополита червоні покищо оставили в спокою.** Але красноармейці і червоні міліціонери вже три рази нападали і рабували каноніка Базюка з годинника і грошей. Так само рабували вже о. др. Костельника і кооператора Велея...

(Передрук з Будучности Нації ч. 1. I. 1940.

Лист з дня 13-го грудня, 1939 р., писаний з чужини.

"Вже перша атака Німців зовсім здезорієнтувала Поляків і понищила всяку лучбу між військом. В перших днях витворився страшний хаос і дивне замішання Поляків. Почали втікати на схід до Галичини особливо монахи та священики, опісля вищі офіцири з жінками та майном, з чого ограбили їх або в Галичині або в Румунії; вищі урядовці а вкінці — все і вся. В Галичині часто витали цих утікачів — особливо військових скорострілами. Багато польської верхівки, інтелігенції переловили большевики в Галичині, коли та верхівка хотіла схоронитися до Румунії. Зловлених не розстрілювали, але примістили в таборах, де тепер серед холоду й голоду погибае польська еліта.

Сумний образ представляе колишня Польща по німецькій блискавичній війні. Лишилися руїни, згарища поля червоніють від крови і стосів трупів. Символом знищення й руїни Польщі е вид Варшави, вид, що морозить і проймае до глибини серця чоловіка. В останній день 500 літаків бомбардували цілий день столицю, а в часі тієї операції сотки людей потратили змисли. Василіянський дім і церква стоять оцілілі посеред околичних руїн.

Та заки до цього прийшло, хоч усе те скоро прийшло, то однак польський поліціянт не одного, а тисячі невинних Українців замкнув до вогких і брудних вязниць. На приказ свого правительства поліція арештувала масово навіть українських священиків при акомпаніяменті польських компліментів, гидких образ, діймаючих ударів карабіна або гумової палиці. Усі вязниці виповнилися по береги. Було затісно. Бракувало місця в Березі Картуській, де за рядами плотів і колючого дроту, під охороною скорострілів і тисяч поліціянтів жахливі й невиносимі моральні та фізичні каторги переносили пять тисяч Українців а в тім 70 українських священиків.

Люди пухли і тратили зір з голоду й спраги, бо кормили їх лиш кусником чорного хліба й давали коновку води на 50 людей. Спали на цементовій долівці стиснені як оселедці.

(Продовження на ст. 5).

Батьківське Слово до народів усього світу

ЗМІСТ ПЕРШОЇ ЕНЦИКЛІКИ ПАПИ ПІЯ XII. (Докінчення).

Необмежена державна влада

Та думка, що признае державі майже безконечну владу е не тільки шкідливою помилкою для внутрішнього життя і гаразду націй, але вона рівнож шкодить відносинам між народами, бо ломить ту одність, що повинна лучити зі собою всі держави, відбирае значіння і силу міжнародньому праву, стелить дорогу до нарушування прав інших і утруднюе мирне та супокійне життя.

В дійсності, хоч Богом даний природний лад ділить людство на різні суспільні кляси, нації й держави, що е незалежними в устрою та веденні свойого внутрішнього життя, однак мимо того людство е звязане зі собою взаїмними моральними й правними звязками й творить одну велику спільність народів, якої завданням е добро всіх народів і яка мае свої окремі закони, що бережуть її одність і ведуть до все більшого гаразду.

А тепер кожний бачить, що те приписування державі повної і нічим необмеженої влади зовсім противиться тому природному праву, його вповні заперечуе і віддае на ласку державних керманичів трівкість міжнародних стосунків і усуває можність справжньої згоди й співпраці для загального добра.

Бо, щоби між народами панували трівкі добрі взаемини й приязнь, то конечно треба, щоб народи знали й придержувались тих засад і вимог природного права, що нормуе міжнародні стосунки, а головно, щоб була пошана свободи кожного, права до життя і розвитку та вірність у захованні угод, заключених згідно з вимогами міжнародного права.

Взаїмне довіря е конечне

Нема сумніву, що народи тільки тоді будуть між собою мирно жити й зноситись, коли буде взаїмне довіря і загальне переконання, що обі сторони будуть придержуватись угоди та певність, що на случай непорозуміння, труднощів і спорів, вони готові справу поладнати радше через переговори й порозуміння, як погрозами й силою.

Правда зчасом можуть обставини так змінитись, що зайде потреба угоду вцілости або частинно змінити, так тоді належить негайно ввійти в щирі й чесні переговори, щоб угоду відповідно змінити чи й на її місце нову зробити. Та в засаді вважати угоди, за щось нетрівке й мовчазно приписувати собі власть самовільно й односторонно їх зривати, коли здається, що цього вимагае власна користь, це значить нищити взаїмне довіря між державами, руйнувати природний лад і копати непроходимі пропасти між народами.

Погляд у будуччину

Сьогодні всі глядять зі жахом на ті великі лиха, до яких привели їх нами вказані блуди з їхніми практичними висновками. Розвіялись ложні, горді надії про безупинний поступ, що обманювали многих. Те, що виглядало зверха на лад, на ділі було неладом, що просякнув усе людське життя.

Та лишім минуле й гляньмо в майбутне, що, як обіцюють можні цього світу, по кривавих боротьбах принесе новий лад оснований на справедливості й добробуті. Чи те майбутне буде справді ліпше й краще? Чи мирові договори, чи нові міжнародні взаемини по цій війні будуть створені згідно з вимогами справедливости й рівности для всіх, пронияті духом, що освободжуе й усмирюе, чи радше буде жалісне повторення старих і нових блудів?

Даремна й оманна надія, як показуе досвід, е вичікувати нового ладу залежного виключно від перебігу й висліду війни. День побіди для переможців е часом коли то ангел справедливости змагається з демоном насильства. Тоді серце побідника дуже легко твердне, поміркованість і далековидюча розвага видаються для нього неміччю. Розбурхані пристрасти людей, розпалені жертвами й терпіннями, що їх вони перенесли, затемнюють зір навіть відповідальних осіб, що серед крику: Горе побідженим! стають глухими на остерігаючий голос людяности й слушности. Серед таких обставин рішення і постанови готові бути нічим іншим, як злочинами несправедливости прибраними в одежу справедливости.

Обнову світа мае дати не меч, а дух.

Не зовнішні річі, не меч, що може накинути условини мира, але не витворюе мира, можуть принести спасення народам. Сили, що можуть відновити лице землі, мають походити з нутра, з духа.

Коли вже раз покінчиться горе й жорстокі теперішні борні, то новий лад у світі, в народньому й міжнародньому житті не сміе вже довше спочивати на піску, на змінчивих і хитких основах, які видумано довільно під впливом самолюбних інтересів громад чи одиниць. Ні, вони мусять спочивати на непохитній підставі, на твердій скалі природного закону й Божого обявлення. Там людський законодавець мае шукати тої рівноваги духа, того бистрого змислу моральної відповідальности, без котрих легко перейти границю між ужиттям, а надужиттям власти. Тоді лишень його рішення будуть мати внутрішну силу, гідність, релігійну санкцію і будуть вільні від якоїбудь пристрасти й самолюбства.

Корінь лиха

Хоч воно е правдою, що зло, яке людство нині терпить походить почасти зі захитаної економічної рівноваги й боротьби за справедливий розділ дібр, що їх Бог дав людині як середники для її утримання і поступу, то однак не меншою правдою е також і те, що його корінь лежить трохи глибше, це е в релігійних віруваннях і моральних переконаннях, що зіпсувались через постепенне відчуження людей від едности науки віри, обичаїв і моралі Церкви.

Звідси то обнова людства мусить бути духова, й релігійна, мусить походити від Христа як своєї конечної основи, мусить бути оживлена справедливістю і увінчана любовою.

Христова Церква й духова обнова

Перевести обнову душ в наших часах, це передусім материнський обовязок Церкви. Її повірив Божественний Основник проповідь евангелія через яку подається людям наука правди, справедливости й любови.. Вона стараеться ті науки вкорінити в людські душі. А це дуже успішна й гарна праця для мира.

В тій праці над поширенням Божого царства обовязані брати участь всі, що за Божою ласкою освободжені з неволі диявола й через св. хрещення покликані до Божого царства.

Радіемо тим дуже, що в наших часах е много таких християн, що крім власного освячення стараються через апостолування поширювати Боже царство.

Ревна й повна посвяти співпраця світських людей з церковною ерархією е великою помічю в діяльности духовенства й родить гарні надії на обнову світа.

До охочих рядів чоловіків і жінок, хлопців і дівчат, що слухають голосу Верховного Пастиря і вказівок своїх епископів, що посвячуються зі запалом апостолуванню, щоб привести до Христа народні маси, які від Нього відорвано, ми в цей так важний для Церкви й людства час, звертаемо наші батьківський привіт, нашу подяку й надію.

Християнське виховання в родині

В розвитку цієї співпраці світських у апостольстві Церкви велику участь мае родина, бо родинний дух сильно впливає на душу молодого покоління.

Як довго в родиннім огнищі буде горіти огонь Христової віри й батьки та матері будуть виховувати дітей в релігійному дусі, так довго молодь буде завсіди триматись Спасителя і буде боронити Його прав.

Там, де замкнено церкви, де викинено хрест зі школи, родина остае неначе одиноким прибіжищем християнського життя.

Там, де молодь вихована в християнській вірі, вона остае вірна Христові навіть серед переслідувань і своїм поведенням пригадуе славні часи давніх мучеників.

Батьківські бажання і просьби

Щоза потоки добра, світла, ладу й мира сплили б на людство, коли б так всюди люде дозволили Церкві, учительці справедливости й любови, виконувати свою роботу, до якої вона мае Богом дане повне право. Скільки лиха вдалося б відвернути, коли б так ті, що працюють для мира були самі переняті наукою евангельської любови в боротьбі зі самолюбством одиниць і спільнот!

В інтересі терплячого й до глибини духово й матеріяльно потрясеного людства, Ми не маемо гарячішого бажання над те, щоб у теперішних труднощах Христос отворив очі многих людей, щоб вони пізнали в правдивому світлі Господа Ісуса Христа й післанництво Його Церкви на землі й щоб всі ті, що мають владу дозволили Церкві свобідно працювати над вихованням людей, а головно молоді в правді, справедливості, любові й мирі.

Навчені сумним досвідом багато людей звертае свій зір до Церкви, цієї остої правди й любови й до Престолу св. Петра, звідки чують, що може прийти релігійне й моральне обеднання людства.

Католицька Церква, що проповідуе без блуду й уменшення Христову правду, повна материнської любови стоїть понад блуди й пристрасти й вичікуе того моменту, коли то Христос-Цар своею всемогучою рукою успокоїть бурю незгоди.

Щоб прискорити цей день, Ми продовжуватимемо робити все, що тільки в наших силах, покладаючи надію на визначних державних мужів, на ті мільйони душ з різних країв, що благають у своїх молитвах не тільки справедливости, а й любови та милосердя, а передусім покладаемо надію на Бога, в якого всемогучих руках навіть перешкоди е засобами, щоб звернути уми й свобідну волю людей до своїх найвищих цілей.

Бог усе може!

Молітесь проте Брати, молітесь без перестанку й з молитвою лучіть покутні вчинки в тій цілі, щоб Господь укоротив дні досвіду.

І ви сніжнобілі діточі легіони, що Вас так дуже любить Ісус, коли причащаетесь Хлібом життя, лучіть свої молитви з цілою Церквою!

В надії, що Господь вислухае благання Церкви з повноти Нашого батьківського серця даемо Апостольське Благословення.

— Безбожники ляментують. Безбожницькі часописи в Росії "Безбожник" і "Антирелігіозник" ляментують, що в Росії е зареґістрованих до 20,000 релігійних громад та що тайком відбуваються релігійні богослуження, хрещення, шлюби, християнські похорони і т. д.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 27:1-20.

1. І сталось, як постарівся Ізаак і притупились його очі, щоб бачити, покликав Ісава, свойого старшого сина тай каже йому; Сину мій! І каже: Ось я!

2. І каже: Бачиш, що я постарівся й не знаю дня моеї смерти.

3. Возьми отже тепер твою зброю, сагайдака й лука й вийди в поле та влови мені дичину.

4. І зготови мені їду, що її люблю, тай принеси мені, хай їм, щоб благословила тебе душа мое ще заки мені вмерти.

5. Ревекка же чула, як Ізаак говорив до Ісава, свого сина. Пішов же Ісав у поле вловити дичину свойому батькові.

6. А Ревекка сказала до Якова, свойого меншого сина: Ось я чула, як твій тато говорив до Ісава, твого брата кажучи:

7. Принеси мені дичину й зготови мені їду, щоб я попоїв та благословив тебе перед Господом, ще заки мені вмерти.

8. Тепер же, сину мій, послухай мене так, як я тобі скажу:

9. І піди в отару й піймай мені звідти двое мягеньких і красних козенят і зготовлю з них їду твойому татові таку, як він любить.

10. І внесеш твойому татові, щоб їв і щоб благословив тебе твій тато, заки він помре.

11. І каже Яків Ревецці, матері своїй: Та ж Ісав, брат мій, чоловік волохатий, а я чоловік гладенький.

12. Може часом полапае мене тато й стану перед ним наче глузун і наведу на себе проклін, а не благословення.

13. Каже ж йому мати: На мене твій проклін, дитино; тільки послухай мойого голосу й пішовши принеси мені.

14. Пішов же, піймав і приніс матері й зготовила мати його їду, яку любив його батько.

15. І взявши Ревекка гарну одежу Ісава, її старшого сина, що була в неї в дома тай одягла нею Якова, свого молодшого сина.

16. І козлячими смушками обложила руки й наге тіло на його шиї.

17. І дала їду й хліби, що їх наготовила в руки Якова, свого сина.

18. І вніс отцеві свойому й каже: Тату! А він каже: Це я! Хто ти е, дитино?

19. І каже Яків батькові: Я Ісав, твій первенець, зробив так, як це ти говорив мені; встань, сідай та їж з моїх ловів, щоб благословила мене душа твоя.

20. Сказав же Ізаак свойому синові: Що це, що так хутко знайшов, сину; а він каже: Це тому, що послав Господь Бог твій перед мене.

ПОЯСНЕННЯ.

1. Коли це діялось, Ізаак мав тоді 137 літ, а потім іще прожив 43 роки й помер, як мав 180 літ. (Бит. 35:28).

Хоч він не був зовсім сліпий, то однак дуже слабо видів ізза глибокої старости.

Предбачуючи, що вже йому не довгий вік, бажав передати синам свое батьківське благословення, головно свойому найстаршому синові Ісавові. З тим наміром прикликав його до себе.

2. Не знаю дня моеї смерти. Таке може сказати про себе кожна людина й це повинна вона мати глибоко вирите в свойому серці. Годину смерти закрила перед нами Божа мудрість і доброта, щоб віддалити від нас надмірний страх перед приходом смерти, щоб певність про довге життя не була спокусою до грішного поведення та щоб невідомість хвилі нашої смерти була для нас сильною спонукою завсіди готовитись і бути готовим на прихід Господа, що кожної хвилі може нас покликати до вічности.

3. Ізаак тим своїм порученням задумав не так відсвіжити свого духа, як радше дістати новий доказ синівського послуху й почувань до нього, ще заки покаже йому свою особлившу батьківську любов через благословення.

4. Благословення в родині патріярхів мало велике значіння, бо з ним були злучені особливі Божі ласки. З благословенням для первородного сина була звичайно злучена обітниця, що з його роду вийде Месія, що буде благословенням для всіх народів землі.

5. Щодо синів Ізаака було пророцтво, що старший син коритисьме молодшому (Бит. 25:23) Ізаак чи не знав його, чи не дуже звертав увагу на його значіння, досить того, що хотів честь і благословення первородного передати Ісавові. Запримітила це Ревекка й рішила підступом підійти Ізаака й не допустити, щоб проти Божої волі Ісав був благословенний, а щоб Яків, її любимець став наслідником батьківського благословення. За її намовою Яків мав удавати перед батьком свого старшого брата й підступом дістати благословення призначене для Ісава.

Ціль була добра, та засоби до неї злі й недозволені. Хоч Ревекка з Божого обявлення знала (Бит. 25:23), що Яків мав дістати право первородства й хоч Яків на основі угоди з Ісавом (Бит. 25:33) купив собі це право від нього й міг думати, що воно йому належиться, то прецінь обое старались свою ціль осягнути недозволеними середниками підступом і брехнею. В тім вони поступили собі зле, бо добра ціль ніколи не освячує злих середників. І тому цей поступок Ревекки й Якова годі виправдати.

Ревекка, знаючи, що Яків мае стати наслідником Божих обітниць, могла здатись на Божу волю і провидіння, щоб воно покерувало цілою справою, або могла вибрати дорогу просту й отверту, пригадати Ізаакові пророцтво про судьбу обох синів, продаж права первородства Ісавом, подружжа його з поганськими жінками, лихе поведення і т. д. а тоді Ізаак певно поблагословив би Якова. Таке поступовання було би похвальне. Та Ревекка і Яків пустились на підступ і обман і за цю свою провину мусіли опісля важко відпокутувати через різні болючі допусти. Г. Бог все те допустив, щоб мати славу, що вміє й зі зла випровадити добро, а нам дати науку, що коли часом і праведні прогрішуються то тим більше ми в свойому поведенні повинні бути обережні, щоб не впасти.

7. Перед Господом — За Божою волею і в Божому імени або в присутності Бога, як свідка.

12. Невинний Яків боявся пускатись на підступ, щоб батько довідавшись про нього не думав, що він насміхається з його старости й сліпоти й щоб за те його не прокляв.

13. Ревекка Якова успокоює. Вона певна, що Г. Бог не допустить до батьківського проклону на нього, а якщо про те сумнівався би, то вона готова ввесь гнів батька взяти на себе й боронити Якова.

19-20. Яків говорить тут неправду. Св. Письмо нам про те каже, не щоб нас заохочувати робити так само як Яків, а щоб нас перестерегти перед неправдомовністю в житті.

БОЖА НАУКА

Пророки й часи перед приходом Спасителя.

1. Пророки.

В часах упадку й зіпсуття посилав Бог Ізраїльтянам пророків. Були це святі мужі, що проповідували правдиву віру, накликували нарід та царів до покаяння. Надхнені Святим Духом, пророки предсказували будучі події й творили чуда. Найважніші ті їх пророцтва, що говорили про ожиданого Спасителя: коли й де Він народиться, яке буде його життя (що Він буде терпіти, буде розпятий і воскресне) та яка буде доля Христової Церкви.

Найбільшими пророками були: Ілія, Єлисей, Ісаія, Єремія, Єзекиїл і Даниїл.

Коли ж нарід не слухав пророків, післав Бог на ізраїльське царство Асирійців, а на юдське царство Вавилонців.

Погани забрали вибраний нарід до неволі, а Єрусалим зруйнували.

2. Часи перед приходом Спасителя.

По повороті з вавилонської неволі, що тривала 70 років, Ізраїльтяни спершу підлягали чужим державам, опісля під проводом братів Макавеїв здобули собі независимість. Вкінці заняли обіцяну землю (Палестину) Римляни. Коли вони поставили царем над Палестиною Ірода, що не був ізраїльського роду, прийшов час, щоб народився Спаситель світа. Так сповнилося пророцтво патріярха Якова, що Спаситель тоді прийде, коли від Юди відійметься жезл (власть). Жиди більше ніколи не мали царів зі свого народу.

* * *

Хто це були пророки?

Пророки були святі люди в ізраїльському народі, які під надхненням Святого Духа передсказували багато будучих подій, головно про прихід Спасителя. Вони були учителями ізраїльського народу й обороняли правдивої, обявленої віри. На доказ свого Божого посланництва пророки творили також чуда.

Що це е чудо?

Прорцтво це передсказання якоїсь будучої події, що її тільки Бог знае і тільки Він може її обявити.

Що це е пророцтво?

Чудо це надзвичайне діло, яке не може статися природними силами, тільки всемогучістю Бога.

* * *

Поучення. Піст перед Христовим Різдвом (Пилипівка) пригадуе нам ті часи, коли люди, карані всякими нещастями, очікували Христа Спасителя.

Ізраїльський нарід часто не слухав Господа Бога й навіть відпадав від правдивої віри та кланявся поганським божкам. Тоді Господь Бог зсилав кари на вибраний нарід, а він спамятувався, каявся. Таким способом Боже Провидіння удержувало правдиву віру й надію на обіцяного Спасителя. І коли Спаситель прийшов на землю, то вже мав між людьми приготоване місце для себе. Тому святе Письмо каже про Спасителя, що Він 'у свое прийшов'.

Цілий Старий Завіт приготовляв людей до приходу Спасителя та до приняття Нового Завіту.

ПРОСЬБА

ДО ПЕРЕДПЛАТНИКІВ

Бувають випадки, що "Світло" зі старою адресою пошта не доручае передплатникам. Тому просимо читачів "Світла" повідомляти нас негайно про зміну своеї адреси.

Мудрці зі Сходу

(Докінчення)

III. Месіянські очікування у мудрців.

Насуваеться поважне й досить тяжке питання, яким чином маги-мудрці прийшли до пересвідчення і певности, що народився цар, котрому належиться поклін і то поклін як небесному володареві. Текст евангелія подае зовсім коротко: бо ми бачили його звізду на сході й прийшли поклонитися йому" (Мат. II. 2.). Чому якраз поява дивної звізди дала їм таку певність про народження того особлившого юдейського царя?

Більшість покликуються звичайно на звісне пророцтво Валаама про зорю з Якова. (IV. Мойс. 24. 17). Та не легко навязати якісь нитки між Валаамом і його пророцтвом, а магами. Валаам походив з Мезопотамії, з місцевости Петор над Евфратом, коли батьківщина магів це Перзія. Надто віддалення часу занадто велике, щоб те пророцтво могло так живо переховуватись в переданню магів та поява надзвичайної звізди могла бути для них певним знаком народження месіянського царя в Юдеї.

Зате перші ясні й виразні ідеї про месіянські надії жидів прийшли до розлогих країн внутрішної Азії в добі насильного переселення ізраїльського народу вперед через Тіглетпілезера й Сальманасора, ассирійських царів, а відтак через вавилонського царя Набуходонозора.

Передовсім Ассирійці розкинули ізраїлитян по своїй розлогій державі. Цей болючий допуст на вибраний нарід у Божому провидінню став заразом середником познакомлення поган зі скарбами даного жидам Божого обявлення.

Найбільшу стичність з мудрцями Вавилону й Перзії мав великий пророк Даниїл, що за царя Набуходонозора дістався в полон і опинився на царськім вавилонськім дворі. Там він відгаданням та поясненням снів Набуходонозорові дійшов не тільки до найвищого достоїнства на вавилонськім царськім дворі, але став "найвищим начальником над усіми вавилонськими мудрцями" (Дан. II. 48). Також за царів Валтазаря і Кира Даниїл мав велике значіння. Ясно, що при такім високім становищі й значінню, які мав Даниїл, його погляди, видіння і пророцтва не були без впливу на окруження, головно на касту магів та мудрців над якими він був найвищим начальником. Нераз мусів їм говорити про царя і Месію, про вічне ізраїльське царство, яке "здвигне небесний Бог, котре по віки не розпадеться..." (Даниїл II. 44).

Це надзвичайне ділання Даниїла й його особливше посланництво не остало без вражіння і наслідків, передусім між мудрцями-магами. Не без значіння е також і та обставина, що шість глав книги Даниїла, де списані найважніші месіянські пророцтва зредаговані в халдейській мові, коли прочі писані в еврейській.

Надто можна зовсім природно припустити, що не один Даниїл зі жидів дістався між мудрців-магів, але, що з ним могли до тої впливової касти ввійти й інші побожні жиди-вигнанці, через те месіянські традиції могли вірніше й чистіше удержуватись між ними, як між тими ізраїлитянами в часі приходу Спасителя, які під впливом скривлених понять фарисеїв ідеї Месії надали занадто національний й земський характер. Тому й поява трьох магів-мудрців у Вифлеемі, які складають поклін месіянському цареві, не е зовсім так несподівана й таемнича, як виглядае на перший погляд.

IV. Мудрці й зоря

Маги прибули до Єрусалиму й сказали: "Де е юдейський цар, що народився, бо ми бачили його звізду на сході й прийшли йому поклонитися". (Мат. II. 2). З тих слів треба заключити, що коли Христос народився, то магам показалася зоря, по якій вони пізнали здійснення великої і надзвичайної події. Так з появою звізди Бог рівночасно дав обявлення магам, що це знак народження Месії в юдейській країні. Небо післало зорю. Розумно беручи, сама поява звізди не могла викликати віри в Месію в магів, лиш треба припустити, що така віра в них існувала. Для них ця звізда була видимим знаком, що вже прийшов Месія. А знак пізнае лиш той, хто вірить; хто нічого не знав би про Месію, той не міг би зрозуміти знаку. Очевидно, що та поява звізди мусіла визначатись якимись особлившими прикметами й вирізнятися від інших. На всякий випадок Господь з появою тої звізди післав магам особливші лучі ласки, та оживив їх віру й порушив серце, щоб вибратися до Юдеї і шукати новонародженого царя-Месію.

Тай поява особлившої звізди на небі, це для магів був найвідповідніший знак у службі Бога. Маги між іншими науками займались пильно астрономією (звіздарством). Тим більше, що студіовання звізд було звязане з їх релігійним системом. Бог у своїм діланню примінився до їх стану. Магів, котрі здавна віддавались студіям небесних тіл, кличе Бог появою надзвичайної зорі.

Про саму звізду, її появу, походження і властивости, думки так святих Отців, як і учених дуже поділені. Для святих Отців це очевидне, що це була надзвичайна звізда, лиш для тої цілі сотворена, щоб просвітити магів і при помочі душевного світла дати їм пізнання, що ось народився Месія.

До XVII ст. ніхто не сумнівався, що й звізда й поява її, це чудесні обяви, викликані Божою всемогучою силою для звеличання і покликання магів до новонародженого Божого Сина. Доперва великий астроном Кеплер кинув нове світло на т.зв. "звізду магів". В 1604 р. обсервував він цікавий обяв.: у світляній сполуці трьох планет Сатурна, Юпітера й Марса появилась нова стала звізда. Тоді Кеплер звернув увагу, що така сполука планет відновляеться кожних 800 літ, а з обчислень виходить, що вона була на небі в році народження Ісуса Христа.

Ту ідею Кеплера переняли деякі богослови й при помочі неї старались пояснити подорож магів в пошукуванні юдейського царя.

Та проти такого пояснення звізди магів насуваються дуже поважні труднощі. Приняття чисто природного явища досить тяжко погодити з текстом евангелія. Найтяжше припустити, як природна констиляція зір, яку маги бачили на сході, могла їм видаватись як одна звізда; ще тяжше зрозуміти, що якраз та звізда, коли з Єрусалиму вибирались до Вифлеему "йшла перед ними, аж прийшла й станула зверху, де було дитя".

Тому треба приняти тут надприродне явище, щось у тім виді, як це пояснюе св. Іван Золотоуст: "Це не була одна з численних звізд, навіть не властива звізда, як це мені видаеться, але якась дивна сила, що так милила зір." Навіть сам Кеплер, не виключае надприродного явища, яке могло стояти в злучі з поданою ним констеляцією плянет.

Текст евангелія просто вимагае приняти тут у появі зорі надприродне й чудесне ділання, отже вернути до думки давних Отців. І як Месія обявив себе пастирям на вифлеемських полях через ангелів, так також тої самої святої ночі зволив надприродне й чудесне світло післати побожним магам, які там далеко на сході з тугою гляділи на небо й шукали знаку "юдейського царя." Поява нової звізди, це правдиво була "його звізда", як це маги виразно заявили в Єрусалимі, звізда "юдейського царя", особливший знак, лиш для нього сотворений. І де могло б чудо бути на місці, як не тут, де ходило започаткувати нове діло, для котрого вибраний був Ізраїль, котре було звіщене Авраамові й підготовлене Даниїлом, а саме покликання поган до Божого царства.

* * *

Про трьох мудрців у пізнішій христіянській літературі знаходяться ще деякі легендарні вісти.

Оповідають, що по повороті до батьківщини, вони голосили прихід Месії. Їх відтак охрестив апостол Тома й вони помагали йому в проповіданню евангелія і свою проповідь ствердили мучеництвом. Їх мощі в Перзії мала найти св. Єлена. Звідтам перенесено їх до Царгороду, відтак до Міляно. Вкінці німецький цісар Ф. Барбароса 1163 р. забрав ті мощі й дарував свому канцлерові Райнольдові фон Дассель, архієпископові Кольонії. Скілько в тім правди годі напевне сказати.

Так прослідженi відомости про трьох мудрців помагають нам краще зрозуміти одну з тих цікавих подій, що збулись в часах народження І. Христа, а які оспівуемо в кожні різдвяні свята.

ЛИСТИ ПРО ЗАХІДНУ УКРАЇНУ. (Докінчення зі ст. 2).

ці. Так, що коли один обертався то мусіло зараз обернутися 50 осіб. До цього долучували ще інші лікарства як биття та дикунську "екзецирку". Після двох тижнів таких діявольських практик головна смерть почала заглядати в вічі, але прихід большевиків відчинив каторжникам брами цього пекла на землі, а польські поліцаї в розпуці вішалися або стрілялись."

Освободжених Українців большевики знов арештували.

Волинь, Полісся радо витали большевиків, але скоро розчарувалися, як побачили, що салдат е пригноблений, але заосмотрений, що лиш двічі на день дістае їжу, і то дуже бідну, що большевики прихапцем вивозять усе, що світиться, що блищить; розкуповують годинники, заводять уживання разового хліба і т. п. Кожний наш селянин в їх очах то багач.

Вивозять бібліотеки до Росії, а багато книжок палять. У жовківській друкарні друкуються большевицькі часописи. Всі монастирські й церковні поля розділили. Священикам на прохання вірних полишили по кілька моргів поля. По більших монастирях примістилося військо, а монахів і монахинь вигнали. Богослуження можна відправляти, але знесено і заборонено проповідувати, та вчити по школах релігії. Всі наші Епископи з Ексцеленцією Митрополитом лишились, але спокою їм не дають. Ексцеленція Митрополит мусів заплатити 50,000 золотих, бо інакше грозили Сибіром. Ще перед тим сконфіскували митрополичі добра і касу так, що він сам живе з милостині. Преосв. Хомишина вигнали з його палати і брали до ГПУ на переслухання.

Замітний е зріст побожности і привязання до своеї св. Церкви. Багато Українців, між ними і священиків перенеслися до Німеччини. Там е до 150,000 збігців враз з полоненими вояками. Тепер Німці замкнули вже границю. Коло 10 листопада прибув до Риму о...., що був увязнений у Березі, в ролі післанця від.... з листами до св. Конгрегації, до о... Був також на послуханні у Св. Отця. На Засяння втікло багато священиків. Від недавна перебувае там о. д-р і Ректор Бойчук.

Загально панує переконання що такий стан довго не потреває, що Галичина стане гробом, або краще по словам Преосвященного... — буде тим Давидом, що поконае Голіята. Усі ми благаемо гарячо Всевишнього, щоб це якнайскорше сповнилося.

"Українські Вісти", Будучність Нації" і "Світло" отримав, дякую.

(Заввага: Імена опускаемо, щоб не потерпіли дані особи або їх родини. Лист отримано в Вінніпегу у два тижні по наданню на пошту).

Свята Тереса від Дитяти Ісуса

Людвик Мартін — батько св. Терені

Людвик Мартін, батько св. Терені, уродився 22 серпня 1823 р. в Аленсон, у нормандському містечку в Франції. У своїй молодості полюбив він годинникарство. В двадцятому році життя просився до Чина Августинів та його не приняли, бо не знав латинської мови й клясичних наук, яких конечно вимагали монаші устави того Чина від кандидата. Щоб забезпечити свою будуччину, Людвик рішився вернути до годинникарської робітні.

Побувши якийсь час у Парижі, де правдоподібно кінчив свою годинникарську науку, вернув до маленького нормандського містечка. Туди тягнула його непереможно любов до рідні.

Від тепер він живе зо своїми батьками при вулиці Нового Мосту (Понт-Неуф). Свій час поділив на роботу, молитву й деякі чесні розривки. Їм віддавався він час-до часу з маленькою горсткою приятелів, що так як він були віддані добродійни ділам.

Так жив він до тридцять пятого року життя. Може бути, мріяв ще він про монастир. Зовсім не показував наміру закладати свою родину. Його мати журилася сама за нього про неї.

Зелі Ґерін — мати св. Терені.

Коли це все ділялося, тоді одна молода нормандська дівчина, Зелі Ґерін роджена в Сент Дені сір Сартон (Орн) зайшла до больниці в Аленсон. Ту больницю обслугують Сестри св. Вінкента з Павльо.

Вона походила з родини, що була одна з найбільше християнських у тій стороні. Її предки переховували в себе священиків підчас революції. Її ж рідний батько, тоді ще дитина, підступом ошукав вояків, що завзято переслідували його стрия священика, який скривався в їхнім домі. Ця дитина опісля, як прийшла до мужеського віку, брала участь як і Петро-Франц Мартін у боротьбах цісарства й відбудови. Відтак служив він при жандармерії. Вкінці і він удався до Аленсон після сорок літ військової служби.

Він мав трое діточок: одну старшу доньку Марію-Люїзу, що вмерла як монахиня візитка в Манс, — дочку Зелі, що про неї ми будемо багато говорити в нашім оповіданні й наймолодшого сина Ісидора, що показував потяг до студій лікарських.

Донечка Зелі вчилася в Сестер адораторок Пресв. Евхаристії в Аленсон. Там вона дістала попри добру й широку науку ще й виховання та високу побожність. Вона забажала служити Ісусові в постаті бідаків і хворих. Зо своїм бажанням вона звірилася настоятельці больниці. Після довірочної розмові настоятелька сказала їй без обиняків, що Бог від неї не того хоче.

І так молода дівчина, розчарувана й собі, але скріплена своєю вірою, чекала при своїх батьках і старшій сестрі й молодшім браті, що порішить Господь про її життя.

Її батько купив 1843 р. при вулиці св. Власія (Сент Близ) ч. 42 досить вигідний дімок. Там зажив він зо своїми дітьми. Але клясичні студії його сина й тягар виховання доньок затяжіли затяжіли на достатку старого жовніра. Зелі, призначена тепер до подружжя, сама відчувала, що треба їй приготовляти своє віно, щоб опісля в подружжі могла виповнити всі свої обовязки. Неспокійна питала себе, як це зробити. Аж несподівано 8. грудня 1851 р. в свято Непорочного Зачаття знайшла розвязку. Вона була чимсь дуже занята, так що не може бути мови про якусь уяву. Годі здавалось їй, що якийсь голос сказав їй: роби аленсонські коронки! Це була відповідь Пресв. Діви на ті журби, що їх вона поручила їй.

Аленсонські коронки робиться з лняних ниток, спряденних рукою. Робиться їх відповідними іглами. Робота виходить дуже ніжна й тому високо ціниться. Цілість складається з кусників 20-30 центиметрових, що їх злучується неспостережним швом. Зелі вивчила добре різні переходи виробу, опісля ж особливо вправлялася, як злучувати ці кусні наперед приготувані. Тепер щойно згуртувала коло себе робітниць, що виробляли ці гарні й легесенькі тканиночки, для прикраси навіть найбагатших уборів. Її робітниці працювали в своїх домах. Вона ж приймала замовлення, видумувала взори, пильнувала доброго виконання роботи. Скоро коронки, що виходили з її рук, зачислено до найкращих. Нераз бувало, що метер ткані продала вона аж за 500 франків, так дуже цінили її роботу. За якийсь час заробок приніс їй досить поважну суму.

Батько Зелі жив недалеко церкви Матери Божої, а капітан Мартін, як це вже знаємо, зо своїм сином при вулиці Нового Мосту. Людвик був працьовитий, меткий, зручний і наділений почуттям штуки й краси. Заповідалося, що він стане колись дуже спосібним майстром. Попри годинникарство він мріяв ще про корисну торговлю прикрасами- біжутерією.

Обидві родини до себе не заходили. Зелі ціла віддана своїй щоденній роботі не шукала сама за мужем. Вона просила Бога, щоб Він сам для неї знайшов чоловіка, що був би не лише католик, але й запалений вірою. Так само, під впливом глибокої віри, думала собі, що буде мати багато дітей, і їх усі посвятить Богові.

Одного дня, як переходила мостом св. Леонарда, стрінула одного молодого чоловіка. Впала її в очі його поважна й пристійна постава. Його вона зовсім не знала. Але якийсь внутрішний голос говорив її: ось це той, що його для тебе призначив!—Ці слова зближили до себе їх обоє. Вони злучилися нерозлучним вузлом супружжа 13. липня 1858. р. у церкві Матери Божої в Аленсон.

Родинні документи говорять нам, що в сам весільний вечір молодий муж звірився своїй дружині з такими бажаннями: за прикладом багато святих він хотів, щоб вони обоє жили в повній чистоті й здержливості. Вони того не знали, однак це було зовсім противне тому, що Бог постановив про них. Коли ж по році пізнали вони, що не така є Божа воля для них, Людвик зрікся своїх мрій про особлившу християнську святість у супружжі. Тепер зажили вони разом у досконалій одноті серця й волі.

Їх дім був при вулиці Нового Мосту. Годинникарська робітня Людвика, що манила гарними прикрасами виставленими в вікні, та аленсонські коронки, що їх робила молода подруга, мали стати джерелом утримання родини. Вони взялися щиро до праці. Покупців приходило багато. Вони були вірні й точні. Будуччина була запевнена.

Примірне подруже життя.

Обидвоє подруги щодень дуже добре відчували добродійство своєї взаїмної співпраці. Зелі була дуже практична, енергійна як рідко хто, працювала без відпочинку. Та передусім вона відзначалася подиву гідним духом віри. Цілим її життям заволоділа одна журба: вона взяла собі за клич життя осьті слова св. Францішки з Айбуас: "роби так, щоб у всіх річах Бог був найбільше люблений."

Людвик був, може бути, трохи спокійнішої вдачі. Схильний, щоб розважувати побожно красу природи та відчувати поезію світла, що продирається крізь мряки його краю, був він взором тієї терпеливої й діяльної любови, яка тільки чару розсіває без перестанку на спільне пожиття.

Так бачили його одного разу, як він не оглядаючись на людей підносив на людній вулиці одного робітника, що лежав пяний як темна ніч. Він узяв його мішок з приладами, подав своє рамя за підпору, та напоминаючи його лагідно, запровадив до його дому. Пізніше стрінув він раз на одній залізничій стації якогось нещасного, хворого на падачку, що майже вмирав із голоду й не мав грошей на поворот до свого села. Людвик взяв тоді свій капелюх, кинув туди першу милостиню й відтак сам просив усіх подорожних хоч один гріш для бідного, щоб той міг вернути до дому.

Але в найвищім ступні показувалася тісна злука обоїх подругів у службі Богові й особливо ж у почитанні Ісуса, вкритого в кивоті. Він і вона щодня були на Службі Божій пів до шестої рано. Обоє разом клякали до св. Причастя. Тоді не було ще щоденного причастя по парохіях. Вони однак приймали Ісуса частіше, а не в самі лише неділі

Хоч жінка мала тільки клопотів, хоч муж так тяжко працював, вони строго заховували пости, приписані св. Церквою. Це робили вони в часі, коли навіть найліпші родини зачинали тратити духа вмертвлення й не заховували приписів церковних. Всетаки вони робили ще щось більше.

Звичайно в неділю приходили молоді селяне з околиць до Аленсон для забави й закупів. Вони затримувалися передусім перед вікном із золотими прикрасами. Коли ж заповідалося на яке весілля, тоді молоді дуже охоче купували обручки, перстені, дармовиси, ковтки до вух та інші прикраси, що їх так дуже на селі люблять. Однак, коли приходили в неділі перед склеп Людвика Мартін, двері були замкнені. Тут не продавали з пошани для святого дня.

Певна річ, що через те вони багато тратили. Деякі з їхніх приятелів радили їм бути не так строгими. Вони їм давали раду, що на їх думку, заховувала спокій неділі й не позволяла на страту торгу:

"Ви лишіть, казали вони, втворені хоч бічні двері. Від входу ваш дім буде для людей замкнений. Але й можна буде зайти до вас без всякого шуму й ви не стратите ніколи так добрих торгів!"

Та Людвик відповідав їм: "Я волю стягнути на свій дім Боже благословення, як добрих покупців."

Цей живий дух віри, так сильно виказаної, показувався ще миліше в пожитті супругів, перед очами світу закритім. Вони молилися разом. У молитві, благаннях звернених до небесного Отця вони вкладали запал старого капітана батька, якого не можна було чути, як він молився "Отче наш" і не плакати. Вони також любувалися в читанні життя святих. В них вони бачили своїх духовних братів.

Одного дня, як молода дружина читала життепис пані Акарі, що то всі свої діти посвятила Богові на службу в монастирі кармелітів, вкінці ж і сама посвятилася Йому в монашім життті, закликала зворушена: "Всі діти монахами-кармелітами! Чи це можливе, щоб одна мати мала таку честь!"

Коли так вона думала, чи ж могла вона не радіти з того, що її муж що місяця ходив на цілонічну адорацію Пресв. Евхаристії. Кільки лише разів вона виходила з дому із ним, вступали вони дуже охоче до якої церковці. Там найбільше їхне щастя було клякнути перед кивотом, що так часто забутий всіми.

(Далі буде).

——— О ———

МИТРОПОЛИТ АНДРЕЙ

Заслуги Кир Андрея для Народу.

Могло б комусь видаватися, що при всесторонній і всеобіймаючій діяльності нашого Митрополита для Церкви не зможе він знайти можности працювати на інших ділянках нашого народнього життя. Так воно однак не було! Нема мабуть ні однієї царини народнього життя, що в ній не поклав би Митрополит своєї цеголки, чи навіть сам не збудував би без нічиєї помочі.

Із престолом львівського архіепископа приняв Кир Андрей не лише стариний титул Митрополита, але й з конечности ізза браку нашої світської влади, й обовязок також найвищого Представника Українського Народу. Надії українців здійснилися так прегарно, що 1901 р. ніхто не міг собі краще вимріяти. Отсе вже від 1901 р. остає Митрополит у постійному співділанні з нашою найвищою центральною управою "Українського Народнього Комітету". Коли 1903 р. українські посли на знак протесту виступили зі Сойму, то так само й Митрополит не явився на цьому Соймі. Коли 1906 р. галицькі українці боролися за виборчу реформу до парляменту, то Митрополит стає на чолі посольства до цісаря у цій справі. Коли 1910 р. розгорілася борба між українцями й поляками в справі "Українського Університету" у Львові, то Митрополит виголосив 28. VI. 1910 таку палку промову у Палаті Послів за цим жаданням, що відгомін його слів відбився у Берліні, Парижі, Лондоні й Петербурзі, а з Відня явився цісарський декрет, що із днем 1-го вересня 1916 р. буде отворений "Український Університет" у Львові. Він і посвятив 1914 р. прапор для Українських Січових Стрільців, що йшли до бою за ідею Вільної України. Митрополит стає царським вязнем за це, що в часі російської інвазії на Галичину візвав українців стояти твердо, непохитно і неустрашимо при своїй вірі й народности. Відвідавши 1917 р. "Українську Центральну Раду" у Києві складає Українській Владі свій привіт. Щоб перепинити інтриґи деяких поляків і москалів, що їх розсівали проти українців, переїзджає через Швецію, Німеччину, Бельґію й Париж і у Швайцарії, міжнародньому центрі виготовляє "Меморіял про Українців й Унію" до вжитку у впливових кругах аліянтських і невтральних країв. І знову 1921 р. бачимо, як Митрополит заступається за правами українців до власної держави в Римі, у італійського короля, у маршала Фоша у Франції, у Кардинала-Архіепископа Мерсіера, в Брукселі, а навіть їде до Вашінґтону у Злучених Державах до Секретаря Стану Гюза. Вертаючи до Польщі, зістає увязненим у Познані. Значний є вкінці рішучий виступ Митрополита проти пацифікації й ревіндикації церков. Чи зділав хтось із українців більше для українців на політичному полі, як наш Митрополит?

Найбільшим культурним ділом Митрополита це оснування, зорґанізовання й матеріяльне забезпечення "Українського Національного Музею" у Львові. Було вправді кілька музеїв на Великій Україні, але вони мали більше місцевий характер. Перший Український Національний Музей створив коштом двох мільйонів передвоєнних корон наш Митрополит. Сам він і через других учених знавців згромадив у цьому Музеєві тисячі старих ікон, різьб, образів, іконостасів, золотоголов, строїв, килимів, книг вишивок, грамот, старинної зброї і т.п., разом 15 тисяч предметів. Цей один музей поставив Митрополита в ряди найкращих синів України.

На полі українського шкільництва є Митрополит незрівнаний заслугами. Це він подарував величезний будинок на "Укр. Дівочу Ґімназію Сестер Василіянок". Він здвигнув велику "Бурсу Рідної Школи" у Львові на 120 учеників. У Митрополичих будинках св. Юра від 20 літ уже знайшла даром приміщення "Укр. Народня Школа ім. Грінченка". Для "Школи ім. Князя Льва" і "Читальні Просвіти" дарував Митрополит три доми. Він заложив "Дяківську Школу" у Львові, звідки виходили освічені дяки, диріґенти, книговодці, кооператори й провідники. Щоб питомці "Укр Колеґії" в Римі мали де перевести вакаційний, невиносимої спеки час, то Митрополит закупив біля Риму у Кастель Ґандольфо чудову віллю від російського князя Ґаґаріна. У Милованi закладає Митрополит першу "Українську Садівничу Школу", й дарує її Просвіті. В Коршеві закладає "Хліборобську Школу" й дарує її "Сільському Господареві." В Скнилові отворив різні робітні для науки всяких ремесел і дарував цілий двір зі садами й полями Студитам, щоб вели. При площі св. Юра у Львові закупив три чверти морґа й дарував це на будову будучого "Українського Університету". Наче завершенням високого розуміння науки це оснування й вивінування "Української Духовної Академії". Чи дав хтось більше на народні цілі?

Воєнне лихоліття найбільше відбилося на українських сиротах. Коли українці зі Львова зложили на сироти 320.000 австр. корон і вручили їх Митрополитові як основу на "Фонд Воєнних Сиріт ім. А. Шептицького" то серце Митрополита так зворушилося гіркою недолею сиріт, що від себе "додав" він до цього фонду 4.000.000 австрійських корон. Для поліпшення долі цих убогих сиріт їде наш Митрополит до Канади й Злучених Держав й шукає помочі у своїх і чужих. На довший час митрополича палата стає приміщенням для хворих сиріт, а його предчудний огород, колишній парк львівських владик перемінюється на яринний город, що з него продукти йдуть на удержання сиріт. На Сиротинці дарував він майно Посіч-Майдан вартости два і пів мільйона корон, земельні добра Зарваниці, вартости 750.000 корон і ще у Львові майно вартости 600.000 корон. У Миловані заложив "Вакаційну Оселю" у Підлютім "Літнище", де кілька тисяч дітвори може віддихати чистим гірським воздухом, відживлятися здоровим харчем, відбувати в горах прогульки, купатися, бавитися. Для хорих у Львові на городецькім здвигнув своїми грішми "Українську Лічницю", а на Янівському "Порадню Матерей". Велике серце Архиєрея огортає любовю не лише молодь, нарід, хорих, сиріт і бідних родільниць, але навіть птахів, зілля і звірів, бо в карпатських пралісах оснував так звані "завітники" або лісові резерви, що в них моглаб переховатися в нетиканому стані вся рістня, як тис, ялиця та кедрина з дерев, а зо звірят кіт, рись, олень, беркут, орел, тетерев медвідь, що вже були загрожені вигубленням.

Крім цього уфондував Митрополит цілий ряд релігійних і культурно суспільних установ. Василіянам на т. зв. Вільці на Стрийському дарував кілька морґів землі на будову церкви й монастиря. Чинові Спасівців дарував на Збоїськах 16 морґів землі на Вище Виховне заведення. В Зарваниці дав Митрополит 300 морґів поля на заведення господарства й 250 морґів на Сиротинець. Також уфондував церкви на предмістях Львова, на Клепарові, Богданівці, Кайзервальді, а на будову парохіяльної церкви у Тернополі жертвував 8.000 дolярів. Завдяки жертвам Митрополита Львів за останних 35 літ прибрав дуже вид українського престольного міста

Митрополит цікавився також дуже розвитком українських торгових, промислових, фінансових і кооперативних установ. Коли закладали "Земельний Банк-Карпатію" Митрополит закупив основні шери на більшу суму. Так само підпирав гаряче "Сільський Господар". За радою архитекта Левинського закупив у Львові на Личакові так звану "Пісківню" вартости пів мільйона долярів, що має 20 морґів площі з піском, пригожого на виріб скла, де мала станути велика "Українська Скляна Гута."

Будучи противником більшовицьких кличів клясової ненависти, Митрополит натомість діяльно підпирав парцеляцію великих господарств між наших селян. При помочі крилошанина о. Тита Войнаровського розпарцелював він тисячі морґів між наших селян. І так розпарцельована земля остала при селянах і їх живила, а рільничі школи образували дітей а фінансові інституції і кооперативи заложені Митрополитом, давали хліб тисячам українців.

Митрополит Шептицький також був великим любимцем і знавцем красних штук. Цілий ряд українських артистів як Новаківський, Стасюк, Сосенко, Курилас, Паращук, і інші знайшли щедру поміч у Митрополита, що уділював їм грошеві стипендії, закуповував їх твори, літами давав для них даром приміщення, удержував їх робітні й висилав їх на заграничні студії.

І тому імя Митрополита Шептицького не є власністю галицької Митрополії чи галичан греко-католиків. Воно є власністю всіх українців. Воно є символом односте релігійно-національної. Воно є відновою повороту старого українського боярства на службу Церкві й Народові. Митрополит Шептицький гармонійно зєдинив Греко-католицизм із Українським Народнім Духом.

І тому його імя є вже тепер записане в історії Церкви і історії України золотими буквами вдячности.

Острогірка.

———

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Торонто, Онт. На латинські різдвяні свята було офіціяльне отворення третьої ґреко-католицької церкви в Торонті. Парохом є о. Ст. Борис.

Мондер, Алта. Різдвяна несподіванка. Мила несподіванка відбулась в домі панства Лесюків, підчас якої Впр. о. Лесюк серед загальної радости родини й знакомих вручив п. Марії Лесюк у дарунку моторову машину до прання та пожелав многих щасливих літ.

При тій нагоді переведено збірку на різдвяний дар для "Світла", що принесла $2.75. Збіркою занялися п. Данько Розґо й Іван Сміхура.

Лемонт, Алта. Хоч українців греко-католиків у містечку Лемонт не багато, то однак задумують зорґанізуватись у парохію і побудувати собі церкву де спільно молилися б Богу й виховувалися б релігійно.

Дня 6. І. ц.р. перед північчю було в домі Павлюків різдвяне богослуження. Людей зійшлось понад сподівання.

По відправі о. М. Когут, ЧСВВ. мав короткі збори в справі орґанізації нової парохії та будови церкви в місті.

По дискусії вибрано комітет і рішено піти колядувати на церкву. До комітету належать: Василь Озібко, голова; П. Остапік, заступник; Филип Павлюк, писар; Дмитро Горпанюк, скарбник; Антін Хомляк і Іван Павлік, провідники.

Всюди приймали колядників з великим вдоволенням і радо складали щедрі дари на будову нової церкви.

З коляди вже зібрали $223.80.

Початкові успіхи дають надію, що орґанізація нової парохії піде скорим ходом і що спільними зусиллями добрих людей вибудується в Лемонті гарний храм Господеві.

Вернон, Б.К. У нас о. Христофор Кондратюк мали відправу, а потім був обід у панства Василиків на якому зложили присутні $4.00 на католицьку пресу Українські Віс-

ти й Світло.

"Світло" читаємо й дуже нам подобається. Також гарний і цінний календар Української Родини. Бажаємо Отцям кріпкого здоровля та молимо Христа Царя, щоб давав сили до праці для Його слави й добра душ.

Гавриїл Пасічник.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

17 — Моркемб (10 год. рано).
18. Навечеря Богоявлення —
Восток св. Николая (8 год. р.)
Дервент (місто 9 год. рано).
Іннісфрі В.Ч.Х. (8 год. рано).
Іннісфрі Р.М.Б. (10.30 год. р.)
Ренфурлі 1.30 год. пополудні.
Плейн Лейк 4 год. пополудні.
19. Боговялення Г. Н. І. Х. —
Скаро (6. год. рано)
Чипмен (6 год. рано)
Борщів (7 год. рано)
Москалики (8 год. рано)
Дервент (св. Юра)
Гиллійрд (10 год. рано)
Новий Київ
21. Неділя по Просвіщенні —
Борщів
Вегревил
Новий Київ
Мирнам свячення води)
28. Неділя 30 по Сош. —
Чипмен
Плейн Лейк
Блумінгтон

Basilian Fathers,
Mundare. Alta., Canada.

СІЧЕНЬ

19. Богоявлення Господнє — Садлов, МкМонн.
21. Неділя по Просвіщенню — Кенора, Транскона.
28. Неділя 30 по Сош. — Правда, Кенора.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ПРИГАДКИ

19. І. Пятниця. Богоявлення Господнє. Повечеря вел. з литією. На утр. все празника. Єв. утр. Марк. зач 2. Сл. Б. Золотоустого. Антиф. празн. Єлици. Ап. зач. 302, Єв. Мат. зач. 6. Задост. празн. Замісць "Буди імя Госп." є "Всяческая". Водосвяття.

21. І. Неділя по Прос. Попразн. Богоявл. Юрія і Еміліяна. Глас 1. На утр. Єв. воскр. 1. Сл. Б. Антиф. 2 перші Богоявлення, 3-ий з прип. Богоявл. Ап. нед. по Просв. зач. 224. Єв. нед. по Просв. Матея зач. 8.

Слідує седмиця 30.

27. І. Віддання празника Богоявлення.

28. І. Неділя 30 по Сош. Гл. 2. Єв. утр. воскр. 2. Сл. Бож: Ап. зач. 258. Єв. Луки зач. 91. нед. 30-тої.

Слідує седмиця 31.

18. І. Навечеря Богоявлення. Піст. Щедрий Вечір. Свяченою водою кропиться цього дня всі господарські будинки.

По Йордані парох відвідує своїх парохіян зі свяченою водою.

Загальниця і Заборонений Час на весілля і танці до Богоявлення (19. І) включно.

Зміни місяця: Перша кватира 17. І. Повня 24. І. Остання кватира 31. І.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

—**В Ню-йоркській** католицькій дієцезії є тепер 281 початкових шкіл з 99, 961 учнями й 76 високих шкіл з 15,886 учнями.

— **В Українській** Католицькій Бурсі в Саскатуні є тепер 17 студентів.

— **Апост. Візитатор** Преосв. Іван Бучко прибув до Аргентини й 3. XII. посвятив монастир Сестер Василіянок у Апостолес. Дня 4. XII. Владика серед зливних дощів відвідав доокличні кольонії. 17. XII. загостив до Інкарнасіон у Параґваї, до міста, де найбільше буває скупчених українців.

— **Папа Пій XII** вислав грошеву допомогу фінським католикам

— **Недалеко** Мадриду посвячено цвинтар, на якому спочивають 10,000 осіб, що майже всі впали жертвою большевицького насильства.

— **По смерти** кардинала Мунделяйна став архієпископом у Шікаґо Преосв. Самуїл Стрич, передше архієп. з Мільвокі.

— **Всіх езуїтів** у світі є тепер 29 тисяч

— **В Римі,** дня 1-го січня згоріла папська палата "Канчелярія" що була одним із найкращих памятників Риму з часів ресенансу. Причина пожару невідома.

— **Канадійський** військовий епископ Нелліган видав розпорядження, що кожного місяця в другу неділю має бути спільне причастя всіх канадійських католицьких жовнірів.

— **Преосв.** Едвард О,Рурке, бувший епископ Риги а пізніше Данціґу вступив до монашого Згромадження ОО. Маріянів у Римі.

— **Сер Джан Ріт** новоіменований міністер інформації в британськім кабінеті Чемберлейна є визначним католиком

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Масові розстріли.** "Шикаго Геральд" приніс вістку про крівавy масакру 5,000 червоноармейців, які відмовились воювати проти фінів. Розстріли виконано за фронтом від 9-16 грудня. Совітське командування старалось цю масову екзекуцію затримати в тайні, та світ таки про неї довідався.

— **Невдоволення в Росії рос**те. Дотеперішні невдачі в російсько-фінській війні викликали серед війська й мас цивільного населення велике невдоволення. Це проявляється тим, що совітські вояки масово піддаються фінам а цивільне населення робить саботажі у фабриках і комунікації.

— **Мадяри** Карпатську Україну перезвали на назву: "Горішня Угорщина."

— **Війна** коштує Европу около 150 мільйонів долярів денно понад звичайні видатки.

— **Від землетрусу,** що стався при кінці грудня в Туреччині згинуло до 100,000 осіб. Дня 3 січня новий землетрус завалив свіжих 10 сіл. В околицях де були землетруси нарід у страшній нужді. Уряд має незвичайно великі труднощі при уділюванню допомоги.

— **Америка** далі зброїться.

— **В Ірляндії** виконують різні терористичні акти ірляндські революціонери, що є проти поділу Ірляндії на дві половині, з яких одна далі визнає англійського короля. Революціонери є за цілковитим обєднанням краю в одну ірляндську републику. Імон де Валера є проти терористичної акції.

— **Комуністи страшніші від націстів.** Бюро публичної опінії під дирекцією д-ра Ґелопа, перевело анкету над питанням, хто більше небезпечний для американського суспільного устрою: комуністи, чи націсти. 70 процент відповіли, що комуністи більш небезпечні від націстів.

— **Реквізиція усіх кораблів.** Британський уряд з днем 1-го лютого зареквірує всі кораблі в британській імперії. Власники кораблів будуть ними далі вести бизнес як звичайно, але підлягатимуть розпорядкам уряду щодо товарів, які будуть перевозити й шляхів, якими мають плисти кораблі.

— **Фінсько-російська війна** ведеться з великими втратами для большевиків. На всіх фронтах настуги большевицької армії були відбиті. Втрати большевиків дуже великі. Донесення подають, що большевики досі втратили вбитими, раненими й полоненими 120.000 людей, 250 літаків і 250 танків. Крім того невдачі знищили престіж червоної армії, про котру тепер увесь світ говорить, що вона до нічого.

— **Хоробро боряться.** Фіни з подивугідною хоробрістю знаменито боряться з большевицькою навалою. Москалі гинуть тисячами від куль і морозу. В деяких місцях фіни перейшли на російську територію і там ведуть бої

— **У світі сподіються,** що під весну Німеччина пічне проти Англії і Франції свій страшний блискавичний наступ, на суші в повітрі й на морі. Англія і Франція приготовляються відбити той наступ і одночасно розгромити ґітлеризм.

— **Між Італією** й Совітами тепер напружені відносини. Італія готова оружно виступити проти совітів, коли б ці пробували посунутись на Балкан.

— **Між Советами** й Англією панує поважне напруження.

— **Зміна в британськім уряді.** Премієр Чемберлейн реорґанізуючи британський кабінет, усунув Гор-Белішу зі становища міністра війни. На його місце зістав назначений Оливер Стенлі, президент торговельної ради. Гор-Беліша є жидом. Його усунення викликало великий розголос і дискусію серед англійського громадянства. Певна причина усунення Гор-Беліши невідома. Є здогади, що його уступлення домагались високі кола британської армії.

На домагання премієра уступив також лорд МекМиллен, міністер інформації, якого багато критиковано за його систему суворої цензури. По ньому прийшов сер Джан Ріт.

— **Війна** на морі продовжається. В січні англійські кораблі Данбар (10,002-тон) і Ротсей (7,016-тон) пішли на дно від мін, а Овкґров (1,985-тон) затонув від німецької бомби.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка в домі панства Васликів, Вернон, Б.К. $2.00
Різдвяний дар п. Михайла Романюка, Чипмен, Алта. 2.00
Христина Горішна, Трой, Н. Й. Зл. Держави 1.00
З нагоди імянин п. Николая Гоменюка зібрано на "Світло" в Плейн Лейк, Алта. 1.65
До збірки заохотив п. Василь Горин, а перевів п. Іван Варава.
Збірка в домі панства Лесюків, Мондер, Алта. ... $2.75

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (42) 3. Мондер, Алберта, 1-го Лютого, 1940. Mundare, Alberta, February 1st. 1940. Vol. III. No. (42) 3.

МУХА ПЕРЕМАГАЄ МЕДВЕДЯ

Так треба сказати про фінсько-російську війну. Під кінець січня большевики зробили кількадневий наступ на фінів, щоб проломити оборонну лінію Манергайма. Фінці не тільки що відбили наступ, але ще нанесли важкі удари червоній армії, здобули велику воєнну добичу й большевицькими трупами густо покрили боєві поля.

На знимці бачимо тих нещасних червоноармейців, що попались у фінський полон.

Бідні й нещасні люди зі Совітів, гнані примусом до заборчої війни з миролюбивими фінами, гинуть тисячами серед снігів і тріскучих морозів. Між ними є багато українців. За-що й пощо вони проливають кров і кладуть свої голови? Хіба тільки тому, що так захотілось кровожадному Сталінові й большевицьким посіпакам.

Йосиф Сталін, вожд катів у тюрмі народів, що називається Союз Совєтських Соціялістичних Републик. Під його режімом у кайданах плаче крівавими сльозами бідна Україна.

БОЛЬШЕВИЦЬКЕ ОРУЖЖА ПРОТИ БОЛЬШЕВИКІВ

Фіни бють москалів московською зброєю, що її дістають з Еспанії. В часі горожанської війни в Еспанії російські большевики доставляли еспанському червоному урядові зброю. Зі закінченням цеї війни вся та зброя опинилась у посіданні національного уряду, що тепер висилає її фінам у боротьбі проти червоної Росії

Маршал Карло Ґустав Манергайм, 72-літний начальний вожд і геройський борець за волю й незалежність фінського народу перед грабіжницьким наїздом большевиків.

Фінське військо, що своїми грудьми обороняє рідний край перед комунізмом.

За релігійний мир у світі!

(Місійне намірення на лютень)

Живемо в страшних часах. Демон модерної війни, закутий в залізо, переходить цілі краї й огнем та мечем ширить знищення й руїну серед людського життя й майна.

І куди тільки він перейшов, там полишив за собою землю сплямлену кровю, засіяну трупами, покриту звалищами й згарищами людських осель.

Куди він перейшов, там з болю стогнуть каліки, плачуть бездомні вдови й сироти, там марево голоду й хороби, біди й розпуки заглядає в вічі дітям і старцям...

Злощасний подих війни відчувають люди не тільки там, де ведуться бої, але й в цілому світі. Через війну утруднені або перервані відносини з многими державами, спаралїжований культурний, економічний і торговельний рух, а це дається болючо відчувати навіть тим, що в цій війні є невтральними.

Разом із тими дочасними лихами, війна принесла велику руїну в людських душах. Війна розпутала й розбурхала людські пристрасти. Люди під її впливом стали дикими злобними, мстивими, повними ненависти й брутальности. Завмерло в многих почуття людяности, справедливости й любови. Один другого жажде знищити.

Сучасне воєнне горе збільшує ще одне лихо, а це переслідування релігії і Церкви в деяких краях.

Читаємо й чуємо про те, як то в одних краях державна влада переслідує Церкву явно й брутально, а в других тайно й підступно.

В декотрих державах Церкві конфіскують майно, розвязують виховавчі заведення, замикають церкви, забирають монастирі, забороняють релігійні товариства, не допускають до навчання релігії в школах, переслідують духовенство в його душпастирській праці, брехливою пропаґандою і терором підривають віру й ширять безбожність та деморалізацію.

А там, де шаліє переслідування релігії і Церкви діється велика образа Божа, поповняються всілякі гидкі гріхи, що стягають на нарід Божий гнів і нові кари та терплять шкоду численні душі.

Сумна картина сучасного стану людства. На неї з болем

серця глядить Намісник Христовий Папа римський і хоче людство ратувати.

Загально відомі е зусилля Папи Пія XII, щоб довести воюючі народи до мира й до встановлення нового ладу в світі, що приніс би людям свободу, добро й щастя.

Папа молиться в тім намірі й працює в тім напрямку, а також взиває нас усіх до молитви й праці для мира між народами.

Мир — це велике й потрібне добро людям. Його гарячо бажають мільйони людей.

Молімся до Пресвятого Серця, щоб просвітило керманичів держав, щоб вони пізнали ясно, що ліпше мир як війна й знайшли спосіб до усунення війни й заведення миру й згоди.

Жертвуймо наші благання, добрі діла праці й терпіння Богові за тих, що тримають в своїх руках державну керму, щоб вони місто переслідувати Церкву, дали її спокій й свободу, щоб вона могла без перешкод виконувати свою велику місію виховувати людей в правді, справедливості, любові й згоді та вести їх до щастя дочасного й вічного.

Коли послухаємо заклику Папи й будемо щиро-сердечно молитись за релігійний мир у світі, а з нами будуть те саме робити мільйони других християн, так тоді можемо надіятися, що виблагаємо в Бога ту ласку, що настане в світі повний і справедливий мир, що принесе й кращу долю для нашого безталанного народу.

То ж молімся, Брати й Сестри, за релігійний мир між народами!

повинна продовжуватися далі.

В наших часах світська преса є сильно розвинена. Виходять великі, багаті часописі. Пишуть вони про все. Знайдете там різне від оголошень і жартів аж до політичних і наукових статтей. Є там річи цінні й корисні, а є маса пустого, безвартісного матеріялу, обчисленого на саму цікавість читача, а часом і багато шкідливого.

Хоч у світських часописях знаходимо всіляку всячину, то однак там або зовсім не подибуємо, або лиш дуже мало про релігійні справи. А як часом знайдеться щось на ту тему, то рідко коли написане по правді, так як треба.

Тому, що світські часописи релігією не дуже то займаються і не можуть вповні задоволити потребу релігійного знання, якого вимагають наші часи, то треба кожному, що хоче жити релігійним життям, крім світської часописі читати також і релігійну.

Релігійний часопис виглядає для декого не дуже то приманчивий і цікавий, бо не годує його сензаціями, фантазією й видумками. Це правда, що в релігійному часописі нема так багато цікавого для плиткоумної людини, як звичайно в світській часописі, але є зате багато поважного, цікавого й повчаючого для людини думаючої, що шукає правди в житті, а не любить бавитись миляними баньками подразнюючих сензацій та фантазій і пустих теорій і кличів. А це якраз повинно для кожної чесної й поважної людини бути найбільшою принадою читати релігійний часопис.

В наших часах загальної релігійної темноти й заблуджень це просто необхідна конечність є передплачувати й пильно читати добрий релігійний часопис.

Таким часописом є якраз "Світло". Хто його досі уважно читав, той мав змогу особисто переконатись скільки цінного матеріялу можна знайти на його сторінках.

Тому, що "Світло" є хосенним і потрібним часописом для кожного українця, то з того слідує, що ми повинні його піддержувати, щоб воно сильно стояло фінансово й поширювати, щоб воно знаходилось у кожній українській хаті. Звідси то йде наша просьба до всіх, добрих українців:

1. **Читайте пильно часопис "Світло"!** Не пропускайте ані одного слова; а прочитане добре запамятуйте, роздумуйте й переповідайте другим!

2. **Будьте апостолами "Світла"!** Поширюйте його між вашими другами й знакомими, впихайте в руки особам байдужим і ворогам релігії! Хай всі читають й просвічуються!

3. **Точно платіть свою передплату й при всякій нагоді збирайте на Пресовий Фонд "Світла"!** Видавання релігійного часопису пожирає великі суми гроша. Гріш, це конечна передумовина до існування і розвитку релігійного часопису. Тому, що "Світло" не має великих богачів, щоб його видання фінансували, всі добрі українці повинні постійно підпомагати матеріяльно його існування.

Коли так віднесемось до "Світла", тоді воно буде ще краще як дотепер сповняти своє високе завдання просвічувати кожному українцеві життєвий шлях до добра й щастя в дочасності й вічності.

БРАЦТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

З НАГОДИ РІЧНИЦІ ЗЛУКИ ВСІХ УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ **В ОДНУ ДЕРЖАВУ**

відбудеться

в неділю, дня 4-го лютня, о год. 2.30 пополудні

в домі Інституту "Просвіти" ріг вул. Арлінгтон і Причард,

ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОЇ ДЕРЖАВНОСТИ

Багата концертова програма Нові хорові пісні — Вокальні й інструментальні соля і дуети.

Промова Всесв. о. Др-а В. Кушніра

Кожний українець і Українка, що почуваються членами Української Нації повинні прибути на це торжество, щоб заманіфестувати свою національну свідомість і визнання ідеї Одної Української Держави.

Приходіть і кличте других! Перебудьте цей день у торжественному настрої! Вступ за запрошеннями. Можна їх набути в організаціях при кожній парохії, а в день Концерту, при дверах салі.

Дітей нище 12 літ без родичів не впускається.

ЗАРЯД
БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ВІННІПЕҐУ

Вже Закінчився Пресовий Контест "Світла"

На Новий Рік закінчився розігравкою в Народнім Домі в Мондері Пресовий Контест "Світла".

Першу нагороду, літературно-наукову бібліотеку вартости $7.00, отримала Анна Шеремета з Мондеру. Другу нагороду, релігійну бібліотеку вартости $6.00 дістав Андрій Балак з Ґренд Вю, Ман.

Третю нагороду, $5.00 готівкою, виграв Павло Дрібненький з Нормандо, Алта.

Четверту нагороду, передплату "Світла" на два роки дістав Лев Мізюн з Куксвил, Онт.

За приєднання найбільшого числа передплатників для 'Світла' дістав в нагороду $5.00. Впр. о. Василь Каменецький ЧСВВ.

Крім того всі, що взяли участь у цьому контесті дістали даром "Календар Української Родини."

На закінчення контесту Видавництво "Світла" щиро дякує всім, що дотепер працювали в користь "Світла" та допомогали йому своїми жертвами.

Пресовий контест 'Світла' закінчився, однак праця для розвитку цієї релігійної часописі

З одного Листа з Галичини

До наших рук дістався лист з Кристинополя датований 17. жовтня м. р., що подає нам деякі вісти з Галичини. Подаємо його до відома читачам "Світла", з деякими пропусками.

"Користаючи з нагоди, що можу передати лист, пишу до Тебе кілька слів. В нас нема ні пошти ні колії ні ніякого уряду.. Ми опинилися тепер у такім куточку, що наоколо Кристинополя советська границя, так, що і Сокаль і Мости й Белз, все пішло під большевиків, лиш Кристинопіль лишився по німецькій стороні. Аж страшно подумати, що наш бідний нарід буде робити в тім царстві антихриста. Ми мали нагоду самі переконатися, що большевики зробили з людей у себе, бо советські війська були заняли також і Кристинопіль і були в нас щось три тижні. Страшно було дивитися на них. Они всі ішли як та послушна худоба й мусіли говорити "що в нас добре, лише Бога нема." Тихцем декотрі казали: "Нех вас люди Бог боронить від такого добра!" "В нас страшна нужда, та нам не вільно того казати, бо як би другий почув, так би мене зараз застрілили."

Я вже забагато розписався за тих советів, а треба ще і за друге написати. Отож треба знати, що війна в Польщі, хоч не була довга, але далась добре в знаки; а Кристинопіль таки добре потерпів. Були в нас і бомби, а на саме Різдво Матери Божої поляки ставили опір німцям. Німці запалили місто й згоріла яка половина міста, самі жидівські доми, лише два обістя християн погоріли. По тім огні, ще того самого дня німецьке військо відійшло, а за два дні прийшли совіти. І тепер наші жиди показали, що вони всі комуністи Дуже тішились большевиками й казали: От тепер то вже буде нам добре, щоб тільки так лишилося! Та за тиждень, як почули, що Кристинопіль буде належати до німця, то всі вивтікали до Сокаля, до Мостів і до Виткова, де хто міг, аби за Буг і Кристинопіль лишився тепер без жидів..

В нас нема певного спокою. Щодень щось іншого довідуємося, а ще до того ми нічого не знаємо, що в світі діється, бо тепер не маємо жадної газети, а хто має радіо, то нічого не довідається тепер із нього.

Думаю, що там у Канаді Ви може ліпше знаєте, що тут діється, бо там виходять різні часописи, тай про все пишуть.

Ти писав у посліднім листі, щоби Тобі написати, які обставини були в Польщі. Треба Тобі знати, що в Польщі в послідних часах було українцям щораз гірше: переслідували поодиноких людей і всі товариства. Зачали арештувати й замикати наших католицьких священиків, словом українцям не вільно було нічого. Поляки пильнували, щоби українці не зробили якого повстання, а легковажили собі ворога зза границі. Але дістали вже за це свою заплату й та війна ганебно запишеться в їх історії. Українці вийшли на тім ще гірше, бо вся Східна Галичина, всі наші міста й села попались у неволю ще гіршого ворога, так що аж лячно подумати, яка доля чекає ті всі наші церкви, монастирі, наших священиків і наш нарід.

Лиш те одно тішить, що люди не тратять надії й потішають себе, що ще так не буде...

Як вже буде можна висилати листи поштою, то я Тобі знову напишу. Наразі оставай здоров і не забувай молитись за нас, свою родину й за наш бідний, безталанний нарід, бо не знати, що ще нас чекає.

Бог з нами!

З цього листу бачимо в яких гараздах живе наш нарід під большевиками та як жиди тримають з комунізмом.

Серед Воєнної Хуртовини

(В половині січня ми отримали лист від одної особи, що пережила страшні дні німецько-польської війни й большевицького наїзду на Галичину. Тому що цей лист подає багато цікавих вістей, з деякими конечними пропусками, оголошуємо його в нашій часописі. Редакція.)

Виїзджаючи з Риму, забрав зі собою важніші книжки й зимове білля. Хто знав, чи буде можливо по вакаціях вернути на студія до Риму. В Львові лишив велику валізу з біллям і поїхав до Лаврова. В веселім товаристві братів богословів скоро проминуло три тижні. З Лаврова через Самбір — Стрий, поїхав до Гошова. Перші й найкращі враження пережив у Гошові.

Субота, 12. VIII. Рано відправив Службу Божу перед чудотворним образом Матери Божої. На Службі Божій були гімназисти. Вибралися на прогульку й вступили по дорозі до Гошова. Приступили до св. Причастя. По Службі Божій відспівали "Под Твою милость" перед відслоненим чудотворним образом Матери Божої. Коло 9-тої години рано, надпливали прочани з різних околиць під проводом своїх отців парохів. Отці сповідали до пізної ночі. Від 10 год. рано до 7-ої вечером я роздавав св. Причастя що 15 хвилин. *У Гошові я пізнав сильну віру й дитинну любов нашого народу до Матери Божої.*

Була проща з Бучача, 450 душ; декотрі пішки. Сподівалися 1500. У послідних днях многі відмовилися. Хтось пустив поголоску: Поляки висадять потяг у воздух.

Неділя, 13. VIII. Сім до девять тисяч прочан у народніх строях. (Так буває кожної неділі). Співана Служба Божа надворі. Довгі ряди старших і молоді приступають до св. Причастя. Проповідав о. Дирда: "Бог є батьком усіх народів. Кожний нарід має право до життя. Добрий батько однаково поступає з дитиною здоровою й з калікою..." На проповіді були жандари. (В послідних часах жандарми часто приходили на проповідь до українських церков). По обіді прощальний молебен для кожної прощі особна. Сцена зворушаюча. При престолі священик. Церква переповнена. Прочани, при супроводі мельодійних органів, віддають честь Гошівській Богородиці. Декотрі може в послідне. По молебні відслонення чудотворного образу Матери Божої. Кожний старається щераз поглянути на Богородицю. Дехто схиляє голову, здержує сльози. Молебен скінчився. Отець Шпитка відпроваджує людей. Пращальна проповідь у церковних дверях. "Вертайте до своїх домів і не забувайте на Гошівську Матір Божу. Вона вас благословить на тяжку дорогу життя... У своїх клопотах прибігайте до Неї.. Приходіть знова до Гошова! Тут Мати Божа завсіди вас вислухає..." Процесія відходить. Співають: "Пречистая Діво Мати українського краю..." Люди втирають сльози. Важко Гошів покидати. Хто знає, що вдома чекає. Може військова картка, або холодна вязниця. Потяг відходить. Кожна процесія має свій вагон. По дорозі співають. Розмови обережні — стіни слухають — небезпечно. Щасливо приїхали до Бучача. Вже по півночі. Чомусь не співають. (Може передчували). Ніхто не вийшов привітати прощі, навіть найближчі. По пероні проходжуються поліції з крісами на остро. На двірці при вході стоять три поліцаї. Задержали всіх мужчин-прочан. Жадають легітимації. Шукають якогось осібняка. О. М. Ґрель, провідник прощі, зачав сварити поліцаїв. "Пощо псуєте святочний настрій? Маєте інший спосіб шукати за злочинцями." Нікого не арештували. Пізніше показалося, що між прочанами був поліційний агент.

Перед війною. Люди гуртками розмовляють по тихо, числяться зі словами, не довіряють незнаним. Українці дуже свідомі. Простий селянин цікавиться політикою, — бажає зміни. "Коби то вже раз скінчилося, бо годі витримати. Хай буде гірше, коби інакше." Хлопці ночують по стодолах, у кукурудзі, або в лісі. Масові арештування. Одна з причин: "Тому чотири роки ходив до сусідного села на військові вправи." Священиків арештують за "рущення" метрик. Здається, що не було української родини без одного, або двох представників у вязниці. Ніхто не знав до коли. Чи живуть? Чи пакунки їм доручають? Одна мати принесла бохонець чорного хліба й кілька зайванців для свойого сина в бучацькій вязниці. Хліб узяли. Ласощі відкинули, бо "він не варт того". Деяких зі шпиталю забирали до вязниці. В Бережанах українці забили трьох поліцаїв. Ніхто не видав убійників. Хлопці по лісах роблять військові вправи. Ціле село визначається свідомістю. Народню ношу небезпечно носити; мимо того парубки носили.

Через Бучач переходять прочани до Зарваниці. Подорож триває три дні в одну сторону. Свитанці не ті, що колись були. Свідомі, завзяті, добре звучені в релігії, часто приступають до св. Тайн. Певно мають добрих священиків. (Заввага о. Арсенія Партики ЧСВВ).

З Бучача плянував поїхати до Улашковець і остаточно там лишитися до кінця вакацій. Брак грошей на поворот до Риму й те, що мої валізи були в Львові, змінили мої пляни. З Бучача виїхав пару годин перед проголошенням загальної мобілізації. У місті великий рух. Передчувається якась буря в воздусі. Не було фіякра. За півтора золотого селянин відвіз нас на двірець. Потяг переповнений. Переважно самі жиди, як звичайно буває. Везуть великі клунки, ковдри, накп, кури в кошиках і т. д. Всьо їде до Львова. Розмови в потязі: Жиди скаржуться на переслідування в Німеччині, поляки нарікають на Гітлера, українці потішають себе: Ми нічого не втратимо, бо нічого не маємо. Може буде ліпше, як війна прийде." На кожнім двірці число подорожних збільшається. Хлопці їдуть до війська. Матері й сестри відпроваджають своїх до потягу. Чути розпучливе голосіння: "О мій синцю, моя дитинко. Де ж ти від мене відходиш. Та я тебе годувала..." Темна ніч збільшує пригноблюючий настрій.

Станіславів. На стації повно війська. У вагонах жовніри, коні, сіно, ровери. Всьо готове до відїзду на фронт.

Львів. Північ. Всюди повно війська. Горячковий рух. Матері, з малими клуночками в руках, шукають за своїми синами-вояками. Плякати на мурах — воєнні оголошення. Реквірують авта, ровери, коні, вози. Не можна продавати напитків. Заклик до співпраці, спокою й рівноваги. Вказівки на випадок газового нападу.

Слідуючого дня, (31. VIII.) виїхав до Жовкви. В монастирі всі заняті. До 3-ох днів мають опорожнити експедицію й зецерню. Буде військовий шпиталь. Вечером поїхав до Крехова. Спокій. Радіо нема, часописи не приходять. Гори й ліс заслонюють монастир від світового гамору. Нема нервового напруження.

Війна. Дні минали спокійно серед молитви й праці. Не дуже журилися, що у Львові вже війна. Вибухи бомб і стріли з гармат було добре чути до Крехова. Вечером показалася червона луна над Львовом.

Селяни слухали радія й пильно слідили за рухи німецької армії. Солтис (війт) ходив від хати до хати й збирав збіжжа для польської армії. Кожне село мало зложити визначену скількість. Пізніше те збіжжа згоріло у жовківській млині від німецької бомби.

Уряд змушував до виселювання перед наступаючим німецьким військом. Мандрівка цивільних була великою перешкодою для жовнірів. Виселенці нічого зі собою не мали. Кормилися по селах, а польський жовнір голодував. Польський жовнір рідко коли бачив воєнну кухню. Німецькі літаки нищили всякий довіз. Ярина на полі ратувала від голодової смерти. По кількох днях приходили жовніри-розбитки до крехівського монастиря. Сухі, зарослі, змучені, з черевиками на плечах; просили щось їсти. Лише мундур вказував, що то жовнір, а не вязень. Многі з них були без оружжа, клунків, щоби легше могли втікати. З кожним днем нужда збільшалася.

Гостинці переповнені втікачами. На старім возі їде родина. Старці, матері, дрібні діти лихо вбрані, без накриття на голові. Ідуть, самі не знають куди. Властитель тягарового авта брав по 100 злотих від особи. Вивозив за місто кільканадцять кільометрів; дальше не можна, бо "зіпсувалося" авто. Утікачі мусіли шукати іншого авта. Властитель по "направі" авта вертався по нових утікачів.

Галичани українці зпочатку відносилися прихильно до втікачів. Спомагали чим могли. Коли ж утікачі вертались домів, селяни не дали навіть води напитись. "Іди до ріки, там напєшся з головою." Декуди польським жовнірам, котрі вертались домів, люди відбирали паски, ровери, коні, навіть плащі. За такі рабунки большевики розстрілювали без пардону.

Минуло два тижні від початку війни. В Крехові ще спокійно, хоч довкруги чути стріли, бомби, видно вогні, перелітають німецькі літаки.

13 вересня. Рано польська кіннота, 500 люда, заїхала на монастирське подвіря. Утікають, хочуть відпочати. Коні скрили трохи в стайнях, а решта в ярі. Жовніри відпочивали під деревами. Офіцерам відступили кілька келій у монастирі. Військо чемне. При відїзді заплатили за масо, овес, сіно. Виїхали вечером, частина до Жовкви, а решта лишилося у селі Фійні. Щастя, що німецькі літаки не бачили, чи не хотіли бачити жовнірів коло монастиря.

15. вересня. Ревізія в крехівськім монастирі. "Німецька патруля сховала скорострія і набої в монастирі." О. Ігумен П. Лужик доказали безпідставність доносу. Ревізію переведено чемно. Офіцер заборонив щонебудь забирати з монастиря. Жовніри не хотіли прийняти дарованих помідорів. Двох жовнірів і один монах-садівник перепроваджували ревізію.

17 вересня Неділя. Від 9 год. чути голосні стріли на полудне від Крехова. Вікна бренять. Зачали Співану Службу Божу. Проповіди не докінчили. Від "Іже Херувими" Служба Божа читана. Просили людей, щоби не вертали домів великими гуртками. Коло 12-ої год. стріли втихли. О 2-ій год. по обіді 9 літаків перелетіли понад монастирський город. Отці й новики були на рекреації в городі. За пару мінут літаки завернули. Чути скорострія згори. Куди стріляє — не знати. Літаки над нашим городом. Ще більше стрілів. Ми поховалися під липи. На Фійні відізвалась протилетунська гармата. Ми бігали попід липи, як кури, коли зобачуть яструба. До пивниці не можна втікти, бо можуть нас побачити згори. Літаки кружляють над Креховом, Фійною й нашим городом. Кожний перестрашений, готовий на смерть. Наразі два великі вибухи. В воздусі повно порохів. У липах чути шелест. Що пішло в воздух? Брама, башта, церква, чи частина монастиря? Не знати. Стріли втихли. Всі повтікали до старої пивниці. Ми безпечні перед скорострілами, але не перед бомбами. Над селом чути бомби. По двох годинах війна скінчилася. Крехів і Фійна горять. За читальнею Просвіти, що недалеко монастирської брами, впало шість бомб. У церкві й монастирі вилетіло кілька вікон від гуку. Куснинк бомб долітали до монастирського подвіря. У Фійні зарилося 8 великих бомб. Жадна не вибухла. По "рожа св. Терені." В часі налету одна жінка виставила в вікні образець Пресв. Серця Христового й св. Терені. Коло тої хати впала девята бомба, запорола в землю й оперлася на купі камінця. Не можна сказати, що бомба не мала твердого опору. Бомба три фіта довга, а промір виносить 8-10 цалів. Яма вирита такою бомбою є 4-6 фітів глибока, а 10-12 фітів широка. У Крехові згоріло 18 господарств, забито одну дитину, а дві особі ранено.

Вечером німецькі авта вже були в Фійні... Польські жовніри-розбитки шукали нагоди, щоби стрінутись з німецьким автом. Підносили руки вгору, складали оружжа. "Ідіть до дому копати бульбу." — казали німці.

Жовква піддалася 19 вересня, а Львів 22. IX. На Різдво Матери Божої німецьке військо цофалося з під Львова. Відступають большевикам Галичину по Буг. Вечером коло 200 німецьких жовнірів кватерували в крехівському монастирі. До рефектаря, до більших саль і на коритарі принесли соломи. Офіцери по двох спали в келіях. Слідуючого дня приходили селяне до війська по тютюн. За кілька яблок або яєць діставали повні кишені польських папіросів. Дівчата за добрі гроші відпродували вишивані сорочки, горсети й рушники. Між жовнірами було багато університетських студентів. Виглядало, що вони приїхали до Польщі на вакації, а не на війну. З Крехова вивезли образи папів, цінніші церковні ризи й кілька чаш.

26 вересня. Через село Крехів переїзджали большевицькі тягарові авта в напрямі Магери. Люде посоловіли. Кожний питає, що сталося. Чому німець віддав нас большевикові?

Хтось пустив вістку: "Лише двох отців лишилося у Крехові, решта виїхали." Слідуючого дня багато людей прийшло на Службу Божу й приступило до св. Тайн. "Може то послідний раз" — казали.

Большевицьке військо казало, щоби люде забрали панські добра. Декуди пани повтікали. Люде кинулись на панське полишене майно. Забирали, що хто міг: худобу, збіжжа, дрова, двері, вікна, дверцята від печі, словом, що лише вдалося забрати. Рідко траплялося, щоби люде забирали маєток, коли пан був дома. До монастиря приходили бабки, щоб заміняти корову, ґазди крутилися, щоби дістати віз, коні, упряж, бо "большевики й так усе заберуть."

29. IX. большевицький уряд видав наказ, щоби до 24 годин віддати загарбане майно. За непослух чекає розстріл. Хто насильно забрав би другому майно, того поліція має право розстріляти.

Військо большевицьке численне. Переїзджають тягаровими автами, на конях, пішки, від вчасного ранку до пізної ночі. Численне, але нуждение. Малі ростом, сухі, сумні, без бадьорости. Всюди люде повідають: "Москалі не ті, що були колись. Це діти нужди."

(Далі буде).

— **Появилося** перше число "Вістника Молоді" ("Ют Геральд"), католицького молодечого двотижневика. Видає "Український Католицький Клюб Молоді, при церкві св. Покрови" в Вінніпеґу. Журнальчик на 8 сторін друку є писаний в українській і англійській мові. Витаємо появу цього потрібного в нас молодечого часопису й бажаємо йому гарного успіху.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 27:21-40.

Ізаак благословить Якова й Ісава

21. Сказав же Ізаак Яковові: Приступи до мене й доторкнуся тебе дитино, чи ти є мій син Ісав, чи ні.

22. Приступив же Яків до Ізаака, свойого батька й доторкнувся його й каже: Голос — голос Якова, руки ж — руки Ісавові.

23. І не пізнав його, бо руки його були як руки Ісава, його брата, волохаті; тож благословив його.

24. І каже: Чи ти мій син Ісав? Він же каже: Я.

25. І каже: Принеси мені й попоїм з лову твого, дитино, щоб благословила тебе душа моя. І приніс йому й їв. І подав йому вино й напився.

26. І сказав йому Ізаак, його батько: Приступи до мене й поцілуй мене, дитино.

27. І приступивши поцілував його; і почув запах його одежі й благословив його й сказав: Це запах мойого сина, як запах повного поля, що його благословив Господь.

28. Хай дасть тобі Бог з роси небесної й зі земного товщу й подостатком хліба й вина!

29. І нехай служать тобі народи й кланяються тобі володарі; і будь паном над твоїм братом і хай кланяються тобі сини твойого батька; проклятий той, хто тебе проклинає, а благословенний, хто тебе благословляє!

30. І сталось воно, скоро перестав Ізаак благословити Якова, свойого сина й заледви вийшов Яків од Ізаака, свойого батька, як Ісав, брат його, прийшов із ловів.

31. І уготовив також і він їду тай приніс свойому батькові й каже батькові: Встань, мій отче, тай їдж із ловів твойого сина, щоби благословила мене душа твоя.

32. І каже йому Ізаак, його батько: Хто ж ти? А він каже: Я син твій, первенець Ісав.

33. Злякався же Ізаак ляком великим вельми й каже: Хто ж той, що зловив мені дичину й приніс мені й попоїв я всього перш, ніж ти прийшов? І благословив його й буде благословенний.

34. І сталося, що як почув Ісав слова свойого батька Ізаака, заголосив голосом великим і дуже гірким тай сказав: Благослови ж і мене, тату!

35. І каже йому: Прийшов брат твій підступно й взяв твоє благословення.

36. І каже: Справедливо назвали його іменем: Яків, бо підійшов мене це вже вдруге; і первородство моє взяв і тепер знову взяв благословення моє. І каже Ісав свойому батькові: Чи не лишив ти й мені благословення, тату?

37. Відповідаючи Ізаак сказав Ісавові: Коли паном зробив я його над тобою й всіх братів його поробив рабами його, хлібом і вином забезпечив його, то що ж я тобі зроблю, ди-[illegible]

38. І каже Ісав до батька свого: Хіба ж тільки одне благословення в тебе тату? Благослови ж і мене, тату! Як засмутився Ізаак, став голосити Ісав і розплакався.

39. А в відповідь Ізаак, його отець, каже йому: Отсе зі земного товщу хай буде твоя осада й з роси небесної згори.

40. З меча твойого жити будеш й братові твойому служитимеш; та станеться знову, що скинеш й розвяжеш ярмо його з шиї твоєї.

ПОЯСНЕННЯ.

21. Яків за намовою своєї матери Ревекки старався підступом дістати благословення від старенького Ізаака, що було призначене для первородного сина Ісава.

Ізаак чуючи голос Якова, сумнівався, чи то його син Ісав і тому що не довиджував добре, хотів дотиком переконатись, чи то справді коло нього його син Ісав.

27. Почув запах його одежі. На сході переховувано одіж в скринях між пахощами, щоби були пахучими, а навіть навмисне їх скроплювано в тій ціли пахучими олійками. (Пор. Пісн. П. 4:10; Прич. 37:9; Пс. 44:9).

Як запах повного поля. Ізаак наче каже: Милий запах мойого сина нагадує мені запах нив, що їх Господь благословляючи, прибрав у багацтво квітів і різні плоди й це знак для мене, що так і мого сина Бог благословить усяким благословенням та що він стане благословенням для других.

28. З роси небесної. В краях, де жив Ізаак, роса була дуже важна; там де рідко коли падав дощ, головно рання і вечірня роса причинялась дуже до урожаю й її собі кожний бажав [illegible]

Зі земного товщу. Цей висказ означає землю, що видає все, що потрібне для життя чоловіка.

29. Говориться тут про поклін-чолобитню, вирази піддан-[illegible]

Проклятий... наче б сказав: Бог буде твоїм і твоїх потомків приятелем і оборонцем і твоїх приятелів або неприятелів буде вважати своїми приятелями або неприятелями.

28-29. В благословенні патріярха Ізаака містяться три річи: 1) **достатки** (стих28), яких мають достарчати небо й земля; 2) **власть і сила** (стих 29) головно володіння над братами й їхніми нащадками; 3). **месіянські обітниці** (стих 29).

Особливе Боже благословення, про котре тут говориться містить в собі не тільки тісну звязь з Богом і запоруку Божої ласки, але й обітницю, що з його роду мав вийти Месія-Христос. (Пор. Бит. 12:3. і 28:4). І лиш з огляду на Спасителя має бути благословенний хто Якові благословити буде, а проклятий, хто відважився б його проклинати.

Це благословення Ізаака сповнилось опісля точнісінько. Ханаанська земля, що її посіли потомки Якова, ізраїлитяни, була колись дуже урожайна (Гл. Числ. 13:24; Втор. 8:8; 32:14; Пс. 80:17). Потомки первородного Ісава ідумейці служили потомкам Якова, жидам довгі часи за панування Давида й Соломона (2 Цар. 8:14; І. Пар. 18:11) Ще краще сповнилось Ізаакове благословення на потомкові Якова Ісусові Христові, котрий прийшов на світ, щоб йому корились і служили всі народи. (Гл. Фил. 2:9-11; І. Кор. 15:27).

33. Коли Ізаак спостеріг, що дав своє благословення не Ісавові первородному синові, якому хотів його дати, а Якові, дуже налякався Йому в тій хвилі правдоподібно прийшло на гадку Боже обявлення дане Ревецці (25:23) і він з ляком пізнав, як то дивно здійснились незмінні Божі суди, про його синів. Тому вже не гнівався на Якова, ані не відклукував благословення, яке дав молодшому синові через помилку, а тільки щераз свідомо скріпив уже висказане благословення.

39. Ідумея, де жили потомки Ісава була країною урожайною, яку зрошували дощ і роса.

40. Потомки Ісава будуть народом воєвничим, що житимуть з добичі. Такими вони якраз були, як показує історія.

Ідумейці ніколи не володіли над жидами, а противно служили їм. За царя Йорама скинули ярмо підданства й за Ірода стали вони майже панами над жидами й брали велику участь при збуренні Єрусалиму. Відтак зникають цілковито з історії.

БОЖА НАУКА

ТРЕТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ.

"Нас діля чоловік і нашего ради спасенія сшедшаго с небес і воплотившагося от Духа Свята і Марії Діви і вочеловічшася."

БЛАГОВІЩЕННЯ

(Про Пречисту Діву Марію й обручника Йосифа).

Коли володів у Палестині цар Ірод, післав Бог ангела Гавриїла в містечко Назарет у Галилеї. Тут жила свята дівиця Марія. Вона була заручена з праведним Йосифом, що був теслею. Марія й Йосиф походили з царського роду Давида. Ангел Гавриїл явився Марії й промовив до Неї: "Радуйся, благодатна, Господь з Тобою, благословенна Ти між жінками." А коли Вона налякалася, сказав Її ангел: "Не бійся, Маріє, бо Ти найшла ласку у Бога. Ти будеш мати Сина, і даш Йому імя Ісус." Марія запитала: "Якже це станеться?" А ангел відповів: "Святий Дух зійде на Тебе, і тому Твій Син буде Божим Сином." Марія повірила словам ангела й сказала: "Я слуга Господня, нехай мені буде по слову твому."

І відійшов від Неї ангел.

Цю радісну подію називаємо: **"Благовіщення."**.

Невдовзі потім пішла Марія до своєї тітки Єлисавети в Юдеї. А Єлисавета, надхнена Святим Духом, витаючи Її, сказала: "Благословенна Ти між жінками й благословен плід утроби Твоєї. Відки мені те, що мати Господа мого прийшла до мене?" Марія зрадувалася й славила Бога піснею: "Величить душа моя Господа".

По трьох місяцях вернулася Марія до дому під опіку Йосифа, свого обручника, якому також звістив ангел цю велику тайну.

Кого вибрав Бог на Матір свого Сина?

На Матір свого Сина вибрав Бог Пречисту Діву Марію з Назарету, дочку Йоакима й Анни, обручену святому Йосифові.

Хто звістив це Марії?

Марії звістив це ангел Гавриїл.

Відки походив рід Йосифа й Марії?

Рід Йосифа й Марії походив з Вифлеему, з дому царя Давида.

Коли святкуємо свято Благовіщення?

Свято Благовіщення святкуємо 25 березня (7 квітня).

* * *

Поучення. Головна молитва до Пречистої Діви Марії це **Ангельський привіт** або **"Богородице Діво."** Ангельський привіт складається зі слів ангела Гавриїла ("радуйся благодатная, Господь с Тобою; благословенна Ти в женах"), зі слів святої Єлисавети ("благословенна Ти в женах — і благословен плод чрева Твоего") та зі слів Церкви ("Богородице Діво — Маріє — яко родила еси Христа Спаса, Ізбавителя душам нашим").

Відмовляймо завсіди побожно в честь Марії ту гарну й коротку молитву: Богородице Діво!

ПОВІДОМЛЕННЯ

Цим повідомляємо читачів "Світла", що стримуємо висилку часопису всім тим, що помимо пригадки не заплатили своєї залеглости. Шановних читачів, що хочуть далі діставати релігійний часопис "Світло" просимо негайно вирівнати свій довг.

Адміністрація "Світла".

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи дівчатам можна малюватися?

ВІДПОВІДЬ: Мальовання лиця, уст, бровів, нігтів — річ сама в собі байдужа: ні добра, ні зла. З морального огляду мальовання є добре чи зле відповідно до того, в якій цілі та з яким наміром його робиться.

Коли дівчина чи жінка, що не має вродженої краси, старається мальованням прикрити деякі свої хиби лиця пр. блідість, або хоче умірковано підчеркнути красу свойого лиця, щоб гарно виглядати, а як це вже замужна жінка, щоб подобатись свойому мужеві, — то в тім нема нічого злого.

Коли ж дівчина малюється без дійсної потреби, а тільки з дурної пустоти, мовляв така мода, так другі роблять, або що гірше, щоб бути для других принадою до гріху, — то це вже є вчинком нагани гідним або й гріхом.

Мальовання лиця не є дуже гигієнічним, а також не конче добре свідчить про високу вартість дівчини.

Хто має вроджену красу, той не буде шукати штучної краси, бо штучна краса ніколи не заступить природної.

Також мальовання не дуже то помагає до скорого доброго подружения. Мудрі люди добре розуміються на фарбованих лисах і також на фарбованих дівчатах. Добрий і порядний хлопець глядить не так на гарне личко, що зчасом, мов той цвіт зівяне, а на красу душі й ті гарні прикмети характеру й серця, що зможуть дівчину зробити доброю товаришкою його життя. На гарні личка даються звичайно зловити тільки пусті, а часто й зіпсуті хлопці, що опісля не щастя, а лихо приносять тій дівчині, що мальованням свойого лиця хотіла скорше знайти любого свойому серцю для спільного щасливого життя.

Тому порадним є для християнських дівчат не йти сліпо за немудрою модою та не практикувати мальовання лиця, а радше звернути пильну увагу на красу душі й плекання природної краси тіла. Чесне, християнське й моральне життя, дбайливість про здоровля тіла через відповідне відживлювання, рух, працю, охорону себе перед недугами, це дівчатам далеко ліпші середники для набуття краси тіла, як фарба.

А передусім дівчата й жінки не повинні малювати своїх уст тоді, коли мають приступати до св. Причастя. Цього вимагає приличність і пошана для евхаристійного Христа.

ЗАПИТ: Чи можна полокати уста того дня, коли хочемо приступити до св. Причастя?

ВІДПОВІДЬ: Не тільки можна, а навіть ми повинні це зробити. Того вимагає гигієна, охайність і пошана для Христа, якого приймаємо в св. Причастю.

Належить лишень уважати, щоб при полоканні уст не проликнути води й так не зломити приписаного посту перед св. Причастям.

ЗАПИТ: Що значить слово "соборний" у "Вірую"?

ВІДПОВІДЬ: У "Вірую" говоримо: "В єдину, святую, соборную й апостольськую Церков."

Слово "соборний" значить стільки що разом зібраний в одно, всеобіймаючий. Пр. коли говоримо "Соборна Україна", то тим хочемо сказати, що думаємо про таку Україну, що обіймає всі землі на яких живе український нарід і до яких він має повне право, щоб входили в склад української держави.

Коли святі Отці на першім і другім вселенськім соборі в Нікеї 325 р. і в Царгороді 381 р. поширювали й пояснювали Апостольський Символ Віри, то згідно з наукою св. Письма й Церковного Передання подали у "Вірую" ті чотири знаки, що ними відзначається правдива Христова Церква. Ті знаки є такі: одна, свята, католицька й апостольська Церква. (По грецьки: "мія, гагія, католіке кай апостоліке екклезія").

Коли опісля словяне перекладали грецький текст на словянський, то те слово католіке полишули не перекладене. Так пр. в найстаршому словянському рукописі з 13 стол. Устюжкая Кормчая" читаємо слова 9 члена символа віри перекладені в цей спосіб: "Во єдину, святую, католическую й апостольскую Церкву." Теж і в других рукописах стоїть "католическую Церкву."

Пізніше те слово "католическую" заступлено словом "соборную", що мало те саме значіння, що "католическую", хоч воно вже не так добре передавало первісне значіння.

Що значить слово "католицький"? Слово походить від грецьких слів: "ката" — "по", і "гольос"—"увесь", 'цілий' та означає те саме, що загальний, повсюдний, вселенський, всесвітний.

Христову Церкву вже в апостольських часах називали в грецькій мові "католіке екклезія", або католицька Церква, цебто: вселенська, всесвітна Церква. Таку назву дає її св. Полікарп, владика в Смирні (70-156 р.), ученик св. Івана евангелиста.

А св. Кирило Єрусалимський (313-386) так толкує те слово "католицький:"

Церква називається католицькою тому, що вона розширена по всьому світу, від краю до краю землі, і тому, що вона всюди й без блуду навчає всі правди, які треба людям знати про видимі й невидимі, небесні й земні річи; а також тому, що всякого рода людей підчиняє правдивому богопочитанню, володарів і підвладних, вчених і невчених, а вкінці всякі гріхи, що сповнюються духом і тілом лікує й уздоровляє. Бо вона має всяку силу, якою би назвою не назвати, в ділах і словах та всіляких духовних дарах.

"І коли часом подорожуєш по містах, не питай так загально де є храм Господній; бо також другі безбожні секти й еретики свої власні печери стараються називати храмом Господнім; ані не питай тільки, де є церква, а питай де є **католицька Церква;** бо це є питома назва цієї святої і матері всіх нас (Катехизи, 348).

Отже католицька Церква — це така Церква, що не є народня, національна, а понадаціональна, що розтягається по всьому світу й пригортає до себе всі народи світу та веде їх до неба.

Католицькість, це одна із тих суттєвих знаків, правдивої Христової Церкви по яких її можна пізнати та відрізнити від ложних церков, що називають себе Христовими.

Коли тепер глянемо на різні християнські Церкви у світі, то бачимо, що тільки та Церква в якій головою є Папа Римський має те знамя католицтва. Вона є понадаціональна, призначена для всіх людей, є поширена по цілім світі й обіймає народи без різниці на расу, націю, обряд і т. д. Вона сама себе й її другі, навіть завзяті вороги, називають католицькою.

Цієї прикмети не мають ані протестантські, ані православні Церкви. Вони є церквами лиш місцевими, національними, що обіймають тільки певні краї й певні групи людей і тому ніодна з них не є католицькою. А коли не є католицькою, то тим самим не є Христовою Церквою, бо правдива Христова Церква як кажемо в "Вірую" мусить бути католицькою.

Коли віруємо, що Христова Церква є католицькою, то ми маємо до католицької Церкви належати. Так саме роблять українці католики. А православні українці хоч говорять вірую в католицьку (соборну) Церкву словами, одначе ту віру заперечують своїми ділами й тим якраз самі себе осуджують. І коли вони хочуть бути в згоді з Христовою наукою що є виражена в 9 члені символа віри, то повинні відкинути на бік усякі упередження, покинути свою людську, некатолицьку Церкву й **стати членами** одної, святої, апостольської, соборної або **католицької Церкви.**

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Впр. о. Н. Крижановський ЧСВВ** перебувають хорі в шпиталі св. Михайла в Торонті.

— **Мар Тома Діоскор** митрополит сирійських якобітів перейшов на католицизм. Це викликало велике враження у сирійських схизматиків і вони готові піти його слідом та приняти унію.

— **Нацистівський режім** наложив на католицькі церкви контрибуцію 10,000,000 німецьких марок (біля $4,000,000) річно.

— **В Німеччині** заборонено оголошувати енцикліку Папи Пія XII.

— **Вже 12 літ** Тереса Нойман, що отримала чудесні рани-стигми не приймає поживи, а від 1926 також і напитку. Вона відмовляється приняти від німецького уряду ощадностевих карток на хліб, масло, яйця чи інші харчі. Тереса приймає тільки св. Причастя і тим жиє. Її дивне життя без корму ніхто не може вияснити природним способом.

— **На памятку** історичних відвідин Папи Пія XII у італійського короля Віктора Емануїла вибито два медалі, які отримав лиш папа й король.

— **Померла старша сестра** св. Тереси з Лізіє, що називається Мати Марія від Пресв. Серця Ісуса й була монахинею кармелітанкою в монастирі в Лізіє. Інші три сестрі святої Терені ще жиють.

— **Преосв. Чарнецький** Ап. Делеґат для Волині й інших північно-східних земель є інтернований у Львові.

— **Число навернень** на католицизм у Англії зростає. Минулого року 11,049 осіб навернулось до католицької Церкви.

Коли й де будуть відправи?

Лютий.

4. Неділя 31 по С. Д.
Іннісфрі Р.М.Б.
Дервент Вознесення.
Стар (Пено).

11. Неділя 22 по С. Д.
Гілліярд
Ґлендон
Скаро
Веґревил
Нортен Велей

12. Трьох святителів.
Восток св. Николая
Ґлендон
Лішор
Енґел Лейк

15. Стрітення Г.Н.І.Х.
Чипмен
Делф
Краків
Мирнам
Новий Київ
Тофілд

18. Неділя Митаря й Фарисея
Вилинґдон
Москалики
Лейк Белвю (у п. І. Бережанського)

25. Неділя Блудного Сина
Борщів
Плейн Лейк
Дервент (місто)

26-27. Базар в Дервент.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

Лютий.

4. Неділя 31. по С. — Куквил.
11. Неділя 32. по С. - Редвотер
12. Трьох Святителів — Восетна, коло п. Курили.
15. Стрітення — Смокі Лейк св. Онуфрія.
18. Нед. Митаря і Фарисея — Вильна.
25. Нед Блудного Сина — Редвей.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

На Визвольну Службу Божу за Україну дав Павло Дрібнецький, Нормандо, Алта. .. $1.00

Свята Тереса від Дитяти Ісуса

Родичі св. Терені.

Людвик Мартін і Зелі Ґерін, родичі св. Терені, побрались 13 липня 1858 р. у церкві Матери Божої в Аленсон. Їхне подружже життя було пройняте християнським духом і прикрашене великими чеснотами.

Пильний у своїй праці Людвик позволяв собі лиш часом на деяку розривку. Він дуже любив ловити рибу. Часто ходив отже на ріку Сарт і там закидав вудку. Тоді він цілий поринав у чарі краєвидів, скупаних у синіх імлах. Але й тут він дбав, щоб ця чесна розривка була злучена з любовю. Пструги й вутри, що йому вдалося зловити, посилав він звичайно бідним монахиням клярискам у місті

За прикладом свойого мужа й жінка була заєдно готова помогти всякій біді, про яку лише дізналася. Одна служниця молодого супружжа захворіла тяжко на болючий ревматизм ставів. Її рідня була бідна. Не могли подбати для неї про потрібну опіку. Тоді сама її пані посвятилася для неї. Продовж кількох тижнів вона була коло неї в день і в ночі, поки ця не виздоровіла.

Молода подруга мусіла одного разу наразитися на всякі судові неприємності. Ото дві злющі жінки взяли на себе обовязок виховати одну дитину. Та вони її несовісно використовували. Тоді пані Мартін взялася ратувати з їхніх рук бідну сироту.

Діти в родині Людвика Мартін.

Чого ж бракувало тій правдиво християнській родині, як лише, щоб вона могла передати свої чесноти численному потомству? Бог вислухав ці бажання своїх слуг. За кілька літ їм народилося девятеро діточок.

Вони хотіли, щоб кожне з них уже від свойого вступу на світ було посвячене Цариці небес. Тому кожне з них діставало імя Марії. І так одна за другою: Марія-Люїза, Марія-Павлина, Марія-Леонія, Марія-Олена приходили, щоб збільшити радість тієї родини. — Але батьки просили в Бога через заступництво св. Йосифа "маленького місіонаря". Вони бажали собі, щоб і їхній рід причинився до поширення слави Божої між людьми.

І здавалося їм, що їхні молитви були вислухані. Маленькі сестри, які вже наповняли дім сміхом і пісоньками, побачили між собою маленького братчика. Його охрестили Марія-Йосиф- Людвик. Але він прийшов на дуже коротенький час. Усміхнувся лише до своєї щасливої матери й за пять місяців забрався між ангелів, щоб там молитися за свою рідню.

З подвійним запалом зачали вони нові молитви й девятниці. За всяку ціну хотіли мати священика, дитину, що стала б "великим святим". І знову здавалося, що зіслано їм ангелятко мале, щоб принесло їм відповідь з неба на їхні мольби. Дитя дістало імя Марія-Йосиф-Іван. Та за вісім місяців і воно собі забралося, щоб у небі доконати те рісланництво, що його Бог не хотів йому поручити на землі.

Тепер уже вони дали спокій. Зрозуміли, що "думки Божі це не думки наші й що його дороги, це не наші дороги!" (Іс. 55, 8). Вже більше не просили малого місіонаря. Але хто важився би сказати, що Бог не вислухав їхніх молитов, коли розгляне життя інших дітей Людвика Мартін?

Дві найстарші дочки були якраз тепер у шкільнім віці Пані Мартін знала, що не може зробити нічого ліпшого, як поручити їх опіці своєї побожної сестри, монахині візитці. І так приміщено Марію-Люїзу й Марію-Павлину в монастирі в Манс.

Щоб покрити видатки їхнього виховання й утримати добробут у родині, що не переставав збільшатися, відважна мати рішилася з новим запалом приложитися до виробу коронок. Вона приймала великі замовлення, довгі години посвячувала на поуку своїх робітниць, залагоджувала широку переписку, посвячувала для своєї артистичної роботи тільки діяльности й доброго смаку, що слава її дому ще зросла й збільшилися ряди її покупців.

Природна річ, що таке життя не давало майже часу на яку розривку. Так. Але пані Мартін зробила тут скоро з конечности чесноту. Вона писала: "Сказати правду, так для мене нема вже іншої приємности, як лише сісти при вікні й зшивати свої коронки" (Лист до братової, 28. IX. 1872). Всетаки вона дуже ніжно відчувала всю красу родинного життя. І це були майже одинокі її земські радощі. Вона виконувала всі свої обовязки матери щиро, любо й із посвятою.

Зелі Мартін і її брат Ізидор

Як знаємо, вона мала брата Ізидора. Він став опісля великим праведником, так що ми будемо його подивляти. Але в час медичних наук у Парижі його на хвильку ошоломило паризьке життя. Тоді то вона писала йому нераз напімнення, такі як осьце:

"Я дуже неспокійна, мій дорогий, за тебе. Мій муж щодень говорить мені сумні ворожби. Він знає Париж. І він мені каже, що на тебе вдарять всякі спокуси, а ти їм не встоїшся, бо в тебе нема багато побожности. Він мені розповідає, що він сам перейшов і кільки треба було мати відваги, щоб вийти побідником із тих змагань. Як би ти знав, які проби він перейшов!... Заклинаю тебе, мій дорогий Ізидоре, роби так як він! Молися, а не даси себе потягнути рвучому потокові. Як упадеш лиш один раз, ти пропав! Лише перший крок тяжкий на дорозі зла, як і на дорозі добра. Опісля тебе вже потягне струя.

"Коли б ти лише згодився робити те, що я хочу тобі сказати... коли б ти схотів дарувати це мені за новорічний дарунок, я була б більше щаслива, як коли б ти мені дарував цілий Париж. Послухай. Ти живеш зовсім близько церкви Матери Божої Побідниці. Прошу тебе, зайди там хоч раз на день і помолися одне "Богородице Діво" до Пресв. Діви. Побачиш, що Вона буде тобою опікуватися в особливіщий спосіб. Вона щастити буде тобі в цім світі, щоб відтак зробити тебе щасливим на віки. Це, що тут я говорю тобі, то не лише моя перебільшена побожність, що не має підстави. Я маю спонуки, щоб довіряти Пресв. Діві. Я дістала від Неї тільки ласк, що про них я лише сама знаю... Ти сам добре знаєш, що життя не довге. Ти та я, ми скоро будемо при меті. І тоді ми будемо радіти, що жили так, щоб не робити собі своєї останньої години надто гіркою" (Лист з 1. І. 1868).

Молодець скористав з напімнення. Зараз перенісся до Лізіє як аптикар. Відтак взяв собі за жінку молоду побожну дівчину з родини Фурне й став одним з найбільше рухливих католиків тієї околиці.

Від того часу між панею Мартін і молодим подружжам завязалися тісні взаємини. Осьтут у Лізіє, в свойого брата вона разом зо своїми дітьми переводила ті рідкі дні відпочинку, на які могла собі позволити. До своєї братової вона пише часто листи простенькі, але гарні В них змальовує чарівні картини свойого родинного життя. В них заєдно зміняються окличи надприродної надії зо сльозами її досвідів. Ці листи родина старанно зібрала й вони стануть для нас багатою скарбницею відомостей для життеписи 'маленької Терені.'

Пані Мартін ніколи не забувала, що вона старша й що має обовязок напоминати свойого молодшого брата й навчати його. Ось маємо новий приклад:

Були в Аленсон двоє подругів старих, багатих самолюбів. Вони будували для себе розкішний дім. Коли вже мали до нього перенестися, жінка часто говорила: "Ах, яка я щаслива! Нічого мені не бракує. Маю здоровля, маю достатки. Чого тільки забажаю, можу мати. Нема в мене дітей, щоб мені псували спокій. Нікого не знаю, кому було б так добре, як мені!"

На те ось такі завваги робить пані Мартін у листі до свого брата:

"Я завсіди кажу: горе, тричі горе тому, хто може подібно говорити! І справді, мій дорогенький, я так дуже переконана про те, що тут тобі говорю, що не можу спокійно думати про ті часи в своїм житті, коли то я говорила собі, що я щаслива. Це бо зовсім певне й доказане досвідом, що щастя нема тут на землі та як воно нам случайно трапиться, це завсіди є неначе вістка про якесь горе. Сама я того досвідчила. Ні, щастя не можливо знайти на цім світі. Це злий знак, коли все щастить нам. Так хотів Бог у своїй премудрості, щоб ми памятали, що земля це не батьківщина наша!" (Л. з 28. III. 1864).

Щоб скріпити цю свою строгу поуку якимсь наглядним доказом, вона додає, що одного вечора ці двоє старі переходили по своїм городі. На кінці того городу копали глибоку яму, що була недбало дошками закрита. Вже було темно й вони обоє станули на слабий поміст. Обоє нагло заломилися в яму й потовклися на дні.

Ці поважні поуки вона переплітає веселими оповіданнями. Вона або докладно розповідає про свої діти, що крутяться довкруги стола, де вона робить коронки, або переповідає їхні слова, в яких уже пізнати їхній характер. Дуже часто виливає вона свою безграничну вдячність, яка переповнює душу молодої матери, коли глядить на ті скарби, що їй дало небо.

Вона передала няньці свою наймолодшу донечку Олену й тоді щиро розказує свойому братові свої материнські радощі: "Я ходила її оглянути перед пятьнадцяти днями. Не пригадую собі, щоб я коли зазнала такого щастя, як тоді, коли я її взяла на свої руки. Вона усміхалася до мене так любо, що мені здавалося, що це ангел. Я навіть не можу цього висказати. Думаю, що ніхто ніколи не бачив і не буде бачити таку чарівну маленьку дівочку. Моя Олюсю, коли то я буду мати щастя, що ти вже будеш коло мене! Я навіть не можу собі уявити, що мені припала та честь бути матірю такої милої дитини!... (Лист з 23. IV. 1865).

Та ось... і ця улюблена дитина за пять літ вихопилася з обіймів матери на завсіди, полишаючи в серці, котре її так дуже любило, незагоєну рану. Мала Олюся померла 22 лютня 1870, маючи пять літ і чотири місяці.

Болючі досвіди

Не довго дало на себе чекати нове горе. Прийшло воно починаючи цілий ряд болючих досвідів, які мала перейти пані Мартін. Старий капітан, батько її мужа, догоряв уже, маючи 89 літ. 27. червня вона писала братові:

"Мій тесть помер вчора в першій годині пополудні. Св. Тайни він приймив останнього четверга. Умер як святий: яке життя, така смерть. Я ніколи не думала, що це на мене так поділає: я зовсім прибита."

Осьтак вона призвичаювалася з конаннями. В наступних роках вона радісно привитала народини своїх двох синів, але й зараз бачила їхній скорий відхід в інший світ. Відтак прийшла смерть її рідного батька, якого вона ніколи не опустила.

(Далі буде).

— O —

ПРОВІНЦІОНАЛЬНИЙ ЗЇЗД
БРАЦТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У ВІННІПЕҐУ

(Урядовий звіт)

Зїзд Манітобської Секції Брацтва Українців Католиків відбувся в днях 24 і 25 грудня м. р. в салі при церкві св. Володимира і Ольги у Вінніпеґу при великій участи місцевих членів Брацтва й делеґатів з Манітоби й двох других західніх провінцій.

Зїзд почато молитвою. Отворив його дотеперішний голова п. Т. Мельничук. Для перепровадження нарад вибрано одноголосно предсідником о. Дра. В. Кушніра, а цей покликав на писарів пп. П. Курієвича і А. Мартинюка.

Предсідник витає Їх Ексцеленцію Кир Василія Ладику, якого присутні прийняли з великим одушевленням. Преосв. Владика отвирає наради Зїзду, пояснює ціль його й напрямні, та намічує програму праці Брацтва. Зясовує огляд свіжих подій на рідних землях, де український нарід переживає тепер страшну траґедію, та взиває присутніх не упадати на дусі, а йти бадьоро вперед і працювати всіми силами з любовю для добра нашої Церкви й нашого народу.

По промові Їх Преосвященства складають привіти делеґати: о. А. Трух, ЧСВВ, з Алберти; п. Шалай, від молоді парохії св. Покрови, Вінніпеґ; М. Дух, від Допомогового Брацтва св. Покрови, Вінніпеґ: Саламаха, від молоді, Роза, Ман.; Семен Палій, від укр. катол. парохії в Роза, Ман, панна Агафія Королюк, учителька, від дівочої орґанізації в Роза, Ман; Олекса Яцик, Іст Селкирк; Ман: Грабовський, від парохії св. Покрови, Вінніпеґ; В. Ґумніцький, від Брацтва св. о. Николая, Вінніпеґ; Г. Кузь, від парохії св. Андрея, Вінніпеґ; Кузмінчук, Іст Селкирк; пані А. Якиміщак, від сестрицтва св. Покрови, Вінніпеґ; Кушко, від церкви св. о. Николая, Вінніпеґ; Петро Палій, від укр. молоді, Роза. Ман.; Троян, від парохії св. Володимира і Ольги, Вінніпеґ; Мальчевський, від Школи св. о. Николая, Вінніпеґ.

Дальший тяг привітів відложено до наступного дня. Преосв. Владика попращав присутніх і опустив салю.

По цім наступив звіт поодиноких членів старого Заряду Брацтва, який був принятий зборами. Потім приступлено до вибору нового Заряду БУК на провінцію Манітоба. Цей самий Заряд згідно з ухвалою Зїзду в 1938 р. в місті Саскатуні, перебрав й виконує уряд **Верховної Ради БУК-а** на цілу **Канаду.**

До Верховної Ради БУК-а увійшли: Ів. Рудачек, голова; о. Др. В. Кушнір, 1-ий місто-голова; Саламаха, 2-ий місто-голова; О Малофій, скарбник Т. Мельничук, скарбовий писар; А Мартинюк, діловий писар; і провірники: Н. Колякісвький, Дм. Дорош і О. Яцик.. В склад Верховної Ради входить також пятьох референтів, яких кооптує Рада для особливих цілей.

Перший день зїзду закінчено молитвою.

Ввечері відбувся в салі Інституту Просвіти концерт. Підчас концерту промовляв о. Ю. Жидан, ЧСВВ, в справі Канадійського Червоного Хреста, почім заряджено збірку на ту ціль

Другий день Зїзду почався Службою Божою Зараз по Богослуженню о. В. Кушнір відчитує привітні телеграми і листи, що наспіли від о. Гаврилюка з Йорктону, Саск.; о. І. Калуського з Комарно, Ман.; і від Пров. Заряду БУК в Алберті. Далі йшли усні привіти делеґатів: Дм. Томашевський, Комарно, Ман.; пані Олена Антонишин, Січ, Ман.; М. Ґлушка, Розбурн, Ман.; Сіянчук, Сенді Лейк, Ман.; о. М. Григорійчук, Сенді Лейк, Ман ; о. Жарський, Ольга, Ман ;панна А. Лебідь, Елфинстон, Ман.; о. М. Горошко, Принц Алберт, Саск.; одночасно представник Бурси в Саскатуні й 27-ох відділів Організації Молоді пров. Саскачевану; о. Й. Пуляк і о. Швед з Брендону, Ман.

По закінченні привітів вивязалася жива дискусія на теми програмово - орґанізаційні. Присутні висловлювали свої думки й завваги, давали ради й обмінювалися набутим досі досвідом. Це безумовно мало корисний вплив на присутніх і без сумніву причиниться чимало до оживлення й скріплення орґанізаційного життя Брацтва.

На Зїзді виголосили ряд рефератів: о. С. Семчук, пані А. Якиміщак, І. І. Новосад, Ів Рудачек, о. Др. В. Кушнір і о. М. Григорійчук. (Реферати будуть надруковані в укр. катол. пресі в свойому часі).

По рефераті о. Семчука заряджено збірку на укр. катол. пресу.

По полудневій сесії взято спільну світлину цілої Верховної Ради і делеґатів.

Ввечері відбувся бенкет, в якім взяв участь і Їх Ексцеленція Епископ Ладика, що закінчив Зїзд патріотичною промовою. Підчас бенкету промовляли також о. Др. В. Кушнір, о. М. Григорійчук, Ів. Рудачек і І. І. Новосад

Всі присутні одушевлені великим успіхом Зїзу піднесені на дусі розходилися з сильною постановою взятися до більш інтензивної праці для добра Укр. Католицької Церкви й страждаючого Українського Народу.

А. Мартинюк, Писар.

Вінніпеґ, Ман
15 січня, 1940. р.
Адреса Провінціоналнього Заряду і Верховної Ради БУК-а:
115 McGregor St.
Winnipeg, Man.

РІШЕННЯ ЗЇЗДУ БУК-а 25 грудня 1939, у Вінніпеґу, Ман.

Принято одноголосно:

1) Зїзд БУК-а у Вінніпеґу, 25 грудня 1939 **висловлює синівську відданість до св.** Отця Папи Пія XII, – **любов і послух нашому дорогому Преосвященному** Кир Василію Володимиру Ладиці, привіт і **сердечний поклін Ексцеленції Митрополитові й всім нашим Епископам** Західної України.

2)Зїзд **витає** з глибокою шаною **наш канадійський прапор** і висловлює певність, що **наша хоробра армія** під - проводом Їх Величности Короля Юрія VI **побідить ворожі сили та приверне лад і справедливий мир** для всіх поневолених націй **Европи, між ними для Української Нації — й прирікає всю можливу** поміч для тої цілі.

3) Зїзд **осуджує та рішучо протиставиться наїздові й нищенні більшовиків в Західній Україні** та сподіється, що по скінченню війни між великими державами Европи буде також **соборна Українська Держава, вільна** від німецького, большевицького, мадярського й румунського ярма.

4) Зїзд висловлює щиру **прихильність і співчуття фінлянській нації в її** геройській боротьбі проти більшовицьких наїздників.

5) Зїзд кличе всіх українців Канади **обєднатися в теперішний вирішальний час під одним проводом** для спільного добра.

6) Зїзд з шаною звертається до відносних державних властей Канади **дозволити на радіопередачу Служб Божих з проповідю** з українських католицьких церков.

7) Зїзд кличе всіх українців католиків доброї волі й свідомих, але ще незорґанізованих, **ставати в члени БУК-а, передплачувати і поширювати** українську католицьку пресу а головно нашу орґанізаційну часопись **"Будучність Нації."** Коли є більше членів в даній місцевості належить **творити місцеві відділи БУК-а.**

8)Зїзд взиває українців католиків Манітоби скликати **літні зїзди БУК-а,** де це можливо, — а особливо в **околицях Стюартбурн, Сенді Лейк, Етелберт, Комарно й Фишер Бренч.**

9) Зїзд кличе українське **жіноцтво орґанізуватися і творити Жіночі Відділи БУК-а.**

10) Зїзд взиває нашу **молодь ставати з нами до праці і творити Молодечі Відділи Б.У.К-а.**

У всіх орґанізаційних справах звертатися до **Головного Заряду Манітобської Секції БУК-а**

115 McGregor St.
Winnipeg, Man.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Веґревил, Алта. Свойому пароховї мила несподіванка. Греко-католицька парохія Пресв. Тройці вже шість літ (з малими перервами) має своїм душпастирем Впр. о. Марка Романовича ЧСВВ. Під його вмілим проводом в парохії ведеться спокійне та творче релігійно-народне життя. Попри часті богослуження в малій, а гарній церковці, бувають також часті сходини для науки й розваги у новозбудованому Парохіяльному Домі, що станув минулого року біля церкви. Там же під проводом п. Гузіля дітвора навчається рідної мови, співу й музики.

Бажаючи показати особлившим способом свою вдячність і любов до свойого дорогого о. пароха, веґревільські парохіяне уладили в його честь милу несподіванку на Новий Рік.

В неділю 14. І. вечером прийшов телефон з Веґревіля, щоб о. М. Романович негайно приїхали в дуже важній справі до Парохіяльного Дому. Коли вони сейчас явились у Парохіяльній Домівці, побачили, всю парохію у радіснім настрою і ожиданні. По вступнім привіті засіли всі до спільної вечері. О. парох думали спочатку, що це звичайний собі новорічний вечерок. Та коли шановний пан Др. І. Якиміщак у гарній своїй промові зложив від усієї парохії щирі желання і дарунок, отець парох зрозуміли ціль цього вечерка. Повні зворушення подякували п. докторові й усім присутнім за пошану, любов і вдячність і виразили похвалу для парохіян за їхню побожність і ревність у церковно-народнім життї в парохії.

В часі цієї вечері були присутніми та виголосили гарні промови о. ігумен Ніль Саварин і о. В. Бараник, а також промовляли бувший і теперішний голова Парох. Дому, пані докторова К. Якиміщак, пані Богайчук, п. С. Сисак і другі.

По вечері молодь дала на сцені милий концерт, що його приготовив п. Гузіль.

На заклик п. Др. І. Якиміщака, господаря цього милого вечерка, присутні зложили дарунок на Світло й Українські Вісти в сумі $10.38.

Вечерок викликав дуже теплі й милі враження в молоді й старших та їхнього пароха й остане як милий спомин взаїмної любови й співпраці

Пошана й любов до свойого о. пароха, які так гарно виявили веґревільські парохіяне в день Нового Року, є дуже будуючим обявом. Шануючи свойого релігійного провідника, пошанували вони тим самим і себе самих і це спільне довіря і любов, що були видні в часі цієї несподіванки є також найкращою запорукою для гарних здобутків у будучині в життю цієї парохії. І коли не тільки в Веґревілі, а усюди в нашому народі місто непорозуміння і гризні буде взаїмна пошана, любов, згода та ревна співпраця, так тоді також усюди наше релігійно-народне життя буде світло розвиватись і для усіх принесе добро й щастя.

Око.

Ніпавин, Саск. Організація нової парохії. Наша околиця є найдальше висунена в північнім Саскачевані. Ми скликали дня 21-го січня 1940 р. збори й завязали українську греко-католицьку громаду. Членів вписалося 11 разом із родинами,

На других зборах наша громада напевне подвоїться або потроїться. Члени зложили свої вкладки, що хто міг, по 2 дол. і по 5 дол. і далі що всилі будуть складати. Сейчас зачинаємо різати дошки на будову церкви. В пана Гриня Пушкаренка купили площу під церкву, два акри землі. Пан Гринь Пушкаренко хотів подарувати цю землю, але деякі члени сказали, що ліпше буде за землю заплатити. Так і зробили. Наші люде тепер дуже перенялись побожністю з огляду на події в Рідним Краю. Нарід горнеться і тужить за Божим Домом. Один член Антін Гулька, старший віком сказав: Будуйте Дім Божий, бо як не будете будувати, то поїду там де є Дім Божий, щоб я ходив до церкви. Це є дуже гарний примір для других. В нашій околиці нові поселенці, це ті, що приїхали з Рідного Краю по війні, а багато, що прибуло з полудневого Саскачевану, це старші наші поселенці, котрі прибули до Канади ще перед світовою війною. Дуже мене тішить, що наш нарід у Канаді не забуває віри святої наших родичів і предків Ми не покинемо й не змарнуємо цего так великого дару святої греко-католицької віри, бо не хочемо бути тими недовірками, що кидають рідне, а пристають на чуже. Так нам Боже допоможи! Маємо надію, що за проводом нашого дорогого отця Горошка ще більше громад і Божих храмів повстане в Північнім Саскачевані. Хочу ще додати, що всі члени сказали, що як не буде записана церква на єпископську корпорацію, то церкви не будуємо. Це є твердий і здоровий розум наших членів цеї нової організації. В найкоротшому часі всі члени зложать свої передплати на "Світло". Церковний Комітет складається з цих осіб: Николай Гулка, голова, Петро Юрковський заступник, Гринь Пишкаренко — скарбник, Іван Сеньків,— заступник скарбника, Михайло Пігович — секретар, Василь Гулка — заступник секр.

Подав Василь Павлюк з Пес Трейл, Саск.

ПРИГАДКИ

4. II. — 31. Неділя по Сош. Тимотея ап. Глас 3. Єванг. утр. воскр. 3. На Сл. Бож Апост. зач. 280, Єв. Луки зач. 93,

11. II. — 32 Неділя по Сош. Закхея. Гл. 4. Єванг. утр. воскресне 4. На Сл. Б. Ап. зач. 285. Єванг. Луки зач. 94.

12. II. — Понеділок. Трьох Святителів. Всеночне. На утр. Єванг. Ів. зач. 36. На Сл. Б. Ап. зач. 335. Єв. Мат. зач. 11.

15. II. — Четвер. Стрітення Господнє. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 8. На Сл. Б. Ап. зач. 316. Єв. Луки зач. 7.

Місячне намірення: Релігійний мир між народами, де його нині нема.

Місійне намірення: За народи, що не знають Христа Спасителя.

Збірка на Петрів гріш.

Зміни місяця: Нів 8. II. Перша кватира 16. II.

Довгота дня: 1-го лютого — 8 год. 49 мінут.

ПИШУТЬ НАМ

Рим; Італія. В українськім Семинарі св. Йосафата є тепер 47 питомців.

Свят-Вечір. О год. 7-ій заграли мельодійно дзвони зі святині св. Петра. Серед нічної тиші полинув їх звук у широкий світ, на поля Вифлеєму й на Україну. З ватиканської радіовисильні, перший раз надається українську різдвяну програму. Кілька теплих слів і рідних коляд на потіху тим, котрі той Свят-Вечір обходять серед сліз, але з глибокою вірою в краще "завтра". По короткій промові, питомці українського Папського Семинаря відспівали слідуючі коляди: "Бог Предвічний, Херувимскі Свят, Бог природу, Добрий Вечір тобі пане господарю, Нова радість стала, Що то за предиво, Ой там за горою, Ой у полі плужок оре, Днесь поюще.."

Кілька вісток з Галичини. В місті Львові дорожнеча зростає з кожним днем. Тона вугілля коштує 650 зл. і тяжко дістати. Кільо масла, котрого тяжко дістати коштує 20-30 зл. Літра молока 1.50зл. Шкіри на черевики вже давно не було. Убрання все викупили. Тяжко дістати сорочку підлої сорти. Жінки в театрі, котрі приїхали з Росії вбрані в нічні сорочки й піжами. Військо мусить усім говорити: "У нас всього хватить". Добру платню мають лікарі, учителі, інжепери. За доляра дають 150 зл. Львівський університет отворений. Академічний Дім повний жидів. Арештують ендеків і тих, котрі були колись комуністами, а пізніше перекинулися у некомуністів. УНДО теж арештують, головно старших.

Священиків ще не чіпають, хіба місцеві люде. Де люде добрі, там і священикові не зле. Пр у Дрогобичі лішнянський фільварок мали парцелювати, але люде не допустили до слова якогось жида в тій справі, мовлячи "далой, бо доносив на нас перед поляками." Коли ж комісар почав говорити, що монастирську землю треба розпарцелювати, відповів якийсь розумний чоловік: "Товаришу, ви землі зі собою не принесли й не мусите нею журитися. Але, якщо вже муситься розпарцелювати, то ми землю приймаємо. На родину випадає по пів морґа, — але нам треба й священиків. Ми по пів морґа відступаємо священикові, а ви вже не журіться управою. Як треба буде, ми йому поможемо."

Салдати сповідаються й дають на Службу Божу. Умираючі також потайком кличуть священика.

Люде далі масово переходять Сян, багато вже є розстріляних, багато боїться а загал чекає...

— **Кожного четверга** від 8.30 вечером середньоевропейського часу (12.30 пополудні гірський час) з Ватикану передають вісті в українській мові на коротких радіо-хвилях.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Страшні вибухи.** 18. I. у великій фабриці стрільного пороху 12 миль від Лондону наступила велика експльозія, від якої згинуло 5 осіб, багато ранених та величезні матеріяльні страти.

— **Алберта** задумує в недалекій будучині створити провінціяльний банк, фінансований самою провінцією.

— **Провідний республіканський** сенатор Вілям Бора помер у 74 р. життя. Сенатор Бора був одним із найвизначніших американських політичних провідників і тішився великою популярністю серед американських мас. Він був завзятим противником вмішування ся Злучених Держав у чужоземні війни.

— **У Фінляндії** советські війська де тільки можуть піддаються, бо бачуть, що не варт воювати за комунізм.

— **З Риму** повідомляють, що Ватикан не призначить свого нунція при польськім уряді на вигнанні в Анжер, у Франції.

— **Західно-українські** землі Москва по їх завойованні поділила на 6 областей: волинську ровенську, дрогобицьку, львівську, тернопільську й станіславівську.

— **Федеральні агенти** в Америці посадили до тюрми 17 членів організації т. зв. "Християнського Фронту". Їх обвинувачують у революційній змові для усунення теперішнього американського уряду.

— **Польський генерал** Юзеф Галер, б. командант польського легіону у Франції в роках 1917-18, є тепер у Америці.

— **Румунія тепер** між молотом і ковалом. Німеччина натискає на неї, що давала як найбільше нафти, а Британія і Франція перестерігають, що як румунський уряд буде силувати британські або французькі нафтові компанії до достарчування нафтових продуктів для Німеччини то це може "допровадити до поважних комплікацій."

— **До дня 31. XII.** мин. року Канада видала на війну $46, 192,022.

— **Суд засудив** Ерла Бравдера, головного секретаря комуністичної партії Америки, на чотири роки тюрми і $2,000 гривни за фальшування пашпорту.

— **Націстична влада** проголосила, що сконфіскувала всі державні добра на всіх землях, що їх забрала від Польщі.

— **Німці в Галичині.** Німецьке військо на основі угоди зі советами ввійшло до Галичини, щоб контролювати й охороняти залізничий шлях від Черновець через Львів і Ярослав аж до Шлеську. Також і галицькі нафтові терени, що є під советами, будуть під наглядом німецьких інжинірів. Ціль появи німців у Галичині є забезпечення перевозу нафти й збіжжа з Румунії, що є конечним для Німеччини. Ходять чутки, що німці хочуть відступити частину Польщі аж по Вислу советам, а зате мали б дістати від них Галичину.

— **Советський урядовий комунікат** із Москви подає, що 24. III. ц. р. відбудуться в Західній Україні загальні вибори представників до верховного всесоюзного совету в Москві.

— **Премієр Канади** Мекензі Кінг дня 25. I. розвязав парлямент і проголосив вибори. Домініяльні вибори мають бути 26 березня ц. року.

— **Під кінець січня** пішло на дно морське кільканадцять кораблів різних держав.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка в часі несподіванки для о. пароха М. Романовича ЧСВВ Вегревил, Алта. .. 5.18
Іван Хмара, Торгилд, Алта. .50
Анна Шеремета, Мондер, Алта $7.00
Василь Осадчук, Горгам, Н. Дакота Зл. Д. П. А. 1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький властителі
WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (43) 4. Мондер, Алберта, 15-го Лютого, 1940. Mundare, Alberta, February 15th. 1940. Vol. III. No. (48) 4.

ПРЕЗИДЕНТ ФІНЛЯНДІЇ КІОСТІ КАЛЛІО.

На засіданні парляменту в Гельсінґфорс Калліо заявив, що його край готовий кожної хвилі почати переговори з Росією за почесний мир, бо фінсько-російська війна не має найменшого змислу та що Фінляндія тільки з конечности винищує російський нарід, який не поносить ніякої вини в тій війні.

У відповідь на те московська газета "Правда", що є урядовим органом комуністичної партії заявила 2. II. ц. р. що "Росія рішилася цілковито знищити фінських бандитів." З цего бачимо хто бандит, а хто належить до порядних людей.

Цей большевик називається Гринько Штерн. З доручення товариша Сталіна він є головним командіром советських військ у війні з фінами й жене людей на кулі рани й смерть.

Фінське військо на лещатах в білій одежі й з протигазовими масками на лицях. Фінці боряться з большевиками мов льви.

ЧЕРЕЗ СТАЛІНА ПІШЛИ ПЕРЕДЧАСНО СИРУ ЗЕМЛЮ ГРИЗТИ

Ще недавно московський большевизм кричав "Геть з війною!" а тепер сам веде криваву війну й трупами трудящих народніх мас, робітників і селян вкриває фінські поля. Між нещасними жертвами тої війни є тисячі українців.

СТАЛІНСЬКИЙ ПОГНІЙ

Один большевицький ідеольоґ так означив завдання сучасного большевизму: Ми є погноєм призначеним для поправи землі, що має зродити новий нарід."

Цей большевицький погляд, що є образою й пониженням людського достоїнства знаходить своє жахливе практичне приміненння у фінсько-большевицькій війні. Сталін без жалю жене тисячі людей мов худобу на заріз і їхніми трупами засіває фінські поля, на яких має вирости кривавий цвіт Сталінської побіди.

Начисляють, що большевики досі втратили яких 150-200,000 вбитих й ранених, 308 літаків, 564 танків і 203 гармат.

Ось які овочі родить безбожний большевизм. Тож геть з большевизмом!

КАТОЛИКИ Й ВИБОРИ

Люди живуть не одинцем, самітно, а в гурті, в орґанізації.

Маємо орґанізації більші й менші, релігійні й світські. Релігійними орґанізаціями є всесвітна церква, дієцезії, парохії, різні брацтва. Світськими орґанізаціями є держави, провінції, повіти, міста, сільські громади, всілякі спілки, союзи, товариства і т. д.

Кожна із тих орґанізацій гуртує разом якесь число людей, що є її членами. А гуртує в тій цілі, щоб усі разом спільними зусиллями могли легше й певніше осягнути певне добро для всіх потрібне.

Щоб дана орґанізація могла жити, розвиватись і сповняти своє завдання, мусить бути в ній провід, що кермує діяльністю даної орґанізації до осягнення спільної цілі. Без проводу й влади немислиме є справжнє орґанізаційне життя.

Провід у деяких орґанізаціях є вже визначений згори незалежно від волі членів, пр. у Церкві власть папи, епископів, священиків, а в деяких знову визначують його самі члени через голосовання й вибори.

Так воно тепер звичайно буває в світських орґанізаціях пр. у демократичних держа[illegible]

В тих орґанізаціях, де провід є виборний, час від часу відбуваються вибори. Тому то маємо вибори до громадського й мійського уряду, вибори муніціпальні, провінціональні, домініяльні.

Вибори — це справа дуже великої ваги в життю даної орґанізації, бо вони визначують будучий провід, що має відтак великий вплив на життя орґанізації й її розвій та добро членів.

Особливо важною подією, бременною в наслідки є державні вибори, що визначують уряд у якого руках опісля є державна влада, що контролює все публичне життя і має великий вплив на політичні, економічні, фінансові, суспільні, а навіть у певній мірі релігійні справи.

Державна влада видає закони, судить, карає, вона розпоряджає фінансами краю й від неї залежить увесь курс політики.

Коли так велике значіння має влада в державі, то не диво, що коли приходять вибори то всякі люди й партії

стараються дістати в свої руки владу та керувати життям держави. Тому то в часі виборів ведуть завзяту пропаґанду і аґітацію на вічах, на радіо й в пресі, а кандидати на послів всілякими штучками намагаються здобути для себе потрібне число голосів від виборців, щоб бути вибраними.

Яке тепер становище має заняти католик до виборів?

Відповідь ясна. **1. Католик не сміє виборів легковажити, або усуватись від них, а має брати в них участь.**

Коли це правда, що в демократичних державах доля і не доля держави лежить у руках послів (бо від того що і як ухвалюють посли залежить правління держави), — то з таким самим правом можна сказати, що доля держави в дні виборів лежить у руках виборців, бо вони вибирають будучих правителів держави. Тому день виборів це для держави й краю направду рішаючий день, бо в нім рішається їх доля на цілий ряд літ.

Коли ж день виборів рішає про долю держави й краю, то ясно, що католик в дні виборів не сміє бути лиш пасивним і незаінтересованим глядачем та стояти на боці. По перше, католик як і кожний інший горожанин в своїй совісті обовязаний по силам дбати про загальне добро держави чи краю. По друге якраз у дні виборів найбільше треба берегти найсвятіших справ Церкви й релігії. Бо який вислід виборів, такий і склад парляменту. Побідять при виборах ворожі релігії партії, то треба сподіватись і ворожого відношення держави до Церкви. Коли ж побідять прихильні Церкві партії, тоді треба сподіватись і прихильного відношення держави до Церкви.

Тому то усуватись католикові від виборів це значило б передати державну власть, або її виконування некатоликам, або й ворогам католиків. Це значило б зрікатись законів, що боронять релігійні інституції, а полишати ухвалювання таких законів волі своїх ворогів. Це значило б, що католики без боротьби дають своїм ворогам можність забезпечити собі всі користи політичні, фінансові (податкові закони!) користи й позволяють усі тягарі під тим оглядом звалити на свої плечі. Це значило би, що католики позволяють без боротьби своїм ворогам обсаджувати їх людьми всі посади урядничі й шкільні та добродушно й потульно позволяють, щоб від тих посад виключено католиків і їх дітей. Якіж наслідки того для релігії, Церкви, християнської моралі, для життя католиків? Легко догадатись. Католики будуть зіпхнуті щонайменше до катеґорії горожан другої кляси, коли не рабів, що віддані на ласку своїх ворожих панів.

Які наслідки з цего занедбання, показує нам кривава недавня історія в Еспанії, Мексику, Німеччині і т. д. де католики через своє недбальство в виборах дозволили ворогам католицизму захопити політичний провід народу в свої руки й переводити свою безбожну й руїнницьку програму.

Звідси ясно, що право вибирати послів в наших часах, то не тільки привілей, а обовязок совісти католика й від участи в голосуванні може його звільнити хіба справді важна причина.

2. Крім того **католик, що має всі дані бути добрим послом і може на тім своїм уряді успішно для держави й Церкви дбати про загальне добро, коли до того є нагода й пригожі обставини, повинен ставити свою кандидатуру на посла й старатись бути вибраним.**

3. При виборах не вистарчить кинути виборчу карточку до виборчої урни. **З виборчого права треба так користати, як цего вимагає християнська мораль.** Отже з цего слідує, що **католик має голосувати на гідного кандидата.** Таким є людина, коли вже не добрий католик, то людина принайменше характерна, сумлінна, та католицькій Церкві не ворожа і заступає партію, що не є ворожа релігії й католицькій Церкві. Коли ж є тільки партії ворожі, а католики не в силі виставити своєї власної листи, тоді католики мусять здержатись від голосування, бо засадничо не вільно давати голосів на ворогів релігії. Коли ж між тими партіями одна умірkована, а друга радикально протирелігійна, тоді католики можуть віддати свої голоси на першу, бо все дозволено співпрацювати над тим, щоб віддалити від Церкви й держави б і л ь ш у небезпеку. Щоб одначе в такому випадку запобігти баламученні народу й можливому згіршенню, розсудок і любов наказують публично заявити, що голосування на листи партії з протирелігійною програмою не є рівнозначне з її одобренням, а робиться це тільки тому, щоб усунути ще більших ворогів релігії й охоронити Церкву й вержаву від ще більшої шкоди.

Нераз при виборах відповідно до обставин можуть зайти поважні трудности й сумніви що до того на кого голосувати. В таких випадках повинні католики на своїх зборах справу обдумати й порадитись і ділати згідно з вимогами моралі та сумління і зробити так, як у даних обставинах можна зробити найліпше.

Ніколи католик не сміє бути легкодушним і даватись зловити на пусті обіцянки (золоті гори), або за гроші, горівку, ковбасу, продавати свій голос чи з чисто самолюбних мотивів йти на руку ворогам держави й Церкви, бо за це чекає його страшна відповідальність перед Богом.

Між католиками можна стрінути нераз вузькоглядних і наївних осіб, що ходять до церкви, моляться, платять свої датки, приступають до святих Тайн, але легковажать собі вибори не йдуть голосувати, або при голосуванні не вважають на те, щоб вибрати дійсно гідних послів, що не шкодили б Церкві й державні справи повели б так, щоб з того вийшло загальне добро.

Наші часи вимагають рішуче, щоб такі католики відкинули ці свої хибні й шкідливі поняття. Треба нам тямити, що як хочемо позбутись ворогів і завести в державі кращі відносини й причинитись до соціяльної справедливости й загального добробуту, то не треба нам брати за кріси й робити революцію. Нам треба зорганізовано й солідарно використати виборче право й голосувати тільки на таких послів, що не шукали б на посольськім кріслі своєї наживи, а дійсно дбали за загальне добро держави й горожан.

Коли всі католики будуть про це належно освідомлені й якслід виконають свій виборчий обовязок, тоді неодно лихо відвернуть і много добра зроблять для Церкви, свого народу й держави в якій проживають.

о. А. Трух ЧСВВ.

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

ІЗ ВРАЖІНЬ МІСІОНАРЯ

Ню Йорк!... Місто — наче море!... Тому сім літ підчас св. Місії плив народ, як український Дністер... Кілько гарної й милої молоді! Підчас орґанізаційних зборів відділу "Української Американської Католицької Молоді" вписалось 251 членів. Як на відділ — досить; як на Ню Йорк — капля в морі... В нашій нюйоркській церкві було охрещених досі 11 і 13 тисяч дітей. Чи вони є досі членами парохії, в якій хрестились? Чи вони добрі католики, щирі українці?... Працюють зі своїми ОО. Парохами?... Треба б спитати при нагоді... А Ню Йорк як море! Море, де топляться українські діти...

Скоро висідають люди в Ню Йорку на залізничім двірці Пенсильванія. І я з ними. Іду сходами вгору й шукаю на всі боки, а моїх Отців як нема, так нема... Гей, Майорку, Майорку, що ти зробиш сам у Ню Йорку? Треба давати собі раду. Та на нещастя я забув назву того "соб-вею", що треба б ним їхати в сторону Брукдина. Колись у Мондері, я мав собі записати, та відложив на пізніше. Потім забув і бачу, що лиш сир добрий відкладаний... "Don't put till tomorrow, what you can do today." Беру першу-ліпшу залізницю до Бруклина й їду. Для певности питаю сусідів, чи туди дорога на вулицю "Леонарда". Непевні. Треба висідати й питати мудріших від нас усіх. А головно того пана в будці, що знає все. Коби не дві валізки, можна б свистати, а так треба мучитись. Гей, Андрею, Андрею, чи ти їхав коли у соб-вею?.. Питаю знов. Підходить до мене якийсь робітник, веде до "інформатора" в будці, питає й пише карточку. Треба їхати ще попід землю кілька станиць, потім пересісти на трамвай і заїхати аж на місце. Слава Богу! Обїхав цілий Ню Йорк і заїхав до своїх Отців. А незабаром приїзджають о. В. Каменецький і о. Палінкаш із двірця! Їздили по мене! Та розминулись і я мусів зробити таку довгу, примусову прогульку. А все те тому, що забув одне слово: "Ґрінпойнт!"

Та це ще пів біди. Ціла біда тоді, коли українець забуде дорогу до своєї церкви, коли забуде про свою рідну школу, про своїх склепарів коли українська молодь забуде: "хто ми, чиї ми сини, яких батьків, ким, за що закуті"! Тоді буде справді ціла біда, бо вже не буде кому співати: "Ще не вмерла Україна"! Не буду кому словами, а ще більше ділами свідчити перед світом, що "не вмерла" — і не вмре, доки сяє сонце, доки Предвічний Творець схоче веселити нас батьківським даром життя!.. Тоді буде біда, коли не буде кому й не буде до кого сказати: "Боріться, поборете, Вам Бог помагає!" "З нами Бог, разумійте язици, і покаряйтеся, яко з нами Бог!" Тоді буде біда. І багато є таких, що таку біду самі наводять на нашу націю вже тепер. Свій на свого й на себе самого...

В Брукліні.

А як минуло 4 дні й 4 ночі, тоді я міг знову бути між своїми Отцями-Василіянами, без залізниці, без кондукторів, без собвеїв, в Ню-Йорк-Бруклин. Хата, в якій я тепер замешкав, це був парохіяльний дім нашої карпатської парохії, де належать: русини, словаки, мадяри, може й українці — всі греко-католики. О д н а Служба Божа й наука по мадярськи, друга Служба Божа по церковнословянськи, а проповідь по анґлійськи, третя Служба Божа по церковно-словянськи, а проповідь по карпато-руськи... Один Отець має по дві Служби Божі, по дві проповіди. І розум і горло й груди мусять добре покутувати. Працюють там тепер: о. Палінкаш і о. І. Когут ЧСВВ. Це парохія карпатської американської дієцезії Преосвященого Кир Василія Такача. Самі Преосвящені, а також ті наші карпатські отці й парохіяни, що держаться вірно Католицької Церкви й Преосвященого Кир Василія багато мають клопоту й терпіння через тих наших карпатських братів, що відступили від своєї давньої старокраєвої, Католицької Церкви, а оснували собі новомодну, "незалежну". І тепер так є, що одні між нашими карпатськими братьми в Америці жиють по християнськи, а другі по погански.

А час біжить. Треба приготовлятись до св. Місії й Евхаристійного Конґресу в Филаделфії. Відбуваємо місійну конференцію з о. Каменецьким і забираємось до роботи. Бо з порожного не наллєш. І не годиться. Католицька проповідь свята справа. Це голос Христа. Треба говорити Христову науку, а не свої видумки. Тому проповідь вимагає приготування.

- Одного вечера їду з о. Палінкашом ЧСВВ. оглядати друкарню нюйоркських "Дейлі Нюз". Кілько там людей при праці днем і ніччю! Яка там машинерія! А примірників часопису розходяться — міліони денно! А гроші — тисячами, тисячами пливуть денно! А як у нас католиків? Кожний із наших українських католицьких часописів у Канаді: Світло, Голос Спасителя, Будучність Нації, Українські Вісти, вартніші тисяч разів від таких американських ґазет, а однак ледви дихають... А чому? Бо є ще в нас досить таких людей, що не мають поняття, що це є — преса. Не знають яким добром є добра преса, добрі часописі, а яким нещастям, якою труткою є зла преса, злі часописі. А все те походить із релігійної несвідомости. З непослуху Христовій Церкві. Хто не слухає добре Католицької Церкви, не знає своєї віри. Хто не знає добре своєї віри, не знає точно, що добре, а що зле, що м о ж е бути, а що не може, що вільно, а що невільно. Тому не читає ніяких часописів хоч треба, або читає шкідливі. Такий католик, що не читає католицьких часописів — мало знає. Його легко хтонебудь обманить. Він не може оборонити успішно своєї правдивої віри.

А хто начитається злих часописів, тому затроїться розум і серце й стане зрадником своєї віри чи й народности. Бо "з ким пристаєш, таким сам стаєш". І сяк чи так — католикам зле без католицького часопису. Як воякови без кріса. Ні боронитись, ні піти вперед нема з чим. Ні дефензиви, ні офензиви. Парохіянинові, що не читає постійно й щиро свого католицького часопису, годі певно повірити, хоч він ходить до церкви, бо Христовий Намісник сказав, що "даремне будуєте церкви, основуєте школи... всі ваші діла підуть на марне, як не створите заразом сильної, доброї преси, спосібної до оборони й наступу." Католицька церква й католицька ґазета разом — аж тоді католицький парохіянин! Хто хоче пізнати ліпше правду Христової віри — мусить читати пильно католицький часопис, бо проповіди в церкві замало. Хто хоче довідатись правди про політику й інші народні справи — мусить читати католицьку пресу, бо лиш там пишуть всьо й завсіди в дусі правди, справедливости й любови. Згідно з Христовою наукою. Бо на це й є католицька преса, католицькі ґазети. І тому кажу: доки в кожній католицькій хаті не буде католицького часопису — доти будемо храмати на обидві ноги. Буде слабенька голова й слабе серце... А нам треба здоровля й сили, бо перед нами велика будучність, великі завдання! Тому треба мати в кожній католицькій хаті католицький часопис!

(Далі буде).

ПОЛОНЕНИЙ УКРАЇНЕЦЬ ЧИТАЄ ЕВАНГЕЛІЄ

Під таким заголовком помістив італійський часопис "Іль Мессаджеро" з 5. І. ц. р. цікаву розмову кореспондента Массіма Капута зі советським українцем, що попався у фінський полон.

Він так каже:

Коли командант отворив одну вязничну келію, вийшов із неї, високий мужчина з книжкою в руці, в одній лише сорочці, що — як казав він — уже рік не прана й в штанах. Був босий і показав нам рештки своєї обуви, зробленої з не знать чого.

В першій хвилині злякався і мабуть збентежився на вид людей кругом себе, (бо треба знати, що політичні комісарі в російській армії говорять жовнірам, що фінці жорстоко знущаються над полоненими й опісля їх убивають), та як упевнився про наші заміри, став говірким.

Мав 22 роки, рік тому як оженився й як був уже на війні вродилася йому дитина.

Він спустив сумно очі. "Найбільше те мене болить, що мабуть уже ніколи не побачу мойого синка."

Питаємо його чи в Україні трапляються ч а с т і розводи. "Коли український селянин жениться відповів — то на ціле життя. Та треба сказати, що в великих містах деякі люде безнастанно побираються і розводяться."

Кажемо йому, щоб показав нам ту книжку, що тримає в руці. Це було популярне російське, видання біблії, друкованої в Києві 1888 р. Полонений, як тільки прийшов до Війпурі, випросив собі її у одного сторожа й коли ми надійшли він саме читав евангеліє св. Івана.

Перекладчик попрохав його, щоб прочитав голосно кілька рядків, а він читав так пиняво, затинаючись, буква за буквою, наче мала дитина.

"Як я був маленьким, моя мати завсіди читала цю книжку. А нас семеро, брати й сестри, всі слухали; опісля одного дня прийшов наказ віддати всі релігійні книжки. Не думаю, щоб хто мав відвагу їх сховати."

Ми питали його чи вірить у Бога.

Всі українські селяне вірять у Бога й в родинах по селах тримаються релігії. У містах, не думаю, щоб воно так було. Народ мусить мати більше страху."

На запит чи в Україні бажають собі люде повороту царя, відповів, що тільки старші люде плачуть за давнім. Молоді не мають поняття про ті часи.

Про комунізм мав таке поняття, що це не добра річ, передусім для селян, одначе не вмів подати точних і ясних причин.

"Дуже мало маємо що їсти. Навіть у війні не багато, та все таки більше, як дома."

Заки ми вийшли з вязниці, щераз кинули оком на його келію. Він сидів на тапчані, голову тримав у руках, а лікті спер на коліна. Увесь потонув у читанні великої книжки з днів своєї молодости, яку знову знайшов тут у фінській вязниці.

ЩО СТАЛОСЯ З ПРАВОСЛАВНИМИ ЕПИСКОПАМИ В ПОЛЬЩІ?

З Парижа повідомляють, що православний митрополит Діонізій остався в Варшаві під Німеччиною разом з епископом Тимотеєм.

Епископ Сава втік разом із епископом Матеєм до Литви.

Епископ Симон Острожський попався в руки большевиків, а про епископів Олексія Волинського, Олександра Поліського й Пантелеймона покищо нема вістей.

Цікаву річ пише Е. Онацький з Риму про долю православної Церкви в Польщі. Він каже:

"Великий клопіт викликає також питання колишньої православної автокефальної церкви, що несподівано втратила свою автокефальність, бо варшавська епархія, через самовідречення Діонізія, опинилася в руках берлінського православного епископа, що особисто симпатизує з українцями, але єрархічно залежить від карловецького православного митрополита Анастазія." (Н о в и й Шлях. ч. 7)

УПАВ І ВСТАВ

Чому повернув до католицької Церкви мексиканський революціонер?

Антін Діяз Сото и Ґама, визначний проводир мексиканських революціонерів від самих початків революції, прилюдно осудив своє відступство від віри й подав причини чому він знову вертає до католицької Церкви. В часописі "Ель Універсаль" він помістив статтю в якій каже:

"Я бачив так багато річей в часі перебігу революції й надивився на такі гидкі вчинки та численні картини зіпсуття й насилля, на такий упадок моралі, чесноти й мужества в людей, що вважали себе великими й сильними, бо як вони казали позбулись 'фанатизму', що застановляючись над джерелом того всього лиха, я був приневолений щиро призадуматись і над собою. І тоді побачив я ясно, що та катастрофа, та гидота є назагал вислідом залишення християнської моралі й відкинення Христової науки, що одиноко можуть тримати в ладі й керувати поступовання людини.

А щодо мене, то можу сказати, що я дійсно повернув до християнської віри, від якої відлучив мене в ранній молодості хвилевий мій скептицизм.. "

"Вирвати Христа з діточої душі — це значить приготовити ґенерацію людей без усяких основ моралі, людей, що стануть рабами найнищих своїх поривів, готових до всіляких безглуздин діл, що їх піддають дикі гони, до всілякої звірськости, до найгіршого сорта жадоби, непогамованої амбіції і жорстокости. Це значить створити ґенерацію матеріялістів і поган. З цих причин вважаю вершком нерозуму хотіти позбавити людство, а зокрема жіноцтво тої оборони, що є проти брутальних нападів пристрасти й жадоби".

Найгрізнішим ворогом католицької Церкви є темнота й невіжество в релігійних справах. Найкраще можна побороти це лихо постійним й пильним читанням католицької преси.

ДО ЩАСЛИВОГО ПОДРУЖОГО ЖИТТЯ ТРЕБА БІЛЬШЕ ЛЮБОВИ

Одна м а т и хотіла спекти хліб і післала свойого трохи забудькуватого сина до міста купити муки, дріжджей і солі. Перед відходом вона добре наказувала, щоб не забув за дві перші річи. Коли син вернув, приніс муку й дріжджі, а за сіль таки забув. І тому того дня мати не могла спекти хліба.

Ця історійка повтаряється також і в житті подружім.

Безперечно головним завданням подружа є приводити на світ потомство й його виховувати. На те передусім Г. Бог установив подружжа, щоб воно було чистим джерелом нового життя й служило до удержування і розмножування людського роду. І тому то св. католицька Церква зовсім слушно різко й рішучо виступає проти новітніх грішних практик, що усувають з подружого життя видавання потомства.

Але притім не треба забувати, що крім цієї першорядної цілі, подружжа має ще свою важну другорядну ціль, яку Церква признає й боронить — а це взаїмне щастя подругів через обопільну, взаїмну інтимну любов.

В подружжі чоловік і жінка належать до себе і взаїмно мають себе доповняти й ущасливляти. Вони обоє одно тіло й одна душа, одне спільне життя. А це робить любов.

Ми завдаємо насилля ідеї подружжа — каже один мораліст, — не тільки тоді, коли ми нехтуємо одну з тих двох річей, любов чоловіка й жінки і рodження дітей, а також і тоді, коли ми розлучуємо їх від себе; кожне має свою досконалість і своє значіння для другого; одне без другого є ушкоджене; любов з якої усунено думку про діти є безплодна, родження дітей без любови є гірке.

Отже в справжнім взірцевім подружжу повинна панувати сердечна любов між подругами згідно з приписами Христової науки, а та любов повинна у своїм висліді приносити подружі овочі — діти.

Тоді подружже буде щасливе.

— Майже три четвертини людей у війні. Швайцарське Пресове Бюро обчисляє, що близько 70 процент усього населення світу нині вмішане в війну.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 27:41—28;22.

Ісав гнівається на Якова. Яків іде в Мезопотамію. Видіння небесної драбини й Божі обітниці.

41. І зненавидів Ісав Якова за благословення, що ним благословив його батько його. Сказав же Ісав в умі свойому: Хай прийдуть дні плачу по мойому батькові, а тоді вбю Якова, [illegible] брата.

42. Переказано же Ревецці слова Ісава, її старшого сина; і пісдавши покликала Якова, свойого молодшого сина й каже йому: Ось Ісав, брат твій, грозить тобі, що забє тебе.

43. Тепер же, дитино послухай мойого голосу, й вставши втікай в Мезопотамію, до Лавана, мойого брата, в Харан.

44. І побудь у нього якийсь час.

45. доки не відвернеться ярость і гнів твого брата від тебе й не забуде того, що ти йому вчинив. Тоді пішлю й візьму тебе звідти, щоб часом не остатись бездітною від вас обох одного дня.

46. Сказала же Ревекка до Ізаака: Надоїло мені жити через доньки синів Хета; як ще візме Яків жінку з доньок цієї землі, так пощо мені жити?

XXVIII. 1. Прикликав же Ізаак Якова й благословив його й заповідав йому кажучи: Не бери жінки з хананейських дочок.

2. Встань тай одбіжи в Мезопотамію, до дому Ватуїла, батька матері твоєї й возьми собі звідти жінку з дочок Лавана, брата матері твоєї.

3. Бог же мій нехай тебе благословить і розродить тебе й розмножить тебе, щоб був ти громадою народів.

4. І нехай дасть тобі благословення Авраама, отця твойого, тобі й насінню твойому по тобі, щоб ти унаслідив землю твойого перебування, що її дав Бог Авраамові.

І післав Ізаак Якова тай пішов у Мезопотамію до Лавана, сина Ватуїла Сирійця, брата Ревекки, матері Якова й Ісава.

6. Бачив же Ісав, що благословив Ізаак Якова й післав у Мезопотамію Сирійську, щоб узяв собі звідти жінку, коли благословив його й заповідав кажучи: Не бери жінки з дочок хананейських.

7. І послухав Яків батька і матір свою й пішов у Мезопотамію Сирійську.

8. Бачучи же й Ісав, що злими є хананейські дочки перед Ізааком його батьком,

9. Пішов Ісав до Ісмаїла й взяв собі Магелету, дочку Ісмаїла, сина Авраама, сестру Навеотову за жінку до жінок своїх.

10. І вийшов Яків від клятвенної керниці тай пішов у Харан.

11. І пішов в одне місце й заночував там, бо зайшло сонце, й ляг спати на тому місці.

12. І бачив сон; і це драбина поставлена на землі, а її верх сягав до небес; і ангели Божі виходили й сходили по ній.

13. Господь же сперся на ній й каже: Я є Бог Авраама твойого батька й Бог Ізаака; не бійся! Земля, що на ній спиш, тобі дам її й насінню твойому.

14. І буде насіння твоє, як пісок земний; і розпросторишся на море і полудне і північ і на схід сонця. І благословляться в тобі всі покоління землі й в насінню твому.

15. І це я є з тобою й оберігатиму тебе на всякій дорозі, що нею підеш; і поверну тебе в цю землю, бо не покину тебе, аж зроблю усе, що я говорив тобі.

16. І прокинувсь Яків зі свойого сну й сказав: Певно Господь є на цьому місті, а я не знав.

17. І злякався і каже: Як страшне це місце! Не що інше воно, як дім Божий і це ворота небесні.

18. І встав Яків раненько і взяв камінь, що його положив там під свою голову й поставив його в стовп тай налив оливу на його верх.

19. І надав назву тому місцю: Дім Божий. А передше то місто називалось Уламлуз.

20. І зробив Яків обіт, кажучи: Коли буде Господь Бог зі мною й захищатиме мене в цій дорозі, що нею я йду й дасть мені хліб на їду й одежу, щоб одягнутись,

21. І поверне мене здорового до дому мойого батька, тоді буде Господь мені Богом.

22. І цей камінь, що його поставив у стовп буде мені домом Божим, і з усього, що мені даси, десятину даватиму тобі.

ПОЯСНЕННЯ

45. Ревекка слушно побоювалась, що могла б одного дня втратити обох синів, бо наколи б Ісав убив свого брата, то мусів би втікати перед пімстою. (Гл. 9:6).

46. Ревекка дуже розсудно представила Ізаакові як причину усунення Якова на якийсь час з дому своє побоювання, щоб й він так, як Ісав часом не оженився з якою поганкою з роду Хетея. Вже досить їм обом надоїли жінки Ісава.

Розуміється, що не це була головна причина, чому Ревекка бажала, щоб Яків пішов із дому. Головною причиною був страх, щоб розгніваний Ісав не вбив Якова, якого вона так дуже любила.

XXVIII. 1. Ізаак щераз довсім свідомо й добровільно потвердив благословення дане передше несвідомо Якові, щоб усунути його сумніви й побоювання, скріпити його віру й додати відваги на дальшу дорогу, молячи Бога за щасливу для нього подорож.

2. Мезопотамія є це слово грецьке й значить тільки що країна положена між двома ріками. Так названо Халдею або Вавилонію тому, що ціла майже обнята була ріками: Евфратом і Тигром.

3. Великі Божі обітниці дані колись Авраамові передає Ізаак Якові. Між іншими заповідає, що Яків буде отцем численних поколінь, котрі творитимуть один нарід. Це опісля сталось. Потомки Авраама й Ізаака розрослися й з них повстали різні віддільні народи. Потомки Якова позістали разом і творили один жидівський нарід.

8-9. Добрий примір Якова не лишився без впливу на його брата Ісава. Мабуть, щоб придобритися батькові, що не подобав собі ханаанських невісток і дістати від нього ще ліпше благословення, іде до родини Ісмаїла й звідтам бере собі ще одну жінку.

10. Клятвенна керниця по евр. Беер-Себа.

12. Видіння небесної драбини має велике значіння: 1. Воно **представляє злуку між небом і землею, між Богом і людьми, через Боже провидіння; це також знак завіта й религії.** Небесні пляни виконуються на землі, а земні справи є відомі в небі. Все те ділає мудро й постепенно Боже провидіння на Божу славу й добро людей. У своїм діланні Бог послугується другорядними чинниками, між іншим ангелами, що безупинно є діяльні. Ці чисті, блаженні духи заєдно **виходять**, щоб здати звіт з того що зробили, занести людські молитви й благання перед Божий престіл у небі та отримати нові поручення і **сходять** виконати на землі Божу волю й з неба приносять людям Божі благодати.

Цей сон Якова, що відбував далеку й небезпечну дорогу до поганської країни, мав потішити й покріпити його запорукою, що Боже провидіння над ним чуває й буде вести та охороняти його в мандрівці.

2. Деякі св. Отці Церкви бачуть в цій драбині **образ таїнства воплочення Слова з роду Якова.** Ісус Христос мав зійти з неба на землю через різні щаблі поколінь і поєднати землю з небом та своєю наукою і ласками стати для людей провідником і драбиною до неба.

3. Небесна драбина є також прообразом Матері Божої, бо Вона приймаючи на себе уряд посередництва стала драбиною для самого Бога, що до нас зійшов і приняв людську природу та став видимим. Тому й ангели сходили, щоб послужити Матері Бога, а люди наслідуючи ангельське життя входять по Ній до неба.

4. Небесна драбина й місце, де її бачив патріярх Яків — це наші церкви, правдиві "Божі доми". В церкві Бог перебуває через свою духовну присутність і через таїнственне перебування в Пресв. Евхаристії, а тисячі ангелів посередничать в молитвах підчас всенародніх богослужень.

14. На море — на Середземне море, що є на захід від Палестини. В останнім реченні є виражена месіянська обітниця, що з його роду вийде Той, що принесе благословення і спасення всім людям, цебто Христос — Месія — Спаситель. Ніхто з людей не є виключений від участи в добродійствах спасення, хіба, що хто сам себе добровільно виключить від участи в них через брак віри й грішне та неморальне життя.

16. Яків знав, що Бог є всюди присутний, одначе за тодішними праведниками, не думав, щоб Г. Бог у своїй святості являвся на таких місцях, де мешкають погане й невірні.

17. Це місце не є звичайне, а святе, достойне почитання, бо Бог на ньому є особлившим способом присутний.

18. Камінь мав бути знаком і памятником того видіння й отриманого Божого добродійства. Помазування оливою було від прадавних часів на сході символом посвячення чогось у Божу честь. Зі Сходу цей звичай переняли греки й римляни. Цього знаку вживає також св. Церква при посвячуванні престолів й церковної посудини.

19. Дім Божий, по грецьки: Бет-Ель. Недалеко від місця, де Яків мав видіння находився город Луз або Уламлуз, що означає по єврейськи мігдалове дерево. Від цього однак часу патріярхи, а опісля жиди назвали те місце Бетель. Бетель є віддалене яких 15 км. на північ від Єрусалиму, а біля 90 км. від Беер-Себа.

20. На знак вдяки Богові Яків зробив торжественне приречення. Це перший раз тут у св. Письмі подибуємо згадку про обіт-приречення як акт релігійного богопочитання.

21-22. Яків наче казав: Коли Господь буде мною опікуватися, тоді я буду вірити, любити й радіти та тим ревніше йому служити як мойому Богові. І свою почесть для Бога буду мати не тільки в серцю, але також покажу на зовні особлившим способом тим, що в його честь збудую престіл і складатиму десятину зі всього свойого добра.

Щоза гарний доказ почести вдяки й любови! Чудовий приклад для нас до наслідування в нашім відношенню до Бога.

БОЖА НАУКА

РІЗДВО ІСУСА ХРИСТА
(Про воплочення Ісуса Христа)

Римський цісар Август приказав списати людність у жидівській землі. Люди мали зголошуватися в тому місті, відки походили їх предки. Йосиф і Марія походили з Вифлеему, тому вони пішли туди до запису. У Вифлеемі не могли ніде знайти місця на нічліг, бо тоді зійшлося там багато народу, й мусіли заночувати за містом у вертепі, де пастухи зганяли свої череди.

Тої ночі народився в тому вертепі Ісус Христос, Божий Син, Спаситель світу.

Недалеко вертепу пастирі стерегли своїх стад. Їм зявився ангел і сказав: "Не бійтеся, звіщаю вам велику радість. У Вифлеемі народився вам сьогодні Спас, Христос Господь, І се вам знак: Знайдете Дитя в пеленах, що лежить у яслах.'

І зараз явилося багато ангелів, що хвалили Бога словами: "Слава во вишніх Богу, а на землі мир, між людьми благоволення."

Пастирі побігли до вертепу й знайшли там Боже Дитятко в яслах, а біля Нього Пречисту Діву Марію й Йосифа. Вони перші поклонилися Ісусові Христові.

* ** *

Де народився Ісус Христос?

Ісус Христос народився в вертепі недалеко Вифлеему.

Хто був матірю Ісуса Христа?

Матірю Ісуса Христа була Пречиста Діва Марія.

Чи Ісус Христос, як чоловік, мав вітця?

Ісус Христос, як чоловік, не мав вітця.

Чим був св. Йосиф для Ісуса Христа?

Святий Йосиф був для Ісуса Христа опікуном.

Чи Ісус Христос був тільки чоловіком?

Ні, Ісус Христос був не тільки чоловіком, але й Богом, тому називаємо Його Богочоловіком. Він є Божий Син, друга Божа особа, Боже Слово.

Чому Божий Син став чоловіком?

Божий Син став чоловіком, щоб спасти людей від гріхів і від вічної кари.

Як став Божий Син чоловіком?

Божий Син став чоловіком діланням і силою Святого Духа.

Чому Пречисту Діву Марію називаємо Божою Матірю або Богородицею?

Пречисту Діву Марію називаємо Божою Матірю або Богородицею тому, що вона породила Ісуса Христа, котрий є не тільки чоловіком, але рівночасно й Богом.

Як називаємо ту правду, що Божий Син став чоловіком?

Ту правду, що Божий Син став чоловіком, називаємо таїнством воплочення Божого Сина. ("Плоть" значить тіло, а "воплотитися" — приняти людське тіло.)

Коли святкуємо свято Христового Різдва?

Свято Христового Різдва святкуємо 25 грудня (7 січня).

* ** *

Поучення. День перед празником Христового Різдва називається Святий вечір. Того дня вечером у кождому домі всі домашні засідають до спільної святої вечері. Долівку хати вистелюють соломою, стіл під скатертю сіном, а в куті хати ставлять сніп. Це має пригадувати вертеп і ясла. Христове Різдво принесло всім людям велике щастя, тому перед вечерею всі діляться просфорою і взаїмно складають собі побажання.

На памятку Христового вертепу на Святий вечір ходять колядники з вертепом. Є також звичай прибирати ялинку солодощами й ріжними дарунками. Всі ті звичаї є вислови великої радости з народження Божого Дитятка, Спасителя світу. По вечері співають коляди, у котрих звеличується Христове Різдво та описується події з перших днів Ісуса Христа.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Яка є різниця між католицькою й протестантською біблією?

ВІДПОВІДЬ: Поминувши неточний і часом невірний переклад декотрих місць св. Писання, в протестантській біблії пропущено 7 книг зі Старого Завіту, а це книги: Товії, Юдити, Премудрости Соломона, Премудрости Ісуса сина Сірахова, Варуха, дві книги Макавеїв, а також частини з книг Естери (10:4...) й Даниїла (3;24-90, гл. 13 і 14).

І тому то протестантська біблія є менша від католицької. і не подає нам всієї обявленої Божої науки.

ЗАПИТ: Хто може бути кумом, а хто ні?

ВІДПОВІДЬ: В цій справі католицька Церква видала ясні й точні приписи й вони зобовязують у совісті кожного католика. Вони є такі:

При хрещенні тільки той є важно кумом хто:

1. Має вживання розуму й хоче бути кумом.
2. Сам є хрещений.
3. Є назначений на кума тим, що хреститься або його родичами, опікунами, а як їх нема то священиком хрестителем.
4. Не належить до ніякої еретичної чи схизматицької секти, не є виклятий або знеславлений правною неславою ані не є виключений від церковних чинностей, а якщо він духовна особа, то не є зложений з уряду або здеградований.
5. Не є батьком, або матірю, або подругою того, що хреститься.
6. Особисто або через відпоручника фізично тримає, або дотикається, або бере з рук хрестителя особу, що приймає хрещення. Не вистарчить саме стояння при хрещенні.
7. Сповняє свій уряд кумівства при важнім хрещенні. Якщо хрещення неважне, то й кумівство неважне.

При миропомазанні вимагати кумом чи кумою тільки тій особі що:

1. Має бодай 14 літ (хоч іще не скінчених), хіба, що з важної причини священик інакше осудить у даному випадку.
2. Не є негідною. Негідні є особи викляті, знеславлені, виключені від церковних чинностей.
3. Знає головні правди віри.
4. Не є новиком, монахом чи монахинею, хіба в конечності й та за виразним дозволом настоятеля.
5. Не має свячень, хіба за дозволом Ординарія.

При миропомазанні вимагається до важного кумівства крім повищих поданих условин ще й те, щоб кум чи кума були також миропомазані й в часі миропомазання діткнулися, того, що приймає цю св. Тайну, а до дозволености вимагається звичайно, щоб кум був того самого полу, що й миропомазувана особа.

З ЛИСТА ОДНОГО ВТІКАЧА З ГАЛИЧИНИ.

(Лист з дня 5. I. 1940 р.)

Їзда большевицькою залізницею.

7. X. Послідним потягом (большевицьким) виїхав з Льво ва до Кристинополя, цебто переїхав демаркаційну лінію. Мій товариш подорожі мав трохи більше пригод. Потяг "мав іти" через Самбір—Перемишль до Кракова. Говорили, що напевно прийшло до порозуміння між "товаришами" і німцями, щоби перепустити потяг через границю. Потяг формувався від год. 9-ої рано до 1.30 пополудні. Весь час утікачі чекали на відїзд. На моє щастя, я не міг відїхати тим потягом. Було "лише" 52 особових і тягарових вагонів. Кожний вагон переповнений, як улій. Вікна побиті, світла нема, на підлозі повно сміття, а в тягарових вагонах не бракувало брудної соломи й гною. (без пересади). Кожний утікач тішився, що дістав місце. Всьо байка — коб лиш чимскорше домів. Воєнні обставини не знають ні гигієни, ні доброго виховання. До вагону пхаються вікнами, щоб лише заняти сяке-таке місце. В год. 8-ій вечером щасливо приїхали до Самбора. Відчіпили льокомотиву, а військо окружило вагони й не пускає до міста. Сядь тай плач! Вітер добирається до костей (утікачі переважно в літнім убранні). Голод не дає спокою, малі діти плачуть — словом безрадність серед крайної нужди. Перекуняли до рана в вагонах. Рано коло вагонів ставили вогні і готовили "теплу страву". Хто що мав: чорну каву, чай, лій, а то й саму воду. Зі Самбора поїхали до Перемишля. Границя під острим доглядом, — не можна навіть зближитися до ріки...

У Варшаві.

Місяць пізніше ми в трійку виїхали до Варшави. Потяг "люксусовий". За три дні були в столичнім місці — Варшаві. Варшава, а тепер "Варшав" — самі руїни. По обох боках улиці, повалені й спалені доми. В середині міста, пересічно на один бльок випадає одна ціла каменица з побитими вікнами й подіравленими стінами. На предмістях доми стоять і вказують на давню красу й велич польського столичного міста. Минулося і хто зна чи вернеться. Всюди повно цегли. Зі старого двірця ані сліду — лиш площа позістала. На новім двірці вже є напись 'Warschau'. Василіянський дім стоїть. Св. Йосиф захоронив. Здається, що на стіні нема ні сліду від куль, а як є то я не завважав. Крім кількох побитих вікон і коло 50 дір у дасі — шкоди більшої нема. Друга сусідна каменица — купа обсмаленої цегли. Жидів беруть до роботи — дощ чи погода. Жидам можна мешкати лише в одній дільниці.

Моліться і кріпіться надією!

Моліться за український нарід! Наш нарід виставлений на важку пробу. Нужда й безбожна пропаганда йдуть впарі. Дітям у школі кажуть молитись до Бога, щоби дав хліба. (Зухвале жадання чуда!) Хліб не показується, — значиться Бог є безсильний. "Моліться тепер до Сталіна!" По молитві являється салдат і приносить хліб. (Що за діявольська безбожницька пропаганда).

Хто хоче "подостатком" мати хліба, нехай вступає у ряди безбожників і голосять їх ідеї. (За хліб хочуть купити душі)..

Не треба тратити надії! Між самими "товаришами" є багато чесних людей. На зверх вони мусять робити те, що їм кажуть. У Кристинополі до костела ОО. Бернардинів зайшли три салдати на ревізію. Один із них лишився трохи позаду. Коло хреста, нібито, щоб почухатись у голову, скинув шапку. Коли два салдати вийшли з костела, він на хвильку клякнув перед престолом Матери Божої й заплакав.

Інший салдат-офіцер показав у селяньскій хаті хрест на своїх грудях. "Я також молюся !"

До одного пароха прийшли салдати на ревізію. Старшина висповідався, написав бумагу, що ревізію переведено й нічого не знайшли.

По селах бабки вчать салдатів молитися й катехізму. Салдати тому не противляться. На підставі брошурок о. Марисюка прості люде пхають учених товаришів у кут. Лише вибрані й учені з поміж товаришів мають право диспутувати. Інші салдати не говорять з людьми, хіба що віддалиться котрий від других. Один другому не може довіряти, бо то збиранина зі всіх кінців Росії.

Самі товариші кажуть: "Люде бороніть що сили религії й приватної власности, бо інакше буде така біда, як в нас!"

Бог має свої пляни, коли Він допустив такий досвід на наш нарід...

Свята Тереса від Дитяти Ісуса

Родичі св. Терені.

Людвик Мартін і Зелі Ґерін, родичі св. Терені, вели щасливе життя, котре одначе було перемішане болючими досвідами. Одним із таких досвідів була смерть рідного батька Зелі Ґерін.

Третього вересня 1886 вона писала своїй братовій: "Як би ви знали, як свято він помер. Я надіюся, овшім, я навіть певна, що добрий Господь гарно приймив мого дорогого батька. Бажала б я собі, щоб моя смерть була подібна до його. Ми вже дали на три Служби Божі. Хочемо замовити їх ще багато, щоб, як остало йому що спокутувати, так щоб скоро він був увільнений з чистилища. Його гріб є зовсім близько гробу моїх обох Йосифів маленьких."

Найблищого ж першого листопаду (колу західна Церква святкує день задушний), вона пише свойому братові: "Як добрий Господь мене вислухав, то сьогодні він уже певне припущений до раю... Бідний, дорогий татусьо, він зовсім не привик був терпіти. Я ж зовсім не лякаюся, щоб піти до чистилища. Терпіти видається мені зовсім природне. Як добрий Господь схотів би, я негайно пішла б пеперетерпіти і своє і його чистилище. Я була б така щаслива, коли б знала, що він уже щасливий!"

До цих смутків прилучувалася журба, що її спричинювало слабе здоровля донечки Леоні й труднощі її виховання, що звідси виходили.

Жінка, що попри свою особливішу вражливість перенесла відважно тільки проб і яку біль замісць прибити, так дуже заправляв до боротьби, могла без омлівання перетерпіти тисячі клопотів і випадків несподіваних, які так болюче обтяжують тягар щоденного життя. До цих же клопотів матери, жінки й пані дому за якийсь час прилучилися ще й побоювання за здоровля сестри монахині, якій загрожували сухоти.

Вона тим більше лякалася її втратити, бо її обі старші доньки, Марія й Павлина зробили прекрасні поступи під її проводом. Їхні початкові чесноти були найкращою потіхою для матери в її журбах.

Марія була мила й здержлива. Вона мала в собі, як взагалі всі боязливі, багато вражливости й ніжности, які розвивалися в досконалу доброту серця. Павлина знову притягаюча й услужна для всіх, була наділена великою легкістю в науці. Попри свою непогамованість, вона була потіхою для своїх учительок.

Негайно після смерти свойого батька пізнала пані Мартін гарні наклони своїх доньок. Тоді пізнала вона, кільки осолоди можуть вони принести їй своєю любістю навіть у найбільше болючих смутках.

Найстаршу донечку Марію просила мати, щоб вона жертвувала за свойого діда біль операції, яку мали їй зробити для поправи зубів. "Сьогодні рано в осьмій годині, пише мати, до свойого брата, завела я її до зубаря. Вона мене питала, чи справді то поможе "тому бідному дідусеві"? Колу я сказала, що так, вона перед операцією не проказала ні словечка так, що лікар мені казав, що ще ніколи не бачив такої завзятої дитини", (січень 1869).

Коли ж лікар переглянув іще раз її зуби й сказав, що операції не треба, тоді дівчинка смутно говорила мамі: "Шкода; бідний дідусь уже не був би довше в чистилищі!"

Осьтак за те побожне виховання, що його вона давала своїм дітям, зазнавала ця мати навіть серед найтяжчих досвідів найсолодших потіх віри. Бог так засівав неодну квітку на прикрій стежині, що нею вона йшла, бо ще заки вона дійшла до мети, багато тернини мало її зранити.

І так 22-го лютня вмирає її четверта дитина, маленька Марія-Оля. Тоді пише до зболілої матери її сестра з монастиря в Манс: "Не можу стримати себе, щоб не назвати тебе щасливою, що ти даєш для неба душі, які будуть твоєю радістю й твоїм вінком слави. Відтак же, твоя віра й твоє довіря, які ніколи не захитуються, будуть мати колись свій день нагороди. Будь певна, що Господь тебе благословитиме й що мірою твоєї радости буде міра тих потіх, які тепер тобі відказано. Бо як добрий Господь задоволений тобою схоче вкінці тобі дати **того великого святого**, якого ти так дуже бажаєш собі для Його слави, чи ж це не буде для тебе достаточна нагорода? (Лист з 23. II. 1870).

Ці останні слова це неначе пророцтво, що мало сповнитися на наймолодшій дитині пані Мартін. Що ж до незахитаної віри й довіря цієї матери, що тільки мусіла перетерпіти, маємо найкращий доказ її власний лист. Вона пише до своєї братової в Лізіє, на яку впали клопоти подібні, як на неї: "Коли я закриваю оченята своїм дорогеньким дочкам і коли їх ховаю, тоді відчуваю великий біль. Він однак завсіди повний піддання Божій волі. Мені зовсім не жаль тих болів і журб, що їх я перенесла для них. Всі мені говорять: ліпше було б зовсім їх не мати! Я ж не можу стерпіти такої бесіди. Я ніколи не думаю, що можна покласти на одну вагу мої болі й журби з вічним щастям моїх діточок. Дальше ж, я не стратила їх на завсіди. Життя наше коротке й повне горя. А їх знайду там у горі!" (Лист з 17 жовтня 1871).

Про ці її переживання й думки довідувалася нераз її сестра монахиня. Тоді ця побожна С. Марія-Дозитея висказувала свій подив і пошану для такої великої чесноти своєї рідної сестри. Бачучи її велике завзяття в таких болючих переживаннях, писала вона до брата: "Боюся дуже, щоб її здоровля не захиталося під тільки й такими ударами. Та одне мене трохи потішає. Це її дух віри й справді неймовірна та дивна відвага. Яка завзята вона! Труднощі її не прибивають. Щастя не підносить (до зарозумілости). Вона справді гідна подиву!" (Лист з 28. X. 1868)

В часі прусько-французької війни.

На початку 1870 року пан Мартін відступив свою золотарську роботу одному свойому братанкові. Він думав, що відтепер ліпше буде йому більше помагати своїй подрузі. Торговля її коронками зростала заєдно більше.

І вже зачинався якраз для тієї родини час красного добробуту, як до Аленсону прийшли побідні прусаки. Пані Мартін бачила, як французькі вояки ранені й поражувані гинули в міських больницях, во на ж мусіла свій дім отворити для девятьох німецьких піхотинців. Вони справді не робили їм надто великих пакостей, але в одну мить знищили ввесь гарний порядок в домі, що його так старанно завела господиня.

"Вони привели ціле моє господарство до страшного стану — пише вона. Місто в великім страху. Всі плачуть, лише я ні!"

Її муж хоч прибитий тим усім, однак не тратив відваги як і вона. Вона повна щастя сама про це говорить: "Можливо, що до війська будуть брати й мужів від 40-50 літ. Я цього майже певна. Мій муж однак не боїться. Він часто говорить, що, як би він був свобідний і не мав родини, так негайно зголосився би як доброволець до стрільців".

Одній жінці в місті вдалося сховати свого чоловіка, щоб його не взяли до війська. На це обурена пані Мартін, свідома обовязку перед своїм народом, каже: "Чи можна щось подібного робити?"

Та війна скінчилася, заки ще покликано її дорогого Людвика під прапори. Все лихо війни й ворожого нападу скінчилося для її родини на самих матеріяльних стратах. Однак ощадність скоро направила й ці страти.

В новому домі. Прихід на світ Терені.

Як уже проминула завірюха, вони перенеслися до дому при вулиці св. Власія (Сен-Близ). Це був дім пані Мартін, що по смерти батька припав для неї в спадку.

Домик цей стоїть близько церкви Матери Божої Простенький, малий, з одного боку припирає до другого дімку, з другого ж відгороджений від сусіднього господарства городом, огородженим дротяною сіттю. Дімок цей з двома вікнами на долі й трьома півкруглими на першім поверсі видавався би за малий для такої численної родини. Але треба тямити, що обі донечки, які вчилися в Манс, були дома лиш на вакаціях, а родичі не любили ніякої виставности й не дбали про неї. Вони старалися, щоб їхня хата була скромна й гарно уряджена. Одного бажала ще собі пані Мартін. Город їх був за малий для діточих забав.

Однак заки вони ще прийшли на нове місце, нові дві донечки завитали до них 1869 року народилася маленька Марія Целіна, своїм сміхом вона розвеселювала малий дімок. Але маленька Марія-Меланя-Тереса, що родилася 1870. року, злучилася зо своїми двома братчиками в премінних раю.

Мужна мати писала тоді: "Четверо моїх діточок уже добре забезпечені. А прочі, й вони так само підуть до небесного царства. Лише вони будуть більше збагачені заслугами, бо більше будуть боротися."

Християнська надія гоїла ці найбільше болючі рани й давала їй повний спокій і згоду з Божою волею. Посторонні, хто близше стрінувся з нею, а не знав чудесного ділання любови Божої в її душі, брав це за рівнодушність і невразливість.

Всетаки попри ті нові досвіди, що мали скріпили їхню чесноту, обоє подруги в цім дімку малу зазнати шість літ чистої радости й щастя.

І в цій атмосфері милої побожности, родинного мира й взаїмної ніжности 2. січня 1873. р. прийшло на світ нове дитя. І його привитали вони як і других з великою радістю. Цей раз-то був уже той "місіонар", якого вони собі так дуже бажали й просили. Проти сподівання родичів і очікувань цілого світу ця слабенька дівчинка здобула для Бога силою свойого заступництва й своїх чуд більше душ як навіть найславніші місіонарі.

Обидві найстарші сестри були тоді дома на вакаціях. Вони спали на поверсі в своїй маленькій хатинці. Їх батько, як уже дістав цей новий дар з неба, коло півночі пішов тихенько до своїх доньок і збудив їх радісним окликом: "мої діти, вже маєте маленьку сестричку!" Тоді Марія й Павлина злучилися з ним у гарячій подяці Богові.

Так привитано цю дитину, що про неї то відтепер будемо ми оповідати. Заки однак приступили ми до того оповідання, мусіли представити читачам ці вибрані душі, що окружали нашу святу. Їхній вплив і благородна опіка відкривають нам у частині тайну цього святого життя.

(Декому може буде здаватися, що ми забагато говорили про родину св. Терені. Справді, так воно є. Але знаючи, як дуже цікавляться побожні душі всім, що відноситься до їхньої любої святої, ми думали, що вони будуть тішитись, коли зможуть докладно розглянутися в її родині, яка треба признати, була зовсім гідна такої дитини.

(Далі буде).

——— О ———

Серед Военної Хуртовини

ДЕЩО ПРО ВАСИЛІЯНСЬКІ МОНАСТИРІ ПО ЗАНЯТТІ ГАЛИЧИНИ БОЛЬШЕВИЦЬКИМИ ВІЙСЬКАМИ.

Львів. Всі отці сиділи в монастирі в часі війни. Большевицьке військо не приходило до монастиря. Можливо, що сам вхід відстрашував їх. Приходили урядники й жадали, щоби відступити кілька келій для біженців. По війні людности у місті начисляли до 1,003,000. Передтим було коло 300,000. О. Назарко примістив 4-ох залізничників у гостинниці, при фірті. Кожного дня були свіжі монахи-гості, тому всі келії були заняті. 6 XI нащі ще були в монастирі, але вже мешкали три офіцери-жиди Перед 25 XII монастир уже був зліквідований. Має там бути один, або двох монахів. Большевики цінніші речі вивозять, а решта палять.

Крехів. З початку салдати держалися далеко від монастиря. Монастирське поле мало бути розділене між села Провалу й Запаску. На Провалі люде протестували проти розбору монастирського поля.

17. X. крехівський монастир заняло 600 салдатів. Прийшли вночі. Монахи, одні пішли до родини, другі десь між люди.

Жовква. Пару днів перед війною поляки забрали друкарню і нову частину монастиря на військовий шпиталь. Зачали переробляти, але не докінчили. Братчики, тому, що не було роботи, правили цілий хор. Їх церков ушкоджений німецькими гранатами. Одна граната впала до середини. Експльодувала перед лівим бічним престолом. Малюнки прикурені й припорошені, позатим ушкодження внутрі мале. (Поляки поставили канони між костелом і церквою. Інакше німці на церкву не стріляли б). У монастирі примістили бурсу для хлопців, ГПУ, скарбовий уряд і суд. Частину друкарні вивезли до Києва, а рештою видають "Нове Життя". Багато братчиків завчасу мусіли піти домів, бо не було з чого жити. Позісталі мусіли перенестися до келій коло церкви. У захристії поставили піч, щоби можна мешкати. Живуть з того, що люде принесуть. Книжки, головно молитвенники, роздавали за вікт.

Лаврів. Перед приходом большевиків багато монахів виїхало на Засяння, а звідти до Оломунця. Большевицьке військо заняло цілий монастир. У каплиці переробили поверхові ліжка. Те саме в цілім монастирі. Монахи (що позістали) мешкали на пошті. В селі є 800 салдатів на 300 бойків. В селі біда, нема заробітків. Ліси забрали сусідні села, а Лаврів найперше.

Добромиль. Виїзд богословів з Лаврова спричинив паніку між схоластиками. Без плану проводу, клунків і грошей пішли на Засяння. Опісля їх розпущено домів. Люди з монастирем добре, бо завчасу роздали майно. Був сильний натиск від жидів, щоб примістити в монастирі жидів-утікачів з Німеччини.

Бикова. Деякі отці виїхали, а деякі лишилися на місці.

Перемишль-Засяння. Прибіжище заднем. Мимо великих боїв, монастир неушкоджений.

Гошів. Всі лишилися при монастирі. Большевицьке військо заняло монастир. 5 монахів мешкає в одній келії.

Бучач. Два дні перед війною около 50 стрільців заняли інститут. Підслухували, що на рекреації говорили отці. В часі большевицького наїзду польська молодь вистрілювалась з монастирського городу. Кулі з обох сторін перелітали через монастир. В часі стріляння отці сиділи на сходах коло їдальні. Стрільці мали наказ висадити монастир у воздух. Наглий наступ большевиків тому перешкодив. Большевики робили ревізію під проводом одного жида. Багато разів ліпше обійшлись з отцями, як мадяри на Закарпатті. В часі ревізії отці стояли під муром коло давільниці, інші на коридорі. 7. X. мали в інституті 80 учеників з околиці. Учили за вікт.

Зелена. Все забрали хлопи. Мало лишитись добро на школу. Коваля й огород ніби тримали, доки їм були потрібні, потім нагнали. До Бучача нічого не позволили вивезти.

В Звенигороді братові У... дали 10 моргів поля, пару коней, щоб господарив собі, як хоче. Люди ліпше обходилися, давали монахам, що було потрібне.

Погоня. Викинули о. ігумена М... Хлопи не хотіли парохії, а баби зробили бунт і мусіли приняти о. Г... бо "він сухий, малий, мало буде їсти."

Станиславів. Парохія спасла монастир. Деякі отці остали.

Улашківці чекають на свою долю.

Михайлівка. Спочатку монахам забрали все, але дали їсти, бо пристали до "комуни."

Завалля. О. П. фірою приїхав до Львова, інші монахи остали на місці.

Краснопуща. Або все забрали, або лишили щось 15 моргів для парохії.

Підгірці. Забрали фільварок. Монастир спочатку лишили в спокою.

Золочів. о. Шуплата 5 разів брали "под стенку". Забрали все, монастир запечатали.

Кристинопіль. В монастирі є о. ігумен Мартинюк, оо. Шевага, Кочут, Ковалик, Рудель, Колодій, 19 фільософів і коло 8 братів. Фільварок зістав під большевиками. Збіжжа не вдалось перевезти, бо не було вимолочене й не було коней. Їздять на квесту ... села бідні. Переживають безнастанно страх, що большевики готові забрати Кристинопіль іззаа залізниці. Щодня перекрадається найменше 20 людей через Солокію. 17. XI. перейшло 5,000 осіб. Перехід був вільний через 3 дні.

Варшава. На цілій вулиці Міодовій лишилося лише два доми: василіянський і сусідний склеп Фукса. О. ігумен Пушкарський, о. Загвійський, бр. Олеськів, Клачинський переживали війну. Вікна позникали. На монастирське подвіря впало 4 запальні бомби. Загасили їх піском. З приходом німецького війська арештували всіх священиків. Василіян і Капуцинів ні, бо не говорили про політику. Їсти мали й тепер не бракує. Люди приносять.

Оломуц. Всі державні інститути німці розвязали, бо чехи робили демонстрації у Брні й Празі. Тому, що університет у Оломуці був філією університету в Брні, його також розвязали. Приватні школи лишилися, тож василіяне-втікачі мешкають і вчаться в архієпископському семинарі. 6 о. Ігумен Тимчук, оо. Решетило, П. Миськів, Кулибаба. Голик і 24 богословів. Живуть в Божої ласки. Кирило-Методіївське Братство дало 5,000 Кч. Наука "змоторизована." Роблять два роки в однім.

О. Волошин учить в українськім приватнім університеті в Празі.

Про Ексц. Митрополита новіших вісток нема. 14. XI. ще був у палаті. Здається, що до палати дали троха війська.

У Преосв. Григорія робили ревізію, шукали за золотом. Палату забрали. Мешкає в одного каноніка.

Преосв. Йосафат лишився у Перемишлі. Бадьорий. "Як большевики будуть цофатися, я також, щоб не лишати вірних." Частину палати забрали. Повідають, що мали одного епископа вивезти. Чи то правда й котрого — незнати. Преосв. Лакота на Засянню.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СПОЧИЛА ПО ТРУДАХ
(Посмертна згадка)

Дня 24-го січня відпроваджено на спочинок у Валет, Алта. бл п. Макрину Точинюк. Покійна родилась 1864, а до Канади прибула 1912 року. Оставила пятеро дітей, з котрих усі вже на своїм становищі, лиш ще один син не жонатий.

Покійна була добре знана в околиці Вильна й Стрия. Часто ходила до церкви й побожно молилася, тому то й Г. Бог дав їй ласку, що перед самою смертю приняла останні святі Тайни.

Похорон і заупокійну Службу Божу відправив о. Лаврентій Джіголик ЧСВВ У своїй похоронній проповіді отець заохотив людей добре, по християнськи жити й просити в Бога ласки не вмерти без святих Тайн.

В часі обіду в домі п. Гесія, зятя покійної, о. Лаврентій сказали кілька слів про католицьку пресу й її значіння в релігійнім житті людини. Збірка на "Світло" й Українські Вісти принесла $4.50.

Вічна память бл. п. Макрині Точинюк! Хай з Богом у мирі спочиває!

✝ ВІДІЙШЛА ДО ВІЧНОСТІ

Дня 30. І. померла в Едмонтоні Олена Пискливець, жена Прокопа Пискливця. Покійна походила з Трибуховець, бучацького повіту. Похорон відправив о. М. Когут ЧСВВ при участи великого числа людей.

Бл. п Олена лишила в великому смутку свойого мужа, що вже кілька літ є старшим братом у церкві, двох синів Гринька й Стаха, доньку Каську та кілька внуків.

Горем прибита родина складає подяку о. пароховi й всім що потішали її й взяли участь у похороні. На обіді на заклик п. В. Курили зібрано $4.40 на католицьку пресу Світло й Українські Вісти

Присутний.

ЧИСЛО МОГИЛ НАШИХ ПІОНІРІВ ПОБІЛЬШУЄТЬСЯ

Дня 6-го лютого ц. р. сумна вістка рознеслася по Новім Києві. Смерть несподівано забрала всім знаного й любленого п. Михайла Самоїла. Був він писарем церковним, Народного Дому й Братства Українців Католиків.

Похоронні богослуження відправили о. В. Бараник і о. М. Когут при дуже великім здвизі народу.

Покійний приїхав до Канади 1905 р. Тут він оженився і крім своєї праці на господарці, завсіди брав активну участь у релігійній і народній роботі. Полишив у великім смутку жінку Марію, двох братів: Стефана й Василя та сестру Марію Кисілевич. Його діти Петро, дириґент і дяк, Катерина Цимбалюк, Олекса й Мирослав належать до людей образованих і гарно вихованих, що йдуть слідами свойого батька. Також лишилися три внуки.

По обіді, на якому було багато гостей, зібрано на Світло й Українські Вісти $9.44

Всі мило згадують бл. п. Михайла та молять Всевишнього, щоб дав йому щасливе життя в небесній вітчині.

Коли й де будуть відправи?

Лютий.

15. Стрітення Г.Н.І.Х.
- Чипмен
- Делф
- Краків
- Мирнам
- Новий Київ
- Тофілд

18. Неділя Митаря й Фарисея
- Вилингдон
- Москалики
- Лейк Белвю (у п. І. Бережанського)
- Ламонт

25. Неділя Блудного Сина
- Борщів
- Плейн Лейк
- Дервент (місто)

26-27. Базар в Дервент.

Basilian Fathers.
Mundare, Alta., Canada.

Лютий.

15. Стрітення — Смокі Лейк св. Онуфрія.
18. Нед. Митаря і Фарисея — Вильна.
25. Нед Блудного Сина — Редвей.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

—Св. Отець Пій XII недавно в свойому письмі до американського епископату хвалить його за ревність у обороні католицької релігії й висказує своє переконання, що нема кращого й успішнішого середника на лиха, які гнітуть тепер людство, як католицька наука в цілій її повноті й чистоті. Та треба, щоб люди цю науку приняли й в свойому житті до неї достосувались.

— В Ґімлі, Ман. архіеп. Синотт 30. І. довершив торжественного отворення нового католицького шпиталю. Цей шпиталь, вартости $63,000 обслугують латинські Сестри св. Венедикта.

— Др. Аристид Блез визначний лікар у Едмонтоні зістав заіменований сенатором. Новий канадійський сенатор є практикуючим католиком.

— Малий Ромко і Ганка Марія Мусоліні, діти італійського премієра Беніта Мусоліні́го приступили недавно до першого св. Причастя і приняли св. Тайну Миропомазання з рук Преосв. Віктора. Фавлінетого, Апост. Вікарія з Тріполі.

Батько Мусоліні й мати Рахиля та весь дім премієра були свідками тої зворушливої хвилі.

— Богослуження без священика. Війна забрала сотки священиків на фронт і полишила парохії без душпастирсь-

кої опіки в Франції. В таких обставинах, щоб нарід не відвикав від богослужень, члени Католицької Акції склинкують людей до церкви в свій час і народ відмовляє спільно молитви зі Служби Божої. Апостольство Молитви видало навіть окремі книжочки: "Служба Божа для парохій без священика."

В пятницю 2. II. оттавський архієпископ Гільом Форбс висвятив Александра Вашона на свойого помічника з правом наслідства. По висвяті старенький архієпископ так заслаб, що в ризах впав при престолі. Це викликало велике схвилювання між народом у переповненій базиліці, а одна 55 літна ж.нка від того померла.

— В Злучених Державах є тепер 112 католицьких дієцезій.

— Свойого часу червоний уряд у Еспанії прогнав езуїтів, а їхні добра сконфіскував. Тепер національний уряд ґенерала Франка позволив езуїтам вернути до краю й віддав їм усі їх маєтки. Єзуїти знову отворили школи й колеґії та ведуть виховавчу й освітну працю для добра еспанської молоді.

ПРИГАДКИ

18. II. Неділя Митаря й Фарисея. Попразн. Стрітення. Гл. 5. На Утрені Полиелей недільний. Євангеліє воскресне 5. Стихири покаян. Служ. Б. Ап. зач. 296. Єв. Луки зач. 89. Задост. празн.

25. II — Неділя Блудного Сина. Гл. 6. На утр. На ріках вавилонських. Єв. воскр. 6. На Служ. Б. Ап. зач. 135. Єв. Луки 79.

Загальниця від 17.-25 лютого.

Відміни місяця: Перша кватира 16. II. Повня 23. II. Остання кватира 29. II.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— 11. II. в Монтреалі помер Ґенеральний Ґубернатор Канади Лорд Твідсмюр. Він прожив 64 роки. Поховають його в Англії.

— В Еспанії по военній заверусі тепер запанував мир. Военні танки, що сіяли смерть, перемінюються на рільничі трактори, що орють землю й засівають її золотою пшеничкою, щоб люди мали хліб і достаток. Коб так усюди прийшло до цього, щоб мечі переміняли на рала, тоді було б людям краще жити в світі.

— Франція, Британія й Америка надсилають поволи поміч Фінляндії.

— Італія дає поміч фінам по стачанням літаків.

— Поляки кричуть на цілий світ, що їх німці гноблять, нищуть і переслідують. А як ще недавно поступали вони з українцями?

Треба памятати, що світом рядить Боже провидіння і що нещастя, які спадають на народи є не тільки досвідом але й часто карою за гріхи народу та його провідників.

—Кілька разів через ватиканську радіостацію були передані різні вісти про жорстоке переслідування польського населення німецькою владою в окупованій Польщі. Проти того вніс німецький амбасадор у Ватикані протест, у якому німецький уряд заявляє, що надавання таких обвинувачень через ватиканську радієву стацію є ворожою пропаґандою проти Німеччини.

Ватиканські джерела подали, що ці радіопередачі не були урядовими, а приватного характеру та що ватиканська радіостація не має в пляні вже більше передавати того рода промови й відомости. Рівнож подано до відома що Ватикан не має нічого спільного з "білою книгою" що її поширюють польські амбасади.

— "Польське Ґенерал-Ґубернаторство". Так тепер називається та польська територія з давньої Польщі, забраної німцями, якої не прилучено до німецької держави (Райху). Та територія, якої границі ще остаточно не визначено, є відділена від решти німецьких і окупованих земель митовою тарифою, як яка чужинецька держава. На тій території буде отворений правильний поштовий рух. Територія є поділена на чотири поштові округи: варшавську, люблинську й краківську.

— Палата Репрезентантів у Вашингтоні продовжила ще на один рік життя комісії Даєса для розслідування не-американської діяльности в Злучених Державах.

— Українці в Америці стараються прийти до порозуміння в справі скликання одного Українського Конґресу в Америці.

— В неділю 4-го лютого, з нагоди святкування роковин проголошення самостійности України, яке влаштувало Брацтво Українців Католиків у салі Інституту Просвіти в Вінніпеґу, проголошено створення Репрезентаційного Комітету Українців Канади. У Комітеті вже є заступлені дві організації БУК і УНО, а зарезервовані місця для СГД і СУС. Президентом Репрезентаційного Комітету Українців Канади є о. д-р В. Кушнір.

— Гітлер у своїй промові 30 січня в Берліні, з нагоди 7 річниці національно-соціялістичної влади в Німеччині заявив, що зачинається друга фаза війни, що понесе війну на захід — на суходолі, на морі й в воздусі. Це буде борба за новий поділ світа.

— В Білгороді 4. II. скінчили свою триденеву нараду представники Туреччини, Румунії, Югославії і Греції. Вони прийшли до порозуміння в справі спільної акції в обороні "прав, независимости й національної території" держав, що належать до Балтійської Антанти. Всі ці чотири держави є заінтересовані в удержуванню мира й ладу в полудневo-східній Европі й виразили бажання удержувати взаємини зі сусідними державами, а між собою удосконалити звязки економічні й комунікаційні.

— Під охороною британської фльоти прибув до Анґлії третій контінгент канадійського війська.

— Дня 26 січня скінчився речинець торговельної умови Америки з Японією.

—Заходами українських утікачів почав виходити в Кракові український часопис, що зветься "Краківські Вісти" й є оголошуваний як "народний часопис Ґенерального Ґубернаторства." Часопис виходить двічі на тиждень.

— Совети в своїй люті, що їм не ведеться війна з фінами, безпощадно бомбардують у день і в ночі фінські шпиталі, церкви, дороги та вбивають багато цивільного населення.

У війні з фінами большевики роблять щораз то нові наступи, щоб прорвати лінію Манергайма, але за кожним разом поносять нові погроми від геройської фінської армії.

— 21 роковини злуки українських земель в одну Українську Державу 22 січня 1929 р. стали притокою до кривавих демонстрацій у Львові. Коли величезна маса народу машерувала в напрямку катедри св. Юра російські салдати стріляли в товпу. Кільканадцять осіб убито. Також московська поліція арештувала багато українців. Такі вісти подала американська преса від своїх кореспондентів з Румунії. Ця подія то мова фактів і вона виразно каже нам які є настрої українського населення до большевицьких окупантів та знову як відноситься до українців і їхніх стремлінь "визволителі з під польського ярма". Український народ під большевицьким режімом не має того заможного, щасливого й радісного життя про яке брехливо широко розписуються большевицькі ґазети.

— Населення Західної України цілком не задоволене зі советсько-московської влади. Нарід бунтується проти советської влади, котра наслала цілу хмару чекістів, що бушують по селах та вивозять ночами людей у такий спосіб, що вони пропадають без вісти. Тюрми переповнені вязнями. Населення відмовляється приймати советські гроші. З весною готова вибухнути революція.

5. II. затонув канадійський 9,874 тоновий корабель "Біверборн" від німецької торпеди біля полудневого побережа Ірляндії. 76 осіб зі залоги вратувались, а одна особа пропала.

— В середу, 7. II. повішено в Бирмінґгем двох ірляндських терористів. Ірляндські терористи не перестають вести своєї революційної роботи.

— Магатма Ґанді, провідник індійців домагається для Індії прав домінії.

— Німецький уряд заявив, що він не втручується у російсько-фінську війну.

— Через лиху комунікацію в Советській Росії Німеччині дуже трудно дістати потрібну скількість сирівців від большевиків.

— Німецька преса виявила 28 січня, що вже останні німці з Волині перейшли через німецьку-російську границю й що переселення німців з окупованої росіянами Західної України скінчилося.

— Від початку війни Анґлія втратила вже 560,000 тон своєї фльоти.

— Почта зі західно-українськими землями відновлена. Таке повідомлення дав федерації польських жидів головний советський консулят у Ню Йорку.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Василь Скаско, Ярослав, Ман. $1.00

Збірка в домі Михайла Романюка в Чипмені з нагоди поминального богослуження за бл. п. Евдокію Романюк 2.50

Збірка на похороні бл. п. Макрини Точинюк у Валет Алта. 2.25

Збірка на похороні бл. п. Олени Пискливець, Делф Алта. 2.20

Збірка на похороні бл. п. Михайла Самоїла в Новім Києві, Алта. 4.72

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальоґ.

Ґросс - Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT*. Box G *Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (44) 5. Мондер, Алберта, 1-го Березня, 1940. Mundare, Alberta, March 1-st. 1940. Vol. III. No (44) 5.

Як тепер там у Галичині?

Згідно з повідомленнями, що появились у німецькій та советській пресі, большевики зліквідували в Галичині та Білорусі дотеперішний поділ на повіти й воєвідства й поділили занятї землі на райони, на чолі яких стоять "Ісполкоми" (виконавчі комітети). По всіх містах і селах заведено "совети", які підлягають зазначеним ісполкомам. Більші міста, а саме Львів, Перемишль, Дрогобич, Коломия, Станиславів та Рівне, мають окрім "советів" ще й ісполкоми, які підлягають безпосередньо краєвому "ісполкому" у Львові. Самий Львів поділено на чотири райони, з яких центральнии, де знаходиться й Ринок, називається "Ленінський".

При центральнім ісполкомі в Львові заведено багато комісій до яких запрошено багато місцевих людей.

Перша стадія большевицької політики, коли то советська влада старалась з допомогою українців вининищити рештки польського панування, дуже скоро скінчилася і в наставив проти-український терор. Всіх українців, які відзначалися в національнім житті взято під догляд та під найменшим претекстом їх арештують.

Більшість ратується втечею, бо карність советського війська дуже невелика, а німці перепускають охоче на свій бік.

За короткий час большевицького панування далася вже советська влада дуже в знаки цілому населенню окупованого краю. Земельну "реформу" переведено згідно з большевицькою засадою "земля ваша, а збіжжя наше." Селяне, які поспішилися використати підвижку цін на збіжжя й випродали частину його до міста, дуже попеклися на тім, бо окупаційна влада скасувала "злоті", й селянські гроші повернулися у безвартісні папірці. Їх скуповують за безцін шахраї і перепачковують на німецький бік, де вони мають поважну вартість.

Селянство обурене також зарядженням влади "продавати" 60% всього збіжжя державі. На тім грунті мало прийти до заворушення у Станиславові й Тернопільщині.

Не краще й становище робітництва. Безробіття справді зменшилось і деякі катеґорії робітників дістають навіть по-

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПІЙ XII.

Уродився 2 березня 1876 в Римі. По смерти Папи Пія XI. вступив на Апостольський Престіл Св. Петра дня 2, березня, а коронований дня 12-го березня 1939 р.

Серед бурливих хвиль часу і страшної війни керує Пій XII. мудро й рішучо кораблем Христової Церкви й працює невтомно, щоб розсварені народи довести до мира, згоди й любови.

Минає 1-ий рік володіння Батька християнства Пія XII. В цю радісну річницю з дитинним серцем звернімось у молитві до Христа й просімо.

СВЯТІШОМУ ВСЕЛЕНСЬКОМУ АРХІЄРЕЄВІ ПАПІ ПІЄВІ XII. СОТВОРИ ГОСПОДИ МНОГІ І БЛАГІ ЛІТА!

ЛОРД ТВІДСМЮР

Ґенеральний Ґубернатор Канади.

Помер 11. II. ц. р. Канада справила йому величавий державний похорон. Попіл з його тіла буде зложений в рідній Шотляндії. Покійний був ученим чоловіком і великим письменником. Хоч сам некатолик до католиків відносився з належною пошаною і зрозумінням. Памятні його слова сказані до українців з нагоди його побуту між ними у Фрейзервуд, Манітоба, 21-го вересня 1936 року: "Ви будете лучшими канадійцями, коли будете також добрими українцями."

— Випродуковано нову фільму "Ватикан Папи Пія XII" і вона буде висвітлюватись у більше як 8,000 театрах в Америці й Канаді.

Боронім Християнство!

(Місячне намірення на березень)

Один із славних малярів Артур Ґроттґер, побіч других гарних образів полишив по собі ряд картин п. з. "Війна". На одній із них бачимо побоєвище освітлене останніми лучами заходячого сонця. По тім побоєвищі в товаристві свойого Ангела-Провідника ступає сам артист-маляр. І дивиться... Перед його очима маси трупів обдертих з убрання.

Хто ж так збезчестив тіла героїв?

В глибині образу добачуємо трійку винуватців. Один чоловік сторожить, другий навколішках здирає одіння, а побіч жінка стягає взуття з ніг полеглого жовніра.

Гидота тай тільки!

Під тою картиною поставив маляр таке вимовне запитання: "Люди чи шакалі?" (Шакаль — жовтаво-сіра звірюка з родини собак. Живе стадами на Балкані, в півн. Африці й Азії).

Хто нині читає і слухає радієвих вістей про ті злочини й знищання, що їх доконується не на трупах, а живих людях у деяких краях, той думаючи про спричинників тих мордів, ще з більшим правом питає себе: "Люди чи шакалі?"

Ні то не люде! То звірі в людських тілах... шакалі!

Люди інакше поступають.

Люди.

Приклонники Великої Французької Революції люблять гордо говорити, що аж ця велика революція принесла людям: Свободу, Рівність, Братерство".

Брехня. Вже передтим через довгі століття був відомий Христовій Церкві цей клич, вона його проповідувала й старалася здійснити в людському житті.

Братерство по науці Христової Церкви обіймає всіх людей — білих, жовтих і червоних, арийців і семітів, монголів і індійців, українців, поляків, москалів, анґлійців, французів, італійців, американців, китайців, японців, готентотів— словом усіх.

Основою того братерства є Бог і Ісус Христос.

Г. Бог сотворив першу пару людей і від неї всі люди бе-

руть ту саму природу.

Ісус Христос умер на хресті за всіх людей, щоб їм отворити двері батьківського дому, неба.

Отже однакова природа й однакова участь у спасенню, однакове призначення — творять, що всі люди є справжніми членами одної великої родини й брати й сестри між собою. Це є основа до рівности.

Рівність. В кожній родині є діти старші й молодші, більше й менше здібні, все ж таки вони всі однаково є діть-

Так і дивиться Христова Церква на людство: на одиниці й народи.

По думці св. Церкви, кожний з нас в рівній мірі є людиною; має однакове право до спадку по своїх прародичах, це є право користуватись земними добрами; має право до перебування де йому до вподоби, до закладання родини й виховання своїх дітей. По думці св. Церкви можуть бути старші й молодші, більше й менше культурні народи, та кожний із них однаково є членом людства й має однакове право до життя і розвитку.

Очевидно, що з так понятого братерства й рівности одиниць і народів, тим самим слідує в них і право до волі.

Воля. — Від самих початків свойого існування Церква боролась за волю, свободу одиниць. Церква пятнувала нелюдську продаж невільників. Вона принесла пониженому жіноцтву визволення. Вона до волі підготовила цілі народи. Вона кожному народові признала волю зберігати свої звичаї і народні традиції.

Розуміється однак, що св. Церква ніколи не голосила волі нічим не обмеженої, сваволі. Границями волі має бути голос совісти, Боже право й увага на добро других людей.

Так то через цілі століття поступала і тепер поступає Христова Церква! Її наука є коротенько зясована в цих словах св. Ап. Павла: "Нема жида, ані грека, нема невільника, ані вільного, нема мужчини, ані женщини. Бо ви всі одно в Христі Ісусі". (Гал. 3: 28).

Так! І лише ця наука Христової Церкви належно зрозуміла й переведена послідовно в життя може стати основою щастя одиниць, згоди між народами й мира в цілому світі.

І якщо сьогодні би бачимо роздори й війну в світі — то напевно сему не винна Церква, а винні ті, що безсоромно відкинули її науку про існування Бога Творця і Отця всіх, що відкинули божество Ісуса Христа, Його обявлення і право та науку про братерство народів.

Виновником сьогочасної катастрофи є безвірство. Воно внесло роздор у людську родину й виховало нам тих, що їм на імя:

Шакалі.

Справді так воно є! Аж тоді, як люде перестали вірити в Бога, стали висмівати божество Христа, погорджувати наукою Христової Церкви й її проводом, міг зродитись гидкий культ одиниці чи збірноти, культ народу, раси, держави.

Культ одиниці виховав нам анархістів, бандитів, самовільних диктаторів.

Культ збірноти дав світові російський большевизм.

Культ народу й раси створив нам німецький расизм.

Культ держави зродив французький ляїцизм і італійський фашизм.

Ось це ті головні виновники сучасної недолі світу!

Ви нині хочете волі, рівности, братерства? Даремне ваше бажання, доки сучасні блуди комунізму, націзму, фашизму, тоталізму, поганізму і їм подібні поблудження будуть противними ідеалами в провідників держав і в політиці.

Якщо світ має завернути з дороги, що веде до загибелі, то мусить покинути ці погубні блуди й збудувати своє життя на засадах християнської науки про братерство, рівність і волю.

Ми

"Що ж тут годен зробити? Та ж не маю такої сили, щоб теперішний світ переіначити!" скаже неодин, що це читає. Не кажім так! Перші християне хоч їх не було багато, обновили лице землі. І ми це можемо зробити, коли тільки кожний з нас буде робити все, що тільки можливе в його силах і обставинах. Треба нам отрястися з байдужности, лінивства й стати Христовими лицарями. Боронім християнство перед його ворогами словом, письмом і прикладом примірного життя! Ширім його ідеї при всякій нагоді! Берім живу участь у життю католицьких організацій! Захоплюймо провід у суспільнім життю і керуймо ним згідно з наукою Христової Церкви! Молімся гаряче, щоб люде, головно молоде покоління звернулось умом і серцем до Бога й св. Церкви й щоб царство Боже запанувало на землі! Це коротко кілька способів, як ми можемо працювати для обнови світу.

Памятаймо, що ми християне католики маємо чудотворний лік на сучасні слабости людства, маємо в нашій релігії всі успішні засоби людство зробити ліпшим і щасливішим.

Лиш ставаймо в лави до праці й боротьби, щоб науку Христа й Його святої католицької Церкви вводити в практику в усіх ділянках і проявах людського життя, а прийдуть ліпші часи.

ЯК ТЕПЕР ТАМ У ГАЛИЧИНІ?

(Продовження)

двійну платню, але це ані трохи не вирівнює жахливе піднесення цін на засобах поживи та прожитку.

Львівський університет дістав титул "імени Івана Франка". Всі пять відділів переведено на совітську систему навчання. На правничім, фільсофічнім та історичнім відділі мова українська. На фізично-математичнім і природничім відділі мова українська й польська. На історичнім відділі засновано катедри історії Росії й України, а на правничім катедру конституції Советського Союзу. Буде викладатись також марксизм-ленінізм та московська література. До професорської колегії між іншими належать професори Студинський, Возняк, Колесса, Пеленський, Пастернак, і Сімович, 3 поляків Банах, Токарські, і Форія. Має бути принято до 1,000 студентів.

Американська "Свобода" в ч. 42. помістила два приватні листи з 15. I. і в них читаємо між іншим таке:

В Кракові існує український Комітет, що начисляє понад 5,000 зареєстрованих збігців Це в більшості — інтелігенти. Повтікали, маючи трохи грошей, або вже тепер вспіли примістись десь по урядах (на посадах) і заробляють на прожиток. Значить, про справжню матеріяльну біду цеї частини еміґрантів покищо не можна говорити. Українців допускають до адміністрування домів і підприємств, до державної служби та в самоврядуванні. До втікачів ставляться назагал прихильно, а як є інакше, то головно на провінції. Гірше стоїть справа з самими місцевими українцями, а це головно тому, що вони не виступають зорганізовано, так як утікачі

Священиків утекло досі до 130. Щодо Митрополита, то він здоровий і живе, одначе бідує, бо йому все забрали. Люди достарчають йому поживи. Інші єпископи теж на місцях. Єпископ Хомишин був тільки короткий час притриманий, а властиво переслуханий. Священиків назагал полишили в спокою. Молодих священиків списують для побору до війська. Тепер ще невідомо, як це все буде виглядати в близькій будучині. Але замітне те, що в тих місцевостях, звідки священики повтікали, церкви та костели поперемінювали на кіна, музеї і т. п.

Польський золотий уневажнено. Сталось це впродовж кількох годин. Уневажнено також усі рахунки вкладчиків по банках. Люди потратили маєтки. Підприємства вже знаціоналізовані. Є випадки самогубств, навіть і серед жидів. Методи допитів ГПУ, про які ми колись читали в пресі з недовірям, є правдиві й дальше актуальні. Кличуть на допити дітей і допитуються, що роблять і говорять родичі.

Брак усякого краму, а перш за все палива. Ці браки даються гостро відчувати. Всі огірчені й розчаровані. Але й "гості" не дуже то моцні. Ніхто не вірить, щоб такий стан річей міг довго втриматися...

В другому листі пишеться:

В Збаражчині й Бережанщині були повстання. Після них вивезли багато наших людей до копалень аж на Урал. Десятки парохій там уже порожні, бо священики не могли видержати морального терору. Фізичного насильства над священиками ще нема. Всі державні установи повні урядовців. Але найменше там українців.

Для тої української частини, що залишилася під німцями, Краків зробився осередком українства. Там і виходять українською мовою "Краківські Вісті." Інші осередки української діяльности це Ярослав, Сянік, Холм.

У Львові видно по всіх усюдах х в о с т и. Відчувається сильний брак краму. Коло різних склепів (крамниць) стоять большевицькі вартові. Як вони себе тут почувают, виказує такий факт. Коло одної крамниці стоїть довга черга. Нараз крамар проголошує, що ввесь крам випроданий й що ті, кому ще не вистарчило, можуть звернутись до такої то крамниці. Натовп кидається туди. Вартові, що там стояли, побачивши людей, що до них скваnно бігли, покидали зброю і попідносили руки догори...

Враження в усіх залишилося незабутнє...

От таке там діється тепер у Галичині. Ой не гаразд, не гаразд!

КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОПАТ ПРОПАГУЄ КРАЩИЙ СОЦІЯЛЬНИЙ ЛАД

У Вашінгтоні зібрались 16 високих достойників Католицької Церкви й видали відозву, щоб у ЗДПА завести систему "Ґільд", яка вязала б людей разом відповідно до того чим вони займаються, щоб у цей спосіб створити моральну єдність населення".

У такій "ґільдовій", чи корпоративній системі роботодавці й робітники були б зорганізовані (як Пій XI. предкладав) "не відповідно до свойого становища, що його вони займають на ринку праці, тільки відповідно до того, яку працю вони виконують для громади."

Відкидаючи так "скрайний індивідуалізм" як і "колективізм" у державнім уладі, архиєпископи й єпископи заявили, що "наше економічне життя мусить бути переорганізоване не на розвальних засадах індивідуалізму, але на будуючій засаді соціяльної й моральної спільноти членів людства."

Робітники в такій системі були б забезпечені проти безробіття, старости, недуги, нещасливого припадку й смерти. Тому остерігаючи роботодавців перед визискуванням робітництва, єпископи остерегли також робітництво перед надмірними вимогами з їх сторони, як монопольної контролі й зависокого підношення годинної заплати за працю, бо це спричинює покращання умовин життя, бо зараз за тим скачуть догори ціни на продукти. Право власности має бути задержане, однак воно мусить бути пристосоване не тільки для добра одиниці, але й для добра громади, що до неї одиниця належить Богацтво повинно бути розділюване в такий спосіб, щоб на тім не потерпіло добро громади.

— Появилась на книжковому ринку в Канаді в англійській мові Історія України Дмитра Дорошенка й повість "Маруся" Григорія Квітки-Основяненка.

Духовний семинар Св. Йосафата у Филаделфії

В ч: 7-ім."Шляху" (Филаделфія) з д. 17-го лютого ц. р. появився **Пастирський Лист Преосвященого Кир Константина в справі основання Духовного Семинаря ім. св. Йосафата в Филаделфії.**

В цім Листі Владика такими словами характеризує теперішній стан на Українських Землях:

"Велике горе впало на наш український нарід у старім 1939 році.

Наш Рідний Старий Край став добичею безбожних і жорстоких наїздників, що своїм насильством і пропагандою несуть загибіль українській нації.

Віра, воля, земля, життя — все те загрожене червоним потопом безбожницько-інтернаціонального комунізму, що залляв українські землі. Перед українським народом стоїть марево страшного майбутнього."

Дальше Преосв. Кир Константин каже, що лише на Американській Землі тепер можна підготовити й виховати молодих священиків, бо —

"Старий Край нам їх не дасть, бо під большевиками нема спромоги виховувати кандидатів до духовного стану. Воєнна хуртовина й небезпека робить неможливою висилку наших студентів на богословські студії до Европи.

А ми таки мусимо мати в Америці своїх священиків! І тут їх тепер треба, й може буде треба їх також колись до праці в освободженій Україні."

І тому Ексцеленція Кир Константин Богачевський р.і ш и в "основати у Филаделфії свій український Семинар, де могли б учитись і виховуватись наші молоді американські хлопці на добрих священиків.

Дальше в листі закликається всіх Українців в Америці, а також всі українські Орґанізації й Інституції в Америці "щоби разом зі своїм Єпископом ставали основниками, ктиторами і добродіями українського духовного Семинаря у Филаделфії."

Дуже добре діло почав Преосвященний Кир Константин в Злучених Державах. І ми віримо, що Його заклик всі віруючі Українці приймуть зі завзяттям та своїми жертвами допоможуть створити перший Український Духовний Семинар на американській землі.

З ПОБУТУ ПРЕОСВ. ІВАНА БУЧКА В АРГЕНТИНІ

Преосвященний Кир Іван Бучко, як Апостольський Візитатор відвідав українців у Арґентині. Рідного владику українці всюди витали з одушевленням. Арґентинський уряд віднісся до Преосвященного з найбільшою прихильністю і віддав йому почести, які йому належаться, як Апост. Візитаторові. В часі свойого побуту в Апостолес Преосв. Іван посвятив 3. XII. новий монастир Сестер Василіянок, що недавно приїхали були з Европи. Під кінець грудня Владика відвідав українську кольонію в Буенос Айрес, що витала рідного високого достойника з великим захопленням. В неділю 24. XII. 1939 р. в церкві Найсв. Тайн при вулиці Сан Мартін 1036, Преосв. Єпископ Кир Іван мав Архієрейську Службу Божу й панахиду за поляглих борців за волю України. На Службі Божій Преосв. Владика виголосив пастирську проповідь, що тревала майже цілу годину, в якій закликав вірних стояти твердо при своїй вірі та обряді, а також не забувати про свою поневолену батьківщину. Слів Ап. Візитатора слухало з великим перенятіям поважне число громадян з Буенос Айрес і околиці. В понеділок 25. XII. відбулася архієрейська Служба Божа в Беріссо, а опісля українська кольонія вітала Владику в домівці місцевої "Просвіти."

27. XII. Преосвященний Єпископ Іван, враз зі своїм секретарем о. Лотоцьким ЧСВВ. відвідав Централю "Просвіти" в Буенос Айрес і на сторінках "Пропамятної Ювілейної Книги Т-ва Просвіти" полишив записані власноручно слова архієрейського благословення. В місцевій сокільській салі улаштовано Преосвященному офіційне приняття і присутні розпращались з Дорогим Гостем при гучних окликах:

"Слава Владиці! Слава Україні!"

З Буенос Айрес Апост. Візитатор виїхав відвідати українців до Урагваю, а звідти повернув до Бразилії докінчити перервану візитацію.

ПРЕЗИДЕНТ РУЗВЕЛТ ПРО РОСІЮ

У своїй промові до Американського Конґресу Молоді що зібралася у Вашінґтоні дня 10-го лютого президент Рузвелт з балькону Білого Дому сказав такі слова:

'Понад двадцять літ тому, як більшість з вас була досить молодими дітьми, я мав найбільшу симпатію до російського народу. В молоді дні комунізму я признавав, що багато провідників у Росії несли освіту й краще здоровля, а понад усе давали кращу нагоду до життя мільйонам, котрої до неї не пускали темнота й рабство під царським режімом... Я вірив, що Росія сама розвяже свої питання й уряд остаточно стане миролюбним, народнім урядом зі свобідним в и б о р н и м, урядом, що не буде нападати на цілість сусідних держав.

Ці надії нині розбиті, або зложені до магазину. Советський Союз керується нині диктатурою, диктатурою, такою абсолютною, яку лише можна в світі стрінути. Вона звязалася з іншою диктатурою й напала на дрібну державу (Фінляндію), що хоче жити в мирі як демократія....

З цих слів президента Рузвелта видно виразно симпатії до Росії, але й гірку дійсність, яку приніс большевизм для мільйонів людей, що знаходяться в Советах.

УКРАЇНЦІ КАТОЛИКИ СТАЛИ В ОБОРОНІ СВОЄЇ ЦЕРКВИ.

Французька аґенція Аваса принесла 22. II. таку телеґраму з Черновець, на Буковині:

"Особи, що прибули минулої ночі з тої частини Польщі (Західної України), що є тепер під окупацією советської Росії оповідають про повстання в місті Львові, в якому були вбиті щонайменше 8 советських поліцаїв і певне число місцевих комісарів.

Повстання зробили Українці греко-католики, які спротивилися вмішуванню советської влади до справ їх Церкви. Москалі стріляли зі скорострілів і тяжкої артилерії по вулицях міста і загрозили збомбардованням цілої дільниці, як не піддадуться провідники повстання.

Кілька осіб піддалися замість провідників і були розстріляні на місці. Українці і Поляки вживають зброї, захованої зперед інвазії німців а опісля москалів.

о. А. Трух ЧСВВ.

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

До Філяделфії.

Філяделфія! Найважніше місто для американських українців, бо це столиця українського Князя Церкви — єпископа українців у Злучених Державах Північної Америки. Першим був Преосвящений Кир Сотер Ортинський ЧСВВ, тепер уже 16 літ управляє енерґійно просторою дієцезією Преосвящений Кир Константин Богачевський.

Яку довгу хресну дорогу відбували ці наші американсько-українські Владики! Українські провідники били їх... Українські часописи били їх... Українські язики били їх... А Вони мимо того сповняли вірно свої обовязки й працювали безупинно для Божої слави й спасення українського народу, якого сини терням устелювали їм дорогу життя... Слава їм!

"Фил-аделфія", по грецькій назві 'братня любов', а в практиці — "Голгофта українських католицьких єпископів..."

Дня 11 грудня під вечір о. Каменецький і я прибули з Ню Йорку до Филаделфії на св. Місію й Евхаристійний Конґрес. Вечером вступна наука в катедрі. Людей надсподівано багато. Зачинає провідник місії о. Каменецький. А потім рано й вечером науки й сповіді. Крім цего окремі науки для дітей. Даю я сам. Як то мило працювати між українськими діточками! Виписувати на їх душечках Христові й українські букви. Українські діти, молодь, — це надія української нації. Між американськими українцями розуміє це найліпше Преосвящений Богачевський і тому справу виховання українських дітей ставить на деннім порядку своєї архієрейської праці основуючи по парохіях католицькі школи, без яких нема надії на світлу будучність української нації в Америці. Як дивні ці католицькі дороги! Найбільш битий українцями в Америці — своєю ідеєю й працею рятує в Америці українську націю... На многі літа Владико!

Чим блище до кінця св. Місії — тим більше думок у людей, тим мякше в них у серці... З уст пливуть слова св. сповіди, зі серця зітхання, з очей сльози... Спасенний той час св. Місії! Тут укладається все згідно з програмою Божого царства: "Шукайте перше царства Божого й його правди, а решта додасться вам!" Направляється перевернений порядок щоденного життя. Ставиться кожну річ на властивому місці. Так, як повинно бути завсіди й всюди: в політиці, школі, родині, в праці й забаві. Боже царство надівсе, а Україна додасться вам.

Останнього для св. Місії рано Архієрейська Служба Божа, а вечером пращальне слово о. Каменецького. Потім від 19-23 Евхаристійний конґрес. Крім релиґійної частини в церкві відбувалися кожного вечора в салі СС. Василіянок Святочні Академії зі співами, орхестрами й відчитами. Співали дівчатка з Академії й діти з Сиротинця СС. Василіянок. Орхестра хлопців і дівчат під управою проф. Дубаса. Реферати виголосили: Др. Чубатий, Др. Демидчук, Др. Цегельський і о. А. Трух. Дня 23-го на закінчення Євх. Конґресу — бенкет у парохіяльній салі. Співи й промови. Великий був труд, але й великий зиск для душ.

Українці мають гарні сили. Багато можуть зробити, як хочуть послухати, кого треба й зробити те, що треба!

Тепер головно надзвичайний, дуже важний час, що треба послухати розуму й голосу совісти й створити "один український фронт" відбудови одної незалежної Української Держави.

А до того дуже потрібно, щоб українці були дітьми одної, правдивої, Христової, католицької Церкви.

Колись так було, що "в множества вірyючих було одно серце й одна душа." Дай нам, Боже, знову такі часи!

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 29: 1-14. Яків приходить до Лавана.

1. І вставши Яків на ноги, пішов у східню землю, до Лавана, сина Ватуїла Сирійця, брата же Ревекки, матері Якова й Ісава.

2. Дивиться і це криниця в степу: були же там три отарі овець, що при ній спочивали; бо з тої криниці напували стада; а камінь був великий над устям криниці.

3. І скуплювались там усі три стада й одвалювано камінь од устя криниці й поїли вівці тай знову привалювали камінь на устя криниці на місці свойому.

4. Сказав же їм Яків: Брати звідки ви? Вони ж кажуть; Ми з Харрану.

5. Каже ж їм: Чи знаєте Лавана, Нахорового сина? Вони ж кажуть: Знаємо.

6. І каже їм; Чи здоров? Вони ж кажуть: Здоров, ось і Рахиля, дочка його йде з вівцями.

7. І каже Яків: Ще дня багацько, не пора зганяти худобу; понапувайте вівці тай ідіть, пасіть!

8. Вони ж кажуть: Не можемо, докіль не зберуться всі пастухи тай не відкотять камення з устя криниці й не понапуваємо вівці.

9. Ще він говорив до них, аж ось Рахиля, Лаванова дочка пригналася з вівцями свойого батька; вона бо пасла вівці свойого батька.

10. І сталося, як уздрів Яків Рахилю, дочку Лавана, брата матері своєї тай вівці Лавана, брата матері своєї й приступив Яків тай одвалив камінь од устя криниці й напоїв вівці Лавана, брата матері своєї.

11. І поцілував Яків Рахилю й підніс свій голос і заплакав.

12. І розказав Рахилі, що він є братом її отця й сином Ревекки; а вона побігла й оповіла батькові свойому згідно з тими словами.

13. Сталося же, як почув Лаван імя Якова, сина своєї сестри, побіг йому на зустріч і обнявши його цілував і ввів його у свій дім і розповів Лаванові всі ці слова.

14. І каже йому Лаван: Ти моя кість і моє тіло. І пробув з ним днів місяць.

ПОЯСНЕННЯ

1. В цій главі розказується, як то Г. Бог у своїм провидінню щасливо провадив Якова в його подорожі до вуйка Лавана. Треба й нам памятати, що Г. Бог також нашим життям і всіми нашими великими й малими подіями керує.

Східня земля — так звалась країна Мезопотамія.

3. Камінь на криниці служив до різних цілей. Він був захороною, щоб часом вівці не падали в воду й не топились, заховував воду, якої в степу не було подостатком, щоб її не вибрали, охороняв криницю перед жаром сонця і засипом піску, що його навівали вітри.

5. Нахорового сина. — Лаван був сином Ватуїла, а Ватуїл сином Нахора. Тут називається він сином Нахора, що був йому дідом тому, що славним було імя Нахора й Нахор був головою родини.

6. Рахиль, по евр. рагел, значить вівця. Лаван був багатим пастушним князем і мав великі отари. В тих давніх часах високо собі цінили годівлю овець і тому ніщо дивного, що навіть Рахиль пастушила.

11. Яків мабуть передше чув про Рахилю. Побачивши її привітав її східним звичаєм, як свою своячку й заплакав із радости, що так скоро знайшов ту, котру сподівався дістати за жінку.

12. Всі ці слова. Яків розказав усе про свою подорож, ціль так далекої мандрівки й видіння в дорозі.

14. Кість моя... Ти є моїм близьким свояком, тож можеш у мене зістати.

БОЖА НАУКА

ПОДІЇ З МОЛОДИХ ЛІТ ІСУСА ХРИСТА

1. Жертвування Ісуса Христа.

Осьмого дня наіменували Дитятко й дали Йому імя Ісус. Сорокового дня Йосиф і Марія віднесли Ісуса до єрусалимського храму, щоби, по звичаю, жертвувати Його Богові на службу. Тут стрінув їх старець Симеон, якому Бог обявив, що він не умре, доки не побачить Спасителя. Ведений Духом Святим, Симеон саме тоді прийшов до храму, взяв Ісуса на руки й сказав: "Нині спокійно вже можу вмерти, Господи, бо мої очі бачили Спасителя." Стрінула Христа в храмі теж старенька пророчиця Анна, яка з радістю понесла між людей вістку про народження Спасителя.

2. Поклін мудрців.

Зі сходу прийшли до Єрусалиму мудрці, щоби поклонитися новонародженому Спасителеві.

В Єрусалимі вони розпитувалися: "Де народився жидівський цар, Спаситель світа? Бо ми бачили Його звізду на сході".

Почув це цар Ірод, який тоді володів, і злякався, що Спаситель забере Йому царство. Тому хотів убити Боже Дитя.

Від жидівських священиків він довідався, що Месія має народитися у Вифлеемі. Тоді прикликав мудрців і сказав їм: "Ідіть і питайте за Дитятком. А коли найдете Його, то повідоміть мене, щоб і я пішов поклонитися Йому." Мудрці пішли до Вифлеему, знайшли Боже Дитятко, поклонилися Йому та зложили Йому дари: золото, миро й кадило.

А коли мали вертати, явився їм у сні ангел і сказав їм, щоб не вступали до Ірода, бо Ірод хоче вбити Дитя. Мудрці повернули іншою дорогою до свого краю, а до Ірода не вступили.

* *** *

Що сталося осьмого дня з Дитятком Ісусом?

Осьмого дня наіменували Дитятко і дали Йому імя Ісус.

(Сю памятку святкуємо на Новий рік 1 (14) січня.)

Що сталося сорокового дня з Дитятком Ісусом?

Сорокового дня занесли Дитятко Ісуса до храму в Єрусалимі й жертвували Його Богові.

Хто стрінув Ісуса Христа в єрусалимськім храмі?

Ісуса Христа стрінули в єрусалимськім храмі старець Симеон і пророчиця Анна. (На цю памятку святкуємо свято Стрітення Ісуса Христа 2 (15) лютого).

Відки довідалися мудрці про новонародженого Спасителя?

Мудрці побачили нову звізду на небі й зрозуміли, що отся звізда звіщає народження Спасителя в жидівській землі. А від царя Ірода довідалися, що Спаситель світа має народитися в Вифлеемі.

Від кого довідався цар Ірод, де Месія має народитися?

Цар Ірод довідався від жидівських священиків, що Месія має народитися в Вифлеемі, бо так написано у пророків.

Що принесли мудрці в дарі Божому Дитятку?

Мудрці принесли Божому Дитятку в дарі золото, миро й кадило.

* *** *

Поучення. Коли маєш якусь журбу, іди до Христа, утаєного в Найсвятішій Евхаристії в киводі. Він сам сказав: "Прийдіть до мене всі утомлені й обтяжені, а я успокою вас."

Всі люди, без різниці стану й віку, мають обовязок складати поклін Ісусові Христові. Всі люди обовязані ходити до церкви на богослуження, всі обовязані сповідатися і причащатися, бо перед Богом всі рівні.

Кивот у церкві це наче вертеп у Вифлеемі. Не нарікай на біду, коли ти бідний, а не погорджуй убогим, коли ти багатий. Бо Ісус Христос прийшов убогий на світ і вбогих пастирів призвав перед царями до себе

Памятай: старець Симеон дуже тішився і дякував Господу Богу, коли приняв на руки маленького Ісуса. Так і ти тішся і дякуй Ісусові Христові, коли в святім Причастю приймаєш Його до свого серця.

НА СМЕРТНІЙ ПОСТЕЛІ

Було це в Швайцарії. У великомійській лічниці лежав важко хорий італієць. То був 67-літний старець, добрий католик. Страшно терпів і з болю безустанку стогнав. Лікарська обслуга нічого йому не помагала. Тому взяли його назад до дому, де обслугувала його одна шпитальна сестра. Вона молилась разом із ним. Зближався кінець. Останньої ночі нечайно закликав недужий: "Сестро, зі мною не добре! Я це вже самий бачу, та не боюсь вмирати. Зі мною все в порядку. Добрий Господь дав мені 8 діточок і моя жінка тай я приняли їх з великою втіхою." Ще щось там говорив, але сестра не могла порозуміти. Опісля заспівав ще перед смертю побожну пісню до Матері Божої. Коло смертної постелі стояла його жінка, 5 синів і 2 доньки й молилися на вервиці. І в той же час старушок відійшов спокійно в кращий світ.

Що було найбільшою потіхою в годині смерти для цеї людини? Його вісім діточок, що їх він і його дружина з великою радістю приняли як Божий дар. А чи таку потіху на смертнім ложі будуть мати ті матері, що з відрази до труду й жертви, щоб не мали тягару и клопотів відмовляються приняти дітей, які з Божої волі мали б привести на світ?

Старайтесь українські батьки й матері чесним подружим життям заслужити собі на годину смерти потіху того італійського старця!

СОМНЕР ВЕЛЛЕС

Державний Підсекретар Злучених Держав.

Мировий висланник президента Ф. Рузвелта. Він тепер у Европі відвідує великодержави Італію, Німеччину, Англію і Францію.

Урядово сказано, що він виїхав до Европи, щоб там прослідити можливости щодо "здорової економічної системи й світового обмеження зброєнь". Дійсні цілі його поїздки є oпозиті таємницею.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Тарас Шевченко був православним. Чому ж українці католики його шанують, а одночасно поборюють православіє?

ВІДПОВІДЬ: У запиті поружено три річи: 1. православіє Шевченка; 2. відношення українців католиків до Шевченка; 3. їхнє відношення до православія. Тому й відповідь буде зчерги на кожну з тих трьох річей.

Православіє Шевченка

Коли розглянути життя й поетичну творчість Шевченка, то бачиться, що Шевченко не був безвірком-атеїстом, а людиною релігійною, християнином. Доказом того є те, що він часто звертається до Бога, сам молиться й других до молитви закликає; він вірить, що в Бозі є правда й справедливість, звеличує Христа й Його науку, переспівує части св. Писання з псалмів і пророків і проповідує християнські засади любови й справедливости.

Також певним є й те, що **Шевченко з уродження і метрики був православним та урядово причислявся до православної Церкви.**

Яке ж одначе було те православіє у Шевченка? Чи він глибоко вірив у правди православної Церкви, чи шанував її накази, обряди й владу, чи був її щировідданим сином? Ні. Таку відповідь дав нам сам Шевченко в своїх творах Читаючи його поезії подибуємо в них не лише критику зледащілого православного духовенства, що вірно служило московській політиці, але й стрічаємо там чимало зневажливих нападів на саму православну Церкву, на її догми, обряди й діяльність.

Докази: Ось так у поемі "Марія" заперечує Шевченко дівиче й надприродне зачаття Христа, Пречисту Діву Марію представляє як упавшу дівчину, а Спасителя світу зображує зовсім у натуралістичний спосіб.

В інших поезіях про Бога, святих, церкву, догми, обряди, духовенство висказується деколи дуже згірдливо, зневажливо, наче який безвірок. Докази: Сон, Кавказ, Царі, Гимн черничий і т. д.

Для приміру наводимо декілька цитатів: "бо не має — Господа на небі!" (Сон). "Чи Бог бачить ізза хмари наші сльози, горе? Може й бачить, та немога." "А може й сам на небеси смієшся батечку над нами, та може радишся з панами, як править миром!?" Люди "Богом забуті." 'Бог спить' — бо терпить лихо й не карає. "Коли ляжеш утомлений — і нам даси жити?" (Кавказ). 'Покищо — Я не знаю Бога!" (Заповіт). "Наробив Ти, Христе, лиха!" (Сон). "Вес брехня —Царі, попи!" (Неофіти). "Я так її, я так люблю мою Україну небогу — За неї душу погублю!" (Сон). "Начхай на ту дівичу славу, та щирим серцем, не лукаво, хоч раз сердего соблюди! (Великомученице кумо!). Або такий вірш:

"За що ж тебе, світе-брате,
В твоїй добрій теплій хаті
Оковано, одурено,
Кадилами окурено,
Багряницями окрито,
І розпятієм добито?!
Недобито! — Стрепенися,
Та над нами просвітися.
Просвітися! Будем ,брате
З багряниць онучі драти,
А з кадил люльки курити,
Явленими піч топити,
Кропилами будем, брате,
Нову хату замітати".

Так ніколи не говорить і не пише глибоко-віруючий християнин.

Тому, **коли не хочемо Шевченка ідеалізувати й за всяку ціну виправдувати, а брати за такого, як він у дійсності був, то мусимо сказати, що він був православним лібералом, у якого релігійний і християнський світогляд був плиткий, непередуманий, необоснований і не послідовний.**

Шевченко жив більше серцем чим розумом. Тому й **релігія в нього була понята на свій спосіб.** В нього значіння мала більш етика, як догматика. Переймаючись деякими великими ідеалами Христової релігії, головно про любов і справедливість, правди віри, догми, що є основою моралі, обряди, що є звехнім виявом віри й почитання Бога, він не доцінював а навіть деколи ними погорджував. Ідучи за розбурханими почуваннями свого поетичного серця, попадав у конфлікт з наукою І. Христа, навіть тою, що зберігалась у православній Церкві.

Ця своєрідна релігійність у Шевченка разом з браком основного й всестороннього знання про католицьку Церкву, її історію й унійні змагання, а також упередження до католицизму, що їх переняв від тодішнього українського й московського православного оточення були причиною, що Шевченко ворожо ставився до католиків і униятів і в своїх поезіях на них безосновно нападав.

Ті упередження, фанатизм, ненависть і гнів, що ним кипіли православні до католиків добре представлені в творах: **Іван Гус і Гайдамаки.** Пр. у Гайдамаках православні попи святять ножі на різню католиків і Гонта свяченим ножем, з ненависти до католицизму, ріже власну дитину, хоч вона заявляє, що не є ляхом і перевертнем.

Шевченко йдучи за серцем заразився також тою ненавистю до католицизму й дав її вираз у своїх деяких поезіях.

Коли б так Шевченко був більше руководився не серцем, а розумом, простудіював науку й історію католицької Церкви й не глядів на неї в кривім зеркалі православних пересудів, брехні й очорнювань, то напевне в неодному змінив би свій погляд.

На жаль, зогниле православіє в якому Шевченко уродився і жив, гірке життя, яке провадив, не дали йому змоги перевірити, поглибити, поправити й удосконалити свій релігійний світогляд.

2. Відношення українців-католиків до Шевченка.

Українці католики беручи це все під увагу **не дивуються Шевченкові в його релігійних поблудженнях** і знаходять для нього в дечому оправдання. Що ж Шевченко був світською собі людиною, а до того сином кріпаків, опісля ж каторжником, що все життя боровся за волю для себе, крім того мертвецьке православіе не могло йому дати ясного релігійного світогляду, то ж і не диво, що він у релігійно-церковних справах помилявся в неодному.

2. **І тому,** що Шевченко не мав глибокого релігійного й богословського образування, **не може вважатись авторитетом у релігійних речах і католики не потрібують зовсім числитись з його релігійними думками. І коли вони Шевченка шанують як велику людину, то не якраз за його релігійні погляди.**

Щодо релігії то для українців католиків авторитетом є не Шевченко, а св. Письмо, Церковне Передання і навчання непомильної католицької Церкви.

3. **Українці католики шанують Шевченка як великого поета, патріота, будителя народньої свідомости, як невгнутого оборонця чести й прав українського народу й коваля кращої його волі, що своїм пламенним словом цілі покоління натхнув любовю до рідної землі й народу та запалив огнем посвяти у змаганнях до незалежности й державности.**

Те, що в поезіях Шевченка є дійсно гарне, добре, хосенне, вони приймають, хоч воно написане православним, а знову відкидають они все, що зле, хоч воно сказане таким великим чоловіком, як Шевченко.

Українці католики поступають розумно й тримаються золотої середини. Вони не є так засліплені, щоб не оцінити й відкинути все, що вартісне в Шевченка, бо він був православний, але й не даються пірвати нерозумному захопленню, щоб обожати все, що сказав Шевченко й його слова **вважати своїм евангелієм, так як** це робить чимало православних. Тому, що українці католики не є релігійними фанатиками, **вміють відрізнювати в Шевченка добре від злого й пошанувати його в тому, в чому він заслужив на пошану.**

3. Відношення українців католиків до православія.

З того, що Т. Шевченко був православним не слідує, що українці шануючи Шевченка повинні шанувати православіе і проти нього не виступати.

Шевченко є великим і пошани гідним не тому, що він був православним. Не православіе його таким зробило. Шевченко був уже з природи наділений великим поетичним даром і своєю працею та боротьбою здобув собі своє високе становище в українськім народі. Краса рідної землі, її славна бувальщина, народ так дорогий, а так нещасливий, все те могутньо впливало на душу й творчість Шевченка, а не православіе. Коли воно мало на нього який вплив, то в кожному разі не додатний, а радше відемний.

Отже не заслуга православія, що Шевченко великий і пошани гідний.

Т. Шевченко не дуже то одушевлявся православною Церквою. Ми українці католики також не маємо ніяких причин, щоб нею одушевлятися, а навпаки маємо багато причин щоб її поборювати.

1. З огляду релігійного. Православна Церква — це зіпсуте християнство, це схизматицька Церква, що через гордість царгородських патріярхів зійшла на релігійні манівці й в якій нема ні повної правди, ні повного релігійного життя.

2. З огляду національного. Православна Церква на Україні була й є шкідливим й руйнуючим чинником у житті української нації. Вона, мов та вітка відчімхнена від життєдайного пня правдивої Христової Церкви, не змогла виховати український народ у повноті християнського життя й дати йому національну виробленість; противно вона пішла в найми до ворогів українського народу, спершу греків, а пізніше москалів, що при помочі православія виконстовували наш нарід, ослаблювали й не дозволили йому добитись до своєї держави. **Православіе є головним спричинником обмосковлення українського народу.**

Отже українці католики не з якогось фанатизму, а з розумних і благородних, релігійно-національних спонук не можуть погодитись з православієм і мусять стреміти до його ліквідації та змагати до того, щоб українському народові дати повне й чисте християнство в чудовому українському обряді, що зможе задоволити всі його релігійні потреби й стати джерелом його національної сили й слави в будучині. А тим чистим християнством є ніщо інше, а тільки католицька Церква.

ЗАПИТ: Як за скоро треба дитину хрестити?

ВІДПОВІДЬ: Церковне право приписує, що вірні мають важкий обовязок свої діти охрестити можливо в найскоршому часі. Тому, коли нема дійсно важної причини до відкладання хрещення, то дитина повинна бути охрещена **до 2-ох тижнів.**

"У протестанській церкві ліпше жити, а в католицькій ліпше вмирати."

Слова протестанта Мелянхтона до своєї важко хорої старенької матері.

Читайте голосно в хаті часопис "Світло", щоб також другі, що будуть Вас слухати скористали з нього.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня прийшла на світ 2 січня 1873 р. в домі Людвика й Зелі Мартін, в місточку Аленсон у Франції.

ПЕРШІ КРОКИ МАЛЕНЬКОЇ ТЕРЕНІ
Хрещення св. Терені.

На хресну маму для дитини вибрано Марію, найстаршу її сестру. За хресного батька мав бути Павло Альберт Бул, син одного приятеля пана Мартін. Він жив трохи далеко від них, тому мусіли на нього чекати. Цією проволокою мати дуже занепокоїлася. Вона молилася Богові, щоб не позволив її дитині вмерти без св. хресту.

Та 4. січня пополудні всі вже були готові до цієї важної а так очікуваної хвилі. Ціла родина пішла до церкви Матери Божої. Ця церква старинна, прикрашена артистичними вітражами (мальованими вікнами), окружена кількома каплицями. В першій каплиці з лівого боку перед хрестильницею ціле море свічок хилить тепер свою полумінь під подувом вітру, що продирається крізь щілини в вікні. Ці світла то німа молитва прочан з високих станів і простого люду,що змішані в одну товпу прийшли тут принести свою жертву тій блаженній душі, що колись відродилася в цім кутику старинної святині до Божого життя.

Дитину хрестив сотрудник (вікарій) пароха, о. Віктор Лукіян Дімен. Він був особистий приятель родини Мартін. Цей священик, ставши опісля ґенеральним вікарієм у Сеез, мав свідчити при беатифікаційнім процесі тієї дитини, що її сьогодні хрестив, зроджував для неба. Але в той зимний пополудень січневий хто міг здогадуватися такої будуччини?

По бажанні батьків дівчинка дістала як і всі старші сестри імя Марія. До нього ж додано ще імена Франціска-Тереса. Це останнє стало родинним іменем нашої святої.

Чистенька неначе небо засіяне зірками, біла як поле покрите свіжим снігом, маленька Тереня вертала до рідної хати на руках Люїзи, вірної служниці дому в родині. Дзвони дзвонили радісно. Пані Мартін була повна втіхи.

ТЕРЕНЯ СМЕРТЕЛЬНО ХОРА. СВ. ЙОСИФ ВРАТОВУЄ ЇЇ ЖИТТЯ

Тепер покотилися тижні за тижнями, освічені лискучими надіями. Мати рішилася, що вона сама буде кормити свою маленьку. На її чолі вона вже, здавалося, розпізнавала Божий промінь.

Але нараз опали її сили. Зачала слабнути й дитинка. Маленька Тереня збиралася в дорогу, що нею відійшли вже перед нею чотири ангелики з родини. Може бути, вони її кликали до себе. Здавалося, що на бідних батьків наложено нову жертву.

Вони вживали всіх способів, щоб лише зарадити горю, що загрожувало їм. Родинний лікар не крив перед ними, що одинокий спосіб ратунку, який давав надію на виздоровлення дитини, було: передати її якій здоровій няньці. Пані Мартін уже раз брала для одної своєї дитини няньку. То була здорова селянка, що жила одалеки від Аленсон. Вона сама мала кількоро дітей. Називалася Роза Тейе. Ростом невелика, завсіди весела, для всіх услужна. Тому й називано її: мала Роза.

Для бідної матери кожна хвилина була довгим віком. Вона хотіла відразу взятися за той останній спосіб ратунку, що його порадив лікар. Вона пише сама: "Коли б це не був так пізний вечір, я була б негайно пішла за нянькою. Ніч здавалася для мене нескінчено довга. Тереня навіть пити не хотіла. Показувалися всі страшні знаки, які попереджували смерть моїх тамтих немовлят. Я була незмірно сумна, бачучи, що мое біднятко не може від мене дістати ніякої помочі в своїй слабості.

"Як тільки зазоріло, я вибралася до няньки, що живе в Семайе, майже дві милі від Аленсон. Мого мужа не було дома, а я не хотіла на нікого здати такої важної справи. По дорозі на безлюдді стрінула я двох людей, які нагнали мені багато страху. Але я собі сказала: хоч вони мене й убили б, це нішо не значить." Я носила смерть у своїй душі.

"Вкінці зайшла я до няньки й запитала її, чи вона не схотіла б піти зо мною зараз і зажити в нас. Вона сказала, що не може полишити своїх дітей і дому, але перебуде в нас вісім днів, відтак забере малу до себе. Я згодилася, знаючи, що моїй дитині буде дуже добре в неї". (Лист до братової, март. 1873).

Обидві жінки прийшли до Аленсон рано. На вид маленької, що вмирала вже, нянька похитала головою, неначе говорила б: вже за пізно! А пані Мартін перестрашена блідим виглядом своєї дитинки, пішла до своєї хати, кинулася на коліна перед статуею св. Йосифа й крізь плач, але з надією, яка не може бути ошукана, кликала помочи цього Опікуна в крайнім горю.

Вона вертає. Несподівана радість! Дитина на руках няньки, здається, відзискала життя. Але це лише на хвилину. Знеможена хворобою маленька Тереня паде на коліна селянки: ні знаку життя, ні одного віддиху...

Ціла тонучи в сльозах мати знайшла ще в своїй побожності тільки сили, щоби подякувати Богові за таку легку смерть невинної дитинки. Але нараз... вона втвирае оченята, її черти набирають життя, вона усміхається до своєї мами.

Тепер св. Йосиф зробив свое. Дитина, перед годиною вмирала, тепер здавалося, була вже вратувана. Лишилося закріпити цю чудесну поміч. Нянька мусіла вертати до свого дому, але вона забирае разом із собою маленьку Тереню.

ПІД ОПІКОЮ НЯНЬКИ

Господарства в Нормандії це звичайно зовсім не притягаючі й приемні місця для людей з міста. Одна, або дві хаті збудовані з каміня, або з глини, покриті соломою, близько стаен, звідки заносить смродом, при самій дорозі, що в зимі залита багном, а в літі рідким болотом, розпущеним дощами, ото таке е місце спочинку, що до нього заходить щовечора нормандський селянин, коли вже цілий день намучився на своїм полі.

Під одну з таких простих стріх занесено нашу малу хвору. В домі, низькім і з трьома вікнами стояла вже одна колиска. Рік перед тим народилося тут дитя. Крім нього було в домі ще троечко дрібноти. Непосидючі, веселі вони з усміхом прийняли нову прихожу. Однак ця хатина соломяна була зовсім відповідна для хорої дитини. Від "малої Рози" можна було сподіватися, що вона буде дбати про неї дуже старанно. Пані Мартін мала для неї лише похвали за її попередні услуги. Та маленька Тереня захворіла, як це звичайно буває у дітей, на почеревину (або як інші кажуть, на середину). Ще не проминуло три тижні, як вона була в селянській хаті, а нове лихо напало на неї. Це знову стурбувало бідну матір.

Вона пише до своєї родини в Лізіе 30. марта 1873. р.: "Відколи Тереня в няньки, вона завсіди була здорова. Овшім навіть багато виросла. Але та хворота середини, що на час була приспана, тепер наново змоглася й від пятниці дійшла аж до горла. Коли лікар оглянув дитину, вона мала високу горячку... Однак він мені казав, що не думае, що це небезпечне

Сьогодні їй ліпше. Однак я справді боюся. Мені здається, що її не зможемо виховати... Але я зробила все, що могла, щоб її ратувати. Тепер, як добрий Господь схоче інакше зарядити, буду змагатися, щоб цю пробу перенести як лише можливо з терпеливістю.

"Направду, мені треба кріпити свою відвагу. Я вже багато терпіла в своїм житі. І хотіла б я дуже, мої дорогі, щоб ви були більше щасливі як я, але з великим смутком бачу, що до вас завитало горе."

Ці послідні слова згадують на недавній пожар, що спричинив великі страти в аптичнім складі пана Ґерін.

Але це ще не був кінець тих досвідів, що їх мала перейти родина Мартін.

НОВЕ ГОРЕ ДЛЯ ПАНІ МАРТІН

Заки ще виздоровіла Тереня, Марія, її найстарша сестра й хресна мама, мусіла покинути свій пансіон у Манс. Вона захворіла на тиф.

Довгі тижні перележала вона в Аленсон від заплаканими очима своеї матери. Пані Мартін мусіла посвятити хворій найкращі години своїх днів і ночей. Тим часом замовлення приходили одне за другим. Треба було чувати над робітницями й доставити коронки на умовлену годину.

Бідна жінка впадала під тягарем, але її віра не захитувалася. Вона писала тоді до своєї братової, яку, як знаемо, також навістило горе:

"Кожний мае свій хрест, що його мусить нести. Але є такі, для яких він за тяжкий. Ви самі, моя дорога сестро, вже зачинаете переконуватися на собі, що не все рожеве в цім житті. Добрий Бог так хоче, щоб нас відривати від землі, а звернути наші думки до неба."

Вона признаеться, що їй конечна надприродна поміч у тім великім горю життя:

"Я не опускаю своеї хворої ніколи. Цілі ночі я на ногах. Я певна, що в подібних обставинах для нас конечна є Божа поміч, щоб ми не впали." (Лист з 13. IV. 1873).

Її муж відчував, що тієї помочи для не треба конечне вистаратися, або щонайменше ту, що вже була, затримати при ній. І так бачили, як цей побожний християнин накладав на себе за виздоровлення своеї старшої донечки тяжку прощу, як це було в звичаю в Нормандії. Пані Мартін писала до своеї доньки Павлини 5 травня того року:

"Твій батько вийшов сьогодні рано на прошу до Шомон за здоровля Марії. Він вийшов у пості й хоче так вернути. Робить цю тяжку покуту, щоб добрий Господь його вислухав. Він мусить зробити шість миль пішки."

(Далі буде)

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

БЛ. П. МИХАЙЛО САМОЇЛ

Визначний громадянин у Новім Киеві, Алта., добрий католик, секретар парохії, Народного Дому й місцевого відділу БУК-а, передплатник і читач "Світла" перейшов до вічности в 55 р. життя дня 6. II. 1940.

Покійний походив зі Старого Краю зі села Буцова, пов. Перемишль. До Канади приїхав 1905 р. Займався хліборобством. Був одним із перших організаторів греко-катол. парохії в Новім Киеві й багато причинився до будови теперішної нової церкви, що збудована 1918 р. і Народного Дому, що повстав коло церкви 1932 року. Любив дуже церковний спів і радо брав у ньому участь.

Коли зайшла потреба вмів боронити св. віру й священиків та старався привертати до церкви відступників і помагав Сестрам Служебницям, щоб могли без трудностей вести вакаційне навчання дітей катехізму. Це був справжній діяч в Католицькій Акції.

Похоронні богослуження серед великого здвигу народу відправили оо. В. Бараник і М. Когут ЧСВВ.

Бл. п. Михайло полишив у великому смутку жінку Марію, 3 синів, одну доньку, 2 братів і одну сестру. Вся родина складае Впр. отцям і всім присутнім щиру подяку за участь у похоронах, молитви і за сердечне співчуття.

З любови до свойого покійного батька, його син п. Петро М. Самоїл зложив свій дар на друкарню ОО. Василіян у Мондері в сумі $25.00

За так щедрий дар Видавництво ОО. Василіян складае на отсьому місці свою прилюдну, щиру подяку.

ОО. Василіяне.

Транскона, Ман. (17.II. 1940). У нас велика радість. Всі біжать до церкви подивитись на новий престіл. Але ж бо й е на що подивитися. Робота прегарна, краски дібрані, семетрія, що ліпшої годі. Тому й не диво, що на лицях усіх вдоволення. Правда, престіл коштував нас багато, бо $662,00, та зате маемо престіл. що е справжньою окрасою нашої церкви.

Почалась Служба Божа. Увесь нарід піднесений на дусі видом нового престола, виливае почування своеї радости грімким співом на славу Господеві. А по Службі Божій видно з бесід, як люди тішуться, що в Трансконі віра кріпиться і побожність росте.

Дня 17-го лютого вечером відбулась гостина в домі панства Танасів, в честь нашого пароха Впр. о. Мартирія Вінцентайла ЧСВВ, якого трудам у збиранні жертв завдячуемо цей престіл, а якого праці в церкві по Бозі найбільше треба приписати зріст моралі в нашій парохії.

Щоб дати якийсь трівкий доказ своеї вдячности парохіяне разом із желаннями та співом вручили дорогому о. Пароховi футро бажаючи, щоб сходив його серед праці для душевного добра Трансконців. О. Парох, повні зворушення подякували всім присутнім за пошану, любов і вдячність та виразили похвалу щиро-працюючому Зарядові й парохіянам за їхню побожність і ревність у церковному житті в парохії.

При тій нагоді присутні зложили свій дарунок у сумі $3.50 на релігійний часопис 'Світло'.

Парохіянин.

Плезант Гом, Ман. 8. лютня в своїм домі померла тутейша найстаріна піонірка Юстина Якиміщак. Похорон при великім здвизі народу відправив о. Дрогомирецький. Спочила на місцевім цвинтарі 11. II. Її син др. І. Якиміщак прилетів літаком аж з Веґревил, щоб віддати своїй мамі останню прислугу. Хай в Бозі щасливо спочивае!

ПРИГАДКИ

3. III. Неділя Мясопустна. Глас 7. Єв. на утр. воскр. 7. На Сл. Бож. Ап. зач. 140. Єв. Мат. зач. 106.

10. III — Неділя Сиропусна. Глас 8. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 112. Єв. Мат. зач. 17. Вечером вечірня постна з поклонами.

Від 4-10 березня е сиропусний тиждень.

Початок Великого Посту 11-го березня.

Заборонений час для забав і весіль з музикою й танцями від сиропусного понеділка (4 березня) до Томиної Неділі.

Диспенза на Сиропусний тиждень і Великий Піст в р. 1940. Єпископський Ординаріят у Вінніпегу письмом під ч. 233/39 уділив для українців греко-католиків у Канаді диспензу на сиропусний тиждень і великий піст.

Позволяеться їсти мясні страви в усі дні, **крім середи й пятниці,** однак треба відмовити 1 "Отче наш" і 1 'Богородице Діво' перед їдою. (Священики мають відмовити псалом 50: "Помилуй мя Боже"). У велику пятницю не можна їсти з набілом. В інші дні В. Посту можна їсти з набілом.

Позволяеться вживати смальцю до мащення, якщо нема набілу.

Звільнені від посту: 1. Убогі, що живуть з милостині. 2. Хорі, ті, що вертають до здоровля, вагітні жінки й матері, що кормлять грудьми немовлята. 3. Тяжко працюючі, пр. по фабриках і копальнях. 4. Ті, що їм важко дістати пісних страв. Діти до семого року життя.

Для тих, що можуть й хочуть зібрати великі заслуги для неба е дуже порадним заховати давніші, остріші приписи св. Посту. Вони такі:

1. В перший і послідний тиждень Великого Посту без мяса, набіл тільки в вівторок, четвер, суботу й неділю.

2. В сиропусний тиждень і в 2-ий, 3-ий, 4-ий, 5-ий і 6-ий тиждень Вел. Посту без мясних страв в понеділок, середу й пятницю, а в інші дні можна з мясом за відмовленням 5 Отче наш і 5 Богородице Діво.

Великодня Сповідь зачинаеться в неділю сиропусну й тревае до неділі Всіх Святих (23. VI.).

Місячне намірення на березень: Оборона християнської науки перед сучасними блудами.

Місійне намірення: Покликання на місіонарів і їхніх помічників.

Зміни місяця: Нів 8. III. Перша кватира 16. III.

Довгота дня: 1 березня 10 год. 47 мінут.

Коли й де будуть відправи?

3. III. Транскона.
Правда.
10. III. Бовсежур
Кенора
17. III. Транскона
Гадашвил, (Вел. Сповідь 16 го вечером).
24. III. Талберг, (Вел. Сповідь 23-го 7 год. вечером).
Кенора
Правда (Вел. Сповідь 23-го вечером).
25. III. МкМонн (Вел. Сповідь 24-го вечером).
31. III. Транскона
Лейдівуд (Вел. Сповідь 30 го вечером).

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

БЕРЕЗЕНЬ

2. Субота — Аншав.
3. Неділя Мясоп. —Айрон Ривер, Стрий.
10. Неділя Сироп. — Куквил, Ту Лейк.
17. 1. Неділя Посту. — Ґлендон, Елдорена.

ВЕЛИКОДНА СПОВІДЬ

22. Пятниця — Катехізм дітей і Сповідь — Редвотер год. 5; Вильна год. 6.
23. Субота — Редвотер, Вильна.
Служба Божа год. 10. Сповідь старших год. 7 вечером.
24. Редвотер, Вильна.
29. Пятниця — Катехізм і Сповідь дітей в Редвей в год. 5., а Спеден в годині 8 веч
30. Субота — Редвей і Спеден. Служба Божа год. 10. Сповідь старших година 7 веч.
31. Неділя — Редвей, Спеден.

Basilian Fathers
Box 80. Radway, Alta.

БЕРЕЗЕНЬ

3. Неділя Мясопусна.
Пено
Гиллiярд
Вегревил
Івасюки
Іннисфрі Ч. Хр.
Стрімстави
10. Неділя Сиропусна.
Скаро
Моркемб
Восток св. Николая
17. Неділя 1. Великого Посту.
Ґлендон
Лішор
Чипмен
Москалики
Новий Київ
24. Неділя 2. Великого Посту.
Делф
Вегревил
Інісфрі Р. М. Б.
Краків (Вел. Сповідь 23-24).
31 Неділя 3 Великого Посту.
Плейн Лейк
Борщів (Вел. Спов. 28, 29, 30 і 31).
10-11 — Лойдмінстер (Великодня Сповідь).
16. Елк Пойнт. (місто).
16-18. — Нортерн Веллей (Вел. Сповідь).
19-20 — Енг Лейк (Вел. Спов).
21-22 — Виллінґдон (Вел. Сповідь).
23-25 — Дервент св. Юра (Вел. Сповідь)
26. — Медов (школа)
27. — Дервент (Місто)
28-31 — Мирнам (Великодня Сповідь.)

Basilian Fathers.
Mundare. Alta., Canada.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Св. Отець Пій XII.** з нагоди 2,600-ліття заснования японської імперії, вислав свій привіт японському цісареві Гіроґіто. На те отримав від цісаря подяку й побажання щастя й поводження на свойому великому уряді.

— **Анастазія Маннергайм,** дочка славного фінського ґенерала Карла Маннергайма, е католичкою. Вона вродилась у Петрограді. Її мати, московка взяла до Франції, коли вона мала 8 літ. Виховалась мала Настя у конвенті біля Парижа. Перед вибухом війни перейшла вона з православної віри на католицьку. Тепер живе вона в Гаррoв, у лондонському передмісті й е членкою тамошньої католицької парохії. Багато свойого часу посвячуе церковній роботі та орґанізуе Поміч Червоного Хреста для Фінів.

— **У Ватикані урядово** оповіщено, що Папа Пій XII. скликуе Тайну Консисторію на 7 березня.

— **Апостольська Столиця** урядово проголосила, що священики можуть давати розрішення і відпуст повний жовнірам без сповіди перед й в часі бою. Те саме можуть робити вони для цивільного населення, коли воно е виставлене на небезпеку від повітряних

налетів. Очевидно, що ті особи, що приймають розрішення мусять жалувати за свої гріхи й мати волю висповідатись з них при даній нагоді. Цим розпорядком показує католицька Церква свою материнську дбайливість за грішників, щоб вони не йшли на другий світ без поєднання з Богом, коли нема часу висповідатись. В таких випадках Церква вживає повноти своєї власти, що її має від Христа й розрішає без сповіди.

— Конґреґація для Східньої Церкви утворила Апостольську Адміністратуру в полудневій Альбанії. Адміністратором є Впреосв. Лев Нігріс, Апостольський Делеґат для Альбанії з осідком у Скутарі.

— Архіеп. Дюк довершив торжественного благословення і отворення першої китайської католицької церкви й школи в Венкувері Б. К.

— Вже вийшов з друку в Ватикані "Папський Річник за 1939", урядовий шематизм Католицької Церкви. З нього довідуємось що є тепер: 57 кардиналів, 14 патріярхатів, 258 архієпископств з осідком. 940 епископств з осідком, 772 титулярних архієпископств, 52 прелатури й опацтва, 306 Апостольських вікаріятів, 128 Апост. Префектур і 18 самостійних місій. Жіночих Чинів і Згромаджень, потверджених Апост. Престолом є 1,020 не вчисляючи тих, що існують тільки на основі епископського позволення. 38 держав утримує дипльоматичні зносини з Апост. Престолом. Крім того є при Ап. Престолі 30 амбасад.

Шематизм виказує в числах великий зріст катол. Церкви.

— Сестри Василіянки в Апостолес, Арґентина, отворили свій новіціят і приймають до монастиря тих побожних дівчат з Арґентини, що бажають посвятитися на службу Богові в монастирі. Новіціят СС. Василіянок у Апостолес має велике значіння для розвою їхнього Чина й монашества між українцями, бо всі їхні галицькі новіціяти большевики розпустили. Василіянки мають ще новіціяти в Европі в Югославії й в Америці.

—Десять літ тому, 2. III. 1930 р. католики в Америці стали на радієвих хвилях постійно передавати "Католицьку Годину" з релігійною програмою. Тепер 'Католицьку годину' передає 94 американські стації в 41 стейтах, Колумбії і Гаваях і на коротких хвилях слухають її релігійної програми аж у Австралії і полудневій Африці. 3. III. припадає 10 літний ювілей "Католицької Години" і з цього приводу буде передана окрема ювілейна програма. Через слухання "Католицької Години" багато некатоликів навернулось до катол. Церкви й знайшло в ній правду й спокій сумління

—В Монтреалі суд засудив сімох членів релігійної секти "Свідки Єгови" за бунтарську змову.

— В телеграмі з Риму до "Ню Йорк Таймса" 6. II: довідуємось про уступлення право славного митрополита Діонізія і що декретом міністра віросповідань віддано православних на території Польщі під юрисдикцію берлінського архіепископа Серафима. Отже щезла автокефалія православної Церкви в Польщі й її зверхником став москаль.

Що Чувати в Світі

—У Швеції виарештовують комуністів по цілім краю.

— Нові вибори в Алберті відбудуться дня 21 березня, отже перед домініяльними виборами, що відбудуться 26 березня.

— Націстська влада позичила собі в большевиків клича: "Пролетарі всіх сторін єднайтеся" і взиває всіх робітників світу до боротьби, щоб знищити "владу англійського капіталізму."

— Німецька й московська влада заповіли, що переселення українців з українських земель, що тепер під Німеччиною до Советського Союзу має тревати до 1 березня. Українцям та білорусинам позволяється взяти все їх знаряддя потрібне до виконання їх праці. Попередньо німці оголосили, що се переселення є добровільне. Большевицькі аґітатори, що заманювали до переселення зробили найбільший успіх на Лемківщині в місцевостях, де ще держалось москофільство.

—У Львові люди голодують, таке кажуть утікачі. Через голод є повно робітничих страйків.

— Аліянти громадять свої війська на Близькім Сході. Є побоювання, що німці й большевики схочуть ударити на Близький Схід і захопити там нафтові терени й перервати Британії доступ до Індій. Знову союзницькі сили на Близькому Сході приготовляються до захвату російських нафтових піль над берегами Чорного Моря, дуже важних у війні для Росії й Німеччини. З цієї причини можна сподіватись, що на весну готово прийти до страшного зудару на Кавказі.

— В наслідок натиску переважаючих сил фіни мусіли відступити з фронтових позицій першої оборонної лінії Манергайма За свої деякі успіхи большевики мусіли заплатити дуже дорого великими втратами в людях і военім майні. Боротьба ведеться далі.

— Хоч шведи мають великі симпатії до фінів і стараються дати їм поміч, то однак шведський уряд відмовився дати військову поміч проти Москви, щоб затримати своюю невтральність і не датись втягнути в війну.

— Британія і Франція висилають літаки, гармати, амуніцію на поміч фінам.

— В Болгарії уступив уряд з премієром Кіосейвановим, що був за тісною співпрацею зі советами, а сформувався новий уряд з проф. Богданом Ф[illegible]вим на чолі.

— Італія з поспіхом будує укріплення на італійсько-німецькій границі, в переході Бренер. Укріплювання границі перед німцями вказує, що Мусоліні може змінити політику супроти Гітлера.

—-Канада започаткувала програму великої розбудови літаків і кораблів.

Дотепер домінія видала на різні военні потреби від 14. VII 1939 — 22. I. 1940. р. розмірно дуже велику суму, бо коло $60,000,000.

— Кажуть, що німці підкопуються під французькі укріплення, а французи під німецькі. Значиться готово колись прийти до війни ще й під землею.

— Між Німеччиною й Советами підписано новий торговельний договір. Тексту договору не проголошено. Часописи подають, що Німеччина достарчуватиме Советам машини та залізні й металеві продукти, а за те діставатиме потрібні її сирівці, як пшеницю, бавовну, нафту, тютюн і інші. Підозрівають, що в тім договорі є також тайні точки військового характеру.

— Не хочуть їхати до большевії. Шведський професійний союз Металевих робітників у Варберґу оголосив, що він дасть кожному шведському комуністові даром залізничий білет до Росії, під умовою, що бажаючий виїде зараз і буде там найменше 10 літ. Ніхто не зголосився. Видно комуністи добре пронюхали чим у Росії пахне.

— У Лондоні стало відомим, що італійсько-британські переговори про взаємне посилення торговлі зістали перервані

—-Анґлія приняла вже 10,000 рибалок до військової служби на морі для боротьби проти підводних мін, які кидають на англійські води німецькі літаки.

.. **Французький уряд** позбавив горожанства Маврица Тореса, лідера комуністичної партії в Франції за його симпатії до Советів і Німеччини.

— Туреччина стоїть по стороні аліянтів і готова виступити до війни з Москвою і Німеччиною.

— В Румунії заострено цензуру й перепроваджується мілітарне приготування до війни.

— Говорять, що британські й французькі кораблі находяться на водах Північного Океану напроти советського порту Мурманська, щоб спинити советські достави матеріялів для Німеччини й не допустити до передання совітських субмарин для вжитку німецької фльоти.

— Канадійські жовніри за морем возьмуть участь у виборах до домініяльного парляменту. До Англії привезено 260 виборчих скринок і кожний жовнір буде голосувати на кандидата свого виборчого округа. Докладний вислід голосування буде переданий каблеґрамою до Оттави.

— Німецький уряд позбавив Фріца Тиссена, сталевого маґната, що перший поміг фінансово Гітлерові й іншим націстам, німецького горожанства. Він тепер у Швайцарії й хоче виїхати до Америки.

— Фінсько-російська війна ведеться з великим завзяттям. Фінці, хоч силою далеко слабші боряться геройчно, а большевики помимо страшних страт наступають, щоб за всяку ціну здобути перемогу.

— Війна на морі ведеться зі збільшеним завзяттям. Німці часто налітають на англійські побережа й обкидають бомбами кораблі британські й невтральні. Чимало кораблів через те затонуло. В тих налетах німці також тратять свої літаки.

— З днем 11-го березня буде заведена в Англії ощадність на мясо.

— В Єрусалимі начислюють тепер 81,500 жидів.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на хрестинах Стефанії Паїш в Ламонт, Алта $1.75

Сестриці Свічкового Братства при церкві св. Николая в Вінніпеґу, Ман. 3.00

Збірка в часі гостини в честь о. М. Вінцентайла в Трансконі, Ман. 3.50

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

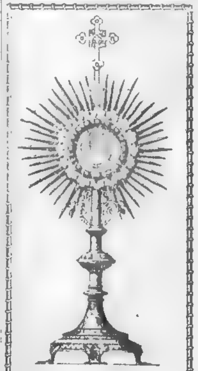

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення

Пишіть в рідній мові по каталоґ

Ґросс - Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO
322 MAIN STREET
WINNIPEG MAN

СВІТЛО THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (45) 6. Мондер, Алберта, 15- Березня, 1940. Mundare, Alberta, March 15th. 1940. Vol. III. No. (45) 6,

Вісти з Червоного Царства Серпа й Молота

В одному листі, що його одержано зо Львова пише автор [illegible]е:

"Що коло нас? У нас всего хватить: навіть мила по два дека. Спочатку зрівняли були золотого з рублем, а 21-го грудня першого скасували зовсім ненадійно. Тепер сільські колядники журяться, бо ніде дрібних грошей, а рублів (хоч нічого майже не варті) теж не так легко дістати. Матерії на убрання майже годі дістати, чоботи коло 400 рублів. Пшениця понад 100 рублів. На майбутній рік панські лани здебільша необсіяні, а населення (армії й вояцьких родин) прибуло понад міліон, отже сумні вигляди... Великого розголосу наробили зо школами: всі державні, височезні програми та візитації у школі навіть зо сторони сільських комітетів. Ялинки в честь Сталіна, а велика часть дітвори сидить у дома, бо ніде чобіт чи убрання дістати. Обовязкові курси для неграмотних, тоді як цілі кадри нових неписьменних виростають. Подібне в торговлі, промислі."

Лист з одного села в Збаражчині. Пише його селянин незаможник, який має всього чотири морги землі. Цей лист надрукований в амерканській Свободі ч. 52. Подаємо цікавіші вимки з нього.

Дорогий приятелю! Повідомляю тебе, що ми живі та здорові чого й тобі бажаємо Коло нас зайшло багато змін, про що хочу тобі коротко описати.

"На війну поляки забрали мало українців з наших околиць, бо знали, що ми воювати за них не хочемо. Грозили, що всіх нас порозстрілюють вдома, але не стало часу. Дехто з тих, що їх забрали на війну, попали в полон: німецький або російський. Тепер зачинають вертатися з обидвох полонів, але з німецького вертають дурні, а ті, що мудріші, то остались там, бо тут від нас, вже за советської влади повтікало до Німеччини дуже багато, тисячі, а може й десятки тисяч. Кажу тобі, як би так пустили, то всі повтікали б, не тільки мужчини, але й жінки й діти. Але втекти годі, бо як злапають, то дуже гостро карають і грозять Солов

(Продовження на ст. 2-ій)

ПРЕТЕРПІВИЙ ЗА НАС СТРАСТИ

ІСУСЕ ХРИСТЕ СИНЕ БОЖИЙ ПОМИЛУЙ НАС!

Чоловіче, глянь на картину, що перед тобою! Бачиш жорстокі муки, розпяття.

Хто це терпить? Ісус Христос, правдивий Бог і чоловік у одній особі. Син Божий, Володар неба й землі терпить.

За кого? Не за себе, бо Він був без гріха, бо Він сама святість. А за нас своїх сотворінь, земних хробачків, за нас грішних людей. За тебе!

Від кого? Від жидів і римлян, а найбільше таки від нас. Якщо б не було наших гріхів, Христос певно так дуже не терпів би.

Що терпить? Страсти душі й тіла. Все тіло збите, скатоване, ранами й синцями вкрите. Голова терням покалічена, руки й ноги цвяхами прибиті, а серце копієм пробите. Серед наруги й пониження, у болях і смутку, розпятий на ганебнім дереві хреста між двома розбійниками Христос вмирає.

Чому терпить і вмирає? Бо безмірно полюбив нас і хотів своїми страстями вислужити нам прощення гріхів і вічне щастя в небі.

Що ж ти на те? Чи будеш глядіти на страдаючого Христа зимним і байдужим оком? Ні розум, ні серце на те не може погодитись. Дякуй Христові за Його любов і словами й ділами! Не катуй Христа своїми гріхами! Спасай свою душу, що відкуплена предорогою Христовою Кровю! Хай вона не піде на вічну загибіль! Користай з ласк відкуплення! Жий по християнськи, щоб кров Христова пролята на Голгофті не стала тобі колись прокляттям, а спасенням

Наші Великопосні Обовязки

Усьому під небом є свій час і всякому ділу своя пора". (Еккл. 3. 1.) — так сказав колись премудрий Соломон. У життю людини є час на радість і веселість, а є час на смуток і плач. Є час, коли св. Церква кличе до нас: возвеселімся всі разом нині, але є й пора, коли Церква закликає нас до смутку, плачу й покаяння.

Таким часом святого смутку й покути є час Великого Посту. Щоб ми могли цей час перевести з великим уподобанням Бога й з великим хісном для своєї душі, пригадаймо собі наші великопосні обовязки й їх совісно виконаймо!

Перший наш обовязок — це піст. Колись пости були дуже строгі. Тепер св. Церква беручи під увагу різні вимоги часу й обставин їх дуже злагіднила. Та однак той лагідний піст обовязує нас під гріхом тяжким і коли його в дусі св. віри й послуху заховаємо, то він вийде на хосен нашій душі й тілові. Піст просвічує розум, змінцнює волю, помагає усмирювати злі тілесні пристрасти й побороти діявольські покуси. Піст розположує чоловіка до молитви, терпеливости й чистоти та зеднює нам у Бога надзвичайні ласки й вічну нагороду. Розумний піст скріплює також наше здоровля і продовжує наше життя. Через піст ми вчимось панувати над собою, виробляти в собі сильний характер і показуємо наш послух для Бога й Його св. Церкви. Тож належить цінити собі піст і з любови до Христа, що за нас так гірко страдав ми повинні радо принести дарунок вдяки в роковини Його муки й смерти заховуючи точно приписи св. посту, а навіть накладати на себе добровільно строгіший піст.

Другий наш обовязок — це великодня сповідь.

Ми свідомі, що чимало провиняємось в гадці, слові й ділі. А в кожній провині є не лише нелад, але й образа Божа, за яку належиться нам кара.

Як ми можемо позбутись наших провин? Через перепросьбу й поєднання з Богом. Г. Бог готов нам усе простити й дарувати, коли тільки зробимо те, що він від нас вимагає. А Господь жадає, щоб ми висповідались з наших грі-

хів перед важним священиком, що має від Нього власть у Його імени пращати нам гріхи. Щоза легкий спосіб дало нам Боже милосердя, позбутись тягару й неспокою з душі, відзискати втрачену ласку Божу й право до неба й стати знову Божою дитиною!

Сповідь — це ласка над ласками, яку нам вислужив Христос своєю кровю на хресті. Це дошка ратунку для того, якому в життевім морю розбився душевний корабель, це лік, на рани й смерть душі, це чудесна купіль вмиває з душі всяку погань, це ключ, що замикає нам пекло, а отвирає небо.

На жаль не всі люди розуміють і цінять собі цю так велику ласку. Є такі люди, що цілими літами погорджують Божим даром, що мають у св. Сповіді й тим приготовляють собі ще більшу муку, або через злу й нещиру сповідь надуживають Божого милосердя на свою ще більшу погибіль. Не будьмо одними із них!

Коли св. Церква в своїй матерній журбі за наше душевне добро приписує нам великодню сповідь, відбудьмо її совісно, а самі на собі переконаемось, як великим добродійством є вона для нас.

Третий наш обовязок — це великодне св. Причастя.

Ісус Христос сказав: "Істинно, істинно говорю вам: Коли ви не будете їсти тіла Сина Чоловічого, не будете пити Його крови, життя не будете мати в собі. Хто їсть мое тіло й пе мою кров має життя вічне й я воскрешу його в послідний день. Хто їсть мое тіло й пе мою кров, в мені перебуває, а я в нім. (Ів. 5: 53-56). Хто розуміє як великим Божим даром св. Причастя в якому ми тісно лучимось з Христом і отримуємо великі благодати для своєї душі — цей без приказу буде можливо най частіше приймати св. Причастя. Та тому, що деякі християне забували на цей небесний корм, св. Церква приказала, щоби кожний християнин бодай раз у рік у великодному часі, коли то Христос установив св. Тайну Евхаристії, приступив до св. Причастя.

Якщо ми хочемо зачислятись до правдивих християн, то сповнімо з належною побожністю приказ св. Церкви щодо великоднього св. Причастя.

Четвертий наш обовязок — це стриматись від весіль танців і забав і віддатись покуті.

Св. Піст — це памятка терпінь і смерти нашого Спасителя. Чи випадає нам християнам веселитись в тім часі, коли Христос для нас терпів? Ні, ніколи!

Тому вдивляючись у ті святі муки, що їх перетерпів Христос для нашого спасення, ми повинні заховуватись у поважному настрою й з любови до Христа та для відпокутовання за наші гріхи й кари, що ми собі ними заслужили, також терпіти й давати Богові задосить учинення за себе й других. Тому не вдоволятись виконанням тої покути, що її наложив накладати на себе добровільні покути, щоб сплатити Богові належний довг і відвернути від себе дочасні кари, щоб колись не терпіти гірко в чистилищі. Такою покутою є терпеливе зношення хрестів, що на нас спадають, жертва на релігійні цілі, стриматись від напитків, курення, забав, і т.д.

Пятий наш обовязок — це дати свою належитість на утримання Церкви.

Скільки добра дає нам св. Церква й її слуги? Чи справедливість і вдяка не вимагають від нас, щоб ми в тім часі, коли св. Церква подає нам ті великі св. Тайни Сповіди й Евхаристії, дали на її утримання?

Тому не отягаймось з того, що ми з Божою допомогою здобули собі нашою працею дати Богові й Його св. Церкві нашу належність! Бог і Церква дають нам від себе багато, даймо й ми від себе Богові й Церкві наш релігійний податок!

Шестий наш обовязок — віддатись більше релігійному життю.

Св. Піст — це час релігійної обнови. Тому більше, як коли застановляймося над правдами нашої св. віри, над нашою душею, довше молімся, биймо поклони, в неділю й свята посвятім більше часу на читання релігійних книжок, газет і виконуймо частіше різні добрі діла!

Час скоро минає. Мине хутко й час Великого Посту. Коли ми в ньому виконаемо якслід вичислені наші християнські обовязки, тоді обновимось душею, зберемо багато ласк і заслуг, приготовимо своє серце до чистих великодніх радостей та заслужимо собі на вічну нагороду у небі.

ВІСТИ З ЧЕРВОНОГО ЦАРСТВА СЕРПА Й МОЛОТА

(Продовження зі ст. 2-ої)

ками. Навіть годі тепер дістатися за бувший советсько-польський кордон, бо так щільно обсадили й нікого туди ані відти до нас не пускають. На початку, як до нас прийшла червона армія, наші люди зачали туди йти, щоби подивитися на той рай. З нашого села багато нас ходили туди за З б р у ч, щоб подивитися на "рай", розпитати тамошних людей, як їм живеться, та як вертались додому, то цілу дорогу плакали

Як звідтам хто перейде до нас і його зловлять, то на пять років на Соловки засилають. Там життя дуже нужденне; люди голі й босі, бо ті кальоші, що вони в них ходять у зимі, то не є ніяке взуття, а люди там такі виморені, що кажу тобі, як би ти побачив, то злякався б...

Знаєш, як ми ненавиділи Польщу, бо то не було життя, а пекло для нас, але щоб висловитися про те, що ми бачили там за бувшим кордоном, і те, що в нас робиться тепер, то слово "пекло" не вистарчить, воно за мягке. Бо в нас зачинається щось страшне, люди ходять як божевільні, бо знають, що попались чортові в зуби.

"Дорогий приятелю, як там ще знайдеться коло тебе хтось із наших, що захвалює совєтський рай, то це не людина, а собака. Вона не гідна ходити по світі. Кажу тобі, що якби тут прийшла яка зміна, то була б у нас велика різня. Тепер у нас годі щонебудь купити, велика дорожнеча... А як прийдеться щось купити, то треба три або чотири дні в хвості перед склепом стояти й то мусиш заплатити таку ціну, яку диктують. Тепер якби в нас хто сказав "жид", то за раз ГПУ арештує. Треба казати "еврей". Не думай, що тут Західна Україна. Скоріше Західня Палестина. Так нас грабують, що годі вже жити. Все забирають, одежу, збіжжя, бараболі, худобу й все витаскують у Московщину, для своїх кацапів, а з нас роблять жебраків. І ще хочуть брати нас на їх війну; говорять, що буде мобілізація. Коли б досягнути якось до весни, то підемо в ліс, а не до війська, ми не дурні за нашого ворога воювати. Що робиться в широкому світі, нічого не знаемо; живемо як у льоху, ні газет ні книжок нема. Читальні наші позамикані, бібліотеки палять, кажуть, що то книжки буржуазні.

Одним словом, зачинаемо нове життя, якого ще світ не бачив і не чув. Щодня справляють мітінги з музикою і торочать дурниці про Сталінову конституцію. Навіть як голосувати ходили, то музика грала. Тепер усе з музикою і розстрілюють з музикою... Навіть як грабують, то балалайка грає, словом, весело...

А тепер опишу тобі, як ми вибирали "депутатів" до Львова. Як би ти знав, яких ми вибрали, то вмер би зо сміху. Кажу тобі, хто був найдурніший у цілій околиці, того вибрано. Як хто перекреслив імя кандидата на картці то казали: "ето нічево, пайдьот", а були такі картки, на яких дехто написав "на дураків не голосую", то казали: "ето нічево, он сам дурак" і картку зараховували за дійсний голос. Зрештою ніхто й так не знав, на кого або на що голосує. Казали йти голосувати й на тім кінець. А потім чуємо, що то ми себе прилучували до того проклятого пекла. Музика грає на радість, що злука настала, а люди плачуть, аж позапухали, що вже надходить голодова смерть. Люди почувають себе так, як би їх запродано в египетську неволю."

От такі то вісти подають про себе наші бідні брати, що опинились у царстві серпа й молота. Сумні вони та рівночасно це для нас добра наука, чим є большевизм у світлі правди, а не большевицької брехливої пропаганди. Бережім себе перед большевицькою пропагандою, що ведеться у Канаді хитро й облесно живим й писаним словом!

Зробім Рішучий Крок!

Українці в Бразилії, ідучи за здоровим розумом і вимогами життя, 1938 р., зробили рішучий крок у справі календаря. Вони змінили старий і передавнений і непрактичний юліянський календар на новий, григоріянський, якого тримається весь культурний світ. І вже третий рік вони святкують свої свята по новому календарі зберігаючи одночасно свій східний обряд, свої народні звичаї, не думаючи зовсім латинщитись.

Екcц. Апост. Візитатор Преосвященний Кир Іван Бучко одобрив цю зміну календаря.

За бразилійськими українцями пішли українці в Аргентині, Урутваї й Парагваї.

В органі укр. націоналістів "Наш Клич" (ч. 282) появився окремий комунікат, що його видали в справі зміни календаря найважніші українські організації. Його публікуємо на цім місці:

"Міжорганізаційна Конференція Української Колонії, що відбулася дня 27-го цього місяця в Буенос Айресі, о годині 7-ій вечером, в справі заміни старого Юліянського Календаря на новий Григоріянський, в якій взяли участь представники Братства Св. Володимира, "Відродження", 'Плуг та Меч', Українського Золотого Хреста та Каси Взаїмної Допомоги, подає до відома цілої Української Колонії в Аргентині, Уругваї й Парагваї, що всі члени Конференції висловилися одноздгідно за тим, щоб переведену духовною владою заміну старого календаря на новий всіма силами підтримати. Протокол свій Конференція закінчила такими словами:

"Зібрані приймають до відома зарядження нашої Церкви відносно переміни календаря Юліянського на Григоріянський і рівночасно виражають побажання щоб такий зобовязував усіх Українців на землі сущих."

Конференція тому звертається до всіх Українців здорового розсудку з закликом спокійно приняти цю церковну реформу, маючи на увазі, що не с в і т с ь к і люди, а лише Церковні Провідники мають право в таких справах давати відповідні зарядження. Всі ж вірні мають своїм о б о в я з к о м всі зарядження Церкви приняти в повній покорі, памятаючи, що Церква з а в ж д и дбає лише про добро своїх вірних.

Міжорганізаційна Конференція".

Гратулюемо нашим братам за їхній розумний поступок і гідну здисциплінованість.

Чому ж би й нам українцям у північній Америці й Канаді не піти слідом наших братів з полудневої Америки? Голоси з народу й тут відзиваються за зміною календаря й її домагаються.

Зробім вже раз р і ш у ч и й крок! Змінім старий календар на новий! В тій справі скликуймо збори, ухвалюймо резолюції за зміною й посилаймо просьбу до нашої церковної влади! Світські організації повинні в тій справі порозумітись на міжорганізаційнім зібранні й видати подібні заяви як це зробили українські організації в Буенос Айрес. При добрій волі і співділанні церковних і світських чинників справа зміни календаря буде остаточно вирішена й внесе добро в наше релігійно-народне життя.

Що Думають Наші Православні Про Зміну Календаря

Триматись дальше старого календаря, чи змінити його на новий? Такого питання зовсім не мають у себе культурні народи в світі, бо вони вже давно зрозуміли, що старий календар, як нездалий треба покинути, а приняти новий, поправлений. І вони його покинули, приняли новий календар у життi церковнім та горожанськім і добре їм із ним. А ми українці цего ще й досі не годні зрозуміти й дебатуємо, сперечаємось чи треба нам календарську справу вирішити так, як її вирішили другі народи.

І тому, що в нас календарська справа не є ще вирішена як слід, майже щороку виринає питання зміни календаря. І цього року на сторінках української преси в Канаді появилося те пекуче питання про зміну календаря. Замітним є дуже, що цим разом справою зміни календаря живо заінтересувались не тільки католики але й православні. На календарську тему появилось чимало статтей і дописей в православнім тижневику Укр. Голосі.

З того, що там написане видно ясно, що між православними нема одної думки щодо календаря. Одні є за зміною, а другі проти неї.

Тому що справа календаря є важною, добре буде нам пізнати думки православних у цій справі і уважно розслідити хто з них має слушність.

ПРАВОСЛАВНІ ГОЛОСИ ЗА ЗМІНОЮ КАЛЕНДАРЯ

Перший, що на порозі 1940 року відважно порушив справу зміни календаря на сторінках У. Г. (ч. 2.) — це автор статті: Чи треба зміни календаря, що скрився під букви М. Д. Стаття написана річево й в ній автор заявився за зміною календаря. Передруковуємо її в цілости:

"Чи треба нам зміни календаря в Канаді і Америці? Про це вже були спори і аргументи. Свого часу порушував цю справу д-р Назарук, проти цего ставив сильний спротив о. Кудрик і др. Мовляв, це є ведення людей до златинщення тощо. Зрештою **найбільший спротив проти григоріянського календаря є те, що це походить від папи Григорія.** Чи воно так є, то зараз покажеться. Зрештою **хтось мусів бути п е р ш и й і хтось мусів зробити початок.**

Календар — це є властиво астрономічне обчислення року з усіми його змінами, а практично розуміємо виказ усіх днів в звичайному порядку. Слово календар походить від грецького слова "кальо", а римляни переложили це слово на "Calendae". З того перейшло на всі мови "календар", хоч різні народи вимовляють те слово на свій лад.

Календар в початках римляни називали кожного першого місяця на небі і було їх 10 в році. Відтак десь 714 р. перед Христом додали ще 2 місяці і мали вже 12 місяців в році. Правда між астрономічним і практичним місяцем була різниця, яка вже була знана римлянам, але це тяглось аж до Юлія Цезара, який жив 46 року перед Христом. За порадою вчених, а головно тоді вченого Созігена, що рік треба числити після ходу сонця, запроваджено зміну, що рік мав мати 365 днів і 6 годин. Рік починався 1 березня, а початок календаря від заснування Риму. Відтак календар поправлено, початок року пересунено на 1 січня і назначено переступний рік з 366 днів. Цей календар опісля названо юліянським в честь Юлія Цезаря, який був основником цего календаря. Опісля цей календар одобрив Нікейський Собор в 325 році по Христі. Значить, одобрила його тоді християнська церква.

Все було б гаразд, як би не те, що після астрономічного обчислення лишалось від сонячного обчислення 11 мінут і 14 секунд на рік, з чого повстає за 130 років один день. Цю похибку завважали вчені вже в осьмім століттю, але справа протяглась аж до 16 століття до часів папи Григорія XIII. в тих часах календар відійшов вже 10 днів. Отже папа Григорій за помічю учених астрономів, а головно вченого Люіджі Лілію, справив календар і з 1582 р. додано тих 10 днів до календаря, що папа Григорій затвердив булею з того року і названо цей календар "григоріянський". Наводжу ці історичні дати на те, щоб читачі зрозуміли, про що ходить

Папа Григорій був відповідальний за цю поправку, хоч в дійсности призвания за це належиться вченому астрономові Люіджі Лілію, світському чоловікові. Помимо цего перейшло досить багато часу, заки цей григоріянський календар приняли одні народи за другими і зачав його уживати цілий культурний світ. **Навіть і ми, українці, в дійсности вживаємо цего календаря, лише наші свята означені по старому календареві.**

Щоби ш. читачам було більше зрозуміло, ми наведемо дати, як ріжні народи приймали цей календар, або як інші народи, чи раси числять свої календарі і від чого. Отже жиди числять свій календар від початку світу. Після їх обчислення календар має в цім році 5700 літ. Магометани числять календар від пророка Магомета і їх рік є 1358, початок року 1 серпня. Грецька церква числить свій календар від створення світа і після її рахунку тепер є рік 7448. Ну а вчені начисляють около сто мільйонів літ від початку світа.

Григоріянський календар за католиками перші приняли протестантські німці. Данія і Голяндія приняли цей календар 1700 року. Англійці аж 52 роки пізніше, бо селянство ставило деякий опір проти нового календаря. Дальше Швеція приняла його 1753 року, Болгарія 1916 року, а Росія 1917 року. **Вигладає, що ми, українці, одинокі, які ще тримаемося календаря, який існує тільки в теорії, а головно святкуємо після нього Різдво і Великдень.**

Чи є практичним для нас триматись календаря старого стилю, який майже вже не існує? Відповідь сама собою: яка ж тут практичність? Хіба традиція свят, які ми святкуємо, Різдво, Новий Рік і Великдень, полягає на календарі, чи в святі. Ми ж чейже обходимо свята і то урочисто, а календар є тільки на означення часу, чи дня. Отже треба твердо підчеркнути, що традиція є в святі, а не в календарі. І в цім можливо є наша трагедія полеволення та назадництва, що ми вічно тягнемось у хвості других народів, хитріших від нас, які нас використовують то цим, то тим. Бо чим же народ сильний, як не тим, що може собі легко давати в світі раду, тим що розвязує всякі трудні питання і цим робить поступ вперед. Такий нарід, що на всякі питання дає собі раду і знає, що добре собі присвоїти, називають поступовим. А нарід щоби як кричав і нарікав, що йому діється кривда і несправедливість, коли поза криком нічого не робить, то це є немов той мудрагель, всезнайко, що все знає, а нічого не робить. І з таким всезнайком зразу люди будуть симпатизувати, але коли він нічого доброго не робить, то люди зачнуть насміхатись, а там обминати, або використовувати його на свій лад і на свої потреби.

Асиміляція, чи ні.

Багато в нас говориться про те, що коли б ми приняли новий календар в церкві то зайшла б між народом, а головно між молодею асиміляція. А дальше говориться, що, мовляв, жиди мають свій календар і їм з тим добре виходить, вони є жиди і якраз це стримало їх від асиміляції.

Справа з жидами потребує трохи виянснення: поперше **жиди не є християнами і вони не святкують народження Христа, ані Його смерти.** Вони коли святкують кучки, то це свято виведення їх Мойсеем з египетської неволі, а свій календар рахують, як ми повище навели, від початку світа. Отже цей аргумент тут ні при чому. **А що вони не асимілюються, то на це є інші причини, а причини є ось менше-більше такі: жидів затримує від асиміляції їх довга історія трудів і переживань довгих століть. Дальше їх релігія. А дальше їх питомий характер, спосіб життя, думання і поведінки. І задля них жиди живучи сотки літ між іншими народами, ні переродились, ні змінились. Дальше їх ратує те, що вони живуть по містах збитою масою і та атмосфера жидівська тримає їх при жидівстві.** Зрештою білі народи не хочуть з жидами мішатися, ненавидять їх поведінки, способу життя та торговлі і це є якраз ті чинники, через які жиди не асимілюються.

Чи українці асимілюються і чому? Українці подекуди поасимілювалися, але не так, як дехто собі представляє, або уроів. Причини, чому деякі українці повасимілювалися, є ті, що деякі прикрі родичі, які не мають жадного виховання, не дали його й дітям. Більше того, що з дітьми поводились по варварськи і це відштовхує дітей від родини, як рівнож і від своєї національности. Отже **темнота і біднота асимілює людей, а не календар.**

Хто може змінити календар? Певна річ, що тільки церква, бо це є церковні свята. Зрештою тут нема що міняти, ані поправляти, тільки посунути взад Різдво на два тижні і замісць святкувати Різдво на 6 січня, будемо святкувати на 25 грудня. Ми повище навели, що за римських часів святкували початок року 1 березня, а опісля посунули до 1 січня. Ніхто не думає, що це може статись зараз, але з часом. **Православна церква може це підняти на Соборі цього року і ввійти в порозуміння з греко католицькою церквою і це може статись без великого шуму, що вийде обом церквам тільки на к о р и с т ь. Ми з цего вже маємо практику тим, що коли вкупі Великодні свята, то воно тоді і більше святочно і є маси людей в церкві.**

Зрештою можна впертись і триматись старого. Але така впертість проти народної волі приносить тільки хаос і терпіння та деморалізацію, а за тим якраз йде асиміляція, як в тих нерозважних родичів, що ми їх згадали повище. Лад і поступ є лише там, де є уступки і робиться те, чого нарід собі вимагає. А де йдуть проти волі народу, там є терпіння і хаос. **М. Д.**

(Всі підчеркнення є наші — Світло).

(Далі буде)

СТАЛІН І ФІНЛЯНДІЯ

Треба пасок стягати. Тепер такі ▯▯▯ настали! Аякже!

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 29: 15-30: 24.

ПОБУТ ЯКОВА В ЛАВАНА. ЛІЯ Й РАХИЛЯ.

15. І каже Лаван Яковові: Бо хоч ти моїм братом, не будеш мені служити дармо: скажи мені, яка твоя плата?

16. У Лавана ж було дві доньки: імя старшій Лія, а імя молодшій Рахиля.

17. Очі ж у Лії були хорі. Рахиль же була гарна з лиця й дуже принадна з вигляду.

18. І полюбив Яків Рахилю й каже: Служитиму тобі сім літ за Рахилю, доньку твою молодшу.

19. А Лаван йому каже: Ліпше мені віддати її тобі, чим оддати мені її другому мужеві. Живи зо мною!

20. І служив Яків за Рахилю сім років і здавались вони йому наче кілька днів, тому що він її любив.

21. І каже Яків Лаванові: Дай мені мою жінку, бо вже час сповнився, щоб увійти мені до неї.

22. Зібрав же Лаван усіх мужів тої місцевости й справив весілля.

23. І настав вечір і взяв Лію, свою доньку тай увів до Якова. І ввійшов до неї Яків.

24. Дав же Лаван Лії, своїй доньці Зелфу рабиню.

25. Прийшов ранок, дивиться, а це Лія. І каже Яків Лаванові: Що це таке ти вдіяв мені? Чи не за Рахилю я служив тобі?Чого ж ти мене так ошукав?

26. Відказав же Лаван: Не водиться так у нашій місцевості видавати молодшу перше чим старшу.

27. Скінчи же цей тиждень, а я дам тобі й цю за роботу, що робитимеш у мене ще других сім літ.

28. Зробив же Яків так і перевів тиждень з цією; і дав йому Лаван Рахилю, свою доньку за жінку йому.

29. Дав же Лаван дочці своїй Валлу свою рабиню її за рабиню.

30. І увійшов до Рахилі. А любив Рахилю більше ніж Лію. І служив йому других сім років.

31. Бачив же Господь Бог, що ненавидна була Лія, відчинив її лоно; Рахиля ж була неплідна.

32. І заваготіла Лія і вродила сина Яковові; назвала його імя Рувим, кажучи: Зглянувся Господь на мое пониження й дав мені сина; тепер уже полюбить мене мій чоловік.

33. І заваготіла знову й вродила другого сина Яковові й сказала: Почув Господь, що я ненавидна й додав мені й сього. І назвала його імя: Симеон.

34. І ще заваготіла тай вродила сина й каже: Тепер же прихильний до мене буде мій чоловік, породила бо йому трьох синів; тим то назвала його імя: Левій.

35. І заваготівши знову вродила сина й каже: Нині й за це величатиму Господа; тимто назвала його імя: Юда. Тай перестала родити.

XXXI. 1. Побачивши Рахиля, що не родила Яковові й позавидувала Рахиля своїй сестрі й каже Яковові: Дай мені діток, а то вмру я.

2. Розгнівався же Яків на Рахилю й каже їй: Хіба я є замісць Бога, що позбавив тебе утробного плоду.

3. А Рахиля каже Яковові: Ось рабиня моя Валла; ввійди до неї та нехай уродить на моїх колінах і буду мати діти також і я від неї.

4. І дала йому Валлу, свою рабиню йому за жінку; і ввійшов до неї Яків.

5. І заваготіла Валла, Рахилина рабиня тай вродила Яковові сина.

6. І каже Рахиль: Судив мені Бог і послухав мойого голосу й дав мені сина. Тим то назвала його імя: Дан.

7. І заваготіла знову Валла, рабиня Рахилина й вродила другого сина Яковові.

8. І каже Рахиль: Підняв мене Господь й зрівналась з моею сестрою й я перемогла. І назвала його імя Нефталім.

9. Бачила Лія, що перестала родити й взяла Зелфу, свою рабиню й оддала її Яковові за жінку.

10. І увійшов до неї й заваготіла Зелфа рабиня Ліїна тай вродила Яковові сина.

11. І каже Лія: Пощастилось (мені) і прозвала його імя: Гад.

12. І заваготіла знову Зелфа, Ліїна рабиня і вродила Яковові другого сина.

13. І каже Лія: Блаженна я, бо блаженною зватимуть мене жінки. І назвала його імя Асир.

14. Вийшов же Рувим у час пшеничних жнив і знайшов яблука мандрагорині на полі тай приніс їх до Лії, своєї мами. І каже Рахиля до Лії, своєї сестри: Дай мені мандрагорів твого сина.

15. А Лія каже: Хіба мало тобі, що взяла еси мого мужа? Чи ще й мандрагори мойого сина візьмеш? А Рахиль каже: Не так; хай спить з тобою цієї ночі за мандрагори твойого сина.

16. Прийшов же Яків з поля вечером і вийшла Лія на стрічу йому й каже: До мене ввійдеш нині; найняла бо я тебе за мандрагори мойого сина. І переспав з нею тієї ночі.

17. І послухав Бог Лії й заваготівши породила Яковові пятого сина.

18. І каже Лія: Дав мені Бог заплату мою, тому що віддала мою рабиню мойому мужеві. І назвала його імя: Іссахар, цебто заплата.

19. І знову заваготіла Лія і вродила шостого сина Яковові.

20. І каже Лія: Обдарив мене Бог гарним дарунком у теперішню пору; полюбить мене мій муж, бо вродила йому шістьох синів. І назвала його імя: Завулон.

21. А потім вродила дочку й назвала її імя: Дина.

22. Згадав Бог і Рахилю й вислухав її Бог і відчинив її лоно.

23. І заваготівши вродила Яковові сина. І каже Рахиля: Одняв Бог докір мій.

24. І назвала його імя Йосиф, говорючи: Додай мені Боже й другого сина.

ПОЯСНЕННЯ

17. Хорі — точніше Лія мала каправі очі.

18. Служитиму тобі. Тодішним звичаем той, що хотів узяти собі чиюсь доньку за жінку, мусів її родичам або опікунам дати відповідний весільний дар і суджену собі наче купити. А тому що Яків не мав при собі нічого, що міг би дати Лаванові за його доньку, то замісць дару предкладае йому свою сім літну безплатну службу.

23. Віддана дівчина ізза соромливости приходила до ложа свойого мужа вечером без світел, коли було вже темно й зі заслоненим лицем. Тож підступ Лавана міг легко вдатися.

25. Тут бачимо як захланний Лаван відважився зломити умову й важко ошукати свойого сестрінка Якова підсуваючи йому старшу доньку, а відтак зажадав ще за Рахилю других сім літ служби. Для Якова цей Божий допуст був рівночасно карою за підступ і хитрість зглядом старшого брата Ісава і свого батько Ізаака.

27. Весілля давно тревало сім днів. Лаван хотів тим сказати: Скінчи перше женитьбу з Лією, а опісля дам тобі за жінку Рахилю, коли згодишся служити за неї ще других сім літ.

28. Рад не рад погодився на це Яків і полишився других сім літ у наймах у Лавана.

В тих давніх часах Г. Бог дозволив на многоженство, щоб людський рід міг скорше розростися. Закон Божий проголошений через Мойсея виразно заборонив брати дві сестри за жінки (Лев. 18:18). В тому однак часі, коли жив Яків не існував цей заказ і Яків міг у тому випадку йти за вавилонським звичаевим правом. Тим більше, що до цего подвійного подружжа був змушений обманом Лавана.

31. Ненавидна — менше люблена від Рахилі. (Пор. Мал. 1:2 Лук. 14:26).

XXX. 1. Вмру зі жалю, з розпуки. Рахиль боялась, щоб Яків не перестав її любити зачерез її неплідність. Рівнож неплідність уважалось тоді за велику ганьбу для жінки.

2. І слушно Яків розгнівався на Рахилю за її нечемну й нерозважну бесіду: вона бажала від Якова річи, що її лиш Бог у своїй всемогучості може дати.

3. Син, що його вродить Валла хай уважається за мого власного, наче б я сама була його матірю. Зворот: "родити на колінах" означае виховувати, плекати, а це відноситься до рідного батька або матері як їхній природний обовязок.

4. В часах коли було дозволене многоженство така практика була допускаєма.

6. Рахиль наче казала: Я спорила з моею сестрою зачерез плідність, а оце Господь узяв мене в оборону й присудив мені справу. **Дан** = суд.

8. Підняв мене = споміг мене Бог і я перемогла мою сестру, бо вона перестала вже родити, а я через мою служницю, що її віддала мойому мужеві далі роджу.

9. Лія з боязни, щоб прибрані діти Рахилі не зрівнались числом з її дітьми, віддала також свою рабиню Яковові за жінку.

13. Блаженна я. Жінка в тих часах мала собі за велику честь мати багато дітей. Асир = благословення.

14. Яблока мандрагорині. Овоч ростини в якого забобонно вірили, що мае чарівну силу зроджувати любов між подругами й давати плідність. Сьогодні годі напевно дізнатись, що це була за рослина.

23. Докір = неплідність, що була для жінки неславою. Завість і суперечка між Лією й Рахилею показують нам як великим злом е многоженство та як мудро Г. Бог постановив, щоб між людьми було одноженство.

Лія і Рахиль ідучи за голосом природного закону тішилися материнством і дітей слушно вважали своею славою й добром. Як інакше думають і поступають багато теперішних жінок, що з гидкого самолюбства й страху перед материнською посвятою не хочуть мати багато дітей! Утеча перед дітьми зі самолюбних мотивів це ганьба для сучасних жінок і ознака морального зіпсуття їхнього серця. Найліпшою славою і добром для добрих подругів було й е їхне численне потомство, діти.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Як треба розуміти цей вислав Христа: "Не-те, що входить у уста сквернить чоловіка, а те, що виходить з уст, це сквернить чоловіка (Матей 15:11). Бо дехто покликуючись на ті слова каже, що не треба постити.

ВІДПОВІДЬ: Хто тільки поверховно й без звязи з іншими словами візьме те одно речення, як це роблять деякі евангелики, той дійсно може думати, що Христос не приказав постити. Але так само він мусів би признати, що вільно й упиватись, а навіть і трутину зажити, бо напиток, чи отруя входить прецінь в уста, а що входить в уста, те не сквернить чоловіка.

Якщо хочемо гаразд порозуміти значіння тих слів Христа, то мусимо добре вважати в яких обставинах Христос їх висказав і який зміст хотів Він надати своїм словам. Не вільно нам слів натягати й їм підсувати свій змисл та значіння, бо це було б надужиття Христових слів і наганним їх перекручуванням.

Св. Євангелист Матей описує в 15 главі свого евангелія, як то до Ісуса прийшли фарисеї і питали Його: "Длячого Твої ученики переступають заповіт старших, бо не вмивають своїх рук, коли їдять хліб.'

Фарисеї, що не дбали про внутрішню чистоту серця а зате зі шкодою її пересадно дбали про зовнішну ритуальну чистоту, що очищували зверху чашу й миску (Мат. 23:24-29) і дуже перестерігали всякі умивання рук перед їдою, гіршились і брали це за великий злочин Христовим апостолам, що вони перед їдою не вмивали рук. Спаситель якраз на цей їхній закид каже, що не сквернить чоловіка те, що входить в його уста. А значить воно, що **споживання їди, хоч би й нечистими руками не е тяжким гріхом, бо нечистота рук не може сквернити серця** й що гріх, що народжуеться в серцю, він один сквернить чоловіка. Справжня праведність людини не може основуватись тільки на зовнішності та зверхніх практиках, а мусить обіймати також серце, душу людини.

Свої слова Христос так сам пояснюе: "А що з уст виходить, із серця йде, й те сквернить чоловіка. Бо **зі серця виходять злі думки, убійства, чужоложства, прелюбодійства, крадіжи, ложні свідоцтва, богохульства. От що сквернить чоловіка, а невмитими руками їсти не сквернить чоловіка."** (Мат. 15: 18-20).

Що Христос тими своїми словами не хотів зносити посту, показується ясно в інших Його висказах. І так, на другім місці сказав Він виразно, що Його ученики будуть постити, коли від них відійметься Божий Обручник (Мат. 9:15). Крім цего заявив Спаситель, що злого духа можна вигнати молитвою й постом. (Марко 9:28). Христос обяснив як треба постити (Мат. 6: 17-18): "А ти, коли постиш, намасти твою голову й вимий твое лице, щоби не люди бачили тебе, **коли ти постиш,** а твій Отець, що в тайні; а твій Отець, що бачить в тайні, **заплатить тобі".** А вже найкраще вказав Христос потребу й значіння посту своїм власним приміром, бо сам постив через 40 днів і 40 ночей (Мат. 4:2). З того ясно слідуе, що Христос зовсім не зніс посту, як фальшиво повчають протестанти, а противно затвердив і усвятив піст.

І коли св. Церква властю отриманою від Христа установила піст, а **хтось цю церковну заповідь посту незаховуе і ще каже, що Христос не вчив, що треба постити, цей у серці грішить своїм непослухом і сквернить себе. Пожива сама в собі не е грішна, але їсти поживу заказану, або в заказаний час, чи скількости, те сквернить серце й уста чоловіка.**

ЗАПИТ: Як чоловік є греко-католик, а жінка римо-католичка й приходять свята, піст, чи чоловік мас святкувати або постити в свойому обряді, а жінка в свойому, чи жінка мае утримувати свята й пости за чоловіком?

ВІДПОВІДЬ: Якщо б чоловік і жінка, кожне з них святкувало свята й заховувало пости окремо, по приписам свойого обряду, то через те в родині була б велика невигода, а може й непорозуміння; а цего свята Церква не хоче. Тому вона постановила так, що в родинах, де подруги не е того самого обряду, жінка **може йти за чоловіком** і святкувати свята та заховувати пости його обряду, доки він жие. Свят чи постів свойого обряду жінка уже не потрібуе заховувати. Через те одначе вона не зміняе приналежности до свойого обряду й по смерти свого чоловіка може вернутися до практикування свого обряду. (Канон 98, §4; Декр. для укр. у Канаді, арт. 44. А. А. С. 1930 ст. 346.

Жінка, хоч може триматись обряду чоловіка, то **однак не мусить.** Св. Церква полишае її в тім зглядi свободу й від її доброї волі залежить іти за обрядом чоловіка або ні. Та для більшої односги, вигоди й спільного добра в родині е **порадним, щоб жінка втримувала свята й пости в тім обряді, що її чоловік.**

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Литва** дістала папського нунція. Є ним Ексц. Преосв. Люіджі Центоз, дотеперішний нунцій у Венезуелі.

— **Велика місійна праця** католицької Церкви. Католицька Церква памятаючи на слова Христові: Ідіть у світ і навчайте всі народи", докладае великих зусиль, щоб дати релігійну правду й спасення тим, що ще Христа не знають і не користають з його. благодатей. Найновіша статистика показуе нам, що над поширенням Христового царства між поганами працюе 272,620 осіб. З того: 410 епископів, 138 інших настоятелів, 22,067 священиків, 10,691 братів, 56,775 сестер, 88,909 катехитів, 72,538 учителів, 19,910 "хрестителів", 157 лікарів і 1,025 послугачок.

За один рік до 30 VI 1938, ця армія Христових робітників охрестила приблизно 2,000,000 осіб, і подае підготовчий релігійний курс 3,216,783 особам. Це показуе нам ясно апостольського духа католицької Церкви. А чи є щось подібного в православних. Ні, бо там мертвеччина й запустіння.

— **В травні** відбудуться в Римі два канонізаційні, а три беатифікаційні торжества. 2 травня будуть канонізовані як святі Джемма Ґальґані й Марія Евфразія Пелетіє. Проголошені блаженними будуть Преп. Мати Роза Філіпіна Дюшесн 12 травня), Прп. Мати Йоахіма де Ведруна де Мас, (19 травня) і Преп. Сестра Марія від Хреста ді Роза. (26 травня).

— **Відколи війна,** повага й пошана Св. Отця в світі зростають надзвичайно. Навіть іновірці дуже хвалять мудрість, розвагу й мужність Папів в обороні християнської науки.

— **В Злучених Державах** е 21,406,507 католиків (1939). Католицька преса представляеться так: 6 щоденників, 4 часописи, що виходять чотири рази на тиждень, 116 тижневиків, 185 маґазинів і 16 інших часописей, що пишуть про справи виховавчі, наукові, соціяльні й економічно-політичні.

— **На запит** чи дозволена е пряма стерелізація чоловіка або жінки, з наміром унеможливити заплідненя на час, або на все, Конґреґація Св. Уряду в Римі відповіла, що недозволена, бо противиться природному Божому праву.

Давніше декретом з 21 березня 1931 р. та сама Конгреґація осудила т. зв. евґенічну стерелізацію або обезпліднення деяких осіб якого ціллю мало б бути поліпшення раси.

ПИШУТЬ НАМ..

З Риму. В Ґаличині велика дорожнеча й брак конечних річей до життя. Розвій релігійного життя залежить від місцевих людей. В одній місцевості, коло Рави Руської, люди не мали священика. Тепер там священик учить дітей у школі. Назагал люди часто приступають до св. Тайн. У Бережанщині діти з державного закладу прибігають до Сестер на науку катехізму. В день св. Николая Сестри приготовили для дітвори даруночки. Сестри ходять перебрані по світськи...

У Бережанщині було повстання. Многих вивезли до копалень на Ураль. У Перемишлі помер о канонік Мриц (перед 25. I). Ховав торжественно Єпископ. СС. Служебниці брали участь у поході. По похороні Сестер мали вивезти з Перемишля. Багато парохій необсаджених. Парохи не могли видержати морального натиску, а е він там усюди... Фізичного переслідування ще нема. Учителька місячно дістае 120 рублів, а шкіра на черевики коштуе 140 рублів. Чоботи коштують 400 рублів, а корець жита 100 рублів. Границю тяжко перейти, однак сміливих не бракуе. Часто українці подають себе за поляків, а жиди за українців і так їх леґально перепускають. Розуміеться українці втікають до Німеччини, а жиди до "раю". Жиди займають багато урядів. Усюди їх повно. За примусове переселення українців не чути.

В Італії цукор, кава, масло, товщі обмежені на картки. Ще на вакаціях у четвер і пятницю не купували й не їли мяса. З огляду на те Св. Отець переніс піст зі суботи (у латинників) на четвер. Цукру дістаемо по пів кіля місячно на особу, цебто по одній кістці денно... Польський консулят у Римі крае, як матерії стае. Обмежився до двох малих покоїв з почекальнею на коритарчику. Польська амбасада при Квіринаді щотижня видае вісти по італійськи. Вісти перестарілі. Єпископи відкликують польських священиків з університету, бо нема кому обслугувати парохії. У бувшій польській колеґії на Авентіно е португальці.

В день смерти бл. п. Папи Пія XI. Св. Отець був на Службі Божій, що правилася за його попередника. На Службі Божій був майже самий клир. Як вносили св. Отця, то присутні не кричали: "Віва їль Папа!", а тільки плескали в долоні. При відході Св. Отець дав знак рукою, щоби навіть не плескати в долоні.

Від тижня платиться при купні два відсотки податку на державу. Ніколи не платиться менше як пять чентезімів. Купуете перо до руки за 5 чентезімів, то других пять іде на податок.

Дуже зле, що американські ґазети поміщують такі вісти з Галичини, що можуть пошкодити тим, що е під товаришами. За місяць треба сподіватись вітру (війни — наша примітка). Таке переконання чути всюди. Не знати який він буде тай звідки зачне віяти...

— **Безбожницька пропаґанда** в Галичині посилюеться і стае більш воюючою. Коли методи пресової пропаґанди показалися не дуже то успішними, безбожники стараються використати біду й нужду населення, для поширення атеїзму. Вони кажуть: Вступай у члени Союзу Безбожників, ставай активним пропаґатором наших ідей з твоїми кревними й приятелями, а за те будеш мати подостатком що їсти. Ось і маемо нове советське блаженство: "Блаженні пропаґатори безбожности, бо вони будуть мати, що їсти."

ПОШИРЮЙТЕ "СВІТЛО"

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня прийшла на світ 2 січня 1873 р. в домі Людвика й Зелі Мартін, в місточку Аленсон у Франції.

В своїм дитинстві вона важко захорувала. Опісля також захоріла її найстарша сестра й хресна мама Марія. В тім великім горю, щоб виблагати в Бога здоровля для хорих дітей 5. V. вийшов їх батько Людвик Мартін у пості на прощу до Шомон.

ГОРЕ МИНАЄТЬСЯ

Господь того дня вже вислухав був у части гарячі молитви бідних батьків за їхніх обоє хорих. 20. квітня могла мати подати цю радісну вістку: "Сьогодні нянька принесла нашу маленьку Тереню. Вона зовсім здорова й досить сильна."

Поволеньки, після частих наворотів хвороби, й Марія також приходила до здоровля. Тоді радість наново завитала до родини. Деколи Тереня була невинним післанцем тієї радости, коли її приносила нянька до мами. Однак нераз й клопоту було.

Ото одної неділі "мала Роза" принесла її до Аленсон. Неочікувана зайшла вона до дому при вулиці св. Власія, де жили батьки Терені.

"Ми не очікували Терені, пише мати. Нянька прийшла зо своїми четверо діточками пів до одинадцятої в полудне. Ми якраз сідали до столу. Вона передала нам немовля в руки, а сама пішла негайно на Службу Божу.

"Добре, але мала не хотіла того. Вона зачала кричати аж до знесилення. Цілий дім був у замішанні. Треба було мені післати служницю Люїзу, щоб сказала няньці, щоб вона прийшла до нас зараз після Служби Божої. Вона мала ще йти купувати черевики для своїх дітей. Нянька лишила Службу Божу в середині й прибігла. Я була недобра. Мала була б не вмерла від крику.

"І так вона в ту мить зраділа. Вона досить сильна. Цілий світ нею захоплений. Я тільки ходила з нею й гойдала її на руках, щоб її втихомирити, що відтак мене боліли крижі цілий день." (Лист до Павлини, 5. V. 1873).

Яка це була радість для матери, після загрози перших місяців бути тепер запевненою про життя, яке вона бачила, що так скоро гаснуло.

Дитину вратували не якісь вишукані способи й вигоди. Коли її нянька йшла в поле, вона клала Тереню на купу трави в візочку й так везла її по травистих стежках, по конюшинах, аж там де працював її чоловік. Інший раз, коли треба було гнати корови на пасовище, вона брала дитину в свій фартух. Так жило воно заедно на свіжім повітрі серед запахів сіна й пахощів достигаючого збіжжа. Так і опалилася на сонці та заедно більше й більше набирала сили через подихи землі в гарячі жнива.

Через заедне приставання з цією селянською родиною набралася дитина й деяких сільських нахилів. Мати завважала це, але не була тим незадоволена. Ось пише вона 22. травня 1873. до своєї доньки Павлини:

"Я бачила маленьку Тереню в останній четвер. Її принесла нянька, але вона не хоче лишитися в нас. Коли вже не бачить няньки, зачинає дуже кричати. Так наша Люїза мусіла нести її на ринок, де "мала Роза" продавала масло. Не було способу затримати її дома.

"Як тільки побачила вона няньку, поглянула на неї з усміхом і не говорила вже ні слова. Вона лишилася з нею аж до полудня й продавала масло з іншими жінками. Я не можу вже її довго тримати, щоб не змучитися добре. Вона важить чотирнадцять фунтів. Вона буде дуже мила, навіть і дуже гарна опісля."

ПЕРШІ ПРОБЛИСКИ ДУШЕВНОЇ КРАСИ СВ. ТЕРЕНІ

Оті дрібні події першого дитинства Терені досі дуже мало ріжняться від тих, що їх кожна мама може завважати на своїй дитині. Але тут маємо перший, здається, обяв св. Духа, що перебував у тій маленькій невинній душі.

Ми є в дні 30. листопаду 1873. Тереня має вже одинайцять місяців. Її мати описує Павлині її розвій тіла й зазначує перший відблеск внутрішної краси Божої дитини на її обличчі:

"Сподіюся, що вона вже буде сама ходити за пять-шість тижнів. Тепер поставити її коло якого крісла, то вона тримається дуже гарно й не паде ніколи. До того вона вживає своїх маленьких обезпечень і взагалі виглядає дуже розумна. Сподіюся, що вона буде мати гарний характер. Вона заедно усміхнена, виглядає як **призначена до неба...**"

11-го ж січня слідуючого року пише вона до свого брата:

"Моя Тереня вже сама ходить від четверга. Вона солодка й чемна як янголя. Характер має прегарний. То видно з того: вона так любо усміхається! Мені тужно, коли вона буде вже дома".

Чи ж це не цікаве, що та слабенька дитина, ледви однорічна, через милість і чар свойого обличча вже зраджувала присутність укритого в ній Бога, що знаходив для Себе радість у її душі?

Тереня вернула з села до Аленсон 2 квітня 1874. р. Здавалося, що вже проминули ті нещастя, що загрожували родині. Здоровля Марії заедно кріпшало, а Павлина, що перебувала цілий час у монастирі візиток, приносила радість своїм учителькам і потіху своєї матері. Мала Селіна, жива, люба, ніжного серця, й вона також щасливо перейшла деякі слабості, що були причиною побоювань. Що до Леонії, все заповідало, що в найблищому часі розвинуться її гарні прикмети.

Обоє подруги забули на хвилю свої журби посеред тих пестощів, що їх подавали їм щодня милі діточі рученята. Погляд на ту, що мала стати "малою королівною," вистарчав, щоб викликати на їх обличчі солодкий усміх. "Я не мала ні одної дитини такої сильної, каже пані Мартін, крім першої. Вона буде красна. Вона вже мила. Дивуюся її маленьким устонькам, що їх нянька назвала: "великі, як одне з оченят". (Л. до Братової, 1. VI. 1874).

Серед тих радощів батько родини не забув на обовязок вдячности. Ще в травні 1873. р., як лише виздоровіла його донька Марія, він пішов з поклоном подяки до Матери Божої в Шартр. В жовтні ж цього самого року він їде до Люрду з прощею, яка йшла з їх дієцезії. Звідтіля приніс він для своїх два відломки каміння, що їх він відлупив зо скали масабієйської, два метри від місця зяви Матери Божої.

До цих покутничих прощ і подяк той гарячий християнин долучував тепер свої нічні адорації Пресв. Тайн; він відбував їх тепер далеко побожніше, як колибудь іноді.

Пані Мартін зо свого боку, окружена побожними дітьми, в яких уже можна було завважати сліди монашого покликання, змагалася й собі за прикладом свойого мужа поступати в злуці з Богом. Її побожна сестра монахиня заохочувала її до умертвлення й побожности. І ця мати не боялася навіть перед своїми двома старшими дочками, що знову тепер були разом у монастирі, відкрити свої душевні змагання, свою чуйну боротьбу проти природи. Позвольмо, нехай вона сама говорить нам про те:

"Треба мені йти на вечірню, пише вона одного вечора на Всіх Святих, (це день задушний в західній Церкві), щоб молитися за своїх померших батьків. Прийде колись день, що ви так будете так йти за мене молитися. Але мені треба так робити, щоб я не дуже потребувала ваших молитов. Я хочу стати свята! Це не буде легко. Треба мені багато корчувати, а коріння тверде як камінь. Ліпше було б зачати скоріше, коли ще не було так тяжко. Але остаточно "ліпше пізно, як ніколи"! (Лист з 1. XI. 1873).

Само собою зрозуміле, що тут говорить її покора. Вона вже давно зачала боротьбу за досконалість.

ПІД ОКОМ БАТЬКА Й НЕНЬКИ

Пан Мартін був дуже ніжний батько, особливо ж для найменших своїх дітей. Чарівність Терені так дуже його притягала до себе, що він називав її своєю "королівною" та видумував для неї тисячі всяких забав.

Дитина мусіла бути дуже добре розвинена, коли для неї в вісімнадцятім місяці позволяв він на забави, які відповідають дітям далеко старшим. В червні 1874. р. зробив батько для забави Селіні й Терені гойданку в малім городі коло дому. Це було чарівно глядіти, як ця дитина гойдалася під милими подувами повітря. Тоді певне здавалося їй, що вона має крила.

"Вона тримається як велика, каже її мати. Нема страху, що вона впаде. Коли гойданка не йде сильно, вона кричить. Її наперед привязують, щоб забезпечити перед упадком. Всетаки я несупокійна, коли бачу, як вона гойдається високо." (Лист до Марії й Павлини з 25. VI. 1874 р.).

Справді така забава, здається, була невідповідна для донечки в такім віці. Але Господь, що чував над нею, дбав про її безпеку способами, які нераз, здавалося, переходили закони природи. Слідуюча подія, що її розповідає нам її мати, це переконуючий приклад на те.

"Недавно, пише вона, мені трапилося щось особлившого з малою. Я маю звичай іти щодня на Службу Божу пів до шестої. З початку я не важилася її лишити саму. Але бачучи, що вона ніколи не будиться, я рішилася її лишити саму. Я клала її тоді до свого ліжка й присувала колиску так близько, що неможливо було, щоб вона впала.

Одного дня я забула присунути колиску. Приходжу з церкви й не застаю вже моєї Терені. В ту саму хвилину чую якийсь крик. Оглядаюся й бачу, що вона сидить на кріслі, яке було зовсім близько ліжка. Головка її спочивала на опертю. Їй снився якийсь недобрий сон, бо вона спала скулена.

Я не могла зрозуміти, як вона опинилася на кріслі. Подякувала я доброму Богові, коли побачила, що їй нічого не бракує. Це справді Боже провидіння! Вона мусіла котитися по землі. Її добрий ангел хоронитель беріг її та захоронили її душі чистилищні, до яких я щодня мовлю якусь молитву за неї."

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ПОТРІЙНО РАДІСНИЙ ДЕНЬ
(Мондер, Алта.)

Дня 5-го березня Василь і Олена Гевко пережили один із найкращих днів свойого життя. Золотою нагодою до особливішої радости й причиною всіх їхніх милих переживань цього дня були три події з родинного життя. В цім дні їхній старенький батько Олекса Гевко обходив 80-ліття свого життя. Згаданий ювілят є одним із наших перших піонірів, що поселилися в околиці Веґревил. Літ тому сорок він полишив рідне село Біле, пов. Чортків і пустився іти в новий світ, щоб там знайти кращу долю для себе й своїх дітей. Помимо важкої праці дожив він глибокої старости й ще нині, як на свої літа, тішиться добрим здоровлям.

Другою милою подією, що принесла багато радости в цей день був ювілей 35-ліття щасливого подружого життя Олени і Василя Гевка.

Вкінці відбулось вінчання їхньої найстаршої доньки Анни з Мартином Осадчуком з Інленд, Алта, причинилось до ще більшої загальної радости.

Хоч була непогода, вже з ранку стали зїзджатися запрошені сусіди й гості з дальших околиць. Перед Службою Божою приступили до св. Сповіді вся родина Гевків і дехто з гостей. Співану Службу Божу відправив о. Пасічник ЧСВВ. По ній отець звінчав молодять Мартина й Анну. По богослуженні відбувся спільний обід. По обіді о. Пасічник виголосив промову в якій пожелав ювілятам і молодим подругам щастя і Божого благословення. При тім зокрема підчеркнув о. Пасічник заслуги Гевків.

Родина Гевків є знана й поважана всіми довкруги в околиці Мондеру. Найстарший їхній син о. Павло ЧСВВ душпастирює тепер у Монтреалі, другий син Петро, як монах, учиться на священика в мондерському монастирі, три сини й доньки вже замужні, а прочі діти ще при родичах.

З цієї так радісної нагоди, на заклик о. Пасічника присутні перевели між собою збірку на католицьку пресу Світло й Українські Вісти, що принесла $8.30. Збіркою занялися Йосиф Ґуда і Олена Гевко (жінка Івана).

Зложили свої жертви на католицьку пресу **по доляров**: Іван Ярмолай, Ігнатій Кулій, по 50ц.: Олекса Гевко, о. Пасічник, Теод. Кулій, Іван Гаврилюк, Йосиф Кулій, Йосиф Кубин, Никола Кулій, пані Кулій 55ц.; по 25ц.: Йосиф Ґудз, Василь Гевко, Гриць Квасніцький, Олена Гевко. Іван Фребровський, Никола Гевко, пані П. Кулій, Михайло Гевко, Михайло Балака.

Щира подяка жертводавцям!

Честь панству Гевкам за те, що так гарно виховали всі свої діти в католицькім і українськім дусі! Коб таких родин було якнайбільше в нашім українськім народі!

Многі літа й найкращого поводження ювілятам і новим подругам!

Присутний.

ПАМЯТАЮТЬ ЗА РЕЛІҐІЙНУ ПРЕСУ
(Новий Борщів, Алта.)

Дня 25-го лютого вечером зійшлася наша молодь до п. І. Грабця на забаву. Забава була гарна, примірна. На заклик п. Михайла Огродніка присутні зложили на пресовий фонд Світла $1.80. Щира подяка жертводавцям!

Честь українській молоді в Н. Борщеві, що вміє не тільки чесно забавитись, але ще при забаві памятає на свій релігійний часопис Світло й спішить йому з поміччю.

Присутний.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Бл. п. Іван Слода
(Куквил, Алта).

Дня 26-го лютого попращала греко-католицька парохія в Куквил, при участи численного народу свойого старшого й всім добре знаного члена **Івана Слоду**, що упокоївся 23-го лютого. Два тижні перед смертю Слода висповідався і помер на удар серця

Бл. п. Іван уродився 1873 р., в селі Мощаниці, любачівського повіту. Приїхав до Канади 1905 р. і замешкав на фармі близько Редвотер. Покійник лишив жінку й одну замужну доньку. Похоронні богослужения відправив Впр. о. Ізидор Когут ЧСВВ

По похороні відбувся спільний обід. По обіді Впр. о. Ізидор Когут промовив про важність католицької преси й про обовязок її підтримувати та поширювати. Для людей, що живуть далеко від церкви й священика католицька ґазета є наче їх душпастирем, що учить, потішає, перестерігає та веде певною дорогою до добра. Слова отця знайшли повне зрозміння в присутніх. Це видно було зі збірки на католицьку пресу Світло й Українські Вісти. Збірку перевели о. Когут, п. П.-Концоград і п. Біґорай. Зібрано $16.10. Щира подяка жертводавцям!

Бл. п. Іван Слода покинув цей світ і все що на ньому й пішов у друге, краще позагробове життя. Хай там із Богом у небесному щастю вічно проживає! А на землі залишилася про нього добра память у тих, що покійного добре знали. В. Й. П.

о. І. К.

Бл. п. П. Козак
(Гейт, Алта.)

Дня 26 лютого 1940 року упокоївся в Бозі Петро Козак нагло на удар серця. Покійний родився 1873 року в селі Колиндяни, повіт Чортків. Приїхав до Канади 1900 р. Перебував через 2 роки на Ребит Гил. 1902 р. заплатив гомстед на Кингмен, Алта. Був ревним парохіянином в парохії, Ровнд Гил, Алта і брав живу участь в будові церкви і був жертвенний. Переживши там 18 років, переселився опісля до Гейт, Алта, на нову господарку і став членом греко-католицької парохії св. Івана Хрестителя у Н. Борщеві, де пережив 20 років. Через цілий час своєї приналежности до цієї парохії покійний сповняв свої релігійні обовязки, а щодо жертвенности він був перший. Коли будували Парохіяльний Дім у Н. Борщеві він перший дав повну репартицію. Коли прийшло до будови церкви, він перший сказав, най кожний член дасть $100. і він перший дав сто долярів від себе. Коли рознеслася вістка про його смерть, так майже всі парохіяни зійшлись, щоб віддати покійному послідну християнську прислугу.

Покійний полишив у смутку свою вірну жену з котрою прожив 42 роки, внучку, три брати й одну сестру.

Похорон відбувся 27 лютого. Похоронну відправу мали два отці; Всеч. о. В. Бараник і Всеч. о. М. Пасічник.

Пращальну промову у церкві виголосили о. Бараник. В ній представили людям покійного як взірцевого члена парохії. Відтак серед сумного співу братові і сестрини сини понесли домовину на раменах на цвинтар і там зложили в могилу на вічний супочинок. Спи дорогий приятелю! Нехай земля нової прибраної батьківщини Канади буде тобі легкою!

По закінченні похоронної відправі пані Козак запросила всіх на спільний обід до дому покійника. При обіді п. Юрій Міщій і Дмитро Калинчук згадали про життя покійника, його завзяту працю в парохії і попросили присутніх зробити збірку на католицьку пресу. П. Михайло Грабець занявся збіркою, що принесла $6.00, на Укр. Вісти й на Світло. Всім жертводавцям щира подяка!

Учасник похорону.

ПОДЯКА

Ми горем і жалем прибиті по втраті Мужа і Дідуся складаємо щиру подяку Всеч. Отцям Бараннку і Пасічнику за їх похоронні відправи, Зарядови Парохії Св. Івана Хрестителя за вінок на могилу і родині, кревним, сусідам і всім дорогим приятелям за участь у похороні. Хай Вас Всевишній нагородить здоровлям і всяким добром!

Маланія Козак, жена і Емілія внучка.

ВІСТИ З ДІЄЦЕЗІЇ

Еп. Ординаріят назначив парохом церкви св. Петра і Павла в Летбрідж, Алта Всеч. о. І. Головку. Впр. о. Андрейчук, що тимчасово обслугував цю парохію, повернув на стало до Мондеру.

Впр. о. Василь Каменецький ЧСВВ назначений парохом в Венкувер, Б. К. Впр. о. Севастіян Шевчук ЧСВВ призначений до душпастирської праці в Едмонтоні, Алта.

23. лютого Їх Ексц. Кир Василій загостили до Мондеру. В неділю 3. березня відправили читану Архієрейську Службу Божу о год. 8-ій рано, а підчас співаної Служби Божої, що її відправив Всеч. о. Т. Коцаба, парох з Альвени, Саск. виголосили проповідь з нагоди першої річниці вибору Папи Пія. XII.

Дня 5 березня в Мондері, в монастирі ОО. Василіян відбувся соборчик духовенства Алберти під проводом Преосв. Кир Василія. На закінчення соборчику владика й отці вислали телеграму до Апост. Делегата в Оттаві зі заявою синівської любови до св. Отця Папи Пія XII. із побажаннями та молитвами з нагоди першої річниці володіння Св. Отця на Петровому Престолі.

Коли й де будуть відправи?

БЕРЕЗЕНЬ

17. Неділя 1. Великого Посту.
Ґлендон
Лішор
Чипмен
Москалики
Новий Київ

24. Неділя 2. Великого Посту.
Делф
Веґревил
Інісфрі Р. М. Б.
Краків (Вел. Сповідь 23-24).

31 Неділя 3 Великого Посту.
Плейн Лейк
Борщів (Вел. Спов. 28, 29, 30 і 31).

16. Елк Пойнт. (місто).
16-18. — Нортерн Веллей (Вел. Сповідь).
19-20 — Енґ Лейк (Вел. Спов).
21-22 — Виллінгдон (Вел. Сповідь).
23-25 — Дервент св. Юра (Вел. Сповідь)
26. — Медов (школа)
27. — Дервент (Місто)
28-31 — Мирнам (Великодня Сповідь.)

Basilian Fathers.
Mundare. Alta.. Canada.

17. III. Транскона
Гадашвил, (Вел. Сповідь 16 го вечером).
24. III. Талберґ, (Вел. Сповідь 23-го 7 год. вечером).
Кенора
25. III. МкМонн (Вел. Сповідь 24-го вечером).
31. III. Транскона
Лейдівуд (Вел. Сповідь 30 го вечером).

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

17. 1. Неділя Посту. — Ґлендон. Елдорена.

ВЕЛИКОДНА СПОВІДЬ

22. Пятниця — Катехізм дітей і Сповідь — Редвотер год. 5; Вильна год. 6.

23. Субота — Редвотер, Вильна.
Служба Божа год. 10. Сповідь старших год. 7 вечером.
24. Редвотер, Вильна.
29. Пятниця — Катехізм і Сповідь дітей в Редвей в год. 5., а Спеден в годині 8 веч.
30. Субота — Редвей і Спеден. Служба Божа год. 10. Сповідь старших година 7 веч.
31. Неділя — Редвей, Спеден.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

ПРИГАДКИ

17. III. — Неділя 1. Вел. Посту. Глас 1. Єв. утр. воскр. 9. Служба Божа Вас. Вел. Ап. зоч. 329. Єв. Івана зач. 5.

24. III — Неділя 2 Вел. Посту Глас. 2. Єв. утр. воскр. 10. Сл. Б. Вас. Вел. Ап. зач. 304. Єв. Марк. зач. 7.

31. III. — Неділя Хрестопоклонна. Ризи фіолетні. Гл. 3. Еванг. утр. воскр. 11. Славословіє вел. і обхід з хрестом і поклони: "Кресту твоему". Сл. Б. Вас. Замісць Трисвятое "Кресту твоему". Апост. зач. 311. Єв. Марк. зач. 37.

У Великому Пості в середи й пятниці правиться Служба Божа Преждеосвящених Дарів і сорокоусти.

Великий Піст. Заборонений час. Великодня Сповідь і св. Причастя, Податок на утримання церкви.

Зміни місяця: Перша кватира 16. III. Повня 23. III. Остання кватира 30. III.

ВАЖНЕ ДЛЯ ЧИТАЧІВ "СВІТЛА" В АМЕРИЦІ

Диспенза в часі посту в дієцезії Преосв. К. Богачевського

Позволяється їсти мясо в вівторок четвер і суботу першого і послідного тижня з виїмком Великої Суботи. В прочих тижнях Вел. Посту вільно їсти мясо в усі дні крім пятниць за відмовленням 1 раз Отче наш і 1 раз Богородице Діво. Набіл можна їсти у всі дні. Ця диспенза відноситься не лише до голови родини, але й до всіх членів родини.

У відплату за таку полекшу в пості вірні повинні надоложити піст добровільними датками на свою Церкву, на Семинар, Сиротинець і Дім Старців та добровільною покутою.

Ці диспензи відносяться і до прочих постів у 1940 р. аж до Різдва Хр. в 1941 р, крім празників Усікновення і Чесного Хреста; на ці два празники не дається диспензи на їду мяса.

Час Великодньої Сповіди треває від першої неділі Вел. Посту аж до неділі Всіх Святих по Зелених Святах.

— : —

— **Сестри Служебниці** отворили нову ризницю у Филаделфії, Па. Зл. Д. П. А. Виконують гарно й скоро нові обруси, ризи, хоругви і т. д. по вимогам українського обряду й по доступних цінах. Адреса:

St. Mary's Home,
719 Brown St.
Philadelphia, Pa., U.S.A.

Найбільшим ворогом мира й добра в світі є большевизм!

ЛИСТИ В ЗАХІДНУ УКРАЇНУ

Поштові урядові повідомляють, що вже можна посилати листи (звичайні) до тих частин бувшої польської держави, що тепер находяться під советською окупацією. Грошей у листах не вільно посилати. Також пошта не приймає жадних пакунків. Адресувати листи треба:

(Зворотна адреса)
(поштова марка)
1. U.S.S.R. (Soviet Union)
2. West Ukrainian Republic
3. Остання пошта
4. Село і Повіт
5. Імя і прізвище адресата

Дві перші стрічки повинні бути написані латинськими буквами, а решта українськими.

Зворотна адреса, як зазначено, повинна находитися понад адресою вгорі по лівім боці.

Що Чувати в Світі

— **Недавно** поляки польщили населення Галичини, а тепер москалі московщать. Бідна та Галичина, крутять нею на всі боки, тільки не дають її змоги бути тим, чим вона хоче й повинна бути.

— **В Румунії** є мільйон українців, з яких 300 тисяч живуть на Буковині. Вони домагаються більших прав від румунського уряду.

— **Воєнні змагання** в повітрі й на морі між Німеччиною й Вел. Британією знову посилились. Кільканадцять кораблів британських і невтральних пішло на дно.

— **Британські** розвідчі літаки зробили кілька успішних летів над Берліном, Віднем й західною Польщею та німецькою морською базою в Гельголянд.

— **Комуністична Партія** Канади видала летючки під заголовком: "Витягнім Канаду з війни," Приспішім кінець різні,' Голос на комуністів — це голос за миром!" Ці летючки з протидержавним змістом розкидується масово між людей. За них поліція арештує. Тому треба стерегтися українцям большевицьких агентів і не брати від них ніяких летючок. Большевицька пропаганда під облесними к л и ч а м и ховає страшну трутку для людей.

— **Британія** закупила ввесь можливий до вивозу засіб ніклю в Канади в роках 1940 і 1941 р.

— **У Франції** завели картки на поживу.

— **Британський уряд** видав зарядження, що араби не сміють продавати землю в користь жидів без окремого дозволу британського уряду. Це зарядження дуже затрівожило жидів по всьому світі.

— **Румунія** одержує військове знаряддя з Франції й Англії.

— **В Португалії** державний устрій спирається на конституції, що шанує релігію, церкву, духовенство, особисту свободу людини, гідність родини та людську працю і противиться комунізмові, соціялізмові, боротьбі клясів і матеріялістичному пониманні життя.

— **Знавці підраховують**, що кошти советсько-фінської війни і знищення по містах виносять яких 5 мільйонів долярів. Крім того з обох боків впало поверх 200,000 людей, найбільше росіян. Вину за це все поносить большевія, що спричинила цю війну.

— **Сомнер Веллес**, підсекретар Зл. Держав, перебуває тепер у Европі. В Римі відвідав св. Отця і відбув важні розмови з премієром Мусолінім та міністром заграничних справ Італії, гр. Чіяном. Він вручив Мусоліньому власноручний лист від президента Рузвелта. Сейчас по конференції з Мусолінім відвідали його по черзі амбасадори Англії, Німеччини та Франції і мали з ним секретні розмови.

Тамошні українці вручили американському висланникові С. Веллесові меморіял у справі самостійности України.

З Риму Веллес приїхав до Берліна, де мав розмови з німецьким закордонним міністром Ріббентропом і Гітлером. Про зміст розмов не видано урядового комунікату. Кажуть, що Гітлер мав висунути такі точки мира: 1. зворот німецьких кольоній, 2. свобода морських доріг, 3. призмання німецької сфери впливів на Балкані. 4. визнання німецької гегемонії над Чехією. Словаччиною, Польщею й Мадярщиною. Веллес крім того відвідав Париж і Лондон і там також відбув в а ж н і дипльоматичні розмови з урядовими чинниками.

— **Канадійська** поліція перевела ревізію бюр комуністичної партії в Вінніпегу і забрала книги та кілька осіб до переслухання.

— **Фінсько-большевицька війна** закінчилась несподівано скоро підписанням мирового договору в Москві дня 13 березня. Мала Фінляндія своєю геройською хоробрістю оборонила свою державну незалежність, одначе мусіла зробити деякі територіяльні уступки на хабній Москві за ціну мира. Та прийде час, що вона те, що тепер з примусу мусіла дати, колись у переломову хвилю для большевизму відбере.

— **Перманентній Комітет** Заховання Французької Раси в Канаді вислав до премієра Мекензі Кінга петицію, в якій домагається, щоби комуністична партія була заборонена в Канаді та щоби боротьба проти поширювання комунізму в Канаді була поширена.

— **Українці в Галичині** ненавидять большевицький режім і бунтуються проти червоної влади. Кріваві завопушення були в Львові, де українці вбили вісім советських поліцаїв та кількох політичних комісарів. За те большевики розстріляли кількох охотників, що пішли на смерть, місто провідників повстання, що скрились. Повстання вибухло на тлі релігійному й національному. В Чорткові большевики розстріляли 700 українських селян, що не хотіли віддати запасів збіжжя окупантам.

НАША РОЗМОВА

— : —

Михайло Медвідь, Вілінг. В. Верджінія, Гроші отримали і висилаємо "Світло" новим передплатникам. Дякуємо за ревне поширювання нашої часописи. Коли б так кожний читач Світла єднував нових передплатників як Ви, то скоро "Світло" знайшлося б у кожній українській хаті в Америці. В доказ нашої вдяки висилаємо Вам даром Календар Української Родини на 1940 р..

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на похороні бл. п. П. Козака, Гейт, Алта. ... 3.00
Збірка по похороні бл. п Івана Слоди в Куквил, Алта. ... $8.00
Збірка в домі п. Гевків, Мондер, Алта. ... 4.15
Зі забави молоді в п. І Грабця в Новім Борщеві, Алта 1.80
Збірка в часі забави новоженців Михайла і Софії Дмитришинів у Моркемб, Алта. 1.00
Збіркою занявся п. П. Хміляр.
Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір церковних річей, найкращої якости по приступних цінах.

Наш довго-літний досвід запевняє Вам повне задоволення.

Пишіть в рідній мові по катальог.

Гросс - Левицький
властителі
WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G Mundare, Alberta, Canada*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (46) 7. Мондер, Алберта, 1-го Квітня, 1940. Mundare, Alberta, April 1st. 1940. Vol. III. No. (46) 7,

Г. БОГ ДАЄ МОЙСЕЄВІ ТАБЛИЦІ 10 БОЖИХ ЗАПОВІДЕЙ

В ПЕРШУ РІЧНИЦЮ ВОЛОДІННЯ ПАПИ ПІЯ XII.

В першу річницю коронації Папи Пія XII, Свята Колегія Кардиналів зложила Св. Отцю свої щирі побажання. У відповідь Святіший Отець дякуючи сказав між іншими такі слова: "Як короткий час видається між цим, а минувшим марцем та яке множество випадків матеріяльних і духових перемін є замкнених у ньому! Коли числити літа — виглядає, що короткий час; коли ж взяти під увагу події, здається, що віки проминули. Змінилась зовнішна й внутрішня будова Европи, започаткувались політичні, економічні й духові переміни, яких остаточні наслідки ніякий земний ум не годен предвидіти; одначе їхне глибоке значіння мусять узяти під поважну й негайну розвагу всі ті, що серед збуреного людства й потрясеного в своїх основах, роздертого блудами й пристрастями, покликані голосити між народами вістку світла й Христового царства.

В часах, коли то всякі людські предсказування видаються такі оманливі, коли то всі чисто людські орудники показують свою внутрішню слабкість, ласка правовірних звертає до небесних верхів, звідки одиноко може прийти спасення. І в цім світі, серед злоби людських похотінь, де люди наче в пустині посеред злуди й привидів пітьми зударяються і мандрують, Церква йде несучи високо смолоскип Того, що є Дорогою, Правдою й Життям.

Без Дороги не можна осягнути мети, без Правди розум не має світла, без Життя воля і чин не можуть бути оживлені.

Між Дорогою і Життям Правда є світлом і провідником. Та Правда, що є основою справедливости є й підвалиною мира. Так, мир, що є спертий на знанню Бога і нашого Господа Ісуса Христа, Дороги, Правди й Життя, є бажанням нашої душі й ми надіємось, що він прийде від Бога в якого руках є людські серця не менше, як бурі на землі, в повітрі й морі.

ВЕЛИКОДНЯ ПРОПОВІДЬ ПАПИ

Святкування Великодня у Ватикані відбулося цього року з більшою урочистістю, як попередніми роками. Малося вражіння, пишуть кореспонденти, що світ живе в мирі й добробуті. Доперва проповідь Папи виголошена по Службі Божій у церкві св. Петра через ватиканську радіовисильну до всього світу засвідчила, що Папа сильно болів внаслідок цієї війни.

Він молився за мир і накликував світові держави полагоджувати свої проблеми "не силою, а засадами правди, справедливости й любови."

В своїй проповіді Папа виразив побоювання, що війна готова принести ще страшніші терпіння і руїну народів

Все, що винахідчивий ґеній, наука й досвід принесли, сили, добробут, багацтва, майже все те обертається на ведення війни, або на збільшення зброєнь

Те, що мало б піти на гаразд й більший поступ народів, сьогодні посвячується на різню й знищення народів.

Спокійна торговля, перепинювана різнородними засідками, ледви клигає; внаслідок чого деякі кляси людей, зокрема бідніші терплять недолю. Понадто, що гірше, тому що уми є замрачені ненавистю й суперництвом, в багатьох місцях уже земля і море, а навіть небо, знеслий образ вічної батьківщини, є обризканий братньою кровю.

Можна часто бачити як ті засадничі закони, що нормують відносини між цивілізованими народами є знасилувані. Трапляється таке, що отверті міста, хутори, села, через бомбардовання є зтероризовані., спалені й зруйновані. Безборонне населення, а навіть хорі, немічні старці й невинні діти бувають без хати, а часто навіть гинуть.

Чи на таке велике лихо можна знайти кращий лік над той, що походить від Христа, Його духа й Його науки, що мусить просякнути наскрізь цивілізовану суспільність?

Тільки Христос своїм правом своєю ласкою може відновити й повернути права й обовязки поодиноких осіб, поставити запори неумиркованій жадоби г а р б а н н я, здусити пристрасти й удосконалити строгу й зимну справедливість подихом любови й милосердя.

Промова Папи викликала глибоке вражіння в цілому світі.

В. Л. МЕКЕНЗІ КІНГ.

Провідник Ліберальної Партії Канади, що вийшов переможцем у доміиіяльних виборах дня 26 березня 1940 р.

Справедливість

ПО ВИМОГАМ 10 БОЖИХ ЗАПОВІДЕЙ.

(Місячне намірення на квітень, 1940р.)

Зле на світі. Зле помимо величезного поступу в культурі й цивілізації, помимо розвою техніки, різних винаходів і всіляких уліпшень. Між людьми панує злоба, ненависть, лукавство, визиск, гноблення. Сьогодні ведеться жорстока війна, ллється людська кров, несеться стогін ранених і плач нещасних. Голод, розлука, безробіття, нищення людського життя, майна, важким тягарем пригнітає мільйони л ю д е й. Щось дуже попсувалось у машині збірного людського життя, бо вона страшенно проразливо скрипить.

Одною з головних причин, чому наші часи такі сумні й нещасні є та, що вороги Бога здобувши значний вплив і провід у людському збірному житті, у шалі своєї безбожности хочуть розбити таблиці 10 Божих заповідей і замінити мораль обявлену Богом на горі Синай, а потверджену й усовершену Христом, чимсь впрост її противним.

Передусім нехтують справедливість, ту основну засаду всякого ладу між людьми. Як мало тепер люди числяться зі справедливістю в приватнім і публичнім, народнім і міжнароднім життю! Багато людей дивляться тільки на себе, щоб лише їм було добре, а про других їм байдуже. Багато людей вганяють за славою, силою, багацтвами, впливами, розкошами й щоб це здобути, не жахаються нарушувати права других людей, їх кривдити, використовувати, нищити. Сильніші й хитріші використовують слабших і простеньких.

Про р а з я ч е нарушування справедливости чуємо в промислі, торговлі, політиці. Жертвами брутальної несправедливости впали цілі народи пр. українці, яким вороги загарбали майже все.

Хто ж годен зчислити всі ті злочини, кривди, що їх поповняють люди одні другим на чести, майні, здоровлю і житті?

Брак справедливости в життю приносить сумні й страшні наслідки. Він нищить взаїмне довіря, співпрацю, мир між людьми, а доводить їх до ворожнечі, ненависти бунту й крівавих воен зо всіми їх страхіт-

тями й нещастями.

Що ж отже треба робити? Щоб у світі могло бути ліпше, треба усувати зло в його корені.

Конечною умовиною до упорядкованого, мирного й щасливого життя між людьми е зберігання засади: віддай кожному, що йому правно належиться: Богові, що Боже, а людям, що людське, або інакшими словами треба заховати справедливість.

Цю засаду справедливости вписав Господь Бог на камяних таблицях на горі Синай. В перших трьох заповідях вимагає Г. Бог, щоб люди були справедливі супроти Бога їхнього Творця і Пана й віддавали Йому те, що Богові слушно належиться; отже, щоб вірили в Нього, надіялись на Нього, любили й вірно Йому служили, віддавали честь Його святому імені й святкували дні призначені на Його прославлення.

В других заповідях Г. Бог вимагає, щоб люди одні другим віддавали те, що їм справедливо належиться; отже щоб діти шанували своїх родичів, щоб одні других не кривдили на життю, здоровлю, майні й чести, щоб одні других шанували права, які кожний має як людина чи нарід.

І легко уявити собі як чудово виглядало б людське життя, коли б між людьми процвітала справедливість згідно з вимогами десять Божих заповідей! Не було б безбожництва, обманств, шахрайств, убийств, крадіжей, насильств, розпусти, брехні, очернень, не було б страйків, бунтів, воен, крізи та всякого іншого лиха, а запанував би всюди лад, спокій і гаразд.

Всі ми, що глядимо сумним оком на сучасний невідрадний стан світу, бажаемо зміни на краще.

Запамятаймо собі добре слова пророка Ісаії, що стали кличем теперішнього Папи Пія XII: "Ділом справедливости, мир." Дорога до трівкого мира е совісне зберігання вимог справедливости між людьми.

Тому стараймось найперше самі плекати в собі сильне почуття справедливости й практикувати справедливість у нашому житті! Уважаймо добре, щоб не нарушити чужого права в нічому, на чести, здоровлю, майні й свободі, а коли б у чому провинились зараз великодушно направляймо заподіяне зло! Вщіплюймо пошану й любов до справедливости в серця дітей і молоді! Боронім по нашій спроможності нашого ближнього перед несправедливими нападами його ворогів і помагаймо йому відзискати втрачене через несправедливість добро! Ширім усюди зрозуміння і любов до справедливости словом і письмом, а передусім молімся до Пресвятого Христового Серця, щоб чеснота справедливости запустила глибоке коріння в серцях одиниць, у родинах, громадах, державах і народах, щоб володарі й підчинені все й всюди зберігали справедливість! А тоді, коли в світі між людьми справедливість возьме верх над несправедливістю, здійсняться у людському житті ті Божі слова: "Народ мій житиме в пробутку мира й в осадах безпечних та в спокійних займищах щасливих. (Іс. 32:18).

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Свого часу** бразилійські урядові агенти зробили бучи в церкві в Куритибі демонстрацію проти Апостольського Візитатора, Ексц. Кир Івана Бучка за те, що владика промовляв до вірних по українськи. Після того Преосв. Бучко перервав візитацію й виїхав до Арґентини.

Тимчасом бразилійський уряд перепросив Ватикан за соромні виступи своїх аґентів в українській церкві в Куритибі й Ексц. Кир Іван Бучко знову вернув до Бразилії, щоб докінчити перервану візитацію.

— **Повстає Український Духовний Семинар у Филаделфії.** Як подає "Шлях" ч. 11. рішенням Єпископського Ординаріяту основується цього року в Филаделфії Великий Духовний Семинар імени св. Йосафата. В цім Семинарі будуть американські студенти виховуватись на українських греко-католицьких священиків, будучих душпастирів українського народу в Америці. Семинар повстає самими добровільними жертвами священиків, парохій, парохіян і організацій. Першим ктитором основником Духовного Семинаря св. Йосафата в Филаделфії став сам Преосвящений Кир Константин Богачевський, жертвуючи на Семинар 2,000 долярів. Другим ктитором цього Семинаря е Впр. о. П. Процько, ректор Семинаря в Стемфорді, що жертвував $1,000. Ростемо в силу!

— **Українська Католицька Дієцезія** Преосв. К. Богачевського в Америці має тепер 100 священників, 150 церков, 12,500 шкільної дітвори, що виховується під проводом Сестер Василіянок і Сестер Служебниць, 150 парохіяльних шкіл, з яких 8 е цілоденними, 2 сиротинці, 1 дім для старців, 1 дівочу академію, малий семинар, колегію, музей і бібліотеку. Вірних е 250,000. Осідком епископа е Филаделфія, Па. У Греко-Католицькій Церкві в Америці гуртується найздоровіший елемент українського народу, що живе в Злучених Державах Північної Америки.

— **Преосвящений Ґабріел** Брейнат, епископ півночі в Канаді відвідуе свої північні парохії літаком. Тому називають його літаючим епископом.

— **Гітлер** вислав телеґраму до Папи з поздоровленням з нагоди перших роковин папської коронації. З того бачимо, що навіть могутні диктатори узнають великий авторитет Св. Отця в Римі й з ним числяться

— **Німецький міністер** фон Рібентроп відвідуючи Рим був також у Папи Пія XII на авдіенції. Папа мав йому сказати, що правдивий мир можливий тільки тоді, як він буде спертий на твердій підвалині справедливости.

— **В Бельгії**, в Брукселі, 21. І. п. р. помер Впр. о. Йосиф Ґекір, ЗНІ., що помагав о. Делярому в його піонірській праці між українцями в Канаді, а від 1929 р. працював у Галичині й Волині. В. Й. П.

— **У Ватикані** приготовано для Папи схоронище проти летунських нападів, пороблено можливі охорони музейницьких вартісних річей, поховано цінні книги й рукописи та закуплено протиґазові маски для населення ватиканської держави.

Вісти Зі Західної України

Вісти, що приходять зі Західної України все сумні і болючі.

В Галичині біда щораз більша. Терор, арешти не прининяються. Все, що вартісне большевики вивозять до Росії. Рівнож винищують провідну українську верству, отже духовенство, світську інтеліґенцію й видатніших селянських та робітничих діячів. Зліквідувано вже цілковито духовне й культурне життя, яке цвило передше, зокрема зліквідовано всі давні культурні інституції. Знаціоналізовано коло 300 камениць і віль у Львові. Мешкають тепер там ті комуністи, що були за польської влади в тюрмах. Такі українські камениці як товариства "Просвіта" перемінені на тюрми чи табори, де передержують арештованих. Митрополит Шептицький під сторожею чекістів ожидае смерти в цілковитій ізоляції від вірних. Єпископа Хомишина арештовано й вивезено до Москви, де його мають судити. Навчання релігії заказане по всіх школах і публичних льокалях.

Помимо гнету релігійність і привязання до Церкви в народніх масах росте. Люди вірять, що большевики довго в Галичині не будуть панувати і з весною прийде зміна.

— **Большевики** вивозять масово українців зі Західної України на Ураль і Донбасу до тяжких робіт у копальнях.

о. А. Трух ЧСВВ.

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

Стемфорд

Славити Бога закінчилась у Филаделфії свята Місія й Евхаристійний Конґрес. Багато вложено труду та притім переживалось радісні хвилі, головно тоді, коли наша молодь горнулась до св. Тайн. Нехай Бог благословить ту Молоду Україну в Филаделфії й по всій землі щасливою долею!

Приходить день відїзду з Филаделфії й повороту до Канади. Прощаемось із парохом нашої катедри в Филаделфії Впр. о. Ф. Тарнавським, теперішним канцлером дієцезії й священиком, що цього року обходив 50-літній ювілей своєї вірної служби при святім престолі. Прощаемось і з дорогим о. В. Федашом, катедральним сотрудником. Прощаемось та замісць до Канади, на запрошення Їх Ексц. Кир Константина, їдемо до Стемфорду. А той Стемфорд, година їзди з Ню Йорку, наша слава в Америці! Там інтернат для 40 українських католицьких хлопців, там "гай-скул", там 'каледж', там семинар, де свої й чужі католицькі хлопці відбувають свої студії. Там і бібліотека, там і музей, — а все те зорганізоване вірою, любовю та трудами Преосвященного Богачевського й жертвами священиків та наших добрих вірних у Америці. А за семинаром пішли цілоденні школи по парохіях під проводом Сестер, епархіяльний часопис "Шлях", а незабаром буде ще й Великий Духовний Семинар ім. св. Йосафата в Филаделфії. Ось справжній патріотизм і любов укр. католицького епископа до свого народу, любов не тільки слів, а й діл!

З Преосвященним і о. Каменецьким приїзджаемо до Стемфорду. Ходимо всюди, оглядаемо "від стіп до голови". І тішимось, що це наше. "В своїй хаті — своя правда й сила й воля!" В Стемфорді самі милі особи: о. ректор Процько, о. префект Андрушків, Др. М. Чубатий з дружиною, проф. А. Микитяк, мій колишній професор в гімназії в Стрию, Сестри Служебниці, студенти. Вітаемось, говоримо. Потім конференція для студентів про боротьбу за буття й за ідею. "А ми тую червону калину підіймемо, а ми нашу славну Україну розвеселимо," — співаемо з охотою й надією. І справді можна надіятись, що як ці наші хлопці покінчать добре студії в Стемфорді, то колись стануть добрими робітниками й провідниками між американськими українцями в ході до кращої будучности. А головна заслуга в тім буде Преосвященного Богачевського. Ще лиш того треба, щоб український загал в Америці зрозумів вагу власних українських вищих і нищих цілоденних шкіл і створив їх у кожній своїй парохії. Бо лиш у рідній школі наша будучність. Без неї загибіль певна в американському морі.

З парохії до парохії

Бувай здоров український Стемфорде! Треба їхати в гості ще й до інших парохій. А найперше через Ню Йорк до Ривергед. Там місіонар о. Марків ЧСВВ дає місію, а в неділю буде посвячення нової церкви. Їду. В Ню Йорку мав стрінутись із Преосвященним, що виїхали до Филаделфії скорше. Заглядав я та не побачив. О Каменецький відїхав ще рано до Бруклина. По дорозі приходжу до свідомости, що не знаю адреси о. пароха. Як я

(Продовження на стор. 3)

Що Думають Наші Православні Про Зміну Календаря

ПРАВОСЛАВНІ ГОЛОСИ ЗА ЗМІНОЮ КАЛЕНДАРЯ.

(Продовження).

Стаття М. Д. під заголовком: "Чи треба зміни календаря" знайшла відгомін між православними. Її вповні одобрили в своїх дописях І. К. і В. А. Ч., В., С. Павлюк та другі. Вони від себе додають ще деякі помічення і завваги. І. К. пише: **"Багато наших українців,** що живуть по містах і місточках та помежи другими народами **котрі святкують свята по новому стилю, зробили свій крок наперед, навіть нікого не питаючись в цій справі, святкують Різдво та Новий Рік разом з другими народами."**

А В. А. Ч. каже таке: **"Вже і найбільше назадницькі народи, як румуни, приноровляються до поступу, а наш свободолюбний українець,** ліберал на цілу губу, **чомусь ще все гордиться своїм назадництвом, хоч би воно було ще із поганських часів.**

Віки дурили себе наші діди "своїм" руським календарем... Сотки років треба було ждати, щоб хтось сказав хрещеному русинові, як дійсно справа мається з календарями. Бо сміло скажу, що мільйони нашого хрещеного народу сотки років ходили й ходять до церкви, а не задавали собі цего питання, що календар не повинен мати нічого спільного з народнім патріотизмом, церковним обрядом, чи звичаями, або обичаями... **Я вірю, що наші церковні круги, як греко-католицькі так і греко-православні в Канаді, цим заінтересуються та погодяться з тим, що як не слідуючі, то вже другі різдвяні свята, будемо святкувати разом з другими християнами та нашими сусідами в Канаді та Америці.**

Це повинно було зробитись як не 30, то бодай 20 років тому, або зараз повинні. Але лучше пізно, як ніколи.

В. С. Павлюк пише про календарну справу між іншим таке: **"Святкування свят по старому стилю** себто після юліянського календаря **е невмістним і дуже непрактичним** так у Канаді, як і Злучених Державах, а навіть у інших державах, де українці є менщістю.

Перше всього вражае наших дітей чому Христос у українців не народився тоді, коли у інших народів... Чому дитина не має мати ялинку та дістати дарунки тоді, коли і діти інших народів? **Чому наша дитина не має тішитись та радіти тоді, коли і діти інших народів?**

Дальше нашому громадянству ніяк не на руку святкувати свята по старім стилю. **Підчас свят** Різдва, Нового Року чи Великої Пятниці **по новім стилю увесь рух торговельний та промисловий припинений і в ті дні по церквах усіх деномінацій правиться богослуження, а нарід наповняе церкви з молитвою на устах та радістю у серцю з нагоди свята. Українські церкви тоді замкнені, а коли українці святкують** різдво, Новий Рік чи Великодню Пятницю в українських церквах відправляються богослуження з нагоди свята, але за те **мало українців е в церкві** тому, що професіоналісти в той час мусять бути в канцеляріях, урядовці в уряді, купці у крамницях, ремісники у варстатах, робітники у фабриках, чи де вони роблять, а студентерія у школах. І фармерам не дуже то на руку святковання свят у старім стилю (Пр. діти в школі вчаться, а родичі дома святкують). **Родина розділена і яке то святкування. Чи не краще святкувати свята в новім стилю, а тоді й українські церкви не будуть світити пусткою, бо святковання свят з іншими дасть і українцям нагоду піти до своєї церкви і відсвяткувати празник так, як цего учить та вимагае церква.** Чи не краще святкувати празник з молитвою в церкві і радістю в серці, чим у роботі, яка б вона не була. Святкування Різдва, Нового Року та Великодної Пятниці по старім стилю прямо гейби навмисне відганяло українців від церкви та християнського святкування празника, який би це празник не був. Чому не дати нагоди святкувати празники у християнський спосіб....

Дехто скаже, що святкуючи свята після старого стилю українці задержують свою традицію. Однак цей доказ ні причім. **Традиція святкування свят е не в часі, але у самім святкованню,** як те святковання ми святкуемо...

Жиди е дуже традиційний нарід, однак де потреба вимагае, вони не держаться своєї традиції, а помимо того остають жидами на далі.

Святковання свят по старому стилю не е корисне для українців, тому треба конечно завести зміну, себто зрівнати календар юліянський з григоріянським.

Конечним е, щоб шановне духовенство так православне як і греко-католицьке порушило цю справу у своїх парохіях та перевело належні ухвали на своїх духовних соборах, а українські Владики обох деномінацій певно додадуть свое благословіння так важній та конечній і корисній зміні.

В тому самому числі У. Г.(ч. 7) побіч Павлюка бачимо довшу допись якогось М. Д. п. з. Дві "Екстреми", в якій він також доказує потребу зміни календаря. Між іншими там читаемо ці слова: **"Так як тепер е дальше бути не може; ми тепер по містах і місточках та і по фармах не святкуемо як належиться ні одних ані других свят.** Одних свят не святкуемо врочисто, бо це не наші, а других не святкуемо так, як би належалось, бо коли ми святкуемо, то по містах і всюди щоденний рух і люди не е святочно до того настроені. Коли б ми були іншої релігії, то справа друга. Але коли ми християни і такі самі, як наші сусіди, анґлійці, французи і др. то який сенс святкувати окремо свята? На це нема ні часу, ні причини; чим скорше ми поправимо наші свята разом з англійськими, тим краще для цего і для будучого покоління.

На тему зміни календаря написав статтю в У. Г. В. Дрогаївський п. з: Дві культурі. В ній доказує, що нерозумна **упертість жидів при своїм законі, звичаях та в своїм назадництві довела їх до того, що вони відкинули самого *Христа*, Його спасенну науку й тепер скитаються по широкому світі.**

Дещо подібного з упертістю жидів е також і в нас українців у справі календаря. І це приносить великі шкоди для нашого народу, головно молодшій ґенерації, що відчужується від свого.

"Вже тепер наша молодь, каже В. Дрогаївський, переважно по містах, **а також офіціялісти, професіоналісти, робітники та учителі по фармах в більшости обходять Різдвяні чи Великодні свята по новому стилю, то** є разом з анґлійцями. **Підчас Різдвяних свят шлють собі побажання чи презенти не на українські, а на анґлійські свята. Наші свята перестають бути святами для них. Так обставини складаються і, цему ніхто з нас не годен запобігти, хоч як ми старші стараемось їх притримати коло своїх свят. Це для нас, як українців, велика моральна, а для наших церков і матеріяльна страта. Над цим фактом варто би нам всім завчасу застановитися...**

"З практичного й тактичного боку взявши, вони й не чуються в інший час свобідними святкувати наші свята — які припадають два тижні пізніше. Всі це добре знаемо, а чомусь чекаемо, аж поки вся наша молодь не полишить нас, так як зробили колись наші дворяни та висша кляса.

Добре було колись на рідній землі притримати при старім церковнім календарі. Ми і на тім не дуже скористали, а згубили нашу сметанку, висший державний провід, а це і понижило нашу церкву між нашими сусідами.

Може воно колись було практичним, або й конечним так робити, цего не берусь заперечувати. Але не бачу, чому нарід свідомий себе має боятись своєї тіни...

Скорше зниділемо, як нарід тоді, коли наша молодь, наша будучність, наша інтеліґенція, будуть поволи від нас відпадати лише через нашу впертість. Чи юліянський календар для нас важніший, як наша виростаюча молодь?

З свого боку **уважаю, що скорше притримаемо молодь при нашій церкві і своїх національних звичаях і обичаях, як будемо в Канаді святкувати наші свята разом з анґлійцями після нового стилю.**

Наша молодь, яка робить по різних заняттях, — учителі, школярі, студенти, офіціялісти, професіоналісти, робітники та навіть фармері будуть чутись більше свобідними в себе в дома, як дотепер.

Наші гарні народні святочні і церковні звичаї будуть мати більше смілости і розгону, як дотепер, будуть виконувані в один час з нашими сусідами.

Забудьмо цю уяву, що як би не юліянський календар, то ми до тепер не були би українцями. Календар не має нічого спільного із вихованням нації.

Ґісторія наша каже, що православна Росія, як і католицька Польща, рівночасно старалися нас національно знищити.

(Далі буде)

З ГОСТИНИ В АМЕРИЦІ

(Продовження з сіт. 2.)

дістануся? На стації в Ривергед нема нікого знакомого. Нема ні таксівок. Питаю одного чоловіка — не знає нічого про українську церкву, лиш про російську. Та якийсь чемний. Накручує своє авто й їдемо до польського священика питати, де тут е українська греко-католицька церква. По дорозі довідуюсь, що мій новий приятель — грек. Незабаром ми вже перед нашою церквою. На ній трираменний хрест. Може тому мій грек думав, що це російська церква, а може там були такі наші свідомі люди, що називали себе: рошієн. Дякую свому візникові. Заплати не хоче.

Прощай мій греку! Колись була Греція славна, а нині? Минула давна сила й слава. Тепер уже не те. А в нас навіть того нема, що мають греки... Бо як творилася українська держава, то партії її завалили. Нещастя з тими українськими партіями! Через них, навіть тепер у найстрашнішому положенні української нації нема в нас єдности. "Гірше ляха свої діти її розпинають"...

Скоро минав час у Ривергед. Розмова з о. Марковим, наука, сповіди, посвячення церкви слідуючого дня, а потім — гайда автом на посвячення угольного каменя мурованої церкви в Бруклині. І там промова під церквою. А звідти скоро до Пасейку на свят-йосафатівський концерт і знову промова про "Націю з духом св. Йосафата". Витаемось з о. Аланевичем, колишнім місіонарем з Бразилії й зі Сестрами Служебницями, що ведуть там Рідну Школу. По концерті Їх Ексц. Кир Константин вернули до Филаделфії, а я відїхав до Нюарку, на гостинний нічліг до о. Довговича, щоб рано по Службі Божій вернути до ОО. Василіян у Бруклині, а потім дальше до нашого Мондеру в Алберті, везучи зі собою свої враження про Американську Україну, що може діждатись гарної будучности, якщо схоче обеднатись всеціло в Католицькій Церкві й повести спасенну працю під проводом свойого Владики й Князя Церкви Кир Константина Богачевського.

Бо шлях до кращої дочасности й щасливої вічности — це лише католицький шлях.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 30-25:43.

УГОДА ЯКОВА Й ЛАВАНА ЩОДО ПЛАТНІ ЗА СЛУЖБУ.

XXX. 25. Сталося ж, як уродила Рахиля Йосифа, каже Яків Лаванові: Відпусти мене, нехай іду в мою країну й в мою землю.

26. Віддай мені мої жінки й діти мої, що за них я служив тобі, щоб я відійшов; бо ти знаєш роботу, що її робив тобі.

27. Каже йому Лаван: Коли б знайшов я ласку в тебе; бо бачу, що благословив мене Бог твоїм приходом.

28. Визначи свою плату в мене й дам тобі.

29. А Яків йому каже: Ти знаєш, як я тобі служив і скільки було худоби твоєї в мене.

30. Мало бо що було в тебе переді мною й наросло багацько й благословив тебе Господь Бог з моїм приходом; коли ж тепер і я подбаю про свій власний дім?

31. І каже йому Лаван: Що тобі дам? І каже йому Яків: Не давай мені нічогісінько, якщо вчиниш мені це слово, знову пастиму твої вівці й доглядати.

32. Перейди всі твої вівці сьогодні й відлучи звідти всяку вівцю красу, цятковану й все чорняве між ягнятами й все біляве й крапасте між козлами, (це) буде моєю заплатою.

33. І вислухає мене моя правда завтрішнього дня, яка є моя заплата перед тобою: все, що не є крапасте і біляве між козлами і чорняве між ягнятами буде вважатись украдене

34. І каже йому Лаван: Нехай буде по твойому слову.

35. І повилучував того дня крапастих і білявих козлів і все, що було чорняве між ягнятами й все, що було біляве в них тай дав у руки своїх синів.

36. І поставив дорогу трьох днів між собою й Яковом; Яків же пас оставші Лаванові вівці.

37. Взяв же собі Яків зелене пруття стираксове і горіхове і яворове й помережав його Яків білими мережками й обстругуючи зелень, показав на пруттю біле, що його облупив сорокато.

38. І клав пруття, що його помережав у напувальні водяні корита, щоб як прийдуть вівці пити, на вид пруття, ідучи пити, ваготіли вівці так, як пруття.

39. І ваготіли вівці так як пруття і котились вівці білясті й сорокаті й попелято цятковані.

40. Ягнята же вилучував Яків і ставляв перед вівцями барана білявого й все красе в ягнятах; і відділив собі отари після себе й не змішував їх з вівцями Лавана.

41. І сталося, в той час, як вівці пожадали приймаючи в лоні, Яків клав пруття перед вівці в корита щоб ваготіли по пруттям.

42. Як же котилися вівці не клав; і були ненаціховані Лаванові, а націховані Яковові.

43. І збогатився чоловік дуже а дуже; і було в нього худоби много й воли й раби й рабині і верблюди й осли.

ПОЯСНЕННЯ

25. Чотирнадцять літ минуло від хвилі, коли Яків прийшов до землі Гаран, то ж не диво, що туга за родинним домом була велика й він бажав повернути до своеї країни й родинного дому. Він уже мав жінку й діти й не хотів далі служити Лаванові як бездомний робітник.

28. Лаван бачив, що через Якова збогачувався і тому бажав його затримати в себе й хотів із ним эгодитись, щоб далі служив за платню.

31. Яків згодився на будуче служити Лаванові на тій основі, що всі вівці однобарвні: білі й чорні, будуть належати до Лавана, а різнобарвні до нього.

33. Значіння того стиху таке: Сподіюся, що за мою чесну службу тобі я не буду скривджений в будучності, коли прийдеться до розрахунку між нами. Згідно з вашою умовою все що знайдеться в мене з однобарвної скотини буде вважатись не за мое, а за чуже.

34-36. Угода між Яковом і Лаваном була така, що по вилученні різнобарвних овець, Яків мав пасти однобарвні отари. Білі й чорні вівці, що народяться, мали належати до Лавана й всі прочі до Якова. Лаван охоче пристав на таку угоду, бо сподівався, що з однобарвних овець далеко більше буде родитися овець однобарвних, як різнобарвних. Лаван відділивши вівці, козли й кози різнородної масти віддав їх пасти своїм синам і віддалив ці нестрі отари від тих, що остались при Яковові на віддаль трьох днів дороги, щоб вівці, що їх пас Яків не бачили овець різної масти, а тільки подібних до себе й видавали плід одної масти: білий або чорний.

37. Стиракс — це рід тополі. Яків понатинав пруття з трojakого дерева й поробив на ньому різнобарвні пасочки, щоб вівці й кози вдивляючись в ту різнобарвність родили свій плід різнобарвної масти. Цего навчив його ангел. (31:11). Хоч вид різнобарвного пруття не є в силі зі себе природним способом вплинути на різнобарвність породу худоби, то однак він мав великий вплив через надзвичайне Боже ділання. Г. Бог спосіб якого ужив Яків для розмноження різнобарвних овець, поблагословив надзвичайним успіхом, щоб надоложити йому кривди, які дізнав від захланного й нечесного Лавана. Тут бачимо Божу опіку над праведними, що слухають у всім Бога й здаються на Його провидіння.

42. В теплих краях вівці котяться звичайно два рази до року: на весну й в осені. Молоді, що родяться на весну є сильніші й веселіші від тих, що родяться в осені, бо бувають зачаті в літнім часі, коли то є много паші. Яків уживав мереженого пруття в осені, коли то сильні вівці й кози запліднювались, а не робив цего на весні, коли слабі вівці й кози запліднювались. Звідси то було таке, що слабші вівці діставались Лаванові, а сильніші Яковові.

БОЖА НАУКА

УКРИТЕ ЖИТТЯ ІСУСА ХРИСТА.

1. Втеча св. Родини до Єгипту.

Коли Ірод довідався, що мудрці вернули іншою дорогою, попав у велику лють і післав жовнірів, щоби повбивали всі малі діти в Вифлеемі.

Він думав, що між ними убе і Месію. Але передтим явився Йосифові в сні ангел й сказав: "Ставай, бери Дитя і Його Матір та втікай до Єгипту, бо Ірод хоче вбити Дитя." Йосиф взяв Дитя і Його Матір і в ночі пішов до Єгипту. По смерти Ірода ангел знову явився Йосифові та сказав йому вертати до ізраїльської землі. Свята Родина повернула й замешкала в Назареті.

2. Дванадцятьлітний Ісус у єрусалимськім храмі.

Йосиф і Марія ходили що року до Єрусалиму на свято Пасхи. Коли Ісусові було дванадцять років, пішов і Він з ними. Минули свята. Йосиф і Марія вертали до дому й не спостерегли, що хлопець Ісус остався в Єрусалимі. В тій думці, що він іде з іншими, зробили день дороги й стали шукати Його між родиною та знакомими. А не знайшовши, вернулися до Єрусалиму. Аж по трьох днях знайшли Ісуса в храмі між ученими, з котрими Він розмовляв, і всі дивувалися Його розумові. Марія сказала: "Сину, що Ти таке нам зробив? Ми з болем серця шукали Тебе." А Ісус відповів: "Чого ж ви шукали мене? Чи ж ви не знали, що в домі мого Вітця треба мені бути?" І пішов з ними до Назарету та був їм послушний і зростав у премудрості й в ласці в Бога та людей.

* ** *

Де схоронилася свята Родина перед царем Іродом?

На приказ ангела схоронилася свята Родина в Єгипті, бо Ірод хотів убити Ісуса. Аж по смерті Ірода вернулася свята Родина до Назарету.

Куди ходив дванадцятлітний Ісус з Марією й Йосифом?

Дванадцятлітний Ісус ходив з Марією й Йосифом до Єрусалиму на празник Пасхи, щоб нам дати приклад, як і ми повинні ходити до церкви.

Як жив Ісус Христос у Назареті?

Ісус Христос жив у Назареті побожно, був слухняний і працював аж до тридцятого року свого життя, щоб нам дати приклад, як і ми повинні жити.

* ** *

Поучення. Хто це той хлопчина, що з родичами та радо йде на свято Пасхи до Єрусалиму? Це Божий Син, дванадцятьлітний Ісус.

Якже це? Божий Син, сам Бог, іде молитися? Так! Христос Господь дав нам приклад, щоб ми знали, що для людини першим обовязком є молитися.

Хто це той молодий чоловік, що працює в домі бідного теслі Йосифа в Назареті, як звичайний робітник, виконує радо й щиро тяжку, чорну роботу? Це Божий Син, Ісус Христос.

Якже ж це? Божий Син, сам Бог, працює й то тяжко? Так! Христос Господь дав нам приклад, щоб ми знали, що другим обовязком чоловіка є працювати.

Хто це той мужчина, що жие у скромному домі Йосифа й Марії в Назареті, вдоволяеться малим і слухає? Слухає Йосифа й Марії в усьому, що кажуть Йому робити й слухає радо. Це Божий Син, Ісус Христос.

Якже ж це? Божий Син, сам Бог, повелитель світів—і слухає? Так! Христос Господь дав нам приклад, щоб ми знали, що третім обовязком людини є послух.

Памятай це! Бери собі приклад з Христа.

Молися — і будеш доброю Божою дитиною; працюй — і будеш хосенним для людського роду; слухай — і причинися до ладу, спокою і порядку в родині й суспільности.

—

— В Празі, дня 26. II. **померла** на 84 році життя українська діячка **Софія Русова,** професорка укр. Педагогічного Інституту, почесна голова Світового Союзу Українок. Останні слова покійної, з якими вона звернулася до депутації від українського жіноцтва, що її відвідували в лічниці були такі: "Лише не сваріться. Робіть усі разом і не сваріться"!

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: "Сповідь видумали священики"

ВІДПОВІДЬ: 1. Так? А які то ті священики, що видумали сповідь і коли вони це зробили?

Сповідь установив Папа Інокентий III. на соборі в Лятерані 1215 року — так відповідають на цей запит противники св. сповіді.

Та це неправда й разяче перекручування історичного факту. Церковний собор у Лятерані 1215 р. не установив сповіді, а тільки видав закон, що кожний вірний має обовязок хоч раз у рік у великоднім часі висповідатися. **Зобовязати когось у певнім часі сповідатись, а установити сповідь це не те саме.** От возмім примір: Твій малий синок, що як то звичайно буває в дітей, має відразу до води и рідко коли миється. Ти знаючи це, наказуєш нему кожного дня вмиватися. Чи тим розказом ти запровадив умивання? Ні, твій синок і передше вмивався, але неправильно.

Або уявім собі таке, що міністер скарбу видає розпорядок, що кожнии горожанин держави найдалі до 1 січня кожного року має заплатити податок; чи він тим розпорядком заводить податок? Чи передше ніхто податку не платив? Ні, податок був і люди податок платили тільки неправильно, не в означеному часі. Те саме зі сповідю. І перед лятеранським собором люди сповідались, як про це свідчать історичні документи, але тому що багато християн з лінивства сповідь стали опускати собор у Лятерані й Папа Інокентий III. видали розпорядок, що всі вірні, обох полів, скоро тільки прийдуть до уживання розуму є обовязані **бодай раз у рік** сповідатись і причащатись. Чи з того можна робити розумний висновок, що аж до цего часу не було в св. Церкві сповіді й її аж папа римський і священики видумали?

А може які другі священики видумали сповідь? Так тоді хай противники докажуть хто, в котрім краю й коли видумав сповідь. При кожнім важнім людськім винаході історія може подати імя винахідника. Знаємо, що Архімед винайшов сочку, Ґалілео барометер, Шварц стрільний порох і т. д. Сповідь — це дуже важна установа. Хто її винайшов? Котрий священик, Отець Церкви або Папа? На те не можуть дати відповіді противники. І зовсім ясно, бо сповіді не видумав ніякий чоловік.

2. А припустім, що комусь з духовних осіб прийшло на думку завести між людьми сповідь, то це могло б статись тільки двояким способом: Або священики установили сповідь відразу якимсь декретом, або її вводили поволі, так, що наперед почали сповідати людей в однім місці, а з нього перейшла ця установа на цілий світ. Та одне й друге зовсім неможливе. Знаємо добре, що сповідь, що розкриває найтайніші закутки душі, які звичайно кожна людина так старанно ховає перед другими, є чимось так трудним, так противним нашій амбіції і нашим людським наклонам, що ніякий чоловік, **хоч би він тішився не знать яким авторитетом, не міг би її ввести без протестів у світі. А однак за якісь протести проти установи сповіди історія не знає і ніде не подає.** А навіть коли б і сповідь уведено, то коли б вона була справді людським виходом і видумкою, то вона вже давно була б загинула, а радше ніколи б загально в Церкві не принялася: А однак сповідь існує вже десятки століть у Церкві, помимо усієї людської злоби.

3. Кажуть, що священики видумали сповідь. Щоза немудре говорення! **Коли б існування сповіді залежало від самих священиків, то вони не тільки, що її не видумували б, а радше були б перші за тим, щоб сповідь знести.**

Подумайте тільки добре який не великий тягар для священиків сповідати. Чи ви не бачили, як у часі відпусту, місії, чи в великодньому часі, маса людей обступають сповідника и він мусить сидіти цілими годинами, нераз від раня до ночі в тісній сповідальниці, або склонений на невигідним кріслі, без свіжого воздуху, без свободи рухів та ще напружати свій слух і всю свою увагу, деколи серед голосного співу в церкві. Чи це належить до приемности? А що сказати, коли нераз зима, тріскучий мороз або дощ, курява, ніч, а бідний священик мусить покинути свою теплу постіль, огріту кімнату таи спішити до хорого, бо смерть не хоче чекати аж буде день, аж перейде буря чи сниговія. А прийде до хати хорого, який там воздух, яка нераз неохарність, який бруд? Часом сусіди, а навіть домашні втікають від постелі хорого, а священик мусить до нього зближатись. А скільки ж то разів священик через сповідання хорого сам від нього заразиться і мусить іти на другий світ?

До цего фізичного тягару долучується часто й умовий та моральний тягар. До сповіді приходять всілякі каянники: невинна дитина, злочинець, простий чоловік, доктор, адвокат, особи з ніжною або скрупулятною совістю і ліберали, недовірки, приходять зі справами замотаними, прерізними болями, клопотами, скаргами і шукають душевної потіхи й помочі. Скільки напруження і труду мусить посвятити священик, щоб зорентуватись у душі каянника, заговорити до нього зрозуміло, переконуючо, здобути собі його довіря і спровадити його в короткому часі на властиву дорогу. Чи то не є мучаче слухати все тих самих упадків, гріхів, брудів душевних. Щоза важка праця! **Якої ж вимагає терпеливости й самовідречення.** Нераз священик встає зі сповідальниці наче пяний і не годен уже думати й їда не смакує й сон його не береться від перемучення по довгих сповідях.

І ці тягарі священики мали б добровільно на себе накладати даром, без грошей, без ніякої заплати і ще з обовязком до строгої тайни? Хіба були б дурні. Ні, якщо б сповідь була людським винаходом, то священики її скоро скасувалиб.

4. Далі подумайте, що **як би священики видумували сповідь то чи були б уже такі немудрі, щоб самі на себе накладати обовязок сповідатись? А** однак також і священики мусять сповідатись і то часто. Сповідаються рівнож єпископи, а навіть сам папа римський паде на коліна перед священиком і в покорі визнає свої гріхи. Скоро самі священики й папа почуваються до обовязку сповідатися, то видно, що є якась вища влада, що сповідь установила і до неї людей вобовязала.

5. Хто ж проте видумав сповідь? **Сповідь видумав сам Бог Ісус Христос.** — Це є правдивий винахідник сповіді. У своїй безконечній доброті й милосердю Він сам прощав людям гріхи і дав власть відпускати гріхи апостолам і їх наслідникам у власти. **Христос сказав** по своїм воскресенню: "Як мене післав Отець і я посилаю вас. Сказавши це дунув і сказав їм: Прийміть Духа святого; **кому відпустите гріхи, відпустяться, а кому задержите задержаться** (Ів. 20: 22-23). З цих слів бачимо, що священики можуть гріхи відпускати, або задержувати. А щоб вони могли розсудити чи треба гріхи відпустити чи задержати мусять пізнати стан душі грішника. А щоби могли пізнати стан грішника він сам мусить стан своєї душі щиро відкрити у святій сповіді. І тому що сповідь установив Христос, а не люди, виходить, що люди сповіди не можуть знести й хто тільки згрішив і хоче дістати прощення своїх гріхів, мусить сповідатись.

Зі сказаного отже бачимо, як безпідставним і немудрим є закид про сповідь, як видумку священиків.

Якщо сповідь є Божою установою і ратунком для людини, що мала нещастя впасти в гріх, то користаймо з ласки святої сповіді для нашого спокою і щастя душі!

—

Що Чувати вСвіті

— У Франції прийшло до зміни уряду. Уряд премієра Е. Делядіє уступив, а новий уряд утворив зі соціялістів премієр Павло Рейно. Делядіє затримав міністерство війни й національної оборони.

— Німеччина й Італія підписали умову на підставі якої німці будуть доставляти Італії вугілля залізницею.

— 8 лютого помер у Празі в Чехії в 64 році життя відомий український поет, драматург, белетрист і педагог **Спиридон Черкасенко.**

— З Карпатської України доносять, що мадярська влада розділює між мадярів ті землі, що їх сконфіскувала українцям.

— Українці в Америці різних напрямків прийшли до порозуміння зі собою і **постановили скликати Конгрес Американських Українців** у Вашінгтоні, дня 25-го травня 1940 р. Мета Конгресу — заманіфестувати перед широким світом право українського народу на вільний державний розвиток, нарівні з народами Европи й наладити дальшу акцію українських організацій у Америці на допомогу державним змаганням до самостійної і соборної України. Скликання Конгресу приготовляють чотири українські запомогові організації: Провидіння, Український Народний Союз, Український Робітничий Союз і Українська Народня Поміч, при співпраці інших центральних українських організацій у Америці. Організаційну акцію веде Конгресовий Комітет при допомозі Конгресової Ради. В сучасну так важну пору радіти треба з доконаного порозуміння українців у Америці і побажати, щоб те порозуміння довело до постійної згоди й творчої співпраці для загального добра українського народу. А це можливе при взаїмнім довірю, вирозумілості й добрій волі українців різних груп і напрямків, з винмком комуністів.

— Зустріч Гітлера з Мусолінім. Два европейські диктатори Гітлер і Мусоліні стрінулись на італійсько-німецькій границі в місточку Бренеро і там у залізничому вагоні відбули розмову через 2 години й 12 мінут. Про що вони між собою говорили чи про мир, чи про співпрацю в дальшій війні, ніхто не знає. Є тільки різні здогади. Та найблищий розвій подій правдоподібно вияснить тему тої їх важної розмови.

— Вислід виборів. В провінціяльних виборах в Алберті партія Суспільного Кредиту вже здобула 30 послів, незалежні 17, лейборит 1. В 9 місцях вислід виборів ще невідомий.

З українців вибрані Василь Томин у окрузі Виллінгдон, Дж. Попіль в Редвотер і Юрій Войтків з Веґревил. Всі три посли є з Суспільного Кредиту.

Вислід домініяльних виборів є такий: З ліберальної партії вибрано 177 послів, з консервативної 38. ССФ, 8, Нова Демократія 8, проґресових лібералів 3. незалежних лібералів 3. інших 3. сумнівні 4. В однім окрузі вибори відложено на пізніше через смерть кандидата.

З українців до домінії вибраний Антін Глинка з партії Нової Демократії в окрузі Веґревил.

— Говорять, що готово прийти незадовго до створення тихого союзу між Німеччиною, Советами й Італією.

— Німеччина скасувала консулят всіх держав у Варшаві.

ПОШИРЮЙТЕ "СВІТЛО"

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД-ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереня прийшла на світ 2 січня 1873 р. в домі Людвика й Зелі Мартін, у місточку Аленсон у Франції.

Вже в перших літах її дитинства під діланням св. Духа проявляються чарівні проблески її душевної краси.

ПОЧАТКИ БОЖОГО ДІЛАННЯ В ДУШІ СВ. ТЕРЕНІ

Аж досі здібности маленької донечки були приспані, як це є загально в дітей, німим сном першого дитинства. Але тепер заєдно більше й більше можна було пізнати на її чарівних чертах, виразніше як на інших дітях, небесний промінь. Її ум поволеньки пробуджувався.

Від вісімнадцятого місяця Тереня показувала вже в милий, але простенький спосіб ніжну любов до своєї матери. Правда, не завсіди була це любов чиста, без надії відплати. Всетаки щаслива мати солодко усміхалася на ті перші шепеління дитинної любови.

"Ось приходить маленька мене обіймити, писала мати старшим донькам. Своєю ручкою вона водить по моїй голові. Я бачу, що її займає. Її треба шпильки. — Це маленя не може мене лишити. Вона заєдно зо мною. Дуже любить іти до городу. Але як мене там нема, вона не хоче там бути; вона плаче, доки мене знову там не прикличуть".

Ця побожна мати мала незадовго зазнати ще чистішої й глибшої радости. Вона хотіла, щоб перші слова, що їх скаже її дитя, були слова молитви. І ось 8. листопаду 1874. р. її донечка, маючи ледви 22 місяці, жертвувала "доброму Ісусові" любов своєї дитинної душі, словами й способом таким, що мати була переповнена радістю.

"Моя маленька Тереня, казала вона, стає заєдно більше й більше мила. Вона щебече від рана до вечора. Вона співає нам свої пісоньки, але треба до них привикнути, щоб їх зрозуміти. Вона молиться як янголятко. То щось чудове" (Лист до Марії й Павлини).

Вкоротці треба було вже її провадити до церкви. Це було чудове, бачити, цей потяг, що його показувала дволітня дитина для богослужень. Можна було сказати, що вона вже догадувалася їхнього значіння й ваги. Та нехай сама мати оповість нам про ці дитинні обяви побожности. Вона найвідповідніший свідок до того, щоб нам показати початки Божого ділання в цій маленькій душі.

"Тереня мається заєдно добре. Вона виглядає зовсім щаслива. Провадить з нами дуже милі розмови. Вже вміє молитися доброму Богові. Що неділі вона йде на частину вечірні. Коли б, на горе, її забули там завести, вона плакала б непотішно.

Кілька тижнів тому ми були на проході в неділю. Через те вона не була на своїй, як каже, Службі Божій. Як ми вже вернули, вона зачала страшенно плакати, кажучи, що вона хоче йти на Службу Божу. Вона втворила двері й побігла під струями дощу, які лилися тоді, в напрямі церкви. Треба було бігти за нею, щоб її завернути. Її плач тривав іще добру годину.

"Одного разу вона мені сказала в церкві зовсім голосно: я була осьтам на Службі Божій. Я дуже молилася доброму Богові." Коли батько верне ввечері домів, а вона не бачить, як він молиться, тоді питає його: "Чому ви, татусю, не молитеся? Чи ви були в церкві?"

"Від початку великого посту я йду на Службу Божу в шостій годині. Тереня дуже часто вже не спить. Коли я йду, вона мені каже: "Мамочко, я буду дуже чемна." І справді, вона не говорить неправди, але засипляє знову." (Л. до братової, 14. III. 1875.)

Скажім, що тут багато є такого, що загально стрічається в дітей із побожних родин. Добре, але коли ми бачимо, як дволітня дитинка так дуже любить Бога, що біжить до церкви під струями зливи, ця незвичайна її відвага переконує нас, що в її душечці вже був тоді внутрішній нахил, що через нього св. Дух уже учив її "нічого не відмовити Ісусові".

Пані Мартін дуже тішилася цими першими проблесками надприродної краси в душі дитини. Але ці радощі нераз були замішані несподіваними й маленькими клопотами матери. Ось вдариться Тереня до ноги стола й розібе собі чоло. Мати боїться, що знак лишиться на ціле життя. Або ще не проминув один катар, вона вже набавилася другого. Але знаємо, що дитина легенько набуде й так само легенько позбудеться оттаких малих браків здоровля. Хмари скоренько розходилися зараз завтра після маленької бурі. Перший усміх Терені, коли вже проминула така маленька небезпека, викликав наново на обличчі матери так само усміх щастя.

ОБРАЗ РОДИННОГО ЩАСТЯ.

Після таких переходів мала зазнати тепер ця родина багато годин спокійного щастя. Остався нам один образ, на якім змальовані всі діти коло тих праведних батьків у їхній хатині при вулиці св. Власія.

Це вечірні спокійні години. Правдоподібно останні дні вересня, бо Марія й Павлина є дома на вакаціях. При лагіднім світлі лямпи, кожне з них працює, або забавляється по своїй вподобі. Батько, з поважним обличчям, яке вже обрамовують сиві волоси, розгорнув свій щоденник. Але він більше займається своїми дітьми як новинками дня. Він говорить з Леонією, що викінчує якусь шкільну задачу.

Марія сперлася на фотель, в якому сидить мати. Вона ціла захоплена малою Теренею, яка, клякнувши на колінах мами й зложивши рученята звертається з оченятами піднесеними до неба до маленького Ісуса. Виглядає, неначе ця дитина бачить Його крізь заслону. Селінка й собі клячить, але коло ніг мамусі. Вона лучить свою молитву з молитвою меншої сестрички, для якої вона завсіди найкраща товаришка. Павлина ж, заєдно поважна, перервала тепер своє читання, щоб усміхнутися до тієї дитини-янголятка, що говорить собі з Богом. Цей прегарний образ показує нам дуже добре, які були звичаї й життя тої патріярхальної родини.

Певне, вони всі не були замкнені лише для себе. Однак не мали сталих взаємин з ніким, лише зо своєю найблизщою родиною.

Ми вже знаємо щиру любов пані Мартін до її брата. Коли ж вона достаточно пізнала свою братову, жінку повну ніжної посвяти й основної побожности, в її серці зродилася для неї приязнь, яка щодень ставала сердечніша. Пані Ґерін стала повірницею її радощів і досвідів.

Для пані Мартін було це свято, коли вона їхала до Лізіє до брата. Не шукала вона приємности для себе самої. Вона знала, яке це щастя для її діточок, як вони можуть часом кілька родин побавитись разом із дітьми брата, з маленькою Іванною й милою Марією.

Так само до найрадісніших днів у році належав в обох родинах день, коли до тітки й стрийки присилали різні дарунočки для своїх сестрінків. Однак для самої матері була інша подорож більше займаюча, як не солодша, від подорожі до Лізіє.

То була подорож до Манс, до монастиря візиток, де жила її побожна сестра. Пані Мартін, душа, що колись собі мріяла про тихе монаше життя, заховала на завсіди глибокий потяг до зібраного й повного відречень життя в монастирі. Коли ж вона довідалася, що її така дорога сестра хора на сухоти, що її дні вже почислені, тоді її потяг до цієї примірної монахині, яка в якійсь мірі заступала для її старших доньок маму, ще подвоївся.

Мамі було спішно представити своїй сестрі свою маленьку Тереню, яка така маленька й така простенька ще, а вже показувала тільки нахилу до побожности. Хто зна, чи ця дитина колись не буде займати в монашім хорі місце для себе призначене Богом?

І так одного рана в квітні 1875. р. вибралася вона в дорогу до Манс. — "Я взяла з собою маленьку Тереню, пише мати до свого брата; вона була дуже щаслива, що їде залізницею... Коли ми приїхали до Манс, вона була дуже змучена. Зачала плакати. Але в монастирській розмовниці вона ввесь час заховувалася розумно, як велика дівчина. Всетаки я не знала, що її є. Її серденько було переповнене. Вкінці сльози знову показалися, але без крику. Вона тихесенько плакала. Не знаю, чи це вона налякалася залізної решітки. Та відтак усе було добре. Вона відповідала на всі запити, неначе переходила б який іспит.

"Настоятелька прийшла поглянути на неї й дала її маленькі дарунočки. Тоді я її сказала: "Проси цю добру Матір, щоб вона тобі дала своє благословення." Вона відповіла на це: "Моя Мати, чи не прийшли б ви до нас?" Це всіх розсмішило.' (29, IV. 1875).

Можна з того сміятися, але й хто заборонить нам навіть у цій дитинній відповіді добачити нахил цієї маленької душі до всього, що пригадувало її Бога, хоч це був і покутничий одяг монахині?

ПЕРШІ КРОКИ НА ДОРОЗІ ПОБОЖНОСТИ.

Чи цим ми хотіли б сказати, що Тереня була зовсім вийнята з усяких дитинних примх, або що не було в неї тих наглих вибухів, які одним словом, одним криком зраджують природну вдачу дитини? Це було б тим дивніше, що по свідоцтву пані Мартін, батько підчас перших місяців трошки розпещував Тереню. Ні. Однак попри ці слабості, так тісно звязані з діточим віком, було слідно, що Тереня нічого не тратить зо своєї початкової побожности.

Одного вечора, як Тереня трошки оперaлася в чімсь своїй матері, мати примусила свою маленьку донечку до послуху. Відтак вона пише до Павлини: "Маленька Тереня дуже чемна. Як я уже положилася, вона мені сказала, що ще не молилася. Я її відповіла: "Спи, завтра помолишся"... Добре, але вона не хотіла на це пристати. Щоб скінчити якось, батько проводив її молитву. Але він не провів її усього. Її ще бракувало "подяки"... Він не знав, про що її ходить? Вкінці він сказав її щось відповідного до її бажання й ми мали вже спокій до завтра рано" (Лист до Марії й Павлини, 5. XII. 1875).

(Далі буде)

Христос Опущених

Було це недавно, в еспанському місті. Одна знатна пані, щира католичка, багато причинялася до навернення большевиків, а навіть злочинців, що йшли на щибеницю.

Раз у вечір, по денній важкій праці лягала вона спати. Нагло задзвонив телефон.

"Отець Муноз бажає бачитись з панею" — сказав слуга. Отець Муноз був вязничним духовником.

"Що отець хочуть у так пізну пору? — сказала зденервована. Глянула на себе в зеркало. Її соромно стало, що так скоро знетерпеливилася.

— Прошу сказати, що за хвилинку, я вийду."

Вбираючись прийшла її гадка, що вона не далеко відбігла від червоних, коли б відмовилась дати поміч отцю духовному, що докладав усіх зусиль, щоб засудженці не йшли на смерть без поєднання з Богом.

- "Слава Ісусу Христу!"

"Слава на віки, моя дитино -- відловів на привіт отець Муноз.

Отець Муноз був молодий віком, але в нього волосся і вигляд був наче в старика. Лице було бліде, а руки тряслися.

"Чи ти готова мені помогти?"

"Так, отче, як тільки зможу"

— "Я думаю, що ти можеш. Воно буде тяжко, дуже тяжко для тебе. Ти молода й він молодий; навіть молодший від тебе. Має всього 21 роки.

- "Хто ж то він, отче?"

- - "Молодий большевик. Його мають розстріляти за великі злочини. Час страчення уже назначений. Я хочу, щоб ти поговорила з ним й помогла мені поєднати його з Богом. Добре знаєш, що пан ґенерал усе готовий відложити виконання засуду аж доки засудженець не висповідається і не прийме св. Причастя. Та цей большевик не хоче сповідатися, а виконання присуду не можна все відкладати й як ґенерал сказав мені сьогодні: ми не можемо силувати когось, щоб спасав свою душу. Кожний має свобідну волю рішатися. Та я не можу пустити його на розстріл з тим усім, що він має на совісті. З ним мені годі говорити. Він ненавидить священика й страшенно клене, коли його зобачить.

Дозорець казав мені, що він сьогодні згадав про тебе. У часописі вичитав про твій поворот до Еспанії. Можливо, що як би ти поговорила з ним то....

— "Дуже добре, отче, я піду".

— "Дякую, но але може б таки тепер, бо часу до ратовання його душі вже не багато."

—:—

В кримінальній келії, при слабім світлі лямпи сидів большевик.

— "Здорові були!" — привитала кримінальника пані

— "А ти хто?" — у відповідь спитав храпливий голос тюремника.

— "Товаришка"

— "Товаришка?". — засміявся гірко. Ех, ти б так не відзивалася б до мене, якщо б ти мене ліпше знала. Ти мене зненавиділа б. А чого ти властиво прийшла? Може хочеш, щоб я висповідався у священика? О, ні, я не буду сповідатися!"

· "Помиляєтесь трохи, я знаю все, що ви зробили, однак до вас не маю ненависти." Большевик зареготався і підійшов близше неї.

· "Ти кажеш, що все знаєш. Та де ти все знаєш? Другі лиш дещо сказали тобі про мої злочини, щоб не вразити дуже панського серця. Але почекай, як вискажу тобі всьо, тоді побачиш, чи ти мене не зненавидиш."

Большевик попросив її сісти на тапчан, а сам клякнув перед нею з істеричним виразом лиця.

"Слухай, я буду тобі сповідатися!" І став розказувати своє життя. Страшні речі. Пітнів від самого оповідання. А вона зі жаху замкнула очі, а в голові її робилось темно. Коли знову отворила свої очі, побачила його великі чорні очі й зболілий вираз лиця. В тім моменті прийшов її на память образ когось подібного до нього, лиш у тій хвилині не могла собі ясно пригадати його.

Її ще більше зворушило, як побачила сльози, що котилися по блідім лиці большевика. Вже не могла всидіти. Зробилось її слабо коло серця і вона встала, застукала до дверей й саме як увійшов дозорець, вона впала непритомна. Дозорець виніс її з келії.

Як прийшла до себе, знову вернула до вязничної келії.

"Чого ти знову вернула?" зимно спитав большевик.

"Я вернула сказати тобі, що твоя правда. Не думаю, щоб на світі знайшлася людина, що могла б тебе любити; хіба лиш такі самі як ти."

Большевик гірко всміхнувся

— "І вони мене не люблять, бо вони любити не можуть."

Лучі лямпи впали на його лице. Тоді вона собі пригадала, кого він так дуже собою нагадує. То був образець страдаючого Христа, котрий вона все зі собою носила.

- "Нема нікого в світі, хто любив би тебе, крім одного чоловіка. Ось він, цей чоловік, і показала йому образець.

Большевик узяв його в свої руки й приглядається йому. Вона подала йому ще зеркало.

"Подивися на себе й пізнавай, хто це?".

-- "Цей образець представляє мене?

— "Так, — сказала вона, — цей образець представляє тебе, а також і Бога."

З острахом він кинув образець на землю і відвернувшися, підійшов до вікна. Вона підняла образок і поставила на стіл.

А большевик до неї "На що чекаєш? Чому собі не йдеш геть?".

— "Ти маєш моє зеркало"

Він знову глянув у зеркало.

— "Що ж ти бачиш? — питає вона.

- — "Лице розбійника — відповідає большевик.

— "Так? А чи ти знаєш, що цей Чоловік, що так виглядає як ти, колись висів на хресті близько два тисячі літ тому й дивився на твоє лице й бачив його так ясно, як це ти бачиш тепер? І як конав, то в його душі була одна думка, одно бажання, щоб не на дармо була його мука й смерть за тебе. Він тоді хотів, одного від тебе, щоб ти поглянув на Нього й попросив у Нього прощення. Кажу тобі, Він один любив і любить тебе, помимо твоїх гріхів і злочинів й готов тобі все простити. Тільки одного злочину не зможе тобі простити: нерозкаянности. Це одно може розбити Його люблячe Серце.

"Я знаю це, знаю" — важко застогнав большевик — та по всім тим, що я наробив, неможливо мені каятись. Я вже розбив Його серце. Ніхто не силував мене до тих злочинів. Я хвалився ними, радів... Для мене нема ратунку, для мене тільки одно пекло. І закрив лице долонями.

"Друже, — промовила ніжно пані, — чи ти знаєш церкву св. Сальвадора?"

— "Щось, собі пригадую."

"Там, поза тою церквою є капличка з хрестом. Коли не будь зайти тамтуди, в день чи в ночі, то все можна побачити людей у стіп хреста. А під тим хрестом видніють великі слова: Христос Опущених. Так, Христос опущених, терплячих, зненавиджених. Коли люди бачуть, що всі другі двері для них замкнені, вони йдуть сюди, а тут двері все отворені для них."

Большевик розпучливо впав на стіну.

"А я взяв Його в св. Причастю, а потім викинув у болото й потоптав ногами." І став ридати.

Вона зближилася до нього.

— "Чи ти знаєш, що я заздрощу тобі?" Він здивовано поглянув на неї.

— "Так, лиш одну особу ти в дійсности ненавидиш, а це себе самого. Ти любиш Бога, котрого ти колись хотів знищити, а тепер болієш над тим. Ти волів би до пекла піти, як зійтись із Ним, бо ти не можеш знести Його люблячого страдального погляду. Викинь ненависть і упір зі серця та не борись з любовю!"

Настала мовчанка.

· "Чи попросити отця Муноза, щоб прийшов?" — спитала по хвилі.

"Прошу, І... як Ваша ласка . лишіть мені образець Христа."

:———

На другий день вона знову стрінулась з отцем Мунозом.

— "Ну й що?" — питає.

· "Висповідався і помер сьогодні в 5-тій годині рано" -- була відповідь.

По сповіді, спитав мене, що міг би він зробити, щоб до чиста спокутувати свої провини? Я його заохотив погодитися з Божою волею й приняти смерть з любови до Христа, як задоситьучинення за свої гріхи.

- "Но, а чому ж його так скоро розстріляли?"

"Він сам прохав владу, щоб позволила йому вмерти ще сьогодні, бо чимскорше хотів ділом показати Христові свою любов до Нього. Я був з ним на місці страчення. Він попрохав у мене хрестика, притиснув його щиро до своїх уст і так пішов рішучим кроком на розстріл. Ще заки куля прошила його грудь, він розпростер свої рамена широко на вхрест і кликнув голосно ці свої слова: "Радуйся Христе Опущених! Радуйся Царю"!

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Москалики, Алберта за зміною календаря. Парохіяни церкви св. Спаса на Москалику по богослуженні 17. III. зібралися на мітінґ у справі зміни календаря. На мітінґу було 92 особи. Переведено голосовання і 90 осіб заявилися за зміною, одна особа проти зміни, а одна сказала, що вона невтральна. Зібрані вислали петицію до Преосвященного Кир Василія у Вінніпеґу, в якій просять позволити їм святкувати свої свята в греко-католицькім обряді в новому стилю. Під тією просьбою підписалися від комітету зібрання слідуючі особи: Петро Сірацький, Іван Федорук, Іван Морозюк, Дмитро Хміляр і Василь Малярський.

Федора, Алта. Українська греко-католицька парохія у Федора справила пущення 10 марта в домі пані Я. Ласківської. Всі гарно забавлялись до 12-ої години. Відтак Семен Нагірняк сказав промову в якій представив значіння пущення і заохотив присутніх перевести піст по християнськи. При тій нагоді пішла збірка на часопис "Світло", що принела $2.00. Щира подяка жертводавцям! При всякій нагоді памятаймо на наш релігійний часопис "Світло" й несім йому поміч, бо серед сучасної темряви він просвічує нам шлях нашого життя.

Парохіянин.

25-ЛІТТЯ СУПРУЖЕСТВА

(Іннісфрі, Алта.

11-го лютого п. Андрей і Марія Глусь святкували срібний ювілей свого супружого життя. При милій забаві згадали й про католицький часопис, що несе світло серед теперішньої темряви безбожництва П. Петро Глусь перевів збірку на пресфонд "Світла", що принесла $2.20

Дай Боже ювілятам щастя в дальшому їхньому житті, а жертводавцям щира подяка за піддержку Світла!

НЕБУВАЛА РОДИННА РАДІСТЬ

(Борщів, Алта.)

Небувала радість запанувала в домі Дмитра Грабця, коли в гостину приїхала його донька Домініка Марія, що в Згромадженні Сестер Служебниць у Мондері зложила свої обіти й ними всеціло віддала себе Господеві на службу. Ця гостина була рівночасно й працанням з родиною, бо Сестра Домініка зараз потім відїхала з Мондеру на працю до якої призначила її Божа воля.

До дому п. Д. Грабця несподівано зїхалась того дня уся рідня: бабка, стриї, вуйки, тітки з дітьми, хресні родиці і т. д., щоб разом потішитись зі щасливою родиною п. Д. Грабця, з якої Г. Бог вибрав собі доньку на службу.

В часі вечері п. Іван Куцій, як хресний батько Сестри Домініки зложив її гарні побажання та вручив від себе дарунок. Відтак пан Юрій Міцій промовив пару слів і вручив Сестрі також дарунок від її бабки, котра з радости не могла промовити до своєї внучки. Рівнож вся рідня з побажаннями витревання в службі Ісуса й успіхів у праці зложила дарунок та відспівала многолітствіє Сестрі Домініці.

При цій нагоді п. Ю. Міцій пригадав присутнім значіння нашої релігійної преси в теперішних часах і попросив п. Михайла Грабця, щоб перевів збірку на "Світло". Збірка принесла $3.60. Щира подяка жертводавцям!

Сестра Домініка зі зворушенням подякувала всім за желання і дарунки й від себе побажала всім щастя, здоровя і многих літ.

На останку промовив батько Сестри Домініки, подякував усім за так щире відношення до нього й його дорогої доньки й пожелав зібраним всякого добра.

Вечер проминув серед милої родинної гутірки. Щаслива та родина з якої Г. Бог покликує дитину до життя в монастирі.

Ю. М.

— **Мадярський уряд** зніс окреме міністерство для Карпатської України, а цей край у цілости втілив до решти Мадярщини

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Бл. п. Петронела Весс. Вильна, Алта.

Похорон відправив о. Ізидор Когут, ЧСВВ. В. І. П.

Бл. п. Анна Мулик
(Редвей, Алта)

День 17-го березня був днем великого смутку для родини Муликів у Редвей. Того дня померла їм дорога особа Анна Мулик.

Бл. п. Анна прийшла на світ 1883 р. в селі Мавнові, мостиського повіту. Приїхавши до Канади замешкала на фармі близько Редвей. Покійна оставила засумованого мужа Дмитра, двоє дітей Михайла й Анну, й двох братів Івана і Юрія.

Останню християнську прислугу віддало її велике число народу беручи участь у похороні дня 19-го березня.

Похоронні богослуження відправив Впр. о. Ізидор Когут ЧСВВ і виголосив пращальну проповідь.

По похороні відбувся спільний обід у домі п. Дмитра Мулика, на якому присутні зробили друге гарне християнське діло перевівши між собою збірку на католицьку пресу Світло й Українські Вісти. Збіркою занявся п. Василь Лажовський. Принесла вона $5.00. Всім жертводавцям щира подяка!

о. І. Когут ЧСВВ.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

Великодня Сповідь:

1-2. Лейк Белвю (У п. І. Бережанського)
3. Бувелон (У п. Ф. Панькова).
4. Красна Гора (У школі)
5. Богдан (школа).
Новий Київ (5-7)
Івасюки (5-7)
Москалики (6-7) Вел. Сповідь суб. 3-та год. пополуд.)
7. **4 Н. Посту й Благовіщення.**
Стар (Пено) (5-7)
Дервент ц. Вознес. (6, 7, 8).
Восток св. Николая (5, 6, 7)
Москалики
9. Петфайндер (школа)
Моркемб (9, 10, 11)
10. Блумінгтон (У п. К. Дзюбатого)
Гіллярд (Сповідь і Поклони)
12. Іннісфрі В. Ч. Хр. (12, 13, 14)
Мирослава (Школа) 12-го, год. 1.30 пополудні катехизація і сповідь дітей.
Скаро (12, 13, 14)
Ренфурлі (13 і 14).
14. **5. Неділя Великого Посту.**
Тофілд (13 і 14)
Ендро (14)
Вегревіл (13, 14). Субота 3-та година пополудні сповідь.)
Левой (15, 16) Сповідь у хаті п. Волінського)
21. **Неділя Квітна**
Лішор (19, 20, 21)
Чипмен (19, 20, 21)
Іннісфрі Р.М.Б. (19, 20, 21).
Вилингдон
23. Стрімстави.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

КВІТЕНЬ

ВЕЛИКОДНЯ СПОВІДЬ

2 і 3. Вівторок і середа - Айрон Ривер о год. 10 рано.
6. Субота — Давнінг — сповідь дітей о год. 10 рано.
7. **Неділя 4 П. і Благовіщення.** Давнінг
5. Пятниця — Куквил сповідь дітей о год. 5. вечером.
6. Субота — Куквил сповідь старших год. 6 вечером
7. Неділя — Куквил
9. Вівторок Сокаль (Сповідь о годині 10 рано.)
10. Середа — Смокі Лейк св. Параскеви. Поклони і сповід старших о год. 7. веч
11. Четвер Беліс—Спов. 10. р.
13. Субота Смокі Лейк св. Параскеви · Спов. дітей 10 година рано.
14. **Неділя 5 Посту.** Восетна місто, Смокі Лейк св. Онуфрія — Сповідь год. 7. в суботу вечером.
15. Понеділок — Восетна — сповідь год. 10 рано (коло Курили). Смокі Лейк (місто)
18 Четвер —Ту Лейкс. — Великодня Спов. о год. 9 р.
20. Субота Елдорена, Стрий. Спов. год. 10 р. Спов. старших год. 7 вечером.
21. — **Неділя Квітна** — Стрий Елдорена.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

КВІТЕНЬ

7. **Неділя 4 Вел. Посту. Благов. ПДМ.** — Брокенгед — Вел. Сповідь 6-го. Кенора — Вел спов. і Всеночне 6-го.
8. Алегра — Вел. Спов. 7-го (в домі п. Лисака).
14. **Неділя 5 Великого Посту.** Транскона — Вел. спов. 12 і 13-го вечером.
Босежур — Вел. Спов. 18-го вечером.
Садлов — Вел. Сповідь.
17. — Брайтстови — Вел. спов. 16-го вечером.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

— **Москва** відкликала з Франції свойого амбасадора Якова Суріца. Взаїмні відносини погані.

— **Японія** творить російську проти-советську армію в Манчуко, а також у хінських містах Шангаї й Нанкінгу.

СТАЛІНСЬКИЙ МИР ДЛЯ ФІНЛЯНДІЇ

ПРИГАДКИ

7. IV. — **Неділя 4 Вел. Посту. Благовіщення Пр. Д. Глас 4.** Всеночне. На утр. еванг. Луки зач 4. Служба Б. Васил. Вел. Ап. зач. 314 і 306. Єв. Мар. зач. 40 Лук. зач 3.

10. IV. Середа 5. В. П. Вечером утреня з Великим Каноном. (Поклони).

14. IV. — **Неділя 5 Вел. Посту.** Гл 5. На утр. ев. воскр. 2. Сл. Божа Вас. Вел. Ап. зач. 321 Єв. Марк. зач. 47.

Великий Піст. Заборонений час на гучні забави.

Місячне намірення: Зберігання справедливості згідно з 10 Божими Заповідями.

Місійне намірення: Милосерні діла.

Відміни місяця: Нів — 7. IV. Перша кватира — 15. IV.

Довгота дня: 1 квітня — 13 годи. 1 мінута.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка в домі пані Я. Ласківської, Федора, Алта .. $2.00
Збірка в домі Дмитра Грабця, Гейт, Алта. 3.60
Збірка на поминках у домі Антона Головайчука в Смокі Лейк, Алта. .. .. .75
Збірка по похороні бл. п. Петронелі Весс в домі Адама Грицьковського, Вильна, Алта. ... ... .75
Збірка по похороні бл. п. Анна Мулик, у домі Дмитра Мулика 2.50
Збіркою занявся п. Василь Лажовський.
Збірка з нагоди срібного ювілею подружого життя Андрея й Марії Глусів, Іннісфрі, Алта. Збірку перевів Петро Глусь 2.20
Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Статуї. Воскресення, Плащаниці, Фелони. Хоругви, Фани, Павуки, Чаші, Монстранції, Ліхтарі, Процесійні Образи й Хрести, Кивоти, Дзвони, та всякі інші потреби до наших церков.

Пишіть в Рідній Мові по катальог.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street
WINNIPEG, — MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (47) 8. Мондер, Алберта, 15-го Квітня, 1940. Mundare, Alberta, April 15-th. 1940. Vol. III. No. (47) 8,

Що Папа Говорить?

В теперішних сумних і тривожних часах з різних сторін приходять люди одинцем і гуртками до Ватикану, щоб висказати Св. Отцю свої болі, представити свої потреби й почути від нього слова правди, потіхи й благословення.

А Папа Пій XII. приймає всіх, що до Нього приходять з правдивою батьківською любовю і старається дати кожному поміч, на яку Його тільки стати. При таких відвідинах Папа дає дуже цінні науки, поради й вказівки.

І так у своїй промові до румунської групи, що недавно відвідала Св. Отця сказав Папа такі слова:

"Мир! Це слово коротко виражає, любі діти, наші бажання для вас... Першусього Ми бажаємо кожному з вас мира в серцю, який вас ніколи не опустить, якщо ви будете дбати про особисту й тісну злуку з Христом, якщо будете жити в Його ласці й заховувати Його заповіди.

Ми бажаємо для вашого народу внутрішнього мира пригадуючи йому, що католицька соціяльна наука, католицьке розуміння родини, католицька заповідь про братерську й загальну любов є тими могутніми чинниками для усмирення горожанських несупокоїв, для вирішення противенств між багатими й бідними, між робітниками й роботодавцями, а також між різними народами, що перебувають на території держави.

Вкінці бажаємо Вам зовнішного мира, благаючи Господа, щоб зволив у свойому милосердю заховати ваш край від бича війни й дати вам змогу продовжувати милосерну діяльність для жертв теперішного конфлікту."

Промовляючи знову до Пань Любови Папа сказав:

" Дорогі Доньки, тому що світ не знав любови втратив справжній мир; і не віднайде його знову аж доти, доки він знову на підставі справедливости не здвигне престолу любови. Людство загрожене новим потопом трівожно очікує повороту голуба, вістуна веселки мира. Одначе крилатий післанець не принесе загального миру одиницям і народам аж доки він не зірве на землі знову зелену оливну галузку, з дерева усмирюючої оливи, що росте й приносить свої овочі там, де є сонце любови.

**Блаженної Памяти
Впр. о. Навкратій Крижановський
ЧСВВ.**

ДІЛИМОСЬ СУМНОЮ ВІСТКОЮ З ЧИТАЧАМИ СВІТЛА, ЩО ДНЯ 10 КВІТНЯ, 1940 Р. У СТЕМФОРДІ, КОН. ЗЛ. Д. А. ПОМЕР НА УДАР СЕРЦЯ ВПР. О. НАВКРАТІЙ КРИЖАНОВСЬКИЙ ЧСВВ. ПРОТОІГУМЕН ОО. ВАСИЛІЯН У АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.

СМЕРТЬ ТАК ВИЗНАЧНОЇ Й ДОРОГОЇ ОСОБИ Є ВЕЛИКОЮ ВТРАТОЮ НЕ ТІЛЬКИ ДЛЯ ЧИНА ОО. ВАСИЛІЯН, АЛЕ І ДЛЯ ВСЬОГО УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ В КАНАДІ, ЩО ЙОМУ ПОКІЙНИЙ ВІДДАВ УСЕ СВОЄ ЖИТТЯ Й ТРУДИ В МІСІЙНІЙ ПРАЦІ ВІД 1903 РОКУ.

ДУШУ ПОКІЙНОГО ВЕЛИКОГО МІСІОНАРЯ-ПІОНІРА Й НЕВТОМНОГО РОБІТНИКА НА ЦЕРКОВНО-НАРОДНІЙ НИВІ ПРОСИМО ПОМЯНУТИ В СВОЇХ ЩИРИХ МОЛИТВАХ.

ОО. ВАСИЛІЯНЕ.

Спочив по Трудах

Впр. о. Протоігумен Навкратій Николай Крижановський, перший протоігумен американсько-канадійської Провінції вмер на удар серця в Стемфорді, Кон. Злучені Держави, проживши 64 років життя, 46 літ у монастирі, а 37 літ на місійній праці в Канаді.

Тридцятсімлітня праця Піоніра-Місіонаря так сильно підорвала Його здоровля, що Він у свойому місіонарському житті мусів перейти через 4 тяжкі операції. Але Боже Провидіння вирятувало Його через ввесь той час, хоч лікарі много разів тратили надію на Його видужання.

Ще в 1912 році пишуть Вони до Їх Ексцеленції Митрополита Кир Андрея: "Моєю працею, вже близько девятий рік, занадто чуюся перемучений. Кожний мені радить кинути на якийсь час все й піти на відпочинок принайменше на 6 місяців. Добра рада, але неможлива до виконання..."

Від останніх трьох літ недуга серця давалася відчувати щораз то сильніше їхньому й так слабонькому здоровлю. Дня 3. грудня недуга була так поважна, що перебули кілька днів у мондерському шпиталі. Всі лікарі налягали на них, щоб Вони таки усунулися від журб і клопотів і віддалися цілковитому кількамісячному відпочинкові. Вони й так зробили, виїхавши зовсім на кілька місяців до шікаговського монастиря.

Однак недуга серця таки поступала дальше. 14. грудня 1939 заслабли Вони знову на флю серця і почали кашляти кровю. Др. Сіменович пізнав пневмонію і зараз Впр о. Ігумен Сенишин відвіз їх до шпиталю. З січня їм на стільки полекшало, що Вони рішили поїхати до монтреальського монастиря на візиту. Але в дорозі знову зробилось їм слабо, а ще гірше, коли виїхали з Монтреалю, бо в Торонті мусіли знову перервати подорож і перебули в шпиталі від 5-го січня до 15-го березня. Навіть у цьому поважному часі Вони ще занадто вірили в свої сили бо написали, жартуючи: "Мають курувати моє серце, хоч я жадного болю не відчуваю." В торонтському шпиталі відвідали їх Ексц. Кир

Василій, Впр. о. Тимочко, Впр. о. Сеницин, Впр. о. Жидан.

В останньому листі зі 18. III. 1940 написали до Мондеру: "Від суботи я вже в Шікаго. З недугою серця годі дійти до ладу. Минулої ночі непокоїла мене до 4-ої години рано. Не знаю як ще мое здоровля покаже, але не маю надії бути в дома перед Великоднем." Від цього часу перервалася з Ними переписка. 11. квітня о год. 9-ій рано наспіла сумна вістка зі Стемфорду від Всеч. о. Процькова: "Вчера в ночі Впр. о. Протоігумен умер."

Сталося те, чого із боязнею від кількох місяців всі сподівалися. Ця сумна вістка зробила на всіх потрясаюче вражіння. Бо ніколи не виступає особа в цілій своїй величі так сильно й яскраво як при її страті в обличчі смерти. Удар монастирського дзвінка зібрав усіх Отців і Братів у домашній каплиці на щирі молитви, а відтак відправили всі Отці з Братами соборну заупокійну панахиду. В цьому часі з церковної дзвінниці залунали заупокійні сумні тони монастирських д з в о н і в, сповіщаючи втрату Дорогої Особи Впр. о. Навкратія Крижановського.

Впр. о. Н. Крижановський був широко знаною особою в в Канаді, Злучених Державах і Галицькій Україні, не лишень серед Українців але й чужинців. Ціле свое священиче-місіонарське життя провів на безустанних близших і дальших місійних подорожах, будучи дуже часто в Злучених Державах як і також кілька разів у Галичині. Займав у Чині много визначних, а одночасно дуже відвічальних урядів. Від 1933 року спочивав в Його руках провід американсько-канадійської Провінції.

Родився Впр. о. Н. Крижановський в селі Верхобужі, золочівського повіту на Західній Україні 22 V. 1876 р. Його батько, що займався вчительством називався Софроній, а мати А н а с т а с і я з родини Говдів. З Його родинного кружка знаемо про двох братів Луку і Андрея та трьох сестер Теклю, Юлію і Еву. В свойому селі Верхобужі побирали Вони початкові науки, а до ґімназії ходили в Золочеві. Як молодий 18-літний ідейний студент вступають Вони в розцвіті свойого життя до ОО. Василіян на новіціят в Добромилі. Під проводом тодішнього вчителя новиків Кир Андрея Шептицького кінчать свій новіціят 16-го квітня, 1896 року й віддаються гуманістичним, фільософічним і богословським наукам. По скінченні цих наук стають священиком 23. серпня 1903 року.

Лиш два місяці перебули священиком на рідних землях, бо вже 19 жовтня прийшло розпорядження від тодішного о Протоігумена П. Бапста, щоб виїзджали чимскорше до Канади на місійну працю. Про цю хвилю так згадують у своїх записках: "Замітне було при відізді, що коли дали нам пращальну вечеру в монастирі, то прийшов наче жаль покидати своїх. Це прощання видавалося наче похоронне й прийшла думка: Іду в світ за очі й не знаю чи буду мати колись спосібність стрінутися в більщому гуртку своїх Отців і Братів, що з ними зжилося в монастирі протягом девяти літ. Але думка спасати й ратувати людські душі розвіяла непотрібну й маловартну журбу."

Конець 1903 року кинув цього ревного молодого василіянина у вир місійної праці в Канаді й з цього становища звільнив Його щойно початок 1940 року. Загально знані е для нас важкі початки нашої української іміґрації в Канаді. Не було ні церкви, ні школи, ні каплиці, ні орґанізації, ні преси, ні навіть дому, де можна б склонити по цілоденних трудах свою голову до відпочинку. В Бівер Лейку о. Філяс, на Востоці о. Строцький, в Едмонтоні о. Дидик, в Йорктоні о. Делярий, а в Вінніпеґу о. Гура з о. Жолдаком, кромі цього 4 Сестри Служебниці в Мондері — отце ввесь релігійний капітал, що з ним треба було дороблятися і розбудовуватися українцям католикам на релігійно церковній ниві.

Перед молодим священиком-місіонарем станула велика початкова праця. Треба було все від найменших початків зачинати: отже вишукувати людей, орґанізувати їх в церковні громади, старатися про Божі храми й цвинтарі, чувати, щоб не лише майно але й душі безсмертні не дісталися в ворожі руки, а при цім всім, хоч самому будучи безпотішним, потішати других, скріпювати, підносити й освідомлювати так релігійно як і народньо. Все те виповнило першу десятку місійної праці молодого священика.

Не знайдемо мабуть нині ні однієї з найстарших кольоній, хоч і не знать як віддаленої, щоб у ній не працював Покійний. Монастирська хроніка переповнена найбільше отсими словами й зворотами: "Поїхав я... Відїхав я ..." Цілими літами треба було в перших часах тягатися з церковними річами в валізках і правити по тісних хатах богослуження, де нарід здушений з найбільшою терпеливістю вижидав їх приходу. Тут відправивши наше довге богослужения із проповідю і оголошеннями, забиралися отець Навкратій сейчас до катихизації. хрещень, вінчань і інших релігійних занять, щоб вкоротці знову виїхати якнайскорше до другої кольонії, чи місцевості, бо там також ожидали вірні на церковне богослуження

Діяльність Впр. о. Протоігумена не ограничувалася в цьому часі до священичо-місійної праці, але й обіймала широкі потреби народнього освідомлення та його збереження. Попри свою томлячу церковну працю старалються Вони вже 1903 року в Вінніпеґу, а від 1910 року в Мондері, щоб наші діти якнайбільше вчащали до школи при монастирях під проводом Сестер Служебниць і там вчилися попри анґлійську мову також і української мови. Для дітей будують Вони вже в 1912 році на фармі при монастирі в Мондері школу, де стало вчилося 120 дітей. Брали також живу участь в отвиранні кооператив, закладанні народніх домів, в старанні про отворення шкіл для наших вчителів. Радо спішили з заохотою й бесідою при різних культурно-освітних нагодах.

Своїм проникливим оком звертали Покійні о. Протоігумен не лише на тодішні потреби але й загально будучі. Сили пятьох священиків на обслугу стільки кольоній були безумовно замалі. Поле місійної праці, що з кожним роком поширювалося виснажувало зовсім сили дотеперішніх місіонарів. Поправа обставин не могла ніяк наступити без створення української греко-католицької Єрархії. Про те раз-у-раз майже в кожному листі згадують тодішному Протоігуменові Філясові: "Коли б був український епископ і більше священиків, не було б такого відступства, а навіть відступники вернули б", так писав 9. II. 1910. "Роблю що можу, скільки можу й доки сил стане, в надії, що ще цього року дістанемо епископа й більше число священиків," так пишуть 1910 року до Митрополита Кир Андрея.

Найважнішим ділом всеканадійського значіння було заложення Новіціяту. 31. серпня 1923 року. Мріяли про це діло ще від 1910 року й безустанно приґадували про це тодішним настоятелям. Вкінці за благословенням своїх Настоятелів, хоч зі слабими силами, бо треба Їм було в цьому часі мати на своїй голові поверх двадцять і кілька кольоній, про від Сестер, будову більшого дому, брак фондів а також і бути маґістром для своїх новиків. До цього монастир без знарядів, столиків, крісел, шафів і т. д. чималою журбою наповняв у перших початках Настоятеля місії. А проте, рішився виховувати молодих монахів, хоч дати цьому всьому раду не ставало ні сил, ні часу, ні здоровля.

Отворенням канадійського Новіціяту зраділи всі не лише в Канаді, але й поза її границями. Впр. о. Шкірпан з нагоди цієї події так писав до Покійного: "Цими днями надійшов лист від о. Василія (Ладики), що доручив також і карточку канадійського Новіціяту. Скажу Вам по щирості, що дуже втішився є цією молодю, що е Вашою потіхою і надією, яка виручить Вас на старі літа, коли вже не будете могли працювати." Ще краще написав о. Філяс: "Пише нам о. Филипів, що Преподобний Отець на серце не здужають. Вірю, бо знаю, що то значить мати стільки журб, що їх мають Преподобний Отець—від початку до тепер — без перестанку!! Справді "місіонарське серце." Але й Господь Йому благословить!! Створити Новіціят — це те саме, що оснувати Провінцію. А оснувати провінцію на це варта й місіонарського життя (о. Філяс 2. V. 1923).

І дійсно не минуло десять літ, як з Риму від верховного Заряду ЧСВВ прийшло письмо, що американсько-канадійська область стає від тепер канонічно-ериґованою Провінцією під назвою Пресвятого Ісусового Серця. Отворення американсько-канадійської Провінції було наче виданням грамоти повнолітности Василіянському Чину в Америці й Канаді й д о к а з о м, що Чин святого Василія Великого в Канаді так внутрішно розвинувся і назовні скріпився, що може стати від тепер самостійною Провінцією залежною без посередно від Архімандричого Заряду в Римі. Цього, що найбільше вложив старання в отворення цієї Провінції вибрано й першим її протоігуменом.

З тридцятсімлітньої праці в Канаді о. Крижановський найбільше провів часу в Мондері, бо аж 30 літ. Овочем Його без посередних чи посередних трудів, старань і заохот являеться величава церква в Мондері, що стягае тисячі вірних з найдальших сторін, головно в часі відпустів і конґресів. Прегарним овочем Його тридцятьлітньої праці е і також мондерський монастир, одиноке цього роду зі заведень, що в ньому виховується молоде василіянське покоління на працю для цілої Канади й Злучених Держав. Основання Друкарні ОО. Василіян у Мондері, як і також інших заведень і інституцій, що ними прибирае місточко Мондер український характер, це рівнож овоч Його тридцятьлітніх праць, зусиль і старань. Що Мондер мав нагоду вітати в себе такі великі постаті як Апостольського Делеґата Кассульо, Кир Андрея Митрополита, обох наших канадійських Єпископів і цілий ряд інших церковно-народніх одиниць — це також праця Покійного. Цей Мондер любили Вони, раділи його розбудовою і дуже жалували, пишучи з Шікаґо 5 січня: "Вчера було якраз 30 літ, як я прибув на стало до Мондеру. Жаль мені було, що я не міг відправити Служби Божої з цієї нагоди."

Особисто Покійний був надзвичайно милий і симпатичний. Своєю щирістю і невимушеністю потягав кожного, хто з ним стрінувся. Був невтомним працівником у правдивому значінні цього слова, й тому так скоро не жалуючи себе покинув нас. Велике набоженство плекав до Христового Серця і коли прийшло, щоб вибрати назву для канадійської Провінції, то надав її саме Христового Серця. Ніжне набоженство мав у свойому серці до Матеря Божої і просив, щоб на Його мертвих руках спочила посвята Синівства Матери Божої. Що середи правив Службу Божу в честь св. Йосифа й йому поручав усі матеріяльні журби, маючи їх чимало, щоб всю молодь убрати, дати їй поживу, мешкання і все, що потрібне для науки.

І люди, їх вірні й монаша братія, виявили при їх іменинах і інших торжественних нагодах свое синівське привязання. Ще минулого року, коли з приводу їх імянин Ігумен монастиря зложив їм бажання,

то Вони крізь сльози так відповіли: "Великою журбою для мене було колись це, що поле місійної праці з кожним роком розширювалося, а число священиків і так мале щораз більше через смерть маліло. В цьому часі здавалося, що вся праця ізза браку нових сил підупаде і змарніе. Тепер однак, коли бачу Вас тут коло мене в такому числі зібраних, що й хата заповнена й на коритарі тісно —то я дякую Богові й мое серце радіе, що бачу Вас стільки біля себе. Ви переймете й продовжувати мете дальше мою працю." Готовилися і цього року з концертом браття схолястики, але мусіли його замінити на "со святими упокой."

На життевій ленті Впр. о. Протоігумена добігав до кінця 64 рік його життя. Найбільше інтензивний час свойого життя перевели Вони на місійній праці в Канаді. При місійній праці застали чотирьох Отців із чотирма Сестрами, без домів, без церков і новіціяту... По собі оставили монастирі в Мондері, Едмонтоні, Виннипеґу, Монтреалі, Редвей, з місійними станицями в Ванкувері, Ройкрафті, а поза Канадою в Шікаго, в двох місцях і Брукліні із 42 Отцями, 32 богословами, 31 законними братами й новиками, що разом з усією монашою братією сягає тепер числа 108

В Особі Впр. о. Протоігумена поніс велику страту не лишень Чин св. Василія Великого, але й ціла наша греко-католицька Церква в Канаді. Смерть Його дійняла болюче кожного, хто Його знав. Тисячі одиниць ідуть у гріб, але їхньої смерти світ не відчувае. Є сотки таких, що по їх смерти лекше віддихається.

Алей е й такі, що своєю смертю роблять убогим ціле свое окруження. До таких саме величніх історичних Постатей належала Особа Покійного Впр. о. Протоігумена Навкратія Крижановського, ЧСВВ.

Однак і серед сього сумного досвіду, що його на нас зіслав милосерний Бог нехай буде Богові вдячність, що післав нам таку величну стать на американсько-канадійській землі, а від усіх нас нехай полинуть у цей час сердечні молитви перед Божий престіл за Його щиру й шляхотну душу.

Острогірка.

ЩО ПАПА ГОВОРИТЬ?

До одної ґрупи паломників, що складалась з 4,000 осіб сказав Папа отсі слова:

"Чимало народів втратило нині мир, бо їх пророки й їхні керманичі віддалились від Бога й Його Церкви. Деякі вістуни протирелігійної культури й політики замикаючись у людській буті й міркуваннях зачинили двері перед Божими й надприродними ідеями. Вони насильно відірвали твір від Творця, викинули зі школи і саль та судів Божественного, розпятого Учителя, усунули з родини, суспільних і народніх установ усяку згадку про евангеліе, та не змогли зовсім затерти глибоких слідів релігії.

Другі втікли далеко від Христа й Його мира і заперечуючи вікову традицію, що несла просвіту, добро й братерство, вступають у пропасть і темряву старинного поганства й модерного ідолопоклонства.

Хай вони будуть пересвідчені про те й порозуміють, що Христос, помимо відступства, заперечувань і напастей, був й все е біля них з простягнутими раменами й отвореним серцем, готовий сказати їм: Мир вам!, якщо тільки вони щиро й з довірям кинуться Йому до ніг з окликом любови: "Господь мій і Бог мій!"

ЦЕРКВА ПРИБІЖИЩЕ В ГОРЮ

Біда й терор так страшні в Галичині, що багато людей слабших нервів сходить з ума або поповнюе самогубство. Люди віруючі шукають у своїм горю потіхи в релігії й церкві. Багато осіб, досі навіть байдужі до церкви беруть живу участь у богослуженнях. Церкви так переповнені, наче б у них щораз була місія. І хоч заборонені проповіді, нарід слухае співаних Служб Божих, а по них молиться в голос навколішках зі зворушливим настроем. Ось як оповідае про це один із утікачів: "Одне бажання виростае тепер: бути в церкві, бути кожного дня, бути кожної хвилини. І всі йдуть, постійно йдуть, навіть здалеку. Я не можу передати вірно такого богослужения, слова за вбогі. Одно скажу: хіба камінь не зворушиться на вид і на зміст того, що називається — молитва в церкві тепер. По богослуженні вклякають люди навколішки й моляться, моляться вголос, хором. Нарід припадае до землі, цілуе її без перестанку, зливае слізьми й не хоче за ніяку ціну відорватися. Ніхто не хоче виходити з церкви: він готовий за неї впасти трупом, щоб оборонити ці дорогі пороги. Я бачив як старці й діти, плече об плече, майже обнявшися співали, ні, не співали, а кричали набожні пісні, щоб голос їх розносився до вух безбожників, що стояли на дворі. Це велика сцена, страшна, зворушлива. Я ніколи чогось подібного не бачив, не чув, мабуть ніде й не побачу. Цього не забуду до смерти". Люди приносять датки в натурі на вдержання духовників і церкви. Оці зворушливі картини, на яких не бракуе червоноармійців, сильно дразнять комуністів.

УРУГВАЙСЬКІ ГАЗЕТИ ПРО ВЛАДИКУ І. БУЧКА

Два великі уругвайські щоденники: "Ел Вен Публіко" й "Ла Трібуна Популар" помістили розмову своїх репортерів із Ексц. Преосв. Іваном Бучком. Репортери заявляють, що вони перший раз дістають повні та вірні інформації про Україну й українців та їхні змагання до волі й самостійности. З правдивим захопленням висказуються про особу українського Владики.

"Високо-освідчений, — так пише "Трібуна" — великий патріот, його легкість висказу набірае гірких відтинків, коли оповідае нам про історію свого краю й траґедію своїх співгромадян, про свое гаряче бажання свободи для гнобленої Батьківщини, про свою непохитну віру в майбутність України та свою певність у справедливість."

Що Думають Наші Православні Про Зміну Календаря

ПРАВОСЛАВНІ ГОЛОСИ ЗА ЗМІНОЮ КАЛЕНДАРЯ.

(Продовження).

Справа зміни календаря в Канаді й Америці дуже на часі. Її обмірковують і про неї говорять та пишуть так католики як і православні. Доси ми навели цілий ряд голосів зі сторони православних, що бажають негайної зміни юліянського календаря і те свое бажання опирають на сильних і переконуючих доказах.

Тому що справа поправки старого календаря е дуже важна й вимагає докладного висвітлення наводимо дальші голоси православних, що кидають нове світло на календарську справу й додають ще нові докази за зміною календаря.

Петро Зварич з Веґревил, Алта, один із визначних лідерів автокефального православя у Канаді помістив в У. Г. ч. 7, ст. 7 довшу статтю в якій доказуе доцільність і потребу змінити старий календар.

Ось важніші виїмки з тієї його статті:

"Здається, прийшла на мене знов черга сказати свою думку щодо зміни календаря, тим більше, що я порушив був цю справу 10 літ тому, а це було на Соборі Української Греко-Православної церкви в Йорктоні 1930 року.

Я тоді вніс був перед Собор резолюцію умотивовану фактами, з домаганням, щоби Різдвяні і Великодні свята (а вслід за цим і Вознесення та Зелені свята) УГПЦ в Канаді обходила після календаря нового стилю, а також щоби урочисті свята, які припадають в серпни й вересни, то е підчас жнив і молочення перенесені були на слідуючі по них неділі. На попертя цеї резолюції я навів багато сильних арґументів і цим викликав оживлену дискусію.

Перший забрав слово Архіепископ **о. І. Теодорович,** який **вповні годився** з моїми мотивами і доказами, а надто навів багато більше зі своїх спостережень і досвіду між українцями в Америці, виказуючи, яку і вони мають невиґоду і клопіт з опізненими українськими святами і кілько вони на тім морально і матеріяльно тратять. Оплески по скінченню промови о. Владики свідчили, що за резолюцією була б велика перевага, як би не була прийшла на чергу опозиція. З опозиційної сторони, як цего кожний з нас міг сподіватися, виступив о. В. Кудрик.. Арґументи о. Кудрика попер о. С. В. Савчук... о. Берик...

Вкінці вирішено вибрати колегію чи комісію з трьох осіб і припоручено їм цю справу перестудіювати основно, предложити свій результат на слідуючім Соборі, що мав відбутися в 1935 р. Чи ця комісія опрацювала який реферат, чи пляни в цій справі для Собору, що відбувся 1935 р. в Саскатуні, невідомо, бо про це ніхто не згадував і не питав. Хоч би були й мали що, то через Свистунову аферу не було на це ні часу, ні місця.

Та все ж таки ми **маемо надію, що справа календаря з конечности буде порушена і остаточно вирішена на надходячому Соборі в 1940 році. Це чей вже крайна пора, щоби цю пекучу справу поставити на порядок дня і або розвязати або розтяти цей гордійський ґудз для загального добра українців в Канаді.**

Я певний, що коли б до цего прийшло на православнім Соборі цего літа, то до кінця цего року і наші браття католики довершать зміну...

Ми бачимо і розуміемо, що нам дуже невигідно і неприемна бути назадниками, пізними Іванами і величатися спізненими святами.

Дописувачі до 2 і 3 чч. "Українського Голосу", а то п. М. Д. "Чи треба зміни календаря" і п. В. Дрогаївский "Дві культури" аж надто переконуючо це доказали, що зміну треба перевести. Я тільки піду крок дальше вперед і **пропоную, щоби це сталося цего Р. Б. 1940** і то на Соборі УГПЦ в Канаді. Хай цей 1940 рік стане тим переломовим роком, і на це е чимало поважних історичних причин, крім вище наведених. **Ми досі обороняли цей "статус кво" вірячи, що наші опізнені і відмінні свята відріжняли нас від поляків і противорічили дивізови, що то "вшистко едно". Тепер цей страх і арґумент відпав, небезпека польської асиміляції минула,** пропала на віки. Знаемо, що **навіть румуни і отяжілі болгари змінили старий на новий календар, —** чи по волі, чи по неволі, то інша справа — але змінили.

Коли наші церковні власти не мають охоти, чи відваги це зробити, то на мій погляд наші світські орґанізації мають повне право це вирішити прим. СУС чи БУК і поставити свое домагання до затвердження властям церковним...

На цій реформі ми нічогісінько не стратимо, а дуже багато скористаемо. В очах анґлійського загалу ми станемо висще. Наші діти будуть відчувати ту дійсну радість, коли побачать, що й наш "Крісмес" такий самий важний, як і анґлійський, а не спізнений, понижений. Позбудемося клопоту святкувати подвійні свята, а то анґлійські і українські, бо цего забагато і приходить до невитримання для містової української інтеліґенції..."

(Далі буде).

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 31:1-21

ЯКІВ ВІДХОДИТЬ ВІД ЛАВАНА.

1. Почув же Яків слова синів Лаванових, що говорили: Узяв Яків усе, що було в нашого батька й з того, що було в батька нашого здобув усю таку славу.
2. І бачив Яків лице Лаванове аж воно не було до нього таке, як учора й третього дня.
3. І каже Господь Яковові: Вертайся в землю твойого батька й до дому твого й буду з тобою.
4. Післав же Яків і поклнкав Лію й Рахилю на поле, де були стада.
5. І каже їм: Бачу я лице батька вашого, що воно не є таке до мене як учора й третього дня; Бог же батька мойого був зо мною.
6. І самі ж знаєте, що всією моєю силою працював я батькові вашому.
7. А ваш батько ошукав мене й перемінив мою плату десяти ягнят; та не дав йому Бог скривдити мене.
8. Як скаже було так: Пестрі будуть плата твоя тоді котяться всі вівці пестрими; як же скаже: білі будуть плата твоя, тоді котяться всі вівці білими.
9. І відняв Бог усю скотину в батька вашого й оддав її мені.
10. І сталося того часу, як вівці гуляли приймаючи в лоні й бачив я моїми очима в сні: і це козли й барани спинались на вівці й кози біляві й сорокаті й попелято цятковані.
11. І каже мені ангел Божий у сні: Якове! Я ж кажу: Що є?
12. І каже: Споглянь твоїми очима й дивись, як козли й барани спинаються на вівці й козли біляві й сорокаті й попелято цятковані; бо видів я все, що тобі Лаван виробляє.
13. Я є Бог, що явився на місті Божім, де намастив еси мені стовп й обітував мені там обіт; тепер же встань і вийди з цієї землі й вертайся у твою рідну землю і буду з тобою.
14. І відповідаючи Рахиля і Лія сказали йому: Хіба є тутеньки нам частина або наслідця в домі нашого батька?
15. Хіба ж не за чужениць уважає він нас; попродав бо нас і проїв наше срібло.
16. Все багацтво й слава, що відняв Бог у нашого батька, буде наше й дітей наших; оце ж тепереньки, що тобі сказав Бог, роби.
17. Вставши же Яків посадив свої жінки й свої діти на верблюди.
18. І забрав усе своє майно й увесь свій добуток, що здобув у Мезопотамії й все своє, щоб вертатись до Ізаака, свойого батька, в ханаанську землю.
19. Лаван же пішов стригти свої вівці, а Рахиль покрала ідоли в свойого батька.
20. І затаїв Яків перед Лаваном Сирійцем, щоб не сказати йому, що втікає.
21. І втік сам з усім своїм і перейшов ріку й вийшов на гору Галаад.

ПОЯСНЕННЯ

1. Щастя Якова викликало у Лавана й його синів завидть і ненависть і це проявлялось у їхніх словах і поведенні. Вони стали глядіти на Якова, наче на якого розбишаку, що позбавляє їх майна.

Славу. В св. Письмі під славою розуміється деколи багацтво, що ним маєтні люди. хваляться і яке звичайно спричиняє поважання у других.

2. Як учора й третього дня — Це такий еврейський зворот і означає: як давніше.

3. І каже Господь. Г. Бог часто промовляв до старозавітних праведників у сні сам, або через ангела.

1-3. Яків наводить три причини чому покинув дім Лавана: 1. Зневажливе поступовання Лаванових синів. 2. Лихе успособлення Лавана, до нього, що виявилось уже навіть на лиці. 3. Виразний Божий приказ.

7. Лаван у своїй захланности часто зміняв угоду на некорисіть Якова, та Господь, що опікувався Яковом не допустив, щоб він був через те покривджений.

Десяти ягнят. Число десять береться деколи як число неозначене в значінні: часто. (Пор. Лев 25:26. Числ. 14:22). Декотрі цей висказ толкують так: змінював мою заплату через пять літ, бо ягнята в теплих краях звичайно родяться два рази до року.

8. Всі вівці = переважно, майже всі, так що число інших овець було дуже мале.

9. Бачимо тут на Лавані, як Г. Бог карає захланність.

10-12. З цих слів показується, що незвичайне розмноження різнобарвних черед, що після угоди (гл. 30:32-34) належались Яковові, треба приписати самому Богові, що способи вжиті Якововом (30:37-42) для розмноження різнобарвних черед поблагословив незвичайним успіхом і поміг Яковові зробити собі відшкодовання за кривди дізнані від лакомого Лавана.

13. На місці Божім. — по евр: Я є Бог з Бетель. Г. Бог пригадує Яковові на свою обітницю про особливу опіку над ним дану в місцевості Ветиль. (Пор. 28:18).

14-15. Не тільки з Яковом, але й зі своїми доньками поступив Лаван нечесно. Він поводився з ними не як зі своїми дітьми, а як зо служницями та використовував їх. Тому Рахиль і Лія не сподівались дістати від свойого батька ще якоїсь частини майна.

19. Ідоли, по еврейськи: терафім — були це малі фігури, що мали пригадувати померших членів родини, а заразом узнавано їх за богів. Дехто говорить, що це були маленькі статуї поганських божків, яких уживали до відгадування будучности, відшукування загублених річей і спроваджування погоди або дощу на землю. (Пор. Зах. 10:2). Знову інші кажуть що це були талізмани, в яких вірено, що помагають людям остерегтись від злого.

З цего, що такі ідоли були в домі Лавана видно, що й там вдерлося ідолопоклонство й що. також Рахиля була заражена гіршачим впливом забобонних вірувань. Рахиль украла ідолів або зі забобонного страху, щоб батько шукаючи в них правди, не довідався про напрям втечі Якова й за ним не гнав, або може тому, щоб привести до свойого нового дому родинних божків, які нею опікувалися б.

21. Ріка, що її перейшов Яків називається Евфрат.

БОЖА НАУКА

ПРИЛЮДНИЙ ВИСТУП ІСУСА ХРИСТА

1. Хрещення Ісуса Христа

В околицях ріки Йордану жив святий Іван Хреститель, син Захарії й Єлисавети. Він ще перед своїм народженням був вибраний Богом на Христового Предтечу, що мав приготовити людей на прихід Спасителя. Іван Хреститель вів життя пустинника й проповідав: "Покайтеся, бо приближилося небесне царство." До нього приходило багато людей, визнавали свої гріхи, а Іван хрестив їх у ріці Йордані. І говорив до людей: "Я хрещу водою, та прийде сильніший від мене, що буде вас хрестити Святим Духом і огнем."

Коли Ісусові Христові було тридцять років, прийшов Він до Івана, щоб хрестив Його. Іван зборонявся, кажучи: "Мені треба в Тебе хреститися, а Ти приходиш до мене?" Христос у відповідь сказав йому: "Лиши це тепер, бо треба нам сповнити всяку правду." Тоді Іван охрестив Його.

І відчинилося небо й дався чути голос Бога Вітця: "Це Син мій улюблений, котрого я собі вподобав". І зійшов Святий Дух у виді голуба на Ісуса Христа.

Іванове хрещення було тільки прообразом Христового, новозавітного хрещення.

2. Діявол Спокушує Ісуса Христа

По хрещенню пішов Ісус Христос на пустиню, де перебув сорок днів і сорок ночей на молитві й пості. Тоді діявол три рази спокушував Його, обіцюючи Йому марну славу й всі багацтва землі. Ісус Христос відкинув всі спокуси, а за третім разом сказав до діявола: "Геть від мене, сатано! Тільки одному Богові треба покланятися й Йому одному служити." Тоді відступив діявол від Христа, а прийшли Ангели й служили йому.

3. Вибір Апостолів.

По сорокденному пості розпочав Ісус Христос учительську працю. Ходив по Святій Землі від села до села, від міста до міста, проповідав Євангеліє, робив людям багато добра й творив чуда. Зпоміж своїх учеників вибрав дванадцятьох Апостолів, які завсіди з Ним ходили й були свідками Його діл і слів. Імена Апостолів такі: 1) Симон, якого Христос назвав Петром, 2) Андрій Первозваний, 3) Яків старший, 4) Іван Євангелист, 5) Филип, 6) Натанаїл Вартоломей, 7) Матей Євангелист, 8) Тома, 9) Яків молодший, 10) Симон Зилот, 11) Юда Тадей і 12) Юда Іскаріот, який опісля зрадив Ісуса Христа, а на його місце вибрано Матія.

Коли Ісус Христос став навчати людей?

Ісус Христос став навчати людей, коли мав тридцять років.

Що попередило прилюдну науку Ісуса Христа?

Прилюдну науку Ісуса Христа попередили слідуючі події:
1) Святий Іван Хреститель охрестив Ісуса Христа в ріці Йордані;
2) Ісус Христос перебув сорок днів і сорок ночей на пустині на молитві й пості й поборов спокуси діявола.

Що незвичайне сталося при хрещенню Ісуса Христа?

При хрещенню Ісуса Христа перший раз обявилася людям Пресвята Тройця: Бог Отець промовив з неба, Божий Син хрестився в Йордані, а Бог Дух Святий явився у виді голуба.

Що спокушує на до гріха?

До гріха спокушує нас головно: злий дух, лихі люди й наші злі склонности (пристрасти).

Що треба нам робити, щоби побороти спокуси?

Щоби побороти спокуси, треба стерегтися їх і молитися.

Хто остерігає нас перед гріхом?

Перед гріхом остерігає нас: Ангел Хоронитель, добрі люди й наша совість.

Що це є чужі гріхи?

Чужими гріхами називаємо такі гріхи, якими ми ще й інших людей приводимо до гріха.

Котрі є чужі гріхи?

Чужі гріхи є:
1) принаджувати до гріха, 2) радити до гріха, 3) приказувати грішити, 4) дозволяти на гріх, 5) мовчати на гріх, 6) помагати до гріха, 7) хвалити гріх, 8) не карати гріха, 9) боронити гріх.

* * *

Поучення: Память хрещення Ісуса Христа святкуємо в нашому обряді дуже торжественно дня 6 (19) січня. Це свято називаємо Богоявленням, бо тоді обявилася Пресвята Тройця. Як у навечеріє Христового Рідзва, так і перед святом Богоявлення є піст і спільна вечеря з подібними звичаями й обрядами, як перед Різдвом. По вечері співають пісні, що називаються щедрівки, а від них і цілий вечір називаємо Щедрий Вечір.

В день навечеря Богоявлення по Службі Божій відбувається водосвяття в церкві. А в сам день Богоявлення по богослуженню йде торжественний похід з церкви на ріку, або на став, або до приготованих збірників води, й відправляється велике водосвяття. Такого гарного богослуження нема в ніякому іншому обряді. Опісля священик ходить зі свяченою водою по домах.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то правда, що католики в церкві мають ідоли й моляться до них?

ВІДПОВІДЬ: Ні, то неправда. Такий закид проти католицької Церкви видумали всілякі протестантські сектанти, що бачуть у католицьких церквах образи й статуї, а не розуміють якслід католицької науки про почитання образів й статуй та про почитання святих. Ми побачимо ясно всю безпідставність цего закиду сектантів, коли добре розберемо що то є ідолопоклонство й яка є наука католицької Церкви про почитання образів, статуй і святих.

Ідолопоклонство є це віддання Божої чести сотворінню, живому чи неживому, пр: богопочитання сонця, огня, звірят, людей, божків.

Ідолопоклонству віддаються погани, що не маючи правдивого знання Бога, почитають як Бога сонце, місяць, зорі огонь, вітер, воду, звірята пожиточні й шкідливі або божки витесані з дерева чи каменя.

З ідолопоклонством не треба утотожнювати почитання образів, фігур і святих. Каже св. Павло: "Знаємо, що ідоли ніщо в світі, й що нема іншого Бога, тільки один." (І. Кор. 8:4).

Отже ідол це другий бог, якого нема, це фальшивий бог або божок, це бог видимий і зроблений руками людей, що не знають правдивого Бога. Такі люди уважають сотворіння, або фігуру за Бога й їм як Богові покланяються. Те їхне богопочитання відноситься до тих творів Божих, а не до самого правдивого Бога.

Образи й фігури в христіян католиків представляють правдивого Бога або правдивих осіб, що є святими.

В образах і статуях католики розрізнюють матеріял, з якого вони зроблені (камінь, полотно, папір, фарба) **і особи, що їх образ чи статуя представляє.**

Честь, яку католики віддають образові чи фігурі не відноситься до самого образу як такого, а до особи, що її образ представляє.

Ми, католики не дивимося на образи чи фігури, як нерозумні телята на мальовані ворота, а як розумні люди, що споглядаючи на образ переносимося гадкою, вірою серцем і побожністю до самої особи Христа, чи Божої Матери, чи Божих Угодників і їм віддаємо честь і поклін. І ми зовсім не кажемо, що образ або фігура є для нас богом, ані навіть не кажемо, що образи або статуї віддають нам точнісінько подобу святих осіб, бо це добре розуміємо, що між особою живою і в небі прославленою, а між малюнком тої особи заходить велика різниця. Але почитаючи образи й статуї ми помагаємо своїй душі лекше собі пригадувати на Бога й Його святих і живіше збуджуємо собі в серці побожні чувства. А це робити є й розумно й чесно й релігійно, не як погани, або ідолопоклонники.

Коли б католики малювали образ видуманого, ложного бога й йому віддавали Божу честь, то це було б ідолопоклонством. А коли вони малюють видимий образ Бога невидимого й Йому покланяються, то вони не ідолопоклонники, а Богопоклонники.

Рівнож коли католики почитають святих, то не віддають їм найвищої чести, богопочитання, що належиться одному правдивому Богові, вони не вважають їх за богів чи за богинь і їм божої чести не віддають, але віддають їм таку честь, що їм належиться як сотворінням за їх святість. Почитання святих отже дуже різниться від почитання Бога, однак йому не противиться. Почитаючи святих Божих угодників, Божих приятелів, ми почитаємо також тим самим і Бога що своєю ласкою зробив їх наче живими відбитками своєї святости й досконалости.

Тому, що при почитанні образів і фігур почесть відноситься не до образа, а осіб, що є зображені, інакше є почитання образів, на яких є зображений Бог, І. Христос, Пресвята Тройця, (тут є богопочитання) **а інакше є почитання образів на яких є зображені святі,** (тут уже є не богопочитання, а почитання належне святому сотворінню).

Зі сказаного отже бачимо, що образи й фігури в католицьких церквах не можна рівняти з ідолами, а почитання їх не можна ніяк уважати ідолопоклонством.

ЗАПИТ: Чи мусимо стояти в часі цілої Служби Божої, чи можна деколи сидіти, бо часом годі вистояти до кінця Служби Божої, так ноги болять від довгого стояння.

ВІДПОВІДЬ: Нема такого припису, що вірні мають цілу співану Службу Божу вислухати стоячи. Одначе дуже не гарно було б через цілу Службу Божу сидіти. Відповідно до важности молитов і чинностей в часі Служби Божої належить стояти, клячати, а на деяких частях можна сидіти.

Треба стояти: 1. Коли священик кадить престіл й людей. 2. Коли людям дає благословення. 3. В часі "Єдинородний Сине", Обходу з евангелієм, "Святий Боже", в часі читання св. Євангелія, підчас "Іже Херувими" й Великого Входу, на 'Вірую', 'Достойно есть', 'Отче наш' і при кінці Служби Божої від молитви: "Благословляяй благословящія..." аж до кінця.

Треба клячати: 1. Перед освяченням від 'Свят' аж до 'Твоя от твоїх...' 2. В часі св. Причастя від "Вонмім! Святая Святим" аж по кінець св. Причастя, коли священик обернений до людей з чашею каже: "всегда, нині і присно і во віки віков."

Можна сидіти: 1. В часі ектеній і співу антифонів. 2. В часі читання "Апостола". 3. В часі проповіді. Добре було б, щоб цих вказівок всі, все й всюди придержувалися б по наших церквах, бо воно багато причиниться до краси нашого богослуження і викличе миле враження та збудовання у людей.

ПРЕОСВ. ЕПИСКОП ІВАН БУЧКО ПРИЇЗДЖАЄ ДО КАНАДИ

В Українських Вістях ч. 14 появилась отся новинка:

Довідуємося з певного джерела, що Їх Ексцеленція Іван Бучко, Епископ-Помічник нашого Митрополита, закінчив Апостольську Візитацію в Бразилії й Аргентині, та виїхав до Ріо де Жанейро (в Бразилії) коло 15 березня. Там відвідає Апостольського Нунція, полагодить ріжні справи, всяде на корабель і приїде до Ню Йорку. Відтак поверне до Филаделфії, відвідає Їх Преосвященство Кир Константина, українського католицького Епископа Злучених Держав. Відтак приїде до Вінніпегу.

Докінчення візитації в Бразилії пішло досить гладко, без ніяких труднощів. Сподіємося, що милосерний Господь, що супроводив ту візитацію стільки хрестиками й упокореннями, поблагословить і гарними успіхами. Треба тільки конечно своєї української католицької Єрархії церковної.

Молимося за щасливу подорож Їх Ексцеленції Кир Івана; радо й з отвертим серцем всі повитаємо Його в Канаді.

Сподіємося приїзду Преосвященного Івана до Канади коло Великодніх Свят.

Большевицькі Тортури

Большевики вже добре вславились тим, що вміють катувати людей. Катують вони не тільки тіло але й часто душу. Ось про ті катування-тортури душі так розповідає один утікач з Галичини: "ГПУ кличе до себе людей на переслухання. Покликаний приходить і чекає. Довго чекає. Потім приходить ґепіст і віддає його в руки другому ґепістові. Той веде до третього. Ця процедура триває довго й вона вже впливає на душу людини, ломить її, або розброює. Тоді ведуть під одні двері, де ніби мають переслухувати...

Ґепіст виходить. Покликаний стукає. Тихо. Стукає знову. Мовчанка. Пробує відхилити двері. Але вони замкнені. Чекає далі: пів години, годину, дві. Приходить знову ґепіст і веде під другі двері, сам відходить. Історія та сама. Аж по довшому часі відмикаються двері: кличе його комісар. В кімнаті сам або кількох їх: один з них сидить, ніби дуже занятий, мабуть стенографує. Комісар ставить питання. Покликаний відповідає. Комісар ходить, покурює, думає так з 10, 20 і більше хвилин. Потім ставить друге питання. Покликаний відповідає. Комісар далі ходить мовчки, ніби забув справу. Таке переслухання триває довго, дуже довго. Буває, що всі нараз ставлять питання, ніби жартують. Револьвер на столі.

Старші й молодші, повернувши домів з такого переслухання, не могли довгий час прийти до себе. Багато з таких плакали, як діти. Самі не знали чому. Нікого не бють, але душевні тортури такі важкі, що не має людини, перебороти їх. Один вязень, якого катували колись фізично поляки, вийшовши з переслухання ГПУ заявив, що волів би, щоб його били, мучили до умління. Большевицька метода комісарів не до подумання страхітлива.

Буває кличуть людину на переслухання. Дають питання, а потім "радять" співпрацювати з ГПУ. Заскочена жертва, чесна людина, хитається і шукає дороги викрутитися. А комісар тільки наставляє йому папір на підписання, щоб доносити про все, що діється в його знакомому окруженні. Хто відказується на місці не повертає вже ніколи домів. Його спрятують так, що ніхто не знатиме, коли й де. Багато з таких, що підписали папір "співпраці" з ГПУ, а мали можність, ще того самого дня вивтікали. Одинока дорога, якщо хоче жити. Багато людей — розказує втікач — про яких ніхто не мав би й крихітки підозріння, сьогодні мусіли піти в ГПУ.

Є це бридка система комісарів ломити молоді характери й внести тим способом моральний упадок і розгардіяш.

І такі тортури терплять десятки чесних людей у Галичині.

Молімся до розпятого Христа, щоб поміг українському народові чимскорше позбутися большевиків, тих опирів і зазнати днів волі й радости!

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереня прийшла на світ 2 січня 1873 р. в домі Людвика й Зелі Мартін, у місточку Аленсон у Франції.

Вже в перших літах її дитинства під діланням св. Духа проявляються чарівні проблески її душевної краси.

ПЕРШІ КРОКИ НА ДОРОЗІ ПОБОЖНОСТИ

Бажання завсіди подобатися Ісусові, або щонайменше не ображати Його й не засмутити, давали вже дитині силу, що вона поконувала деякі наклони своєї натури. Ось маємо приклад. Коли найстарша сестра Марія вернула вже з монастиря в Манс, вчила дома Селінку, що мала три роки й вісім місяців старша як Тереня. Однак Тереня конче хотіла бути при викладах. Це не було без користи, бо каже пані Мартін, що при кінці грудня 1875. р. заки ще Терені було повних три роки, вона вже розпізнавала всі букви й починала вже читати. (Лист до братової, 23. XII. 1875).

Вона ставала заєдно більше чарівна. Мати пише кілька місяців пізніше до Павлини: "Вона така, що я не бачила такою вас ніодну" (22. III. 1877).

Тому, що цікавість дитини була нераз невідповідна, Марія боялася, що це буде перешкоджувати її при навчанні сестрички. І так не завсіди запрошувано Тереню на виклади. Але вона не вагалася сама прийти.

"Одного дня, оповідає нам Марія, я побачила її під дверми моєї кімнати. Вона намагалася їх отворити. Але була ще за мала, щоб досягнути клямки. Я гляділа, що вона буде робити. Чи буде плакати, чи попросить кого, щоб її отворив? Але ні. Вона нічого не сказала. В своїй безсилі вона показала свій біль тим, що сіла собі під дверми.

"Я розповіла мамі, що сталося. Мама казала: не треба її позволити, щоб вона таке робила!

"На другий день те саме повторилося. Тоді я сказала її: Тереню, ти робиш тим прикрість Ісусикові! Вона поглянула на мене дуже вважно. Вона добре це зрозуміла й уже опісля ніколи того не зробила."

Дивне диво! Під впливом чеснот улитих до душі в св. хрещенню, а які дбайливо мати своїми стараннями розвинула, страх Божий і Його любов уже закинули в душу цієї дволітньої дитини насіння, що розвивалося в діла, повні надприродної заслуги.

ДУШЕВНІ БАЖАННЯ ПАНІ МАРТІН

Пані Мартін пригадувала собі на свої бажання, коли вона ще була молода мати. "Всі діти посвятити Богові!" Яка це радість! Давно вона боялася, що це лише пуста мрія. Але тепер зачала вже сподіватися, що її надії не будуть зовсім ошукані. Її перша донечка Марія, правдиво побожна, повна посвяти, що заєдно зростала в простоті й скромності давала вже пізнавати на собі покликання до монастиря. Можна було трошки побоюватися, що Павлина буде дещо зарозуміла на свої заєдні поступи в науці. Однак вона була так само послушна, як і працьовита тай ще більше вірна в своїй побожності як у приготуванні своїх іспитів. Так само і вісті з монастиря, де виростали доньки пані Мартін, були для матері дуже радісні. Вона писала тоді до Павлини: "Ти справді моя дорога дитина. Ти даєш мені силя переходити крізь життя з терпеливістю.... Я вдячна тобі, що ти стаєш нашою радістю для всіх. Дорогий Господь надгородить тебе в цім і в тім світі. Навіть бо й в цім житті найбільше щастя це, як хто робить свій обовязок." (5. XII. 1875).

Леонія, хоч із шорстким характером, так дуже привязалася була до своєї тітки-монахині, що можна було додумуватися, що колись вона піде за нею до монастиря. 1875 р. пише Сестра Марія-Дозитея до свого брата, пана Ґерін: "Леонця робить гарні надії на будуче. Це дитина, правда, трохи тяжка до виховання, але вона має золоте серце. Бачу, що має добрий розсудок. Крім того сильний і гарний характер. Коли мала побачить раз свій обовязок, ніщо вже її не стримає."

1875. р. Селінка мала вже шість років. Мати каже, що "вона мила, дуже добре все розуміє, й буде колись прегарна, коли Господь затримає її при житті." (Л. з листопаду 1875.). Треба знати, що вона була заєдно слабовита.

Щодо найменшої, то її несподівані слова й завваги понад її вік показували так ясно, що в ній перебуває св. Дух, що ніхто не міг би заперечити тої надії, що колись Він собі забере на все її серце.

Щоб підтримати свої щасливі мрії, пані Мартін посвячувала свої рідкі вільні хвилини на читання книжок, які пригадували її на радощі монашого життя. Ті радощі колись її саму потягали до себе й тепер вона бажала їхнього задоволюючого чару для своїх доньок більше, як колинебудь.

Вона писала тоді до своєї доньки Павлини: Я читаю тепер життя святої Шанталь... Я ціла захоплена. Це тим більше для мене цікава книжка, що я так дуже любила монастир візиток. Але тепер я його люблю більше, як коли небудь іноді. За як незмірно щасливих уважаю я тих, що там покликані!" (5. XII. 1875). Кілька ж тижнів опісля вона знову пише до неї: "Цілий час я мрію про монастир і про самоту. Не знаю, справді, як це воно не стало моїм покликанням при тих бажаннях, які я заєдно маю, щоб або остатися невіддана, або замкнутися в якім монастирі. Хотіла б я дожити тепер пізної старости, щоб удатися на самоту, як уже всі мої діти будуть забезпечені." (Лист 16. I. 1876).

Та на жаль, ці надії на довге життя й на спокійну старість у тишині якого монастиря не мали бути сповнені на цій землі. Господь мав інші заміри про цю визначну християнку, яка приготувала для Нього здалека душі монахинь. Через заслуги терпінь, які вона перенесла героїчно, вона вплинула на виховання своїх старших дочок, а для своєї маленької Терені, вже наперед призначеної до неба, виблагала ласк, які зроблять колись із неї найчистішу жертву милосерної Любови!

ПЕРШИЙ РОЗКВІТ ЧЕСНОТ ТЕРЕНІ. —ПЕРША ВЕЛИКА БОЛЮЧА ПРОБА.

"Ціліське моє життя Господь старався мене огортати любовю. Мої перші спомини записані усміхами й найбільше ніжними пестощами", говорила сама Тереня в своїй "Історії одної душі" (розділ 1). Свій скорий потяг до доброго, що його ми вже пізнали дещо, Тереня пояснює через вплив тих святих почувань і через домашні чесноти, на які вона гляділа. Треба нам іще додати тут і тверде ділання досвідів, які звернули її молоденьку душу до небесних радощів. На порозі життя вона пізнала минущість туземного щастя.

Заки ми підемо дальше за поступом її дитинної побожности, треба нам завершити собі образ цього родинного життя, де відречення тісно лучилося з любовю й де посвята кожного викликувала зо сторони всіх інших через свій приклад повні заслуг змагання.

Насамперед зазначім ці справи, що їх виконували батьки щодень перед очами Терені. Це мусіло дати її високе цінення обовязку. Так зібрані черти дадуть нам повний образ цієї християнської родини.

ПРИКЛАД ЧЕСНОТ РОДИЧІВ СВ. ТЕРЕНІ

Ми вже подивляли великий запал до праці в пані Мартін. Однак її муж не лишав її саму, щоб вона мучилася над своїми коронками сама. Він звинув свою попередню торговлю прикрасами й годинниками. На його домі тепер стояла мармурова таблиця з написом: ЛЮДВИК МАРТІН, виробник аленсонських коронок. Це була правда написана про господаря дому. Він брав велику участь у спільнім ділі. Він то якраз їздив у справах виробу й далеких достав, він часто провадив рахунки. Ці справи приносили з собою нагоди до чеснот. Маленька ж Тереня, що від найменшого свойого віку все добре завважувала, спостерігала їх, хоч може не оцінювала ще їхньої заслуги.

І так батько ніколи не позволяв, щоб набирати в доставців на борг, або як кажуть, не кредит. Він платив їм відразу й так само своїм робітницям, щоб, як говорив, "не затримати в себе несправедливо належної кому суми, або заробітку та й щоб самого себе не виставляти на небезпеку, що переступить через неввагу свої річні приходи."

Знаємо, як дуже точно заховував він недільний відпочинок і пости, приписані св. Церквою. Але чеснота його подруги в тій річі переходила далеко поза звичайні границі. Треба було бачити, як вона від довшого часу хвора на невилічиму недугу приїхала до Лізіє вісім місяців перед своєю смертю, щоб піддатися операції. Для неї приготували обід, однак вона не хотіла їсти, бо це були дні перед Зеленими Святами, коли в Західній Церкві є піст, хоч не строгий. Та вона хотіла постити строго.

Нічого дивного, що в житті таких побожних християн ми знаходимо й деякі обяви надприродного світу. Знаємо, як ніжною любовю огортала пані Мартін свою маленьку Олю, що вмерла, маючи півшоста року. Мати собі пригадувала, що дитині вирвалася одного разу маленька брехня, як воно щось по діточому розповідало. Одного дня жалувалася вона перед статуєю Пресв. Діви, що її дістав Людвик перед їхнім подружжям від одної побожної особи й скаржилася добрій Матері на саму думку, що дитина може тепер у чистилищі. Тоді від тої статуї, яка мала відтак заважити на житті Терені дався чути голос: "Вона є при мені!"

Після тих небесних обяв побожна мати зазнала за прикладом деяких святих, фізичних потурбовань від діявола. Це була брутальна, сильна завість духа тьми на її чесноту. Одного вечора перед народинами Терені пані Мартін остала сама в долішній хаті, по спільнім читанні побожного життепису. Вона думала на ті часті неспокої й турботи, що ними мучив злий дух Божих слуг. Але й подумала собі: мені щось подібне не трапиться. То лише святі можуть зазнати того. — В тій самій хвилині на її плечі впав якийсь великий тягар і вона відчула неначе пазурі дикого звіра. Зразу вона перестрашилася тим страшним нападом. Але негайно її душу залив спокій. Вона відчула, що вона в Божих руках.

На такі то приклади життеві гляділа своїми ясними оченятами Тереня. "Ніжна як амбра запашна, дуже щира, дуже жива" вона пильно приглядалася їм, подивляла їх, і під впливом св. Духа полюбила цілим серцем ці віддані для неї істоти. Вони були для неї післанцями безконечної Доброти Божої для її слабости.

(Далі буде)

Вісти з Галичини

Виїмки з листа писаного дня 5 березня, 1940 р. в одній зі столиць західної Европи.

"Хочу подати деякі вісти з бідного нашого Краю, тепер поневоленого большевицькою ордою, тим паче, що всі вісти правдиві, бо походять з певного джерела. Всі наші Владики й душпастирі з малими виїмками остали на своїх місцях.

Екселенція Митрополит розвинув подиву гідну апостольську діяльність. Хоч уже в глибокім віці, схорований і стиснений до одної чи двох кімнат свого помешкання, кожного дня приймає вірних на послуханні, потішає, кріпить, підносить на дусі, пише листи й обіжники. Найтяжчий удар на Ексц. Митрополита, це моральна й матеріяльна руїна Галицької Землі та розстріл большевиками його брата Льва й цілої рідні, хоч наше місцеве населення старалося її вратувати.

Зі Львова — кромі о. мітр. Сліпого, о. Базюка й Преосв. Будки, — всі прочі крилошани (каноніки) є на німецькій території. У Станиславові Єп. Хомишин з Єп. Лятишевським, також стиснені до одної кімнати, ревно працюють у Христовім винограді. Єп. Хомишин проповідує тепер у катедрі. Єп. Йосафат Коциловський остав у Перемишлі з усіми крилошанами й священиками. Лише Єп. Лакота з доручення Владики Коциловського перебуває стало в Ярославі, завідуючи тою частиною Перемиської Епархії, що є на захід від Сяну під німцями. Владика Йосафат, також має лише дві кімнати, решту заняли збігці-жиди з німецької частини Польщі.

Монастирі, мужеські й жіночі, по більшій части сконфісковані, монахи й монахині вигнані, бібліотеки забрані або розграблені. Та в деяких монастирях, завдяки місцевим людям або людянішим командирам, ще остали оо. як пр. в Бучачі, Жовквї та Станиславові. Подібно й оо. Редемптористи в Тернополі, Станиславові й в самому Львові—остали. Та всюди стиснені до кількох кімнат, а решту занимають жиди або якісь уряди. У Львові в нашому монастирі оо. Василіян урядує ҐПУ. тай вони загарбали тамошню цінну бібліотеку.

Наші люди заняли рішуче становище в обороні Церкви й священиків. І саме завдяки тій рішучости большевицька влада полишила, бодай на разі, в спокою церкви й священиків. Тим чином дальше відправляються богослуження, а церкви переповнені вірними. Катехізму вчать дітей по хатах. В .... повіті через рішучу поставу деяких родичів в деяких селах відбувається наука релігії в школах. **Те все робить сильне враження і вплив на червоноармейців, що також потайки ходять до церкви, дають свої датки, не рідко просять о сповідь.** Головно між старшинами находиться багато віруючих і наші священики в Галичині могли б не одно цікаве розказати.

Попри ті відрадніші сторони, на жаль існують також темні. Найбільше загрожена тепер душа української дитини й шкільної молоді. Захоронки й приюти діточі віддані в руки безбожним учителькам, головно жидівкам. У школах іде нагінка на кожний обяв якогонебудь релігійного прояву або релігійної думки. А що нашим галицьким учителям не довіряють, спровадили безбожників зі східної України й з Москви тай поручили їм провід у школах.

Правда --- буває, що по приютах самі діти встають у ночі, щоб відмовити молитви. Наші ученики самі кожної неділі громадно йдуть до церков та приступають до св. Тайн. Та чи це там довго тревати буде! З кожним днем поглиблюється матеріяльна й моральна руїна. Головно жидівська молодь ширить деморалізацію. **Найбільше тепер по школах піддержують духа Марійські Дружини.** Та нехай такий стан потреває яких десять літ, руїна буде цілковита. Крім того на церкви й мешкання священиків наложили великі податки. (5-8 рублів місячно від одного квадратного метра). Цей податок мусить платити громада, значить люди, що хочуть мати в себе церкву й душпастиря. То чи довго зможуть платити такі високі податки? Крім того треба надіятися кожної хвилі нагінки на священиків, а й кривавого переслідування.

Дуже також невідрадні умовини під національним оглядом. Уся активніша й свідоміша наша інтелігенція або виїхала або вивтікала на німецький бік. Ті одиниці, що остались, або пішли на большевицьку службу або їх вивезли в глибину Росії. Зате, як чорна хмара налягла жидівня, що вивтікала зпід німців. У самім Львові є їх понад 300.000, а в цілій Галичині понад мільйон. Вони, значить жиди, обсіли всі бувші наші економічні установи: Маслосоюз, Народну Торговлю, Кооперативи й пр. Також у ҐПУ. більшість жидів. Комісарі по всіх більших містах переважно жиди. Крім того приходять вісти, що знад границі цілі села вилюднюють та вивозять ніхто не знає де, а на їх місце спроваджують якихсь азіятів, що навіть порозумітися з ними не можуть наші люди.

Про матеріяльний та економічний стан нема що писати. Большевики все буквально вивезли з Галичини; не лиш все, зі склепів та магазинів, але й обстановку з приватних мешкань... Найліпше економічне положення села характеризує пісня, що її уложили люди:

"Ні коня, ні корови, ні свині
Тільки Сталін на стіні."

Також не зле схарактеризував один жидок, що писав до своїх рідних на чужині: "Убираємося, як на гамана, а їмо, як на судний день."

(Шлях, ч. 13).

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— З нагоди Великого Посту німецькі епископи видали свої пастирські послання чисто релігійного змісту, в яких накликують вірних терпіння цієї війни приносити Богові як винагороду за гріхи світу.

— Ідуть старання щоб проголосити блаженним еспанського епископа мученика з Барцельони бл. п. Мануїла Ірура и Алмандоза, якого замордували комуністи в часі горожанської війни в Еспанії. Підчас війни епископ мешкав у пивниці і в одежі робітника ніс потиху й поміч переслідуваним католикам. Перед самим упадком Барцельони його зрадив один із тих, що його знали. Національні війська ген. Франка знайшли змасакроване тіло в рові в північній Еспанії.

— Генрик Форд, 23-літний внук фабриканта автів Форда переходить на католицизм. Він жениться з панною Елис МекДонел, католичкою.

— В Міляно, Італія, 11-14 квітня відбувся VI Тиждень Молитов і Студій за Християнський Схід. Взяло в ньому участь багато визначних осіб.

— Кардинал Жан Вердіє, архіепископ Парижа помер у понеділок 8 квітня.

— Др. Бабор, асистент професора Р. В. Геника, людини великої лікарської поваги в Празі, відвідав звісну стиґматичку Тересу з Коннерсройт у Баварії й знайшов, що її стиґми-рани кровавляться ще й тепер кожної пятниці то що вона далі має такі самі видіння як давніше й живе без ніякої їди й напитку.

— В еспанській горожанській війні знищено щонайменше яких 22,000 церков. Тепер зачалась їх відбудова й еспанський епископат просить фінансової помочі від католиків з других країв. На просьбу епископів відповіли багатими жертвами на відбудову церков особи з Голяндії, Бельґії, Мадярщини, з північної й полудневої Америки й Арґентини.

— В Німеччині беруть тепер до війська також духовних осіб. Католицький військовий епископ видав окреме розпорядження щодо священиків, що служать у війську. Вони є звільнені від обовязку щоденно відчитувати часослов і коли це можливе то повинні відмовити вервицю. Правити Службу Божу й давати духовну послугу своїм товаришам жовнірам можуть тільки тоді, як на це отримали поосібне уповаження від військового епископа.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Н. Борщів, Алта. Треба змінити календар. Нема чого триматись українцям старого календаря. Він і не точний в обчисленню і непрактичний у житті. Через те багато невигоди, а навіть шкоди мають українці тут у Канаді з тим юліянським календарем. Щоб якось уже справу календаря остаточно вирішити члени парохії св. Івана Хрестителя в Новім Борщеві зійшлися на мітінг дня 31. Марта 1940. р. обговорили цілу справу й перевели голосовання. На 300 осіб, що брали участь у мітінгу 295 заявились за зміною календаря, а 5 проти. Вислано відповідне письмо до Греко-Катол. Епископського Ординаріяту в Вінніпеґу з просьбою до церковної влади, щоб вона позволила для парохії на зміну календаря. Письмо підписав від церковного заряду Михайло Пожарнюк, Михайло Грабець і Іван Романюк. Парохіяне розходились домів з радістю і надією в серці, що вже раз позбудуться перестарілого календаря зі всіми його невигодами й зможуть свої свята святкувати в тому самому часі, що й другі культурні народи.

— Вінніпеґ, Ман. В церкві св. Николая в Вінніпеґу відбулися великопосні реколекції від 30 березня до 7 квітня. Реколекції давав Впр. о. Порфирій Боднар ЧСВВ.

— Пено, Алта. Несподіванка з нагоди імянин. Дня 10-го березня зїхались кревні й сусіди до дому пана Касіяна Летавського, щоб, хоч раз на чотири роки зложити йому свої щирі побажання з нагоди імянин

Андрій Кутний перепросив панство Летавських, що непрошені гості відважились зайти до їхнього дому та він переконаний, що з того вони будуть раді й пожелав їм щастя, кріпкого здоровля, і всього, що лиш собі бажають у Господа Бога на многі і благі літа Всі зібрані відспівали многолітствіє.

Пан Касіян Летавський подякував зібраним, що так гарно пошанували його імянини і опісля розвелась серед милого настрою весела гутірка й забава до пізної ночі. При кінці А. Кутний заохотив присутних зробити ще несподіванку для Світла на що всі радо згодились і зложили свої датки в сумі $2.35.

І так мило всі провели цей вечір на памятку св. Касіяна и треба буде других чотири роки чекати аж знову прийде день св. Касіяна.

М. Мальований.

— Гановер, Па. Зл. Д. Осьмодневна Св. Місія в Нантикоку відбулась у днях 17-24 березня під проводом Впр. о. Григорія Шишковича ЗНІ. Більше як пів тисячки осіб приступило до св. Причастя.

— Ембридж, Па Зл. Д. Давніще діти втікали від української рідної школи. Тепер, відколи стали вчити Сестри Служебниці дітвора радо горнеться до науки рідної мови й пісні. Сестри зорганізували діточий хор, що гарно співає на читаній Службі Божій кожної неділі й дає концерти. Парохом є Всеч. о. Д. Гресько

ПОШИРЮЙТЕ "СВІТЛО"

— **Нарада українського духовенства в Бразилії.** У днях від 29. II — 2. III. у Прудентополіс, у монастирі ОО. Василіян, під проводом Апост. Візитатора Преосв. Івана Бучка відбулась конференція українських католицьких священиків з цілої Бразилії.

— **3 березня** Ап. Візитатор Преосв. І. Бучко закінчив свою візитацію у Бразилії великим торжеством у Прудентополі. Відправивши Архієрейську Службу Божу Владика мав до численного народу (6 тисяч) зворушливу проповідь, у якій подав свої останні поучення, перестороги й вказівки. До св. Причастя приступило в той день до півтора тисячі вірних. Є надія, що Апостольська Візитація Преосв. Бучка принесе великі користи для українського народу в Бразилії.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

Бл. п. Павло Пасемко
(Стар, Алта.)

Дня 9-го квітня, 1940 р. відбувся величавий похорон Павла Пасемка, що помер у шпиталі в Китовна, Б. К. Покійний прожив 79 літ і ввесь час свого життя в Канаді був примірним і працьовитим католиком. Багато трудився для церковної справи, й неодне мусів перетерпіти, однак не падав на дусі й в добрій вірі витревав до кінця.

Родився в селі Пробіжній, пов. Чортків. До Канади приїхав 42 роки тому. Полишив у великому смутку 5 жонатих синів, 4 віддані доньки, 35 внуків, 10 правнуків. Тлінні останки спровадила родина до Стар, де покійний бажав бути похованим. Похорон відправив о. М. Когут ЧСВВ. В. Й. П.

Бл. п. Л. Бурдейний.
(Саскатун, Саск.)

Л. Бурдейний помер на удар серця 15 березня. Похорон відправили оо. П. Криворучка й М. Пелех дня 18. III. Покійний відзначався побожністю й був люблений усіми та належав до передплатників і читачів Світла. В. Й. П.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ
ВЕЛИКОДНЯ СПОВІДЬ

18 Четвер — Ту Лейкс. — Великодня Спов. о год. 9 р.
20. Субота Елдорена, Стрий. Спов, год. 10 р. Спов. старших год. 7 вечером.
21. — **Неділя Квітна** — Стрий Елдорена.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

21. Неділя Квітна —
Ловленд — Вел. Сповідь, 20 вечером.
24. МкМонн Вел. сповідь 8 год. вечером.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

21. Неділя Квітна
Лішор (19, 20, 21)
Чипмен (19, 20, 21)
Іннісфрі Р.М.Б. (19, 20, 21).
Вилингдон
23. Стрімстави.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada

Що Чувати вСвіті

— **На українських** і білоруських землях 24 березня відбулися вибори депутатів до верховного совета (сойму) в Москві Вибрано 55 депутатів, в тім 18 комуністів, а решта безпартійні. Між депутатами є 12 жінок. Ця депутація вже поїхала до Москви на відкриття 6-ії сесії верховного совета Советського Союзу що відбувся 29 березня

— **Спис населення в Америці** а вся 2 квітня.

— **У Львові** большевики отворили "Безбожницький Інститут" у якому будуть виховуватись атеїстичні пропаґатори.

— **Англія** взяла під свій протекторат данські острови Фарой, що недалеко Англії й мають стратеґічне значіння, а також думає взяти на час війни під свою охорону данські посілости Ісляндію і Ґренляндію і так недопустити до окупації їх німцями.

— **Велике число** українців збігців у Варшаві знаходиться у важкій біді.

— **У Трентоні, Н. Дж.,** згинув на електричному крісліпольський баптистський провідник Владислав Дворецький засуджений на смерть за те, що намовив Петра Шевчука до вбивства власної дочки, Ванди, на якій було $11,000 долярів асекурації.

— **Сельма Ляґерлеф,** славна на ввесь світ шведська письменниця померла на 81-шім році життя. Деякі її твори перекладені українською мовою.

— **Комуністична молодь** у Львові оголосила протест проти того, що в неділі й свята дзвонять церковні дзвони, коли на інших советських землях таке дзвонення заборонене. Та молодь нібито твердить, що треба заборонити дзвонення тому, що воно "дразнить" советських жовнірів.

— **Архикнязь Отто,** син останнього австрійського цісаря Карла прибув до Канади з Америки.

— **Репрезентаційний Комітет Українців Канади** відкрив свій офіс у Лондоні під назвою "Українська Національна Інформативна Служба" Репрезентаційного Комітету Канади й має вислати як свого делеґата до Лондону для представлення української справи в Британії і на форумі демократичних держав, адв. Василя Свистуна з Вінніпеґу

— **Новий Ґенеральний Губернатор Канади.** Король Юрій VI назначив 3 квітня Ирла Атлона новим ґенеральним губернатором Канади. Ирл Атлон є братом королевої Марії, матері теперішнього короля Британії. Має він 66 літ. До Канади приїде десь у червні

— **В Англії** переорґанізовано кабінет. Міністер морської фльоти, Винстон Черчил, став головою всіх збройних сил Британії.

— **У Франції,** дня 3. квітня суд засудив 44 бувших комуністичних послів до парляменту на кару 5 літ вязниці й грошеву кару від 4,000 до 5,000 франків кожного.

— **В Канаді** заборонено дальше видавання російської большевицької ґазети п. з. "Канодскій Гудок", що виходила від 1932 р. в Вінніпеґу. Ця ґазета поширювала ворожу пропаґанду в Канаді.

— **Московська** мова й література є обовязковим предметом для студентів усіх факультетів на львівськім університеті.

— **У Львові** гине тепер по 250 осіб денно від пошесних недуг, які впали на те місто й цілий край з причини голоду й браку ліків. Смертність дітей у Галичині піднеслася тепер до 75 процент. В додатку до смертностей російська влада арештує денно по 500 людей і перевозить їх товаровими потягами в глиб Росії. Багато тих людей, що їх увязнено в Західній Україні й везено в Росію погинули в замкнених ваґонах зі студені

— **Аліянти** затіснюють блькаду кругом Німеччини не лиш на півночі але й на полудні, щоб зупинити доставу потрібних воєнних матеріялів і сирівців для Німеччини.

— **9 квітня** Німеччина напала на Данію й Норвеґію і почала їх окупувати. Німці виправдують це свій поступок, що вони тому взяли ці країни під свій протекторат, щоб випередити аліянтів, що мали в пляні зробити щось подібне й заатакувати Німеччину з боку.

Данія піддалась німцям без опору й пішла під їх контролю. Норвеґія виповіла німцям війну й бореться завзято в обороні незалежности. Її помагають аліянти. Швеція, Бельґія і Голяндія потерпають за свою шкіру і стоять у военнім поготівлі. Вся Европа слідкує за подіями з напруженням і тривогою.

— **На морю** біля берегів Норвеґії прийшло до страшних боїв між німцями й англійцями. По обох сторонах великі страти. Боротьба треває далі.

ПРИГАДКИ

21. IV. — Квітна Неділя. Всеночне. Служба воскресна опускається, а береться неділі квітної. На утр. ев. Мат. зач. 83 По псальмі 50 благословення лози. Служба Божа Івана Золотоустого. Ап. зач. 246. Єв. Ів. зач. 41

25. IV: Великий Четвер. Памятка установлення Пресв. Евхаристії і Страстей Христових. Служба Божа Василія В. з вечірнею. Ап. зач. 149. Єв. Мат. зач. 107 з переступками. Єпископ святить миро Вечером страстна утреня, 12 евангелій з дзвоненням, потім дзвони замовкають до Великодня.

26. IV. Велика Пятниця. Памятка смерти Ісуса Христа. Царські часи. По вечірні винесення плащаниці до Божого Гробу. Відвідини Божого Гробу. Вечером Єрусалимська Утреня. У Велику Пятницю піст від миса й набілу.

28-30. IV. Великодні Свята. Відміни місяця: Перша кватира 15. IV. Повня 21. IV. Оставня кватира 29. IV.

Жертва на Семинар у Мондері. Катерина Ґалан з Джамайка, Н. Й. зложила в жертві два доляри на Семинар ОО. Василіян У Мондері. Щиро дякуємо!
ОО. Василіяне.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. Зл. Д. П. А. $5.00
Збірка в домі Касіяна Летавського з нагоди його імянин, Стар, Алта. 2.35
Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Статуї Воскресения, Плащаниці, Фелони, Хоругви, Фани, Павуки, Чаші, Монстранції, Ліхтарі, Процесійні Образи й Хрести, Кивоти, Дзвони, та всякі інші потреби до наших церков.

Пишіть в Рідній Мові по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street
WINNIPEG, —— MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (48) 9. Мондер, Алберта, 28-го Квітня, 1940. Mundare, Alberta, April 28th. 1940. Vol. III. No. (48) 9.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

ХРИСТОС ВОСКРЕСЕ ІЗ МЕРТВИХ,
СМЕРТІЮ СМЕРТЬ ПОПРАВ,
І СУЩИМ ВО ГРОБІХ, ЖИВОТ ДАРУВАВ.

ЗІ СВІТЛИМ ПРАЗНИКОМ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВОГО ВІТАЄМО ВСІХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ, ЧИТАЧІВ, ДОБРОДІЇВ І ПРИЯТЕЛІВ "СВІТЛА" ТА СКЛАДАЄМО ІМ ТА ЇХНІМ РОДИНАМ НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ.

НЕХАЙ ВОСКРЕСШИЙ ХРИСТОС ПОТІШИТЬ УСІХ У ЦЕЙ ЧАС ГОРЯ І СМУТКУ Й ПОМОЖЕ КОЖНОМУ ПЕРЕМАГАТИ УСЯКЕ ЛИХО Й ДІЖДАТИСЬ КРАЩИХ І ЩАСЛИВІШИХ ДНІВ!

ХРИСТОС ВОСКРЕС — І МИ ВОСКРЕСНЕМО!

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

В ДЕНЬ ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТА

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ
КИР ВАСИЛІЯ ВОЛОДИМИРА ЛАДИКИ, — ЕПИСКОПА-ОРДИНАРІЯ УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ.

До Всечесніших Отців і Вірних нашої Дієцезії.

Мої Дорогі в Христі,

"Цей день, що його сотворив Господь, радуймося і веселімся в нім." (4 стих. Утр. Воскр.)

Тими словами заохочує нас св. Церква до надприродної радости. Та небесна радість має своє жерело у Воскресеню Христа, Бого-чоловіка, котрий по великих і страшних терпіннях і смерти, третього дня, в неділю ранком встав живий із гробу.

Тому й недивно, що наші церковні пісні накликують до радости, не лише всіх людей, але й цілу землю, всю природу, а також і світ невидимий, бо Христос є Царем всесвіта.

Бо й якжеж нам не тішитися, коли наш Господь Ісус доконав повного Відкуплення, коли Він "підніс нас від землі до неба," коли "привів нас від смерти до життя."

Серце наше наповняється найблагороднішими чувствами веселости, а заразом й подяки за такий величний дар. Наша надія віджила, бо Христос являється побідником над смертю і гріхом; побідником правди над ложю; побідником справедливости над несправедливістю. Тому радісно й з вірою співаємо пісню побіди Воскресшому.

Нехай ця радість просвітить наші серця тут в Канаді і скріпить нашу віру в побіду Христа-Правди. Надприродна віра в Христа дає нам запоруку і силу перебути всі гіркі години, які переживає тепер наш український нарід. З Христом Воскресшим побідимо всьо зло і ненависть ворогів.

Вірою і любовю ми нині лучимося з міліонами наших братів на рідних землях і шлемо наші сердечні молитви спільно до Воскресшого, щоби вскорі настав справедливий мир і вільна українська Держава.

Воскресення Ісуса Христа є причиною і жерелом нашої радости, є запорукою нашої побіди і щастя. Що більше, воно є "веселість вічна" для тих, що в Нього вірять, Його люблять і на Нього надіються. Воскресший буде також їх нагородою у вічній веселости!

Воскресенням Христа "все наповнилося світлом: небо, земля і підземне," а передовсім наш ум і серце. Щезла темнота незнання, ласка Божа освітила наш розум, як сонце освічує світ. Ми пізнали вартість нашої безсмертної душі, відкупленої кровю Спасителя; ми пізнали наше небесне призначення: ми пізнали безмірну доброту і ласкавість Бога. А надівсе безмежну любов Сина Божого, котрий, "як агнець за всіх був заколений" в жертву Небесному Отцю, щоби з нас зділав "люди Божі святі". Тому "веселіться по божому, бо знов із гробу гарне сонце правди нам засіяло і воскрес Христос, як всесильний."

Та не лише воскресенням ми пізнали "правди сонце" і освідомили собі нашу гідність, але ми стали вповні свобідні від узів ада і гріха. Ми осягнули "нове життя", Христос відчинив нам райські двері, "дав нам життя вічне і велику милість."

Через хрест і Воскресення наше, "смертне тіло одягає красу нетлінности." "Через Хрест прийшла радість усьому світові' і 'іншого життя вічного початок!" Однак се вічне життя, красу, світлість і безсмертність нашого тіла, (на подобу Воскресшого Христа) маємо собі заслужити вірою, вірним сповнюванням Божих заповідей і наших католицьких обовязків.

Давби Бог, щоби ті прекрасні і глибокі думки Великодня полищилися в нашій памяти на довший час! "Як по правді свята і найсвяточніша отся спасенно ніч (великодньої неділі). в якій безлітне Світло із гробу, тілесно всім засіяло!" "Сей святий день, празників празник і торжество всіх торжеств!" Тому "прийдіть всі, щоби взяти участь у божественній веселости, в урочистому дні Воскресення, в царстві Христа і величаймо Його як Бога во віки." Амінь.

З нагоди цього світлого Празника Воскресення засилаємо всім нашим Дорогим Отцям духовним і всім нашим вірним щирі побажання радости і щастя і обильних ласк Воскресшого Ісуса і наше Архієрейське Благословення.

Христос Воскрес!

† ВАСИЛІЙ,
Єпископ.

Вінніпеґ, Ман.

У Цьогорічну Великодню Хвилю

Христос Воскрес, ликуйте ниі! — лунає пісня по наших церквах у великий празник Воскресення Христового.

Але якже ж тут нам радіти в цьогорічний Великдень, коли тепер у світі лютує страшна війна, коли гремлять гармати, тріскають бомби й ґранати, коли ллється людська кров і сльози, коли наше серце гніте журба й непевна трівога?

Якже ж нам радуватись, коли на нашій прадідній землі регочеться скажений, безбожний большевизм і ругається зі всього, що святе й християнське, а мучений народ плаче гіркими сльозами?

Якже ж, якже ж то нам радіти?

А одначе помимо всего, таки й тепер, у нашім горю, треба нам радіти!

Це природна річ, що в гірких хвилях, людина склонна піддаватись чорним думкам, падати в смуток, зневіру й опускати бездільно руки. А це дуже шкідливе.

У нашім терпінню, ніколи не треба нам забувати, що на світі нема нічого сталого, що все чергуються зміни: з ліпшого на гірше, а з гіршого на ліпше.

Бачимо цю правду дуже яскраво в житті І. Христа. Його невдячні й злобні жиди зловили, спроневірили, Ним погордили, з с і к л и батогами, увінчали терням і висміяли, прозвали зводителем, обманцем, злочинцем, Його замучили на смерть, а тіло Його привалили каменем у гробі.

Що за страшна трагедія! Який смуток і біль прошив серця Христових апостолів, коли вони побачили таке повне знівечення Христового царства в Велику Пятницю!

Та чи довго воно так тревало? Ні, все змінилось небаром. Цей замучений Христос уже третього дня встав із гробу, воскрес у славі й силі, живий і непоборний, як побідник над неправдою, злобою й насиллям. А з воскресшим Христом затріюмфували Його вірні ученики й зазнали невимовної радости-щастя.

Ця подія воскресення Христа кидає ясні лучі радости й надії на наші часи й на наше смутне життя.

Тепер у світі власть тьми панує, безбожність, неправда, злоба й насилля тріюмфують. На українських землях антихрист правду, право, волю, добро й щастя розпинає, християнство до гробу вкладає. Гірко й болюче є слухати або читати, як то безбожна Москва знущається над українським народом і жорстоко нищить його християнську культуру. І неодин на вид цього попадає в смуток і зневіру.

Маловіри не тратьте надії! Прийде зміна на краще, напевне прийде, бо світом у Свойому провидінні керує Христос, Бог-Переможець. По днях болючих досвідів Він остаточно переможе Своїх і наших ворогів. Прийдуть дні, коли щезнуть наші вороженьки, як ізчезає дим, як віск, що тає від огня, а ми втішатисьмемо правдою, волею, силою і щастям.

подбати, щоб вони дістали надою, волею, силою і щастям.

Так воно вже нераз бувало в нашій історії й так напевне буде в нашій будучині.

То ж хоч і як жахлива наша сьогорічна дійсність, то все таки вона не безнадійна. Навпаки до нас зближається ранок воскресного дня. І тому тепер, у ожиданні тої хвилі, з тим більшою вірою, надією та любовю горнімось до Христа, вдивляймось у Його славу, кріпімо наше зболіле серце святою, надприродною радістю!

Український Народе! Смутком покрите твоє життя. Ти йдеш тернистим, кровавим шляхом. Ти дожив Голгофти. Ти лежиш кайданами закутий у холоднім гробі неволі. І над Тобою шуткує ворог і плеще у руки людська злоба.

Народе мій! Не упадай духом, кріпися й дожидай хвилин воскресення! Бо кожна істина в світі воскрешає. Воскреснеш і Ти, Народе мій, воскреснеш і Ти, Люба Ненько, Україно до нового кращого релігійного й національного життя. Воскреснеш у повній силі, величі й славі!!

А тепер, ще заки прийде та світла хвиля, Ти помимо всього, "в цей день, що його сотворив Господь", веселися, радій і співай ту величну пісню: Христос Воскрес!

"Світло"

Товариства Для Охорони Дівчат

(Місячне намірення Апос. Молитви на травень.)

Багато є нині всіляких небезпек, що грозять сучасній молоді моральною і матеріяльною руїною. Головно дівчата, що йдуть з родинного дому на службу й на заробітки по великих містах є виставлені на визиск і зіпсуття і дуже часто падуть у засідки різних злих людей. Скільки то недосвідчених молодих душ, що пішли в світ шукати долі, впали ненадійно в багно зіпсуття, стратили свою невинність, здоровля, попали в крайну нужду і пішли передчасно до гробу, а може й в вічну загибіль. А чому? Бо пішовши з під дбайливого ока батька й неньки знайшлись самі безрадні без доброго проводу й опіки й скоро дались зловити на сильце всіляких таких аґентів, що тільки шукають за такою добичею для своїх лукавих цілей.

Сумний вид тих прерізних небезпек на які наражені дівчата, а ще більше вид тисячів дівчат, що стали нещасливими якраз через брак опіки над ними, спонукав католиків створити різні товариства й орґанізації для охорони дівчат. Такі товариства мають за ціль служити всіми потрібними інформаціями для дівчат, що знайшлись поза родинним домом, у дорозі, на службі, остерігати їх перед різними небезпеками, помагати винайти собі службу, відловідну чесну працю, заопікуватись у потребі й лежну духову опіку, словом, щоб своею потіхою, порадою й поміччю бути для тих дівчат найліпшим приятелем і заступити батька та матір. І досвід показує, що цего рода товариства вже дуже багато добра зробили в світі. Тому вони заслугують на похвалу й попертя. Вони своєю діяльністю в дуже гарний спосіб показують на ділі християнську любов ближнього й милосердя

Св. Отець Папа Пій XII. звертає нашу увагу на ті орґанізації й просить, що у місяці травні молились до Пресв. Серця Христового й Преч. Д. Марії, щоб вони якнайкраще розвивалися і виконували свою корисну діяльність.

В Старім Краю між українцями існували такі товариства й робили свою гарну роботу, головно між служницями по містах. Не знаємо нічого про цього рода українські товариства в Америці й Канаді, хоч вони є дуже потрібні, передусім по великих містах, де дівчата по урядах і на службі є виставлені на велике зіпсуття. Тому добре було б, щоб члени Апостольства Молитви не тільки молились за розвій католицьких товариств для охорони дівчат, що в світі існують, але на своїх зборах цю справу обговорили, зорґанізували в себе окремі кружки, що мали б винайти дівчат, що в даній місцевості перебувають поза домом, притягнути їх до Церкви й орґанізації й розтягнути над ними дбайливу опіку.

Це дуже гарне, корисне й важне діло. Нехай отже стане справою нашого живого заінтересовання в місяці травні!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— Новий Український католицький часопис у Франції. З датою 20-го березня появився новий український ґреко-католицький часопис під назвою: "Вістник Української Греко-Католицької Церкви у Франції." Часопис виходить за дозволом духовних властей і роздається даром вірним ґреко-католикам у Франції. Його ціллю є подавати здоровий релігійний корм українським еміґрантам у Франції і бути звязковим між українськими родинами розкиненими по просторах Франції, а своїм душпастирем о. Я. Перрідоном, греко - католицьким душпастирем. Цей релігійний журнал утримується добровільними жертвами еміґрантів і представляється гарно. Поява цего часопису це радісний прояв католицького життя між українськими еміґрантами й тому його щиро вітаємо та бажаємо найкращих успіхів.

— Вінніпеґ, Ман. Преосв. Кир Василій відвідали парохію св. Андрея в Вінніпеґу для 14 IV. і посвятили "Хресну Дорогу."

— В Злучених Державах є тепер біля 250,000 муринів католиків. Завдяки праці муринських священиків і монахинь те число постійно зростає.

Величавий Похорон

ВПР. О. НАВКРАТІЯ КРИЖАНОВСЬКОГО ЧСВВ.

З 10 на 11 квітня, десь біля 3 год. попівночі, в Стемфорді, Кон. Зл. Д. П. А. перестало битись у грудях шляхотне серце Впр. о. Навкратія Крижановського ЧСВВ, першого Протоігумена американсько-канадійської Провінції Пресв. Ісусового Серця ОО. Василіян. І так на удар серця закінчилось 64 літнє святе життя на цім світі великого місіонари-піонира між українською еміґрацією в Канаді.

Тіло покійного вислано залізницею сейчас до Мондеру, щоб воно по трудах спочило там, де бл. п. Н. Крижановський через 30 літ проживав і найбільше працював.

Сумна вістка про смерть так великої й дорогої особи покликала монахів і світських у Мондері до горячкового приготування, щоб в останнє віддати якнайкраще послідню прислугу покійному.

І дійсно помимо лихих доріг і непривітної погоди, зібралося в Мондері поверх 2.000 осіб і похорон випав так величаво, що Мондер за весь час свойого існування, подібного такого не бачив.

Останнє Пращання.

У місті заряджено жалобу. Вечером 16-го квітня, в год. 5.45 заголосили жалібно дзвони з мондерської дзвінниці. З церкви св. ап. Петра й Павла вийшла в поважній мовчанці процесія на зустріч тлінним останкам покійного о. Навкратія. З посеред сірих хмар виглянуло на хвилю сонечко й знову сховалось, наче з болю не могло дивитись на таку сумну картину. Похід у взірцевому порядку перейшов головну вулицю Мондеру й завернув на гостинець, що веде до Едмонтону й станув у зворушливому ожиданні. За кілька хвилин озвався дзвін із польського парохіяльного костела. О год. 6.15 в товаристві 7 авт приїхав караван з Едмонтону з тілом бл. п. о. Навкратія. Сумна стріча витиснула сльози в очах неодного. В супроводі похоронного "Святий Боже"... рушив похід до монастиря ОО. Василіян на пращання з тим домом, що його покійний вибудував і де був батьком для монашої родини. Домовину несли міняючись поважні громадяне міста: Корчинський, Сацьків

Поломарк, Савич, Онищук, Шептицький, Войтків, Фербей, і Королюк. Весь час дзвонили дзвони. Коли похід станув, перед монастирем, внесли тіло до середини. Тіло положено на катафальку в вестибулі. Понеслись жалібні тони панахиди. По панахиді зворушливо виголосив пращальне слово Впр. о. ігумен Ніль Саварин ЧСВВ. Він так промовив:

Дорогі в Христі Браття й Сестри!

Сумна хвиля зібрала нас тут нині. Така сумна, що й слів не стає, щоб її якслід виразити.

Цей, що від 37 літ працював над спасінням наших душ як один із найперших піонірів, цей, що закладав перші основи під наше церковне й народне життя в Канаді, цей, що вибудував цілий ряд таких величавих інституцій, як ось та, що саме на її порозі стоїмо, цей якраз помер, вже не живе, уснув вічним сном.

З перепрацьовання, з безупинних подорожей по кольоніях, з безустанних журб і старань за Божу славу й спасіння людських душ, вянули й підупадали Вони на силах уже в перших часах місіонарського життя. Перейшли у свойому житті через чотири тяжкі операції, та Боже Провидіння, якось завсіди заховувало Їх між нами. Однак місяців тому чотири, коли хорі на серце перейшли по цих сходах, уже більше по них не вернули.

Своєю смертю спричинили Вони велику страту для св. Церкви, вірних і для нас усіх законних осіб.

Св. Церква стратила в Них одного з найревніших працівників у Христовому винограднику. Вірні стратили одного з найперших і найбільш улюблених священиків-місіонарів. А всі законні особи чито Браття чи Сестри стратили в Них доброго й журливого Батька, Опікуна, Вчителя і Провідника.

Високопреподобний О т ч е Протоігумене! Мені як настоятелеві цього монастиря припав обовязок зложити В а м привіт-пращання. Г і р к и й це привіт для мене. Ще сумніше для нас усіх Ваше пращання.

Ми думали зовсім інакше вітати Вас тут між нами. Ми сподівались, що ще довго втішатимемось Вашою присутністю. Ми сподівались, що Ви скріплені на силах ще співатимете серед нас радісну воскресну пісню. Наші молоді монахи готовили на день Ваших іменин концерт. Однак Г. Бог так зарядив, що вони нагло концертову пісню мусіли перемінити на сумне: "Со святими упокой".

Нині прибули Ви назад до цього дому, що з нього Ви виїхали тому чотири місяці, щоб покріпити своє здоровля, до цього дому, що його збудували Ви своїми власними, тяжко спрацьованими руками, щоб ми всі мали де мешкати й вчитися, до цього дому, що був свідком Вашого святого, ревного життя. Заки Ви прибули до нас, то мусіли Ви відбути довгу дорогу й тому тепер кличемо до Вас: Спочиньте, спочиньте, хоч серед нашого плачу, смутку й сльоз!

Високопреподобний О т ч е Протоігумене! Погляньте на нас із високого неба й благословіть нас осиротілих. Вставляйтесь за нами до Бога, щоб Ваша започаткована праця продовжувалась і принесла плоди. Моліться за нас, щоб як ми були з Вами в житті, як є тепер при Вашій смерти, так колись і тішились з Вами у вічному царстві.

А Ви, дорогі в Христі Браття й Сестри, що так численно зібралися на цей похорон нашого улюбленого Отця Протоігумена, не забувайте про Них у своїх молитвах. Для Вас Вони жили, для Ваших батьків і дідів трудилися, для Ваших дітей не жалували нічого, — тому й Ви не забувайте про Них ніколи. Старайтеся віддати Їм цю останню християнську прислугу з як найбільшою побожністю на цьому світі, а колись дасть Бог радіти Вам із Ними у небі. Амінь.

З монастиря процесія повела тіло о. Крижановського до церкви св. ап. Петра й Павла, що станула в Мондері їхніми стараннями й де вони довгі літа працювали як священик. Дорогу магоневу домовину поставлено по середині церкви серед цвітів і світел на чорному катафальку. Нарід заповнив простору святиню прибрану в похоронні прикраси. Почалась похоронна відправа. Правили отці монахи: В. Бараник, Н. Саварин, А. Сенишин, П. Боднар, Д. Попович, І. Лесюк, А. Химій, А Винник, М. Вінцентайло. Діяконували оо. Н. Когут і Л. Джіґолик. Підчас відправи виголосив проповідь про життя і заповіт пок. о. Протоігумена о. М. Романович. "Бачу нині велике й небувале торжество." — так зачав о. проповідник. І дзвони дзвонять і народу повна церква й величаве богослуження відправляється. Та бачу також, що ті дзвони чогось так сумно дзвонять, що народ плаче, що пісня і молитва такі жалібні, тужливі, проймаючі. Що це такого сталось? Чому ж то нині таке с у м н е торжество? Відповідь дає нам та домовина, що стоїть на середині церкви. Це пращальне богослужения, серед якого ми в останнє глядимо на обличча нам усім дорогого о. Н. Крижановського, ще заки покриє його сіра канадійська землиця.

Ах, смерте, жорстока смерте, що ж ти зробила? Чому ж ти пробила серце нашого батька, чому осиротила нас?

Така є Божа воля і закон. Постановлено людині раз умерти. Земля еси й в землю обернешся. І цей закон знайшов своє застосовання в життю Впр. о. Н. Крижановського. Вибила остання година їхнього життя і прийшов перехід до вічности. Скінчилось життя людини, що в небі й на землі буде записане золотими буквами. Опісля о. Романович розказав про 46 літне життя переведене в монастирі, повне великих монаших чеснот. Розказав як покійний з добрих діл і прерізних діл щоденно сплітав собі невянучий вінець слави, який напевне Господь дав йому в другому житті.

І не тільки сам був взірцевим монахом, але став розсадником і батьком монашества на канадійській землі. Своєю працею, журбою, навчанням, приміром, і проводом він діляв того, що лишив по собі провінцію, яка має в Канаді й Америці 9 домів, 44 отців, 34 схолястиків, 31 домашних братів, разом 109 членів...

Також завдяки їх журбі, старанню і проводові гарно розвинулось законне Згромадження Сестер. Служебниць Пр. Н.Д.М. у Канаді.

Крім того бл. п. о. Крижановський був великим місіонарем, сівачем, й неструдженим робітником на українській релігійно-народній ниві в Канаді.

37 літ тому приїхав о. Крижановський до Канади молодим, кріпким священиком, а вже в 64 році життя ляг у домовину. Питаю, чому так скоро? Бо повна посвяти місійна діяльність від океану до океану серед невимовних трудностей піонірських часів загнала їх так скоро до гробу. Душпастирська праця понад сили, боротьба з ложними пророками, сектантами виповняла їх життя. Коли б уміли говорити ті мозолясті руки й те змаргане лице, вони то багато розповіли б про геройські діла покійного.

Люди корчували землю й засівали її золотою пшеницею, а Вони як той євангельський сівач, виполювали зело в душах і засівали зерно Божої правди в серцях піонірів.

Тисячі людей дізнали від них неодного добродійства. Ціла Канада — це книга в якій записана їх праця.

Тому то смерть такої людини — це велика й болюча втрата й тільки та одна гадка, що покійний пішов у кращий світ по вічну велику нагороду злекшує біль і потішає засумоване наше серце..

"Пращаються із нами о. Крижановський і своєю німою поставою в останнє до нас промовляють з тієї домовини сильніше від усяких живих слів.

Куди я пішов, туди й вам усім дорога. Все на світі минається. Людське життя — це мандрівка до гробу. Все, що земне полишимо на землі, а в вічність заберемо тільки свої діла, за котрі чекає нас нагорода або кара. Прямуйте до неба дорогою, що її вказав Христос. Ви дорогі отці, браття, Ви сестри йдіть совісно дорогою євангельських рад і будьте вірні аж до смерти своїм монашим зобовязанням і правилам. Це буде колись найбільша ваша потіха в годині смерти.

А Ви всі, сідоглаві старушки, молоде, ідіть дорогою віри, що її навчав Христос і подає св. католицька Церква, дорогою Божих і церковних заповідей і мужно та витревало несіть свій хрест обовязків та терпінь.

А Ви всі, що зійшли на релігійні манівці, в останнє прошу вас наверніться до католицької Церкви, в якій вас хрестили, бо немає багато доріг до неба, а тільки одна, вузька, що її вказав Христос у св. католицькій Церкві.

Не ридайте, а здобувайте собі кращу долю на землі й в небі. Це мій останній заповіт.

Розлучаємось, але прийде час, що знову зобачимось. Дай Боже, щоб там у небі на віки."

Похоронне богослуження тревало дві години. Опісля монахи співали псалтирю через цілу ніч.

(Далі буде)

ПОВІДОМЛЕННЯ

Парохіяни Греко-Католицької Церкви Св. Апостолів Петра й Павла в Мондері, Алберта, з Греко-Католицького Товариства Народного Дому, вибрали комітет до перепровадження збірки на фонд збудовання памятника на гробі покійного Високопреподобного о. Протоігумена Навкратія Крижановського й внедовзі вишлють обіжник до знакомих і приятелів покійного з просьбою о поміч в цій збірці.

До комітету вибрані слідуючі особи:

Адв. Юрій Шкварок, голова,
п. М. Корчинський, заступник
[illegible]
п. Ів. С. Фербей, писар.
п. Л. Кос, скарбник.

Контрольори: Др. Н. С. Стрільчук,
п. С. Поломарк,
п. П. Савич.

Жертви проситься присилати на адресу:

MR. LOUIS KOSS
Mundare, Alta.

ВІДІЙШОВ ВІД НАС

Бл. п. Петро Міскогус

В пятницю вечером, 5-го IV, упокоївся в Бозі бл. п. Петро Міскогус. Покійний родився 1874 року й походив зі села Чорнокінці, повіту гусятинського. До Канади приїхав 1911 р. і замешкав близько околиці Елдорена, Алта. Зі смертю полишив він жінку Євдоху, доньку Анну й сина Стефана.

Бл. п. Петро прожив 66 років, із котрих послідні два роки були часом повним слабости й терпінь. Одначе все те покійник приймав зі згодою з Божою волею і зносив терпеливо. Перед смертю приняв Св. Тайни.

Похоронні богослуження відправив о. Ізидор Когут ЧСВВ.

По обіді, йдучи за похвальним звичаєм, переведено збірку на католицьку пресу Світло й Українські Вісти. Зібрано $2.70.

Всім жертводавцям щира подяка! о. І. К.

— Аліянтські війська висіли в кількох місцях на норвезькому побережі і навязали контакт з норвезькою армією: Ідуть завзяті бої між обома воюючими сторонами.

— В Італії преса веде сильну протисоюзницьку пропаганду. Заноситься на те, що Італія готова вступити в війну.

В ЧАСІ ВЕЛИКОДНІХ СВЯТ ПРИЄДНАЙТЕ ХОЧ ОДНОГО ПЕРЕДПЛАТНИКА ДЛЯ "СВІТЛА!"

МІСЯЦЬ МАРІЇ

Місяць травень. Минула зима, стопились леди, не стало снігу. Земля збудилась із зимового сну й свіжа, повна молодости, вбирається в весняну шату зелені й квітів. Сонечко тепло гріє, вітрець мило віє, пташина весело щебече. Із весною, з тими золото-сяючими проміннями сонця з тою зеленю, з ігрою красок і звуків вступає якась розрада в серце чоловіка, надія на кращу будучину.

Цей то місяць, місяць травень, місяць зелені, пахощів цвітів і чудних мельодій, місяць надій, св. Церква посвятила на особливе прославлювання і почитання Марії.

В цей то місяць престоли Марії замаєні, освічені. Народ рікою пливе до церкви й там молиться і співає на честь Марії. І та пісня, та молитва чарує серце, приносить пільгу, дає силу й розраду. Хто ж цього не досвідчив на собі у місяці травні, коли тільки взяв живу участь у прославлюванні Марії?

Так воно буває щороку, так воно й цього року. Ввесь християнський католицький світ, серед воєнної хуртовини без різниці на раси, кляси, краї підсоння, клонить свою голову й серце в почесті до Преч. Д. Марії.

Возьмімо й ми ревну участь у цьому всесвітньому прославлюванні Марії.

Вона цього достойна: 1. Тому, що Марія є Матірю Божою. Найвища це гідність у світі бути матірю Того, що є Божим Сином єдинородним, з предвічного Вітця зродженим, що є Богом з Бога, Світлом з Світла, правдивим Богом з правдивого Бога зродженим, не сотвореним, тої самої природи, що Бог Отець, через котрого всьо сталось, котрий ради спасения людей зійшов з неба й вочеловічився, терпів і вмер на хресті й колись прийде судити живих і мертвих і нагороджати вічним небом, або карати вічним пеклом.

2. Тому, що Марія наділена предивними ласками. Вона одна з усього людського роду від першої хвилі свойого зачаття була вільна від первородного гріху. Вона одна з всегдашною гідністю дівицтва злучила радощі материнства. Вона одна, хоч умерла, то. сейчас воскресла й з тілом до неба перед часом узята.

3. Тому, що Марія найсвятіша з усіх сотворених істот. Усе, що красне, святе, досконале, заслугує на любов і почитання. А над Марію нема святішого сотворіння. Марія була не тільки вільна від усякого гріха, але завсіди співділаючи з Божими ласками, стала чудом святости.

4. Тому, що Марія є нашою Матірю. Вже в часі благовіщення погодилась Марія стати матірю Сина Божого і видати колись Його на хрест і смерть для нашого спасення. І через ту болючу жертву Вона вже тоді породила нас до духовного життя. А коли страдаючи стояла під хрестом на горі Голгофті, тоді торжественно дістала поручення від Христа, щоб в особі св. Івана, що був представником всіх вірних, приняла нас у Свою опіку як дітей, бо Вона наша мати.

5. Тому, що Марія є понад усіх Ангелів і Святих. Г. Бог вивисшив Марію; як Матір Свойого Сина, Непорочну й Найсвятішу, понад усіх святих у небі, увінчав Її вінцем найвищої слави й щастя та як Цариці неба приперучив розділювати скарби ласк поміж людей. Всі ласки йдуть до нас через руки Марії. Тому й Вона наша надія.

Всі ці докази повинні до нас сильно промовити, щоб ми в місяці травні з особливою любовю і почитанням прославляли Марію й в Ній умолювали ласк і помочі для себе, для всього українського народу й для цілого світу.

До цього кличе нас також і теперішний Папа Пій XII.

Святіший Отець у свойому листі з дня 17. IV. до державного секретаря кардинала Люїджі Маліоне з приводу надходячого місяця травня присвяченого Преч. Д. Марії, просить, щоб вірні масово прибігали до Марії й благали за Її посередництвом передовсім мира для народів.

Тож почитаймо гаряче Марію в місяці травні! Віддаваймо Її честь нашими молитвами й. піснями! Приберім цвітами ікону Матері Божої в нашому домі й рано та ввечір відмовляймо перед нею,як можливо то спільно ціла родина, свої щоденні молитви!

Ходім на майське набоженство через увесь місяць, а якщо це нам не можливо, то при найменше в домі відмовляймо на Її честь молебен, або вервицю!

Слухаймо уважно майських проповідей, а при приватнім набоженстві, перечитаймо собі дещо про Марію з релігійної книжки!

На славу й честь Марії приступім у травні до св. Сповіді і приймім св. Причастя!

Рівно ж стараймось з любови до Марії поправитись з якого блуду, злої привички й наслідуймо гарні чесноти в Марії!

Старaймось зробити якісь прислуги на честь Марії, як от: дати жертву на церкву, на добру пресу, католицькі заведення і т. д. засвітити свічку чи лямпку в церкві перед образом Марії, часто збуджувати в серцю побожні чувства до Неї і тому подібне.

Коли в нас буде щире серце і любов до Марії, то кожний з нас знайде змогу показати чимось своє почитання Марії й напевне отримає багаті ласки від нашої ласкавої Цариці неба й землі.

Тим, що прилюдно чи приватно щоденно через увесь місяць травень почитають Пресв. Діву Марію через особливі побожні практики, або акти чеснот, св. Церква дає відпуст 300 днів кожного дня, а повний відпуст раз у травні, або в перших вісьмох днях місяця червня під умовиною відбуття св. Сповіді, св. Причастя та молитви в намірі св. Отця (18. VI. 1922).

Завитав до нас чудовий марійський місяць травень. Горнімось проте, великі й малі, до нашої любої Неньки Марії і палко кличмо до Неї:

Маріє, Любове, по-Бозі едина,
Ти Мати у мене, Твоя я дитина
Любовю дити буду Тя любити,
Гріхом не засмучу, доки буду жити.

Маріє, Царице! Тебе величати
Бажаю всім серцем, що сил в мене стати.
І в мислі і слові і ділі—на віки,
На світі і в небі як зложу повіки.

Маріє, Потіхо, на земнім падолі!
Веди під хрестами, що йдуть з Божой волі,
Най тішусь з Тобою, з Тобою най плачу,
По смерти з Тобою най небо побачу.

О Маріє, Мати Божа, Молися За Нас!

НОВИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЄПИСКОП

Від о. пароха з Відня через Злучені Держави прийшла вістка, що о. Др. Сліпий вістав Єпископом - Помічником митрополита Кир Андрея Шептицького з правом наслідства й замешкав у кімнатах Преосв. І. Бучка в Львові. Таку вістку подали Українські Вісти з дня 16 квітня 1940 р.

Єпископський Ординаріят розпорядком Орд. 54/40. подає, що **в усі мясниці цего року лише в пятниці належить стриматися від мяса. На середи дається диспензу, а також диспензу уділяється від звказаного часу на середи в мясницях.**

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Длячого великодню утреню зачинаємо відправляти вийшовши з церкви перед церковні двері й ті двері запираємо?

ВІДПОВІДЬ: В той спосіб ми собі зображаємо, наче б ми прийшли до Христового гробу й вичікуємо хвилі, коли той гріб отвориться і Христос воскресне. Так, певно, ангели й праведні душі виведені Христом з аду зібралися були при гробі Спасителя, щоби бути свідками Христового воскресення. Длятого св. Церква співає під цю торжественну хвилю: "Нехай воскресне Бог і пропадуть вороги Його й нехай втікають від лиця Його всі ненавидячі Його! Як счезає дим, так нехай счезають, як віск тає від огню, так погинуть грішники від лиця Божого, а праведні нехай возвеселяться"!

І як колись, по вичікуванні, Христос воскрес і ангел отворив гріб, так при кінці тих торжественних наших співів, священик отвирає хрестом двері й входить з народом у церкву й перед св. престолом продовжує відправу.

Цей обряд є дуже красний, промовляє мило й могутньо до християнського серця та має своє глибоке значіння. Коли священик виходить з людьми **з освіченої церкви,** й стає перед **затвореними церковними дверми,** то тим є дуже гарно зображена та правда нашої святої віри, що через первородний гріх ми **втратили земний рай і заперлись перед нами небесні двері.** Коли священик **отвирає хрестом** церковні двері, то тим виражає, що **Ісус Христос** своєю смертю на хресті і своїм славним воскресенням переміг гріх і смерть та **отворив нам двері до небесного царства.** Коли священик **входить уперед сам до церкви,** а за ним ідуть усі люди, то це представляє нам ту правду, що **Ісус Христос ввійшов сам до неба й впровадив за собою** душі праведних.

ЗАПИТ: Длячого в світлий тиждень царські врата в церкві отворені?

ВІДПОВІДЬ: Тим способом св. Церква вказує всім вірним на ту превелику воскресну ласку Божу, що Господь Ісус дав нам вільний приступ до Бога й неба.

До Христового воскресення ніяка душа не мала вільного приступу до неба, а щойно через воскресення Христове небо для нас стало отворене. **Вказує нам св. Церква ще й на іншу важну правду. Доки Христос ще був не-воскрес, всі найважніші правди нашої релігії оставали мов покриті якою заслоною.** Пророки пояснювали їх народові на прикладах і на всіляких зображеннях (символах), що в Старому Завіті були людям подавані, а яких повне значіння виявилося аж за Христа. Ось так манна Старого Завіту означувала св. Причастя, пасхальне ягня зображувало самого Ісуса Христа розпятого на хресті і т. д. Так і сам престол у церкві Старого Завіту був відгороджений від людей грубою занавісою, за котру нікому не вільно було входити, тільки одному архієреєві й то дуже рідко. **Коли ж Христос воскрес, всі ті старозавітні прообрази стали зрозумілі вірному народові й головні правди нашої св. релігії стали нам відкриті, обявлені.** На знак цього церковна завіса Старого Завіту в ерусалимськім храмі роздерлася в день смерти І. Христа (Лук. 23:45; Мар. 15:38; Мат. 27:51), бо роздерлася угода старого ізраїля з Богом, в новому ізраїлеві, цебто християнському народові віднята зістала заслона з очей, що заслонювала зрозуміння Божих правд і отворений став приступ до самого Божого престола й до самого Бога.

ВЕЛИКОДНЄ БОГОСЛУЖЕННЯ ЧЕРЕЗ РАДІО.

Українська католицька церква св. о. Николая в Вінніпеґу **знов передасть через радіо Великодне Богослуження на сам Великдень, дня 28. квітня** від години 7 до 8.30 рано, після центрального часу, а від 6 до 7.30 після гірського часу. Богослуження буде передане через стацію **С.К.У.**

Це вже пятий рік церква св. Отця Николая у Вінніпеґу передає через радіо Службу Божу на Великдень для потіхи тим, що не годні бути особисто на Великоднім Богослуженню.

Дякуємо всім, що своїми лептами все допомагали нам у так гарнім і взнеслім ділі, тай віримо, що й цього року наш український загал з радістю прийме цю вістку і як кожного року так і тепер особливо, своїми датками допоможе заплатити кошта передачі, за що вже згори дуже щиро дякуємо. Датки просимо слати на адресу:

ST. NICHOLAS CHURCH
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

о. Юрій Жидан, ЧСВВ.
парох.

— **Нововибраний канадійський парлямент** збереться на сесію 16 травня.

СВЯЧЕНЕ

Два найбільші свята: Христове Різдво й Христове Воскресення убрав український нарід різними прегарними звичаями й обходами.

Не є вони приказані. Хто їх не заховує, не грішить. Але хто їх заховує з любовю, почестю і зрозумінням, що вони означають, той поступає добре, по християнськи. Бо всі ті звичаї виросли з християнського духа й підтримують того духа в наших, християнських родинах. Тому теж там, де християнський дух вивітрів, занедбують ті святочні звичаї.

Найважнішим українським звичаєм на Воскресення Христа є так зване свячене. Старинний це дуже звичай. Навіть не знаємо, коли він почався. Досить, що в найстарших церковних требниках находимо вже молитви на благословення "брашен". Найважнішим предметом того "свяченого" є так звана паска, себто великий, пшеничний хліб, а опісля яйця, далі різні мясива, масло, сир і т. п. Всьо то укладається в кошику й на Воскресення рано несеться до церкви, де священик після Служби Божої благословить. Декуди, особливо по містах є звичай, що вже в Велику Суботу пополудні священик посвячує ті Божі дари по домах.

А тепер питання, чому то священик благословить ті всі харчі? Яке глибше значіння криється в тім великоднім звичаю? Треба собі поставити таке питання, бо нині навіть многі католики не бачуть нічого іншого в свяченім, як тільки нагоду добре й обильніше попоїсти та попити.

Ми, католики, кілько разів взиваємо священика, котрий із свого уряду є посередником між Богом і людьми, вже тим самим визнаємо свою віру в Бога. **Коли проте просимо священика, щоби посвятив нам наші харчі, визнаємо вдячним серцем, що від Бога маємо всякий корм.** По друге, ми католики, **хочемо навіть так звичайну річ, як корм, що її маємо спільну зі звірятами, облагороднити і освятити.** Бо на жаль є люди, що в так обридливий спосіб надуживають їду та напиток, що звірята, коли б могли, то стидалися б за них. Через молитву ми стараємось ту матеріяльну справу піднести до висшої сфери, немов удуховнити.

Далі ми уряджуємо собі на Великдень "свячене" на те, щоби **висказати свою радість з воскресення нашого Спасителя; або собі пригадати, що й наше тіло стріне колись велике щастя воскресення, наколи тільки будемо вірно служити Богові.—Вкінці великодні харчі мають пригадати католикам ще різні тайни нашої св. віри.** Це виходить ясно з тих молитов, які священик відмовляє над ними. Подаємо тут їх в українськім перекладі, щоб ми зрозуміли, які то наміри має Церква при свяченім.

Благословляючи пасхальний хліб (паску) так молиться священик:

Владико святий, Отче Вседержителю, зволь освятити цей хліб своїм духовним благословенням, щоби він був тим всім, котрі будуть його споживати, спасенням душі й здоровлям тіла та захороною проти всіх недуг і проти всякого ворожого нападу. Через нашого Господа, Ісуса Христа, що зійшов з неба, що дає світові життя й спасення, що з Тобою жиє й царює в единстві зі Святим Духом, нині, завсіди й на віки вічні.

Просимо тут, щоби Всемогучий Бог поблагословив наш хліб, той щоденний і найконечніший наш корм. Заразом благаємо в тій молитві, щоби ті, що будуть їсти цей хліб, осягнули найвище щастя — вічне спасення, далі щоби зачерез споживання цего посвяченого хліба захоронив їх Бог від усяких недуг і слабостей та взагалі від всякого ворожого й противного впливу.

Далі благословить священик пасхального агнця й різні мяса ось такою молитвою:

Поглянь, Господи Ісусе Христе, Боже наш, на цего агнця і на всі прочі мяса й благослови та освяти їх, так як Ти благословив і освятив ягня, яке привів Тобі вірний Авраам і агнця, котрого приніс Тобі в жертву зі всіх плодів Авель, як також годоване теля, яке приказав Ти заколоти Твому заблудшому синові й знов повернувшому до Тебе. Щоби, як він дізнав ласки насолодитися Твоєї доброти, так і ми, споживаючі ті, Тобою благословенні й освячені харчі, одержали Твоє благословення враз із здоровлям, ізза Твойого хреста й тридневого воскресення із мертвих. Бо Ти є правдивий корм і податель всіх дібр та все благословиш і освячуєш, Христе Боже наш і Тобі віддаємо славу з безконечним Твоїм Отцем і Пресвятим, Благим і Животворячим Твоїм Духом, нині, завсіди і на вічні віки, Амінь.

Ось проте ті мяса, які приносимо до освячення, представляють нам жертвенне ягня, яке приніс Богові в жертву Авраам, місто свого сина Ісаака, а заразом того агнця (овечку) яку жертвував Богові праведний Авель та те теля, яке отець блудного сина казав заколоти на знак радости, коли той заблуканий син вернувся до свого дому.

Щоби однак нічо з наших щоденних харчів не остало без благословення, благословить ще священик і другі харчі, які дбайлива господиня приготовила на великодний стіл, знова цею молитвою:

Владико Господи Боже наш, Сотворителю і Творче всього, благослови сир, масло, а враз з ними яйця і прочі харчі та заховай нас в Твоїй доброті, щоби ми насолоджуючися цих, Твоїх, без зависти подаваних дібр, наситилися і невисказаної Твоєї доброти, задля пресвітлого Твойого тридневного воскресення. Бо Твоя є держава, Отця і Сина і Святого Духа, Амінь.

Важну часть свяченого становлять **яйця. Є вони образом воскресення:** Тверда їх лушпинка представляє нагробний камінь, який відвалив ангел при воскресенню Христа. І як курятко передзьобує лупинку й виходить живе з яйця, подібно й наші тіла в день загального Божого суду переломлять покривало землі і встануть до нового життя.

Бачимо отже, що свячене має глибоке, духовне значіння. Ми повинні тому й самі про те тямити й своїм дітям це пояснювати. Тоді той гарний християнський звичай принесе не тільки нашому тілові приємність, але, що найважніше, принесе велику користь для нашої душі.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

В житті св. Терені вже в перших її літах, запримічуемо гарні прикмети душі та різні чесноти, що з кожним днем чимраз краще розвиваються.

"Навіть не можна собі уявити, як я любила тата й маму, каже сама Тереня. Я показувала їм свою ніжну любов тисячами способів, виливала її на верх. Але ті способи, що їх я тоді вживала до того, сьогодні, як про це думаю, викликають у мене сміх." (Історія одної душі р. 1.)

Її початкова побожність спомагана й скріплювана такою живою любовою розвивалася заедно. Вона хоче зробити приємність своїм батькам. Бачить, що вони тому такі дуже добрі, бо дуже люблять доброго Бога. І так розуміе вже, що треба любити того Бога, що нам тільки добра робить, що треба робити те, що Він приказуе, а втікати від того, що заказуе. В той бік звертае ввесь запал своеї живої натури. Це вже не щебетання дитинної побожности, що змагаеться повторяти маленькі молитовки. Перші проблески її розуму звернені на те, щоб розпізнавати відношення між обовязками, що їх нам накладае Бог і між небесною нагородою. Вічне щастя то заплата, думае дитина. Отже її треба собі заслужити, додумуеться вона дальше. "Тереня сказала мені сьогодні рано, пише мати, що вона хоче піти до неба. Тому обіцяе, що буде завсіди чемна як янголятко."

Її високе розуміння Божої доброти каже її вірити, що Всемогучий навіть тоді, коли Його образили, не міг би рішитися, щоб відорвати дитину від мами. Звідсіля то пішла ця дитинна розмова: "Мамусю, чи піду я до неба? Так, дитино, як лише будеш добра. — Ах мамусю, то я пішла б до пекла, як не була б чемна? Але ні, я знаю, що я зробила б. Я притулилась би до тебе, як ти будеш у небі. Ти будеш мене сильно тримати в своїх обіймах. Як же то добрий Господь забрав би мене тобі?" (Л. до Павл. 29. X. 1876). — Її оченята блистять тим великим переконанням, що добрий Бог нічого її не зробить, коли вона скриеться в матірних обіймах.

Кілька місяців пізніше вона показалася кращим богословом. Сестричка Селінка запитала її. "Як це можливе, що добрий Господь е у такій маленькій частичці? Тереня відповідае: "це не дивне, бо ж добрий Бог е всемогучий!" Що то значить всемогучий? — "Це значить, що Він усе може, що лише хоче." (Лист мами до Павлини 10. V. 1877).

Ось інша премила картина, змальована мамою, в однім з листі до Павлини, як вона ще була в пансіоні в Манс:

"Селінка й Тереня заедно нерозлучні.Не можна знайти де двое дітей, що б так дуже любилися. Коли Селінку кличуть на науку, Тереня ціла в сльозах. Горе цілеі що вона тепер мае робити? Її мала приятелька йде вже... Але Марія мае милосердя. Вона бере й її також. Бідна дитина сидить на кріслі дві, або й три годині. Даемо її коралики, щоб їх насилювала на нитку, або які шматки, щоб їх зшивала. Вона не важиться навіть рушитися, лише часто тяжко зітхае, особливо коли її розсилиться голка. Вона не може її собі наново насилити, а не важиться перешкаджати Марії. Тоді видно дві великі сльози, як вони котяться по її личках. Та Марія скоро її потішить, насилить голку й дрібненьке янголя сміеться крізь сльози." (Лист 4. III. 1877).

Ціла затоплена в своїй важній роботі, насилюючи коралики й зшиваючи шматки, Тереня слухае викладу. Її знаменита память затримала багато цікавих відомостей, особливо про річі Божі. Осьтак вона вчилася багато битріше через слухання, як через читання.

Звертаючи цілого свойого духа до річей Божих, Тереня від четвертого свойого року зачала вчитися маленькі віршики, які відтак говорила перед родиною на превелику радість усіх слухачів.

Послухаймо ще трохи її матери, яка виливае перед своею донькою Павлиною свое щастя з таких маленьких милих подій. Вони були полекшою в її тяжкім житті.

Вона пише: "Ця мала дитина то наше щастя. Вона буде добра. Це вже тепер видно. Вона про ніщо не говорить, лише про доброго Бога. За ніщо в світі вона не опустить своеї молитви. Хотіла б я, щоб ти почула, як вона говорить маленькі віршики. Я ніколи не бачила щось такого гарного. Вона сама знаходить собі й спосіб і голос відповідний. Але особливо коли вона говорить:

"Дитинко маленька, головко біленька,
Скажи мені, де е добрий Бог? Чи знаеш?
—Він е повсюди, в цілому світі,
І в синім небі, високо над нами!" (Переклад).

Мама пише дальше: "Коли вона приходить до цих останніх слів, підносить свій погляд догори. Вона тоді виглядае як ангел. Навіть не можна було б її того навчити, таке воно гарне. В її погляді е щось таке небесне, що ми тоді зачаровані. (Л. 4. III. 1877).

Ця родина так тісно злучена з собою, це місце таке миле й повне здорової радости, це повітря солодких почувань і щирої побожности, що проникало всі розмови, пробивалося в усіх ділах, вони то глибоко впливали на характер Терені.

По Бозі якраз отій живій вірі й посвяті своеї мамусі, тій доброті свойого батенька, в якій не було ніякої слабости для дитинних забаганок, та чарівній ніжності своїх сестер завдячуе ця дитинка з початку свою милість, відтак старання, розсипати довкруги себе вдоволення й радість, вкінці потребу робити Ісусикові приемність, хоч кільки це коштувало б, приемність тому Ісусикові, якого, вона це добре бачила, так дуже любили її рідні. Заки подамо останні черти того виховання, що його її дали батьки, згадаемо тепер про вплив сестер на її виховання.

ВПЛИВ СЕСТЕР ТЕРЕНІ НА ЇЇ МОЛОДЕ ЖИТТЯ

Маемо про це найкраще свідоцтво від самої Терені. Вона писала в "Історії" своїй: "Пригадую собі, як дуже велике привязання мала я від того часу до моеї дорогої хресної мами (сестри Марії), коли вона вже скінчила свої науки в монастирі візиток у Манс. Хоч цього не видно було по мені, я вважала на все, що ділося й говорилося довкруги мене. Мені здаеться, що я тоді так само на все гляділа як тепер. Я вважно слухала того, чого вона вчила Селінку. Щоб вона мене припустила до своеї хатки, коли були виклади, я була дуже чемна й у всьому її слухала. Вона ж мене засипала даруночками, які, хоч не мали великої вартости, однак мені приносили найбільшу радість" (Історія одної душі, р. 1).

Пані Мартін так само говорить про той великий вплив, що його мала Марія на молодшу сестричку.

Вона пише до Павлини 21. травня 1876. р.: "Марія дуже любить свою сестричку. Вона для неї завсіди чемна. І тяжко, щоб воно було інакше, бо це біднятко дуже боїться спротивитися їй. Вчора я хотіла дати їй одну рожу. Знаю, що це для неї ціле щастя. Але вона мене просила, щоб не стинати її. Марія заборонила. Вона аж почервоніла була від зворушення. Всетаки я зірвала для неї аж дві. Але вона боялася показатися з ними в хаті. Я говорила їй виразно, що рожі е мої. Але ні, казала вона, вони е Марійні." Ця дитина дуже легко даеться занепокоїти."

Всетаки не ця найстарша сестра, що була майже заедно коло неї, і для неї була наче мамою, бо вона то була її перша вчителька, не вона то, кажу вплинула найбільше на будучність і спрямування життя цієї дитини. Чи справді? Хтож тоді? Це приклад одної сестри, що жила далеко від неї. Ще менше, то властиво одне слово, що говорило про здогадуване покликання Павлини, утвердило в її виборі життя.

Вона сама виразно про те говорить:

"Як тільки зачала я вже говорити,, а мамуся мене запитала: "Про що то ти думаеш"? завсіди діставала ту саму відповідь: "Про Павлину". Одного разу я чула, як говорили, що Павлина стане монахинею. Тоді то я, не дуже й знаючи, що це значить, подумала собі: "І я також буду монахинею!" Це один із перших моїх споминів. Опісля я ніколи не змінила свого рішення. Так отже її то приклад потягнув мене вже в другім році життя до Обручника дів." (Історія одної душі, р 1)

Дивний це поклик безконечної любови звернений до цієї щирої й чистої, промінної душі. Звернений через ту, яка несвідомо потягнувши її до життя в монастирі вже від найранших її літ, мала опісля стати своїм урядом у тім монастирі її провідницею на дорогах святої любови! Треба собі добре затямити ці звірення Терені про таке скоре й таке незвичайне ділання Бога на її душу. Ця свідомість поклику до життя досконалого, свідомість, яку вона заховала в своїм серці в тайні, але витривало, вона нам виясное друге рішення Терені. Це рішення для дитини повне геройства. Тереня всетаки його взяла на себе вже від третього свойого року. Те рішення було: нічого не відказати Ісусові!

Вплив Леоні на виховання Терені, здаеться, був маленький. Леоня була слабовита. Ходила до школи таки вріднім місті, поза дім не виїздила ніде. Але вона мала хвилини, коли то виливала свою любов і засипала свою сестричку всякими ніжностями: Тереня її відповідала так само. Вона говорить: "Моя дорога Леонця займае велике місце в моїм серці. Вона мене дуже любила. Ввечері, як вернула вже зо школи, вона радо хотіла мене берегти, коли ціла родина вибиралася на прохід. Мені здаеться, що я ще сьогодні чую милі стрічки, що їх вона співала своїм милім голосочком, щоб мене заколисати до сну. Я пригадую собі дуже добре її перше св. Причастя. Памятаю також ту маленьку дівчинку, бідну товаришку Леоні що її наша матуся по звичаю аленсонських родин убрала на той день. Ця дитина не лишила Леоні того гарного дня ні на хвилиночку. Ввечері, при святочнім обіді посадили її на першім місці." (Іст. одн. д., 1). (У Франції обід буває ввечері).

Ці останні стрічки, що їх оповідае Тереня, додають до образу її мамусі послідні черти. Її любий образ уже повний. Вона передусім добрим прикладом старалася впливати на виховання своїх дітей.

Селінка не могла в тій самій мірі впливати на життя й розвій Терені, що старші сестри. Вона була ще надто маленька. Всетаки її передчасна чеснота мала для її маленької товаришки особливий потяг, бо ж і це була прегарна дитина, та Селінка дорога. Мати писала тоді про неї: "Думаю, що Селінка принесе мені багато радости. Вона мае премилу натуру. Вона вже тепер поважно займаеться тим, як то треба приготуватися, щоб гарно прийняти перше св. Причастя." (Л. до Пав,8. X.1876)

(Далі буде)

Вісти з Риму

Двотижневик Української Секції Ватиканської Радіовисильні.

З Ватикану кожного четверга о год. 20:30. ватиканська радіовисильня (довжина хвилі 48,47) передае в українській мові вісти з релігійно-церковного життя у світі й в українців. Крім того виходить постійно друкований на циклостилю двотижневик української секції ватиканської радіовисильні під назвою: "Вісти з Риму." "Вісти з Риму" почали виходити з початком січня 1940 р. Зміст 1-шого й 2-го числа за січень: Різдвяна промова Св. Отця Папи Пія XII про умовини миру. Відгомін промови Св. Отця в українській пресі, Український різдвяний привіт у Ватиканській Радіовисильні. Зазив Апостольської Столиці до молитви за зединення Церков, Програма воюючих безбожників у новій політичній ситуації, З українського церковного життя. В цім числі читаемо, що дня 23 грудня в часі торжественного отворення шкільного року Папського університету Пропаганди, де вчаться питомці українського Семинаря св. священомученика Йосафата, відбулося проголошення докторами св. богословя шістьох українських священиків на загальне число тринадцять та роздано нагороди сімом українським питомцям за успіхи в різних ділянках церковних наук у минулому шкільному році. "Під цю хвилю—читаемо далі—лишаеться римський семинар одиноким виховним осередком для наших галицьких діецезій, що їх духовні семинарі з вибухом війни і з приходом советських військ перестали служити своїй цілі. Що правда, число загальне питомців — е всіх сорок пять — не сягае рівня попередних літ, бо й з Америки не прибув цього року ніхто через стримані пашпорти до Европи, але в порівнанні з іншими того роду духовними заведеннями в Римі, наша колегія належить всетаки до найбільших і через свій міжепархіяльний характер е для нашої церкви перш усього в теперішних часах дійсним провидінним добродійством та місцем найгарнішої молитви й тихої жертви молодих Богу посвячених сердець за її кращу долю. Крім того слід ще відмітити два інші наші більші угруповання того самого роду в Італії, тобто двадцять сім українців новиків і клириків у Згромадженні ОО. Салезіян в Торіно та пятнадцять молодих монахів у греко-італійськім василіянськім монастирі в Гротаферрата біля Риму, щоб показалась життедайність та промінювання нашої Церкви навіть на далекім італійськім ґрунті." Між вістями подано там і це: "Югославянські українці обходять сого року 40-літний ювілей свого переселення з Галичини на гористі терени північної Боснії та південної Славонії." З цього приводу появився осібний ювілейний календар-альманах, у якому редактори священики С. Саламон і Ол. Біляк та адвокат Ілля Крайцер подбали дати прекрасний образ зорґанізованого розвою та ваги нашої греко-католицької Церкви в тяжких перших і опісля часто не менше важких роках емігрантського життя.

З тим гарним ювілейним моментом зіграеться ще й друга світла хвиля: 25-ліття епископства крижевацького Преосв. Діонісія Няраді, якому саме й присвячений цей підсумок наших церковно-релігійних та культурних здобутків у Югославії. Він саме являеться найкращим провідником свого народу й як найревніший його Пастир сміло може назвати ті почини та осяги своїми власними. З тих рядків столітної історії одної частини нашої Церкви, з тих многих динамок церков, каплиць та церковних заведень збудованих за ці десятиліття, можемо бути горді на тамошних душпастирів і ліпших синів народу, яких ніколи йому не бракуе навіть на далекій чужині та й черпати звідси певну надію на перемогу нашої св. віри й на наших рідних землях, загрожених большевицьким безбожництвом. Не менше відрадна е пильна дбайливість тамошних наших церковних кругів за сталу та вірну інформацію хорватських католиків про найновіші події та переживання нашої греко-католицької Церкви й народу в Західній Україні під совітською займанщиною.

Наступні два числа 3 і 4 за лютий мають такий зміст: В першу річницю смерти Папи Пія XI., Католицька ерархія, в світі, За Зединення християнських Церков, Преосв. Йоан Бучко на Апост. Візитації Українців Католиків Південної Америки. та вісти з українського церковного життя. Зі замітних вістей слід відмінити, що 8 січня відправив нашу співану Службу Божу Всесвіт. О. Архимандрит Діонісій Ткачук у найбільшій по св. Петрі римській церкві св. апос. Андрея Первозванного. Велич нашого обряду і гарний спів хору питомців укр. колегії св. Йосафата стягнув на цю відправу велике число римлян і чужинців. На наше Богоявлення вечером відправилося в черзі сьогорічних осьмодневних молінь за св. зединення й наше умолення Пресв. Євхаристії з благословенням Насв. Тайнами в церкві св. Павла з Реґеля в приявності самого кардинала Тісерана, секретаря св. Конґреґації для Східних Церков. В новіціятськім домі туринських ОО. Салезіян у Кері, тамошні молоді монахи українці улаштували осібні триднеовні унійні торжества й моління і вміло пояснювали приявним на них поодинокі риси нашого гарного обряду і відспівали більше разів хором багато українських, церковнословянських, а то й грецьких пісень.

В числі 5-ім з 15 березня маемо статті: В першу річницю понтифікату Св. Отця Пія XII. Положення Української Католицької Церкви в Західній Україні. Ця остання стаття зладжена на основі достовірних оповідань утікачів очевидців була передана з ватиканської радіовисильні в мовах українській англійській, французькій, німецькій, італійській та еспанській. В ній розказано про жорстокий гнет большевиками Укр. Католицької Церкви в Галичині й подано річи по більшій части відомі нам із листів друкованих в українській пресі в Америці й Канаді. Виноотовуемо тільки декілька замітніших річей.

На львівську церкву св. Петра й Павла большевики наложили податку аж три тисячі золотих. Бідні личаківські вірні негайно цю контрибуцію сплатили. Успенську церкву в Львові хотіли замінити на музей, та самі городські радні спротивились. Укр. Духовний Семинар у Львові порішено зайняти для юридичного факультету тамошнього університету. В епископській палаті в Станиславові мешкають військові. В перемиськім семинарі поміcтилося аж 600 військових. Тепер панує там усюди нечувана дорожнеча. Подекуди брак священикам пшеничної муки й богослужбового вина. Багато священиків, які зовсім лишилися без засобів з найбільшим болем серця були примушені вибиратися в світ за очі. І так по цьому боці граничної лінії знайшлися ОО. Каноніки: Куницький, Ковальський, Лаба, і Лободич зо Львова, Бойчук і Василик зо Станиславова, деякі професори Львівської Духовної Академії і настоятелі Семинаря в Станиславові та редактори церковних видань, як пр. оо. Глинка, Чорняк, Хомин та о. василіянин Скрутень і другі. Вони найчастіше під цю пору сповняють душпастирський уряд по численних осередках нашої багатотисячної еміграції і по робітничих кольоніях у Німеччині, Чехах та Польщі. З василіянських монастирів (е їх 16 під Совітами) шість вже якби не існуе: в Добромилі, Лаврові, Букові, Крехові, Золочеві й Погоні. По інших домах живе звичайно один-другий монах, разом з військом або цивільними, рідше вже більше число отців і братів, що найчастіше чорно бідують, хоч ніде не брак добрих сердець, що навіть з подиву гідною дбайливістю огортають наших беззасібних і подекуди беззахистних монахів. Вони звичайно лише в крайній потребі розходяться хто куди може, або працюють у душпастирстві. Майно монастирське всюди відібрано, збір і статок та домашне урядження перепродано місцевими комітетами державі або розібрано між людьми, бібліотеки опечатані або й частинно понищені чи перекинені в непідхожі приміщення. Подібне сталося з монастирями ОО. Редемптористів у Збоїськах і Голоску. У Львові однак дістали вони дозвіл на відправу богослужень у своїй монастирській церкві та лише через рішучий спротив вірних могли вони залишитися в своїх маленьких домах у Станиславові й Тернополі. Не інакша доля спіткала Студитську Лавру в Уневі з іншими її монастирями.

Найбільше однак ударів спало на Чин СС. Василіянок, бо знесення церковного шкільництва в першій мірі підтяло основний корінь їхньої релігійно культурної діяльности. Оба їх великі львівські осідки мусіли вони опустити: частина перенеслася до одного тісного помешкання і вдержуеться вчительським заробітком, а частина розійшлася хто куди і лиш одна друга монахиня змогла залишитися при якімсь занятті при давних їхніх заведеннях. Ще в жовтні відібрали їм монастир у Яворові. Подібне сталось з монастирями в Підлютім, Дрогобичі, Станиславові, Словіті, Підмихайлівцях і відай деінде, хоч люди звичайно дуже добивались за своїми любими монахинями й радо прихилювали безпомічних до себе.

Не інакша доля стрінула школи та більші доми Сестер Служебниць і других численних жіночих згромаджень...

В ч. 6. з 31 березня маемо статті: Великдень у Римі, Катол. Єпископат Зединених Держав про суспільне питання. На маргінесі двох дописів зо Західної України в "Ізвестія-х" з 6. III. та хроніку з українського церковного життя. В хроніці між іншим читаемо таке: "Щораз більше відчуваеться дошкульний брак релігійного видавництва і часописів на цілому терені по цім боці (німецькім) нової границі. Сподіемося, що незабаром можна буде здійснити відновлення жовківського "Місіонаря" на перемиському Засяні заходами ОО. Василіян, бо потреба його відчуваеться чи не найбільше в самому народі таки від перших днів большевицької інвазії.

У рямках нашої хроніки подаемо тільки найважніші випадки про які дійшли сюди відірвані чутки. І так: канцелярію Ап. Адміністратури в Сяноці обняв о. Малиновський, віцеректор львівського дух. семинаря. Недавно відвідав Ап. Адміністратора о. прелат Вергун з Берліна, що побував також у Преосв. Григорія в Ярославі і в настоятеля ОО. Василіян по цей бік кордону о. Павла Теодоровича на перемиському Засяні. Заступником шкільного інспектора на Лемківщині проф: Гірняка е о. катехит Венгринович у Сяноці. ОО. Василіяни обіймили під душпастирський заряд три лемківські православні осередки, де за греко-католиками залишилися самі лише церкви і парохіяльні будинки, в Чорнім, Радоцині й Ізбах у горлицькому повіті. В Чорнім били зпершу наші бувші греко-католики новим душпастирям вікна, а православний священик писав на них доноси аж у Берлін. В Ізбах живеться їм спокійніше. Дехто вже заявляе охоту повернутися до своеї предківської Церкви таки зараз; інші чекають на смерть постарілого свойого о. Хиляка; діти щиро горнуться до покиненої перед літами своеї давньої церковці. Багато помагае тут аптична поміч монашого братчика й присутність самих отців, що самі собі дають раду в господарстві і не занедбують спомагати людського горя. Інші отці-василіяни працюють одиночком по сотрудництвах і за-

відательствах, а о. Луб, професор духовного семинаря і редактор "Доброго Пастиря" у Станиславові, навіть учителюв в народній школі в Балигородщині. ОО. Студити в збільшеному числі скупчилися в свойому осідку у Фльоринці. Духовну послугу для наших пограничних верховинців у найдальше на захід висуненому закутку Лемківщини несе на свій лад станиславівський о. ректор Бойчук, замешкалий в домі перемиської епархіяльної помочі в Жегестові.

"Вісти з Риму" сповняють дуже вміло й гарно інформативну й пропаґандивну службу між своїми й чужими, а цей факт, що Ватикан увів щотижневі радіопередачі в українській мові зі своєї радіовисильні показує нам наглядно його великі симпатії до українців та зрозуміння стремлінь українського народу.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. ЗБОРИ В СПРАВІ ЗМІНИ КАЛЕНДАРЯ. Семого квітня, зараз по Службі Божій всі вірні вдались до парохіяльного дому на нараду в справі календаря. Збори отворив голова Нар. Дому п. Стеблик. Перший в справі календаря промовив Впр. о. парох о. М. Пасічник, зясовуючи користи нового календаря й некористи старого. По промовах дано час на запити, а опісля відбулося голосовання. За зміною календаря заявилось 131, — проти зміни ніхто. Тоді голова Нар. Дому разом зі секретарем і іншими членами заряду уложили відповідну просьбу до Іх Ексцеленції Кир Василія Ладики в Вінніпеґу. Коли прочитано людям просьбу, всі приняли її з великим одушевленням. Виходячи з Народного Дому люди раділи й говорили: коб то вже всі українці святкували разом свята разом із другими народами й не тягнулись позаду!

Резолюцію за зміною календаря вніс п. Никола Яхимець, а підтримав її п. Ю. Мельник.

Комітет:
Іван Гриців, предсідатель
Петро М. Самоіл, секретар
Ф. Семенюк, член комітету
В. Савчук, член комітету.
В. Стеблик, голова Нар. Дому
Дмитро Марчак, голова БУК-а

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Дня 14. квітня в місцевім Парохіяльнім Домі відбулося зібрання в справі календаря. На зборах промовляли: о. М. Романович ЧСВВ, парох, п. Роман Людвик, п. С. Сисак, Маркович. Переведено голосовання. Всі зібрані одноголосно заявились за зрівнанням старого календаря з новим. Від парохії вислано до Єпископського Ординаріяту в Вінніпеґу просьбу, щоб дозволено парохії св. Тройці у Веґревил покинути старий календар, а триматись нового. Парохіяне дуже тішаться, що вже нарешті приходить до так потрібної й бажаної зміни.

Мондер, Алта. Два монахи зложили професію. В квітну неділю, 21. IV. на співаній Службі Божій в місцевій церкві св. ап. Петра й Павла два молоді монахи-василіяни, Йосафат Ханас і Еміліян Турко, на руки Впр. о. В. Бараника ЧСВВ., що заступав пок. о. протоігумена Н. Крижановського, зложили свої торжесвенні обіти. Серед зворушаючих обрядів вони прилюдно присягнули, що житимуть по евангельським радам, заховуючи убожество, чистоту й послух. Хто глядів на них у той день бачив їх, які вони щасливі, що через свої обіти могли всецілo й на все посвятити себе на службу Богові.

Брат Йосафат Ханас походить з околиці Ледук, Алта., з родини Василя Ханаса й Таньки Тимочко. Уродився 7 липня 1916 р., до Чина вступив 16 липня 1931 р. В Чині займається столярством. Його рідний брат Методій є душпастирем у Оттаві

Еміліян Турко, син Михайла й Евфимії походить з Елмвуд, Вінніпеґ, Ман. Родився 25. листопада 1917 р., до Чина вступив 10. XII. 1933 р. Працює тепер у друкарні. Його рідний брат Климентій відбуває новіціят у Мондері.

Оба брати через зложення своїх обітів дають гарний і потягаючий приклад ідейним українським юнакам, щоб вступали до Чина ОО. Василіян, бо там краще чим де інде зможуть забезпечити спасення своєї душі, осягнути вдоволення і щастя та багато добра зробити для св. Церкви й свого народу.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Статуї Воскресення, Плащаниці, Фелони, Хоругви, Фани, Павуки, Чаші, Монстранції, Ліхтарі, Процесійні Образи й Хрести, Кивоти, Дзвони, та всякі інші потреби до наших церков.

Пишіть в Рідній Мові по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street
WINNIPEG, — MAN.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

28. Воскресення Христове — Редвотер, Сведен год. 6 р. Ґлендон — година 9 рано Редвей, Вільна — год. 10 рано.

29. Світлий Понеділок — Смокі Лейк св. Онуфрія. Давнінґ, Аншав — (похід на цвинтар по відправі).

30. Світлий Вівторок — Белліс, Стрий, Айрон Ривер (похід на цвинтар по відправі)

ТРАВЕНЬ

5. Неділя Томина — Куквил (похід на цвинтар по відправі)
Редвотер — Вечірня год. 5. вечером і похід на цвинтар.

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

28. Воскресення Христове. —
Кенора — 4-та год. рано
Бовсежур — 6-та год. рано
Транскона — 10-та год. рано
Лийдівуд — 10.30 год. рано

29. Світлий Понеділок —
Ловленд — 6-та год. рано
Талберґ — 10-та год. рано
Гадашвил — 10.30 год. рано

30. Світлий Вівторок —
Бровкенгед — 6-та год. рано
Брайтстави— 10.30 год. рано
Садлов — 10.30 год. рано.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

28. Воскресення Г.Н.І.Х. —
Чипмен (5 год. рано)
Мириам (5 год.)
Москалики (5 год.)
Скаро (6 год.)
Моркемб (6 год.)
Восток Івасюки (6 год.)
Іннісфрі Р.М.Б. (6 год.)
Борщів (8 год.)
Веґревил (9 год.)
Гилліярд (10 год.)
Дервент Вознесення (10 г.)
Краків (10 год.)
Новий Київ (10.30 год.)
Іннісфрі Ч. Хр. (год. 10:30)
Новий Київ (Вечірня, год 6.)
Іннісфрі Воздв. Ч. Хр. (Вечірня 6. год.)

29. Світлий Понеділок —
Делф
Плейн Лейк
Нортерн Веллей
Восток св. Николая (10 год)
Плейн Лейк (год. 6 веч. Вечірня)

30. Світлий Вівторок —
Лішор
Ренфурлі
Енгел Лейк

Basilian Fathers.
Mundare, Alta, Canada.

ПРИГАДКИ

28. IV. — Неділя Пасхи. Воскресення Христове. Воскресна утреня. Літурґ. Золот. Ап. зач. 1. Єв. Ів. зач. 1. Читається з перестанками й дзвоненням. Посвячення артоса. Цілий тиждень відчинені царські врата. Свячення пасок. На знак радости дзвонять дзвони нині ввесь день.

28. IV. — Світлий Понеділок. Глас 2. На Літурґ. Ап. зач. 2. Єв. Ів. зач. 2.

30. IV. — Світлий Вівторок. Глас 3. Ап. зач. 4. Єв. Луки зач. 113.

В часі великодніх свят люди складають собі святочні желання, обдаровують себе писанками й бавляться коло церкви.

В другий день свят, або в слідуючу неділю відбувається похід на гроби й молитва за померших.

Від Великодня до Томиної неділі (28. IV. — 5. V.) — Загальниця, однак заборонений час на танці й весілля аж до Томиної неділі. (По Службі Б. заборонений час кінчиться).

5. V. — Неділя Томина. Всеночне. Єв. утр. воскр. 1. На Літ. два антифони воскр. третий з воскр. припівом. Троп. празн. Сл. конд. празн. І нині конд. пасхи. Трисвятое. Ап. зач. 14. Єв Ів. зач. 65. Ангел вопіяше. Роздача артоса при мировані.

12. V. — Неділя Мироносиць і св. вмч. Юрія. з 6. V. Глас 2 Всеночне. На утр. ев. воскр. 3. На Літ. троп. воскр. Юрія, Сл кондак Юрія, І нині миронос. Проче нед. і свят. Ап. зач. 16 і 29. Єв. Мар. зач. 69 і Ів. 52

В травні майське почитання Марії. Вечером кожного дня молебень.

Місячне наміреня: Поширення товариств для охорони дівчат.

Місійне наміреня: За тих, що приготовляються до св. хрещення і новонавернених.

Відміни місяця: Нів — 7. V. Перша кватира — 14. V.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Николай Ґерилюк, Вінніпеґ, Ман. $1.00
Стефан Миськів, Моркемб, Алта. ... ... .50
Збірка в домі Панства Бельбасів з нагоди поминків у Талберґ, Ман. 1.40
Збірка з нагоди похорону бл. п. Петра Міскоґуса 1.35
Онуфрій Паснак, Голден, Алта. 1.00
Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

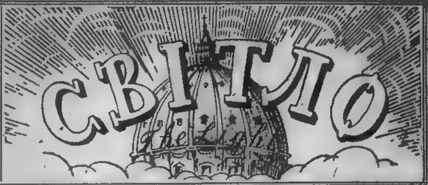

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (49) 10. Мондер, Алберта, 15-го Травня, 1940. Mundare, Alberta, May 15th. 1940. Vol. III. No. (49) 10.

У Славі Святих

Серед величавих торжеств у церкві св. Петра в Римі, Папа Пій XII. дня 2-го травня проголосив святими Марію Евфразію Пелетіє й Джему Галґані.

Евфразія Пелетіє прийшла на світ у сумних часах неспокоїв і переслідування католицької Церкви в Франції при кінці 18 століття. Тодішні державні закони забороняли релігійні практики, священиків проганяли з краю, або вбивали, так, що не було священика, щоб охрестив дитину. Тоді її батько Юліян в присутності своєї жінки охрестив дитину і дав її імена: Рожа, Віргінія.

Евфразія вже змалку показувала нахил до побожности, любови й молитви. Коли мала 12 років, революція у Франції притихла, для Церкви настала більша свобода й тоді вона приняла перше св. Причастя і Тайну Миропомазання. Виховувалась у Сестер Уршулянок у Тур. 20 жовтня 1814 вступає вона до місцевого монастиря законниць, що опікувались наверненими з розпусного життя дівчатами й жінками. 6 вересня 1815 дістає законний габіт і імя Марія, Евфразія. По зложенні вічних обітів працює над наверненими грішницями. В свойому житті відзначилась не тільки геройськими чеснотами й великою святістю але й стала основницею Чина Сестер Доброго Пастиря, що має свої монастирі у Франції, Італії, Бельгії, Баварії, Англії, Німеччині, Альжирі, Канаді, Єгипті, Океанії, Індіях і Злучених Державах і начислює 350 домів з 10,028 сестрами.

Мати Евфразія померла 1868 р., а її доньки займаються опікою й вихованням дівчат, передусім тих, що мали колись нещастя зійти на дорогу блуду.

Джемма Ґалґані вродилася 12 березня 1878 р. в Камліяно, в Італії з побожних родичів Генрика й Олени. Небаром її родичі перенеслись з нею до міста Лукка. Коли Джемма мала 9 літ померла її мати. Від ранної молодости веде глибоко-християнське життя. Кожного дня ходить на Службу Божу й причащається. В свойому життю дуже багато терпіла опущення, біду й хороби. Через слабість її не хотіли приняти до монастиря. Тому остає на світі й веде дівиче, святе життя. Г. Бог дав її ту ласку, що мала часто видіння Христових страдань, переживала на собі муки Христові й отримала чудесні рани на руках, ногах і боці. Також робила вона чуда. Померла 11 квітня 1903 р. більш зі жару любови як хороби, в 25 році життя. Святість її життя і численні чуда та ласки отримані за її посередництвом були спонукою, що переведено досліджування і Папа Пій XI 14 травня 1933 р проголосив Джемму Ґальґані блаженною, а Папа Пій XII. 2 травня зачислив її між святих. Нова свята стала покровителькою шпиталів, аптик, доглядачок хорих, лікарів і недужих. Тому всі християне; а головно терплячі й ті, що обслугують і лічать хорих повинні прибігати до св. Дж. Ґальґані й просити в неї помочі.

Нові святі — це новий доказ правдивости католицької Церкви, її живучости й краси, якої не годні знищити ані клевети противників ані навіть негідне життя злих католиків.

СВ. ЕВФРАЗІЯ ПЕЛЕТІЄ

СВ. ДЖЕММА ҐАЛҐАНІ

ПРЕОСВ. ДІОНІЗІЙ НЯРАДІ

Д-Р. ОСИП НАЗАРУК
(У військовому строю)

Що Папа Каже?

Жажда влади є причиною війни

З нагоди канонізації італійської дівчини Джемми Ґальґані й французької монахині Евфразії Пелетіє, Папа Пій XII. виголосив слово, в якому підкреслив, що змагання до влади й сили є причиною теперішнього военного конфлікту. Грішні пристрасти й бажання осліплюють людей до тої міри, що вони затрачують почуття справедливости. Люди забувають, що властиве царство є в небі. І тому так гонять за земними посілостями й багацтвами, за земною величчю і за земною владою. Вислід з цього: війна з усіми її нещастями.

Дві Великі Втрати

З Европи ненадійно прийшла сумна вість про смерть двох визначних українців: Преосв. Діонізія Нярадія і д-ра Осипа Назарука. В цей час военного лихоліття, коли то українцям треба якнайбільше великих людей, їхня смерть це дійсно дуже болюча втрата для українського народу.

Та що ж так уже сталося! Тому ми зі жалем і пошаною клонимо голову перед тими двома покійниками й над свіжими їхніми могилами хочемо бодай коротко згадати про їх життя, діла й заслуги в доказ пошани до них і для науки тим, що ще живуть.

ПРЕОСВ. ДІОНІЗІЙ НЯРАДІ

Преосв. Діонізій Няраді уродився 15-го вересня, в 1874 році, в Руськім Керестурі, в Бачці, Югославія, у рідні українських еміґрантів з Карпатської України. Ґімназійні науки скінчив у Загребі, богословя у Львові та в Римі, де здобув собі докторат св. богословя. Рукоположений на священика 1899 р. Був ректором греко-католицької малої семинарії в Загребі то помічником тамошнього епископа. В 1914 р. зістав назначений Ап. Престолом на Апост. Адміністратора Крижевацької Єпархії, а 5. XII. 1914 р. став епископом. В роках 1919-1925 був Апостольським Адміністратором Пряшівської Єпархії, де здобув собі загальну любов і пошану, а опісля став епископом у Крижевцях для греко-католиків українців у Югославії.

На цьому становищі розвинув покійний велику діяльність і причинився багато до релігійного й національного відроження бачванських українців. Його стараннями побудовано численні церкви й народні інституції. Він до своєї діецезії спровадив з Галичини Сестер Служебниць, Сестер Василіянок і ОО. Василіян.

Коли в 1938 р. повстала автономна Карпатська Україна, Св. Отець Папа Пій XI у своїй любові до українського народу, іменував його Апостольським Адміністратором і Владикою Карпатської України. Інсталяція відбулася в неділю 4 грудня 1938 р. дуже торжественно в Хусті.

Обнявши провід нової діецезії владика з незвичайною енерґією й посвятою взявся за орґанізацію церковно-релігійного життя. Постійно відбуває

поїздки по всій території Карпатської України, переводить візитацію парохій, проповіде гаряче до народу, заряджує зізди духовенства й переводить потрібні реформи. Під його впливом Карпатська Україна переживала не тільки національне, а й релігійне відродження.

По національній трагедії в Карп. Україні, мадяри арештували Преосвященного в Хусті й під поліційною ескортою відставили до Будапешту, а звідси епископ Діонізій виїхав до Риму, де зложив Св. Отцеві звіт зі своеї діяльности як Ап. Делегата в Карп. Україні.

Потім Преосв. Няраді вернув до своеї Крижевацької діецезії, де всі свої сили посвятив в архипастирській праці для українського народу в Югославії.

Помер ненадійно, в неділю 14 квітня 1940 р. в часі архіерейської візитації.

Бл. п. епископ Д. Няраді була це людина глибоковчена і багата досвідом. Він був святий у свойому життю і ревним епископом. У поведенні з людьми був незвичайно милий і симпатичний. Хоч Єп. Няраді прийшов на світ і виховувався далеко від українських земель, а навіть мав мадярське назвиско, то однак був свідомим і щирим українським патріотом. Тому й не диво, що імя Преосв. Нярадія було загально відоме й шановане між українським народом.

Втрата так визначної й дорогої особи — це тяжкий удар для нашої Церкви й народу в Югославії, та Його праця й заслуги — це дорогоцінний скарб, що полишив покійний у спадщині українцям у Югославії, з якого літами будуть користати цілі покоління.

Д-Р. ОСИП НАЗАРУК.

Майже одночасно з вісткою про смерть Єпископа Нярадія прийшла сумна вістка що 31-го березня в Кракові на атак серця помер др. Осип Назарук у 57-ому році життя.

"Краківські Вісти" (ч. 27. з 11. IV. 1940) подали, що 4 квітня за душу др-а О. Назарука відправив заупокійні богослужения о. ректор Малиновський в асисті о. Плешкевича й о. Федоровича ЧСВВ. На Раковицькому кладовищі, в год. 5-ій пополудні о. др. Хрущ відправив панахиду, а сімох промовців попращали покійного від дружини та сина, які не могли були взяти участи в похороні й від приятелів, однодумців, робітників пера й товаришів зброї.

Зі смертю О. Назарука зійшла в могилу одна з найвидніших постатей між українцями сучасної доби, що багато прислужилась для своеї Церкви й Народу.

Др. Осип Назарук походив з бідного селянського роду. Уродився 31 серпня 1883 р. в Нагорянці під Бучачем, Зах. Україна. В Бучачі ходив до гімназії, а на університет у Львові й Відні. По укінченні студій став правником. Вже студентом університету проявляв він велику діяльність, незвичайну інтелектуальну рухливість і підприємчивість.

Замолоду д-р Назарук був діяльним членом радикальної партії і редактором "Громадського Голосу" З вибухом світової війни вступив до Українських Січових Стрільців, де дійшов до ступня хорунжого. Працював переважно в Пресовій Кватирі УСС. Опісля в "Союзі Визволення України" разом з визначними українськими діячами вів освітну й організаційну працю серед українських полонених жовнірів та пропаганду за створення української держави серед чужинців.

За час існування української держави був міністром преси й пропаганди за Директорії, а опісля працював у уряді диктатора Петрушевича. По війні, 1919 р., Др. Назарук опинився з урядом президента Петрушевича в Відні, де й редагував часопис "Український Прапор." З Відня виїхав у 1921 р. до Канади й Америки для переведення збіркової акції для уряду Укр. Народ. Републики. В двох роках переїхав Назарук цілу Канаду й виголосив багато бесід. В Америці пережив О. Назарук несподівану політичну еволюцію, зірвав з урядом Петрушевича й став гетьманцем, і редактором гетьманського часопису "Січ" до 1926 р.

З початком 1926 р. став він редактором "Америки" у Филаделфії, а 1927 вернув до Галичини де обняв редакцію католицького часопису "Нова Зоря" у Львові й на тій позиції захопила його большевицька окупація Галичини, в вересні 1939 р. Д-р Назарук опустив Львів і внедовзі бачимо його при новім часописі "Краківські Вісти." Тут і заскочила його смерть.

Покійний був одним із найоригінальніших і найплодовидших журналістів і письменників. Полишив по собі поважне число друкованих повістей і й друкованих оповідань, споминів описей подорожей і публіцистичних праць, перерібок і перекладів та тисячі статтей, що розсіяні по різних часописях. Деякі його праці дуже цінні й повні глибоких наук та мудрих життевих вказівок, що їх варта перечитувати й передумувати.

У своїй молодості О. Назарук був радикалом, соціялістом і в своїх промовах та писаннях часом поборював Церкву й духовенство. Пізніше однак його бистрий і глибокий ум під діланням Божої ласки пізнав ясно правду в св. Католицькій Церкві. Він навертається і стає не тільки взірцевим та практикуючим католиком, але й невломним і невтомним борцем та апостолом українського католицького руху. Вже як редактор "Америки" боронить мужно Греко-католицьку Церкву перед ворожими нападами большевиків, жуківців, соціялістів та всяких руїнників.

В Галичині, коли почалось відродження українського католицького руху, він не зважаючи на своє пошарпане здоровля пером і словом енергійно працює над поширенням католицьких ідей і організацій між українським народом. В обороні правди зводить нераз завзяту боротьбу з націоналістами, соціялістами, ліберaлами, та різнородними хаотиками в громадському й релігійному житті.

Відійшов від нас Осип Назарук. З його відходом остало опорожнене в українській суспільності місце, що на довго останесь незайняте. Його життя — це історія людини праці й невтомної боротьби за ідеали правди й добра.

Оба великі покійники бл. п. Преосв. Діонізій Няраді й Др. Осип Назарук, що їх прикрила сіра землиця, полишили сучасному поколінню потягаючий приклад щирої любови, праці й посвяти для Бога, католицької Церкви й Українського Народу.

Вічна Їм Память!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Українська Греко-католицька діецезія Преосв. Константина Богачевського в Америці** має: 2 епископів, 106 священиків, 132 церкві, 75 питомців Малого й Великого Семинаря, 1 каледж, 1 гайскул, 1 академію, 85 парохіяльних шкіл, 31 домів сестер, 3 монастирі ОО. Василіян, 2 сиротинці й 1 дім старців. Всіх вірних є 290,688.

— **Українська Греко-католицька діецезія Преосв. Такача в Америці** має 258,895 вірних, 179 церков і 136 священиків.

— **Українська Греко-католицька діецезія Преосв. Василія Ладики в Канаді** числить 300,000 вірних, 325 парохій і місій і 90 священиків світських і монахів.

— **Між Арґентиною й Апостольським Престолом** прийшло до підписання обосторонної дипльоматичної угоди.

— **Найновіший виказ стану католицької Церкви в Америці** з 1940 р. подає, що католиків є в цім краю 21,403,136. архідіецезій 19, діецезій 97. кардиналів, архиепископів і епископів разом 134, священиків 33,912, парохій і місій 18,773, 202 семинарів з 17,087 питомцями, парохіяльних шкіл 7,597 до яких ходить 2,108,892 дітей, 1,411 вищих шкіл, 683 академій і колеґій для дівчат і 143 колеґій і університетів для юнаків. В 303 сиротинцях мешкає 33,624 сиріт. Католики мають 171 домів для старців і 703 шпиталів. В 1939 р. навернулось на католицизм у Америці 73,677 осіб.

— **В четвер** по великодніх святах, 2 травня відбулися конференції наших священиків у Вінніпеґу, Саскатуні, Йорктоні, Торонті, а 9 травня в Мондері, Алта.

— **В неділю, 5-го травня** Папа знову виїхав поза границі своєї держави й відвідав церкву Матері Божої тв. сопра Мінерва. Римське населення витало Папу з ентузіязмом, а військові італійські частини презентували оружжя. Папа просив нарід молитись за мир у світі й в Італії.

ВЕЛИКА РОЗІГРАВКА НА ПАРОХІЯЛЬНУ ФІЛЬМУ В Чипмені, Алта, 5-6-го Червня, 1940.

ПРОГРАМА:

5-го червня, год. 7 вечером: Литія, Проповідь, Сповідь. Відтак Висвітлення Гарних Фільм у Народнім Домі, Базар.

6-го червня, Вознесення Господнє, 8 година рано: Читана Служба Божа, а в год. 10:30 Співана Служба Божа. Опісля спільний обід у Народнім Домі. По обіді спільна фотографія і фільмовання парохіян і гостей.

Потім цікаві відчити на актуальні теми.

Год. 6 вечером: Молебень до Серця Христового й проповідь. По молебні перекуска й релігійна фільма в Народнім Домі.

Год. 9.: Розігравка тикетів і роздача нагород для тих, що продали найбільше тикетів.

А потім
ФАМІЛІЙНА ЗАБАВА!

Прибувайте масово на 5 і 6 червня до Чипмену, а скористаете багато!

Розпродуйте тикети на закупно фільмового апарату для виробу парохіяльної фільми!

Кожна парохія, що продасть 35 книжечок тикетів, буде зфільмована даром на стофітовій ленті. Три особи, що продадуть найбільше тикетів дістануть такі нагороди: перша $15.00; друга $10.00; третя $5.00. Для тих, що купують тикети є призначені на розігравку чотири слідуючі нагороди: 1). $30.00; 2). $20.00; 3). $10.00; 4).$5.00

Розпродуйте й купуйте тикети в користь Парохіяльної Фільми в Алберті!

Відтинки тикетів і гроші належить доручити найпізніше до 1-го червня 1940 на адресу:

Rev. I. Lesiuk, O.S.B.M.
Basilian Fathers,
Mundare, Alta. Canada.

Величавий Похорон

ВПР. О. НАВКРАТІЯ КРИЖАНОВСЬКОГО ЧСВВ.

(Докінчення)

В середу, 17-го квітня, в сам день похорону відправлялись читані заупокійні Служби Божі від год. 6-10 рано. В год. 10 почалась Архиерейська Служба Божа, що її відправили Преосв. Кир Василій Ладика ЧСВВ, в асисті отців: С. Дидика, В Осадця З.Н.І. з Йорктону, В. Бараника, Д. Поповича і М. Вінцентайла. Діяконували о. С. Шевчук і о. М. Пасічник. Співав мужеський хор василіянських схолястиків. По евангелії виголосив по анґлійськи слова співчуття від едмонтонського архиепископа ВПреосв. Мекдоналда, який не міг прибути особисто на похорон через злу дорогу й від своеї парохії латинський парох з Веґревил, Всеч. о. Бирк.

Проповідь Преосв. Владики.

По Службі Божій Преосв. Кир Василій виголосили проповідь, у якій з великою силою слова й очевидним зворушенням змалювали незвичайну постать і незвичайну посвяту

покійного о. Навкратія Крижановського для Церкви, Чина й українського народу в Канаді.

"Блаженні вмираючі в Господі, бо вони відпічнуть по своїх трудах" — так зачали говорити Преосвященні.

Коли нині віддаемо послідню прислугу тому, що 37 літ трудився і посвячувався для нас, то годиться сказати кілька слів про нього в день похорону. І отсе впав на мене тяжкий обовязок сказати кілька слів працання тому з котрим я чере 37 літ інтимно жив і знав його як ревного й повного посвяти монаха.

Знав я його святість, знав я його як великого добродія української еміґрації, що свойого життя не жалував, щоб життя українського народу в Канаді зробити краще й ліпше.

Небіщик не шукав своеї слави й вигоди; він шукав тільки слави Божої і добра душ. Для слави Божої і добра душ посвятився він у Чині й приготовлявся до великої місії. І заледви скінчив студії й став священиком, дістає приказ їхати в далеку, чужу сторону, до Канади. о. Навкратій не спротивився. Склонив голову перед Божим провидінням і з великою вірою вибрався в подорож. Приїхавши до Канади зачинає свою працю. Бачить, що мало священиків, а тисячі народу. Бачить, що тут треба посвяти й чує поклик Спасителя: "Іди й навчай"! Не жалує здоровля. Тяжкі були початки нашої еміґрації. Не було навіть де дати священикові приміщення щоб спочив по трудах. Та він іде з місця на місце, переживає всі тяжкі обставини, звісні всім першим піонірам, щоб лиш ратувати душі. Бачить загрозу душам від серафимщини, протестантизму, від своерідних баламутів і іде без відпочинку, бо ревність його жене, щоб нести душевну поміч потребуючим і потіху. Через 7 літ їздив по Манітобі, а від 1910 р. працює в околицях Мондеру.

Мондер 30 літ тому не був такий як тепер. Це були дикі околиці.

Його ревність вишукує різні способи, щоб поширити царство Боже в душах наших поселенців. Спочатку задумує скромно: мати принайменше дах над головою. Коли вже це осягнув постановив вибудувати монастир для Сестер, щоб вони могли працювати над вихованнях молоді. І з великими трудами, при жертвенності добрих людей, повстав конвент на фармі, де річно виховувалось 120 дітей.

Далі продумує над тим, щоб мати монастир-новіціят, де можна б виховувати молодих священиків, бо знав, що без рідного духовенства народ пропаде. В тій цили молиться й ґірко працює. Його горяче бажання серця сповняється.

Відтак бажає мати український шпиталь. Іде довга праця, наклики до жертв. Повстав в Мондері шпиталь. Бачимо, що Господь благословить його наміри й бажання і задумує все щось нового для Божої слави. Повстає в Мондері гарна церква й монастир.

Що задумав пок. о. Навкратій, те при Божій помочі довершив. Це показує нам, як багато може зробити одна людина, як тільки в неї є ідеали, віра і надія на Божу поміч.

А попри всі ті зовнішні праці передусім звертав увагу на духовну сторону, бо вона найважніша. Як много мав він трудностей в місіонарській праці не тільки від чужих але й від своїх людей, що може не зі злоби кидали йому під ноги колоди. Нераз він над ними заплакав у тишині монастиря.

Та однак працями й трудностями не зражався і все був веселий, бо в Бозі положив свою надію.

Не маю наміру переповідати докладно історію його життя повного чеснот, а лиш кидаю одну другу гадку, наче китицю на домовину того, що весь віддав себе для слави Божої.

І може це не лиш сам збіг обставин, що на недугу серця помер, бо мав велике серце. Він був для всіх добрий. Кожна людина мала в нього значіння.

Звідки взялась у нього така велика сила й енерґія? В ідеалах любови Божої і ближнього. Хотів він наслідувати хоч у малій мірі Спасителя-Місіонаря, що для людських душ забув про свої вигоди й віддав життя і кров за людські душі.

Таких кілька перших місіонарів як пок. о. Делярій у Йорктоні й о. Навкратій у Мондері затримали українську еміґрацію при вірі й Церкві.

У великих і малих трудностях покійний все спішив до каплиці перед Найсв. Тайни й там висказував свій біль Ісусові Христові, там обдумував пляни й шукав помочі.

Це був чоловік досвіду. Він розумів душу українського народу, знав його потреби.

Я перебув з ним кільканадцять літ і зазнав від нього великої доброти. Він часто щиро й охотно розмовляв над проблемами нашої Церкви й як батько давав вказівки як треба ділати, щоб мати успіх. Той, що слухав його наставлень і вказівок завсіди виходив щасливо з трудного положення.

Коли став протоігуменом не змінив своеї святости й ревности й не спускався на других. Що міг сам робив, навіть те, з чого його уряд протоігумена звільняв.

Працював до послідної хвилі. Хто ж не зазнав його доброти й любови? І свої і чужі. Вони також з нами нині сумують і заявляють нам своє співчуття по втраті так великого мужа й піоніра.

Тепер Василіянський Чин у Канаді стоїть на сильних підвалинах, що їх положив о. Н. Крижановський.

Ми всі сумуемо, коли бачимо його нині в домовині.

Ми сьогодні зібралися так численно щоб попращати й в останне показати свою любов і вдячність тому, що хрестив, вінчав, сповідав, потішав, приготовляв на вічну дорогу й хоронив наших рідних.

Він нині пращається з монастирем, з церквою, з Ісусом утаєним у Найсв. Евхаристії, зі своїми духовними дітьми, монахами, сестрами, парохіянами з Мондеру, зі всіми з дальших околиць і кольоній і в послідне кличе до вас: "Браття і Сестри! Тримайтесь католицької віри, церкви й свойого народу!

Любіть Бога! Любіться взаїмно, в родині, в парохії! Нехай устануть сварні, нехай буде єдність, що веде до побіди.

Впр. о. Навкратій спочив по трудах. Він відходить від нас, та його праця лишается для нас. Його труди це то зерно, що його сіяв з Богом і скроплював молитвою і посвятою; воно напевне принесе великі користи для Церкви й народу.

Пращаючи о. Н. Крижановського я як епископ заявляю своє співчуття Отцям і Браттям і разом із ними сумую по втраті так великого працівника, що дуже много добра зробив і для канадійської діецезії.

Сподіюся, що пок. о. Крижановський, як за життя нас усіх любив так і по смерти буде за нас молитися перед престолом Всевишнього, щоб нам краща доля засіяла.

Він буде за всіх нас памятати. Але й ми памятаймо й згадуймо його у своїх молитвах, вірно придержуймося тих наук, що ми чули від нього й впишім в серця дітей ті ідеали, що він носив у свойому серцю!

Молім Бога, щоб о. Навкратій відпочав у небесній славі й радості, яку Господь приготовив тим, що його люблять, для Нього працюють і посвячуються, з Ним живуть і умирають і щоб дав йому той вінець слави, що він заслужив собі довгими літами в Божій службі."

По тих словах Преосвященного слідувало "Послідное цілованіе." Люди ішли рікою по при домовину, у якій у мантії, в червонім епітрахилі, з хрестом у руках лежав покійний о. Крижановський. Перед тетраподом люди цілували звізду, дискос, чашу, евангеліе, хрест і отримували памяткові образки зі світлиною о. Крижановського. Під кінець панахиди Впр. о. Дидик покропили тіло, а Преосв. Владика в фіолетній мантії відчитав останню молитву й зі словами "Аллилуя" вилляв елей на обличчя померлого. Голову покрито чорним каптуром. Замкнули домовину. Похоронне "Святий Боже"...... Процесія вийшла. Винесли труну з церкви. Перед церковною брамою зворушливо попращав покійного в анґлійській і українській мові від українців католиків міста Мондеру п. адвокат Ю. Шкварок. По прочитанні евангелій розвинувся через місто похоронний похід.

Остання Дорога.

Сонце ясно світить, дзвони дзвонять, іде похід. На переді хрест, хоругви, чвірками нарід, жінки, чоловіки, шкільна дітвора зі своїми учительками, Марійська Дружина, Сестри, монахи, духовенство в чорних ризах, караван і хор, а потім довгий ряд авт. Іде довгий похід тією самою дорогою, що нею перше Впр. о. Крижановський незлічимі рази ходив пішки, або як місіонар їздив возом чи автом. Той похід зфільмував о. І. Лесюк Ч.С.В.В.

Нова могила

Похід повів домовину на кладовище, де між могилами стояла вже викопана яма, останне місце для спочинку струдженого місіонаря-піоніра. Послідню панахиду відправив епископ разом із отцями. Над отвореним гробом сказав пращальне слово Впр. о. Бараник, що по смерти о. Крижановського тимчасово перебрав заряд канадійської провінції. Говорив приблизно так: Мої Дорогі! Прийшли ми вже на останне місце. Дальше вже не повеземо покійного о. Навкратія. Тут в останне пращаемо того, що носив найкращі імена: монах, священик, парох, місіонар, отець, приятель і т.д.... В імени Впр. о. Крижановського дякую всім за участь у похороні. Коли ми відійдемо звідси, памятаймо покійного в своїх молитвах.

Потім у анґлійській мові подякував усім присутним, своїм і чужим за ласкаву участь у похороні й вінці о. Н. Когут. Ще одно: Вічная память, тиха молитва і похоронна відправа скінчилася.

Між могилами численних піонірів, побіч гробів о. Тимочка, Дяковича й Филипова станув новий гріб дорогого місіонаря піоніра о. Н. Крижановського ЧСВВ.

По похороні відбувся в Народнім Домі обід, у часі якого висловили своє співчуття посол Ю. Войтків, МекҐваер, репрезентант департаменту кольонізації СНР. п. Бараґер, репрезентант Товариства Обезпечень Лойда, п. І. Косюр п. Чехніта від Видавництва Українських Вістей, о. С. Шевчук і другі. На кінці Впр. о. Когут подякував всім за сердечні слова співчуття і жалібною піснею "Вічная Память" закінчено величавий похорон бл. п. о. Навкратія Крижановського ЧСВВ.

Нема вже між нами о. Н. Крижановського, людини чистої характером, святої життям, великої в праці й посвяті й гарячої в любови до Бога, католицької Церкви й українського народу, та дух його геройський хай останеться між нами, хай зродить нових наслідників, а вдячна память про великого місіонаря-піоніра нехай перебуває між українським народом у Канаді з роду в рід!

ПЕРШИЙ ЗІЗД УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ

відбудеться в Вінніпеґу від 24-26 травня 1940.

Програма Зїзду багата, цікава, повчаюча.

Українська Молоде! Возьми масову участь у цьому твойому зїзді, що призначений для твойого добра!

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 31:22-55.

СТРІЧА ЛАВАНА З УТІКАЮЧИМ ЯКОВОМ І УГОДА МІЖ НИМИ.

XXXI. 22. Донесли ж Лавановi Сирійцеві третього дня, що втік Яків.

23. І взявши зі собою свою братію, гнався за ним семиденною погонею тай дігнав його на горі Галаад.

24. Прийшов же Бог до Лавана Сирійця в нічному сні й каже йому: Остерігайся, щоб часом не говорити Яковові чогось [illegible]

25. І дігнав Лаван Якова, а Яків розіпняв намет свій на горі; Лаван же розставив свою братію на горі Галаад.

26. І каже Лаван Яковові: Що ж ти зробив? Чому тайком утік і обдер мене й забрав мої дочки мов полонені мечем?

27. Якщо ти був мене сповістив, відпустив би я тебе з веселістю й з музикою й з тимпанами й гуслями.

28. І не удостоївся я уцілувати мої діти й мої доньки, це ж по дурному ти вчинив.

29. І тепер моя рука в силі тобі лиходіяти, та Бог отця твого вчера сказав мені говорючи: Остерігайся, щоб часом не говорити Яковові чогось злого.

30. Ти отже тепер відійшов, бо захотів дуже відійти до дому отця твойого, пощо ж покрав моїх богів?

31. У відповідь же Яків каже Лаванові: Тому що боявся; я бо сказав, щоб часом не відібрав ти своїх дочок од мене й все мое.

32. І каже Яків: У кого знайдеш твоїх богів, той не буде жити перед нашою братією; пізнавай, що твое в мене тай бери собі; і не пізнав у нього нічого; не знав же Яків, що Рахиля, його жінка, покрала їх.

33. Увійшовши же Лаван перешукав у мешканні Лії й не знайшов; і вийшов з мешкання Лії тай перешукав мешкання Якова й в помешканні обох рабинь і не знайшов; ввійшов же й в помешкання Рахилі.

34. Рахиля ж узяла ідоли тай підложила їх під верблюдове сідло і сіла на них.

35. І каже свойому татові: Не гнівайся пане; не можу встати перед тобою, бо звичайне женське в мене настало; перешукав Лаван усе помешкання й не знайшов ідолів.

36. Розгнівався же Яків і став сваритись з Лаваном; і відказуючи Яків каже Лаванові: Яка провина моя? Який мій гріх, що вганяв так за мною?

37. І як обшукав всі річи в мойому домі, що ж знайшов еси з усіх річей твойого дому? Положи тут перед братією твоею й братією моею й хай розсудять між нами обома.

38. Оце вже двадцять літ я е з тобою; твої вівці й твої кози не були без плоду; баранів із отари твоеї я не їв.

39. Звіроїдини не приніс я тобі; я віддавав зі свойого вхоплене в день і вхоплене в ночі.

40. В день пекла мене спека; а в ночі холод, і відходив сон мій від очей моїх.

41. Так мені вже двадцять років, як я пробуваю в твоїй господі. Служив я тобі чотирнадцять літ за твої обі доньки, а шість років за твої вівці; і переміняв мою заплату десяти ягнят.

42. Коли б не Бог отця мого Авраама та не страх Ізааків був зо мною, певно тепер в порожні відпустив би ти мене; біду мою й труд моїх рук побачив Бог і скартав тебе вчера.

43. Відповів же Лаван і каже Яковові: Дочки, мої дочки, і сини, мої сини, і скотина, моя скотина; і все, що видиш, то мое і моїх дочок; що зроблю їм тепер, або їхнім дітям, що вони породили?

44. Оце ж ходи, зробімо угоду, я й ти, й нехай буде на свідоцтво між мною й тобою; каже ж йому: Ось нікого нема з нами; дивись, Бог свідком між мною й тобою.

45. І взявши Яків камінь поставив його в стовп.

46. І сказав Яків братії своїй: Назбирайте каміння; і назбирали каміння і зробили горбок і їли там на горбку.

47. І каже йому Лаван: Цей горбок — це свідок між мною і тобою сьогодні.

48. І назвав його Лаван: горбок свідоцтва. А Яків назвав його: горбок-свідок; і каже Лаван Яковові: Ось цей горбок і стовп, що його поставив між мною й тобою свідчить горбок цей й свідчить стовп цей. Тимто дістав назву: горбок свідчить.

49. І видіння, бо сказав: Нехай дивиться Бог між мною й тобою, як ми розійдемось один від другого.

50. Коли зневажатимеш моїх дочок, коли візьмеш жінки над мої дочки, дивися, нема нікого між нами, що глядить; Бог свідком між мною і між тобою.

51. І каже Лаван Яковові: Ось горбок цей і стовп цей свідком.

52. Якщо бо я не перейду до тебе, також і ти не перейдеш до мене поза горбок цей й стовп цей на шкоду.

53. Бог Авраамів і Бог Нахорів нехай судить між нами.

54. І клявся Яків страхом свойого отця Ізаака і приніс жертву на горі й покликав свою братію й їли та пили й переночували на горі.

55. Уставши же Лаван раненько поцілував синів і дочки свої і благословив їх і вернувшись Лаван відійшов у свою місцевість.

[illegible]

23. **Свою братію** — велике число свояків, слуг і земляків.

26. Лаван обвиняе Якова, хоч сам винуватий і удае приятеля маючи серце до нього неприязне.

28. **Мої діти** — внуки по доньках.

30. До Лавана закралось було ідолопоклонство й тому в його домі були божки. Що за темна людина був той Лаван, що назвав Богом те, що можна вкрасти. Чи міг він сподіватися опіки й помочі від таких богів, що їх можна було вкрасти. Благословенні ті що узнають і тримаються правдивого Бога. Вороги можуть їм украсти все добро, але ніколи інього Бо[illegible]

31-32. Яків очищуе себе від закиду подаючи правдиву причину своеї потаемної втечі. Він боявся, що захланний Лаван силою відбере йому жінки й примусить далі собі служити. Щодо крадіжи майна, то він не тільки що був свідомий своеї чесности, але був певний також, що й ніхто з його родини нічого не взяв чужого у Лавана. Яків зовсім не знав про крадіж Рахилі.

Не буде жити — чекае його кара смерти.

35. **Звичайне женське** — Маю місячне чищення. Таку хитру видумку видумала Рахиль, щоб тим безпечніше скрити вкрадених божків. Вона знала, що її забобонний отець не міг навіть про те собі й подумати, щоби вона в такому нечистому стані важилася хоч би лиш зближитися до ідолів.

39. **Звіроїдина**—то е розшарпане від хижої звірини. Наколи яку штуку з отари без вини пастиря розшарпав хижий звір, то згідно з тодішним пастирським правом вистарчало, що пастир показав господареві позісталу частину цієї розшарпаної штуки й тоді вже за неї не був винуватий. Однакож Яків у своїй великій чесноті зі свого добра винагороджував Лаванові шкоду, що сталась навіть случайно..

40. В Малій Азії клімат е дуже змінний: в літі дні бувають гарячі, а ночі дуже холодні.

41. **Десяти ягнят** — Цей зворот значить через пять літ, або загалом часто.

42. **Страх Ізааків** — Це е якщоб не опікувався мною Бог, котрого боїться і почитае Ізаак. Ізаак ще тоді жив.

43. **Що зроблю їм тепер.** Лаван злякався кари від Бога, що його напімнув у сні (ст. 29.), одначе вдае, що з любови прощае, мов би казав: сама природа не позволяе мені шкодити моїм дітям.

45. **В стовп** — як памятник угоди.

46. В давнині угоду заключували з великим торжеством і різними обрядами. Тому що на загал тоді не вміли писати й читати, на доказ угоди ставили камяний стовп, робили торжественно клятьбу прирікаючи собі заховувати угоду й взиваючи Г. Бога на свідка й месника винуватця, приносили Богові жертву мира й на знак дружби справляли пир у часі якого спільно їли й пили. Деколи давали місцевості, де відбувалась угода відповідну нову назву.

48. Яків по жидівськи назвав памятник Ґілеад, або Галаад, а Лаван по сирійськи Єгар-Сагадута. Обі назви означають те саме: горбок-свідок.

49. **Видіння** — в еврейськім тексті Мізпаг, що значить вартова башта. Цим другим іменем назвали вони те місце угоди для пригадки їм і їхнім нащадкам на той торжественний відклик до всевідучого Бога, що був свідком їхньої угоди і котрий у свойому провидінню глядить на всі людські діла з високого неба, наче з якої вартової башти й як справедливий суддя добрих за добре нагороджае, а злих за зле карае.

50-52. Лаван заключаючи угоду вважав дуже на дві річи:
1. Щоб Яків, знеохочений його поведенням не перестав любити Лію й Рахилю і не взяв собі інших жінок, через що добро взяте в Мезопотамії перейшло би в чужі руки. Він отже хотів те добро забезпечити силою угоди для своїх внуків;
2. Щоб забезпечити себе й свою родину перед нападом, коли б часом Яків хотів відплатитись за дізнані кривди.

ОТ І ДОЧИТАВСЯ!

На сторінках Канадійського Ранку розвели дискусію біблійники на тему, що каже св. Письмо чи треба святкувати суботу чи неділю? Один з них доказував, що суботу, другий неділю, а третий дочитався у св. Письмі, що не треба святкувати ні суботи ні неділі. От і маете, що з того виходить, як кожний стане собі по свому толкувати Боже слово а не слухае навчання св. Церкви, яка ведена св. Духом одиноко правдиво й непомильно поясние св. Письмо.

— **Жінки** в Квебеку 29 квітня дістали право голосу в провінціяльних виборах, а також право бути вибраними до легіслятури цеї провінції.

БОЖА НАУКА

ЧУДА ІСУСА ХРИСТА
(Про Тайну подружжа)

Господь наш Ісус Христос творив багато великих чудес і висказав різні пророцтва, щоб дати доказ, що Він е дійсно Спасителем і Божим Сином.

Ось кілька Христових чудес:

1. Чудо в Кані галилейській.

Небавом по виборі Апостолів був прошений Ісус Христос зі своею Матірю та Апостолами на весілля до Кани в Галилеї. В часі весілля сказала Пречиста Діва до Ісуса, що гостям нестало вина. Христос приказав слугам наповнити камінні збанки водою. Коли вони це зробили, сказав їм: "Черпайте тепер і занесіть весільному старості."

І занесли. А в збанках вода перетворилася в дуже добре вино. Се було перше чудо Ісуса Христа. І увірили Його ученики, що Його Бог післав.

2. Успокоення бурі на морі.

Одного разу плив Ісус Христос зі своїми учениками на другий бік Галилейського моря. Христос утомлений заснув. Тоді знялася велика буря так, що хвилі заливали корабель.

Перелякані ученики збудили Христа, а Він сказав їм: "Чого боїтеся, маловіри?"

І приказав вітрам та хвилям і зараз настала тишина. Всі дивувалися: "Хто це, що Його й море й вітри слухають?"

3. Чудесне накормлення пятьох тисяч людей.

Іншим разом навчав Христос у пустині около пятьох тисяч людей. Під вечір сказали ученики: "Відпусти нарід, щоби пішов купити собі харчі. "Христос сказав: "Дайте ви їм їсти". На це відповіли апостоли: "Є тільки пять хлібів і дві риби. Це замало для стільки народу." Тоді приказав Ісус Христос народові сідати на траву, взяв хліби й риби, поблагословив їх, переломив і дав апостолам, а вони роздавали людям. Всі наситилися довблі й лишилося ще дванадцять кошиків окрушин. І говорили люди: "Справді великий пророк прийшов на світ."

Чого учить нас присутність Ісуса Христа на весіллю в Кані?

Присутність Ісуса Христа на весіллю в Кані учить нас, що подружжя це свята річ, Божа установа.

Що це е Тайна подружжя?

Тайна подружжя це велика Тайна, в котрій християнські подруги, муж і жінка, лучаться нерозривно й дістають Божу благодать, щоби спільно жили й вірно виповняли обовязки родичів аж до смерти.

Як довго тревае християнське подружжя?

Християнське подружжя тревае аж до смерти одного з подругів. Воно е нерозривне.

Що це е мішане подружжя?

Мішане подружжя це подружжя католицької особи з особою християнської, але некатолицької віри. На таке подружжя треба окремого дозволу Апостольського Престолу.

Поучення. Взором християнської родини е свята Родина: Святий Йосиф, Пречиста Діва Марія й Боже Дитятко — Ісус.

Християнські подруги й діти повинні глядіти на св. Родину і кожне з них наслідувати ті гарні чесноти, що їх дають Ісус, Марія й св. Йосиф.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Де то в біблії написано, що жінка не може пророкувати в церкві?

ВІДПОВІДЬ: Воно е написане в першому листі св. ап. Павла до Коринтян. Там читаемо отсі слова: "Як у всіх церквах святих, ваші жінки в церквах хай мовчать. Бо не позволяеться їм говорити, а нехай коряться, як і закон говорить. Колиж чого хотять навчитися, нехай питають дома своїх мужів. Бо неприлично жінці говорити в церкві.' (. Кор. 14:34-35)

ЗАПИТ: Чи Христос не приказуе нам читати біблію коли каже ці слова: Прослідіть Писання." (Ів. 5:39).

ВІДПОВІДЬ: Тими словами Христос зовсім не зобовязуе нас читати біблію або св. Писання. Найперше мусимо тямити, що в тому часі, коли Христос говорив повищі слова, ще не було писаних книг Нового Завіту. Відтак треба звернути також увагу на те, що Христос сказав їх до жидів, що сумнівались, а навіть перечили Його месіянство. Щоб їх переконати І. Христос каже їм: "Прослідіть Писання (Старого Завіту), бо ви думаете, що в них маете життя вічне, а вони е тими, що свідчать про мене." Іншими словами Христос каже жидам, якщо вас не переконують про мое месіянство мої діла (чуда), що я їх творю, то повинен переконати вас бодай авторитет книг св. Писання, у яких е виказані ясно месіянські пророцтва й прообрази, що як раз на мені докладно виповнюються. Якщо отже шукаете про мене правди, то прослідіть Писання. Про християн, а тим більше про якийсь наказ читати св. Письмо нема тут ніякої мови.

ЗАПИТ: Нащо то по боках коло домовини померлого кладуть свічники з горіючим світлом?

ВІДПОВІДЬ: Світло в обрядах св. Церкви мае глибоке символічне значіння. Воно пригадуе нам передовсім ту велику правду, що Христос е "Світлом світу" (Ів. 8:12) "що просвічуе кожного чоловіка, котрий приходить на світ" (Ів. 1. 9). і хто йде за Христом, той не ходить у тьмі, а матиме світло вічного життя (Ів. 8:12).

Світло пригадуе нам наш обовязок своїми словами й ділами, добрим прикладом свойого життя бути світлом для других людей. "Ви е світло світу... Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла й прославляли вашого Вітця, що на небесах." (Мат. 5:14-16) — каже Христос.

Світло біля небіжчика виражае його віру, надію і любов до Христа-Світла, якому він пішов на стрічу як ті евангельські діви зі світилами в руках.

Крім того символічного значіння, так повного науки для нас, світло кругом домовини е одночасно й закликом до нас молитись гаряче за помершого, щоб він у вічности чимскорше удостоївся в світлости небесної слави оглядати Бога й в Ньому знайти свое повне щастя.

ЗАПИТ: Чи в вірі жінка мае їти за чоловіком, бо кажуть, що куди голка туди й нитка?

ВІДПОВІДЬ: Так і ні. Коли чоловік мае правдиву віру, так тоді жінка повинна йти за чоловіком. Це принесе щастя її й всій родині. **Коли ж він не мае правдивої віри, так тоді жінка не смie їти за ним,** бо тоді міняла б правду за фалш, тратила б предорогий скарб своеї душі і сходила б з правого шляху, що веде до спасення на релігійні бездорожжа, що ведуть до вічної загибелі?

Щодо релігії жінка не е залежна від чоловіка і правдивої релігії за ніщо в світі не смie вирікатись ані зміняти. Інакше буде її совість гризти за життя, а Бог у вічності таке поступования строго осудить і покарае.

Іншими словами, коли чоловік е католиком а жінка некатоличка, то він повинен розважно впливати на неї щоб її навернути до католицької віри для добра її душі. Коли ж знова жінка католичка, а чоловік некатолик, в такому випадку коли вона покидае свою віру й пристае до віри чоловіка, вона поповняе важкий гріх відступства від правдивої віри і правдивої Церкви. Порівнання ігли й нитки не може мати тут приміненния. Нитка — це річ, що не мае розуму й не відповідае за себе, а жінка — це особа, що мае відповідальність перед Богом за всі свої вчинки. І хоч чоловік е головою жінки й вона мае йому підчинятись, то однак у справах релігії і віри вона е від нього незалежна й зависима тільки від Бога й Його святої католицької Церкви.

У справах віри жінка обовязана більше слухати, любити й бути вірна та підчинена Богові, свойому Творцеві й Господеві, що вимагае від неї витревалости в правдивій вірі, як свойому чоловікові, що не може від жінки вимагати для себе того, що Бог вимагае для себе.

———:———

Коли й де будуть відправи?

[illegible]

19. Неділя Розслабленого —
Гилліярд
Москалики
Мирнам
Іннісфрі Р. М. Б.
Делф (карнавал)
Краків (парастаси)
26. Неділя Самарянки —
Борщів
Веґревил
Скаро
Іннісфрі Ч. Хреста
Восток св. Николая (празник).
Івасюки (парастаси)
Лейк Белвю (год. 1. парастаси на цвинтарі коло Бережанських; година 3. на північнім Мирнам.)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

19. Неділя Розслабленого — Редвей і Восетна.
Година 4 — Молебен в Елдорена і відправа на цвинтарі.
26. Неділя Самарянки — Сокаль (відправа на цвинтарі).

Basilian Fathers
Box 80. Radway, Alta.

19. Неділя — Талберт (Парастаси на гробах), Транскона
26. Неділя — Кенора — Празник св. о. Николая.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ВІДІШЛИ ВІД НАС

БЛ. П. о. А. ЧЕРЕПАНЯК

Помер 28 квітня в Ґримсбі, Онт. Отець Черепаняк був душпастирем довший час в Канаді, а опісля в Злучених Державах. Похорон відбувся в Ґримсбі, Онт. 30 квітня.

Бл. п. о. ЙОСИФ БОЯРЧУК

О. Йосиф Боярчук, парох української католицької церкви в Честер, Па., помер на серцевий атак у тамошньому шпиталі 5. травня. Прожив 60 літ. О. Боярчук уродився 1879 р. Середню школу й семинар покінчив у Львові. Висвятив його в безженному стані митрополит Андрей Шептицький в 1908р.

До Америки приїхав він у 1908 р. Спершу був секретарем в канцелярії Єпископа С. С. Ортинського. Потім перейшов на парохію до Клівленд, Огайо, а звідти до Мек Аду, Па. Опісля перенісся до Канади й був парохом у Торонто, Онт. З Канади знову вернувся до Злучених Держав і душпастирював у Мавнт Кармел, Па., Пасейку, Н. Дж., й Честер, Па. Був дуже активним й ревно працював на церковнім і народнім полі. Похорон відбувся в Честер, Па., а тлінні останки зложено на цвинтарі в Сентралії, Па. В. Й. П.!

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Родичі й сестри мали великий вплив на молоде життя св. Терені. Своїми словами, а ще більше своїм прикладом учили її прерізних чеснот.

Наймолодша сестричка св. Терені називалась Селінка.

СВ. ТЕРЕСА Й ІЇ СЕСТРИЧКА СЕЛІНКА.

Селінка якраз була повірниця маленької сестрички Терені, товаришка її перших забав. Вона більше як хто інший мала створити довкруги неї оту атмосферу промінної радости. Згадка на цю радість приносить на уста дорослої Терені благословення "на ті сонящні літа першої молодости." Так само тут особливо в тім щирім приставанні з дорогою Селінкою зрозуміла Тереня насолоду ніжної й чистої прихильности-привязання, що мали приготувати її, щоб вона опісля приймила до свого дівочого серця, яке однак уже вміло робити з себе жертву, заливи небесної любови.

Не знать, чи здибеш де краще що, як цей образок із життя двох сестричок, що його начеркнула сама мати:

"Селінка й Тереня дуже любляться. Вони самі для себе вистарчають, щоб бавитися. Нянька дала Терені маленького когутика й курочку. Дитина однак негайно дарувала когутика своїй сестричці. Щодня після обіду Селінка йде ловити свойого когутика. Вона вже його має в одній хвилині, так само й курочку, яку не легко злапати. Але Селінка така бистра, що за першим скоком уже її тримає. Відтак вони йдуть і сідають коло печі. Вони бавляться так досить довго.

В неділю Тереня вилізла зо свойого ліжечка й пішла положилася коло Селінки. Служниця шукала її, щоб убрати її. Вкінці вона її знайшла. Але маленька, обіймаючи свою сестричку й сильно притискаючи її в своїх обіймах, сказала служниці: "Лиши мене, моя бідна Люїза! Чи не бачиш, ми обі це неначе двоє біленьких куряток. Їх не можна розлучити" (Лист до Павлини, 8. XI. 1876).

Як Селінка вставала від столу перед Теренею, так і ця лишала негайно своє тісточко недокінчене й скоренько бігла бавитися зо своєю сестричкою. Часто було так, що в якім слові, або ділі побожнім показувалася ціла дитинність їхніх забав. "В неділю, оповідає Тереня, як я ще була надто мала, щоб іти на відправу, лишалася мамуся зо мною дома. Тоді я була дуже чемна, ходила лише на пальчиках. Але як тільки почула я, що втворилися двері, моя радість вибухала, що й годі її з чим порівнати. Я кидалася на стрічу моїй любій сестричці й казала їй: "Селінко, дай мені благословленого хліба!" (У Франції роздають по Службі Божій благословенний хліб, на памятку перших віків, коли то вірні по Службі Божій разом засідали до столу). Та одного дня Селінка не мала хліба!... Що тут робити? Я не могла без нього бути. Я називала цю гостину "моєю Службою Божою". Тоді перелетіла мені світла думка: "Не, маєш ти благословенного хліба, ну, добре, то зроби його!" Вона втворила тоді шафку, взяла один кусень хліба відмовила над ним "Богородице Діво" торжественним голосом й подала мені повна радости. А я, зробивши знак св. хреста, зїла його з великою набожністю й була переконана, що він зовсім так смакує, як хліб благословенний у церкві". (Історія одної душі, розділ 1.)

Ось так то при всякій нагоді, навіть при найпростіших обрядових церемоніях релігійне почування переходило й проникало душу дитини й закріплювалася там пошана для Божих річей.

ЛЮБОВ РОДИЧІВ ДО СВ. ТЕРЕНІ.

Ми досі вже приглянулися великим прикладам набожности, відваги й посвяти, що їх давали батьки своїм донечкам від їхнього наймолодшого віку. Однак ці приклади, без сумніву, не були б так сильно впливали на Тереню, коли б ці любі особи, що окружали її своєю дбайливістю, не були рівночасно огортали її любовю. Це ж якраз через любов вони приучували її поволеньки любити аж до повної посвяти себе, аж до жертви й аж до смерти.

Ніжність мами була однак мужеська. То була жінка різька, що за ніщо в світі не згодилась би, щоб у дітях своїх виростити шкідливий який нахил. Вміла однак вона їм чарівно показувати свою любов при нагоді найсолодшими й найбільше зворушливими способами.

Вона сама оповідає, як вона з любою прихильністю відповідала на дитинні вимоги маленької Терені. "Вона не піде інакше по сходах, пише мати, щоб не закликати на кожнім сході: мамусю, мамусю! Кільки сходів, тільки "мамусю"! І коли б на горе, я хоч один раз забула відповісти її: "Добре, моя доню!", вона стане на тім місці й не піде ні вперед ні взад."

Батько так само мав для неї таку ніжність, та показував її більше як мати. Як тільки він вертав від своїх справ, Тереня вже бігла проти нього обіймала його, й без церемонії сідала на одну ногу. Для неї неописана радість, як бачить, що вона іде в такій кареті, на такім гарнім верхівці. Мати закидає з усміхом батькові, що він робить усе, що тільки Тереня забагне собі. "Що ж ти хочеш, відповідав він; це ж моя королівна!" І брав її на руки, садив на свої рамена, обіймав, засипав пестощами без кінця.

Це виховання через любов, де так багато місця займала думка на Бога й бажання подобатися Йому, ніяк не нищило в Терені нормального розвою її дитинних нахилів. Ласка удосконалювала в неї природу, не нищила. Як усі дівчатка в такім віку вона любила забаву, з виїмком забав крикливих і мучачих. Любила, правда, гойданку, але це був виїмок у виїмках. Любила найбільше спокійні забави дома. Вона мала подостатком різних забавок, возиків, ляльок усякого роду й платків, щоб їх убирати. Вона не гордила й коробкою цукорків, що її присилали її кревні з Лізіє з нагоди річниці її хрещення. Одного разу хвалили перед нею достатки одного багатиря. Та вона закликала, підскакуючи й бючи в долоні, що вона більше любить дарунок від своєї тітки, як усі землі цього багатиря.

ТЕРЕНЯ ЛЮБИТЬ КВІТИ.

Але понад усі забави й навіть понад усі смаколики вона любила квіти! Квіти городові, що їхні краски веселили її промінні оченята й передусім полеві квіти. Вони то своїми некрикливими красками, прегарною будовою й скромними чарами, якими загально люди погорджують, ніжно вирощували її вроджений смак скромної елеґанції й ніжної краси.

Так само для Терені була неописана радість, коли мамуся брала її з Селінкою до "павільону". Це був маленький дімок при вході до міста, заложений сільськими знарядами, окружений великим городом, де в літі аж кишіло від суниць, порічок, пеларгоній і пурпурових рож.

Тереня вертала домів з великою вязанкою квітів. Вона не так була зложена з рож із павільону, як із моронів, золотоквітів і полевих маків, що вона собі назбирала по стежках. Здається, що вже в тім віці вона розуміла значіння квітів, пожертвованих комусь, хто нам любий. Окружаючи полевими вязанками квітів Пресв. Діву, що Її дома почитали, і св. Йосифа, перед яким клякала на молитву мамуся, дитина вчилася посвячувати їм через те свою душу й своє життя. Вона ніколи краще не молилася, як у домовій каплиці зготовленій на місяць Марії". Її старша сестра говорить про це дуже докладно. Вона писала до Павлини: "Це цілі клопоти приготувати дома "місяць Марії". Мама є дуже вибагливі, більше вибагливі як Преч. Діва! Вони конче хочуть, що галузки глоду сягали аж до стелі, щоб стіни були закриті зеленю, ітд."

Тереня тим ціла зачарована. Що рана йде вона там відмовити свої молитви. Вона аж підскакує з радости. Як би ти знала, яка вона хитра й ніжна! Я ціла здивувана на вид цього маленького "квіточка". Всі дома її мало не зїдять поцілуями."

МАЛА ТЕРЕНЯ ПРАЦЮЄ НАД СОБОЮ.

Тереня не лише затримувала свої дитинні звичаї з їхнім чаром і милі милістю, але вона вміла ще скоро на все відповісти. Нераз уживала при тім висказів зачутих від старших, що дуже смішно виглядало в устах дитини. Одного разу Селінка нудила батька, щоб він узяв її з Теренею до павільону, як це він зробив учора. Батько сказав її на те напів поважно, напів жартом: "Чи ти жартуєш? думаєш, що я щодень тебе буду там водити?" Тереня була в кутику й бавилася якимсь притиком. Вона ціла була зайнята своєю забавою. Нараз відзивається до Селінки зовсім рівнодушно: "Не треба собі робити "претенсій", що татко будуть нас водити там щодня.'. Селінка поцілувала її в головку, а "татко" зачав сміятися з цілого серця.

Ця атмосфера ніжних обявів, що в них розвивалося дитинство Терені серед молитов, забав і пестощів помагала, ми це знаємо, зближувати дорогу дитину до Бога. Але, хоч, як вона сама говорить, батьки її зовсім не розпещували, то любов власна, яка через первородний гріх спить на дні кожної душі, навіть призначеної наперед до неба, деколи занепокоїла цю невинну натуру.

Тереня знає напади цеї любови, правда, слабенькі й скороминущі, всетаки такі замітні, що їх собі запамятала й покірно зазначила в своїй "Історії одної душі."

Коло третього року життя вона переходила боротьбу з упертістю, яка так питома для дітей у тім віці. Мати зазначує це без уменшень, але й без страху, бо бачить рівночасно прегарні черти своєї донечки, які поправлять колись той брак. Вона писала: "Моя маленька Селінка ціла віддана чесноті. Ціла її істота туди звернена. Вона має душу біленьку й підсвідомий страх перед злом.

Що ж до найменшої, то ще не знати добре, що з неї буде. Вона ще така маленька, так мало думає. Замітна в неї здібність, серце має золоте. Вона дуже пестлива й дуже щира. Цікаво бачити, як вона біжить за мною, щоб мені висповідатися: "Мамусю, я штуркнула раз Селінку, раз її вдарила, але я більше не буду". І так воно з усім, що тільки вона зробить". (Лист до Павлини 14. V. 1876).

(Далі буде)

Що Думають Наші Православні Про Зміну Календаря

Між православними голосами, що наклинують українців до зміни календаря є дуже замітний голос православного автокефального священика о. Є. Грицини, що появився в У. Г. ч. 13. ст. 7. у статті: Справа Календаря. Передаємо цю статтю майже в цілості.

"Справа зміни календаря стала знов актуальною. Появилися голоси в пресі за зміною календаря. Хочу і свій голос подати також за тим, що **календар треба змінити і то в скорому часі.**

Пригадую собі, що колись писали ті, що противилися зміні календаря, що ми в Канаді за малі числом, щоб ту так важну справу рішати. Однак ми тут маємо свободу, якої не мають наші брати на Українській Землі. Зрештою вони там у неволі. Вони не мають змоги висказати того, що вони хотіли б і що для них добре. Дальше чути голоси, що ми чи не одинокі в такім щасливім положенню, що маємо обовязок говорити в українських справах. Для того навіть робляться заходи в тій цілн, щоб створити якесь тіло, щоб могло воно забирати голос у наших політичних і визвольних змаганнях.

Коли так, то і в справах календаря, а зглядно в **справі зміни календаря ми можемо говорити й можемо рішати з огляду на стан, який заіснував для українського народу в Европі, на його корінних землях.**

Календар треба змінити.

Коли ми приїхали сюди, то застали інший час, як був у старім краю. **Всі знаємо, що між нашим часом у Канаді, а часом України є різниця сім годин.** А буває і більше, залежно від того, хто де осівся. Чим далі на захід, тим більше годин ріжниці є між часом, але ми ніколи й не підносили того, що це не наш час тут. **Всі гарненько стосуємося до сонця. Чому ж не стосуватись нам до сонця у численню днів і місяців і років?**

Календар треба змінити і то тільки церковний!

Поза Церквою ми всюди вживаємо календаря того, що вживають анґлійці, чи інші народи, а головно того, якого вживає більшість населення в Канаді. Треба підчеркнути, що **наш загал** тут належить з малими виїмками до церков, святкує свята, ходить до церкви на Богослуження й тому **має неприємности через те, що Церква придержується свого календаря.**

Наші робітники працюють у підприємствах, які узглядюють календар новіший, або, як його називають, григоріянський. Багато наших громадян урядують в урядах чи установах, де придержуються нового календаря. От настане Різдво, чи Новий Рік, або Велика Пятниця, чи й Великдень, вони вільні. Але не святкують, бо наші свята прийдуть по тринадцятьох днях. Перебомкають ті дні. А там уже коли прийдуть наші свята, вони стараються святкувати. Кажу 'стараються", бо не можуть собі позволити перевести ті свята, як лицює. Отже ввечері святкують. Але свято це тільки половинне, або радше частинне. Бо не був чоловік з родиною в церкві, не дістав святочного духа, настрою. Його дух по-буденному провів свято. Для тіла воно настало ввечері, і він його проводить так, як для тіла приємно й вигідно. Справляє гостину. Попоїсть, попе, пожартує й так свято минає.

А велика шкода для нього і для всіх у його родині, що він не був у церкві, не молився, не набрав Христового духа для свого життя, і для дальшої праці. Те все він може набути в церкві. Та вона має свій календар і вимагає від нього незвичайних зусиль чи жертв, щоб він міг той душевний і дуже потрібний корм одержувати. Тимчасом Церква тут не достроюється до обставин. На тім терпить також і Церква.

Шкода з того виходить родинам. Батьки проживають без релігійного настрою. Вправді вони його можуть набувати неділями. Однак коли Церква святкує окрім неділь ще інші свята, то видно, що воно потрібне і пожиточне. То ж і кожний чоловік повинен мати нагоду й поза неділями бути в церкві, головно, в ті великі й важні свята, як вище я згадав.

Шкода виходить з того й самій Церкві. В цім році Різдво й Новий Рік припали на неділю. В церквах було повнісенько людей. Як гарно було і приємно.

Але прийде слідуючий рік. Ті свята припадуть на звичайні дні тижня. Буде менше людей. Буде не такий настрій. Сумно буде.

Та коли ж би ті свята зрівнати при помочі змін календаря з анґлійським, тоді не буде тої шкоди для Церкви. Кожного року наші церкви будуть переповнені вірними.

Усякому відомо, що в такі торжественні дні можна якось краще розчулити людей, краще їх настроїти, краще переконати, краще повчити. Усе це тратимо, бо держимося календаря, опізненого, старого.

Возьмім на увагу тих учителів, студентів, і взагалі всіх, що перебувають далеко від родин. Вони користають із святочних вакацій і приїджають до своїх домів, на свята. Є вже случаї, де люди не зважають на те, що Церква святкує пізніше, обходять свята на новий лад, бо їхня дитина, чи батько, чи хтось із рідні приїхав "на свята". Тут приготовляють дійсно святочні страви, а в нас тоді Петрівка. І святкують.

А що годні батьки порадити, коли діти підуть у місто, між своїх приятелів і знакомих, а там є забава, танець? Чи годні вони переконати дітей не йти на ті забави, танці? Тут розкривається широке поле шкоди, яка діється усій нашій громадській і церковній справі. Тому можна запобігти, змінивши календар.

Чи хочемо, чи не хочемо, а мусимо тут зживатися з нашими сусідами.. І, лучається, нас просять на свята. Ми йдемо до них. Але чи можемо задержати свій обряд, свій звичай, скажу, чи можемо там гоститися, не зломивши нашого посту і не бавитися? Чи можемо не ламати Церковних Заповідей? Можемо тільки в той спосіб, що відмовимося від гостини. А воно не добре. Всім нам відомо, як багато краще ми могли б помогти нашій справі, як би ми зналися з нашими сусідами не тільки з розмов в офісах. Але, поминувши те, нам треба жити з людьми. Не можемо бути відлюдками! Мусимо по сусідськи і по приятельськи ставитися до наших співжителів, а їх буде що раз то більше. Ми втискаємося в уряди, в професії, в установи і там стрічаємо добрих приятелів, співпрацівників. Вони люблять нас і ми їх. Нам приємно з ними працювати, але і приємно з ними погоститися. А як то добре було б мати зрівнаний календар. Тоді і ця справа була б для нас простішою та пожиточнішою.

Бувають і ще такі, случаї. Приїдуть учителі, чи студенти, чи ще хто до дому на свята. Вони люблять піти до церкви. Але наші церкви замкнені, в нас будні дні. І що ж, іде людина до чужої церкви. А як би був зрівнаний календар, вона пішла б до своєї церкви, там молилась би і стрінула б всіх своїх, що з ними де інде часто стрічається. Чи не даємо самі нагоди відчужуватися від своєї Церкви її дітям? Отак якось незамітно. А та шкода не віджалується. Над тою справою треба застановитися. Це преважна річ.

Можна казати: от жиди тримаються свого календаря, і китайці, і музулмани... Я кажу, що жиди жидами, китайці китайцями а музулмани музулманами. **Це їхні проблеми та й ми їх не так дуже знаємо, бо з боку глядимо на них. Зрештою, що добре для них, може бути цілком шкідливе для нас.** Або навпаки. Ми дивімся на свої справи і то так глядім, щоб собі не пошкодити, але помагати.

Не бачу шкоди з того, коли календар змінимо. Та **не думаю, що цю так важну справу треба відсувати. Треба її залагодити чим скорше.**

Хто повинен у тій справі забрати голос? Всі ті, що дорожили до тепер старим календарем, що святкували з Церквою свята і були її слухняні. Не думаю, що голос тих, що знехтували Заповідями Церковними, нашими звичаями і традицією може тут заважити будь що.

Члени Церкви повинні над тим роздумати й подавати свої голоси до преси. Повинні ділитися своїми заввагами з загалом. Тоді наш провід Церкви зможе ту справу повести так, щоб її полагодити на користь усім, і одиницям і всій світській та церковній народній справі.

(Далі буде).

ГАРНИЙ ПРИКЛАД ЖЕРТВЕННОСТИ

Преосв. Константин Богачевський в Америці рішив основати Великий Семинар св. Йосафата в Филаделфії. Така гарна і потрібна для українського народу інституція вимагає тисячів долярів. Щоб зібрати потрібні фонди Владика звернувся з просьбою до народу складати свої жертви на цю так величну ціль і на сам початок від себе дав на семинар $2,000

Приклад і слово Владики знайшли відгомін у добрих серцях, що великодушно складають свої нераз і великі жертви на український греко-католицький семинар у Филаделфії.

Всеч. о. П. Процько, ректор Семинаря в Стемфорді жертвував $1,000.

П. Петро Томашевський $1,000.
Пані Текля Шпинда .... $500.
Василь Волчанський 250

Збірка у Филаделфії дня 24 березня 1940 р. принесла 4.000 долярів. Крім того багато осіб радо дає свої менші жертви по своїй змозі.

Радісний це прояв. При помочі масової й щедрої жертвенности американських українців можна сподіватися, що скоро здійсняться великі задуми Кир Константина.

Цей гарний приклад американських українців повинні наслідувати канадійські українці й собі складати щедрі жертви на церковні й народні ціли як Український Семинар, Василіянську Друкарню в Мондері, Бурсу ім. М. Шашкевича в Саскатуні, на Школу св. Николая в Вінніпеґу, на українські шпиталі в Мондері й Виллінґдон, Алта, і на Сиротинець у Айтуні, на католицьку пресу; Світло, Українські Вісти, Будучність Нації, Голос Спасителя і т. д.

Жертвенністю на повищі цілі покажемо не тільки своє благородне серце, але й причинимося до існування і розвою тих важних інституцій, що помагають нашому народові рости в силу.

ПРИГАДКИ

19. V. — Неділя Розслабленого. Гл. 3. На утр. еванг. воскр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. Сл. конд. розсл. І нині пасхи. Ап. зач. 23. Єв. Івана зач. 14.

26. V. Неділя Самарянки і св. Ів. Богосл. 3 21. V. Гл. 4. Всеночне. На утр. ев. воскр. 7. На Сл. Бож. троп. воскр. і свят. конд. свят. Слава самар. І нині пасхи. Задост. Пасхи. Ап. зач. 28 і 68. Єв. Ів. зач. 12 і 61.

Піст і заборонений час на танці тільки в пятниці.

День Вікторії — 21. травня.

Відміни місяця: Повня 21. V. Остання кватира 28. V.

— Московські большевики сконфіскували все приватне майно Митрополита Андрея Шептицького. Його цінну бібліотеку забрала львівска организація безбожників.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

— В Гемтремк,Міш. свідомі громадяни разом з о. др. Тиханським заснували організацію п. н. "Товариство Українська Рідна Школа ім. митрополита А. Шептицького," якої завданням є фінансово піддержувати українську школу, що має виховувати українських дітей на добрих громадян Америки й свідомих та взірцевих членів українського народу.

— Св. Місії по парохіях. Від 7-14. IV. відбулася св. місія в Олифанті, Па. під проводом Впр. о. А. Труха ЧСВВ. Від 14-21. IV. була св. місія в Ансонії. Проповідав Впр. о. Марків. В Перт Амбой-дав св. місію Впр. о. Шицковича З.Н.І. Всюди св. місії принесли обнову душ й помогли до зорганізовання молоді в католицьких організаціях і поширення католицької преси.

Айрон Ривер. Наша кольонія ще досить молода, бо лиш десять літ минуло, як вона започаткувалась. Наша невелика громада українців католиків згуртувалась разом і ми не звертаючи увагу на наших противників, яких і тут не бракує, ведемо по нашим силам організаційну релігійно-народню роботу. Наші жінки справили до церкви процесійний образ, що його посвячено в Велику Пятницю і монстранцію, яку рівнож посвячено в третій день великодніх свят.

Дівчата заохочені прикладом старших постарались до церкви дві гарні хоругви й помагають пильно прикрашувати й тримати в ладі Дім Божий. Пані Одинська подбала для церкви на престіл про гарний вишиваний обрус.

Перший раз цього року правились у нашій церкві "Страсти", мали ми винесення плащаниці й великодню відправу третього дня великодніх свят. По Службі Божій був молебень до Матері Божої й обхід з Найсвятішими Тайнами. Всі ці богослуження відправив у нас Впр. о. Лаврентій Джіголик ЧСВВ.

По відправі, в Народнім Домі, що стоїть коло церкви мали ми спільне свячене. При тій нагоді п. Стефан Крук заохотив присутніх зложити свої жертви на католицьку пресу в Алберті. Збіркою, що принесла $2.00. занявся п. Григорій Панас. По спільнім обіді молодь грала софт бал, а старші приглядались забаві й весело гуторили між собою. Вечером усі вдоволені вернулись до своїх домів.

Парохіянин.

Вінніпеґ, Ман. Служба Божа на радіо. В перший день Великодніх Свят з церкви св. Николая в Вінніпеґу передало радіо Службу Божу. Правив Впр. о. Ю. Жидан ЧСВВ, співав хор під управою Тимкова.

Чипмен, Алта. Старанням Марійської Дружини відбувся 2. V. в Народнім Домі гарний концерт у честь матерей. Цей концерт приготовили учитель Петро Старко й діриґент Ілько Єлиняк. Відчит мала Ксеня Хомляк, а кінцеве слово Впр. о. І. Лесюк ЧСВВ.

Веґревил, Алта. Місцеве Греко-католицьке Жіноче Товариство купило до церкви св. Тройці гарний процесійний образ, а родина Петецьких подарувала до тоїж церкви красний свічник у формі хреста з коліровими лямпочками. Все те в Велику Пятницю посвятив Впр. о. М. Романович ЧСВВ.

Мондер, Алта. В Мондері існують гарні організації меншої й старшої молоді під проводом Всеч. о. Химія ЧСВВ; Товариства дуже гарно розвиваються. Члени пильно учащають на сходини, які звичайно бувають що два тижні та інтересуються поступом своєї організації. Старша молодь що другу неділю співає на прімарії в церкві.

В третій день Великодніх Свят старша молодь виставила зворушаючу драматичну картину під наголовком, "В боротьбі за волю". Поодинокі частини цього представлення зворушували глядачів до сліз. Хто не був на цім представленні пізніше жалував.

На ДЕНЬ МАТЕРІ вся молодь разом виготовила гарний концерт, в склад якого входили ріжні співи деклямації, промови та маленька сценічна картина. Дуже гарне враження робила перша точка програми. 12 дівчаток стануло на сцені, щоб зложити привіт мамі. Кожна з них мала віночок, а в кожнім віночку була буква, так, що всі букви разом творили два слова: "ПОКЛІН МАТЕРІ." При відповідних вправах вони відспівали привітну пісню, а відтак, деклямуючи маленькі віршики, кожна по черзі поставила свій віночок на переді сцени. Ці віночки, освічені електрикою стояли так до кінця концерту. — На особливішу похвалу заслугують п-а Настя Масляк та п. Петро Кулик, що надсподівано гарно вивязалися зо своїми промовами. Так мондерська молодь горнеться до купи, та працює над собою. Така молодь певно є многонадійною для нашого народу.

Мондерець.

Лесюр, Алта. Дня 12-го V. старша молодь і шкільна дітвора влаштували концерт у честь своїх матерей. Зворушаючі були пісні, деклямації та відчит. що гарно випали під вмілим проводом диріґента п. Стефана Галаса й учительки Марії Безубякової. По концерті була перекуска. Всі були піднесені на дусі. При цій нагоді на заклик п. Гриця Заіля зібрано на пресовий фонд "Світла" $2.50.

ЦЕРКВОНІ РІЧИ

Статуї Воскресення, Плащаниці, Фелони, Хоругви, Фани, Павуки, Чаші, Монстранції, Ліхтарі, Процесійні Образи й Хрести, Кивоти, Дзвони, та всякі інші потреби до наших церков.

Пишіть в Рідній Мові по катальоґ.

WILLIAM GROSS & CO.
322 Main Street
WINNIPEG, — MAN.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— На Балкані великий страх перед війною й воєнне приготовання до оборони.

— В Норвеґії підбитій німцями націсти заводять свій новий режім. Головним управителем є Йосиф Тербовен.

— Італійська преса ставиться ворожо до аліянтів і їх атакує. Заноситься на те, що Італія готова приступити до війни по стороні Німеччини.

— Аліянти відтягнули свої війська з полудневої й середущої Норвеґії і зосередили бойову акцію на півночі коло пристані Нарвик. Відтягнення аліянтських військ зі середущої Норвеґії викликало критику уряду Чемберлейна.

В наслідок сильної опозиції Чемберлейн уступив з премієрства, а при реорґанізації англійського уряду новим премієром став Вінстон Чорчил.

— Кругом північної пристані Нарвіку в Норвеґії боротьба між німцями й аліянтами триває далі.

— Німеччина нагло, дня 9 травня пішла війною на Голяндію, Бельґію й Люксембурґ. Гітлер пішов на західний фронт і в своїй промові до війська сказав, що ця боротьба вирішить судьбу Німеччини на найблищих 1,000 літ. Нападеним краям пішли на поміч французи й англійці. Ведеться жахлива боротьба. Люксембурґ і Голяндія уже в німецьких руках.

— Анґлія взяла під свій протекторат данський острів Ісляндію, щоб недопустити до його захоплення німцями.

— Офіційно подають, що в Україні засіяно тільки 7% того, що є передбачене пляном. Це найгірший стан весняних засівів з усіх советських країв і він не ворожить для народу нічого доброго. Така то совєтська господарка.

— Мадяри перезвали Карпатську Україну в "Гірську Землю."

ПОДЯКА З САНАТОРІЇ

Насамперед складаю найщирішу подяку Адміністрації Світла за присилання на мою адресу так дуже повчаючого часопису "Світло". Бажаю Світлові як найкращого розвою й стати з двотижневика тижневиком. Персоналові "Світла" бажаю кріпкого здоровля і витревалости в тяжкій праці в користь українського народу.

Рівнож складаю щиру подяку Всеч. о. Й. Пулякові з Брендону за відправу Служби Божої й за уділення Найсвятіших Тайн, тут у цій санаторії.

Відколи Всеч. о. Й. Пуляк став парохом брендонської парохії, то й ми маємо нагоду послухати Божого слова кілька разів до року й відбути святу Сповідь. (Ті, що того собі бажають).

Треба зазначити, що як Всеч. о. Й. Пуляк приїздить відвідати нас, то привозить нам гарні книжки до читання. Останній раз привіз нам отець гарну історичну повість "Мотря" Лепкого, а також гарні писанки. Вид писанок пригадав нам наші милі великодні свята з дорогими українськими звичаями

Також гарненько дякуємо Товариству "Просвіта" в Брендоні за доповнення книжками української бібліотеки тут у санаторії. Бажаємо йому як найкращих успіхів у праці.

Всім жертводавцям, що причинились своїми датками набути нам українські книжки до читання, як рівнож і паням та панночкам за гарні писаночки, щиро дякуємо й бажаємо кріпкого здоровля та щастя.

Ми будемо просити Всевишнього, щоб кріпив своєю ласкою в життю і праці дорогого нам Всеч. о. Пуляка й будемо все вдячні за їхні відвідини між нами.

Манітобська Санаторія в Найнет, Ман.

Петро Коновальчук.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на спільнім свяченім у Айрон Ривер, Алта $1.00
Григорій Кондро, Редвей, Алта. 1.00
Збірка в Лесюр, Алта, в День Матері, 12. V. $2.50

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (50) 11. Мондер, Алберта, 1-го Червня, 1940. Mundare, Alberta, June 1st: 1940. Vol. III. No. (50) 11.

Блаженна Мати Филипина Дюшесн

В неділю 12-го травня, Папа Пій XII серед величавих торжеств у церкві св. Петра в Ватикані проголосив блаженною Преподобну Мати Филипину Дюшесн.

Уродилась вона в Франції 29 серпня 1769 р. і була свідком страшного переслідування католицької Церкви підчас французької революції. Як вибухла та революція вона була монахинею Сестер Посіщення. Коли революційний режім скасував законне життя у Франції вернула вона до родинного дому й стала членкою тайної побожної орґанізації: "Милосерних Жінок.' що вели побожне життя, переховували священиків і відвідували та потішали хорих і слабих.

Коли переслідування трохи втихло, Филипина разом із другими сестрами хотіла відновити законне життя свойого Згромадження. Та це показалось неможливим. Тоді довідалась, що в Амієн Марія Барат оснувала нове законнє Згромадження Пресв. Серця. Вона вступила до нього. Під впливом читання про католицькі місії і стичність з деякими місіонарями забажала й собі посвятитись місіонарській праці. Це її бажання внедовзі сповняється. Вона разом із чотирма сестрами виїзджає на місійну працю до Америки. Тут разом з другими сестрами серед великих труднощів працює з геройською посвятою між европейськими еміґрантами. Сестри копають землю, доять корови, чистять стайні й часто голодують і зносять крайну бідноту. Серед тяжких обставин Мати Филипина закладає школи, будує законні доми, де сестри навчають бідну дітвору і старших жінок Божої науки й побожного життя, а також дають духову й матеріяльну поміч індіянам, що горнуться до них. Мати Филипина пізніше стала настоятелькою Згромадження в Америці. Її дух молитви, покути, її предивні чесноти були предметом подиву й наслідування сестер. Померла свято 18. XI. 1854 р. в Ст. Чарлз, Мо. і там спочали її мощі. Нова блаженна, піонірка цивілізації і християнської віри в Новому Світі є новою прикрасою католицької Церкви, що все була й є плідною матірю святих і блаженних.

О, Найсвятійше Серце Ісуса, Помилуй Нас!

Блаженна Йоакіма Ведруна

В неділю, 19 травня Папа Пій XII знову проголосив світові нову блаженну. Є нею Основателька Сестер Кармелітанок Любови. Йобачила вона світ Божий в Еспанії, в бурливих воєнних часах, на початку 19-го століття. Коли мала 12 літ, хотіла вступити до монастиря, та сестри її в такому молодому віці не хотіли приняти. В 16 році життя родичі на неї вплинули, щоб віддалась. Вона вийшла за багатого й побожного парубка Теодора, що також колись хотів стати монахом, але те бажання не міг здійснити. Мали вони чотири доньки, що опісля всі стали монахинями. Війна підорвала здоровля Теодора й він помер. В 33 році Ведруна повдовіла. Тоді вона піднесла свої очі до Розпятого, що висів над її ліжком і сказала: "Відтепер Ти будеш моїм обручником."

За порадою одного побожного монаха основує законне згромадження. Те її велике діло в початках переходило великі проби й блаженна мусіла переносити чимало терпіння. Та Г. Бог поблагословив її працю. Закон устоявся, розвинувся, дістав потвердження від Апостольського Престолу й працює прегарно до нині над вихованням молоді в школах в Еспанії.

—Завести комунізм у державі можна, але жити в такій державі не можна.

Володіння Христового Серця в Еспанії

(Місячне намірення Апостольства Молитви на червень).

Під кінець 17-го століття Ісус Христос обявив французькій монахині, св. Марґареті Алякок Своє Пресвяте Серце й висказав гаряче бажання, щоб люди те найсолодше Серце особливим способом почитали, любили й винадгороджували за зневаги нанесені Йому грішними й студенними серцями.

Почитання Христового Серця, що його провірили й апробували Папи, стало скоро ширитись по цілому католицькому світі. Еспанія була одним із найперших країв, де почитання Христового Серця скоро принялося і знайшло численних та гарячих приклонників і апостолів. В короткому часі в Еспанії вже не було такої провінції чи важнішого осередка, де не проквітало б набоженство до Ісусового Серця.

Одначе нажаль небаром по світлім початковім розквіті, під впливом лібералізму й французької революції, мораль і побожність, а з тим і почитання Христового Серця в Еспанії стали підупадати. Появились навіть рішучі й явні вороги Христового Серця. Зчасом обставини змінились на краще й почитання Серця нашого Спасителя знову заблестіло в Еспанії. 1814 р. еспанський король Карло IV, ідучи за прикладом своїх попередників вписав себе і всю королівську родину до Товариства Пресв. Серця, що оснувалось у Римі. Його син, Фердинанд VI, стративши престіл, як вязень у Байоні зробив обіт, що коли відзискає волю й владу заснує Товариство Пресв. Серця Ісуса в Мадриді. Його просьба була вислухана й він сповнив свій обіт. До зросту й поширення Пресв. Ісусового Серця в Еспанії дуже причинились ОО. Єзуїти. В 1862 р. введено в Еспанії Апостольство Молитви й почав виходити "Післанець Пресв. Серця" для Еспанії. Тисячі родин посвятили себе Христовому Серцю.

З початком 20-го століття почитання і любов до дорогого Серця Ісуса набрало нової сили й стало обявлятись вселюдно в різнородний спосіб. Люди ставлять статуї або образи Христового Серця понад головним входом до своїх домів і в своїх помешканнях, робіт-

нях, каплицях, школах, на публичних площах, церковних вежах і узгірях по всьому краю.

Найвеличавішу статую Христового Серця поставлено на горі Черо де лос Анджелос, біля Мадриду. 30 травня 1919 р. відбулося там небувале торжество. Перед монументом Ісусового Серця зібралась уся королівська родина, державний уряд, світська й духовна влада, військо й непроглядні маси народу. По торжественній Службі Божій, перед виставленими Св. Тайнами король Альфонс підніс свій голос і серед настроевої мовчанки прочитав акт посвяти еспанської нації Пресв. Ісусовому Серцю. В тому часі слова посвяти повторили тисячі й тисячі вірних по всьому краю. Це був день радости й тріюмфу Ісусового Серця в католицькій Еспанії.

Та коли вірні радісним серцем і устами кликали до Христа: 'Да прийдет царство Твое', вороги Христа тайком піднесли давній ворожий клич: "Не хочемо цього, щоб царював над нами!" (Лук. 19:14).

Боже Провидіння у своїх вічних, а для нас непонятних задумах допустило, що ті вороги Христа дірвались до влади в Еспанії. Король, що посвятив свій край і нарід Пресв. Серцю, мусів зректися престола в 1931 р. і втікати з Еспанії. Нова конституція з 9 грудня 1931 р. ввела розділ Церкви від держави, усунула релігію зі школи, видала закони проти монахів і монахинь. Державна влада поставилась до католицької Церкви ворожо, конфіскувала й розграблювала її майно. Вороги Церкви висмівали папу, нищили релігійні памятники, палили хрести, й святі образи й в різний діявольський спосіб ображували побожні почування католиків та скрито й явно їх переслідували. Провідники т. зв. републиканського уряду навіть хвалилися, що Еспанія вже перестала бути католицькою. Нарід зразу те все терпів і здушував у собі обурення, та коли побачив що всякі соціялісти, анархісти, комуністи й їм подібні заколотники ведуть Еспанію до руїни, вхопив за оружжя і під проводом ґенерала Ф. Франка станув до боротьби з ворогами Бога, Церкви й Еспанії. Вибухнула горожанська війна, в якій віруючі й патріотичні еспанці, подібно як давні хрестоносці проти магомедан, виступили до боротьби з червоним, безбожницьким комунізмом. На своїх прапорах, одежі й крісах мали християнські відзнаки й з окликом: Хай живе Христос-Цар! Хай живе Еспанія! Хай живе Франко! ішли у бій. Вороги казились. Свою ненависть до Христа й Його Церкви виявляли в нечуваних злочинах і варварствах. Вистарчить згадати, що комуністи за короткий час свого панования в Еспанії замордували 13 епископів, 17,000 священиків і монахів та монахинь і біля 500,000 світських католиків. Їх ненависть досягнула вершка 9-го серпня 1936 р., коли то в перщу пятницю місяця, величну статую Пресв. Серця Христового на горі біля Мадриду, де еспанська нація віддалась була Христові, висадили динамітом у воздух.

Знаемо вже як закінчилась та війна католицької Еспанії з безбожним комунізмом. Побідили католики. Ґен. Франко на подяку Богові за перемогу установив свято побіди й в часі богослужения в Мадриді зложив свій непереможний меч у стіп розпятого Христа.

По перемозі над ворогом почалась відбудова Еспанії на нових християнських основах. Несправедливі закони републиканського уряду скасовано, а запроваджено справедливий і здоровий лад у державі. Церква дістала належні собі права а духовенство піддержку в його праці. Уряд ґен. Франка заводить потрібні реформи, дбае про поліпшення долі працюючих мас робітників і селян і стараеться, щоб нікому не діялась кривда й щоб всі горожани без різниці на стан мали забезпечені свої права, працю й жили спокійно та задоволено.

А на тій горі, де комуністи висадили в повітря велечаву статую Пресв. Серця, розпочалась будова, ще кращого памятника повороту володіння Пресв. Серця до Еспанії. Біля нього мае повстати також нова прекрасна церква, що буде мабуть посвячена Пресв. Ісусовому Серцю. Рівнож по всій Еспанії направляють і відновлюють церкви й релігійні монументи та памятники.

Дуже радісним обявом е живий і обновлений запал по цілій Еспанії в почитанні Христового Серця. Відбуваються торжества посвяти Ісусовому Серцю в родинах, школах, шпиталях, а також і урядах. Хрест знова мае усюди почесне місце й державна влада тісно співпрацюе з церковною ерархією над відродженням еспанської нації і обновою народнього життя по бажаннях Христового Серця.

По днях бурі й народнього лихоліття завітав радісний ранок нової християнської доби в Еспанії.

Просім Христа в місяцю червні, щоб Його царство мира, справедливости й любови володіло в Еспанії!

Просім, щоб еспанський нарід перенявся духом Пресв. Серця і був послушний Христові й Його святій католицькій Церкві!

Просім, щоб Христове Серце захоронило Еспанію від комунізму, новочасного поганства, й модерної війни, й щоб дух св. евангелія просякав одиниці і весь народ!

Коли молитись будемо за Еспанію в місяцю червні, то тим покажемо не тільки нашу християнську, братерську любов до того народу, але й також зеднаемо любов Христового Серця до нашого народу й виблагаемо у Нього ласку, що щезне на українських землях царство сатани й кривавого комунізму, а прийде нова доба радісного й щасливого життя в вольній і обновленій Україні, де царюватиме Пресвяте Христове Серце.

Пресолодке Христове Серце спасай Еспанію й Україну!

Похорон Преосв. Діонізія Нярадого

Смерть Преосв. Діонізія Нярадого, українського католицького епископа в Югославії, наступила від розливу крови в мозку, в ночі з 13-го на 14-го квітня, ц. р. підчас канонічної візитації в селі Мрзло Поле, жумберського деканату в Югославії. Тлінні останки Преосв. Владики перевезли автом до Крижевців, де були виставлені в катедральнім храмі. Дня 17-го квітня, в 9-ій год. відправлено в катедрі Службу Божу, а пів до 11-ої зачалися похоронні відправи з участю членів крижевацької капітули й сімох Преосв. Владик латинського обряду. Священиків обидвох обрядів було понад 50; були присутні представники багатьох Чинів, отці катехити, декани, професори богословії та представники влади й різних установ і товариств. Численіше були заступлені товариства "Кирило-Методіївського Хору," "Католицького Жіноцтва" й "Українське Студентське Товариство Дніпро". По всіх відправах загребський архіепископ і митрополит хорватський виголосив гарну річеву промову, зясовуючи коротко зміст життя великого святого Владики: "Свої вівці Він пас любовію, прикладом, словом, ділом і милостинею."

Після того вирушив сумний кількакільометровий похід у дорогу, виряджаючи тіло благопокійного Владики на вічний спочинок. Наперед ішли школи різного рода, за ними численні товариства, представники поодиноких парохій, між якими найчисленіше був заступлений Руський Керестур, рідне село Владики, а дальше представники властей і священство. За домовиною ступали Сестри й величезна скількість вірного народу. За містом слідували зворушливі пращальні промови й тіло Владики повезли в напрямі рідного села, Руського Керестура.

Руський Керестур, прибитий гірким болем і смутком, чекав на тлінні останки свого найбільшого сина. На всіх хатах жалібно маяли чорні прапори. Прибуло багато народу й з других сіл. Довжезна процесія зложена зо шкільної дітвори з учителями, довгого ряду дівчат з численними вінками й цвітами, зо співацьких хорів, делеґацій поодиноких сіл і парохій, священства, рідні й безлічі народу вийшла за село на зустріч сумному походові, що зближався з домовиною Преосв. Владики. Порядок був взірцевий. Наперед виїхала бандерія юнаків, всі на чорних конях з чорними стяжками. Таїнственну, бо лиш смутком спричинену мовчазність переривало тяжке зітхання і голосний плач. При зустрічі виголошено кілька промов, а після того положили домовину на погребний віз, що його тягнули дві пари чорних коней. Похід зблизився до села й тлінні останки дорогого Владики внесено до церкви. Зачалася Служба Божа, в часі якої промовляли: кан. Надь, два латинські владики й о. Біндас. Особливо до сліз зворушили присутніх слова загребського архіеп. Вуїчича. По Службі Божій відправили три латинські владики з 20 священиками панахиду. Того самого дня (18-го квітня) о 4-ій год. по полудні, відбувся похорон до крипти в церкві перед Іконою Преч. Діви Марії.

Преосв. Діонізій Нярадi жив і вмер на високій стійці, сповнивши якнайкраще свій життевий обовязок перед Богом і народом. Умер великий і святий український Владика, та дух його житиме в благій памяті будучих поколінь вірного свого народу.

Я СТРІНУВ СВЯТОГО

Дейвид Ґрей, новий американський представник у Ірляндії був на відвідинах у теперішнього Св. Отця і свої вражіння висказав оттакими словами:

"Я багато чув і читав про Папу, але в тому моменті, як я його побачив мене очарувало сяйво його святости, духовности, погоди й сили, що ними Він блестів...

Якщо б я був католиком, то можливо, що був би духово підготований підпасти під чар Його Святости. Та я є протестантом і мав я отверті протестанські переконання, коли йшов до Нього.

Я був уповні приготованим стрінути глибокоумну церковну людину, бистрого державного мужа, та ніколи не сподівався я стрінути святого, що проміньовав добротою й спокоем. Одначе я стрінув святого."

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маемо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

Що Думають Наші Православні Про Зміну Календаря

(Продовження)

Справа зміни календаря дуже живо заінтересувала український загал у Канаді. Скликуються збори, ведуться дискусії живим словом й письмом. В дискусіях можна часом почути такий погляд, що зміни календаря хочуть тільки католики. Що цей погляд е мильний ми вже могли самі переконатись, читаючи наведені в "Світлі" ті численні голоси православних українців, що домагаються тієї зміни, бо вона в наших часах і обставинах не тільки хосенна а просто конечна.

Тому, що справа календаря ще не покінчена, а знаходиться в стані вирішування буде добре, щоб більше почути думок православних у календарській справі й розважити ті докази, що вони подають за зміною календаря.

І так Текля Туткалюк пише так: **"Юліянський календар не е створений українцями,** щоби його уживали як свою національність. А щодо асиміляції, то аж надто є причина (змінити) мовляв, мусимо, бо старий календар не надається межи чужинцями. Але нашим українцям не робить різниці; який би то календар не був, то вони шукають чужого проводу Возьмім Галичину. Там в більшості уживали юліянський календар. А де наша сметанка була, хто її видів? Крилися і сторонили від свого народу. До церкви мало хто зо сметанки ішов... На Великій Україні не ліпше діялося. Там вже був один календар і як там робилося? Кілько то нарікань на тую сметанку, де вона поділася... Таке то вже в нас українців ведеться... Отже **як наші українці пропадають через календар, то змінити як найборше і заощадити собі клопоту, може справді вдасться вратувати від погибелі хоч таким способом".** (У. Г. ч. 13.).

Николай Фукшанський з Торонта пише знову таке:

"Як довго ми українці ще маемо бути в хвості других народів і на кого маемо ждати? Коли в нас українців е добра воля і нагода, то пощо зволікати таку важну справу, як зміна календаря?... Коли говорю про українців то маю на думці українців православних і українців католиків (якщо вони будуть прилагоджені дати згоду). **Хочеться вірити, що цю справу зрозуміють українці в кожній закутині цивілізоваонго світу і вже раз зробимо цего року то, що вже повинно було бути зробленим сотня літ тому... А не дай Бог, щоби ця справа провалилась і цього року, то хто знае, чи в будуччині не потягне нас хтось чужою нам силою зробити це саме діло.** Тож ті, що е проти зміни календаря, нехай добре застановляться, чи їх становище до згаданої справи е оправдане../ Справа дуже важна і позволю ужити слів пана М. Д., дописувача до "Укр. Голосу" в справі зміни календаря, щоб не дійшло до того, аби ґенерали не лишились без армії, коли будуть згадану справу гальмувати.

Згадуе о. В. Кудрик, що комусь цего треба, щоби була в нас українців зміна календаря. Дійсно, що так! Той "комусь" кожний свідомий релігійний чоловік і кожна жінка і ввесь український релігійний нарід... **Апелюю до нашої Укр. Консисторії поробити в цій справі так пожадані зарядження і дати всім громадянам знати, коли вони в себе мають цю справу рішити, щоби наш Собор не клопотався цею справою, тільки одобрив і поблагословив."** (У. Г. ч. 14.).

В тім самім числі У. Голосу В. А. Чумер висказуе таку думку про зміну календаря: **"Переважаюча опінія е за зміною.** Треба однак погодитись із тим фактом, що годі, щоб за якоюсь там зміною.. всі люди та ще і в один час спокійно погодилися. Навіть як касували панщину в Галичині, то не всі люди були цему раді... Змінити календаря, то ще не така штука. Тяжша задача була перемінити русина на українця... Або, що то плачу тай крику було колись в Галичині, як завели в нашім письмі фонетику... **Тому над зміною календаря сперечатись не бачу потреби; а безцеремонно змінити."** (У. Г. ч. 14. ст 6.).

Послухаймо знову, Петра Василишина з Едмонтону, Алта! Він пише ці слова: "Колись, як панували над нами в Галичині Поляки, то підписаний був проти зміни календаря, бо вважав, що коли українці і поляки будуть разом святкувати свята, то лекше буде полякам асимілювати українців. Були побоювання, що полякам буде лекше перетягати українців до костела; буде лекше полякам вщеплювати в українців "вшистко едно". Однак тепер справа маеться трошки інакше. Національна свідомість українців більше зросла... Отже **святкования свят після юліянського календаря не е дуже важним в розвою українського народа.**

Ще з інших зглядів я схиляюся до думки про зміну календаря. Я дивлюся, що ми українці тут в Канаді до великої міри вже застосовуемося до григоріянського календаря на кожнім кроці нашого життя. Як хрестимо дітей, то записуемо дати після григоріянського календаря. Записують шлюб і смерть також після григоріянського календаря. Дальше українці оголошують дати на збори, відчити, зїзди, конвенції, собори і др. завше після григоріянського календаря. Українські часописи, світські і церковні, книжки, журнали і другі всюди застосовують календар григоріянський... Ще одна справа. Після мого спостереження і розсудку жити в християнськім світі після двох календарів нема сенсу...

Отже **маючи на увазі, що ми українці у великій части приноровлюемося до григоріянського календаря в щоденнім нашім життю; що існуе двобіжність святковання свят нашого Спасителя, даючи можливість на здогади та сумніви, наслідком чого шириться атеїзм; дальше, що наше церковне життя підупадае, бо обставини не позволяють свят урочисто святкувати після юліянського календаря, а вкінці, що наші душі роздвоені, бо святкуемо свята після одного календаря і другого і тим самим не святкуемо ні одних ні других (тут маеться на увазі в першій мірі Різдво Христове й Великдень) так як належиться, я прилучуюся до тих, що бажають зміни календаря юліянського на григоріянський."** (У. Г. ч. 14).

Перечитаймо собі тепер, що пише Марія Адамовська з Мелвил, Саск.: **"Час від часу дехто з думаючих людей підносив голос у справі зрівнания календаря, та чомусь голос той не знаходив відгомону у широкому українському загалові.** Мабуть тільки тому, що хотяй би щось і як невигідне, непрактичне для нас було, на шкоду для нас виходило, ми, українці, так з тим зжились, як з тою віковою неволею, ярмом, яке помимо того, що вже нам до живого вілося в наші печінки, ми дальше залюбки двигаемо на своїй шиї і ані руш його позбутися.

Все і всюди сиплються у нас палкі промови, відчити, заклики, щоб брати собі примір з інших культурних людей, іти їхніми слідами, якщо хочемо стати на рівні з ними. Чому отже і під цим оглядом не іти нам разом з другими культурними народами? Чейже Бог не установив приписаного дня — тоді, а тоді мусиш обовязково святкувати. Звичайні люди, смертельники той календар укладали, люди його і принимали. Тут нема нічого такого важного до страчення, — противно, цим кроком поступу вперед ми не одно лихо обминули б, не одно зло направили б...

Це е мильна народня поговірка: руські, українські свята, або латинські, польські свята. Це зовсім відноситься до календаря, а не до свят. Після календаря нового стилю святкують свята не лише поляки, але увесь цивілізований світ, тільки ми мов ті пізні Івани тьопаемо зо заду мов та черепаха....

Пропоную отже, щоб наше духовенство в порозумінню з представниками українських організацій зійшлись у Вінніпегу, чи де вигідніше, на спільну нараду, обговорити справу, уплянувати роботу і довести діло до кінця." (У. Г. ч. 16).

Забираючи слово в дискусії про календарну справу А. Віра з Дедвуд, Алта., подав між іншим ще й таку причину до зміни: "Молодь до танцю та спортових ігрищ е інтернаціональна. Коли римо-католики справляють танець по своїх Великодніх Святах, а в українців по юліянськім календарю ще піст, то молодь хоче бути там, родичі, хотячи затримати традиції своеї церкви, забороняють їй, молодь почасти ігноруе заборону і тоді родичі тратять свій авторитет і церква не мае у неї значіння, як Христова організація і як моральна інституція." (У. Г. ч. 16).

(Далі буде).

— **Уряд Канади** рішив дати всі резерви канадійського золота в сумі $250,000,000 на фінансування війни.

НА МІСЯЦЬ ЧЕРВЕНЬ
поручае **Бібліотека Добрих Книжок** отсі книжки:

Крівава Незабудька або Хресна Дорога Спасителя, з ілюстр. 185 сторін. ... ... 35ц.
Христові Рани й Вервиця до Христових Ран. 05
Серце за Серце, Фр. Гаттлер, 158 сторін. ... ... .30
Правди вічні, о. К. Россіньолі, 352 сторін оправл. ... ... .70
Небесний Вінець, о. Штеґер, 236 сторін ... ... .45
Перли до небесного вінця, 173 сторін оправл. ..., ..., ... .50
Евхаристія й культура, о. Ір. Назарко ЧСВВ. ... ..., .25
Інтронізація Найсв. Серця Ісусового. Як посвячувати себе і свої родини Пр. Серцю Іс. і відповідні молитви. 72. стор. .10
Свята Година, для членів Ап. Молитви. ... ... .05
Молебен до Пресв. Серця Ісусового. ... ... .05
Служба Божа — наше життя, 40 сторін. ... ... .05
Святе Причастя, 56 сторін .05
Читання під першу пятницю .05
Соціялістичні кличі в світлі правди ... ... .10
О званню до досконалого життя, С. Олена ЧСВВ. 70 стор. .15
Робітниче питанні й катол. Церква ... ... .10
Церква всесвітною ... ... .10
Релігія і держава ... ... .10
Християнство й комунізм .. .10
Молитва доброї дитини (молитвеничок без Сл. Божої) .20

Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers
Mundare, Alta., Canada.

ЩО СКАЗАВ БУВШИЙ ПІЯК?

"Чи повіриш мені, що я став новим чоловіком від тоді, як я поборов наліг піянства. В мені е сила, міць. Я чуюся добре, немов наново на світ народився."

(З листа бувшого пияка до своеї жінки.)

УКРАЇНСЬКА ПРОГРАМА НА РАДІО

Рідна Школа й хор при українській греко-католицькій парохії в Принс Алберт, під проводом п. Миколи Шабаґи передае через місяць червень українську радіо-програму через стацію СКВІ від год. 10-10:30 увечері.

Ласкаві жертви від шановних слухачів на покриття коштів передачі треба посилати на адресу:

Ukrainska Ridna Shkola,
251-13th St. West.
Prince Albert, Sask.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 32:1-32.

БОРОТЬБА ЯКОВА З АНГЕЛОМ І ЗМІНА ЙОГО ІМЕНИ.

1. І Яків пішов своєю дорогою; і споглянувши в гору по- [illegible] Божий табор, що отаборився й зустріли його ангели Божі.

2. Каже тоді Яків, як їх зобачив, це табор Божий і назвав те місце іменем: Табори.

3. Післав же Яків послів поперед собою до Ісава, свойого брата, в землю Сиїр, в країну Едом.

4. І наказав їм говорити: Так скажете панові мойому Ісавові: Так говорить раб твій Яків: У Лавана пробував я тай загаявся там аж досі.

5. І придбав собі воли й осли й вівці й раби й рабині й післав сповістити панові мому Ісавові, щоб знайшов раб твій ласку перед тобою.

6. І вернулись посли до Якова кажучи: Ми ходили до твого брата Ісава й це він сам іде на зустріч тобі і чотириста чоловіка з ним.

7. Злякався ж Яків вельми й зажурився й поділив людей, що були з ним, і воли й верблюди й вівці на два табори.

8. І каже Яків: Як наступить Ісав на один табор і побе його, тоді другий табор зможе вратуватися.

9. І каже Яків: Боже отця мого Авраама й Боже отця мого Ізаака, Ти Господи, що сказав мені: Вертайся у твою рідну землю й благо чинитиму тобі.

10. Доволі мені зі всієї праведности й зі всієї правди, що вчинив Ти рабу твойому; бо з цією палицею перебрив я Йордан, а тепер виріс у два табори.

11. Визволь мене з руки мойого брата, з руки Ісава бо боюся його, щоб часом не прийшов та не вбив мене й матір з дітьми.

12. Ти ж сказав: Благо тобі чинитиму й зроблю насіння твоє як пісок морський, що не злічити його ізза многості.

13. І переночував там тієї ночі; і взяв з того, що мав дари тай вислав Ісавові свойому братові:

14. Кіз двісті, козлів двадцять, овець двісті, баранів двадцять.

15. Дійних верблюдів і їхніх жеребят тридцятеро, корів сорок, биків десять, ослиць двадцять і жеребят десять.

16. І дав їх своїм рабам, (кожне) стадо окремо й сказав своїм рабам: Ідіть поперед мною й прогалину чиніте між стадом і стадом.

17. І звелів першому кажучи: Як тебе зустріне Ісав, мій брат і поспитав тебе говорючи: Чий еси й куди йдеш та чиє це, що йде перед тобою?

18. Кажи: Раба твого Якова; подарунок післав панові мому Ісавові й ось він сам (іде) позаду нас.

19. І звелів першому й другому й третьому й всім, що попереджували поза цими стадами, кажучи: Тими словами говоріть Ісавові, як його знайдете.

20. І кажіть: Ось раб твій Яків іде позаду нас; бо сказав: Переблагаю його лице подарунками, що йдуть перед ним й потім побачу його лице. Може бо прийме мою особу.

21. Так ішли дарунки попереду його, він же сам переночував ту ніч у таборі.

22. Вставши же тієї ночі, взяв обидві жінки й обидві рабині й одинодцятеро своїх синів і перебрів брід Ябока.

23. І взяв їх і перебрив річку й перевів усе своє.

24. Остався же Яків один і боровся з ним чоловік аж до ранку.

25. Бачив же, що не подужає його й ударив його по площині його стегна й затерпла площина Яковового стегна, як боровся з ним.

26. І каже йому (той): Пусти мене, бо вже зазоріло, він же каже: Не пущу, як не поблагословиш мене.

27. І каже йому: Як на імя тобі? Він же каже: Яків.

28. І каже йому: Відтепер не буде називатися твоє імя Яків, а Ізраїль буде твоє імя, тому що як ти змагався з Богом то й над людьми матимеш силу.

29. Поспитав же Яків і каже: Скажи мені твоє імя? І каже: Пощо це питаєш про моє імя? І благословив його там.

30. І надав Яків назву тому місцю: Вид Божий, бо бачив я Бога лицем до лиця й врятувалась душа моя.

31. Засяло же йому сонце як перейшов Вид Божий; він же кульгав на своє стегно.

32. Зачерез те не їдять сини Ізраїля жили, що стерпла, що є на площині стегна, аж до нині, тому що (ангел) доторкнувся площини стегна, Яковової жили, що стерпла.

ПОЯСНЕННЯ

1. **Зустріли його ангели Божі** тим способом, як звичайно являлись вони патріярхам. Це мабуть було в видінню. По думці декотрих толкователів ангел хоронитель Мезопотамії разом із другими ангелами супроводжав Якова аж до границі Ханаану, а йому на зустріч вийшов ангел хоронитель Ханаану, разом із полком інших ангелів. Одні й другі ангели явились Яковові в виді добре уставлених таборів, готові дати йому поміч.

2. Яків зрозумів, що тим видінням Г. Бог хоче дати йому запевнення своєї опіки перед гнівом брата. Віра в Божу всемогучість скріпила його серце сильною надією й на памятку тої події назвав місце по евр. Маганаїм, що значить: табори.

6. Ісав провадив зі собою численну дружину, щоб показати Яковові свою силу, або для його пошани, а може для своєї власної безпеки.

7. Яків знав, що Ісав є твердого серця й що в ньому могла відродитись давніша ненависть до нього й що готов тепер шукати лімсти на нього, тому й злякався.

9. У свойому горю Яків звертається в молитві до Бога за поміччю.

10. В св. Письмі слово праведність береться деколи в значінню: милосердя, а правда в значінню вірности в виповненню обітниць. Думка цього стиха така: Я досіль вже багато зазнав твого милосердя і твоєї вірности Господи, хоч я цього негідний і ця твоя доброта додає мені відваги просити тебе, щоб ти не допустив до нещастя від сторони мого брата Ісава.

13. На сході від давен-давна послугувались люди дарами як орудником до виєднання ласки у можніших від себе, або до примирення ображеної особи. Яків поступає тут дуже мудро: Бога старається прихилити собі молитвою, а загніваного брата хоче з ворога зробити собі прителем багатими подарунками.

22. Ябок — це річка, східний доплив Йордану. Випливає в горах Галаадських і пливе серед гарних околиць. До Йордану впадає між озером Ґенезаретським а Мертвим Морем, близько міста Суккот. Нині та річка ізза своєї краски називається: Ваді Зерка, то значить: Синя Вода.

24. З оповідання св. Письма годі докладно пізнати чи ця таїнственна боротьба була лише в видінні чи на яві. В кожному разі Г. Бог хотів нею запевнити Якова, що нема чого йому боятись стрічі з братом.

Цей невідомий чоловік, що боровся з Яковом, по думці св. Отців був: "Ангел Господній" або "Ангел Завіту". Ким саме був той ангел годі дізнатись. Богато Вітців і Учителів Церкви каже, що це був сам Бог, друга Особа Божа, що в Новому Завіті мала приняти людську природу. Другі знову кажуть, що це був правдивий ангел, що був Божим посланником.

Ангел у боротьбі з Яковом ужив тільки сили, що Яків його перемагав, щоб тим робом додати Яковові почуття сили й певности, що він також переможе своїх ворогів, а одночасно ударом у стегно дав пізнати йому, що його сила буде не від нього самого, а від Бога. Яків це сейчас порозумів і тому просив у ангела благословення.

28. Ізраїль — значить: Божий борець, або точніше Божий князь. Та дивна боротьба й зміна імени мала не лиш приготовити Якова до стрічі з братом, але вказує також таінственним способом долю й призначення вибраного народу, що походив з роду Якова. Цей нарід був під особливою Божою опікою і був призначений вести Божу боротьбу зі синами тьми поганського світа й пекла, а котру довершити й цілковито зломити ворожу силу мав великий потомок цього народу, Месія-Христос. На спомин цього великого призначення одержав Яків нове імя: Ізраїль, що ним мав також називатись вибраний нарід. Боротьба Якова має ще символічне значіння, й гарно зображує витреваліcть у молитві. Є хвилі в житті людий, особливо святих, коли важкі покуси, або велика небезпека грозить не тільки їм, а й повіреним їм людям. Тоді то треба великої відваги й витревалости, щоб безнастанною молитвою можна перемогти Божу справедливість. Є тоді в молитві наче боротьба з Божою справедливістю за перемогу Божого милосердя, як її перевів Мойсей. (Виход. 4:24), а ще славніше й величавіше Божественний Спаситель підчас страшної й памятної ночі на Оливній Горі, безпосередно перед своїми страстями й хресною смертю.

30. **Вид Божий** — по евр. Фануель, лице Бога, видження Бога. Г. Бог не має тілесного лиця, бо є духом, ані Яків не міг бачити Бога в його природі (пор. Ів. 1:18). Цей зворот означає, що Яків видів Бога в якійсь зверхній постаті й говорив з Ним по дружньому.

Вирятувалась душа моя. Було таке переконання у жидів, що хто побачить Бога, мусить умерти. Яків тішиться, що хоч бачив Бога, то однак живе й не помер. В цих словах може бути також і ця думка: Тепер я вже вільний від страху перед братом і скріплений в надії.

ПОДЯКА ЗА ОДЕРЖАНІ ЛАСКИ

О. Д. Попович ЧСВВ. складає прилюдну подяку св. Терені від Д. І. за одну ласку і, поручає другим віддаватися її могучій опіці.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС НАВЧАЄ, ЯК БОГ ЛЮБИТЬ ЛЮДЕЙ

Притча про блудного сина.
(Про Тайну Покаяння.)

Навчаючи людей, Христос Господь сказав, що в небі велика радість, коли грішні люди каються й до Бога навертаються.

Щоби пояснити нам Боже милосердя, оповів Ісус Христос притчу про блудного сина.

Один господар мав двох синів. Молодший син не хотів працювати у батька так, як старший. Він забрав свою частку від батька й відїхав у далекий край. Там жив ледачо й стратив все, що мав. В тім краю саме тоді настав голод і блудний син почав бідувати. Пішов на службу. Пас безроги, а господар не давав йому ані того корму, яким живилися безроги.

Обдертий і голодний став він роздумувати: У мого батька всього подостатком, а я тут гину з голоду. Встану, піду до нього й скажу: "Отче, я згрішив проти Бога й проти тебе. Я не гідний вже називатися твоїм сином. Прийми мене бодай за наймита." І встав та пішов до батька.

Вже здалека побачив його батько й жаль йому стало. Вийшов йому назустріч, обняв його й поцілував. Все забув, все простив йому, бо дуже його любив. І приказав слугам винести найкращу одежу, одягнути його й дати йому перстень на руку й обуву на ноги. Ще приказав заколоти годоване теля, щоб усі їли та веселилися, бо вернувся його син, про котрого він думав, що вже загинув."

Той господар — це Господь Бог. А легкодушний син — це кожний чоловік, що забуває Бога й жне грішно. Але милосерний Бог так дуже любить нас, що все готов нам простити, забути та пригорнути нас до свого батьківського серця, якщо тільки ми покаємося.

* * *

Чого вчить нас притча про блудного сина?

Притча про блудного сина вчить нас, як Господь Бог милосердиться над грішником і як радо прощає йому, коли він кається.

В котрій Тайні прощає нам Бог гріхи, зділані по хрещенню?

Гріхи, зділані по хрещенню, прощає нам Бог у Тайні по- [illegible]

Що це є Тайна покаяння?

Тайна покаяння це Тайна, в якій священик в імени Бога відпускає грішникові гріхи, коли він щиро кається і з них сповідається.

Що нам робити при святій Тайні покаяння?

При святій Тайні покаяння маємо:

1) пригадати собі свої гріхи, це є зробити іспит совісти;

2) пожалувати, що ми гріхами Бога образили;

3) постановити не грішити більше;

4) перед священиком висповідати свої гріхи;

5) виповнити покуту яку нам священик наложить.

Як робимо іспит совісти?

Іспит совісти робимо так:

1) просимо Святого Духа о поміч молитвою "Царю небесний";

2) пригадуємо собі, коли ми останній раз сповідалися, чи не забули, або не затаїли якогось гріха та чи відправили покуту;

3) пригадуємо собі наші гріхи й по можности їх число.

Що є найважніше в святій Тайні покаяння?

Найважніше в святій Тайні покаяння є збудити щирий жаль за гріхи й рішучо постановити поправитися.

Як сповідаємося?

Сповідаємося так:

1. Клякаємо при сповідальниці й хрестимося.

2. Коли нас священик благословить, говоримо:

"Я грішний сповідаюся Господу Богу Всемогучому й Вам, духовний Отче, з усіх моїх гріхів, котрими я образив Господа Бога від останньої моєї сповіди."

3. Тепер кажемо, коли ми останній раз сповідалися і говоримо свої гріхи.

4. Коли священик нас щось запитає, то відповідаємо чемними словами; а коли священик спитає, чи жалуємо за наші гріхи й чи постановляємо поправитися, говоримо так:

"За ці і за всі інші гріхи цілого мого життя жалую з цілого серця, що я ними образив Бога, найвище і найліпше добро. Бриджуся всіх моїх гріхів і рішучо постановляю поправитися і більше не грішити. Прошу Вас, духовний Отче, наложити мені спасенну покуту і розрішити мене від гріхів."

5. Коли священик наложить нам покуту й дає розрішення, тоді бємося в груди, говоримо митареву молитву: "Боже, милостив будь мені грішному," робимо на собі знак святого хреста й аж тоді відходимо.

Чи добра така сповідь, коли хтось забув сказати якийсь смертний гріх?

Коли хтось забув сказати якийсь смертний гріх, то сповідь добра й можна причащатися. Однак з того гріха треба висповідатися на слідуючій сповіди.

Чи добра така сповідь, коли хтось на сповіди нарочно затаїв якийсь смертний гріх?

Коли хтось на сповіди нарочно затаїв якийсь смертний гріх, то така сповідь не є добра й не вільно причащатися. Хто так зробив би, той мав би ще один, новий смертний гріх (гріх святотацтва). Тоді цілу ту сповідь треба наново відбути.

Що мусимо зробити по сповіди?

По сповіді мусимо сповнити покуту, яку нам священик наложив.

* * *

ЛИСТ БРАТА З ГАЛИЧИНИ ДО СЕСТРИ В НЮ ЙОРКУ

Одна українка в Ню Йорку одержала листа від свого брата з Галичини. Брат це селянин з одного села львівської округи, близько Поділля. Докладно не подаємо ні того села, ані навіть повіту, бо там є строга цензура, а за такі листи як оцей — певна гостра кара. Чекісти жадають щоби люди в листах хвалили советську владу, щоб так ширити большевицьку пропаганду. Тому люди зі страху перед карами пишуть **неправду.** Коли ж хто напише правду, лист цензура сконфіскує, а автора його влада гостро карає.

Оцей лист якось пройшов цензуру, і дістався на місце призначення.

Це рідкий лист, але дуже цікавий, бо розкриває дійсність, розкриває правду про большевицьку владу в Галичині.

Ось цей лист:

Дорога Сестричко!

Перші слова мого листа Слава Ісусу Христу. Моя дорога Сестро! Ми Богу дякувати здорові, якого здоровля зичим і вам всім. Ми тепер переживаєм страшну хвилю, но коли пережием то будем щасливі. Ми тепер не маєм ніц, ані в що ся взути ані в що ся вдягнути, ані чим запалити. Що нема ніц, то може не схочете вірити, але вірте. Ані ґузика нема. Але що до одягу і взуття, то треба ходити голому і босому. Кілько вже погинуло народу з голоду і зимна! То є страшний "рай", і щораз страшніший. Хто не вірить той най змірить, але я бим нікому не радив іти зміряти, аби повірив. Але в нас тепер вже є такі що колись казали що ґазеті не можна вірити, бо то тілько так пани брешуть, але як ся показав чорт з рогами, то тепер кажуть: треба було вірити ґазеті. Дуже правду писали.

Атраменту, ні пера ні олівця ні найменшої дурниці нема. Воші людей їдять, бо мила нема. То щось страшного. Якто буде далі? Чоботи коштували 22 золотих, а тепер не досить що коштують 300 рублів, але нема де купити. Тепер аби давав не знати що, то не має де купити кавалок хліба. Я був в місті, яким зобачив як ті міщани фасували хліб, то не один стояв цілий день і так не дістав. Як є цале місто то тільки один склеп, що там фасують. А на селі, то кооператива, то тільки є сіль і нафта, і може раз на три місяці привезуть 4 кільо мила, то тілько дістають члени кооперативи. Хто хоче бути членом то треба 50 рублів, а в селі є до 300 нумерів то по кілька дека може дістати, так що навіть нема чим бороди підголити.

Коли є мітінґ то наказують або кожний хлібороб продав збіжа що має лишне. Отже вони платять 25 рублів за 100 кіля пшениці, а приватно жид платить 200 рублів. То як той бідний, що не має хліба, годен купити? Мусить пропадати. А ще як хтось продасть щонебудь приватно, а хтось донесе до командира, то справа коротка. Питає командир: А що ти за то хочеш дістати кулю ци йти на Сибір? То є страшне. Тепер життя, то навіть не годен всього списати. Але вони нас дуже рабують і пльондрують, у містах і на селах. Ми тілько мали спокою, доки вони не годні були їхати автами, бо страшні були сніги, але з весною то не знати як буде, ци погинем без часу чи від кепського часу.

Так, дорога Сестричко, най тя Бог боронить абис там кому не сказала, хто до тебе написав, бо нині такий час. Я свого адресу не даю, бо нині є всілякі люди, тілько що жити ся не хоче, а не так щось робити. А пишу на память, зай де то добре, але як отримаєш той мій лист то яби тебе просив ......, ... Доляра абис не клала в лист. Грошей нам не треба, бо за доляра можу ту дістати 5 рублів, а якбим хотів продати приватно, то можна дістати 200 рублів або кульку. То ліпше грошей нам не треба, бо шкода аби хтось користав.

В нас тільки як красна армія прийшла, то зараз по селах був вибраний сільский комітет і зараз роздавали скарбове поле бідним. Збіже, худобу всьо порозбирали. Церковне поле таксамо поларцелювали. Були такі села що ще лишили для ксьондза з 10 морга, але були такі села як наше, що сказали що нам ксьондза не треба. Але власне тоті, що так дуже кричали на релігію, то самі потім повтікали до Німеччини. Вони думали що то справдішний "рай", а то тілько така обмана, то є всьо фальшиве.

(Далі приватне).

Поздоровляю вас всіх і Тебе найдорозша Сестричко. Желаю вам всього добра, щастя і многі літа.

Брат.

("Америка" ч. 58.)

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

Преосв. Константин Богачевський іменував Преосв. І. Бучка Ґенеральним Вікарієм і парохом церкви св. Юра в Ню-Йорку.

— **Апостольська Столиця** іменувала о. Франка Р. Вуда епископом-помічником латинської архідієцезії в Вінніпеґу. Єпископ-номінат має всього 35 літ і є наймолодшим епископом у Канаді.

— **В краях,** що опинилися під націстівською владою є тепер 59,000,000, або шоста частина всіх католиків на світі. Під правлінням Великої Британії є тепер 20,435,419 католиків.

— **По смерти** Кард. Вердера, архієпископа Парижа, став його наслідником кард. Келестин Сюгард, архієпископ з Реймсу.

— **ВПреосв. Йосиф Ґільом Форбс,** архієпископ Оттави помер 22 травня в 74 році життя. Його наслідником став ВПреосвященний Вашон.

— **В Києві** большевики збурили Володимирський собор, що був збудований 1888 р.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св Тереня, хоч ще маленька, звертае бачну увагу на свої немочі й похибки й стараеться їх позбутися.

МАЛА ТЕРЕНЯ ПРАЦЮЄ НАД СОБОЮ

Батьки цілим серцем люблять Тереню ніжно. Не позволяють її однак на ніякі забаганки, що були б невпорядковані. Всетаки попри цю їхню обережність вона деколи, хоч рідко, виглядае на дитину розпещену. Але які то зворушливі жалі нагороджують це хвилеве забуття та як скоро вона все направляе! Послухаймо, як вона сама оповідае:

"Я пригадую собі дуже добре, як одного дня гойдалася я розбавлена. Татусьо йшли кудись і кликали мене, кажучи: "Моя королівно, ходи, мене обійми!" Проти свойого звичаю, я не схотіла рушитися з місця й відповіла вперто: "Потрудися, тату, ти до мене!" Та вони мене не послухали й добре зробили. Марія була там. Вона мені сказала: "Ти, негарна дитино! хто ж так нечемно відповідае свойому батькові!" Негайно я зіскочила з нещасливої гойданки; научка дуже добре помогла! Цілий дім переповнений був криком мойого жалю. Я скоро вибігла на сходи й тепер уже не кликала на кожнім сході "мамусю". Я про одне лише думала: знайти батька й помиритися з ним. Це й сталося скоро." (Іст. одн. д.).

Таке саме, або майже подібне сталося з мамою. Про те оповідае вона так: "Одного дня я хотіла обійняти Тереню, заку зійду на долину. Здавалося однак, що вона глибоко спить. Я не хотіла її будити, але Марія мені сказала: "Мамусю, вона тільки вдае, що спить. Я того певна!" Тоді я зігнулася над її чолом, щоб її поцілувати. Але вона негайно скрилася під покривало, кажучи мені зовсім як розпещена дитина: "Я не хочу, щоб мене бачили." Я була тим дуже невдоволена й дала її це відчути.

"Дві хвилини опісля чую, що вона плаче. Та ось на мое здивування, вона вже коло мене. Вона сама злізла зо свого ліжечка, збігла по сходах на долину босоніж, хоч при тім її путала нічна сорочка, далеко довша як вона сама. Її маленьке обличчя було залите сльозами. "Мамусю, сказала вона мені, кидаючись до моїх ніг, мамусю! Я була недобра, прости мені!" Прощення дістала таки зараз. Я взяла мого херувима в свої обійми, притиснула до свого серця й закрила своїми поцілуями." (Лист до Павлини 13, II. 1877). Чи не можна тут сказати: "щаслива провина, що доступила такої направи!"

Дитина навчилася скоро оскаржувати себе з малих провин, навіть недобровільних. Послухаймо, що оповідае мати:

"Як тільки вона зробить щось маленьке недобре, вже цілий дім мусить про те знати. Вчора вона роздерла нехотячи тапету. Зараз стала така, що аж жаль було її. Відтак треба це скоро сказати батькові. Як тільки він прийшов, чотири години опісля, ніхто вже не думав про те. Але вона сама прибігла до Марії й сказала її: Оповідж скоро батькові, що я роздерла папір." Вона була неначе злочинець, що чекае свойого осудження, але думала в своїй головонці, що її скорше простять, коли вона сама себе оскаржить." (Лист до Павлини 21. V. 1876).

Та вона не вдоволяеться самою скаргою не себе. Вона хоче направити шкоду й то способами, що їх її піддае дитинна простота. Батьки усміхаються на те, всі подвоюють для неї свою ніжність.

Одного дня вона збила маленьку вазу, що її дістала від мами в дарі. Негайно, так як би це мало бути, вона приходить до мами, щоб її показати. Коли ж мама показала свое невдоволення, вона зачинае шльохати. Хвилинку пізніше вона прибігае до мами, кажучи: "Не сумуй, мамусю! як я вже буду заробляти гроші, то обіцяю тобі, що куплю тобі іншу." І додае пані Мартін до Павлини: "Як бачиш, то ще далеко, коли то я її діставу!" (Лист з 14. V. 1876.)

Попри оті маленькі хмаринки все приносило радість для Терені. Заедно більше й більше дивувала всіх її розумність, живість, та чарівність. Не кажучи її того, чудувалися над її передчасною побожністю. Але чи ця люба чеснота, що виростала між усміхами своїх рідних, що їх переривали лише солодкі напімнення, чи вона давала запоруку сталости? Чи ціла побожність маленької дитини не спиралася лише на любові матери, а найменший труд може її усунути? Тут мусіло подбати про те Боже провидіння.

Дитинна побожність Терені, щоб могла зрости, мусіла мати як усі інші скріплююче ділання досвідів. Господь подбав про них для неї від самого зарання її життя так, що вона могла опісля писати, дитина колись так люблена й так старанно пілкувана: "Хрест не перестав мені товаришити від самої моеї колиски!"

ПЕРШІ ДАРИ ЛЮБОВИ ТЕРЕНІ ДЛЯ ІСУСА

Тереня відчувала сама, що до маленьких болів і фізичних терпінь, перенесених без скарги й із усміхом, треба ще додати добровільні відречення. Її сестра Марія принесла з собою з монастиря особливішу вервичку, що на ній дівчата числили свої діла чеснот. Кожне зернятко було рухоме й можна було його відсунути від других. Кожну жертву зазначувалося зернятком, пересуненим вперед. Вона дала такі вервички Селінці й Терені. Від тоді можна було бачити Тттреню, як вона майже ввесь день тримала вервичку в руці й пересувала зернятко за кожну легку жертву, що її вдалося зробити.

Обидві сестрички заохочували себе без перерви, щоб поновляти свої жертви. Вони називали всі свої діла чеснот "практиками." В їхніх розмовах і навіть забавах заедно було питання про "практики."

Одного дня, коли вони надто голосно розводилися над тією справою в городі при своїм домі, таемничість їхньої розмови заострила цікавість одної сусідки. Вона надармо вихилялася з вікна, щоб зрозуміти, про що тут бесіда. Вкінці вона зійшла на діл неспостережно, щоб запитати служниці, що то значать ті "практики", про які так завзято переговорюють обі сестри.

Цей недискретний поступок зовсім не перешкоджував ні Селінці, ні Терені приступати при всякій нагоді до їх улюбленої розмови. Але то було б за мало говорити лише, або навіть і зазначувати маленькі, легенькі жертви. Тут ходило про набуття сталої чесноти. Було добре видно, що Тереня не надармо пересувае зернятка вервички. "Як же щаслива була я в тім часі! — буде вона мусіла опісля сказати. Не лише зачинала я вживати життя, але чеснота причаровувала мене. Мені здаеться, що я тоді була така сама як сьогодні, коли я вже маю велику власть над всіми своїми ділами. Так, я вже була навчилася не скаржитися, коли мені забрали щось, що було мое, або знову коли мене несправедливо осудили, я воліла замовчати, як виправдуватися. В тім не було ніякої заслуги з моеї сторони. Я робила це все природно." (Історія одної душі, розд. 1).

Ці однак "природні" діла були зроблені зовсім свідомо для доброго Бога, бо ж каже мати, що її маленька донечка: "вкладае сто разів на день руку до кишеньки, щоб пересунути одне зернятко на своїй вервичці, скільки разів зробить яке вмертвлення." Але вона їх виконувала так легенько й солодко, що не було сумніву, що "маленький непосидюх" живе під сталим проводом св. Духа.

Ми вже знаемо велику любов дитини до полевих квітів. Одної неділі, коли вона перевела пополудне на полі, справляючи цілі жнива серед множества блаватів, моронів і золотоквітів, вернула домів червона з радости й готовилася порозкладати на вязаночки свою дорогу добичу, як її баба, пані Мартін, вже за стара, щоб зрозуміти деякі ніжності дитинної природи, зажадала від неї цих квітів, щоб ними прикрасити маленький престолик, що був у неї дома. Дитина відчула, що сльози набігають її до очей. Але лише одна Селінка, яка знала свою сестричку наскрізь, змогла це завважати, так дуже вона себе опанувала. Вона передала свої дорогі квіти один за другим аж до останнього.

Тереня вже тоді могла зрозуміти, що, щоб цілковито подобатися Ісусові, не вистарчить лише зробити означене число "практик", але треба ще приймити цілим серцем усі жертви, що їх зажадае Ісус.

Маленька подія з того часу, про яку вона сама згадуе, пізніше буде для неї взором широкого й готового прийняття Божої волі. Вона вже зачинала догадуватися великої ваги цього приймания Божої волі й воно то в будучині стало виразом її чесноти.

"Одного дня, пише вона, Леонія, вважаючи, що вона вже за велика щоб бавитися ляльками, прийшла до нас обох (до Селінки й до мене) з кошиком, в якім було повно шматок, кусників матерії й інші прибори. На тім усім положила вона свою ляльку й сказала нам: "Ось маете, мої сестрички, вибирайте!" Селінка поглянула й узяла собі клубок ниток. По хвилині надуми я витягнула собі руку, кажучи: "Я вибираю все!" І я забрала кошичок і ляльку без усякої церемонії.

"Ця черта з мого дитинства це неначе зміст всього мого життя. Пізніше, коли мені стала ясна досконалість, зрозуміла я, що, щоб стати святою, треба багато терпіти, заедно шукати того, що більше досконале й забути на себе саму. Я зрозуміла, що в святості е багато ступнів і що кожна душа мае свободу, щоб відповісти на заклики нашого Господа, щоб зробити мало, або багато для Його любови. Одним словом, вона свобідна, щоб вибирати між жертвами, що їх Він від неї вимагае. Тоді то я так як у днях свого дитинства закликала: "Мій Боже, я вибираю все! Я не хочу бути свята лише на половину. Мені зовсім не страшно терпіти для Тебе. Я тільки одного боюся, це своеї волі! Возьми її собі, бо я вибираю все, що тільки Ти хочеш!" (Істор. одної душі, розділ 1).

ВЕЛИКИЙ ДОСВІД.

Такі шляхотні змагання могли хіба лише прозябати в чотиролітній душі. Однак завдяки християнському вихованю та святим прикладам, що від першої години впливали на розвій побожности Терені, вони закріплювалися в ній. До того ж виховання й прикладів долучилася небесна опіка її побожної тітки-монахині, що тепер умерла, та заслуги страшенних фізичних терпінь, які довгі місяці тримали її мамусю на хресті болів.

(Далі буде)

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Мондер за новим календарем. В неділю 26-го травня, 1940, по співаній Службі Божій о год. 12.45 відбулися в Народньому Домі парохіяльні збори в справі календаря.

Збори отворив п. Михайло Корчинський, голова Народнього Дому. Предсідателем цих зборів вибрано п. Івана Косюра, голову Братства Українців Католиків Албертійської Секції, а секретарем п. Луку Косса, скарбника Народнього Дому.

Бесідники на цих парохіяльних зборах були: п. Корчинський, п. Косюр, п. Косс і Впр. о. Іг. Н. Саварин, ЧСВВ. Серед надзвичайно піднесеного настрою, вислухали всі присутні слів усіх чотирьох бесідників і всі заявили свою велику радість, що календарська справа започаткована ще в лютні 1933 року п. Адвокатом Юрієм Шкварком серед мондерців і канадійських українців знайшла в цьому році такий щирий відгомін. І тому всі мондерці з великою радістю вислали до нашого Преосвященного подібне бажання, що ще й 1933-го року:

"Ваша Ексцеленціє! Ми нижче підписані, вірні Католицькій Церкві й Вашому Проводові, члени парохії при церкві св. Ап. Петра й Павла в Мондері, Алберті, зібрані на парохіяльному мітінгу 26-го травня, 1940, просимо, як предсідателі нинішніх парохіяльних зборів в імени всіх парохіян, щоб від слідуючого року ми могли обходити вже наші свята по новому григоріянському календареві."

Іван Косюр — Предсідатель.
Лука Косс — Секретар.

Гемилтон, Онт. 19. V. Преосв. Кир Василій відбули візитацію місцевої парохії св. Духа й в часі Архіерейської Служби Божої висвятили на дияконів питомців: А. Цимбалістого й М. Мельника.

— **Вінніпеґ, Ман.** В неділю, 26 травня, в ювілейну 35-літну річницю основання парохії св. о. Николая в Вінніпеґу Преосв. Василій Ладика відправили Архиерейську Службу Божу в церкві св. Николая і висвятили на священика о. Володимира Фірмана.

Делф, Алта. 19 травня вечером, в місцевім Народнім Домі закінчився карнавал коронуванням королевої карнавалу. Стала нею Мілька Курило, що продала найбільше число тикетів. Княгинями були Евгена Садова, Марія Пукало й Потюк. Того ж вечера о. М. Пасічник і о. М. Когут показували фільму з похорону бл. п. о. Н. Крижановського й інші. Люди були дуже вдоволені й піднесені на дусі. Дохід з карнавалу е призначений до церкви. Щира подяка панночкам, що розпродували тикети, комітетові й всім що допомогли до успішного переведення карнавалу!

— **Бруклин Н. Й.** В неділю, 19-го травня 1940 р. Преосв. Константин Богачевський торжественно поблагословив нову церкву св. Духа в Бруклині. Ця українсько-католицька церква мае три бані, 80 стіп довга а 53 стопи широка і може помістити до 800 людей. Новий величавий Божий храм повстав за стараннями Впр. о. совітника й декана о. Антона Лотовича й добрих жертвенних парохіян.

— **Ню-Йорк, Н. Й.** 12 травня, в неділю українська католицька громада величаво повитала Преосв. Кир Івана, як свойого душпастиря. В привитанні взяли участь численні церковні й світські організації та 4 тисячна маса народу. Владика відправив Архієрейську Службу Божу в церкві св. Юра й виголосив проповідь, що захопила вірних, а многих привела до сліз. Він говорив: "Я такий вигнанець з Старого Краю, як ви. Приходжу до вас як свій, як приятель та хочу мати довіря не тільки як духовний пастир, але також як громадський провідник. Ідіть за мною будувати Україну на християнських основах!"

Норквей, Саск. В неділю 12 травня, по богослуженні відбулась парохіяльна нарада в справі зміни календаря. За зміною заявилася уся парохія одноголосно. На зборах уложено відповідну просьбу до Єпископського Ординаріяту. Резолюцію за зміною календаря вніс п. Іван Гуска, а підтримав її п. Іван Маркевич. Парохіяни з Норквей, Саск., кличуть усі сусідні парохії перевести в себе голосування за зміною і так причинитися до скорого переведення так потрібної в нас реформи календаря.

З місійного руху на Піс Ривері, Алта.

Хоч на цих просторах українці живуть малими групами й ще в досить біднім стані, однак організація греко-католицької Церкви поступае вперід.

Тут подаемо стан наших церков: —

Ройс — Околиця 12 миль від треки у Гайнс-Крік. Тут перша зорґанізована й викінчена церква. Є тут всі конечні річи до богослуження. Мало тут членів, але діпняли свого.

Гарт-Ривер — Околиця 15 миль від треки у Гай-Прері. Це друга побудована церква. Є вже необхідні річи до богослуження. Тут бідні люди, але едність велика.

Ройкрафт — Церква 5 миль від міста — побудована минулого року. В місточку резиденція ОО. Василіян. Церква вже помальована. Під церквою е салер в якому вже відбулося кілька гарних представлень.

Блю-Бері — Околиця 18 миль від треки у Спірит-Ривер: Церкву побудовано й помальовано минулого року.

Крім того в найблищому часі зачнеться будова церков у: Балетер, Ґил-Вуд, Ріно, Ґрімша, Норт Стар і Гайнс-Крік.

ВІДІЙШОВ ВІД НАС

Бл. п. Прокіп Сурзак
(Монтреаль, Кве.)

Дня 18 травня 1940 р. упокоївся в 65-му році життя Прокіп Сурзак, що мешкав на фармах, у дільниці Ст. Лямберт, 4 милі від Монтреалю.

Покійний походив з Великої України, зі села Ластівці, подільської ґубернії. Перебував у панства Козачків через 16 літ. Свою родину, жінку й четверо дітей, полишив у Старому Краю. Він належав до Братства ім. Маркіяна Шашкевича. Перед смертю попросив до себе католицького священика. Впр. о. Жан ЧСВВ. приняли його з православя до католицької Церкви, висповідали й дали йому св. Причастя. В пару днів опісля, Прокіп попращав цей світ. В суботу, 18. V. о 9 год. рано о. Жан відправили в хаті панахиду, а потім довгий похоронний похід відпровадив тіло до церкви. Біля домовини йшли члени Братства Маркіяна Шашкевича. По дорозі дяки співали погребове: "Святий Боже", а час від часу отець відчитували св. евангеліє. На зустріч походові вийшло двох французьких священиків і відтак усі разом увійшли до церкви, де відправилось похоронне богослуження. Підчас відправи плила тужна мольова церковна пісня. Отець Жан у свойому пращальному слові по українськи розказали про заслуги покійного, про щасливу його смерть і про велику ласку навернення до прадідної католицької віри яка колись цвила на Україні, а яку знищили потім російські царі й цариці. Для французької публики говорили отець по французьки. Щоб дати її змогу пізнати ліпше українців, отець зачали переповідати коротко історію нашого народу, вказуючи на ту велику несправедливість і кривду, яку терпить український нарід під різними займанцями. Дальше слідувала історія життя покійного й навернення до правдивої віри його батьків. Щирі слова проповідника викликали вдоволення навіть у наших братів православних, що взяли участь у тому похороні. По послідним цілованні похоронний похід у зразковому порядку відпровадив тіло з церкви кілька бльоків. Відтак усі посідали на авта й поїхали з домовиною на кладовище. Там отець Жан відправили панахиду й тіло зложено до гробу. По похороні відбувся обід у домі панства Козачків. Перед їдою о. Жан поблагословили дари, спімнули щераз коротко про життя покійного й візвали всіх, щоб у свойому життю памятали на смерть і до неї добрим християнським життям приготовлялись, бо смерть нас нікого не помине. В часі обіду пан Пелюх сказав, що покійному прийшли віддати свою останню прислугу Буковинці, Бесарабці, Галичани й з Подільської Ґубернії. "І хто ж це ті люди? Чи можна сказати, що вони собі чужі? Ні," — говорив бесідник. "Ми всі брати й сестри з під одної рідної стріхи. І хоч нас так довго тримали в неволі австрійській, румунській, московській і чеській, що ми може вже себе не пізнаемо, то однак треба нам це знати, що ми всі е діти одної неньки України. І коли ми зійшлись разом, щоб віддати послідну прислугу нашому дорогому Братові Прокопові Сурзакові, то це також добра нагода, яку дало нам Боже Провидіння, щоб ми ліпше себе пізнали, до себе зблизились і порозумілись." Всі відспівали трикратне: "Вічная память!" і "Христос воскрес!"

При цій нагоді відбулась збірка на пресу, що її перевів п. Ю. Пелюх і вона принесла $6.45. Половину грошей вислано на "Світло", а другу половину на "Українського Робітника."

Хай Всевишний Господь дасть царство небесне нашому Дорогому Братові Прокопові Сурзакові! Вічна Йому Память!

Учасник похорону.

ПРИГАДКИ

2. VI. Неділя Сліпродженого. Глас 5. На утр. ев. воскр. 8. На Сл. Б. троп. воскр. Сл. кондак сліпородж. І нині конд. пасхи. Ап. зач. 38. Єв. Ів. зач. 34. Прич. "Тіло Христове" і "Хваліте".

6. VI. Четвер, Вознесення Господне. Всеночне. На утр. ев. Марка зач. 71. На Сл. Б. антифони празн. Ап. зач. 1. Єв. Лук. зач. 114. Задост. празн.

9. VI. Неділя Св. Отців. Гл. 6. На утр. ев. воскр. 10. На Сл. Б. антиф. два Возн. 3-ий звич. з прип. Возн. Троп. воскресний, Возн. Отців, Сл. конд. Отців, І нині конд. Возн. Прокім, Причатс. Нед. Отців. Ап. зач. 44. Єв. Ів. зач. 56.

15. VI. Задушна Субота. Заупокійні богослуження.

Червень посвячений почитаню Найсол. Серця Христового.

Місячне намірення: Володіння Христового Серця в Еспанії.

Місійне намірення: За католицькі школи й виховні заведення в місійних краях.

Відміни місяця: Нів — 5. VI. Перша кватира — 12. VI.

13. VI. Державний день уродин Короля Юрія VI. (Король уродився 14 грудня).

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

2. Неділя Сліпородженого —
Стар (Пено)
Елк Пойнт (місто)
Ренфурлі
5 Червня — Новий Київ (Всеночне і сповідь о год. 7:30)
6. Вознесення Г.Н.І.Х.
Лішор
Чипмен
Дервент (празник)
Новий Київ (празник)
9. Неділя Святих Отців —
Гиллярд
Веґревил

Стрімставн
16. Сошествіе св. Духа —
Іннісфрі Р.М.Б.
Скаро (зїзд БУК-а)
Тофілд
Дервент (місто) празник
Москалики
Плейн Лейк (вечером о год. 7.30 Всеночне і св. Сповідь)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

[illegible]

2. Нед. про Сліпого—Лейдівуд
6. Вознесення Г.Н.І.Х. — Гадашвил (празник)
9. Неділя св. Отців — Кенора
23. Неділя 1-а по Сош., Всіх Святих: Кенора, Онт.
30. Неділя 2-а по Сош. —Лейдівуд.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

[illegible]

2. Неділя Сліпородженого —
Равндгил
Вайлдвуд
6. Вознесення Господне —
Копернік (празник)
Торсбі
Еґремонт
8 Субота — Вох Служба Божа і наука для дітей о год. 9-ій рано.
9. Неділя Св. Отців. —
Дейзленд
Едсон
Вох
16. Сошествіе св. Духа —
Бойл (храм)
Калмер
Карвил (місто)

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЧЕРВЕНЬ

1. Неділя Сліпородженого Ґлендон, Давнінг.
6. Вознесення Г.Н.І.Х. — Восетна (коло Курили), Стрий.
9. Неділя св. Отців — Белліс, Редвей
16. Сошествіе св. Духа — Куквил, Вільна (празник).

Basilian Fathers
Box 80. Radway, Alta.

— **Портуґалія** підписала конкордат з Апост. Престолом. В 31 артикулах цієї угоди уряд признає правне становище католицької Церкви і її орґанізацій та право до посідання майна. В школах має бути наука релігії а подружжя заключені в католицькій церкві є важні також перед державою. Розводи між католиками є недозволені. При Ватикані буде портуґальський амбасадор. До конкордату додано ще 21 артикулів, що нормують діяльність місіонарів у портуґальських кольоніях.

———:———

Вороги Бога, Церкви й Народу не жалують гроша ні труду, щоб якнайбільше поширити між людьми свою руїнницьку пресу.

Католики, а ми що на це? Злій пресі й її шкідливому впливові протиставмо свою добру пресу!

Передплачуймо, читаймо, поширюймо добру, католицьку пресу, що виходить у Канаді!

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

—**В советській тюрмі** у Львові помер голова Українського Наукового Товариства ім. Шевченка у Львові, др. Іван Раковський. Покійний був визначним українським фізиком і математиком та автором численних наукових праць.

— **Рада Народніх Комісарів** СССР усунула Клима Ворошилова з посту комісаря війни, а на його місце назначила ґен. Симона М. Тимошенка, що повів червоні війська в Західню Україну в вересні 1939 р.

— **Др. Р. Й. Меніон,** лідер консервативної партії в Канаді зрезиґнував зі становища провідника, а тимчасовим провідником партії став Р. Б. Генсон, посол з округа Йорк-Судбури.

— **Комуністична Партія** в Канаді поставлена поза законом.

—**Під страшним натиском** німецької сили біля 100,000 голяндського війська впало в бою, це одна четвертина всієї армії. Внаслідок того начальний вожд голяндської армії ґен. Вінкельман дав приказ свойому військові заперестати дальшу боротьбу. Німеччина заняла всю Голяндію, а королева Вільгельміна з родиною схоронилася у Анґлії. Стан війни між Голяндією і Німеччиною триває далі. В голяндських руках є ще заморські кольонії.

— **Гітлер** проголосив, що до Німеччини прилучено три бельґійські округи: Евпен, Малмаді й Мореснет. Бельґія одержала їх по першій світовій війні як відшкодування за ті шкоди, що її нанесла німецька окупація.

— **В Данії** іде спокійне, нормальне життя. Цивільна влада є в данських руках, а військові й заграничні справи є в німецьких руках.

— **Німеччина** зайняла вже цілу Бельґію. Бельґійський король Леопольд приказав свойому військові зложити оружжя і піддатись німцям 28. VI. У північній Франції ведеться шалена війна.

— **В Анґлії** виарештовують усіх небезпечних осіб.

— **В Торонто** померла в 71 році життя звісна анархістка Емма Голдман. Свої останні літа посвятила на боротьбу з большевизмом і написала книжку п. з. "Моє розчаровання Росією". В часі свойого побуту в Советах вона переконалась, що большевизм є найбільшою заразою світу.

— **Бувший німецький цісар** Вільгельм перебуває тепер у Дорн у Голяндії. Коло його палати стоїть почесна німецька сторожа. Він може спокійно вернутись на сталий побут до Німеччини, коли тільки захоче. Та Вільгельм рад проживати в спокою в дотеперішній місцевості в Дорн.

— **Советська влада** висилає з Галичини маси народу, головно селян у глибину Росії. Забирають людей зі сіл несподівано, звичайно в ночі.

— **Советські війська** стоять нагромаджені на кордонах Басарабії й Карпатської України.

— **Бельґійський** уряд осів у Франції.

— **На місце** ґенерала Моріса Ґамелена став начальним командантом аліянтських війск у Франції ґен. Максим Вейґан. Він має 73 роки. В минулій світовій війні був він правою рукою маршала Фоша. Вважають його людиною енерґії й чину та надіються, що він поведе аліянтів до побіди в теперішній війні. Одночасно старого ґенерала Генрика Петена назначено заступником прем'єра й членом ґенерального штабу.

— **Італія** горячково готовиться до війни проти аліянтів.

— **У Великій Британії** заведено конскрипцію всього майна й робочої сили й все підпорядковано воєнним цілям.

— **Південно-американську** републику навістив сильний землетрус і спричинив великі жертви в людях і майні.

— **Судця Шевріє** в онтерійськім суді покликався на закон про Охорону Канади й на його основі засудив трьох комуністів за їх акцію проти безпеки краю та видатного ведення війни.

У свойому рішенні, суддя Шевріє проголосив комуністичну партію протизаконною орґанізацією.

— **У Франції** є тепер около 5 мільйонів цивільних утікачів з Голяндії, Бельґії і північної Франції, що попалась під німців.

— **Америка** визначила величезні суми на зброєння і оборону свого краю.

— **12 травня** відбулося урочисте посвячення і відкриття Українського Народного Дому в Шикаґо, під ч. 841-45 Норт Вестерн евню. Цей дім належить до Союзу Гетьманців Державників.

В День Імперії, 24-го травня король Юрій мав бесіду через радіо до всієї британської імперії. Король сказав, що теперішня війна йде за життя або смерть британської імперії. В той день по церквах відбувались моління за побіду аліянтів у цій війні.

— **Український посол** з Веґревільського округа до провінціонального сойму Алберти Юрій Войтків зрезиґнував з посольства. Номінація нових кандидатів на посла відбудеться 10. VI. а доповняючі вибори 20. VI. Кандидують Солон Лов, б. провінціональний скарбник з громадського кредиту й Василь Дорош б. учитель, незалежний кандидат.

— **Румунія** змобілізувала в себе 2,000,000 жовнірів і в тривозі готовиться на всякі несподіванки від своїх сусідів.

— **Війна коштує** Канаду тепер около 2 мільйонів долярів денно. До того треба додати ще один мільйон долярів на звичайні біжучі потреби Канади.

— **В Лодзі** помер Нестор Нижанківський, один із чільних українських композиторів і піяністів.

— **В Канаді випущено в розпродаж** щадничі марки й цертифікати, які може купити кожний, хто хоче причинитися фінансово до успішного ведення війни.

— **В часі горожанської війни** в Еспанії, большевики вивезли за границю 40,000 дітей. Дотепер вернуло 25,000 дітей до своїх родичів, яких 4,000 згинуло, а решта скитаються по різних краях і гірко бідують. Чотири тисячі дітей, що їх вивезли до Росії, большевики мимо всіляких заходів не хочуть видати, а виховують їх на пропаґаторів світового комунізму.

— **Американський сенат** одноголосно затвердив не цілих два біліони долярів на розбудову й узброєння американської армії.

— **Підчас світової вистави** в Ню Йорку кожного дня будуть давати даром одно авто. Кожний відвідувач буде могти купити собі ключ до авта, але з тих ключів лиш один буде добрий. У цей спосіб буде роздано стільки авт, скільки днів вистава буде відкрита, цебто 170.

За роздачу цих авт постаралася орґанізація нюйорських готельників і інших бизнесменів.

— **В Західній Україні** тюрми заповнені арештованими. Вязнів вивозять постійно в глиб Советів.

—**Свого часу** виринула здорова думка між українцями в Канаді створити один спільний комітет з різних українських орґанізацій у Канаді, що мав би в теперішний рішальний час своєю акцією допомогти до створення української незалежної держави.

Однак дух незгоди, ненависти й партійництва довів до того, що повстали два комітети: Репрезентаційний Комітет Українців Канади з о. др. В. Кушніром на чолі й Український Центральний Комітет Канади. (засновано 9. V.).

Між ґрупами БУК-УНО і СУС, СГД. СУО ведеться завзята сварка, поліміка, що тільки деморалізує загал. Сумне. І як так далі мало б бути, то краще, щоб тих комітетів зовсім не було. В теперішню грізну хвилю наші провідні особи повинні намагатись конечно дійти до порозуміння і створити один спільний комітет, бо інакше теперішня скандальна і компромітуюча боротьба ніяк не принесе користи українському народові.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Одна особа з Трібюн, Саскачеван $1.00
Збірка на похороні пок. Прокопа Сурзака, Монтреаль, Квебек 3.15
Петро Височанський, Сентрелія, Па. Зл.Д.П.А. ... 5.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (51) 12. Мондер, Алберта, 15-го Червня, 1940. Mundare, Alberta, June 15th. 1940. Vol. III. No. (51) 11.

ЩО ПАПА КАЖЕ?

Ми просимо воюючі сторони завсіди памятати про повинність гуманности, що не тратить значіння навіть під законами війни.

Не можемо поминути цієї нагоди (своїх імянин), щоб не виразити нашого болю зі злого поведення з мирним населенням, поведення, що зовсім не годиться з вимогами гуманности.

Бог нам свідком, що ми підчеркуючи цю конечну правду, не руководимось партійним духом і не звертаємо цього до ніякої особи зокрема.

Справедливість вимагає, щоб займанці обходились з людьми на занятих територіях так само, як вони хотіли б бачити, щоб другі обходились з їх власними територіями й підданими.

Завойовник повинен: Шанувати життя, честь і майно горожан;

Шанувати родину й її права;

Шанувати свободу богопочитання приватного й прилюдного й духовної обслуги в спосіб достосований до даних народів і їх мови.

Шанувати свободу релігійного навчання і виховання;

Шанувати забезпечення церковних дібр і свободу священиків, щоб могли приставати зі своїми вірними в усьому тому, що відноситься до душпастирства.

Не можна того забувати, що разом із мірами обережности оправданими справжною конечністю у війні, добро населення, що попалось під окупацію ворога, не перестає бути обовязуючою нормою у виконуванню публичної власти.

КОМУНІСТИЧНІ Й ФАШИСТІВСЬКІ ОРҐАНІЗАЦІЇ ЗАБОРОНЕНІ В КАНАДІ.

Міністер судівництва Ернест Ляпойнт проголосив 5. VI. в парляменті заборону 16 орґанізацій у Канаді.

Заборонені орґанізації є отсі: Заморська Орґанізація Націонал-Соціялістичної Німецької Робітничої Партії; Німецький Фронт Праці; Канадійське Товариство Німецької Культури (Німецький Союз для Канади); Партія Національної Єдности (фашистівська орґанізація); Канадійська Спілка Фашистів; **Комуністична Партія Канади;** Ліґа Молодих Комуністів Канади; Канадійська Робітнича Оборонна Ліґа; Ліґа миру й Демократії; **Товариство Укр. Робітничо-Фармерських Домів (Т.У.Р.Ф. Дім);** Фінська Орґанізація Канади; Російський Робітничо-Фармерський Клюб; Хорватське Культурне Товариство; Мадярський Робітничий Клюб; Польське Людове Стоваришення; **Федерація Канадійсько-Української Молоді (ФКУМ, секція ТУРФ Дім).**

Кожна особа, що далі була б членом або прихильником котроїбудь із заборонених орґанізацій підлягатиме карі за проступок проти правил оборони Канади.

ЖНИВО ВЕЛИКЕ, ТА РОБІТНИКІВ МАЛО.

Монастир ОО. Василіян у Мондері, де виховуються многонадійні робітники на ниві Христовій між українським народом у Канаді й Америці.

УКРАЇНСЬКІ ЮНАКИ, якщо маєте охоту посвятитись досконалому християнському життю в монашому стані й віддатись всеціло на службу Богові, Церкві й Свойому Народові, вступайте до Чина ОО. Василіян! В Мондері є новіціят ОО Василіян. Тут можете приїхати й приглянутись та спрактикувати як виглядає монаше життя і коли воно вам сподобається, зможете лишитись на все в Чині.

Не слухайте тих, що вас лякають, або відмовляють від монастиря!

Памятайте, що як відкриєте в собі монаше покликання й підете за ним, то знайдете своє власне щастя і причинитесь много до щастя других людей!

ХТО НЕ ЛЮБИТЬ СВЯЩЕНИКІВ?

Славний французький письменник Тен що сам був безвірним атеїстом в своїм творі п. з. Загальна історія, так пише: Всі зломані характери, люди без вищих стремлінь, лінюхи, пяниці, розпусники, злодії, словом, ті, що вже давно повинні були повиснути, всі вони є завзятими ворогами священиків. Противно, всі добрі, чесні, благородні, правдиво освічені люблять і шанують священиків.

Чи треба ліквідувати Православя?

Релігія — це дуже важне, цінне, хосенне й потрібне добро для людини. Релігія є тим Божим світлом, для нашого розуму, що дає нам пізнати ціль нашого життя і дорогу, що до тої цілі веде. Релігія є тою підоймою, що дає силу волі робити добре й уникати зло, є тим ліком, що гоїть рани, потішає в нещастю і хоронить перед розпукою, є тою чудовою стравою, що кормить душу й дає правдиве вдоволення. Релігія — це велике добро, від якого залежить дочасне й вічне щастя людини.

Але тільки одна правдива релігія є тою великою цінністю. Ложні релігії затемнюють розум, підривають правдиву чесність, обманюють людину в найважнішій її справі, це є спасення душі та родять всілякі гіркі овочі в одиничному й збірному житті. Це ясно бачимо, коли звернемо увагу на життя людей у різних ложних релігіях, у всіляких сектах.

Виходячи з цієї основної правди, наш релігійний часопис "Світло" поставив собі за завдання ширити й боронити між українським народом правдиву й чисту релігію, що її дав людям Христос, а одночасно висвітлювати ложні релігії і перед їх обманом захороняти українські душі.

Коли взяти під увагу релігійне життя українців, то впадає в очі, що чимало українців тримаються православя, ним величаються й вважають його великим добром свого народу. Та однак коли православя розібрати з доґматичної й історичної точки, то хоч у ньому знайдемо багато правдивого й доброго, все таки як цілість воно представляється в світлі правди не інакше як зіпсуте християнство, що заразом було й є шкідливим для українського народу. Річ ясна, що розумний висновок із нього є такий, що треба нам стреміти до того, щоб православя в українському народі ліквідувати.

Цю думку ми висказали в Світлі в числі з березня 1-го 1940 р. отсими словами:

"Ми українці католики не маємо ніяких причин, щоб православною церквою одушевлятися, а навпаки маємо багато причин, щоб її поборювати: 1. З огляду релігійного. Православна Церква — це

зіпсуте християнство, це схизматицька Церква, що через гордість царгородських патріярхів зійшла на релігійні манівці й в якій нема ні повної правди, ні повного релігійного життя.

2. З огляду національного. Православна Церква на Україні була й є шкідливим і руйнуючим чинником у житті української нації. Вона, мов та вітка, відчімхнена від життедайного пня правдивої Христової Церкви, не змогла виховати український народ у повноті християнського життя й дати йому національну виробленість; противно вона пішла в найми до ворогів українського народу, спершу греків, а пізніше москалів, що при помочі православя використовували наш нарід, ослаблювали й не дозволяли йому добитись до своєї держави. Православя є головним спричинником обмосковлення українського народу.

Отже українці католики не з якогось фанатизму, а з розумних і благородних, релігійно-національних спонук не можуть погодитись з православям і мусять стреміти до його ліквідації." ("Світло" ч. 44).

Це наше ясне й розумне становище щодо православя дуже обурило наших православних автокефальників і вони назвали його некультурним нападом на православя.

Самозрозуміло, що наша оцінка православя не могла їм подобатись і вони проти неї зареагували. Ходить тепер чи це наше становище є правильне, чи його можна доказати переконуючими аргументами? Про те хай судить сам читач читаючи дальші рядки цієї нашої статті

Православя — це зіпсуте християнство, це схизматицька Церква.

Історія говорить нам, що до 1054 року, це є до схизми Керулярія, православя, як окремої Церкви в протиставленню до Католицької Церкви, не було. Була тільки одна Христова Церква, що трималась одної віри й мала одного верховного, видимого Пастиря на землі Папу Римського. Розкол у Христовій Церкві започаткував гордий царгородський патріярх Фотій, а довершив його Михайло Керуларій. Через цей розкол повстала окрема Церква, незалежна від Риму, що назвала себе православною. Відриваючись від одної правдивої Церкви православна Церква затримала в початках майже всю католицьку науку (з вийнятком науки про походження святого Духа від Отця і Сина), а відказалась тільки від послуху верховному Пастиреві, Папі. Та з тим моментом, як православна Церква стратила лучність з всесвітньою, католицькою Церквою поволі стала тратити правдиву віру й попала в різні блуди. Це ж не диво, бо вона стратила непомильний провід у справах віри й моралі. Слідом за тим в православній Церкві щезло квітуче колись християнське життя і настала релігійна мертвечина. І тепер у православній Церкві хоч є багато здорової християнської науки, більше ніж у протестантів, то однак як цілість, як окреме віроісповідання і окрема Церква, православя є зіпсутим християнством у якому правда є вимішана з ложю, або перекручена на різні лади. Православна Церква, як і жидівська Церква по Христі, стала без ділання і опіки св. Духа й проводу й зійшла на чисто людську релігійну організацію.

Правдиве і незіпсуте християнство має першусього зберігати без зміни й перекручувань всю Христову науку віри й моралі, що знаходиться у св. Письмі й церковному переданні. А цього в православних нема. Вони зблудили в вірі

1. Про Пресв. Тройцю, навчаючи ложно, що св. Дух походить лиш від Отця, а не від Отця і Сина;

2. Про Пр. Діву Марію відкидаючи правду про непорочне зачаття Матері Божої;

3. Про Пресв. Евхаристію тримаючись того, що не Христові слова: "Сіє есть тіло мое, сія есть кров моя", але пізніша молитва до св. Духа перетворює хліб в Тіло Ісуса, а вино в Кров Христову;

4. Про чистилище. Православні хоч моляться і правлять Служби Божі за померших, то однак не вірують у чистилище й приймають тільки небо й пекло;

5. Про устрій Церкви. Зі св. Письма й церковного передання є зовсім ясно, що Христос установив верховну й непомильну владу в Церкві й дав її св. Петрові та його правним наслідникам, римським папам. Крім того установив епископів, що отримують власть через свячення не від народу чи звичайних священиків, а від епископів, що мають апостольське наслідство

Перше заперечують всі православні загалом, а це останнє відкидають православні автокефальники, що допустили в себе самосвятство й боронять народоправність і соборноправність у Церкві.

Крім того православні зовсім безосновно відкидають науку про відпусти, про нерозривність подружжя у случаю чужоложства, та почитання Христового Серця.

Зі заперечення непомильности Папи римського слідує в православних брак непомильного авторитету, що рішавби в релігійних сумнівах і спорах, а вслід за тим з конечности йде, що в православних кожний толкує віру по свойому, навіть дехто по протестантськи й далі остаєсь православним.

З ложної науки православних про самосвятство виходить те, що вони мають неважних епископів, священиків, а в наслідок того й є неважні св. Тайни, як миропомазання, евхаристія, сповідь та елеопомазання. У православних автокефальників н е м а правдивої Тайни Евхаристії й тому несвідомий нарід віддає Божу честь звичайному хлібові й вина, а це ідолопоклонство, та живе в релігійному обмані без благодатей, що їх дають християнській душі правдиві св. Тайни.

В деяких місцевостях заводять автокефальні також загальну сповідь вірних. Все це великі й сумні поблудження, що роблять православя зіпсутим і схизматицьким християнством, що спричиняє погубні наслідки для душ.

Православна Церква була й є шкідливим чинником у життю української нації.

Православні люблять представляти свою віру й Церкву як велику цінність і добро українського народу. Тимчасом як глянути обєктивно на православя в минулому й сучасному то виходить, що воно є якраз чимось зовсім противним. Про те можна б дуже багато говорити, та в одній статті не можна всього сказати. Натякнемо лиш дещо. Православя не є українським твором, а чужинецьким продуктом лукавих греків, що принесли його на Україну через свое духовенство й ним знищили дух не релігійно-національне житття княжої доби.

Доки Царгород був ще якотако сильний, при помочі православя використовував українську Церкву для своїх політичних цілей, тягнув з неї гроші, ширив в українським народі безладдя, а вкінці продав українську Церкву грізному нашому національному ворогові Москві. А Москва якраз при помочі православя асимілювала Україну й вела успішно свою всеобєдинительну російську політику на шкоду українському народові. Пізніше по впадку Росії те православіє служило так польонізаційним цілям, що поляки радше воліли мати на українських землях православіє як унію.

Православя не вміло виховати український нарід у карности й пошані до правного авторитету, але вщепило в души українців духа анархізму й це опісля дуже фатально відбилось у визвольних змаганнях українців.

Яку деструктивну ролю відограло православя в українськім життю в Америці й Канаді можна бачити з річників різних часописей та в книжці о. П. Божика п. з. "Церква Українців в Канаді". Супроти очевидних численних фактів шкідливої роботи православя для українського народу, аж дивно стає, як православні мають ще відвагу вмовляти в нарід, що православя є забороло м українства.

З цих тільки загальних натяків про шкідливу роботу православя для українського народу виходить ясно, що українці з релігійно-національних спонук повинні, а навіть мусять для свойого власного добра стреміти до його ліквідації.

Про ліквідацію православя.

Цей висновок також дуже сильно обурює православних. Вони кажуть: Католики хочуть католицької України, а що буде з мільйонами православних? Вони їх схочуть ліквідувати. "Способи ліквідації православія в католицькій державі нам відомі з недавної української минувшини. Руйнування, замикання та відбирання православних церков; продаж українських церковних земель ворогам; арештування та наложення грошевих кар на православних священиків за виконування священичих обовязків; виселювання цілих сіл православної людности, — оце деякі з тих способів якими католицькі державні власти послугувались при ліквідації православія..." (Вістник ч. 343).

Таке говорять православні, маючи на думці польську ревіндикацію церков на Волині. А що ми на те скажемо? Скажемо, що підсування українцям католикам таких плянів і метод у поборюванні православія — це підла брехня і очернювання. Чейже загально відоме, що такі методи поборювання як некатолицькі осудив не тільки Митрополит Андрей Шептицький, загал греко-католиків, але навіть самі польські католики. Переслідування православних у вище згаданий спосіб то було твором безбожницького польського націоналізму, а не католицизму.

Ліквідації православя огнем і мечем, гнобленням і катуванням греко-католики ніколи не проповідували й не практикували, бо добре це знають, що віра, то річ внутрішнього переконання й її не можна накидати комусь насиллям

Противно православні, що так дуже обурюються на ліквідацію насиллям, самі її нераз практикували у відношені до греко-католиків. Згадати б хочби такі факти: замордовання св. Йосафата, Уманська різня, кріваві переслідування уніятів на Волині, Холмщині й Підляшші, церковне розбишацтво православних на Лемківщині, і т. д.

Ми були й є проти релігійного насилля. Треба однак знати, що крім ліквідації насиллям релігійного противника є ще ліквідація правдою і любовю, якої вживав Ісус Христос і Його апостоли в ліквідованні жидівської релігії і поганства й якої вживають віками католицькі місіонарі. Наша ліквідація полягає на тім, щоб ненавидіти блуд й зло в православю й його викорінювати, але любити православних і їм отвирати очі на правду й обман, в переконані, що Божа ласка й правда їх освободить від оков ложі православя. Нашим оружжям при ліквідації православя є правда й любов, а не зовнішне насилля.

Це правда, що нашим ідеалом є католицька Україна обєднана в одній правдивій католицькій вірі, одначе ми цього також добре свідомі, що цього ідеалу відразу осягнути не можна. Треба числитись з фактом, що є мільйони українців некатоликів і їх не можна одним махом навернути на католицизм. Беручи це під увагу, ми нічого більше не бажаємо, як щоб у будучій Україні панувала релігійна свобода, щоб православя не переслідувало унії, як це було в минулому й дало її можність існувати на Україні і вести свою працю в користь українського народу словом правди й ділами любови. Ми певні, що й без насилля переможемо православя.

І коли Вістник пише, що православні є за такою Україною, в якій і православні і католики "мали б повну свободу покланятись Богові так, як їх розум і їх совість їм показує", то ми на це скажемо, що й ми греко-католики нічого іншого не бажаємо.

Коб тільки православні своїм поведенням того придержувалися, що вони говорять та боролися з нами не крутійством, клеветою, брехнею, а оружжям правди й любови.

На цім кінчимо цю нашу статтю. З неї кожний бачить, що наше становище хоч ясне й рішуче, однак є обосноване якому трудно відмовити слушности. І коли зайде потреба, то ми ще основніше й більш у подробицях висвітлимо порушену в статті справу, бо ми бажаємо служити п р а в д і й правдивому добру українського народу, якого ми є дітьми і який гаряче любимо

Василь Свистун про Православних і Католиків

У Новому Шляху, ч. 41. з дня 20 травня 1940 р. появилась відповідь В. Свистуна на атаки "Українського Голосу" "Канадійського Фармера" й "Вістника" на його особу, як першого члена делегації РКУК до Лондону. В тій відповіді В. Свистун, один з головних основників Української Православної Церкви в Канаді й колишній лідер православних у боротьбі з греко-католиками, висказує теперішний свій погляд на обі церкви: православну й католицьку, опертий на обсервації церковно-народного життя в останних двох десятках літ. Подаємо, що він пише! "Вістник і У. Г. заняли від кількох літ становище, що український патріотизм міряється тим тільки, чи хтось належить до СУС-а або Православної церкви. Хто не є членом СУС-а або Прав. церкви, той після них не є український патріот. Священик прав. церкви є українським патріотом тільки тому, що він є православний, хочби він ані на маковє зерно жадної української роботи не робив. Отже кожний, хто хотів "заасекурувати" свій патріотизм мав тільки формально приступити до СУС або Прав. церкви. Одною з причин непорозумінь між мною і деякими з Проводу СУС-а й Православної церкви, які так справу ставили, було якраз це, що я настоював на тому, що не вистарчить тільки бути формально членом СУС-а чи Прав церкви, але треба таки українську роботу робити. Ідучи по тій лінії я позволив собі був час від часу критикувати тих "заасекурованих" патріотів, між ними й деяких отців, які в українській справі нічого не робили, але мимо того вимагали для себе дуже великих гонорів. А пізніше вийшло ще й таке, що "заасекурований" патріот в СУС-а або в Прав. церкві не міг навіть поважитися мати самостійну думку противну тим кільком з т. зв. проводу, головно з родини, яка має в Канаді трьох братів, а вони вважають себе втіленням СУС-а і Прав. церкви. Це вважалося гріхом проти самої церкви, бо політика кількох людей під проводом тих трьох знаних всім в Канаді братів довела до того, що нині не можна розрізнити, де кінчиться СУС і де зачинається Прав. церква. Коли в других церквах вірні є членами, тому що вони визнають певне віроісповідання, сповняють приписані церквою практики і т. д., то в Прав. церкві в очах того "Проводу" вистарчаючою релігійною кваліфікацією є приналежність до СУС....

Та життя не стоїть на місці. Повстають нові вимоги й нові кваліфікації. Нині не вистарчає вже тільки формально десь належати і в той спосіб заасекурувати свій український патріотизм. **Нині вже дуже мало є таких, які повірять, що чоловік є українським патріотом тому тільки, що він є членом СУС-а і православним. Нині вже дуже мало є таких, які повірять, що український священик є повний патріот тільки тому, що він є православний. Нині кожний свідомий українець Канади бачить, що члени СУС-а і Православні священики не мають монополю на український патріотизм. Ми ні маємо в Канаді багато греко католицьких священиків, які в патріотичній українській роботі навіть далеко перегнали деяких православних священиків, які свої претенсії до українського патріотизму асекурують тільки через свою приналежність до православної церкви.**

Думаю, що кожний чесний українець, безогляду на це якого він віроісповідання, скорше буде співпрацювати в національній роботі з дійсним українським п а т р і о т о м, греко католицьким священиком, як з позірним патентованим патріотом, якого одиноким цертифікатом патріотизму є його свідоцтво приналежности до православної церкви

Те, що відноситься до поодиноких осіб, відноситься й до цілих організацій, світських чи церковних. Нині кожна організація може оправдати своє існування і виказати свою користь для українського народу не самими тільки високопарними словами самохвальби, але дійсною працею

Щодо обох українських церков, православної і греко-католицької, то я особисто занимаю становище о з н а ч е н е програмою УНО. Признаю право на назву національної церкви не тільки церкві православній, але й церкві греко-католицькій... **В Західній Україні греко-католицька церква відіграла почесну ролю оборонця українського народу і здобула собі незаперечне право на назву національної церкви. Закид зо сторони нас православних, що греко-католицька церква в Галичині нині є помостом до латинізації, рішучо не має підстави, бо якраз за польської окупації Західно-Українських Земель греко-католицька церква показала свою велику відпорність на польські атаки. По своїй роботі серед українців вона була більшою остоєю українства проти польської загарбницької політики як православна церква** під проводом Митрополита Діонізія, яка на зах. українських землях до останніх часів вела дуже невиразну українську лінію і в дійсності її провід був дуже добрим оруддям в руках так русотяпів, як і поляків. За сміле українське становище в православній церкві її світський діяч п. Річинський був виключений з тієї церкви Митрополитом Діонізієм

Того не можна сказати про провід греко-католицької церкви в Галичині, головно про Митрополита Андрія Шептицького, який не вагався явнославно виступити минувшого року проти польського уряду в обороні православної церкви. І його оборона православної церкви була сильніша, як оборона Митрополита Діонізія, голови православної церкви. І це мусять признати навіть і ті з нас, що є православного ісповідання."

Ось таке пише В. Свистун. З цих його слів бачимо, що православні вміють тільки чванитись своїм українством, але справжної української роботи в них не багато. Крім того говорять багато про соборноправність у своїй церкві, а на ділі в них є церковна диктатура кількох осіб прикрита плащем соборноправности.

Також православні люблять греко-католикам тикати під ніс, що мовляв вони тягнуть нарід на польське, а тимчасом це чиста видумка й брехня. Факти показують, що греко-католицька Церква більше є відпорна на ворожі атаки як православна й так дбає про добро українського народу, що навіть її противники мусять за це зложити її похвальне признання.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **До Бразилії** прибув новий український місіонар Впр. о. Микола Іванів ЧСВВ. Походить він з галицького міста Долини. Працював якийсь час як священик у Галичині, а з приходом большевиків утік до Межеляборець у Словаччині. Звідси виїхав на місійну працю до Бразилії.

— **Преосв. Йосиф Шарбонно** став назначений архієпископом-помічником у Монтреалю для архієпископа Юрія Готіе з правом наслідства.

— **Кожного ранку** відправляється Служба Божа в церкві св. Петра в Ватикані за привернення в світі почесного миру, опертого на справедливости й любові, згідно з намірами Папи Пія XII.

— **Згідно з обчисленням** визначного езуїта о. Г. Кроса, в світі є около 400 мільйонів католиків, 306 мільйонів магомедан, 221 мільйонів будистів, 207 мільйонів протестантів і 163 мільйонів православних, що це є в єдности з Римом.

— **Премієр Франції** Павло Рейно разом із членами свойого уряду, брали участь у молінях за побіду аліянтів у церкві Нотр Дам у Парижі 19. V. Простора церква була набита народом. В часі процесії обношемо мощі покровителів Франції.

— **26-го травня** відбулася в церкві св. Петра в Ватикані торжественна беатифікація Марії Кручіфікси ді Роза, основниці Сестер Служебниць Милосердя.

— **З Бразилії** до Злучених Держав Америки прибули 13. IV. ц. р. чотири українські сестри Чина св. Франциска з Асис, щоб занятись господаркою в новім Великім Семинарі св. Йосафата біля Філядельфії. Покищо замешкали в Семинарі в Стемфорді. Сестри Францісканки закладають тут свій новіціят.

Українська галузь Чина св. Франциска повстала в Бразилії за почином Ексц. Кир Константина Богачевського коли в 1930 р. був там Апостольським Візитатором. Сестри мають за ціль головно виховувати молодь і дбати про чистоту та красу наших церков у найбільше опущених оселях у Бразилії. Під цю пору українське згромадження має 29 сестер. Головний монастир є в Бразилії, в стейті Парана, в місцевости Маршал Мале.

—**Св. Отець Пій XII.** виразив свою подяку британійському урядові за піддержку католицьких місій у теперішний важкий воєнний час.

—**В 6-ту річницю** своїх уродин славні пятерната Діон, вислухали Службу Божу, що її відправив о. Віктор Пілон, парох з Корбей. Кожна дівчинка мала вервицю, а їхні родичі й прародичі приняли св. Причастя. До Служби Божої служив їх братчик Данило. Дівчатка в недалекій будучности приступлять до Першого св. Причастя.

ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ:

Літургічні мелодії
на 3 і 4 голоси на мішаний хор (25 кусників) з додатком церковних пісень (8 кусників)
Уложив о. Володимир Стех ЧСВВ
Ціна $1.00.

СЛУЖБА БОЖА
на мішаний хор,
партитура найкращих кусників (21), на кожний голос осібно. (Гектографована відбитка)
Ціна $1.50.

Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers
Mundare, Alta., Canada.

— **В Клівленді, Огайо,** в парку Рокфелера, дня 2 червня відбулося врочисте відкриття Українського Культурного Городу.

КОРОЛЕВА Й КНЯГИНІ КАРНАВАЛУ В ДЕЛФ, АЛТА.

На знимці бачимо з ліва на право панночок: Марію Пукало, Мільку Курило (королева), Евгену Садову й Ґеню Потюк.

Карнавал відбувся величаво й з великим успіхом у Делф, Алта, дня 19-го травня, 1940 р.

Першу нагороду за щасливий тикет дістав Гриць Ганин ($25.00), другу Василь Глухий ($15.00), а третю Параня Страшок ($5.00). Королева дістала премію $15.00 а дві княгині $7.50.

ЗІЗД УКРАЇНСЬКОЇ КАТОЛИЦЬКОЇ МОЛОДІ В ВІННІПЕҐУ

В днях 24-26-го травня відбувся Зїзд української католицької молоді в Вінніпеґу з повним успіхом. На цім зїзді були заступлені молодечі віддіди з різних сторін Манітоби, а також у ньому взяли участь делеґати українських католицьких орґанізацій молоді зі Саскачевану. Зїздом проводив орґанізатор нашої католицької молоді п. Іван Козоріс. На кінець зїзду прибули Преосв. Кир Ладика й в свойому слові до учасників зїзду висказали своє велике вдоволення, що наша молодь у Канаді орґанізується і заохотили молодь до любови й вірности Католицькій Церкві, українському Народові й Канаді.

На зїзді принято статут і назву: "Українське Католицьке Юнацтво" й вибрано заряд в такому складі: Полікарп Божик, голова; Николай Костинюк, Л. Михальчук, Емілія Мельничук, Михайло Ханас, заступники голови. Михайло Воробій, Анна Роборецька, Єлисавета Мальофій — писарі. Соліляк Марія скарбничка. Іван М. Новосад, О. Федун, М. Будуйкевич, П. Холевка, Т. Цитульська й М. Монітович, дорадчий комітет.

В резолюціях конвенція заявила любов, пошану й послух Св. Вітцеві Папі Римському, Королеві Юріеві VI. і ухвалила доложити всіх старань, щоб помогти Канаді в цей грізний час у її военних зусиллях. Рішено видавати власний часопис, перебраний від Клюбу при церкві св. Покрови в Вінніпеґу, "Вістник Молоді" й дібрано редакційну колеґію. Рішено також вислати орґанізатора, що буде орґанізувати нашу молодь у Манітобі. Орґанізатором е п. І. М. Козоріс. Між рішеннями конвенції е також ухвала внести просьбу до Єпископського Ординаріяту, щоб приняти новий календар.

Зїзд Молоді в Вінніпеґу е надзвичайно радісною подією в житті українців в Канаді й можна надіятись, що він буде многонадійним початком великої орґанізації української католицької молоді в Канаді.

Катехитичний Курс для Дівчат

За благословенням Їх Екселенції Кир Василія отвираеться в Йорктоні, Саск., ціломісячний Катехитичний Курс для дівчат. Початок Катех. Курсу зачинається 8-го липня ц. р.

Ціль Катех. Курсу приготовити дівчат на учительок катехизму по парохіях.

Дівчата мешкати будуть в домі Преподобних Сестер Служебниць в Інституті Серця Христового в Йорктоні.

На цей Катех. Курс принимається дівчат:

1) що вже скінчили 15 рік життя.

2) що знають основні правди св. віри, (ходили вже 2—3 рази на літні катехизми).

3) що е поручені своїм о. Парохом.

На цей Катех. Курс принимається теж учительок.

В часі Катех. Курсу викладатимуть ОО. Редемптористи й Сестри Служебниці-професорки отсі предмети:

Науку св. віри, обичаїв і історію Церкви з особлившим узглядненням історії укр. катол. Церкви та літургіку; Методику ведення катехизму, Рідної Школи, — церковного співу.

Оплата за мешкання й харч $12.00 місячно.

Тому, що справа катехитичного Курсу е незвичайно важна — просимо Всечесніших і Високопреподобних Отців допомогти цьому корисному ділу та вислати на цей Курс по 2 представниці-дівчині з кожної парохії.

За Заряд Катех. Курсу:
Голова — о. М. Григорійчук,
Секретар—о. Р. Хомяк, ЧНІ.

Подання найдалі вносити до 7-го липня на едресу:

Rev. R. Chomiak
Yorkton, Sask.

Доровільні жертви на фонд Катех. Курсу просимо ласкаво слати на адресу Скарбника Катех. Курсу:

Rev. Gregory Teply
Box 60, Arran, Sask.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС НАВЧАЄ, ЯК МИ ПОВИННІ ЛЮБИТИ НАШИХ БЛИЖНІХ.

Притча про милосерного Самарянина.

Христос Господь сказав до своїх Апостолів: "По тім пізнають люди, що ви е моїми учениками, коли будете любити один одного." Щоби приступно пояснити, як ми повинні любити ближнього, оповів Ісус Христос притчу про милосерного Самарянина.

Один чоловік ішов з Єрусалиму до Єрихону й попав між розбійників. Вони покалічили його, обдерли й на пів живого лишили при дорозі. Тою дорогою ішов один жидівський священик, побачив його й пішов дальше. Так само зробив і левіт, церковний слуга. Надїхав Самарянин. І хоч жиди ворогували з Самарянами, то він на це не зважав, але змилосердився над нещасним жидом, обмив і перевязав йому рани. Потім завіз його до гостинниці, доглядав його, а коли відїзджав сказав до господаря: "Доглядай хорого, а все, що видаш на нього, я віддам тобі, коли поверну." І спитав Ісус Христос: "Хто з сих трьох е ближнім для того, що попав між розбійників?"

Милосерний Самарянин е для нас зразком, як ми повинні любити ближніх.

* ** *

Хто е нашим ближнім?

Нашим ближнім е кожний чоловік, не тільки приятель, але й неприятель.

Чому маемо любити ближнього, як себе самого?

Ближнього маемо любити, як себе самого,

а) бо кожний чоловік мае безсмертну душу, що її Господь Бог так само цінить, як і нашу власну душу;

б) бо всі люди походять від Адама й Еви, отже всі е собі братами;

в) бо так приказав Ісус Христос.

Яка повинна бути любов ближнього?

Любов ближнього повинна бути щира, діяльна й загальна.

Коли наша любов щира?

Наша любов щира, коли бажаемо ближньому добра, як самим собі.

Коли наша любов діяльна?

Наша любов діяльна, коли ділом помагаемо ближньому, скільки можемо.

Коли наша любов загальна?

Наша любов загальна, коли любимо кождого чоловіка, чи він нам приятель, чи неприятель.

Чим виявляемо любов ближнього?

Любов ближнього виявляемо, коли творимо діла милосердя для душі і тіла.

Котрі е діла милосердя для душі ближнього?

Діла милосердя для душі ближнього е: 1) грішника навернути, 2) невіжу научити, 3) сумніваючомуся раду дати, 4) сумного потішити, 5) кривду терпеливо зносити, 6) обиду з серця прощати, 7) за живих і померших молитися.

Котрі е діла милосердя для тіла ближнього?

Діла милосердя для тіла ближнього е: 1) голодного накормити, 2) спрагненого напоїти, 3) нагого приодіти, 4) подорожного в дім приняти, 5) недужого відвідати, 6) невільника викупити, 7) вмерлого похоронити.

* ** *

Поучення: Часто питай себе: Чи любиш ти ближніх? Чи не робиш їм прикрости, чи не насміхаешся з них, чи не докучаеш їм, чи не обмовляеш їх?

Памятай слова Ісуса Христа: "Чого не хочеш, щоб інший тобі робив, не роби цего й ти йому". Або ті Христові слова: "Що хочете, щоб вам робили інші, робіть і ви їм також." І ще й ті Христові слова: "Що ви зробили своїм ближнім, це ви Мені зробили."

Нагороду від Бога прийме тільки той, хто прожив свої літа на землі в любові Бога й ближнього.

ЗЇЗДИ БУК-а
відбудуться

15-16-го червня в Скаро, Алта., 23-го червня в Рамі, Саск., 12-го липня в Канорі, Саск.

Зїзди БУК-а мають добірну цікаву й повчаючу програму. Дооколичні люди з даних місцевостей повинні в них узяти масову участь.

РЕЛІҐІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Католицькі священики досить часто говорять про якесь чистилище по смерти, а також і те, що Службами Божими, молитвами й добрими ділами можемо помогти помершим, що перебувають у тому чистилищі. Звідки вони це все знають? Де то про ті річи е написано в св. Письмі?

ВІДПОВІДЬ: Так, це правда, що католицькі священики людям говорять про чистилище й про поміч душам, що там у ньому знаходяться, а те, що вони говорять знають з Богом обявленої науки, що переховується в святій Католицькій Церкві.

Наука католицької Церкви про чистилище.

17 Вселенський Собор, що відбувся у Фльоренції (1438-1445) так навчае про чистилище: "Душі тих, що правдиво розкаяні в Божій любові відійшли (від нас на другий світ), ще заки задосиьучинили за поповнені гріхи й занедбання гідними овочами покути, по смерти очищуються чистилищними карами й щоб вони могли звільнится від тих мук корисною їм е допомога вірних живих, жертви Служби Божої, молитви й милостині та інші побожні вчинки, що їх вірні звикли робити за других вірних згідно з постановами Церкви." (Декр. для греків).

А Вселенський Собор у Триденті (1545-1563) видав доґматичне рішення слідуючого змісту:

"Хто казав би, що по отриманні ласки оправдання, кожному розкаяному грішникові так відпускається провина й вічна кара, що вже не лишається йому до сплати ніякий довг дочасної кари, на цьому світі, або в будучому, в чистилищі, заки зможе мати отворений вхід до царства небесного, тому нехай буде анатема" (Кан. 30 про оправдання).

На іншому знову місці, в декретах того ж собору читаемо отсі важні слова: "Тому, що католицька Церква, св. Духом навчена зі св. Писання і стародавного передання Отців, учила на священних соборах, а останнім разом, на цьому вселенському Синоді, що е чистилище й що там затримані можуть отримувати поміч від вірних, передусім через милу жертву вівтаря, повеліває Святий Синод епископам, щоб пильно старались, щоб вірні християни в здорову науку про чистилище, що її передали св. Отці й священні Собори, вірили, її трималиcь і навчались і щоб її всюди проповідувано." (Засід. 25. Декр. про чист.).

В наведених словах е ясно виложена католицька наука про чистилище. Для католика, що приймае непомильний авторитет католицької Церкви в справах віри й моралі, повища її наука зовсім вистарчае, щоб він розумно й кріпко вірив у чистилище.

Некатоликам, що не приймають непомильний авторитет католицької Церкви в рішеннях щодо віри й моралі, а приймають тільки авторитет св. Письма й повагу історичних документів, треба сказати, що наука про чистилище не е людською видумкою, а Богом обявленою правдою, що переховується у св. Письмі й в переданні св. Церкви.

Що каже св. Письмо про чистилище?

Коли взяти саму назву: "чистилище", то її нема в св. Письмі; коли ж взяти саму річ, чи св. Письмо говорить нам про такий стан поза гробом, в якому душі померших осіб, що зійшли з цього світу в ласці Божій, очищаються, спокутовуючи свої дочасні кари за гріхи, то треба сказати що так.

Зі св. Письма знаемо, що з прощенням гріху завсіди відпускається вина й вічна кара, та не завсіди відпускається вповні дочасна кара. Її обовязаний чоловік відпокутувати. Це бачимо пр. на Давиді царі (2. Царств. 12:13-14) і на Мойсею (Числ. 20:12; Второзак. 32:51). Г. Бог їм простив гріхи, та не простив дочасної кари за гріхи, що її мусіли відпокутувати.

Коли отже людина вмре так, що не могла відпокутувати всіх своїх дочасних кар на цьому світі, то мусить їх відпокутувати на другому світі. Отже й мусить там бути чистилище, де вона зможе сплатити вповні свій довг Божій справедливості.

Ісус Христос каже, що коли хто скаже слово проти Сина Чоловічого відпуститься йому; а хто скаже слово проти Духа святого, не відпуститься йому ні в цім віку, ні в будучім. (Мат. 12:32). З того слідуе, що е гріхи, котрі в будучім життю можуть бути відпущені. Гріхи й кара тих, що в пеклі вже не можуть бути відпущені, бо з пекла вже нема освободження. (Лук. 16:26) і муки там вічні (Мат. 25:41). Отже мусить бути такий стан і місце на другому світі, де малі гріхи й дочасні кари мусять бути прощені. А це якраз е чистилище. "Істинно кажу тобі: Не вийдеш звідтіля, доки не віддаси останнього гроша." (Мат. 5:26). Ці слова Христової притчі знову вказують нам, що на тамтім світі е місце мук, з якого можна вийти по відданні довгу, це б то відпокутованні гріхів і дочасних кар. А що тим місцем не може бути пекло, з якого нема вже виходу, отже е ним інше місце зване чистилищем.

Св. ап. Павло каже нам, що в день Господнього суду буде провірений кожний вчинок людини (І Кор. 3:13). Цей день е по смерти, коли то душа йде на суд перед Бога. (Євр. 9:27; пор. Лук 16:22; 23:43). Який вислід того суду? Коли чие діло не встоїться, каже св. Павло, той понесе шкоду, сам же спасеться, але так, як через огонь" (І Кор. 3:15). Ці слова не можна віднести до пекла, бо з пекла ніхто не спасається; отже тільки чистилище може пояснити цей текст. Там душі терпінням очищаються і опісля спасаються.

Існування чистилища можна виснувати також із таких слів св. Письма: "І не ввійде до нього (до неба) ніщо погане." (Обявл. 21:27). Знаемо це добре, що навіть легка провина робить душу в очах трисвятого Бога поганою, а також і це що в малих річах всі люди, навіть праведні, часто провиняються. (Яків 3:2; Прич.24:16). Несправедливо було б, щоб за малі провини, чи за неспокутовані дочасні кари люди пішли до пекла. До неба не можуть піти. Отже мусить бути місце, де душа очищується від легких провин і спокутовуе кару, щоб могла потім дістатись до неба. Це місце називається чистилище.

В книгах Макавеїв (2 Мак. 12:43-46) читаемо, що Юда Макавей післав дванадцять тисяч драхм срібла до Єрусалиму, щоб там священики молилися і приносили жертви за впавших у бою, щоб вони були ввільнені від своїх гріхів, а вслід за тим і від мук. І до цього е додані такі слова: "Це отже свята й спасенна думка молитися за померших, щоб їх освободжено від їх гріхів!" (2 Мак. 12:46).

З цього місця св. Письма знову бачимо, що є чистилище, або місце дочасних мук у другому житті, звідки молитвами й жертвами можемо вирятувати душі померших.

Доказ з книг Макавейських про чистилище е так сильний, що Лютер і протестанти, щоб від нього втекти, вичеркнули ці книги зі списку книг св. Письма. Та навіть відкидаючи ці книги як богонатхнені, протестанти мусять признати їм повагу історичного джерела, яке свідчить про віру жидівського народу в чистилище й успішність молитов і жертв за померших. Отже віра в чистилище — це не видумка папів чи католиків пізніших віків. І що заслугуе на особливішу увагу, це те, що Ісус Христос, що так гордив усякими неправдивими науками, що осуджував ложні передання учених у Письмі й фарисеїв, що опрокидав їхні блуди щодо померших і воскресення, Він не сказав ні одного слова проти загального тоді переконання й цієї прилюдної привички молитися за померших. Це знак, що Христос віру в чистилище й молитву за померших уважав за річ правдиву й святу та похвальну.

Несення помочі помершим душам у чистилищі мае свою основу в тих місцях св. Письма, де говориться про Церкву як тіло Христове й про сполуку святих.

Христова Церква е це містичне тіло Христове в якому всі вірні перед і по смерті (з винїмком тих, що е в пеклі), отже люди на землі, душі в небі й чистилищі е членами, а Христос е головою. (Рим. 12:5; І Кор. 12:12-26; Єф. 1:22; Кол. 1. 16-22; 2:19; 3:15). Всі мають участь у тих самих духовних добрах (І. Кор. 12:13; Єф. 2: 13-20), заслугах (Рим 12: 4-6; І. Кор 12:25; Єф. 4:3, 7-13) і молитвах (Рим 1:9; 15:30; Фил. 1: 3-5; Кол. 4:12). Як члени людського тіла спомагають себе взаїмно, так само спомагають себе члени містичного тіла. Ті, що вже в небі, помагають нам на землі; ми на землі можемо помагати тим, що відбувають кару в чистилищі. І тому, що між всіми членами Христової Церкви панує Христова любов, одні другим спомагають у потребі. (Як. 5:16; Рим. 15:30; І Кор. 13:8; 2 Мар. 12:15).

І ця саме християнська любов спонукує католиків нести поміч терплячим душам у чистилищі молитвами, жертвами й добрими ділами, щоб їх вирятувати з того місця муки й допомогти осягнути небо. Бачимо отже, що несення помочі душам в чистилищі — це висновок зі св. Письма й обяв глибоко-зрозумілого християнського духа любови ближнього.

Що каже церковне передання про чистилище?

Крім книг св. Письма, ще й церковне передання виразно свідчить про обявлену Божу правду: чистилище. Многі св. Отці Церкви і церковні письменники зі сходу й заходу свідчать однозгідно про чистилище й апостольський звичай молитися за померших.

Приміром: Тертуліян, Святий Кипріян, Св. Амврозій, Св. Августин, Св. Василій Вел. Св. Григорій з Нісси, Св. Іван Золотоустий, Св. Кирило Єрусалимський і інші. Рівнож у богослужебних книгах е повно молитов за померших, що доказують нам віру в чистилище. Самі протестанти явно це говорять, що вікова традиція Церкви в науці про чистилище е проти них. І коли протестанти намагались грецьких православних перетягнути на свою сторону то царгородський синод з 1642 р. і Петро Могила науку Кальвіна про чистилище осудили.

До сказаного можна додати ще й те, що на протязі віків занотовано численні випадки, що душі з чистилища являлися живим і просили в них помочі.

І хоч ми не е обовязані вірити в усі ті зяви і їх конечно приймати за правдиві, то однак і всі відкидати без поважних причин було би нерозумним. Багато фактів е ствердженних достовірними свідками й критично прослідженні й вони так само твердять те, що навчае нас Боже обявлення в св. Письмі та церковному переданні.

Тому то католицька наука про чистилище не е собі якоюсь видумкою для туманення людей, а великою правдою Богом обявленої релігії, яку не можна перечити, щоб не бути одночасно в великім релігійним блуді.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Великий вплив на життя малої Терені мало не тільки християнське виховання в родині та святі приклади родичів і сестер, а також небесна опіка побожної тітки- монахині Сестри Марії-Дозитеї та вид геройської терпеливости в хоробі її дорогої мами.

ВЕЛИКИЙ ДОСВІД.

24-го лютня 1877. р. пані Мартін дістала від одної монахині з Манс таке письмо: "Якраз цього рана люба Сестра Марія-Дозитея закінчила свое будуюче життя смертю, гідною зависти... Її притомність духа, її спокій були подиву гідні аж до самого кінця. Одного з останніх своїх вечорів сказала вона до нашої Матери Настоятельки: "Мати моя, я не можу вже нічого, лише любити, віддавати себе й цілковито повірити себе Богові. Поможіть мені дякувати доброму Господеві!"

Можна сказати, пише дальше монахиня, що ми маемо тепер в небі одну заступницю більше. Тяжко е святіше закінчити побожніше життя!" (Гляди лист пані Мартін до брата, 26. II. 1877).

Цією надією підтримувана в своїм великім болю, пані Мартін учила своїх дітей, особливо Тереню, щоб вони просили помочі з неба від своеї тітки. Вона й сама зачала сподіватися, що за заступництвом своеї побожної сестри й за ласкою Пресв. Діви дістане те чудо, якого для неї самої треба було.

Коли вона була ще молода вдарилася одного разу досить сильно до рогу стола. Цей удар зробив на її грудях напухлину, спочатку мало болючу, вона однак з часом виросла на велику волокнисту пухлину, ґулю. Без ніякої скарги, не перериваючи своеї тяжкої праці, не залишаючи ніодного релігійного або родинного обовязку, пані Мартін носила цей біль мовчки, більше як шістнадцять літ. Він однак поволи робив свое. Коли болі стали більше діймаючі, й уже неможливо було скривати перед своїми близькими своеї хвороти, вони спровадили її до лікаря в Аленсон, др. Превоста. Цей для ока зачав писати приписи й ліки. "І це поможе?" — спитала пані Мартін. Лікар поглянув на неї й сказав півголосом: "Нічого! Це лише для приемности хворим робиться."

Однак пан Ізидор Ґерін, брат хворої, всетаки говорив про операцію. Для того спровадив свою сестру до Лізіе й передав її в опіку досвідченого лікаря. Той однак сказав: 'Вже запізно'

Засуджена лікарями на смерть, не маючи іншої надії, як смерть серед найболючіших терпінь, відважна христіянка вернулася до Аленсон. Зачала дальше свое звичайне життя й про ніщо інше не думала, лише, щоб без слабости й без звертання на себе ваги виконувати свої щоденні обовязки.

По повороті між своїх дітей вона писала до своеї братової: "Ви справді забагато клопочетеся мною! Мені аж стидно. Я зовсім не заслугую, щоб хто мною так дуже займався, мое життя не е таке цінне!" (Л. 28. I. 1877).

Всетаки вона звинула свою торговлю коронками, знаючи добре, що вже не довго буде тішитися свободою, в той спосіб набутою. Зріклася однак з жалем, що й годі висказати. "Я лишаю таки тепер уже свої аленсонські коронки, пише вона до братової, й зачинаю жити зо своїх рент (зложених грошей). Думаю, що на всякий случай, то вже час. Найбільше боюся я одного, а це, що я не довго буду тішитись своїм спокоем. Можу однак сказати, що він мене дорого коштував" (Л. 10. V. 1877).

Вона поволи зжилася з образом смерти. Вона гляділа на неї без страху, хоч після смерти сестри її здавалося, що вона ще була потрібна на цім світі, щоб докінчити виховання своїх доньок. Зачала отже сподіватися, що могучість Цариці небес і заступництво дорогої сестри-монахині вернуть її здоровля в прощі до Люрд. Вона писала тоді до своеї доньки Павлини: "Десять або пятьнадцять днів після смерти твоеї тітки прийшло мені, не знаю звідки, таке довіря, що я собі не можу вияснити й так само велике бажання жити ще кілька років, щоб виховати своїх дітей." (14. V. 1877).

Проща до Люрду з діецезії д-Анжер була назначена на 18. червня 1877 р. Пані Мартін прилучилася до неї зо своїми трьома донечками: Марією, Павлиною й Леонею. "Це багато клопотів і видатків, писала вона до братової. Але, як дістану я так бажану ласку, то це не буде за дорого заплачене. І мені здається, що чим більше я принесу жертв, тим більше буде Пресв. Діва готова нас вислухати." (29. V. 1877). Головна причина її подорожі й того, що вона взяла з собою тільки дітей, була надія, що спиралася на гарячих молитвах її діточок. Вони з незрівнаною вірою приготовлялися представити Непорочній свої мольби, благання.

Подорож була більше трудна, як сподівалися. Придушуюча спека, недобра пожива, трудність знайти в Люрді відповідне приміщення, це все винищувало хвору.

Купіль у воді чудотворного джерела не помогла. Одного разу, вернувши з неї, вона мусіла написати своїм рідним у Лізіе: "Я купалася чотири рази в джерельній воді, останній раз дві годині перед самим відїздом. Ледяна вода сягала мені аж понад рамена. Але вона не була тепер така зимна як рано. Я була в воді більше як чверть години, заедно сподіваючися, що Пресв. Діва мене уздоровить. Доки я була там, не відчувала ніякого болю. Але як тільки вийшла, зачало мене колоти як звичайно...

"Я була б подвійно щаслива, коли б була уздоровлена, а це ради вас. Так що ж! Пресв. Діва сказала нам як колись Вернадеті: "Я зроблю тебе щасливою, лише не на цім світі, а на другім!" (Л. 24. VI. 1877).

Скріплена цією певністю, неустрашима прочанка вертала до Аленсон. Вона співала з цілої сили прочанські пісні, перед своїми дітьми, які оніміли від смутку й перестраху. Але коли вони вже приїхали до Нормандії, вона була зломана на силі. Мусіла признати, що ця трудна подорож іще побільшила її хвороту.

Дорогий Людвик чекав на неї з Селінкою й Теренею на стації. Він пережив тяжкий тиждень, сподіваючися щодень щасливої вістки. Але вона не прийшла... Він був сумний, а маленькі донечки здивувані, бачучи, що Пресв. Діва не вислухала їхніх невинних мольб. Батько, як каже сама мати, був здивуваний, коли бачив, що вона вертае така радісна, неначе б дістала ту бажану ласку. "Це вернуло йому відвагу, додае вона, і привернуло радість до дому." (Л. до Павл. 25. VI. 1877).

Це відношення слабої до своїх рідних походило з її чистої любови до них. Але своїй донці Павлині, що її побожність вона добре знала, та яку хотіла привчити глядіти досвідові просто в очі, вона зрадила свої правдиві почування. Вона писала до неї: "Хочу знати, в якім розположенні духа ти знаходишся й чи ти ще загнівана на Пресв. Діву, що вона не дала тобі "скакати з радости"... Не сподійся, дитино, багато радости на землі! Ти надто розчарувалась би тоді! Щодо мене, я знаю з досвіду, як мені глядіти на радощі землі. І як я не сподівалась би на радощі небесні, я була б дуже нещаслива!" (Лист 25. VI. 1877).

Однак для потіхи своїх та для підтримання своеї відваги бідна мати й дальше просила чуда. Вона хотіла ще раз побачити свою родину в Лізіе, яка заедно так дуже була для неї прихильна. Збиралася взяти з собою деякі діти й коли писала до братової, як дуже вони бажають усі їхати з нею, додае: Найменша найбільше добиваеться того. Вона буде ціле життя памятати, що тому два роки її лишили в Аленсон (не взяли з собою). Коли вона про це згадуе, зараз сльози стають в її очах. То справді чарівне дитя, та моя Тереня. Я певна, що вона тепер побідить у тій подорожі." (Л. 6. VII. 1877).

Бідна дитина, що боялася, що її не возьмуть до Лізіе, не предбачувала, що на жаль, прийде колись час і вона буде мусіла там їхати.

СМЕРТЕЛЬНА ХОРОБА МАТЕРІ СВ. ТЕРЕНІ.

Тим часом хворота дальше змагалася безпощадно. Місяці липень і серпень були повні незносимих болів. Не було для бідної хворої ні сну, ні спокою, ні проволоки. Вона перележала більшу часть днів на ложу болів.

Вона ясно бачила тяжкий свій стан. З вірою, яка була світлом й підпорою її життя, приготовлялася на неминуче. "Я вже свое зробила, пише вона до братової 15. липня 1877. р., тепер стараюся так все робити, як я вже мала б умерти. Я конечне мушу не стратити ні найменшої одробини часу, який мені остае до життя. Це дні спасіння, що вже більше не прийдуть. Хочу їх використати!"

І щоб запевнити собі ласку остаточного витривання, як також щоб і аж до останньої своеї хвилини дати приклад вірности обовязкам релігійним, вона вибралася останній раз на ранню Службу Божу парохії в першу пятницю місяця серпня. За кожним кроком вона відчувала, що її прошивае неначе вістря меча. Страшні болі в цілім правім боці змушували її часто затримуватися. Та це ніщо! В такім стані вона вислухала свою останню Службу Божу й черпала з жертви Голгофти, що відновлюеться на наших престолах, силу й відвагу станути до останньої боротьби.

Слідуючі тижні це були дні повільного розкладу бідного тіла. Воно поволи скочувалося в гріб під діланням невблаганої хвороти.

Треба було заощадити для двох наймолодших діточок, для Селінки й Терені такого болісного видовища. Вони ж любили й окружали свою мамусю, що для них так посвячувалася, всіми своїми стараннями й любовю. Постановлено отже, що їх обі на день треба буде водити до одного дому приятелів родини. Гляньмо, як про це згадуе сама Тереня:

"Ми обі, Селінка та я, були як дві маленькі вигнаниці! Що рана пані Х... приходила нас забрати й ми проводили день у неї. Одного разу ми не мали часу помолитися перед виходом. По дорозі сказала мені Селінка зовсім тихенько: Чи треба признатися, що ми ще не молилися?" — О; певне, відповіла я. Тоді досить боязливо вона зрадила нашу тайну цій пані. Та зараз сказала нам: "Добре, мої дівочки, то ви зараз помолитеся!" Відтак лишаючи нас у великій салі, вона відійшла. Селінка поглянула на мене здивувана. Я, так само здивувана, закликала: "Ах то не так, як наша мамуся! Вона завсіди проводила молитву!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ЧИПМЕН, АЛТА. Несподіванка з приводу 80-ліття п. Михайла Романюка. Саме в цьому році минае 80 літ життя п. Михайлові Романюкові, одному з перших українських іміґрантів у Канаді. З цього приводу зібралась разом родина й приятелі, щоб старенькому батькові-ювілятові зробити милу несподіванку.

Було це 2-го травня. Під вечір звилися на автах численні гості з найдальших сторін коло хати старенького Романюка, що мешкае біля чотири милі на північний схід від Чипмену. Він якраз відпочивав собі по богослуженні, коли прийшов до нього його син Яків і сказав: "Тату, збирайтеся, бо на дворі повно гостей!" Серед щирої радости, по привіті Впр. о. Н. Саварина, понеслося грімке: "Многая Літа!"

Зачалася гостина, весела й мила розмова, привіти и оповідання про перші піонірські часи. Займаючий відчит про життя Батька-Ювілята мав його син п. Іван Романюк. Промовляли також п. Василь Романюк і Впр. о. Н. Саварин ЧСВВ.

Зі сльозами радости в очах подякував старенький ювілят цілій своїй родині й гостям за так милу несподіванку.

По гостині відбувся гарний концерт, що його з артистичним хистом виконав внук ювілята п. Петро Романюк, учитель з Бовелон, Алта.

Ціла отся ювілейна несподіванка відбулася серед дуже радісного й щиро-родинного настрою.

Родина п. Михайла Романюка е дуже чисельна. З присутних синів був найперше Василь Романюк зі своею подругою Марією й дітьми: Петром, Анною, Настею, Михаліною, Василем і Ольгою. Другий з ряду син Іван з Анною подругою та дітьми Ольгою, Юстиною, Настею, Стефкою, Василем, Славком, Павліною і Мількою. Третий Никола з Анною подругою і з синами: Михайлом, Іваном, Павлом, Оленою Четвертий син Яків з Марією подругою та сином Володимиром і доньками Анною, Олеською, Адолькою. Була й донька Марія зі своїм мужем Михайлом Пинилом. Не могли бути присутними сини: Петро, Дмитро та донька Магдалина. Були також і многі гості здалека, як: М. Качмак, Н. Гевко, І. Тарковський, І. Чапельський з найстаршим піоніром Канади В. Єлиняком і многими іншими гістьми. Не лише чужому, але й самому п. М. Романюкові тяжко було пізнати своїх внуків і правнуків, що приїхали в гості.

Пан М. Романюк — це один із найстарших українських піонірів. Держиться ще досить здорово й черство. Є він релігійною й побожною людиною й завсіди можна його стрінути в неділі й свята в церкві в поблизьких околицях. До св. Церкви й священиків відноситься з глибокою пошаною й радо спішить зі своею жертвою на всякі церковні й народні цілі. Як один із перших піонірів мусів він пережити чимало початкових труднощів і релігійних боротьб. Проте нічо його не захитало й не відвернуло від греко-католицької Церкви та українського народу. Цілою своею особою і поведенням представляе він прегарний тип українця-піонира

При цій радісній нагоді не забули гості й про нашу пресу. На заклик п. В. Романюка зложили всі свої жертви на пресовий фонд, що приніс $6.50. Гроші розділено по половині на Українські Вісти й Світло. Острогірка.

РОЗІГРАВКА НА ПАРОХІЯЛЬНУ ФІЛЬМУ відбулась у Чипмені, дня 6 червня 1940.

Виграли нагороди за найбільше число проданих тикетів: першу парохія Чипмен, другу Новий Київ, третю Плейн Лейк, четверту Гілірд і Мондер, пяту Лішор, а шесту Восток. Дістали грошеві нагороди за щасливі тикети: Григорій Галущак з Плейн Лейку ($30.00), Стефан Галас з Лішор ($20.00), А. Семчишин з Райлі ($10.00), Николай Яхимець з Нового Києва ($5.00) Признання за труд і запал у продаванні тикетів належиться слідуючим особам: Н. Старкові з Чипмену, Катерині Семенюковій з Нового Києва, Рузі Горин і Анні Лисаковській, Єлисаветі Рудзік з Мондеру й Касі Музичці з Гіллярд, Теклі Сенишин з Лішор, Марґареті Гринів з Восток, Вірі Леміщці і пані Богайчук з Вегревил, Марґатері Мальованій і Парані Захарко зі Скаро, Іванові Мидлякові з Голден, А Семчишинові й Дмитрові Калинчукові з Борщева, Ользі Прокопчук з Кракова й Теклі Вінцентайло з Пено.

Всі контестанти були зфільмовані зосібна.

Успіх з Базару на фільмовий апарат був надзвичайно гарний і за зібрані фонди замовлено вже фільмовий апарат, що буде коштувати біля $500.00.

Слідуючі парохії, що продали призначене число тикетових книжечок будуть зфільмовані даром: Чипмен, Новий Київ, Плейн Лейк, Мондер, Вегревил, Гіллярд, Лішор, Восток, Борщів, Краків, Скаро і Голден. Кожна парохія, що зложить іще відповідну суму гроша зможе бути також зфільмована.

ГИЛІЯРД, АЛТА. Дня 2-го червня, відбулося в Гиліярдській парохії голосовання в справі календаря. Присутних було около 120. Всі одноголосно заявили, що хотять наші свята обходити по григоріянському календарі, разом із цілою Канадою. В тій справі вони вислали петицію до Епископської Канцелярії в якій просять дозволу святкувати наші свята по новому стилю, починаючи від Пилипівки.

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА: Діточий концерт. У Веґревил е мала, та активна гр-катол. парохія. Її парохом е Впр. о. Романович ЧСВВ. При церкві е гарний парохіяльний Дім, де дітвора побирае постійно науку рідної мови, співу, музики й танків. Цю школу провадить п. Іван Гузіль, молодий парохіянин. Є це людина ідейна, активна та повна посвяти для загального добра. Таких людей наш нарід потребуе якнайбільше.

Він вкладае багато труду й праці в навчанні дітей, але й та праця й труд приносять гарні успіхи.

В середу, 29- го травня дітвора дала пописовий концерт, що тревав дві години. Дуже приемно було глядіти, як діти в народніх строях залюбки співали, деклямували, виводили танки, або грали на мандолінах.

Великий вплив на піддержання Рідної Школи в Вегревил мае загально відомий лікар Др. Іван Якиміщак. Щоб дітей заохотити до науки, обіцяв дати нагороди тим дітям, що будуть найкраще вчитись. Ці нагороди вручив особисто підчас цього концерту Першу нагороду дістала Марія Самотюк з 11 кляси; другу й третю нагороду отримали Марія Бабин з 11 кляси; Ева Бабин з 8 кляси й Ольга Богайчук з 9 кляси.

П. Др. Якиміщак у своїм слові підчеркнув це, що нас тоді будуть другі шанувати, коли ми себе самі будемо шанувати й збережемо свою мову та рідну культуру.

Підчас концерту Впр. о. М Когут ЧСВВ. висказав свою радість і признання для дітвори. Честь католикам з Вегревил, що пильно дбають про науку й добре виховання своеї дітвори, а п. І. Гузілеві бажаемо поводження в його гідній похвали праці. Гість.

ТОРОНТО, ОНТ. Несподіванка з нагоди подружого ювілею. Дня 12 травня члени Братства св. Андрея зробили для панства Михайла й Марії Прихідків гарну несподіванку з приводу срібного ювілею їхнього подружого життя. На тій несподіванці були гістьми о. парох П. Камснецький і о д-р. В. Кушнір, канцлер. По короткій забаві п. Д. Федорів вручив обом подругам гарний дарунок від членів Братства й пожелав кріпкого здоровля та Божого благословення. При цій нагоді Д. Федорів перевів збірку на католицьку пресу: Світло й Українські Вісти, що принесла $5.40

Панство Михайло й Марія Прихідки е щирими парохіянами місцевої парохії і членами співацько - аматорського кружка, а М. Прихідко е також урядником у братстві св. Андрея

Дай Боже ювілятам діждатися щасливо обходити свій золотий ювілей!

Присутний

ПОДОЛЯ, АЛТА. Український Греко-католицький Народний Дім в Подолі також е за новим календарем. Зібрані члени, числом около 50, одноголосно заявили, що вони бажають святкувати наші свята разом з цілим культурним світом, в григоріянськім стилю. Петицію підписану найповажнішими громадянами, вислали до Епископської Канцелярії дня 3-го червня.

— **Сенді Лейк, Ман.** В неділю, 9 червня Преосв. Кир Василій Ладика висвятили на священика о. Івана Кришталовича.

Філаделфія, Па. Зл. Д. П: А. 26. V. відбувся окружний зїзд української католицької молоді скликаний Лігою Української Католицької Молоді. Явилося на ньому понад 200 учасників і учасниць зі східної Пенсилванії, а були також гості з других стейтів.

— **Ню-Йорк, Н.Й.** 30 травня в українській католицькій церкві св. Юра Преосв. Кир Іван Бучко відправив архіерейську Службу Божу за мир у світі. На цім богослуженні були не тільки українці, а також багато вірних обряду латинського й других східних обрядів. Ціле торжество викликало велике зацікавлення серед чужих, а "свої" чулись гордими нашим обрядом.

— **Америка** спішить з поміччю аліянтам всіми засобами, головно зброею.

— **Канада** приготовляеться приняти тисячі дітей збігців з аліянтських держав.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ПАМЯТНИК пок. о. НАВКРАТІЯ КРИЖАНОВСЬКОГО ЧСВВ.

Їх Ексц. Єпископ Василій Ладика, Вінніпеґ, Ман. . $10.00
Петро Сірацький, Мондер, Алта. 5.00

З Мондеру по два доляри:
В. П. Хміляр, І. Шеремета, С. Поломарик, Л. Косс.

З Мондеру по доляровi
Музичка, І. Лесюк, П. Кіліштоф, пані М. Лукасевич.

З Чипмен, Алта. по долярови:
І. Стадник, Н. М. Шевчук.

З Едмонтон, Алта. А. Корчинський 1.00

З Еґремонт, Алта. М. Кондро 1.00

З Іннісфрі, Алта. П. Кульматицький 1.00

З Лесюр, Алта, по доляровi:
І. Галас, П. Сенишин, Теодор Попик, Мальований.

З парохії св. о. Николая в Ст. Майкел, Алта. по доляровi:
М. Литвин, І. Гринів, П. Палцат, П. Пахолок, А. Литвин, М. Демитрів, І. Козяк, Г. Кривуцик, С. Багрій, М. Качур, А. Слобода.

по 50 центів:
М. Гринів, Д. Литвин, А. Худик, М. Палцат, І. Г. Андрухів, А. Лямащ, М. Старко, П. Старко, І. Панич, І. Палцат, А. Сиріпг.

По 25 центів:
Д. Панич, М. Панич, С. Пашеба, В. Худик. Ф. Страшок.

З Редвей, Алта. Г. Кондро $1.00

З Форт Віліям, Онт. по долярови:
Е. Петранюк. А. Гнатів.

З Кракова, Алта, пані Д. Стельмах $1.00

Комітет збірки щиро дякуе

всім повище згаданим жертводавцям і просить ласкаво приятелів і знакомих покійного Високопреподобного Отця Навкратія Крижановського о дальші жертви на памятник цего великого Українського Місіонаря і Піоніра на канадійській землі між нашим народом. Свої жертви проситься слати на адресу:

Mr. Louis Koss
Mundare, Alberta, Canada.

За комітет.
адв. Ю. Шкварок, голова
Л. Косс, секретар.

———:———

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

17. Пресвятої Тройці —
Делф (храм)
Восток св. Николая
Мирнам
Плейн Лейк (празник).
22. Моркемб — вечером о год. 7.30 Всеночне.
23. Неділя Всіх Святих —
Краків
Чипмен
Вегревил (празник)
Моркемб (празник)
Виллингдон
30. Неділя 2-га по С. Св. Духа.
Енгел Лейк
Івасюки
Чипмен

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ЧЕРВЕНЬ

17. Пресвятої Тройці —
Просперіті (храм)
Ледук
Менлі
Гей Лейк
23. Неділя Всіх Святих —
Равнд Гил
Федора (базар)
30. Пресвятої Евхаристії —
Торгилд
Сокаль
Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЧЕРВЕНЬ

17.Пресв. Тройці — Спедден (Празник), Елдорена (пікнік)
23. Нед. 1-ша по Сош.—Смокі Лейк св. Онуфрія, Редвотер (в обох парохіях пікнік).
30. Неділя 2-га по Сош. Айрон Ривер (пікнік).
Basilian Fathers
Box 80. Radway, Alta.

ЧЕРВЕНЬ

23. Неділя 1-а по Сош., Всіх Святих: Кенора, Онт. Талберг.
30. Неділя 2-а по Сош. – Лейдівуд, Транскона.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ПРИГАДКИ

———:———

16. VI. — Зіслання Св. Духа. Всеночне. На початку всіх богослужень: "Царю небесний" клячучи. На утр. ев. Ів. зач. 65. На Сл. Бож. антифони празн Єлиці. Ап. зач. 3. Єв. Ів. зач. 27.

17. VI. — Празник Пресв. Тройці. Утр. мала зі Славосл. вел. На Сл. Б. 2 антиф. празн., 3-ій звич. з прип. празн. Ап. зач. 229 і 197. Єв. Мат. зач. 75 і 116.

23. VI. — Неділя Всіх Святих. Глас 8. Єв. утр. 1. На Сл. Б. троп. воскр. і свят. Слав. І Нині конд. свят. Ап. зач. 330. Єв. Мат. зач. 38.

30. VI. — Нед. 2 по Зісл. Св. Д. і Празник Пресв. Евхаристії. Воскресна служба опускаеться, а береться лиш служба Пр. Евхаристії. Всеночне На Сл. Б. антифони празн троп Сл. І Нині кондак Празника. Ап. зач. 149. Єв. Ів. зач. 23. Задост. празн. По Сл. Божій похід з Найсв. Тайнами до 4 престолів, де читається евангелия і співається частинами суплікацію.

Загальниця від Зелених Свят до Неділі Всіх Святих (16-23. VI).

Піст Петрівка й Заборонений Час на гучні весілля і танці від 24. VI — 11 VII. включно. Петрівки є 2 тижні й 4 дні

16. VI. Батьківський День.

Відміни місяця: Повня — 19. VI. Остання кватира — 27. VI.

Посилайте своїх дітей на науку катехізму й рідної мови в часі вакаційних курсів!

В часі літних вакацій подбайте, щоб діти коло семого року життя приступили до першої св. Сповіді й св. Причастя!

Здорові, здібні й ідейні юнаки, що мають 15 літ і хочуть стати монахами - василіянами хай голоситься по докладні інформації на адресу:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

Дівчата, що бажають посвятитися на службу Богові й свойому народові в Згромадженю Сестер Служебниць Пресв. Н. Д. Марії дістануть докладні інформації, коли напишуть листа на адресу:

St. Joseph's Convent,
Mundare, Alberta, Canada.

———:———

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

—З Норвегії відкликано британські й французькі війська, а король Гакон 9. VI. дав приказ своїй армії зложити зброю перед німцями. Бої на західнім фронті приневолили аліянтів відкликати війська з Норвегії а самі норвежці не були в силі ставити опору німцям. Король Норвегії з родиною і урядом виїхали до Англії й будуть продовжати боротьбу проти Німеччини на західньому фронті в спілці з аліянтами.

— Проф. І. Раковський, про якого була вістка, що помер у большевицькій тюрмі, е живий і перебуває тепер на українських землях під німецькою окупацією.

— Делеґація РКУК-а, о. др. В. Кушнір і адв. В. Свистун в товаристві кількох послів, була 28. V. на спеціяльній авдіенції у премієра Канади Мекензі Кінга й вручила йому меморіял в українській визвольній справі. Премієр впевнив делеґацію РКУК про прихильне становище уряду до української справи й подякував українцям за їх льояльне відношення в теперішній війні. Згаданий меморіял передано також урядові Великої Британії і урядові Франції.

— В Словаччині зліквідовано Українську Торговельну Академію

— В понеділок 10 червня італійський премієр і диктатор Беніто Мусоліні проголосив у Римі виповідження війни Великій Британії і Франції.

— Канада й Нова Зеляндія виповіли війну Італії 10. VI.

— Війна ведеться на Середземному Морі між Англією й Італією. У Франції німці заняли Париж. Французький уряд перенісся з Парижа до міста Бордо.

— Американський акт про невтральність е застосований до Італії.

— Дня 24-го травня у Вашінгтоні відбувся Конґрес Американських Українців. На конґресі було 805 делеґатів, що репрезентували 1,450 різних орґанізацій а також було 207 гостей. Делеґати були з 18 стейтів і 168 місцевостей.

Конґрес отворив о. В. Лотович, греко-католицький священик, вступним словом і молитвою: "Отче наш". На конґресі були привіти від сенаторів і конґресменів, реферати в анґлійській і українській мові й ухвалено відповідні резолюції. Вечером конґресового дня відбувся в авдиторії Готелю Вашінгтоні величавий концерт. Хор під управою Кошиця співав знаменито. Конґрес американських українців зорґанізовано заманіфестував своє льояльне відношення до Америки, її уряду і політики й збірним способом виявив волю помогти українському народові здобути свою державу в Европі. Він полишив по собі не тільки ентузіязм між українцями, а також зробив додатний вплив на визначних американців, що може колись багато заважити при вирішуванні української справи.

— В Львові советські власти розстріляли чотири чоловіки й дві жінки за те, що слухали радієвих програм з Ватикану. По всій Західній Україні конфіскують коротко-хвилеві радієві апарати, щоб люди не могли слухати радіопрограми з ватиканської стації.

— Здачу бельґійського короля Леопольда німцям осудив бельґійський парлямент у Франції і відрікся його.

— На сході Канади дня 10. VI. згинув у летунській катастрофі канадійський міністер оборони Норман Роджерс.

— Нова Зеляндія проголосила в себе конскрипцію людей, фінансів і індустрії й переведе загальний побір рекрутів.

— Нові розпорядження щодо візду чужинців до Злучених Держав вимагають тепер пашпортів і віз також від канадійців і горожан других американських держав, що досі могли прибувати до Злучених Держав без пашпортів.

— В Галичині большевицькі агітатори ходять по хатах і своєю "наукою" зачинають розкладати моральні основи кожної родини зосібна. Молодь силують брати участь у всяких комуністичних зборах. Большевики дбають і про те, щоб якнайбільше обезсилити населення і посіяти в ньому взаїмне недовіря. На панських і церковних та монастирських добрах орґанізують перші колгоспи (спільні господарства). Зі селян тягнуть драчу за драчею. Люди ходять обдерті й голодують. Селянські родини переселюють з місця на місце, або вивозять до Росії. Чистки безустанку. Дітей від 3-17 року забирають силою родичам і вивозять у Росію, щоб з них зробити "добрих комуністів".

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди срібного ювілею подружого життя Михайла й Марії Прихідків у Торонто, Онт. $2.75
Збірку перевів п. Д. Федорів.
Збірка в часі несподіванки з нагоди 80-літнього ювілею п. Михайла Романюка в Чипмені, Алта. 3.25

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

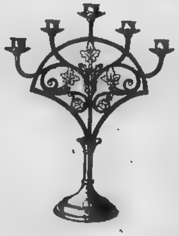

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по ґуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (52) 13. Мондер, Алберта, 1-го Липня, 1940 Mundare, Alberta, July 1st. 1940. Vol. III. No. (52) 13.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

———:———

— Вступлення Італії до війни наповнило серце Святішого Отця великим болем і смутком. На вістку, що Мусоліні проголосив війну Папа впав на коліна у своїй приватній молитовні й довго молився.

Хоч Папа е з роду італійцем, то однак не може Він руководитись національними почуваннями, як духовний Отець для католиків усіх народів Він мусить заховати велику обережність у своїх словах і ділах та повну безсторонність, справедливість і любов для кожного народу. І тому зогляду на своє становище й відповідальність, Св. Отець займає зовсім окреме й незалежне становище від політичного становища італійського клеру й мірян-католиків, що мають свої поосібні обовязки супроти своєї вітчини й народу. Коли б показалось це потрібним, доцільним і вказаним для духовного добра вірних, то Папа не завагається осудити й напятнувати зло в італійськім народі, не менше як і в других народів.

— Подають з Риму, що через воєнне положення практично свобода в оцінці політичних подій е загрожена також у Ватикані. З тої то причини перестав там виходити папський щоденник "Л'Оссерваторе Романо."

— В травні Сестра Корнелія Мантика скінчила університет у Саскачевані і дістала степень "В.А.", а Сестра Венедикта Середа покінчила з гарними успіхами учительський семинар (Нормал Скул) і одержала першої кляси учительський цертифікат. Обі монахині е українки й належать до Згромадження Сестер Служебниць П.Н.Д.М. Треба нам радіти тими успіхами обох Сестер, бо вони по скінченні своїх наук, віддадуть свої сили й труди для виховання нашої молоді на ідейних і характерних одиниць.

— Большевики наложили велечезні податки на церкви в Галичині й гноблять релігійних людей. Мимо того церкви набиті вірними, що часто приступають до св. Тайн. Наші браття під червоним Нероном переживають страшні часи перших християн.

— Епископський Ординаріят призначив тимчасово Всеч. о. Івана Кришталовича до помочі в дистрикті Сенді Лейк, Ман., а Всеч. о. Володимира Фірмана до помочі на якийсь час в Етелберт, Ман.

—До Канади приїхали з Европи три отці-редемптористи: Йосиф Корба, Григорій Шавель і Стефан Шавель.

12 Липня

Храмовий Празник і Відпуст

на св. Апостолів Петра і Павла В МОНДЕРІ, АЛБЕРТА.

ОТЦІ ВАСИЛІЯНИ ЗАПРОШУЮТЬ ВІРНИХ З БЛИЗЬКИХ І ДАЛЕКИХ ПАРОХІЙ УЗЯТИ МАСОВУ УЧАСТЬ У ЦЬОМУ ПРАЗНИКУ Й ГІДНО ТА ВЕЛИЧАВО ВШАНУВАТИ ПАМЯТЬ ВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА Й ПАВЛА.

*x*x*x*x*x*x*x*x*x

Перший Папа.

На ватиканському узгірю в Римі, стоїть найбільша церква в світі. Її збудувало християнство над гробом верховного апостола св. Петра, першого папи Христової Церкви.

29. червня кожного року — це памятний день, в якому свята Церква величає окремим святом і богослуженнями того, що з волі Христа став її основою і верховним пастирем. Гляньмо коротенько на життя і діяльність цього першого Папи римського!

Петро, камень й основаніе, камень віри, ключар благодати, апостолов предначальник, як його величають церковні пісні, був сином рибака Йони, родом з галилейського міста Витсаїди, що лежало над озером Генезаретськім, в Палестині. Перше його імя було Симон, яке опісля І. Христос змінив йому на імя Петро-скала. (Ів. 1:43). Час його приходу на світ нам невідомий; мабуть він був кілька літ старший від Ісуса Христа. Його брат називався Андрей. В Капернаумі оженився і тут замешкав. В цім місті мешкала також його теща, котру опісля Спаситель чудесно уздоровив з недуги. (Мат. 8:14-15). Св. Петро займався риболовством. Він був глибоко-релігійною людиною й належав спершу до учеників св. Івана Хрестителя. До Ісуса привів Петра його брат Андрей (Ів. 1:40-42). Петро, однак тоді ще не остав при Спасителі, а далі займався ловлею риб. Мабуть разом з іншими учениками був на весіллю в Кані Галилейській і бачив своїми очима перше чудо Христове.

Пізніше по чудесній ловлі риб покликав його Христос, щоб покинув сіти й став ловити людей. Петро без вагання покинув усе й вже перебував постійно з Ісусом. (Лук. 5:11).

З тою хвилею як св. Петро став вірним учеником Христа, з поміж усіх апостолів відзначався він найбільше ревністю про славу свойого Учителя, живою вірою й гарячою любовю до Нього. Ізза цих гарних прикмет вибрав його Господь на верховного настоятеля Своєї Церкви.

Раз, у ночі, Петро разом із другими учениками перепливав лодкою через галилейське озеро до Капернаума. Нараз море збурилось і мало їх усіх з лодкою не затопило. Коли вони боролись з розшалілими

хвилями, побачили, що хтось іде по водах. Думали, що це якась мара й сильно перестрашились. А це був Христос. Він успокоїв своїх учеників і позволив Петрові перейти чудесно по водах до Нього. Та коли подув сильніший вітер, Петро злякався і став потопати. Христос сейчас подав йому руку, піддержав його й сказав: "Маловіре, чого ти усумнився?" (Мат. 14 25-33).

Небаром однакож св. Петро направив своє маловірство прекрасним свідоцтвом своєї глибокої віри в божество Христа. Коли по чудеснім розмноженні хліба в пустині Ісус Христос обявив таїнство Пресв. Євхаристії, то много учеників не в силі було зрозуміти Христових слів і покинули Його; однак св. Петро не покинув Христа, а висказав слова великої своєї віри. Він сказав: "Господи до кого підемо? Ти маєш слова життя вічного; і ми увірили й пізнали, що ти є Христос, Син Бога живого" (Ів.6:68-69). Другий раз ту свою віру ясно визнав св. Петро, коли І. Христос запитав своїх учеників, за кого вони Його мають? Тоді св. Петро сказав отсі слова: "Ти еси Христос, Син Бога живого." В нагороду за таку живу віру Христос обіцяв Петрові зробити його основою своєї Церкви та дати йому в ній верховну власть. І. Христос сказав йому такі слова: "А я тобі кажу, що ти еси Петро (скала), і на цій скалі збудую мою Церкву й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного й що звяжеш на землі, буде звязане на небі, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі. (Мат. 16: 18-19)

Від того часу І. Христос огортає цього апостола Своєю особлившою любовю. Чудесним способом подбав за гріш, яким каже заплатити податок за Себе й за нього (Мат. 17: 27); перед своїми страстями молиться, щоб його віра не ослабла (Лук. 22:31-32), а по воскресенні являється йому самому (Лук. 24:34) і опісля по визнанні любови робить його папою, цебто Верховним Пастирем і Отцем і Намісником у Своїй Церкві словами: Паси ягнята мої, паси вівці мої." (Ів. 21:15, 17). Силою цього свого достоїнства св. Петро проводить вибором Матія на місце Юди, Діян. 1:15), перший виступає з проповідю в часі Зелених Свят (Діян. 2:14) і перший промовляє на суді перед жидівською старшиною (Діян. 4:8). Він також перший приймає поган до церкви (Діян. 10: 34) і на першім соборі в Єрусалимі авторитетно рішає спір про обрізання і заховання Мойсейового Закону (Діян. 15:7). Апостоли, а між ними й св Павло вважають його своїм зверхником. (Мат. 10:2; Гал. 1 18). Проповідям Св. Петра товаришили численні чуда (Діян. 3:6;5:15;9:32-43) і навертались великі маси народу. Як вибухнуло переслідування християн у Єрусалимі за Ірода Агрипи Петра запроторено до вязниці, сковано ланцюхами та поставлено під строгий нагляд сторожі. Та на молитву св. Церкви ангел чудесно увільнив його з оков і вязниці. (Діян. гл. 12).

Ті окови спровадила з Єрусалиму до Риму побожна цариця Евдоксія і вони переховуються в церкві під назвою: "Св. Петро в оковах."

По цім чудеснім освободженні св. Петро пішов до Антіохії, де був часово епископом, а звідси десь 42 року за римського цісаря Клявдія удався до Риму, де зорганізував місцеву церкву, якої був епископом аж до самої смерти. По свідоцтву св. Єроніма св. Петро рядив римською церквою 25 літ. Так довго римським епископом не був довгими віками ніодин папа. Аж останніми часами довше від св. Петра був папою Пій IX (1846-1878). І на спомин цього каноніки церкви св. Петра в ватиканській базиліці понад статуєю св. Петра умістили мозаїковий образ Пія IX з написю, що він перейшов літа епископства св. Петра.

В Римі св. Петро спершу перебував поза рікою Тиверoм, і проповідував Боже слово в тій дільниці, що була густо заселена жидами. Пізніше проповідував якийсь час у домі новонавернених римлян Акили й Прискили на Авентині. Тепер на тому місці, як каже давне передання, стоїть стара церква св. Приски.

Дуже можливо, що за посередництвом Акили й Прискили св. Петро познайомився з багатим і побожним сенатором Пуденсом, дідом св.Пуденціяни й Пракседи. Сенатор віддав до розпорядимости свій дім для діяльности св. Петра. Тут св. Петро збирає перших християн на Службу Божу й науку й хрестить тих, що вірили в Христа. Зчасом цей дім перемінився в християнську молитовню і був відомий пізніше як Церква Пастиря, цебто церква верховного Пастиря св. Петра.

Між численними місцями в Вічному Місті, звязаними з побутом св. Петра визначаються Катакомби Прискили, де святий апостол, проповідав, хрестив і висвячував духовних осіб. В цих старих підземеллях збереглася 'столиця св. Петра', що була першим епископським троном першого папи. Це було сенаторське крісло з півкруглим опертям, зроблене з кедрового дерева а пізніше виложене слоневою кістю. Нині воно стоїть на почеснім місці в церкві св. Петра в Ватикані, понад престолом у абсиді. Це крісло є сховане в дорогім різбленім сховку, яке отвирають тільки раз на 100 літ.

Чергове отворення припадає на 1970 р.

Коли на приказ цісаря Клявдія християне мусіли опустити Рим, Петро прибув около 51 р. до Єрусалиму, де під його проводом відбувся перший собор, потім пішов у Антіохію і знову вернувся до Риму, де разом зі св. Павлом невтомно трудився над поширенням евангелія. Під кінець життя св Петра вибух у Римі великий огонь, що знищив майже весь тодішний Рим. Вину за підпал скинено на християн і цісар Нерон зарядив страшне гонення християн. В часі того переслідування св. Петра кинули до мамертинської вязниці і засудили на смерть. Розпятий стрімголов на хресті, закінчив своє святе життя св. Петро, перший римський папа, мученицькою смертю в цирку Нерона в Римі 29-го червня, 67 р. по Христі й його тіло поховали перші християни з великою почестю у Ватикані.

По нім перенив верховну владу в Христовій Церкві папа св. Лін, а потому в безперервному чергуванні слідують по собі на римському престолі св. Петра папи аж до сьогоднішнього дня, що рядять Христовою Церквою, як правні насліднИки верховного апостола св. Петра. Теперішним папою є Евген Пачеллі, що носить імя: Пій XII.

Українці-католики є дуже щасливі, що належать до тої Церкви, що нею рядить папа римський, наслідник св. Петра, бо вони є певні, що належать до правдивої Христової Церкви, тої самої, що її оснував сам Ісус Христос і якої першим Папою римським і Христовим наслідником був св. апостол Петро.

Українці-католики повинні дуже любити свою католицьку Церкву й з апостольською ревністю старатись, щоб рідних братів некатоликів, православних і протестантів та інших сектантів навернути до правдивої Церкви, що збудована на скалі, це є на Петрі й його наслідниках римських папах.

Євхаристійні Конґреси

(Місячне намірення Апостольства Молитви на липень 1940р).

ЄВХАРИСТІЯ — це Христос, що безкровно поновлює Свою хресну Жертву на наших престолах, що кормить нас своїм Пресвятим Тілом і Кровю; це Христос, що впродовж віків перебуває між нами під видами хліба й вина, щоб нас лучити з Богом і лучити нас взаїмно зі собою!

ЄВХАРИСТІЯ — це найсвятіша Тайна, що дає нам не тільки ласки, а таки самого дателя ласк!

ЄВХАРИСТІЯ — це осередок життя св. Церкви й кожного щирого християнина!

Щоб гідно звеличати цю Велику Тайну нашої святої віри, Церква уложила чудові молитви й обряди Служби Божої, виставлення Пресв. Тайн, установила окреме свято Пресв. Євхаристії та уряджує на її честь величаві обходи. Та все це для Церкви видалось невистарчальне. Тому то в останніх десятках літ вона ще похвалює, заохочує уряджувати Євхаристійні Конґреси й їх підпирає.

Першу думку організувати Євхаристійні Конґреси піддав французький епископ Гастон де Сеґір, владика дієцезії в Лій у Франції. Він також і сам урядив у себе перший такий конґрес в 1881 р.

Франція, колиска Міжнародних Євхаристійних Конґресів, мала їх досі 10; Бельгія 5; Італія 2, Німеччина 2; а по одному: Англія, Арґентина, Австралія, Австрія, Филипини, Голяндія, Еспанія, Ірляндія, Канада, Мальта, Палестина, Злучені Держави, Швайцарія, Туніс і Мадярщина. Всіх Міжнародних Євхаристійних Конґресів досі було 34.

Крім того без числа було по світі конґресів краєвих, провінціональних і дієцезальних.

Користи таких конґресів є великі. **Найперше вони є величним й вселюдним визнанням віри християн у цю правду, що під видами хліба й вина перебуває живий Христос, наш Бог і Спаситель, як Жертва й як Корм для наших душ.**

Ось дивімся! На кожному з міжнародних евхаристійних конґресів є біля мільйон людей. А знаєте звідки вони походять? З цілого католицького світу! Бачимо там представників з Африки й Америки, з Австралії, Азії і Европи. Білі й чорні, червоні й жовті християни, справжній католицький "інтернаціонал" визнає одним серцем і устами, що під видом хліба й вина сам Господь Бог між нами пробуває

Побіч себе стоять ворожі собі народи, представники народів культурних і некультурних, клир і миряне; епископи, архиепископи й кардинали з папським леґатом на чолі. Зі світських людей на конґресах можна видіти: славних професорів університетів, високих військових достойників, членів парляментів і пануючих родин, міністрів, президентів, а навіть володарів і царів

Щоза чудовий вид представляє така Служба Божа, в часі якої приступає до св. Причастя 100 тисяч самих мужчин, або така процесія, що тягнеться цілими милями в якій ступає з вірою і піснею всякий нарoд від малих дітей до сідоглавих старців!

Міжнародні Євхаристійні Конґреси — це дійсно прекрасна маніфестація віри католиків у Пресвяту Тайну Євхаристію.

Далі цього роду **конґреси оживляють віру в народніх масах.** Навіть на недбалого католика робить величезне враження коли глядить, або слухає як тисячі людей різного віку й стану не стидаються своєї віри й з ентузіязмом прославляють Пресв. Євхаристію. А що ж сказати про добрих католиків? Конґреси для них є новим товчком, до щораз ревнішого християнського життя, до праці над здійсненням Христових ідей у людському житті й до боротьби з погубними сучасними струями новопоганства, безбожництва й комунізму.

Поширення віри — це остаточна ціль і найбільша користь з Міжнародних Євхаристійних Конґресів.

Євхаристійним Конґресам приглядаються протестанти, православні, жиди, магомедани, погани й коли бачуть у католиків таку єдність віри й любови, то це многих із них переконує, що католицька Церква мусить бути правдива й вони до неї опісля навертаються.

Цього року, в серпні, в Нісcі, у Франції мав відбутися з-черги 35 Міжнародний Євхаристійний Конґрес. Предметом молитов, промов мав бути клич: "Євхаристія основа односги." Нажаль зачерез военну заверюху відложено цей конґрес на неозначений час. Та помимо війни в різних краях відбуваються конґреси народні, провінціональні, дієцезіяльні. Їх значіння і користи великі. Молімся до Христового Серця, щоб ті конґреси випали якнайкраще й щоб Євхаристійний Ісус разсварені й розеднані народи, держави і родини довів до згоди любови й односги і щоб уможливив далі відбувати якнайвеличавіше всесвітні евхаристійні конґреси!

Просім Христове Серце, щоб і наш безталанний нарід скинув зі себе кайдани поневолення та, щоб діждався скоро тої світлої хвилі, коли в вольній українській державі, у золотоверхім Києві возсіяє благодать Божа й над водами Дніпра відбудеться один із чергових Всесвітних Євхаристійних Конґресів!

Монастирський Братчик

В Дженуї, в італійському місті на могилі сенатора Спінолі видно такий напис: "Тут спочиває Петро Спіноля, великий богач, що вважав своїм найбільшим нещастям, що не міг належати до законного згромадження, а в годині смерти випросив собі цю надзвичайну ласку, що знайшов останній упокій між монастирськими братчиками." Коли читати ці нагробні слова, якась задума огортає людину. Чому та визначна, багата особа була невдоволена зі свойого щасливого становища, а бажала покірного стану монастирського братчика? Видно, що своїм умом пізнала й серцем глибоко відчула, що в життю все скоренько минає, та що ніщо так дуже не є вартісне, як те, що заслугує на цінення в годині смерти. А пізнавши велику вартість для вічности стану монастирського братчика, вона його горячо забажала. І чого той визначний і релігійний чоловік бажав при смерти, а на жаль осягнути не міг, те вибирають собі ті благородні душі, що вступають у чернече життя, щоб виконувати покірні обовязки монастирського брата. І справді хоч стан братчика не дуже приманчивий для світського ока, що привикло шукати скороминущої вигоди й розкоші, одначе це стан дуже заслугуючий на вічність. В ньому можна в короткому часі призбирати собі великі скарби, що їх ржа й молі не нищать, яких злодій вкрасти не годен, а якими легко можна купити собі розкоші неба.

Це стан подібний до того, в якому Богочоловік Христос пережив 30 літ. Це стан, в якому можна безнастанно практикувати великі чесноти убожества, чистоти, послуху, покори, терпеливости й праці. Це стан, що не лише у вічності дає нагороду небесного щастя, але вже тут на землі наповняє серце спокоем і радістю та дає духові розкоші.

В монастирського братчика кожний день це безнастанна служба Господеві, що складається з молитви і праці. Монастирський братчик далекий від тих душевних небезпек в яких знаходяться особи світові. Він може легко сповняти Божу волю, користати гойно зі всіх засобів освячення як: молитва, тайни, різні релігійні практики.

Стан монастирського братчика має в дечому вищість навіть над священичим станом, бо в ньому лекше втриматись у покорі, захоронити себе перед неодною небезпекою на яку наражений священик у душпастирській праці, оминути важку відвічальність, що лучиться з обовязками священика, а одночасно в ньому можна мати участь у всіх заслугах апостольських праць, коли особа в тому стані своєю ревною молитвою буде підпомагати душпастирську працю тих отців, що безпосередно трудяться над спасенням душ.

Якщо отже, дорогий приятелю, кличе тебе Бог до цього стану, провірившu самого себе, зголошуйся до монастиря на монастирського братчика. Вимоги не великі. Не треба мати наук, ні маєтків, щоби стати монастирським братчиком. Вистарчить бути доброї вдачі, мати горяче бажання спасти і освятити свою душу та охоту посвятити своє життя на службу Богові в стані монастирського братчика; вистарчить мати добре здоровля та знати, або бодай хотіти навчитись якогось ремесла, чи пожиточного заняття пр. кухарства, шевства, господарства, друкарства і т. д.

Скільки то в Канаді й Америці є українських душ, що їх Христос кличе таємним голосом, кинути світ і наслідувати Його назаретське життя у стані монастирського братчика? Господь кличе!.. Хай кождий молодий юнак добре вслухається в голос свойого нутра при виборі звання чи часом не він саме є тим покликанням. А коли почує Господній голос, хай скоро і рішуче за ним іде, бо лиш тоді, коли піде за Божим званням, не змарнує свойого життя і знайде своє дочасне й вічне щастя.

Хто задумує вибрати собі монаше життя в ОО. Василіян, хай напише листа до Заряду Новіціяту, а дістане всі потрібні й точні інформації.

Адреса:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

У випадку зміни адреси просимо передплатників "Світла" негайно про се нас повідомити й подати точно свою стару й нову адресу. **"Світло"**

РЕЛІҐІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Щоб надати папі авторитет, католики говорять, що св. ап. Петро був у Римі, що він був римським епископом і першим папою, що рядив римською Церквою через 25 років і що в Римі поніс мученичу смерть. Та на те все нема найменшого доказу. Про те не згадує нічого ні рання історія, ні Діяння св. Апостолів, ні послання св. ап. Павла ані послання самого ап. Петра. Значить, треба дуже сумніватися, чи ап. Петро був коли в Римі. А коли б навіть припустити, що ап. Петро був колись у Римі, то він міг прибути туди тільки на дуже короткий час перед своєю смертю. Тому не можна твердити, що він був першим римським епископом чи папою, а до того, через двадцять і пять років.

ВІДПОВІДЬ: От таке говорять у своїй ворожости до католиків деякі протестанти, а за ними повтаряють наші автокефальники. (Православний Вістник ч. 12. Великі Роковини, ст. 43-44). Історична правда про побут св. Петра в Римі й його епископство та мученичу смерть тамже дуже їм не до вподоби й тому вони намагаються її заперечити, або бодай піддати в сумнів. Кажуть вони, що все те видумали католики, щоб надати папі авторитет. Та це неправда. Перебування св. Петра в Римі не є ніякою видумкою католиків, а доказаним історичним фактом і то так певним, що навіть некатолицькі історики й критики силою достовірних історичних свідоцтв є приневолені його приняти за правду. Ось нам кілька висказів протестантських істориків і критиків:

Ґізелер у своїй історії Церкви каже, що це тільки через партійну полеміку з католиками хотіли деякі протестанти перечити, що Петро навіть не був у Римі. Визначний протестантський критик проф. Гарнак говорить таке: "Мученичу смерть Петра в Римі колись оспорювано з тенденційно-протестантських, а опісля з тенденційно - критичних пересудів... що це одначе було помилкою воно нині як в день ясне кожному незасліпленому дослідникові." "Сьогодні ми знаємо, що той побут є добре доказаним фактом."

Знову інший протестантський дослідник Ліцман, по солідніи прослідженні всіх історичних джерел, у своїм творі "Петро й Павло в Римі" прийшов до висновку, що годі про те сумніватися, що св. Петро був у Римі й там помер мученичою смертю.

А Вистон написав такі слова: "Що св. Петро був у Римі є так ясним у християнській старині, що аж стидно для кожного протестанта признати, що були колись такі протестанти, що це заперечували."

Neander, Scaliger, Usher, Grotius, Mynster, Olshausen, Credner, Wieseler, Jaffe, Bleck, Cave, Cludius, De Wette, Hales, Hildenfield, Lardner, Machnight, Mangold, Meyer, Renan, Steiger, Whitby — це тільки деякі імена вчених некатоликів, протестантів і раціоналістів, що без вагання признають за історичний факт побут св. Петра в Римі.

Лиш загорілі релігійні сектанти, або недоуки можуть ще тепер, по основних дослідах, перечити або в сумнів піддавати так певну й доказану історичну подію, як побут св. Петра в Римі.

Що св. ап. Петро був у Римі, там працював і помер доказують численні історичні докази. Наведемо тільки важніші:

1. Свідоцтво Св. Отців і церковних письменників з перших трьох століть.

Св. Кипріян (к. 200-258) називає римську Церкву Петровим Престолом, (Лист 55 до Корнилія). Тертуліян (к. 160-222/3) каже, що римська церква щаслива, бо її разом із всією наукою дали свою кров апостоли, де Петро в своїх муках уподібнився до Господніх страдань. Катальоґ Ліберія, якого перша частина походить з 3 стол. ставить св. Петра як першого епископа в Римі. Климент Александрійський (к. 150-212) каже, що св. Петро проповідував евангеліе в Римі і на просьбу римлян списав його св. Марко. Оріґен (185-254) подає, що св. Петро прийшовши до Риму був розпятий на хресті головою в долину."

В другім столітті св. Іриней, (к. 140-202), епископ люґдунський, що дуже старанно прослiджував правне наслідство епископів по різних церквах, у своїм творі: "Проти єресей" виразно пише, що Петро й Павло в Римі проповідували евангеліе, основали Церкву, а потім епископство передали Лінові, папі.

Десь між 166-175 роками Діонізій, епископ Коринту в своїм листі до папи Сотера пише, що оба апостоли Петро й Павло прийшли до міста Коринту кидаючи насіння евангельської науки й оба разом пішовши в Італію, в тому самому часі понесли мучеництво.

Кілька літ пізніше, десь коло 200 року за папи Зефірина, римський священик Гаюс в своїй книжці проти сектанта Прокла пише, що в Римі у Ватикані чи при дорозі до Остії може йому показати гроби апостолів Петра й Павла, що цю церкву основали.

З апостольських Отців св. Ігнатій мученик (†107 р) зі Смирни пише в листі до римлян таке: "Не як Петро й Павло вам приказую. Вони апостоли, я ж засудженець". З цих слів виходить, що оба згадані апостоли мали до римлян авторитетне відношення, а це можливе тільки тоді, як вони осо-

(Продовження на стор. 5)

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 33:1-20.

Помирення Ісава з Яковом. Яків поселюється в Сихемі.

1. Споглянувши же Яків своїми очима побачив, це ж Ісав, брат його йде й чотириста чоловіка з ним; і розділив дітей між Лію і між Рахиль і двох рабинь.

2. І поставив обидві рабині й їхніх синів зпереду, Лію ж і дітей її позаду, а Рахилю і Йосифа напослідку.

3. Сам же вийшов попереду них; і вклонився до землі сім разів, перше ніж зблизився до свойого брата.

4. І прибіг Ісав на зустріч йому й обнявши його припав йому на шию й поцілував його; й плакали обидва.

5. І споглянувши Ісав побачив жінки й діти й каже: Що же ці в тебе? Він же каже: Діти, що їх дарував Бог рабові твому.

6. І приступили рабині й діти їх і вклонились.

7. І приступила Лія теж із дітьми своїми й уклонилася; а потім приступила Рахиля і Йосиф і вклонились.

8. І каже: Пощо ж у тебе ці полки, що я з ними зустрівся? Він же каже: Щоб знайшов раб твій милість перед тобою, пане.

9. А Ісав каже: У мене доволі, брате, нехай буде тобі твое.

10. І каже Яків: Коли знайшов я ласку перед тобою, прийми дари з моїх рук, бо я так побачив твое лице, як би хто побачив лице Бога й будь мені милостивий.

11. Прийми мое благословення, що я приніс тобі, бо помилував мене Бог і всього в мене доволі. І присилував його й взяв він.

12. І каже: Вставши, рушаймо просто.

13. І каже йому: Пан мій знае, що діти дрібні й вівці й тільна худоба в мене; як же пожену їх один день погине вся скотина.

14. Нехай пан мій іде попереду раба свого, я ж підкріплюся в дорозі повільним ходом худоби, що переді мною і дітвори, поки не прийду до мого пана в Сір.

15. І каже Ісав: Оставлю з тобою кілька моїх людей. Він же каже: Пощо воно? Вистарчить, що знайшов я милість перед тобою пане.

16. Вернувся же Ісав того дня своею дорогою в Сір.

17. А Яків пішов у Шатра й поставив там собі домівку, а свойій скотині поробив шатра; тому то назвав те місце: Шатра.

18. І прийшов Яків у Салим, місто сихемське, що є в ханаанській землі, як вернувся був із сирійської Мезопотамії; і осадовився перед городом.

19. І купив частину поля, там де постався свое шатро, у Емора, Сихемового батька за сто ягнят.

20. І поставив там жертівник і призвав Бога Ізраілевого.

ПОЯСНЕННЯ

1-2. Яків не знав напевно, чи його брат Ісав позбувся свойого гніву й ненависти до нього й боявся, що готов його стрінути ворожо й тому для обережности розділюе на гуртки свою родину й майно. Рахилю й свого сина, найдорощі собі особи поклав напослідку, щоб у разі якої небезпеки, могли легко спастись утечею.

3. Сам же вийшов напепед них і вклонився сім разів падаючи на коліна й похиляючи голову. Цим робом хотів показати свою пошану до свойого старшого брата й прихилити собі його серце.

4. Час, а ще більше Г. Бог своею ласкою змінив серце ненависного Ісава й з ворога зробив його щирим другом Якова.

5. Яків вважае діти, хоч їх було багато, Божим даром. Так само думають завсіди люди віруючі й побожні.

8. Ісав питаеться, що мають значити ті отари, що їх він стрінув? А Яків відповідае, що це дарунки для нього в доказ своєї приязни й зичливости до нього й щоб вієднати його приязнь для себе.

9. Ісав наче хоче сказати: Не потребуеш шукати в мене помирення подарунками, бо я з тобою вже добрий і без подарунків помирився.

10. Твое лице, повне ласкавости для мене, видалось мені так величаве й збуджуюче довіря, що воно було подібне до обличчя ласкавого Бога, коли являвся людям. Тим Яків хотів виразити свою велику радість з примирення з Ісавом.

11. На доказ повного помирення Яків просить приняти від нього "благословення", цебто дар, частину дібр, що їх мае з Божого благословення і які жертвуе йому з побажаннями й молитвою, щоб Г. Бог благословив його.

12. На знак повного помирення Ісав хоче товаришити Яковові в дорозі. Яків однак відказуеться від цієї опіки, що йому хоче дати його брат. може тому, що все ще побоювався Ісава, а може тому, що вповаючи на Божу опіку не відчував потреби іншої опіки.

17. У Шатра. Та місцевість по евр. називалась Суккот, це є шатра, намети.

18. Салим походить від еврейського слова "шальом" — мир, здоровля. З огляду на те, що місто Салим є занадто віддалене від Сихем, толкователі є тої думки, що тут Салим не є назвою міста, а означае те, що Яків по довгій і небезпечній подорожі прийшов з Мезопотамії **в здоровлю і спокою** до міста Сихем у ханаанській землі.

19. Сто ягнят. Яків за частину землі дав або сто ягнят, або сто штук монети з вображенням ягняти.

20. Бачимо з того, що Яків був глибоко-релігійною людиною і почитав Бога не лиш своїм духом, але й зовнішно обрядами й жертвоприносами. Тим вислужив собі ту ласку, що Г. Бог його любив і особливо ним опікувався в усіх обставинах його життя.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС НАВЧАЄ ПОКОРИ Й ПОБОЖНОСТИ.

(Притча про митаря і фарисея)
(Про головні гріхи й чесноти їм противні)

До Ісуса Христа приходили горді фарисеї, що мали себе за побожних, а іншими погорджували. До них сказав Ісус Христос таку притчу:

До церкви увійшло двох людей: один фарисей, а другий митар. Фарисей став на переді й так молився: Дякую Тобі, Боже, що я не такий, як інші люди, розбійники, несправедливі, або як той митар. Пощу два рази в тиждень і даю на Боже десятину з усього, що маю. А митар, що стояв здалека, не смів ані своїх очей піднести до неба, але бився в груди й молився: "Боже, милостив будь мені грішному". І сказав Христос: " Кажу вам, що митар вийшов до дому оправданий, а фарисей ні. Бо хто себе вивисшуе, буде понижений, а хто понижуеться, буде вивисшений."

* * *

Котрі є головні гріхи?

Головні гріхи е отсі сім: 1) гордість, 2) лакімство, 3) безстидність, 4) завість, 5) неуміреність, 6), гнів, 7) лінивство.

Чому ці гріхи називаемо головними гріхами?

Ці гріхи називаемо головними, бо вони е наче джерела, з котрих випливають многі інші гріхи.

Котрі чесноти е противні головним гріхам?

Чесноти противні головним гріхам е отсі: 1) покора, 2) щедрість, 3) стидливість, 4) зичливість, 5) уміркованість, 6) лагідність, 7) ревність у добрім.

Поучення: Пояснення головних гріхів.

1. Гордий перецінюе сам себе й хоче, щоб і інші його відзначували, цінили та поважали більше, ніж він заслугуе.

2. Лакомий дбае тільки про майно й гроші, та готов навіть обманути або взяти чуже, щоб самому збогатитися.

3. Безстидний любуеться в поганих, безстидних думках, словах і ділах.

4. Зависний не хоче, щоб іншому було добре, і сумуе, коли іншим ведеться краще, як йому.

5. Неуміреиний ні в чому не мае границь, головно любить забагато їсти й пити.

6. Гнівливий за щонебудь гніваеться, лае других і мститься на них.

Стережімся в свойому життю тих поганих гріхів!

АЙНШТАЙН КЛОНИТЬ ГОЛОВУ ПЕРЕД КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ

Славний математик, фізик і астроном, творець теорії релятивности, Алберт Айнштайн, що передше за добрих часів не думав ні не згадав про Церкву й Бога — тепер, прогнаний з Німеччини й переслідуваний, прилюдно заявив, що тільки одна Католицька Церква в Німеччині станула відкрито в обороні волі.

Коли всі наукові заведення й протестантські установи в Німеччині замовкли з моментом приходу до влади Гітлера, тільки одна Католицька Церква не була глуха й німа в той час.

Ось що він каже дослівно: "Досі я ніколи не займався Церквою. Але тепер я подивляю Церкву й став її горячим приклонником, бо вона одинока мала відвагу стати до боротьби за духову правду й моральну волю!"

ДЛЯ ЦЕРКОВНИХ ХОРІВ:

Літургічні мельодії
на 3 і 4 голоси на мішаний хор (25 кусників) з додатком церковних пісень (8 кусників)
Уложив о. Володимир Стех ЧСВВ
Ціна $1.00.

СЛУЖБА БОЖА
на мішаний хор,
партитура найкращих кусників (21), на кожний голос осібно.
(Гектографована відбитка)
Ціна $1.50.
Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers
Mundare, Alta., Canada.

РЕЛІГІЙНІ ЗАКИДИ

(Продовження з ст. 5)

бисто були в Римі й їм розказували своєю апостольською повагою.

Під кінець першого століття (95-96 р) св. Климент римський, що по свідоцтву св. Іринея (Проти ерес. 3, 3, 3) був третим наслідником св. Петра і сучасником апостолів у свойому листі з Риму до церковної громади в Коринті пише про страдання і смерть св. ап Петра й Павла й каже, що вони разом із другими мучениками стали "між нами" прекрасним прикладом.

Всі ці однозгідні свідоцтва з різного часу й краю, від осіб поважних, образованих, що жили в перших віках християнства і знали їх краще від нас є зовсім вистарчаючим доказом, що св. Петро й Павло були в Римі. Це смішне й нерозумне припускати, щоб всі вони були людьми некритичними і дались обманути, або хотіли нас обманути. Якщо б такі докази були невистарчаючі, то хіба треба б послідовно заперечити або сумніватись про цілий ряд інших фактів, що мають за собою далеко менше історичних свідоцтв.

2. Доказ з послання св. ап. Петра

В першому свойому листі пише св. Петро такі слова: "Поздоровляе вас церква, вибрана з вами, що в Вавилоні й Марко, мій син." (5:13). Тут під Вавилоном не можна розуміти того стародавного халдейського міста над рікою Евфратом, що в часах св. Петра лежало в руїнах (Страбо, Пліній, Флявій) ані також мало кому відомого місточка того ж імени в Єгипті, бо нема найменших свідоцтв, щоб там коли ап. Петро проповідав і організував визначну й всім знану церковну громаду; Вавилон про котрий говорить св. Петро, де була визначна церковна громада, мусіло це бути таке місто, що його можна було порівнати зі старинним славним колись Вавилоном у Азії. Що це за місто? В часах св. Петра жиди й християни називали Вавилоном Рим столицю тодішного світа й велике місто, славне зі свойого зіпсуття. (пор. Обяв. 14: 8; 17:5. Евсев. Церк. Іст. 2, 15)

І зміст послання це потверджуе. В ньому св. Петро легенько натякуе на грозяче переслідування християн і заохочуе азійських християн до мужности й геройства в терпіннях. А про це все міг він лекше довідатись коли був у Римі, осередку римської імперії, як у Вавилоні в Азії, що був під Партами. Рівнож ап. Петро згадуе в листі Сильвана й Марка, що були передше товаришами в подорожах св. Павла і були знані малоазійським громадам. Св. Петро, пишучи лист з Риму, мабуть щоб не виявити ворогам місця свойого побуту, вжив у поздоровленні замість Риму символічної назви: Вавилон. Таке толковання приймають не тільки католики, а й много некатоликів. Так отже зі самого послання св. Петра маемо доказ про його побут у Римі.

3. Доказ з археольогічних дослідів.

Писані свідоцтва потверджують, ще досліди над старинним Римом і катакомбами. Над гробами обох апостолів у Римі цісар Константин казав вибудувати величаві церкви, а в катакомбах е повно образів св. Петра а також написів, головно в катакомбах Прискили, де згадуеться про св. Петра вже на початку 2 століття.

4. Доказ з богослужебних книг східної Церкви.

Дальшим доказом е також і цей факт, що крім одного Риму ніодне друге місто в цілій християнській давнині не величалось тим, що в ньому провів останні літа верховний апостол і що в ньому помер та що воно мае його мощі. А за те схід й захід часто називае Рим столицею св. Петра, й до Риму від найдавніших часів їдуть паломники, щоб помолитись при гробі св. Петра. В богослуженнях величаеться св. Петра, що пробував у Римі як епископ і там помер мученицькою смертю. Для приміру ось кілька таких висказів із наших богослужебних книг:

"Кіими духовними пісньми похвалим Петра й Павла... Рима світлая удобренія". (Стих. на веч. 29. VI). "Петре каменю віри, Павле похвало вселенния, от Рима сошедшеся, утвердіте нас." (Іпак. на утр. 29. VI). "Рима же ти бил еси первий епископ, превеликаго градов слава і похвала і церкве Петре утвердженіе..." (На хвалитех 1 стихира, 30. VI.).

Отже православні автокефальники повинні принайменше шанувати ці свідоцтва богослужебних книг східної Церкви й проти них не виступати. Тим більше, що давніші православні, хоч проти Риму видвигали різні закиди, то однак так були переконані про побут св. Петра в Римі й його епископство, що не важились навіть цього оспорювати.

5. Закиди противників е нестійні.

Цих доказів противники не тільки, що не годні опрокинути, але на доказ правдивости свойого твердження не мають ані одного позитивного доказу. Їх найбільшим доказом є те, що в Діяннях Апостольських, та в листах св. Павла нічого не згадуеться про побут св. Петра в Римі. Та цей доказ з мовчанки не витримуе критики.

Правда, що в Діяннях Апостольських нема нічого згадано про побут св. Петра в Римі та це нічого не доказуе. Св. Лука розказавши в Діяннях Апостольських про початки християнської Церкви від гл. 13. описуе передусім життя і діяльність св. Павла, а не обох апостолів. А навіть не все описуе зі життя св. Павла. А може він і навмисне не хотів згадувати про побут Петра в Римі, бо вважав невказаним подавати в тих небезпечних часах місце пробування голови Церкви. Отже тут мовчанка нічого не доказуе, коли маемо другі численні свідоцтва, що говорять нам про побут св. Петра в Римі.

Св. Павло нічого не згадуе в своїх листах про ап. Петра, бо загалом він не мав у звичаю поздоровляти у своїх посланнях епископів даної місцевости, а може й він також уважав не вказаним це робити. А могло бути й таке, що коли св. Павло писав листи з Риму чи до Риму, то саме в тому часі міг св. Петро бути відсутним в Римі, бо хоч це правда, що св. Петро був у Римі й довго управляв тамошньою Церквою, то однак і це е правдою, що він там не сидів увесь час. а подорожував як апостол і в Римі зариджував церквою через своїх епископів-помічників Ліна й Климента, пізніших папів. Отже тут мовчанка в листах св Павла нічого не доказуе. Противно в листах є деякі натяки, з яких можна робити висновок, що св. Павло знав про перебування і епископство св. Петра в Римі.

Св. Павло у своїм листі до римлян стверджуе факт, що вже перед його приходом до Риму була зорганізована церква, якої віра голоситься по цілім світі (Рим. 1:8) і при кінці листа виправдуеться, що писав до них сміливіше (15: 15) бо досі не звик був будувати на чужій підставі а волів радше проповідувати тим, що їм ще незнане евангеліе Христове (15:20-21). Длятого й був зупинений нераз прийти до них. "Тепер же — каже він не маючи більш до діла в цих сторонах, а маючи бажання прийти до вас від многих літ, як тільки виберуся до Еспанії, надіюся по дорозі побачити вас і що ви мене проведете туди, коли вперед вами трохи натішуся." (Рим. 15:23-24.). Отже св. Павло признае, що хтось перед ним зорганізував визначну Церкву в Римі й він іде до них тільки натішитися. А що по свідоцтві св. Ігнатія, Іринея і других нема церкви без епископа, то з цего слідуе, що вже перед приходом св. Павла в Римі був епископ. Хтож ним був?

Старинні катальоги римських епископів, яких багато було в Церкві східній і західній, а які опираються на найдавнішім переданні, подають однозгідно, що першим римським епископом був св. Петро. Такі катальоги маемо в творах св Іринея, Евсевія, Епіфанія і других. І тому в старині християни називали римський престіл завсіди престолом св. Петра, апостольським престолом. Зі сказаного бачимо як неправдивий і безосновний е закид противників, щодо побуту св. Петра й його епископства в Римі.

Щодо числа літ, як довго перебував св. Петро в Римі вже нема ясних і однозгідних свідоцтв і тому погляди істориків е розбіжні. Однак та думка, що св. Петро був римським епископом через 25 літ мае за собою досить поважні докази, головно свідоцтво св. Єроніма й солідного історика з IV ст. Евсевія Кесарійського.

Так отже стоїть справа в світлі історичних документів і дослідів. Висновок з цього е такий, що коли св. Петро отримав від Христа верховну власть у Церкві і був римським епископом, то римські папи, як його правні наслідники кромі епископського уряду е переемниками також верховної власти в Церкві, власти, що мае до кінця світу тревати в Христовій Церкві й що всі християни е обовязані тій власти римських папів підчинятися.

МОЛОДІ ПОДРУГИ
Матвій Палцат і Параскевія Ахтимійчук.

В Чипмені, дня 20. червня, відбулося вінчання п. Матвія Палцата з Ст. Майкел і Параскевії Ахтимійчук з Чипмену. Службу Божу за вінчаних відспівав Впр. о. Лесюк, а відтак перевів шлюбну присягу. При чім гарно їм пожелав і заохотив до християнського сповнення своїх обовязків в новім стані життя. Молода пара, що походить з дуже добрих родин, каже надіятись нам, що вони обидвое будуть взірцевими членами парохії Восток, де вони тепер на стало замешкали.

Молодим і дорогим нашим молодятам і їх родичам сотвори Господи многая і благая літа!

ПРИГАДКИ

7. VII — Нед. 3 по Сош. Різдво св. Івана Хрестителя і Празник Серця Христового (перен. з 5. VII). Служба воскр. опускаеться. Всеночне. На утр. ев. Ів. зач. 36. На Сл. Бож. Тр. Серця Хр. і Предт. Слав. Предт. І нині Серця Хр. Прок і Прич. Серця Хр. і Предт. Ап. зач. 306 і 112. Єв. Ів. зач. 9 і 10. і Луки зач. 1. з переступ.

12. VII. — Пятниця 4 по Сош. Верховних Апост. Петра й Павла. Всеночне. На утр. Єв. Івана зач. 67. На Сл. Бож. Ап. зач. 193. Єв. Мат. зач. 67.

14. VII. — Неділя 4 по Сош. Глас 3. Єв. утр. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 93. Єв. Матея зач. 25.

Піст Петрівка й Заборонений час на танці, весіля і музики до 11. VII.

Місячне наміредння: Евхаристійні Конгреси.

Місійне наміредння: Більше покликань до місійної праці.

Відміни місяця: Нів 5. VII. Перша кватира 11. VII.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

СМЕРТЕЛЬНА ХОРОБА Й СМЕРТЬ МАТЕРІ СВ. ТЕРЕСИ

На пятому році життя Св. Induced Тересі важко захорувала мама. Щоб малій Терені заощадити болісних переживань на вид слабої мамусі,відпроваджувано її разом зі сестрою Селінкою на день до одного дому приятелів родини. З того часу св. Тереса згадує нам у своїй життеписі таку подію:

Підчас дня, попри всі забави, що їх нам старалися зробити, наша думка була заедно коло нашої любої мамусі. Пригадую собі, що одного разу, як Селінка дістала гарну броскву, вона нахилилася до мене й сказала: Ми її не будемо їсти. Дамо її нашій мамусі! Та на жаль, наша люба мати була вже за слаба, щоб їсти овочі землі. Вона вже лише в небі мала бути насичена славою Бога. Мала там пити разом з Ісусом таїнствене вино, що про нього Він говорить у своїй останній вечері, коли обіцяе нам, що поділиться ним з нами в царстві Отця свого. (Історія одної душі, розділ 2).

Та ще одну радість на землі мала зазнати ця мати, що така дбайлива була про добре виховання своїх дітей. Найстарша її донька заедно ще була для Селінки й Терені за вчительку. Вже прийшли вакації. Марії прийшло на думку, щоб для заохоти своїх сестричок та й для потіхи батьків зробити дома на закінчення школи щось неначе роздачу надгород. Ось як вона описала цілу ту подію в однім листі до своеї тітки в Лізіе. "Запевняю вас, що все було гарно зроблене. Я прикрасила свою хатину гірляндами барвінку, поперeплітуваними китицями рож. Що якусь віддаль корони квітів були розвішені. Паркет закритий був диваном, два фотелі чекали на предсідників тіеї "святочної хвилі", на татка й нашу мамусю.

"Так, тіточко, мамуся також хотіли бути при тім... Наші обі маленькі були біленько одіті й треба було бачити, з якою святочною повагою й радістю вони приходили по свої книжки й свої надгороди. Татко й мамуся розділювали надгороду, а я викликувала свої учениці." (Л. з 9. VIII 1877). Ця остання вістка до її брата в Лізіе була з дня 16-го серпня. 26-го треба було подбати про останні св. Тайни. Сам Людвик мав тільки сили, що пішов до церкви й товаришив сюди й назад Спасителеві Ісусові, що прийшов до його подруги, щоб її скріпити на останню дорогу. Св. маслосвятіе принесло тій, що вже відходила, свої особливіші ласки очищення й обнови. Тереня була при тім. Вона відчувала, що тут мае відбутися торжественне прощання-розлука, але що її геройська мамуся через милосердя Боже не лишить її на завсіди, як піде до Бога.

"Зворушаюча церемонія останнього помазання, пише вона, врилася в мою душу. Ще тепер бачу те місце, де мене поставили на коліна, ще тепер чую плач нашого бідного татка." (Історія одної душі, розділ 2).

Так приготувана душа її матери зірвала свої окови 28 серпня 1877 р. пів години по півночі, Вона пережила тут сорок шість літ серед праці й досвідів. Вони однак після її відходу в друге життя давали запоруку на великий мир у раї. (Діти її, сьогодні монахині, пригадують собі дуже добре, що зараз після смерти на обличчі їхньої дорогої матери розлилася небесна радість і спокій).

Заки ще тіло її зникло на завсіди сперед очей Терені, батько взяв дитятко на свої руки. "Ходи, сказав, поцілуеш останній раз свою дорогу мамусю!" Сирітка без слова притулила свої устонька до зимного чола.

Ця маленька дівчинка, колись така жива, така заедно усміхнена, така щаслива життям, тепер здавалося, нагло перемінилася й дозріла вже через страшну зяву смерти. Вона не плакала. Лишили її були хвилиночку саму. Вона сама стояла перед труною-домовиною, що її принесли до сіней. Вона ще її ніколи не бачила. Та однак замісць утікати перед нею, вона довго, сумно оглядала похоронне деревище, підносячи високо голівку, щоб її зміряти й призвичаїтися з цією вузенькою домовиною, що е останнім домом кожної людини. Вона мала тепер сховати на завсіди її матір.

Після похоронних обрядів, що відправилися в церкві Матери Божої, ціла родина зібралася в домі, що був убраний жалобою. "Ми зібралися всі пять, каже Тереня, поглядаючи на себе зо смутком. Наша служниця, бачучи нас таких, була пройнята спочуттям і звертаючись до Селінки й до мене сказала нам: "Бідні маленята, ви вже не маете мами!"... Тоді Селінка, кинулася в обійми Марії та закликала: "Тоді ти будеш мені за маму!" Я, що звикла була в усім наслідувати Селінку, хотіла так само зробити як вона. Але подумала, що Павлина може через те мати жаль і чутися опущена, як і вона не буде мати донечки. І тоді поглянула я на неї ніжно та кладучи свою маленьку головку на її серці, сказала собі: "Для мене ж ти, Павлино, будеш мамусею!" (Істор., розд. 2).

Дитина, що мала чотири й пів року, не могла тоді додуматися, в якій мірі осьта, що вона її собі вибрала за маму, буде нею-для неї. Не знала, якого духовного провідника приготовляла для неї Божа доброта в особі Павлини.

Обидві старші сестри відразу зачали змагатися, щоб виконувати добре свою ніжну задачу й щоб так зменшити для обох найменших діточок наслідки нещастя, яке знищило їхне родинне щастя, рай.

Дні, що прийшли по похоронах, були самотні й сумні. Одинокий прохід родини, що була в жалобі, були відвідини цвинтарища. Пан Мартін закінчив остаточно звинення своеї торговлі. Всі його вільні хвилини пішли на ті клопоти й подібні до них. При них була ота заедна журба: що буде з його сиротят, особливо з тих найменших дочок, що стратили тепер маму?

Його приятелі в Аленсон і дальша родина радили йому по свойому й обіцялися йому помагати в вихованні дітей. Але їхні ради не годилися з його строгими засадами. Він їм красно подякував.

Тоді однак пригадав собі, що його подруга при самій смерти, коли вже й говорити не могла, звернула була на свою братову свій благальний погляд, неначе хотіла б так поручити її свої діти. Пані Ґерін обіцялася, що буде для її доньок за матір. Рішився отже зажурений батько скористати з любої жертви своїх рідних з Лізіе.

Для нього самого ця жертва була тяжка. Він мусів розпрощатися з приятелями своеї молодости, зо своїм "павільоном", з усіми відносинами й усіми привичками. Передусім він мусів покинути свої любі гроби. Однак не завагався, але попросив брата помершої, пана Ґерін, щоб винайшов у Лізіе якийсь дім, досить просторий, де б можна було примістити вигідно діточок.

Вже 10. вересня затишок був знайдений. Приготування скоро покінчено. Пан Мартін остав сам іще на час у Аленсон, щоб упорядкувати свої справи. Від першої однак половини листопаду примістив свої донечки на місці, що його захвалював їм пан Ґерін. Воно називалося милою назвою: Біісонет, по нашому: "Ґайок".

ЛІЗІЕ. — "ҐАЙОК"

Лізіе — громадка мальовничих домів з високими, острими дахами. Високо понад них стріляе в гору гостра вежа й фасада готицької катедри-собору. Це маленьке, меляхолійне місточко, хоч окружене зеленю й веселими, квитучими городами. Тут схоронилася родина Мартін після великої своеї жалоби в Аленсон.

Перше враження молодих дівчат було сумне, коли вони там приїхали. Крім того, що вони всюди несли за собою згадку на свою дорогу, померщу мамусю, — задимлені доми, в Лізіе, високі комини хат, понад тим усім густі мряки, це все на думку дітей було зовсім противне до милих домиків Аленсону.

Сама лише маленька Тереня покидала без жалю свій рідний дім при вулиці св. Власія. Вона пізніше оскаржуе себе сама, виправдуючи себе: "Діти люблять зміну." Знову ж усміхнені й любі обличчя, які чекали на них на порозі вуйкового дому не дали запасти глибоко в серце цьому прикрому враженню старого міста.

Дім пана Ґерін стояв на розі Великої Вулиці, на перехресті доріг, що тепер називаеться площею Тіерса. Ми вже знаемо пана дому. Додаймо однак до попередних черт ще кілька.

Пан Ґерін у тім часі ще провадив свою велику аптику. Росту був середнього, черт виразних, бистрого погляду, говорив чисто й виразно. Це все вказувало на його незахитану вірність. Він був християнин з свого роду, духа щирого й сильного. Свої старання він розтягав широко поза обсяг свого заняття. Якийсь час він віддавався релігійним студіям, щоб колись стати полемістом, якого боялись вороги Церкви. В житті родиннім мав серце незмінчивої посвяти. Легко дався зворушити, але й сталий був у приязні.

Його подруга була повна чувственної прихильности й готова завсіди до послуг. Вона була наче промінь тихий, але трошки холодний, у тім домі, що виглядав дуже поважний і трохи строгий. Походила з родин основно побожних, які колись дали Церкві священиків і навіть мучеників. Відтак вона, Селіна Фурнет, стала, як знаемо, найблищою приятелькою своеї братової. Її обітниця, що вона буде за матір для дітей пані Мартін, осолодила останні хвилини вмираючої. Пані Мартін передусім однак числила на випереджаючу любов доньок братової Іванни й Марії. Вони мали принести трохи радости своїм найменшим сестріницям, що стали сирітками.

Зустріч була дуже сердешна, навіть ніжна. Пані Ґерін чекала з доньками на порозі дому на пять вигнаниць, яких приводив їх вуйко. Тереня найбільше відчувала чужину, бо ж вона перший раз приходила до Лізіе. Але пестощі її тітки скоро викликали усміх на її незаляканім обличчі.

Після спокійної ночі відпочинку переведено сиріток до їхнього нового дому.

(Далі буде)

Читайте, Передплачуйте й Поширюйте "СВІТЛО!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СКАРО, АЛТА. — ОКРУЖНИЙ ЗІЗД БУК-а.

На Зелені Свята, 15 і 16 червня, величаво відбувся в нас Зізд БУК-а. В суботу вечером відправлено всеночне. Проповідь мав Всеч. о. М. Пасічник. Опісля в поблизькім Народнім Домі отворено Зізд. Голова місцевого відділу п. Никола Козяк привитав присутних, висказуючи свою радість та вдоволення іза Зізду в тій околиці. По нім п. Іван Косюр, голова БУК-а на Алберту мав вступне слово, в якім ясно представив конечність співпраці зо священиками, щоб дійти до бажаної мети.

Пан Косюр попросив до слова о. А. Химія провідника БУК-а Албертійської Секції. Отець провідник, ясно підчеркнув ціль Зізду й користи, що їх повинні ми витягнути з нього. Слідуючим бесідником був о. Пасічник. Він підчеркнув потребу співпраці членів у Народних Домах та користання з місцевих бібліотек. По промовах була фільма.

На другий день 16 червня, велике число людей приїхало з дальших кольоній. Рано відправлено 3 тихі Служби Божі. В год. 10.30 зачалася співана Служба Божа з діяконами. Правили Впр. о. Н. Саварин, Ігумен мондерського монастиря. Діяконували о. М. Кокут і о. М. Пасічник. При помочі голосників передавано відправу присутним на дворі. Хор зі Скаро, під проводом п. Івана Войтаса, гарно співав

По Службі Божій був обхід з Найсв. Тайнами. Відтак в Народнім Домі був спільний обід. На дворі взято кілька знимок. Тут також відбулися дуже цікаві і добре виконані акробати наших хлопців зі школи Павлас під вмілим проводом учителя п. Андрія Юхима

Потому зачалися промови Слідуючі особи дуже цікаво, річево і переконуючо говорили на Зізді: п. Іван Косюр про спосіб співпраці в БУК. п. Іван Козяк, організатор молоді, про конечність релігії у вихованню Молоді, п. Стефан Німчук, місцевий секретар БУК-а, про користи співпраці; п. Григорій Ганин про потребу зміни календаря, о. М. Когут ЧСВВ. про конечність заінтересованяся молодю, панна Магда Мальована про пресу, п-а Евгена Садова про народню пісню, п. Д. Гуцул про організацію молоді при БУК. Вкінці Впр о. Химій зібрав усе сказане й заохотив всіх до щирої, витревалої праці. Гучними оплесками привитано Впр. о. Н. Саварина і з великим зацікавленям слухали їх цінних слів. П. Н. Андріїв, гість з Чипмену й заступник голови БУК на Алберту також палко промовив до присутних, закликуючи всіх до співпраці в нашій організації. Іван Німчук, піонір околиці Скаро коротко, а гарно висказав свої рефлексії зі Зізду та про зміну календаря. Гимном "Ґад сейв да Кінґ" і "О Україно" закінчено Окружний Зізд.

Присутний.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Храмовий празник. Греко-католицька церква в Вегревил е посвячена Пресв. Тройці, одначе парохія обходить свій празник у першу неділю по Зелених Святах Цього року празник випав дуже гарно. День був погідний Рано тиху Службу Божу для дітвори відправив о. Л. Джіголик. По литії і утрені співану Службу Божу мав о. парох М. Романович і виголосив проповідь про правдиву Христову Церкву. Опісля був обхід з Найсв. Тайнами, в часі якого старші дівчата несли новий процесійний образ, а діти в сніжнобілім одінню кидали Ісусови цвіти в доказ пошани й любови. Празнична відправа закінчилася умоленням і благословенням Н. Тайнами. По відправі учасники празнику засіли до спільного стола в Парохіяльному Домі. По обіді люди не розходились домів, а весело собі забавлялись і гуторили коло церкви. слухали через голосники пісень, а під вечір приглядались цікавим фільмам між якими були фільми: Коронація Папи Пия XII. Похорон Впр. о. Н. Крижановського й Фінляндія беться

В празнику взяли участь не тільки всі парохіяни, а також багато гостей з поблизьких парохій і чимало наших православних братів. О, коби вони не тільки на наш празник, а завсіди до нас приходили й з нами спільно зеднались у вірі, любові та спільній праці для добра українського народу!

Щира подяка хай буде місцевому Жіночому Товариству, що вложило багато труду до успішного переведення парохіяльного свята!

Крім цеї радісної хвилі слід згадати про сумний виладок, що стався недавно одному з найкращих членів нашої парохії п. др. І. Якиміщакові. Одної ночі, коли поспішно їхав на заклик до хорого, до місцевого шпиталю, покалічився важко й перебувае тепер у шпиталі. Вся парохія співчуває з ним з цього приводу й мае надію, що п. др. Якиміщак, скоро вернеться здоровий до своеї праці.

ДЕЛФ, АЛТА. — Наша парохія два рази в році мае празник, а саме на Введення в храм Пр. Діви і Пр. Тройці. Сего року дня 17. VI. останній празник випав дуже гарно. Перед Службою Божою о. М. Когут посвятив всеночник, що його справила шкільна дітвора й п. Василь Глушак. По богослуженню також посвячено величаву муровану дзвінницю. Багато людей брало участь у торжестві. Взято кілька знимок.

Так то наші люди, хоч тепер тяжкі часи, вміють ставити гарні памятники любови до Церкви й свого обряду. В Старім Краю вороги нищать наші церкви, монастирі, дорогі релігійно-народні цінности, а тут у прибранім краю чесні й побожні українці показують ділом свою жертвенність на піддержування тих цінностей для себе.

Присутний

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Побрались. В місцевій церкві св. Спаса, дня 16 червня подружився п. вдв. Йосиф. М. Лазаренко з панною Оленою Марією Тріска. Шлюбне благословення уділив Впр. о. М. Романович ЧСВВ.

Несподіванка для п. Йосифа Тимчишина. 41 рік минае як з Білевич, бродського повіту приїхав до Канади п. Йосиф Тимчишин і осів в околиці Мондеру. З цієї нагоди родина й знакомі зробили йому приемну несподіванку 22. червня В часі милої забави присутні пригадали старому піонірові його минулі літа, повні важких трудів і пожелали щастя і здоровля ще на многі літа. Йосиф Тимчишин е добрим греко-католиком. Своїми жертвами причинився до будови місцевої парохіяльної церкви й довший час услугував священикам коло престола. Коли тільки в церкві богослуження завсіди бере в ньому участь.

При забаві гості не забули про релігійний часопис Світло й зложили на пресовий фонд Світла $2.55. Збіркою занявся п. Перо Сірацький.

Вельми шановному піонірові бажае також і "Світло" радісних і щасливих днів у осені його життя.

— ГАЙНС КРІК, АЛТА. Тут повстала нова, деревляна греко-католицька церква, збудована зусиллями кількох одиниць. В новозбудованій церкві перший раз відправяв богослуження о. Матей Сіянчук ЧСВВ. на Зелені Свята. Є надія, що нова парохія поволі згуртує більше число байдужих людей і виховае їх на свідомих і діяльних католиків і українців.

ВЕРНОН, Б. К. В справі зміни календаря. Хвальна Редакціе! Прошу помістити в "Світлі" цих пару моїх слів.

Вважаю, що для нае конечною е річчю змінити свій календар і достосувати його до всесвітного. Це буде з користю для нашого народу в Канаді, головно для молодої верстви. Для приміру наведу такий випадок. В одній родині хотіла дочка піти на танець у наш піст. Родичі її цього забороняли. Вивязалась сварка й не обійшлось без проклонів і гріху. Хто на тім утратив, а хто заробив через ту різницю в календарі? Кожному хіба ясне. Молоді кажуть, пощо мають бути подвійні свята? Чи не раз Христос родився і воскрес? В теперішні часи не треба кидати людям непотрібні колоди під ноги. Не можна їм відмовити в тому слушности. Коли усунемо ті непотрібні трудности, що виринають у практичному житті через різницю календаря, то тоді молодь скорше полюбить церкву й буде до неї горнутися. Я переконаний, що зміна календаря вийде нам не на шкоду, а на користь і тому я е за зміною.

Гавриїл Пасічник.

ГИЛЛІЯРД, АЛТА.

Поминки. В четвер 20-го червня родина Луциків справила поминки по своїй помершій матері. Рано відправив у церкві заупокійну Службу Божу Впр. о. Л. Джіголик і на гробі бл. п. Агафії Луцик посвятив памятник та відправив парастас. Опісля відбувся спільний обід у домі п. Михайла Луцика. Підчас обіду о. Лаврентій похвалив родину, що пошанувала так гарно память своеї матері й заохотив до збірки на католицьку пресу. Збіркою занявся Онуфрій Розумяк і Павлюк. Вона принесла $2.70. Гроші вислано на пресовий фонд Світла й Українських Вістей.

ІННІСФРІ, АЛТА. Весільна забава. 15 червня побрались Михайло Вербіцький і Софія Кавич. Повінчав молодих Впр. о. Л. Джіголик.

По Службі Божій і шлюбі відбувся весільний обід у домі Данила Кавича, батька молодої. Впр. о. Л. Джіголик зложив желання молодій парі від родичів і присутних гостей і підчеркнув, що могутнім чинником, що придержуе людей при церкві та помагае до родинного щастя е католицька преса. Присутні зрозуміли цю справу і хоч їх не було багато, то зложили вони на катол. пресу $5.15. Збіркою занялись Юрко Франко й Василь Гнира. Гроші вислано по половині на пресовий фонд Світла й Українських Вістей.

Молодим подругам хай Господь дасть прожити многі й щасливі літа!

ДЕЛФ, АЛТА. Весілля. Дня 20. червня 1940 р. у панства Стаха й Анни Машталер відбулось весілля їх сина Петра, що одружився з Марією, дочкою Івана й Анни Гринів зі Сент. Майкел, Алта.

Весілля відбулось у взірцевому порядку. Найперше гості зійшлися до церкви в Делф на Службу Божу, що її відправив в намірені молодят о. М. Когут ЧСВВ і опісля їх повінчав. По шлюбі всі гості прибули до дому Машталерів на весілля, де всі гарно забавлялись і молодій парі пожелали многих і щасливих літ життя. На цім весіллю присутні не забули також і за релігійний часопис "Світло" й на заклик Н. Петрика зложили на пресовий фонд $3.62. Збіркою занялись дружки панна Палагна Страшок і панна Маргарета Гринів. Всім жертводавцям хай Г. Бог нагородить стократно за їх лепту на пресу, а молодій парі хай дасть веселе й щасливе подруже життя на многі літа.

Н. Петрик.

— Ренфурлі, Алта. Греко-католицька громада в Ренфурлі погодилась на новий календар і просить духовні власти перевести цю конечну зміну в церковному життю.

Поширюйте "Світло"!

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

Липня 2 до 6 — Ричфорд Бридж катехізація дітей.
7. Різдво св. Івана Хрестителя.
Ричфорд Бридж (храм)
Торсбі (храм)
Дейзленд
Липня 10 до 11 Фрінс, катехизація дітей.
12. Св. Ап. Петра і Павла. —
Калмар
Фринс
14. Неділя 4-та по Сош. —
Ледук
Равндгил
Опал
21. Неділя 5-та по Сош. —
Новий Сокаль
28. Неділя 6-та по Сош. —
Голден.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЛИПЕНЬ

7. Неділя, св. Івана Хр.—Куквил. (Белліс) пікнік.
12. Св. Ап. Петра і Павла — Ґлендон, пікнік.
14. Неділя 4 по св. Д. — Редвей, Смокі Лейк св. Параскеви (в обох пікнік).

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

ЛИПЕНЬ

5. Празник Пр. Серця Ісусового
Відпуст у Мондері.
7. Різдво св. Івана Хр. і Прес. Серця Ісусового.
Н. Борщів (храм)
Ламонт
Гиллярд
Нортерн Веллей (празник)
Іннісфрі Возд. Ч. Хр.
12. Св. Апостолів Петра і Павла
ВЕЛИКИЙ ВІДПУСТ У МОНДЕРІ
Дервент (місто).
14. Неділя 4-та по Сош. —
Дервент св. Юра.
Новий Київ
Ренфурлі
Скаро
Веґревил
Тофілд
21. Неділя 5 по Сош. —
Блумінгтон (школа)
Плейн Лейк
Лішор
Краків
Москалики
Чипмен (великий пікнік)
28. Нед. 6. по Сош. і св. Володимира.
Іннісфрі Р. М. Б
Новий Київ
Веґревил
Делф
Ендрю
Мирнам
Восток

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ЛИПЕНЬ

7. Різдво св. Ів. Хрестителя.—
Кенора; Онт.
Брайтставн (празник)
12. Св. Ап. Петра й Павла —
Лейдівуд
Талберг (празник)
14. Неділя 4 по С. св. Духа —
Транскона
Садлов
21. Неділя 5 по С. св. Духа —
Бовсежур
Кенора
28. Неділя 6 по С. св. Духа —
Транскона
Гадашвил

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

КАТЕХИЗАЦІЯ

1-14. Дервент (місто, ц. св. Юра, ц. Вознесення) Медов (школа).
15-21. Блумингтон (школа).
15-28 Петфайндер і Богдан школи.
22-23 Мирнам і Олд Бовелон школи.

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

[illegible] Церковних Річей по [illegible] Перед купном [illegible] по наш каталог [illegible] про наші ціни.

Гросс-Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— Капітуляція Франції. Під страшенним напором німецької армії Франція заломилась. В кількох днях німці розторощили французький опір над ріками Сенa і Марною, заняли Париж [illegible] Мажнота й нестримно покотилися на полудне [illegible] хоч героїчна французька армія [illegible] 16 червня зрезигнував [illegible] Рейно а новий уряд створив маршал Генрі Филип Петен. По довгих нарадах прем'єр Петен [illegible] Німеччину [illegible] Італію [illegible] 18. VI в Мюнхені Гітлер і Мусоліні виробили умови миру для Франції і їх передали французькому урядові. Замирення підписали представники Франції і Німеччини в Компен, на північ від Парижа, там саме, де в 1918 р. [illegible] Фош продиктував условини замирення німцям. Це сталось 22 червня.

Французько-німецьке замирення прийшло на основі такої умови: 1. Окупація більшої частини Франції німецькими військами на час війни. 2. Франція має заплатити кошта німецької окупації й адміністрації на тих землях. 3. Розоруження французької армії й мілітарної сили на суші, морі й в повітрі, за виїмком обмеженого числа конечного до вдержання порядку. 4 Морська фльота має бути інтернована в означених пристанях під німецько-італійським наглядом. 5. Здача зброї і укріплень у доброму стані. 6. Звільнення з полону всіх німецьких жовнірів, а французькі полонені остануть у німецьких руках до остаточного мира. 7. Комунікація й літаки мають бути передані німцям неушкоджені. 9. Франція не сміє робити ворожої акції проти Німеччини, ані помагати Великій Британії. 10 Торговельний рух залежить від позволу урядів німецького й італійського. 11. Французький уряд має завернути збігців на окуповану територію. 12. Франція має влекшувати транспорт товарів між Німеччиною й Італією і не має допустити до перевозу цінних паперів закордон.

Це перемиря є важне аж до заключення мирового договору й може бути зірване кожної хвилі, коли Франція не виконає своїх зобовязань

Окреме перемиря між Францією й Італією заключено

На основі тої угоди Італія окупувала пас територій в Альпах і дістала повні права в абісинськім порті Джибуті. Крім того Франція має на час війни розоружити всі свої бази на Середземному Морі в Франції, Тунісі і Сомалії і заперестати всякі ворожі виступи проти Італії і Німеччини

25 червня закінчились бої на фронтах німецькому та італійському. Коли з того приводу Німеччина радила з перемоги, в Франції проголошено день жалоби. Перед побідженою Францією лежить тепер величезне завдання відбудови з руїн нового життя

— Французькі кольонії заявили, що будуть далі боротися спільно з Британією проти Німеччини. В Льондоні повстав окремий національний комітет під керівництвом генерала Шарля де Ґоль, що буде боротись за визволення Франції з під німецького ярма.

— Дня 19 червня прибув з Англії до Канади новий генерал-губернатор, Ирл Атлон, в товаристві своєї подруги принцеси Елис. По зложенні приписаної присяги в Оттаві став урядувати новий королівський заступник у Канаді. Першим його урядовим актом було потвердження закону про конскрипцію в Канаді життя і майна для війни

— Польський уряд на еміґрації втік з Анжиру, своєї тимчасової столиці у Франції до Англії. Таксамо до Англії перенісся бельгійський уряд

— В Канаді заведено конскрипцію людей і майна для успішного ведення війни. Примусова мобілізація буде тільки до військової служби в Канаді. Заморська служба буде далі опиратися на поборі добровольців. Небаром буде переведена загальна реєстрація всіх мужчин від 18 до 45 років життя.

— Уряд у Оттаві припинив на якийсь час видавання натуралізаційних паперів.

— 27 червня під натиском Советів Румунія згодилась відступити їм Бесарабію і північну Буковину. Большевицькі війська сейчас заняли згадані території. Так знову сотки тисячів українців опинилися в комуністичному ярмі.

— Мадярщина хоче собі забрати від Румунії Семигород, а Болгарія Добруджу.

— Дня 15 червня вінніпеґська поліція увязнила Івана Навізівського, члена екзекутиви ТУРФДому й одного з провідних членів комуністичної партії в Західній Канаді. ТУРФ Дім — це одно зі стоваришень, які влада закрила.

— Всі німці й італійці в Канаді мусять реєструватися.

— Велике число дітей мають перевезти на час війни до Канади. В тому напрямі роблятьcя потрібні приготування

— Еспанія окупувала для охорони невтральности й незалежности міжнародню область Танжир, що має 225 миль квадратових і лежить напроти Ґібральтару.

— З огляду на воєнні видатки в Канаді впроваджено нові воєнні такси й податки

— Большевицька Росія окупувала Литву, Латвію й Естонію Нова грабіж і поневолення трьох народів червоною Москвою

— В Америці думають над тим, щоб завести загальну примусову військову службу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на весіллю Михайла Вербіцького й Софії Кавич. Іннісфрі, Алта. $2.65
Збірка на поминках в домі Михайла Луцика в Ґіллі-ярд, Алта. 1.35
Збірка в часі несподіванки для п. Стефана Мальованого на Пено, Алта. 2.50
Андрій Заблоцький Лонг Айленд Сіті. Н. Й. 1.00
Іван Кмець, Стар. Алта. .. 1.00
Збірка в часі забави в домі Йосифа Тимчишина, Москалики, Алта. 2.55
Збірка на весіллю Петра Машталера й Марії Гринів у Делф, Алта. 3.65
Збірку переслав Н. Петрик.

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (53) 14. Мондер, Алберта, 15-го Липня, 1940. Mundare, Alberta, July 16th. 1940. Vol. III. No. (53) 14.

Що Папа Каже?

В одній промові до 1,000 паломників Папа Пій XII звернув увагу на те, щоб не дозволити, щоб у наших часах патріотизм виродився в ненависть і мстивість.

"В теперішний час є небезпека, що благородне й оправдане почування любови батьківщини готово виродитися в пасію мстивости. Добрий і віруючий християнин вірно й великодушно обороняючи батьківщину мусить таки постримати себе від ненависти."

"Ті, що бажають мститись стрінуться з Божою пімстою."

Промовляючи знову до групи новоженців, що прийшли з поклоном до Святішого Отця, Папа висказав такі думки: Якщо народи світу бажають на все видобутися з теперішної скрути, то держави мусять бути перебудовані не на таких слабких основах як досі, а на трівких підвалинах християнської моралі, на цім підкладі кожної справжньої цивілізації.

А коли знову хочемо осягнути цю ціль то мусимо повернути родини до християнства...

Те що світ протібує, щоб жити щасливо й мирно є евангельський дух жертви. Цього духа нема, бо коли віра слабне, то еґоїзм набирає сили і він руйнує і робить неможливим спільне щастя.

Щоб знову знайти мир, люди мусять знову вчитись того що Христос і Його Церква проповідала віками й зробити жертву з деяких бажань і аспірацій коли покажеться, що їх не можна погодити з правами других, або зі загальним добром.

ПРАВОСЛАВНА КОНСИСТОРІЯ ПРОГРАЛА ПРОЦЕС У ОТТАВІ.

Як загально відомо українцям у Канаді між православними в Канаді ведеться вже довголітня сварка й ґризня, що довела до процесів. Ворогуючими сторонами є Консисторія Української Греко-Православної Церкви в Канаді й Український Православний Собор у Вінніпеґу. До процесу прийшло з того, що 19 березня 1937 р. церковний суд виключив від священодійств й з членства в церкві православного духовника П. Маєвського, настоятеля Собору у Вінніпеґу. Парохія Собору не визнала рішення церковного суду правосильним й затримала

(Докінчення на стороні 7).

НАШІ НЕБЕСНІ ЗАСТУПНИКИ
СВ. ВОЛОДИМИР ВЕЛИКИЙ Й СВЯТА КНЯГИНЯ ОЛЬГА

В місяці липні святкує наша Церква память своїх рідних святих Володимира й Ольги. В цей час, коли то майже ввесь наш нарід знайшовся в страшному большевицькому ярмі молімо цих наших могучих заступників перед Богом, щоб скоро прийшли дні визволення і кращої долі для України!

Діточий Конгрес
У МОНДЕРІ
ДНЯ 4-ГО СЕРПНЯ, 1940 р.
ПРОГРАМА:

Год. 9-та рано: Служба Божа для дітей в каплиці мондерської Голгофти.
Год. 10-та рано: Спільне снідання для всіх дітей у парку.
Год. 10.30: Торжественна Архієрейська Служба Божа.
Год. 12.30: Обід у парку.
Год. 2-га Співи, Катехизмовий Контест і Вручення Нагород.
Год. 4-та: Спільна знимка і зфільмовання всіх дітей на Конґресі.
Год. 5-та Українські Танки, Діточа Орхестра, Руханкові Вправи, Гри, Змагання, Перегони.
Вечером: Висвітлення цікавих фільм і закінчення Конґресу.

Приготовляйтесь дбайливо до Діточого Конґресу! Друковану програму з повним текстом катехизмових питань і пісень можна дістати в ОО. Василіян у Мондері за 5 центів.

Кожна дитина повинна мати конґресовий стрій. Цей стрій для хлопців буде синьо-жовта шапочка з лентою через плече, а для дівчат синьо-жовтий діядем з лентою через плече. Один стрій коштує 10 центів. Замовляйте через свого отця пароха в ОО. Василіян у Мондері.

В сам день Конґресу прибувайте масово, молодь і старші, бо це буде великий день підйому нашого духа.

Протирелігійна Пропаганда й Акція Большевиків у Галичині

В советському світі наставлення урядництва, преси, радія, виховання, життя є не тільки безрелігійне, але має бути виразно протирелігійне. Якщо ж у чімсь й робиться який ухил, то він є обрахований на успіх на другому відтинку чи тільки на кілька днів найпотрібнішої передишки, а в одному й другому випадку на ослаблення чуйности віруючих. Так було зі заявою голови спілки воюючих безбожників, Ярославського з 23. IX. і перед виборами 24. III. про свободу культу, забезпечену совітською конституцією для "увільнених народів Західної України й Білоруси.." За першою заявою прийшов особливіший устав для цих земель виданий наркомами внутрішних справ Укр. й Біл. Рад. Республики (й одночасно начальниками тамошніх ГПУ) зі забороною духовникам усіх віроісповідань носити на прилюдних місцях станову одіж та вступати до шкіл, лічниць, захоронок, робітничих домів і військвих касарень, чи без дозволу влади переноситися з місця на місце. По другій заяві заборонено від травня священикам провадити книги метрикальні, супружі й померших (їх перебрали цивільні уряди) та впроваджено пашпортові обмеження. Після касати церковної посілости (піль і забудовань), прийшло безплатне вивласнення цвинтарів, що були власністю церковних громад на річ громадських урядів. Щодо навчання Божого закону в школі та молитов перед і по науці мали відбутися голосовання батьків по громадах до 1 жовтня; та вже по двох тижнях прийшла повна заборона релігії, хреста й молитов. Згодом посипалися учителям укази про заборону ходити до церкви, про обовязкові курси комуністичної та протирелігійної роботи й про навчання безбожництва в школі. Хотіли знести неділю, але потому залишили, бо люди не приїздили до міста, до Союзів Кооператив.. Про якенебудь назверхне орґанізовання релігійного життя в товариствах, про прилюдні церковні маніфестації, про релігійну пресу нема мови: вони як не впрост зака-

зані, то бодай надзвичайно утруднені.

Про це, як уявляють собі протирелігійну пропаганду на занятих українських землях самі совітські владарі, про її розміри та упривільйовання, найкраще висловився секретар української компартії Хрущов у свойому звіті після обіздки Західної України на початку зимових місяців. Він заявив, що західно-український нарід дуже релігійний і тому протирелігійна діяльність на тих теренах мусить мати дбайливу підготівку й мусить вестися дуже рішуче з поміччю всіх пропаґандивних засобів. Тамтуди слід вислати принаймні 25.000 вишколених пропаґандистів, а якщо не дадуть бажаного висліду мирні орудники, слід буде вжити острійших засобів. Наявний спротив безбожній пропаґанді рівнається зраді й підпадає карі смерти... (Недаром сказав у приступі щирости один червоний старшина ще восени: Наші комісарі злі як чорти, бо ваш нарід крепкий у вірі й сильно противиться їм...). А самий другий зїзд спілки войовничих безбожників України в другій половині січня в Києві з участю 140 відпоручників, втому 30 зі Зах. України, нарікав на слабе розгорнення безбожницької роботи, на брак матеріяльної бази на місцях і недостачу літератури, нових підручників, тощо. Не вгадаємо, скільки рублів припало на передвеликодню протирелігійну аґітацію на наших теренах зі загальної суми 3-ох мільйонів, відпущених на цю роботу московським центром совітських безбожників; не знаємо, який відсоток намічених для цілого Союзу 15 тисяч передпасхальних безбожницьких зібрань відбулось між українським народом у Галичині, що мав обовязок на них зявлятися; не чули ми, наскільки мали місце заповіджені львівським радіем богохульні маніфестації, зате чути було ще давніше, що на безбожницький вишкіл у Москву вислали навіть поважних західно-українських педаґоґів, а вже зовсім недавно зачався вишкіл сільського молодняку, щоб опісля робити виступи проти релігії й церкви на місцях. Крім того слід ще зважити, що попри моральну розперезаність і безвідповідальщину вносить комуністичний безбожницький вишкіл в душі своїх бійців богопротивний фанатизм. ("Релігія — опіюм народів"). Наразі найбільше ревнують за безбожництво місцеві й захожі жиди, та не бракує й своїх, що їх новий лад виніс на поверхню життя зоміж каторжників, злодіїв, розпусників та всяких темних людців.

Духовенство

Берія, комісар внутрішн. справ і голова ГПУ в Москві, приказав був засеквеструвати все майно ВПреосв. Митр. Андрея Шептицького. Крім того львівський відділ спілки войовничих безбожників передав московській централі частину митрополичої бібліотеки. По касаті дібр галицької митрополії зараз по приході большевицької влади, по наложенні мало що не мільйонового податку, по опечатанні митрополичої каси, ледви чи ще залишилося що секвеструвати тому новітньому евангельському Лазареві, який уже в листопаді не мав пригорщі гречаної каші на свій найскромніший обід. Ніхто не зглибить цієї душі, перенятої "журбою за всі церкви" і так боляче зраненої розстрілом брата гр. Льва з родиною при вступі сов. військ до Прилбич, а притому так великомужної та прикладної для священства й вірних... Неменша духова велич і других Преосв. Владик. Преосв. Григорій Хомишин каже записувати кожну дрібку поживи й каплю молока, принесеного милосерною якою душею... Преосв. Йосафат Коциловський мав перенестися до Самбора, щоб бути в осередку свойого духовного стада, дарма що чуеться сильно ослаблений, попередною смертельною недугою... Мешканці св. Юра були зимою пограбовані перебраними за ґепістів злочинцями. Ще передтим був влом до опечатаної молитовні львівського духовного семинаря із крадіжжю богослужебних річей. Понищений тамошній книгозбір та ввесь музей перебрав Національний Музей. В перемиському семинарі мали б жити комсомолці, хлопці й дівчата. Вивезено як усюди, обстановку й навіть повідломлювано клямки від замків у дверях. Монахів і монахинь повиганяли з їх домів. Якщо монаші громади можуть існувати ще тут то там і працювати, то це слід завдячувати добрій волі їх самих і добрих людей. Жовківські ОО. Василіяни мали в зимі до обслуги залишені без священиків парохії аж під Раву. Сестри Василіянки майже всюди на провінції працюють в перебранні, вдержуючись зі заробітків, а Сестри Служебниці подекуди (на Поділлі) носять ще законну одіж.

Про священство, заняте в душпастирстві, найкраще казати словами оттакого листа "Чорного крука. винято звід якогонебудь права: кожному вільно його викинути за обшивку, обібрати, нагнати, ніхто не уйметься, нікому за це нічого не буде..." Щоза поле до попису ґепістам, районовим, місцевим вожакам комунізму в переведенні протицерковних замислів! Вищезгаданий особливий устав приказував священикам до 14 днів винестися з помешкання якщо воно не було його власністю. Крім звичайного доходового податку мають духовники платити ще 40 відсотків додатку.. Спис вивезених священиків щораз довший і щораз поважніші обіймає назви. Чимало є таких, що залишили свої місця під загрозою арешту або були примушені втікати від вставленого між очі ґепістівського револьверу за "контрреволюційну" проповідь у церкві, чи акцію релігійну на терені школи або від примусу служити доноицком. Заце декуди їх рідні вже вивезені. Через це деякі душпастирства розтягаються на щораз більші

МИ БОЛЬШЕВИКИ ПРИНОСИМО ЛЮДЯМ РАЙ.

простори. Деякі священики саме в таких грізних обставинах неустрашимо проповідають та працюють на свойому пості; і в тому не бракує їм найбільшого привязання вірних, хоч совітська влада заце переслідує, а урядовців за поміч з місця звілняє.

Вірні

Найбільший змаг іде за молодь, а найперша ставка це школа. Атеїстичні підручники в мійських 10-річних школах, ширення безбожництва по сільських 7-річних школах учителями набраними зі жидів, піоніри по клясах для сторожного нагляду за захованням "комуністичної лінії" це здебільша причини псуття молоді. Молодь ще тримається релігії й пильнує молитви. Родичі домагаються науки релігії в школі. В мійських школах чудес ревности мали б доказувати марійські дружинники й дружинниці. Вони тут то там орґанізували перед різдвяними й великодніми святами спільну сповідь та причастя своїх клясів та підтримують своїх товаришів проти нахабства жидівської шкільної молоді, що найбільше вносить у школу деморалізацію та протирелігійний фермент. Багато моральної шкоди приносить вже сама система коедукаційного навчання, протирелігійні фільми та вистави в "червоних кутках", на які дітвора мусить являтися в неділі саме в часі відправи в церкві. Найбільше нещасливі під релігійним оглядом сирітки по захоронках, що перейшли під державну опіку й нагляд жидівських учительок. Там вони моляться тільки нишком, бо їм безнастанно торочать, що Бог перестав існувати, й хильцем бігають до церкви та приступають до Св. Тайн. Неменшим горем для діточої душі є примусове пожиття під одним дахом дітей усіх трьох національностей зо своїми трагічними наслідками.

Родині створює велику небезпеку радянський подружий закон

Лихо велике й небезпека поширення руїни страшна; та треба вірити в здорову душу народу й Божу ласку. При диспутах самі безбожники признають: Е, ви умні люди. Численні реколекції в великому пості відбулися всюди з незвичайними успіхами та підйомом. І читаємо в одному листі, там зовсім інший світ, інша психоза: там є безбожність, але й містична віра та молитва.

Оттакі то вісти про релігійне життя під совітським пануванням у Галичині читаємо в черговому випуску "Вістей з Риму" (ч. 9-10).

Сумом і болем проймають вони кожного, бо бачиться, що червоний кат істинно по діявольськи знущається над вірою й церквою українського народу в Галичині.

Большевизм це дійсно діявольська система, що приносить пекольні наслідки людям на землі.

І тому нашою рішучою постановою повинно бути поборювати большевизм, цей опій народу й перейматися до глибини нашої душі християнськими правдами, ідеалами й практиками, бо лиш вони приносять людині щастя й спасення.

—:—

ПРИГОТОВЛЯЄТЬСЯ ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА РІК 1941.

На другий рік припадає золотий ювілей Української Іміґрації до Канади. Цю велику річницю бажаємо відзначити в календарі Української Родини ювілейним змістом.

І тому прохаємо всіх присилати нам відповідні ювілейні статті, вірші, спомини, описи, історичні начерки, знимки, оголошення і т. д.

Так своєю співпрацею з нами поможете нам зробити цей ювілейний календар і поучаючим і цікавим.

У всіх справах звязаних з виданням ювілейного календаря Української Родини просимо звертатись на адресу:

Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

Наука про походження Св. Духа

— Звідки ви це взяли, що Дух святий походить від Отця й Сина, а не від одного тільки Отця? — Так питають католиків православні й додають, що католицька наука про походження святого Духа від Отця й Сина не є згідна з наукою св. Письма, ані з наукою Святих Отців. Західна, то є римська Церква своїм додатком до символа віри, "і Сина" зіпсувала визнання нашої святої віри, яке вселенські собори заборонили зміняти. Такі й тому подібні закиди підносять православні проти католиків. (Порівнай Вістник ч. 344).

Читаючи таке, міг би дехто подумати, що православні мають правду, та коли саму річ докладно прослідити, показується, що не католики, а саме православні помиляються. Щоб ми могли це ясно побачити, що католицька наука про походження святого Духа є правдива, розберімо добре, що вона нас навчає, на яких доказах основується й чи вона не противиться науці св. Письма й Св. Отців.

Найбільша тайна християнської релігії — це тайна Пресвятої Тройці. Бог є один, а кромі нього нема іншого Бога; однако ж хоч Г.. Бог є один щодо своєї природи, то не є один щодо осіб, а є три Божі особи: Отець, Син і Святий Дух. Всі ці три особи, хоч у взаїмних до себе відносинах є різні, не творять однак трьох Богів, а є тільки одним Богом. Людський розум є за слабий, щоб це міг зрозуміти. Ми лиш вірою приймаємо цю тайну, так як її обявив нам сам Господь Бог, Ісус Христос.

Чим же три Божі Особи різняться між собою? Святі Вітці навчають нас, що Вони відрізняються тільки своїм походженням. Син родиться перед віками з Отця, а Дух святий походить від Отця і Сина. Деяку подобу тої тайни ми знаходимо в людській душі. **Душа** родить із себе **думку**, слово, а при помочі думки вона дише **любовію** до подуманого предмету. Душа, думка, любов, — це також свого рода трійця, тільки дуже недосконала, та вже ця сама подоба наводить нас на думку, що Дух святий походить не лиш від Отця, а й від Сина. Тому, що людська душа не може любити того, про що не думає, длятого любов являється в нас як плід думки й зависить від неї й можна сказати, що любов походить від душі й від думки. Св. Письмо й Учителі Церкви називають Сина Божого Словом, Мудрістю Вітця, а Духа святого Любовію Божою й тому Дух святий, Любов походить від Отця не безпосередно, а через Його Думку, цебто через Сина Божого, або іншими словами: **Дух походить від Отця і Сина.** Та розуміє цю тайну свята католицька Церква.

Противники католиків відкликуються до слів Ісуса Христа, записаних у евангелію св. Івана: "Коли ж прийде Утішитель, що я пошлю вам **од Отця**, Дух Правди, **Який від Отця виходить**, Той посвідчить за Мене." (Ів. 15:26). Тут сказано, кажуть православні, що Дух святий від Отця походить, а це значить, що Він походить від **одного тільки Отця.**

Що ж нам на це сказати? Може католики навчають всупереч св. Письму? Зовсім ні.

Подумаймо собі таке, що ми знайшли лист, у якому написано, що якийсь чоловік, пр. Іван, походить від свого вітця Миколи й більше нема нічого написано. Чи ж станемо думати, що Іван походить тільки від одного вітця, а матери в нього нема, бо про неї нічого не пишеться в листі? Певно, що ми такого не подумаємо, а скажемо тільки, що про одне е написано в листі, а про друге нема в ньому згадки.

Ми не хочемо тут порівнювати походження св. Духа з походженням чоловіка від своїх родичів; таке порівнання було б богохульством, бо Син Божий не є матірю святого Духа. Та ми навели цей примір лиш на те, щоб показати, що як св. Письмо в якомусь місці не говорить про дану річ, то це ще не значить, що воно її заперечує. В св. Івана, гл. 15:26 є згадка про походження св. Духа від Отця, та не є сказано **"від одного тільки Отця"**; тому то не можна сказати що евангеліє тут перечить п о х о д ж е н н я св. Духа також і від Сина. **Воно не перечить, а тільки замовчує про нього.**

Та чого не договорено в 15 гл. св. Івана, це іншими словами ясно сказано в наступній главі 16, тогож евангелія. В стихах 13-15 читаємо слідуючі слова Спасителя: "Коли ж прийде він, Дух правди, навчить вас всякої правди, бо не сам від себе говоритиме, а що почує, говоритиме й що настане, звістить вам. Він мене прославить, **бо з мого прийме** й звістить вам. **Все, що має Отець є моє; для того я сказав, що з мого прийме** і звістить вам." Що ж це значить? Як треба понимати слова Христові, що Дух святий буде говорити, те що почує, що візьме від Сина? Це сказано було для народу приступним способом і на перший погляд здається, наче б св. Дух учився чогось у Сина. Одначе так сказати не можна, бо св. Дух, як правдивий Бог, у всьому рівний Отцю і Сину й не потребує ніякої науки, а в наслідок того слова евангелія сказані про Нього, що Він "почує", "прийме", треба зрозуміти так, що св. Дух свою всемудрість отримав від Отця і Сина. А цю всемудрість отримав Він не колись пізніше, в часі, а від віків, так як і від віків отримав і своє існування. Коли по словам евангелія св. Дух отримав всемудрість не тільки від Отця а й від Сина ("з мого прийме"), то слідує, що і своє існування отримав також від Отця й Сина, або що на одне виходить: Він походить від обох

Те саме заключення можна зробити також зі слів Христових: "Все, що має Отець є моє". Як Бог Отець має й те, що від Нього походить св. Дух, так само й Христос, Син Божий, має те, що від Нього походить св. Дух.

Тому то св. ап. Павло називає св. Духа — Духом Христа (Рим. 8:9), або Духом Сина (Гал. 4:6). А якже ж можна би називати св. Духа Духом Сина Божого, якщоб Він від Нього не походив? Видно отже й з науки св. Павла, що св. Дух походить не тільки від Отця, а й від Сина.

Згідно з тою наукою св. Обявлення в св. Письмі про походження св. Духа від Отця й Сина вірила ціла давня соборна Церква. На доказ цього, ми можемо покликатись на святих Отців Церкви, котрих авторитет приймають також і православні.

І так св. Атаназій учить: Син є початком св. Духа." (Кн. про Тройцю). Син дає Духові й все, що Дух має, має від Слова", цебто від Сина (проти Аріян. бес.3). "Яке відношення відкрили ми в Сина до Вітця, таке найдемо й в Духа до Сина," тобто як Отець є початком Сина, так і Син є початком Духа. (3 лист до Серапіона). Св. Василій Вел. говорить: "Дух є словом Сина, як Син є словом Отця." (Проти Евн. кн. 5). Або ці слова: "Утішитель називається і Духом Христа.., і в власнім достоїнстві заявляє величність Того, від кого (то є від Христа) походить". (Про св. Духа гл. 18).

Св. Епіфаній каже: "Віруємо в Христа від Отця, яко Бога від Бога походячого; і в Духа святого від Христа, тому що від обох походить." (Анкор).

Св. Кирило Александрійський навчає: "Дух святий ніяким чином не є чужий від природи Єдинородного (Сина), але з неї природно походить. (До Ів. X. 74.). "Він походить від Отця і Сина." "Святий Дух походить справді від Бога Отця, по словам Господа, однак не є чужий Синові, бо (Син) все має спільне з Отцем..." (Апольоґ).

Подібні слова подибуємо в творах св. Івана Золотоустого, св. Григорія з Нісси, св. Августина, св. Тарасія і других. Коли б ми хотіли всі ті їхні вискази наводити в цілости то зі статті виросла б добра книжка. Отже наука про походження св. Духа від Отця й Сина є наукою не тільки св. Письма, а також однозгідною наукою давних Отців східної Церкви. Це є правдива Богом обявлена наука про походження св. Духа, а те, що вчать православні про походження св. Духа **тільки від самого Отця** є їх ложною видумкою й релігійним важким поблудженням.

Щодо додатку "і Сина" до символа віри то ним католицька Церква "Вірую" не зіпсувала, а противно його доповнила й більше розяснила.

Треба нам знати, що св. Церква як непомильна Вчителька віри відповідно до потреб і обставин "Вірую" зчасом поширяла різними додатками. І так Собор у Нікеї поширив "Вірую" додатком про божество Сина, а Собор у Царгороді 381 р. додав слова: Господа животворящого, іже от Отца ізходящого." Про Сина же й не згадував, бо еретики Македоніяни походження св. Духа від Сина не перечили.

Для яснішого вираження віри в походження св. Духа від Отця й Сина принявся на Заході додаток у "Вірую" "і Сина." Папа Лев. III. з пошани до давньої вже традицією освяченої форми нікейсько-царгородського "Вірую" і щоб не дразнити тих, що були проти цего додатку не хотів потвердити його в богослужбовім уживанні, одначе в своїм листі до всіх східніх Церков ясно заявив, що Церква на Заході завсіди вірила в походження святого Духа від Сина. Пізніше коли цей додаток у Вірую став загально принятий і уживаний, св. Церква на вселенських соборах у Люґдуні й Фльоренції його приняла й затвердила. На тих соборах греки разом з латинниками визнали однозгідно, що св. Дух походить не тільки від Отця, але й від Сина й греки лиш тоді знову почали перечити цю науку, коли знову попали в схизму.

Закид православних, що католики виступили проти рішень вселенських соборів, що заборонили зміну символа віри є нестійний. Як видно з тексту декретів і історії тих соборів, то вони своїм рішеннями хотіли сказати, що не можна робити в символі таких змін чи додатків, що були б противні обявленій вірі, або комунебудь самовільно заводити зміни в символі віри. Собори однак не були проти того, щоб св. Церква в міру потреби своєю властю і авторитетом заводила зміни.

Так отже розглянувши науку про походження св. Духа бачимо, що православні самі зіпсували віру своїм мильним розумінням і пояснюванням походження св. Духа й ще в своїй еретицькій впертості свій блуд представляють як правду, а проти правдивої католицької науки про походження св. Духа виступають як проти ложі.

Тим своїм поступованням вони самі собі шкодять, бо відступають від обявленої правди й від єдинства віри та любови з правовірними християнами й виключають себе від членства в правдивій Христовій католицькій Церкві. Це дуже немудре.

Наймудріше зробили б православні, коли б покинули свої упередження й покорились правді яку непомильно навчає свята католицька Церква.

Тоді знайшли б також і своє душевне добро.

— **Релігійна** організація "Свідки Єгови" є забороненою організацією у Канаді. Так заявив міністер судівництва Ляпойнт у домініяльному парляменті в Оттаві. Ця крикливa секта, надуживаючи релігійної свободи в Канаді вела також шкідливу роботу проти держави.

— **Всіх Греко-католицьких** священиків у Канаді є тепер 96.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея. гл. 35. 1-29.
Яків переселюється в Ветиль. Смерть Рахилі й Ізаака.

1. Сказав же Бог до Якова: Вставши вступи до місцевості Ветиль тай осядься там; і постав там жертівник Богові, що явився тобі, коли ти втікав од лиця Ісава, твойого брата.

2. І сказав Яків домові свойому й усім, що були з ним: Повикидайте богів чужих, що з вами, з поміж вас і очистіться й змініть ваше одіння.

3. І вставши вступімо до Ветиля й поставмо там жертівник Богові, що послухав мене в день горя, що був зі мною й порятував мене в дорозі, якою я йшов.

4. І видали Яковові богів чужих, що були в їхніх руках і сережки, що були в їхніх ухах і закопав їх Яків під теребінтом, що в Сихемі й знищив їх до сьогоднішнього дня.

5. І вирушив Ізраїль зі Сихему й впав страх Божий на міста кругом їх і не гнали слідом за синами Ізраїля.

6. Прийшов же Яків у Лузу, що лежить у ханаанській землі, це є Ветиль, він і весь народ, що був із ним.

7. І збудував там жертівник і дав назву тому місцю: Ветиль; бо там явився йому Бог, як утікав він од лиця Ісава, свойого брата.

8. Умерла же Девора, мамка Ревекки й поховали її низше Ветилю, під дубом; і надав йому Яків прізвище: Дуб голосіння.

9. Явився же Бог Яковові знов у Лузі, як прийшов з Мезопотамії Сирійської й благословив його Бог.

10. І сказав йому Бог: Імя твое не буде зватись уже Яків, а Ізраїль буде твое імя. І надав йому імя Ізраїль.

11. І сказав йому Бог: Я Бог твій; рости й множися; народи й громади народів будуть із тебе й царі з бедер твоїх вийдуть.

12. І землю, що дав я Авраамові й Ізаакові, тобі дав її, тобі буде й насінню твому по тобі дам цю землю.

13. Знявся же Бог від нього, з місця, де розмовляв із ним.

14. І поставив Яків стовп на місці, де розмовляв із ним Бог, стовп камяний; і вилив на нього жертву й налив на нього оливу.

15. І надав Яків імя місцю, де розмовляв із ним там Бог, Ветиль.

16. Вирушивши же Яків з Ветиля розіпняв свое шатро за вежою Гадер; і лучилося, що як зблизився до Хаврати, по дорозі до Евфрати, стала родити Рахиля; і мала вона важкі злоги.

19. І сталось, що як мала важкий порід, сказала їі бабаповитуха: Не бійся, бо й цей буде в тебе син.

18. Сталось же, як покидала її душа, бо (вже) вмирала, дала йому ймення: син мойого болю; а отець надав йому імя: Венямин.

19. Умерла же Рахиля й поховано її на шляху, що веде до Евфрату, цебто до Вифлеему.

20. І поставив Яків на її гробі стовп; цей е стовп на гробі Рахилі аж по цей день.

21 І відійшов Ізраїль тай розіпняв свое шатро за вежою Гадер.

22. Сталось же, як осів Ізраїль у тій країні, пішов Рувим і спав з Валлою, наложницею свойого батька Якова; і довідався про те Ізраїль і виявилось перед ним зло; було ж синів у Якова дванадцятеро.

23. Сини Ліїні: первенець Яковів Рувим, Симеон, Левій, Юда, Ісахар, Завулон.

24. Сини же Рахилині: Йосиф і Венямин.

25. Сини же Валли, Рахилиної рабині: Дан і Невталім.

26. Сини же Зелфи, Ліїної рабині: Гад і Асир; Це сини Якова, що понароджувались йому в Мезопотамії Сирійській.

27. Прийшов же Яків до Ізаака, отця свого, в Мамвре, в польний город, цебто Хеврон у землі ханаанській, де пробували Авраам і Ізаак.

28. Було ж віку Ізаакові, що прожив, літ сто і вісімдесять.

29. І знемігся Ізаак тай помер і прилучився до роду свойого, старий і повен днів; і поховали його Ісав і Яків, сини його.

ПОЯСНЕННЯ

1. Г. Бог, що опікувався по батьківськи Яковом у його далекій дорозі до Мезопотамії, тепер по його повороті в родинні сторони, пригадує Яковові його обіт, що був зробив у Ветил (гл. 28. 20-22) і жадає його виконання.

2. Яків і його родина почитали правдивого Бога. Тому то божки могли знайтись в його родині хіба між добичею, що її взяли сини Якова від Сихемітів, або між рабами поганами, що причислялися до родини Якова й могли тайком передержувати ідолів і їх почитати. Яків, як голова родини й її духовний провідник дуже дбав, щоб недопустити в родині до існовання ложної релігії, а підтримувати визнавання і практиковання правдивої релігі.

Обрядові обмивання й зміна одіння — це були дуже давні релігійні обряди, що вказували на чистоту серця, покуту й зміну злих думок і почувань серця на добрі й святі, з якими людина мае зближатись до Бога, коли хоче йому зложити належне почитання. Ті обряди пізніще стали приписані Мойсеем в старозавітній синагозі та перейшли опісля до скарбниці обрядів Христової Церкви.

3. Порятував мене в дорозі — до Мезопотамії й в повороті до Ханаану.

4. Сережки — ковтки, кульчики. Їх носили ханаанські жінки не тільки для окраси; вони були рівночасно релігійними відзнаками в честь божків та звичайно вважались чародійними середниками (талізманами) проти хоріб і всяких нещасть. І тому Яків їх усувае.

Теребінт — рід дуба. Дуже можливо, що Яків тих божків потовк і порозбивав на кусники й так їх закопав.

10. Г. Бог тут потверджуе зміну імени Якова на Ізраїль, що сталось передше (гл. 32:28), щоб додати йому заохоти, що він поборе своїх ворогів і всілякі труднощі, що його ще чекають у житті.

14. Одною з давніх форм богопочитання було виливання вина й оливи на жертівник.

16. До Хаврати. — по евр. кіберат, означае старинну точно означену віддаль, трохи більше як пів милі. Дехто толкуе це слово: на весні.

18. Рахиля назвала дитину по евр. Беноні, що значить: син мойого болю, а Яків назвав її Венямин, це е син моеї правиці, а це значить, що він е мені так близький, дорогий, як моя права рука, або, що він буде колись моею правою рукою, цебто підпорою в старости. Яків мабуть тому дав відмінне імя свойому наймолодшому синові, щоб імя Беноні не пригадувало йому постійно сумної хвилі смерти його дружини Рахилі.

19. Яків поховав свою жінку в місці віддаленім від Евфрати на віддаль, котру звичайно кінь перебіжить в гиподромі, цебто на перегоновій площі. Евфрата й Вифлеем це імена того самого місця. Евфрата значить: урожайний, а Вифлеем, по евр. Бетлехем: дім хліба. В цій місцевості народився опісля Спаситель світу, Ісус Христос.

20. Памятник на гробі Рахилі був знаний в тих часах, коли Мойсей писав цю книгу Битія і за часів Самуїла (I. Цар. 10:2). І сьогодні ще видно його на право при дорозі з Єрусалиму до Вифлеему. Виглядае він як чотирокутний будинок з білою банею. Вибудували його магометани 1625 р, а 1841 р. перейшов на власність жидів.

Рахиля, праматир вибраного народу належить до найніжніших постатей Старого Завіту.

21. Вежа Гадер, по евр. Мігдал-едер була це мабуть вежа, з якої наглядали над скотиною, що паслася.

22. Наложницями в св. Письмі називаються деколи побічні жінки в тих часах, коли не було заборонене многоженство. Негідний поступок Рувима Яків осудив як великий злочин і за кару відобрав йому право первородства (гл. 49:4).

29. Яків і Ісав , давніше собі вороги, поеднались і разом поховали свойого батька. Гарний примір для нас, щоб в родині усувати всяку ворожнечу й незгоду і щоб діти не забували своїм родичам по смерти віддати останню належну прислугу.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС ВОСКРЕШАЕ МЕРТВИХ

1. Воскресення дочки Яїра.

Настоятель жидівської божниці Яїр приступив до Ісуса Христа та благав Його: "Господи, моя дочка вмирае; прийди, положи на неї руку, щоб одужала й жила." А ще, як Яїр говорив, прийшов до нього післанець і сказав: "Не труди Учителя, бо твоя дочка вже умерла" Але Христос сказав до Яїра: "Не бійся, тільки вір, а буде твоя дочка жити." Коли вони прийшли до дому Яїра, сказав Христос, до тих, що плакали: "Не плачте, дівчина не вмерла, а спить." Вони ж насміхалися з Нього, знаючи, що вмерла. Тоді Ісус сказав усім вийти з кімнати, а залишив тільки родичів помершої і трьох Апостолів: Петра, Якова й Івана. Взяв дівчину за руку та сказав: "Дівчино встань."

І зараз вернулася її душа, дівчина ожила і встала.

2. Воскресення сина вдовиці з Наїн.

Ісус Христос входив до містечка Наїн з учениками й множеством народу. Саме тоді ішов похорон сина одної бідної вдовиці, яка гірко плакала за своїм сином одинаком. Господь змилосердився над вдовою, задержав похід і сказав до неї: "Не плач." А потім діткнувся мар і сказав: " Молодче, кажу тобі встань!" І встав молодець, а Христос віддав його матері. Всіх, що це бачили, обняв страх, і прославляли Бога.

3. Воскресення Лазаря.

У Витанії коло Єрусалиму жив Лазар, якого Ісус Христос дуже любив. Він тяжко захорував. Його сестри Марія й Марта післали післанця до Ісуса Христа. Тоді Ісус був за Йорданом. На вістку про недугу Лазаря, сказав Христос до учеників: "Це е на славу Божу, щоби прославився Божий Син." По двох днях сказав Христос: "Лазар, наш брат, помер; ходім до нього." До Витанії прийшов Ісус Христос уже на четвертий день по смерти Лазаря. Сестри Лазаря плакали, а Марта сказала: "Господи, якби Ти тут був, мій брат не був би вмер." А Ісус сказав: "Я е воскресення і життя. Хто в мене віруе, житиме, хочби й умер." Марія плакала й всі, що були з нею. Ісус також прослезився. А люди говорили: "Дивіться, як його любив." По тім пішов Ісус з людьми на гріб Лазаря і сказав: "Відсуньте камінь." Марта сказала: "Господи, його вже чути, бо це четвертий день." Сказав їі Христос: "Чи я не казав тобі, що коли будеш вірити, побачиш Божу славу." Відсунули камінь, а Христос звів очі до неба, помолився і сказав голосно: "Лазаре, вийди!" І вийшов Лазар з гробу живий. Багато жидів, що це бачили, увірили в Христа.

* * *

В якій цілі творив Ісус Христос чуда?

Ісус Христос творив чуда, щоб доказати правдивість своеї науки й свого божества, як також, щоб людям робити добро.

Що прорік Ісус Христос?

Ісус Христос прорік: зраду Юди, відречення Петра, свою смерть на хресті, свое воскресення і свое вознесення на небо, зіслання Святого Духа, збурення Єрусалиму й багато інших подій.

* * *

Поучення. Ісус Христос творив чуда на живих і мертвих, щоб виказати свое Божество й свою любов до людей.

І сьогодні творить Ісус Христос чуда (на приклад у Люрді і по відпустових місцях, де чудесним способом уздоровлюе людей). А особливо воскрешае з гріховної смерти наші душі у святій Тайні покаяння. Скільки разів поповнив ти тяжкий гріх, стільки разів твоя душа нанову вмерла для Бога. А через святу сповідь зачинае вона нанову жити. Подумай, скільки разів Христос устами священика воскрешае твою душу до нового життя у святій сповіді.

Нехай це воскресення твоеї душі буде для тебе жерелом віри в Христа та могучим доказом Його любови й милосердя до тебе. Однак не гріши легкодушно й не надуживай Божого милосердя, "щоб тобі щось гірше не сталося!"

Поширюйте "Світло"!

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: "Коли Ісуса Христа назвав молодець "Добрий Учитель", то Христос запротестував проти такої назви й заявив, що тільки один Бог е добрий і лиш Його можна так називати. Чому ж папа римський, чоловік грішний і уломний позволяе називати себе словом, що означуе повноту добра, святий, або ще більше — Святіший Отець?

ВІДПОВІДЬ: Цей запит, а одночасно й закид проти титулования Папи Римського Святішим Отцем опираеться на нерозумінні багатьох річей. І так найперше у запиті представлено в ложному розумінні слова Христа. (Мат. 19:17; Мк. 10:18; Лук. 18:19). **Христос зовсім не протестуе проти такої назви ані тим більше не заперечуе, що вона Йому відповідае, а ухиляе від себе цю похвали молодця, щоб скерувати його увагу на Бога,** що е одиноко несотвореним й безконечним добром, джерелом всякого добра. І тому коли молодець шукае для себе певної дороги до життя вічного, то повинен заховати Божі заповіди. Ось те місце розмови молодця з Христом: "Учителю благий, що маю ділати, щоби вічне життя унаслідити? А Ісус сказав йому: Чого мене зовеш благим? Ніхто благий, тільки один Бог. Заповіди знаеш.... і т. д." (Мк. 10:17; Лук. 18:18). **Що Христос не протестуе проти того, щоб Його називати добрим бачимо найкраще з того, що сам про себе каже: "Я пастир добрий."** (Ів. 10:11, 14). **І хвалить апостолів за те, що називають Його Господом і Учителем (Ів. 13:13-14) а навіть Сином Божим (Мат. 16:16:17).**

І хоч один Г. Бог е сам від себе безконечно добрий то це не виключае, що й люди е також добрі й святі, коли розумно й по Божому жиють, і що такими їх можна називати. **Так пр. перші христіяни називали себе взаїмно святими, тому, що були членами святої Христової Церкви.** (Діян. 9: 13; 9:32; 26;10; Рим. 12:12; 15: 26, 26; 16:2; 16:15; I. Кор. 16: 1; II. Кор. 1:1; 13:12; Єфес. 1:1; Фил. 4:21; і т. д.

Отже бачимо, що це не противиться науці Христа називати когось добрим і святим, коли він на це заслугуе.

Вже здоровий розум каже нам віддати кожному честь, що йому належиться відповідно до його особистої чи становоі гідности й для висказання пошани люди винайшли різні почесні назви й титули: Його Величество, Його Світлість, (для короля) Ваше Преосвященство, (для епископа) Всечесний Отець (для священика) Високоповажаний Пан. (для звичайної світської особи) ітд.

Верховному Голові св. Церкви надав католицький світ титул: Його Святість, або Святіший Отець. Чи оправданий цей титул для Папи? Іван Гус, а за ним всякі сектанти проти нього виступають. Та зовсім без оправданої причини. **Титул: Святіший Отець,** що його вірні в своїй глибокій вірі й гарячій любові до Вітця всього христіянства надали Папі, **не означае, що Папа вже е або мусить бути святий, як особа,** ні, — він може бути навіть грішним, хоч звичайно всі майже папи (з малими виїмками) вели святе життя, **але той титул відноситься до його високої гідности й його знеслого уряду. Папа представляе особу Христа, виконуе Його святий уряд.** Над ним уноситься святий Дух і чувае, щоб він був непомильним Учителем і сторожем обявлених правд св. віри. Він один промовляе до людей в імени Христа, утверджуе їх у вірі, він е скалою, що на ній збудована Христова Церква, він держить у своїх руках ключі небесного царства. І тому **його уряд, його стан е дійсно святий, а навіть святіший чим котрийнебудь інший у світі.** І з цеї то причини зовсім безпечно можна назвати його Святішим Отцем.

Коли ми шануемо й вважаемо святою церковну посудину, ризи, образи, тому що вони представляють святі особи чи річи, або служать до богопочитання трисвятого Бога й віддані на Його службу, **то чиж можемо гіршитися, що не мертвий образ, а справдішного заступника Христа,** що е наче "другим Христом", **жива католицька віра називае Святішим Отцем?** Не біймось, **він тої чести не відносить до своеї власної і уломної особи, але** до того, що е його кріпостю й силою — **до Христа.** Перед маестатом Всемогучого Бога він кориться так покірно, як і ми, **а скільки разів звертаеться до нас своїх дітей, не називае себе інакше, як: "слуга слуг Божих"** (по латині: "сервус серворум Деї").

Бачимо отже, що титул який католики дають Папі римському відповідае правді й е зовсім оправданий та на місці. **Як** інакше самі поступають ті некатолики, що гіршаться тим титулом Святіший Отець. Вони своїм зверхникам не щадять високопарних титулів, що ніяк не відповідають правді. Пр.: Російська православна Церква називала свое церковне правительство: "Святіший Синод," а преців його члени не були святими. Варшавський православний митрополит Діонізій, що сам себе титулував "блаженніший", пишучи до царгородського патріярха, так його титулував: "Всесвітліший мій повелителю і Владико, Всесвітлий Партіярше Василіе, Божественніший, Богоблагодатніший і різне, яке е лише на землі для мене, високе й Божеське імя і предмет."

Ще дивніші титули мав патріярх в Александрії. Він велів називати себе "Судією цілого світа й тринадцятим апостолом."

Так отже, коли взяти назву "Святіший Отець" у властивому світлі й розумінні, то вона й відповідна, й оправдана, щоб нею титулувти Видимого Голову Христової Церкви на землі, Папу Римського.

— З причини війни в Европі 16 українських греко-католицьких богословів, що виїхали були з Америки до Европи на студії, вернулись домів. Вони перше студіювали в Українській Колеґії в Римі й у Швайцарії.

— 18-го червня Папа Пій XII. зачислив до блаженних Ігнатія з Ляконі, братчика Чина ОО. Капуцинів. Блаженний походив зі Сардинії, Італія.

ВЕЛИКА НАУКА ДОБРА Й ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

Упадок Франції дав притоку до найрізнородніших міркувань. Ще недавно здавалося, що поняття релігії, етики, солідарности, орґанізованости, дисципліни це пусті слова для політикерів, державних мужів та пересічних практичних людей. Ці заклики пересічна публика лишала для священиків та для проповідників, як "професіоналістів," бо, мовляв, "вони з цього жиють". Та тепер по катастрофі люди в Франції зачинають інакше думати. Один кореспондент з Ню Йорк Таймсу пише з Бордо дня 22 червня що він пішов між простих хліборобів та робітників у винниці й серед розмови з ними почув такі слова: "Напишіть американцям, що ми не переможені. Нас побили, але не знищили. На нас приходять важкі часи, але хай Господь милосерний допоможе нам їх пережити."

"Дивуетеся, що я, як француз, таке говорю? **Нас окричали як націю безбожників. Так, в тім е багато правди. Це е одна з причин нашої катастрофи.** В нас не було ідеалу. Я признаю, що я в цьому таксамо винуватий, як й інші мої земляки. Ми жили легким способом; ми дійшли в цьому до себелюбства. Я вже старий — маю 73 роки. У минулій світовій війні я брав участь. Тепер десь беться за Францію мій син. Отже я свідомий француз. Але кажу вам, що ми зійшли на помилкову дорогу. Ми в дусі були демократи, а на ділі ми займалися лише самі собою, кожен особисто. Наші національні установи й цілий лад змагали до цього, щоб амбітні одиниці могли ставити особисте й партійне добро понад добро нації. Ми були вдоволені, коли наші парляментарні посли вибороли для нас від держави якусь дрібну допомогу. Ми дивились на державу як на добродія, що роздае дарунки й ми все говорили про те, що нам від держави належиться, а не про те, що ми обовязані дати...

Ми вперто трималися своїх помилок. Ми все вважали, що держава це для нас — дійна корова. Тепер ми прочуняли серед страшних відносин. Наше молоде покоління мае важке завдання перед собою. Ми, старе покоління, мусимо помогти чим можемо, морально й матеріяльно. Ми маемо стати рабами, але я переконаний, що нещастя щойно зединить націю. Ми схилимо наші голови, але наші серця не зломляться. Скажіть американцям говорив селянин — щоб вони памятали, що вільні люди мають не лишень права, але й обовязки.

Так говорив простий селянин. Подібно критично думали визначні люди в Франції. Ось тверді й суворі слова 84-літнього премієра Франції, маршала Генрі Петена сказані в радієвій промові до французької нації: "Від нашої побіди (1918р.) дух веселого життя за

(Докінчення на стор. 8).

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

По смерти матері, родина св. Терені перенеслась з Аленсон до Лізіе і там замешкала.

В НОВОМУ ДОМІ.

При вулиці Понт л-Евек, у східній части міста Лізіе, відлучується маленька доріжка, що веде до одного дому, що стоїть на узбіччі горбка. В долині розтягається місто зо своїми острими дахами й сірими дзвіницями. Це місце називається "Біісонет" — гайок.

Нема нічого милішого, як цей дімок, що рівночасно є вигідний і простенький. Він розложений у зеленім гніздочку. Перед ним розтягається широкий і різноманітний краєвид. Перед домом усміхнена мурава, засаджена деревами. За домом досить широкий город, окружений мурами, зарослими зеленю. Не чути тут інших звуків, лише звучні пісні соловейків, що гніздяться в рядах бозу, або скрипучу музику цьвіркунів, що скачуть по скошенім сіні.

Вид цього дому, що стояв як свіжа квітка на тлі сумних смерек і ясенів, був для Терені потіхою. Воно так і треба було хоч трошки потішити маленьке біднятко, що на кожнім кроці було прибите сумом своєї жалоби. "Зараз після смерти нашої мамусі, пише вона сама в своїй "Історії", мій щасливий характер зовсім змінився. Я, колись така жива, така рухлива, тепер зробилася боязлива, тиха й уразлива аж до надміру. Один погляд вистарчав, щоб я тонула в сльозах. Треба було, щоб ніхто не займався мною. Я не могла стерпіти товариства чужих. Ніде не могла я знайти своєї радости, лише в кружочку своєї родини." (розділ 2).

Цей досвід мав тривати довгі роки й навіть збільшувався з часом. На хвилину однак її солодко підтримувала прихильність родини Ґерін і чарівність зеленого затишку, де від тепер виростала "маленька королівна"!

Покищо ще не було в домі його пана. Пан Мартін знав однак уже це маленьке гніздочко, де він хотів заховати дорогі останки свойого щастя. Коло половини вересня він приїхав, щоб оглянути дім, заки ще остатачно договорився з власником його про винаєм. Найстарша донька Марія пише йому в листі з 16. листопаду про свої перші враження: "Ми вже перенеслися до 'гайочку'. Це дімок чудовий, усміхнений і веселий, з великим городом, де Селінка й Тереня зможуть бавитися. Бракує ще лише сходів і приступу до дому."

Не згадує вона, що цей дімок, такий милий на вигляд, всетаки то вже стара будова, з кімнатами зле розложеними, з низькими стелями. Особливо не згадує батькові, побожному християнинові, що до церкви від їхнього дому сімсот кроків. Вона лише звертає увагу на вузеньку стежку, що веде до їхнього гайочку. Батько пізніше назве ту стежку "стежечка в рай."

Вона понадто ще обіцяє свойому батенькові, що він знайде щастя в цьому спокійному затишку. "Мені здається, каже вона дальше, що ти будеш тут щасливий, мій любий таточку. Ах, так, ми будемо старатися, щоб тобі зробити життя солодким нашою добротою, щоб так тобі надгородити ту велику жертву, що її ти зробив для нас, для нашого щастя." — 30. листопада прибув до гайочку пан Мартін. Без отягання упорядкував життя родинне в цім новім приміщенні.

Для Селінки й Терені призначено хатину, що є ззаду дому. З неї виходиться просто на город. Осьтут то "мала царівна" мала засилати до Ісуса й до своєї Матінки небесної тільки своїх щирих молитов. Терер пересуваються там товпи відвідувачів, що приходять оглянути сховані за шклом ліжечко маленької святої, річі, що вона їх уживала й навіть забавки, якими забавлялася колись. Однак опісля, як Тереня тяжко похворілася, про що будемо зараз говорити, Марія перенесла її до своєї хати. Ця хата є по лівій стороні зпереду дому. Вона залита світлом крізь два великі вікна. На цім то місці, що тепер перемінене на каплицю, Тереня бачила надзвичайний усміх Пресв. Діви, потіхи засмучених. Тут також мала вона остаточно зажити з Селінкою, коли обі старші сестри відійшли до монастиря.

ПОЧАТКОВЕ ВИХОВАННЯ СВ. ТЕРЕНІ.

Селінку приміщено тепер разом з Леонею в монастирі венедиктинок у самім місті як учениці. Селінка перебрала тепер на себе всю давню живість своєї меншої сестрички. Марія й Павлина зістали дома. Цілий заряд дому спочив на них. Вони також дбали про виховання Терені. Її треба було тепер з трудом провадити вперед. Колись вона скоро вивчила всі букви. Але як прийшов час складати вже букви на склади, Тереня мала тоді півчварта року, вона повернула до своїх вона книжки, аж прийшов тепер час основної праці.
забав. Отак хотіла закрити своє знання. Від тоді закинула

Обовязок виховання впав передусім на Павлину. Вона й забралася до нього вміло й із посвятою. Після перших пестощів, якими вона засипала дитину зрана після сну, коли обцілувала її чистеньке чоло, вона ставила її на коліна при своїм боці на молитву. Опісля від самого рана зачиналася наука читання. Слово "небо" (про франц.: ciе) було перше, що його Тереня могла сама прочитати. Тоді вона ціла розпромінена побігла до свого батечка, щоб йому звістити свій красний успіх. Батько був у високій хаті, яку вони називали "бельведером". Там він найрадше перебував. Туди також іншими разами бігала вона до нього щодня після науки, щоб йому розказати про свої ноти, а як вони були гарні, щоб тішитися його пестощами.

Передчасно посивілий пан Мартін про ніщо вже не думав, як лише, щоб освятити кінець свойого життя молитвою, побожними ділами й вихованням своїх дітей. Завсіди однак найбільше дбав він про Тереню. Щодня після Служби Божої, що її слухав у катедрі, працював він троха в городі. Відтак довгі години посвячував на розважування й на читання в своїм "бельведері". Тоді він чувся так близько неба... Кожного дня він іще йшов, щоб відвідувати Ісуса вкритого в кивотах і бути коло Нього ще близше. Разом з Теренею він заходив до якої церкви, де були Пресв. Тайни. Так то перший раз переступила його донечка поріг каплиці кармелітанського монастиря, як її сестри ще навіть не знали, що в місті є такий монастир. Там у тій каплиці за десять літ пізніше дістала вона монашу одежу.

Однак ці проходи по полудні були завсіди для маленької учениці надгородою. Її вчителька була так само строга як і повна посвяти. Вона вимагала від дівчинки вистарчаючих нот. Коли приготування не дописало, прохід був невідклично заборонений. Павлина ніколи не відкликувала свойого рішення, а батько, хоч як це його коштувало, завсіди одобрював її присуд.

Ця строгість Павлини була однак завсіди злагіднена чувственною солодістю. Бачимо це зо слідуючої події:

Одного дня Тереня, після довгого проходу й розмови, вернула до дому в гайку ціла спочена. "Павлино, закликала тоді, як би ти знала, як дуже я хочу пити?" Бачучи нагоду навчити дитину жертви, старша сестра сказала: "А як би ти зріклася пиття, щоб спасти одного грішника?" "Добре, Павлино" сказало дитя, зідхнувши глибоко. Очевидно жертва велика! Вчителька, бачучи, що жертва вже принята; приносить відсвіжаючий напиток. Вона більше терпіла від наложеного вмертвлення як сама Тереня. Але чи дитина мала б приймити напиток і так лишити свого грішника на загибель? Павлина мусить тепер її пояснювати, що вона, діставши заслугу за вмертвлення, тепер іще буде мати заслугу за послух і так поможе знову якійсь душі в небезпеці.

НА ПРОХОДАХ

Отакі острі проби, наложені на дитину деколи, робили ще милішими довгі проходи, що їх позволяли Терені в гарну пору. Дитина дальше заховала свою особливу любов до лугових квітів. Яка це радість бавитися на зрубах серед лісних підсніжок і диких орхідей! Ввечері ж яка розкіш у куточку городу, де стоїть маленький престолик Терені. Вона розкладає райдужні вязанки квітів і пахучі ґірлянди на славу Бога любови!

Бувало деколи Тереня разом з батеньком пускалася на береги ріки Туке. За його прикладом вона старалася вміло закидати вудку. Але можна було скоро завважати, що її дух був деінеді. І справді, вона покидала рибки, і йшла, сідала собі на траві, закосиченій квітками. "Там, пише вона сама пізніше, мої думки ставали дуже глибокі. Не знаючи навіть, що це значить розважувати, моя душа розпливалася в правдивій молитві. Я чула деякі звуки, шум вітру. Деколи військова музика з міста занесла аж до мене декілька своїх звуків і мелянхолійно настроювала серце. Земля здавалася мені місцем вигнання. Я мріяла про небо." (Істор. одн. душі, розд. 2).

Такі самі враження, навіть іще глибші, коли нечайна нагальна буря зірвалася й кидала хмарами. "Я оберталася на право й на ліво, каже дитина, щоб нічого не стратити з цього маєстатичного величного видовища. Раз бачила я, як грім ударив у сусідню луку. Далека від всякого страху, я раділа. Мені здавалося тоді, що добрий Господь дуже близько мене" (Істор.)

Деколи на тих прикрих стежках, що провадили до їхнього гайку вони здибали обдертих старців. Тереня завсіди бігла до них усміхнена й подавала їм гріш, що його подав її батько. Одного вечора, стрінувши одного жебрака дуже нужденного, вона собі постановила, що буде молитися за нього в дні свого першого Причастя. Вона чула, як говорили, що того дня дістати можна від доброго Бога все, що тільки попросити.

Але найбільше в родиннім домі ця мила дитина показувала всім бідним своє співчуття. Кожного понеділка приходили бідні до їх гайку. На кожний звук дзвіночка бігла до дверей. Відтак скоро вертала до дому. "Павлинко, це бідний старець на кулях! Це бідна жінка з малесенькими діточками! Вона має одне ще в пеленах, а сама зовсім бліда. Що їм дати?" В її оченятах можна було тоді вичитати безмежне милосердя. Відтак вона бігла до бідних прошаків і несла їм або хліб, або гроші. Деколи вона вертала розпромінена від радости: "Павлинко, бідний сказав мені: Бог нехай тебе благословить, моя панієчко."

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Жертва на памятник. Щира молитва полинула перед престіл Всевишнього за душу пок. о. Навкратія Крижановського ЧСВВ. дня 30 червня ц. р. від парохіян з парохії св. Івана Хрестителя. По богослуженні відбувся спільний обід і при ньому зложили парохіяне свою жертву на памятник дорогого приятеля, батька і місіонаря-піоніра, бл. п. о. Н. Крижановського, що чимало праці вложив у розвій місцевої парохії в її початках. Збірка принесла $20.00 і гроші доручено комітетові будови памятника.

БЛ. П. ІВАН НАЙ

МОНДЕР, АЛТА. Дня 25-го червня відправлено заупокійну Службу Божу за бл. п. Івана Ная. Службу Божу замовили діти, щоб так дати поміч свойому батькові, що вже тепер на другому світі. На цій Службі Божій вся родина гарячо молилась за свойого доброго тата.

Бл. п. Іван Най прожив 83 роки. Зі смертю полишив повдовілу жену, 5 дітей, котрим постарався дати образования і добре виховання. Один син, Стефан є секретарем муніципалу Пайнс.

Покійний приїхав до Канади 1900 р. і поселився в околиці Мондеру, де перебував до смерти. На початках він займався дяківством і дуже інтересувався церковними справами. Особливо в околиці Гіліярд він положив багато заслуг при початках організовання парохії. В життю був товариським, забавним та говірким. Він був один із перших піонірів у мондерській околиці. В. Й. П.

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК У МОНДЕРІ

Кілька днів перед празником падав дощ, дороги розмокли й не було надії на гарний празник. Однак, коли аближився день свята, настала нагла зміна. Вже вечером небо випогодилось, дороги поприсихали, а в сам день св. ап. Петра й Павла небо було чисте, була чудова свіжа погода. По празнику знову небо захмарилось і став падати дощ.

На празник зїхалось над сподівання багато людей з околиць. Вечером перед празником монахи відправили в церкві литію, потім була проповідь і суплікація. По відправі в церкві задзвонили дзвони і нарід з свічками в руках пішов процесійним походом до "Голгофти" на Хресну Дорогу. Прегарний вид: Сіяє світлом великий залізний хрест і 14 стацій Хресної Дороги. Голосники розносять виразно далеко слова пісні й молитви. Від стації до стації іде довгий ряд людей і роздумує над зворушаючими картинами Христових страдань...

В сам день празника від рана правились тихі Служби Божі й відбувалась Свята Сповідь. Слід замітити, що в цей военний час нарід з більшою побожністю як передше горнувся до Ісуса в Св. Причастю. По утрені й акафісті процесійний похід з Найсв. Тайнами вирушив до каплиці в Голгофті, де Впр. о. Д. Попович ЧСВВ з діяконами й предстоящими відправив співану Службу Божу. Співав хор з Чипмену під проводом диріг. А. Єлиняка. Проповідь про св. ап. Петра й Павла й Христову Церкву виголосив Впр. о. Д. Джіголик, ЧСВВ. Нарід у тіні дерев просив у Господа мира й захорони від нещасть у теперішний бурливий военний час.

По Службі Божій відправлено умолення перед Найсв. Тайнами й водосвяття. Опісля люди ще довго забавлялись на парохіяльному пікніку. З празнику люди вертались до своїх домів вдоволені й обновлені на души.

КРАКІВ, АЛТА. Іван й Агрипина Лащук приїхали зо Старого Краю з бродського повіту 1897 року й осіли в околиці Краків. Бог дав їм трое дітей, котрі тепер уже повінчані. Дня 6-го липня добрі діти справили своїм родичам величаві імянини, на котрі спрошено всю родину. Рано була співана Служба Божа й парастас. Відправляв Всеч. о. А. Химій ЧСВВ. По обіді всі удалися до дому солемнізантів. При обіді п. В. Федун вніс тоаст, розказуючи кілька цікавих спомнннів з молодечих літ, та побажав многих літ Іванові і Агрипині. Потім Всеч. о. А. Химій в своїй промові вказав на гарний примір дітей, що шанують й оказують любов для своїх батьків і від себе побажав також многих літ Солемнізантам. Пізніше на заклик Всеч. о. Химія пішла збірка на пресу, якою занявся п. Стоцький зі Смокі Лейк. Збірка принесла $6.40. По волі п. Лащука дано половину на Укр. Вісти а половину на Світло.

Гості аж до пізного вечора весело забавлялися та гуторили головно про Рідний Край. Батьки в серці дякували Богу, що дав їм таку потіху на старі літа. — Добре каже пословиця: Добрі діти родичам вінець, а лихі кінець.

ІННІСФРІ ВОЗДВ. Ч. ХР. АЛТА. Члени парохії Воздв. Ч. Хр. відбули мітінґ 7 липня 1940 р. в справі зрівнання старого календаря з новим.

Короткий та річевий виклад про потребу зміни дав. п. Василь Ґнира. Шановний бесідник вказав, що нас обставини змушують до цеї зміни, а то тим більше, що ми не перші, бо наші брати в Бразилії вже святкують по новому календарі.

Опісля довший доклад на календарну тему дав Впр. о. Пасічник ЧСВВ. Він вказав на лихі сторони старого календаря та на загрозу ассиміляції через нього. Потім слідувала дискусія й голосовання. За зміною заявилося 49 осіб, а проти зміни 8.

Просьбу за позволення святкувати свята в новім стилі підписали за парохію предсідатель: Василь Ґнира
Секретар: Юрій Франко.
Писар: Ол. Кизук.
Комітет: Данило Кавич, Стефан Саїк

ЧИПМЕН, АЛТА. За Зрівнанням Календаря. Дня 30-го Червня, відбулися загальні збори всіх парохіян чипменської парохії в справі зрівнання календаря. На зборах було 250 осіб. Перед самим голосованням говорили отець парох і пан Н. Андріїв пояснюючи справу календаря і його історію. Відтак прийшло саме голосовання. Предсідателем зборів вибрано п. Н. Андріїва, а секретарем п. Петра Старка. Коли предсідатель зборів поспитав присутних, хто є проти зрівнання, то не піднеслася ані одна рука. Коли ж попросив щоби ті всі, що є за зміною й зрівнанням календаря піднесли руки, то всі 250 осіб, що були на зборах піднесли свої руки на знак, що бажають і одноголосно підпирають зрівнання календаря. На цих зборах переведено резолюцію вислати відповідне письмо-петицію в цій справі до Єпископського Ординаріяту. Цю петицію підписали в імени всіх зібраних: предсідатель і секретар зборів, Заряд Народного Дому й Заряд Парохіяльний.

ЙОРКТОН, САСК. В неділю, 7 липня, в часі відпусту, Преосв. Кир Василій відправили Архієрейську Службу Божу в сослуженні численного духовенства й виголосили проповідь.

ВІННІПЕҐ, МАН. У пятницю, 5 липня, Преосв. Василій Ладика уділили нищі свячення питомцеві Йосифові Кормилові в домашній каплиці єпископської палати.

— НЮ-ЙОРК, ЗЛ. Д. П. А. В неділю, 23 червня, в церкві св. Юра відправив першу Службу Божу новий священик о. Володимир Левицький. Новий священик родився в Ню Йорку, там ходив до шкіл, а університет скінчив у Римі, де був питомцем української колеґії.

ПРАВОСЛАВНА КОНСИСТОРІЯ ПРОГРАЛА ПРОЦЕС.

(Докінчення зі стор. 1).

Маєвського як свого пароха. Тоді корпорація УГПЦ разом з пп. Й. Богоносом і Ю. Буґерою внесли позов до суду королівської лави в Вінніпеґу проти Маєвського й тростів соборної парохії з просьбою, щоб суд видав заборону Маєвському дальше правити в соборі. Суддя В. І. Донован видав був у листопаді 1938 р. рішення в користь позиваючих і проти Маєвського й соборних тростів. Запізвана сторона внесла відклик до апеляційного суду Манітоби, який видав рішення в користь Маєвського й соборної громади. Корпорація УГПЦ. Богонос і Буґера внесли відклик до Найвищого Суду в Оттаві. Найвищий Суд видав своє рішення 29 червня **відкидаючи апель позиваючих з коштами.**

Суддя О. С. Крокет став на становищі, що парляментарний акт з 1929 р. не дав заінкорпорованій православній церкві духовної юрисдикції над поодинокими церквами й що акт вимагає аби поодинокі церковні організації ухвалили резолюції, щоб заінкорпороване тіло могло набути юдисдикцію над майном і дочасними річами. Суддя сказав, що в протоколах парохії вінніпеґського собору нема записано, щоб така резолюція була принята. Отже, сказав суддя, тростіси собору мають право задержати майно собору й управляти дочасними річами.

В Найвищому суді Канади заступав справу заінкорпорованої православної церкви адв. Ф. Гіпс і два представники апелюючої сторони, а П. Маєвського й тростісів соборної парохії адвокати І. С. Ламонт і Василь Свистун.

Судові кошти є поважні й їх мусить заплатити Консисторія.

Оттаке то діється між нашими православними. 22 роки тому відорвались вони від католицької Церкви й створили свою самостійну, соборну церкву. Тепер від тої церкви відпав її головний будівничий адв. Василь Свистун, а соборна громада при церкви Покрови, що мала бути центром православя стала собі незалежна від незалежної корпорації Греко прав. Церкви в Канаді.Крім того довгі роки велись сварки, а судові процеси витягнули тисячі долярів з кишень українців. Маємо тепер незалежний собор у Вінніпеґу й незалежну корпорацію Греко-прав. Церкви в Канаді. А може за якийсь час, ще щось нового вирине. Ось так мститься на православних їх гріх відступства від католицької Церкви й до такого то безголовя довело їх те українське православне соборноправство.

— Святіший Отець Пій XII призначив для далекої канадійської півночі нового єпископа-помічника. Є ним о. Жузепе Тропеліер. Він буде помічником теперішнього єпископа Ґабріела Брейната, апостольського вікарія округи Мекензі

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

21. Неділя 5-та по Сош. —
Новий Сокаль
Вайлдвуд
Еґремонт (пікнік)
28. Неділя 6-та по Сош. —
22 до 27 -- Черґил (катехизація дітей)
24 до 27 липня — катехизація дітей в місті Карвел.
28. Неділя 6-та по Сош. —
Карвел місто
Черґил
Голден.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. Неділя 5 по Сош. —
Блумінґтон (школа)
Плейн Лейк
Лішор
Краків
Москалики
Чипмен (великий пікнік)
28. Нед. 6. по Сош. і св. Володимира.
Іннісфрі Р. М. Б.
Новий Київ
Мирнам (Перше св. Причастя)
Веґревил
Делф
Ендрю
Восток
Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Неділя 5 по С. св. Духа —
Бовсежур
Кенора
28. Неділя 6 по С. св. Духа —
Транскона
Ґадашвил

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

21. VII. Неділя 5-та по Сош.—
Редвей, Стрий (пікнік).
28. VII. Неділя 6-та по Сош.—
Ґлендон, Давнінґ (пікнік).

Basilian Fathers
Box 30. Radway, Alta.

ПРИГАДКИ

21. VII. — Неділя 5 по Сош. Прокопія вмч. Глас 4. Єв. утр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 103. Єв. Мат. зач. 28.

28. VII. Неділя 6 по Сош. Св. Володимира Вел. Свят. Отців. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож. троп. воскр. Отц. і Вол. конд. Отц. Сл. Вол. І нині Богор. "Возбранной". Прокім. Ап. Єв. Отц. і Волод. Ап. зач. 334 і 200. Єв. зач. 56 і 35.

Відміни місяця: Повня 19. VII. Остання кватира 27. VII.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Британська фльота** затопила або знищила велику частину французької фльоти, щоб недопустити до того, щоб ця фльота дісталася в німецькі руки.

— **Франція** зірвала дипльоматичні зносини з Анґлією, однак не зірвала зносин з її домініями, як Канадою, Австралією і Полудневою Африкою. Причиною до цего було боевий виступ Анґлії проти французької фльоти.

— **Німецька субмарина** затопила анґлійський корабель "Арандора Стар", 15,474 тон, що перевозив з Анґлії до Канади полонених німців і інтернованих італійців. В тій катастрофі згинуло 1,068 осіб.

— **Німці** день-у-день налітають на Анґлію і скидають бомби. Анґлійці за те відплачуються німцям частими налетами на німецькі землі й території окуповані німцями. Від тих налетів є поважні шкоди.

— **Від 1 липня** Франція находиться на листі країв, що охоплені британською бльокадою.

— **4 липня** прибув у Канаду з Анґлії перший транспорт чоловіків, жінок і дітей. Дітей є кілька сот.

— **В Румунії** шириться протижидівський рух. В деяких місцевостях вибухли погроми жидів. Жиди втікають до Совітів, бо там вони почуваються безпечними, як між своїми приятелями.

— **Румунське** правительство зреклося ґарантій, які були йому дали Велика Британія й Франція і пішло до отвертої спілки з Німеччиною. При владі є тепер пронацисти, члени партії "Залізної Ґвардії."

— **В Совітах** нанову введено старий тиждень зложений з 6 днів праці, а 7 дня відпочинку. Передше було 5 днів праці а 6-ий день був днем відпочинку.

— **Князь Винзору,** бувший король Едвард, став ґубернатором і начальником збройної сили Багамських Островів.

— **Частина французької фльоти,** що находилась в Александрії дозволила себе частинно розброїти й лишитися там інтернованою на час війни.

— **Мадяри й Болгари** домагаються від Румунії територіяльних уступок, але Гітлер казав їм тепер із тими жаданнями ще зачекати.

— **Головою** французького нового уряду з диктаторськими правами став Ф. Петен, а його заступником Пер Ляваль. Говорять, що мають перенести столицю Франції з Віші до Версаю коло Парижа.

— **Злучені Держави** будують свої летовища на Алясці.

— **Славне** купелеве місто Віші стало тепер новим осідком французького уряду.

— **В Америці** вийшов закон, що зобовязує всіх чужинців до реестрації. За нарушення цего закону є визначені високі кари.

— **На конвенції** Републиканської Партії Злучених Держав, у Филаделфії вибрано кандидатом на уряд президента Вендейля Вилки, фінансіста й промисловця.

— **Німці** захопили два британські острови: Джерсі й Ґернсі, що находяться в Анґлійськім Каналі

— **В Африці** ведуться бої між британцями і італійцями. Італійці мають великі втрати

— **В Мексику** відбулися криваві вибори на президента. Нараховано поверх 48 вбитих і неозначене число ранених. Теперішня адміністрація є ліва, напів большевицька. Вислід виборів ще невідомий.

— **У Франції** заводиться новий режім подібний до того, що є в Італії й Німеччині. Нова конституція дасть рішаючу силу урядові, а парлямент буде зведений до ролі дорадчого тіла. Французька република перетворюється в тоталітарну державу.

— **Злучені Держави** розбудовують свою военну фльоту.

— **Німеччина** подала, що в теперішний війні від 10. травня вона втратила 27,074 вбитих і 18,384 пропавших без вісти та мала 111,034 ранених.

Французькі страти за той час сягають до півтора мільйона.

— **Литва** стає поволі "провінцією" Советів. Розвязано там усі політичні партії, а дозволено існувати тільки одній партії — комуністичній. Усі важніші місця в центральнім уряді є вже в руках большевиків.

— **До Канади** привезли перший транспорт німецьких полонених. Їх посадили в окремих таборах.

— **І. Л. Ралстон,** дотеперішний міністер скарбу, став міністром оборони Канади.

ВЕЛИКА НАУКА, ДОБРА Й ДЛЯ УКРАЇНЦІВ

(Докінчення з ст. 5):

панував над духом пожертвовання. Ми думали все більше про свої особисті вигоди; нашим кличем було уникати невигод та зусиль. І тому ми нині стоїмо в обличчі катастрофи." Французи тепер опамятуються і кажуть: "Поразка — це наше спасення." Чому? Бо вона приводить до лічення старих ран нації.

Тепер французи пишуть, що мусить настати цілковита зміна. Мусять воскреснути патріотизм, обовязковість, героїчна витревалість. Мусить зайти зміна й у відношенні до религії, бо держава усунувши религію не знайшла нічого ліпшого на її місце. Політика мусить обертатись довкола тих річей: обеднання, солідарність і тяжка праця.

Читаючи ці думки, що тепер родяться у души переможеного француза, що намагається видобутись з катастрофи стає перед нашими очима також і наша національна катастрофа. Її причин треба шукати не тільки в наших ворогів, але ще більше в нас самих. Тими наминими причинами є ті самі, що й у французів. Коли й ми хочемо видобутись з нашої катастрофи треба й нам усім направити давні помилки й взятись до таких річей як: згода, обеднаність, карність, жертвенність, посвята для загального добра, солідарність, спільна витревала праця, а передовсім дух глибокої віри, любов до св. Церкви й її проводу й практикування в життю одиничнім і збірним приписів християнської моралі. Це нас уздоровить і дасть силу перемогти своїх ворогів і осягнути наші религійно-національні ідеали.

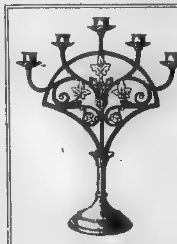

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по ґуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ МОЛИТВЕНИК
THY KINGDOM COME
(Да прийдет царствіе Твое)
Гарно оправлений в полотно й зі золотими витисками. В цім молитвенику є.

Щоденні молитви, Служба Божа, тропарі, молебні до Пр. Серця Ісуса і Пр. Діви (виїмки), пісні й суплікація — по церковному й по анґлійськи.

Молитви ранні, вечірні, до Сповіді і св. Причастя, Хресна Дорога й Вервиця є по анґлійськи. Цей молитвеник призначений головно для тих українців, що вміють тільки по анґлійськи читати, а також для чужинців, що цікавляться нашим обрядом. Ціна разом з почтою ... ... 50ц.

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta. Canada.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

На імянинах Івана Лащука в Кракові, Алта зібрано на "Світло" $3.20

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (54) 15. Мондер, Алберта, 1-го Серпня, 1940. Mundare, Alberta, August 1st. 1940. Vol. III. No. (54) 15.

СВАРКА МІЖ АВТОКЕФАЛЬНИКАМИ В КАНАДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

По виданні рішення Найвищого Суду Канади в спорі між Корпорацією Української Греко-Православної Церкви й православним Собором у Вінніпегу сварка між православними не закінчилась. Сваруться вони далі, щодо розуміння і значіння того рішення. Спорять між собою Мирослав Стечишин заступник секретаря консисторії та редактор Українського Голосу й адв. Василь Свистун. Стечишин закидає Свистунові що він видумує рішення Найвищого Суду, бо представляє справу так, що найвищий суд вирішив, що консисторія УГПЦ не є цеква, що корпорацію відсунули від усяких прав, а юрисдикцію признали тільки незаінкорпорованій церкві. Щось подібного, каже Стечишин, можна говорити перед безкритичною розаґітованою масою в Свистуновім Соборі, але писати це, то вже вершок невідповідальної очайдушности. Бо що це значить? Незаінкорпорована церква в очах закона те саме, що й всяка інша незаінкорпорована організація. Незаінкорпорована організація — це в очах закона все одно, що збіговисько на вулиці. **В збіговиську ніхто права не має** і для збіговиська навіть суд не може признати жадних прав. Взагалі суд нікому прав не признає. Для цего є парлямент. Народний дім на фармах законно не може існувати, як його не заінкорпорується. Зокрема для суду незаінкорпорована організація не існує. А Свистун находить відваґу писати нетямущим людям такий абсурд, що найвищий суд Канади якраз незаінкорпорованій організації признає права та привілеї, яких ні парлямент, ні суд не хоче й не може признати навіть організації заінкорпорованій.

А далі, каже Стечишин, це не значить, що суд нічого не говорив про церкву заінкорпоровану та незаінкорпоровану. Говорив... Остаточно найвищий суд Канади приняв, що в Канаді є дві українські православні церкви, одна заінкорпорована а друга та, що до заінкорпорованої церкви не пристала... Для суду Собор став незаінкорпорованою церквою, бо він не підписав резолюції про своє приєднання до заінкорпорованої церкви. Мова була тільки про Собор; про жадну іншу церковну гро-

Позвольте дітям приходити до мене й не бороніть їм, бо таких є царство Боже (Лук. 18:16). Таке є горяче бажання Христа. Коли ми дбаємо про християнське виховання дітей, то ми тим найкраще сповняємо це Христове бажання.

Величавий Діточий Конгрес

ДНЯ 4-ГО СЕРПНЯ, 1940 р.

У МОНДЕРІ

ПРОГРАМА:

РАНО: Год. 9-та: Служба Божа для дітей в каплиці мондерської Голгофти.
Год. 10-та рано: Спільне снідання для всіх дітей у парку.
Год. 10.30 Торжественна Служба Божа.
Год. 12.30: Обід у парку.
ПОПОЛУДНІ: 2 год. Початок Концерту, Діточий Хор, Катехизмовий Контест, Роздача Нагород.
3 год. Фільмовання й Руханкові Вправи.
4 год Спільна Знимка Всіх Учасників Конгресу, Українські Танки, Орхестра, Гри й Змагання.
ВЕЧЕРОМ: Цікаві Фільми, Штучні Огні, Поворот Домів.

ПРИЇЗДЖАЙТЕ ВСІ Й ПОДИВІТЬСЯ НА ЧУДОВІ КАРТИНИ ДІТОЧОГО КОНГРЕСУ!

Дбаймо про християнську обичайність у життю!

(Місячне намірення Апостольства Молитви на серпень)

Бувало давними часами часто кидалась між людьми зараза, що винищувала цілі міста й села. Люди гинули мов мухи й не було навіть кому всіх поховати.

На щастя тепер уже про такі загальні страшні пошести не чувати, бо розвій науки, культури й цивілізації їх спинив. Та теперішня культура не припинила, ба щобільше в світі дуже поширила одну страшну заразу, а це необичайність у життю. Шаліє вона всюди по містах і селах і вбиває тисячі й мільйони людей.

Сьогодні чуємо такі модерні кличі: Давня мораль уже пережилась! Живемо в часах поступу! Тепер усе вільно! Чоловік раз живе, треба всього закоштувати й досвідчити!

І бачимо кругом себе, як люди тратять відразу до гріха, як вганяють за змисловими розкошами, як падуть добрі обичаї, приличність і соромливість у молоді й старших.

Сьогодні преса, кіна, спорти, танці, забави, ноша закрашені безстидом.

Возміть до рук якийнебудь щоденний часопис! Повно там зобачите гидких реклям, двозначних жартів, майже голих танцюристок, всяких зірок, повно там описей зведень, розводів, любощів і т. д. Подібний зміст у кінах. А яка тепер ноша? Які купелеві строї? Деякі люди вже на стільки вбили в собі совість і сором, що відважуються ходити навіть зовсім наго. Багато є таких, що сміються з чистоти й невинности, а розгнузданість обичаїв, вільну любов, розводи, розпусту вважають за щось поступове, природне, дозволене, а навіть добре. Для них не існує шеста й девята заповідь Божа.

Та необичайність потопом заливає нинішний світ і затроює уми й серця передусім молоді. Які з того наслідки? Сумні, дуже сумні. Ті люди, що впали жертвою пошести необичайности, вянуть як підкошена квітка.

На багні розпусти родяться всякі пороки й злочини. Безвірство, нешлюбні діти, розво-

ди, полові недуги, умові слабости, самогубства, ось вам лиш деякі овочі, що їх родять необичайність і розпуста.

Зараза необичайности шаліє. Чи можна на неї дивитись байдужим оком? Ні розум, ні совість на це не позволяє. Треба поборювати деморалізацію; треба ширити християнську обичайність у життю.

Дуже добрий спосіб поборювати деморалізацію є бойкот. Не бери до рук часописі чи книжки, що ображує добрі обичаї, не ходи до кіна де показують неморальні річи, не бери участи в забавах і танцях, що є небезпечні для невинности, не товаришуй і не заприязнюйся з особами, що хорують на безстидність. Погорджуй такою модою, ношею, що є проти вимог соромливости.

Коли б цього роду рішучий бойкот обняв широкі маси людей, так тоді він своїм впливом спричинив би те, що необичайність стратила б свою силу.

Бачимо це найкраще на досвіді в Америці. Коли між християнами повстав зорганізований бойкот неприличних театрів і кін, так сейчас щезли з екранів необичайні фільми й почали висвітлювати образи без закиду під оглядом моралі.

Бойкот добра річ, але не вистарчальна. Треба з ним злучити ще й працю над практикованням обичайности в життю.

Вже від малечку треба в дитині защіплювати любов до невинности й скромности. В молодих літах приучувати панувати над собою й поводитись у своїх думках, словах та ділах згідно з вимогами заповідей Божих. Людина потребує відсвіження, веселости, забави й розривки. Тому це дуже похвальна річ, коли родичі, виховники, навіть окремі організації стараються створити такі собі й молоді приємности, що не нарушували б у нічому моральности.

Дуже важною річчу в наших часах є передусім обичайність у ноші.

Безбожницька, жидівсько-масонська кліка великих фінансістів завважали, що диктатурою моди потрапить дуже легко громадити собі мільйони долярів.

Всілякі безбожники також переконались, що при помочі необичайности найлекше вбити в людині віру й привязання до Христа й Церкви. Тому так форсують усіми засобами модерної пропаганди необичайність в одінні, зокрема в жіночій ноші. Те лихо треба поборювати скромністю в одінні. Не забуваймо про це ніколи, що можна вбратись дуже гарно, а притім і дуже прилично.

Справа котру ми порушили є надзвичайно важна. Як колись поганський світ вивела з багна зіпсуття обичайність перших християн, так може те саме зробити і в наших новопоганських часах. І це конечно треба зробити. Перед християнами тут широке поле до благородної праці, головно для вірючого жіноцтва.

Передумаймо основно цю справу й станьмо апостолами християнської обичайности, в життю, нашим словом, прикладом і молитвою.

Молімся і трудімся над тим, щоб усунути в наших часах язву необичайности в життю, а тим усунемо много лиха й много причинимось до дочасного й вічного щастя одиниць і цілих народів.

Папа й Війна

"Чому то вже раз Папа не осудить ті народи, що ведуть заборчу політику й несправедливо гноблять поневолені нації?" Такі слова можна нераз почути в наших часах. Що ж на це можна сказати? От хіба те, що не знають самі ті люди, що вони говорять. Чи вони уявляють собі щоза лихо спричинив би Папа, коли б так виразно й отверто осудив даний нарід, що веде несправедливу п о л і т и к у? Може він тим зеднав би собі велику прихильність і любов поневоленого народу, але в теперішних часах вибуялого й вражливого націоналізму, Папа напевно спричинив би душевну руїну в многих душах, дав би притоку до нападів і переслідування Церкви, а дуже сумнівна то річ, чи спинив би хоч трохи заборчу політику, чи поліпшив би долю даного гнобленого народу. Таке поступовання Папи не принесло б добра й поліпшення і тому не диво, що в теперішних обставинах Папа хоч бачить і боліє над многими лихами, то однак у своїй второпности не виступає з прилюдними й явними осудами наїздників і гнобителів. Та це зовсім не значить, що Папа своєю мовчанкою апробує їх поступовання. Хоч Папа виразно не осуджує нікого, то всетаки дуже виразно й часто проголошує ті моральні науки й засади з яких кожний може легко пізнати чи поведінка даного народу є добра чи зла, чи гідна осуду чи признання. І це вистарчає для християн, коли хочуть мати для себе певні напрямні для думання і поступовання від Апостольського Престолу. І коли ходить про навчання засад моралі відносно життя не тільки одиничного, а також збірного, то Папи завсіди недвозначно його подавали

Крім того, ще й на це треба звернути увагу, що спори й непорозуміння між народами повстають часто, І рідко так буває, щоб одна нація була зовсім невинна, а друга зовсім винна. Справедливість вимагає, що треба б вислухати обі сторони заки видасться безсторонний і справедливий присуд. Треба б також, щоб обі сторони звертались до Папи й були готові приняти його судейський вирок. Давно, коли, ще західні народи жили вірою й вважали Папу за свого духовного Отця такі полагодження спорів Папою нераз бували. Та тепер, коли деякі народи не хочуть числитись з думкою Папи, його ненавидять і ігнорують, видавання справедливої оцінки про поодинокі вчинки чи політику даного народу є річчу дуже важкою й небезпечною.

Легко може повстати закид, що Папа партійник, стоїть за одним народом проти другого та що мішається в не свої, політичні справи і т. д. А звідси місто згоди й добра може прийти ще більше зло й замішання.

Тому Папи дуже мудро поводяться, що зберігають велику безсторонність, второпність і повздержність у видаванні оцінки й осудів поодиноких потягнень і ділань даних народів.

У свойому глибокому почуттю відповідальности перед Богом і людьми Папи одначе не є байдужими на зло й несправедливість, що діється між народами. Вони працюють над тим, щоб усунути причини що викликують тертя і війни й подають лік на уздоровлення неспокійного людства й на заведення в світі ладу й мира й добра для всіх народів.

Найважнішою причиною, чому народи одні других кривдять, гноблять, чому є різні агресії й війни є відступство в приватному й публичному житті від Бога, Христа й Його св. Церкви. Цього не хочуть видіти й признати багато людей в наших часах, передусім ті, що мають державну керму в своїх руках. Але це лихо дуже ясно бачуть Папи, вказують на нього в своїх посланнях і промовах та як лік на виздоровлення сучасного людства з його хороби подають щиру обнову релігійного життя в світі.

Як хорий відкидає приписи й ліки мудрого лікаря і тому далі хорує, то чи тому винен лікар? Не лікар, а хорий.

Коли в часі першої всесвітньої війни австрійський цісар просив Папу Пія X, щоб поблагословив його війська на війну, то Папа сказав: Я благословлю мир, а не війну."

І Папа Венедикт XV, Пій XI і теперішний Папа Пій XII. молились і працювали, щоб довести народи до згоди, усунути тертя, і несправедливости і довести до мира, справедливости й любови. Це була й є політика Папів. Кожний неупереджений признає, що в тих своїх змаганнях Папи багато добра зробили для народів. Коли деякі їх старання не увінчались успіхами, то тому винні не Папи, а зла воля даних провідників держав і народів.

Зле тепер на світі й тревалого мира й гаразду між народами не заведе меч і пястук, а тільки зрозуміння й введення в життя народів християнських засад моралі. Це проповідують Папи й люди повинні вже раз послухати науки Папів і піти за нею, коли не хочуть, щоб до теперішнього лиха прийшли нові ще більші нещастя на краї й цілі народи.

В цілій Німеччині заборонено вчити релігію в вищих школах. Заборону видав націстівський міністер освіти. Давніше заборона обовязувала також у всіх народніх школах.

Такі заборони не принесуть добра німецькій нації, а доведуть її напевне до упадку.

СВАРКА МІЖ АВТОКЕФАЛЬНИКАМИ В КАНАДІ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ

(Продовження зі сторони 1-ої)

маду ані згадки не було. І суд, очевидна річ, прихилився до тої думки, що заінкорпорована церква не може силоміцю забирати незаінкорпорованої церкви... Собор в Вінніпегу при помочі найвищого суду викинув себе з Української Греко-Православної Церкви в Канаді. Оце й є все, що для нього виграв п. В. Свистун.

Таке читаємо в Укр. Голосі з 24. VII. ц. р. На те відповів йому В. Свистун у Новому Шляху з 29. VII. ц. р. з питомим собі темпераментом. Він каже, що С. пише наче людина "тяжко приголомшена великим ударом", що її "предвиджується" неначебто він видумав рішення суду, бо вони не є видумані, а дійсні, записані на папері. У довжезній статті читаємо деякі цікаві річи, що їх варта винотувати.

Там читаємо: "Він (цебто Стечишин) бачить вже одно важне рішення суду, іменно, що існують дві організації, які однаково звуться: "Українська Греко-Православна Церква" одна з них заінкорпорована, друга незаінкорпорована... Одначе я певний того, що якщо тільки Мир. Стечишин прочуняється, то він напише, що заінкорпорована організація не я в дійсності Церквою, хоч вона має назву "Церква", бо не має духовної або церковної юрисдикції... Побачить також п. Стечишин те, що й другі зо мною сьогодні бачуть, що друга організація — незаінкорпорована — це дійсна Церква, бо тільки вона має духовну або ц е р к о в н у юрисдикцію (власть). Сьогодні Мир Стечишин того ще не хоче признати, але він це буде мусіти признати в недалекій будуччині Я ручу за це .

Відповідаючи на закиди Стечишина В. Свистун пише: Прочуняйтеся, пане Стечишин! Та ж якраз суд вирішив, що незаінкорпорована Українська Православна Церква існує і має всю духовну власть або юрисдикцію... В Канаді існують **тисячі незаінкорпорованих організацій** і всі вони є признані як організації перед судом. Є спеціяльний відділ англійського права, що відноситься до таких організацій, які у праві з в у т ь с я "добровільні" або "вільні" організації, (волюнтарі організейшонс). До таких організацій належать **клюби, товариства, політичні партії, робітничі юнії і ... церкви...** В Канаді всі релігійні тіла, **чи вони заінкорпоровані чи ні,** вважаються добровільними товариствами. Закон визнає їх існування, охороняє їх в тому, щоб вони користувалися своїм майном та цивільними правами. В Канаді є дуже багато церков різних віроісповідань, **але вони в величезній більшости є незаінкорпоровані,** одначе вони існують перед законом і судом. А якраз ті незаінкорпоровані церкви мають духовну юрисдикцію, яку вони черпають зо своїх церковних канонів або законів... **Всі**

ті церкви по Вашому, пане Стечишин, то "збіговисько на вулиці," а в тому "збіговиську ніхто права не має", бо по Вашому, "для збіговиська навіть суд не може признати жадних прав." Так ви пишете, пане Стечишин, і навіть не червонієте! А ви повинні добре почервоніти, коли б ви знали як! Але Вам все вдавалось досі дурити деяких наших людей, не червоніючи. Питання, чи довго їх ще будете дурити!...

Так само неправда, пане Стечишин, що в Канаді немає незаінкорпорованих Народних Домів. Вони є, існують і мають права такі самі, як і всі другі незаінкорпоровані товариства, клюби, церкви або політичні партії...

А що з організацією СУС, пане Стечишин? Та ж вона також незаінкорпорована! Чи вона в ваших очах також тільки 'збіговисько без жадних прав?' Бо хто читає УГ, тому виглядає, що в Канаді немає жадної організації між українцями, яка, по Вашому, могла б дорівнати СУС-ові. **Сьогодні Ви самі називаєте СУС "збіговиськом без жадних прав."**

Або візьмім Українську Гр. Прав. Церкву, яка не мала жадної корпорації перед 1929 роком! По Вашому та Церква була тоді тільки 'збіговиськом без жадних прав,' і Ви мали дати її ті права аж по 1929 році через корпорацію. Запитайте першого ліпшого члена тієї Церкви, а він Вам без надуми признає, що перед 1929 р. та Церква, яку Ви сьогодні називаєте "збіговиськом", далеко більше мала в собі порядку, як має **сьогодні,** потім вже як Ви обдарували її корпорацією. **Суд признав, що та Церква як незаінкорпорована існує далі, попри, помимо й поза корпорацією,** але Ви дальше звете її збіговиськом і для улекшення своєї совісті, як вона в вас ще є, ви зачисляєте до тієї незаінкорпорованої Церкви тільки винипегський собор. Але Ви тут знов пишете як з горячки або коли позволите мені вжити таки ваше слово — брешете — і то здорово.. Ох, як то Вам тяжко, пане Стечишин, написати правду! Таж ви самі чули в суді, як ніхто інший тільки Ваш великий поклонник о. Савчук під присягою зізнав, що в Українській Прав. Церкві в Канаді є 180 церковних громад, **а з них тільки 40 були в складі корпорації.** (Ст. 106 і 107 справи). Ви самі тепер признаєте, що після рішення суду до корпорації належать тільки ті громади, які вписались до неї. Отже коли тільки 40 громад належать до корпорації, або заінкорпорованої Церкви, **то 140 не належать до корпорації так само як і соборна громада. Але вони всі, пане Стечишин, належать до незаінкорпорованої Церкви,** а не тільки одна соборна громада. **Так отже на основі зізнання о. Савчука при кінці 1938 року більше як ¾ церковних громад, по вашому, належали до "збіговиська" разом з соборною громадою.** Ану ж як ті ¾ церковних громад, яких Ви називаєте 'збіговиськом без жадних прав", зрозуміють значення судового рішення, зрозуміють свої права, а іменно, що вони якраз становлять духовну Церкву, бо ваша корпорація не має духовної власти! Де Ви тоді подієтесь? До якого "збіговиська" Ви підете?

І ще більше такого читаємо в згаданій статті. Ми не беремось розбирати цего, хто має з них слушність, а хочемо тільки вказати на кілька важних рефлексій, що насуваються нам, коли так спинитись над тою церковною сваркою між автокефальниками.

1. Автокефальники дораджували католикам, щоб не інкорпорувати своїх церков, народних домів і т. д. на католицький чи епископський чартер, бо вийдуть зле на тім. Казали записуйте церковне майно на громаду. Де католики послухали автокефальників і записали на громаду, там майже в с ю д и були непорозуміння, сварки, а навіть церковні процеси, а де не послухали, там був і є спокій.

Також між православними є сварки й процеси через те, що церковне майно було записане на громаду. Тепер хочуть з того консисторці якось вилізти, але щодо собору в Вінніпеґу, то вже запізно, а щодо інших церковних громад, то хто зна чи так легко удасться їх усіх здобути для корпорації У. Г. Прав. Церкви. Народоправність мститься й бокой лізе, аякже.

2. **Безупинна й довголітня сварка між автокефальними довела їх церкву до розколу й роскладу. Оттак бачимо на православній Церкві, що можна створити церковну організацію людськими зусиллями, але в ній Дух святий не буде перебувати й діяти й тому вона не буде жити, а існувати мов той труп, що його хоч як бальзамувати, то він таки зчасом буде розкладатись.**

3. **Тямущі й чесні православні, коли бачуть цей сумний стан своєї Церкви, повинні зрозуміти, що такої церкви нема що їм триматись та що треба їм її чимскорше покинути, й для свойого особистого душевного добра й для добра загального українського народу станути в ряди членів Української Греко-Католицької Церкви, що є частиною правдивої, вселенської, Христової Церкви й в якій є лад і повнота релігійного життя.**

— **На 1,969,788 хорих** у католицьких лічницях у Злучених Державах Півн. Америки, в останньому році було 57.8 відсотків некатоликів. В Канаді некатоликів у католицьких лічницях було 38.8 відсотків.

Большевицькі гаразди

(Вимки з листів)

Дуже важко є дістати з Галичини якого листа. Та й ті листи, що часом прийдуть за океан, не можуть нам принести опису справжньої дійсности. Люди через большевицьку цензуру бояться писати отверто і щиро про тамтейші відносини. Всетаки відважніші бодай поміж рядки листа стараються втиснути одне друге речення, або бодай яке слово, що навело б нас на думання про жахливе положення, яке тепер є у Галичині. Часом удається також крадьком передати за границю і цілий лист. Цього рода листи є для нас цінні, бо з них можемо дещо довідатись про ту гірку долю, що її переживають наші брати на рідній землі. Декілька вимків з таких листів поміщуємо на отсьому місці.

В однім листі з одного із західних повітів Галицької Волости (дата 8-го травня ц. р.) читаємо:

"Світ перемінився в інакший лад і довго так жити не хочеться; тільки кажуть, щоб чимскорше вмерти, ніж так жити...

У нас тепер є побір до війська від 21 року до 30, і мені прийдеться служити в червоній армії, але це наразі кручуся коло хати. Тепер усе мені не миле, бо не знати, що далі буде. Бо поляків чорти пібрали, а біда з боку лізе...

Того року урожай недобрий буде, бо озимину всі господарі мусіли переорювати."

"Рідне Слово" (Керестур, 20. IV. ц. р.) надрукувало лист одного священика з Галичини й в ньому читаємо:

"Місцями вже зо сторони влади бувають деякі переслідування релігії. Та багато тут роблять місцеві чинники. Пять василіянських монастирів майже не існує; перемінили їх на військові казарми. Жовківську василіянську друкарню сконфіскували й там друкують свої безбожницькі часописи. В інших монастирях ще є монахи. Подекуди бідують дуже чорно; а де інде доглядають їх люди, ще більше, як передше.

Люди тримаються віри. Запрошують священиків. Студенти масово, самочинно, публично приступають до св. Тайн..

Галичина вилічена з комунізму. Вже закоштувала всього, отже знає, що 'своє найліпше."

Священиків не переслідують на загал безпосередно, але посередно. Діти священиків, судів тай адвокатів не мають тих самих прав, що діти іншої інтелігенції. Учителі обовязково мають ширити в школах безбожництво, тому багато з них у дуже прикрім положенні. Щонайгірше то те, що деяких священиків втягають на услугу ГПУ. Приняти, хочби про людське око, сповидно, не позволяє совість, не приняти - Сибір.

В Гошові ікону Матери Божої сховали. Зразу була там у василіянськім монастирі підофіцирська школа, але тому, що дуже ходили звиджувати церкву, скоро їх звідтам забрали. Коли в Дрогобичі хотіли парцелювати василіянський фільварок, люди сказали: "Того пів морга, що припало б на мене, я віддаю на удержання священиків."

Серед простих салдатів стрічаються гарні душі. Перестерігають селян не відбирати від священиків поля, їх самих не відганяти, бо вони (салдати) тепер не можуть того віджалувати. — Прийдуть до хати, подивляться, чи кого нема, скажуть: "Слава Ісусу Христу."— попросять дещо перекусити й помоляться перед образами. "Не думайте, кажуть, що ми не молимося, то ті (показують) не дають нам молитися." Ходять потайки до церкви.

У Львові один перебрався по цивільному й прийшов до василіянського монастиря висповідатися.

Один із них прийшов до одного дому їсти. Господиня, як звичайно, дала молока, масла. Сів він тай їсть. Аж нагло котяться рясні сльози. Коли його спитали чого плаче, відповів: "Я тут бодай щось зїм, а моя жінка й діти з голоду вмирають. Як не вірите, то підіть і подивіться! Це недалеко звідси — 30 кільометрів." Було це над Збручем. — І в дійсності ця жінка в найближчих днях поїхала туди, взяла зі собою курку. Приходить до того дому. Жінки нема, пішла по "фасунок". В хаті, чи радше норі лише діти, замість суконок повбирані в мішки. Дивиться на них, то лиш маленькі кістяки, а не живі істоти. Прийшла мама. Вифасувала хліб і "аж" кістку цукру — ось рай!

Другий такий (салдат) передав одному нашому хлопцеві, що його були забрали на підводу, торбинку булок, щоб їх передав його дітям. Приніс — мати висипала. — Діти кинулися, як би ніколи не бачили. По хвилі питають. 'Мамо, а де то росте? — В тім наш хлопець чує голос зпоза печі: "Дітоньки, то росте там, де ще вірять у Бога." Була це їх старенька бабуня.

У лаврівськім монастирі, коли прийшли й дістали хліба та булки, то положили булку на хліб і так їли немов з маслом.

Є й між офіцерами деякі незвичайні випадки. У Львові в трамваю дві жінки критикували, що тепер нема ладу. Сидів там офіцер. Нічого не говорив. Аж коли висідав, сказав: Ви таке маєте щойно два тижні, та вже нарікаєте, а що маємо сказати ми, що 20 літ таке маємо. —

Неймовірне, але правдиве.

Один з українців у Америці дістав від своїх родичів, з Галичини листа. Пише батько, що був передтим у Америці й дещо знає по англійськи.

"...Тут у галідей роблять. Нам тепер добре, як ще не було ніколи. На жидів не робимо, тільки на вбрання. Дівки хустини й спідниці роблять зо звоїв полотна. С в е т р и роблять у Львові з клоччя. Підошви коштують 120 рублів, то виносить 60 американських долярів. Ті чоботи, що ти лишив, я мав дві зими. Вже решти їх видіти не буду. До осени, як ще втримаємось на своїй землі, то будемо всі зрівнані з К. Б. Дис контрі — ґуд бай піпл. Кінчу і поздоровляю тебе, до побачення. Ту мач піпл муф інту Сибір. Прошу о скорий відпис. Донт сенд мові, натінг ту бай.

БОЖЕ СЛОВО

I, Кн. Мойсея, гл. 37. 1-36.
БРАТИ ПРОДАЮТЬ ЙОСИФА ІСМАІЛИТЯНАМ І ПЕТЕФРІЄВІ

1. Осівся же Яків на землі, де пробував отець його, в ханаанській землі.

2. Це ж родопись Якова: Як же було Йосифові сімнадцять років, пас він вівці свойого батька з братами своїми, та був ще недоліткои між синами Валли й Зелфи, жінок свойого батька й оскаржили Йосифа за поганий вчинок перед Ізраїлем, своїм батьком.

3. Яків же любив Йосифа над усі свої сини, бо зродив його в старості; і справив йому пестру одіж.

4. Як же побачили його брати, що його батько любить над усі свої сини, зненавиділи його й не могли ніяк говорити з ним мирно.

5. Приснився же Йосифові сон і розказав його своїм братам.

6. І каже їм: Послухайте цього сну, що приснився мені.

7. Здавалось, що ми вяжемо снопи на полі, аж ось встав мій сніп і станув просто, а ваші снопи, що стояли навкруги, поклонилися мойому снопові.

8. Сказали же йому брати: чи як цар царюватимеш над нами, або чи ми тобі як панові будемо підвладні; і стали ще більше ненавиділи його за сни його й за слова його.

9. Бачив же він другий сон і розповів його свойому батькові тай своїм братам; і каже: Ось снився мені другий сон, начеб сонце й місяць і одинадцятеро зір поклонялися мені.

10. І докорив йому батько його й каже йому: Що це за сон такий тобі приснився? Чи ж бо це прийдемо я й мати твоя й брати твої вклонитись тобі до землі?

11. Позавидували йому брати його, а отець його зберіг те слово.

12. Пішли же його брати пасти вівці свого батька в Сихем.

13. І каже Ізраїль Йосифові: Чи не пасуть браття твої в Сихемі? Іди, навідайся до них! І каже йому: Я готов.

14. І каже йому Ізраїль: Піди, подивись, чи здорові твої браття й вівці й принеси мені вістку, і післав його з долини Хеврону й прийшов у Сихем.

15. І здибав його якийсь чоловік, як блукав по полі; питає же його чоловік і каже: Чого шукаєш?

16. А він каже: Моїх братів шукаю; скажи мені, де вони пасуть?

17. І каже йому чоловік: Відійшли звідси; чув бо я, як вони говорили: Підемо в Дотаїм. І пішов Йосиф слідом за своїми братьми й здибав їх у Дотаїмі.

18. Загледіли же його здалека, ще заки він наблизився до них і задумали його вбити.

19. І сказав кожний до свойого брата: От сновидець той іде.

20. Тепер отже ходіть вбємо його й кинемо його в одну з криниць тай скажемо: Лютий звір пожер його; і тоді побачимо, що буде з тих його снів.

21. Чуючи ж це Рувим одняв його з рук їх і каже: Не губім його душі!

22. І каже їм Рувим: Не проливайте крови; вкиньте його в одну із цих криниць, що в степу, руки же не кладіть на нього; це щоб визволити його з їхніх рук тай оддати його свойому батькові.

23. І сталося, як прийшов Йосиф до своїх братів, стягнули з Йосифа пестру одіж, що була на ньому.

24. І взяли його тай укинули в криницю; криниця же була суха; води не мала.

25. Посідали же їсти хліб; і споглянувши очима, побачили, аж ось ішли подорожні ісмаїлитяни від Галааду й верблюди їх навантажені ладаном, живицею й бальзамом; ішли же везучи в Єгипет.

26. І каже Юда до своїх братів: Що за користь, як убємо нашого брата тай потаїмо його кров?

27. Ходімо, продаймо його цим ісмаїлитянам, руки же наші не будуть на ньому; і послухали його брати.

28. І йшли мимо мадянські люди, купці; і витягнули й вивели Йосифа з криниці й продали Йосифа ісмаїлитянам за двадцять золотих; і поведено Йосифа в Єгипет.

29. Вернувся же Рувим до криниці й не зобачив Йосифа в криниці й роздер свою одежу.

30. І повернув до своїх братів і каже: Хлопця нема, я ж куди тепер піду?

31. Узяли ж вони Йосифову одежу й закололи козля від кіз і замазали одежу кровю.

32. І післали пестру одіж і принесли свойому батькові й сказали: Це ми знайшли, пізнавай, чи це одежа твого сина, чи ні.

33. І пізнав її батько й каже: Одежа є мойого сина, лютий звір пожер його, звір ухопив Йосифа.

34. Роздер же Яків одіж й надів верету на свої бедра й оплакував свойого сина многі дні.

35. Посходилися же всі його сини й дочки й прийшли потішити його; та не хотів потішитись, говорючи: Зійду до сина мого сумуючи в ад; і ридав за ним його батько.

36. Мадяніти же продали Йосифа в Єгипет Петефрієві, євнухові Фараоновому, архімагиру.

ПОЯСНЕННЯ

2. Родопись — це історія важніших подій, що стались у родині Якова. Брати очернили Йосифа, мов би він мав допуститись дуже гидкого гріху, імовірно гріху проти невинности. Зробили вони це з ненависти й зависти, щоб понижити Йосифа в очах батька, що любив його більше як других синів. В інших текстах читаємо навпаки, що Йосиф оскаржив своїх братів перед батьком за дуже поганий гріх, щоб батько їх направив.

3. Пестру одіж — Одяг, що його дістав Йосиф був це довгий і широкий плащ з рукавами, вироблений з дорогої, квітистої тканини. Таку одіж носили звичайно люди знатніші й багатші. Другі брати, що займались пастирством, мали одежу, коротку, по коліна й просту та без рукавів. Коли браття завважали пестру одіж, стали не без причини підозрівати, що він готов одержати від батька права першенства й старшенства над ними й це була головна причина їх ненависти.

5-9. Це були пророчі сні, що опісля дуже точно сповнилися, коли Йосиф був у Єгипті. (Гл. глава 42. 6...). Звичайно сни є явищем чисто природним, викликаним в уяві природними чинниками й вони не мають в собі ніякого предсказуючого значіння. Проте вірити в сни, або на їх основі відгадувати будучність є річчу нерозумною й грішною. Св. Письмо виразно каже: "Немов тінь хапає й за вітром вганяє, хто вірить у сни..." "Чари, забобони й сни, це всьо пусте... і многих уже обманули..." (Сирах 34: 2-7). Крім цих звичайних снів є ще сни пророчі, що походять від Бога. Через них Г. Бог нераз обявляв людям свою волю, як це бачимо з многих примірів Св. Письма. Одначе, коли сни є пророчі, тоді Бог дає певні знаки, по яких можна пізнати, що вони походять від Бога.

10. Докорив йому. Яків розважно напімнув Йосифа, не з гніву чи легковаження, а щоб захоронити його перед зарозумілістю й гордістю та злагіднити завить братів.

11. Яків розважав над значінням Йосифових снів, знаючи це добре, що Г. Бог часом і через сни обявляв свою волю.

17. Дотаїм — містечко на північ від Сихему, три милі від Самарії.

24. Криниці, або так звані цистерни були то глибокі ями, вимащені смолою, де переховувано дощівку ізза недостачі джерел і рік у тих сторонах. В часі довшої посухи деколи ті цистерни зовсім висихали, або були порожні від вичерпання води.

Ладан, бальзам і живиця були це на той час дорогоцінні продукти, на які був попит у Єгипті. Уживали їх до ліків, а головно до збереження від розкладу тіл померших.

Мадяніти разом із ісмаїлитянами вели каравану й тому Мойсей називає купців раз ісмаїлитянами, а другим разом мадянитами.

29. Був звичай у давнині, що на знак великого смутку, жалоби й при великих нещастях роздирано на собі одежу.

Рувим, найстарший син Якова, не був ворогом Йосифа й намагався його ратувати. Його не було при продажі Йосифа. Коли спостеріг, що Йосифа нема в криниці, думав, що його забили брати. І тому дуже засмутився, тим більше, що він, як найстарший між братьми, мав відповідати за Йосифа перед батьком.

33. Яків не припускав, що його діти могли його так огидно ошукати й думав, що хижий звір роздер Йосифа. В Палестині в тих часах жило много дичини.

34. Надів верету. В евр. тексті мішок, це є одежу з грубого сукна, що її носили давно в часі жалоби.

35. Ад було це місце, де душі праведних ожидали приходу Спасителя. Давні люди вірили в безсмертність душі й уявляли собі, що ад є десь у землі, або під землею.

36. Петефрій, або Путифар є це назва египетська і означає "дар бога "Ра" — або по нашому Богдан.

Євнухи були то царські слуги, дозорці жінок у теремах на сході й вони були звичайно обезчоловічені. Деколи здобували собі високі достоїнства на дворі. Петефрій був дворянином у Фараона, одначе не був властивим евнухом, а мав жінку й доньку.

Архімагир дослівно з грецького значить начальних царських кухарів. В евр. тексті: сар гатта бахім, значить найвищий судовий слуга. Петефрій мабуть мав надзір над вязнями і над виконанням засудів виданих на переступників. Інші думають, що він був начальником прибічної сторожі фараона.

Нема для людини страшнішого ворога над його власні невладнані пристрасти. Коли їх не поконувати, то вони готові завести чоловіка на дно страшної пропасти. Ось бачимо до чого довела братів Йосифа непогамована пристрасть зависти. Вони не завагались продати рідного брата в неволю тай майже до смерти засмутити батька, коби лиш позбутись зненавидженого брата. Гнів і ненависть, — це найчорніші дорадники людського серця. Не даром то каже св. ап. Іван: "Хто брата свого ненавидить, цей є чоловіковбійця". (I. Ів. 3:15). Тож треба нам поконувати наші злі пристрасти, а між ними: гнів, завить і ненавить.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: "Католики не повинні називати своїх священиків "отцями", бо І. Христос сказав: "І отця не звіть собі на землі, один бо Отець у вас, що на небі." (Мат. 23:9).

ВІДПОВІДЬ: Коли б так брати ці Христові слова відірвано, самі в собі, без лучности з текстом, що їх попереджує й послідує в св. Письмі, без уваги на те до кого й чому Христос їх говорив і без огляду на лучність з прочим навчаням Ісуса Христа та святих Його апостолів, то могло б видаватись, що всякі байбелники в цьому свойому закиді мають повну слушність. Та ми одначе так не сміємо брати слів Христових відорвано, а ще гірше Христовим словам не вільно нам підсувати змісту, якого вони не мають. Ми мусимо їх брати в такому розумінні, яке Христос їм сам надав. А яке розуміння Христос їм дав, то показується з розсліду тих слів у лучности з текстом і наукою Ісуса Христа.

1. Христових слів тут не можна толкувати стисло, буквально, бо коли б їх брати в такому розумінні, то виходив би такий абсурд, що Христос забороняє не тільки священиків називати отцями, а навіть тих осіб, що дають своїм дітям тілесне життя, удержання і виховання, бо — каже Христос— один Отець у вас, що на небі".

А тимчасом сам Христос говорить про земських батьків і синів. (Мат. 21:31; 23:32; 10: 37; 19:29; 19:5; 10:35; Лук. 9. 42; 11:11; 15;11-22; Ів. 8:56) **і потверджує заповідь, що каже: Шануй отця** і матір твою!" (Мат. 15:4-7). Отже допускає, що крім Бога можемо, ще й людей на землі називати отцями, хоч не в такому значінні, й розумінні що Бога.

2. Щоб якслід порозуміти значіння Христових слів треба взяти під увагу це, що Христос їх сказав до своїх учеників, як пересторогу, щоб вони не наслідували гордих фарисеїв, що дуже любили перші місця при бенкетах і перші сидження в божницях і поздоровлення на торговиці, що любили зватись учителями, наставниками й отцями та ставити свій авторитет, або авторитет своїх давних законовчителів понад авторитет Бога. Ісус Христос перестерігає своїх учеників перед фарисейською гордістю і погонею за почестями й титулами і поручає їм покору та братню любов. Він їм пригадує, що є один Отець на небі від якого походить усяке достоїнство й власть. Значіння отже Христових слів таке: Не звіть собі нікого отцем на землі, наче б понад нього ви не мали вже ніякого вищого авторитету на землі, бо понад усіми є Отець, що в небі від якого походить усяке вітцівство на небі й на землі (Єф. 3:15) і тому Його авторитетові не можна протиставити авторитету якогонебудь земного отця.

Ісус Христос осуджуючи особисту гордість тих людей, що носили назви: Учитель, Наставник, Отець, зовсім не виступає проти самих назв титулів, щоб їх дати тим, що на них заслугують.

Так розуміли слова Христові й Його ученики. Св. Павло приписує собі правдиве духовне вітцівство, називаючи вірних, що їх зробив християнами своїми дітьми, синами. Пр. про Тита каже: "Ревність же його знаєте, що як **син батькові,** служив зі мною в евангелію." (Фил. 2:22). Тимотея називає **"улюбленим сином у вірі."** (І. Тим. 1:1). А до Коринтян пише таке: "Напоминаю, як мої **улюблені діти.** Бо хоч би ви мали десять тисяч учителів у Христі, то **небагато батьків.** Бо в Христі Ісусі евангелієм **я вас зродив.** (І. Кор. 4:14-15).

Св. ап. Іван часто називає вірних **"дітоньками"** (І. Ів. 2:1; 2:12; 2:18; 2:28; 3:7, 3:18 і т. д.) ставлючи себе тим самим на становищі їхнього духовного отця.

3 Ідучи за цими вказівками св. Письма принялось загально в св. Церкві, що вірні називають священиків духовними отцями. І ця назва зовсім оправдана. Бо **священики з Божої волі й установи Христа є тим для душі й релігійного життя християнина, чим природний, земський отець є для тіла й земного життя людини. Священики через уділювання св. Тайни Хрещення дають над природне життя ласки душі (Ів. 3:5) і те життя опісля підтримують і розвивають через другі св. Тайни, через духовний провід, науку й опіку.** І тому, хоч вони не мають до нас такого відношення що Отець небесний, що є джерелом усього життя і авторитету для нас і звідси то не можуть бути й називатись у такому значінні отцями, що Отець на небі, то одначе вони є в нашім духовнім життю представниками й заступниками небесного Отця, мають від нього авторитет і власть і виконують у нашому релігійному життю подібну задачу, що земний батько у тілесному й дочасному житті. А це вистарчає, щоб ми священиків називали нашими духовними отцями й відносились до них з пошаною, любовю й послухом, як добрі діти до своїх духовних отців.

Так отже зі слів Христових у Матея гл. 23:9 ніяк не можна робити такого висновку, що його роблять всякі байбелники, надуживаючи слів св. Письма до того, щоб підорвати значіння й честь належну католицьким священикам.

Поширюйте "Світло"!

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС УЗДОРОВЛЯЄ ХОРИХ

(Про Тайну Єлеопомазання)

Господь наш Ісус Христос не тільки словами, але й ділами учив, як ми маємо ближніх любити, тому й сам творив багато добрих діл людям: чудесним способом уздоровляв хорих, очищав прокажених, сліпим привертав зір, воскрешав мертвих.

1. Уздоровлення хорого від 38 літ.

Коло одної брами Єрусалиму був ставок, над котрим лежало багато недужих. Раз до року сходив Ангел, порушав воду в тім ставку, й хто перший скупався у воді, ставав здоровий. Там лежав один чоловік, що тяжко хорував уже 38 років. Ісус Христос прийшов до нього й спитав його: "Чи хочеш бути здоровий?" А він сказав: "Так, Господи, але нема кому мене завести до води, а заки я поруш уся, інші випереджують мене." Змилосердився Христос і сказав: "Встань, бери своє ліжко й іди."

І одужав каліка в тій хвилі.

2. Уздоровлення десятьох прокажених.

Раз стрінуло Ісуса Христа десятьох прокажених. Їм не було вільно зближатися до людей задля їх заразливої недуги. Тому вони здалека кликали: "Ісусе, сину Давидів, помилуй нас." Христос сказав до них: "Ідіть і покажіться священикам." Вони пустились в дорогу й всі стали чисті. Один з них вернувся до Ісуса, впав Йому до ніг і дякував. А це був Самарянин. Ісус сказав: "Чи не десять вас очистилося, де ж девять? Чому не вернулися віддати славу Богові, крім цього чужинця?" І сказав Христос до того Самарянина: "Іди, віра твоя спасла тебе."

3. Уздоровлення сліпця.

Під містом Єрихоном сидів сліпець. Надійшов Ісус Христос, а з ним ученики й багато народу. Коли той сліпець довідався, хто це йде, став кликати: "Сину Давидів помилуй мене." Хоч йому забороняли, він дальше кликав. І спитав його Ісус Христос: "Чого хочеш?" А він сказав. "Хочу прозріти." Сказав Ісус: "Прозри, віра твоя спасла тебе." І прозрів сліпець та пішов за Христом.

4. Уздоровлення розслабленого жилами.

Раз учив Ісус Христос у Капернаумі в одному домі. Там зійшлося дуже багато людей. Принесли на ношах одного чоловіка, розслабленого жилами. Та не могли доступити до Ісуса Христа, тому через стелю спустили недужого до світлиці, де був Христос. Ісус бачив віру недужого й сказав до нього: "Відпускаються тобі твої гріхи." А потім додав: "Встань, возьми свою постіль і йди до дому." Недужий встав і прославляв Бога.

Ісус Христос казав Апостолам іти до хорих та помазувати їх єлеєм, і многі хорі одужували.

* ** *

Що це є Тайна єлеопомазання?

Єлеопомазання це Тайна, в котрій важко хорий чоловік дістає через помазання єлеєм і молитву священика благодать для душі, а часто й пільгу для тіла.

Хто може приймати Тайну єлеопомазання?

Тайну єлеопомазання може приймати кожний християнин, що дійшов до розуму, коли тяжко недужий.

Коли недужий повинен приймати Тайну єлеопомазання?

Тайну єлеопомазання повинен недужий приймати доки ще є при памяти.

Скільки разів можна приймати Тайну єлеопомазання?

Тайну єлеопомазання можна приймити в тій самій недузі тільки раз: а в часі довго триваючої недуги більше разів, коли хорому погіршиться.

* ** *

Поучення. В кімнаті, в котрій мається уділяти свята Тайна єлеопомазання, треба стіл накрити чистим білим обрусом, а на стіл поставити стоячий хрест, дві свічки й свячену воду. Недужий сповідається, а потім приймає Тайну єлеопомазання. Священик помазує єлеєм недужому очі, вуха, ніздря, уста, руки, груди й ноги. Коли в хаті хтось тяжко занедужає, не годиться зволікати до останньої хвилі, але чимскорше треба попросити священика. Домашні тяжко грішили б, коли б недужий помер без святих Тайн задля їх недбальства.

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ Й ПРОДАЄТЬСЯ МОЛИТВЕНИК

THY KINGDOM COME

(Да прийдет царствіе Твое)

Укладу о. А. Лугового.

Гарно оправлений в полотно й зі золотими витисками. В цім молитвенику є.

Щоденні молитви, Служба Божа, тропарі, молебні до Пр. Серця Ісуса і Пр. Діви (вимки), пісні й суплікація — по церковному й по англійськи.

Молитви ранні, вечірні, до Сповіді і св. Причастя, Хресна Дорога й Вервиця є по англійськи. Цей молитвеник призначений головно для тих українців, що вміють тільки по англійськи читати, а також для чужинців, що цікавляться нашим обрядом. Ціна разом з почтою ... ... 50ц.

ДОБРИЙ МОЛИТВЕНИК — ВЕЛИКА ПОМІЧ У МОЛИТВІ.

З НАМИ БОГ

Так називається новий молитовник, що має 512 сторін, багатий змістом і догідний форматом.

Коштує:

Оправлений в наслідування скірки $1.00.

Оправлений в шкірку зі золотими берегами $2.00

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta. Canada.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Божа ласка й вплив доброго виховання зробили це, що св. Тереса від ранної молодости зростала в невинности й святості та виявляла свої гарні прикмети душі при різних нагодах чарівним способом.

ПРОБЛЕСКИ СВЯТОСТИ ТЕРЕНІ В ЇЇ ДИТИНСТВІ.

Зовсім очевидно побільшувалася ласка злуки з Богом у тій чистенькій дитині, що віддавалася Господеві цілим серцем і душею. Вона каже: "Зростаючи любила я Бога заедно більше й більше. Дуже часто жертвувала я Йому свое серце, послугуючися до того молитовкою, що її мене навчила мамуся. Я змагалася, щоб у всіх своїх ділах подобатися Ісусові й дуже вважала, щоб Його ніколи не образити!" (Іст. одн. душі, р. 2).

Тут маемо ту молитовку, що її тільки разів повторили дівочі уста й серце Терені: "Мій Боже, Тобі я віддаю свое серце. Возьми його, як воно Тобі подобаеться, щоб уже ніяке сотворіння не могло його мати для себе, лише Ти сам, мій добрий Ісусе!"

Вона рівнож старалася, кільки могла, щоб так само довкруги неї всі уникали всякої провини. Одного дня, як служниця, щоб її забавити, сказала перед нею на жарт кілька маленьких неправд, Тереня сказала: "Ти ж знаеш, Вікторіе, добре, що це ображае доброго Бога!"

Так само завважити можна в цієї пятилітньої дитини деякі прояви, що їх деякі богослови зачисляють до містичної інтуїції, таінственного предбачення. Всі звертають ввагу на те враження, що його вона мала, коли вертала з батеньком від вуйка одного вечора.

"Я собі пригадую, каже вона в "Історії одної душі", що я гляділа на зорі з невисказаною радістю... На глибокім небозводі е передусім громада золотих перел-зірок, (Оріон), що на неї я споглядала з насолодою. Мені здавалося, що вона мае вигляд букви Т. Тоді по дорозі сказала я до свого дорогого батечка: "Глянь, татусю, мое імя записане вже в небі!" Опісля не хотячи вже більше глядіти на землю, просила я його, щоб він мене провадив. Я ж, не оглядаючись, де кладу ногу, піднесла свою маленьку голівку високо в гору й безперервно гляділа на засіяний зорями небоавід.

Дитинне оповіданячко. Однак як дуже близьке до того, що Тереня пізніше зрадить нам: "Від самого свого дитинства я мала стале переконання, що колись піду далеко від свого темного краю. Я не лише так вірила, бо так мені говорили другі. Я відчувала в своїм серці через внутрішні й глибокі надхнення, що колись якась інша земля, край далеко кращий буде для мене сталою домівкою, зовсім так само як Христофорові Колюмбові його ґеній говорив йому про новий світ (Америку)." (Історія одної душі, розділ 11).

Заки ще покликав її Господь на самотину, щоб там говорити до її серця більше довірочно, тепер обявлявся Він її у дзеркалі сотворених річей. Це була неспостережена й велика користь із отих її соняшних проходів, які здавалося, не мали іншої мети, лише щоб забавити Тереню та її душу залити радістю.

Коли вже скінчився прохід по полях, дитина прикладалася до писання задач, що їх визначила рано Павлина. Решту дня вона переводила ґраючися коло свого батечка, або разом з ним розважувала в "бельведері" спокійну незмірность небозводу. Вона вже вміла читати там Божі тайни.

ПІД КІНЕЦЬ ДНЯ.

Христіянське виховання дитини продовжувалося аж до пізного вечора. Що вечора ціла родина збиралася довкруги тріскучого огню в старинній печі, в тій їдальні, що ще сьогодні прибрана круглим, трохи масивним столом і твердими дубовими кріслами, що були колись свідками дитинства Терені.

Забавившися трошки весело й живо, Марія або Павлина брала "Літурґічний рік" дом Ґеранжера й читала відтіля кілька сторін, що відносилися до того часу церковного, або до найблищого свята. Опісля переходили вони до якого іншого читання, цікавого й поучного, щоб так і душа й дух мали свою поживу.

Сидячи на колінах свого батька мала Тереня слухала цікаво, не перервала. Коли ж читання вже було скінчене, татусьо співав її своїм гарним голосом деякі мельодійні пісоньки, неначе б до сну.

Відтак усі ставали на молитву. Тереня клякала зовсім близенько батька й "гляділа на нього, щоб знати, як молятьси святі."

Коли дитина була вже в ліжечку, питалась тоді Павлини, як колись мамусі: "Чи була я чемна сьогодні? — Чи добрий Господь вдоволений мною? — Чи янголята будуть довкруги мене літати в ночі." Відповідь завсіди мусіла бути: так! Інакше Тереня була б цілу ніч плакала.

Такі вечорі це ж була радість для ангелів. Однак ще солодша була надприродна чарівність неділі і днів святочних.

У НЕДІЛІ Й СВЯТА.

Неділя! Який це промінний день для Терені! Це був не лише день відпочинку, тижневі вакації. Це була переусім краса богослужень під величними луками катедральної церкви, а над усе це було оглядання Ісуса в св. Тайнах.

В означеній годині ціла родина вибиралася на велику Службу Божу. Вони всі йшли до бічної каплиці по лівій стороні. Ця каплиця була досить далеко від проповідальниці. Щоб отже не бути позбавленими Божого слова, треба було змінити місце на час проповіди. Бачили тоді люди, що неділі, як один сивенький батько, тримаючи за руку дівчинку з невимовно милим обличчям, переходив серединою церкви, шукаючи відповідного місця. На це все глядів вуйко Ґерін, що сидів у лавці, призначеній для ремісників. Завсіди він усміхався, коли бачив, що вже надходить його, як він казав, "соняшний промінчик.".

Тереня завсіди слухала вважно проповіди. Вона силувалася слідкувати за проповідником. Одна проповідь про страсті Господа нашого Ісуса це була перша проповідь, що її вона зрозуміла. Вона зробила на неї глибоке враження. Тереня мала тоді півшоста року. Від тепер вона могла розуміти зміст усіх проповідей і наук.

Чар святих мельодій і відправ протягався аж до вечірні. Коли ж тіні вечору западали в старинній святині, Тереня зо смутком гляділа, що це вже кінець цього небесного дня. Вона думала на ті клопоти буденні, що їх завтра знову буде мусіла взяти на себе. Тоді то вона мріяла про неділю, яка не мае вечора, де ніколи не перестають небесні співи. Заедно більше й більше все притягало її від землі до неба. Особливіша ласка зближала її до цих високих річей і правд.

Деколи недільний вечір закінчували вони в родини Ґерін. Сестри ходили там на переміну. Коли прийшла черга на Тереню, тоді тітка й доньки її подвоювали свою ввагу й пестощі, тим більше, що боялися того, що дитина буде мучитися поважними розмовами свого вуйка. Вони тоді не оглядались на високий розвій Терені. А вона не лише не нудилася тими розмовами, але слухала всього захланно, хоч ніхто того не спостерігав. Її радість мішалася аж тоді з малим страхом, коли вуйко, щоб її забавити, брав її на одне свое коліно й співав страшним голосом про "Синю Бороду."

Але понад радість з неділі мала "царівна" клала втіху з великих свят. Вона їх усі зустрічала з подвійною побожністю, бо Павлина старалася наперед вияснити її всі таїнства, що іх згадуеться в кожнім з тих святочних днів. Однак найбільше раділа й тремтіла з утіхи душа Терені, коли зближалися процесії з Найсв. Тайнами. Правда й другі діти відчувають радість, коли бачать гарні прапори, багаті хоругви голубо лискучі, біленькі заслони, ніжні коронки та золоті церковні ризи, як те все окружае в день Божого Тіла світляну дарохранительницю. Однак ні одна ця дорога річ не мала сили вповні очарувати нашу маленьку святу. Її подив, її поклони й передусім її любовою пройняті молитви підносилися далеко вище. Коли ж вона мала щастя йти на переді процесії між маленькими дівчатками, що сипали квіти зо своїх кошиків наповненими платками чарівних ростин, тоді радість з гарної її одежі, або люба прихильність її гарних товаришок це було ніщо в порівнанні з її щастям. "Яка це радість, писала вона опісля, сіяти квіти під ноги доброго Бога! Але заки я дала їм впасти, кидала їх високо в гору, і не була ніколи така щаслива як тоді, коли бачила, що мої роздроблені рожі діткнули дарохранительниці." (Історія одної душі, розділ 2).

Таку саму ніжну любов бачимо ми в почитанні Пресв Діви. Коли вона мала пять літ, тоді казали, що вона ще за мала, щоб могла що вечора бути на молебні Пресв. Діви. Та це ніщо не шкодить. Вона собі в хаті своїх старших сестер зробила престолик Матери Божої, прикрашений маленькими вазочками квітів і освітлений восковими сірниками неначе свічками. Вікторія, вірна служниця, заступала нарід при тих відправах, в яких найважніша частинка було спільне відмовлення молитовки: "Згадай, всемилостива Діво."

Хоч так дуже рідко виходили вони поза кружок своеї родини, однак чесноти маленької Терені зачали звертати на себе ввагу других. Одна старша панна, що часто стрічала Тереню в церкві й що завважала під час процесії ці захоплені оченята присутністю укритого Ісуса, сказала до своеї сусідки: "Ця маленька, то янголятко. Я дуже дивувалась би, як вона довго жила б. Але як вона буде жити, побачите, що колись про неї будуть говорити як про святу!"

Один робітник, що працював якийсь час у їхнім гайку, просив одного дня дуже настійчиво, щоб йому позволили відтяти один волосочок Терені. Він забрав його собі як який скарб.

Як ішла вона зо своїми сестрами містом, прохожі оглядалися неначе зачаровані, не так красою її обличчя, хоч яке воно було чарівне, але тим небесним чаром, що здавалося, світив з цілої її особи.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РОЯЛ ПАРК, АЛТА. Несподіванка з нагоди Імянин. В неділю, 7-го липня, в день св. Івана Хрестителя позїзджалися кревні, знакомі й давні сусіди до дому пана Івана Косюра в Роял Парк, голови БУК-ів у Алберті й зробили йому несподіванку з нагоди імянин. Були гості з Лішор, Васетна, Калмар, Ледук, Мондеру й Ст. Майкел. При желанні вручено панству Косюрам гарний дарунок, срібне начиння. Підчас веселої гутірки й забави пан Теодор Попик з Лішор попросив гостей, щоб зложили свою жертву на українські часописи "Українські Вісти" і "Світло". Йосиф Попель, зять пана Косюра, занявся збіркою. Жертвували по 50 центів: Г. Курило, Е. Курило, Т. Пирч, І. Козяк. І. Косюр, П. Олекшин. По 25 центів: І. Воркун, Т. Попик, К. Шик, О. Воркун, С. Поломарк, А. Іваниха. По 35 центів: Н. Козяк, Й. Попель. Ева Косюр 20 центів, Іван Іваниха 60 ц. Разом $6.00.

Щира подяка жертводавцям за матеріяльну піддержку католицьких часописей, а п. І. Косюрові, свідомому й активному робітникові в рядах БУК-а хай Господь дасть прожити й в здоровлю працювати ще многі літа!

Гість

СКАРО, АЛТА. Голосовання за зміною календаря.

Дня 14-го липня по Службі Божій відбулися парохіяльні збори в справі календаря. Промовляли о. М. Когут ЧСВВ і п. І. Німчук. Коли прийшло потім до голосовання заявились усі крім одного за зміною. Парохія Чесного Хреста в Скаро вислала листовну просьбу до Преосв. Владики, щоб дозволено її святкувати греко-католицькі свята разом з другими народами й зрівнати наш церковний календар зі загально принятим у світі. Просьбу в імени парохії підписали Василь Костишин, Іван Німчук, Стефан Гурба й о. М. Когут, ЧСВВ парох.

ЛІШОР, АЛТА. Хочемо зрівнання календаря. Вже від давна відчуваемо потребу поправки нашого церковного календаря. Календар це не е ніяка ненарушима святість, як то дехто мильно думае. Його можна змінити й достосувати до нашого часу й обставин, однак це повинна зробити компетентна влада. І тому парохіяни з Лішор зібрались 21-го липня на нараду в справі календаря й одноголосно заявились за зміною та просять церковну владу дозволити святкувати по новому стилеві.

Парохіяне.

ШІКАҐО, ІЛЛ. Українська цілоденна школа в парохії св. Николая закінчила шкільний рік 22 червня. Шкільні свідоцтва роздав Преосв. К. Богачевський. Цього року вийшло перших 16 учеників, що покінчили науку й перейдуть до гайскул. В неділю 23 червня відбувся шкільний обід і концерт у якому взяли участь шкільні діти. На обіді промовляли батьки й діти, представники товариств, отці Василіяни і епископ Богачевський, що в довшій промові підчеркнув вагу шкільного виховання в релігійному дусі.

Цього року школа мала 122 учеників і 7 учительок сестер Василіянок та мала свою шкільну орхестру в силі 28 душ під дирекцією п. В. Дубика. Начальник Департаменту Публичного Виховання, Джансон, по оглядинах школи і її діяльности та метод навчання, видав дуже гарне свідоцтво про цю українську католицьку цілоденну школу в Шікаґо.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **21. VII. Преосв. Гільдебранд Антоніютті,** Апостольський Делеґат для Канади й Нової Фунляндії, в сослуженні двох епископів висвятив у Гарбур Ґрейс на епископа Івана М. Онейла на тамошнього епископа.

— **Внук** славного фабриканта авт Форда, 22-літний Генрик Форд одружився з Анною МекДонел в католицькій церкві Пресв Серця Ісуса й Марії в Савтгемптон. Л. І. дня 20 VII. Шлюб дав о. Филтон Й. Шін. Шлюбним обрядам приглядалося 600 визначних гостей. Перед церквою радісно витали молодят поверх 1,500 осіб.

Коли молоді стояли перед престолом о. Шін сказав їм науку про силу любови. "Перстені можуть зломитись і затратитись, сказав отець, та любов е безсмертна."

Анна МекДонел походить з богацького дому, родом і вихованням католичка. Коли її хотів узяти собі за дружину Г. Форд, вірою некатолик, вона поставила йому як вимогу одружіння, щоб став католиком, інакше за нього не вийде.

Форд надумався і погодився перейти на католицизм. Через якийсь час відбув курс катехизму під проводом о. Шіна, щоб пізнати католицьку віру, опісля дався охрестити й в день перед шлюбом приняв перше св. Причастя.

Так поступила свідома й рішуча католичка Анна МекДонел. Не дивилась вона на те, що своїм жаданням може відогнати від себе сина славного маґната, ані також не хотіла брати мішаного подружжя. Вона католичка, хотіла мати за мужа також католика, бо знала, що одність віри е дуже важним чинником до щасливого подружого життя. Хай на цей її вчинок звернуть бачну увагу українські католицькі дівчата й собі йдуть її слідами! Католицька дівчина повинна виходити заміж тільки за католика, або такого, некатолика, що хоче стати католиком.

— **Помер** у травні в Будапешті, столиці Угорщини, о. Валентин Балог, парох тамошньої греко-католицької церкви.

Покійний отець приїхав був до Америки в 1908 році. Був парохом кількох підкарпатських церков, канцлером бл. п. епископа Сотера Ортинського. і редактором тижневика Просвіта, органу Собранія. В 1934 р. покинув Америку й виїхав до Будапешту.

— **З хвилею** наїзду совєтів Литва відреклась конкордату з Апостольським Престолом.

— **Папа** післав 5-го березня на руки папського нунція до Румунії поважну суму гроша, щоб її розділити між утікачів з Бесарабії і Буковини, областей що дістались під панування большевиків. Ось новий доказ доброти Святішого Отця для бідних і нещасних без огляду на край і національність!

— **Серед французького населення** слідний зворот до релігії й Церкви. Церкви, що до війни світили пусткою, тепер заповнені вщерть. Як трівога то до Бога.

— **Канадійський кардинал** Родриґ Вільнив звернувся до католиків із просьбою, щоб у пятницю строго постили, й як можливо навіть на хлібі й воді, та щоб молитвою й покутою старались виеднати в Божого милосердя мира для світу.

— **Коли німці** притиснули аліянтські війська до морського побережжа коло Дункерку, були хвилі, що здавалося, що ратунку нема й смерть буде певна. В такій ситуації католицький священик старався ратувати бодай душі геройських борців. Сильним голосом проводив священик молитву жалю за гріхи, заки ще дав загальне розрішення, бо сповідати поосібно не було вже часу. І бачив він, що не тільки католики з похиленою головою відмовляли слова жалю, але й жовніри-некатолики. Всі розуміли це ясно, що хвиля смерти е дуже важною для кожної людини й що до вічности треба йти приготованим.

— **Звісний Алфред Лоазі,** священик, що попав у церковну клятву 1908 р. за свої еретицькі й модерністичні блуди, помер у маленькому місті Каффонд, у Франції 1 червня 1940 в 83 році життя.

— **Папа Пій XII** не виїхав на вакації до своеї літної резиденції в Кастель-Ґандольфо, а перебуває в Римі, щоб своею присутністю кріпити своїх духовних дітей у римській діецезії.

ПРИГАДКИ

4. VIII. Неділя 7 по Сош. Пророка Ілії з 2 VIII. Глас 6. Всеночне. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Бож. троп. воскр. і пророка, конд. воскр. Сл. конд. прор. І нині Богор. "Вся паче смисла" гл. 2. Прокім. Прич. воскр. і пророка. Ап. зач. 116 і 57. Єв. Матея зач. 33 і Луки, зач. 14

11. VIII. Неділя 8 по Сош. Калініка мч. Глас 7. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 124. Єв. Матея зач. 58.

Піст Спасівка від 14-27 серпня включно. В цей час заборонені весілля і танці з музикою.

Місячне намірення: Обичайність у життю, а зокрема в ноші.

Місійне намірення: Католицька преса в місійних краях.

Зміни місяця: 17. VIII. Повня. — 25. VIII. Остання кватира.

Коли, й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

11. Неділя 8-ма по Сош —
Стар
Н. Борщів
Гілліярд (пікнік)
Нортерн Веллей
Новий Київ
Плейн Лейк

18. Неділя-9-та по Сош. —
Скаро
Москалики (Перше Причастя)
Елк Пойнт
Чипмен
Івасюки
Іннісфрі Воздв. Ч. Хреста
Моркемб

19. Преображення Господне—
Москалики (храм і пікнік)
Лішор
Енгел-Лейк
Восток – - Николая

25. Неділя 10-та по Сош. —
Делф
Краків
Веґревил
Лейк Белвю
Ренфурлі
Іннісфрі Р.М.Б.

28. Успення Пр. Богородиці—
Мирнам (празник)
Гілліярд місто (празник)
Стар (храм)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

1 до 3 — Сіба Біч — Катехизація дітей.

4. Неділя 7-ма по Сош. —
Сіба Біч

5 до 10 — Мун Лейк — катехизація дітей

7 до 10 — Торгилд — Катехизація дітей

11. Неділя 8-ма по Сош. —
Мун Лейк
Торгилд (пікнік)
Новий Сокаль — Піонірський день.

13 до 16 — Колінтон — Катехизація дітей

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

4. Неділя 7-ма по Сош. —
Кенора (катехизація дітей від 4 до 18)
Транскона (катехизація дітей від 11 до 25).

11. Неділя 8-ма по Сош. —
Бровкенгед (концерт і пікнік)
Лейдівуд (катехизація дітей від 11 до 17)

18. Неділя 9-та по Сош. —
Кенора

19. Преображення Г. Н. І. Х.—
Ловленд (пікнік)

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Советська Росія** прилучила до себе Латвію, Литву та Естонію. Це прилучення наступило ніби добровільно через голосовання. У московській тюрмі народів опинились ще три нові народи. Та прийде час, що завалиться та московська тюрма й поневолені народи знову здобудуть собі волю.

— **В Японії** прийшло до зміни уряду. Новий уряд, що буде правити на фашистівський лад та тісно співпрацювати з Німеччиною й Італією, створив князь Фумімаро Коное.

— **Канадійський** парляиент обмірковує в Оттаві законопроект асекурації від безробіття.

— **На основі правил** про оборону Канади признано незаконними 24 організації зі загальним членством 80,730 душ. Найбільшою організацією між ними була комуністична партія Канади, що мала приблизно 18,000 членів.

— **Британія** признала уряд "вільних чехословаків" на чолі з Едвардом Бенешем.

— **Совети** вже зачали господарити в Литві, Латвії й Естонії. Масово виарештовують інтелігенцію, скасували приватну власність і запроваджують комуну. Людям відібрано землю.

— **Румунія** почала вести протибритійську політику. Уряд виповів угоду англійсько-французької гарантії, прогнав британських горожан, що працювали в нафтовій продукції, забрав британські лодки на Дунаю і сконфіскував англійсько-голяндську оливну спілку.

— **Кажуть,** що в Еспанії є багато німецького узброєного війська.

— **Советська газета** "Правда" з 17 липня ц. р. описує положення на советських колективних господарствах і сама стверджує, що селяни вписуються до колективів лиш на те, щоби зменшити свої податки. В дійсности вони 75 відсотків часу присвячують своїм приватним кускам землі, що їх удалось їм при собі затримати. А праця по колективах стоїть, збіжжя гниє.

— **Англійці** очікують нападу німців на Англію і постійно приготовляються відперти побідно заповіджений німецький наступ.

— **Столиця "Малої України".** Так називає польська преса Криницю, купелеве містечко на українських землях окупованих німцями. Ціле містечко, як подають поляки, носить цілком український характер. Урядова мова, поліція й всі написи в місті є українські. Та чи то правда, а як правда чи то на довго?

— **У Франції** тепер новий лад по взору того, що є в Італії й Еспанії. Всі політичні партії зліквідовано. Начальником держави з диктаторськими правами є маршал Генрі Ф. Петен. Давний клич французької революції: рівність, братерство й свобода", заступлено новим кличем. "праця, родина й батьківщина."

— **На Середземному Морі** італійська й англійська фльота ведуть між собою боротьбу, в якій англійці віднесли одну велику побіду затоплюючи італійський кружляк Бартоломео Колеоні біля грецького острова Крети.

— **В місті Гавана,** столиці Куби відбулася пан-американська конференція 21 держав, що радила над тим як зробити держави західної півкулі відпорними на впливи й можливу інтервенцію Німеччини й Італії

— **Гітлер** у своїй промові перед парляментом 19. VII. поставив Англії до вибору мир або знищення. На те відповіли англійці, що ніяким чином не будуть миритись з націзмом, а будуть боротись за збереження своїх прав і волі хочби прийшлось битись до останку.

— **В Канаді** почали будову 12 фабрик муніції, за 19 міліонів долярів.

— **Від 19-21-го серпня** відбудеться загальна обовязкова реєстрація населення Канади. Мужчини й жінки у віці понад 16 літ мають зголоситися до реєстратора й відповісти на поставлені запити. Хто не зареєструється, або при реєстрації подасть мильні інформації про себе, того чекає остра кара.

— **Ґенерал Франко,** диктатор Еспанії заявив у своїй промові до армії, що це є "історичним обовязком Еспанії тримати Ґібральтар та поширювати свої посілости в Африці". Ця заява Франка вказує, що він думає робити та з ким іти в цій війні

— **Війна,** непогода, брак довозу зі заморських країн загрожують голодом у Европі.

— **Демократична Партія** в Злучених Державах поставила своїм кандидатом на президента, на третій речинець Франклина Д. Рузвелта. Він згодився кандидувати. Проти нього йде від републиканської партії Вендел Вилки.

— **Англійський уряд** визнав уряд етіопського негуса Гайлі Селасія та вважає його своїм союзником. Гайлі Селассі мав тепер розвинути революційну діяльність у Етіопії і старатися там знищити італійські впливи й панування.

— **Майно** большевицького ТУРФДому й Робітничого Запомогового Товариства в Вінніпегу віддане в розпорядження трост компанії, що призначена до бережения майна ворогів Канади. У Вінніпегу королівська державна поліція арештувала визначних комуністів і відіслала до концентраційного табору. Там їм якраз місце, а не людей баламутити большевицьким блахманом.

— **Совітська влада** на окупованих Західних Українських Землях переслідує людей, що дістають пересилку зі заграниці. Щоб не наражувати людей на переслідування, лішпе стриматись від висилання листів, карток чи інших посилок до людей, що живуть під совітською окупацією.

— **Японія** почала переводити повну бльокаду морських шляхів, котрими йшли транспорти зі запасами поживи і інших матеріялів до Китаю, щоб в той спосіб зламати опір китайців. На домагання Японії Велика Британія замкнула дорогу до Китаю через Бурму на три місяці.

— **Японці** кажуть, що вони хочуть скинути з народів східної Азії давно наложені кайдани білих імперіялістів і викинути білих. В тім напрямі розвивається японська політична діяльність.

— **Еспанський уряд** зірвав дипльоматичні зносини з південно-американською републикою Чіле за це, що там провадиться завзята кампанія проти прихильників еспанських націоналістів.

— **В Англії** наложено нові великі такси й податки на покриття воєнних видатків.

— **Лемки,** що їхали в Росію, з надією, що їдуть до раю, побачили, що попались в пекло. І тому втікають, як лиш можна в свої рідні сторони Та чи щасливо до них усі добіжать?

— **Німецькі напади** з воздуху непокоять Англію майже кожного дня. Їх відбивають англійці протилетунськими арматами й літаками. Німці скріпили також свої атаки на англійські кораблі у проливі між Англією й Францією. Англійці досить успішно їх перемагають а також своїми налетами шиоять знищення на терені ворога.

— **У Франції** переводять тепер чистку. Арештовано 20 французьких журналістів і публіцистів, вбільшости жидів, що були пропаґаторами крайного соціялізму й комунізму.

— **Українські** большевицькі газети в Канаді "Народня Газета" й "Фармерське Життя" перестали виходити, хоч уряд формальної заборони тих часописів не видав. Комуністи самі їх зліквідували. І добре зробили, бо вже пора перестати туманити людей комуністичним дурманом.

— **На Буковині** большевики заводять свої порядки. В ратуші в Чернівцях відкрито офіс російської тайної поліції (ГПУ). Також військова команда відкрила свою кватиру, що займається скаргами населення. Урядова мова є українська, але власти мають перекладчиків. Культурні установи відразу перебрали москалі. Факультети богословя й права скасовані, та музичної консерваторії не торкали. В національнім театрі приміщено визначну театральну дружину з Коломиї і московський балет. У виміні визначено 40 левів за рубля Бохонець хліба коштує 12 левів, а обід з двох страв 40-45 левів. Одинока газета в Чернівцях видається по українськи. Німці одержали пашпорти друковані по російськи й німецьки. Російське військо дає німцям повну охорону. Німців мають виселити з Буковини.

— **Біля** берегів Англії майже щодня відбуваються великі повітряні бої

— **Уряд** маршала Петена зарядив слідство в справі вишукання винних, що втягнули Францію в війну та її програну. Внаслідок того увязнено в Марсею бувшого премієра Даляліє, за якого Франція вступила в війну й других осіб

ВИЙШЛА ЦІКАВА Й ХОСЕННА КНИЖЕЧКА

МУДРІ ПОДРУГИ?

В ній найдете цінні вказівки на деякі трудноші в подружому житті.

Книжечка тільки для старших осіб.

Коштує 10 центів.

Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alta., Canada.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди імянин п. Івана Косюра в Роял Парк. Алта. $3.00

Прокіп Балко, Голден, Алта. 1 00

Дарія Гарасимчук, Торонто, Онт. 4.00

З нагоди вінчання Мільки Курило з В. Лащуком на Делф. Алта., дня 15. VII 1940 р. на заклик Гриця Курили зібрано $2.25.

Щира подяка жертводавцям!

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький властителі

**WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.**

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (55) 16. Мондер, Алберта, 15-го Серпня 1940. Mundare, Alberta, August 15th. 1940. Vol. III. No. (55) 16.

Що Папа каже?

З приводу упадку Франції Папа Пій XII. висказав своє глибоке співчуття для французького народу, що переживає тепер гіркі дні свойого лихоліття. У своїй промові до нового французького амбасадора при Ватикані Св. Отець між іншим сказав такі важливі слова: "Наче лискавка, що блискає крізь важкі хмари, руйнуючі воєнні світла, звідти, де вогні знову запалили старий континент, здерли з очей всіх бачних і щирих глядачів заслону упереджень, яку від пів століття не зміг пробити голос Церкви, а зокрема пересторони останних папів, наших попередників. Чергування причин і наслідків викликують собою сильне враження навіть на ті уми, що досі дивились байдуже на зріст відхристіянізовання прилюдного й приватного життя і часом склонювались добачувати в упадку християнських ідей поступ модерної цивілізації. Багато з них зачинають це понимати, а навіть зі смутком розуміти, що ослаблення віри й призабуття євангелія, якраз приспішило внутрішний розклад й скріпило зовнішні напруження між суспільними клясами, як також і між народами

О, коби то наука, що її дає цей гіркий досвід видала такі овочі, що дозволили б нам надіятись у будуччині відродження християнського духа, зокрема в вихованні молоді...

В теперішнім хаосі думок і почувань ми бачимо, як немилучий і жалюгідний наслідок збройних конфліктів, що збільшаються дуже пропасти пристрастей між народами, пропасти ненависної і свідомої чи несвідомої погорди для ідей і переконань других.

З того всього спадає на нас, Спільного Батька християнства, подвійний й конечний обовязок. Між нашими синами й доньками всіх країв і народів ми хочемо з одної сторони піднести або оживити почуття відповідальности, що є потрібне для християнської совісти; з другої же сторони бути приготованими скріпити в душах готовість до кожного ділання, щоби події, що зміняють лице Европи та зовнішну й суспільну будову людства, змогли створити новий християнський лад, у якому ті основні засади рівности, поміркованости й любови будуть вірно й вповні застосовані, без яких немислимий правдивий і тривкий мир.

Коли прийде ця побажана хвиля? Лиш одному Богові воно відомо; одначе ми просимо Його, щоб прискорив її прихід. Ми благаємо також у Нього світла й мудрости для тих, що їм Його провидіння поручило задачу повну відповідальности уложити пляни для будови Держави, основаної на справедливості й розумнопонятій свободі."

Св. Отець Пій XII приймаючи відвідувачів Ватикану, взивав журналістів і письменників, щоб ставились уважніше до того, що пишуть у часописах і книжках та відчували відповідальність за написане перед читачами. Папа взивав їх залишити пропаганду, оперту на неправді й ненависті. Література, оперта на фальші, говорив Св. Отець, це така сама небезпечна зброя як повзи й літаки, що скидають бомби. Слова Папи відносились у першу чергу до тих країв, що є між собою у війні...

ЗАКЛИК АНГЛІЙСЬКОГО КАРДИНАЛА ДО СВОГО НАРОДУ

Англійський кардинал Артур Гинслей видав довге послання до всього духовенства й вірних у Англії й Валії, у якому взиває нарід до молитви і покути.

"Всі віруючі люди в Бога є переконані, що Европа терпить тепер за свої різнородні гріхи — пише кардинал. Щоб переблагати Божий гнів, ми мусимо визнати наші гріхи й за них покутувати. Ми в Англії грішили; ми поводились зле. Подружжя було зогиджене, а його святість явно висміванa. Клили собі з домагання соціяльної справедливости. Не звертали ваги на терпіння бідних людей. Не виповняли свойого найпершого обовязку віддавати честь Богові. Гордість, любов достатків і шукання розкошей зробили нас сліпими на вічні правди й підкопали нашу моральну силу.

Ці дні очищення не повинні піти на марне й ми можемо надіятись, що їх тревання скоротиться, якщо тепер принаймене, отворимо очі на наші провини й будемо готові просити в Бога прощення в дусі покути.

В нас мусить бути сильніша постанова поправитись, як була по останній війні.

Єпископів взиває кардинал, щоб вони заохочували всіх католиків заховати тиждень молитов і посту. Духовенство просить зарядити прилюдні моління кожного вечера перед виставленими Найсв. Тайнами; вірних кличе слухати кожного дня Служби Божої, відвідувати два рази денно Пресв. Євхаристію, відмовляти окремі молитви й приймати Св. Причастя на початку й кінці тижня.

Дуже наклонює кардинал до вмертвлення, а тих, що можуть просить постити через 8 днів. Також закликає стриматися від алькоголю, курення і від театрів.

Так радить поступати в часі гіркого досвіду могутньому англійському народові, великий муж, англійський кардинал Гинслей. Добре було б, щоб і наш бідний нарід узяв собі ці поради до серця. Ми нещасний і поневолений народ страшно терпимо. А причиною нашого нещастя, скажім собі так правду в очі, є не тільки злоба наших ворогів, а таки наші власні гріхи. Сектанство а то й безвірство, неморальність, гризня, сварки та всякі інші пороки загніздились у нашому народі. Їх мусимо покутою й поправою нашого життя усунути, якщо хочемо зрости в таку силу, щоб могти здобути собі кращу долю.

Впр. о. Созонт Дидик, ЧСВВ.

(Знимка з молодших літ)

Ігумен монастиря ОО. Василіян і парох у Едмонтоні, один із трьох перших Василіян, що приїхали до Канади в 1902 р. Дня 5 серпня ц. р. минуло 40 літ від дня висвячення Впр. о. Ювилята.

Сороклітний Ювилей Місіонаря-Піонїра

В 1902 р. приїхали три отці Василіяни на місійну працю між українських поселенців в Канаді. Ними були о. Плятонід Філяс, о. Созонт Дидик і о. Антін Строцький. З тієї трійці перших місіонарів-василіян, ще тільки Впр. о. С. Дидик живе між нами в Канаді й саме тепер у серпні минає 40 літ його священства.

Щоб вшанувати цю памятну річницю в житті великого Місіонаря-Піонїра, монахи дали дня 5-го серпня в едмонтонському монастирі концерт для о. ювилята, а місцеве українське громадянство уладило святочний концерт у Народному Домі для 11-го серпня.

Особа Впр. о. Созонта Дидика є дорогою та вельми заслуженою не тільки для Чина ОО. Василіян, якого він є визначним членом і не тільки для едмонтонської української греко-католицької парохії, якої о. ювилят є довголітним пастирем і провідником, але й для всієї української іміграції в Канаді, бо сороклітня священича діяльність о. Дидика сплелась тісно з її початковим життям. І тому цей ювилей для всіх українців має немале значіння. З приводу так памятної хвилі хочемо бодай коротко згадати про особу й діяльність Впреподобного о. ювилята Созонта Дидика ЧСВВ.

Впр. о. Созонт уродився на галицькій землі в селі Дрищеві, коло Урманя, пов. Бережани дня 21-го грудня 1875 р. Вступив до Чина ОО. Василіян 15-го жовтня 1892 р. у Добромилі, зложив звичайні монаші обіти 28 травня 1894 р., а торжественні обіти 13-го червня 1897р. Священиком став 5. VIII. 1900 р. Лиш два роки працює в Галичині як священик. Боже Провидіння кличе його покидати рідний край і йти на важку місійну працю до Канади. Молодий отець радо посвячує себе на місійні труди між своїм народом на канадійській землі й вже 23-го жовтня 1902 бачимо його в Канаді. Починає сейчас свою довголітню священичо-місіонарську працю, А праця була справді велика й вимагала геройської посвяти. Нарід був бідний, порозкиданий по величезних просторах. Комунікація була лиха. Ні церков, ні потрібного числа священиків також не бу-

ло. За те було багато ворогів, що кидались між українських еміґрантів, щоб вирвати йому правдиву віру й вщіпити в нього сектанство, а навіть безвірство.

Брехнею, демагоґією, хитрістю, а навіть рублями й долярами ширили вовки в овечій шкурі свою розкладову роботу й многих звели на манівці.

Так отже застав о. Созонт ниву, на якій мав працювати, зарослою всякого роду трійливим хабазом. І цей хабаз треба було виполювати та ниву людських душ засівати здоровим зерном. Та він тим не зражується. Разом із другими отцями-пionірами працює зі запалом на релігійно-народнім полі в околиці Мондеру, Едмонтону й вінніпеґському окрузі. Літа за літами минають йому серед безустанних подорожей по кольоніях, де править богослуження, уділяє св. Тайни, проповідує Боже слово, засновує місії та парохії, будує церкви та виконує усе, що в даних обставинах можна було зробити в ділянці церковно-релігійного й суспільного життя. За весь той час приходилось йому багато пережити сумного й веселого.

З його довголітної місіонарської діяльности на окрему згадку заслугують старання про українського єпископа в Канаді. На всеканадійському Соборі в Квебеку в 1909 році о. С. Дидик устно й письменно представив Апостольському Делеґатові потребу окремого єпископа для нашої Церкви в Канаді й його старання в цій справі велись далі аж доки не увінчались повним успіхом.

Коли до Канади приїхав В. Преосв. Митрополит Андрей Шептицький, о. Дидик подорожував з митрополитом по Канаді, як його секретар. Коли 8-го липня 1918 р. деякі українські "патріоти" зробили були фальшивий донос на єпископа Кир Никиту Будку, що він нібито підбурював нарід проти Канади й єпископа арештовано в Геффорді, Саск., о. Дидик станув у обороні рідного єпископа.

До дальших заслуг Впр. о. С. Дидика належать також його старання про українську пресу в Канаді. Його заходами засновано було видавництво, що видавало "Канадійський Українець", а коли той часопис перестав виходити о. Дидик був одним із членів основників "Українських Вістей" та довголітним президентом Видавничої Спілки, що видає цей часопис.

А тепер хоч срібний волос вкрив його голову, а стать від старости подалась, то все таки одне лишилось у нього з днів молодости, огонь ревности про славу Божу й спасення душ. Хоч уже постарівся, проте далі ревно працює у душпастирстві й в осені свойого життя взявся до будови величавої церкви в Едмонтоні.

Сорок літ своєї священичої праці посвятив вельми шанований о. ювилят для Бога. Церкви й для добра свойого народу. Його довголітна високоідейна й вартісна праця, його хрустально-чистий характер і праведність життя ставить його в ряди найкращих осіб українських еміґрантів у Канаді й для грядучих поколінь він є прегарним узором до наслідування.

Ми радіємо, що можемо мати між собою ще живою так дорогу особу й клонючи в пошані свою голову перед достойним ювилятом, в 40-ліття його священства висказуємо наше гаряче побажання, щоб Господь зберігав його нам на многі літа й дозволив ще обходити золотий ювилей священства цего великого українського Місіонаря-Піонира в Канаді.

МАТИ БОЖА ПО СМЕРТИ ВЗЯТА З ДУШЕЮ І ТІЛОМ ДО НЕБА.

По святім життю на землі Мати Божа уснула щасливо. Та хоч Вона померла, як кожний чоловік, то однак по смерти воскресла й з тілом і душею зістала взята до неба, де тепер царює в славі, як Цариця неба й заступається за нами перед троном Всевишнього. Наслідуймо Марію в святости життя, щоб колись по нашій смерти бути з Марією в вічній славі в небі.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **У Франції** правительство маршала Петена дозволило монахам старого Чина Картузіянів вернути до їх давної обителі Гранд-Шартрез, з котрої їх тому 37 літ вигнало було тодішне т. зв. "поступове" та "ліберальне" цебто безбожницько-радикальне правительство.

— **29 липня 1940** року минуло ВПреосв. Митрополитові Андреєві Шептицькому 75 літ життя. З цієї нагоди по українських церквах у Злучених Державах відправлено молебні та відспівано: "Многая літа!" Деякі священики виголосили відповідні проповіді.

— **В канадійському** війську є 127 військових капелянів; з того 50 католицьких.

— **В Квебеку** є славна відпустова місцевість Ст. Анн де Бопр. Цього року там тисячі прочан узяли участь у відпустових торжествах на свято св. Анни. Відправлено 125 Служб Божих, 10.000 осіб приняло св. Причастя. Крім численного духовенства й визначних світських достойників та маси вірних прибув також кард. Родриґ Вільнив і виголосив проповідь по французьки й англійськи. Також і в других місцевостях провінції Квебеку відбулися величаві прощі й торжества в честь св. Анни. Деякі люди ішли пішки по 10 і 20 миль у пості, та з молитвою й піснею на устах. Гарні це вислови релігійности й почитання св. Анни у канадійських французів.

— **Світський щоденник** Вістник з Галіфаксу подає відомість про два чудесні уздоровлення, що їх випросили паломники з Галіфаксу Н. Ш. у своїй прощі до відпустового міста Сент Ан де Бопр. Тими чудесно уздоровленими за ласкою св. Анни є вісімлітна дитина Ейлін Джюліян оф Ґренд Дезерт, що була калікою на ногу й немогла ходити, а возилась на візочку й пані Марґарета Ґілліс Спринґгил, що була зовсім глуха й віднискала слух, коли прочани в дорозі з прощі відмовляли голосно вервицю.

— **На Горішному Шлеську,** в Катовицях створено заходами української кольонії греко-католицьку церковну організацію, де в каплиці о. Ярослав Княгиницький кожної неділі відправляє Службу Божу. Ті з побожністю вислухують не тільки українці греко-католики, а й православні, яким вона близька своїм українським духом, бо в Сосніві православні відправи мають російський характер. (З Краківських Вістей 15. VII. 1940).

— **В Кукс Крік** Преосв. Кир Василій посвятили величаву церкву, що її вибудували вірні за старанням і під проводом о. Ру...

— **В Нюарку Н. Дж.** в Ессекс Гавс, в днях 2-4 серпня відбувся сьомий зїзд Української Католицької Молоді. Після різних нарад, спортових забав, богослужень та спільного св. Причастя зїзд закінчився спільним бенкетом в Ессекс Гавс. Приявних було около 500 учасників і гостей. Між промовцями були єпископи: Константин Богачевський та Іван Бучко. Конвенція була численна й пройшла з повним успіхом. До заряду Ліґи Української Католицької Молоді вибрані: проф. Іван Киселиця, з Гаррисбурга, головою, (вже третий раз); п. Володимир Лотович, з Джерзи Ситі, першим заступником голови; п. Михайло Стецик, з Ню Йорку, третим заступником голови.

ОРИҐІНАЛЬНИЙ ЛІК НА МІШАНІ ПОДРУЖЖЯ

Отці Павлісти в Полудневій Африці завважали, що на терені їх душпастирської праці є багато мішаних подруж і внаслідок того там католицизм розпливався. Головною причиною того було передусім постійне товаришування і стрічі католицьких хлопців і дівчат з некатоликами. Щоб тому лихові якось зарадити продумали вони оригінальний спосіб, що показався досить успішним. Отці з різних місцевостей вислали листові запрошення до 205 молодих католиків розкинених по широкому просторі, щоб вони прийшли на забаву й танець до ґалі при католицькій церкві в Малверн і щоб кожний привів зі собою католицьку дівчину. 95 осіб приняло запрошення й прибуло з товаришками на забаву. Богато тут причинилось зрозуміння справи й співпраця католицьких матерей. Стріча при примірній забаві самої католицької молоді й взаїмне познайомлення вже за першим разом зробило замітний додатний вплив на молодь. Є в пляні незабаром зробити за кілька місяців другу таку забаву, де дівчата запросять на неї хлопців. Так при спільній забаві католицька молодь взаїмно познайомлюється, зживаеться і пізніше входить у подружі звязки, а через те зменшується небезпека мішаних подруж.

Мондерська Голгофта у якій правилась Служба Божа в часі Діточого Конґресу в Мондері

ДІТОЧИЙ КОНҐРЕС У МОНДЕРІ

Вже від довшого часу в Мондері, майже кожного року відбувається в літі якийсь релігійний зїзд, чи конґрес. Так минулими роками відбувались у Мондері конґреси: Марійські, Евхаристійні, Хрещення України, Молоді і т. д.

Хто бував на тих конґресах, бачив на власні очі гарні картини збірної молитви в часі богослужень та виступів старших і молоді, що виконували різні точки багатих програм, повних виховного релігійного й українського змісту, бачив тай знеслий настрій, що володів масою народу й чув милі звуки рідної пісні та цінні бесіди, що просвічували й заохочували учасників до поступу й праці для осягнення наших високих релігійно-народніх ідеалів.

Та попри хвилеве піднесення духа ці конґреси приносили далеко кращий і треваліший успіх: Вони обновлювали душу учасників конґресів, поширювали й поглиблювали в них християнське освідомлення й додавали енерґії до оживленої праці опісля в місцевих орґанізаціях по кольоніях і парохіях.

Як продовження ряду тих милих і корисних конґресів являється цьогорічний Діточий Конґрес у Мондері, що відбувся дня 4-го серпня. Замітний він тим, що в ньому перший раз у Алберті, а мабуть у цілій Канаді взяла участь у великому числі зорґанізовано українська катол. дітвора.

Це було справді велике свято української дітвори, що чарувало своїм видом. У Діточому Конґресі взяло участь зорґанізовано біля 900 дітей з різних сторін мондерського округа. Конґрес попередила дбайлива підготовка. Виготовлено й видруковано програму конґресу, и переведено по парохіях вакаційні курси катехизму, рідної мови, пісні та руханкових вправ. Дітей приготовляли до конґресу Василіяни, отці й брати богослови, Сестри Служебниці та світські учителі. На конґрес ушито біля тисячу строїв: для хлопців жовто сині шапочки й ленти, а для дівчат жовтосині діядеми й ленти.

Сам день конґресу випав дуже велично. До того багато причинилась чудова погода, що настала по хмарних і дощевих днях. Ранок був ясний, свіжий і теплий, коли дітвора в конґресових строях і з радісними личками збиралась біля Голгофти. Перед 9 годиною, мов синьо-жовтим цвітом вкрилась площа біля каплиці в василіянському городі. Діти й їхні родичі, всі радісні й одушевлені. В год: 9:30 почалась тиха Служба Божа для дітей. Правив Впр. о. Ніль Саварин ЧСВВ, ігумен мондерського монастиря. На цій Сл. Божій співали всі діти релігійні пісні. Щоза величавий вид! Чиє серце не зворушилось, коли з поверх 800 грудей линула дзвінка пісня і неслась ген, аж перед престіл Всевишнього за своїх родичів, за Церкву, за український нарід й мир та гаразд усього світу. А вже найкраща була це хвиля, коли всі діти, що попереднього дня висповідались, приступили до св. Причастя. По Службі Божій батьківським словом промовив до дітей о. Саварин, а опісля наступило фільмовання всіх дітей у поході до парку Україна. Відтак дітвора мала снідання і руханкові вправи.

В 11 годині зачалась торжественна Служба Божа яку правив з діяконами Впр. о. В. Бараник, ЧСВВ, а співав хор з Мирнам під управою п. Матвіїва. Проповідь про релігійно-моральне виховання нашої молоді виголосив о. Марко Романович ЧСВВ. В наших часах дуже багато звертається уваги на фізичне виховання, на образования ума, а занедбується виховання релігійне й тому відтак так багато траґедій у життю одиниць, родин, так багато шкідливих наслідків для народу й держави. Релігійне виховання дає добрий напрям у життi людини, дає й силу до боротьби зі злом, і скеровує на шлях до добра дочасного й вічного. Менше було б злочинів у світі, а більше ладу й спокою та гаразду на землі, коли б родичі належно сповняли свій важний обовязок виховувати своїх дітей у релігійно-християнському дусі. І це не є собі тільки якесь голословне балакання, а правда, яку потверджують тисячні факти з щоденного життя людей і кримінальна статистика.

Отже треба змалку вести дітей до Христа й виховувати їх словом і добрим прикладом. Виховуймо українську дітвору в релігійно-католицькім дусі [illegible] безнастанно гомонить у наших ухах, скільки разів глядимо на нашу дітвору.

По Співаній Службі Божій був спільний обід у парку, а потім почалась концертова частина. Серед зелені дерев виповнила широку отверту сцену дітвора. Конґрес отворив вступним словом Впр. о. Іґнатій Лесюк. Устні привіти й побажання для дітвори зложив Бр. Методій, ЧХБ. та Леся Нецик з Тофілд. На конґрес наспіли також письменні привіти від Преосв. Кир Василія, що хоч перешкоджені не могли прибути на цей конґрес, то одначе благословлять його й бажають йому успіхів, а також від Заряду Українського Католицького Юнацтва з Вінніпеґу. По кількох ґрупових піснях слідував катехизмовий контест, якому зі зацікавленням і увагою прислухувалась публика. Діти прегарно відповідали на питання з катехизму о. А. Лугового Наша Релігія. По контесті слідували пісні, деклямації, орхестра, діточі танки. Все це надзвичайно цікавило присутніх. Найкраще писались у виступах діти з Веґревил під проводом п. І. Гузіля (танки, співи,) і зі школи Параскевія під проводом уч. Володимира Перича (музика) та з Кракова (пісні з руханковими вправами). Під вечір наступили руханкові вправи, роздача памяткових образців, для всіх дітей і нагород для тих дітей, що найкраще вчились катехизму. Весь концерт передавано через голосники.

Вечером велику втіху мала дітвора, коли гляділа на штучні огні. Коли стемніло висвітлено ще на площі цікаві фільми.

Цілий конґрес випав величаво й записався глибокими враженнями в усіх учасників так дітей як і старших, що розходились уже в ночі домів і полишиться він на довго в їхніх споминах. Та найкращий успіх цього Діточого Конґресу є в тому, що діти вивчились добре катехизму, масово приняли св. Тайни а старші ліпше порозуміли красу й потребу релігійного виховання молоді.

Траґедія села Телешниці Сянної

Одна українка, громадянка в Оборн, Н. Й., дістала від своєї рідні на Лемківщині, зі села Городок, під німецькою окупацією листа, в якому описує про те, що ділось у селі Телешниця Сянна, пов. Ліско, яке попало під советську владу. Той лист звучить:

"Тішуся дуже, що ви всі Богу дякувати здорові. Тепер буду старатись Вам розказати, де Ваша рідня живе. Правда, тяжко все те описати, бо на саму згадку голова крутиться; а в очах темніє, коли подумати тільки, як наш проклятий ворог Москва проганяє наших людей з їх рідних сторін десь далеко. Бог святий знає, яка доля їх стріне, та чи колись у життi побачимось. Нам здавалось, що війна принесе кінець нашому віковічному ворогові, полякам, а про іншого ворога ми й не думали. Тимчасом прийшов другий ворог, не менше грізний від першого й підсунувся аж до самого Сяну. Правда, по нашому боці можна жити й розвиватись бо маємо свободу. Можемо розвиватися національно в повнім того слова значінню. А то в большевицькім "раю" не дають людині спокійно вмирати на своїй ватрі, кажуть брати на плечі тоболи та манджати в невідоме. Коли людей виганяли з прикордонного пояса то ділялись страшні сцени, попросту не хотілось вірити, що в людині сидить така звірюка й то в тих людей, що голосили рівність, братерство й любов, мовляв людина сама є добра, тільки порядок світу є злий. І цього дня не один горливий їх оборонець розчарувався.

Ви щасливі, що не бачили, як то проганяли наших Телешнянів. Ви щасливі, що не бачили цего всього. Бо можете собі уявити, коли людина від вічних часів зжилася зо своїми рідними горами й зо своїми страхами а тут приходить якийсь збіґа й каже виноситися [illegible] 24 години й то так, щоб і сліду не було. Уявіть собі, в яку розпуку попали люди, почувши, що мусять без ніякої вини йти в світ і тулятись по чужих кутах, та примирати без куска хліба. Я не маю слів, щоб описати як то бідні наші рідні виходили зпід своєї так рідної стріхи. Кожний кусок дерева своєї хижі цілували та сльозами обмивали. А їх катюги попросту тягали як на шибеницю, відриваючи їх від того місця, де вони родились і де вони літа щасливі зросли. І так вивезли всіх наших людей з нашої любої Телешниці Сянної, одних десь далеко на Волинь, так принаймні говорять люди, а інших до Ашварської Телешниці й між тими щасливими є наші родичі й сестра Настя. А Гануся опинилася десь у Х. на якомусь сатрапівському колхозі. Побачитися тепер через Сян взагалі неможливо, бо большевики пильнують свого "раю" як ока в голові. Пильнують не для того, щоб хто туди не забіг, а тому, щоб хто не втік і не розказав про ті знущання над безборонними нашими людьми, які просто гинуть з голоду. Ми нераз вийдемо на річку Сян і пригадуємо собі, як то було колись та думками линемо туди, де наші родичі коротають свій вік та молимось Богу, щоб перемінив ту страшну кару.

Не гризіться там та не розпачайте, бо плачем нічого не вдієте. Треба боротись з тим життям. Ми віримо свято, що так не буде й прийде ще час, що ми всі разом зійдемось та будемо розказувати собі про минулі болі."

Вимовні слова цього листу. І таких траґедій як оця, а навіть іще жахливіших, повно на галицькій землі. І вони пречисто говорять нам чим є комунізм у практиці. То ж геть із комунізмом!

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 39:1-23.
ЙОСИФ У ПЕТЕФРІЯ Й У ТЮРМІ.

1. Йосифа ж приведено в Єгипет і купив його Петефрій, евнух фараонів, архімагир, муж египтянин, із рук ісмаїлитян, що привели його туди.

2. І був Господь із Йосифом і був мужем щасливим і жив у домі свойого пана, египтянина.

3. Бачив же його пан, що Господь був із ним і що лиш робить, Господь щастить ділам його рук.

4. І знайшов Йосиф ласку перед своїм паном і догодив йому й поставив його над усім його домом і все, що було в нього віддав під заряд Йосифа.

5. Сталося же, що [illegible] його над своїм домом і над усім, що було його й благословив Господь дім египтянина Йосифа ради й було благословення Господне на всьому його майні в домі й на його полі.

6. І передав все, що було в нього в руки Йосифа й не знав нічогісінько в свойому майні, хіба про хліб, що його їв; а був Йосиф гарний з лиця і вродливий з виду дуже.

7. І сталося по цих речах і це звернула жінка його пана свої очі на Йосифа й каже: Спи зі мною.

8. Він же не схотів і каже жінці свойого пана: коли мій пан не знає зачерез мене нічогісінько в свойому домі й все, що є його віддав у мої руки,

9. І нікого нема над мене в домі цьому й не вийнято від мене нічого крім тебе, бо ти є його жінка, то як же вчиню це лихе діло й згрішу перед Богом.

10. І коли лише говорила Йосифові день у день, то не послухав її, щоб спати з нею й зійтися з нею.

11. Лучився же такий день, що Йосиф увійшов у дім полагоджувати свої справи й не було нікого з домовників у середині.

12. І вхопила його за одежу кажучи: Лягай зі мною; і покинувши свою одежу в руках її, втік і вийшов геть.

13. І сталося, як побачила, що покинувши одежу свою в руках її утік і вийшов геть,

14. Покликала тих, що були в домі тай каже їм розказуючи: От дивіться, увів до нас невольника еврея, щоб насміхався з нас; увійшов до мене тай каже: Спи зі мною; так я закричала сильним голосом.

15. Коли ж він почув, що я підняла голос й стала кричати, покинувши свою одежу в мене втік тай вийшов геть.

16. І оставила в себе одежу, доки́ль прийде пан до свойого дому.

17. І розповіла йому ті речі кажучи: Ввійшов до мене раб еврей, що ввів еси до нас, щоб насміятися з мене, й каже мені: Спатиму з тобою.

18. Коли ж почув, що я підняла мій голос і стала кричати, покинувши свою одежу в мене втік тай вийшов геть.

19. І сталось, як почув його пан слова своеї жінки, що їх казала йому повідаючи: Оттак те зробив мені раб твій, запалав гнівом.

20. І взяв пан Йосифа тай кинув його в тюрму, в місце, де царські вязні сиділи там у тюрмі.

21. І був Господь з Йосифом і змилосердився над ним тай дав йому ласку перед начальним дозорцем тюремним.

22. І віддав начальний дозорець тюремний тюрму у руки Йосифові й всіх укинених, що були в тюрмі й всім що там робили він порядкував.

23. Начальний дозорець тюремний не знав нічого, що ділялось у тюрмі зачерез нього, бо всім заряджував Йосиф; а Господь був із ним і щонебудь він чинив, Господь щастив його ділам.

ПОЯСНЕННЯ

4. Кожний заможніший або знатніший египтянин мав окремого дозорця над цілим домом, а по принятому звичаю, такий уряд займав один із вірніших невільників. Досить часто можна видіти на старинних египетських памятниках таких дозорців домів. Їх зображали з табличкою до писання в руках і з пером за вухом. По египетськи звались вони "мерпа", це значить: "найстарший дома." Йому підлягала вся служба й він порядкував цілим добутком свого пана. Такий уряд був даний також і Йосифові в домі Петефрія.

6. Петефрій так усе здав на Йосифа, що довіряючи його чесноті, не вимагав від нього ніякого справоздання зі завідування домом і не журився нічим, радий, що може собі спокійно й вигідно жити. Деякі толкують так, що Петефрій поручив Йосифові завідуваннявсім, крім свого стола, тому що Йосиф не хотів сквернитись египетськими стравами. (Пор. гл. 43:32).

Історія Йосифа — це одна з найкращих оповідань у св. Письмі. Вона показує нам наглядно ділання Божого Провидіння у життю людей. Навіть терпіння і неповодження служать до осягнення Божих намірів.

Йосиф дає тут прегарний примір чесности й чистоти для всіх, а головно для доростаючої молоді. Живе спогадування на всюдиприсутність Божу не одного вирвало б з тяжкої покуси, передусім проти невинности.

В покусах проти чистоти найкраща охорона є утеча від нагоду до гріху. Проти всяких покус можна й нераз треба прямо боротися, а в покусах нечистих лиш той побіджає, хто від них утікає.

Йосиф учить нас дорожити скарбом невинности. Ліпша є неволя, терпіння і смерть як утрата так прегарного жемчура. Таке переконання завсіди було й є в правдиво не зіпсутих серцях.

З поведення жінки Петефрія бачимо, як може стати підлою жінка, коли нею заволодіє безсоромність і нечистота

БОЖА НАУКА

БОГАТИЙ МОЛОДЕЦЬ ПРИХОДИТЬ ДО ІСУСА ХРИСТА.

(Про чесноти й евангельські ради)

До Ісуса Христа приносили дітей, а Він їх обіймав та благословив, кладучи на них руки. До тих, що зборонювали приносити дітей до Христа, сказав Ісус: "Не бороніть дітям приходити до мене, бо таких є небесне царство."

Тоді прийшов до Ісуса Христа богатий молодець і спитав Його: "Учителю, що мені робити, щоб осягнути вічне життя?" Христос сказав: "Виповняй заповіди: не убий, не прелюбодій, не кради, не свідчи ложно, шануй вітця й матір, та люби ближнього, як самого себе." На це сказав молодець: "Це все я сповняв від молодости; чого мені ще недостає?' А Ісус сказав: "Коли хочеш бути досконалий, іди, продай що маєш, роздай убогими та йди за Мною, а матимеш скарб на небі." Молодцеві жаль стало майна, тому відійшов сумний. Тоді сказав Христос своїм ученикам: "Направду кажу вам, що тяжко богатому ввійти до небесного царства."

* * *

Котрі є головні добрі діла?
Головні добрі діла є: молитва, піст і милостиня.

Що успособлює нас до добрих діл?
До добрих діл успособлюють нас чесноти.

Що це є чеснота?
Чеснота це вправою вироблена склонність постійно робити добрі діла, а оминати злі діла.

Як ділимо християнські чесноти?
Християнські чесноти ділимо на Божі й моральні.

Котрі є Божі чесноти?
Божі чесноти є: віра, надія й любов; їх тому так називаємо, бо вони відносяться до Бога.

Котрі є головні моральні чесноти.
Головні моральні чесноти є: 1) мудрість, 2) справедливість, 3) мужество (відвага), 4 здержливість. Ці чесноти тому називаємо моральними, бо вони роблять наші обичаї милими Богу.

Що це є евангельські ради?
Євангельські ради це правила, вказані Ісусом Христом для тих, що хочуть вести досконаліше життя.

Котрі є евангельські ради?
Євангельські ради є: 1) добровільне убожество, 2) досмертна чистота, 3) повний послух духовному начальству.

* * *

Поучення. Ісус Христос дуже любив малі діти задля їх невинности. І старшим людям Він казав, щоби були такі невинні, як діти.

Людей, що придержуються евангельських рад, називаємо монахами й монахинями. Вони жиють у монастирях.

У нас греко-католиків у Канаді є мужеські монастирі: Отців Василіян і Отців Редемптористів. Жіночі монастирі є: Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Монахи й монахині, крім праці над своїм удосконаленням, посвячуються религійно-народній праці. Щасливий той нарід, що має багато покликань до монашого життя.

— **На торзі.** [illegible]здається, що та риба трохи зіпсута.

— Нема чого дивуватися, — тепер цілий світ зіпсутий

ТРИ ШПИЛЬКИ

Йоаким Печчі, пізніший Папа Лев XIII, походив з дуже доброї селянської родини. Коли він мав покинути родинний дім і піти на науку до римської колегії, його мати дала йому три шпильки.

Першу шпильку встроми в гаманець, казала мати, хай вона пригадує тобі те, що не треба легкодушно викидати гроша, другою замкни собі уста, щоб не говорити поквапно й без надуми, а 3-тя шпилька нехай буде на твоїй груді, щоб берегла твоє серце від усього, що нечисте й нечесне.

Ці три шпильки, як цінний дарунок від дорогої мами взяв синок і зберігав їх ціле життя, мов не знать як велику цінність.

Життя навчало мене, так говорив нераз Папа Лев XIII, що ті три шпильки для мене дійсно були дуже вартісними.

Бо в житті це важна й конечна є річ знати коли отвирати свою мошонку, уста й серце й знати коли їх тримати замкненими.

— **У Канаді** виходить 113 щоденників, 998 тижневиків, а 459 місячників.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Некатолики всіляко говорять про папську непомильність. Я хотів би довідатись точно, як то треба розуміти те, що папа римський є непомильний:

ВІДПОВІДЬ: Дійсно всілякі некатолики в свойому незнанні, а ще більше в своїй злобі дуже перекручують католицьку науку про непомильність папи й представляють її як щось дивачне, сміщне й нерозумне. Та ми якщо хочемо довідатись, яка є поправді католицька наука про непомильність папи, то мусимо дивитися на те, як її розуміють і подають самі католики, а не як її представляють собі й нам некатолики.

Вірну католицьку науку про непомильність папи коротко й ядерно подав у свойому соборному рішенні Ватиканський Собор 1870 р. Він так каже: "Тримаючись міцно передання, що його отримали від початку християнської віри... навчаємо й означуємо як Богом обявлену догму, що Римський Архіерей, коли він говорить з престолу, це є виступає в уряді пастиря й вчителя всіх християн і найвищою своєю апостольською повагою означує науку віри й обичаїв, що її має триматись уся Церква, силою Божої опіки йому приобіцяної в блаженному Петрі, має таку непомильність, якою Божественний Відкупитель хотів мати випосажену свою Церкву в означуванні науки віри або обичаїв; і тому такі вирішення Римських Архіереїв сасі собою, а не зі згоди Церкви є незміняємі." (Про Христову Церкву, гл. 4).

В цих словах є виразно сказано, що не все й у всьому папа є непомильний як це люблять підсувати католикам їх противники.

Папа є непомильний лиш тоді:

1. Коли говорить з престолу, це значить як виступає урядово як верховний пастир і учитель вселенської Церкви. Отже коли папа говорить або пише щось як особа приватна, або як звичайний богослов, проповідник чи письменник, або навіть, як епископ римської дієцезії чи патріярх Заходу, то не конечно є непомильний.

2. Коли вживає найвищої своєї поваги, цебто видає остаточне й невідкличне рішення, як треба вірити й чого треба триматись у совісті. Отже, коли папа навіть як верховний учитель Церкви, щось навчає, але ще не зобовязує в те конечно вірити, то також і тоді не конечно є непомильний.

3. Коли вирішує щось, що має зобовязувати всю Церкву, хоч може рішення є безпосередно спрямоване лиш до епископів даної місцевости і це має бути ясно виражене.

4. Коли рішення папи відноситься до справ віри або обичаїв, або таких, що з вірою й обичаями є тісно звязані. Отже папа не є непомильний у вирішуванні приміром питань чисто світських наук, політики і інших, що не мають лучности з вірою й моралю. Одначе папська непомильність розтягається, до всього, що Господь Бог обявив і що переховується у св. Письмі чи церковному переданні, а також і до тих річей, що так тісно є злучені з обявленими правдами, що не можна їх перечити без нарушення обявлених правд.

Коли отже папські рішення мають ті прикмети, то вони є непомильні, цебто конечно правдиві. Папа, що видає цього роду рішення навіть, як би хотів помилитися, то не може, бо Господь Бог з огляду на загальне добро Церкви до того у своїм провидінні недопустить. Папа, хоч сам зі себе є помильною людиною, то однак як верховний голова Христової Церкви має запевнену поміч Божу, що не помилиться в тих разах, коли остаточно буде вирішувати те, чого св. Церква має триматись у справах віри й моралі. Це виразно слідує зі слів Христових, де говориться про св. Петра й його наслідників, як скалу на якій збудована Христова Церква (Мат. 16:18, 19), як пастиря, що має пасти овець і ягнят наукою правди (Ів. 21:15-17) і утверджувати своїх братів (Лук. 22:31-32). Колиб припустити, що наслідники св. Петра, папи римські, як верховні учителі й пастирі Христової Церкви моглиб помилитись у вирішуванні правд віри й моралі та навчати ложну науку, тоді з конечности слідувало б, що Церква Христова стратила б трівку основу в своїй вірі й не знала б чого має триматись, а через те пекольні ворота її перемогли б, не було б тоді кому утверджувати віри в братів, а стадо Христове не мало б запевненої здорової поживи. А це все не можна приняти, бо воно виразно противиться Христовим обітницям.

І тому, що непомильність є дана папі з огляду на загальне добро Церкви, вона не залежить від його особистої праведности й святости. Папа може грішити, але не може помилитись у навчанні як верховний учитель Церкви. Звідси то непомильність не є те саме що непрогрішимість і непрогрішимість не конче є звязана з непомильністю в навчанні. Про це треба тямити й одне з другим не мішати.

ВИЙШЛА ЦІКАВА Й ХОСЕННА КНИЖЕЧКА

МУДРІ ПОДРУГИ?

В ній найдете цінні вказівки на деякі трудноші в подружому житті.

Книжечка тільки для старших осіб.

Коштує 10 центів

Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alta., Canada.

СТРАШНІ ЧИСЛА

Як звідомлює Федеральне Бюро Інвестигації у Америці після перегляду рекордів за останніх 6 місяців, то виходить, що молодь ще дальше заповнює велику частину кримінальних випадків. Відтиски пальців показують, що 17.6 відсотків арештованих це молодь нище 21 літ життя. На кожних три особи арештованих за грабунок, є одна в віці менше ніж 21 літ життя, а кожний другий з тих, що поповнили влом, був малолітним. Більше ніж половина крадіжей авт допустилися малолітні. Між 19-літньою молодою було більше арештів, ніж у всякій іншій групі. У перших 6 місяцях 1940 року між тою групою, що не досягала 21 року життя, було 357 осіб арештованих за морд або вбивство, 1964 за грабіж, 1,796 за насильство, 8,228 за влом, а 14,685 за крадіж і споріднені проступки. В додатку молодь, що переступила 21 рік життя, а не досягла 24 року, дала 15.7 відсотків усіх проступків. Разом молодь перед 25 роком життя дала 33.3 відсотків між усіми арештованими. Загалом 53.7 відсотків арештованих за влом і 73 відсотків арештованих за крадіж автомобілів — це молодь нище 25 літ життя.

Перечитаймо уважно ці числа щераз! Як так добре розчовпаємо це звідомлення, то побачимо який страшний моральний стан у молоді в Америці й які невеселі вигляди на будучину. Коли молодь в Америці ще в віці перед 25 роком життя дає три четверті частини всіх арештованих, то яка будучність чекає Америку? З цієї молоді набирають до війська рекрута, набирають поліцію, урядовців, працівників умових та фізичних робітників до всяких підприємств та бюр. А серед того всього кожен хоче чистого прилюдного життя, хоче взірцевої господарки в краєвих, чи прилюдних установах, хоче досконалости в проводі. Звідки мають вийти всі ті "святі" люди, як 75% арештованих за крадіж це молодь у тому віці, що доставчає кандидатів на всі становища?

В Америці дуже дбають про фізичний і умовий розвій молоді, про спорт, забави і т. д. а замало кладуть уваги на моральне виховання дітей. І це опісля фатально відбивається у житті суспільнім і народнім. І так воно є всюди.

Тому в наших особливо часах є не тільки релігійним, а й також патріотичним обовязком звертати бачну увагу на моральне виховання молоді. Без нього не багато поможе всяке інше виховання і в модерній суспільности буде продукуватись чимраз більше число вирафінованих злочинців та всіляких проступників, що мов яка египетська язва тошкулюватиме народові й державі. Над тим треба нам усім часто застановлятись і протиділати рішучо через дбайливе релігійно-моральне виховання молоді в родині, школі й різних організаціях.

ДЕСЯТЬ МУДРИХ ПОРАД ДЛЯ ЖИТТЯ

1. Цінити своє життя й вихісновувати його на добре.
2. Жити згідно з вимогами святої віри.
3. Заховати Божі заповіди.
4. Молитись і трудитись.
5. Пожертвувати свої журби й терпіння Г. Богові.
6. Зачати кожний день знаком св. хреста, зробити добрий намір усе ділати на славу Божу й визначити собі порядок для своїх занять на весь день.
7. Святкувати побожно неділі й свята.
8. Уладити родинне й домашне життя по приписам християнської моралі.
9. Практикувати справедливість і любов у суспільному житті.
10. Все й всюди іти за наукою й вказівками св. Церкви.

ДОБРИЙ МОЛИТВЕНИК — ВЕЛИКА ПОМІЧ У МОЛИТВІ.

МОЛИТВЕНИК

THY KINGDOM COME

(Да прийдет царствіе Твоє)

Укладу о. А. Лугового.

Гарно оправлений в полотно й зі золотими витисками. В цім молитвеннику є:

Щоденні молитви, Служба Божа, тропарі, молебні до Пр. Серця Ісуса і Пр. Діви (виїмки), пісні й суплікація — по церковному й по англійськи.

Молитви ранні, вечірні, до Сповіді і св. Причастя, Хресна Дорога й Вервиця є по англійськи. Цей молитвеник призначений головно для тих українців, що вміють тільки по англійськи читати, а також для чужинців, що цікавляться нашим обрядом. Ціна разом з почтою ... ... 50ц.

З НАМИ БОГ

Так називається новий молитовник, що має 512 сторін, багатий змістом і догідний форматом.

Коштує:

Оправлений в наслідування шкірки $1.00.

Оправлений в шкірку зі золотими берегами $2.00

ВЖЕ ВИЙШОВ З ДРУКУ

новий

КАТАЛЬОГ "БІБЛІОТЕКИ ДОБРИХ КНИЖОК"

В ньому є поданий спис багатьох книжок, яких не було в попереднім катальозі й пропущено ті книжки, що їх уже нема на складі, бо вже вичерпані. Ціни подані в попередньому катальозі з 1937 р. вже неважні.

Проситься уважно переглянути цей катальог, може найдете в ньому потрібну вам річ.

Покажіть його також другим, може й вони з нього скористають.

Катальог висилається на бажання даром

Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alta. Canada.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереса, ще дитиною була гарна душею й тілом. Чар святости пробивався з цілої її особи й поведення і захоплював тих, що на неї гляділи.

СВЯТІСТЬ ТЕРЕНІ В ІІ ДИТИНСТВІ

Ця однак дитина нічого спільного не мала з тими боязливими побожними девотами, що то, як каже св. Тереса з Авілі: "не важаться рушитися, з боязни, що ціла їхня побожність втіче їм." Вона від тепер зовсім очевидно жила без перерви під Божим оком.

Вона не стратила свого давнього потягу до діточих забав. Кожний четвер, вільний день від науки, стрічала вона з радістю, бо ж тоді вона могла разом з Селінкою зачинати свої забави з попереднього року. Бігали вони в городі здовж грядок, змагалися, хто зробить кращу вязаночку квітів, вкінці Селінка зачинала зо своїми ляльочками школу.

Тереня, що не мала великого нахилу до забави з ляльочками, передавала їх усі Селінці. Селінка укладала їх в порядку коло своїх, відтак зачинала до цієї громадки паперових учениць науку, як жити, або як писати. Тереня зустрічала вибухом сміху ці довгі виклади своеї сестрички. Але ще більше тішилася тоді, як сестра хотячи нагородити котру зо своїх німих учениць, підносила її до неї, кажучи до цієї щасливої: "Моя дорогенька, поцілуй свою тітку!"

Треба так було, щоб це вибране життя заховало всі права дитинства з усіми його простотами забав. Віддаючи себе заедно більше й більше Ісусові маленька свята, що мала ледви пять літ, заховала завжди попри свою дозрілість, свіжість та милу чарівність першого дитинства.

Маленька Тереня дізналася від Павлини, що Ісус найбільше віддається душам через св. Тайни. Тому вона горіла бажанням, приймити Його вкритого під видами хліба до свого серденька. Його ж вона бачила нераз біленького виставленого в золотій дарохранительниці. На жаль, звичай стримував її ще на довго від евхаристійної гостини. Однак знаючи, що до св. Причастя приготовляється через тайну покути, вона просила, щоб щонайменше якнайскорше висповідатися.

ПЕРША СВЯТА СПОВІДЬ. ТЕРЕНЯ ГАРЯЧО БАЖАЄ СВ. ПРИЧАСТЯ.

Позволено її як мала шість літ. Що ж сказала священикові ця невинна душечка, яка від третього свого року нічого не відмовила Ісусові? В іспиті совісти помагала її Павлина. Вона то сказала дитині, що в особі священика вона буде говорити до самого Господа. Дитина так дуже була про це переконана, що питалася, чи не треба буде отже йому сказати, "що вона його любить цілим своїм серцем!"

Сповідник, що слухав першої сповіди Терені, це був о. Дісейе, сотрудник при церкві св. Петра. Він умер 1917 р. як протопресвитер тої парохії. То був священик поважний, мало схилий до довірочностей. Він однак не міг не бути захоплений виїмковим чаром цієї ангельської душі. Як уже він вислухав її визнання, в яких йому було дуже тяжко розрізнити яку провину, він її заохотив з особливішим переконанням, щоб вона наслідувала Царицю дів. Вкінці по тодішнім звичаю дав її лише звичайне благословення.

Тереня була тоді така маленька, що мусіла стояти при сповідальниці. Всетаки перепхала через дверцята свою вервичку, щоб її поблагословили. Опісля ціла опромінена радістю відійшла. Це був вечір. По дорозі нараз вона стає під ліхтарнею й зачинає цікаво оглядати вервичку, яку її віддав священик.

"Що ж ти так оглядаеш, моя Тереню?" спитала Павлина.

"Я гляджу, як то виглядае посвячена вервичка" відповіла вона.

Від тепер вона прикладається всіми силами, щоб завсіди задоволити Ісуса й щоб Йому приготовити в своїй душі гарне місцечко на день, коли то Йому сподобається зайти до неї під видом хліба.

Вона мала тоді сім літ, коли для Селінки прийшов той день, коли її було час приготовитися до першого св. Причастя. Селінка була тоді учениця в монастирі венедиктинок у Лізіе. Там ходила вона щодня на цілий день, а домів вертала аж у вечері. В тих то хвилинах, що їх вона переводила дома, Павлина приготовляла її на святу годину. І Тереню припущено до перших наук. Вона слухала з великим бажанням вже приготувати свою душу на той великий день, що його дату вона так дуже хотіла прискорити. Відтак її казали відійти, бо вона була ще надто маленька. Вона відійшла з дуже тяжким серцем. Її здавалося таки, що чотири роки це не е забагато, щоб приготовлятися на прийняття доброго Ісуса.

Змушена отак деколи входити сама в себе вона з трудом задержувала той огонь, що її потягав до Святого святих. Одного разу прийшло її на думку просити своїх сестер, чи вона не могла б до них прилучитися неспостережно, коли вони будуть мати щастя приймати св. Причастя. На один святвечір, перед пастиркою, Службою Божою о півночі, вона сказала до Марії: "Ах, як би ти схотіла мене взяти з собою цього вечора!... Ось як я зробила б, щоб і я приймила також Ісуса. Я притулилась би до тебе дуже тісно між іншими людьми, а така я маленька, що ніхто мене не завважив би". Її оченята горіли великим бажанням і вона відійшла зовсім засмучена, коли сказали її, що того не можна виконати.

БАТЬКО Й СЕСТРА ПАВЛИНА ВИХОВУЮТЬ СВ. ТЕРЕНЮ

Родина вуйка Ґерін радо переводила якийсь час у літі в Трувій. Терені було майже шість літ, коли вона в серпні 1878 року з батьком і сестрами поїхала до цих других батьків на літнище.

Тоді то перший раз вона побачила море. Вражлива як завсіди на промінисті краєвиди, крізь які вона пізнавала самого Бога, вона широко вторала свої оченята повні подиву й очарування.

Люди завсіди звертали ввагу на того високого чоловіка, якому сніжно-біле волосся окружало молоде ще обличчя, як він провадив за руку дитину, що її проймаючий і милий погляд, довгі кучері ясного волосся та янголський усміх робили подібною до зяви якого керувима. — Одного дня якась пані, що йшла зо своїм мужем, не могла стриматися, щоб не сказати переходячи коло неї: "Яка гарна дівочка!" і питалася пана Мартін, чи це його дитина. Щасливий батько просив знаком цих прохожих, щоб не хвалили його дитини в очі. Але вона вже так добре скористала з наук Павлини, яка вже давно старалася забезпечити її перед усякою пустотою, що навіть не звертала ваги на ту підхлібну розмову.

(Подібне враження робила дитина й у Лізіе. Одна приятелька їхньої родини говорила раз до її сестер: "Звідки в тій дитині такий ангельський вигляд? Можна стрінути маленькі дівчатка так само з ніжними чертами. Але вона мае в своїх оченятах небо!")

Однак побожна родина покинула опісля це купелеве місце, де було багато людей, які поступали нераз надто свобідно. Вони відійшли собі осібно, робили проходи над море, виходили на скали, що звисали над розбурханими хвилями... Там то маленька Тереня пережила хвилини тої контемпляції, яка зробила для неї більше близькою присутність Бога. Ось її враження з того часу, так як вона сама їх нереповідае: "В ту годину, коли сонце, здавалося, купається в незмірних хвилях, лишаючи за собою промінисті скиби, я сіла собі з Павлиною на одній самітній скелі. Довго приглядалася я тій золотій скибі, що для мене виглядала неначе образ ласки, що освічує нам тут на землі дорогу вірних душ. Тоді то я уявила собі свое серденько серед сієї світляної смуги неначе маленьку легеньку барку-човник з гарним біленьким вітрилом. І постановила собі, що ніколи не віддалюся від погляду Ісуса..." (Історія, розділ 2).

Отак то в віці, коли то звичайно перші проблески розуму ледви продираються крізь хмари дитинства, Бог забирав поступенно більше й більше на свою власність цю маленьку душу, яку деколи заливали надприродні блиски. Певна це річ, що то було діло Його безконечно-мудрого провидіння, яке роздае свої дари, кому Йому подобається, але це було так само й діло родини християнської, яка так дуже спомагала Боже ділання в тій душі.

Ми вже оцінили були участь матери в вихованні Терені. Павлина, яку тепер мала донечка вибрала собі за "нову маму", приложила всякого старання, щоб продовжати це діло любови.

Вона хотіла, як це знаемо, щоб та любов була без слабости. Вистерігаючися щодо Терені всякої несправедливої нагани, вона ніколи не відкликала раз даного зарядження й не позволила своїй маленькій сестричці на ніяку недосконалість. Вона посувала її відвагу аж до того, щоб її відзвичаїти від страху. Тому посилала її ввечері шукати яку забуту річ у темних кутиках.

Але попри ці позірні строгості скільки посвяти й солодкої льоґіки вживала вона, особливо коли ходило про те, щоб пояснити дитині яке абстрактне, відірване поняття.

Одного разу спитала Тереня свою старшу сестричку, чому то Господь не дае в небі всім вибраним своїм рівної слави. Вона боялася, що менше наділені не будуть вповні щасливі. Тоді Павлина післала її, щоб принесла велику склянку татка. Побіч неї поставила скляночку дитини, наляла води до обох аж по краечок, і спитала тоді Тереню, котра скляночка виглядае для неї більше повна. Вона відповіла, що вони однаково повні й що ні одна ні друга не можуть нічого більше помістити. "Отак воно буде, закінчила "мамуся", з вибраними в небі. Вони кожний дістане по своїй вмістимости й не будуть могти завидувати одні другим. Кожний буде вповні щасливий у своїй мірі." Тереня відразу зрозуміла. Ясна наука помогла.

Ділання батенька, може менше наявне, менше подрібне, не було однак менше глибоке. Воно зачиналося від прикладу. Гарячий християнин переніс із собою свої звичаї з Аленсону до Лізіе. Тереня, в міру свойого зростання щодень ставала більше спосібна оцінити ціну й вагу того прикладу.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Збори в справі зміни календаря. Парохіяни у Плейн Лейк зібралися на збори в справі зміни календаря 21-го липня ц. р. в Парохіяльному Домі. Предсідником зборів був п. Василь Горин. На зборах були бесіди, дискусія і голосовання. Присутних на зборах було 300 осіб і всі одноголосно заявились за зміною календаря. Письмо з просьбою святкувати свята в новому стилі вислано до нашого владики Їх Ексц. Василія Ладики ЧСВВ. Просьбу в імени парохіян підписали: Василь Горин, предсідник зборів, Василь Білецький, секретар, Іван Самоїл, голова Народнього Дому й його секретар Григорій Сірман. За комітет: Никола Гоменюк, Іван Гайдук, Іван Варава.

Учасник.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Ювилейний концерт для о. С. Дидика ЧСВВ. 40-ліття священства дуже заслуженого українського місіонаря-піонїра Впр. о. Созонта Дидика ЧСВВ вшанувало едмонтонське громадянство святочним концертом дня 11-го серпня. Вечером просторий Народний Дім ледви міг змістити парохіян і гостей з околиць, що приїхали віддати честь отцю ювилятові.

Концерт під управою дириг. О. Прийми випав дуже гарно й з нього можна було відчути велику любов, пошану й привязання молоді й старших до свойого старенького духовного провідника й батька. Змістовий реферат про працю й заслуги о. Ювилята виголосив п. І. Ісаїв. При кінці концерту п. Демків, голова Народнього Дому вручив о. Ігуменові гарний і дорогоцінний дарунок. Зворушений тою виявою пошани й любови в ювилейну хвилю, Впр. о. Дидик подякував усім щиро й розповів декілька спогадів зі своеї піонірської праці. Люди слухали з великою увагою й дивувалися, як много о. ювилят натрудився для добра українського народу в його початках.

З концерту розходились усі з тим одним великим бажанням, щоб Г. Бог дозволив о. С. Дидикові прожити між своїм народом у Канаді ще многі літа.

КОПЕРНИК, АЛТА. Піонірський День уряджено в парохії 11-го серпня. Рано була тиха Служба Божа для молоді й спільне св. Причастя. По співаній Службі Божій процесія пішла на цвинтар, де відправлено панахиду за померших піонірів. Цілу процесію зфільмував о. І. Лесюк, ЧСВВ. По обіді о. Теодозій Добко перевів катехизмовий попис дітей і вручив дітям гарні дарунки. Родичі раділи, як бачили, що їхні діти добре вивчились катехизму на вакаціях. Вечером відбувся піонірський концерт на якому виголосив головну бесіду о. А. Химій ЧСВВ. Він пригадав присутним той тернистий шлях, що його перейшли українські піоніри в Канаді й заохотив молодь до праці в організації, а старших до дбайливого виховування молоді. З дітей можна зробити щось дуже гарного, та треба над ними добре попрацювати.

СКАРО, АЛТА. Концерт і Катехизмовий Контест. Дня 24-го липня відбувся в місцевому Народному Домі концерт і катехизмовий контест у якому взяло участь 66 дітей зі шкіл: Свобода, Перемишль і Феррі Трейл. Діти дуже гарно вивязались, а ті, що найкраще пописались дістали нагороди. Першу нагороду отримав Стефан Попик зі школи Перемишль. Дітей підготовили до концерту й контесту о. М. Когут, брат богослов Севастіян Курило й Сестри Служебниці.

ДЕЛФ, АЛТА. Подібний концерт і катехизмовий контест відбувся в Народнім Домі на Делф, дня 2-го серпня. в якому виступало 85 дітей зі шкіл: Шептицький, Лукен і Родеф. По контесті роздано 11 нагород. Першу дістала Палагна Пукало зі школи Шептицький.

Ясні й точні відповіди дітей зробили гарне враження на родичів. Вони опісля самі казали, що багато навчились, як слухали катехизмового контесту. Похвалу для дітей висказали о. С. Шевчук і Брат Методій Козяк, гість з Йорктону, Саск., і о. М. Когут.

Показується з досвіду, що катехизмові контести є дуже корисні, бо заохочують дітей пильно вчитись катехизму. Тому вони повинні поширитись по всіх українських парохіях у Канаді та Америці.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

18. Неділя 9-та по Сош. —
Скаро
Москалики (Перше Причастя)
Лейк Белвю
Чипмен
Івасюки
Іннісфрі Воздв. Ч. Хреста
Моркемб

19. Преображення Господне—
Москалики (храм і пікнік)
Лішор
Енґел-Лейк
Восток — Николая

25. Неділя 10-та по Сош. —
Делф
Краків
Веґревил
Стрімставн
Ренфурлі
Іннісфрі Р.М.Б.

28. Успення Пр. Богородиці—
Мирнам (празник)
Гіллярд місто (празник)
Стар (храм)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

СЕРПЕНЬ

18. Неділя 9-та по Сош. —
Фор Фар (коло п. Криси)
Ледук
Голден

19. Преображення Г.Н.І.Х. —
Мінук
Равндгил (празник)
Калмар

20-24 — Галич - Катехизація дітей

25. Неділя 10-та по Сош. -
Галич
Дейзленд (празник
Вох (празник і пікнік)

28. Успення Матрі Можої —
Торсбі
Менлі
Гей Лейк

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

18. Неділя 9-та по Сош.
Кенора

19. Преображення Г.Н.І.Х. —
Ловленд (пікнік)

25. Неділя 10-та по Сош. —
Транскона (концерт і пікнік)
Гадашвил

28. Успення Пресв. Богородиці
МкМонн (катехизація дітей від 21-28)

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

18. Неділя 9-та по Сош.
Смоки Лейк, Св. Онуфрія, Куквил.

19. Преображення Господне.
Восетна (коло Курили) Сокаль. В обох празник.

25. Неділя 10-та по Сош.
Елдорена, Флет Лейк.

28. Успення Пр. Богородиці.
Редвей, Ґлендон. В обох празник.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ПРИГАДКИ

18. VIII. — Неділя 9 по Сош. Гл. 8. Єв. утр. 9. На Сл. Бож. Ап. зач. 128. Єв. Мат. зач. 59.

19. VIII. — Преображення Господне. Всеночне. На утр. ев. Луки зач. 45. На Сл. Бож. антиф. празн. Апост. зач. 65. Єв. Матея зач. 70. Замісць Достойно ірмос празн. По Сл. Божій благословення овочів.

25. VIII. Неділя 10 по Сош. і попразн. Преображ. Глас 1. Єв: утр. 10. На Сл. Божій 2 перші антиф. Преобр. третій звич. з припівом Преображення. Троп. воск. і Преобр. Слава конд. воскр. І нині конд. Преображ.. Ап. зач. 131. Єв. Мат. зач. 72.

28. VIII. — Успення Пресв. Богородиці. Всеночне. На утр. ев. Луки зач. 4. На Сл. Бож Ап. зач. 240. Єв. Луки, зач. 51. По отпусті свячення зілля.

Піст Спасівка й заборонений час на весілля і забави з музикою від 14-27 серпня включно.

Відміни місяця: Повня 17. VIII. Остання кватира 25. VIII.

З ЛИСТІВ ДО СВІТЛА

З Вайда, Мон. Зл. Д.П.А. пише до нас Катерина М. таке: У нас збіжжя і ярина дуже гарні Вже 29 років ми тут, а так іще весело не було. Гарний урожай — це велике Боже благословення. До нас приїзджають два рази в рік на відправу Всеч. о. Борса. Цего року на Пресв. Євхаристії посвятили нам цвинтар. Ми не маемо каплички, але надіємось, що колись тут буде. Хочу згадати дещо про св. Місію у Норт Дакоті. Тревала цілий тиждень під проводом о. А. Труха ЧСВВ. Прекрасні то були дні. Отець місіонар голосили великі й важні науки. Та чи всі люди з них схочуть скористати? Є такі, що слухають і гейби не чули, дивляться і гейби не бачили. А отець місіонар дуже тяжко працюють, й аж дивно мені як може чоловік те все витримати. Видно їх кріпить ласка Божа.

8-го липня було посвячення дому для Сестер. 11-го липня відвідали нас Преосв. К. Богачевський із ректором о. Процьком. Серце радувалось, коли зі слів владики було видно як той післанець Божий рад би весь нарід зібрати до купи й повести його до кращої будучности, але й також з болю краеться, коли бачити, що е такі завзяті, що нічого собі не роблять із тих зусиль нашого дорогого Архієрея. Вони подібні до тих фарисеїв, що навіть самого Христа не хотіли послухати й йому противилися. Треба нам просити Царицю України, щоб нам помогла в горю й дала кращу долю. Здоровлю щиро редакцію й читачів Світла.

З Гемстед, Н. Й. ЗЛ.Д.П.А. пише нам Варвара.

Посилаю одного доляра й прошу посилати мені далі ґазету Світло, бо дуже її люблю читати. Вона е дуже повчаюча. Буду старатись, щоб і другі читали Світло.

У нас тут у Лонґ Айленд крутиться якийсь Николай Підгорецький і ходить від хати до хати та відвертае людей від католицької Церкви. Кажуть, що його з простого хлопа зробили попом. Своїми намовами вдалось йому людей перетягнути на кривославіє і він забрав у нас у Гемстед нашу церкву. Ми боремося що наших сил, щоб відобрати від тих кривославних нашу церкву. Адвокат казав, що церкву відберемо. Посилаю одного доляра на Службу Божу й прошу отців місіонарів помолитись, щоб ми виграли справу. Нас тут на Лонґ Айленд е тільки 12 родин. Ми маемо священика о. Дороговича Вони правлять нам Службу Божу, що друга неділя в латинськім костелі. Серце болить, що мусимо до чужих ходити, бо ті кривославні видерли нам нашу церковцю.

ПІОНІРСЬКИЙ ДЕНЬ
на фармі п. Петра Сірацького
на МОСКАЛИКУ, коло МОНДЕРУ
відбудеться на
Успення Матери Божої
28-го серпня, 1940 р.

В той день буде там посвячення камінної каплиці, памятника української іміграції до Канади.

Спільний обід, Забави, Пікнік.

Запрошується всіх з близька й далека взяти масову участь у цьому радісному дні, повному великих споминів з нашої минувшини.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Між Англією й Японією** є поважне напруження. Японці арештують англійців закидаючи їм "шпигунство". Англійці знова арештують в британських посілостях японців.

— **У Словаччині** мінстром внутрішних справ став Сано Мах на місце Дурцянського, що ширив у Словаччині просоветські симпатії.

— **Португалія** стає прихильницею Німеччини. У школах заведено науку німецької мови, у війську впроваджено німецьку систему, а всі урядові потягнення ідуть в сторону Німеччини.

— **Французькі власти** сконфіскували ціле майно барона Ротшільда, відомого інтернаціонального банкира. Ротшільд недавно прибув до Америки, куди привіз зо собою жемчугів на мільйон долярів вартости. Також сконфіскували майно міліярдової фірми Луїса-Дрейфуса та майно таким журналістам, що повтікали з Франції за границю.

— **Ходять чутки,** що маршал Петен, генерал Вейган, Левалі і інші хочуть завести у Франції королівство. Кандидатом на короля є граф Парі, що виводиться з колишньої французької королівської лінії

—**В канадійському** парляменті ухвалено 25-го липня закон, що накладає кару смерти за зраду держави.

— **Панамериканська** конференція в Гавані закінчилася з повним успіхом. Прийшло до порозуміння 21 американських держав в справі оборони західньої півкулі перед можливими нападам тоталітарних европейських держав.

— **Дезорганізація** виробництва совітської промисловости, спричинена масовою втечею робітників з фабрик, заводів і копалень продовжується. Робітники тікають з огляду на неможливі умовини життя й праці в советських підприємствах. Про те часто з невдоволенням пише комуністична преса в Совітах.

— **Мадяри** творять з Карпатської України окреме "воєвідство". Мешканці Карп. України, про яких говориться як про "русинів", дістануть свої окремі права, на основі яких вони зможуть розвивати своє національне життя, але з тим застереженням, що це не буде підривати національної безпеки Мадярщини.

— **Гіндуси** хочуть независимої Індії.

— **У Франції** позамикано масонські льожі.

— **Британія** проголосила нову систему бльокади цілої Европи. Довіз продуктів до всіх европейських держав можливий тільки за дозволом англійських властей.

— **Румунія** під натиском Німеччини має до 15 вересня полагодити безпосередно свої територіяльні непорозуміння з Мадярщиною й Болгарією. Коли ж до того часу не прийде до згоди, тоді Німеччина й Італія самі подиктують умови порозуміння.

— **Уряд Петена** проголосив декрет про конфіскату майна тих французів, що без дозволу влади залишили французьку територію після капітуляції армії.

— **Німці** признаються, до втрат 250,000 людей у війні від 1 вересня 1939 року.

— **Верховний Совіт** у Москві затвердив прилучення північної Буковини й української частини Басарабії до Совітської України. Решта Басарабії прилучено до так званої "Молдавської Республики."

— **Знову** торги Карпатською Україною. Говорять, що Карп. Україна мала б дістатись до Совітів, або до Словаччини.

— **Ведуться** безупинні летунські. бої над Англією. Німці майже кожного дня налітають на Англію, а англійці безпощадно бомбардують важні місцевости в Німеччині й на територіях окупованих німцями.

— **Советський** премієр і комісар заграничних справ Вячеслав Молотов виголосив 1 серпня перед верховним советом у Москві промову й в ній підкреслив приязнь і солідарність з державами осі. Він сказав також, що відносини з Італією та Японією поправляються, за те відносини до Америки й Англії не є конечно добрі. В цій війні, яка незадовго пошириться по світі Совєти будуть невтральні.

— **В Австралії** заборонено комуністичну партію.

— **Японці** здержали всю американську торговлю в Північнім Китаю, у відплату за заборону Америки вивозити без дозволу нафту й залізо до Японії.

— **Франція почала дбати про родини.** Міністер молоді й родини заявив, що тепер **Франція** буде заохочувати француженок до плекання роденного життя та вихбвування дітей. Родина, зокрема родина з дітьми, в останніх 30 літах у Франції страшенно буда занепала. Є повіти, що 30 літ тому мала 3,000 осіб, а нині мають 1,000 осіб, казав він. У Франції за той час було дуже багато розводів і нещасливих подруж. Влада буде тепер вести таку економічну політику, щоб жінки не потребували заробляти на прожиток десь поза домом, а могли заниматися домашім життям і вихованням молодих поколінь.

— **Між англійським урядом** і представниками польського заграничного уряду прийшло до підписання угоди відносно дальших збройних завдань польських частин, що боряться по стороні Англії. Польський уряд прирік Англії піддержку аж до повної перемоги.

—**Під напором** Гітлера Румунія згодилась віддати Болгарії цілу полудневу Добруджу, що її вона забрала Болгарії в 1913 році.

— **У неділю,** 4 серпня помер на удар серця Володимир Жаботинський, провідник жидівських сіоністів. Прожив 59 літ життя. Був поетом, письменником, бесідником і організатором. Він домагався масової жидівської еміграції до Палестини, щоб створити там політичний жидівський центр

— **Німці** приказала жидам покинути Краків.

— **Новий** швайцарський роз порядок забороняє існування комуністичних, троцькістичних та анархістичних організацій у Швайцарії.

— **В окупованих** совітами балтійських державах шаліє масовий терор. Сотні осіб арештують, судять і секретно розстрілюють.

— **Мадярщина** домагається від Румунії Семигороду.

— **Князь Вінзору** зі своєю дружиною приїхали вже до Багами.

— **Всі** папські нунції, делегати й персонал у нунціятурах і посольствах Ватикану до чужих держав отримали ватиканське горожанство на час війни. Це зроблено на те, щоб представники Апостольського Престолу мали забезпечену свободу ділання як висланники Ватикану.

— **Британія** купила в Канаді 100 мільйонів бушлів пшениці.

— **Канадійська** кінна поліція і провінціональна поліція арештували посадника міста Монтреалю, Камійена Гуда й відвезли його до концентраційного табору за те, що виступав проти реєстрації.

— **Канадійський** парлямент відрочений до 5 листопада, одначе посли й сенатори зістали повідомлені, щоби були готовими зібратися назад кожної хвилі, якби цього вимагала ситуація.

— **Франція** почала війну з алькоголізмом.

—**Італія** почала офензиву проти Британської Сомалії й заняла деякі місцевости. Також згромадила війська на границі Єгипту в Лібії.

— **У днях народнього** лихоліття у Франції став на чолі держави Филип Петен. Він є практикуючим католиком і відзначається великим почитанням Матери Божої з Люрду. 80 літний старець, коли взяв у свої руки керму зруйнованої й пораненої держави, віддав французький нарід опіці Матері Божої з Люрду, щоб вона помогла вилічитись французькому народові з його душевних і політичних ран. Надто докладає всіх зусиль, щоб довести до обнови народнього життя на католицьких засадах і щирому практикованні св. віри. За це не люблять його всякі безвірки в Франції й поза нею. Одначе він безперечно вибрав добрий лік на виздоровлення Франції від тої слабости й каліцтва, до якого довели її попередні безбожні, радикальні й соціялістичні провідники.

— **Реєстрація чужинців** у Злучених Державах зачнеться 27-го серпня і буде продовжатись до 26 грудня 1940 року. В тім часі всі чужинці від 14 року життя обовязані зареєструватись і дати відтиск своїх пальців. Чужинецькі діти до 14 року життя мусять зареструватись через своїх родичів або опікунів. Хто не зареєструється, того жде кара в сумі $1,000 або шість місяців арешту. Реєстрація буде відбуватися у поштових бюрах і є безплатна. Закон про реєстрацію чужинців ухвалено на те, щоби знати точно, скільки є чужинців у Злучених Державах, хто вони й де перебувають. Реєстрація й відтиск пальців не приносять неслави й не пошкодить чужинцям, що шанують закони краю й є льояльні Америці.

— **Німеччина** стремить до прогнання жидів з Европи.

— **В Румунії** вийшли острі протижидівські закони.

— **В Німеччині** йде сильна пропаганда проти алькоголю. Поширюється новий напиток, краскою, смаком і ціною подібний до пива, одначе без алькоголю.

— **Японія** підсувається чимраз блище до багатої французької кольонії Індо-Китаю й там усадовляє свою владу.

— **Боротьба** між Англією й Німеччиною ведеться тепер у воздусі. Безупинні масові налети одних на других ширять велике знищення.

— **Кажуть,** що в Европі в зимі буде голод.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Марія Кантор, Ню-Йорк, Зл. Д.П.А. $2.00

Щира подяка за жертву.

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальог, і розвідатись про наші ціни.

Гросс-Левицький властителі

**WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.**

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (56) 17. Мондер Алберта, 1-го Вересня 1940. Mundare, Alberta, September 1-st. 1940. Vol. III. No. (56) 17.

ПОРТУГАЛІЯ ПРИВЕРНУЛА НАУКУ РЕЛІГІЇ В ШКОЛАХ

Декретом диктатора Португалії, Салазара, привернено науку релігії в публичних школах. Португальці католики, отже в школах навчатимуть католицькі священики.

Як і в інших краях, так і в Португалії був час влади лібералів та масонів, що вигнали Бога зі шкіл і з державної управи. Наслідком того в Португалії зачався розклад-революційне безладдя, безнастанні перевороти, тощо, поки влади не захопив енергійний президент Салазар. Він скасував парлямент, вигнав з краю всяких демагогів та зробився диктатором. Салазар править розумно. Завів лад і мир у Португалії та скріпив державу. Тепер привертає релігію як моральну основу горожанського ладу.

КАТОЛИЦЬКІ ШКОЛИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ

Католики в Злучених Державах розбудували взірцеву систему власних шкіл усіх степенів, починаючи від парохіяльних шкіл аж до католицького університету в Вашингтоні.

Число католицьких університетів і каледжів для хлопців перейшло 200, а католицьких академій і каледжів для дівчат зросло на 700. До католицьких гайскулів ходить вище 200,000 молоді, а до 8,000 парохіяльних щоденних шкіл вчащає понад два мільйони дітий. Вірні добровільно складають щедрі жертви й лишають великі записи на ці школи.

Завдяки цій свідомості й жертвенності вірних такий Мангеттен Каледж міг поставити будинок на бібліотеку за 250, тисяч долярів, а калидж святого Бонавентури міг поширити бібліотеку, щоб змістила 120,000 томів. Ось як американські католики цінять просвіту й не жалують гроша на цю ціль. Українці католики повинні взяти собі їх за взір і наслідувати в свідомості й жертвенності на свої українсько-католицькі школи й наукові заведення.

— **Славні пятернята,** дівчатка Діон, в Каллендер, Онт. вперше одержали св. Причастя 15 серпня.

З цеї нагоди прийшло з Ватикану для них благословення Папи Пія XII. Пятернята мають по 6 років і три місяці.

СВ. МАТИ МОНІКА НА СМЕРТНІЙ ПОСТЕЛІ Й ЇЇ СВЯТИЙ СИН АВГУСТИН.

Св. Августин у своїй молодості зійшов на блудні стежки гріху. Свята мати Моніка своїми ревними молитвами, розважними словами та прикладом свого святого життя навернула свого сина й довела до того, що він став великим святим і Отцем Церкви та прикрасою неба.

Українські матері, наслідуйте св. Моніку й якщо маєте які клопоти зі своїми дітьми звертайтесь до св. Моніки й просіть її, щоб вона помогла вам направити ваших дітей і їх добре виховати.

Жнива. Багаті збори Божих дарів, якими так щедро поблагословив нас цього року предобрий Господь. Не забуваймо в осінний час зложити Господеві щиру подяку за земні плоди, подбаймо за благодарственну Службу Божу й уживаймо їх мудро й чесно Богові на славу, а собі на добро!

СВЯТІ МАТЕРІ

(Місячне намірення Апостольства Молитви на вересень 1940 р.)

Мати — коротке, а велике це слово. Коли тільки його почуємо, то завсіди стає нам перед нашою душею милий образ тої дорогої особи, повної любови й посвяти, що привела кожного з нас на цей світ і від перших хвилин нашого життя з подиву гідною печаливістю нами опікувалась і нас виховувала.

Мати є першим й найбільшим добродієм кожної людини на землі й її значіння є дуже велике, бо вона не тільки вчить дитину ставляти перші кроки на землі, але й різьбить душу дитини, виховує її й дає звичайно її напрям на ціле життя в дочасності, а навіть дуже часто й в вічності. Від матерей дуже багато залежить які будуть діти, а від дітей залежить які будуть родини, держави, народи й все людство.

Тому це превеликої ваги річ, щоб матері були святими, бо святі матері виховують небові й землі святих горожан.

I. Святі матері дають небові святих горожан.

Ми сьогодні в пошані клонимо голову перед таким св. Августином. Подивляємо його мудрість, святість, роботящість і посвяту. Його величаємо як стовп й прикрасу св. Церкви, як ясну зорю між святими на небі. А знаємо це добре — що цей великий святий у своїй молодості був еретиком, розпустником, що 16 літ витискав сльози з очей своїй матері. Хто зробив його з великого грішника великим святим? Моніка, його свята мати, що довгі літа плакала й молилась за навернення свойого сина.

Інша знову свята мати, Блянка, коли по народженню побачила на своїх руках свойого сина Людвика так промовила: "Сину мій, якщоб я знала, що ти колись у життю допустишся одного тяжкого гріха, то воліла б тебе бачити радше в домовині, як у колисці." І так виховувала свою дитину, що з неї виріс пізніше св. Людвик, французький король. І багато в небі є таких святих, що свою вічну славу й щастя завдячують своїм святим матерям.

Так то святі матері своїм

словом і прикладом, молитвою, опікою, вихованням заповнюють небо святими.

2. Святі матері дають землі святих горожан.

В минулому столітті бл. п. Папа Пій IX. сказав такі знамениї слова: "Дайте мені святі й католицькі матері, а я такими матерями наверну весь світ." Не військом, не вченими, навіть не духовенством, а святими матерями Папа надіяв ся направити зіпсутий і зогнилий світ. Чому? Бо Він добре розумів значіння, вплив і могучість святої матері для обнови зіпсутого людства.

Сучасне людство найбільше хорує на брак віри, любови, на неморальність і зхудобіння життя, що несе за собою цілий ряд сумних наслідків. Ті рани найскорше й найкраще можуть вилічити святі матері. Правда світом рядять мужчини, але правда й це, що мужчин виховують матері. І коли матері святі, то вони виховують святих мужчин, що відтак будуть добрими членами св. Церкви й вводитимуть засади Христової науки в усі области людського життя.

Де є святі матері, там є святі родини. А зі святих родин, повстають святі парохії, села, міста, народи, краї.

Людство в наших часах стануло над пропастю. Для свойого ратунку потребує воно людей добрих, характерних, правих, з ідеалом, любовю й посвятою, або коротко потребує людей святих. Вони тільки можуть вивести людство на кращий шлях життя. А звідки взяти таких людей. Їм мусять виховати святі матері.

Треба отже святих матерей! Тому в наших молитвах ми повинні молитись до Бога, щоб подав світові святих матерей, а одночасно матері повинні змагати до того щоб бути святими, бо від їх святости залежить у великій мірі судьба неба й землі.

3. Мати — Ангел.

Коли б так хто спитав як має виглядати добра й свята мати, то на це питання є така коротка й влучна відповідь: Добра й свята мати має бути ангелом.

Першою гарною прикметою кожного ангела є його чиста й непорочна душа. Мати-ангел мусить змагати до цього, щоб її душа була завсіди чиста й вільна від гріховного порока. З поміж мільйонів жінок тільки одна Марія знайшла ласку в Бога й зістала матірю Ісуса, бо Вона була раба Господня. Так і кожна свята мати має старатись, щоб була благодатна, щоб Господь був із нею через освячаючу ласку й щоб вона завсіди була вірною у службі Бога. Тоді така мати буде усувати з родини гріх й вносити до дому райське щастя. Але коли в родині буде мати в грішним зіпсутим серцем, тоді затроїть вона родинну атмосферу, внесе в родину неспокій, замішання, зло й відіграе в ній ролю не ангела; а діявола.

Друга прикмета ангелів — це їхня лагідність і терпеливість. Ми собі не можемо уявити обличчя ангела інакшого, як лиш таке, що на ньому розливається небесний усміх і чарівна милість. Свята мати мусить мати також і цю другу прикмету ангела. Вона мусить кругом себе розливати мід ангельської солодости й лагідности. Бо мати в родині дуже часто мусить усмирювати гнів між дітьми, випогоджувати захмарене лице батька, усувати непорозуміння, родинні кваси, лучити всіх членів рідні в любові й спокою й вносити погоду й радість.

А цього вона ніколи не зможе довершити без ангельської лагідности й солодкої та терпеливої ніжности. Природа в боротьбі за існування дала вовкові кливаки, котові острі кігті, їжакові колючки, змії їдь, а матері чутке серце. Ангельське серце матері переможе всіх і все й воно є тайною щастя й поводження в родині.

Третьою прикметою ангелів у небі є їх постійна молитва. І цеї прикмети дуже потрібно матері. Кожна мати це справжня мучениця на землі. Скільки терпінь, і жертв мусить вона перенести, коли хоче гідно сповнити свій обовязок матері. Родить дитину серед болів і виховує серед болів. Її очі нераз зрошуються сльозами. Вона страдає в день і ночі, страдає над колискою й над трумною, терпить від мужа, дітей і часто від других людей. Ціле своє життя мусить іти тернистим шляхом і нести важкий хрест материнних болів. Богото її треба потіхи, сили, світла й ласки, щоб бути доброю матерю. А все це може дістати через молитву. І тому більше як хто інший мати мусить згинати свої коліна рано й вечір до молитви, мусить своє обличчя й руки та серце звертати до неба й там шукати помочі, щоб могти гідно сповнити свій уряд матері.

Четвертою і останною прикметою ангела, то старання про душі повірені його опіці. Також і мати є ангелом хоронителем. Її найважнішим обовязком є належно виховати своїх дітей. Той обовязок зачинається з хвилею зачаття дитини в лоні матерній. Коли дитина перебуває в лоні, мати мусить вистерігатись того всього, що могло б дитині відобрати, або вкоротити життя, або зродити дитину калікою та відбитись уемно на її тілі чи душі, пр. важка праця, злість, страх, горячі напитки.

Як дитина прийде щасливо на світ, материні старання збільшаються. Треба подбати, щоб скоро дитину охрестити й пильнувати, щоб тіло й душа дитини правильно розвивались.

Мати повинна памятати, що дитина є не тільки її, але й небесного Отця, та що вона має вести дитину до неба через добре, християнське виховання.

Тому вже завчасу мати має вчити дитину складати руки до молитви, звертати її зір до Бога й святих, розказувати про Ісуса Христа, про небо й пекло і т. д. Мати має вчити своїм словом, а ще більше добрим прикладом.

А як дитина підросте мати має обовязок подбати, щоб дитина добре приготована приступила коло 7-го року життя до першої св. Сповіді й Причастя, а опісля пильнувати як ока в голові, щоб вона зростала в побожности, працьовитости й практикувала всі приписи св. Церкви. Добре християнське виховання дасть дитині трівку основу до доброго життя, поможе її опертись принадам злого в пізнішому віці й дозволить колись дождатись із неї потіхи.

Ось так виглядає свята мати! Таких святих матерей-ангелів треба сучасному світові, треба їх також українському народові! Вони створять кращу будучність. І тому в вересні молімся до Христового Серця, щоб Воно дало матерям належне зрозуміння святости й помагало їм здобути правдиву й трівку святість та нею освячувати родини та відродити народи сучасного світу.

Відповідь на Напасть

Недавно з друкарні ОО. Василіян появився молитвеник "Да прийдет царствіє Твое", укладу о. А. Лугового, в якому богослужбові части подано по церковному, англійськими буквами разом з англійським перекладом, а прочі молитви по англійськи. Ціль видання цього молитвенника, як це згадано в оголошенні в "Світлі" є поширити знання й зацікавлення нашими богослуженнями чужинців, що знають англійську мову, а також улекшити і уприємнити участь у відправах тим українцям, що не вміють по українськи читати. Чи є що злого або шкідливого в виданні такого молитвеника? Ні, навпаки це корисна річ для української справи. Одначе наші православні автокефальники, що люблять постійно й безпідставно нападати на католиків, сейчас накинулися на Василіян і осудили їх за це, наче б то вони виданням цього молитвеника зробили шкідливу роботу для українського народу. Чи справді воно так, чи може це чиста напасть хай розсудить кожний сам розваживши це, що ми подаємо під розвагу.

1. Всім воно добре відоме, що в наших часах є величезного значіння пропаганда. Бачимо, як кожний свою справу пропагує різними способами та в різних мовах. Пр. англійці ведуть свою пропаганду в мовах німецькій, італійській, а німці в мові англійській. Ми, українці давно нарікали, що за мало про нас знають у світі якраз через брак своерідної пропаганди між чужинцями, а вкінці почали братись до неї. Так пр. видано в англійській мові Історію України проф. Д. Дорошенка на те, щоб англійський читаючий загал, наукові кола, політичні чинники та других докладно познайомити про змагання українського народу до свободи... І цю історію поширюють також наші православні автокефальники. Чи ж це зле, шкідливе для українців? Зовсім ні, навпаки, це робиться в користь нашого народу. Чому ж має бути шкідливим і наганним, коли хочемо дати в руки англійцям і американцям та другим, що йдуть до наших церков на відправу такий молитвеник, що дав би їм змогу легко брати участь у наших богослуженнях і їх добре розуміти? Чи тим шкодимо українській справі? А до українських католицьких церков на богослуження приходять багато неукраїнців, що не знають української мови, а тільки англійську й раді б розуміти нашу відправу. Таке буває в Шікаго, Филаделфії і т. д. На це маємо докази.

Цего рода молитвеник є дійсно корисний середник пропаганди нашого обряду між чужинцями.

2. Мило нам це чи ні, однак факт фактом є, що молода українська генерація вихована в англійських школах у великій части не знає українського письма й не розуміє добре української мови й тому не хоче читати української книжки й часописі. В наслідок того відчужується від свойого рідного. Щоб отже ратувати молодь від повного відчуження і зацікавити своїм рідним, українці в Америці й Канаді чуються змушені видавати в своїх часописах додатки в англійській мові, а навіть видавати окремі українські часописі писані тільки англійською мовою. І очевидно, що цего не можна назвати англізіненням нашої молоді, а радше ратуванням її від повного загину в чужому морі.

Те саме ОО. Василіяни хочуть осягнути своїм молитвеником. Українського молитвеника не хоче брати до рук молодь, що не вміє по українськи читати, а навчити її читати часто трудно, а навіть прямо неможливо. Що ж? Лишити її без молитвеника? Тоді вона загалом не прийде до церкви, бо її нудно стояти в церкві без розуміння відправи й участи в ній. А якраз цей молитвеник, що його видали ОО. Василіяни молодь скорше возьме до рук, буде охотніше ходити до церкви й поволі зможе на її буде більше навчити по українськи. Так отже цей молитвеник не є середником для асиміляції, як це злобно говорять православні автокефальники, а є радше засобом оберігаючим перед асиміляцією і ратуйком для молоді, що вже троха відчужилась від свойого рідного. А коли так, то пощо ж на Василіян накидатись?

Вони є за тим цілим серцем, щоб нашу молодь вчити по українськи читати, говорити й розуміти й дуже бажають та стараються, щоб молодь молилась з українського молитвеника, однак як цего годі часом осягнути, то ліпше, щоб молилась з молитвеника ними виданого, як з ніякого. Ліпше є принаймні англійською мовою освідомлювати й привязувати до рідної Церкви українську молодь якщо інакше вже не можна, як її зовсім лишити, щоб вона від свого рідного відпадала.

3. Закидають Василіянам автокефальники чому то деякі частини в молитовнику є по старославянськи, а не по українськи. Відповідаємо на те коротко: бо в нас греко-католиків віковою й освяченою богослужебною мовою є старославянська, а не народна й українська і вважаемо, що цієї мови не треба нам зміняти.

4. Далі рішуче опрокидуємо злобну інсінуацію наших автокефальників, наче б греко-католицька Церква була ворогом рідного слова. Аж надто є знанними факти як греко-католицька Церква ставала в обороні рідного слова й його ширила в народі, пр. Маркіян Шашкевич, просвітна праця греко-католицького духовенства в Галичині й Америці та Канаді, справа метрик за Польщі, і т. д. Коли ходить уже про молитвеники, то скільки їх видали й поширили між українським народом самі тільки Василіяни, тоді, коли ще нікому не снилось про автокефальників. А чи тепер православні можуть у тому їм бодай у части дорівнати?

Також скажемо й це нашим автокефальникам, що греко-католики видали для пояснення богослужбової відправи книжки не тільки по польськи, німецьки, англійськи, але й по українськи. Так за апробатою Митрополичого Ординаріяту в Львові о. Я. Левицький, греко-католицький священик, видав по українськи в 1927 р. у Львові Службу Божу, а в 1933 р. цілий часослов. Чому ж про це не згадують автокефальники, коли говорять як то католицька політика просвічувала українців?

Видно, що це їм не на руку. Вони конче мусять так крутити, щоб вмовити в людей, що католицизм ворожий українському народові. Та вже поволі кінчиться той час, коли то наші автокефальники граючи на українську дудочку заманювали католиків до відступства.

Час виказав вже ясно хто є дійсні патріоти, а хто тільки на папері й на писок.

Хто добре роздумає це все, що ми сказали, той побачить ясно, що черговий напад на ОО. Василіян з приводу видання молитвеника: Да прийдет царствіе Твое" є тільки чистою напастю прикритою фарисейським плащиком украінства. ОО. Василіяни своєю працею в Старому Краю й в Новому Світі дали досить переконуючих доказів, що люблять свій народ й працюють не для його шкоди, а для його справжнього добра й тому коли видали цей молитвеник, то можна безпечно їм повірити, що вони це зробили не на те, щоб шкодити, а радше помогти українській справі.

Собор Православних Автокефальників у Канаді

Українська Греко-Православна Церква в Канаді мала від 4-5-го серпня в Саскатуні свій черговий, осьмий з ряду собор. Кажуть автокефальники, що на той їх собор приїхало 90 делегатів і до 300 гостей, точніше 232. З того бачимо, що в них на собор їдуть також гості, щось як на весілля чи гостину й що тих гостей стільки поназїзджалось, що проводирі собору самі їх аж так багато не сподівались, бо як каже У. Г. не стало для них наперед приготованих шовкових відзнак і мусіли вдоволитися паперовими. Гості видно хотіли бачити чи не повторить ся подібне 'весілля' як було на попередньому автокефальному соборі в Саскатуні.

На той собор приїхала також і делегація з Вінніпегу від соборної громади, яка щойно виграла процес з православною консисторією. Делегація складалась зі шістьох осіб, а саме: В. Свистуна й його дружини, Маєвського, Кінаша, Роя й Кізюка. Делегати приїхали з тою думкою, що їх громада є правною частиною української православної церкви в Канаді, хоч і до корпорації УГПЦ в Канаді не належить і що собор є їх провідним органом у церковному житті. Та як подає У. Г. ч. 33. делегацію до салі собору не допущено як людей для У.Г.П.Ц. "чужих". Мабуть боялись провідники собору, щоб знову не було якої галабурди. І тішуться тепер, що в них тепер єдність. Та побачимо, як їм за це відплатять ся члени незаінкорпорованої церкви. А можна того сподіватись, що їм цього так легко не подарують.

Далі хваляться наші автокефальники, що вони інтензивно "днями й вечорами радили так, що часу на розривки, гостини й навіть на відпочинок не було." У православних видно до програми церковного собору належать також розривки й гостини! Та помимо того, що не стало їм часу, бо здається за довго обідали на соборі, як це самі зазначують, що "обід затягнувся", то однак вони тим не дуже зажурились. Вміли собі порадити. Як пише У. Г. "деякі точки програми, як не надто пекучі, пропущено." І всьо добре.

І про що вони так довго радили, що ухвалили? Нічого замітного. Все лишилось по старому, боялись рухати, щоб часом знову не вийшла яка коломийка як з тими київськими канонами, що з ними до нині не годні собі дати ради. Ухвалили тільки деякі зміни статута та ще пару резолюцій. За те той собор закликав членів церкви **давати гроші на покриття судових коштів** тай щоб громади чимскорше підписували резолюції про свою духовну єдність з Церквою, якої досі не було, бо через брак таких резолюцій консисторія програла процес зі соборною громадою в Вінніпегу. Питання тепер тільки чи люди, що надивились і наслухались про православні сварки й програний процес так скоро послухають собору й схочуть іти в ярмо консисторії, чи може послухають В. Свистуна, що радить громадам таких резолюцій не робити, а зроблені відобрати навіть коли це треба буде судовою дорогою.

На соборі їх єпископ, що сам не має важних свячень, висвятив на священика якогось там Боднарчука, а на діякона Ковалишина. Розуміється, що який єпископ, такі й його свячення і такі священики...

По соборі радіють автокефальники, що їм собор так добре вдався як ще ніколи, щоб тою самохвальбою поправити надшарпану добру опінію про свою церкву й підтримати на дусі її членство вмовляючи в нього, що в церкві вже тепер усе гаразд. Та будучність покаже чи та латанина зможе усунути ті глибокі щілини, що вже поробились у народоправній церковній організації наших автокефальників, яка ще навіть 25 літ не існує.

ЯК ПОШИРИВСЯ ГРИГОРІЯНСЬКИЙ КАЛЕНДАР?

Календар зреформував Папа Григорій XIII. 1528 року. А тому що реформа вийшла від Папи, то очевидно, зреформований календар насамперед приняли чисто католицькі країни: Італія, Франція, Еспанія, Польща й Португалія та деякі области Швайцарії. Рік пізніше приняли його католицькі держави Німеччини, Фляндрія й Голяндія, а 5 літ пізніше Угорщина.

Року 1700 приняли григоріянський календар протестантські держави Німеччини, а опісля 1752-го р. Британія, 1753 Швеція, 1873-го Японія, 1912-го Китай, 1916-го Болгарія, 1918-го Советський Союз, 1924 го Румунія, а 1927-го й Туреччина. А коли вже всюди приймуть новий, поправлений календар українці?

— Совети дуже скоро большевизують Литву. Новий совєтський уряд проголосив неважність церковних шлюбів. Заявив, що визнає тільки одні цивільні шлюби. Сказано, що коли хто хоче брати шлюб в церкві, то це є його особиста справа, яка не має ніякого правного значіння. Рівнож дозволено на розводи, що передше були не дозволені, або дуже утруднені.

— Урядовий розпорядок розвязує у Франції дві масонські центральні льожі, що мали яких 200 філій. Їхне майно має бути сконфісковане й продане на ліцитації, а дохід буде ужитий на добродійні цілі.

Тримай язик за зубами!

З большевицького раю

(Вімки з листів)

В одному листі з датою 8 червня, 1940 р. розказує жінка свойому мужеві про ті гаразди, що тепер панують у Галичині під большевиками такими словами: "Ми є до сего часу здорові і живі, а як дальше буде, то Бог знає, бо дуже великі небезпеки, як день перебудемо, а ніч переночуємо то Богу дякуємо...

Відколи прийшов до нас рай, то так нема на світі тепла, і так навіть той світ невеселий такий як був перше, але що зробити, така кара прийшла на людей. Досить, що прийшов рай до нас, землі досить кожний має, аж не хоче, мазурів вже нема в нас, земля лишилася, але ніхто не є задоволений нічим....

Як далі буде, то не знаю. У нас тепер розпука по селах най Бог боронить, більше писати не можу.

Так, мій коханий у нас тепер великі податки понакладали, від всього, що лише є в будинку, від живого і неживого, від яблуні і від груші і від пчоли і від поля, так, що ми невсилі видержати і також не наше в колгоспі будемо работать.

Так у нас тепер добре. Комітети дають шлюб і можуть діти хрестити і розвід дають, священиків вже не треба, а хоч є священики, то мусять утримувати люде самі, на разі ще є так, а далі Бог знає, що буде. Чи так довго буде — тільки прошу Бога, щоби Бог дав витримати — може і може, тільки надії і чоловік потішається, що може? а решта догадайтеся. Тепер найгірше в нас за ремінь і матерію. Матерія ще яка є то є, ще можна зробити зі сукна тай ходити, а ремінь то найгірше, прийде осінь, треба нам всім чобіт, а тут нема де взяти, хоч плач і незнаю як то буде і де взяти, бо чоловік живий і мусить думати за життя, бо незнає коли смерть буде. Щоби так хоч були спокійні часи, то я думаю і ти міг би купити ременю на чоботи і вислати до краю, а тепер я незнаю, чи би тося вдало, бо справа тяжка."

(Лист друков. у Новому Шляху, 15. VIII. 1940.).

В іншому листі пише брат зо скалатського повіту до своєї сестри таке: "Ми дуже вдячні, що Ти про нас не забула, бо Ти зістала щаслива одинока з нашої родини, що живеш свобідно... Ми тепер живемо хорошо, так як у Великодню Пятницю. Панів, капіталістів, грабіїв, спекулянтів тепер вже нема, тільки всьо товариші, а живемо так, як в городі цвите мак, вітер подує, весь цвіт пропадає, таке наше життя....

(Лист з Нового Шляху, ч. 66).

Олена Кисілевська, відома громадянська діячка, в своїм листі зі Сяніку на Лемківщині до американської "Свободи" (ч. 185) пише про большевиків отсими словами: "Під большевиками все пропало... Якщо Вам цікаво знати, як то нам жилося, себто в Галичині, а де я жила з ними кілька місяців, то можу описати... Скажу одним словом: все, що писали про большевицьке пекло в нашій пресі, як і те, що писали чужі письменники про большевизм, то правда, щира правда. І тому тепер навіть найбільші прихильники большевизму уже протверезіли...."

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 40: 1-23.
ЙОСИФ ВИКЛАДАЄ СНИ ДВОМ ФАРАОНОВИМ УРЯДНИКАМ

1. Сталось же після цих подій, що провинились дука винарський в царя, египетського й дука пекарський супроти свойого пана, египетського царя.

2. І розгнівався фараон на обох своїх евнухів, на дука винарського й дука пекарського.

3. І вкинув їх у тюрму, до вязниці, в те місце, де вкинуто Йосифа.

4. І вручив їх тюремний дозорець Йосифові й опікувався ними; і пробували вони довгий час у тюрмі.

5. І бачили обидва сон одної ночі; видіння же сонне дука винарського й дука пекарського, що були в царя египетського та перебували в тюрмі, було таке.

6. Ввійшов до них Йосиф у ранці й побачив їх і були засумовані.

7. І поспитав евнухів фараонових, що були з ним у тюрмі в його пана кажучи: Чого ваші лиця сумні сьогодні?

8. Вони ж кажуть йому: Сон снився і нема кому його відгадати; і каже їм Йосиф: Чи не від Бога є їхне розяснення? Ось розкажіть лише мені!

9. І розказав дука винарський свій сон Йосифові тай каже: В мойому сні був винаградний кущ передомною.

10. А на винограднюму кущі три вітки й він процвів та видав пучки й виросли спілі грона.

11. І чаша фараонова в руці в мене, й узяв я грono й видусив його до чаші тай подав чашу в руки фараонові.

12. І каже йому Йосиф: Ось такий є виклад цему: три вітки — це три дні.

13. Ще три дні й згадає фараон твій уряд й поставить тебе в старшенство твоє винарське й подаватимеш чашу фараонові до руки його по твойому урядові, як це бувало передше, як був ти винарем.

14. Та спогадай же ти на мене, як добре тобі буде й вчини мені милосердя й нагадай про мене фараонові тай виведи мене з твердині цієї.

15. Мене ж бо викрадено з країни еврейської й тутеньки нічого лихого не вчинив, та мене вкинули в цю яму.

16. І бачив дука пекар, що гаразд угадує тай каже Йосифові: І я бачив сон і виглядало, що три кошики хліба ніс я на моїй голові.

17. В верхньому же кошикові було усяке печиво, що його їсть фараон і птацтво небесне зїдало те, що було в верхному кошикові на моїй голові.

18. Відповідаючи же Йосиф сказав йому: Ось такий є виклад цему: Три кошики — це три дні.

19: Ще три дні й відійме фараон твою голову від тебе й повісить тебе на дереві й поїсть птацтво небесне тіло твое з тебе.

20. Сталось же на третій день припав день уродин фараона й справив пир усім своїм дворянам; і згадав виняря і уряд пекаря посеред своїх дворян.

21. І привернув дуку винарського на його уряд і подав чашу в руки фараонові.

22. А дуку пекаря повісив, так, як це їм виложив Йосиф.

23. Одначе не спогадав дука винарський Йосифа, а забув про нього.

ПОЯСНЕННЯ

1. Історію про двох фараонових урядників розказує нам св. Письмо на те, щоб вияснити нам як то Йосиф опісля видістався з вязниці й здобув собі високе достоїнство на фараоновім дворі. В цьому оповіданні бачимо, як добрий Господь помагає праведним у нещастю та як усі річи й події служать Його цілям.

Дуки винарський і пекарський були це два високі урядники на фараоновім дворі й вони мали догляд над царськими пекарами й підчашими. В давнині були це довірені особи, що були близько царя й вважали, щоб цареві часом не подано отруї в стравах і напитках.

Не відомо нам, щоза провина була тих дуків, за яку їх цар укинув до вязниці, одначе вона була не мала, коли опісля пекаря покарав цар карою смерти.

5-8. В старині люди дуже вірили в сни й з них старались угадати будуччину. Відгадуванням снів займались царі й жреці, а дар відгадування снів уважалось за особливий обяв опіки й любови Божої. Він не кожному був даний. Господь Бог у своїм провидінню ужив тих відносин і дав Йосифові дар відгадування снів, щоб цею дорогою визволити його з тюрми. й нагородити за його вірність і невинність.

11. Єгиптяни за часів Йосифа не пили вина, бо їхні жреці навчали, що ферментоване вино є винаходом злого духа Тифона й є шкідливим для здоровля. Тому вони пили тільки сік видушений з винограду. Видушування мощу належало до підчашого.

19 Єгиптяне, а також і інші старинні народи злочинцям наперед стинали голову, а потім їхні мертві тіла вішали на дереві для наруги й постраху. Кара повіщення була в египтян тим страшніша, що вони велику вагу привязували до похорону; та повішені не були хоронені, а їх тіла ставали жиром для звірят.

20. Звичай святкувати день уродин практикувався від прадавних часів на сході й Єгипті.

23. Освободжений дука винарський забув за свойого приятеля в біді. Як часто ця невдячність повтаряється у житті між людьми! Бережімся її!

БОЖА НАУКА

ПРЕОБРАЖЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

(Про ціль Христового преображення)

Одного разу взяв Ісус Христос зі собою трьох учеників: Петра, Якова й Івана й пішов з ними на гору Тавор помолитися. В часі молитви преобразився перед ними: Його лице засяло, як сонце, а Його одежа стала біла мов сніг. І явилися Мойсей і Ілія та говорили з Ним про Його близьку смерть, яку мав понести для спасення людей.

Петро сказав до Ісуса: "Господи, добре нам тут бути. Як хочеш, поставимо тут три шатра: одно Тобі, одно Мойсеві, а одно Ілії." Коли Петро ще говорив, окружив їх ясний облак і дався чути голос: "Це Син мій улюблений, якого я собі подобав, Його слухайте." Ученики зі страху впали лицем до землі. Тоді Ісус приступив до них, діткнувся їх і сказав: "Встаньте, не біймеся." А коли вони піднесли свої очі, вже нічого не бачили, тільки самого Ісуса.

(Свято Христового Преображення святкуємо 6 (19) серпня.)

* * *

Де й як показав Ісус Христос свою небесну славу ученикам?

Ісус Христос показав свою небесну славу ученикам на горі Тавор тим, що преобразився перед ними.

Нащо преобразився Ісус Христос?

Ісус Христос преобразився перед учениками на те, щоб вони не стратили віри в Нього, коли побачать Його муки й смерть на хресті.

* * *

Поучення. Наше життя на землі це приготування до вічного життя в небі. Життя в небі це вічне щастя. Там будемо оглядати Бога лицем в лице, у повній Його славі, як ученики оглядали Ісуса Христа на горі Тавор. Святі в небі зазнають ще більшого щастя, ніж його зазнали три вибрані Апостоли на горі Тавор. Христове преображення лиш коротко тривало, а щастя в небі буде вічно тривати. Про це безмірне щастя каже св. Письмо: "Чого ані око не бачило, ані вухо не чуло, ані на гадку людям не прийшло, це приготовив Бог для тих, що Його люблять."

Старaймось своїм праведним життям на землі заслужити собі на те вічне щастя в небі!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **В Йорктоні, Саск.** в Інституті Серця Христового Сестер Служебниць ПНДМ. відбувся в липні ціломісячний катехитичний курс для дівчат. Закінчився 3-го серпня. Учителями цього курсу були отці: Осип Корба, Роман Хомяк і Сестра Мехтильда Б.А. Між учасницями курсу були теж три учительки: К. Черній, А. Жук і М. Мародин. Згаданий курс підготовляв катехисток, що мають українську дітвору навчати правд св. віри, рідної мови та пісні.

— **На Конвенції** Союзу 400 Католицьких Шпиталів у Злучених Державах і Канаді, що відбулася від 17-21 червня в Ст. Луис, були зарепрезентовані два уraїнські шпиталі з Канади (Мондер і Виллінгдон, Алта.) Заступали їх дві українські Сестри Служебниці Гертруда й Любов. Сестра Любов виграла прайз, який вручив її серед гучних оплесків президент о. Швиталя.

На тій конвенції було 5 епископів, монсіньорів, кількасот священиків, 5 тисяч сестер доглядачок хорих і велике число лікарів.

— **На окреме** прохання німецької ерархії Св. Отець дав особливе позволення, що жовніри, полонені, інтерновані й ті що в небезпеці життя живуть у военній полосі можуть приймати св. Причастя не натще а священики можуть давати цілим гурткам спільне розрішення, коли сповідь поодиноко виглядає неможливою. Одначе вірні, що дістали спільне розрішення є обовязані опісля можливо в скорому часі зробити визнання всіх своїх гріхів перед священиком, а ті що приступають серед тих надзвичайних обставин до св. Причастя мають заховати евхаристійний піст щонайменше 4 години перед причастям. Це особливе позволення є важне до кінця цього року.

— **У Франції** уряд Петена старається, щоб програми на радіо й в кіні були без закиду й не ослаблювали морального й духового життя в народі.

— **Паризького кардинала** Емануїла Сюгарда називають кухонним кардиналом, бо він дуже дбає, щоб всі голодні й терплячі діставали їду й допомогу.

— **Релігійна статистика** за десятиліття від 1926-1936 р. показує що число католиків у Злучених Державах зросло на мільйон і чверть, а число протестантів упало за той час на більше як пів мільйона. Крім того є замітним, що число протестантських сект збільшилось на 40. Православні в Америці числять усього 356,638 членів і є поділені на 11 окремих груп.

Так суха статистика показує живучість і розвій католицької Церкви в Америці, а занепад і розклад у протестантів і православних.

— **Під натиском** Італії й Німеччини в Югославії самозліквідувались организації масонів. Масони мали великий вплив в югославянській державі й підтримували православну церкву проти впливів католицизму.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Церкви непотрібні, бо каже св. Письмо, що "Бог у нерукотворених храмах живе" (Діян. 17:24). **Бог є всюди присутний і всюди можемо до Нього молитися. Ісус Христос не приказував молитися в церквах. Ми самі є церквою Божою, храмом Духа святого. Отже до церкви ходити не треба.**

ВІДПОВІДЬ: Воно правда, що Г. Бог є всюди присутний, що ввесь світ є одною Божою святинею, у якій небо є престолом Божим, а земля Його підніжком (Іс. 66:1) та що всюди можна Богові віддавати честь, одначе також правдою є й це, що **не всюди Бог є однаково присутний і не всюди однаково можна Йому віддати належну честь.** Г. Бог є інакше присутний в небі, де святі в вічному захопленні оглядають Його лицем у лице, а інакше є присутний на землі, де Бога ніхто безпосередно не може оглядати. Також інакше Бог є присутний у світі матеріяльнім, якого тримає в існуванні як вседержитель і ділає як перша причина всього, а інакше є присутний у душі людини. Рівнож не однаково Г. Бог перебуває в душі людини: інакше живе в душі праведного, а інакше в душі грішника.

Так само й інакше Бог перебуває в церкві, де люди збираються на спільне богопочитання, а інакше поза церквою. Про це засвідчує нам саме св. Письмо. Читаємо там, що Г. Бог приказав побудувати собі святиню, хоч ціла вселенна є Його храмом. "І спорудять вони мені святиню, щоб мені можна було витати посеред них" (Ісх. 25:8; Аггей 1:4, 8). Бог приказав також молитися в святині:

"Підносіте ваші руки в святині й хваліте Господа.' (Пс. 134:2) Пророк Єзекіїл предсказав церкву як місце особливішої Божої присутности й перебування: "се місце престолу мого,... де житиму посеред синів Ізраїля во віки (43:7).

Бог хоч у нерукотворених храмах живе, а проте був і є особливо присутний у окремих будівлях, цебто святинях, що їх сам освятив: "Я освятив цей храм, що збудував еси... і очі мої й серце мое будуть там віковічно перебувати." (І. Цар. 9:3; 2 Сам. 7:13; 2 Пар. 7:16).

Правда це все сказане про старозавітню церкву, та воно має свое значіння і для новозавітньої, яка була тільки прообразом і тінню новозавітньої. Тай сам Христос це стверджує коли каже: "Де двох або трьох збереться в мое імя, там я буду з ними". (Мат. 18:20). А в церкві не двох, чи трьох, а багато людей збираються в імя Христове.

Так отже з того, **що Бог у нерукотворених храмах живе не виходить, що Він уже не живе в рукотворених храмах і що Йому там не треба віддавати чести.**

Треба нам знати, що **наведений у закиді висказ св. Письма був звернений до поган, що не знали про всюдиприсутного Бога й мали таке поняття, що боги є обмеженими істотами та що вислухують людські мольби лише в рукотворених храмах. Св. Павло опрокидує це їхне хибне поняття,** і доказує, що Бог є всюди присутний, також і в нерукотворених храмах.

Тому, що Г. Бог є всюди присутний, то з цього виходить. що ми поодиноко можемо, а навіть повинні всюди молитися Богу по словам св. Павла, що каже: "Хочу, щоби ви молилися на всякому місці, підніммаючи чисті руки, без гніву й спору (І. Тим. 2:8), однак це не усуває потреби церкви.

Люди обовязані постійно віддавати Богові честь не тільки одинцем і приватно, а **також збірно й прилюдно як спільнота,** бо й людських спільнот Бог є паном і їм дає свої добродійства. **Надто Ісус Христос хоче, щоб Його релігію люди визнавали зорганізовано** й тому створив свою церкву як организацію, що є подібною до людського организму, до дому, до стада, що є Божим царством на землі. **А де ж є місце більше відповідне на постійні прилюдні збірання до богослужения від церкви?** Чи гамірна вулиця, чи школа, народний дім, мешкальна хата, і т. д.?

Кожний розумний признає, що ці місця не є відповідні на збірну молитву й принос безкровної жертви. Кожний признає, що на розмову з Богом треба такого місця, що настроювало б душу до молитви й влекшувало б її злет до неба. Таким місцем є саме церква. Церква зі своїм спокоем, престолом, образами, зі співом і маєстатом богослужень найкраще відриває людину від сірої буденщини й настроює її до молитви.

Тому не диво, що люди різних віроісповідань будували й будують окремі доми призначені на богослуження і молитву й в них збираються на спільне богопочитання.

Як потрібно окремих будинків на школи, шпиталі, уряди, крамниці і т. д. так рівнож потрібні є окремі будинки-церкви на те, щоб люди в час погоди й непогоди, вигідно й спокійно й в належному молитовному настрою могли сходитися на збірну молитву, слухання Божого слова й приймання св. Тайн. Це ясне.

І проти церкви ніколи не був Ісус Христос. **Хоч нема виразно виписано в св. Письмі приказу І. Христа, щоб ходити до церкви, бо не все, чого навчав Христос записане в святому Писанню, то однак є записане, що Христос своїм словом і поведенням показував, що церква є потрібною людям і до неї вони мають ходити.**

Ісус Христос сам з Божою Матірю і св. Йосифом ходив до ерусалимської святині й там молився на празники (Лук. 2:41-46). В часі свойого трилітнього прилюдного життя часто навчав у церкві. "І навчав по всі дні в церкві. (Лук. 19:47). "Днями навчав у церкві... А весь народ від ранку приходив до Нього, слухати Його в церкві. (Лук.21;37-38). Що більше Ісус Христос стануп навіть у обороні святости церкви. Коли жиди зробили собі на деяких церковних площах торговицю, то Христос два рази шнуром повиганяв купців і покупців і сказав: "Не робіть дому Мого Вітця домом торговим!" (Ів. 2:16). 'Мій дім — дім молитви; ви ж зробили його вертепом розбійників." (Лук. 19:45).

Коли ж сам І. Христос не тільки ходив до церкви, а ще навіть станув у обороні святости церви з цілою Своею Божою повагою, силою і ревністю та сказав, "Мій дім, домом молитви буде **зватись для всіх народів** (Марк. 11:17), то чи ж мають слушність усі ті, що кажуть, що християнам церкви не треба? Ні.

Церкви нам треба, цього вчать нас апостоли, що були безпосередними учениками І. Христа, **а також перші християни.** Св. апостоли ходили до церкви. (Діян. 1:12-14). "І перебували раз-у-раз у церкві хвалячи й благословлячи Бога" (Лук. 24:53). 'Петро та Іван ішли вкупі до церкви на молитву в девятій годині." (Діян. 3:1).

Святі апостоли ходили до церкви з першими християнами: "І перебували всі однодушно на молитві в церкві Соломона. І по всяк день не переставали вони і в церкві й по домах навчати й благовіствувати Ісуса Христа." (Діян. 5:12, 42). "І щодня перебували однодушно в церкві." (Діян. 2:46).

В часі переслідування перші християни не мали змоги будувати своїх церков і тому на церкви обертали свої доми, або підземеля, та як тільки настала для них свобода, сейчас стали будувати величаві церкви.

Коли ж святі апостоли й перші християни ходили до церкви й в церкві спільно благословили Бога, то ж і нам також церква є доконче потрібна, бо ж і ми маємо таку ж віру, що св. апостоли й перші християне. А хто каже, що йому церкви не треба, той сам собі дає свідоцтво, що його віра не є апостольська, не є Христова, а якась інша, ложна.

Отже хоч увесь світ є Божою святинею, хоч кожна праведна душа є церквою Божою й храмом св. Духа, то помимо цього також і церква збудована людськими руками є домом, що його Господь любить і в якому роздає свої ласки й де ми обовязані збиратись спільно на прославлювання Бога.

Церква — це наша твердиня, що хоронить нас перед релігійними заблудженнями, перед винародовленням і перед моральним упадком.

В церкві ми близько Бога утаеного в пресв. Євхаристії. Там дістаємо здоровий корм душі, потрібні ласки, прощення гріхів і потіху для душі та покріплення до життєвої боротьби. В церкві ми чуємось, що ми разом з другими є одна Божа родина й з духовним отцем на чолі славимо зединеним серцем й устами нашого небесного Отця. Церква, — це місце нашого просвічення, освячення, потішення і душевної помочі, це місце, де можемо заспокоїти всі наші релігійні потреби.

Тому не слухаймо тих, що кажуть, що церква є нам непотрібна! Дорожім своїми церквами, дбаймо про їх удержання, красу й святість, збираймось у наших церквах громадно й радо та вважно благословім Бога одним серцем і одними устами, слухаймо в церкві Божого слова, кормім ним свого духа, приймаймо в церкві ласки св. Духа в святих Тайнах, будуймо там у своїй душі живу святиню з найкращих чеснот, ставаймо в церкві що раз то святішими, а прийме нас колись Господь Бог до Своєї небесної святині.

ДОБРИЙ МОЛИТВЕНИК — ВЕЛИКА ПОМІЧ У МОЛИТВІ. МОЛИТВЕНИК

THY KINGDOM COME

(Да прийдет царствіе Твое)

Укладу о. А. Лугового.

Гарно оправлений в полотно й зі золотими витисками.

Цей молитвеник призначений головно для тих українців, що вміють тільки по англійськи читати, а також для чужинців, що цікавляться нашим обрядом. Ціна разом з почтою . . . . 50ц.

З НАМИ БОГ

Так називається новий молитовник, що має 512 сторін, багатий змістом і догідний форматом.

Коштує:

Оправлений в наслідування шкірки $1.00.

Оправлений в шкірку зі золотими берегами $2.00

Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta. Canada.

КІНО

Цікавого й Займаючого Змісту показує Алфред Луна кожної пятниці й суботи в Народнім Домі в МОНДЕРІ.

Початок: 8 год. в пятницю, Вечером 7. і 9. год. в суботу.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереса мала дуже доброго й праведного батька, що своїми словами, а ще більше своїм прикладом навчав її святости від самого дитинства. Його життя й поведення було чаруючим взором різних чеснот.

СВ. ТЕРЕНЯ И ЇЇ БАТЬКО

Скоро рано пан Мартін щодень, навіть у час заверюхи і ожеледи, ішов на Службу Божу в шостій годині. Його доньки Марія й Павлина в перших літах товарищили йому. Опісля вони вимогли на нім, що ходили з ним на Службу Божу в сьомій годині. Однак він жалував того, бо жаль йому було за товариством бідних, які слухали ранню Службу Божу в шостій годині. На бідних він заедно глядів як на Божих улюбленців.

Після Служби Божої й благодарення вертали вони до свойого дому досить далеко. Батько йшов зібраний у собі й задуманий. Одного дня спитала його Марія, про що він так задумався: "Я говорю дальше з нашим Спасителем" сказав він.

Така побожність мусіла перейти, як завсіди так і тепер, поза круг родини. Негайно потім, як лише перенісся до Лізіє, намовив пана Ґерін, щоб він у порозумінні з духовенством заложив при церкві св. Петра товариство Нічної Адорації. Як в Аленсон так і тут він став найпильнішим членом цього товариства.

Тереня все бачила й чула. Вона зберігала в своїм серці ці цінні науки його прикладу, щоб з них зробити для себе правило життя. Батько однак мав іще інші способи впливу більше особистого на свою "царівну."

Крім проходів по полях, при яких траплялись тисячі нагод поучувати її й радити, він мав іще з нею години проведені в "бельведері."

Тереня часто заходила там до нього. Чи було б це за сміло думати, що тим то довірочним розмовам вона завдячує вчасти свою живу віру та скору погорду всіми минущими річами? Це можна пізнати зо слідуючих рядків, хоч це тільки уривок заховався для нас, уривок тих роздумувань, якими пан Мартін любив підтримувати свою побожність:

"Люде мучаться і надмірно клопочуться, щоб заховати своє життя навіть у сам переддень своеї смерти, наче б вони мали ще багато віків жити. Вони так само роблять і з усіми річами на світі. Нема нічого, чого вони не робили б, щоб їх зробити безсмертними.

"Тим часом Господь сміється з їхніх клопотів. Він уже знає хвилину, в якій Він уже від віків рішив, що всі ті річи більше не будуть.

"Ця Божа постанова не виключає всіх наших старань, лише неспокої, надзвичайні й надмірно вишукані забезпеки. Робім найліпше те, що можемо, решту лишім Божому провидінню. О. де Рансе мав рацію: Надармо море шумить і піниться з люти, надармо хвилі летять з грюкотом, надармо кидають кораблем. Як подих провидіння напне його вітрила, він не розіб'еться ніколи й ніщо не стримає його, щоб він причалив до пристані."

Ці рядки, що їх написав, може бути, коло широких вікон "бельведеру", крізь які щодень бачив він, як тінь закриває землю при завмираючих блисках вечора, й звідки то перед очами віруючого мужа розтягалося видовище загальної марности, ці рядки виражають погідну віру й спокійну надію, які опісля будуть заедно основою побожности Терені. Але вона знаходила також у розмовах зо своїм батеньком ділання ніжної любови, яка мала стати законом у її відносинах до божественного Спасителя. Ось знову маємо вилив гарячих почувань її батька, що їх він запозичив від св. Барат, які однак дуже добре віддавали його власні почування у стіп хреста: "Мій найдорощий Спасителю! Коли я приходив сюди перший раз, я не знав того щастя, що криється в тому: бути твій! Сьогодні я вже знаю все, що Ти зробив для мене й чим Ти для мене. І тому то, досвідчивши того сам, я осьтут визнаю, що понад усі задовілля світові вище ставлю честь і радість Твоеї служби!"

Бачимо ото яка звязь душі вязала від тепер цього великого християнина й цю маленьку дитину, яка вже так рішучо поступала по дорозі злуки з Богом.

ПРОРОЧЕ ВИДІННЯ

Стрічається нераз таке, що під впливом закритого ділання Божого провидіння родиться між двома любними душами нове відношення. Родиться воно через таемні зяви, почуття, або бачення на віддаль, зяви, які часто пояснюють наперед їхню спільну дорогу поступу, а часто знову довший час полишається лише неозначеними вказівками-заповідженнями будучого

В шостім році життя мала Тереня зазнала подібних переживань. Її татусьо нераз вертався до Аленсону в своїх справах. Одного разу, як він там поїхав, дитина мала пророче видіння; вона сама так оповідає:

"Татко були в дорозі й не мали так скоро вернути. Могла це бути друга або третя година пополудні. Сонце ясно світило. Ціла природа була святочно настроена. Я стояла сама при вікні, що виходило на великий город. Мій дух цілий був занятий веселими думками. Та нараз побачила я перед пральнею проти себе чоловіка, що був зовсім так само одітий як татко, мав таку саму високу поставу, такий сам хід, але був дуже похилений і постарілий. Кажу постарілий, щоб так змалювати цілу його постать. Його обличчя я зовсім не бачила. Його голова була закрита густою заслоною. Він поступав уперед повільним, але правильним кроком, ідучи здовж мойого маленького городця. І нараз захопило мене почуття якогось надзвичайного страху. Я закликала голосно, голосом дріжучим: "Татусю, татусю!" — Але дивна постать, здавалося, мене не чула. Вона ішла дальше, навіть не оглянулася. Так звернувся він за смерекові корчі, які творять головну алею в городі. Я чекала, чи не побачу його з другого боку дерев, але пророче видіння зникло!

"Все це тривало лише хвилинку. Хвилинку, яка так глибоко вписалася в мою память, що ще сьогодні по тільки літах сама згадка на те така для мене жива неначе саме видіння.

"Мої сестри були разом у другій хаті. Як почули, що я кличу татка, обидві відчули враження страху. Закриваючи своє зворушення, Марія прибігла до мене й сказала мені: "Чому ж ти так кличеш татка, як вони в Аленсон?" Я розповіла те, що бачила, але вони, щоб мене заспокоїти, сказали, що служниця, щоб мене настрашити, закрила собі голову запаскою.

"Але Вікторія, коли її спитали, запевнювала, що вона не виходила з кухні. Впрочім цеї правди не можна було затемнити в моїм умі: Я бачила чоловіка й цей чоловік був зовсім подібний до татка. Тоді ми всі пішли поза дерева й нічого не знайшли. Тоді мені сказали більше не думати про це.

"Не думати про це більше, ах! це не було в моїй силі. Дуже часто моя уява представляла мені це таємне видіння. Дуже часто старалася я піднести цю заслону, що закривала мені значіння його. На дні свого серця я мала внутрішне переконання, що колись це все буде мені відслонене." (Історія одної душі, розділ 2).

Воно мало так статися направду. Тереня однак не могла догадатися, які муки буде вона мусіла перенести в той час, як це прийде. Але це видіння що наперед показало її батька "похилого й постарілого, відтепер стало для неї дуже болюче, тим більше, що, як вона сама признається нам, тоді вона навіть не мала смілости подумати без перестраху, що її дорогенький батенько, її "цар" міг би вмерти.

Щоб її притягнути до себе тісніше, Ісус, її Улюблений, через досвіди дальше відривав її від оман земських радощів, а звертав її до найприкріших жертв із себе.

ДУШЕВНІ ЗМІНИ СВ. ТЕРЕНІ

Роки між 1877, цебто від смерти мамусі, до різдва 1886 р., коли то в характері Терені сталася глибока переміна, це були роки тяжких досвідів для дитини. Їх лише на хвилину переривали радощі першого св. Причастя й ніжна любов родини. Це була, як ми вже згадали, боротьба, що крізь неї Бог проводить душі, призначені до святої зажилости з Ним.

Селінка описує нам докладно цей стан душі, що крізь нього переходила її маленька товаришка й що в нього вона, за допустом згори, впала по тих годинах розквіту, що їх ми описали досі.

Ось маємо зізнання Селінки при процесі. Вона говорить: "Тереня переходила тоді час затемнення. Тепер неначе заслона впала не її прегарні дарування, що ними її обсипав Господь... В світі вона переходила неспостережена. Причина цієї її захованости в собі самій була її надмірна боязливість. Вона її робила непевною й паралiжувала її в усіх річах. Це правда, що нераз на зле толкували собі те, що вона майже нічого не говорила й позволяла завсіди, щоб говорили другі. В тім часі вона майже заедно терпіла болі голови. Однак найголовніше джерело її терпінь, що їх вона переносила без скарги, це була крайня вражливість її серця та ніжність її почувань.

"Гідне завваги е те, що навіть у тих роках вона попри свою позірну слабість була властиво справді сильна духом. Ця замітна її сила показувалася мені найбільше в тім, що всі її смутки ніколи не змогли її навіть трошки відвернути від обовязків. Зо своеї сторони я ніколи не завважала в ній в тім часі якого збочення характеру, якого живого слова, якого ослаблення чесноти. Її вмертвлення було кожної хвилини й у найменших річах. Мені здається, що вона не позволила тоді, що її вихопилася яка нагода принести Богові жертву...

Вона гляділа на свої досвіди з того часу як на особливіше ведення Боже, який хотів її виробити в покорі. "Я тим більше потребувала цього твердого виховання, писала вона, бо я не була невражлива на похвали."

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Несподіванка. Дня 10-го серпня родина, приятелі й знакомі зробили милу несподіванку для панства Гната й Анастазії Дацюків з нагоди срібного ювилею їхнього подружого життя. При столі п. Иосиф Варава пожелав ювилятам здоровля, поводження і благословення в дальшому житті, а п. Василь Шарун з Чипмену дав заклик до присутніх зробити збірку на католицьку пресу. Збірку перевели п. Петро Палцат зі Ст. Майкел і Іван Заозірний. Зібрано $6.00 на Світло й Українські Вісти. Щира подяка жертводавцям за доказ любови до своеї католицької преси а ювилятам дай Боже ще много літ прожити!

Й. Федечко.

МОРКЕМБ, АЛТА. Весілля. В суботу 17- серпня о. М. Пасічник ЧСВВ повінчав у місцевій греко-католицькій церкві учителя Николая Миськова з Моркемб з панною учителькою Катериною Годинською з Ту Гилс. По шлюбі відбулось весілля в домі родичів молодого, Степана й Катерини Миськових. На обіді о. Пасічник пожелав молодим щасливого життя, а всі присутні відспівали многоліттє молодятам і їхнім родичам. З цієї нагоди зроблено збірку на Світло й Українські Вісти, що принесла $2.80. Збіркою занявся п. Павло Хміляр.

Збори в справі календаря. В неділю, 18-го серпня, по богослуженні в церкві, відбулись збори в справі зміни старого календаря на новий. На зборах усі члени одноголосно заявились за зміною й вислано до Єпископської Канцелярії відповідну петицію, яку підписав Стефан Миськів, Демко Ковальчук, Михайло Ковальчук і Филип Хміляр, як комітетові.

ШИКАГО, ІЛЛ. ЗЛ.Д.П.А. Відвідини Преосв. Бучка. В днях 10 і 11 серпня українці в Шикаго величаво витали в себе визначного гостя, Преосв. Кир Івана Бучка. Преосв. Іван відправили в неділю 11, VIII архієрейську Службу Божу й виголосили красноречиво глибоку змістом проповідь. По богослуженні відбувся спільний обід, в часі якого промовляли визначні бесідники, а потім гарний концерт. В часі концерту о. Ігумен А. Сенишин ЧСВВ. сказав довшу промову переповідаючи життя Преосвященного та Його заслуги для Церкви й Українського Народу. Представники різних товариств складали свої привіти в яких можна було відчути велике привязання до своеї Церкви й свого народу й до особи Достойного Гостя. Владика подякував за щире приняття і закликав українців до вірности своїй Церкві та до витревалости й віри й висловив надію, що при щирому бажанні, самопожертвуванні й невсипущій праці український народ вибopе собі право до самостійного державного життя.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Посвячення Каплиці. В доказ вдяки за отримані ласки від Господа для своеї родини й української іміграції в Канаді п. Петро Сірацький на Москаликах збудував гарну, камяну каплицю при дорозі на своїй фармі. Каплиця коштувала $600.00. На Успення М. Божої, 28. VIII. відбулося посвячення цеї каплиці. День був гарний і люди зібрались громадно з місцевої парохії і сусідних. Впр. о. парох М. Романович відправив водосвяття і посвятив каплицю та відправив співану Службу Божу. В проповіді пригадав людям про Божу опіку в важких піонірських часах над українським народом у Канаді й зложив признання п. Сірацькому за будову так гарного памятника вдячности для Бога. Зближається 50-літний ювілей української іміграції в Канаді. З нагоди цеї так памятної хвилі — сказав отець — повинен український нарід збудувати Богові памятник вдячности з людських сердець, з віри твердшої від каміння і любови міцнішої від цементу. Рівнож о. проповідник гарно представив ту правду, що ми всі на тій землі е іміґрантами й повинні дуже дбати, щоб щасливо дійти до нашої небесної вітчини. По Службі Божій відправлено панахиду за померших піонірів. Опісля в городі всі засіли до спільного обіду, в часі якого, п. Микола Андріїв з Чипмену й п. адв. Шкварок сказали дуже цінні промови. По обіді, люди не розходились домів, а ще довго забавлялись і згадували свої давні часи. Треба це підчеркнути, що новопосвячена каплиця є новим доказом любови П. Сірацького для Бога й Церкви. Недавно він купив до місцевої парохії св. Спаса великий дзвін за $950.00.

МОНДЕР, АЛТА. Вічні обіти Сестри Єремії Хміляр. 28 серпня, на Успення Пр. Богородиці, відбулося в мондерській церкві велике торжество. Донька тутешніх парохіян Василя й Марії Хміларів, Сестра Єремія Марія зложила вічні законні слюби на співаній Службі Божій, на якій співав хор братів-монахів.

Приписані обряди слюбів перевів Маґістер новичок. о. П. Боднар. Зворушаюча це була хвиля, коли С. Єремія виголосила у стіп престола перед Найсв. Тайнами присягу вічних обітів, коли нова обручниця Христова посвятила себе всеціло на жертву свойому небесному Женихові звязавши себе до смерти трьома обітами: убожества, чистоти й послуху. За хвилю лежала вона хрестом на землі покрита чорним покривалом, а звуки похоронної пісні Сестер вказували, що С. Єремія вже умерла для світа, щоб тепер жити виключно для Бога.

З цієї нагоди дуже гарну проповідь виголосив Впр. о. Саварин, ігумен мондерського монастиря. В науці до людей о. ігумен пояснив, якої досконалости вимагає Бог від кожної людини відкупленої кровю Спасителя і призначеної до вічного щастя, та яка має бути звершеність законна, до якої покликує Бог деякі великодушні одиниці, що хочуть жити й працювати виключно для Бога і спасення людських душ. Гідні похвали е родичі, що радо віддають свою дитину до законного життя. В родині п. Хміларів крім Сестри Єремії ще двох синів приготовляються у Василіянськім Чині до священства. Якщо б український нарід мав більше законних покликань, успішніше пішла б праця над молодю, в парохіях і товариствах.

По Службі Божій відспівано "Тебе Бога хвалим", щоб подякою закінчити це торжество.

В честь С. Єремії справила родина гарну гостину, на якій крім кревних були й інші гості. О. Попович ЧСВВ. поґратулював панству Хмілярам, за таке гарне виховання своїх дітей, що троє з них посвятилися на службу Богу, а Сестрі Єремії пожелав многих і щасливих літ у праці законній. На кінці п. Косюр висловив бажання, щоб наша молодь більше цінила законне покликання, і зложивши признання для родини Хміларів, заохотив до збірки на часопис "Світло". Збірка принесла $3.55.

БЛ. П. ІВАН КУТ
дуже примірний і вельмизаслужений піонір у парохії Скаро, Алта, що помер 26. VIII. 1940 р.

СКАРО, АЛТА. Похорон. Дня 28-го серпня відбувся великий похорон бл. п. Івана Кута, що помер дома 26-го серпня. Похоронні богослужения і пращальну бесіду мав о. парох М. Когут ЧСВВ.

Покійний приїхав до Канади 41 літ тому зі села Святое, ярославського повіту й весь час мешкав у околиці Скаро. Прожив 81 літ. Була це вельми заслужена людина в місцевій парохії. В початках пробували його перетягнути на різні віри, однак він не дався. Він тримався твердо своеї рідної греко-католицької Церкви й велика його в тому заслуга, що парохія на Скаро в час непорозумінь устоялась при католицькій вірі. За старанням покійного греко-католики дістали від уряду 20 акрів землі де тепер е цвинтар, церква, дзвіниця і гарний Народний Дім. Бл. п. Іван оставив у важкому смутку дружину Татіяну, сина Івана, доньки Еву, жену п. Лопушанського й Параскевію, жену Павла Козяка, 16 внуків і 2 правнуків. В. Й. П.

ФОРТ ВИЛЛІЯМ, ОНТ. 25-го серпня Преосв. Кир Василій Ладика посвятили церкву Преображення і її головний престіл, відправили архієрейську Службу Божу та виголосили проповідь.

ПОДЯКА ЗА ОТРИМАНІ ЛАСКИ

Складаю прилюдну подяку Пресвятому Серцю Ісуса й Марії за ласку, що її отримала й пораджую всім прибігати до Них у своїх потребах, а Вони щиру молитву напевно вислухають.

Анна Сенишин
Лішор, Алта.

Найсолодшому Серцю Ісуса, Пресвятій Діві Марії, св. Йосифові й душам у чистилищі щира подяка за вислухані молитви й многі ласки.

С. Сузанна, Сл.П.Н.Д.М.

ПРИГАДКИ

1. IX. Неділя 11 по Сош. і Попраз. Успення. Глас. 2. Єв. утр. 11. На Сл. Бож. антиф. нед. троп. воскр. і Успення, Сл. Конд. воскр. І нині Усп. Апост. зач. 141. Єв. Матея зач. 77.

8. IX. — Неділя 12 по Сош. Гл. 3. Єв. утр. 1. На Сл. Бож. Ап. зач. 158. Єв. Матея зач. 79.

11. IX. Нині піст Главосіки. Служба св. Івана на 15. IX.

15. IX. — Неділя 13 по Сош. і Усікновення чесної глави Ів. Хрестителя. з 11: IX. Гл. 4. Все ночне. Єв. утр. воскр. 2. На Сл. Бож. троп. воскр. Івана і конд. воскр. Сл. конд. Івана, І нині Богор. "Вся паче смисла" гл. 2. Апост. зач. 166 і 33. Єв. Матея зач. 87 і Марка зач 24.

Місячне намірення: Святість християнських матерей.

Місійне намірення: За суспільні відносини в місійних краях.

Відміни місяця: Нів 1. IX. Перша кватира 8. IX. Повня 16. IX.

Коли й де будуть відправи?

ВЕРЕСЕНЬ

1. Неділя 11 по Сош. —
Скаро
Гиліярд
Плейн Лейк
Елк Пойнт (місто)
8. Неділя 12 по Сош. —
Стар (Пено)
Чипмен
Веґревил
Новий Київ
Лойдминстер (місто)
15. Неділя 13 по Сош. —
Москалики
Восток
Н. Борщів
Вилингтон
Ренфурлі
21. Різдво Пр. Богородиці —
Лішор (храм)
Краків
Іннісфрі Р.М.Б. (храм)
Чипмен (храм)
Енґел Лейк (празник)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

1. Неділя 11 по Сош.
Ню Брук
Коперник
8. Неділя 12 по Сош
Парк Корт
Равнд Гил
15. Неділя 13 по Сош. —
Черґил
Голден
21. Різдво Матери Божої
Федора
Проспериті
Ледук

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

1. Неділя 11 по Сош. —
Смокі Лейк св. Параскевії,
Вильна
8. Неділя 12 по Сош.
Белліс,
Куквил
15. Неділя 13 по Сош.
Ту Лейкс,
Аншав
21 Різдво Пресв. Богородиці
Стрий (храм)
Редвотер (храм)
22. Неділя 14 по Сош.
Спеден
Редвей

Phone 4. Box 8. Radway Alta

1. Неділя 11 по Сош.
Кенора, Ловленд
8. Неділя 12 по Сош.
Транскона, Лейдівуд
15. Неділя 13 по Сош.
Бовсежур, Кенора
21 Різдво Пресв. Богородиці
Транскона Садлов (празник)
22. Неділя 14 по Сош.
Транскона
Правда (Бюті Парк Школа)

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Президент Рузвелт** і премієр Кінґ відбули 18 сепня наради в Оґденсбурзі, Н. Й. і обміркували справу спільної оборони Північної Америки Створено спільну раду для оборони Канади й Зединених Держав.

— **Король Юрій VI.** зарядив, що перша неділя по першій річниці вибуху теперішньої війни, цебто день 8 вересня буде національним днем молитви.

— **В Канаді уряд** заборонив видавати часописі: польський "Ґлос Праци", сербський 'Правда", жидівський " Дер Веґ" і хорватський "Слободна Місло'. Всі часописі були большевицькими.

— **Британські летуни** вже кілька разів бомбардували фабрики літаків і автомобілів у таких великих італійських містах як Міляно і наробили великі шкоди та спричинили жертви в людях.

— **Хто в Канаді** схоче відвести свою пшеницю, овес, або ячмінь до елеватора або до млина в збіжевім році 1940-41, мусить уперед дістати перміт від Пшеничної Ради.

— **Німеччина** назначила німецьких цивільних адміністраторів для Люксембурґу, Альзації та Льотаринґії й проголосила в них німецьку мову урядовою. Це показує на те, що Німеччина плянує задержати ці краї при собі на завше.

— **В Мексику** буде запровадження примусова військова служба.

— **Італійці** по довших завзятих боротьбах заняли Британську Сомалію.

—**У своїй резиденції** в Ґрент Нек на Лонг Айленд помер американський фабрикант автомобілевий маґнат Валтер П. Крайслер. Прожив 65 років.

— **Румунія** віддала полудневу Добруджу разом із Сілістрою, пристанею над Дунаем Болгарії. Добруджу забрала Румунія від Болгарії в 1913 р. в т. зв. Балканській війні.

— **Чотири члени** австралійського военного кабінету згинули в літаковій катастрофі 13. VIII., як австралійський военний літак розбився вісім миль від австралійської столиці Канбери.

— **Між Італією й Грецією** напружені відносини. Італія обвинувачує Грецію за спілку з Британією проти Італії.

— **Французьку** армію розпущено домів, а затримано лише стільки війська, що буде потрібно до втримання публичного порядку й стереження певних важних пунктів

— **Українська** католицька запомогова орґанізація в Америці, що її оснував перший український епископ у Америці в 1912 р. по 26 літах свойого існування призбирала мільйон долярів майна. Це великий осяг, з якого користають сотки осіб, членів цієї орґанізації і їхні родини. Добрі установи й добре ведені це велике добро для народу

— **Англійці** забрали свої війська з Північного Китаю й Шанґаю.

— **Анґлія** противна тому, щоб Америка допомагала харчами населенню Голяндії, Бельгії, Норвегії й Польщі. Англійці заявляють, що Німеччина має обовязок годувати населення занятих країн, бо вони забрали в них велитенські запаси харчів для вжитку своєї армії і свого населення, щоб мати змогу вести війну проти Англії. Німецькі чинники дають до пізнання, що їх загалом не обходить доля населення окупованих територій та що це не їхня справа.

— **У Канаді** зареєструвалось 8 мільйонів мужчин і женщин у віці від 16 літ угору. Кошта реєстрації виносять близько один мільйон долярів.

— **Британський уряд** винайняв Зединеним Державам побережжа на острові Бермуді на 99 літ. Там будуть побудовані морські й летунські бази.

— **Між Англією** й Німеччиною ведеться посилена воздушна війна. Німці кидають бомби на Лондон, а англійці на Берлін. Є великі страти в людях і шкоди в майні

— **Москва** повідомляє, що віддано до плавби для кораблів річний канал, що через ріки Дніпро, Буг і Вислу лучить Чорне Море з Балтійським.

— **У Мексико Ситі,** 22-го серпня ц. р. згинув трагічною смертю бувший диктатор Росії Лев Троцький. Його замордував ударом сокири в голову Жан Морнар ван ден Дрешд, літ 36, уроджений у Персії. Є переконання, що убійник був аґентом московської тайної поліції, яка наказала зґладити зі світу Троцького, бо він був дуже невигідною особою для Сталіна. Троцький став жертвою системи, що її він сам з Леніном завів. Історія України згадуватиме про нього як про одного з найбільших кривавих катів українського народу, що проляв багато невинної людської крови.

— **Німці** почали обстрілювати Англійський Канал з далекосяглих армат.

— **Німецькі власти** в Норвеґії несподівано закрили комуністичну партію й арештували її провідників та редакторів комуністичних часописів.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на гостині в п. Михайла Романюка, Івасюки, Алта. $2.30
Збірка на всільній гостині в домі Стефана Миськова в Моркемб, Алта. ... 1.40
Збірка в домі Гната Дацюка, Мондер, з нагоди несподіванки $3.00
Збірка з нагоди зложення вічних обітів С. Єремії Хміляр у Мондері, Алта. 3.55

Щира подяка за жертву.

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокє число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

КІНО

В пятницю і суботу 6-7 вересня.

В НАРОДНІМ ДОМІ В МОНДЕРІ

Буде висвітлюватись цікава фільма!

SHIRLEY TEMPLE in THE BLUEBIRD

Початок вечером: 8 год. в пятницю.
Суботу вечером: год. 7 і 9.
ПРИХОДІТЬ ВСІ!

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III Число (57) 18. Мондер, Алберта, 15-го Вересня 1940 Mundare, Alberta, September, 15th 1940. Vol. III. No. (57) 18.

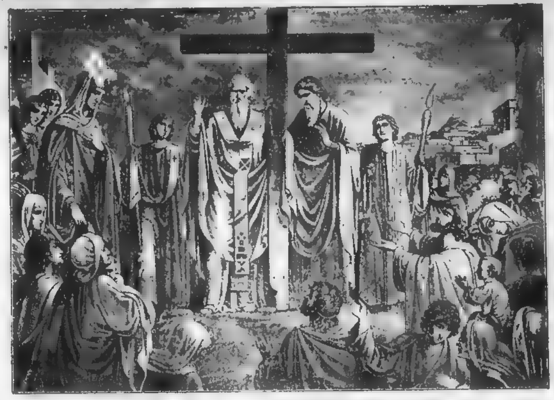

ВОЗДВИЖЕННЯ ЧЕСНОГО И ЖИВОТВОРЯЩОГО ХРЕСТА.
Єрусалимський Патріярх Макарій показує народові віднайдений св. Хрест. Цариця Олена й нарід віддають своє почитання св. деревові, на якому страдав і помер наш Божественний Спаситель Ісус Христос.

Свято Хреста Господнього

До визначних празників нашої святої Церкви належить празник Воздвиження Чесного Хреста. Святкуємо його 14 вересня старого стилю, або 27-го по новому стилю. В навечеря цего празника на вечірні, або в сам день празника перед все ночним, священик виносить зі захристії святий хрест, прибраний васильком або іншим пахучим зіллям і квітами на знак, що він є деревом життя, й кладе його на головному престолі, на місці де звичайно лежить евангеліє. Цей обряд пригадує нам віднайдення св. хреста.

В день празника, священик убраний в усі священичі ризи, в часі утрені, на великому славословії підносить хрест до голови; й попереджений свіценосцями й кадженням кадила при співі хору: Святий Боже, а опісля тропаря; "Спаси Господи люди твоя..." виносить його на церкву й кладе на тетраподі. І тут відбувається торжественне й прилюдне почитання св. хреста. При відповідних словах ектенії-молитви священик обходить тетрапод і на чотирьох його сторонах то підносить крест то його знижає, а нарід в покорі глибоко кланяється і співає заєдно: "Господи помилуй!" Опісля священик і люди бють поклони перед св. хрестом співаючи: "Кресту твоему покланяемся Владико, й святое воскресеніе твоє славим!" та щиро цілують його. Підчас цілування св. хреста хор співає стихири хрестові.

Св. хрест лежить на тетраподі в церкві до прилюдного почитання через 8 днів аж до віддання празника. Тому що цей празник пригадує нам смерть Ісуса Христа за наші гріхи, то в ньому заховуємо піст.

Історія свята.

Приводом до установлення свята Воздвиження Ч. Хреста були дві історичні події: віднайдення св. хреста за цариці Олени в 326 р. і відзискання його від перзів за цісаря Іраклія в 628 р.

Коли Господь наш Ісус Христос умер на хресті й пречисте Його тіло зняли з хреста й похоронили в гробі св. Йосиф з Ариматеї й Нікодим, жиди поспішились усунути св. хрест, щоб він їм не пригадував Розпятого. Закопали його

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Св. Отець Пій XII.** дуже журиться недолею жертв теперішної війни Він вивідується про особи, що найбільше потрібують помочі і посилає їм матеріяльну поміч.

— **31-го серпня** помер латинський архієпископ Монтреалю ВПреосв. Юрій Ґотіє. Прожив 68 років. На опорожненому архієпископському престолі засів ВПреосв. Йосиф Шарбонно.

— **В Норквей, Саск.,** в днях 24-25 серпня відбувся вдатно зізд БУК-а.

— **В Німеччині** є 48 Ординаріятів, 11,000 католицьких парохій і поверх 33,000 священиків. З 162,000 католицьких пар у минулому році лиш три відсотки не взяло церковного шлюбу. 99.74 відсотків дітей що народились з католицьких подруж були охрещені.

— **Кардинал** і примас Еспанії Ізидор Ґома и Томас помер 22-го серпня в Мадриді. Прожив 71 років.

— **Через брак гроша** Преосв. Гавриїл Брейнат, Апост. Вікарій території Мекензі, що був знаний як літаючий епископ, бо через 4 роки літаком відбував свої епископські візитації на північних територіях, мусів покинути літак і тепер як 73-літний старець на човнах і санках з псами відбуває свої далекі апостольські подорожі по ...гах.

— **З і шкільним роком** 1940-41 в Америці отворено нові цілоденні школи під проводом українських Сестер в місцевостях: Шамокін, Па., Кайзер, Па., Честер, Па., Україна, Н. Лак. Пассайк, Н Дж., і Оборн, Н. Й. Гарний поступ уперед.

ВІДКРИТТЯ УКРАЇНСЬКОЇ КОЛЕҐІЇ В СТЕМФОРДІ

Через два дні, 1 і 2-го вересня, відбувалися в Стемфорді, Конн. релігійні торжества з нагоди відкриття Української-Католицької Колеґії В неділю, 1-го вересня, відправив архієрейську Службу Божу епископ Константин Богачевський, підчеркуючи у своїй проповіді значення виховання молоді Співав хор з Ансонії під управою учит. Р. Гвоздевича. В часі процесії грала оркестра Українського Пласту з Ню Йорку. У понеділок відправив Службу Божу епископ Іван Бучко. В своїй проповіді вказав на культурну місію американських українців та спосібність українського народу творити культурні цінности. Співав філядельфійський хор під управою С. Марусевича. Після богослуження зібрані оглянули новий будинок та установи, які там приміщені, як музей, бібліотеку й шкільні салі. Колеґія в Стемфорді - - це великий доказ творчої праці Греко Католицької Церкви для добра українського народу.

В НЕДІЛЮ, 29-ГО ВЕРЕСНЯ
ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК СВ. ЙОСАФАТА В ЕДМОНТОНІ.

По відправі в церкві буде в Народньому Домі велика спільна гостина, а вечером гарний концерт.

Прибувайте громадно на це велике торжество! Прийдіть і подивіться на будову величавої, мурованої церкви в честь нашого рідного святого Йосафата, що буде прекрасним ювілейним памятником української іміграції до Канади.

ОО. Василіяни.

отже разом з двома хрестами розбійників на горі Голгофті, а римський цісар Адріян, на місці, де сховано хрест, побудував поганську святиню для богині Венери. Майже три століття Боже Провидіння зберігало в землі св. хрест, цю предорогу цінність християнства перед наругою поган.

Коли ж устали переслідування християн і Церква побідно заторжествувала, зволив Господь відкрити святе дерево для почитання вірних. А сталось це так:

На початку 4-го століття римською державою управляли два цісарі: Максентій і Константин. В 312 році прийшло між ними до війни. Константин чувся слабшим від свойого противника й тому, хоч ще поганин, звернувся до християнського Бога в молитві за поміччю. Вскорі потім явився на небі в білий день ясний знак св. хреста й надпись: "Цим побіджай!" Також в ночі в сні зявився Константинові Ісус з хресним знамям і сказав: "Зроби таке знамя й звели нести його перед полками й побідиш не тільки Максентія, а й усіх твоїх ворогів!" Так і сталось. Константин побідив усіх своїх ворогів, приняв християнство й дав св. Церкві свободу в цілій римській державі.

З вдячности за одержану побіду й Божу поміч рішив Константин поставити храм у Єрусалимі на тому місці, де був розпятий Христос. До помочі стала йому його мати цариця Олена. В 326 р. прийшла вона до Єрусалиму, щоби поклонитися святим місцям й віднайти хрест, на якому Спаситель приніс себе в жертву за гріхи світу.

По довших пошукуваннях і розкопах віднайдено під святинею Венери в печері три хрести, терновий вінок і цвяхи та дощинку з надписю: Ісус Назорянин, Цар юдейський. Ніхто не міг пізнати котрий з трьох хрестів є Господній. Тоді Бог чудом вказав на хрест Христовий.

Вістка про віднайдення хреста Господнього лискавкою облетіла все місто. Маса народу зібралась на Голгофті. Тоді ерусалимський патріярх Макарій підніс хрест у гору, а нарід на вид святого знамени спасення покланявся йому до землі, бився в груди й кликав: "Господ помилуй." Було це 14 вересня 326 року. Ту подію, що назвали: Воздвиженням чесного й животворящого хреста Господнього, стали празнувати рік річно по всіх усюдах, бо це колись знамя сорому стало знамям спасення і побіди християнства над поганством.

Пізніше сталась ще одна історична подія, що причинилась до збільшення почитання св. хреста й празника Воздвиження.

За часів грецького цісаря Фоки, в 614 році напав перський цар Хозроес на Єрусалим, його зрабував і між добичею забрав хрест Господній. Чотирнадцять літ находився св. хрест у неволі поган. Вірні християни боліли над тим і молили Господа повернути їм так дорогоцінну памятку. І сталось, що наслідник Фоки, цар Іраклій побідив пераів і син Хозроеса, Сироес при заключенні мира звернув святий хрест. Тоді сам цар Іраклій зняв зі себе царське одіння і в грубій одежі та босими ногами виніс св. хрест на гору Голгофту й поставив його в храмі Воскресення Христового, на тім місці, де він давніше стояв. І знову, як це було перед триста літами, патріярх Захарія показав народові святий хрест піднімаючи й спускаючи його, а народ, покданявся йому й кликав: Господи помилуй! Було це 14 вересня, в 628 р. Обі отже ці історичні події, а це: віднайдення і поворот з неволі чесного хреста Господнього злучила св. Церква в один празник під назвою: Всемірне воздвиження чесного й животворящого хреста Господнього.

Значіння свята

Чому свята Церква почитає святий хрест? Вона почитає святий хрест, бо він є для нас предорогою памяткою від нашого Спасителя, він наш великий учитель і провідник у туземному житті, — це наша найкраща потіха на цій долині сліз.

Всі ми це добре розуміємо, що значить памятка, та яка її вартість.

Памятка — це річ сама собою нераз й мало вартісна та через те саме, що нагадує нам дану важну подію, або дорогу особу, — набирає вона надзвичайної цінности. От приміром медалик, образок, чи фотографія, або яка інша річ отримана при пращанні від дорогої особи.

Син Божий, Христос Спаситель лишив усім християнам неоцінену памятку, свій святий хрест. Він нагадує нам ту божественну любов, що спонукала Спасителя терпіти страшні страждання і вмерти на ганебнім дереві, для нашого добра й вічного щастя.

Святий хрест — це памятка нашого вирятування від вічної загибелі, це знамя побіди над гріхом і символ нашого вічного щастя.

Цей хрест-памятка є також і великим нашим учителем чеснот та провідником до вічної щасливости.

Він нас усіх учить, що Бог є справедливий, коли на задосітьучинення за гріхи людські вимагав аж хресної жертви Сина Божого та що гріх це не маловажна річ, а превелике зло.

Святий хрест проповідує нам велику науку про безмежну Божу любов до людей. Бо так Бог полюбив світ, що Сина свого единородного дав (на смерть на хресті), щоби кожний віруючий в Нього не погиб, а мав життя вічне (Ів. 3: 16).

Він також учить нас покори, лагідности, терпеливости та всіляких других християнських чеснот, які Христос виконував умираючи на хреснім дереві.

Хрест є нашою потіхою в горю й терпіннях. Коли тільки подумаємо, що сам Син Божий терпів і вмер на хресті для нашого спасення і так через терпіння ввійшов до своєї слави, тоді й нам стає лекше на серцю, чуємо в собі силу нести свій хрест обовязків і терпінь і йти слідом за Христом через терпіння до небесної слави.

Тому що святий хрест так цінний для нас християн, ми повинні його шанувати й любити.

В наших часах св. хрест має великих і завзятих ворогів. Проти нього виступають головно люди з під знаку червоної звізди й свастики.

Св. хрест — це знамя християнства, релігії спасення і щастя. Ним побідимо всіх наших ворогів. Треба тільки бути вірним визнавцем і борцем за ідеали, яких символізує св. хрест.

То ж шануймо св. хрест. Хай він прикрашує наші груди, наші доми й церкви! Часто й побожно кладімо на собі знамя св. хреста й живмо так, щоб честь приносити релігії, якої відзнакою є св. хрест.

А тоді Христос любитиме таких християн і благословитиме їх і в день суду, коли то явиться на небі хресне знамя, нагородить їх вічною славою й щастям.

Хаос між Православними в Америці

Колись давно; ще заки царгородські патріярхи Фотій і Керулярій запровадили схизму, східна Церква жила бујним християнським життям, видала великих Отців Церкви, многих святих та створила прекрасний східний обряд. Та опісля як прийшла схизма, то стала вона мов той червак нищити східну Церкву, що відорвалась від пня католицької Церкви. Відірвана від едности з Римом східна Церква, що любить називати себе православною почала повільно завмирати й розкладатись. Коли в католицькій Церкві видно життя, розвій, лад і працю, між православними є тільки мертвеччина, сварки, гризня, занепад і хаос. Так воно є по всіх краях і так воно є і в українській православній Церкві в Америці. На той хаос звертає увагу американська Українська Зоря з 22. VIII. Там читаємо, що редакція отримала цілий ряд листів про українську православну церкву в Злучених Державах, у яких говориться, що українська православна церква знаходиться в хворому стані.

Що злого бачуть в українській православній церкві заінтересовані особи? "Вони бачуть передусім брак авторитету та карности. Після їхньої думки, священики роблять, що самі хочуть, бо епископи бояться, що коли вони звернуть увагу цього чи тамтого священика на його свавільство, так він вийде з діецезії разом з парохією та її майном. Ось тому то вони толерують всяку безкарність та замикають очі на погані діла своїх підданих, замісць самим усунути такого священика з діецезії та показати іншим, що їх чекає, коли вони не задержать своєї священичої поваги.

Дальше звертається увагу на склад самого священства в обох українських православних діецезіях, що є справді компромітуючим для української еміграції. Більша частина українського православного священства в Злучених Державах не має ні покликання до духовної праці ні найменшої підготовки до такої праці. Через це вони компромітують українську еміграцію перед американським світом, з яким мають до діла майже щодня. Що більше, маючи непевні характери чи чорну минувшину, деякі з цих священиків стають поганими прикладами для своїх власних парохіян та вбивають

Докінчення на стороні 7.

Ах Чому Боже?

"До гори голівку, пестійко моя! Чого тут соромитися? Треба гарненько виглядати, бо в другу пятницю будеш у церкві на престолі. Чи то не честь?"

"До кого ж ти так говориш?" — озвався мужеський голос. Мужчина сидів при вікні зверненім до городу, в якому Ганка поралась коло цвітів.

"О, це так собі лиш кілька похвальних слів для моїх пестійок" — весело відповіла.

Придушене "М м м ..." понеслось по городі. Ганка глянула зворушливо в ту сторону звідкіля йшов голос і дальше робила свою роботу; вона добре знала, що це тільки жартик її брата. А він молодий мужчина сидів при вікні у візочку каліки й зітхнув важко. Там на дворі його сестра молода, життерадісна, запопадливо плекає цвіти, щоб іще краще розквітались, а отсе тут у хаті він, також молодий та прикуклий до візка немічника на котрому вже втомився роздумувати свої два минулі літа, що віками йому здавались.

* * *

Василько Клин, по смерти свойого батька, перебрав підприємство й вів його гарно. Здоровля, богацтво, товариство, все чого тільки багнуло його серце, мав під рукою. Як весело й самопевно глядів у будуччину навіть ще того самого дня, в якому з гуртком приятелів виїхав автом на полювання. На скруті треба було нагло вступитись на бік, щоб виминути зудар з одним автом, що гнало напроти під невправленим керівником — і тоді сталась катастрофа. Авто перекинулось кілька разів і потороцило його. Товариші лиш легко покалічились, а його з трудом, ледви живого, видобули з під авта. Лікарям удалось уратувати його життя та владу в ногах стратив на завсіди. Великий удар це був для Ганки. Та приняла його мужно й шукала потіхи в своїм нещастю в релігії. Підприємство й батьківський дім спродали, а купили собі хатинку на горбку й там замешкали. Небаром Ганка розвела красні городи, цвітники й з них то продавала то дарувала цвіти на всю околицю. Їх усі любили, бо й дійсно були гарні. Поволі радість вертала. Здо-

ровля брата поправлялось, він кріпшав на силах і був у змозі самому возитись у кріслі. Та найбільше болючим тягарем, що пригнітав її серце — це було душевне успособлення її брата. Василько ніяк не хотів погодитись зі своєю долею й часто дразнив її питанням: "Чому це мені сталось? Чому Я маю далі своє життя коротати безкорисно?" І краялось його серце: "Боже, скажи, чому?" Даремне вговорювала Ганка свойого брата: "Бог знає, що для нас ліпше. Здайся на Його волю, молись і терпи, а в свій час дістанеш повну відповідь на свій запит!" Та Василько не хотів цего слухати. Він тепер ще більше зненавидів молитву й все, що перше було йому святим і милим. Це дуже боліло Ганку й тому вона стала настирливо благати Бога, щоб був ласкавим подати Свою скору відповідь на братове: Чому?

* * *

Скоренько минали тижні й місяці на преріжних заняттях. Раз у ранці, Ганка вертаючи з городу, завважала, що її брат дуже блідий, розтроений, а на підлозі лежить розкинений часопис.

"Васильку, чи ти хорий"? і вхопила його за руки.

"Нічого, нічого. На мене трохи поділала новинка, що її вичитав я в часописі. За хвилинку я буду спокійний." Ганка підняла зі землі часопис і стала читати: Вчера виловили в озері потопільника, якусь студентку, що потонула, як перевернувся човен. Її товаришеві, Миколі Баранові вдалось уратуватись і щасливо доплисти до берега. Є однак познаки, що це незвичайний собі випадок, а хитро обдумане насильство й морд. Микола Баран уже увязнений і стане перед судом. Його родичі в розпуці намагаються ратувати блудного сина.

Брат і сестра глянули значучо одне на другого. А чей же Василько так був зачарований тим Миколою Бараном, так його вихвалював і у всім хотів іти його слідами.

"Братчику милий, тисяч разів волію тебе бачити на тому візку, як один раз тебе видіти вмішаного в того рода аферу." — сказала зі зворушенням Ганка.

"Правда, Микола останніми часами розбатярувався та став вести дуже гуляще життя" — озвався Василько. "Бачу тепер, що може бути ще гірше каліцтво як моє."

"Но, бачиш Васильку, чи то не Боже Провидіння захоронило тебе перед нещасливою судьбою твойого друга Миколи?" — пояснила Ганка і з тими словами лишила Василька на самоті, а сама побігла й впала на коліна перед образами, щоб подякувати Богові за перші прояви підданости Його волі, які став показувати її брат.

І дійсно від того дня Василько замітно змінився. Він погодився зі своєю долею та став більше терпеливим. Навіть більше зацікавився огородництвом і давав сестрі ради як і де можна дістати насіння і квіти.

Було це в суботу пополудні. Ганка занесла до церкви найкращі рожі зо свойого городу. Саме тоді до церкви ввійшла також і старша жінка, ніби з цікавости, а зобачивши Ганку з гарними рожами, заждала аж вона вийде.

"Де ви купили такі гарні рожі?"

"Плекаю їх у свойому городі." — сказала у відповідь Ганка.

"Це неможливе, щоб у цій околиці росли такі чудові рожі. Коли воно таки правдиве, то прошу достарчати до мойого дому цих рож щотижня. Перебуваю тут зі сестрінкою на порятуванню здоровля, а вона тужить, пропадає за рожами."

Відтепер щотижня пані Малинка приїздила до Ганки по цвіти. В часі одних таких відвідин пані Малинка задумана й зажурена розказала Ганці свій біль і побоювання.

"Моя сестрініця в молодших літах нарушила собі хребетний стовп і не може досіль ходити. Її батько припадком довідався десь про одного славного лікаря-хірурга, що впевняє, що вона по операції відзискає страчену владу в своїх членах."

Цею бесідою дуже зацікавилась Ганка: "О коб то вдалася операція! Я гаряче помолюся в тому намірі."

"Дякую за прихильність! Я сповіщу вас про вислід операції" — сказала з видимим виразом вдячности пані Малинка.

Решту дня весь час Ганка борикалась з думками Хікург, що вертає владу членам? Іскорка надії зажеврілa... Може й Василько міг би відзискати? Рішилась сейчас зачати девятницю, щоб знайти того оператора. Васильковi про те не згадувала ні словечком.

* * *

Одного дня веселі були при праці брат і сестра. Голосно між собою говорили, жартували. Василько, як звичайно на візку, а Ганка при квітах. Навіть не спостерегли, як станув самохід перед їхньою хатиною. Ганка сейчас пізнала паню Малинку. Та щоза один цей молодий мужчина, що приїхав з нею? Не знала. Бачила його частенько на Службі Божій і догадувалась, що знайде в ньому ще одного відборця квітів.

"Ось це пан доктор, Вінкентій Гюго.' — представила його Ганці пані Малинка — оператор, що ущасливив і сестріницю і нас усіх."

Ганка вклонилась чемно докторові і скоренько спитала:

"А сестрініця?"

"Ходить, зовсім здорова дівчина й набирає тепер сил." говорила радіючи пані Малинка..

Ганка не могла втаїти свойого зніяковіння. Вона уявляла собі того славного оператора, як сідоглавого дідуся, що раз по раз поправляє окуляри на кінчику свойого носа, в'якого шорсткий голос не зраджує його вродженої доброти. А тут перед нею стоїть молодий мужчина, меткий, десь біля 35 літ, з підморгуючими дотепно очима, з виробленим голосом та шляхотним виразом глибокого чуття. А пані Малинка вияснює дальше ціль їхніх відвідин.

"Пан доктор не хочуть вірити, що рожі в кімнаті моєї сестрініці є з вашого городу. Конечно хочуть своїми очима оглянути цей город." Доктор лише легенько всміхнувся і Ганка їх двоє повела в город.

Василько в той же час сховався за дерево. Він не любив стрічатись з чужими людьми. Вони старались показувати йому своє співчуття і своїми невмісними питаннями нераз дразнили його серце. Однак цим разом не вдалось йому зовсім скритись перед зором гостей. Ганка мусіла його представити. На відхіднім, коли доктор відніс квіти до авта, пані Малинка шепнула Ганці: "Чи ваш брат хорий?"

"Так, два роки тому потовкся в авті і вже ніколи не буде міг ходити".

"Бідні ви!.." Розпращались. Авто відїхало.

Довго стояла при брамі зажурена Ганка. Не повелось її. Коли б цей хірург був тим дідусем, якого собі уявляла, вона тоді не бентежилась би й сміливо представила б йому справу та попрохала б помочі для брата. Та тому молодому, меткому мужчині вона не мала відваги звіритись. Зітхнула глибоко:

"Може Пан Біг порятує і вкаже вихід" — і вернула до брата.

* * *

Василько зацікавився хірургом. Випитував Ганку багато й тепер вона вперве розказала йому про щасливу операцію сестрініці пані Малинки. Вислухав мовчки, а опісля звернув увагу сестрі, що робота при квітах ще не скінчена.

Відвідини доктора Гюга ставали все частіші. Зпершу приїздив він гейби за цвітами для пані Малинки; потому завважав, що Василько був радий з його відвідин, а й Ганка не була противна; приходив отже скільки разів захотів. Ганці в часі тих відвідин билось сильно серце в грудях. Ті прискорювані удари спричинювала присутність п. Гюга. Ганка пояснила собі ці відвідини так, що доктор приїздає так часто ради її брата; Василько однак бачив іншу причину в тих частих відвідинах доктора. І Василько й Ганка обоє одне й те саме думали, хоч собі того не говорили. Ганка шукала нагоди промовити до доктора в справі операції її брата, Василько знова обчислявся чи зможе відважитися на операцію. Раз як сестра пішла спати, перечислив він усі свої гроші. "Вистарчить". — подумав собі й слідуючого дня випровадив сестру до міста за якимись там орудками, а сам закликав доктора Гюга, щоб сейчас приїхав дати йому поміч. За хвилинку являється хірург і без стукання влітає до хати.

"Де хора?" — питає з великим занепокоєнням. Він очевидно думав про Ганку.

"Ось я" — показав не себе Василько

"Ах!" — відітхнув лікар. "А я думав, що твоїй сестрі сталось щось недоброго."

"Ні" — усміхнувся Василько завважуючи зміну на лиці Гюга. "Мені треба помочі." І розказав про своє каліцтво і своє бажання.

"Операція могла б помогти — але це одна на тисячу." — заявив доктор.

"Відважусь на цю одну й числю на неї. — сказав рішучо Василько.

Ні один із них не спостеріг, що Ганка вже стояла в дверях. Підійшла до брата, а довідавшись про що йде бесіда, спитала:

"Коли пане докторе думаєте зачинати?"

"Скоро лиш брат буде готовий!"

"Пожди, братчику, ще два тижні. Відправимо ще одну девятницю. Памятай: "Де двох або трьох молиться в моє імя.'

"Двох або трьох?" — перебив лікар. "Позвольте й, мені з вами помолитись за здоровля того, котрого маю надію колись кликати, братом!"

"Дуже радо, пане Гюго" — сказала румяніючись Ганка, доглянувшись на його устах свавільний усміх.

Надзвичайна радість запанувала. Василько вже ходить... Доктор Гюго висвободив його з оков каліцтва. Частенько приїзджає тепер доктор, щоб доглянути свойого пацієнта, а ще більше, щоби відвідати Ганку, вже його наречену.

При одній нагоді так виговорився:

"Васильку, вже не довго, а будеш дружбою на моїм весіллю."

"Жду на той день і радію ним. Скоро лиш моя сестра стане дружиною так золотого чоловіка, тоді й я мої наміри увінчаю."

"Що то за наміри, Васильку?" підхопила Ганка.

"Сідайте, розкажу. Коли я був у колегії, мав я охоту стати священиком; но але думка, що треба буде покинути богацтва й світські втіхи, як того евангельського юнака захитала мною. Коли опісля помер нам батько, я постановив повести підприємство дальше і розвинути його на широку скалю; отже я забув про священство. Однак прийшов відомий нам нещасний випадок, моє каліцтво. Два роки негодував я на Бога, чому якраз мені, а не кому другому лучилось те нещастя і вимагав від Бога вияснення. Незадовго вичитав я в часописі, що мій друг, котрого я так дуже обожав і бездумно наслідував скінчив своє життя, як злочинець. Аж тоді пізнав я, як сумно й я міг би скінчити, коли б не звалило мене з ніг каліцтво. І тоді згодився з Божою волею та просив Його, щоб зволив мені вернути здоровля, а тоді піду я за моїм першим покликанням. Господь Бог вислухав наших просьб. Сьогодні я вже здоровий, бачу, що моя сестра буде в найліпших руках, чую в душі давний голос, що кличе мене до священства, отже виконаю мій намір."

Ганка впала схвильована на шию свойого брата:

'Братіку, а тепер моя черга спитати Чому? Васильку! Чому? Ах Боже Чому Ти такий добрий для нас...?"

БОЖЕ СЛОВО

1. Кн. Мойсея, гл. 41: 1-40.
ЙОСИФ ВИКЛАДАЄ СНИ ФАРАОНОВІ Й ДОХОДИТЬ ДО ВИСОКОГО ДОСТОЇНСТВА.

1. Сталося же по часі двох літ фараон бачив сон; здавалося, що стоїть при ріці.
2. І це, ніби з ріки вийшло семеро коров гарних видом і товстих тілом і паслися на березі.
3. Аж ось і других семеро коров вийшло по них з ріки, поганих на вид і худих тілом і паслися з коровами на річному березі.
4. І пожерли семеро коров поганих і худих тілом сімох коров гарних видом і товстих тілом; і прокинувся фараон.
5. І снилось йому вдруге: і ось семеро колосків виходило з одного стебла товсті і гарні.
6. Аж ось і других семеро колосків тоненьких і висушених вітром виросло за ними.
7. І пожерли семеро колосків тоненьких й вітром висушених семеро колосків товстих і повних; прокинувся фараон, аж це був сон.
8. І сталось у ранці й стрівожився дух його; і пославши скликав усіх віщунів египетських тай усіх тамошніх мудреців; і розказав їм фараон свій сон тай не було нікого, щоб умів його витолкувати фараонові.
9. Тоді озвався дука винарський до фараона й каже: Мушу згадати сьогодні мою провину.
10. Фараон розгнівався на своїх рабів тай укинув нас у тюрму в домі архімагира, мене тай дука пекарського.
11. І бачили ми сон обидва одної ночі, я й він, кожний свій сон бачив.
12. А був там між нами молодик еврей, раб архімагира й розказали ми йому й витолкував нам. (наші сни, кожному чоловікові так, як був його сон розяснив).
13. Сталось же, як виложив нам, так і справдилось, мене же привернули на мій уряд, а того повісили.
14. Пославши же фараон прикликав Йосифа; і вивели його з твердині й остригли його, змінили його одежу й прийшов до фараона.
15. І каже фараон Йосифові: Бачив я сон і нема кому його витолкувати; я ж чув про тебе говорять, що ти почувши сни вмієш їх толкувати.
16. Відповідаючи же Йосиф фараонові каже: Без Бога не буде спасенної відповіди фараонові.
17. Розказав же фараон Йосифові кажучи: В мойому сні, здавалось, що стою на березі ріки.
18. Аж це, ніби з ріки вийшло семеро коров, гарних на вид і товстих тілом і паслося на березі.
19. І ось других семеро вийшло слідом за ними з ріки, такі нездалі і погані на вид та худі тілом, що я не бачив ще таких поганих по всій египетській землі.
20. І пожерли семеро коров поганих і худих сімох коров перших гарних і товстих.
21. І ввійшли в їх живіт і не було пізнати, що ввійшли до їхнього живота й вигляд їх був поганий як і перше; прокинувся я тай (знову) заснув.
22. І бачив знову в мойому сні й це неначе семеро колосків вийшло з одного стебла повних і гарних.
23. Другі ж семеро колосків тоненьких і висушених вітром виросли слідом за ними.
24. І пожерли семеро колосків сухих і спалених вітром сімох колосків гарних і повних; розказав я отже віщунам і не було кому мені те розяснити.
25. І каже Йосиф Фараонові: Сон Фараонів один є; що Бог хоче робити, показав Фараонові.
26. Семеро гарних коров — сім років є, а семеро гарних колосків — сім років є; сон Фараонів один є.
27. А семеро коров худих, що вийшло за ними сім років є, а семеро колосків сухих і спалених вітром сім років є; буде сім років голоду.
28. Оттака є думка, що її сказав я Фараонові: Що Бог хоче робити, він показав Фараонові.
29. Ось настане сім літ великого врожаю по всій египетській землі.
30. Прийде же й сім літ голодних за ними; і забудуть про надмір, що був по всім Єгипті й погубить землю голоднеча.
31. І не буде пізнати врожаю на землі від голоду, що буде опісля, буде бо дуже великий.
32. А повторився же сон Фараонові двічі тому, що направду буде те слово, що від Бога й поспішиться Бог його виконати.
33. Тож тепер гляди за чоловіком мудрим і проворним і постав його над египетською землею.
34. І нехай вчинить Фараон і поставить наставників по землі й нехай збирають пяту часть з усіх плодів египетської землі зі сімох років урожаю.
35. І нехай громадять усі харчі зі сім добрих літ, що настануть і нехай ссипують збіжжя під Фараоновою рукою; поживу нехай переховують по містах.
36. І буде пожива перехована (на запас) землі на сім років голодних, що мають бути в египетській землі, щоб не погибла земла в голоді.
37. Сподобалось же слово Фараонові й всім його дворянам.
38. І каже Фараон усім своїм дворянам: Чи зможемо знайти такого чоловіка, що мав би Божого духа в собі?
39. І каже Йосифові: Тому що Бог показав тобі все те, то нема чоловіка мудрішого й проворнішого над тебе.
40. Ти будеш над моїм домом і твоїх уст хай слухає ввесь мій народ; тільки престолом більший над тебе буду я.

ПОЯСНЕННЯ

1. Після двох літ як дука винарський вийшов на волю Фараон мав сон. Ріка про яку тут згадується називається Ніль. Цій ріці Єгипет завдячує свою плодовитість.

6. Горячі вітри, що віють з арабських пустинь, є дуже шкідливі для Єгипту, бо висушують збіжжя.

8. Фараон стрівожився, бо був переконаний, що сни є явищем надприродним, що вони мають особливе значіння, якого він не розумів і тому боявся лихих наслідків для себе.

Віщуни були то люди, що займались відгадуванням тайних і будучих річей при помочі обсервації зір та всяких забобонних практик. Вони часто стояли в лучности з темними силами другого світа.

Мудреці або фільософи займались дослідами природи й спекуляцією й в своїй бистроті часом потрапляли відгадувати будучі події. Такими мудрецями були звичайно египетські священики, що мали славу великих вчених, толкували старі письма писані гієрогліфами й віддавались деяким тайним наукам. Та як тут бачимо не завсіди тим людям удавалось відгадати сни.

Як видно з оповідання, то фараон мав не звичайний природний сон, а сон пророчий, даний Богом, якого витолкування було застережене Йосифові. Ціль цього сну була помогти Йосифові видістатись з тюрми та захоронити опісля Єгипет і вибраний нарід від голоду й довести до переселення Якова в Єгипет.

9. Мою провину — що я забув про Йосифа, котрий виложив мені добре сон. А може мав тут на думці провину зза якої був укинений до вязниці

14. Остригли — Йосиф запустив довге волосся й бороду на знак смутку й жалоби/ Египтяни не носили заросту й тому коли Йосиф мав явитись перед фараоном, то його прибрали відповідно до вимог етикети царського двора.

16. Спасення, що його тобі вредскажу, не я тобі предсказую, а Бог. Йосиф хотів сказати: не природним розумом, а просвічений Богом сни тобі викладаю. Тим Йосиф дав фараонові до пізнання, що ворожбицтво його священиків було звичайним обманом.

25. Сон Фараонів є один щодо значіння, а два щодо сонних явищ.

40. Твоїх уст. — твоїх приказів.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Всякі обряди й церемонії в церкві є безпотрібні. Це пізніша видумка священиків. Богові треба покланятися духом і правдою (Ів. 4. 23), а не рухами рук чи голови. Бог не потребує служення рук людських (Діян. 17:25).

ВІДПОВІДЬ: Дуже а дуже помиляється хто так говорить, бо його говорення є противне здоровому розумові й науці св. Письма. Здоровий розум каже нам: 1) що Господь Бог є найвища й наймудріша Істота, що заслугує на найвищу славу і честь.

2) що Г. Бог є нашим творцем, вседержителем, нашою остаточною ціллю, нашим володарем, а ми його слугами, що від нього в усьому залежимо й обовязані йому служити;

3) що Господь Бог є нашим найбільшим добродієм і батьком, що досі обсипав й безнастанно обсипує нас безчисленними добродійствами й тому він повинен від нас діставати вдяку, честь і любов.

Звідси слідує ясно, що людина не може відноситись до Бога байдужно, а обовязана Бога почитати, його любити й йому служити так як цього він від неї жадає. Цього вимагає природний лад і порядок і такий є природний закон для людини.

І тому в св. Письмі читаємо отсі заклики до людей: "Хваліте Бога нашого всі слуги його: що боїтеся Його, малі й великі" (Откр. 19:5). "Поклонітеся Господеві в дворі святім Його". (Пс. 95:9). "Заспівайте Господеві, благословіть імя Його, благословіть з дня на день спасення Його" (Пс. 95:2). "Воскликніть Богові вся земля, заспівайте й радуйтеся і грайте; грайте Господеві на гуслах і голосом псаломським." (Пс. 97: 4-5). "Входіть у двері Його з визнанням і в двори Його з піснями." (Пс. 99:5) і т. д.

Людина обовязана віддавати честь Богові не тільки тайно, в глибині свойого серця

й душі, але й своїм тілом та різними зовнішними знаками. Це випливає з таких доказів:

1) **Людина не лише душею, а також і тілом походить і зависить від Бога,** як свойого творця, вседержителя, своєї остаточної цілі й тому обовязана йому служити. **Не тільки душа, а весь чоловік зі своєї природи є слугою Бога. І проте має він Бога почитати також зовнішно.**

2) Людина не є чистим духом як ангели а є істотою зложеною з душі й тіла. Зачерез ту тісну злуку душі й тіла всяке живіше думання і глибші почування душі природно й остаточно впливають на тіло й проявляються на зверх у голосі, вирізі лиця, рухах і цілім поведенні й це є неначе доповненням і завершенням того, що діється в душі. Звідси то походить, що наше звичайне щоденне життя природно є переповненим так сказати б різними обрядами й церемоніями й їх ми не в силі оминути. Так приміром стискаємо нашому другові руку на знак нашої приязни до нього; поцілунком виявляємо нашу велику любов до дорогої нам особи; посилаємо дарунки нашим приятелям і знакомим в доказ нашої памяти й любови до них. Обходи, вінки, китиці, медалі, прапори, образи, статуї, різні церемонії при привітах, поклони, співи, музика, освітлення і т. д. все це є природні обяви нашої почести до даних осіб, для яких це все робимо. І воно є розумне та згідне з нашою природою й ніхто не скаже, що воно є безпотрібне в людському життю. Те саме ще в більшій мірі треба віднести до Бога. **Якщо ми маємо для Бога в серцю пошану, любов і вдячність, то природно, що все це повинно виявитись на зверх у різних зовнішних знаках, різних релігійних обрядах і церемоніях.**

3) Доки душа є в тілі вона в своїх духовних ділланнях є постійно під впливом змислів та зовнішного світу й тому **зовнішні знаки,** пр. релігійний спів, обряди **природно ділають на душу і викликають і скріпляють у ній відповідні релігійні думки та настрої.**

В религії є багато річей духовних і тяжких до розуміння. **Релігійні обряди своєю символікою унагляднюють людині духовні річи й улекшують їхне зрозуміння й відчуття.** І тому, що вплив обрядів і церемоній є такий великий на душу людини, вони є для релігійного життя людини корисні й потрібні.

Це стверджує віковічний й загальний звичай всіх народів. **Люди все й всюди віддаючи Богові честь послугувались різними обрядами й церемоніями.**

Отже обряди й церемонії є річ мудра й корисна. Так каже нам здоровий розум. Їх може відкидати тільки той, що плитко думає і не розуміє добре їх значіння та людської природи.

Св. Письмо не тільки, що не є проти обрядів, а сильно промовляє за ними. Читаємо там, **що в Старому Завіті згідно з Божою волею відбувались кадження, жертви й приноси.** Священики при богослуженнях уживали приписану одежу й посудини та виконували різні приписані церемонії. За помічю тих символів і знаків Г. Бог переносив уми й серця жидів на духовні речі Нового Завіту, в яких осередком є сам Господь Ісус Христос - Спаситель світу.

В християнстві людська природа, піднесена Божою ласкою не змінилась і тепер потребує знаків і церемоній, що підпадають під змисли, щоби могла достойно славити Бога.

І тому той самий **І. Христос,** що сказав, що потреба Богові покланятися духом і правдою **сам виповняв різні обряди.** І. Христос хрестився в воді (Мат. 3:16), клякав (Лука 22: 41), падав на землю в часі молитви (Мат. 26: 39), простягав, підносив, клав руки й благословив (Мат. 12:13; Марк. 3:5; Лука 24:50) підносив очі до неба як дякував небесному Отцеві (Марк. 6.41). вложив свої пальці в уха глухого й німого, як його уздоровляв і плюнувши діткнувся його язика й споглянув на небо зітхнув і сказав: отворися (Марк. 7:33-34), а уздоровляючи сліпородженого плюнув на землю й зробив болото зі слини й помазав болотом його очі й сказав йому вмитися в силоамській купілі (Ів. 8:7). Христос дунув на апостолів як давав їм власть відпускати гріхи (Ів. 20:22) і благословив їх як зносився на небо (Лук. 24:50). **Далі Христос установляючи св. Тайни убрав їх у деякі знаки й обряди й від них узалежнив їх вартість і благодатність.** І так до св. Євхаристії ужив пшеничного хліба й вина, до хрещення призначив воду й слова яких не вільно зміняти і т. д.

Апостоли також виповняли обряди й нам поручили те саме. Пр. помазували хорих оливою (Марк. 6:13), хрестили водою (Діян 11:41), клали руки при висвячуванні (І. Тим. 4:14) і виконували символічні рухи (Діян. 21:11) клякали на молитву (Єф. 3:14) і т. д. (Порівнай ще І. Тим. 2:8; Яків 5: 14).

Бога треба славити не тільки духом, але й тілом: "Прославляйте Бога в тілі вашому й в дусі вашому" (І. Кор. 6:20). Обряди є Богу вгодні (Мат. 5:24). Грішниця виповнила обряд і Ісус похвалив її за це (Лук. 7:36).

Обряди зовсім не противляться текстові св. Письма (Ів. 4:23) бо всі вони мають свій духовий зміст. Отже обряди є почитанням Бога в дусі (духовий змисл обрядів) **і правді, цебто згідно з розумом і зі св. Письмом.**

Якщо Христос осуджує щбсь у обрядах, то хіба лиш мертву й бездушну обрядовщину, чисту формалістику, виконування чисто зверхніх церемоній, без духа як це часто робили фарисеї, але ніколи не осуджує самих обрядів, головно коли їх виконувати з вірою й побожністю серця в тім намірі, щоб ними прославити Бога.

Слова: "Бог не потребує служення рук людських" треба розуміти не по сектанськи, наче б Бог гордив обрядами, а в тому значінні як їх розумів св. Павло, що ті слова говорив. Він сказав, що Бог перебуває всюди й що обряди не є так конечні до богослуження, що без них не можна б віддати Богові чести.

Богу можна віддати честь також і без зовніщих церемоній пр. молитвою в душі, як хтось знайдеться на пустині, або обставини не позволяють виконувати всіх обрядів, як це бувало в часах переслідувань.

Ісус Христос і апостоли самі установили головніші й важніші обряди, а впровадження всяких другорядних обрядів полишили св. Церкві, що відповідно до часу, місця й обставин, на основі власти отриманої від Бога, установляє різні обряди й церемонії, щоб зробити гарними й більш впливовими богослуження. І є це згідне з людською природою й духом Христової науки. Про обряди в католицькій Церкві так висказується тридетський собор: "Тому, що людська природа є така, що без зовнішних, побуджуючих її предметів тільки з трудом може знестися до розважання Божих річей, милостива мати наша Церква постановила, щоби деякі молитви були по тихо, а деякі голосно відмовлювані вчасі Служби Божої. Понадто ввела деякі церемонії, як благословення, кадження, свічки, одежі й багато інших того роду річей, які переняла в традиції від апостолів, щоби маєстат самої Жертви (Служби Божої) окружити більшим блеском і тими видимими релігійними й побожними знаками піднести уми вірних до розважання найвищих річей, що знаходяться в жертві Служби Божої." (Собор. Трид. засід. 21. 5).

Досвід показує, що обряди мають великий й корисний вплив на душу. Світло, спів, голос дзвонів, кадило, переносять нашу душу до таїнств віри. З обрядів і церковних дійств вичитуємо глибоке значіння правд віри й християнської моралі. Нераз входили ми до церкви розсіяні, студені, а обряди, що підпадають під змисли загріли наші серця до Божої слави. Св. Авустин каже: "Скільки то разів я плакав порушений співом псальмів мій Боже, коли лунав спів цілої церкви. Здавалося, що слова наповняли мої вуха, а правди прошибали мою душу. Тоді мене оживляли сердешні почування побожности, а сльози лялись з моїх очей і були моїм щастям."

Так, обряди й церемонії мають велике значіння в релігійному життті людини. Вони випливають з людської природи. є Богу милі, а людині потрібні. Деякі сектанти, що викинули обряди тим зробили великий блуд. І воно показується, що там, де щезли обряди, поволі щезає й побожність і віра.

Життя богате в християнські чесноти є справжньою службою Богові, а обряди й церемонії є вимовним виразом нашої служби Богові й її підтримують, скріплюють та розвивають. Під зовнішною ослоною обрядів криється багатий зміст віри й моральности.

Хто не знає, що криє в собі зверхня лушпина горіха, цей не держить його, а кидає в кут; так і людина, як довго не знає значіння церковних обрядів і церемоній не цінить їх, ними погорджує, а навіть їх висміває.

Старaймось проте зрозуміти глибоке значіння обрядів і церемоній у нашій релігії, причиняймось до краси й блеску обрядів у нашій церкві, а з того буде велика слава Богові, й велика користь для нашої душі.

У ФРАНЦІЇ ДОЗВОЛЕНО НА РЕЛІГІЙНІ ШКОЛИ

У Франції прийшло до великої зміни в шкільництві. Від 1904 року існував там закон, що був проти релігійних шкіл. Закон був вислідом довголітньої боротьби, якої вислідом був розділ держави від церкви, а також розвязання многих монаших орденів. Держава перебрала тоді шкільництво в свої руки. Школа мала бути щодо релігії невтральною. Та з бігом часу наука в школах прибрала цілком атеістичний характер. По світовій війні в 1918 р. зачали толерувати школи ведені релігійними згромадженнями, але правно вони були незаконними. Тепер це змінено.

ЩО СКАЗАВ ЛІКАР ПРО РЕЛІГІЮ?

Др. Дейфо, славний лікар пятернят на запит, що він думає про релігійне виховання дітей, написав такі важні слова: "В наших часах мабуть много є таких родичів, що живуть без релігії. Більшість з них вчилася релігії, як ще були дітьми. Однак потім ізза свого способу життя відійшли від религії. Вони стали сумніватись про вартість релігії. Однак, коли мають діти, тоді застановляються,чи посилати їх до церкви й на катехизм. Деякі питають мене о раду. Хочу на цім місці заявити, що **для мене Бог є особовим Богом, Найвищим Єством, котре ми всі мусимо признати. Думаю, що тяжко буде найти провінціонального лікаря, що не вірить у Бога. Я знаю, бо я бачив замного чудес в моїй праці, щоби я міг Його перечити.**

Много, дуже много разів я бачив крізи в життю моїх хорих, коли я сам опустив руки з огляду на останні межі знання і я молився. Много, дуже много разів я стратив усю надію на життя моїх хорих і кликав священика або проповідника, бо я знав, що й зробив усе можливе, як тільки годен був зробити. Вислід часто виявив мені силу Вищого Єства.

Отже, коли батько або матір пишуть до мене й питають ради, що я думаю про релігійне виховання дитини, я не ховаю слів, коли я їм відписую стверджуючи потребу релігії."

Поправді, велемудрі слова не роблять іще святим ані праведним; але чесне життя ділає милим Богу.

(Тома Кемпійський)

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Смерть матері в дитинних літах св. Терені відбилась глибоко на її ніжній душі й вона від того часу стала дуже вражливою.

ДУШЕВНІ ЗМІНИ В СВ. ТЕРЕНІ.

Через надмірну вражливість, що про неї ми згадали, Тереня плакала за найменшу річ, коли ж її потішили в її горю, вона плакала тому, що плакала перед хвиленю. Вона сама признає, що цей стан, то був стан великої слабости. Вона називає "своїм наверненням" ту наглу переміну, що осталася в неї в різдвяну ніч 1886. р."

Ці назви треба вважати за вислід покори Терені, бо як свідчить нам Селінка, навіть у тім тяжкім часі чеснота Терені не зазнала ніяких ослаблень, ані збочень.

Ця така заострена вражливість дитини, як знаємо, зачалася від смерти мами. Правда, що тепленьке повітря в родиннім "гайку" щасливо злагіднювало ці минущі смутки. Кожне родинне свято поновляло для Терені нагоду до розквіту радости. Вона однак дійшла уже була до віку, коли то виховання, що його дістала вона в родиннім кружочку, мусіло бути доповнене більше методичним і ширшою наукою. Леоня якраз тепер мала покинути школу СС. Венедиктинок у Лізіє, де її записано було разом із Селінкою. Батько вдоволений тим вихованням, що його дістала Леоня, постановив тепер на місце її посилати там Тереню. Отак то дві сестрички знову були разом як учениці.

В ШКОЛІ СЕСТЕР ВЕНЕДИКТИНОК

Від родини вони не відлучувалися, хіба тільки позірно. Вони були, як то говорять, пів-інститутками, цебто лише день проводили в монастирі, на ніч вертали домів. Всетаки вступлення Терені до цього монашого дому, що гідний всякої пошани, означив для неї рівночасно погіршення цієї довгої і прикрої проби-досвіду, що зачався 1877 р.

Монастир Венедиктинок у Лізіє є на передмістю, досить далеко від "гайочку". Він був заложений 1011 р. Спочатку як і інші монастирі того Чину довгі часи віддавався контемпляції. Від 17. віку однак він зачав виховувати в себе дівчат з околиці й помістив у своїх мурах пансіон. Часи революції перервали його працю. Однак після бурі він наново зачав її та розвинувся гарно в 19 віці. Та не довго тривав його розквіт. Конкуренція інших виховних домів зменшила скоро його значіння.

В жовтні 1881, р. (з початком шкільного року), коли то Тереня перший раз появилася там, було там коло 60 учениць, що походили з міщанських родин з Лізіє та з ліпших родин околиці. Наука була тут основна, навіть знаменита. Виховання простеньке, справді релігійне й матірне. Всетаки не могли вчительки зовсім усунути всякі тертя між дівчатами, що походили з родин сільських і дітьми з міста. Нераз було отже досить неприємности. Однак остаточно дух був там добрий, побожність у пошані, звичайний спокій і радість без замішання.

Знаємо вже, як дуже вражлива була Тереня на красу природи та як радісним усміхом чарівної краси природи привитав її "гайочок" у Лізіє при її приході. Та при вході до монастирської школи не було нічого подібного. Високі сірі мури, сумні салі, каплиця вигідна, але проста, широкий город, але без овиду, це було місце, де мала перебувати тепер дитина вісім і пів річна, залюблена в сонцю і квітах, опянена свіжим повітрям, вирощена майже безперервною ніжною родинною любовю. На щастя усміх учительок від самого її приходу розвеселював для неї цей сумний дім. Та ще більше щастя було в тім, що Тереня могла кожного вечора вернути до свойого рідного гайку.

Її обі сестріниці, Марія та Іванна Ґерін, так само ходили до школи в монастирі сестер. Умовилися отже вони так, що рано Селінка й Тереня прийдуть за ними до аптики, відтак усі підуть до школи у супроводі одної служниці пана Ґерін.

Ця служниця, що опісля стала монахинею венедиктинкою й складала свої зізнання при беатифікаційнім процесі Терені під іменем Йозефіни від Хреста, любила відтак після тридцятьох літ згадувати на свої відносини до святої дитини. Вона оповідала: "Коли дитина була лише сама зо мною, при дорозі чи дома, завсіди була дуже люба й повна довіря та радо повіряла мені свої маленькі тайни. Ці довірочні розмови, зовсім природно, були заєдно про річі побожні. Вона була на свій вік виїмково розумна й второпна. Пригадую навіть собі подрібно, як то перед своїм першим св. Причастям, як чула вона, що робітники проклинають, поясняла мені, щоб їх виправдати, що не треба їх осуджувати, бо ці люди дістали багато менше ласк як ми та що вони більше нещасливі як злі."

Через таку наглядну дозрілість дитини, монахині не вагалися відразу примістити свою нову ученицю в клясі, що складалася з дівчат далеко старших як вона. Деякі з них мали вже чотирнадцять літ. Поступи дитини вповні й скоро оправдали їхній осуд.

Хоч деякі учениці дорівнювали її, а навіть перевищали в рахунках і писанні (ортоґрафії), всетаки її пощастило вкоротці попри велику різницю віку дістатися між перших. Особливо любила вона історію біблійну та історію Церкви. Катехизм вона розуміла з надзвичайною леґкістю. Однак дослівне вивчення тексту коштувало її спочатку багато труду.

Підчас науки релігії її ніколи не забракло відповіди. Відповідала з досконалою точністю й докладністю на всі питання о. Домін, духовника їхньої школи. Її знання було таке певне, навіть коли ходило про трудні питання, що добрий священик назвав її "своїм маленьким доктором." Здавалося, що вона обдарена справді надзвичайним світлом, особливо ж коли приходило питання про небо й річі другого життя.

Всетаки, хоч дуже рідко, однак траплялося так, що Тереня навіть і з науки релігії діставала ноти слабші як звичайно. Тоді мала дитина була непотішна, бо вона не могла перенести тієї думки, що ввечері батенько буде мати менше радости, коли дізнається про її ноти.

СВ. ТЕРЕНЯ ДІЗНАЄ ПРИКРОСТЕЙ ВІД СВОЇХ ТОВАРИШОК

Та було ще щось, що спричиняло для Терені багато прикростей. Як у кожнім домі, де виховується молодь, так і тут були діти, що вже з природи своєї неспокійні. Вони користають і з навіть хвилевої неприсутности нагляду над собою й тоді то по довгих коритарях або на сходах позволяють собі на всякі заборонені забави. Тереня, що завсіди дуже була противна для всього, що могло засмутити доброго Бога, не розуміла того, гляділа на це замішана. Її мовчання, що рівночасно було осудженням для таких забав, а його майже завсіди тамті спостерегли, було першою обороною й карою для маленьких провин некарности.

Однак у тім дитиннім віці ніхто не приймає радо осуду від своєї товаришки, хоч він був би лише німий. Ще менше погодиться тоді з тим, що якась дитина молодша багато роками мала б бути більше розумна. Це все дали відчути новій прихожій дитині. Тереня оповідає нам сама: "Одна чотирнадцятьлітна учениця, мало обдарована здібністю, вміла попри те панувати над другими ученицями. Бачучи, що я така молода майже завсіди перша в задачах, що мене так люблять усі монахині, стала мені завидувати. Тисячами способів я мусіла оплачувати її свої маленькі успіхи. Зо своєю боязливістю і ніжною натурою я не вміла себе боронити й удоволялася лиш тим, що плакала нічого не кажучи." (Історія, розділ 3). Справді слабенька це оборона, особливо ж проти того звичаю дітей зібраних у громадку, що вони застрашують разом того суперника, що дразнить їх своєю висшістю.

Ще й з іншої сторони нападали на Тереню й ранили її деякі товаришки. Вона не мала приємностей в крикливих забавах та в надмірних виливах радости своїх товаришок підчас перерв. І це їх разило. Для Терені найбільша радість була зривати платочки рожі й сипати під ноги статуї Пресв. Діви, або розкладати вязаночки квітів на маленькім престолику, де вона молилася. Зате ж була невправлена в киданні мячем, або при крокеті. Тоді то неодна лінива, або тупа учениця мстилася на Терені за її поступи в школі, радіючи своєю глупою зправою в тих забавах, якими вони гралися. — Вкінці ще одна річ спричинювала багато підозрінь несправедливих, а для дитини дуже болючих.

Хворіючи часто, вона мусіла лишатися неодного шкільного дня в дома. Всетаки старалася всіми силами, щоб не опустити ніодної задачі. Тоді деякі товаришки зачали її підозрівати, що вона навмисне остає дома, щоб так легше могла вигідно вивчити завдані предмети на попис.

Це все спричинювало взаїмну вимушеність, яка часто змушувала Тереню, щоб вона проводила свої забави поза веселою та живою громадкою. Сиділа вона сама зо своїм катехізмом та старалася затямити собі завдане, або бавилася з кількома тихенькими дітьми, що її ліпше розуміли як другі та чулися притягнені до неї її солодкими чеснотами.

Одна з них, що пізніше стала монахинею венедиктинкою, говорить нам, чим звичайно займалася тоді маленька безмовниця навіть на два кроки від крикливих і рухливих громадок дітей. "Коли я була предсідницею побожного товариства між ученицями, говорить С. Марія від св. Рожанця, Тереня прийшла мене просити ради в часі забави, як це був у нас звичай. Вона мала коло десять літ і я дуже здивувалася над її питанням. Вона бо справді запитала мене, як то робиться розважання. Пригадую собі, що тоді також вона звірилася мені, як то вона молиться в часі вільних днів. Вона ховалася за заслони свойого ліжечка, щоб так бути більше зібрана, "і там, казала вона, я думаю". Це слово досить ясно вказує нам стан, до якого дійшла Тереня в своїх відносинах до Бога та як мало вона потребувала тоді тих приписів, що їх подається початкуючим у духовнім житті."

Вона зовсім не відчувала більше потреби за книжками, де вже наперед списані є молитви на Службу Божу та на інші нагоди. Її вчительки завважали, що вона зовсім не слідувала за молитвами, виписані в молитвенику на час Служби Божої. Деколи словом, або поглядом вони пригадували її на припис молитися з книжечки. І треба було признати, що за маленьку вже хвилинку її погляд підносився вгору, але не щоб блукати безцільно, лише щоб неначе оглядати якусь небесну зяву. Вона молилася "без шуму слів."

(Далі буде).

БОЖА НАУКА

ВІЗД ІСУСА ХРИСТА ДО ЄРУСАЛИМУ

(Про церковні заповіди)

Надходили свята Пасхи, на які сходилося до Єрусалиму богато народу з цілого краю. Нарід сподівався, що Ісус Христос також прийде на свята. А жидівська старшина постановила при тій нагоді спіймати Його. І дійсно Ісус Христос шість днів перед святами вибрався до Єрусалиму. По дорозі сказав до Апостолів: "Ось ідемо до Єрусалиму й Син Чоловічий буде виданий первосвященикам і засудять Його на смерть і видадуть Його поганам на поругання і биття і розпяття, а в третій день воскресне." Коли ж Ісус приблизився і споглянув на місто, заплакав над ним і сказав: "О, Єрусалиме, коли б ти знав, що тобі є на спасення, та тепер це закрите перед тобою. Бо прийдуть дні, коли вороги обступлять тебе й не полишуть камени на камені в тобі за те, що ти не зрозумів часу змилування над тобою."

Перед самим Єрусалимом сказав Христос привести собі осла, на котрому ще ніхто не сидів. І зібралося дуже много народу, що витав Ісуса Христа, як царя. Одні стелили свої одежі, інші різали галуззя з дерев і кидали по дорозі перед Христом. А всі кликали: "Осанна Синові Давидовому. Благословен, що йде в імя Господнє." Ісус Христос увійшов до храму й вигнав всіх, що там продавали та купували, кажучи до них: "Написано у святім Письмі: Мій дім буде зватися домом молитви, а ви робите його вертепом розбійників." Тоді приступилй до Нього в храмі сліпі й криві й уздоровив їх. А діти кликали: "Осанна Синові Давидовому."

(Память візду Ісуса Христа до Єрусалиму святкуємо в квітну неділю. Слово "осанна" значить: "спаси нас".)

* * *

Чому жиди сходилися до Єрусалиму на свято Пасхи?

Жиди сходилися до Єрусалиму на свято Пасхи, щоби сповнити старозавітні заповіди Мойсеєвого закону. Пасха була найбільшим святом у Старім Завіті, а в Єрусалимі находилася одинока жидівська святиня.

Котрі є головні церковні заповіди в Новому Завіті?

Головні церковні заповіди в Новому Завіті є отсі сім:

1) Приказані свята святкувати.

2) В неділі і свята взяти участь у цілій Службі Божій.

3) Приказані пости постити.

4) Кожного року бодай раз, а саме коло Великодня, сповідатися і причащатися.

5) Весілля і забави в заборонені часи не справляти.

6) Заборонених часописів і книжок не читати.

7) Платити призначений податок на утримання церкви.

Які маємо свята?

Свята маємо: а) Господські — в честь Господа Бога; б) Богородичні — в честь Пречистої Діви Марії; в) свята Святих — в честь Святих.

Коли в неділю й свята можна опустити Службу Божу?

В неділю й свята можна опустити Службу Божу тільки тоді, коли є поважна перешкода, як недуга, велика віддаль від церкви, недостача одежі й таке інше.

Які маємо пости?

Пости маємо:

1) одноденні: пятниця кожного тижня, крім загальниць, Усікновення, Воздвиження хреста Господнього, навечеря перед Різдвом і перед Богоявленням;

2) многоденні: Великий піст перед Великоднем, передріздвяний піст (Різдвянка або Пилипівка), піст перед святом святих Апостолів Петра і Павла (Петрівка), піст перед Успениям Пречистої Діви Марії (Маковіївка або Спасівка).

Що це є загальниця?

Загальниця це такий тиждень, в якому усі дні нема посту. Є чотири загальниці:

1) від Христового Різдва до навечеря Богоявлення,

2) тиждень від неділі митаря й фарисея до неділі блудного сина,

3) тиждень по Зелених Святах.

Що це є заборонені часи?

Заборонені часи це такі, в котрих не вільно відбувати весіль та гучних забав.

Такі часи є: 1) всі пости;

2) час від Різдва до Богоявлення;

3) тиждень від Великодня до Томиної неділі.

Котрі книжки є заборонені?

Заборонені є ті книжки й часописи, в яких пишеться проти католицької віри й добрих обичаїв.

Поучення. Сльози Ісуса Христа над Єрусалимом є виявом Його великої любови до свого краю і народу. Тут І. Христос дає нам взір, що треба любити свій нарід і край. Любім отже свій нарід, з якого ми вийшли й край у якому живемо! Любім свою рідну мову! Ту мову, котрою наша мати навчала нас говорити перші слова молитви, в котрій співаємо пісні на Божу честь

Молімся часто за наш рідний край і нарід!

Вісти з Дієцезії

— На празник Успення Матері Божої, 28. VIII. Преосв. Василій Ладика відвідали церкву Воздвиження Чесного Хреста в Елма (Янові), Ман., і уділили нижчих свячень питомцям. Н. Кушнірикові, А. Хоружому та Я. Головатому. Опісля відправили архієрейську Службу Божу та виголосили проповідь

— В неділю, 1-го вересня на Службі Божій висвятили питомця Николая Кушнірика на діякона в церкві св. Николая в Вінніпеґу.

—Від 2-6 вересня 30 греко-католицьких священиків з Манітоби, Саскачевану й Форт Виллям, Онт. відбули духовні вправи в реколекційнім домі ОО. Трапістів в Ст. Норберт, Ман. під проводом Впр. о. Шишковича ЗНІ. Присутними була там і Преосв. Василій що мали осібні конференції, а на закінчення Архієрейську Службу Божу, на якій всі отці приняли св. Причастя.

Також товариство священиків мало свої річні збори.

— Єпископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. Константинові Жарському парохію св. Духа в Сидні, Н. С. О. Жарський досі обслугував дистрикт Ольга, Ман.

Ввесь час Преосвященний Владика невтомно працюють відбуваючи безупинні візитації, на яких живим словом укріплюють нарід у вірі та запалюють до ревного християнського життя.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Шикаґо, Ілл. В ночі 30-го серпня 1940 р. упокоївся в Бозі брат Венедикт, Василь Мазур, ЧСВВ. Похорон відбувся 2-го жовтня. В. Й. П.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Вечірок. Вже 25 літ минуло щасливого подружого життя для панства Івана й Анни Приступів. Були вони довголітними й щирими парохіянами в Веґревил заки ще перенеслись до Едмонтону. Щоб вшанувати їхній срібний ювілей парохіяни з Веґревил зробили в їх домі милу несподіванку. Приїхали на цю хвилю також гості з Моркемб, Плейн Лейк та Едмонтону. Щирі желання від усієї рідні, приятелів і знакомих зложила пані докторова Катерина Якиміщак бажаючи ювілятам прожити ще много щасливих літ і вручила їм гарний дарунок. При цій нагоді присутні зложили свою жертву на католицьку пресу: Українські Вісти й Світло в сумі $2.25.

Ювілянти є передплатниками й читачами "Світла" від самого його початку тож і видавництво "Світла" своїм щирим приятелям складає свої гарячі побажання доброго здоровля, щастя і поводження та Божого благословення в їхньому дальшому життті на многі літа!

— РОЙКРАФТ, АЛТА. 31-го серпня п. Іван Равлик по всяточному вшанував 35-літний день уродин своєї дружини Галі. В його домі о. М. Сіянчук ЧСВВ відправив Службу Божу за здоровля ювілятки, що приступила до св. Тайн. Вечером відбувся примірний вечерок у якому взяли участь родина й сусіди. В часі вечірка о. Сіянчук пожелав ювілятці щасливих літ у спільному життті зі своїм мужем та щоб діждалась потіхи зі своїх 5 діточок. На заклик п. В. Вернюка зібрано на Світло й Українські Вісти $2.20.

— ЕДМОНТОН, АЛТА Дня 2-го вересня члени й членки Марійського Товариства уряди ли пращальний вечерок для свойого духовного провідника о. Т. Добка, ЧСВВ, що відїхав до Венкувер, на пароха в тамошній греко-католицькій парохії св. Стефана.

ХАОС МІЖ ПРАВОСЛАВНИМИ В АМЕРИЦІ

(Докінчення)

у многих цю крихітку вірування, яка ще в них осталась. Не диво, отже, що вони не всилі розвинути належно своєї праці та похвалитися якиминебудь успіхами.

Самі православні громади рівнож не стоять на твердому грунті, бо через часті зміни духовного проводу в цих громадах, через всякі непорозуміння з цим проводом, українські православні громади стають слабими та хиткими. Їхнє членство часто відпадає від українських громад та шукає душевного задоволення в якихсь чужих православних громадах. Дуже часто можна почути, що в даній місцевості існувала українська православна громада, а тепер вже її там немає.

Але що найважніше це те, що українська православна церква в Злучених Державах поділена, бо має аж дві дієцезії, які завзято ненавидять себе та намагаються себе взаїмно знищити ."

Про православних епископів обох згаданих церков один православний українець пише в Українській Зорі з дня 1. VIII. таке: "Ми достовірно знаємо, що обидва православні епископи ще й досі ні разу не зійшлися в двох і навіть особисто не знайомі. Один каже, що я старший; чи там старійший, а другий каже: я правніший. Гординя, проти якої боровся Христос і бореться Церква, панує в серцях епископів і вони скорше зійдуться з рабіном на розмови, щоб обговорити спільно справи української церкви, ніж самі між собою."

В наведених словах є намальований чорний образ упадку української православної Церкви в Америці. Нема в тій церкві авторитету, карности ні любови. Хоч православні українці люблять хвалитись, що їх церква є заборолом українства, то дійсність показує, що воно є інакше; православя є руйнуючим чинником у життї українського народу.

Світські люди, що глядять на цей хаос й хотіли би бачити православну церкву в кращому стані піддають думку, щоб скликати собор з духовних і світських людей, щоб він зарадив лихові. Одначе їхня рада нічого не поможе. Ніякі собори православної церкви вилічити не можуть, бо хороба православної церкви є якраз у тім, що вона відірвана від життедайного пня католицької Церкви. І доки в тім стані вона буде перебувати, буде завсіди всохлою й зігнилою віткою. Тому для право-

славних є тільки один лік: покинути сліпих вождів й вернути до католицької Церкви. Тоді знову в них оживе правдиве релігійне життя і буде лад й корисна праця для загального добра українського народу.

Та щоб на такий крок могли рішитись наші збаламучені брати, треба просити для них Божої ласки тай з любовю вказувати їм правий шлях католицької віри й Церкви.

І це може, а навіть повинен робити кожний українець-католик. Тим зробить **велике** християнське й українське діло.

ПРИГАДКИ

21. IX. — Різдво Пресв. Богородиці. Всеночне. Всьо празника. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Божій Ап. зач. 240. Єв. Луки зач. 54.

22. IX. — Неділя 14 по Сош. Попразн. Різдва М. Б. і Неділя перед Воздвиженням. Глас 5. Єв. утр. 3. На Сл. Бож. всьо воскресне і різдва М Б Ап і Евангеліе нед. перед Воздв (Ап. зач. 215. Єв. Івана зач 9 і 10). Рядової неділі під зачало Ап. нед. зач. 170. Єв. Мат. зач. 89).

27. IX. — Воздвиження Чесного Хреста. Ризи фіолетні. Всеночне. На утр. Єв. Ів. зач 42. По Славосл. вел. поклонення Хресту. На Сл. Бож. замість Трисвятого "Кресту твоему". Ап. зач. 125. Єв. Івана зач. 60. Нині заховуемо піст.

29. IX. Неділя 15 по Сош. і по Воздвиженню. Глас. 6. Єв утр. 4. На. Сл. Бож. два перші антиф. Воздвиж. 3-ий з припів. Воздв. Тропар: воскр і Воздв Слава конд. воскр. І нині Воздвиж. Апост. зач. 203. Єв. Марка зач 37. тільки нед. по Воздвиж. Задостойник: Воздвиж.

Відміни місяця: Повня 16. IX. Остання кватира 24. IX.

Коли й де будуть відправи?

ВЕРЕСЕНЬ

21. Різдво Пр. Богородиці —
Лішор (храм)
Краків
Іннісфрі Р.М.Б. (храм)
Чипмен (храм)
Енгел Лейк (празник)
22. Неділя 14 по Сош.
Делф
Івасюки
Тофілд
Вегревил
Дервент ц. Вознесення
Моркемб
27. Воздвиження Ч. Хреста.
Скаро (храм)
Гиліярд
Іннісфрі Возд. Чес. Хреста (храм)
Мирнам
29. Неділя 15 по Сош.
Дервент, ц. св. Юра.
Нортерн Веллей.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

21. Різдво Матери Божої
Федора
Просперіті
Ледук
22. Неділя 14 по Сош. —
Вох
Бойл
Калмер
27. Воздвиження Ч. Хреста.—
Егремонт (храм)
Гей Лейк (храм)
Коперник
29. Неділя 15 по Сош., СВЯТОГО ЙОСАФАТА. —
ЕДМОНТОН, ПРАЗНИК.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21 Різдво Пресв. Богородиці
Стрий (храм)
Редвотер (храм)
22. Неділя 14 по Сош.
Спеден
Редвей
27. Воздвиження Ч. Хреста —
Давнінг (празник)
29. Неділя 15 по Сош.
Смокі Лейк св. Онуфрія
Глендон

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21 Різдво Пресв. Богородиці
Транскона Садлов (празник)
22. Неділя 14 по Сош.
Транскона
Правда (Бюті Парк Школа)
27. Воздвиження Ч. Хреста —
Талберт, Гадашвил
29. Неділя 15 по Сош.
Кенора, Бровкенгид

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Американський сенат** більшістю голосів ухвалив закон про примусову військову службу в часі миру. На основі цього закону наступить у короткому часі бранка до війська. До війська будуть брати в першу чергу нежонатих людей і таких, що не мають на одержанні родини. Від військової служби будуть увільнені всі священики й студенти духовних наук.

Водночас з ухваленням закону про примусову службу сенат ухвалив закон, що дає урядові право підчинити під державну контролю капітал, цебто фабрики та всякі інші економічні й фінансові підприємства, коли б ті не хотіли співпрацювати з урядом національного зброєння.

— **Литовська** Советська Република рішила перенести свою столицю з міста Кавнас до Вильна ще перед днем 1. травня наступного року.

— **Андрій Вишинський** б. ґенеральний прокуратор у судових процесах зістав комісарем заграничних справ Советів

— **Три лідери, бувші** премієри старої Франції Едвард Даляціє, Пол. Рейно й начальний вожд аліянтських армій ген. Гамелен арештовані урядом Петена.

Найвищий суд Франції веде слідство над провідниками передвоєнної Франції за неприготування Франції до війни й виповідження війни й залежно від висліду слідства будуть зроблені обвинувачення та відбудеться суд.

— **Америка** продала Великій Британії 50 перестарілих нищителів за відступлення на 99 років Америці воєнних баз у Бермуді. Багамах, Джамайці, Санта Лучії, Трінідаді й Новій Фундляндії. Ці бази є для Америки величезної ваги для оборони західньої півкулі.

— **В Канаді** проголошено другу воєнну позичку на суму триста мільйонів долярів.

— **Між Англією й Німеччиною** ведеться страшна війна в повітрі. Німці вдень і в ночі бомбардують з літаків Англію й її столицю Лондон. У відплату за те англійці часто налітають на Німеччину й бомбардуванням спричиняють великі шкоди. Між бомбардованими містами є й столиця Німеччини Берлін. Також англійські воздушні сили успішно бомбардують у своїх налетах італійські фабричні міста в північній Італії.

— **Німеччина** й Італія на конференції у Відні примусила Румунію віддати половину Трансильванії Мадярщині. Мадяри вже заняли віддану їм територію. По втраті Басарабії, північної Буковини, південної Добруджі й північної Трансильванії, Румунія, що мала 113,884 квадратових миль території і 19,535,398 населення тепер матиме тільки 60.000 квадратових миль та 10,000,000 населення. Значить вона втратила майже половину своїх земель та населення. Нові границі Румунії загарантувала Німеччина й Італія.

— **В Румунії** настала велика зміна. Ґен. Іон Антонеску став премієром і диктатором Румунії. На домагання Антонеску король Карло зрікся престола й разом із своєю наложницею Маглою виїхав до Португалії. Престол обняв його син Михайло, що має тепер 18 років. До краю повернула його мати Олена. Новий уряд видав острі протижидівські закони й запроваджує лад на взір націстів. Його підтримує фашистівська Залізна Гвардія. Румунія тепер тримається Італії й Німеччини.

— **Фінський** президент Каліо помер у Гельсінках.

— **Прийшла вістка** з Галичини, що там в селі Розділлі помер 26-го червня ц. р. відомий український історик Іван Кревецький. Подробиці невідомі.

— **Франція** переживає тепер важку скруту. Вона мусить утримувати 5 мільйонів бездомних і ще до того платити півтретя мільйона денно на удержання німецької окупаційної влади. Фабрики стоять; бо не мають вугля, олію, ґазоліни й сирих матеріялів. Засоби поживи вичерпуються, безробіття росте.

— **Маршал Петен** вислав до Америки нового посла від Франції, Гоя.

— **Сума** всіх призначених витрат на оборону Америки вже тепер досягає 15 біліонів долярів.

— **З Вашінґтону** подають, що Америка дасть Канаді перестарілі повзи й іншу зброю.

— ГУМОР —

"Пацієнт: Що буде належатися за вирвання зуба?"
Дентист: "Два доляри."
Пацієнт: "Що? Два доляри за три секунди праці?"
Дентист: "Як хочете, то я буду тягнути ваш зуб довго."

Василько: "Мамо, миш впала в посуду з молоком."
Мати: "А ти її витягнув?"
Василько: "Ні, я боявся. Я кинув у молоко кітку, щоб зловила миш.

ДР. МИХАЙЛО ВАРШАВСЬКИЙ
Дентист

Урядує в Мондері від год. 9 рано - - 6 пополудні.

В Ендро, кожного четверга від год. 10 рано — 6 год. пополудні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на вечірку в Ройкрафт, Алта. з нагоди 35-ліття уродин пані Галі Равликової $1.10

Збірка на вечірку в домі панства Івана й Анни Приступів у Едмонтоні з нагоди срібного ювілею їхнього подружого життя ... .:. 1.00

"Світло"

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном просимо писати по наш катальог і розвідатись про наші ціни.

Гросс-Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (58) 19. Мондер, Алберта, 1-го Жовтня 1940. Mundare, Alta. October 1st. 1940. Vol. III. No. (58) 19.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **В суботу, 19 жовтня,** год. 1.30-2 пополудні, східний час, Папа Пій XII. буде говорити з Ватикану через радіо до народів Північної Америки з приводу місійної неділі. В часі цієї радіопередачі зложить подяку св. Отцеві за батьківське слово Ф. Й. Спелман, архієпископ Ню Йорку. Співатиме також хор римської Колеґії для Поширення віри. Цю радіопромову Папи передаватиме Нешонал Бродкестінг Ко. й Колумбія Бродкестінг Систем.

— **Католицький** щоденник "Ля Круа", що передше виходив у Парижі, тепер по замиренні з німцями, виходить далі в незайнятій області Франції в Лімож. З персоналу видавництва ніхто не згинув у війні, один був ранений, трьох попало в полон, а двох ще не вернуло з війська. Головний видавець о. Мерклен відправив благодарственну Службу Божу за Божу опіку в часі війни, а весь персонал відновив свою посвяту служити всеціло справам Церкви.

— **Паломництва** до Матери Божої в чудотворній місцевості в Люрді, перервані воєнною завирухою, почали знову постійно відбуватися.

— **Зі смертю** еспанського кардинала Ізидора Ґома и Томас, число кардиналів у тепершну пору зменшилось до 55 (Повне число священної колеґії кардиналів є 70 осіб). Від 13 грудня 1937 р. не було назначення нових кардиналів. В Римі й Ватикані є тепер 24 кардиналів, всі італійці з виїмком кардинала Евгена Тіссерана, секретаря Конґреґації для Східньої Церкви, що є французом і кардинала А. Глонда, поляка, що знайшов свій притулок у Римі по розвалі Польщі. З прочих 31 кардиналів 7 є італійцями, 5 французами, 4 німцями, 2 еспанцями, 2 американцями, 1 бельґієць, 1 чех, 1 англієць, 1 ірляндець, 1 бразилієць, 1 мадяр, 1 портуґалець, 1 канадієць, 1 арґентинець, 1 сирієць, 1 поляк Всього є кардиналами 31 італійців, а 24 інших народностей.

— **3-го вересня** 1940 р. православні Церкви Сходу рішили в Дамаску, столиці Сирії, залишити старий юліянський календар і святкувати по новому стилю.

Навіть вони, а ми?...

З ПОЛІТИКИ

ЧЕРВОНИЙ ОПИР ЖДЕ ТЕРПЕЛИВО НА ЖИР

— **Минає сто літ** від основання в Монтреалі т. зв. Великого Семинаря, що його ведуть ОО Сульпіціяни. За весь той час 7,529 питомців стало священиками, 77 епископами і 6 апост вікаріями у місійних краях. Тепер учать там 32 професорів і учаться 300 питомців.

В цьому семинарі студіював св. богословя теперішний наш владика Преосв. Василій Ладика.

— **Англійський** кардинал Артур Гінслей поблагословив велику скількість хрестиків і їх тисячами полеві духовники роздають жовнірам.

— **В Едмонтоні** відбувся 25-26 IX. латинський дієцезальний Евхаристійний Конгрес. В архієрейській Службі Божій, що її відправив архієпископ Мекдоналд узяло участь 4,500 осіб.

ЗАГАЛЬНИЙ ОГЛЯД КАТЕХІЗАЦІЇ И РІДНОЇ ШКОЛИ В В ОКОЛИЦЯХ МОНДЕРСЬКОГО ОКРУГА.

Дуже це важна й потрібна річ для релігійно-народнього виховання українських дітей щоб їх від малечку добре навчити правд св. віри, приготовити до св. Тайн і навчити рідної мови та письма. І тому користаючи з літних вакацій переведено цього року по всіх кольоніях мондерського округа катехізацію й науку рідної мови, співу й писання. Науку подавано в 63 місцевостях. Діти вчились по церквах, школах, по галях і хатах. Час науки був різний: по одному, два й три тижні. Вчили Отці й браття Василіяни, Сестри Служебниці, світські учительки й катехистки. В тих вакаційних курсах взяло участь 1947 дітей. По скінченій науці діти взяли участь у катехізмових контестах по кольоніях і в Діточому Конґресі в Мондері 4-го серпня, та приступили до св. Тайн. Перше св. Причастя приняло 434 дітей. Науку катехізму й рідного слова полишила глибокі й милі враження в діточих серцях і безперечно буде мати великий вплив на їх пізніше життя. Подібні вакаційні курси відбулись по українських кольоніях у всій Алберті й Канаді. Це гарна й многонадійна праця для добра душ українського народу, що ведеться під проводом Греко-католицької Церкви в Канаді. Дав би Бог, щоб такі курси кожного року, відбувались у Канаді з якнайкращими успіхами.

Обнова в Христі Робітничих Родин

(Місячне намірення Апост. Молитви на жовтень 1940 р.)

Велике є значіння родини. Чим корінь для дерева, основи для будови, чим серце для людського організму, тим є родина для суспільности.

В родині є джерело й колиска життя, тут і варстат, де виробляється здоровля, сила й щастя одиниць і людських спільнот.

Які родини, такі й громади, народи, держави; таке й людство. Багацтво й щастя родин є багацтвом і капіталом щастя для людства. Впадок родин потягає за собою більші нещастя як хороби й війни.

Тому, що значіння родини таке велике, за родину ведеться нині боротьба. Різні вороги стараються відірвати родину від Бога й Церкви, защепити в ній безбожність, матеріялізм, новопоганство, неморальність і підпорядкувати її під свій диктат.

В наших часах на шкідливий вплив різних ворогів є виставлені особливо родини робітничої кляси.

Робітнича родина не має своїх маєтків або зложених капіталів, що забезпечували б її удержання. Її члени важкою працею рук заробляють на свій хліб насущний.

І часто так буває, що або нема зовсім роботи, або дуже маленька, лиха платня, що не вистарчає на прожиток, або прийде яка слабість і тоді в хаті робітничої родини появляється біда, смуток, пригноблення.

І до цієї скрути матеріяльної вкрадається часто скрута моральна. Робітник бачить краще життя в других людей і порівнює його зі своєю незавидною долею. Він бачить як його радість і щастя залежить від хлібодавця, що його нераз добре використовує. В його серцю родиться незадоволення, гнів, бунт, ненависть до людей засібних і багатих, а вслід за тим податність на впливи злої агітації. Цей його душевний настрій відбивається на його життю. Він віддалюється від церкви, любить пити, грати в карти, перебувати в злім і зіпсутім товаристві, читати злі часописі й слухати приманчивої бесіди комуністичних агітаторів.

За батьком звичайно йде вся родина й псується під його впливом.

Настрої робітників дбайливо прослідкують хитрі й добре вишколені комуністичні агітатори. Вони на мітінґах яскраво й переборщено описують недолю робітника й визискування його як робучої сили, роздувають ненависть до богачів і представляють себе як оборонців працюючого люду. Робітник обмотаний демагогічною агітацією зачинає вірити, що дійсно в комунізмі його спасення, вписується до комуністичних організацій, радо дає тяжко запрацьований гріш на комуністичні організації, що ніби мають на ціли поправити долю робітників і стає жити й віддихати духом безбожности й зіпсуття. Жінка й діти такого робітника, коли не підуть за чоловіком мусять терпіти гірке переслідування від нього, а коли підуть за ним, то впадають у багно безбожного життя. Комунізм постійно кормить їх надіями поліпшення кращої долі; а в дійсности їм ніякого поліпшення не дає.

Так воно є в краях капіталістичних. А в країні соціялістичного будівництва, в Совєтах є ще далеко гірше. Там робітник є кріпаком у державній комуністичній системі, що визискує його до крайности. А його родина живе таким нужденним життям, в яке навіть годі повірити тим, що живуть поза кордоном "червоного раю."

А чей же робітники, то не худоба, а люди; люди- сотворені на Божий образ і подобу, що мають право до гідного людського життя для себе й своєї родини на землі й призначені до вічного щастя в небі.

Свята Церква боліє над матеріяльною й моральною недолею робітників й старається поправити їх положення

Великі Папи Лев XIII і Пій XI у своїх енцикліках остро осуджують визиск робітничого клясу через нелюдських капіталістів і стають у обороні прав робітників і їх родин. Ось що каже Папа Лев XIII. в енцикліці про робітниче питання: 'Як би не було, ми бачимо ясно й всякий признає, що люди найнищої кляси потребують скорої та успішної помочі, бо велика їх часть живе в неможливій біді й нужді.... З публичного життя уступив давний дух релігійности й прийшло до цего, що робітники попались у руки нелюдських капіталістів, та відосібнені й безоружні сталися жертвою їх неповздежної захланности... Крім цего продукція і торговля стали монополем немногих одиниць так що пребогаті, а нечисленні капіталісти майже запрягли в ярмо неволі множество пролетарів."

Далі цей папа, що писав ще 1891 р. перестерігає, що соціялізм і комунізм не поправлять долі робітника, а ще його погіршать і тому перестерігає робітників перед тими ложними приятелями. Комунізм у Росії показує ясно, що Папа говорив правду. Папа каже далі, що робітник має мати право приватної власности й свободу розпоряджувати своєю заплатою для свойого власного добра й своєї родини. Богачі й пани мають обходитися з робітниками не як з невільниками, а почитати їх особову гідність, цінити їх працю, не використовувати й давати справедливу заплату. Визискувати робітників — це гріх, що кличе до неба о пімсту.

Щоб поправити долю робітників і їх родин треба, щоб серед людей панував християнський дух і обичаї, дух справедливости й любови ближнього, а не жадоба богацтв і розкощів, що веде до захланности й визиску. Треба, щоб богачі боялись Бога й Його суду й не використовували та не кривдили робітників. І в тім напрямі Церква працює. А це йде в користь і поліпшення положення робітників.

Крім того Церква напоминає державу, що її завданням є мудрими законами так рядити, щоб усім громадянам і всім клясам щасливо жилось, а не тільки панам. До тої цили має стреміти державна господарка й політика Зокрема повинна держава взяти в дбайливу опіку робітників і їх родини, боронити перед лютим поступованням ненаситних капіталістів, забезпечити їм працю й вистарчаючу заплату, щоб могли гідно жити й удержати пристойно себе, жінку, діти та мати забезпечену спокійну старість.

Робітники повинні лучитись у робітничі союзи й товариства, що мають за ціль охоронити їхні права, але такі, в яких провід був би в людей релігійних і чесних, що не використовували б робітничих організацій на шкоду самих робітників і їх релігії. Такі робітничі організації одобрює й захвалює Церква.

Так отже, Церква не є ворогом, а справжним приятелем робітників і тому не диво, що всякі ложні оборонці робітників, що хотіли б їх використовувати так дуже ненавидять Церкву.

Треба, щоб робітники це добре зрозуміли й горнулись під покров Церкви й ішли за її вказівками в змаганні за поліпшення своєї долі.

Не комунізм, а Христос може помогти робітникам і їх родинам.

Ісус Христос сам був "сином теслі", тридцять літ і жив і працював при варстаті в Назареті. Він покликав на своїх апостолів бідних, робучих людей. Він, що не мав де голови приклонити добре, розуміє душу робітника, його клопоти й потреби й тому кличе: "Прийдіть до мене всі томлені й обтяжені, а я успокою вас". (Мат. 11:28). Христос пятнує визиск і каже: "достойний робітник своєї нагороди" (Лук. 10:7)

Христос і Його свята Церква своєю наукою дає робітникові ясний світогляд на життя, силу й потіху в терпінню, дороговказ до щастя на землі й в небі.

Тому робітники повинні горнутись до Христа й Його святої Церкви. Робітники повинні перенятись наукою Ісуса Христа й дозволити, щоб Христос-Цар панував у їх серцю й родині.

Дух віри, молитви, побожности, працьовитости й ощадности, дух християнської моральности повинен оживляти все їхне життя. Тоді переконяються на собі як великим добродієм для них є християнство.

То ж робітники гортуйтесь біля Христа й обновіть себе й свої родини Христовим духом!

Над обновою робітничих родин у Христовому дусі повинні працювати всі. Це велике й гарне апостольство. Ось кілька практичних способів, як ми можемо це робити:

1. Поширювати між робітництвом знання і зацікавлення Христовою наукою словом і доброю пресою.

2. Втягати робітників до католицьких організацій.

3.Помагати їм у потребі, вишукувати для них роботу, співчувати в терпінню, боронити перед визиском.

4. Давати їм приклад праведного християнського життя, стерегтися виставности в свойому життю, не використовувати їх праці, платити справедливу й на час належну їм платню й відноситися до них з пошаною й зрозумінням як до своїх братів у Христі.

5. Молитись часто за робітничу клясу, щоб у ній панував Христовий дух, щоб Серце Христове потішало й помагало робітничі родини й щоб робітництво, що стогне у кайданах визиску здобуло собі належне становище в світі.

Це велика справа, на яку звертає увагу Св. Отець Пій XII. у жовтневому намірені.

Тож молімось і працюймо, щоб зі своєї сторони зробити все, що тільки зможемо до обнови в Христі робітничих родин і до їх ущасливлення!

ЗАМІТКИ

14-го вересня помер на серцеву недугу у Америці в Скрентоні, Па. Іван Ардан. Був це український греко-католицький безженний священик, що покинув свій священичий стан "одружився" з Марією Курилів і мав діти та висловив бажання, щоб його тіло по смерти спалено. Це й сталось 16 вересня в крематорії біля Вилкс Бері. (Гл. Народня Воля ч. 104 і 106). Ось і перед таким чоловіком низько клонять свою голову панове з Укр. Голосу! (ч. 39).

* ** *

Написав був В. С. Савчук, адміністратор і голова Консисторії Укр. Прав. Церкви в Канаді в Укр. Голосі з 20. III. 1935 р. статтю п. з. Канони Української Греко-Православної Церкви в Канаді і в ній каже, що в справах женячки священиків УГПЦ в Канаді придержувалась і досі придержується канонів вселенської православної Церкви й що не дозволяє на женячку по висвяченні. З того виходило б, що консисторія не повинна була приняти в склад свого духівництва бувшого греко-католицького священика А. Сарматюка, що оженився вже по одержанні священичих свячень і за це попав у церковну суспензу. А тимчасом у 'Вістнику' з 1 вересня 1940 р. в урядових повідомленнях У.Г.П.Ц.К. оповіщено, що його прийнято в склад духівництва У. Г. П. Ц. в Канаді й дано йому парохію в Судборах, Онт. От сама їх власть ломить канони православної Церкви! Чи це гарно, хай подумають над тим самі православні!

* ** *

Андрей Сарматюк, бувший греко-католицький священик, що суспендований еп. В. Ладикою за те, що проти церковного права став неправно жонатим, покинув греко-католицьку Церкву пішов був до жуківської церкви і був якийсь час настоятелем церкви у Вінніпегу. Потім покинув ту церкву й був якийсь час у Саскачевані в околиці Шіго. Там йому не повелось. Тоді поїхав він до Злучених Держав, думаючи, що там щось вскурає для себе. Але й там йому не повелося. Звідти вернувся до Канади й спинився в Судборах, де організував незалежну греко-католицьку парохію. Коли ж і там йому не повелось— тоді він шусть до свистунівської організації. І тут його приняли, бо він для них добрий. От що декого відводить від католицької Церкви, а веде до православя? Зовсім не високі й знеслі мотиви.

* ** *

Дивуються православні в "Вістнику" чому то "Світло" передруковувало статті з У. Г. за зміною календаря, а не згадувало нічого про статті, які були проти зміни. Відповідаємо на це так: Статті за зміною були річеві, розумні й варт було їх передруковувати на доказ, що і між православними є люди, що домагаються потрібної зміни календаря. Ми хотіли ще наводити й статті проти зміни, їх розбирати та на них відповідати. Та коли ліпше їм приглянулись, то побачили, що шкода паперу й чорнила. Там у тих статтях стільки неправди, злоби, перекручувань, що не варта на них відповідати. Розходиться властиво про одне, що папа римський завів поправку календаря. Коли б не папа римський, а Лютер чи Кальвін завів новий календар то вже давно були б його православні приняли, а тому, що папа то годі їм на це рішитися. Ось тут грає ролю злоба й упередження. А на злобу й упередження ніколи докази не поможуть. Шкода писати. Знову ж думаючі люди й без нашого писання вже добре розуміють, що старий календар це шкідливий для нас пережиток і що новий календар нас не зробить поляками, ані не засимілює, якщо схочемо бути українцями.

Поправді лучший є покірливий селянин, котрий служить Богу, ніж гордий мудрець, котрий не дбає за себе.

(Тома Кемпійський)

Мішані Супружа

В Канаді є понад 50 різних народів й одно з найбільших недомагань між ними, що кожний нарід прикро відчуває, то безперечно мішані супружа. Це недомагання прикро відчувають навіть англійці.

Та ніхто так прикро не відчуває мішані супружа, як ми українці. Мішані супружа нас українців прямо дратують, тиснуть і доводять до суспільного траґізму. Через мішані супружа батьки тратять синів і доньок, а церква наша тратить своїх вірних.

Та на цім не кінець. Коли приглянемось блище до мішаних супруж, то побачимо, що мішані супружа не дають родинного щастя подругам. Зразу молодята мають до себе сильні потягнення, але по якімсь часі ті потягнення стають холодними й наступає тихе але вперте та хмурне негодовання. Коли наша дівчина вийде замуж за англійця, шведа, чи якого іншого іновірця він викидає її те, з якого вона походить народу, критикує та осмішує її нарід, віру та обичаї, а тим далі глумливо сердиться на те, що його діти не є чистої крови, такої як він і називає їх гефбрідами.

Один український хлопець у Вінніпегу оженився з англійкою.—Його жінка ніколи не хотіла називати своєї теші мамою. Коли українець звернув її на це слушну увагу, англійка усміхаючись, сказала: "Таку індіянку як твоя мама я ніколи не буду кликати мамою", вкінці покинула його, оставивши нещасному малого синочка, яким мусіла піклукатись старенька мати того українця. Так поступила й таке саме зробила одна шведка, що вийшла за українця

Вийшовши за іновірця та чужинця, нещасну українку муж не пускає, щоб відвідувала своїх родичів, а вже на українські забави, тощо, нема й мови. Коли бере її зі собою на забаву до своїх людей, то наказує, щоб не признавалась, що вона українка.

Дуже мало є таких мішаних супруж, щоб почували себе щасливими. Боротьба кожного народу у відношенню мішаних супруж, щоб тому запобічи є надто утруднена, бо молоді люди не знають, як слід приглянутись тим наслідкам, які їх мають стрінути в життю у складі мішаного супружа, та все таки хто старається тому запобічи, має деякі осяги.

Найбільше може запобічи мішаним супружам, щоб їх уникнути, католицька церква й домашне католицьке виховання. Коли родичі будуть пильно посилати своїх дітей до церкви й пояснювати дітям утрату св. віри, цего найдорощого скарбу через мішане супружа, напевно мішаних супруж в нас буде менше. Та біда в тім, що родичі самі занедбують церкву й ніколи не пояснюють, яке то страшне лихо ті мішані супружа, а діти, особливо дівчата, розуміється, самі виобразити собі обави з мішаного супружа не всилі. Нераз дівчина чіпається навіть хінця, лише щоби мати нареченого. Мама й батько про те, що донька виходить замуж, за іновірця, дізнаються тоді, коли донька збирається йти з ним до шлюбу, а тоді учити дівчину, за кого вона мала б виходити замуж, розуміється, цілком за пізно. Коли дівчина виросте без знання св. правд віри, все наражена на утрату своєї католицької віри й свого народу. Досвід каже, що найбільше ті дівчата йдуть за іновірців, які не мають католицького виховання.

А як наш загал дивиться на мішані супружа? Майже ніяк! Замісць збойкотувати таку дівчину, яка виходить за іновірця і через це покидає свою віру й свій народ - - находяться такі жіночки, що ходять від хати до хати й просять пожертв на "шавер" для відступниці. Вивінують нещасну чим можуть і думають, що роблять добре діло. Їм ані в голові, що та дівчина кидає і толочить все те, що наше рідне. Коли б таким відступницям не робили "шаверів", то тим дещо стримали б мішані супружа. Англійці, жиди й другі ніяких "шаверів" не роблять своїм відступницям, хіба що невіста перетягає жениха на свою сторону, тому в них мішаних супруж менше.

(Церковне Життя, ч. 19. 1940.)

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Священики обдирають нарід. В церкві говорять часто про гроші, вимагають платити церковну вкладку, все роблять якісь збірки, беруть від живого й вмерлого й за все кажуть собі платити. Чи так робити навчав Христос? Христос не брав від людей грошей, все робив їм за дармо й говорив до своїх апостолів: "Дармо приняли, дармо давайте!" (Мат. 10:8).

ВІДПОВІДЬ: Ось закид, що його можна часто почути! Та подивімся добре хто його робить? Певно, що від людей свідомих, віруючих, побожних його не почуємо. Вони його не роблять, бо добре це знають і відчувають, що він є безосновний і кривдичий, бо священики нікого не обдирають. **Через церкву й священиків ще ніхто не збіднів..**

Повищий закид роблять звичайно вороги церкви й духовенства, що хотіли би церкву й духовенство позбавити тих матеріяльних засобів, що їм потрібні до успішної праці. Тому вони люблять повтаряти й поширювати всілякі оповідання про здирства священиків, в яких є чиста брехня й клевета, або тільки мала дрібка правди страшенно переборщеної. Ті оповідання є обчисленні на легкодушність і цікавість слухачів, що звичайно не мають ні часу, ні спромоги, а навіть охоти ствердити факти й їхня ціль є підорвати довіря до церки й священиків.

Такі люди, що самі нiщо, або мало що видають на церкву й священиків найбільше люблять горлати про здирства священиків. Часто воно так буває, що видається десятки долярів на річи непотрібні, грішні, пр: пiятику, забави, убори й не чути нарікання на здирство, а як приходиться дати на церкву й священика, ого, то вже нарікання на здирство. Так воно є і це найкраще доказує, що закид про здирство священиків є брехливий і злобний.

Можливо, що десь-колись трапиться надужиття зі сторони одного другого священика. Та це рідкі вимки, які осуджує вища церковна власть і **яких ніякий поважний та розумний чоловік не візьме на рахунок усього духовенства.** Не священик обдирає людей, коли домагається того, що вони повинні церкві й йому дати, але радше часто обдирають священика ті несовісні люди, що не хочуть заплатити свою належитість і ще до того на стільки безличні, що важуться говорити клевети про здирство священиків.

2. Церква має свої видатки, пр: світло, о п а л, асекурація, направки і т. д. Про це ясно говорять книжки розходів. І ніхто церкві не хоче давати потрібних річей даром. За все треба заплатити. Коли б так долярі падали з неба, як колись жидам манна на пустині, або коли б росли подостатком мов те зілля на церковній площі, або коли б вистарчало виписати безвартісні чеки й їх приймали усюди як гроші, або як би д е р ж а в а покривала усі видатки на б у д о в у, прикрасу й удержання церков, священиків і всіляких релігійних інституцій, тоді напевно священик не потрібував би навіть і згадувати людям у церкві про гроші. Але так у життю нема. **Церква має свої видатки й їх мусить покривати нарід з вкладок і усяких збірок.**

Якщо б члени церкви самі охотно виплачували б усі грошеві зобовязання, тоді також священик не потрібував би говорити про гроші в церкві Чей же це не належить до приємностей для священика говорити людям про гроші. Коли ж говорить, то тільки з потреби. Чи ж можна йому брати це за зле, коли людям пригадує про потреби церкви й заохочує їх до жертвенности?

Як возмемо під увагу світські інституції, то держава примусово стягає податок на покриття їхніх видатків і кожний розуміє, що воно так мусить бути. **Церква й священики нікого силою не змушують, а тільки говорять людям про моральний обовязок підтримки церкви.** Чи може бути в тім що злого й паганного?

Добре звернім увагу на те, що церква це наша інституція, що ми її збудували й вона нам служить. Тут кожний м о ж е прийти як до свойого дому, тут дістає науку, Божі ласки, потіху, провід і заохоту до доброго життя. Чи не варта дбати, щоб цей дім виглядав якнайкраще й щоб міг служити нам якнайліпше. **Як ми платимо на церкву, ми наче собі платимо,** бо наш гріш вернеться до нас з великим процентом у виді Божого благословення в життю. Як ми будемо піддержувати церкву, то вона виховуватиме нас в чесному й релігійному життю, а це поможе нам також здобути собі майно й успіх у життю. Якраз багато є матеріяльно бідних тому, бо жиють у різних проступках, що плямлять не лиш душу, але й випорожнюють кишеню. Ще ніхто не збіднів через те, що піддержував грошево церкву, але багато збідніли через те, що втікали від церкви й її проводу, щоб їх не утримувати. Те саме треба сказати й про різні релігійні установи як: школи, преса, шпиталі, сиротинці і т. д.

Тому, що церква має сталі розходи, то мусить мати й забезпечені постійні приходи й на це є призначені вкладки для кожного члена й збірки. Це таке ясне й самозрозуміле, що кожний розумний, віруючий і чесний християнин не думає навіть оспорювати й виповняє совісно, без нічиєї принуки, а лиш зі самого почуття потреби й обовязку.

3. **Грошеві датки** на церкву, Службу Божу мають ще глибше релігійне значіння. **Це є жертва Богові.** Від Бога маємо всьо. Він кожної днини обсипує нас своїми безчисленними добродійствами. **Чи ж Богові за це не належиться від нас дару любови й вдяки не тільки з наших почувань серця, але й в виді жертв матеріяльних дібр?** Без сумніву, що належиться. І тому в перших часах християнства, християни приносили до церкві в дарі хліб і вино, як символ жертви їхнього власного серця для свойого Творця і Господа й на знак, що вони активно хочуть участвувати в Безкровній Жертві Тіла й Крови Господньої, що приносилась на престолі під видами хліба й вина. Очевидно, що того рода жертви показались з часом непрактичні й їх заступлено грошевими жертвами, як більш практичними. В той час коли священик на престолі приготовляє безкровну Жертву за всіх і за вся, нарід кладе на тацу свою жертву для Бога з матеріяльних дібр у виді гроша. Ті наші жертви Г. Бог не бере собі безпосередно, бо він всебогатий і грошей не потрібує, але той гріш іде на утримання церкви, священика, на ширення Божого царства в людських душах. А з цього випливає для Бога слава а для людей добро.

4. Крім церковного будинку потрібний є там священик. Він є тим Божим слугою, що посередничить між Богом і нами, коли відправляє богослуження, навчає, уділяє св. Тайни. **Священик є релігійним слугою людей.** На службі народові посвячує свій час, здібности, працю, життя. **Зовсім проста справедливість вимагає, щоб люди**

(Докінчення на стороні 5)

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 41: 41-57.

ЙОСИФ НА ВИСОКОМУ СТАНОВИЩІ В ЄГИПТІ.

Гл. 41: 41. Промовив же фараон до Йосифа: Це поставляю тебе тепер над усією египетською землею.

42. І знявши фараон перстень із руки своєї вложив його на руку Йосифа й одягнув його в виссонну шату й вложив золотий ланцюх на його шию.

43. І посадив його на свою другу колесницю й виклнкував перед ним окличник і поставив його над усією египетською землею.

44. Промовив же фараон до Йосифа: Я Фараон; без тебе не піднесе ніхто руки своєї в усій египетській землі.

45. І надав фараон імя Йосифові: Псонтомфаних і дав йому Асенету, дочку Петефрія, геліопольського жреця йому за жінку.

46. Було же Йосифові тридцять літ, як він станув перед фараоном, царем Египту; і вийшов Йосиф від фараона й пройшов усю египетську землю.

47. І дала земля в сімох літах обильні жнива.

48. І зібрав усю поживу зі сімох літ, що в них був достаток у египетській землі й зложив поживу по містах; поживу з піль, що кругом міста зложив у ньому.

49. І зібрав Йосиф пшениці, мов піску морського, багато вельми, так що не можна було злічити, бо не було числа.

50. Йосифові же народилось два сини до настання семи голодних років, що їх породила йому Асенета, дочка Петефрія, жреця геліопольського.

51. Назвав же Йосиф імя первородного: Манасія, (кажучи): Забути дав мені Бог усе моє горе й усе в домі мойого батька.

52. Імя же другого назвав: Ефраїм, бо (казав) зробив мене плодючим Бог у землі пониження мойого.

53. Проминуло же сім років урожайних, що були в египетській землі.

54. І почали сім літ голодних надходити, як казав Йосиф; і настав голод по всій землі, а в усій землі египетській був хліб.

55. І заголодувала вся египетська земля; і клнкав народ до фараона за хлібом; а фараон казав усім египтянам: Ідіть до Йосифа й що він вам скаже робіть!

56. І голод був по всій землі; повідчиняв же Йосиф усі шпихлірі й продавав усім египтянам.

57. І всі краї приходили в Египет купувати до Йосифа; бо панував голод по всій землі.

[illegible]

42-43. Перстень, на якому була вирізана печатка з іменем царя була відзнакою високого достоїнства й великої власти. Цей перстень мав лиш перший і найвищий урядник і міг видавати декрети в імени царя.

Виссонна шата була зроблена з білого, дуже делікатного лняного полотна. Біла одіж була звичайним строєм египетських жреців, а також носили її царі й другі визначні особи.

Золотий ланцюх, що його стрічаємо на египетських памятниках, був відзнакою хоробрости, або судейської власти.

Особливим знаком найвищого достоїнства Йосифа було обводження його по місті на возі, що ним їздив перший достойник по царю й оклики, щоб усі люди падали перед ним на коліна. Йосиф отже був проголошений найвищим достойником у Египті, першим до фараоні.

44. Фараон покликуючись на свою царську владу передає всі державні справи в руки Йосифа, так що без його дозволу ніхто в державі не сміє зачинати будьяку важнішу роботу.

45. Псонтомфаних, а в інших текстах є: Зафнат-паанеах слово египетське. Його переводять різно: спаситель світу, освободитель народу, обявитель тайн, той, що дає поживу життя, той, що кормить живого.

Асенет — значить: приналежна до богині Неіт. Цей Петефрій, батько Асенети, був інший від того, що був високим наставником над вязнями, про котрого була згадка передше. (гл. 39:21; 40:4).

Жреця — по евр. коген, означає князя або священика. Місто Он, або місто сонця, по грецьки: Геліополіс, лежало на східнім березі пелюзиянського рамени ріки Ніля, яких 10 км. на північний схід від міста Каіро й було столицею округа долішнього Египту. В старині там була святиня бога сонця, а біля неї гуртувалися найвизначніші египетські жреці. Це місто пізніше збурили перзи. Нині там лиш камінний стовп обеліск указує місце, де було колись велике й квітуче місто. Подружжя Йосифа з донькою визначного жреця було для нього надзвичайно великим відзначенням, бо тим увійшов він у звязи з найвизначнішими й дуже впливовими родинами египетського царства, а це ще більше надавало блеску його урядові.

51. Манасія — значить: дається забути. Думка цього стиха не є така, наче б то Йосиф забув про свойого батька, братів і родинний дім; ні, він тільки хотів, щоб імя його першої дитини було для нього милою пригадкою мудрого й доброго Божого Провидіння, що так чудесно всьо зарядило, що він міг легко забути й про найгірші прикрости, що їх лізнав з вини братів у родинному домі.

52. Єфраїм — значить: приріст плодовитости.

У землі пониження — тобто в Египті, де Йосиф зазнав передтим так много біди й упокорення.

Господь Бог за терпіння і пониження нагородив Йосифові вивисшенням і честю. Зачерез сни зненавиділи його рідні брати, і зачерез виснення снів відзначили й полюбили його египтяни. Брати здерли з нього квітисту одіж, а египтяни приоділи його в білу шату й прикрасили царськими відзнаками. Брати вкинули Йосифа до рова, а египтяни визволили його з вязниці. Брати продали Йосифа як невільника, а фараон зробив його найпершим урядником у свойому царстві. Бачимо тут, як правдивими є Божі слова: "Добре тому, хто без нарікання дожидає ратунку від Господа. Щасливий той, хто в хвилях горя, досвіду й терпіння вміє терпеливо здатися на Божу волю. Часи терпіння — це не лиш проба терпеливости, а й час засівів чеснот, що приносять плоди Божого благословення і потіхи." "Всякий досвід у свій час не надається до втіхи, лиш до смутку; але опісля подає овоч спокою тим, що ним навчилися правди." (Євр. 12:11)

Хто не бачить в тому переслідуванню, пониженню і вивисшенню Йосифа прегарний прообраз нашого Божественного Спасителя. Йосиф проданий за намовою брата Юди в руки поган, невинно оклеветаний і на довгі літа засуджений до вязниці, виходить з неї славний і вивисшений, а нарід приклоненням колін віддає йому честь, як найвищому начальникові египетського царства. Так і Христос, улюблений і єдинородний Син небесного Вітця, зненавиджений своїми братьми, вибраним народом, проданий апостолом Юдою, оклеветаний фарисеями й старшиною народа, засуджений невинно Пилатом на смерть і зложений у гріб, виходить з гробу прославлений і возвеличений і на його імя Ісус (то є Бог-Спаситель) приклоняється всяке коліно, що на небі й на землі й під землею. (Филип. 2:9-10).

Египетський Йосиф є також прообразом новозавітного Йосифа, дівичого обручника Непорочної Діви й опікуном Божественного Спасителя. Так як египетський Йосиф і він зі зависти Ірода мусів утікати до Египту й там з найбільшою печаливістю захороняв найсвятіші особи, що їх поручив йому Бог.

До св. Йосифа також можна віднести ті слова, що висказав фараон про египетського Йосифа: "Чи можна нам найти такого чоловіка, що мав би так Божого духа в собі?" (Бит. 41:38). Не менше як колишній спаситель Египту, тішиться св. Йосиф особливим просвіченням Божим. Він тепер у небі, при Ісусовім боці, бачить у зеркалі Божої премудрости всьо, що є найліпше й найхосенніше для спасення наших душ.

Египетський Йосиф був у Божих руках оруддям спасення египтян від голоду, св. Йосиф не лиш один край і один нарід спас від голоду, а цілому людству передав хліб вічного життя.

І нині св. Йосиф є дуже могутнім заступником перед Богом. "Ідіть до Йосифа!" — так колись сказав фараон, коли египтяни благали ратунку в часі голоднечі; так і нині св. Церква закликає всіх вірних: "Ідіть до Йосифа!" — коли найдетеся в важких хвилях, чи потребах душі й тіла, а Папа Пій IX. письмом з дня 7 серпня 1871 р. проголосив св. Йосифа покровителем і заступником св. Католицької Церкви.

БОЖА НАУКА

ЧЕТВЕРТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ

"Распятаго же за ни при Понтії Пилаті і страдавшаго і погребенна."

ТАЙНА ВЕЧЕРЯ (Про Тайну Євхаристії й Службу Божу)

Перед своїми страстями хотів Ісус Христос спільно з Апостолами спожити пасхальну вечерю й попращатися з ними. Тому казав Апостолам приготовити все потрібне в одній світлиці. Коли прийшов час, засів Спаситель разом з Апостолами за стіл. Це було в четвер вечером.

В часі вечері Ісус Христос встав, налляв до умивальниці води й по черзі всім Апостолам умив ноги, щоб дати їм приклад покори й услужности.

Вмиваючи ноги Апостолові Петрові, сказав: "Ви чисті, але не всі." Тими словами Ісус Христос натякнув на зраду Юди Іскаріота, бо Юда вже був вмовився з жидівськими первосвящениками, що видасть їм Ісуса Христа. За те вони дали йому тридцять срібняків. Потім сів Ісус за стіл, засумував і сказав: "Направду кажу вам, що один з вас видасть мене". Апостоли з острахом споглядали по собі, запитуючи: "Господи, хто це такий?" Христос відповів: "Це той, кому подам хліб, замочений у солилі." Подав хліб Юді й сказав: "Що маєш робити, роби скорше."

По цім Юда вийшов і пішов до жидівської старшини.

При кінці вечері взяв Христос хліб, поблагословив його, переломив, роздав Апостолам і сказав: "Прийміть і їжте, це є Тіло моє." А потім взяв чашу з вином, поблагословив її та подав Апостолам, кажучи:

"Пийте з неї всі, це є Кров моя Нового Завіта, що за вас і за многих проливається на відпущення гріхів. Це робіть на мій спомин."

На ці слова перемінився хліб у Тіло, а вино в Кров Ісуса Христа, але так, що Тіло дальше виглядало як хліб, а Кров, як вино.

Так установив Ісус Христос Найсвятішу Тайну Євхаристії, це є безкровну жертву Нового Завіта або Службу Божу.

Тайна Вечеря це була перша Служба Божа, котру відправив сам Ісус Христос, а Апостоли запричащалися.

* * *

Що це є Тайна Євхаристії?

Тайна Євхаристії це правдиве Тіло й правдива Кров Ісуса Христа від видами хліба й вина.

Коли установив Ісус Христос Тайну Євхаристії?

Тайну Євхаристії установив Ісус Христос на Тайні Вечері, в четвер перед своїми страстями.

Як установив Ісус Христос Тайну Євхаристії?

Ісус Христос установив Тайну Євхаристії так: Взяв хліб, поблагословив його й сказав над ним слова: "Це є моє Тіло." Тоді хліб перемінився в Тіло Ісуса Христа. Потім взяв чашу з вином, поблагословив її і сказав: "Це є моя Кров." Тоді вино перемінилося в Кров Ісуса Христа.

Яку власть дав Ісус Христос Апостолам словами "це робіть на мій спомин?"

Словами "це робіть на мій спомин" дав Ісус Христос Апостолам власть перемінювати на Службі Божій хліб у Його Тіло, а вино в Його Кров.

На кого перейшла отся власть від Апостолів?

Отся власть від Апостолів перейшла на епископів і священиків.

Що це є Служба Божа або Літургія?

Служба Божа або Літургія це жертва Нового Завіта, в котрій жертвує себе Ісус Христос свому небесному Вітцю в безкровний спосіб через руки священиків.

Скільки є частей Служби Божої?

Є три части Служби Божої:

1) Проскомидія, у котрій приготовляє священик хліб і вино до святої жертви.

2) Служба Божа (Літургія) оглашених, у котрій приготовляються люди до побожної участи в Службі Божій.

3) Служба Божа (Літургія) вірних, це третя і найважніша часть, у котрій приноситься сама найсвятіша жертва й на котрій причащаємося.

Що це є святе Причастя?

Святе Причастя це є приняття Тіла й Крови Ісуса Христа під видами хліба й вина.

Чому в нашому обряді причащаємося під двома видами?

В нашому обряді причащаємося під двома видами (хліба й вина), бо так установив Ісус Христос і такий був звичай у Церкві від апостольських часів.

* * *

Поучення. Ісус Христос сказав: "Якщо не будете їсти мого Тіла й пити моєї Крови, життя не будете мати в собі."

Отже сам Ісус Христос приказав нам причащатися, це є споживати Його найсвятіше Тіло й Кров. Так дуже полюбив нас Божий Син, що не тільки жертвував себе за нас на хресті, але хоче завсіди бути поживою для наших душ. Тому треба якнайчастіше причащатися. А до гідного причастя треба приготовити душу і тіло.

Душу приготовляємо так, що очищуємо її від гріхів через сповідь і збуджуємо в собі побожні почування віри, надії, любови й жалю за гріхи.

Тіло приготовляємо так, що маємо чисто умитися, прилично одягнутися і від півночі, що перед причастям, нічого не їсти, ані не пити. Тільки тяжко хорий може причащатися, хочби не був натще.

Через цілий день по святім причастю побожно поводися й вистерігайся гріхів. Хто свідомо запричащався би в тяжкому грісі, той поповнив би великий гріх святотацтва. Коли не можемо причащатися, а бачимо, що інші причащаються, тоді збудім у собі горяче бажання приняти Христа до свого серця. Це є духове причастя.

Старaймося якнайчастіше, а навіть щодня приступати до святого причастя. Воно дасть нам силу поборювати спокуси й видержати в добрім!

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

(Продовження зі сторони 3)

дали йому удержання. Чей же він самим воздухом не буде жити. Надто якщо священик мусів би ще заробляти на хліб насущний, тоді не міг би легко й добре виповнити своїх священичих обовязків.

Отже **слушно, щоб священик, що дає людям стільки духовних дібр, отримав від них удержання.** Домагатись, щоб священик служив людям і жив незабезпечений щодо свойого удержання, тільки з людської ласки й жебранини — це й несправедливе й противне його священичій гідности та любові, що її повинні мати вірні для свойого духовного отця.

Так мудро заряджено, що на удержання священика звичайно мають давати люди тоді, коли він їм служить своїми священичими чинностями, отже коли хрестить, править Службу Божу чи інше богослужения, вінчає, похоронює вмерлого і т. д.

Священик ці духовні чинности не продає за гроші, як то дехто мильно розуміє чи пояснює, **бо це був би огидний гріх святотацтва, Богом зненавиджений і за який є наложені великі церковні кари.** Духовних річей продавати не можна. **Їх священик даром отримав і по приказу Ісуса Христа даром людям дає, а вимагає платні лиш на своє удержання при нагоді свойого служення, або за окремий труд чи за інші додаткові річи,** пр. паради при похоронах, весілю і т. д. **За богато чинностей священик зовсім не бере платні** пр. проповіди, сповідь, св. Причастя, поїздка до хорих і вмираючих і т. д.

Рівнож священик не вимагає винагороди від бідного, що не має, що дати й тоді даром служить йому своїми священичими чинностями.

5. І це, що ми сказали є згідне зі св. Письмом. **У Старому Завіті Г. Бог** приписав жертви, що їх треба було складати й **зобовязав давати десятину на церкву й духовенство.** (Числ. 18:21-32; Второзак. 14: 22-29; 18:3). **Тому що десятина є великим тягарем для вірних, Церква для добра вірних її зреклася, однак зобовязує вірних окремою заповідю утримувати церкву й священиків.**

Ісус Христос сам заплатив приписану данину на церкву, хоч до того як Божий Син не був обовязаний (Мат. 17:27) і похвалив евангельську вдову, що дала до церковної скарбони свої дві лепти. (Марк. 12:41-44; Лук. 21:1-4).

Правда, що І. Христос не вимагав від людей грошей, бо лиш короткий час, лиш три роки мав перебувати на землі, **однак не був противний тому, коли люди давали на удержання Його й апостолів.** Св. Іван виразно зазначує, що Юда мав калитку й в ній носив гроші призначені на удержання апостолів (Ів. 12:6), а Христос словами: "достойний робітник своєї нагороди" (Лук. 10:5-7) виразно навчає, що апостоли мають право до удержання від вірних.

Коли Христос каже: дармо приняли, дармо давайте, то має на думці звернути увагу апостолам, щоб часом духовних дібр не продавали за гроші, а не, щоб їм відмовити права до удержання від вірних.

Нанку І. Христа про удержання церкви й священиків обширно пояснює св. ап. Павло у своїх листах. Він пише про себе й духовенство таке: "Хто служить коли при війську на власний кошт? Хто садить виницю й не їсть її плоду? Хто пасе стадо й не їсть молока від стада? Чи яко чоловік це говорю? Чи й закон цього не каже? Бо написано в законі Мойсеевім: Не завязуй рота волові як молотить. Чи про волів дбає Бог? Чи не говорить дійсно про нас? Бо про нас написано: що в надії повинен орати, хто оре, а хто молотить, то в надії участи. Коли ми сіяли вам духовне, чи велика річ, коли би ми ваше тілесне жали? Чи не знаєте, що котрі в святині працюють зі святині їдять, а котрі вівтареві служать з вівтарем діляться? **Так і Господь постановив, щоб ті, що проповідають евангеліє, з евангелія жили"** (І. Кор. 9:7-14; І. Тим. 5:18; II. Тим.2:6) "Не хай же ділиться той, хто вчиться слова з тим, що його вчить усяким добром!" (Гал. 6:6).

Таку дає відповідь св. Павло на питання чи священикові треба брати винагороду за його труд.

6. Люди деколи завидують священикам, що беруть винагороду за свій труд, так звані "треби", але зважмо чи лікар, адвокат, учитель, чи другі урядники даром працюють? Чи не побирають платні за свою працю? Священик то душпастир, урядник і учитель. **Кожний стан виконує свої відповідальні обовязки й за те належиться йому винагорода. Отже так само й священикові.**

Священикові ніхто даром нічого не робить, а його привикли зависні люди бачити тільки тоді, як бере винагороду за вінчання або похорон, але не хочуть його бачити, як серед студені цілими днями сповідає, як учить, як відвідує хорих,— (загалом не оцінюють праці, яку священик виконує даром). Коли священик бере винагородження, то бере за свій труд, за свою працю і та винагорода йому слушно належиться.

І не є вона аж така велика, щоб її завидувати. Чи бачимо ми багато священиків багатирів? Вони є хіба тільки в уяві злобного чоловіка. Скільки священиків веде життя убоге, а деколи й нуждене й несе свій хрест в мовчанні, без нарікання та ще помагає другим у біді. Про це люди не хочуть знати й про це не розповідається.

Так отже нема, що завидувати священикам або гіршитись з того, що вимагають від людей грошей на удержання своє, церкви й різних релігійних установ. Що більше, знаючи чим є для нас церква й священики, ми повинні бути жертвенними й радо, щедро й постійно давати свої датки на удержання церкви й підтримування її праці в народі, бо цим робимо Богові миле, а людям корисне діло. Нашим грошем беремо участь у апостольській праці Церкви й за те дістанемо колись велику нагороду від Бога. Хай нас католиків засоромить подиву гідна жертвенність різних сектантів для розвитку сектанства й нищення праці католицької Церкви й заохотить до матеріяльної піддержки великого діла ширення Божого царства на землі!

— **Професор Макс Ґусман,** визначний вчений фізик і математик і директор Монтанського Міжнародного Інституту в Цуґерберґу в Швайцарії, навернувся до католицької Церкви й в Ватикані, в підземеллях церкви св. Петра приняв св. хрещення і другі св. тайни, між тим також і тайну подружжя.

До католицької Церкви завели його довголітні солідні й спокійні наукові досліди й пошукування за правдою. Ущасливлений, він на послуханні в Папи висказав свою гарячу вдяку для Бога за велику ласку правдивої віри.

Єпископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. М. Сирникові церковний дистрикт Давфин, Ман. Парохом на Іст Килдонан, Ман. (Елмвуд) назначено Всеч. о. Ігоря Шпитковського.

До душпастирської обслуги віддано церковний дистрикт Ольга Ман., і околиці Всеч. о. К. Лотоцькому, дотеперішньому парохові в Сидні, Н. С.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Маленькою св. Тереня дістала дбайливе християнське виховання в родинному кружку. Коли трохи підросла, батько віддав її на виховання до Сестер Венедиктинок у Лізіє.

ВДАЧА СВ. ТЕРЕНІ.

Монахині догадувалися вчасті ціни того скарбу, що був поручений їхнім старанням. Всетаки не оцінювали його вповні. Ці стани душі, що для світу являются блудами й були справді допустом Божого провидіння, вони то не давали їм уповні розрізнити ступінь злуки з Богом, до якого вже дійшла ця маленька боязлива дівчинка, що її вони бачили щодня в лавках своїх шкільних саль. Одна з них отак змалювала нам портрет Терені:

"Сталий вираз її обличчя це був ніжний, милий усміх, як тільки висохли її сльози, які, треба сказати, в неї були часто й дуже легко Вдача її солодка й мила, побожність ніжна, послух і для найменших обовязків, далекість від товариств і крикливих забав, ото характеристичні черти її життя в пансіоні. Все ж те надто прикрите надміром вразливости й боязливости, як це ми вже говорили."

Неначе знехотя заховав Господь для любої дитини деякі проблески радости в ночі її досвіду Щоденний поворот домів та зустріч кожного вечора між "малою царівною" і "її дорогим царем", як вона називала батька, були для неї завсіди солодкою полекшою на всі болі. Були також і дні вільні від школи. Ніколи вони не були для Терені більше солодкі як тоді, коли вона їх могла провести разом зо своєю дорогою Селінкою в їхнім гайку. Деколи проводили вони кілька годин у родини Ґерін і тоді багато бавилися з маленькою сестріницею Марією.

Найрадше бавилися діти в "пустинників". Вони ставали одна й друга великими покутниками в пустині, що ділили свій час на вправи життя молитви й життя праці. На нещастя звичайність модерного життя часто пригадувала обом пустиножителям, що вони не живуть у тивайській пустині.

Одного вечора вертаючи зо школи діти схотіли наслідувати скромність пустинників. Тереня каже до Марії: "Провадь мене, я замкну очі. — Я також хочу їх замкнути," каже собі Маруся. Так вони йдуть одна й друга на помацки по хіднику переповненім прохожими. Та нараз наступив нагальний зудар. Оба пустинники падуть на коші, в яких торговщик розложив свої овочі. Розуміється, він розлютився, зачав кричати й грозити, збираючи при тім пильно свої овочі. А наші сліпці тимчасом скоренько повтвирали свої оченята та стали втікати що сила.

ДИВНА НЕДУГА

Наша маленька свята будила в ворога душ страшну зависть. Він за допустом Божим хотів використати збільшення душевних терпінь, щоб так знищити слабеньке тіло дитини та, як було б можливе, згасити це життя, що для небесного Отця приносило тільки солодкої радости.

Ми вже знаємо, яке місце в серці дитини займала її сестра Павлина, яку вона називала та яка справді з такою неперериваною любовю показувалася для неї "її мамусею". В тім часі, коли вона була виставлена на тисячі прикрощів життя в пансіоні, зрозуміла Тереня ліпше як коли небудь оту ніжну любов своєї старшої сестри, яка її виховувала, вчила, огортала дбайливістю без перестанку.

Та одного дня, коли Марія говорила собі з Павлиною, Тереня зачула, як вони згадували близький відхід Павлини до монастиря кармилітанок.

Чим міг бути в очах дитини цей монастир?

Павлина описувала Терені життя монаше, його строгості, його відречення, але так само й нескінчену солодість злуки, яка вяже божественного Вчителя з вибраними душами, які все покинули, щоб іти за Ним.

Тереня заховала собі в серці ці поуки та шукала в них світла про свою будуччину. Аж одного вечора вона пізнала ясно при помочі нагального просвічення, що кармиль це справді є та "далека пустиня", про яку вона так часто мріяла, а в якій душа зазнає невисказаного спокою, що його дає близькість Бога. Вона зрозуміла, що це буде колись її затишок, де вона схорониться на завсіди. Це вона відчула з такою силою, що, як сама каже, "про це не було найменшого сумніву в її умі!" (Історія, розділ 3).

Павлина зовсім не відбирала дитині її надій. Овшім вона заохотила Тереню, щоб вона представила свою просьбу настоятельці монастиря в Лізіє. Настоятелька вислухала "великих звірювань" дитини й зовсім не заперечувала покликання її. Однак сказала її, що вона не приймає девять літних кандидаток і що вона мусить чекати аж до шістнадцятого року, щоб могла мріяти про перехід за монастирську рещітку.

Павлина мала відійти, і то відійти на завсіди! Той родинний кружок, тих пять донечок пана Мартін, які що вечора збиралися довкруги свого батенька на таких солодких розмовах, мали тепер розлучитися.

Розлука була болюча, однак не менше болючі були й перші відвідини сестри в монастирській розмовниці. Павлина, що стала тепер сестрою Агнетою від Ісуса, не могла для своеї сестрички більше посвятити часу як дві-три хвилини.

Здоровля дитини, від довшого вже часу ослаблене, не могло тепер перенести цього досвіду. Злий дух, використав цю слабість тіла, щоб дістати від Господа якусь хвилеву власть над ним і поводитися з ним жорстоко аж до того, що був би його зломив, коли б Господь позволив на те.

Павлина вступила до кармильського монастиря в жовтні 1882. р. Наступні місяці були для Терені часом гіркого смутку та фізичних терпінь, які щодень змагалися.

В березні 1883. р. пан Мартін був у Парижі. Там він і його дві донечки, Марія та Леоня, приглядалися зо здивованням торжествам великого тижня в великих церквах головного міста. Тоді нагло завізвано його назад до Лізіє.

Тереня, що її полишено разом з Селінкою під опікою тітки Ґерін, переходила дуже небезпечну хворобу. Одного разу після розмови з вуйком про чесноти своєї помершої мамусі вона тихенько плакала, а відтак увечері нагло напали на неї дрощі якісь, яких ніяк не можна було сподіватися в неї.

Дитину занесено до дому в гайку, але її стан оставав грізніший. Однак і виявлялось потрохи, що це. Страшні привиди видирали її розпучливі крики, що наводили на всіх присутних страх і жаль. Вона говорила дивні слова, які, здавалося, говорить не вона сама. Так була вона простягнена серед болів довгі години. Це все казало додумуватися, що тут мішається якась ворожа сила, що дістала власть над тілом маленької хворої.

Це враження ще скріпилося, як одного дня вона хотіла понад поруччя свого ліжечка кинутися стрімголов на землю. Її сестри мусіли її тримати силою. "Одної неділі, оповідає Леоня, я лишилася сама з нею підчас великої Служби Божої, щоб її пильнувати. Бачучи, що вона тепер дуже спокійна, я відважилася лишити її на кілька хвилиночок саму.

"Коли я вернула до неї, знайшла її на землі між ліжечком і стіною. Вона могла забитися, або тяжко скалічитися. Але Богу дякувати, вона не мала на собі навіть одного шраму!" (Зізнання при процесі).

Деколи найзвичайніші річі прибирали для неї страшні види. Цвяхи забиті в стіні хати здавалися її нараз неначе великі чорні пальці й вона кричала: "Я боюся, я боюся!" Її погляд звичайно такий спокійний і милий, тоді прибирав вираз перестраху, що його тяжко описати.

Одного вечора її татусьо прийшов і сів собі коло її ліжечка, тримаючи в руці свій капелюх. Спочатку вона гляділа на нього, не кажучи ні слова. Та вмить її обличчя зміняється й глядячи на капелюх з великим перестрахом, вона кричала придушеним голосом: "Ах, яка чорна звірюка!" Бідний батько відійшов зараз, заливаючися сльозами.

Деколи на неї приходило таке, що вона не пізнавала своїх рідних, які так старанно коло неї ходили, або била головою до стін свойого ліжечка. Доктор Нотта, свідок цих дивних подій, совісний лікар сказав, не вагаючись: "Наука наша є безсильна проти цих зяв. Вона не має тут що робити!"

Тереня пізніше написала, що вона навіть і серед найстрашніших нападів ніколи не тратила вживання розуму. Овшім, вона чула й розуміла все, що ділося довкруги неї. Це новий доказ на те, що вона тоді була під насильним впливом якоїсь скритої сили. Ця ворожа сила бачучи, як Тереня колись буде противитися її впливам, змагалася тепер знищити її життя.

Тим часом приближався день, назначений на облечини Павлини. Перед Теренею про це вистерігалися говорити, щоб так не збільшити ще її хвороби через той жаль, що вона не зможе бути при тім милім святі. Але слабенька сказала, що вона буде в силі товаришити там своїм рідним.

І справді, коли прийшов цей день, вона могла обіймити "свою мамусю", сісти на її коліна, скритися під її заслону та зазнати її пестощів. Може бути, що вже тоді вона затримала-ся з якоюсь завистю над тим щастям Ісусової обручниці. Але ця година надмірної радости скоро проминула. Треба було знову сідати на віз, вертати до гайку, а завтра рано нові напади хвороби, більше страшні як коли будь передтим, зачали мучити бідну дитину.

Треба було наново зачати її берегти. Передусім Марія окружала її старанною дбайливістю. Маленька хвора не позволяла своїй старшій сестрі, щоб вона її лишила, хіба лише тоді, коли вона йшла до церкви, або до монастиря кармилітанок.

Батько, стративши надію на безпомічні людські ліки, не тратив іще надії на всемогучість Цариці небес. Він замовив девять Служб Божих у паризькій церкві Матери Божої Побідительки за виздоровлення своєї дитини.

Такі молитви мусіли зрушити серце Непорочної Матери.

(Далі буде).

Поправді великий є той, хто має велику любов.

(Тома Кемпійський)

Читайте передплачуйте й поширюйте "Світло!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НАУКА КАТЕХІЗМУ

Цьогорічна катехізація дітей по кольоніях відбулась з небувалим успіхом. Майже в кожній парохії в Алберті відбувся тиждень або й більше катехізмовий курс. Дітвора горнулася, щоб навчитися катехізму, як також і своєї рідної мови, пісні, писання. Родичі з охотою посилали своїх дітей, знаючи, що наука релігії є конечно потрібна до доброго католицького виховання. За старанням Впр. о. Амвросія Винника, ЧСВВ, відбувся цілий ряд катехізаційних наук по кольоніях північної Алберти.

Блищі дані про катехізацію в цих українських оселях так представляються.

1. В місточку ВИЛЛІНГДОНІ вчили дітей катехізм Сестри Служебниці цілий рік по дві годині тижнево. При кінці шкільного року (23-го червня) всі католицькі діти (около 20) приступили до св. Сповіді й св. Причастя, а пятеро з них перший раз у свойому житті. Хоч у Виллінґдоні живе мале число українців католиків, все ж таки вони дбають, щоб їхні діти були добре вивчені в своїй св. вірі й тому кожної суботи й неділі посилають дітей до шпитальної каплиці й там наші Сестри радо їх учать катехізмових правд. Є надія, що в недалекому часі українці греко-католики будуть мати тут свою церковцю, де старші й молодь зможуть Бога хвалити й вигідно навчатись Божої правди.

2. Підчас літних вакацій науку релігії подавали дітям о. А. Винник, брати Пахомій Дидик і Епіфаній Пащак та панна Павліна Гордій по школах, церквах і домах у різних кольоніях. На закінчення науки всі діти зїзджалися до своєї матерної церкви, де приймали спільно св. Причастя. Звичайно по богослуженні був пікнік, катехізмовий контест з роздачею нагород і спільна світлина.

ДЕРВЕНТ (1-14 липня). Наука катехізму відбувалася у церкві св. Юра, в церкві Вознесення Г., в школі Медов і в місті Дервент. В катехізації взяло участь 125 дітей. Майже всі діти приступили до св. Сповіді, а з цего числа 29 приняло перше св. Причастя.

В БЛУМІНҐТОН околиці була переведена катехізація через один тиждень від 15-21 липня. На науку ходило поверх 20 дітей. Всі діти приступили до св. Причастя. До першого св. Причастя було 9 дітей.

МИРНАМ і околиця. (15-27 липня) Катехізація відбулася у школах Петфайндер, Богдан і Олд Бовелон та в місті Мирнам. В науці релігії взяло участь 108 дітей. На закінчення курсу разом із дітьми й старша молодь приступила до св. Тайн. До першого св. Причастя було 47 дітей.

НОРТЕРН ВЕЛІЙ і околиця. (29. VII-11.VIII.). Наука релігії відбулася у школах Єнкі, Кінґ Джордж, Вилов Рендж і Примула. На науку ходило 108 дітей. Закінчення катехізації відбулося у церкві св. Івана в Нортерн Велій. До першого св. Причастя приступило 45 дітей.

ЛЕЙК БЕЛВЮ (12-18 серпня). На науку релігії сходилися діти до шкіл: Лейк Елайза й Білої і до дому п. І. Бережанського. До першого св. Причастя приступило 27 дітей.

ЕНҐЕЛ ЛЕЙК: Від 29 липня до 19 серпня дітвора вчилася релігії під проводом бр. Епіфанія Пащака ЧСВВ. в домі п. Йосифа Мусіовського. Вечерами майже вся старша молодь сходилась на вечірну науку й спів і навчилась співати на два голоси Службу Божу

СТРІМСТАВН. В цій маленькій і молоденькій парохії 15 дітей навчалось катехізму під проводом о. А. Винника. До першого св. Причастя приступило 7 дітей.

ЕЛК ПОЙНТ. Цього року тут перший раз відбувся катехізмовий курс. В науці взяло участь 17 дітей. Всі приступили до св. Тайн, а 9 з них перший раз у життю.

3. В часі цьогорічної катехізації дітвора з великою охотою ходила на науку, що звичайно тревала від 9 год рано до 4-5 год. пополудні Потішаючим є також і це, що наукою релігії цікавилась рівнож і старша молодь, а навіть батьки й матері й приходили прислухуватись викладам катехізму і вчитись співу та рідного письма.

На похвалу заслугують ті родичі, що разом зі своїми дітьми приступили до св. Тайн і тим дали гарний приклад й збудовання для дітей.

Загалом літні катехізмові курси показалися дуже корисним чинником для релігійного виобразування і виховання нашої молоді по різних оселях.

ЛІШОР, АЛТА. В нашій парохії є жертвенні люди, що люблять справляти до церкви потрібні річи й прикраси. До них належить п. Кут, що справила дуже гарну заслону, що її уживається при заслонюванні Св. Тайн. Її посвятив о. М. Когут. 21. IX.

ДЕЛФ, АЛТА. Пан Теодор Грицьків справив до місцевої церкви нову вічну лямпу й її посвятив о. М. Когут дня 22 IX.

Гарний це обяв релігійности й побожности прикрашувати Дім Божий, в якому сходимося на спільну молитву. Так любили робити колись наші предки. Коли в Европі війна нищить красу Божих храмів, то ми принайменше тут повинні її піддержувати.

Любім красу Божої церкви!

ЕДМОНТОН, АЛТА. Храмовий празник цього року випав надзвичайно величаво. Взяли в ньому масову участь не тільки місцеві парохіяни, але й люди з блищих і дальших околиць. В суботу вечером 28. IX., в 7 год. в старій церкві відправилась литія і умолення перед Найсв. Тайнами. Проповідь про значіння св. свящ. Йосафата для українського народу виголосив о. М. Когут ЧСВВ. Люди горнулись до св. сповіди.

В неділю від 6 год. - - 8 год. правились тихі Служби Божі. Співану Службу Божу правив Впр. о. В. Бараник ЧСВВ. Предстоящими були о. В. Каменецький і о. Шевчук, а діяконували отці: М. Когут і М. Пасічник. Співав дуже гарно місцевий хор під управою п. О. Прийми. Проповідь про св. Йосафата, апостола св. зединєння виголосив о. І. Лесюк ЧСВВ. Проповідник похвалив едмонтонську парохію, що ревно працює, щоб збудувати рідному святому як величавий памятник на канадійській землі, нову, муровану церкву. По Службі Божій відправив водосвяття о. П. Боднар. Уся відправа відбувалась уже в новій церкві, що знаходиться в стані будови. По богослуженні відбулася парохіяльна гостина в Народнім Домі, а вечером гарний концерт. Празник випав дуже гарно й люди вертали з нього домів повні одушевлення.

МИРНАМ, АЛТА. Збори в справі календаря. На Воздвиження Ч. Хреста по богослуженні відбулись у місцевому Народному Домі збори в справі зміни календаря. Присутніми були всі парохіяни і гості. Промовляли надзвичайно розумно й річево п. Дмитро Чапельський, адвокат Йосиф Лазаренко, учитель Михайло Кулій, отці А. Винник і М. Пасічник. Одноголосно рішено приняти новий календар і відповідну просьбу вислано до Єпископської Канцелярії в Вінніпеґу.

СВІЖІ МОГИЛИ

Бл. п. Анастазія Фірманюк
(Ґіліярд, Алта.)

Дня 4-го вересня, 1940 р упокоїлася в Бозі бл. п. Анастазія Фірманюк, що полишила по собі молодого мужа й маленького семилітного синка. Покійна довший час хорувала на сухоти грудей. Слабість переносила спокійно й часто приймала св. Тайни. Померла в едмонтонськім шпиталі. В її похороні взяло участь багато людей. Службу Божу й похорон відправив о. І. Лесюк ЧСВВ.

При обіді, на заклик о. Лесюка присутні зложили на Світло $3.25.

Всім, що взяли участь у похороні, а зокрема, о. Лесюкові за щирі слова потіхи й похоронну відправу, сердечно дякує

Опечалений муж,
Петро Фірманюк

Онуфрій Розумяк і осиротілі діточки погружені в смутку біля домовини своеї мами.

Бл. п. Анна Розумяк

Дня 21-го вересня цього року, в 42 році життя померла в ламонтськім шпиталі Анна Розумяк. Вона полишила вдівцем мужа й осиротила 13 дітей, з котрих найменше має всього 2 роки. Ось так, як ми їх бачимо на знимці, стояли вони заплакані коло смертного ложа своеї дорогої матери й кликали: "Мамо, мамо!" Це була дуже болюча картина Пригадується мені, як я бачив на однім великім цвинтарі витесану мармурову статую, що представляла померщу матір на смертному ложі, а біля неї маленьку дитину, що даремно пробувала збудити маму зі смертного сну. Щось подібного й тут було

Хоч велика й гірка це була страта, то однак великодушно й по християнськи приняли вони цей хрест. Велике було співчуття, що його люди щиро заявили мужеві й дітям покійної. Помимо гарячого часу молочення, людей прибуло на похорон повна церква. Заупокійну Службу Божу відспівав о. Пасічник ЧСВВ і в зворушлйвому слові попращав покійну від її дорогих осіб, підчеркуючи геройство цієї матері, що виховала 13 діточок і померла як мучениця свойого обовязку. По Службі Божій мав проповідь о. Лесюк ЧСВВ., у якій старався потішити мужа покійної й дітей. Муж і всі діти приступили до св. Сповіді і св Причастя та жертвували свої терпіння і відпусти за душу покійної. Тіло похоронено на ґіліярдському цвинтарі, коло свіжої ще могили Анастазії Фірманюк.

Присутній.

.Впр. Отцям і Братям, крев-

ним, знакомим і сусідам і всім, що ділили наше горе по втраті нашої мами, складаємо найсердечнішу подяку. Нехай Господь Вам винагородить за те співчуття і любов, що Ви нам показали.

Опечалений муж і діти.
Онуфрій Розумяк.

Бл. п. Ксеня Кріль
(Делф Алта.)

День 20-го вересня був сумний для нас, бо в ньому відійшла на вічний супочинок всіми дуже люблена 81-літна Ксеня. Кріль.

Покійна приїхала до Канади 1910 р. з чоловіком і дітьми зі села Трибухівці, бучацького повіту. Від довшого часу старенька була спаралїжована, однак терпеливо зносила свою слабість. Похорон відправив о. М. Когут ЧСВВ. Свою маму оплакують дві доньки, один син Франко й їх діти. По спільнім обіді, на заклик п. Андрея Тимчака, присутні зложили на католицьку пресу $4.00. Збіркою занявся п. Петро Ільців.

Спи дорога сусідо вижидаючи славного воскресення з мертвих!

Петро Ільців.

ПРИГАДКИ

6. X. Неділя 16 по Сош. Гл. 7. Єв. утр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 181. Єв. Мат. зач. 105.

13. X. Неділя 17 по Сош. і св. Івана Богослова з 9. X. Гл. 8. Всеночне. Єв. утр. 6. На Сл Бож. троп. воскр. Богосл. і кондак воскр. Слава конд. Богосл. І нині Богор. по гласу кондака. Ап. зач. 182 і 73. Єв. Мат. зач. 62 і Івана зач 61.

14. X. Покров Пресв. Богородиці переноситься на слідуючу неділю 20. X.

Відміни місяця: Нів 1. X. Перша кватира 8. X. Повня 16. X.

Місячне намірення: Обнова в Христі робітничих родин.

Місійне намірення: За світських католиків у місійних краях.

Збірка на греко-католицький семинар у Канаді!

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

6. Неділя 16 по Сош. -
Плейн Лейк
Борщів
Москалики
Ендро
Стар
Лейк Белвю (коло Гіля)
Восток (св. Николая)

13. Неділя 17. по Сош. і св. Івана Богослова.
Новий Київ
Вегревил
Скаро
Блумінгтон (празник)
Гілярд (празник)

14. Новий Київ (Благодарственна Служба Божа.)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

6. Неділя 16 по Сош. —
Нюбрук (пікнік)
13. Неділя 17 по Сош.
Торгилд

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

6. X. — Нед 16. по Сош. —
Куквил, Восетна (місто)
13. X. — Нед. 17. по Сош. —
Редвей, Сокаль

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Часті** й страшні бомбардування Лондону німцями знищили або ушкодили чимало католицьких церков і шкіл. Де церква знищена, там люди збираються на богослуження в парохіяльних школах.

— **Італійці** зробили офензиву на Єгипет від Лібії поприпобережжя Середземного Моря і пішли наперед 65 миль та заняли місцевість Сіді Барані. Офензива припинилася Британські війська сильно бомбардують італійські військові скупчення.

— **Японці** напали на Індокитай й по коротких боях заняли потрібні їм місця На те дуже недобра Америка.

— **Німецька субмарина** сторпедувала 17. IX. корабель що віз дітей з Англії до Канади Згинуло 248 людей, з того 81 дітей.

— **В Римі** 18. IX. відбулася тайна нарада між німцями й італійцями. Здогадуються, що вони хочуть Еспанію втягнути до війни проти Англії.

— **Друга воєнна позичка** в Канаді пройшла з успіхом і принесла $342.248.300.

— **Воздушна війна** продовжується. Німці вже три тижні скидують бомби на Лондон і інші міста в Англії, а англійці бомбардують пристані й приморські бази вздовж Англійського Каналу та Берлін. Знищення великі.

— **Московський** большевицький уряд бере новобранців зі Західної України й Білорусі. Покликані під зброю хлопці що мають 19 і 20 років.

— **В фабриці пороху** й динаміту "Геркулес Павдер Ко." в Кенвил Н. Дж. в Злучених Державах наступив страшний вибух, що знищив чимало будівель та потягнув за собою численні жертви в людях.

— **В Канаді** покликують до лікарських оглядин мужчин у віці від 21-24 років, а опісля як покажуться здорові мають відбути 30-денний військовий вишкіл у Канаді або на її територіяльних водах.

— **В Канаді** будують 100 фабрик для потреб війни, вартости 250 мільйонів долярів.

— **Конгрес** Мексика проголосив урядового кандидата Камачо, як вибраного президентом републики. Його суперник Алмазан перепав у виборах.

—**Президент Рузвелт** підписав закон про примусову військову службу в Америці, чим впровадив його в життя. Рівночасно з тим видав він проклимацію, в котрій установив день 16 жовтня, як дату реєстрації для всіх мужчин у віці від 21 до 35 року життя До військової служби покличеться наперед 400,000 людей. Вони почнуть свою службу з днем 1. січня Другий такий контингент покличеться на весну. Військова служба буде тревати рік.

— **Кажуть,** що Гітлер закинув плян інвазії на Англію цього року й відложив його на весну. Англійці ударемнюють наїзд руйнуючими літаковими наїздами на пристані в німецьких руках. Є сподівання, що літакова війна буде продовжуватися через цілу зиму.

— **Болгарія** жадає від Греції виходу в егейське море.

— **В окупованій** та неокупованій Франції з днем 21-го вересня заведено картки на поживу.

—**Німці** заводять свої порядки в Норвегії. Скасували парлямент, усунули короля з престола й всі політичні партії розвязали. Політичним провідником у Норвегії є настановлений Віктор Квіслінг. Німецьким комісарем у Норвегії є Йосиф Тербовен.

— **Болгарія** вже забрала собі ту частину Добруджі, що її віддала Румунія.

— **Єгипет** не хоче виповідати війни Італії, хоч ця заняла частину його території.

— **В Совєтах** уряд завів престрогу цензуру, таку, що рівної її нема в цілому світі. Вільно писати тільки те, що уряд хоче, а не те що є правда.

— **Канада** розбудовує летунські школи на заході.

— **Американський** уряд пильно слідить за діяльністю нацистів і комуністів у Америці.

— **23-го вересня** король Юрій промовив через радіо до народів британської імперії. В своїй промові король висловив віру в перемогу й оповістив встановлення нового почесного відзначення для цивільних жінок і мужчин, що заслужаться в теперішних прикрих часах. Нове відзначення буде носити назву "Хрест Юрія" і буде йти щодо значення зараз за відзнакою 'Хрест Вікторії', надаваного за військові геройства на полі бою. Буде також видана "Медаля Юрія" для більш загального поширення.

— **Британсько-французька** експедиція пробувала заняти столицю французької західної Африки, Дакар, та стрінувши сильний опір відступила, щоб не проливати французької крови. Дакар є під зверхністю французького уряду Петена.

— **Федеральний** уряд у Оттаві проголосив, що американські горожани зможуть діставати канадійське горожанство, як і передше. Значить і українці, що є горожанами Злучених Держав, а приїхали до Канади й хочуть тут остатись на все, можуть сейчас подаватись за горожанськими паперами, як вони вже мешкають у Канаді той час, що вимагає канадійський закон.

— **Гітлер** і Мусоліні пробують втягнути до війни проти Британії Болгарію й Еспанію з її союзницею Португалією.

— **25-го вересня** Німеччина, Італія і Японія через своїх представників підписали в Берліні на 10 літ мілітарний і економічний пакт для співпраці як вони кажуть - над створенням нового ладу в Европі й Азії. Цей пакт обчислений на те, щоб Америку відстрашити від співпраці з Англією в війні. Однак Америка рішена таки помагати Англії.

— **Між Японією** й Америкою відносини напружені.

ДР. МИХАЙЛО ВАРШАВСЬКИЙ
Дентист

Урядує в Мондері від год. 9 рано — 6 пополудні.

В Ендро, кожного четверга від год. 10 рано — 6 год. пополудні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Марія Рабб, Ню Йорк, Зл. Д.П.А. $1.00
Збірка на похороні Анастазії Фірманюк, Гілярд Алта. 3.25
Збірка на похороні Ксені Кріль у Делф, Алта. 2.00
Збірка з нагоди похорону Анни Розумяк у Гілярд Алта. 2.20

"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальог, і розвідатись про наші ціни.

Гросс-Левицький

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (59) 20. Мондер, Алберта, 15-го Жовтня 1940. Mundare, Alta. October 15th. 1940. Vol. III. No. (59) 20.

ІКОНОСТАС У КАПЛИЦІ ПАПСЬКОГО СЕМИНАРЯ СВ. СВЯЩЕНОМУЧЕНИКА ЙОСАФАТА В РИМІ.

Іконостас є великою прикрасою церкви. Українці католики повинні старатись, щоб у їх церкві був гарний іконостас.

ЗАВДАННЯ ПІД ПОРУ

В році 1936, Папа Пій XI. так говорив: "Щодня дякую Господеві за ту ласку, що дозволив продовжити мій вік тай трудитися у сучасних обставинах. Бо та так глибока й загальна кріза стоїть перша й одинока в історії світу. Це щось ґрандіозного бути видцем і учасником цеї дії. Добро й зло виступили до ґіґантичного двобою.

В ту годину нікому не вільно бути невтральним. Я певний, що з цего страшного перевороту наша Церква вийде кращою й ще більше приноровленою до нових, майбутніх обставин."

І ми дякуймо Господеві за ласку, що дозволив нам під цю пору жити. Ось і наше подвійне завдання: зрозуміти сучасність і сповнити свій обовязок християн - католиків. До цего покликаний кожний віруючий член нашої Церкви. Не будьмо невтральними, літеплими чи зимними! То ж до діла, до католицької акції!

"Нарід, котрий мусить відсвіжувати своє серце оковитою, котрий у питтю пива знаходить свою національну свідомість, а в вині охоту до праці — той нарід знидіє, зледащіє і стане посміховиском людей."

Петро Розеґер.

ШИРІТЬ СВІТЛО!

Близько дві тисячі літ тому прийшов на світ Ісус Христос, те Світло світу й приніс людям ясне світло релігійної правди.

Та на жаль, як каже св. Письмо, тодішні люди полюбили тьму більше як світло (Ів. 3:19) і не всі приняли його.

Те саме бачимо в нинішних часах. Не всі люди йдуть у свойому життю за світлом християнської правди й багато з них блукає в пітьмі релігійного невіжества й блуду, багато ходить темними стежками релігійної байдужности й новітнього поганства.

А чейже темнота, то не добро й до добра та щастя вона людей не веде!

Тому то треба тьму розганяти! Треба людям отворити очі на правду, добро, красу й щастя!

Це велике й гарне діло. І якраз наш релігійний часопис "Світло" поставив собі за ціль розганяти релігійну темряву й просвічувати Божою правдою уми українців у Канаді й Америці.

Та щоб це велике завдання міг наш часопис якслід сповнити, треба, щоб його масово люди читали, треба, щоб "Світло" було в кожній українській хаті!

Треба отже ширити "Світло"! І до цего великого й хосенного діла ми кличемо всіх, хто би він не був.

ШИРІТЬ "СВІТЛО!" ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ! Так станете новітніми Христовими апостолами й зробите велику християнську роботу.

Для більшої заохоти обіцяємо дати нагороди.

ДАРОМ ДІСТАНЕ

1. Гарно оправлений молитовник "З нами Бог", хто приєднає 15 нових передплатників на цілий рік.

2. Гарний молитовник "Да прийдет царствіе Твоє", хто приєднає 10 нових передплатників на цілий рік.

3. Великий "Ювілейний Календар Української Родини" на 1941 рік, хто приєднає 5 нових передплатників.

Час кампанії за приєднуванням нових передплатників "Світла" визначений до кінця лютого.

Нумо до праці! Ідіть усюди й заохочуйте до передплати Світла!

Річна передплата виносить усього один доляр. Імена й адреси нових передплатників разом з грішми посилайте на адресу:

The Light, Basilian Fathers Press, Box G. Mundare, Alta.

Будьмо справжніми християнами!

Переживаємо сумні й страшні часи. Ллється людська кров, пливуть сльози, трупами й руїнами вкривається наша земля. Жахливі вісти про безмежне горе, що його спричинює модерна війна щоденно доходять до нас через радіо й пресу.

Коли на це все уважно глянути й призадуматись, виринає перед нами питання: І чому це так діється на цьому світі? Чому в 20 столітті, в часах поступу й культури, християнські народи так немилосерно себе нищать і руйнують? Що за причина?

Мусить бути тому причина, бо нічого нема без причини. Так, теперішна війна є яскравим обявом великої хороби, на яку хорує людство від многих літ. А тою хоробою є брак справжнього християнства в житті одиниць і народів.

Е, то не правда скаже може дехто. Ні, таки правда; це побачите самі, якщо тільки добре роздумаєте.

Людським життям керують певні провідні думки, погляди, переконання, певні стремління і бажання, що зродились у умах і серцях людей. Вони дають напрям у політиці й економії, в життї державному і міждержавному, вони витворюють відносини між народами.

Які ж тепер думки й стремління заволоділи народами? Думки й стремління антихристіянські. Ті думки й стремління можна звести до трьох головних точок про які говорить уже св. евангелист Іван "Бо все, що в світі є похіть тіла і похіть очей і гордість життя." (І. Ів. 2:16).

Людство хоче бути щасливим, але вибрало хибний шлях до свойого справжнього щастя.

Люди не дуже то хочуть вірити в те друге позагробове щастя в небі, що його їм Г. Бог приготовив і до якого мають стреміти чесним, християнським життям. Вони хочуть щастя на землі і добачують його в достатках, розкошах, славі й могучости та заспокоєнні всіх бажань свойого зіпсутого серця. Звідси йде та напружена погоня за цими земними добрами без огляду на те що каже релігія.

Безбожний матеріялізм просяк уми й серця сучасних людей. З нього зродились такі

системи як комунізм, звироднілий націоналізм, імперіялізм, капіталізм, лібералізм і т. д. Всім тим напрямкам, що мають різні назви, різні кличі є спільне зіпсуття через потрійну похіть. Так пр. комунізм, хоче збудувати рай без Бога, без християнської моралі, диктатурою пролетаріяту. Цей антихристіянський рух створив пекло на сході Европи, що ще до нині горить і мучить мільйони людей.

Така ґордість житейська, якою є переповнена ідеольоґія гітлерівського націзму й італійського імперіялізму довели до насильств і кривдження й війни.

Брак християнських засад справедливости й любови в життю народів довели до тих страшних кривд, що їх терпіли й терплять народні меншини, або що навіть цілі народи є визискувані й без своєї держави.

Брак християнських засад справедливости й любови і похоть очес, жажда дочасних дібр є причиною кривд, що їх терплять працюючі маси народу від багачів капіталістів

Брак християнської моралі, похоть тіла руйнує родини, ширить неморальність та всякі другі пороки.

Це тільки кілька фактів на доказ того, що людство дійсно хорує на брак справжнього християнства в життю і це є причиною сьогочасного горя в світі.

Теперішний невідрадний стан світа повинен привести людей до опамятання. Коли хочемо, щоб на світі було ліпше треба, щоб людство обновилось через чисте, незіпсуте християнство. А тим християнством не є сектанські віри, що якраз у великій мірі причинились до теперішнього замішання в світі, але тільки християнство, що його пропаґує католицька Церква. Бо тільки католицизм має ясну й непофальшовану Божу науку віри й здорові засади моральности і лиш католицизм, як показує історія, може успішно опертись розкладовим течіям і виховувати людей на добрих і святих.. Тут є джерело справжньої обнови людства й запорука ліпших часів.

І тому нинішня хвиля вимагає, щоб люди в католицизмі шукали порятунку.

Трьох річей конче треба, якщо католицизм має обновити людство: 1. свідомости католицької, 2. правого серця, 3. огня апостольської ревности.

Скільки то нині є таких християн, що не мають ясного зрозуміння Христової науки, ясного християнського світогляду! Чи ж диво, що через те вони в практиці поступають як погани? Отже не можна собі легковажити науки християнської релігії і вдоволитись тим, що ще ми навчились, як були малою дитиною. Те, що вистарчало для дитини не вистарчає для дорослого християнина. Тому мусимо постійно поглиблювати своє релігійне знання через уважне слухання проповідей, читання релігійних книжок і часописей і роздуманням релігійних правд. І це повинен робити кожний. Ясне розуміння католицької віри буде трівкою основою до будови справжнього християнського життя.

Та саме знання не вистарчає. Разом із ним у парі мусить іти добра воля і праве серце. За мало знати, треба ще хотіти виконати те, що доброго ми пізнати. Скільки то знову є християн, що добре знають, де є правда, але не хочуть за нею піти, бо мусіли б попращатись з грішними привязаннями. Щоб полюбити добро й піти за ним, до того помагає Божа ласка. А ласку Божу можна черпати в молитві й в св. Тайнах. І тому, коли хочемо встоятись перед усякими спокусами, побороти всякі злі наклони й жити істинно по християнськи, то треба нам багато молитись і часто приймати св. Тайни.

І не тільки ми самі маємо бути без закиду практикуючими християнами католиками.

Якщо в нас у серцю є правдива любов до Бога й ближнього, то з неї зродиться апостольська ревність робити других добрими. Ми не будемо боятись, ні стидатись, не будемо жалувати часу й гроша, щоб тільки других привернути до Бога.

Коли б християни не були паперовими, а дійсними, практикуючими, тоді скоро причинилися б до обнови світа в християнському дусі, а за тою обновою пішла б поправа відносин на всіх ділянках людського життя.

Ще далеко перед теперішним лихоліттям покійний Папа Пій XI. своїм бистрим зором зобачив ясно найглибші причини неладу в світі й тому встановив 11 грудня 1925 р окреме свято Христа-Царя. Воно має постійно нагадувати, що Христос має панувати в людському життю, а тоді лишень буде добре.

Тому в наших часах не треба знеохочуватись видом лиха, що кругом нас.

Будьмо справжніми християнами, виконаймо кожний те завдання, що на нас кладе наша релігія, а тоді самі зробимо собі щастя й причинимось до поправи відносин і ущасливлення других людей.

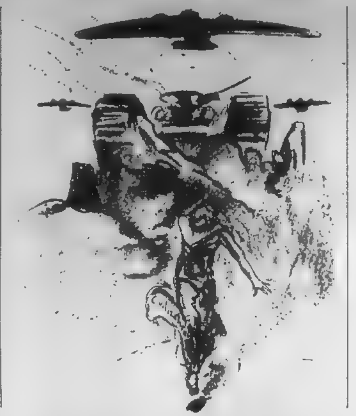

От до чого дійшов сучасний світ!
Як люди не хочуть слухати Христа, то будуть мусіли слухати гуку бомб і гармат.

ПАПА ПРОТИ ТИРАНІЇ МОДИ

Папа Пій XII, промовляючи до 14,000 католицьких дівчат, зорганізованих у Католицькій Акції, звернув увагу на теперішню жіночу моду. Св. Отець взивав до поміркованости й скромности, кажучи, що мода й скромність повинні йти разом як рідні сестри. Папа виступив проти тих, що невільничо йдуть за тиранією моди, хоч вона нарушує чесноту скромности, що є ґарантією кіночої чистоти й невинности

Цю пересторогу Намісника Христового повинно собі взяти до серця українське жіноцтво. Треба памятати, що не все що мода подає є дозволене для католицьких дівчат і жінок і модою для них має бути правило: вбиратись гарно, але обичайно, щоб не наражувати на небезпеку гріха себе й других.

о. П. Божик

Два Фармері

Петро Ганчар, низький, присадкуватий і Панько Ковтун також низький і худощавий, оба вони 40 літ тому прибули зі залішицького повіту до Канади. Тут забрали собі гомстеди над одним озером у Манітобі. Як побудували були де мешкали зі своїми жінками й дітьми, ходили літом перші роки на роботу й розказували один одному про людей з якими працювали та про нові околиці.

Ковтун любив працювати при будівлі нових залізничих доріґ Сіпіяра, а Ганчар робив у анґлійських фармерів у околицях коло Портедж ля Прері.

Як не однакова була їх праця, так і неоднаковий був їх погляд на правди віри й відпорність на чужі впливи.

Ковтун став завзятим балакуном. Часто любив балакати про радикальні справи й нераз самий собі перечив, підчас коли Ганчар був більше повздержливий і більше думаючий та річевий.

В околиці, де вони прожили шість літ, почали будувати церкву. І хоч Ганчар і Ковтун розходилися у поглядах, проте разом з другими місцевими українцями помагали щиро в будівлі Божого дому.

Громаду обслугували українські католицькі священики з Вінніпеґу. Ковтун любив часто зачипати в бесіді отця пароха, ба навіть деколи втручувався забагато в церковні справи. Він ніяк не міг зрозуміти змісту Католицької Церкви й тої глибокої засади, що як є один Бог і один Ісус Христос, так повинна бути на землі для всіх людей одна Церква. Він часто вигукував, що ніби то було би лучше, якщо б кожний нарід, а навіть кожна околиця мала інакшу церкву, до своєї вподоби. Такий мильний погляд дуже легко збивав йому Ганчар. Ковтун не дуже брав собі до серця церковну науку й залюбки читав одну крикливу ґазету з Вінніпеґу, що своїм змістом скорше виглядала на смітник, чим на виховавчу часопись. Ганчар за те кожного року замовляв собі Місіонаря зі Жовкви.

II

Була неділя. Сонце стояло зполудня. Небосклін блакитнів над Манітобою. Оба краяни сиділи над озером і курили люльки Легкий вітрець розмовляв зпровола зі шуваром, що ріс буйно недалеко краянів, що сиділи на камені й дивились на озеро. Оподалік паслися корови обох газдів на прерії. Ковтун попакуючи люльку промовив до Ганчара: "Я, куме, вислухав нині уважно проповідь у церкві, в якій отець сказали, що чоловік й дальше жити буде по смерти й я на те тільки раменами здвигнув. Гадаю собі: отець учений, а таке говорять." І при тих словах пересунув люльку в устах з одного боку в другий.

Ганчар спочатку мовчав. Він наложив тютюну в свою люльку, пакнув тільки разів і потім сказав: "Отець говорили правду. Кажу вам, що коли б чоловік не мав жити по смерти, то не варта нам жити взагалі. Коли отець те говорили, то основували ту свою науку на науці Ісуса Христа й на доказах здорового розуму. Душа не те, що тіло; вона не розкладається і не гине, а живе все й по часовій розлуці колись поверне до тіла й оживить його до другого життя.

Я читав недавно в Місіонарі, що ніщо не пропаде в світі, а існує дальше хоч у іншій

формі.

Я над тим поважно застановлявся і прийшов до висновку, що все те правда. От приміром кидаємо ячмінь і друге збіжжя у ріллю; воно в землі гние, а однак з того гною виростає трава, а потім згодом виростає колос. Коли б зерно не трулішило й не гнило, не було б збіжжя. Як це робиться я не знаю, але виджу, що воно так робиться. Щось подібного буває і з чоловіком. І чоловік, як положити його в яму на цвинтарі, то він гние, перемінюється в землю, але на страшнім суді встане до життя вічного."

Ковтун поправлявся на скалі, на якій сидів. В його очах блиснуло незадоволення з мови свойого співбесідника. Він сказав: "Е, хто то знає, чи то так буде як ви кажете, бо інакше збіжжя а інакше чоловік."

Ганчар відповів: "Моя жінка має гарні вазонки в хаті, але щоб вони росли буйно, вона час-від-часу зміняє землю й додає до неї навозу. Я дивлюся нераз на ту її роботу й приходжу до заключення, що коли б не той гній, то квіти в вазонках не хотіли б рости. Я не знаю, як то діється, що гній дає ріст ростині, однак це певне, що ростина бере з нього поживу й дістає свою красу й гарний запах." "Так буває з пшеницею на фармі."

сказав Ганчар. "Божа сила, що дає життя й його підтримує в зерні, що паде в землю, та сама Божа сила поверне духа в тіло, що зітліло й оживить його, бо Бог є всемогучий. Що так буде напевно, про це нам сказав Христос, що є самою правдою і не може помилитися ані нас у блуд увести.

Ось Христові слова: "Істинно, істинно говорю вам, що прийде час й тепер є, що мертві почують голос Сина Божого, а почувши оживуть... Не дивуйтеся цьому, бо прийде час, коли ті, що в гробах, почують голос Сина Божого; і вийдуть ті, що чинили добро в воскресення життя, а ті що чинили зло, в воскресення суду." (Ів. 5:25-29).

Ще багато говорили оба на релігійну тему, але вже Ковтун присмирнів і став уважніше думати над релігійними справами. Як розходились Ковтун сказав до Ганчаря: "Куме, хай ваш малий принесе мені кілька Місіонарів перечитати, бо моя ґазета, яку читаю вже мене не задоволяє.

"Добре Паньку, я позичу тобі перечитати старі Місіонарі, бо нових уже нажаль нема. В Жовкві вже Місіонар не виходить, бо там большевики забрали Василіянам друкарню й їм не позволяють уже більше видавати Місіонаря.

Та ті самі Отці Василіяни видають у Канаді дуже гарну релігійну часопись "Світло", і як собі будеш передплачувати й пильно читати, то воно тобі буде добрим приятелем у життю. Воно тобі многі річи розяснить. Бери його й читай. Я читаю 'Світло' від самого поку, як тільки зачало виходити в Мондері й з нього дуже вдоволений.

Панько послухав Петра Ганчаря і ще таки того самого дня написав листа до Мондеру, щоб йому присилали до хати "Світло".

Життя в Советах

Кореспондент Нюйорк Таймс"-у, Дж. Е. Р. Ґедіє, що недавно виїхав з Москви подає деякі інтересні відомости про сучасне становище в Советах. Він пише ось що:

Народ у своїй масі боротися з капіталізмом поза межами своєї держави не хоче. Одначе, не зважаючи на всі біди, які він переживає, повороту капіталізму в Росії також не хоче.

Населення в СССР більше ніж який інший народ не хоче війни, памятаючи всі нещастя, які принесла світова війна та революція.

Третє цікаве спостереження, що населення взагалі не цікавиться політикою. Причини є дві. Перша, це недостача часу на політику, бо треба думати завше про шматок хліба: що завтра їсти, де дістати і т. д. Боротьба за існування відбирає весь час і енерґію. Друга, — у всіх у памяті "чистка" з 1937-38 років, коли всі, хто лише насмілився підняти хоч потихеньку голос проти правителів країни, відправили невідомо куди. Після тієї чистки ні в кого немає найменшого бажання говорити про політику навіть зі сусідами.

Чижинці в СССР ізольовані від співжиття з місцевими громадянами. Не лише уряди про це дбають, а самі громадяни, щоб не мати зайвого клопоту.

Відрізання СССР від живого звязку з іншими державами довело до того, що населення звикло приймати на віру все, що пишеться в советських часописах "Правді", "Ізвестіях" і т. п. Коли советському громадянинові сказати, що анґлійці затопили два підводні човни, а цього не буде в советських часописах, він не повірить Коли сказати, що "Ізвестія" і "Правда" навмисно замовчали, він здивується й спитає: "А для чого? Вони ж дістають новини й друкують їх. Коли чогось не надрукували, то мабуть не дістали, або переконані, що то видумка."

Для совітського громадянина закордон — це "інший світ по той бік кордону", де на думку одних повна темнота й несвідомість, а на думку других — земля, по якій протікають річки з молоком та медом.

"Закордон" це країна, якої ніякий звичайний советський громадянин ніколи не побачить, бо ніхто не має права покидати СССР. Тільки урядовці можуть побачити "закордон", коли уряд вишле їх туди з певним дорученням.

Чужинці, що необачно поспішили прийняти советське підданство, й дівчата, що вийшли заміж за чужинців, по кілька літ чекають дозволу виїхати за кордон і не мають його.

"Закордон", це далекий астрономічний простір, куди звичайним смертним людям ніколи не дістатись; де умови життя цілком не зрозумілі для советського ґромадянина. Одні вірять, що там мільйони робітників, як раби, працюють на людей у циліндрах, які великими батогами підганяють нещасних працівників... Другі ж уявляють 'закордон' як дивну країну, де в вікнах державних крамниць та кооператив (про приватні крамниці поняття не мають) можна побачити черевики й чоботи, панчохи, светри й навіть костюми, а службовці тих крамниць не тільки мають що продавати, а й хочуть продати свій крам. Правда, ці люди думають, що робітники не можуть нічого купити, бо не мають грошей і часу, щоб вистояти в черзі, але ці люди знають, що багато не капіталістів також можуть купити в крамницях "закордоном," що їм потрібно, більше ніж по одній штуці і не стояти в черзі.

Мільйони советських громадян і не думають про "закордон." Що їм в їх безрадному житті дасть "закордон" чи висока політика? Яке їм діло до того, що діється в невідомих країнах по той бік кордону? Вся енерґія обивателя, що залишається після праці, витрачується на здобування того, що потрібне для піддержки життя. Доброго хліба, правда, вистарчає. Але мясо, ярина, овочі — гірші. Масло й сир дорогі й їх можна дістати тільки в літі. Зимою вже рідко дістанеш. Солодощі не дуже добрі й завше дорожчі, ніж у інших країнах. Молока бракує завжди. В часі між січнем та квітнем масло дорожче на 45%, сир на 20%, вудженина й сало 25%, газ, вода й електрика на 50-100%.

Масла й сира, коли є, не дозволяється більше купувати ніж 7 унцій на особу. Цукру не більше кільограма (2.2 фунта).

Середня платня службовців, коли рахувати сюди й вищих як директори, управителі, стаханівці, менше 300 рублів на місяць. Що за них можна купити, видно з того, що курка коштує 16 рублів, пів копи яєць 22 і пів рубля; чорний хліб рубель за кільограм; білий — 2 або 4 рублі; мясо — 12 рублів; морква — 6 рублів.

До того ж у державних крамницях всього цього часто не має, або треба стояти довго в черзі. Лекше купити на вільному торзі, але треба заплатити значно дорожче.

Помешкань не вистарчає. Одежі й взуття майже не дістанете. Доводиться весь час латати старе. За латання взуття приватні шевці деруть неймовірні ціни, а державні завше не мають шкіри.

Робочі години збільшені, податки збільшені, а платня залишена та сама.

Тому не диво, що населення не цікавиться політикою. Коли спитаєш про новини, дістанеш відповідь: "Прочитай в "Правді" та "Ізвестях."

Вся енерґія йде на здобування засобів прожиття. Надія дістати пару старих черевиків, слух, що десь продають помаранчі, чутка, що якогось чужинця можна перемовити продати старі сорочки чи непромокальний плащ — все це більше цікавить середнього громадянина ніж питання ідеольоґії та міжнародніх союзів.

Советський вояк, безумовно, буде воювати, коли буде треба з традиційною витревалістю й сміливістю, але це не має нічого спільного з народнім ентузіязмом, який потрібний для затяжної війни.

Ґедіє подає, що оборонна війна проти аґресора може ще викликати ентузіязм, але завойовницька — ніколи.

Гасло "мудрої, мирної політики Сталіна" підобрано дуже влучно. Сталін не може нічого кращого обіцяти народові, як ухилення від війни. Спроба встрягти в війну по стороні Німеччини закінчилася би катастрофою, якщо війна не була би надзвичайно короткою. Вже тепер помітно невдоволення, що Німеччина дістає від СССР матеріяльну поміч. І це невдоволення має характер не ідеольоґічний, а викликається особистими інтересами. Для чого вивозять у Німеччину, коли самим нема що їсти?

Стільки Ґедіє. Ці його слова дають нам багато до думання. По 22 літах свойого панування на багатих просторах колишньої Росії, комунізм зробив з людей рабів і нуждарів. Замісць радісного й щасливого життя дав людям такий рай, що їм увесь світ не милий і тільки думають про те, як би то вдержатись при життю. Довголітний експеримент большевизму, що коштував багато крови, життя, праці й майна, стверджує понад усякий сумнів, що комуністична система, збудована не безбожництві, матеріялізмі, ненависті, насиллю, є злою системою, що не може принести людям добра.

Правда, й капіталістична система, так як вона тепер є в життю, має свої великі недостачі, що їх конечно треба направити, одначе попри всі ті її слабі й темні сторони, вона не є для людей так шкідливою як комунізм. І тому, як не можна без застереження боронити капіталістичного ладу, так тим більше не можна боронити й пропаґувати комунізму. Найкраща рада в теперішних часах є стреміти до створення нового ладу, що не мав би тих хибів, що їх бачимо в капіталістичній і комуністичній системі, а який був би опертий на правдивій релігії, пошані приватної власности, особистої свободи, справедливости й любові. Такий лад вже від давна вказали людям великі Папи Лев XIII і Пій XI. у своїх енцикліках, та на жаль нема кому його увести в людське життя. Може аж страшна воєнна хуртовина переконає людей, що всякі комунізми, тоталізми і т. д. є шкідливі й їх треба покинути, а зачати творити новий лад згідно з вимогами здорової фільософії й релігії.

У Большевії все так діється, як хоче народ, а народ мусить хотіти так, як хоче Сталін.

* * *

Населення Злучених Держав виносить, 131,409,881 осіб.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 42, 1-38.
ПЕРША ПОДОРОЖ СИНІВ ЯКОВА ДО ЄГИПТУ. УВЯЗНЕННЯ СИМЕОНА

1. Коли ж побачив Яків, що є на продаж (хліб) у Єгипті сказав своїм синам: Чому ви не дбаєте?

2. Ось я чув, що є збіжжя в Єгипті; ідіть туди й купіть нам трохи харчів, щоб нам жити й щоб не погинути.

3. Пішло же десять братів Йосифа купити збіжжя в Єгипет.

4. А Венямина, брата Йосифового не вислав з його братьми, бо казав, щоб часом не сталось йому що злого.

5. Прийшли же сини Ізраїля купувати разом з прихожцими, бо був голод у ханаанській землі.

6. Йосиф же правив землею; він продавав усім людям землі; прийшовши же Йосифові брати поклонилися йому лицем до землі.

7. Побачивши же Йосиф своїх братів, пізнав (їх); і відчужився від них і говорив до них твердо й каже їм: Звідки ви прийшли? А вони кажуть: Зі землі ханаанської, купити хліба.

8. Пізнав же Йосиф своїх братів, а вони його не пізнали.

9. І спогадав Йосиф свої сни, що їх бачив він і каже їм: Ви є звідуни, ви прийшли вивідати проходи цієї країни.

10. Вони ж кажуть: Ні, пане, раби твої прибули купити поживи.

11. Всі ми є синами одного чоловіка, ми є мирні люди, не є твої раби звідунами.

12. І каже їм: Ні, таки прийшли ви пооглядати проходи землі цієї.

13. Вони ж кажуть: Дванадцятеро нас є братів, рабів твоїх у землі ханаанській і це наймолодший з нашим отцем тепереньки, а другого вже нема.

14. І каже їм Йосиф: Це ж і так є, як я говорив, повідаючи, що ви є звідунами.

15. Ось чим оправдаєтеся: бодай так був здоров фараон, що не вийдете звідси, доки ваш наймолодший брат не прийде [illegible]

16. Пішліть зміж вас одного, й візьміть вашого брата, а вас будуть держати, докіль не справдяться ваші слова, чи в вас є правда, чи ні. Як же ні, бодай так був здоров фараон, ви таки звідуни.

17. І віддав їх під сторожу на три дні.

18. І каже їм третього дня: От що вчиніть, так останетесь живі; бо Бога я боюся.

19. Якщо ви мирні люди, нехай один ваш брат сидить у неволі, самі ж ідіть і відвезіть куплену вашу пшеницю.

20. І вашого наймолодшого брата приведіть до мене і правдиві будуть ваші слова; а якщо ні, то помрете. Вони ж зробили так.

21. І каже кожний до свого брата: Ой так, ми справді провинились проти нашого брата тим, що злегковажили скорботу його душі, як благав нас тай не послухали його; і зачерез те прийшло на нас це горе.

22. Відказуючи же Рувим каже їм: Хіба ж я не казав вам повідаючи: Не кривдьте дитини, та не послухали мене; і це кров його жадається від нас.

23. Вони ж не знали, що їх розуміє Йосиф; бо поміж ними був товмач.

24. Відвернувшись від них заплакав Йосиф; і знову прийшов до них і розмовляв з ними тай узяв Симеона від них і звязав його перед ними.

25. Повелів же Йосиф наповнити їхні міхи збіжжям і звернути їх срібло кожному в його торбу й дати їм харчів на дорогу. І сталось їм так.

26. І навантаживши збіжжя на свої осли, відійшли звідти.

27. Розвязавши же один свій мішок, щоб дати оброку своїм ослам на попасі й побачив узол свого срібла й був зверху при отворі мішка.

28. І каже своїм братам: Вернули мені срібло й ось воно в мойому міху. І налякалось їхне серце й потороплілі говорючи один до другого: Що це вдіяв нам Бог?

29. І прийшли до Якова, свойого отця, в ханаанську землю й оповіли йому все, що їм приключилось повідаючи:

30. Говорив чоловік, пан тієї землі до нас твердо й вкинув нас у вязницю наче звідунів землі.

31. Ми ж йому казали: ми спокійні, ми не звідуни.

32. Дванадцятеро братів нас, синів нашого батька; одного нема, а менший при батькові тепер у ханаанській землі.

33. І каже нам чоловік, пан землі тієї: З того я спізнаю, що ви мирні люди: одного брата оставте тут зі мною, а куплене збіжжя для вашого дому взявши відходьте!

34. І приведіть до мене вашого наймолодшого брата й спізнаю, що ви не є звідунами, а мирними людьми; і вашого брата віддам вам і будете торгувати в землі.

35. І сталось, як випорожнювали вони свої міхи й було в кожного узлик зі сріблом у їхньому міху; і виділи узлики зі сріблом їх вони й отець їх і налякались.

36. І каже їм Яків, отець їх: Зробили ви мене бездітним; Йосифа нема, Симеона нема й ще Венямина візьмете? Все це впало на мене.

37. І каже Рувим свойому отцеві повідаючи: Убий двох моїх синів, коли не приведу його до тебе! Дай його в мої руки, а я приведу його до тебе!

38. Він же каже: Не пійде мій син із вами, тому що його брат умер, а цей один остався. Як станеться йому лихо в дорозі, якою підете, так тоді зведете мою старість з печаллю до аду.

ПОЯСНЕННЯ

6. Йосифові брати поклонилися йому східним звичаєм, падаючи лицем до землі. Так сповнився сон Йосифа про снопи братів, що клянались його снопові (Бит. 37: 7-8).

7. Відчужився — удавав, що є для ним чужим. Одіння, змінені черти лиця, египетський спосіб поведення, мова, все те спричинило, що брати Йосифа не пізнали (ст. 8). Йосиф уложив собі плян поступовання зі своїми братьми, щоб вплинути на їх поправу.

9.—14. Йосиф знав, що його брати не є звідунами, а закидував їм це, щоб від них довідатись як поводиться його батькові й наймолодшому братові. Венямінові, що був від Рахилі.

15. Присяга, а радше запевнення дане на життя чи здоровля царя було загально приняте в цілім стариннім світі. Йосиф її ужив бажаючи в усьому показатись перед братьми як египтянин.

20. Зробили так -- приобіцяли привезти Венямина.

22. Кров його жадається від нас. Брати думали, що Йосиф уже не жиє й що кров його кличе до Бога за пімстою та що та пімста якраз тепер на них упала.

28. Налякалось їхне серце. — Вони знали, що египтяни не люблять жидів (Бит. 33:32) і тому не могли сподіватись від них якоїсь ласки. Тому вважали знайдені гроші в їх мішках, як зачепку, що може їм накоїти много лиха. На цілу ту прикру пригоду гляділи брати чи вона часом не є Божою карою за провини проти свойого брата Йосифа.

37. Цей висказ Рувима разить нас, бо Рувим не мав права розпоряджати життям своїх дітей, бо це належить до Бога, ані вбивство двох внуків не могло бути ніяким винадгородженням для Якова за страту його любої дитини Венямина. Однак треба брати слова Рувима як вислів сильного запевнення, що він приведе живим Венямина назад.

38. До аду - в другий, позагробовий світ.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС НА ОЛИВНІЙ ГОРІ.

(Про молитву)

По Тайній Вечері пішов Ісус Христос з апостолами на Оливну гору. Знаючи, що наближилися Його страсти, сказав Ісус Христос до апостолів: "Сумна моя душа аж до смерти." Відійшов недалеко від апостолів, припав до землі й молився: "Отче мій, якщо можливо, відійми від мене цю чашу, але нехай буде Твоя воля, а не моя."

Потім пішов до апостолів, а вони спали. Христос сказав до них. "Чувайте й моліться, щоб ви не впали в спокусу." І знову відійшов від них та молився на самоті так само. А коли прийшов вдруге до апостолів, вони знову спали. Ще й втрете Ісус Христос відійшов на самоту та молився так само. І обняв Його страх і тривога, що аж кровавий піт виступив на Його тілі й каплями спливав на землю. Тоді зійшов ангел з неба й потішив Його.

Як третий раз прийшов Ісус Христос до апостолів, сказав до них: "Спите? Встаньте, бо наблизився той, що видає мене." Ісус ще говорив, а вже прийшов Юда Іскаріот і з ним велика товпа з мечами та друками, вислана жидівською старшиною.

Юда був умовився з ними: "Кого я поцілую, той є, беріть його." І прийшов та поцілував Ісуса Христа. Христос сказав до нього: "Друже, чи поцілунком зраджуєш свого Учителя?" А до товпи сказав: "Кого шукаєте?" Вони відповіли: 'Ісуса Назарянина.' "Це я— сказав Христос. Але вони на ті слова упали на землю, бо не мали ніякої власти над Христом, аж доки Він сам добровільно не віддався в їх руки. І сказав їм Христос: "Коли мене шукаєте, то дозвольте сим (апостолам) відійти." Тоді товпа приступила й спіймала Ісуса Христа. А апостол Петро добув меча й відтяв вухо архієрейському слузі Малхові. Але Христос сказав Петрові сховати меч, діткнувся вуха Малха й уздоровив його.

Апостоли з переляку розбіглися, тільки Петро й Іван ішли здалека за Ісусом.

* * *

Що значить молитися?

Молитися значить піднести духа до Бога й розмовляти з Богом.

В якій цілі молимося?

Ми молимося а) щоби Бога славити, б) Богові дякувати, в) Бога чогось просити.

Коли повинні ми молитися?

Ми повинні молитися часто, а головно: рано й увечір, перед їдою й по їді, перед працею і по праці, в спокусах, у всіх потребах та нещастях.

Як треба молитися?

Треба молитися а) побожно — це значить: при молитві треба думати про Бога й вистерігатися розсіяння; б) покірно — це значить: не нарікати, якщо нас Бог зараз не вислухає; постійно — це значить: не переставати молитися, хоч нам і здається, що Бог нас не вислухує; г) здаючися на Божу волю, бо Бог ліпше знає, що для нас дійсно потрібне й спасенне.

Чи треба молитися і за других?

Так, треба молитися за всіх, за живих і померших, а навіть за ворогів.

Котра молитва є найкраща й найважніша?

Найкраща й найважніша молитва є "Отче наш" або Господня молитва, яку уложив сам Господь наш Ісус Христос.

Поучення: Пояснення Господньої молитви. Господня молитва складається зі вступних слів і з сімох прошень.

Вступні слова є: "Отче наш, іже еси на небесіх."

Перше прошення є: "Да святиться імя твое." У ньому просимо, щоб усі люди прославляли й величали Бога.

Друге прошення: "Да прийдет царствіе Твое." Тут просимо Бога, щоб Бог запанував у наших душах і щоб ми колись прийшли до небесного царства.

Трете прошення є: "Да будет воля Твоя, яко на небеси і на землі." Тут просимо, щоб на землі так сповняли всі Божу волю, як ангели в небі.

Четверте прошення є: "Хліб наш насущний даждь нам днесь." Тут просимо про все потрібне для нашого земського життя.

Пяте прошення є: "І остави нам долги наша, якоже і ми оставляємо должником нашим." Просимо, щоб нам Бог простив гріхи, як і ми прощаємо другим.

Шесте прошення є: "І не введи нас во іскушеніє." Просимо, щоб Господь Бог хоронив нас перед спокусами.

Семе прошення є: "Но ізбави нас от лукаваго." Просимо, щоб Бог хоронив нас від усього злого.

Амінь (еврейське слово) значить "так є", або "нехай так буде."

Відмовляймо часто Господню молитву. В ній розмовляємо з Богом, як дитина з отцем. І говоримо Христовими словами. Коли тебе постигне якесь нещастя, не переставай молитися, а віддайся в Божі руки й кажи: "Господи Боже, відійми від мене це терпіння, та нехай буде Твоя воля, а не моя." Так робив Ісус Христос. Молитва нехай буде тобі завсіди мила. Вона сполучує нас з Богом, додає сили проти злого й скріпляє нас у добрім. Тому Христос сказав до апостолів: "Чувайте й моліться, щоб ви не впали у спокусу."

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи можна говорити про свої гріхи зі священиком поза сповідю, щоб дістати від нього деякі пояснення й поради?

ВІДПОВІДЬ: Католицький священик і зі школи й з досвіду має велике знання моральности й тому його вказівки та поради є цінні без огляду на те, чи вони є дані в сповідальниці, чи поза нею. Тому можна й поза сповідю виявляти священикові стан своєї душі й засягати поради в своїх душевних сумнівах, ваганнях і трудноцах. Така виява справи совісти є дуже пожиточна й порадна для душевного поступу й її практикують не тільки монаші особи, а також часто й світські люди. Однак тут треба вважати, щоб не була нарушена печать тайни св. сповіди.

Коли хто висказав свої гріхи в сповіді одному священикові, то він може ті самі гріхи сказати також другому священикові поза сповідю, щоб від нього дістати додаткові потрібні чи хосенні поради. Коли священик, якого радимось у сповіді й поза сповідю є той самий, то треба знати, що він поза сповідю не може з нами говорити про гріхи, що ми їх виявили йому в сповіді, доки він від нас уперед не дістане дозволу говорити з нами про ті гріхи, бо він є звязаний тайною св. сповіди. Коли ж ми таке позволення йому дамо, тоді він без перешкоди зможе з нами говорити поза сповідю про наші гріхи, що їх ми виявили йому в св. сповіди. Додати треба ще й те, що наше позволення говорити йому з нами про наші гріхи не звільнює його від заховання секрету відносно других осіб. Він без нашого дозволу не може з ніким говорити про наші гріхи, що їх довідався від нас.

ЗАПИТ: Чи можна дістати прощення гріхів від Бога без сповіди?

ВІДПОВІДЬ: Звичайно, ні, бо для відпущення гріхів І. Христос установив св. Тайну Сповіді. Якщо б поза сповідю можна отримати відпущення гріхів, тоді св. Сповідь була б злишня і людям непотрібна. А чей же Христос не установляв би св. Тайни Сповіді, якщо би вона була людям непотрібна.

Треба однак знати, що в випадках конечности, це значить, коли неможливо висповідатися у правдивого священика, що може важно дати розрішення, кожна особа може отримати від Г. Бога прощення гріхів, коли збудить у собі жаль совершенний за свої гріхи. Жаль совершенний є тоді, коли ми бридимось гріхами й боліємо на тим, що ми ними образили Господа Бога, найвище добро, гідне всякої любови. Спонукою в совершенному жалю є не так згляд на особисте наше добро, страх перед утратою неба, або боязнь пекла, а згляд на Бога й любов щира до Нього, коли ми жалуємо тому, що ми Бога, найвище добро, гідне всякої любови образили нашими гріхами.

В тому жалю міститься і щира воля та рішення сповнити все, чого Господь Бог від нас домагається. А Бог вимагає, щоб висповідатись з гріхів, коли це буде можливе. Тому людина, що має совершенний жаль, має також волю висповідатися, скоро тільки буде це можливе.

Совершенний жаль так навертає душу до Бога й робить її Богові милою, що Г. Бог сейчас прощає її всі гріхи і зі свойого ворога робить таку душу своїм приятелем, дитиною, дарує вічну кару й вертає ласку й право до неба. Грішна душа, по збудженні совершенного жалю стає чиста й Богові мила, однак має важкий обовязок свої гріхи визнати в святій сповіді. Якщо б його свідомо й добровільно не хотіла виповнити коли це її можливе, так тоді впадає в тяжкий гріх і знову ображає Бога й стає Його ворогом.

Тому, що при помочі совершенного жалю можемо отримати відпущення наших гріхів поза сповідю, ми повинні мати сталу практику часто збуджувати в собі акти совершенного жалю, бо тим способом ми дуже добре забезпечуємо наше вічне спасення, а в хвилі нашої смерти, коли нема священика, щоб перед ним висповідатися, совершенний жаль може стати для нас одиноким ратунком від вічної погибелі

ЗАМІТКИ

Розписались наші протестанти в Канадійському Ранку (ч. 455), про християнську Церкву й кажуть, що зі св. Письма виходить, що правдива Христова Церква є одна, свята, католицька й апостольська. Дуже гарно, що до того вони дочитались, бо так воно в дійсності є. Але повинні ще ліпше подумати і прослідити, то зобачуть, що протестанська Церква не є ані одна, ані свята, ані католицька, ані апостольська. Церква, що має всі ці чотири знамена правдивої Христової Церкви є лиш та що її головою є Папа римський. І тому коли вони хочуть бути послідовні, то повинні піти шляхом многих протестантських конвертитів і самі стати католиками.

* * *

В Бразилії приняли українці новий календар і святкують свої свята в новому стилю спокійно й радісно. Це неподобається гуртковi православних, що люблять в каламутній воді рибку ловити й тому виписують всякі небилиці на бразилійських Василіян та що новий календар завів роздори. Ні, роздорів нема. Тільки православні ворохобники хотіли б, щоб в наших церковних справах були замішання і тому горлають про роздори зачерез новий календар. Про це треба всім добре знати.

* * *

В "Українськім Голосі" багато витрачено паперу й чорнила на дискусію про календарську справу. Багато голосів домагалось зміни й наводило многі й розумні докази та причини. Здавалось, що прийде до корисної й потрібної зміни. Та щож, не так сталось. Бо православна верхівка, видно бажаючи мати гонор "чемпіонів назадництва" справу вбила ніби то для добра українського народу.

ЧЛЕНИ КАТОЛИЦЬКОЇ АКЦІЇ НА ПОСЛУХАННІ У [illegible]

На початку вересня (4. IX) 4,500 членів Католицької Акції з Італії прийшли зложити свій поклін Св. Отцю з приводу отримання нових статутів. На авдієнції було 5 кардиналів і сто епископів. Учасники авдієнції зложили в дарі Св. Отцю 300 чаш призначених для місій.

Папа подякував членам Католицької Акції за так цінні дари й висловив своє признання для діяльности Католицької Акції над спасенням душ і сказав, що вона є продовженням спасенної діяльности Ісуса Христа. На неї покладає Папа великі надії на будуччину.

Згадуючи про обовязки кожного супроти нашої земної батьківщини, Папа звернув увагу на це, що наші стремління мусять бути скеровані до нашої небесної вітчини й що лиш у тих стремліннях знайдемо правдивий спокій серця.

В теперішню таку важку хвилю, коли то біль так дуже гніте його серце, думка на Католицьку Акцію й те добро, що вона може зробити його ободряє.

Католицька Акція оправдає надії Церкви, якщо сповнить добре обовязки почвірної злуки.

Перша й найтісніша злука Католицької Акції має бути з епископами й Апостольською Столицею.

Друга злука Католицької Акції має бути з Богом через глибоко релігійне, духовне й культурне виобразовання. Третя злука має бути братерська між самими членами Католицької Акції. Четверта, не менше братерська злука має бути з іншими товариствами, що є зависимі від церковної власти.

Виязнивши цю почвірну злуку Св. Отець гарячо взивав слухачів, щоб ішли між нарід, до всіх, до понижених, до молоді, до старших, до всього світу й над ними ревно апостолувати.

Закінчуючи свою промову, Папа молив, щоб мир і згода настали на землі, одначе зазначив, що правдивий мир зможе заіснувати в світі тільки тоді, як буде оснований на царстві Божім.

Христова наука висша за всі науки святих; а хто матиме Його духа, той найде хліб життя — манну, котра в ній ховається.

(Тома Кемпійський)

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

В своїй молодості св. Тереня попала в дивну недугу. Не була то звичайна хороба, а радше це були напади злого духа, що за Божим допустом мучив її тіло.

В тім горю сестри св. Терені й вона сама звернулись за поміччю до Божої Матері, щоб Вона дала поміч. І поміч прийшла.

УСМІХ МАРІЇ

Але як це сталося, нехай нам розповість своїми надземними словами та, що сама бачила "усміх Пресв. Діви". Вона ото говорить:

"Одної неділі, підчас цієї девятниці, Марія вийшла на город, лишаючи мене з Леонею, яка читала собі коло вікна. За кілька хвилин я зачала тихенько кричати: "Маріе, Маріе". Леоня, що вже була привикла до такого мойого стогону, не звертала на це ваги. Тоді я закричала досить голосно й Марія прийшла до мене. Я дуже добре бачила, що вона прийшла. Але нажаль, перший раз я її не пізнала. Я шукала її довкруги себе. Звертала до городу свій перестрашений погляд і зачала знову кликати її. "Маріе, Маріе!" Це було невисказане терпіння оте невиясниме, страшне змагання. Марія, може бути, ще більше терпіла, як її бідненька Тереня! Вкінці після даремних намагань, щоб себе дати пізнати, вона сказала Леоні тихенько якесь слово й відійшла бліда й трясучися.

Моя бідна Леоня понесла мене зараз до вікна. Тоді побачила я в городі Марію, однак іще її не пізнавала. Вона йшла до мене солодко, усміхалася до мене, витягала до мене свої руки, та говорила до мене найніжнішим голосом: "Тереню, моя маленька Тереню!" Коли й ці останні спроби нічого більше не помогли, тоді моя люба сестра вклякнула коло мойого ліжка й звертаючися до Преблагословенної Діви, молила Її з запалом матери, яка просить, яка хоче життя для своєї дитини. Леоня й Селінка робили те саме. Це був крик віри, що пробив тепер небеса.

Не знаходячи ніякої помочі на землі й майже вмираючи з болю, я також звернулася до своєї небесної Матері та благала Її цілим своїм серцем, щоб Вона змилосердилася надо мною.

І ото нагло статуя ожила! Пресв. Діва стала така красна, така красна, що я ніколи не знайду слова, щоб виразити цю Її божеську красу. Її обличчя дихало солодістю, добротою, та невисказаною ніжністю. Але аж до дна моєї душі пройняв мене Її чарівний усміх! Тоді всі мої болі нагло зникли. Дві великі сльозинки впали з моїх повік і покотилися тихенько.

Ах, це були сльозинки небесної, незамішаної радости! Пресв. Діва схилилася до мене! Вона усміхнулася до мене...., яка ж я щаслива! — думала я. Та я цього нікому не скажу бо інакше мое щастя пропало б! Опісля без усякого труду я спустила очі й пізнала свою дорогу Марію. Вона гляділа на мене з любовою, виглядала дуже зворушена й здавалося, що вона догадувалася тої великої ласки, що її я зазнала" (Історія одної душі, розділ 3).

Бачучи, як обличчя дитини перемінилося перед статуею Пресв. Діви, Марія справді догадувалася тут якогось чуда. Вона запитала Тереню. Ця потвердила її правдивість світляної зяви. Від того часу вони обі бачили, що зникли всякі сліди хвороби.

Треба було піти до монастиря кармилітанок, дати знати про радісну подію. Марія зробила це негайно, Тереня трохи пізніше. Вона не хотіла з тим зрадитися лише своїй "мамусі," але монахині, довідавшися про чудо, закидали її питаннями в розмовниці. Оповідання дитини, яка дуже вважала на свої слова, стало скоро предметом розмов у монастирі. Вони його зміняли, додавали до нього по вподобі своєї уяви. Тереня журилася, що вона сама стала причиною цих неточностей у оповіданні своїм недобрим переповідженням події. Звідсіля то зродилися в неї дуже прикрі неспокої, що мали успокоїтися аж по кількох літах перед іншою статуею Матери милосердя.

(Ці неспокої, що деколи навіть закривали перед її памяттю правдивість цієї блаженної зяви, були лише ділом Божого провидіння, що хотіло в той спосіб затримати душу Терені в покорі. Саме оповідання дитини зовсім годилось з тим, що оповідає нам її сестра Марія. Ото вона зізнала при процесі в справі Терені:

Найстрашніший напад хвороби для Терені був цей, що про нього вона сама оповідає в своїм житті. Я думала, що вона тоді вмре. Тоді я кинулася зо своїми сестрами до стіп Пресв. Діви. Три рази поновила я свою молитву. За третім разом я побачила, що Тереня впялила оченята в статую. Її погляд був проміннстий і неначе в захопленні. Вона мені призналася що бачила саму Пресв. Діву. Видіння тривало чотири до пять хвилин. Відтак її погляд звернувся на мене з ніжністю. Від тоді не остало на ній ніякого знаку її хвороби. Від завтра вона зачала свое звичайне життя."

Статуя, що ожила перед Теренею, була та сама, що про неї ми вже згадували. Вона була в почитанні в родини Мартін уже довгий час. Тепер вона стоїть у монастирській каплиці в Лізіе над гробом тої святої, до якої колись іще в дитиннім її віці усміхалася любо. Сьогодні вона так само усміхаеться до неї, ця люба наша небесна Мати).

Отак проминуло це лихо, ця дивна хвороба Терені. Діявол був поконаний. Непорочна ще раз голову його стерла. Цей досвід, так побожно перенесений, повів дитину до ще більшої злуки з Богом. Перше ж св. Причастя мало цю злуку ще сильніше скріпити узлами любови Ісусової.

ПЕРЕД ПЕРШИМ СВ. ПРИЧАСТЯМ

Перед цим великим днем і зовсім певне для скріплення дитини по хворобі батько задумав скористати з давніх знакомств. Давні приятелі його родини запрошували Тереню на якийсь час до себе на село. Він поїхав з нею до Аленсон, а звідтіля до своїх приятелів, які приймили його з дитиною в своїх гарних хуторах у Сен-Дені, де Гроні і здається також у де Ланшал.

Погода була приемна, околиці чарівні. Всюди їх приймали надзвичайно мило. Тереня, витана всюди навипередки, серед цих неперериних свят далася на хвилиночку, як сама признається, захопити тим приемним радощам, що ними її засипали господарі. Однак ця покуса ледви діткнула лише ту душу, що вже ціла була віддана під провід св. Духа. Поважні думки розвівали ввесь "чар отих марнощів." Опісля на згадку про цей радісний час вона не має інших думок, лише ці: "Ось як то світ змагається перемішати радощі земні з Божою службою! Як він зовсім не думає про смерть!"

Марнота того всього, що її на хвилиночку було зачарувало, звернула її після повороту до Лізіе більше як коли будь передтим до тісної злуки з тим вічним Приятелем душі, який завсіди незмінний, а все проче зміняється.

Ми вже знаемо це, що вона від кількох літ тужила за небесною гостиною. Коли одного разу говорили її, що в перших часах св. Церкви навіть зовсім маленьким діточкам подавано частички освяченого хліба, вона сказала зо здивуванням: "Чому ж тепер того нема?"

Треба було однак заховати дієцезальні приписи. Ці приписи говорили що, щоб бути припущеним до першого св. Причастя, кожна дитина мусить мати того року скінчених одинадцять літ. Тереня родилася 2 січня 1873. р. Отже її бракувало два дні до приписаного віку, коли прийшла весна 1883. р., час першого св. Причастя для дітей. Бачучи свої товаришки, як вони приготовляються до цього свойого великого дня, солодке дитя оплакувало ці два нещасні дні, які її стримували ще від св. Причастя.

В тім часі йдучи раз зо своею сестрою Маріею містом, вона побачила епископа з Бейо, як він зо своїм генеральним вікарієм ішов на стацію. — "Ах, Маріе, сказала вона живо, чи позволиш мені, щоб я побігла попросити його позволення, щоб могла вже цього року приймити перше св. Причастя?" Багато труду мала старша сестра, щоб її від того стримати.

Коли вже цілком вернула до здоровля, Тереня знову пішла до школи СС. Венедиктинок. Треба було отже думати про перше св. Причастя в слідуючім році. До тої хвилини було й так уже ледви кілька місяців. Марія, яка після відходу Павлини в монастир довершувала в Терені працю монахинь-учительок, зачала з нею далеке приготування.

Це приходило її тим лекше, що дитина, в якій зростав заедно голод за св. поживою, мала також велику охоту до побожного читання.

Від тоді отже зачалися щовечора в хатині Терені, або в городі при домі довгі й солодкі розмови. Молода дівчина старалася дати зрозуміти своїй маленькій сестричці невисказану ціну "Божого дару."

Павлина поза решіткою кармилітанського монастиря слідувала за цією таемною працею своеї сестри Марії та долучувалася до неї своїми молитвами. Вона хотіла зробити ще щось більше. Пригадуючи собі на ту вервичку, що на ній колись діти числили свої "практики", які так щасливо причинилися до освячення дитинних літ Селінки й Терені, Павлина зготовила тепер для наймеишої своеї сестрички малий зшиток і радила її записувати там день-у-день свої жертви й свої зідхання любови. Вона заохочувала її також, щоб множила їх заедно більше й більше, що так стала ціла Ісусова, що незадовго мав уже до неї прийти. За три місяці зшиток був записаний 818 жертвами й 2.774 зідханнями любови.

Та ангельське диття хотіло ще дальше зайти в злуці в божественним Учителем. Від кількох уже літ виховувана самим св. Духом через таемні розмови з Богом, що виривалися з її серденька легенько й майже самохіть, забажала тепер у часі цих останніх тижнів посвятити щодня пів години на цю щиру сердешню розмову з Ісусом.

(Далі буде).

Коли б ти вмів цілу біблію напамять і знав речення всіх мудреців, нащо би все тее здалося без любови й благодати Божої?

(Тома Кемпійський)

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. Похорон бл. п. Олени Томашевської

1898 р. приїхав до Канади Іван Томашевський. В Старім Краю був він від молодих літ дяком. Тому, коли прибув до Канади в часах як ще не було наших церков і священиків, він кожної неділі відправляв утреню по сусідах, де сходилися люди й так старався піддержувати в людей нашу св. віру й привязання до католицької Церкви. Помер 17 листопада 1937 року й похований на Гіліярд.

Біля нього спочила по 81 році життя його дружина, бл. п. Олена Томашевська.

Покійна Олена родом з Буджиґанів, за мужем Томашевська родилась у Стецевій, повіт Снятин, Галичина. Прибула до Канади з чотирьома дітьми: Анною, Томою, Софією і Теодором у 1900 р. Тут у новому краю, осіла разом зі своїм мужем на гомстеді, в околиці теперішнього Чипмену, де прожила звиж 40 років, аж до смерти. Олена Томашевська разом із своїм мужем належуть до старих піонірів, що в початках свого життя в Канаді зазнали немало злиднів і недостатків. Похорон відправив 8 жовтня Впр. о. І. Лесюк, ЧСВВ.

Її смерть оплакують Анна за мужем Бароном, Тома Томашевський з Ендрю, Софія Бабюк з Виллингдон, Теодор з Чипмену й Осип з Гіліярд.

На похороннім обіді, на заклик п. М. Романюка зібрано на Світло $1.90.

Вічна її память!

Щиру подяку всім, що взяли участь у похороні, а особливо Впр. о. І. Лесюкові за похоронну відправу й слово складае

Опечалена родина.

ІННІСФРІ АЛТА. Весілля. Дня 29-го вересня повінчалися Николай Скоропадик з Плейн Лейк і Павліна Дуляба з Іннісфрі, Алта. Слюбну присягу провів Всеч. о. Химій, ЧСВВ. в церкві Рождества Матери Божої в Іннісфрі. Николай Скоропадик е учителем, а Павліна Дуляба з фаху е фризіеркою. Так родина Скоропадиків, як і Дулябів е широко знана й всіми поважана На слюб до церкви зіхалось поважне число людей. По слюбі всі удалися на весілля до дому молодої. Всеч. о. Химій поблагословив першу трапезу, а при кінці зложив молодим від себе і від родини гарні желання та побажав многих літ.

На весіллі забавлялися гарно, спокійно, примірно. При забаві одначе не забули на свою пресу. На заклик п. Петра Кульматицького зложили гості $7.75, з чого $3.00 призначено на Світло, а решта на Укр. Вісти. Колектою зайнялися п. Ю. Франко й п. В. Бусько, учитель зі школи Мирославна. Це дуже гарно, що люди при таких оказіях як весілля не забувають на дуже важну справу, на свою українсько-католицьку пресу

Молодій парі бажаемо щедрого Божого благословенства й щасливого життя.

Присутний.

ОТТАВА, ОНТ. В столиці Канади, Оттаві е невелика греко-католицька парохія, що її обслугуе Впр. о. Методій Ханас, ЧСВВ. Люди щиро горнуться до своеї церкви. На вакаціях Сестри Служебниці з Монтреалю вчили тут дітей рідної мови й катехизму. Парохія гарно розвиваеться.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **При кінці жовтня** 8 католицьких священиків з Канади виїхало на місії на Далекий Схід. 4-ох працюватиме в Манчуко а 4 на Филипінах.

— **Перша** канадійська доглядачка хорих, що згинула в активній службі в Англії підчас цієї війни е католичка панна Маріон Белл.

— **Домініяльний** уряд видрукував 50 тисяч примірників католицького співанника, призначеного для жовнірів, моряків і летунів, що служать у канадійському війську. Пісні е в мовах англійській і французькій. Цей співанник вояки можуть дістати від своїх полевих духовників. Завданням цього співанника е влекшити й заохотити жовнірів брати живу участь у релігійних відправах

— **Канадійський** католицький університет Лявалля надав почесний докторат права Ґенеральному Ґубернаторові графові Атлону.

З цієї нагоди ґубернатор висказав такі важні думки:"Нині е в світі, в усіх клясах суспільности справжній бунт проти Божого права, проти морального права, що його хочуть усунути з виховання молоді й урядів націй. 30 літ тому, Европа була ще під впливом християнських засад. Сьогодні вже воно не так...

Ми на те погоджуемось, що виховання без релігії е наче пустар й край без релігії скорше чи пізніше піде до упадку..

На мою думку вииобразовання характеру, е першою засадою, що відрізняе виховання від навчання і тому нема другого поля так урожайного для здорових гуманітарних ідей, як атмосфера, що е вповні християнською.

— **Преосв. Іван Бучко** заложив в Ню Йорку, 25-го серпня ц. р. при церкві св. Юрія товариство для дівчат і женщин, що називаеться Сестри Християнського Милосердя. Ціль цього товариства: 1. відвідувати хорих, 2. помагати бідним, 3. навертати некатоликів до католицької віри. Гарне це товариство й повинно воно повстати в кожній більшій парохії.

— **Орден Єзуїтів** обходить цього року 400-ліття свойого існування. Його заложив св. Ігнатій Лойоля. Орден Єзуїтів начисляе по всьому світу 25,954 членів, 12,084 шкіл з 534,000 студентами.

В Америці езуїти мають 17 монастирів, 14 університетів, 10 колегій і 34 середних шкіл.

— **У монастирі** ОО. Василіян у Ґротта Ферата біля Риму, 13-го жовтня зачався перший синод католиків грецького обряду в Італії.

ПОМЕР ДР. ЕВГЕН ПЕТРУШЕВИЧ

Надійшла за океан сумна вістка, що дня 29-го серпня 1940 р. помер в 77 році життя, серед надзвичайно невідрадних матеріяльних обставин д-р Евген Петрушевич, бувший голова Української Національної Ради, а потім диктатор Західньої Области Української Народньої Республики.

Похорон бл. п. президента ЗОУНР відбувся в Берліні, дня 4 вересня, на тому самому католицькому кладовищі, де спочивае полк. Дмитро Вітовський, а саме при вулиці Лізенштрассе. Заупокійні богослуження і панахиду відправив о. пралат д-р П. Вергун, що теж виголосив у каплиці прощальне слово. На похороні були українці без різниці політичних переконань, обряду й віку. Всі вони передефілювали перед домовиною, кидаючи по грудці нерідної землі в останню прислугу покійному.

Д-р Евген Петрушевич (1863-1940) вів замолоду адвокатську канцелярію, був добрим орґанізатором та знаменитим промовцем. Був послом до австрійського парляменту (1907-18) і галицького сойму (1910) і завсіди боровся за права українського народу. Він, дня 19 жовтня 1918 р. у Народнім Домі в Львові на всенароднім українськім національним зборі проголосив Українську Державу на територіях Східньої Галичини, північно-західної Буковини й Закарпаття. Його устами проголосила У. Н. Рада в Станиславові, дня 3-го січня 1919 р. злуку Західньо-Української Народньої Республики з Надніпрянщиною, що було опісля спільно заманіфестоване в Києві дня 22. січня 1919 р. По занятті Галичини поляками й упадку Української Армії, при кінці 1919 р. Петрушевич перейшов до Відня, де проводжував дипльоматичну акцію оборони незалежности Західної України аж до рішення Ради Амбасадорів з дня 15. III. 1923 р.

Покійний був чесною й характерною людиною й положив великі заслуги в боротьбі українців до свойого самостійного й державного життя. І тому його імя остане записане в історії українського народу великими буквами. В. Й. П.

ТАЙНА ВИЯСНЮЄТЬСЯ.

Деяких українців у Канаді й Америці дивували й баламутили листи зі Західньої України, у яких е повно похвал для совітської влади й Сталіна. Дехто вірив тим листам, а дехто підозрівав "щось не тее", особливо, коли його дядько чи брат тішиться з того, що над ним "не буде" більше стояти поміщик з нагайкою у селі, де з роду-віку поміщика не було й де ніхто не ходив робити на панське" у сусідні села. Виглядало, що листи писані наче під чимсь диктатом. Але то були тільки непевні здогади.

Тепер тайна тих похвал у листах з Галичини вже виязнилась. Наспіли до Америки листи, передані видно мандрівниками, що перекрались, чи леґально виїхали за кордон. Поштові марки на них не совітські. Говориться в них вже вільно, кого арештували, кого виселили і як це зробили. Вивозять селян масово, особливо тих, що мали або мають вплив у громаді. За всім слідкуе ГПУ, на все наляг тяжкий чобіт окупанта. Нужда крайня, купити нічого не можна, по урядах безпорядки й хабарництво. От так на ділі виглядае 'нове щасливе життя".

Похвали совітській владі, які помимо такого стану попадають майже в усі листи зі Західньої України, мають свое джерело в тому: Листа не вільно висилати запечатанни. Хто пише за кордон, той мусить сам принести отвореного листа на пошту й там його читае совітський урядовець. Коли одобрить листа, тоді продае поштову марку, заліпить і вишле. Коли йому щось не подобаеться, тоді каже листа переписати по своїм вказівкам. І в такому листі для пропаґанди комунізму заграницею вкладаеться повно похвал для нового большевицького ладу й його вожаків.

Нарід страдае й ще мусить писати, що йому добре поводиться. От вам рай! Так треба розуміти ті листи з похвалами для большевизму й Сталіна. Вони не виявляють нам справжніх думок і почувань наших людей у Галичині, а тільки хитру пропаґанду комунізму, що не перебирае в засобах.

ПРИГАДКИ

20. X. Нед. 18 по Сош. і Покров Пресв. Богородиці з 14. X. Глас I. Всеночне. На утр. ев. Лук. зач. 4. На Сл. Б. троп. воскр. і Покр. Сл. конд. воскр. І нині конд. Покрова. Ап. і Єв. воскр. і Покрова. Ап. зач. 188 і 320. Єв. Лук. зач. 17 і 54.

27 X. — Нед. 19 по Сош. Празник Христа Царя. Воскресна служба опускаеться. Всеночне. На утр. ев. Луки зач. 95 з перест. На Сл. Бож. Ап. зач. 250 і 251. Єв. Івана зач. 59 (стих 33-37).

Відміни місяця: Повня 16. X. Остання кватира 24. X. Нів 30. X.

ДУШПАСТИРСЬКІ ЗМІНИ

Єпископський Ординаріят надав Всеч. о. П. Сулятицькому до душпастирської обслуги парохію св. Духа в Гемилтоні, Онт.

Всеч о. Оленчук дістав до обслуги дистрикт, Алвена, Саск. а Всеч. о. Коцаба призначений до помочі в обслугуванні ди-

стрикту Ольга—Оакбурн, Ман. з осідком у Ольга, Ман.

Всеч. о. Роборецький обняв парохію св. Йосафата в Вест Торонті, Онт.

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

20. Неділя 18 по Сош. і Покров Пр. Діви Марії.
Плейн Лейк
Краків
Лішор
Стрімставн (празник)
Тофілд
Ренфурлі
19, 21 22 Карнавал в Плейн Лейк. **21. Благодарственна Служба Божа в Плейн Лейк**
27. Неділя 19 по Сош. і Царя Христа.
Інnісфрі Р.М.Б.
Івасюки
Чипмен
Делф
Мирнам
Вегревил
28. Чипмен (Благодарственна Служа Божа)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

20. Неділя 18 по Сош. —
Вайлдвуд (храм)
Коперник
Ледук
27. 19 по Сош., і Царя Христа
Егремонт
Дейзленд
Калмар

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

20. X. — Нед. 18. по Сош. —
Елдорена (празник)
27. X. — Нед. 19 по Сош. —
Вильна

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

20. Неділя 18 по Сош. —
Транскона, Кенора
27. Неділя 19 по Сош.
Талберг, Гадашвил

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

— ГУМОР —

Мати до хлопця: "Чого ти бив твою сестричку?"

Хлопець: "А, бо ми бавилися в Адама й Єву, а вона місто мене намовляти, щоб я зїв яблоко, сама його зїла."

Сповідається чоловік зі своїх гріхів, врешті священик питає.

—І щож ти заслужив собі за ті твої гріхи?

—Та я, прошу отця духовного, нічого за те не жадаю.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Війна літаками** між Англією й Німеччиною ведеться з великим завзяттям. Безнастанно бомбардують одні других. Німецькі бомби сильно ушкодили палату Лембет, мешкання англіканського архієпископа в Кентебері й Вестминстерську Еббі, палату лордів і церкву св. Павла

— **Дня 3-го жовтня** уступив з британського кабінету міністрів Невил Чемберлейн, бувший довголітній премієр, а в останньому часі лорд президент міністерської ради. Причина уступлення лихий стан здоровля. Рівночасно Чемберлейн зрікся провідництва в консервативній партії і провід тої партії обняв сам Чорчил. Британський кабінет переорганізовано.

— **Німецькі війська** ввійшли до Румунії для охорони нафтових піль і для реорганізовання румунської армії. Це сталося за згодою румунського уряду.

— **Велика Британія** отворила шлях до Китаю через Бурму, а Злучені Держави П. А. дали китайському урядові, що веде війну з Японією велику позичку. Це перша практична відповідь Англії і Америки на японсько - німецько - італійський пакт.

— **Між** Грецією й Італією заноситься на війну.

— **Німці** перебрали команду над італійською армією в Єгипті. Кажуть, що німецькі війська їдуть через Італію до Африки.

— **В Бреннеро,** на німецько-італійській границі 4-го жовтня Гітлер і Мусоліні відбули тригодинну нараду. Предмет наради лишився тайною. Догадуються, що оба диктатори обговорювали відношення до Злучених Держав і справу війни проти Британії на всіх фронтах, включно з Єгиптом.

— **Напруження** між Японією й Америкою довело до того, що американці покидають Далекий Схід і вертають домів.

— **Згідно** з державним приписом про реєстрацію в Канаді кожна особа, що переноситься на друге помешкання, чи в іншу місцевість, має негайно повідомити про це домініяльний статистичний уряд у Оттаві. Хто не зголосить цього до 14 днів по зміні адреси, підпадає карі $50.00.

Зголошена особа не дістає нової реєстраційної картки.

Також обовязані повідомити статистичне бюро особи, що подружаться. В такому разі чоловік не дістає нової реєстраційної картки, тільки жінка, тому що вона зміняє своє прізвище на чоловіче.

— **Є часом** щастя в нещастю. Це бачимо тепер у Франції: Хоч вона побита й політично упокорена та поневолена, одначе гіркі хвилі, що їх тепер переживає, приводять Францію до опамятання. Вона поволі висвободжується з оков безбожництва, деморалізації й стає християнською державою. Зломано диктатуру радикалізму, масонерії, що мов той рак точила народне життя Франції. Католицька Церква відзискала тепер свободу. В школах впроваджено релігію, зі шкільних підручників усунено все, противне вірі й любові до Бога й вітчини. Чернецтву дозволено свобідно розвивати свою релігійну діяльність. Встановлено в державі карність і нагляд над публичною моралю. Все це безперечно є дуже корисне й піднесе здоровля і скріпить силу французького народу.

— **Лондон Таймс** вже другим наворотом закликає у своїх статтях, щоб у державних школах у Англії заведено науку релігії й щоб її вчили віруючі й кваліфіковані вчителі. Бо молоде покоління виростає в незнанні релігії, а це пізніше відбивається дуже в цілім народнім житті. Законам поганства і брутальної сили треба протиставити закон Христа. Це мусить бути одною з головних точок у нашій післявоєнній програмі - - кажеться там. І не тільки в Англії, але всюди, також у Канаді, треба в школах релігії, бо без неї не виховається добрих людей і чесних горожан держави.

— **3-го жовтня** в Москві видано наказ, що касується безплатне навчання у вищих та середніх школах, а установляється оплату від 200-500 рублів на рік. Цим розпорядком зачиняються двері до освіти широким масам працюючого населення, бо не всякий робітник може дати на освіту дитини місячну платню, а коли їх двоє-троє, то він просто не всилі оплатити за них.

Так бачимо, що комунізм у Росії дав нову благодать для трудячих мас. Можуть тим большевики хвалитись перед усім світом. Поступ, культура, нема що казати.

— **Виглядає** так, що держави оси хочуть відірвати від союзу з Англією Грецію й Туреччину й вдарити на Британську Імперію на сході Европи

— **Напруження** між Англією й Румунією таке велике, що зірвання відносин може наступити кожної хвилі.

— **Совети** згромадили величезну воєнну силу над рікою Прутом.

— **Королівна** Єлисавета 13. X. коротко промовила через радіо до дітей імперії.

Анеля Кіт

УКРАЇНСЬКА АПТИКА В МОНДЕРІ.

Ділимось радісною вісткою, що п-на Анеля Кіт, дочка Данила і Параньки Кіт з під Мондеру, отворила свою аптику в Мондері. Вона учащала до нищої і вищої школи в Мондері. Курс фармацевтики скінчила на албертійськім університеті й покінчила його з добрим успіхом. По скінченні фармацевтичних наук відбула трилітню практику в аптиці в Вилингдоні

Це мабуть перша українська аптикарка в Канаді. На новому становищі бажаємо панні Анелі якнайкращих успіхів а наш український загал у Мондері й околиці закликуємо дати щире попертя новій аптиці, купуючи в ній потрібні речі.

ДР. МИХАЙЛО ВАРШАВСЬКИЙ
Дентист

Урядує в Мондері від год. 9 рано -- 6 пополудні.

В Ендро, кожного четверга від год. 10 рано - 6 год. пополудні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка на весіллю Николая Скоропадика й Павліни Дуляби, Іннісфрі, Алта. 3.00

При відізді о. Хр. Кондратюка ЧСВВ з Вернон, Б. К. збірка на обіді в п. Стефана Гошовського 1.00

Збірка на похороні бл. п. Олени Томашевської, Гіліярд, Алта. 1.90

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (60) 21. Мондер, Алберта, 1-го Листопада 1940. Mundare, Alta. November 1st. 1940. Vol. III. No. (60) 21.

ПОМЯНІМ ТИХ, ЩО ВПАЛИ ЗА ВОЛЮ Й КРАЩУ ДОЛЮ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ!

ПЕРШИЙ ЛИСТОПАД

І нині — як в цей день щороку, —
Зложім Борцям — хвалу високу!
І нині — хоч в цей день один —
Творім одно!

З минулих днів — із осяйних хвилин
Лишився на могилах хрест похилий
І спогади про чин...
Ті спогади — те джерело всетворчої, живої сили....

Грізний бурун знівечив нам і дім і храм,
Та не зірвав Надії струн — в серцях...
Росте незломна Віра в майбутність поколінь.
Довічная Любов показує наш шлях.
Йдемо вперед... Кріпшає "Я" народу...
Перетриваємо негоду —
І осені холодну ніч жорстоку...
Прийде весняний ранок
І зашумить понад поля розлогі
Спів перемоги.

А нині — як щороку
Зложім Борцям — хвалу високу...

Уляна Кравченко.

"Це бо свята й спасенна думка молитися за померших, щоб їх освободжено від їхніх гріхів." (2 Мак. 12:46).

У Листопадові Дні

Віра вчить нас, що зі смертю все не кінчиться, що за гробом продовжується життя тих, що на цім світі жили.

Віра також навчає нас, що ті, що перейшли через браму смерти, після суду перед всесправедливим Суддею, ідуть до одної з трьох країн: до неба, якщо чисті, до пекла, якщо померли нерозкаяні в важких гріхах, або до чистилища, якщо зійшли з цього світа в Божій ласці, але не виплатили Богові всіх своїх довгів.

Ті, що в небі не потрібують вже від нас ніякої помочі, бо вони на віки щасливі.

Ті, що в пеклі також нашої помочі не потрібують, бо їм уже ніяка поміч нічого не поможе. Вони на віки відкинені від небесного щастя й з пекла немає вже визволення.

Ті, що попались до чистилища перебувають там до якогось часу й сплачують Божій справедливости терпіннями свій довг, а опісля ідуть до неба. Їм наша поміч є успішна. Нашими молитвами, жертвами, добрими ділами, відпустами, а особливо Службою Божою можемо їм помогти сплатити Богові їхні довги, вкоротити чистилищні муки й прискорити вступ до неба.

З цієї віри в злуці з любовю до ближнього зродився у св. Церкві вже від прадавніх часів звичай у різні часи згадувати померших.

Вже Тертуліян, що жив у II. столітті каже: "Кожного року в річницю смерти робимо жертвоприноси за померших."

В давнині молитви й жертви за померших тривали тридцять до сорок днів, а в річницю смерти відновлювано їх знову. Найторжественніше обходжено третий, семий і тридцятий день по смерти. Тоді відправлювано торжественні богослуження, розділювано великі милостині за упокій душі померщого й ті, що діставали милостиню, молилися за померщого.

Потім установлено в Церкві ще окремі поминальні дні посвячені памяті всіх померших

Що Папа Каже?

ТІЛЬКИ В ХРИСТІ НАША НАДІЯ

На закінчення Національного Євхаристійного Конгресу в Аргентині промовив св. Отець Пій XII через радіо. Папа закликав учасників конґресу до горячої молитви за мир.

"Моліть Ісуса Христа, нашого Господа — казав Папа — щоб Його мир поширився між душами всього людства, так, щоб він заляв серця і загасив завзяту боротьбу, що сіє смерть на суші й морю і на небі й кормить людей хлібом горести й купає їх крівавими сльозами.

Тільки в Христі, Спасителю світа, є наша надія... бо в Його руках людські серця й Він може вспокоїти розбурхані хвилі."

ПОЗИЧКА БОГОВІ

В часі воєнної бурі, коли народи бються за земне панування, Папа звернувся до американських католиків зі закликом у справі допомоги католицьким місіям над поширенням Христового царства в людських душах між поганами. Св. Отець ґоворив на радіо з Ватикану по англійськи.

Згадавши про свій побут у Америці й сучасний стан католицьких місій у світі Папа говорив далі так: "Гляньте, Шановні Брати й Улюблені Діти й подивіться на світ і на жниво, душ, таке всюди гарне, та понад яким котиться з грюкотом буревій боїв, знищення, терпінь і безмірного людського горя. Подивіться, як багато посланників евангелія, як багато мужчин і жінок — Христових героїв, робітників у Його винограді — живуть і трудяться і боряться і страждають серед небезпек, серед браку й недостатку, що остуджує горяч їх ревности і ставить перешкоди на дорозі їх святих і повних любови поривах

З піднесеними очима й руками вони глядять на вас, а з ними глядять вірні їхнього стада і також ті, що мають ще почути голос Пастиря, в ходять у тіни смерти, не знаючи нічого про Того, що відкупив їх і що приобіцяв їм вічне життя і мир.

"Моліться, що Господар виноградника, післав робітників до них, що є також вашими братами, бо вони також покликані відродитись у Христі.

Молитва є мечем, що прошиває Боже Серце, щоб з нього плила Його любов і милосердя. Вона є жертвою ваших уст і сердець, що люблять справу Христових місіонарів."

З молитвою перед святими кивотами, де проживає Божественний Пастир свойого відкупленого стада, що заохочує й товаришить своїм апостолам на полях і дорогах їхньої томлячої праці, хай товаришить і жертва ваших рук в цей важкий час, щоб помогти Обручниці Христовій поширити віру, й продовжати добре зачате діло, відбудувати те, що вшкоджене чи знищене, додати відваги знеохоченим, побільшити засоби, підтримати збільшити й посунути вперед цілий місійний рух до остаточного тріюмфу царства Божого на землі...

Гроші, що ви даєте на поміч бідним місіям є позичкою зробленою Господеві й Господь за це вам винагородить. Христос, що говорить і ділає в змагунах Його евангелія дасть вам участь у їх заслугах. Він вважатиме наче б то ви Йому самому дали, що ви даєте їм

По промові св. Отця подякував в радіо за слово Верховного Пастиря ВПреосв. Ф. Й. Спеллман, архіепископ Ню-Йорку.

Ходіть друзі! Зробимо собі потрійний союз: війна, голод і холод.

християн.

В латинників таким поминальним днем є в листопаді т. зв. День задушний. В нашому обряді такими поминальними днями є: суботи великого посту, субота мясопусна й перед Зісланням св. Духа. Надто ще маємо похід на цвинтарі по Великодні, парастаси, панахиди, поминки і т. д.

Крім поминків за померших з нашої рідні й згадки за померших усіх християн маємо ще всенародні поминки тих, що впали в бою за волю й кращу долю українського народу, або впали жертвою насилля від ворога.

Мало кому відомо про такі давні народні поминки в листопаді, про т. зв. Димитрієву суботу. Історія їх така: 1250 році, коли в Галичі княжив славний князь Данило татарва під проводом Батія, мов хмара напала на українську землю й знищила її огнем і мечем. Молодь, хлопців і дівчат погнала в ясир, а дітей і старців у пень рубала. Тоді також багато хороброго українського війська полягло на полях битви. Князь бачив, що проти такої дичі не встоїться, пішов до хана благати пощади. По дорозі вступив до Києва, до Десятинної церкви й там просив Бога, щоб умилосердився над народом та вирвав його з поганських рук. Було то на самого св. Димитрія. Нім князь вернув від хана, духовна рада під проводом митрополита й епископів рішила, щоб поки віка в суботу перед св. Димитрієм по всіх церквах, по всій Україні поминати погибших од меча татарського. При тім долучувано й поминання всіх од віка усопших. Ось так повстала Димитрієва субота, в яку довгі часи відбувалось усенародне поминання впавших за рідний край.

Новішими часами принявся звичай іти в Зелений Понеділок походом на могили висипані в честь поляглих борців за волю України й відправляти панахиду за їхні душі.

Рівнож вже довгі роки існує народний звичай у листопадові дні згадувати визвольні змагання українців, а притім у церкві правити панахиду за поляглих у змаганнях до волі України. При тій нагоді давніше переводились збірки на інвалідів. Гарний це звичай всенародних поминків за поляглих за Україну й нема причини його зносити. Декого разив хрест і могила в листопадові дні й він казав, що жалоба придушує боєвого духа в змаганнях до волі. Та воно так не є. Спогад на тих безчисленних героїв у обороні народніх прав пошана для впавших героїв якраз розпалює огонь любови й жертви до свойого народу. Тому такі всенародні поминки є не тільки будуючим релігійним чинником, а й народнім і тому його треба задержати.

Коли ж і цього року прийшли листопадові дні, то в них хай понесеться могучий клич: Помянім тих, що впали за волю і кращу долю українського народу! І до таких поминків настроює сумна осінна пора й жалоба, що нею тепер у глибокому смутку покрита українська нація.

У час, коли опало зівяле листя, коли вся природа вбралася в чорно-білі шати, гляньмо душею на прадідну землю вкриту кістками борців, що впали в бою за волю й кращу долю українського народу, або безвинно замучених ворогом. Ой скільки тих костей порозкиданих по широких степах, по горах, долинах, на рідних і нерідних землях! Ніхто їх почислити не всилі.

Не тисячі а мільйони українських героїв зложили найбільшу жертву, бо жертву життя і крови за добро свойого народу.

За ті муки, за біль, сльози, рани, кров і смерть; вони заслугують, щоб їх помянути, по земних трудах і боях.

Годиться їх помянути в щиросердечних наших молитвах перед Богом, щоб чимскорше дав їм тішитись вічним щасливим життям у небі.

То ж у листопадові дні згадаймо наших поляглих героїв і з димом кадила хай полине перед престіл Всевишнього наша молитва за них! Якщо наша молитва буде гаряча й з чистого серця, то напевне увільнить неодну душу з чистилищних мук і збільшить ряди заступників перед Богом у небі, що будуть там безустанно благати Боже милосердя, щоб впали кайдани неволі й недолі з поневоленого, замученого люду й щоб воскресла в силі й славі українська держава.

Гарно то було давніше, що з молитвою за погибших героїв переводжено збірку на допомогу живим героям, калікам-інвалідам. Обставини тепер так зложились, що збірки на українських інвалідів нема як робити. Вони нашої помочі не можуть тепер дістати. Та чи має устати наша жертвенність у час всенародніх поминків у листопадові дні? Ні. Вона має продовжуватись. Вона має іти на скріплення і оборону нашого народу. Бо тепер такі часи настали, що як не будемо всіми силами себе боронити, то згинемо.

Такими нашими оборонними валами й твердинями є наші народні інституції: наша церква, школи преса, бурси, шпиталі і т. д. де плекається і розвивається свідомість, запал і сила народу.

В теперішну пору, коли в старому краю большевики поруйнували наші вікові народні надбання, наші інституції в новому світі є подвійно цінні й важні: для нас тут і для наших братів там. Мусимо отже їх підтримати, розвивати. Так поступають другі народи.

Не дуже то нам поможе згадувати на концертах огненними словами подвиги героїв, якщо в нашому серцю не буде духа жертвенности на наші релігійно-народні інституції, що тільки можуть існувати й розвиватись завдяки нашій постійній й щедрій підтримці.

То ж у листопадові всенародні поминки хай посиляться наші масові й щедрі жертви на наші релігійно-народні інституції, а передусім на нашу католицьку пресу, школу, бурсу й шпиталі!

Всі збірки, як показує досвід є найкраще пересилати до Єпископської Канцелярії.

Помянім молитвою й жертвою наших погибших героїв, а так сповнимо гідно наш релігійно-народний обовязок у листопадові дні й причинимося до прискорення здійснення наших мрій-надій до сходу сонця волі й кращої долі для українського народу!

УЧИТЕЛІ Й УЧИТЕЛЬКИ В КАТОЛИЦЬКИХ ШКОЛАХ

(Місячне намірення Апост. Молитви на листопад 1940 р.)

"Добрих учителів і то багато" казав покійний Папа Пій XI., коли в липні 1932 р промовляв до учительського гурту.

І дійсно в наших часах, коли наука для всіх дітей є обовязкова, велика є потреба мати багато добрих учителів і учительок. Учителі мусять бути добрі, бо навчаючи й виховуючи дітей, мають уроблювати з них добрих людей, добрих членів родин, добрих горожан держави, добрих членів Христової Церкви й людської суспільности. А це велике завдання зможуть з успіхом сповнити тільки добрі учителі. Тому вони мусять бути добрі своїм чесним життям, наукою й поступованням з дітьми. Учителі довгими літами виховують дітвору й їхній вплив на душу дітей є могутній і лишає глибокі сліди на ціле життя. І тому Церква, держава, родина можуть з повною слушністю сказати учителям, що виховують молодь: "В ваших руках моя доля."

Звідси то Св. Отець Пій XII. накликає, щоб молитись за учительство, щоб воно розуміло й належно сповняло свій великий обовязок навчання і виховування дітей у школах.

Досвід показує, що світські державні школи, де ходять діти різних релігій, де програма науки не числиться з католицькою вірою й де учителі бувають часто безрелігійні або визнавці різних сект, не є добрими для католицьких дітей. І тому католицька Церква, у своїй материній журбі за католицьке виховання дітей, закладає свої школи, де побіч основної науки діти дістають добре християнське виховання. Такі школи утримують вірні.

Нажаль католики замало розуміють велике значіння католицьких шкіл і їх не підтримують так, як це належало б робити. Через брак того належного розуміння і матеріяльної піддержки замало є всюди католицьких шкіл різного рода, а через те лиш невеликий процент католицької дітвори вчиться в католицьких школах. Тому то треба молитись і змагати до того, щоб якнайбільше було католицьких шкіл.

І про це журяться і над тим працюють католики різних народностей.

А як є в нас українців-католиків у Канаді й Америці?

В Канаді крім семинаря ОО. Василіян, Ювенату ОО. Редемптористів, школи св. Николая у Вінніпегу, колегії св. Йосифа в Йорктоні, Бурси в Саскатуні й ще кілька шкіл під проводом Сестер Служебниць, нема більше нічого. В Америці є лиш Дівоча Академія СС. Василиянок, Український Каледж у Стемфорді й кільканадцять парохіяльних шкіл, де бере науку біля півтора тисячі дітвори Поза тим якась частина наших дітей ходить до латинських сепаратних католицьких шкіл. Це все. А як велике число українських католицьких дітей ходить до некатолицьких шкіл, де не дістають їм потрібного католицького виховання? І це опісля відбивається дуже відємно в нашім народнім життю. Через те не маємо численної свідомої й практикуючої української інтелігенції, що стала б у проводі народу. Через те маємо багато індеферентної, а то й атеїстичної інтелігенції, що вже чимало лиха накоїла в нашому релігійно-народному житті.

І тому місто сваритись за всякі марниці, ми українці католики повинні звернути пильну увагу й напружити свої сили, щоб піддержувати католицькі школи й католицьке учительство. Нашим обовязком є оскільки лише можливо посилати дітей до католицьких шкіл, старатись, щоб в наших школах учили католицькі вчителі й підтримувати та розбудовувати наші українсько-католицькі нищі й вищі школи.

Це велике, корисне й потрібне діло. Як будуть добрі й численні школи й добрі й численні вчителі, то вони виховають добре нове покоління, що створить у світі новий, кращий лад від цего, що його створило наше покоління виховане на атеїзмі й матеріялізмі.

Можна тут сказати слова євангелія: Жниво справді велике, але робітників мало".

Просім отже Христове Серце, щоб росли ряди добрих учителів і учительок, щоб збільшалось число, католицьких шкіл у світі й в нашому народі! А якщо можемо для цієї справи зробити щось своїм словом і грошем, то не занедбуймо того зробити! Будьмо перековані, що тим зробимо велике діло для Бога, Церкви й народу!

Що Пишуть Наші Люди З Большевії?

Наш бідний нарід, що опинився в большевицькому ярмі через остру цензуру не може висказати явно в своїх листах, що він думає й як він почувається, все ж таки як наші люди пишуть листи за границю, то стараються бодай одним другим словом натякнути про їх теперішний стан і так дати нам до думання про ті гаразди, що їм приходиться переживати в большевицькому раю. Ось і такі багатомовні вискази винотовуємо з листів, що прийшли недавно з большевії, бо в них якраз криються правдиві вісти, що їх хочуть передати за океан наші люди зі Старого Краю.

В одному листі, що надрукований в "Народній Волі" з дня 19. X. читаємо: "Рідня наша вся здорова до котрогось часу, а далі ніхто не знає, як може бути... Наше життя тепер таке — перебули день, слава Богу, знову ніч — дякуємо Богу, бо нікому іншому.

Я пригадую собі, як то говорили старші люди, що 1940-ий рік буде дуже тяжкий і сумний і ці слова правдиві. Ми не знаємо, як кому, але нам то ця ворожба справдилась. В нас цего року гарні пашні, але не милі...

Далі в бесіді ніби то про дві *корові* пишучий старається представити гаразди під Польщею й Советами. Він каже:

"Питаєш про ту нашу корову, котру Ти ще лишив, питаєш, чи ліпша була та стара корова, чи ся молода. Та стара корова не була теж добра, бо била рогами, але було молоко для тебе й для другого, а від сеї, ані собі, ані другому... Правда, що дуже біда, і то гірка біда нам з нашою коровою, бо багато стратили за нею, бо молода, а ще більше стратимо, бо тепер не так легко позбутися її від нас, бо вже кожний її знає. А тим часом біда в нас, а ми з бідою."

"Післала б Тобі папірців "Калини" (папірці до папіросів), але, на жаль, вже забула, як виглядають вони. У нас давних ґазет не стає на папірці. У нас тепер інших склепів нема поза кооперативою. Всі склепи сконфісковано. В кооперативі так, як знаєш у нашій каплиці (велика церква знищена світовою війною) на селі, а ще на велике свято. А коли привезуть десь раз на місяць чогось, наприклад 50 ґрамів соли на душу, або який шматок, то треба день стратити та з нічим прийти до дому. Ременю, матерії та інших необхідних річей в кооперативі нема. А як десь знайдеться де в якого жида шкіра на чоботи, то треба доброї корови на пару чобіт, або три-чотири сотки рублів...

Дорогі мої браття, щасливі Ви на чужині, а ніж ми на рідній.... Минулась стара біда, а на місце її прийшла ще дужча."

В листі, що його оголосила "Будучність Нації" читаємо такі *слова*: "Ви пишете, Тату, чи мені дали трохи поля. Мені землі не треба, мені хліба треба." Значиться людям під большевиками й земля не мила, бо люди мусять на ній робити, а хліб від них забирають за податки. Далі там читаємо: "Корову й кобилу ще маю, але не знаю доки. Мені вкучилось корову тримати, треба багато січки. То я дам корову за податок, а куплю козу, та менше їсть. Ви, Тату, бетесь з думками, не знаєте кого слухати. В нас було за Польщі добре, а тепер ще ліпше." Можемо собі тепер уявити, яке тепер там добро, коли воно **ліпше** для українців, як було під поляками.

"Я чую, що з Канади збираються багато їхати до краю. Най їдуть, а Ви не їдьте." Ось так радить син татові. Чому? Бо там у большевії великі гаразди. Ой гаразди від яких жити на світі не хочеться!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Ректором** Української Католицької Вищої Школи й Семинаря в Стемфорді, Кон. є Впр. о. Павло Процько, а о. Еміліян Ананевич є віцеректором Укр. Катол. Семинаря.

— **Кардинал Гінслей** дав своє благословення рухові відновити в усіх католицьких домах спільні родинні молитви. В свойому письмі до пані Ґерарди Фіні, голови Союзу Католицьких Матерей, що проводить тим рухом каже: "Зробіть, щоб наші родини молились, а зробите багато для повороту Бога до суспільности, а суспільности до Бога!"

— **Апостольський** Адміністратор Лемківщини покликав до Сянока на ґенерального вікарія о. Олександра Малиновського, дотеперішнього керманича відділу суспільної опіки та праці при Українськім Центральнім Комітеті в Кракові.

— **Католицький архієпископ Гінслей**, в Лондоні на спільнім зібранні Ліги Католицьких Жінок і Союзу Католицьких Матерей проголосив, що Папа Пій XII. зволив дати 100 дн. відпусту, який можуть зискати раз на день усі подружені особи в архіепархії Вестмінстеру, коли зі сокрушеним серцем поцілують слюбний перстень і скажуть: "Дай нам Господи, щоб люблячи Тебе, ми любили також одне другого й жили згідно з Твоїм святим законом!" Також архієпископ виразив своє сподівання, що ця практика прийметься широко між особам, що вступили в подружий стан.

Папа дає відпуст за цілування слюбного перстеня! Це виглядає як щось дивне, неімовірне. Всім чейже відоме, що цілується лиш епископський перстень. Бо він є поблагословлений і символізує високий уряд епископа. Коли ми цілуємо епископський перстень, то тим виражаємо пошану, послух і підданство його церковному авторитетові.

Та пощо ця пошана для слюбного перстеня? Шлюбний перстень пригадує подругам на ту присягу й зобовязання, що їх вони зробили в той час, коли побрались. Тоді цей перстень священик також благословив свяченою водою й словами молитви: "Господи Боже наш, ти, що з народів вибрав за обручницю Церкву, діву чисту, благослови цю обручку й зєдини й заховай цих твоїх слуг в спокою й згоді. Тобі бо належиться всяка слава честь і поклін Отцю й Сину й Святому Духу, тепер і по всяк час і во віки вічні, амінь." Шлюбний перстень є ще знаком святого покликання до служби Богові в подружому стані.

І тому його значіння є велике й глибоке. Він подругам пригадує на той перстень любови, пошани й подружих обовязків, що має лучити разом душі подругів у їх спільному життю згідно з Божою волею. Цілуючи подружий перстень подруги показують пошану й любов до свойого подружого стану й його обовязків, а знову відпустова молитва має на цили вєднати їм ласки й скріпити волю, щоб жили так, як цього вимагає чесне християнське подружжя.

— **На верху гори Крісто Рей**, близько Ель Пасо, Тексас, посвячено величаву статую Христа Царя. Хрест на котрім є розпиття має 40 фітів висоти, а сама особа Спасителя висока на 32 фіти. Статуя коштує при близно $80.000. Католики хочуть ще поставити на вершку гори електрівню, що освічувала б статую серед темрявн ночі. Могутний монумент видно в трьох стейтах: Ню Мексико, Тексас, і Чіґуаґуя. Єпископ Шулер при посвяченні сказав отсі слова: "Для християн, ми сподіємося, що цей памятник буде символом їхньої релігійної віри й їхньої віри в людство. Для всіх інших він може стати символом тих засад, що на них спочиває наша цивілізація."

— **Німецькі католики** в Надренії, а зокрема монахи й монахині багато терплять від бомб. Часто мусять довго перебувати в схоронищах, наче в яких катакомбах і там жертвують свої молитви й терпіння Господеві за поправу зипсутого людства.

— **Брат Жініен** Віктор, Верховний Настоятель Братів Христіянських Шкіл помер у Франції.

— **Від** безнастанних бомбардувань багато монастирів, церков і шкіл та шпиталів потерпіло шкоди в Льондоні й по цілій Анґлії.

— **В Німеччині** нема явного переслідування християнства, але є воно тайне й систематичне. Нема там для католиків свободи преси і релігійних зібрань. Католицькі школи є скасовані в Німеччині, а священики не можуть учити катехизму в вселюдних школах. Молодь виховується в дусі расизму й у ворожости до католицької Церкви. Священиків, що *немилі* для уряду переносять з одної парохії на другу. Релігію часто висмівається, а тих католиків, що виконують накази релігії й сповняють побожні практики вважають реакціонерами й назадниками. З церков стягають податки.

Православні заколотники в дієцезії Преосв. Василія Такача хотіли судовою дорогою відобрати від греко-католиків церкву св. Духа в Індіяна Гарбор. Суд однак вирішив, що їхні посягнення є безправні й вони судовий процес програли. Ось хто робить незгоду між нашим народом і спричинює сором нам перед чужими.

Поневолення українського народу большевики люблять називати визволенням. Їхня пропаганда завжди представляє річ інакше, як вона в дійсності є.

ЗМІНА ПОБУТУ ДЕЯКИХ ОО. ВАСИЛІЯН

Впр. о. Й. Тимочко став настоятелем церкви св. о. Николая в Вінніпеґу. Йому до помочі призначений Впр. о. Каменецький.

Впр. о. Ю. Жидан перейшов на сталий побут до Едмонтону.

Впр. о. М. Вінцентайло виїхав до Редвей, Алта.

Впр. о. Т. Добко обняв до обслуги парохію у Венкувер.

Впр. о. Кондратюк і М. Сіянчук перенесені до Мондеру.

Впр. о. І. Когут призначений до помочі в парохії в Монтреалі. Настоятелем парохії в Монтреалі став Впр. о. Йосафат Жан.

ШИРІТЬ СВІТЛО!

Приєднуйте Нових Передплатників!

Для більшої заохоти обіцяємо дати нагороди.

ДАРОМ ДІСТАНЕ

1. Гарно оправлений молитовник "З нами Бог", хто приєднає 15 нових передплатників на цілий рік.

2. Гарний молитовник "Да прийдет царствіє Твое", хто приєднає 10 нових передплатників на цілий рік.

3. Великий "Ювілейний Календар Української Родини" на 1941 рік, хто приєднає 5 нових передплатників.

Час кампанії за приєднуванням нових передплатників "Світла" визначений до кінця лютого.

Нумо до праці! Ідіть усюди й заохочуйте до передплати Світла!

Річна передплата виносить усього один доляр. Імена й адреси нових передплатників разом з грішми посилайте на адресу:

The Light. Basilian Fathers Press, Box G. Mundare, Alta.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 43. 1-34.

ДРУГА ПОДОРОЖ СИНІВ ЯКОВА ДО ЕГИПТУ.

1. Голод же змагався на землі.

2. І сталось, як поїли харчі, що їх принесли з Єгипту, каже їм отець їх: знову йдіть і купіть трохи харчів.

3. І каже йому Юда повідаючи: Клятьбою клявся нам господар землі тієї повідаючи: Не побачите мойого лиця, коли брат ваш молодший не прийде з вами.

4. Якщо отже пішлеш нашого брата з нами, підемо й купимо тобі поживи;

5. Якщо же не пішлеш нашого брата з нами, не підемо, бо муж сказав нам повідаючи: Не побачите мойого лиця, якщо вашого молодшого брата не буде з вами.

6. І каже Ізраїль: Пощо ви заподіяли мені лихо повідаючи мужеві тому, що в вас є брат?

7. Вони ж кажуть: Допитом допитувався в нас муж і про нашу родину повідаючи: Чи ще живе ваш батько й чи маєте брата? І ми оповіли йому відповідно до його запиту, чи ж то ми знали, що скаже нам: Приведіть брата вашого?

8. І каже Юда до Ізраїля, свойого батька: Пусти хлопця зо мною так змінемося й підемо, щоб живими бути й не погинули й ми й ти й наш добуток.

9. Я ж беру його; з руки моєї вимагатимеш його, якщо не приведу його до тебе й не поставлю його перед тобою нехай буду грішен перед тобою по всяк час.

10. Бо коли б ми не гаялися, уже вернулися б були двічі.

11. І каже їм Ізраїль, їх батько: Коли так воно є, робіть це; понабирайте з плодів земних у ваші мішки й завезіть мужеві тому дари: дещо бальзаму, трохи меду, ладану же й мира й теребінту й оріхів.

12. І вдвоє срібла возміть у свої руки й срібло знайдене в ваших торбах везіть назад зі собою, може, то недогляд.

13. І брата вашого беріть і вставши йдіть до того чоловіка.

14. Бог же мій нехай дасть вам ласку перед тим чоловіком і щоб одпустив брата вашого одного й Венямина; а мені коли вже бути бездітним, то буду бездітним.

15. Узявши же мужі ті дари тай срібла вдвоє, узяли в свої руки також Венямина; і вставши пішли в Єгипет і станули перед Йосифом.

16. Побачив же їх Йосиф і Венямина, свойого брата единоматернього й каже наставникові над його домом: Уведи людей у дім і заколи скотину й уготуй; бо зі мною будуть їсти ці люди хліб у полудне.

17. Зробив же чоловік той, як звелів Йосиф і ввів людей тих у дім Йосифа.

18. Видівше же ті люди, що введено їх у дім Йосифа казали: Зачерез срібло, що передше завернулось у наших міхах, уводять нас, щоб нас оскаржити й напасти на нас й позабирати нас у раби й осли наші.

19. Приступивши же до чоловіка, що був над домом Йосифа й сказали йому при брамі дому,

20. Кажучи: Благаємо тебе пане! прийшли ми передше купити поживи.

21. Сталось же, як ми зупинились на попас, та порозвязували наші міхи, аж це срібло кожного в його міху; те срібло наше по вазі вертаємо тепереньки нашими руками.

22. І інше срібло привезли зі собою купити харчі. Не знаємо, хто вложив срібло нам у торби.

23. І каже їм: Мир вам! Не бійтеся. Бог ваш і Бог батьків ваших дав вам скарб у міхи ваші й ваше срібло маю за приняте. І привів до них Симеона.

24. І приніс води пообмивати ноги їх і дав паші їх ослам.

25. Наготовили же вони дари, докіль прийде Йосиф у полудне; чули бо, що там будуть обідати.

26. І прийшов Йосиф до дому й принесли йому дари, що мали в своїх руках до дому й поклонилися йому лицем до землі.

27. Поспитав же їх: Як маєтесь? І каже їм: Чи здоровий ваш батько старенький, про якого ви говорили? Чи ще жиє?

28. Вони ж кажуть: Здоровий раб твій, батько наш; ще жиє. І каже благословен чоловік той Богу. І похилившись, уклонились йому.

29. Споглянувши же своїми очима Йосиф побачив Венямина, свойого брата единоматернього і каже: Чи цей ваш брат молодший, що його казали ви приведете до мене? І каже: Бог нехай милує тебе, дитино!

30. Змішався же Йосиф, бо зворушилось нутро його над своїм братом і шукав, де б плакати; і ввійшовши в кімнату [illegible]

31. І вмивши лице, вийшовши переміґся й каже: Подавайте [illegible]

32. І подали йому окремо й їм осібно й египтянам, що з ним обідали осібно; не можуть бо египтяни їсти хліб разом з евреями, бо гидяться египтяни.

33. Посідали же напроти нього, первенець по свойому старшинству, а молодший по своїй молодости; і дивувались люди кожний зі свойого брата.

34. І дістались частки від нього кожному; більша же була частка Веняминова над усі частки впятеро від їх; пили же й попились із ним.

ПОЯСНЕННЯ

2. Трохи харчів — поживи на короткий час. Яків, що імовірно не знав про предсказання про 7 голодних років, думав, що голод потреває уже лише короткий час.

8. Пусти хлопця — Венямина. Венямина хоч мав уже до 30 літ і діти (гл. 46:21) називали його брати хлопцем без огляду на вік, бо він був наймолодший у родині.

9. Буду грішен перед тобою — Буду нести на собі вину, сором і кару від тебе доки буду жити. Так впевняє Юда Якова, що його наймолодшій дитині нічого злого не станеться.

11. Теребінт — є це дерево, з якого сік уживали як лік на різні хороби.

14. Буду бездітним — Доки не вернете здаватись мені буде, що я цілком без дітей. Або: Я стратив уже Симеона й Йосифа, тепер страчу ще Венямина, а може й вас усіх.

16. Единоматернього — Йосиф і Венямин були синами від одної матери Рахилі.

Хліб — тут розуміється всяку поживу.

21. По вазі — В тих часах не було ще битої монети; тоді вживали замісць грошей срібних штаб, що їх кожному відважувано.

23. Видно наставник дому Йосифа був про все належно передтим поінформований.

26. Поклонилися: — Так сповнився сон Йосифа про його братів, (гл. 36: 9-10).

30. Нутро — Серце з надміру ніжної любови.

32. Було звичаєм у египтян, що фараон і високо поставлені особи при спільних обідах усе їли при осібнім столі. Також египтяни ніколи не сідали до стола з якимнебудь чужинцем. Надто жиди тоді ще були кочовиками, що занимались випасом худоби, а такі люди були в египтян у пониженню. Також жиди їли мясо зі звірят, що вважались у египтян святими. Звідси то пояснюється, чому то підчас обіду в домі Йосифа були заставлені три осібні столи.

33. Всі сиділи при столі по старшинстві віку.

34. Видно був там такий звичай, що страви ставлено перед Йосифом, а він їх розділював гостям.

Попились — Вони не були пяні аж до непритомности, лиш до веселости. Таке значіння має це слово в св. Письмі. Пор. Гс. 64:10. Агг. 1:6. Прит. 11:25.

БОЖА НАУКА

ІСУС ХРИСТОС ПЕРЕД СУДОМ

(Про християнську надію)

1. Ісус Христос перед жидівською старшиною.

З Оливної гори повела товпа звязаного Ісуса Христа до первосвященика Каяфи. Тут зібралася найвища жидівська Рада й шукала свідоцтва на Ісуса Христа, щоб Його засудити на смерть. Однак не могли нічого знайти.

Тоді запитав Каяфа Ісуса Христа: "Заклинаю Тебе живим Богом, скажи нам, чи ти є Христос, Син Божий?" Ісус відповів: "Так є, як Ти сказав." Тоді Каяфа роздер на собі одежу й сказав: "Ви чули, Він хулить Бога, нащо нам більше свідків?" А всі судді відповіли: "Він повинен умерти."

Судді розійшлися до дому, а слуги знущалися через цілу ніч над Христом. Насміхалися з Нього, били Його по лиці, плювали на Нього, а Ісус Христос усе терпеливо зносив, з безмежної любови до нас.

Рано знову зійшлася найвища Рада й вдруге засудила Христа на смерть. Потім повели Його до римського намісника Понтія Пилата, тому що не могли виконати присуду без затвердження римської влади.

Міжтим у Юди обізвалася совість. Він побачив, що видав невинного Ісуса Христа на смерть. Стратив надію на Боже милосердя, попав у розпуку й повісився.

2. Ісус Христос перед Пилатом.

Коли жиди повели Ісуса Христа до Пилата, стали Його ложно обвинувачувати, кажучи: "Він бунтує нарід, називає себе царем." І спитав Пилат Ісуса Христа: "Скажи мені, чи Ти є цар?" Христос відповів: "Так, я цар, але моє царство не є з цього світу."

Пилат не найшов ніякої вини в Ісусі Христі й хотів увільнити Його. А був звичай на свято Пасхи увільняти одного вязня з тюрми, за котрим просив нарід. Тоді сидів у тюрмі великий розбійник Варава. І спитав Пилат жидів: "Кого хочете, щоб вам випустити: Вараву чи Ісуса?" А юрба, підмовлена старшиною, кричала: "Вараву випусти, а Ісуса розпни."

Тоді приказав Пилат жовнірам бити Ісуса Христа. Жовніри зняли з Нього одежу, привязали Його до стовпа й тяжко скатували. Потім накинули на Нього червоний плащ, на голову наложили терневий вінець, в руки дали тростину, клякали перед Ним, ніби перед царем, і насміхалися з Нього. Пилат думав, що юрба змилосердиться, коли побачить скатованого й кровю облитого Ісуса. Але коли Пилат вивів перед юрбу Ісуса Христа, юрба знову кричала: "Розпни, розпни Його." І ще погрожували Пилатові: "Якщо ти випустиш Його, то ти не є приятель цісаря." Того налякався Пилат і видав Ісуса Христа на розпяття.

Чому Юда Іскаріот попав у розпуку?

Юда Іскаріот попав у розпуку, бо стратив надію, що йому Бог простить його страшний гріх.

Що значить по християнськи надіятися?

По християнськи надіятися значить напевно очікувати від Бога всього того, що Бог нам обіцяв за заслуги Ісуса Христа.

Що обіцяв нам Бог за заслуги Ісуса Христа?

За заслуги Ісуса Христа обіцяв нам Бог відпущення гріхів і небесне царство.

Хто грішить проти надії?

Проти надії грішить: а) хто втратив надію на Боже милосердя, б) хто нерозважно надіється на Боже милосердя.

В першім випадку попадає чоловік у розпуку, в другім у легкодушність.

Чим особливо виявляємо християнську надію?

Християнську надію особливо виявляємо тим, що молимося.

Поучення. Чим ти не був би, то всюди знайдеш злих людей — подібних до тих, що судили Ісуса Христа, насміхалися з Нього, домагалися Його смерти. І нині є чимало не добрих людей, що судять Христа й Його святу Церкву, насміхаються з Його науки й ради би зруйнувати віру в людських серцях.

І знайдеш людей подібних до Понтія Пилата, що будуть боятися явно й щиро виступати в обороні Ісуса Христа. Знайдеш і таких як Юда, що зраджують Ісуса Христа, свою святу віру й Церкву.

Ти не приставай ніколи з ворогами Ісуса Христа. А як будеш змушений працювати з ними на насущний хліб, то не завагайся станути в обороні Христа, як зайде потреба, хочби ти потерпів через це. Бо Христос Господь навчає: "Яка користь чоловікові, хочби весь світ здобув, а свою душу запропастив?" А на іншому місці: "Хто стидатиметься мене перед людьми, того й я постидаюся перед моїм небесним Вітцем."

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Що означають "ключі царства небесного", що їх обіцяв Христос дати св. Петрові (Мат. 16:19) й чи дійсно Христос дав ап. Петрові якісь ключі?

ВІДПОВІДЬ: Від прадавніх днів людської цивілізації, від коли люди винайшли замки й ключі, завсіди "ключ" або "ключі" вважались символом авторитету й власти й вручити комусь ключі значило передати йому владу. Вже в Старім Завіті говорить пророк Ісаія про ключі в такому розумінні: "І ключ од дому Давидового зложу на плече його: як він відчинить, ніхто не зачинить, як же він зачинить, ніхто не відчинить." (Іс. 22:22). Цими словами сказано, що Еліяким дістане верховну владу в жидівській державі. В Новому Завіті в тому самому значінні кажеться, що Ісус Христос має "ключ Давидів" (Обявл. 3:7) і ключі пекла й смерти. (Обявл. 1:18).

Значіння ключів є легко зрозуміле. Бо хто має ключі від дому, той має і власть над домом; він може його отвирати, чи замикати по своїй волі; він може пускати, або не пускати, кого вважає за відповідного й ставити умовини вступу чи виключення з дому. В світлі сказаного стає ясним значіння ключів, що їх обіцяє Христос дати св. Петрові. В тексті евангелія: "Ти еси Петро й на цій скалі збудую мою церкву..." (Мат. 16:19) Христова церква представлена як будова, твердиня, що її не переможуть навіть сили пекла. І ключі від тієї будівлі, твердині, це значить найвищу власть у Церкві Христос обіцяє дати св. Петрові.

Надто Христос часто називає Свою Церкву царством Божим, царством небесним, що існує на землі, а має своє остаточне завершення в небі. (Лук. 11:20; 16:16; Мат. 13:32 13. 24-30; 13:47:50; 25:1-13; 21: 43). В наведенім тексті, де говориться про ключі, царство небесне означає якраз не що інше, а тільки Церкву на землі, бо лише в тім царстві, це є в Церкві, а не в небі, потрібна була Петрові власть ключів, і власть вязати та розрішати в тій ціли, щоб людей вести до вічного спасення.

Отже словами: "І дам тобі ключі царства небесного," приобіцяв Христос дати св. Петрові повну й верховну владу в Своїй Церкві.

Цю свою обітницю Христос виповнив по своїм воскресенні. Хоч Христос тоді не дав св. Петрові якихсь матеріяльних ключів, бо як ми бачили, слово ключі в обітниці були сказані в переносному значінні, але дав св. Петрові верховний авторитет і власть у Церкві, що була образово висказана словами: ключі царства небесного. Це сталось тоді, коли Христос сказав до св. Петра слова: "Паси ягнята мої. паси вівці мої." (Ів. 21:16-17). Тоді св. Петро як Намісник Христа і видимий голова Церкви дістав повну власть рядити святою Церквою й всіми її членами.

З цього бачимо, що св. Петро не був рівний у всьому другим апостолам, як це мильно говорять т. зв. православні, а був над ними старшим і те старшинство було не тільки по чести, а правдивої власти. Він мав право розказувати, а вони мали обовязок його слухати як свойого зверхника. Ту власть ключів аж по нині мають у Христовій Церкві правні наслідники св. Петра, римські Папи. І тому хто хоче бути в правдивій Христовій Церкві, то мусить їх зверхність над собою узнавати й підчинятись владі ключів царства небесного, що їх вони з волі Христа держать у своїх руках.

ЗАКИД: Чому то священики не роблять того, що проповідують другим? Вони говорять гарно в проповідях, що похоронити помершого є ділом милосердя щодо тіла, ділом, що дуже миле Богові, а відтак як прийде нагода цю свою проповідь показати в практиці, так вони цего не роблять. Вони відмовляють християнського похорону деяким особам і тим тільки збільшають смуток і біль родини та приятелів помершого. Чому священики так собі противорічать?

ВІДПОВІДЬ: Правда священики говорять, що похоронити помершого є ділом милосердя, що дуже миле Богові, але говорять також і те, що **по християнськи похоронити не можна кожного** (пр. жида, безвірка), **а лише таку людину, що на це заслугує.** А тільки добрі християни й члени Церкви заслугують собі на почести й молитву Церкви, що містяться в християнськім похороні. І тому канони св. Церкви постановляють, що від церковного похорону є виключені нерозкаяні явні відступники від християнської віри, еретики, схизматики, масони й їм подібні, особи викляті Церквою, свідомі самовбійники, впавші в двобою, ті, що поручили віддати своє тіло по смерти на спалення й всі публичні й явні грішники. (Кан. 1240, §1.). До категорії публичних грішників належать ті католики, що жиють на віру (в конкубінаті), в диким подружжі, тобто заключенім не в католицькій Церкві й ті, що не ходять роками до великодньої сповіді й св. причастя.

Безсумніву, що воно дуже прикре рідні й приятелям, коли бачуть, що помершому відмовлено церковного похорону, але цему не винен священик, а тільки сам померший, що своїм життям зробив себе негідним християнського похорону й тим також дав причину до ще більшого горя рідні по його смерти.

Така є правдива наука католицької Церкви й таку науку голосять католицькі священики й згідно з нею поступають. Жалі й нарікання, що часом люди мають до священика, що відмовляє християнського похорону є звичайно неоправдані й родяться з незрозуміння справи та хвилевого подразнення самолюбства, що в таких випадках чується упокореним.

Найкращою радою, щоб таких прикрих випадків не було е чесне й правдиве християнське життя. Коли католики будуть добре по християнськи жити, тоді по їхній смерти ні священик ні другі люди не будуть мати клопоту з їхнім похороном.

ЛІКАРСТВО НА КОМУНІЗМ

Перед католиками зібраними в Сейнт Клавд (Мінесота) епископ Раен заявив, що найкращою запорукою проти ширення комунізму буде це, коли держава постарається поставити на ноги фармерів, а далі уможливить безробітним людям купно фарми. Промисл ніколи не буде всилі дати заняття тим мільйонам безробітних, що існують нині.

УКРАЇНСЬКІ ЦІЛОДЕННІ ШКОЛИ В АМЕРИЦІ

Вже від кількох літ ведеться під проводом Преосв. Кир Константина Богачевського сильна акція за закладанням цілоденних шкіл по українських осередках у Америці. Та похвальна й дуже потрібна робота приносить дуже гарні овочі.

Сестри Василіянки провадять цілоденні школи в Филаделфії, Па. Шікаго, Ілл. Вотервліт, Н. Й. Гемтремк, Миш. Питсбург, Па., Нюарк, Н. Дж., Ню Кенсингтон, Па., Сентралія, Па., Оборн, Н. Й. Разом до тих девятьох цілоденних шкіл під управою Сестер Василіянок ходить 650 дітей, а вчать 37 Сестер-учительок.

Сестри Служебниці ведуть цілоденні школи в Шамокін, Па., Кейзер, Па., Пасайк, Н. Дж., Вилксберн, Па., Україна, Н. Дакота, Амбридж, Па, Честер, Па.

Разом Сестри Служебниці ведуть 7 цілоденних шкіл, у яких учаться 455 дітей. Сестер учительок у тих школах є 12.

Беручи це все разом, бачимо, що українці греко-католики в Америці мають тепер 16 цілоднeвних шкіл, а в них 1105 учнів і 49 учительок-сестер. У деяких місцевостях є власний шкільний будинок.

До цего виказу цілоденних шкіл треба ще долучити виказ пополудневих шкіл, де учать наші сестри-монахині. Сестри Василіянки вчать у пополудневих школах у слідуючих місцевостях: Шикаго, Ілл., Ню Йорк, Н. Й. Бруклин Н. Й. Клівленд. Огайо, Балтимор, Мд, Куртис Бей, Мд., Джерзи Ситі, Н. Дж. Скрентон, Па. Сейр, Па.

Разом Сестри Василіянки ведуть 10 пополудневих шкіл, до яких учащає 525 дітей та в яких учить 18 Сестер.

Сестри Служебниці ведуть пополудневі школи в Миннеаполис, Мин., Дітройт, Миш. Ст. Луис, Мо., Сент Клейр, Па., Франкфорд Па., Сиракюз, Н. Й. Стемфорд. Конн.

Разом Сестри Служебниці ведуть 7 пополудневих шкіл, в яких учаться 480 дітей, а в них учителює 12 Сестер. Ось так усіх пополудневих шкіл є 17, а в них вчиться 1,005 дітей і працює 30 Сестер-учительок.

Побіч тих пополудневих шкіл, ведених Сестрами, є ще школи, де навчають дякоучителі або інші світські вчителі. Одначе дані про них не легко зібрати, бо порозкидувані по різних місцевостях.

Гарний це поступ, що показує, яку велику й корисну роботу для укр. народу робить Греко-Католицька Церква в Америці. А чи наші православні в Америці можуть похвалитися такими успіхами? Та де ж там! У них поза криком, сваркою й роздорами не видно ніякої творчої роботи для добра українського народу.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереса зростаючи в літах, зростала також і в святости. В часі останніх тижнів перед першим св. Причастям забажала вона посвятити щодня пів години на щиру сердечну розмову з Ісусом.

ПЕРШЕ СВ. ПРИЧАСТЯ.

Вона звірилася зо своїм бажанням своїй старшій сестрі Ця однак не думала, що треба її на це позволити. "Тоді, оповідає дальше Марія, вона просила мене щонайменше чверть години на щоденну молитву. Я й цього її не позволила Я бачила, що вона така побожна, так легко розуміє Божі річі, що мені здавалося, що ліпше буде тут поступати з великою здержливістю. Солодка дитина послухала зо своєю звичайною готовістю. Але по дитинному, не думаючи, що це справжня молитва, вона ховалася в куточку своєї хатки, де легко могла закритися заслоною свойого ліжечка й проводила там довгі хвилі в днях вільних від школи, "думаючи про доброго Бога, про скороминущість життя, про вічність."

Прийшли останні дні перед самим св. Причастям, дні останнього зібрання, реколекції. Вони мали тривати один тиждень. Підчас них Тереню просили, щоб лишилася в монастирі цілий час, день і ніч. Не вертала тепер вечорами до свойого гайку, до доброго батенька. З того часу заховала вона довго-довго згадку про надзвичайну ніжність, що нею її огортали монахині. Що вечора перша учителька приходила до неї зо своїм маленьким ліхтариком, розсувала заслону її ліжечка й повна пошани для її невинности цілувала її набожно в чоло. Дитина, бачучи як дуже нею піклуються, відважилася одного вечора сказати: "Моя пані! я вас дуже люблю. Тому я вам зраджу свою велику тайну." І вона показала її свій зшиток, що його дістала від Павлини, де мала записані свої жертви для божественного Вчителя. Вона тримала його скритий під своєю подушечкою.

Пролинув той тиждень на побожних вправах, на солодких і горячих молитвах, та на збірник повторюваннях основних наук о. Домін у шкільній салі.

"Вкінці завитав до мене той найкращий день між днями мойого життя, пише Тереня. Які невимовні спогади полишили в моїй душі й наймеші одробини цих небесних годин! Радісне пробудження рано-раненько, повні пошани й ніжности поцілуї вчительок і старших товаришок, хата де нас убирали засипана білесенькими сніжками. Кожну дитину там прибирала за порядком. А відтак надусе той вхід до каплички й спів ранньої лісні:

О євятий престоле, окружений ангелами!

"Але я не хочу й не змогла б усього сказати... Це все неначе та річ, що тратить свій милий запах, як лише її виставити на верх. Це були такі таємні переживання, що їх не сила переповісти людськими словами, щоб вони зараз не стратили свойого глибокого й небесного змісту!

"Ах, дуже солодкий був перший поцілуй Ісуса для моеї душі! Так, це був поцілуй любови! Я відчувала, Він мене любить і тому також казала: "Я люблю Тебе, я віддаю себе Тобі на завсіди!" Ісус мене нічого не просив. Він не вимагав ніякої жертви. Від довшого вже часу Він і Тереня поглядали на себе взаїмно й зрозуміли себе... Цього ж дня нашу зустріч не можна вже було назвати лише поглядом. Це було "злиття" в одне. Ми вже не були двоє. Тереня зникла, як губиться маленька краплина води в безкраїм океані. Ісус остав сам. Він був Господь, Він був Цар! Чи ж Тереня не просила Його вже давно, щоб Він забрав собі її свободу? Ця її свобода лякала її. Вона відчувала, що вона така слаба, така ламка. І тому хотіла тепер на завсіди злучитися з Божою силою... (Історія, розділ 4).

Коли Тереня говорить тут про злиття в одне, вона не хоче тим виразити правдиве злиття, де б одне зникло в другім цілковито. Вона лише хоче сказати нам, як тісна злука наступила тоді між її слабенькою душею й улюбленим, довго очікуваним, всемогучим Ісусом Спасителем.

"І ото її радість, оповідає Тереня дальше сама про себе, стала така велика, така глибока, що вона не могла її вже стримати. Нараз залили її солодкі сльози не велике здивування її товаришок. Вони говорили пізніше одна до другої: "Чому ж то вона плакала? Чи може мала неспокої душі? Ні, це скоріше тому, що не було при ній її мамусі й сестри монахині, котру вона так дуже любить!" І ніхто не міг зрозуміти, що, як у серце завитає ціла радість неба, тоді це серце бідне, слабеньке й смертне не в силі її перенести, щоб не розлитися сльозами." (Істор., розд. 4).

Ця велика любов мала тепер показатися в ділах. Тереня знала, що після радощів Тавору Спаситель пішле її знову до буденних справ. Вона змагалася, щоб як хто буде бачити її при праці, міг завважити, що вона була напоєна при Джерелі життя. Ввечері цього гарного дня вона записала в своїм зшитку оті три постанови: 1. Ніколи не буду тратити відваги. — 2. Щодня помолюся "Згадай всемилостива Діво Маріє". — 3. Буду змагатися впокорювати свою гордість.

Друга постанова вязалася з тією посвятою Пресв. Діві, яку Тереня відчитала пополудні в імені своїх товаришок. Дитина пригадувала собі на видимий усміх Марії, що недавно її увільнив і уздоровив. Так то ціла її душа виливалася в цій посвяті себе, а рівночасно це була дитинна просьба за сталу опіку Цариці небес.

Цей день, що зачався солодким поцілуєм Ісуса, мав закінчитися для Терені милим огляданням тієї духовної злуки, яку Ісус зволив заключити майже в тій самій годині з її "мамусею" в монастирі кармилітанок. Про таку злуку дитина заєдно мріяла й для себе. Після торжества в школі СС. Венедиктинок батько запровадив свою дитину до монастиря кармилітанок і там вона могла оглядати свою дорогу Павлину, що стала профескою цього рана. Вона оглядала її "одіту біленькою заслоною як і її, та увінчану рожами." Це вже не була жалоба з болючої розлуки, що роздірала серденько Терені. Ні. Це була свята завість щастю Павлини та й солодка надія, що й вона колись зазнає його, як тільки виросте.

Вкінці вернули всі домів до свойого гайку. Там відбувся родинний прийом, що радістю наповнив усіх. Відтак батько по тодішним звичаю дав у дарі своїй "маленькій царівні" гарний годинник.

Цей день був такий солодкий, запросини Спасителя такі потягаючі, що Тереня дуже радо була б завтра йшла знову до св. трапези. Але вона мусіла чекати аж вісім днів. І так 15. травня, в свято Вознесення Господнього, вона могла приступити другий раз до св. гостини разом зо своїм батьком і старщою сестрою. Та нажаль, ці дні великих празників, коли то лише позволяли її на св. Причастя, приходили рідко. Вона зазнавала тоді цього голоду деяких чистих душ за цим небесним кормом, перед благословенним зарядженням Пія Х. Та бодай гарячістю свойого приготування вона надгороджувала рідкість своїх св. Причастій.

Марія завсіди помагала її приготувати серденько для Святого святих. Коли одного разу в переддень її одного Причастя вона її навчала, сказала її тоді про значіння терпіння в життї душ. Однак зараз додала, що може бути, Господь не схоче її провадити цією дорогою. Але після св. Причастя дитина відчула, що в її серці розгорівся огонь бажання йти за хрестом із тим унутрішним переконанням, що вона буде вислухана. "Тоді, говорить вона, мою душу залили такі потіхи, що подібних я не мала в цілім своїм житті." (Історія, розділ 4) Всевишній уже зачав приготовляти свою маленьку жертву.

Але Теленя відчувала рівночасно, що вона в часі досвідів ослабла б зовсім без помочі божественного Спасителя. Тому з надзвичайною пильністю вона приготовлялася до св. тайни миропомазання. Гідність цієї св. тайни та її овочі вона пізнавала з докладністю, якої не знає більшість дітей. Осьтут маємо про це свідоцтво її сестрички Селінки: "Тайну миропомазання Тереня дістала 14. червня 1884. р. Кілька днів, що попереджували це свято, записалися особливо в моїй памяті. Тереня звичайно така спокійна, була тепер не та. Якийсь запал і свята відвага пробивалася в неї на верх. Одного дня, в часі приготування, як я її сказала про своє здивування, коли бачу її такою, вона мені виснила, що вона розуміє про силу цієї св. тайни та про те, що Дух любови має тепер забрати цілу її на свою виключну власність. В її словах була така сила, в її очах такий огонь, що я, ціла пройнята надприродним враженням, лишила її глибоко зворушена. Ця подія так дуже мене здивувала, що ще тепер я бачу її рухи, її поставу, місце, де вона стояла. Цей спомин ніколи не затреться в моїй душі."

СВЯТЕ ПОВЕДЕННЯ ТЕРЕНІ

Після вакацій Тереня дальше зачала свою науку ще з більшими успіхами як досі. Віком дитина, може бути й своєю вразливістю, однак вона не була вже нею в очах кожного, хто спостеріг передчасну дозрілість її розуму. Відтепер нічого дитинного не було вже в її умовім розвою, ні в гарті її волі.

Навіть її забави мали на собі познаки поваги. Так вона любила хоронити "з почестями", як сама казала, під великими монастирськими каштанами маленькі птички, які деколи падали її під ноги від великих морозів. Вона також радо бралася розповідати якісь історійки й коли вона оповідала з захопленням, навіть великі вже учениці окружали її охоче й слухали; доки наставниця, що хотіла бачити, як діти бігають, а не поважно розмовляють, не розсипала цієї громадки, що на хвилину була зібралася.

Зо своєю чувственною та витонченою ніжністю Тереня мусіла мати прителькок. Вона їх мала дві. Їх визначала вона чистою любовою поміж усіми другими душами, що їх вона любила для Бога. З цих двох приязних звязей одна була безперечно дуже слабенька, бо вона не лишила в її життї ніякого знаку. Про другу ж сама Тереня нам розказує таке: "Після кількамісячної розлуки, що зайшла з різних обставин між нею та її маленькою приятелькою, вона не дістала від неї після повороту нічого більше тільки обоятний погляд. Це відкрило її на ціле її життя несталість всякої земської приязни. "Але мені, каже вона, дав Господь таке вірне серце, що як воно що раз полюбило, то вже любить на завсіди. Так я молюся ще тепер за ту свою товаришку й люблю її дальше." (Історія, розділ 4).

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВІННІПЕҐ, МАН. В салі під греко-католицькою церквою св. Андрея у Вінніпеґу, в неділю 6-го жовтня, по вечірні відбулося свято "Доброї Книжки". Гостей було поважне число. Впр. о. Ігор Шпитковський, парох з Іст Кілдонан виголосив гарний відчит про вартість доброї книжки й преси. При столах гості вислухали відчит уважно, а панночки Лехман і Різняк виголосили на сцені по одній декламації. Потім наступила смачна перекуска. Роздано гостям 93 книжечки до читання, а були ними: "Віра", "Чи робітникам треба релігії?", "Якої школи нам треба" й ще деякі. Рівнож при цій нагоді здобуто нових передплатників для "Українських Вістей," "Світла" й "Будучности Нації".

Заряд читальні Митрополита Шептицького, що це свято улаштував, заповідає, що кожного року буде влаштовувати в жовтні таке свято в більших розмірах і то впродовж цілого тижня.

Дуже це гарне парохіяльне підприняття і заслугує воно на те, щоб воно принялось по всіх наших парохіях у Канаді й Америці.

СКАРО, АЛТА. Два похорони. В протягу одного тижня в нашій церкві відбулися два похорони старенькиx піонірів, Івана Данилка й Филипа Німчука.

Іван Данилко приїхав до Канади тому 42 роки зі села Колишів, ярославського повіту. Покійний прожив 71 років. З початку мешкав у околиці Брудергайм, а останні чотири роки перевів у Едмонтоні, де підчас тяжкої недуги помер 9-го жовтня. Його передсмертне бажання було спочити на цвинтарі коло Брудергайм, де й його поховали 12-го жовтня. Похоронні богослуження відправив о. М. Когут ЧСВВ.

Померший полишив жену Агафію, сестру Катерину Головач, дві доньки Параньку й Марію.

Филип Німчук приїхав до Канади тому 44 роки зі села Джурина, повіту чортківського. Прожив 87 літ. Увесь час мешкав у околиці Стар, Алта, де много наклопотався, коли наша церква була в судовім процесі. Останніх кілька літ слабував, однак все був веселий. Помер він 17-го жовтня, а похоронив його о. М. Когут ЧСВВ. Покійний полишив гарну родину, а саме: трьох синів Івана, Йосифа і Онуфрія, та три доньки Маґду Попик, Марію Слоцьку й Юлію Джовінеццо, а також 14 внуків і 4 правнуків.

По похороні був обід у домі сина Онуфрія Німчука. При кінці обіду о. М. Когут згадав заслуги покійного, подякував усім, що взяли участь у похороні й заохотив до збірки на пресовий фонд. Збірка принесла $5.00 і ті гроші вислано на Світло й Українські Вісти.

Хай у мирі спочивають наші піоніри в канадійській землі ожидаючи свойого воскресення на прикінці світа. В. І. П.

Присутній.

ФРЕНКФОРД, ПА. Від 29-го вересня до 6-го жовтня ц. р. була св. місія в укр. катол. церкві св. Йосафата під проводом о. місіонаря М. Маркова ЧСВВ. Успіх місії був надзвичайний. До св. Причастя приступило поверх 275 дорослих осіб і шкільна дітвора.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Українська Католицька парохія в Едмонтоні приняла новий календар. В неділю 27. жовтня пополудні, відбулися в Народнім Домі в Едмонтоні збори парохії св. Йосафата в справі зміни календаря. Не зважаючи на злу погоду, на збори прибуло біля 300 осіб. Замітно, що на збори прийшло поважне число дорослої молоді.

Предсідником зборів був адвокат п. І. Басараб, справу зреферував займаючо адв. п. Ю. Шкварок.

По рефераті відбулася коротка дискусія, в якій промовці цілковито зсолідаризувалися з виводами референта. Рясні оплески на салі були доказом, що едмонтонські Українці католики вирішили справу, заки приступили до підписування петиції. Тільки один голос піднісся проти зміни календаря в тепершнім часі.

Симпатичне враження викликала заява представника молоді п. Н. Демкова, молодого вчителя вищої школи (гай скул), який сказав:

"Ми молоді, дуже просимо вас старших, змініть календар якнайскорше, як хочете дати нам нагоду остатися при нашій Церкві й народі."

Опісля п. Гр. Байрак відчитав петицію до Епископського Ординаріяту, в якій члени парохії просять дозволу святкувати вже найблище Різдво Христове по новому календарі.

Петицію підписали учасники зборів, у тому багато молоді.

В четвер, 17 жовтня, Преосв Кир Василій Ладика висвятили в церкві св. Йосафата богослова Василя Філевича на підіякона.

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Ті, що люблять Бога, також дбають і про красу Його дому. Вони знають, що чим гарніше церква прибрана, тим більше настроює людське серце до молитви. І тому, щоби мати перед очима в церкві серця тих, що найбільше нас люблять, п. Петро Самоїл справив до нашої церкви дві прекрасні статуї: Серця Христового й Серця М. Божої. 13-го жовтня о. М. Пасічник ЧСВВ посвятив ці статуї. Дав би то Бог, щоби наша молодь брала й собі з цього примір, любити Бога й красу Його святої церкви.

о. М. Пасічник ЧСВВ

Коли не маєте сили горіти й поширювати світло, то хоч не гасіть його.

ПОМЕРЛА СЕСТРА СТЕФАНІЯ КСЕНЯ ДЯКОВИЧ, Згр. П.Н.Д.М.

18 жовтня ц. р. в пятницю вечером попращалася з цим світом Сестра Стефанія Дякович Згр. П. Н. Д. М. в Загальнім Шпиталі в Едмонтоні.

Покійна перейшла по цім світі тихо-незамітно, мов укрита фіялка цвила, знана лише Божим очам. Її земною вітчиною була галицька земля, село Торки перемиського повіту, де 3. липня 1900 р. побачила денне світло. Родичі побожно її виховали. Перейшла була тяжкі хвилі великої воєнної заверухи.

За старанням свого брата, знаного всім покійного о. Софронія Дяковича ЧСВВ. приїхала 1927 до Канади, а 12 мая 1928 р. застукала до монастирської фірти СС. Служебниць, де її принято. Тут взялася ревно до праці й духового вироблення. Два роки опісля зложила св. обіти. І покійній, трудящій Сестрі скоро минули дні засівів й плекання різних чеснот. Відзначалась покійна Сестра великим самопоконанням, духом жертви і посвяти. Вважала себе найменшою в гуртку Сестер. Кожній старалася чимсь причинити. Була послушна в усім вищим настоятелям, а все те чинила, щоб приподобатися Богові. Божа воля була для неї всім: лодкою серед життевих бур, прибіжищем у покусах, потіхою і радістю по змаганиях і боротьбах.

Смерть брата 1934 р. болючо відбилася на її дальшім життю. Далека від рідні, стративши одинокого брата, дорогого не лише для неї, але і для многих, над якими працював чулась так пригнобленою, що зникла в неї давна веселість, а вираз смутку пробивався на її лиці. Занедужала на сухоти, що розвивалися в неї з дня на день, доки не підкосили її молодечого життя. В тій недузі багато натерпілася, але маючи перед очима образ Страдаючого Спасителя, якого приймала майже що дня в св. Тайнах, терпеливо зносила цей Божий допуст. Покійна була спокійна, привітна. Хоч хора була в ліжку, працювала, як могла, вишивала, читала і т. п. Всі, що посіщали її в часі недуги, будувалися її пiдданням Божій волі.

Недуга поволі спалювала свою жертву й очищувала наглядно з кожним днем. Останні місяці на тій землі перебула в Загальнім Шпиталі в Едмонтоні. Тут і згасла вона 18. жовтня 1940 р. Притомна до послідної хвилі, погідно приняла останню волю Небесного Обручника, смерть, щоб осягнути нагороду приготовану всім, що люблять Його.

Похорон відбувся величаво в Мондері, в неділю пополудні, 20. жовтня, який відправили Впр. о. Ігумен Саварин ЧСВВ., в супроводі інших Отців. Пращальну проповідь виголосив о. П. Боднар ЧСВВ. Погода була гарна; ясний, теплий осінний день. Довгий ряд Сестер Служебниць і Братів ЧСВВ та много людей пращало в послідне Сестру Стефанію. Осінне сонце вже заходило, коли на мондерськім цвинтарі станула свіжа могила, що в ній спочила С. Стефанія побіч других Сестер і недалеко гробу свого рідного брата, о. Софронія Дяковича ЧСВВ, широко-відомого гарячого місіонаря Василіянина. Вічна Її память!

ПРИГАДКИ

3. XI. Нед. 20 по Сош. Іларіона В. Глас 3. Єв. утр. 9. На Сл. Бож. Ап. зач. 200. Єв. Лук. зач. 30.

8. XI. — Св. великомч. Димитрія. Всеночне. Єв. утр. Мат. зач. 36. На Сл. Бож. Апост. зач. 292. Єв. Ів. зач. 52.

10. XI. — Неділя 21 по Сош. Параскеви мч. Глас 4. Єв. утр. 10. На Сл. Бож. Ап. зач. 203. Єв. Луки зач. 35.

17. XI. — Неділя 22 по Сош. Йоанікія В. Глас 5. Єв. утр. 11. На Сл. Бож. Ап. зач. 215. Єв. Луки зач. 83.

Відміни місяця: Перша кватира 6. XI. Повня 14. XI. Остання кватира 22. XI.

Місячне наміреннія: За учителів і учительок у католицьких школах

Місійне наміреннія: За святу Конґреґацію для Поширення Віри.

ЗІЗД Б.У.К.-а В САСКАТУНІ

В Саскатуні, в днях 12-14-го жовтня відбувся зїзд Братства Українців Католиків Канади, саскачеванської секції.

Зїзд почався співаною Службою Божою, що її відправив у новій церкві о. д-р Василь Кушнір з Вінніпеґу. Проповідь виголосив Впр. о. Корба, З.Н.І. з Йорктону.

По відправі відбувся спільний обід у салі коло церкви. Зїзд отворив привітальною промовою голова Б.У.К.-а в Саскатуні й предсідник зїзду п. Шабель. Опісля слідували привіти усні й письменні.

На цім зїзді виголосили довші промови з англійців проф. Симпсон, премієр Саскачевану дост. М. Петерсон, а з українців посол Орест Жеребко й о. В. Кушнір. У тих промовах підчеркнено найважнішу тепер справу — війну й закликувано українців, щоб дали можливо найвидатнішу поміч, щоб у цій війні побідити.

По рефераті о. Кушніра переведено збірку на Бурсу Б.У.К.-а в Саскачевані та українську католицьку пресу.

Другого дня зїзду в неділю вечером, відбувся в Читальні "Просвіти" мистецький контест-концерт. І-шу нагороду виграв хор Б.У.К. в Саскатуні. На концерті промовляв Впр. о. А. Химий ЧСВВ з Мондеру й Впр. о. Корба з Йорктону. Вечером відбувся в салі 'Роял Джордж' бенкет у честь премієра Петерсона.

В понеділок рано були збори заряду Бурси Б.У.К. й Українського Католицького Юнацтва. Показується, що бурса замала й треба буде її розбудувати. Заряд і ректор бурси остались ті самі. На засіданні УКЮ обговорювано пляни поширення цеї організації. Головою УКЮ на слідуючий рік вибрано п. Антона Яремо-

вича.

Новий заряд Б.У.К.-а вибрано в такому складі:
Стефан Дідич, голова
о. М. Пелех, заступник голови
Ант. Яремович, секретар
Д. Кобринський, секретар
Вас. Войтюк, М. Білінський і П. Лозинський, провірники

До заряду Бурси ввійшли:
О. Жеребко, голова
Бр. Корчинський, секретар
о. П. Криворучка, управитель
П. Воробець, А. Яремович, провірники
Директори: В. П. Харко, о. В. Гуменюк, о. М. Пелех.

Триднeвий зїзд Б.У.К.-а в Саскатуні пройшов величаво й успішно. Найзамітнішим було це, що в ньому живу участь брала молодь. Є надія, що наша українська молодь ще більше зацікавиться БУКом і в його рядах поруч старших активно й масово буде з користю працювати.

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

3. Неділя 20-та по Сош.
Стар
Москалики
Восток
Дервент (цер. Вознесення)
Борщів
4. Благодарственна Служба Божа на Борщеві.

8. Великомученика Димитрія
Іннісфрі (В. Ч. Хр.)
Енгел Лейк
Чипмен
Благодарственна Служба Божа на Москаликах і річні збори.

10. Неділя 21 по Сош.
Веґревил
Ендрю
Скаро
Моркемб
Лейк Белвю (коло Гіля)
Гілярд

17. Неділя 22 по Сош.
Краків
Новий Київ
Вілінгдон
Іннісфрі Р.М.Б.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

ЛИСТОПАД

2. XI. Субота. - Боннивил (Аншав)
3. XI. Неділя 20 по Сош. — Айрон Ривер (базар). Спедден
8. XI. Св. Димитрія
Редвотер, Давнінг. Редвей початок базару в год. 3 пополудні.
10. XI. Неділя 21 по Сош. — Редвей (базар), Смокі Лейк св. Параскеви (празник).
17. XI. Неділя 22 по Сош. — Белліс, Кукмил.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЛИСТОПАД

4. Неділя 20 по Сош. —
Равнд Гилл
Галич
Беверлі

8. Св. Димитрія —
Голден
Гей Лейк
Ледук
Наров Лейк

10. Неділя 21 по Сош. —
Коперник
Едсон
Фор-Фар

17. Неділя 22. по Сош. —
Калмар
Менлі
Box

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЛИСТОПАД

3. XI. Неділя 20 по Сош. — Кенора, Онт. Транскона, Ман.
8. XI. Св. Димитрія — Лейдівуд (празник) Архієрейська Служба Божа в год. 10-ій. Брайтставн, Ман.
10. XI. Неділя 21 по Сош. — Драйден, Онт. Бовсежур. Ман.
17. XI. Неділя 22. по Сош. — Кенора, Онт. Транскона (празник).

Basilian Fathers
612 Flora, Ave., Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Німці** в Румунії арештували польського міністра закордонних справ Юзефа Бека й бувшого начальника польської армії Ридза-Сміґлого, що перебували там на вигнанні.

— **Президент Рузвелт** підписав новий закон про натуралізацію. Цей закон забороняе приймати на громадян Америки таких чужинців, що визнають анархізм, або що проповідують і визнають насильне скинення влади в Америці.

— **Румунський уряд** видав розпорядження повикидати всі книжки написані або перекладені жидами.

— **Другий набір** до примусового військового вишколу в Канаді зачнеться 22 листопада. Поликувати будуть юнаків в віці 21-23-4.

— **Німці** затопили недалеко Ірляндії корабель "Емпрес оф Бритейн". Цей корабель мав 42,348 тон містоти, 760 стіп довжини, один із 10 найбільших кораблів світу. В 1939 р. тим пароплавом вернувся король і королева з Канади до Англії

— **Британський** кружляк "Ейджекс" затопив три італійські торпедовці.

— **Канадійський** парлямент збереться на сесію 5 листопада.

—**Десять стейтів** —Арізона, Арканзес, Джорджія, Іліной, Індіяна, Канзес, Кентокі, Огайо, Вашингтон і Вест Верджинія — заборонили комуністичній партії висувати в надходячих загальних виборах своїх кандидатів на уряди, тому, що загадана партія прямує до насильного повалення теперішнього устрою й конституції.

— **Президент Рузвелт** виголосив радієву промову в якій закликав американців, щоб відзивались прихильно до різних поликів на добродійні цілі. Він зазначив, що жертводайність від широкого загалу скріпляе той загал морально й вчить його ідеалізму.

— **Французький уряд** продовжує арешти серед комуністів не тільки в самій Франції, але й також в африканських кольоніях, зокрема в Алжирі. І добре робить, бо тільки порядним людям належиться воля, а злочинцям місце в арешті.

— **В Америці** ведуться на велику міру мілітарні приготування. Зареєструвалось 16,6540 000 мужчин, а з них постепенно покликатимуть до військової служби 800,000 осіб. Окремо 18,000 жовнірів будуть призначені до панцирних механізованих дивізій. Приготовання для узброєння цієї армії в повному ході. Також будують будинки для армії, що мають вистарчити на 1,400,000 людей.

— **З Берліна,** Гамбурга й інших німецьких центрів почалося переселення дітей у безпечніші околиці. Кажуть, що до Румунії й Польщі.

— **Німецька** воздушна офензива проти Англії не вдалась. Британія не тільки видержала налети, але вспіла відповісти сильними атаками на Німеччину.

— **Передвиборча** кампанія на президента в Америці є в повному розгарі. Рузвелт і Вендел Вилкі, кожний з них стараеться стати переможцем у виборах. День виборів припадае на 5 листопада.

— **Вже осьмий тиждень** німці ведуть постійні налети на Англію. Хоч шкоди великі, та британської сили вони зломити не годні.

— **Ґраф Атлон,** вуйко англійського короля і теперішний ґенерал ґубернатор Канади був у гостях у Рузвелта в його резиденції Гай Парку. Візита мала приватний характер, хоч не без того, щоб вони не говорили про війну.

— **Німці** зі Советами тримають дружбу, але один другому не вірить і оба приятелі держать великі війська на границі.

— **В приватному** ваґоні коло Тур у Франції стрінулись Гітлер і Петен і відбули спільну конференцію. Уряд Петена згодився на обмежену співпрацю з Німеччиною в заміну за полекшення німецького ярма над переможеною французькою републикою. В чому буде та співпраця Франції з Німеччиною й що то будуть за полекші, ще певно не знати.

— **Гітлер і ген. Франко** стрінулись на еспансько-французькому пограниччу коло Гендіє. Не знати, що вони там врадили. Німці пробують втягнути Еспанію в війну проти Британії, та Еспанія не дуже то спішиться.

— **В неділю,** 27-го жовтня, по довгім напруженні вибухла війна між Грецією й Італією. Бої почалися на альбанській границі. Англія поспішилася дати Греції поміч. Становище Туреччини ще не рішене. Югославія і Болгарія є невтральні.

ВСЯЧИНА

— **"Українська Зоря"** з Дітройту, Миш. перестала існувати а на її місце виходить тижневик "Батьківщина."

—**З Веґревил** виїхав на постійний побут до Олдс, Алта., наш передплатник і приятель п. Петро Юрчак з родиною. Працював довгі літа як складач у видавництві Веґревил Обзервер. Бажаемо йому в новій місцевості поводження й успіхів.
Світло.

ПЕРША КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ
відбудеться
в Мондері, в Суботу, 16-го Листопада, 1940.
На цю конвенцію запрошуе учителів
КОМІТЕТ ЗІЗДУ

ДР. МИХАЙЛО ВАРШАВСЬКИЙ
Дентист

Урядуе в Мондері від год. 9 рано — 6 пополудні.

В Ендро, кожного четверга від год. 10 рано — 6 год. пополудні.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

П. Липинський, Едмонтон, Алта. $1.00
Збірка на похороні Филипа Німчука, Скаро, Алта. 2.50
Іван Карбованець, Башав, Алта. ... ... .50

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

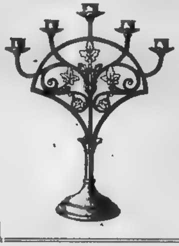

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маемо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш каталог, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (61) 22. Мондер, Алберта, 15-го Листопада, 1940. Mundare, Alta. November 15th. 1940. Vol.III. No. (61) 22.

Боже, Дай Єдність в Українському Народі!

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

Американська "Свобода" з 9. XI. ц. р. надрукувала листа з Німецького Перемишля, у якому подибуемо такі вісти про церковне життя в большевії:

Релігії в школах нема. Семинарі розвязані. Большевики проти релігії ведуть дуже сильну кампанію, хоча, як самі стверджують, на галицькім ґрунті вона зовсім не приймаеться. Священикам передше були дещо залишили, а тепер забрали всьо, що мали. Деяких вивезли на Сибір, а на церкви понакладали великі податки. Наприклад на перемиську катедру наложили 14 тисяч рублів на 1940 р. Деж їх взяти, коли москалі попередньо всьо забрали, але нарід хотяй голий і босий зложить останнє і не допустить до замкнення церкви. По селах, де на означений час не зложили наложеного податку на церкви, замкнено церкви, але божниці всі отворені... Наші епископи всі залишилися на своїх місцях, а Митрополит видав заборону священикам покидати своїх вірних і втікати за границю. Для українців у Німеччині вислав епископа Лакоту, який перебувае в Ярославі. Митрополит висвятив нового епископа, в осені 1939 р., яким став ректор львівського семинаря д-р. Й. Сліпий. На випадок смерти Митрополита (А. Шептицького), він мав би стати галицьким Митрополитом. Загально церква добре держиться завдяки мужній поставі Митрополита, епископів, священиків і загалу народу...

В Перемишлі видае Костюк "Місіонар." Він мае на Засянні українську друкарню..." Редагують Місіонаря ОО. Василіяне.

* * *

Харбінський журнал "Хлеб Небесний" подае, що між українцями на Холмщині є сильний рух, створити католицьку Церкву таку саму як у Галичині.

* * *

Проф. д-р. Іван Огієнко, помістив у українській пресі заяву, що вступае у ченці 7 жовтня 1940 р. Він є вдівцем. Про нього була передше відомість що він є назначений православним епископом-номінатом. Отже дуже можливо, що його вступлення в монахи є тільки

(Продовження на ст. 2)

СВ. СВЯЩЕНОМУЧЕНИК ЙОСАФАТ КУНЦЕВИЧ ЧСВВ.
Архієпископ Полоцький

Св. Йосафат — це наш рідний, український святий, — це Апостол зединення нашого народу з Христовою Церквою, — це Мученик за св. однїсть, а перед Богом могутний Заступник і Покровитель нашої Церкви й нашого народу.

Св. Йосафат родився в Володимирі Волинськім, коло 1580 р. Його батько називався Гавриїл Кунцевич, а мати Маріянна. При святім хрещенні назвали його Іваном. Молодечі літа провів св. Йосафат на світі в великій побожности. В 24 році вступив до Чину ОО. Василіян і відразу зачав жити святим життям. По монашому звичаеві приняв імя Йосафат. На різних урядах і при різних обовязках, як священик, учитель новиків, ігумен, архимандрит поводився досконало. В 1618 р. став архієпископом у Полоцку. Своєю апостольською любовю й ревністю отвирав многим очі й навертав до католицької Церкви. За те зненавиділи його схизматики й замучили в Витебську 12. XI. 1623 р.

Після смерти Йосафата ділялися многі чуда, а незєдинені тисячами назад прилучувались до католицької Церкви. В 1643 р. Папа Урбан VIII. проголосив Йосафата блаженним, а Папа Пій IX. в 1867 р. святим. Його мощі спочивають тепер у Відні, в церкві св. Варвари.

Св. Йосафат — це наш рідний святий. Почитаймо його гаряче й молімся до нього в усіх наших потребах та працюймо над обеднанням українського народу в правдивій католицькій вірі, бо за однїстю в правдивій вірі прийде скорше сила й висвободження з кайдан неволі українського народу та його світла будучина в вольній українській державі.

Слово З Приводу Дня Молитви

Святіший Отець Папа Пій XII. проголосив день 24 листопада ц. р. Днем Молитви для всіх.

"Того дня по цілім світі будуть правитись Служби Божі й всі будуть спільно молитися за теперішні потреби людськости."

Ці молитви мають злучитись "з чинами покути й душевною поправою власного життя кожного."

У висліді "всі, що помруть на війні, матимуть вічний спочинок. Біженці, скитальці й полонені та всі, котрі з причини нинішної війни терплять або сумують, дістануть небесну потіху ласки. А коли вкінці привернеться лад в справедливости і уми примиряться християнською любовю, тоді правдивий мир поеднае всі народи як братів, і приверне назад спокій і добробут."

Св. Отець підчеркуе, що зробив все можливе, щоби замирити світ:

"Але, коли замість потахнути, ця жорстока боротьба спалахнула, відтоді збільшаеться насильство. Наш голос, що взиває до миру, потонув в гаморі зброї. Тому з трепетом, але й з довірям, звертаемо наші думки до "Отця Милосердя і Бога всьої потіхи" та благаемо кращих часів для людськости, бо Він згинае волю людей і своєю Божою волею справляе бігдій."

Просимо всіх наших Отців духовних, щоби заохотили вірних до молитов і діл покути в намірені святішого Вітця на неділю 24. листопада

Дано у Виннипегу, в день св. Вмч. Димитрія, 8 листопада 1940.
† Василій, епископ.

Щоб Усі Були Одно!

Коли Ісус Христос прощався зі своїми апостолами на Тайній Вечері, довго говорив із ними про справи дорогі й близькі Його серцю та давав їм свої останні вказівки й зарядження. Тоді також сердечно молився Він до свойого небесного Отця за апостолів і за всіх, що стануть християнами. У словах тої молитви Христос висказав отсе свое гаряче бажання: "Молю... щоби всі були одно, як ти, Отче, в мені, а я в тобі, щоби й вони одно були в нас; щоби світ вірив, що ти мене післав. А я славу, котру ти мені дав, дав їм, щоби були одно, як і ми є одно. Я в них, а ти в мені, щоб були звершені в одно й щоби пізнав світ, що ти мене післав і полюбив еси їх, як і мене полюбив. (Ів. 17:20-23).

З цих Христових слів бачимо, що думкою, волею й бажанням Христа є, щоб Його св. Церква, це царство Боже на землі, було тісно обеднане бо інакше, як сам наш Спаситель сказав: "Кожне царство, розділене проти себе, запустіє," (Лук. 11:17).

Та однїсть у Церкві не може бути вільна, а мусить бути тісна, така тісна, щоб могла служити світові за доказ, що Христова Церква не є ділом людським, але ділом Бога, що ту однїсть створив між людьми й її утримуе; така тісна, що мае бути подібна до тої, що є між трьома особами Божими, що мають одну й ту саму природу й одну й ту саму думку, волю й ділання.

Та однїсть, як говорить св. Павло мае бути така тісна, як між членами тіла (Єф. гл. 4).

Однїсть, що її Христос хоче, щоб була в Його Церкві мае бути в вірі, в владі й любові.

"Ідіть отже, навчайте всі народи, хрестячи... навчаючи їх заховувати все, що я заповідав вам ...

Хто увірить і охреститься, спасений буде, а хто не увірить, буде осуджений." (Мат. 28:18-20; Марк. 16:15-17). Тими словами Христос дае апостолам і їхнім наслідникам приказ проповідувати все евангеліє й навчати людей всього того, що Він приказав, а знова вірним накладаеться обовязок вірити в цілу науку, що її подае

вчительський уряд Церкви. Звідси слідує, що в одній Христовій Церкві, бо лиш одну церков Христос установив (Матей 16:18), має бути тільки одна віра. І це виразно каже св. Павло: "Один Господь, **одна віра**, одно хрещення." (Єф. 4:5; І Кор. 1:10).

Щоб та однiсть віри могла успішно зберігатись у св. Церкві, Христос установив апостолів і їх наслідників епископів, що мають проповідувати ту одну віру, а над ними установив одну верховну владу св. Петра й його наслідників, римських папів. (Мат. 16:13-19; Ів. 21:15-18; Лук. 22:32) і її мають підчинятися усі вірні.

Отже в Христовій Церкві має бути однiсть віри й влади.

З цієї подвійної тісної одности конечно слідує і однiсть християнського братерства в богослуженнях, у св. Тайнах, (Єф. 4.5; І Кор. 10:7) і любови. (Рим. 12:4).

Ця потрійна однiсть має зробити, що Христова Церква має бути подібна до одного дому й царства (Мат. 16:18-19), має творити одно стадо з одним пастирем (Ів. 10:16), має бути одним тілом, одним організмом (Рим. 12:4...).

Така має бути однiсть у Христовій Церкві й лиш у такій Церкві перебуває Христос до кінця світа й ділає своєю ласкою.

Ця тісна однiсть — то одна зі суттєвих і характеристичних черт правдивої Христової Цер-[illegible]

І як би то гарно й добре було в світі, коли б християни розуміли й шанували ту волю Христа та дбали про ту однiсть у Христовій Церкві Не було б тих релігійних сварок, боротьб і згіршення і в усіх людей було б одне серце, одна душа,

Нажаль історія показує, що різні люди ту волю Христа знехтували й розбивали християнство. Повстали в Церкві єреси, схизми, відступства. Вже в часах апостолів повстали різні секти, що по свому перекручували Христову науку й творили свої організації. Пізніше майже в кожному столітті повстають і гинуть щораз то нові секти. Найбільшими на сході Европи був аріянізм, що по якімсь часі загинув, а пізніше грецька схизма, що треває й досі. На заході протестантизм, який започаткував Мартин Лютер, створив величезне число різних сект, що розбили християнську єдність.

Це розєднання між християнами є великим лихом, яке пробувати й пробують усунути католики й самі навіть некатолики та створити однiсть у християнстві так дуже вимагану Христом.

Некатолики скликають різні зїзди, творять різні обєднання, союзи Церков, оперті на одности віри тільки в деякі головніші правди; або тільки на любові й толеранції й братерськім єднанні. Та таке єднання не є вистарчаюче й безуспішне, бо однiсть між християнами мусить бути тісна, та, як це бачимо зі св. Письма, мусить бути однiсть віри в цілу науку Христа й однiсть влади. І тому що некатолики на таку однiсть не хочуть погодитися, католики в їхніх унійних зїздах не хочуть брати участи, бо вони не стремлять до тої одности, що її хоче Христос. Христос бажає одности не якоїбудь, а тісної, не тільки в любові, а в вірі й послусі одній верховній владі. Христос бажає одности між християнами та не за ціну резигнації з деяких обявлених правд. Того самого тримається і католицька Церква.

Хоч католицька Церква не хоче погодитись на ту широкопоняту однiсть, якою захоплюються і до якої стараються дійти некатолики, то однак вона не дивиться байдуже на те розбиття, що існує між християнами. Памятаючи на слова Христові: "Щоб усі були одно, католицька Церква все працювала й працює над усуненням роздорів у християнстві й обєднанням християн. В тих своїх стремлінням тримається вона тої мудрої засади: В конечних річах має бути однiсть, а в неконечних свобода. Як бачимо з церковної історії при заключуванні унії вона все вимагає тільки одности віри, влади й любови, в цих трьох конечних річах, а не вимагає одности в церковних обрядах чи дисципліні.

Некатолики накидаються за це на Рим і закидають йому гордість, жадобу панування і т. д. та неслушно. На інакшу однiсть Католицька Церква не може погодитись.

Сектанство й схизма розбили релігійну однiсть також у українськім народі. Схизматицьке православя, що його на Україні насадила Греція, а піддержувала віками Москва, спричинило много лиха для українського народу. Бачили це самі православні владики й тому рішились скасувати релігійний роздор, зєдинитись з католицькою Церквою й вернути під послух Папи Римського. Це сталось у Бересті 1596 р. Проти цієї церковної унії виступив гордий князь Константин Острожський і частина української шляхти та брацтва й збунтували народні маси, козацтво та створили страшну релігійну сварку й боротьбу. Їм на поміч прийшла також схизматицька Греція і Росія. Головно могутня Росія насиллям і гнетом знищила унію й недопустила, щоб вона огорнула весь український нарід

Великим подвижником унії українського народу з католицькою Церквою був наш рідний святий священомученик Йосафат. Для тої ідеї, щоб усі були одно, він працював, терпів і навіть життя віддав Його кличем було: Боже дай єдність! За те Господь прославив його чудесами

Ідея релігійної єдности є не тільки велика, знесла, але й для нас конечна

Коли глянемо на нашу минувшину, хочби тільки в Канаді й Америці, то бачимо ясно, що нас найбільше нищило й ослабило це релігійні роздори й грізні

І тому кожний щирий українець і з релігійної і національної точки повинен бажати щоб та єдність настала Однак та однiсть мусить бути не ложна, омання, а тільки така, якої хоче Христос, то мусить бути однiсть, яку проповідує католицька Церква.

Тої одности маємо не тільки бажати, а й для неї щиро працювати по взору св. священомученика Йосафата.

Праця важка. Упередження, жалі, ненависть між православними й другими сектантами до католицької Церкви є великі. Їх ще підтримують живим словом і письмом православне духовенство та сектанські агенти Релігійне неосвідомлення, байдужність, брак відваги піти за правдою, людський згляд зжиття з ложною церквою, родинні посвоячення з відступниками і многі інші чинники дуже утруднюють поворот некатоликів до католицької Церкви. Та одначе молитва і праця можуть тут осягнути нашідівані успіхи. Треба тільки, щоби духовні й світські люди освідомили собі почуття обовязку бути апостолами релігійного зєдинення й те апостолування переводили в життя.

Найперше треба тим людям, що мають навернутись Божої ласки, щоб освітила їх ум і дала пізнати їм блуд і правду, а також порушила серце й волю, щоб вони зробили рішучий крок і навернулись. Тому треба багато молитись і випрошувати для відступників ласки навернення.

З молитвою має йти разом і праця в таких напрямках: 1. Давати самому добрий примір християнського життя, бо примір потягає.

2. Обходитись з некатоликами приязно, не накидуватись, не ображати їх, не злоститись, а спокійно й річево їм показувати, де блуд, а де правда. Не хотіти їх за одним махом навернути. Добротою зможемо многих навернути

3. Запрошувати їх до наших церков на богослуження, проповіди й давати їм читати католицькі книжки й часописи. Тут треба католикам памятати, що відступники від нас відійшли й до нас мають вернути. Тому вони можуть ходити до наших церков, читати наші книжки, бо це їх не наражає на небезпеку утрати правди, а тільки фальшу. Знову католикам не вільно ходити на православні богослуження, проповіди, ані читати їх пресу, бо тим вони наражають себе якраз на утрату правди й упадок у фальш. Це саме є причина, чому католики не можуть так само поступати як повинні поступати православні й другі сектанти.

Ось способи, як ми зможемо успішно працювати в дусі релігійного обєднання.

Не будьмо байдужними в цій справі! Бажання Христа, щоб було одно стадо й один пастир, приклад св. Йосафата, правдива любов до наших ближних і великі користи, що пливуть з релігійного обєднання повинні в нас запалити огонь апостольської ревности.

Отже молімся і трудімся, щоб всі українці в вірі й любові були одно!

— **Від дня 12. X.** торговельний звязок між Канадою й Румунією зістав перерваний.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В соборі** св. Петра в Ватикані заложено 40 голосників, щоби в часі відправ можна було чути голос Св. Отця. Вжито близько 7.000 фітів дроту.

— **Канадійський** військовий епископ Неліґан виїхав до Анґлії, щоб там відвідати канадійців католиків, що перебувають у армії. Поверне до Канади коло Різдва Христового.

— **Папа Пій XII.** назначив неділю 24-го листопада днем молитви за мир по всьому світі. В тому дні Св. Отець відправить архієрейську Службу Божу в Ватикані й буде просити Господа про три ласки: спасення душ, що впали жертвою війни, про опіку над полоненими й збігцями й правдивий та тривкий мир у світі. В день молитви разом із Намісником Христовим просімо й ми Бога тих трьох ласк для світу!

— **Заходом** греко-католицького парохіяльного уряду в Кракові. Польща відбулося 27 вересня в салі Просвіти святочна академія з приводу закінчення ювілею хрещення України. Академія мала відбутись тому рік, але воєнні події перешкодили. Гарно прибрана саля була виповнена по береги публикою, що вислухала в святочнім настрою добірні й гарно виконані точки програми. Помітне враження викликала добре виголошена промова С. Мотала про перемогу хреста й меча на землях України та про зеднання цілого українського народу в одній Христовій Церкві.

— **Католицьке** Біблійне Товариство засновано в Монтреалі. Організатори Т-ва кажуть, що їх завданням є дати кожній католицькій родині в Канаді біблію по ціні малощо вищий як коштує її друк.

— **Папа Пій XII.** приняв на послуханні радіових заповідачів у Римі й висловив надію, що вони завжди будуть говорити правду. Св. Отець перестерігав їх перед ширенням ненависти. "Ви маєте могутний голос, який доходить до всіх чотирьох углів світу. Хочемо вірити, що ви завжди будете говорити слова правди, здорової освіти й любови" — сказав Св. Отець. О, коб того все й всюди тримались ті, що говорять через радіо!

З ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ НА УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЛЯХ

(Докінчення зі стор. 1.)

підготовкою до епископського достоїнства. Огієнко є світською людиною, вченим у мовознавстві, але без богословського образовання. Коли б це було правда, що він має бути епископом, то це кидає дуже некорисне світло на православну Церкву. Виходило б таке, що в православних світська людина, без основного богословського образовання може дуже скоро стати навіть епископом. І що такий епископ варта?

ПРИКЛАДИ

Читай і Міркуй!

БЕЗБОЖНИК ВЕРНУВ ДО БОГА.

Французький поет Генрик Лявда, що перед світовою війною писав багато проти Бога й релігії, підчас війни побачив страшні випадки, в яких побожні жовніри заховувались ліпше й спокійніше, ніж безбожники. Тоді він оголосив лист, у якім скритикував сам себе за те, що колись ширив безбожність. А написав він таке:

Я сміявся з віри в Бога, а притім мав себе за мудрого. Бачучи в війні душевний спокій наших вояків, я довідався, що це якраз віра в Бога давала їм той спокій. Ця віра в Бога дає нам надію, що наші жертви-труди не підуть на марне. Стидаюсь самого себе, бо я голосив безбожність. А безбожником перестає бути кожний, хто хоч раз станув над могилами поляглих у війні. Франціє, навернись до гарних днів своєї минувшини, бо покинути Бога значить — загинути! Не знаю, чи дожду завтрішнього дня, та кажу вам усім, що Лявда не сміє вмирати як безбожник! Це не думка про пекло страшить мене, але свідомість, що є певно Бог і це близько нас. **Я є щасливий, що навколішках можу сказати: Вірю в Бога.** Хто не знає тих слів, такого огортає ніч."

НАДГОРОДЖЕНА ЛЮБОВ РОДИЧІВ

Один полковник запросив раз до себе на обід кільканадцять своїх старшин. Між ними також був один молодий поручник, син убогих родичів По обіді показував полковник усім приявним дуже гарну, золоту тютюнярку, що переходила тепер із рук до рук, бо кожний рад був побачити таку цінну річ. По якімсь часі, коли полковник хотів закурити й сягнув по свою золоту тютюнярку, завважав із заклопотанням, що її в нього не було.. Замішаний сказав до старшин:

— Мої приятелі, десь поділась моя тютюнярка; може хто через помилку положив десі коло себе.

Всі стали шукати, а навіть кожний вивертав свої кишені, та згуба не найшлась. Лиш молодий поручник, син убогих родичів, не рухався з місця й не вивертав своїх кишень, кажучи:

Що до мене, то я не буду показувати своїх кишень, але даю слово чести, що в мене нема тютюнярки пана полковника. Це повинно вистарчити. При тих словах дуже засоромився й почервонів.

Старшини пошептали щось між собою й розійшлись домів, очевидно з тою думкою, що той старшина таки взяв полковникову тютюнярку.

Другого дня закликав полковник молодого офіцера до себе й сказав із радістю:

— Мій приятелю, моя згуба найшлася: це я сам у розсіяню вложив був тютюнярку до шуфляди й забув про це, аж сьогодні найшов її між іншими річами. Тішусь, що все вияснилось. Прошу мені однак сказати, чому ви, пане поручнику, не хотіли вчера показати своїх кишень?

— Коли вже до того прийшло, то я панові полковникові скажу. Я маю дуже вбогих родичів. На їх удержання я посилаю їм половину своєї невеликої офіцирської платні. Щоб я міг це зробити, я мушу жити дуже ощадно й тому, на обід не їм нічого теплого. Так було також вчера. Заки пан полковник запросили мене на обід, я вже мав у кишені хліб і ковбасу... З тим прийшов я на обід. Там сталось замішання з тютюняркою. Щоб не наразитись на сміх із боку інших старшин, я не хотів показувати своїх кишень, де був хліб і ковбаса.

Полковник був дуже зворушений такою синівською любовю.

Мій поручнику, щоб ти міг свобідно помагати своїм родичам—запрошую тебе від сьогодні щоденно до себе на обід. А скликавши ще того самого дня старшин заявив їм, що молодий поручник є невинний, а за те, що був добрим сином для своїх убогих родичів подарував йому свою дорогу тютюнярку.

Від того часу любив полковник молодого старшину, як свого сина, помагав йому завсіди, так, що молодий офіцер одержував усе вищі військові ступні, а з часом добився навіть ранги генерала.

Добру дитину люблять усі: Бог і люди.

РЕВОЛЬВЕР АБО ХРЕСТ

Було це в шпиталі. Важко хорий уже догоряв. Біля нього чувала сестра-жалібниця.

Терпіння смертельно хорого були дуже великі. В одній хвилі, не могучи вже переносити болів, попросив сестру, щоб принесла йому револьвер.

Коли сестра почула таку просьбу від вмираючого, піднесла свої очі вгору, а її благальний зір спочив на хресті, що висів на шпитальній стіні. Її прийшла тоді спасенна гадка. Здоймила хрест і вложила його в руки хорого.

Прошу, це револьвер, що його вам треба.

Це зробило на хорого величезне враження. Він притиснув Розпятого до своїх уст і зовсім успокоївся.

Хрест або револьвер — християнська надія або розпука. Два символи, дві науки. Хто усуне зі свойого серця хрест, в хвилі горя і болючих досвідів хапає за револьвер.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

Старого Стилю на 1941 рік.

з Празниками і Святами на кожний день і з портретом Митрополита А. Шептицького висилає на замовлення за готівку Бібліотека Добрих Книжок Мондер, Алберта.

Ціна: 1 календар 15ц. з почтою; 2 за 25ц; 10 за $1.00.

Величина календаря 13½ x 7½ цаля.

ЗАМТІКИ

Свистуни признались у Вістнику, що їх судовий процес за т. зв. Собор у Вінніпеґу коштував около 6000 долярів. Сварки, судові кошти, роздори — ось які овочі видає свистунівське дерево. Їжте їх люди, кому вони смакують!

* * *

Василь Свистун не є католиком, а православним і за такого себе вважає, також і Консисторія є православною. І між ними були довгі й різькі сварки так, що аж по судах тягались. Якже ж сміє Вістник перечити, що між православними сварок не було?

* * *

Пишуть свистуни в своїй газеті, що діла висші від свячень і що грішний вчинок нищить не тільки свячення, але й саме імя християнина. Ні, воно не так свистунівські духівники! Таке не каже навіть православна теольоґія, хіба протестантська. Тайна хрещення і священства витискає незатерте знамя в душі людини й навіть найтяжчі гріхи не можуть його знищити. Важність священодійств не залежить від особистої праведности священика, бо інакше люди не були б певні, чи приймають важні тайни. Тому Христос успіх священодійств зробив незалежними від особистої праведности священика. І через гнилий провід може плисти чиста струя ласки. Священик може дуже важко грішити, але тим не робить він безуспішними свої священодійства, якщо він є важний священик.

З другої сторони на нищо не здадуться не знать які діла в священика, якщо він не має важних свячень. Без важних свячень справовання святих тайн є пустою церемонією без найменшого значіння, ба навіть великим обманом. Коли пр. такий священик вимовляє слова освячення, щони не переміняють хліб у тіло Христове, а вино в кров. І чиж це не ошуканство, коли він звичайний хліб дає людям як тіло Христове? Якщо б важні свячення в справованні св. Тайн не мали рішаючого значіння, то виходило б таке, що навіть кожна побожна світська людина могла б важно справувати святі тайни. А на таке не погодиться не тільки католик, а навіть православний, хіба лише дехто з протестантів.

І коли священик без важних свячень ділає неважні св. тайни й так ошукує людей чи можна сказати, що він робить добрі діла? Ні, хіба страшні святотацтва.

Може хтось собі ці річи маловажити, може таке поступовання вважати добрим, важним, дозволеним, чесним і т. д. але тим він не змінить самої річи. І католики й православні, що ще тримаються в тій річи вірно Божого обявлення ніколи не зможуть одобрити таке ошуканство.

Тому в тайнах важніше є свячення від діл і хто не має важних свячень і без них важиться справувати священодійства, той поповняє страшні святотацтва, а не добрі діла. Так воно є. Інакше писати чи говорити це грішне баламутство. Аякжеж свистунівці!

* * *

Хочуть знати свистунівці на що "Світло" передрукувало статті з "Українського Голосу" за зміною календаря, а не видумало католицьких арґументів? Знаєте чому? Як би "Світло" було подало католицькі арґументи, тоді ви сказали б от дивіться греко-католики тягнуть за латинством, служать чужій руці і т. д. А так тепер ясно, що нового календаря хочуть не тільки католики, а й православні й то з потреби, а не щоб латинщитись. І якщоб свистунівська верхівка в своїй злобі й упертости не ставила перешкоди й своєю аґітацією проти нового календаря не бунтувала б православних людей, то напевне православні ще скорше від католиків приняли б новий календар.

ВЕЛИЧАВИЙ БАЗАР

відбудеться в

УКРАЇНСЬКІМ НАР. ДОМІ В МОНДЕРІ, АЛТА.

20. 21 і 22 листопада 1940 р.

За старанням жіноцтва

у користь

УКРАЇНСЬКОГО ШПИТАЛЮ В МОНДЕРІ.

Прийдіть і возьміть участь у цьому базарі і тим причиніться до його успіху!

ШИРІТЬ СВІТЛО!

Приєднуйте Нових Передплатників!

Для більшої заохоти обіцяємо дати нагороди.

ДАРОМ ДІСТАНЕ

1. Гарно оправлений молитовник "З нами Бог", хто приєднає 15 нових передплатників на цілий рік.

2. Гарний молитовник "Да прийдет царствіе Твое", хто приєднає 10 нових передплатників на цілий рік.

3. Великий "Ювілейний Календар Української Родини" на 1941 рік, хто приєднає 5 нових передплатників.

Час кампанії за приєднуванням нових передплатників "Світла" визначений до кінця лютого.

Нумо до праці! Ідіть усюди й заохочуйте до передплати Світла!

Річна передплата виносить усього один доляр. Імена й адреси нових передплатників разом з грішми посилайте на адресу:

The Light. Basilian Fathers Press, Box G. Mundare, Alta.

БОЖЕ СЛОВО

І. Кн. Мойсея, гл. 44:1-34.
ЙОСИФ ЗАКИДАЄ ВЕНЯМИНОВІ КРАДІЖ.

1. І повелів Йосиф завідателеві свого дому кажучи: Наповніть міхи людям збіжжям скільки можуть вмістити й повкладайте кожному срібло зверху міха.

2. А мою срібну чашу вложіть у мішок наймолодшого й гроші за його пшеницю; і сталось по слову Йосифа, як сказав.

3. Як ранок засвітав відпущено людей, їх і їхніх ослів.

4. Вийшовши же вони з міста не відійшли ще далеко, як Йосиф сказав домозверхникові свойому: Вставши гони за людьми й наздожени їх і скажеш їм: Чому це ви відплатились злом за добро? Чому вкрали мою срібну чашу?

5. Чи ж то не ця, з якої пе мій пан? Він же й ворожбу ворожить у ній; зло вділали ви таке заподіявши.

6. Наздогнавши же їх сказав їм по наказу цьому.

7. Вони ж йому сказали: Чому ж говорить пан такі слова? Ми не є такі раби твої, щоб зробити по цьому слову.

8. Як ми срібло, що познаходили в наших міхах повернули тобі аж зі землі ханаанської, як же ми вкрали б з дому твого пана срібло чи золото?

9. У кого з твоїх рабів знайдеш чашу, тому нехай буде смерть, а ми будемо рабами нашому панові.

10. Він же каже: Нехай отже, як ви кажете, так і буде: у кого знайдеться чаша, нехай буде моїм рабом, а ви будете чисті.

11. І метнулись і скинули кожний свій міх на землю й розвязав кожний свій міх.

12. І перешукував від старшого почавши аж прийшов до наймолодшого, тай знайшов чашу в міху Венямина.

13. І роздерли свою одіж і наложив кожен свій міх на свого осла й вернулись у місто.

14. Увійшов же Юда й його браття до Йосифа, як ще він був там і попадали перед ним на землю.

15. І каже їм Йосиф: Що це за діло ви вчинили? Хіба не знали ви, що нема віщуна над мене?

16. І каже Юда: Що відкажемо панові, або що промовимо, або чим оправдуватись нам? Бог ізнайшов неправість у твоїх рабів; оце будемо підвладними нашому панові, й ми і той, що в нього знайшлася чаша.

17. І каже Йосиф: Не мені таку річ вчинити; чоловік, у якого знайшлася чаша, той хай буде мені рабом, а ви йдіть свобідні до вашого батька.

18. Приступивши же до нього Юда каже: Благаю, пане нехай промовить раб твій слово перед тобою й не загнівайся на твого раба, бо ти є по фараоні.

19. Пане! Ти питав рабів твоїх, кажучи: чи маєте батька або брата?

20. І ми сказали панові: Є в нас батько старенький і хлопець на старість наймолодший у нього, а брат його помер, він же один остався у матері своєї і отець його полюбив.

21. Ти ж сказав рабам твоїм: Приведіть його до мене й подивлюсь на нього

22. Ми ж відповіли панові: Не може хлопець покинути свойого батька; коли ж покинув би батька, помре.

23. Ти ж сказав Рабам твоїм: Як не прийде брат ваш наймолодший з вами, не зможете бачити мойого лиця.

24. Сталось же, як прийшли ми до раба твого, отця нашого, розповіли йому слова нашого пана.

25. І каже наш батько: Йдіть знову купіть нам трохи збіжжя.

26. Ми ж відповіли: Не можемо йти! Та коли наш брат наймолодший піде з нами, підемо; бо не зможемо бачити лиця того чоловіка, як брат наш наймолодший не буде з нами.

27. І каже раб твій, наш батько до нас: Ви знаєте, що двох уродила мені жінка.

28. І один пішов від мене й сказали ви, що звір поїв тай не бачив його й досі.

29. Коли ж оце візмете й цього від мене й станеться йому що злого в дорозі, то зведете мою старість у смутку до аду.

30. То ж, як піду я до раба твого, отця же нашого, а хлопця не буде з нами, (душа же його зависить від душі його).

31. І станеться, як побачить він, що нема хлопця з нами, помре, тай зведуть раби твої старість раба твого, а батька нашого зі смутком до аду.

32. Бо раб сказав перед батьком: Беру хлопця; Коли не приведу його до тебе й не поставлю його перед тобою, буду грішен перед батьком по всі дні.

33. То ж тепер полишусь рабом у тебе замісць хлопця в службі пана; а хлопець нехай іде зі своїми братьми.

34. Бо як піду до батька, як хлопець не буде з нами? Нехай не виджу лиха, що впаде на мойого батька!

ПОЯСНЕННЯ

Болючий досвід, що впав на синів Якова був Божою карою за їх зле поведення з Йосифом, якого продали, а також пробою, що мала показати чи вони поправились.

Ціле поведення Йосифа зі своїми братьми зміряло до того, щоб випробувати їх, чи вони мають братні почування до Венямина, свойого наймолодшого брата й чи поможуть йому в біді, а також пізнати їхне відношення до батька, чи без труду згодяться оставити в неволі Венямина якого їх батько сердечно любив. Коли б брати не любили Венямина й свойого батька, то тепер викрилось би й напевно Йосиф відповідно до того поступив би зі своїми братьми. Також Йосиф пробував затримати при собі Венямина, свойого рідного брата від одної мами.

2. Наймолодшого — цебто Венямина.

5. Всюди, де живуть люди в поганстві, ворожбицтво є в загальнім ужиттю. Те саме було й в Єгипті за часів Йосифа. Між різними родами ворожбицтва було й вороження з води. Ділось це так, що вливали води до металевої чаші, чи іншої відповідної посуди, до якої кидано в тій цілі золото, срібло або жемчуги й зі заломання світла, або різних фігур у воді старалися відгадувати будучі річи. Розуміється, що це був чистий обман, який нерідко використовував злий дух до своїх лукавих цілей.

Коли Йосиф поручив слузі сказати, що це чаша з якої він ворожить, то з цего не треба робити висновку, що й він бавився ворожбицтвом, а лише виразився про себе так, як про нього могли думати египтяне, щоб тим вказати, як великий злочин сповнили вони, коли відважилися взяти таку цінну чашу.

9-10. Брати були так певні про свою невинність, що були готові приняти найбільшу кару. І звідти то їх трохи заскорий і необдуманий висказ. Домозверхник вважає це за остру кару й годиться дати меншу кару.

13. Роздерли свою одіж — На знак великого болю й жалю.

15. Йосиф удає, що він уміє відгадувати тайні річи, крадіжи і т. п.

16 Юда своїми словами не хотів зараз обвинити Венямина за крадіж, а лиш вказав на інший злочин спільний всім братям, а відомий тільки Богові, за який тепер належиться їм справедливо ця кара.

27. З двох синів, що їх уродила Рахиля лишився тільки Венямин.

30. Душа же його - життя Якова зависить від життя його сина Венямина.

33. В словах Юди пробивається велика братня й синівська любов. Той сам Юда, що передтим не жахався продати Йосифа, тепер добровільно хоче лишитися в неволі, щоб лише Венямин вернув до дому та щоб через свою неприсутність не загнав батька до гробу. Видно, що зчаєом у його душі наступила цілковита зміна на ліпше.

БОЖА НАУКА

РОЗПЯТТЯ Й ПОХОРОНЕННЯ ІСУСА ХРИСТА

(Про терпіння Ісуса Христа)

1. Розпяття Ісуса Христа.

Жовніри одягли Ісуса Христа в Його одежу, вложили на Нього тяжкий хрест і повели на Голгофту. Під тягарем хреста Ісус Христос падав на землю. По дорозі стрінув похід Симона з Киринеї, і жовніри сказали йому нести Христовий хрест. На Голгофті зняли з Ісуса Христа одежу, прибили Його руки й ноги цвяхами до хреста й вкопали хрест у землю. Над головою прибили таблицю з написом: "Ісус Назарянин цар юдейський." А Христос молився за тих, що його розпинали: "Отче, відпусти їм, бо вони не знають, що роблять".

По боках Ісуса Христа розпяли двох розбійників. Деякі з народу, що тут зібралися, насміхалися з Ісуса Христа, кажучи: "Якщо Ти Месія, то зійди з хреста, і повіримо в Тебе." Також один з розбійників насміхався. А другий розбійник, що був розпятий по правім боці, молився до Ісуса Христа: "Помяни мене, Господи, коли прийдеш у своє царство." На се відповів йому Ісус Христос: "Направду кажу тобі ще сьогодні будеш зі мною в раю."

Під хрестом стояла Мати Ісуса Христа, Апостол Іван, Марія Магдалина й ще інші побожні жінки. Коли Ісус Христос побачив Апостола Івана, сказав до своєї Матери: "Жено, це син Твій!" А до Івана сказав: "Це Мати твоя!" І від того часу Апостол Іван взяв Пресвяту Богородицю до себе та опікувався Нею.

Коло полудня померкло сонце й через три години була пітьма на землі. Коло третьої години Ісус Христос закликав голосно: "Отче, в Твої руки віддаю мого духа", склонив голову й вмер. У тій хвилі земля затряслася, скелі розпалися, гроби відкрилися й багато мерців воскресло.

Сотник, що наглядав над виконанням присуду смерти, налякався й сказав: "Справді цей чоловік був Божим Сином".

2 Похорон Ісуса Христа.

Ісус Христос умер у пятницю, в навечере жидівського свята Пасхи. По жидівському звичаю Його похоронили ще того самого дня. Благородний Йосиф з Ариматеї випросив у Пилата, щоб міг взяти тіло Ісуса Христа. Нікодим приніс пахощів, обвинули його плащаницею з тими пахощами і похоронили Його, в новому гробі, що був висічений у скелі недалеко Голгофти.

Хто засудив Ісуса Христа на смерть?

Ісуса Христа засудила на смерть найвища жидівська Рада, а затвердив цей присуд Понтій Пилат зі страху перед жидами.

Де й коли розпяли Ісуса Христа?

Ісуса Христа розпяли на Голгофті біля Єрусалиму в Велику Пятницю.

Де пішла душа Ісуса Христа по Його смерти?

Душа Ісуса Христа пішла по Його сметри до аду.

Що це був ад?

Ад це було місце, де душі праведних, що вмерли перед приходом Ісуса Христа, ждали на прихід Спасителя.

Хто похоронив Ісуса Христа?

Ісуса Христа похоронили два знатні мужі: Йосиф з Ариматеї і Нікодим.

Чи Ісус Христос терпів як Бог чи як чоловік?

Ісус Христос терпів як чоловік, бо як Бог не міг терпіти.

Чи Ісус Христос терпів добровільно?

Ісус Христос терпів зовсім добровільно, тільки з любови до людей.

Що терпів Ісус Христос?

Ісус Христос терпів болі на душі: смуток, трівогу, погорду, клевету; і болі на тілі: биття по лиці, побої, рани.

Що заслужив нам Ісус Христос своїми муками й смертю?

Своїми муками й смертю заслужив нам Ісус Христос вічне спасення.

Чи всі люди будуть спасенні?

Бог хоче, щоби всі люди були спасенні, однак спасуться тільки ті, що заслужать собі на це своїм праведним життям.

А жидівська старшина запечатала Христовий гріб і поставила при ньому військову сторожу.

Поучення. В четвер, пятницю і суботу Страстного тижня відправляються по церквах богослуження, яких обряд і зміст пригадують нам страсти Ісуса Христа. У Великий Четвер Служба Божа зображає Тайну Вечерю.

В катедральних церквах Єпископи посвячують миро для Тайни миропомазання і вмивають ноги дванадцятьом священикам (або старцям) на памятку того, що Ісус Христос умив ноги Апостолам.

У Великий Четвер вечером відправляється богослуження "Страсти". Тоді читається дванадцять Євангелій, в яких описані страсти й смерть Ісуса Христа.

У Велику Пятницю перед полуднем відправляються царські часи, по вечірні відбуваеться виставлення плащаниці. Плащаниця, це полотно зі зображенням Спасителя, що лежить у гробі. По обході з плащаницею довкола церкви, який зображає похорони Ісуса Христа, кладуть її на приготований стіл у церкві; на столі стоять також хрест і Євангеліє, бо в Євангелію описане життя, страсти і смерть Ісуса Христа. Так положена плащаниця зображає Христовий гріб.

У Велику Пятницю не правиться Служба Божа. Того дня є строгий піст на знак великого смутку. У Велику Пятницю замовкають дзвони, а їх заступають деревляні калатала.

Ніколи не залиши нагоди поклонитися плащаниці у Велику Пятницю. Поглянь там на Ісуса Христа, знятого з хреста і зложеного до гробу. Поглянь на розпятого Христа, що показує нам свою любов: Голова склонилася, щоб нас поцілувати; руки раді би нас обняти: а серце отворилося, щоб нас до себе приняти.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Нащо священик дає жінці по народженні дитини т. зв. вивід і чи він є обовязуючий?

ВІДПОВІДЬ: Вивід є це церковне благословення, що його дає священик жінці по народинах дитини, коли її вводить у церкву.

Цей обряд є дуже давний у Христовій Церкві й повстав мабуть під впливом жидівського обряду очищення невісти по народженні дитини (Лев. гл. 12). Знаємо з евангелія, що тому обрядові очищення підчинилась також Пречиста Діва Марія, хоч Вона, як дівича мати, очищення не потрібувала (Лук. 2:22-27).

Ідучи за прикладом Марії християнські матері по народженні дитини приходять до церкви по вивід. Звичайно це діється десь коло 40 дня по народинах. Давніше був звичай у нашого народу, що жінка через 40 днів з дому ніде не виходила. Та однак це тепер уже не практикується.

Є велика різниця між старозавітним введенням жінки в церкву а новозавітним виводом.

Старозавітний обряд був обовязуючим законним очищенням від леґальної нечистоти Коли новонародженою дитиною був хлопець первенець, то з обрядом очищення був іще злучений обряд жертвовання перворідного сина Богові на службу й викуп через зложення приписаної жертви.

В Новому Завіті всі ті старозавітні обрядові приписи стратили свою обовязуючу силу й є знесені християнством. Вивід тепер є тільки побожний і не обовязуючий обряд, у якому Церква показує честь жінці, що в чеснім подружжі привела на світ людину, нового Божого слугу й дає її своє благословення.

Вивід має гарне, християнське значіння. Коли християнська невіста йде перший раз по народженні дитини до церкви, то тим вона виповняє обовязок вдячности для Бога за те, що дав її дитину, що беріг її від грозячих небезпек, які часто бувають у часі тяжі й пороPу й що дав її сили встати й прийти до Божого дому. Християнська мати як прийде до церкви, до виводу, то за прикладом Пресвятої Марії повинна також жертвувати Богові своє дитя, що його Г. Бог її дарував, повинна поручити його вітцівській любові небесного Батька, обіцяти Богові, що буде його по християнськи виховувати та просити Божої ласки для себе й дитини. Свою щиру молитву повинна лучити мати з молитвою Церкви, що її відмовляє священик при виводі.

Вивід відбувається ось так: Коли прийде мати з дитиною до церкви, приклонює свої коліна в притворі, або в церкві при дверах. Священик у епітрахилі виходить до неї, благословить її голову три рази знамям св. хреста, кладе праву руку на голову й відмовляє приписані молитви в яких просить, щоб Бог матір очистив від всякої скверни й всякого гріху й благословив та освятив її дитину, а також, щоб удостоїв її ізза молитов священика приходити до святої соборної Церкви й входити в храм слави Його та причащатися Пречистого Тіла й чесної Крови Христа. По молитвах вводить священик невісту на середину церкви перед тетрапод і говорить: "Вниди в дом Божій, поклонися Синові преблагословення Діви Марії, іже тебі дал есть плод чрева твоего." Потім кропить її свяченою водою і каже: "Мир і благословеніє Бога, всемогущаго Отца і Сина і святаго Духа да снидет на тя і пребудет всегда, Амінь."

Тому що вивід не є приписаний Церквою як обовязуючий, ані не є конечним обрядом очищення невісти по народженні дитини, християнська мати може ще й перед виводом ходити до церкви й приступати до св. Тайн.

Та хоч вивід не є приписаний для невісти, що породила дитину, то однак вона не повинна його ніколи опускати.

Цей обряд є святий, має високе значіння й дає невісті й дитині Боже благословення й тому кожна християнська мати повинна його приняти й з власної вини ніколи його не позбуватись. Сумним то було б обявом, коли б християнські матері усувалися від того побожного обряду з рівнодушности чи з невигоди, або що гірше з гордости.

Зазначити ще треба, що св. Церква дає вивід тільки тим чесним невістам, що жиють у важнім і чеснім подружжі й що охрестили своє дитя в католицького священика та мають волю виховувати свою дитину в християнському дусі.

ПРИГАДКИ

17. XI. — Неділя 22 по Сош. Йоанікія Вел. Глас 5. Єв. утр. 11. На Сл. Божій Ап. зач. 215. Єв. Луки зач. 83.

21. XI. — Св. Михаїла. Всеночне. Єв. утр. Матея, зач. 52 На Сл. Бож. Ап. зач. 305. Єв. Луки зач. 51.

24. XI. — Неділя 23 по Сош. Глас. 6. Єв. утр. 1. На Сл. Бож. Ап. зач. 220 Єв. Луки зач. 38.

25. XI. — Св. Йосафата. Празник разом зі всеночним переноситься на слідуючу неділю 1 грудня

28 XI. Четвер — Початок Пилипівки і Забороненого Часу по старому календарі.

Початок Пилипівки й Забороненого Часу по новому календарі є з днем 15 листопада включно. Пущення дня 14. XI.

Відміни місяця: Остання кватира 22. XI., Нів 29. XI.

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

21. Собор св. Михаїла
Дервент (св. Юра)
Лішор
Івасюки
Чипмен
Ренфурлі (Великий Базар)
24 Неділя 23 по Сош. —
Делф
Мирнам
Восток
Вегревил
Плейн Лейк

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Собор св. Михаїла —
Равнд Гил
Торсбі
Торгилд (празник)
24. Неділя 23 по Сош.
Дейзленд
Егремонт
Калмер

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. XI Собор св. Михаїла —
Стрий, Ґлендон (базар).
24. XI. Неділя 23 по Сош. —
Смокі Лейк св. Онуфрія,
Вільна (базар).

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21. Св. Михаїла —
Садлов, Ман.
24. Неділя 23 по Сош. —
Гадашвил, Ман.
Талберг, Ман.

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ВІННІПЕГ, МАН. Жертва на престіл. В Ґлендон, Алта. збудовано нову греко-католицьку церкву. Жертволюбиві жінки в Вінніпеґу за заохотою п. А. Хаврони зложили свої жертви на будову престола в цій церкві в сумі $9.00. Подаємо виказ тих осіб: Хаврона, жертва за маму $3.00. По 50ц.: М. Яковишин, Смола, В. Кишинська, А Русак, А. Гузарська, С. Вавричук, А. Хаврона 35ц. По 25ц. І. Вергун, Е. Будник, В. Глушек, Л. Мамчур, С. Свемей, С. Яковишин, Е. Мандрик, М. Салка, А. Вербіцька, Р. Петришин, С. Ігор 10ц. одна пані 5ц. Разом $9.00. Честь усім за їх поміч для Божого дому!

Поширюйте "Світло!"

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Коли Тереня мала чотирнадцять літ у її душі повстало сильне й виразне бажання посвятитися Ісусові без застереження у монашому стані.

БАЖАННЯ СТАТИ МОНАХИНЕЮ

Вона оповідає: "Одної неділі, як я замикала вже свою книжечку при кінці Служби Божої, промайнув між картками образок нашого Господа на хресті. Я могла доглянути лише одну пробиту й закровавлену руку. І тоді я відчула нове й невисказане бажання. Мое серце розривалося з болю, бачучи цю дорогоцінну кров, що паде на землю, а ніхто не спішиться, щоб її зібрати. Тоді я постановила собі духом своїм заєдно тривати під хрестом, щоб збирати цю божественну росу спасіння й опісля виливати її на душі.

"Від цього дня в мойому серці що хвилини нісся крик вмираючого Ісуса: "Жажду!" і запалював там незнаний мені досі й дуже живий пожар. Я хотіла дати пити свойому Любому. Я відчула, що й мене саму палить спрага за душами й за всяку ціну я хотіла виривати грішників з вічного полумя" (Іст. одної душі, розділ 5).

Без найменшого сумніву, вона гляділа як на найпевнішу ціну викупу за цих нещасливих на ту особисту посвяту себе, що в ній проживали вже її обі старші сестри поза решіткою кармилітанського монастиря. Дорога її Павлина помогла її зрозуміти могучу силу цієї посвяти. Але ж чи не сказала вже раз її Мати настоятелька, що для неї ще час мріяти про монастир?

В очікуванні, коли вона вже зможе відповісти на нагальний зазив Ісуса, треба було тепер всякими способами посвячуватися для ближніх, щоб лише їх позискати для Бога.

Цим ближнім була насамперед родина. Вийшовши зо школи й мріючи про кармильський монастир, хоч не говорила про це нікому, Тереня звернула тепер всі свої старання, щоб з радістю посвячуватися на жертви для задоволення свойого окруження.

"В тім часі, говорить її сестра Леоня, Тереня перебуваючи стало дома, була справді радістю цілої родини. Навіть служниці її дуже любили, бо все в ній дихало спокоем, добротою й вирозумілістю. Вона заєдно забулала на себе, щоб для кожного зробити приемність. Незмінність її настрою здавалася така простенька, така природна, що можна було думати, що її нічого не коштували ці неперервні поконування себе." (Зізнання при процесі).

Пізніше сказала раз Тереня вже в монастирі до одної своєї сестри, згадуючи цей якраз час зо свого життя. "Я дуже милосердилася над слугами. Бачучи добре велику різницю, яка є між панами й слугами, казала я собі: "Як це добре нам доказує, що мусить бути небо, де кожний дістане по своїй унутрішній вартості! Там усі бідні й маленькі будуть мати нагороду за всі впокорення, що їх вони зазнали на цій землі!"

Після родини йшли бідні. Коли вони приходили що понеділка до брами городу, певне дістали кусок білого хліба, що його подала їм Тереня. А притім її дитинний усміх та знаки, що ними вспокоювала гавкіт Тома, вірного домашнього пса, якого боялися прошаки. Коли ж вона йшла зо своїм батьком містом, дуже часто, майже на кожнім розі вулиці вона зверталася з просьбою за гріш до свойого татуся для тих скулених, що стояли попід мурами.

До тих старань про їхне тіло, вона долучувала любов для їх душ. Служниця вуйка Ґерін, що стала опісля монахинею венедиктинкою, зазначила собі деякі прояви її вищої любови для ближнього, що опісля стала покликанням Терені в її житті в кармильськім монастирі.

"Коли вона мала коло чотирнадцять літ, ходила до бідних дівчаток і вчила їх катехизму. Я її багато разів водила до цих родин. Тоді була я свідком її радости й цієї вдячности, що її мали для неї ці діти."

Сама Тереня розповідае нам прегарними словами про свої відносини до двох таких дітей: "Підчас хвороби одної бідної мами, пише вона, я багато займалася її двома донечками, з котрих старша не мала ще навіть шість літ. Це була правдива радість для мене бачити з якою щирістю приймали вони все й вірили всьому, що я їм сказала. Св. Хрещення мусить класти в душу глибокий посів богословських чеснот, бо ж уже від дитинства надія на будучі добра вистарчае, щоб дитина приймала на себе жертви. Як я хотіла бачити, що мої дівочки живуть з собою в добрій згоді, так замісць обіцяти їм забавки й цукорки, говорила їм про вічні надгороди, що їх дасть колись маленький Ісус ч е м н и м діточкам. Старша з них, в якої вже зачинав розвиватися розум, гляділа при тім на мене з виразом живої радости й засипала мене тисячами прегарних питань про маленького Ісусика та Його гарне небо. Відтак вона мені гаряче обіцяла, що завсіди буде уступати своїй меншій сестричці, додаючи, що ніколи в житті не забуде тих наук "великої панночки." Вона так мене називала." (Істор. розділ 5).

І сама служниця пана Ґерін зазнала від цієї дитини одної святої помочі духовної, дуже ніжної й любої. Дитина говорила її заєдно, що Господь є дуже добрий для тих, що Йому служать і що тому Його треба любити цілим серцем. Бідна дівчина зрадилася тоді перед нею зо своїми душевними неспокоями. "Коли ж я не відчувала зовсім цієї любови, каже служниця, і жалувалася її, кажучи, що я не так люблю доброго Бога, вона мені пояснила, що любов не є в почуваннях, але в ділах і в чесноті!"

Однак Тереня не могла з усіми говорити, кого хотіла повчити й освятити. Були ж і безбожні вперті, закаменілі грішники; що трималися одалеки від її солодкого голосу, як і від цілого впливу християнської віри. Для таких вона мала один спосіб: молитися без перестанку й у потребі потерпіти без слабости. Вже від тепер вона зачинала свій геройський акт, що пізніше на смертнім ложу мав стати неначе змістом цілого її життя: "Прошу я доброго Бога, щоб усі молитви, що їх будуть заносити за мене й уже заносять не служили для полекші моїх терпінь, але щоб вони всі були за грішників."

СВ. ТЕРЕНЯ РАТУЄ ДУШУ ГРІШНИКА

Ніяка злоба ні закаменілість не стримували впливу її любови. Це бачимо з тої події. 1887. р. часописи рознесли вістку про одного великого злочинця, що наперед здивував своїх суддів своею безличністю й цинізмом, відтак же своею безбожністю засмутив сповідника, що мав його приготувати на останню кару.

Пан Мартін не позволяв своїм донькам читати часописи, навіть католицький щоденник Ля Круа (Хрест), який він передплачував. Однак в родині говорилося про події дня,

І так у другій половині червня 1887 р. говорилося всюди лише про страшні обставини убійства двох жінок і одної дівчинки. Їх усі повбивав у Парижі при вулиці Монтежі якийсь Пранціні. Від тоді він не показував ніодного знаку жалю. Навіть коли вже прийшов час останньої кари смерти, відкинув всі потіхи релігії.

Думка про вічні муки, що їх мав зазнати цей нещасний після неславної смерти на шафоті, (підвищене місце, де стинають злочинцям голови), наповнило Тереню безграничним спочуванням. І вона рішилася, вона, слабе дитя, що було віддалене від великого злочинця пятьдесять миль, а злочинець той для неї був зовсім незнаний, рішилася зробити щось неможливого: заховати його душу перед вічним прокляттям. Але слухаймо, як вона сама оповідає про свої змагання

"Щоб стримати це страшне лихо, якого опісля вже не сила направити, я вживала всіх можливих духовних способів. Знаючи, що я сама з себе нічого не зможу, я жертвувала за того нещасного безконечні заслуги Господа нашого Ісуса та скарби св. Церкви.

"І чи треба мені це сказати? На дні своєї душі я була певна, що буду вислухана. Але щоб собі додати заохоти в дальшім змаганні ратувати душі, я так молилася по дитинному: "Мій Боже, я знаю дуже добре, що Ти простиш нещасливому Пранціні. Я вірила б в це, хоч він не висповідавсь би й не дав би ніякого знаку жалю, так велике довіря маю я в Твое безграничне милосердя. Та це мій перший грішник. Тому я прошу Тебе лише одного знаку покаяння в нім і то лише для моєї простої потіхи." (Історія, розділ 5).

Від цього дня здавалося Терені, що вона може кинути щодень оком на щоденник, щоб пізнати, кільки можна, долю свойого грішника.

Першого вересня вона вичитала з Ля Круа таке: (Після пробудження засудженого) завели його до салі, де чекали на нього від кількох хвиль кат з помічниками, щоб його їм видали.

"Тут підтяли йому волосся, закотили ковнір сорочки, звязали й десять мінут перед пятою, як птички співали на деревах довкруги, як понісся глухий шум товпи, зазвучав приказ: "Шаблі до рук!" Понісся подзвін заліза, заблистіли вістря й на порозі визниці, як втворилася брама, станув блідий злочинець.

"Сповідник кинувся перед нього, щоб йому заслонити страшну машину. (В Франції вбивали тоді на шафоті, цебто на підвисшенні стояло два стовпи, між якими свобідно спадав згори великий ніж і відрубував голову засудженого). Помічники ката зробили так само як сповідник. Злочинець однак відкинув і священика й катів. Ось він уже перед колодою. Кат потрутив його і кинув на неї. Один помічник, що стояв з другого боку, вхопив руками за голову, положив на призначене місце, тримаючи за волосся. — Але заки це сталося, може бути, що лискавка жалю промайнула через совість засудженого. Він попросив у сповідника його хрестика. Поцілував його три рази.

"А коли впав ніж і один з помічників підніс його голову відрубану за одне вухо, ми собі сказали, що, як людській справедливости тут задосітьучинено, може цей останній поцілуй задосітьучинить і Божій справедливості, яка передусім вимагає жалю!" ("Ля Круа" ч. 3. 1. IX. 1887).

При читанні цього сльози зрадили зворушення Терені. Вона мусіла втікати геть.

"І так дістала я бажаний знак, говорить вона дальше, а знак цей був для мене дуже милий!

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Посвята Богові на службу. В неділю 10-го листопада підчас співаної Служби Божої три монахи-василіяни зложили свої торжественні обіти. Брати-клерики Венедикт Гринишин, Орест Засейбіда й Евгеній Білик серед зворушаючих обрядів і молитов приступили до св. престола й перед отвореним кивотом присягнули Христові, що житимуть по евангельським радам, цебто, що через ціле свое життя заховувати муть убожество, чистоту й послух згідно з монашими правилами Чина св. Василія Великого. Цим своїм торжественним актом вони вступили прилюдно в такий стан життя, в якому можна легко забезпечити собі вічне щастя та много добра зробити для безсмертних душ наших ближніх. Честь їм і признання за їх геройський поступок!

Бр. Венедикт походить з околиці Вернон, Б.К., з родини Петра й Петронелі Гринишиків. Уродився 11-го березня, 1917 р., вступив до Чина 29-го серпня 1931 року.

Брат Орест є сином покійного Максима й Анастазії Засейбіди. Походить з Веґревил, Алта. Уродився 5 травня, 1912 р., вступив до ОО. Василіян 3-го червня 1933 р.

Брат Евгеній, син Йосифа й Емілії Біликів, походить з околиці Мондеру. Уродився 9-го листопада 1918 р., посвятився монашому життю 17 листопада 1933 р.

Всі три брати вчаться на священиків у мондерському Духовному Семинарі

Монаша професія цих 3-ох братів — це потягаючий приклад для всіх ідейних українських юнаків, що чують у собі охоту піти до монастиря Нехай він додасть їм відваги побороти все, що стоїть їм перепоною до цього гарного життя.

Честь батькам, що дали своїх дітей до монастиря. Такі діти — це правдивий вінець хвали для родичів.

Того ж дня в монастирській каплиці відбувся також гарний обряд облечин у монашу рясу Володимира Мазура. При співі монашої братії і молитвах та постриженні, Впр. о. В. Бараник ЧСВВ. дав молоденькому кандидатові на монаха монашу рясу. Новий кандидат охоче скинув зі себе світську одежу, символ виречення світу й разом з новою монашою одежею приняв нове імя: Навкратій.

Брат Навкратій, 15-літний син Олекси й Анастазії Мазурів, походить з околиці Вильна, Алта. Вступив до Чина якраз у день похорону Впр. о. Н а в к р а т і я Крижановського ЧСВВ.

СКАРО, АЛТА. Посмертний спомин. Дня 28-го жовтня помер у едмонтонськім шпиталю Іван Збура. Прожив 81 літ. Полишив 3 синів і 4 доньки. 2-го листопада тіло спроваджено з Едмонтону до церкви в Скаро, де він був парохіянином. Похорон відбувся з великим торжеством. Заупокійні богослуження і молитви відправляло двох отців: М. Сіянчук і С. Шевчук. Співали місцеві дяки Теодор і Григорій Козяк. По похороні син покійного батька, Олекса Збура запросив присутних на похороні на спільний обід до свойого дому в Делф. В часі обіду В. Фединяк з Делф піддав гадку зробити збірку на нашу пресу. Зібрано на Укр. Вісти й Світло $4.65. Оба сини покійного батька жертвували по долярові.

Бл. п. Іван походив з Галичини, зі села Звиняча, чортківського повіту. Він був перший зі свого села, що разом із родиною приїхав до Канади в 1898 р. Мешкав на фармі в околиці Скаро й був у ній першим піоніром і довголітним дяком у дооколичних парохіях. В. Й. П.

НОВИЙ, КИЇВ АЛТА. Поминки. 27-го жовтня в місцевій церкві відправилась заупокійна Служба Божа за бл. п. Михайла Самоїла. Правив Впр. о. ігумен Н. Саварин ЧСВВ. По відправі був обід у домі П. Самоїла, на якому були отці Н. Саварин і М. Сіянчук та родина й приятелі покійного Михайла. Згадуючи молитвою й добрим словом покійного, переведено збірку на Світло, яке бл. п. Михайло любив читати й поширяти. До збірки заохотив п. Іван Гриців, що й подякував жертводавцям за жертви.

— ЕЛК ПОЙНТ, АЛТА. Повінчались. 26-го жовтня повінчались Франко Монета й Михаліна Рожицька в місцевій церкві. По Службі Божій о. А. Винник провів молодятам слюбну присягу й уділив подружого благословення.

Весільний обід відбувся в домі п. Івана й Пелагії Рожицьких, родичів молодої. На тім обіді були о. Винник і о. Джансон, латинський священик. При кінці обіду о. Винник сказав слово, у якому представив значіння подружжя то пожелав молодим щастя на многі літа.

Гості при забаві зложили також жертву на католицьку пресу в Алберті. Збіркою занявся п. Гриць Мельник, що принесла $8.25.

Жертводавцям хай Господь в сотеро заплатить, а молодят хай обсипле своїми ласками на дорозі їхнього життя!

Гість.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Похорон. Дня 31 жовтня упокоїлася у Бозі старенька бабуня Параскевія Петрига. Прожила 88 літ. До Канади приїхала 40 літ тому й останні роки свойого життя перевела на Борщеві в свойого внуки. Померла в веґревільському шпиталі. В похороні, помимо зимна, взяло участь багато людей. Похоронні богослуження відправив о. М. Когут ЧСВВ. По обіді присутні на заклик п. Дмитра Калинчука зложили на Світло $1.56. В.І.П.

ДЕРВЕНТ, АЛТА. Пошана родичів. В неділю 3-го листопада до дому п. Григорія Тратчика зїхалось много з рідні та знакомих, щоб зробити йому милу несподіванку з нагоди 60 літ його життя та 52 літ його жени. Найстарший син Михайло зложив родичам щирі побажання переплітаючи їх споминами з перших піонірських літ. В часі цього вечірка довшу промову мав Впр. о. М. Пасічник ЧСВВ. Много з присутних також склалади свої побажання. Вкінці п. Василь Романюк сказав гарну бесіду про велике добро, що його дають нам католицькі газети Вони боронять нашої релігії, нашої моралі й всіх цінностей нашого народу. Відтак сам п. Романюк перевів збірку на пресу, що принесла $8.00. З цієї суми половину призначено на Світло, а половину на Українські Вісти.

Григорій Тратчик є добрим парохіянином і старшим братом при церкві Вознесения в Дервент. Довгі літа священики перебували в його домі. Він є жертволюбивий на церковні цілі. В його хаті є католицькі часописи, які пильно читає і підтримує. Добре виховав своїх дітей й гарно жие з людьми й тому всі його люблять.

Панові Тратчикові й його жені желаемо многих ласк і Божого благословення, а жертводавцям хай буде щире спасибіг за поміч католицькій пресі.

Присутний

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. 10. XI. греко-католицька парохія попращала дуже побожних і діяльних довголітніх своїх членів Івана Петецького й його дружину, що перейшли на сталий побут до Едмонтону. Хоч дуже було жаль розставатись із такими добрими людьми, то однак, коли вже до того прийшло, то парохіяни складають родині Петецьких сердечну подяку за заслуги й довголітну щиру працю для парохії і глибоко заховають у свойому серцю про них милий спомин. Іван Петецький і його дружина замешкали в своєї доньки в Едмонтоні на 94 улиці.

РЕДВОТЕР, АЛТА. Дня 29-го жовтня, пані Анастазія Мальована відсвяткувала 50 літню річницю свого подружжя.

Того дня відправилось богослуження за її-покійного мужа Теодора й покійну внучку Наталію Гричишин. Службу Божу й парастас відправив Впр. о. М. Вінцентайло ЧСВВ. в церкві Рождества Матери Божої на Редвотер. По Службі Божій посвячено хрест на гробі покійної Наталії Гричишин

По богослуженнях всі удалися на обід до дому пані Анастазії Мальованої. При обіді всі мило забавлялися. При тій забаві присутні не забули на свою рідну часопись. На заклик п. Петра Пасемка зложили на пресовий фонд $6.95., $3.50 на Укр. Вісти а $3.45 на Світло. Колектою займився сам пан Петро Пасемко.

Імена жертводавців: По $1.00 зложили Петро й Катерина Пасемко, Іван і Анна Гричишин, Стефан і Генувефа Мальовані, Іван і Татіяна Мальовані. Анастазія Мальована 50ц. По 25ц. зложили: Одна особа, Іван Крайчий, Іван Прокопів, С. Н. Мальований 25ц. Анна Мальована, Єроніма Мальована, Василій Сиволос, Текля Мальована. Михайло Прокопів 30ц. Софія Прокопів 10ц., Анна Бартал 5ц.

Всім жертводавцям щира подяка, що так щедро обдарували свою дорогу, католицько-українську пресу.

Також велика й щира подяка нашій старенькій ювилятці Анастазії Мальованій за її так велику жертвенність і щиру працю для св. Церкви, а заразом і гарний приклад для нас старших і молодших, як ми маємо поступати. Нехай Господь Бог благословить таких взірцевих людей і захова€ їх для добра нашого народу ще на многі літа.

Присутний.

ДЕРВЕНТ, АЛТА. Зміна календаря. В Гетьманському Домі, дня 6. XI зійшлися люди з парохії св. Юра й Пресв. Тройці на спільні збори в справі на ради над зміною календаря. На зборах дуже розумно говорив про потребу зміни календаря п. Василь Романюк. Між іншим він згадав про факт, що як повстала українська держава, то Центральна Рада, котру певно ніхто не посудить про бажання "латинщити" Україну приняла григоріянський календар, як обовязуючий у Українській Народній Республиці. Дискусії не було, бо всі зібрані греко-католики одноголосно заявились за зміною. Тільки одна бувша греко-католичка виступила проти зміни, що ми свого, рідного не повинні покидати. На те дістала відповідь від одного з присутних: А чому ви не тримаетесь своєї рідної греко-католицької віри, а її покинули й перейшли на свистунівство? Треба тримати тися нам того, що не можна зміняти, а не того, що можна й потрібно змінити. Старий календар не видумали українці, а його приняли тоді, коли цілий світ його тримався. Коли ж другі народи покинули юліянський календар, як перестарілий і не жалують за ним, та приняли новий і добре їм з ним, то й ми повинні покинути старий, а приняти новий, якого тепер тримається увесь світ і певно, що й нам буде добре з ним.

Зібрані вислали відповідну просьбу до Єп. Ординаріяту в Вінніпеґу й дістали позволення на зміну. Велика радість з цього приводу, що вже цього року будуть святкувати різдво, разом із другими християнами, а не як досі окремо.

КРАКІВ, АЛТА. Весільний дзвін. Дня 5-го листопада по співаній Службі Божій в церкві св. Покрови в Кракові, що її відправив о. Л. Джіголик. приняли св. Тайну Подружжя Іван Головайчук з Кракова й Ольга Прокопчук з Восток.

По слюбі весільні гості вдалися до Парохіяльного Дому на спільний обід. При кінці обіду о. Л. Джіголик згадав про вартість подружжя і заохотив молодих подругів жити в любові й згоді, а тоді й Бог

їх буде благословити.

Годиться згадати, що молода пара була дуже діяльними членами в місцевім Народнім Домі й думають ними бути на далі. З нагоди свойого подружжя молоді зложили $3.00 на Світло й Українські Вісти.

Щасти їм Боже в їх новому стані!

Весільний Гість.

МОРКЕМБ, АЛТА. Мила несподіванка. З нагоди подружого ювілею пана Стефана Миськова й його дружини, сусіди й знакомі устроїли йому милу несподіванку вечером 9. XI. При вечері о. Л. Джіголик згадав про заслуги ювілятів для парохії та про гарне виховання, що його дали дітям, а п. Павло Хміляр занявся збіркою на Світло й Українські Вісти, що принесла $2.05.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛТА. Мила несподіванка. Як Сестри Служебниці брались до будови другого українського шпиталю в Канаді то не мали до того потрібних засобів, а тільки сильну надію на Божу й людську поміч. Щоб роздобути потрібних фондів розписали вони були позичку. Добрі люди зрозуміли велике діло до якого Сестри взялись і розібрали позичкові цертифікати. Тепер приходиться Сестрам виплачувати позичку. В 1936 р. купив позичковий цертифікат на $10.00 п. Дмитро Чиж з Дейзленд. З кінцем жовтня цего року Сестри післали йому грошевий чек на належну суму. Та стрінула їх несподіванка. Чек вернувся з листом п. Дмитра Чижа, в якому цей добродій пише, що гроші звертає, бо як би їх приняв, то здається йому, що витягнув би цеголку з українського шпиталю й лишилась би діра, а совість йому не позволяє таке зробити. Щоза гарне й добре серце в пана Чижа!

За так приемну жертву Сестри в вилинґдонського шпиталю складають добродієві п. Чижові з Дейзленд свою прилюдну подяку.

Слід згадати, що шпиталь у Виллінґдоні гарно розвивається, має все повно хорих наших людей, переважно з Буковини, що дістають від рідних Сестер дбайливу опіку й поміч. Однак цей шпиталь не є ще зовсім вільний від довгів, що їх мусить сплачувати. І тому годиться, щоб добрі українці оцінюючи працю українських Сестер у лічниці, ще нераз і неодну милу несподіванку зробили їм даючи поміч своею великодушною жертвою на український шпиталь у Виллінґдоні.

МУСІДОРА, АЛТА. Побрались. Дня 9-го листопада повінчались Михайло Котович з Інісфрі й Олена Вольська з Мусідори. Подружу присягу в присутности свідків провів о. Л. Джіголик. При весільному обіді крім желань многих щасливих літ для молодят гості зложили свої жертви в сумі $1.65 на Урк. Вісти й Світло. Збіркою занявся п. Максим Палійчук.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Британці** цілу годину бомбардували Мінхен, колиску націзму, сейчас по промові Гітлера. 8. XI.

— **Німці** не перестають бомбардувати Лондону та інших міст і сіл у Англії. Британська повітряна фльота відплачується за те налетами на Німеччину й бомбами заподіває величезні шкоди

— **В Києві** помер відомий український сценічний артист Опанас Тобілевич, що виступав на сцені під іменем О. Саксанського.

— **Советський премієр** Вячеслав Молотов, що є одночасно й комісарем заграничних справ приїхав до Берліна і відбув там важні наради з Гітлером Комуністи кумаються з націстами. Є здогади, що Совети готові приступити до бльоку осі проти алиянтів

— **У днях** 6-7 листопада створено в Вінніпеґу одно нове репрезентаційне тіло під назвою: "Комітет Українців Канади", в якого склад входять усі українські організації домініяльного значіння: БУК, УНО, СУС, СГД. і СУО

Отже перестав існувати "Репрезентаційний Комітет Українців Канади" (РКУК), а також "Український Центральний Комітет" (УЦК). А тепер буде лише КУК.

Ціль КУК-а є: 1. Виконання воєнних зусиль українців як громадян Канади, 2. Координація праці в усіх спільних справах українського народу

По проводу Комітету Українців Канади зістали вибрані на голову (президента) представник від БУК — о. д-р. В. Кушнір Заступниками президента представник від СУС що є також "Чермен оф комиті". Віцепрезидентом, що має адміністрацію, пропаганду і проче, є представник від УНО.

Оба представники президента є рівного значіння.

Секретаріят має СУС. Скарбником зістав представник гетьманців (СГД).

Скарбовий Секретаріят дістав СУО.

— **У Злучених Державах,** 5 листопада відбулись вибори президента стейтових губернаторів, членів палати репрезентантів і до сенату.

Президентом на дальші 4 роки втрете зістав вибраний кандидат демократичної партії Ф. Рузвелт Републиканський кандидат В. Вилкі перепав

До сенату вибрано 22 демократів, 12 републиканців і 1 прогресового.

До палати репрезентантів вибрано: 263 демократів, 162 републиканців, 1 робітничого, 3 прогресових.

Стейтових губернаторів вибрано: 17 демократів, 15 републиканців. Демократи мають більшість у цілій адміністрації Злучених Держав. У виборах голосувало 50 мільйонів населення. Вислідом виборів дуже врадовані Англія, бо вибір Рузвелта є запорукою сильної помочі Зл. Держав для Англії у війні. З вибору Рузвелта є невдоволені диктаторські держави.

— **В Лондоні** помер 10. XI. Невил Чемберлейн, бувший премієр Великої Британії. Він прожив 71 літ. Був великим миротворцем і не любив війни, однак примушений політичними подіями саме він виповів війну Німеччині.

— **Румунію** навістив великий землетрус. Землетрус знищив доми в містах і цілі села, вбив і покалічив тисячі людей та ушкодив комунікацію і нафтові шиби. Шкоди обчисляють на грубі мільйони Землетрус є ударом також для німців, що приготовляли собі бази в Румунії для офензиви на Балкан і Близький Схід.

— **Англійці** вже кілька разів бомбардували полудневу Італію і заподіяли італійцям поважні шкоди.

— **Премієр Брекен** створив коаліційний уряд у Манітобі. В новому уряді міністрами є посли ліберальні, консервати, ССФ і з партії Соціяльного Кредиту.

— **У Франції** помер бувший президент Еспанії, Мануїл Азана.

— **Греки** надсподівано хоробро воюють зі італійцями. Вони не тільки поставили італійцям сильний опір і завдали важкі удари, а ще зайшли на територію Альбанії. Боротьба ведеться завзята. Італійці бомбардують грецькі міста з літаків. Грекам прийшла на поміч Англія, військом, літаками й кораблями.

— **Дня 7. листопада** московські большевики обходили 23-тю річницю большевицької революції. Між іншим червоні хижаки радувались, що безкровно загарбали Латвію, Литву, Естонію, Басарабію та північну Буковину й накликували до чуйности й готовости відбити всякий можливий напад.

Прийде ще пора й на них і тоді нагарблене будуть віддавати поневоленим народам. Треба тільки ще трохи пождати.

— **П. Трейсі Филипс,** визначний британець, прибув недавно з Англії і відвідає українців з відчитами в важніших осередках.

— **Премієр Імон де Валера** заявив, що Ірляндія хоче бути невтральною й не дасть своїх пристаней для вжитку Англії на час війни. Ця відмова Ірляндії є великим тягарем для британської фльоти в її завданні патролювати морські дороги на Атлянтику.

— **Англійці** розторощили італійську фльоту в заливі Таранто. Ця британська побіда є великим ударом для Італії.

— **У теперішній** війні згинули два українці з Канади: Василь Тодось і Антін Леськів. Оба були моряками й свідомими українцями.

Едмонтон Джорнал з 7. XI. подає, що державна поліція обвинувачує православного попа Михайла Н. Цепенду зі Смокі Лейк, Алта, що він мав висказувати підбурюючі погляди, що в теперішний час можуть шкодити безпеці держави. Суд відбудеться у Смокі Лейк, дня 21. XI.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Н. Русак, Транскона, Ман. 1.00
Збірка на весіллі Івана Головачука й Ольги Прокопчук в Кракові, Алта. ... 1.50
Збірка в домі Петра Самоїла в Новому Києві на заклик п. Івана Гриціва .. 4.81
Збірка на пращальному вечірку для панства Юрчаків у Веґревил, Алта. 1.80
Збірка на Москалику Алта. 1.90
Збірка в домі Анастазії Мальованої. Редвотер, Алта. 3.45
Збірка з нагоди похорону бл. п. Параскевії Петриги в Новім Борщеві, Алта. 1.56
Йосиф Білик, Мондер, Алта. 1.00
Збірка на похороні Івана Збури, Делф, Алта. ... 2.30
Збірка в часі милої несподіванки для Григорія Тратчика в Дервент, Алта.$4.00
Збірка на весіллю Франка Монети й Михаліни Рожицької в Нортерн, Веллей, Алта. 4.00
Н. Хаврона, Вінніпеґ, Манітоба. 1.00
Збірка в домі Івана Василя Єлиняка в Чипмені, Алта 1.00
Збірка в часі милої несподіванки для Стефана Миськова в Моркемб, Алта. .. 1.25
Збірка на весіллю у п. Вольського, Мусідора, Алта. .. .65

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокое число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G., Mundare, Alberta, Canada.*

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО

The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік III. Число (62) 23. Мондер, Алберта, 1-го Грудня, 1940. Mundare, Alta. December 1st. 1940. Vol. III. No. (62), 23.

МОЛИТВА ПАПИ ЗА МИР І ПОЩАДУ.

В неділю, 24-го листопада, Папа Пій XII. відправив Службу Божу в церкві св. Петра за впавших у війні й виголосив через радіо 20- мінутову промову за мир у наших днях. В своїй промові Св. Отець закликав народи покласти кінець "крутіжам війни, що в білий день і темну ніч ширять терор, огонь, знищення і вбивства серед невинного цивільного населення."

Св. Отець візвав воюючі сторони, щоб они в ніяких обставинах "не чинили другому того, чого самі не зробили б собі й своїм країнам," і щоб вести війну по людськи так, як тільки можливо

Причиною війни — Папа — є ненависна боротьба за сирівці й що нафта та мінерали в землі заколочують стремління людини й усувають його спокій."

Сьогодні конфлікт замісць притихати, зростає в лютости, так що брязк війни перемагає і заглушує наш голос.

"Дай, Господи, мир нашим дням! Нехай справедливість і любов по одній і другій стороні будуть так досконало зрівноважені, щоб усі несправедливості були направлені, щоб було відновлене панування права, щоб усі незгоди й ненависти счезли з людських умів і щоб прийшов правдивий мир, який назавжди поєднає як братів усі народи людського племени". Так молився Папа за живих.

У своїй молитві Св. Отець молився і за упокій на другім світі для цивільних і жовнірів, що їх заскочила смерть у круговороті воєнних подій, а тим, що по них осталися, висловив вітцівське співчуття. Ще молився Папа також за тих, що війна викинула з домашних огнищ, за воєнних бранців і за ранених, що свою долю зложили в руки всемогучого Бога.

24 листопада Папа перший раз відколи став Верховним Пастирем у Церкві, пішов пішки до вівтаря. Звичайно Папу вносять на носильнім кріслі.

Разом із батьком християнства в день спільної молитви, молились і його діти, вірні католики по всьому світу, щоб скоро проминули сумні й страшні дні воєнної хуртовини й щоб по бурі в світі настали ясні й щасливі дні. Молімся і ми ще далі витревало, гарячо, а певно, що така молитва, якщо вона буде плисти з чистого серця буде мати великий вплив на закінчення і вислід війни.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Це число Світла вийшло з деяким опізненням, тому, що Друкарня працювала над прискоренням видання Ювілейного Календаря Української Родини на 1941 рік. Достосовуючись до зміни календаря старого на новий, що її приняло багато українських колоній у Канаді, а між ними й Мондер, повідомляємо шановних читачів, що Світло з цьогорічним Різдвом Христовим приймає також новий календар і його буде придержуватись. Тому чергове число Світла вийде коло 20-го грудня вже з різдвяним змістом. Сподіємось, що читачі Світла, що приняли новий календар привітають цю зміну з вдоволенням, а знову ті, що лишились при старім календарі не будуть цій зміні противні.

ВИДАВНИЦТВО СВІТЛА.

СВЯТКУЙМО ДЕНЬ!

Дорога евангельської святости провадить через сірі будні.

Ми обовязані жити життям святости. Це робимо, коли що дня вірно й в дусі віри сповняємо наші великі й малі обовязки і ті, що їх ніхто не завважає.

Треба все життя уладити по Божим законам і по церковним заповідям.

Освятім кожний день! Не звільняймо себе від сповнювання заповідей у ділах, словах, наших думках і чувствах! Виконуймо наше покликання по приписам католицької Церкви й голосу совісти. Це відноситься до всіх людей і станів.

Вчімся правд св. віри, щоб їх знати й заховувати.

Премарна марнота й все марнота (Еккл. 1:2), крім одного: Бога любити й Йому одному служити.

ПРЕСВЯТА Й ПРЕНЕПОРОЧНА ДІВА МАРІЯ

Всі люди зачинаються і родяться в первородному грісі. Тільки одна одинока з поміж усіх людей Преч. Діва Марія в першій хвилі свого зачаття зістала через особливішу ласку й привілей Всемогучого Бога й ізза заслуг Ісуса Христа, спасителя людського роду збережена від усякої змази первородного гріху. Цю правду святої віри проголосив Св. Отець Папа Пій IX., як заступник І. Христа, дня 8 грудня 1854 р. в церкві св. Петра в Римі, в присутности кількасот єпископів і при звуках дзвонів 360-ти римських церков.

Цей великий привілей дав Її те велике добродійство, що Мати Божа ніколи не була під владою гріха й діявола й завсіди була безгрішна та повна ласки.

Ми, діти Адама й Еви, що мусимо вести безупинну боротьбу з гріхом, просім Марію, щоб помагала нам боротись зі злом, заховати в життю й смерти Божу ласку, чистоту душі й осягнути колись вічну славу й щастя в небі!

За Хліборобську Молодь

(Місячне наміре́ння Апостольства Молитви на Грудень, 1940 р.)

Правдива, Христова, Католицька Церква, як найліпша мати, старається навчити всіх людей у світі пізнати правду, любити її й жити поправді щоб таким чином они могли бути щасливими тепер і на віки. Бо така є воля самого Ісуса Христа.

Щоб це бажання Христа й Христової Церкви сповнилось певно й скоро, св. Церква устами свого видимого голови й Христового Намісника Папи римського вже дванадцятий раз цего року закликає всіх людей, а головно членів Апостольства Молитви, щоб своїми щоденними гарячими молитвами й добрими ділами спомагали всі заходи Христової Церкви, що мають на меті Божу славу й спасення душ.

Цего місяця грудня поручає Святіший Отець нашим сердечним молитвам справу спасення рільничої молоді, що живе по селах, по фармах.

Колись рільнича молодь, вихована по селах і фармах, була ліпша, побожніша, чесніша. Жила дальше від міста, а близше церкви й Бога.

Та цими часами справа погіршилася. Злі часописи й "магазини", злі фільми й часті поїздки до міста на роботу й забави дуже зіпсували селянсько-фармерську молодь. До того комуністи й новітні погани вчать і нашу фармерську селянську молодь — тут у нас, і по всьому світу — Бога не боятись і людей не встидатись. І на превелике нещастя, своє, родини, нації, держави, Церкви — ця молодь переймається такою безбожною й неморальною пропагандою.

Щоби здержати таке псуття рільничої, фармерсько-селянської молоді, треба по тих селах і фармах — Католицької Акції. Треба, щоб добрі католики — хлопці й дівчата, чоловіки й жінки — під проводом своїх душпастирів станули до обєднаної праці над рятунком цеї загроженої молоді по селах і фармах. Всі разом мусять старатись про це, щоб дати цій молоді добрі книжки й часописи, добрі фільми, добру забаву, добре товариство. Зокрема потреба старатись приєднати цю молодь до таких молодечих організацій, як у нас є — Братство Українців

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ
На 1941 рік.

Видавництва ОО. Василіян, у Мондері. Є в ньому календар нового й старого стилю, повчаючі статті про 50-ліття української імміграції до Канади, спомини, вірші і повно образків, адресар духовенства і т. д.

Цей великий, цікавий і повчаючий календар повинен стати настільною книжкою в кожній українській хаті. Сторін 176. Ціна з поштою 40 центів. При більших замовленнях дається опуст.

Адреса для замовлень:
Basilian Fathers Press. Mundare, Alberta, Canada.

Католиків, Українське Католицьке Юнацтво, Ліга Української Католицької Молоді.

Тому, що це справа дуже важна, бо від молоді залежить будучність парохії, народу, держави, молімся в цім місяці грудні дуже гаряче про це, щоб, за поміччю Найсолодшого Христового Серця й Непорочної Діви Марії, по всіх фармах і селах, у нас і по всьому світу, зорганізалась і поширилась Католицька Акція, що всю рільничу молодь учила б релігійною, милою Богові й людям.

СВЯТО УКРАЇНСЬКОГО КАЛЕДЖА В ФИЛЯДЕЛФІЇ.

В неділю, 24-го листопада, відбулося у Филяделфії величаве свято Українського Каледжа.

Перед полуднем відслужив Архієрейську Службу Божу Ексц Кир Іван Бучко в приявности Преосв. Богачевськог й при асисті пятьох священиків. Співав катедральний хор імени Лисенка, під управою п. Степана Марусевича. Церква була виповнена по береги. Преосв. Іван виголосив також проповідь у якій показав значіння релігійної науки, зокрема значіння українського каледжу на американській землі. Наука це світло, та справжнім провідним світлом вона стає у злуці з релігією, говорив владика.

По Службі Божій відбувся святочний обід. Обід відбувався в обидвох великих салях, горішній й долішній. Кожна саля мала приблизно пів тисячки гостей. Обід у горішній галі був під проводом епископа К. Богачевського, а в долішній під проводом епископа І. Бучка. Підчас обіду промовляли визначні особистости про значіння і потребу українського каледжа в Америці. В ньому — казали бесідники буде плекатись українська культура й наука. Тут учні українського походження дістануть додаткове навчання й виховання, якого не зможуть дістати деінде. Впродовж довгих років українці в Львові кервавились над тим, щоб мати свій університет. Тут у Америці вони зможуть це мати без більших трудноців, бо це залежить від їх власної волі. Українські діти повинні масово учащати до цього каледжу. Хто зна, може бути таке, що священики виховані в тім каледжі підуть на місійну службу до старого краю.

Тому американські українці, як колись виявили таку велику жертвенність для Рідної Школи в старім краю, повинні тепер з такою жертвенністю піддержати місцеву Українську Школу, зокрема Каледж у Стемфорді. Почалась збірка, що принесла около $1000.000. На кінці дуже гарну промову про силу науки сказав Преосв. Богачевський. Обід розпочато й закінчено молитвою.

В долішній салі підчас обіду промовляли також многі бесідники й обіцяли піддержку при вдержанні українського каледжа. Секретар Провидіння, п. Антін Цурковський заявив, що його організація рішила дати на каледж $500. Т. Свистун, виголосив привіт від кількох філядельфійських організацій та заявив, що знає владику Бучка як великого українського патріота ще з часів "пацифікації," коли владика виcлав пастирський лист у справі побитих українців польською владою. Гарну промову виголосив Кир Іван, а переведена збірка принесла поверх $500.

Під вечір у горішній салі відбулась святочна академія, на якій виступав великий хор під проводом п. Степана Марусевича, орхестра під проводом професора Пилипа Дубаса та другі визначні співацькі сили.

Цікавий та повчаючий реферат про українську школу й науку в тисячлітній історії, виголосив професор Микола Чубатий із Стемфорду, Конн.

Українська культура, колись панувала на цілім сході Европі та була джерелом культурного надхнення для інших, менше культурних народів. Під напором наїздників українська культура ступнево відступала на західні українські землі, а тепер, коли майже всі українські землі знайшлись під стопою східного наїздника, ця культура ховається тут, на американському грунті. По концерті відбувся баль. Дуже відрадним явищем було на святі це, що в ньому взяли участь українці різних партій і організацій. Це знак, що українці в Америці перестають гризтись і копати доли один другому, а єднаються спільно й підтримують творчу працю Греко-Католицької Церкви. Це дуже гарно. І коли так далі піде, то много тіней щезне зі збірного українського життя в Америці й творча праця розвинеться з великим розмахом і силою.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— Дня 8 листопада, по тяжкій недузі упокоївся на фармі коло Бриджвилл, Па, у 57-ім році життя д-р Микола Копачук. Родився 14, II. 1883 р. на Буковині, як син селянина, православного роду. Гімназію і університет (богословя) скінчив у Чернівцях, де й зложив докторат богословя. Підчас української держави служив Україні і тому 1921 р. мусів емігрувати до Америки. Дня 11. IV. 1928 р. був принятий до Української Греко-католицької Дієцезії у Злучених Державах і душпастирював в кількох парохіях. Відзначився як добрий організатор і ревний духовний управитель "Провидіння". Похорон відбувся 14. XI. в Питсбургу. Службу Божу відправив у церкві св. Івана Хрестителя Кир Іван Бучко. На похороннім обряді було 20 священиків і повна церква вірних. Бл. п. М. Копачук спочив на українськім католицькім цвинтарі парохії св. Івана Хрестителя.

Про М. Копачука знає також і українська іміграція у Канаді. Коли організувалась свистунівська Церква в Канаді то на рекомендацію Германа, в 1920 р. В. Свистун спровадив з Буковини Д-ра Миколу Копачука на становисько теольогічного професора при бурсі Петра Могили в Саскатуні. Якийсь час о. Копачук працював між українцями в Канаді і Америці як православний священик. Тут пізнав він лож православя і правду Католицької Церкви. Пізнавши правду, її полюбив і став конвертитом, з православя перейшов на католицтво й в ньому витревав аж до смертя. Своїм поведенням вказує він шлях, яким повинні піти українці православні, що люблять правду й хочуть у ній жити. В.Й.П.

— Греція має біля 6,500,000 населення. Державною релігією є православна. Католиків там є невелике число, всього 50,000. З того є 45,000 католиків латинського обряду, 1,000 греко-католиків і 3,000 католиків вірменського обряду.

18. XI. помер у Ватикані Монсіньор Джузеппе Малюсарді, підсекретар Св. Конгрегації для Надзвичайних Церковних Справ.

— Большевицька влада заборонила святкувати 75-літні уродини Митрополита Андрея Шептицького під загрозою, що замкне всі наші церкви.

— Св. Конгрегація Обрядів видала декрет, у якому позволяє вживати електричного світла в вічній лямпочці перед Най св. Тайнами, в случаю, як нема оливи, воску чи іншого олію. В поодиноких случаях справу має рішати по своїй второпности Ординаріят.

— 10 листопада Преосв. Владика Константин Богачевський висвятив Петра Лапуту на священика. Отець Лапута є першим українцем у Америці, що став священиком як редемпторист.

З Країни Сліз і Горя

Країна горя і сліз — так тепер треба б назвати Галичину, що опинилась під большевицькою кормигою. Про те горе, що його переносить наш нарід від червоного наїздника свідчать вимовно багато висказів, що якось передісталися у листах до нас, що живемо на вільній землі Нового Світу. Ось деякі із них: "На той нарід, що є під російським забором, найшла крайна нужда."

"Москалі людей зі сіл коло границі вивезли..."

"Їм забрали коні, вози і рільничий інвентар до колхозу. Там тепер нема нічого власного..."

"Не желаю найгіршому ворогові того, що має наша рідня під російським забором. Що були господарі, тепер крайні діди. І нема права противитися, бо вивозять на Сибір. А як ні, то тюрма. От такий то рай...". (Лист друк. у Свободі ч. 263).

"Пограничні села, як Мильнів, Сливниця, Красічин, Терніючі виселили.

"Всі українські установи порозвязували, бібліотеки попалили.

"Товарів жадних не можна дістати...

"Проти релігії ведуть дуже сильну кампанію.

"Священикам забрали все, що мали. Деяких вивезли на Сибір, а на церкви понакладали великі податки.

"Люди живуть у великому страсі...

"Ті всі, що в Америці захвалюють "рай", хай ідуть переконатися!" (Свобода ч. 262).

"Нового є аж забагато, но писати то не годен, бо нема часу, бо робота, але домисліться!"

"Діти мої вбрані так добре, же їм тіло видно, їсти маємо так, як колись було їсти в великодну пятницю. Дуже нам сі добре поводить."

"Того життя здається нам недовго, тепер чоловікові нічого нетра. Ніч переночує, день переднює Боже слава Тобі, но жеби в своїй хаті. Так воно тепер є: вечер лягаєш, а нарано вже хто зна, де."

"Багато нашого жіночого цвіту криється перед азійськими зайдами по лісах, бо силою затягають їх до районів і вінчають. Котра б дівчина не хотіла вінчатися, то її обвинувачують, що вона виступає проти Радянського Союзу й таку нищать. Багато дівчат знайшло смерть на границі, коли хотіли втекти з совітського пекла."

От так то пишуть про большевицькі гаразди тяжко спрацьовані руки наших нещасних людей, що живуть під большевією. Багато ще більше вони написали б, та не можуть, бояться ката. Тому часто кажуть: А решта домисліться! Та чи нам треба ще більше? Вже ці самі стрічки, що їх вони нам написали вистарчають, щоб дати нам страшну картину горя і чорної нужди, що їх вони тепер мають. І те горе, що впало на наш нарід, це ще один життєвий доказ, що комунізм-большевизм, це лихо, що його треба всіми силами нищити, бо інакше воно готово нас знищити.

В НЮ ЙОРКУ В ШКОЛАХ БУДУТЬ УЧИТИ РЕЛІГІЇ.

Шкільна Рада 7-мільйонового міста Ню-Йорку рішила 6 голосами проти 1, що в усіх школах цього великого міста будуть навчати релігії, одна година тижнево.

Тому спротивились большевики й скликали мітінг на передмістю, в Бруклині. Однак той мітінг їм не поміг, тільки ще один раз доказав, хто вони й як вони розуміють свободу.

Кожний школяр буде підчас тої години вчитися релігії від свого священика.

Так Ню-Йорк прийшов у тім часі до переконання, що людина без релігії мало варта й що крім інших наук її дуже потрібна релігія.

Треба б подібний рух повести також у Канаді й подбати, щоби по наших містах і оселях заведено урядово навчання релігії. Не поза шкільними годинами, а підчас них. І не на окремі прохання й за окремим дозволом, але з уряду.

Без релігії наука ніколи не є повна, а дитина тратить через те непомірно багато.

МАРІЙСЬКА ДРУЖИНА В ЧИПМЕНІ, АЛБЕРТА.

Марійська Дружина в Чипмені започаткована Впр. о. Н. Саварином, ЧСВВ в 1934 р. Вона має тепер 38 членів. Духовним провідником дружини є Впр о. парох І. Лесюк, ЧСВВ, а головою п. Николай Старко. Крім духовного вироблення своїх членів Марійська Дружина, вже багато добра зробила в парохії. Є надія, що так гарна релігійна організація буде й далі розвиватись і під лелійним прапором Марії гуртувати щонайкращу молодь у парохії Чипмен.

Католики в Терпінню

Велике є терпіння українського народу! Загарбання наїздниками українських земель, поневолення свободолюбного народу, касування вільного навчання рідної мови, тюрма, заслання, голод, смерть, антирелігійна пропаганда, словом — завмирання християнства й українства на широкій українській землі й поза її межами — все те затоплює українську націю в морі великого терпіння.

А в цім терпінню — кілько думок передумують мільйони українців! Кілько замислів родиться в їхніх серцях!.. Тому, що люди прибиті горем приходять до хибних і погубних висновків, нам, як християнам, треба знати добре, чим є терпіння в життю людей та яка має бути наша поведінка, щоб була згідна з християнською релігією, щоб і в терпінню ми показались справжніми християнами.

Терпіння походять від Бога

Передусім треба нам знати, що терпіння походять від Бога і є знаком Божої ласки. Це каже нам виразно св. Письмо. В посланню св. Апостола читаємо: "Кого бо любить Господь, карає й бе всякого сина, котрого приймає". (Євр. 12, 6). Бог не хоче наших терпінь і не посилає нам їх лише на те, щоб мучити нас, але допускає терпіння для нашого добра.

На **грішних** зсилає Бог терпіння, щоб спонукати їх до поправи й уратувати від вічної погибелі. Коли жидівський нарід забував про Бога й зневажав Його тяжко, Бог віддавав його в неволю, щоб через терпіння привести його до покаяння й поправи, а тоді Бог знову давав йому кращі часи. Блудний син тоді покаявся, коли попав у нужду. Бог — так як лікар: тне й випалює хорі члени, щоб уздоровити чоловіка й захоронить його від смерти.

На **праведних** знову зсилає Бог терпіння, щоб випробувати їх, чи вони справді чесні й побожні та чи люблять більше Бога ніж яке сотворіння: себе, родину, націю. Праведний Йов, що жив завсіди богобоязливо, стратив нараз усі діти, здоровля й ціле своє майно та був ще наражений на глум своєї власної жінки. Товія хоронив померших із нараженням свого життя, а через щедрі милостині вбогим— сам зовсім зубожів; вкінці стратив іще зір і не міг навіть заробити на своє життя. А їх Бог так любив! Чому ж допускав на них терпіння? Щоб випробувати, досвідчити своїх вірних слуг і дати їм ще більшу ласку. Бо як вітер, так і терпіння показує ясно, що є зерном, а що половою. — Крім того терпіння приносять праведникам великий хосен: позволяють їм спокутувати вже за життя кари за гріхи, очищують душі з несовершенств, додають їм сили до витревалости в добрім, збільшують любов Бога, ревність у молитві, причиняються нераз до дочасного добра, помножують заслуги на небо.

Да будет воля Твоя!

Знаючи добре, що терпіння походять від Бога й причиняються до нашого дочасного й вічного добра, ми повинні показувати в терпінню терпеливість і годитись із Божою волею. Що більше—наша християнська віра вчить нас тішитися з терпіння й дякувати за нього Господу Богу. "Бог дав, Бог узяв, нехай буде імя Господне благословенне.' (Йов 1,21) — Апостоли тішились, як їх бичували невинно (Д. А. 5: 11). Рільник працює в поті чола, але тішиться будучим жнивом. Купець мучиться в дорозі, але все переносить задля сподіваного зиску. Так само для християнина потіхою в терпіннях повинна бути надія будучої нагороди, як каже наш св. о. Іван Золотоустий.

Така є християнська наука про терпіння й такої науки треба держатись нам, українцям — християнам у днях нашого великого національного горя. — Христос до перемоги й слави дійшов через непоняте терпіння; чи ми, українці, члени правдивої Христової католицької Церкви, не мали б показати своєї віри в терпінню?..

Коли ми провинились перед Богом — приймаймо теперішнє наше горе як кару й покуту. А як ми праведні були досі — покажім тепер справжню чесноту й найбільшу любов Господа Бога! Засвідчім перед Богом і людьми, що ми, Українці, навіть і в горю, є справжніми християнами, що жиють із віри й уміють сказати:

Да будет воля Твоя!

А прийде час, коли той добрий небесний Отець, що пробив нам серце мечем, увінчає нас, увінчає цілу нашу українську націю вінцем слави, дочасної й вічної!

А. Т.

ГУМОР

Катехит: Кілько є св. Тайн?
Учень: Шість
Катехит: Ні, не так, сім.
Учень: Тато казали, що 6 бо подружжя і покута то одно.

ПРИГАДКИ

ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ (нового стилю)

8. XII. — Неділя 25 по Сош. І Віддання празн. Введення. Гл. 8. Єв. утр. 3. На Сл. Бож. троп. воскр. і Введення, Слава конд. воскр. І нині конд. Введення. Ап. зач 224 і 306. Єв. Луки зач. 53 і 54.

15. XII. — Неділя Праотців. Аввакума прор. Глас 1. Єв. утр. воскр. 4. Вечірня вел. На Госп. воззвах воскр. 6, Праотців 4, Сл. Праот. І нині Догм. 1 гл. Стиховна воскр. Сл. Праот. І нині Богор. Тропар воскр. Сл. Праот І нині Богор воскр. по гласу Наславника. Утреня. Сідални воскр. Полиелей нед. По Іпакою гласа Сідален Праотц. На Каноні по 3 п. Іпакой Праот. По 6 п. Кондак-Ікос Праот. Світилен воскр Сл Праотців. І нині Богор. На хвалітех 4 воскр. 4 Праот з 2 їх припів Сл Праот. Літургія. Тропар воскр., Праот. Сл. І нині кондак Праот. Рукописаннаго. Проче Праот. Ап. 257. Єв. Луки 76.

19. XII. — Четвер 27 по С. Св. о. Николая чуд. Всеночне. Єв. утр. Ів. 36. На Літ. Ап. 336, Єв. Луки 24.

22. XII. — Неділя пер. Різдвом. Св. Отців. Непор. Зачаття Пр. Діви. Гл 2. Всеночне. На Госп. воззвах воскр. 3, Празн. 4, Отц. 3, Сл. Отц І нині Празн.3 Чтенія Празн., 3 Отців. Литія Празника. Стиховна воскр. Сл. Отц. І нині Празн. На благ. хлібів Троп. Празн. 3 р. — Утреня. Тропар воскр. 2 р. Сл. Отц. І нині Празн. Сідалні воскр. Полиелей, Величанія, Анг. Собор. По Іпакою гласа Сідалні всі празн. Єв. утр. Луки 4. і стихира Празн. Канон воскр. Катавасія Христос раждается. По 3 п. Кондак-Ікос Отц. і Сідален Празн. По 6 пісні Кондак-Ікос Празн. На 9 п. Честнійшую. Світилен воскр. Сл. Отц. І нині празн. На хвалітех 4 воскр. 4 празн. Сл. Отц. І нині Преблагосл. — Літургія. Троп. воскр. Празн. Отц. Сл. Кондак "Рукописаннаго". І нині конд. Празн. Проче Празн. і Отц. Ап. 320 і 328, Єв Луки 3, Мат. 1.

23. XII. Понед. Віддання Празника Непор. Зачаття.

24. XII. Вівторок. Навечеріе Різдва. Даниїла Стовпника. Піст. Ризи фіолетні. Царські Часи. Літургія Василія Вел. з вечірнею Різдва.

25. XII. Середа Різдво Г. Н. І. Х. Досвіта Повечеріе вел. з литією. Утр. вся Празн. Єв. утр. Мат. 2. Літ. Ів. Золот. Антифони Празн. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая" аж до Віддання празн.

Піст Пилипівка й Заборонений час.

Місячне намірення: За хліборобську молодь.

Місійне намірення: за інституції, що допомагають місіям.

Відміни місяця: Перша кватира 6. XII. Повня 14. XII. Остання кватира 21. XII.

У Совітах є свобода совісти, але тільки для безбожників і зіпсутих людей.

БОЖЕ СЛОВО

I. Кн. Мойсея, гл. 45: 1-28.
ЙОСИФ ДАЄТЬСЯ БРАТАМ ПІЗНАТИ. ПОВОРОТ БРАТІВ.

1. І не міг Йосиф стриматись перед усіми, що стояли біля нього, тому сказав: Відошліть усіх від мене; і не зосталось нікого при Йосифі, як давався пізнати своїм братам.

2. І заплакав у голос і почули всі египтяни й чути було в домі фараона.

3. І сказав Йосиф своїм братам: Я є Йосиф! Чи ще живе мій тато? І не могли брати відповісти йому, так налякались.

4. І каже Йосиф своїм братам: Приступіть до мене! І приступили й каже: Я є Йосиф, ваш брат, що його продали ви в Єгипет.

5. Тепер же не сумуйте, ані хай жорстоким вам не виглядає, що продали ви мене сюди; бо для життя післав мене Бог перед вами.

6. Це ж бо друге літо голод на землі, а ще пять літ осталось, що в них не буде ні оранки ні жнив:

7. Тому післав мене Бог перед вами, що переховати вам останок на землі й вижнвити ваше велике полишення.

8. Так отже не ви мене вислали сюди, а Бог; і зробив мене наче батьком фараонові й паном усього його дому й зверхником усієї египетської землі.

9. Ідіть же хутко до мойого батька й скажіть йому: Це говорить син твій Йосиф: Зробив мене Бог паном усієї египетської землі; приходи отже до мене й не гайся.

10. І поселишся в землі в Арабськім Гесемі й будеш близько мене ти й твої сини й сини синів твоїх, твої вівці й твої воли й все що є твоє.

11. І тебе харчуватиму там; бо ще пять літ буде голоду, щоб не згинув ти й твої сини й увесь твій достаток.

12. Оце ж ваші очі бачуть й очі Венямина, мойого брата, що це мої уста промовляють до вас.

13. Звістіть проте мойому батькові про всю мою славу в Єгипті й про все, що ви бачили тай хутенько приведіть мойого [illegible]

14. І впавши на шию Венямина свойого брата й плакав на ньому, а Венямин плакав на його шиї.

15. І цілуючи всіх своїх братів плакав над ними, а потому промовляли його брати до нього.

16. І понеслась вістка до двора фараонового й казали: Прийшли брати Йосифа; врадувався же фараон й його дворя-[illegible]

17. І каже фараон до Йосифа: Скажи своїм братам, от що вчиніте, понавючуйте вашу скотину тай ідіть у ханаанську землю.

18. І, взявши вашого батька й ваше майно, прибувайте до мене й дам вам з усіх дібр Єгипту й живитиметесь плодами землі.

19. Ти повели їм також і це: взяти їм колесниці з египетської землі для своїх дітей і своїх жінок і взявши свойого батька, прибувайте.

20. І не пощадіть очима ваших знарядів, бо всі египетські блага будуть вашими.

21. Вчинили же так сини Ізраїлеві; і дав Йосиф їм колесниці по слову фараона царя і дав їм харчів на дорогу.

22. І всім дав подвійну одежу, а Веняминові дав триста золотих і пять одежин на переміну.

23. І свойому батькові післав те саме й десять ослів, що везли зі всіх благ Єгипту й десять мулів, що везли хліб батькові його на дорогу.

24. І відпустив своїх братів і відійшли; і сказав їм: Не гнівайтеся в дорозі.

25. І вийшли з Єгипту й прийшли в ханаанську землю до Якова свойого батька.

26. І звістили йому повідаючи: ще син твій Йосиф живе і він володіє всією египетською землею й змінився в умі Яків, бо не повірив їм.

27. Переказали же йому всі слова Йосифові, що їм казав; і як побачив колесниці, що їх післав Йосиф на те, щоб взяти його, ожив дух Якова, їхнього отця.

28. І каже Ізраїль: Доволі мені, що ще Йосиф син мій живе! Пійду, побачу його заки мені умерти.

ПОЯСНЕННЯ

1. Коли Йосиф випробував своїх братів і пересвідчився, що вони покаялись і жалували за свої гріхи, памятали про нього, шанували свойого батька й були повні любови до свойого наймолодшого брата, тим дуже зворушився і не міг уже довше себе скривати. Тому усунув египтян, щоб не дізнались про провину його братів і щоб без перепон він міг дати волю своїм великим почуванням і сльозам.

2. Плач був так сердечний, що його голос почули всі, що знаходились у прилежних кімнатах, а вістка про нього дійшла аж до двора фараона.

3. Як тільки брати довідались, що це Йосиф з ними говорить їх брат, якого були продали, так дуже тим налякались, що зі страху й одного слова не могли промовити. Вони сподівались, що за свій злочин сейчас почують засуд смерти.

4-5. Та Йосиф осмілює їх і успокоює. Він каже їм бачити в тій їх поведінці допуст Божого провидіння, що навіть зле вміє обернути на добре. Г. Бог це допустив, щоб заховати життя їх та египетського народу від голодової смерти.

7. Переховати вам останок — заховати ваше потомство на землі, щоб не вигинуло з голоду й щоб воно виратувавшись від голоду могло вирости в великий нарід. Йосиф розяснює братам, що ціла та подія мала на ціли не так заховання при життю великого египетського народу, як радше охорону маленької родини Якова, що була вибраним Божим людом.

8. Наче батьком — Фараон мав до Йосифа таке довіря і так його у всьому слухав наче добрий син свойого батька. Тим, що Йосиф охоронив фараона й його нарід від голодової смерти й дбав про прокормлення всіх, міг себе назвати в якімсь значінні батьком фараона.

9. Ідіть хутко. Йосиф хотів, щоб його батько чимскорше довідався про його життя і славу, щоб тим розрадувати його горем прибите старече серце.

10. Земля гесемська лежала між Червоним Морем а Нілем рікою, на границі ханаанської землі (пор. І. Мойс. гл. 46:28) недалеко від міста Геліополя. Була це країна урожайна й багата на пашу та придатна для хову худоби.

Мої уста... — Бачите, що вже не говорю до вас через товмача, а своїми устами й вашою мовою, отже я ваш рідний брат.

19. Колесниці — вози.

20. Беріть усю посудину й знаряддя, які лише видите; не лишайте нічого, що потрібне вам буде в Єгипті, а як чого не будете мати, то не гризіться, бо в Єгипті дістанете все.

22. Подвійну одежу — Дав по дві одежі одну простішу на будень, другу дорожчу на свята; або одну одежу спідню, а другу верхню.

На переміну. — Одіж на зміну в свято замісць буденної.

23. Здавалось би, що злишнім було посилати батькові так багаті дари, коли бажав його найскорше бачити в себе. Однак Йосиф зробив це з розмислом, щоб Яків повірив і переконався про правду того, що йому говоритимуть сини про нього.

24. Не гнівайтеся — Не сваріться! Один другому не викидуйте злочину, що його допустилися проти мене.

26. Змінився в умі — В евр. тексті: його серце ослабло, він зомлів. Латинський текст має: він збудився мов з тяжкого сну. В тексті сирійськім: він не зважав на те в своїм серці, цебто та вість зробила на нім слабе враження, бо він їм не повірив. В кожному разі Яків був заскочений вісткою про Йосифа.

27. Ожив дух — Дух Якова по довгій жалобі за Йосифом наче відмолоднів і він урадувався дуже, що Йосиф живе.

28. Яків бажав собі ще тільки одного, зобачити Йосифа перед своєю смертю й тому, хоч уже старушок, рішається поїхати до свого сина до Єгипту.

Щоза зворушаюча й повчаюча картина представлена нам у цьому оповіданні св. Письма! Бачимо тут, як дивно тай як з правдивою єнівською печаливістю керує Господь долею людей. Три рази зазначує це Йосиф у промові до братів, що не вони його віддали до Єгипту, а сам Бог післав його, щоб уратував їхне життя від голоднечі. Так, Бог керує долею кожної людини часто незбагнутими стежками життя. І ніколи не заведеться людина, коли свою долю з довірям зложить у руки Бога й віддасться Його пресвятій волі. Бог таку людину ніколи не опустить і поможе її щасливо вийти з найгірших обставин і нещасть.

РІЧНІ ЗІЗДИ БУК-а

В Албетрі буде Зізд Братства Українців Католиків Канади в Народнім Домі в Едмонтоні, в днях 28 і 29 грудня, 1940 р.

В Манітобі Зізд буде в середу першого січня 1941 р. у Вінніпегу.

Українці-католики! Наші зїзди — це дуже важна хвиля. На них почуємо багато нових і свіжих думок і заохот, там спільно порадимось, як побороювати всілякі перешкоди й як побідно поступати вперед до кращого в будучині. Тому приготовляйтесь до зїзду! Вибирайте делеґатів, а також прибувайте особисто на зїзд!

Ширіть Світло!
Від хати до хати!
З рук до рук!

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

На різдвяний дарунок надається гарна книжечка **"Свят-Вечір в Україні** М. Зоряна. Ціна 5ц.

Українські коляди і щедрівки (деякі з нотами). Ціна 20ц.

Б.Д.К. в Мондері видала і продає
КАЛЄНДАРЕЦЬ
Бібліотеки Добрих Книжок після нового і старого стилю на 1941 р.
Зі статтею про новий календар
Ціна 5ц.

Також незабаром появиться з друку докладний
Церковний Устав.
після нового стилю на 1941 рік. Ціна 10ц.
При більших замовленнях відповідний опуст.

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

БОЖА НАУКА

ПЯТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ.

"І возкресшаго в третий день по писаніем."

Воскресення Ісуса Христа

Третього дня по смерти Ісуса Христа досвіта зійшов ангел з неба й відвалив камінь від гробу, де було Ісусове тіло.

Земля затряслася, а жовніри, що стерегли гробу, перестрашені повтікали до міста. Душа Ісуса Христа злучилася з тілом і Христос вийшов з гробу: Христос воскрес.

До Христового гробу йшли побожні жінки, щоб по східному звичаю намастити пахучим миром Ісусове тіло. По дорозі вони до себе говорили: "Хто відвалить нам камінь від гробу?" Та коли підійшли до гробу, застали вже камінь відвалений, а на камені побачили сидячого ангела. Жінки злякалися. Але ангел сказав їм: "Не бійтеся, ви шукаєте Ісуса Христа, нема Його тут. Він воскрес. Ідіть і скажіть це Його ученикам." Жінки поспішно вернулися до міста зі страхом і радістю.

(Память тим жінок мироносиць святкує наша Церква в другу неділю по Воскресенню - неділя мироносиць.)

* * *

Що сталося третього дня по смерти Ісуса Христа?

Третього дня по своїй смерти Ісус Христос воскрес; це значить, що Він власною силою сполучив свою душу зі своїм тілом і вийшов живий із запечатаного гробу.

Що доказує воскресення Господа нашого Ісуса Христа?

Воскресення Господа нашого Ісуса Христа доказує, що Він дійсно є Богом та що Його наука є правдива.

Чи воскресення Ісуса Христа предсказали пророки?

Так, пророки передсказали, що Христос воскресне, і тому в пятім члені символа віри кажеться: "по писаніем" — це значить, як є написано у святім Письмі.

* * *

Поучення. Память воскресення Ісуса Христа святкуємо у великодну неділю. Раненько перед сходом сонця спішать вірні до церкви. Засвічують усе світло. Священик кладе плащаницю на престолі, а потім відбувається обхід довкола церкви. По обході перед замкненими церковними дверми співають "Христос воскресе". Потім священик відчиняє церковні двері, входить до церкви, де правиться воскресна утреня.

По богослуженню відбувається свячення пасок. Як увесь світ, як увесь наш нарід, так і ви, тіштеся, коли надійдуть Великодні Свята. Це є память тої світлої хвилі, коли той сам Ісус Христос воскресить нас усіх і покличе до вічного життя, щоб ми разом з Ним радувалися в небі. Однак треба собі на це заслужити добрим і побожним життям.

Памятаймо: Від Великодня до Вознесення поздоровляємо себе словами: 'Христос воскрес', а відповідаємо: "Воістину (направду) воскрес".

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Що станеться з душею такого чоловіка, що покинув католицьку Церкву й пристав до іншої і в ній помер?

ВІДПОВІДЬ: Католик, що свідомо й добровільно покинув католицьку Церкву й пристав до іншої поповнив важкий гріх, став єретиком, схизматиком, або апостатом і якщо в такому стані помер нерозкаяний то напевне пішов до пекла. Одначе щодо судьби поодиноких відступників від католицької Церкви, ми звичайні люди, не можемо видати непомильного осуду, чи вони якраз пішли до пекла, бо ми не годні знати їх дійсного стану в хвилі смерти. Не є виключене, що Божа ласка могла в останній хвилині порушити душу відступника й він перед сконом міг через совершенний жаль поєднатись з Богом і отримати прощення своїх гріхів. І тому, що ми цего не годні ніколи з певністю знати, тому й не можемо сказати напевно куди пішла душа відступника. Про це знає тільки сам всевідучий і справедливий Бог, що по смерти судить душу такої людини й видає про неї свій остаточний присуд.

Звідси то св. Церква, хоч непомильно проголошує деяких осіб блаженими й святими, то однак про нікого не видає осуду, що він став проклятим у пеклі. Церква полишає суд про таких людей одному всевідучому Богові. Те саме й ми маємо робити.

Знаємо, що гріх відступства від католицької віри є великив гріхом, знаємо, що відступники від католицької Церкви попадають у церковну клятву, неславу та є позбавлені церковного похорону, (Кан.2314 і 1240), знаємо й те, що такі люди знаходяться в стані відкинення і підуть до пекла, якщо не поєднаються з Богом, бодай в останній хвилині свойого життя, та не знаємо ніяк як саме випав остаточний суд Божий над їх душею сейчас по смерти й тому не можемо і не сміємо про них видавати певного осуду. Нам треба суд про них полишити Богові й триматися того, що каже св. Письмо: "Не судіть, щоби вас не осуджено" (Мат 7:) і "Хто думає, що стоїть, нехай уважає, щоби не впасти." (І. Кор. 10:12).

ЗАПИТ: Що мусить робити такий католик, що взяв слюб поза католицькою Церквою, щоби знову вернути до своєї Церкви?

ВІДПОВІДЬ: Церква авторитетом даним її від Бога проголосила, що подружжя католиків, (хочби то була тільки одна сторона), що не є заключені перед католицьким парохом, або ним уповажненим священиком і двома свідками є неважні (Кан. 1094 і 1099) і католики, що беруть слюб перед некатолицьким духовником попадають у церковну клятву (Канон 2319) і вважаються за явногрішників.

Їх подружжя може узнавати держава, чи некатолицька Церква за важне для себе, одначе перед Богом і перед католицькою Церквою воно є неважне й грішне.

Католик, що попав у такий сумний стан, не сміє його собі легковажити, а повинен чимскорше з нього видістатись і направити свою провину й блуд.

Він має піти до свойого отця пароха й вірно представити свою справу. Парох постарається від Ординаріяту всі потрібні власти, щоб розрішити його від церковної клятви, а в потребі уділити йому подружої диспензи.

Відтак він має пожалувати за свій поступок, щиро висповідатись, приняти наложену покуту й направити згіршення, що його спричинив своїм лихим учинком та застосуватись до вказівок отця пароха, чи сповідника. Опісля має наклонити другу сторону, щоб згодились поновити слюб перед парохом, чи другими уповажненим священиком і двома свідками й свій слюб поновити. Коли це станеться, тоді він отримує розрішення від клятви, відпущення гріхів, його слюб стає важний і все направлене. Він тоді знову є добрим католиком і членом св. Церкви. Коли ж друга сторона, мимо намови, не хоче згодитися на поправу слюбу, тоді треба про це розказати свойому отцю парохові, а він постарається, щоб у такому випадку подружжя зробити важним без поновлювання присяги.

Якщо зайде така перепона, що слюб ніяким чином не можна направити, (пр. живе законна жінка з якою він розвівся), так тоді треба конечно покинути свою незаконну жінку й з нею розійтися, коли такий католик не хоче жити серед безнастанних викидів совісти й в постійній небезпеці утрати спасення своєї душі та хоче бути добрим членом св. Христової Церкви й користати з її благодатей в життю й по смерти.

МОНДЕР, АЛТА. Учительська Конвенція. 16. XI. відбулася дуже гарно перша конвенція українських учителів. В 10 год. рано відправилась Служба Божа для учителів у мондерській каплиці. Підчас неї гарно співав хор василіянських богословів. Конвенція зачалась у місцевому Народному Домі піснею "О Канадо!" Опісля вибрано учителя Михаїла Крижановського предсідником конвенції, а учительку Марію Осьмакову секретаркою. Мейор міста д-р Микола Стрільчук у привіті побажав якнайкращих успіхів конвенції й висловив думку, що такі конвенції повинні відбуватись щорічно. По обіді відбулись відчити о. І. Лесюк, ЧСВВ дав відчит про 50 літний ювілей іміграції наших людей до Канади. Учитель Андрій Юхим з Чипмену мав бесіду про руханкові вправи й танки. Панна Софія Козяк, учителька зі Свободи, Лемонт, гарним голосом сказала повну глибокого змісту бесіду, Про християнське образовання.

На закінчення відчитів п. посол Василь Томин сказав цінне слово про зусилля українців у спільній боротьбі за свободу народів.

По промовах і відчитах наступив вибір Конгресового Комітету в такому складі; Михайло Крижановський, предсідник, Софія Козякова, заступниця предсідника, Марія Осьмакова, секретарка й касієрка. Крім того вибрано ще 10 членів-учителів до ширшого Конгресового Комітету.

П. Орест Демко вніс резолюцію, щоб українські учителі працювали над приняттям нового календаря. Резолюцію однодушно принято.

По нарадах слідував гарно приготований учительський бенкет. На бенкеті було 65 осіб. Увесь час приграваля гарна музика. Молитву перед бенкетом провів о. Лесюк. Тоаст майстром був п. І. Воробець, учитель з Гілярду. В часі бенкету виголосив тоаст у честь короля п. посол В. Томин. Промовляли ще й Михайло Крижановський, п. Межибродський, п. Бабій, адв. Юрій Шкварок, й п. посол О. Жеребко зі Саскачевану. Пан Жеребко сказав, що українці своєю щирою патріотичною роботою можуть не тільки помогти Канаді й Британській Імперії, але й можуть поставити Україну на мапу. Підчас бенкету переведено збірку на Укр. Вісти. Бенкет закінчився гимном: "Боже щасти Йому" і "О Україно". Гарний орґанізаційний початок зробили українські учителі в Алберті. Дальша праця повинна піти в тому напрямі, щоб українські учителі в Алберті створили свою постійну організацію для своїх потреб.

—Гостина д-ра Трейсі Филипса. Визначний британський учений і диплгомат Трейсі Филипс, обїзджаючи з відчитами Канаду завітав до Мондеру 23. XI. і дав виклад у Укр. Народнім Домі. На відчиті було около 350 осіб.

— Померла Ева Поломарк. 16. XI. померла всіми люблена Ева Поломарк. Похорон відбувся в місцевій церкві св. ап. Петра й Павла 18. XI. Спочила на мондерському цвинтарі. Покійна була свята душа.

Належала до місцевих церковних товариств, часто приступала до св. Тайн і майже щодня ходила на тиху Службу Божу. Це була взірцева подруга для свойого мужа, любляча мати для своїх дітей і щира приятелька для всіх. Не диво, що вістка про її смерть усіх глибоко зворушила й тому зі сердечними сльозами прощалися із нею у час похорону. Хай з Богом у мирі спочиває. В.І.П.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня в своїй молодості, вихована в глибокій вірі й побожності, мала гарячі бажання спасати людські душі.

СВЯТА ТЕРЕСА ХОЧЕ СТАТИ МОНАХИНЕЮ

Маючи такі бажання в душі, стало перед Теренею нове питання. Яка дорога життя найліпше відповідає цим її палаючим бажанням здобувати душі? Покликання монахині місіонарки в чужині, або сестри, що посвятилася на доглядання хорих, або помічниці священикам у парохіяльній праці, чи це все не усміхалося цій молоденькій дівчині, що ціла була опанована бажанням жертви за спасіння грішних душ? Нема сумніву, що так. Вона сама пізніше признається, що відчувала в серці гарячий потяг до цих різних апостолятів. Але заедно якийсь унутрішний голос говорив її, що цей рід життя, де неперервна молитва лучиться з умертвленням, щоб так доконати повної посвяти з сотворіння, він найбільше заспокоїть спрагу божественного Спасителя. І так потяг, який її від дитинства звертав до кармилітанського монастиря, став тепер більше живий, як коли будь передтим.

"Слуга Господня сама зрадила мені, чому вона вище ставила цей рід життя, каже в своїх зізнанях С. Геновефа від св. Обличчя (Селінка). Тому бо тут більше терпиться й через те більше душ зискується для Ісуса. Вона думала, що це тяжче для нашої природи працювати й не бачити ніколи овочів своїх трудів, працювати без заохоти, без ніякої розривки; і що найприкріша праця між усіми трудами це праця над собою самим, щоб себе поконати.

І тим життям завмирання, більше хосенним для спасіння душ як усі інші було якраз це життя, що його вона хотіла зачати, гаряче бажаючи, як сама казала, "статися чимскорше вязнем, щоб так виелугувати душам красу неба." — Вкінці, коли вона вступила до кармильського монастиря її особливіша ціль була: молитися за священиків і жертвуватися за потреби св. Церкви."

БОРОТЬБА З ПЕРЕШКОДАМИ НА ДОРОЗІ ДО МОНАСТИРЯ

Але як тут пройти ці брами, коли ні Мати настоятелька, ні навіть одна з її сестер не думали, що прийшов уже час отворити їх для неї?

"Щоб себе скріпити в своїм покликанні, каже Тереня, я не знаходила нікого, лише одну душу, це ж свою дорогу Павлину. Мое серце знаходило в її серці вірний відгомін. Без неї я певне не була б прийшла до цього благословенного берега, на якім вона вже була від пяти літ" (Істор., розд. 5).

Але показувалася тут ще інша перешкода, більше ніжна, як не більше непоборима від цього спротиву, що його вона знаходила в самім монастирі, до якого хотіла вступити. Це була конечність покинути дорогого батенька самого, що певне мусіло б роздерти його серце.

Татусьо мав тоді 64 роки. Він виглядав іще сильний, однак його вже ослабив перший напад паралїжу, що дався, правда, скоро усунути, але можливість повороту його заедно страхом наповняла родину. Що більше, одного разу підчас ловлі риб вкусила його якась їдовита муха. Звідсіля виросла йому на шиї мала пухлина, що нераз спраляла великі болі. Вона не далася вилікувати ніякими ліками. Так отже дві річи загрожували його життю. І в таких обставинах треба було від нього вимагати жертви з його любої, дорогої, "малої царівни!"

Тереня дрожала на саму гадку, що буде мусіла зрадити йому свої заміри. А місяці тим часом плили. Вона мала півпятнадцята року й постановила собі, що як її удасться перемогти всі перепони проти її заміру, то вступить до монастиря при найблищих різдвяних святах, у той самий день, що в нім вона попереднього року дістала свою велику "ласку навернення".

Вибрала вона день Сошествія св. Духа, щоб татусеві відкрити свою "велику тайну." Відважилася говорити, помолившися наперед до святих апостолів, що їх св. Дух скріпив і обновив.

Як звичайно родина була на довгій вечірні в катедральній церкві. Після вечірні батько трохи змучений сів собі при вході до городу, що розтягався поза домом. Зложивши руки, він приглядався чарам природи, що розквіла під майовим сонцем.

Вечір був чарівний. Останні блиски заходячого сонця золотили верхи дерев, птички в чистім повітрі неначе вечірною молитвою прощали день, що клонився до кінця. Красне обличчя старенького батька віддихало спокоем святих переживань.

Солодко, з очима закритими сльозинками, прийшла Тереня й сіла коло нього, не кажучи ні слова. Він поглянув на неї з невимовною ніжністю, а відтак, пригортаючи її до свого серця, сказав: "Що тобі, моя маленька царівно? Скажи мені!". І піднісся, щоб закрити своє зворушення та зачав поволеньки проходжуватися з нею, заедно тримаючи її в свої обіймах.

Крізь сльози Тереня відкрила свою тайну... Вона чує поклик до монастиря та хотіла б там чим скорше дістатися.

Перший удар був дуже тяжкий для бідного татуся. Чи ж він мав незадовго побачити свою родину опущену, свій дім порожний, свою старість полишену саму собі. Як Спаситель у переддень своєї кривавої жертви і він відчув, що його душа ломиться під тягарем болю. Він плакав гірко.

Це була дань сплачена природі. Але за хвилину побожний християнин опанував себе. Наперед говорив Терені, що вона чейже за молода, щоб рішатися на таке. Відтак вислухав її виводів, що їх вона, прийшовши до себе, викладала з великою легкістю. Вкінці дався поконати її дитинним наляганням. Спостерігши отже на мурі квіти біленькі, що виглядом і краскою нагадували лелію, він зірвав одну з них і дав своїй донечці неначе знак тієї дівичої чистоти, що її вона тепер хотіла посвятити Богові. Серце батька й дитини були відтепер злучені в однім і тім самім бажанні. Найтяжчий крок уже зроблено.

Але після смерти мамусі дитина мала опікуна й не могла без його згоди полишити батьківський дім.

Здивуваний і тяжко діткнений у своїй любові до своєї сестріниці пан Ґерін, її вуйко, спочатку оперся рішучо. "Це був би одинокий випадок у цілій Франції, говорив він, це був би майже скандал, що до монастиря кармильського вступила пятнадцять-літня дитина!" Він оперався зо своєї сторони всіми силами й щоб він перемінив свою думку, на те треба було б чуда.

Така відповідь збентежила зовсім Тереню. Вона благала своїх небесних опікунів, щоб вони зломили волю вуйка. Але небо було глухе на її скарги. Продовж трьох днів вона відчувала, неначе була б опущена й Богом й людьми. Природа прилучилася до її смутку. Страшні чорні хмари наводили сум і страх. Всетаки в такім опущенні вона молилася.

Четвертого дня вона вернула до свого вуйка. І яке ж було її здивування, коли побачила, що він зовсім змінений. "Не треба більше ніякого чуда, казав він. Я просив Бога, щоб дав мені простеньке світло. І я його дістав. Іди в мирі, моя люба дитинко! Ти вибраний маленький квіточок, що його Господь хоче для себе зірвати. Я не буду Йому противитися!" І він поцілував свою сестріницю з ніжністю батька.

Небо вияснювалося. Тереня могла вже тепер робити приступ до самого монастиря Кармилю.

Мати настоятелька, що колись іще відкинула щиреньку просьбу кандидатки девять-літньої, бачила її відтак нераз у розмовниці монастиря. Вона й пізнала її багато з оповідань її сестер. Тепер отже була готова приймити її. Але мусіла перед своїм рішенням спитатися про згоду й настоятеля церковного свойого монастиря, що заступав для неї епископа.

Тим настоятелем був тоді парох св. Якова, до якого належав і монастир, канонік Делятроет. Це була людина живої віри, але шорсткої вдачі та переконань. Він був більше як сама настоятелька невмолимим сторожем правил і був переконаний, що він мае вважати, щоб вони були заховані без ніякої зміни, виїмку, чи полегші.

Він говорив, що до кармилського монастиря не можна вступати аж зо скінченим двадцять першим роком. Мати Марія де Ґонзаґ, настоятелька старалася його переконати, але безуспішно. Вона взялася за окружний спосіб. Одного дня, коли цей грізний настоятель прийшов до больниці, щоб відвідати М. Ґеновефу від св. Тереси, основницю монастиря з Лізіє, а яку всі дуже шанували, вона за намовою настоятельки поновила просьбу за припущенням Терені Мартін до монастиря. І наступила правдива буря! "Знову те дівча! закричав о. Делятроет. Можна б думати, коли вас слухати, що спасіння цілого монастиря залежить від вступлення сієї дитини. Тут нема ніякої небезпеки! Нехай вона собі буде при своїм батькові, аж виросте! Чи ж ви думаете, що я так протививсь би тому, коли б не порадився наперед Бога? Нехай мені ніхто більше не згадує про цю справу!"

Це все заповідало, що настоятель прийме дуже холодно Тереню, коли вона сама хотіла б говорити про свою справу. Всетаки пан Мартін, який тепер не лише згодився на покликання своеї донечки, але старався помогти її, рішився піти з нею до цього страшного каноніка.

На перші слова Терені впало відразу коротке, але рішуче "ні" і перетяло її маленьку оборонну промову, що вона собі приготовила. Але відпроваджуючи їх цей совісний священик сказав своїм гостям: "Всетаки я тут лише заступаю Преосвященого. Коли він позволить, щоб ви вступили, я нічого не скажу проти того!"

Вони вийшли з парохіяльного дому серед страшної зливи. Душа Терені була так само в жалобі як і небо. Всетаки останні слова священика запалили в неї вогник надії. Можна було вдатися до епископа. Не отягаючися батько говорить Терені, що відпровадить її до Бейо. Вона приймае це з радістю, однак відложила цю спробу на часок через свою боязливість.

(Далі буде).

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

Старого Стилю на 1941 рік. з Празниками і Святими на кожний день і з портретом Митрополита А. Шептицького висилае на замовлення за готівку Бібліотека Добрих Книжок Мондер, Алберта.

Ціна: 1 календар 15ц. з почтою; 2 за 25ц; 10 за $1.00.

Величина календаря 13½x7½ цаля.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВІННІПЕҐ, МАН. У салі Просвіти, дня 17. XI. заходами БУК-а вшановано 22 річницю проголошення незалежности в Західній Україні, в листопаді 1918 р.

В програмі брали участь хор церкви св. Володимира й Ольги; хор церкви Преч. Діви Марії й церкви св. о. Николая. Бесіду про незалежну українську державу оперту на принципах демократії і християнської цивілізації виголосив о. С. Семчук. Присутніх було поверх 700 осіб.

ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ. 16 листопада пані Наконічевська обходила 50-літню річницю своїх уродин. По співаній Службі Божій був обід у її домі, в часі якого гості пожелали ювілятці щастя, здоровля і зложили дарунок на "Світло".

Щира подяка жертводавцям а пані Наконічевській дай Боже ще много щасливих літ прожити.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛТА. Щедрий дарунок на український шпиталь. Не бракуе між українським народом щирих і благородних сердець, що люблять свої рідні інституції в Канаді, двигнені великим зусиллям і жертвою, та несуть ім поміч у потребі. До тих благородних осіб належить і п. Іван Козяк, власник готелю в Ст. Майкел, Алта. Давніше він позичив на будову українського шпиталю у Виллінґдоні $25.00, купуючи позичковий цертифікат. Коли тепер Сестри вислали йому чек на $29.90 за довг і процент, він великодушно звернув чек у дарі для українського шпиталю. Це друга така мила несподіванка, що її в короткому часі дізнали Сестри Служебниці з Виллінґдону. Першу таку несподіванку зробив був п. Дмитро Чиж з Дейзленд, про що ми вже згадували в попередному числі "Світла". Щира подяка п. І. Козякові за його доброту! Його гарний чин хай стане й другим як взір до наслідування.

МИРНАМ, АЛТА. Пращальний вечірок. 24. XI. парохіяни уладили гарний пращальний вечірок Антонові Зазулякові, довголітньому дякові в місцевій церкві. В часі вечері пожелав Антонові о. М. Пасічник, ЧСВВ, а дарунок вручив п. учитель Чорній. Цілий вечір присутні співали хором церковні й народні пісні. Також п. Михайло Кулій сказав кілька гарних слів про пресу й сам перевів збірку на Світло й Укр. Вісти, що принесла $5.40.

Антін Зазуляк е сам дуже чесною людиною й мае численну родину. Всі добре виховані й тримаються католицької Церкви.

Пращаючись зі своїми приятелями сказав Антін: Забираюся на пустарі, (Елк Пойнт), де нема ще нашої церкви. Там треба буде закотити рукави й добре попрацювати, щоби таки цього діпняти, щоб мати свою церкву. І про те я буду старатися. Ми мусимо показати, що ми е добрими католиками!

Коб його бажання сповнилися! Дійсно ревні католики, можуть у своїй місцевості много добра зробити на релігійному полі. П. Антонові Зазулякові в новому місці бажаемо успіху, поводження і щастя.

Приятель.

АННА МЕЛЬНИК

СТАР, АЛТА. Свіжа Могила. Дня 16 листопада по довгій, тяжкій слабости упокоїлася в Бозі Анна Мельник. Покійна прожила 71 літ. Походила зі села Небилова, калуського повіту, Зах. Україна. До Канади приїхала 1894 р. Вона нераз оповідала про свої гаразди в перших початках. Часто відбувала далекі дороги на піхоту. Що року, доки не занедужала, мусіла бути на відпусті в Мондері на св. Ап. Петра й Павла, а в Едмонтоні на св. Йосафата. До сусідних церков що неділі учащала, хоч і погода часто не сприяла. В її хаті на Стар, через довгі роки дяки правили утреню, коли не було відправи зі священиком. Старенька Анна досвіта вставала, порядкувала, часто приступала до св. Тайн, а навіть у слабости, все, коли лиш було богослуження, вона приймала Ісуса до свого серця. Була вона не лиш побожна, щира, але й веселої вдачі. Всі її любили, всі її шанували та гарно про неї висказувались. Свою довгу слабість спокійно й терпеливо переносила так, що всі будувалися й подивляли її.

В сам день похорону зійшлося велике число людей. Похоронне богослуження правили два священики: о. М. Когут і о. Х. Кондратюк. Пращальну проповідь у домі покійної сказав о. Когут, а в церкві о. Кондратюк. Свою любов та пошану для мами показали діти та родина, що справили гарні живі цвіти. Спочила на цвинтарі в Стар.

По похороні всі поїхали до дому, де родина приготовила гарний обід. При кінці обіду о. М. Когут кількома словами знову згадав покійну та потішив родину. Опісля промовив о. Х. Кондратюк та завізвав, щоб не лиш присутні знали про її заслуги та про її гарне життя, але й ціла Канада. При тім заохотив до жертви на пресовий фонд. На Світло зібрано $4.67. Покійну згадав теплими словами також п. І. Німчук, піонір з Скаро.

Покійна по собі лишила гарну, велику родину, а саме 4 синів і 7 доньок. Деякі вже одружені.

Нехай тих кілька слів будуть заохотою для нашої молоді, щоб високо цінила наших добрих піонірів і старалася йти їх слідами в працьовитості, побожності й чесному житті. А покійній хай канадійська земля буде легкою.

В. І. П.

Присутний.

ПОДЯКА

Вся родина покійної Анни П. Мельнички зі Стар, дякує отцям за похоронну відправу й проповіди, а всім приятелям і сусідам за молитви і вінці та співчуття в хвилі смутку й горя по страті дорогої особи.

Опечалена Родина.

ВИЛЬНА, АЛТА. Дня 23-го листопада відбулося посвячення нового дому панства Д. Н. Боднарів, з околиць Вильна, Алта.

В 10-тій годині рано зачалася співана Служба Божа за покійного батька Димитрія Боднара, в новім гарно збудованім домі. По Службі Божій й парастасі відбулося мале водосвяття, а відтак посвячення нового дому. Відправляв Впр. о. М. Вінцентайло, ЧСВВ.

По скінченню посвячення нового дому всі вдалися на обід. По обіді, Впр. о. Вінцентайло, заохотив усіх до підтримання своеї української преси. На щирий заклик Отця Пароха зложили присутні $5.00; $2.50 на Українські Вісти, а $2.50 на "Світло". На поручення Отця Пароха, колектою займилися п. Богачек і п. Ґардзілевич.

Жертвували по 50ц.: п. П. Богачик, п. Р. Пилипа, п. М. Ґардзілевич, п. М. Кучер; По 25ц.: п. Д. Тхір, п. А. Попович, п. В. Чабанюк, п. Я. Казюк, п. М. Хімко, п. Г. Гербер, пані Анна Кучер п. Д. Боднар; По 10ц. п. Ю. Гайдак, п. Ю. Пазюк, п. М. Вонцуляк, п. М. Філевич, п. С. Філевич, п. М. Лівіцький, одна особа; п. С. Галущак 20ц.

Щира подяка всім жертводавцям, що не забувають за свою рідну часопись.

Присутний.

ЧИПМЕН, АЛТА. Подружі роковини. 21 листопада рідня, приятелі й знакомі справили милу несподіванку для Николи Романюка з нагоди срібного ювілею його подружого життя. Гості весело й примірно забавлялись і пожелали п. Николі ще многих щасливих літ. При забаві не забули помогти добрій справі, своїй католицькій пресі. Пан Михайло Романюк, батько Миколи, перевів збірку на Світло й Укр. Вісти, що принесла $4.00.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Рік річно наша парохія згадуе та молиться за наших упавших героїв. І цього року ми виконали наш обовязок взглядом них. Дня 24 листопада зараз по Службі Божій о. М. Когут, ЧСВВ. мав проповідь, в якій згадав наших братів, що з любови до краю віддали все, що мали. Підчас панахиди була збірка на католицьку пресу, щоб тим способом помогти її у ширенні правди та будити нарід зі сну та знеохоти до великих діл і жертв. Збірка принесла $8.50. З того вислано на фонд Укр. Вістей $4.50, а решта віддано до редакції "Світла".

По-панахиді, в Народнім Домі була перекуска, а відтак Листопадовий Концерт. Погода була не дуже сприяюча, та помимо того лишилося гарне число парохіян.

Під вмілою дириґентурою молодого та енерґійного п. Стефана Рурки всі точки концерту були гарно виконані.

Вступне слово відважно й добре сказав молодий п. Куций. Зараз слідувала пісня "О Канадо', що її відспівав хор. По ній були пісні "За тебе Україно", 'Берестечко', "Ой впав стрілень.' Параскевія Рурка молода дівчинка гарно віддеклямувала "Дібровоньку". Реферат виголосив о. М. Когут, в якім згадав як в краю обходили Листопадові Свята, а як тут. Заохотив всіх, щоб їх підтримувати. Опісля короткими словами переповів відчит, що його мав п. Трейсі Филипс у Мондері дня 23. XI. Всі з великою увагою слухали.

Хор потім відспівав пісню "Сонце заходить". Слідував ще дует, що його вдоволяючо виконали молоді Марія й Параскевія Рурка. Декламація "Стрілецька Присяга" неодного заохотила до відваги. Її сказала Марія Кузик. По пісні "За Україну", п. Мищій зложив подяку всім, а особливо о. М. Когутові й дириґентові за труд, що за короткий час так гарний концерт приготовив лю-

Піснею "Боже щасти йому" закінчено концерт, який полишив гарні вражіння у присутніх.

НОРКВЕЙ, САСК. Українська Греко католицька парохія Пресв. Тройці, не зважаючи на ніякі пусті страхи та безплідну критику рішила ще в маю просити Епископський Ординаріят позволення триматись нового календаря. Те позволення парохія тепер отримала й вже цього року буде святкувати Різдво Христове 25 грудня по новому календарі. Українці греко-католики в Норквей, Саск. вірять, що зміна календаря це чин поступу вперед у нашому національному й духово-християнському розвою і тому її повинні всі радо приняти для свойого власного добра.

МОНДЕР, АЛТА.

Весільні дзвони. В суботу 9-го листопада в монастирській каплиці в Мондері повінчалися Теодор Кітура з Чипмену й Анастазія Хміляр з Мондеру. Акту вінчання довершив о. І. Лесюк. По слюбі був весільний обід у домі родичів молодої. При обіді о. Лесюк молодим зложив гарні желання, а вся родина й гості заспівали їм: Многая Літа! Новоподружені походять з добрих і релігійних родин, тож можна сподіватись, що будуть примірними парохіянами в парохії Чипмен, де вони постійно будуть перебувати.

В неділю, 10-го листопада побрались Павло Осінчук і Йосифа Варава. Чину вінчання довершив о. Н. Когут, ЧСВВ. Обидвое належали до мондерсь

кої Марійської Дружини й були в ній взірцевими членами. Павло Осінчук був довгий час її предсідником. На обіді в домі молодого переведено збірку на пресовий фонд Світла й Укр. Вістей, що принесла $3.30.

ТОРОНТО, ОНТ. 28. XI. Пресосв. Ладика висвятив Володимира Пшика на піддіякона в церкві св. Йосафата.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

8. Неділя 25. по Сош. —
Тофілд
Лойдмінстер
Москалики
Стар
15. Неділя 26 по Сош. —
Вегревил
Лішор
Елк Пойнт
19. Св. Николая Чуд.
Восток (празник)
Дервент (Вознесення)
22. Нед. 27. по С. і Неп. Зач.
Вилінґдон
Чипмен (Приняття до Мар. Дружини)
25. Різдво Христове
На Свят-Вечір, Початок 10 год. вечером.
Мирнам
Новий Київ
Вегревил
Чипмен
6 год. рано.
Скаро
Іннісфрі В.Ч.Х.
Плейн Лейк
Новий Борщів
10 год. рано.
Дервент-місто
Іннісфрі Р.М.Б.
Ренфурлі
Москалики
26. Св. Йосифа Обручника
Лішор
Стрімставн
Моркемб
Восток св. Николая.
27. Св. Стефана
Гіліярд
Блумінґдон (школа)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

8. Неділя 25 по Сош. —
Редвей, Давнінґ.
15. Неділя 26 по Сош. —
Белліс, Сокаль.
19. Св. Николая
Куквил, Стрий.
22. Нед. 27 по Сош. і Неп. Зачаття, Вільна, Смокі Лейк св. Онуфрія.
29. Неділя Праотців.
Редвей, Восетна.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

15. Неділя 26 по Сош. —
Гей Лейк
Федора
19. Св. Николая
Равндгил
Торсбі
Вайлдвуд.
22. Неділя і Неп. Зачаття. —
Парк Корт
Голден (місто)
25. Різдво Г.Н.І.Х. (нового ст.)
Коперник
Калмар
26. Собор Пр. Д. і св. Йосифа
Дейзленд, Ледук (коло Хаманса.)
29. Неділя. —
Ракі Мавнтен Гавс
Калінтон
8. Неділя 25 по Сош. —
Бойл.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

8. Неділя 25 по Сош. —
Лейдівуд
15. Неділя 26 по Сош. —
Кенора
22. Неділя 27 по Сош. і Неп. Зачаття. — Мек Мон.
25. Різдво Христове.
Гадашвил
Драйден
29. Неділя Праотців —
Кенора

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **В Азії** між Сіямом, а французьким Індо-Китаєм ведеться війна.

— **В Канаді** будуть впроваджені нові такси й ощадности, щоб призбирати фонди на війну. Купно неконечних річей зі Злучених Держав буде обмежене.

— **В Німеччині** проголошено, що починаючи з новим роком дозволяється продавати собаче мясо як поживу для людей.

— **В Румунії** залізноґвардійці розстріляли 64 політичних вязнів, яких обвинувачували в замордуванні два роки тому в тюрмі в Жиляві провідника Залізної Ґвардії Корнелія Зелю Кодреану та його 13 товаришів. Тіло Кодреану викопано з подвіря тюрми й похоронено знову з великими парадами в Букарешті.
По цілій Румунії вибухли великі заворушення. Члени Залізної Ґвардії допустились численних убійств з пімсти на своїх противниках.

— **Совети** визнали німецький протекторат над Словаччиною.

— **До спілки** Німеччина, Італія і Японія приступили ще Угорщина, Румунія і Словаччина. Недавно з Гітлером мав конференцію у Берліні болгарський король Борис, але Болгарія не спішиться приставати до спілки. Одначе вона симпатизує з німцями, бо сподіється при їхній допомозі дістати доступ до Еґейського моря.

— **В Лондоні, Анґлія,** 16 жовтня помер у шпиталі Богдан Мирослав Губіцький, широко знаний український скрипак, син панства Губіцьких у Вінніпеґу. Він упав жертвою німецької бомби в 10:30 вечером 15-го жовтня.

— **Британсько-німецька війна** в повітрі ведеться з великою силою. Німці не перестають бомбардувати Лондон та другі міста Анґлії. Особливо сильні напади були на індустріяльне місто Ковентрі, де згинуло звиж 300 люда й на міста в Мидлендс. Ворожі напади заподіяли великі шкоди в людях і мешкальних домах. Зате британська воздушна флота в частих налетах сильно бомбардує Берлін. німецькі пристані, військові склади, фабрики й варштати та мілітарні обекти по цілій Німеччині та теориторіях під німецькою окупацією. Рівнож британська повітряна флота успішно бомбардує італійські бази в Лібії, Еритреї, Сомалії, а також у самій Італії та Альбанії та спричиняє великі шкоди.

— **Оттавське** статистичне бюро обчислило, що в Канаді є тепер 12 мільйонів населення.

— **Італійцям** у війні з греками не ведеться. Греки при допомозі Британії бють італійців так, що ці втікають полишаючи за собою велику добичу грекам. Греки забрали від італійців Коріцу. Панує переконання, що як так далі піде, то греки зовсім викинуть італійців з Албанії.

—**Конвенція** промислових орґанізацій вибрала нового голову Филипа Морея, на місце Джана Луїса, що уступив.

— **Американський** уряд назначив новим амбасадором до Франції, адмірала Лігого. Америка тепер бажає скріпити морально французький уряд у Віші, щоб тим способом зробити його більше відпорним на натиск німців.

— **В мійських виборах у Вінніпеґу,** в третій варді зістав вибраним радним міста українець Василь Скраба. У виборах у Ст. Боніфес, Ман. вибрано в третє радним українця І. Струтинського.

— **Визнані** Британією уряди Польщі й Чехословаччини видали заяви, що прийшли до порозуміння щодо союзу, який існуватиме між тими двома державами в будучині. Союз має знести митові границі, має мати спільну монетарну систему, виміну товарів і залізничу єдність. Та обі держави матимуть надалі своїх окремих президентів, свої окремі парляменти й армію, але буде одна спільна військова команда й загранична політика.

— **Британія** замовила величезні засоби харчів у Канаді.

— **Крім** стейтових послів п. Ярема з Ню Йорку, й п. Вагнера з Ню Джерзи, зістав вибраний також стейтовим сенатором в Індіяні українець, адвокат Іван Гонас. Його родичі є українці з Лемківщини й живуть у Оліфанті, Па.

— **Американський** ґенерал Альмазан, що казав, що він вибраний мексиканським президентом зрезиґнував зі своїх претенсій на президента для згоди й спокою в Мексику. Президентом є тепер ґенерал Камачо.

— **В Белфасті** помер премієр Північної Ірляндії (Улстеру) лорд Крейґавон.

— **Уряд у Швайцарії** розвязав націстичну партію.

— **Американські** комуністи на своїй конвенції рішили припинити свої звязки з комуністичним інтернаціоналом, щоб таким чином втекти перед небезпекою розвязання комуністичної партії в Америці. Та свою комуністичну роботу будуть далі вести. Хитрі ті комуністи.

— **Англійські** великі міста Бірмінґгем, Брістол, Савт-гемптон і Ліверпул потерпіли дуже важко він німецьких бомб.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Зі збірки в п. Николи Романюка, Чипмен, Алта. .. 2.00
Збірка на хрестинах у Михайла Нагайонського, Гіллярд, Алта. 1.00
Збіркою занявся О Романюк.
Листопадова збірка на відправі в п. Василя Павлюка, в Лемонт, Алта. $5.76
Збірка на похороні Анни Мельник, Стар, Алта. ... 4.67
Збірка в домі пані Наконічевської, Форт Вілліям, Онт. 3.00
Збірка з нагоди імянин Михайла й Михаліни Гречуків 1.00
З Листопадової Збірки в Новому Борщеві, Алта. .. 4.00
З Листопадової Збірки в Лішор, Алта. 2.25
З Листопадової Збірки в Делф, Алта. 1.55
Збірка на працальному вечірку для п. А. Зазуляка, Мирнам, Алта. 2.40
Зі збірки в часі листопадової панахиди за полягних героїв у церкві св. о. Николая в Вінніпеґу, Ман. .. 4.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальоґ, і розвідатись про наші ціни.

Ґросс-Левицький
властителі

WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ЧАСОПИС

СВІТЛО
The Light

ВИХОДИТЬ ДВІЧІ КОЖНОГО МІСЯЦЯ

Рік II. Число (63) 24. Мондер, Алберта, 23-го Грудня, 1940. Mundare, Alta. December 23rd. 1940. Vol. III. No. (63) 24.

В ВИФЛЕЄМІ ДИВНЕ ДИВО

Народився нам Спаситель
Всього світу Відкупитель.
Він новий завіт приносить
І спасіння всім голосить.

Ставьмо нині всі довкола
І схилімо низько чола
В тілі Бога пізнавайно
Свого Спаса привітаймо.

О Ісус, Божий Сину,
Гвинь ласкаво на Вкраїну
Кинь із неба промінь долі
Дай діждатись свята волі!

Люлі.люлі. Дитя Боже
Мов цвіт рожі миле, гоже
Ми Тя будем забавляти
Колядками засипляти.

РАДІСНИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ РІЗДВА ХРИСТОВОГО, БОЖОГО БЛАГОСЛОВЕННЯ І ОБИЛЬНИХ ЛАСК, ВІД НОВОНАРОДЖЕНОГО ХРИСТА-СПАСА УСІМ СВОЇМ ЧИТАЧАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ДОБРОДІЯМ І ПРИЯТЕЛЯМ СЕРДЕЧНО БАЖАЄ

"СВІТЛО".

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ І ВСІХ ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО РІЗДВА

Христос Раждається!

"Нова радість стала, яка не бувала,
над вертепом звізда ясна світу засіяла..."

МОЇ ДОРОГІ В ХРИСТІ:

Прийшов день, завитало до нас велике свято великого Бога, що з любови до нас покинув велич неба і став чоловіком.

Пісня радости несеться по всіх наших домах. Вона несеться понад гори й води, лунає і доходить до тих наших рідних братів на землях України, де нині невільно святкувати так, як давніше.

Ясне проміння вифлеемської зорі освічує душі людські, наповняє вірою та каже забути всі злидні і горе, а веселитися приходом на землю Сина Божого і Спаса нашого, Ісуса Христа.

Всі віруючі, одиниці і народи, в нинішних непевних часах вдивляються в ту одиноку ясну зорю, що нам ще остала. І як колись та зоря привела трьох царів сходу до Месії, так само й тепер вказує нам одиноко правдивий шлях до спасення. Коби ми лишень то зрозуміли! Коби ми за приміром царів охочо й радо пішли за її проводом! Коби все людство зрозуміло, що нема і не буде іншого правдивого щастя на землі, крім того одного, що його досі вказує нам вифлеемська зоря. А тим щастям нашим Спаситель, Ісус Христос!

Як можемо дійти до того щастя?

Тільки живою вірою!

Мудреці прийшли з далекого сходу за світлом зорі. А найшли в нужденному вертепі маленьке Дитя, що було таке саме, як інші діти. Нічого надзвичайного не помітили вони ні на Дитині, ні на Його Матері. Вони шукали юдейського царя — і здавалося, не знайшли. Повинні були розчаруватися, бо ось знайшли тільки Дитину і то в крайній нужді, в яслах. Однак, просвічені світлом небесної зорі — надприродної віри — вони вірили, що це Дитя є Сином Божим. І тому визнають Його Царем вселенної, визнають Його власть і силу, складають Йому в дарі золото — як Царю, смирну — як чоловікові і кадило — як Богові. Людська мудрість не навчила їх складати такі дари, ані не сказала їм покланятися Дитині в яслах. Людське око не добачувало великої тайни, що скрилася в маленькій Дитині, оповитій пеленами, у вертепних яслах.

Тільки віра пізнає в цій Дитині — Сина небесного Отця.

Цю Божу гідність Дитини в яслах потверджують ангели, що являються серед неземного блеску і співають: "Слава во

вишніх Богу!" Стверджує це ангел, котрий звіщає радість пастирям, бо в місті давидовім народився Спаситель. І подає знак: "Побачите — Дитину в яслах, сповиту пеленками..."

Так отже мудреці, три царі, вірою знайшли Христа. А в Нім своє щастя!

Як богато — на жаль сьогодні людей, в котрих душі погасла зоря — св. віра яка привела мудреців зі сходу до Христових ясел! Нинішні люди не бачуть перед собою зорі, не мають ціли життя, тай не знають щастя-радости.

Разом з ангелами, пастирями і трьома мудрецями зближімся й ми до Христових ясел! Признаймо Його своїм Спасителем! Нехай до нас не відноситься слова св. Письма: "До своїх прийшов, а свої Його не приняли." (Ів. 1. 11).

Але нехай до нас відноситься дальші слова св. Івана: "А тим, що Його приняли, дав силу стати Божими дітьми." (Ів. 1. 12).

В нашому життю, в наших родинах, в нашім народі, най народиться Христос ВІРОЮ і ЛАСКОЮ! Тої небесної радости з віри живої і ласки Божої бажаю нині всьому великому Українському Народові тут і за морем. Нехай Дитятко Ісус благословить і щастить вам усім!

†ВАСИЛИЙ, Епископ.

Зміна календаря

Вже від давен-давна український нарід продумував над справою зміни юліянського календаря на григоріянський, бо ще від початку 17-го століття. Однак тоді до зміни не прийшло з вини православних. Православні в розгарі боротьби з католиками справу календаря, що була чисто астрономічно-історичною звязали з вірою, обрядом і народністю й боронили старий календар наче найбільші святощі, а на реформу календаря дивились наче на нову папську єресь. Цю опозицію до нового календаря з ненависти до Риму підтримував і розогнював своєю повагою царгородський патріярх Єремія. Ще й пізніше справу реформи підносило чимало українців доказуючи розумно, що зміна календаря приносить не шкоду, а користь українському народові. Та нехіть до поляків, що приняли й тримаються нового календаря, а навіть його часом пробували вживати як зброю до боротьби з українцями, вироблювала в народі сліпу впертість при старім календарі. Новий календар мильно вважалось за 'польський' і це вистарчало, щоб проти його введення між українцями виступати. Не без того, що кацапщина й православне москвофільство той рух підтримувало. І українці воліли терпіти великі невигоди а навіть діймаючі шкоди як погодитися на потрібну зміну, що її принив майже ввесь світ, не тільки католики. а навіть протестанти.

Та часи змінились. Люди тепер більше просвітились і пізнали ліпше, що григоріянський календар то не є польський, а всесвітний, що зі зміною календаря не треба зміняти ні своєї віри ні свого обряду ні народности. Всі ці цінності можна затримати, навіть не ліпше з новим календарем, як зі старим.

Нові часи й обставини показали, що старий календар став уже не тільки що не практичний, а навіть шкідливий українцям, головно тут у Канаді й Америці. І тому треба щось конечно зробити. Зразу стали підносити справу календаря в пресі, дискутувати, та вкінці прийшли до переконання, що замало слів, а треба діл.

Були якийсь час надії, що православні - автокефальники схочуть зрозуміти потребу й хосен календарної зміни й стануть вище своїх вузько-сектанських цілей і для загального добра українського народу навіть скорше від греко-католиків приймуть зміну календаря. Та ті надії розвіялись. Під впливом кількох, а властиво одного загорільця, що маючи легкість у писанні й пущучи милеві статті повні злоби, крутиств, перекручень, а навіть неправди, православний загал притих зі своїми бажаннями зміни. а навіть поставився до неї ворожо.

За це напевне історія їх не похвалить, хіба, що ще в пору спамятаються і поправляться. І наймудріше зробили б, коли б до справи календарної не мішали своїх порахунків з католицизмом і як в політичних так і в календарній справі пішли разом з католиками для загального добра українського народу. Тоді напевне усунеться много тертя і прикрих непорозумінь і зайвої боротьби в народі. Це ще можуть вони зробити й цього від них очікуємо.

Греко-католики в Канаді, розваживши основно справу реформи, побачили, що нема чого їм собі на шкоду й ганьбу триматись старого календаря і що його вже раз треба змінити. Того вимагають канадійські обставини й що через зміну вони ніяк не станують поляками, ані не стратять своєї віри, обряду й народности, а якраз противно тільки себе скріплять.

І тому стали скликати по парохіях збори й висилати просьби до церковної власти, щоб позволила їм триматись нового календаря в церковному життю. Преосвященний наш Владика як ніколи не думають людям накидати нового календаря, так знова зовсім слушно вважають, що не повинні нехтувати, або відмовляти просьбі тих парохій, де члени одноголосно, або бодай 95% заявились за зміною календаря. І тому дають бажане позволення парохіянам зі слідуючими застереженнями: 1) Через зрівнання старого календаря з новим не зноситься жадних свят, ані не вноситься в нічому зміни в нашому греко-католицькому обряді. 2) Ті члени в парохії, що не хотять триматись нового календаря, можуть придержуватися старого календаря, як і досі. 3) Парохія має свободу до двох літ, якщо схоче, назад вернути до старого календаря, а в такому случаї має повідомити Єпископський Ординаріят.

І вже багато парохій по отриманні такого позволення цього року перший раз святкують разом з усім християнським світом велике свято Христового Різдва.

Одушевлення з яким приймається новий календар дає надію, що в наступнім році в часі золотого ювілею української іміграції до Канади, ввесь наш нарід у Канаді прийме новий календар. Щоб це якнайскорше сталось, то на дві річи повинні звернути ті, що є проти нового календаря: 1) в парохіях, де велика більшість хоче нового календаря менщість повинна ради згоди й спокою піти за більшістю, а не викликувати непотрібних непорозумінь і сварок, бо так усюди між культурними людьми буває, що меншість іде за більшістю; 2) не слухати большевиків чи яких сектантів, що напевно схочуть їх використати як пяту колюмку до роблення замішань у парохіях, або й заманити до свойого табору.

А до православних наших братів є одна просьба: Відкиньте на бік усякі упередження і ведіть далі так гарно започаткований між вами рух за зміною календаря і натискайте на свій провід, щоб він також подався і погодився на зміну календаря, що так пекуче потрібна в наших часах. Так причинитесь до переведення в життя одної важної реформи, що дуже скріпить наш нарід у теперішних важких часах.

Св. Йосиф

В другий день різдвяних свят святкуємо теж і память св. Йосифа, Обручника Преч. Діви Марії й Опікуна Ісуса Христа.

Тому з цього приводу пишемо цих пару слів, щоб у серцях вірних піднести почитання цього великого святого й щоб заохотити взяти собі його за могучого заступника перед Богом.

Св. Йосиф з Божої волі став обручником Пречистої Діви Марії. Життя цих обох святих осіб — це була злука двох сердець, що її Боже провидіння обдумало й приготовило на те, щоб охоронити між людьми честь Марії, яка мала дівичим способом стати матірю Сина Божого.

Марія й Йосиф були наче дві білі й чисті лелії, що радували Боже око. Св. Йосиф був тоді для Марії найвірнішим другом.

У Вифлеємі, в убогій стаенці, він був перший по Марії, що радувався з приходу Спасителя світу і перший віддав Йому честь і поклін. Опісля Йосиф повів Марію й маленького Ісуса до Єгипту, щоб їх захоронити перед кровожадним Іродом. По повороті з Єгипту, як св. Родина замешкала в Назареті, св. Йосиф працював в поті чола на її прожиток. Помер надзвичайно гарно й солодко на руках Ісуса й Марії.

Цей великий святий покорою, невинністю і добротою був дуже подібний до Божої Матері. Тепер пробуває він у вічному щастю в небі із Ісусом і Марією й вимолює для своїх почитателів усілякі ласки, а особливо ласку доброї і щасливої смерти.

Коли ми будемо щиро почитати й любити св. Йосифа, то нераз зазнаємо на собі його могучої опіки, особливо в тяжких господарських і економічних справах і в журбах про удержання родини.

Тож удаваймось до св. Йосифа з великим довірям у наших журбах і потребах, а також просімо в нього, щоб вимолив нам у Бога колись доброї смерти, що є запорукою й вічного щастя. Кличмо часто й гаряче: "Ісусе, Маріє. Йосифе, допоможіть мені в останній хвилі мойого життя, щоб смерть моя була щаслива!"

К. Височанський.

ПОВІДОМЛЕННЯ

В ювілейному календарі Української Родини ми не змогли помістити всіх матеріялів, що їх ми отримали, хоч календар вийшов більшим як звичайно. Цим повідомляємо, що ми тримаємо в себе вартісні статті, що ми їх дістали до поміщення і їх надрукуємо в календарі на 1942 р. За проволоку просимо вибачення.

Редакція Календаря Української Родини.

РІЧНІ ЗІЗДИ БУК-а

В Албетрі буде Зїзд Братства Українців Католиків Канади в Народнім Домі в Едмонтоні, в днях 28 і 29 грудня, 1940 р.

В Манітобі Зїзд буде в середу першого січня 1941 р. у Вінніпегу.

Українці-католики! Наші зїзди — це дуже важна хвиля. На них почуємо багато нових і свіжих думок і заохот, там спільно порадимось, як поборювати всіякі перешкоди й як побідно поступати вперед до кращого в будучині. Тому приготовляйтесь до зїзду! Вибирайте делегатів, а також прибувайте особисто на зїзд!

О. Горицвіт

У різдвяну ніч

(З галицького життя)

Тихо, тай сумирно жила Оксана зі своїм чоловіком Василем. Хоч не мали великого статку, та в згоді й любові жили разом з діточками. Одне, що завдавало трохи клопоту в хаті це те, що Василь взявся до курення тютюну. Хлопцем не курив, як побрались не курив, аж по війні щось сталося чоловікові і зачав таки добре смудити.

Воно б і не дуже такого клопоту було, коби не це, що все не ставало гроша. Вже колов Василь сірничок на четверо і махорку брав по твертці, та всежтаки коштувало. Було, сімената на сідалі ледви закудкудакає, біжить Оксана за ячком, може на сіль, на нафту, а в гнізді й покладка нема. Шукає, заглядає, нема. Поніс Василь ячко на махорку. Через це приходило до сварки, до плачу.

Та від якогось часу завважила Оксана, що ячка не пропадають. Гадала, що Василь перестав курити. Але ж де там. Курив, тільки й гроші мав. Переглянула Оксана стодолу, заруби й нічого не бракувало Може десь заробив собі, здогадувалась, і була спокійна.

Аж раз по вечірні зговорились жінки під церквою, а Степанова Мотря каже до Оксани: "То й ви вже вирікаєтеся віри? Таж ваш Василько на баптисту переходить!"

Що? Де? — здивувалася Оксана. — Я нічого не знаю! Вдома молиться, ходить до церкви, тай чого ж би?

Ой, ой, чи не так! заговорили жінки.

Він ходить до церкви, але там під лісом до Микити Іванця. Щось сталося Іванцеві, і на старість зробився баптистом. Жінку перетягнув, дітей, скликує до себе ґаздів і щось відправляє з ними. Кажуть, що й гроші декому дає, щоб ґазети по селі розносили. Перетягне він Вашого Василя!

Оксана наче задубіла. Таж як? Як це буде виглядати? Що скажуть сусіди, діти? Вернула до хати як заморочена. Припала до скрині, аж заридала. Коли ж дивиться, а на трамі лежить звій паперів. Здіймила, розвинула — самі ґазети. Ще й з образками. Якісь там вужі намальовані, ґадини, вогонь якесь пекло, голови трупів, таке все страховите, аж морозило поза плечі. Здогадалася вже, що це від баптистів. Не надумуючись довго, зімняла це все в жменю і кинула під кухню. Сама сіла на лаві й зажурилася.

Аж у хату ввійшов Василь і каже до Оксани: "Знаєш Оксано, чистилища нема! Нас тільки страшать у церкві, а воно хто знає, чи й пекло яке є."

—Та що це ти говориш Василю? — відповідає Оксана. Таж ювілей відправляв недавно! Ще може образи зі стіни поздіймаєш і скажеш, що й Бога нема? „

— Ей, ти нічого не знаєш! Я тобі зараз письмо прочитаю! — сказав Василь і глипнув на трам. Та завважавши, що ґазет нема, відразу крикнув до Оксани: "Де святе письмо?"

Яке святе письмо? Там якісь страховиті ґазети лежали й я їх спалила, щоб діти не дивилися. Василю! Що ти робиш! Уважай на свої літа! Не занапасти діточок! Та Василь спалахнув і кинувся звірем на Оксану. В одній хвилині лежала нещасна на землі і стогнала від важких побоїв. Коли підвелася на ноги й поправила на собі одежу, вже Василя не було в хаті. Приступили діти й заплакали з нещасною матірю.

Від цього дня втекло родинне щастя. Василь тепер цілими вечорами пересиджував у Іванця і слухав його новомодної науки. Часами ходив на села з ґазетами й кілька днів не бував дома. А вже як вернув, ходив мовчки й за марницю лютував. Давнише був тихий, спокійний, лихого словечка нікому не сказав. А тепер то й до бійки рвався. Наче б збожеволів на старші літа. А курив ще більше завзято. Навіть завважала Оксана що вночі вставав й курив

Ходила Оксана до кревних, сусідів, радилася, що робити, та не було ратунку. Тільки вуйко Никола потішив її кажучи: "Терпи жінко, тай жертвуй Христові свої терпіння за душу чоловіка. Молися за нього, жертвуй за нього свої сповіди, св. Причастя, виховуй дітей, а Господь зглянеться над вашим домом. Може якраз Господь післав тебе до цього дому, щоб своєю набожністю захоронила його перед Божим гнівом."

І ходила Оксана частенько до церкви, заохочувала дітей до молитви й так минали дні за днями.

Минула Різдвянка й діждалися Свят-Вечора.

Того дня Василь трохи забарився в Іванця. Іванець толкував йому, що Різдво треба інакше обходити, бо Мати Божа не є Мати Божа. Та коли вернув до дому, застав уже все приладжене, так як що року.

Оксана наложила на стіл дібрівного сіна, а на роґах по головці чоснику, щоби родилася ярина. На середині поклала шкірку хліба, щоби як зацвіте шкірка, зацвіло в літі збіжя на полі. Зверху накрила стіл білим обрусом і положила колач. У глечик з крупами застромила свічку, що блимала веселим вогником світла. Старшенька Марійка докінчувала вбірати ялинку, а Омелько заглядав коло своєї шопки, що сам змайстрував. На стіні коло вікна було розвішене "рождество." В куті вже стояв сніп вівса, а коло нього колесо й ланцюх, щоби велося ґаздівство. На доливці Івась з Богданком бавилися дідухом. Залихали його під стіл, лавки, ліжка, боролися та ховалися в солому. До них прилучилася Марійка, присіла на соломі, та стала квокати: Діти заходилися сміхом, а там і собі зачали весело ціпати, щоби кури велися і неслися.

Сама Оксана при кухні смажила пампушки на олії. Омелькові набрала жару на покришку, посипала ладанцю, щоби покадив на хаті. І бавилися діти, сміялися, гуторили, а вже як колядували, аж душа радувалася.

А Василь сів під вікном і тільки дивився на все. Відчував цю радістну, святочну хвилину в свойому домі, там сам радуватися не міг. Здавалося йому, що він тут чужий, гість. Тамтого року було інакше. Сам заходився коло свят і був веселий. А нині і діти якось відпали від нього. І жінка і діти наче б лякалися його.

І жалко зробилося Василеві. Був лютий на Іванця, що затроїв йому його родинне щастя, викривив душу. Соромився сам себе. Встромив руку в кишеню і щипав на кусні ґазету, що дістав від Іванця. Намагався заговорювати жінку, наблизитися до дітей, але все якось не складалося.

Між тим Оксана приладила вечерю. Поклала з макітрою кутю, а Марійка застромила у неї високий хрестик зі соломки. Клякли до молитви й, здавалося, дуже довго молилися. Засіли всі до стола й їли. Просфорою не ділилися, бо дяк не приносив. Відай боявся до баптистів заходити. Тому відразу їли кутю, опісля борщик з губами, голубці й капустяні пироги. Ще діти товкли горішки й колядували. Малий Омелько почистив мамі чобітки, братчикам черевички, й батькові теж. Оксана відложила страву померши душам, повязала соломкою ложки, що би худоба трималася купки, помолилася і поклася спати. Десь по селі лунали коляди. Бувало, приходили й сюди зо звіздою, з вертепом, з козою, та цього року нікого не було. Баптистів обминали. Десь по півночі збудилася. Глянула на хату й її очам представився страшний вид. Василь стояв серед хати цілий в огні. Тріпав руками, доптав ногами. Схопилася з ліжка й помагала гасити водою. Це Василь, як спав на дідусі, в ночі курив папроса й займилося сіно під столом.

В хаті зробилося повно диму. Побудилися діти й зачали кашляти. Василь обняв Оксану й розцілував. Припав до дітей і закликав: "Жінко! Діти! Простіть мені! Я великий грішник! Через мене ви всі нині згоріли б! Я хочу навернутися до вас!"

А я за вас все молилася! сказала переляканa Марійка.

І я, і я! залебеділи й собі заспані діти.

- Чи ж треба було, Василю, аж такого чистилища, щоби навернути до віри батьків? Але ж годі! Ось незабаром будуть дзвонити й підемо до церкви! — сказала Оксана, вигортаючи спалене сіно й солому до сіней.

Діти поклалися спати, а Оксана з Василем перші ступили на поріг церкви. Відтепер Василь відмінився зовсім. Не тільки перестав ходити до Іванця, але й курити занехав. І мир, і згода завітали знову до хати.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **3-го грудня** Папа відніся до воюючих сторін з просьбою, щоб бодай на різдвяні свята припинити бої й новим проливом крови не затоплювали небесної радости святочної хвилі. Одначе голосу Св. Отця мабуть не послухають. Зате Ґанді, провідник індійців заявив, що на час різдяних свят перерве свою боротьбу горожанського непослуху з англійцями в Індії.

В додатку Св. Отець позволив, щоб у полосах захоплених війною північну Службу Божу відправлено скорше, ще за дня в навечеря Різдва Хр.

— **Всіх священиків** в українській греко-католицькій дієцезії в Канаді при кінці 1940 р. є 96, а питомців-богословів 20 (між ними 3 діяконів).

— **Перший раз** у історії християнства передано по всьому світі голос дзвонів з Вифлеєму на Різдво Христове 1933 р. Відтоді майже що року з Вифлеєму, містечка, де колись народився Спаситель Світу на різдвяні свята повтаряється передача через радіо вифлеємських дзвонів.

— **Польські джерела** подають, що в німецьких концентраційних таборах має бути 8 польських епископів.

— **Дехто доражжував** Папі, щоб з огляду на небезпеку воздушних нападів на Рим перенісся до своєї літної резиденції в Кастель Ґандольфо. Одначе Св. Отець відмовився і полишився при праці в Ватикані. Помимо війни приймає на послуханні прочан. Недавно приняв групу з 2,000 осіб, між якими було 500 подружих пар.

— **Польська преса** подає, що німці вивезли з Польщі до Німеччини 400 польських священиків.

— **У Франції** міністер освіти зарядив, щоб по школах знову учили релігії. 'Безбожне шкільництво вже минулося" — він казав. Релігію з французьких шкіл усунено в 1923 р. За безрелігійне виховання французи заплатили дуже дорого бо національною катастрофою.

—**В Римі** висвячено на греко-катол. священика п. Івана Хоменка, вихованця Київського Університету, б. аташе українського посольства в Відні.

З Ватикану повідомляють, що Св. Отець Пій XII. в навечеря Різдва виголосить дуже важну промову.

—**В Мексику** жінки взялись до завзятої боротьби з комунізмом, що вносить до краю неспокій, нищить родинну мораль і щасливе життя.

Єпископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. Т. Коцабі Флин Флон, Ди Па, Годсон Бей Дж. і околиці, на місце о. Й. Лопушанського, що виїхав на лікування.

о. А. Т.

РІЗДВЯНА ДОРОГА БОЖОГО СИНА
з Назарету до Вифлеєму.

(Різдвяне Читання)

Багато є вчених і мудрих людей у світі. Та наймудріші з них ті, що пізнали дорогу Божого Сина, полюбили її й навчилися ходити Христовими слідами. Справді, щасливі будуть такі люди тепер і на віки.

Світ має свої гостинці, свої широкі шляхи, та всі вони ведуть до загибелі, бо світовими шляхами водить людей "похоть очес", "похоть плотськая", і "гордість житейська" й багато таких, що іх водять ті сліпі провідники. Та не там дорога Христа.

Дорога Божого Сина веде через Католицьку Церкву, що так як Христос, є для всіх "Дорога, Правда й Життя."

Наше "Світло" кидає раз-у-раз проміння на вузьку дорогу Божого Сина, щоб український народ у Канаді й Америці міг доглянути її й увійти на неї для свого дочасного й вічного щастя.

Тепер, коли з вірою й любовю святкуємо празник Народження Божого Сина на землі, "Світло" бажає вказати своїм Достойним Читачам — Різдвяну Дорогу Божого Сина. Підемо крок за кроком за своїм найдорожчим Спасителем з Назарету аж до Вифлеєму, повні радости, бо знаємо зі слів св. Івана Євангелиста, що "хто йде слідом за Ним, той не ходить у темноті." (Ів. 8:12).

Виїзд з Назарету

Було це тому близько дві тисячі літ. Одного дня проголошено в Назареті наказ римського цісаря Августа, що має відбутись державний перепис населення й усі горожани мають записатись у державнім уряді, в місті свойого родового походження.

Як приняли жиди, поневільні горожани римської імперії той наказ? Ті, що були дальше від національного життя проклинали, патріоти скреготали зубами, жінки зітхали важко. Та згодом усе втихомирилося.

Марія і Йосиф, більш просвічені Божим Духом, бачили в тім Божу волю. Тому приготовились спокійно до подорожі, беручи самі необхідні річи, а також мабуть мула для Пречистої Діви.

Дорога з Назарету до Вифлеєму вела понад Йордан, через Єрихон або через Самарію й Сихем. Подорож тревала 4-5 днів. Це було в грудні й подорожним могли докучати зимні вітри, а також дощ і сніг. Марія, загорнена в теплий вовняний плащ, їхала на мулі. Лице закривала легенька заслона. Св. Йосиф із палицею в руці провадив мула й час до часу зором повним пошани й любови споглядав на Божу Матір. Коли відхилилась заслона, мож було побачити Її прегарне, святе обличчя. З цілої Її особи пробивався невисказаний чар невинности, простоти, ніжности й зичливости. В дорозі треба було терпіти невигоду, зміну погоди, та вони були дуже терпеливі й завсіди веселі. Поприних їхало много людей до перепису — гучно й бундючо.

Свята Родина відбувала свою подорож тихо й поволі. В гостинниці робили місце другим, наче прості люди, не виносячи ся задля свого походження з царського роду. Інші люди немов не добачували їх, та справді, хто вони були? З якию торжеством провадили колись кивот Завіту, а тут був справжній кивот, жива монстранція й ніхто не знав того!

Серед гамору, що гомонів кругом них, Пречиста Діва Марія з Ісусом під серцем і св. Йосиф ішли спокійно й покірно, з тихою мовою, з гарячою молитвою. Чим блище люди Бога, тим они тихіші, більш мовчаливі.

Тут був близько них Божий Син, що разом із ними невидимо відбував свою дорогу до Вифлеєму, де мав народитись для нашого спасення. Ісус потягав до себе Марію й Йосифа. Вони були одинокі, що думали про нього й товаришили Йому.

Приїзд до Вифлеєму

Мале місточко, та царського Давидового роду- Вифлеєм лежало віддалене на 2 години ходу на полудне від Єрусалиму. Розкинулось на узгірях, високо над долинами й полями.

Мабуть вечоріло, як Йосиф і Марія наблизились до міста, прямуючи до гостинниці на нічліг. Та гостинниця була повна подорожних, так само ціле місточко.

Може св. Йосиф заковтав несміло не до одних дверей, та їх не прийняли, відправили. Може св. Йосиф й надіявся найти для Марії тихий захист на час побуту в Вифлеємі, та тепер, його пляни розбились. А тут на дворі стало смеркатися. Деж подітись? Не було іншої ради, лише треба було вдатись десь поза місто, до якої печери й там перебути до раня. Туди звернувсь св. Йосиф з Пречистою Дівою Марією; і в одній з печер що служила за стаєнку для худоби, вони примістилися, як могли на нічний спочинок, що повинен був бути вигідніший по такій трудній дорозі. Там, на Сході, не був нічим надзвичайним такий нічліг у придорожній печері, та тут — це було дуже зворушаюче, таїнственне. І як переносили Йосиф і Марія свою невигоду? Зовсім так, як цего бажав Спаситель. Тут стрінуло Божого Сина на Його життєвій дорозі перше пониження, до того з боку близьких вифлеємців. Маленьке серце Спасителя під серцем Марії раділо з того, а ті почування уділялись Марії й Йосифові. Непривітність мешканців Вифлеєму оправдували в дусі лагідности й любови. Спокійно й вдоволені, без слова нарікання, поклались на спочинок. Святий Вечір і свята Різдвяна Ніч надійшли незамітно, як і попередні. Світла в місті погасли, гамір затих, а світ, утомлений своїми ділами й своєю злобою, подався і собі на спочинок, не знаючи й не передчуваючи, що там, у вертепі, Божа Мати породить Божого Сина, довго вижиданого Месію! Що від цеї ночі людство зачне числити літа!...

Народження Ісуса Христа

Марія, що надіялась приходу Божого Сина певно переводила ту ніч на гарячій молитві, що була сердечним бажанням і благанням, щоб Бог ізволив зіслати погибаючим людям Спасителя. Коли туга за Месією була в Пречистої Діви Марії найбільша, тоді Божий Син у людськім тілі, — чистий мов білий сніг, гарний як херувим — спочив чудом на краю одежі Божої Матери, як її дитина... Новонароджений Божий Син глядів на Марію з величністю живого Бога, з повагою Судді неба й землі, з тихим смутком Спасителя людського роду, з чарівною ніжністю дитяти та з усмішкою сина, що був одночасно її Богом і Творцем і причиною щастя й радости. Боже Дитя глянуло на Марію, стало тихенько плакати й простягнуло до Неї свої рученята, наче бажало б, щоб приняла Його — забутого Бога в цім світі. А Марія, як побачила це, впала Йому до стіп зі знаною богопочитання, любови, втіхи й спочування сповнюючи перший раз свої материнські обовязки. Пречиста Діва Марія не могла надивитись на миле личко Божого й свойого Сина, а вдивлюючись у Його обличчя ставала ще чистішою, святішою, більш подібною до Нього. Потім Божа Мати повила Боже Дитя в пеленки й по хвилі застанови, згідно з духом Спасителя, положила Його в ясла. Св. Йосиф наблизився з пошаною й радістю до Божого Слова, що сталось тілом і заки став приказувати Йому — віддав Йому Божу честь.

Перший погляд на Боже Дитя наповнив серце св. Йосифа такою любовю й мудрістю, що зробила його спосібним бути найкращим Опікуном Ісуса й Марії. Обоє з Марією передумували тайни Божого Сина, що в виді малої дитини зачав свою дорогу спасіння людського роду й славили Бога за все те, що досі бачили й пережили.

А тимчасом Спаситель обняв видимо в своє посідання землю й зачав виконувати свій уряд у відношенні до Бога, Марії й нас усіх. Заносить до небесного Отця ранішну молитву Месії, відновляє свою пожертву й прирікає, що добуде Йому знову землю й заложить таке царство, що в ньому не буде кінця Божій славі. Своєю любовю огортає особливо Божу Матір, а також і нас, своїх братів по крови. Закритий видом дитини Божий Син всевідучо й всемогучо виконує свою всесвітну діяльність згідно зі званням Богочоловіка

Як бачимо, то Божий Син полишив на боці багацтво, достатки, царські палати й розкоші, а вибрав собі таку дорогу, що на ній щоденним хлібом — убожество, недостатки, терпіння, пониження, небезпеки, а потім мука й смерть. Бо з Вифлеєму дорога Його піде прямо аж на Голгофту. Та така хресна дорога веде до вічного життя, слави й щастя. Тому слідом за Божим Сином треба й нам іти крізь своє життя, а ця терниста, хресна дорога нашого життя заведе нас до того вічного раю, де мають "безконечну жизнь" усі ті, що вміли й любили ходити на землі дорогою Божого Сина.

ЗАМІТКИ

З вдоволенням стверджуємо факт, що відколи автокефальники почали нападати на Світло, стало почали прибувати в великій скількости нові передплатники. Так наші вороги мимовільно причиняються до поширення Світла. Оскільки більше приятелі Світла повинні доложити старань, головно в часі різдвяних свят, щоб поширити Світло й приєднати йому численних нових передплатників.

• • •

Пишуть наші автокефальники, що в православних календарна справа рішена. Зміни календаря не приймають і будуть триматися старого. Як їм добре зі старим календарем, то хай його тримають, та нехай не накидаються на тих, що хочуть нового календаря. Як це виказали ясно численні статті друковані в Укр. Голосі, то не лиш між греко-католиками, а й між православними є багато осіб за новим календарем й його радо приняли б, та видно, що зі своїм домаганням мусіли притихнути. Не трудно догадатись чому православні противні зміні. Є головно три причині: 1. вони мусіли б приняти календар, що його завів папа, а це якось їм стидно й ненависно зробити; 2. православні свідомі цего, що між ними є так много темних людей, що як би приняли новий календар, то в них готова вибухнути ще більша революція як а церковними канонами й розсадити їх церкву, а вони цего бояться; 3. вважають, що

БОГ ПРЕДВІЧНИЙ

Бог предвічний народився,
Прийшов днесь із небес,
Аби взрів люд свій весь
І утішився.

В Вифлеємі народився:
2. Месія, Христос наш
І Пан наш для всіх нас
Нам народився.

Ознаймив то Ангел Божий:
2. Наперед пастирям
А вчора звіздарям
І земним звірям.

Діва Сина як породила,
2. Звізда ста, де Христа
Невіста пречиста
Сина зродила.

Тріє царі ідуть со дари
2. До Вифлеєм міста,
Де Діва пречиста
Сина повила.

Звізда їм ся обявила:
2. В дорозі о Бозі,
При волі при ослі
Їм ознаймила.

Тріє царі, де ідете?
2. Ми ідем в Вифлеєм
З желаннем, спокоєм
І повернемся.

Иншим путем повернули,
2. Погану, безстидну,
Безбожну Іроду
Не повідали.

Йосифові Ангел мовив:
2. З Дитятком і з Матков,
З бидлятком, ослятком
Най ся хоронить.

"Слава Богу!" заспіваймо,
2. Чесь Сину Божому
І Пану Нашому
Поклін віддаймо.

ВСЕЛЕННАЯ ВЕСЕЛИСЯ

Вселенная веселися,
Бог от Діви днесь родився,
2. Во вертепі між бидляти,
Которому ся кланяти
Царіє, царіє приходять.

Ливан, миро, злато — дари
Як принесли тріє царі,
2. Новорожденному Цареви,
Вселенния Господеви
Оддають, оддають умильно.

Пастиріє прибігають,
З сопівками поклін дають;
2.Пізнавши Бога рожденна,
Із Марії воплощенна,
Чистої, чистої Дівиці.

Ти Йосифе не смутися,
Веселіє днесь родися!
2. Сей плод буде Тобі в радость,
Во веселіє во сладость
Од нині, од нині до віка.

Там ангели ся злітають,
"Слава во вишних" співають,
2 Рожденному Отрочати
Поспішаються кланяти
Во яслах, во яслах, в вертепі.

Пастирям уподобімся,
Рожденному поклонімся,
2. Щоб ізволив мир нам дати,
Скорби в радість преміняти
Вірующим, вірующим у Него.

ВИТАЙ ІСУСЕ!

Витай Ісусе, з Пречистой Діви
Зроджений,
2. Витай нам, Боже, у людськім тілі
З'явлений.

Ти добротою над всіми красший
Синами,
2. І милосердя границь не має
Над нами.

Ти в славі рівний Отцю і Духу
Святому
2. Чому ж зійшов Ти до нас в укриттю
Такому.

Днесь Твоєй слави ніхто не видить
В яскині,
2. А Твоя сила сухой не зломить
Билини.

А Ти на нужду і на терпіння
й не глянеш,
2. Но чим убожший, ти нам дорожший
ся станеш.

Ти сам смиренням з нас грішних здіймеш
Окови,
2 А в наших серцях заложиш царство
Любови.

О Агнче Божий, Тебе о тоє
Днесь просим:
2. І наші серця Тобі на жертву
Приносим.

Не опусти їх з Своєй святої
Опіки,
2. Царствуй в них радо з Отцем і Духом
На віки.

В ВИФЛЕЄМІ ДНЕСЬ МАРІЯ

В Вефлеємі днесь Марія Пречиста,
Породила у вертепі нам Христа.
2. Слава во вишних Богу
І мир всім на землі.

Ангел з неба пастирям ся являє,
І веселу сю новину звіщає!...
2. Слава во вишних Богу і т. д.

Прибігають до вертепу пастирі,
І з собою несуть дари в офірі...
2. Слава во вишних Богу і т. д.

І Дитятку кланяються в оборі,
До Його ніг припадають в покорі...
2. Слава во вишних Богу і т. д.

Ми також Христу поклін свій віддаймо,
І разом з небесним хором співаймо...
2. Слава во вишних Богу і т. д.

В ВИФЛЕЄМІ НОВИНА

В Вифлеємі новина:
Діва Сина зродила,
2. Породила в благодаті,
Непорочна Діва Мати,
Марія.

Положила на сіні
В Вифлеємській яскині.
2. Йосиф Діву потішає
Повивати помагає
Марії.

Слава Божа і хвала
У вертепі настала:
2. З неба Ангели злітають,
З Сином Божим прославляють
Марію!

Серед темної ночи
Дивне світло бє в очи
2. Ясна зоря засвітила,
Де Дитятко породила
Марія.
Недалеко пастирі
Пасли стадо в долині,
2. До вертепа прибігають
І з Дитятком тут витають
Марію!

На коліна падають,
Подарунки складають:
"Що убогий дати може,
Те жертвує, Сину Божий,
Марії!"

Ще приходять три царі
Аж зі сходу звіздарі,
2. Для Ісуса ставлять щиро
Ладан, золото і миро
Марії.

І ми також спішімо
Богу дари несімо;
2. У покорі прибігаймо,
З Сином Божим все благаймо
Марію!

НЕБО І ЗЕМЛЯ

Небо і земля 2. нині торжествують.
Ангели люди 2. весело празнують.
Христос родився, Бог воплотився,
Анголи співають, царіє витають,
Поклін віддають, пастиріє грають,
"Чудо, чудо!" — повідають.

Во Вифлеємі 2. весела новина:
Чистая Діва 2. породила сина!
2. Христос родився і т. д.

Слово Отчеє 2. взяло на ся тіло.
В темностях земних 2. сонце засвітило.
2. Христос родився і т. д.

Ангели служать 2. своєму Королю,
І во вертепі 2. творять Його волю.
2. Христос родився і т. д.

І ми рождену 2. Богу поклін даймо
"Слава во вишних" 2. Йому заспіваймо:
2. Христос родився і т. д.

ВОЗВЕСЕЛІМСЯ

Возвеселімся всі разом нині:
Христос родився в бідній яскині!
2. Послідним віком став чоловіком,
Всі утішайтесь на земли.

Всі утішайтесь на землі гойно,
Хвалу віддайте Йому пристойно,
2. Пожаданому, з неба даному,
Котрий весь світ відкупив.

Которий весь світ спасе від ада,
Чрез Него вічна всім нам відрада,
2.За тоє Йому, Пану нашому,
Пісні співаймо согласно.

ВО ВИФЛЕЄМІ НИНІ НОВИНА

Во Вифлеємі нині новина:
Пречиста Діва зродила Сина.
2. В яслах сповитий поміж бидляти
Спочив на сіні Бог не обнятий.

Вже херувими славу співають,
Ангельські хори Пана витають;
2. Пастир убогий несе що може,
Щоб обдарити Дитятко Боже.

А ясна зоря світу голосить:
Месія радість, щастя приносить!
2. До Вифлеєма спішіть всі нині,
Бога звитайте в бідній Дитині!

За світлом зірки десь аж зі сходу,
Йдуть три владики княжого роду,
2. Золото, дари, кадило, миро
Враз з серцем щирим несуть в офіру.

Марія Мати Сина леліє
Йосиф старенький пелени гріє,
2. А Цар всесвіта в зимні і болю
Благословить нас на лучішу долю.

Ісусе милий, ми не богаті,
Золота дарів не можем дати,
2. Но дар цінніший несем від мира,
Се віра серця і любов щира.

Глянь оком щирим, о Божий Сину,
На нашу землю, на Україну,
2. Зійшли їй з неба дар превеликий,
Щоб Тя славила во вічні віки

ГЕН НА НЕБІ ЗІРКА

(Співається на нуту: "Щедрий вечір всім нам...")

1. Ген на небі зірка
засвітила ясно
І хор Херувимів
заспівав прекрасно:
Слава Богу нині.
Що в малій дитині
Всім на щастя народивсь!

2. Народивсь Син Божий
Із Діви Марії,
Що у Неї серце краще від
лелії;
Славу Богу даймо,
Діву звеличаймо,
Що зродила нам Христа.

3. При Марії Йосиф
тішиться душею,
Що вже примирилось
небо із землею;
Гей, радійте люде,
Вже всім краще буде:
Бог нам рай свій відчинив!

4. Браття Українці,
впадьмо на коліна
І благаймо щиро
в Спаса, Бога-Сина:
Україні — волі,
І всім людям долі
І спокою на землі.

5. Непорочна Діво,
по Бозі єдина,
Вставсь за нами, Мати,
у свойого Сина,
Щоб Тобі на славу
Вкраїнську Державу
Прелаcкаво відновив!

о. А. Трух, ЧСВВ.

ПОКОЛЯДЬ

Вінщуємо Вас щастям, здоровлям, з Святим Рождеством, щобисьте в щастю, здоровлю ці свята відпровадили, других дочекали й много літ прожили.

Христос ся раждає!

СВІТЛО служить Ісусові Христові й працює, щоб Його царство було в серцях, в родинах і в усьому українському народі.
В різдвяні свята зложіть свій дар-коляду на Світло!
ШИРІТЬ СВІТЛО! З ХАТИ ДО ХАТИ!
З РУК ДО РУК!

Мирон Д.

Різдвяний Дарунок

"Бувай здоров Івасю і нехай Бог тебе благословить!"—сказав отець Данило сердечно, беручи свою валізу. "А тут маєш ще доляра, як дарунок на Різдво." З тими словами всів добрий священик до потягу й відїхав у дальшу дорогу.

Хвилину стояв Івась задумчиво. Доляр, цілий доляр його; перший раз у його цілім чотирнадцятьлітнім життю. Правда, заробляв він трохи, але отримував свою заплату у виді одежі й їди.

Івась був сиротою. Одна добра пані узяла його з сиротинця. Кілька разів до року приїздив отець Данило до малої церкви, де малий Івась був захристіяном. Він прикрашував престіл, світив свічки, навіть служив до Служби Божої. Тому отець Данило дуже його полюбив.

Різдво ніколи передтим не робило на Івася такого вражіння як тепер. Він станув перед вікном одного склепу, повного різних забавок і думав, що собі купити. Найбільше йому впала до вподоби пара лижвів. Та якраз прийшов його приятель Семенко й коли довідався, яке щастя стрінуло Івася, порадив йому купити гармонію у Петруся, або відкупити песика у Ромка.

Песик був чорний, кучерявий, хитрий, якраз такий, якого Івась так дуже хотів. І ця гадка, що він може мати одне з цих трьох: лижви, гармонію або песика, розпирала йому груди з радости. Він таки рішився купити песика. Із цими гадками приспішував кроку по крутій дорозі, що провадила попри парохіяльну церкву до Ромка.

Коли затримався, щоби оглянути церковцю, завважав якусь похилу стать близько входових дверей.

"Хто це?" — скрикнув він остро. "Вийди звідтам. Я доглядаю цю церкву!"

Постать приближилася до нього. Був це якийсь старушок, похилий, винищений і опущений.

—"Як ти доглядаєш цю церковцю, то пусти мене до середини. Болючий тягар приношу до Бога укритого на престолі. Пусти мене до священика."

"До священика?" — повторив Івась. "Його тут нема."

— "А деж він?" — Запитав засумований старець. "Мені говорили у місті Н., що він буде тут."

— "Він був, то відїхав."

"Ох бідний я," застогнав старушок. "Я прийшов пішки 20 миль, щоби з отцем побачитися. Я не сповняв своїх християнських обовязків через сорок літ... Здається, що Господь Бог уже відвернувся від мене, я мушу вмирати так, як жив. Вже запізно."

"О, ні," — промовив Івась,- не запізно. Отець Данило буде ще завтра в місті В. Як можете, то поспішіться, щоби дістати слідуючий потяг, то напевно застанете його там."

"Слідуючий потяг? А за що я поїду? Чи ж не говорив я тобі, що я прийшов сюди пішки. Треба мені вертати, звідки прийшов."

Івась думав хвилинку, відтак вложив руку до кишені і витягнув свого доляра.

"Возьміть це!" — сказав подаючи старцеві доляра. Я його дістав у дарунку. Він вистарчить заїхати туди й назад." І його неначе щось здавило в горлі бо знав, що він вже ані песика, ані гармонії, ані лижвів не буде мати.

"Нехай тебе Бог благословить дитино, це вистарчить, вистарчить. Це ангел Божий отвирає мені дорогу до неба," сказав старець зі сльозами в очах і помалу поволікся у сторону стації.

Кілька місяців пізніше приїхав несподівано отець Данило. Івась урадувався.

"Ти певно не сподівався мене," — сказав отець Данило весело, "але я приїхав у важній справі а іменно: чоловік, котрого ти післав до мене за твойого доляра, помер послідного тижня, поєднаний з Богом, завдяки твойому милосерному вчинкові, а тебе Івасю він зробив своїм спадкоємцем. Мав він лише бідну хату й кілька акрів камінистої землі. Однак недавно винайдено у цій землі дорогі мінерали, і тому одна компанія дає за цю землю дві тисячі долярів. За Божою поміччю зможемо за ці гроші вислати тебе до шкіл і зробити добрим чоловіком."

З часом Івась справді став добрим чоловіком. Він вивчився на священика, і вже не висилає потребуючих до якогось отця, але сам де може там спішиться, щоби рятувати погибаючі душі. На кожне Різдво він винаходить бідні сирітки й роздає їм дарунки та розповідає їм історію про його першого доляра, якого дістав як різдвяний дарунок.

ШИРІТЬ СВІТЛО!
Приєднуйте Нових Передплатників!

Для більшої заохоти обіцяємо дати нагороди.

ДАРОМ ДІСТАНЕ

1. Гарно оправлений молитовник "З нами Бог", хто приєднає 15 нових передплатників на цілий рік.

2. Гарний молитовник "Да прийдет царствіє Твоє", хто приєднає 10 нових передплатників на цілий рік.

3. Великий "Ювілейний Календар Української Родини" на 1941 рік, хто приєднає 5 нових передплатників.

Час кампанії за приєднуванням нових передплатників "Світла" визначений до кінця лютого.

Нумо до праці! Ідіть усюди й заохочуйте до передплати Світла!

Річна передплата виносить усього один доляр. Імена й адреси нових передплатників разом з грішми посилайте на адресу:

The Light. Basilian Fathers Press, Box G. Mundare, Alta.

старим календарем зможуть лекше притягати греко-католиків до себе А те, що через старий календар терпить релігійна й народня справа їм байдуже. Та не байдуже греко-католикам. І тому вони вже раз рішились зробити зі старим календарем порядок і зложити його там, де йому місце, до архіву.

* * *

Кому подобається старий календар хай тримається старого, ніхто його не змушує триматись нового. Одначе повинен знати, що як ніхто не змушує його приймати новий календар, так і він не повинен змушувати когось, щоб триматись старого календаря. В неконечних річах може бути свобода. А з часом покажеться котра частина людей візьме верх. Греко-католики станули на тій мудрій засаді, що де люди 95% у парохії є за новим календарем, там повинен бути новий календар. Якщо православна верхівка не хоче згори диктувати й змушувати православних держатись старого календаря, то повинна дати своїм членам повну волю перевести по православних кольоніях голосування в справі календаря і де буде більшість людей за новим календарем, там повинна дати позволення приняти новий календар. Інакше, де ж у православних та славна соборно-правність, або участь світських людей у життю церкви, якою вони так чваняться?

* * *

З Огієнком сталось так як це ми були припускали.

Його вступлення в чернецтво 8. X. було лише православною формалістикою для церковної карієри. 9. X. він зістав пострижений в ченці й прибрав собі імя Іляріона, 10. X. був висвячений на діякона, 11. X. на священика-монаха, а того ж самого дня по Службі Божій став архімандритою, а знову 20. X. висвячено його на епископа холмсько-підляської дієцезії. Справжній, німецький бліцкріг. І так може ще добре Огієнко не навчився носити на собі церковну одежу, а вже став епископом.

І хто його святив? Ряний москаль, що колись служив вірно полякам, а тепер пішов на службу німцям. І йому Огієнко тепер підлягає.

Хитрий москаль навіть спромігся зложити фарисейську заяву, що добро українського народу вимагає, щоб створити українську дієцезію з українським епископом. Сказав, бо так казали йому сказати німці. От примір як у православній Церкві влада хилиться куди вітер віє.

Іляріон Огієнко став епископом з рук москаля, а не хотів пускатися на александрійську висвяту. Видно, що вона нічого не варта. А тут у нас автокефальники так дуже її боронять наче б яку старо-християнську практику.

Новий православний епископ дістав на дієцезію саме ті українські землі, де православя мордувало українців і їх мученичою кровю багрило землю. Кров підляських і холмських мучеників повинна промовити до його серця і наклонити його до цего, щоб він місто ширити православя, що стільки лиха накоїло українському народові, пішов радше слідами українських владик, що приняли берестейську унію й собі став уніятом.

Тоді справді зробив би велике добро для українського народу.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Старий календар — це наш, а новий календар є нам чужий.

ВІДПОВІДЬ: Як старий календар є наш, так тоді прошу сказати, як називався, той українець, що його видумав? З якого він повіту й околиці походив? Котрого року він увів між українцями цей "наш" календар?

Кожний хоч трохи очитаний знає, що старий календар дав не українець, а італієць, римлянин, а до того ще й поганин, а це Юлій Цезар і його українці приняли, отже він так само нам чужий, римський як і новий. Коли ж його давні українці приняли й він став "нашим", так тепер і григоріянський календар можуть українці приняти й він так само буде "нашим."

ЗАКИД: Григоріянський календар є польський.

ВІДПОВІДЬ: Він є так польський як і український, німецький, англійський і т. д. Його приняли поляки й вважають що він для них польський, а як ми українці також приймемо, то він так само й для нас українців буде український.

По правді сказати григоріянський календар не є польський, бо його поляки не видумали, ані вони не є одинокі в світі, що його тримаються. Григоріянський календар є всесвітний і його може триматися кожний без огляду на народність, віру чи обряд. Лиш наші автокефальники в своїй злобі, або лиш темняки можуть григоріянський календар називати польським. Ніхто другий, що є свідомий, або себе шанує такого не скаже.

ЗАКИД: Ми повинні триматись традиції, того чого трималось наші предки, а не зміняти календаря.

ВІДПОВІДЬ: Так, ми повинні триматись традиції в тім, що добре для нас, для нас корисне й не перестаріле, а якщо вже пережите, то ми повинні його закинути; інакше будемо назадниками, а не поступовими людьми. Традиція то не є така святість як віра, що її не можна зміняти. І ми в життю неодне, що вже пережилось відкидаємо пр. старі міри, кошу, будовання хат, і т п. а приймаємо нове. Те саме повинні зробити й з календарем. Він нам не помагає, а шкодить у наших часах. Можливо, що нашим предкам міг бути добрий, та нам він уже нездалий пережиток і ми його повинні так само позбутися, як це сталось у других народів.

ЗАКИД: Як змінимо календар, то впаде наша церква.

ВІДПОВІДЬ: Яка наша церква? Православна, чи греко-католицька? Бідна та православна церква, що не має іншої опори, а тільки старий календар і як-що його не стало б, то вона завалилась би. Якщо православна церква тільки на такій хиткій основі спочиває, то не довго вона постоїть.

Греко-католицька церква стоїть на правдивій вірі, моралі й законній владі й тому через пересунення свят 14 днів не впаде. Через зміну календаря не зміняється в нічому ані віри, ані обряду й тому греко-католицька Церква не впаде, а скріпиться, бо дасть легкість в деяких випадках навіть можність молоді й старшим головно по містах святкувати без перепон свої свята, брати участь у богослуженнях, св. Тайнах, слухати проповіді, ходити частіше до своєї церкви, а це все безперечно скріпить наш нарід релігійно й національно, скріпить нашу греко-католицьку Церкву. Розумно? Отже, геть зі всякими страхами, ніби то зі зміною календаря прийде ліквідація нашої Церкви.

ЗАПИТ: Що має робити така жінка, що роджена православна й охрещена православним священиком, а віддалась за католика й брала слюб у католицькій церкві, чи її треба миропомазуватися? — Н. З.

ВІДПОВІДЬ: Православні священики так само як і греко-католицькі священики миропомазують дитину зараз по св. хрещенні . У латинників священик лишень хрестить, а миропомазує аж епископ і то пізніше, коли дитина підросте й прийде до вживання розуму.

І тому кожна особа, що вродиться з православних родичів і є охрещена православним священиком є також миропомазана. Католицька наука подає, що хто раз **важно** охрещений і миропомазаний, тому вже нікому не вільно тих самих святих тайн другий раз уділяти. Звідси то як православний є **важно** охрещений і миропомазаний, а навертається до католицької Церкви, то його не вільно щераз перехрещувати чи миропомазувати. Певним є також, що не тільки католицькі священики, але й православні можуть важно хрестити й миропомазувати, коли роблять усе, чого конечно вимагається до важности тих тайн. **Та в практиці часто заходить велике питання чи вони важно справляють св. тайни, а часом навіть є очевидна певність, що їх справують неважно.** І в таких разах, коли є поважний сумнів, або певність, що тайна уділена православним священиком є неважна, то треба її повторити й то так, щоб була важною.

Це головно відноситься до св. хрещення, що є до спасення конечно потрібним. І тому католицькі священики, як приймають православних до католицької Церкви дивляться добре, чи хрещення й миропомазання були важно уділені, а як нема певности, то їх для певности щераз повторюється. І кожний признає, що так вони повинні робити.

Щодо тайни миропомазання що її уділяють православні, то дуже часто є поважний сумнів, а навіть певність, що вона неважна.

До важности цієї тайни є потрібне, щоб православний священик був правдивий, тобто важно висвячений, щоб мав важне миро, це є важно освячене правдивим епископом і щоб правдивий священик хотів уділити важно св. миропомазання і важним миром помазуючи помазував принайменше чоло дитини рукою, а не пензлем і висказав притім слова: "Печать дара святого Духа, амінь." А про це все не завсіди можна мати певність, бо тут у Канаді й Америці є православні священики різні: є важно свячені, а є й не важно висвячені; є такі, що мають важне миро, а є такі що взагалі мира не мають, або мають миро від епископа, що не є важно висвячений і тому його миро також неважне й не вистарчаюче до важности св. тайни миропомазання; далі були а може ще й є такі православні священики, що викроплені без потрібної богословської науки з фармерів, дяків і тому не знати чи заховали при уділюванні миропомазання те, що є конечно потрібне.

З цего бачимо як багато то може бути випадків, коли є поважний сумнів, щодо важности тайни миропомазання й тих сумнівів часто годі розвязати. В таких разах для певности про важність тайни ліпше її щераз повторити.

Тайна миропомазання не є так конечно потрібна да спасення, як тайна св. хрещення, а тільки хосенна й приписана церковним правом.

Св. тайна миропомазання витискає на душі християнина не затерте знамя воїна Христового й дає її ласки на ціле життя мужно боротись з ворогами спасення.

Православні звичайно дуже бояться, щоб їх не перехрещувано й щераз не миропомазувано, коли їх приймається до католицької Церкви.

Тому, якщо є певність, що вони важно охрещені а не хочуть, щоб для певности їх щераз миропомазувано, то їх можна лишити в спокою і від них того не вимагати. Коли ж особа, що навернулась з православя не є певна чи важно миропомазана й на стільки свідома, що не робить трудности, щоб її для певности миропомазано, то можна її справу представити католицькому священикові, а він уже зробить так, як повинно бути.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереса, в 15 році життя задумала вступити до строгого кармильського Чину. Однак Сестри не могли її приняти, бо ще була молоденька й не мала приписаного віку, 21 літ. І тому св. Тереса рішилась разом із своїм татом просити позволення в дієцезального епископа Угодіна.

БОРОТЬБА З ПЕРЕШКОДАМИ НА ДОРОЗІ ДО МОНАСТИРЯ. ПОСЛУХАННЯ В ЕПИСКОПА УГОНІНА

Епископ Угонін, що до нього тепер вдалися наші знакомі, був солодкої та добродушної вдачі. Але будучи мужем науки й уже старіючися, він передав частину заряду на своїх вікаріїв.

При нім був тоді вікарієм один священик великої побожности й посвяти. Він хвилево мав впливати на дальшу долю Терені.

Це був о. Реверонь. Він переходив різні уряди, заки став ґенеральним вікарієм в Бейо. Всюди полишив по собі згадку гарячого апостола й доброго провідника душ. Покірний, безкористолюбний, повний любови він вирікся епископської гідности, коли йому її жертвовано. Його одинока амбіція було служити душам аж до кінця в тій дієцезії, де він доступив священства. Він і був повірником епископа Угоніна, який не рішив ніякої важної справи, його наперед не порадившися.

Цей то достойний священик назначив панові Мартін день 31. жовтня як день візити в епископа.

Батько вибрався в дорогу сам лише з Теренею. Це перший раз ішла молоденька дівчина з візитою без своїх сестер, а мала зачати від візити в епископа. Що більше, вона, що майже нічого не говорила, хіба лише щоб відповісти на питання других, мала тепер виложити перед епископом свої причини, які її спонукали просити цієї небувалої, майже нечуваної ласки. Яка це велика проба для її надмірної боязливости!

(Не треба дивуватися, що так багато знайшла Тереня перепон у вступленні до монастиря. Кармильський Чин дуже строгий, особливо для дівчат. Тому й вимагають правила старшого віку, як інші Чини).

Чекаючи на послухання Тереня старалася заховати смілу поставу. Щоб не виглядати дитиною в очах епископа, вона зачесала своє волосся в гору, бо досі носила його розпущене. Всетаки, коли вони перейшли величні вході двері й побачила себе на два кроки від того місця, де мала рішитися її доля, вона відчула, що її огортає зворушення. Але нехай вона сама розповість нам про цю подію, що на неї вона покладала тільки надії.

"О. Реверонь показався для нас повний любови, хоч і трохи здивуваний. Завважавши сльози в моїх очах, сказав мені: "Ах, я бачу діяманти! Не треба їх показувати Преосвященому!"

"Тоді перейшли ми великі салони, де я відчувала себе як маленька мурашка та й питала себе, що я важуся сказати. Преосвящений в той час проходжувався під ґалерією з двома священиками. Я бачила, як ґенеральний вікарій сказав йому кілька слів і прийшов разом із ним до салі, де ми чекали. Тут поставлено було три величезні фотелі перед коминком, де тріскотів гарячий огонь.

"Бачучи, як входить епископ, батенько клякнули коло мене, щоб дістати благословення. Відтак Ексцеленція казав нам сідати. О. Реверонь показав мені середній фотель. Я скромно відказувалася. Він однак намагався, кажучи, щоб я показала, чи вмію бути послушна. Тоді негайно я послухала без найменшого роздумування. Мені було стидно, бачити, як він сам для себе бере крісло, а тим часом я потонула в прегарнім фотелі, де могло вигідно поміститися чотири як я, — властиво ж вигідніше як я, бо мені зовсім вигідно не було.

"Я сподівалася, що татусьо будуть говорити. Але вони мені сказали вияснити ціль наших відвідин. Я й зробила це, як лише могла найлїпше, дуже добре розуміючи, що однеоднїське слово настоятеля було б мені більше помогло, як всі мої рації. На жаль, його спротив зовсім не говорив у мою користь. Преосвящений запитав мене, чи це вже довго бажаю я вступити до кармильського монастиря:

"О так, Ексцеленціє, дуже довго!".

— Бачите, відповів сміючися о. Реверонь, то не заедно можна мати пятьнадцять літ, як тепер.

"Це правда, сказала я, але не багато років треба тут віднімати. Я бажаю посвятитися Богові від третього року мойого життя."

"Преосвящений, думаючи, що зробить тим для батенька приємність, старався мене переконати, що я повинна ще якийсь час позістати при ньому. Але яке ж було його здивування й збудування, бачучи, що й батько за мною обстає, додаючи з повним гумором, що ми підемо до Риму разом з дієцезальною прощею та що я не буду вагатися говорити самому св. Отцеві, як не дістану скоріше бажаного позволення.

"Тим часом сказали нам, що заки нам дадуть яке рішення, мусять говорити з о. настоятелем. Я не могла нічого більше болючого для мене почути, бо ж я знала його великий спротив і незмінний. І тоді не вважаючи на пересторогу о. Реверонь, я зробила щось більше, як лише показала діяманти Преосвященому. Я йому їх дала. Я добре бачила, що він був зворушений. Він пестив мене, як здається, ніколи ніяку іншу дитину не пестив.

"Це ще не все страчене, моя дорога маленька, сказав він мені, але я дуже, вдоволений що ти вибираєшся зо своїм добрим батьком у дорогу до Риму. Тим ти лише скріпиш своє покликання. Замісць плакати, ти повинна тішитися."

"Впрочім, на другий тиждень я буду в Лізіє й поговорю про тебе з о. настоятелем. Будь певна, що мою відповідь дістанеш у Італії." Відтак Преосвящений відпровадив нас аж до городу." (Історія одної душі, розділ 5).

Послухання скінчилося й на жаль, Тереня нічого не зискала!

Зворушений щирістю дитини, а так само й її шляхотністю, старий епископ не хотів отверто відбирати відваги Терені Але ціла та справа здавалася йому та його вікарієві так само невідповідною як і нечуваною. По всякій правдоподібності вони собі сказали, що не згодяться на її просьбу, щонайменше аж до повного провірення її.

В ДОРОЗІ ДО РИМУ

Оставала ще остання проба рятунку: просьба, звернена, як буде можливе, живим словом до самого Папи.

Але що це за проща була, що про неї згадував пан Мартін та на яку він сподівався, що вона поможе вступити його Терені до монастиря?

Це був час, коли в Італії рабовано монастирі й Папу тримано як вязня в Ватикані. Це занепокоїло весь католицький світ, головно ж вірну Францію. Епископи протестували проти цих святокрадств і потішали св. Отця, приводячи до нього цілі леґіони прочан, яким було спішно висказати йому своє привязання й пошану.

Один з найзавзятіших противників грабіжі, що її допустився італійський уряд, був епископ з Кутанс, Преосв. Джермен По всякій правдоподібності він то дав початок тій прощі, що до неї прилучився пан Мартін з донечками. Ціль прощі було пошанувати священичий ювілей папи Льва XIII.

Преосв. Джермен мав одного ґенерального вікарія, що дуже надавався до таких справ. Великий організатор побожних прогульок, дуже діяльний в своїх напрямках дуже "римський", відзначений титулом папського камерарія за різні вияви свойого віддання для св. Столиці. О. Легу старався знайти між духовенством і католицькими родинами в околиці достаточне число прочан, щоб у Римі в салях Ватикану зробити величну маніфестацію.

Щоб зискати як найбільше учасників, старалися зробити з тієї подорожи рівночасно й діло синівської любови для св. Отця й прегарну подорож для приємности. Програма, що її проголошено в дієцезії Бейо, була така притягаюча, що навіть тут багато родин записалося до прощі. Еп. Уґонін зо своєї сторони вислав свого ґенерального вікарія о. Реверонь, щоб він урядово представив Папі його овечки. І так уже все було готове до подорожі. Вона була справді добре приготовлена. Видатки були зведені до найменших. Кожний однак міг без неспокою насолоджуватися красою величних видів. Економічна орґанізація була передана агенції "Лібен". За невисоку ціну вона запевняла перевіз залізницею, хату, прокормлення в найліпших готелях, та відвідування головних міст на возах.

Пан Мартін завсіди любив подорожі. Від самого початку прощі він був захоплений чаром дороги, яка знову другий раз давала йому нагоду оглянути найкращі місця Европи та привитати найвеличавіші памятники християнської штуки й при тім занести Папі-вязневі поклін незахитаної вірности. Після своєї розмови з еп. Уґоніном ще одна нова причина підтримувала його в його рішенні на подорож.

Він полишив Лізіє зо своїми двома донечками 4. листопаду, щоб дістатися до Парижа. Там мали зібратися всі прочани.

Тереня скоро завважала, що не всі прочани шукали тут побожности. В ваґонах, прибраних релігійними відзнаками, була зібрана нормандська шляхта. І так серед цього збору світлого вже на самім початку подорожі, в якій кожний сподівався зазнати й користи душевної й приємности, кожний пригадував всім свої титули, або величнo вислявляв заслуги своєї родини.

Дитину разила ця світова самохвальба на початку прощі. "Ми зовсім не ошукували себе, каже вона, всі титули шляхти видавалися нам як пустий дим. Я пригадувала собі ці слова "Наслідування Христа": Не бігай за тією тінню, що називається велике імя! (III, розд. 24, 2). Я зрозуміла, що правдива велич не лежить у іменні, але в душі."

(Далі буде)

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

БОРЩІВ, АЛТА. Несподіванка. Дня 4. грудня сусіди й приятелі п. Дмитра Калинчука справили йому несподіванку з нагоди відізду до Веґревил і до війська. Підчас перекуски була весела розмова на ріжні теми. При кінці п. Михайло Пожарнюк пожелав п. Калинчукові, жінці, дітям та старенькій мамі всього найкращого в новім місці. За кожним разом понеслося грімке та щире многолітствіє. При тій нагоді також завізвав усіх присутних до збірки на пресовий фонд, що принесла $2.00. Одну половину призначили 'Укр. Вістям', а другу передали до Світла.

Опісля Василь Калинчук, брат Дмитра, зохотив усіх, щоб щедро помагали в кампанії Червоного Хреста, щоб українці чимскорше могли купити кілька амбулянсів. П. Евген Ластивецький в імени всіх присутних вручив п. Калинчукові дарунок, що його присутні справили. У відповідь п. Калинчук щиро всім подякував за ту несподіванку, за дарунок й за їх щирість та любов до нього.

До пізного вечора всі як одна родина гарно забавлялися.

Присутний.

ЧИПМЕН, АЛТА. Імянини. З нагоди імянин, а рівночасно й перенесення на нову господарку, родичі, родина й сусіди справили дня 24. XI. й. Михайлові Старкові милу забаву

Забава була гарна в домі п. Іллі Старка. Серед забави п. Никола Андріїв щложив Михайлові й його дружині гарні побажання від родичів, рідні й сусідів та вручено їм гарні дарунки, а це: від родичів гарне радіо, від родини столове начиння, а сусіди від себе по можності кожний зложив цінні подарунки.

В цю радісну хвилю не забуто на наші добрі часописі "Українські Вісти" й "Світло".

На зазив п. Н. Андріїва зложили по 25ц.: Ілля Старко, І. Старко, N. Андріїв, Михайло Старко, А. Гевко, Фр. Гармата, Михайло Єлиняк, Іван Єлиняк, Павло Ахтемійчук, Іван Пайс. Дрібними жертвами зложено 90ц. Разом $3.40 Гість.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Дня 5-го грудня помер Василь Юсак. Покійний прожив 75 літ, з того 34 літ у Канаді. Полишив у великому смутку жену й 5 дітей. Похорон відправив 8. XII. Впр. о. М. Сіянчук ЧСВВ. З тої нагоди учасники похорону жертвували $2.00 на Світло й Укр. Вісти.

КАЛҐАРІ, АЛТА. Греко-католицька парохія св. Стефана в Калґарі, а також околиця, майже за сто-процентовою згодою своїх членів і прихильників приняла новий календар і вже цьогорічні різдвяні свята святкує 25-го грудня нового стилю. Щораз то більше поширюється рух за новим календарем і є надія, що він обійме вкоротці ввесь український загал.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 1 грудня, заосмотрений св. Тайнами упокоївся в Бозі Іван Сливка. Прожив 80 літ, з того 44 роки в Канаді. Похоронні богослуження відправив 5 XII. о. М. Сіянчук ЧСВВ.

МЕЛОЙ, АЛТА. Парохія Вознесення Христового в Мелой, відбула 1-го грудня, мітінг у справі зміни календаря в домі п. Володимира Кузіля.

По богослуженню, на просьбу тростісів парохії, о. М. Вінцентайло коротко зясував неточність старого календаря, та вказав на його непрактичність для наших батьков і їх шкільних дітей.

Всі одноголосно згодилися за приняттям нового календая для вигіднішого заховання своїх свят і свого українського обряду.

Вислано просьбу до Ексцеленції Василія, що позволили святкувати свята по новому стилю. Цю петицію підписали п. Василій Ланюк, предсідник і п. Кость Тхір секретар.

Сподіємось, що незадовго довколичні парохії також зрозуміють непрактичність старого календаря, а вигоду нового, і що не полишуться позаду. Присутний.

— **Українська** греко-католицька громада в Вілинґ, Вест Верджинія, на зібранні 8-го XII постановила обходити церковні свята з американським народом.

Це значить, що громада рішила покинути решітки юліянського календаря (бо в щоденнім життю українці разом з американцями придержуються вже нового календаря), а приняти в цілости новий, григоріянський календар. (Америка, ч. 142).

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

25. РІЗДВО ХРИСТОВЕ — На Свят-Вечір, початок 10 год. вечером.
Мирнам
Новий Київ
Вегревил
Чипмен
6-та година рано:
Скаро
Іннісфрі В.Ч.Х.
Плейн Лейк
Новий Борщів
Івасюки 8 год. рано.
10- година-рано:
Дервент (місто)
Іннісфрі Р.М.Б.
Ренфурлі
Москалики
Восток св. Николая
26. Св. Йосифа Обручника—
Лішор
Стрімставн
Моркємб
Краків
Блумінгтон (школа)
Гилліярд, год. 10. рано. вечірня 5 год. пополудні.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

25. РІЗДВО Г.Н.І.Х. (після нового каленадря)
Кōперник
Калмар
26. Собор Пр. Д. і св. Йосифа.
Дейзленд
Ледук (коло Ханаса)
29. Неділя —
Ракі Мавнтен Гавс
Калінтон

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

25. РІЗДВО ХРИСТОВЕ —
Гадашвил — Починається о год. 9.30 Повечеріє Вел. Опісля Служба Божа
Драйден — Починається о год. 9.30 рано.
29. Неділя Праотців. —
Кенора

Basilian Fathers
612 Flora, Ave. Winnipeg, Man.

СІЧЕНЬ

7. РІЗДВО ХРИСТОВЕ —
Давнінг — 6-та год. рано
Елдорена — 6-та год. рано.
Стрий — 10-та год. рано
Редвей — 10 год. рано.
8. Собор Пр. Бог., Св. Йосифа
Вильна — 9-та година рано
Редвотер — 9 год. рано
9. Св. Стефана Первомч.—
Спеден — 10-та год. рано
Смокі Лейк св. Онуфрія — 10 год. рано
12. Неділя по Різдві —
Аншав, Восетна, (місто)
14. Новий Рік, Обр. Г., Св. Василія Вел.
Айрон Ривер, Белліс.
18. Навечерія Богоявления —
Редвей — Сл. Божа і водосвяття 9-та година рано
Белліс — Сл. Божа і водосвяття 9-та година рано
Давнінг, водосвяття 12 год. в полудне
Елдорена. водосвяття 2 год. пополудні
Стрий, водосвяття 3 година пополудні
19. Богоявления Господне —
Спеден — 7-ма год. рано
Куквил — 7-ма год. рано
Редвотер — 10-та год. рано
Сокаль — 10-та год. рано.
Вильна — Вечірня і водосвяття 7-ма година вечером
Смокі Лейк св. Онуфрія, вечірня і водосвяття 7-ма год. вечером.
26. Неділя по Просвіщенні—
Редвей, Стрий

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ПРИГАДКИ

25. XII. Середа Різдво Г. Н. І. Х. Досвіта Повечеріє вел. з литією. Утр. вся Празн. Єв. утр. Мат. 2. Літ. Ів. Золот. Антифони Празн. Замісць "Да исполняться" і "Будя імя Госп." співається "Всяческая" аж до Віддання празн.

26. XII. Четвер. Собор Пр. Б. і св. Йосифа Обр. Вечірня вел. Прокімен "Кто Бог велій". Тропар Обр. Сл. І нині празн. — На Утр. все Обр. і Празн. Єв Мат. 2. — Літ. Золот. 2 антиф. Празн., Зий звич. з припів празн. Троп. Різд. Обр. Сл. Конд. Обр. І нині Собора. Прокімен: Величит... і Возвеселится... Ап. 306, Єв. Мат. 4. Задост. Обр.

27. XII. Пятниця. Св. Стефана Первом. Попр. Різд. Утреня мала зі Славословієм вел. — На Літ. Ап. 17, Єв. Мат. 87.

28. Субота по Різдві. Ап. 288, Єв. Мат. 46.

29. XII. Неділя по Різдві Богоотців. Гл. 3. Єв. утр. воскр. 6. На Госп. возвах воскр. 3, Празника 4, Богоот. 3. Сл. Богоот. І нині Догм. Стиховна воскр. Сл. Бог. І нині Празн.

Утреня. На хвалітех воскр. 4, Празн. 4, Сл. Богоот. — Літ. Троп. воскр. Празн. Богоот. Сл. кондак Бог. І нині Різдва. Ап. 200, Єв. Мат. 4. Задост. празн.

Загальниця від 25. XII. до 6. I. з вимком навечеря Богоявл.

Свят-Вечір. Піст.

Заборонений Час на забави й танці існує до 6 січня аж до посвячення води.

Зміни місяця: Остання кватира — 21. XII. Нів — 28. XII

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Урядовий** французький журнал в Віші оголосив, що ґенералові де Ґоль й пятьом його помічникам уряд відбирає горожанські права.

— **Совітський уряд** змобілізував 500,000 хлопців в віці від 14-17 років до праці в державнім запаснім корпусі. Новий рід комуністичного кріпацтва, цим разом уже для молоді.

— **Німці** на Східнім Атлянтику ушкодили канадійський протиторпедовець, 1,337-тоновий "Сеґеней."

— **Британський** парлямент не зважаючи на боротьбу на життя і смерть із Німеччиною й Італією, дня 5. XII. рішив 341 голосами проти 4, що не хоче миритись з Німеччиною, а буде вести війну аж до побідного кінця.

— **Уряд Петена** усунув Лявааля, французького заступника

ВЖЕ ПРОДАЄТЬСЯ

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ
На 1941 рік.

Видавництва ОО. Василіян, у Мондері. Є в ньому календар нового й старого стилю, повчаючі статті про 50-ліття української іміграції до Канади, спомини, вірші і повно образків, адресар духовенства і т. д.

Цей великий, цікавий і повчаючий календар повинен стати настільною книжкою в кожній українській хаті. Сторін 176. Ціна з поштою 40 центів. При більших замовленнях дається опуст.

Адреса для замовлень:
Basilian Fathers Press. Mundare, Alberta, Canada.

премієра й міністра заграничних справ, а на його місце призначив Фландена.

— **Кажуть,** що німці хотіли післати своє військо через Францію до Лібії на поміч Італії. Та тому спротивився французький уряд Петена.

— **Комуністам** у Манітобі заборонено займати публичні уряди.

— **12 грудня** помер нагло в Вашіґтоні британський амбасадор для Злучених Держав, лорд Лотіян.

— **Мадярщина** підписала договір з Югославією про тревалий мир і вічну дружбу.

— **Америка** обіцяла дати поміч Греції в її боротьбі проти наїзника.

— **З Европи** доносять про зріст неспокоїв серед народів, що опинились під німецькою окупацією.

—**Найблищого** літа буде розписана третя канадійська военна позичка.

— **Італійцям** війна не ведеться. В Альбанії греки їх бють на цілім фронті. Вже забрали від італійців пристань Порто Едда, важне місто Арґіростро, багато полонених і багату военну добичу. Італійці з великими втратами відступають, а греки побідно наступають далі. Грекам помагають альбанські партизани.

В Єгипті англійські війська відобрали від італійців Сіді Барані, Салум, забрали в полон кількох ґенералів, щось до 40 тисяч війська й велику скількість военної добичі. Побідні англійські війська переслідують італійців уже на території Лібії. Під впливом невдач прийшли великі зміни в італійській команді. Маршал Петро Бадоліо уступив а на його місце назначений ґен. Уґо Каваллеро. Також звільнено військового ґубернатора і команданта Додеканезьких островів на Еґейськім Морі — графа Цезара де Веккі. Його наслідником став ґен. Етторе Бастіко. Переведено також зміни й на інших становищах. Словом з італійцями зле.

— **8-го грудня** в шпиталі в Вікторії, Б. К. в 73 р. життя помер Джордж Екстон Лойд епископ англіканської дієцезії Саскачевану, від якого приняло свою назву місто Лойдмінстер. Лойд вславився свого часу острим виступом проти українських поселенців і дістав остру відповідь від тодішного посла М. Лучковича в домініяльнім парляменті в Оттаві.

— **Німці** сторпедували корабель "Вестерн Принц" в дорозі до Британії, на якому їхав канадійський міністер постачання Гав. Він і багато пасажирів уратовані. Деякі затонули.

— **Ніпонська** урядова преса пише, що уряд приступає до вивласнення всіх церковних посілостей британських, канадійських та американських церковних орґанізацій у Ніпоні. Вийшов там такий закон, що всякі церковні справи в Ніпоні мають бути не під чужою, а виключно під Ніпонською контролею.

— **Воздушна** війна між Анґлією й Німеччиною ведеться безупинно. Британська повітряна флота сильно бомбардує великі промислові міста й фабричні осередки в Німеччині й в окупованих територіях. Те саме роблять німці в Англії. Від бомбардування особливо сильно потерпіли Лондон, Бристол, Савтгемптон, Ливерпул, Бермінґгем, Шефілд, Манчестер.

— **6 грудня** відрочено сесію домініяльного парляменту в Канаді до 17-го лютого.

— **Румунія** є тепер під повною контролею німців, що мають там свою велику армію і беруть велику силу нафти на свої военні потреби. Над виновниками революти в Румунії заведено военні суди

— **З Британії** вивозять до Ірляндії жінок і дітей для безпеки.

— **Підчас** парляментарної сесії в Оттаві, 25-го листопада одинокий посол-українець у канадійському домініяльному парляменті Антін Г. Глинка виголосив знамениту промову, в якій рішуче виступив проти тих, що намагаються створити роз'єднання і будувати расові барієри в Канаді. Він напятнував тих, що кидають неслушне підозріння на льояльних канадійських громадян, що не є англьо-саксонської раси й хочуть їм накинути різні обмеження їх горожанських прав Таке расове вирізнювання є шкідливе для добра Канади.

— **Таі або Сіям** з днем 1 січня 1941 покидає свій давний календар і приймає новий, ґриґоріянський календар, що його тримається майже ввесь світ.

— **Німці** проголосили урядово, що прилучили французьку провінцію Лотаринґію до Німеччини, як німецьку провінцію.

— **Бувший** президент Фінляндії Кюсті Калліо, помер на удар серця. За ним дуже жалує фінляндський нарід, бо в боротьбі з большевиками він станув мужно в обороні краю. Його наслідником є Рісто Ріті.

— **Король Юрій VI.** на Різдво Христове виголосить через радіо промову до цілої британської імперії. В Вінніпеґу буде можна її почути в 7 годині рано.

— **В Етіопії** розвиваються повстання проти італійців. Британія помагає Гайлі Селассі, етіопському цісареві в боротьбі з італійцями.

ВІСТИ ПРО УКРАЇНСЬКЕ ЖИТТЯ.

Др. Микола Гнатишак, відомий як історик літератури, літературний критик і знавець театральних справ помер на вигнанні в Лібштадті.

В Зашкові, львівського повіту, помер у 82 році життя Михайло Коновалець, батько пок. полковника Евгена Коновальця, провідника українських націоналістів

З днем 1 листопада, 1940 Краківські Вісти стали виходити щоденно. Є це одинокий щоденник у українській мові на території Генерального Ґубернаторства. Крім того виходить у Кракові часопис "Тижневик" і місячники "Ілюстровані Вісти," "Дорога", (для доросту) і "Малі Друзі" (для дітей)

Український щоденник "Час" що виходив передше в Чернівцях, на Буковині, зачав виходити в Букарешті, столиці Румунії. Перше число вийшло 20. жовтня.

З Карпатської України переносять українських учителів у глибину Мадярщини. Досі перенесено до 800 учителів. На обстоювання прав української мови глядять мадяри як на політику й переслідують. Форсується мадяронство.

У Празі відбулася вистава української книжки й преси

Дня 3 листопада вшановано в Празі листопадову річницю Службою Божою й панахидою по поляглих борцях у греко-катол. церкві, панахидою на Ольшанськім кладовищі й концертом.

—Цьогорічна програма переселення передбачає переселення понад 30,000 українських родин на рідко заселені области азійського Советського Союзу, головно на територію Алтаю.

— **З ватиканської** радіовисильні передаються точно кожного четверга пів до девятої вечером українські програми Так бачимо, що в таких важких для нас часах Ватикан дармо служить нашій справі своєю радієвою стацією. На тім радіо промовляє наш український священик.

—**Новим амбасадором** Британії до Злуч. Держав Америки по смерти Лотіяна зістав назначений лорд Гелифакс. Його місце секретаря заграничних справ обняв Антін Іден.

— **Президент Рузвелт** оповістив новий плян помочі Британії. Америка замісць позичати гроші буде позичати военні матеріяли в формі ренту або морґеджу. Британія мала б опісля позичені річі звернути.

На вічу говорить кандидат на посла:

Панове громадо! Я не є **аристократ, я демократ...**

—Чи він арешт обкраде, чи дім обкраде — то на одно вийде: все таки він злодій — каже один з присутних до сусіда.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

Українські коляди і щедрівки (деякі з нотами). Ціна 20ц.

КАЛЕНДАРЕЦЬ

Бібліотеки Добрих Книжок після нового і старого стилю на 1941 р.

Зі статтею про новий календар Ціна 5ц.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

Старого Стилю на 1941 рік.

з Празниками і Святими на кожний день і з портретом Митрополита А. Шептицького висилає на замовлення за готівку Бібліотека Добрих Книжок Мондер, Алберта

Ціна 1 календар 15ц. з почтою; 2 за 25ц; 10 за $1.00.

Величина календаря $13\frac{1}{2}$x $7\frac{1}{2}$ цаля.

Також незабаром появиться з друку докладний

Церковний Устав.

після нового стилю на 1941 рік. Ціна 10ц

При більших замовленнях відповідний опуст.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Лука Дацюк, Мондер, ...	1.00
Збірка на поминках у Николи Волянського, Скаро. Алта.	2.50
Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. Зл. Д. П. А.	1.00
Збірка з нагоди імянин Михайла Старка, в Чипмен. Алта. на зазив п. Н. Андріїва.	1.75
Прокіп Балко, Коляда, Голден, Алта.	1.00
Збірка на праціанні Дм. Калинчука, Н. Борщів, Алта	1.00
Збірка на похороні Василя Юсика, Плейн, Лейк, Алта	1.00
Розалія Мандзік, Клифтон Гайтс, Па. Зл. Д.	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло"

ЦЕРКОВНІ РІЧИ

Маємо на складі великий вибір всіх Церковних Річей по гуртових цінах. Перед купном, просимо писати по наш катальог, і розвідатись про наші ціни

Гросс-Левицький і властителі

**WILLIAM GROSS & CO.
322 MAIN STREET,
WINNIPEG, MAN.**

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

**видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Українский Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (64) 1. Мондер, Алберта, 1-го Січня, 1941. Mundare, Alta. January 1st. 1941. Vol. IV. No. (64) 1.

1941 Щасливого Нового Року! 1941

Дорожім Собі Часом!

Над берігом моря, повільною ходою проходжується чоловік. Нечайно в морському піску зобачив він колірову торбинку, повну малих камінців. Взяв її. Приглядаючись білим мевам, що любо граються з морськими филями, виймає спокійно камінчики й бездумно, наче свавільна дитина, кидає їх на воду за птахами.

Щезає з торбинки камінець за камінцем, гине безповоротно в морських хвилях...

Задоволений з проходу, надихавшись доволі свіжим повітрям, вертає вечером домів і дає гарну та порожну торбинку своїй дитині на забавку Ще один, тільки один камінець лишився в тій торбинці. Приглядається йому блище при світлі лямпи. І нагло біль і жах огортають його. Та ж це дорогоцінний діямант! А таких було много!..

Вже запізно каятись! Дорогі діяманти на завжди пірнули в недосяжних глибинах моря...

Читачу! Чи й ти часом у свойому житті не є подібний до того чоловіка, що необачно, для забавки кидав коштовні діяманти в морську глибінь?

Чи ти часом не марнуєш легкодушно хвилин, годин, місяців, а може й цілих літ? А це ж справжні діяманти!

Г. Бог не дав нам часу нашого життя на власність, щоб ми з ним робили собі, що тільки захочемо.

Нам не вільно часом розпоряджати химерно й марнувати на пусті забави! Не вільно нам часу скорочувати, не вільно його гайнувати! Життя — то Божий капітал; то гріш визичений нам на короткоречинцевий термін. І скоро тільки мине речинець, Бог зажадає від нас рахунку з нього.

Дорогий Друже, стоїш на порозі Нового Року. З початком 1941 р. неначе нову позичку дістаєш від Бога; нових 365 днів. Дістаєш торбинку з тими 365 діямантами.

Вважай, щоб білі меви лінивства не вимантили в тебе тих діямантів!

Вже сьогодні на вступі до Нового Року зроби постанову, що кожний день зачнеш з тим добрим наміром перевести його на Божу славу, своє добро й добро других людей; що кожний день будеш переводити на хосенній праці, а закінчиш його обрахунком совісти чи ти добре перевів минулий день

Вже сьогодні зроби постанову, що на кінці тижня будеш провірювати зиск і страту, що при кінці місяця будеш робити перегляд свойого життя у св. Сповіді, що колись, коли проминe твій вік на землі, ти міг спокійно піти на Божий Суд і дати добрий отвіт, що дару часу ти не змарнував, а використав по Божій волі.

Час — то скарб.

Тож **ціни й використовуй його пильно на Божу славу й собі та другим на добро!**

ХАЙ ЖИВЕ НАШ ВЛАДИКА

НА МНОГІ И БЛАГІ ЛІТА!

**ІХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ПРЕОСВЯЩЕНОМУ
КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ, ЧСВВ
ДОРОГОМУ ПАСТИРЕВІ И БАТЬКОВІ
В ДЕНЬ СВЯТОГО ІМЕНИКА
складають свої сердечні побажання
ОО. ВАСИЛІЯНИ.**

На Порозі Нового Року

Уже минув старий рік. Минув і мабуть ніхто за ним не банує.

Бо й нема за чим банувати. Був то рік страшної війни, руїни, сліз і крови, що приніс нещастя цілому світові й горе українському народові.

Прийшов новий рік. Який він буде? Чи кращий від минулого? О, коби Господь милосерний це дав! Нажаль ті чорні хмари военної грози, що нависли на світом не віщують нічого доброго. Та може ще статись таке, що хмари розвіються, буря мине й настануть ясні дні. Усе можливе.

З новим роком вступаємо в невідому будучину. Помимо непевних часів не треба нам тратити надії й зневірюватись, а ободрюватись тою гадкою, що світ і люди не є віддані сліпій судьбі та що над усім чуває бачне око небесного Батька. Він допустив на людей страшний досвід, щоб кожний міг наглядно переконатись, що без Бога, без правдивої релігії в життю не багато поможе поступ, наука, культура. Якраз той поступ і культура без релігії приносять такі модерні нещастя, про які старі люди навіть і думати не могли.

Тому ті нещастя, що ми про них наслухались, надивились і пережили хай вироблять у нас глибоке переконання, що в релігії і то в правдивій є наше спасення дочасне й вічне. Правдива релігія є нашою остоєю. Вона світло серед темряви, вона сила в змаганнях до добра, вона потіха в терпіннях, вона певним провідником у життю.

І проте нашою новорічною постановою повинно бути триматись твердо й сильно правдивої релігії, яку проповідує св. католицька Церква й з нею іти в дальше наше життя.

Не даймось отже пірвати рвучим струям модерного поганства, безбожности, релігійної байдужности, бо вони нас занесуть там, де вже неодного занесли — до погибелі.

Освідомлюймось у нашій вірі, маймо для неї все живе зацікавлення, переводім відважно її накази в наше життя, а переконаємось самі на собі, що навіть у найтяжчих хвилях життя релігія буде нашою поміччю й потіхою.

Друже! На порозі Нового Року стрічає Тебе "Світло". Цей релігійний часопис хоче тобі товаришити цілий Божий рік, просвічувати твій шлях й помагати Тобі, щоб Ти був людиною глибоко-релігійною й щасливою.

Як Ти досі був його читачем і приятелем, то сам мав змогу переконатись, що "Світло" не було Тобі ворогом. А як ще Ти не читав "Світла", то бери й читай його, а побачиш, що воно тільки на те виходить, щоб людям до добра служити.

Признаемо, що "Світло" для тих, що в часописі шукають тільки "цікавих новинок, пустих сензацій" — не е інтересне, та хто шукає здорового корму, той в "Світлі" напевне його знайде!

В Новому Році "Світло" буде старатись бути ще більше займавим як в минулому році, однак, щоб воно принесло читачеві якнайбільше користи треба читати його як то кажуть "від дошки до дошки". Часопис невеличкий. Читаймо отже його постійно, уважно й все, що написане! Також стараймось ширити "Світло" між нашими приятелями, знакомими, заохотім їх до передплати! Хай не лиш ми, але й други "Світла" користають. Пробуймо навіть у своїй місцевості заснувати гурток приятелів Світла, що збирали б для нього передплати, пресовий фонд, та дописи. Якщо буде така тісна звязь між читачами й Світлом, так тоді його лучі неодному зроблять милим і щасливим цей новий рік.

І дай Боже, щоб усім читачам Світла, всьому українському народові по цілому світі засіяли ясні і щасливі дні в новому 1941 році!

ЕЩЕ МОЛИМСЯ О СВЯТІЙШЕМ ВСЕЛЕНСТІМ АРХІЕРЕІ ПІІ ПАПІ РИМСТІМ!

Загальні й окремі наміри св. Отця

(Місячне наміреиня Апостольства Молитви на січень 1941р.)

20 лютого 1936 р. Папа Пій XI. постановив, щоб кожного року одне зі загальних намірень Апостольства Молитви було призначене для Святішого Вітця. І відтоді щороку в місяці січні вірні по всьому світі, а головно члени Апостольства Молитви жертвують свої молитви, терпіння, жертви й добрі діла кожного дня в намірениі Св. Отця.

Чому Св. Отець таке постановив не трудно здогадатись. Верховна влада в св. Церкві потягае за собою дуже велику відповідальність перед Богом і Історією. Скільки то тягару спочиває на плечах звичайного батька великої родини, пароха або епископа? А Папа є батьком, парохом, епископом для всього християнства. На його плечах спочиває журба й старання про спасения мільйонів людей по всьому світі.

І якщо в мирних часах виконування верховного пастирського уряду в царстві Божім на світі є незвичайно трудне, то що ж говорити тепер, коли народи між собою гніваються, сваряться, воюють. Св. Отець в теперішних часах мусить наслідувати Небесного Отця, що каже сонцю світити на праведних і грішних і дощеві падати на ниви добрих і злих. Він не може бути партійним, а для всіх мусить мати слова науки, потіхи, любови та вирозуміння.

Щоб свій уряд міг належно виконати Св. Отець не спускається на свої людські сили. Крім опіки св. Духа, що йому е дана Папа ще хоче, щоб вірні помагали йому своїми молитвами в його стремліннях, щоб царство Боже запанувало в світі, щоб мир, справедливість, віра й любов були між людьми, щоб правда й добро мали верх над неправдою й злом, щоб народи в гаразді жили на землі як Бог приказав і щоб правою дорогою прямували до вічности.

Св. Отець глядить з Ватикану на ввесь світ і своїми думками та серцем обіймає всю землю, всі справи та журиться і клопочеться, щоб все було добре. Його наміри є тільки добрі, його наміри ті самі, що їх мав Спаситель, коли жив на землі.

І тому ми християни-католики не повинні бути байдужими для справ св. Церкви й намірів Св. Отця. Ми можемо, а навіть повинні, крім особистих справ і потреб мати на увазі в наших молитвах також справи св. Церкви й клопоти та журби Св. Отця. Тоді наша молитва буде справді католицькою, вона буде обіймати весь світ та буде дуже милою Христовому Серцю.

Браття і Сестри: Молімся щиро й витревало в січні, щоб сповнились великі й благородні наміри Св Отця Пія XII. Бо коли Господь Бог вислухає наших молитов і голос Христового Намісника не буде голосом вопіючого в пустині, а знайде відгомін у людських серцях, так тоді певне обновиться світ і настане новий лад, що принесе людям мир і гаразд.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Яку заповідь переступає людина, що впивається?

ВІДПОВІДЬ: Хто переїдається або впивається, цей ламає чесноту здержливости й поповняє гріх неумірковаиости. Гріх неумірковаиости нарушує пяту заповідь Божу, що вимагає від нас уживати розумно всіх річей, що служать до удержання життя і здоровля.

ЗАПИТ: Як людська душа приходить до існування?

ВІДПОВІДЬ: Людська душа приходить до існування через безпосереднє сотворення. Коли в лоні матері уформується зародок, що може приняти душу, тоді Г. Бог своєю всемогучістю з нічого покликує душу до існування й її лучить із тілом. Це діється вже в хвилі зачаття дитини. Звідси то ясне чому католицька Церква так рішуче виступає проти тих усяких практик, що вбивають, або усувають плід у лоні матері.

ЗАПИТ: Чи то гріх їсти в пятницю мясо, коли ми через забуття приготовили його до на обід чи вечеру?

ВІДПОВІДЬ: Якщо маємо, що інше до їди, а мясо можемо без великої трудности перетримати на другий день, тоді нам не вільно їсти в пятницю. Коли ж родина бідна, або є велика невигода чи трудність змінити їду, в такому випадку Церква не вимагає від нас посту й ми можемо їсти мясо.

Молитва за мир.

(Цю молитву виголосив Св. Отець Пій XII. дня 24 листопада в своїому зворушливому закликові до світу, щоб покинув війну й запровадив справедливий мир. Її собі витнім або перепишім зі Світла, щоб перетримувати в своїому молитвенику й часто її відмовляти, особливо в часі Служби Божої. Хто відмовляє цю молитву дістає 500 днів відпусту, котрий можна жертвувати й для душ в чистилищі.).

Отче наш, що еси на небі, Боже наша сило, зверни Свої очі на Христа, Твойого Сина! Поглянь на багряні знаки Його ран, до яких довела Його любов до нас і Його послух Тобі. Ними Він завсіди бажає бути нашим Оборонцем і Миротворцем.

Ісусе, наш Спасителю, промов за нами до Твойого Вітця, заступися за нами перед Ним! Заступися за Твоєю Церквою, за всіми людьми, що їх Ти набув Своєю Кровю! Царю, дателю мира, Князю мира! Ти, що маєш ключі життя й смерти, зволь подати мир вічного відпочинку душам усіх вірних, що погибли в цій воєнній заверюсі, всім відомим і невідомим, оплакуваним і неоплакуваним і погребаним під руїнами знищених міст і сіл, або що знайшли свою смерть на крівавих рівнинах чи на війною поритих горбах, у просмиках і долинах, або в морських глибинах.

Нехай зійде Твоя очищаюча кров на них у їхніх терпіннях, щоб обмити їхню одіж і зробити їх гідними та світлими перед Твоїм блаженним зором. Вчини це, любий Потішителю засмучених! Ти, що плакав на вид сліз Марії й Марти, прибитих горем по страті їх брата, подай мир і потіху, рівновагу й здоровля тим бідним людям, що пригнічені смутком та журбами воєнних нещасть, вигнанцям, біженцям, невідомим скитальцям, полоненим і раненим, що вповають на Тебе.

Висуши рясні сльози жінок, матерей, сиріт, цілих родин та многих безпритульних. Висуши важкі сльози, що падають на хліб гoрести, що його вони споживають по довгій голодівці в холодних схоронищах. Висуши сльози, що падають на хліб роздаваний між дітей, що їх часто приводиться перед Твої престоли в малій церковці, щоб молились за батька, чи старшого брата, може вже мертвих, або ранених або пропавших.

Потіш усіх їх Божими дарами й піддержкою та успішною милосерною доломогою, що її Ти можеш піддати благородним душам, що в страдаючих і нещасних бачуть своїх братів і люблять їх як Твій, образ.

Дай борцям разом із геройством у виповнюванні їх обовязку, аж до найбільшої жертви в обороні свойого рідного краю й те шляхотне почуття, що не позволить їм у ніяких обставинах робити другим те, чого вони не хотіли б для себе або для свого краю. (Мат. 7:12).

Господи, нехай любов Твойого Божого Духа царює й тріюмфує на світі! Нехай прийде назад мир згоди й справедливости між народами! Нехай наші молитви будуть приняті й дійдуть до Твойого тихого й смиренного Серця! Нехай ті численні й щирі Пресвяті Жертви, що в них Церква, Твоя Обручниця, на вколішках приносить Тебе, Священика й Жертву вічно Твойому Божественному Отцю, будуть нашим перебдаганням для Тебе!

Ти маєш слова, що проникають і побіджують серця, що просвічують уми, що усмирюють злість і вгашають гнів та месть. Скажи те слово, що втихомирить бурю, уздоровить хорих, що є світлом сліпим, слухом глухим і життям мертвим.

Мир між людьми, що Ти його так дуже бажаєш загинув. Приверни його знову до життя, о Божественний Поборнику смерти. Хай врешті Тобою земля й море успокояться. Хай устане заверюха, що в білий день і чорну ніч скидає жах, огонь, знищення й убійство на простий люд. Нехай справедливість і любов по одній і по другій стороні досконало зрівноважаться так, щоб направити всі кривди й відновити панування права, щоб прогнати усяку незгоду й ненависть з людських умів. І нехай при обдумуванні нового й відповідного добробуту повстане й скріпне справжній і добре наладнаний мир, що при відповіднім пошукуванні найвищого добра на протязі століть на все обєднає як братів усі народи людського племени перед Твоїм зором, Амінь.

Найстарші Українські Коляди

Кожного року, як тільки прийдуть Різдвяні Свята український нарід з великою радістю й насолодою співає окремі пісні, звані колядами. Деякі з українських коляд є дуже поширені й популярні. Знають їх усі: старші, молодь, а навіть малі діти. Співають їх усюди: по хатах і в церквах. Та чи багато з нас знає, як і коли повстали ті коляди та яка вартість їх як пісень?

Українські коляди це наскрізь штучні, літературні твори. Створили їх автори духовні й світські, нажаль, не все відомі з назвиськ. Свідчить про це вимовно мова наших коляд. Вона не чисто народня в старих колядах, а книжкова з давних часів, хоч деколи менше або більше зближена до народньої. Свідчить про це також зміст і стиль коляд.

Що торкається змісту українських коляд, то коляди можна поділити на дві ґрупи.

Перша ґрупа — це коляди т. зв. наївного типу. Вони мають за основу евангельське оповідання та визначаються простотою укладу й теплим чуттям. В них має рішучу перевагу елемент епічний, побутовий. Коляди такого типу зразу переважали й їх співали лише поза церквою.

Друга ґрупа — це коляди т. зв. догматичного типу. Коли зачали в нас по церквах співати коляди, тоді стали строгіше ставитись до змісту коляд. Коляди мусіли бути поважнішого характеру й стояти твердо на догматичнім ґрунті.

Коли повстали українські коляди?

Відповісти докладно на це питання нині ще не можна. Бо студії над українськими колядами ще далеко не поставлені як слід. Ми можемо покищо говорити тільки про найстарші записи українських коляд.

Отже найстарша відома нині збірка українських коляд це збірка записана на кількох листках рукописної Тріоди в Національнім Музею у Львові з рр. 1661-1680 з дописною: Тиє пѣсни набожние внесение в богоспасаемий град Старую Сол и начертание многрѣшним Теодором Рясновским, родичом з Дунаєва спод Рогатина. (М. Возняк: Матеріяли до історії української пісні і вірші. Тексти й замітки. І.) (Українсько-Руський Архив. Видає Історично-фільософічна секція Наукового Товариства ім. Шевченка. Т. IX.), Львів, 1913. Ст. 164-169).

В збірці тій є між іншим найстарша коляда в українській мові, записана 1667 р. Вона виглядає так:

Кроль з Емпѣру к нам приходит,
Бог от Дѣви ґди ся родит
З небес ступив
До нас ступив
На земние крае.

Тераз земля триумфует
Плач и лямент уступует
Юж співаймо,
Викрикаймо
Пѣсни весолие.

Над вертепом звѣзда стала,
Бога в яслах показала:
Оглядаймо
Привитаймо
Пана рожденного.

Ґди приходят трие цари,
Офѣруют єму дари;
Покланяют,
Привитают,
Кроля рожденного.

И ми взаем дари даймо,
Тую му пѣснь заспѣваймо:
Хвала Цару
Господару
Небесного трону.

Же нам дав свою корону,
Ґди з своего ступил трону,
Где кролюе,
И справуе
С хори аггелскими.

Где будемо кролевати,
Кроля з неба виславляти.
Триумфуймо,
Поступуймо
Вси весолим кроком.

Останні стрічки вказують, що коляду співали, коли ходили зі звіздою або вертепом.

Крім наведеної коляди в українській мові є в тій збірці ще інші коляди в мові церковно-словянській. Нпр.:

1). Днесь благодат явися
Бог от Дѣви родися...
2) Дѣва днес Христа рождает
И пеленами днес повивает...
3). От утроби дѣвия Бог произиде,
Вселится на землю от небес прийде...
4). Пастиріє в ночи ґди пасли в темности,

Вкінці в згаданій збірці знаходимо наистарший, досі відомий текст коляди, яку співають і нині:

Предвічний родися пред літи
Хотячи землю просвітити..

Правдоподібно з XVII. ст. походить коляда яка зачинається

Ґди Бог Адама створил рукама во образ слави его,
Дал ему жену на имя Еву з ребра боку лѣвого...

Перша збірка українських коляд **друком** появилась у "Богогласнику", що його видали уніяти Василіяне в Почаєві в 1791 р. Тут знаходимо такі коляди разом з нотами:

1. Вси язици, купно лици,
Ангелстіи нині Младенца в яскині.
2 Бог натуру, Бог натуру, хотяй избавити
4. Не плач Рахили, зря чада цілп:
5. Небо й земля, небо й земля нині торжествуют
6. Виді Бог, виді Сотворитель же весь мир погибает,
Архангела Гавріила в Назарет посилает.
7. Цвіт мисленній, днесь ся родит,
Бог от небес зде приходит.
8. Ликующе возиграймо днесь,
Явися нам благодать с небес.
9. Вселенная веселися, Бог от Діви днесь родися,
Во вертепі со бидляти, котрому ся кланяти.
10. Небо и земля нині ликовствует
Пророческий лик купно торжествует.
11. Слава буди во вишних Богу,
Дающему радость премногу.
12. Страни всего світа слишите,
Вси людіе внемлите.
13. Стань Давиде з гуслами,
Бряцай пісни со нами.
14. Хрістос родися, Бог воплотися,
Во Вифлеемській яскині.
15. Дивная новина, нині Панна Сина,
Породила в Вифлеемі Марія едина.
16. Предвічний родися под літи,
Хотячи землю просвітити.
17. Дар нині пребогатий от небес прійде,
Яко капля каплющая на землю сниде.
18. Нова радость світу зявила:
Пречиста Панна Сина породила.
19. О предвічний Боже! Кто изрещи може устнами,
Твоє снисхожденіє, и твоє рожденіє со нами?
20. Возсіявий над солнце во вертепі нині,
Ісус мой возлежить во ясліх на сіні.
21. Нова радость стала, яка не бивала:
На вертепом звізда ясна світло возсіяла.
22. Рци нам о Маріє, что єсть чудо сіє?
Же раждаєш отроча без хотіній плотских.
23. Нині Адаме возвеселися,
Ева Праматн от слез отрися.

Як бачимо зі спису коляд, поміщених у Богогласнику з 1791., більша половина з них відома й з відповідними поправками співається в нас до нині.

Крім наведених вище, слід згадати ще дуже популярну в Галичині коляду "Бог предвічний", якої текст маємо також з кінця XVIII. ст.

Яка вартість українських коляд?

Ясна річ, що не всіх однакова. Є коляди, які нічим не вирізняються з поміж цілого ряду церковних пісень пересічної вартости. Та є між ними справжні мистецькі твори, що захоплювали й захоплюють своєю поезією учених дослідників

Так пр. дуже високо оцінив деякі українські коляди Іван Франко, котрий посвятив їм навіть спеціяльну розвідку, що є й досі одинока не перестаріла ще про українські коляди (Іван Франко: Наші коляди. Львів, 1890.)

Ось що написав він пр. про коляду "Бог предвічний": 'Найкращою з усіх наших пісень церковних я вважаю звісну коляду: "Бог предвічний". Се правдива перла поміж нашими піснями церковними і коли де, так іменно в тій пісни автор здужав піднятися до того чистого і високого релігійного настрою, яким відзначується оповідання евангелиста Луки о Різдві Христовім..." (ст. 44).

А про інші наші коляди І. Франко каже ось що:

"Велика часть наших коляд церковних не здужала охоронитись від реторичности і догматичної хитроумности, від далеких і за волосся натяганих порівнань та ремінісценцій із Старого Завіту... Тільки в немногих випадках, де коляда наша черпала зміст прямо з оповідання евангельського, а форму з пісні народної і де надто правдиво релігійний настрій і глибоке чуття автора здужали перетопити ті далекі від себе елементи в одну органічну цілість, там тільки ми одержали пісні справді взірцеві, твори високої поетичної стійности, яких не повстидалась би жадна література на світі і котрі сміло можуть видержати порівнання з найкращими, що тільки є на полі християнської гимнольоґії, твори, котрі справедливо і по заслузі здобули собі серед народу так широку популярність і не стратять її доти, доки серед того народу тревати буде тепле чуття релігійне і привязання до своїх гарних та поетичних звичаїв і обрядів. (ст. 28-29).

А тепер ще для заокруглення теми декілька слів скажім про новіші коляди й їх відношення до старих.

Творення нових коляд не устає в нашому народі. Час-від-часу появляються зовсім нові, оригінальні коляди, що їх укладають люди з поетичною іскрою, або перерібки з чужих коляд.

Замітні збірки коляд, що їх тепер уживає наш нарід у Канаді є "Коляди" видання ОО. Василіян у Жовкві та "Українські Коляди і Щедрівки," видані о. Д. П. в 1927 р. в Канорі, Саск.

В Жовківському коляднику є надруковано вісімдесять коляд. Багато є старих, а чимало є й нових таких ваторів як о. Володимира Стеха ЧСВВ, о. В. Матюка, о. Нижанковського, о. Й. Кишакевича, о. Й. Фацієвича, М. Копка і других.

Новіші коляди мають мову майже літературну, а поетична форма і арія є більш новочасні.

В деяких колядах подибуємо патріотичний мотив, молитву за Україну, щоб Син Божий глянув на нашу землю і дав їй лїпшу долю та гаразд.

Багато нових коляд гарних змістом і формою та мельодійних і легких арією нарід полюбив нарівні зі старими Колядами й їх залюбки співає.

Давні коляди зчасом підпали великій зміні. Декотрі, що в них мова була дуже штучна й не народня, або арія тяжка немельодійна вийшли з ужитку й пішли в забуття, а знову кращі підпали меншим або більшим перерібкам, або навіть дістали зовсім новий вигляд і співаються ще й сьогодні. Нажаль ті перерібки, хоч потрібні, робив кожний видавець на свою руку й вони є причиною не малого замішання при загальнім співі в церкві.

Досі ще нема повного й добре обробленого та виданого збірника з нотами старих і нових українських коляд. Це велика шкода, бо такий колядник був би не лише вартісним літературним твором, а й цінною релігійною скарбницею, з якої радо старші й молодь користали б щороку в часі різдвяних свят. Та може до такого корисного видання колись прийде.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ЗАМІТКА: 1941 рік є ювілейним роком української іміґрації до Канади. Якраз 50 літ тому прибули до Канади перші українські іміґранти Василь Єлиняк і Іван Пилипівський і започаткували історію українського життя в Канаді. За тих 50 літ багато наш нарід пережив. Неодне є вже записане, а много ще полишилось незаписаного, особливо з релігійно-церковного життя. З нагоди так великої річниці ми рішились на сторінках Світла друкувати працю о. П. Божика про церковне життя українців у Канаді, що має бути продовженням його попередної відомої праці під заголовком "Церков Українців в Канаді." Ціль наша є не лише утревалити на папері цінні причинки до історії Української Церкви в Канаді, але й звернути увагу на минувшину, показати в ній світло й тіни, добре й зле, щоб цей погляд на те, що було й минуло навчив нас, як нам поступати далі, щоб будучність зробити кращою. Може часом трапляться деякі неточности, так не будемо гніватись, коли читачі звернуть нам на них увагу й річеві замітки використаємо при друкованні окремої відбитки праці о. П. Божика.

На час друковання праці о. Божика перериваємо поміщування св. Письма з поясненнями.

УКРАЇНСЬКІ ДЯКИ В КАНАДІ.

Дяки греко-католики.

Перший дяк, що прибув з родиною з Галичини до Канади був Василь Рудко, білявий, середного росту. Він прибув до Канади 1898 р., осів у Вінніпеґу, де застав около пятьдесять родин: Юрка Паніщака, Теодора Стефаника, Андрія Заїло, Олексу Ксьонжика, Василя Яцькова, Юрка Скибу й других. Рудко походив зі села Кобиловолоки, теребовельського повіту. Научився дяківства в дяка в рідним селі. В Галичині Рудко дякував якийсь час в Романівці і Хоростові, а потім у Клювиці Про Канаду чув з листів від тих українців, що вже були в Канаді. У Вінніпеґу Рудко працював при подопроводах, зпочатку звичайним робітником, потім був доглядачем над робітниками, що працювали при водопроводах. Три роки дякував безплатно в церкві св. Володимира й Ольги, що находиться при розі вулиць МекҐреґор і Стелла, належав до церковного комітету та брав живу участь в організованню громади. З перемучення оставив дяківство При водопроводах працював тридцять літ і дослужився від міста пенсії в сумі $60.00 на місяць. Мешкав під числом 676 Катідрал улиці. Чув ся здоровий, виглядав досить веселий і черствий. Помер девятого жовтня 1938 р Похований на Бруксайд цвинтарі.

Зі зростом еміґрації приїздили до Канади ще інші дяки з Галичини. Вони осідали на провінції, на дарованих землях, або оставали в містах. Ніхто не робив перегляду, коли та скільки їх прибуло. На заклик Всеч. о. П. Божика, автора цеї книжки, який в серпні 1936 р. шукав через пресу за дяками і хотів знати скільки є дяків в Канаді, зголосилося тільки тридцять і два дяки. Однак певне, що їх було багато більше. Хто ними цікавився, той міг подибати їх, в тих місцях, де жили українські переселенці. Зголосились ось такі дяки:

Юрій Магаляс, Николай Юречків, Йосиф Крушельницький, Андрій Остапчук, Онуфрій Луцишин, Николай Чорнобай, Йосиф Качур, Григорій Теребенець, Михайло Семчишин, Василь Побігушко, Олекса Фуць, Йосиф Кокотайло, Олекса Оленюк, Пилип Микитюк, Михайло Варицький, Іван Прийма, Іван Черницький, Михайло Пасечко, Максим Левицький, Василь Мороз, Петро Петрушинський, Петро Рута, Іван Гайовський, Василь Тимків, Петро Весній, й інші. Деякі з них були здібні проводити церковні хори по нотам не тільки в церкві підчас богослужень, але й на державницьких та національних святах перед українцями й англійцями. До таких належали Іван Гайовський, Василь Мороз, Василь Тимків, Петро Левицький у Вінніпеґу, В. Смолик в Едмонтоні. П. Багрій в Монтреалі, Іван Байдужа в Мондері, І. Прийма в Саскатуні. М. Мостовий в Торонті і Петро Петрушинський в Портедж Ля Прері. Може були ще деякі, що могли понисуватися хоровими виступами та трудно було їх віднайти.

Деякі з них були учителями в Рідних Школах. Іван Бучинський, теольоґ, уходив за доброго промовця і був 1927 р. редактором "Канадійського Українця" у Вінніпеґу, а Теодор Федик, що весь час жив у Вінніпеґу був поетом. В 1909 р. він написав пісні про Канаду й Австрію, які осягнули чотири періодичні наклади й розійшлися в 3700 примірниках. Пісні були до вподоби фармарям і робітникам, бо пригадували їм Рідний Край, за яким жалували

У Вінніпеґу при церкві св. Володимира й Ольги, св. Николая і св. Покрови дяки могли утриматися з самого дяківства, бо одержували від $40.00 і більше в місяць від громади і частину доходів від священика. Так само в Монтреалі, в Торонті та Едмонтоні. В Саскатуні, в Реджайні, Форт Віліямі, в Іст Кілдонан і в інших місцевостях діставали від громадян менше платні й мусіли попри дяківство займатися ще іншою роботою. Платня дяка залежала від величини громади, від її зорганізованости, а також від того, яка була його здібність. На фармах дяки діставали одного або два доляри від богослуження в неділю та дещо від похоронів і шлюбів й жили з ріллі.

Всіх дяків у Канаді було понад двіста осіб. Лише деякі з них були іспитовані в дяківських школах у Львові, Перемишлі й Станіславові. Більшість були самоуки, що училися дяківства принагідно в місцевих дяків. Деякі училися дяківства при нагідно у священиків, що їм показували, як шукати в церковних книгах апостола, тропарів й инших частин, що належать до богослуження на неділю і свята. Многі дяки були знеохочені малою платнею, оставляли дяківство та займалися чим могли.

Року 1935 отворив дяківський курс Петро Петрушинський, усміхнений, високого росту, в Дервенті, в Алберті, але успіху не було. Були чутки, що Петро Весній також пробував отворити дяківський курс, десь там у Алберті, однак і він не мав успіху.

Дяк у Канаді потребує мати цілком інший вишкіл чим дяк у Галичині. Він мусить бути ґрунтовно обучений у справах організації, мусить знати добре катехизм і історію, щоби міг опертися несовісним людям, які розбивають релігійну цілість Галичан, бо від цего залежить існовання українців, як осібної одиниці серед інших народів у чужині. Крім цего дяк мусить бути настільки образований, щоб міг вести Рідну Школу, мусить уміти диріґентуру, щоб міг виступати на святах та народних торжествах з добрим хором й знати орґанізувати молодь кругом себе. Дяк мусить бути правою рукою священика в парохії й помагати переводити базарі та інші підприємства, які дають дохід парохії. Для такого дяка все найдеться місце й його платня буде завше запевнена.

Православні дяки з Великої України.

Православних дяків з Буковини й Великої України в Канаді було дуже мало, а через це православні громади обслуговалися дяками з Галичини. Також не було нігде в Канаді таких православних церковних громад, щоб могли дати дякові повне утримання, бо громади були малі й слабо зорґанізовані.

Року 1918 в Торонті, при церкві св. Покрови, яка находилася на розі вулиць Едвіна і Ройса був дяк з Великої України, що писався Іван Олексеїв, низького росту, чорнявий. Він був жонатий з ірляндкою. Діставав від громади $10.00 в місяць. Розвозив хліб від пекаря по хатах одним конем запряженим до візка і цим способом заробляв собі на життя. Церковна громада була невелика, мала на будинку $2500 довгу. Через большевизм громада ще гірше ослабла, членів стало менше, а через те 1923 р. церкву спродано за довги. Чи й де Олексеїв дякував трудно сказати.

Олексеїв в Рідним Краю дяківством не займався. Він мав кілька десятин землі, кожної осені купував книжки в Києві, їздив одним коником з тими книжками по селах Московщини й України, продавав їх, а весною вертав домів, щоб працювати на землі. Балакливим не був, однак коли находився між знакомими, то любив розказувати про великі культурні різниці москвинів й українців. Як був під охотою, любив півголосом співати: "Ой Морозе, Морозенку," або пісню московського поета Некрасова: "Накину плащ з ґітарою під полою."

Між 1916 і 1923 р. в Едмонтоні, при церкві св. Варвари, що находилася над берегом ріки Саскачевану, недалеко улиці Кіністіно дякував Іван Федоронько, що походив з Великої України. Був високого росту, білявий, носився чисто, повільної вдачі. Йому платила громада $25.00 в місяць. Тих грошей ставало йому на життя, щей щадив з тої суми, щоб мати на чорні дні. Дяківство згодом оставив і кудись забрався з Едмонтону.

Дяки з Буковини.

З Буковини був дяк у Канаді, що писався Андрій Вільчинський, худощавий, високого росту. Учився дяківства в Чернівцях. 1903 року дав себе висвятити на духовного російському епископові Серафимові, на сам великдень, в церкві св. Дмитра, в Гардентоні, Манітоба. Під осінь 1904 р., коли Серафим поїхав до Росії, щоб від Святішого Синоду дістати пособія на свою орґанізацію в Канаді, Вільчинський зі своїми колегами, які також були серафимовими духовниками, з Іваном Бодругом, Осипом Черниявським, Іваном Зазуляком й ще іншими перейшов до англіканського протестантизму, щоб перетягати українців до скачманської віри. 1930 р. бачили його українці детективом в Калґарах, Алберта.

Був також дяк з Буковини, Дмитро Кирстюк, низький, чорнявий, що 1907 р. у Вінніпеґу дав себе висвятити на духовного Іванові Бодругові. Був довший час проповідником презвитеріянської секти, в околиці Інсінґер, в Саскачевані. Коли між роками 1910 і 1915 дотична секта серед українців ослабла тому, що її духовники повикидали з церкви хрести, образи, хоругви й завели відправу чисто на протестантський лад, (читай Церква Українців в Канаді, том І сторона 68-76) громада його розбіглася,—він удався до російського епископа. А. Немиловського й цей 1917 р. висвятив його на православного духовника: Два роки по цім Кирстюк покинув російське православя й перейшов до свистунівської секти. Більше дяків з Великої України і Буковини в Канаді не знати чи було, а коли й були, то трудно було їх відшукати, бо ніхто ними не цікавився.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ВСТУП

Багато шкіл є тепер у світі. Багато корисних наук вчать молодь у тих школах.

Та найважнішою зі всіх наук є наука релігії.

Релігія дає нам певну відповідь на питання про наше походження й призначення. Релігія дає людям велику силу чинити добро, а поборювати зло. Релігія потішає людей у нещастю й хоронить їх від розпуки в горю.. Релігія дає людям повне вдоволення, якого невсилі дати людям ні багацтво, ні розкіш, ні слава, ні знання. Тому релігія є найбільшим добром кожної людини, а наука релігії є першою зі всіх наук.

Щоб однак релігія могла стати справді найбільшим добром людини, треба не лиш знати релігію, але й жити релігійно, це значить: вірити в Бога й жити по Божому, так, як навчає правдива Христова, Католицька Церква. Бо це саме є релігія.

Пізнати докладніше релігійні правди й навчитись ліпшого релігійного життя нехай, за причиною Божої Матери, помагає українському народові цей — Катехизм.

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

Англійський письменик Іван Телвол доказував одного разу свойому приятелеві Калриджові, що дітей доти не треба вчити релігії, доки не підростуть, так, щоб могли самі вже приймати релігійні правди, або відкидати їх. Підчас тої розмови дійшли до кінця города зарослого хоптою й диким зіллям: "Це мій город" — каже Калридж. "Город?" — каже письменик; — "я ж тут не бачу нічого, лиш самий хабаз." "Це правда" — відповів власник города, "та я не хочу накидати йому городника. Жду, аж сам зачне родити гарні квіти й овочі. Чейже город і без городника може видати добрі ростини..." Телвол замовк, бо зрозумів, що як ростина без городника, так дитина без релігійного виховання не буде доброю.

В однім англійськім портовім місті має промовляти славний проповідник. У церкві повно людей. На проповідницю виходить ожиданий священик і на початку проповіди таку розказує історію: "Тому 15 літ увійшло до цеї церкви трьох пустих хлопців, щоб перешкодити священикові в проповіди. Як лиш проповідник зачав говорити, сказав перший хлопець: "Киньмо у нього камінь". Та другий задержав його, кажучи: "Заждім іще хвильку." Коли вже й цей другий радив кинути на священика каміня й забратися, третий спротивився. "Нащо робити в церкві заколот, даймо спокій." Вкінці посварились між собою. Двох вийшло з церкви, а третий лишився до кінця проповіди. Минули літа. За фальшування грошей повісили недавно в Тіборн першого. Другий сидить у цім місті в тюрмі, обжалований в убійстві. А третий є священиком і тепер промовляє до вас..." При тих словах із очей Божого слуги покотились сльози. — Велика є сила релігії.

В 1796 році давав місію в місті Атіна італійський місіонар, о. Страмбі, Пасіоніст. Підчас місії довідався місіонар, що один молодий безбожник псує молодь, веде безбожну аґітацію й відводить людей від місії. Чванився, що він в ніщо не вірить і не хотів піти ні на одну місійну науку. Побожні люди були засмучені, місіонар пригноблений, бо безбожник насміхався із них усіх. Гарячою молитвою благав місіонар помочі в Бога й Добрий Господь не опустив свого слуги. В половині місії були окремі науки для інтеліґенції, що дуже сподобала собі місіонаря й його проповіди. Довідавсь про це молодий безбожник і — подався. Одного вечора зявився несподівано між людьми в церкві. Потім прийшов другий раз, третий, четвертий. А Божа ласка, науки місіонаря, добрий примір і сердечна молитва людей робили своє. Молодий безбожник, зворушений до глибини душі, впав навколішки, висповідався, а своє попереднє лихе життя направив відкликом своїх блудів. — Релігія перемогла безбожність.

Французького короля Людвика XV., що мав добрий розум, але слабу волю, під кінець життя дуже гризла совість за неморальні вчинки. Та від поправи відводили його злі приятельки. Серед таких неспокоїв душі він тяжко занедужав. Тіло стало гнити й відпадати кусниями. Всі приятельки покинули його. Коло хорого короля лишились тільки його доньки й сповідник. Умираючий король не говорив тепер ні про що інше, лиш про пекольний огонь, що жде його в вічности. Священик потішав короля Божим милосердям, та він не мав надії, що Бог простить йому стільки беззаконня. Кругом його постелі він бачив уже злих духів, що ждали на його душу. Тоді по всіх церквах стали відправлятись Служби Божі за спасіння душі короля. Сердечні молитви вратували його. Король поєднався з Богом. Помер 10 травня 1774 року. — Релігія перемогла розпуку.

Мати була побожна й релігійно виховувала свою дитину. Та батько був безбожником і часто говорив дитині, що зі смертю все кінчиться. Дитина занедужала. Коли одного разу загрижений батько приступив до її ліжечка, дитина спитала батька: "Таточку, скажіть мені, в що мені тепер вірити: чи в те, що ви говорили мені, чи в те, що матуся?.. "Батькові станули в очах сльози. "Дитино, те, що я говорив тобі, не є таке певне, як те, що говорила тобі мати... — Релігія дає людям певність і спокій.

Графиня Шатле, наслухавшись бесід безбожного фільософа Вольтера, покинула віру й назвала релігію забобоном. Коли занедужала, спитала, чи не було б добре приняти перед смертю святі Тайни? Вольтер відповів: "Вибирай, що певніше." Графиня казала запросити священика. Коли той прийшов, графиня вже не жила. — Люди без релігії весело жиють, сумно вмирають.

У тогож безбожника Вольтера були раз в гостині його два приятелі — Д'Алямбер і Дідеро. Коли гості зачали вести безбожну й богохульну розмову, сказав Вольтер: "Дайте спокій і не говоріть таких річей при моїх слугах, бо готові стати безбожниками й убити мене ще цеї ночі." Люди без релігії Бога не бояться й людей не стидаються. — А іншим разом сказав той безбожник: "Як я був би володарем, я не держав би в своїм домі безбожних слуг, бо такі строїли б мене, як лиш я був би їм не наруку." — Хто нерелігійний, готовий до найбільших злочинів.

Сенатор Рено приїхав до Парижа й винаймив собі в гостинниці кілька кімнат на довший час. Комірне за місяць 150 франків, заплатив згори. "Чи маю дати посвідку?" спитав власник гостинниці. Каже сенатор: "Між людьми, що вірять в одного Бога, не треба цего." На те сказав готельник глумливо: "То ви справді вірите в Бога?" "Очевидно! Думаю, що й ви вірите в Бога?" "Ні, я не вірю" — відрубав господар. А сенатор йому на те: "А, як так, то прошу дати мені посвідку." — Люди без релігії не мають довіря.

Знакомий банкир проголосив банкроцтво. По тім випадку стрінулось трьох знакомих. Стали говорити про банкроцтво й нарікати. Один із панів сказав: "Я стратив через те банкроцтво 80,000. Другий жалувався, що стратив 100,000. "А я, каже третий, "не стратив лиш 10 марок" — "А якже ж це можливе? Та ж ти складав у того банкира свої гроші?" — "Я вибрав свої гроші завчасу." — "А ти знав, що він має збанкротувати?" "Я не знав, але я читав у часописі кілька разів промови, що він виголошував при різних нагодах. У тих промовах наш банкир насміхався з віри в Бога й релігійних заведень. Тоді прийшла мені гадка: в руках такого безбожника небезпечно лишати гроші, бо він може пуститись на найгірше. І я сейчас вибрав гроші з його банку." — Добре зробив. Де нема релігії, там нема пошани чужої власности.

До помешкання о. Фуке, близько Парижа, вбігає одного дня робітник. Одяг у неладі, очі неспокійні, в руках револьвер. — "Отче! Я хотів убити свою дитину й скінчити самогубством. Із тим наміром я зайшов перед церкву. Вже хотів потягнути за язичок, та несподівано прийшла мені гадка: а може є що по смерти? Я не чув про це нічого. Я навіть не хрещений, хоч мої родичі були християнами. Приходжу довідатись дещо про друге життя..." Одержав катехизм і навчився його на память. Як прийшов другий раз до священика, сказав. "Гей, гей,! Як я був би пізнав католицьку релігію тоді, коли я мав 16 років, я був би сьогодні священиком!" — Від того часу став ревним апостолом у навертанні своїх безбожних товаришів у фабриці. — Скільки то людей пропаде на віки через те, що їх не навчили релігії?

Німецькі ОО. Єзуїти вчили в однім місті катехизму. На цю науку збіглись діти з різних сторін. Між ними також один 6-літній хлопчик, що навчився робити знак св. хреста й за те отримав образочок. Втішна дитина показувала всім той образочок, та батько, що був протестантом, дуже тому спротивився й сказав хлопцеві, що як не лідре того образка й не приобіцяє, що вже не піде більше на катехизм, буде битий. Дитина воліла перенести всяку кару, як подерти образок і закинути науку катехизму. Цілий тиждень хлопчик мовчав. Коли слідуючої неділі задзвонив дзвінок на катехизм, хлопчик зібрався йти до церкви. Батько замкнув двері й хлопця не пустив. Та він доти просив і плакав, доки не змилосердились над ним і не відчинили дверей. Хлопчик побіг сейчас на катехизм і від того часу ходив завсіди й точно. Тепер і батько дав йому спокій, бо побачив, що хлопчик став побожніший і послушніший.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня, вже в 15 році життя рішилась покинути світ і вступити до кармильського Чину. Однак здійсненню її наміру станув на перешкоді брак приписаного віку, то є 21 літ. Дієцезальний епископ Угонін уважав, що вона може ще пождати й не хотів її дати потрібної й бажаної диспензи. Тоді св. Тереня користаючи з паломництва до Риму постановила представити свою просьбу самому Св. Отцеві.

В ПОДОРОЖІ ДО РИМУ.

Ніщо так не відкриває малих браків, або навичок людей навіть найбільше чесних як довге товариство в подорожі. Тереня їхала разом з великим числом нормандських священиків. Вона їх мала за примірних і вони справді були такі, Але й мали на собі браки людської природи.

Це стале приставання зо священиками піддало Терені по кількох тижнях такі думки: "Продовж одного місяця я стрінула багато святих священиків. Я бачила, що, хоч їхня велична гідність підносить їх понад самих ангелів, вони зовсім не перестають бути слабі й уломні люде. Тепер же, як навіть святі священики, що про них сказав Ісус в евангелію, що вони є "сіль землі", виказують велику потребу наших молитов, що ж тут думати про тих, що є остиглі!" (Істор., розділ 6).

Вона зрозуміла відтепер, що молитва за священиків то ж одна з найвищих і найбільше хосенних служб, що їх приймають на себе монахині кармильського Чину. Вона собі постановила, що пізніше зробить її першим обовязком свойого стану.

Остаточне зібрання прочан перед відїздом було назначене на 7. листопада в базиліці Серця Христового на Монтмартр в Парижі.

Чекаючи на відїзд до Італії батько вважав за відповідне відвідати зо своїми донечками головні памятники Парижа.

Для Терені ніщо не було таке дороге, як маленька церква Матери Божої Побідительки. Вона відчувала, що в тій святині, яка була свідком так багато духовних чуд, Марія має її дещо обявити. Вона клячала отже зо спокійним і повним довіря очікуванням у стіп білої статуї, якої обличчя так повне матірної любови.

Мати Божа дала її тоді зрозуміти ясно насамперед; що це Вона сама колись до неї усміхнулася й уздоровила її.

Ця певність була для дитини дуже цінна. Пригадуємо собі, що цікаві питання деяких монахинь занепокоїли Тереню так, що вона навіть затратила радість зо свойого надприродного виздоровлення. Тепер Цариця небес успокоїла її зовсім. Душу Терені залила вдячність і потіха без ніякої домішки смутку

Така велика доброта Пресвятої Діви заохотила дитину, щоб собі благала нових ласк. Тереня здогадувалася, що подорож по Італії з її памятниками поганської штуки, нераз справді поганської, не буде без шкоди для її скромности. Не знаючи зла, вона боялася його відкрити. Тому й просила гаряче Пренепорочну, щоб її безупину берегла. Коли й до св. Йосифа помолилася за опіку цього "отця й опікуна дів," чула, що її вислухано.

Прийшов вкінці час прилучитися до прочан. Після посвяти подорожних Серцю Христовому в базиліці на Монтмартр, рушили вони в дорогу до Швайцарії. Вони мусіли переїхати через неї, заки дісталися до Італії

На самім початку дороги для кожного воза дано імя якогось святого. Вибирано отак особливого опікуна для всіх, що їхали в тім вагоні. По більшій часті брали іменика того священика, що провадив цей віз, або святого, якому присвячена була парохія того священика.

О. Легу завважив уже був особливу побожність трьох подорожних із Лізіе. Приближаючися скоро до їхнього відділу, голосно закликав імя їхнього опікуна: Св. Мартин! Батько Терені усміхнувся й подякував. Але підчас подорожі мав він зазнати й менше приємних випадків.

Він був привик уже в попередніх своїх прощах, що по дорозі співали побожні пісні. І так йому тепер здавалося, коли напр. переїздили рівною Шампанією, де ніщо не притягало особливою красою ока, що можна б тоді кілька хвилин посвятити на спільну славу Божу. Однак забава в карти навіть у відділі п. Мартін забирала дуже часто більше годин як молитва. Коли ж і його просили, щоб взяв участь у тім забиванні часу він відмовлявся, що для нього ліпше буде більше часу посвятити на побожні діла. Вколений цією заввагою, хоч такою ніжною, закричав той, що його просив: "На щастя, мало є фарисеїв!" Покірний християнин не сказав ні слова. Він удав, що не чув того. А за хвилину він знайшов нагоду стиснути руку тому, що так тяжко нарушив належну пошану для його сивого волосу.

Це був випадок один з тисячі, що робили з цієї прегарної подорожі дорогу хосенну для освячення душі, прощу покути.

Базилея була перша їхня стація перерви. Приїхали вони там у бурливу ніч. Міста не могли оглядати. Після відпочинку кілька годин на стації, вони знову таки ще в ночі відїхали до Льокарна.

ЧЕРЕЗ ШВАЙЦАРІЮ

Аж досі Швайцарія скривала перед ними свої чари. Але як вони нагло стануди над берегами озера Чотирох Кантонів, тоді подорожні побачили в промінях ясного сонця узбережжя, поорані без кінця потоками. В кришталевих водах купалися нерівні, усміхнені сугорби. Коли ж перед їхніми очами станули величні гори Пилата й Рігі, зо своїми снігом покритими верхами, схованими в хмарах, тоді всім вирвався оклик подиву.

Тереня змагалася в захопленні з другими, що були найбільше одушевлені. Ці чарівні види очарували її на довгий час так, що багато літ пізніше вона могла писати: "Якже добре ділали на мою душу ці чари природи розсипані так щедро по світі! Як вони мене підносили до Того, що розкинув тільки пречудних діл на землі нашого вигнання що має тривати лише один день." (Історія, розділ 6).

Виїхавши з Льокарна, переїздили вони найбільше чарівну частину Швайцарії, таку багату на гарні краєвиди. Тереня при кожнім скруті дороги знаходить нагоду до славлення Бога Сотворителя. "Деколи, говорить вона, ми були аж на самім версі гір. Під нашими ногами пропасті, що їхньої глибини зір не в силі зміряти, здається, хочуть нас поглотити. Відтак ми проїздили прегарне село з його колибами й милою вежою церковці, над якою ніжно колисалися легенькі хмарки. Тут знову широке озеро зо спокійними й чистими хвилями. Його злегенька закрашена синява мішалася з загравою заходу. Як же тут висказати свої враження перед таким поетичним і величним видом? Я вже прочувала чарівність неба!.." (Історія, розділ 6).

І дальше так оворить: "Я собі казала: Пізніше в днях досвіду, коли я буду неначе вязень у кармильськім монастирі й не буду могти бачити, лише маленький куточок неба, тоді я пригадаю собі на сьогоднішний день. Ці образи додадуть мені відваги. Тоді не буду клопотатися своїми дрібненькими справами, але буду думати на велич і всемогучість Божу. Його я буду любити одиноко й не дам себе притягнути соломі, бо моє серце вже добачує, що то Господь приготовив тим, які Його люблять!" (розд. 6.).

Це була духовна користь цієї скорої поїздки крізь Швайцарію та її такі красні краєвиди

В ПІВНІЧНІЙ ІТАЛІЇ

Коли вони виїздили з тунелю св. Ґотарда, нове очарування. Рівнини Ломбардії, що блистіли під сонцем, несли на зустріч здивування нормандцям, які полищили дома дерева без листя й стежки засипані пожовклими листками, соняшну зелень, і свіжу мураву, яку ледве притінила трохи осінь.

Ось на краєчку прозрачних вод, де відбиваються біленькі його доми, стоїть Луґано, що витягає свої копулки в середину прегарного краєвиду. Ось Комо зо своїм озером, що заснуло від пестощів місячних промінів і його синій вінок горбів, закритих мряками. Вкінці й Міляно (Медіолян) головне місто, що до нього вони приїхали при западі ночі. Ввечері не могли його оглядати,, тільки його широкі бульварі, блискучі від світла.

Треба було чекати аж до завтра, щоб можна було відвідати його незрівнану катедральну церкву, що зодягнена ніжною коронкою білого мармору та завершена цілою громадою статуй.

В цій церкві похоронено тіло св. Карла Боромея. Пан Мартін і його донечки не залишили ранньої Служби Божої, що її правив еп. Джермен перед дорогим гробом. Прочанам було дозволено вийти на верх церкви. Тереня, що ще була очавувана краєвидами Швайцарії, відважилася зо своєю сестрою видістатися на склепіння й вежі, щоб звідтіля приглянутися панорамі міста й льомбардської рівнини, що розтягається з цієї вижини. Вони не мали спокою, поки не побачили глибоко під своїми ногами прохожих по вулицях Мілана наче "маленьких мурашок."

В програмі прощі були назначені й відвідини цвинтаря (кампо-санто) в Міляні. В північній Італії кожне більше місто має свій прегарний цвинтар. Багаті гроби, прикриті мармо-рами, звичайно прикрашені гарними різьбами. Тереня, що була така вразлива на красу штуки як і на чари природи, захоплювалася досконалою викінченістю цих статуй, про які говорять, що вони живі. Вона казала: "Які це архитвори! Отут дитя кидає квіточки на гріб свойого батенька. Ми забуваємо на тягар мармору. Ніжні платочки квітів, здається, випадають споміж його пальців. Або знову, легенька вдовича заслона й бинди, що ними прикрашене волосся молодих дівчат, здається, повівають за подувом вітру." (Історія, розділ 6).

Але один подорожний зачав усе те ганити, й морозити радість других. Це був старий пан, що все нарікав, ганив і найбільше — не міг стерпіти того, що другі його товариші такі захоплені. Тереня говорить ясно: "Нехай він був би ліпше остав дома! Однак вона не скаржилася. Це була тільки обсервація, звернення ваги на все, що ділося довкруги, щоб так витягнути собі користь. І вона писала: "Що ж цікавого може бути в світі, коли хто є вже на передодні, щоб його покинути!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ІВАН І ВАРВАРА ХИМКО. ДАВНІНҐ, АЛТА. Незабуті

Дня 18-го липня 1925 р. попращався з цим світом Іван Химко. Покійний прожив 74 літ. Його земною вітчиною була галицька земля, село Поздимір, сокальського повіту. Покійного поховав о. Н. Крижановський, ЧСВВ.

В четвер в полудне, дня 19 го грудня 1940 року по довгих і тяжких трудах, упокоїлася в Бозі Варвара Химко. Покійна прожила 81 літ. Походила з сокальського повіту. Похорон був величавий. Много людей пращало в послідне Варвару Химко Похоронне богослуження правив о. М. Вінцентайло, ЧСВВ. По скінченю працальної проповіди й богослужения в церкві, старші діти серед тяжкого умучення від глибокого снігу несли свою матір до свіжої могили, що станула побіч гробу їх незабутого батька. Спочила покійна Варвара в чорній могилі щасливим вічним сном.

По похороні всі вдалися до дому покійної, де родина приготовила гарний обід. При кінці обіду о. М. Вінцентайло кількома словами знову згадали на великі заслуги покійної і її примірне релігійне життя, а щоб ця памятка гарного життя покійної Варвари лишилася на дальше о. Парох заохотив до жертви на пресовий фонд. Колектою займився п. Максим Рогатинчук. Зібрано $11.00. Гроші розділено на дві части, $5.50 для Українських Вістей, а $5.50 для Світла.

Покійні прибули до Канади 1902 року. Першим їх помешканням у Канаді була місцевість Давнінґ, Алта. Тут, в цій околиці вони перевели решту свого життя в згоді, любові доки не упокоїлися в Бозі. В цій місцевості вони перші засіли і вони перші збудували церкву де могли б частіше прибігати на розмову з Богом. Зпочатку, як ще не було церкви ні священиків спішили часто далекими дорогами на піхоту на богослуження. Щороку, доки не занедужали, мусіли бути на відпусті в Мондері на св. Ап. Петра й Павла. В їх хаті перші священики перебували і перші богослужения правилися. Не жалували покійні нічого для Бога. Більше любили церкву, священиків і свої богослужения як свою хату й свою землю. І як щиро любили Бога за життя, так ще щиріше полюбили Його в годині смерти приймаючи Його в святих Тайнах до свого серця.

Покійні лишили по собі 7-ро дітей, а саме: Леонтія 62 роки, Еву 59 р., Стефанію 54 р., Олексу 51 р., Костя 45 р., Олексію 41 р., Петра 39 р. Всі вже одружені. Всі гарно виховані і всі шануючи своїх родичів пішли їх слідами.

Нехай це примірне життя покійних піонірів буде заохотою для нашої молоді, щоб високо цінила своїх добрих родичів і старалася іти їх слідами в працьовитості, побожності і чесному житті.

Присутний.

РІЗДВЯНІ СВЯТА В НОВОМУ СТИЛІ МІЖ УКРАЇНЦЯМИ В КАНАДІ.

Цьогорічні різдвяні свята є для українців у Канаді історичні. Це перший раз біля 50 українських кольоній у Канаді за позволенням Епископського Ординаріяту святкувало великі й радісні свята Різдва Христового не 7 січня, а 25 грудня разом із усім християнським світом. Як посуваємо годинник вперед, що спізнився так і вони посунули свій церковний календар, що спізнився 13 днів уперед і так зрівнались у святкованні свят разом із другими культурними народами.

Як звідомляють нас із різних сторін свята випали величаво й радісно. Люди переводили свята українським звичаєм, при захованні всіх наших стародавних традицій. Церкви були повні вірних, головно молоді. Навіть англійці й поляки приходили на богослуження до наших церков. Багато осіб приступило до св. Причастя та складало свій щедрий дар любови для епископа. В ночі й день греміли коляди, вдоволення і щастя огортало всіх. Раділи великим таїнством приходу Спасителя на світ і раділи також тою свідомістю, що святкують велике християнське свято разом із спільним Батьком християнства Св. Отцем та всіми християнами. Коли радія несли звуки вифлеємських дзвонів, та слова різдвяних пісень і промов Папи, британського Короля, американського президента й других провідних осіб, українці в Канаді й собі колядували і складали взаїмні різдвяні побажання.

Цьогорічні різдвяні свята зробили велике враження навіть на православних і тих католиків, що були противні зміні календаря. Вони стали розброєні.

Чимало з них казали: "Як воно гарно! Це добре. Це не є польське." Деякі навіть з противників стали приклонниками нового календаря і рішені його триматись та поширювати.

Цьогорічні різдвяні свята показали в практиці, як то гарно й добре триматись у церковнім житті григоріянського календаря. Є надія, що в цім році весь український нарід у Канаді прийме новий календар, а на старий буде глядіти колись як на пережиток подібно як на йорчики в азбуці та назву руський і дивуватисьме, що так пізно приняв так хосенну й потрібну зміну. Є надія, що цей рік буде переломовим у справі календаря і що зміну приймуть не тільки українці в Канаді, а також у Америці, де вже було дане позволення Епископським Ординаріятом приняти новий календар. Бажаним було б, щоб наші національні часописи, що виробляють опінію в загалу поставились однозгідно прихильно до календарської реформи й підтримувати рух за зміною. Тоді напевне зміна календаря переборе всі трудності й дуже скоро та легко прийметься між українським народом у Новому Світі.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В часі** різдвяних свят панувало дводневе фактичне завішення зброї. Німці не налітали на Англію, а англійці не нападали на Німеччину. Та зараз по святах знову стали одні других бомбардувати. В Альбанії й Лібії перемиря на Різдво не було, а велись сильні бої.

— **Папа** в своїй промові до кардиналів у навечеря Різдва Христового сказав, що як має наступити кращий лад у світі, то люди й народи мусять віднести побіду над ненавистю, браком взаїмного довіря, над поняттям, що сила творить право, над злим розподілом матеріяльних дібр потрібних людям до життя і зимним самолюбством.

— **В Америці** наш Епископський Ординаріят доручив усім вірним українцям і церквам обійти святочно 75-літні уродини Митрополита А. Шептицького. Весь дохід, що прийде з торжеств цієї річниці піде на створення степендійного фонду (сколаршип) імени Митрополита Андрея, щоб з процентів від цего фонду щорічно уділювати стипендію одному бідному, а талановитому українському молодцеві на науку в Українськім Каледжі.

— **В Індії** Якобіти обходили 10 роковини свойого повороту до католицької Церкви.

— **У Ватикані** ведуться підготовчі праці для розпочаття беатифікаційного процесу бл. п. Папи Пія Х.

ПРИГАДКИ

5. 1. — Нед. пер. Просвіч. Навечеря Богоявлення.

Гл. 4. Єв. утр. воскр. 7. Сл. Божа Ів. Золот. Троп. воскр. і Навечеря, Сл. конд. воскр. І нині Навечеря. Прокімен і Прич. неділ. пер. Просвіч. Ап. і Єв. неділі перед Просвіч. Ап. 298. Єв. Марка зач. 1. Замісць Достойно ірмос гл. 6. Не ридайте. По Сл. Бож. водосвяття.

6. I. — Понеділок. Богоявлення Господне. Досвіта Повечеря вел. з литією. На утр. єв. Марка зач. 2. Сл. Божа Василія Вел. Антиф. празн. Єлици. Апост. зач. 302, Єв. Мат. зач. 6. Задостойник празн. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая" аж до Віддання Празн. По заамвонній молитві Водосвяття.

12. I. Неділя по Просвіч. Попразн. Богоявл. Татіяни муч. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 8. Служ. Божа. Прокім. Ап. Єванг. Неділі по Просвіч. Ап. зач. 224. Єв. Мат. зач. 8.

5. I. Щедрий Вечір. Піст.

По Йордані парох відвідує парохіян зі свяченою водою.

Відміни місяця: Перша кватира — 5. I. Повня 13. I.

Місячне намірення: Загальні й окремі наміри Св. Отця.

Місійне намірення: Розквіт місійної праці по всьому світі.

Січень — місяць доброї преси. Купуйте добрі книжки, передплачуйте добрі часописи, робіть збірки на українську католицьку пресу!

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

5. Нед. Навечеря Богоявл.
Гиллярд
Іннісфрі Воздв. Ч. Хр.
Веґревил

6. Богоявления Господне.—
Новий Київ
Краків
Н. Борщів
Іннісфрі, М. Бож.
Чипмен (6 год. р.)
Восток
Москалики (8 год.)
Мирнам (6 вечером, водосв.)

12. Неділя по Просв.
Восток

7. Різдво Хр. (ст. ст.)
Тофілд
Делф, 6 година рано
Дервент, св. Юрія (12 год. в ночі)
Дервент, Вознесення (10 година рано)

8. Собор Пресв. Богор. (ст. ст.)
Нортерн Веллій.

НАКЛАД УЖЕ ВИЧЕРПУЄТЬСЯ СПІШІТЬСЯ КУПИТИ СОБІ

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ На 1941 рік.

Видавництва ОО. Василіян, у Мондері. Є в ньому календар нового й старого стилю, повчаючі статті про 50-ліття української Іміграції до Канади, спомини, вірші і повно образків, адресар духовенства і т. д.

Цей великий, цікавий і повчаючий календар повинен стати настільною книжкою в кожній українській хаті. Сторін 176. Ціна з поштою 40 центів. При більших замовленнях дається опуст. Адреса для замовлень:

Basilian Fathers Press Mundare, Alberta, Canada.

9. Св. Стефана (ст. ст.)
Енгл Лейк (Кравчуки)
18. Навечеря Богоявл. (ст. ст.)
Дервент, св. Возн. (9 год. р.)
Дервент, св. Юрія (водосвяття 1 год. попол.)
Егл Лейк (Кравчуки) Водосвяття 4 год. попол.
19. Богоявлення (ст. ст.)
Лейк Белвю

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

СІЧЕНЬ

7. РІЗДВО ХРИСТОВЕ —
Давнінґ — 6-та год. рано
Елдорена — 6-та год. рано.
Стрий — 10-та год. рано
Редвей — 10 год. рано.
8. Собор Пр. Бог., Св. Йосифа
Вильна — 9-та година рано
Редвотер — 9 год. рано
9. Св. Стефана Первомч.—
Спеден — 10-та год. рано
Смокі Лейк св. Онуфрія — 10 год. рано
11. Субота — Аншав
12. Неділя по Різдві —
Айрон Ривер, Восетна (місто)
14. Новий Рік, Обр. Г., Св. Василія Вел.
Ґлендон Белліс.
18. Навечерія Богоявлення —
Редвей — Сл. Божа і водосвяття 9-та година рано
Давнінґ – Сл. Божа і водосвяття 9-та година рано
Давнінґ, водосвяття 12 год. в полудне
Елдорена. водосвяття 2 год. пополудні
Стрий, водосвяття 3 година пополудні

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Петен** на жадання німецького посла Абеца звільнив увязненого Ляваля, але до уряду його не приняв. Франція опираеться новим, ближче невідомим вимогам Німеччини.

— **Британська армія** облягае в Лібії італійську твердиню Бардію й готується до остаточного наступу. В Бардії мае бути 20,000 італійського війська.

— **Британський** натиск на Італію оружжям і пропаґандою мае на цілн примусити її до сепаратного мира.

— **В Британії** з канадійських військових частин сформовано канадійський корпус під командою ґен. Мекнатона.

— **Німці** висилають много війська й воєнних приладів до Румунії. Не знати чи тим Німеччина хоче забезпечитись перед Советами, чи плянуе остаточну розправу з Туреччиною й Грецією.

— **У день Різдва Христового** король Юрій виголосив через радіо промову до своїх підданих у Британській Імперії і в ній заявив, що "будучність буде тверда, але ми стоїмо на дорозі до перемоги." Була це найдовша промова, яку король виголосив колинебудь до своїх народів.

— **Британський** премієр Вин стон Чорчил 23. XII. виголосив промову через радіо до італійського народу, накликуючи його усунути Мусолінія й заперестати війну, бо війна в Єгипті й Албанії є накинена Мусоліні ем італійцям і що італійська імперія готова бути розторощена. Невдачі італійців не є виявом слабої боездатности італійської армії, а радше наслідком того, що армія не хоче воювати.

— **Греки** побідно поступають уперед. Вони здобули альбанське місто Кімара и намагаються здобути важну пристань Вальону. Важкі бої ведуться коло Клісури й Тепелин.

— **Британія** при допомозі Злучених Держав приготовляє наступ проти держав осі в 1941 році.

— **В Югославії** помер о. Антін Корошец, президент югословинського сенату и міністр виховання. Він був також головою Словінської Католицької Партії. Прожив 68 літ. Отець Корошец був одним із творців теперішної югословянської держави й її премієром від липня до грудня 1928 р.

— **Маршал Сьміґли-Ридз**, начальний вожд польської армії, якого була арештувала румунська влада під замітом шпіонажі и саботажництва, щасливо втік до Туреччини.

— **Між Німеччиною** й Злученими Державами є напружені відносини. Німці злі, що Америка хоче помагати Британії своїми кораблями.

— **Президент Рузвелт** виголосив у ночі 29. XII. промову, в якій заявив, що не думає, щоби держави осі могли виграти цю війну. Німеччина показує ясно, що вона задумує поневолити собі цілу Европу й опісля вжити всі її засоби, щоб запанувати над рештою світу. Злучені Держави тоді будуть за миром, коли покажеться, що аґресори покинули думку володіти над другими, або підбити світ. Америка буде помагати в боротьбі Британії з диктаторами й від того не уступить. Вона мусить бути великим арсеналом для демократії. Коли б Британія програла, тоді Америка не мала б безпеки для себе.

— **На Балкані** ситуація непевна. Німці збирають свої війська в Румунії а Мадярщина переводить мобілізацію. Проти кого і нащо ті воєнні приготування важко вгадати.

— **Славний** співак Михайло Голинський і пяністка Любка Колесса дають незвичайно гарні концерти в Канаді.

— **В останньому** часі втекло з Буковини, що находиться під Советами, біля 8 тисяч селян, які не могли стерпіти умовин життя під большевицьким режімом. Багато людей, що втікали з Буковини в Румунію совітська кордонна сторожа постріляла.

— **Реєстрація** чужинців у Америці закінчилась 26-го грудня.

— **У Вінніпеґу** почала виходити як тижневик "Народня Газета". Своїм виглядом вона цілком така сама, як попередня комуністична "Народна Газета". Нові видавці зазначують, що вони не є комуністи й не будуть ширити комуністичної роботи або підпирати націоналізм. Позатим часопис робить враження червоної краски й про Католицьку Церкву висловлюється згірдливо.

УСПІШНИЙ ЗІЗД УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ У АЛБЕРТІ.

В суботу й неділю, 28 і 29 грудня, 1940 р. відбувся в Едмонтоні в Народнім Домі успішний Зізд Братства Українців Католиків Алберти. В ньому взяло участь 38 делеґатів, що заступали 23 місцевості й около 300 гостей з цілої провінції.

Зізд отворив в третій годині пополудні промовою п. Н. Андріїв з Чипмену, заступник голови БУК-а на Алберту.

По привітах п. Гр. Демкова від Н. Дому й о. С. Шевчука від едмонтонської парохії, зложили звіт діяльности за минулі два роки о. А. Химій і Михайло Царук.

Слідував вибір президії і комісій номінаційної та резолюційної.

Виклади й наради тривали 5 годин. При кінці нарад ухвалено ряд резолюцій і вибрано Провінціональний Заряд БУК-а на Алберту в такому складі: Іван Ісаїв, голова; Николай Андріїв, заступник голови; Орест Жарський, діловий писар; Михайло Царук, скарбовий писар. Теодор Онищук, скарбник; члени заряду (референти): Іван Козяк, М. А. Чехніта, Орест Демків, пані Д. Войтків, пані Марія Корчинська: Контрольна комісія: Іван Косюр, Тимчак.

По спільній вечері вібулося дуже гарне представлення "Вифлеємська ніч."

В неділю, по Службі Божій, відбувся в Нар. Домі спільний обід делеґатів і гостей і в 2 години почалось продовження Зізду.

Промовляли: о. ігумен С. Дидик, адв. Ю. Шкварок, І. Ісаїв, пані Анна Прийма, посол Орест Жеребко й Іван Косюр.

Були також привіти письмені й усні. Прочитано письмені привіти від Преосв. Кир Василія, мондерського монастиря, з веґревільської парохії та ще інші. Зі збірки на "Укр. Вісти" прийшло $37.41.

Зізд ухвалив резолюції такого змісту: 1. Заява синівської любови й відданости Їх Ексц. Кир Василієві Ладиці та щире признання й подяка за Їхню батьківську печаливість і опіку над нашою орґанізацією в Канаді; 2. Зазив до співпраці з урядами Великої Британії й Канади в теперішній війні; 3. Заклик купувати воєнні щадничі значки; 4. післати привіт о. А. Трухові, першому орґанізаторові БУК-а в Алберті; 5 злука й тісна співпраця українських католицьких товариств (й парохій, де нема товариств) з орґанізацією Братства Українців Католиків для ведення успішнішої праці на церковно-народнім полі; 6. щоб албертійський провінціональний заряд постарався разом із зарядами БУК-а Саскачевану й Манітоби створити один верховний Заряд Братства на всю Канаду, постійну канцелярію Централі та подбати про постійного подорожуючого орґанізатора; 7. уладити ювілейний день українського поселення в Канаді в кожній околиці; 8. приготовити й перевести програму величавого Ювілейного Конгресу в Мондері; 9. подбати про програму науки української мови й релігії для дітвори на час вакаційного курсу; 10. орґанізувати відділи БУК-а в місцевостях, де їх ще нема; 11. дати фінансову поміч бурсі Маркіяна Шашкевича в Саскатуні на сплату довгу й розбудову; 12. орґанізація пресових комітетів по кольоніях; 13. кооперація з Комітетом Українців Канади в його вельми важній праці.

Зізд закінчився десь о 7 годині вечером. Взято спільну знимку з учасників Зізду. По вечері відбувся гарний концерт під управою п. Осипа Прийми. На концерті виголосив промову о. С. Шевчук ЧСВВ.

З великим одушевленням вертали учасники IV. Зізду БУК-а домів.

Успіх, що його осягнено дає велику надію, що з новим роком і з новим запалом розвинеться буйно орґанізаційне життя і корисна праця по всій Алберті в ювілейні роковини української іміґрації до Канади.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

КАЛЕНДАРЕЦЬ
Бібліотеки Добрих Книжок після нового і старого стилю на 1941 р.
Зі статтею про новий календар Ціна 5ц.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ
Старого Стилю на 1941 рік.
з Празниками і Святими на кожний день і з портретом Митрополита А. Шептицького висилає на замовлення за готівку Бібліотека Добрих Книжок Мондер, Алберта.
Ціна: 1 календар 15ц. з почтою; 2 за 25ц; 10 за $1.00.
Величина календаря 13½x7½ цаля.

Також незабаром появиться з друку докладний
Церковний Устав.
після нового стилю на 1941 рік. Ціна 10ц.
При більших замовленнях відповідний опуст.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Павло Дрібненький, Нормандо, Алта, Коляда. ... $1.00
Одна особа, Веґревил, Алта. Коляда 1.00
Збірка на похороні Варвари Химко, Давнінґ, Алта. 5.50

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (65) 2. Мондер, Алберта, 15-го Січня, 1941. Mundare, Alberta, January 15th 1941. Vol. IV. No (65) 2.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

На 12 мільйонів населення в Канаді поверх чверть і пів мільйона є католиками.

По народности в Канаді найбільше католиків є французів; відтак ідуть ірляндці (айриші), англійці, українці, шкоти, поляки, німці, італійці, індіяни.

Канадійська католицька єрархія мае: 1 кардинала, 14 архиєпископів, 1 архиєпископа-помічника, 47 єпископів, 6 єпископів-помічників, 7 апостольських вікаріїв і 4 вислужених єпископів.

В Канаді є 4. 936 католицьких парохій і місій, що їх обслугує 8.899 священиків. 87 колеґій і семинарів та 28 нормал шкіл, 6 католицьких университетів та 435 католицьких шпиталів

— **Покровителем** Канади є св. Обручник Йосиф. На просьбу канадійського клеру й мірян Папа Пій XII. урядово проголосив другорядними заступниками Канади вісьмох святих мучеників, що їх за віру замучили індіяни в 1640 р.

— **29-го грудня** в Ню-Йорку в Тавн-Голл відбувся величавий концерт у честь 75-ліття уродин Митрополита Андрея Шептицького. Особа Митрополита зібрала українців різних політичних і релігійних поглядів так, що гали аж тріщала. Хори під управою проф. д-ра Кошича виконали чудово пісні церковні й світські. Спів Марії Сокіл у супроводі проф Антона Рудніцького на пяні захопив публику. Були дві промові. Посол Степан Ярема схарактеризував Митрополита як героя християнина, а д-р Лука Мишуга представив Митрополита як героя християнина-католика й могучого народного українського провідника, що не боїться ні мук ні страдання ні смерти за свої ідеї. Обі промови настроїли публику християнським духом самовідречення для справи Божої і народньої, а малодухам додали відваги іти за правду хочби на муки й смерть.

— **Від бомб** багато вже є знищених церков у Англії.

— **В Німеччині** видано нові обмеження щодо вступлення до монастиря. Щоб вступити до монастиря треба дістати окреме позволення від націстівської влади. Цим способом нацисти вяжуть свободу тих осіб, що хочуть посвятитися Богові на виключну службу й нищать розвій і діяльність монаших чинів і згромаджень.

СВ. РОДИНА — НАЙКРАЩИЙ ВЗІР ДЛЯ УКРАЇНСЬКИХ РОДИН.

Ісус, Марія, св. Йосиф — це взір для всіх членів у родині: для дітей і родичів, для жінок і чоловіків.

Хай кожне в родині старається наслідувати молитву, працю, любов і згідливість та другі чесноти тих трьох найсвятіших осіб, а тоді напевне до українських родин завітае те щастя, що царило колись у назаретському домі!

ЗІЗД БУК-а МАНІТОБИ

Дня 1-го січня 1941 р. відбувся в Вінніпеґу річний зізд манітобської секції Братства Українців Католиків Канади.

Конвенция відбулася в парохіяльній салі церкви св. Володимира й Ольґи. Головою зізду був о. д-р В. Кушнір.

На зізді промовляли: о. В. Кушнір, о. С. Семчук, о. А. Луговий, п-і Д. Якимищак, п Малофій. Інші священики, що взяли участь у зізді були: о. Й. Тимочко, ЧСВВ. о І. Шпитковський, о К. Лотоцький, о М. Швед, о. Й. Пуляк, о. М. Горошко і о. Й. Слуга.

Головою заряду на 1941 р. вибрано Т. Мельничука. В одній із резолюцій Зізд рішив просити військові власти, щоб був призначений постійний український католицький капелян, що давав би духовну обслугу жовнірам українцям.

КОНВЕНЦІЯ ЗАПОМОГОВОГО БРАТСТВА СВ. НИКОЛАЯ

— **В днях 27 і 28 грудня** в Вінніпеґу відбулася Загальна Конвенція Українського Запомогового Братства св. Николая. Взяло в ній участь 82 делеґатів з цілої Канади. Братство мае майна на $192,435 40, а членів около 3.000.

Головою Верховної Управи на протяг двох літ вибрано Івана Жаровського.

Старий чи новий календар?

Чи наш календар корисно служить нам у нинішних часах?

(Під повищим заголовком "Америка" ч. 145. помістила інтересну статтю адв. Івана М. Дудуна. Тому, що календарна справа в нас на часі передруковуємо її в скороченні. Подані замітки для американських українців мають своє застосовання і значіння також для канадійських українців.)

Зміна в часах та обставинах життя викликує зміну у способах життя. Ми бачимо довкола нас такі винаходи та поступ що колиб наші прадіди вернулись на цей світ та побачили, як їх внуки живуть тут в Америці, то перестрашились би як чудами. Нові винаходи що й нас чудували двадцять пять літ тому, нині вже перестарілі і на їх місце наступили ще нові ші винаходи, більш практичні й відповідні для нинішнього модерного життя.

Ми мусимо спитатись себе, чи ті причини що примусили наших предків держатись Юліянського календаря, існують нині для нас тут в Америці? І чи ми маємо далі триматись цього перестарілого календаря, чи маємо приняти Григоріянський календар офіціяльно як наш церковний календар?

Наші обставини змінились

Тяжко членам нашого старшого покоління признатись що обставини які існували в часах наших предків та примусили їх держатись Юліянського календаря, тут для нас в Америці є цілком змінені. Але коли вони передумають ту справу серіозно й розумно, то мусять признати цей факт. Бо наші предки, а пізніше члени нинішнього старого покоління коли були у Старім Краю, то все находились під владою одного або другого ворожого краю і мусіли завсіди думати про способи показати свої індивідуальні окремішности, як народ. Але ми тут живемо під прихильною демократичною владою й маємо повну свободу. Наші батьки перед тим зачали будувати, без найменшої перешкоди з боку уряду величезні фінансові, церковні та наукові інституції для кращої долі молодого покоління Українців. І вони найшли для себе тут ту кращу долю якої не могли досягнути у своїй батьківщині. Це орґанізування та розвиток наших інституцій показує що наш побут у Америці не є тим-

часовий але сталий, бо будуємо збірне життя на здорових підставах для наших будучих поколінь.

Ми, Американські Українці тут разом будуємо і жиємо у згоді з Італійцями, Французами, Англійцями та іншими, й ніхто другому не перешкаджає. Це дійсно рай коли ми порівняємо із життям наших предків у Старому Краю. Тут ніхто не накидає нам чужу культуру, мову, звичаї й таке подібне. Отже нам тут не потрібно нині триматись тих засад наших предків, що вони з тодішних, а для нас тепер не існуючих причин, вважали за потрібне для них.

Обставини Українців тут в Америці н вимагають, щоб ми далі відд ювались від великої більшости юдей що признають та розпоряджують своє щоденне як і церковне життя за Григоріянським календарем.

Користь загальна всім Українцям.

Одна з найважніших користей була-б можливість кожного Українця краще зорієнтуватись у своїм щоденнім житті коли ми приймемо Григоріянський календар. Наші церковні с в я т а будемо одночасно святкувати зі своїми сусідами. Не буде більш потрібно йти до праці в тих днях коли припадають важні церковні свята за Юліянським календарем, й наші діти не мусять тоді тратити час, покидаючи науку в школі. Наші церкви та народні інституції будуть заповнені у наші свята, бо всі Українці пев не будуть ті дні святкувати за Григоріянським календарем.

Українська колонія в Америці тепер має велику фінансову втрату з причини що ми державимось Юліянського календаря. Та втрата виходить з того, що робітники Українці річно тратять час покидаючи працю коли святкують наші свята за Юліянським календарем. Коли б було можливе акуратно зрахувати загальну втрату нашу з цеї причини, то може досягла б яких сто тисяч долярів річно. Чи не краще цю суму вжити на щось краще, а це можливе тоді коли б ми офіціяльно приняли Григоріянський календар.

Користь для наших дітей.

Не найменша користь із зміни старого календаря на Григоріянський була-б психологічна користь для наших дітей. Як ця справа тепер стоїть, наші діти розділені психологічно між бажанням бути добрими Американцями й жити повним американським життям, та лояльністю до всього українського життя своїх батьків. Одна часть цього життя українського є святкування свят за Юліянським календарем. Цього наші діти не розуміють, і ніколи не будуть розуміти.

Як вже згадано, ті з них що ходять до школи, не мусіли б тратити час від наук. Це тепер не тільки виходить їм на некористь, бо тратять в науці, що другі школярі використовують але таксамо тому, що коли вони примушені святкувати дні які не є загально признані шкільною владою, це робить на них враження, що вони є якісь інші від других дітей. Та свідомість творить у них так званий 'інферіоріті комплекс', цебто недовіря себе самого до себе, або переконання, що всі другі діти є ліпші від них. Вони з цеї причини тратять відвагу й ініціятиву й те почуття нераз так закоріниться й запанує над ними, що вони мусять поборювати цей "інферіоріті комплекс" аж до смерти. І це нераз стримує їх від повного успіху у їх працях, посадах, бизнесах і в професіях. А початок цього "комплексу" нераз е те, що наші молоді діти не можуть цеї справи зрозуміти, та розумно відповісти, коли їх запитано, чому то так що наші свята припадають на інші дати. Вони встидаються признатись перед другими школярами, що мусіли тратити час від наук, з причини якогось свята. І багато родичів не можуть інтелігентно виияснити цю справу своїм дітям. так щоб вони зрозуміли, а багато родичів навіть цілком цю справу занедбують. Вислід є що нашим дітям та справа навіть не є ясна коли вони повиростають, та вони далі встидаються признатися, що вони якісь чужі, щоб тепер їх дорослі приятелі та приятельки не посміхалися з них. Ці проблеми наших дітей до певної міри походять з причини що ми державимося Юліянського календаря, а щезлиб як би ми приняли Григоріянський календар. Отже саме добро наших дітей вимагає, щоб ми змінили наш календар, бо це їм поможе збутись цього "інферіоріті комплексу", що їм так шкодить і через яке не можуть досягти повного успіху на своїх посадах, у бизнесах і т. д.

Докінчення буде

БЛ. П. О.
ВАСИЛЬ СКУБЛЕНИЙ, ЧСВВ.

ПОМЕР СВЯТОЮ СМЕРТЮ

В Римі, дня 26. XI. 1940 р. упокоївся в Бозі Впр. о. Василь Володимир Скублений, ЧСВВ., василіянин із Канади, що перебував там на студіях.

Покійний походив зі Стар, Алта., прийшов на світ 28. X. 1914 р. вступив до Чина 14. I. 1929 р. став священиком 2. X. 1938 р. і сейчас виїхав до Риму на вищу богословську науку. Був слабовитого здоровля. 1939 р. коли перебував на вакаціях у Галичині захопили його большевики й лише з великими труднощами вдалося йому від них вирватись. Своїми очима оглядав ту страшну катастрофу, що в ню попав наш нарід по большевицькім наїзді.

По повороті до Риму зачала йому недуга добре дошкулювати. Лікарі казали, що має задавнений боляк у кишках і операція конечна. Він її піддався, хоч вона не принесла йому виздоровлення. Перебування в шпиталі було часом страшенних болів і терпінь, що він їх по геройськи терпів і тим полишив гарний приклад як треба по христіянськи й зі заслугою переносити недугу. Читаємо в листі з Риму, що о. Василь перед днем операції висповідався на смерть з цілого життя і пожертвував себе Господеві. В день святого Йосафата (12. XI. н. ст.), коли мала відбутися тяжка операція він так молився: "Святий Йосафате, злучи мою жертву зо своєю!..." Операція тревала від 11-12.30 год. полудне. Показалось, що боляк був у жолудку й тому лікарі оперували жолудок. Отця при операції не засипляли, а тільки знечулювали застриком у стовп хребетний. Болі по операції були так великі, що отець, що був при ньому боявся, чи не стратить він розуму від тих болів. Та о. Василь переносив їх по геройськи. Майже цілий той день по операції молився, а щоб собі трошки улекшити, молився в голос. Дуже зворушаючими були його зітхання і просьби до Ісуса розпятого і до Матіньки Божої. Його уста вимовляли між іншим отсі слова: "Дякую Тобі, Боже мій, що даєш мені ласку терпіти, так багато терпіти... Я не знав, що можна так багато терпіти. Прийми мою жертву, Господи, за нашу св. Церкву, за наш св. Чин, за оо. настоятелів, за молодь у нашім Чині, за тих, що до священства готуються, а особливо ж за тих, що так тепер караються під большевицьким ярмом."

Болі жолудка порізаного й пошитого були страшні. Сили хорого виділи. Підтримували його правдиво лише застриками. Ними було пооране ціле тіло. Мучило його лежання, мучило полокання жолудка, мучили відбивання, застрики, неспання... все мучило його, а він усе тихо терпів, та ще жалівся що другим мусить завдавати багато клопоту, а тих що приходили до нього, щоб його трошки розвеселити, сам властиво їх веселив.

Коли недуга змоглась попросив о. Василій св. елеопомазання. З великою побожністю приняв св. тайну недужих. По принятті подякував о. архимандриті Д. Ткачукові. ЧСВВ і сказав, що чується щасливий і що має правдиві духовні потіхи.

Хорий далі терпів і стояв на порозі смерти. Внутренности були спаралізовані і не хотіли робити. Тоді о. духовник Т. Галущинський і другі взивали в молитвах помочі праведного Венямина Рутського. І здавалось, що небо схотіло зробити велику ласку. Рушилися внутренности, зачали травити, хорий дістав апетит, правдивий голод. Всі тішились, надія росла, що страшенно виснажений і схорований Василь прийде таки до здоровля. Та по кількох днях потихи прийшла нова трівога. Горячка стала висока, хорий у безсонності став дуже суетитися й не міг себе опанувати. Пізніше дістав дуже важкий віддих і щоб полекшити йому в віддиху давали йому кисня. Однак стан погіршився. Хорий молився. Опісля став тратити притомність, віддих ставав скорий, короткий. О. Василь Ваврик, що весь час був коло хорого нахилився і помагав йому молитись. Зі затисненого й пересохлого горла виривались останні зітхнення: "Ісусе... мій Ісусе милосердя... Маріє, непорочно зачата, молись за нас, що до Тебе прибігаємо!" І ці слова були його останні на землі. Це була остання його молитва до Тої непорочної Матері, яку так дуже любив. Далі вже мав промовляти до Неї у небі.

Сестра принесла посвячені свічки, кропило зі св. водою, епітрахиль. О. Ваврик дав йому два рази розрішення і почав відмовляти молитви за вмираючого. Св. Причастя приймав о. Василій в останніх днях щодня рано. Також о. Ваврик дав вмираючому відпуст, давав цілувати хрестик з відпустами, на годину смерти й мощі святі. Та хорий уже не цілував їх, бо стратив свідомість. Ще тільки хлипав він як бідна рибка викинена з води. І пише, отець що був при нім: Я покропив його св. водою й клякнув при головах молитись на вервиці. І тоді хорий віддихнув глибше, очей не відкривав уже, лиш похилив свою невинну головку на правий бік, потім по хвилинці на лівий і знову на правий і упокоївся в Господі. Я щераз покропив св. водою тіло, обцілував його руки й чоло. Поглянув на годинник: була 3-а година й 7 мінут рано, італ. часу, 26. XI. 1940."

Скінчились його терпіння. Вимучене тіло спочило на римському цвинтарі, а душа така чиста й повна чеснот певно пішла до неба по вічну нагороду. Велика втрата. Бл. п. о. Василій так гаряче бажав працювати між рідним народом у Канаді, головно між молодю, щоб у її серцях вкладати огонь чистої любови й правдивої посвяти та винищення себе для других. Та судилось інакше. Він зложив у жертві своє життя за свій нарід і пішов до неба. Це певне, що о. Василько не буде спати в небі, а ще з більшим хісном працюватиме для душ українського народу як це зміг би зробити на землі.

Його гарний приклад геройської терпеливости нехай ободрить тих, що мусять багато й гірко терпіти, особливо на ложі болізни й заохотить терпіти спокійно, без скарги, побожно й потіхи шукати в релігії та молитві. Тоді скороминучі терпіння будуть повні заслуги й зготують велику нагороду в небі.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Коли й через яку причину повстала г р е ц ь к а схизма в Христовій Церкві?

А. К. Дніпер, Саск.

ВІДПОВІДЬ: Остаточне розєднання між христіянами сходу й заходу наступило 1054 р. за царгородського патріярха Михайла Керулярія.

Причин грецької схизми, що вже стільки лиха принесла всьому христіянству було багато й вони довгими літами підготовляли схизму та остаточно довершили її в 11 столітті. Ті причини можна поділити на дві групи: 1. Причини, що підготовили роздор; 2. Причини, що заподіяли роздор.

I. Причини, що підготовили грецьку схизму.

1. Перенесення столиці римської імперії з Риму до Византії за цісаря Константина Великого в 330 р.

Вправді, сам Константин Великий, коли переносив свою столицю з Риму до Византії був далекий від того, щоб зачинати роздор. Але вже сама подія перенесення столиці дала нагоду до змагань за признання Византії, або новому Римові всіх прав і привілеїв старого Риму та зрівнання його в усьому. Отже почалося нездорове суперництво, яке стало зародком незгоди й роздору. Бо було неможливо зрівнати під кожним оглядом Царгород, новий Рим зі старим Римом. Неможливе було передовсім під церковним оглядом З Божого провидіння Рим став релігійним осередком христіянства. На такий вибрав його раз на все верховний апостол Петро, що тут жив і вмер мученичою смертю й з ним звязав усі привілеї, що їх отримав від Христа. Тому римський імператор міг перенести свою столицю в якубудь іншу місцевість, міг тій місцевості надати які лиш хотів права і привілеї, міг її вивищити понад старий Рим, та не міг змінити Божої установи, що Рим має бути осередком христіянства й не міг ніяким правом разом зі світською столицею перенести столицю духовну Під тим оглядом Византія мусіла бути нижча, бо не могла бути осередком всього релігійного й церковного життя Звідси то почалося суперництво й роздор. Византія, як столиця римської імперії, гляділа зависним оком на духовну верховність старого Риму й старалася всіми способами також і під тим оглядом бути йому рівною. Це було причиною, що так епископи як і цісарі нового Риму (Царгороду) вхопились нечуваного досі засобу — перечити Боже походження першенства папи римського.

2. Хибна наука про найвищу владу в Церкві.

Разом з перенесенням світської столиці з Риму до Царгороду почалась у східну Церкву вдиратись хибна наука, що найвища влада папи є злучена з державним осередком, отже повинна перейти з Риму до Византії. Цю засаду з політичних міркувань висловили деякі східні епископи спершу несміло, як це слідно з 3-го канону I. Царгородського собору (381 р.), а пізніше щораз ясніше в 28-ім каноні Халкедонського собору (451 р.). Її як противну Божому обявленню й здоровому церковному переданні папа відкинув, бо римські папи, як наслідники св. верховного апостола Петра, мають найвищу власть у Церкві безпосередно від Бога й незалежно від політичної влади та державного положення. Однак хибна наука про найвищу власть у Церкві принялася згодом між византійським клиром і видала вкінці трійливий овоч схизми.

3. Цезаропапізм. це є напрям релігійної політики, що признає державній владі право вмішуватись у церковні справи й про них авторитетно рішати. Цей напрям, що є в своїй суті поганський, бо походить із тих часів, як римські імператори були й найвищими релігійними начальниками, на превелике лихо принявся також у східній Церкві. Византійські імператори скликували вселенські собори, видавали закони, що в і д н о с и л и с ь до життя к л и р у, брали участь у виборі епископів, вмішувалися у подруже законодавство приписували часто обрядові церемонії, ба навіть деякі з них вмішувались у догматичні спори й деколи підтримували ереси та переслідували правовірних.

Наслідки цезаропапізму були дуже сумні: 1. Націоналізація віри на Сході й затемнення правдивого поняття католицтва, бо ж долю Церкви тісно звязано з долею держави. 2. Служальство византійських патріярхів і богословів супроти своїх володарів, що доходив до того, що вони з малими виїмками, боялися боронити навіть засади віри й церковної едности. 3. Ненависть до Папів і Риму, що не хотіли вислугуватись політиці византійських цісарів

Цей цезаропапізм у своїй ненависти до Риму приготовляв не тільки пізніший роздор за Фотія, але й став причиною 7-ох роздорів у грецькій Церкві перед Ф о т і є м, роблячи схизму постійним явищем на Сході.

4. Гордість і властолюбіє царгородських епископів.

Царгородські епископи маючи свій престол у столиці держави завсіди мріяли про верховодство в Церкві й до нього змагали всіми дозволеними й недозволеними способами. Вони найперше присвоювали собі неправно владу над сусідними територіями, пізніше добились до почести патріярха рівного іншим партіярхам; що займали престоли апостольського походження, ще далі видумали легенду, що св. Андрій, що був перед св. Петром покликаний до апостольства, заложив царгородську Церкву, а вкінці приняли собі горду назву "екуменічний (вселенський) патріярх." Ця гордість і властолюбіє довели пізніше за Фотія і Керулярія до непослуху й бунту проти Риму, Папи й до повної церковної схизми.

5. Обрядові й дисциплінарні різниці.

Деякі відмінні обряди в богослуженнях і при справованні святих тайн, різниці в молитвах, пості й звичаях, жонатість духовенства, і т. д. ставлено нарівні з догмами і це підсичувало роздор.

6. Відмінна культура, мова, світогляд, наука, мистецтво спричинились дуже до релігійних різниць між сходом і заходом і згодом витворили два окремі релігійно-культурні типи: римський і византійський. Византія, що в часах свойого розквіту вище стояла культурно від заходу, в почуттю цеї своєї культурної вищости дивилася на латинян як на варварів і не хотіла ніяк із ними числитись. Так відмінна культура довела до витворення двох центрів східного й західного, до взаїмного відчуження, непорозумінь, а вкінці й роздору.

II. Причини, що заподіяли грецьку схизму.

Безпосередною і остаточною причиною роздору були два патріярхи Фотій і Керулярій.

Вони хоч відділені від себе двома сотками літ і поєднанням з Римським Престолом, яке було в міжчасі відновлене, та згідні в своїй ворожнечі до Риму були творцями й спричинниками церковного роздору, що став постійним явищем, яке триває до нині. Роздор за Фотія почався ось так: По смерти царгородського патріярха Методія в 864 р. став патріярхом св. Ігнатій якого вибір затвердив Папа Григорій IV. (827-844). Державою рядила тоді в імени малолітного цісаря Михайла III. його побожна мати Теодора й її брат Бардас. Бардас був підлою людиною. Він покинув свою жінку тай став провадити грішне життя зі своєю невісткою. А щоб Теодора не перешкаджала йому в його грішнім життю намовив цісаря і цей усунув свою матір від управи державою 856 р. і замкнув її в монастирі. Тепер Бардас став паном византійської імперії й разом з цісарем став вести плюгаве життя. Проти нього виступив св. Ігнатій і як публичному грішникові відмовив св. Причастя. Тоді цісар за намовою Бардаса прогнав св. Ігнатія з Царгороду, а на його місце вибрав Фотія, людину світську, без ніяких свячень, вчену, спритну, а притім дуже зарозумілу й горду. Його, проти приписів церковних канонів за 6 днів висвятив на епископа виклятий архієпископ зі Сиракузи Григорій. Папа Николай I., коли про все це довідався, викляв Фотія 863р. Тоді Фотій маючи за собою цісарські плечі почав явну боротьбу з Римом. Розлючений, з питомою собі злобою й агресивністю напав на західну Церкву, на її віру, обряди й звичаї. Він став перечити першенство папи, скликав у Царгороді свій собор 867 р. на якому осудив латинські різниці, науку про походження св. Духа від Отця і Сина, а самого папу Николая викляв, та вилучив із Церкви всіх, що втримували б з папою спільність, або оставали б при науці латинян. Так Фотій спричинив грецьку схизму. Його виклято на 8 вселенськім Соборі 869 р. Коли цісарем став Лев VI. (886-912) тоді Фотія вкритого ганьбою схизматика, еретика, фальшівника документів, мучителя, рабівника гідности патріярха, бунтівника проти цісаря, виклятого папами прогнав і він помер 891 р., як кажуть, без покути.

По смерти Фотія привернено одність у Церкві, що тревала півтора століття, хоч і були між греками приклонники ідей Фотія, що вважали його народним героем.

Схизму Фотія відновив і остаточно затвердив другий царгородський патріярх Михайло Керулярій (1043-1058). Цей загонистий і неосвічений чоловік, що завдяки політичним обставинам вибився на патріярший престіл із звичайного черця-братчика, використав політичні тертя й відчуження між Византією й Римом і поновив та поширив давні оскарження Фотія. Папа викляв Керулярія, а Керулярій з пімсти на своїм соборі викляв папу й латинян в 1054 р. Так повстав остаточний роздор у Церкві.

Гордий патріярх помер на вигнанні в Мадисті, куди заслав його імператор Ісаак Комнен (1059 р), бо не хотів терпіти його встрявань у державні справи. Оттакий був кінець другого батька схизми.

Зі сказаного бачимо, як гордість, властолюбіє грецьких цісарів і царгородських патріярхів були головними спричинниками схизми, цього великого лиха в Церкві. Та схизматики цього не хочуть ані видіти ані признати, бо мусіли б самі себе осудити. Тому вони звалюють вину на Рим і Папу. Вони кажуть, що західна Церква відступила від правдивої віри та що амбіція і жажда панування папів були головною причиною роздору. Одначе цей закид безосновний. Бо св. Письмо й церковне передання ясно доказують, що Папа є верховним і непомильним головою Церкви й тому ані Папа ані та Церква, що з Папою не могла відпасти від правдивої віри та що Папа має свою власть над цілою Церквою від Бога й тому не можна її вважати як неоправданим п о с я г а н н я м до панування в Церкві, що походить з гордости чи бажання володіння.

(Докінчення на стороні 7)

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

З дяків стаються православні духівники.

Православні люди в Канаді розбилися на чотири різні ґрупи. Перша ґрупа — це ті, що є під російським епископом, що пишеться Арсеній Чеховцев. Він живе в Пенсильвенії, Зл. Держ. П. Америки і в ряди-годи приїздить звідтам до Канади на відвідини своїх вірних. В 1940 р. ця ґрупа мала 25 духовних, що її обслуґували.

Друга ґрупа — це свистунівці зі своїм автокефальним епископом Іваном Теодоровичем, що його висвятив самосвят неканонічний і неважно висвячений революційним способом священиками й мірянами Василь Липківський. Теодорович жие в Филяделфії, Па. в Зл. Державах і звідтам приїздить майже кожного літа відбідувати своїх вірних. В 1940 р. начисляли біля 30 своїх духівників.

Филипівці, або "карпатороси" творять трету ґрупу православних у Канаді. Ними завідує епископ Адам Филиповський з Ню Йорку. В 1940 р. мали вони 15 духовних.

Жуківці, якими керує епископ Богдан Шпилька з Ню Йорку належать до четвертої ґрупи православних. В 1940 р жуківці мали в Канаді 8 духовних.

Назви: Филипівці, Свистунівці, Жуківці походять від назвиськ орґанізаторів, або провідників тих релігійних сект. Всі ті чотири секти не становлять одної орґанізації, а кожна з них стоїть на окремім ґрунті, має свою окрему централю й постійно сваряться між собою і нападають на себе. Всі вони кличуть себе православними, бо та назва їм дуже до вподоби, а люди кличуть їх звичайно по імени їх орґанізаторів длятого, щоби знати про котру ґрупу є мова.

Всі ті церковні орґанізації були на стільки убогі, що в них вісімдесять процент духовних походить з галицьких дяків Лиш двадцять процент духовних у тих чотирох церковних орґанізаціях уходили за людей, що мали вище духовне або світське образовання.

Між православних духовних попались і такі люди, що не були фаховими дяками. Вистарчало, як уміли добре читати церковні книги та розуміли хід богослужень, — епископи робили їх духовними, не застановляючись над тим, якого вони виховання й здібностей.

Тих духовних посилали на початку на фарми. Там вони набирали відваги й управлялись у своїм фаху. Вірні любили їх за те, що ті духовні їли таку страву, яку їм давали й могли спати навіть у жолобі перед кіньми в стайні. Їх невибагливість і простота стягала до них людей. Деякі сиділи з людьми на хрестинах та інших оказіях навіть по кілька днів і там аґітували за своєю вірою і пописувалися своїми загорілими виступами проти Католицької Цеервки. Ніхто тим не журився, чи такий духовник виховає громаду й чи загалом його орґанізація, до якої належить має яку духовну вартість. Хто з духовних найлучше міг накинутися на Католицьку Церкву, на москалів і поляків, цей уходив за найкращого духовного.

На проповідях в церкві та промовах при різних нагодах православні духовні страшенно калічили історію Української Церкви і зміст св. Письма. Твердили,[1] пр. що св Володимир і св. Ольга були православними, хоч вони приняли християнство й померли перед тим, заки Греки й Українці відпали від католицької Церкви. Ніколи не говорили, що Ісус Христос заложив тільки одну Церкву, якою саме є католицька й що Він бажає собі тільки одного стада з одним пастирем. Також ніколи не говорили, що Ісус Христос надав окремі поручення і привілеї св. Петрові, щоб кермував Церквою. Деякі духовні навіть оминали ті місця евангелія, де говориться про примат св. Петра[2] тому, щоби не будити совісти у вірних, що мусить бути тільки одна Церква, з одним пастирем, якою є тільки католицька Церква з кожночасним наслідником св. Петра Папою Римським. Католицьких священиків представляли в чорному світлі, а Голову католицької Церкви і найбільше заслуженого мужа й філянтропа, що найбільше дарував на українські цілі, митрополита Андрея Шептицького інакше не називали, як тільки поляками.

Мізерія православної Церкви, її розбиття і низький рівень освіти більшости православних духовних, не застановляли многих українців навіть з вищої верстви, — куди поведуть та яке дадуть виховання українцям такі духовні, а дивилися солодко на православія і тайно або явно його попирали. Це дуже дивувало греко-католицьких священиків, які були тими моторами, що двигали українське життя вперед і могли відповідно репрезентувати українців перед культурними співгорожанами Канади.

Розбиття православних на чотири окремі орґанізації, стояння більшости українських інтеліґентів осторонь греко-католицької Церкви, низький рівень освіти православних духовних та їх шалений виступ проти українських католиків підносило на дусі всі протестантські англійські осередки. Вони бачили податливий ґрунт для своєї праці й закладали свої місії в українських осередках й перетягали українців до різних своїх вір, щоби українців асимілювати. (Читай Церква Українців у Канаді, том І, сторона 83 і 233).

[1] Св. Ольга померла 969 р., св. Володимир помер 1015 р. Греки відпали від католицької Церкви 1054. Українці відпали від католицької Церкви аж у XII століттю.

[2] Мат. гл. 16. і Ів. гл. 21.

ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВА ДІСТАЄ НОВОГО ПРОВІДНИКА

Під осінь 1927 р. український греко-католицький епископ Никита Будка з перемучення оставив Канаду й виїхав до Галичини, а його місце заняв епископ Василій Ладика. В міжчасі дієцезальними справами заряджував о. Петро Олексів, як адміністратор і о. Павло Сулятицький, як писар. Василій Ладика уродився 2-го серпня 1884 р. в Дрогобичі, Галичина. Його родичі називалися Василь Ладика й Катерина Собків. На святім хрещенні отримав імя Володимир. Свою ранню молодість провів у родинному місті, де його батько заробляв на удержання родини в місцевих салінах. Як син робітника Василій вже в своїй молодості пізнав зблизька той робучий народ, серед якого опісля в Новому Світі мав працювати як місіонар і владика. Тверда доля різьбила його характер від найранших літ. Коли підріс ходив до народньої школи й до ґімназії в Дрогобичі. Ідучи за Божим покликом покинув світ і 1-го серпня 1903 р. вступив до Чину ОО. Василіян. Монаший новіціят відбув у Крехові, де разом із рясою дістав нове імя Василій. 2-го квітня 1905 р. зложив свої перші звичайні монаші обіти, а 28-го серпня 1909 р. монашу професію. По новіціяті відбув свої гуманістичні студії в Крехові, а фільософічні в Лаврові. З волі настоятелів, ще клериком покинув рідний край і 25-го вересня 1909 р. приїхав до Канади, щоб підготовитись до місійної праці серед нових обставин між нашими людьми. В Канаді богословські студія перевів у Великому Семинарі в Монтреалі під проводом Отців Сульпіціянів. Тут набув також знання англійської й французької мови. По скінченні наук зістав рукоположений на священика українським епископом у Америці Преосв. Сотером Ортинським ЧСВВ, дня 4-со серпня 1912 р. у Филяделфії, Па. На початку працював як місіонар у Манітобі, а від 1913 р. в Алберті в околиці Мондеру й Едмонтону.

На епископа зістав висвячений 14-го липня 1929 р. в катедрі св. Йосифа в Едмонтоні, Алта. Святителями були архієреї: Константин Богачевський, епископ з Филаделфії, Василій Такач, епископ з Питсбурґа й едмонтонський латинський архієпископ О'Лірі. 21 липня 1929 р. у Вінніпеґу обняв провід української греко-католицької дієцезії в Канаді.

Заки в Ватикані вирішили справу нового епископа, свистунівці, що найбільше ненавиділи Греко-католицьку Церкву кидали її постійно колоди під ноги, говорили, що українського епископа в Канаді вже більше не буде; що римо-католицька влада звинула українське епископство в Канаді, а греко-католиків віддала в розпорядимість французьким й англійським епископам, які будуть старатись асимілювати українців у користь французьких й англійських римокатоликів. Удавали, що навіть знають пляни, як мають римо-католики приступити до винародовлення українців. По обняттю дієцезії епископом Василієм ті бесіди перестали, а натомісць вороги української католицької Церкви почали говорити, що епископ Василій не дасть собі ради з управою дієцезії, бо він монах Чину св. Василія Великого, що ніби до того часу перебував лише в монастирських мурах і церковних захристіях і молився, а через те не знає потреб народу ані способу, як провадити церковну й народну орґанізацію.

Однак так не сталося, як противники говорили. Справа церковної орґанізації підчас урядування епископа Василія пішла значно вперед. Від 1929 до 1940 р. побудовано в Канаді тридцять і пять нових греко-католицьких церков, дві в передмісті Вінніпеґу, Брукленді і Форт Руж, один в Вінніпеґу в середині міста, у Вінніпеґ Біч, Ман., у Ґрімсбі Онтаріо й других містах, містечках та кольоніях. Сестри Служебниці збудували два шпиталі, один в Мондері, другий у Вилінґдоні, Алберта. Побудовано також три милі від Мондеру новий новіціят ОО. Василіян, а давний новіціятський дім в Мондері обернено на семинарію для старших студентів, що кінчать священичі студії. Рівнож основано Василіянську Друкарню в Мондері.

До обняття дієцезії епископом було в Канаді лише сім осередків Сестер Служебниць: в Едмонтоні, Мондері, Айтуні, Йорктоні, Вінніпеґу, Саскатуні й Давфині. До кінця 1940 р. прибуло ще 6 нових станиць більше, а це: в Торонті, Сифтоні, Ріджайні, Монтреалі, Портедж Ля Прері і Комарні. Сестри провадять Рідні Школи, катехизують дітей на місцях, а підчас шкільних ферій виїздять на провінції і там учать дітвору релігії, рідної мови та церковних і народних пісень. Крім того достарчують окрас для церков та відвідують хорих по домах, яким несуть поміч у слабостях. Далі Сестри ведуть сиротинці в Айтуні й Йорктоні, а в Комарні отворили 1937 р. "Дім для Старців". Виглядає то на показ дрібна праця, однак серед канадійських обставин між українцями в чужій землі, праця Сестер являється незвичайно великою.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІҐІЇ

В однім монастирі відбувались реколекції для інтеліґенції. Отці давали підчас реколекцій різні побожні книжки, щоб помагали учасникам зробити як найліпше духовні вправи. Давали також кожному катехизи. А був там на реколекціях один полковник. Беручи вруки катехизм, відізвавсь зі сміхом: – "Ви, Отче Ректор, ведете нас до азбуки, даючи нам цей катехизм. Я знав його на память, ще як мав 8 років. — Можемо переконатись, сказав о. Ректор, і завдав панові полковникові кілька питань. Та п. полковник заплутавсь у відповідях, а на деякі питання дав відповіди противні католицькій вірі. "Прошу знати, дорогий пане полковнику, сказав тоді ректор, що між світськими людьми рідко найдеться основне знання релігійних правд. У тих книжках, що писали світські люди про релігію й у їх бесідах, нераз бувають блуди. Тому добре є мати й перечитувати час до часу добрий катехизм, щоб поглибити знання правд Христової релігії". — Ті люди, що знають добре правди віри, не відступлять так скоро від Католицької Церкви.

Багата дівчина заручилась із урядником. На день перед шлюбом запросили наречені до себе в гості багато кревних і приятелів. Всі гарно забавлялись довший час. Нараз став наречений насміхатись із релігії та її обрядів. Безбожні слова нареченого дуже вкололи наречену. Вона стала просити свого будучого мужа, щоб залишив таку бесіду, та він відповів, що як учена людина, сміється з таких річей. Це затрівожило наречену, а коли вспокоїлась, заявила: "Чоловік, що не має пошани для Бога, не буде й жінки шанувати. Тому не вийду за вас заміж:" І додержала слова. Родичі сумували, та інші люди стали поважати її за гарний характер і релігійність. — Українські дівчата, за кого ви думаєте вийти заміж?

Одної неділі вернув побожний фармер із церкви. Тоді відізвався до нього безбожний літник, що перебував там на свіжім воздусі. "Не розумію, як ви можете держатись досі релігії; тепер кожний розумний чоловік закидає ті старі памятки". — Засміявсь на це фармер тай каже: "Не знаю, добродію, як ви це розумієте, та я завважав, що лиш ті люди, що ведуть зле життя й варта шибениці є ворогами релігії. Щоб не дістатись між те шумовиння, маю багато пошани для релігії." Недовірок, який думав, що має з дурним до діла, відійшов без слова. — Фармер мав слушність. Хто лиш зачне вести лихе життя, нетерпить релігії, бо вона виступає проти його злого життя. Хто є ворогом релігії це злий знак.

Підчас французької революції йшли сотки невинних священиків і сестер під ґільотину, під катівський топір. Між ними було також 16 сестер-Кармеліток із монастиря в Компень. Засудили їх за те, що мали в себе молитву до Найсолодшого Христового Серця! Казали, що сестри є "фанатичними приклонницями католицької релігії". Довго держали сестер у тюрмі на самім хлібі й воді, а 17 червня 1794 року засудили на смерть і таки зараз завели під ґільотину. Як лиш сестри почули засуд, сейчас заспівали: "Тебе Бога Хвалим," "Величить душа моя Господа" й інші пісні. А як завели їх під ґільотину, заспівали знову: "Хваліте Господа з небес". Похвальна пісня затихла аж тоді, коли остання сестра схилила свою голову під топір. — Папа Пій Х. проголосив ті сестри святими.– Релігія робить людей героями.

Безбожний соціяліст чванився одного разу в ресторані перед своїми приятелями, що за три роки йому вдалось відібрати своїй побожній жінці релігію. За те одержав від своїх безбожних товаришів велику похвалу. Коли вечером вертав домів, застав перед своєю хатою багато людей. Запитані сказали йому, що в хаті сталось нещастя. Ввійшов до середини й застав там на підлозі чотири трупи: жінку й троє дітей. Коло трупа жінки лежала картка. "Доки я мала релігію, терпеливо переносила всі прикрощі життя. Та коли мій чоловік, той кат, відібрав мені віру, я стала нещасливою. Щоб і мої діти не були нещасливими, я строїла їх" — Релігійні люди терплять, нерелігійні впадають у розпуку.

БОЖА НАУКА

ЯВЛЕННЯ ІСУСА ХРИСТА ПО ВОСКРЕСЕНІЮ

По своїм воскресенню Ісус Христос ще впродовж сорок днів являвся апостолам, установляв святі Тайни і учив апостолів, як мають працювати, коли Він відійде до неба. Ось найважніші явлення Ісуса Христа:

1. Ісус Христос являється Марії Магдалині.

В день Христового воскресення дуже рано пішла Марія Магдалина до Христового гробу й застала відвалений камінь від гробу. Вона думала, що хтось узяв Ісусове тіло, тому стояла при гробі й плакала. Плачучи, нахилилась до гробу й побачила там двох ангелів у білих одежах. Вони її сказали: "Жінко, чому плачеш?" Марія відповіла: "Взяли мойого Господа й не знаю, де положили Його." Марія оглянулася і побачила стоячого Ісуса Христа, але не пізнала Його. Христос сказав до неї: "Жінко, чому плачеш?" А вона, думаючи, що це огородник, сказала: "Пане, може ти Його взяв? Скажи, де ти Його положив, а я возьму Його." Тоді Христос сказав: "Маріє." Марія пізнала Ісуса Христа і кликнула: "Учителю наш."

І сказав до неї Христос. "Іди й скажи моїм братам, що відходжу до Вітця мого й Вітця вашого, Бога мого й Бога вашого." Марія пішла й оповіла це Апостолам.

2. Христос являється ученикам по дорозі до Емаус.

В день Христового воскресення ішли два Христові ученики з Єрусалиму до містечка Емаус. По дорозі прилучився до них Ісус Христос. Та їм немов би заступило очі, бо вони не пізнали Його. Ісус Христос випитував їх, про що вони говорять і чому такі сумні.

Вони розповіли Йому про те все, що сталося з Христом в Єрусалимі останніми днями, як жидівська старшина засудила Ісуса на смерть і розпяла Його. "А ми надіялися, що він спасе Ізраїля" - говорили вони й дивувалися, що подорожний про те все не знає. Тоді Ісус Христос став їм пояснювати святе Письмо, що Месія мав наперед пострадати й аж так увійти в свою славу.

Коли дійшли до Емаус, уже вечоріло. Ученики запросили Ісуса Христа на ніч, а коли засіли до вечері, Він взяв хліб, поблагословив, розломив і дав їм їсти. Тоді відкрилися їм очі й пізнали Його. Але Христос зник їм з очей. Ученики негайно вернулися з радістю до Єрусалиму й розповіли про це апостолам. А апостоли відповіли: "Справді Христос воскрес і явився Петрові."

3. Ісус Христос являється зібраним десятьом апостолам.

Апостоли, крім Томи, того вечера були зібрані в одному домі. Коли це ученики розповідали їм про свою стрічу з Ісусом Христом, зявився сам Христос між ними й сказав їм: "Мир вам."

Апостоли злякалися, думаючи, що це дух. Але Христос сказав: "Чого боїтеся? Дивіться на мої руки й на мої ноги, що це я сам, дотикайтеся й переконайтеся, бо дух не має тіла, ані костей." А потім їв з ними кусень риби й мід. І дунув на апостолів та сказав їм: " Прийміть Святого Духа: котрим відпустите гріхи, відпустяться їм, а котрим задержите, задержаться."

4. Ісус Христос дає себе пізнати Томі.

Коли апостоли оповідали Томі, що бачили Господа, він сказав: "Доки сам не побачу й не діткнуся Його, не увірю."

По вісьмох днях були апостоли знову зібрані й Тома з ними. І знову зявився між ними Ісус і сказав до Томи: "Піднеси свою руку й діткнися мене, та не будь невірний, а вірний." Тома закликав: "Господь мій і Бог мій." І сказав йому Христос: "Ти побачив мене, тому й увірив; щасливі ті, що не бачили, а увірили."

* * *

Як довго перебував Ісус Христос на землі по своїм воскресенію?

По своїм воскресенню перебував Ісус Христос на землі ще сорок днів.

Що робив Ісус Христос у тому часі?

У тому часі Ісус Христос являвся апостолам і давав їм різні поучення та власти для спасення людей.

Коли установив Ісус Христос Тайну покаяння?

Тайну покаяння установив Ісус Христос по своїм воскресенію, коли сказав до апостолів: "Прийміть Святого Духа: котрим відпустите гріхи, відпустяться їм, а котрим задержите, задержаться."

* * *

Поучення. Брате! Через ціле твоє життя, від колиски до гробу, на кожнім кроці стрічає тебе Ісус Христос. Говорить до тебе, повчає, остерігає. Коби ти тільки пізнав Його!

Але сам Він не являється тобі, а посилає ангела або людей, що до тебе говорять у Його імени.

Коли ти був маленький, берегла й хоронила тебе твоя мати. Учила тебе, проводила молитву. Ти й не думав, що це післав її Ісус Христос, що це Він говорить до тебе її устами.

У школі вчили тебе, напоминали, приготовляли до життя. А духовний Отець, як висланик Христа Господа навчав тебе Божої науки.

Коли ти виріс і став самостійно жити, чуєш науки священиків у церкві, дістаєш до рук добру книжку або християнський часопис.

На кожнім кроці Ісус Христос є коло тебе, хоче твого добра, твого щастя, твого спасення. Молися, щоб ти пізнав Його голос, та йшов за Ним!

ШИРІТЬ "СВІТЛО"!

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня ще заки покинула світ і вступила до монастиря відбула зі своїм батьком і сестрою Селінкою прощу до Риму. І там задумала просити Св. Отця позволення вступити до Сестер Кармелітанок.

В РИМІ, ОСЕРЕДКУ ХРИСТІЯНСТВА

Коли прийшла ніч. Тереня заснула в кутику воза. Та нараз кондуктори зачали бігати здовж потягу й кричати: "Рома, Рома", Рим, Рим! Вони вже в цілі своєї подорожі. Дім св. Отця, що до Нього вона вдається з просьбою, не був далеко.

Крізь нові крикливі дільниці міста, які окружають старинний Рим поясом звичайних і негарних домів, Тереню завели разом з її рідними до одного з тих широких готелів, що їх агенція вистаралася для всіх прочан. Підчас короткого побуту в Римі приймив Тереню в свої стіни готель Полудня. Він стоїть до сьогодні на вулиці Капо де Казе. В день канонізації Терені поміщено там намятну й таблицю. Єп. Джермен, о. Легу, й більшість визначних прочан приміщені були в готелю Мінерва.

Від самого виїзду з Нормандії слідило Тереню в усіх її ділах і рухах одне око, що не переставало її мати на ввазі на кожнім перестанку їзди. Це був о. Реверонь. Тереня ж, трошки замішана тими клопотами, що їх вона передбачувала в своїх заходах і просьбі до Папи, позатим була спокійна. З повною свободою й молодечим поривом вона бралася до всіх прогульок, що їх назначено прочанам перед днем, на який заповіджено авдієнцію в Папи.

Для звидження памятників розділено прочан на пять громад. Ця громада де знаходилася родина Мартен мала зачати відвідинами найславніших місць римської кампанії, місцями, що остали до сьогодні свідками мучеництва перших віків св. Церкви.

Тереня й Селінка не лише були цікаві затриматися перед величезним цирком, що під назвою Колізею був театром-видовищем кривавих забав римського народу. Їх притягала до себе арена його, пісок почервонілий від крови мучеників. З великою радістю вони зміряли до амфітеатру, що його грізні руїни остали до сьогодні одним із чудес папського міста. Мрією дітей було поцілувати ту блаженну землю, де гинули християни від зубів диких звірюк, та як було б можливе, забрати зо собою кілька зерен тієї освяченої землі. Вони на жаль, не гляділи спочатку на ті руїни, які з бігом віків засипали ті місця на вісім метрів грубою верствою.

Але тоді робили там розкопи на однім місці старинної арени. І була там тепер одна яма, вхід вузенький, загороджений сильним плотом, кудою можна було зійти аж до тієї глибини, де мала бути вже та свята площина, освячена тільки боротьбами святих мучеників.

Хоч там був пліт, то дві сестри приближилися до тієї ями й Тереня, зігнувшися над отвором, думала, що вже знайшла спосіб, як там дістатися на дно. "Ходи за мною, сказала вона до Селінки, ми зможемо там зійти!" Але нам треба послухати її власного оповідання про цю пригоду.

"Негайно ми кинулися, перескакуючи по камінях, які котилися під нашими йогами. Татко здивувані нашою сміливістю, кликали здалека за нами. Але ми вже нічого не чули.

"Так як борці чують, що їхня відвага росте серед небезпек, так і наша радість збільшалася в пропорції до труду й небезпек, на які ми наражалися, щоб лише дістатися до мети своїх бажань.

"Селінка, більше второпна як я, чула як провідник казав, що там, де боролися мученики поставили як знак маленький камінний хрестик. Тепер вона зачала його шукати. Знайшовши його зараз, ми повклякали на благословенній землі, а наші душі злилися в тій самій молитві... Мое серце билося дуже сильно, коли я притулювала свої губи до цього піску, обагреного кровю перших християн. Я просила ласки, щоб також бути мученицею за Ісуса та й чула на дні свойого серця, що мене вислухано.

"Все це тривало дуже коротенько. Взявши кілька камінчиків, ми звернулися до мурів, щоб нанова перейти цією небезпечною дорогою. Батенько бачучи нас таких щасливих, не міг нас сварити. Мені навіть здавалося, що він був вдоволений нашою відвагою" (Історія, розділ 6).

В КАТАКОМБАХ І ЦЕРКВАХ РИМУ.

Підчас цієї прогульки по римській кампанії обидві сестри відвідали катакомби св. Каликста. Їх опроваджував один монах трапіст, родом нормандець. Його услужність улегшила їм поконати всі перепони в зійденні до лябіринту цих підземних хідників, що їх освічувало лише блимаюче світло одної свічки.

Знаємо, що в цих катакомбах є гріб, де лежало тіло св. Кекилії. Щоб оказати свою пошану для останнього ложа мучениці, Тереня й Селінка одна й друга положилися в цій камінній заглубині, що скривала тільки віків тіло милої дівиці, "царівни гармонії." Тоді ще не була там приміщена репродукція статуї св. мучениці, як це тепер бачать побожні прочани.

І тут зачалося для Терені одне нове набоженство. Вона каже: "Я відчула до св. Кекилії, щось більше як саму побожність. Це була щира, ніжна приязнь. Вона стала моею улюбленою святою, моею найтайнішою повірницею. Найбільше мене тішили в неї її відданість, її безмежне довіря, що зробили її спосібною робити дівственими ті душі, які ніколи нічого іншого не бажали, лише радощів цього життя!" (Істор., розділ 6).

Таке саме зворушення при гробі св. Агнети, де Тереня підіймила собі кусочок старинної мозаїки. Її вона постановила собі завезти для своєї дорогої Павлини, тепер с. Агнети від Ісуса, як памятку.

Дні, що йшли за цими відвідинами св. місць, були призначені на оглядання важніших церков Риму й інших памятників, що їх зробили безсмертними історія, або штука. Тереня всюди шукала корму для своєї побожности.

Було постановлено, що за шість днів оглянуть вони найважніші речі в вічнім місті. То були чисті перегони. Щоб виповнити програму треба було часто бігати за провідником, який не лишав багато часу на молитву навіть у найсвятіших місцях. Щоб іще завершити іхне зраження, дощ не переставав бити прочан. Перед ними ставали обеліски й копули, а небо над ними оловяне.

Тоді то мусіла Тереня оглянути великі базиліки, разом і св. Петра, св. Сходи (Скаля Санта), мамертинську вязницю, не враховуючи в те музеїв і поодиноких галерій. Однак усі ті річі, здається, не дуже впливали на неї, бо вона не згадує про них у своїм життеписі ні словом.

Вимок становить базиліка св. Хреста Господнього. Там вона мала таке щастя, що мусіла про нього розповісти другим.

"В Римі, пише вона, в церкві св. Хреста Господнього, ми поклонилися частинам правдивого хреста, двом терням і одному з святих цвяків. Шоб це все добре й до схочу оглянути, я лишилися остання. Коли монах, що показував нам ті св. памятки, мав їх уже поставити на престолі, я спитала його, чи можу їх дотулитися. Він мені відповів притакуючо, хоч здавалося, сумнівався, чи мені вдасться. Тоді я пропхала свій маленький палець крізь отвір у релікварі й змогла діткнутися до дорогоцінного цвяха, що був скупаний Кровю Ісуса. Видно з того, що я поступала як дитина, яка думає, що її усе вільно та глядить на скарби свого батька як на свої." (Істор., розд 6).

НА АВДІЄНЦІЇ В ПАПИ.

Та тепер займала її заедно більше й більше одна річ: це була авдієнція в Папи, що була назначена на 20. листопаду та її просьба, яку вона мала представити св. Отцеві.

В назначенім дні, скоро рано, вози агенції приїхали до готелів забрати громадки прочан і при непереривнім дощі завезли їх до Ватикану. Пів до осьмої вони всі вже були зібрані під проводом еп. Джермен і о. Реверонь, до них же прилучилися єпископи з Нант, Сеез і Ванн. Стояли вони в широкій салі, обитій червоним дамашком. На самім переді стояв престіл дуже простенький. Тут мав Найвищий Архієрей відправити Службу Божу, по якій обіцяв, що прийме паломництво.

Точно в осьмій годині зявився Лев XIII., одягнений в червоний плащ по довгій білій одежі. Після мовчаливого благословення для прочан, він уклякнув до приготування перед св. Жертвою. Тоді можна було бачити, як цей Папа, такий визначний своєю могучою наукою та високими даруваннями до заряду був рівночасно людина молитви та покірного зібрання перед Святим святих.

Його обличчя було бліде й сухе як в аскета, очі з яких звичайно сипалися блиски, були закриті повіками. Він розмовляв зо своїм Богом. Його губи повільно рухалися, неначе б яка молитовка, або кілька слів мали підтримати живість його внутрішних почувань. Він став. І було видно, що хоч його слаба стать ледве трохи була похилена віком, то він мусів, щоб вийти до престола, оперти свої руки на рамена своїх капелянів.

Служба Божа Папи мала потішити Тереню за ті всі поспішні молитви, що їх вона мусіла відбувати попередніх днів. Ніяка проповідь не дорівнала б самому лише огляданню Льва XIII. при престолі. Він проказував повільно латинські слова, що їх італійське наголошування перешкаджало трохи нашим французьким слухачам у зібранні. Але яка віра й ніжна побожність у самім тоні голосу, в уложенні тіла й у найменшім русі! Яке особливше намащення в відмовлюванні кінцевих молитов, що їх він сам уложив і приписав священикам цілого світу!

Для Терені Лев XIII. видавався святий Папа й коли після Служби Божої благодарної, що її відправив один з його капелянів, він перейшов до сусідної салі на послухання прочан, молоде дівча чулося потягнене до нього, щоб йому сказати все як свому батькові.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Бл. п. ПЕТРО ЄЛИНЯК

ЧИПМЕН, АЛТА. Відійшов від нас. Чипменські українці мусіли попращатися з братом нашого найстаршого українського піонира в Канаді Петром Єлиняком, що упокоївся в Бозі 2-го січня 1941 р.

Покійний Петро Єлиняк походив зі села Небилова, калужського повіту, зі Західної України. До Канади приїхав зараз у перших роках по приїзді свойого брата Василя. Зразу замешкав в Ґретні в Манітобі, а відтак перенісся на стало до нинішнього Чипмену. Через увесь час займався фармеруванням.

Петро Єлиняк був одним із найпримірніших парохіян чипменської греко-католицької церкви, щиро співпрацював у Народнім Домі як діяльний його член і належав до місцевого відділу Братства Українців Католиків. Як один із перших піонірів не лише, що закладав основини під наше релігійно-народне життя в чипменській околиці, але також в його обороні мусів звезти чимало боротьб із противниками, щоб оборонити свою Гр. католицьку Церкву перед нападами. Витревав однак до кінця, як щирий українець і греко-католик.

Похорон його відбувся 4-го січня 1941 р. Останніми словами попращав його Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ. Хоч на дворі було поверх 32 ступені, проте в похороні взяло участь дуже много людей. По похоронній відправі відбулася гостина в домі покійного. Щоб дати знати ширшому загалові про цього многозаслуженого піоніра-українця чипменської околиці завізвав священик на пресовий фонд. Збірка принесла $12,55 із чого призначено на Українські Вісти $6.30, а на Світло $6.25.

Покійний Єлиняк родився 8 липня 1869 р. Зі своєї родини оставив Покійний свойого брата Василя та Івана, дружину Анну, а зі синів та доньок: Петра, Василя, Михайла, Евдокію, Магду, Івана, Марійку (вчительку) і Йосифа. В.Й.П.

Остр.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Помер Максим Томин. 4-го січня помер на серце у Загальному Шпиталі в Веґревил, Максим Томин; батько Василя Томина, посла до албертійського парляменту з округа Ґвитфорд. Похорон при великій участи людей відправив 7. І. Впр. о. Лаврентій Джіколик ЧСВВ. в церкві в Плейн Лейк. Бл. п. Максим по довгих піонірських трудах спочив на місцевому кладовищі.

Покійний родився в Західній Україні. До Канади приїхав 1899 р. і замешкав в Плейн Лейк. 20 літ був поштарем, а 30 літ скарбовим писарем в муніципалі Собор.

Полишив удовою жінку й трьох синів, Николу, Івана й Василя, та одну доньку Анну. На похороні переведено збірку на Світло й Укр. Вісти, що принесла $3.70. Збіркою занявся п. Павло Хміляр з Моркемб. В. Й. П.

Бл. п. ТЕОДОР КУЧЕРА

КРАКІВ, АЛТА. Покидають нас піоніри. Краківська колонія в Алберті переживала у днях 7-9-го січня зворушаючі хвилини, бо мусіла попрощатися з одним із найстарших своїх піонірів, в особі покійного Теодора Кучери, що упокоївся в Бозі дня 7-го січня 1941 р.

Покійний Теодор Кучера походив зі села Завиче, брідського повіту, зі Західної України. До Канади приїхав 1898-го р. й осів на стало в нинішній краківській околиці. Через довгі роки його дім служив у перших іміґрантських часах як гостеприємне мешкання для наших перших українських поселенців. І в останніх часах в його просторому домі відбувалися всі важніші події, забави, наради й зібрання краківської колонії. Пропамятне відсвяткування Різдвяних Свят по новому стилі з його чарівними різдвяними колядами, відбулося саме в хаті покійного серед численно зібраних гостей.

Теодор Кучера був майже середнього росту, на тілі щупленький, з дрижачими на старості руками від безустаного витягування зі своєї фарми каміння й відзначався щирим українським гумором за що був у товаристві від усіх дуже люблений. На початках свойого іміґрантського життя переїхав за роботами майже цілу Канаду. Основання краківської церкви, завязання Народнього Дому, щира релігійно-народня праця в його колонії знаходила в ньому організатора й до кінця невтомного співпрацівника. Краківська колонія стратила в ньому одного з найстарших піонірів, українська греко-католицька парохія примірного члена, народній дім передового співпрацівника, а родина улюбленого батька.

Похорон підбувся серед великого здвигу народу 9-го січня 1941 р. Похоронне богослуження з останніми словами пращання відправив Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ. Щоб утревалити памятку цієї гарної української душі завізвав на гостині п. Роман Тимчак зложити на пресовий фонд. Збірка принесла $12.00. Половину пресфонду вислано до Українських Вістей, а другу половину до Світла.

Покійний Теодор оставив по собі дружину Анну з Колейчуків і синів та доньок: Марію, Григорія, Онуфрія, Петра й Амвросія.

Остр.

ВИЛЛІНҐДОН, АЛТА. Є ще на світі добрі люди. Нераз ми чуємо, що люди роблять одні другим милі несподіванки. Наші Сестри, що щиро трудяться, щоб утримати другий український шпиталь у Виллінґдоні та посплачувати довги, зазнали дуже милої несподіванки з нагоди різдвяних свят. Зробили їм люди, про яких не можна інакше сказати як те, що мають у грудять золоте серце. Без мякої змови, лиш у благородному подиві й оцінці великої й корисної праці Сестер при хорих, вони зединились і написали листи до шпиталю в яких заявили, що дарують на український шпиталь позичені гроші з відсотками. Щоза радість була для Сестер, коли вони прочитали такі листи: пан Іван Гриців з Нового Киева дарує $10.00 і процент, п. Григорій Козяк з Лішор дарує $25.00 і процент, панна Софія Козяк з Лішор дарує 25 долярів і процент, панна Анна Козяк з Лішор дарує $25.00 і процент, п. Петро Сенишин з Лішор дарує 25.00 і процент, п. Теодор Попик з Лішор дарує $4.90, пані А. Калявська з Кемроз дарує $1.90. Разом поверх $115.00. Дійсно дуже гарна несподіванка для Сестер, що напевно додасть їм великої охоти в їх тяжкій праці при услугуванні хорих. За так щедрі жертви Сестри складають повищим добродіям у Світлі сердечну подяку та будуть молити Всевишнього, щоб Він своїми ласками та всіляким добром винагородив жертводавцям за їх щедрі жертви для українського шпиталю в Виллінґдоні. Хто слідуючий зробить їм нову милу несподіванку? Українські шпиталі в Алберті заслугують на те, щоб їм часто робити милі несподіванки в виді фінансової допомоги. Це ej гарне, корисне й похвальне діло!

Око.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ

(Докінчення зі сторони 3)

До тих давних причин роздору в Церкві, що спричинили вікову схизму долучуються на протязі століть ще нові, що їх темнота, гордість і злоба витворюють в різних краях і народах та закріплюють нещасний роздор між християнами.

Український нарід відколи приняв католицьку віру з Греції й Болгарії, ніколи формально не зривав своєї лучности з Апостольським Престолом у Римі. В схизму завели його поволі греки, а втримували в ній москалі. І оба ці наші національні вороги впоїли в наш нарід ненависть до католицтва й Папи. Та ненависть разом у парі з гордістю та різними самолюбними особистими й партійними мотивами наклонює деяких людей в нашім народі, головно тут у Канаді й Америці, до того, що вони з невичерпаною енергією й завзятістю словом і письмом на різні лади підтримують і поширюють схизму. Треба отже всім глибоко-релігійним людям багато молитись і працювати, щоб усунути ті причини роздорів і довести заблуканих братів до пізнання правди й до обеднання в одній Христовій Церкві під одним верховним Пастирем у небі І. Христом і під одним Верховним Намісником на землі, Святішим Отцем, Папою Римським.

ПРИГАДКИ

19. I. — Неділя 31 по Сош. Макарія преп. Глас 6. Єв. утр. воскр. 9. На утрені недільний Полиелей: "Хваліте імя Господне" до нед. Сиропуст. 23. II. Катавасія "Сушу" до 9. II. На Сл. Божій Апост. зач. 280, Єв. Луки зач. 93.

26. I. Неділя 32 по Сош. і про Закхея. Глас 7. Єв. утр. воскр. 10. На Служ. Бож. Ап. зач. 285. Єв. Луки зач. 94.

30. I. — Четвер. Трьох Святителів. Всеночне. На утр. Єв. Івана зач. 36. На Сл. Бож. Ап. зач. 335. Еванг. Мат. зач. 11.

Відміни місяця: Остання кватира 20. I. Нів 27. I.

Січень — місяць доброї преси. Купуйте добрі книжки, передплачуйте добрі часописі, робіть збірки на українську католицьку пресу!

По добрі книжки пишіть на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

На жадання катальог висилається даром.

НАКЛАД УЖЕ ВИЧЕРПУЄТЬСЯ
СПІШІТЬСЯ КУПИТИ СОБІ

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ
На 1941 рік.

Видавництва ОО. Василіян, у Мондері. Є в ньому календар нового й старого стилю, повчаючі статті про 50-ліття української іміграції до Канади. спомини, вірші і повно образків, адресар духовенства і т. д.

Цей великий, цікавий і повчаючий календар повинен стати настільною книжкою в кожній українській хаті. Сторін 176. Ціна з поштою 40 центів. При більших замовленнях дається опуст. Адреса для замовлень:

Basilian Fathers Press Mundare, Alberta, Canada.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

19. Неділя 31 по Сош.
Чипмен
Моркемб
Плейн Лейк
26. Нед. 32 по Сош.
Гиллярд
Вегревил
Н. Київ
Борщів

ЛЮТИЙ

2. Митаря і Фарисея і Стріт.
Скаро
Восток
Москалики
Дервент (місто)
9. Нед. Блудного Сина —
Лішор
Ренфурлі
Чіпмен
Енгел Лейк (Кравчуки)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

СІЧЕНЬ

18. Навечеріє Богоявлення —
Нюбрук (водосвяття)
Карвил місто (водосвяття)
19. Богоявлення Господне —
Равндгил (год. 7-ма рано)
Торсбі
Торгилд
26. Неділя — Дейзленд
Егремонт

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

18. Навечерія Богоявлення —
Редвей — Служба Божа і водосвяття 9-та год. рано
Давнінг — Служба Божа і водосвяття 9-та год. рано
Елдорена, водосвяття 2. год. пополудні.
Стрий, водосвяття 3. год. пополудні.
19. Богоявлення Господне —
Спеден — 7-ма год. рано
Куквия — 7-ма год. рано
Редвотер — 10-та год. рано
Сокаль — 10-та година рано
Вильна — Вечірня і водосвяття 7-ма год. вечером
Смокі Лейк св. Онуфрія, вечірня і водосвяття 7-ма година вечером.
26. Неділя по Просвіщенні —
Редвей, Стрий.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

[illegible]

19. Нед. Богоявлення Госп. —
Кенора і Ловленд
26. Неділя — Гадашвил
Талберг

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Італія програє.** По 20-ти днях облоги впала 5. І. італійська твердиня Бардія, брама до східньої Лібії. Здобула Бардію приступом австралійська піхота при допомозі змеханізованих британських частин. В полон попалось 35,000 італійців і кілька ґенералів. Крім того британці здобули велику силу амуніції й зброї. Британська армія пішла далі вперед і здобуває другу важну італійську твердиню Тобрук. В Албанії греки постійно перемагають італійців і вже здобули від них важе місто Клісуру. Італійський нарід є сильно пригноблений своїми невдачами.

В Етіопії вибухають заворушення і бої з італійцями. Повстанцям помагають британці, що готуються до нападу на цю частину італійської імперії. Італійська Імперія в Африці валиться.

— **В Европі** є дуже остра зима.

— **В Австрії і Чехах** кипить невдоволення проти німців.

— **В Африці**, в Нейрі, Кинія помер 7-го січня Лорд Бейден, Пауел, основник пластового руху. Прожив 84 роки.

— **Воздушна війна** між Англією й Німеччиною провадиться з великою завзятістю. Крім вибухових бомб скидають одні другим запальні бомби, що спричинюють великі пожежі. Великі німецькі напади були на англійські міста: Лондон, Кардіф, Бристол і інші, а англійці сильно знищили бомбами німецьку пристань Бремен та Брест у Франції, а також важні місцевості в Італії.

— **В Галичині** нарід страшенно терпить. Українське населення большевики вивозять у Сибір, а наші рідні землі заселюють москалями. Край обдирають з усього й вивозять до Росії або до Німеччини. Селян закріпощують у державних фільварках (колхозах). Нарід очікує війни в тій надії, що вона відкриє йому шлях до визволення.

— **Москва** підписала нову угоду з Японією, що дозволяє японцям далі ловити рибу в російських водах.

— **Між військами** французького Індо-Китаю та армією Таї (Сіяму) ведеться крівава війна.

— **Німці** помагають Італії військом і літаками.

— **Рузвелт** зажадав від Конґресу швидкої законодатної акції, що дала б йому широкі повновласти для передачі Британії й іншим державам воєнних матеріялів. Над тим домаганням ведеться тепер дебата.

— **Між Советами** й Німеччиною прийшло до заключення нової угоди, що відноситься до справ торговлі, вирівнання границь і переселення людей.

— **До Оттави** зїхалися представники провінціональних урядів на важну конференцію у справі пропозиції королівської комісії Ровел-Сіроа про взаємновідносини між домінією і провінціями. Конференція потреває два тижні.

— **В неділю,** 29. грудня відбулися загальні річні збори Запомогового Братства св. Івана Милостивого в Вінніпеґу. Братство має 450 членів. Головою став Г. Хмара.

— **Москва** противиться німецьким воєнним плянам походу через Болгарію на Грецію чи Схід.

— **Президент** Ф. Д. Рузвелт виголосив у Конґресі в Вашінґтоні промову в якій заявив, що Злученим Державам грозить велика небезпека, навіть інвазія зі сторони европейських агресорів. І тому Злучені Держави Півн. А. мусять дати повну поміч демократичним державам, які сьогодні боронять перед тими напасниками, бо помагаючи тим демократіям Злучені Держави помагатимуть собі. Ми будемо їм висилати чимраз більшу кількість кораблів, літаків, човнів, гармат. Це наша ціль і наш намір — сказав президент. Держави, що їм будеться помагати є Велика Британія, Китай і Греція.

— **Ситуація** в Болгарії невияснена. Ходять слухи, що там уже мають бути відділи німецької армії. Туреччина заявила, що як німці відважаться переходити Болгарію, так вони підуть на них.

— **Італійський** командант армії в Лібії, ґен. Убальдо Соду уступив, а його місце заняв ґен. Уго Кавалеро.

— **Всі нiпонці,** що мешкають у Британській Колюмбії є обовязані зареєструватись

— **В Манітобі** й Саскачевані творять велику фармерську кооперативу, що має своїм членам-фармерам продавати машинерію дешевше як деинде. Кооператива називається "Канедіян Коопперейтив Імплемент Ассосіейшен." Також і в Алберті піде кампанія за поширенням згаданої кооперативи на цю провінцію.

— **Болгарський** парлямент ухвалив нові закони про оборону народу, які обмежують права жидів у Болгарії, забороняють масонські льожі й інші тайні організації та всяку антинаціональну роботу.

ПЕРЕСТОРОГА

Річні збори Інституту ім. М. Грушевського в Едмонтоні 2. XII. 1940 припоручили дирекції зробити зарядження в цілі введення в життя систематичного морального и релігійного виховання студентів Інституту в дусі українського **греко-православного віроісповідання** і припоручити взяти під серіозну розвагу удержання постійного священика в тій цілі. Таким священиком - катехитом мав би бути священик **В. Кудрик** (фанатичний ворог греко католицької Церкви), який би половину шкільного року переводив в одним, а другу половину в другім інституті (Могили в Саскатуні).

На тих зборах вибрано також нову дирекцію до якої ввійшли самі передові свистуни. Це все ясно показує, що бурси Грушевського в Едмонтоні й Могили в Саскатуні є чисто православно-свистунівськими, в яких православна Церква хоче зробити студентів православних пробоєвиками свистунівщини, а студентів греко-католиків релігійними яничарами. На це повинні добре звернути увагу греко-католицькі родичі, що посилають там своїх дітей. Най знають, що висилаючи там своїх дітей наражують їх на втрату найдорощого скарбу католицької віри й за те прийдеться їм колись тяжко відповідати перед Богом. Що поможе хоч би їх діти здобули не лише знання українства а й цілий світ, а свою душу занапастили через гріх відступства від правдивої віри?

— ПЕРЕПИСКА —

З нагоди різдвяних свят і нового року видавництво Світла отримало багато красних побажань і дарунків від читачів і передплатників Світла. Видавництво дуже тим радіє, що має так добрих приятелів і щиро дякує їм за зичливість і від себе бажає всім усього найкращого на будуче та одночасно просить, щоб Світло поширювали, зеднували йому нових передплатників і піддержували його також матеріяльно. За щиру співпрацю вже наперед усім сердечно дякує

СВІТЛО.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

КАЛЕНДАРЕЦЬ
Бібліотеки Добрих Книжок після нового і старого стилю на 1941 р.
Зі статтею про новий календар
Ціна 5ц.

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ
Старого Стилю на 1941 рік.
з Празниками і Святими на кожний день і з портретом Митрополита А. Шептицького висилає на замовлення за готівку Бібліотека Добрих Книжок Мондер, Алберта.
Ціна: 1 календар 15ц. з почтою; 2 за 25ц; 10 за $1.00.
Величина календаря 13½x 7½ цаля.

ДОКЛАДНИЙ ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ
по новому стилю
на 1941 рік. Ціна 10ц.
При більших замовленнях відповідний опуст.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Пазя Буковська, Джерзі Ситі, Н. Дж. Зл. Д. (Різдвяний дар $1.00
Матрона Зелізко, Шікаґо, Ілл. 1.00
Анна Пухальська, Шікаґо, Ілл. 1.00
Збірка на похороні Петра Єлиняка, Чипмен, Алта. 6.25
Збірка на похороні Теодора Кучери, Краків, Алта. 6.00
Збірка на похороні Максима Томина, Плейн Лейк, Алта. Збіркою занявся Павло Хміляр з Моркемб 1.85
Онуфрій Паснак, Голден, Алта (Коляда) ... ... .50

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (66) 3. Мондер, Алберта, 1-го Лютого 1941. Mundare, Alberta, February 1st. 1941. Vol. IV. No. (66) 3.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Дня 6 січня** в церкві св. Йосифа в Монтреалі зібрались тисячі англійських і французьких католиків, щоб помянути брата Андрея, фундатора цієї церкви, в четверту річницю його смерти. Підчас богослужения проголошено в церкві, що установлено комісію, яка студіює життя і діла брата Андрея, щоб можна опісля предложити його до беатифікації в Римі. Бр. Андрей відзначився за життя великою святістю, а навіть чуда робив.

— **Конвенція** Т-ва Шкільних Тростів у Манітобі ухвалила одноголосно 16-го січня резолюцію, аби в публичних школах відбувалися "релігійні вправи". Резолюцію вніс на конвенції Дж. А. Маріон зі шкільної ради Ст. Боніфес на просьбу дорадчої ради департаменту освіти.

На основі закону про публичні школи, в школах можна відбувати "релігійні вправи", цебто катехизацію дітей, однакож це не є обовязкове. Воно залежить від волі місцевої шкільної ради.

— **Урядовий** розпорядок зі 17 січня в "Кенеда Ґазет" проголосив незаконними ще дві організації, а то: Вартова Башта та Міжнародне Стоваришення Дослідників Біблії.

— **Лорд Геліфекс,** новий британський амбасадор до Злучених Держав є людиною глибоко-релігійною й подібно як його батько є великим приклонником руху за злукою Англіканської Церкви з Католицькою Церквою.

— **Вже вернув** з Англії до Канади канадійський католицький військовий епископ Преосвященний Неліґан.

— **Німецькі бомби** ушкодили вестмінстерський собор у Лондоні, престольну церкву кардинала А. Гінслея.

— **16-го січня** Апост. Делеґат для Америки Впреосв. Амлето, Дж. Чіконяні мав побачення і розмову з президентом Рузвелтом у Білому Домі, в Вашінґтоні.

— **У Віші,** теперішньому осідку французького уряду, в каплиці Студентського Дому є безупинна адорація Пресв. Евхаристії. Старшини, інженери, купці, доктори, професори, урядники, селяни в день і в ночі добровільно адорують Пресв. Тайни. В тихій молитві роздумують над Христовими страстями за людські гріхи й над страданням Франції, шукаючи світла для кращої долі будучої Франції і благають помочі Божого милосердя для Франції в теперішньому часі.

МИР ВАМ!

Ісус Христос хоче, щоб ми як браття й сестри жили в згоді, любові й мирі. Пошануймо цю волю Христа!

— **Лефтенант-говернор** провінції Квебеку, сер Евген Фісет, католицький епископат на чолі з кардиналом Р. Вілленю, а також інші віроісповідання проголосили день 9-го лютого як день молитви за побіду Вел. Британії над її ворогами, щоб забепечити сталий мир у світі.

— **Обчисляють,** що на 18 дієцезій в Анґлії й Валії в 10 дієцезіях бомби знищили або ушкодили 271 католицьких будинків, з того 14 церков знищені зовсім а 23 церкви дуже ушкоджені. В Анґлії на час війни дзвони замовкли. Тільки в случаю ворожої інвазії дзвонення має стати знаком грядучої небезпеки.

— **Недавно** оповіщений звіт Папського Державного Секретаріяту показує, що 35 держав має дипльоматичні представництва при Апостольській Столиці.

— **В Бразилії** помер о. Петро Процьків, довголітний місіонар між тамошніми українськими поселенцями.

— **Українська** Греко-Католицька Церква на Лемківщині є під зарядом Апостольського Адміністратора. Є ним далі о. Яків Медвецький. Генеральним вікарієм став о. ректор О. Малиновський, канцлером о. др. Богдан Липський, а секретарями о. Білокурський і Думанський. Усе те відомі й досвідчені українські духовники. Апостольській Адміністрації підлягає тепер 9 деканатів з 121 парохіями й 203 селами. Більшість духовенства Лемківщини є щирі народні працівники, але є й деякі священики ворожі українській національній справі.

— **Генрі Бергсон** французький жид, визначний фільозоф помер у Парижі католиком 11. І. Ще в 1937 р. він навернувся до Католицької Церкви й охрестився, але бажав собі, щоб це його навернення проголосити аж по смерти. Це й зробила Раїсса Марітен, поетка в часописі "Ди Комменвел" зі 17-го січня. Вона пише також, що він кілька разів сказав до неї такі слова: "Все щонебудь доброго зроблено в світі від часів Христа, і все добро, що зробиться, було зроблене й буде зроблене християнством."

— **Катедральна** парохія Непорочного Зачаття у Филяделфії жертвувала в 1940 р. на цілі української греко-католицької дієцезії одинадцять тисяч долярів. Це гарний примір любови й жертвенности для своєї Церкви!

За Справжній Мир у Світі.

(Місячне намірення Апостольства Молитви на лютень, 1941)

У світі шаліє друга світова війна. Ця війна така жорстока, така страшна, що другої подібної не знає історія світу. Модерна культура дала багатоміліьйоновим арміям у руки невідому досі, жахливу зброю: літаки, човги, підводні лодки, далеконосні гармати, огневі метавки, бомби, гази. зарази і т. д. І люди нею воюють. А наслідки цієї війни дійсно лячні: розвал держав, руїна міст і сіл, знищення прекрасних памяток культури, каліцтва й смерть мільйонів жовнірів і цивільного населення, маси безпритульних старців, хорих, вдів, сиріт, біженців, брутальне виселювання, тюрми, концентраційні табори, насилля над свободою й правами поодиноких людей і цілих народів, безчещення релігійних і народніх почувань та всякі другі тисячні лиха.

Ступає той крівавий опир війни й все що по дорозі стріне топче й без милосердя нищить. Камінь на камени не оставляє.

І саме на такі чорні та трагічні часи в історії людства припадає володіння Папи Пія XII. З ватиканського узгіря у безмірному смутку глядить Св. Отець на цей лукавий світ, що в пекольній ненависті ріжеться і кривавиться...

Як так далі піде, то прийде таке горе, що його й тяжко собі тепер уявити. Запанує хаос соціяльний, економічний і духовий. А з того може дуже легко скористати анархія, комунізм і знищити зовсім християнську культуру Европи й на землі запровадити чисте пекло.

Папа Пій XII. хоче недопустити до тієї катастрофи в світі. Він це добре знає, що мир подиктований арматами й крісами не буде правдивий і тривкий, а буде радше підготовкою до нової всесвітньої, може ще страшнішої війни.

Коли переможці будуть думати над знищенням переможеного, а переможені будуть думати про пімсту над переможцями, то з того в світі мира й добра ніколи не вийде. Правдивий мир мусить основуватись не на силі, а на моральних основах, на праві, справедливості, взаїмнім довірю й любові.

Тому то теперішний Папа в навечеря Різдва 1939 р. у своїй промові до кардиналів подав 5 головних засад на яких тре-

ба оперти справжній мир. Ось вони:

1. Забезпечення всім народам, великим чи малим, могучим чи слабим права до життя й незалежности.

2. Дійсне й постепенне й взаїмне розброєння духове й матеріяльне, що увільнило б народи від неволі зброєнь і від небезпеки, що матеріяльна сила замісць служити до оборони права готова стати руйнуючим гнобителем.

3. Створення правних установ, що забезпечували б щире й совісне виповнювання принятих угод, а в дійсній потребі їх провірювали й поправляли.

4. Приязне заспокоєння потреб і справедливих домагань народів і національних меншин, навіть як треба відповідною мудрою й обопільною ревізією договорів, переведеною мирним способом.

5. Народи й провідники мають перенятись глибоко ніжним почуттям відповідальности, без якого міжнародні договори не будуть мати поваги й обовязуючої сили. І тому треба, щоб всі були голодні й спрагнені справедливости й керувались вимогами слушности й загальної любови.

Знову перед минулим Різдвом Папа виголосив тих пять моральних перемог, що їх треба віднести, щоб міг повстати справжній мир і кращий лад у світі. Ці перемоги мають бути:

1. Над ненавистю. 2. Над взаїмним недовірям. 3. Над поглядом, що сила творить право. 4. Над злим розподілом земських дібр. 5. Над еґоїзмом (самолюбством), що легко веде до нехтовання високих людських прав, законів, чести, суверенности держав та правної, здорової свободи громадян.

Ось це ті здорові основи до справжнього й трівкого мира в світі! Їх проголосив Христовий Намісник на землі. Та що ж? Світ їх почув, похвалив у промовах і пресі, а в життю далі веде війну й політику ненависти й знищення свойого противника. Народами й їх провідниками руководить не християнський дух, а дикі пристрасти. Так як тепер справи в світі стоять не заповідається на те, що ті великі й розумні мирові засади схочуть керманичі сучасної політики приняти щиро в міжцародним життю. На перешкоді стоять злі люди, що мають силу й керму в державах і погубні поганські, безбожні, матеріялістичні системи, що їх впихає в уми й серця народніх мас, а головно молодого покоління новітня пропаганда. Лиш Божа благодать у силі перемінити людей, щоб вони належно зрозуміли й хотіли ті мудрі засади мира перевести в життя. Лиш Божа благодать може так покерувати світом, що щезнуть погубні ідеольоґії, що зміняться провідники держав і прийдуть до влади люди, що будуть уміли й будуть хотіли завести справедливий мир і новий лад побудований на християнських засадах у життю.

І тої Божої благодати благаймо в місяці лютім у Отця милосердя і Бога всякої потіхи (II. Кор. 1:3), що тримає весь світ і всі людські душі в своїх руках. Кличмо щиро, ревно, безупинно: "Господи, дай мир у наших часах!"

А наш Бог, то не з каміння як у поган. Бог є любовю (I. Ів, 4:16). Він має серце, що любить нас. Коли з наших груде́й буде плисти чиста й гаряча молитва, щоб світ у розкаянні навернуся до Бога й уладив своє життя згідно з Його святою волею, так тоді Господь вислухає нас у час і спосіб для нас найвідповідніший і дасть нам бажаний мир.

Молімся отже, молімся з вірою, надією і любовю, молімся у будні й святочні дні! Молімся щоб світ признав і в життя увів ті засади мира, що їх проголосив Христовий Намісник Папа Римський, а тоді висохнуть сльози смутку й горя в очах дітей і старших і тоді минеться нинішне зло й настануть кращі й веселіші дні для всіх людей і для нашого многострадального народу

Старий чи новий календар?

Чи наш календар корисно служить нам у нинішних часах?

(Докінчення).

Різні арґументи проти зміни

Ці люди що заявляються проти зміни, різно арґументують. Всі їх арґументи можна класифікувати так. Перше він є проти зміни, бо календар що вистарчав його предкам, вистарчає і йому: друге — він є проти зміни, бо він далі хоче святкувати свої свята з усіми тими українськими звичаями, що йому такі дорогі, цебто коляди на Різдвяні свята, та розсіяння сіна по кімнатах і т .п.; а трете — він є проти зміни, бо ця гадка змінити наш календар походить з польських джерел, щоби таким способом нас "спольщити."

Відповіди на ці арґументи

Коли чоловік каже, що він є проти зміни "бо календар що вистарчав його предкам, вистарчає й йому," то він нікого не дурить тільки сам себе. Ця відповідь показує, що цей чоловік є песиміст, він є лінивого характеру і противиться всякому поступові. Чи наше життя мало змінилось від часу наших предків? Чи він був би вдоволений нині жити цілковито як його предки жили сотки літ тому назад? Отже чому він вважає за відповідне держатися Юліянського календаря, "бо календар вистарчав його предкам...", Ця відповідь не є розумна і на варта її навіть брати серіозно.

Як хто каже що він "є проти зміни, бо він далі хоче святкувати свої свята з усіми тими українськими звичаями що йому такі дорогі..." то ми симпатизуємо з бесідником. Але він не розуміє справи. Бо ці люди що жадають зміни календаря, не бажають і не пропонують ані навіть найменшої зміни в цих наших звичаях що є нам всім такі милі. Ці наші звичаї

ПОЛІТИЧНА ГОЙДАНКА
З одної сторони Гітлер, Мусоліні і Японець, а з боку Еспанія. З другої сторони Британія і Америка. А по середині червоний большевик, Сталін.

ніяк не є звязані з Юліянським календарем, так що скасування того календаря в нічим не скасувало-б цих звичаїв. Ми всі далі хочемо і будемо далі святкувати наші свята, з тими нашими звичаями наших предків які шануємо, бо любимо. Коли б ми змінили календар, то ріжниця була-б тільки у даті наших свят, а не у способі святкування.

Так коли-б ми святкували наші Різдвяні свята наприклад, на 25 грудня замісць у січні, то ми знали-б що це дійсно свято. На цей день наші люди не мусіли-б працювати, а наші діти не мусіли-б бути у школах, і ті Українці, що живуть по містх, певне більше не були-б завстиджені, як нераз тепер буває коли сусіди виставляють попіл та сміття біля хат тим що збіраються чистити вулиці якраз на наші (Юліянські) свята. Коли-б ми приняли Григоріянський календар, то ми Українці разом з усіми Американцями будемо святкувати наші Різдвяні, Великодні та інші церковні свята без ніяких неприємностей. Лише різниця у тім що ми Українці далі будемо святкувати свої свята з нашими традиційними звичаями, а тільки того самого дня, що всі наші сусіди.

Та є мала група наших людей, що є тієї гадки що аґітація за зміну нашого календаря "походить з польських джерел щоб таким способом на спольщити." У тім нема найменшої правди. Коли-б Григоріянський календар був або належав виключно до польського народу, значиться коли-б ніякі інші краї або народи цього календаря не признавали, тоді може була-б у тім арґументі якась льоґіка. Але противно, ввесь християнський народ признає цей календар. Отже це не є ніякий польський календар і не можна казати що коли-б ми приняли Григоріянський календар, то ми "спольщились би." І далі Юліянський календар якого ми тримаємось, не відзначує нас як відмінний народ, бо наша відмінність виходить з наших українських характеристик, наприклад, наша мова, звичаї, культура і т. п., висловлюють ту відмінність. Та зміна календаря ніяк не змінить цих характеристк. А коли ці люди арґументують проти зміни, бо думають, що це їх "патріотичний обовязок," то вони помиляються, бо патріотизм абсолютно не має нічого спільного з цею квестією.

Наші часописи які до цього часу мовчали у цій справі, мусять приняти свій обовязок перед українським народом тут в Америці та своїм читачам вияснити й звернути увагу на те що Юліянський календар є перестарілий. Та що добро Українців в Америці вимагає щоб ми офіціяльно приймили Григоріянський календар не тільки у своїм щоденнім але і в церковнім житті.

Дивімся на будуче, дбаймо про кращу долю Українців в Америці!

Адв. Іван М. Дудун.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Прошу пояснити мені злуку або унію Церков східної зі західною, коли й як вона повстала?

А. К. Дніпер, Саск.

ВІДПОВІДЬ: Остаточний роздор або схизму між східнім і західнім християнством довершив царгородський патріярх Михайло Керулярій 1054 р. Україна ніколи сама не зривала церковної єдности з Римом. Її тільки з часом у церковний роздор утягнула Византія.

Нещасний роздор став дуже скоро родити лихі овочі в релігійнім і народнім життю. Це бачили ясно на сході й заході й тому провідні особи з обох сторін, духовні й світські так з релігійних як і політичних причин старались довести до поєднання й злуки східної Церкви зі західною.

Вислідом тих змагань була торжественна злука або унія східної Церкви зі західною під зверхністю Христового Намісника Папи Римського на соборі в Ліоні 1274 р. і Фльоренції в 1439 р.

УНІЯ В ЛІОНІ.

XIV. Вселенський Собор у Ліоні, в Франції, відбувся під проводом Папи Григорія X. В ньому взяло участь 500 епископів, 70 архимандритів, 1000 прелатів і представники греків. Прочитано листи, в яких грецький імператор Михайло Палеольоґ та грецькі епископи приймають католицьку науку про походження св. Духа від Отця й Сина, примат Папи, чистилище, вирікаються схизми й будуть поминати імя Папи в богослуженнях. Собор приняв їх заяву як вистарчаючу до унії й згодився щоб греки дальше зберігали свої обряди, що ними вони користувалися перед роздором та які не противляться католицькій вірі й Божим заповідям.

Декрет унії підписано. У ньому східні патріярхи, епископи, цісар і віруючий нарід признали верховну власть Римського Папи на цілою Христовою Церквою. Великі заслуги положив коло цього зеднання вчений і побожний патріярх Царгороду Йосиф Беккос, що як патріярх носив імя Івана XI. Але ця унія не принесла тривалих плодів. Невгаваюча ненависть між греками й латинянами пірвала це релігійне зединення. До того багато причинились тодішні політичні обставини. В часі четвертого хрестоносного походу на турків західне латинське лицарство заняло грецьку столицю Царгород, спалило частину міста й оснувало Західне цісарство на грецьких землях. Це страшно розярило греків і викликало таку велику ворожнечу до західних християн, що відтоді вже не можна було говорити з греками про релігійні справи, а тимбільше про релігійне зединення.

Одначе в 15 століттї стались події, що змусили греків подумати про церковне зединення. Незвичайна потуга турецьких султанів під прапором Магомеда впала на грецьке цісарство й в побідному поході підсунулась аж під саму столицю Царгород. Цісар і нарід були свідомі, що довго не опруться ворогові та що нависла небезпека повної заглади. Вони побачили, що поміч можуть дати тільки західні володарі, коли їх до того спонукає Папа, що в тодішних часах мав величезні політичні впливи в Европі. То ж загрожені греки прийшли до переконання, що треба вернути до церковної єдности з Апостольською Столицею, а тоді й лекше дістануть поміч для ратування своєї держави. До єдности перли також деякі визначніші грецькі духовники, що бачили ясно зло роздору й були переконані про першенство Римського Архієрея над християнським світом.

В обличчі страшної небезпеки від войовничого султана Амурата II. цісар Іван VII. Палеольоґ звернувся до Папи Евгена IV. з просьбою скликати вселенський собор. Вчений і великий Папа, що щиро бажав церковного обєднання радо погодився й торжественно відкрито XVII. вселенський собор дня 9 квітня 1438 р. в церкві св. Юрія в Ферарі. Коли вибухла в тім місці зараза, перенесено собор до Фльоренції.

ФЛЬОРЕНТІЙСЬКА УНІЯ

Католицьку Церкву представляв Папа Евген IV., 10 кардиналів і 107 епископів. В імени східної Церкви виступали представники всіх чотирох патріярхів, 26 митрополитів і епископів, архимандрити й ігумени з цісарем Іваном VII. Палеольоґом і патріярхом Йосифом на чолі. Українську Церкву на тім соборі репрезентував митрополит Ізидор.

Греки прочитали письма: царгородського, антіохійського, єрусалимського й александрійського патріярхату.

Ухвалено й випечатано в грецькій та латинській мові заяву, що греки тому прибули на собор і беруть у ньому участь, бо вважають собор вселенським.

На соборі латиняни й греки вибрали зпоміж себе найздібніших, найвченіших та найбільш оборотних промовців і їм до помочі додано ще велике число наукових комісій. Вони то всесторонно передискутували ріжниці між Східною й Західною Церквою про походження св. Духа від Отця й Сина, про стан душ по смерти, про квашений і неквашений жертвенний хліб та його освячення підчас Служби Божої, про верховну владу Папи римського над Христовою Церквою й права партіярхів. По довгих нарадах прийшло до повної згоди й виготовлено унійний декрет у грецькій і латинській мові. Його підписали 5 липня 1439 р. зі сторони Риму: Папа Евген IV. 8 кардиналів, 2 патріярхів, 8 архіепископів і інших церковних достойників, а зі сторони Східної Церкви: візантійський цісар Іван VII., 3 заступників царгородського патріярха (бо патріярх Йосиф міжтим помер, взиваючи перед смертю горячо до заключення унії), 17 митрополитів та багато других достойників. Підписав теж той декрет в імени української Церкви митрополит Ізидор. Перед виїздом греки разом з латинниками відправили торжественну соборову Сл. Божу й спільно причащалися. По відчитанні декрету греки поцілували папу й латиняни з греками в радости й любови обіймались і цілувались. Декрет собору зачинався словами "Радуйтеся небеса й торжествуй земле! Ось упала перегорода, що ділила східню й західню Церкву."

В цьому декреті читаємо між іншим таке вирішення: "Признаємо, що св. Апостольський Престіл і Римський Первосвященик займають в цілім світі перше місце, а сам Римський Первосвященик це наслідник блаж. Петра Князя Апостолів, та правдивий Намісник Христа, голова всієї Церкви та Батько й Учитель усіх християн та що йому в блаженному Петрі Господь наш Ісус Христос передав повноту пастирської власти й провління на цілою Церквою."

Нажаль Фльорентійська унія, хоч довершена великим вкладом трудів недовго потривала й не принесла бажаних овочів. На це зложились головно дві причини: невідрадні політичні обставини й злоба самих греків.

На зазив Папи Евгена IV. тільки невелика військова дружина прийшла на підмогу грекам. В 1453 році турки під проводом султана Мугамеда II. здобули Царгород й заподіяли страшну різню. Султан Мугамед по стосах трупів вїхав до коронаційної церкви грецьких цісарів і патріярхів — до св. Софії. В безмірі горя, що витерпіли греки внаслідок утрати державности й столиці Царгороду самі навіть грецькі вдумчиві історики добачують Божу кару за церковний роздор.

Поневолена й гноблена турками грецька Церква та позбавлення свобідного вибору достойних пастирів не могла вже вдержати ані з н о в у навязати унійних зносин з Апостольською Столицею.

До упадку унії причинилась також злоба греків. Головно низи духовенства, та непросвічені й фанатичні монахи, виховані й пересяклі віковою ворожнечею до латинників, виступали проти унії, назвали її приклонників народними зрадниками і казали, що волють турецький турбан як папську тіяру

Так то політичні обставини й людські пристрасти знівечили велике Боже діло поєднання Церков. Від того часу східна Церква розпалась на множество національних, автокефальних Церков, що в спадку від Царгодору отримали ненависть до Риму й папи.

Мимо великих зусиль годі вже було довести до повного зединення цілої східної Церкви зі західною. До унії стали приступати тільки поодинокі краї, народи чи особи, що вспіли порозуміти правду й побороти всякі упередження і пристрасти, що тримали їх у схизмі.

Україна, що через свою залежність від Царгороду й з вини греків знайшлась у розєдиннні з католицькою Церквою усе змагала до єдности з Римом, хоч через сильні вплив греків, москалів, поляків, татарське лихоліття, внутрішні незгодини довго не могла її на стало осягнути. Про це вимовно свідчить історія: участь українського архіепископа Петра (мабуть київського митрополита Петра Акеровича) на першім соборі в Ліоні 1245 р.; церковна унія з Римом за галицького князя Данила Романовича й його коронація папою в 1253 р.; участь київського митрополита Григорія в справі унійній на соборі в Констанці (1417/18р.) та Ізидора в Фльоренції (1439 р.), звязки київських митрополитів Григорія II. (1458-1472), Михаїла Друцького (1474-1477) і других з Апост. Престолом у Римі. Щойно по смерти митрополита Йосифа II. Солтана 1517 р., коли завдяки впливам Москви (через жінку польського короля Олександра королеву Олену, дочку московського царя Василя III.) став київським митрополитом ворог унії Йоана II. (1519-1523) настав повний розрив української Церкви з Римом, що тревав аж до 1595 р. коли то українська Церква знову злучилась з Апостольським Престолом через Берестейську Унію (1596 р.).

БЕРЕСТЕЙСЬКА УНІЯ

Товчком і головною спонукою до цієї унії було бажання українських владик ратувати Українську Церкву зі страшного занепаду й розкладу, в якій опинилась через схизму. А занепад був такий страшний, що нам тепер аж годі повірити. Продажність святих урядів, криваві боротьби за епископські престоли, темнота, неморальність, сваволя церковних братств, грабіжи, гнет, здирства, брак проводу, розвал і гниття звели українську Церкву на дно крайного зіпсуття. До того її ще немилосерно використовували до своїх політичних цілей греки, москалі й поляки. В наслідок такого стану багато людей покидало свою Церкву й нарід і польщились, або переходили до різних сект. Царгородські патріярхи місто дати поміч ще підпирали той хаос і руїну. Тоді митрополит Рагоза й другі владики по довших нарадах зобачили, що єдиний ратунок нашої Церкви є в унії з Римом. Кирило Терлецький, епископ луцький і Іпатій Потій, епископ володимирський, як делеґати українського епископату, поїхали до Риму й по нарадах зложили визнання віри й заключили унію 23 грудня 1595 р. за папи Климента VIII. На вічну памятку тої хвилі Апост. Столиця вибила золоті й срібні медалі та видала буллю, що зачинається словами: "Великий Господь". По повороті владик із Риму обєднання української Церкви з Римом проголошено торжественно на синоді українських епископів у Берестю дня 8 жовтня 1596 р.

Проти унії станули могучі свої й чужі вороги, що брехнею, насильством, злобною аґітацією хотіли унію знищити. Одначе унія встоялась і відродила релігійно й національно наш нарід. Коли ж українські землі дістались під Росію, вона підступом, намовами, гнетом, а навіть різнею знищила унію й насаджувала православіє. Унія як Українська Греко-Католицька Церква втрималася уповні в Галичині, що по 1772 р. перейшла від Польщі під панування Австрії. І коли Москва при помочі православя нищила українців, то унія виховувала їх релігійно й національно та підготовляла до самостійного життя й змагань до своєї самостійної держави.

Унія привернула українцям правдиву віру, злучила їх з правдивою Христовою Церквою й культурним центром світу, виратувала від страшного занепаду, дала лад й дисципліну в Церкві й стала національним заборолом проти Москви й Польщі та остоєю української відрубности й національности. Тому унія є святе й спа-

Докінчення на стороні 5.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ГРЕКО-КАТОЛ. ЦЕРКВА ДІСТАЄ НОВОГО ПРОВІДНИКА

Докінчення

Року 1931 Преосв. Василій їздив до Риму, щоби побачитися з Вселенським Головою Церкви і зложити йому звіт з діяльности у своїй дієцезії. Року 1937 відвідав епископ Василій знову Голову Вселенської Церкви в Ватикані. Цим разом звидів також Галичину і ще деякі міста Европи.

Преосв. Василій Ладика мало коли сидить дома. Більшість часу переводить у подорожах, на посіщеннях парохій, що порозкидані від океану до океану. Много разів відвідує тої самої неділі дві, а навіть і три громади, виголошує вірним релігійні й патріотичні проповіди, з яких віє щирість до Церкви й поневоленого українського народу.

Вартість греко-католицького епископа в Канаді величезна. Своїм урядом він збирає українців у одну народну цілість і тим зазначує перед урядом і співгорожанами Канади, що українці є окремий нарід від поляків і москалів, що вони не безбатченьки, а зорганізований, культурний нарід, який має свого провідника і свою централю, осередню. Такої ознаки ніяка особа, ані товариство зробити не всилі для українців в чужині!

Уряд у Ватикані незмінний і найповажніший у світі. В його книгах записані майже всі народи світа і їх провідники, а між ними записаний і наш нарід і його провідник для канадійських українців. Це значить стільки, що наш нарід стоїть на рівні з другими народами, та що в Канаді українці все будуть мати свого духовного провідника і на будуче. Треба тільки, щоби це зрозуміли українці і горнулися всі до свого провідника і до своеї греко-католицької Церкви.

ГРАМОТА ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ ЕПИСКОПА ВАСИЛІЯ ЛАДИКИ.

ПІЙ Епископ, слуга Божих слуг, улюбленому синові Василію Ладиці, пресвітерові Чина св. Василія Великого українського обряду, назначеному епископові титулярному Абиденському і Ординаріеві українців у Канаді, привіт і апостольське благословенство.

Римському Первосвященикові, начальникові пастирів, передано відвічно уряд пасти, рядити й правити вселенською Церквою. Цей обовязок накладає повсякчасне піклування про вічне спасіння вірних, кожного обряду на чужині. Цим спонуканий наш попередник, бл. п. Папа Пій Х. видав Апостольську Грамоту "Уряд найвищого апостольства," дня 15 липня, 1912 р. і так рішив передати душпастирство українців в Канаді епископові українського обряду. Коли ж саме тепер цей Ординаріят став вільний через відмову всечесного брата Никити Будки, титулярного епископа Патаренського, котру ми приняли — Ми, по нараді з всечесними нашими братьми кардиналами св. Римської Церкви, апостольською властю настановляємо і відпоручуємо Тебе за Ординарія для тих вірних. Бо Ти вже чимало літ пильно душпастирював між вірними твого обряду в Канаді. Назначуємо Тебе титулярним епископом Абиденської Церкви, що приналежить до архіепископа Кизикійського, а котра стала саме вільна через смерть бл. п. Стефана Фангіе. Передаємо Тобі цей титул зі всіми правами і привілеями, тягарами й обовязками, приналежними до цього душпастирства, застерігаючи ці вимоги, що поклав у згаданій Грамоті Папа Пій Х. Хочемо також і поручаємо, щоби сповнивши все, що право вимагає, заки приймеш епископські свячення Ти зложив католицьке визнання віри, як приписано для східних, на руки котрогонебудь, котрого схочеш, католицького епископа, що є в добрій вірі й в злуці з Апостольскою Столицею, — а також зложив присягу якслід, згідно з принятою формою. Згадані грамоти, стверджені Твоїм підписом та печаттю, як також даного епископа, належить невідкладно відіслати до Св. Конгрегації для справ Східної Церкви. Ради цего відпоручаємо цим письмом власть для вибраного Тобою епископа відібрати в нашім імени та Римської Церкви те визнання й присягу. Для більшої Твоеї вигоди радо признаємо Тобі управлення приняти епископські свячення поза Римом від котрогонебудь, котрого волиш, католицького епископа українського обряду в сослуженні інших двох католицьких епископів, якщо вони в добрій вірі й в злуці з Апостольською Столицею. Суворо припоручуємо, щоби Ти не важився принимати свячення ані вибраний Тобою епископ не сміє їх дати під загрозою кар, установлених правом, коли би Ви нарушили це наше поручення — доки не зложиш визнання віри і установленої присяги, як про це сказано. А улюблених синів українців в Канаді напоминаємо й точно зобовязуємо, щоби приняли Тебе, свого Ординарія, віддано як батька й душпастиря. Віддаючи Тобі належну честь нехай слухають спасенних напімнень і поручень та віддають пошану, так щоби Ти найшов в них відданих синів, а вони в Тобі прихильного батька й всі спільно раділи. Вкінці бажаємо, щоби за твоїм старанням цю нашу Грамоту прочитано прилюдно для вірних твого обряду в місті Вінипегу підчас найблищого святочного, по закону, дня. Маємо сильну надію й довіря, що при успішній помочі Божій українці повірені Твоїй опіці найдуть корисний провід в твоїй пастирській запопадливості й вдатному зусиллю, а їхня віра з дня на день зростатиме.

Дано в Римі у св. Петра, року Божого 1929, 20 дня, місяця травня, нашого понтифікату року восьмого. А/С.

о. Андрей кард. Фривірт
канцелярій С. Р. Ц.

Альфонс Карімі Апостольський Протонотар
Домінікус Льподіні, прот. ап.
Ангелюс Ренколі ап. писар
Кан. Альфрід Ліберaті, канц. ап. помічник до праць.
Вислано дня восьмого, місяця липня року "восьмого".
Альфрідус Маріні печатник.

Під іменами находиться печатка, розділена хрестом. З одної сторони печатки, голова св. Петра, з другої св. Павла. Потім підпис: Пій Папа XI.

Грамота є виписана на пергаміні з козячої скіри. Широка пятнадцять цалів, довга двадцять і два цалі. Одинадцять рядків писані рукою по латинськи. Почерк стрілистий. Решта зміст печатаний. Зломана вдвоє. В долині загнена на один цаль. На середині грамоти в долині вчеплені тороки, сплетені в кісочку, на якій при кінці вчеплений медаль з чорного бронзу, широкий два цалі, а чверть цаля грубий. На медалі видніє хрест в лучах.

ПОЯСНЕННЯ:

Католицька Церква рядить мало що не всіми народами світу. Вона поділена на епископії. Кожна з них має свій титул. Коли в якімсь краю епископія зістає звинена, її титул остає далі й якщо повстає в якімсь краю нова епископія, ось як укр. католицька в Канаді, титул звиненої епископії Апостольська Столиця надає епископові новоутвореної епископії. Преосв. Василій дістав титул від епископства в Абидосі.

Абидос — це назва старинного міста в Троаді в Малій Азії, де була столиця католицького епископа-помічника, що підлягала архіепископові Кизикійському в области Геллеспонту. Звідси й титулярна назва "Абиденський."
(The Catholic Encyclopedia, New York, Vol I. page 75.)

ЯК ПРИНЯЛАСЯ НАЗВА "УКРАЇНЦІ" В КАНАДІ.

Коли українці прибули до Канади та на запит до якої нації вони належать відповідали ріжно. Говорили, що вони австріяки, русини, руські, буковинці і галичани. Деякі говорили, що вони румуни або поляки. Урядники не могли, якслід зрозуміти української народности, до того ж і паспорти, що їх переселенці мали зі собою баламутили урядників, — в них не було подано, до якого народу переселенці належать, тільки що вони походили з Австрії або Росії. В Канаді уряд зазначує народність даної особи відповідно до держави, що еміґрантови видавала паспорт. Котрий нарід не має своеї независимої держави уряд уважає, що він не нарід з правами до своеї питоменної назви. Такому народові треба дуже багато працювати, щоб здобути право на свою назву в державних урядах.

У висших урядових кругах українці були відомі, як "Рутенці", бо така назва була втерлася в урядах австрійських й англійських, однак та назва недоходила до муніципальних урядів, з якими переселенці мали найбільше стичности й до роботодавців. Дотичні чинники розуміли українців такими, якими вони себе кликали. Більшість наших людей кликали себе "Галичанами," від провінції з якої вийшли -- Галичини й тому англійці загально називали українців "Ґалішен".

В перших двох десятиліттях українського побуту в Канаді були заложені урядом три українські учительські семинарії: у Вінніпеґу у 1904 р., в Реджайні і Веґревил 1912 р. Ті школи мали назву: "Ruthenian Training School", а не "Ukrainian" (гл. перший том Церков Українців в Канаді, сторона 87). Так само 1916 р. Тарас Ферлей, Василь Кудрик і інші зорганізували сипанцеву елевейторну спілку, то замісць назвати "Ukrainian" назвали її "Ruthenian Elevator Co". Час ішов поволи, освідомляв неодного в наукових і суспільних справах і допровадив українців до того, щоб вони покінчили з невідповідними назвами.

По світовій війні поширилося в Европі зрозуміння для справ українського народу й досягнуло також переселенців у Канаді. Поволи зникали 'австріяки', 'русини', 'галичани' і 'буковинці'. По впадку царатів російського й австрійського, 1918 р. Павло Скоропадський зістав в Києві проголошений гетьманом України й гетьманував девять місяців. За той час встановив своїх конзулів у Туреччині, Німеччині, Австрії й других краях. Про це писали часописі, та це не освідомило англійський загал у Канаді. Тяжко було з англійцями порадити, однак поволи і їх освідомлено.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

В одного пана служило двох слуг: один християнин, другий поганин. Коли одного дня виїхав пан із дому, сказав слуга-поганин: — "Пан виїхав, перестаньмо працювати". Але мій Пан не виїхав" спротивився християнин; "Він дивиться на мене з неба!" И коли поганин дармував, християнин працював щиро дальше. — Релігія робить совісним. Нерелігійному треба поліції. —

Славний фільософ Жуфруа, хоч неприхильний Церкві, пише: "Візміть цю малу книжечку, що з неї вчаться діти в церкві. Найдете там усі відповіди й розвязку всіх питань, які я порушую. Спитайте християнина, звідки походить людський рід, він буде знати: куди прямують люди, він знає. Спитайте цю малу дитину, нащо вона жие, чим буде по смерти, а дасть вам дивну відповідь. Початок світу й людини, призначення людини в цім і будучім світі, відношення до Бога й людей, права людини до влади над світом і всім творінням— це не є речі незнані християнинові. Все те пливе з катехизму дуже ясно й певно. И тому я називаю католицтво — великою релігією. Мушу відноситись до неї з признанням, бо не лишає ніякого сумніву в тих річах, що можуть цікавити людей."

Ґенерал дю Плессі вчив катехизму свою донечку, що приготовлялася до першого св. Причастя. Одного дня завважав у дитини неохоту до науки. "Моя дитино," сказав ґенерал, "добрий християнин мусить знати катехизм так добре, як добрий воїк військове діло. Як я був би не хотів учитись военного діла, не став би ґенералом."

Посол Ф. Бюісо сказав на засіданні французького сойму: "Катехизм, це превеликий твір. Від тисячки літ та книжка мала вплив на весь Захід Европи. В короткі але ядерні слова вложила Церква свою правду. Церква голосила той катехизм у мовах народів, казала вчитись його на память уже в дитинстві. А правди, обняті катехизмом, переказувала зрода врід, як завіщання, як дорогу спадщину, кожному дуже цінну. Через катехизм володіла в умах і серцях людей, яких учителькою й виховницею була через довгі століття."

Дідеро, ворог Католицької Церкви, вчив свою донечку катехизм. Це дуже здивувало одного з його приятелів. Та безбожник Дідеро сказав: "Знаєш, як я знав би щось кращого, що могло б виховати мою доньку й вплинути корисно на неї, щоб мала пошану для родичів, щоб могла колись сповняти совісно й гідно обовязки жінки й матері, я дав би її це в руки. Та, нажаль, не знаю нічого такого в світі, що могло б заступити катехизм, що якраз має все потрібне."

Підчас жорстокого переслідування віри в Мексико, в рр. 1925-6, коли то замкнено церкви, а священиків прогнано з краю, або вкинено до тюрми, кількох молодців зайнялось навчанням катехизму так дітей як і старших. Робили це потайки, та мимо цего їх зловили і вкинули до вязниці. Дістались до такої келії, де вже перебувало 60 розбишак. Забуваючи про свою недолю, зачали вчити катехизму тих нещасливих, позбавлених усякої віри й чесноти. Наслідок був такий, що незабаром брудні й вогкі тюремні стіни стали відгомонювати милозвучні звуки набожних пісень. Між вязнями був один маляр. Він виліз на стіл, а піддержуваний товаришами недолі, намалював на стіні гарний образ, відзнаку Союза Католицької Молоді Мексика. — Релігійні знають великий наказ: "Ідіть і навчайте всі народи заховувати те, що Я заповідав вам." Всюди й завсіди.

В місті Мітаві на Лотві, засуджено дня 3 квітня 1927 року на шибеницю великого розбійника Анзу Кавпенса що вбив кільканадцять осіб. Коли той почув засуд смерти, сказав: "Як я ходив до школи, то вчився радо всього, лиш не було в мене охоти до науки релігії." — Так звичайно буває: релігія або шибениця.

До одної книгарні в Парижі зайшов убого одягнений чоловік і переглядав книжки. Між ними була одна свіжо видана книжка в дуже гарній оправі — Фільотея, пера св. Франца Салезія. Дорого оправлена книжка скусила біднягу. Вкрав цю книжку, не знаючи, що в ній була описана дорога до побожного життя. Коли прийшов до дому й зачав переглядати ту книжку, не міг здержатись від зворушення. Пробудилась у ньому совість. Він так довго вже забув про Бога, ніколи не цікавився релігією. Тепер грижа совісти завела його до стіп священика. Вкрадена книжка вернула до книгарні. Коли власник книгарні довідався що його книжка навернула безбожного чоловіка, сказав: "Я дуже радий, що той чоловік украв був мені ту книжку." — Релігійна книжка неодну грішну людину привела до Бога. —

Великий колишній недовірок і богохульник Папіні навернувсь цікавим способом. Його жінка була дуже побожна й так само виховувала дітей. Коли одного разу була дуже занята, просила чоловіка, щоб переробив замісць неї лекцію катехизму з дітьми. Папіні рішучо спротивився. Та пізніше, на сердечну просьбу жінки, згодився. Коли взяв у руки катехизм і став читати питання й відповіді про св. правди католицької віри, здивовання й радість наповнили його серце. Чим довше читав і пізнавав ліпше правду, тим менше невірства лишалося у його душі. Навернувся й разом із своею донечкою приступив до св. Причастя. — Релігійні правди просвічують розум і склонюють волю до доброго. Тому дуже корисно є читати релігійні книжки й поширювати їх між людьми.

ЗАПИТИ И ЗАКИДИ (Докінчення)

сенне діло й злочином треба назвати всяку шкідливу роботу проти неї. Нажаль таку злочинну роботу між українським народом творять усякого покрою православні й ще до того реклямують її як щось великого, патріотичного. Тому геть із православям, цим найстрашнішим ворогом добра й сили українського народу! Стіймо кріпко в унії з Апост. Престолом у Римі та помагаймо нашим незединеним братам пірвати пута православя, що ними їх скувала Греція, Москва й вольним від ложі обєднатись у правдивій вірі та братерській любові в спільній Христовій родині в католицькій Церкві під верховенством Батька християнства Папи Римського.

БОЖА НАУКА

ШЕСТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ

"І возшедшаго на небеса, і сідящаго одесную Отца."

Вознесення Ісуса Христа

Сорокового дня по своїм воскресенню явився Ісус Христос апостолам у Єрусалимі й приказав їм, щоб не опускали Єрусалиму, доки з неба не зішле їм Святого Духа.

Потім вивів апостолів на Оливну гору й сказав до них: "По немногих днях приймете силу Святого Духа й будете мені свідками в Єрусалимі й по всій Юдеї та Самарії і аж по край землі." Тоді Спаситель підняв свої руки й благословив їх. А в тім відступив від них, піднявся зі землі й знісся до неба. Апостоли дивилися в гору за Христом, доки облак не закрив Його.

Тоді явилися їм два ангели й сказали: "Мужі галилейські, чого дивитеся на небо? Цей Ісус, що вознісся від вас до неба, так само прийде при кінці світа, як ви Його бачили, коли відходив до неба."

Апостоли врадувалися, поклонилися Христові й повернули до Єрусалиму.

* * *

Коли вознісся Ісус Христос до неба?

Ісус Христос вознісся до неба сорокового дня по своїм воскресенню.

Як вознісся Ісус Христос до неба?

Ісус Христос вознісся до неба з душею і в прославленим своїм тілом.

Кого забрав Ісус Христос зі собою до неба?

Ісус Христос забрав зі собою до неба також душі праведників, що були в аді.

Чи в небі буде для всіх однакова нагорода?

В небі не буде однакової нагороди для всіх, але хто в земськім життю творив більше добра, той матиме більшу нагороду в небі.

Коли святкуємо свято Вознесення Ісуса Христа?

Свято Вознесення Ісуса Христа святкуємо в четвер, сорокового дня по Великодні.

* * *

Поучення: Апостоли з тугою гляділи за Ісусом Христом, коли Він зносився до неба. І не спішилися вертати з Оливної гори, а раді були би покинути землю та піти за своїм дорогим Учителем до неба.

І ми теж ученики й діти Ісуса Христа. І ми раді би піти до неба. Але на небо треба собі заслужити. Як це зробити? І. Христос дав нам приклад своїм власним життям. Що ж робив Ісус Христос? Ісус Христос ціле життя працював і то тяжко. До тридцятого року життя працював в Назареті як тесля, а останні три роки як Учитель серед невигод, трудів і небезпек.

Часто молився, нераз цілими ночами.

Ісус Христос через ціле своє життя терпів. Ні одної хвилини не було без хреста. Терпів людську злобу, терпів невигоди, голод і холод вже від першої хвилі народин; ще як немовля мусів утікати перед злобою царя Ірода до Египту.

Вкінці потерпів за нас страшні муки й смерть на хресті.

Берім собі приклад з Ісуса Христа! Працюймо, молімся і терпеливо зносім хрести та тягарі життя, а тоді можемо мати надію, що будемо з Ісусом Христом у небі.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереня перед вступленням до Чина відбула зі своїм батьком і сестрою Селінкою прощу до Риму. Там, на авдієнції в Папи, відважилася просити Св. Отця позволення, щоб ще перед вимаганими літами могла вступити до кармильського монастиря.

Ще хвилиночка й Тереня вже у стіп Льва XIII. Вона скоренько поцілувала сандал Папи, відтак положила свою ручку в руку, що її наставив її Папа. І тоді з очами залитими сльозами сказала: "Св. Отче, я маю просити Вас великої ласки!"

Папа схилив голову дуже низенько, що аж дотикав її плащика. Його чорні й проникливі очі читали в очах дитини.

Вона говорила дальше: "Св. Отче, на честь Вашого ювілею, позвольте мені вступити до кармильського монастиря в пятнадцятім році життя!"

Це була та просьба, що її так боявся о. Реверонь. Він не хотів, щоб опісля сказав хто, що в Римі дістала вона те, чого відмовили її у Бейо. Стоячи близько Папи, він думав, що має вмішатися. Тому сказав: "Св. Отче, це дитина, що хоче жити в кармильськім монастирі. Але настоятелі розглядають тепер цю справу."

Це значило диктувати Папі відповідь.

"Добре, моя дитино, сказав Св. Отець, зроби те, що скажуть тобі настоятелі!"

Тереня зложила ручки, поклала на коліна Папи й просила дальше:

"Св. Отче, як ви скажете "так", всі того схочуть!"

Лев XIII. поглянув на неї вважно з добротою, а відтак проговорив голосом зворушливим: "Добре, добре!... ти вступиш, як того хоче добрий Бог!"

Це була вимиваюча відповідь, але не була відмова. Вона лишала місце на рішення епископа дієцезії.

Слідуючі прочани чекали. Тереня готовила собі нову просьбу, але двох ґвардистів казали її встати. Коли ж вона дальше чекала клячучи на папське "так", вони взяли її за рамена й треба було ще помочі о. Реверонь, щоб її відорвати від ніг св. Отця.

Все було зроблено. Однак цілі подорожі не осягнено, щонайменше аж до нового рішення еп. Угоніна. Бідна дитина вертала засмучена. Коли її татусьо прийшов до неї перед виходом з авдієнції, він скоріше був перед папою як вона, то знайшов її цілу в сльозах. Він не чувся в силі її спинити... Зібрані хмари над містом дальше спускали потоки дощу. Тереня щераз побачила згоду між настроєм своєї душі й небом, яке здавалося, хотіло прилучитися й товаришити її в її смутках і радощах

Цей раз її розчарування було дуже глибоке. Але проти своєї смутної горечі Тереня остала панею там, де воля, що запанувала над низькими силами, запевнює блаженний спокій, який походить із злуки з Божою волею.

Молода дівчина зробила все, що могла, щоб лише піти за покликом згори. Однак всемогучий уважав за добре розчарувати її в її планах і надіях: Досвід був дуже прикрий. Однак у нутрі вона тішилася великим спокоєм. Впрочім одна простенька думка зробила, що вона з любовю піддалася Божому провидінні. Перед якимсь часом вона посвятилася Дитятку Ісус, що буде Його забавкою, Його "маленьким мячиком", як сама казала. Відтоді було зовсім природне, що Він її клав направо, або наліво, копав ногою, або навіть проколював по своїй вподобі. Це на вигляд таке строге Його поступовання з нею, що його вона тепе зазнавала, було лише наслідком її посвяти. Ісус приймив її жертву. Це прийняття не було ж воно джерелом, не було заповідженням цієї "досконалої радости", що обіцяна кожному, хто віддається Богові без застережень, а обіцяна певне попри всі гіркі досвіди й терпіння?

Туга за домом і поворотом до Франції налягала вже на родину Мартін. Тому з радістю привитали вони завтрішний день у Римі, коли побачили, що вже приготовляють їх до повороту.

День відїзду був назначений на 24. листопада. Потяг рушився в 6. годині рано, спішучи до північної Італії.

Як лише прибули вони до Лізіє, вона негайно побігла до монастиря, щоб своїм сестрам розповісти про вислід своєї подорожі. Даремно зуживши всяких способів, щоб осягнути своє, тепер просила вона ради й помочі особливо від с. Агнети від Ісуса (Павлини), яка заєдно заохочувала її в бажанні якнайскорше посвятитися Богові. Вона пригадала її, що епископ з Бейо обіцяв її дати відповідь на письмі, відповідь, що могла бути й прихильна. Досі однак вона не прийшла. Тепер отже вона її порадила наново написати до епископа, щоб випросити в нього, щоб вона могла вже в монастирі відсвяткувати найблище різдво. Так і зроблено. Але епископ не давав знаку життя.

Вкінці 1. січня 1888. р. Тереня дістала від М. Настоятельки лист, що говорив її про лист епископа з 28. грудня, в якім позволено монастиреві приймити зараз молоду дівчину. Однак тепер сама Мати не годилася, бо казала, що треба відсунути її вступлення аж поза великий піст. Опісля Тереня довідалася, що це зроблено на те, щоб трохи злагіднити подразнення о. Делатроет, який дальше не подавався й ще тому, щоб молода кандидатка не мусіла відразу зазнати всіх стро гостей кармилітанського великого посту.

В першій хвилі це відсунення було для Терені дуже болюче. Але вона знайшла спосіб, щоб освятити ці місяці досвіду змагаючися тепер більше як колинебудь забути себе для добра других.

Так вона приготовлялася до життя відречення, що його мали на неї наложити монаші правила й уже наперед призвичаювалася до всіх острот новіціяту. До нього чула вона великий потяг, який її піддавав ці змагання.

ПРАЩАННЯ ЗІ СВІТОМ.

На вступлення Терені вибрано день 9. квітня 1888. р. Її останні дні свободи пропливали її уріднім гайочку, переповені любовю й ніжністю родини, між батеньком та її двома сестрами, Селінкою й Леонею, Леоня вернула тепер знову до родини. Вона пробувала монашого життя в Чині Клярисок, але її слабе здоровля казало її залишити його. Татусьо, заки розлучився зо своєю "маленькою царівною", шукав всякої нагоди, щоб її зробити приємність.

Одного разу, вертаючи зо своєї прогулики на село він приніс її мале одно-днєвне ягнятко, біленьке й кучеряве. Селінка й Тереня, які любили самохіть такі слабенькі творіння, що їх краса здається для нас неначе усміх доброго Бога, були врадувані. Та на жаль, прегарне ягня згинуло того самого дня. Згадуючи на те своє розчарування, Тереня написала своїй сестрі Марії: "Не треба привязуватися до нічого на землі, навіть до річей найбільше невинних. Їх нам забракне якраз тоді, коли ми найменше того сподіваємося. Лише те, що вічне, може нас задоволити!"

Ввечері 8. квітня, родина зложена з батька й трьох останніх доньок, до яких ще прилучилися пан і пані Ґерін зо своїми двома донечками, засіли до старого дубового столу. Тереня засіла до нього останній раз. Все говорило тут молодій дівчині про солодку минулість у тій хаті, що була направду неначе святиня, в якій сказало тільки слів любих і блаженних розмов про Бога. Тут стояли два великі фотелі, що в них звичайно сиділи татусьо й мамуся продовж довгих, спокійних зимових вечорів. Тут було огнище, що всіх притягало. З нього то разом з тріскотом огню розносилися тепло й радість. Тут були ті стіни, свідки стільки закритого щастя, повірниці тільки сердешніх і побожніх впливів. Всі ті річі, мертві правда, того вечора, здавалося, болючо плакали. Їх треба було попращати.

Але що це значила розлука з неживими річами в порівнанні до того роздертя серця, що чекало Тереню завтра? Вона каже: "Тоді, коли я хотіла, щоб мене всі забули, найніжніші слова виривалися з кожних уст, щоб так зробити ще болючішою жертву розлуки!" (Історія, розділ 7).

Вкінці прийшла година, все покинути для Бога! "Я була при відході моєї меншої сестри до монастиря, каже Леоня в своїх зізнаннях. Мене вдаряла передусім сила її душі в цих обставинах. Лише вона сама була спокійна... Я сказала її, щоб добре роздумала перед вступленням до Чину, додаючи, що досвід, який я мала, показав мені, що це життя вимагає багато жертви й що не можна його брати на себе легкодушно. Відповідь, що її вона мені дала й вираз її обличча, казав мені, що вона приготувана на всі жертви й що вона прийме їх з радістю."

Сама Тереня так описує свою розлуку з родиною. "Раненько, кинувши останній погляд на наш гайок, це миле гніздечко мойого дитинства, я вийшла до монастиря кармилітанок. Там була я на Службі Божій, окружена як і вчора своїми дорогими рідними. Підчас св. Причастя, коли вже Ісус зійшов до їхніх сердець, я чула лише самі шльохання. А я ні сльозинки не зронила. Але коли я йшла перша, щоб дістатися до клявзурової брами, моє серце билося так сильно, що я себе питала, чи не вмру я? Ах, яка це хвиля, яке конання! Його треба пережити, щоб його зрозуміти!

"Поцілувала я всіх своїх, відтак клякнула перед батеньком, щоб дістати від нього благословення. Він сам клякнув собі й благословив мене плачучи. Це був вид, що мусів викликати усміх ангелів. Старець жертвує Господеві своє дитя ще на провесні його життя. Вкінці брами монастиря замкнулися за мною. І тав я дістала поцілуї моїх любих сестер, які мені були за матір, і поцілуї нової родини, що її посвяти й ніжної любови на світі ніхто не здогадується." (Істор, розд.7).

(Далі буде).

— **Урядовий** звіт про насе-лення вязниць у Америці показує, що 68.8% злочинців це родовиті білі американці, 26.3 процент е нігри, а 3.8 % білі уроджені інших країв. 94.9% злочинців є чоловіки, а 5.1 процент жінки. Половина вязнів є неподружені. Пересічний вік злочинців є 27 літ для мужчин, а 29 для женщин.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОРКЕМБ, АЛТА. Несподівана смерть. 15-літня Леся Заозірна померла 12-го січня в Моркемб. Вона як учениця мешкала там на станції і звідтам ходила до школи. Нагло заслабла й померла. З родини ніхто не був при ній присутний. Полишила тата, маму й дві сестри. Похорон відправив о. М. Сіянчук, ЧСВВ. Спочила на цвинтарі Різдва М.Б. в Інніс фрі. Учасники похорону зложили на пресфонд Світла й Укр. Вістей $2.00.

ЛЕЙК БЕЛВЮ, АЛТА. На поміч своїй пресі. По відправі 19. І. знакомі й гості зійшлися в гостиннім домі п. Віктора Ґіля і по обіді колядували, забавлялись та розмовляли мило. Цвек піддав гадку, щоб зробити збірку на католицьку пресу, що в цих часах замішання вказує людям ясний і певний напрям у поступованні. Збіркою занялася Анна Захарко. Суму $2.00 призначено на Світло й Укр. Вісти.

ГОЛОВ ЛЕЙК, АЛТА. Дня 30 грудня відбувся похорон бл. п. Стефана Курили, сина Григорія Курили з Голов Лейк.

По спільнім обіді на зазив Григорія Стоцького, щоби при всяких нагодах не забути і про свої часописи, присутні зложили на часопис "Світло" $5.30. Збіркою занявся Павло Козак. Щира подяка жертводавцям! Присутний

МОСКАЛИКИ коло Мондеру, Алта. Нова Могила. Великий смуток упав на родину Сірацьких дня 20 січня, коли в мондерському шпиталі упокоїлася в Бозі Анна, жінка Григорія Сірацького.

Покійна родилася в Мондері 1909 р. Батько її називався Семен Михалків, мати Катерина Воляник. Усіх в дома було 9 дівчат, 1 хлопець. Вся родина побожна і у великій пошані у людей, чого доказом був величавий похорон.

Зо своїм мужем бл. п. Анна жила 14 літ і лишила по собі 3 дівчині і 2 хлопців. Весь час була примірна жінка і дала гарне виховання дітям, на що й другі звернули особлившу увагу. Недалеко дому, де стоїть каплиця збудована на подяку Богові за добродійства, покійна майже день-у-день в місяці жовтні приходила з дітьми молитися. Захорувала 25 грудня. Свою слабість майже через чотири тижні переносила спокійно та з підданнимся волі Божій. Стан її з дня на день поліпшався й здавалося, що вкоротці вернеться домів, але інакше Бог зарядив. В понеділок 20 січня вимовляючи слова: "Ісусе, Сине Божий, помилуй мя", віддала Творцеві свою душу.

Панахиду в вівторок вечером відправили о. Ігумен Н. Саварин ЧСВВ., а похорон в середу рано відправив о. М. Когут ЧСВВ. Казали люди, що ще так величавого похорону не було в тій парохії. Вінці зложили Михайло Сірацький, родичі, брат, сестри, швагри, Николай й Ксеня Ковтун з Чіпмену, Петро й Марія Заозірна, учителі й діти зо школи Бродів, п-ство Івахнюків і п-ство Пилипчуків з Мондеру.

По похороні був спільний обід, де майже всі учасники похорону зійшлися, щоб родину потішити в її смутку. Підчас обіду о. М. Когут знову згадав покійну Анну та заохотив присутних до жертви на пресовий фонд, щоб і другі довідалися про гарне життя й про смерть покійної та щоб щиро помолилися за неї. Збіркою занявся п. Василь Шарун з Чипмену і п. Д. Дацюк. з Москалика. Зібрали вони $12.00. Вислали половину до "Українських Вістей", а другу половину до "Світла". В.І.П.

ПОДЯКА

Щиру подяку складаю насам перед Впр. Отцям Василіянам за відвідини моєї покійної жени Анни підчас її слабости й за похоронні богослуження; Сестрам і Норсам за дбайливу опіку, всій рідні, що часто відвідувала її підчас побуту в шпиталі, всім учасникам похорону та тим, що зложили на домовині моєї дорогої помершої подруги гарні вінці.

Григорій Сірацький.

ГЛЕНДОН, АЛТА. Поминки. Дня 15-го січня, в домі бл. п. Матвія Пшика відбулося поминальне богослуження за його душу. Покійний походив зі села Жовтанців, повіт Жовква, Галичина. До Канади прибув 1929 року. Упокоївся в Бозі 4-го серпня 1940 року. Покійний причинився своєю жертвою і поміччю до закупна землі під церкву й цвинтар Успення Матери Божої, на якому й спочиває.

По спільнім обіді присутні не забули про свої часописи, бо на зазив Левка Гроцького зложили на Світло і на Укр. Вісти $9.60. Щира подяка жертводавцям своїй рідній пресі!

СТАР, АЛТА. Заупокійна Сл. Божа за бл. п. о. В. Скубленого ЧСВВ.

В попередньому числі Світла, ми подали сумну відомість про передчасну смерть у Римі молодого й многонадійного священика-василіянина о. В. В. Скубленого. Родичі покійного, що живуть у околиці Стар, Алта. з тугою вижидали своєї дитини, коли верне по студіях до них, та замісць нього прийшла гірка вістка про його смерть.

Дня 20-го січня відправлено в церкві в Стар заупокійну Службу Божу за душу бл. п. о. Василія. Правив Впр. о. М. Когут, а діяконували о. Хр. Кондратюк і бр. В. Шевчук, ЧСВВ. Хоч то був будень, людей була повна церква. По Службі Божій о. Когут у зворушаючій проповіді представив праведне життя і святу смерть померщого, а відтак відправлено панахиду й послідноє цілованіє.

На обіді в домі п. Скублених о. Кондратюк сердечною промовою потішив засумовану родину. При цій нагоді переведено збірку на католицькі часописи УВісти й Світло.

Доносять нам, що в Саскачевані дві нові українські кольонії, Олеша й Верігін приняли новий календар. Також приняли новий календар парохія св. Николая в Вінніпеґу й в Ля Брокері, Ман. Рух за зміною календаря поступає вперед, і є надія, що Великдень по новому стилю ще більше українців буде святкувати як минуле Різдво.

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ "СВІТЛА"

Апостолес, Аргентина. "Світло" з Мондеру гарне воно, гарне. Читається мило, та не раз, а кілька разів те саме число. Ой, коб наш бідний нарід зрозумів, коб після цих вказівок поступав, то певно не буде жалувати. Певно не був би послідним, а першим між іншими.

В нас у Аргентині сумно та лячно. Не маємо свого органу, тай мож сказати жадної релігійної часописи. Давніше то приходив "Місіонар" з Бразилії, а нині його замкнули. Причина ніби, що це українське, але мабуть чи не мачали там рук вороги, тай півбольшевики. (свої тайні комуністи).

В нас вже нового стилю календар. Поручили перевести Преосв. Візитатор Апост. Єп. Бучко. Кілько-то біди, кілько крику перенесли отці, а передовсім недавно до нас прибувший Впр. о. Евстахій Турковид, ЧСВВ. з Бразилії та Впр. о. Дуб. Кричали, але не всі. Молоді радо приняли, а старі плачуть, бо то "наше". Що за глупота! Найбільше кричать іще такі самі як ваші свистуни. До церкви не ходять, а если прийде, то під парканом, а радше під дротом вистоїть; свого нічого не знає, але як лизне світла з Буенос Айрес (це орган комуністів), кричить тай ще відгрожується священикові. Коли то наш нарід спамятається та коли вже зрозуміє він хто йому приятель, а хто ворог!!

Надія на ліпше, та мусимо надією жити.

Маємо вже в Аргентині в Апостолес Преп. Сестри Василіянки. Дня 24. 11. минулого року взяли габіт дві кандидатки. Нарід обряду цего ще не бачив. Прибуло много, много, та лиш кивали головами. Та мабуть, це буде найбільша користь. Сестри Василіянки не тратять духа, взялись до роботи. Приготовляють захоронку, ведуть курс рідної мови, приготовляють дітей до св. Причастя, як самі Отці ради не можуть дати.

Надія, надія все зробить. Може нове покоління буде більше свідоме. Коб лиш горнулися! Але на це годі порадити. Впрочім початки всюди тяжкі, а при Божій помочі все зробиться і між нашим народом в Аргентині.

М. Гуменецький.

Ітапара, Бразилія.

Ви вже певно знаєте, що нам українцям тепер у Бразилії досить тяжко живеться. Переслідують усе те, що наше, забороняють учитись і говорити по українськи, священикам не вільно проповідувати по українськи і таке інше. А найгірше те, що недавно замкнули всі українські католицькі ґазети як: "Праця", "Місіонар" "Самоосвітник," що їх видавали ОО. Василіяни в Прудентополіс. До нас ішло 35 чисел Праці, 70 чисел Місіонарів і багато Самоосвітника, а тепер ми лишились без того. Дуже, а дуже нам стало сумно. Ми часто Служби Божої не маємо, бо в нас є дуже мало священиків. Рідна ґазета була нашою розрадою й кормом для душі....

І ще одна річ, а саме прошу чи не вдалось би кому в Канаді зібрати кілька долярів на нашу нову церкву, яку тепер будуємо й годі нам докінчити, бо нарід дуже бідний. Ми будемо дуже вдячні й будемо молитися за жертводавців.

Перепрашаю дуже за мою сміливість і прошу не забувати за нас українців розкинених по тих бразилійських дебрах. Молімся за нашу кращу долю й волю, щоб Всевишній Бог змилувався над нами українцями, бо приходить всюди для нашого народу скруто.

Остаюсь з правдивою пошаною і поважанням і з Христовим привітом

С... Л...

Оба ці листи говорять нам про сумну долю наших братів у Бразилії та Аргентині. Коли порівнаємо наше життя в Канаді й Америці з їхнім, то все таки мусимо сказати, що воно краще. Тут маємо свободу слова й письма та організації Треба нам отже ту свободу цінити й її вміло для свойого добра використовувати. Тому геть з байдужністю, лінивством й роздорами! Всі горнімся до купи під покров нашої греко-католицької Церкви й рівно працюймо, бо інакше згинемо й пропадемо марно навіть на свободі. Греко-католицька Церква, як це бачимо з листів все й всюди є потіхою, поміччю для людей на чужині й про них дбає як добра мати.

Як наші брати в Бразилії й Аргентині цінять і тужать за рідною, католицькою пресою, якої нажаль не годні мати! А ми тут у Канаді й Америці щасливі, що маємо її гарно розвинену. І знову скажемо вміймо цінити й використовувати цю велику благодать! Читаймо й піддержуймо й поширяймо нашу католицьку пресу, а особливо "Світло", що його хвалять собі так дуже наші брати з далеких сторін.

Цікава річ, що як тут так і там проти нового календаря кричали непросвітні, або явні й скриті вороги українського народу. Це для нас хай буде дуже повчаючим!

Бідні брати з Бразилії просять помочі, щоб докінчити будову Божого дому, де в своїм горю могли б щиро виплакатись перед Богом і в Нього черпати надії й сили до боротьби з лихом за краще завтра.

Хто може хай пришле свою жертву на адресу Світла зі зазначенням, що це дар для бразилійських українців на церкву, а ми постараємось ту жертву

переслати на місце призначення.

Зрозуміймо потреби наших братів у біді й несім їм поміч, бо це найкращий обяв любови до свойого народу!

(Редакція Світла)

Справка друкарських помилок.

В попередньому числі Світла було помилково надруковано, що в Канаді на 12 мільйонів населення е поверх **чверть і пів** мільйона католиків. Має бути поверх **чотири й пів мільйона** е католиками.

Так само на стороні 3. рік смерти царгородського патріярха Методія був не 864, а 842.

ПРИГАДКИ

2. II. — Неділя Митаря і Фарисея. Стрітення Господне. Гл. 8. Всеночне. На утрені прокім і еванг. празника (Луки зач. 8). На Сл. Бож. троп. воскр. і Стріт. Слава конд. тріоди і нині Стріт. Проче неділі й Стрітення. Ап. зач. 296 і 316. Єв. Луки зач 89 і 7. Задост. празн.

9. II. — Неділя Блудного Сина. Віддання Стрітення. Гл. 1. На утрені по полиелею "На ріках вавилонських". Ангельський Собор. Єванг. воскр. 1. По еванг. стихири покаянні. На Сл Бож. усе неділі й Стріт. Ап. зач 135 і 316. Єв. Луки зач. 79 і 7.

15. II. Задушна Субота.

16. II — Неділя Мясопусна. Глас 2. Єванг. утр. воскр. 2. На Сл. Бож. тропар воскр. Слава конд. тріоди І нині Богород. воскр. 1 гласа. Ап. зач. 140. Єв Мат. зач. 106.

На Стрітення свячення свічок у церкві.

Загальниця від 2. — 9. лютого.

Сиропусний тиждень від 17-23. II. Піст і заборонений час на танці.

Місячне наміреня: Щоб усі пішли за тими засадами, що їх Христовий Намісник подав для привернення мира між народами.

Місійне наміреня: Навернення народів, що тримаються ще поганських релігій.

Відміни місяця: Перша кватира 4. II. — Повня 11. II. — Остання кватира 18. II.

Коли й де будуть відправи?

ЛЮТИЙ

2. Митаря і Фарисея і Стріт.
Скаро
Восток
Москалики
Дервент (місто)
9. Нед. Блудного Сина —
Лішор
Ренфурлі
Чіпмен
Вегревил
Енгел Лейк (Кравчуки)
12. Трьох Святителів (ст. ст.)
Дервент (Св. Юрія)
16. Неділя Мясопустна —
Стар
Борщів
Краків
Гиллінрд
Іннісфрі (Воздв. Ч. Хреста).
Виллінґдон
Плейн Лейк

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

Лютий

2. — Неділя — Ґленевис
Конерник
9. Неділя —
Мун Лейк і Менлі
Едсон
12. Трьох Святителів —
Вайлдвуд
Голден
15. Субота — Стрітення Госп.
Парк Корт і Федора
Равнд Гил (по відправі парохіяльний мітінґ)
16. Неділя — Рочфорт Бридж і Вох, Копернік
23. Неділя. — Бойл і Ледук

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

Лютий

9. Неділя Митаря і Фарисея —
Редвей Давнінґ
12. Трьох Святителів. —
Смокі Лейк св. Онуфрія
Елдорена
15. Стрітення Господне. —
Куквил
Стрий
16. Неділя Блудного Сина —
Редвотер
Спеден
23. Неділя Мясопустна —
Восетна (місто)
Глендон

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

Лютий

2. Неділя —
Кенора, Онт.
9. Неділя Митаря і Фарисея —
Лейдівуд
16. Неділя Блудного Сина —
Кенора, Онт.
23. Неділя Мясопусна —
Садлов

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **На Середземному Морі,** біля італійського острова Сицилії німецькі бомбовики звели бій з англійськими кораблями. Бій тривав цілих 7 годин. В ньому зістрілено 12 німецьких бомбовиків. Британський корабель Савтгемптон затонув, а Іллостріос був поважно ушкоджений.

— **Дня 20-січня** оба диктатори Гітлер і Мусоліні мали спільну тайну нараду.

— **В Америці** тревають ще далі переслухання й дебати за й проти закона про допомогу Великій Британії.

— **Відносини** між Злученими Державами й Японією напружені. Японія тримае союз з диктаторськими державами Европи.

— **Польщу** німці сильно кольонізують своїми людьми.

— **В Парижі** німці усувають жидів із торговлі.

— **Ґраф** Іштван Чакі, мадярський міністер закордонних справ помер 27. I. від затроєної поживи.

— **Британці** здобули від італійців Тобрук і Дерну і звяли велике число полонених до неволі. Британська армія наступае далі на Бенґазі. Проти італійців ідуть також вільні французи.

— **У Румунії** відбулась крівава революція Залізної Ґвардії, якої жертвою впали тисячі людей, між ними немале число жидів. Ґен. Антонеску при помочі армії і піддержці німців ворохобню здусив і створив новий військовий уряд.

—**За посередництвом** Японії закінчено на Сході війну між Індо-Китаем і країною Таї.

— **Франція** покинула назву "республика", а дістала назву "французька держава."

— **В Торонті, Онт.** місцева поліція знищила два тони комуністичних книжок і памфлетів у різних мовах, що їх захопила в большевицькому ТУРФ Домі.

— **В Карпатській Україні** мадяри переводять безоглядну мадяризацію українського населення.

— **В Британії** всі британці в віці від 16-60 літ е обовязані зареєструватися на службу як огневі сторожі.

—**Бувший** републиканський кандидат на президента Вендел Вилкі поїхав до Лондону й повіз зі собою особистий лист від президента Рузвелта до преміера Чирчила. Він е за допомогою Америки Великій Британії.

— **Британці** тепер постійно бомбардують італійську морську базу Катанію, звідки вилітають німецькі летуни, що нападають на британську фльоту на Середземному морі.

— **В Анґлії** заборонено видавати комуністичні часописи. В Канаді вже з початком цієї війни комуністична партія й преса стали заборонені державним законом.

20. I. серед великого здвигу народу відбулось заприсяження президента Ф. Д. Рузвелта на третий речинець як президента Злучених Держав. У своїй промові Рузвелт сказав, що буде вірно служити демократії і боронити демократичного устрою Америки перед диктатурою зі заграниці. Опісля відбулась військова парада. В інавґурації взяли також участь представники всіх чужих держав в числі 56.

—**Новим** американським амбасадом до Анґлії зістав назначений Джан Дж. Винент.

— **Маршал Петен** і Ляваль помирились.

— **Вел. Британія** погодилась продати Еспанії певну скількість канадійської пшеници.

— **Італійці** відступають на трьох фронтах у Лібії, Еритреї і Сомалії. Британці всюди італійців перемагають.

— **Ґен. Іван Метаксас,** грецький премієр з диктаторськими правами і герой проти італійського наїзду на Грецію помер 28. I. Новим премієром став Александер Корізіс.

— **В Альбанії** греки мають нові успіхи. Італійські спроби протинаступу не повелись.

— **Помимо** кепської погоди воздушна війна між Анґлією й Німеччиною ведеться далі. Німці сильно збомбардували Плимавт і другі міста, а анґлійці знову Вільгельмсгафен і Диселдорф і важні пристані в окупованій Франції.

— **В Абісинії** розвиваеться партизанська війна етіопців проти італійців. Гайлі Селясі, абісинський цісар уже від 15. I. находиться в Абісинії.

— **Нові приписи** вимагають від усіх мешканців Канади перед відїздом із Канади одержати дозвіл від Закордонної Валютової Ради.

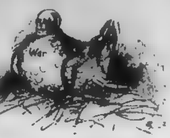

ЩО ЦЯ КУРКА ЗНЕСЕ?

СПІШІТЬСЯ КУПИТИ, ЩОБ ПОТІМ НЕ БУЛО ЗАПІЗНО!

Уже лиш дуже мале число ЮВІЛЕЙНОГО КАЛЕНДАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1941 РІК маемо на складі. Календар цікавий, повчаючий, багатоілюстрований. Сторін 176, книжкового формату. Ціна з поштою 40 центів.

Замовляйте на адресу:
Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!

ДОКЛАДНИЙ ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ
по новому стилю
на 1941 рік. Ціна 10ц.
При більших замовленнях відповідний опуст.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Николай Пукало, Делф, Алта (Коляда)	$1.00
Збірка на похороні Лесі Заозірної, Моркемб, Алта. ..	1.00
Кирило Байдужа, Мондер, Алта. (Коляда)	1.00
Дмитро Довбенко, Вінніпеґ, Ман. (Коляда).	1.00
Андрей Дидик, Вінніпеґ, Ман. (Коляда)	1.00
Збірка в домі п. Віктора Ґіля, Лейк Белвю, Алта. ..	1.00
Збірка з нагоди похорону Стефана Курили, Голов, Лейк, Алта. Збіркою занявся Павло Козак	5.30
Збірка на похороні Анни Сірацької, Москалики Алта.	6.00
Д. Чиж, Дейзленд, Алта.	.60
Укр. Катол-Братство Милосердя св. Івана Милостивого, Вінніпеґ, Ман.	2.50
Збірка в домі бл. п. Матвія Пшика, Ґлендон, Алта. ..	4.80
Анастазія Калявська, Кемровз, Алта. (Різдвяний Дар)	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (67) 4. Мондер, Алберта, 15-го Лютого 1941. Mundare Alberta, February 15th. 1941. Vol. IV. No. (67) 4.

Спасай Свою Душу!

"ЩО ЗА КОРИСТЬ ЧОЛОВІКОВІ, ХОЧ БИ СВІТ УВЕСЬ ЗДОБУВ, А ДУШУ СВОЮ ЗАНАПАСТИВ?"
Ісус Христос у Матея гл. 16:26.

Читачу, перед твоїми очима два образи. Глянь на них уважно! Один показуе тобі Марію Магдалину, що по грішнім життю через покуту спасла свою душу й осягнула святість та небо. Другий образ показуе тобі Христа як Доброго Пастиря, що мов за тою заблуканою овечкою шукае за тобою, щоб тебе спасти.

Зближаеться святий час Великого Посту.

Роздумай добре над своєю душею! Може вона ходить грішними стежками як колись Марія Магдалина, може вона подібна до заблуканої овечки... Памятай це добре, що гріх все одурює, манить щастям та правдивого щастя не дае! Правдиве щастя може дати чиста совість і праведне життя. Тому старайся зробити свою душу чисту користаючи з Божого милосердя в св. Тайні Покути.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В "Шляху"** з дня 1. II. ц. р. Преосв. Кир Константин Богачевський проголосив, що в днях від середи, 25-го червня до неділі 29-го червня відбудеться в Шікаґо, Іл. в церкві св. о. Николая **ДІЄЦЕЗАЛЬНИЙ КОНГРЕС.** В ньому крім численного духовенства й вірних возьмуть участь всі українські владики Америки й Канади, а також Апостольський Делегат. Приготовання до цього Конгресу вже розпочалися. Всі українці, хто тільки може повинен уже тепер подумати про цей Конгрес і коли лише йому можливо старатись і приготовлятись, щоб узяти в ньому участь і так причинитись до величного успіху Конґресу та виєднання для себе й всього українського народу в теперішних сумних і гірких часах якнайбільше потрібних Божих ласк і помочі.

— **В американському** війську є 163 католицьких капелянів, що обслугують духовні потреби католицьких жовнірів.

— **В Галичині** большевики ставляться до Церкви ворожо, однак явно Церкви не переслідують, щоб не збурити проти себе населення. Натискають однак на церкви такими податками, реквізиціями й іншими зарядженнями, що вони мусять замикатися самі, або їх замкнуть за невиконання наложеного на них обовязку. Між іншими замкнули вже кілька церков на Гуцульщині й вірменську церкву в Станиславові. У Бориславі мали польский костел перемінити на маґазин, але внаслідок ворожої постави вірних від заміру того відступили, накладаючи за те на костел 7,500 рублів податку. На деякі церкви по містах накладають податки в висоті й до 40,000 рублів. Коли ж податку вірні не заплатять, то церкву ліцитують.

— **Папський Річник** на 1941 р. подае слідуючі статичні дані про сучасний стан Католицької Церкви. По всьому світі є 1,218 архідієцезій і дієцезій, 54 самоуправних областей, 458 апост. вікаріятів, префектур і самостійних місій. Кардиналів е тепер 55. Титулярних єпископів е 783. Місіонарів, що працюють у місійних краях і підлягають Конґреґації для поширення віри е 73,887. З того е 20,578 священників, 8,514 братчиків і 44,895 Сестер. Монаших Чинів є 835, з того 159 мужеських а 776 жіночих. Апостольська Столиця мае свої представництва в 60 краях. 35 держав мае своїх дипльоматичних репрезентантів при Ватикані.

— **Згідно** з найновішими обчисленнями в Юґославії е 6,031, 156 католиків латинського й грецького обряду. Крім того в тім краю е 6,785,499 православних, 1,561,166 магомедан, 231,169 протестантів, 7,273 старо-католиків і 19,725 членів різних сект. Католицьких парохій е 1,975 і 150 місій. Обслугують їх 1,881 світських священиків і 244 монахів-священиків. Є там 4,709 церков і 4,258 каплиць.

— **В Монтреалю,** в церкві св. Йосифа в присутности 3,000 осіб 86 подружих пар відновило свій шлюб і отримало шлюбне благословення. До цього обряду приготовились триденними реколекціями.

Хто йде вслід за мною, той не ходить у темноті, каже Господь (Ів. 8:12).

Це е Христові слова; вони заохочують нас до того, щоб ми наслідували Його життя і святі звичаї, коли бажаемо поправді просвітитися й очиститися з усякого засліплення серця.

Тому нашим найбільшим старанням хай буде вдумуватися в життя Ісуса Христа.

(Тома Кемпійський)

Сміло вперед зі зміною календаря!

Вже нарешті між українцями в Канаді започаткувалось впроваджування в церковне життя нового календаря. Багато людей радіють тим дуже, та не бракуе таких, що зчиняють крик, що зміна календаря розбивае нарід, вносить замішання і тому треба її закинути, та вернути до давнього. На ті страхи хочемо тут дати коротеньку відповідь.

Якщо б зміну календаря завела згори державна власть, тоді всі мовчки її приняли б, без огляду на те чи кому вона до вподоби чи ні, бо державної влади всі бояться. Церковна власть, хоч мае право згори завести зміну, вона цего не хоче робити, а дае людям волю самим рішати. І це зовсім природне, що де мають рішати люди, там годі сподіватись, щоб всюди всі були тої самої гадки. Тому нема що дивуватись, що коли виринула справа зміни календаря, одні є за зміною, а другі проти й це спричиняе певні непорозуміння, а навіть сварки. Брак належного зрозуміння справи, вікова привичка, сліпа впертість, ворожа аґітація й тим подібне впливають на те, що в народі в деяких місцевостях повстае певного рода фермент.

Та цим не треба лякатись. Це явище таке самозрозуміле к тільки **переходове** й не е деструктивне. Люди тепер зачинають уважніше думати, освідомлюються про різницю між вірою, обрядом, а календарем, **через досвід** переконуються, що новий календар не зміняе ні віри ні обряду ні народности, а противно улекшуе в наших часах і обставинах ці наші цінности заховати. По якімсь часі вагань, сумнівів, серед загалу возьме верх думка про доцільність і корисність календарної зміни й тоді хвилеві непорозуміння самі собою щезнуть і нарід буде радіти, що щасливо прийнялася зміна. Так воно було в других народів з календарем, так воно буде і в нас. Ходить тільки про те, щоб крикливою демагоґією і безвідповідальною аґітацією не вносити в нарід замішання, а противно розумним виясненням справи рад

ще помагати йому в зрозумінні й переведенні корисної реформи. І з признанням треба це підчеркнути, що з виїмком одної часописі, українська преса в Канаді й Америці поставилася до зміни календаря або прихильно або бодай зі стриманністю, вважаючи, щоб від себе не утруднювати вирішення справи невідповідальною полемікою. І на нашу думку це буде дуже добре, коли й на далі наша преса якщо не хоче активно помагати в переведенню зміни, то бодай не повинна її шкодити. Бо кожний спокійно думаючий це ясно бачить, що ті, що пробують переводити зміну календаря є люди щирі українці, мають за собою здорові й поважні аргументи та руководяться не бажанням вислуговатись ворогам українського народу, а бажанням якнайліпше йому прислужитись. Отже якщо є який фермент у народі через зміну календаря, то він є переходовий, не є шкідливий, а будуючий, творчий і його не треба лякатись.

Чи добре було б покинути зачату реформу й вернути назад? Що тоді було б? Чи настала б тоді та згода в народі, про яку так солодко балакають календарні миролюбці? Ні згоди, ні користи з того не було б. Ті, що приняли вже новий календар були б злі на старокалендарників, що ці їх примусили триматись далі старого календаря з його невигодами проти всяких здорових вимог. А многі може б таки помимо всього й далі трималися б нового календаря й відчужувались би через це від своєї Церкви й народу. Невдала спроба завести зміну календаря була б дуже сумним свідоцтвом нашої незрілости й незорганізованости перед усім культурним світом. Що ж тоді говорити нам про якісь удачні змагання до своєї незалежної держави, коли ми ще не доросли й не вміємо в себе перевести таку річ як зміну календаря. З нас другі народи будуть сміятись, хоч може в очі нас будуть хвалити, що ми тримаємось того, що вони вже давно покинули.

Далі як тепер не вдалось би перевести реформу, так тоді пізніше буде ще трудніше, бо відтак можна буде покликуватись на теперішний досвід. І готова далі ще десятками літ потихо працювати над винародовленням українського народу та страшна гільотина — старий календар. Багато людей, головно з молодшого покоління вже без нічийого дозволу самі для себе будуть заводити новий календар, перестануть ходити до церкви, а будуть ходити до костела чи може навіть до некатолицьких церков. Чи це буде добре?

Тому ті, що так фанатично беруться до поборювання нового календаря головно зі старшого покоління хай добре вперед застановляться чи не буде їх робота злочинною для українського народу, хоч може прикрита жовто-синім споводом патріотизму. Не штука то вперто казати: тримаймось старого, але треба дивитись, що з того вийде?

Який тепер наказ хвилі, коли вже почала входити в життя зміна календаря? Треба тепер сміло, розважно й відважно словом і письмом підтримати зміну календаря по всіх місцевостях, де живуть українці. Не треба справи зміни календаря присипляти чи відкладати! **Склигуймо отже збори, вияснюймо справу людям, переводім голосовання за зміною, шлім петиції до Єпископського Ординаріяту!**

Хай піде рух за зміною по громадах між греко-католиками й православними. Кожна сторона місто воювати з другою, хай докладає старань, щоби принявся новий календар між усіми українцями без огляду на віру чи партії, а коли це станеться, тоді не буде непотрібної гризні й кожний зможе похвалитись, що він причинився до поступу вперед і в народі буде єдність та згода.

Коли українці покажуть на стільки зрозуміння і доброї волі, що кожний не буде видумувати якісь проекти зміни календаря, але підіпре вже існуючий рух за зміною, тоді витвориться одна загальна думка в народі, що переконає та зневолить приняти новий календар навіть упорствуючих і тоді також місто розєднання буде єдність у народі разом у злуці з поступом та всіми тими користями, що їх несе в життя новий календар.

Тому в імя згоди й загального добра берімся всі сміло й зі запалом до праці над зміною календаря!

РУХ ЗА НОВИМ КАЛЄНДАРЕМ У АМЕРИЦІ

Не тільки в Канаді, а й в Америці українці зачинають думати над потребою зміни календаря на новий. Про це вже думають, говорять і пишуть. Правда, цей рух ще слабий, однак він росте й міцніє, й дай Боже, щоб увінчався повним успіхом.

Так пр. Михайло Ропач з Ст. Джонсвил, Н. Й. пише в Народній Волі з 21. І. 41 таке: "Юліянський календар, особливо тут у Америці дуже не на руку, тому, що по ньому свята припадають по загально тут принятих святах. Діти одні підуть до місцевих шкіл, другі розїзджаються до коледжів і не мають змоги святкувати разом зріднею своїх свят. Бизнесменам, що торгують з ріжною публикою, годі закривати крамниці на день свят, або професіоналістам їх офіси. Робітники мусять іти до роботи в ріжних галузях промислу. Є навіть такі люди, що посміхаються, що українці, подібно як жиди, мають інші свята.

Як зачуваю з ґазет, в двох провінціях Канади українці почали святкувати по новішому календарі. В Америці українці в Шикаґо говорять за зміною, але те все діється тільки підчас свят. Мине Різдво і справа забувається, та зволікаеться з року на рік.

Добре було б, щоб наші люди завели ширшу дискусію на цю тему, обговорювали справу на зборах і тим вияви-

(Продовження на стороні 7).

НЕ СВІДЧИ ЛОЖНО НА БЛИЖНЬОГО СВОГО!

Так каже 8-ма заповідь Божа. Її урядово свистуни не скасували, та як подивитись на те, що вони виписують і виговорюють вже літами на греко-католиків, то виходить таке, що вони на ділі цю заповідь Божу вже від заложення своєї церкви в Канаді зовсім потоптали й скасували. Брехня — це їх любе оружжя, яким постійно воюють з греко-католиками. Звичайно греко-католики не дуже то звертають уваги на свистунівські брехні й їх збувають мовчанкою, бо злобних людей годі привести, щоб вони *хотіли* признатись до своєї вини й поправитись.

Та часом їх брехня така разяча, така безлична, що важко мовчати й треба на неї відповісти й як на долоні ясно показати, якими підлими стають люди, що відпали від правдивої віри й засклепились у своїй сектанській злобі. А це треба зробити на те, щоб направити честь для духовних провідників, що її свистуни своєю брехнею нарушили й щоб остерегти других людей, щоб не дались звести й згіршитись їх трійливими словами.

На одну таку клевету саме тут даємо відповідь. В своєму релігійному часописі, що хтось його влучно назвав церковним смітником, помістили свистуни такий наклеп на українського греко-католицького священика, що він зовсім **непрошений** прийшов до тяжко хорого 85-літнього Николая Крука, що лежав у шпиталі в Стрию, Алта., і там напів притомного старика **примусив** покинути православну віру й Церкву та й ще підписати заяву, що хоче вмирати католиком і бути похороненим на католицькім цвинтарі. Надто мимо того, що Крук висповідався, отець не хотів дати йому Причастя. Свідком цеї сповіди — кажуть — був православний українець Павло Королюк, що в тім часі лежав хорий в тій самій кімнаті. Йому мав сказати католицький священик, щоб сконав, бо він православний. Ось так католицькі священики не похристіянськи й неполюдськи поступають з православними й їх переслідують навіть хорих і вмираючих.

Це короткий зміст довжезної дописі, що її написав у своїй злобі якийсь там православний, що підписався: Бувший греко-католик. А тепер подивімся як воно поправді було. Про це написав нам сам священик, що обслужив хорого перед його смертю. Він так розказує: "Дня 20-го листопада я їхав поїздом до Стрия на відправу. На Вильна я зліз з поїзду і в домі п. Політилів чекав на фіру. Приходить до мене п. Максим Кучер і каже підіть до шпиталю отче, бо Никола Крук хоче висповідатися в католицького священика і каже, що лише той чоловік може мені помогти й що коли цілує хрестик то йому здається, що Ісус Христос на нього плює. Ще додав Кучер, що цей чоловік старенький і що він перейшов був уже давно до православних, видно, що він тепер хоче навернутись. Я сейчас поспішив до шпиталю. Приходжу і на коритарі питаюся сестри, чи такий чоловік бажає мене видіти й де він? В тім самім часі бачу перед собою отверту кімнату, а в ній на ліжку старенького чоловіка, що питається другого, чи це може український католицький священик? Так, відповів запитаний — це український католицький священик, той, що його ви хотіли. На мій запит сестра відповіла: Так, отче, цей чоловік уже довгий час попитував за вами й ми хотіли телефонувати за вами, але що ми довідались, що ви приїзджаєте на Стрий на відправу, ми його потішали, що ви нині до нього прийдете. Ось він в цім покою, що ви його бачите, прошу піти до нього. Прийшов я до нього й поздоровив по християнськи й запитав його, чи то ви хотіли священика? — "Так, отче, ви бачите, що я вже старий і що мушу вмирати." Питаюсь його далі: "Чи ви хотіли католицького священика, чи може якого іншого, бо я знав, що він був відступником. "Хочу священика католицького; в чім я народився, в тім хочу вмирати!" - відповів старий. Питаюсь його ще: "То ви хочете св. Сповіді?" "Хочу, отче, поєднатися з Богом, щоб мені Бог усю мою провину простив і забув!" Тепер я сказав сестрам забрати хорого Королюка з кімнати, бо старий Крук хоче сповідатися. Сестри розуміючи тайну св. Сповіди забрали Королюка з тої кімнати й заперли древі за мною, а старий висповідався правдиво по святому. По сповіді привезли назад Королюка до кімнати назад Крука. При нім я уділив старому св. Тайну Єлеопомазання. Коли я видів, що старий Крук ще так здорово говорить і при добрій памяті, не давав св. Причастя, бо шпитальний священик був у дома й я сказав старому, що він прийме св. Причастя завтра раненько, бо священик є в шпиталі. Старий ще запитався чи то такий самий священик і таке саме причастя? Я сказав йому: Так, татуню, такий самий католицький священик як я і таке саме причастя, бо той самий Ісус утаєний в Пресв. Євхаристії. То добре. Опісля зачав жалуватися, що він перший старався про католицький цвинтар і церкву на Стрию й що він не зможе бути там похований, бо церковні тростизи його не приймуть. Потішав я старого скільки міг і обіцяв, що ніхто з тростизів його не викине й що я не відмовлюсь його поховати, наколи його діти й родина цего схочуть. Старий розжалобився і закликав: Мої діти недалеко звідси, якби ви пішли й їх закликали; та вони пішли різними дорогами й не знати чи вони мені це схочуть зробити. Тоді я порадив йому, щоби свою просьбу до дітей заявив на письмі, як би часом недочекав до завтрішнього дня, а як дочекає, щоб їм усно сказав. Хорий дуже радо згодився, бо того хотів і я по українськи виписав послідню заяву на просьбу Крука отсими словами: Я Никола Крук, так як бажав висповідатися в католицького священика й вмерти в своїй рідній святій католицькій вірі, так і хочу бути похований священиком католицьким, в церкві і на цвинтарі католицьким у Стрию." На доказ свого правдивого хотіння, старенький Никола не вміючи писати подав свої власноручні хрестики. Це письмо я перечитав перед Круком і Королюком. Це письмо Королюк підписав як свідок-очевидець цілої події. Цю заяву я хотів лишити на столику коло хорого, та він сам порадив дати її сестрам в руки. Крук на другий день рано приняв св. Причастя з рук шпитального священика отця Гікий, про що сам священик свідчить і норси й сестри й що видів сам Королюк. Цего дня перед обідом Королюка забрали від Крука до другої кімнати. Крук сам уже лишився. По обіді прийшли дочки й внуки до старого і почали дуже над старим сваритися; одні, як оповідають норси, хотіли, щоб старий був похований по католицьки, так як він собі бажає, а другі хотіли, щоб по свистунськи. Сварка була така велика, що сестри аж мусіли їх вигнати, бо вже старий зачав махати руками, щоби вони забралися. Відтак ті, що були противні послідній заяві Крука пішли до Королюка й зачали сварити його пощо він підписався Королюк казав: "Люди, дайте старому спокійно вмерти, він того хотів, не забороняйте йому!" Вони ще конечно хотіли знищити заяву Крука і пішли до настоятельки шпиталю і почали наставати на неї, щоби віддала їм той тестамент. Сестра знаючи їх поганий підступ, не хотіла його дати і відсилала їх до священика, а коли вони вже зачали сваритися з нею, вона вигнала їх зі шпиталю. Тоді пішли вони до міста й просили деяких людей, щоб підписалися як свідки, що старий Крук хоче бути похований на цвинтарі православнім, та ніхто не хотів підписатись, бо не знав думки старого. Ще й сміялись із них. Крук прожив ще більше як чотири дні. Помер 25-го листопада в 6 год. рано. Коли я вернув зі Стрия з відправи пішов вечером до шпиталю як звичайно відвідати слабих. При відвідинах і розмові з Королюком він мені сказав: "Отче, шкода нашої роботи, що ви робили Крукови заяву і що я підписався, бо прийшли другі й то всьо зруйнували й зробили по свойому, не дали старому належно вмерти, ще й мене сварили, що я підписався як свідок для старого. Але я їм казав: відчепіться від мене, бо старий так хотів і я так зробив. Дайте старому вмерти так як він хоче. Я, — пише священик, — ще запитався, хто буде його ховати- А він відповів: Василів або Цепенда. Я сказав: Можуть його ховати й еретики, добре, що щасливо помер. Коли я це сказав Королюк обурився і став завзято боронити їх, що вони є важними священиками й злостився на мене і т. д. Це мабуть і причина, що він опісля цілу справу подав другим невірно. На тім скінчилось моє терпіння."

Ось так виглядає правда. Зі сказаного бачимо що:

1. **Неправдою є,** що католицький священик перед напів непритомним стариком взявся опованювати православну віру, православних священиків, Українську Православну Церкву, Консисторію та о. Архиепископа Іоанна." Це все брехлива видумка православного дописувача.

2. **Неправдою є,** що священик "почав стращити" хорого й "вимусив від нього передсмертний еґрімент."

3. **Неправдою є, що** священик в "нікчемний і нехристіянський спосіб" хотів відлучити хорого Крука від Української Православної Церкви;

4. **Неправдою є що,** хорий за єдно повторював: Не хочу вмирати католиком. Що він з мене зробив? Не хочу, щоби мене хоронили на католицькім цвинтарі."

5. **Неправдою є,** що Крук просив своїх дітей, щоби вони його заяву, "яку від нього вимушено", знищили;

6. **Неправдою є,** що Крук казав покликати двох чужих свідків і заявив перед ними, що він відходить зо світа, як вірний син Греко-Православної Церкви та що його мають похоронити на українськім православнім цвинтарі в Стрию.

7. **Неправдою є,** що хорий ніколи й ніде, — ні словом, ні ділом не дав до зрозуміння, що думає, або бажає вернутися назад до греко-католицької Церкви;

8. **Неправдою** є, що український католицький священик хорому не уділив св. Причастя тому, що його сповідь не вважав за дійсну, сповідь а лише за комедію, чи спосіб як "пімститися на хорому, безсильному чоловікові за те, що той вернувся до віри своїх предків;"

9. **Неправдою є,** що католицький священик крикнув до Королюка: "То конай"! бо ти православний.

10. **Неправдою є,** що католицький священик обійшовся з хорим не похристіянськи й не по людськи.

А **правдою є,** що з хорим якраз не похристіянськи й не полюдськи обійшлись ті, що вмираючого Крука, що поєднався з католицькою Церквою, змушували до поновного відступства, хотіли знищити його передсмертну заяву й підробити фальшиву, що не виконали останньої волі вмираючого виписаної письмом при повній свідомості, та ще по смерти брехливо й кривдячо представили його навернення в часописі перед людьми.

Хай ця понура історія, одна із тисячних буде наукою для многих і перестогою! Ті, що покинули правдиву віру й стали відступниками спосібні до найгіршої брехні й підлоти й тому нема що вірити їх наклепам на католицьку Церкву й духовенство. Вони брехнею ідуть, брехнею поганяють і брехнею заїдуть у пропасть, якщо завчасу не опамятаються.

Одне їм хіба можемо сказати: Брати заблукані, схамeніться! Коли є в вас ще хоч трошки сумління шануйте осьму Божу заповідь!

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Ким був Йосафат Кунцевич? Чи він причинився багато до унії й коли помер та з якої причини?

А. К. Дніпер, Саск.

ВІДПОВІДЬ: Йосафат Кунцевич був 1. щирим українцем, 2. рідним святим, 3. великим подвижником унії, або обєднання українського народу в правдивій Христовій Церкві. Для цієї справи він жив, працював і *помер* мученичою смертю.

1. Св. Йосафат був щирим українцем.

Св. Йосафат Кунцевич народився коло 1580 р. на українській землі, в Володимирі Волинськім і з українських родичів, незаможних міщан Гавриїла й Маріянни Кунцевичів.

Часи св. Йосафата то були часи великих впливів з одного боку московських, а з другого боку польських. Та св. Йосафат ні одним ні другим не піддавався.

В дома говорив тільки по українськи. Зі школи виніс знання української мови й письма. Він любив свою українську Церкву й забігав до неї щодня, коли в Володимирі Волинськім був іще маленьким хлопцем. Хоч як сумно стояла в його часах українська Церква він вступив не до польського монастиря, а до українського Чина ОО. Василіян. В монастирі його духовною поживою було не що інше, як церковно-українські богослужебні книги. Як став священиком то проповіди говорив по українськи, а матеріяли до них черпав з українських книжок.

А коли вже став єпископом, характер його діяльности був чисто український. Листи до парохів пише по українськи. Багато тих листів ще до сьогодні заховалося. Пише по українськи катехизм для своїх вірних і по українськи його друкує. Це все показує нам, що св. Йосафат був свідомим українцем. З тою свідомістю була тісно злучена й гаряча любов до українського народу. Що не обіцювали йому москалі, яких вигод не був би мав, коли б був пішов на польську сторону, та св. Йосафат любив свій бідний і понижений нарід й тому держався його з повною посвятою. З любови до свого народу й для його добра провадив життя повне труду й посвяти й для його духовного добра поніс мученичу смерть.

Своєю повною посвяти працею обновив св. Йосафат українське монашество, й світське духовенство й навчив його щиро працювати для добра свойого народу й відбивати напади-напасти чужих. Та найбільше добро, що зробив св. Йосафат українському народові, то те, що своєю апостольською ревністю й мученичою кровю закріпив обєднання українського народу з правдивою католицькою Церквою й тим дав йому трівку основу до релігійного й народнього розвитку.

Щонебудь доброго Греко-католицька Церква зробила й робить для українського народу це має свій корінь у тій церковній унії, що її своїми трудами й кровю закріпив св. Йосафат. Його приклад святої й щирої любови ще нині є великим дороговказом і могучою заохотою для мільйонів українців любити свій нарід. Вкінці св. Йосафат через те, що став святим і винесенним на престоли в Католицькій Церкві прославив український нарід і його імя по всьому світі. Чи ж не можна проте назвати св. Йосафата найкращим українським патріотом і чи тим не заслужив собі він на пошану й любов усього українського народу? Нажаль деякі українці є так задурманені православною злобою, що безсоромно важуться говорити, що св. Йосафат був поляком, ба навіть польським патріотом, а ворогом українського народу. Свої свого не пізнали й не приняли!

2. Св. Йосафат наш рідний святий.

Історичні документи, особливо заприсяжені зізнання католиків і некатоликів пере папською комісією, що просліджувала життя св. Йосафата показують наглядно, що Йосафат відзначався великою любовю до Бога й ближніх, чистотою душі, надзвичайним даром молитви, любовю до українського обряду, великим духом покути, глибокою покорою та всякими другими геройськими чеснотами.

Святість св. Йосафата прослідили й признали не тільки люди, не тільки непомильний Пастир Христової Церкви Папа Пій IX. коли своїм безошибочним рішенням проголосив Йосафата святим 1867 р., але навіть сам Г. Бог потвердив святість Йосафата многими видимими знаками-чудами, та надзвичайними успіхами, які видала його мученича кров. Зі 17 його убійників засуджених на смерть усі навернулися, крім одного, визнаючи свою вину, а невинність і доброту Йосафата. Навернувся також найголовніший ворог св. Йосафата православний епископ Мелетій Смотрицький й тисячі схизматиків. Супроти цього не можуть мати найменшої стійности всякі злобні видумки

(Докінчення на стороні 7.)

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ЯК ПРИНЯЛАСЯ НАЗВА "УКРАЇНЦІ" В КАНАДІ.

В розголошенню української назви між співгорожанами Канади причинилася найбільше українська пісня, українські національні строї та український танок. Хор "Українська Капеля," під проводом Александра Кошиця, по світовій війні обїздив великі міста Европи, щоби познакомити европейські народи з Україною. Ню-Йоркський жид Рабінович, мільйонер гостив у Парижу 1922 р. і там познакомився з українським хором Кошиця. Він увесь його хор у числі пятьдесять співаків забрав до Ню-Йорку, для виступів у Америці, за що платив співакам місячну платню і покривав розходи їзди, а доходи з концертів забирав собі.

Хор Кошиця обїхав великі міста Америки й Мексика, а потім в листопаді 1923 р. прибув до Канади й співав у Торонті, Монтреалі, Вінніпеґу, в Едмонтоні й інших більших містах. Всюди витали Кошиця і його хор з одушевленням не тільки українці, але й англійці. Один англійський часопис в Торонті висловився півжартом, що англійські диріґенти повинні йти до Кошиця вчитися як рухати руками перед своїми співаками в часі виступу. Кошиць був чорнявий, середнього росту, з тонким вусом.

А. Кошиць виступав у Вінніпеґу у найбільшій салі "Індустріял Бюро", що находилася на розі вулиць Мейнстріту і Вотер. На тім місці 1935 побудовано з каміння великий домініяльний хмародер. Саля мала пять тисяць сиджень і була виповнена людьми по береги. Слухачі розказували, що деякі пісні хору були так по мистецьки виконані, що здавалося їм, що спів хору виносив їх вище хмар.

Кошиць зі своїм славним хором загостив до Канади також 1925 р. і пописався не меншими успіхами чим перший раз. Обі поїздки були широко розголошені в англійських дневниках як виступ українського хору. Анґлійська преса висловила щире признання для української пісні, для співаків і диріґента.

Евген Турула прибув до Канади 1923 р. з Німеччини, де орґанізував хори з українських полонених і виступав також на чолі німецьких хорів й орхестр та придбав собі бездоганне признання німецьких знавців музики. Евген Турула був греко-католицьким священиком, середнього росту, симпатичний, однак 1925 р. оставив священство і занявся лише хоровим співом і музичною школою у Вінніпеґу. При Інституті Просвіти, зорґанізував поважну ґрупу співаків, під назвою "Хор Канада." Дня 18-го червня 1924 р., коли місто Вінніпеґ обходило 50-літну річницю свого заложення, виступив хор Е. Турули перед широкою канадійською публикою. Виступав 1927 р. також у парку "Форт Ґерій" перед трьома тисячами лікарів, які зїхалися до Вінніпеґу на конференцію з цілого світа. Тими та другими виступами захопив хор Турули всіх горожан міста Вінніпеґу й спопуляризував українське імя.

Василь Авраменко, білявий, середнього росту, усьміхнений, худощавий, що походить з Великої України, прибув до Торонта через Галіфакс 15-го грудня 1925 р. Незвичайний з нього мистець українського танку. Авраменко в Торонті зорґанізував першу школу танцюристів і 24 і 25 лютого 1926 р. виступив у Старланд Театрі з українськими танками перед великим здвигом українських й анґлійських видців. З великим признанням стрінула місцева анґлійська преса ці два блискучі виступи, що викликували подив у чужинців, які побачили зовсім незнану собі культуру і високе мистецтво.

У Вінніпеґу Авраменко також зорґанізував школу танцюристів і 30-го березня 1927 р. виступив перший раз в амфітеатрі, в якім уяло участь двістасімдесять танцюристів. Великий здвиг в театрі українці і чужинців з подивом приглядався до українського танку. Анґлійська преса широко писала про мистецьки виконані українські танки. Згодом поорґанізував школи танків в Едмонтоні та інших більших містах Канади і робив виступи перед українцями й анґлійцями. Всюди анґлійська преса писала прихильно про український танок. Авраменко побув в Канаді два роки, працював над відродженням українського танку, а потім 23-го травня 1928 р. поїхав до Злучених Держав, де займався таксамо школою українського танку.

Зі школи Турули вибився у Вінніпеґу найвище зі співом Яків Самотілка, тенор, з білявим правильним лицем, середнього росту, який 1928 і 1929 р. співав сольо у Вінніпеґу через радіо "С.К.У.", а два роки опісля через радіо "C.R.C." в Реджайні. В 1932 р. Самотілка приняв собі англійську назву "Джек Дейл" хотяй назвиско "Самотілка" канадійці досить добре вимовляли і були до неї привикли. Самотілка 1932 р. перенісся до Торонта. Його мельодійний голос надавався до українських пісень. Його виступи на сцені все притягали публику.

Ольга Павлова, з дому Божик, дочка греко-католицького священика, училася в академії св. Марії у Вінніпеґу, яка являється найважнішою дівочою школою на всю Західну Канаду, й належить до анґлійських римо-католиків. Школою завідують Сестри зі Згромадження св. Імени Ісуса і Марії. У школі кожного року буває понад шістьсот дівчат, між якими половина протестантських і багато українських. Наука дорівнює університетським студіям. Учительки Сестри завважили в Ользі Павловій співацький талан і вплинули на ученицю, щоби використала свій голос для співу.

Учителькою співу для Павлової була француженка Анна Тібо. В 1929 р. на співацьких пописах у Вінніпеґу від Александра Мекенеса, професора консерваторії в Торонті й других професорів співу, що перепроваджували пописи, — Ольга Павлова дістала признання співачки. Професор Мекенес назвав її "Кенейдіен Стар". Ольга Павлова невеликого росту, русява, веселого вигляду.

До 1935 р. Ольга Павлова співала пісні через радіо "С.К.У." у Вінніпеґу, опісля через радіо "C.J.R.M." в Ріджайні. Виступала в українськім строю і всюда зазначувала, що вона українка. Анґлійські критики писали, що Ольга Павлова українка, співає українські пісні і поміщували її знимку в українськім строю. Її спів слухали в цілій Канаді, а також поза нею, за що діставала багато похвальних листів. В 1931 р. дістала один лист з Нової Зеляндії, в якому говорилося, щоби співала більше українських пісень. Року 1939 "Канадійська Зоря" перенеслася з Ріджайни до Ню-Йорку, де виступала з українським співом перед чужинцями. Нюйокська американська преса писала про виступи прихильно, називаючи її "Птичка канадійської прерії.".

Донна Ґресько, незвичайна українська скрипачка своїм таланом захоплює всіх. Жие у Вінніпеґу разом зі своїми родичами, під числом 63 Ленсдавн улиці. В 1940 р. числила тринадцять років життя. Маленька Донна двадцятого березня 1936 р. виступила перший раз в місцевій Авдиторії, де слухали її гри чотири тисячі слухачів. Брала лекції музики зпочатку в професора Джана Баха, опісля в Джорджа Бурнофа.

Будучи в гостині з мамою в Шікаґо, 22 серпня 1940 р. виступила там перед професорами музики в "Американській Консерваторії" з таким великим успіхом, що дістала за попис скрипку вартости тисячу долярів. Коли маленька Донна виступає у Вінніпеґу зі своєю скрипкою тисячі слухачів з затаєним віддихом чекають на хвилю, коли мала скрипачка має потягнути смичком по струнах. Маленька Донна всюди заявляє, що вона українка. Анґлійські знавці музики признають її незвичайний талан. Родичі маленької Донни свідомі греко-католики.

Михайло Голинський, оперовий співак, соліст, барітон. Прибув до Канади через Америку в грудні 1938 р. Походить з Городенщини зі села Вербівці. Жонатий з Оленою, дочкою греко-католицького священика, Якова Красноперн, з Почап, коло Золочева. Він білявого вигляду, має правильне лице, дещо усьміхнений. Третього і чотирнадцятого грудня того року мав виступ в Торонті, де удостоївся гарячого признання від чужинців, за що посадник міста Містер Дей нагородив його "Золотим ключем" міста.

Голинський виступав по всіх більших містах Канади, в Монтреалі, Вінніпеґу, Едмонтоні й других. Всюди був привитаний анґлійськими критиками музики прихильно. Анґлійська преса підчеркнула, що він українець. Українці назвали Голинського, "Український Карузо."

Професор Антін Рудницький, визначний український композитор, пяніст і диріґент, чорнявий, середнього росту, з Галичини й його дружина Марія Сокіл з Великої України, середнього росту, веселої вдачі, найбільша українська співачка нашого часу, прибули через Америку до Канади в січні, 1939р. Від Мондеру аж до Венкувер, по великих містах та оселях виступали вони перед українською й анґлійською публикою. Їх концерти приймали слухачі з великим ентузіязмом, причім українська й анґлійська преса висловлювалися незвичайно прихильно. Скінчивши успішно свою подорож по Канаді, проф. Рудницький вернувся до Америки, де став професором співу й музики в греко-католицькій колеґії в Стемфорді, Конн. Ще заки виїхав до Америки й Канади Митрополит Андрей Шептицький дав Рудницькому й його дружині своє благословення, щоб при нагоді концертів збирали фонди серед заокеанських українців на "Народню Лічницю" в Львові. Марія Сокіл дуже часто виступала в українськім строю. Анґлійська преса поміщувала рецензії про Рудницьких зазначуючи, що вони українці.

Серед канадійців виступали час від часу також деякі українські хори товариств і церков: в Едмонтоні, Вінніпеґу, Торонті, Монтреалі і других містах і тим причинилися чимало до поширення і звеличання українського імени. На те пішло около двадцять літ. І це, що зробила українська пісня серед співгорожан Канади для українського імени не зробив би навіть мільйон долярів, коли б ту суму вжито на пропаґанду серед чужинців!

Тепер уже всюди можна почути між анґлійцями назву "Українці", яку вони вимовляють "Україніянс". І в тому, що назва українець принялася і поширилася між своїми й чужими, яких вісімдесять процент заслуги належить безумовно признати греко-католикам.

Роби, що до тебе належить а Бог допоможе твоїй добрій волі.

Тома Кемпійський

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

Один місіонар із індійської місійної станиці св. Петра й Павла приготовляв до першого св. Причастя малі індійські діти. Гарна громадка дітей прибігла на науку катехизму. Не приходив лиш один 12-літній хлопчина, бо лежав хорий дома. А він так дуже бажав бути разом з другими дітьми! Просив батька, щоб запросив о. місіонаря до дому, та задля натовпу праці й далекої віддалі не могло сповнитись його бажання. Лиш катехизм передали місіонарі хлопчині. Від тої хвилі хорий хлопчина не випускав катехизму з рук. У дні першого св. Причастя просить батька, щоб завіз його до каплички. Батько вчинив волю недужого думаючи, що хлопчина хоче приглянутися, як його ровесники будуть перший раз приймати Бога до свого серця. Коли приїхали на місійну станицю, хлопчина зачав просити сердечно о. місіонаря, щоб позволив йому приступити разом із іншими дітьми до св. Причастя. "Таж ти нічого не знаєш, бо ти не ходив разом із іншими дітьми на науку!" — "Я знаю всьо, прошу мене перепитати" На велике здивування місіонаря, хлопчина відповів знаменито на всі питання. Щасливий хлопчина міг приступити того дня до св. Причастя з іншими дітьми. По відправі спитав о. місіонар хлопця, як він навчився так добре катехизму. "Мене навчила Матінка Божа. Коли я в великім смутку просив Її, щоб помогла мені приступити до св. Причастя й підчас того заснув, у сні явилася мені Божа Мати. Сіла край мого ліжка, перехрестила мене, помолилася зі мною й стала вчити мене катехизму. Так було кожної ночі. Приходила Божа Мати, завдавала мені питання з катехизму й так довго повторяла зі мною трудніші речі, аж я навчився добре на память. Як я часом утомився, підносила мені голову; як я не розумів чого, повторяла; як що приходило мені з трудом, клала мені руку на головку й потішала. Так було кожної ночі. Задня я передумував те, що чув від Божої Матері й так, за Її поміччю, навчився." — Хто не любить дітей, що радо приходять на науку релігії?

В китайській провінції Квантунґ, у місцевості Шак Чін, заложив місіонар шкілку, до якої ходили на науку діти християнські, а навіть поганські. Підчас науки релігії довідались діти багато про правди віри й св. Тайни. Підчас вакацій занедужала в одній поганській хаті маленька дитина. А було там двоє дітей, що ходили до місійної шкілки. За дозволом родичів малі школярі охрестили вмираючу дитину. По повороті до школи діти розказали о. місіонареві про те хрещення. І показалось, що зробили все так, як повинно бути: "А щож ви думали собі, як хрестили ту дитину?" спитав о. місіонар. "Ми хотіли, щоб вона пішла до неба. Й ми також хочемо туди піти." — Щасливі ті діти, що їх родичі посилають на катехизм. Від катехизму зачинається дорога до неба.

О. Таврин їздив по мусулманських краях, відвідував там католицькі родини, а потім збирав нехристіянські діти й учив їх катехизму. Коли одного разу вчив дітей релігії, завважав там малу дівчинку, що дуже уважно слухала науки. По науці стрінув цю дівчинку коло свого шатра. "Що ти тут робиш?", спитав священик. "Я хочу мати медалик, так, як інші діти." Знаючи, що її батько був завзятим бісурменом і міг би напаствати дитину, я відіслав її домів. Слідуючого дня рано — першу я стрінув цю дівчину. "Коли ти прийшла сюди?" "Я не ходила зовсім до дому. Я спала тут недалеко отцевого шатра, щоб нині по Службі Божій дістати медалик." "Не можу тобі дати медалика, бо ти носиш на шийці поганські амулети." Чуючи ті слова, дівчинка зірвала з шиї мусулманські амулети, подоптала їх ногами, а потім простягнула рученя по медалик. Із медаликом пішла домів, а я вернув до місійної каплиці. За якийсь час прийшла дівчинка знову. На шийці не мала вже медалика. "Що ти зробила з медаликом?" питаю. "Я проковтнула його, бо батько хотів зірвати мені його з шиї. Я втікла з дому. Вже йду три дні, бо я хочу вчитись катехизму й стати Божою дитиною." — Погани засоромлюють нераз католицьких родичів і дітей.

Масарик, старий президент Чехословаччини, сказав раз до редактора "Словака", п. Матейова: "Справу релігії треба брати дуже поважно. Я студіюю тепер католицьку релігію. Бачу, що цілий моральний розвиток світу йде тепед від протестантизму до католицької релігії. Не можу цего затаїти. Приходжу до такого заключення на основі моїх дотеперішних студій."

В Парижі помер Ернест Воґа, що разом із голосним Клемансо видавав часопис "Авроре", в якім довгі літа писалось багато річей проти духовенства й релігії. Дня 22. січня 1929р. оголосив часопис "Віктуар" його незвичайний лист до Августа Ерве.

"Дорогий приятелю! Стою над гробом. Ти знаєш, що я ціле своє життя, від самого дитинства, насміхався з релігії. Та тепер, коли смерть стоїть нередімною, признаюсь, що я дуже помилився та що ми нанесли краєві багато шкоди. Я тепер певний, що неможливо збудувати суспільність на основах невірства. Щоправда — релігійне вияснення окружаючих нас на вні тайн не є зовсім ясне нашому мізерному розумові, й не кидається в очі, та вияснення вільнодумців і безбожників ще більше неясне, ще менше певне, багато менше потішаюче. Як я був би свідомий цеї правди передтим, я був би розголошував її без огляду на людське говорення. Даю тобі повновласть прилюдно оголосити те, що я сказав." Релігія — це правда, певність і потіха. Щасливі ті, що від дитинства мають той скарб і передають його своїм дітям.

Чесне життя ділає чоловіка мудрим по Божому й на багацько річей досвідченим.

Тома Кемпійський.

БОЖА НАУКА

ОСЬМИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ.

"І в Духа Святаго, Господа животворящаго, іже от Отца і Сина ісходящаго, іже со Отцем і Сином спокланяема і сославима, глаголавшаго пророки."

Зіслання Святого Духа.

В десятий день по вознесенню, а пятьдесятий по воскресенню Ісуса Христа зібралися апостоли в одному домі в Єрусалимі. Була з ними Пречиста Діва Марія і нововибранний, на місце Юди Іскаріота, апостол Матій.

В девятій годині рано повстав шум з неба, наче від буйного вітру й наповнив увесь дім. Апостолам явилися наче огнені язики, що розділилися і зійшли на них. Це був Святий Дух, котрого Ісус Христос приобіцяв зіслати з неба.

Апостоли стали говорити різними мовами й сміло почали проповідувати Христову науку, яку аж тепер добре зрозуміли.

Саме тоді були жидівські Зелені Свята й багато побожних жидів з різних сторін світа зїхалося в Єрусалимі. Задля дивного шуму зійшлося багато людей перед домом, де були зібрані апостоли. І стривожилися люди, бо кожний з них чув, що апостоли говорить його мовою. Апостол Петро відважно проповідав перед усім народом, що Ісус Христос воскрес.

Того дня охрестилося в Єрусалимі три тисячі людей.

* ** *

Коли зійшов Святий Дух на апостолів?

Святий Дух зійшов на апостолів десятого дня по Христовім вознесенню, а пятьдесятого дня по Христовім воскресенню. (Свято Сошествія Святого Духа святкуємо десятого дня по Вознесенню).

Хто є Дух Святий?

Дух Святий є:

а) третя Божа особа,

б) правдивий Бог,

в) Утішитель, якого Ісус Христос зіслав апостолам.

Від кого походить Святий Дух?

Святий Дух походить від Бога Отця й Бога Сина.

Де є Святий Дух?

Святий Дух є всюди, але своїми дарами перебуває особливо в Церкві й в душах праведників.

Як довго Святий Дух перебуває в нашій души?

Святий Дух перебуває в нашій души так довго, доки не згрішимо смертним гріхом.

Котрі є дари Святого Духа?

Дари Святого Духа є: 1) мудрість, 2) розум, 3) знання, 4) рада, 5) кріпость, 6) побожність, 7) боязнь Божа.

Які це гріхи проти Святого Духа?

Гріхи проти Святого Духа це такі, котрими спинюємо ділання Божої благодати в наших душах.

Котрі є гріхи проти Святого Духа?

Гріхи проти Святого Духа є отсі:

1) надмірна надія на Боже милосердя,

2) безнадійність на Боже милосердя,

3) супротивлення пізнаній правді християнської віри,

4) завидувати ближньому Божої благодати,

5) закаменілість у гріхах і на спасенні упімнення,

6) нерозкаянність аж до смерти.

* ** *

Поучення. Свято Сошествія Святого Духа називаємо також Зелені Свята, бо є звичай в ті дні замаювати зеленню церкви й доми. У ізраїльтян припадали Зелені Свята в жнива, і вони приносили перші плоди на жертву Богу. Так і в нас є звичай убирати зеленню церкву й приносити до церкви зілля та квіти, які священик благословить.

В часі Зелених Свят є декуди гарний звичай уладжувати походи на кладовища, де відправляються над гробами парастаси за душі померших.

Зісланням Святого Духа завершилося діло відкуплення людського роду. Бог Отець світ сотворив, Бог Син людей відкупив, Бог святий Дух людей освятив. На памятку сотворення світа, воскресення Ісуса Христа і зіслання Святого Духа святкуємо неділю.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереса поборовши різні перешкоди, як пятьнадцять літня дівчина розпращалась зо світом і 9. квітня 1888 р. вступила до монастиря Чину Сестер Кармилітанок у Лізіе. Початки монастирського життя для Терені були досить трудні.

У МОНАСТИРСЬКИХ МУРАХ.

Ось маємо щирі звірення самої кандидатки: "Мої перші кроки, каже вона, стрінули більше терня як рож. Наперед для самої душі я не мала іншого корму, лише щоденну гірку посуху. Відтак Господь позволив, що наша Мати дуже строго обходилася зо мною, навіть не знаючи того. Я не могла з нею стрінутися, щоб не дістати якої нагани. Одного разу, пригадую собі, лишила я на коритарі одну павутину. Тоді вона мені сказала перед всіми: "Добре то видно, що наш монастир замітає пятьнадцятьлітня дитина! Іди, збери ту павутину й на будуче будь пильніша!"

"Підчас рідких конференцій, коли я була близько неї одну годину, вона мене завсіди сварила. Найбільше мене боліло, що я не могла знайти способу поправитися зо своїх блудів: напр. з моеї повільности, мойого малого приложення до своїх обовязків.

"Одного дня я сказала собі, що певне наша Мати хоче, щоб я ввесь вільний час, що його звичайно посвячується на молитву, обернула на роботу. Отже я пускала в рух свою іглу, не піднімаючи очей. Але тому, що я хотіла бути вірна й працювати лише перед очами Ісуса, ніхто про це ніколи не дізнався.

"В часі моеї кандидатури наша вчителька посилала мене щовечора пів до пятої виривати траву в нашім городі. Це мене дуже багато коштувало, тимбільше, що я завсіди була майже певна, що стріну по дорозі Матір настоятельку. Вона сказала раз при такій нагоді: "Але ж вкінці та дитина нічого взагалі не робить! Що ж це за новичка, що її треба щодень посилати на прохід?" І так у всіх річах вона поступала зо мною. (Історія)

Такого обходу зазнавала Тереня довгі роки. Ця острота не змаліла навіть підчас її останньої недуги. Лише часом завитала хвилинка спокою до так тяжко досвідчуваної молодої монахині.

Під проводом цієї руки справді твердої, яка однак завсіди для Терені остала рукою Божою, вона поступала завсіди повна послуху й піддання. Ось сама настоятелька таке говорила отцеві Годефруа Маделен. Він каже "М. Марія де Ґонзаґ звірилася мені, що вона, щоб досвідчити чесноту Терені змагалася завсіди поступати з нею з рівнодушністю для неї і строгістю. Вона мені казала, що ці позірні строгості були певне болючі для слуги Божої, але цей біль, що його вона відчувала, нікони її не відвів від досконалого послуху!" (Зізнання о. Ґодфр. Мад.)

Ми ще повернемо до цього послуху, який опісля дійшов аж до геройства. Він належав до найбільше заслугуючих чеснот молодої монахині.

Після Матери настоятельки, до якої Тереня спочатку чула потяг, що його однак відразу відкинено її, до виховання Терені мала причинитися вчителька новіціяту, Мати Марія від Ангелів. Це була добра й побожна монахиня, гарно вихована. Вона пізнала молоду дівчину ще дитинкою, бо ж нераз бачила, як вона ще, маючи девять літ, приходила до розмовниці відвідати свою сестру Павлину. Вона мала для неї правдиву любов, яка ставала ще живішою через подив для її чеснот. Вона сказала: "Від свойого вступлення Тереня росла в ласці й в мудрості перед Богом і цілим монастирем через свою сталу вірність ласці. Це пояснює мені скорий поступ цієї так молодої дитини до найбільшої святости. Вкінці ще казала мені одна стара й побожна монахиня, коли говорила про новіціят С. Тереси від Дитяти Ісуса: "Направду, такого ніхто ніколи не бачив!"

Від самого початку й вона, зовсім не хотячи, помагала своїй новичці в збільшенні заслуг, вправляючи її в терпеливості. Не розуміючи спочатку особливішої ласки, що її мала маленька свята, не знаючи, що це є внутрішне мовчання, вона в перших місяцях мучила Тереню довгими науками, які були побожні але й дуже монотонні. Вони й противилися трохи внутрішнім розмовам Терені з Богом, не даваль її душі "розлитися" свобідно.

Але це цінення, що його мали для побожної вчительки всі сестри через її чесноти, скоро перемогло ці муки молодої новички. І цій своїй вчительці Тереня, попри перші труднощі в виявленні, призналася до болю, що його зазнавала через строгість Матери настоятельки. Вона не думала критикувати, або скаржитися. Це було конечне для її натури, повної любови й піддання.

СВЯТА ТЕРЕСА ЛЮБИТЬ СВ. ПИСЬМО.

Після свойого вступлення в монастир Тереня змагалася знайти собі всі чотири евангелія зшиті в один маленький томик, такий маленький, щоб вона могла його заедно носити на своїм серці. Вона це й робила аж до самої своеї смерти. Що більше, одного разу, коли вона переходила тяжкі спокуси проти віри, за радою одного зо своїх сповідників написала на цій книжечці власною кровю ціле "Вірую."

Вона вияснювала цей свій нахил до св. книг своїм довіреним. Так напр. писала вона в своїй "Історії": "Передусім лише евангеліе займае мене в часі моеї молитви. Там черпаю я все, чого треба для моеї бідної душі. Там знаходжу я завсіди нове світло, закрите й таємне!"

І знову: "Деколи, як читаю я деякі твори, де досконалість представляється як дуже тяжку, тоді мій бідний дух скоро мучиться. Я замикаю мудру книжку, що ломить мені голову й висушує серце, а беру св. Письмо. Тоді все видається мені ясне. Одне слово відкриває мені безконечні овиди-горизонти. Досконалість видається мені легенька. Я бачу, що треба до того лише пізнання свойого ніщо та передатися як мала дитина в руки доброго Бога!"

Ці останні слова вказують нам досить ясно, звідки Тереня зачерпнула думку "про свою стежечку" до досконалости, що її вона пізніше мала показати всім душам. Це з евангелія, з евангелія добре зрозумілого, що говорить нам без перестанку про дорогу передання себе й дитинної любови до небесного Вітця. Чи ж є бо справді яка інша думка, що частіше її повторяли б св. книги, як науку про наше Боже синівство? Отже ж, як ми справді й на письмі є діти Божі, так чи ж буде наш перший обовязок наслідувати в відносинах до Нього поступовання малих дітей? І дальше, чи ж не будемо ми Йому більше любі, чим більше показуватися мемо малі, покірні, повні довіря? Навмисне підчеркуемо тут в переході божественні й евангельські початки дороги до досконалости, яка за кілька лише літ запровадила молоду монахиню до найвищих ступінів злуки з Богом.

І так то заправлювана до виречення через свою настоятельку, впроваджувана в життя монаше через свою вчительку новичок, поучувана доривочними порадами досвідченого сповідника й читанням деяких аскетичних творів, Тереня мала вкінці і найбільше за головного Провідника й Учителя божественного Спасителя самого, що відкривав її у своїм евангелію тайну святости.

СВЯТА ТЕРЕСА Й ЛЮБОВ ДО РІДНІ.

Вона певне сподівалася й на поміч своїх двох старших сестер-монахинь при набиранні духа кармильського Чину. Але відносини молодої кандидатки до її сестер були зовсім інакші, як це собі наперед думали приятелі їхньої родини на світі.

Бачучи цю пятьнадцять-літню дитину, як вона справді чарівна, розумна, мила й солодка вступає до монастиря, уявляли собі дуже легенько в світі, що вона буде забавкою "жужу" всіх монахинь, а дві її старші сестри не будуть мати для неї досить ніжних пестощів. Яке ж було б їхне здивування, коли б вони могли пізнати, як вона відносилася там до своїх сестер по крові. Тереня переконана, що в монашім житті більше як деіноді досконалість любови вимагає, щоб робити жертву зо своїх природних наклонів, щонайменше в їхніх зовнішних обявах, вона, така люба, така вразлива, така ніжна вміла до того ступіння вмертвити себе, що ніколи не шукала товариства своїх сестер, цебто с. Агнети від Ісуса й с. Марії від Серця Христового. На рекреації вона сідала рівнодушно коло тої, що перша прийшла, або ще ліпше, вибирала собі місце коло товаришки, яка здавалося, була опущена другими.

Як котра з її сестер похворілася, вона не думала, що має право піти її відвідати, коли вже інші монахині скоріше взялися за те діло любови.

Це не приходило її легко. Вона призналася раз, як дуже прикро було її тоді, коли мусіла так дуже поконувати свою сестрину любов. Підчас її останньої недуги спиталися її, що вона робила б коли б котра з її сестер замісць неї була прикована до ложа недуги.

"Чи пішли б ви до больниці в часі рекреації?"

- Ні, я пішла б просто на рекреацію, навіть не спитавши, що нового з хорою. Але я робила б це дуже простенько, щоб ніхто не міг спостерегти моеї жертви." (Зізнання М. Агнети від Ісуса).

Ці докази великого відречення, що їх світські може осудять як брак любови, зовсім слушно названо при процесі беатифікаційнім "величними"!

Таке саме відречення й добровільне позбавлення себе радости з родинних виявів любови було в розмовниці. Коли вона там стрічалася зо своїми любими сестричками Леонею й Селінкою, яких, вона знала, що повинна потішити в їхнім опущенні доказами своеї любови, Тереня давала заедно їм говорити, слухала майже без слова, коли ж пісковий годинник був уже порожній, вона перша відходила.

(Далі буде).

Це певне, що як настане день суду, ніхто не буде нас питати, що ми прочитали, але що ми робили; ані як гарно ми говорили, але як ми жили по закону.

Тома Кемпійський.

ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ (Докінчення)

православних, що намагаються св. Йосафата представити наче якого фанатика, злочинця.

Св. Йосафат — це не тільки великий угодник Божий, але наш рідний святий, наш брат з крови й кости. І тому культ св. Йосафата повинен стояти понад усіх великих наших мужів. Його образ повинен висіти не тільки в церкві, але й по всіх українських установах і домах. Ми повинні бути Йому вдячні й Його любити за Його труди, молитви й кров і з довірям прибігати, як до нашого могучого заступника й амбасадора в небі та просити, щоб помагав нам у наших особистих потребах і визвольних та державницьких змаганнях цілого українського народу.

3. Св. Йосафат великий подвижник унії.

Коли українські єпископи проголосили церковну унію в Берестю, 1596 р. св. Йосафат тоді мав 16 літ. На основі дослідів св. Письма, богослужбових книг, нашої давнини, нашої історії й живої церковної традиції св. Йосафат пізнав, що унія української Церкви з Римом не є чимсь для українського народу чужим і шкідливим, але має народньо-історичну основу, є поворотом до правдивої віри, що її завів на Україні св. Володимир та є спасенням для нашого народу. І тому став її великим оборонцем і подвижником. Іпатій Потій запевнив правне існовання унії в польській державі, Велямин Рутський надав її організаційний вид, а св. Йосафат оживляв її душею. Історики кажуть, що унія мала стільки ворогів і стільки великих перепон, що хто зна чи була б удержалась як би не надзвичайна апостольська ревність, труди, святість і мученича кров св. Йосафата її не піддержали б.

4. Св. Йосафат і православні.

Надзвичайна святість і подиву гідна ревність за спасення людських душ, любов до бідного народу у св. Йосафата очарувала всіх його. ворогів, православних. Вони його називали душехватом і казали, що як би хотів до них перейти, то вони обсипали б його золотом, шанували б його, як ангела з неба. Та св. Йосафат не тільки, що не хотів стати відступником, а ще відступників навертав громадно до католицької Церкви. Це озлобило православних і вони в своїм фанатизмі пустились на агітацію, провокацію, а вкінці замордували його в Витебську 12 листопада 1623-го р. Так св. Йосафат помер мученичою смертю за святе зеднання свого народу з Петровою столицею в Римі.

Злочин сповнений на людині невинного й святого серця— це найбільша пляма на оборонцях православя. Отже, щоб себе з неї очистити, вони стараються опоганити особу св. Йосафата і недопустити до його почитання в українськім народі. Москалі по заняттю українських земель нищили образи й все що відносилось до почитання св. Йосафата та робили всякі можливі старання в Римі, щоб недопустити до його канонізації. Коли ж не могли спинити канонізації, усунули мощі святого з престолу й замурували їх у церковній пивниці в Білій. Однак Господь поміг їх віднайти 20. XI. 1915 р. і вони тепер спочивають у Відні, в церкві св. Варвари та ждуть на той час, коли в тріюмфі зможуть вернути на рідні землі. Так виглядає правда про св. Йосафата. І сумне й болюче воно, що деякі українці, засліплені дурманом православя свідомо чи несвідомо, йдуть за своїми завзятими національними ворогами москалями, виступають проти св. Йосафата й безчестять память свойого рідного святого й великого патріота та народнього героя.

ШИРІТЬ СВІТЛО!

З хати до хати, з рук до рук!

ли свою думку. Потім котрась з більших громад могла б перевести в себе голосовання, інші громади зробили б те саме й тоді показалось би, чи люди хотять зміни чи ні.

Рішаючим чинником в цій справі певне були би наші церковні управи, які, на мою думку, певні підуть за голосом народу...."

Рівнож і наші карпатські брати в Америці ставляться дуже прихильно до нового календаря. Приміром у часописі "Просвіта Собранія", що місяця друкується наш календаріюм не тільки старого стилю але й нового.

Знову в журналі "Небесная Царица" з лютого поміщена стаття про новий календар і в ній кажеться, що нового календаря тримається увесь католицький і протестантський світ, а навіть його приняла большевицька Росія 26. І. 1918. Тільки ми — греко-католики ще ждемо. Мабуть, щоб набути собі славу, що ми останні могікани. (Могікани, вимерле племя індійців півн. Америки, жили між ріками Гадсоном та Коннектікетом, заг. відоме з роману Купера "Останній із могіканів', звідси останні могікани — останні з роду).

НАУКА РЕЛІГІЇ В НЮ ЙОРКУ

В місті Ню Йорку зачалася 5 лютня наука релігії для дітей публичних початкових шкіл, на підставі одобрення сойму в Олбані, ще весною 1940.

Що середи діти, яких батьки цего зажадають, замісць си діти в школі до 3 години пополудні, вийдуть зі школи в 2 годині й перейдуть до поблизьких церков на науку релігії. Католики до католицьких церков, протестанти до протестантських, а жиди до біжниць.

В католицьких церквах будуть учити Сестри, що вчать по парохіяльних школах.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Вічні обіти. На Стрітення Господне, в церкві св. Ап. Петра й Павла зложили свої вічні обіти Сестра Тереса Анна Квасниця і Сестра Онуфрія, Олена Гнатів.

Крім того зложили свої перші обіти Сестри: Людвіна Павліна Матвіїв, Натанаїла Наталія Приймя, Северина Павліна Гаврилюк, Тимотея Розалія Довганюк, Ніля Катерина Ґросуляк і Харитина Юстина Бендера.

Сестра Йосифа Емілія Сенишин з Лесюр, Алта дістала законну рясу 12. II. 1941 р. Хай предобрий Ісус, що покликав цих Сестер до своеї служби поможе їм витревати в Згромадженні й якнайкраще відповісти свойому великому покликанню!

ВІДІЙШЛА ВІД НАС ПІОНІРКА

Бл. п. Марія Лесюк.

В мондерському шпиталі, в суботу 8. II. упокоїлася в Бозі бл. п. Марія Лесюк, з Мондеру. Прожила 73 роки, з того 42 у Канаді. Перед смертю приняла останні св. Тайни і дістала повний відпуст. На величавий похорон у мондерській церкві 9. II. приїхало багато людей. Похоронні богослуження відправляло 6 священиків і співав гарно хор богословів. Зворушливу проповідь виголосив Впр. о. Н. Когут, ЧСВВ.

Покійна відзначалася великою побожністю, любовою до католицької Церкви й привязанням до отців і законних сестер. По тяжких піонірських трудах спочила на цвинтарі, одну милю на схід від Мондеру.

Полишила по собі численну родину до якої належить єромонах о. Ігнатій Лесюк ЧСВВ.

В. І. П.

ІННІСФРІ, АЛТА. Несподіванка. Дня другого лютого вечером о годині осьмій зійшлися діти, родина й сусіди до дому пана Стефана Саїка і справили йому несподіванку з нагоди 25-ліття подружого життя. Пан Юрій Франко пожелав від себе, дітей і сусідів, а при кінці завізвав присутних, щоб зложили щось на добру пресу. Збіркою занялася панна М. Саїк і зібрала $3.00. Жертвували одного доляра пп. Стефан Саїк і його жена, а 50 ц. п. Юрій Франко і його жена, решта малими датками жертвували інші гості. Цю суму розділено по половині на Світло і Укр. Вісти.

Юрій Франко.

ГІЛЛЯРД, АЛТА. Похорон. 8-го лютого помер Максим Хмелик, проживши 80 літ, з того 42 роки в Канаді. Перед смертю висповідався і приняв останні св. Тайни. Похорон у Гіллярд відправив о. Матей Сіянчук, ЧСВВ. Покійний оставив 5 доньок і 2 сини. З нагоди похорону переведено збірку на Світло й Українські Вісти, що принесла $2.60. В.Й.П.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Подружий ювілей. Вже 25 літ минуло як побрались Іван Грабець і Ева. З цієї нагоди о. М. Сіянчук відправив Службу Божу в церкві св. Івана Хрест. за здоровля ювілятів і уділив їм ювілейне благословення 1-го лютого. На обіді отець висловив їм признання за їх працю в родині, парохії й народнім домі та побажав щасливо діждатись золотого ювілею. Рівнож від родини й громади зложено щирі побажання ювілятам. Опісля присутні зложили свій дар на Світло й Українські Вісти в сумі $4.00.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Похорон. 3-го лютого померла на серце бл. п. Анна П. Хміляр. Похорон 5. II. відправив о. С. Колляр, ЧСВВ. Прожила 60 літ. Оставила 9 дітей. Була побожною і в недузі часто сповідалась і причащалась. Пять літ провела вдовою. Спочила на цвинтарі св. Спаса на Москалику. В.І.П.

КУКВИЛ, АЛТА. Жертва на пресу. З нагоди 50-ліття уродин п. Павла Концеградн відправилась Служба Божа за здоровля ювілята й на подяку за ласки отримані в життю. На обіді присутні зложили ювілятові свої побажання і на зазив І. Мальованого дали також свої жертви на католицьку пресу в сумі $3.80. Жертвували по 25ц: о. Д. Джіґолик, П. Концеграда, І. Мальований, Т. Мальований, С. Яхимець, Ф. Ткачик, А. Ткачик, В. Савка, І. Маковецький, П. Маковецький, Й. Жонт 20ц., а прочі меншими датками. Добра преса в наших часах — то хліб насущний для душі людини. Тому щира подяка жертводавцям, що при всякій нагоді стараються по змозі її помагати!

ПРИНЯЛИ НОВИЙ КАЛЕНДАР. Число парохій, що приняло новий календар постійно росте у Алберті, а також по других провінціях Канади. Повідомляють нас, що новий календар приняли українські кольонії в Брендоні, Ман., Портедж Ля Прері Ман., і Форт Вілліям, Онт. Дотепер усіх грекокатолицьких парохій у Канаді, що вже тримаються григоріянського календаря є около 50.

ПРИГАДКИ

16. II. Неділя Мясопусна. Гл. 2. Єв. утр. воскр. 2. На Служ. Бож. троп. воскр. Слава конд. тріоди, І нині. Богор. воскр. 1 глас. Ап. зач. 140. Єв. Мат. 106.

23. II. Неділя Сиропусна. † 1 і 2 Найдення голови Івана Хрестителя з понед. 24. II. Глас 3. Єв. утр. воскр. 3. На Службі Божій троп. воскр. й Івана. Сл. конд. Івана, І нині конд. тріоди. Проче неділі і Івана. Ап. зач. 112 і 176, Єв. Мат. 17 і 40. Вечером вечірня посна з поклонами.

Сиропусний тиждень від 17. - 23-го лютого.

Великий піст від 24. лютого до 12 квітня.

Заборонений час на танці від Сирного понеділка (17. II.) до Томиної неділі (20. IV.)

В часі посту не вільно їсти мяса й мясних страв у середу й пятницю. В інші дні можна їсти мясо, однак перед обідом і вечерою треба відмовити 1 Отче наш і 1. Богородице Діво. Хто не має масла, то може вживати до страв смальцю. Набіл і яйця можна їсти все, крім Великої Пятниці. Коли хто потребує якої диспензи від посту, то повинен завчасу вдатися з просьбою до свойого отця пароха.

Звільнені від посту: 1. Убогі, що живуть з милостині. 2. Хорі й немічні, що вертають до здоровля. 3. Вагітні жінки й матері, що кормлять грудьми немовлята. 4. Важко працюючі. 5. Ті, що не можуть легко мати пісних харчів. 6. Діти до семого року життя.

Великий піст — це час роздумування над своїми гріхами й Христовими стражданнями, час покути й поєднання з Богом. В тому часі треба совісно відбути сповідь і приняти великодне св. Причастя. Радиться всім побожним душам відбувати Хресну Дорогу й зложити дар-милостиню на католицькі цілі як: пресу, школу, сиротинці, шпиталі і т. д.

Відміни місяця: 18. II. — Остання кватира. 25. II. — Нів.

Коли й де будуть відправи?

ЛЮТИЙ

23. Неділя Сиропусна —
Делф
Восток
Новий Київ
Іннісфрі (Р. М. Б.)
Миркам
Веґревил

БЕРЕЗЕНЬ

2. III. 1. Неділя Посту.
Москалики
Дервент (Вознесення) (28. II. 2. III. вел. сповідь.)
Чіпмен
2-3 — сповідь Дервент місто
3-4 — сповідь Медов (школа)

9. III. 2. Неділя Посту.
Дервент (св. Юрія) (6-9 сповідь)
Веґревил
Ламонт
Тофілд
Борщів
Івасюки
Іннісфрі (В.Ч.Хр.) (7-9 сповідь)
9-11 сповідь Енгел Лейк (Кравчуки)
12-14 сповідь Нортерн Велій

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

Лютий

23. Неділя —
Бойл
Ледук
Коперник

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

Лютий

16. Неділя по Б. С. —
Редвотер, Стрий
23. Неділя Мясопусна —
Ґлендон, Восетна (місто)

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

Лютий

23. Неділя Мясопусна —
Садлов
Талберґ

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Українців** з Варшави й околиці німці виселюють до Люблина й люблинської округи.

— **П. В. Босий** став поручником у Канадійській Армії.

— **Бувший** совітський ґенерал Владимір Кривітський згинув таємничим способом в вашінґтонському готелі "Белвю". Він 17 літ працював в совітській військовій розвідці та чрезвичайці, опісля зірвав всякі звязки з комунізмом і втік закордон і там розкривав нищівну роботу совітської чрезвичайки в краю й закордоном. І за це мабуть зґладили його зі світа совітські аґенти.

— **Британія** зірвала дипльоматичні зносини з Румунією за те, що румунська влада погодилася на те, щоб німці стягали в Румунії такі свої військові частини, що можуть бути вжиті до нападу на Грецію або Туреччину.

— **Сильна** британська морсько-повітряна фльота заатакувала італійські порти в західній Італії, Ґенуу, Пізу й Ліворно й скинула там 300 тон бомб. Шкоди великі.

— **Італійська** імперія в Африці розпадається. В Лібії британські війська 7. II. здобули портове місто Бенґазі, столицю Киренейки й ідуть далі в сторону Тріполі. Також побідно поступають уперед в Еритреї і Етіопії.

— **Повінь** з Дунаю знищила багато пшениці в Угорщині.

— **Великий** пасажирський літак розбився 6. лютого коло Армстронг в Онтеріо. Згинуло 12 осіб.

— **В Канаді** буде чотиромісячна військова служба для 21-літніх канадійців. Починаючи з днем 15-го березня ц. р. уряд буде покликати кожного 15-го по яких 6-6½ тисячі 21-річняків і вишколювати їх по 4 місяці разом з відділами добровольців у канадійськім війську.

— **Комітет** Українців Канади видав комунікат, у якому закликає українців купувати стемплі й военно-щадничі цертифікати на поміч Канаді у веденні війни.

— **Британський** премієр Черчил у своїй радіопромові до Британської Імперії й Злучених Держав Америки сказав, що війна англійцям іде тепер добре й висловив надію, що Британія з неї вийде переможцем. Треба тільки, щоб Америка дала свою поміч постачанням оружжя і іншого военного знаряддя.

— **Американський** конґрес одобрив законопроект, що має дати президентові Рузвелтові право винаймати, позичати та в інший спосіб давати матеріяльну поміч воюючій Британії та іншим державам, яких оборона була б корисна для Злучених Держав. Законопроект з деякими обмеженнями передано до сенату.

— **Вендел Вилки,** що щойно вернув з поїздки до В. Британії заявився за Рузвелтовим законопроектом помочі Британії.

— **Еспанський** диктатор ген. Франко мав побачення і розмову з Мусолінієм і Петеном

— **Адмірал** французької фльоти Дарлян став заступником премієра та міністром закордонних справ.

— **Новим** британським комісарем для Канади став Малколм Мекдоналд.

— **В новоздобутій** області від італійців, Киренейці управу переняв британський військовий губернатор Генрик М. Вилсон.

— **Британці** взяли в полон звісного італійського ґенерала Аннібаля Берґонзолі, званого "Електричні Вуси."

— **Несподівано** проголошено, що 23. лютого большевики скликають свій Верховний Совіт у Москві. Не сказано над чим цей Совіт буде радити.

— **Британська** повітряна фльота безупинно бомбардує німецькі "порти інвазії" і заподіває великі шкоди ворогові.

— **В Румунії** німці приготовили велику армію, готову до наступу. Мабуть незадовго спробують перейти Болгарію і вдарити на Грецію або Туреччину. Росія стоїть збоку.

— **Болгарія** під натиском Німеччини піддається впливам осі. В Болгарії вже має бути німецьке військо в цивільному убранні як "туристи."

— **Франція** рішуче противиться домаганням Німеччини, щоб віддати її в руки французьку фльоту й морські бази в полудневій Франції та північній Африці.

— **В Албанії** греки мужно відбивають італійські наступи й часто побідно йдуть до протинаступу завдаючи італійцям великі втрати.

— **Парох** церкви св. Юра в Львові, о. Л. Куницький перебуває тепер у Відні.

ЗАМОВЛЯЙТЕ!
ДОКЛАДНИЙ ЦЕРКОВНИЙ УСТАВ
по новому стилю
на 1941 рік. Ціна 10ц.

СПІШІТЬСЯ КУПИТИ, ЩОБ ПОТІМ НЕ БУЛО ЗАПІЗНО!

Уже лиш дуже мале число ЮВІЛЕЙНОГО КАЛЄНДАРЯ УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1941 РІК маємо на складі.

Календар цікавий, повчаючий, багатоілюстрований. Сторін 176, книжкового формату. Ціна з поштою 40 центів.

Замовляйте на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

ЖЕРТВА НА ЦЕРКВУ

На поміч у будові церкви для братів українців у Бразилії зложила в дарі пять долярів Катерина Галан з Джемейки, Л. К. Зл. Д.П.А.

Филип Микитюк, Голден, Алта. 1.00
Онуфрій Паснак, Голден, Алта. 1.00

Сердечна подяка в імени убогих братів у Бразилії!

Гроші постараємось їм доручити. Світло.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка з нагоди срібного ювилею подружжя Івана й Еви Грабців у Новому Борщеві, Алта. ...., ... $2.00
Збірка в домі Стефана Саїка, з нагоди срібного ювілею його подружого життя. Іннісфрі, Алта. 1.50
Збірка на похороні Анни Хмиляр, Москалики, Алта. 2.50
Збірка з нагоди 50 ліття уродин п. Павла Концирада, Куквил, Алта 1.90
Василь Скочко, Ярослав, Манітоба 1.00
Збірка на чайним вечірку в Данила Поломарка в Дейзленд, Алта. 2.40
Одна особа з Веґревил, Алта. ... ... .50
Зі збірки на похороні Марії Лесюк, Мондер, Алта. .. 4.00
Зі збірки на похороні Максима Хмелика, Гіллярд, Алта 1.30
Збірка на поминальнім богослуженні за бл. п. Петра Єлиняка в Чипмені, Алта. 2.10
Катерина Ґалан, Джемейка, Л. Айленд. ... ... .60
Збірка на поминках у п. Скублених, Стар, Алта. .. 2.60
Збірка з нагоди милої несподіванки для Василя Озібки, Ламонт, Алта. 1.50
Збірка на похороні Марії Пасенко, Стар, Алта 1.00

Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

СВІТЛО — The Light

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (68) 5. Мондер, Алберта, 1-го Березня 1941. Mundare, Alberta, March 1st. 1941. Vol. IV. No. (68) 5.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **По короткій** недузі, дня 14. II. помер в Торонті Монс. о. Іван Блейр, президент Товариства Поширення Католицької церкви в Канаді. Прожив 67 літ. Завдяки його ревности багато місійних станиць і священиків, особливо в Західній Канаді дістало матеріяльну підтримку, що уможливило скріплення і поширення віри між народом, передусім у бідних околицях.

— **Націсти** поступають брутально з католиками. Недавно насильно забрали 78 монастирів і конвентів у Німеччині нібито тому, що треба дати мешкання для німецьких переселенців з Бессарабії.

— **Мартин Німиллер,** бувший командант підводних лодок з першої світової війни, а опісля лютеранський духовник, що за свої промови проти нацистів попався в концентраційний табор від 1937 р. навернувся і став католиком. Він студіював католицькі письма і книжки й це дуже помогло до його навернення. Він заявив, що на случай смерти в тюрмі бажає, щоб його поховано по католицьки, а якщо живий видістанеться на волю, прилюдно зробить визнання католицької віри.

— **Християне** в Австралії працюють на введенням нового ..., що спирався б на християнських засадах. Створено окрему організацію під назвою: "Рух Національної і Суспільної Відбудови." Він вислав петицію до уряду, щоб установити окрему комісію, що має прослідити причини вбожества й безробіття трудящих людей й винайти відповідні практичні способи як лихові зарадити.

— **Папа Пій XII.** призначив прелата о. д-ра Петра Верґуна Апостольським Візитатором з правами Апостольського Адміністратора. Він перейме душпастирську опіку над усіми греко-католиками в Німеччині.

— **Подають,** що у варшавському православному соборі відслужив Службу Божу митрополит Діонізій в асисті українського духовенства в живій українській мові, а також молебен в намірені українського народу. Митрополит Діонізій, ряний москаль і русифікатор українців, вміє маскуватись як йому треба. Передше примилювався полякам, а тепер німцям, а навіть українцям. От бачите, який то безхребетний і облудний найвищий православний єрарх, якому підлягає український архієпископ Іларіон Огієнко.

— **Єпископи** в Норвеґії видали послання, в якому кажуть, що те, що тепер діється в Норвеґії під нацистами противиться християнській вірі.

— **В Словаччині** переводять спис населення. З цієї нагоди тамошній греко-католицький єпископ Преосв. Павло Ґойдич з Пряшева видав пастирський лист і в нім закликає, щоби всі греко-католики при цій переписці сміло проголошували себе українцями. — Дбайте про те, закликає він, "щоби ні одна душа не пропала, та нехай буде світові знане, що і в Пряшівщині живе український народ."

— **Міністерська Рада** провінції Алберти проголосила день 2-го березня днем молитви за побіду Британської Імперії.

Подібний "день молитви" відбувся недавно в провінції Квебеку.

— **Мексиканський** міністер освіти подав до відома, що підручники з комуністичними науками викинено з мексиканських шкіл. Добра це охорона перед заразою.

— **Єпископський** Ординаріят надав до душпастирської обслуги парохію св. Юра в Ошаві, Онт., Всеч. о. Василеві Чарному.

Фишер Бренч, Попларфілд, Ман. і околиці буде обслугувати Всеч. о. Іван Прийма.

ПАПА ПІЙ XII.

ХРИСТОВИЙ НАМІСНИК І ВИДИМИЙ ГОЛОВА КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ, ВЕРХОВНИЙ СТОРОЖ ВІРИ Й НЕПОМИЛЬНИЙ КЕРМАНИЧ ДУШ І ВЕЛИКИЙ МИРОТВОРЕЦЬ.

Папа Пій XII., передше Евген Пачеллі вродився в Римі, 2. березня, 1876 р., в березні 1899 р. став священиком і 2. березня 1939 вибрано Його Папою та 12. березня того ж року Його короновано.

Тому в 2-гу річницю володіння Папи Пія XII. молімся, щоб Господь ізволив подати Йому здоровля, сил і потрібної помочі сповняти якнайкраще Його високий уряд та заховає Його для добра Своєї Святої Церкви й всіх народів на Многі й Благі Літа!

Жертви Загальних Нещасть

(Місячне намірення Апостольства Молитви на березень, 1941 р.).

Нашу землю прозвали люди долиною сліз. І не даром так її прозвали. Різні нещастя, більші й менші, переслідують майже кожну людину від колиски аж до гробової дошки. Є нещастя відокремлені, що їх терплять лише деякі люди, а є нещастя загальні, що гнітуть цілі краї й народи. До таких загальних нещасть зачисляються: зарази, голод, війна, землетруси, буревії, економічна скрута, спустошення міст і сіл від бомб, переслідування, насильне виселювання, брутальне гноблення наїздника, словом прерізні нещастя що сотки а то й тисячі людей, родин зводять до нужди, плачу й терпіння.

Коли так тільки кинути оком на теперішний світ, або уважно слідити за новинками, що їх майже кожного дня приносять радія і часописи, то виринає перед нашою душею жахливий образ безмірних мук, що їх мусять переносити люди в різних сторонах світу.

Жаль і біль стискає серце, коли тільки подумати, яке гірке й розпучливе життя веде наш нарід у країні серпа й молота. Забагато там людям до смерти, а замало до життя. Виснажені, голодні, обдерті, прибиті смутком і болем, серед важкої нужди в сльозах коротають дні свойого життя.

Назагал Боже провидіння до тепер захоронило нас у Канаді й Америці від тих великих нещасть, що їх переносять люди в цей час у Европі та по інших континентах. За це ми повинні бути Господеві вдячні й в своїй християнській любові згадати про тих, що терплять. Не всилі ми відвернути від них тих нещасть, не стати нас на те, щоб матеріяльною допомогою обтерти їм сльози та потішити їх незавидне положення; однак ми всі можемо й повинні принаймні за них сердечно молитись до Бога й випрошувати їм потрібних ласк і покращання їх долі.

Звичайно терпіння одних поправляють, а других ще гірше ломлять.

Тому треба нам молитись, щоб жертви нещасть у свойому незавидному положенні не падали на дусі, не нарікали й не грішили в своїх терпіннях та не гнівили Бога, а щоб мужно зносили свої терпіння, приймали їх як покуту за гріхи, як

нагоду для збирання заслуг і прийшли до переконання, що сучасні нещастя, що спадають на винних і невинних е передусім плодом безрелігійности й морального віпсуття нинішнього світу.

Г. Бог як добрий Батько не хоче, щоб люди так гірко терпіли, але коли бачить, що нема іншого способу як людей спамятати, так тоді він допускае на них терпіння, що мае на ціли їх завернути зі злої дороги.

Просімо отже страждучого Христа, щоб потішив і поміг усім терплячим у теперішних нещастях та чимскорше по днях смутку й горя дав їм дні радости й щастя.

До цього нас саме зазивае Св. Отець Папа Пій XII., що сам молиться і по змозі помагае жертвам нещасть у різних краях.

Крім того думка про терпіння наших ближніх повинна в нас зродити постанову не нарікати в наших малих смутках, неповодженнях і терпіннях; та ж другі ще більше від нас терплять! Коли нам поводиться не зле не впадаймо в гордість, не забуваймо на Бога й його св. закон та шануймо й виповняймо його волю самі й привчуймо до нього наших дітей! Бо коли цього не буде, коли будемо грішити й жити безрелігійно, то вважаймо, що за наше ледаче життя готові й на нас упасти такі страшні нещастя, що їх терплять другі.

Молімося за тих, що терплять, щоб їх Господь ратував а нас, щоб захороняв від нещасть, а щоб наша молитва могла бути тим краще вислухана підкріплюймо її нашим чесним і праведним життям!

НАВЕРНЕННЯ ГІНДУСІВ

(Місійне намірення)

20,000,000 людей у Індіях тримаються поганської релігії званої гіндуїзмом. Гіндуїзм вчить, що е три великі божества: Брагма, Вішну й Сіва; одначе й менші божества не відкидае. Людей ділить на різні касти: від найвищої касти брагмінів аж до найнищої "недоторкаемих" паріїв. Свою релігію гіндуси вважають національною святістю й навернення на християнство пятнують як зраду батьківщини. Помимо того католицька релігія приймається між гіндусами, головно між бідною і погордженою клясою людей. Місії в Індіях потребують дуже священиків, матеріяльних засобів та сердечних молитов, щоб погани в Індіях пізнали й полюбили Христа та стали учасниками ласк, що їх дае християнство.

— **Страшний** буревій, що навістив недавно Португалію й Еспанію знищив цілковито місто Сантандер над Біскайським заливом, при чім згинуло велике число людей. Сотки домів у руїнах а тридцять тисяч осіб е тепер без даху над головою. Шкоду обчисляють на 13 мільйонів долярів.

Без Бога ані до порога.
Бога визвай, а руки прикладай!

ЗАМІТКИ

Православні українці страшенно ненавидять Папу й заедно викрикують: "Проч з папою!" "Проч з Римом!" Чому вони так злющо кричать на Папу й Рим? Чи дійсно Папа був і е страшним ворогом українців? Зовсім ні! Вони так кричать, бо свідомо чи несвідомо пересяклі ненавистю, що його разом із православям защенила в українські православні душі православна Москва на шкоду українському народові.

Відома це річ, що так зване православя стало могутнім орудям у руках Росії в її імперіялістичних стремліннях на сході Европи.

По упадку Царгороду, що називав себе другим Римом, Москва проголосила себе третим Римом, цебто столицею всесвітного православя. Те православя стала вона використовувати для своїх політичних цілей. Цар-батюшка аж до світової війни вважався протектором православя по всьому світі й під димною заслоною православя підбивав у духову неволю душі українців, білорусинів та інших народів й звязував їх з Москвою та поширював не без успіху свої політичні впливи головно між словянами.

Та сама Москва вже від самих початків свойого зросту ясно це зрозуміла, що на перешкоді її амбітним плянам е перший Рим, католицтво, Папа. І тому стала витворювати й поширювати фанатичну ненависть до папства серед українців, білорусинів і православних на Балкані.

Історичні докази виказують, що для тої цілі не жахалась навіть відповідно фальшувати старі українські літописи й твори літератури. Всюди, де тільки в них говорилося про приязні взаемини з папою ці місця пропускалось або вставлювано щось прямо противне. З того нераз виходили нерідко нісенітниці та дивогляди. Так пр. у старо-українських творах е записка, що перший митрополит Києва Леон прийшов з Византії, а післав його патріярх Фотій, хоч той в дійсності жив 120 літ передтим. А чому сказано що саме Фотій? Бо Фотій перший був творцем церковного роздору. Це була звичайна агітація оперта на неправді. В других літописах взагалі все викреслили, що писалося про першого київського митрополита. А чому? Тому, що там було щось таке, що не позволяло б українцям папу так фанатично ненавидіти, як це треба було для інтересів Москви. Бо там було, що перший митрополит до Києва прийшов з Болгарії, що була тоді католицькою. Так виказуе новочасна історія (православний історик Пархоменко).

Тепер, хоч упав православний царат і нові володарі в Росії продовжують роботу давньої царської Росії вже під кличем комунізму, одначе вікова ненависть до Риму та їдь, що її защенила православна Росія в душі українців, ще далі ділае й не дае змоги обеднати український нарід у правдивій вірі, кругом Верховного Пастиря.

Треба отже знати українцям, де повстала фабрика ненависти православних українців до Папи Римського й що вироби з тої фабрики, хоч можуть бути корисними всяким релігійним хаотникам для їх особистих цілей, для зарібку, то однак не зможуть бути корисними для загального добра українського народу.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Нащо мені сповідь, пощо я маю кому розказувати свої гріхи?

ВІДПОВІДЬ: Позволь мені, що в відповідь тобі запитаю тебе: Чому ми показуемо лікареві свої рани й розповідаемо що нас болить? Чи ж не на те, щоби він нас вилічив? Знай, що св. сповідь лічить рани нашої душі. Тут нам відпускаються гріхи, що ними ми ображаемо Божий Маестат і многі кари, на які ми заслужили собі нашими гріхами. В св. сповіді ми поеднуемось із Богом, відзискуемо ласку освячаючу, право до неба, тут знаходимо мир і спокій сумління, тут черпаемо силу, щоб на будуче знову не впасти в гріх.

А коли так, то чи не варта йти до сповіді й виповісти свої гріхи?

ЗАКИД: Мені сповіді не треба! Я нічого не вкрав, нікого не забив, не підпалив, нікому зла не роблю — не маю з чого сповідатися.

ВІДПОВІДЬ: Може бути, що ти чесний перед людьми й не поповнив згаданих лихих вчинків. За те тебе не тягнуть до суду, не сидиш у кримінаді й маєш честь у людей. Може бути що ти нікому не робиш злого, бодай так ти сам про себе в свойому самолюбстві думаеш, та не знати чи всі другі про тебе так судять. Но, але припустім що воно справді так е, то однак знай, що це ще не вистарчае! Нам треба ще все те робити, що нам Г. Бог приказуе, щоб бути чесним не тільки перед людьми, але й перед Богом. А Г. Бог приказуе нам через свою св. Церкву, щоб ми принайменше раз у рік пішли до сповіди й приступили до св. Причастя в великодному часі. (4 Церковна Заповідь). Мусимо проте й в цій річи послухати Бога; якщо цего не зробиш, тоді виповідаеш Богові послух і на свою душу стягаеш гріх. А в тому разі ти не е чесним чоловіком, бо переступаючи волю Божу ти погорджуеш чесністю й праведністю. Тоді ти inаче так говориш до Бога: Ти, Господи приказуеш мені через Церкву це, або те робити, однак я не маю охоти Тебе слухати, мені не хочеться цего робити! Чи в такому случаю можеш сміло сказати перед Богом, що ти нічого злого не робиш? Чи не заслугуеш на Божу кару? Світ може тебе вважати за чесного, та Бог ніколи. Отже не можеш казати, що тобі сповіди не треба, як Г. Бог її від тебе жадае.

Кажеш, що не маеш з чого сповідатись. Де ж то правда? Невже ж ти такий великий святий, що не маеш ніякого гріха? Ано приглянься собі тільки блище! Возьми собі молитвеник і перейди поволі й уважно всі питання де говориться про сповідь запорядком Можливо, що ти якраз важко не нарушив дві Божі заповіди пяту й сему. А що з іншими заповідями? Та ж прецінь усіх заповідей Божих е десять і ще 7 заповідей церковних. Не одурюй себе в так важній річи! Чи не знаеш, що гріх це переступлення якоїнебудь заповіди Божої чи церковної, гадкою, словом або ділом? Подивися добре чи ти в усіх своїх ділах, словах і думках поступаеш так як повинен поступати добрий християнин, а побачиш що воно щось не тее... Не все в порядку. Може в тебе більше гріхів, чим на голові волосків. На білій одежі пізнати найменшу пляму. Але коміняр, хоч суваеться в комині не плямить своеї одежі, бо вона вже ціла переповнена саджею. Може й твоя душа така як одіж коміняра й тому не видиш на ній плям. Ти може цілими літами не сповідаешся, а кажеш, що не маеш гріхів. Чи ж ти не знаеш, що Христос сказав: Хто не слухае Церкви, такий нехай буде як поганин і явний грішник? А Церква приказуе нам під тяжким гріхом відбути кожного року великодню сповідь!

Не кажи, що не маеш гріха, бо каже св. Письмо, що "коли скажемо, що не маемо гріха, обманюемо самих себе й нема в нас правди" (І. Ів. 1:8). Радше кажи, що не хочеш видіти в собі гріха й свої злі діла легковажиш і виправдуеш, щоб себе обманювати й не йти до сповіди. Святі завсіди мали з чого сповідатись і не казали, що їм сповіди не треба. Якраз таке говорять ті люди, що як мали-б добру волю й не хотіли б жити в гріхах, то малиб з чого сповідатись і для котрих сповідь е якраз дуже потрібна.

ЗАКИД: Я ще маю час! І пізніше буду міг висповідатися!

ВІДПОВІДЬ: Не знати чи ще маеш час! Каже св. Письмо, що життя людське — це дим, що його розвівае вітер. Каже сам Христос, що смерть наче злодій, може прийти тоді, коли цего найменше сподіваемося. І чи щоденні випадки наглої смерти, різних наглих нещасних випадків цего не потверджують? Скільки то людей вмирае несподівано! Нині ти здоров як дуб, а завтра вже по тобі; нині на забаві, а завтра на марах; нині в хаті, а завтра в ямі. Хто ж заручив тобі, що твоя смерть не буде нагла й ти ще будеш мати час висповідатись? Дурне отже таке говорити: 'Я ще маю час'! А припустім, що твоя смерть не буде нагла, то що ж! Тебе

може зломити слабість так, що станеш зовсім неспосібний до сповіди й ніяк не зможеш здобутись на жаль. Може тяжко буде дістати священика. А що тоді? Правда, Боже милосердя е велике, однак може таке статися, що якраз послідна хвиля твого життя не буде для тебе щаслива... А що тоді? Не вдавай зуха й не спускайся на тоненьку ниточку надії зухвальців, що в останній хвилі поеднаються з Богом, бо та ниточка готова тобі врватися, а тоді гепнеш на віки в пекло. Сповідайся, коли ти здоровий, маеш час і е добра нагода! Сповідайся часто! Це е краща запорука на вічне спасення як відкладати сповідь на останню хвилину смерти.

З Приводу Евхаристійного Конгресу В Парагваї

(Цей допис, що ми його отримали з Аргентини, хоч трохи спізнений містимо на доказ як то православні кирнять на еміграції і понижують наш нарід перед другими людьми. ———— Редакція).

В сучасну пору, коли найбільше розеднані уми суперничать у політичних конфліктах та видирають собі з ненавистю клапоть землі на европейських теренах, тепер саме в областях півден. Америки християнське суспільство устроюе маніфестаційні походи та зїзди, щоб заявити свою згідливість та однодумство. Ще не прогомоніли оклики маніфестацій загально-аргентинського Конгресу в провінції Санта Фе на аргентинських землях, а вже залунав клич: 'El viva Christo Rey' в парагвайській землі в місті Енкарнаціоні. Це зов християнської сімі, що кличе з глибини серця до Того, що е спільним Царем для всіх народів по цілому світу.

З того приводу, що в парагвайському Конгресі брала участь і наша українська еміграція, хочу начеркнути пару гадок, що висвітлюють моменти з даної події.

Евхаристійний Конгрес започаткував у своїй діецезії Ексцеленція Мсн. Августин Родрігуес із Вілля Ріка. Він і думав обновити релігійне життя в своїй діецезії та завершити ту обнову великим здвигом у найбільш залюдненій території з містечком Енкарнаціон.

Конгрес відкрив інавгураційним словом дня 23 жовтня м. р. вечером сам епископ Августин у прияві множества вірних і духовенства з різних національностей. Конгрес тривав повних чотири дні, а закінчився процесійним обходом по улицях міст в неділю дня 27 того ж місяця.

Довге й солідне приготування до блискучого успіху як вірних так і духовенства не пішло на марне. Справді це все було величаве й імпозантне — гарно сплянтована церковна площа з пристроеною естрадою за церквою, де пишався прибраний престіл і жовтояснюючий хрест, освітлений множеством електричних рефлекторів, а площа засіяна мегафонами.

Наступного дня прибув з Асинсіону й теперішний заступник недавно померщого президента, Гігініо Морініго з прочими державними представниками.

Всі народності були учасниками цієї важної хвилі, всі скористали з релігійної обнови та піднесення на дусі у таких переворотних та незавидних часах, що їх усі переживаемо не лиш на еміграції, але й у Старому Краю — нашій Батьківщині. Лиш мабуть наш нарід не відчув і не зрозумів якслід тієї хвилі, що ободрюе духа та вливае в серце надію на краще майбутне. Був навіть призначений осібний день для українців; був свій рідний священик, що прибув з Апостолес Василіянин, о. Орест Дуб; була й наша Служба Божа з проповідю, та все таки число нашої еміграції було за мале на ту скількість, що тут і там розсіяна по околицях. Проте однак не виную нашу еміграцію, бо в неї ще е іскорка любови до свого рідного й наш священик загрівав їх до участи в Службі Божій ще перед Конгресом, але виную ті одиниці, що роблять кириню між нашою еміграцією на чужині. Ті одиниці — то паршиві вівці, що передають свої пархи на здорове тіло. Це гнилі гриби, що псують здорових. Це кістяки без тіла й духа; це трупи в живому тілі! Це галапаси, що живуть соками других! Це безхребетні, безхарактерні й підлі осібняки, що недопустили своєю безличною роботою — контраґітацією, щоб наш народ між чужинцями показав свою велич, свою честь, свою солідарність, свое дозріле й організаційне життя там, де на нас звернені очі культурного світа

Тими осібняками був якийсь автокефальний "батюшка" Гнатюк, що був як кажуть його сельчані до старости в селі дяком, а тут якимсь чудомдивом став попом! От тобі благодать — за зломаний феник купив попівський кабат!!

Цей автокефальник угнув таку штуку для українського народу разом зо своїм співжителем, з яким і днюе і ночуе при одній "лавочці" (це по їхньому склеп), і їсть з одного "котьолка". Той співжитель зветься Іван Мартинюк —"великий" націоналіст, наддніпрянського покрою. Кажуть, що він е головою "Просвіти", не знаю, чи це правда, бо тим я не занимаюся, однак це таки неімовірне. Знаю лише, що мае склеп! Отже як "великий" націоналіст і організатор, то справді — він усіх гуртуе до себе (бо е інтерес,) а розеднюе й бунтуе всіх між собою. Справжня жидівська натура! Говорить по українськи, а поступае по жидівськи, чи пак по циганськи, бо властиво ошукуе українського брата. Іван усюди Іваном, навіть тоді коли Лейба став Львом (Троцький). Так Іване, задалеко ти загнався у своїм человіколюбію. Памятай, що ніхто не скочить вище своеї голови! Любити нарід — не значить йому шкодити, його понижувати, його ослаблювати, використовувати, а навпаки!

Та всетаки Іван зробив свое коштом чести українського народу на еміграції. Спік свою курку, а людей на українську відправу таки недопустив. Мої завваги: Мартинюк стримуючи людей у святочний день, хоч прийшли з далекої кольонії якраз з тим наміром, щоб бути на заповідженій Службі Божій, мотивував, що це відправа католицька-уніятська ще й до того в костелі, а нам православним не до того. Дві речі завважую. **а) уніятська відправа й б) у костелі!** Признаюся, що я теж православний, але стидно мені, що належу до такої темної череди, до якої зачисляеться й наш Іван.

Уніятська відправа Івана коле, а не знати властиво чому? Хіба ж уніяти не українці? Хіба уніяти не люблять православного українця? Хіба Митрополит А. Шептицький не писав і не боронив православних церков на Волині та Холмщині? Виходить з того, що по Івановій думці православним не вільно називати себе українцями, а вслід за тим не вільно виступати як національній одності там, де зберуться українці-уніяти! Отже, Іване! Я сказав би словами професора Н. Чубатого, що ти "говориш по українськи, а думаеш по московськи!" Росія теж під протекторатом доброти нищила все українське продовж 200 літ аж до повного винищення в границях Росії, з тим наміром, щоб нас відірвати від культурного заходу, а втілити до "Єдіно-неделімої" як свого "русского" брата. А ми тимчасом не "русскі!" І тим сосом напоений наш українець прибув на еміграцію та й думае однаково як Іван. Не бійся, брате Іване — уніяти не чорти, а ти не баран, щоб чого будь полохався!

У костелі відправа зовсім не зміняе свого значіння ані форми. Значить внутрішня сила Служби Божої така сама, а й обряд остаеться український і слово Боже в українській мові висказане остае незмінне без різниці на місце, на край, на окруження, а тим більше на будинок.

А вкінці — ми всі приявні українці сподобилися тої чести, що крім свого священика, промовляв до нас і парагвайський епископ, потішаючи нас своїм батьківським словом. Іван же пильнував "котьолка!"

Я. Присутний.

З НАРОДНЬОГО ДОМУ В ПОДОЛЯ, АЛТА.

Хоч у цій околиці через послідних кілька літ був бідний урожай, то однак члени рішили кожного року зібрати $100 на Червоний Хрест в Народнім Домі, що лежить около шість миль на захід від Мондеру. За рік 1939 в своїм часі дали $100 а тепер зложили $100 за рік 1940 — разом вже дали $200. Це дуже похвальна річ зі сторони Народнього Дому в Подоля і варта, щоб інші організації народних домів поміж нашими людьми по фармах і в містах пішли за примітом Народнього Дому в Подоля.

Ю. Ш.

ОРГАНІЗАЦІЯ ЧЕРВОНОГО ХРЕСТА В МОНДЕРІ, АЛТА.

Наші мондерські пані з організації Червоного Хреста сходяться кожної пятниці в школі і разом працюють, виробляють ріжні річи на Червоний Хрест. Багато їх сходяться і до цего часу зробили поверх 800 річей і вислали до централі в Едмонтоні.

Фінансовий комітет вже вислав з Мондеру понад $600 і в руках ще мае подостатком на закупно матеріялу до виробів річей. Також рішили зробити танець і забаву в карти, щоб зібрати більше грошей на Червоний Хрест.

Цікавим е що чотиро-літня дівчинка Кондратюк, забажала бути членкинею і зробила з помочею своеї мами паперову скринку, в яку збирала від всіх хто до них приходив по кілька центів, а як зібрала $1.00 віддала до організації, дістала ґудзик і стала членкинею.

Ю. Ш.

ПРИГАДКИ

2. III. Перша Неділя В. Посту. Теодота свмч. Гл. 4. Єванг. утр. воскр. 4. Літургія Василія В. Троп. воскр., Образа, Сл. І нині кондак тріоди. Прокім. тріоди. Ап. зач. 329. Єв. зач. 5. Задостойник: О тебі радуется. Причаст.: Хваліте й Радуйтеся.

9. III. Друга Неділя В. Посту. † 40 Муч. у Севастії. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 5. Літургія Василія Вел. Троп. воскр. і Муч. Слав. конд. Муч. І нині конд. тріоди. Ап. зач. 204. і 131. Єв. Марка зач. 7. і Мат. зач. 80.

16. III. Третя Нед. Вел. Посту. Хрестопоклонна. Ризи фіолетні. Гл. 6. Єв. утр. воскр. 6. На утр. по славословію поклонення чесному хресту. Літургія Василія Вел. Троп. воскр. і хреста, Слава І нині хреста. Замісць Святий Боже е "Кресту твоему." Проче хреста. Апост. зач. 311. Єв. Марка. зач. 37.

Великий Піст — час, в якому вірні обовязані стриматись від гучних забав, танців, весіль, їди мяса в середу й пятницю, (в інші дні належить перед обідом і вечерою відмовити 1. Отче наш і 1. Богородице Діво) відбути великодню сповідь та приняти св. Причастя. В цьому часі члени парохії повинні вирівнати свої церковні вкладки.

В часі Великого Посту більше читаймо й роздумуймо над Христовими стражданнями, над правдами вічними, спасенням своеї душі й охоче накладаймо на себе добровільні покутні діла та робімо щедрі жертви на релігійно-церковні цілі!

Збірка на Петрів гріш.

Місячне намірення: За родини, що дуже терплять від загальних нещасть і злиднів.

Місійне намірення: Навернення гіндусів до Христової релігії й Церкви.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

АНГЛІКАНСЬКИЙ ЄПИСКОП ПРОТИ УКРАЇНЦІВ

Українську цілість в Канаді найбільше боронили українські греко-католицькі священики. Вони боролися сильно проти ріжних схизматицьких церковних організацій, які ту цілість розбивали. Вони боролися проти релігійних протестантських сект, які ту цілість також нищили. Вони час від часу пригадували своїм вірним з проповідальниць та при всяких інших нагодах, щоби трималися своєї віри, звичаїв, мови і традиції, бо інакше згинуть безслідно серед бурхливого моря чужих народів у Канаді. Многі їм вірили й трималися своєї віри й звичаїв, але були і такі, що ті кличі пояснювали противно, — казали, що духовні тому так говорять, бо мають в тім свої особисті інтереси. Час ішов поволі й переконував, по чиїй стороні була правда та відкривав пляни тих осіб і стоваришень, які чигали на католицьку Церкву й українську національну відрубність.

До таких, що за всяку ціну хотіли знищити католицьку віру серед українців належать крім старо-православних, филипівців, свистунів і жуківців, англійських пресвітеріян, (Злучена Церква), баптистів, суботників і байбелників (читай Церква Українців в Канаді, том І, сторона 68-75 і стор. 148), ще англікани, секта, що називається з англійська "Church of England."

Духовні цієї секти 1927 р. 18 вересня мали свій зїзд в Кінсінґтоні, Онт. і на нім радили над тим, щоби поширити місійну працю в Індії і назначити туди епископа. Духовний А. Є. Кузин, з Давфину, Манітоба проти того запротестував. Він сказав:

"В моїй околиці є багато українців і коли наша церква бере участь в канадизованню чужинців, то ми мусимо дістатися у їх блоки і їх винародовлювати."

Учасники зїзду дискутували над тим, щоб якнайменше впускати до Канади еміґрантів з середущої Европи, а натомісць найбільше впускати з Англії для того, щоби в Канаді британці перевисшали чужинецьке населення.

Третього дня нарад саскачеванський епископ Джордж Екстон Лойд, (†8. XII. 1940 р. в Вікторії Б. К.) анґлієць з походження, білявий з вигляду, вніс резолюцію, щоб чужинецькі еміґранти не перевисшали половини британських еміґрантів, бо Канада стає невідповідною для анґлійців. Наради закінчено тим, що вибрано до Оттави делеґацію, що з урядом мала переговорити дотичні. справи. (Канад. Фармер, Ч. 39, 1927 р.)

Єпископ Лойд знаний у Канаді з того, що найбільше побивався за тим, щоб українці чимскорше асимілювалися. 15-го лютого 1929 р. він помістив в ґазеті "Advocate of the National Association of Canada", з Принц Алберт, Саскачеван, статтю, в якій між іншим писав:

"Тут в Саскачевані маємо кільканадцять національностей, обставлених запорами, щоб не перетворювалися в нових канадійців. Є мала Рутенія в одному місці, мала Латвія в другім. Далі, є мала Словакія, мала Румунія, мала Польща, й інші малі "держави". Це є прямо злочином тих людей, що тримають европейських переселенців мов вязнів, в їх національних кошарах і не допускають до повної асиміляції, як канадійців."

Було більше подібних стать у пресі та подібних ухвал до ухвал на Зїзді в Кінсінґтоні звернених проти українців, щоби їх асимілювати, але ніхто за ними не шукав в анґлійських видавництвах, тай впрочім не всі того рода ухвали діставалися на денне світло з відомих причин.

Українці в Канаді не можуть нарікати на уряд, ані на анґлійську націю загалом, що з ними зле поводяться. Знаємо з минувшини, що анґлійці дуже добре відносилися до українців.

В XI. столітті великий київський князь, Мономах, був жонатий з княгинею, Ґеґітою, донькою анґлійського короля Геролда.

В XVI. столітті були добрі відносини Олівера Кромвела, анґлійського диктатора з гетьманом Богданом Хмельницьким, які навіть листувалися в латинській мові.

В початках XX. століття була допущена чисельна еміґрація українців до Канади. Канадійські уряди віддали українцям в посідання мільйони акрів землі. Такі оселі в Алберті як: Лемонт, Іннісфрі, Шандро, Мондер, Пекан й інші — це більші оселі чим повіти на Рідних Землях.

Так само в Саскачевані віддано українцям величезні простори землі як околиці: Аран, Саскатун, Йорктон, Мелвил, Айтуна, Алвена, Кадворт, тощо. В Манітобі заняли українці околиці: Стюартбурн, Ґімлі, Етельберт, Мавнтен Ровд, Лейдівуд й другі.

В політиці анґлійська нація більше інтересувалася українцями чим котра інша нація в Европі. Знаємо, що 1931 р. коли була ганебна "пацифікація" або звірське знущання поляків над українцями в Галичині, в жаднім парляменті в Европі не говорили і не співчували великим кривдам українським тільки анґлійські посли в Лондоні! Кілька разів підносили голос проти української кривди під Польщею, — навіть посилали комісію до Галичини, щоб вивідати, що там діялося. За ту щирість анґлійської нації до покривджених Галичан, українці горожани Канади підносять найвищу подяку Лондонові і ніколи її не забудуть.

Та інакше мається справа з фанатизованими сектантськими провідниками в роді Лойда. Вони забули на людську справедливість і Божі установи. Загналися так далеко у своїм фанатизмі, що забули на св. Письмо, що каже, що все, що дихає хвалить Господа Бога. Українці в Канаді не є дикуни, ані погани, щоб їх треба навертати на протестантську віру, — ту віру, яку до XVI століття мали всі анґлійці, під впливом якої Британія внутрішно найбільше розвивалася і цвила, віру правдиву і старшу від анґліканства чи якого другого сектанства. Українці католики мають свого сталого епископа й священиків, що їм надають тон правдивого христіянства.

Замістць перетягнути до себе українців на сухе протестанство, повинні би самі себе більше пізнати і над собою більше працювати, щоб не пустіли їх церкви. Вони не хочуть того знати, що кожний нарід Богом сотворений, а тим самим й українці, яких винародовлювати, значить стільки, що їх нищити; як окрему одиницю серед народів.

Канада, заки прибули до неї европейці, належала до індіян. В XV. столітті забрали її для себе французи війною, лише тому, що індіяни не трималися всі разом та не мали зброї. По 200 літах анґлійці забрали від французів Канаду для себе, також війною, яка тривала сім літ і подиктували французам своє право й силу.

Українці не хочуть Канаду забрати для себе. Вони не розбійники, а спокійні працівники на ріллі і в фабриках, що хочуть добробуту для Канади. Пощо ж їх асимілювати й забирати від них правдиву христіянську віру? Що сказали б сектантські провідники, якщоб індіяни, дійсні автохтони Канади, жадали б від анґлійців оставити анґлійську мову, пісню, традицію, та перейматися мовою і вірою індіян?

Канада майже так за велика як ціла Европа. І коли в Европі жиє около 500 мільйонів людей, то в Канаді жиє тільки 12 мільйонів людей, порозкиданих дуже далеко одні від других. Міста є великі. А богацтво Канади необчислиме. Канада потребує багато мільйонів людей, щоб її розвинути. Британці не надаються для прерій Канади, бо привикли жити в містах, де тепло і вигідно, а не на прерії, де зимно і невигідно, де потрібно кремезних рук і витревалости в невигодах. Могли би тут жити вигідно европейці і розвинути Канаду до казочного богацтва і промислу, але сфанатизовані одиниці дістаються на уряди, щоб непускати з Европи еміґрантів, а цих, що тут вже є хочуть без потреби асимілювати при помочі нових релігій, які хіба на те надаються, щоб люди тратили своє народне обличчя і правдиву Христову віру.

ҐРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ДУШПАСТИРІ.

Преосвящений єпископ, Василій Ладика, коли обняв дієцезію, застав всіх священиків, світських і монахів сорок і шість осіб. Канада майже так завелика як ціла Европа. В ній порозкидані більшими і меншими ґрупами всюди греко-католики, від Нової Шкоції на сході, до Венкуверу на заході. Їх належно обслужити таким малим числом душпастирів, — просто було неможливо. Тяжкі подорожі душпастирів, часто лиха комунікація душпастирську працю сильно утруднюють ще тепер. Коли взяти на увагу, що деякі душпастирі мають до обслуги навіть десять і пятнадцять осель, тоді зрозуміємо як велика є потреба більшого числа священиків.

Преосвящений епископ Василій, зараз по обняттю дієцезії звернув на потребу більшого числа священиків бачне своє око. Потреба священиків показалася надто пекуча, але рівночасно повстало поважне питання в цій справі, іменно чи будувати свою духовну семинарію, де би виховувались молоді душпастирі, чи радше вживати до якогось часу римо-католицьких семинарій для вишколу духовних.

Канада, — це збірник малощо не всіх народів світа. Кромі анґлійців, французів, українців, німців, чехів, греків, ірляндців та інших европейських народів є тут араби, сирійці, етіопці, хінці, японці, ґіндуси та другі народности. В самім лише Вінніпеґу начисляємо аж тридцять різних народностей.

Серед такої отже мішанини народів, що мають свою відмінну культуру, мову і звичаї, душпастирі потребують бути високо вишколені, опитні, щоб могли знайтися відповідно на своїм становищі, як провідники українців, і не потрібували стидатись серед чужинців. Фільософія і теольоґія є та сама в цілім католицькім світі. — Чи душпастир учиться у Львові, в Лондоні, в Парижі, чи в Ню-Йорку, чи в якій іншій частині земської кулі, — він посідає те саме богословське образовання. А науковою мовою, що нею легко можуть всі священики порозумітися є мова латинська.

Виходячи отже з того заложення, а ще більше через брак потрібних фінансів і відповідних учительських сил, що безумовно потрібні до належного ведення так високої наукової інституції, як семинар, Преосв. епископ Василій рішився до якогось часу виховувати питомців у римо-католицьких семинарях у Едмонтоні, Торонті і Монтреалі.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІҐІЇ

В Токіо відбулись великі збори японських бонзів, що запротестували проти удержання приязних взаємин із Апостольською Столицею і звернулись до правительства з просьбою, щоб "зволив узяти під розвагу шкоди, які грозять релігії предків ізза перебування в Римі японського амбасадора". Тоді адмірал Ямамото, що підчас побуту в Европі став католиком, переслав міністрові цісарського дому й міністрові закордонних справ римський катехизм із підчеркненням частини про обовязки горожан до держави. Міністри так були заскочені тою лектурою, що переслали катехизм членам сойму. Незабаром прийшло в соймі до дискусії, дуже прихильної Католицькій Церкві. Невтомний адмірал довів до видання брошурки, як відповіди бонзам. Коли вже появилося 17 видання тої книжечки, правительство розіслало її всім членам сойму. — Католицька релігія вчить вірності державі.

В темній келії вязниці сидить хлопець із панського дому. "Скажи мені, приятелю", питає духовник, " чому ти впав так низько?" "Признаюсь, що є в тім і моя вина, та сказати по правді, я впав так низько через свою матір." "Через матір?" дивувавсь духовник вязниці; "я бачив її раз, як приходила відвідати тебе: дуже бідькала над твоєю недолею...' Молодий вязень засміявсь гірко й сказав: "Тут, у тюрмі, я багато думав про свою матір. Була вона дуже дбайлива про мене. Раз у раз допитувалась, чи я не голоден, чи не хочу нового одягу; вважала пильно, щоб я виспався і добре спочав. Коли я підріс, мені стало нудно від таких пестощів. При стрічі з життям -- я впав.. Тепер бачу ясно, що дбайливість матері відносилась до тіла, а не дала нічого моїй нещасній душі."— Найбільшим добром, що його родичі можуть дати своїм дітям, це побожне, релігійне виховання. Того не будуть жалувати перед смертю...

В 1933 р. небувала новина оббігла майже цілий світ, а саме, що Ернест Періє, президент фрайбурського правительства в Швайцарії, покинув свій високий уряд і вступив до монастиря ОО. Венедиктинів, у Франції. Та вістка зробила велике враження й викликала в многих людей щирий жаль. А головно в фрайбурськім кантоні впав на людей справжній перестрах. Не могли погодитись із тією думкою, що визначний урядник, люблений і поважаний у цілім краю, зрікається світа й прощає раз на завсіди державні справи, що їх окружав такою дбайливістю. Католики цілої Швайцарії — німецькі, французькі, італійські вважали його своїм провідником. Віддали йому провід великої консервативно-католицької партії, що ґрупувала всі кантональні союзи й мала в союзнім соймі в Берні 60 послів. Політична судьба швайцарських католиків спочивала головно на раменах того надзвичайного мужа стану, що виглядав як провідник і справді був ним. У повні сил і мужеського віку. в 52 році життя й кілька місяців перед своїм запевненим вибором на президента Швайцарії, Періє зрікається світу, покидає почести й ріані, важні завдання, щоб у спокою й монастирській самоті посвятитись виключно Божій Службі та праці над вічним спасенням своєї душі. Постанова президента, що громом спала на приятелів, дозрівала вже від давна. Посеред щоденних праць і політичних журб президент підносив свій зір вище й бажав святого життя. А коли почув виразний Божий поклик, не захитавсь, але рішучо зірвав всі звязки зі світом і зробив великодушну жертву зі всіх земських почестей. — Великою ласкою є поклйкання до совершенного життя в монастирі. Добре роблять ті родичі, що туди звертають думки й кроки своїх синів і доньок. —

БОЖА НАУКА

ДЕВЯТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА

ПРИ.

"В єдину, святую, соборную і апостольськую Церков."

Ісус Христос основує свою Церкву.

1. Ісус Христос обіцює основати свою Церкву.

Через три роки збирав Ісус Христос довкола себе вірних і навчав їх. Зпоміж них вибрав Він дванадцять апостолів.

Ще перед своїми страстями спитав раз Ісус Христос апостолів: "За кого мене мають люди?" — Апостоли давали різні відповіди, а Симон-Петро сказав: "Ти є Христос, Син живого Б о г а." Тоді сказав Спаситель до Симона-Петра, "Щасливий ти, Симоне, бо мій Отець, що на небі, обявив тобі це. А я тобі кажу, що ти є Петро, це є скала, і на цій скалі збудую мою Церкву, і пекольні ворота не переможуть її. І дам тобі ключі небесного царства: і все, що звяжеш на землі, буде звязане на небі, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі."

Цими словами приобіцяв Ісус Христос, що оснує свою Церкву та що дасть Петрові найвищу власть у Церкві. Це виконав Ісус Христос по свому воскресенню.

2. Ісус Христос дає Петрові верховну власть.

По свому воскресенню зявився Ісус Христос апостолам над Галилейським морем і спитав Петра: "Чи любиш мене більше, як інші?"

Петро відповів: "Так, Господи, Ти знаєш, що люблю Тебе". Тоді сказав Христос: "Паси мої ягнята." І вдруге так само запитав Петра Ісус Христос, а Петро так само відповів. І сказав йому Христос: "Паси мої вівці". І ще втрете спитав Петра Ісус Христос: "Чи любиш мене?" А Петро засмутився, що Христос втрете питає його, і відповів: "Так, Господи, Ти все знаєш, Ти знаєш, що я Тебе люблю." І сказав йому Ісус Христос: "Паси мої вівці."

Ягнята це вірні, а вівці це начальники Церкви. Над ними усіми передав Ісус Христос верховну власть святому Петрові й його наслідникам.

* ** *

Як основав Ісус Христос свою Церкву?

Ісус Христос оснував свою Церкву так: 1) збирав вірних, 2) вибрав зпоміж них дванадцять апостолів і дав їм учительську, священичу і пастирську власть, 3) сам остався на віки невидимим головою Церкви, а апостола Петра настановив видимим головою Церкви.

Нащо оснував Ісус Христос свою Церкву?

Ісус Христос оснував свою Церкву на те, щоб вона вела до спасення всіх людей аж до кінця світа.

Котра христіянська Церква є правдивою Христовою Церквою?

Правдивою Христовою Церквою є тільки католицька Церква, бо лиш вона є "одна, свята, соборна (католицька) і апостольська."

Що це є католицька Церква?

Католицька Церква це видимий збір усіх христіян, котрі визнають всю Христову науку, приймають всі Христові Тайни й узнають невидимим головою Церкви Ісуса Христа, а видимим головою римського Папу.

Хто є наслідником апостола Петра?

Наслідником апостола Петра є кожночасний Римський Папа, т о м у він має найвищу власть у цілій католицькій Церкві.

Хто є наслідниками апостолів?

Наслідниками апостолів є епископи, а помічниками епископів є священики.

Що це є Тайна священства?

Тайна священства це Тайна, що дає священичі власти і Божу благодать до сповнення священичого чину.

Тайна священства витискає на души незатертий знак, тому можна її приймити тільки один раз у життю.

Котрі є найважніші священичі власти?

Найважніші священичі власти є: відправляти Службу Божу, уділяти святі Тайни і проповідати Христову науку.

Хто може висвятити на священика?

Висвятити на священика може тільки правдивий епископ.

Скільки є ступнів священства?

Є три ступні священства: 1) діякон, 2) священик, 3) епископ.

Що це є сполука Святих?

Сполука Святих це звязок між вірними на землі і між душами в небі та в чистилищі.

Хто належить до сполуки Святих?

До сполуки Святих належать: 1) христіяни-католики на землі, або воююча Церква, 2) святі в небі, або прославлена Церква, 3) душі в чистилищі, або страдаюча Церква.

Ми на землі молимося за тих, що є в чистилищі: а святі в небі моляться за нас і за тих, що є в чистилищі.

* ** *

Поучення. Невидимим головою святої католицької Церкви є сам Ісус Христос. Видимим Його заступником на землі є кожночасний наслідник апостола Петра, римський Єпископ. Називаємо його Святіший Отець або римський Папа.

Місцем, де живе і відки Церквою керує Святіший Отець, є Рим, а властиво його дільниця Ватикан, що від 1932 року є окремою, самостійною державою.

Церква ділиться на провінції. На чолі провінції стоїть Архієпископ або Митрополит. Провінції діляться на дієцезії або епархії. На чолі дієцезії стоїть Єпископ. Дієцезії діляться на деканати, а на їх чолі стоять декани. Деканати складаються з парохій, а їх обслугують пароxи. У більших парохіях мають пароxи до помочі священиків, що називаються сотрудники. Священики, що вчать релігії по школах, називаються катехити.

Дякуймо Господу Богу, що ми належимо до правдивої, католицької Церкви. Слухаймо духовних наставників, бо сам Ісус Христос приказав слухати їх. Ми ані не бачимо Ісуса Христа, ані Його не чуємо, але коли священики голосять Боже слово, то маємо їм вірити і приймати науку, яку вони голосять в імени Ісуса Христа. Вони за нас моляться і відповідають за нас перед Богом.

Карає Бог старі кости за гріхи в молодости.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Св. Тереса вступила до монастиря Сестер Кармелітанок у Лізіє, дня 9 квітня 1888 р. Вже як кандидатка на монахиню відзначалась вона великою святістю й чеснотою.

СВЯТА ТЕРЕСА ДІСТАЄ МОНАШУ РЯСУ

Ця рідка чеснота не могла не притягнути на себе поважання настоятелів, які однак думали, що мають обовязок її досвідчати. Мати настоятелька така строга завсіди для Терені, говорила сама в своїм окруженні, що ця дитина то скарб для їх монастиря, "найліпша між добрими, ангел!" Вона позволила її вкінці взяти монаший габіт. Правда не сталося це в свій час, після шістьох місяців кандидатури, але аж 10. січня 1889. Це опізнення було в части вислідом сталого спротиву о. Делатроет, який заєдно покликувався на велику молодість кандидатки.

Реколекції перед облечинами пройшли для Терені в душевних посухах, що через них сподобалося Ісусові її очищувати. Але слідуючі стрічки, що їх вона сама писала до с. Агнети від Ісуса, показують нам, що вона вповні розуміла, як Бог цінить терпіння й біль.

"....В моїх відносинах до Ісуса нічого, лише: посуха! сон! Тому, що Ісус мій Любий хоче спати, я не буду Йому перешкоджувати. Я дуже щаслива, як бачу, що Він мене не має зовсім за чужу та що мене не стидається, не вяжеться мною.

"Я щаслива, так, дуже щаслива, що терплю!... Мати моя, як ви знали б до якого ступіння хочу я бути зовсім рівнодушна на земні річі! Що ж то для мене вся сотворена краса? Я була б дуже нещаслива, як мала її всю! Ах, як велике видається мені моє серце, коли я його прирівнюю до дібр світу, бо ж вони всі разом взяті не могли б його задоволити! Але коли я його прирівнюю до Ісуса, якже маленьке воно мені видається.

"Як же добрий для мене Той, що незадовго стане моїм Обручником! Якже божественно гідний любови, що не позволив мені датися захопити ніякою туземною річчю! Він сам знає добре, що як дав би мені лише саму тінь щастя, я привязалась би до нього всею силою, всім запалом свойого серця. І тому Він мені не дав ні тієї тіни!... Він волить мене лишити в темноті, як дати мені яке неправдиве світильце, що не було б Він сам!

"Не хочу я, щоб сотворіння мали хоч би один атом, одну одробину мойого серця, моєї любови. Я хочу все дати Ісусові, бо Він мені дав зрозуміти, що лише Він сам є досконале щастя! Все буде для Нього, все! І навіть коли я не буду мати нічого, що б Йому жертвувати, як ось сьогодні ввечері, тоді я Йому пожертвую це ніщо..."

— "Навіть тієї тіни щастя Ісус мені не дав!" — Яке велике опущення мусіло бути в її душі, коли змогло воно вирвати дитині цей крик спокійного болю! Ми вже пізнали досі її внутрішні опущення. Вже знаємо кільки правди говорила вона, коли згадувала про свою зростаючу рівнодушність для земної краси. Але ще досить сильні й досить солодкі вязи лучили її з її любими, рідними. Ісус приготовлявся тепер її зранити в найболючіше місце серця, щоб так заручини Терені з Ним, запечатані крою її жертви були нерозривні на завсіди.

Пригадуємо собі, що перед самим відходом його наймен-шої донечки до монастиря, пан Мартін перейшов перший напад параліжу. Опісля він зовсім вилікувався. І так приніс в жертві Господеві своє дитя з радістю своєї душі. Тоді писав він до одного свойого приятеля: "Тереня, "моя царівна", вступила вчора до монастиря кармилітанок. Лише один Бог може вимагати такої жертви. Але Він мене так могуче спомагав, що серед сльоз, я мав серце переповнене радістю."

Це було подиву гідне! Але він мав іще дійти аж до геройства. Одного дня він звився в розмовниці монастиря й сказав до своїх трьох доньок: "Мої діти, я вертаюся тепер з Аленсон, де в церкві Матери Божої я дістав такі великі ласки, такі потіхи, що я так молився: "Мій Боже, це забагато! Так, я надто щасливий! Так не можливо зайти до неба. Я хочу дещо терпіти для Тебе!... І я жертвував себе..." Ніжний батько не важився тут докінчити своїм донькам. Але вони самі зрозуміли. Він посвятив себе на жертву!

Незадовго другий напад параліжу, здавалося, говорив ясно, що його жертву принято!

Всетаки свято облечин Терені було ще промінне, навіть і солодке для цілої родини, а найбільше для батенька.

Тереня перейшла останній раз поріг клявзури, одягнена в свою одежу обручниці. Щоб пошанувати Царя небес, який тепер мав заручитися прилюдно з його "маленькою царівною," батько хотів, щоб вона того дня мала на собі одежу з білого оксамиту, обшиту лебедями й аленсонськими коронками. Її довгі кучері білявого волосся спливали на її рамена, а лелії доповняли її дівиче вирядження.

"Татусьо чекали на мене, пише Тереня, коло клявзурової брами. Ідучи мені на зустріч з очами повними сльоз та притискаючи мене до свойого серця, заклкав: "Ах, ось моя царівна!" Відтак взяв мене за руку й ми ввійшли торжественно до каплиці. Цей день то був тріюмф, його останнє свято тут на землі! Всі жертви були виповнені. Його ціла родина належала вже до Бога. І Селінка недавно звірилася йому, що опісля вона також опустить світ для монастиря кармилітанок. Тоді цей незрівнаний батько в надмірі своєї радости відповів її: "Ходи, підемо разом перед Пресв. Тайни подякувати Господеві за ласки, що їх Він зливає на нашу родину, та за честь, що Він її робить для мене, коли вибирає собі з мойого дому свої обручниці. Так, добрий Бог робить мені дуже велику честь, коли бажає собі від мене моїх дітей. Коли б я мав ще що ліпше, я спішивсь би йому те пожертвувати. "Це ж одне ліпше був він сам!"... закінчує його найлюбіша дитина в своїй "Історії" (розділ 7).

Ми побачимо, як то Господь приймив його цілковиту пожертву себе. Але передтим хотів ще небесний Жених вранці святочних заручин відповісти по божому на одне бажання своєї нової обручниці. Тереня завсіди дуже любила біленький сніг. "Це була перша одежа, що нею зодягнену землю побачили її дитинні оченята." І так тепер вона собі бажала, щоб і природа вдягнулася біленько в дні її облечин, як і вона сама. Але було надто тепло, щоб можна було того сподіватися.

Тимчасом скінчився обряд облечин в церкві. Тепер усі монахині зустрічали щасливу вибрану при монастирській брамі, щоб її відпровадити торжественно до хору.

"В хвилі, коли я клала свою ногу в клявзуру, оповідає Тереня, мій погляд понісся до мого гарного Ісусика Дитяти, що усміхався до мене з посеред квітів і світел. (Це була статуйка Дитяти Ісуса, яку Тереня прибирала. Ще сьогодні стоїть вона на своїм місці, на коридорі монастиря.) Опісля звернулася я до монастирського подвіря. І побачила, що воно ціле закрите снігом! Яка це ніжність Ісусова! Завершуючи всі бажання своєї маленької обручниці, Він дав її сніг! Хто ж з людей, як могучий він не був би, міг би зробити, щоб упала з неба хочби одна лише сніжинка для приємности його любки!" (Історія, розділ 7).

В монастирі й поза ним знали про бажання Терені. Коли отже тепер побачили, як несподівано впав сніг, зачали в тім добачувати знак чистоти тієї дівичої душі, яка посвятилася тепер Богові. Довкруги монастиря не говорилося тоді про ніщо інше, як лише про це "мале чудо", що було знаком облечин Терені.

СТРАШНА ПРОБА.

Тимчасом прийшла година великого досвіду, який мав Тереню разом з цілою родиною погрузити в гірку й довгу жалобу.

Другий атак параліжу засягнув і мозгові звої їхнього батенька. Третій же, що прийшов місяць після облечин, наглядно сповнив всі побоювання. Молода новичка, яка ще перед тим говорила до своєї вчительки, коли щойно показувалася небезпека: "Я терплю багато, але можу ще більше терпіти!", написала тепер після цього страшного нещастя: "Ах, я вже не говорила, що можу ще більше терпіти! Слова не в силі виразити нашого горя! Я навіть не буду змагатися його описати..."

Розум їхнього батенька затемнювався. Його ніжні почування зникали в хмарах помішання, про яке можна було думати, що воно невилічиме. Чи ж це не було для його доньок заломання всього людського щастя!?

Наглядна була тут рука Божа! Він зажадав від тієї родини крівавої жертви, щоб розірвавши всі земні пута, ті душі не мали вже ніякої перепони в свойому пориві до досконалости заєдно висшої та висшої.

12. лютня 1889. р. їх татко опустив Лізіє, щоб перейти до одного лічничого заведення, що його вибрала для нього родина. Він там мав перебути три роки.

Доньки цього християнина, що гідний всякого подиву, цієї добровільної жертви разом з ним ступали з трудом на Голгофту. Без сумніву, цей удар засягнув аж самі останні закуточки бідних діточих сердець у трьох монахинь і в двох молодих дівчинках, які остали ще на світі самі. Але Тереня й її сестри повторяли з почуттям геройського спокою слово поета, покорюючись навіть у свойому болю добрій Божій волі:

"Приходжу до Тебе, Господи, Отче, що в Тебе маю вірити;
Приношу Тобі задоволена
Кусні того серця, що ціле повне Твоєї слави,
А яке Ти зломив!" (В. Гуго).

Ці її нові досвіди зробили її спосібною лікувати рани інших. Як отже котра кандидатка терпіла дуже, тоді посилали її до с. Тереси, щоб та сказала її яке потішаюче слово. Овшім ще перед професією її назначено, щоб підтримувати змагання одної товаришки. Це лише новий доказ того тайного цінення, що його мала Мати Настоятелька попри свою строгість для її второпности й побожности.

(Далі буде).

Правдивий спокій добувається тим, що ведеться боротьбу з пристрастями, а не тим, що їм догоджується.

Тома Кемпійський

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

БЛ. П. МИХАЙЛО САМОЇЛ ВЕЛИКИЙ ПРИЯТЕЛЬ І ДОБРОДІЙ "СВІТЛА".

ЩЕДРИЙ ДАР ДЛЯ 'СВІТЛА'

Для поширення Божої правди між людьми треба не тільки надприродних середників, але й природних. Між тими природними середниками велике значіння мають гроші. При помочі грошей можна збудувати й втримати різні релігійні інституції, ширити добру пресу, вести добродійну акцію і т. д. Це добре розуміють католики латинського обряду, а також різні сектанти й тисячі, ба мільйони долярів дають у жертві чи лишають у спадку на релігійні цілі.

В нас українців на загал поняття жертвенности на релігійно-церковні цілі ще не є якслід зрозуміле. Є чимало ще таких, що гріш даний на церкву, католицькі інституції чи пресу вважають наче страчений.

Однак у нас є також такі світлі особи, що розуміють добре велику заслугу й значіння грошевих дарів на добрі цілі й роблять їх радо та з правдиво великодушним почуттям.

До таких осіб належав бл. п. Михайло Самоїл, з Нового Києва, Алта, що помер 16. II. 1940. Покійний ще за свойого життя радо давав щедрі жертви на релігійно-церковні цілі, а вмираючи полишив у спадку для них значну суму гроша:

Від нього то дістало в спадку й Світло щедрий дар у сумі $50.00., що його доручив нам його син Петро М. Самоїл.

Певне, що за так добре діло вже покійний дістав свою нагороду від Бога, а ми від себе складаємо тут прилюдне признання й подяку покійному та кладемо його гарний чин як взір до наслідування многим.

Видавництво Світла.

ДЕЛФ, АЛТА. Ювілейна несподіванка. Дня 15-го лютого, в 8 год. вечером зібралась родина й сусіди, щоб зробити милу несподіванку для панства Крілів у Делф, Алта: Неожиданно прибули гості до їх дому й їх мило заскочили своїм привітом. Підчас смачної перекуски п. П. Ільців пояснив значіння цього вечерка. Бесідник згадав про примірне подружe життя панства Крілів, про труди й боротьбу, смутки й прикрощі, що їх мусіли пережити за 25 літ свойого спільного життя і пожелав їм, щоб у щастю та здоровлю діждались обходити своє золоте весілля за других 25 літ. Під кінець вечірка п. Н. Процик піддав думку зробити ще одну несподіванку для наших дорогих часописей: Світла й Українських Вістей жертвуючи на їхній пресовий фонд. Добра думка всім припала до вподоби й зложили свої датки по 50ц: Н. Пукало, П. Ільців; 45ц. Ф. Кріль; по 35ц. п. Гілдерман і І. Потюк. Решта з гостей зложили менші датки. Разом $3.25.

Іван Потюк

МОРКЕМБ, АЛТА. Пошанували своїх мамів. Дня 12-го лютого родина Демкових і Ґуліновських справили одного вечера й в одній хаті милу несподіванку для своїх старень-ких мамів Віцки Демкової й Марії Ґуліновської. На тій родинній гостині були присутні їх сини й зяті зі своїми жінками та багато других гостей. При смачній перекусці Стефан Демків і Стефан Ґуліновський пожелали своїм мамам від родини щастя, здоровля, сил і радости та вручили гарні дарунки. Всі гості заспівали їм гучне Многая Літа. Гості при цій нагоді не забули за свою пресу й на заклик Павла Хміляра жертвували свої датки на Світло й Українські Вісти. Збіркою занявся Стефан Демків. Принесла $3.60. Щира подяка жертводавцям і честь тим родинам, що вміли гарно показати пошану й любов своїм матерям і зробити їм приємність на старі літа!

П. Хміляр.

ЕНҐЕЛ ЛЕЙК, АЛТА. Відійшла на другий світ. В Елк Пойнт у шпиталі померла 18. II. ц. р. Анна Кравчук. Похорон відбувся 20. II. Покійна приїхала до Канади 1910 р. зі села Берлів, повіт Броди. Через 8 років, заки побудовано тут церкву, в її домі відправлялося богослуження. Була дуже релігійна душа й привязана до своєї церкви та священиків. Її смерть оплакує муж Григорій Кравчук, 4 сини: Петро, Василь, Ілько, Іван, три дочки: Михаліна, Марія, Розалія, 3 брати: Ілько, Микола й Левко Заяць, та 21 внуків і 5 правнуків. На похороннім прийомі п. Григорій Мельник заохотив до збірки на пресу й її сам перевів. Імена жертводавців. Зложили по $1.00: Григорій Кравчук, Марія Дутка. По 50ц.: о. М. Пасічник, Ілько Кравчук, Теодор Лесик. По 25ц.: Ілько Заяць, Петро Кравчук, Іван і Василь Кравчук, Никола Заяць, Ева Лесик, Теодор і Павло Ґулаєць, Михайло Липка, Василь Дутка, Гриць Мельник, Доцька Кравчук, Іван Заяць, Михаліна Ґуляєць, Розалія Липка, Марія Безпалько, Іван Ярмух, прочі меншими датками. Разом $9.40. Щира подяка жертводавцям, а помершій хай буде Вічная Память!

КУКВИЛ, АЛТА. На поміч своїй пресі. Дня 19. лютого відбулося богослуження в домі панства Садових і спільний обід. При цій нагоді зібрані на зазив п. І. Мальованого зложили на пресовий фонд Світла й Українських Вістей $6.35.

Жертвували по 50ц.: П. Слода, Впр. отець і брат. По 25ц.: С. і І. Яхимець, Л. Чехніта, І. Піх, Ф. Маковецький, І. Смаль, Е. Смаль, Є. і П. Романюк, М. Яхимець, І. і П. і Д. і М. Садовий, П. Боднар, І. Т. Мальований. Прочі меншими датками. Щира подяка тим, що радо своїми жертвами причиняються до піддержки своєї доброї преси!

ГЕЙТ, АЛТА. Гостина. Дня 2-го лютого, в неділю, родина й знакомі устроїли несподівану гостину в честь пані Анни Кубин-Курасевич з нагоди 40-ліття її прибуття до Канади й 60 роковин її життя. Між присутніми були діти: Йосиф Кубин, Павліна Андрейчук, Марія Бабин, Антоська Наконечна, Анеля Щур і Розалія Курасевич. Двох синів Петра й Франка Кубинів не було. Мило було глядіти як діти віддавали честь своїй старенькій і заслуженій матері. Дочки прийшли до стола, за котрим сиділа на новому мягкому кріслі врадувана мати й засвітили 60 свічок та попросили матір, щоби їх погасила. Опісля син сказав промову спогадуючи про давні важкі часи й переживання та зложив щирі побажання. Всі заспівали: Многая Літа! По вечері п. М. Пожарнюк забрав слово й вручив мамі від родини гарний дарунок. При цій нагоді на зазив п. Пожарнюка переведено збірку на Світло й Укр. Вісти, що принесла $3.60. Збіркою займився п. І. Фребровський. Відтак відбулась приємна забава.

Присутний.

ІННІСФРІ, АЛТА. Похорон. Дня 12-го лютого впокоївся в Бозі Стефан Зварич. Хлопець мав 9 літ. Похорон відправив Впр. о. Матей Сіянчук ЧСВВ. Бл. п. Стефан спочив на цвинтарі церкви Різдва Матери Божої в Іннісфрі. Полишив у смутку тата, маму, й 8 братів і сестер. На заклик п. Юрія Франка зібрано на католицьку пресу $2.20.

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Товариство Молоді при укр. греко-католицькій церкві під проводом свойого працьовитого вчителя і дириґента п. І. Гузіля проявляє гарну діяльність. Воно уладило два чайні вечірки й з доходу, що прийшов та з коляди купило собі яяно до Парохіяльного Дому й вислало $5.00 на амбулянс до Комітету. Молодь також зорґанізувала церковний і світський хор та мандолінову орхестру. Гарно, тільки вперед витревало! Добрим шляхом ідеш молоде!

15. II. члени парохії і приятелі устроїли милу несподіванку для панства Богайчуків з нагоди срібного ювілею їхнього подружжя. Вечерок пройшов у веселому та родинному настрою. На закінчення пані Марія Лемішка пояснила ціль вечерка й покликала до слова С. Сисака, а він у щирих словах подякував ювілятам за їхню ревну працю в парохії та побажав їм багато щасливих літ прожити. Ювілятам вручено дарунок від парохії і приятелів. Пані Ю. Петецька заохотила присутніх до збірки на Світло й Укр. Вісти, що принесла $2.20.

Слід тут згадати, що панство Богайчуки є примірними парохіянами та свідомими й практикуючими католиками, гарно виховали своїх дітей і завсіди беруть живу діяльність у місцевій парохіяльній роботі.

БЛ. П. МАРІЯ ПАСЕМКО

Жена бл. п. Павла Пасемка упокоїлася в Бозі в Едмонтоні, Алта, дня 14. І. ц. р. Похоронні богослуження відправив о. Христофор Кондратюк, ЧСВВ. Спочила на цвинтарі Стар, Алта. Покійна належала до Апостольства Молитви і разом зі своїм мужем в часі релігійних роздорів твердо стояли при своїй церкві й священиках. Полишила в жалобі 4 сини й 3 доньки, 41 внуків і 1[illegible] правнуків. В. І. П.

ПОДОЛЯ, АЛТА. Несподіванка. Сусіди й знакомі з околиці Подоля справили милу несподіванку 13. II. панству А. Філям. На початку вечірка п. Мартинюк, голова Народнього Дому зложив привіт. Відтак усі гарно забавлялися до пізної ночі. Підчас цієї забави п. Стефан Най сказав промову і від усіх гостей і родичів вручив гарний дарунок. Також панна учителька Юзефка й Данило її брат дали своїм дорогим родичам милий дарунок. Рівнож зі словом виступила пані Паранька В. Топилко, голова Жіночого Товариства при Народ. Домі, зложила признання і подяку за щиру поміч і працю панства Філів у Народньому Домі і доручила їм дарунок від товариства. На її заклик пані Атаназія Н. Гевко й Варвара І. Топилко занялися збіркою на Українські Вісти й Світло. Збірка принесла $4.50. На закінчення панство Філів подякували сердечно гостям за милу несподіванку й дарунки. Усі вдоволені розходились домів. Гарно воно як люди взаїмно шанують себе, люблять і спільно уприємнюють собі життя та заохочують себе до корисної народньої праці.

Присутний.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Похорон. 24-го лютого померла Анна Грицан. Прожила 70 літ, з

того 38 літ у Канаді. Перед смертю приняла останні св. Тайни. Була членкою Апост. Молитви. Покійна полишила в жалобі мужа, дві доньки, двох синів і 21 внуків. Похорон відправив о. М. Сіянчук, ЧСВВ. Спочила на цвинтарі Пресв. Тройці в Плейн Лейк. З нагоди похорону переведено збірку на католицьку пресу, що принесла $3.00. Вічна Її Память!

ТОРОНТО, ОНТ. Українська греко-католицька парохія св. свящ. Йосафата відбула величаве торжество в неділю 16. лютого. В цей день серед великого вдоволення спалено морґедж, що тяжів на церкві вже 28 літ. Це сталось завдяки жертвенности парохіян. Поступаємо вперед.

Коли й де будуть відправи?

БЕРЕЗЕНЬ

. III. 1. Неділя Посту.
Москалики
Дервент (Вознесення) (28. II. 2. III. вел. сповідь.)
Чіпмен
2-3 — сповідь Дервент місто
— сповідь Медов (школа)
'II. 2. Неділя Посту.
Дервент (св. Юрія) (6-9 сповідь)
Веґревил
Ламонт
'офілд
Борщів
Івасюки
Іннісфрі (В.Ч.Хр.) (7-9 сповідь)
'1 сповідь Енгел Лейк Кравчуки)
?-14 сповідь Нортерн Велій
.II. Нед. 3. Вел. Посту —
к Пойнт — (15-16 спов.)
ейн Лейк — (14-16 спов.)
ілліярд
имровз школа (18-19 сп.)
Стар (Пено)—14-16 спов.)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

БЕРЕЗЕНЬ

2-го Неділя —
Копернік
Торсбі
Торгилд
2-го попол. і 3го рано — Сповідь Торсбі
4-го попол. і 5-го рано — Кеслен
5-го попол. і 6-го рано — Проспериті
7-го попол і 8-го — Бойл, Едсон і Калмар.
9. го Неділя —
Бойл
Едсон
Калмар
10-го попол. і 11-го рано — Калінтон
11-го попол. і 12-го рано — Мінук
12-го попол. і 13-го рано — Фор Фар
13-го попол. і 14-го рано Таватінав
14-го попол. і 15-го рано — Еґремонт, Вох і Равндгил
16-го Неділя —
Равндгил
Вох
Еґремонт
16-го попол. і 17-го рано — Торгилд
18-го попол. і 19го рано — Нюбрук

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

БЕРЕЗЕНЬ

2. III. Неділя Сиропустна — Айрон Ривер (Вел. спов.) Давнінг
9. III. Неділя 1. Вел. Посту— Редвей
Вильна (спов. 8-9); Субота —сповідь дітей год. 9. р.)
16. III. Неділя 2. Вел. Посту — Спеден (спов. 15-16), 14-го вечером сповідь дітей.
Глендон (спов. 15-16), 15-го сповідь дітей год. 9. рано.)
17. Понеділок — Малой (спов. год. 9. рано.)
22. III. Субота — Смокі Лейк св. Параскеви (сповідь 21-го вечером)
23. III. Неділя 3. Вел. Посту — Стрий (сповідь 22-23), 21-го вечером сповідь дітей).
25. III. Вівторок — Смокі Лейк (місто) сповідь год. 8. рано
30. III. Неділя 4. Вел. Посту — Восетна (північ) — сповідь год. 9. рано
Сокаль (спов. год. 8 рано).

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

БЕРЕЗЕНЬ

2. Неділя Сиропустна — Транскона, пущення; Кенора, Онт.
ВЕЛИКОДНІ СПОВІДІ
9. Неділя 1-ша Посту — Бовсежур і Гадашвил.
16. Неділя 2-га Посту—Брокен гед і Кенора, Онт.

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **В Бразилії** тамошній уряд заборонив усі чужинецькі часописи, а в тому й українські. Надто заборонено проповіди в церквах в рідній мові. За українську проповідь карають українських священиків арештом. Деякі священики вже по кілька разів були карані арештом за українське слово. Такі утиски диктаторського уряду є несправедливі й з них добро не вийде для Бразилії.

— **Домініяльний** міністер фінансів Илслей подав на днях до відома палаті послів, що Канада в 1941 р. видасть на воєнні потреби один біліон і триста мільйонів долярів.

— **Болгарія** і Туреччина підписали 17. II. договір, про невтральність, ненапад та взаїмну приязнь.

— **Комуністичний** лідер у Америці Ирлі Р. Бравдер дістав 4 роки вязниці й має заплатити дві тисячі долярів кари за вживання фальшивого пашпорту підчас подорожі до Советів і назад.

— **Британія** зірвала дипльоматичні й торговельні зносини з Румунією й вважає її за територію під ворожою окупацією й тому готова її бомбардувати.

— **Воздушна війна** між Англією й Німеччиною продовжується з великим завзяттям і шкодами для обох сторін.

— **У звязку** з видатками на війну домініяльний уряд у Оттаві рішив, що від 1-го квітня перестане платити свою частину на допомоґу безробітним. Всі видатки мусять платити провінції й муніципали.

— **Сіліярська** компанія обходила 15.-II. ц. р. 60 річницю свого існовання.

— **Комуністична** Партія в Москві усунула з Центрального Комітету Максима Літвінова, бувшого закордонного комісаря за те, що "добре не справувався." Ще й другим рибам те саме грозить.

— **Промови двох диктаторів.** В 21-ші роковини існування Національної Соціялістичної Партії Гітлер мав промову до німецького народу. В ній хвалився, що Німеччина сильна, як ніколи передше. Вона має найбільшу воєнну машину за всі часи, а за нею усю німецьку націю обєднану й рішену. Приходить весна. Цей рік принесе рішальні події. Німеччина з Італією є сильно злучені спільною кооперацією. Війна на морі щойно зачнеться в березні й квітні. Тоді противники побачуть силу підводних човнів, зокрема нового типу. Наче у відповідь на цю промову британці стали сильно бомбардувати пристані де німці тримають субмарини.

23-го II. Мусоліні виголосив промову до італійського народу, але в ній співав тоненько. Помимо невдач, тому, що британці випередили італійську офензиву на Єгипет і Суез казав він — Італія ще сильна й має сильного союзника Німеччину. Хай буде що буде, Італія піде з Німеччиною до кінця. Мусоліні заповів воєнну офензиву. Бесіда мала за ціль підтримати в італійців духа й надію на краще.

— **Британці** поволі розвалюють італійську імперію в Африці. Британське військо поступає побідно вперед в італійській Сомалії, Еритреї і Етіопії. В Лібії британці покищо стримались для підготовки походу через велику пустинну просторінь.

— **В Болгарії** війна нервів вповні застрашила болгарів. Британці з Болгарії забираються до Туреччини. Можна сподіватися німецької інвазії в найблищих днях, а вслід за тим важних подій на Балкані.

— **Перемиря** між країною Таї (Сіямом) і французьким Індо-китаєм продовжено на 10 днів до 7-го березня. Ситуація трівожна, війна знову готова розпочатися між цими обома краями.

— **Туреччина** помимо договору з Болгарією, що є під німецьким впливом далі держить з Великою Британією. На днях відвідав столицю Туреччини Анкару Іден і мав там важні наради з урядовими кругами Туреччини.

— **Німці** натискають на Грецію, щоб помирилась з Італією на условинах поданих Мусоліні. На те Греція не хоче пристати й далі здорово бе італійців у Альбанії.

— **Ватиканське** радіо постійно передає по українськи новинки звязані з українським життям по цілому світі, а зокрема згадує про те що діється на західно-українських землях під большевиками.

НА ВЕЛИКИЙ ПІСТ
Поручається отсі книжки:

В тіни Хреста, 29 покаянних і страстних пісень.	.10
Хрестна Дорога й Чин її посвяти	.10
Дорога доброго життя в 3 частях	.15
Дорога спасення (місія в образках).	.30
Душі з чистилища	.30
Пекло. Чи є? Чим є?	.20
Про церковні заповіди ...	.10
Розважання о терпіннях Ісуса Христа о. Гузар	.25
Розважання о терпіннях Ісуса Христа для шкільних дітей	.20
Розважання при відвидинах Пр. Тайни Евхаристії	.25
Св. Причастя	.05
Сім слів І. Христа на хресті	.30
Служба Божа наше життя	.05
Яка повинна бути сповідь	.25
Мудрі подруги	.10

Картки до сповіди: сотка .30
тисяч карток в 10 книжечках 2.50

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers Press
Mundare, Alta. Canada.

Зміни місяця: Перша кватира — 6. III. Повня — 13. III. Остання кватира — 19. III. Нів — 27. III.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Збірка в часі милої несподіванки для Анни Курасевич. Гейт, Алта.	$1.80
Защедрували на Світло пані Крук і Пасічна. Вінніпеґ, Ман.	9.0
Збірка на похороні Стефана Зварича, Іннісфрі, Алта.	1.10
Дар бл. п. Михайла Самоїла, з Нового Києва, Алта. Цю жертву передав його син п. Петро Самоїл	**$50.00**
Василь Карпчук, Филяделфія, Па. Зл.Д.П.А.	1.00
Зі збірки в часі милої несподіванки для панства Крилів, Делф, Алта.	1.50
Зі збірки в домі панства Садових, Куквил, Алта. ..	3.20
Зі збірки в часі несподіванки для Віцки Демкової й Марії Ґуліновської, Моркемб, Алта	1.80
Зі збірки на похороні бл. п. Анни Кравчук, Енгел, Лейк, Алта.	4.70
Зі збірки в домі панства Богайчуків у Веґревил, Алта.	1.10
Зі збірки в часі несподіванки для А. Філів, Подоля, Алта.	2.25
Збірка на похороні Анни Ґрицан, Плейн Лейк, Алта	1.50.

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (69) 6. Мондер, Алберта, 15-го Березня 1941. Mundare, Alberta, March 15th. 1941. Vol. IV. No (69). 6.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Митополит** Андрей Шептицький находиться далі в Львові й перебуває в митрополичій палаті на св. Юрі. Митрополит є під сторожею. Йому не вільно виходити з палати.

— **З покосів смерти.** В Кракові, в 61 році життя, після затяжної й важкої недуги помер о. Я. Медвецький, Апостольський Адміністратор Лемківщини. Тому, що в останньому часі стан здоровля не дозволяв покійному виконувати обовязки покликано до керми Адміністратурою на становище Ґенералнього Вікарія о. Ректора Олександра Малиновського, загально відомого й заслуженого українського церковного й громадського діяча. Ті обовязки виконує о. Малиновський від весни 1940 р. Як відомо, українське громадянство не ставилось прихильно до о. Медвецького в часі, коли став адміністратором і критикувало його часто за його різні поступки підчас урядування, коли потуряв москвофільству.

Дня 10. XII. 1940 помер у Львові о. Володимир Домет Садовський, парох церкви Преображення Спаса в Львові, проживши 75 літ. Була це людина таланoвита, музикальна й діяльна. Від 1924 р. о. Садовський був головою Товариства св. ап. Павла, яке то товариство польська влада розвязала за внесення меморіялу до Ліґи Націй в Женеві з протестом проти руйнування і відбирання православних церков на Холмщині. В обрядових поглядах належав він до так званих восточників.

— **Филяделфійський** 'Шлях' подає, що наші Сестри Служебниці оснували в лютім ц. р. новий місійний дім у Бофало й будуть провадити рідні школи в обох парохіях у Бофало, а також у Ланчестер, Лакаванні й Ніагара Фалс. Цей новий центр заложено за старанням Всеч. о. Івана Жука й Всеч. о. Володимира Козоріза.

У Филяделфії Сестри мають притулок для старців нашого народу, однак він уже переповнений. Тому клопочуться, збирають фонди, щоб набути новий величавий дім для старців положений на границі стейтів Ню Джерзі та Ню Йорку. Яка це гарна й тиха праця? Українська суспільність повинна її успішно підперти.

— **З огляду** на теперішне воєнне положення і терпіння народу кардинал Гинслей диспензував католиків у Англії цього року від посту в передвеликодному часі.

— **На гробі св. Петра,** кардинал Ф. Тедескіні, уділив чотири тайни: Хрещення, Миропомазання, Євхаристії й Подружжя Албертові Плеш і Леонії Каро, що навернулись зі жидівської віри на католицьку. Плеш є радником посольства з Гаїті при Апост. Столиці в Ватикані.

— **Конґреґація Св. Уряду** поставила на індекс заборонених книжок твір І. Кольца "Расова культура й християнство," в якому автор намагався доказати, що християнська етика не осуджує, а навіть часто вимагає стерелізації (обезпліднення) добровільної чи примусової державою, а також допускає добровільну чи примусову евтаназію цебто спричинювання безболізної і передчасної смерти при помочі медичних середників. Ця теорія цілком не зважає на християнську науку й не визнає окремого достоїнства людини та не шанує її прав і практики, що їх боронить можуть принятись хіба там, де панує система грубого матеріялізму й брутального поганізму.

— **Австралійський** уряд проголосив незаконними сектанські релігійні організації відомі під назвою: Свідки Єгови, Вартова Башта й Міжнародне Товариство Дослідників Біблії. Друковання, видавання, поширювання їх літератури, а також радіопромови зі змістом їх наук є заборонені під суворими карами. Причина цього є та, що агенти сієї секти під покришкою релігійного навчання вели шкідливу протидержавну пропаганду в цей воєнний час. Ці фанатики сектанти зі всіх релігій найбільше накидались на Католицьку Церкву й її духовенство. Секта Дослідників Біблії вже давніше зістала заборонена в Канаді й в Новій Зеляндії.

Він Страдав і Вмер за Нас ...

Це чоловік і Бог в одній особі! Приглянься Йому добре! Голова терням увінчана, очі залиті слізми й кровю, ціле обличчя має вираз невимовного болю.

Це Христос, що так полюбив себе, що сам видав себе на муки й смерть, щоб спасти твою душу! За цю Його любов відплатись Христові любовю! Люби Христа й дбай про спасення своєї душі, щоб Його кров пролята за тебе не пішла на марне, щоб не стала тобі прокляттям.

Поєднання з Богом

Великий піст — це час поважної застанови над собою і основної реформи свойого життя. В ньому нам треба звернути свою пильну увагу передусім на гріх, чим він є та як його маємо позбутись.

Чим є гріх? Багато людей глядять на гріх як на щось маловажне; гріху не бояться, його поповняють легким серцем і не стараються його позбутись та з нього поправитися. На них робить велике враження фізичне, матеріяльне зло, ось як: великий пожар, град, зараза, війна, і т. д. але найбільше моральне зло, яким є гріх не викликує в них ніякого враження. Це відношення до гріху, що нажаль є в многих людей є дуже мильне і надзвичайно шкідливе.

Гріх — це є найбільше зло на світі. А що воно так дійсно є, це видимо, коли звернемо увагу на те, що про гріх думає і як його судить наймудріший і найсправедливіший Бог.

Що Г. Бог думає про гріх найкраще свідчать деякі факти зі св. Письма.

Перший такий факт є упадок ангелів. Ангели були найкращими Божими сотворіннями, обдарені розумом, свобідною волею, наділені щедро божими ласками та призначені до вічного щастя в небі. Вони згрішили тільки один раз, тільки самою думкою, але тяжко й за цей один гріх Господь відкинув їх на завсіди від себе; вони з ангелів стали мерзенними чортами.

Другий факт: упадок наших прародичів. Які гарні й щасливі були наші прародичі у раю по їх сотворенні? І щасливими на завсіди мали остати вони самі й їхні потомки. Вони згрішили важко, зїли заборонений овоч з дерева. І за цей один гріх Господь їх прогнав з раю на долину сліз, засудив їх і їхніх потомків на терпіння і смерть і відобрав їх право до неба. Як же мусить бути великим лихом гріх, коли предобрий Господь так важко за гріх карає!

Третий факт: смерть Сина Божого на хресті. Серед безмірних болів і сорому вмирає на Голгофті Син Божий, Ісус Христос. Кров Його пресвята багрить дерево хреста. Аж такої жертви треба було, щоб уповні надолужити Божій справедливості за людські гріхи! Дійсно страшенно великим лихом мусить бути гріх!

Четвертий факт: вічне пекло. За один одніський гріх Г. Бог карає пеклом. Вічне пекло. Подумаймо собі, що за страшна

кара, а однак справедлива. Звідси слідує, що гріх є дуже й дуже великим злом. Так судить непомильний Бог. І ми коли над гріхом призадумаємося уважно, то мусимо сказати: справедливі Твої суди Господи! Щож то є важкий гріх? Це свідоме й добровільне переступлення Божої волі гадкою, словом-чи ділом у великій річи. Це бунт слабого сотворіння проти свойого всемогучого Творця. Це наче зухвалий поличник, повний бездонної злоби й невдяки, доброму Богові. Гріх— це практичне заперечення своєї залежности від Бога й уживття того, що ми отримали від Нього на Його образу. Коли тільки добре розважимо: хто Бог, якого гріхом ображається, а хто є людина, що важиться проти Бога виступати й наперекір Йому ділати, тоді признаємо, що гріх є безконечне моральне зло, що заслугує на вічну кару пекло. І тому Бог не був би Богом, коли б за гріх не хотів карати. Грішник наче змушує Бога, щоб Він за тяжку провину й тяжко його карав. Тому що гріх зриває звязь любови з Богом, він спричиняє страшну руїну в душі, обдирає її з високого достоїнства Божої дитини, та робить душу відкиненою від неба й проклятою на пекло. Душа тратить тоді не якісь земські перли, а ласку Божу, спокій совісти, ціле небо. Отже гріх — це не маловажна річ, це найбільше моральне лихо. Тому ми не сміємо ніколи гріха легковажити.

Коли ж тепер поглянемо в історію свойого життя, то побачимо, що ми може нераз важко згрішили. Чому Господь нас не покарав вічним пеклом? Бо Бог безконечно милосерний. Беручи під увагу нашу слабкість природи, напасти діявола, лихі примани світа, Г. Бог над нами милосердиться і як каже св. Письмо не хоче смерти грішника, а щоб навернувся і жив. (Езек. 18: 32;33: 11). Тому дає нам на цьому світі нагоду поєднатись зі собою і радо прощає найбільшому грішникові, що щиро навертається до Нього. Це бачимо на багатьох прикладах як Христос прощав грішникам пр. чужоложниці, грішниці Магдалині, розслабленому жилами і т. д. Це бачимо також ясно в прегарних притчах: про доброго Пастиря і загублену вівцю, про віднайдену драхму й про блудного сина.

Для поєднання грішника з Богом установив Ісус Христос окрему св. тайну, Сповідь. Г. Бог хоче, щоб грішник перед уповажненим священиком визнав щиро свої провини, за них жалував і приобіцяв зі своїх гріхів поправитись, а тоді він через священика прощає всі гріхи й приймає грішника знову за свою дитину. Така є Божа установа. "Кому відпустите гріхи, відпустяться їм, а кому задержите, задержаться. (Ів. 20:23). До Господа Бога належить класти условини поєднання, а не до грішника. Коли ж Господь поставив таку условину, що тільки за посередництвом священика відпустить гріхи, так тоді прощення своїх провин не отримає той, хто не хоче висповідатись, а думає тільки безпосередно з Богом поладнати справу своєї совісти.

Сповідь не є трудною річчю, а дуже для нас спасенною. Практика показує, що щирі сповіди є великим джерелом спокою й щастя для тисячів душ. Тому на сповідь треба глядіти як на превеликий доказ любови Бога для упавшої людини і з неї користати, щоб позбутись з душі найбільшого лиха та відзискати собі втрачені через гріхи скарби заслуг і ласки.

І коли св. Церква в великопосному часі кличе нас до поєднання з Богом у св. Сповіді користаймо з цієї нагоди, щоб обмити свою душу від гріховного бруду й запевнити її вічне спасення.

Поєднання з Богом завершується Божим бенкетом у св. Причастю. Там приходить до душі сам Спаситель, щоб обновити в душі життя ласки, злічити рани й скріпити в доброму. Святе Причастя має чудодійну силу само зі себе, одначе тільки тоді ділає з повною успішністю на нашу душу, коли ми його діланню не ставимо перепон через нашу байдужність і легковаження.

Тому коли по св. купілі в Тайні Покути приступимо до Господньої Трапези приймаймо Христа під видами хліба й вина зі живою вірою і глибокою пошаною, приймаймо зі сильною надією й гарячою любовю та посвятою себе, приймаймо з достойним благодаренням, а тоді та тісна наша злука з евхаристійним Богом обновить нашу душу, потішить нас, додасть нам сили до боротьби зі злом і до ведення правдивого й святого життя та буде завдатком на наше щасливе вічне життя.

— **Є звичай** у Римі, що перед **Великим** Постом Св. Отець приймає на окремій авдієнції душпастирів і великопосних **проповідників** і дає їм вказівки та благословення у їх праці в часі посту. Також і цього року Папа Пій XII. приняв парохів і проповідників з усіх церков Риму і просив їх, щоб людей навчали добре пізнавати Бога. "Нарід у людській збірноті потрібує знаня Бога." — сказав Папа. Жахливі події наших днів є передусім наслідкам заперечування Бога й безрелігійности, що мов яка **зараза** непокоїть і псує людські душі і наче огонь грозить Европі й другим континентам. Це є той досвід, що ним Господь наче могутнім голосом бажає завернути людство до віри й божої служби." Про це треба людям проповідувати. Другим предметом великопосних проповідей має бути упадок і відкуплення людського роду. "Розясніть тайну Бога Отця і Ісуса Христа" — закликав Св. Отець. "З пізнання вийде любов, з любови жаль, а зі жалю зближення до Бога й злука з Ним у Святому Бенкеті при престолі. Хай вірні обєднаються в любові, в тій християнській любові, що нажаль, здається, що прогнана геть зі землі, а яка навіть серед найбільш трагічних супеpечностей не тратить нічого зі своєї обовязуючої сили. Це є та любов, що може принести людям те щастя, що разом із другими добрами нищить взаїмну ненависть."

На цій авдієнції були також 23. нововисвячені священики, що походять з полудневої Африки, Нової Зеляндії, Австралії, Ірляндії, Китаю, Індій, Індо-Китаю, Югославії Болгарії, Цейлону, Альбанії, Туреччини й з острова Маврикія.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то правда, що в канадійській державній статистиці вже нема греко-католиків і їх зачислено до римо-католиків? А як воно правда, то як собі це пояснити? Чи не мають слушности свистуни, коли кажуть, що в Канаді є тільки римо-католицька Церква, а греко-католицької Церкви як такої вже нема, що її зліквідовано?

ВІДПОВІДЬ: В переписах населення Канади домініяльне статистичне бюро в Оттаві до 1931 р. подавало віроісповідну приналежність греко-католиків і греко-православних під одною спільною назвою "Грецька Церква" (Ґрік Чирч). Ця загальна назва була зовсім невідповідна, бо дві відмінні віри й Церкви злучувала разом, так що годі було визнатись хто в цій ґрупі належить до греко-католицької, а хто до греко-православної Церкви. Тому від 1931 р. статистичний уряд самий цю назву викинув і греко-православним дав назву "Ґрік Ортодокс", а греко-католиків і католиків латинників поставив в одній рубриці під "Роман Кетолик", або Римо-католики. До того ще поставив замітку скільки є греко-католиків, що їх втягнено під спільну рубрику. Ця замітка постійно повтаряється кожного разу в "Кенада Їр Бук". Причину такої зміни виразно вияснено в Кедада Їр Бук з 1933 р. (і це вияснення також постійно повторяється), а також в окремім листі з дня 24. березня 1934 р. від Доміняльного Бюра в Оттаві до Екзекутиви Братства Українців Католиків Канади, Албертійська Сесія. Цілий лист був надрукований в Українських Вістях з 4 квітня, 1934 р. ч. 14. ст. 4.

В "Кенада Їр Бук" читаємо таке вияснення: "В останніх часах зазначився скорий зріст греко-католиків і греко-православних, **а що перші** (цебто греко-католики) **є підчинені Папі в справах віри, то їх вписано під спільну рубрику з римо-католиками в 1931 р."**

А в листі до БУК-а пише головний доміняльний статистичний урядник Р. Г. Ковтс ці слова: **"Ми є тої думки, що католики грецького обряду й католики латинського обряду в однаковій мірі є винні послух Його Святости Папі в справах віри й науки. Відповідно до цього вони повинні бути разом зраховані в кожному статистичному звіті усього католицького населення в Канаді, що підлягає Римові."**

В переписах населення зперед 1931 р. бувало багато клопоту з людьми, які відповідали "Ґрік" або "Ґрік Чорч", як їх питали при виповненню рубрики "Релігія". А вислід бував такий, що тяжко було відріжнити, чи дана особа належить до греко-католицького віроісповідання чи греко-православного. Тому, щоби усунути цю трудність, енумерейторам видано слідуючі спеціяльні інструкції щодо релігійної приналежности підчас спису населення в 1931 р.:

"Подрібно і як примір: треба уважати, щоби докладно розріжняти особи греко-католицького обряду, або інших східних католицьких обрядів, котрі в справах віри підлягають Папі, від грецької або від інших православних церков. **В цій рубриці треба вписувати перших як "Греко-католики"**, а других як 'Греко-православні'. Вислів 'Грецька Церква' не вільно приймати до відома, як відповідь на запит щодо тої колюмни...

Підсумовуючи цифри перепису з 1931 року, **зроблено окрему рубрику для Греко-Католиків,** а вислід проголошено в першому бюлетені перепису Доміняльного Статистичного Бюра де подано віроісповідну приналежність як слідує:

Віроісповідання: Греко-католики. Далі подано кілько греко-католиків живе в кожній провінції. **Разом у Канаді є 186,587.** ...Ви зрозумієте, що при збиранню інформацій в справі релігії підчас перепису населення ми можемо вживати тільки загальної клясифікації і поділу."

З повище наведених слів хіба ясно, що статистичне бюро в Оттаві не касує Греко-католицької Церкви в Канаді, бо це не до нього належить; воно лише обраховує й клясифікує та робить зіставлення населення під різним оглядом. Надто бачимо й це також, що в статистичнім зіставленні уряд греко-католиків як окремої ґрупи не викинув, але її подає в своїх публікаціях. Одне що зроблено, то усунено баламутну назву "Ґрік Чирч", під якою змішувано разом православних з католиками грецького обряду й подано всіх католиків разом у одній рубриці, без різниці на обряд. Це зроблено не тому, щоб когось ліквідувати, а для точної проглядности, щоб знати скільки є в Канаді католиків, це є християн, що підчиняються в справах віри й моралі зверхності Папи Римського. Це все. В обрахунку **не береться під увагу обряд** (грецький, римський, чи ще який інший), **а тільки віру.** Існування різниці обрядів у католиків ані не заперечується ані її не касується.

Отже зовсім безосновне є говорення свистунів, що так тишком-нишком греко-католиків перетягнено на латинське й що Греко-католицьку Церкву як таку уже урядово зліквідовано, скасовано. **Все це**

брехлива й злобна видумка, що кидає чорну тінь на свистунів, що не соромляться такі небилиці виговорювати чи виписувати.

Та чому — скажете — в статистичних звітах не ужито назви "Католик", а тільки "Римо-католик" (Роман Кетолик) і чому якраз під цією рубрикою поміщено нас українців греко-католиків, коли ми не є ніякі "Роман Кетолик"? Це й невірне й нам дуже неприємне, бо нам це наші незединені браття православні витикають.

Коли б нас були питали статистичні урядники яку назву поставити для католиків: "Римо-католик" чи просто "Католик" безперечно, що ми їм відповіли б: "Католики", бо ця назва відповідає правді, не є нам неприємна й не давала б ворогам притоки до злобних міркувань і нападів. Та що ж, нас ніхто зі статистичного уряду не питав! Вони там самі вибрали для католиків таку назву, яку хотіли. Це їхня справа й за це ніхто не має права нас греко-католиків винувати. А чому вони саме цю назву приняли, то вияснить нам історія слова "Роман Кетолик" у англійських краях.

Коли Англія відпала від Католицької Церкви, то англійські відступники ніяк не хотіли тим що трималисъ Риму й Папи признати права до назви "католик". Вони самі себе називали католиками, а справжніх католиків прозивали обидливою назвою: "Romish, Romanist" і подібними. Відтак деякі англійці видумали теорію про одну Христову католицьку Церкву, що мов яке дерево має три галузи: англьо-католики, римо-католики й греко-католики. Всі ті три ґрупи є католицькими й тому ті, що підлягають Римові не можуть беззастережно присвоювати собі назви "католик", а тільки з додатком, що означає з якої ґрупи вони є католиками. Не місце тут опрокидувати цю ложну теорію, що її видумали анґлійські відступники, щоб прикрити й виправдати свою схизму, зазначимо тільки, що проти волі справжніх католиків назва "Роман Кетолик" принялась загально між англійцями й її введено як урядовий вираз до державних урядів, а назви "католик" без додатку не хотіли признати тим, що були вірні Папі. Вираз "Роман Кетолик" в розумінні протестантів означав католика, що в справах віри слухає Риму й Папи.

Католики спочатку не хотіли приняти ту нову назву, що її на основі ложної теорії про одність Церкви видумали протестанти, одначе пізніше й то з конечности, особливо в практичних зносинах з урядом її приняли пояснюючи її в католицькому змислі. В католицькому розумінні приставка "Римо-" до слова "католик" не виражає обмеження значіння слова католик тільки до певної ґрупи людей, наче б то поза ними могли б ще бути й інші католики, що не є в єднанні з Римом, а має радше значіння пояснююче, що звертає увагу на одність Церкви й підчеркує, що осередком справжнього католицизму є Рим, Римська Столиця св. Петра. Отже слово "Римо-католик" у католицькому розумінні виключає хибне протестантське припущення, що в світі можуть бути ще інші правдиві католики, що не є в лучности з Римом. Для католиків стара назва "католик" і нова "римо-католик" мають те саме значіння: християнин, що є в звязи з Римом і узнає над собою зверхність Папи. Обряд тут не береться під увагу.

(Порівн. The Catholic Encyclopedia, New York, Vol. XIII. page 121-123.)

Ця історія слова: "Роман-кетолик" у англійському світі вияснює нам чому то в доміняльному статистичному уряді в Оттаві, ужито не слово католик, а римо-католик і чому греко-католиків поставлено під таку назву. Знаючи це, ми не будемо ні дивуватись ні обурюватись, що нас назвали римо-католиками. В їхньому розумінні тут усе правильно. Коли нас зачислили до "Роман Кетолик," то вони тим **не хотіли зазначити нашу приналежність до латинського** (римського) **обряду, а тільки до віри й Церкви, що має своїм найвищим зверхником Папу Римського.**

Треба однак це признати, що українці греко-католики ані самі не люблять називати себе римо-католиками, ане не люблять щоб їх хто цією назвою називав. А причина є в тому, що в обставинах, у яких жили українці слово 'римо-католик' набуло собі зовсім відмінне значіння як воно має між англійцями. **Коли між англійцями виражає воно тільки віру, без огляду на обряд, то в нас якраз приставка "римо-" означає не віру, а тільки обряд.** Тимто римо-католик — це католик римського або латинського обряду, а греко-католик - це католик грецького обряду. Як католики, вони оба, греко-католик і римо-католик, є тої самої віри, належуть до тої самої Христової Церкви, що її зверхником є Папа Римський, а різняться тільки обрядом, або ще й національністю Спільність віри й Церкви не вимагає спільного обряду, ані її виключає, бо що іншого є віра, а що іншого обряд. Таке значіння слова "римо-католик" бyло загально приняте в Галичині між людьми й в урядах і воно закріпилось у душі українця.

І тому самозрозуміло, що воно немило вражає українця греко-католика, коли його назвати римо-католиком. Йому здається, що його тим самим вважається за латинника, або й поляка.

Щоб отже оминути всяке непорозуміння, треба звернути бачну увагу в якому значінні слово римо-католик уживається.

Українці греко-католики є римо-католиками, коли це слово означає приналежність до віри й Церкви з осередком у Римі (англійське розуміння), **а не є римо-католиками, коли це слово означає приналежність до обряду латинського.** (українське розуміння).

З цього вияснення виходить:

1. Що статистичний уряд не хотів і не хоче зачисляти нас до католиків латинського обряду але визнає нашу обрядову окремішність у своїх звітах;

2. Що свистуни **надужива**ють цього слова до агітації в свою користь і сектанського душехватства; а роблять це або з нерозуміння, або зі злоби, або й з обох причин разом;

3. Що зовсім безосновне й попросту дурне є їхне говорення, що в Канаді є тільки Римо-католицька Церква, а Греко-католицька Церква вже зліквідована.

Ані Рим, ані Канада її не касують і вона далі існує й розвивається чи це сектантам подобається чи ні. В Канаді є релігійна свобода й тому канадійський уряд ніякої Церкви ні обрядів не касує, бо він загалом у чисто церковні справи не мішається.

Греко-католицька Церква є перед канадійським урядом признана як правна організаційна одиниця, що має свої чартери доміняльний і провінціональні. Також Греко-католицька Церква в Канаді є окремою правною церковною одиницею, що має свій окремий обряд, окремий церковний провід і свою окрему внутрішню організацію й є незалежна від латинських єпископів та не входить як частина в склад їхніх дієцезій. Про це ясно говорять папські декрети, що означають правне церковне становище Греко-католицької Церкви в Канаді.

Отже свистунське виговорювання про ліквідацію Гр.Катол. Церкви — це тільки їх сектанське вовче бажання та пусті страхи на греко-католиків, щоби їх баламутити й перетягати до автокефалії. Воно не відповідає правді.

Наша Греко-католицька Церква в Канаді є і буде, а ми, хоч маємо ту саму віру, що неукраїнці католики латинники, то від них обрядом і народністю різнимося. І цего нам ніхто не відбирає й не касує.

ЗАМІТКИ

В українсько- православній пресі в Канаді й Америці повно є нападів на католицизм і Папу. Православні яркими красками описують усі кривди й скандали, що їх давно й новішими часами заподіяли поляки духовні й світські українському народові й за все винують Рим і Папу та католицизм. Кажуть: Дивіться, що поляки не виробляють з українцями, а поляки католики, а папа це все бачить і нічого не каже, ще поляків боронить, їх благословить, і т.д.! Так ударяють на чутку струну патріотизму в серцю українця, щоб його ворожо настроїти до Папи.

Таке поступовання показує нам тільки бездонну злобу й підлоту наших відступників. Чи справедливо було б, за провину одного карати другого? Правда, що ні! А так саме роблять наші автокефальники. Польща завинила, а вони хотіли б за те Рим і Папу повісити. Де ж тут правда й чесність!

Ми це добре знаємо, що не всі в Польщі були й є католиками, а також і те, що не всі, що звали себе католиками чи мали католицьку метрику поступали в життю як справжні католики. Не всі поляки є святими. Подібно як Росія православя, так і поляки використували католицизм для своїх політичних цілей. Вони гнобили українців в імя католицької, а на ділі своєї завойовницької цили. І гнобили та кривдили не тільки православних, а навіть греко-католиків. Що більше як їм це було на руку, то навіть підтримували православя, щоб тільки шкодити українській справі. Вони то вифабрикували клич, що тільки латинник є правдивий католик і що українці як тільки хочуть бути добрими католиками, то повинні стати латинниками. Поляки міркували собі так: ми всі поляки католики латинники, якщо ж ви хочете бути добрими католиками, ставайте латинниками, а тим самим станете поляками. Вони бачуть це дуже добре, що католицизм у східньому обряді є їм перешкодою в їх політиці, а на добро українському народові.

Знаючи це Росія скільки то поляки налили сала за шкуру українському народові, підтримувала ту ненависть українського народу не тільки проти Польщі як політичного ворога, але й проти католицизму. Цею самою стежечкою ступають і наші автокефальники.

Тому в імя правди й справедливости треба вже раз і православним сказати, що поляки й польська політика, а католицизм і Католицька Церква, то не те саме і за гріхи поляків не можна винувати Папу. Як показує історія Церкви через довгі століття й численні вискази Папів, бажанням і стремлінням Апостольської Столиці є, щоб ми українці були католиками, а не латинниками й поляками. І тому навіть не треба, щоб Папи явно-славно кидали на поляків анатему за їх злі вчинки супроти українців, бо вже кожний лихий крок поляків сам себе осуджує в світлі католицької науки. Коли Папа деколи поляків боронить чи їх благословить, то тільки добрих поляків католиків і за добрі їхні вчинки, а ніколи за злі. А чей же кожний це признає, що й між поляками є добрі люди й що поляки як діти Христової Церкви заслугують також на батьківське слово й благословення Святішого Отця і на оборону їх слушних прав.

Тому будьмо мудрими й не даймось зловити на вудку хитрої та злобної агітації православних автокефальників і не винуймо Рим, Папу, Католицьку Церкву в тому, в чому вони не завинили й не приписуймо їм проступків, що їх поповняли поляки в імя своїх не католицьких шовіністичних, політичних інтересів, прикриваючи їх димною заслоною католицизму. Будьмо розумні й справедливі в видаванні наших осудів, якщо не хочемо самі себе своєю поведінкою осудити!

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІ ДУШПАСТИРІ.

Чин Отців Василіян вишколює своїх будучих душпастирів у Мондері, Алта., де находяться до цього відповідні школи, що дають потрібне вище й богословське образовання. В 1940 р. в Мондері 34 учнів готовилось до духовного стану.

Українські Отці Редемптористи, передше, ще заки большевики заняли Галичину, діставали своїх душпастирів з Галичини, де мали свої виховавчі заведення, а тепер пробують виховувати священиків для себе тут у Канаді.

ОО. Василіяни й ОО. Редемптористи, хоч мають свої окремі монаші заряди й своїх настоятелів, однак у душпастирській праці підлягають епископові.

Світське духовенство зростає постійно. Від часу обняття дієцезії Преосвященим Василієм, прибуло нових душпастирів поверх 50 осіб. Під кінець 1940 р. було всіх українських греко-католицьких душпастирів 96. Вони обслугують духовні потреби поверх 250 тисяч греко-католиків, згуртованих в парохіях чи місіях, або розкинених самітно по цілій Канаді. Надто ведуть щиро культурно-освітну й народню роботу відповідно до обставин і спроможности.

В душпастирській праці священиків дають велику поміч Сестри Служебниці Пресв. Непор. Діви Марії. Їхній матерній дім, де виховуються Сестри є в Мондері, Алта., а головний осідок канадійської провінції Царя-Христа є в Едмонтоні, Алта. В 1941 р. провінціональною настоятелькою Сестер Служебниць у Канаді й Америці була Сестра Єлисавета Касіян, родом з Вінніпегу.

Катальог Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії на 1938 р. подає, що тоді Сестри мали 15 домів у пятьох провінціях Канади, а це в Алберті, Манітобі, Саскачевані, Квебеку й Онтеріо та 4 доми в Зединених Державах Північної Америки. Канадійська провінція Згромадження Сестер Служебниць начисляла 82 Сестри по вічних обітах, 33 Сестри по перших обітах, разом 115 Сестер по обітах і ще 20 новичок. Тепер ті числа побільшились новим приростом.

ЦЕНТРАЛЯ УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ.

Державна статистика Канади подає, що в 1931 р. українців у Канаді було 225,113 осіб, а в тому числі 156,315 греко-католиків (The Canada Year Book, 1934-35. Page 124-131).

Безсумніву, що українців було далеко більше, бо многі через свою несвідомість подавали свою національну приналежність як "руску" і їх причислено до росіян, або записували свою народність відповідно до держави з якої походили й мали горожанство й їх причислено до поляків, румунів і т. д., а не вписано під рубрику: українці.

Також справжне число греко-католиків є багато більше від того, що його подала урядова статистика, бо тут знову многі українці не подали так як треба свою віроісповідну й обрядову приналежність і їх помилково зачислено різно: або до католиків росіян, поляків чи румунів, або до греко-православних українців, росіян, румунів і т. д. В статистиці є зазначено, що всіх греко-католиків у Канаді є 186,654. Хоч у тому числі є зараховані також греко-католики неукраїнці, то однак їх є так маленько, що загально беручи це число, можна вважати за число всіх українців греко-католиків свідомих і несвідомих своєї приналежности народньої і церковної.

В згаданій статистиці маємо ще подану віроісповідну приналежність до різних сект тих українців, що не записались як греко-католики. Вона виглядає ось так: адвентисти 769, англікани 755, баптисти 1,262, брати 2, конфуціяни 1, християни 23, учні Христа 24, члени секти християнського знання 6, евангелики 344, греко-православні 55,386, біблійники 1,003, лютерани 1,180, меноніти 385, мормони 20, безрелігійні 1,215, пятдесятники 105, пресвитеріяни 1,823, протестанти 369, армія спасення 44, члени Злученої Церкви 3,667, різні малі секти 359, неназвані 56. Щодо цих чисел треба замітити, що й вони не є зовсім точновірні, бо чимало українців подало свою народну приналежність неукраїнську й їх зараховано в віроісповідній статистиці до всіляких других народних груп.

Щоб на будуче можна виминути всякі неясности й ошибки українці повинні завжди ясно подавати свою національну, віроісповідну й обрядову приналежність.

Надто треба ще й це згадати, що група православних не є одноціла, а розпадається на різні, часто ворозі собі відламки, на: старо-православних, филипівців, свистунів, жуківців, і т. д.

Коли ж тепер порівнати групу українців греко-католиків з другими українськими некатолицькими групами, то покажеться ясно, що греко-католики творять одну велику церковну цілість, що гуртує в собі переважну частину українців у Канаді, а другі групи, це тільки собі малі відламки від великої цілости, що існують хіба на те, щоб ослаблювати силу нашого народу в Канаді.

Релігійною централею українців у Канаді є Вінніпег, Манітоба, де є осідок греко-католицького епископа.

Преосв. епископ Василій спочатку свойого урядовання мешкав у домі ОО. Василіян у Вінніпегу, при Флора Евеню ч. 612, однак опісля замешкав у своїй епископській палаті, що зістала збудована в 1930 р. при улиці Скошія, ч. 235. Є це гарний, мурований будинок на два поверхи, 74x38 фітів величини. В цій палаті є 20 кімнат, домашня каплиця, бібліотека та архів. Будова коштувала $40.000 і стоїть над Червоною Рікою (Ред Ривер) серед розлогих берестів, лип і кленів.

Палата українського епископа підносить повагу всіх українців. До епископа приходять часто високопоставлені особи різної народности й вони мимохіть набирають пошани для українського народу, коли бачуть, що його епископ мешкає в домі, що відповідає його високій гідности.

Осінь 1932 р. їхав поїздом С.Н.Р-а з Брендону до Вінніпегу українець Тарас Ферлей, що в 1915 р. був послом в манітобському парляменті. Він так сказав до свого приятеля:

"Я не належу до греко-католицької Церкви, однак тішуся палатою епископа Василія, бо вона підносить повагу всіх українців у Канаді без різниці на це, якої вони віри й політичного погляду. Хай хоч один українець мешкає в поважнім будинку. Чужинці — казав Ферлей — незнають наших внутрішних стосунків і судять нас так, як нас бачуть. Централя греко-католиків всіх нас репрезентує, як окрему одиницю в Канаді серед тубольців."

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ У КАНАДІ.

Вельми трудяще й многозаслужене Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії, крім невтомної праці на полі просвітнім і виховавчім взялось ще до праці на полі християнського милосердя в виді послугування хорим. При допомозі добрих людей Сестри збудували в Канаді перший український шпиталь у Мондері, Алта., 1929 р., що існує досі й виконує прегарно свою вартісну роботу.

Його коротка історія така: Вже від перших хвилин свойого прибуття до Канади Сестри помагали хорим людям даванням першої помочі та лікуванням домашніми ліками. Однак вони тим не задоволилися. Їх мрією й бажанням було мати свій український шпиталь, де могли б служити Христові послугуючи в недузі терплячим. Ця їх мрія вкінці здійснилася. Будова шпиталю зачалась в 1928 р., та через брак гроша її залишено на одну зиму. Пішли зусилля ОО. Василіян і Сестер, щоб призбирати потрібні фонди на будову. Отці заохочували нарід до жертвенности в користь нового шпиталю. Під їх проводом засновано комітет, що занявся збіркою й базарами. До цього комітету ввійшли отці Василіяни: о. Н. Крижановський, о. Й. Тимочко, о. С. Дякович, мондерські громадяни: Іван Баран, Текля Войтків і другі. Крім вужчого комітету був ще створений ширший комітет зложений з дооколичних українців (Пр. я. Н. Андріїв з Чипмену).

Також 4 Сестри занялися колектою по кольоніях.

Із базарів, колект і збірок Сестри заплатили будівничому $20,000.00, а на $18,000.00 мусіли затягнути позичку. Надто до уладження й прикрашення шпиталю причинились ОО. Василіяни, що умеблювали одну кімнату за $400.00, комітет з Чипмену, що умеблював розмовницю й канцелярію за $400.00, о. М. Пелех, що дав на уладження одної кімнати $300.00. Також молоденька вчителька Марія Поломарк і Новий Київ умеблювали по одній шпитальній кімнаті.

22-го вересня 1929 р. відбулося торжественне посвячення угольного каменя, що його довершив Їх Екcц. Кир Василій Ладика в асисті ОО. Василіян, і при великому здвизі народу. Урядове отворення мондерського шпиталю відбулося 29-го травня 1930 р., одначе першого хорого приняли до шпиталю вже 20 грудня 1929 р. Від того часу сотки й тисячі хорих під дбайливою опікою Сестер знаходять пільгу в терпіннях тіла та відзискують здоровля. Та не тільки тілесну поміч приносить ця лічниця хорим; вона помагає многим і на душі. В ній було много таких хорих, що літами не сповідались, а прийшовши до лічниці, поєднались з Богом. Декотрі з них свято закінчили своє туземне життя, а інші, що виздоровіли, від побуту в цьому шпиталі розпочали вести примірне життя і часто приступають до Найсв. Тайн. Були навіть такі случаї, що декотрі поновили в лічниці свої неважні слюби й потому стали вести справжне християнське життя.

Слід ще тут згадати, що заряд мондерської лічниці вислав Св. Отцю побажання з нагоди ювілею, що його Св. Отець Пій XI. обходив 1936 р. У відповідь Сестрам дістали від Апостольської Столиці рескрипт, у якому подається всім хорим і услугуючим совершенний відпуст у годині смерти. Того самого року мондерський шпиталь дістав золотий медаль з нагоди 25-літньої річниці панування його Величества Короля Юрія V.

Щороку шпитальні Сестри посилають звіти до Головного Уряду в Оттаві й до провінціонального уряду Алберти, в Едмонтоні. Ті звіти є так совісно зроблені, що уряд з довірям відноситься до Сестер і нераз навіть наперед присилає свою запомогу (ґрент). Також державний Інспектор Здоровля, що приїзджає двічі на рік з візитацією, вертає з оглядин усе вдоволений.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

До великого Божого угодника, св. Филипа Нері, зголосився раз один римський адвокат і просив поради, яке звання було б найкорисніше для його наймолодшого сина. "А що ви розумієте під найкориснішим званням?" "Таке звання, що приносить найбільше зиску, а захоронює перед втратами," відповів батько. "Як так, то нема що надумуватись: нехай стане святим. Це найкорисніше звання. Нема ніяких втрат, бо Бог усіх нагороджає, а зиск найбільший, який може бути, бо добувається небо." — Добре мати таких родичів, що говорять дітям більше про небо, чим про гроші й легке життя на землі.

Каже сектантський провідник до червоношкірого індіянина: Католицькі священики ненавидять тебе, не дають тобі тютюну, ні взуття, ні одягу... Індиянин розхилює сорочку тай каже: "Чи ти можеш читати в моїм серці?..." "Не можу". "А "чорні одяги" якраз вкладають мені там багато доброго, навіть більше, чим ти можеш мені дати. Твій тютюн викуриться, одяг, що обіцяєш мені, підреться, а те що я дістаю від "чорних одягів", заберу з собою до неба." — Розумний чоловік не заміняє католицької релігії за ніякі скарби світу. —

Президент Злучених Держав Північної Америки сказав 12 вересня 1924 року у своїй промові до 100.000 членів товариства св. Імени в Вашінгтоні: "Основою нашого уряду є наші релігійні переконання. Над повагою наших законів взноситься повага Найвищого Судді світу, що на Нього покликуємось, як хочемо надати поваги нашим законам. Пошана закона, свободи й власности спирається на вірі в Бога. Якщо загинула б у нашім народі віра, в короткім часі все обернулосяб у руїну.' — Добрі політики є завсіди релігійними людьми.

В розмові з о. Орлянді, секретарем Союза італійських священиків, просив Мусоліні в духовенства піддежки його заходів, щоб піднести обичайність, освятити родину й захоронити її перед обмеженням потомства. "Бо на що здадуться всі мої податки, накладані на безженних-мужчин, і інші мої заходи, щоб піднести число народин, якщо народ не буде мати справжньої католицької освіти, яка каже йому, що самовільне обмежування числа дітей є гріхом?" — Де нема релігії — там не поможе і найбільша кара.

Раз японський міністер просвіти в Токіо звернувсь із гарячим покликом до місіонарів:

— Попередня політика нашого міністерства схилялась до матеріялізму. Таке становище принесло жалюгідні наслідки: справжній упадок приватної й прилюдної моралі, розквіт комунізму, а в останніх роках анархію. Тому відтепер наша виховна система мусить бути більш одуховнена. Тут видається нам конечною співпраця релігійних виховників і тому дуже гарячо бажаю їхньої помочі.

— Релігія є найсильнішою основою суспільно-державного ладу.

Чи знаєш, чому мимо нашого геройства так нас бють прусаки?—питав Олександер Дюма, 14 грудня 1870 р. свого приятеля Сарсія. — "Тому, що вони таки в щось вірять, а ми не віримо в ніщо... Та Франція не може обходитись довго без Бога. Чи є в Франції такі мужні жінки, як були колись у Сарагозі?... Без Бога нема відважних жінок. Без відважних жінок не буде родин. Без родин нема батьківщини, суспільности, держави."

Без релігії — жінки Бога не бояться, людей не соромляться.

В Мексико розглядали правники домагання Ліги Оборони Школи, щоб дозволено навчати в школі релігії. Коли деякі правники були проти того домагання, забрав голос знаний революціонер Антін Сото і Ґома, піддержуючи домагання Ліги. Він сказав нечувані досі слова:

"Комунізм бурить усяку традицію, навіть родину. Зносить усякі поводи й карність. Замісць того приносить мораль сумніву. А чейже існує моральний закон природи. Світло комунізму освічує лиш самі руїни. Тому конечно треба відновити релігію. Я, революціонер, проголошую упадок ляїцизму, суспільности без релігії, бо не маємо моралі. Мораль має лиш християнство, цю мораль, що нас вчили її наші батьки. Усунути Євангелію зі школи є злочином, достойним кривавих сліз. Одиноким рятунком на всі недуги нашої републики є Євангелія, що її треба дати до рук законодателеві."

Релігія є найсильнішою основою держави. Без релігії й найсильніша держава встоятися невсилі.

На лаві обжалованих в одному з паризьких судів засів молодий, 18-літний злочинець, Еміліян Сандо, що за 2 франки вбив жінку. Його оборонець, адв. Апер сказав:

"Мої панове! Моє завдання сьогодні дуже легке. Обжалований признався до всього. Оборона неможлива. Та мимо цього є маю багато до сказання. Хто тут саме є виновником? Виновниками є ви, мої панове, що представляєте суспільність. Виновником є саме сучасна суспільність, що в своїм розпущенні й беззаконі не вміє спинити злочинів, але що гірше, осмілює до них і потягає. Я бачу в цій салі образ Розпятого. Чому нема його там, де вчаться діти? Чому цей хрест паде йому в очі аж тут перший раз? Дома ні в школі не бачив його ніколи! Хто говорив йому, що є Господь Бог, вічна нагорода й вічна кара? Хто вчив його про безсмертність душі, про любов Бога й ближніх? Хто вказав йому на таблицю Божих заповідей, де стоїть: "Не вбивай!" Виданий на жир пристрастей, жив як дика звірина, серед так званої культури, що мала навчити його доброго життя. Та культура зрікається тепер його як зараженого й каже вбити...

По оголошенні смертного засуду на того хлопця, сказав адвокат, показуючи на хрест:

"А Той судитиме вас!"

Горе тій суспільности й державі, де в школі нема релігії, бо чим менше релігії, тим більше мусить бути вязниць.

БОЖА НАУКА

ДЕСЯТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ.

"Ісповідую едино крещеніє во оставленіє гріхов."

Ісус Христос посилає апостолів у світ.

По воскресенню Ісуса Христа зійшлися одного разу апостоли в Галилеї на одній горі. Там явився їм Ісус Христос і сказав до них:

"Дана мені всяка власть на небі й на землі. Отже йдіть, навчайте всі народи й хрестіть їх в імя Отця й Сина й Святого Духа. І ось я буду з вами по всі дні до кінця світа. Хто увірить і охреститься, буде спасений, а хто не увірить, буде осуджений."

* ** *

Котра Тайна є перша й найпотрібніша?

Перша й найпотрібніша Тайна є Тайна хрещення.

Що це є Тайна хрещення?

Хрещення це Тайна, в котрій чоловік водою і Божим словом очищується від первородного гріха й всіх гріхів, зділаних перед хрещенням, стає членом Церкви, а на душі одержує незатертий знак християнина.

Тому Тайну хрещення можна приймити тільки один раз у життю.

Хто може важно хрестити?

Важно хрестити можуть епископи, священики й діякони, а в наглій потребі кожний чоловік.

Як уділюється Тайну хрещення?

Тайну хрещення уділюється так:

Той, що хрестить, поливає три рази водою голову того, кого має хрестити, а в часі поливання говорить слова: "Крещається раб Божий (імя) во імя Отца і Сина і Святаго Духа. Амінь."

Що може заступити Тайну хрещення?

Тайну хрещення ніщо не може заступити, коли чоловік має нагоду охреститися.

Але коли нехрещений чоловік не може охреститися, а має щире бажання сповнити волю Божу, то це бажання хрещення може йому заступити дійсне хрещення. Таке хрещення називається "хрещенням бажання."

Що це є "хрещення крови"?

"Хрещення крови" це мученича смерть за Христову віру ще неохрещеного чоловіка.

* ** *

Поучення. Памятай чоловіче, що на хрещенню ти 1) дістав імя Святого, котрий хоронить тебе й має бути для тебе взором у життю; 2) дістав білу одежу на знак святости; 3) дістав горіючу свічку на знак віри й добрих діл; 4) дістав на душі незатертий знак християнина.

Хрестні родичі, що тримали тебе до хресту, зложили за тебе приречення, що ти будеш до смерти служити Ісусові Христові.

Священик, що тебе охрестив, записав твоє імя до книги хрещених (метрики). Почитай того Святого, якого імя дістав ти на святому хрещенню, і наслідуй його у свойому життю. Отже ти записаний як дитина католицької Церкви і враз як Божа дитина. Дякуй Богу за цю велику ласку й молися, щоб усі люди стали християнами-католиками.

Памятай, що перед нашою греко-католицькою Церквою стоїть окреме завдання: привести весь український нарід до єдности з Апостольським Престолом. Самі Христові Намісники висловили ту надію, що через нас увесь схід навернеться до католицької Церкви. Кожний греко-католик повинен бути поміччний своїй Церкві у цій великій її місії. Взором для нас повинен бути наш Святий, священомученик Йосафат, полоцький архіепископ, що поніс мученичу смерть за святу унію.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

По півторарічній пробі в монашім житті прийшов час св. Терені зложити свої монаші обіти.

МОНАШІ ОБІТИ СВ. ТЕРЕНІ.

8. вересня 1890. р. мала Тереня звязатися на завсіди зложенням своїх обітів. Всемогучий тримав її в тій дивній духовній ночі, що її добре пізнають ті душі, котрих Він кличе на гори любови. Тереня сама признається, що реколекції перед професією були "революкції великої душевної посухи." Але якраз цей брак усякої потіхи робив ще більше досконалим її пожертвування себе. Ніколи здається вона не любила чистіше свого божественного Спасителя, як на цій стежині темноти, що нею сподобалося Йому провадити її. Вона описала нам при помочі зворушливих образів ту зимну атмосферу, в якій вона була засуджена жити. Але вона зовсім не пригашувала того огню любови, що горів у її серці; противно ще підтримувала його й скріплювала.

Тереня мала прикрашувати маленьку статую Дитяти Ісуса, що стоїть над одним входом до монастиря. В переддень своєї професії вона розложила перед Божим Дитятком ті самі свічки, що в дні своїх облечин. Коли ж с. Марія від Серця Хр. дивувалася, що виглядало, неначе б Тереня гордить гарними рожевими свічечками, що їх приготувано на той гарний день, вона написала її тих кілька слів, що є зворушливим виразом її вірности згадкам на родинні радощі та живучости її віри: "Ті свічечки говорять мені так багато. Вони зачали горіти в дні моїх облечин. Тоді вони були свіжі й рожеві. Татусьо, що їх мені дали, були тут. Все було радісне! Але тепер рожевий колір проминув... Чи ж є іще тут на землі який радісний колір рожі для вашої маленької Терені? О, ні! Для неї вже нема, хіба лише небесні радощі, радощі, де все, що сотворене уступається несотвореному".

Осьтак з очищеною душею через це величне відірвання від усього побачила Тереня світанок свойого великого дня.

Ціла природа була святочно приготовлена на торжество її містичного весілля. Промінне сонце на чарівнім небі освічувало ту громадку, що йшла брати участь у весіллю Агнця. Підчас того, як ввесь монастир ішов до капітульної салі, де новичка мала зложити свої обіти, бачили всі цілу хмару ластівок, як вони вдаряли своїми крилами в мури монастиря. Це мали вони своїм скорим і легеньким летом виразити загальний злет нової обручниці до свойого Любого!

В часі цього обряду трапилася для Терені нагода до дуже заслуженого відречення. Мати настоятелька радила Терені, щоб вона, як уже положиться на землю, молила в Бога за свою пожертву виздоровлеення свойого батька. Дитина вдоволилася лише тим, що сказала: "Мій Боже, зроби, щоб батенько **виздоровіли**, коли, така Твоя воля, тому що наша Мати казала мені цього просити." Отак вона погодила разом піддання Божій волі, дитинну любов і святий послух.

Але була друга справа, про котру вона молилася в часі цих святих хвилин. Вона вважала її за вищу як виздоровлення її батенька, бо це була справа порядку надприродного. Вона молилася за неї вже не під умовиною, просила її в заміну за свою цілопальну жертву. Вона журилася будучиною своєї сестри Леоні, якої слабе здоровля противилося всяким плянам про монаше життя. Тоді Тереня важилася так просити свойого Господа: "За Леоню прошу, щоб така була Твоя воля, щоб вона стала монахинею (візиткою). Коли ж вона не має до того покликання, то я прошу, дай її! Ти не можеш мені цього відмовити!"

В дні професії вона благала ще за багато інших справ. Її серце отворилося тоді так широко як ввесь світ. "Я нікого не забула, каже вона. Хотіла я, щоб того дня всі грішники навернулися, щоб чистилище не мало вже ніодного вязня."

Чого ж просила вона для себе самої? Ось маємо ласки, що їх вона благала від свойого Любого: "Ісусе, мій божественний Обручнику, дай, щоб моя одежа св. хрещення ніколи не була забрукана! Возьми мене зараз, як мав би позволити, щоб я сплямила свой душу хоч би через найменший добровільний блуд! Щоб я не шукала, й не знаходила нікого, лише Тебе! Щоб сотворіння були ніщо для мене й щоб я була для них ніщо! Щоб ніяка земна річ не занепокоїла мойого спокою!

Великий акт професії завершується в кармилітанських монастирях символічною церемонією: монахиня дістає заслону-воальку. Для Терені назначено на це день 24. вересня.

Успокоєння хвороби любого батенька давало її спочатку надію, що він буде при цім її новім святі. Думка на це спричинювала для любої його "царівни" невисказану радість. Але в останній хвилині окруження старенького хворого боялося, що надто живі зворушення можуть погіршити стан його здоровля. І так батенько не прийшов.

Шляхотна дитина, завсіди така сильна в зустрічі з терпіннями, цей раз уже не була в силі опанувати свойого болю. Вона гірко плакала.

Щоб іще збільшити її біль, довкруги неї всі дивувалися над її позірною слабістю. Вона мусіла опісля признатися з болем: "Моїх сльоз не зрозуміли!" Але чуйна її душа негайно опанувала своє зворушення й вона написала до Селінки: "Все було готове до мойого весілля. Тим часом чи ж не бачила ти, що ще бракувало чогось на те свято? Це правда, Ісус вже багато дорогих прикрас вложив на мою весільну одежу. Але без сумніву там бракувало ще одного, незрівнаного в красі. І цей дорогоцінний діямант, Ісус мені його сьогодні дав... Татусьо завтра зовсім не прийдуть!

"Селінко, тобі я признаюся, мені поплили сльози. Вони ще тепер плинуть, коли я це пишу. Я ледве в силі тримати перо!

"Ти знаєш, як дуже я бажала собі побачити знову нашого дорогого батька. Але ж тепер я відчуваю, що це така воля Божа, щоб він зовсім не був на моїм святі. Бог допустив це на мене просто длятого, щоб випробувати мою любов... Ісус хоче мене бачити сиротою. Він хоче, щоб я була сама-саміська з Ним самим, щоб так тим тісніше злучитися зо мною. Він хоче мені дати всі радощі належні в небесній батьківщині, яких мені не дав на цьому вигнанні.

"Сьогоднішний мій досвід це біль, який тяжко зрозуміти. Нам подавано радість. Вона була можлива, природна. Ми витягнули за нею руку... й ми не в силі досягнути цієї, так бажаної потіхи! Але то не рука людська зробила нам це! Селінко, зрозумій свою Тереню! І так обі разом приймім це терня з радістю, що його нам подано. Завтрішне свято це буде свято сльоз для нас. Але я відчуваю, що Ісус буде врадуваний, дуже врадуваний!"

І справді все мало разом злучитися, щоб для Терені зробити це її свято святом сльоз. Єп. Угонін, якого сподівалися на ту церемонію, не прийшов. Всякі інші прикрощі виповнили ввесь той день гіркістю й смутком. Але всетаки на дні серця був заєдно спокій Божий. І цей блаженний спокій давав можливість молоденькій монахині покріплювати ще Селінку, що **була зовсім прибита непереривною недугою батенька. Чи ж може бути щось більше проймаюче, як осьті стрічки потіхи: "Я все розумію, що ти терпиш. Розумію роздертя твойого серця, я їх поділяю з тобою. Але, як могла б я поділитися з тобою тим спокоєм, що його мені вложив Ісус у мою душу навіть серед моїх найрясніших сльоз!** Потішся! Все проминає! Наше життя промине! І смерть також промине. Тоді ж ми радітимемо життям, життям правдивим, продовж мільйонів віків, на завсіди, на віки!"

Однак цей відклик до вічної надгороди не завсіди був у силі зменшити смуток її сестри. Коли ж солодкі слова Терені, що ними вона засипала свою Селінку в розмовниці, не могли її потішити, гаряча монахиня просила божественного свого Вчителя, щоб Він сам скріпив її та дав її повне світло на правди корисні для її душі, щоб так вона остала спокійна, повна довіря. І була переконана, що Бог її вислухав. І справді, при наступних відвідинах Тереня побачила Селінку зовсім успокоєну, розвеселену, залиту радістю, що її початку вона сама не знала.

Так то зачалося це апостольство тієї монахині, яка після коротких літ ділання на землі, мала продовжувати його цілі віки в небі. Вона зачинала вже розсипати добро поза круг своєї родини.

ПОЕЗІЇ МОНАХИНІ.

Початки монашого життя Терені були справді більше терниною як рожами засіяні. Але вкінці, без сумніву, що її заохотити в поступуванні до гори дорогою жертви, небесний Жених виповняв тоді багато її бажань навіть і дитинних, які лише вона з дитинним усміхненим довірям важилася Йому відкрити.

Душа молодої діви, що була сама в собі завсіди мистецька, відчувала заєдно живий потяг до різних проявів краси. Вона відчувала, що хоч не вчилася, то не буде її неможливе ці свої враження краси перенести на папір і виразити їх для других. Справді, всі "музи" жили в її душі. Вони були досі німі, але готові кожної хвилини зачати свій спів.

Вона мала ще десять літ, коли одного дня її батенько сказав Селінці, що він хоче, щоб вона вчилася рисувати. Тоді він запитав її, чи не схотіла б і вона також учитися того. Вона відповіла дуже радісно "так", але старша сестра Марія завважала, що вона не має таких дарувань до того, що Селінка. Батько здавалося послухав цеї завваги, а дитина думаючи, що це тут дуже добра нагода принести Ісусові велику жертву, мовчала. Але навіть тут уже після свойого вступлення до монастиря, вона питала себе, як це вона була в силі таке зробити.

Бачучи як її старша сестра Павлина, її "дорога мамуся" малює гарні образочки й складає милі віршики, вона забажала дуже наслідувати її й то навіть без попереднього приготування до того. Божественний Спаситель, що завсіди пригадував її слабкість цих людських вмілостей та їхню безсильність, щоб її дати повну радість і виразити її безконечні забажання, зволив дати її дар сильного й чарівного мистецтва.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Новий календар поширюється. Помимо ворожої агітації справа зміни календаря поволі поступає вперед. Свідоміші кольонії одна за другою переводять збори й по нарадах просять Преосв. Владику, щоб позволили їм викинути тих нещасних 13 днів різниці між старим і новим календарем і приняти в церковному житті григоріянський календар. Так зробили вже в окрузі Едмонтону, Алта., кольонії: Ледук, Менлі, Копернік, Дейзленд, Калмар і приняли в себе новий календар.

ОТТАВА, ОНТ. Приняли новий календар. Греко-католицька парохія в Оттаві з днем 16 лютого зрівнала свій старий церковний календар з новим.

СУДБУРІ, ОНТ. Свята Місія. В днях 15-23 лютого ц. р. відбулась у місцевій церкві свята місія, якою проводив Впр. о. Шишкович, З.Н.І. з Йорктону. Успіх був великий. Люди, що жили роками в майнерському місті серед різного рода спокус, гріхів і душевного зіпсуття приходили на проповіди й приступали до св. Тайн. В душах учасників місії настала велика зміна на ліпше. Коб тільки витревали в святих постановах жити справді по релігійному, тоді й будуть почуватись щасливішими чим передше.

ДЖЕРЗИ СИТІ, Н. ДЖ. Жертва на церкву в Бразилії. На забаві в Івана й Розалії Пела, з нагоди їхнього 25-літнього подружого ювілею п. Пазя Буковська зібрала $5.00 на докінчення будови греко-католицької церкви в Ітапарі, в Бразилії. Щира подяка жертводавцям за поміч своїм братам у Бразилії!

МОНДЕР, АЛТА. Обіти. Дня 11. березня, С. Севастіяна Марія Шевчук у присутности о. С. Шевчука ЧСВВ, зложила свої перші законні обіти в монастирській каплиці СС. Служебниць у Мондері.

Сестра Севастіяна є дочкою Петра й Евдокії Шевчук і походить з околиці Шіго, Саск. Її два брати є монахами в Чині св. Василія Великого. Впр. о. С. Шевчук перебуває тепер у Едмонтоні, а бр. Володимир на богословських студіях у Мондері. По зложенні обітів С. Севастіяна поїхала до Айтуни. Хай предобрий Ісус, якому віддалась усецілo зробить її щасливою в своїй службі та дасть ласку витревання в монашому покликанні!

САСКАТУН, САСК. Упокоївся. 24. II. в місцевому шпиталі св. Павла помер Никола Шабаґа. Перед смертю приняв Найсв. Тайни. На похороні взяло участь 3 отців й близько 1,000 людей. Покійний був віруючим і практикуючим католиком і великим патріотом. Він любив свій обряд і його студіював, українську мову, пісню, пресу, книжку та завсіди брав живу участь у життю молоді. Належав до заряду Українського Католицького Юнацтва. Шкода, що так ідейна людина так скоро покинула нас; та його гарний примір доброго католика й доброго українця повинен знайти многих наслідувателів між українською молодю.

— НЮАРК, Н. ДЖ. Приняли новий календар. Як повідомляє "Просвіта Собранія" з 27. II. ч. 9. наші брати карпатоукраїнці, члени парохії св. Юрія в Нюарку приняли новий календар і свої свята будуть святкувати в новому стилю почавши від 24-го лютого 1941 р. При загальнім голосованні 95 процент вірних голосувало за приняттям нового календаря. З того бачимо, що всюди українці відчувають потребу зміни календаря і остаточно рішились справи не відкладати й не чекати не знать на що, а зміну переводити в життя, бо життя не жде на нас зі своїми вимогами й є сильніше над усякі арґументи старокалендарників.

ТОФІЛД, АЛТА. Церковне життя в Тофілд, Алта., щораз то краще прозвивається. Тофілдська парохія зростає з кожним роком не лише чисельно членами, але й дорабляється церковним майном.

В неділю 9-го березня 1941. відбулося в Тофілді богослуження, що його правив Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ. Сповідав Впр. о. І. Лесюк, ЧСВВ. Співали прегарно на два голоси п. Смолик із Едмонтону, Єлиняк із Чипмену й Бр. Адріян із Мондеру. По богослуженні відбулися парохіяльні збори під церковним будинком.

На церковних зборах, що їх отворив о. Парох з радістю стверджено, що парохія набула церковну площу й шкільний будинок. Площа коштувала $100.00, шкільний будинок $157.00, а його перевезення на церковну площу $110.00. Будинок є 28x20 стіп величини, а церковна площа в місті має 150x150 стіп.

На закуп цього всього послужив церковний фонд, що його збирали вже від 1937-го року. Також цьогорічна коляда з Чипмену принесла $26.95 з Равнд-Гилл 21.65 і з Тофілд $23.35. Пані Марія Старко з Тофілд вшила на розігравку ковдру, вишила подушку й виробила прегарні цвіти й ця розігравка принесла чистого доходу $6.00.

На перероблення й викінчення церковці в Тофілд зложено на церковному мітінгу $60.00. а $185.00 згодилися всі зложити до 1-го квітня.

По парохіяльних зборах оглядали всі з радістю недавно закуплений дім і площу, що знаходиться в дуже гарному положенні.

Радіємо розвоєм церковної праці на Тофілд. Зі щирою вдячністю згадуємо всіх працівників - парохіян. Тішимось церковним, рухливим зарядом, що цими днями повів так гарно й вперед справу своєї парохії.

Острогірка.

МАВНТЕН РОВД, МАН. Чому ми змінили Календар. Мавнтенровдці твердо тримаються всього рідного. Такими вони бажають зробити своїх синів і дочок. Їх ціллю є передати молодому поколінню всі скарби св. віри, історії й загалом усі ті прикмети, які живили й підбадьорювали наш український нарід через сотки літ неволі. Вони глядять далеко в життя. Там вони бачуть своїх дітей, внуків і правнуків. Бачуть море чужих народів, а між ними маленьку каплю свойого покоління. Вони предвиджують, що то море чужих народів може залляти ту каплю нашого потомства. Тому вони пристосовуються до даних обставин так, щоб жити між чужими й собі не статись чужими. Ось примірoм мають їх діти стратити віру, а з тим і все рідне лиш тому, що їх традиційний календар не дає їм можности обходити свята й хвалити Бога як інші народи, то вони пристосувались до календаря, що дасть їм ту можливість. **Правда старий календар є дорогий для них, але діти дорощі.** Вони вже зробили не малу жертву для них, то вони готові робити ще далі. Так проваджені свідомістю й любовою до своїх дітей і своїх народних цінностей, **в неділю 16-го лютого, по богослуженні вони зійшлись до свойого Народнього Дому й всі майже однодушно приняли григоріянський календар.** Така зміна принесе більше користи нам у Канаді й нашим братам у старому краю. **Календара зміна лише зміцнить нас.** В противнім разі, як наслiпо будемо придержуватися старого календаря, **як насліпо будемо чекати аж український уряд зміну переведе, то напевно така зміна нам у Канаді вже не поможе, бо не буде кому помагати.** Молодь відійде від нас як почала відходити. Ми, Мавнтеровдці так розуміємо й так заряджуємо, бо бажаємо виховати своїх синів і дочок на славу Богові, добро Канаді й українському народові.

Парохіянин.

Дорізон — Бразилія.

ГРУДКА НА МОГИЛУ БЛ. П. О. ПЕТРА ПРОЦЬКОВА.

Відійшов від нас. Нема його між живими. Довго мабуть прийдесь чекати, щоб подібний покійному прийшов між нас в Дорізон.

Дорізон це знане місце. Від самого початку тут впинялися не самі добрі. Від самого початку тут була боротьба релігійна, тай ті, що горлають, що вони народа-любці, а з народу даром хотіли б жити, діставали тут приют. Праця священика тут була гірка, незавидна.

Прийшов в Дорізон бл. п. о. Петро.

Що покійний витерпів, то лиш Всевідучий знає! Однак покійний взявся до праці тихої. Годинами сповідає, проповідає, катехізує, щоб виховати нове добре покоління, спроваджує СС. Служебниць, котрі гарно працюють в школі. Щоб бідні, слабі мали потіху в послідних хвилях свого життя ставить зі складок шпиталь, котрим завідує товариство ім. Митр. Шептицького. Коли яке свято, а много прийде молоді, покійний старається дістати котрогось з ОО. Василіян, щоб дати нагоду до сповіди й почути слово Боже з уст чужого священика.

Така праця не пішла в ліс. Дорізон зрозумів, тай почав горнутись до добра. Маліють сектанти, маліє, упадає схизма.

Нині Дорізон — це примірна парохія. Много там приступають до Ісуса Євхаристійного, много іде в ту парохію католицьких часописей з Бразилії, Америки й Канади. Дорізон дає много законних покликань. Це тиха праця бл. п. о. Петра.

Бл. п. о. Петро Процьків приїхав до Бразилії зі станиславівської дієцезії. В початках осів в Маршаль Малет на місце о. Березюка. Коли прибув до Бразилії Впр. о. Ананевич, тоді бл. п. о. Процьків іде в Дорізон.

Сам покійний живе тихо, всегда молитва на устах, наче аскет. Здоровля був малого, але і того не лікував, бо часу було замало.

В послідних часах прибула в Бразилію націоналізація, так, що уряд заказав говорити проповіди по українськи. Певно, що був донос, тому покійного завізвали на поліцію в Куритибу. Там його держали два тижні перед святами Різдва. На свята пустили домів за цей злочин, що до своїх вірних промовив своєю рідною мовою, але по святах мав вертати.

Покійний послушний, тай по новім році іде з малим хлопцем до залізничої стації (два клм. від резиденції) аранею пів до 4 год. рано. Прибув на стацію, зліз з арані, вхопився за серце, виліз на араню, тай каже: "Вези мене дитинко до дому, бо прийшла моя година."

Приїхав малий хлопець до шпиталю, та бл. п. о. Петро попращався з цим світом по дорозі.

Збіглись сусіди, вийшли Сестри, почали ратувати, але бл. п. о. Петро не віджив.

Слабий на серце, з ласки націоналізації пішов на другий світ.

Похорон відбувся гарно. Прибуло 9. священиків, а покійного вже нема. Нема много священиків в Бразилії, тай і ті не остають. Така воля Божа, та ми мусим Її піддатись. Покійний любив свій нарід, працював щиро для нього, тай з любови до нього зійшов в могилу. Чужа, чужа, земленька най стане йому лекцiою пера.

В. Й. П. М. Г.

Цей коротенький життепис покійного священика-місіонаря з Бразилії є гарним прикладом і доказом геройської посвяти українського греко-католицького священика. Таких священиків Греко-катол. Церква має багато. Їх любім і слухаймо, а всяких пройдесвітів попів і сектанських агітаторів гонім геть від себе!

ПРИГАДКИ

16. III. Неділя Хрестопоклінна. Ризи фіолетні. Глас 6. Єв. утр. воскр. 6. На утр. по Славословію поклонення чесному хресту. Служба Божа Василія Вел. Троп. воскр. і хреста, Сл. І нині хреста. Замісць Святий Боже є "Кресту твоему". Проче хреста. Апост. зач. 311. Єв. Марк. зач. 37.

23. III. Четверта Неділя В. Посту. Нікона прмч. Глас 7. Єв. утр. воскр. 7. Служба Божа Василія Вел. Троп. воскр. Слава конд. тріоди. І нині Богор. воскр. Ап. зач. 314. Єв. Марка зач. 40.

25. III. Вівторок. Благовіщення Пр. Діви. Вечірня вел. без Блажен муж. По нині отпущаеши тропар празн. ектенія і 3 великі поклони. Досвіта Повечеріє вел. з литією. На утр. ев. Луки зач 4. Служба Божа Івана Золотоуст. з вечірнею. Апост. зач. 306. Єв. Луки зач. 3. Задост. Празника.

26. III. Середа. Вечером **Поклони** (Утреня з великим каноном).

30. III. Пята Неділя В. Посту. Івана Ліств. преп. Глас 8. Єв. утр. воскр. 8. На Службі Бож. Василія Вел. Ап. зач. 321. Єв. Марка зач. 47.

Великий Піст — час великодної сповіди й Причастя, повдержности в їді мяса й забавах, час застанови над своїм життям й роздумування над Христовими страстями та роблення добрих діл.

Відміни місяця: Остання кватира 19. III. Нів 27. III.

Коли й де будуть відправи?

БЕРЕЗЕНЬ

23. III. Нед. 4. Вел. Посту —
Виллінгдон (22-23 сповідь)
Восток (21-23 сповідь)
Новий Київ (21-23 сповідь)
Делф (21-23 сповідь)
Вегревил (22-23 сповідь)
25. III. Благовіщення Пр. Діви
Мирнам (24-26 сповідь)
Чипмен
Моркемб (24-го Вечірня вечером і сповідь)
Богдан школа (27-28 спов.)
Петфайндер школа (28-29)
26. III. Середа Поклони —
Гилліярд (сповідь)
30. III. Нед. 5. Вел. Посту. —
Лейк Белвю (29-30 сповідь)
Москалики (29-го год 3: сп.)
Лесюр (28-30 сповідь)
Ренфурлі (28-30 сповідь)
Краків (29-30 сповідь)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

БЕРЕЗЕНЬ

22-го попол. і 23-го Карвел (місто) Голден (місто), Парк Корт.
23. Неділя —
Карвел (місто)
Голден (місто)
Парк Корт
23-го попол. і 24-го рано — Рочфорд Бридж
24-го попол. і 25-го — Колерник, Менлі
25-го попол. і 26-го рано — Чергил
26-го попол. і 27-го рано — Гленевіс
29.-го Субота і 30-го Неділя —
Дейзленд
Ледук
Федора

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ВЕЛИКОДНІ СПОВІДІ
17. Понеділок — Малой (спов. год. 9. рано.)
22. III. Субота — Смокі Лейк св. Параскеви (сповідь 21-го вечером)
23. III. Неділя 3. Вел. Посту — Стрий (сповідь 22-23), 21-го вечером сповідь дітей).
25. III. Вівторок — Смокі Лейк (місто) сповідь год. 8. рано
30. III. Неділя 4. Вел. Посту — Восетна (північ) — сповідь год. 9. рано
Сокаль (спов. год. 8 рано).

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

БЕРЕЗЕНЬ

28. Неділя Хрестопоклінна — Транскона і Лейдивуд.
30. Неділя 4-та Посту — Талберг і Форт Франсес, Онт.

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Професор Іван Огієнко,** що недавно став монахом і православним холмським архієпископом, склав на замку в Кракові приречення на руки німецького урядовця, що буде відданий і вірний панові ґенеральному ґубернаторові. Ґенерал ґубернатор Франк післав Огієнкові письмо, яким затверджує його в уряді архієпископа.

— **В Африці** британці перемагають італійців і займають щораз то більше території, полонених та воєнної добичі.

— **Франція** на жадання Японії погодилась відступити Сіямови деякі багаті провінції з Індокитаю, щоб так прийти до замирення.

— **Новий** американський посол Джан Вайнант прибув до Анґлії. Йому на зустріч виїхав сам король Юрій.

— **Бувший** румунський король й його любка Маґда Лупеску втекли з Еспанії, де находились під домашним арештом до Портуґалії. Тепер стараються вони виїхати з Портуґалії до Америки.

— **Німці** досі виконали вже 501 налетів на британську столицю Лондон.

— **Британська** й норвежська вільна фльота виконали несподіваний напад на норвежські острови Льофоти, знищили заводи рибного трану, затопили 18,000 тон ворожих кораблів і взяли в полон 225 осіб та забрали 300 норвежців добровольців, що хочуть воювати проти німців.

— **Проти** безпідставних нападів на українців посолки-реформістки Дорис Нілсен із саскачеванської округи Норт Бетелфорд виступили наші посли Антін А. Глинка в Оттаві й Орест Жеребко в Реджайні.

— **Управа** уступаючого Репрезентаційного Комітету Українців Канади, в якого склад входили представники БУК-а й УНО, по переведенню збіркової акції по цілі Канаді на амбулянси Червоного Хреста вислала $2,157,59 до головної управи Комітету Українців Канади в Вінніпеґу, а вона це має вислати головній управі Канадійського Червоного Хреста.

— **По тритижневій** дебаті американський сенат 60 голосами проти 31 одобрив законопроект, що дає президентові Рузвелтові право мобілізувати всю індустрію Америки й її продукти кинути на поміч Британії в війні проти наїзника. Президент підписав бил і він став законом. Негайно почалась висилка допомоги Анґлії. Цим дуже радіють британці, а німці й італійці пінять ся зі злости.

— **В неділю** 26. І. ц. р. в Варшаві відбулась висвята нового православного єпископа Паладія Відибіди-Руденка. Висвячували його митрополит Діонізій, москаль і архієпископ Іларіон Огієнко, українець.

— **Лемківщина** пробуджується до національної української свідомости. Важним чинником в освідомлюванні є українська пісня, що до неї дуже горнеться молодь.

— **В Римі,** 28. II. ц. р. помер у Ґранд Готелі Альфонсо XIII., б. король Еспанії. При вмираючім була його дружина королева Вікторія, син Дон Хуан, наслідник трону; донька Беатріче, три лікарі й еспанський священик-езуїт. Між тими, що зложили свое співчуття родині помершого був кардинал Маліоне, папський державний секретар, що висловив кондоленцію в імени Папи Пія XII. та італійський престолонаслідник князь Умберто. В Еспанії ґен. Франко зарядив державну жалобу. Бувшого володаря поховали тимчасово в еспанській церкві в Римі. Його тіло мають опісля перевести до Еспанії.

— **Віцепремієр** адмірал Дарлян заявив, що як Велика Британія не перепустить довіз поживи для прокормлення французького населення, то уряд ужие воєнну фльоту для охорони транспортів поживи. Це готово довести до нового збройного зудару між Британією й Францією. Між ґен. Вейґаном, командантом французьких армій у Африці й урядом Петена в Віші відбулась важна секретна нарада.

— **Японський** міністер заграничних справ Матсуока вибрався у відвідини до Берліну й Риму, де переведе важні наради з Гітлером і Мусоліні\ем як партнер союзу осі.

— **26. II. Британці** заняли Моґадішо, столицю італійської Сомалії.

— **28-го лютого** Болгарія підписала в Відні договір про приступлення до спілки з державами осі й сейчас німецька армія кількома шляхами ввійшла до Болгарії й її окупувала. Німецьке військо стоїть тепер здовж Греції й недалеко від турецького кордону. Британія зірвала дипльоматичні зносини з Болгарією й її представництво опустило столицю Софію. Туреччина зайняла вичікуюче становище й готовиться до оборони.

Югославія старається заховати свою невтральність, та мабуть під натиском німців і вона буде мусіла піти в німецько-італійський табор.

Гітлер мав під загрозою наїзду поставити Греції домагання, щоб помирилась з Італією на условинах поставлених італійцями. Греки на те не хочуть погодитися і заявляють, що будуть битися до останнього. В боях з італійцями їм добре ведеться.

— **Світової слави** вчений сер Фредрік Бентінґ, винахідник ліку інсуліну проти діябетес (цукриці) згинув у літаковій катастрофі на побережжі Нової Фунляндії.

— **Воздушні** бої над Англією й Німеччиною та окупованою німцями територією відбуваються тепер з більшою силою й на більшу скалю.

— **У Франції** відчувається брак поживи й одіння.

— **Влада ґен. Франка,** що видала закони про охорону родини, назначила острі кари за зігнання плоду й поручила замкнути всі осередки та заведення призначені для практик контролі уродин, або поширюванні запобігавчих способів запліднення.

— **В Америці** деякі українські часописи стали порушувати справу зміни календаря. Появилися заклики дописувачів, щоб скликувати збори, збирати підписи за зміною та просити церковну владу, щоб позволила завести так дуже п о т р і б н е зрівнання старого календаря з новим серед українців на американській землі. Рух за зміною календаря підтримує й поширює передусім Ліга Української Католицької Молоді. Відповідні формулярі петицій за зміною календаря можна дістати пишучи на адресу: Miss Katherine Kiselicia, 124 Churchill St.
McKees Rocks, Pa. U.S.A.

ЖЕРТВИ НА БУДОВУ ЦЕРКВИ В БРАЗИЛІЇ

Іван Карбованець, Дюгамел, Алта. $1.00

Всіх грошей зібрано на будову греко-католицької церкви в Itапарі, Бразилія $13.00

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Ґ. Ілля Коцур, Шикаґо, Ілл. Зл. Д. П. А. $1.00

Щира подяка жертводавцеві! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 8 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (70) 7. Мондер, Алберта, 1-го Квітня, 1941. Mundare, Alberta, April 1st. 1941. Vol. IV. No. (70). 7.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

Дня 17-го березня вернувся до Филаделфії зі Західної України молодий українець, родом з Америки, п. Богдан Олесь. Він від 1936 р. перебував на студіях богословя в Станиславові й від осени 1939 р. до лютого цього року перебував під большевиками. Перед відїздом зі Львова, Олесь був принятий на авдієнції й на обіді на Свято-Юрській горі, в палаті Митрополита Кир Андрея, дня 27. січня, 1941, отже яких два місяці тому.

За інформаціями п. Б. Олеся, Ексц. Кир Митрополит зданий на ласку вірних, які з довколичних сіл привозять на Свято-Юрську гору всякі поживні продукти. Траґедію свого народу й своєї Церкви переносить він велично, без крихітки сумнівів, з повною великою вірою в краще майбутнє й з щедрістю потіх та надій для всіх терплячих.

Екселенція Митрополит відтятий від світу, не може мати жадних звязків навіть з Апостольською Столицею. Тому тим радше приняв представника української американської еміґрації в особі п. Богдана Олеся та просив його передати Всім Українцям Його АРХІЄРЕЙСЬКЕ БЛАГОСЛОВЕННЯ ТА ЗАКЛИК ДО ЩИРОЇ ПРАЦІ ДЛЯ ДОБРА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ Й ЦЕРКВИ, В ПОВНІЙ ВІРІ В ОСТАТОЧНУ ПЕРЕМОГУ БОЖОЇ ПРАВДИ Й СПРАВЕДЛИВОСТИ.

— **25-го березня** минуло 25 літ від смерти першого владики американських українців, Преосв. Сотера Ортинського. Покійний владика був єпископом усього тільки 8½ літ, однак за той час довершив великих діл. Він зорганізував дієцезію, спровадив до Америки СС. Василіянок, заложив Сиротинець, першу школу ведену Сестрами, друкарню Сестер Василіянок і "Місіонар." Владика Сотер був основником товариства "Провидіння" й часопису "Америка". У Филяделфії не застав ні української католицької церкви ні парохіяльного дому. Він зорганізував парохію, закупив храм на катедру й доми для єпископа й парохії. Був єпископом для всіх українців-католиків — галичан і карпатських українців. На підвалинах, які положив цей невтомний владика, Преосв. Кир Константин Богачевський здвигає величаву будову українського шкільництва — нищого й вищого. Так працювали й працюють греко-католицькі владики для добра українського народу й їхні величні діла показують наглядно брехню автокефальників, що постійно торочуть, наче б то зверхники Греко-католицької Церкви вислугувались чужим, ворогам українського народу й ділали на його шкоду.

— **Сторожа** Святих Місць у Палестині зарядила, що весь час теперішної війни буде щоденно відправлятись Сл. Божа за мир в одній зі сімох головних святилищ у Святій Землі. Визначений порядок місцевостей є такий: Неділя — церква Божого Гробу; Понеділок — Гора Тавор; Вівторок — Голгофта; Середа — Вифлеєм; Четвер — місце Тайної Вечері; Пятниця — Гетсеманія; Субота — церква Благовіщення.

— **Новий** Генеральний Вікарій Лемківщини. Від 1. серпня 1940 р. призначено Ґенеральним Вікарієм в Апостольській Адміністратурі на Лемківщині о. Олександра Малиновського, що досі впродовж майже 10 років був віце-ректором Львівської Духовної Семинарії, а коли польська влада замкнула "Академічний Дім" у Львові, то ректором "Християнського Інтернату" для української молоді, що студіювала.

В минулому о. О Малиновський був старшиною Української Галицької Армії. Це людина національно свідома й віддана Церкві.

В канцелярії Ап. Адміністратури зайшли ще й дальші зміни. Так, 23-го жовтня канцлером Ап. Адміністратури став о. др. Богдан Липський, а секретарем о. Яків Білоскурський. Урядовою мовою є українська.

Як відомо, на Лемківщині наслідком польського протиукраїнського курсу в церковних справах з метою польонізації населення ширилося москвофільство, а з ним і православя Тепер церковні й народні відносини на Лемківщині поправляються.

—**У своїй промові** до новоженців на авдієнції 6-го березня Папа Пій XII підчеркнув велику відповідальність, що її мають чоловік і жінка відносно дітей. Від вас залежить — казав Св. Отець — чи прийдуть до порога життя душі, які безконечна любов бажає покликати з нічевя, щоб зробити їх колись своїми вибранцями в вічному небесному щастю, чи вони останують наче світла погашені самолюбством людини.

Сила передавати життя підносить гідність подругів, але й підчиняє їх під Божий закон, якого строгість не сміє дивувати того, хто разом з огидним гріхом збочує життя від його високої мети.

— **Німецький кардинал** Карло Шульте, архієпископ Кольонії, помер 11-го березня, в 69 році свойого життя. Уродився в Вестфалії 14. VIII. 1871 р. Кардиналом став 1921 р. В часі першої світової війни щиро займався полоненими й роздав їм 15 мільйонів книжок до читання. За його стараннями більше як 100,000 осіб, що їх вважали пропавшими без вісти від найшлись. Він мужно й невтомно боронив науку й права Церкви перед наступом нацизму.

Хрест — це дерево, що на ньому страдав і помер наш Спаситель Ісус Христос.

Хрест — це також символ праць, трудів і терпінь.

"Коли хто хоче за мною йти, нехай відречеться самого себе й бере щоденно свій хрест та йде за мною". (Лук. 9:23).

"І хто не візьме свого хреста й не піде за мною, не є мене достойний". (Мат. 10:38) - каже Ісус Христос.

Як Ісус Христос з любови до нас узяв свій тяженький хрест, та його ніс і на ньому помер, так і ми з любови до Ісуса Христа возьмім наш щоденний хрест обовязків і терпінь і несімо його мужно, спокійно, а навіть радо аж до останньої хвилини нашого життя, а тоді хрест стане нам ключем, що отворить нам ворота вічного спасення.

Розквіт парохіяльного життя

(Місячне намірення Апостольства Молитви на квітень, 1941 р.)

Покійний Папа Пій XI. у одній своїй промові, дня 27. червня 1926 р. сказав таке: "Католицька парохія є це духовна родина, якої парохіяльна церква є домом а престіл серцем, звідки Ісус Христос роздає поживу родині разом з усіми ласками й благословенням, а навіть своє Пресвяте Тіло й Кров." Головою в цій духовній родині є парох, а всі вірні, що живуть на території даної парохії є її духовними членами, парохіянами. Парохія є клітиною живого орґанізму св. Церкви. Більше число парохій творять дієцезію, що є ширшою родиною, в якій батьком є єпископ. Всі дієцезії світу складаються на одну велику родину, що обіймає многі народи різної раси й мови й ця велика родина називається всесвітна або католицька Церква. Нею рядить Папа римський, Христовий Намісник, якого всі вірні називають цим милим, родинним словом: Святіший Отець. В кожній парохії повинно розвиватись буйне парохіяльне життя, якого ціллю має бути загальне добро парохії й поодиноких її членів. Гляньмо, в чім те життя має проявлятись!

Першусього в парохії має бути пошана, любов і співпраця парохіян між собою й відносно свойого душпастиря.

Наш Спаситель через свою св. Церкву дає вірним священика, щоб він був посередником між Богом і своїм народом, щоб він нарід навчав своїм словом, освячував святими тайнами й благословеннями та рядив ним як добрий пастир і як любий отець. До сповнення цієї великої задачі Г. Бог наділює священика великим авторитетом, дає йому всі потрібні ласки та вкладає на нього обовязок знати своїх духовних овечок і для їхнього добра посвячувати себе, свій час, здоровля, здібности, трудя та терпіння. Зате той сам Г. Бог від парохіян вимагає, щоб вони священика цінили й поважали як свойого духовного отця, так у церкві як і поза церквою та його любили й слухали як добрі діти. І щасливі ті парохії де священик і вірні жиють у найкращих відносинах і де панує взаїмна пошана, довіря, любов і співпраця. Тоді в парохії панує мир, згода та добро.

В наших часах різні вороги Церкви, що хочуть знищити релігійне життя в народі, стараються хитро порізнити парохіян з парохом, підривати його повагу та знищити його вплив. Коли це їм удасться, так тоді в життю парохії наступає застій, прикрі непорозуміння, розбиття, запустіння і необчислимі шкоди для душ. І тому всім треба звернути бачну увагу на це й недопустити, щоб колись мали попсуватися і ослабнути ті звязки пошани, любови, довіря і співпраці, що повинні лучити парохіян зі своїм священиком-парохом.

В парохіяльному житті першорядне значіння має церква. Церква — це Дім Божий, де парохіяни в неділі й свята сходяться на спільну молитву й спів, де беруть участь у безкровній жертві Служби Божої, що її приносить священик. Тут у церкві парохіяне слухають Божого слова та приймають святі тайни, через які спливає на них Божа ласка й потіха. В церкві всі члени парохії знаходять покріплення для своєї душі й дороговказ для свойого життя. З цих причин церква повинна бути для парохіян наймилішою інституцією. Вони повинні дбати про красу своєї церкви, повинні постійно бувати на відправах і слуханні Божого слова та часто й побожно приступати до св. тайн.

Молодий і старий, простолюдин і інтелігейт, усі повинні брати активну участь у церковному житті, бо цього вимагає й віра й здоровий розум.

Щоб релігійно-церковне життя в парохії могло належно розвиватись, то з церквою мусить кооперувати дім і школа. Інакше молодь, а навіть старші збайдужніють для церкви й релігії. Звідси то важна це річ, щоб в домах парохіян були хрест і образи, спільна родинна молитва, захований постів, днів відпочинку в неділі й свята й добрий приклад родичів. Коли того не буде, парохіяльне життя буде досить нужденне. Релігійне домашне виховання треба, щоб продовжувалось у школі, коли воно має полищити сильний вплив у душах дітей. І тому свідомі парохіяне не сміють жалувати зусиль, щоб, коли лише це можливо, діти ходили до католиьких шкіл на науку й такі школи підтримувати.

До розквіту парохіяльного життя много причиняються релігійні організації для молоді й старших пр. Апостольство Молитви, Марійські Дружини, Католицька Акція і т. п. Такі товариства під проводом священика можуть зробити багато добра, пр.: вести добродійну акцію в парохії, поширяти пресу, приєднувати некатоликів до правдивої Церкви, ширити тверезість і мораль між парохіянами і тому подібне.

Людина потрібує не тільки молитись і працювати але й розірватись та забавитись. Потрібує цього молодь і старші. І на це треба звернути пильну увагу. Коли в парохії не буде товариських сходин, чесних розривок і забав, то тоді багато парохіян, а головно молодь піде на розривку до небезпечних місць і там дуже потерпить їх мораль, а часом і віра. Длятого кожна парохія повинна подбати, щоб крім церкви був ще свій парохіяльний дім, де можна б часто сходитись на повчаючі відчити, представлення, на бездоганні кіна, де можна б уряджувати гостини, вечірки й чесні забави, де всі мило й по християнськи могли б знайти потрібну розвагу й відпочинок.

Ще одної дуже важної річи не можна поминути в парохіяльному житті. Це фінанси. Що їх потрібно для успішного ведення парохіяльної роботи це хіба не треба доказувати. Звідки взяти потрібні гроші? Над цим має подумати не тільки церковний заряд, але й кожний парохіянин. Щоб парохіяльна каса не терпіла недостатку парохіяне повинні точно платити свою вкладку, радо давати свої датки й жертви та щиро помагати при різних нагодах і підприємствах, що мають на цілі придбати потрібні матеріяльні засоби для парохії.

Справа порушена в місячнім наміренні на квітень є надзвичайно важна й над нею варта застановитись. Ми кидаємо цих кілька думок під розвагу всім, що їм лежить на серці добро й розвій парохії. Роздумаймо добре самі над цією справою й постановім собі молитись і трудитись, щоб життя по наших парохіях цвило й розвивалось, бо коли це буде, тоді наш нарід сильно скріпиться, переможе всілякких своїх ворогів і здобуде собі кращу будучину.

Навернення Буддистів

(Місійне намірення)

Статистика каже нам, що приклонників буддизму буде до 180 мільйонів. Будизм поширений в Азії на Цейльоні, Бірманії, Тибеті, а також принявся в Індо-Китаю, Китаю й Японії.

Буддизм є це релігійна система, що повстала десь в половині шестого століття перед Христом. Початок буддизмові дав Сакйя Муні, що дістав назву Будда — Просвічений. Буддизм навчає, що зло, яке гнобить людей походить з невладаної жадоби й пристрастей. Якщо людина хоче увільнитися від зла, мусить так завмерти, щоб стати байдужою на розкіш і біль і навіть стратити охоту до життя. Ціллю чоловіка є дійти до нірвани. А що то є нірвана? На це питання одні кажуть, що нірвана — це небо, де вже нема ніяких терпінь, другі — що це злука й злиття людини з найвищим божеством а треті, що нірвана є переходом у нічевість. Буддисти практикують різні приписи, що мають їх зробити досконалими.

Між буддистами працюють католицькі місіонарі й поволі навертають їх на християнство. В наших молитвах ми повинні згадати й тих бідних людей та випрошувати для них у Бога ласки, щоб звільнились з оков поганства, пізнали Христову правду, її приняли та в ній знайшли заспокоєння свого бажання щастя.

Разом з Ісусом много, премного страдала також Марія для нашого спасення. То ж з вдячності за те любім Марію та будьмо добрими Її дітьми!

Слушні Завваги

В справі зміни календаря появилась у Канадійськім Фармері, ч. 11. з 12. III. 1941р. допись М. Бачинського з Ля Брокери, Ман., яку подаємо в скороченні для хісна читачів.

"Він (цебто п. Н. Білаш) є тої гадки, що ми повинні братися до зміни не як поодинокі групи, але як цілий нарід. В сім згляді я не погоджуюся з шановним дописувачем, в то тому, що з практичного боку і з огляду на нашу історію се є прямо неможливе. Чому? Говорім про українців всіх, тут в Канаді і в Рідним Краю. Так, як справа тепер мається, ми не сподіємося заряджень від уряду на Україні, бо нема вигляду, щоб се сталося за нашого життя. Коли після Великої Війни була повстала Українська Держава, то Центральна Рада була приняла (новий) Григоріянський календар. (Гл. "Наш Клич" з Аргентини, ч. 1. 4-го січня, 1941). Та як бачим, політичні відносини в Старім Краю не сприяли сему мудрому зарядженню.

Але тепер такі відносини, що ми мусимо орієнтуватися на нас самих, що тут в Канаді. Канада се наша прибрана вітчина, а для нашого молодого покоління Канада се Рідний Край. Ми хочемо і зовсім слушно пристосуватися до відносин сего краю. Тут ми думаємо жити, розвиватись, тутешними життєвими справами перенятися і тут ми думаємо кінчити наше життя. Прецінь наші піонірі на се перенеслись до Канади й Америки, щоб тут шукати кращої долі, для себе і для свого молодого покоління. Уряд нашої теперішної вітчини Канади дає нам повну свободу щодо релігії. Отже сей уряд не наказує нам згори, якого календаря ми маємо триматися. Виходить, що справа календаря тут в Канаді залежить від самих канадійських горожан українського походження.

Шановний дописувач є тої гадки, коли мається завести в Канаді між українцями календарна зміна, то се повинен зробити весь наш канадійський український народ, яко цілість, а не малими групами. Слушно! Воно так повинно б бути, але чи се можливе? Чи була коли в нас така справа, на яку б "всі" погодились? Хто є такий, кого б послухали всі українці, як греко-католики, так і ріжні православні, біблійники і інші секти? Тому слушно заявляє "Наш Клич" у вище згаданім числі, таке: "А чи була в нас українців яка справа, щоб не кричали?. Тому і так стоїмо. Бідні, послідні, а так великий числом нарід. Бідна наша Ненька Україна!" — Отож зміни календаря ми тут в Канаді не можемо доконати всі разом, але малими групами. Се візьме якийсь час і спричинить певного розміру тертя, але кожна зміна бере якийсь час і потягає за собою певне тертя.

Прецінь ми знаємо, що до 1916 р. много з нас (коли не подавляюча більшість) звали себе "русинами", а не "українцями". Примірок, "Рутеніян Трейнінг Скул" в Брендоні, "Рутеніян Елевейтор Ко." і т. д. Щоб призвичаїтись до назви "українець" взяло багато часу та потягнуло за собою тертя. Так само з календарем. Треба лиш терпеливости і доброї волі.

На кінець прошу позволити мені виразити свою гадку, що спонукало мене і тих що думають по мойому, попирати зміну старого календаря на новий, або радше: чому треба нам оба календарі зрівнати.

1. Зміна календаря, ніяк не змінює обряду або свят або постів. Всі свята останутьcя так як були, лиш зрівняються з новим календарем. 2. Дух Різдва панує в Канаді на 25-го грудня, а не на 7-го січня. На 25-го грудня ціла Канада, цілий світ (християнський) святкує. Діти шкільні і учителі, виходить на вакацію, а на 7-го січня вони мусять іти знову до школи. Так само з робітниками по містах, і майже всі чи хотять чи не хотять мусять святкувати, а на 7-го січня вони мусять іти до роботи.

3. Новий календар є майже точний, після астрономії, а старий пізнить 1 день на 128 років. Тепер старий календар є 13 днів "позаді" сонця. 4. Старий календар не є український, а новий не є польський. 5. Англія не принимала нового календаря через 170 років, але остаточно приняла, бо так практичний розум і астрономія диктують. 6. В справах світських Росія приняла новий календар ще 1918, отож і Україна, що є під російським забором. 7. Коли ціла Канада святкує Різдво, Великдень і інші головні свята, лиш ми українці стоїмо позаді, наче якісь сироти. Се особливо ділає на нашу молодь пригноблюючо. 8. Навіть прихильники старого календаря, все рахують лиш після нового.

Моя послідна заввага може бути така. Ті, що хотять триматися старого календаря, коли вони в даній групі творять поважний процент, нехай три-

Докінчення на ст. 8.

Катехізмова Пісня

Цю стародавню пісню співали наші предки в Старім Краю по церквах у Великий Піст по вечірні, а також при померших. В ній є коротко староукраїнською мовою виспівані важніщі правди нашої св. віри.

Син Божий Богом бути не перестал
Хоть душу, тіло, як человік принял;
2. З Духа святого, не з мужа почався,
Родився з Діви, світу показався.

Тридцять три літа ту на землі жити,
Зволил, хрест і смерть за нас претерпіти,
2. Воскрес в день третій, вступив на столицю
Отця предвічна, в небесну правицю.

І знову прийде на цей світ судити,
Праведним небом, злим пеклом платити,
2. Бо злії люди Бога зневажають,
В хоробах, в шкодах до чарів ся вдають.

А Господь дав нам десять приказания,
Під гріхом тяжким всім до захования:
2. Перше: не шукай богів чужих над Мя,
Друге: не взивай дармо Боже Імя.

Трете: Неділю в побожности святкуй,
Четверте: отця, матір, старших шануй;
2. Пяте: не убий, шесте: не чужолож,
Семе: не кради, восьме: не свідчи лож.

Девяте: жени не жадай чужої,
Десяте: річей жадних, що не твої.
2. Ті приказания сповняй, чоловіче,
Єсли желаєш зріти Боже лице.

Церкви же святой есть пять приказания,
Щирого хочуть от нас захования.
2. Перше: святити дні урочистії,
Друге: слухати Служби Божой в тії.

Трете: постити церковнії пости,
Тілом і духом при встремезливости.
2. Четверте: сповідь чинить великодню,
Сакрамент брати: Тіло, Кров Господню.

Пяте: в часі заказу памятати,
Щоби весіль жадних не одправляти.
2. Сім є святих Тайн: Перше Хрещеніє,
Друге: Святое миром мащеніє.

Трете: це тайна є Евхаристія,
Четверте: Тайна покути святия;
2. Пяте: в хоробах є масло святее,
Шесте: Священство, семе: Вінчаніе.

Хто хоче душу вічно спасти свою,
Нехай тримає ту віру живою:
2. Со церквою Риму соединеніе,
Бо на тім лежить всім нас спасеніе.

Один Бог, одно хрещеніе, каже
Павел Апостол: Одна віра також,
2. Церкви Петро глава і наступци его,
Се віра добра, одна світа всего.

Хотяй створили еретики много
Вір, але тії не спасуть нікого:
2. Бог те обявил чрез Письма святії,
Щоб так тримали всі правовірнії.

Страшні тривоги на світі настануть
В той час, коли всіх тіла з мертвих встануть.
2. Стемніє сонце, місяць і всі зори,
На землю спадуть з небесної гори.

Задрожить земля од Ангельськой труби,
Грішник з душею, з тілом дойде згуби.
2. Той день остатний небес стрясет сили,
Отворить гроби, відслонить могили.

Згнилое тіло, зломанії кости
Зійдуться в той час до своєй цілости.
2. Вернеться душа до своего тіла,
Щоби ся справив грішник з свого діла.

Станутъ в долині Йосафата люде,
Там приятельство витатися буде, —
2. І в тій годині розлука настане!
Тут світовії зважте, християне:

Розлучать мужа от власної жони,
Одно до пекла, друге до корони.
2. Также і дочку од матки розлучать,
Одна в розкоші, другу злії мучать.

Брат з братом, отець з сином ся розстанет,
Отець в пропасти, а син ся оглянет
2. В небі: або теж отець зо святими,
А син злий в пеклі на вік з проклятими.

Коли жалосно будуть голосити,
Христос на той час буде всіх судити.
2. Хто зле помислив, зле мовив кому,
Або учинком зашкодив ближньому.

Бог справедливий всіх діла знає,
Хто як заслужить, так заплату дає:
2. Одних до неба буде запрашати,
Других в пекельний огонь отсилати.

Щаслив, хто в небі буде вікувати,
Нещаслив, кого пекло буде мати.
2. Кайся грішнику, кинься до покути,
Престань грішити, в небі можеш бути.

Ласкавий Господь тебе не карає,
Гірких сліз твоїх, сповіди чекає.
2. Коли ж покути не будеш чинити,
На віки в пеклі будеш голосити....

ЗАМІТКИ

Кажуть свистуни, що новий календар між українцями, то діло чужої, римської політики. Га, як так панове свистуни, то чому по свідоцтву Петра Зварича з Веґревил на вашому соборі в Йорктоні 1930 р. ваш єпископ Теодорович годився на зміну календаря і навіть був зроблений відповідний проект резолюції? Чому ваш священик Є. Грицина доказував, що треба старий календар змінити? Чому цілий ряд ваших вірних писали про потребу зміни старого календаря в У.Г. і її пропаґували? Вони писали точнісінько те саме, що ми пишемо. Чи вони всі може були на службі чужої руки, римської політики? А як вони й не думали вислугуватись римській політиці, то виходить таке, що вони всі бачили те, що поправді є, що новий календар не є нам шкідливий, а корисний і потрібний. А коли календар корисний і потрібний, то чому накидатись, що католики добровільно приймають те, що ви самі узнали за добре. Мабуть коле вас, що католики без вашої ради від слів пішли до діл. Як би ви були скорше запровадили новий календар у себе від греко-католиків, то було б усе добре, а як греко-католики це зробили то зле, бо в вас є така думка: що ви то добре, а що не ви то зле.

— **Католицька Церква** в Німеччині збудувала 38 "моторових церков", цебто на автах, і з ними священики обїзджають найдальші закутини держави й подають духовну поміч там, де люди не всилі збудувати собі церкви.

На західних землях України закрито 300 церков і костелів, та 62 жидівських божниць.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Що треба робити з ризами, церковними посудинами та всілякими посвяченими річами, що вже є невідповідні до вжитку?

ВІДПОВІДЬ: Гріхом є вживати посвячені церковні річи до світських цілей. Не годиться також, щоб вони валялись десь по кутах у церкві, плісніли, ржавіли, гнили та припадали порохами.

Як церковні річи пр: фелони, стихарі, обруси і т. п. стали так зужиті, що не надаються уже до церковного вжитку, то треба перше знищити їх первісний вид, пр. попороти, чи покраяти. Через таку зміну вони тратять своє посвячення, чи благословення і призначення до церковних цілей і їх потім уже можна вживати до світських цілей. Одначе й в таких разах не годиться їх брати до дуже низьких послуг.

Добре й порадно є зужиті річи пр. цвіти, образи і т. д. спалити, а попіл висипати на приличне місце. Такі річи як зужиті старі чаші, хрести, можна потовчи й матеріял дати перетопити, або закопати в землю, але ніколи їх не вживати до світських цілей. Вартісні старі церковні річи не треба нищити ані комунебудь продавати пр. жидам, що гандлюють старими річами; їх найліпше є відослати до єпископської канцелярії, що постарається, щоб вони знайшли своє відповідне місце в музею.

— **В Советах** розпаношилося злодійство. Крадуть усі хто лиш може, а особливо вищі советські достойники.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ПЕРШИЙ УКРАЇНСЬКИЙ ШПИТАЛЬ У КАНАДІ.

Мондерський шпиталь є це гарний одноповерховий мурований, будинок із 22 кімнатами. Його величина 70x40 фітів і може помістити 30 хорих. Має він модерну операційну салю, електричну вінду, центральне огріття, чисті, світляні кімнати й гарну каплицю, що в ній щодня відправляє Службу Божу хтось з Отців Василіян. Лікарську обслугу дає український лікар Др. Микола Стрільчук. Сестер-послугачок перебуває тут стало 8. В 1939 р. обслужено 605 хорих і зроблено 101 операцій.

Український шпиталь у Мондері є не тільки великою прикрасою цього містечка, але й гарним культурним надбанням і славою всього українського громадянства в Канаді. Він є також і прекрасним свідоцтвом творчої релігійно-народньої праці Української Греко-Католицької Церкви на канадійскій землі.

У звязку з першим українським шпиталем у Канаді не від річи буде згадати дещо й про саме містечко Мондер (Mundare).

Містечко Мондер лежить 59 миль на північний схід від Едмонтону, Алта., при залізничій лінії С.Н.Р-а. Околиця Мондеру давніше звалась "Біверлейк" від поблизького озера Бівер Лейк, що лежить кілька миль на полудне від Мондеру. Українські поселенці почали займати землю в мондерській околиці 1899 р. Сієнарський залізничий шлях попроваджено цією околицею в 1905 р. і від тоді пішла назва Мондер. Містечко, як і околиця є майже цілком українські. Статистика з 1936 р. виказує, що в Мондері на 777 мешканців була 582-ох українців. З малими виїмками майже вся управа міста є в руках українців.

В Мондері є простора українська греко-католицька церква св. ап. Петра й Павла, збудована 1910 р. а поширена 1928 р., славна Голгофта, що притягає численних прочан в часі різних торжеств., мурований василіянський семинар і новіціят, матерний дім Сестер Служебниць Пр. Н.Д.М. український шпиталь, Народний Дім ім. Т. Шевченка, Друкарня і Видавництво ОО. Василіян, що видає від 1. V. 1938 р. релігійний двотижневик "Світло", Самоосвітні Листки, календар Української Родини, молитвенники та другі видання.

Хоч Мондер містечко невеличке, однак його значіння для українців у Канаді є велике. Від самих початків прибуття ОО. Василіян до Мондеру відбувались тут місії, зїзди, а останніми часами величаві конґреси. В мондерській парохії, одинокій на цілу Канаду, відправляється щоденно церковне богослуження в цілій своїй величі й красі. В мурах мондерського монастиря підготовляються все нові кадри нових місіонарів і робітників у винограді Христовім. В Мондері є головний осідок Заряду Василіянського Чину, американсько-канадійської провінції. Із мондерського новіціяту Сестер Служебниць вийшло вже 115 тихих українських робітниць-місіонарок, що в чернечій рясі з великою ревністю й самопосвятою працюють по школах, сиротинцях, шпиталях, захоронках і домах старців у Канаді й Злучених Державах. І нові ряди ревних і святих монахинь тут постійно виховуються.

Без пересади можна сказати, що чим Квебек для французів на сході Канади, тим Мондер для українців на заході Канади. Тут є велике огнище української релігійно-народньої культури, що свої ясні, теплі й життєдайні проміння шле широко й далеко й підтримує та розвиває релігійне й національне життя українців у цілій Канаді. Не диво, що на Мондер звертають очі свої й чужі й вважать його як один із найголовніших українських центрів.

Ізза цього виїмкового значіння Мондеру звиділи його колишній премієр Канади Лоріє (1910 р.), Митрополит Андрей Шептицький, Апостольський Делеґат ВПреосв. А. Кассульо (19. VI. 1936 р.), галицький протоігумен А. Калиш, Всесв. о. архимандрит Д. Ткачук, ЧСВВ., українські визначні особистости пр. Др. О. Назарук, І. Боберський, гетьманич Данило Скоропадський, Марія Сокіл і Антін Рудницький, Ольга Лепкова, В. Авраменко, українські владики, посли, і т. д.

У всякій народній творчій праці Мондер завсіди стояв і стоїть у перших рядах, пр. збірки на народні ціли, орґанізаційні почини (пр. І. Зїзд БУК-а Алберти 1933 р. й І. Зїзд Українських Учителів Алберти 1940 р.) маніфестації і т. д. Тому його значіння було й остане на все як головної твердині й розсадника віри й національної свідомости та живучости між українцями в Канаді.

ПО "КАНАДІЙСЬКІМ РУСИНІ" "УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ"

Перший укр. катол. часопис у Канаді появився у Вінніпеґу, Ман., 1911 р. і називався "Канадійський Русин" (The Canadian Ruthenian), а опісля від 1918 р. прибрав назву "Канадійський Українець" (The Canadian Ukrainian). Цей часопис, що виходив тижнево, формату 22x17 цалів був орґаном католиків, освідомляв їх, орґанізував і боронив перед усякими ворогами та давав напрям у релігійно-народній праці. В червні 1927 р. "Канадійський Українець" перейшов на власність приватної видавничої спілки "Національна Преса" (The People's Press Ltd.) у Вінніпеґу, яка відносилась неприхильно до католицької Церкви. Так отже українці остались без своеї часописи. Про новий дієцезальний орґан годі було думати, бо в Канаді не було тоді нашого епископа, Преосв. Никити Будки й не знати було чи він сюди ще вернеться, а як ні, то хто буде на його місці, та які будуть пляни нового епископа щодо дієцезального орґану.

Справа дієцезального орґану стала актуальна аж після висвячення Преосв. Кир Василія Ладики на епископа, а особливо після 21-го липня 1929 року, коли новий епископ обняв провід дієцезії.

В Едмонтоні, Алта., виходив тоді журнал, що мав назву: "Західні Вісти" (Western News). Ілюстрований місячник присвячений культурним і економічним справам українців в Канаді. Почав виходити в січни, 1928 р. Зразу появлявся він кожного місяця на 18 сторін друку, а ювілейне число з нагоди 30-літньої річниці української іміграції в Алберті, за червень обіймало 40 сторін. Відтак цей журнал появлявся не реґулярно, раз у кілька місяців. Його величина була 11½x14½ цалів. Основником, власником і управителем Західних Вістей був Стефан П. Фордчук, чорнявий, високого росту, веселий, ввічливий та здібний організатор, а першим редактором був Яків Н. Крет. Опісля Західні Вісти перебрав Тома Томашевський, чорнявий, низький, один із перших наших ґазетярів у Канаді. Журнал не мав виразного напрямку в релігійних чи політичних справах і містив усяку всячину, новини, популярно-наукові і історичні розвідки, оповідання, господарські статті, лікарські поучення і поради, жарти, і т. д. Було там богато різних оголошень, з яких журнал покривав кошти свойого удержання. З початком 1929 р. журнал перемінено на тижневик. Його напрямок був релігійно й політично незалежний, але з соціялістичними тенденціями. Щойно коли редакцію того ж тижневика обняв др. Володимир Кисілевський, напрям його став більш правий, а ціла часопись стала більш культурною. Фінансовий стан Західних Вістей був тривожний. Видно було, що "Західні Вісти" не вдержуться, а шкода було довести до упадку. Отже в жовтні, 1929 р. др. В. Кисілевський і Іван Ісаїв звернулись до Преосв. В. Ладики, щоб він згодився на заснування католицької ґазети в Едмонтоні. В звязку зі згаданою пропозицією скликано було 7-го листопада, 1929 р. засідання в домі ОО. Василіян у Едмонтоні. В нарадах узяли участь. Преосв. Кир Василій Ладика, о. Н. Крижановський, о. Созонт Дидик, о Софрон Дякович, др. В. Кисілевський, адв. І. Басараб, Іван Паснак і Іван Ісаїв. По довших нарадах рішено що найпрактичніше буде купити друкарню й Західні Вісти від п. Т. Томашевського. В тій цілі вибрано тимчасовий пресовий комітет, до якого ввійшли о. С. Дидик, І. Паснак, І. Басараб і І. Ісаїв. Вони мали покликати до існування укр. катол. часопись у Едмонтоні. На закупно "Західних Вістей" разом з деякими машинами, зложили того вечора $600.00 і з цих грошей створено залоговий капітал. По сто долярів зложили: Преосв. Василій Ладика, о. Дидик, о. Крижановський, І. Паснак, І. Басараб та І. Ісаїв.

Тому, що не було ще заінкорпорованої нової спілки, головою пресового комітету вибрано І. Паснака, який вів переговори в справі купна "Західних Вістей". Торги велись довший час, аж врешті дня 21-го листопаду, 1929 р. І. Паснак дійсно купив "Західні Вісти" з лінотипом та іншими друкарськими приборами за $1,200.00. Ціну купна заплачено ґотівкою, позичили в банку $600.00. Було тоді на листі передплатників "Західних Вістей" 2.500 імен.

Дня 27. листопаду 1929 р. внесено аплікацію до провінціонального уряду Алберти на інкорпорацію нової спілки під назвою: "Ukrainian News Publishers Limited." В аплікації подано, що капітал згаданої компанії має бути $20.000.00 поділені на 200 уділів, по $100 кожний. Чартер (цертифікат інкорпорації) одержала спілка 22-го травня, 1930 р. Так повстав новий тижневий орґан українців греко-католиків у Канаді.

Мимо закупна "Західних Вістей" новою спілкою, управа вважала потрібним не змінювати напряму часописі, бо більшість читачів "Західніх Вістей" не були католиками й як би були довідались, що "Західні Вісти" перейшли в нові, католицькі руки, вони були б перестали передплачувати й часопис на тім був би дуже потерпів. І хоч в часописі вже не було тоді нічого проти католицької Церкви, то й не було багато матеріялу і за тою Церквою. Новий, католицький напрям впроважувано повільно й осторожно, а одночасно управа видавництва повела кампанію за приєднуванням католицьких читачів та загалом за поширенням нової ґазети серед українського греко-католицького суспільства.

Переводити таку кампанію приходилось досить важко, бо в Вінніпеґу виходив ще "Канадійський Українець", що хоч не був орґаном дієцезії, а противно — виступав проти нового епископа, то всетаки українці католики не хотіли його покидати, просто тому, що привикли були до нього ще від 1911р. і важко їх було переконати, що той часопис перестав бути дієцезальним орґаном. Отже нових читачів, греко-католиків "Західні Вісти" тоді мали не багато, а старі читачі, некатолики, довідавшись про перехід ґазети в нові руки, відсилали її назад.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах.

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

В 1882 р. заявив у французькім парляменті голосний письменик Віктор Гюґо:

Кілько отворю шкіл, тілько замкну вязниць.

І розпочали ставити школи. Багато шкіл. І всього вчили в тих школах, лиш про... Бога не вільно там було говорити, ні про релігію, ні про вічне життя, ні про відвічальність перед Богом. І виросла суспільність без Бога. Безбожники стали володіти Францією. А коли недавно зробили комуністи заворушення, то головний начальник поліції в Парижі вніс до правительства подання, щоб дали йому понад 1000 нових жандармів, бо інакше він не може ручити за безпеку в місті. Так! Не було релігії, то тепер треба поліції!... Тисяча жандармів! Та чи зможуть они привести людей до пошани законів, що їм лиш Бог може дати повагу? Тисяча жандармів! Чи це вистарчить на успокоєння розбурханого світу? Чи може стебло соломи задержати вибух Везувія? Памятаймо, що як влада й пошана державних законів не є обведені муром віри, ніщо не поможе! Ні культура! Ні шкільництво. Ні поліція. Ні машинові кріси! Лиш — Божий закон! (о. Товт).

Американська статистика виказує, що слідство в справі схоплення й убійства малого Ліндберґа, оплата детективів, телефону, телеграфу, радія й інших видатків виносить около 100,000,000!

Подає дальше статистика, що кошта слідства в 6-ох кримінальних аферах в Англії, Франції й Америці виносили понад 2 міліярди франків!

Яку велику втрату мають часто держави й приватні люди через таких людей, що не виховались у релігійнім дусі. — Де релігія, там менше злочинів і поліції й видатків на кримінальні справи.

Я є проти всякої релігії, а головно проти релігії Католицької Церкви!" — каже один.

А другий йому на те: —

В нас є свобода совісти, можеш бути проти релігії. Але подумай лиш, у якому ти опинився товаристві. Ти знаєш, хто є противником Католицької Церкви? Жиди, масони, безбожники, злочинці, всяке шумовиння світу, а найважніше — сатана, їхній командант. Гарна компанія, нема що казати! Ґратулюю...

Говорив один недовірок, що релігія добра жінкам, а не чоловікам. А що це правда, то доказом того — казав він — є те, що в церкві є завсіди більше жінок.

"Це правда," сказав другий, "що жінок завсіди більше в церкві. За те чоловіків більше в арешті."

Релігійні люди сидять у церкві, нерелігійні в тюрмі.

Один англійський лікар посвятив ціле своє життя дослідам, щоза вплив має релігія на життя. За 20 мозольної праці він прослідив, що на 342 родини, що жиють у нужді, 320 родин ніколи не ходили до церкви. На 417 розпусних хлопців 12 показалось час до часу на богослуженні. На 23 збанкротованих банкирів ні один не ходив на Службу Божу. На 40 склепів відчинених в неділі, лиш 10 мало поводження. На 25 синів, що зле обходились із родичами, 24 від дня першого св. Причастя не були ніколи в церкві.

Люди без релігії злі й нещасливі.

Ґарчя Морено, славний президент републики Еквадор, у Полудневій Америці, мав звичай прислухуватись нераз іспитам студентів університету, щоб пізнати, щоза спосібности мають будучі державні урядники. Одного дня здав у його приняві дуже добре іспит молодий доктор права. Президент висказав молодому докторові своє признання, а потім сказав:

"Ви, пане доктор, дали нам знамениті докази, що знаєте добре право. Та ми раді б довідатись, чи ви, пане доктор, знаєте так само добре — катехизм? Бо знаток права повинен головно знати добре — Боже Право."

По тих словах завдав молодому докторові кілька питань із катехизму. Та молодий правник не вмів дати на них відповіди. Тоді сказав йому президент:

"Мій пане, раджу вам піти на кілька днів до монастиря ОО. Францішканів і навчитись там катехизму. Знання катехизму дуже вам придасться."

Хто не знає релігії, той знає дуже мало.

Мав 21 літ. Був молодий, високий, із чорними очима, робив на інших сильне враження. Заки пішов на шибеницю, приняв св. Причастя а також розказав історію свого життя. Паризький кат записав це в своїх споминах.

"Я не родився на те", говорив нещасливий молодець, "щоб згинути на руштованні. Бог дав мені все, що було потрібне, щоб зробити з мене чесну людину. Ціла тайна моїх злочинів криється в тім, що я не прийняв першого св. Причастя. Батько не позволив, хоч священик сердечно просив і перестерігав: "Ви є найгіршим ворогом своєї дитини! Одного дня станете, нещасливим через свою дитину, але ви будете винні!" Не помогло. Батько не пустив мене до св. Причастя. В 13 році життя вдарив мене батько в лице й тоді я опустив родинну хату. В 15 році зловила мене поліція за крадіж; навчило мене того двох ровесників. Тоді віддали мене до поправного дому, щоб я навчився ремесла. Та я втік відти й жив дальше з крадіжі й ґрабежі. При останній виправі власник боронився. Я поранив його на смерть. По дорозі в тюрму я проклинав і хулив. Одного дня зайшов до моеї келії священик, той самий, що так просив батька, щоб я міг піти до першого св. Причастя. Я здивувавсь і втішивсь дуже, як почув, що й у вязниці мож прийняти перше св. Причастя. З одушевленням я прочитав катехизм, що його лишив мені священик. Яка це гарна книжка! Як я був би знав її передтим, я не був би злочинцем. Не гніваюсь уже на нікого, не проклинаю свого батька, але потішаюсь думкою, що тепер він навернеться від своєї безбожности, що мала для мене такі сумні наслідки...

В пятницю, перед смертю, той молодець нічого не їв, бо як говорив, соромивсь, що ніколи ще не терпів для Того, Бога, що відкупив його своєю кровю. В останнім дні свого життя ще раз прийняв св. Причастя. Виходячи з тюрми на смерть, сказав:

Не є так тяжко вмирати в 21 році життя, коли приймається смерть як покуту за свої гріхи".

Коли кат завдавав йому смертний удар, був дуже зворушений і сказав:

"Дитино розкаяння, йди до кращого життя!"

Безбожність веде до злочинів і вязниці, релігія до неба, навіть розбійника.

Дорогий Приятелю! Бери й читай та передплачуй "Світло".

БОЖА НАУКА

ДОЛЯ ЦЕРКВИ ПО ЗІСЛАННЮ СВЯТОГО ДУХА.

1. Переслідування перших христіян

Апостоли творили великі чуда й уздоровляли недужих. З великою силою свідчили вони про воскресення Ісуса Христа й щораз більше людей навerталося на Христову віру. Жидівська старшина переслідувала апостолів. Саджала їх до вязниць і мучила їх.

Перший згинув мученичою смертю за Христову віру святий Стефан, один зі семи діяконів єрусалимської Церкви. Його жиди укаменували, а потім стали дуже переслідувати Церкву в Єрусалимі. Тоді Христові вірні, крім апостолів, розсіялися по Юдеї і Самарії.

2. Апостоли миропомазують.

Діякон Филип зайшов до міста Самарії. Там він проповідав Христову науку, уздоровляв недужих і охрестив багато людей. Коли про це довідалися апостоли в Єрусалимі, післяли до Самарії Петра й Івана. Вони пішли, клали на охрещених руки, молилися за них і уділяли їм Святого Духа.

* * *

Що це є Тайна миропомазання?

Миропомазання це Тайна, в котрій охрещений чоловік через помазання святим миром і молитву священика одержує благодать Святого Духа, щоб свою віру кріпко визнавав і по вірі жив.

Як уділяється Тайна миропомазання?

Тайна миропомазання уділяється так: Епископ або священик помазує члени тіла святим миром і говорить: "Печать дара Святаго Духа. Амінь."

Скільки разів можна поняти Тайну миропомазання?

Тайну миропомазання можна поняти тільки раз у життю, бо вона витискає на душі незатертий знак Христового воїна.

Коли уділяється Тайну миропомазання?

В нашому обряді уділяється Тайну миропомазання зараз по хрещенню. У латинському обряді уділяє Тайну миропомазання тільки Єпископ і то аж тоді, коли дитина прийде до розуму.

* * *

Поучення. Через приняття святої Тайни миропомазання Святий Дух витиснув на твоїй душі знак Христового воїна. Отже ти є не тільки Божою дитиною, але і Христовим воїном.

Будьже хоробрим Христовим воїном!

В тій твоїй службі не лякайся нічого, ані самої смерти.

Христос Господь каже: "Не бійтеся тих, що вбивають тіло, а души не можуть убити. А більше бійтеся Того, що може душу й тіло погубити в пеклі."

Гляди на святих апостолів і всіх мучеників, що за Христову віру віддали своє життя і мужно виповняй свої обовязки христіянина-католика.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Свята Тереса, хоч того на світі не вчилась, однак у монастирі отримала від Ісуса дар гарно малювати та писати поезії.

ПОЕЗІЇ МОНАХИНІ.

І так бачили сестри, як молода монахиня відразу й майже без науки виконувала малярські праці прегарні на прикрашення церкви, або на паперах, що мали бути розвішені як образи. Дальше передовсім те бачили всі, як вона лише з чистого послуху зачала працю прикрашення цілої домашньої каплиці. Фрески, намальовані її рукою, ще сьогодні викликують подив через своє миле викінчення й рівночасно через те побудження до побожности, що його роблять на глядача справді ангельські обличчя херувимів, що їх вона намалювала.

Але ще більше були всі здивувані, коли читали її перші стрічки, що їх уложила С. Тереса від Дитяти Ісуса на бажання своїх настоятельок. Це були релігійні елегії, цілі пройняті відчуванням природи, або поезії минулого, частіше ж то були пісоньки запаленого лиризму, що пригадували якусь професію, облечини, або інше монастирське свято. Слова були там прибрані й відповідні до цілого настрою, наперед знаного й означеного.

Де ж знаходила Тереня час укладати свої пісні, які від самого початку мали дар розвеселювати всіх у монастирі? Хто ж учив її тайн прозодії, що вона могла як би бавлячися рухатися серед найрізнородніших метрів поезії? — Вона це мала ніякого вільного часу осібно призначеного на вкладання своїх віршиків. На бажання якої настоятельки, або товаришки, вона в думці укладала свої легкокрилі стрічки, ціла віддана чищенню паркету, або складанню риз у шафі. Тому ж, що не хотіла вона розривати часу, призначеного на виконання свойого обовязку, мусіла чекати аж до вечора, щоб записати на якій карточці в мовчанні своєї келійки ті стрічки, що їх мала ще в памяті. Щойно в у[illegible] [illegible] вона трохи вільного часу, щоб відмінити [illegible] [illegible] тих кількох вільних годин, що їх має [illegible] кожна монахиня-кармелитанка. Що ж до правил тієї штуки, то вона мусіла [illegible] дістати від самого божественного Мистця, бо ж Павлина ограничалася на тім, що лише в кількох перших її віршиках поправила деякі неправильности прозодії.

СМЕРТЬ БАТЬКА СВ. ТЕРЕНІ. ЇЇ СЕСТРИЧКА СЕЛІНКА ВСТУПАЄ ДО МОНАСТИРЯ.

Що літа від тепер пан Мартін переводив кілька місяців зо своїми двома доньками в свого швагра на його замку Міс, що є власністю родини Ґерін. Він положений близько д-Еври. Як ті широкі степи й чарівні краєвиди, що в них тепер жила Селінка, були по свідоцтву Терені дуже відповідні, щоб її душу піднести вгору, так само й тяжко було тут захоронитися перед всіми впливами світа.

Пана Ґерін відвідували тут його приятелі [illegible]. Вони й запрошували його з доньками й сестріницями його на забави вечорі, приличні, але ж завсіди більше або менше шкідливі [illegible] розсіяння для душ, які старалися жити без перерви в Божій присутності.

Одного дня, при нагоді якогось весілля здавалося Селінці, що не можливо є відмовитися й не йти на вечір танців. Тереня довідалася про те. Негайно отже зачала противитися тому. Запросила її до себе до розмовниці, щоб дати її свої вказівки. Селінці здається, що й сестра пересаджує трошки, і додала, що не можна "ставати смішними". Тоді Тереня, звичайно така люба для своєї сестри, не вагалася заговорити до неї голосом невдоволення й болю. "Селінко, просила вона, пригадаж поступовання трьох молодців єврейських, які воліли, щоб їх кинено в горючу піч, як зігнути коліно перед золотою статуєю. Ти, обручниця Ісусова через свій обіт чистоти (Селінка зложила його приватно ще перед вступленням до монастиря), чи ж ти схотіла б переговорювати зо світом та поклонитися золотій статуї світу, пускаючися на забави танців? Памятай ж ту осторогу, що її дав тобі Господь!"

Налягання було злишне. Селінка не мала найменшого поводу до танців. Примушена однак появитися на тім вечорі, де [illegible] вона довгий час відказувалася від забави, так що навіть [illegible] кільком особам. Врішні, сама каже так "її буквально занів" один молодець до танців. Але диво! Одно й друге з них стали неначе спаралізувані. Навіть одного кроку не могли рушитися в танці. Селінка на дармо змагалася, щоб не стидати молодого чоловіка, зробити хоч кілька оборотів за холом музики. Вона не могла. Обоє танцюристи, стримані невидимою силою були тепер примушені вернутися на місце "кроком дуже побожним." А молодець, запровадивши дівчину на місце, забрався червоний зо стиду й не показувався більше на салі. Селінка завсіди була переконана, що цю поміч вони завдячує молитвам своєї дорогої Терені.

Ця подія то був один поважний припадок у житті цієї опікунки хворого батька. Але на жаль, ця її опіка мала вже закінчитися. 29. липня 1894 татусьо закінчив своє страдальне життя на замку Міс. Перед смертю віддячився своїй дитині своїм останнім поглядом вдяки за її посвяту й ніжну любов для нього.

Її дитинний обовязок поволи й геройсько був виконаний. Вона тепер була вільна. Могла змагатися приплисти до того берега затишного, за яким тужила тільки літ!

Але що ж! Чи монастир у Лізіє мав сховати в себе ще четверту сестру з родини Мартін? Чи це не було б проти передання, або навіть проти духа кармильського Чину? Ці побоювання мучили одну монахиню, що не скривала свойого спротиву на приняття Селінки.

Серед таких труднощів Тереня зачала з випробуваною вже довірою та запалом просити помочі свойого батенька, який тепер уже був у Бога. Він жеж так бажав собі тут на землі всі свої діти посвятити Богові!

Дорога свята наприкрялася Ісусові, щоб лише дістати від Нього скоре усунення всіх труднощів. Одного дня навіть поважилася просити Його після св. Причастя, щоб це був для неї знак, що він перейшов відразу просто до неба, до радощів раю. Ледве ото скінчила вона свою подяку-благодарення, як й стрінула та монахиня, що досі противилася вступленню Селінки. Вона її закликала й майже стидаючися свого поступування дотеперішнього зо сльозами в очах говорила її, як дуже тепер бажає собі та як щаслива була б, побачити вже Селінку в монастирі.

Ніщо отже вже не спинювало молоду дівчину, щоб долучилася тепер до товаришки своєї молодости в побожних забавах "пустинників." Чи не боялася Тереня, що до бажання цілковитого посвячення себе Богові в строгостях монастирського життя домішаеться в її сестри й радість людська, що тут вона знайде свою родину? На всякий случай вона хотіла для молодої кандидатки зрадити свої почування наперед, щоб так зовсім ударемнити її сподівання на довге й солодке спожиття чотирьох сестер під одним монастирським дахом.

Як уже все було готове, вона написала Селінці: "Це здається вже послідний раз, дорога моя сестричко, що я беру перо в руки, щоб собі поговорити з тобою. Дорогий Господь вислухав найдороще бажання мойого серця.

"Прийди, ми будемо разом терпіти, а опісля Господь добрий забере одну з нас. Інші останеться ще мало на вигнанні. Слухай добре, що я тобі хочу сказати: "Ніколи, ніколи добрий Бог нас не розлучить! Як я умру перед тобою, не думай, що я віддалюся від твоєї душі. Ніколи ми не будемо більше злучені. Передусім ж не роби собі нічого з мойого пророкування! Це дитинство! Я зовсім не хвора. Я здорова як залізо! Але Господь може зломити залізо й глину....

"Наш дорогий батько дав нам відчути свою присутність у спосіб, який мене дуже глибоко пройняв. Після смерти (умової) пять довгих літ, яка це була радість знайти його знову такого як колись, навіть іще більше батьківського. Ах, якже він тобі відплатиться за всі твої старання, якими ти його огортала! Ти була його ангелом, тепер він буде твоїм ангелом. Глянь бо, ще нема місяця, як він у небі, а вже через його могуче заступництво всі перепони впали, твої старання повастилися. Тепер йому дуже легко дбати про наші справи. Чи ж не мав він менше клопоту зо своєю Селінкою як колись зо своєю маленькою "царівною"! (Л. 19. 8.- 94).

За місяць, 14 вересня 1894. р. Селінку прийнято до монастиря кармилітанок. Тут вона стала С. Ґеновефою під Пресв. Обличчя й св. Тереси.

Всі бажання своєї містичної обручниці Ісус виповнив по царськи. Її надприродний потяг до терпінь став надмірний і мав бути насичений аж до краю. Цей голос, що від наймолодших літ давав її "маленькому квіточкові" зрозуміти, що її зірве Ісус у ранній весні, здавалося, відповідав тому таємному бажанню, через яке вона прикликала до себе смерть як посланця радости. Вона не мала що більше бажати собі ніщо, хіба лише любити Ісуса аж до шалености! Ця любов, без застережень, без умов, без границь остане відтепер одиноким правом її діл та її життя, а її одиноке відношення до милосердного Спасителя це буде віддання себе в найвисшім ступні й крайня посвята свого цілого життя.

Зо вступленням Селінки до монастиря, замикається, що так скажемо зовнішня історія Терені від Дитяти Ісуса.

Ще лише одне вязало молоду монахиню зо світом, цебто родина Ґерін. Але й із неї її сестріниця Марія незадовго прийде злучитися з нею за решіткою кармильського монастиря. Леоня покинула світ ще перед Селінкою.

Це, що ще остає нам оповісти перед блаженними народинами нашої святої до вічного життя через скору смерть, то уже правду сказати, не є якісь події. Тяжко назвати так ті маленькі пригоди й діла, які відтепер виповняли життя монахині, яка обслугувала їдальню, фірту, вестіярню, або захристію. Найбільше ще її ділання як помічниці для вчительки новичок принесе нам кілька відмінних і чарівних оповідань. Тепер отже одна річ, яка нас буде займати то життя любови нашої дорогої святої у тих сірих мурах, які замикали перед нею земські краєвиди й змушували її підносити в гору свій зір, позбавлений всякої туземної марноти.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОРКЕМБ, АЛТА. Несподіванка. Дня 9-го березня, вечером зїхалися рідня і сусіди до дому панства Ковальчуків і зробили милу несподіванку старенькому 60-літньому Д. Ковальчукові. При смачній вечері п. учитель Мирослав Яворський пригадав присутнім історію життя ювілята, пожелав щастя й здоровля та вручив гарний дарунок від дітей. Всі присутні відспівали йому многолітствіє. Зворушений старушок доказами так великої пошани й любови подякував усім у щирих словах. Павло Хміляр, що завсіди дбає про піддержку нашої преси піддав гадку перевести збірку на пресовий фонд Світла й Українських Вістей. Зложили по 50ц. Демко Ковальчук і уч. М. Яворський. По 25ц: Стефан Демків, Ст Ґуліновський, Павло Хміляр, С. Ковальчук, Ст. Миськів і Віцка Демків. Прочі зложили менші жертви. Разом $3.00.

РІДЖАЙНА, САСК. Парохіяльна праця при церкві св. Василія Вел. іде спокійно вперед. Члени дбають про матеріяльне добро церкви, щоб вона могла дати їм за те духовне добро. Сплачено поважну суму гроша й тепер ще остає всього довгу $750. Є надія, що й цей довг скоро зліквідується. В Ріджайні свідомі українські родичі посилають свої їх дітей до католицьких шкіл, де діти крім звичайної шкільної науки дістають ще й католицьке виховання. Українських дітей, що ходять до тих шкіл буде около 40. Завдяки стараниям о. пароха А. В. Фика вдалося осягнути, що в школі св. Йосифа учить уже другий рік українська вчителька Сестра Боніфатія. Діти її люблять і радо слухають. Жінки в парохії є зорганізвані в товариство "Доньки Марії" і мають свої сходини правильно щомісяця. Стараниям Сестер Служебниць зорганізовано шкільні дівчата при парохії в Марійський Кружок. Вони мають також свої сходини два рази на місяць і час від часу дають малі концерти та мають різні підприємства. Вже від довшого часу відчувалась потреба мати власний парохіяльний дім, де могла б гуртуватись наша молодь і не йти до чужих та ворожих саль і організацій. Тепер удалось заходами о. пароха і церковного заряду вирентувати урядом замкнений Український Робітничий Дім. Саля є близько церкви, в осередку міста й має все потрібне до ведення освітної праці. Тут є гурток зорганізованої молоді п. н. "Українське Католицьке Юнацтво". З винайменням салі відновилась і Рідна Школа, яку ведуть Сестри Служебниці. До школи ходить около 30 дітей.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. "Не знаєте ні дня ні години...!" Цей 1941 рік є замітний великим числом смертей, особливо старенько і вислужених наших піонірів. Але між піонірами, наче між зрілими овочами траплються і молоденькі пахучі цвіти, що їх забирає Господь на другий світ. Ось таким то цвітом, що його рука Господня так ненадійно зірвала був бл. п. Петро Сенюк з Гілліярд, Алта. Молодий, здоровий, веселий, розумний, чесний, багатий, з великою надією і плянами на життя нагло відійшов від родини, численних приятелів, лишаючи по собі великий смуток і жаль.

Бл. п. Петро Сенюк, 24-літній, найстарший син Михайла й Марії Сенюк був хорий на тонсиле від двох тижнів, та незважаючи на недугу далі працював як головний поштар в містечку Гілліярд. Одначе недуга робила своє. В суботу, 15-го березня він почувся дуже зле. Хотіли його відвезти до мондерського шпиталю, та якраз тоді страшна заметіль засипала дороги й авто мусіло вернути назад з хорим Петром. По повороті він сів до північного потягу в Гілліярді, щоб висісти в Мондері. Та сталося таке, що він вже висів у вічності. Помер як справжній подорожній на цьому світі. Ще того самого дня його тіло привезли до Гілліярд і положили на гарно прибранім катафальку в Народнім Домі. Ціле містечко, де він був дуже знаний і люблений, зійшлось на сумне прощання. Впр. о. І Лесюк відправив панахиду і при тім виголосив дуже зворушаюче слово. Відтак тіло було взяте до родинного дому недалеко міста.

Помимо злих доріг на похорон зїхалось багато людей й домовину покійного вкрили гарними вінками. Між тими вінками був і прекрасний вінок від заручені, що з нею мав Петро на весні повінчатись. Службу Божу за упокій бл. п. Петра відправив о. І. Лесюк ЧСВВ і виголосив зворушаючу проповідь про потребу бути все готовим на смерть.

Молодий Петро була це симпатична людина, повна щирости й доброти. Все брав він живу участь у всякій спільній праці. Належав до хору й аматорського кружка в Гілліярд. Був совісним поштарем і пильнував свойого обовязку. Спочив на цвинтарі парохії св. Івана Хрестителя в Гілліряд.

Блаженний упокій Тобі Дорогий Брате Петре й Вічная Тобі память між нами!"

Олесь.

* * *

Усім тим, що висловили нам своє співчуття в нашому смутку й великій втраті, всім, тим, що прибули на похорон, всім тим, що дали на Служби Божі або зложили вінці, а особливо Впр. о. І. Лесюкові, ЧСВВ за щирі слова розваги й духовної потіхи, як також усім учителям і їх школам за участь у похороні складаємо сердечну подяку. Нехай Господь стократно винагородить Вам за це діло милосердя! Помяніть нашого дорогого Петра в своїх молитвах!

Родичі, браття й сестри.

МОНДЕР, АЛТА. Дня 20. III. в монастирській каплиці відправилась поминальна Служба Божа й парастас за бл. п. Марію Лесюк, що померла 8. II. ц. р. Родина й численні знакомі прийшли спільно помолитись за її душу. Співану Сл. Божу відправив о. І. Лесюк, ЧСВВ.

По відправі відбувся в домі панства Лесюків обід, при якому багато корисного сказалося. На заклик п. Дмитра Хміляра зібрано на пресфонд Світла $5.00. По долярові зложили: І. Лесюк, Василь Майко; по 35ц.: Григорій Лесюк; по 25ц.: о. І. Лесюк, Лука Майко, Олекса Лесюк, Семен Хміляр, Никола Мазурик, Іван Колодійчук, Василь Заозірний, Д. Каршовський. Прочі зложили менші датки.

СХІДНЕ ТОРОНТО, ОНТ. Парохія Пресв. Євхаристії, хоч дуже молода, бо тільки чотири роки існує, під енергійним проводом о. Бориса розвивається дуже гарно. Церква виплачена й прикрашена. Сестри Служебниці ведуть Рідну Школу, до якої ходить 55 дітей. Жіноцтво зорганізоване в Апостольстві Молитви проявляє велику активність.

МИРНАМ, АЛТА. 23. II. помер Теодор Лесик. Похорон 25. II. відправив о. М. Пасічник. Покійний прожив 72 роки і спочив на мирнамськім цвинтарі. Бл. п. Теодор приїхав до Канади 1912 р. Був свідомим греко-католиком, любив дуже св. Церкву. В його домі перебували стало священики від самого початку. Вів дуже побожне життя, любив читати релігійні книжки й часописі, особливо життя Ісуса Христа. В маю, в своїй хаті відмовляв молебен до Матери Божої. Лишив по собі дуже гарну память. 26. III. відправилась за його душу заупокійна Служба Божа, а його жена Ева при цій нагоді зложила 1 доляра як дар на пресовий фонд "Світла."

Приняли новий календар. Число українських кольоній у Канаді, що приняли в церкві новий календар постійно збільшається. Повідомляють нас, що покинули старий а приняли новий календар кольонії: Рама, Саск, Дана, Саск, Пітерсон, Саск.

ПРИГАДКИ

6. IV. — Квітна Неділя. Все воскресне опускається. Всенощне. На утр. єв. Мат. зач. 83. По 50 пс. благословення лози. Служба Божа Івана Золот. Антифони празн. Троп. Лазаря, слав. неділі квіт. І нині конд. нед. квіт. Трисвятое. Ап. зач. 246. Єв. Івана зач. 41. Задостойник і проче празн.

10. IV. Великий Четвер. Памятка установлення Пресв. Євхаристії і Христових Страстей. Літ. Вас. Вел. з вечірнею Ап. зач 149. Єванг. Мат. зач. 107. Замісць "Іже Херувими" співається "Вечері Твоея"... Замісць Достойно: "Странствія.." Епископ святить миро й антимінси. Вечером утреня страсна, 12 евангелій з дзвоненням, почім дзвони замовкають до Великодня.

11. IV. Велика Пятниця. Памятка смерти Ісуса Христа. Царські часи. На вечірні Апост. зач. 125. Єв. Мат. зач. 110. Обхід з плащаницею кругом церкви, цілування плащаниці. Вечером Єрусалимська Утреня.

Відвідини Божого Гробу. В цей день піст навіть від набілу. Служби Божої нема. Треба стриматись від тяжкої й непримусової роботи.

12. IV. Велика Субота. Літ. Вас. Вел. з вечірнею. Єлици. Апост. зач. 91. Єванг. Матея, зач. 115.

Перед великоднем висповідайтесь і прийміть св. Причастя!

Місячне наміреня: Розквіт парохіяльного життя.

Місійне наміреня: Навернення буддистів до Христової віри й Церкви.

Відміни місяця: Перша кватира 4. IV. Повня. 11. IV. Остання кватира. 18. IV.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

1-го вечером, 2-го і 3-го рано — Великодня Сповідь: Голден (Коло Пастушка)

2-го — Великодня Сповідь — Сіба Біч.

4-го і 5-го — Великодня Сповідь — Вох

6. *Неділя 5-та Посту* (Ст. ст.) Вох.

7. *Благовіщення Пресв. Б. М.* — Вох.

7-го і 8-го рано — Гей Лейк (Вел. Сповідь)

10. *Великий Четвер* (новий стиль) — Рано: вел. сповідь Ледук (місто)

Год. 6-та вечером — Страсти в Коперник

Год. 7-ма вечером Страсти на Ледук

11. *Велика Пятниця* (новий стиль) — Год. 11-та рано: положення плащаниці — Коперік, Ледук Год. 2-га пополудни — Калмар.

12. *Велика Субота* (н. ст.) — Год. 11 рано свячення пасок Дейзленд

13. *ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х.* (н. ст.) — Год. 7-ма рано — Калмар, Коперник

14. *Світлий Понеділок* (новий стиль) Ледук

Дейзленд

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

КВІТЕНЬ

2-го *Середа, Поклоні* — Родвей, 7-ма вечером

5-го — Редвотер, Давлінг (Сповідь дітей 9-та година рано. Сповідь старших вечером.

6. *Неділя 5-та Посту* — Редвотер

Давлінг

6-го вечером — Великодня Сповідь у Кукива

7. *Благовіщення Матері Божої* — Веллс

Кукива

11. *Пятниця.* — Елдорена, Вел. сповідь 8 година рано.

Родвей. Вел. сповідь молоді 6. веч.

12. — Субота. —Родвей. Вел. сповідь і Сл. Божа 9 год. рано. Вечером 7 година сповідь старших.

13. *Неділя Квітна.* — Родвей і Вестина Вел. сповідь.

15. *Вівторок* — Аштин Вел. Сповідь 9 год. рано.

16. Середа. — Айрон Ривер. Вел. Сповідь 9 година рано.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

КВІТЕНЬ

6. Неділя Цвітна —
Іннісфрі Р.М.Б. (4—6 сповідь)
Стар (2—8 місто сповідь)
Скаро
Верміліон (коло Павлова)
Чіпмен (4—6 сповідь)
Івасюки (5—6 сповідь)
Борщів

НОВИЙ СТИЛЬ

8. Гіліярд місто, (вел. сповідь.)
10. Великий Четвер (Страсти)
Мирнам страсти год. 7 вечером
Чіпмен (7-ма година вечером)
11. Велика Пятниця (винесення плащаниці)
Новий Київ година 11 рано
Моркемб година 5.
Восток година 8 рано
Чіпмен година 1. по обіді
Гіліярд година 4 по обіді.
Іннісфрі В.Ч.ХР. 11 год. рано
Іннісфрі Р.М.Б. 2 година по обіді
Москалики (8 .година)
Вегревил (12 година)
Мирнам положення плащаниці в годині 11.
12. Велика Субота —
12. Гіліярд свячення пасок 1 год по обіді в місті.
Дервент місто (сповідь і Служба Божа, год. 10).
13. ВОСКРЕСЕННЯ ХРИСТОВЕ —
Восток година 6 рано.
Чіпмен година 10 рано.
Новий Київ година 5 рано
Плейн Лейк 10 год. рано, 6 год. вечірня.
Іннісфрі Р.М.Б. година 10. рано.
Вегревил (5 година)
Москалики (9 година)
Дервент місто година 6 рано
Мирнам година 11 рано
Блумінгтон (вечером вел. сповідь).
14. Світлий Понеділок
Моркемб
Іннісфрі В.Ч. ХР.
Блумінгтон школа.
15. Світлий Вівторок —
Стріистави

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

КВІТЕНЬ

6. Неділя 5 Великого Посту —
Транскона — Великодня Сповідь
Кенора — Великодня Сповідь
7. Благовіщення Пречист. Діви Марії —
Транскона і Кенора — Вел. Сповідь.
10-го Четвр — МекМон (Вел. Спов.).
11 Велика Пятниця (новий стиль)
1. год. пополудні положення плащаниці в Брайтставн і Гадашвил. 0 год. 6.30 вечером — Садлов (вел. Сповідь)
0 год. 7.30 вечером — Бонсежур Великодня Сповідь дітей
12. Велика Субота (н. Стиль) —
Садлов год. 9-та рано
Бонсежур год. 9-та рано Служба Божа, а в 3-ій годині пополудні сповідь старших. В 7-ій год. вечером — Вечірня і сповідь старших в Бонсежур.
13. Неділя Воскресення (н. с.) —
Гадашвил година 8-ма рано
Бонсежур — год. 10-та рано
Брайтставн година 5-та вечером Вечірня і Великодня Сповідь.
14. Світлий Понеділок —
Драйден 6-та година рано
Брайтставн
17. Четвер Страсний —
Транскона год. 7-ма вечером Страсти

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

— **Комуністична** Партія большевиків України перетворилася цілком у організацію, якої единим завданням є господарський визиск України.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Президент** Рузвелт виголосив промову, що відносилася до щойно ухваленого американського закону про якнайбільшу матеріяльну поміч Британії, Китаєві та Греції в війні. Президент заявив виразно, що ця поміч буде в кораблях, літаках, зброї та харчах. Ця поміч воюючим демократіям буде дана до осягнення повної і скорої перемоги над тоталітарними державами, щоби у світі втримати демократичний спосіб життя людства. Наче в відповідь на те сказав Гітлер, в Берліні, з нагоди святкування памяти померших воїнів у минулій війні, що жадна світова потуга й жадна додаткова поміч не змінить остаточного висліду. Англія впаде.

— **Цього року** в літі відбудеться перепись населення Канади.

— **У Злучених** Державах є мужчини, які з релігійних чи моральних зглядів відмовляються служити в війську, а передусім брати участь у війні. Щоб пошанувати право свободи сумління рішено, що таких противників ношення зброї, замісць до війська будуть брати на означений речинець до праці на проектах консервації землі та насаджування дерев. Вони будуть під цивільною управою. Деякі релігійні організації покриватимуть частину видатків утримання цієї "армії", що не визнає війська ні війни.

— **Вибори** до манітобського парляменту відбудуться в вівторок, дня 22 квітня.

— **Британці** згодились перепустити довіз хліба з Америки до незайнятої Франції, зі застереженням, що він дістанеться виключно до рук французів.

— **Америка** рішила видати 7 більйонів долярів на виріб военного матеріялу для Великої Британії, згідно зі законом про матеріяльну поміч воюючим демократіям.

— **Воздушна війна** між німцями й британцями дуже скріпилась. Від бомбардувань потерпіли великі шкоди англійські міста Ливерпул, Ґлезко, Гал, Лондон, Плимот та німецькі, Кіл, Вільгельмсгафен, Кельн, Гамсбурґ і Берлін.

— **В Албанії** італійці багато разів пробували проломити опір греків, але за кожним разом були відбиті з великими для себе втратами.

— **Наступ** британських військ у Абисинії йде успішно. Італійці програють бої і відступають. Заноситься, що внедовзі стратять майже всі свої землі в Африці.

—**В бою з греками** коло Тепеліні згинув Роберто Фаріначі, бувший секретар італійської фашистівської партії.

— **Британські війська** прибули до Греції для помочі грекам проти сподіваного наступу німців на Тракію.

— **Канада** й Америка підписали договір у справі використання ріки Св. Лаврентія для мореплавби й будови електричних стацій.

— **Хоч як** великої страти приходиться терпіти британцям у війні, то однак тримаються твердо й вірять у остаточну побіду. Витревалість британців дуже подивляють чужинці.

— **Британці** вже забрали від італійців Італійську Сомалію, а також відобрали Британську Сомалію зі столицею Берберою. Тепер забирають від італійців Етіопію.

— **Британські** війська здобули від італійців важну твердиню Керен і місцевість Гарар.

— **Югославський уряд** помимо спротиву населення і деяких міністрів та осторог Вел. Британії, під натиском Німеччини через своїх міністрів Цветковича й Марковича підписав у Відні угоду, що пристає до спілки держав осі. Договір забезпечує територіяльну цілість Югославії й політичні права як держави, а Німеччині дає право перевозити через Югославську територію до грецької границі муніцію, зброю, ліки й ранених. Однак на перевіз німецьких військ Югославія не дала своєї згоди.

По підписанні договору з Німеччиною збурений нарід і військо зробили переворот у краю. Реґент Павло зрезиґнував з проводу державою й владу приняв молодий король Петро II. Новий уряд є прихильний Вел. Британії і подав до відома Німеччині, що договір про приступлення до табору осі держав упав. Заноситься на війну Югославії з Німеччиною, в якій Англія і Америка приобіцяли дати свою поміч.

— **Японський** міністер заграничних справ, Йосуке Мацуока був у Москві, Берліні й в Римі й відбув важні наради Від його відвідин много залежить чи Японія умішається в теперішню европейську війну.

— **Наради провінціональних зарядів БУК-а.** 1 і 2 березня були наради трьох Провінціональних Зарядів БУК-а Саскачевану, Манітоби й Алберти в домівці бурси БУК-а в Саскатуні, Саск. Були представники від Манітоби: Т. Мельник і Д. Мальчевський. Від Саскачевану: о. М. Пелех і Ап. Яремович. Від Алберти: о. А. Химій, ЧСВВ. і І. Ісаїв.

ДО ЛАСКАВОГО ВІДОМА ЗАГАЛУ

Я, нище підписаний, Михаїл Ґанущак, замешкалий у Вінніпеґу, ч. 923 Мейн стр., отсим торжественно заявляю перед Богом і перед нашим українським католицьким загалом, що я оказав свою слабу віру тим, що через якийсь час я учащав на богослужения незалежних християнських церков та сповняв в них уряд дяка.

Я розумію, що одинока правдива церква, яку основав сам Христос, це едина, свята, соборна і апостольська Церква, якої головою був і є намісник Христа на землі, то є Святіший Отець Папа Римський.

Я щиро признаюся до вини, та прилюдно прирікаю, що й на далі буду практикуючим християнином і живим та віркким членом католицької Церкви, в якій я зріс і виховався.

Цю мою заяву підписую власноручно по зрілій надумі, вповні свідомий значіння кожного вище згаданого речення.

Рівнож прошу, щоб цю мою заяву оголосити в католицькій пресі.

Підписано 10. березня, 1941.

Власноручний підпис
Михаїл Ганущак.

СЛУШНІ ЗАВВАГИ
(Докінчення)

маються старого, так довго як хотять. Коли ж в даній громаді є поважна більшість за новим календарем, там треба дати людям свободу приняти новий календар. Одні других повинні шанувати і любити. - Правда, що се на разі буде для декого виглядати невиразним, але та невиразність навіть без зміни календаря була вже, бо приміром родичі на фармах обходили свята Різдвяні на 7 січня, а їх сини приїздили на різдвяну вакацію 25. грудня Так само і з робітниками Вони не можуть святкувати враз зі своєю ріднею.

Даймо одні другим свободу слова. Не накидаймося на противника тому, що він з нами не погоджується Взаємною любовю і вирозумілістю покажім, що ми любимо свій нарід і один другого."

Вже вийшов
другий наклад
ХРЕСНОЇ ДОРОГИ

і Чину її посвячення, бо перший вже вичерпався. Друге видання дещо справлене має 14 образків і видруковане на кращім папері. Ціна 10 центів.

Кля Кружків
Апостольства Молитви
видала Друкарня ОО. Василиян

ТАЇНСТВА
(Таємниці)

на 15 карточках з окладинкою. Окремо для мужчин а окремо для жінок. Ціна 5 центів.

Можна дістати
гарні колірові картки з великодніми желаннями. Ціна 5ц.
Замовляйте на ардесу:

Basilian Fathers Press,
Mundare, Alta., Canada.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в домі панства Ковальчуків у Моркемб, Алта.	$1.50
Софія Ричкун Сиркл, Монт Зл.Д.П.А.	1.00
З похоронної збірки в часі похорону Петра Сенюка, Гіліярд, Алта.	3.60
Збірка з нагоди поминального богослужения по бл. п. Марії Лесюк, Мондер, Алта.	5.00
Теодор Лесик, Мирнам, Алта	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (71) 8. Мондер, Алберта, 13-го Квітня, 1941. Mundare, Alberta, April 13th. 1941. Vol. IV. No. (71). 8.

Христос Воскрес

Сей день нам Господь вишній дав,	Сей день то радість людям всім,	Сей день прощення всіх гріхів,	Життям зачнімо жить новим,
То день святий великий,	Той Божий день витаймо,	Тож разом ся братаймо,	Любови, мира, згоди,
Спаситель наш із гроба встав,	Кріпімся днесь і веселім,	Забудьмо вже ненависть, гнів,	Най щезне злоби мрачний дим,
Царствує нам на віки.	Побідну пісень співаймо!	А мира пісень співаймо!	І оживуть народи.

Пастирське Послання

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ
І ВСІХ ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ

З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

Христос Воскрес!

Мої Дорогі в Христі,

Переживаємо незвичайно траґічну добу людства. Розбурхані филі людських пристрастей подоптали на довгі літа людину. Сумні та безнадійні настрої закорінюються в серцях многих. Але нам віруючим не годиться упадати в зневіру. Нам треба тепер, у великодному часі, обновити наші серця, вслухатися в радісні великодні пісні та в їх чудовий зміст, з якого віє так много тепла, світла й сили. Великдень для нас, українців католиків, не має лише значіння символічне — але це передовсім свято нашої св. віри, побіди Христа над ворогами і смертю. Це свято духовного воскресения, празник надприродного пробудження.

Великий учитель Церкви, св. Августин, так говорить: "Син Божий показує нам через своє воскресення не лише велике чудо, але й великий примір. Велике чудо, щоби скріпити нашу віру. Великий примір, щоб оживити і утвердити нашу надію. Тому вся наша надія полягає на Тім, що спас нас від темноти, гріха і нужди, який підніс нас до гідности Божих дітей і до вічної щасливости. Господь дав початок для воскресення всіх віруючих в Нього, бо Його воскресення з гробу є образом нашого воскресення, порукою, що ми не останемо мертві на все, але в призначений час оживемо до нового, вічного життя."

Воскресення Ісуса Христа це основа нашої релігії, найбільший доказ божества Ісуса та запорука нашого воскресення. Тому св. Павло каже: "Аще Христос не воста, тще убо проповіданіе наше, тща же і віра наша." (І Кор. 15, 13), "а коли Христос не воскрес, тоді марне й наше проповідання, марна й наша віра." Коли однак Христос воскрес, то й ми воскреснемо до нового життя. Тому дійсно треба нам тішитися, хочби ми були й в найбільшім горю, бо як недалеко від Великої Пятниці до воскресення, так недалеко від наших терпінь до вічного щастя в небі.

День Христового воскресення це й день нашої надії. Це свято скріпляє нашу віру в кращу будучність.

Нехай радість небес ізза світлої побіди Христа над смертю з могутнім гомоном великодніх дзвонів, та зворушливими словами торжественної великодної служби, лине в серця цілого українського народу і всього людства.

По своїм воскресенню Христос поздоровив своїх учеників словами "Мир вам!" Тими словами вливав в їх душі надземський спокій і радість, що світ ніколи й нікому негоден дати. Той спокій і певність остали в них й серед найбільших переслідувань та терпінь. Той спокій виходив з правдивої любови Божої, що ладнає відносини між Сотворителем а сотворінням. А така любов основується на ласці Божій. Коли чоловік через ласку Божу посідає Боже синівство, посідає також повну свободу та радість. Мир є випливом найкращих відносин між

Богом а чоловіком. Де нема Божої ласки, там нема також Божої любови, там нема миру. Коли між нами а Богом відреться лучність, стаємо найбільш нещасними, тратимо мир, а з ним й щастя. Це відноситься не лише до одиниць, але також до цілих народів.

Нинішний світ у війні. Якщо хочемо мати правдивий і тревалий мир, треба зачати від основ. Тому св. Отець Папа Пій XII голосить, що треба віднести побіду над ненавистю, над недовірям, над тою думкою, немовби сила творила право, над господарською нерівністю і над холодним самолюбством. Як дуже конечним це для світа, та для нас, де так много треба взаїмного вирозуміння, любови, терпеливости; а воскресні пісні якраз до того нас накликують. "Ненавидящим нас простім всі воскресеніем."

Коли в нас буде те глибоке розуміння правди Великодня, можемо сподіватися й найкращої будучности для нашого українського народу.

Молім Воскресшого, щоб допоміг всім воскреснути до життя ласки, любови і мира — щоби як найскорше прийшов день побіди правди над злом, побіди світла над темнотою, побіди релігії над безбожністю — побіди вседоброго і вселаскавого Бога.

Цими словами закінчую і бажаю всім наших вірним — тим, що живуть в містах, що працюють мирно на ріллі, в фабриках, майстернях і копальнях, тим, що в рядах нашої сухопутної армії, нашої фльоти і нашого летунства стоять в обороні рідної Канади тут і за морем на ріжних побоєвищах світа — всім вам, дорогим мойому серцю, хоч може далеко віддаленим, українцям католикам у цей прегарний воскресний день, Великдень я бажаю всіх ласк Господніх і всьої небесної радости — нехай воскресший Христос благословить і щастить, амінь.

† **ВАСИЛІЙ,** Епископ.

ХРИСТОС ВОСКРЕС!

"Воскрес Ісус от гроба, якоже прорече, дарова нам живот вічний і велію милость." — Така радісна пісня несеться з грудей вірних при веселім гомоні дзвонів на Великдень.

І скільки великих думок викликує вона в наших умах, скільки ж потіхи й надії вливає в наші серця!...

Ось Христос, той що не віних три дні тому, скатований, зневажений, серед сорому, наруги й невимовних мук сконав на хресті та спочив у гробі приваленім важким каменем, встає сьогодні як переможець, у повноті краси й слави. Де рани, кров, опльовання, зневаги? Де цвяхи, терневий вінок, ганьба, хрест і смерть? Нема. Все те проминуло. Сьогодні Христос перемінений, прославлений. Його тіло чарівно гарне, маєстатичне, світляне, удуховнене. Лице таке миле, миле, сіяє блеском чарівним. Очі мов ранні зорі.Золотисте волосся лагідно спадає на плечі.Уста залиті добротою. Біла світляна одежа під леготом вітру филює красками наче сніжна хмарка в блисках раннього сяйва або вечірних промінів. А пять ран, що полишились як знаки давніх терпінь, видніють наче ті гарні заглубини на свіжім румянім личку малої дитини. Тіло Христове вже не підлягає законам природи, людським немочам, потребам і конечности смерти. Воно має інші закони, закони вічного блаженства. Воно повне сили, свободи, залите чистими й безсмертними розкошами.

А Христова душа? Хто ж годен описати те життя мира, радости й щастя, що її виповняє? Минула безповоротно зима страдання; тепер уже тільки незахмарена радість, що ніколи не скінчиться.

Вороги сумують, а Христос тішиться, як переможець над неправдою і злобою, над діяволом і смертю. Христос відкупив світ, знищив ад, отворив небо й вислужив людям життя вічне та обильні ласки спасення.

Щоза великі й радісні це правди! Для людей безвірних і безбожних, для людей задивлених тільки в землю, що знають тільки служити своїм низьким похотям — це все без великого значіння і вражіння. Та для людей поважно думаючих і віруючих, для людей чесних, що шукають правди, добра й краси, Христове воскресення є справжнім джерелом великої й глибокої радости, одушевлення, енергії та заохоти до боротьби зі злом і витревання в добрім.

Христове воскресення врадувало, одушевило й ободрило апостолів по важких днях смутку й пригноблення. По воскресенні вони вже були не ті, що перед тим. Мужні, відважні, повні святого запалу пішли в світ, щоб знищити поганство, а будувати Христове царство. І з історії знаємо, якого то великого перевороту в світі вони довершили...

Христове воскресення кріпило перших християн у їх важких переживаннях, воно додавало сили мученикам, ісповідникам, дівам триматись вірно Христа й Його науки.

Христове воскресення по всі часи є великою заохотою до вірности в Христовій службі. Бо знаємо, що як будемо з Христом жити, працювати й терпіти, то колись із Ним будемо радіти. Коли прийде призначений час, так тоді вірні християни уподібняться до Христа й стануть учасниками Його прославленого життя по мірі своїх заслуг.

Великі це річи, що заповідають нам рожеву, світлу будучину!...

* ** *

Цьогорічний найбільший християнський празник приходиться нам святкувати серед смутку й тривоги. Воєнна хуртовина шаліє на добре й нищить людське життя, майно, робить тисячі, а й мільйони людей нещасливими. Розпутались всі людські пристрасти й використовуючи всі здобутки культури ширять страшну руїну.

Від тієї воєнної хуртовини дуже потерпів і український нарід. Великим болем прошиває наше серце кожна сумна вістка про страждання нашого народу під ударами червоних катів на рідній землі, або на засланні в сибірських чи уральських сторонах.

Болючим гомоном відбиваються від нашої душі вісти про гнет і недолю наших людей, що терплять від наїзника або мучаться на скитальщині. Або чи це велика радість коли на оборону загроженої свободи треба видавати великі суми гроша й мобілізувати тисячі війська?..

Тяжкі хмари нависли над цілим світом і над українським народом.

Та крізь ті темні хмари продирається ясний промінь радости й надії. Це воскресення Христове. Серед наших невідрадних відносин приходить до нас Хрисос-Побідник як колись до апостолів і каже: Мир вам! Бодріться, бо я побідив світ! Не падайте на дусі! Не опускайте безрадно рук! Вороги можуть шаліти, можуть хвилево радіти своїми успіхами й перемогами, як колись у Велику Пятницю, можуть навіть на якийсь час привалити каменем Божу правду, однак це не на довго. Впадуть вони переможені, щезнуть як тає віск від огня, а остаточно побідниками вийдуть приклонники Христа.

Цю велику й важну правду для всіх нас говорить Великдень.

І тому й цього сумного року радіймо великим празником Воскресення Христового. Силою Христовою віднесімо побіду над гріхом, неправдою й злобою! Обновімо свою душу великими думками, що їх нам голосить великодня пісня.

Хай великдень обновить нашу віру в Христа, в правдивість Його науки, що її голосить одиноко безошибочно католицька Церква.

Хай великдень обновить нашу християнську ревність, щоб була подібна до тої, що була в апостолів і перших християн!

Хай великдень розпалить у нас святий огонь любови, щоб ми не тільки самі тримались думкою, словом і чином Христа, але й були щирими апостолами Божої правди між другими!

Хай великдень обєднає й збратає наш нарід в одну Божу родину й вліє надію на кращу будучину!

Коли ми будемо ці великі свята святкувати не поверховно й тільки для традиції, а справді по християнськи й використаємо для обнови свойого духа весь глибокий зміст великодніх свят, так тоді певне, що великдень принесе нам велику користь.

З нагоди так великого празника християнської радости "Світло" разом із словами поучення шле всім свої щирі побажання, щоб воскресший Христос усіх потішив, покріпив і збогатив своїми ласками й миром та подав, щоб у скорому часі обновилась земля, щоб настав спокій і гаразд у світі для всіх людей і для всього українського народу!

ХРИСТОС ВОСКРЕС!
ХАЙ ВОСКРЕСНЕ ПРАВДА, ВОЛЯ Й ДОБРО!

НОВИЙ ПРОТОІГУМЕН ОО. ВАСИЛІЯН У КАНАДІ

По смерти о. Навкратія Крижановського, ЧСВВ. американсько-канадійська провінція ОО. Василіян дістала новий провід. Протоігуменом став ВПР. О. ВЕНЯМИН БАРАНИК, ЧСВВ. Новий Протоігумен уродився 25. вересня, 1899 р. в Лютовиськах, пов. Новий Самбір. Захід. Україна. До Чина ОО. Василіян вступив 19 жовтня, 1924 р. Став священником 23. серпня, 1931 р. До Канади приїхав 2. жовтня 1933. р.

Крім протоігумена до нового заряду входять ще слідуючі особи:

Впр. о. Созонт Дидик, ЧСВВ, перший радник.

Впр. о. Ніль Саварин, ЧСВВ, другий радник,

Впр. о. Николай Когут, ЧСВВ, третий радник,

Впр. о. Атаназій Химій, ЧСВВ, провінціональний писар.

Василіянська провінція в Північній Америці й Канаді з початком 1941 р. обіймала 11 монастирів і станиць і числила 42 отців, 47 схолястиків, 30 братів, разом 119 осіб.

— На Лемківщині Генеральний Вікарій о. Ол. Малиновський постійно обїзджає деканати й відбуває місії при допомозі світських священиків і черців. Ось такі місії та реколекції є на Лемківщині теж і національно-освідомляючою працею. Генер. Вікарій о. Малиновський звертає увагу в Вістях Апостольської Адміністрації Лемківщини на вплив Церкви при плеканні нашої народньої культури та вдержуванні її на давньому високому рівні. Важний теж розпорядок про зберігання всіх приписів нашої Східньої Церкви при відправі Св. Літургії. Праця проводу Апостольської Адміністрації Лемківщини та греко-католицького духовенства т и х а, але ревна, без зайвого розголосу, але основна.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Знаємо, що ми помремо, згниємо й обернемось у порох. Та чи ми знову воскреснемо? Звідки ми про це можемо напевно знати?

ВІДПОВІДЬ: Людина складається з душі й тіла й тому воно зовсім природне, щоб по якімсь часі вона вмерла, цебто розположилась на свої складові частини й щоб безсмертний дух повернув до Бога, що його покликав до існування, а смертне тіло, щоб пішло до землі, звідки воно взяте.

Смерть для людини є чимсь природним і беручи стисло людині не належиться, щоб вона опісля воскресла. Це бачить ясно наш розум. Одначе наш розум також і це добре розуміє, що воскресення людини з мертвих не є річчю для Бога неможливою, бо Господь Бог є всемогучий і коли він увесь світ сотворив з нічого, то тим лекше може повернути вже існуючу душу до тіла й його своєю всемогучою силою знову так уформувати з елементів землі, щоб воно разом з душею створило живою ту саму людину, що передше була. Також наш розум і це добре понимає, що коли б Господь хотів нас по смерти воскресити, то воно було б д у ж е відповідне й для Бога й для людини. Годиться, щоб у вічності, в нагороді чи карі мав участь цілий чоловік, а не лиш сама душа, так як тепер цілий чоловік, душа й тіло працюють, терплять і заслугують на вічну нагороду, чи грішать і заслугують на вічну кару, а не тільки душа. І безперечно, що воскресення тіла чимало причиниться до побільшення щастя людини в вічності. Все це промовляє за тим, що воскресення тіла не є річчю неможливою або невідповідною для Бога й людини. Своїм здоровим р о з у м о м можемо навіть робити розумні здогади, що Господь Бог у своїй доброті готов таки воскресити колись наше тіло до нового життя. Та мимо цього всього наш розум сам зі себе ніколи не може дійти до певности, що ми воскреснемо. Воскресення є це велике чудо, що не може статись природними силами, а тільки силою й волею всемогучого й доброго Бога. І тому то люди, що одиноко на свій розум спускаються, ніколи не можуть мати певної основи на якій могли б опертися і приймити за правду будуче воскресення людини й на нього сильно надіятись.

Однак треба це нам добре знати, що Г. Бог у своїй доброті не полишив людину собі самій в сумнівах і здогадах щодо воскресення, а прийшов її на поміч через своє обявлення. **Г. Бог нам ясно обявив, що хоч кожна людина мусить умерти, то однак вона по смерти воскресне. І то воскреснуть усі: добрі й злі; одні до вічного щастя, а другі до вічної кари.**

Те Боже обявлення є записане в святих книгах, що може мо самі особисто прослідити, а також його непомильно зберігає й проповідає св. Церква від перших часів свойого існування. На основі того ми можемо з цілою певністю знати, що хоч помремо, то колись і воскреснемо, щоб уже ніколи більше не вмірати.

Ось тут наводимо ті важніші місця зі св. Письма й з церковного передання де говориться про наше будуче воскресення.

За життя Ісуса Христа воскресення тіла перечили жидисадукеї. Ісус Христос опрокидає цей їх погляд як мильний і противний тому, що каже св. Писання. "Сини цього віку женяться і віддаються; а ті, що удостояться того віку й воскресення з мертвих, ані женяться, ані віддаються; бо вмерти більш не можуть, бо є ангелам рівні й є синами Божими, будучи синами воскресення. А що мертві встають і Мойсей показав при корчі, коли називає Господа Богом Авраама й Богом Ісаака й Богом Якова. А Бог не є мертвих, але живих, у нього отже всі живі. (Лук. 20:35-38; Мат. 22.29; Марко 12:18-27). "Ви отже дуже помиляєтесь." (Марк. 12:27).

"Не дивуйтесь цьому, бо прийде час, коли всі, що в гробах, почують голос Сина Божого; і повиходять: котрі добро робили, в воскресення життя, а котрі зло робили, в воскресення суду." (Ів. 5: 28-29).

"Це ж воля Вітця, що післав мене, щоб з усего, що дав мені, я не погубив нічого, а воскресив те останнього дня. Це ж є воля мого Вітця, що післав мене, щоби кожний. хто видить Сина й вірує в Нього, мав життя вічне й я воскрешу його посліднього дня." (Ів. 6: 39-40.).

"Сказав її (Марті) Ісус: Воскресне твій брат (Лазар). Сказала йому Марта: Я знаю, що воскресне в воскресенню останнього дня. Сказав її Ісус: **Я є воскресення і життя. Хто в'рує в мене, коли й умре, житиме.** І всякий, хто живе й вірує в мене, не вмре по вік." (Ів. 11 23-26).

Що воскресення нашого тіла, яке Христос предсказує є можливе доказують наглядно Христові чуда воскресення з мертвих дочки Яіра (Мат. 9: 25) юнака з Наїм (Лук. 7:14-15). Лазаря, що вже в гробі розкладався (Ів. 11:43-44), а врешті й саме світле воскресення самого Христа. (Лук. 24: 39-43; Ів. 20.20, 27, 28).

Цю Христову науку пропбвідали часто св. апостоли. Св. ап. Павло в першому листі до Коринтян виразно доказує наше воскресення:

1. З воскресення Христового: "Коли ж про Христа проповідується, що воскрес із мертвих, то як це деякі між вами кажуть, що нема воскресення мертвих? Коли ж нема воскресення мертвих, то й Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, тоді марне наше проповідання, марна й ваша віра. І ми являємось кривими свідками Божими, бо ми свідчимо проти Бога, що воскресив Христа, котрого не воскресив, коли мертві не воскресають. **Бо коли мертві не воскресають, то й Христос не воскрес. А коли Христос не воскрес, марна ваша віра,** бо ви ще в ваших гріхах. Отже й ті, що уснули в Христі, погибли. Коли тільки в цім життю надіємося на Христа, то ми найнещасливіші зі всіх людей. Тепер же Христос воскрес з мертвих, первісток між померлими." (I. Кор. 15:12-21.)

2. З успішного відкуплення і нашої тісної звязи з Христом як з головою. "Бо через чоловіка смерть і через чоловіка воскресення мертвих. **Бо як в Адамі всі вмирають, так і в Христі всі оживуть.** А кожний своїм порядком: Первісток Христос, а потім Христові в часі його приходу... А як останній ворог буде знищена смерть." (I. Кор. 15:21-26).

3. З обичаїв і трудів вірних. "Чого ж і ми наражаємось на небезпеки кожної години?:. **Коли мертві не воскреснуть, їжмо й пиймо, бо завтра помремо. Не дайтеся обманювати, злі розмови псують добрі обичаї...** (I. Кор. 15:30-34).

4. З розвязки трудностів проти воскресения. "Та хтонебудь скаже: Як воскреснуть мертві? І в якому тілі прийдуть? Безумний! Те, що ти сієш, не оживе, коли вперед не вмре. І що сієш, не тіло будуче сієш, а голе зерно, приміром пшениці, або яке інакше. А Бог дає йому тіло, яке хоче і кожному насінню своє тіло. Не кожне тіло таке саме тіло; тільки інше тіло в людей, інше тіло в скотини, інше в риб, інше ж у птацтва! Є і тіла небесні й тіла земні, та інша слава небесних, а інша земних. Інша слава сонця, а інша слава місяця, і інша слава зір; зоря бо від зорі відрізняється славою. Так і воскресення мертвих. Сіється у зотління, повстане в нетлінню. Сіється в безчестю, повстане в славі; сіється в немочі, повстане в силі. Сіється тіло душевне, повстане тіло духовне; є тіло душевне й є тіло духовне. Так і написано: Стався перший чоловік Адам душею живою, а останній Адам духом животворящим. Та не перше духовне, а тілесне, відтак духовне... Це ж говорю брати: Що тіло й кров (смертна природа) не можуть доступити царства Божого, ані тлінність не доступить нетління. Ось тайну вам говорю: Всі не впокоїмося, але всі перемінимося, скоро, в миг ока, при останній трубі. **Бо затрубить труба й мертві повстануть нетлінними й ми перемінимося. Бо мусить це тлінне одягнутися в нетлінність, і це смертне одягнутися в безсмертність.** Коли ж це тлінне одягнеться в нетлінністть і це смертне одягнеться в безсмертність, тоді сповниться слово написане: Пожерта смерть побідою. Де ж, смерте, твоя побіда? Деж, смерте, твоє жало?.. Длятого мої улюблені, брати будьте тверді, непохитні, завжди повні ревности в ділі Господнім, знаючи, що ваш труд не марний у Господі." (I. Кор. 15:35-58).

Цю догму св. віри св. Павло проповідував Атенцям (Діян. 17:31-32), воєводі Феліксові (Діян. 24:15), Солунянам (I. Сол. 4:13-15) і другим. Це лиш кілька важніших місць зі св. Писання навели ми. Їх є ще багато, багато.

Науку Христа й апостолів про воскресення тіл часто проповідують Св. Отці в своїх письмах і боронять її перед закидами поган і еретиків гностиків. Цю правду проголосив торжественно четвертий вселенський собор у Лятерані й ми її ісповідуємо в нашому символі віри словами: Чаю воскресенія мертвих!"

Хоч умремо, то воскреснемо. Велика й радісна це правда. Вона повинна нас заохочувати до ревного, побожного життя і до виконування добрих учинків, щоб заслужити собі на славне воскресення в день загального суду.

З ОДНОЇ ПРОМОВИ ПАПИ

В одній недавній промові до новоженців, що прийшли зложити свій поклін Святішому Отцеві, поручив Папа гаряче практику спільної молитви в родинах. "Побожність є це велика чеснота, охорона кожного! Її найкращим і звичайним обявом є молитва. Для людини, що складається з душі й тіла вона є щоденним кормом д у ш і, як матеріяльний хліб є щоденною поживою тіла. І як ця єдність дає силу, так і спільна молитва має більший вплив на Боже Серце. Тому то наш Господь сказав до своїх учеників: "Ще кажу вам: Що коли двох з вас згодиться на землі про всяку річ, про котру проситимуть, станеться їм від мого Вітця, що на небесах. Бо де є двоє або троє зібраних в моє імя, там я є посеред них." (Мат. 18:19-20).

Але де є душі більше злучені в імя Ісуса Христа, щоб молитись як ті, на яких святе подружжя витиснуло живий і сталий образ тої знеслої злуки самого Христа з Церквою, Його любою Обручницею? Длятого є це велика й дуже корисна злука, коли ви одне побіч другого клякнете перед Богом, що дав вас одне другому, щоб просити в Нього заховати, збільшити й благословити злиття вашого життя.. Що-за милий вид для ангелів є молитва чоловіка й жінки, що підносять свої очі до неба й взивають, щоб Божа рука захороняла їх та їхні надії!... Хоч би не знать як були виповнені заняттями ваші дні, все ж таки ви повинні вміти знайти хвилину, щоб клякнути разом і зачати день підносячи ваші серця до небесного Отця й призивати Його помочі й благословення. А коли западе вечір й скінчиться денна важка праця й ви зійдетесь разом у хаті переповідаючи задоволено одно другому денні випадки, ви повинні також дати відповідне місце Богові в ті хвилини зажилости й солодкого та дорогого відпочинку. В імя нашого Господа, благаємо вас, дорогі новоженці, заховайте ненарушену цю гарну традицію християнських родин, молитись спільно вечером."

А. Лотоцький

Коли Промовили Великодні Дзвони

(З галицького життя)

Рано ранісько пробудилося село. Великдень. Люди як мурашки городами, стежками, дорогою на гору до церкви. А всі в нових, чистих одягах, а в кожного на плечах клунок у чистій скатерті, або в руках кобеля.

Все село спішить у церкву й старші й молодь і діти.

Не пішов тільки Ілько Кравців, хоч йому до церкви близенько. Встав як що дня, обійшов худібку, поснідав і взявся читати часопис.

Ілько Кравців не був тутешній. Як пішло на бубен господарство Леська Стандрета, він купив його господарство й осівся тутечки. Лесько з двоїма дітьми пішов у комірне. Вдовець був. Жінка померла молодо. З гризоти, що чоловік пропутав усе майно.

Бодай тільки добре, що не дожила цього, як її рідна хата пішла на ліцитацію. (Лесько був присташ). Теперечки вже й Лесько помер. А діти: син Гринько й дочка Оленка пішли в найми.

Чогось те все тепер снується по голові Ількові. Відложив часопис.

Леськові діти в наймах. Що ж він тому винен. Купив господарство на ліцитації. Не купив би він, купив би хтось інший. Та чогось не долюблюють його люди. Чогось? Він знає чого. Він, як прийшов, виступив у читальні проти священика. Думав легко піде, як у його рідному селі. А то ні! Люди тут священика люблять й щиро були привязані до Католицької Церкви. Та він не давав за вигране. Підмовляв людей, підсував їм ворожі Церкві книжки й часописи. Дарма. І так він у селі ходить самотою. Пять літ уже так. Нераз приходило йому на думку: "А може б завернути з блудної дороги? Та якийсь фальшивий сором не пускав його туди: "Будуть сміятися з мене!" І дальше не ходив до церкви, ні вже й до читальні. Жив мов вилюдок якийсь.

Жінка нераз намовляла його, плакала. Та це ще гірше дразнило його. На щастя ні жінка ні він не були сварливі, уступали собі. Казав тільки: "Я до твоїх справ не мішаюся, не мішайся ти до моїх. Ходиш до церкви, ходи собі, не бороню."

Сидить Ілько, а думка несе його дальше назад у минуле. І чогось станув у його тямці один Великдень. Була це весна в повні. Вже вишні цвили. Ненечка обмила його, вдягнула в чистенький одяг. А потім узяла за руку й повела в церкву. Це був його перший Великдень. Для нього було все нове. Відправа. Свячення пасок. Гагілки. І тепер цей перший Великдень станув перед ним в повному чарі... Потім пішов він у школи, до міста, до гімназії. Вчився не зле. Та злі товариші стали йому позичати безбожні книжки. Він перестав учитися. Зачитувався в безбожні книжки. Цікавили його, подобалися. Дістав злу ноту. Батько відібрав зі школи: "Коли не хочеш учитися, лишися на господарстві!" Жаль було Ількові не так школи, як товаришів. Та батько був рішучий, забрав сина на село. Злі товариші не опускали його й на селі. Доставляли книжок. А він теперечки ще жадніше зачитувався в цих безбожних книжках, затроювався ними.

— Бам, бам-балам, бам-балам! — роздався радісний голос із дзвіниці. Крізь відхилене вікно донісся до нього величній спів: "Христос воскресе із мертвих!" А сонячко так ясно світить, світить у вікно аж сліпить очі. Так любо, так весело на дворі. Легенький вітрець колище в садку гиллям вишень, облитим білим цвітом.

І знов перед Ільком його перший Великдень. Такий самісінький день як сьогодні.

І дзвони, дзвони дзвонять там само...

Ілько не видержав, зірвався з місця...

— Піду до церкви! Що мені люди... хай сміються... піду... І став збиратися.

Та дальше не давала спокою думка.

— А то будуть посмішковуватися з мене! "Ади, скажуть, ади, прийшла коза до воза!"

І він вже хотів знову роздягатися, та знов рішучо:

— А що мені, хай посмішковуються! Я таки й варта цього!

Вийшов із хати.

На дворі так мило, так ясно чогось, так незвичайно радісно, свіжо. Так і чуєш, що кругом тебе нове, молоде життя. По квітках по пестрих бжілки невсипущі й метелики легкокрилі. В кущах і в гиллі птички щебечуть, а з церкви несеться могутній спів.

— Може це вже за пізно мені йти сьогодні? Скажуть: "Прийшов погасити свічки?" — знов у його душі будився фальшивий стид.

А дзвони дзвонять. Дзвіницю обсіли хлопці й один наперед другого рветься до дзвонів. І здавалося Ількові, що вони, ці дзвони неначе кличуть його: "До церкви, до церкви, до церкви йди, йди, йди! До церкви, до церкви не пізно, не пізно, ні-ко-ли, ні-ко-ли, ні-коли!"

— Не пізно — сказав і собі рішучо Ілько — йду!

І пішов. Відправа вже кінчилася.

Ілько станув собі позаду за господарями. Люди спершу зглянулися на нього, неначе справді зчудувалися, та зараз кожен знов займався словом Божим. Ілько розглядався по церкві. Він у ній уперше. Все для нього нове. Нараз спинився його зір на переді, де стояла молодь. Там між парубками стояв Гринько Стандретів. В старому, та чистенькому одязі. Ілько звернув зір у другий бік, де стояли дівчата. Була й Гринькова сестра Оленка. Також убогенько, та чистенько зодягнена.

— Бідні сироти — подумав Ілько — у чужих мусять працювати! Та обоє чесні й трудящі. Будуть із них люди.

Став очима шукати за жінкою. Побачив. Вона теж завважала його. Із її лиця так і видно було, тільки радість била, тільки втіха.

Відправа в церкві скінчилася. Молодь кинулася брати хоругви, роздавали воскові свічки членам братства.

Вийшла процесія з церкви, вийшов священик святити паски. Вийшов з усіми й Ілько. Вважав, куди йде жінка. Пішов за нею. Вона станула біля своєї скатерті з печивом. А він за нею. І їй за плечима: "Христос воскрес, Ганю!" "Воістину воскрес!" — відповіла вона так легко, весело... так...

Посвятили паски. Люди брали кожен своє свячене на плечі й рушили від церкви до своїх хат. Ілько взяв скатерть зі свяченим на плечі, вперше відколи став своїм господарем. І так легко йому якось було, неначе це не тягар він несе, а ще й крила виросли йому з рамен.

В хаті жінка до нього:

— Як я тішуся, як я тішуся! Це мій найкращий Великдень...

А Ілько:

І мій, Ганю, і мій!

Сіли до свяченого. Каже Ілько:

Не дав нам Бог, Ганусю, діточок, а то ще радісніший Великдень був би.

Ганя зітхнула:

— Ой, правда, я нераз собі думаю: "Не буде навіть кому нас на старість доглянути, ні очей заплющити на вічний сон та поховати."

А Ілько:

— А що ти сказала б, Ганю, на це? Мені в церкві така думка прийшла....

— Яка? — не втерпіла жінка.

— А така, щоб ми взяли Стандретових сиріт за своїх. Вони відай добрі діти.

— Добрі, добрі! — закликала жінка втішно. — А що, як би ми таки сьогодні поговорили з обоїма?

— А вже ж, що сьогодні — на це Ілько. — Підемо зараз на цвинтар, там вони будуть певно обоє на гагілці.

* ** *

Були й Гринько й Оленка. Ілько викликав обоє на бік. Як почули, що задумав Ілько зі жінкою, обоє кинулися їм у ноги:

— Татусю, мамусю, будемо вам найщирішими дітьми, говорили обоє крізь сльози.

— По гаїлці підете з нами до нас на свячене — сказала Гануська й собі витираючи платком сльози, сльози радости.

Як вертали в хату, каже Гануська Ількові:

— Та ти ще не сказав мені Ільку, що то так змінило тебе..

— Змінився я не відразу. Зміна йшла довго та поволи. Однак розбудили мене до нового життя великодні дзвони. І щасливий оповідав жінці й Гринькові та Оленці, як то було з ним сьогодні раненько.

А дзвони дзвонили, дзвонили, дзвонили...

ЗІ СЛІВ ПОКІЙНОГО АПОСТ. АДМІНІСТРАТОРА О. Я. МЕДВЕЦЬКОГО

В Вістях Апостольської Адміністрації Лемківщини стрічаємо між іншим актуальне слово бл. п. Апост. Адміністратора Лемківщини, о. Я. Медвецького, в якому мило вражає нотка патріотизму. "Ми обовязані любити свій нарід, бажати йому добра і кожний по змозі своїх сил повинен дбати про це добро. Найкраще покажемо свою любов до свого народу не словами, а ділами супроти своїх рідних братів... Невіруючий не може бути правдивим, щирим патріотом. Патріотизм вимагає жертви, а жертву принести може тільки той, хто випробуваний в чесноті, чого з черги нема без віри. Живемо надією, що Боже Провидіння дасть нашому народові здобути все те, чого собі наш нарід бажає, за чим тужить, до чого прямує. Одначе памятаймо, що наш нарід і його добро тоді удержаться, коли керма над народом буде в руках людей віруючих, розумних і праведних, коли над ними буде панувати Бог. Маємо приклад на наших сусідах, що діждались своєї волі й незалежности, одначе в короткому часі її втратили, бо не мали Бога в серці, не мали сильної віри й чеснот, не дбали про добро народу, але шукали особистих користей і довели свою батьківщину до розвалу."

Свистуни люблять накидатися на покійного адміністратора, як на якого хруня. Та чи так пише хрунь? Ні, ніколи. А свистуни не дивились і ще тепер не дивляться інакше на пок. о. Медвецького, як на хруня. Також і других немилих собі осіб з греко-католицької Церкви залюбки представляють як хрунів. Та цим своїм поступованням показують тільки свою власну підлоту. Каже одна приповідка: "Хто який, думає, що кожний такий." По собі хотять усіх судити. Правда, о. Медвецький давав часом зарядження, що могли неподобатись свідомим українцям, однак за це не можна на нього кидати каменем. Треба взяти під увагу, що він був між польським молотом і москвофільським ковалом і мусів числитись з дуже тяжкими обставинами. Та коли вони змінились, він у повищих словах показав ясно, що був вірним сином свойого народу.

Католицька Релігія

в Поученнях і Приміфах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

Малою рибацькою лодкою переїздив через ріку вчений пан. Легенький подув вітру не грозив ніякою небезпекою. Дивлячись на струджені руки перевізника, що раз-у-раз порушували тяжкі весла, спитав вчений:

"Чи ви знаете історію?"

"Не знаю, прошу."

"То ви змарнували половину свого життя. А може знаете математику?"

"І цего не знаю."

"То ви, приятелю, змарнували три-чвертих свого життя".

Та як учений вимовив ті слова, струя схопила лодку й перевернула її. Оба впали в воду.

"Пане, крикнув перевізник, чи ви вмієте пливати?"

"Не вмію!", відповів у розпуці вчений пан.

"То ви втратили життя", завважав сумно перевізник.

Сильна струя води несла їх у долину й не давала добитись до берега. Видячи неминучу смерть ученого, кликнув іще в в останне побожний перевізник:

"Пане,може вмієте бодай розбудити совершенний жаль?"

"Не вмію!"

"Як так, то ви втратили вічність..."

"За кілька хвиль пішов учений, але нерелігійний пан, під воду.

Хто релігійний, той безпечний.

Колишній французький соціяліст Август Ерве заявив у часописі "Віктуар", що дійсна причина зменшення числа народин у Франції це — релігійна байдужність многих французів.

Без релігії й релігійного життя не буде в Франції приросту населення... Ні там, ні тут, ні ніде!

Релігія, це найбільший скарб одиниці, родини, нації, державн, цілого світу. Люди, що мають релігію, знають правду й мають велику силу чинити добро, а поборювати зло. Релігійні люди люблять правду й по правді живуть. Боже, дай нам релігійну націю!

НАШЕ ПОХОДЖЕННЯ Й ПРИЗНАЧЕННЯ

Розумні люди люблять правду й шукають її.

Найважнішою зі всіх правд, що її повинні знати всі люди, е правда про наше—походження й призначення. — Хто дав нам життя? Нащо живемо на землі? Що буде з нами по смерти? Це питання, що на них треба мати добру й певну відповідь, щоб знати, як жити та щоб не змарнувати свого життя, але зробити його щасливим тепер і на віки.

Найліпшу науку про наше походження й призначення дає нам Христова-Католицька Церква. Вона вчить нас: Нас сотворив Бог. А сотворив нас Бог на те, щоб ми Його пізнавали, Його любили, Йому вірно служили й тим заслужили собі вічне щастя в небі. Бог дав мені життя, щоб я прожив його Богові на славу, а собі на щастя. Від Бога я вийшов, із Богом маю йти, до Бога маю зайти. Це мое походження й призначення. Вірю в цю правду й хочу держатись її ціле життя — таке повинно бути переконання в кожної людини.

Бог сотворив нас.

Могучий король запросив до себе в гостину своїх високих достойників. Підчас бенкету мало відбутись торжественне отворення величавої престольної салі. Саля була справді архитвором мистецтва й смаку. Стеля спочивала лиш на одній колюмні. Стіни вкривали чудові килими. На помості простягались дорогі, по мистецьки вироблені хідники. По бенкеті повів король своїх гостей по прегарних кімнатах, залюбки слухаючи їхніх вигуків подиву й похвал. Між гістьми був також королівський сміхованець, що своїми жартами розвеселював короля й усю королівську дружину. Висуваючись на самий перед, сказав той сміхованець:

"Ваше Королівське Величество! Я знаю одну престольну салю, що е краща й більш артистична від вашої."

По тих словах підбіг до вікна, де мож було побачити чудовий краевид. Відчиняючи вікно показав рукою голубе небо й сказав:

"Чи бачите величаве склепіння неба? А його не піддержує ні одна колюмна! Ця престольна саля е лиш дуже слабенькою відбиткою того великого небозводу. А цей килим зелені, що простягнувся широко кругом королівської палати, чи не перевисшає своєю красою навіть найкращих килимів королівської престольної салі?... І все те повстало без золота, без срібла, без самоцвітів, без робітників — від одного слова всемогучого Бога! Щож ви, мої панове, на це?.."

А вони стояли мовчки, признаючи в серці, що жартун сказав сьогодні повчаюче, велике слово правди.

Свята Домініка, як була ще малою дитиною, часто плакала. Люди, що не знали причини її сліз, думали, що вона певно дуже нещаслива. Та поправді вона плакала на думку, скільки то добра зробив її небесний Отець.

"Мій Боже," молилась дитина, "який Ти добрий, що був ласкавий думати про мене! Ти сотворив мене не тому що Ти мусів, але тому, що Ти любив мене більше чим інших. Ти не лише сотворив мене, але обдарував іще й іншими ласками... Справді, Ти був дуже добрий для мене!"

Одного дня зайшов до її хати священик. Домініка читала побожну книжку. й — як звичайно — плакала. Найбільше сліз капало там, де було надруковано імя — Бог. Священик спитав її, чому ті місця, де було імя Бог, мокріші? Домініка відповіла:

"Чому Отець питають мене про це? Чи е в цілім світі щось милішого, кращого, солодшого, як імя мого небесного Вітця? Як я почую або прочитаю в книжці Його Імя, мое серце наповняеться гарячою любовю до Нього. Він сотворив мене, тому я е Його дитиною й знаю, що Він любить мене, таку малу й бідненьку, саме тому, що я Його дитина; це я пробую мати завсіди вгадці й коли я думаю про це, сльози радости пливуть мені з очей."

Ми е також Божими дітьми, а Бог — це наш небесний Отець. Всім нам треба тішитись таким походженням і поводитись, як пристало на дітей такого Вітця.

ЗАМІТКИ

Зміна календаря розбиває нарід,, вносить замішання — кричуть сараки наші православні автокефальники. Та вони найменше мають права таке говорити. Хто ж як не вони розбили український нарід у Канаді, що мав одну, грека-католицьку віру? Хто ж, як не вони завели свистунівську віру й Церкву та спричинили сварки по громадах і навіть судові процеси? Хто ж, як не вони підтримують те злощасне розбиття ще й тепер словом і письмом? А релігійне розбиття е далеко гірше як не знать яке інше порізнення в народі.

А в справі календаря, хто, як не вони вносять замішання в нарід агітацією, що новий календар мовляв польський, латинський, і т. д.

Хто як не вони, (православна верхівка) вбили здоровий рух за зміною між самими православними? Звичайні люди, а навіть Теодорович був за зміною календаря та фанатична опозиція зі сторони деяких духівників не допустила до зміни календаря між православними.

Якщо православні автокефальники щиро бажають єдности в народі, то не повинні наслідувати старозавітних фарисеїв, що так боронили свої традиції, що навіть Христа-Спасителя відкинули. Хай не ликають верблюда а переціджують комаря!

Якщо свистуни такі дбайливі за одність і згоду народу, хай усунуть ті причини роздору, що їх вони кинули в нарід, інакше нам буде трудно повірити в щирість їхніх слів про одність і згоду в народі.

Свистуни обороняючи всякі традиції пережитки в народі, хочуть хіба наш нарід утримати в стані застою й заскорузлости й відсталости від культурного світу. А це дійсно шкідливе для нашого народу.

Цікаве воно, що як свистунам було треба то вони потрафили стати правдивими революціонерами й ломити та нищити справжні традиційні цінності. От так покинули свою прадідну греко-катол. віру, в якій були хрещені й приняли схизматицьку; відкинули богослужбову традиційну мову старословянську, через яку Україна мала лучність і вплив на другі словянські народи й завели народню; проти церковної традиції приняли в себе епископа самосвята, ввели в церковне життя протитрадиційний принцип соборноправности, або участи мірян у справах церкви з рішальним голосом; проти канонів приняли в склад свойого духівництва, священика, що оженився вже по свяченнях; пробують заводити загальну сповідь і т. д. Тут де не треба й не можна бути поступовими, вони пропагують фальшивий поступ, а там, де можна й потрібно бути поступовими, вони не хочуть і перекидаються нагло в людей крайно і фанатично консерватних і назадників. Це зовсім нерозумне й шкідливе.

Пишемо ці гіркі слова не для марної полеміки, а щоб як на долоні показати, як помиляються свистуни й їх зрефлектувати, якщо вони ще здібні приняти здорові уваги.

Ми раді були б із ними не вести війни в справі календарній, а воліли б разом іти в змаганнях завести новий календар в церковнім життю українського народу без зайвих непорозумінь і пояснень. Та чи тут знайдемо в них на стільки зрозуміння, доброї волі й спільної акції покаже недалека будучність.

— **В Італії** по всіх парохіях відбулась посвята народу Христовому Серцю.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

ЛЮБОВ ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ ІСУСА ДО БЛИЖНЬОГО

В літі 1897 р., коли вже недуга, яка мала її забрати, запанувала над її тілом зовсім, С. Тереса від Дитяти Ісуса часто перебувала в монастирськім городі. Вона усміхалася там до промінів своїх останніх днів, та закінчувала свою історію, свій життепис, що його її казала настоятелька списати. Новички й одна домашня сестра, що працювали в городі, часто приходили до неї з тисячними позорами й її перивали її працю. Вона кожну приймала з одиаковою терпеливістю. Це було так стало, що Мати Агнета від Ісуса дивувалася над її чеснотою. Тоді вона її зрадила свою тайну терпеливости: "Я писала якраз про братню любов. Це ж була якраз нагода її показати в ділі. Любов братня, це ж усе на землі! Доброго Бога тільки любимо, кільки живемо любовю братньою!"

Її дільна віра натхнула її любовю матери для душ, для всіх душ, що відкуплені Кровю Спасителя. Вона їх називала "своїми дітьми" й працювала без перерви, щоб як казала, "здобути їм вічне життя!"

Тепер ми подамо коротенько кілька головних черт її любови до душ узагалі, заки скажемо пізніше про її особливу любов до своїх сестер у монастирі й до двох священиків, яким вона помагала в їхній праці.

Одного дня, коли всі були зайняті пранням, одна новичка ішла до пральні повільно, не спішилася. По дорозі приглядалася з блаженною насолодою квітам в городі. С. Тереса йшла туди так само, але спішилася. Вона скоро її дігнала та сказала весело: "Чи ж то так спішиться хто, коли має кормити діти та мусить працювати на їхне життя? Треба спішитися, бо як ми будемо отягатися, наші діти вмруть з голоду!" Діти, що про них вона тут говорила, яких треба годувати нашими жертвами, це можна додуматися, не хто інший, лише опущені душі.

Але посвячуючися без рахунку за ті незнані душі, відкуплені на Голгофті, з любови до Того, що їх відкупив, вона передусім посвячувалася за тих, що вже, увільнені з тіла, мають запевнене небо й славу Того, якому вони служили тут на землі, тепер однак ще далеко від Нього через останки плям, що їх іще мусять змити перед Божою справедливістю.

Для душ в чистилищі Тереня показувала завсіди ніжне й діяльне спочування. Вона змагалася їм помагати всіми способами, якими лише могла, передусім же відпустами. Тому робила вона кілька разів у тижні хрестну дорогу. Аж до самої смерти вона щодя відмовляла шість Отченашів і Богородице Діво. Її казали, що ця молитва дуже багато помагає бідним душам у їхніх терпіннях. Коли ж одного разу, вона була зовсім вичерпана на силах, та її хотіли від того увільнити, вона просила, щоб її лишили в тім свободу. Казала вона: "Я не можу вже нічого більше робити для тих душ у чистилищі, а воно таке маленьке!"

Дуже скоро зробила "геройський акт" на користь душ померших. Вона передала всі свої заслуги кожного дня в руки Пресв. Діви, щоб Вона їх розділювала їм по своїй вподобі.

Але ніщо більше її не притягало до себе, як освячення священиків. Молитви, вмертвлення, покути, все те здавалося її, вона мусить жертвувати за ці душі, що від їх чесноти залежить спасіння тільки других.

Ми вже говорили більше як про одну черту з її життя покірного, зазначуючи, до якого ступіня відречення себе вона посвячувалася на услуги другим. Одна молода сестра дасть тепер пізнати нам деякі події, що їх вона сама бачила, часто пристаючи з Теренею.

Вона питала раз С. Тересу, в зимі, що ліпше є, чи піти полокати біля в зимній воді, чи остати в пральні, щоб його мити в гарячій. "То не тяжко пізнати, сказала вона. Коли вам тяжко піти до води зимної, це знак, що воно тяжко й другим. Тому підіть туди! А противно, коли гаряче літо, тоді скоріше останьте в пральні й позвольте, щоб яка інша пішла на двір, тішитися свіжою водою. Вибираючи собі найгірше місце, ми так робимо для себе вмертвлення а для других діло любови!"

Вона хотіла бачити, як її новички ходять в порядку на рекреації, але менше для власного відпочинку, як для приємности других. Вона говорила: "Тут ми більше, як може де іноді, знаходимо нагоди, щоб відрікатися себе й робити діла любови. Наприклад, коли хто оповідає нам нудну історійку, слухаймо його в зацікавленням, щоб лише йому показати любов і зробити приємність. Ставаймо для всіх приємні! Але до того ніхто не дійде лише через заедне виречення себе!"

Веселість, чеснота така важна в спільнім житті, але деколи така тяжка, стала для неї питомою і завдяки її любові майже природною. Коли її не було на якій рекреації, монахині висказували своє розчарування. "Сьогодні ми не будемо сміятися. Нема тут с. Тереси від Дитяти Ісуса!"

Це внутрішний спокій так випогоджував її обличчя та помагав її розвеселювати других. Вона казала: "Я завсіди весела, й задоволена, навіть тоді коли терплю! Читаємо в життях деяких святих, що вони були поважні й строгі навіть на рекреаціях... Вони тому мене менше притягають до себе як блаж. Теофан. Венард, що був завсіди й всюди веселий."

Те, що вона радила другим, сама наперед робила й то в такою досконалістю, якої не зражували ніякі перешкоди. Просив її хто услуги якої, що зовсім перешкоджувала її в її праці, або перерівала улюблену роботу, вона йшла з таким приємним усміхом, що можна було думати, що вона ще вдячна. Чи приходив хто в часі чи не в часі, обтяжував її прикрою роботою, вона далека від того, щоб жалуватися, кидала все, щоб лише понести поміч тій, що просила. Нераз цієї доброти її надуживали й таку її любов та милість вкінці уважали за річ, яка їм належиться.

Продовж двох, або трьох років її приділено за товаришку в уряді одній хоровитій сестрі, яка через своє терпке поступування була тягарем і прикрістю для цілого монастиря. Одна новичка, яка заступала один день Тереню коло тої нещасливої, при тій нагоді відповіла її дещо живіше на її прикрі приказн. Тамта зараз обрушилася: "Ніколи, моя сестро, С. Тереса від Дитяти Ісуса не говорила до мене так, як ви це робите!"

Новичка занесла це все до нашої святої. "Будь завсіди дуже солодка для цієї хворої сестри, сказала вона. Вона бідна. Відтак же це діло любови рівночасно й діло покути, позволити її, щоб вона думала, що нас вона дуже цікавить... Треба вважати, щоб не буритися внутрі, треба осолоджувати свою душу любими думками. Опісля будемо вже практикувати терпеливість зовсім природно!"

Вона сама давала того прегарний приклад, що ніколи не противився її наукам. Так воно тягнулося довгі літа монотонного замкненого життя. "Довгий час на молитві не була я далеко від одної сестри, каже вона. Ця сестра не переставала шелепотіти або своєю вервицею, або сама не знаю чим. Може бути, що того ніхто не чув лише я, бо я маю дуже острий слух. Сказати, як це мене мучило, воно неможливе. Хотіла я обернути свою голову, щоб дати знак її та стримати цей шорох. Тимчасом у серці я відчувала, що ліпше воно перетерпіти це терпеливо наперед з любови до Бога, відтак же щоб також не зробити її прикрости.

"Отже я була дальше спокійна, але нераз заливав мене піт. Тоді я мусіла робити простеньку молитву терпіння. Вкінці я шукала способу, щоб терпіти зо спокоєм і радістю, щонайменше на дні своєї душі. Тоді я змагалася полюбити цей маленький непріємний шелест. Замісць, щоб старатися його не чути, це ж було неможливе, я звертала всю ввагу, щоб його добре чути неначе б це був приємний концерт. Моя ж молитва, яка зовсім не була спокійна проходила на тім, що я жертвувала Ісусові цей концерт." (Історія одної душі, розділ 10).

СВ. ТЕРЕСА ЯК ПОМІЧНИЦЯ ВЧИТЕЛЬКИ НОВИЧОК.

Досі ми приглядалися Терені в її звичайних відносинах до її товаришок. Час уже нам тепер приглянутися тяжкій та заразом ніжній праці її як помічниці вчительки новичок. Цей уряд наложено її три роки після її професії.

В лютім 1893. р. М. Марія де Гонзаґ закінчила шестий рік свойого настоятельства. Правила більше не позволяли. Тому мусіла тепер покинути цей уряд. На її місце вибрали рідну сестру Терені, Павлину, тепер М. Агнету від Ісуса. Чим же тепер мала бути попередня настоятелька, якої минувщина, її провід вмілий і деякі матеріяльні здобутки, що їх вона принесла для монастиря за час свойого настоятельства, здавалося, давали її неначе право бути заедно настоятелькою? Нова настоятелька думала, що вповні відповість всім цим вимогам, коли назначить її вчителькою новичок. Але що цей уряд вимагає завсіди великого зрівноваження настроїв-гумору, чого не можна було сказати про давню настоятельку, тому Мати Агнета подумала дати її якусь помічницю. Її очі звернулися на молоду монахиню, Тереню.

Вже в часі свойого новіціяту за згодою настоятельки. М. Марії де Гонзаґ призначено нашу святу чувати над двома своїми товаришками, сестрами домашніми, яким треба було заедного нагляду, пильного виховання та сталої посвяти для них. І так Тереня мала уряд вчительки новичок, хоч без титулу. Це була тяжка задача, тим більше що нахмарена вдача настоятельки нераз противилася переконанням молодої вчительки. Це особливо була прикро, коли вони обі разом провадили новіціят, М. Марія як вчителька, Тереня як її помічниця.

Але ще далеко більше погіршилося, коли давня настоятелька за три роки перерви знову стала настоятелькою монастиря, при тім однак хотіла дальше затримати при собі уряд вчительки новичок. Вона полишила Терені обовязок під своїм наглядом виховувати будучих монахинь. Через любов до свого монастиря, через послух і любов до душ молода свята піддалася.

Вона зачала від того, що давала новичкам дуже наглядний приклад покори. Коли вже скінчився час її першої проби-новіціяту, вона мала право перейти між сестер-хористок, але вона просила, щоб її лишено на новіціяті. Так хотіла вона бути заедно й близько своїх товаришок, готова їм служити. Їх незадовго було вже пять. Тереня мала цей уряд і те своє покірне становище аж до самої смерти.

(Далі буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ПРИНЯЛИ НОВИЙ КАЛЕНДАР. Ліста українських кольоній, що приняли в церкві григоріянський календар постійно збільшується. На новий календар перейшли парохії: в Монтреалі, Кве. на Пойнт Ст. Чарлз, Ґернзей, Волверін, Бруно, Гренфел, Глентворт, Ґоджвил, в Саскачевані.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. 31. III помер на серце в мондерському шпиталі Петро Морозюк. Походив він зі села Білівці, повіт Броди, Галичина. Прожив 78 літ. Полишив три сини й три доньки. Був добрим католиком і витревав у вірі аж до смерти. Перед смертю приняв останні св. Тайни. Похорон відправив о. Матей Сіянчук, ЧСВВ. Спочив на цвинтарі коло церкви св. Спаса на Москалику. В часі обіду перевів збірку на Укр. Вісти й Світло п. Іван Сміхура. Хай з Богом спочиває!

ЛІШОР, АЛТА. Несподіванка. Дня 16-го березня, молодь з Фері Трейл і Лісюр зібралася у домі п. Козяка, щоб зробити милу несподіванку для панни Емілії Козяк, учительки з Фері Трейл, з нагоди річниці її уродин. Провід давали Юрій Гарасимів і Іван Кріль. Молодь зі співом і привітами зложила учительці щирі желання, а в її імени Іван Кріль вручив цінний дарунок. При спільній перекусці всі весело гуторили та співали народні пісні. При цій нагоді згадали також про "Світло" й перевели між собою збірку на пресовий фонд. Збіркою занявся Андрій Тхір. Вона принесла $2.75. При кінці панна учителька подякувала молоді за її щирість для неї та що ця мила несподіванка лишиться на довгі часи в її милих споминах. Закінчено цей гарний і радісний вечерок гимном "Боже щасти Йому, Королю нашому!"

Дуже це гарно, що молодь з Фері Трейл і Лісюр оцінює працю своєї учительки й старається за неї показати свою вдячність. Честь також її за те, що цінить і любить свою католицьку пресу й складає свої жертви на її пресовий фонд. Щира подяка молодим жертводавцям, а пані Емілії Козяк бажаємо многих і щасливих літ прожити!

Присутний.

РАВНД ГИЛ, АЛТА. По довгім і побожнім життю на цій землі смерть забрала на другий світ дня 1. квітня, ц. р. Катерину Стрільчук. Прожила вона 79 літ. Походила зі Старого Краю зі села Пробіжного, пов. Чортків. В Канаді прожила 39 літ. Полишила в смутку мужа й чотирох синів, д-ра Николу, лікаря в Мондері, Павла, Яська і Антонія. Похорон дня 3. IV. відправили отці С. Шевчук і о. М. Сіянчук, ЧСВВ. В цьому похороні взяло участь багато людей.

Покійна була практикуючою католичкою. Належала до Апостольства Молитви й завсіди брала живу участь у парохіяльній роботі. Любила вчити дітей катехизму. В побожності виховала всю родину. Перед смертю приняла останні св. Тайни й з молитвою на устах спочила спокійно в Бозі. Скінчилося її те скоро-минуще життя, а зі смертю зачалося нове, що кінця вже не буде мати. За її праведне життя можемо надіятися, що осягнула вона щасливу вічність.

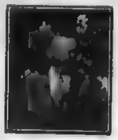

Бл. п. Матвій Палзет.

ВОСТОК, СВ. НИКОЛАЯ, АЛТА. СВІЖА МОГИЛА. Кольонія Восток св. Николая пережила 2-ого цвітня зворушаючі хвилини. В цьому дні сумними, похоронними дзвонами попращала вона одного із найстарших своїх піонірів в особі бл. п. Матвія Палзета. Похорон відправив Впр. о. ігумен Н. Саварин, ЧСВВ.

Покійний Матвій Палзет приїхав до Канади 1900 р. і осів на фармі кілька миль на полудне від нинішнього Ст. Майкел. 1906 р. працював як вуглекоп в едмонтонській майні до 1918 р. Відтак працював безперервно на фармі аж до останніх днів, коло свойого брата Петра Палзета.

Родина Палзетів є широко знана й щиро люблена не лише на Востоці св. Николая, але й кругом него. До церкви й її окраси завсіди відносилася з найбільшою жертвенністю. В домі Палзетів часто перебували священики, головно в часі великодніх сповідей. Знову в домі дружини Покійного Теклі з родини Данчуків, в її батька Івана, відправилося 1896 р. перше богослуження в Алберті, а мабуть і в цілій Канаді в нашому обряді о. Нестором Дмитровом. Туди заїзджали також о. Тимкевич, о. Заклинський, о. Жолдак, а відтак Отці Василіяни.

Покійний Матвій оставив по собі засумовану дружину Теклю, доньку Христю, що вийшла замуж за Петра Савича з Мондеру і 5 внуків і двох правнуків. Із братів еще живуть Петро й Іван, а зі сестер Христя Гриців, Паранька Маціборська, Настя Емс, Анна Якубець. Сестра Текля Худик вмерла вже тому кілька літ.

При похоронній гостині не забуто за добру пресу. За покликом Н. Андрієва занялися збіркою А. Сірінк і Ме Гринів і зібрали $11.50. По половині переслано для Українських Вістей і Світла.

МОНДЕР, АЛТА. Огонь 7. IV. дуже знищив місцеву греко-католицьку церкву св. ап. Петра й Павла. Шкода велика. Тільки скора й повна пожертована ратункова акція мондерських пожарників уратувала церкву від повної руїни. За це Отці Василіяни складають щиру подяку всім, що взяли участь у гашенні огня та ратуванні церковних річей.

9 квітня, в першу річницю смерти бл. п. о. Навкратія Крижановського, ЧСВВ. відправилось у Мондері заупокійне богослуження.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— Апостольський Нунцій у Берліні Орсеніґо повідомив телеграмою Генерального Вікарія при пок. Апостольськім Адміністраторі о. Я. Медвецького, що Східня Конгрегація доручила о. Малиновському управу церковної области Лемківщини.

— Духовна китиця для Св. Отця. Для випрошення мира світові члени Стоварищення Святого Дитинства, головно діти, зі Злучених Держав передали через Апост. Делегата Амлета Чіконіяніго св. Отцеві духовну китицю своїх молитов і добрих діл. Ця китиця зложена з 6 відправлених Служб Божих, 1,694,757 вислуханих Служб Божих; 1,411,717 Святих Причастій; 1,892,708 вервиць; 1,694,056 відвідин Найсв. Тайн; 300,699 відбутих Хресних Доріг; 934,114,179 побожних зітхнень; 948,357 умертвлень; 268,917 інших добрих діл із 17,373,545 особливих молитов і набоженств. Яке це гарне! Учімось і ми сплітати духовні китиці з молитов і добрих діл і жертвуймо їх Богові за наш бідний нарід та за великі потреби всього світу.

— В Америці є 296 полевих католицьких капелянів, що обслугують потреби катол. війська. Також буде побудовано для війська 604 молитовні.

— Українські греко-католицькі громади в Шикаго під проводом ОО. Василіян провадять дуже широку підготовку до **Євхаристійного Конгресу,** що відбудеться в Шикаго, в церкві св. о. Николая, від 25. червня -- 29. червня 1941. Кожний українець, хто тільки може, повинен вже завчасу подумати про цей величавий конгрес і старатись узяти в ньому участь.

— В Галичині під большевиками померла Сестра Северина, ЧСВВ. Покійна Сестра походила зі села Настасова, пов. Тернопіль, була вчителькою в українській жіночій гімназії в Львові. Підчас ферій обїздила українські села й збирала зразки українського мистецтва. Про те писала часто в жіночих журналах. На американсько-українськім ґрунті відома в першу чергу з вистав українського народнього мистецтва в Колюмбійськім університеті як теж по інших високих школах.

— Тепер католицька Церква має 54 кардиналів. 24 кардиналів перебувають постійно в Римі й працюють у конґрегаціях. По народності 23 кардиналів походять з різних народностей, а прочі є італійцями.

ПРИГАДКИ

13. IV. Воскресения Христове. Перед воскр. утренею обхід (3 рази) довкола церкви з Найсв. Тайнами, а як нема то з образом чи статуєю воскресення. В часі обходу співають: "Воскрес Ісус од гроба," а дзвони дзвонять. Опісля зачинається воскресна утреня перед дверми церкви й продовжується в середині. Літурґія Ів. Золот. Єлицн. Апост. зач. 1. Єв. Ів. зач. 1. поділене на 12 частей. "Ангел вопіяше". На "Со страхом Божіїм, Спаси Боже, Всегда і нині..." і замісць Буди імя Госп. співається "Христос воскресе..."

По заамвонній молитві посвячення артоса.

Замісць "Честнійшую" є 'Світися', а замісць Сл. і нині є "Христос воскресе." Отпуст з хрестом.

14. IV. Світлий Понеділок. Глас 2. На Сл. Божій Ап. зач. 2. Єв. зач. 2.

15. IV. Світлий Вівторок. Гл. 3. На Сл. Бож. Ап. зач. 4. Єв. Луки зач. 113.

20. IV. Неділя Томина. Всеночне. На утр. єв. воскр. 1. На мированні роздається артос. На Сл. Бож. два антиф. воскр., третий з воскр. припів. Троп. празн. Слава Кондак празника. І. нині конд. Пасхи. Трисвятоє. Ап. зач. 14. Єв. Ів. зач. 65. Ангел вопіяше.

27. IV. Неділя Мироносиць і св. вмч. Юрія з 23. IV. Глас 2. Всеночне. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Бож. троп. воскр. і Юрія Слава кондак Юрія І нині Мироносс. Проче неділі і свят. Ап. зач. 16 і 29. Єв. Марка зач. 69 і Ів. зач. 52.

13-15. IV. Великодні Свята. Свячення пасок. На знак радости молодь дзвонить у дзвони й бавиться коло церкви гагілки. Люди поздоровляються словами: Христос воскрес! — Воістину воскрес!, складають собі побажання й обдаровують себе писанками. У великодному часі урядити спільне свячене!

Загальниця від 13-20. квітня.

Заборонений час на весілля і забави до Томиної неділі (20. IV. до полудня).

На другий день свят, — або пізніше буває похід на гроби й молитва за померших.

На великдень радіймо щиро, але без обжирства, піянства й гріху.

Зложіть дар-писанку на українську католицьку пресу.

Відміни місяця: Остання кватира 18. IV. Нів. 28. IV.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

13. ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х (н. стиль)
Год. 7-ма рано — Калмар, Коперник
Менлі, 7 година рано

14. Світлий Понеділок (н. ст.)
Ледук
Дейзленд

15-го Вівторок —
Бойл, свячення пасок.

17. Великий Четвер (стар. ст.)
Год. 6 вечером Страсти —

Голден (коло Пастушка)
Год. 7-ма вечером Страсти — Торсбі
Год. 7. веч. Страсти - Вох.
18. **Велика Пятниця** (стар. ст.)
Год. 10-та рано полож. плащаниці і свячення пасок — Голден (коло Пастушка)
Год. 11-та рано полож. плащаниці і свячення пасок — Торсбі.
Год. 3-та попол. положення плащаниці і свячення пасок — Равндгил.
Рано положення плащаниці і свячення пасок — Вох.
Свячення пасок — Федора.
Год. 7-ма веч. полож. плащаниці — Егремонт.
19. **Велика Субота** —
Свячення пасок і Сл. Божа год. 9-та рано — Торгилд.
20. **ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х (ст. стиль)**
Равндгил (7-ма год. рано)
Карвел (місто)
Егремонт
21. **Світлий Понеділок (ст. ст.)**
Гей Лейк
Торсбі
Торгилд
22. **Світлий Вівторок** —
Голден (коло Пастушка)
Нюбрук
27. **Неділя** —
Голден (місто)
Менлі (празник)

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

КВІТЕНЬ

13. **ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х.** —
Гіллярд 6 год. рано.
Дервент місто год. 6 рано
Мирнам год. 11 рано
Блумінґтон (веч. вел. спов.) 6-та рано, — Лішор
Восток (год. 6 рано)
Москалики (9 год. рано)
Чипмен (год. 10. рано).
Веґревил (год. 5 рано).
Новий Київ (год. 5 рано)
Н. Борщів, 7 год. рано.
Плейн Лейк (год. 10 рано)
Інніфрі В.Ч.Х.
14. **Світлий Понеділок** —
Блумінґтон школа.
Скаро — 9-та рано
Моркемб
15. **Світлий Вівторок** —
Стрімстави
Лішор — 9-та рано
СТАРИЙ СТИЛЬ —
17. **Великий Четвер** —
Страсти Стар.
Нортер Велій (страст. 7. веч.)
18. **Велика Пятниця** —
Плащаниця, 9-та рано Стар
3-тя попол. Делф
Нортерн Велій (заложення плащаниці і свячення пасок о год. 8.30 рано)
Дервент св. Юрія (заложення плащаниці год. 11.30)
Дервент Вознесення (заложення плащаниці год. 3-та по обіді).
Ллойдмінстер — 7.30 вечером свячення пасок.
19. **Велика Субота** —
Дервент Вознесення (Сповідь, Сл. Божа і свячення пасок о год. 10 рано).
20. **ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х.** —
Москалики
Ламонт, 6-та год. рано
Енґел Лейк (Кравчуки) год. 6 рано.
Дервент св. Юрія год. 10 р.
21. **Світлий Понеділок** —
Стар
Дервент (Вознесення) год. 9 рано. Парастаси на гробах

22. **Світлий Вівторок** —
Делф
Нортерн Велій, год. 9 рано потім парастаси на гробах.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

КВІТЕНЬ

15. **Вівторок** —
Анішав — вел. сповідь о год. 9-ті рано
16. **Середа** —
Айрон Ривер — Вел. сповідь о 9 годині рано
17. **Страстний Четвер** —
Куквил — Страсти о 7 год. в. Смокі Лейк, св. Параскеви - Страсти і свячення пасок о 6 год. вечером
18. **Велика Пятниця** —
Редвотер і Смокі Лейк св. Онуфрія: положення плащаниці і свячення пасок о 9 годині рано.
Редвей — положення плащаниці о 4 години вечером
Беллis — свячення пасок о 3 годині по обіді
Давнінґ — свячення пасок о 5 годині вечером
Вільна — Хресна дорога і Вел. спов. о 8 год. вечером.
19. **Велика Субота** —
Вільна — Служба Божа о 8 годині рано.
Спеден — свячення пасок, година 11 рано.
Восетна (місто) — свячення пасок о год. 2 по обіді.
20. **ВЕЛИКДЕНЬ** —
Стрий і Елдорена — 6 год. р.
Редвей і Вільна — 10 год. р.
21. **Світлий Понеділок** —
Спеден і Редвотер — 10 год. рано. По Сл. Божій парастаси на гробах.
22. **Світлий Вівторок** —
Куквил і Смокі Лейк св. Онуфрія — по відправі похід но цвинтар. Вечером о 5 год.
Вечірня і парастаси на гробах у Смокі Лейк св. Параскеви.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

КВІТЕНЬ

13. **Неділя Воскресения (н. ст.)**
Гадашвил год. 8-ма рано.
13. **Неділя Цвітна (старий ст.)**
Бовсежур — 10 год. рано.
Брайтстави год. 5-та веч.
Вечірня і Великодня Спов.
14. **Світлий Понеділок** —
Драйден 6-та година рано
Брайтстави
17. **Страстний Четвер** —
Транскона год. 7-ма вечером Страсти
18. **Велика Пятниця (ст. ст.)** —
Положення Плащаниці:
Транскона год. 8-ма рано
Бовсежур год. 11-та рано
Кенора год. 1 пополудні
Лейдівуд год. 1.30 попол.
Брокенленд год. 3-та попол.
Талберг год. 5.30 вечером.
20. **Воскресення Г.Н.І.Х. (ст ст)**
Кенора год. 8-ма рано
Транскона год. 5-та рано
Бовсежур год. 4-та попол-
Вечірня і Вел. Сповідь
21. **Світлий Понеділок** —
Брокенгед і Лейдівуд
22. **Світлий Вівторок** —
Талберг
27. **Неділя Томина** —
Ловленд — Сповідь великодня у школі
Правда і Бюті Парк

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **15 березня, ц. р. відійшов** від редакції "Канадійського Фармера" Т. Дацків, що упродовж 8 літ і 8 місяців редаґував цю ґазету, що її власником є П. Френк Доячек. Прощаючись із читачами "Канадійського Фармера" Дацків написав отсі багатомовні слова: **"Я постійно мусів зводити внутрі видавництва тяжкі бої з чужими, неукраїнськими силами, за український зміст ґазети.** Чи я серед таких обставин виконав своє дуже важне завдання, про це нехай судить будучий історик. Від себе скажу, що через 8 літ і 8 місяців я находився в постійній відсічі, у вічному напруженні, яке мені затроювало кров, шарпало нерви і підривало здоровля. Я все старався редаґувати ґазету, як це в моїм розумінні вимагав інтерес українського народу тут, в Канаді — і в Старому Краю." Новим редактором став д-р Кость Андрусишин.

— **На Балкані** вибухла велика війна. Німеччина й Італія воюють з Югославією й Грецією. Німці помимо великих втрат ідуть уперед і забрали Тракію та частину Югославії. Београд сильно знищений бомбами. Югославський уряд перебуває десь в укриттю. В Греції німці забрали важне місто Салоники.

— **Британія й Канада** зірвали дипльоматичні зносини з Мадярщиною за те, що вона коопeрує з німцями в війні

— **Разом** із греками йдуть проти німця британські війська. Завзята боротьба ведеться недалеко Салоники.

— **Совети** підписали з Югославією угоду приязни й ненападу.

— **В Америці** тепер часто трапляються великі страйки, що припиняють кампанію збросння.

— **Британська фльота** на Середземному морі в бою з італійською затопила пять італійських военних кораблів і поважно ушкодила один з найбільших двох 35,000 тонових італійських боєвих кораблів. Британці не мали найменшої страти. Це найбільша британська перемога на морі підчас теперішньої війни.

— **Уряд Злуч. Держав** арештував 30 березня всі італійські, німецькі і данські кораблі на американських водах. Забраних кораблів є звиж 60. Проти цього сильно запротестували Німеччина й Італія. Америка протест відкинула.

— **Німеччина** проголосила 25. березня, що на будуче буде бльокувати також Ісляндію.

— **До Канади** прибув польський премієр і начальний вожд, ген. В. Сікорскі і буде формувати тут польські леґіони з добровольців. Канадійський уряд на це вже погодився.

— **Ніпонський** міністер Матсуока, будучи в Римі відвідав Папу Пія XII. і мав з ним довгу розмову.

— **Між Америкою** та Німеччиною й Італією після захоплення кораблів запанували напружені відносини. Держави вісі переносять свої фонди зо Злучених Держав у латинську Америку.

— **В Лібії** британці відступають притримуючись випробуваної стратеґії — вибирати свій власний терен боротьби і вдарити на ворога тоді, як конечно треба. Наступ у Лібії провадять німецькі механізовані частини, споматані італійськими частинами. Італійсько-німецькі війська заняли вже Бенгазі, столицю Киринейки.

— **При кінці** місяця січня був помер нагло мадярський міністер закордонних справ граф Іштван Чакі, а 3 квітня нагла смерть забрала премієра, ґрафа Павла Телекі. Кажуть, що Телекі пустив собі кулю в лоб. Чакі й Телекі були тими, що в крові втопили були волю Карпатської України.

— **У Львові** большевики призначили до розібрання польські костели Бернардинів і Доминіканів.

— **Британці** в Африці забрали від італійців столицю Еритреї Асмару й столицю Етіопії Адіс-Абаба, важну пристань Массаву і далі перемагають італійців, що сильно розторощені й здеморалізовані.

ПЕРЕПИСКА

А. К. Дніпер, Саск. Дякуємо за приєднання нових передплатників. За труд ми вислали Вам нагороду. Сподіємось, що будете далі нашим великим приятелем.

П. Г. Асторія, Л. І. Зл.Д.П.А. Гроші й імена нових передплатників разом із щирими словами отримали. Тішить це нас, що Світло є розрадою в Ваших душевних потребах. Ширіть далі "Світло", щоб показувало воно многим людям дорогу до правди й добра.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в часі несподіванки для учительки Емілії Козяк, Лішор, Алта. $2.75
Збірка на похороні Петра Морозюка, Москалики, Алта 1.35
З приводу похорону бл. п. Матвія Палзета, Восток св. Николая 5.75
Анна Порайко, Москалики, Алта. 1.00
Збірка на похороні Катерини Стрільчук, Равнд, Гилл, Алта. 3.50
Клим Волощук, Гейт, Алта .20
Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокe число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G, Mundare, Alberta, Canada.***

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (72) 9. Мондер, Алберта, 1-го Травня, 1941. Mundare, Alberta, May 1st. 1941. Vol. IV. No. (72) 9.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Червоні** московські кати вивезли 60 українських священиків лише з одної перемиської дієцезії. Цю дієцезію большевія перебрала під свою спеціяльну "опіку."

— **Урядовий** католицький перепис виданий у Ню-Йорку подає, що в Злучених Державах, на Алясці й Гаваях є 22,293,101 католиків — 889,965 більше, як минулого року, 35,839 священиків світських і монахів, 7,762 братів по обітах і 152,159 сестер по обітах. Крім питомців по семинарях і студентів у монаших згромадженнях 2,510,848 осіб з молоді побирає виховання в католицьких інституціях. Надто американські католики вдержують 304 сиротинці з 31,827 сиротами, 181 домів для старців і 709 шпиталів. В останньому році 76,705 осіб навернулось до католицької Церкви!

— **В українській** папській Колеґії св. Йосафата в Римі є підцю пору тільки 24 українці богослови, бо інші з причини війни або виїхали з Риму, або не могли до Риму на дальші студії приїхати (головно з галицьких епархій).

— **В Празі** помер кардинал Карло Каспар, архієпископ Праги й примат Чехії. Прожив 70 літ.

— **В Німеччині,** під націстівським режімом католицька Церква переживає тяжкі часи. Кондрад Ґрибер, архієпископ Фрайбурґа в свойому посланні каже, що мільйони католиків у теперішній війні на поклик віддають свою кров і життя за батьківщину на фронті, а тут дома щораз то більше ведеться боротьба проти Церкви й християнства. Католицизм вважається за щось перестаріле, протинімецьке, як яку заваду на дорозі до поступу нових ідей. Християнські засади, що були дорогі мільйонам давних німців, що ще тепер кріплять духа мільйонів німців, висміюється, погорджується і ідуть вирахувані старання, щоб постепенно зовсім усунути з німецького життя християнські впливи. Німецькі католики ніяк не думають розбивати єдність у народі, однак не можуть бути байдужними й нечинними, щоб так самим причинитись мимохіть до страт. Уступчивість без боротьби є дозволена, коли розходиться про особисту кривду поодиноких людей, але не тоді, коли кривда відноситься до чести Бога, до спасення душ і до християнської будучности народу.

Це було б гріхом, коли б ми з розмислом дозволили противникам християнства без опору доступ до душ дітей, що їх так ніжно любив Спаситель. Родичі не сміють дозволити, щоб їх дітей, проти всякого природного права відірвано від їх серця і сумління. Це не є правдою, що будучину нашого великого народу треба збудувати тільки на протихристиянських основах. Є досить багато доказів на те, що нехристіянська молодь приносить мало потіхи і чести для свойого краю.

МАТИ БОЖА Й МАТИ НАША

Марія могуча й ласкава мати. В місяці травні прибігаймо до Неї з довірям і просімо в Небесної Неньки потрібної нам помочі й опіки, мира світові й волі та кращої долі Україні!

О, Мати Божа, Мати єдина,
До Тебе лине вся Україна,
Тобі у жертву серця складає,
О кращу долю Тебе благає.

ПАПА ПІЙ КЛИЧЕ ВСІХ КАТОЛИКІВ МОЛИТИСЯ ЗА МИР.

— Папа Пій XII візвав всіх католиків у світі молитися за мир. Це третій такий заклик за його понтифікату.

Апель зроблений у формі листа до кардинала Маліоне, папського секретаря стейту.

Св. Отець звертається спеціяльно до дітей, щоб у часі війни засилали свої молитви за ранених, военно-полонених і бездомних збігців.

У Місяці Травні

Травень — місяць зелені й цвітів. Цей гарний час католицька Церква присвячує особливому почитанню Марії.

Кожного вечора, як струджене сонечко ховається на овиді, вечірний дзвін скликає людей на маївку.

І спішуть вірні діти Марії віддати честь і поклін Цариці неба й землі. Весела дітвора, жваве юнацтво, хлопці й дівчата, поважні батьки й матері, урядники, ремісники, робітники й хлібороби, все, а все йде скоренько до церкви.

А там престіл Марії умаєний, світлом облитий.

Зі щирих грудей несеться пісня, молитва. О, Маріє, Мати Божа, молися за нас! Священик сердечно промовляє. Голосить про славу, могучість і доброту Марії.

Маївка. Щоза могутні враження викликує вона в серці кожного християнина! Скільки потіхи, спокою, енерґії вливає в душу молодого й старого!

Маївка — це гарний вияв нашого почитання Марії, що приносить нам великі користи й благодати.

Тому в маю ходім постійно й точно на маївку, співаймо, молімся і слухаймо вважно наук про Марію.

Та може живемо в таких околицях та серед таких обставин, що не можемо бути на маївці в церкві. Що ж тоді? Чи вже не маємо віддати Марії нашої травневої почести? Ні. Тоді робімо собі маївку в своїй хаті. Приберімо гарненько ікону чи статую Марії, засвітім свічечку чи ямпочку, кляк німо самі чи ще краще з цілою родиною і відмовляймо спільно наші щоденні молитви, молебен, або вервицю, заспіваймо марійську пісню та прочитаймо короткий уступ з книжечки, що пише про Марію. Це буде дуже гарна маївка, дуже мила серцю Марії.

А може й це нам неможливе. Тоді поставмо гарний престолик у нашому серцю. Його ніхто не буде бачити, тільки ми й Марія. Там у нашій душі, нашими думками про Марію вималюймо собі чудовий образ Пренепорочної Божої Матері. Її кидаймо під ноги наші сердечні почування синівської почести, любови й привязання. В нашій душі співаймо Марії наш гимн хвали. Ніхто його з людей не буде чути, тільки Марія. І це наше почитання зворушить Її серце. Вона як добра мати пригорне нас до себе й щедро обсипе своїми ласками. Ми тоді відчуемо, що Марія нас любить і

нас потішає та нам помагає.

Таку маївку, то вже кожний зможе зробити. Треба тільки трошечки доброї волі, трошки любови до Марії.

Щоб це наше почитання було Марії ще миліше, то ми повинні в її честь відбути в травні св. сповідь і приняти св. Причастя і постановити собі зробити якесь добре діло.

Місяць травень — місяць особливого почитання Марії в усьому католицькому світі. Хай у тому чудовому вінку марійського почитання, що його сплітають мільйони католиків не бракує й наших квітів молитов і добрих діл та любови для Марії!

Хтонебудь ти є, почитай і призивай гаряче Марію в місяці травні!

Поміркованість і Простота в Життю

(Місячне наміренння на травень, 1941 р.).

Війна вічно тревати не може. Вона мусить колись скінчитися, а коли скінчиться війна, тоді настане мир. Буде мир, але який? Чи такий, як по першій світовій війні, чи може ще гірший, а може таки ліпший? Годі сказати! Однак це можемо певно сказати, що як будучий мир має принести людям справжній гаразд, то він мусить мати за свою основу такий лад, у якому будуть у пошанівку Божі й людські права, в якому всі відносини між людьми будуть нормуватись по засадам справедливости й любови, а не по засадам самолюбства, ненависти й насилля. А такий мир годі осягнути перемогою оружжям, чи самими тільки мировими умовами складеними при столику на мировій конференції.

Він аж тоді настане на світі, коли люди стануть ліпші, коли люди закинуть триматись засад поганізму, безвірства, матеріялізму, безбожного й дикого комунізму, засліпленого національного егоїзму, безконтрольного капіталізму, коли покинуть жадобу визискування других і панування над ними і тим подібних засад, що керують життям одиниць, родин, громад і цілих народів, що надають напрям соціяльним і економічним відносинам і міжнародній політиці.

Але чи можна увесь світ, усі народи, що менше або більше є заражені цими засадами поправити? То хіба треба якого чуда! Правда, не можна всіх людей відразу переробити на ліпших, але можна поволі й постепенно. Треба тільки впертої й витревалої праці свідомих і добрих людей. Світ постепенно псувався і постепенно можна буде його направити.

Одним із практичних вказівок у обнові сьогоднішного людства є поміркованість і простота в життю.

Під поміркованістю розуміємо тут таку контролю думок, слів і цілого поведення, щоб людина була й виявляла себе вповні зрівноваженою.

Поміркованість є це здоровий світогляд і таке поставлення себе до різних життевих проблем, щоб не руководитися своїми примхами, пристрастями, упередженнями, а тільки засадами здорового розуму й св. віри.

Під простотою знова розуміємо правість нашої думки, наших намірів і замислів і таке наставлення нашого ума й серця, щоб бути готовим у всіх обставинах життя поступати не по домаганням самолюбства, а по волі Творця, віддаючи кожному, що йому належиться: Богові, що Боже, а людям, що людське.

Цю поміркованість і простоту дуже поручає нам Спаситель своїм прикладом і словом. Він каже: "Світильником тіла є око. Коли твоє око буде просте, все твоє тіло буде ясне. Коли ж твоє око буде лукаве, все твоє тіло буде темне." (Мат. 6:22-23). Це значить, що як ми в нашому життю не будемо йти за світлом Божої правди, тоді щонебудь ми будемо робити буде воно темнотою й хаосом. Правдивість цього стверджує саме життя в наших часах. Люди лукавлять у своїх відносинах до Бога й до себе самих, не хотять щиро триматись того, що обявив Бог і навчає непомильно Його свята Церква, нагинають мораль і засади до своїх лукавих задум і забаганок, руководяться хитрістю, підступом, фарисейством і не йдуть простою дорогою вказаною Богом, кривають, не шукають Божого царства й його правди, а хочуть служити Богові й мамоні й тому з того виходить такий великий хаос у світі.

Коли в світі зле, то тому не винен Бог, але винні самі люди, що будують своє життя не на законі Божім, а на своїх зігнилих підвалинах атеїзму, матеріялізму й практичного поганства.

Каже про вас католиків св. ап. Петро: " Ви ж рід вибраний, царське священство, нарід святий, люди придбання, щоби голосити чесноти того, що вас покликав з темноти до свого чудного світла." (І. Петр. 2:9). А Христос каже: Ви є сіль землі... Ви є світло світу... Не засвічують світильника й не ставлять його під посудину, а на свічнику й світить усім, хто в хаті. Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоби бачили ваші добрі діла й прославляли вашого Вітця, що на небесах." (Мат. 5:13-16). Памятаймо на це наше завдання й цю нашу місію в теперішних часах! Ми маємо бути свідомими, активними, практикуючими католиками й своїм добрим прикладом впливати на наше окруження, щоб і воно ставало ліпше.

Так розуміли свою задачу перші християни й тому постепенно поганський світ перемінили в християнський і обновили всю землю.

Не допустім, щоб зіпсутий світ на нас впливав і нас заражував! Не нагинаймось до його моди й вимог, а жиймо так як наказує нам здоровий розум і наша св. віра й Церква. Практикуймо все й всюди ту поміркованість і простоту, ту правість життя, що її поручає нам Св. Отець Пій XII. в місячнім намірені на травень.

„А коли так будемо поступати, то будьмо певні, що наш вплив буде далеко могутніший, як ми цего можемо сподіватися і ми багато причинимось до уздоровлення сучасної суспільности й направи світа та кращих відносин і щасливого мира.

В місяці травні жертвуймо також наші молитви, добрі діла й жертви, щоб між людьми поширилась поміркованість і простота в життю і щоб лукавий світ по стільки жахливих і кривавих досвідах завернув з кривих доріг, якими ходить на правий шлях, що його визначив людям для їхнього добра Творець і Правитель світу.

НАВЕРНЕННЯ КОНФУЦІЯНІВ
(Місійне намірення)

В пятому століттї перед Христом жив у Китаю поганський мудрець Конфуцій. Він подав своїм землякам різні науки як мають уладити своє збірне життя, як мають поступати володарі й піддані, мужі й жінки, батьки й діти, брати й приятелі. Його наука опісля через різні зміни й додатки перетворилась у релігійну систему й стала державною релігією китайців. Конфуціяни кладуть велику вагу на традицію, мають сильно розвинений культ предків, а самого Конфуція почитають наче якого бога. Визнавців конфуціянізму начисляють до 100 мільйонів. Вони як погани далеко ще від правди й добра, що їх дав нам Христос-Спаситель.

Гляньмо в місяці травні на ті величезні простори в Китаю, де працюють ревно місіонарі над наверненням визнавців конфуціянізму до правдивої релігії й просімо Бога, щоб благословив їх труди, усунув перепони й поміг многим мільйонам китайського народу приняти християнство.

ВЕЛИКОДНЕ СЛОВО ПАПИ

З огляду на воєнний час Папа цього року немав торжественного богослуження в церкві св. Петра ані не дав, як бувало передше, з балькону церкви свойого благословення Римові й всьому світові. Однак з нагоди великодня Папа Пій XII. промовив до світа через ватиканське радіо наклúкуючи людей до ревних молитов за скорий, загальний, а першусьо го справедливий мир.

В 20 мінутовій промові Св. Отець звернув увагу, щоб воюючі держави в веденні війни трималсь більше вимог людяности й щоб поводились справедливо, по людськи, й дбайливо, з полоненими й цивільним населенням на зайнятих територіях. Це буде ознакою цивілізації одиниць і народів. "Передусім памятайте — говорив Папа — що від того як обходитесь з тими, що їх воєнна судьба віддала в ваші руки, буде залежати чи благословення чи проклін Божий спаде на вашу батьківщину."

Папа схарактеризував війну, як жорстокість негідну людства й гаряче завзивав, щоб воюючі сторони показували почуття милосердя для терплячого цивільного населення, а головно для безборонних жінок і дітей, для хорих і старців, що часто виставлені на більші небезпеки війни, як самі жовніри на фронті.

Також Св. Отець просив, щоб не вживати ще більше смертоносних знарядів, що можуть перемінити війну в невимовне жахіття.

Згадуючи про свої старання для запобіження або хоч вкорочення війни Папа з глибоким смутком зазначив, що покищо нема вигляду на скорий мир, мир справедливий згідний з вимогами людяности й християнства. І тому кличе весь католицький світ до молитви за мир, що основувався б не на гнеті й знущанні народів, а за мир, що забезпечував би честь усім народам і заспокоював усі їхні життеві потреби та зберігав належні права всіх. Своє слово Св. Отець закінчив апостольським благословенням Римові й всьому світові. Переклад папської промови був переданий на радіо в різних мовах.

Весна. Хлібороб виходить на ниву й кидає зерно, що має принести сподіваний плід.

Так і Христос, цей Божий Сівач, кидає зерно на ниву людського серця. Є ним Боже Слово, що його голосить проповідник у церкві, або подає добра книжка чи часопис. Приймаймо те Боже зерно до свойого серця! Хай воно принесе сторичний плід нам і другим на радість і хосен!

— **Карпаторуська** запомогова організація Греко-католицьке Соединення, з Гомстед, Па., має 42,393 старших членів і 13,939 молодших, разом 56,332 членів. Майно організації перевисшило 11 мільйонів долярів.

Організація Соединення перейшла в минулих роках "церковну боротьбу", але тепер в ній спокій і порядок. Вона в повній згоді й співпраці з греко-католицькою Церквою, тільки ще блудить у так званій "русскости", цебто у баламутній "русофільській" тарабанщині, головно щодо мови в часописі Американський Руський Вістник.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Воно трохи ніяково таке питати, але я таки спитаю: кажуть деякі люди, що Марія крім Ісуса Христа мала ще другі діти й тому не була завсіди дівою. На доказ того наводять зі св. Письма тексти, де говориться, що Ісус був сином Марії первородним, а не єдинородним (Лук. 2:7; Мат. 1:25), що Ісус мав братів: Якова, Йосифа, Симона й Юду та сестер (Мат. 12:46; 13:55-56; Марк. 3:31; 6:3; Лук. 8:20; Ів. 2:12; 7:3,5,10; Діян. 1:14; І. Кор. 9:5; Гал. 1:19), що св. Йосиф не знав Марії, "аж породила свого сина первородного" (Мат. 1:25), значиться, що опісля її пізнав.

Яка на це все відповідь?

ВІДПОВІДЬ: Говорити, що Марія не була завжди дівою, а навіть крім Ісуса мала ще й другі діти є ересю та гидкою напастю на честь Божої Матери. На таку погану напасть можуть здобутись тільки люди безбожні, що не мають належного розуміння ким була Преч. Діва Марія, ані не мають належної любови до Неї.

Заєдне дівство Матери Божої — це правда нашої святої віри. Її подає нам до вірування св. Церква, вчителька правди, своїм непомильним авторитетом, її навчають нас святі Отці та давні церковні письменники, що добре знали церковне передання.

Свята Церква в своїх богослуженнях, в символах віри, (пр: символ св. Епіфанія, папи Льва IX.) та на вселенських соборах (V. Вселенський собор у Царгороді, 553 р. кан. 2. 6. 14; Лятеранський 649 р. кан. 2—4) навчає, що Мати Божа є "вседіва", "присноділва", що Вона була дівою завсіди: перед народженням Христа, в родженні й по народженні.

Св. Отці противну думку опрокидують як: нерозум, зневагу, святотацтво, безбожність, віроломство, ересь і збивають закиди видвигнені противниками дівичости Марії. Пречисту Марію величають вони як браму, про яку говорив пророк Єзекіїл, що буде зачинена й не відчиниться й ніяка людина не ввійде нею, бо Господь Бог Ізраїля увійшов нею й буде вона зачинена. (Єзек. 44:2).

Кожний, хто любить щиро релігійну правду, не може легковажити й відкидати без шкоди для себе, цей авторитет, що передає нам чисту віру з перших часів християнства. А це тим більше, що противники не мають ні одного стійного доказу на поперття своєї думки. Покликуються вони на св. Письмо та даремне. В св. Письмі находимо такі річи, що якраз промовляють за всегдашним дівицтвом Марії.

1. Коли архангел Гавриїл благовістив Марії, що Вона зачне й породить Сина, Марія сейчас спитала ангела: "Як це буде коли мужа не знаю?" (Лук. 1:34). Ці слова Марії не тільки стверджують факт, що вона аж досі була пречистою дівою, але заразом виявляють її рішучу волю остати на далі дівою. І лиш тоді погодилась зістати матірю, коли ангел запевнив її, що через Боже материнство не стратить дівицтва, бо зачне Сина не природним способом, від мужа, а силою Духа святого. (Лук. 1:35). Чи ж можна розумно припустити, щоб Марія, що саме через дівство мала трудність стати Божою Матірю, що чудесним способом при захованні її непорочного дівицтва І. Христа зачала й породила, щоб опісля колись рішилась те дівицтво добровільно стратити, Вона непорочно зачата, повна ласки й святости, що совершенно володіла цілою своєю природою й пожаданнями тіла й духа?

2. На хресті І. Христос віддав свою матір в опіку св. Іванові, а св. Івана віддав Марії за сина. "Ісус же побачивши матір і ученика, що стояв, котрого любив, сказав матері своїй: Жено, це син твій. Відтак сказав ученикові: Це мати твоя. І від тої години взяв її ученик до себе." (Ів. 19:26-27). Хіба ж Ісус таке робив і говорив би, якщоб Марія мала ще других синів, чи дочок? Він певне скорше їм, чим кому другому віддав би в опіку свою дорогу матір. Це ж самозрозуміле, щоб не образити їх наче б вони не були дбайливі за матір. Отже Марія крім Ісуса не мала інших дітей і тому св. Письмо називає Христа сином Марії, а ніде не називає Пресв. Марію матірю братів Господніх.

Докази зі св. Письма проти дівицтва Марії це не є ніякі докази, а тільки нерозуміння слів св. Письма і підсування Божим словам значіння, якого вони не мають, щоб Божою повагою прикрити свої гидкі видумки.

Розслідімо ті ніби "докази зі св. Письма!"

1. Каже св. Письмо, що Ісус був сином Марії первородним, а не єдинородним. Чи ж з того слідує, що потім ще були в Марії другі діти? Ні, не слідує.

Слово "первородний" було церковно-правничим виразом у жидів і його треба брати в такому розумінню. Первородне в розумінні старого завіту було все те, що перше виходило із лона всякого тіла, яке жертвовано Господеві, чи то з людей, чи зі скотини. (IV. Мойс. 18:15) і щодо нього були приписані певні зобовязання. Отже первородним або первенцем звалось те, що було перше, що перед собою не мало народженого попередника без огляду на те чи по нім ще наступали другі родження чи ні й тому родичі сейчас по народженні першої дитини були обовязані виповняти відповідні приписи закону, що відносились до первенця, а не чекати аж будуть другі діти. Звідси часто бувало таке, що хоч син був в дійсности єдинородним він звався і був перед законом первородним або первенцем. Для того й св. Письмо називає Христа первородним, хоч він був одиноким сином Марії. Таке є правильне розуміння тих місць св. Письма, де Ісус називається первородним сином Марії. Як бачимо, з цего вискаву ніяк не можна викувати доказу проти приснодівства Марії.

2. Св. Письмо часто говорить про братів і сестер Ісуса Христа. Так це правда, але й з того ніяк не можна робити нерозумного висновку, що Марія не була заєдно дівою. Доказ тільки тоді мав би справжню, переконуючу силу, коли б св. Письмо говорило про Христових природних братів і сестер, народжених з одного матірного лона, або єдиноутробних. А цего св. Письмо не каже. А зі самих слів "брати й сестри Господні" ніяк не можна висновувати, що тут бесіда про рідних братів і сестер Ісуса Христа. В різних мовах світу, а також і в жидівській біблійній мові "брат" чи 'сестра' мають вужче й ширше значіння і аж зі змісту треба доходити який зміст того слова є в даному тексті.

В святому Письмі дуже часто ближчі й дальші кревні та свояки називалися братьми, хоч і не походять від одної мами. Пр. у старому завіті Лот називається братом Авраама (Битія 13:8. 14:16) хоч був сином його брата (Бит. 12:5); Яків називається братом Лавана, що був йому вуйком. (Бит. 29:15); подруга або наречена називається сестрою (Пісн. гл. 4 і 5); люди того самого племени (ІІ. Царств. 19:12) або того самого народу (Ісх. 2:11) називаються також братьми. В новому завіті всі християни звуться братьми (Пр. Мат. 25:40; многі місця в листах св. ап. Павла). А навіть тепер проповідники в церкві звичайно своїх слухачів називають своїми братьми та сестрами. Отже зі самих слів, брат, сестра, це не можна доказувати, що Яків, Йосиф, (Йосія) Симон і Юда були братьми Христовими по крови, від матери Божої, а це тим більше, коли в св. Письмі є місця, що промовляють за вседівством Марії.

Св. Письмо каже, що під хрестом разом з другими жінками стояла Марія мати Якова та Йосії (Йосифа) й мати синів Заведеєвих (Мат. 27:56) Св. Іван пояснює нам, що ця Марія звалась Клеопова і була сестрою матери Ісусової (Ів. 19:25.). Далі апостол Юда каже, що він є братом Якова. (Юд. 1:1). Хоч ми не можемо з певністю цего ствердити, то однак воно дуже правдоподібне, що це якраз ті брати, про яких кажеться, що вони є братьми Ісусовими (Мат. 13:55). Отже виходило б, що вони є синами Марії Клеопової, що була споріднена з Марією, матірю Ісусовою і тому як свояки звались в ширшому значінню братьми Христовими.

3. Слова св. Письма: "не знав її, аж поки породила свого сина первородного" (Мат. 1:25) також не доказують того, що хочуть противники дівицтва Марії. Бо в св. Письмі слово "аж поки" виражає часто тільки те, що діялось передтим до даної означеної границі, а не каже, що потім вже сталось інакше. Пр. св. Павло в І. Кор. гл. 15:25 пише: Бо мусить він (Христос) панувати аж доки положить усіх ворогів під свої ноги. Це не значить, що пізніше вже Христос більше не буде панувати. Бачимо отже, що слово "аж поки" вказує границю до якої щось діється, але не конечно виражає, що поза тою границею попередний стан річи вже має скінчитися. Те саме є значіння і в наведеному тексті св. Матея. Св. евангелист Матей поставив собі за ціль розказати нам як Христос прийшов на світ (1:18), цебто, що він згідно з пророцтвом Ісаїї (Іс. 7:14; Мат. 1:23) народився з ненарушеної діви. І тому каже, що св. Йосиф приняв Марію за свою жену і "не знав її аж поки породила", значиться весь час аж до народження Ісуса Марія була ненарушеною дівою й так сповнилось на ній пророцтво Ісаїї. Ціль отже евангелисти було звернути увагу читача на дівицтво Марії аж до народження Христа, а не говорити, що пізніше сталось з Марією. Тому то не можна на основі слів св. евангелія робити висновку, що Марія по народженні Ісуса вже не була заєдно дівою.

Так отже в св. Письмі нема нічого такого сказаного, що було б проти приснодівства Марії. Це тільки вороги перекручують деякі трудніші або менше ясні місця на свою власну погибіль, як каже св. ап. Петро (ІІ. Петр. 3:16) і пробують дошукуватись в св. Письмі того, чого там нема, бо не хочуть коритись обявленій правді, а хочуть різними способами потягнути других людей, щоб їх видумки вважали за правду.

Науку віри про приснодівство Матери Божої дуже гарно пояснює св. Тома Аквінат. Він каже:

1. Годилось, щоб Христос як є єдинородним сином небесного Отця, так щоб був і єдинородним сином матери на землі.

2. Не випадало, щоб дівиче лоно Марії, в якому сам св. Дух своїм чудесним діланням утворив тіло для Христа й яке було його святинею, було нарушене діланням мужчини.

3. Годі припустити, щоб Мати Божа найсвятіша була така невдячна, що не вдоволилася б таким сином як Ісус Христос і бажала б мати ще других дітей і добровільно згодилася б стратити дівицтво збережене чудесно в зачатті й народженні Ісуса Христа.

4. Годі припустити, щоби св. Йосиф, цей праведний муж (Мат. 1:19) відважився мати якісь тілесні зносини з Тою, що як діва чудесно зачала сина від Духа святого й його чудесно як діва породила.

Отже нема найменшого сумніву, що Марія була завсіди дівою, а одночасно й правдивою Божою матірю.

Боже материнство й непорочне дівство були в Марії разом і одночасно злучені. І те,

Докінчення на стороні 7.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

УКРАЇНСЬКІ ВІСТИ Й ІНША ПРЕСА В КАНАДІ.

(Продовження

Від самого початку видавництво не мало змоги поставити часопис на здоровий фінансовий ґрунт. Справа поширення "Західних Вістей" трохи поправилась у 1931 р, коли "Канадійський Українець перестав виходити. (Це сталось з днем 11 березня, 1931 р.). Але якраз у той час наступила економічна депресія, що в великій мірі причинилась до повільного зросту часописі.

Поширення Західних Вістей в перших літах утруднювала також постійна зміна персоналу. В половині квітня, 1930 р. др. В. Кисілевський виїхав до Европи Треба було нового редактора й адміністратора, бо др. Кисілевський сповняв обовязки одного й другого. Тому, що відповідного чоловіка якраз тоді не було, якийсь час редагував часопис І. Ісаїв, а опісля Брат Атанавій зі Згромадження Братів Християнських Шкіл (тепер п. Никола Стусс), при співпраці І. Ісаїва.

На початку серпня, 1930 р. редакцію обняв Михайло Погорецький і редагував "Західні Вісти" до 24-го жовтня 1930 р. Від того дня редактором став п. Василь Дикий. З його приходом до редакції "Західні Вісти" прибрали здекляроване католицьке обличчя.

Управителем і адміністратором "Західних Вістей" був І. Песнак від 1. жовтня 1930 до 31 травня 1932 р. Від 1. червня, 1932 р. до 30. квітня 1933 р., адміністрацію провадив сам редактор Василь Дикий. Від 1. травня 1933 р. до квітня 1936 р. адміністратором і управителем був Григорій Байрак, а від початку січня, 1937 р. до сьогодні є ним Михайло А. Чехніта.

Друкарем при "Західних Вістях" був п. Тома Томашевський від початку їх заснования до грудня, 1931 р, а від 28-го грудня, 1981 до сьогодні є п. Віктор Купченко. Помічником у друкарських роботах є від місяця березня 1937 р. п. Василь Процьків.

Коли число передплатників католиків збільшилось, частина їх, головно зі Східньої Канади домагалась, щоби змінити назву часописі, бо "Західні Вісти" вказували, що газета є тільки для читачів Західньої Канади.

Видавництво само було за зміною ще від 1929 р., бо знало, що часопис є призначений для цілої, а не лиш для західньої Канади. Та переводити зміну назви не спішилось просто тому, щоб та зміна не пошкодила новій газеті. Аж коли гадки, а то й домагання змінити назву почали приходити від самих читачів, тоді дирекція змінила назву й від 1. січня, 1932 р. часопис виходить вже під назвою "Українські Вісти."

"Українські Вісти" виходять правильно як тижневик на 8 сторін друку, 24"x17" величини (ювілейні видання є більші) і крім добірного матеріялу до читання поміщують часто різні світлини. Від 1935 р. до 1939 р. виходив "Ілюстрований Календар Українських Вістей" на 160 ст. друку з багатим, цікавим і повчаючим змістом.

Місцем видавания У. В. є будинок ОО. Облятів, 10012-109 ул. у Едмонтоні, Алта. Видавнича спілка одначе має свій лінотип, черенки, а від 1941 р. також свою пресу й машину до складання. Передплата часопису на рік виносить $2.00.

Українські Вісти — це одинокий український католицький тижневик у Канаді. Його напрям є щиро католицький і щиро український. Його завдання є двоякі: інформаційні й виховавчі. Як інформатор, Укр. Вісти в кожному числі подають всі найважніші вісти й новини з цілого світу, з Канади й з релігійно-церковного, народнього, політичного, економічного, суспільного життя українців, на рідних землях і поза їхними кордонами. І тому річник У. В. є справді літописом та цінною скарбницею знання для будучого історика українського народу.

Своє виховавче завдання У. В. сповняють головно добірними статтями. Їх метою є витворити в українців католицький і український державницький світогляд, з ясними поглядами на справи віри, Церкви, обряду, на політичні, соціяльні й економічні питання та обовязки відносно поневоленої Батьківщини, а також держави в якій живемо.

Хоч У. В. не люблять сварок, полеміки й стараються свої погляди ширити спокійно та річевим переконуванням, то одначе нераз приходиться їм опрокидувати очернення та клевети,відбивати напади ворожих релігійних ґруп та виснювати різні справи, що їх баламутно любить представляти ворожа преса. В таких разах вони роблять це рішучо й річево.

Значіння Українських Вістей для українців у Канаді є величезне. Що тижня заходять вони до тисячів українських хат і родин та несуть просвіту, потіху й вказують шлях до кращої будучини.

Вони є провідником, що показує головні напрямні праці, оборонцем перед різними своїми й чужими ворогами, лучником українців між собою в Канаді й з цілою українською нацією та великим учителем і виховником, що ширить і поглиблює католицьке життя і повне освідомлення на всіх ділянках культурного життя.

Коли так подивитись на ті успіхи, що їх здобув український нарід у Канаді, то треба сказати, що до них у великій мірі причинились своєю мозольною працею й впливом Українські Вісти.

Розказавши оттак історію Українських Вістей, цього найбільшого і провідного українського католицького часопису в Канаді, згадаємо тут ще бодай коротенько й про другі українські часописи, що виходили в 1941 р., це є в 50-ті роковини поселення українців у Канаді.

Відповідно до становища яке займали різні українські часописи до католицької релігії й Церкви можемо їх поділити на три ґрупи: на часописи католицькі, протикатолицькі й невиразні.

До католицьких часописей, що виходять періодично, кромі Українських Вістей зачисляються: Голос Спасителя, Будучність Нації, Світло, а до неперіодичних Канадійський Епархіяльний Вістник.

Голос Спасителя (The Redeemer's Voice) є це місячник на 36 сторін друку, величини 6¼"x9¼", змісту релігійного. Містить повчаючі статті, гарні оповідання й приклади, відповідає на закиди ворогів віри й народу й подає короткі вісти зі світа й Церкви.

Видають українські ОО. Редемптористи в Йорктоні, Саск. Річна передплата $1.00. Кромі того щорічно виходить з друкарні ОО. Редемптористів календар Голосу Спасителя.

Голос Спасителя, що зпочатку мав назву Голос Ізбавителя, почав виходити в квітні, 1923 р. і виходив до 1928 р. По кілька літній перерві цей місячник знову став появлятися від листопада 1933 р. з назвою "Голос Спасителя" і виходить без перерви аж до сьогодні поширюючи і поглиблюючи католицьку свідомість і життя в українському народі.

Будучність Нації (The Future of the Nation) виходить двічі в місяць на 16 сторін друку, величини 13½"x10¼". Є це бюлетень Братства Українців Католиків Канади (в скороченні БУК.). Редагує о. Ст. Семчук. Друкується в друкарні ОО. Редемптористів, у Йорктоні, Саск. Передплата на рік $1.00.

Крім організаційних вістей і ідеольогічних статтей, що відносяться до організації БУК-а цей двотижневик подає вісти з широкого світу й зі життя українського народу, духовні науки, гарні вірші, має діточу сторінку, а по англійськи Вістник Молоді (Youth Herald).

Його ідея, яку пропаґує є: католицька релігія, українська культура й канадійська державність.

Завданням Будучности Нації є виробити українців у Канаді усякого стану й віку свідомими, активними, зорганізованими в праці й боротьбі за осягнення в будучині слави, сили й гаразду українському народові тут у Канаді й на його прадідних землях у Европі.

Початки цієї часописи сягають 1932 р., коли то в Канаді повстала організація Братство Українців Католиків Канади.

Перших вісім чисел під назвою "Бюлетень Братства Українців-Католиків Канади" вийшли в 1933 р. печатані на мімеографі в Алвені, Саск. Редаґував і видавав о. Ст. Семчук. Девяте число, що вийшло в вересні, 1933 р. було вже друковане в друкарні ОО. Редемптористів у Йорктоні і відтоді правильно виходить як місячник аж до 1938 р. З початком січня 1938 р. цей журнал з місячника перейшов на двотижневик у побільшеному обемі і з новою назвою: "Будучність Нації."

Світло (The Light), український релігійний двотижневик, почав виходити з днем 1-го травня, 1938 р. в Мондері, Алта., з друкарні ОО. Василіян. Редактором його став о. Марко Романович, ЧСВВ. Світло виходило до кінця того року на 8 сторін 7½"x10¾" величини, а від 1. січня, 1939 р. збільшило свій обем на 11"x15½ і в такій величині виходить аж досі. Річна передплата $1.00.

Цей часопис поставив собі за завдання проганяти релігійну пітьму незнання, байдужности й деморалізації з українських душ та виробляти їх на свідомих і практикуючих українців католиків. Релігія це найбільша основа справжнього щастя одиниць і народів і тому "Світло" поставило собі за ціль виробляти українців на глибоко-релігійних людей у наших часах і обставинах. В тій ціли на своїх сторінках подає правдиву науку віри й обичаїв, пояснює св Письмо й обряди, розвязує релігійні труднощі, опрокидує релігійні фальші, поборює різноколірове сектанство, містить повчаючі статті, цікаві оповідання, приклади, життеписи, подає вісти з релігійно-церковного й світського життя та пише про все, що може бути цікавим і корисним для релігійної людини.

Світло - це Христовий місіонар між українцями на американсько- канадійській землі.

Від 1940 р. видавництво ОО. Василіян у Мондері видає також календар "Української Родини."

Крім цих періодичних українських католицьких часописей появляється неперіодично для духовенства Канадійський Епархіяльний Вістник, де друкуються послания, розпорядки Преосв. Василія Ладики, доклади зі соборчиків і дієцезальна хроніка.

— **У Львові** помер канонік Томович і катехит у школі СС. Василіянок о. Бучацький.

Митрополит Андрей Шептицький занепадає на здоровлю.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

Сказав Гюго: "Незнання науки є ліпшим, чим неморальна наука."

Дідеро заявив: "Першою річчю, що її треба головно молоді, є релігія, бо вона є основою моралі."

А безбожний Вольтер наказував: "Заклинаю кожного батька, щоб приготовив будучність, що буде знати Євангелію, та щоби вложив у розум дітей правди, що їх голосить Євангелія."

Навіть безбожні люди переконуються й признають, що релігія найважніша річ, найбільша сила. Тому всім треба вчитись катехизму й релігії, а головно молоді.

БОГ СОТВОРИВ НАС, ЩОБ МИ ПІЗНАВАЛИ ЙОГО

В неділю сполудня йшли діти на катехизм. А було це в зимі й було дуже студено. Діти не мали в що добре одягнутися. Один хлопчик аж заплакав від зимна. Та коли старша сестричка казала йому вертати домів і загрітись, він відповів рішуче:

"Я дуже змерз у ноги, але хочби вони мали мені повідмерзати, я таки піду на катехизм, щоб навчитись щось більше про Бога й дорогу до неба." І пішов разом із іншими дітьми на катехизм.

Таких і нам треба діточок, то буде вартніша наша нація.

Отець Ґом, що був на місії в Америці, записав у листі таку історію:

"Тут у моїй місійній околиці є двох хлопчиків, що є для мене великою потіхою. Хоч їхня хатина віддалена 7 миль, они через шість місяців, кожного дня приходили на науку катехизму до нашої каплички. Деколи вони вже ждали під капличкою, як я йшов рано відчинити її. Одного дня було холодно й мокро. Коли я рано йшов відчиняти капличку, хлопчики були вже там. А коли я сказав, що при такій погоді вони могли лишитись дома, вони відповіли живо, що воліли б іще дужче змерзнути, чим опустити одну науку про Бога. —

Ті хлопчики засоромлюють тих дітей, що нераз мешкають близько церкви, а не приходять на катехизм, а навіть і тих старших, що через малу непогоду чи невигоду, опускають Службу Божу і проповідь в неділі й свята.

БОГ СОТВОРИВ НАС, ЩОБ МИ ЛЮБИЛИ ЙОГО

Побожний адвокат Яків де Ескобар мав малу донечку — Марійку. Та дівчинка від самого дитинства була така чемна й солодка, що всі мали її за святу. Разом із ними жила добра тета, що розказувала Марійці всі правди про Бога й Божі заповіди. Одного дня сказала тета Марійці, що треба любити Бога всім серцем, усею душею, всею мислею, всею силою — надівсе.

"А що це значить: любити Бога надівсе?

"Любити Бога надівсе, це значить: любити Бога більше, чим батька, матір, мене, більше, чим що небудь іншого."

Дитина часто повторяла ті слова, так, що знала їх напамять. Коли думала, що є сама в кімнаті, говорила:

"Мій Боже, я люблю Тебе більше, чим батька, матір, тету, більше, чим що небудь-іншого. Так, я люблю лиш Тебе надівсе й доти шукатиму Тебе, поки не найду Тебе!"

Всі люди мають любити Бога, бо Бог сотворив їх на те, щоб любили Його.

Св. мученик Ігнатій говорив дуже часто й дуже сердечно:

"Ісусе, моя любове!

Таке сердечне зітхнення приносило йому силу й потіху в тяжких працях для Христа. Одного дня зловили його погани й завели перед суддю, який дав св. Ігнатієві до вибору: відступство від Христа, або смерть. Одинокою відповіддю святого на цю погрозу поганського судді було сердечне зітхнення:

"Ісусе, моя любове!"

Розлючений суддя сказав:

"Як не перестанеш вимовляти такі слова, підеш на найгірші муки!"

Св. Ігнатій підніс до неба свої руки й сказав:

"Ніколи мої уста не перестануть вимовляти ці слова."

Тоді стали насміхатись із нього погани кажучи!

"Як відлетить твоя голова, тоді не зможеш говорити цих слів, ні інших".

"Ви можете зробити зі мною, що хочете, але як мої уста й мій язик замовкнуть, тоді моє серце буде вимовляти імя Ісуса доти, доки буде битись."

Коли св. Ігнатія повели на мученичу смерть, його останні слова на цій землі були:—

Ісусе, люблю тебе!

БОЖА НАУКА

НАВЕРНЕННЯ САВЛА (ПАВЛА)

(Про Божу благодать, святі Тайни, благословення й освячення).

Савло походив із заможної жидівської родини. Спершу він належав до секти фарисеїв і ненавидів християн. Коли жиди каменували святого Стефана, то Савло,, тоді ще молодець, стеріг одежі убійників і похвалив убійство святого Стефана.

Пізніше, з дозволом жидівського первосвященика, Савло вибрався до міста Дамаску, щоб там вишукувати християн та щоб їх вязнити й відсилати до Єрусалиму на суд. Коли він зі своїми товаришами був уже близько Дамаску, нагло, в білий день, осяяло його світло з неба. Він упав на землю і почув голос, що говорив йому: "Савле, Савле, чому мене переслідуєш?" Савло сказав: "Хто ж ти, Господи?" А голос з неба відповів: "Я Ісус, котрого ти переслідуєш." Савло, дрожачи зі страху, запитав: " Господи, що хочеш, щоб я зробив?" Ісус відповів: "Встань, іди до міста, а там тобі скажуть, що маєш робити." Савлові товариші стояли здивовані, бо чули голос, а нікого не виділи. Савло встав, та нічого не бачив, бо отемнів. Товариші завели його до Дамаску, де три дні нічого не їв і не пив, тільки молився.

В Дамаску жив один ученик Ісуса Христа на імя Ананія. До нього у видінню сказав Господь: "Іди й відшукай Савла, бо я собі його вибрав на великого проповідника моєї науки." Ананія пішов до дому, де Савло замешкав, положив руки на нього і сказав: "Савле, брате, Господь Ісус, що явився тобі на дорозі, післав мене, щоб ти прозрів і прийняв Святого Духа." І зараз Савло прозрів та охрестився.

Савло, що пізніше прибрав собі імя Павло, став ревним Христовим Апостолом і проповідав Боже слово спершу жидам, а потім поганам. Він дуже багато напрацювався для поширення Христової Церкви — особливо між поганами, тому його опісля назвали "Апостол народів." Святий Апостол Павло поніс мученичу смерть у Римі в 67 році враз зі святим Апостолом Петром. Апостола Петра розпято на хресті, а Апостола Павла стято мечем.

Свято святих верховних Апостолів Петра і Павла святкуємо 29 червня (12 липня).

* * *

Чому Савло навернувся до Христа?

Савло навернувся до Христа, бо Бог йому дав таку благодать, щоб міг пізнати Христову правду.

Що це значить благодать?

Божа благодать це внутрішний, надприродний дар, який дає нам Господь Бог даром за заслуги Ісуса Христа для спасення наших душ.

Яка може бути божа благодать?

Божа благодать може бути: а) дійствуюча, котрою Святий Дух помагає нам у всім і побуджує нас до доброго; б) освячаюча, котрою Святий Дух освячує нашу душу.

Яким способом Бог дає нам свою благодать?

Бог дає нам свою благодать головно через святі Тайни.

Що це є святі Тайни?

Святі Тайни це Ісусом Христом установлені видимі знаки, котрі дають нам невидиму Божу благодать.

Скільки святих Тайн установив Ісус Христос?

Ісус Христос установив сім святих Тайн. Вони є: 1) хрещення, 2) миропомазання 3) Евхаристія, 4) покаяння, 5) елеопомазання, 6) священство, 7) подружжя.

Котрі Тайни дають нашій душі освячаючу благодать?

Освячаючу благодать дають нашій душі дві Тайни: хрещення і покаяння. Називаємо їх Тайнами мертвих, бо приймають їх ті люди, що ще не мають освячаючої благодати, або через гріхи вже втратили її. А душа без освячаючої благодати мертва.

Котрі Тайни помножують у нашій душі освячаючу благодать?

Помножують у нашій душі освячаючу благодать отсі святі Тайни: миропомазання, Евхаристія, елеопомазання, священство і подружжя.

Сі Тайни називаємо Тайнами живих, бо приймають їх люди душевно живі, це є ті, котрі вже мають освячаючу благодать.

Що це є церковні благословення і освячення?

Церковні благословення і освячення це обряди й молитви установлені Церквою. Такими є: посвячення церкви, фелона, чаші, освячення води на Богоявлення, благословення дому, поля, овочів, паски на Великдень і інші.

* * *

Поучення. Ніяка наука, ніяка мудрість цього світу не заступить нам віри. Хоч би ти покінчив не знати які високі школи, не найдеш щастя без віри в Бога, без релігії.

Багато світлих умів, багато учених потвердили цю правду. Тому часто повторяй слова святого Апостола Петра, які він сказав до Ісуса Христа: "Господи, до кого підемо? Ти маєш слова вічного життя."

Наслідуй святого Апостола Павла, котрий каже про себе: "Все вважаю за марноту для високого пізнання Ісуса Христа, мого Господа. Для Нього вирікся і все вважаю за сміття, щоб зискати життя."

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

СВ. ТЕРЕНЯ ЯК ПОМІЧНИЦЯ ВЧИТЕЛЬКИ НОВИЧОК

З Божої волі Сестра Тереса була призначена на помічницю для М. Марії, що як учителька провадила новіціят кармелітанок у Лізіе. Це своє заняття Тереса знаменито використовувала не лише для зросту свойого в духовному житті, але також і для освячування сестер-новичок, що були повірені її опіці.

В її маленькій громадці новичок були душі, що переходили різні спокуси. Одних мучив сталий і надмірний страх перед судом Божим, інші як і вона колись переходили довгі часи посухи. Нераз були це прихильності зле впорядкувані, що їх треба було поконувати, нераз відраза природна, така небезпечна в спільнім житті, що її конечне було треба здусити. До того ж іще нераз і деякі невдоволення проти неї самої та її проводу. Молода монахиня, покірна вчителька нераз мусіла перенести на собі докази цього несправедливого й болючого невдоволення.

Всім тим душам, що бажали поступу, але були деколи неспокійні, замішані або упереджені, вона посвячувалася без рахунку кожної години аж до повного вичерпання своїх сил. Лише знак дзвінка, що кликав її на яке спільне діло або вправу, міг перервати ці її напімнення й заохоти любі, або повні потіхи.

Правда воно, вона була завсіди послушна на цей знак у першій хвилинці. Але тоді просила доброго Бога, щоб Він сам поміг тій душі, яка просила в неї помочі. Часто її молитва робила маленькі чуда.

Одна монахиня оповідає: "Перед моею професією я дістала через свою вчительку дуже особливу ласку. Ми прали цілий день. Я була зломана від умучення, прибита внутрішними терпіннями. Ввечері перед самою молитвою хотіла я її сказати два слова, але вона мені відповіла: „Дзвонить на молитву. Не маю часу потішити вас. Дальше я бачу, що тут мені дармо змагатися. Тепер добрий Бог хоче, щоб ви терпіли самі якийсь часок."

"Я пішла за нею на молитву, але в такім огірченні, що перший раз тоді зачала я сумніватися про своє покликання. "Ніколи не буду мати сили бути кармилітанкою. Це життя занадто трудне для мене!"

"Я клячала вже кілька хвилин у цій боротьбі й серед таких думок. Та нараз навіть не молячися, навіть не бажаючи собі спокою, я відчула, що моя душа змінилася нагло, надзвичайно. Я себе вже не пізнавала. Моє покликання видавалося мені таке гарне, таке любе! Я бачила чарівність і ціну терпіння. Всі вичерпання й труди монашого життя мені здавалися далеко більше любі як усі задоволення світові. Вкінці вийшла з молитви цілковито перемінена.

"На другий день я розповіла С. Тересі від Дитяти Ісуса все, що сталося вчора. Коли ж вона виглядала дуже зворушена, я хотіла знати чому. "Ах, який добрий Бог! сказала вона. Вчора ввечері мені так дуже було вас жаль, що я не переставала від самого початку молитви молитися за вас. Я просила Господа, щоб Він вас сам потішив, щоб змінив вашу душу та щоб показав вам ціну терпіння. І Він мене вислухав!"

Так то люба свята працювала над освяченням своїх новичок, коли на позір не могла ними займатися.

Безкористолюбність святої вчительки новичок заходила так далеко, що багато перевисшала звичайну міру. Не вдоволяючися лише тим, що сама відрікалася всякої власности, або користи дочасної, вона ще зрікалася цілковито для душ і тих духовних дібр, що звичайно такі дорогі й цінні навіть для вдач, які з природи здібні до найбільшої шляхотности. Чи може бути що більше зворушливе як це признання Терені, яку захопила потреба посвячуватися для душ; і то не лише посвячуватися, але як і св. Павло вона себе зовсім для них винищувала й зуживала. "Як я була б багата, не могла б глядіти на голодного, щоб йому не дати їсти. Так само роблю я в своїм духовнім житті. Як лише я щось здобуду, знаю, що в той сам час падуть душі до пекла. Тоді я віддаю їм усі свої скарби й іще ніколи не мала такої хвилини, коли сказала б: "Тепер я вже буду працювати для себе!"

Така щедрота не могла замкнутися лише в границях монастиря. Знаю, як ніжною любовю огортала Тереня свою родину, що остала в світі, навіть після вступлення Селінки до монастиря. Чекаючи, коли прийде долучитися до них у монастирі їхня сестріниця Марія Ґерін, вона бачила її часто в розмовниці з вуйком, сестрою Іванною, що тепер стала панею Неел та мужем тої сестри, що був гарячим християнином і добрим лікарем. Хоч як у тих розмовах свята дитина трималася здалека, лишаючи завсіди слово своїм старшим сестрам, однак її певність у судах і справедливість духа були в такім ціненні, що її вибирали собі часто за суддю в маленьких непорозуміннях, які можуть повстати в родині. Її також кожний охоче повіряв свої домашні клопоти, щоб дістати від неї яку пораду, або ще ліпше молитву. Вона ж сама завсіди старалася вернути спокій у засмучені серця. Коли ж її не вдалося осягнути своеї цілі, вона прибігала тоді до Джерела всіх радостей і так її вдавалося розвеселювати душі.

"Нераз, говорила вона сама, коли хто з моеї родини мав яку біду, біль а я не могла його потішити в розмовниці, я вертала звідтіля з засмученим серцем. Але тепер Ісус мені дав зрозуміти, що я неспосібна потішити ніодної душі. Від того дня я не сумувала, коли хто відходив собі непотішений. Я повіряла доброму Богові терпіння цих, що мені дорогі були, і я добре відчувала, що мене вислухано. Я могла це пізнати в розмовниці на другий раз."

Любов Терені розтягалася навіть на робітників, які виконували деякі роботи, розуміється за дозволом, навіть у самій клявзурі. Не могучи безпосередніми напімненнями заохотити цих бідних робітників до побожности, вона задумала зробити таке, щоб вони носили медалик Пресв. Діви. Тому закривала його десь глибоко в їхню одіж. Вкінці ген поза межі монастиря, поза родину й поза рідну сторону її спочуваюча любов розтягалася до всіх душ, які потребували молитви, жертви або прощення.

Ця закрита любов, шляхотна й завсіди діяльна була проміновання тієї любови, що заволоділа всім її життям. Ця її притягаюча сила душі, що була рівночасно зібрана й виливалася назовні, цей відклик ненарушеної невинности, що розливався на цілу її стать, все те, злучене з її дарами природними огортало її таким зовнішним чаром, що навіть чужі люде не могли йому оператися.

Після сучасних її вісток, можна б так означити її зовнішний вигляд: "Вона була високого росту. Волосся мала біляве, очі сині, брови правильні, уста маленькі, черти ніжні й правильні. Її обличчя, закраски лелії, було заразом гармонійне, гарно пропорціональне, завсіди з виразом любої спокійности й небесного мира. Вкінці її хід був повний поваги, рівночасно ж і простоти та милости."

1915. р. була церковна комісія в монастирі в Лізіе та переглянувши різні знимки й портрети св. Терені, рішила, що найвірніший її образ це той овальний, де свята лише до половини змальована, звернена на лівий бік.

СВ. ТЕРЕСА ПОМАГАЄ МІСІОНАРЯМ У ЇХ МІСІЙНІЙ ПРАЦІ.

Ніщо не могло ограничити ніжної любови цієї промінної душі, але деякі духовні нужди притягали особливо її до милосердя. То були передусім ті бідні люде, що здається, живуть опущені Богом і людьми у диких пустинях, в краях, що ще замкнені для евангелія Христового.

Її так сильно притягав монастир у Ганої, бо там могла б вона більше працювати над спасінням невірних. Цей сам нахил, змішаний з її давнім дуже живим бажанням мати участь у священичім апостольстві при кінці її життя зробив, що вона прийняла на себе братські звязи з двома місіонарями. Вони були призначені, один до поганського Китаю в небезпечні околиці, другий до пралісів середущої Африки.

Перший з них, хоч не його першого пізнала свята, це був о. Адолф Іван Руланд. 1896. р. свята увійшла з ним у духовне братерство. Його висвячено в семинарі заграничних місій. Заки він покинув Францію, не маючи надії більше вернути сюди, він просив у монастирі в Лізіе через одного священика монаха з чина Премонстратів, о. Норберта, щоб йому призначено яку одну монахиню, яка молилась би за нього й за його місію. Настоятелька, М. Марія де Ґонзаґ призначила на це с. Тересу від Дитяти Ісуса. Молодий священик прийшов відправити одну Службу Божу в монастирі. Перед нею та після неї він міг говорити в розмовниці з монахинею, яка приймала на себе події у його посвяті.

Про що ж вони говорили? Скромність обоїх не позволяла певне на довгі звірювання. С. Тереса щойно пізніше через лист до свойого духовного брата пояснює, що їхня зустріч була для неї відповідь згори на її одну молитву, що її вона засилала до Бога в дні своеї професії. Натякуючи на його власні звірення, вона йому писала тоді: 8. вересня 1890. р. ваше покликання місіонаря було вратуване через Марію, Царицю апостолів і мучеників. Того ж самого дня одна маленька монахиня кармилітанка стала обручницею Царя небес. Її одинока ціль було спасати душі, особливо ж душі самих апостолів. Від Ісуса, свойого божественного Жениха вона просила особливо одну апостольську душу. Не могучи сама бути священиком, вона хотіла, щоб замісць неї якийсь священик діставав ласки від Спасителя, який мав би ці самі бажання, ті самі заміри що вона. Ви знаєте ту монахиню кармилітанку, що так молилася. Чи не думаєте ви, що наша духовна злука, закріплена в дні ваших свячень, зачалася 8. вересня? Я не думала, що стріну коли того апостола, що його собі випросила від Ісуса, хіба в небі. Цей же дорогий Спаситель, підносячи трошки ту тайну заслону, яка закриває тайни вічности, зволив мені дати цю потіху, що вже на цім вигнанні пізнала я свого брата душі моеї та працюю тепер із ним над спасенням бідних невірних.' (Лист 1. XI. 1896).

(Далі буде).

Канадійський питомець, Еміліян Басюк, що перебуває на студіях у Римі, був висвячений на діякона 23. березня.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Великодні свята. Цьогорічні великодні свята залишаться в нашім серцю милим спомином на довгі літа. Минулого року ми збудували нову й гарну церкву, а цього року обходили ми в ній наші найбільші свята в новому стилю. Дехто страшив, що нас перетягають на польське, на латинське і т. д. але ніхто такого не слухав. Ми вже на стільки свідомі, що розуміємось на страшаках і їх не боїмось.

Най би ті, що страшили нас прийшли були на відправу й подивились чи є яка зміна в нас на латинське!

В четвер, вечером, дня 10-го квітня о. М. Когут, ЧСВВ. відправив Страсти. Багато людей зійшлося, щоб так, як колись, в старім краю почути 12 евангелій про терпіння нашого Спасителя. Чи поляки в своїм обряді мають таке богослуження?

Другого дня рано відправилась вечірня, а відтак був обхід з плащаницею, проповідь і цілування плащаниці. Щераз спитаємось, чи поляки мають такий обхід з плащаницею?

На великдень рано вся парохія в церкві. Мило було дивитись на старих піонірів, їх дітей і внуків, як ішли з радісним лицем кругом нової церкви співаючи: "Воскрес Ісус от гроба". Всі тішились, що дочекались у ювілейнім році української іміграції до Канади обходити свята разом з другими християнами на світі. Простора церква була повна, бо на ці свята прибули до дому ті, що по містах працюють у склепах, студенти, вчителі, які минулими роками не могли святкувати разом з ріднею.

По Службі Божій відбулось посвячення довгих рядів пасок.

Вечером о год. 7. відправилась вечірня на якій о. парох переповів і пояснив великодню промову Святішого Отця Пія XII., що її мав на великдень до католиків усього світу.

В світлий понеділок, 14. IV. була знову велика радість. По відправі, в Народнім Домі уладжено спільне свячене. До нас ненадійно завитали з Мондеру князь нашої Церкви, Їх Ексц. Кир Василій. З владикою прибули ще о. протоігумен Веньямин Бараник, ЧСВВ, о. ігумен Н. Саварин, ЧСВВ. і о. І. Лесюк, ЧСВВ. Прадавним нашим звичаєм, хлібом і сіллю привитав Преосвященого п. Ю. Мицій, голова Нар. Дому.

Зустрічаючи дорогого Пастиря при вході до середини хор відспівав грімке "Многая Літа!" По молитві всі засіли до спільного стола, наче одна велика родина. При кінці промовляли о. М. Когут підносячи значіння великодніх свят, що цього року припали в теплу й погідну весняну пору та звертаючи увагу на прибуття так великого й дорогого гостя і о. Бараник, попередний парох, що заохотили нас до спільної праці під проводом нашого Князя Церкви. Промовляли ще п. Мицій і п. Куций, що заявив, що де згода в парохії і послух проводові, там усе йде дуже гарно. В імени парохії зложив о. Бараникові побажання з нагоди нового уряду протоігумена ОО. Василіян.

Вкінці промовили Їх Ексцеленція. Всі присутні з великою увагою слухали кожного слова свойого епископа, колишнього пароха в нашій парохії. Владика висказали свою радість з нагоди свят та зустрічі зі своїми вірними при спільнім свяченім. Похвалили парохію за вибудування нової церкви та співпрацю церкви і Народного Дому. Опісля перейшли історію наших добрих піонірів, що много натрудилися за минулих 50 літ. Про молодих парохіян також не забули й заохотили їх до ревної праці з молодим завзяттям. Свою батьківську промову закінчили побажаннями обильного Божого благословення, щастя і мира. По спільній гостині Преосвящені довго розмовляли з парохіянами, що горнулись до них як добрі діти до батька. Оглядали також нову церкву. Того ж дня відправились парастаси на гробах.

Гарні були в нас Великодні Свята! Старші парохіяни казали, що ще не памятають так милих великодніх свят.

Борщівець.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Похорон. Дня 24. IV. померла на серце Анна Порайко з дому Харуків. Походила зі села Тулова, снятинського повіту, Галичина. Приїхала до Канади 1901 р. Прожила 64 роки. Була це дуже характерна і побожна жінка та практикуюча греко-католичка. Мала велику пошану й честь в цілій околиці. Не диво отже, що в її похороні взяло участь велике число людей. По панахиді в її домі сказав пращальне слово Впр. о. Христофор Кондратюк, ЧСВВ, а по співаній Службі Божій похоронну проповідь виголосив Впр. о. Марко Романович, ЧСВВ. Покійна провела своє піонірське життя по правді по християнськи. Правдиву віру зберігла, добрі діла виконувала, то ж хоч покинула все на цьому світі, можна сподіватись, що дістала велику нагороду на другому світі. Спочила на цвинтарі св. Спаса на Москалику, коло Мондеру. Полишила в жалобі двох синів Василя і Івана, дві дочки Марію і Анну та численну рідню. Вічна Її Память!

ВЕРНОН-ҐРІНДРОД, Б. К. Від 16-го цвітня 1941 р. до 23-го цвітня відвідав Впр. о. Ігумен Ніль Саварин, ЧСВВ українців у Вернон і Ґріндрод з великодніми відправами й богослуженнями. Обі парохії прегарно розвиваються і з року на рік щораз то збільшаються в членах. Минулого року українці з Ґріндроду покрили цілу церкву бляхою, а цього року українці з Вернону так числом зросли, що задумали, попри свою церкву, що її збудували тому 5 літ на Колдстрім, збудувати ще одну, обширнішу в самому місті. 21-го цвітня за дозволом Їх Ексцеленції Кир Василія Ладики посвячено торжественно при церкві на Колдстрім цвинтар. В часі Великодніх Свят висвітлював Брат Вартоломей, ЧСВВ "Діточий Конґрес з Мондеру" і також найновіші воєнні фільми у Ґріндроді 20-го цвітня, а у Верноні 21-го цвітня. Дохід із добровільних складок з Ґріндроду в сумі $8.22 пішов на будучий Конґрес у Мондері, а з Вернону ввесь дохід у сумі $18.00 пішов від вернонських українців-католиків на заморських жовнірів. В цьому самому часі відвідав також Вернон і Ґріндрод п. адвокат Ю. Шкварок із Мондеру і веселив всіх повчаючими відчитами й щирими розмовами. Надзвичайною радістю для панства Щербів був несподіваний приїзд їх дорогого сина Брата Вартоломея, що виїхав з Вернону тому 11 літ, вступивши до Василіянського Чину.

Остр.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

що по людськи в людей неможливе стало дійсністю в Марії. Свідома того Пречиста Діва Марія, відвідуючи св. Єлисавету, в похвальному гимні Господеві висказала отсі слова: "Вчинив мені велике Сильний" (Лук. 1:49). І ці якраз великі річи, що в Марії вчинив сильний Бог роблять Її благословенною між женами та гідною, щоб Її прославляли всі роди. То ж величаймо й любім Вседіву Марію і Богородицю, а з обридженням відвертаймось від тих, що всілякі гидкі напасти виписують чи виговорюють на Пречисту Діву Марію!

—о—

ПРИГАДКИ

4. V. **Неділя 3. Розслабл.** Гл. 3. Єванг. утр. воскр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. Слав. конд. тріод. І нині Пасхи. Ап. зач. 23. Єв. Ів. зач. 14.

11. V. **Неділя Самарянки й св. Івана Богослова** з 8. V. Всеночне. На утр. еванг. воскр. 7. На Сл. Божій Ап. зач. 28 і 628. Єв. Ів. зач. 12 і 61.

18. V. **Неділя 5. Сліпородж.** Глас 5. Єв. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 38. Єв. Ів. зач. 34.

11. V. В другу неділю травня, день християнської матери. Діточий концерт у честь матери.

Травень — місяць Марії. По церквах відправляються травневі молебні. Берімо в них участь! Несімо в дарі Марії свої пісні, молитви, цвіти, любов і серце та благаймо в небесної Неньки для себе й всього українського народу опіки та потрібних ласк.

Місячне намірення: Поміркованість і простота в житті людей.

Місійне намірення: Навернення Конфуціянів.

Відміни місяця: Перша кватира 4. V. — Повня 11. V. Остання кватира 17. V.

Коли й де будуть відправи?

ТРАВЕНЬ

4. Неділя Розслабленого. —
Веґревил
Краків
Чипмен (парастаси)
Скаро
Плейн Лейк
Борщів
Дервент св. Юрія (празник)
11. Неділя Самарянки. —
Восток св. Николая (празн.)
Делф
Іннісфрі Р.М.Б. (парастаси)
Мирнам (парастаси на цвинтарях коло Плішки й Василиці).
Восток св. Николая (празн.)
18. Неділя Сліпородженого —
Москалики (парастаси)
Івасюки
Тофілд
Стар
Ренфурлі
Лейк Белвю (коло п. Ґіля) (по богослуж. парастаси на цвинтарі коло Бережанського).
Гіліярд

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ТРАВЕНЬ

11. Неділя Розслабленого —
Редвотер (по Сл. Б. парастаси)
Стрий (парастаси)
Редвей (молебен і парастаси в 4 год. пополудні).
18. Неділя Самарянки —
Куквил (по Сл. Б. парастаси)
Смокі Лейк св. Параскеви
Елдорена (молебен і парастаси в 4 год. пополудні)
25. Неділя Неділя Сліпородж.
Редвей,
Смокі Лейк св. Онуфрія

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ТРАВЕНЬ

4. Неділя —
Таватінав
6-го і 7-го — Діп Крік
11. Неділя —
Просперіті
18. Неділя —
Неров Лейк (коло Падлевського)
25. Неділя —
Парк Корт (храм)
29. Четвер — Вознесення (ст. стиль) Лума)

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ТРАВЕНЬ

Неділя Мирон. — Кенора.
11. Неділя Самар. Гадашвил (парастаси на цвинтарі)
18. Неділя Самар. (с. с.) — Кенора (празн. св. о. Николая)
22. Вознесення Г.Н.І.Х. — Гадашвил (празник)
25. Неділя св. Отців—Лейдівуд

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

— **Кардинал** Ґраніто Пінятеллі ді Белмонте, декан колеґії кардиналів має 90 літ і почувається досить здоровий і сильний.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Японський** міністер закордонних справ Йосуке Матсуока будучи в Римі відвідав Святішого Отця і розмовляв з ним годину і пять мінут. Про що. була бесіда не знати, однак Матсуока по тих відвідинах сказав італійським репортерам, що авдієнція в Папи Пія XII. зробила на ньому найглибше враження, яке тільки він мав у свойому житті. Це показує нам яку велику повагу й вплив має голова католицької Церкви навіть на некатоликів.

— **Британський** премієр Винстон Черчил обговорюючи в палаті послів воєнну ситуацію заявив, що Німеччина не зупиниться на Балкані, а скоро зачне нову кампанію, звернену проти Росії, щоб забрати врожайну Україну й нафту на Кавказі.

— **Якщо** цінна американська допомога Англії не має опинитись на дні моря, то Злучені Держави мусять дати також охорону для забезпечення перевозу допомоги, а це знову готово втягнути Америку в війну. І над цим тепер в Америці міркують.

— **Майже** ціла італійська Східна Африка є тепер у руках британців. Абисінський негус (цісар) Гайлі Селясі, по пятьох роках відзискав свій королівський престіл, як британці прогнали італійців із Адіс Абаби, абісинської столиці.

— **Німці** в нічнім налеті на Лондон 16. IV. заподіяли великі шкоди в майні й людях. Між убитими знайшовся лорд Стемп, славний британський економіст, його дружина і син. За те британці відплатились німцям найсильнішим масовим налетом на Берлін і великим знищенням німецької столиці.

— **Мексико** навістив сильний землетрус. Начисляють 51 убитих і 250 ранених і поверх мільйона долярів шкоди.

— **Москва й Ніпон** заключили договір невтральности. Цим договором Москва й Ніпон зобовязуються шанувати взаїмно територіяльну ненарушимість, бути невтральним, як би котрий з них найшовся в війні з третьою державою й жити в дружних і мирних взаєминах зі собою. Ніпон визнав монгольську народню республику під совєтським протекторатом, а Москва манчукську державу створену Ніпоном. Загально припускають, що договір між Ніпоном і Москвою звернений проти Америки й Великої Британії в Азії.

— **В Іраку** арабські націоналісти повалили пробритійський уряд у Багдаді й на його місце поставили уряд "Національної Оборони." Ірак — це важна країна для Вел. Британії, бо там знаходяться багаті джерела нафти так потрібні в теперішній війні. Кажуть, що новий уряд Іраку є по стороні диктаторів. Для забезпеки своїх інтересів британці вислали своє військо до Іраку.

— **Москва й Німеччина** не дуже то собі довіряють і на всякий випадок один проти другого укріплюють кордони.

— **Німецька** воєнна машина за три тижні, від 6-27 квітня ц. р. розторощила дві держави: Югославію й Грецію. По 11 днях боротьби Югославія скапітулювала. Уряд і молодий король Петро II. утік на схід, армія зложила свою зброю. З мапи Европи щезла ще одна держава. Не знати точно як буде розпарцельована Югославія. Однак хорвати вже проголосили свою самостійну державу, на чолі якої станув хорватський терорист Анте Павеліч, а премієром революціонер Сладко Кватернік. Мадяри забрали собі Бачку, де мешкає поважне число українців. Решта в руках переможців німців і італійців.

Якесь число літаків втікло до Росії а 6 субмарин встигло продертись через протоку з Адріятику й приєднались до британської фльоти на Середземному морі.

Греція помимо сильного опору грецького й британського війська зістала переможена. Німці заняли столицю Атен 27 квітня і вивісили там свою свастику. Також забрали острови Самотракію, Лемнос, Лесбос й другі. Італійці зайняли всю Албанію й остров Корфу. Грецький король зі своїм урядом утік на острів Крету.

— **Лісові пожари** в Америці й Канаді спричинили великі шкоди.

— **Англійська** воєнна фльота сильно збомбардувала пристань Тріполі, через яку німці перевозять свої війська до Африки.

— **Туреччина** сподіється, що тепер під натиском німців прийде на неї черга взяти участь у теперішній війні й тому горячково приготовляється відперти сподіваний німецький напад.

— **Німці й англійці** страшенно бомбардують одні других. Багато жертв у людях і страти в майні. Найбільше бомбардувань зазнають промислові міста й пристані.

— **В Африці**, в Абісинії британці перемагають італійців і здобули від них місто Дессі. В Єгипті італійці й німці заняли Салум і пробують іти наперед, щоб добитись до каналу Суезу й перетяти британцям важну морську лінію через Середземне море.

— **Ходять слухи**, що незабаром Еспанія приєднається до спілки держав осі і перепустить через свій край німецькі війська на Гібральтар, щоб на заході замкнути англійцям ворота на Середземне море.

— **Америка** взяла 10. квітня Ґренляндію, остров на північний схід від Канади під свою протекцію.

— **Болгари** заняли грецьку провінцію Тракію, що її здобули від греків німці.

— **Канада й** Злучені Держави зробили економічну умову, що Канада буде посилати Злученим Державам стріливо, стратегічні матеріяли й потрібні кораблі, а взаміну дістане численні знаряддя для оборони.

— **В день** своїх 52-уродин Гітлер у своїй промові закликав німців, щоб зачали менше пити й курити, бо прийдеться їм перебути важкий "бойовий рік". Завзиваючи німців до складок на Червоний Хрест Гітлер сказав, що цей рік буде бачити "найбільший бій в історії ведений колинебудь німецьким народом за свою політичну волю й економічну будучину."

— **В Манітобі** відбулись провінціяльні вибори. Владу дістав коаліційний уряд премієра Брекена. З українців вибрано шість послів. Є ними: Степан Кравчик, посол з Вінніпеґу, Н. А. Григорчук, посол з округа Етелберт, Н. В. Бачинський, з округа Фішер, П. Вавриків з округа Ґімлі, адв. Н. Соломон з округа Емерсон і учитель Ів. Стрик з округа Ст. Клемент.

— **Дня 12 березня** Українське Національне Обєднання купило на публичній продажі т. зв. Український Робітничо-Фармерський Дім у Едмонтоні під ч. 10628-98 улиця, а 1 квітня ц. р. перебрано його в своє посідання. Він тепер зветься "Український Національний Дім" у Едмонтоні. Цей дім передше належав до большевиків. Його продав уряд охорони ворожого майна в Канаді.

— **Большевики** вивезли в пустинний Казахстан у Азії д-ра Володимира Старосольського, загально відомого адвоката й оборонця українців у десятках процесів перед польськими судами. А знову на львівському університеті дали вчити польському професорові Ромерові, славному україножерові, авторові плянів спольщення Галичини. От ласки большевиків для українців у Галичині!

— **Кістяк** славного українського володаря Ярослава Мудрого, що свого часу забрали большевики з Києва до Петербурга, по розслідах, російська Академія Наук звернула його Софійському музеєві у Києві.

— **Старий** український громадський діяч, д-р Кость Левицький про якого пішли були вісти, що помер у Львові живе на засланні десь біля Москви разом із Володимиром Целевичем і Остапом Луцьким.

— **З приводу** приїзду до Вашінґтону польського генерала Владислава Сікорского, Український Конгресовий Комітет вислав 7 квітня до президента Рузвелта телеграму, в якій кажеться, що український народ ставив рішучий опір прилученню Західної України до польської республики при кінці першої світової війни та що він буде всіми силами боротися проти всякої спроби поновного прилучення до будучої незалежної Польщі. Український народ, який перебуває тепер під російською, німецькою і мадярською окупацією, бажає взяти участь у перебудові тієї частини Европи, де він живе, на основі самовизначення народів і тісної господарської та політичної співпраці вільних, демократичних держав.

— **Поневолення** і нищення української культури в Совєтах поступають уперед. Червона Москва винищує українських культурних робітників, що не є за комунізмом і всюди насаджує на важні становища ряних москалів, а то й поляків, ворогів українського народу.

— **Президент Розвелт** видав 11 квітня проклямацію, якою отворив Червоне Море та залив Адену для американських кораблів, що будуть достарчати воєнні матеріяли аліянтам.

ПОДЯКА

Ми пацієнти з Манітобської Санаторії в Найнет, Ман. складаємо сердечну подяку Всеч. о. Й. Пулякові за відправу Сл. Божої в цій санаторії. При цій нагоді ми могли відбути великодню сповідь і приняти Найсвятіші Тайни, котрі цього бажали.

Всеч. о. Пулякові належиться признання за так великий труд у нашу користь. Вони приїхали з Брендону до Найнет (около 50 миль) серед непогоди й невигоди, щоб нас тут підбадьорити на дусі й усунути тягар. А ми? Не всі прийшли послухати Божого слова й просити Божої ласки, щоб нам поміг якнайскорше звідси вийти. Як показує листа українських пацієнтів є около 55, а на відправу Служби Божої прийшло лише 14. А де решта? Як якісь добродійні товариства присилають дарунки для пацієнтів українського походження, то тоді є всі українці. А коли є нагода послухати Божого слова, що його голосить український священик, то тоді вже нема українців, а натомісць є поляки та росіяни.

Ми будемо просити й молитись до Всевишнього Бога, щоб дав Всеч. о. Пулякові здоровля і витревалости в дальшій праці між нами, щоб нас підтримував на дусі в боротьбі з тою страшною недугою, що зветься туберкульоза.

Ми будемо виглядати Вас Всеч. о. Й. Пуляк на будуче.

Рівночасно складаю щиру подяку Адміністрації Світла за присилання до. цеї санаторії так дорогої часописи як Світло. Персоналові Світла бажаю кріпкого здоровля і витревалости в тяжкій праці на полі религійнім і народнім на славу й добро українського народу. Христос Воскрес!

Петро Коновальчук.

Пресовий Фонд "Світла"

Павло Дрібненький, Нормандо, Алта. $1.00
В. Годованський, Торонто, Онт. ... ... .50
В. Греб. Клаймер, Па. Зл. Д.П.А. 1.00
Василь Вернюк, Ройкрафт, Алта. ... ... .50

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяни в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (73) 10. Мондер, Алберта, 15-го Травня, 1941. Mundare, Alberta, May 1st. 1941. Vol. IV. No. (73) 10

ЗАМІТКИ

Кажуть люди, що одні йдуть до церкви помолитися а другі подивитися. Так воно є між українцями й між італійцями, в Римі й навіть у Єрусалимі. Є ріжні люди й з того, що хтось зле заховується в церкві можна робити висновок, що він є недобрим християнином, а не що церква є зла. А тимчасом наші свистуни з Українського Голосу вичитали в часописі "Америка", що там у Римі, в церкві св. Петра мали якісь особи, хто зна, що вони за одні, поводитись гіршаче й й давай з того приводу нападати на католицизм. Мовляв, дивіться що то не діється в самій церкві св. Петра й то на Великдень! Чи ті особи, що зле поводились в церкві брали на те дозвіл у папи? Чи коли папа невідповідне поведення в церкві апробував і похвалював? Так, так, гіршитесь ви свистунівські праведники й кидаєте каменем на других, але мабуть ваша злоба є далеко більша як тих осіб, що там у церкві св. Петра поводились непристойно!

* * *

Папа не йде до церкви, а його несуть. — І знову велике згіршення для свистунів! Але кожний мудрий чоловік тим не гіршиться. Він знає, що тисячі людей з різних сторін, може раз у життю, хочуть побачити папу й тому воно дуже розумно, що папу несуть високо, щоби кожний міг його зобачити. Думаємо, що навіть той свистунівець, що так тим дуже гіршиться, як би був у церкві св. Петра, то волів би, щоб тоді папу несли, аби він міг добре побачити, як виглядає той, що його так ненавидить, як тиснутись і натягати шию як гуска, щоб подивитись як папа йде до престолу.

* * *

Зібрані в церкві люди плещуть і кричуть: Віва іль папа — тобто: Нехай живе папа. Це для побожних свистунів виглядає як недостойне вуличне видовище в церкві. Га, хто сліпий, тому й в білий день ніч. Засліплені свистуни не хочуть видіти в тих оплесках і окликах спонтанної вияви живої віри й любови тисячів християн для Христового Намісника. Вони це оцінюють і пятнують як недостойне вуличне видовище. Мимохіть приходить тут на думку цвітна неділя в Єрусалимі.

Там були також такі люди, що торжественний вїзд Христа до Єрусалиму й радісні оклики народу вважали недостойним вуличним видовищем, а розпяття Христа богоугодним ділом. Це були давні фарисеї Як показується їх рід ще не вигинув. Давні фарисеї виступали проти Христа, а ці новітні виступають проти Христового намісника. Вони дуже раділи б коли б папу могли бачити пониженого, зневаженого, але дуже коле їх це, коли чують, що тисячі людей з ентузіязмом, з окликами, й оплесками витають папу.

Не треба забувати на приповідку: що край то обичай Не треба також усе мірити своїм особистим уподобанням. Не одне, що нам неподобається другим подобається й навпаки. Також й на це треба памятати, що неодні річі, що в нас були б невідповідними, то деінде, де вже панує такий звичай не можна назвати їх невідповідними. На це не повинні забувати ті, що беруться критикувати торжества в церкві св. Петра в Римі.

* * *

Чого ми властиво маємо навчитися від папи та Риму? — питають свистуни з Українського Голосу.

Відповідаємо: Много, дуже много можете навчитись, коб лише хотіли.

* * *

Чим Рим та папа вищі від Києва, чи Царгороду? —питають далі.

— Тим, що Рим є столицею й осередком християнства, а папа непомильним головою Христової Церкви. Хто тримає з Римом і папою, той стоїть на правій дорозі в релігійному життю, а хто тримається царгородської схизми або київської автокефалії цей ходить манівцями. Так воно поправді є чи це свистунам подобається чи ні, бо так каже здоровий розум і віра. Що цего не хочуть признати православні, то воно тим самої річи не зміняє, бо правда незалежна від їх думки й бажань.

— **15- травня** припадає 50 річниця проголошення славної енциклики Папи Льва XIII. про робітниче питання. В тому папському посланні з 15. V. 1891 р. є виложена наука про суспільний лад, опертий на християнській справедливости й любови, який повинні люди завести на світі. Нажаль тому, що люди не хочуть тої науки вводити в життя, на світі тепер діється стільки несправедливости й нещастя.

— **В Римі** є тепер 103 парохій.

МАРІЯ НАША ЗІРОНЬКА ЯСНА

Людське життя — це плавба по розбурханому морю. Коли хвилі спокус, або зневіри стануть бити в твою душу піднеси свій зір до Марії, клич на поміч Марію! А Марія, коли стане провідною зіронькою в твойому життю, тоді напевне щасливо доплинеш до вічної пристані щастя, до неба.

ПІСНЯ ДУШІ НА МОРЮ ЖИТТЯ

Коли втомлений життя боротьбою,
Безсилий стану вже загибати,
Кріпи, ратуй мя, не дай пропасти
О, Божа Мати!

Коли в безмежній тузі марнію
Замісць в простори неба ся рвати,
О піддвигни мя, дай душі силу,
Божая Мати!

А коли б в страшній спокус годині
На бездоріжжя схотів звертатись,
Згадай ми муки Твойого Сина,
О, Божа Мати!

В долі й недолі, щастю чи горю
Не перестану Тебе благати,
З своей опіки, не випускай мя,
О, моя Мати!

— **"Просвіта Собранія"** ч. 24. IV. 1941 р. подає, що вже 30 греко-католицьких парохій карпатських русинів у Америці приняло григоріянський календар. Гарно. Ідемо вперед разом із нашими карпатськими братьми.

ГРЕКО-КАТОЛИКАМ І ПРАВОСЛАВНИМ ПІД РОЗВАГУ

Є на світі плоскі зеркала, що представляють річи такими, як вони в дійсності є, а є також зеркала вгнуті й вигнуті, що показують нам усяку річ викривлено.

До таких саме кривих зеркал є подібні часописи й книжки, що їх пишуть наші православні автокефальники, або свистуни. В свойому схизматицько-сектанському засліпленні й злобі вони перекручують св. Письмо, твори св. Отців, історичні події, видумують несотворені річи на католицьку Церкву й свої крутійства повтаряють незлічимі рази, щоб упертим повторюванням ложі приправленої все свіжим сосом демагогії зводити необачних й утверджувати в відступстві тих, що дались зловити на їхні підступні слова.

Така їхня робота. Хитра, підступна, обманчива й для душ шкідлива. Очевидно, що на таку роботу не можна дивитись байдужно й треба її поборювати й вияснювати людям де правда, а де лож. Це ми й робимо в нашій часописі.

В цій статті возьмемо під розгляд лиш один уступ з преси наших автокефальників і покажемо читачам як мильними є ті погляди, що їх вони в ньому висловили.

Пишуть автокефальники таке: "Христос Петра старшим не постановляв. І тому ап. Павло не вважав Петра старшим; не вважали папів старшими і святі, як Іван Золотоустий, Кипріян, Гієронім, Августин і другі.Католицький епископ Штросмаєр в присутности 800 католицьких епископів на папськім Соборі 1870 р. говорив, що ані Христос не поставив папів, ані нема доказу, що Петро був у Римі."

Ану розберімо те все по куснику, чи воно є правда!

Чи Христос поставив Петра старшим?

"Христос Петра старшим не поставив — кажуть свистуни. А що каже св. Письмо? Подивімся!

"При першій стрічі з Петром, що тоді звався Симон, Ісус поглянувши на нього сказав: "Ти еси Симон, син Йони, ти назвешся Кифа, що значить Петро." (Ів. 1;42). І Христос змінив йому імя зі Симона на Кифа, або Петро. (Марко 3:16) Це імя св. Петро опісля постійно носить. (Кифа — 1. Кор. 3: 22; 9:5; 15:5; Гал. 2:14, а Петро як імя апостола Симона вживається в св. Письмі до

150 разів.). Треба знати, що Г. Бог зміняв імена не без причини й як показує біблія така зміна бувала звичайно заповітом якоїсь великої ласки або особливого покликаняя на будуче. Так пр. Бог змінив імя старозавітного патріярха Аврама на Авраам, тому що він дістав від Бога окреме покликання стати батьком богатьох народів. "І не буде вже зватися твое імя Аврам, але будеш називатися Авраам, бо я вчинив тебе батьком богатьох народів." (Бит. 17:5).

Христос змінив імя Симона на Кифа або Петро. Еврейське слово кифа, а грецьке слово петрос означае скалу.

Чому Христос в особливший спосіб звернув на цього апостола свою увагу й вже при першій стрічі змінив йому імя і то на імя зі значінням: скала? Це вияснюють нам наступні Христові слова: **"Ти еси петро й на цій скалі збудую мою церкву** й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного й що звяжеш на землі буде звязане на небесах, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небесах." (Мат. 16:18). Щоби можна обхопити повноту значіння цих слів треба звернути увагу на те, що Христос говорив мовою арамейською, а в тій мові, подібно як і в анґлійській іменники не відміняються так як у українській мові й тому те саме слово "скала-кифа" незмінно приходить два рази в тому самому тексті. Отже Христос говорив так: "Ти еси скала- **кифа** (Петро) і на цій скалі-**кифа** (Петрі) збудую мою церкву." Це ясніше можемо побачити в анґлійській мові: "Thou art *Rock* (Petér) and upon *this Rock* I will build my church."

Св. Матей написав свое евангеліе в мові арамейській. Грецький перекладчик слово кифа переложив так: "Ти еси скала (Петрос) і на цій скалі (Петра) збудую мою церкву. Це місце виразно свідчить проти свистунів і щоб втекти перед його доказовою силою намагаються вони ясні слова св. Письма так викрутити, щоб вони вже не мали свойого справжнього значіння. Кажуть таке: Петрос значить скала, а петра то вже значить камінь або частинка скали. Петро був каменем для будови церкви як і другі апостоли, а не скалою-основою на якій ціла будова з каменів стоїть. Та цей їхній викрут не витримуе критики, бо так слово кифа як і петрос і петра означають те саме: скала. В грецькій мові нема різниці щодо значіння слів петрос і петра. Також і заіменик "цій" при скалі ясно зазначуе, що тут бесіда про будову на скалі, що була щойно згадана. Ти еси скала (Петро) і **на цій** скалі збудую мою Церкву. Це е проти всякої льоґіки в тім самім коротенькім реченні те саме слово й то ще зі займенником вказуючим на його тожність брати в різнім значінні й розумінні. Коли грецький перекладчик ужив у першому разі петрос а не петра, то лиш тому, що закінчення мужеського роду краще надавалось до вираження імени мужчини, а знову петра краще надавалось до вираження Петрового достоїнства й уряду як основи Церкви. Коли б так приняти пояснювання свистунів, то виходило б таке, що Христос у торжественній формі приобіцяв Петрові дати щось дуже великого, а на ділі він дав би йому тільки те саме, що й другим апостолам.

Зовсім немудре толкування.

Мудрий чоловік, кажеться в св. Письмі, будуе свій дім на скалі (Мат. 7:24). Так і Христос хотів, щоб Його Церква була збудована на скалі. І тому Він св. Петра апостола зробив такою скалою, що давала б одність, силу й трівкість св. Церкві, так, щоб жадна ворожа сила не могла її перемогти.

Св. Церква е це видима Христова орґанізація на землі зложена з людей. Те, що надае орґанізації одність силу й трівкість е сильна влада. Тому, що Христос не мав усе бути між людьми, щоб видимо рядити своею Церквою, Він вибрав на свое місце на землі св. апостола Петра, щоб цей в імени Христа як його Намісник рядив Церквою.

Христос свою Церкву часто називае царством небесним (Мат. 13:24; 13:47;22:) і від того царства ключі — це е найвищу власть **дав одному св. Петрові.** "І дам **тобі** ключі царства небесного.." Хоч і другі апостоли отримали власть у Церкві від Христа, то однак та власть е обмежена й залежна від верховейства св. Петра. Апостоли не були собі кожний незалежний але творили один апостольський збір з одним проводом. На це вказуе хоч би часта збірна назва, що її дае їм св. Письмо. дванадцять учеників,дванадцять, один з дванадцяти. (Мат. 10:1; 11:1; 20: 17;,24; Марк. 3:14; 4:10; Лук. 8:1 і т. д.) Апостоли себе відрізняють він інших учеників: одинадцять і прочі (Лук. 24:9, 33). Коли не стало Юди апостоли під проводом св. Петра доповняють дванадцятку (Діян 1:21-26). В тім апостольськім зборі верховодство мав св. Петро. На це е такі докази: 1. Всюди, де вичислюеться апостолів, як Юду зрадника кладеться на останньому місці, так знову Петра кладеться постійно на першому місці. (Пор. Мат. 10:2; Марк3:16; Лук. 16: 14; Діян. 1:13). Св. Матей виразно називае св. Петра "першим". Це першенство не може бути щодо числа, бо потім не називаеться других апостолів порядковим числом другий, третий.., ані не може бути першенство покликання на апостола, бо першим на апостола був покликаний св. Андрей, ані першенство віку, бо ніде нема навіть натяку, щоб св. Петро був віком з усіх апостолів найстаршим. Отже тут зазначене першенство власти, як це побачимо з дальших доказів.

2. І не тільки в списках усіх апостолів але й в інших випадках св. Петро все на першому місці. (Пор. Мат. 4:18; 17:1; Марк. 13:3; Лук. 8:51; Ів. 21:2) а деколи окремо його зазначують від других апостолів, що е тільки збірно зазначені (Пр. Петро й ті що були з ним. — Марк. 1:36; Лук. 8:45; 9:32; Діян. 2:14; I. Кор. 15:5).

3. Св. Петро виступае завсіди як провідник інших апостолів. (Пор. Мат. 17.1. 23-26; 26: 37-40; 14:22. Марк. 5:37; 9: l; Лук. 5:2-10; 8:45; Мат. 16:16; Ів. 6:68). По воскресенні він е предсідником у виборі Матія (Діян. 1:22), він перший проповідуе евангеліе (Діян. 2: 14): він перший творить чуда (Діян. 3:6); він судить Ананію й Сафіру (Діян. 5:1-10), він перший видае рішення, що Церква е загальна для всіх людей і перший приймае поганина до Церкви (Діян. 10), він також проводить першим церковним собором у Ерусалимі (Діян. гл. 15).

Далі Христос на тайній вечері, хоч за всіх апостолів молився (Ів. 17:9), однак в окремий спосіб молився за св. Петра й дав йому поручения утвердржувати свою братію: "Симоне, Симоне, це сатана за жадав просівати вас як пшеницю; та я молився за тебе, щоби не ослабла твоя віра, а ти колись, навернувшись, **утверджуй своїх братів.** (Лук. 22:31). Це знак, що св. Петро був головою апостольського збору й від нього залежало добро всієї Церкви.

По своїм воскресенні сказав Христос тільки до одного св. Петра такі слова: "Паси ягнята мої... Паси вівці мої (Ів. 21:16-18). Тут Ісус Христос як добрий Пастир (Ів. 10:11-16) маючи відійти на небо, поставляе на свое місце на землі як пастиря св. Петра й дае йому верховну власть над усією своею отарою: над ягнятами й вівцями, щоб ними рядив як Христовий заступник..

Можна ще тут додати ще й те, що Христос за весь час свого життя показуе особливе вирізнення і любов для Петра. Христос з Петрового корабля проповідуе (Лук. 5:3), йому одному каже зловити рибу й заплатити податок за себе. й нього (Мат. 17:23-26), Петрові першому вмивае ноги (Ів. 13:6) і йому самому перше чим другим апостолам являеться (Лук. 24:34; I Кор. 15:5).

Це все ясно показуе, що Христос Петра й його наслідників поставив старшими в Церкві.

Закидають часом свистуни, що як би св. Петро був старшим між апостолами, то апостоли були б це знали й не спорили б, котрий із них мае бути більшим (Лук. 22:24), а Христос не казав би до апостолів усі ви браття (Мат. 23: 8-11) і не думайте про старшенство, а тільки про обовязок. (Лук. 22:24-26). На це треба так відповісти: хоч Христос говорив про старшенство Петра, то однак апостоли перед воскресенням Христа не розуміли ще якслід цієї його науки так як не розуміли якслід його науки про страсти й воскресення Господа (Мат. 16:23; 20:17-19; Лук. 9:45; 18:34; 24: 25) і тому спорили. Однак сам спір показуе, що вони це добре знали, що між ними мае бути хтось старшим. А Христос у тому спорі не каже, що ніхто з них не буде старшим, а противно зазначуе, що буде старший, одначе своеї влади не повинен виконувати так як поганські царі над своїми підданими, а радше мае своїм авторитетом і властю їм служити як братам по приміру який Він сам їм дав.

"Царі в поган панують над ними й ті, що власть над ними мають, добродіями звуться. Ви ж не так: **найбільший** між вами нехай буде найменшим, а хто **старший** як слуга" (Лука 22:27). "Як Син Чоловічий не прийшов, щоби служили йому, але послужити." (Мат. 20:28). "А я між вами е як той, що служить." (Лук. 22:27. Отже в тих словах Христос поручае апостолам покору, а не виступае проти старшенства між ними. А покора не е противна старшенству.

Так отже е ясно сказано в св. Письмі, що Христос поставив св. Петра старшим у своїй Церкві. Свистуни читають те св. Письмо, але його нерозуміють, бо злобою й пересудами засліплені не можуть добачити правдивого значіння слів св. Писания, яке перекручують на свою загибіль. Автокефальники коли виступають проти старшенства св. Петра й його наслідників, тим самим виступають і проти науки та волі самого Христа й тому не е правдивими християнами, а тільки християнами відступниками.

В наступному числі "Світла" ми застановимось над дальшими викривленими й мильними поглядами й твердженнями наших автокефальників.

(Далі буде).

ПОРЯДОК АРХІЕРЕЙСЬКИХ ВІДВІДИН В ПРОВІНЦІЇ АЛБЕРТІ

Іх Преосвященство Кир Василій Ладика ЧСВВ посітять підчас своеї обїздки слідуючі церкви:

22-го травня: ВОЗНЕСЕННЯ Г.Н.І.Х. (н. ст.)

НОВИЙ КИЇВ. Год. 10-та рано Архіерейська Служба Божа.

25-го: НЕДІЛЯ СВ. ОТЦІВ,

ВОСТОК, св. Николая. Год. 10-та рано Архіерейська Служба Божа.

По полудні цього самого дня о год. 4-ій Архіерейські відвідини церкви св. Івана Хрестителя в Гіллярд, Алта.

29-го травня ВОЗНЕСЕННЯ Г.Н.І.Х. (ст. ст.)

ДЕРВЕНТ. Вознесення год. 10-та рано Архіерейська Служба Божа.

Цього самого дня по пол. о годині 4-ій ДЕРВЕНТ св. Юрія, Архіерейські відвідини.

ЧЕРВЕНЬ

1-го СОШЕСТВІЕ СВ. ДУХА

СКАРО. Церква Воздв. Ч. Хреста. Год. 10-та рано Архіерейська Служба Божа.

О год. 4-ій по пол. Архіерейські відвідини церкви ВВед. М. Б. ДЕЛФ.

8-го червня Архіерейські відвідини на ПІСРІВЕРІ, Алта.

"Так завше було й буде,
Такий вже здавна Божий світ--
Учених много, розумних мало,
Знакомих тьма, а другів ніт."

М. Гоголь.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи хрещення е конечне до спасення? Як то, чи ті всі, що вмирають без хрещення підуть до пекла? Чи погани, що ніколи й не чули про хрещення, або діти, що без своеї вини померли нехрещені підуть на вічну загибіль?

ВІДПОВІДЬ: 1. Св. Церква виразно навчае, що хрещення е конечне до спасення. Хто сказав би, що хрещення е довільне, цебто не конечне до спасення, тому анатема хай буде! (Собор Тридентський, засід. 7. канон 5 про хрещення). Ця наука католицької Церкви е взята зі св. Письма й церковного передання.

Святе Письмо виразно каже, що хрещення е конечною условиною до спасення.

Ісус Христос сказав до апостолів: "Ідіть у весь світ і проповідуйте евангеліе цілому сотворінню. **Хто увірить і охреститься спасенний буде."** (Марк. 15:16; Мат. 28:18). Тут виразно поставлено як условину для спасення дорослих крім віри ще й приняття хрещення. А в евангелію св. Івана говориться про всіх людей без різниці віку: **"Коли хто не родиться з води й Духа не може ввійти в царство Боже."** (Ів. 3:5). І як причину конечности хрещення Ісус подае таку: "Що зродилося з тіла е тілом, а що зродилоєя з Духа е духом... Треба вам родитися з висоти." (Ів. 3:6). Щоб це вповні зрозуміти мусимо поставити собі перед очі тепершний релігійний порядок у якому людина знаходиться.

Коли Господь Бог сотворив людину на світі, то сотворив її на свій образ і подобу." (Бит. 1:26-27). Дав її не тільки природне життя тіла й духа, але дав її ще надприродне життя і через освячаючу ласку зробив її учасником своеї Божої природи й призначив її до участи в Божім щастю в вічному життю. Однак наші прародичі Адам і Ева через первородний гріх втратили цей блаженний стан для себе й всіх своїх нащадків (з виїмком Пречистої Діви Марії) й вже своїми силами не могли його відзискати. Через те кожна людина яка родиться на світ, хоч дістае повне природне життя, одначе також унаслідже первородний гріх, а з ним брак надприродного життя й духовну смерть.

Щоб людям привернути втрачене надприродне життя ласки й право до неба Ісус Христос стався чоловіком, винадгородив Божій справедливости за гріх Адама й за гріхи всього людства й вислужив нам утрачені ласки своею мукою й смертю на хресті. Ті однак ласки, що їх Христос нам вислужив на хресті е наче лікарство в аптиці. Щоб хорий міг мати користь з ліків треба, щоб вони були застосовані до його орґанізму. Так само, щоб ласки вислужені Христом були спасенні для кожної людини треба їх застосувати й уділити кожному зокрема. І це якраз стаеться через святі тайни. Святі тайни е це Ісусом Христом установлені видимі й чутні знаки, що зазначують і уділяють нам ласки вислужені нам Христом.

Через святу тайну хрещення приходить відродження водою й Духом святим. Хрещення змивае з душі всякий гріх: первородний, а в старших і особистий, відпускае всяку кару дочасну й вічну, дае надприродне життя душі через ласку освячаючу й право до неба, дае право до всіх тих ласк, що потрібні, щоб охрещений міг вести християнське життя і витискае на душі незатерте знамя, що робить охрещеного членом католицької Церкви, таїнственного Христового тіла; та дае можність приймати другі святі тайни. Це е отже те родження з гори, що дае нам вище, надприродне життя, яке робить нас Божими дітьми й спадкоемниками неба. А без хрещення, то людина живе тільки природним життям і в духовій смерти первородного гріху, без надприродного життя і тому **не може** осягнути свойого вічного спасення. Длятого всім людям, старшим і дітям св. хрещення е конечне до спасення.

Тепер розуміемо, чому то апостоли вже за життя І. Христа хрестили тих, що ввірували (Ів. 4:2), на що жалувалися ученики св. Івана Хрестителя перед своїм учителем (Ів. 3: 26), а пізніше перше, що робили тим, що навертались на християнство, то хрестили їх (Діян. 2:38, 41; 8:12, 38; 9:18; 10:47; 16:15; 16:33; 19:4; 22:16; І. Кор. 1:33 і т. д.).

II. З того, що хрещення води е конечне до осягнення вічного життя ще не виходить, що всі ті, що вмирають без хрещення води підуть до пекла? Крім хрещення води е ще хрещення бажання і хрещення крови, що в потребі можуть заступити хрещення води, коли не можна його приняти.

Хрещення бажання е це акт совершенної любови Божої або акт совершенного жалю за гріхи, в якому міститься і бажання охреститись. Хто мое совершенну любов Божу або совершенний жаль, цей мае волю вчинити все, що Бог приказуе. А що Бог усім приказуе охреститись, то він певно хоче охреститись. Отже бажання хрещення включаеться в бажанню робити все, що Бог приказуе.

Хрещення бажання відпускае первородний гріх і гріхи особисті, дае ласку освячаючу й право до неба, однак не витискае незатертого знамени на душі й не завсіди відпускае всю дочасну кару. І тому остае обовязок при відповідній нагоді приняти хрещення води, бо без хрещення води не можна приняти важно ніякої другої тайни.

Що хрещення бажання може заступити хрещення води це видно зі св. Письма. І. Христос, що проголосив конечність хрещення води приобіцяв також дати ласку освячаючу, а з нею й надприродне життя всім тим, що будуть мати совершенну любов. "Хто мене любить **буде люблений моїм Отцем і я полюблю його...** Коли хто мене любить... і мій Отець полюбить його **й до нього прийдемо й в нім замешкаемо."** (Ів. 14:21-23). Г. Бог замешкуе тільки в душі праведній, що осягнула прощення гріхів. З того бачимо, що совершенна любов Божа сама очищуе душу з гріха, дае надприродне життя і під тим оглядом заступае хрещення води.

Цим хрещенням бажання були охрещені всі патріярхи, пророки й всі святі мужі Старого Завіту й воно рівнож помагае осягнути вічне спасення тим дорослим людям, (пр. поганам), що не знають за хрещення води, або його не можуть приняти.

Хрещення крови е це мученича смерть або терпеливе перенесення зовнішних смертоносних мук за католицьку віру чи іншу християнську чесноту. Воно також щодо осягнення вічного спасення може заступити хрещення води, бо Христос безумовно приобіцяв спасення всім тим, що визнають його перед людьми, або свою душу-життя віддадуть за евангеліе. А мученича смерть за Христа й Його науку це найкраще визнання Христа

"Хто погубить свою душу (віддасть свое життя), знайде її" (Мат. 10:39). **"Хто визнае мене перед людьми, визнаю його і я перед моїм Отцем, що на небесах.** (Мат. 10:32). І тому св. Церква християнських мучеників навіть неохрещених водою почитае як святих. (Пр. Вифлеемські діти, св. Івана Хрестителя, св. Емеринціяну й другі).

Хто вмирае без хрещення води або без хрещення бажання чи крови, але також і без особистого тяжкого гріха, як пр. маленькі нехрещені діти, той не піде до пекла на вічні муки, бо до пекла йдуть тільки ті люди, що крім первородного гріха сплямили свою душу особисто важким гріхом і померли в ньому нерозкаяні, але й не піде до неба, бо мае на собі пляму первородного гріху й не мае потрібної надприродної ласки,, без якої не мож дістатись до неба. Такі особи хоч е позбавлені надприродного щастя, то однак будуть тішитися по смерти певного рода природним щастям, без болю тіла й без мук духа. (Це е так зв. покоїще дітей). Але їх радість у порівнанню з радістю вибраних у небі це наче млаве світло лямпи в порівнанні з ясним світлом сонця.

Зі сказаного випливають важні висновки:

1). Родичі повинні сейчас по народженні дитини дати її охрестити а передусім, коли вона знайдеться в небезпеці смерти. Христос виразно каже: Дозвольте дітям й не бороняйте їм приходити до мене, бо таких е царство небесне." (Мат. 19:14). Велику кривду дітям роблять ті родичі, що через свое недбальство допускають, щоб вони вмерли без св. хрещення.

2). В разі потреби, коли нема священика, може кожний охрестити, в крайній потребі навіть самі родичі. Треба тоді взяти воду (як нема свяченої навіть несвячену) і поливаючи голову дитини вимовити рівночасно слова: "Крещаеться раб Божий (висказатти імя пр. Петро) в імя Отца і Сина і святаго Духа, амінь." або "Я хрещу тебе в імя Отця і Сина і святого Духа, амінь".

3). Тому, що хрещення е конечне до спасення і тільки раз у життю уділяеться, як е сумнів чи хрещення було добре уділене, треба конечно постаратись, щоб для певности священик услівно його повторив і так упевнитись про важність хрещення. Щоб не було сумнівів щодо важности хрещення, то треба хрестити тільки в католицького священика, бо цей добре знае й хоче важно охрестити.

4). Для забезпеки свойого вічного спасення дуже порадним е часто збуджувати в собі акти любови Божої й совершенного жалю,, в яких міститься бажання хрещення.

МАРІЯ НЕПОРОЧНО ЗАЧАТА

У Франції, в місцевості Люрді, в 1858 р. явилась Мати Божа побожній пастушці Бернадетті Субіру. Обличчя Марії було поважне й ласкаве, одіж біла, пояс синий, у стіп золоті рожі, а білий серпанок вкривав голову. Коли зворушена пастушка відважилась спитати: Хто ти, Пані? А Марія зложила руки й сказала виразно: "Я е Непорочне Зачаття." В печері, де явилась Мати Божа знаходиться джерело цілющої води, що лічить різні недуги. В Люрді існуе окреме лікарське бюро, що провірюе чудесні уздоровлення. Щорічно тисячі паломників звидкують цю чудотворну місцевість, і просять для себе ласки у Марії.

В місяці травні звертаймось і ми в гарячих молитвах до Пренепорочної Марії, а певне, що ласкава Мати гляне на нас своїм зором і поможе нам в неодних наших журбах і потребах душі і тіла.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

УКРАЇНСЬКА НЕКАТОЛИЦЬКА ПРЕСА В КАНАДІ

Протикатолицькі часописи згідні в тому, що ворожо ставляться до католицької Церкви, її науки й проводу. Вони діляться: на православні, протестанські, большевицькі й сатиричні. З православних груп у Канаді, тільки одні автокефальники, або свистуни, мають свою пресу. Є нею: Український Голос" і "Вістник."

Український Голос (Ukrainian Voice) як тижневик почав виходити в Вінніпеґу, Ман., 16 березня 1910 р. Видає його Українська Видавнича Спілка в Канаді, заінкорпорована 1909р. Першим і довголітним редактором "Українського Голосу" був Василь Кудрик, тепер автокефальний протоерей, до 1923р. з малими перервами, а від 1923 до нині є редактором Мирослав Стечишин. Відносно Церкви У. Г. ширив погляди галицьких радикалів, часто поміщував протицерковні статті, ненавидів Греко-католицьку Церкву й її провід і містив все те, що могло шкодити та підривати повагу грекокатолицької Церкви. Коли 1918 р. повстала Українська Греко-православна Церква, відома загально, як свистунівщина, У. Г. став її ревним оборонцем і пропаґатором. В річниках У. Г. є повно всіляких їдких напастей на Греко-католицьку Церкву й зовсім безспірно треба це У. Г. признати, що він у великій мірі є відповідальним за поширення в Канаді між українцями релігійного хаосу, боротьби й кирині, що ще до нині зовсім не вигасла. І хоч тепер уже не видно на його сторінках таких частих і простацьких нападів на католицизм як давніше, однак його вороже становище до католицької Церкви ще й тепер остає те саме, тільки що проявляється в далеко хитріший спосіб. Усе що похвальне й додатне в католиків засадничо промовчується, або представляється у від’ємному насвітленні й про католицькі справи пишеться так, щоб читач до них набрав обридження і ненависти. А знову православя У. Г. боронить навіть від тіни закиду й представляє як щось рідне, дороге й корисне для українського народу. Очевидно що таке віднόшення до Церкви є незгідне з дійсністю, сторонниче, подиктоване одиноко сектанським засліпленням і нетерпимістю.

Вістник (The Herald) український релігійний двотижневик і орґан Укр. Греко-Православної Церкви в Канаді. Друкує й видає Українська Видавнича Спілка. Виходить у Вінніпеґу, Ман. на 8 сторін друку.

Почав виходити 1924 р. як місячник під назвою "Православний Вістник" (The Orthodox Herald), та пізніше самі православні видавці викинули слово "православний", мабуть тому щоб легше могли баламутити неправославних українців, і наменували його тільки "Вістник". Зпочатку редаґував його звісний фанатичний ворог католиків Василь Кудрик, а опісля аж дотепер редактором є С. В. Савчук, адміністратор Укр. Греко-Православної Церкви.

Часопис дише ненавистю до католицької Церкви, до Папи, а зокрема до Греко-Католицької Церкви й всіми силами намагається її поборювати. З ніким і нічим не числиться. Безсоромно перекручує св. Письмо, науку Отців Церкви, історію, біжучі події й брехнею, крутійством, останнього сорта демаґоґією силкується представити католицизм як найстрашнішого ворога українського народу, а автокефалію як найбільшу його цінність. З його сторінок так виглядає, що боротьба з Греко-католицькою Церквою є його головним завданням.

Пресбитеріяни стали видавати 1905 р. у Вінніпеґу для українців часопис "Ранок". Пізніше в 1921 р. цей "Ранок" злучився з часописом "Канадієць", що його видавали методисти в Едмонтоні від 1912 р. і так повстав "Канадійський Ранок" (Canadian Ranok), що виходить тепер у Вінніпеґу як двотижневик. Його утримує Злучена Церква Канади (United Church of Canada). Часопис є величини 11"x15", на 8 сторін. Крім української частини має ще сторінку по анґлійськи.

Зміст часописі так редаґований, щоб українців заманювати до переходу на протестантизм анґлійського крою.

Суботники 12 літ видають по українськи в Калледж Гейтс, Алта. журналик, що часто зміняв свою назву на Зоря Правди, Сторож Правди, Ознаки нашого часу.

Окрему ґрупу протикатолицьких часописей до 1940 р. творила українська комуністична преса, що разом з комунізмом ширила безбожництво й деморалізацію між українцями в Канаді і орґанізувала та підготовляла нарід, головно фармерсько-робітничі кляси до революції і повалення існуючого державного ладу. Тому уряд Канади 1940 р. комуністичну партію розвязав і заборонив видавати комуністичні часописи.

Українські комуністи в Канаді, що трималися програми Сталіна й вказівок Москви видавали довгий час у Вінніпеґу, Ман., в Укр. Робітничім Домі на розі вулиць Причард і Мек Ґреґор, одинокий український щоденник "Українські Робітничі Вісти" (Ukrainian Labor News), що змінили опісля назву на "Народна Газета" (Peoples Gazette), а також "Фармерське Життя" (The Farmer's Life) тижневик.

Одна частина українських комуністів у Канаді, що не погоджувалась з політичною роботою товаришів Шатульського, Навізівського й Ко. під проводом тов. Лобая відкололась від ТУРФДому й зачала видавати свій тижневик "Правда" (The Truth) у Вінніпеґу, а пізніше "Вперед" (The Forward) у Торонті, Онт. В тих часописах писали про комуністичному, але виступали проти політики Сталіна й його однодумців і трималися радше лінії Лейби Троцького.

В Алберті, в околицях Смокі Лейк, розвинув свою роботу М. Н. Цепенда, що виступає як православний священик і править по буковинських церквах, а ширить погляди, що подібні до поглядів колишніх большевиків. Він якийсь час видавав відбиваний на мімеоґрафі т. зв. "Інформатор (The Informer), а тепер видає ґазету "Голос Правди" (The Voice of Truth) Коли перестала виходити в Канаді укр. комуністична преса, ця газетка під маскою аполітичної, релігійної і просвітної часописи стала духовною поживою для комуністів і темних та зіпсутих некомуністів.

Від 1930 р. С. М. Дорощук у Вінніпеґу видає ілюстрований журнал "Точило" (Grindstone), що мав бути місячником гумору й сатири, а на ділі є збірником кпин, соромицьких, простацьких нападів і брехні на католицьку Церкву, духовенство та других часто невинних людей.

До ґрупи з невиразним відношенням до католицької Церкви належать часописи: Канадійський Фармер, Новий Шлях, Український Робітник, Наше Життя, Відгомін і Нова Ера.

Канадійський Фармер (The Canadian Farmer) є це перша й найстарша ґазета видавана українською мовою для українців у Канаді. Почала вона виходити 1903 р. Друкує й видає її що тижня Національна Видавнича Спілка. Власником її є чех, баптист Френк Доячек, а редактором після уступлення Т. Дацькова є від 15 березня, 1941 р. др. Кость Андрусишин. Канадійський Фармер є тепер безпартійний, незалежний, бизнесовий часопис. Колись містив часто статті проти католицької Церкви, що захвалювали й поручали українцям протестантизм, свистунівщину як і дописи з напастями на греко-католицьке духовенство; тепер від якогось часу тримається осторонь від релігійних спорів і хоч деколи містить дописи чи оголошення різних релігійних напрямків, то вже не видно нападів на Греко-католицьку Церкву.

Новий Шлях (The New Pathway) виходить від 1931 р. Видає Українська Національна Видавнича Спілка. Часопис виходить два рази в тижні, величини 17½"x24" в Саскатуні, Саск. Є він орґаном українських націоналістів (УНО). На Церкву дивиться під кутом національних інтересів. Для націоналістів кожна віра й Церква добра якщо служить інтересам свого народу чи держави, а зла й шкідлива, якщо по їхньому розумінню й бажанню цього не робить. На доґматичну сторону віри й Церкви не звертають вони уваги, бо в них нація понад все й нації хотіли б усе підпорядкувати. Через те приходило часом до непорозумінь і зударів між Греко-Катол. Церквою й націоналістами й в Н. Шляху появлялись напади на катол. Церкву й греко-католицьке духовенство та епископа. Новий Шлях поміщує також дописи й оголошення некатолицьких ґруп. Останніми часами видно більше згоди, а навіть деяка співпраця греко-католиків з націоналістами в народній роботі.

Український Робітник (Ukrainian Toiler). По вісьмох місяцях існування маленького тижневика в Торонті, Онт. 'Звено', гетьманці стали з днем 29. XII. 1934 р. видавати більший обемом тижневик "Український Робітник". Часопис є орґаном Союза Гетьманців Державників (СГД), орґанізації, що прямує до української, незалежної держави на рідних землях з монархістичною клясократичною формою правління з дідичним гетьманом на чолі з роду Павла Скоропадського. Стоїть на засадах християнських і вважає Греко-католицьку Церкву й Православну Церкву за рідні й добрі, що заслуговують на піддержку. Часопис до релігійних спорів не мішається, однак часом поміщував неприхильні й нерозважні випади в сторону католиків.

До католицької віри й Церкви ставляться байдуже наче б то кожна віра й церква була добра, часописи: "Наше Життя," місячник культури й громадського життя, що видає в Вінніпеґу від 1 січня, 1941. р. Товариство Української Культури; "Відгомін," незалежний місячник, що виходить також у Вінніпеґу та "Нова Ера", журнальчик, що виходить у Канорі, Саск.

За останнє десятиліття (1930-40) українська католицька преса скріпилась і поволі направляє ту руїну, що її спричинила давніше некатолицька преса і щиро працює для добра українського народу. Преса некатолицька (з виїмком Вістника) стала в тому часі менше напастливою й більше культурною. Це потішаючий поступ уперед. Українська преса з виїмком комуністичної й "Канадійського Ранка" зі щирого серця бажає всього найліпшого українському народові на рідних землях, а також тут у Канаді, однак своїми розбіжними релігійними й політичними орієнтаціями й напрямними мимохіть дуже розбиває силу українців у Канаді. Виглядає воно комічним, що українські часописи у Канаді побивались за вільністю для українців, там далеко за морем, на Україні, а в той сам час, тут у Канаді, розсварювали своїх людей й розбивали їх на партії і своїм нетактом доводили аж до судових процесів.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ВАРТІСТЬ РЕЛІГІЇ

БОГ СОТВОРИВ НАС, ЩОБ МИ ЙОМУ СЛУЖИЛИ.

Четверо діточок мала побожна мати й усіх їх виховала з дитинства в любові Бога й ненависти гріха. Щодня саджала їх коло себе й учила про Бога, Його заповіди, що Бога треба любити й служити Йому вірно. Потім проводила їм молитви. Одного вечора по такій науці релігії промовила мати до діточок, дивлячись на них із ніжністю доброї матери:

"Якою дуже щасливою була б я, любі діти, якщо б одно з вас стало зачислене між Святих."

Тоді найменший хлопчик Петрусь став мамі на коліна, а обіймаючи побожну матір рученятами за шию, сказав:

"Мамочко, я буду Святий."

І справді додержав слова! Малий Петрусь не забув ніколи того погляду, що ним глянула на нього мати, коли він обіцяв, що буде святим, і по літах він став — Св. Петром Келестином.

Робити те, що Боже каже, й жити так, як Бог хоче, це значить: служити Богу й бути святим. Всі повинні бути такими людьми. Щасливі діти, що їх того навчили їхні батьки.

Підчас війни в королівській Франції дві ворожі армії розложились табором на обох краях ліса, так, що одна другої не могла бачити. Полк із Овернь розложився на нічліг, а для безпеки розставив сильну сторожу. Під самим лісом стояв на сторожі молодий вояк із кількома товаришами. З набитими, готовими до стрілу; крісами, вони ходили рівномірними кроками сюди й туди, надслухуючи пильно, чи поночі не схоче підкрадатись який ворожий відділ, щоб заскочити несподівано їхній табор підчас спочинку. Якийсь час не було чути нічого, хіба деколи запугукав сич, або завив десь далеко вовк. Та одної хвилини молодий вояк зачув гейби тихий шелест між деревами. Пристанув і надслухував. Не було чути нічого. За хвилинку дався чути знову шелест між деревами. Приказавши своїм товаришам чувати й бути готовими, з крісом, готовим до стрілу, зачав дуже обережно підкрадатись до ліса. На дворі було темно, хоч око виколи. Коли вже був під самим лісом, коло невеличкої лісної проґалини, при вході до ліса, нечайно обскочило його 4 ворожих вояків. Они вирвали йому з рук кріс, а один прошептав злюще:

"Як крикнеш — сейчас згинеш"

Молодий вояк на хвилину остовпів із переляку. Через голову майнула гадка: що робити? Як буде мовчати, згине цілий полк, як крикне, вороги вбють його... Тут прийшов йому на думку обовязок вірної служби королеві й батьківщині. Не надумуючись довше, обернувсь стрілою в напрямі свого полку і крикнув, що мав сили: Оверньі Овернь. Вороги!

"В тій хвилі чотири баґнети прокололи груди молодого героя. Та його трівожний крик почули в таборі й полк уратувався від несподіваного наскоку ворогів.

Молодий вояк був по геройськи вірний у службі свому королеві й батьківщині.

Ми всі є борцями Царя-Христа. Нашими ворогами: тіло, світ, сатана. Нам треба бути вірними в Христовій службі. Радше все втратити, чим зрадити через гріх Христову справу.

БОГ НАС СОТВОРИВ, ЩОБ МИ ЗАСЛУЖИЛИ СОБІ НА ВІЧНЕ ЩАСТЯ В НЕБІ.

Свята Тереса мала через сорок літ великі терпіння. Та однак посеред тих терпінь она була завсіди спокійна й щаслива. Раз промовила до неї одна сестра. —
Дорога мати, ви терпите сьогодні більше, чим звичайно, а виглядаєте веселіше й щасливіше."

"Так, дорога сестро, чим більше я маю терпіння, тим щасливішою почуваюсь, бо знаю, що чим більше терпітиму на цім світі, тим більшою буде моя нагорода в небі. Кожна хвиля терпіння, перенесена з піданням Божій волі, є превеликої вартости зогляду на щастя, що буде моєю заплатою в небі."

Іншим разом спитала сестра св. Тересу, чому вона завсіди усміхається, як почує голос дзвінка.—

"Бо я думаю тоді, що я є годину близше кінця свого життя, коли то побачу свого небесного Вітця й буду взята до свого щасливого дому в небі"

Це щастя жде й нас, бо й нас сотворив Бог для вічного щастя в небі. Хто тут на землі старається пізнати Бога, полюбити Його й служити Йому вірно побожним життям, по смерти матиме участь у такім щастю, що ним тепер тішаться в небі: сам Бог, Пречиста Діва Марія, Ангели й усі Святі.

ШУКАЙТЕ ПЕРШЕ БОЖОГО ЦАРСТВА ТА ЙОГО ПРАВДИ

Кожна людина, що живе на землі, має своїм релігійним життям славити Бога й заробляти собі на вічне щастя в небі. Та — на жаль — багато людей не знає свого походження, не сповняє свого призначення. Щасливі будуть ті люди, що іще завчасу ввійнуть на дорогу спасіння.

Св. Франц із Асізі переходив раз попри муляра, що працював при будові. Св. Франц поздоровив його й почав із ним розмову.

"Що пробляєте, дорогий майстре"? — спитав Святий. —
"Та мурую цілий день"
"А нащо так муруєте?" питав дальше св. Франц.
"Бо хочу заробити троха грошей!"
"Грошей? А нащо ж вам грошей"?
"Щоб мати на хліб!"
"А нащо вам хліба"?
"Та треба жити!" відповів муляр.
"А нащо ви жиєте"?, спитав іще раз св. Франц.

Муляр, недобрирй вже троха на Святого за такі питання, тепер найшовся у клопоті й не знав, що має відповісти. Тоді св. Франц розказав мулярeви по приятельськи, що чоловік на те жиє на землі, щоб славив Бога й заслужив собі вічне щастя в небі. — Щасливі ті люди, що знають цю правду й так жиють.

БОЖА НАУКА

СЕМИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ

"І паки грядущого со славою судити живим і мертвим, егоже царствію не будет конца."

* ** *

ОДИНАДЦЯТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ

"Чаю воскресенія мертвих."

* ** *

ДВАНАДЦЯТИЙ ЧЛЕН СИМВОЛА ВІРИ

"І жизни будущаго віка. Амінь."

НЕБО І ПЕКЛО

Притча про богача й Лазаря.

Ісус Христос сказав таку притчу: Був один богатий чоловік, що мав усього подостатком та жив дуже розкішно. І був убогий на імя Лазар, що був би вдоволений окрушинами зі стола богача, але і того не мав. Оба померли. Бідний Лазар пішов до Авраама, до неба, а богач до пекла. В страшних муках богач побачив здалека Авраама й Лазаря та закликав: "Отче Аврааме, зглянься наді мною й пішли Лазаря, щоб замочив кінець свого пальця у воді та охолодив мій язик, бо дуже мучуся в цій полуміні." А Авраам сказав йому: "Сину, згадай, що ти зазнав добра в своїм життю, а Лазар так само лиха. До того є між нами велика пропасть так, що ті, котрі хочуть перейти від вас до нас, не можуть, ані від нас до вас."

І просив дальше богач: "Прошу тебе, отче, пішли Лазаря в дім мого батька. Маю пятьох братів, нехай спамятає їх, щоб і вони не прийшли в це місце мук." Та Авраам сказав йому: "Мають Мойсея і пророків, нехай їх слухають. А коли їх не слухають, то не повірять, хочби хтось із мертвих воскрес."

* ** *

Чого учить нас семий, одинадцятий і дванадцятий члени символа віри?

Семий, одинадцятий і дванадцятий члени символа віри учать нас:

1) що кожний чоловік мусить умерти;

2) що при кінці світа воскреснуть усі померші;

3) що при кінці світа прийде Христос і буде на страшнім суді судити всіх людей;

4) що по смерти є вічне життя.

Що це є смерть?

Смерть це розлука душі з тілом.

Що знаємо про смерть?

Про смерть знаємо: що умремо, а не знаємо, коли й де.

Що є зараз по смерти?

Зараз по смерти є частний суд, по котрім іде душа або до неба, або до пекла, або до чистилища.

Що це є небо?

Небо це місце, де ангели й святі жиють у вічнім щастю.

Що це є пекло?

Пекло це місце, де прокляті терплять вічні муки.

Що це є чистилище?

Чистилище це місце, де праведні душі відпокутовують дочасну кару за свої гріхи.

Чим помагає нам свята Церква, щоб лекше спокутувати дочасні кари за гріхи?

Щоб лекше спокутувати дочасні кари за гріхи, свята Церква помагає нам відпустами.

Що це є відпуст?

Відпуст це дарування всіх або частини дочасних кар, якого доступає той, хто виповнить Церквою приписані умови (сповідь, причастя, молитви, добрі діла).

Поучення. Господь Бог дав нам багато дочасних дібр на землі. Памятай, що вони не є ціллю нашого життя, тільки засобами. Їх не забереш на другий світ. Там піде сама душа — і тільки ті добрі діла матимуть вартість на Божому суді, які придбаєш для своєї душі.

Дочасних дібр уживай в міру: не будь розтратним, але й не будь скупарем. Уживай їх на спасення своєї душі.

Молися частіше за свою щасливу смерть та за всіх умираючих.

Добрий часопис у хаті, лучше чим приятель.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

СВЯТА ТЕРЕСА ПОМАГАЄ ДВОМ МІСІОНАРЯМ У ЇХ МІСІЙНІЙ ПРАЦІ.

Свята Тереса, хоч мешкала замкнена в монастирі, однак своїми молитвами й добрими ділами працювала над спасенням душ помагаючи так двом місіонарям у їхній місійній праці. Тими місіонарями був о. Адолф Іван Рулянд і о. Беліер.

СВ. ТЕРЕНЯ І О. АДОЛФ РУЛЯНД

Місіонар відїхав до свойого місця в Су-Чуен. Тереня ж ні одного дня не стратила з очей ту працю, що її вона приймилася спомагати його в ділі спасіння душ. Але вона вже дійшла до краю свойого туземного життя. Вона не мала часу написати більше, лише шість листів до апостола, якому стала за шляхотну й неустрашиму помічницю. Але який то огонь пробігає в тих стрічках і який запал він мусів розбудити в серці відважного священика! Заки відїхав о. Рулянд, вона йому казала щорана молитися так до Всемогучого: "Мій Боже, позволь С. Тересі, щоб вона здобувала душі для любови Твоеї!"

Коли він уже мав покидати Францію, дістав іще від неї лист: "Я справді щаслива, що можу працювати з вами над спасінням душ! Для того ж то я стала монахинею-кармилітанкою! Не могучи бути місіонаркою ділом, хочу нею бути через любов і жертву... При вашій найблизшій Службі Божій просіть Ісуса, щоб Він мене огорнув огнем своеї любови, щоб відтак я могла вам помагати запалювати її в серцях людей."

Молодий священик вже в дорозі міг оцінити більше як колинебудь шляхотність душі, яка посвятилася за нього. Вона писала йому: "Я хотіла б, щоб мій брат мав завсіди самі потіхи, я ж щоб мала досвіди. Це могло б бути самолюбство. Але ні, бо ж мое одиноке оружжя то ж любов злучена з терпінням." І дальше: "Я була б щаслива, коли б працювала й терпіла дуже довго для Ісуса. Також я прошу його, щоб Він був мною задоволений, цебто щоб не звертав ніякої ваги на мое бажання, чи я схочу любити Його в терпіннях, чи піти до Нього до неба й радіти Ним." (Л. з 30. VII 1896 і з 19. III. 1897).

Але вона прочувала, що вже близько година її вічного весілля. Однак це блаженне очікування не загасло ні її запалу, ні любови, надії. 19. березня 1897 вона ще написала до свого місіонаря: "Я сильно надіюся, що навіть коли я покину це вигнання, ви не забудете на свою обітницю молитися за мене. Я не бажаю, щоб ви просили доброго Бога, щоб Він мене увільнив з огню чистилища. Св. Тереса говорила до своїх доньок, коли вони хотіли молитися за неї: "Що ж це значить, коли б я мусіла позістати в чистилищі аж до кінця світу, як я через свої молитви могла б спасти одну лише душу...?" Ці слова знаходять тепер відгомін в моїм серці. Я хотіла б спасати душі й себе забувати для них. Я хотіла б їх спасати навіть після моеї смерти. Тому я була б щаслива, коли б ви тоді говорили, замісць молитви, що її тепер мовите, осьті слова, які завсіди будуть сповнятися: 'Мій Боже, позволь, щоб моя сестра дальше ширила любов до Тебе!"

Чотири місяці опісля Тереня чує вже, що її поміч кінчиться. Але вона запевнює свого духовного брата, що її небесна поміч й ділання якраз тепер зачинаються. "Я буду вам далеко більше корисна в небі як на землі.. Ви будете дякувати Господеві, що дае мені способи помагати вам у ваших апостольських працях більше успішно. Я добре думаю над тим, щоб не лишитися там у горі бездільною. Мое бажання е ще тоді працювати для св. Церкви й для душ. Цього прошу я в Бога та певна, що Він мене вислухає!" (Л. з 14. VII. 1897).

Відтак ще слідує останне прощання монахині та її останній заповіт для священика, що дальше мучився на далеких берегах. "В хвилі, коли я зявитися маю перед добрим Богом, розумію ліпше як колинебудь, що тут не треба нічого лише: працювати одиноко для Нього й нічого не робити для себе ні для сотворінь. Ісус хоче мати ваше серце цілковито. Для того ви мусіти мете багато терпіти..., але так само яка ж це радість залле вашу душу, як ви вже дійдете до тієї хвилі, що будете входити до неба!"...

"Я не вмираю, я переходжу до життя..., і це все, чого я не в силі сказати вам тут на землі, зроблю, щоб ви зрозуміли, з висоти небес." (Лист з 14. VIII. 1897).

За кілька тижнів свята закінчила свою земну мандрівку. В божих обіймах вона благала дальше за китайських християн, що над ними працював і для яких посвятився о. Рулянд.

СВ. ТЕРЕНЯ І О. БЕЛІЄР

Але ще другого місіонаря дістала Тереня за свойого духовного брата. Два її останні роки були окрашені виміною молитов і заохотами взаїмними з одним клириком згромадження Білих Отців. Її впливові завдячуе він свій порив до досконалости.

Над цим листуванням треба нам затриматися. Дорога свята ніколи не написала нічого більше зворушливого, як ці листи, яких надзвичайна щирість самохіть нагадує нам понадземські розмови св. Схолястики й св. брата її Венедикта.

О. Беліер був іще в семинарі та не мав іще навіть підіяконату, як Мати Агнета від Ісуса, тодішня настоятелька монастиря, запевнила йому братню поміч Терені.

Це був молодець двадцять і один річний, гарний і повний запалу до проповідування в невірній Африці. Однак думка, що він буде мусіти покинути свою родину й піти на вигнання, яке кінця не мае, деколи прибивала його й мучила криваво. С. Тереса, яка вже давно перед тим зробила цю жертву та жила вже кілька літ у строгім монастирі, могла щонайменше деколи бути для нього порадницею. Вона робила це підпомагана своею живою вірою. Робила це з проймаючою та повною любови простотою, яка не довгі місяці зближила до себе в любові Ісуса ці дві відважні душі.

Їхне листування зачинається в жовтні 1896. р. тоді, коли о. Беліер, мучений страхом перед своїм близьким відїздом, прийшов просити Тереню, щоб вона молилася за його "мамусю". Так називав він свою тітку, вдову Бартельмі, яка його виховала, бо рідна його мама вмерла кілька днів після його народин. Монахиня говорить до нього голосом, в якім рівночасно е повага, спочуття й дух монаший. "Отче, ваша доля дуже гарна, бо ж її вибрав для вас сам наш Спаситель і він сам перший замочив свої уста в тій рані, яку вам тепер завдае. Один святий сказав: "Найбільша честь і слава, що її Бог може дати якій душі, це не те, що Він її багато дае, але що багато від неї просить!" Ісус з вами поступае як з упривілейованим. Він хоче, щоб ви вже зачали свою місію й через терпіння спасали душі. Чи ж Він сам не відкупив світ терпінням, смертю? Знаю, що ви зітхаете до щастя, щоб за Нього посвятити свое життя. Але чи ж мученництво серця не е таке плідне як пролиття крови. Тепер же вам якраз воно дісталося. Тому я маю справді добру причину казати, що ваша доля дуже гарна, що вона гідна апостола Христового." (Л. з жовтня 1896).

Заохочений такою бесідою семинарист відкрив перед нею не лише свої досвіди й побоювання, але й запал ревности та бажання досконалости. Тереня ж відчувала, що це душа одна з тих щирих, простих, яким треба лише заохоти, щоб скоро поступати вперед у любові. Вона поволеньки впроваджуе його також на стежечку дитинного довіря й віддання, що її вона проповідувала другим і провадила їх нею.

За те все вона домагається відплати. Як о. Рулянд так і о. Беліер мае щодня змовити за неї молитовку, яку вона сама йому вложила: "Отче милосердя, в імени Твойого солодкого Ісуса, Пресвятої Діви й святих прошу Тебе, огорни мою сестру своїм огнем і духом любови й дай її ласку, щоб ширила багато любови до Тебе!"

Ця виміна духовних дібр між молодим семинаристом, перед яким щойно втворилася широка будуччина, та хворою монахинею, що вже вмирала, мае в собі щось небесного, неначе приставання двох чистих духів. Погляньмо, як любо-радісно говорить Тереня про свій близький кінець тому, що його відтепер називала "своїм братом". "Ви мені обіцяли, що будете молитися за мене ціле свое життя. Без сумніву воно буде далеко довше як мое. Ви не можете співати разом зо мною:

"Надіюся, що мое вигнання не буде довге."

"Але всетаки вам не вільно забути на свою обітницю. Як Господь мене скорше возьме до Себе, прошу вас, дальше щодня говоріть ту маленьку молитовку, бо я і в небі буду бажати того самого, що на землі: любити Ісуса й робити, щоб другі Його любили!

Отче, ви певно скажете, що я дивна. Може й жаль вам, що маете сестру, яка здається, хоче піти собі на вічний спочинок, а вас лишити самого при праці. Але потішеся! Одиноке, чого я бажаю, то Божа воля! І признаюся вам, що як у небі я не могла б більше працювати для Його слави, то воліла б тоді вигнання як батьківщину. Будуччини не знаю. Але, як Ісус виповнить почування мої, обіцяю вам, що остану вашою сестрою і там у горі. Наша злука не прорветься, але стане ще тісніша. Тоді вже не буде більше клявзури, ні решітки; моя душа зможе полетіти до вас на далекі місії. Наші відносини останутьс ті самі. Вам апостольське оружжя, мені молитва й любов!" (Лист з 24. II. 1897).

Вичікуючя свойого відходу до вічної батьківщини, Тереня змагалася повести молодого семинариста, якого ніколи не бачила навіть, скоро на самі верхи. Вона однак пізнала з його "простої й короткої" прози його змагання до досконалої злуки з Богом. Вона його заохочуе та додае відваги: "Я думаю те саме, що ваш провідник, пише вона. Ви не можете бути святий на половину. Ви мусите бути або цілий святий, або ним зовсім не будете. Відчула я, що ви маете енергійну душу й тому я щаслива, що стала вашою сестрою. Не думайте, що мене застрашите, згадуючи мені "свої гарні літа страчені." Ні, я дякую Ісусові, що Він поглянув на вас поглядом любови, як колись на того молодця в евангелію. Ви ж щасливіший як він, відповіли вірно на зазив божественного Вчителя. Ви все покинули, щоб за Ним піти, й то в найкращім віці життя, в вісімнадцятім році!" (Лист 21. VI. 1897).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ТРАНСКОНА, МАН. 29-го квітня огонь знищив поважно місцеву греко-католицьку церкву св. Михайла. Церкву вратовано, але шкода велика.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 5-го травня помер зі старости Панько Рудий. Прожив 89 літ. Полишив жену Параньку, 3-ох синів, чотири доньки й 16 внуків. Походив з борщівського повіту, зі села Глубичок. До Канади приїхав 1902 р. зі жено й двома дітьми й стало замешкав в Нов. Борщеві. Багато помагав при будові старої церковці з піонірських часів і якийсь час був старшим братом.

Похорон відправив о. Христофор Кондратюк ЧСВВ. По трудах піонірського життя спочив у могилі в надії славного воскресения, що приобіцяне всім, що добре жили й в божій ласці померли. В.Й.П.

ДЕРВЕНТ, АЛТА. Пошана родичів. В день св. Юрія панство Мудрики Петро й Текля обходили 72 роковини свойого життя. З цеї нагоди сини та доньки устроїли їм милу несподіванку.

В часі вечері Впр. о. Пасічник ЧСВВ. зложив панствові Мудрикам щирі побажання від себе та всіх присутних гостей. Вказав на велику вагу доброго виховання дітей, а за примір ставив панство Мудриків, що дали своїм дітям любов до Церкви та свого народу. По сповненню так важного обовязку старі родичі можуть надіятись на щедру нагороду від Всевишнього.

Відтак п. Гр. Мельник покликав синів Михаїла, Петра та Дмитра, які складали щирі желання та подяку за все, що від батьків зазнали. Мило було глядіти, як діти з глибокою пошаною приступали до родичів, желали їм многих літ, а слези доповняли щирі слова.

Сини зложили також свої дарунки. Також в імени гостей промовив п. Василь Яцейко і вручив дарунки. Він згадав про перші піонірські часи, про жертвенність і покору майже дитинну панства Мудриків.

Серед веселої гутірки минав вечерок.

Панство Мудриків щирими словами дякували присутним за несподіванку та любов і пошану якої зазнали за час свого життя.

Пан Михайло Мудрик піддав гадку щоби перевести збірку на католицьку пресу. Відтак Гр. Мельник сказав пару слів про значіння доброї преси, а особливо "Світла," що проганяе духовну темряву й заохотив до жертвенности.

Іван Личак і Андрій Федечко перевели збірку, що принесла $7.50. Жертвували ось ці особи:

Панство Мудрики 2 доляри. По 50центів: Михайло Мудрик, Дмитро Мудрик. По 35ц. о. Пасічник, Андрей Федечко. По 25ц.: Настя Ярмух, Максим Ганасик, Михайло Яцейко, Николай Маланчук, Йосиф Бучарський, Анна Рибрина, Іван Личак, Григорій Мельник, Іван Ярмух, Василь Рибрина, Василь Яцейко, Федько Гарасюк, Андрей Биковський, Іван Рибрина 20ц. Федько Ярмух 15, Катерина Мудрик 10ц. Олекса Рогуцький 10. Разом $7.50.

Нехай Всевишний Бог дарить кріпким здоровлям старенькіх піонірів панство Мудриків, та дасть їм ще много щасливих літ! А жертводавцям щире Спасибіг.

о. М.

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. 9-го травня парохіяни й знакомі попращали п. Томка Петецького, що перенісся на сталий побут до Елк Пойнт, Алта. В часі вечірка пані Олена Богайчук сказала відповідну промову й вручила дарунок. При цій нагоді п. Іван Петецький з Едмонтону перевів збірку на "Світло", що принесла $1.95. Бажаемо п. Т. Петецькому на новому місці якнайліпшого поводження.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА.

Представлення. Дня 4-го травня, вечером по маївці молодь з Мондеру дала представлення "Брат на Брата." Межи діями шкільні дівчата відспівали кілька гарних пісень, а на кінець для розвеселення публики дали комедійку "Перехитрила." Просторий Народний Дім був повний. Представлення молоді актори відограли знаменито та з чуттям так, що всі були дуже задоволені. Кінцеве слово мав о. парох М. Когут ЧСВВ. З похвалою й вдякою слід згадати, що весь дохід з представлення мондерська молодь відступила на викінчення нової церкви в Н. Борщеві. Честь її за це! Те саме представлення молодь була дала в Мондері, Гілліярд і Чипмені.

ВОСТОК, АЛТА. Грім убив 2-го травня Василя Щура, 35-літнього фармера, коли цей працював на своїй фармі. Полишив жінку й трое дітей. У похороні, що його відправили о. ігумен Ніль Саварин і о. А. Химій 4-го травня; взяло участь тисяча людей. Покійний був чесний і релігійний чоловік і в такому дусі виховував своїх діток.

Сумний випадок приводить нам на гадку Христові слова: "Сторожіть, бо не знаете, в котру годину прийде ваш Господь" (Мат. 24:42). Будьмо завжди готові на смерть, бо не знаемо коли вона до нас прийде!

МОНДЕР, АЛТА. Соборчик духовенства. 1-го травня ц. р. відбувся в Мондері, в монастирі ОО. Василіян, третий з черги соборчик греко-католицького духовенства Алберти, в якому взяло участь 17 отців і студентти богословя Василіянського Семинаря. В часі соборчику виголошено 4 реферати: 1. Церковні обряди й рубрики в часі Служби Божої (о. Д. Попович), 2) Новоженці й спосіб поступовання із ними пароха (о. Н. Когут), 3) Оживлення й піднесення парохії (о. ігум. Ніль Саварин), 4. Педагогічне підготовання священика (о. Іги. Лесюк). По кожнім докладі відбулась жива дискусія. Обмірковано практичні способи як скріпити й розвинути успішну працю для поширення віри, моральности й побожности в українському народі в Канаді.

Соборчик випав дуже вдачно.

Подібні соборчики відбулися 28-го квітня для отців зі Саскачевану в Йорктоні, для отців з Манітоби в Вінніпеґу, й для отців з Онтерія в Торонті.

МОНДЕР, АЛТА. В День матері. Дня 11-го травня мондерська молодь і дітвора постаралась в особливший спосіб показати вдяку своїм матерям. В неділю рано, за старанням Марійської Дружини відправилась Служба Божа за матерей. На цій Службі Божій дружинниці й діти приступили до спільного св. Причастя. Пополудні молодь відспівала молебен до Матери Божої й під проводом братів богословів дала в Народному Домі гарний концерт у честь матерей. Програма була дуже багата. Простора саля була вщерть виповнена людьми, що з великим захопленням слідили за виконанням точок програми. В серцю кожного будилась радість і надія на цю дітвору, що складала свої пісні й китиці цвітів у дарі своїм матерям. При кінці концерту Впр. о. А. Химій ЧСВВ, провідник Мар. Дружини коротенько вказав на значіння цього дня. "Цей день е не тільки на те, щоб діти зложили вдяку й любов своїм матерям за їхні старання й труди, але також і на те, щоб причинитись до виховання добрих, великих і шляхотних матерей, бо тільки такі матері виховають великих синів і доньок для Бога, Церкви й свого народу." — сказав промовець.

Відтак п. Т. Онищук, голова Народного Дому зложив щиру подяку всім тим, що приготовили так гарний концерт і завізвав до дальшої праці в кооперації з отцями над вихованням нашої молоді, бо молодь — це наша надія, наша будучність. Всі розходились домів з тим сильним переконанням, що ще не вмерла й не вмре Україна...

—O—

ПЕРЕПИСКА

Герасим Горбань. Торп. Віс. Зл.Д.П.А. Опишу Вам дорогі отці про нашу церкву. Була в нас церква недалеко, тільки одна миля від нас, та забрали нам її большевики й з церкви зробили пустиню. Нас кількох католиків молимось дома. Жалко, що не маемо тут своеї церковці. Бо хоч ту е церква, але православна, незалежна. Рік тому назад мій син оженився, то я стягнув отця С. Гриньоха з Мінеаполіс і він дав слюб у німецькій католицькій церкві.

Першу мою сповідь я мав у ОО. Василіян у Жовкві й дуже я любив богослуження і проповіди ОО. Василіян. А найбільше я любив суплікацію або благальну пісню та маеве набоженство. У Львові як служив три роки при війську, то там ходив на маївку і богослуження до ОО. Василіян, а тут вже 30 років, а ще суплікації не чув. Тільки що хіба дома собі заспіваемо. Дуже мені й родині сумно, що не маемо свойого богослуження. На дітей не жалуюсь, бо тримаю їх в боязни божій і ходили до св. Сповіди до о. Гриньоха. Тепер о. Гриньох у Ню-Йорку, то хіба треба буде писати до ОО. Василіян у Шікаго. Більше напишу пізніше, бо тепер гарна весна й багато праці.

Від Світла. Дуже це гарно, що тримаетесь своеї католицької віри й виховуете в побожності своїх діточок. Правдива віра це справжній скарб душі й джерело спокою, радости й надії на щасливу вічність. Стійте отже твердо в католицькій вірі аж до кінця свойого життя!

Тому, що вас е мало й не можете втривати українського католицького священика, то можете втримати українського кадо католицької церкви іншого обряду й народности. Через те ви свойого рідного не вирікаетесь. До некатолицьких церков на богослуження ходити не вільно. Добре було б кілька разів до року спровадити священика греко-католицького з найблищої місцевості, щоб посповідав усіх і скріпив в привязанні до свойого обряду й народности. Також добре буде, коли у вашій місцевості ті українці, що е католиками зорґанізуються і будуть у неділі й свята сходитись разом, щоб перечитати добру, релігійну книжку чи часослв, поговорити собі й заспівати рідних пісень. Це много поможе їм утриматись при своїм серед чужого моря. Ваші спомини з минулого показують, що свое рідне е миле й дороге та що чуже ніколи рідного не заступить.

Бідні ті люди, що дались зловити на большевицьку пропаганду. Вони е хорі на розумі і на серцю. Їх не переконають і не зворушуть ті страшні терпіння і горе, що наш нарід мусить терпіти від большевизму. Затуманені большевицькою аґітацією не бачуть, що большевики вміють тільки хитро вдавати приятелів і оборонців трудящих мас, а на ділі е найбільш жорстокими їх ворогами. Трудно таких людей навернути на праву дорогу, але не е неможливе. Треба за них щиро молитись, щоб прозріли й обходитись з добротою як з хорими.

ПРИГАДКИ

18. V. Неділя Сліпородженого. Глас 5. Єв. утр. воскр. 8, На Сл. Бож. Ап. зач. 38. Єв. Ів. зач. 34.

22. V. Четвер. Вознесення Госп. Всеночне. Все празн. На утр. еванг. Марк. зач. 71. На Сл. Бож. антиф. і все празн. Апост. зач. 1. Єв. Луки зач. 114.

25. V. Неділя 6 по Пасці. Св. Отців 7 Нік. Собора. † Найдення голови св. Івана Хрест. Гл. 6. Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Бож. троп. воскр. Отців і Предтеч., конд. Отц., Сл. Предтеч.

I нині Возн. Проче Отц. іПредт. Ап. зач. 44 і 76. Єв. Ів. зач. 55 і Мат. 40.

31. V. Задушна Субота.

Відміни Місяця. 17. V. Остання кватира. 26. V. Нів.

29. V. День Вікторії.

Коли й де будуть відправи?

ТРАВЕНЬ

18. Неділя Сліпородженого —
Москалики (парастаси)
Івасюки
Тофілд
Стар
Ренфурлі
Лейк Белвю (коло п. Ґіля) (по богослуж. парастаси на цвинтарі коло Бережанського).
Гілліярд
22. Вознесення —
Чипмен
Новий Київ (празник)
Лесюр (празник)
25. Неділя —
Стрімставн
Тофілд
Веґревил
28. — Дервент — Вознесення (вечером год. 7 Литія і Маївка).
29. — Дервент (Вознесення — празник)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

ТРАВЕНЬ

18. Неділя про Самарянку:
Куквил — по Службі Божій парастаси на гробах.
Смокі Лейк св. Параскеви.
Елдорена (молебен і парастаси в 4 год. пополудні).
25. Неділя Сліпородженого —
Редвей
Смокі Лейк св. Онуфрія

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ТРАВЕНЬ

18. Неділя —
Неров Лейк (коло Падлевського)
25. Неділя —
Парк Корт (храм)
Карвил (празник)
29. Четвер — Вознесення (ст. стиль) Лума
Торсбі

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ТРАВЕНЬ

18. Неділя Самар. (с. с.) — Кенора (празн. св. о. Николая)
22. Вознесення Г.Н.І.Х. — Гадашвил (празник)
25. Неділя св. Отців—Лейдівуд

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

— **В Еспанії** скасовано цивільні шлюби з виїмком шлюбів для тих некатоликів, що докажуть, що вони ніколи не були хрещені в католицькій Церкві.

— **Москва** розбудовує укріплення за проливом Берінґа напроти Аляски, а уряд Америки вже від довшого часу взявся укріплювати Аляску.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Премієр Чирчил** назначив лорда Біверброка своїм заступником. Біверброк став диктатором британської індустрії.

— **Повітряна** британсько-німецька війна потужніє. Британські міста Ливерпул, Глесго, Белфаст і Лондон. і німецькі Гамбург, Дісселдорф, Ессен, Ротердам, Кельн, а також французькі міста як Брест сильно знищені від літакових атаків.

— **На Атлянтику** ведеться завзятий бій. Німці пробують нищити кораблі, що везуть воєнні матеріяли й поживу для Анґлії з Америки.

— **Німецькі** й італійські війська заняли цілий ряд грецьких островів.

— **3-го травня** Чирчил говорив на радіо до поляків і висловив переконання, що після цієї війни польська держава знову заіснує.

— **Совети** перестали уважати Югославію, Норвеґію й Бельґію незалежними державами.

— **Анте Павеліч,** голова хорватської держави одобрив закон, що відбирає жидам права громадянства в Хорватії.

— **Між Францією** й Німеччиною ведуться важні наради в справі тіснішої співпраці.

— **Президент Рузвелт** розпорядив Комісії Мореплавби зареквірувати 2 мільйони тон торговельних кораблів — домашних і чужинецьких — щоб можна було негайно почати висилати демократіям усю потрібну їм допомогу.

— **В Бразилії** запанував расовий гнет, що стремить до повного винародовлення різних національних ґруп. Чужомовні часописи зліквідовано, в школах заборонено вчити рідною мовою, іншою від портуґальської, наказують ґоворити на публичних місцях тільки портуґальською мовою, а чужомовні орґанізації обмежено в їхній діяльності. Коли еміґранти, які не були бразилійськими горожанами почали виеміґровувати з Бразилії в інші південно-американські краї, бразилійська влада видала нелюдяний наказ, що такі еміґранти не мають права забірати зі собою дітей, роджених у Бразилії. Для чужинців не дають роботи, лише для бразилійців, і то лише для військових резервістів. Чужинець, що хоче дістати роботу в фабриці, мусить бути натуралізований. А натуралізація коштує великі гроші, так що ледве хто може на те здобутися. В Бразилії терпить також дуже українська еміґрація, що начисляє до 400,000 люда. Коли політика винародовлення йтиме так далі, як почалася, то з бразилійських українців може й сліду не остане. А все це діється тому, що урядові чинники не рахуються з природними законами й хочуть блискавично перетворити різнонаціональні ґрупи в один бразилійський народ з портуґальсько - індіянською культурою мішанців-метісів.

— **Бувший** румунський король зі своєю любовницею Маґдою Лупеску виїхав на Кубу на постійний побут.

— **В Греції,** що знайшлась під владою німців повстав новий уряд під проводом ґенерала Коллакоґлу. Так рядить, як німці хочуть.

— **Хорватський** селянський провідник Мачек, що був заступником югославянського премієра має перебувати на свойому господарстві біля Заґребу.

— **Італія** прилучила до своєї держави частину Словенії зі столицею Любляною.

— **В Канаді** домініяльний уряд сильно збільшив податки, щоб здобути гроші на фінансовання війни. У буджеті передбачено на війну й звичайні видатки від квітня ц. р. до кінця березня 1942 р. 1 більйон і 768 мільйонів долярів.

— **Американський** летун Ч. Линдберґ зрезиґнував з ранґи резервового полковника в американській повітряній фльоті. В останніх часах він отверто виступив проти американської помочі Британії.

— **Американська** поміч Анґлії збільшується.

— **В Африці,** у східній Лібії, британці хоробро боряться в твердині Тобрук, а біля Солуму німецько-італійський наступ на Суез зістав стриманий. В Етіопії британці прочищують терен з решток італійської армії. В Аддіс Абебі столиці Етіопії відбувся торжественний привіт негуса Гайлі Селассі повертаючого на престол.

— **Америка** обдумує способи якби дати Анґлії найбільшу поміч. Ходять такі чутки, що Америка вкоротці виступить війною проти Німеччини в обороні демократії.

— **2 травня** вибухла війна між Британією й Іраком.

— **В Іраку** британці перемогли війська іракського уряду протибританського премієра Рашід Алі Гайляні й мають у своїх руках контролю проводу, яким пливе нафта з нафтових теренів до Гайфи. Розбита повстанча армія Іраку веде партизанські бої з анґлійцями.

— **Йосиф Сталін,** фактичний совітський диктатор, що досі був лише головним секретарем комуністичної партії, став головою ради народних комісарів СССР (премієром), а Молотов, дотеперішний премієр, став заступником премієра й одночасно комісарем закордонних справ.

— **Від німецьких** налетів на Лондон дуже потерпіли такі історичні будівлі як Весмінстерська церква, де коронують ся королі, парлямент, палата льордів, історична вежа з годиником "Біґ Бен" і Британський музей.

— **В Анґлії** злетів з літака легкопадом Рудольф Гес, один з найвищих націстівських достойників і другий зі заступників Гітлера. Його покаліченого зловили анґлійці. Німці кажуть, що він був умово хорий, а анґлійці, що він утік з Німеччини, бо не погоджувався з Гітлером і предвиджує катастрофу Німеччини, за яку не хоче брати відповідальности.

— **З днем** 30 квітня, 1941 перестала виходити в Вінніпеґу "Народня Ґазета", що друкувалась на машинах бувшого большевицького ТУРФДому. Цей будинок разом із друкарськими машинами знаходиться в стані ліквідації.

— **В албертійськім** університеті в Едмонтоні покінчили медичні студії українці др-Николай Воєвідка й Ґеня Головач, перша українська лікарка в Алберті й друга в Канаді.

ЩО ВИ ВІД МЕНЕ ХОЧЕТЕ? Я ВАМ СОЛОВЕЙКІВ НЕ ВИСИДЖУ!

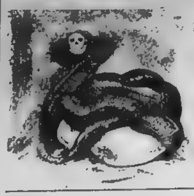

ГІТЛЄР І СТАЛІН

ДВА ПРИЯТЕЛІ АЖ ДО СМЕРТИ.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на пращальнім вечірку для п. Томи Петецького в Веґревил, Алта. 1.95
З милої несподіванки для панства Петра й Теклі Мудриків, у Дервент, Алта. 7.50
Зі збірки на похороні Панька Рудого, Новий Борщів, Алта. 2.39
Збірка в часі пращальної забави для панства Проскурняків у Чипмені, Алта. До збірки завізвав п. Теодор Войтків $1.20
Одна особа з Веґревил, Алта. ... ... .50
Анастазія Калявська, Кемровз, Алта. 1.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українські Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (74) 11. Мондер, Алберта, 1-го Червня, 1941 Mundare, Alberta, June 1st 1941. Vol. IV. No (74) 11.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ

З наказу домініяльного уряду, дня 11-го VI. 1941 р. зачнеться загальний перепис населення Канади й його матеріяльного стану. Такий перепис населення відбувається в Канаді що десять років. Останній був у 1931 р. Перепис має велике значіння. Він має показати суспільний і економічний стан Канади й буде дороговказом для правительства, як вести державну адміністрацію. Для нас українців перепис важний ще й тому, що показує скільки нас є в Канаді й як ми стоїмо під оглядом релігійним, мовним і т. д.

Тут хочемо звернути увагу, як маємо відповідати на три важні питання: 1. Національність — Nationality; 2. Расове походження — Racial Origin; 3. Релігія — Religion.

На питання якої ви національности, це значить державної приналежности, треба відповісти:

Канадієць (*Canadian*) а) коли ви роджені в Канаді, з виїмком, хіба що пізніше стали ви горожанином іншого краю.

б) коли маєте канадійські горожанські папери.

Також кожна особа уроджена поза Канадою, котрої батько був канадійським горожанином (через канадійські папери або уродження) підчас її народження, рівнож і кожний британський горожанин, котрий перебував у Канаді через 5 літ по приїзді як еміґрант є канадійцем.

На питання про місце уродження, хто уродився в Канаді має відповісти — Канада, і подати назву провінції. Коли ж уродився поза Канадою, подати назву держави з 1936 р. а не тої, яка була як він народився пр. Австрія. **Наші люди з Галичини повинні відповісти:** *Western Ukraine* — бо це їх рідний край, хоч насильно належав до Польщі. **Українці,** що не є канадійськими горожанами, а походять з **Буковини, Закарпаття** нехай кажуть що походять з **бувшої** Румунії, **бувшої** Чехословаччини і т. д. по анґлійськи "бувший" є "former".

На запит з якого ви роду (*Racial Origin*) **треба, щоб кожний українець відповів: Українець** — *Ukrainian* без огляду чи він уроджений у Канаді, чи прибув до Канади з якогобудь другого краю.

При подаванню родового походження рішає рід батька. В родинах родово мішаних пр.

(Докінчення на стороні 7).

СЛАВІМ ВСІ СЕРЦЕ БОГА ЖИВОГО

У Франції, в 17. столітті Божественний наш Спаситель обявив святій монахині Марґареті Аляккок Своє Боже Серце й висказав гаряче бажання, щоб почитання Його поширилось по всьому світі. Христос сказав: Ось це Серце, що так дуже полюбило людей і нічого не пощадило, а все посвятило для них і винищилося з любови... "Моє Серце так гаряче палає любовю до людей, що не всилі задержати в собі полуміні цеї любови, а мусить відкрити її всім..." Моє Серце гаряче бажає, щоби люди пізнавали Його й любили. Воно хоче неподільно володіти їхніми душами й заспокоїти всі їх потреби. Моє Серце є джерелом всякого добра, а нічо іншого не бажає, як того, щоби люди з довірям звертались до Нього." Далі Христос приобіцяв великі благословення і обітниці всім тим, що почитатимуть Його Боже Серце. Ось важніші обітниці:

1. Великі й щедрі ласки видлю на тих, що почитатимуть моє Пресвяте Серце.

2. Дам їм усяку поміч, потрібну до сповнювання обовязків їхнього стану.

3. Кріпитиму їх у праці й поблагословлю їхні заміри й починання.

4. Потішу їх в терпіннях.

5. Моє Серце стане їм пристанею за життя, а особливо в годині смерти.

6. Розєднаним родинам поверну згоду, а й захороню тих, що находитимуться в якійнебудь прикрости.

7. Щедро благословитиму те місце, де буде вміщений і почитаний образ мого Серця.

8. Моє Серце обдарить щедрими ласками любови тих, що в празник Мого Серця приступлять до св. Причастя і тих, що наклонять до того других.

9. Подам ласку оконечного покаяння всім тим, що в де-

ВЧАСНЕ ХРЕЩЕННЯ ВМИРАЮЧИХ ДІТЕЙ

(Місячне намірення на червень, 1941 р.)

Може це дивним декому виглядати, що в теперішний воєнний час, де стільки важних справ і питань приносить кожний день, Святіший Отець у намірені призначенім на місяць червень звертає нашу увагу на вчасне хрещення вмираючих немовлят.

Однак це здивування скоро щезне, коли тільки над порученою справою добре застановитися.

Гляньмо добре, скільки то нехрещених дітей кожного року сходить з цього світу по різних краях! Їх є мільйони. Одні гинуть без хрещення в часі породу, особливо в поганських краях, де нема відповідної лікарської послуги; другі гинуть через злочин тих матерей, що в подружжу, чи поза ним, вбивають дітей через зігнання плоду, або операцію, щоб не мати тягару і клопоту з дітьми; ще інші діти йдуть на другий світ неохрещені з вини родичів, що через незнання, легковаження або безвірства не подбали, щоб діти були впору охрещені.

Щоза велика шкода. Хрещення для дітей є конечне до спасення. Без нього вони не можуть очиститись з первородного гріху, набути освячаючу ласку й стати Божими дітьми та ввійти до неба." Хто не родився з води й Духа не може ввійти в царство Боже." (Ів. 3:5) — каже Христос.

Правда, нехрещені діти не підуть до пекла, бо не мають на своїй душі особистого гріха, але й не будуть тішитись тим вічним щастям, про яке св. Павло каже, що око людське не бачило, вухо не чуло, а серце збагнути не може. Це велика для них страта. Через те, що нехрещені діти не підуть до неба не збільшать вони в небі ні Божої слави, ні рядів блаженних, а муки й смерть Божого Сина не принесуть їм овочів спасення.

Ісус Христос у своїй любові бажає спасення всім людям, не тільки дорослим, але й дітям і немовлятам, народженим і ще ненародженим, бо Він добре знає, що кожна душа є цінніша як весь матеріяльний світ.

Він тому кличе: "Позвольте дітям приходити до мене, не бороніть їм, бо таких є царство Боже." (Марк. 10:14). І коли ми поможемо дітям через хрещення ввійти до неба, то тим зробимо велику при-

слугу не тільки тим дітям, але й самому Христові.

Малі діти не можуть самі про себе подбати. Вони безпомічні й їх вічна доля є зложена в руки дорослих людей. Щоза велика кривда для тих маленьких, невинних істот, коли вони з вини дорослих не зможуть на віки тішитись небесним щастям.

Бачимо отже, що вчасне охрещення малих дітей, це дуже важна справа.

Що ми можемо і повинні в цій справі зробити? Ось що:

1. Хто має діти постаратись, щоб заздалегідь священик їх охрестив. А тому що хрещення є дуже важне й тільки раз його уділяється, треба вважати, щоб не давати дитину хрестити якомунебудь попові чи міністрові, а тільки католицькому священикові, що знає й хоче добре охрестити.

2. В випадку небезпеки смерти, коли нема священика, може й навіть повинен кожний охрестити вмираючу дитину. До важности й дозволеного хрещення в такому випадку вистарчають три річи: а) намір охрестити дитину, б) поляти тіло (особливо голову) дитини звичайною, природною водою; в) поливаючи вимовити одночасно слова: "Хрещається раб Божий (тут сказати імя) в імя Отця і Сина і святого Духа, амінь". Або: "Я тебе хрещу в імя Отця і Сина і святого Духа, амінь."

3. Коли знаємо, що в когось є нехрещена дитина, особливо слаба, ми повинні намовити його, щоб чимскорше дитину охрестив.

4. Поборювати всіми можливими способами злочин вбивання в лоні матері ненародженої дитини.

5. Молитись, щоб лікарі, доглядачки в породільнях і шпиталях, повитухи й всі, що мають до діла з дітьми не занедбували в небезпеці смерти хрестити дітей, а також, щоб некатолики хрестили й то важно своїх дітей.

6. Справу хрещення вмираючих дітей обговорім на найблищих релігійних сходинах і повчім своїх дорослих дітей як хрестити в наглих випадках умираючу дитину.

Хрещення дітей — це дуже важна річ. Знаймо це, що як поможемо дітям через хрест дістатись до неба, то тим виповнимо велике й заслугуюче діло любови ближнього, а діти спасенні за нашими стараннями будуть нашими заступниками перед Богом і своїми молитвами поможуть нам спасти нашу душу.

вятьох перших в місяцю безперервних по собі слідуючих пятницях приймуть винадгороджаюче св. Причастя; вони не вмруть без св. Тайн.

10. Не допущу погибнути на віки тому, хто посвятиться мойому Серцю.

11. Щедро надгороджу тих, що по своїм силам поширятимуть почитання мого Пресвятого Серця.

12. Тим, що трудиться над спасенням душ, подам ласку мягчити й найбільше закаменілих грішників.

Брате, Сестро! Місяць червень є посвячений особливому почитанню Христового Серця. Гаряче бажання Христа й великі Його обітниці хай будуть для тебе заохотою до почитання Христового Серця, що так гідне нашої любови, що так дуже нас полюбило.

ГРЕКОКАТОЛИКАМ І ПРАВОСЛАВНИМ ПІД РОЗВАГУ

II.

Відносини між св. апостолами Павлом і Петром. . . .

"Апостол Павло не вважав Петра старшим." — кажуть православні автокефальники. Не штука таке говорити, але хай докажуть те, що кажуть!

Хочете доказів? Радо вам ними послужимо говорять далі православні. Ось вони:

1. В Посланню до Галат каже апостол Павло: — Пізнавши благодать дану мені, Яков, та Кифа (Петро) та Іван, що здавалися (уважалися) стовпами, дали правиці мені та Варнаві на товаришування, щоби ми для поган, а вони для обрізання (для Жидів).... · До Галат II:9..

Замітне — кажуть автокефальники — що особа Петра (Кифа) стоїть тут на другім місці і говориться, що три згадані уважалися, чи мали славу передовіших. Три, а не один Петро. Коли ж апостол Павло не зве Петра Петром (каменем-начальником), але Кифою, то се рівнож показує, що імя "Петро" не мало поважного значіння. І не видно тут приказу, а тільки згоду собі рівних на поділ праці.

2. В иншім місці оповідає апостол Павло: — Як же прийшов Петро в Антіохію, став я проти нього в вічі (до очей, отверто), бо заслужив докору. Бо перше, ніж прийшли, деякі від Якова, він їв з поганами, як же прийшли, таївся і відлучався, брячись тих, що були з обрізання (Жидів). Лицеміріли з ним також й инші Жиди, так, що і Варнава зведений був лицемірством їх. Та як побачив я, що вони неправо ходять по євангельській істині, то я сказав Петрови перед усіма: Коли ти, бувши Жидовином, живеш по поганськи, а не по жидівськи, то нащо примушуєш поган жити по жидівськи? — До Гал. II. 11-14.

З цих слів св. Павла автокефальники, роблять такі висновки: Перше всього — Петрова помильність. А хто так милиться, того "скалою" уважати не можна.

Друге — Павло робить Петрови докір, тай ще перед всіма. Будь Петро старшим, то чи дозволив би собі низший робити старшому докори, та ще перед всіма? Опісля ж ще писати про цілу ту подію до христіян в иншій стороні. Тут була би зневага не Петра як особи, але цілого Петрового уряду; тут був би лихий примір для других. За таке Петро мав би право відлучити легкодушного свого підданого, або бодай завізвати до покаяння. Тимчасом же про ніщо подібне не згадуєсь. Виходить, що ані апостол Павло, ані другі не уважали Петра ніяким начальником.

3. Що Павло уважав себе рівним Петрови і другим Апостолам, видно з таких його висловів: — Нічим бо я не гірший від найперших Апостолів.. 2. Кор. XII:11; XI:5. Хто бо допоміг Петрови до апостольства обрізання(до навернення Жидів), допоміг і мені між поганами. — До Галат. II. 8. Крім того, що осторонь, налягає на мене щоденна журба про всі церкви. — 2 Кор. XI:28.

З наведеного видно — кажуть свистуни — що Павло рівний всім; що обовязок Петра був навертати виключно Жидів; що Павло журиться всіми церквами. Будь Петро старшим, тоді Павло журився б лише, як Петрові приказі виповняти, а журба про всі церкви спадала би на Петра.

4. Згадатиб ще такі слова ап. Павла: — Иншої підвалини ніхто не може положити окрім тої, що положено, котра є Ісус Христос, — І. Кор. III:10-11. І всі той напиток духовний пили, бо пили з духовної скали, що йшла за ними, скалою ж був Христос. — І. Кор. X:4. Тиж же отсе ви... збудовані на підвалині Апостолів і пророків, а угольний камінь Сам Ісус Христос. — Єф. II. 19-20.

Так отже, про Петра, як старшого, нема в апостола Павла і згадки. Зате говориться про його рівність з другими Апостолами. А що Павло писав найбільше, то хіба міг би він забути, чи з байдужности не згадати свого начальника, поставленого самим Сином Божим? — (В. Кудрик, Чужа Рука, ст. 151-153).

Це ті "докази", що їх дають наші автокефальники на підтримання свого твердження, наче б то ап. Павло не вважав св. Петра старшим. Ми їх навели обширно, а тепер розберім, чи ті докази доказують те, що наші автокефальники хотіли б ними доказати.

Докази Автокефальників є Нестійні

Опрокинення першого доказу. В першому "доказі" видвигнено такі чотири річи: 1. Особа Петра стоїть на другім місці; 2. Три апостоли, Яків, Петро й Іван є передові, а не один Петро; 3. Назва Кифа, а не Петро; 4. Не видно приказу при поділі праці.

На це відповідаємо по черзі так:

Щодо 1: Як виказують критики порядок вичислювання трьох апостолів у цьому тексті не є безсумнівно певний, бо є чимало старих кодексів і св. Отців, що кладуть св. Петра й тут на першому, а не на другому місці. А приймімо, що св. Павло в листі до Галатів гл. 2:9. поставив св. Якова на першому місці, то мав до того окрему, дуже оправдану причину, зовсім іншу як ту, що її хочуть добачити автокефальники. Він писав свій лист до жидівствуючих христіян, що вперто тримались мойсейового закону й на оборону свойого становища покликувались передусім на повагу ерусалимського епископа Якова, а Павлові закидували, що він проповідує якесь евангеліє відмінне від того, що його голосять другі апостоли. Св. Павло збиваючи цей їхній мильний погляд доказує, що його апостольство є правдиве й що його наука є згідна з наукою передових апостолів, а передусім ап. Якова, бо вони її апробували. З цієї отже причини **св. Павло виїмково поминув порядок достоїнства й власти, а поклав на першому місці ап. Якова, щоб його повагою тим скорше переконати упертих Галатів.** Ця ціль св. ап. Павла не дозволяє нам робити такого висновку наче б то він ставив св. Петра на рівні з ап. Яковом, або й низше його. Тим більше, що другим разом при степеннім вичислюванні апостолів, з долини в гору, св. Петра кладе він на найвищому місці зараз по Христі. "Говорю ж те, що кожний з вас каже: Я Павлів, а я Аполлосів, **а я Кифин, а я Христів.**" (І Кор. 1.12) "Бо все ваше, чи Павло, чи Аполлос, чи **Кифа...** (І. Кор. 3:22). Порівнай ще І. Кор. 9:6, а також І Кор. 15:5.

Щодо 2: Всіх апостолів можна назвати стовпами церкви, бо всім їм було поручене заложення і поширення св. Церкви по цілому світі. (Мат. 28:19; Єф. 2.20). Коли ж тут лише трьох апостолів називається стовпами то це **дуже можливо** тому, **що в тім часі тільки ті три апостоли, що їх Христос вирізнив, були в Єрусалимі. Ні в других текстах ні в наведеному тексті нема нічого такого, що вказувало б на те, що згадані три апостоли були старшими над другими апостолами й мали від них більшу власть, або щоб всі три апостоли: Яків, Петро й Іван були під кожним оглядом собі рівні.** Якраз противно, все те, що говориться в св. Письмі, а навіть у листах св. Павла про старшенство св. Петра рішуче не дозволяє нам ставити на рівні св. Петра з ап. Яковом чи Іваном.

Щодо 3: **Сиро-халдейське, або арамейське імя: Кифа й грецьке: Петро означають те саме: скала.** "Ти еси Симон, син Йоанна; **ти назвешся Кифа, що значить Петро.**" (Ів. 1:42). Нема різниці щодо значіння в словах: Кифа й Петро. Оба слова стали наче урядовим титулом старшенства Симона-Петра. **Коли ж св. Павло уживає радше слово Кифа чим Петро, то тим не зменшає значіння його достоїнства, а радше його підносить, бо називає св. Петра тим самим освяченим словом, що його ужив Христос коли сказав до нього по арамейськи:** "Ти еси Кифа (Петро) і на цій Кифі (скалі) збудую мою Церкву." (Мат. 16:18).

Щодо 4: Всі апостоли були вибрані Христом і наділені звичайними властями й надзвичайними дарами, між іншими і особистим даром непомильности в навчанню. Отже за життя **апостолів не було такої великої потреби, щоб св. Петро на кожному кроці виступав як старший і уживав своєї власти, тим більше, що Христос п о р у ч и в, щоб виконувати власть з покорою,** не як світські царі. (Лук. 22:24-26). Тому не диво, що коли ходило про розподіл місійної праці, то апостоли нараджувались і вирішували справу наче б були собі рівні. Тут зовсім не було потреби, щоб св. Петро виступав з приказом як старший, так як це сталось при виборі нового апостола Матія, що в Церкві мав заняти місце Юди. (Діян. 1:15-26). Отже висновки автокефальників з тексту св. Павла до Галатів, гл. 2:9. є зовсім не стійні й мильні.

Опрокинення другого доказу. Висновки, які роблять автокефальники з поступовання св. Павла з Петром у Антіохії є також хибні й нестійні. Бо:

Св. Павло не закидає св. Петрові помильности в вірі й навчанні, а тільки нерозважність і непослідовність у поступованні, що він і другі з ним **не ходять** по евангельській істині, цебто, не т р и м а ю т ь с я в практиці тієї науки про свободу від заховання мойсеєвого закону, яку сам Петро словом й ділом приймав. (Діян. 11:3-11; 15:7-10, 28-29). Св. Петро як приставав з христіянами наверненими з поганства не звертав уваги на жидівські приписи щодо їди, бо знав що вони стратили свою обовязуючу силу, та як побачив, що тим гіршаться юдеохристіяни, то знову став вдавати, що він тримається мойсеєвого закону, щоб їх не зражувати й не давати причини до відступства від Христової віри, яку вони недавно приняли. Так св. Петро хотів одним і другим христіянам догодити. І це не можна брати св. Петрові за зле, бо він як голова всіх христіян хотів усіх до себе пригорнути й нікого не відтрутити.

Поступовання св. Петра це була справа душпастирської тактики, подиктована особливими вимогами серед яких приходилось св. Петрові, як голові Церкви працювати. Отже тут нема нічого проти непомильности св. Петра.

2. Св. Павло був головно апостолом поган і удавання св. Петра виглядало йому невідповідним, бо спричиняло непорозуміння між христіянами й утруднювало поганам приняття Павлової науки про свободу христіян від заховання мойсеєвого закону. А тому, що справа була явна й живо всіх інтересувала, св. Павло рішився отверто звернути братню увагу св. Петрові.

А таке **братерське напімнення, коли цього вимагає загальне добро може зробити не тільки рівний рівному, але часом і нищий старшому.** Знаємо з історії, що св. Вернард, св. Тома з Кентербері й св Катерина зі Сієни звертали увагу папам, хоч одночасно

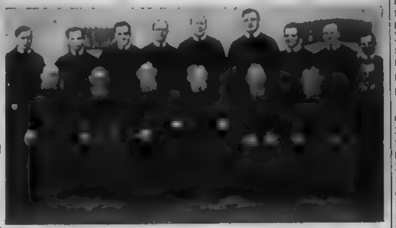

Отці Василіяни, що взяли участь у соборчику, що відбувся в Мондері, Алта., 1-го травня, 1941

Долиною, з права до ліва сидить о. Матей Сіянчук, о. Дамаскин Попович, о. Юрій Жидан, о. Протоігумен Венямин Бараник, о. Ігумен Ніль Саварин, о. Порфірій Боднар, о. Марко Романович.

Горою з права до ліва стоять: о. Христофор Кондратюк, о. Ювеналій Слота, о. Сильвестер Коляр, о. Діонізій Джіґолик, о. Андрей Трух, о. Атаназій Химій, о. Лаврентій Джіґолик, о. Севастіян Шевчук, о. Николай Когут.

вповні признавали й шанували їх верховну власть. Отже тут поступовання св. Павла не противиться його признанню старшенства й непомильности св. Петра.

3. Про свій спір з Петром пише св. Павло Галатам, як про новий доказ, що його проповідь про свободу христіян від заховання мойсеєвого закону є згідна з наукою других апостолів. Він не хоче підривати поваги св. Петра, а радше на примірі самого св. Петра показує, що новонавернені христіяни не є обовязані заховувати закон Мойсея, бо й св. Петро його не заховував, а як і часом заховував, то тільки поверховно, для людського ока, щоб не дразнити юдеохристіян. Але й це не було конечно добре і він проти того виступив, щоб приклад св. Петра не був притокою для христіян до мильних поглядів. Отже тут св. Павло покликується на особливу повагу св. Петра, що повинна для Галатів бути сильним доказом.

4. Павловий докір не лиш що не заперечує старшенства св. Петра, а якраз його сильно доказує. Ми тут бачимо як сам примір св. Петра вистарчав, щоб морально приневолювати христіян, а навіть Павлового ученика св. Варнаву, триматись жидівських обрядів, коли такого могутнього впливу не мав приклад св. Павла. Це св. Павло добре розумів і якраз той виїмковий авторитет св. Петра як голови Церкви загально признаний примусив його звернути Петрові братню увагу, щоб своїм поведенням не утруднював поганам зрозуміння науки про скасування обовязуючої сили старозавітного закону для христіян.

Св. Петро це братнє упімнення зрозумів і покірно приняв і не мав ніякої причини, щоб св. Павла картати чи карати, а ціла та антіохійська подія причинилась дуже до виясненя становища христіян до мойсеєвого закону й для загального збудовання.

Опрокинення третього доказу. 1. В наведених автокефальниками висказах св. Письма, як показує звязь з текстом, **Св. Павло говорить про свою рівність з другими апостолами щодо покликання, благодатности, ревности й успіху в апостольській праці; нічого там не говориться про відношення до св. Петра, ані про рівність власти зі св. Петром.**

2. Неправдою є, що св. Петро був **призначений навертати виключно жидів зі запереченням власти над усією Христовою Церквою, бо подія місійної праці, не був так строго ограничений, що відбирав би апостолам власть проповідувати всім людям як це хотів** Ісус Христос (Мар. 16:15; Мат 28.19). **І тому бачимо, що Павло проповідує при нагоді жидам, а св. Петро поганам.**

В листі до Галатів 2:8, св. Павло каже тільки те, що Г. Бог, який зробив плідною апостольську працю Петра між жидами, зробив також плідною і його працю між поганами.

Нема ніде сказано, що св. Петро мав власть тільки над жидами.

3. Щоденна журба про всі церкви, що налягала на св. Павла **походила з любови і апостольської ревности, а не з обовязку верховної власти над ними,** бо ж ні св. Письмо, ні церковне передання не каже нам нічого, щоб того рода власть св. Павло отримав від Христа. Коли ж він мав яку журбу з пастирського обовязку, то хіба **за всі місцеві церкви,** що їх він заложив. Все це не виключає старшинства Петра й його журби з обовязку про всі церкви, що спадала на нього як верховного Пастиря вселенської Церкви.

Опрокинення четвертого доказу. Четвертий доказ ще слабший від попередніх. В листі до Коринтян 3:11. св. Павло порівнує **їх** до будівлі, а **Христову науку** до підвалини, яку **він сам** заложив. Зовсім тут нема бесіди про Церкву як організацію і її підвалину. **Підвалину в Церкві як організації Христос сам положив, а нею,** як каже Матей гл. 16:18, **є власть св. Петра.** І ніхто другий іншої підвалини положити не може.

Знову ж у тексті І. Кор. 10:4 св. Павло називає Христа духовною **скалою, з якої виплив потік ласк для жидів на пустині** (Ісх. 23:20-23. Ісх. 17:6; Числ. 20:21), а нічого не говорить про відношення Христа як скали-основи до новозавітної Церкви. В листі до Єфезян 2:19-20 апостоли й пророки називаються підвалиною в тому змислі, що вони через проповідь Христової науки дали почин до будови живої святині, що складається з жидів і поган наче зі живого каміння. А в тій будові угольним каменем є Христос, бо він через відкуплення і хрест знищив перегороду, що ділила жидів і поган і в одно злучив їх і з Богом поєднав. Отже тут нема нічого такого сказаного, що виключало б, що св. Петро є основою й скалою в Церкві. Не перечимо цего автокефальникам, що Христос є невидимою головою й скалою св. Церкви, однак згідно зі св. Письмом перечимо, що Христос є **одинокою скалою** й що в своїй Церкві як видимій організації на землі не зробив св. Петра своїм заступником і **видимою головою і скалою.**

До сказаного додамо ще один доказ, а це з того самого листа до Галатів, що його цитували наші автокефальники. В главі 1:17-18 кажеться, що св. Павло по трьох літах після свойого навернення пішов в Єрусалим, щоби побачитися з Кифою і замешкав у нього 15 днів. Чому не пішов св. Павло відвідати других апостолів? Чому тільки до Петра? Напевне не тому — як каже св. Єронім — щоби подивитися на очі, щоки і лице Петра, чи він сухорлявий чи товстий, чи в нього ніс кривий чи простий, чи в нього чуб на переді, або чи лиса його голова. Це не відповідало б його апостольській повазі. По трилітній підготівці він не пішов до Петра зобачити щось людського в нього, або від нього чогось навчитись, бо був поучений і покликаний на апостола самим Христом. Він прийшов одиноко до св. Петра, щоб віддати честь йому як першому між апостолами і їхньому князеві і як це годилось обговорити з ним як верховним Пастирем справу свойого апостолування. Це він і зробив і тим дав доказ, що св. Петра вважав старшим і зверхником Церкви.

В виду того, що говорить св. Письмо, аж дивним виглядає як наші автокефальники мають смілість таке твердити, що про Петра, як старшого, нема в апостола Павла й згадки. Хіба тільки незнання св. Письма, або крайна засліпленість може їх до такого довести, що вони не добачують правди про старшенство св. Петра й ще навіть намагаються покликуватись на Боже слово для потведження своїх блудів.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ОБЛИЧЧЯ ПРАВОСЛАВНОЇ ЦЕРКВИ
ТРИ ЦІКАВІ ОБРАЗИ

Церква, якої головне завдання є виховати людей на добрих християн і моральних горожан держави мусить стояти високо й тому її духовні потребують мати високий рівень освіти й досвіду. Чотири православні організації в Канаді, що боряться завзято одна проти одної і перетягають членів до себе одна від другої, себто старо-православна, ново-православна або свистунівська, филипівська й жуківська, були так убогі, що на духовних вербували звичайних людей, навіть таких, які уміли тільки читати церковні книги, розуміти хід богослужень і сказати яку-таку промову до людей. Ось три образи вербовання і стану таких духовних:

ПЕРШИЙ ОБРАЗ

Весною 1931 р. чорнявий чоловічина, середнього росту, тридцять і два роки життя, що був в Галичині піддячим і займався в Канаді чим міг, під числом 73 Барбер улиці у Вінніпеґу, в домі тестя о. П. Божика, де був на помешканню, прочитав о. П. Божикові лист від одного православного епископа з Америки такого змісту:

"На Вашу просьбу, як Бог поможе, зможу висвятити Вас на священика, однак мусите бути в Канаді хоч два роки, щоб познакомитися з обставинами. В середині літа я буду в Канаді і хочу з Вами блище познакомитись і якщо маете добрий голос і дар мови, то зможете бути в рядах нашого духівництва."

Член дотичної родини, що жив у тій хаті, чув той лист і коли власититель листа вийшов на поверх до своєї кімнати, запитав о. Божика:

"Слухайте отче! Як це може бути, щоби цей наш комірник, міг бути священиком? Чую з листа, що коли він буде в Канаді два роки, то Канада, улиці в Вінніпеґу і люди, з якими він буде стрічатися, — стануть для него школою. Чи в Вас греко-католиків також такі неосвічені стають духовними? "Ні", відповів о. П. Божик й усміхнувся щиро.

ДРУГИЙ ОБРАЗ

У Вінніпеґу жив чоловік, білявого вигляду, кремезної будови, середнього віку, недалеко торговиці, що находиться між улицями Мейнстрітом, Селею і Фльорою. Праці ніколи не мав, а щоби жити, то займався ворожбицтвом, забобонним людям кидав карти та розсував фасолі на столі. Це давало йому малий дохід. Він удався до одного православного епископа в Америці і цей 1931 р. зробив його духовним та післав його до одної православної громади в Саскачевані.

ТРЕТИЙ ОБРАЗ

Один чоловік у Вінніпеґу, чорнявий, присадкуватий, працював довший час в різнях у "Свифта", що ріже худобу й достарчає мяса купуючим у місті. Заходив він на богослужения до одної православної церкви і там на хорах помагав дякам співати церковні пісні. Він удався до епископа, коли той візитував ту церковну громаду й у два дні по просьбі епископ зробив його духовним. По висвяченню епископ мав до духовного промову в церкві й між іншим сказав: "Ти невчений і до невчених ідеш проповідувати св. Євангеліє, але якось то буде."

Другого дня, цей духовний, зі своїм знакомим, в оберненім священичім ковнірці йшов у місто. На дорозі недалеко від дому, де мешкав, подибав пару коней, що тягнули віз з дровами. Коні зноровилися, не хотіли йти у возі, фірман бив коні патиком і шарпав удилами. Духовний приступив до фірмана й сказав переконуючо: "Не бий коней, бійка нічого їм непоможе. Їм от що треба зробити,"— й при тих словах приступив зпереду до коней й перехрестив рукою чоло одному коневі й другому. Тоді сказав до фірмана: "Тепер гони коні." Фірман почав гонити коні, однак коні не рушали з місця.

Цей профан духовний своїм фанатизмом викликав щирий сміх у людей, які з цікавости дивилися на зноровлені коні.

Один інтелігентний чоловік, в сивім одінню, що також дивився на зноровлені коні і бачив як духовний хрестив коні, сказав до другого низького чоловіка, який стояв близько него:

"Що цей духовний темняк зможе навчити людей на парохії? Дивись, сказав він, до чого дійшло православіе. Вертаються часи XVI. віку, коли то православні духовні були такі невіжі, що читали те саме евангеліе кожної неділі й свята. Їм не було дива, бо то була панщина, але тепер диво, що в культурній Канаді епископи такі скандали виробляють, що простих людей святять на духовних. Тоді їх виратувала злука з Римом, а тепер незнати, що їх виратуе."

Цего духовного післав епископ до буковинців десь там у Алберті.

Це, що тут сказано е абсолютний факт! Імен не подаемо цих духовних, про яких була мова в горі, ані імен тих епископів, що їх святили на священиків, бо вони ще жиють, щоб не робити їм неприемности.

Невіжество і простота серед православних дійшла так далеко, що самі духовні, які переважно були галицькими дяками, зрозуміли, що стан їх духовенства прямо жахливий і старалися положити такому невідрадному станові кінець, бо так дальше бути не могло.

Під осінь 1932 р. православні духовні, що належали до російського епископа Арсенія Чеховцева, який перебував в Америці й деколи приїздив до Канади відвідати своїх вірних, — скликали церковний зїзд до Канори, Саскачеван. На зїзді було тридцять духовних, сім делеґатів від дооколичних церковних громад і тридцять місцевих людей. На зїзді говорили промови та ухвалили деякі резолюції. В журналі "Віра", була поміщена стаття такого змісту:

"Всечеснійший о. протоерей, Стефан Вербовий, в довшій промові і примірах доказивал, що приниманіе в сан духовенства практикується в той способ, что в кого були гроші, того уважали за відповідного бути священиком. В наслідок того, попадалися у священики безграмотні, а даже атеісти і без найменшого руського пониманія, котори мимо торжественного заявленія і цілованія св. Евангелія і креста, що будуть вірно і совістноісполняти должность в Христовой Церкви, яко священики, не только, що сами переходили у секту свистунівськую, але і несвідомих людей туда за собою потягали. Постановлено:

Кандидат у священики по своїм освідченію, у правлящаго епископа не може скорше бути рукоположений як по упливі одного року времени розсмотренія. Такого кандидата епископ должен до старшого священика послать на два-три місяці, щоб он, не только його образованіе але й душу познал. По таком іспитанію вещей і порученію священика, — кандидат може бути рукоположений. Правлящий епископ не може брати жадних даруиков від кандидата за рукоположеніе, і, мае кандидат вступити в Союз Братства Духовенства та зложити свій членський взнос у братскую касу."

"ПРАВДА І ВОЛЯ"

По довгих переговорах та обміркуваних членів, що належали до "Народного Дому" в Вінніпеґу, який находиться на розі вулиць МекҐреґора і Боровса, явилася думка, щоби видавати часопис "Правду і Волю." Часопис мав бути безпартійний, а завданням його було обеднати всі українські "Народні Доми" та читальні в Канаді в одну цілість, надати їм напрям в роботі та поширити їх значіння і вартість для українців через відчити, концерти, театральні представлення, дебати та читання хосенних книжок і ґазет, бо до того часу "Народні Доми" не мали централі й не було їм кому подавати напрямних у роботі. Осередком отже просвітної роботи й керівником мав бути "Народний Дім" у Вінніпеґу. Ініціятором цього руху був наддніпрянець Др. Микита Мандрика, з яким співпрацювали в плянах заложення часопису Семен Ковбель, Михайло Онуфріїв і Дмитро Гунькевич.

Перше число "Правди і Волі" появилося у Вінніпеґу 1-го січня 1929 року. Часопис був великий 16-20 цалів друку, мав пять колюмн, виходив на чотири сторони. Редаґував Др. Микита Мандрика, в кімнаті на поверсі "Народного Дому". Товариство своїх машин не мало, а через те, "Правду і Волю" набирав і печатав на своїх машинах Александер Гомик, в домівці на розі вулиць МекҐреґора і Прічарда, який своє підприемство називав: "Народна Друкарня".

"Правда і Воля" виходила один раз у тиждень, передплата виносила два доляри в рік. Часопис подавав місцеві новинки, а також вісти зі світа, історію еміґрації українців, що її писав Семен Ковбель, політику канадійських партій та інші побутові статті.

Коли появився часопис "Правда і Воля", деякі "Народні Доми" заінтересувалися часописом, збирали передплати, присилати дописі та стали проявляти більше праці серед своїх членів, тішилися, що вже є свій часопис, який поможе "Народним Домам" і читальням розвиватися. Др. Микита Мандрика деколи виїзджав на провінцію з відчитами й заохочував українців, щоби гуртувалися кругом "Народних Домів" і читалень, та щоби більше дбали про народню працю.

На другий рік 1-го січня була скликана нарада до "Народного Дому" в Вінніпеґу, щоби спільно обговорити чартер, під який мали би належати всі "Народні Доми" й читальні в Канаді.

Делеґатів прибуло около 30 з різних сторін Канади. Чартер принято, однак робота не пішла, як сподівалися, бо "Український Голос", що виходив у Вінніпеґу і собі взявся до тої самої роботи. Персонал при "Українськім Голосі" вимріяв створити "Союз Народних Домів в Канаді", якого починником мав бути Василь Свистун. Пішли суперечки по "Народних Домах" і читальнях до кого ліпше належати та з ким лучитися з 'Народним Домом' і з 'Правдою і Волею', чи зі 'Союзом Народних Домів' і з 'Українським Голосом.' За злукою з "Народним Домом," заявився "Народний Дім" в Сарні і Форт Віліям, в Онтеріо, а деякі створили "Союз Народних Домів" по рецепті "Українського Голосу". Більшість "Народних Домів" і читалень не хотіли ні з ким лучитися, бо бачили два фронти у Вінніпеґу замісць одного, який повинен би лучити "Народні Доми" на провінціях, а не розсварювати.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ШУКАЙТЕ ПЕРШЕ БОЖОГО ЦАРСТВА ТА ЙОГО ПРАВДИ

Св. Филип Нері, що був священиком у Римі, зайшов раз у розмову з молодим студентом, Франческом Зарера, повним світових плянів і мрій. Св. Филип розумними й приязними словами доказав йому марноту всіх дочасних, земських річей.

— Моя дитино, ти доробишся гарного маетку, станеш добрим правником, пралатом, потім кардиналом, а може навіть папою... — А потім?

— Що потім? питав зацікавлений молодець.

—Іди й застановись над тими словами,—відповів св. Филип.

Студент вернув домів і справді став роздумувати над тими словами: А що потім? Що потім?... Поважна застанова над тими питаннями мала такий наслідок, що Франческо покинув світ і вступив до монастиря ОО. Ораторіян, щоб — шукати перше царства Божого й Його правди.

Сотворив Бог людей на те, щоб люди пізнавали Бога, любили Його й служили Йому вірно, а тим заслужили собі вічне щастя в небі. Розумні й чесні люди вірять у цю правду й держаться її ціле свое життя.

ПІЗНАННЯ БОГА

Ми походимо від Бога. Бог сотворив нас усіх на те, щоб ми вірили в Нього, любили Його й служили Йому вірно, а тим заслужили собі вічне щастя в небі.

Щоб ми могли полюбити Бога й служити Йому, це значить — сповняти Його святу волю, ми мусимо першусього — пізнати добре Бога, бо тільки той, хто пізнав Бога, може любити Його, служити Йому й заслужити собі вічне щастя.

Австрійський цісар Йосиф II. заходив деколи перебраний між людей і до різних урядів, щоб довідатись про потреби народу й совісність своїх урядників.

В 1784 році був у Чехах голод. Цісар післав убогим збіжжя, а потім поїхав іще сам туди, щоб довідатись, як урядники сповняють його прикази.

Заїхав до малого містечка коло Праги. Там стояли люди, вози зі збіжжям, щоб його роздавати голодуючим, а урядник не показувався. Цісар зайшов до бюра й спитав урядника:

— Чому ви не роздаете збіжжя й мучите даремне людей?

Урядник не пізнав переодягненого цісаря й крикнув:

— Що ти маєш учити мене? Я знаю сам, що маю робити!

Тоді цісар дав пізнати себе тому несовісному урядникові, за кару скинув його з уряду, а на його місце призначив іншого.

Як той урядник був би пізнав відразу цісаря, то певно не був би так обійшовсь із ним. Подібно й люди не знаважали б Бога, якщо пізнали б добре свойого небесного Вітця. Тому великим обовязком батьків і взагалі старших е вчити молодь про Бога. Пізнання Бога це початок доброго життя й основа щастя.

До пізнання Бога доходимо частинно через сотворені речі. При помочі розуму, через розважання сотворених річей, можемо дійти по часті до пізнання Бога, бо "небеса являють Божу славу (Пс. 18:2), вказуючи нам Його всемогучість, премудрість, доброту, красу, а тим самим його існування.

В природі, це значить у видимім світі, находимо сліди Бога. Природа — це книга, що дае нам відомість про Божу велич. Найбільші дослідники природи були звичайно віруючими й побожними людьми.

Славний англійський учений Нютон на саму згадку Божого Імени відкривав голову. Раз у полі положив свою руку на траву й сказав:

Цей малий шматок землі вистарчае мені, щоб подивляти божу велич."

Знаменитий природописець Лінней пише:

— Всюди, в царстві мінералів, ростин і звірят, стрічаемо сліди вічного, всемогучого, премудрого й люблячого Бога. Повний подиву стаю перед Ним навколішки й величаю Його."

В однім місті продавав купець образи. За кілька годин розпродав сотки образів, що представляли гарні краевиди, бої, славні особи. Лиш один образ лишився — Ісуса Христа, розпятого на хресті. Ніхто не купив його. В тім часі переходив туди сліпий чоловік, що його вів малий хлопець. Каже хлопчина сліпцеві:

Тут продають образи. Вже розкупили всі, лиш один іще висить — образ Ісуса Христа.

Сліпець спитав, скільки коштуе той образ, і сейчас купив його, кажучи:

Коли кожний купив собі свого бога, то й я куплю собі свого.

Сказав йому глумливо купець:

Дідусю, та ж ви навіть не бачите свого Бога!

А сліпий йому на те:

Ой, я бачу свого Бога, лиш ті, що мають очі, не бачать Його!

Це правда. Цілий світ це книга, що в ній вичитуемо безмежну Божу велич. Як Араб із слідів на піску, а ми зі слідів на снігу вносимо, що хтось переходив туди, так сонце, звізди, земля й усе, що на ній, приводить нас до заключення, що е певно Творець вселенної, премудрий і добрий Бог. Та е такі люди, що мають розум, а не розуміють, що коли е світ, то мусить бути Бог, що сотворив той світ. 'Мають очі а не бачать', як казав сам Ісус Христос. Наслідки такого засліплення дуже сумні! Люди, що не пізнали Бога, не люблять Його, не сповняють Його волі, жиють неморально й марнують свое життя. Щастя не зазнають ні в цім життю, ні в другім.

БОЖА НАУКА

СТРАШНИЙ СУД

При кінці світа знову прийде Господь наш Ісус Христос у великій славі й всі ангели з Ним. І зберуться перед Ним всі люди, а Він буде їх судити.

І відлучить добрих від злих. Добрих поставить праворуч, а злих ліворуч.

І скаже тим, що будуть праворуч: "Прийдіть, благословенні мого Вітця і наслідуйте царство, приготоване вам від початку світа. Бо я був голодний, і ви мені дали їсти; був спрагнений, і ви напоїли мене; я був у дорозі, і ви приняли мене; був нагий, і ви одягли мене; недужий, і ви відвідали мене; був я у вязниці, і ви прийшли до мене." А праведники скажуть: "Господи, коли ж ми Тебе бачили і коли ми Тобі це все вчинили?" Ісус Христос відповість їм: "Направду кажу вам, що ви вчинили одному з моїх найменших, це ви мені вчинили."

І скаже Ісус Христос тим, що будуть ліворуч: "Ідіть від мене, прокляті, в огонь вічний, приготований діяволам і його слугам. Бо я був голодний, а ви не дали мені їсти; я був спрагнений, а ви не напоїли мене; був я в дорозі, а ви не приняли мене; я був нагий, а ви не одягнули мене; недужий і у вязниці, а ви не відвідали мене."

Тоді скажуть грішники: "Господи, коли ж ми Тебе бачили голодного, спрагненого, або в дорозі, або недужого, або нагого, або у вязниці, і не послужили Тобі"?

А Христос відповість їм: "Коли ви цього не вчинили одному з моїх найменших, то й мені не вчинили."

І підуть грішники на вічну муку, а праведні у вічне життя.

* * *

Коли буде страшний суд?

Страшний суд буде при кінці світа.

Що станеться з тілами померших при кінці світа?

Тіла померших воскреснуть, це е злучаться зі своїми душами.

Що буде по страшнім суді?

По страшнім суді буде тільки небо й пекло; чистилища не буде.

Хто піде до неба?

До неба підуть всі праведні, котрі відпокутували дочасні кари за гріхи.

Що це е дочасна кара?

Дочасна є та кара за гріхи, котру муситься відпокутувати на землі, або в чистилищі.

Хто піде до пекла?

До пекла підуть ті, що вмруть в стані смертного гріха.

Котрі е останні річи?

Останні річи е чотири: смерть, суд, небо й пекло. Памятай про це, чоловіче, й ніколи не згрішиш.

Поучення. Певна е річ, що всі умремо. Думка про це нехай тебе ніколи не опускае. Будь розумний, і використай своє життя на придбання душевних скарбів, котрі міг би ти занести колись перед Бога, коли станеш на суд.

Вправляйся в чеснотах, щоб ти навчився творити добрі діла. Жий у Божій боязні, люби Бога й своїх ближніх. Як ти старший, навчай молодь: справляй її на дорогу, котру вказуе Божа Наука.

В 50-Ліття Нашого Поселення в Канаді

ВІДБУДУТЬСЯ ЮВІЛЕЙНІ ЗІЗДИ Б.У.К.-а

1. КОМАРНО, МАН: 9 червня. Парох о. І. Калуський.
2. СЕНДІ ЛЕЙК, МАН.: 14 і 15 червня. Парох о. М. Григорійчук.
3. ПОПЛАРФІЛД, МАН.: 21 22 червня. Парох о. І Перейма.
4. СЕЛКИРК, МАН.: 28 і 29 червня. Парох о. Й. Слуга, ЧО.
5. ОВКБУРН, МАН.: 5 і 6 липня. Парох о. К. Лотоцький.
6. КЕНОРА, ОНТ.: 6 липня. Парох о. Й. Сеньків, ЧСВВ.
7. КУКС КРІК, МАН.: 6 і 7 липня. Парох о. Ф. Ру, ЧО.
8. ЕТЕЛБЕРТ, МАН.: 12 і 13 липня. Парох о. І. Колцун.
9. БРЕНДОН, МАН.: 19 і 20 липня. Парох о. Й. Пуляк.
10. МАВНТЕЙН РОВД, МАН.: 26 і 27 липня. Парох о. Й. Пуляк.

З БОГОМ ДО КРАЩОЇ БУДУЧНОСТИ!

Т. Мельничук, Голова. А. Мартинюк, писар.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

БОЖЕ ЗНАЧЕННЯ БОЛЮ, ЯК ЙОГО РОЗУМІЛА Й УЧИЛА ТЕРЕНЯ

Бог не сотворив болю. Він овоч гріху. Але через милосерне Боже зарядження безконечної Доброти він може стати ліком і захороною.

Терпіння це покута. Тереня вже знала цю чесноту, коли вступаючи до монастиря кармильського Чину, постановила собі покутувати за грішників. Терпіння просвічує, направляє, освободжує. Велика, одинока перешкода любові Божій це сліпа й невпорядкована любов сотворінь. Цей непорядок завсіди небезпечний для душі, але передусім у час успіхів і добробуту. "Наше життя на землі, каже автор книжки "Життя й чесноти християнські" (т. 2. ст. 312.) воно повне міражів-привидів. Чим більше ми світові духом, тим більше множаться ці привиди та мають більшу силу нас оманути. Ми нераз признаємо, що нас ошукано й обманено, але на дні серця нам подобається це, що нас так оманено, і доки терпіння не вмішається в це наше мрійливе життя, ми знаходимо в ньому тільки чарів, що вони роблять блідими в наших очах, а навіть зовсім заступають нам самі чари раю... До цієї omани зовнішньої прилучім ще ті ошукування, що їх ми заєдно, але найбільше в часі нашого добробуту самі собі робимо. Кільки пустої певности, кільки людської зарозумілости, як лише чоловік не чує нічого, щоб його стримувало, або прибивало! На як багато річей він забуває! Як багато собі уявляє! Як дуже він любується своїм станом! Хто лише кілька років переbуде без терпіння фізичного або морального, життя йому тоді зараз видається неначе небо, а він уже не буде далеко від того, щоб себе вважати неначе за божка. Вкінці ця людина є сліпа. Це щось найгірше, що може трапитися тому, хто має закон іти вперед, але під карою смерти не сміє ніколи покинути правої дороги. Якже прийде біль, і Богу дякувати він приходить, тоді життя набирає своєї поваги, строгости, цебто стає правдиво життям!"

Тереня вже давно зрозуміла цю науку. Вона ж іще в чотирнадцятім році життя свойого написала: "Воно справді дуже добре, що краплина жовчі мусить завсіди бути домішана до наших чаш! Я бачу, що терня колюче багато нам помагає відриватися від землі. Воно робить те, що ми глядимо вище як цей світ!" (Л. до М. Агнети від Ісуса, 1887).

Вона не приписувала Богові волі, що Він завдає сотворінню біль без дальших замірів любови. "О ні, пише вона, ніколи наше терпіння не робить Його щасливим. Але це терпіння конечне для нас! Тому Він нам його посилає, але неначе відвертаючи свою голову на другий бік!" І дальше: "Його то коштує, напоювати нас при джерелі сльоз, але Він знає, що це одинокий спосіб, щоб нас приготувати до того, щоб "ми могли Його пізнавати, як Він сам себе пізнає, щоб і ми самі могли стати неначе богами..." Ми ще не є тепер в своїй батьківщині. Спокуси мають нас очистити як золото очищується в огні."

Це є ясний погляд на любі заміри Бога, який ще перед її вступлення до монастиря, давав, що молода дівчинка приймала цілим своїм серденьком свої маленькі болі життя шкільного, свої неспокої совісти деколи дуже прикрі та вкінці в монастирі свої болючі спокуси проти віри.

Для душ сліпих, засліплених чарівністю земських дрібничок, а таксамо для тих, що покликані до вищої досконалости, Бог посилає звичайно в несподіваній годині якийсь великий досвід, який ясно виказує Його ділання вжето насильно розсіваючи темряву, вжето прориваючи останні звязи, які стримують злет до вижин.

Тереня ще зовсім маленька вже збирала овочі терпіння. Вона признається: "Досвід зробив дозрілою та скріпив мою душу так, що тепер уже ніщо на землі не зможе мене засмутити!"

Оставалося ще її кинутися зовсім цілій в обійми Бога, коли бачила цілу слабосилість всіх своїх людських опор, навіть і найсильніших. Тоді то Боже провидіння післало ії на її батенька той страшний досвід, який так криваво зранив її саму. Від самого початку вона зрозуміла його значення й вагу, як це нам свідчать ось ті стрічки, що їх вона написала тоді до своєї Селінки: "Що ж зробив Ісус, щоб нас зовсім відорвати від усього сотвореного? Ах, Він ударив нас дуже тяжко, але це удар любови. Бог є дивний, але передусім гідний любови!" (Лист з 14. VII. 1889).

Зовсім певне, що такі нещастя живо просвічували її про нічевість всіх туземних радощів та сильно потягали її до неба. Всетаки вони не в силі зовсім вирвати з людської душі, яка навіть зовсім щиро передалася Богові, трьох головних похотей, які заєдно живуть у кожнім сині Адама від первородного гріху. Ці наклони завсіди працюють над тим, щоб мало-по-мало звернути те бідне серце до сотворінь. Найпевніший отже спосіб, щоб закріпитися в злуці з найвищим Добром це станути до безперервної боротьби проти цих вічних ворогів.

Звідсіля походить велике значіння та хосенність монаших обітів. Тереня, яка завсіди "давала Богові лише любов" та хотіла заєдно поступати в цій святій злуці аж до останньої своєї години, мусіла взятися за способи, якими себе закріпила б у блаженнім стані. Вона великим серцем зложила свої обіти, які привязували її до божественного Спасителя. Вона мусіла, щоб це її не коштувало, з геройською вірністю виконувати ті обовязки, які б її закріпили в любові. Для неї заховувати їх було те саме, що давати Ісусові любов.

ПОЧАТКИ НЕДУГИ

Тереня радо вірила в ці тайні заповідження, що їх деколи посилає Бог через сни. Вона памятала на приказ утечі до Єгипту й повороту звідтіля, даний св. Йосифові в сні й на тільки багато інших подій, що про них говорить св. Письмо. І так Тереня бажала собі, щоб щонайменше тією дорогою її божественний Обручник дав її промінчик радости в ту глибоку ніч, яка тепер звичайно її покривала. І була вислухана на весні 1895. р.

Десятого травня, пише вона, при перших проблисках світанку, я була підчас сну в якійсь галерії. Там я проходжувалася сама з Матірю настоятелькою. Нараз, не знаючи навіть, як вони там зайшли, побачила я три кармилітанки в довгих мантіях і заслонах. Я зрозуміла, що вони приходять з неба. "Яка була б щаслива, подумала я собі, як могла б побачити лице одної з тих монахинь!" Неначе б то почувши мою просьбу, найбільша з цих святих схилилася до мене. Я впала на коліна. І щастя моє, вона піднесла свою заслону, або скоріше трошки відхилила та мене покрила нею.

"Без усякого вагання я пізнала в ній М. Анну від Ісуса, закладательку кармильського Чину в Франції. (Зазначуємо, що ця велика монахиня була одна з товаришок св. Тереси Великої. Вона перевела в Франції реформу монастирів кармилітанок, так як св. Тереса в Еспанії. Умерла в опінії святости 1621. р. Лев XIII. зачав справу її беатифікації. Тереня признається, що перед цим сном вона рідко думала про цю монахиню, яка вже так давно вмерла перед нею). Та що говорить Тереня дальше: "Її обличчя було красне красою нематеріяльною, ніодин промінь не виривався з неї. Але хоч нас обох овивала груба заслона, я бачила її небесне обличчя, просвітлене світлом невимовно солодким, яке здавалося, походило саме з неї.

"Свята засипала мене пестощами. Бачучи, що вона мене так ніжно любить, я відважилася промовити ті слова: "Моя Мати, прошу вас, скажіть мені, чи добрий Бог ще довго лишить мене на землі? Чи вже скоро прийде по мене?" Вона усміхнулася ніжно. "Так, скоро, скоренько... Я тобі обіцяю це.

Мати моя, додала я, скажіть іще мені, чи добрий Бог не хоче від мене чого іншого як моїх бідненьких маленьких діл та бажань. Чи задоволений Він мною?"

"В цій хвилі обличчя праведної Матери засіяло новим блеском, а його вираз здавався мені незрівнано ніжний. — "Добрий Бог не бажає собі нічого іншого від тебе, сказала нона, Він задоволений, дуже задоволений..." І взявши мою голову в свої руки засипала мене такими пестощами, що мені неможливо було б висказати їхню солодість. Моє серце було переповнене радістю. Але я пригадала собі про свої сестри й хотіла для них просити якісь ласки... На жаль, я збудилася!" Історія, розділ 12).

Цей сон потверджував прочування, що його заєдно мала маленька свята, а саме, що вона вмре молода. Вже в часі останньої недуги говорила вона: "Від самого дитинства мала я глибоке прочуття, що вмру молода. Добрий Бог завсіди давав мені наперед бажати того, що хотів мені дати." — справді година зближалася, в якій любов Божа, зранивши її огненою раною, мала спалити вже свою цілопальну жертву.

Це було 3. квітня 1896. р. в ночі з Вел. Четверга на Пятницю, як вона почула, вона говорить це поетично, "неначе далекий шум, що звіщав її прихід Обручника." 1897. р. вона оповідає цілу подію з неземським уже наголосом.

"В великім пості останнього року я чулася здоровіша, як колибудь передтим. Це сила, попри всі строгості, що їх я заховувала в пощенні, продовжалася аж до Пасхи. Але в день Великої Пятниці Ісус у першій годині подав мені надію, що вже скоро піду я злучитися з Ним в Його гарнім небі. Як же солодка мені згадка на це!

"В четвер ввечері, не діставши позволення полишитися при божім гробі цілу ніч, я вернула опівночі до своєї келійки. Ледви моя голова спочила на подушці, як відчула я, що мені підходить якась кипуча хвиля аж до уст. Я думала, що вже вмираю. Моє серце розривалося з радости. Тимчасом я вже була згасила лямпочку. Тепер умертвила свою цікавість аж до рана, та заснула спокійно.

"В пятій годині, коли дано знак на встання, я подумала, що маю поглянути на якусь щасливу річ. Зближаючися до вікна я пізнала її зараз. Моя вмивальниця була повна крови. Мати моя, яка це надія для мене! Я була підсвідомо переконана, що мій любий Обручник у цім дні річниці своєї смерти дав мені почути перший поклик свій, неначе далекий шум солодкий, що звіщав мені щасливий Його прихід.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Архієрейське посіщення. Дня 22. V. 1941 р., в празник Вознесення Господнього, нового стилю, Їх Преосвященство Кир Василій Ладика, ЧСВВ відвідали парохію в Новому Киеві. Радісні то були хвилини для тамошніх парохіян, бо по довгих роках від останньої візитації зно ву могли побачити свого улюбленого Пастиря й Батька Кир Василія та сердечно вітати Їх в своїй громаді. До святочного настрою не мало причинилася гарна, сприятлива погода, хоча останніми днями сильні буревії й порохи навістили околицю.

О год. 10-ій в супроводі чисельних, прибраних авт і знаменитої кінної бандерії під проводом п. Цвігуна, заїхало авто з Їх Екселенцією перед церковною брамою, над котрою виднів серед зелені напис: "Вітай нам Архієрею в Новому Киеві." Тут вже чекала процесія з духовенством. Преосв. Єпископ убрався в архієрейські ризи й принявши китицю живих квітів від маленької дівчинки, серед співу ступав поволи до церкви. В порозі о. парох Х. Кондратюк привітав Дорогого Гостя і вручив ключі, а п. Цвігун давнім звичаєм — хлібом і сіллю і кількома словами звернувся до Дорогого Гостя і просив благословення.

Торжественну Архієрейську Службу Божу відправили Їх Екселенція в сослуженні оо. Василіян з Мондеру. По Службі Божій щирим батьківським словом промовили Преосвященні до зібраних вірних. Вказали на значіння празника Вознесення Христового в життю християн-католиків, а відтак завзивали до дальшої одности, любови й згоди, чого особливо тепер треба в цих часах воєнного лихоліття. Спімнули також перших піонірів і вказали їх гарний приклад в непохитності в св. вірі та любові й послусі до своїх духовних наставників. По проповіді відбулася процесія з Найсв. Тайнами котрі ніс Преосв. Єпископ.

Ціле торжество закінчилося гарним обідом, приготовленим тамошнім жіноцтвом у честь Достойного Гостя. Їх Екселенція по обіді ще довго розмовляли з старими піонірами околиці та пригадували давні часи.

І так парохія в Новому Києві на сторінках свого життевого літопису записала нову подію, навіяну милими спогадами та незатертими вражіннями.

ВОСТОК, АЛТА. Архієрейські відвідини. В неділю, 25. травня, була Архієрейська Сл. Божа в церкві св. Николая на Восток, Алта. Хоча це торжество випало в хмарний, зимний день, то однак у ньому взяло участь велике число народу, як парохіян так і людей з дальших сторін. Всі вони зіхалися до церкви, щоб привитати дорогого свойого гостя, Їх Екселенцію Кир Василія.

В годині 10.30 серед гомону дзвонів надїхав довгий ряд їздців на роверах гарно прикрашених червоними, синіми й білими биндами. Відтак слідував відділ їздців у козацьких строях. За ними Преосвященні приїхали перед браму, що була прикрашена прапорами й лентами та написю — "Вітай нам Архієрею!" Відтак слідував довгий ряд авт.

Процесія й діти в синьо-жовтих строях, під проводом своїх учителів, стояли двома рядами перед церквою. А в самій брамі маленька дівчинка з поклоном вручила Їх Екселенції гарний букет з рож. Преосвященні поблагословили букет і процесія поволі рушила до церкви. Малі дівчатка стелили дорогу цвітами. На такий вид не одно серце зворушилося до глибини й не одному заблистіли сльози в очах з радости. При дверях привитав Преосвященного п. А. Сіриньґ хлібом і сіллю а Преп. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ вручив ключі церкви і коротко привитав Їх Екселенцію. Хор грімко відспівав: "Буди імя Господнє."

Почалася Архієрейська Служба Божа. Асистували Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ., а діяконували оо. Атаназій Химій, ЧСВВ., й Матей Сіянчук, ЧСВВ. Хор під проводом п. В. Єлиняка гарно співав Службу Божу. Церква була битком набита. По евангелію о. Ігнатій Лесюк, ЧСВВ., тамошній парох, в імени своїх парохіян подякував Преосвященному за відвідини своїх вірних і заявив, що його парохіяни жиють у твердій вірі, слухняності й згоді, та запевнив Їх Екселенцію про пошану, послух й любов.

По Службі Божій Преосвященні мали проповідь. Що за пречудний вид? Стоїть Єпископ коло престола. У ногах його сидять діти, а дальше видно лише голови вірних, що тиснуться, щоб ліпше почути слова свойого улюбленого Пастиря. Приходила на гадку евангельська сцена про Христа як навчав народи. А слова плили з уст Преосвященного й проникали душу кожного слухача. Наука була про згоду в родинах. В родині, де є згода, там весело жити, нема біди, нема гріхів, але щастя, вдоволення й спокій; знову ж, де родичі сваряться, там і діти непослушні, біда заглядає в очі й життя буває гірке. Відтак почули парохіяни з уст свойого Єпископа слова признання за будову гарної церкви та за значний поступ вперед. При кінці згадали Преосвященні й за померших піонірів з околиці Востока, що так много натрудилися в початках для розвитку парохії, а тепер лежать у могилах. Не треба про них забувати. Тому по проповіді всі люди в процесію пішли на цвинтар і там Преосвященні відправили соборну панахиду за всіх померших піонірів.

По відправі Їх Екселенція ще довго розмовляли з своїми колишніми добре знаними парохіянами, що горнулися до них як добрі діти до свойого батька. Вибила друга година по полудні, як вертали люди домів вдоволені й піднесені на дусі. Гарне було це свято. Кажуть парохіяни, що ще не памятають так великого торжества як це.

Гість з Мондеру.

ҐІЛЛІЯРД, АЛТА. Єпископська Візитація. Пополудні, в неділю 25 травня, Преосвященний Василій відвідали церкву св. Івана Хрестителя в Ґілліярд.

Ще милю від церкви привитав Їх Екселенцію гарний відділ їздців і супроводив Владику аж до церковної брами. У брамі вже чекала ціла процесія, Марійська дружина й гарно прибрані діти під проводом Сестер Служебниць з Мондеру. Орхестра заграла привіт й ціла процесія рушила до церкви. Преосвященні по дорозі благословили всіх людей хрестом. При дверях привитав епископа стародавнім звичаєм, хлібом і сіллю, найстарший церковний тростис, а о. Ігнатій Лесюк, ЧСВВ. вручив церковні ключі.

Підчас молебня Преосвященні виголосили довшу проповідь про побожність до Пречистої Діви Марії, а слова їх падали в глибину душі вірних, що пильно слухали науки свойого дорогого Пастиря. Кожний українець повинен любити свою Небесну Неньку й Її щиро почитати. Вона нам много помагає в біді й горю, лише треба нам прибігати щиро до Неї. Дехто з людей каже, що він пішов би з торбами, коли б мав святкувати всі свята й ніколи не доробився б. Та життя доказує, що є якраз противно: хто в неділі й свята святкує, той добре мається, а хто в свята працює той ніколи не годен доробитися.

По молебні хор відспівав многоліттєє свойому дорогому Єпископові, а Преосвященні роздали дітям памяткові образці. Коротке було архієрейське посіщення, але сердечне й миле.

Люди вертали домів щасливі, що разом із своїм Пастирем відправили маївку й почули повчаючі слова, що молодим і старим будуть дороговказом у життю на довгі літа.

Присутний.

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Концерт. Деколи чуємо нарікання на нашу молодь, що в неї брак ідейности й любови до культурної праці. Цього не можна сказати про греко-католицьку молодь у Веґревил. Під проводом свойого учителя Івана Гузіля вона сходиться часто й стало на науку до парохіяльної домівки. Вислідом тої науки є церковний хор, що співає на чотири голоси Службу Божу і прегарний концерт, що його дала молодь у Веґревил, дня 16-го травня, а в Мондері, 24-го травня. Програма була добірна й старанно виконана. Співи, деклямації, музика, танки, промова панни Гайдукової, виступи в прекрасних костюмах справляли велике вдоволення всім присутнім на концерті. Не мало це коштувало труду молоді виступити перед публикою з так мистецьким концертом, однак той успіх, що вони його осягнули напевно буде для них частинною заплатою й заохотою на будуче до дальшої витревалої праці. Дорога молоде, з юнацьким запалом іди далі шляхом ідейної дотеперішної праці!

Приятель.

ПОРТЕДЖ ЛЯ ПРЕРІ, МАН. Єпископський Ординаріят у Вінніпеґу назначив о. Василя Джюрмана парохом у Портедж Ля Прері й околиці. Досі о. Джюрман обслугував Лондон і Чатам, Онт.

ВІННІПЕҐ, МАН. Дня 18-го червня в церкві св. Покрови відбудеться висвячення трьох діяконів на священиків. Свячення уділять Преосв. Кир Василій Ладика ЧСВВ. Висвячені будуть Николай Кушнірик, Михайло Мельник і Антін Цимбалістий.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 18-го травня місцева молодь дала гарний концерт у честь своїх матерей. Диріґував п. С. Рурка. Кінцеве слово виголосив о. М. Коґут, ЧСВВ.

Дня 24. травня величавий похорон відпровадив Ксеню Комарніцьку в могилу на спочинок. Бл. п. Ксеня по довшій слабости, заосмотрена св. Тайнами упокоїлася на Вознесення Господне. 22. V. Похоронні богослуження відправив о. С. Коляр, ЧСВВ. Полишила в смутку мужа, шість синів, пять доньок і багато внуків і правнуків. В. І. П.

Архієрейські посіщення в Алберті. 29-го травня на Вознесення (ст. ст) Преосв. Кир Ладика відправили Архієрейську Службу Божу і сказали проповідь у Дервенті, в церкві св. Вознесення, а пополудні цього самого дня відвідали парохію при церкві св. Юрія в Дервент.

Наступні Архієрейські відвідини будуть:

1. VI. Скаро; 8. VI. — Ройкрафт (рано) і Ксітуан (пополудні), 9. VI. — Ройс (рано) і 10. VI. Гарт Ривер (рано)

ПРИГАДКИ

1. VI. Неділя Пятьдесятниці. Зіслання св. Духа. Всеночне. На початку всіх богослужень: Царю небесний, клячучи. Все празн. Єв. утр. Ів. зач. 65. Сл. Божа: Єлици, Ап. зач. 31. Єв. Івана зач. 27. Вечірня з колінопреклон. молитвами. На Зелені Свята церква й хати обмаені зеленим віттям.

2. VI. Понеділок. Пресв. Тройці. На Сл. Бож. Ап. зач 229 і 197. Єв. Мат. зач. 75 і 116.

8. VI. Неділя 1 по Сош. Всіх Святих. Гл. 8. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. троп. воскр. і Святих. Слава і нині Святих. Ап. зач. 330. Єв. Мат. зач. 36.

15. VI. Неділя 2 по Сош. Празник Пресв. Євхаристії. з 12. VI. Воскресна служба о-

пускається. Всеночне. Єв. утр. Івана. зач. 24. На Сл. Бож. Ап. зач. 149, Єв. Ів. зач. 25. По Сл. Божій похід з Найсв. Тайнами до 4 престолів.

— **Загальниця** від Зелених Свят до неділі Всіх Святих (1-8 червня.)

Петрівка й заборонений час від 9-28 червня.

Місячне намірення: Щоб вмираючі діти були вчасно охрещені.

Місійне намірення: Навернення Шінтоїстів.

Червень — місяць Христового Серця. Червневі набоженства.

Відміни місяця: Перша кватира 2. VI. Повня 9. VI. Остання кватира 16. VI.

Уродини Короля Юрія VI. святкується 9. VI. хоч припадають 14. XII.

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

1-го — Менлі, Дейзленд
Чип Лейк (в хаті П. Тацюка)
2-го Ледук (празник), Голден (місто) базар.
8-го -- Вох, Бойл (празник), Ровндгил.
9-го — Гей Лейк (річний мітінг); Проспериті (празник) Торгилд (Парастаси).
15-го — Егремонт, Коперник

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЧЕРВЕНЬ

1. Неділя Сошествіє св. Духа—
Скаро: Архієрейська Служба Божа о год. 10 рано (пікнік)
Іннісфрі В.Ч.ХР.
Дервент (місто)
Мирнам
8. Неділя Всіх Святих —
Н. Борщів
Моркемб (празник)
Гілліярд місто (Карнавал)
Тофілд (празник)
Вегревил (празник)
Пено
Краків
Елк Пойнт
9. Св. Тройці. —
Плейн Лейк (празник)
Делф (празник)
15. Неділя —
Чипмен
Івасюки
Лішор
Москалики
Виллінгдон

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЧЕРВЕНЬ

1. Неділя св. Отців
Ґлендон
Айрон Ривер
8. Сошествіє св. Духа —
Вильна (празник)
Редвей.
9. Пресвятої Тройці. —
Спеден (празник)
Куквил
15. Неділя Всіх Святих —
Стрий
Редвотер

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

ЧЕРВЕНЬ

1. Неділя — Транскона
8. Неділя Сош. св. Духа
Бовсежур (празник і пікнік)
Кенора, Онт.
9. Понеділок Пресв. Тройці — Бровкенгед (празник і пікник)
15. Неділя — Ловленд, Елма.

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Франція** під владою Петена пішла на співпрацю з Німеччиною. Німці вже є в Сирії, де приготовляють собі базу для налету на Ірак і Суез і укріплюють Мароко й західну Африку. Крім того обі сторони обмінюються продуктами й фабричними виробами. Французький воєнний промисл працює повною силою для німців. Німці отворили граничну лінію між окупованою й неокупованою Францією для перевозу товару, грошей і почти, зменшили контрибуцію на удержання німецької армії і випустять певне число французьких полонених жовнірів. Британія глядить на цю співпрацю кривим оком і перестерігає перед злими її наслідками.

— **Відносини** між Англією й Францією зачерез її співпрацю з Німеччиною стають з кожним днем щораз гіршими й готово прийти до війни між недавними союзниками.

— **Хорватія** стала королівством. Королем є італійський князь Сполето, що як король називається Аімон. Його жінка є грецька княгиня Ірина, сестра грецького короля Юрія II. Папа Пій хоч приняв хорватську делеґацію на приватній авдієнції, то однак не уділив дипльоматичного визнання новому королівству Хорвації.

Хорватія є політично й економічно залежна від Італії з власною автономною адміністрацією.

— **В Канаді** відбуваються паради зі смолоскипом свободи. Смолоскип високий на 4 стопи і 5 цалів. Його перевезуть бомбовики через цілу Канаду з Викторії Б.К. до Галифаксу, Н. С. а відтак через Атлянтик, до премієра Чирчила, як символ рішучости населення Канади піддержати Велику Британію до найвищих границь своєї спроможности. Одночасно переводиться Канадійська Позичка Перемоги.

— **В Етіопії** італійці скапітулювали перед британцями. Італійський віцекороль князь д'Аоста й італійська армія піддалися. Опір ставлять ще невеличкі італійські відділи.

— **Комітет** Українців Канади вручив 22. травня премієрові Мекензі Кінгові заяву з вимогою, щоб при упорядкуванню повоєнної Европи не забуто прав 50-мільйонового українського народу до своєї незалежної, вільної держави, коли демократичні держави під проводом Британської Спілки Народів будуть упорядковувати повоєнну Европу.

— **На Атлянтику** між Ісляндією й Ґренляндією відбулась велика морська битва. Німецький 35,000-тоновий панцирник "Бісмарк" затопив 42,000-тоновий британський корабель "Гуд", вартости 30 мільйонів долярів. Британська фльота втікаючого "Бісмарка" дігнала й затопила.

— **На грецькім** острові Креті ведеться завзята боротьба між британсько-грецькими військами й німецькими. Німці спускають своє військо парашутами. Багато їх гине. Грецький король Юрій II. й його уряд утікли з Крети до Єгипту, а звідтам має приїхати до Лондону.

— **Президент Рузвелт** мав на радіо 27. V. важну промову, в якій сказав, що Америка буде чинно протиставитись намаганням Гітлера контролювати моря і не стерпить його рухів, що зміряли б до опановання націзмом західної півкулі. Америка зробить усе, що потрібне, щоб забезпечити доставу помочі Великій Британії. Президент проголосив у Америці стан необмеженої вімкової підготовки.

— **Дня 22 травня, 1941 р.** після довгої важкої недуги помер о. канонік Йосиф Чаплинський в католицькім шпиталю в Алексіян Бродерс в Елизабет, Н. Дж. Зл.Д.П.А. Прожив 73 роки. Був ревним душпастирем, щирим патріотом, постійним робітником пера й діяльною особою в громадянському життю. Опікувався сиротами, зокрема Сиротинцем у Филяделфії і довший час був духовним управителем "Провидіння." В.Й.П.

ПЕРЕПИС НАСЕЛЕННЯ КАНАДИ

(Докінчення)

батько українець, мати англійка всіх дітей треба подавати як українців.

Українці не повинні подавати свого походження як австріяки, румуни, русини, галичани, буковинці, а ще гірше поляки, руси і т. п.

Добре вважати, щоб не мішати державної приналежности з родовим походженням.

Також матірну мову подавати ту, що її перше мама вчила говорити, а яку бодай ще розуміється.

Для українців матірною мовою є українська.

На запит про релігію всі українці греко-католики мають відповісти: *Greek-Catholic*, а не само Catholic, чи Roman-Catholic, або ще якось інакше, бо тоді греко- католиків причислять до латинників, або навіть до якогось некатолицького віроісповідання.

При переписі на повищі питання відповідаймо так як повище сказано, а не даймо себе нікому збаламутити. Про ці річі добре поінформуйте і тих людей, що часописі не читають і не знають ясних відповідей на згадані запити.

Перепис важна справа, то ж покажім себе в ній вповні свідомими, хто ми є під оглядом нашої державної приналежности, роду, віри й обряду.

СЛУЖБА БОЖА НА РАДІО

Через стацію **СКУ** буде передана з церкви св. Володимира й Ольги, в неділю, **8-го червня,** від години 9.30-11 рано (центральний час). Саскачеван і Алберта 8.30 рано (гірський час). Править о. др. В. Кушнір, а співає Парохіяльний Хор під управою п. О. Мушія.

Свої уваги та ласкаві жертви на покриття коштів слати на адресу:

St. Vladimir and Olga's Parish
115 McGregor St.
Winnipeg, Man.

Вже появилася в розпродажі

ЮВІЛЕЙНА ПРОГРАМА НА КОНҐРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ В КАНАДІ

друкой ОО. Василіян в Мондері, Алта. В Програмі є: **Служба Божа** самолівкою на два голоси, 10 **релігійних пісень** і 9 укр. **народних пісень**— те все під **нотами.**

Руханкові вправи і англійські патріотичні пісні. — Величина 9x6, сторін 59.

Ціна з почтою 30 центів

При більших замовленнях почту оплачуємо самі.

—O—

Для науки релігії

підчас вакацій поручаємо книжечку

"НАША РЕЛІГІЯ",

українсько - англійський катехизи для молоді о. А. Луговоrо.

Нове справлене і доповнене видання має 176 сторін і 25 образків.

Ціна 15 центів.

На ліпшім папері 20ц.

Замовлення висилати на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alberta, Canada.

ATTENTION!

"The Ukrainian Catholic Youth Clubs of Scranton and Olyphant are making elaborate arrangements for the Eighth Annual Convention of the Ukrainian Catholic Youth League which will be held at Hotel Casey, Scranton, Penna., U.S.A. under dates of August 1, 2, and 3, 1941. Rev. Myron Zalitach, Scranton and Rev. John Ortynsky, Olyphant are Honorary Chairman and Dr. M. J. Stec, Chairman."

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на похороні Ксені Комарніцької, Н. Борщів, Алта. 1.70
Збірка на поминках бл. п. Матвія Палзета, Восток, св. Николая, Алта. $4.50
Николай Черемшинський, Мондер, Алта. 1.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (75-76) 12-13. Мондер, Алта. 15-го Червня, 1941. Mundare, Alberta, June 15th. 1941. Vol. IV. No. (75-76) 12-13.

ЄВХАРИСТІЙНИЙ КОНҐРЕС У ШИКАГО

25-29 ЧЕРВНЯ 1941.

В ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛАЯ

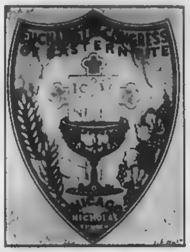

СЛАВА ЕВХАРИСТІЙНОМУ ІСУСОВІ ХРИСТОВІ!

**Ісуса в святих Тайнах,
Всі ми щиро любім,
Жертвуймо все для Нього,
Його благодарім!**

**Припадім до Ісуса
Як серце нас болить,
Він знає всі терпіння,
Він їх осолодить.**

ПРОҐРАМА ЕВХАРИСТІЙНОГО КОНҐРЕСУ

Середа, 25-го червня, 1941.

Год. 7. вечером: Торжествение отворення Конґресу.

Процесійний похід усіх Товариств і Братств з церковної площі до церкви.

Привітальне слово о. А. Сенишина ЧСВВ. до Преосвящених Владик.

Год. 7.30. вечером. Молебен до Пресв. Серця Христового. Проповідь виголосять Їх Ексц. Кир Константин Богачевський і о. В. К. Кроркін.

Год. 9. вечером: Святочна Академія в честь Преосвящених Владик в церковній галі.

Привітальне слово виголосить Др. Кочій. Реферат о. Д. Шмаль, Т. І.

Четвер, 26-го червня 1941.

Год. 10 рано: Торжественна Служба Божа в халдейськім обряді, котру відправить о. Ф. Томей.

Проповіди виголосять: о. Ф. Томей і о. М. Марків, ЧСВВ.

Год. 7.30 вечером: Молебен до Пресв. Серця Ісусового.

Проповіди виголосять: Їх Ексц. Кир Іван Бучко й о. Б. Е. Кроркін.

год. 9. вечером: Процесія з Найсв. Тайнами до полевого престола в шкільнім парку на площі св. Николая.

Вечірне набоженство. Проповідь виголосить о. А. Сенишин ЧСВВ.

Год. 10. вечером: Процесійпохід з площі до церкви. **Адорація Найсв. Тайн, при участи всіх шикаґовських хорів.**

Год. 12. опівночі: Торжественна Служба Божа в візантійськім обряді. Проповідь виголосить о. М. Марків, ЧСВВ. По Службі Божій адорація Найсв. Тайн аж до пятниці рано.

Пятниця, 27-го червня, 1941.

Год. 10. рано: Архієрейська Служба Божа. Правитиме Їх Есцеленція Кир Василій Ладика, ЧСВВ. Проповідь виголосить о. М. Марків, ЧСВВ. і о. В. Кінбергер.

Год. 3. попол. Зібрання Духовенства й Владик у шкільній галі. Конференцію виголосить Їх. Ексц. Кир Іван Бучко.

Год. 7.30. вечером: Молебен до Пресв. Серця Христового. Проповіди матимуть: Їх Ексц. Кир Василій Ладика і о. В. Кінберґер.

Субота, 28-го червня, 1941.

Год. 10. рано: Архієрейська Служба Божа в візантійськім обряді. Відслужить Їх Ексц. Кир Василій Такач. Проповіди виголосять: о. Д. Шмаль, Т. І. і о. М. Марків, ЧСВВ.

Год. 7.30 вечером. Набоженство.

Проповіди виголосять: Їх Ексц Кир Василій Такач і Монсіньор Ф. А. Пурсель.

Год. 9. вечером: Академія в церковній галі. Реферат виголосить о. В. Ванчик.

Неділя, 29-го червня, 1941.

Останній день конґресу.

Год. 9.30. рано: Збірка всіх товариств і організацій на площі й вулицях Райс, Левит і Айова коло церкви св. Николая.

Год. 10:15. рано: Процесійний похід при участи Їх Ексц. Апостольського Делеґата з Вашінґтону й всіх наших Преосвященних Владик.

Год. 10.30 рано: Привітальне слово до Апост. Делеґата виголосить о. Сенишин.

Год. 11. рано: Торжественна Архієрейська Служба Божа при участи Їх Ексц. А. Дж. Чіконіяні, Апост. Делеґата з Вашінґтону та Представників всіх інших Східних Обрядів. Архієрейську Службу Божу відправить Їх Ексц. Кир Константин Богачевський. **Проповіди виголосять: Їх Ексц. А. Дж. Чіконіяні, Апост. Делеґат і Преосв. Кир Константин.**

Год. 7. вечером: Приняття і бенкет у честь Високодостойних Гостей.

ПОВІДОМЛЕННЯ: Це число "Світла" виходить подвійне, щоб дати змогу редакторові взяти участь у Евхаристійному Конґресі в Шикаго. Наступне число появиться 15-го липня.

Видавництво Світла.

В НЕДІЛЮ

29-ГО ЧЕРВНЯ,

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК

СВ. АП. ПЕТРА Й ПАВЛА

У МОНДЕРІ, АЛТА.

ПРИЙДІТЬ ҐРОМАДНО ГІДНО ВШАНУВАТИ ПАМЯТЬ ВЕРХОВНИХ АПОСТОЛІВ ПЕТРА Й ПАВЛА Й РЕЛІГІЙНО ОБНОВИТИСЬ! ЗАПРОШУЮТЬ НА ПРАЗНИК УСІХ ВІРНИХ З БЛИЗЬКА Й ДАЛЕКА

ОО. ВАСИЛІЯНЕ.

Євхаристійний Конгрес в Шикаго

Вже кілька місяців тому часописи подали були велику й радісну вістку, що українці в Шикаго, в церкві св. О. Николая, в днях 25-29-го червня, 1941 р., уряджують великий Євхаристійний Конгрес. В тому конгресі візьме участь Апостольський Делегат, всі українські владики з Америки й Канади, чисельне духовенство, представники других обрядів і великі маси віруючого народу.

Євхаристійний Конгрес у Шикаго це буде перший Євхаристійний Конгрес східного обряду, що його українці влаштовують у більших розмірах.

З приводу так великої й важної події хочемо кинути під розвагу кілька наших думок.

Господь Бог у своїй безконечній любові завжди бажав бути близько людей. В раю, перед упадком в гріх видимо приставав і розмовляв з нашими прародичами як добрий батько. Відтак являвся досить часто у видіннях патріярхам і пророкам, в огненнім стовпі товаришив жидівському народові в дорозі до обіцяної землі та ущасливляв його своєю присутністю в облаці над кивотом завіту.

Коли прийшла повнота часу невидимий Бог став видимий принявши людське тіло. Через 33 роки Бого-чоловік Ісус Христос жив між людьми, їх навчав і за них помер на хресті. З вознесенням Ісуса Христа на небо не перервалось перебування Бога з людьми на землі. І. Христос на Тайній вечері **установив** Пресвяту Євхаристію, де постановив перебувати дійсно й правдиво зі своїм божеством і чоловіцтвом під видами хліба й вина аж до кінця світа й тут приносити себе безнастанно в жертві та бути кормом для людських душ.

Велика й непонята це тайна Божої любови для людського роду, супроти якої св. Церква ніколи не могла остати байдужою й зимною. І тому від самих почнів християнства помічуємо велике старання в Церкві віддячитись Богові за таку Його велику любов, великим почитанням і любовю до Пресвятої Євхаристії.

В перших часах християнства, коли шаліли ворожі гонення християн і була велика небезпека, що вороги могли збещестити Пресв. Євхаристію, християни її з найбільшою запопадливістю скривали в строгій тайні. Тому то в катакомбах, на стінах можна побачити лиш символи й знаки: хліб, рибу, посудину з молоком чи медом і т. д. що вказували на віру в Пресв. Евхаристію, але образів цієї тайни не видно. Також давні християни до участи в головній частині Служби Божої допускали тільки охрещених і вхід до місць, де правилась Служба Божа старанно берегли.

З часом усе змінилось. Переслідування минули й Церква свята могла вже явно й без перешкод визнавати свою віру в присутність Христа в Пресв. Євхаристії. Та в 11 столітті на Заході появився Беренгарій з Тур, і став перечити дійсну присутність Христа в Пресв. Євхаристії. Тоді, щоб протиділати його блудній науці й укріпити людей у вірі запроваджено на Службі Божій у латинському обряді звичай по освяченню дарів підносити високо агнця і чашу для почитання народові.

В 13 столітті для віддання прилюдної чести Ісусові в Тайні Євхаристії введено в Церкві празник Божого Тіла, торжественні обходи й виставлення Найсвятіших Тайн.

Коли протестанти стали виступати проти почитання Пресв. Євхаристії, Тридентський Собор проголосив, що це добра й похвальна річ почитати Ісуса під видами хліба й вина.

Почитання Пресвятої Євхаристії розвивалось ще далі й під його впливом зродились Євхаристійні Конгреси новітніх часів.

Перший Євхаристійний Конгрес відбувся в Франції, в місті Лій, 28-30 червня, 1881 р. Пізніше вже часто відбуваються Євхаристійні Конгреси міжнародні, народні, провінціональні, дієцезальні і т. д. по різних краях світу.

Євхаристійний рух принявся також і між українцями греко-католиками і Євхаристійний Конгрес у Шікаго є **одним** із його гарних обявів.

Значіння цього конґресу для нас є велике.

1. Він має бути величною маніфестацією віри й любови українців до Христа в Пресв. Євхаристії.

2. Він має бути прилюдною перепросьбою і винагородженням Христові за всі ті кривди й зневаги, які Христос дізнавав і дізнає від усього світу, а від українського народу зокрема.

3. Цей Конгрес має бути могутньою збірною просьбою, щоб Христос у Пресв. Євхаристії дав нам волю й кращу долю.

4. Цей Конгрес має оживити й скріпити релігійне життя нашого народу в теперішних часах і обновити одиниці, родини й цілі парохії та викресати огонь палкої любови до Христа й Його католицької Церкви. Таке є значіння цього Конгресу в Шикаго. І тому ним повинні всі живо заінтересуватися.

Не всі зможуть бути присутними тілом у Шикаго й брати участь у великому почитанні Євхаристійного Христа, але всі можуть, якщо тільки схочуть, узяти участь у ньому своїм духом.

І до цього всіх гарячо заохочуємо. В днях від 25-29 червня молімся за успішний перебіг Конґресу в Шікаго, віддаваймо особлившу почесть Пресв. Тайні Євхаристії в своїй Церкві, приймім винагороджаюче св. Причастя, зробім собі тридніввку молитов і добрих діл у честь Євхаристійного Ісуса й в ці дні часто думаймо й збуджуймо акти віри, надії й любови до Ісуса утаеного в наших кивотах. Це буде дуже гарна наша духовна участь у Євхаристійному Конгресі в Шікаго.

Сумні часи **переживає** наш нарід. У нашім горю звернімся як колись св. Петро до Господа й кличмо: Господи, ратуй нас бо погибаємо! Поможи нам скинути окови, здобути волю українському народові й величати Тебе радісним серцем у Пресв. Євхаристії на рідних землях, у своїй щасливій самостійній державі.

Хай Пресв. Євхаристія додасть нам світла, сили, бодрости й потіхи! Хай обєднає нас усіх у спільних змаганнях до кращої будучности під релігійно-церковним і народнім оглядом на славу Христа й добро всього українського народу!

Слава Євхаристійному Ісусові!

ВАКАЦІЙНІ КУРСИ

Скінчився шкільний рік. Зі шкільних будинків дітвора радісно розїхалась домів на вакації, щоб відпочати й розірватись по шкільних трудах. Бігає, бавиться, співає, сміється й користає щедро з тих приємностей, що їх дає природа в літній порі. Це добре для неї, для її відпочинку й фізичного та умового розвитку. Однак треба знати, що вакаційний час є не тільки відповідний час на відпочинок, але й позашкільне виховання. Особливо це цінний час для української молоді, щоб набути або поширити знання рідної мови та релігії. Як практика показує, вакаційні курси рідної мови й катехизму є дуже хосенні для молоді й крім розривки дають її потрібне доповняюче знання.

Тому родичі, а також місцеві організації й товариства повинні подбати, щоб у їх місцевості відбувся діточий курс під проводом Сестер Служебниць, учительок, чи других відповідних осіб. Не жалувати трохи гроша на потрібні видатки, бо наша молодь заслугує на те, щоб для її виховання понести деякі матеріяльні кошта, коли хочемо, щоб з неї пізніше діждатись потіхи.

Вакаційний час — є також дуже відповідний на те щоб дітей приготовити до першого св. Причастя.

Справа, про яку ми тут згадали є важна. Тож обдумайте її самі добре, обговоріть її з другими людьми, щоб в часі вакацій діти не тільки добре відпочали, але й зросли в знанню й любови релігії, Церкви, своєї мови й народу.

Зріст Релігійної Просвіти

(Місячне намірення Апостольства Молитви на липень 1941).

Живемо в часах поступу, культури й соромимось неуцтвом, темнотою, назадництвом. Хочемо бути людьми вченими, образованими, просвіченими. Так воно є під оглядом світського знання. Але коли добре подивимось по теперішних людях не тільки простих, але так званих учених, образованих, інтелігентних, то завважуємо разяче незнання найголовніших релігійних правд, якісь дивачні погляди й велике помішання понять у справах, що відноситься до віри, Церкви, моралі і т. д. І що дивніше, що люди, темняки під релігійним оглядом, не тільки, що не соромляться своїм незнанням, а ще гордо пописуються своїм релігійним неуцтвом у бесіді чи письмі й авторитетно висказуються про всякі нераз і трудні релігійні та церковні справи. Сумне воно, та правдиве.

Ця релігійна темнота й неуцтво має в життю одиниць і цілих народів дуже шкідливі наслідки.

Як сліпий не бачить краси світу й не знає куди йти, так і людина релігійно неосвідомлена не бачить краси католицької релігії і не знає як себе релігійно повести. Брак належного релігійного освідомлення є коренем безбожности, байдужности, сектанства, неморальности, розбиття і всяких других сумних наслідків.

Це можна яскраво бачити на нашім народі в Канаді й Америці. Коли б було більше релігійної просвіти в нашім народі, не було б стільки сварок за віри й церкви, не було б стільки відступства, а всякі сектантські спекулянти не мали б що робити між нашими людьми.

Тому, що релігія є величезної ваги для добра дочасного й вічного людини, треба конечно, щоб кожний був можливо якнайкраще просвічений релігійно, щоб і сам міг знати чого триматись у життю тай ще других міг цього навчити.

До релігійного освідомлення і просвіти багато поможе читати постійно й уважно католицьку пресу й книжки, слухати релігійної бесіди, належати до кружків релігійної просвіти.

В наших часах, коли зі всіх сторін іде проти-релігійна й сектанська пропаганда, щоби нас відірвати від правдивої, католицької віри й Церкви, не вистарчить тільки вірити; треба вміти свою віру захоронити через релігійне знання і образовання. Треба нам добре знати в що й чому ми віримо, де правда, а де лож і вміти відповісти на закиди противників.

Цю велику справу поручає нам св. Отець у місячнім намірені на липень.

Не будьмо в тій справі байдужні! Подумаймо добре як стоїть справа з нашою релігійною освітою, чи ми часом не належимо до маси релігійно непросвічених людей, а також що ми можемо зробити й робимо для релігійного просвічення других.

Не будьмо сліпі! Соромімся релігійним невіжеством! Маймо отворені очі й ясні погляди на релігійно-церковні справи й отвираймо очі другим.

Ці наші благородні змагання лучім ще з гарячою молитвою, щоб люди щораз більше й краще пізнавали Бога й Його релігію й жили згідно з її вимогами.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Литві** большевики переслідують католиків.

— **В Англії** християнські провідники різних віроісповідань перевели дискусію над мировими точками поданими Св. Отцем Пієм XII. і приняли їх як основу, на якій повинен спертись будучий мир і новий лад у світі по війні. Ті точки є такі: 1. Право до життя націям великим і малим, сильним чи слабим.

2. Панування права над силою, що змеханізованим зброєнням доводить до зубожіння й поневолення.

3. Пошана міжнародніх договорів і зобовязань і вирішування спірних питань мирним способом.

4. Заспокоєння потреб і справедливих домагань держав і національних меншин.

5. Дух християнської справедливости й любови, що дає повагу й силу всім міжнародним зобовязанням.

Папа вказав також на основні принципи, на яких повинен опертись новий лад. Вони є:
1. Більш рівний розподіл матеріяльних дібр світу;
2. Пошанування природних прав робітників;
3. Пошанування й добробут родини.

Ці засади повинні взяти під увагу ті провідники, що рядять народами й будуть укладати порядок у Европі й цілому світі.

— **Св. Отець** у своїй недавній промові до 4 тисяч дівчат з Католицької Акції римської дієцезії звернув увагу на непристойне убрання. Давно хрестоносці боролись у обороні Святої Землі. Нині люди мусять боротися з неморальністю в обороні християнської чистоти на полі моди, спорту, гигієни, соціяльних відносин і забав та розривок. Оружжя, яким католицька молодь має вести боротьбу є: слово, примір, і приличне поведення. Мода не може бути найвищим правилом для людського поступовання. Понад нею є ще засади Божі, св. Церкви й християнської моралі. Добро душі стоїть понад добра тіла й цеї засади не вільно нехтувати. Убрання, яке хоч є практичне й гігієнічне, але для душі небезпечне треба його відкинути. На цю важну пересторогу св. Отця повинна звернути пильну увагу й українська молодь.

— **Минулого року**, під осінь, Апостольський Престіл, беручи під увагу добро василіянських монастирів у межах Мадярщини, поділив їх на три ґрупи відповідно до національности, а саме на групу українську, румунську і мадярську з окремими настоятелями й новіціятами. Настоятелем української ґрупи, що обіймала пять монастирів: Ужгород, Мукачево, Мале Березне, Імстичево й Бороняву біля Хусту, назначено о. д-ра Антона Станканинця. Він забрався до обсади українських монастирів українськими черцями. Одначе це не подобалося будапештенській владі й вона, може й на чиїсь підшепти, вивезла з Карпатської України аж сімох молодих свідомих василіян до румунського монастиря в Мікулі й там їх перетримує вже кілька місяців, відмовляючи їм дозволу на поворот у Карпатську Україну. Українські монастирі обсадили мадяри своїми людьми не-українцями, щоб тим легше могли наш нарід мадяризувати. Між вивезеними є отці: Антін Станканинець, Полікарп Лозан, Йосиф Завадяк, Мелетій Малинич, Богдан Мерейтій, Денис Дребітко та Іван Сатмарі.

— **В Стемфорді, Кон.**, в неділю 11-го травня, в год. 3-ій попол. Впр. о. Павло Процько викопав першу грудку землі під новий будинок українського греко-католицького Семинаря. В понеділок 12. травня підписано умову з будівничими й розпочато будову.

—**З нагоди** 50-ліття появи славної енцикліки Папи Льва XIII. "Рерум новарум" про суспільне питання, теперішний Папа Пій XII., 2-го червня виголосив через ватиканське радіо промову, в якій виступив проти надмірного вмішування держави в справи одиниці й родини. Папа казав, що кожна людина має право до свободи в своїм фізичнім, духовім, релігійнім і моральнім поведенні і остерігав перед помилковим думанням, наче б то єдиним призначенням людини на землі було суспільство. Суспільство не є цілью само для себе. Право й обовязок працювати накладає на людину найперше природне право, а не суспільність, так немов би чоловік був нічим більше як невільником або урядовцем суспільства.

Обовязок і право організувати працю належить понад усе до людей безпосередно заінтересованих, до працедавців і робітників. Тільки тоді, як вони не хочуть чи не можуть виконати своїх обовязків, повинна вмішатись держава.

Св. Отець обороняв право Церкви сказати, чи якась суспільна система не противиться незмінному порядкові Божому виложив ряд моральних засад, якими треба руководитися для користування матеріяльними добрами, в праці й родині.

Папа обороняв право на приватну власність як основу родини, бо вона дає батькові здорову свободу, якої він потребує для виконання своїх обовязків як голови родини."

Також Св. Отець радить віддати для людського поселення й уживання територїї, залишені тепер для дикого природного життя.

Густо заселені краї зазнають полекші і їх народи придбають нових приятелів у чужих краях, а держави, що приймуть поселення набудуть працьовитих горожан.

— **Єпископат** Квебеку на чолі з кардиналом Вільнивом видав **спільний** Пастирський Лист з нагоди роковин появи славних папських енциклік Льва XIII. і Пія XI. про робітниче й суспільне питання. В ньому переповідають зміст тих обох енциклік і стверджують факт, що капіталізм у Канаді використовує робітників, ~~що не є вистарчаюче за~~хоронені законодавством і з призанням висказуються про ті релігійні інституції та робітничі союзи, що стараються згідно з католицькими засадами взяти робітника в оборону. Єпископи накликають, щоб духовенство, преса й школа поширювали знання і практикування католицьких ідеалів про суспільний лад, оснований на любови й справедливости.

— **Католицька** Церква помимо війни постійно зростає. Папський Річник на 1941 рік, що подає статистичний перегляд стану католицької Церкви обіймає 1,396 сторін. Там знаходимо такі цікаві числа: Католицька Церква в 1941 р. має 1,730 церковних областей. Вони діляться так: 10 патріярхатів з осідками, 1,208 епископських осідків, 54 опацтв і прелатур. 458 вікаріятів і місій, 4 титулярні патріярхати, 779 титулярних архієпископів і єпископів. На місіях працює 20,496 священиків, 8,414 братів і 50,245 сестер, разом 79,152 апостолів на місійних теренах по всьому світі під керівництвом Конгрегації для Поширення Віри.

Дійсно велика є сила католицької Церкви! І чим є пр. наші православні в порівнанні до цієї католицької сили? От як стебельце кукілю на широкім лані пшениці.

— **Св. Апост. Пенітенціярія** у Ватикані одержала такий запит з кругів духовенства: Що робити, коли зайдуть такі обставини, що морально неможливо або дуже важко розрішити громадно військо, бо бій вже надходить, або вже зачався? На цей запит Св. Пенітенціярія відповіла, що в повищих обставинах згідно зі засадами морального богословя **можна розрішити збірно вояків, скоро тільки це вважається конечним.** Одначе треба каяникам звернути увагу, що розрішення має свій успіх тільки тоді, коли душа є належно розположена, щоб його приняти, (цебто жалує за всі свої гріхи) та що є обовязана опісля, як буде можливим, висповідатись зі своїх гріхів для цілости св. тайни Сповіди.

Легке й Добе Діло

Багато людей залюбки читає й передплачує "Світло"; багато складає собі навіть зі Світла річники. Вони вдоволені цією релігійною часописю і її собі дуже хвалять. Ось декілька висказів: "Ваша часопись "Світло" є гарна й добре редаґована й робить добру роботу. Світло я читаю від початку..." Н. Ф. з Едмонтону, Алта. "Я вже в Канаді 39 літ жию, уже всілякі часописи брав.... Я не знаю в чім то є, але ваш часопис найліпше мені до смаку." Ф. Г. Арран, Саск. "Щиро бажаю, щоб "Світло" своїми лучами перебивало тьму до просвіти, якої в нашім народі, ще так багато бракує. І. В. Клівленд, Огайо. і т.д.

Звичайно читачами Світла є люди добрі, релігійні, що шукають в релігійній часописі не заспокоєння пустої цікавости, а здорового корму для своєї душі. І до них ми звертаємо ці наші слова: Брате, Сестро! Ми дуже тішимось, що Ви любите й читаєте Світло. Та подумайте скільки то є українців релігійно байдужих, звихнених, зіпсутих, що вони ніяк самі не схочуть передплачувати й читати Світла! А їм більше чим кому другому треба Світла, треба тієї науки, тієї розвязки релігійних трудностей, що вони їх мають. Якже ж це зробити, щоб вони читали й полюбили Світло? Є один добрий спосіб. Треба, щоб воно постійно приходило до їх хат. Спочатку даром. Тоді вони хоч би з цікавости заглянуть до нього, перечитають, подумають над прочитаним і так поволеньки добра наука дістанеться до їхнього серця й зробить добру роботу. Як неодна зла ґазета неодного вже зіпсувала, так само неодна добра ґазета неодного вже направила. В наших особливо часах, коли всякі віри й секти стараються хитро своєю пресою затроювати уми й серця наших людей й духово їх собі поневолювати, ми повинні старатись, щоб добра преса людей боронила перед злом, а тих, що попали в духову неволю релігійного обману їх з нього висвободжувала. Треба отже подбати, щоб у кожній хаті було Світло! А як це зробити? На це є така добра рада: заохотіть своїх кревних, знакомих, щоб зробили яку збірку чи підприємство на поширення Світла. При добрій волі ця справа Вам удасться і Ви зберете — скажім — 5-10 долярів. Тоді подайте точно повні адреси тих українців, що не є католиками, або злими католиками й Ви бажали б, щоб вони поправились, або навернулись. Гроші разом з адресами перешліть до Видавництва Світла. Скільки долярів, стільки буде хат, де буде приходити через цілий рік Світло та робитиме свою корисну роботу. Коли цієї ради послухає кожний читач, коли члени Апостольства Молитви, відділи БУК-а та всякі другі організації по парохіях приймуть цю раду й її виконають, тоді на рік щонайменше кілька сот примірників Світла буде приходити до таких хат, де воно ще ніколи не було й хто зна чи було б. І можемо сподіватися, що Світло неодній потрібуючій душі принесе поратунок. Вона пізнає і полюбить правду й далі сама буде передплачувати Світло. А тоді те добро, що його зробить ця релігійна ґазета буде Вашою заслугою записаною між добрими ділами в книзі Вашого життя.

Цю раду, що ми її тут подали піддали нам деякі читачі Світла, що навіть без нашої заохоти, її з добрим успіхом виконують. Спробуйте й Ви! Спасайте душі добрим друкованим словом! Ширіть Світло з хати до хати! З рук до рук!

Деякі Важні Завваги

для катехитів і для всіх тих, на яких лежить обовязок виховання католицької молоді.

Замітка. Обовязок виховати по християнськи дітей є великий і важний. Щоб його можна з успіхом виконати до того поможуть отсі завваги. Звернені вони в першій мірі до катехитів і учителів катехизму, але й будуть дуже помічними для родичів, бо треба знати, що родичі це перші катехити для дитиня.

ВСТУП

Один учений середних віків сказав: "Фільозофія шукає правди, теольогія її знаходить, а релігія застосовує правду до життя." Так, релігія дійсно учить нас вічних правд про Бога, Творця, про людську гідність, про нашу душу, про наше завдання на цім світі й наше остаточне призначення, — й тим самим вона учить нас фільософії людського життя. Чим більше чоловік є релігійний, тим більше він є людський. Чоловік без релігії є більше подібний до звірини. — У католиків релігія й християнське релігійне виховання, це річи так конечні, як корм, напиток і воздух. Розуміється так важна справа не є без труднощів. Тому дехто називає християнське релігійне виховання штукою над штуками.

ВІК ПЕРШИХ ПОНЯТЬ.

Учені моралісти й психольоги доказують, що під умілим проводом родичів, чи інших виховnatелів, діти набувають перші поняття про моральність, про це, що є добре, а що зле, звичайно в третім році життя. Ті самі дослідники доказують, що в звичайних обставинах, діти ревних католицьких родичів набувають перші поняття про Бога й про Божі правди рік пізніше, то є в 4-ім році життя. — Длятого родичі, які є першими учителями своїх дітей, не повинні відкладати свого святого завдання довше, чим треба. Інакше це було б кривдою для їх власного потомства.

ЦІЛЬ ВИХОВАННЯ

Властива ціль християнського виховання молоді є витворити з молодого покоління досконалих, святих християн та гідних членів Таїнственного Тіла Христового. Виховати по християнськи — це є навчити когось "жити в Христі" й тим самим вести вище, надприродне життя, у сталій службі Бога.

МИЛЬНЕ ПОНЯТТЯ

Дуже мильне поняття про християнське релігійне виховання мають ті, що думають, що ціле християнське життя полягає в охрещенню, в вивченню на память катехизму й молитов та в періодичній участи в недільних богослуженнях. Це ще зовсім за мало. Релігія вимагає постійного співділання з ласкою Божою, розуму, волі, памяти й всіх сил нашого тіла й душі. Це звичайно проявляється в думках, словах, а найбільше в ділах.

КОНЕЧНІСТЬ ДІЛ

Бог вимагає від нас передовсім добрих діл. Самі слова не вистарчають. 'Не кожний, що каже: "Господи, Господи, піде до царства небесного, але той, що **творить** волю мого Отця" (Мат. 7:21). — "Коли ви знаєте ці річи, ви будете блаженні, коли їх будете **виконувати**". (Ів. 13:17). — "Будьте виконавцями (Моєї науки), а не лиш слухачами". (Яків 1:22). "Як тіло без душі є мертве, так і віра без діл є мертва,"—І не може чванитися праведним життям той, що— як кажуть — "не вбив, не вкрав, не підпалив." Може хтось дійсно нічого злого не зробив. Це було б дуже похвальним. Та праведність вимагає, щоб ми не лиш остерігалися злого, але щоб добре творили, бо "кожне дерево, що не родить доброго овочу, буде стяте і кинене в огонь." (Мат. 3:10). — Навчаючи релігії, катехит ясно зазначить, що сама наука або самі слова, не становлять праведности. Він підчеркне конечність добрих діл в цілім життю людини.

ЩО ВПЛИВАЄ НА ПОВЕДЕННЯ ЛЮДИНИ?

Вчені психольоги доказують, що чинники, які здалека впливають на поведення й діла людини, та до певної міри їх контролюють, це навички, ідеали, наука-знання, і темперамент (природні склонности). — Ті самі вчені доказують, що навички мають найбільше впливу на наше поведення, а зараз після них друге місце занимають ідеали. Знання і темперамент вони ставлять на послідку. — Тут однак треба зазначити, що знання, коли ми його уживаємо, має силу перемогти вплив навички, ідеалу й темпераменту.

Навички. Навичка — це друга природа. Навичка до доброго — це чеснота. Коли учитель релігії зуміє наклонити учнів до много добрих навичок, він, родичі й ціла нація можуть сподіватися від них потіхи. З тих учнів вийдуть певно чесні люди, побожні християни й вірні горожани. Длятого катехит зужиє всіх можливих середників і буде використовувати всяку нагоду, чи то в школі, чи в церкві, чи при забаві, приватно і в товаристві, щоб виробити в своїх учнях навичку до всього, що є добре, чесне й святе. Перше він представить їм якусь правду св. віри чи релігії. Відтак він заохотить їх, щоб вони дійсно узнали ту правду й нею перенялись. Опісля він ужие всіх можливих середників і нагод витворити в них навичку стало в життю, згідно з тою правдою поступати. "Нагинай галузку, поки молода."

Ідеали. Другий чинник, який впливає на діла й поведення людини, та тим самим грає велику ролю в християнськім вихованню молоді — це ідеали. — Що це є ідеал? Ідеал — це є особа (або особи) нам знана особисто, або з історії, або з оповідання, якої життя й поведення дуже промовляє до нашого серця; це люди, яких вищість ми подивляємо, до яких ми бажали б бути подібними й про яких стало думаємо, а головно в прикрій хвилині життя. Ідеал — це живий примір, уособлена досконалість, або так сказати би — досконалість в живім людськім тілі. Візьмім за примір лагідність. Всі ми признаємо, що ця чеснота дуже благородна і пожиточна. Та лагідність, сама собою, як відірвана правда мало потягає нас до себе, оскільки ми її розбираємо розумом. Коли однак хтось нам представить, в який спосіб Христос і Святі заховували лагідність в своїм життю, тоді лагідність стає неначе живим, конкретним образом перед нами, ми нею переймаємося і стараємося ввести її в наше життя. Тому неодин праведний християнин вибрав собі самого Христа, як ідеал лагідности, по словам Спасителя: "навчіться від Мене бо я лагідний і смиренного серця." Хоч розум це найвища прикмета чоловіка, звичайно воно так буває, що чоловік не вдоволяється самим розумінням річи. Він має очі, серце, уяву. Він бачить, він відчуває, він подивляє людей вищих від себе, і вибирає їх собі як взір чи ідеал до наслідування.

Вишкіл в ідеалах. Дехто може бути тої думки, що вишколення в ідеалах не приносить много користи, бо це щось дуже відірване й далеке від нас. Та визначні теперішні учителі релігії привязують до цего вишколу поважну вартість. Вони радять розпочинати цю науку з дітворою, яка покінчила пяту клясу (10-11 років життя), коли то молоді уми є до певної міри розвинені.

Як зачинати? З початком шкільного року учитель релігії заряджує розвідку, при помочі якої він старається дізнатися, які є ідеали в його учнів і чому вони вибрали собі такий чи інший ідеал. Однак учитель не вказує на жадний означений ідеал, бо про це він якраз хоче дізнатися. На початок він виголосить студентам коротку науку про ідеали взагалі. Це він може зробити меншебільше такими словами: "Ідеал це образ, яким ми собі представляємо того, чим ми повинні бути, і як ми повинні поступати, — це особа (чи особи), до якої ми бажали б бути подібними, — це особа, про яку ми часто думаємо особливо в часі прикростей, — це особа, якої осуд чи розсудок так нам подобається, що коли ми щось робимо, ми себе тихцем в серці питаємо, як би вона поступила й що б вона думала, коли б вона була на нашім місці. — Слідує розвідка, звичайно на письмі. Кожний студент дає на письмі свою думку й підписується під своїми відповідями. Однак коли з якоїсь причини хтось бажає здержатися від власного підпису, можна йому на це позволити.

(Далі буде)

КНИЖКИ

не поміщені в новім катальозі, які продає Бібліотека Добрих Книжок:

Біблійна Палестина (колірова карта 9x13) .... .10
Більшовизм і релігія, А. Б. .... .10
Богданів синок, істор опов. .... .25
Бурлацьким шляхом (враження з подорожі, Роман Антонович 146 ст. .45
Віддячився оповідання з козацької давнини, А. Чайковський, 248 ст. .75
В червонім царстві сатани .... .15
Галка смерти; Марк Твейн .... .05
Гетьман Мазепа, нап. В. Будзиновський .... .25
Дві староруські повісти про св. о. Николая, Др. В. Щурат .... .05
Доля Галицького сироти, віршом .... .10
Евстахій. Повість перших віків християнства (в скороченні). З нім. переклав В. Держирука. 100 ст. .30
Загальні основи музики, Др. Ст. Людкевич, 136 сторін. .... .40
Ікона Пречистої Діви, Х. фон Шмід .05
Історія Заложення Злучених Держав .15
Історія землі В. Лункевич .... .25
Казенні діти (із спогадів лікаря) Мод. Левицький .... .10
Кайдашева сімя, пов. І Левицького, 212 ст. .... .45
Кармелюк і Невільничка, М. Вовчок .15
Катехизм для дітей до І. св. Причастя з додатком пісень (по укр. і англійськи) .... .05
Кудеяр, істор. хроніка, М. Костомарів 159 сторін .... .75
Лікарський порадник, Др. Дрималик, 495 сторін оправл. 2.00
Любім Ісуса, Книжечка до набоженства Пр. Серця Іс., опр. 270 ст. .30
Мала Нелі, А. Антонюк, 64 сторін .20
Нарис історії музики, Ів. Левицький .... .25
Народний декляматор, 274 сторін .75
Не піддавайся біді, А. Чайковський .20
Огнем і мечем, повість І. т. Г. Сенкевич .... .40
Орлеанська дівчина (життя св. Іванни д'Арк, А. Селянський. .... .20
Плаваючий остров, О. Кузелева .... .10
Преса, перша міжнародна вистава світової преси в Кольонії. Др. О. Назарук, 192 сторін .... .35
При стрілецькій варті, істор. опов. Абгар Солтан .... .20
Подорож Гулівера до краю Великанів .15
Подорож Гулівера до краю Ліліпутів. .15

Biblioteka Dobrych Knyzok.
Mundare, Alberta, Canada.

Новіціят ОО. Василіян у Мондері, Алта.

ЧИМ ТИ БУДЕШ?

Людина, коли ще малою дитиною, безжурно бавиться і не думає поважно чим вона буде в життю. Але коли підросте, десь коло пятьнадцятого року, вона не тільки вже застановляється, але часто й рішається чим вона має бути в життю, яке звання має собі вибрати. В тому часі Христос неодного юнака кличе, щоб посвятився Богові всеціло й шукав свойого щастя в монастирі.

Юначе! Може й Ти чуєш в глибині своєї душі Христовий поклик до монашого життя в Чині св. Василія Великого? Це велика ласка. Не змарнуй її! Піди за нею!

Тут подаємо найконечніші інформації для тих, що хочуть вступити до монастиря ОО. Василіян.

Умовини для кандидатів на **Монахів Священиків:**

1. Щира й рішуча воля пожертвувати для Христа свої сили й життя в Чині св. Василія Великого.
2. Добре здоровля.
3. Добрі здібности до науки й 8 кляс школи з добрим поступом.
4. Добре поведення.
5. Відповідний вік. Приймається в віці між 15 і 30 роком життя, однак літа мусять відповідати студіям.

Умовини для кандидатів на **Монахів Братів:**

Ті самі, що для кандидатів на монахів священиків, крім студій.

Ціль домашних братів є служити Богові в Чині св. Василія Великого виконуючи ремесло, як: столярство, кравецтво, шевство, господарство, друкарство і т. д.

Докладніші **Інформації подає Управа Новіціяту ОО. Василіян у Мондері, Алта.**

Хто бажає відповіди на своє подання **Має Прислати:**

1. Коротенький опис свого життя.
2. Всі свої річні свідоцтва, або бодай вірний відпис.
3. Свідоцтво моральности від свого о. пароха.
4. Свідоцтво лікарське й поштовий знакок.

Звичайний речинець зголошень від 15 червня до 15 жовтня.

Адреса:

Novitiate of Basilian Fathers Mundare, Alta. Canada.

ПРАВОСЛАВНИМ І ГРЕКО-КАТОЛИКАМ

Що каже католицька преса про Рим, а що кажуть факти про православну церкву.

"Католицькі провідники малюють Рим з папою небесними красками. Аджеж коли папа Христів заступник і Петрів наслідник, то Рим повинен бути взором для цілого світа.

"Але історія дає багато примірів, що побожні люди їхали до Риму з великими надіями, а верталися розчаровані. Таке було давніше, таке й нині."

Повиці слова передруковані з автокефального "Вістника". Редактор цього "Вістника" наводить з филаделфійської "Америки' слова п. Б. Катамая, який у церкві св. Петра в Римі на Великдень мав бачити, як один Італієць гриз оріхи, а другий розложив газету й читав, чув "запах" якогось сира і т. п. "Нараз знялася буря оплесків і окликів: Віва іль Папа! (нехай живе Папа). На лектиці під бальдахимом вносили Святішого Отця до катедри."

На тій підставі о. протоерей-редактор з тупенької голови і нещирого серця пустив річку фальшивих висновків і брудних напастей на Папу.

Не перечу, що п. Катамай міг видіти як Італієць гриз оріхи, або читав газету. Вступ до церкви всім дозволений. До церкви входить кількадесять тисяч людей, там неможливо контролювати, хто має з собою кілька оріхів, навіть як би сам протоерей-редактор був командантом "швайцарців." Є заборона приносити з собою якінебудь пакунки і сторожа при дверях пильно уважає на це. До церкви св. Петра входять люди всіх націй світа, всіх віроісповідань, включаючи православних і автокефальних, входять і безбожники, бо на чолі ніхто не має печатки, хто він за один. В Італії і інших теплих краях їдять мало мяса й тому скорше голодніють особливо коли візьмемо під увагу, що люди входять до церкви і три години перед богослуженням, щоб зайняти ліпше місце. Тому неможливо брати за зле, коли хтось вложить в уста горіх чи хліб чи дрібку сира, щоб покріпитися й вистояти до кінця богослуження.

"Віва іль Папа" відповідає нашому "Многая літа". Ріжним людям при ріжних нагодах співають "Многая літа". І в церквині о. протоерея-редактора співають "Многая літа," співали і йому. Ніхто цьому не дивується, що в Римі кличуть "Най живе Папа."

Це й подібне не подобається протоереєві, бо це діється в католицькім Римі. Але цей критик-протоерей не згадує за "чудеса" в православних церквах. В одній такій церкві в Саскачевані давав шлюб у зимі панотець. При дверях церковних один чоловік випив до нього чарочку горівки, щоб розігрітися, а панотець випив чарочку горівки до дяка чи старшого брата. Так то в церкві православній, православний панотець випив чарку горівки ще й другого до цього принрошував. А чарку горівки випити, то не горіх гризти. А о. протоерей-редактор ані разу не згадав, що в православних церквах не годиться пити горівку. Звичайній людині не вільно гризти горіхи в католицькій церкві, а в православній можна пити горівку, і то панотцеві православному.

Так, протоерею, "певна річ, що Христос, взявши бука, гонив би з церкви панотців і вірних, що пють горівку в православній церкві і тих, що поводяться в православній церкві гірше, ніж в парку," але так як в коршмі.

Свого часу в православній церкві відправляли "поклони". Були там бурсаки і бурсачки. Вони поводилися "в церкві гірше як у парку." Хлопці й дівчата стали рядом, посплітали свої руки, потручуючи себе вліво і вправо, ніби "били поклони." Можете представити собі як ті парубочо-дівочі "поклони" виглядали. Але я признаюся, що я щось подібного в парку не бачив.

Так, протоерею, "певна річ, що Христос, взявши бука, гонив би з церкви тих, що поводяться в православній церкві гірше, ніж у парку."

Я можу таких фактів навести більше, але я не є такий злобний "критик" як о. протоерей.

Не лізьте протоерею на сонце, як маєте масло на голові. На вашу думку "зневажив церкву бідненький, простенький чоловічина, що гриз горіхи чи заглянув до газети, осліплює вас величавість і кажете, "що вона не оживить мертвої душі, не розбудить сплячої совісти." А поклони з вихилясами в православній церкві защеплюють побожність в серцях будучих інтелігентів, а чарочка горівки що потекла в горло панотця в православній церкві, оживить мертву душу православну і розбудить сплячу совість православну?

Гей, гей, які то там тепер протоереї настали?!

Староправославний.

МОСКВА ЗАЧИНАЄ ЦЕРКОВНУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ГАЛИЦЬКОЇ УКРАЇНИ

Нюйоркський російський денник Новое Русское Слово повідомлює що "екзарх православної церкви в Америці" одержав при кінці травня кілька "указів" з Москви про новий устрій православної церкви на західних областях "Росії," а саме в тих краях які в останних роках Москва захопила.

Ті краї поділено на два екзархати. До нового південного екзархату належить Західна Україна й західна Білорусь, під проводом митрополита Миколи Ярушевича.

Далі читаємо там:

"В південнім екзархаті замічається рух уніятів (греко-католиків) у Галичині до злуки з православям. Роботу ту вів намісник Почаївської Лаври, архимандрит Панько Рудик від 1926 року. Тепер Рудика призначено епископом у Львові для управи **бувшими уніятськими парохіями,** із збереженням обовязків намісника Почаївської Лаври, і з підчиненям екзаррхові Миколі (Ярушевичеві).

"Новий львівський епископ родом з Галичини, розмірно молодий (родився 1898 року) і скінчив виділ богословя у Варшаві."

• • •

Навіть редакція російського часопису Новое Русское Слово в редакційній статті осуджує ту московсько - большевицьку "церковну політику" для розбивання Української Церкви в Галичині.

Часопис пише:

"У другім екзархаті діються "великі чудеса": Там помічається рух уніятів (греко-католиків) для "возсоединенія" з православям.

"Від безбожности, колишньої урядової політики большевицької диктатури — до нагород за "обращеніе" уніятів до православя.

"Ми не віримо що представникам релігії призначено якенебудь окреме місце з пошани для їхніх обовязків як душпастирів.

"Але ми ясно бачимо, що Кремль рішив поставити релігійне почуття собі на службу. Та практика не нова.

"Займається нею і Кремль. Відсі й заохота на "обращеніе" уніятів у православя. Гадають, що сильніше будуть привязані до кремлівської влади."

• • •

Отже червона Москва вже йде царськими слідами і в "релігійній політиці".

Проти Української Церкви, твердині національної свідомости, проти Князя Церкви і Батька Народу Митрополита Андрія Шептицького — Кремль висуває **московське** православя при помочі москвофілів, і навіть кацапа з Галичини Панька Рудика з його наказу призначено православним епископом у Львові — для **бувших** греко-католицьких парохій.

Ось таку війну видала Москва Українській Греко-католицькій Церкві в Галичині.

Війна певно буде безпощадна, але й тим засобом червона Москва не зломить Галицької України, як не зломила й Великої України наказним голодом. дом.

(Америка ч. 63, з 7. VI. 1941)

— **Німецькі** бомби сильно ушкодили Вестмінстерську Абацію в Лондоні. Це католицька святиня, що в часі повстання протестантизму в Англії перейшла в руки протестантів. Тут є гробовець св. Едварда Ісповідника, що оснував абацію й тут коронувались королі Великої Британії.

ЗАМІТКИ

Український Голос ч. 22, з 28 V. 1941 р. подав цікаве спостереження про православні церкви. Він написав: "...е великі ріжниці між православними церквами. Російська, румунська, сербська, грецька, українська православна церква — це ріжні православні церкви нераз з більше розмежованими церковними організаціями чим прим. презбитеріяни, методисти або баптисти." Отже нема в світі одної православної Церкви; є тільки різні православні церкви, щось як у протестантизмі. Отже нема в православних одности, а тільки розклад і робиття. Цей факт, що його самі православні стверджують, сам собою ясно доказує, що православе не є Христовою Церквою. Бо Христос установив тільки одну Церкву для всіх народів, що її ніяка сила не зможе розбити. Це й самі православні приймають, коли кажуть Вірую **"в одну,** святу, соборну, й апостольську Церкву." Коли ж православна Церква є розбита, коли вона не одна, а розпалась на многі церкви з великими ріжницями, то це певний знак, що вона не є правдива, не є Христова. А якщо православна Церква не є правдива й Христова, то нема що її триматись. Треба радше стати й бути членом **одної Церкви для всіх народів.** А такою саме є церква католицька.

• •• •

В Українськім Голосі, ч.28. з 28 V. 1941 є поміщений життепис св. словнських апостолів Кирила (Константина) й Методія. Про відношення тих двох апостолів до Риму пишеться: "Прибувши до Риму св. Константин і Методій ставились у св. отця. щоб здати звіт з своєї місійної праці. Папа прихильно вислухав братів, затвердив переклад на слов'янську мову св. Письма, висвятив св. Методія (що досі ще не мав свячень) і поблагословивши ввесь їхній труд, велів їм вернутись на Мораву та продовжувати діло Боже. Та на жаль у Римі Константин тяжко захворів і пролежавши рік, вмер 14 квітня 869 р. Після його смерти увесь тягар місії спочив на Методію. Щоб облекшити йому працю папа іменував його на просьбу кн. Коцеля панонським і великоморавським архиепископом. Цією номінацією папа вповні й остаточно признав обряд слов'янський за важний.", А далі згадуючи про німецьку тюрму У. Г. пише: "Просидів у ній слов'янський мученик 3 і пів року й щойно завдяки заходам його учнів папа вмішався в цю справу і під його натиском німецькі епископи увільнили св. Методія."

До цих слів з православного У. Г. дозволимо собі ще навести один висказ з православного "Вістника" ч. 352. "Римські епископи та пануючі переслідували Кирила й Методія і нищили їх роботу не перебираючи в способах."

Що нам говорять ці слова? Вони говорять:

1. Що слов'янські апостоли Кирило й Методій, яких і самі автокефальники вважають за святих були в одности віри й послуху з Папою Римськии. Папі здавали звіт зі своеї місійної праці, від Папи св. Методій приняв свячення, Папу слухали, коли велів їм вертати на Моравію. Таке їх було відношення до Папи. А знову Папа прихильно їх приймав, затвердив переклад св. Письма на слов'янську мову, благословив їх труд, облекшував працю св. Методієві, дав йому достоїнство архіепископа й вирятував з німецької тюрми.

Отже св. Апостоли були католиками й своєї католицької віри не вирікались, хоч мусіли багато терпіти від німецьких латинських епископів. Якщо наші автокефальники шанують їх як святих, то повинні їх наслідувати в вірі й відношенні до Риму й Папи. Чи це гарно виглядає шанувати святих апостолів, а одночасно безчестити те, що їм було святе й дороге?

2. З наведених висказів бачимо, що про ту саму річ У. Голос пише так, а Вістник інакше. Певно, що один із них бреше й брехнею годує своїх читачів. Оба православні редактори повинні зійтися разом на нараду і рішити як мають писати: або хай Вістник за У. Голосом пише, що св. Кирило й Методій були католиками й Папи, їх роботу підпомагали, або хай У. Голос пише за Вістником, що римські епископи переслідували Кирила й Методія і нищили їх роботу не перебираючи в способах. А так виходить сміх і компромітація.

• •• •

Іларіон Огієнко, православний архіепископ холмський і підляський в своїй проповіді виголошеній в холмському катедральному соборі, дня 13-го грудня, 1940 року сказав отсі слова: "Богослужбовою мовою в нашій церкві від найдавніших часів була старослав'янська мова, що в нас стала староукраїнською, чи, як нині називають її церковно-слав'янською (з рідною вимовою). Цілі віки ми користалися цією мовою в церкві." Отже церковно-слов'янська мова е наша рідна, традиційна. І цією нашою рідною традицією, віками освяченою мовою, якою в церкві наші діди й прадіди прославляли Господа Бога, Пречисту Діву й святих, нині в Канаді свистуни погорджують і викидають її з церкви. Чи воно гарно так робити?

Важний Історичний Документ

Москалі, а за ними й православні українці представляють релігійну справу так, що Україна вже від самих початків приняття християнства була православною, цебто в їх розумінні не злученою з Римом і Папою. Тимчасом досліди новочасної історичної науки щораз то новими доказами показують, що цей погляд е помилковий, бо Україна приняла християнство католицьке й в ньому тревала ще цілі століття по схизмі византійського патріярха Михайла Керулярія 1054 р. І тому церковна унія в Берестю, 1596 р. є нічим іншим, як тільки поворотом українців після схизми до віри своїх предків, до віри св. Володимира й Ольги, св. Бориса й Гліба, Антонія, Теодозія Печерського та інших визначних українців.

Між історикаии був принявся погляд, що вже на початку 12 століття, коли 1104 року на Україну прибув воєвничо антикатолицький митрополит грек Никифор, то він перший раз відірвав українців від католицької Церкви. Промовляло за тим це, що митрополит-чужинець, коли зявився на Україні повів дуже енергійну агітацію проти Апостольського Престола й особливо старався перетягнути на свій бік дуже тоді популярного та любленого всім українським народом князя Володимира Мономаха. Він навіть написав книжку проти папи та присвятив її князеві Володимирові Мономахові. Невідомо було напевно досі як князь Володимир Мономах приняв цю протикатолицьку працю митрополита грека чи згодився з нею, чи ні? Деякі припускали, що так. Однак документ, який минулого року в німецьких архівах найшов український вчений історик проф. др. Мирон Кордуба, подає незбитий доказ, що наш князь Володимир Мономах не годився з агітацією грецького схизматика; противно Мономах дав доказ не тільки своєї прихильности до католицтва, але теж жертвенности на католицькі релігійні потреби. Значить: вважав себе католиком.

Відкритий новий документ це опис "Життя св. Маріяна опата з міста Регенсбурга" в Німеччині.

Оповідається там, що при кінці 11-го століття забрили до Німеччини три ірляндські монахи, які заложили в Регенсбурзі свій монастир; ігуменом їх став Маріян. Але монахи були бідні та не мали за що викінчити монастир. Тоді за радою регенсбурських міщан, що торгували з Києвом, вибралися два монахи десь межи роками 1119-1125 до Києва по милостиню на докінчення монастиря. Провідником виправи став монах Маврикій.

В Києві саме тоді княжив князь Володимир Мономах. Згаданий документ описує, що князь та бояри приняли католицьких монахів ласкаво та дали їм справді королівську милостиню на католицький монастир, жертвуючи таку скількість дорогих футер, що коли монахи привезли їх до Німеччини, то за гроші з проданого товару викінчили мури монастиря та покрили його дахом.

А треба знати, що в тім часі так з боку католиків як теж і з боку незєдинених греків панувала велика релігійна нетерпимість. Церковні права з обох сторін забороняли стикатися, засідати до стола, їсти, **а навіть ночувати під одним дахом "з латинянами", як називали католиків грецькі документи, або навпаки "зі схизматиками", як православних називали католицькі приписи.** А тут не йде про приняття до дому в гостину, але про жертву на релігійну католицьку установу. З того ясно виходить, що не тільки в Німеччині вважали Україну католицькою країною ще около 1125 року, але й Україна на далі такою була. Доказом того, що католицькі монахи дістають не тільки гостинне приняття, але й княжу милостиню на монастир.

Історик Кордуба в українській часописі "Краківські Вісти" ч. 85. з 2 вересня 1940 р., що виходить у Кракові пише про це так: Оповідання про Маврикія подає нам ще одну цікаву вказівку. Володимир Мономах та київські бояри дають ірляндському черцеві щедру жертву на католицький монастир в німецькому місті. **Грецька церковна ерархія старалась роздути на Руси ворожнечу та ненависть до латинян, але українська суспільність не піддавалася тим настроям, вважаючи цю боротьбу чужою для себе справою. Київський князь та його бояри, складаючи жертву на будову регенсбурського монастиря, вважали, що роблять богоугодне діло.** І це не був одинокий випадок. Кількадесять літ пізніше князь Роман Мстиславич, перший володар Галицько-Волинської держави, жертвував монастиреві Бенедиктинів під покровом св. Петра в Ерфурті 30 гривень срібла і таким чином став його ктитором.

Так пише проф. Кордуба Треба знати, що проф. Кордуба не є ідолоґічно католицьким істориком.

В світлі цього відкриття стає тепер яснішим, чому то двадцять літ пізніше українські владики настановляючи українця Клима Смолятича, київським митрополитом, при наставленню благословили його мощами папи Климента та виразною соборною постановою вирішили, що **не узнають грецького схизматика, патріярха царгородського своїм зверхником.**

Україна ще довгі часи по византійській схизмі була католицькою. Доперва серед пізнішого лихоліття, яке спадало одно за другим на Україну, втиснувся й до нас церковний грецький роздор.

Княжа, сильна, державна Україна Володимира Великого, Ярослава Мудрого, Володимира Мономаха належала таки до католицького світа. Так кажуть новіші історичні досліди І православні, якщо люблять правду, повинні їх приняти й з них поробити собі практичні висновки.

Віра перших часів християнства на Україні була католицька, а не схизматицько-православна.

(За проф. М. Чубатим) Шлях ч. 13. 1941.

—— : ——

Як стоїть справа з Вашою передплатою "Світла"?

Греко-католицька Церковна Інкорпорація в Канаді

Богу дякувати, наша греко-католицька діецезія в Канаді постійно росте й розвивається. Організуються нові парохії, будуються нові церкви й парохіяльні доми, закладаються нові кладовища. Це гарно й добре. Треба однак при тому добре вважати, щоб церковний маєток так забезпечити, щоб він опісля не пропав для греко-католиків і не дістався у ворожі руки. До того якраз служить інкорпорація, що її має Укр. Греко-католицька Церква в Канаді.

Під оглядом забезпечування церковного маєтку досвід з минулого повинен стати для греко-католиків переконуючою наукою. Досвід показує, що нераз воно так бувало, що греко-католики вибудували церкву, народний дім, чи купили собі цвинтар, але не заінкорпорували так як треба і щож? Довідались про це сектанти, розвели в парохії колотнечу, перетягнули несвідомих парохіян на свою сторону й подбали, що церковне майно опинилось у їх руках. Потім нарікання, суди, процеси, кошта і т. д. й вірні греко-католики лишаються як сироти й мусять хіба братись до будови нової церкви, або якщо не є тверді, то через церковне майно й собі стають відступниками. Скільки то гіршачих сварок і колотнеч було й ще й тепер трапляється саме через інкорпорацію? Про це могли б багато розповісти старі піоніри.

А знову той же досвід повчає, що в тій парохії, де парохіяни не пішли за різними підшептами й намовами некатоликів, чи безпідставним побоюванням несвідомих, або й злобних одиниць і відразу заінкорпорували церковне майно на корпорацію, що є вироблена для греко-католиків у Канаді, там у парохії спокій і вороги не мають можности робити замішання.

Там парохія замісць витрачувати свої сили на шкідливу колотнечу, використовує її для свойого розвитку й на релігійно-культурне добро своїх членів.

Щоб отже через несвідомість не повторялись сумні випадки з минулого й щоб греко-католики в Канаді знали як мають своє церковне майно інкорпорувати, подаємо тут деякі практичні завваги й вказівки.

В Канаді українська греко-католицька діецезія має подвійну інкорпорацію: домініяльну й провінціональну.

Корпорація домініяльна була переведена в парляменті в Оттаві під 3-4 Юрій V. Гл. 191, а затверджена генеральним губернатором дня 6-го червня, 1913 р. під: An Act to incorporate the Ruthenian Greek Catholic Episcopal Corporation of Canada.

Хто хоче, може дістати копію цего акту з королівської друкарні в Оттаві. Цей акт обовязує в цілій Канаді й відноситься до діецезальних власностей (майна), що ним заряджує кожночасний наш грекокатолицький епископ для добра діецезії і всіх вірних. Це майно не є особистим майном епископа.

На повищий титул можуть бути записані всі церковні добра в Канаді. Нема ніякої трудности. Треба тільки зробити звичайний перепис на: "Ruthenian Greek Catholic Episcopal Corporation of Canada" і майно церкви чи площі забезпечене. На цей титул треба записувати всі церковні посілості в провінціях, де нема провінціональної корпорації, це є в провінціях: Нова Шкоція, Квебек, Британська Колюмбія. Імя корпорації і чартер (The Ruthenian Greek Catholic Episcopal Corporation of Canada, Chapter 191-6th of June, 1913)
треба подати адвокатові, щоб зробив даний перепис.

Побіч згаданої домініяльної корпорації, є ще в кожній провінції окремий акт, що відноситься до запису церковних будинків і землі в провінції. Це акт для парохій і місій, над котрими греко-католицький епископ має юрисдикцію. На основі цього акту церкви записуються впрост на парохії, а не на епископа або тростісів. Церковне майно записане на провінціональну корпорацію трости не можуть без дозволу епископа ані продати, ані заморгеджувати, ані на щобудь інше вжити. Єпископ також не може цего зробити без підпису церковних тростів.

Провінціональний тайтел звучить: "Ruthenian Greek Catholic Parish of 1) ...... 2 at ... 3) ....

Пояснення: of: 1) подати імя святого церкви, чи празника: at: 2) подати пошту; in: 3) подати провінцію.

Грекокатолицький тайтел на чотири провінції.

Онтеріо

"Any Parish or Mission of the Ruthenian Greek Catholic Church in communion with Rome shall upon and from the fact of its canonical erection by the Bishop or Administrator of the Diocese of Canada of said Church, be and become a body politic and corporate, under the name of the "*Ruthenian Greek Catholic Parish of*.......... (тут подати імя святого церкви, або празника)
Bill, No. 13, of 1913, Ontario.

Що треба зробити, щоби в провінції Онтеріо заінкорпорувати церкву?

1) Треба вдатися до Єпископського Ординаріяту й просити канонічної ерекції парохії, подаючи імя святого чи празника (як мається називати церква).

2) Єпископський Ординаріят виставляє грамоту, що дана парохія є канонічно основана.

3) Адвокат виробить перепис чи договір (transfer, — agreement) на імя парохії і запише в Land Title Office).

Саскачеван

Тайтел звучить:
"*Ruthenian Greek Catholic Parish of* ...... *in* ...."
Chapter 73, 1913, Saskatchewan

Спосіб інкорпорації такий самий як в провінції Онтеріо.

Алберта

Тайтел:
"*Ruthenian Greek Catholic Parish of* ...... *in* ...."
Chapter 88, 1913, Alberta.

Спосіб інкорпорації, як подано повище.

Манітоба

Тайтел:
"*Ruthenian Greek Catholic Parish of* ...... *in* ...."
Chapter 127, 1913, Manitoba.

Спосіб інкорпорації такий:

1) подати імя парохії та описати границі нової парохії. Приміром: три милі на північ – 2 милі на схід, і т. д. подаючи докладно урядовий опис площі, ріг, кводер, секція, ренч, тавншип і мерідіян. Це все в проханню до Єпископського Ординаріяту о канонічну ерекцію.

2) Єпископський Ординаріят дає грамоту канонічної ерекції і відсилає або до священика, або до адвоката, котрому поручено справу інкорпорації.

3) Священик сам, або адвокат, відсилає до Провінціонального Секретаря (Provincial Secretary, Parliament Bldgs., Winnipeg, Man.) — **грамоту** канонічної **ерекції і належитість $10.00. Провінціональний** Секретар **записує (реєструє)** канонічну **ерекцію і одну відбитку лишає собі а другу з печаткою відсилає священикові,** або **адвокатові.**

4) **Тоді грамоту ерекції** з даною **дописною провінціонального секретаря адвокат** вносить **до найблищого** Земельного **Уряду (Land Title** Office), **разом з готовим уже** переписом **землі, до запису з** Земельнім **Уряді. Земельний** Уряд **виставляє грамоту на** парохію **й інкорпорація скінчена**

ЗАВВАГИ:

1) Справу інкорпорації є найкраще переводити через совісного адвоката. Пояснити йому про що йде й дати **докладно імя (тайтел) без найменшого пропущення** — домініяльної чи провінціональної корпорації. Подати **також число і рік тої інкорпорації,** а він вже знайде в своїх книжках,, що треба.

2) Треба подавати нашу стару назву "Ruthenian" а не "Ukrainian", бо той акт перейшов у парляменті ще в 1913 році, з такою назвою. Тепер зміняти в корпорації слово "Ruthenian" на "Ukrainian" коштувало б великі гроші й хто зна чи при зміні дістали б ми ті всі права, що перше. Стародавна наша назва в інкорпорації нам нічого не шкодить. На це треба памятати, коли всякі загорілці або й вороги пруть, щоб при інкорпорації змінити Рутініян на Україніян. Така самовільна зміна назви в тайтелі пошкодила б цілій інкорпорації майна й могла б часом причинитись до судових непорозумінь.

3). Ніщо однак не перешкаджає, щоб у приватному життю парохії уживати слова "Українська Парохія" і мати таку печатку.

4). У справах сумнівних треба негайно вдатися до Єпископського Ординаріяту за порадою, або до доброго й совісного адвоката.

Інкорпорація церковного маєтку є дуже важна справа і тому треба поступати розважно, робити все в порозумінню зі своїм парохом і епископом і не слухати непевних і несовісних людей.

Ми подали тут вказівки, як треба записувати церковне майно греко-католиків, щоб воно було добре забезпечене. Коли хтонебудь з парохіян такому безпечному записові противився б, то можна бути певним, що така особа або справи інкорпорації гаразд не розуміє, або скорше має якісь злі наміри, пр. щоб церкву записати на тростів, значиться на приватних людей. А такі записи звичайно кінчаться процесами. Люди жнють і вмирають, часто сходять на манівці з правої дороги й стаються відступниками. Церква як записана на парохіяльний тайтел, то значить, що вона записана на всіх вірних людей і щодо стану посідання є вічною й незмінною.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕВОЛЮЦІЙНИЙ ГИМН.

Українці під червоною владою серпа й молота ненавидять большевицький режім і тільки ждуть нагоди до зриву, щоб скинути зі себе червоні пута. Які почування нині ворушать українськими масами найкраще говорить нам пісня, що її співає крадьком поневолений український нарід під большевицькою владою на арію большевицького "Інтернаціоналу". Слова є такі:

1. Вставайте діти України
Сини замучених батьків.
Досить знущання й руїни
До зброї кличте всіх братів.

Не дав нам жить, ні щастя-долі
Червоний кат нелюдських-прав.
Час браття вирватись з неволі,
Аспедський прапор вже пропав.

Чуєш, сурми заграли
Час розплати наспів.
Вставай Україно,
Судить своїх катів!

2. Наш клич є Бог і Україна,
Наш герб є тризуб золотий.
Святе подружжа й родина,
Пошана прав — закон святий!

Ми комуни собі не бажаєм,
Колгоспи добрі не для нас!
Не тужим за червоним краєм,
Проклятий він на всякий час!

Чуєш, сурми заграли.
Час розплати наспів.
Вставай Україно,
Судить своїх катів!

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Похорон. Дня 9-го червня помер Олекса Хлібецький. Прожив 81 літ. Походив зі села Орельця, повіту снятинського. Полишив в смутку жену й трьох одружених синів. Похорон відправив 11-го червня о. А. Химій, ЧСВВ Спочив на цвинтарі Св. Спаса на Москаликах. В.Й.П.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

"ПРАВДА І ВОЛЯ"

Тої самої зими члени, що були при "Народнім Домі", зорганізували "Народний Університет у Вінніпегу". Наука відбувалася два рази у тиждень вечером у 'Народнім Дімі.' Учнів було около 50, що платили три доляри за всю зиму на утримання салі. Професорами були: Др. Микита Мандрика, студент університету Максим Вавриков, адвокати Стефан Савула і Семен Озеро, робітник Дмитро Гунькевич, книгар Василь Новазівський і будівничий Семен Ковбель. Учили предметів: Робітнича Організація, Загальне горожанське право, Історія еміграції. Учнів кожного тижня ставало менше. Курс проіснував одну зиму.

Весною 1930 року прибув з Праги до Канади як гість Микита Шаповал, давний колега Дра Микити Мандрики, з яким Мандрика листувався. Дня 2-го липня Микита Шаповал мав відчит на політичні теми в "Народнім Домі" у Вінніпегу, в якім натякнув, що одинокий шлях до українського політичного визволення, то лише програма соціял-революціонерів. Сам предмет не був ясно виложений, однак слухачі добачили чим надиханий прелегент, а тим самим і др. Мандрика. Від тоді др. Мандрика, що був мов душею "Народного Дому" й університету став підозрілий в соціял-революціонерстві, почав поволи тратити свої впливи серед товариства. Вкінці члени "Народного Дому" довідалися, що Микита Шаповал організував "свою республику" десь там коло Збаража в Галичині тоді, коли йшли завзяті бої галицьких армій з ляхами за Львів, чим дуже шкодив загальній політичній справі. Це ще гірше пошкодило Микиті Мандриці. бо думали, що він також такий шкідливий чоловік, як його колега Микита Шаповал.Часопис 'Правда і Воля' перестав виходити, проіснувавши всього два роки з половиною, а за той час вийшло всіх чисел 114.

"Український Голос" ніколи не називав "Правду й Волю" поіменно, а коли мусів про неї згадати, то тільки "якийсь часопис", або "одна часопись у Вінніпегу." Він "Правду й Волю" ненавидів тому, що вона була його конкурентом.

"Правда й Воля" в церковні справи не мішалася, однак загальна опінія читачів була така, що "Правду й Волю" видають атеїсти, які, як що мали би силу, то все своє вістря обернули би перше всего проти Греко-католицької Церкви. "Правда й Воля" загального впливу на українські маси не мала, ані на тих, що належали до "Народних Домів". Др. Мандрика врешті відсунувся від народної праці, переконавшись, що без Церкви годі мати організаційний успіх.

СПРОБИ ЗАЛОЖЕННЯ БУКОВИНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ В КАНАДІ

Коли до галичан приїздили з Галичини священики і епископи й організували церковні громади та давали їм напрям в роботі, то до буковинців з Буковини не приїздив ніхто, щоби їм дати провід і пораду. Буковинці були полишені самі собі в Канаді й найшлися мов той рибалка в судні без весла. Церковні власти в Буковині думали, що коли чоловік для себе й своєї родини вибрав в уряді паспорт, а в селі метрику хрещення, — він вже не належав більше до Буковини і до того села, в якому виріс. Такий чоловік церковних властей в Чернівцях нічого не обходив, вони про нього більше не хотіли думати, куди він виїхав з Буковини, де мешкає і що він там робить? Церковні власти в Буковині, не тільки що не вислали священиків у Канаду, щоби буковинців обслугували, а навіть послання до них не написали, щоби загріти людей до їх віри та дати їм яку таку пораду в організації!

Як лише прибули буковинці до Канади й стали організувати церковні громади та будувати церкви, журилися звідки взяти православних священиків. Першу церкву в честь св. Дмитра побудували односельчани з Луківців 1903 року в Стюартбурні, в Манітобі на Довбняковій фармі. Дотична оселя находиться недалеко границі Злучених Держав, около сто миль на полудневий схід від Вінніпегу. Церква з дерева, що могла змістити сто людей. Околиця була поросла грубим осиковим лісом, мала багато мочарів і каміння. Луківчани писали до буковинського митрополита Володимира Репти в Чернівцях, щоби їм прислав душпастиря. Митрополит Репта їм відписав, що він не посилає духовних у Канаду, а коли хотять духовного, то нехай пишуть за ним до уряду російської Церкви у Сан Франціско.

Також 1913 року церковна громада св. Михайла в Ендро, в Алберті посилала делегата Дьордія Крицула до митрополити Репти, щоби їм прислав душпастиря. Крицул мав на петиції підписаних тисячу фармерів, що належали до кількох церков в околиці, які обіцяли духовному тисячу долярів врік, якщо приїде до Канади. Обіцяли також, що побудують духовному хату й куплять йому фарму. Митрополит відповів, що в Канаду духовних не посилає й подав адресу російської церковної організації, яка тоді находилася в Ню Йорку, й радив Крицулові, щоби туди вдався за духовним.

Через відмову Репти буковинці були змушені приняти до себе російських душпастирів, або москвофілів, яких їм російські епископи присилали. Такі душпастирі незадоволяли буковинців, тягнули їх до Росії, яку захвалювали, що в ній нема ані клопоту ані журби та заперечували існування українського народу. Час поволи минав, українська свідомість зростала, а большевизм, що прийнявся в Росії переконував буковинців, що Росія не така рожева, як їм її представляли. До того ж постійна сварка між російськими епископами та витворення чотирох окремих православних урядів, які себе постійно поборювали все більше доводили буковинців до того переконання, що їм конечно треба мати свою окрему церковну організацію.

Щоби задоволити свої потреби піднялися до організовання буковинської діецезії при церкві св. Михаїла, при вулиці Дізраеля у Вінніпегу. Вона відправила духовного Александра Пізу, що належав до російського епископа, а натомісць спровадила з Буковини духовного Ілію Нагірняка, що обслугував громаду в Устю Путиловім в карпатських горах. Черновецький часопис "Час", в числі 468 писав, що Нагірняк просив церковних властей, перенести його до села Дихтинця, на парохію, яка була опорожнена по смерти духовного Міланчука, однак вони йому відмовили, а через те Нагірняк поїхав до Канади.

Першу Службу Божу у Вінніпегу Нагірняк правив 12 червня 1930. р. Нагірняк приїхав зі своєю жінкою, яка була учителькою в Устю Путиловім, де він був священиком. Був середного росту, около 45 літ віку, чорнявий, симпатичний; його жінка русява, усьміхнена, говірлива. Нагірняк був спокійної вдачі, скучний проповідник. Поводився так, що мухи боявся забити.

На слідуючий місяць 12 липня 1930 р. вибрано комітет, який мав занятися організованням буковинців, в буковинську діецезію. До комітету увійшли о. Нагірняк, голова, Николай Козьмук писар, Дмитро Равлик скарбник, Дмитро Шарик і Андрій Гайдей провірники. Дня 20-го серпня того року був поміщений заклик в "Канадійськім Фармері", щоби буковинці в Канаді організувалися в буковинську діецезію. Заклик звучав:

"Дорогі Браття і Сестри!

Се найвищий час, щоби ви показали свою свідомість і недопускали до того, щоби чужинці і на дальше обслугували ваші церкви! Не давайтеся на підмову чужим людям, котрі лише хочуть з вас жити а тимчасом роблять свою, нам ворожу роботу! Не слухайте перекінчиків, котрі за Юдин гріш продають вас чужинцям! Недопускайте до оскорблення нашої православної віри, котру зберігали наші предки для нас і котру ми повинні передати нашим дітям. "Остерігайтесь фальшивих пророків, що приходять до вас в одежі овечій а в середині вони вовки хижі" — (Матей 7, 15).

То-ж гуртуйтеся всі до сеї (буковинської) організації та підпирайте її як словом так ділом, щоби в сей спосіб вирвати наш український нарід з під чужого ярма!

Писемно удавайтеся до писаря Н. Козьмук, 138 Лисгар Аве., Винипег, Ман., а гроші на видавничий фонд слати на руки скарбника:

За комітет:

D. Rawlyk, 909 Dudley St. Winnipeg, Man.

о. І. Нагірняк, голова.

Н. Козьмук, писар.

Організація не удалася. До такої роботи треба було відповідних людей, часописи й грошей. Одинокий Козьмук їздив своїм автом на околицю, до Сірко, в Манітобі і до Реджайни у справі організації. Зібрано $150.00 на часопись, яку мали заложити, та згодом гроші жертводавці розібрали, бо було замало на заложення преси. До того ж "Вістник", орган свистунівців нападав на Нагірняка, що нібито його прислано в Канаду для того, щоби буковинців підчинити під румунське ярмо в Букарешті. Нагірняк відбивав напади як міг, однак симпатія була по стороні "Вістника". Одна відповідь була поміщена в "Канадійськім Фармері," з дня 24 вересня, в якій було сказане таке:

1.) Організувати згадану церкву уповажнив мене український буковинський нарід у Виннипегу.

2.) Се епископство заснує сам український буковинський нарід в порозумінню з українським священством з Буковини.

На закид, чи буде буковинська церква легальною Нагірняк в тій самій статті питає "Вістника" між іншим отсе:

1.) Оскільки я довідався таки з вашого "Вістника", то ви всі стоїте на точці погляду, що епископа може висвячувати чи там "рукополагати" нарід. Отже наколи нарід може висвячувати епископа, то чи може нарід висвячувати і священиків? А коли може, то чому ваші священики не удаються до народу по висвячення а до епископа? Виглядає, що ви теорію побиваете практикою або слова побиваете ділами!

2.) З того самого "Вістника" вичитав я, що ректором вашої духовної семинарії був Румун о. др. Л. Герман. То чи ви не боялися, що ваших священиків виховує Румун?

3.) Чому у вашім "Соборі" на тім місці, де стоїть св. престіл

(Продовження на стороні 10).

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

Славний астроном о. Атаназій Кірхер Т. І. хотів переконати одного свого невіруючого знайомого, що існує Бог. Поставив отже в куті своєї кімнати гарний гльобус і ждав приходу знайомого. Коли той прийшов, побачив гльобус і спитав цікаво:

— Хто це зробив?

— Ніхто не зробив, відповів йому о. Кірхер, зробилось саме й стануло собі там вкуті.

Недовірчивий пан образився таким жартом, та Кірхер сказав:

— То ви не хочете повірити, що такий малий гльобус повстав сам від себе, а готові сказати, що ціла земська куля й ціле небо — повстали самі від себе, припадково, без Бога?

Недовірок не міг сказати на це нічого, бо бачив, що правда є по боці о. Кірхера. Бог є. Видимий світ — це великий видимий знак, що показує нам невидимого Бога.

БОЖЕ ОБЯВЛЕННЯ

Першою книгою, що в ній можемо при помочі розуму дочитатись про існування Бога, є — природа. Сотворений світ— це перше природне Боже обявлення.

Та важнішою, другою книгою, що дає нам докладніші відомості про Бога й Божу велич, це — надприродне обявлення, що ним Господь Бог із ходом століть уділяв людям надприродним способом відомості про Себе й Свої діла. Те обявлення відбувалось звичайно таким чином, що Бог промовляв до поодиноких, вибраних мужів і давав їм поручення оголошувати обявлені речі живим словом іншим людям. Бог промовив н.пр до Адама й Еви, Ноя, Авраама, Мойсея й многих інших людей.

"І почули голос Господа Бога, що проходжувався в раї сполудня й поховались — Адам і його жінка від лиця Господа Бога посеред райського дерева. І покликав Господь Бог Адама тай сказав йому: Де ти є? І сказав Йому: Я почув Твій голос, як Ти проходжувався по раї тай злякався тим, що я голий і сховався. І сказав Він: Хто звістив тобі, що ти є голий? Хіба покушав з того дерева, що з нього одного я заповдав тобі не їсти? І каже чоловік: Жінка, що Ти дав, щоб була зі мною,вона дала мені з дерева й я їв. І сказав Господь Бог жінці: Що ти зробила? І каже жінка: Змій спокусив мене й я покушала. Сказав Господь Бог змієві: За те, що вдіяв таке, проклятий ти є між усіма скотами й між усією пільною звіриною. Повзатимеш на своїх грудях і на череві ходитимеш і їстимеш землю по всі дні свого життя. І положу ворожнечу між тобою й жінкою і між твоїм насінням і насінням її; він наставатиме на твою голову, а ти наставатимеш на його пяту. А жінці сказав: Наготую тобі муки в твоїх ваготіннях; у болях родитимеш діти... І чоловікові сказав: За те, що ти послухав голосу своєї жінки та їв із того дерева, що з нього одного я заповідав тобі не їсти, проклята земля в твоїх ділах; в смутку й тузі їстимеш із неї плід через усі дні свого життя. Тернину й осет она родитиме тобі й їстимеш польове зілля. В поті свого лиця їстимеш свій хліб, аж покіль вернешся в землю, що з неї ти взятий. Бо землею ти є й у землю повернешся. (І. Мойсей 3,7). —

Так у давнину являвся Бог людям і давав їм своє святе обявлення.

Таке надприродне, виразне Боже обявлення було конечне, бо люди по первороднім грісі не були б ніколи самим розумом із самої природи належно пізнали Бога й Його волю, а також тому, бо людський рід мусів бути приготований на прихід Спасителя, Ісуса Христа.

Вістунами Божого обявлення були головно патріярхи, пророки, Ісус Христос і апостоли.

Найбільшим вістуном Божого обявлення був Ісус Христос, бо Він, як Божий Син, знав усю правду. Через уста Ісуса Христа й апостолів дав Бог останнє обявлення всім людям. Зі смертю останнього апостола св. Івана скінчилось первісне, головне, загальне Боже обявлення.

Пізніші обявлення були приватні. Не були вони продовженням первісного Божого обявлення, а лиш його відсвіженням. До таких приватних обявлень належать н.пр. обявлення в Люрд, обявлення св. Маргареті Аляков про Христове Серце.

В полудневій Франції у стіп гір Пиринеїв, лежить містечко Люрд. Там, у 1858 році, 4 роки по оголошенні правди віри-догми про "Непорочне Зачаття," обявилась 18 разів Пречиста Діва Марія. — А було це так. Жила там 14-літня дівчина, Бернадета Субіру, вихована побожно своїми батьками, що при пасенні худоби відмовляла свою любу верничку. Дня 11 лютня 1858 року вибралась она з іншими дівчатами над гірську річку Гав, щоб назбирати дерева. Коли задзвонили в місті на "Ангел Господень," побачила Бернадета в гроті, що була недалеко в скалі, якусь паню, окружену ясністю. Пані стояла в гроті, була одягнена на біло, підперезана голубим поясом, на голові мала білий, довгий аж до землі серпанок, а на правій руці білу вервицю з золотим хрестиком. Пані була дуже гарна й усміхалась лагідно й солодко. Бернадета станула навколішки й добула свою вервичку, та з переляку не могла перехреститись. Тоді пані зробила сама знак св. хреста. Це вспокоїло Бернадету; она перехрестилась і змовила цілу вервицю. Як скінчила, видіння зникло, так, як ясне світло. Бернадета розказала потім усе те своїм товаришкам, а дома своїй матері. Слідуючої неділі пішла Бернадета зі своїми приятельками знову в те місце, маючи при собі свячену воду. Як лиш дівчина стала молитись на вервиці, пані явилась знову. Тоді дівчина покропила свяченою водою в напрямі того місця, де стояла гарна пані. Вона не вступилась, але всміхнулась, кивнула головою й поступила трохи вперед. Товаришки Бернадети не бачили ясної зяви, лиш завважали, що лице дівчини ясніло від радости. Коли Бернадетка йшла третий раз до гроти, пішли з нею також дві жінки. Тим разом гарна пані сказала Бернадеті приходити туди кожного дня через 14 днів, а з нею, щоб приходило много людей. При слідуючих зявах було вже з дівчинкою кількасот, а пізніше навіть понад 10,000 людей. Дівчина ходила поміж народом без зарозумілости й збентеження. Люди не бачили зовсім зяви, та всі завважали одушевлення дівчати. Раз держав у тім часі один лікар засвічену свічку майже чверть години під рукою Бернадети, та вона не чула ніякого болю й навіть не здрігнулась; коли ж лікар зробив те саме по зяві, дівчина крикнула голосно. Двічі в тім часі не зявилась пані, чим засмучена дівчина вернула з плачем додому. — Місцевий парох не займався тою справою, та вороги релігії розкричали, що це обман священиків. Закликали дівчину на поліцію переслухали її, та не мали защо увязнити її. Підчас одної зяви сказала пані до Бернадети: "Іди, скажи священикам, нехай повставлять тут церкву й нехай відбувають до цего місця процесії." Дівчина переказала сейчас те бажання о. пароxові. Та він сказав: "Скажи тій пані, щоб перше дала докази своєї могучости, а саме, нехай зацвите тепер у зимі й зазеленіє корч рожі, що є в її стіп." Дівчина повторила пані те домагання. Та вона не згодилась на те, лиш промовила тричі: "Покаяння, покаяння, покаяння!" А потім сказала дівчині: "Напийся з того джерела й умийся тою водою." Бернадета почала водити ручкою в тім місці, що його показала пані, щоб дошукатись джерела. Нечайно вийшла там вода й стала плисти щораз сильніше, так, що денно виплиає тепер около 122,000 літрів води. Та вода подібна до нашої, звичайної води, але є цілюща, бо від тої води видужують нераз хворі люди. Дня 25 березня 1858 року, на празник Благовіщення Пречистої Діви Марії, просила Бернадета світлу паню, щоб сказала її своє імя. Чотири рази просила дівчина; аж за четвертим разом зложила пані руки й тоді сказала: 'Я є Непорочне Зачаття." З боязни, щоб не забути незрозумілих собі слів, побігла дівчина скоро до о. пароха й повторила слова Пречистої Діви.

Згодом загородила поліція вхід до гроти й забрала всі дорогоцінні прикраси. Та цісар Наполеон III. зніс таке зарядження й дозволив кожному приходити до гроти.

В 1862 році відзискав відразу зір сліпий адвокат із Парижа, Генрих Лясер, як лиш вмився в люрдській воді, що її за порадою приятеля, протестанта, казав привезти собі додому. З вдячности за те чудесне виздоровлення він їздив потім по Франції, відвідував тих, що чудесним способом видужали в Люрд і написав про ті чудесні уздоровлення книжку, під заголовком "Пресвята Діва в Люрд."

Многі чуда, що діялись у Люрді, спонукали вкінці епископа тої діецезії зайнятись тією справою. Він займенував комісію, що прослідила всі подробиці обявлень і чудес і по 4-ох літах, у 1862 році видав пастирський лист та оголосив вірним своєї діецезії, що в Люрді стались дивні речі, що їх треба приписати божій всемогучості. Водночас попросив жертв на будову церкви. Зібрали 2 міліони франків і виставили гарну церкву для паломників.

В 1866 р. вступила Бернадета до монастиря "Шкільних Сестер" і там ще раз перед смертю, в 1879 році зізнала під присягою, що всі її оповідання про зяву Непорочної Діви Марії є правдиві.

Мільйони людей їдуть тепер рік-річно до Люрд на прощу, з поклоном до Непорочної Діви Марії. Моляться, причащаються, а хворі часто видужують чудесним способом.

Вороги Бога й релігії не тішаться з того, та для Католицької Церкви ті обявлення в Люрд, хоч їх одержала приватно Бернадета, мають велике значіння, бо стверджують правдивість католицької релігії й кріплять віру між людьми.

Бог хотів, щоб люди пізнали обявлені правди й увірили в Бога через проповідь. Так робив сам Христос що проповідав свою святу науку, так робили й апостоли, що їм сказав Христос: "Ідіть і навчайте всі народи." (Мат. 28. 19). Так само й тепер настоятелі Церкви голосять народам землі обявлені правди при помочі живого слова.

СПРОБА ЗАЛОЖЕННЯ БУКОВИНСЬКОЇ ЦЕРКОВНОЇ ОРҐАНІЗАЦІЇ В КАНАДІ.

(Докінчення зі сторони 8).

і де священик перемінює хліб і вино у тіло й кров Ісуса Христа —виставляють представлення і показують народови коршемну кімнату, як Жид услуґує селян та як потім **чорт** хапає Жида-Янкля? (гл. "Вістник" ч. 12. з 1926. року). І коли ви в суботу вечером приглядається коршмі, Жидови, чортови і т. д. — чи в неділю рано при Службі Божій не привиджується вам дещо з "вчорашнього"?

4.) Чому винаймають ваш "Собор" Жидови на передвиборчі збори, що навіть комуніст, котрому звернено увагу, щоби не робив крику, бо він знаходиться в церкві, відповів: "Коли се церква, то чого висадилисьте Жида на те місце, де стоїть престіл"?

5.) Чи се так відбувається у всіх ваших церквах, чи лише в Соборі?

По шість місяцях мозольної праці Нагірняк знеохочений покинув Канаду й вернувся назад на Буковину. Комітет буковинської церковної орґанізації розвязано. На місце Нагірняка громада св. Михаїла перейшла до греко-православної секти свистунівців і приняла за свого пароха Івана Талицького.

Буковинці незадоволені ані російською церковною орґанізацією, що находиться під російськими епископами, ні орґанізацією "карпаторусів" з еп. Филиповським на чолі, ні автокефальною, яку зорґанізував Василь Свистун, ані жуківською, яку заложив еп. Йосиф Жук, до яких вони порозкидано належать. Вони бажають такої орґанізації, яка би всіх буковинців стягнула в одно тіло. До такої орґанізації літом 1936 року робив приготування через "Канадійського Фармера" Стефан Ґельмич в Солріс, Саскачеван. В числі з 19-го серпня, в дотичнім часописі він помістив відозву до буковицiв, заохочуючи їх до заложення своєї орґанізації, і в тій ціли пропонував відбути зїзд у Саскатуні, в половині липня 1937 року. У відозві Ґельмич каже, що буковинці не мають свого Запомогового Товариства, свого епископату, Рідної Школи ані брацтв, ані сестрицтв, а через те пропадає молодь.

Тому, що їх ерархія, до якої вони належали в Буковині не інтересувалася, буковинці зістали розбиті на чотири вище наведені церковні ґрупи. Чи вони зорґанізуються в осібну церковну дієцезію, трудно сказати. Коли би навіть так було, то ледви чи їх положення поправиться. Пятьдесять тисяч буковинців, що порозкидані по всій Канаді, яка так завелика, як ціла Европа, не можуть відограти ніякої ролі серед високо-культурних канадійців. Поки ще не запізно, варта, щоб буковинці над тим подумали, що замість бути порозкидуваними по різних церковних орґанізаціях буде ліпше злучитися з українською греко-католицькою орґанізацією, яка виразно зачеркнена й має свого постійного епископа і [illegible]вавчі інституції. Інакше буковинцям грозить загибіль, що нас всіх українців буде дуже боліти.

ГРЕКО-КАТОЛИКАМ І ПРАВОСЛАВНИМ ПІД РОЗВАГУ

Що кажуть святі Отці й старохристіянські церковні письменники про старшенство св. Петра.

Наші автокефальники в боротьбі проти старшинства папи римського в Церкві покликуються на свідоцтва св. Отців і церковних письменників перших часів христіянства. Вони пишуть таке: "Передові, думаючі, найбільше діяльні і святі люди в перших віках христіянства не бачили в Петрі і в римських епископах ніякої вищої власти..." Впадає в очі, що за Петровим і папським верховенством побивається Захід, а не Схід. Подибуються лише ті, яким виходить особиста користь з Петрового верховенства. А той Схід, де найперше розвивалось христіянство, де були вже в початках сильні осередки христіянства; де явилися найперше сильні христіянські мислителі і богослови; де відбувалися перші Собори, розумів (беручи загально) і досі розуміє, що ані Петро, ані римські епископи не мали і не мають ніякої окремої власти" (В. Кудрик. Чужа Рука, ст. 157 і 159). На доказ ніби правдивости сказаного наводять різні вирвані вискази з творів св. Отців і церковних письменників.

З писанини наших відступників видно дуже, що хотіли б свої блуди прикрасити й підтримати авторитетом світочів Христової Церкви, та біда в тому, що якраз той авторитет, на який покликуються є різко проти них і проти їх тверджень. На доказ того, що воно так дійсно є наведемо ряд свідоцтв зі Західньої і Східньої Церкви.

Старшенство св. Петра в світлі свідоцтв старохристіянських документів.

Західня Церква

Тертуліян (160-222/3). На На многих місцях каже: **На Петрі збудована Церква.** Гляди письма: Про одноженство, Про соромливість, Про завжування).

Св. Кипріян (200-258). На Петрі Христос оснував Церкву. (Лист 59.) "Ані Петро, якого першого Господь вибрав і **на якім збудував свою Церкву,** коли з ним опісля спорив Павло про обрізання, **не вимагав чогось нечуваного, або зухвалого собі присвоїв, як казав, що він має першенство й що його треба радше слухати."** (Лист 71.).

"Петрові передовсім Господь, **на якому збудував Церкву й звідки початок єдности установив і показав,** ту власть дав, щоб було розвязане, що він розвяже." (Лист. 37.).

"Бог один є і Христос один і одна Церква й **престіл один на Петрі оснований Господнім словом."** (Лист. 43). "Мають відвагу (еретики) плисти навіть до Петрової столиці й до головної Церкви, звідки походить священича одність." (Л. 59).

А тепер наведемо один висказ св. Кипріяна, так як то його наводять наші автокефальники як доказ проти старшенства Петра, й той самий висказ переведений дослівно з латинського оригінального тексту, але повний і необрубаний.

В "Чужій Руці" ст. 156 пишуть автокефальники: Каже св. Кипріян: Другі апостоли були такими-ж, як і Петро, обдарені рівною скількістю поваги і власти... Христос дав по воскресенню всім Апостолам рівну власть і сказав: Як мене післав Отець, так я посилаю вас." Виходило б з цього, що св. Кипріян тягне за автокефальниками. Та коли подивимося до оригінального латинського. тексту, то нам той висказ св. Кипріяна звучить трохи інакше: Там читаємо:

"Говорить Господь до Петра: Я тобі кажу — сказав що ти є Петро і т. д. (Мат. 16:18). **На однім будує Церкву** й хоч усім апостолам по свойому воскресенню дає рівну власть і каже: Як мене післав Отець і я посилаю вас. Прийміть Духа святого; кому відпустите гріхи, відпустяться, а кому задержите. задержаться(Ів. 20: 21), **однак, щоб явною зробити одність, тієї одности завязок, що зачинається від одного своєю повагою установив.** Правда й другі апостоли були такими ж як був Петро, обдарені рівною скількістю поваги й власти, але заснова від одности походить, що показалася одна Христова Церква." (Про одність католицької Церкви). Як ту одність, що від одного походить, розуміє св. Кипріян пояснює далі в тім же творі. Одність Церкви втримує один епископат, а одність епископату втримує один Петро.

На цім наведенім висказі св. Кипріяна бачимо наглядно, як автокефальники вміють немилосерно перекручувати й обрубувати вискази св. Отців. Св. Кипріян виразно каже, що прочі апостоли є рівні св. Петрові щодо священичої і апостольської гідности й власти, що й ми приймаємо, а одночасно зазначує, що з Божої установи один Петро є центром і початком одности в Церкві, отже як такий стоїть вище понад других апостолів.

Оптат Мілевітанський (коло 370 р). "Блаженний Петро... **і бути вивишеним понад усіх апостолів удостоївся** і ключі царства небесного, що мав другим уділяти, сам один отримав." "Не можеш заперечити, що знаєш те, що в місті Римі Петрові першому була дана епископська столиця, на якому сидів **всіх апостолів голова Петро, й звідси й Кифа названий.** (Про схизму Донатистів).

Св. Амврозій (341-397): Чи того, якому (Петрові) своєю власною повагою давав царство (Христос) не міг скріпити віру? Бо **коли його називає скалою, вказав як на основу Церкви."** (Про віру). "Де отже Петро, там Церква, там нема смерти, а життя вічне." (Доповіди до 12 псалмів).

Св. Єронім: (340-420) **"На Петрі збудована Церква:** і хоч те саме на іншому місці на всіх апостолах сталося й всі ключі царства небесного отримали й нарівні на них трівкість Церкви утверджується, одначе тому з дванадцяти **один був вибраний, щоб через установлення голови усунути нагоду до схизми"** (Проти Ювініяна).

Тут бачимо як понимає рівність св. Єронім. Апостоли рівні Петрові в повазі й власти з виїмком одної гідности верховенства в Церкві. Цей висказ св. Єроніма також наводять автокефальники, однак розуміється без цього найважнішого кінчевого речення, що вияснює вірно думку св. Єроніма про рівність апостолів.

Св. Августин (354-430): "Що ж тут невідповідного, коли Петро після цьої провини **став поставлений пастирем Церкви,** подібно як Мойсей після вбиття египтянина став провідником тамтейшої синаґоги? (Проти Фавста). З цього висказу бачимо ясно, що св. Августин приймав старшенство св. Петра. Коли ж в одному зі своїх пояснень слів: Ти еси Петро й на цій скалі... через незнання арамейської мови Христа, а не Петра назвав скалою, то сам пізнише заявив, що це його пояснення є сумнівне (Ретрактаціонес І. 1 гл. 21). І те сумнівне пояснення наводять автокефальники як доказ, що св. Августин був проти старшенства св. Петра

Св. Лев І. (440-461) Зо всього світу **одного Петра вибрано якому й дано верховну власть** над усіми покликаними народами **над усіми апостолами** та над усіми Отцями Церкви: щоб хотяй в Божім народі є многі священики і многі пастирі, всіми одначе властиво рядив Петро, яких головно рядить також і Христос. Велику й дивну участь у своїй могучости уділила Божа достойність цій людині; і якщо хотіла, щоб із ним мали щось спільне і другі наставники, то **тільки через нього дала, що другим не відмовила."** (4 бесіда).

Ось так висказуються про св. Петра західні Отці Церкви й письменники. А тепер подивімся, що каже Схід. Може його думка інакша..

Східня Церква:

Оріґен (185/6-254/5): "Коли Петрові **передавано всі справи щодо пастирювання над вівцями й коли на нім,** наче на землі **основано Церкву,** не вимагалося від нього визнання ніякої другої чесноти крім любови." (До листу до Римл.).

Григорій з Назіянзу (329-389/90): "Дивись, як зі всіх Христових учеників, хоч усіх великих і визначних і гідних до вибору, **цей (Петро) скалою зветься і основи Церкви бере на свою віру.** (Бесіда 32).

Григорій з Нісси. (коло335) "Святкуємо память Петра, що є **головою апостолів...** цей бо на основі відзначення даного йому Господом, є сильною й трівкою скалою, на якій Спаситель оснував Церкву. (Похвала св. Стефана).

Св. Іван Золотоуст: (344-407) часто говорить про старшенство Петра. Ось д е щ о для прикладу: "Петро **того збору** (апостолів) **верховний начальник,** уста всіх апостолів, **голова тієї родини, цілого кружка наставник, основа Церкви,** гарячий любитель Христа" (Гом. до слів Хай буде це відоме) "Коли б хто сказав. Чому ж Яків отримав ерусалимський престіл? — відповім. Бо Христос поставив Петра не для цього престолу, але вчителем цілого круга." (Гомілія 88 до Ів.)

Св. Єфрем (306-373): "Симоне, мій ученику, я тебе поставив основою святої Церкви, скалою назвав тебе передше, бо **ти двигатимеш цілу мою будівлю; ти є наглядачем тих, що будують мені Церкву на землі;** коли щось нагайного хотіли б будувати, ти осново спини їх; ти є усте джерельне, з якого черпається моя наука; **ти є голова моїх учеників;** тобою напою всі народи; до тебе належить та животворна солодість, що її даю; тебе вибрав, щоб ти був у моїй установі як первородний і наслідник моїх скарбів; ключі мойого царства тобі віддав. Ось наставником тебе поставив над усіми моїми скарбами. (4 Бесіда на святий тиждень.)

Кирило Єрусалимський (313-386) "Петро верховник і наставник апостолів перед нужденною служницею тричі Господа відрікся, але розкаявшися плакав гірко." (Катехизи).

Подивімся ще що про св Петра кажуть богослужбові книжки, що їх укладали східні Отці.

В богослужбових книгах сирійців стрічаємо такі вислови: Симон, голова апостолів, основа, керівник, пастир, управитель Церкви і тому подібне.

А в наших церковних мінеях величається св. Петра як: основаніе церкве, камень віри, апостолов первопрестольнаго, верховного всіх учеников, основаніе віри, апостолов верховнаго, доґматов основаніе недвижимо, верховнаго мудрих апостолов, верховнаго й перваго апостолов і т. д. (гл. служба 16 січня).

А в минеї, в службі верховних апостолів Петра й Павла з дня 29 і 30 червня читаємо:

"Петре, апостолов основаніе, каменю Христови церкве, христіянов начало, паси овци твоего двора славно, агнци твоя сохрани от волков лстивих, ізбави стадо твое от напастей лютих. Тя бо молитвенника к Богу неусипна стяжахом воістину і о тебі хвалящеся спасаемся всі."

(Стиховня мал. веч. 1 стих).

"Петре верховний учениче.." (Тамже 3 стиховня).

"Христос тя перваго ізбрав, Петре, основаніе віри вінча тя, іже всіх владика тебі предрече: блажен еси сімоне вар Іона, яко плоть і кров не яви, священнопроповідника моего сотвори тя: но отец мой іже есть на небесіх, того моли боготлаженне апостоле, даровати нам велію милость. (Тамже, Слава на стиховні).

"Кіими дохвальними вінци, увязем Петра й Павла... оваго убо яко апостолов предначальника... (Вел. веч. на Господи возв. 1 стихира).

"О Петре, каменю й основаніе..." (На литії 2 стихира).

"Петре верховне славних апостолов, каменю віри..." (На литії, стихира 3-а).

"....воістину показался еси камень віри й ключар благодати, Петре апостоле..." (На утр. сідален по 1. катизмі).

"Церковнаго каменя, всехвальнаго Петра..." (Там же Слава).

"Верховнійшаго апостолов днесь, яко первозваннаго Христова. богодохновенними пісьми достойно воспоїм (І Канон св. Петра, пісньь 1. троп. 1.

"Тя предвічний проувидів предустави, всеблаженне Петре: яко предстателя своея церкве й первопрестольника" (Там же канон. троп. 2-ий).

"На камени твоего богословія водрузи владика Ісус церков непреклонну: в нейже тя апостоле Петре славим" (Канон, пісньь 3. тропар. 2-ий).

"Человіком ловца тя, якоже обіща Христос, соділа божественна своея церкве, первому вручив кормила (Пісньь 4. троп. 1.)

"Тебі Христос первозванному і зіло возлюбленному, яко предсідателю благославну, апостолов первому являеться, воскрес от гроба (Пісньь 7. троп. 2-ий).

"Іже от Отца явлься божіе Слово .. каменя тебе непостидна, церкви водружене і основаніе положи." (На хвалитех, стихира 2-а).

"Верховное основаніе апостолов,.. Рима же ти бил еси первий епископ, превеликаго градов слава і похвала: і церкве Петре утвердженіе і врата адова не одоліют воістину ея, якоже Христос предрече ." (30 червня, на хвалитех, 1 стихира)

Отже з сих свідоцтв показується ясно, що Західня й Східна Церква однодушно св. Петра вважають за старшого над усіми апостолами й основою, та головою Церкви. Ті свідоцтва також авторитетно вияснюють нам слова св. Письма в яких кажеться, що на Петрі як скалі Христос оснував Церкву й йому одному дав Христос в е р х о в н у пастирську власть у своїй Церкві.

Отже говорення автокефальників про рівність св. Петра в усьому з другими апостолами й заперечування його старшинства це відступство від правдивої науки, що її однозгідно про старшенство Петра подає Схід і Захід від перших часів христіянства.

Святі Отці собі не противорічать. Коли ж часом у них знаходяться вискази про рівність Петра з другими апостолами, або апостолів з Петром, то ті вискази як бачимо зі сказаного треба так розуміти, що апостоли були рівні св. Петрові в усьому крім одного, а саме старшинства в цілій Церкві.

Коли б дійсно св. Отці відкидали б старшинство св. Петра, вони ніколи не полишили б таких численних і таких ясних свідоцтв про старшинство св. Петра, ба що більше вони б це десь ясно зазначили, що поодинокі апостоли, або всі разом, але без св. Петра, мають верховну й незалежну власть рядити св. Церквою. А такого нема. А про це якраз розходиться і це треба би автокефальникам доказати. А вони крутять висказами св. Отців як швець шкурою, плетуть усячину, а цього що треба доказати ані не доказують, ані доказати не всилі.

Другим разом приглянемося, яка була думка св. Отців про старшенство римських папів як Петрових наслідників.

На закінчення повторимо висказ Тертуліяна, що його навели наші автокефальники в "Чужій Руці" ст. 154. "—Що найправдивіше, те найдавніше, що найдавніше, те було від початку: що було від початку, се те, що було від апостолів, що ж від них, те прийшло від Христа, котрий є Вічною Правдою."

Так, вислови великих і святих мужів і письменників зі старохристіянської давнини поучують нас, що наука про старшинство св. Петра в Церкві не є якоюсь видумкою католиків, але обявленою Божою правдою, яку нажаль наші автокефальники не хочуть приняти. І тому вони є відступниками.

Хто отже любить правду, і не хоче бути від неї відступником, то повинен приняти й визнавати це, що св Петра Христос поставив старшим над апостолами й вірними в своїй Церкві й що на св. Петрі й його правних наслідниках є збудована правдива Христова Церква

Вернард Д. ЧСВВ.

Велич Божого Дому і як Поводитися в ньому

Господи, я полюбив велич Твойого Дому й місце побуту Твоєї слави." (Пс. 25:8). — Так говорив колись псальмопівець цар Давид. А що він дійсно любив велич Божого дому, це місце побуту Божої слави, то ми знаємо з біблійної історії. Він за свого царювання задумав збудувати для Г. Бога таку величаву святиню, що її не було рівної в тодішній історії людства. І хоч він її не збудував, бо така була Божа воля, щоб аж його син Соломон її збудував, то однак Давид придбав для будови храму величезну скількість золота й всякого дорогоцінного матеріялу. З цього можемо бачити з якою великою пошаною Давид відносився до Божого дому й як дуже він старався про його красу.

А треба знати, що святиня, що так дуже лежала Давидові на серцю, то мала бути домом Божим у Старому Завіті. Наші церкви в Новому Завіті стоять далеко вище від старозавітної святині. Там була скриня-кивот Завіту, де містилися манна, таблиці Мойсеєві, й палиця Аронова, а тут у кивоті, в Пресв.-Евхаристії перебуває постійно з нами сам Господь Бог. Там приносились жертви зі земних дарів, а тут приноситься жертва самого Сина Божого. Там були тільки тіни й прообрази, а тут є і... не здійснення. Тут голоситься нам обявлена правда св. евангелія, тут також маємо джерело Божих ласк у св. Тайнах, чого не було в старозавітнім храмі.

Тому то зовсім слушно, що оскільки Божі доми Нового Завіту своїм значінням і вартістю перевисшають святиню Старого Завіту, остільки більше належить їх шанувати й дбати про їхню красу.

Дбати про велич і красу Божого дому в такій мірі, як це робив цар Давид, ми не можемо. Але є інші, доступні для кожного з нас способи, як дбати про красу й велич своєї церкви — а один з найголовніших, це наше добре примірне поведення в Божім домі.

Цієї пошани від кожного з нас Господь Бог вимагає.

Як це добре поведення в церкві виглядає?

Насамперед, коли входимо в неділю чи свято до церкви, усвідомім собі, що входимо в дім Божий, де небесний цар приймає своїх підданих. Отже ми не йдемо до церкви, щоб побачитися зо знайомими чи приятелями, чи тільки от так собі. Ідемо до церкви на те, щоб віддати тут належну пошану Господу Богу й випросити собі Його благословення.

Переступивши поріг святині належить іти як найтихіше, не оглядаючися на боки, аж на сам перед, тут зробити глибокий поклін, поцілувати хрест і образ та поважно відійти до лавки.

До наших церков подекуди закрався цей дуже непохвальний звичай, що коли родина приходить до церкви, то тато мама й діти йдуть до лавки, а старший син, чи донька стають зараз коло входових дверей, на самім заді. Це місце колись у давнині було призначене для публичних грішників. Богу дякувати, наша доростаюча молодь не належить до цього рода людей; а навіть коли дехто почувався б, що таки належить, нехай знає, що і він може спокійно йти до лавки. Але якщо дорослий син, чи донька вибирає собі те місце тому, бо тут можна без контролі розмовляти, чи навіть жартувати, нехай знає, що це Божий дім, і коли люди цього каригідного поведення не осудять, то Господь Бог, що все бачить, напевно його колись осудить.

Взагалі в церкві говорити, хоч би тільки шепотом, оглядатися по людях, чи на хори, це очевидний знак браку пошани для Божого дому, а тим самим для Бога, що в цім домі має свій земний престіл.

Добре поведення в присутности Божого Маєстату також вимагає, щоб ми оскільки це

(Докінчення на стороні 15)

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

"ІСТОРІЯ ОДНОЇ ДУШІ"

Одного зимового вечора в грудні 1894. р. М. Агнета від Ісуса, тоді настоятелька, с. Марія від Серця Хр. та наша маленька свята були разом на рекреації довкола печі в спільній салі, одинокім місці, де монахиням кармилітанкам можна огрітися. Присутність настоятельки дала їм вільну нагоду поговорити про свої спільні спогади кілька хвилин. Тереня, яка в своїм оповіданні завсіди заховувала дитинну чарівну щирість, зачала розповідати кілька черт зо своєї молодости. Слухаючи її спогадів, ціла хвиля щасливих споминів залила ці душі, заєдно готові до любої вдяки для доброго Бога. С. Марія взяла тоді на бік настоятельку. "Справді воно жалю гідне, говорила вона, що Тереня складає поезії для потіхи одної, або другої сестри, а нічого не пише, щоб для нас самих захова ти свої дитинні спомини. Наша сестричка мала, цеж ангел, який довго не буде на землі. Пізніше нам буде жаль, що ми стратили ці маленькі події, такі цікаві для нас!"

М. настоятелька вагалася кілька тижнів. Вкінці приказала Терені, щоб вона на день її імянин зготовила для неї написане оповідання про головні події свойого дитинства.

Тереня взялася до роботи на початку 1895. р. Вона не посвячувала на це діло іншого часу, лише рідкі хвилиночки свойого вільного часу, бо її уряд захристіянки рабував її і ті вільні хвилини. Всетаки 20. січня 1896. р. вона була готова. Йдучи на вечірну молитву, вона пішла перед настоятельку, уклякнула, та передала її ці записані сторінки без поправок, на бідненькім папері, що ним стидалась би навіть служниця.

М. Агнета відповіла самим лише кивом голови, поставила зшиток на лавку та не заглядала до нього, аж за кілька місяців, як уже звільнена з трудів настоятельства мала більше вільного часу. За час цієї довгої проволоки Тереня ні разу не занепокоїлася про долю свойого рукопису. Як же одного дня "мамуся" її сказала, що ще навіть не читала її оповідання, вона не була ні здивувана, ні зворушена. Так дала доказ свойого повного виречення.

Перебігаючи ці сторінки оповідання М. Агнета наново переживала з живою чарівністю на кожній сторінці ці давні-давні літа, що попри коротенькі свої досвіди, були засіяні таким чистим і солодким щастям. Але що більше, вона подивляла чуда Божої ласки, що їх Бог зробив у душі її сестрички, а робив їх від першого пробудження її розуму. Тепер вона догадувалася, яке велике добро могли б зробити пізніше ті сторінки. Тому забажала, щоб Тереня докінчила своє оповідання про життя в монастирі, що про нього до тепер лише згадала. Але М. Агнета вже не була настоятелька та не могла приказати її, продовжати своє оповідання, яке замикало в собі вісім перших розділів з її "Історії одної душі."

Бачучи, як Тереня скоро слабне, захворівши тяжкою недугою, вона переконала М. Марію де Ґонзаґ, яка наступила по ній, щоб та сказала Терені написати дещо про своє життя в монастирі. Цей новий рукопис приніс два нові розділи, девятий, і десятий до її "Історії". Кілька доповнюючих сторінок, що їх Тереня написала підчас своїх реколекцій 1896. р. про свою "науку маленьку", як сама говорила, були призначені для її сестри Марії. Вони пізніше ввійшли як 11. розділ до "Історії одної душі."

Першого серпня 1897. р. М. Агнета зрадила Терені свій замір, дати читати пізніше її рукопис у монастирі, відтак же й видати його для всіх але призналася її, що боїться тут спротиву кількох сестер. Свята відповіла простенько: 'Моя Мати, після моєї смерти не треба буде говорити нікому про мій рукопис, аж доки його не видасьте. Як зробите інакше, або як спізнитеся з його виданням, діявол буде перешкаджати вам, щоб стримати діло доброго Бога..., діло справді важне!"..

Її ради послухали, як це побачимо пізніше. Діставши позволення від епископа Уґонін, 8. III. 1898. р. "Історія одної душі" появилася вже в слідуючім жовтні. Кілька тижнів опісля через нові обставини видання її було б неможливе.

Одного дня М. Агнета просила Тереню, щоб вона щераз прочитала одну частинку свойого оповідання, бо вона здавалася її неповна. Трошки пізніше, вступаючи до больниці, вона побачила її залиту сльозами.

"Ви плачете?" — запитала.

"Так мені добре на души!". відповіла її Тереня з неописаним виразом. Так, ці сторінки принесуть багато добра. Ліпше пізнають люде солодкість доброго Бога... І, додала вона голосом надхненим, я відчуваю, що всі мене любитимуть!..." — Неможливе, порівнюючи тепер наслідки з тими словами, відмовити святій пророчого дару, що про нього її життя дає нам більше доказів.

В отих то несподіваних і зворушливих обставинах Тереня, вже змучена строгостями правил кармильського Чину, вичерпана на силах, на кожнім кроці тисячами невчасних відвідин, просьб сповнювала, складала ці свої сторінки, що мають у собі боже надхнення та в усіх розбуджують однозгідний подив. Знаний є осуд Пія XI. про "цю чудову книжку, якої свіжість і милість такі природні!" (Л. до кард. Віко, 14. V. 1923). Того самого дня, коли він її проголошував за святу своїм непомильним судом, хотів щоб всім виказано як одну з причин цього божественного акту осьте: "Ця книжка, що її написала Тереса від Дитяти Ісуса про своє власне життя в гарній красі своєї рідної мови, щоб так описати доріжку свойого духовного дитинства, вона не лише тепер є в руках кожного, але своєю солодістю проникає серця людей найдальших від християнської досконалости. Багато з них навернулося та закріпилося в любові Христа через це читання!"

Після голосу першого Вчителя Христової Церкви на землі про високу аскетичну вартість тієї книжки, знавці не вагаються говорити також і про її літературну ціну, називаючи її незрівнаною що до молодости, любости й чару в оповіданні, та в листах. Але що ж значить сей осуд наукових людей штуки в порівнанні з мільйонами свідоцтв читачів усіх мов і всіх сторін, яких щодень поучує та причаровує, заохочує до обовязку й жертви, вводить у тайни найтіснішої злуки й любови з Ісусом чотириста тисяч примірників "Історії одної душі", що є заєдно в обороті.

СМЕРТЕЛЬНА НЕДУГА

В ту велику пятницю 1896. р., яка принесла святій вістку про близький відхід до неба, М. настоятелька була М. Марія де Ґонзаґ, ново вибрана. Ошукана рішучістю Терені вона спочатку навіть не думала, що тут щось великого діється. Вона й позволила її дальше заховувати всі строгості приписані правилами без найменшої полегші та призначила її в перервах між довгими відправами великої пятниці мити вікна в монастирі. Тоді то побачила її бліду й майже падучу з ніг під тягарем цього труду накиненого на бідну хвору, при її пості на хлібі й воді одна новичка. Вона жертвувалася заступити святу. Але не вдалося її.

Хвора з сестриної любови старалася закривати свій стан перед своїми трьома сестрами. Коли вони бачили, що хоч така бліда вона виконує всі труди великого тижня та вірно виконує всі звичаї, нічого не догадувалися. Але кілька тижнів опісля вони завважили її сухий кашель та бачили, що ніщо його не спиняє. Тоді зачали додумуватися, що глибока якась недуга загрожує її тайно. Вкінці й сама настоятелька зачала побоюватися та звільнила Тереню з обовязків помічниці сестри захристіянки.

Др. Корніер, лікар монастиря і др. Неел, кревний святої не завважили тоді ще нічого наглого. Всетаки, щоб запобігти можливим поворотам вибухів крови, вони піддали її всяким прикрим способам лікування: загальним натиранням, помпованням, застрикам і т. д... Завсіди усміхнена, зо словами подяки маленька їх жертва терпіла ці муки-ліки, що більше її боліли як сама недуга.

Тимчасом покріпляюча дієта усунула на кілька місяців її кашель. На хвилиночку здавалося, що її мрія про скорий відхід до неба вже пропала, розвіялася. Вона написала тоді одній своїй новичці: "Справді, недуга, це дуже повільний провідник. Тепер я надіюся лише на любов!"

Це поліпшення позволило її на часок знову надіятися, що зможе відповісти на просьби кармилітанок з Ганої, які тепер закликали її на ново. Вона, правда, не могла, без цілковитого виздоровлення, навіть мріяти про таке далеке вигнання. Щоб дістати цю ласку, вона зачала в листопаді, 1896. р. девятницю до блаж. Теофана Венарда. Ще не скінчила її, як новий сильний поворот недуги показав ясно, яка є Божа воля.

Цей раз сильна та вперта горячка, злучена з забуреннями сталими в жолудку скоро вичерпали хвору. Цілу зиму її сили незамітно опадали. Др. Корніер, що так довго був спокійний, тепер вже не скривав свойого неспокою. "Я не зможу її виздоровити, говорив він сумно. Ця душа й так не сотворена для землі!"

При кінці великого посту 1897. р. показалися обяви справді нагальні. Мати Марія де Ґонзаґ, настоятелька, що привикла була бачити святу, як вона терпеливо переносить свої терпіння, позволила тепер дальше брати участь у всіх спільних вправах монастиря. Пізніше, заки однак ще її перенесено до монастирської больниці, бачили сестри цю геройську дитину, що нераз сама мусіла вертати до своєї келійки, як вона затримувалася на кожнім ступіні сходів, щоб захлипнути віддиху та приходила до свойого ліжка так вичерпана, що треба було її цілу годину, щоб роздягнутися. І тут на тім твердім соламянику та вузькім, завинена в свої бідненькі два покровці вона мусіла чекати майже завсіди трясучися, аж до рана, очікуючи нового труду.

Мало надіючися на вилікування майже невиліченої недуги, лікар рішився всього спробувати. Взявся отже до всяких способів, навіть дуже прикрих, ось як застрики чимраз частіші.

— **У Варшаві,** в жидівській відгородженій частині отворено католицьку церкву до вжитку навернених жидів. Їх священиком є о. Пудра, жидівського походження.

— **Німецькі** літаки знищили або ушкодили дотепер округло 1,000 церков у Англії.

РЕЛІҐІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то зле ходити дівчатам до кіна й дивитись на погані образи?

ВІДПОВІДЬ: Так, воно зле, й то не тільки для дівчат, але й для хлопців, для мужчин і жінок. Злі кіна розбуджують у людині низькі пристрасти, затовчують совість, учать гріху й до нього манять та є причиною нераз великих проступків. Багато вже осіб через злі кіна втратило свою невинність та впало в різні пороки. Тому для власного й загального добра **ми повинні злі кіна й фільми оминати, їх бойкотувати й якщо ходимо до кіна, то дивитись на фільми тільки добрі, будуючі, повчаючі.** Це є найліпший спосіб як зможемо змусити тих, що виробляють, чи показують фільми, щоб людям не виставляли поганих образів і для матеріяльного свого зиску не ширили між народом морального зіпсуття й гнилі.

В наших часах, головно по містах всі католики, а зокрема молодь, повинна не датись зловити на приманчиву рекляму злих фільм і вважати собі за честь та обовязок поборювати надуживання кінової штуки до ширення гріху й злочину. Дуже похвальним і порадним є стати членом організації "Леґіон пристойности," що має на цілі поборювати кінові надужиття та неморальні видовища і зробити та щорічно поновлювати приречення, що не будемо брати участи в кінових представленнях, які зневажають правду й християнську мораль.

Для поучення і заохоти наводимо тут погляд і науку св. Церкви в справі кіна подану Папою Пієм XI. в енциклиці з 29 червня 1936 р., що зачинається словами: "З дбайливою журбою" (Віджілянті кура).

"Справді духова розривка в своїй різноманітній формі сталася сьогодні конечністю для людей, що трудяться життєвими справами. Це кожний признає. Але вона повинна бути гідна розумного сотворіння — людини.

Штука, щоб розбудила й усовершила шляхетні почування в людині, мусить сама бути здорова й моральна. Нарід, що посвячує хвилі відпочинку на розривки, що ображають звичаї й обичаї та що дають нагоду до гріха, особливо для молоді, є виставлений на велику небезпеку втратити свою велич і свою могучість.

Не дасться заперечити, що між сучасними духовими розривками кіно здобуло в останніх літах місце світового значіння. Не треба вже згадувати про те, що мільйони людей є щоденно приявні на кінематографічних представленнях. Взагалі **кіно сталося найбільш приступним місцем відпочинку й розривки не лишень для багатих, але й для всіх суспільних верстов.**

З другої сторони **нема сьогодні орудника могутнішого від кіна, що так дуже впливає на** маси, чи-то самими образками киненими на екран, чи поширенням кінематографічних представлень і пригожими обставинами, які притім існують.

Могучість кіна лежить у тім, що воно говорить образово. Кожна душа, особливо проста й неосвічена, що не посідає здібностей, або принайменше волі розумувати й абстраґувати, приймає образ з приємністю й без труду. Бо й читання, або слухання вимагає зусилля. Ці всі недостачі усуває з великою приємністю для людей кінематографічне представлення, подаючи очам безперервний і суцільний ряд конкретних і, що так скажемо, живих образків. **У звуковім кіні влива тим більше скріпляється тому, що розуміння подій стається ще приступніше завдяки рівночасному звучному говоренню. Крім того ціла та драматична дія овіяна чаром і настроєм музики.**

Передусім танці й "різнородності," що їх навмисне впроваджують на перервах, збільшують піднесення почувань. Тим то кінематографічні видовища це "справжня школа", яка успішніше, як чисте розумовання, може пхнути більшість людей на добру або на злу дорогу. Тому конечно треба поставити їх на основах християнської совісти та звільнити їх від усього, що шкідливе та погубне.

Загально відома річ, які то **жахливі шкоди заподівають у душах злі кіна. Вони стаються розсадниками гріха.** Звеличуванням людських похотей, **зводять молодь на дорогу зла, в фальшивім світлі представляють життя, затемнюють його ідеали, нищать чисту любов, підкопують святість подружжя й родинну любов. Можуть також легко викликати незгоду між одиницями, суспільними клясами й цілими расами.**

Навпаки добрі видовища можуть якнайкраще впливати морально на тих, що їх оглядають. Поза духовою розривкою можуть вони викликати шляхетні життєві ідеї, дати нові відомости з історії, передати красу рідного краю та чужих країв, представити правду й чесноту в принадний спосіб, спонукати до порозуміння, або принайменше улекшити зближення між суспільними верствами, народами й расами, боронити справедливости, накликати всіх до чесноти й накінець своєю поміччю причинитися до морального й суспільного піднесення світа. Це прибирає тим більшого значіння, коли зважити, що кіно говорирть не до одиниць, але до мас, і то в часі, місці та обставинах найбільше пригожих до викликування небуденного запалу як до доброго, так і до злого та доводить до того розхвилювання й збірного підйому, що може, як учить досвід, прибрати хоробливі розміри. Бо фільмові образи показують глядачам у театрах напів темних, що впливає на ослаблення фізичних, а часто й духовних сил... Крім того в кінах виступляють чоловіки й жінки, дібрані відповідно до своїх природних спосібностей. І саме тими природними даними й приміненням різних засобів, стають знаряддям зведення інших, особливо молоді. До цього долучується музична мельодія, розкішні сидження, сила реалізму та всякі забаганки аж до пересади. Ця принада місць і чар представлень притягає передовсім дітей і молодь. Так само в тім віці, що в ньому розвиваються: моральний змисл, поняття справедливости й чесноти, почуття обовязковости й повстають життєві ідеали, саме тоді має якнайсильніший вплив кіно.

Але **нажаль у теперішних обставинах це ділання кіна відбувається в напрямі зла.** Тому призадумуючися над руїною дітей і молоді, що тратить свою невинність у кінових салях, приходять на думку страшні слова Ісуса Христа, звернені проти гіршителів дітей: "І хто соблазнить одне з цих малих, що вірять у мене, краще було б йому, якщо б завішено на його шию млинський камінь і якщо б він утонув у морській глибині." (Мат. 18:6-7).

Так це одна з найбільших конечностей нашої доби дбати й старатися про те, щоб кіно перестало бути школою зіпсуття, але навпаки, щоб воно обернулося в цінне знаряддя виховання та удосконалювання людства."

В тій ціли Папа радить ужити таких середників:

1. Надзір епископів, вірних і всіх чесних людей над продукцією фільм і усування по силам видовищ, що причиняються до ослаблення в народі змислу моральної краси, звичаїв і обичаїв.

2. Продукувати добірні фільми оперті на засадах християнської моралі, що служили б вихованню молоді й вдоволяли б вимоги християнської совісти. Виробництво добрих фільм підпомагати всіми способами.

3. Пригадувати фільмовим продуцентам, що вони є відповідальні перед Богом за мораль народу навіть тоді, коли той нарід забавляється.

4. Усі душпастирі хай постараються, щоб їхні вірні щорічно складали приречення, що не будуть брати участи в кінових представленнях, які зневажають правду й християнську мораль.

5. Часто виготовляти й постійно оголошувати в пресі чи окремих виданнях які фільми є дозволені для всіх, які дозволені зі застереженням, а які шкідливі, або крайно злі, щоб нарід це ясно знав і міг того триматися як провідника. Тому це просто конечне, щоб у кожному краю, або принайменше в епархіях були постійні ревізійні комісії, що поширяли б добрі фільми, а інші оцінювали й розсилали свій осуд священикам і вірним. Цей обовязок дуже добре можна поручити центральним органам Католицької Акції.

При постійних і енерґійних зусиллях і кооперації духовенства й вірних можна буде успішно зарадити упадкові моралі народу в годинах духових розривок і відпочинку й забезпечити здоровий напрям цієї великої всесвітньої могучости, якою є кінематографія та спрямувати її до високої цілм: поширювати якнайшляхетніші ідеали та якнайкращі засади життя.

ОРҐАНІЗАЦІЯ ОПІКИ НАД МАТЕРЯМИ

Один з дуже практичних засобів поліпшити щасливе життя в родинах є Орґанізація Опіки над матерями.

Вона основується на тім, що члени цієї орґанізації гуртуються в тій цілм, щоб зібрати фонди потрібні на оплату коштів, що є злучені з приходом дитина на світ кожної членкині орґанізації. Це є добре відомим фактом, що тільки заможніші матері можуть поплатити кошта звязані з пологом, а прочі, або зовсім не можуть тих коштів поплатити, або тільки з великим трудом. І тут якраз має прийти з поміччю матерям орґанізація опіки над матерями.

Коротко орґанізація виглядає так: Кожна місцева орґанізація обіймає простір одної парохії. Орґанізація веде свою діяльність у тіснім порозумінні з католицькими шпиталями й з ними робить угоду щодо платні коштів від кожної дитини. Кошта за шпиталь оплачує орґанізація зі своїх фондів за кожним разом, або ра[illegible]

Фонди здобуває орґанізація різними способами: 1. з місячних членських вкладок, 2. з добровільних жертв на ту ціль 3. з різних підприємств, що їх уряджує згадана орґанізація.

Крім цієї чисто економічної цілм ця орґанізація має ще другі цілм. Її завданням є освідомлювати матерей про їх християнські обовязки, скріплювати і розвивати моральність між католицькими роди[illegible]

Ця орґанізація може приняти вид товариства, або союзу Пресвятої Родини, що має за ціль плекати християнське життя в родинах.

Орґанізація, про яку ми сказали цих кілька слів є дуже корисна, а навіть потрібна в наших часах. І тому воно дуже порадним, що така орґанізація повстала по наших парохіях, головно по містах.

— **В Китаю** працює тепер 4,862 католицьких священиків, а з того 2,000 є китайськими уродженцями. Префект Конґреґації для Поширення віри подав, що традиція Католицької Церкви є та, що чужі місіонарі є тимчасові й мають лише виховати рідне, національне духовенство, бо до того кожна нація має право, щоб мала своїх рідних священиків і епископів.

— **Жид,** Маврикій Ротшильд-шикаґовський купець зробив кілька записів по $10,000 католицьким сестрам "Литл Систерс оф де Пур." До того наклонив його вид праці повної посвяти тих Сестер.

ПРИГАДКИ

22. VI. Неділя 3. по Сош. Празник Серця Ісусового з 20. VI. Служба воскр. опускається. Всеночне. На утр. ев. Ів. зач. 36. На Сл. Бож. Апост. зач. 306. Єв. Івана зач. 9 і 10.

24. VI. Вівторок. Різдво Івана Хрестителя. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 3. з перест. На Сл. Бож. Ап. зач. 112. Єв. Луки зач. 1 з перест.

29. VI. Неділя 4. по Сош. Верховн. Апост. Петра й Павла. Глас 3. Всеночне. Єванг. утр. воскр. 4., а як храм Єв. Ів. зач. 67. На Службі Божій Апост. зач. 93 і 193. Єв. Мат. зач. 25 і 67.

Піст Петрівка й заборонений час до 28. VI. включно.

Червень посвячений почитанню Христового Серця.

Празник Пресв. Серця е головним святом Апостольства Молитви.

6. VII. Неділя 5 по Сош. † Атаназія Атон. преп. Глас 4. Єв. утр. воскр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 103 і 213. Єванг. Мат. 28 і Луки 24.

13. VII. Неділя 6 по Сош. Св. Отців шести Соборів. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Божій Ап. зач. 110 і 334. Єв. Мат. зач. 29 і Ів. 56.

Місячне намірення на липень: Основніше освідомлення вірних у християнській науці.

Місійне намірення: Навернення Магометан.

15. VII. Св. Володимира Великого, покровителя Братства Українців Католиків Канади.

В липні й серпні курси навчання рідної мови й катехизму для молоді.

Відміни місяця: Остання кватира 16. VI. Нів 24. VI. Перша кватира 1. VII. Повня 8. VII. Остання кватира 16. VII.

ЮВІЛЕЙНІ ЗІЗДИ

З приводу 50-ліття поселення українців у Канаді відбудуться в **Кенорі, Онт. в неділю, 6-го липня, 1941. в Бобулинцях (Фостон), Саск, в неділю, 22-го червня, 1941.**

— **Філяделфійський** "Шлях" подає, що в горах Адірондаку, коло містечка Стратфорду, будують українську вакаційну оселю. Оселя буде передана для вжитку нашої молоді в пятницю, дня 4 липня ц. р.

Коли й де будуть відправи?

22-го — Чергил (празник), Голден (коло Пастушка); Федора (пікнік).

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЧЕРВЕНЬ

22. Неділя 2 по ССД. (Пр. Евх) Смокі Лейк, св. Онуфрія — празник.

ЛИПЕНЬ

6. Неділя 4 по Сош. Аншав (посвячення цвитаря) Беліс (празник)

7. Різдво св. Івана Хрестителя Куквил, Айрон Ривер, (В обох місцях празник)

Айрон Ривер катехизація дітей від 1-6-го. год. 10. рано.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЧЕРВЕНЬ

22 Неділя —
Восток
Новий Київ
Енгел Лейк
Лішор

24. Різдво Ів. Хр. —
Гиллиярд (празник)
Н. Борщів (празник)

29. СВ. АП. ПЕТРА Й ПАВЛА — ПРАЗНИК І ВІДПУСТ У МОНДЕРІ.

ЛИПЕНЬ

6. Вегревил
20. Москалики

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

[illegible]

22. Неділя — Транскона Кенора

24. Різдво Йоана Хрестителя— Гадашвил

29. Неділя — Талберг.

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Ходять** уперті слухи, що Німеччина згромадила велику військову армію на границях Советів, щоб страхом або силою змусити Совети відступити Німеччині доступ до українського збіжжя і кавказкої нафти. Це німцям конечне до ведення довшої війни, сподіючись, що Америка незабаром стане воювати по стороні Великої Британії. Румунія мобілізує військо й мала б разом із німцями напасти на Бассарабію.

— **Америка** дала рішучу пересторогу Франції, щоб шляхом уступчивости не йшла на дальшу співпрацю з Німеччиною, бо готово прийти до розриву звязків між Францією й Злученими Державами, а вслід за тим ще й до інших наслідків.

— **Німці** два рази сильно збомбардували Александрію, відому британську морську базу в Єгипті. Британці знова часто бомбардують важні військові ворожі осередки в Лівії.

— **В американськім** конгресі приймили закон, який дозволяє президентові підчас надзвичайного стану реквірувати всякого рода особисту й публичну власність, якої потрібно для національної оборони.

— **З днем** 1-го липня входить у життя в Канаді примусова асекурація від безробіття. Працедавці і робітники виплачують свою вкладку закупном марок Асекурації від Безробіття, а домініяльний уряд дае 20% до тих злучених вкладок і вдодатку платить кошта адміністрації. У випадку безробіття робітник дістае замісць реліфу щотижневі чеки на ограничений період свого безробіття. Є певні кляси робітників, які не підлягають цій примусовій асекурації.

Так працедавець як і робітник повинні познайомитись з правилами цієї асекурації. Їх можна дістати від кожного поштового урядника.

— **В Югославії** серби ведуть скриту, партизанську боротьбу з німецькими окупантами.

— **Советський** уряд перестав мати дипльоматичні звязки з грецьким урядом, бо Греція втратила свою незалежність.

— **В Америці** у фабриках часто вибухають страйки. Робітники вимагають підвишки платні.

— **В неділю** рано, 8 червня британська армія разом із військами "вільних французів" під командою ґен. Де Ґоля почала наступ на Сирію, територію, що знаходиться під опікою давнього союзника Франції. Французька армія під командою ґен. Денца, що слухае уряду Петена, ставить спротив. Британці поступають уперед і обіцяють Сирії незалежність. Уряд Петена запротестував проти цієї акції Вел. Британії і назвав її глибоко несправедливою аґресією. Британський уряд заявив, що окупація е актом самооборони перед німцями, що почали закріплюватись у Сирії, щоб там створити базу для своїх операцій на Близькому Сході й в Африці.

— **Рузвелт** затвердив новий закон, що дае урядові право забрати всі нечинні чужинецькі кораблі в американських пристанях.

— **У Великій** Британії заведено картки на одяг.

— **Ірак** замирився з Британією. Про-німецький уряд Рашіда Алі в Іраку під напором британських військ розпався, а сам Рашід Алі втік до Ірану. Емір Абдуль Ілляг, бувший реґент вже сформував новий уряд прихильний британцям.

В Іраку запанував спокій. Британці мають контролю над нафтовими полями й проводом у Іраку.

— **Бувший** німецький цісар Вільгельм II. помер 3-го червня, 1941 в Дорн, в Голяндії, де перебував від 1918 р. Прожив 82 роки.

— **По 12 днях бою** німці здобули Крету. Втрати по обох сторонах були великі. Німці хочуть зробити з Крети базу до нападу на північну Африку, Єгипет і Суез.

— **В Америці** Ля Ґвардія почав орґанізувати орґанізацію, що матиме до діла з обороною краю на випадок чужих нападів.

В 50-Ліття Нашого Поселення в Канаді

ВІДБУДУТЬСЯ ЮВІЛЕЙНІ ЗІЗДИ Б.У.К.-а

КЕНОРА, ОНТ.: 6 липня. Парох о. Й. Сеньків, ЧСВВ.
ПОПЛАРФІЛД, МАН.: 21 22 червня. Парох о. І Перейма.
СЕЛКИРК, МАН.: 28 і 29 червня. Парох о. Й. Слуга, ЧО.
ОВКБУРН, МАН.: 5 і 6 липня. Парох о. К. Лотоцький.
КУКС КРІК, МАН.: 6 і 7 липня. Парох о. Ф. Ру, ЧО.
ЕТЕЛБЕРТ, МАН.: 12 і 13 липня. Парох о. І. Колцун.
БРЕНДОН, МАН.: 19 і 20 липня. Парох о. Й. Пуляк.
МАВНТЕЙН РОВД, МАН.: 26 і 27 липня. Парох о. Й. Пуляк.

З БОГОМ ДО КРАЩОЇ БУДУЧНОСТИ!

Т. Мельничук, Голова. **А. Мартинюк,** писар.

Вже появилася в розпродажі

ЮВІЛЕЙНА ПРОГРАМА НА КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ІМІҐРАЦІЇ В КАНАДІ

друком ОО. Василіян в Мондері, Алта. В Програмі е: **Служба Божа** самолівкою на два голоси, 10 **релігійних пісень** і 9 укр. **народних пісень**—те все під **нотами.**

Руханкові вправи і англійські патріотичні пісні. — Величина 9х6, сторін 59.

Ціна з почтою 30 центів

При більших замовленнях почту оплачуємо самі.

—O—

Для науки релігії підчас вакацій поручаемо книжечку

"НАША РЕЛІГІЯ",

українсько - англійський катехизм для молоді о. А. Лугового.

Нове справлене і доповнене видання мае 176 сторін і 25 образків.

Ціна 15 центів.

На ліпшім папері 20ц.

Замовлення висилати на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alberta, Canada.

Пресовий Фонд "Світла"

Збріка на похороні бл. п. Михайла Іванкова, Тофілд, Алта. $3.00
Катерина Ґалан, Джемейка, Зл.Д.П.А. 1.00
Збірка в домі п. Кицилюків, з нагоди вечірка для п-ства Солтисів, Форт Віліям, Алта. $6.15
Збірка на весіллю в п. Василя Гевка, Мондер, Алта. 3.75
Збірка на весіллю п. Луки Хміляра й Павлини Миськів, у Мондері, Алта. 3.15
Збірка на поминках бл. п. Анни Ґрицан, Плейн Лейк, Алта. 1.30
Збірка з нагоди першої відправи в Малой, Алта. 3.00
Збірка но похороні Олекси Хлібецького, Москалики, Алта. 2.50
Збіркою занявся п. Іван Смікура.

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT. Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (77) 14. Мондер, Алберта. 15-го Липня, 1941. Mundare, Alberta, July 15th. 1941. Vol. IV. No. (77) 14.

В СЕРЕДИНІ ЦЕРКВИ СВ. О. НИКОЛАЯ В ЧАСІ ЄВХАРИСТІЙНОГО КОНГРЕСУ В ШИКАҐО
При престолі стоїть Преосв. Кир Константин Богачевський з асистою.
З правого боку під білим бальдахимом стоїть ВПреосв. А. Дж. Чіконіяні, Апостольський Делеґат на Злучені Держави.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Катедральнім** храмі в Филяделфії, Па., Преосв. Константин Богачевський висвятив 7 липня Николая Волянського і Богдана Олеся на дияконів, а Володимира Дудяка на піддіякона. Дня 12-го липня Преосв. Константин рукополагав діякона Симеона Фецька на священика.

— **Німецькі** єпископи звернулись зі закликом до німецьких католиків, щоб у теперішному часі, коли то йде боротьба за існування християнства, сильно стояли в католицькій вірі. Єпископи протестують проти антирелігійних потягнень держави. "Ми втратили наші школи, а тепер і наші діточі садки мусять бути замкнені." кажуть єпископи. В Німеччині монастирі й другі католицькі інституції е сконфісковані й віддані для нерелігійних цілей. Католицька преса е майже знищена. Протирелігійна пропаґанда не перериняеться. Німецькі католики хоч е лояльні для своєї держави, одначе мусять поборювати шкідливі напримки. Єпископи закликали німецьких католиків дорожити і плекати свою віру й створити кожний католицький дім "домом Божим."

— В пятницю, дня 4-го липня в Стратфорд, Н.Й. відбулося благословення першої американсько-української вакаційної оселі. Службу Божу відправили оба наші владики Кир Константин Богачевський і Кир Іван Бучко в асисті духовенства. По Службі Божій відбулось посвячення і поставлення хреста, де мае бути побудована церква в гуцульськім стилю.

Після обіду в двох просторих і модерних кемпах був попис хорів та спортові гри.

Ювілейний Конгрес у Мондері 2-го й 3-го Серпня, 1941

В ЧЕСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ПІОНІРІВ.БАГАТА Й ПОВЧАЮЧА ПРОГРАМА. ПРИГОТОВЛЯЙТЕСЬ УЗЯТИ УЧАСТЬ У ЦЬОМУ ВЕЛИЧАВОМУ КОНГРЕСІ.

Євхаристійні Торжества в Шикаґо

Евхаристійні Конгреси і їх ціль

Віра каже нам, що в Пресв. Евхаристії, під видами хліба й вина перебуває дійсно й правдиво живий Ісус Христос, разом зі своїм божеством і чоловіцтвом.

А коли це правда, то не диво, що в католицькій Церкві Пресв. Евхаристія стала осередком усього богопочитання й що сюди передусім звертаються уми й серця дітей і старших.

Одним із прекрасних обявів віри, любови й почитання Ісуса Христа присутного між нами в Пресв. Евхаристії е в наших часах Евхаристійні Конгреси, що їх уряджують католики різних обрядів і народностей по всьому світі.

Евхаристійний конгрес в Ст. Пол і Мінніаполіс.

На американській землі, при кінці місяця червня, в днях від 22-26 червня, католики латинського обряду відбули величавий Національний Конгрес у Сент Пол і Міннеаполіс, у якому взяли участь кардинал Д. Догерті з Филаделфії, як папський леґат, повер 100 архієпископів і єпископів, сотки низшого світського й монашого духовенства, різні товариства та орґанізації і 125 тисяч вірних католиків. На закінчення цього Конґресу промовив з Ватикану на радіо по англійськи сам Св. Отець Пій XII. У своїй промові Папа вказав, що покинення науки евангелія в життю е джерелом усього лиха на світі й закликав до боротьби з епідемією модерного поганства, яке шириться по всьому світі й при помочі модерних засобів пропаґанди як преси, радія і кіна руйнує християнську цивілізацію і мораль народів.

На цьому Конґресі були присутні також католики східніх обрядів і мали співану Службу Божу в мароніцькім і греко-католицькім обряді.

Український Евхаристійний Конґрес у Шікаґо.

Знову американські українці через чотири дні урядили величавий Евхаристійний Конґрес у Шікаґо, від 25-29 червня, в українській церкві св. о. Николая.

Хоч цей конґрес мав офіціяльну назву Національний Евхаристійний Конґрес "Східніх

Обрядів," то однак на ділі він був українським Евхаристійним Конгресом.

Урядили його американські українці греко-католики під під покровом Їх Ексц. Кир Константина Богачевського, епископа ординарія української католицької дiецезії в Злучених Державах Північної Америки, за стараниям ОО. Василіян, а головно о. ігумена Амврозія Сенишина й при допомозі окремого евхаристійного комітету.

Учасники Конгресу.

В цьому Конгресі взяли участь: Їх Ексц. ВПреосв. А. Дж. Чіконіяні, Апостольський Делегат Злучених Держав, ВПреосв. Самуїл А. Стрич, архіепископ Шикага, Преосв. Вілліям Д. О'Брайн, епископ-помічник шикаговського епископа, чотири українські владики, а це: Преосв. Константин Богачевський з Филаделфії, Преосв. Василій Такач з Питсбургу, Преосв. Василій Ладика з Вінніпегу й Преосв. Іван Бучко, епископ-помічник з Ню-Йорку, много духовенства східного й західного обряду й до 30 тисяч вірних.

З Канади приїхали на Конгрес крім епископа ще отці Василіяни: о. В. Бараник, протоігумен американсько-канадійської провінції, о. Ніль Саварин, ігумен мондерського монастиря, о. Марко Романович, редактор Світла, від українських ОО. Редемптористів о. настоятель С. Бахталовський, а також один світський священик о. В. Осадець з Винзору, Онт.

На Евхаристійний Конгрес прислали свої привіти й побажання велике число різних осіб і організацій, між якими знаходиться привіт і благословення від Св. Отця Пія XII. з Ватикану, привіт від Еміненції Кардинала Д. Догерті, Френклина Д. Рузвелта, президента Злучених Держав, дост. Д. Т. Ґріна, ґубернатора стейту Іллиноіс і дост. Едварда Дж. Келлоґа, мейора міста Шікаґо.

З нагоди Евхаристійного Конґресу видано окрему пропамятну книгу, відзнаки а шикаґовська преса помістила на своїх сторінках численні світлини й згадки. Також важніші відправи в часі конґресу зарекордовано на плитах, а важніші моменти схоплено на фільмовій ленті. В неділю, 29 червня, від 9-10 год. шикаґовська радіостація WGN передала на хвилях етеру нашу Службу Божу з відповідними поясненнями в англійській мові.

Церква св. Николая, місце Конгресу

Величаві торжества Евхаристійного Конґресу відбулись у церкві св. о. Николая при Оклей і Райс улиці.

Це церква мурована, простора, стилева, має 13 бань і відзначається прекрасними малюнками й декораціями виконаними в византійському стилю. Престоли в ній муровані й викладені мозаїкою. Освітлена рясним світлом електричних лямп і рефлекторів викликувала подібне враження, яке мали колись українці в часах св. Володимира, коли ввійшли до церкви св. Софії в Царгороді й побачили її велич.

Тут, у цій церкві, відбувались евхаристійні відправи через кілька днів.

Чотири дні сонце сходило й заходило й через чотири дні, рано й вечером бачило воно, як маси народу заповняли церкву св. о. Николая, щоб звеличити Христа Спасителя утаєного в Пресв. Евaристії.

І справді торжества були повні небувалої краси, що захоплювали душу й викликували глибокі релігійні настрої.

В програму Конґресу входили процесії, архієрейські Служби Божі, молебні до Пресв. Серця Ісусового, суплікація, проповіди, концерти й бенкет. Все було знаменито зорганізоване й надзвичайно гарно й точно перепроваджене. До того ще й погода весь час була прекрасна.

Торжественні походи

Евхаристійний Конґрес зачався в погідний вечір, в середу, 25-го червня, величавим походом від дому ОО. Василіян до церкви св. о. Николая.

Був це захоплюючий вид. На переді походу виднів хрест, за ним ішли прапори українські, папські й американські. А далі з повагою йшла шкільна молодь під проводом Сестер Василіянок, численні релігійні й народні організації, духовенство, українські владики в архієрейських ризах та довгі ряди людей.

Порядок втримувала поліція і окремі впорядчики.

Могутні звуки дутої орхестри й ніжний голос шкільної молоді, що співала релігійні пісні, надавали незвичайної величности походові.

Другий раз величава картина походу повторилась у четвер, 26-го червня. Тоді в сумерку дня блестіли чарівно сотки свічок, що їх несли члени братств і сестрицтв в торжественному поході, в якому йшов утаєний під видами хліба сам Ісус Христос.

Велику й дорогоцінну монстранцію з Агнцем, в асисті духовенства ніс Преосв. Кир Іван Бучко.

Цей похід — то було щось чудового. Навіть некатолики з великим зацікавленням і подивом гляділи на цю настроєву маніфестацію віри й любови до Евхаристійного Ісуса, а католики раділи духом, що в теперішний военний час, коли то Христос дізнає стільки забуття, байдужности, а навіть важких зневаг, вони можуть Христові цим походом показати свою пошану та справити велику приємність.

Третій раз величавий похід відбувся в останній день Конґресу, в неділю 29-го червня.

Рано, в год. 10:15 мальовнича процесія супроводжала крім чотирох наших владик ще й таких високих церковних достойників як: ВПреосв. А. Дж. Чіконіяні, Апост. Делеґат і ВПреосв. С. А. Стрич, архіепископ Шикаґа, що зволили взяти участь у цьому українському евхаристійному конґресі.

Евхаристійні походи були для своїх і чужих небувалою блискучою маніфестацією зорганізованого життя й евхаристійного культу українського католицького народу на вільній землі Вашингтона.

Служби Божі

Найбільшим релігійним актом щодо свого значіння в часі Евхаристійного Конґресу була Служба Божа, що правилась кожного дня, у якій на престолі приносилась безкровна жертва Сина Божого.

В четвер, 26-го червня, відправив Службу Божу в халдейськім обряді о. Ф. Томей з питомими східними напівами. В пятницю, 27-го червня, відправив архієрейську Службу Божу Преосв. Кир Василій Ладика, епископ українців греко-католиків у Канаді. В часі цієї Служби Божої молодь масово приступила до св. Причастя.

В суботу, 28-го червня, архієрейську Службу Божу в асисті карпаторуського духовенства відправив Преосв. Василій Такач, а в неділю, 29-го червня, Преосв. Кир Константин Богачевський.

На кожній богослужбі співали по мистецьки добре вишколені хори, як хор Лисенка під проводом диригента Д. Атаманця і евхаристійний хор під проводом о. Нестора Феціци, ЧСВВ.

Чудовий церковний спів і повні краси та поваги обряди захоплювали учасників і наклонювали до поважної задуми та гарячої молитви.

В часі кожної Служби Божої довгі ряди причасників приймали Евхаристійного Ісуса до свойого серця. В часі Конґресу 9 тисяч осіб приняло св. Причастя.

Молебні

Вечером кожного дня, в год. 7:30 відправлювано велично молебен до Пресв. Серця Христового, на якому бували присутні наші владики. Співав ангельськими голосами хор дітей під проводом Сестер Василіянок, "О, найсвятіше Серце Ісуса, помилуй нас!" — плило благання зі щирих діточих сердець скріплюване голосниками, що несли цю молитву далеко поза церкву. Слова цієї пісні чули тисячі ух. Але одночасно із тим діточим хором тисячі сердець співали без звуку ту саму пісню й благали Пресвяте Серце кращих часів для людства прибитого военним лихоліттям. О, як це було гарно!

Благальна пісня.

Одною з найбільш зворушливих картин конґресу була суплікація і нічна адорація Найсвятіших Тайн у четвер у ночі, 26-го червня.

Серед нічної темряви маси народу залляли простору площу в парку св. о. Николая. Очі й серця всіх звернулись у ту сторону, де стояв у повені світла гарно прибраний престіл, а на ньому у монстранції Евхаристійний Спаситель. Він глядів певно зворушливо на народ, що припав перед Ним у поклоні й молитві, а нарід глядів на Нього, що серед темряви й хаосу політичних, національних і економічних відносин є одиноко спасенням і надією.

Горіли електричні лямпки, та ще більше горіли серця учасників конґресу, коли плила гаряча молитва: "От повітря, глада, огня й войни ізбави нас Господи!" "От наглия, а несподівання смерти, сохрани нас Господи!" "Ми грішнії Тебе просим, помилуй нас Господи!"

З тим актом богопочитання Евхаристійного Христа знаменито гармонізувала коротка але вдаряюча проповідь о. ігумена А. Сенишина. Христос все той сам і не змінюється. Він той же вчора, сьогодні й повіки. Як давніше, на протязі століть, серед різних історичних перемін і лихоліття Він поміг українському народові щасливо заховати свою віру, обряд і народність, так і тепер подасть йому помічну руку як потапаючому Петрові, щоб серед бурливого моря наших часів міг дожити кращих днів.

Цілонічна адорація.

По суплікації слідувала не менше глибоко настроєва хвиля, а це цілонічна адорація Найсвятіших Тайн.

У церкві рясно освітленій, на мармуровому престолі, серед зелені й білих лелій заясніла світлом облита золота монстранція. Десь з висот плив милий спів дітей, що співали під проводом панни Віри Шикули та хор молодих українських козаків під проводом п. Семена Чуби.

А нарід клячав у тихій розмові з Евхаристійним Христом. Говорили людські серця до того Серця, що так дуже полюбило людей, що для них усе віддало й стало вязнем у Пресвятій Тайні Любови. Хто ж годен висказати те, що тоді говорили при стрічі людські серця з Богом у часі нічних годин адорації? Це певне, що таємні лучі з монстранції падали на душі малих і старих і неодну рану злічили, неодне серце потішили, неодній особі помогли боротись із лихом.

В часі адорації в сповідальницях грішники отвирали свої серця, блудні сини й доньки поеднувались з небесним Отцем, а заблукані овечки знову вертали в обійми Доброго Пастиря.

Опівночі Преосв. Кир Константин Богачевський відправив архієрейську Службу Божу, в часі якої двох священиків через пів години причащали людей. По Службі Божій адорація продовжалась аж до ранку.

Проповіди.

В часі Евхаристійного Конґресу подавано часто вірним не тільки евхаристійний хліб у св. Причастю, але також і хліб Божого слова, в часі частих і змістових проповідей.

Проповідали о. ігумен А Сенишин, всі чотири наші владики, о. Максим Марків, ЧСВВ, отці: В. Е. Крогкин, В. Ф. Кінберґер, домініканець, о. Д. Шмаль, єзуїт, о. Ф. Томей, о. монсіньор Ф. Пурцель і Апост. Делеґат.

В проповідях, що були виголошені в українській і англійській мові, а які нарід слухав з великою увагою, було представлено, як у наших часах Пресв. Евхаристія є тим живим джерелом світла, тепла, сили й потіхи, що може обновити схоріле й страждуче людство й як католицька Церква, в якій попри різниці обрядів є захована одність науки й проводу, є якраз тою Церквою, у якій Хрирстос полишив Пресв. Евхаристію, щоб була хлібом життя і завдатком вічного спасення для кожного.

В пятницю, в год. 3. попол. Преосв. Кир Іван Бучко виголосив до збору епископів і священиків окрему науку про робітників у Христовому винограднику, закликаючи, щоб священики наслідували в свойому життю Евхаристійного Ісуса й молились та дбали про священичі покликання.

Концерти і бенкети

В часі Евхаристійного Конґресу, в церковній салі відбулись два концерти: один у навечеря Конґресу в честь українських владик, а другий в пятницю в честь Евхаристійного Конґресу. Оба концерти були дуже гарні, в часі яких виголосили промови др. Семен Кочій, о. Д. Шмаль, і др. Володимир Ваньчик, греко-католицький хорватський священик.

На закінчення Конґресу відбулась гостина в салі школи св. о. Николая, на якій крім духовенства взяли участь Апост. Делеґат і шикаґовський архіепископ і виголосили довші промови.

Вечером, у освітленому городі, коло дому ОО. Василіян улаштовано бенкет, в часі якого промовляли наші владики, різні духовні й світські промовці, грала дута орхестра й співав хор українських козаків.

Ціле евхаристійне торжество відбулось надзвичайно вдачно й напевне полишиться на довго милим споминoм в учасників та кріпитиме їх у релігійному життю.

Цей Конгрес — велика подія в рішальний час.

Евхаристійні торжества в Шикаґо в життю американських українців є великою подією. Вони не тільки були величним обявом їхньої релігійної культури, не тільки величним підйомом духа, але й вдатною пропаґандою української справи між чужими, що бачили й чули про цей конґрес.

Тепер, коли на Сході валиться тюрма народів, тепер, коли вирішується в огні й крові будуча доля українського народу, якраз це дуже відповідна була пора на Евхаристійний Конґрес, на якому українці благали Царя Всесвіту, щоб змилосердився над нашим бідним народом і поміг йому здобути собі волю й державність.

З приводу відбуття Українського Евхаристійного Конґресу в Шикаґо можна тільки усім українцям радіти й бажати, щоб такі конгреси відбувались частіше між українцями в Америці й Канаді, щоб скріплювали духові сили українського народу, його релігійно відроджували й обеднували та випросили в Евхаристійного Христа ту велику ласку, щоб чимскорше на вольній українській землі, в своїй державі могли українці припадати перед Евхаристійним Ісусом і поклін та честь і славу складати як свойому Цареві в Києві, в Львові і тисячних українських церквах від Кавказу аж поза Карпати.

—В неділю, дня 15 червня у Филяделфії відбувся пятий з черги Окружний Зїзд Ліґи Української Католицької Молоді.

Деякі Важні Завваги

для катехитів і для всіх тих, на яких лежить обовязок виховання католицької молоді.

Звичайні відповіди. На питання: "Який є твій ідеал", студенти відповідають різно: примірoм: Святі, Пречиста Діва, Святі іменики, визначні державні мужі, бесідники, співаки, атлети, пільоти, священики, Сестри, професори, норси, банкирі і т. д. На питання: "Чому ти собі вибрав цей ідеал", відповідають після свого розуму, досвіду и уподобання. Примірoм відповідають так: "Я вибрав за ідеал самого Христа, бо Христос є для мене взірцем святости, покори, любови, терпеливости, убожества, відваги й всякої чесноти." Це є дуже добра відповідь. Але є і інші відповіди. Примірoм: "Я вибрала собі за ідеал Пречисту Діву, Святих, бо від них я можу учитися святости, любови ближнього, згідливости, терпеливости, мудрости, веселости і т. д." Це також дуже гарна відповідь. Ще є й такі відповіди: "Я вибрав собі за ідеал славного банкира, бо він має багато грошей, — пільота, атлета, бесідника, музиканта, бо він дуже славний і всі за нього говорять." Пізніше побачимо, що така відповідь не є зовсім вдоволяюча. Дівчина може таке відповісти: "Я вибрала собі за ідеал славну Флоренс Найтенгейл, бо вона зробила дуже много добра для ранених на війні й вона не страхалася небезпеки. "Я вибрала собі за ідеал якусь славну Сестру, бо вона так багато зробила для молоді." Обі послідні відповіди є також добрі. Також було б доброю відповідю, коли б хтось відповів, що його ідеалом є якийсь славний священик, професор, бо вони учать людей, як чесно жити.

Негідні або менше гідні ідеали. Лучається, що якийсь хлопець (чи дівчина) вибирає собі негідний ідеал до наслідування, — примірoм злодія, — тому, що в тім злодієві він добачує широкий розголос, сприт, успіх й свого рода славу. Це не є гідний ідеал. В цім случаю учитель доложить всіх старань, щоб вказати хлопцеві небезпеку. Сприт, успіх, це гарні річи, але можна їх учитись від чесних людей, а не від злодіїв. — Але буває таке, що хтось вибирає собі не вистарчаючо гідний ідеал, примірoм дівчина вибрала собі якусь акторку з Голивуд, бо в ній бачить вона славу, красу. Це не є вистарчаючо гідний ідеал. З часом слава й краса проминуть; за акторкою слід пропаде, а хто буде тоді жерелом потіхи, духовної сили, ранішньою зіркою надії для нашої дівчини? Що ж з нею станеться? Вона стратила надію на свій ідеал, вона махне рукою на всьо, що є високе й благородне в людей, на всякий прояв людських високих змагань й шляхотних почувань. Вона стане циніком і через те потерпить шкоду, бо як молода людина, вона повинна стреміти до високих річей. Прецінь молодість це вік буйних уяв, рожевих мрій. Та дівчина стратила всякий запал, вона попала в зневіру. Шкода! Треба було її вибрати лучший, гідніший ідеал, який би помагав її мужно видержати прикрі хвилі й далі стреміти до всього, що є високим і благородним у людей.

Учитель помагає. Моральне духовне й дочасне добро студентів лежить на серцю доброго учителя. Свідомий свого взнеслого покликання, він доложить всіх старань, щоб молодь йому поручена вибрала собі ідеал з відповідних жерел. Тими жерелами є ґазети, книжки, товариства, представлення, шови і т. д. Учитель заохотить і поможе своїм учням читати лише здорову літературу, приставати лише з такими товаришами, чиїх примір наклоняє до всього, що є добре і святе. Він вкаже їм на небезпеку, коли будуть ходити на злі "шови" й представлення. Коли, після його розсудку, потреба буде вимагати, він вплине на свого учня, щоб той або зовсім змінив свій невідповідний ідеал або лиш його справив. Та лучається таке, що якийсь ученик, під позором "твердости" не дається пізнати і не хоче виявити нікому свого стремління до високого ідеалу. До такого притаєння не треба допускати, бо хто на такого хорує, є свого рода невільником самого себе. Учитель буде вирозумілим супроти такого "невільника", і дасть йому помічну руку, щоб добути із нього все, що в нім є найкращого, та справити його на лучшу дорогу.

СУҐҐЕСТІЇ ДЛЯ УЧИТЕЛІВ.

В справах ідеалів, 1) не голосити довгих промов, але приступити до учнів в формі дискусії (Умірковaна й добре контрольована дискусія є завсігди дуже живою й успішною методою навчання) 2). Кожний ідеал (дійсно добрий ідеал) повинен мати два засадничі мотиви, то є, він повинен заохочувати до любови Бога і до любови ближнього. 3) Любов Бога й ближнього сповняємо через заховання заповідей і блаженств (блаженства це удосконалене заховання заповідей). 4) Хоч заповіди ограничують нашу свободу й можливо справляють через це свого рода неприємність для людської зіпсутої природи, вони виходять остаточно на наше щастя й добро приватне і загальне. Правдивого щастя нема там, де приходять викиди совісти. Ще більше щастя додає нам життя ведене після евангельських блаженств. Заховання блаженств ущасливляє чоловіка внутрішно й жадні внутрішні обставини не є в силі цего щастя зовсім із серця прогнати. — Порадним є всі блаженства як слід перестудіювати і дізнатись, в який спосіб Святі заховували їх в щоденнім життю. 5) У всіх думках, словах і ділах, чи то в справах духовних чи дочасних, памятати на любов Бога і ближнього, та в той спосіб лучити свої цілоденні переживання з релігійною правдою.

НАУКА—ЗНАННЯ

Розум — це талант, силою якого ми люди стоїмо о много вище від інших сотворінь. Розвивати розум, учитися, пізнавати всякі правди, а в першій мірі Божі правди, це обовязок кожної людини. Брак пізнання Христа й правд св. віри чи релігії, це перший ворог Бога. Розум і знання (наука) мають поважний вплив на наше заховання, та не все і не всюди. Буває таке, що розум диктує комусь робити добре, а мимо того він робить зле. Це повинні мати на памяті ті, яким здається, що хто вчений, той тим самим є добрий й чесний. Саме знання, сама наука чи освіта може дати чоловікові зверхну огляду, однак сама собою вона не зробить чоловіка праведним перед Богом. Бувають навіть численні случаї, що люди без науки високої жиють праведно, а люди високої освіти віддаються життю грішному. Проте катехит вкаже своїм учням на велику вартість всякого знання, а передовсім релігії. Однак він дасть їм зрозуміти і то дуже ясно, що саме знання ще не вистарчає, що воно саме не всилі видати праведного християнина. Бувають такі ученики, які одержали великі нагороди за це, що скінчили курс католицької релігії з відзначенням, однак пізніше їх життя, їх поведення є прямо згіршенням для добрих християн. Це є сумне, але на жаль правдиве.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ЦЕРКОВНА ОРҐАНІЗАЦІЯ ЄПИСКОПА ЙОСИФА ЖУКА В АМЕРИЦІ Й КАНАДІ.

Після смерти епископа Сотера Ортинського, дня 24 березня, 1916 р., через вісім літ українці греко-католики в Злучених Державах не мали свойого епископа. В тому часі церковними справами заряджувала т. зв. Церковна Рада, зложена з деяких священиків під проводом Апостольського Адміністратора о. Петра Понятишина.

В році 1924 епископом для українців греко-католиків з Галичини став Константин Богачевський з осідком у Филядельфії і 15 серпня 1924 р. обіймив провід української дієцезії в північній Америці.

Десь у тому часі була заложена в Алеґені церковна орґанізація, що прибрала собі назву: "Американська Українська Ґреко-католицька Православна Незалежна Церква." Назва була дивацька, бо лучила разом православіє, католицизм і незалежність, щоби так усім приподобатися. Орґанізація була невелика й неуформлена й догаряла як свічка. До неї то приступило 28 збунтованих греко-католицьких священиків зі своїми громадами, що не хотіли підчинитись новому українському епископові. Це був дуже гіршачий і руїнницький крок тих священиків-апостатів, що виломались з під церковної карности й подоптали свою священичу присягу католицькій Церкві. Однак до трьох років спамяталося і вернуло до свойого епископа поверх 20 священиків зі своїми громадами й церковними будинками, поміщуючи в часописі "Католицький Провід" заяву свого каяння. При алеґенській орґанізації лишилися члени Церковної Ради оо. Николай Підгорецький, Осип Пелехович і ще деякі збунтовані або перемовлені духовники. Остали там також ті духовні, що будучи священиками, крадькома проти церковного права поженилися по своїх священичих свяченнях і які сподівалися, що еп. Богачевський за їх провину вижене їх з орґанізації. Таким мав бути Іван Гундяк, Андрій Іванишин і ще кількох.

До помочі збунтованим духовникам став часопис "Свобода", український щоденник, який поміщував звіти про зїзди протикатолицької орґанізації і еп. Богачевського та деякі статті в користь нової церкви. За те еп. К. Богачевський виключив редактора "Свободи" Дра Луку Мишуґу з греко-католицької Церкви, а запомогове товариство "Укр. Народ Союз", якого орґаном була "Свобода", пригадало редакторові, що цей часопис не є на те, щоби розбивати греко-католицьку орґанізацію. Всеж таки його праця вложена в нову церковну орґанізацію нашкодила греко-католицькій Церкві багато. Др. Лука Мишуга прибув до Злучених Держав з Відня 1923 р. як відпоручник уряду Евгена Петрушевича, президента Української Західної Републики.

На зїздах аранжери нової орґанізації не говорили народові нічого про свої зловживання церковного майна й інші протицерковні приписи, що були дійсною причиною їх апостазії, а натомісць, щоби звернути очі людей в іншу сторону, висунено проти еп. К. Богачевського ось такі закиди:

1. Що епископа не вибрав нарід, а призначив Рим, і то мов би в порозумінню з польським урядом;

2. що епископ всі збірки, що їх переводиться серед вірних для українських сиріт, Рідної Школи та Інвалідів вРіднім Краю, не посилає до українського "Обєднання", що заступає деякі товариства й яке займається збірками, а сам їх посилає до Галичини для призначеної цілі;

3. що епископ задумує златинщення грецького обряду серед грекокатоликів у Злучених Державах, бо десь там у Пенсильвенії позволив на просьбу кільком майнерським околицям мати різдвяну відправу по григоріянському календарі, які через працю в майнах, від коли живуть в Америці, не чули різдвяної відправи підчас різдвяних свят старого стилю.

Слід згадати, що поворот збунтованих священиків до свого епископа наступив тому, що деякі церковні трости в громадах, побачивши, що священики залежать виключно лише від громад, вимагали від священиків, щоби їм купували пива а навіть ділились грішми зі своїх доходів.

Перший священик, що вернувся до свого епископа і помістив в "Католицькім Проводі" своє визнання був Петро Середа. За ним пішли другі. Найбільше було навернень між листопадом 1927 р. і липнем 1928 р.

Між збунтованими знаходився також о. Йосиф Жук, що помістив був свою заяву каяння в згаданім часописі (Католицький Провід 15 березня, 1927. ч. 2.) такого змісту:

"Я Йосиф А. Жук священик грецько-руської католицької Церкви в Америці в низу підписаний отсим відкликаю та відкидаю кождий поодиноко і всі мої противні католицькій карности і для згіршення вірних дані виступи, чи то я сам їх довершив, чи в спілці з иншими, будьто духовними, будьто свіцкими людьми.

Щиро визнаю, що я участь взяв у нагани гідному русі і тому відкликаю кожде моє слово в тім бунті, що на него я дав мій призвіл, або ствердив його підписом мого імени. Що більше, я обіцюю отсим заховати заедно послух, що його приписують святі канони і який я колись присягою обовязався був заховати. Прирікаю виявляти пошану та улеглість мому Епископови. Наконець обіцюю, що після усіх моїх сил так тепер, як і в майбутности старатись-му направити те згіршення і тоту кривду, що я її заподіяв через мій незаконний вчинок."

Всеч. Йосиф А. Жук, Парох Карнеґії, Па.

Печать. Йонкерс. Н. Й. 31. Мая, 1927.

Др. Йосиф Жук був середнього росту, білявий, призадуманий в поведенню. Хотяй свій промах відкликав прилюдно в часописі, проте невдовзі потім знову зірвав зі своїм епископом і прилучився до відступничої алеґенської орґанізації. Дня 25 вересня 1932 р. в церкві св. Володимира при 14-тій вулиці, в Ню-Йорку, два грецькі епископи Автиміос, з Бруклину і Софроніос, з Лос Анджелес висвятили його на епископа Йосиф Жук став тепер очолювати сектантську орґанізацію, яка виразно поставилася проти української греко-католицької дієцезії і проти еп. Константина Богачевського. Відтоді алеґенська орґанізація трохи побільшилася, отримала орґанізований вид. Її стали називати: "Жукова Православна Церква", або коротше: "Жуківська Церква", а її приклонників жуківцями. Таку назву надала її автокефальна православна Церква, яку очолював автокефальний епископ самосвят. Іван Теодорович в Філядельфії. Офіціяльно Церква прибрала собі назву "Українська Православна Церква в Америці."

Жуківська Церква є знана також у Канаді. В "Українськім Вістнику", з Монессен, Пенсильванія, поміщувалися статті й закликами, щоби галичани покидали свою греко-католицьку Церкву й лучилися з церквою еп. Жука. Часопис 10x16 цалів друку, на вісім сторін, що виходив один раз в місяць, а якого редаґував о. Іван Гундяк, робив багато крику. В листопадовім числі 1932 р. поміщена була на переднім листку "Вістника" знимка епископа Жука, на якій він в мітрі, зі жезлом в руках не міг скрити свого пригноблення чи злої совісти.

Апостат Єп. Йосиф Жук недовго тішився своїм стадом: помер 23 лютого 1934 р. на серцеву недугу у Фльориді. Його місце тимчасово занимав грецький еп. Атенагорас, що мешкав в Ню-Йорку, а сектою вдійсности кермували оо. Николай Підгорецький, Іван Гундяк і Андрій Іванишин.

До 1937 р. ця православна секта була без свого єпископа, доперва 28 лютого згаданого року в церкві Пресвятої Тройці 319 Іст 74 вулиці в Ню Йорку грецькі епископи Атенагорас Калістос висвятили Богдана Шпильку на епископа жуківської церковної орґанізації, з припоручення царгородського патріярха Веніямина І. Єп. Богдан Шпилька до того часу мав хресне імя Теодор. Він скінчив богословіє у Львові, на священика висвятив його в Празі православний епископ Саватій, чех по народности. Заки прибув до Америки еп. Шпилька відвідав особисто царгородського патріярха. Богдан Шпилька середнього росту, нудного вигляду. В "Українськім Вістнику", що вийшов у лютім 1937 р., на переднім листку була поміщена знимка еп. Шпильки й його пастирський лист до вірних, перепліганий у двох місцях Франковими й Шевченковими поезіями. На 10 стороні "Укр. Вістника" була висказана гадка, що еп. Шпилька може відновити церковні традиції в Україні. Це показує велику амбіцію епископа й його прибічних духовників.

Історія показує, що це вже другий раз грецькі патріярхи вмішувалися до української церковної справи, чим розбивали духовно українців. Перший раз було це 1620 р. Єрусалимський патріярх Теофан вертав з Москви домів через Київ. В Київі його затримано й на просьбу гетьмана Петра Сагайдачного патріярх висвятив 15 серпня 1620 митрополита й шістьох православних владик для боротьби з греко-католицькими владиками. Тоді почалася релігійна борня, в якій православні, орґанізовані Мелетієм Смотрицьким замордували св. Иосафата Кунцевича у Вітебську 12 листопада 1623 р. Мелетій Смотрицький опісля пізнав свій блуд, вирікся православя і вмер греко-католиком.

Богдан Шпилька є українським епископом православної Церкви злученої з Царгородом. В його церковній орґанізації находяться духовні, що поженилися після священичих свячень, що є проти церковних канонів і практики. Між такими духовними є: Іван Гундяк, Андрій Іванишин, Андрій Сарматюк, (по якімсь часі покинув жуківців і перейшов до свистунів) та Іван Зазуляк. Таких то духовників у своїх рядах має жуківська церква.

Єпископ Богдан Шпилька тих духовних тримає у своїй орґанізації і з ними кооперує, а це знову показує, що його орґанізація уневажнила благочестіє і традицію, а через це являється іншою чим православна церква в Греції, в Буковині, Сербії та інших краях, де женячка священиків по свяченнях є недозволена й карана.

ПІОНІРСЬКІ ДНІ В АЛБЕРТІ
відбудуться

в Торгилд — 20-го липня
в Новому Киеві — 20-го липня
в Вох — 27-го липня
в Скаро — 10-го серпня
в Мондері — 2 і 3 серпня.

— В містечку Гіліярд українці почали будову нової церкви.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

Тому, що віра приходить через слухання, як казав св. апостол Павло (Рим. 10:17), то дуже помиляються протестанти, які кажуть, що лиш св. Письмо є на те, щоб пізнати обявлені Богом правди. Христос казав навчати всі народи, а не писати. Треба читати, та ще краще слухати науки про правди св. віри.

Така наука, що її Католицька Церква проголосила торжественно, як обявлену Богом, називається правдою віри або догмою. Догма — це стара правда виразніше проголошена.

Правди віри, обявлені Богом, містяться в св. Письмі й Переданню.

СВЯТЕ ПИСЬМО

Св. Письмо, або Біблія, це 72 книги, написані почасти перед Христом, почасти по Христі, людьми просвіченими Богом, за понукою й підмогою св. Духа, що їх Католицька Церква признала й проголосила як Боже слово. Св. Письмо — це наче лист одержаний із нашої батьківщини від нашого улюбленого Вітця.

Св. пустинник Антоній, що жив у Єгипті, одержав одного дня лист від царя Константина Великого. Це дуже здивувало його учнів, що сам цар написав до пустинника власноручне письмо. Та святий Антоній сказав їм: "Вас повинно більше дивувати те, що ласкавий Бог, цар над царями, післав нам, нужденним людям, лист, це є св. Письмо." Бог казав святим мужам написати до людей листи, піддаючи їм, що треба писати.

Св. Письмо — це найстарша книга в світі. Старозавітних книг є — 45, новозавітних 27. Найважнішими св. писателями були 4 евангелисти — св. Матей, св. Марко, св. Лука, св. Іван Богослов, що написали нам 4 евангелії й Апостольські Діянія.

Коли хто був у війні, або на роботі далеко від своєї родини, просив нераз своїх приятелів, щоб у його імені написали до його родини лист. Той лист, хоч написаний іншим, містив у собі слова того вояка чи робітника, що казав писати. Подібно мається річ і зі св. Письмом. Добрий Бог піддав думку пророкам, апостолам і евангелистам, щоб узялися до писання книг св. Письма, а підчас писання просвічував їм розум волю й працю, щоб написали все по Божій волі.

До св. Письма належить відноситись із великою пошаною, бо в ньому є не людське а Боже слово. Св. Євангелія — це так, наче б Ісус Христос написав її власною рукою. Добрі католики завсіди відноситься з пошаною до св. Письма.

Коли на Службі Божій діякон має читати св. Евангелію, нахиляється й відмовляє окрему молитву, щоб Бог поміг йому достойно прочитати Боже слово.

Вдавнину католицькі лицарі підчас читання св. Євангелії клали руку на шаблю, або виймали її з похви й держали піднесену в гору на знак, що вони готові боронити Божого слова навіть своєю кровю.

Підчас торжественних присяг каже Церква класти руку на св. Євангелію й говорити: "Так мені, Боже, допоможи й ця св. Євангелія."

Св. Іван Золотоустий говорив в одній своїй проповіді в Антіохії, що за його часів навіть жінки й діти клали собі св. Євангелію на груди й носили зі собою.

Підчас переслідувань велике число християн пішло на жорстоке мучеництво й смерть за те, що не хотіли видати Святих Книг поганським мучителям, що пошукували за ними, щоб зневажати їх і кидати в огонь. А тих, що з боязни перед карами видали ті книги, назвали зрадниками й Церква накладала на них строгу покуту.

В місті Аймбеху читав один католик св. Письмо в кружку своєї родини. В хвилині, коли прочитав слова Ісуса Христа: "Хто приймає дитину в моїм імені, мене приймає," станула в дверях мала сирітка, просячи хліба. Чоловік перервав читання, глянув на жінку й спитав:

"Чи ти чула?"—

"Так, я чула й ми зробимо так, як нам каже наш божественний Спаситель."

По тих словах вони взяли сироту до себе й виховували як свою рідну дитину.

Найкраща пошана св. Письма — це життя згідне зі св. Письмом.

Св. Церква вчила завсіди великої пошани св. Письма. Доказом того велика її дбайливість про те, щоб ніхто не перекрутив, ні не пофалшував св. книг. А що зі століттями закрадалися до св. Письма помилки через недогляд переписувачів. або зі злої волі ложновірців, то вчені й святі католицькі Вітці працювали довгі літа, щоб усунути всякі блуди й передати нам чисте, правдиве Боже слово. Тепер ніхто ніколи не повинен робити на свою руку в св. книгах ніяких змін, ні не пояснювати його собі на свій лад, бо це вже не було б Боже слово, але людська видумка.

Лютер, доки належав до Католицької Церкви, відносився до св. Біблії з пошаною; та як став відступником, то перекручував слова й фалшував св. Письмо, щоб лиш тою фалшивою біблією помогти собі завести нову, протестантську віру. Св. Павло н. пр. писав, що "чоловік оправдується вірою", (Рим. 3,28), а Лютер перекрутив це місце й написав "самою вірою," що значить: як маєш добру християнську віру, то й зі злими ділами спасеш свою душу; що є очевидною неправдою, бо ні Христос так не вчив, ні св. апостоли. — Фридрих, один із учнів самого Лютра, закидав Лютрові, що він пофалшував св. Письмо: в одних місцях опустив навмисне деякі слова, а в інших додав, щоб таким фалшом могти надати своїй лютерській науці сповид правди, а єресі гарний вигляд.

Коли Лютрові наводили вискази зі св. Письма, зовсім противні його науці, Лютер відкидав книги з такими висказами, як фалшиві. — Коли говорили йому, що св. апостол Яків навчає в своїм посланню виразно, що "з діл оправдується чоловік" та що "віра без діл мертва" (Як. 2,24), то Лютер відповідав, що "те письмо є сухе, пусте, негідне апостола та що те послання є несмачне." Відкидав науку Католицької Церкви про чистилище й молитви за померших. Лютер відкинув зовсім Книги Макавеїв, де є написано, що: "Це є свята й спасенна думка молитись за померших. щоб увільнились від своїх гріхів." (Мак. 12, 14).

Анґліканин Брухтон признав, що анґлійський переклад Біблії є такий поганий, що в 840 місцях пофалшовано слова св. Письма! Такі є некатолицькі біблії: лютеранська, анґліканська та їм подібні. Перекручені. Пофалшовані. І таким обманом годують людей різні ложновірці, що баламутили й досі баламутять також і многих українців. Та хто хоче пізнати правду, той читає лиш правдиву Біблію, що є потверджена Католицькою Церквою, а також слухає пильно католицьких проповідей і читає католицьку пресу.

Хто бажав би добре зрозуміти всі місця св. Письма, мусить мати доброго духовного провідника, що подав би йому вірне й певне пояснення, бо в св. Письмі є також місця дуже неясні й трудні до розуміння. Таке пояснення може дати лиш одна, непомильна Католицька Церква через своїх духовних учителів і письменників.

"І це муж Єтіопець, скопець, вельможа Кандакії, цариці етіопської, що був над її всіми скарбами, прибув поклонитись у Єрусалим. І повертав сидячи на своїм возі і читаючи пророка Ісаю... І сказав дух Филипові: Приступи й прилучися до того воза. А Филип прибігши почув його, як читав пророка Ісаю й сказав: Чи ти розумієш, що читаєш? Він сказав: І якже можу, коли хто не пояснить мені? Филип відкривши свої уста.. проповідав йому Ісуса.. і охрестив його. (Д. А. 8, 26).

І нам треба пояснення многих місць св. Письма.

Св. Петро заявив сам, що деякі місця св. Письма Нового Завіту трудно зрозуміти. "Тому улюблені, ожидаючи цього, старайтесь, щоб він найшов вас нескверними й чистими в мирі, а довготерпеливість нашого Господа вважайте спасенням, як і улюблений наш брат Павло написав вам по даній йому мудрості, як і в усіх листах, говорячи в них про це, що в них дещо трудно зрозуміти, що невчені й неутверджені перекручують як і прочі письма на свою загибель. Ви ж брати, знаючи вперед, бережіться, щоб зведені блудом безбожників, не відпали від власного утвердження." (2 Петр. 3, 14).

Св. Августин, це велике світило Католицької Церкви, що з такою проглядністю виясняював найтрудніші правди віри, признав сам: "У св. Письмі є більше речей, що я не розумію їх, чим таких, що я їх розумію." А про повагу Католицької Церкви в справі пояснювання св. Письма він писав: "Я не йняв би віри навіть самій Євангелії, якщо до того не склонювала б мене повага Церкви." (Проти Маніх.)

Св. Єронім каже, що при науці кожного ремесла треба вчителя, майстра, а до кожної особливої справи треба рішення знатоків, лиш "Пояснення св. Письма є одинокою наукою, що до неї вдирається кожний." (Лист 103. до Пав.)

Зі свистунами ніколи не договоришся: ти своє, а вони своє, як з тою перекупкою на торзі. Здумують, перекручують, кплять собі, а деколи просто брешуть, щоб таки на їх вийшло. Їх упертість у сектанстві така велика, що здається, що як би самий ангел з неба прийшов і проти них виступив, то вони кричали б не вірте йому, бо то чужа рука, хитра римська політика. Людям злої волі й найбільше ясні докази нічого не поможуть.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

У смертельній недузі лікарі пробували всяких способів, навіть дуже прикрих, щоб ратувати життя св. Тереси.

ПЕРЕДСМЕРТНІ ТЕРПІННЯ СВ. ТЕРЕСИ.

По таких способах ратунку треба було Терені кілька годин спокою. Одного дня, як бідна хора положилася в своїй келійці підчас рекреації, чула, як одна сестра говорила в кухні про неї: "С. Тереса від Дитяти Ісуса вже незадовго вмре. Я нераз себе питаю, що то наша Мати настоятелька зможе сказати про неї після її смерти." (Після смерти монахині кармилітанки настоятелька посилає до всіх монастирів свого Чину вістку про неї, про її життя, нераз досить довгу). Сестра говорила дальше: "Мати настоятелька буде в великім клопоті, бо ця маленька сестра, хоч яка вона люба, справді нічого не зробила такого, що заслугувало б на згадку!"

Сестра, що доглядала хворої, все чула. Вона сказала до святої:

"Як ви були б опиралися на судах сотворінь, то сьогодні були б дуже розчаровані!"

"Суди сотворінь! На щастя добрий Бог завсіди мені давав ту ласку, що я була на них рівнодушна!"

Тоді то навязалася між ними розмова, яка відкрила опікунці хворої правдиву вартість її, про яку багато монахинь навіть не здогадувалися.

"Кажуть, говорила доглядачка, що ви ніколи багато не терпіли!"

Свята дитина показала на маленьку фляшочку з усміхом. В ній був лік, дуже гарної, рожевої краски. "Бачите ви цю маленьку фляшочку? Хтось може думав би, що це не знать який солодкий напій. А справді я ніколи не пила нічого більше гіркого! Направду, це образ мойого життя. Перед очами других воно завсіди було огорнене найвеселішими красками. Їм здавалося, що я пю приємний напій, а то була сама гореч! Кажу сама гореч. Всежтаки мое життя не було гірке, бо я зуміла зробити собі радість та насолоду з усього гіркого."

"Ви тепер дуже терпите, не правда?"

"Так, але ж я цього так дуже бажала!"

Вона дуже багато терпіла ще й тепер від тих спокус проти віри, що їх без перестанку поконувала, вони ж без перестанку повертали до неї та не давали її вповні радіти близьким днем її остаточного освободження.

Останні місяці, що ще остали її з життя, заповідалися як подвійна мука, моральна й фізична. Остає нам тепер переповісти їхній перебіг.

Може бути, читач здивується, що такі болі та терпіння заховано для такого невинного сотворіння. Але не треба забути, що дорога свята сама бажала терпіти, терпіти багато, терпіти аж до краю, щоб так бути пожиточна для священиків, щоб служити справам св. Церкви та спасати душі.

ЗАПИСНИК М. АГНЕТИ

Від 6. квітня 1897. р. М. Агнета від Ісуса, бачучи що її ангельська маленька Тереня скоро відійде вже до неба, зачала зазначувати собі в якімсь записнику підчас своїх відвідин важніші місця з розмов хворої. Це було для Терені спочатку прикро, але опісля по свойому звичаю простоти, вона уступила перед цим бажанням сестриної любови, щоб так не забирати своїй сестрі останньої потіхи.

М. Агнета могла так виготовити збірку побожних думок, завваг дуже ніжних і подрібних, гарячих виливів та зітхань згоди й надії, що можуть бути найкращим провідником для всіх, що терплять. Ми возьмемо з тих сторінок для себе ті слова, які найліпше віддають ті головні почування, що наповняли святу в останніх місяцях її життя. Найбільше вони відносяться до її маленької стежечки духовного дитинства, до користи згоди з Божою волею, до привілеїв та доброти Пресв. Діви, до прикладів простоти життя, що їх дала нам Св. Родина та до чудних наслідків зо сполуки святих.

При кінці травня, місяця Марії мала вона кілька днів солодкого спокою та навіть спокійної радости. "Мені кажуть, говорила вона, що я буду боятися смерти. Це може бути. Як то знали б всі, як дуже мало я сама на себе числю... Але я буду тішитися тими почуваннями, що їх мені тепер дає добрий Бог. Завсіди буде ще час зазнати противних!"

Продовж першої половини місяця червня новий зріст недуги відновів на девятницю, що її робив за неї цілий монастир. "Мені все одне, говорила вона, жити, чи вмерти! Я не хочу нічого іншого, лише того, що хоче добрий Бог. Я люблю все те, що Він робить зо мною!"

Її спокій походив, треба сказати правду, з джерела, що про нього світові люди навіть не могли б додуматися.

М. Агнета сказала одного дня ввечері, коли прийшла до її келійки: "Чому ж то ви сьогодні така щаслива така радісна?"—"Бо зрана мала я два маленькі терпіння дуже прикрі! Нічого мені не приносить тільки маленьких потіх, як маленькі терпіння!"

Вона гляділа на смерть не лише як на освободительку, але як на приятельку свою: "Я знаю, що я скоро вмру, але коли? того не знаю! Я тепер неначе дитина, якій завсіди обіцяють даруночок. Її показують його здалека, опісля ж, як вона зближиться, щоб його взяти, рука відсувається назад. Але я зовсім здаюся на доброго Бога!"

Вона хотіла, щоб навіть сама її смерть принесла якусь користь для дорогих місій, які вона завсіди так великодушно спомагала. "Не треба буде позволити, казала, щоб дарували люди вінки, як мали б бути довкруги моєї домовини, як це робили для нашої любої М. Ґеновефи. Попросіть тоді, щоб за ті гроші викуплено бідні муринята з неволі. Скажете їм, що це зробить мені більшу приємність!"

У всіх монастирях кармилітанських больниця — це саля досить вигідна в порівнанні з бідними келійками, де стоїть лише соломяник на кількох дошках, крісло та збанок глиняний. Туди хотіли перенести Тереню. Але вона солодко просила, що ще зачекали. "Я волю, казала, остати в своїй келійці, як зійти до больниці, бо тут ніхто не чує, як я кашляю і так я нікому не перешкаджаю. А відтак, коли про мене дуже дбають, тоді не маю більше радости!"

Вона вправлялася також і в неустрашимости перед терпіннями. "Тільки разів мені говорили, каже вона, що я відважна. Воно ж так мало правдиве, що я собі сказала: Вкінці треба вже зробити щось, щоб так усі не говорили неправди!" Тоді я зачала прикладатися, щоб за поміччю ласки набути відваги... Тепер я зовсім не маю страху перед останіми змаганнями, ні перед терпіннями недуги, які б вони великі не були. Добрий Господь провадив мене за руку та спомагав від моєї найніжнішої дитинности. Я лише на Нього числю. Я певна, що Він буде продовжувати свою поміч для мене аж до мойого кінця. Могла б я терпіти і крайні муки; я певна, що Він мене не опустить ніколи."

Треба було справді не малої сили волі для неї не лише в сильних нападах недуги, які мучили її, але й тоді, коли вона попри свою слабість щодень сходила до городу, щоб від весняного сонця дістати трохи сили

Пораджено її, щоб вона щодня робила маленький прохід чверть години на свіжім повітрі. Одного пополудня, бачучи, як вона йде з великим трудом, одна монахиня сказала їй: "Моя сестро, ви ліпше зробили б, як спочивали б собі. Винищена така як ви не можете користати зо свого проходу. Ви ще більше мучитеся, ось вся користь! — Це все правда, сказала мала свята, але знаєте ви, що мені дає сили?... Ото я проходжуюся за якогось місіонаря! Я собі думаю, що десь там далеко один з них, може бути, вичерпаний своїми апостольськими подорожами. Щоб зменшити його змучення, я жертвую своє доброму Богові!"

Одного дня цілий монастир мав зібратися, щоб співати пісні в одній з тих маленьких капличок, які в кармильських монастирях називаються: пустельнями. Наша недужа, яку зїдала вже горячка, з трудом доволіклася туди. Ледви однак прийшла, мусіла відразу сісти. Одна з її товаришок, що не знала ще грізного стану її здоровля, дала їй знак, щоб встала як другі й співала. Покірна дитина послухала негайно і попри своє вичерпання остала на ногах аж до кінця.

Продовж годин, коли була сама, дальше працювала без перерви: маленькі малюнки, гарні образочки виходили одні за другими з її робучих рук, вжето для прикраси захристії, вжето для потіхи та приємности сестер. Вона не забувала й за своїх новичок. Тепер вона не могла їх бачити, лише рідко коли, але при кожній нагоді вона їм посилала слово заохоти, або навіть нагани.

Тимчасом заєдно зростаюча слабість і болі в боці, дуже острі, зраджували її поступ знищення. Переконана, що її кінець уже недалеко, вона використала 4. червня присутність своїх трьох рідних сестер у своїй келійці, щоб з ними попрощатися. Цього вечора вона була проміннна, неначе перемінена, здавалося, що зовсім уже не терпить.

"Мої сестрички, говорила вона до них, яка я щаслива! Бачу, що вже незадовго вмру. Тепер я цього певна

"Не дивуйтеся, коли я після своєї смерти не появлюся вам та як ви не побачите нічого надзвичайного, що відкрило б вам моє щастя. Тоді собі пригадаєте, що це ж моя маленька стежечка, щоб собі не бажати нічого подібного. Ви добре знаєте те, що я тільки разів сказала вже доброму Богові, ангелам і святим:

Моє щастя не є це,
Бачити їх тут на землі."

'Всежтаки хотіла б я мати гарну смерть, щоб так вам зробити приємність... Але не журіться тим, коли будете бачити, що я багато терпітиму та як не побачите в мені ніякого знаку, як я вам це кажу, ніякого знаку мойого щастя в хвилині моєї смерти... Наш Господь був жертвою любови й ви бачите, яке було Його конання!"

— **Американські** католики видали св. Письмо Нового Завіту в новому, поправленому англійському перекладі.

АРРАН, САСК. Ювілей 50-ліття побуту нашого народу в Канаді відбувся з великим успіхом.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Дня 14-го червня, в церкві св. Спаса на Москалику відбулося вінчання п. Стефана Климочка з панною Анною Кіт з Ту Гилс. Обряду вінчання довершив о. Христофор Кіндратюк, ЧСВВ. В часі забави гості зложили на католицьку пресу Світло й Українські Вісти $4.25. Збірку перевів п. Володимир Дембіцький. Щасливих многих літ молодим подругам!

РАВНД-ГИЛЛ, АЛТА. Несподіванка. Дня 14-го червня, в суботу вечером, зїхалася родина, приятелі й сусіди до дому панства П. Зінюка, щоб зробити милу несподіванку для пані Катерини Г. Маринюк, що приїхала з Вінніпегу в гості до своєї сестри в Равнд Гилл.

Вечер перейшов на милій гостині, в часі якої присутні зложили п. Катерині побажання щастя, здоровля й всякого добра в родинному життю. Пані Катерина Маринюк, хотяй живе з праці рук, коли довідалася про слабість сестри Марії Зінюк, не пожалувала труду й гроша, щоб її відвідати й обходила аж поки сестра не прийшла до свого здоровля.

В часі гостини п. А. Пазюк промовив до зібраних пару гарячих слів про кревнячку й односельчанку а всі відспівали грімке многолітствіе.

Пані Анастазія Калявська вручила дорогій гості від родини й приятелів дорогий срібний дарунок і на заклик п. Пазюка перевела збірку на Світло й Українські Вісти.

Подав А. Т.

ВИЛЬНА, АЛТА. Посмертна згадка. Дня 30-го квітня, 1941 року, в місцевости Вильна, упокоївся 18-літний молодець Іван Гербер.

Покійний тяжко хорував на недугу грудей через три роки. Лічився в шпиталях в Едмонтоні і Вильна. Перед смертю вернувся до дому. Тут в своїм родиннім домі, де прийшов на світ, відійшов в свою вічність. Помер в присутности своїх родичів. Принявши св. Тайни, не боявся смерти, лише щиро молився до послідньої хвилі о скору й святу смерть.

Покійного тяжко оплакують батько і мати, два брати і дві сестрі.

Похорон відбувся 1-го травня. Похоронну відправу і прощальні промови мав о. парох М. Вінцентайло, ЧСВВ. В часі співаної Служби Божої був присутний о. Г. Ешш, зі шпиталю, що також виголосив по англійськи похоронну промову до молоді.

По похоронних богослуженнях відпроваджено тіло покійного на цвинтар на вічний відпочинок. Гріб замаїли прекрасними цвітами, що постаралися: панство Політили, п. Текля Фарина, п. Текля Буяр, панство Галущаки, п. Петро Стоцкий і пані Пилипа.

З цвинтаря, на просьбу о. Пароха всі вдалися до дому покійного, щоби при обіді поділитися смутком цілої родини помершого.

Сорок днів пізніше по похороні, 10-го червня, родичі відбули поминальний день за свого сина.

Того дня відправлено Службу Божу і парастас за душу покійного Івана Гербера. Відправляв о. М. Вінцентайло. По відправі всі вдалися до дому панства Ґерберів на обід. При обіді не забули згадати на свою рідну часопись. На заклик п. Григорія Стоцкого, присутні зложили $5.00. Колектою займився о. Парох.

По 50ц. зложили: п. Петро Політило, п. Іван Ґербер, п. Яків Барабаш, п. Симеон Галущак; п. Григорій Стоцкий 30ц.; п. Петро Богачик 35ц; По 25ц: п. Іван Гудач, п. Тома Дегодь, п. Іван Харчук, п. Роман Пилипа, п. Гарзилевич; п. Йосиф Режевскі 10ц; п. Григорій Ґербер $1.00 Гроші розділено на Українські Вісти й Світло.

ПОДЯКА

Ми, великим смутком прибита родина, по утраті свого сина, складаємо сердечну подяку всім тим, що помогли нам відпровадити тіло на вічний відпочинок. Насамперед дякую Всеч. Отцеві Вінцентайлові за їх прекрасну похоронну обслугу і пращальну промову. Зосібна дякуємо п. П. Політилові за ґару, що в кожній хвилі нам радо помагав. Також красно дякуємо пані Галущак за так велику і щиру працю в кухарстві. Рівнож дуже щиро дякуємо тим всім, що постаралися о цвіти для нашого покійного сина.

Заразом просимо: помяніть нашого дорогого сина у своїх св. молитвах. Спи дорогий наш сину спокійним, солодким, блаженним сном, а ми заховаємо память про тебе до смерти.

Григорій і Наталія Ґербер і родина.

ЕЛК ПОЙНТ, АЛТА. Несподіванка. Дня 22. червня, члени парохії Успення М. Б. з Мирнам урядили милу несподіванку панству Лесикам, що недавно перенеслися з Мирнам до Елк Пойнт. Алта.

Парохіяни з Мирнам вміли оцінити працю й заслуги свого друга й вшанували його нову оселю своєю гостиною. В часі забави було багато промов. Говорили: о. М. Пасічник, ЧСВВ, п. Д. Яцій, п. М. Кулій і п. Гуцал. Щиру подяку в гарній промові зложив дорогим гостям п. Павло Лесик. Впорядчиком і провідником цего гарного й приятельського прийому був п. І. Юзвишин, другий добродій парохіянин і ревний працівник з околиці Мирнам.

На несподіванці переведено також збірку на рідну, добру пресу. Зібрали $7.80. З цего $4.80 на "Укр. Вісти", а $3.00 на "Світло". Всім жертводавцям щира подяка, а панству Лесикам бажаємо всего найкращого на новій оселі.

СТ. МАЙКЕЛ, АЛТА. Несподіванка для українського піоніра. Дня 14-го червня, п. А. Слобода обходив 70-літню річницю своїх уродин. З цієї нагоди родина й сусіди зробили йому милу несподіванку. Перед вечерою п. М. Крижановський місцевий учитель вніс тоаст Королеві, а потім п. Антонові й пані Слободі. При веселій гутірці почалася вечера. Промовляли ще о. ігумен Ніль Саварин, ЧСВВ., п. Михальчук і два сини, бр. Боніфатій ЧСВВ, що вручив татові дарунок від дітей і учитель Микола Слобода.

На всі ці прояви глибоко зворушений піонір висловив свою щиру подяку.

При кінці гостини на заклик п. Михальчука переведено збірку на нашу дорогу пресу Світло й Українські Вісти, що принесла $6.61.

РАВНДГИЛ, АЛТА. 21 червня відправив наш парох о. Ю. Жидан ЧСВВ в домі Никифора Стрільчука в Равндгил, Алта поминальне богослуження за покійну Катерину Стрільчук майже в два місяці по її похороні. Багато парохіян взяло в тім участь і приступило до св. Тайн жертвуючи свої молитви за покійну. Покійна лишила по собі гарну і незабутну память в парохії як перша піонірка, членкиня Апостольства Молитви і церковна сестриця, що щиро трудилася завжди коло церкви дбаючи про красу і порядок у ній.

По богослуженню відбувся спільний обід, по якім о. парох промовив кілька теплих слів в память покійної ставлячи її за примір для других. При тім не забули на укр. католицьку пресу. На Світло зібрали $2.00. Збіркою занявся п. А. Пазюк і Йосиф Делявський.

МОНДЕРСЬКИЙ ПРАЗНИК. Місточко Мондер є осередком релігійного життя в Алберті. Тут виховуються будучі священики-Василіяни. тут мають свій новіціят Сестри Служебниці на цілу Канаду й Америку, звідси розходиться "Світло" для українців-католиків. То ж не диво, що мондерський празник св. Ап. Петра й Павла є кульмінаційною точкою релігійної манифестації.

Цего року відбувся той празник вперве після нового календаря,29 червня. Хоч попередними днями перепадали дощі, однак сам празник тішився надзвичайною погодою. В суботу вечером по 7 годині зачалася вечірня з литією, яку відспівав поважно і набожно хор молодих монахів. Правив Впр. о. Д. Попович. Проповідь мав Впр. о. Сіянчук про найважнішу ціль чоловіка, яку голосили апостоли народам землі, а це навернутись цілим серцем до Бога і спасти свою душу. Відтак люди в процесійнім порядку удалися на мондерську Голгофту. Це є ґрота з 14 хрестними стаціями в мондерськім городі. Під проводом священика йшли люди від стації до стації розважаючи поодинокі сцени Христових страстей. Кожна стація а особливо високий хрест на Голгофті і Божий гріб осяяні вечером електричними світлом робили могутнє враження.

В неділю рано вже від 6 години відправляли отці Служби Божі на всіх престолах. Люди горнулись численно до св. Тайн. Погода була гарна, то ж прибувало що раз більше авт, що розміщувалися на площах довкола монастиря. Було поверх 600 авт. Приїзджали на празник і з дальших сторін, як з Копернік, Равндгил, Вильна, а навіть з Едмонтону. О годині 6.45 відспівали монахи утреню, а о год. 8 відправив о. Ю. Жидан ЧСВВ. примарію, на якій співала мондерська молодь. Проповідь виголосив Впр. о. М. Пасічник, ЧСВВ. Яркими образами змалював небезпеки, які грозять молоді в неморального кіна, радія і теперішньої неприличної моди. Відтак відправлено акафист до св. Верховних Апостолів. Перед пів до 11 год. на голос церковних дзвонів зібралася процесія і рушив похід з Найсв. Тайнами до ґроти на торжественну Службу Божу. Велика сила народу залягла площу перед Голгофтою під тінями дерев. Службу Божу правив з діяконами і аколітами Всеч. о. Мирон Кривуцький, гість із Сифтону в Манітобі. Співав хор василіянських богословів. Співи скріплені мегафонами лунали далеко. По евангелії виголосив проповідь о. Ю. Жидан, ЧСВВ про життя св. Апостолів Петра й Павла, що дали нам найкращий примір працювати для Христової справи і добра людських душ.

По Службі Божій вернула процесія з людьми до церкви, де в останне уділено благословення Найсв. Тайнами. Водосвяттям закінчено торжество.

Як у ріднім краю, так і в Канаді наш український нарід цінить празничні торжества і з далеких сторін спішить до відпустових місць, щоб обновитися на душі, заявити привязання до Церкви та оживити взаїмну єдність і любов.

ПОМЕР О. І. КОЛЦУН

В четвер 19. червня ц. р. розпращався з цим світом бл. п. о. Іван Колцун, парох околиці Етелберт, Ман. Того дня приїхав до Сифтону помагати у відправі о. М. Кривуцькому, співав Службу Божу, а на процесії ніс св. Тайни. День був гарячий. Коли ввечері мав о. Колцун іти на вечерю, цілий його лівий бік спаралізовано; одначе ще висповідався і приняв св. Єлеопомазання з рук о. Кришталовича. Лікар завів його до шпиталю в Давфині, де він стратив притомність і помер з вибуху крови в ночі, в 44-ім році життя, а 17-ім священства. Похорон відбувся в понеділок вечером в Етелберт, а вівторок у роднннім місточку Велей Ривер, Манітоба при співучасти 22 священиків і множества вірних.

Покійний був ревним священиком, веселої вдачі та охотно помагав сусідам-священикам при різних нагодах. Щиро працював для українського народу. В Етелберті за його старанням побудовано мурований народний дім.

В його особі дієцезія стратила велику силу, що кріпила наших вірних у св. католицькій вірі. Нехай Господь нагородить його вічною славою в небі та дасть спочити по місіонарських трудах.

Вічна йому память!

— **В неділю,** 15-го червня Преосв. В. Ладика ЧСВВ висвятив у Вінніпеґу в церкві св. Покрови 3-ох нових священиків: о. Михайла Мельника з Вінніпеґу, о. Антона Цимбалістого з Брендону, Ман., і о. Николу Кушнірика з Монтреалю. Так зростає число українського греко-католицького духовенства в Канаді. Тим тільки треба нам радіти, бо зі зростом духовенства краще розвинеться і наша релігійно-народня праця і життя. Всім нововисвяченим отцям бажаємо много ласк Божих і успіху в сповнюванні їх високого уряду.

Коли й де будуть відправи?

20. Неділя. —
Борщів
Пено
Москалики
Івасюки (Катехізація 13-19).
Дервент Вознесення (Катехізація 10—22).

27. Неділя —
Лішор
Веґревил
Іннісфрі В.Ч.Хр. (Катехізація
Плейн Лейк
Виллінґдон

КАТЕХІЗАЦІЯ

Від 14—18—Файделити школа
Від 23—31—Кінґ Джордж школа (Нортерн Велей).
Від 23—30—Вилов Рендж школа (Нортерн Велей).
Від 22 — 25—Бовелон (коло Паньковського)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

20. Неділя — Вайлд Вуд
Торгилд (День Піонірів)
Копернік
Голден
21-25 Катехізація—Еґремонт
23—30. — Катехізація в Вох.
27. Неділя — Вох (День Піонірів)
Карвел (місто)
27. Неділя — Візитація церкви в Копернік — О год. 10. Архиерейська Служба Божа
Пополудні о год. 4-ій Архиерейська Візитація церкви в Голден коло Пастушків.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

20. Неділя 6 по С. С. Духа —
Смокі Лейк св. Параскеві (пікнік)
Редвотер (пікнік)
27. Неділя 7. по С. С. Духа.—
Давнінґ (пікнік)
Ґлендон

ПОРЯДОК КАТЕХИЗАЦІЇ
І РІДНОЇ ШКОЛИ

Стрий — **від 14 до 25 липня.**
Давнінґ — від 28 до 31 липня
Куквил — від 14 до 19 липня
Редвотер — від 21 до 25 липня
Мелой (коло Кузіля) від 26 до 30 липня.

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

20. Неділя 6 по Сош. — Кенора, Онт. Від 14 — 20 Катехізація дітей.
27. Неділя 7 по Сош. — Садлов, Ман. 14—29. Катехізація дітей у Правда.
30. липня до 15 серпня —Катехізація дітей у Гадашвил.

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ПРИГАДКИ

20. VII. Нед. 7 по Сош. Іллі прор. Глас 6. Всеночне. Єв. утр. воскр. 7. На Служб. Бож. Ап. зач. 116 і 57. Єв. Мат. зач. 33 і Луки зач. 14.

27. VII. Нед. 8 по Сош. †Пантелеймона вмч. Глас 7. Єв. утр. воскр. 8. На Службі Бож. Ап. зач. 124 і 292. Єв. Мат. зач. 58 і Ів. 52.

1. VIII. Пятниця Проісходж. Ч. Хреста і Муч. Макавейських. Початок Спасівки.

Відміни місяця: Остання кватира 16. VII. — Нів 24. VII. — Перша кватира 31. VII.

Родичі, в часі вакацій подбайте, щоб ваші діти приготовились і приняли Перше св. Причастя!

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Ранним ранком,** 22 червня почалася жорстока війна між недавніми союзниками націстівською Німеччиною й большевицькою Росією/ Під напором німців большевики відступають з великими втратами в людях і военному майні. За три тижні німці забрали від большевиків Естонію, Латвію. Литву, Білорусь, Буковину, Басарабію, Західну Україну, проломили т. звану оборонну лінію Сталіна й загрожують Ленінградові й Москві.

Комуністичній Росії виповіли війну також Румунія, Мадярщина, Словакія, Італія, Хорвація і Фінляндія. Мадяри вже заняли полудневу частину Галичини аж по Дністер з містами Коломиєю й Станиславовом. Туреччина проголосила строгу невтральність. Японія ще не зайняла ясного становища до большевицько-німецької війни.

Зі Советами як ворогами нацизму тепер тримають Британія, Америка, Польща й другі союзники аліянтів.

Большевики відступаючи нищать усе за собою та мордують сотками українське населення, головно ворожий собі елемент. Коли німці заняли Львів, то відбулись масові похорони замордованих. Був це потрясаючий вид. В тюрмах знайдено стоси вимордованих вязнів. Подібне полишили комуністи по собі й по інших місцях.

— **В Сирії** по 35 днях війни прийшло до перемиря й закінчення війни між британцями й французами.

— **Англійці** користаючи з пригожої нагоди, що німці є зайняті війною з большевією, постійно днями й ночами бомбардують важні місцевости в західній Німеччині й зайнятій Франції спричиняючи великі шкоди німцям.

— **Війна** на морі не перепиняється. Обі сторони, аліянти й держави осі, одні другим топлять менші й більші кораблі. Страти великі.

— **В Лібії** на фронті нема замітних змін. Британська залога в Тобруку держиться добре.

— **В Етіопії** генерал Петро Ґаззера й других 9 **генералів** та ще й 5,000 італійців піддались британцям. Опір італійців вже знищений зовсім, а вся країна є тепер у руках британців.

— **В Ню Йорку** помер відомий пяніст і польський політичний діяч Іґнаци Ян Падеревскі, в 79-ому році життя.

— **Американський** уряд наказав усім німецьким і італійським консулям забратись зі Злучених Держав. Німеччина й Італія відплатились таким самим наказом американським консулям.

— **Московський** митрополит і діючий патріярх російської православної Церкви, 80-літний Сергій, відправив у катедрі Службу Божу при участи 32 священиків, в якій молився за побіду советів. В пастирськім листі до підчинених йому церков митрополит наказав. щоб священики зарядили молитви й просили Бога "за перемогу на ворогами Росії й людства". До цієї вістки, що її передала Бритиш Юнайтед Прес з Москви коментарі злишні.

—**Американська** военна фльота на пропозицію ісляндського премієра обсадила Ісляндію. Британські війська будуть відтягнені з Ісляндії.

— **Англія і Росія** підписали союз взаїмної допомоги в боротьбі з гітлеризмом та що не заключать мира без взаїмного порозуміння і згоди. Одначе Черчил заявив, що це не значить, що Англія вірить у комунізм або думає його захищати.

— **Китайський** уряд зірвав диплоьматичні звязки з Німеччиною й Італією.

СПРАВКА ПОХИБКИ

В англійськім щоденнику "Едмонтон Бюлетин" з дня 11. VI. ч. 136 хтось хибно подав, що в часі **висвяти епископа** Дженінґса між церковними достойниками був також епископ Василій, Ладика з Вінніпеґу, "head of all the Roman Catholic Ukrainians in Canada.' Щоб не ширилось баламуцтво між людьми звернено увагу редакції на цю помилку й у числі з 2 липня на стор. 13 появилася справка такого змісту: *Bishop Ladyka Head of Greek Catholics.* Among visiting clerical dignitaries at the consecration of Bishop E. Q. Jennings, auxiliary bishop of Vancouver, in Edmonton June 11, was Bishop Basil Ladyka, Winnipeg, *head of the Ukrainian Greek Catholics in Canada. It was erroneously reported in The Bulletin that Bishop Ladyka was head of the Roman Catholics."*

Англійські репортери через своє незнання нераз подають нас як римо-католиків, а знову своєрідні хвотики люблять такі вискази використовувати для своєї сектанської пропаганди, наче би то українці греко-католики перейшли на римо-католицтво, цебто на латинський обряд. Щоб таке баламуцтво не ширилося між людьми, то буде найліпше в імя правди спростовувати такі невірні інформації.

ATTENTION!

The Ukrainian Catholic Youth League Convention Committee has made elaborate plans for their eighth annual convention in Scranton, Hotel Casey, August 1st to 3rd, 1941.

The Convention Program includes spiritual, business and social activities. All delegates and guests are urged to attend all sessions for the Ukrainian Catholic Youth League must go forward. The Conventions of this organization have always been important but this one is more important for never was a Ukrainian Catholic Youth Convention held at a more critical time. Our Ukrainians are in a terrible state at the present time. They can do very little for themselves. It is up to us to help them. They cannot tell the world of the prevailing conditions but we can propagate the Ukrainian Cause and remain loyal to it. We should never hesitate to admit that we are Ukrainians, we should boast of it. We should be true to the ideals of our parents, true to God and Country. These are the ideals of the Ukrainian Catholic Youth League. So why not support this organization and help us accomplish great things.

Mary Blasko Kostige
806 Luzerne Street
Scranton, Pa. U. S. A.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на весіллю Стефана Климочка й Анни Кіт. Москалики, Алта. $2.25
Збірка в часі несподіванки для п. Катерини І. Маринюк у домі п. П. Зінюка, Равнд Гил, Алта. 1.00
Збірка в домі п. А. Слободи. Ст. Майкел, Алта. ... 3.30
Збірка в домі п. Григорія і Наталії Герберів, Вильна, Алта. 2.50
Збірка на поминках за пок. Катерину Стрільчук в Равнд Гил, Алта. 2.00
Збірка з несподіванки в домі панства Лесиків в Мирнам, Алта. 3.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВП.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (78) 15. Мондер, Алберта, 1-го Серпня, 1941. Mundare, Alberta, August 1st. 1941. Vol. IV. No. (78) 15.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Між Апостольським** Престолом і урядом Еспанії прийшло до угоди щодо настановлювання епископів на опорожнені престоли. Апос. Престіл зніс давний привілей, що його мали еспаньські монархи назначувати трьох кандидатів на опорожнений престіл, з яких Рим вибирав одного на епископа. Тепер голова еспанського уряду дістав привілей, що зможе вибрати одного з трьох кандидатів на епископа, що їх представить Апостольський Престіл. Такого привілею не мають зверхники інших держав. Це окреме відзначення дістала Еспанія за її вірність католицькій вірі й оборону віри в недавній боротьбі з безбожним комунізмом, а також за зичливе відношення уряду ген. Франка до Церкви й релігії. Уряд ген. Франка між іншим зніс цивільні шлюби й розводи й привернув релігійні шлюби, признав правне становище в державі для монаших чинів і згромаджень, та приобіцяв державне утримання для духовенства.

— **Апостольська** Столиця в Ватикані іменувала двох епископів-помічників для монтреальської архідієцезії: Монс. Лоренса Вілена, ірляндця і монс Кондрада Шомона, француза.

— **По смерти** Монсіоньора Блейра Папа Пій XII. іменував Всеч. о. Йосифа МекДонаґа президентом Товариства Поширення Католицької Церкви в Канаді.

— **Португальський** уряд дає повну свободу католицьким місіонарям розвивати свою діяльність у портуґальських кольоніях, а навіть приобіцяв давати деяку підмогу й полекші місіонарям.

— **Св. Отець** Пій XII. дуже перепрацьований і вичерпаний. Причиною вичерпання є журба над тим страхіттям, що його розпутала війна. Молімся за здоровля св. Отця, щоб Господь дозволив Йому щасливо много літ прожити та керувати Петровою лодкою, святою Церквою.

ОПОВІСТКА

Приготовляеться календар Української Родини на 1942 р. Хто хотів би помістити в ньому свої статті, вірші, оголошення чи знимки, то проситься в тій справі негайно вдатись до Видавництва ОО. Василіян у Мондері на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

Зверхний вид церкви Св. О. Николая в Шикаґо, Ілл, у якій від 25-29 червня ц. р. відбувся величаво Український Евхаристійний Конгрес Східніх Обрядів.

Церква збудована в 1912-15 рр. в галицько-українськім стилі, а помальована в східно-византійсько-словянськім стилі, з київськими і новгородськими мотивами. Вікна церкви оздоблені вітражами, цебто малюнками, складеними з кусників шкла різного кольору. Головний престіл з кивотом і два бічні престоли виконані з білого мармору з правдивими византійськими мозаїками. Церква св. О. Николая є одна з найкращих у Шикаґо. При церкві є велика парохія, що гуртує до 900 українських родин, є також цілоденна школа під проводом Сестер Василіянок, церковні брацтва й сестрицтва та різні світські організації. Церкву й парохію обслугують ОО. Василіяни. Крім парохії св. о. Николая є ще дві другі українські греко-католицькі парохії в Шикаґо, що їх також обслугують отці з Чину св. Василія Великого. В половині липня куплено ще одну церкву за $3.000, що буде під проводом ОО. Василіян. При всіх тих церквах гуртується 21 різних релігійних і народних товариств.

Ювілейний Конгрес Піонірів

ВІДБУДЕТЬСЯ У МОНДЕРІ, 2 І 3 СЕРПНЯ, 1941.

ПРОГРАМА:

Субота, 2-го серпня: День Піонірів.

Год. 10 рано: Благодарственна Служба Божа й Панахида за померших піонірів.

Год. 1-ша: Бенкет у честь піонірів у Народному Домі. Привіти й промови.

Год. 7-а вечером. Вечірня, проповідь і Хресна Дорога.

Неділя, 3-го серпня: День Молоді.

Рано: Тихі Служби Божі і Сповідь від год. 6-ої рано до 12 Архиерейська Служба Божа. Править Їх Ексц. Кир Василій Ладика, співає хор молоді з усіх парохій північної Алберти. Служба Божа буде передана через радіостацію **CFRN.**

Похід до Українського Парку. Обід.

Пополудні: Промови, Пописи Молоді, Контест Хорів і Бесідників. Вручення Почесних Грамот найстаршим піонірам Мондеру.

Вечером: Штучні огні, Фільма. Розігравка тикетів.

Всіх запрошуємо! Приходіть і Приїзджайте громадно.
До побачення на КОНГРЕСІ В МОНДЕРІ!

ОО. Василіяне.

Більше Цінити Собі Ласку Божу

(Місячне наміреня Апостольства Молитви на серпень 1941)

Люди дуже цінять собі природні, дочасні й земні добра, як богацтво, славу, розкоші. Але вже не так дуже цінять собі надприродні, духовні добра, як чесноту, святість, а передусім ласку Божу. Багато є таких християн, а навіть католиків, що не мають майже ніякого розуміння що то є Божа ласка, її собі не цінять, не дбають, щоб в ласці Божій жити, зростати, а як її стратять не стараються її сейчас відзискати.

А треба нам знати, що Божа ласка — це скарб над скарбами й хто його має, той хоч би був найбідніший у всі земні добра, то він є однак поправді найбогатший і найщасливіший.

. Подивімся лишень що то є Божа ласка й що вона нам дає?

Ласка Божа є це надприродний дар, що робить нас праведними, Божими дітьми й спадкоємцями неба.

Як огонь розпалює залізо, його очищує й робить, що воно блестить і дістає краску золота, так і Божа ласка надає душі чистоти, краси, світла й блеску.

Людина, що вступає в стан освячаючої ласки, зміняеться духовно так само як каліка опоганений хробами, що нагло чудом відзискавби найгарніший вигляд молодечий і вбрався в нову, гарну одіж.

Освячаюча ласка є не лише самою прихильністю Бога до нас (Собор Трид. 6:11). але через неї дає нам Бог свого Духа (І. Ів. 4:13). Св. Дух проникає нас тоді подібно як огонь, а не є в нас лише так, як сонце в кімнаті.

Краса, що є наслідком освячаючої ласки дає душі також приязнь Божу. Коли б так людина, що знаходиться в стані освячаючої ласки пізнала, як дуже любить її Бог, то мусіла б вмерти з великої радости.

В стані ласки ми є не лише слугами Бога, але й його приятелями. (Ів. 15:15).

Крім природного життя душа дістає ще вище, надприродне життя, подібне до Божого життя та можність виконувати діла заслугуючі на життя вічне.

Коли ми жиємо в ласці Божій, Бог тоді в нас перебуває, а ми в ньому. Ми тоді є Божими дітьми й маємо право до вічних дібр і щастя в небі.

Наслідки Божої ласки є чу-

дові. Вона очищує нашу душу від усіх тяжких гріхів, єднає нас з Богом і робить нас храмом Бога. (І Кор. 3:16; 2 Кор. 6:16; Ів. 14:23). Як ми в стані Божої ласки, тоді в нас мешкає св. Дух, ми є злучені з Христом як галузка з виноградиною (Ів. 15:5), ми тоді стаємо учасниками Божої природи (2. Петр. 1:4). Через ласку Божу ми стаємо наче обожениими.

Через освячаючу ласку св. Дух ушляхотнює сили нашої душі розум і волю, запалює в ній світло віри (2 Кор. 4:6) і огонь Божої любови (Рим. 5:5), вливає також притім у душу різні чесноти й дари, що дають нам можність, справність і легкість виконувати добрі діла.

Чоловік у стані ласки стає праведним, Богові милим, а також і щасливим.

Він вже не боїться Божого гніву й кари пекла а зазнає святого супокою й радости, що перевисшає всяке поняття (Фил. 4:7); він проживає в солодкім пересвідченню, що є улюбленою Божою дитиною, а коли прийде смерть, то може засипляти з тою великою надією, що дістане вічне щастя в небі. Таким добром є Божа ласка.

Цього нас навчає непомильно сам Господь Бог через св. Письмо й науку св. Церкви.

Це є велика й радісна правда. О, коб люди її належно розуміли! О коб собі ласку Божу цінили, в ній жили й зростали! Тоді напевне були б самі далеко більше щасливими й тоді також і відносини між людьми покращали б.

А так люди, тому що не розуміють і не цінять Божої ласки, то дуже часто її тратять і жиють у тяжких гріхах, у Божому гніві, в путах діявола, в душевнім несупокою й страсі. Як гріх у душі, тоді вже не Бог, а діявол у души мешкає й ділає. Він людей мучить, від доброго відводить й до всякого лихого приводить. І тому не диво, що люди, що втратили Божу ласку такі сумні, неспокійні й нещасливі на цьому світі, а як би без ласки Божої померли тоді ще більше нещасливими будуть на віки на другому світі!

З того, що ми тут сказали бачимо, що ласка Божа є дійсно предорогоцінним скарбом, перлою. І тому ми повинні її дуже, а дуже собі цінити й дбати, щоб ми самі й другі в ласці Божій жили й в ній все більше зростали.

В тій цілі подаємо тут деякі практичні ради:

1. Молімся часто й постійно до Бога, до св. Духа, до Христового Серця і Матіньки Божої, щоб випросити собі цей великий дар жити й вмирати в освячаючій ласці.

2. Коли б нам притрапилося таке нещастя впасти в тяжкий гріх і стратити освячаючу ласку, жалуймо сейчас сердечно, збудімо в соб акт совершенного жалю, що ми Господа Бога, наше безконечне добро гідне всякої любови тяжко образили й втратили й постановім собі при найблищій нагоді висповідатися.

Совершенний жаль уже перед св. Сповідю привертає нам утрачений стан ласки й поєднує з Богом, одначе полишає важкий обовязок висповідатися з гріху.

3. Як жаждучий олень біжить до джерела чистої води, так і ми біжім до Христової Тайни св. Покути, щоб через щире й жалісне визнання свойого впадку відзискати знову втрачене життя Божої ласки.

4. Знаючи вартість Божої ласки, ми повинні дуже оминати всяких гріховних небезпек, що можуть нас наразити на страту освячаючої ласки і співділати з Божою ласкою, коли вона нас наклонює до доброго, бо через кожне добре діло ми закріплюємо в собі Божу ласку й в ній зростаємо.

5. Ми повинні старатись по нашим силам ще й других приводити до цінення і життя в Божій ласці. І тому це дуже похвальне діло молитись за навернення грішників, намовляти й заохочувати їх до св. Сповіді головно перед смертю й добрим словом, приміром і пресою помагати малим і великим жити й рости в Божій ласці.

Як бачимо з цього, на місяць серпень є призначене дуже гарне наміреня для наших молитов і добрих діл.

Роздумаймо уважно над прочитаним і старaймось уводити в життя подані повищі добрі ради, а тоді зробимо велику приємність Богові й добро собі та другим.

Чи Ти Католик?

При останньому переписі населення ти певне, милий друже, записавсь як українець греко-католик. Такою свідомістю можна тільки тішитись. А як що кожний наш чоловік зложив таку заяву, то ми матимемо в Оттаві дуже гарну рубрику.

Та при інших нагодах не всі наші брати-католики дають такі виразні докази свойого католицтва. От, зайдеш до нього до хати, а там на столі лежить такий часопис, що його ніколи не повинен бачити католицький дім. Чи він католик?.. Або їдеш у наше велике, українсько-католицьке свято Божої Матері, або Чесного Хреста з церкви, а твій сусід молотить машиною, аж у ухах лящить... Чи це католик?. Або прийдуть вибори, а він тайком, щоб не довідались чесні люди, віддасть свій голос на ворога Христової віри й української нації... Чи це католик?

Зокрема не дуже то деякі наші люди приносять потіху Христові й святій Його Католицькій Церкві в неділі й свята. Ми знаємо добре, що друга церковна заповідь каже, що **в неділі й свята треба слухати Служби Божої.** На українській, канадійській чи американській землі старі чи молоді, вчені чи неписьменні католики — всі вони, як не мають великої перешкоди, мають вислухати побожно Служби Божої свойого католицького священика.

ВПРЕОСВ. А. ДЖ. ЧІКОНІЯНІ, АПОСТОЛЬСЬКИЙ ДЕЛЄГАТ У ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ, ПРОМОВЛЯЄ ЧЕРЕЗ МІКРОФОН ДО УЧАСНИКІВ ЕВХАРИСТІЙНОГО КОНГРЕСУ В ШИКАГО, В УКР. ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКІЙ ЦЕРКВІ СВ. О. НИКОЛАЯ, ДНЯ 29. ЧЕРВНЯ, 1941 Р.

Та чи нема українців греко-католиків, що в неділі й свята сидять без важної причини дома й не йдуть до церкви? Чи це добрі католики? Такими "побожними" християнами навіть свистуни не будуть тішитись, а не то католики!

Опустити в неділю, чи в свято, Службу Божу — це велика втрата! Бо на Службі Божій приносить Ісус Христос себе в жертві Отцю небесному в Пресвятій Евхаристії під видами хліба й вина.

Служба Божа — це віднова св. Тайної Вечері; це віднова й безкровне повторення самої Голгофти й смерти Ісуса Христа на хресті, що вмер також за спасення українців. Чому ж бувають такі українці греко-католики, що навіть у неділю не стараються взяти участи в тій св. Жертві?... Служба Божа — це найкраща нагода, щоби одержати прощення гріхів, вислухання молитов і благословення в науці, праці, ріжних підприємствах, в також помноження майбутнього щастя в небі. Чому ж мають українці греко-католики тратити стільки ласк через своє недбальство й лінивство?..

Опустити в неділю, чи свято Службу Божу, це велика втрата. Та хто робить це без важної причини, той робить іще великий, тяжкий гріх! Бо церковна заповідь каже виразно, що в неділі й свята треба слухати Служби Божої! І як можна мати себе за католика, називати себе католиком, подавати себе при переписі навіть за українця греко-католика — й не йти в неділю, чи свято, без причини на цю св. Літургію, щоб бути близько тої Пресв. Евхаристії, близько Ісуса Христа, що укритий під видами хліба й вина?

Такий католик, що в неділі й свята без причини сидить дома й не йде до церкви, подібний до большевика, масона, соціяліста чи іншого безбожника, що в неділю також не йде до церкви. Що більше! Такий католик, що без причини опускає в неділі й свята Службу Божу, гірш большевика, бо большевик давно вже має затемнений розум і зіпсоване серце безбожницькою пропагандою й він не знає, що робить. Йому вже й не дивується ніхто. Але католик із діда-прадіда, що при конскрипції казав виразно записати себе українцем греко-католиком, а тепер свідомо й добровільно легковажить і переступає приписи тої ж святої католицької віри, не має за собою ніякого оправдання й тому його провина тяжша від провини його сусіда збаламученого безбожницькою агітацією

Та на цім не кінець. Такий католик, що то в неділі й свята опускає без причини Службу Божу, причиняється до упадку Христової релігії! Бо своїм нерелігійним поведенням він гіршить інших католиків, а найчастіше своїх власних дітей, що при такому "побожному" батенькові вчаться й собі — звичаєм усяких безбожників — обходитись у неділі й свята без Служби Божої! Бо це так уже буває в світі, що "як старі співають, так і молоді цвірінькають..." І потім доходить до того, що діти таких батьків, затроєні їхнім злим прикладом, дуже легко пристають до гурту зіпсованої, сектантської, чи большевицької молоді.

Або чи можна добрим християнином назвати такого нашого католика, що то в неділі й свята не іде на Службу Божу, а за те їде собі з родиною, або знайомими в ліс, на свіже повітря й так "на-дико" переводить святий день? А скільки то Служб Божих опускають такі "побожні" католики через ягоди, гриби й рибку?... А що сказати про Служби Божі опущені через весільні забави й усякі "партії"?.. Чи ж диво, що потім між такими католиками, що не мають живої віри, легко защіпити заразки всякої партії?

А є й такі католики, що як буде богослуження в їхній церкві, то вони поїдуть на Службу Божу, а як буде в сусідній, куди вони могли б також легко поїхати кіньми, чи автом, то вже не їдуть. В гостину, на купно, до лікаря, до суду, то поїде 20, 40, чи 60 миль; а до сусідньої церкви на Службу Божу не поїде, хоч туди буде багато блище. Це не є правда, що в Канаді вистарчить мати Службу Божу раз у місяць, або й менше; бо св. Церква виразно навчає, що Служби Божої треба слухати кожної неділі й свята. Кожна парохія повинна старатись усіми силами, щоб у їхній церкві була Служба Божа кожної неділі й свята. Та як це не може статись з браку священиків, або з іншої важної причини, то все добрий католик повинен старатись бути на Службі Божій в сусідній католицькій церкві, бо заповідь не каже, що Служби Божої муситься слухати тільки в своїй власній, парохіяльній церкві, але її можна вислухати в кожній іншій католицькій церкві, чи каплиці.

Справа слухання Служби Божої кожної неділі й кожного свята є дуже важна й ніхто не повинен без важної причини обходитись без неї. Це певне, що як наші українці греко-католики були б тут у Канаді й Америці ходили пильно й точно на Службу Божу, то не було б у нас того нещасного відступства від Бога й католицької Церкви. Не було б між нами сектантів і большевиків, бо не було б кому стати ними. Банкроцтво почалось тоді, коли без причини опустилось перший раз Службу Божу. Хто ходить досі точно на Службу Божу, той не був іще ніяким відступником.

Український народ найшовсь тепер у такому положенні, в якому не був від часів Володимира. Вже мільйони нашого народу вигинуло в неволі жорстоких займанців, а десятки мільйонів непевні свойого завтра. Непевні життям, а що ще сумніше, то це, що непевні зо своєю вірою, бо з кожного боку йде на них ворожа, безбожницька пропаганда. Тому годилося б у часі такої трагедії української нації горнутись до св. Церкви, щоб сповнити свій святий, християнський обовязок, а одночасно, щоб благати в Бога кращої долі для свойого народу, що навіть боронитись не має спромоги...

І нехай так буде, нехай у неділі й свята не бракує нікого з наших людей без причини на Службі Божій. Щоб хоч раз уже можна було сказати про наших людей, що: як католик, то католик!

Свідомий.

ЗМІНИ В ДУШПАСТИРСЬКІЙ ОБСЛУЗІ

Єпископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги парохію Етелберт, Ман., і околиці Всч. о. Й. Балі, дотеперішньому парохові в Винзорі.

На пароха в Виндзорі, Онт., назначено Всч. о. В. Осадця.

Деякі Важні Завваги

для катехитів і для всіх тих, на яких лежить обовязок виховання католицької молоді.

ПРИВІЛЕЙ УЧИТЕЛЯ

Хоч катехит-учитель є лиш орудям в руках Божих, і хоч християнське виховання молоді у великій мірі залежить від ласки Божої, якої ми не в силі контролювати, все таки учитель має можність впливати на природні спосібности своїх учнів. Кожна людина має власний темперамент, то є природні склонности. При помочі науки, виховання, та доброї волі ми можемо ті природні склонности й здібности контролювати й надати їм усталений напрям. Тоді ми виробляємо в собі то, що звуть — характер. — Рівнож кожна людина має свої особисті прикмети, якими вона відріжняється від прочих людей. Деякі з тих прикмет можна розвинути природним способом. Збір особистих прикмет даної людини, — це її особистість. В обох случаях учитель має завидну ролю, помагати своїм ученикам в розвитку характеру й особистості, а тим самим у розвитку цілої людини. Навіть тоді, коли учитель навчає зовсім світських предметів, він має можність виробити характер у своїх учеників. Приміром, 12 літний Івась учиться в школі граматики й рахунків. Він учиться граматики не лиш тому, щоб правильно говорити, але також ужити тої мови на славу свого Творця, на духовне й матеріяльне добро свого ближнього й самого себе. Він учиться рахунків, щоб лекше дати собі раду в життю, і на те, щоб дати чи віддати ближньому таку скількість річей, яка по вимогам рахункової справедливости йому припадає. В той спосіб католицький учитель зуміє використати не лиш предмет релігії, але кожний можливий світський предмет, щоб витворити із своїх студентів характерних християн. Та нажаль, у цім згляді много наших модерних шкіл не дописує. В них учать без огляду на християнське виховання, без Бога, який є жерелом всякої науки й освіти. В історії, в ґеографії в природознавстві, не раз і не два згадують славного дослідника К. Колюмба, який відкрив Америку, а про Бога Творця, що сотворив Америку разом із її богацтвами, часом навіть соромляться, чи не хотять згадати.

САМОСТІЙНІСТЬ

Навчаючи релігії й заохочуючи до заховання її в життю, учитель зверне пильну увагу на це, щоб його студенти **думали** й щоб вони думали по релігійному. Лиш через думання ученики привчаться жити самостійно й не числити все й всюди на поміч та накази настоятеля. Через думання вони неначе вмовляють в себе обовязок учитися релігії й її заховувати.

Пізніше на таких людей можна буде звіритися, спуститися. Приміром, добре воно є, коли дитина не краде в присутности родичів, учителя, — але далеко ліпше є, коли та дитина при помочі власного думання, так вишколена, що вона не буде за ніяку ціну красти навіть там, де ніхто її не бачить і не сконтролює. Недумання витворює духове лінивство й інтелектуальний індиферентизм. Думаючого чоловіка можна прирівнати до годинника, який іде й вказує час силою пружини із середини. Недумаючого чоловіка можна порівнати до годинника, який не має власної сили ані пружини, але якого вказівки треба порушати рукою кожної хвилі.

ЩО УЛЕКШУЄ НАВЧАННЯ

Пізнати правду й уводити її в життя, це потягає за собою певні труднощі. З ласкою Божою можна ті труднощі побороти. Коли катехит викладає якусь правду св. віри чи релігії, перша річ, що насувається на думку молодого учня є питання: **Чому?.** "Чому в це або в те вірити? Чому сяк або так поступати?" Такі питання зовсім природно насуваються на думку кожного, а особливо молоді. Вірити "на сліпо", тяжко. Коли ці або подібні питання ставить мамі мала дитина, мама може дати вдоволяючу відповідь, коли скаже коротко: "тому бо мама так каже, бажає." Старший студент не буде вдоволений такою відповідлю. Йому треба вищого авторитету. Він домагається сильніших мотивів. Такому ученикові треба поставити авторитет самого Христа, Його Святої Церкви і здорового розуму. Приміром старший ученик хоче знати, чому він має любити всіх ближніх, навіть своїх ворогів. На це йому треба відповісти, що сам Христос любив всіх, навіть своїх ворогів і що Христос учив нас любити всіх людей без різниці. Йому можна також відповісти, що здоровий розум диктує нам всім любитися, як дітям одної великої Божої родини. Доґми (обявлені Богом правди) дуже помагають нам відповідати на питання "чому". **Доґми** не є лиш абстрактні правди, які існують самі в собі. Ні, вони є **неначе пружинами нашої віри** й релігії. Доґми улекшують нам вірування.

УПОДОБАННЯ-ОДУШЕВЛЕННЯ

Щоб молодь мала більше охоти учитися релігії й сповняти релігійні обовязки, катехит постарається не лише промовляти холоднокровно до їх розуму. Він заапелює також до почувань своїх молодих слухачів. **Почування мають сильний вплив** на поступовання людини. Щоб розбудити й порушити чувства в своїх студентів, учитель самий мусить бути "живцем" перенятий, одушевлений і прямо залюблений в предметі, якого він навчає. Це одушевлення учителя проявляється в словах і в ділах, а ученики як наочні свідки захоплюються ним і подібно переймаються. Із цего слідує, що успішним катехитом не може бути чоловік слабої волі й непрактикуючий католик. В нім бракувало б релігійного одушевлення і щирости, й він був би подібним до накрученого ґрамофону, що під напором пружини обертається і всіх взиває до того, чого сам не робить. Виходить, що **ми повинні мати в релігії** і в захованню її певну **приємність і замилування.** Може хтось скаже, що тим самим хочемо зробити Христову релігію легкою. Застановімся коротко. Знаємо, що Христос виразно сказав, що дорога до неба є вузька й терниста. Але ми також знаємо, що Христос сказав: "Моє ярмо є солодке, а мій тягар є легкий." Із цего слідує, що бажанням Христа є надати Своїй релігії свого рода "солодкість, легкість" іншими словами приємність. Чи ж Христос не казав. блаженні убогі, блаженні плачучі, блаженні, то є щасливі, переслідувані. Він не раз і не два говорив до Своїх апостолів і учеників: Мир вам, то є спокій, щастя нехай буде у ваших серцях. Св. Апостол народів також писав: "Радуйтеся в Господі, і щераз кажу радуйтеся!" Проте ми не повинні робити Христової релігії тяжчою і менше приємною для людської природи, чим сам Христос її зробив. Христос, Христова релігія це наше щастя, наша осолода, наша потіха. Життя безбожне, не приносить тривалого щастя, солодкої радости, а противно воно наносить ґризоту совісти, непевність. — Длятого учитель релігії, який сам радо і охотно практикує святу Віру, буде заохочувати, щоб його учні мали певну приємність й уподобання у відмовлюванню молитов, у визнаванню гріхів на сповіді, в слуханню Служби Божої, в пості, у виконуванню діл милосердя і взагалі в захованню цілої релігії, так,як дитина має приємність, коли сповняє волю мами.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

В Українській Загальній Енциклопедії, що вийшла у Львові 1934 р. Др. Лука Мишуга подав, що жуківська церковна організація в Америці числила в 1932 р. 31 громад і мала 25 духовних. (Том III. ст. 982).

Вище згадана православна секта з Америки перекинулась до Канади й в 1937 р. числила 8 духовних і 25 малих громад, а вірних около 5,000. Ця організація не мала в Канаді ані одної поважної громади, ані преси. Звіти річних зборів, тощо, поміщувала в "Канадійськім Фармері."

Очевидно, що жуківська секта, як і другі православні секти не тільки під оглядом релігійним але й народнім роблять велике лихо українській еміграції, бо ослаблюють її сили й відпорність та підготовляють почву до ассиміляції з чужинцями. Криклива реклама українства, любови України і т. д. в пресі та промовах, якою відзначаються православні сектанти в Америці й Канаді не усуне напевно цього лиха. Сумна це, але щира правда.

БРАТСТВО СВ. ІВАНА СУЧАВСЬКОГО.

Не всі парохіяни, що належали до церкви св. Михаїла, при вулиці Дізраїля у Вінніпеґу, були вдоволені обслугою духовного Івана Галицького. Проти його особи закидів не було, він був доволі симпатичний, прилично одітий і не зле проповідував, мав дещо досвіду, бо був учителем, та невдоволялися ним тому, що він був свячений на духовного еп. Іваном Теодоровичем, що знову був свячений на епископа неканонічним, лжемитрополитом, самосвятом Василем Липківським. Невдоволені говорили:

"Невже-ж ми в Канаді маємо дивитися на такого священика коло нашого престола в церкві, який не є дійсним священиком? Він і дітей хрестить і сповідає і дає св. Причастя. Хіба через него маємо шкалювати нашу віру і латати церковний порядок і традицію, які були шановані в нашій Церкві?"

На чолі невдоволених стояв Николай Козьмук, з Мосорівки, з Буковини, середного росту, вічливий й балакливий та Дмитро Шарик, з Боянчука, зі Заставнеччини. Дня 31 березня, 1932 р. Козьмук скликав невдоволених на збори до хати Стефана Пісецького при 324 вулиці Джарвіса й там заложили братство св. Івана Сучавського.(1) Членів уписалося 35; членська вкладка виносила $2.00 в рік, за що член мав дістати в часі слабости одноразове $10.00 допомоги. На зборах був вибраний комітет, що мав товариство провадити вперед. Предсідником був Дмитро Равлик, писарем Василь Пісецький, скарбником Дмитро Шарик. Осідком товариство хотіло мати сутерени під церквою св. Михаїла, однак ті члени, що були прихильні Галицькому і новому православію, змірkували, що товариство Сучавського плянує відколотися від церкви св. Михаїла й заложити нову церковну громаду й через це відмовили їм сутерен. Відмова була подана на письмі з церковною печаткою, на якій були підписані 7 церковних урядників: Іван Брензій, Олекса Рудан, Дьордій Маковійчук і другі.

Відмова сутерин не стримала товариство від повзятих плянів, а ще сильніше настроїла їх до праці. Члени сходилися на збори в приватних хатах, збирали більше членів і жертви на нову церкву. На протязі кількох місяців товариство мало 150 членів і $1000 готівкою й заавдаткувало стару протестантську церкву "МекДуґал Чорч", при головній вулиці Мейнстріту, що находиться через дорогу напроти вулиці Селкірка. Церква до того часу стояла пусткою, бо громада англійських методистів розпалася. Будинок досить великий, може помістити 800 людей, солідний, збудований з цегли, коштував тепер лише $5000; $1000 зложено готівкою, а решта сплачували ратами на шість відсотків. З переду по боках має дві башти, з острокінчастими дашками. Церкву названо катедрою св. Івана Сучавського. Будинок гарніший чим церква св. Михаїла..

Церкву отворено 27 грудня 1932 р. Першим духовним був зі старого православія, з під російських епископів Іван Хруставка, колишній робітник в Торонті, низького росту, старший віком. Він був лиш один місяць. Другим духовним був Танаско Крайківський, через пів року. Цей був давніше греко-католицьким священиком. Прогнаний з рядів католицького духовенства блукав кілька разів без ніякого заняття й врешті Крайківський попав до громади Сучавського. Обнявши громаду з промовниці громив греко-католицьку організацію і Рим в брутальний спосіб, але як добре викричався тоді забрався і більше не виступав як духовний.

Третим духовним був Дмитро Сенета, білявий, низького росту. Цей був свячений греко-католицьким епископом Григорієм Хомишином у безженному стані, але крадьком перед свяченням був оженився. Він опісля з жінкою виїхав до Канади і був кілька разів духовним у свистунів. Потім оставив цю організацію, вернув до Галичини, а в рік потім прибув знову до Канади. У Вінніпеґу був на міській допомозі й страшно бідував. Дістався врешті за духовного під осінь 1933 р. до громади Сучавського у Вінніпеґу. Про него говорили, що він був підприємчивий, однак байдужий, який не мав охоти до праці і на кожну справу дивився хмарно, недовірчиво. Сенета походив зі Старого Самбора, був добрим співаком і диріґентом. Під кінець 1934 р. виїхав до Злучених Держав і там перейшов до жуківської організації.

Четвертим духовним при церкві Сучавського був Іван Зазуляк, за якого громада підчинилася організації еп. Жука. На богослуженню в церкві Сучавського буває около 150 людей. Зазуляк білявий, кремезної будови, галицький дяк, зі села Сенькова, борщівського повіту, хлопіст.

Зазуляк належить до українських піонірів у Канаді. В 1903 був свячений на духовного російським епископом Серафимом, якого православна церква не признавала за епископа (Гляди Церква Українців в Канаді, том I; сторона 25, рік 1927). Тоді виступав він як православний священик. В 1905 р. Зазуляк оставив еп. Серафима й злучився з українською презвітеріянською організацією, якої модератором був: Іван Бодруг і виступав як протестантський пастор. Правив по протестантськи у звичайнім одінню, учив вірних, що не треба рукою хреститися, ані вірити в Пресвяту Діву та помагав англійським презвитеріянам перетягати українців до протестантської віри. В 1917 р. російський еп. Александер Немиловський, на його гарячу просьбу, висвятив його на православного духовного в Саскатуні для обслуги буковинців в околиці Мондеру, в Алберті. Тут померла йому жінка. Він оженився з донькою Стефана Кіца, яка в него служила й взяв шлюб перед англійським урядником в Едмонтоні, опісля ще один шлюб в російського духовного Александра Кізюна.

За ті шлюби докучав Зазулякові його парохіянин Николай Козьмук, доказуючи йому, що він через ті шлюби не може бути православним священиком, бо женився повдовілим, що є проти законів і практики Церкви. За те товариство св. Івана Сучавського, яке Козьмук орґанізував, а яке було душею церковної громади висунуло Козьмука зміж себе. Козьмук чувся ображеним, шукав свого права в суді. Дня 8-го березня 1936 виграв справу. Тоді товариство не було задоволене вироком, внесло апель до вищого суду і під осінь того самого року, вислід був проголошений в користь товариства. Обі сторони понесли судових коштів на суму $1.500.00.

Громада св. Івана Сучавського становить у Вінніпеґу четверте осібне православіє і належить до еп. Богдана Шпильки. Церква св. Михаїла, що при вулиці Дізраеля належить до автокефального еп. Івана Теодоровича. Церква св. Покрови, що при улиці Сінклера і Бойд є собі самостійна. Її духовним є Петро Маєвський і Церква Пресвятої Тройці, що на розі МекКензі і Манітоба, підлягає еп. Арсенієві Чеховцеві.

Вінніпеґ є це найбільше місто в Західній Канаді й числить поверх 325 тисяч мешканців, що належать до 35 різних народів. Анґлійці, щодо числа займають перше місце. Українців буде тут до 25.000. До чотирох православних громад не належить більше чим дві тисячі осіб, які не становлять одної духовної цілости.

Греко-католиків у Вінніпеґу буде до 15.000. Вони мають сім своїх церков, а це: церква св. Николая, св. Володимира й Ольги, св. Покрови, св. Андрія, Пресв. Евхаристії, св. Духа й Пресв. Родини. Всі вони творять одну цілість і взаїмно себе попирають.

У Вінніпеґу є осідок греко-католицького епископа на всю Канаду, тут також є висша школа св. Николая, що її ведуть українські Сестри Служебниці та другі установи.

---

1) Іван Сучавський, якого так дуже почитають православні буковинці — це католицький святий, що помер за віру у Акермані під кінець 6-го або на початку 7-го століття по Христі, за панування перського царя Хосроеса II. Його мощі з Акерманя перевезено до Сучави, де спочивали довгі літа й звідси то пішла назва св. Іван Сучавський.

В 1686 р. сучавський митрополит Дозитей, під охороною польського війська короля Яна Собеского, забрав мощі зі Сучави й перевіз до Стрия, бо боявся, щоб часом турки, що на границях Молдавії ладилися до війни зі Собескім, не займили Молдавії і не збещестили мощей святого. В Стрию перебув митрополит Дозитей з мощами св. Івана пять літ, а в 1691 р. переніс їх зі Стрия до Жовкви, де й засновано монастир ОО. Василіян при місцевій церкві. Мощі почитали Василіяни й український нарід у Галичині довгі літа, також по заведенню унії аж до 1783 р. В тім часі частина Молдавії й Буковина, перейшла під владу Австрії і сучавяни зажадали, щоби звернено їм святого. Справа була довший час у процесі, — врешті цісар Йосиф II. присудив мощі містові Сучаві. Молдавяни приїхали тоді до Жовкви з комісією і в асисті війська. Цісарський комісар приказав в ночі потайки відчинити церкву і видав сучавянам домовину з мощами й всіми скарбами й їх повернено до Сучави, де спочивають аж досі. Про Івана Сучавського цікаву критичну студію написав о. Іван Ших, парох жидачівський у Ниві 1912 р. Буковинці, що почитають Івана Сучавського, що був католицьким мучеником, повинні також полюбити й пристати до тої Церкви до якої і він належав, бо тоді в ній знайдуть сильну поміч у своїх потребах.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

СВЯТЕ ПИСЬМО

Лютер сам признав, що "неможливо зглибити змисл одного слова св. Письма й добути з нього закрите значення," й був тої думки, що "це є неможливе навіть найученішим богословам, що вложили б у те діло всю свою добру волю." А в нас є такі люди, що ледви можуть трохи читати, а беруться пояснювати католикам св. Біблію на новий лад, так наче б вони були вченіші й мудріші від усіх католиків й їхніх священиків та епископів.

Таким біблійникам треба пригадати одно: коли сліпий сліпого веде — оба впадуть у яму...

Св. апостол Петро писав у своїм посланню; "Знайте найперш це, що всяке пророцтво Писання не є ділом власного толкування. Бо ніколи не вийшло пророцтво з волі чоловіка, а натхнені святим Духом промовляли святі Божі люди. (2 Петр. I. 20). Тому св. Церква строго заборонила пояснювати собі св. Письмо довільно й інакше, ніж це робить Католицька Церква та св. Отці, бо злі або невчені люди могли б поробити великі помилку зо шкодою для людських душ.

Коли св. Єронім довідавсь, що деякі люди пояснюють фальшиво св. Письмо, кажучи, що й "діявол пробував поучувати Ісуса Христа," (Мат. 4, 6) написав: "Ми входимо в св. Письмо не тоді, коли читаємо його, але тоді, коли розуміємо його. Євангеліє не міститься в словах, але в значінні того, що написане. Зле пояснення перемінює Боже слово в людське слово, а що ще гірше — в слово діявола; бо діявол може також наводити слова св. Письма." (До Гал.).

Св. Іларій каже, що всі єресі почались від злого пояснення св. Письма. — Коли відступники були ще в Католицькій Церкві, тоді не хотіли слухати науки св. Письма, а як відступили від правдивої Церкви, покликуються на св. Письмо й перекручують у другий бік, щоб піддержати свою нову, фальшиву віру, що її видумали люди.

Лютер признався раз сам, що: "кожний додає до св. Письма свою темряву; й св. Письмо мусить простуватись, нагинатись і крутитись відповідно до нашої голови...." (Шустер: Ман. I.) Такі, як Лютер, непомильного пояснення біблії Христовою Церквою не хотіли слухати, а від нас домагаються, щоб ми приймили їхнє фальшиве пояснення Біблії й приставали до нової церкви, що її видумав Лютер, Кальвін, Генрик VIII, або інший відступник.

Ісус Христос сказав на Тайній Вечері дуже виразно: "Сіє єсть Тіло моє," а Распергер із Інґольштадту обчислив, що в 1577 році було вже 200 (!) різних пояснень, що мають ті слова Ісуса Христа означати.

Христос казав, що це є Його пресвяте Тіло, а протестант уперся й каже — ні!. До того довело єретиків пояснення св. Письма без непомильної католицької Церкви.

Про це так писав Кальвін до Лютрового товариша Мелянхтона: "Це дуже важне, щоб ті поділи, що існують між нами, були затаєні; бо нас, тих, що зірвали з цілим світом, дуже осмішує те, що ми так мало розуміємось, і це на початку нашої реформи." А сам Лютер на вид релігійного ґуляйполя, що родилось із самовільного пояснювання Біблії, так загрозив своїм товаришам-відступникам: "Якщо ви будете робити так дальше, то я відкличу все те, що я сказав та що я написав, і покину вас; застановіться добре над тим, що я сказав вам." (Візер: Лекс. III).

Коли відступники від Католицької Церкви почали пояснювати собі по свому св. Письмо, почали водночас проповідувати блудні науки й вести погане життя. Н. пр. ґраф Филип ґеський так пояснив собі св. Письмо, що він може взяти собі дві жінки... Й Лютер згодився на те! — Однодумці Ришарда Гила, в Анґлії, такого дочитались у св. Письмі, що чим більший гріх, тим більша Божа ласка! та що вбивство й чужоложство не тільки, що не шкодять дітям ласки, але навпаки — роблять їх святішими на землі й щасливішими в небі!... Квакри знову покликувалися на св. Письмо й казали, що кожна присяга є гріхом.

Так блудять протестанти, що читають свою біблію, а не слухають католицької Церкви. За те ті, що приймають пояснення св. Письма, що його подає католицька Церква, знають правду й св. Письмом не помагають собі чинити зло.

Добре є мати цілу Біблію — навіть у народній мові — й перечитувати собі набожно листок по листкові, та мусить ця св. книга бути добре видана, без помилок і ложновірних фальшів; мусить також мати додані певні й зрозумілі пояснення трудних місць. Бо є в Біблії місця незрозумілі навіть для старших, а також невідповідні до читання для молоді. Кожна добра Біблія мусить мати поруку й підпис католицького епископа. Біблії без такого епископського потвердження не вільно читати, ні передержувати в своїй хаті. Хто не є певний, чи його Біблія, або інша книжка, чи часопис, є католицькі й відповідні до читання, нехай спитається свойого о. пароха.

Емануїл Байт, славний бесідник, лікар і поет із Відня, походив із жидівського роду. Його батько мав стару біблію, що з неї у святочні дні відчитував деякі частини своїй родині. Його син жадний знання, так любив ту книжку й так радо перечитував її, що як їхав до Праги вчитись фільософії знав зміст Біблії на память. У Празі, хоч був жидом, ходив досить правильно на науку католицької релігії. Яке ж було його здивування, коли підчас науки почув такі вискази зі св. Письма Старого Завіту про Месію, що з них він не читав ніколи ні одного слова в Біблії свойого батька! Тоді коли молодий студент пересвідчився, що ті вискази професора були взяті справді з Біблії, то цілий рік думав про те, як це могло статись, що тих висказів бракувало в Біблії батька. Як тільки приїхав на вакації, зараз узяв стару батькову Біблію й став шукати тих місць, що відносились до Месії, так як говорив католицький професор у Празі. Як велике було його здивування, коли побачив, що ті листки, де писалось про Месію, були повиривані, або зліплені до купи! Виведений почасті з рівноваги, а почасті розлючений, побіг до батька й став питати, чому батько зробив нечиткими ті листки Біблії, де були пророцтва про Месію? Замісць відповіди ударив його батько в лице. Той удар такий мав наслідок для молодого Байта, що він від того дня почав глибше доходити правди, а те шукання правди довело його до Христа й правдивої Христової-католицької Церкви.

Хто хоче пізнати чисту св. Христову віру — нехай слухає Католицької Церкви й читає релігійні католицькі книги й часописи, бо вони говорять правду.

СВЯТЕ ПЕРЕДАННЯ

Правди обявлені Богом, а незаписані в св. Письмі, тільки передані нам устно, називаються св. Переданням, традицією. Ісус Христос нічого не писав, тільки говорив устно свою св. науку. Апостоли не одержали від Христа приказу, щоб усе списували, а тільки, щоб проповідали. (Мат. 28, 19). Списувати Боже обявлення почали пізніше. Автори св. книг самі виразно зазначують, що вони всього не списали а багато переказали християнам тільки устно. Так каже н. пр. св. евангелист Іван Богослов: " Є ще й іншого багато, що зробив Ісус, що, коли б писати окремо, то думаю, що й сам світ не помістив би писаних книг." (Ів. 21, 25). Тому мусимо черпати неодно з передання. З Передання знаємо, що Христос установив 7 св. Тайн, що маємо святкувати неділю, що можна хрестити малі діти, а також що за книги належать до св. Письма. Як часом не находимо якоїсь науки Церкви в св. Письмі, найдемо її легко в св. Переданню.

Св. апостол Павло вчив Коринтян перше того, що одержав від апостолів. "А пригадую вам, брати, Євангелію, що я вам голосив, що ви й приняли... Бо я вам передав, що й приняв, що Христос помер за наші гріхи." (I Кор. 15, 3). Учив того, що переповіли йому інші апостоли, що були разом із Христом, а що тоді не було записане в Біблії.

Св. Василій Великий так писав: "Я вважаю це за апостольський звичай — держатись сильно передань, що не є записані в св. Письмі." (Проти Евном.)

А св. Августин говорить: "Церква держиться сильно многих таких річей, що не були передані письмом." (Про хрещ.)

Спочатку, через 50 літ, не було ще св. Письма Нового Завіту; одиноким джерелом, де містились обявлені Христом правди св. віри й моралі, було саме Передання. Пізніше почали писати поволі книги св. Письма. Коли появились перші св. книги Нового Завіту, — Євангелія й послання — християни находили в них потвердження тої Христової науки, що її вони знали вже з попереднього устного навчання апостолів та їхніх учнів, це значить із св. Передання. Та й тоді ще не все було записане в св. Письмі, але передавалось в устній науці, в Переданню. Решту таких обявлених Богом правд записали згодом, в своїх письмах св. Отці а потім зазначено їх також у рішеннях соборів, визнаннях віри й молитвах католицької Церкви.

— **В Америці й Канаді** є 1,043 католицьких шпиталів і лічниць.

— **В Китаю** число католиків зросло до 3.262.678.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Смертельна недуга приневолила св. Тересу покинути скромненьку монашу келію й перейти до больниці.

СВ. ТЕРЕСА В БОЛЬНИЦІ.

Це було 8. липня. Покидаючи на завсіди свою келійку, свідка тільки молитов, вмертвлень і закритих терпінь, Терені роздиралося серце. Вона сказала до М. Агнети: "Коли я вже буду там угорі, тоді думайте, що велику часть мойого щастя здобула я собі в цій маленькій келійці, бо — додала вона, підносячи до неба свій гарний глибокий погляд — тут я багато витерпіла. Я була б така щаслива, якби тут умерла!"

В слідуючих днях, хоч заедно загрожувала її смерть, вона не хотіла про ніщо інше думати як лише на свою місію: спасати душі! Не можна було більше будувати своїх новичок, а ще менше дати своїм товаришкам ліпший образ своєї праведности. Але заедно ще в великім семинарі в Бейо в очікуванні, коли вже вступить до новіціяту Білих Отців, проживав один клирик молодий, що його вона мала за духовного брата своєї душі. Він то без сумніву очікував від неї, від її терпінь, її жертв, та як було б можна, її порад високих, заохоти, світла, потіхи.

Так само далеко на крайнім сході, що так дуже замикається на науку спасіння, там був один священик, який щодня у ворожім окруженні китайських сіл, наражував своє життя, щоб здобути яку душу для Спасителя.

Заслуги Терені були щонайменше в частині посвячені за тіло далеких місій. Вона хотіла аж до кінця свойого підтримувати той огонь, що його вже давно запалила в серці цих апостолів. Тому негайно зачала листування з о. Беліер.

Нема нічого більше зворушливого, як ці чотири листи, записані на постелі конання для молодого семинариста, що зідхав за мучеництвом.

13. липня вона зачинає, звіщаючи йому близький конець свойого туземного життя.

"Може бути, коли ви дістанете ці мої слова, я вже не буду тут на землі, але серед вічних радощів. Я зовсім не знаю будуччини. Тим часом можу одне сказати зовсім певне: Обручник уже при дверях. Треба б аж чуда, щоб мене затримати на цім вигнанні. Але я не думаю, що Ісус зробить непотрібне чудо.

"Мій брате, яка ж я щаслива, що вмираю! Так, я щаслива, але не тому, що буду освободжена від туземних терпінь, бо противно терпіння злучене з любовю це одинока річ, яка мені видається бажана на цій долині сльоз. Але я щаслива, що вмираю, бо чую, що така є воля доброго Бога, та що там угорі, далеко більше як тут на землі я буду корисна для душ, які для мене дорогі, особливо ж для вашої.

"Коли мій брат поїде до Африки, я піду за ним не лише думкою та молитвою. Я буду завсіди з ним і його віра буде могла відкрити присутність його маленької сестри, що її дав йому Ісус щоб вона була його помічниця не лише ледви два роки, але аж до останнього дня його життя!

"Ці обітниці може видадуться вам трохи химерні. Але ви повинні зачати знати, що добрий Бог завсіди поступав зо мною як з розпещеною дитиною!..."

В сам переддень того дня, коли вона писала ці слова до о. Беліер, вона говорила з одною зо своїх сестер. Тоді сказали ці незабутні слова

"Чи ви будете на нас глядіти з гори з неба?" питали її.

"Ні, я буду сходити до вас!"

І дальше "Одне очікування вправляє моє серце в живий рух, це ж любов, що її діставати буду, та ця, що її буду могти роздавати. Я думаю тут про все добро, що його я хотіла б робити після моєї смерти: давати хрестити маленькі діти, спомагати священиків, місіонарів, цілу Церкву."

Хто тільки сумнівавсь би про успішність цих її бажань, тому вистарчить згадати всі чуда, що їх дістають сьогодні завдяки молитвам Терені всі апостоли далеких місій.

В дні свята Матери Божої Кармильської маленька хвора дістала св. Причастя серед особливо зворушливих обставин. Один молодий священик правив свою першу Службу Божу в монастирській каплиці. Коридорами, що їх плитки зникали під полевими квітами та листочками рож він приніс Пресв. Тайни аж до больниці, що була прибрана неначе капличка. Коли зложив він Пресв. Тіло Господа на її устах, с. Марія від Пресв. Евхаристії співала своїм милим голосом цю стрічку, що її зложила сама свята:

"Вмерти з любови це дуже солодке мучеництво,
І його то хотіла б я перетерпіти!
Херувими, настрійте свої ліри,
Бо я чую, моє вигнання кінчиться..
. . . .
Божественний Ісусе, здійсни мою мрію,
Вмерти з любови!"

На другий день Тереня знову повірила М. Агнеті від Ісуса нове пророцтво. Це той заповіт, що стався тепер такий славний, бо ж щодня в усіх сторонах світу велично здійснюється:

"Я чую, що моя місія щойно зачинається, місія ширити любов до Бога так, як я Його люблю та впроваджувати маленькі душі на мою стежечку. Як добрий Господь вислухає моїх бажань, моє небо буде на землі аж до самого кінця світу. **Так, я хочу, щоб моє небо було в тім, що буду робити добро на землі!** Це не є зовсім неможливе, бо ж і ангели серед свойого блаженного оглядання Бога чувають заедно над нами.

"Я не зможу зазнати ніякого спокою аж до кінця світу. Але як ангел скаже: "Часу вже нема!" тоді я спочину. Буду могти радіти, бо число вибраних буде повне та всі ввійдуть уже до радости вічної!"

— На яку ж то стежечку, питала її сестра, хочете ви впроваджувати маленькі душі?"

"Мати моя, це стежечка духовного дитинства, це дорога довіря та віддання себе цілковито. Хочу їм показати ці маленькі способи, які мені самій так добре вдалися. Хочу їм говорити, що нема тут на землі іншої роботи для них, лише кидати Ісусові квіти маленьких жертв, взяти Його своїми пестощами. Ось так я Його взяла, і тому мене так добре Він приймив!"

Такі розважування вимагали в душі її свободи від усякого прибиття. Користаючи з маленького спокою, що його дала її на часок недуга, Тереня поспішила заслати свої останні поздоровлення членам своєї родини, які не могли перейти клявзуру аж до ліжка її терпінь. Насамперед написала вона до сестри своєї Леоні, 17. липня. Послухаймо послідніх її порад для душі, яку вона в великій часті закріпила в запалі.

ОСТАННІ ЛИСТИ

"Я дуже щаслива, що можу ще з тобою поговорити. Кілька днів тому не думала, що буду мати ще цю потіху на землі. Але здається, добрий Бог хоче ще продовжити трошки моє вигнання на землі. Цим я не сумую, бо не хотіла б ні хвилиночки скорше ввійти до неба через свою власну волю. Одиноке наше щастя на землі, завсіди вважати солодкою ту долю, що її призначив для нас Ісус. Твоя ж доля така гарна, моя дорога сестричко. Коли ти хочеш бути свята, це не буде тобі тяжко, бо ж на дні твойого серденька світ ніщо для тебе. Ти отже можеш як і ми займатися тією одинокою конечною річчю, цебто передати себе з посвятою зовнішним справам, маючи тільки одну ціль, це ж робити Ісусові приємність і злучитися з Ним тісніше

"Ти бажаєш собі, щоб я в небі молила за Тебе Пресв. Серце Христове. Будь певна, що я ніколи не забуду представляти Йому твоїх просьб та вимолювати для тебе всього, що буде для тебе конечне, щоб ти стала свята. Прощай, моя люба сестричко! Хотіла б я, щоб думка на мій скорий відхід до неба наповнила тебе радістю, бо ж тоді я зможу любити тебе ще більше!"

Ось з такою то любою простотою ця свята душа прощалася зо своїми старшими сестрами. Але чи це було справді прощання? Чи скоше не було це запрошення на близьку любу в місці, де незнані є ніякі прощання й розлуки?

Відтак написала Тереня лист до свойого вуйка, лист один з найбільше зворушливих, як це пізнати по відповіді пана Ґерін з дня 25. липня 1897. р.:

"Мій дорогий ангелику, говорив вуйко, твій лист приніс нам велике здивування але й невимовну радість. Він залив мої очі сльозами. Які це були сльози? Я не знаю, не можу розібрати. Іх викликав навал різних почувань: гордість, що я маю таку прибрану донечку, подив для такої великої відваги та й такої великої любови Бога, і вкінці, не можу тобі того скривати, моя дорога, той смуток, що перед ним не може оборонитися природа людська, коли бачить близько розлуку, яка здається її вічна. Віра та розум противляться. Вдаємося до їх доказів. Однак вони не в силі стримати болючих зідхань-стонів... Ти була маленька перла твоєї дорогої матери, що пізно прийшла до неї. Ти була "мала царівна" твойого старого батенька. Ти є і найкращий квіт цього вінка лелійного, який мене окружає та дає мені вже тут передсмак досконалостей неба. Який це не був би біль, що деколи мене нападає та захоплює тепер, ніколи мені не прийшло на думку сперечатися з тобою про ніжну любов твойого Обручника, який тепер уже тебе кличе... Кажуть так, що лебідь, який ціле своє життя завсіди мовчить і німий, пречудно співає останню свою пісню, коли бачить, що вже смерть його близько. Твій лист, моя дорога, це без сумніву твій останній спів, що його ти нам заспівала. Побожні думки, що цей лист нам їх піддає, дадуть може нам відчути трошки цей огонь Божої любови, який тебе спалює та з яким ти бажаєш ще більше бути злучена.

"Маленька упривілейована душе, ти бачила горіючий корч вже в своїм ніжнім дитинстві. Він то причарував своїм блиском і ти до нього так дуже зближилася, що незадовго ти вже побачиш, що ти з ним злита!

"Прощай, моя люба дитино, дорога перло, що тебе мені полишила в опіку твоя добра мати! Спогад на твої чесноти та на невинність твою ніколи мене не полишить і я сподіюся, що твої молитви запровадять мене там, де колись одного дня побачиш мене злученого зо всіми моїми на віки!

Цілую тебе з глибини мого серця, я, що маю може яке право назвати себе твоїм другим батьком. Ісидор Ґерін.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

— Український Пionірський День. Старанням обидвох парохій у Ледук і Калмар, дня 13 липня відбувся в Калмар, Алта., величавий Піонірський День, у якому взяло участь 2,000 осіб. По Службі Божій, що її відправив о. С. Шевчук, ЧСВВ мав промову п. І. Ісаїв, голова провінціональної екзекутиви Братства Українців Католиків і вручив почесні грамоти тим українцям, що прибули до Канади найменше 30 літ тому. Промовляли ще п. Енслей, посол до пров. леґіслятури, о. С. Шевчук і п. Мих. Чехніта, управитель "Українських Вістей" у Едмонтоні. Вечером відбувся концерт в українській галі в Калмар, на якому було приявних около 500 осіб. Найстаршим іміґрантом-піонірoм, що був приявний на торжестві був 80-літний Кость Середа, що прибув до Канади 48 літ тому й тепер мешкає в Калмар.

— Піонірський День у Новому Киеві, Алта. 20-го липня парохія уладила в себе Піонірський День, щоб у хвилю золотого ювілею поселення українського народу у Канаді пошанувати своїх піонірів. По Службі Божій відбувся спільний обід у місцевому Народному Домі, а опісля концерт, у часі якого промовляли о. Хр. Кондратюк, місцевий парох, о. др. Марко Романович ЧСВВ, п. І. Ісаїв з Едмонтону, голова БУК-а в Алберті й п. Марчак. Заслуженим піонірам п. І. Ісаїв вручив почесні грамоти. Переведено також збірку на католицьку пресу, що принесла $8.35. і висвітлено фільми. Увесь той день пройшов з гарним успіхом і при гарній погоді. Старші й молодь вертали домів заохочені й піднесені на дусі.

— В часі вакацій по всій Алберті й Канаді отці, брати богослови, Сестри Служебниці і світські учителі та катехити переводять по кольоніях з дітьми навчання катехизму й рідної мови. Наука закінчується Службою Божою, спільним діточим Причастям, а часто й маленьким концертом. Так діти в часі літних вакацій вчаться Бога, релігію, свою Церкву, нарід, рідну мову й пісню краще пізнавати й любити.

СТУБНО, АЛТА. Несподіванка. Дня 13-го липня родина Миськових, чотири сини, дві доньки, зять і сусіди зробили милу несподіванку для Івана й Феськи Миськових з нагоди їхнього 38 літнього подружжя й також для бабуні Христини, що вже має 92 роки. По відправі в церкві Різдва М. Божої в Іннісфрі родина, гості разом з о. М. Сіянчуком приїхали до дому панства Миськових. Там жінки приготовили гарний обід. Перед обідом отець провів Господню молитву, а по обіді пожелав Іванові, Фесьці й бабуні Христині щастя, здоровля й многих літ. Всі відспівали многолітствіє, а діти вручили своїм родичам і бабуні красні дарунки. Також і гості вручили соленізантам гарний подарунок. При цій нагоді п. Павло Хміляр дав заклик зробити збірку на католицьку пресу. Збірка принесла $4.60 й її розділено на Світло й Українські Вісти.

КЕНОРА, ОНТ. В 50-ліття українського поселення до Канади. 50-літню річницю української іміґрації до Канади відсвяткували українці в Кенорі дуже торжественно дня 6-го липня.

Величаве торжество почалося прегарним походом від церкви св. о. Николая через головні вулиці міста аж до міської арени. В поході ішла дута орхестра, школярі Рідної Школи під проводом п. Кізя, учителя і дириґента в Кенорі, дівчата й хлопці в синьожовтих шапочках під проводом Сестер Служебниць, хоругви й прапори, отці: в фелонах, о. др. В. Кушнір гість з Вінніпеґу і о. Й. Сеньків ЧСВВ, парох Кенори з церковною асистою, хор св. о. Николая з Вінніпеґу (60 голосів), піоніри, молодь і гості. Довгий похід замикав ряд авт. Усе йшло в найкращому порядку. Була це справжня мальовнича картина, що радувала своїх, а зачудовувала чужих. Походом проводив сот. Калужняцький, член українського й канадійського леґіону воєнних ветеранів.

На арені відслужив співану Службу Божу о. др. В. Кушнір при асисті о. Й. Сенькова. Співав прекрасно хор. Службу Божу передавала радіостація С К С А у Кенорі. Благословенням і многолітствієм для Папи, для Преосвященного Кир Василія Ладики дорогого архипастиря і місіонаря-піонира, для українських піонірів і парохіян Кенори, для гостей духовних і світських, а також бадьорою проповідю о. пароха закінчилась церковна частина торжества.

По полудні відбувся концерт, на який прибули сотки людей, особливо англійців і американців, бо Кенора — це місто туристів, особливо американських.

Концерт дав хор св. о. Николая і танцюристи з Вінніпеґу.

На концерті промовляли міністер рільництва Т. Ґіннен, заступник майора п. Астон, п. Яремович і о. д-р Кушнір, що виголосив головну промову на концерті як канцлер української католицької дієцезії в Канаді й голова К.У.К. Головним господарем свята був п. Козіцький, предсідник парохії і голова Б.У.К-а. Про цей український ювілейний день появились описи й знимки в англійській пресі.

Кенора й учасники піонірського торжества довго будуть памятати й мило згадувати величавий день 6-го липня у Кенорі, Онт.

ВОСТОК, АЛТА. Честь Піонірові. Дня 12-го липня зроблено милу несподіванку для п. Петра Палцата. Рано о. І. Лесюк ЧСВВ відправив у церкві за його здоровля і поводження Службу Божу, а опісля відбулась гостина в часі якої о. Лесюк в імени родини і гостей зложив побажання і вручив цінний дарунок. Пан Палцат подякував сердечно за таку щиру вияву любови й чести для його особи. При цій нагоді переведено збірку на Укр. Вісти й Світло. Збіркою зайнявся п. Іван Гриців і Лука Дацюк.

МОНДЕР, АЛТА. Дня 6-го липня, в церкві св. ап. Петра й Павла, Преосв. Кир. Василій Ладика висвятили на діякона богослова Василя Філевича. Новопосвячений діякон є сином Ювеналія Філевича і Анни Пелех. Походить з Мондеру й студіює богословя в духовному семинарі св. Йосифа в Едмонтоні.

В МОНДЕРІ, 27-го липня 1941. р. відбулося зворушливе богослуження, в часі якого чотири монаші особи посвятилися торжественно на службу Богові. Імена новопрофесів: Матвіїв Полікарп Павло; Химій Єронім Ізидор; Мазур Анатолій Андрей; Кушнір Назарій Николай. Співану Службу Божу з цієї нагоди відправив Впр. о. Протоігумен Венямин Бараник ЧСВВ. а проповідь виголосив Впр. о. Ігумен Ніль Саварин, ЧСВВ.

ЕДМОНТОН, АЛТА. В середу, 23-го липня, 1941 р. помер у Загальнім Шпиталі в Едмонтоні Володимир Мудрик. Ще 13 липня покійний був перевернувся автом і тоді потовкся. Похорон відправив Впр. о. ігумен С. Дидик, ЧСВВ. а могилу покійного на католицькім цвинтарі вкрили численні вінки від рідні, другів і знакомих. Покійний у Старім Краю брав участь у боях за вільну Україну, а тут у Канаді був активним робітником у громадській праці. В.Й.П.

АЛЬВЕНА, САСК. 27-го липня в Алвені відбувся Піонірський День з нагоди золотого ювілею української іміґрації до Канади. Погода була на причуд гарна. По тихій Службі Божій, що її відправив Всч. о. М. Оленьчук вся дітвора, яку вчили Сестри Служебниці зі Саскатуну приступила до св. Причастя.

Співану Службу Божу відправив гість з Мондеру Впр. о. М. Когут, ЧСВВ і виголосив ювілейну проповідь. По Службі Божій оба отці відправили панахиду за померших піонірів.

Дальшими точками в програмі був обід і діточий концерт під проводом Сестер. Підчас концерту промовляли п. Юрек, міністер здоровля, Всеч. о. Криворучка ректор укр. бурси, королівна й княгині базарового контесту, о. М. Когут, ЧСВВ та п. Кобринський, скарбник БУК-а.

На базарі зібрано звиж $200.00 чистого доходу на нашу бурсу Маркіяна Шашкевича в Саскатуні.

КУКВИЛ, АЛТА. Примірне весілля. 24. липня відбулося в Едмонтоні в церкві св. Йосафата вінчання пана Миколи Фаріона з панною Пелягією Пухалік, яке поблагословив Впр. о. С. Дидик ЧСВВ. А в суботу 26. VII. справив п. Андрій Пухалік своїм молодятам дома весільну забаву. Рано відправив о. Д. Попович ЧСВВ співану Службу Божу за здоровля молодих, на якій приступили і родичі до св. Тайн. Відтак відбулося водосвяття і посвячення дому. При кінці висловив о. Д. П. признання п. Пухалікам, що по християнськи рішились відбути родинне торжество і віддати нове родинне гніздо під опіку Спасителя, що загостив до них з неба на Безкровній Жертві

По відправі зачалася весільна забава. На обіді зпоміж многих гостей зложили деякі щирі побажання молодим, а о. П. заохотив лишити памятку з тої веселої хвилі і зложити свої жертви на укр. катол. часописи: Укр. Вісти і Світло. Збіркою занявся п. Петро Пухалік і вона принесла $7.95.

ЧИПМЕН, АЛТА. Збірка на пресу. На пращальнім вечерку в домі Василя і Евдокії Шарун для їх сина Гринька і невістки Анни, котрі отворили ґросерний склеп у Чипмені, зібрано $3.46 на Українські Вісти і Світло. Збірку перевели п. Михайло Єлиняк і Кость Сацьків. Щира подяка жертводавцям, а поводження в бизнесі п. Григорієві Шарунові!

АРХІЄРЕЙСЬКІ ВІЗИТАЦІЇ.

Преосв Кир Василій відвідали в Алберті греко-католицькі парохії в Летбридж 13-го VII. в Калгарі 20-го VII., а в Коперник і Голден 27 VII. Всюди радісно й громадно люди витали свойого дорогого Пастиря, що своїми словами кріпив у вірі і побожности своїх вірних.

КОНКУРС
НА ПРИНЯТТЯ СТУДЕНТІВ ДО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ

Отсим подається до відома, що Їх Преосвященство приймають до Духовного Семинаря студентів, які бажають посвятитись духовному званню і працювати як священики для народу. Кандидати мусять мати укінчену вищу школу (гай скул), бути здорові, побожні й ідейні молодці. Вийнятково можуть бути прийняті кандидати з XI. грейдом, але мусять бути дуже здібні.

Кандидати повинні знати латинську мову, щоб могли вчитися фільософії.

Зголошуватись треба негайно, найдальше до 10. серпня, на адресу:

BISHOP'S CHANCERY
235 Scotia St., Winnipeg, Man.

о. Д. Попович ЧСВВ. складає св. Терені від Д. І. прилюдну подяку за дві вислухані просьби.

ПРИГАДКИ

3. VIII. Неділя 9 по Сош. Глас 8. Єв. утр. воскр. 9. На Службі Божій Ап. зач. 128. Єв. Мат. зач. 59.

6. VIII. Середа Преображен-

ня (Св. Спаса) Всеночне. На утр. ев. Луки зач. 45. На Сл. Бож. Ап. зач. 65. Єв. Мат. зач 70. Задост. празн. По Сл. Божій благословення овочів.

10. VIII. Неділя 10 по Сош. Непразн. Преобр. Глас 1. Єв. утр. воскр. 10. На Сл Божій Апост. зач. 131. Єв. Мат. зач. 72.

15. VIII. Пятниця. Успення Пресв. Богор. Всеночне. На утр. еванг. Луки зач. 4. На Службі Божій Ап. зач. 240. Єв. Луки зач. 56. По Сл. Бож. благословення зілля.

Від 1 –14 піст Спасівка й заборонений час на весілля і танці.

Місячне наміренння: Щоб люди більше цінили стан Божої ласки.

Місійне наміреиня: Навернення зісвітчених і безбожних людей.

В часі вакацій подбайте, щоб діти приняли перше св. Причастя!

Відміни місяця: Новия 7. VIII. Остання кватира 14. VIII. Нів 21. VIII.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

2 3 ЮВІЛЕЙНИЙ КОНГРЕС У МОНДЕРІ.

6. Преображення Господне —
Москалики (празник і перше св. Причастя дітей).
3—17 Катехізація у Вегревил
10. Неділя Лойдмінстер, Ренфурлі.
Скаро (Піонірський день)
15. Успення М. Б. —
Мирнам (празник)
Борщів (базар)
17. Неділя — Дервент (місто)
Вегревил

КАТЕХІЗАЦІЯ
1 19. Енгел Лейк
1 9 Богдан (школа)
4 9 Петфайндер (школа)
11- 15. — Стрімстави
20 31. — Моркемб

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Від 5 9-го катехізація дітей у Редвотер (10 год. рано)
10-го Неділя — Редвей
Від 11 — 16-го катехізація дітей у Елдорена (10. год. рано).
17-го Неділя Стрий, Куквил
Від 5 — 16-го катехізація дітей в Восетні (коло Курили).

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

1—5: Катехізація в Ню Брук
3-го Неділя —
Ню Брук
Равнд Гіл
6 11: Катехізація в Егремонт
10-го Неділя —
Егремонт (День Піонірів)
Едсон
Ледук
13- 16: Катехізація в Кеслен
15. Успення Пресв. Богородиці
Коперпік
Менлі
17-го Неділя —
Кеслен (посвячення цвинтаря).
Федора (пікнік)
Дейзленд (празник)
18 22: Катехізація в Просперіті.
19-го Преображення Г.Н.І.Х. ст. ст —
Проспериті
Равнд Гил (празник)
23 26: Катехізація в Бойл.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

СЕРПЕНЬ
Неділя 9 по Сош. — МекМон.
15. Успення Божої Матери —
Гадашвил, перше св. Причасти дітей.
17. Неділя 10 по Сош —
Кенора, Онт.
19. Преображення Господне —
Елма (празник)
24. Неділя 11 по Сош — Форт Франсес, Онт.
31. Неділя 12 по Сош —
Драйден, Онт.

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Щоби** скріпити економічну бльокаду проти Німеччини й Італії президент Рузвелт заборонив американській індустрії вивозити важні военні матеріяли до більше як 1,800 фірм і особистих підприемств в Полудневій Америці, які є на американській "чорній лісті". Ці матеріяли, як каже американський уряд, діставалися в німецькі руки.

— **В Японії** прийшло до зміни уряду. Премієром став кн. Коное. Новий уряд є цілковито в руках військових людей. Японія за вимушеною згодою французького уряду в Віші окупувала Індо-Китай і так загрожує британсько-американським інтересам на Сході. У відплату за те, Америка й Британія виповіли економічну війну Японії.

— **Німецькі** джерела подають, що Яків, найстарший син Сталіна попався в німецький полон на московському фронті між Вітебськом і Смоленськом.

— **Американські** інженіри уживаючи американських матеріялів будують бази для Англії у всіх частях світу.

— **В Америці** підноситься думка, щоби задержати до кінця війни рекрутів, які тепер відбувають однорічну примусову військову службу. Цю думку піддержуе сам президент. Здемобілізовання їх в теперішнім часі було б небезпечне для оборони краю.

— **Були** спроби протибольшевицького повстання на Україні, одначе їх скоро здавлено. Такі вістки прийшли до Туреччини.

— **Представник** советського усяду, С. А. Лозовський, заявив, що Совети в засаді годяться на відбудову незалежної Польщі й Чехословаччини, а також інших країв захоплених нині німцями.

— **Советсько-німецька** війна принесла велике знищення на українських землях. В околицях, де відбувались бої доми звалені й спалені а збіжжя знищене огнем.

— **Советська** влада знову привернула в війську двояку владу, яка складається з фахових військовців і з політичних комісарів. Перші ведуть військо, а другі наглядають за настроями в війську, зокрема серед старшин, чи котрий з них не схоче зрадити своеї власної армії. Це показує. що Сталін не дуже довіряе своїй армії.

— **На німецько**-советськім фронті, що тягнеться від Ленінграду аж по Одесу ведеться жорстока боротьба. В ній бере участь девять мільйонів узброених людей. Начальним вождом советської армії е Сталін як голова Верховної Ради. Маршал К. Ворошилов обняв команду на північному фронті, що охороняе Ленінград; маршал С. Тимошенко боронить доступу до Москви, а знову маршал С. Буденний має провід на українському фронті. Вісти з фронту е суперечні. Німці кажуть, що ідуть вперед, а москалі кажуть, що стримують німців на всіх фронтах. Бої ведуться на лінії Псков, Полоцк, Смоленськ, Житомір і Київ. Німецька армія заняла Смоленськ, перейшла Дністер, загрожує Одессі й бомбардує Ленінград і Москву. Великі дощі і сильний опір москалів трохи перепинюють поступ німецької армії. Червоні відступаючи вивозять усе, що можуть, а решта палять і нищать. Цивільне населення розпачае, бо грозить йому голод і крайна нужда.

— **На основі** підписаного перемиря британська й вільна французька армія окупували Сирію.

— **Москва** знову визнала уряди Югославії, Норвегії, Бельгії і Греції, яких Сталін був відрікся, старяючись два місяці тому приподобатись Гітлерові.

— **Обі полуднево**-американські держави Перу й Еквадор ведуть війну за спільну прикордонну полосу.

— **Польські** вояки в советській армії воюють хоробро проти німців.

— **Англійські** летуни постійно бомбардують німецькі міста й пристані, а також французькі пристані, що знаходяться під німецькою владою.

— **Лондонське** радіо з рамени уряду розпочало підривну кампанію по всіх краях, захоплених німцями. Воно накликае всі народи, підбиті німцями, щоб ті творили тайні армії і вдаряли ними в німців, де тільки можуть. Знаком тої армії і тої цілої акції е буква "V", що означае "вікторі (побіда). Німецька влада відразу зрозуміла небезпеку тої акції і щоб її в зародку спантеличити, собі розпочала кампанію з буквою "V" та почала взивати своїх прихильників, щоб усюди вписувати на стінах букву "V", з тим переконанням, що вона означае перемогу для Німеччини.

— **До Канади** приїхав з Англії брат Короля, князь Кенту. Він проведе в Канаді поверх місяць і звидить усі провінції.

— **Польський** уряд на вигнанні прийшов до порозуміння і угоди з большевиками.

— **Фінляндія** зірвала дипльоматичні звязки з Великою Британією й стала по стороні Німеччини.

— **В Болівії** здушено невдале повстання, що стреміло до заведення тоталітарного ладу.

— **Куповання** газоліни в Канаді обмежене. Уживання газоліни та інших нафтових продуктів, якщо не е конечне, мае бути негайно зменшене в Канаді щонайменше на 50%. Коли люди схотять кооперувати з урядом, то це зменшення буде добровільне, коли ж ні. то буде примусове.

Вже ввійшла в життя заборона продажі, розподілу й достави газоліни від 7 години вечером до 7 години рано в будні й від 7 год. вечером в суботу аж до 7 години в понеділок рано. Також піднесено ціну газоліни на один цент за гальон.

— **З перших** відомостей, які надійшли до Швайцарії зо Східньої Галичини, виходить, що митрополит Андрей Шептицький далі урядує і живе в катедрі св. Юра. З нагоди уступлення большевиків видав митрополит спеціяльне посланя, яке було відчитане в катедрі д-ром Йосифом Сліпим бувшим ректором Духовної Семинарії в Львові, а тепер мабуть епископом.

Президентом міста Львова зістав назначений професор Юрій Полянський, бувший професор української академічної гімназії у Львові й шкільний візитатор в останніх роках польської влади в Галичині.

УВАГА!

Дня 10. VIII. відбудеться **Ювілейний Піонірський День у Скаро,** Алта.

По Службі Божій відправиться на цвинтарі панахида за покійних піонірів. Відтак обід. По обіді промови визначних бесідників й вручення Почесної Грамоти від БУК-а всім місцевим піонірам.

Господарем дня е п. Н. Козяк, голова місцевого відділу Б.У.К.-а

Комітет.

Пресовий Фонд "Світла"

З вечірка в домі Василя Шаруна в Чипмені, Алта. ... 1.75
Збірка на весіллю в п. Андрія Пухаліка, Куквил, Алта. 4.00
Збірка в часі Піонірського Дня в Новому Києві, Алта. 3.35
Збірка в часі несподіванки в домі Миськових, Стубно Алта. 2.30

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокое число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (79) 16. Мондер, Алберта, 15-го Серпня, 1941. Mundare, Alberta, August 15th. 1941. Vol. IV. No. (79) 16.

ЗАМІТКИ

Ненавидять і поборюють католицьку Церкву нацисти, большевики, а з ними й наші доморослі свистуни. Гарна компанія!

* * *

Свистуни, як би то могли, то живцем зїли би Василіян так то їх ненавидять. Очевидно це тому, що Василіяни освідомлюють нарід у правдивій католицькій вірі й перестерігають заедно перед вовками в овечій шкірі. Через Василіян вони не можуть робити своеї шкідливої роботи між українським народом у Канаді, так як би то вони хотіли. Тому лютяться на Василіян і вписують, що Василіяни сякі то, а такі. Та пуста їх мова, що показуе нам тільки їхню некольну злобу й їхню чорну душу.

Василіяни існують і працюють між українським народом не від нині. Ще свистунів на світі не було, а Василіянський Чин уже провадив свою велику й корисну релігійно-народню роботу. І що та робота була вийшла на добро українському народові про це найкраще свідоцтво дала й дае історія й само життя в Старому Краю, в Канаді й Америці.

Василіяни не потребують від свистунів ніякого свідоцтва, ані признання для своеї праці. Якраз та ненависть з якою свистунівство нападае на Василіян е найкращим показчиком і свідоцтвом, що робота Василіян е добра, бо не йде по думкам і бажанням релігійних сектантів і заколотників.

Хай собі свистуни вписують чи виговорюють, що хочуть... Для здорово-думаючого українця їх бесіда чи писанина буде стільки варта, що гавкання і виття злющих псів.

* * *

Коли стала актуальною справа зміни календаря, то про неї багато писали Українські Вісти й Світло, щоб людям справу висвітлити й привести до мудрого і корисного вирішення. І як можна було цього сподіватися одні люди пішли за здоровими доказами й приняли новий календар, а другі ще вагаються, або стали на становищу триматись таки старого календаря. Церковний Провід нікому зміни календаря не накидае, але й його не заборонює. Під тим оглядом полишена людям свобода. Вияснивши достаточно календарну справу католицькі часописи перестали про неї писати, вважаючи річ аж надто вияснену.

Не те свистуни. Вони безнастанно підносять справу календаря, але не в такий спосіб, щоб її вияснити, але так, щоб ширити в народі збурення, колотнечі, сварки, сподіючись, що в каламутній воді змужуть зловити для своеї секти якусь рибку. Цей їхній спосіб поведення в календарній справі ясно показуе, хто вони й чого вони хочуть. Це масковані вороги українського народу й його релігійно-народного добра, а їхня робота руїнницька, дарма, що її прикривають плащиком українського патріотизму. Тому геть зі свистунівщиною! Геть з автокефалією! Геть з православям!

— О —

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **У шпиталі** в Рединг, Па., помер 24. липня український греко-католицький священик о. Іван Велигорський, проживши 83 роки. В Старому Краю працював на парохіях у городенському й заліщицькому повіті. Працював щиро як душпастир і громадянин. В селі Іване Пусте, повіт Заліщики побудував величаву церкву, в значній части своїм коштом. Закладав багато читалень Просвіти, уладжував великі віча, виголошував доповіди про просвітні й господарські справи. Писав для календарів Просвіти й до часописів. До Америки приїхав у 1903 р., де рівнож працював щиро й щорочку посилав сотки долярів на народні ціли в Старому Краю.

— **Недавно** часописи були принесли жахливу вістку, що большевики відступаючи під напором німців з Галичини масово вимордували духовну й світську інтелігенцію. Тепер новіші вісти подають з цілою певністю, що большевики вбили в Львові таких українських діячів: о. д-ра Николу Конрада, організатора католицької молоді, професора в Богословській Академії і працівника пера; о. д-ра Андрія Іщака, члена виділу Богословської Академії й автора різних наукови праць; о. Ярослава Чемеринського префекта Малого Семинаря, щирого українського патріота; о. Мирослава Харину, дуже активного душпастиря; о. Олексу Боднара, пароха Борщева біля Перемишлян, о. Івана Ждана, пароха церкви Успення в Львові, катехиту й організатора молоді. Крім того большевики вбили Юрія Шухевича й Данила Костецького та інших. Загалом було в Львові в останніх днях большевицької влади коло 3,000 українських жертв большевицького терору. І нема ні містечка, ні села в Галичині, де б не було подібних кривавих подій.

— **В Галичині** після уступлення большевиків ожило церковне життя. Священики вертаються на парохії й богослуження відбуваються правильно.

— **В днях 1-3 серпня** відбулася у Скрентоні, осьма з черги конвенція Ліги Української Католицької Молоді. Конвенція була дуже чисельна, бо самих представників молодечих клюбів було зареестровано біля 550 осіб, а на бенкеті, яким закінчено конвенцію, нараховано біля 700 осіб. Предсідником Ліги на наступний рік вибрано п. Богдана Катамая, першого організатора й предсідника Ліги, а теперішнього організатора Провидіння. До нового уряду ввійшли проф. М. Стецик (Ню Йорк — Стемфорд), п. Медвідь (Ню Йорк), Й. Гальчак (Скрентон), М. Борик (Олифант), М. Маймош (С.С. Питсбург) і І. Борсук (Джанставн) Духовним управителем Ліги е тепер Всеч. о. Володимир Андрушків, парох української католицької парохії в Пасейк, Н. Дж.

Слідуюча конвенція мае відбутися в Филаделфії в першому тижні місяця серпня, 1942.

МОЛЯТЬСЯ ЗА "САТАНУ"

У Москві московський православний митрополит Сергій вислав послання до всіх священиків, яким приказав молитися за перемогу большевицької влади. Він проголосив церковне і Боже прокляття тим священикам, які не помагали б советській владі в її боротьбі з чужим наїзником.

А знову в Єрусалимі вірні й недовірки зпосеред московсько-царської еміграції, молилися гарячо до Бога на Оливній Горі, щоб Бог дав перемогу большевицькій владі, яка впродовж років зогиджувала релігію й хулила Бога. В тій побожній церемонії взяв участь також грецький князь Петро й його московська жінка, княгиня Ірена. Молились також консулярні представники малих держав поневолених німцями. До чого то докотилось зогниле православя злучене з сліпим націоналізмом!

ПРИЄДНУЙТЕ НОВИХ ПЕРЕДПЛАТНИКІВ ДЛЯ "СВІТЛА"!

Релігія і Рідна Нація

Багато науки мають тепер у світі люди. Вчаться малі, доучуються старі, щоб своею наукою зробити кращим свое життя.

Найважнішою з усіх наук е — наука християнської віри, що навчае людей любити правду й жити поправді. Хто мав у життю нагоду навчитись тіеї християнської фільософії життя, той здобув науку вартнішу за всі науки, що з неї користатиме в кожному часі й у цілій вічності.

Християнська фільософія життя, плекана дуже старанно й непомильно правдивою Христовою-католицькою Церквою, дае людям певну й раціональну розвязку усіх проблем, так індивідуальних, як і суспільних. Між іншим — подае нам гарну науку про наше відношення до рідної нації.

1. Християнсько-католицька наука приймае націю за **одну, велику, природним способом розвинену родину, що повстала з волі всемогучого Творця.** А що Бог-Творець уже з природи вложив у серця людей сильнішу любов до своїх батьків і членів родини, то це зовсім природним, що й члени одної, великої, національної родини, злучені між собою тісніше за других, одною спільною національною мовою, кровю, історією, **можуть і повинні любити свою націю,** а навіть **любити її більше, ніж яку іншу націю.** Так, як не тільки дозволена, але й приказана е любов батьків, так не тільки дозволена, але й приказана е любов власної нації. Ту природню любов до рідні, а тим самим і до великої національної рідні, вложив нам Бог у серце зараз при первісному творенні людської природи. Коли згодом прийшов Ісус Христос і оповістив свою християнсько-католицьку релігію, то нею не зніс давнього, природного закону, але потвердив його; так, що християнська фільософія життя лучить тісно релігію з нацією, а націю з релігією, ставлячи засаду, що хто любить релігію, мае любити й свою націю, а хто любить свою націю, мае любити й релігію і тільки при захованні такої засади може людина стояти на доброму місці. Релігія й нація, обі е добрими дочками Бога й нема ні одної такої умовини, коли релігія й нація мусіли б бути собі ворогами. Релігія й

нація можуть і повинні бути завжди в обопільній згоді й любові.

2. Щодо рідної нації можна й треба відноситись із любовю, ще більшою, як до інших націй, то це стверджують найсвітліші приклади з історії вибраного народу.

Коли Бог промовляв до Мойсея й покликав його на великого провідника ізраїльського народу, то сам підкреслив національний момент і розбуджував почуття національної окремішности в нього й усіх ізраїльтян тими великими словами: "Я Бог вітця, Бог Авраама, Бог Ізаака й Бог Якова". (Ісх. 3, 6). — Ісус Христос працював весь час майже тільки між своїм вибраним народом і навіть виразно заявляв, що перш усього "мене післано тільки до овець дому Ізраїля." (Мат. 15, 24). — Пречиста Діва Марія з великим одушевленням величає Бога за те, що сповнив обітниці, дані її рідному вибраному народові. (Л. І. 54). — Св. апостол Павло так говорив із любови свойого народу: "Великий смуток і безнастанний біль маю в моїм серці. Бо я сам бажав би бути відлученим від Христа за моїх братів, рідних мені по тілу..." (Рим. 9,2). — Великий пророк Єремія сумував тяжко й ридав над недолею свойого народу, коли той попав у вавилонську неволю й сердечними словами благав у Бога ратунку. "Зглянься Ти, Боже, на мене в злиднях, бо ворог аж надто піднявся догори!.. Ввесь народ зітхає за насущним хлібом, віддає все дороге, щоб чим посилити душу. О, зглянься, Господи, як я принижений. О, нехай вас ніколи таке не стріне, всі ви, що проходите мимо дорогою! Гляньте, придивіться, чи є біль такий, як мій біль, що впав на мене, що послав Бог на мене, Господь у день палаючого свого гніву?

Всіх хоробрих моїх повалив Господь... От чого я плачу... діти мої витрачені, бо ворог узяв гору." (Пл. Єрем. 1, 9 і пр.) — Один із братів Макавеїв покликується на "Божий закон батьківщини". (II. Мак. 7, 2).

3. Католицька Церква признає національну відрубність, шанує національні почуття, пристосовується до національних потреб і вимог, а Христовий Намісник, папа римський, приймає всі народности, як батько своїх многих дітей. Наглядним доказом того от хоч би ці наші великі дієцезії з рідними українськими епископами в Канаді й Америці, що їх створив папа римський для добра нашого народу. Коли недавно завітала була воля до нашої Карпатської України, папа призначив був для неї негайно окремого апостольського адміністратора в особі пок. еп. Няраді. Все те є ясним і неоспоримим доказом, що в нашій католицькій религії кожна нація находить належну оцінку й любов. Це наука для нас, на основі нашої християнсько-католицької религії, що кожен з нас повинен відноситись до рідної нації як до рідного батька-матері.

4. Любов до своєї рідної нації зазначуємо тим, що високо цінимо свою націю та всякими дозволеними орудниками причиняємось до її розвитку й оборони. До розбудження належної рідній нації пошани й любови доходиться через основне пізнання прикмет рідної нації та її славної бувальщини. Це може статись через пильне студіювання історії рідного народу в рідній школі й через самонавчання. — До розвитку й гаразду своєї нації може кожний причинитись своєю працею над розвитком рідного шкільництва, освіти, господарства, промислу, загального добробуту й високих моральних цінностей, а вкінці власної, незалежної державности, бо тільки при її допомозі може нація дійти до найвищого і всебічного розвою. В тій справі найважнішу ролю відіграють відповідні: религійні, освітні, господарські й політичні національні організації й старанне переведення в практиці клича "свій до свого." При організаційній праці дуже важним є те, щоб національні провідники вміли визбутись патріотичного шовінізму й хотіли заняти загальнонаціональне становище, щоб був один тільки національний фронт, так для внутрішнього скріплення себе самих, як і для успішніших виступів на міжнародній арені.

5. Тому, що кожна нація це велика, природним способом поширена родина, то в відношенні до рідної нації католицька религія осуджує рішуче тих, що вирікаються своєї нації, або відносяться байдуже до її справ і потреб, бо це противиться природньому Божому законові, потвердженому Ісусом Христом, про обовязки членів родини. Хто словом, чи ділом вирікається приналежности до рідної нації, н. пр. задля матеріяльних користей, хто соромиться своїх родичів і своєї рідні. Тому кожний українець-католик повинен любити щиро свій народ, відчувати його превелике горе теперішнього трагічного часу й брати пильно участь у тій національно-організаційній праці, що на основах Христової религії ведеться для добра української нації. В тій справі ніяка молитва не буде за довга, ніяка праця за тяжка, ніяка жертва за велика. Бо ми ще маємо дуже богато здобувати. Між іншим — особливо важливим обовязком є тут виховання молодої української генерації.

Та треба в такій національній роботі і взагалі в відношенні до рідної нації вистерігатись пересади або так званого хворобливого, поганського націоналізму, що поза власною нацією й державою не бачить і не признає вже нічого вартнішого, ні вищого, а в національній праці й боротьбі не зважає на Христову религію, ні на Його Церву. Нація, держава, це гарні й великі річі, бо ж вони повстали з Божого зарядження. Та й до нації й держави відноситься той великий синайський заповіт: "Я є твій Господь Бог, і не будеш мати інших богів крім мене." Чи нація понад усе? Так! Нехай живе велика нація, а **понад нацією великий Бог**, що є Творцем і Отцем української й кожної нації! Религія й нація дві рідні сестри, тому зле роблять ті українці, що за одну вмирають, а за другу не дбають...

6. З Божої волі мають люди свої рідні нації. Всі мають любити їх, старатись про їхній розвиток, а в потребі боронити їх від ворогів. Та не вільно нікому самовільно й безосновно визивати, ні дражнити чужої нації. Не вільно винародовлювати інші нації, ні загарбувати її землі для створення, чи заокруглення своєї держави. Не вільно викликати спорів, ворожнеч, ні кривавих воєн, бо такі війни це не патріотизм, а тільки масове вбійство. Коли нація опиниться через злих сусідів у небезпеці, може боронитись справедливою обороною, бо ніхто не є обовязаний віддатись у неволю несправедливому наїздникові; та було б гріхом, як хто ненавидів би іншу націю та її членів і наставав на її природні права. Без Божої волі не має права ніяка нація поневолювати іншу націю, бо всі нації є рівними й вільними дітьми небесного Вітця. В міжнародніх відношеннях Христова религія ніколи не признавала й ніколи не признає політики джунглів. Не ненависть і кривда, не ворожнеча й боротьба, не визиск і поневолення, але спокій і згода, любов, братерство й воля мають бути між усіма націями світу, щоб між ними по всій землі славилось пресвяте Імя Творця й Отця всіх націй.

Який лад має бути в світі та яке повинно бути відношення між поодинокими націями та державами — про те говорить раз-у-раз виразно й непомильно Христовий Намісник у Ватикані.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи конечно є подавати в св. Сповіді точне число сповнених важких гріхів?

ВІДПОВІДЬ: Так, якщо тільки ми точне число наших важких гріхів собі пригадуємо. З волі Христа сповідь є це суд над нашою душею, де оскаржуючим є сам каянник, а судією священик. Він не сміє без прослідження душевного стану каянника розрішати, але є обовязаний розслідити його провини, його розположення, чи гідний розрішення і відповідно до гріхів назначити покуту. А щоби сповідник міг пізнати дійсний стан каянника, то треба, щоб цей сказав щиро не тільки якість гріхів, але й їхню скількість. Бо чей же не все одно раз, а більше разів тим самим важким гріхом Господа Бога образити. (Пр. раз або більше разів украсти, заклясти, чи опустити Службу Божу без важної причини). Тому то в визнаванні своїх гріхів у сповіді щодо числа ми маємо бути дуже совісні, коли хочемо, щоб наша сповідь була добра й принесла спокій нашій душі. Не вистарчить отже сказати на сповіді: Я часом, я деколи, я кілька разів зробив такий, а такий гріх, коли ми собі пригадуємо точне число сповненого гріху. Є деякі гріхи або так великі, або такі рідкі в нашому житті, що ми їхне число без трудности добре памятаємо. І тому треба те число вірно, без побільшення або поменшення сказати в св. сповіді, а не говорити тільки загально: я те, а те зробив. **Та буває часто таке, що мимо нашої найліпшої волі годі нам точно пригадати число даних гріхів.** Це буває головно тоді як ми рідко сповідаємось, або при гріхах, що їх часто поповняємо.

Тоді треба подати приближне число наших гріхів, пр: коло 5 разів опустив Службу Божу без важної причини від останньої св. сповіди. Коли опісля пригадаємо собі точне число гріху, а те число є далеко більше як те, що ми були подали в попередній нашій сповіді, то треба ту помилку справити в слідуючій сповіді й подати надвижку. Коли ж ми в сповіді переборщили й сказали за велике число гріхів чим в дійсності було, то ми не є обовязані поправляти цю помилку. Однак при сповіді не вільно з розмислом побільшувати число своїх гріхів.

Як хтось має налоговий гріх і так часто грішить, що не може точно означити числа своїх упадків (пр. тяжко клене), **тоді вистарчить сказати в сповіді, що даний гріх у нього є налоговим і подати менше більше приближне число упадків кожного тижня чи місяця.** З того вже зможе сповідник витворити собі поняття про гріховний стан душі.

Може часом притрапиться і таке, що налоговому грішникові трудно буде з певністю собі пригадати й приближне число упадків кожного тижня чи місяця. В такому випадкові хай щиро скаже спосіб як він живе, час від останньої сповіді, якість гріхів, що він їх поповняє, а це вже вистарчить, бо Господь Бог не вимагає від розкаянного грішника річей неможливих.

ПОДЯКА

Новіціят ОО. Василіян у Мондері, Алта складає щиру подяку родині Котиляків і п. Іванові Козякові за дарунок для монастирської каплиці. Нехай предобрий Ісус винагородить нашим добродіям щастям, здоровлям і особливішим благословенням.

Хто хотів би помогти нам у викінченні домашньої каплиці й Новіціятського Дому проситься слати жертви на адресу:

Novitiate of Basilian Fathers
Mundare, Alta. Canada.

Деякі Важні Завваги

для катехитів і для всіх тих, на яких лежить обовязок виховання католицької молоді.

ЗАСЛУГИ

Щоб заохотити учеників до науки религії й до виконування религійних обовязків, ніколи не вільно забути найголовнішого мотиву, а це, що Бог за всьо добре нас винагородить, як не тут, то в вічности. Треба ученикам сказати, що всьо, що вони роблять в стані ласки Божої, має заслугу перед Богом. Чи діти їдять, чи вчаться, чи бавляться, чи що інше роблять, коли вони є в стані ласки Божої, тоді всі ті добрі діла позискують для них більше ласки Божої на землі й більше радости в небі.

СИМПАТІЯ

В справах розуму і почувань, є велика різниця між малими дітьми й дорослими людьми. Дитина не має досвіду життя й вона не легко бачить лучність між причиною а наслідком. Хоч память і почування у дитини дуже бистрі, її ум і розум не є ще розвинені. Дитина не знає абстрактного. Вона знає лише те конкретне, що підлягає під змисли. Від змислів вона переймає розумом, відтак памятею, після цего волею, а на кінець перші поняття переходять в діла. — Дитина є свідома своєї немочі й безрадности. Вона майже все здається на старших від себе. Те саме можна сказати про доростаючу шкільну молодь. Учителі духовного життя кажуть, що той катехит-учитель є найблищий Серцю Христовому, котрий є найблищий серцям своїх учеників. Молодь завсіди сподівається від свого учителя симпатії. Добрий, вирозумілий учитель буде мати глибоку симпатію до своїх учнів. Він буде старатися поставити себе на їх місце й дивитись на світ з їх точки бачення. Він, як св. Павло буде старатися бути "всім для всіх". Не є то мудра річ — все на кожнім кроці сварити дітей або кричати на них. Погрози, сварки, витворюють невільничого, притаєного духа, який чекає нагоди до бунту, щоб скинути з себе всяке ярмо. Карати дітей, якнайменше. Коли конечно, тоді треба запамятати, що не вільно карати дитини з пімсти, або злости. Воно дуже часто оплатиться більше дитину заохотити й похвалити за стремління до доброго, чим її карати за зле. Учитель повинен шанувати своїх учнів, хоч вони йому винні послух. Чому шанувати? Длятого, що сам Христос любив дітей і благословив їх, для того, що вони є дітьми Божими, на них Господь зсилає свої ласки, вони є членами таїнственного Тіла Христового і будучими горожанами неба.

ЧЕСНОТИ—НАМІРЕННЯ

Дуже часто чуємо про чесноту, про чесних людей. — Окрім чеснот Божих: віри, надії, любови, — є чесноти моральні: мудрість, справедливість мужество, повздержність. Перша ціль моральних чеснот, є виконувати добрі діла згідно з вимогами здорового розуму. Силою намірення (інтенції) чесноти моральні можуть мати або природну або надприродну вартість. Приміром хтось уникає мясних страв, бо ті шкодять його здоровлю. Така чеснота повздержности має лиш природну вартість. Коли б однак він постив, щоб як добрий католик радо підчинитися Божому і церковному законові покути, тоді його піст прибирає надприродну вартість. — Учити молодь вправлятися в чеснотах, це дуже важне завдання катехита. — Правда, що в поступі й в утвердженню в чеснотах ласка Божа грає поважну ролю. Та це не означає, що ми можемо спуститися лиш на Бога й на Його ласку, а самі опустити руки або вимовлятися нашою природною немічю. Бог вимагає, щоб ми співділали з Його ласкою по нашим силам. Також не можна нам занедбувати середників ласк Божих, якими є молитва, а передовсім Святі Тайни.

ПРО ЩО ТЯЖКО ГОВОРИТИ.

Дуже тяжко є катехитові говорити про шесту й девяту заповідь Божу. В тім родичі можуть много порадити. Та мимо цего катехит не сміє поминути цих заповідей мовчанкою. Перші поняття й враження є майже все найбільше тревалі. Треба отже, щоб перші поняття і враження про ці дві заповіди були здорові, а не скривлені. Катехит буде старатися видвигнути чистоту як позитивну чесноту. Він вкаже, що пошана до самого себе це обовязок кожного з нас, бо наше тіло має бути храмом Божим, бо на нас зливано воду святого Хрещення, і.т.д. Ми маємо бути чистими: "Блаженні чисті серцем". — Що це нечистота, про це годі ясно говорити. Доки Адам і Ева Бога слухали, вони були невинні й зовсім явно ходили без жадного одіння. Коли однак згрішили, їх опанував стид, сором. Вони сховались і прикрили своє тіло листям. Почуття стиду каже нам, що в нас є "приватні части тіла". Про них не можна ані думати ані говорити й їх не можна відкривати, хіба тоді коли конечність вимагає. Катехит напімне й заохотить молодих дітей, щоб вони на це звертали увагу, особливо рано, коли встають і вечером, коли лягають. Коли діти вбираються, або розбираються, треба, щоб вони це робили якнайскорше, і коли потрібно, помогли одно другому заховати скромність.

Та мимо вище сказаного, не можна учити дітей, що деякі части нашого тіла є "злі", бо всьо, що Бог сотворив, є добре. Бог дав нам "приватні части тіла" на те, що при їх помочі ми могли бути чистими й здоровими. Також не можна лучити стану подружого з чимсь "негарним."

ЧЕСНОТА РАДШЕ ЧИМ ГРІХ

Здається, що часом в катехизації говориться за багато про гріх. Тимчасом гріх лиш припадково належить до религії, оскільки він є противний чесноті. Гріх є щось такого, що разить. Він особливо разить молоді, невинні душі. Длятого треба радше видвигати на верх чесноту, як щось позитивного, а тим самим буде поборюватися гріх. Дати молоді нагоду практикувати чесноту, тим самим придавиться силу гріха. Коли однак говориться (а час від часу конечним є говорити) про гріх, треба розріжнити між малим і тяжким гріхом. Якщо говориться про тяжкий гріх, (поза сповідальницею) небезпечним є приписати його одному із учнів, бо це надто разяче. Лучше говорити про нього загально.

(Далі буде.)

Бібліотека Добрих Книжок

має на продаж

Сміх і правда, віршом, С. Калинець .40
Смерть у чарці, БУК. ч. 9. ... ... .05
Соняшний промінь, В. Чайченко, повість, 278 сторін. ... ... .70
Таїнства (15 таємниць для Апост. Молитви осібно для мужчин, осібно для женщин) для одного кружка ... ... .05
Тарасовим Шляхом. Збірка промов деклямацій і сцен. картин на Шевченкові роковини, М. Таранько, 96 сторін ... ... .35
Тисяча й одна ніч, I і II ч. арабські оповідання, 163 + 152 сторін .. .75
Хресна Дорога й Чин її посвячення Нове видання з образками на цілу сторінку ... ... .10
Чмелик (Довкола світа), роман для юнацтва, В. Королів-Старий, 420 стор. з многими ілюстр. опр. 1.00
Чому я навернувся до християнсько-католицької віри. Прилюдна сповідь Дра Вол. Охримовича ... .20
664 найкращих загадок і забавок для старих і малих ... ... .30
Шкільний співаник у 3 частях з додатком: Руханкові вправи, зібрав М. Кумка. 157 сторін ... ... .75
Шкільні товариші, оповідання, Мод. Левицький ... ... .10
Юнак переможець, Др. Тот Тігамер, 124 сторін оправл. ... ... .50
Як жити, щоб бути здоровим ... .05
Як львиця виховала царського сина .15

ДРАМАТИЧНІ ТВОРИ:

Де Бога нема, песа на 1 д., М. Васьків.20
Запорожець за Дунаєм, оперета в 3 діях з хорами і танцями ... ... .25
На Різдво, вертеп для колядників .05
Не клени, образок в 1 акті, Р. Сурмач .10
Перший горальник, фантастична драма в 3 д. і В святині, драма після генди С. Ляґерлеф ... ... .20

Biblioteka Dobrych Knyzok.
Mundare, Alberta, Canada.

ОПОВІСТКА

Приготовляється календар Української Родини на 1942 р. Хто хотів би помістити в ньому свої статті, вірші, оголошення чи знимки, то проситься в тій справі негайно вдатись до Видавництва ОО. Василіян у Мондері на адресу:

Basilian Fathers' Press.
Mundare, Alberta, Canada.

НАСЛІДКИ ПІЯТИКИ В АМЕРИЦІ

В Америці пропивають що року 3 більйони долярів, але це лише початкова втрата. Статистичний відділ в Америці подає, що Америка має 1 мільйон хронічних алькоголіків. Кошти арештів пяних і судівництво коштує уряд коло 5 більйонів долярів. 31.220 чоловіків знаходяться в домах божевільних внаслідок піяцтва а їх утримання коштує 15 мільйонів долярів річно. Якщо ці люди не пили б, то вони могли б заробити 86 мільйонів долярів на себе. В Америці на кожних 131 чоловіка припадає один піяк.

З цих статистичних даних виходить, що найбільшим ворогом кожної країни й її добробуту є зуживання алькоголічних напоїв. Початкове зуживання врешті веде до повної руїни й божевілля десятки тисяч людей, величезні гроші пропиваються або витрачуються на втримання й лікування пяниць. Тому бережімся піяцтва! Геть з алькогольними напитками!

"НАША РЕЛІГІЯ",
українсько - англійський катехизм для молоді о. А. Лугового,

Ціна 15 центів.
На ліпшім папері 20ц.
Замовляйте на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta. Canada.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ВІЙНА ПРАВОСЛАВНИХ ЄПИСКОПІВ

Около 40 російських епископів утекли з Росії перед большевицьким гнівом й осіли, де хто міг. Київський митрополит Евлогій осів в Парижу, Платон, який був передтим у Злучених Державах і Теофіль Пашковський прибули в Америку. Інші осіли в других містах Европи.

Найбільше епископів замешкало в Сербії, в Карловицях Срімських. За згодою російського патріярха Тихона заложили вони "Синод Російських Єпископів." На чолі стояв еп. Анастасій, про якого говорили, що він великий промовець. Почесним головою був сербський патріярх Варнава. Коли 1936 р. сербський уряд заключив конкордат з Ватиканом, Варнава повів страшну боротьбу проти конкордату. Він при помочі своїх духовних по всій Югославії порозкидав летючки, в яких пояснював, що конкордат має поробити сербів "поляками" і віддати їх у неволю католиків. Синод в Карловицях оголосив своє право володіти всіми тими православними росіянами й українцями, що найшлися за межами Росії й України. Синодові мали підлягати також православні українці з Буковини, якими ніхто не журився, що найшлися поза Буковиною. Членами Синоду були: Митрополит Антоній, Евлогій, Теофан, Гермоген і Димитро. В православних принято, що епископи кличуть себе поіменно, тим то й тяжко знати їх прізвище.

Російська Церква ще від Петра Великого мала зносини з урядом англіканської Церкви в Лондоні, що знана як епископальна, або англіканська. По англійськи 'Church of England'. Ця Церква повстала в Англії в XVI століттю ізза того, що король Генрик VIII. хотів розводу зі своєю жінкою Катериною Арагонською, щоби оженитися з двірською служницею Анною Болін. Намісник Христовий не хотів дати розводу, а через те король зірвав з католицькою Церквою і заложив англіканську Церкву. Зносини російської Церкви з англіканською прямували до злуки обох Церков для більшої духовної сили і поваги. При Святішім Синоді в Петербурзі була осібна комісія, що мала обробити плян злуки. Було також окреме товариство, що називалося "Общество Англіканської і Православної Церкви"; був навіть обмін представників російської Церкви з англіканською в Лондоні.

Коли епископи, що були на вигнанню, найшлися в крайній нужді, вони пригадали собі на зносини Святішого Синоду з англіканами. Щоби здобути засоби для життя, деякі епископи злучилися з англіканами. Цієї злуки мав доконати, як деякі думають, митрополит Евлогій з англіканським архиєпископом Горои в Лондоні й потягнув за собою митрополита Платона в Ню Йорку, давного свого колеґу, який на клівляндськім соборі 1924 р. відколов свою Церкву від Церкви російської в Росії. Говорено в тісніших кругах, що Платон діставав від англіканів $250. а еп. Арсеній, Чеховцев у Вінніпеґу $125. в місяць.

Проти злуки виступив найбільше еп. Адам Филиповський, якого Митроп. Платон не хотів признати правним епископом, а через те злука стала голосна на Злучені Держави й Канаду. Він доказував, що така злука була заключена і що вона не потрібна, а навіть шкідлива, бо приводить до англійщення православних, до усунення славянського богослуження з церкви і володіння англіканської Церкви над православними.

Так само проти злуки виступив декан Теодор Букатев, парох Бостону, який написав книжку, під заголовком: "Розрухи Православної Церкви в Америці". Книжка обіймала 250 сторін друку, великої вісімки, коштувала 55 центів.

Православні у Вінніпеґу, які мають церкву на розі вулиць Мекензія і Манітоби, розказують, що на Різдво 1928 р. англіканський духовний правив разом з російським духовником Танаском Маркевичом, що був тоді парохом у цій церкві, богослуження.

Рівнож двох англіканських духовників на Різдво 1931 правили разом богослуження з архимандритом Антоном Терещенком. Англійські духовні надівали поверх своїх реверенд фелон, і ту частину богослуження, яка їм на переміну з Терещенком припадала виголошували в англійській мові. То був знак, що злука православних з англіканами доконана.

Така спілка в богослуженню викликала палку суперечку між вірними. Одні пояснювали, що англікани злучилися з православними, другі тому перечили. Останні говорили, що скорше мала горстка православних підчинилася англійським впливам, чим багаті самолевні англійці малій горстці православних.

Крім спільних богослужень час від часу приходили до Терещенка англійські провідники на наради. Коли це побачили вірні, тоді виступили проти такого побратимства і від тоді відвідин було менше. Спільних англійських богослужень з православними було більше в Канаді, але ніхто не робив перегляду. Самі православні духовні тих спільних богослужень не оголошували в пресі, а на запит, чи то правда, що православні злучилися з англіканами, відповідали, що не православні злучилися з англіканами, тільки англікани злучилися з православними, що дуже вдоволяло селян і робітників.

До часу злуки православні духовні не правили разом при однім престолі з англіканами. Православна Церква уважала англіканську за еретицьку. Щоб вона могла бути вважана за рівну, то мусіла б приняти православне свячення духовних і всі доґми віри. Англікани крім того, що їх духовні не мають канонічного свячення, не признають багато тих правд віри, що признає православна Церква.

Православних у Канаді і Злучених Державах після їх власної статистики з року 1936 було около 325 тисяч; девятьдесять відсотків, — це українці. Інтересовані говорили, що злука православних з англіканами принесла велику шкоду для української еміграції. Під англійським впливом приспішується українську асиміляцію. Говорили деякі православні, що коли ходило епископам о злуку, щоб собі помочи матеріяльно і піднести себе духово, то повинні були лучитись з греко-католиками, які є тими самими людьми, що православні, і які мають дуже подібне богослуження, церковні убори, свята й звичаї.

Хаос, що буяв в православній Церкві в Злучених Державах і в Канаді був відомий російським епископам в Сербії. Щоби положити йому кінець і поперти сторону Адама Филиповського "Синод Російських Єпископів", дня 12 жовтня 1930 р. висвятив на епископа Йосафата Скородуменка і переніс його до Монтреалю в Канаді. Як лише прибув Скородуменко до Монтреалю, сейчас почав видавати свій часопис під назвою "Сіятель Істини" і весною 1931 обїхав важніші православні гуртки в Канаді. Був у Вінніпеґу, в церкві св. Івана Сучавського, що стоїть при вулиці Мейнстріту, напроти вулиці Селкірка, до якої належали буковинці, які не мали нічого спільного з російським епископом Арсенієм Чеховцевим й були независимі ні від кого, — був в Едмонтоні, в Востоці, в оселі Буковина, у Смокі Лейку та в інших місцях в Алберті й в Саскачевані. Всюди голосив, що церковний Синод у Сербії кинув клятву на митроп. Платона і еп. Арсенія в Канаді і на всю їх паству (Сіятель Істини" березень, 31, 1931 р. Монтреаль) та називав Платонових і Арсенієвих вірних протестантами за те, що без опору, мов вівці, пішли за Платоном і Арсенієм в англійське протестанство.

Митрополит Платон також не сидів тихо. Щоби скріпити свою позицію висвятив 1934 р. двох епископів собі до помочі Венямина Басалиґу (Церква Українців в Канаді Том І. сторона 200, рік 1927) і Льва Туркевича. Було ще трьох епископів, а саме: Антоній, Аполінарій і ще якийсь, якого имя не пригадую, але вони не помогли багато в боротьбі Платонові проти Филиповського в Злучених Державах. Сиділи низше трави, а тихше води й чекали спокійно, що їм будучність принесе. Під кінець 1935 р. було аж 10 епископів в Америці в таборі російської православної Церкви, не числячи еп. Івана Теодоровича, ново-православного, Осипа Жука, з найновішого православія і Венямина Федченка, з рамени Живої Церкви. Часопись "Руськое Слово" в Ню Йорку, в липневім числі 1936 р. замітила, що російських епископів забагато на Америку, не мають місця, а через се сваряться між собою, підривають повагу Церкви та без потреби ділять між собою околиці.

"Синод Російських Єпископів" далі журився неспокоєм православних у Америці і Канаді й вишукав Віталія Максименка за Карпатами, що там робив неспокій між греко-католиками і весною 1934 р. висвятив його на епископа для Ню Йорку, щоби став до помочи еп. Филиповському проти Платона і положив кінець виклятому Платонові і тим епископам, що були з ним. Віталій в очах православних в Европі входив за дуже розумного і діяльного. До світової війни, він був архимандритом Почаївської Лаври на Волині, видавав там "Почаївський Листок", славився в московських централістів тим, що був великим українським ненависником. По війні Віталій переселився за Карпати, де видавав часопись "Православная Карпаторусская Русь." В тій часописі читаємо на третій стороні, з дня 1-го січня 1930 р. обширний меморіял, що був післаний до Ліґи Націй, в якім просив, щоби Ліґа стала в обороні російського народу під Польщею.

Віталій не міг з еп. Филиповським побороти Платона і його сторонників, бо ці були дуже вперті, ані не міг їх переконати, щоби зірвали з англіканами і признали над собою уряд російських епископів в Сербії.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Дня 2 серпня відбулося в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата вінчання панни Галі Поспіх з п. Іваном Соволосом. Обряду вінчання довершив Впр. о. Шевчук ЧСВВ. Опісля відбулася весільна вечера в Народнім Домі.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Храмовий празник Св. Спаса по новому стилю відбувся дуже гарно. Рано на тихій Службі Божій діти приступили до св. Причастя, а опісля співали на великій. По водосвяттю був спільний обід, пікнік і попис дітвори під проводом Сестер Служебниць, що вели тут вакаційний курс катехізму й рідної мови через 8 днів. На празнику були не тільки парохіяни, але й гості з дооколичних парохій.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

СВ. ПЕРЕДАННЯ

Розказують про св. Романа, що коли Асклипіяд брав його на муки, мав Святий так промовити до своїх мучителів:

— Якщо ви не вірите моїм словам і не хочете приняти правди, що я її проповідую, спитайте цю малу дитину, що не вміє говорити неправди, а з її уст ви почуєте таку саму правду.

Кажучи це показав немовля, що його держала християнська мати на руках. І дитина промовила зараз голосно:

— Христос є правдивий Бог!

Здивований надзвичайністю річі занепокоєний намісник спитав дитину:

— Хто сказав тобі це?

Дитина відповіла:

— Мені сказала це моя мати, а моїй матері — Бог!

Так і нам треба відповідати завсіди, коли питають нас, звідкіля ми маємо таку певність про таїнства нашої релігії. "Мені сказала моя мати — Церква, а Церкві — Бог! Божий Син обявив усі тайни, що ми віримо в них, св. апостолам, апостоли передали Католицькій Церкві, а Церква вчить нас."

Авва Пара дю Танжа розмовляв раз із одним протестантом, що дуже сильно виступав проти потреби й непомильности св. Передання.

То ви не вірите в св. Письмо? спитав авва.

— А що ж та божественна книга має спільного з вашим казочним переданням?

— Дайте мені св. Письмо, а я покажу вам відношення між одним і другим.

Протестант приніс біблію. Авва розгорнув її, та зараз зачинив і віддав протестантові, кажучи:

— Я хочу св. Письма, а не книжки з казками.

— Книжка, що я дав її вам, відповів заклопотаний протестант, це книга-книг, що в ній міститься старий і новий завіт Бога з людьми.

— Так? А звідкіля ви знаєте, що та книжка, що ви дали мені, є тою божественною книжкою, що про неї ви говорите, а не збіркою казок, видуманих у Греції, або в Палестині, в Римі, або в Женеві, в Парижі, або в Амстердамі?

Звідкіля я знаю? відповів протестант; я знаю це зо свідоцтв наших батьків, що від століття до століття передавали нам цю книгу, як Божу.

— Добродію, сказав на те католицький авва, цими словами ви саме означуєте й признаєте за конечне те наше Передання, що то проти нього ви виступаєте з такою силою.

В що вірили: всюди, завсіди, всі — це саме є справді католицьке і правдиве, чи воно було записане в Біблії, чи передане устно св. Переданням.

ХРИСТІЯНСЬКА ВІРА

Хто хоче служити Богові, мусить пізнати добре Бога й Божу волю. Та самим людським розумом ми можемо пізнати Бога тільки частинно, недосконало. Тому до досконалого пізнання Бога та Його святої волі мусимо доходити — Вірою.

Віра, що нею доходимо до досконалого пізнання Бога й Його волі, є — християнська віра.

Християнська віра — це є сильне переконання оперте на авторитеті, до якого доходимо при помочі Божої ласки, що правдю є все те, чого навчав колись Ісус Христос, а тепер із Його наказу навчає Католицька Церква.

Християнсько-католицькою вірою доходимо до досконалого пізнання Бога, тому ця віра є конечно потрібна кожній людині.

Християнсько-католицька віра відноситься до таких речей, що їх не можемо спостерегти своїми змислами, ні зглибити своїм розумом, н. пр. Бог, Пресвята Тройця, Пресвята Евхаристія, ангел, душа.

Тому саме, що ми покірно віримо в те, чого не бачимо, ні не можемо збагнути своїм людським розумом, є наша віра так мила Богові й зєднує нам великі заслуги, як це заявив Христос: "Щасливі ті, що не бачили, а ввірили." (Ів. 24, 29).

Християнсько-католицька віра є розумна, бо в ній спираємось на правдомовності Бога й знаємо певне, що правди нашої віри є обявлені Богом.

Коли Бог обіцяв Авраамові в його старості багато нащадків, "Авраам проти надії повірив, що має стати батьком многих народів." (Рим. 4, 18). Не питав навіть, чи обітниця може здійснитись. Так само він поводився пізніше, коли Бог наказав йому заколоти на жертву Ісаака, свойого одинокого сина й одинокого переемника великої обітниці. Авраам не міркував і не питав сам себе: як це станеться?, тільки з простотою дитини хотів виповнити Божий наказ.

Таким дає Бог свою ласку.

Подібно поводивсь і св. апостол Петро. Коли Ісус Христос обіцяв установити Пресвяту Тайну Евхаристії, багато учнів відступили від Христа, кажучи: "Тверде це слово, і хто може його слухати?" Та св. Петро на запит Христа відповів живо: "Господи, до кого підемо?.. Ти маєш слова вічного життя." (Ів. 6,66). В простоті й покорі свойого серця приняв Петро з апостолами правду про пресвяту Евхаристію й усі остали з Ісусом як вірні Його учні.

Підчас релігійних неспокоїв у Белгії один зарозумілець докучав побожному католикові з міста Ліеж різними питаннями й закидами домагаючись від нього точного вияснення таїнств католицької віри. Католик дав йому таку розумну відповідь: "За Божою ласкою я надіюся увійти одного дня до небесного царства через такі ворота, де мене не будуть засипати питаннями: як це? а як те? Та як спитають мене, чи я вірю в "Символ віри", я скажу їм: я вірю в нього."

Богу миліші є ті люди, що покірно, в простоті серця приймають науку Католицької Церкви, ніж такі, що замісць вірити, дуже мудрують, критикують, сумніваються й бажають збагнути й найбільші таїнства Христової віри своїм слабим, людським розумом.

Св. Вінкентій від Павла протививсь таким людям, що любили займатись надто подрібним обговорюванням деяких правд св. віри. Він мав звичай рівнати між собою релігію й сонце й говорити: "Чим більше дивимось на сонце, тим менше бачимо його; подібно мається річ із нами тоді, коли слабими силами свойого розуму пробуємо зглибити таїнства католицької релігії: чим більше хочемо поняти їх, тим менше бачимо." Дуже поручав, щоб покірно, по-синівськи приймати доґми Католицької Церкви.

Бог обявив правду, Божа, Католицька Церква подає нам її до вірування, ми приймаймо цю правду покірним серцем добрих дітей, а будемо спасенні.

Грецький мудрець Питаґор тішивсь у своїх учнів, через свою мудрість і добрий характер, такою повагою, що вірили йому в усім, чого вчив їх. Коли хто з учнів сумнівавсь що до якої речі, вистарчило заявити: "Він це сказав" — (Автос ефе) а вже кожний приймав це за правду.

Тимбільше повинні ми вірити Божому Синові, що ні сам не міг помилитись, ні нас обманути, а правду своїх слів ствердив своїм воскресенням і іншими чудами.

До Папи Григорія XIV, прибув один пан на послухання. На запит папи, як подобалась йому церква св. Петра відповів:

— Зверхний вигляд того великана відстрашував мене. Аж як я ввійшов до середини й побув там довший час, дуже мені сподобалась.

А папа йому на те:

— Мій пане, подібно є з деякими правдами католицької релігії. Хто тільки довідається про них, неодна правда йому не подобається, та як увійде в глибину тієї правди, розвіваються пересуди, а католицька правда почне подобатись йому.

Микола Коперник, славний астроном, що ствердив біг землі кругом сонця, був канонїком Фрауенбурґу, в Східніх Прусах. В тім місті є катедра зо старинними памятниками. Одного разу оглянуло якесь товариство ту катедру під проводом захристіяна. При однім престолі захристіян задержав людей і дав їм пояснення про св. мощі, що були на тім престолі. Один гість сумнівавсь, чи то мощі правдиві.

На те сказав йому захристіян:

— Мій пане, свідоцтво Церкви усуває всякий сумнів.

— Та коли свідоцтво Церкви не вистарчає мені, відповів недовірок.

Захристіян не казав уже нічого, тільки повів дальше людей оглядати катедру. Коли прийшли до захристії, захристіян виймив із шафи бляшану рурку й сказав:

— Мої панство, тут бачите цінну річ-рурку з люнети Коперника.

Рурка пішла з рук до рук.

— Як жеж можна держати таку цінну памятку тут у шафі, між усяким дрантям? — обурився той гість, що не вірив у повагу Церкви.

Засміявся на те захристіян і сказав:

— Пане, люнету видумали аж 60 років після смерти Коперника. (1543). Тут, то ви повірили відразу, а перше, коли я говорив про церковні речі й покликувавсь на багатовікове свідоцтво Церкви, ви не хотіли ніяк вірити. Цю бляшану рурку, що служила до виливання свічок, я добув і показав тільки на жарт. Та панство вибачать мені, бо хто знає історію, той бачить, що я тільки жартував...."

Засоромлений недовірок вийшов зараз із церкви. Таких є багато в світі. Безбожникам вони вірять на слово, а священикам і цілій Католицькій Церкві не хочуть. Тому блукають у темряві.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

ПЕРЕДСМЕРТНІ ТЕРПІННЯ І ПОТІХИ

Вибухи крови дуже занепокоюючі зачали повторюватися раз за разом ув останніх днях липня. Тоді думали, що вже час подати хорій останні св. Тайни.

До них вона приготовлялася з особливішим запалом. Перед св. останнім намащенням вона просила прощення в усіх сестер, але такими зворушливими словами, що сестри всі зачали плакати голосно.

Тереня ціла розпромінена, говорила тоді: "Двері моєї темної вязниці вже отворені наполовину. Я ціла радісна, особливо як наш о. настоятель запевнив мене, що моя душа сьогодні зовсім подібна до душі дитини щойно охрещеної."

Опісля вона приймила св. напуття, останнє св. Причастя. Ледве скінчила вона своє благодарення, прийшли до неї монахині, поговорити з нею. Вона сказала пізніше М. Агнеті: "Як мені не дали навіть зробити моє благодарення! Але я тоді думала, що коли наш Господь втікав на самоту, нарід йшов за Ним. І він його не відганяв. Так хотіла я Його наслідувати, приймаючи любо сестер."

Чекали тоді сестри, що побачать уже незадовго, як чистенька душа Терені буде розлучатися без великих потрясень від свойого тіла. Така солодка смерть це була б ласка. Так, але вона не відповідала б запалові перепросьби за другі душі, який мав спалити нашу святу аж до кінця. Тепер отже чекали її ще два довгі місяці мук, правдивого мучеництва.

Але страшніша як усі терпіння тіла, зближалася аґонія, конання душі неначе конання Ісуса в Гетсеманії.

Від кількох днів завважила сестра опікунка хворих на лиці Терені знаки страшних занепокоєнь. Хвора заєдно повторяла: "Ах, як то треба молитися за конаючих! Як би то всі знали!"

"Одної ночі, вона просила сестру, яка її берегла, щоб покропила свяченою водою її ліжко. Казала: "Коло мене довкруги є діявол. Не бачу його, але відчуваю. Він мене мучить. Тримає мене залізною рукою, щоб не дати мені найменшої полегші зазнати. Він побільшує мої провини, щоб мене привести до страти надії... І я не в силі молитися! Можу лише глядіти на Пресв. Діву та говорити: "Ісусе!" Якже конечна є молитва з повечерія: Предстани ми присно... сопротивних полки отгоняющи!" Я відчуваю щось таємне. Не за себе я терплю, але за якусь іншу душу... а діявол того не хоче!"

Сестра опікунка сильно зворушена запалила посвячену свічку. Дух темноти втік, щоб уже не повернути більше." (Історія, розділ 12).

Це були вже останні спокуси, що їх зазнавали нераз ті, які особливо противляться царству сатани. Тереня вийшла побідницею над пекольними силами. Але світло потіхи, що давало б її відчувати близькість Бога дальше втікло перед її зором.

Цього мало хто догадувався в її окруженні. Так одного дня було для неї потіхою, що могла крізь отворене вікно приглядатися ясному літньому небу. Тоді одна сестра сказала до неї "Незадовго ви заживете вгорі понад цим голубим небом Правда, певне з любовю ви про це думаєте?"

Хвора любо усміхнулася. Опісля сказала до М. Агнети: "Сестри зовсім не знають моїх терпінь! Приглядаючись голубому небу, я про нішо інше не думаю, як лише, що цей небозвід вам дуже гарний. Тамте небо для мене заєдно більше й більше замкнене!"

Знаємо, як велику ціну привязувала вона до св. Причастя. Минулої зими бачили її, як вона з трудом тягнулася зо своєї келійки до каплиці, щоб дістати Божого корму.. Тепер ще й ця потіха мала бути її відібрана. Воміти, що зачали її мучити, від 17. серпня стали так часті, що неможливо було чати її тепер лучитися в цій щасливій злуці з Ісусом. Це був найболючіший досвід з цілої її недуги. "Але я думаю, казала вона. на слова св. Ігнатія Антіохійського. Треба, щоб і мене змололо терпіння, щоб так я стала зерном Божим!"

Від цього часу її муки стали страшні. С. Геновефа від св. Обличчя, Селінка дорога, була тепер призначена на помічницю сестрі опікунці хворих. Так мала вона потіху, що буде доглядати Тереню. Вона спала зараз у сусідній келійці та не опускала її лише на час відправи хору. Тоді приходила на її місце М. Агнета від Ісуса. Павлина.

Після цілого дня прикрих мук, що доходили до удушення, хвора просила Пресв. Діву, щоб уже більше не кашляти, щоб так її люба опікунка могла заснути. Але завсіди додавала: "Як Ти мене не вислухаєш, то всетаки я буду Тебе любити ще більше!"

За кожними відвідинами лікар говорив м. настоятельці про свій подив: "Ах, як знали б ви, як вона страшне терпить! Ніколи я не бачив, щоб хто тільки терпів і з таким виразом надприродної радости! Це ангел!"

Бачучи, що вона вже в крайнім ослабленні, він приписав її скріплюючі ліки. Але вона зовсім не дурила себе про їхню безуспішність... "Я переконана, говорила вона, про безуспішність усіх ліків, щоб мене виздоровити. Але я договорилася з добрим Богом, щоб Він їх використав для бідних місіонарів, які не мають ні часу ні способу про себе подбати!"

Деякі ліки замісць принести її полегшу, ще побільшували її болі. Але коли вже було того надто багато, божественний Спаситель посилав нераз промінчик радости своїй маленькій замученій обручниці.

"Одного вечора, оповідає вона сама, вже підчас канонічного мовчання коли я ще була в своїй келійці, сестра доглядачка прийшла поставити мені в ногах фляшку гарячої води, а груди намастити мені йодиною. Мене палила тоді гарячка. Пожерала мене палюча спрага. Приймаючи ще ці ліки, я вже не була в силі стриматися, щоб не скаржитися Спасителеві: "Мій Ісусе, говорила я Йому, Ти ж сам свідок, я горю, а тут мені принесли ще нову горяч і огонь. Ах, як мала б я замісць того пів склянки води, кільки більше це мені полегшило б!... Мій Боже, Твоя маленька дівчинка має велику спрагу! Але вона щаслива, всетаки щаслива, що знайшла нагоду, коли не має навіть найконечнішого, щоб так тим більше стати подібна до Тебе, та спасати душі!"

"Тепер доглядачка мене лишила саму. Я вже не сподівалася, що побачу її, хіба аж завтра рано. Але на моє велике здивування за кілька хвилин вона прийшла знову та принесла мені відсвіжуючий напій. "Мені прийшло перед хвилинкою на думку, що ви будете мати спрагу, сказала вона до мене. Від тепер я буду завсіди приносити вам цю полегшу що вечора." Я поглянула на неї здивувана до краю, а як уже була сама, зачала проливати сльози. Ах, якже добрий наш Ісус! Якже він солодкий і ніжний! Як Його Серце легко зворушити! (Історія, розділ 12).

Кілька проблисків духовної потіхи там само продерлися часом крізь її густі темряви. Спаситель на хвилиночку відслонював своїй любій Обручниці ввесь чар тих особливіших ласк, що ними Він її засипав. Не покидаючи своєї покори, вона простенько визнає всю всещедрість Всемогучого для неї.

Одного дня принесли її вязаночку збіжевого колосся, того гарного колосся, що йому колись вона так любила приглядатися, як воно хвилює на нормандських орних полях посеред маків і блаватів-волошок. Вона взяла один колосок, так повний зерна, що аж згинав стебло й сказала до м. настоятельки: "Моя мати, цей колосок то образ моєї душі. Добрий Господь переповнив мене ласками для мене самої й для других!"

Це була вдяка за її дари надприродні. Але вона зараз додала: "Ах, я хочу завсіди клонитися під надміром дарів небесних, признаючи, що все приходить мені згори!"

28. серпня хвора показала крізь вікно темний кутик городу, сказала до М. Агнети від Ісуса: "Чи бачите ви там, коло каштанів цю темну яму, де нічого не можна розпізнати?.. В подібній темній ямі знаходиться тепер моя душа й тіло. Які то темноти! Але я спокійна!"

Однак серед тих темнот вона в надприроднім світлі здогадувалася того терпіння своїх сестер, що його вони старалися перед нею закрити. Одного дня одна з них переходила дуже болючу хвилю засмучення на думку про близьку й конечну розлуку. Коли вона прийшла до больниці, скрила всі свої почування, щоб не було нічого пізнати. Але якже вона здивувалася, як почула, що Тереня говорить голосом поважним і сумним: "Не треба буде плакати неначе ті, що не мають надії!"

Господь не заощаджував її час до часу природного страху перед тайною смерти. "Я боюся, говорила вона 11. вересня, боюся, що я мала страх перед смертю. Але я зовсім не боюся того, що буде після смерти... Це лише я говорю: "Що ж то є та дивна розлука душі від тіла?" Тепер перший раз відчуваю це. Але я негайно передалася Богові!"

І, додала: "Подайте мені, прошу вас, хрестик, щоб його поцілувати після акту совершенного жалю, щоб так зискати повний відпуст для бідних душ у чистилищі. Я їм уже нічого іншого не даю, лише це!"

Цілувати хрестик, це маленьке розпяття, що його обличчя вона своїми поцілуями стерла, це було одне з головних діл любови нашої святої. Деколи вона додавала до того ще інші ознаки любови.

14. вересня принесли її одну рожу. Вона зачала відривати її платочки отираючи кожним з них рани конаючого Спасителя. Чи не пригадувала вона собі тоді на свою стрічку, колись написану:

"Розриваючи платочки весняної рожі для Тебе, хотіла б ними отерти Твої рани."

Платочки квіту спадали на землю з її ліжка. Тоді сказала вона до своїх сестер: "Позбирайте ці платочки, не стратьте ніодного! Пізніше вони вам послужать робити приємність..." Без сумніву вона предбачувала ті чуда, що їх Господь мав зробити через ці покірні мощі. Але її покора не дала її того виразно сказати. (Один з тих платочків уздоровив 1910. р. в вересні рака на язиці одного старця, Фердинанда Обрі в шпиталі Бідних Сестер у Лізіє).

НА КОНГРЕС УКРАЇНСЬКОЇ ІМІГРАЦІЇ В КАНАДІ
ЮВІЛЕЙНА ПРОГРАМА
Ціна з поштою 30 центів

Замовлення висилати на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alberta, Canada.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

КУКВИЛ, АЛТА. Дня 2-го серпня відбувся Піонірський День у нашій місцевості. Рано була Служба Божа, потім спільний обід, а по обіді промови. Впр. о. парох пояснили ціль піонірського дня, а п. П. Концоґрада згадав про перші піонірські часи, що їх то переживали наші піоніри й порівнав їх із теперішними. При цій нагоді на заклик п. Івана Мальованого присутні зложили $5.85 на пресовий фонд Українських Вістей й Світла.

МОСКАЛИКИ, АЛТА, Посмертна згадка. Дня 7-го серпня, в мондерськім шпиталі віддала Богові духа бл. п. Франка Морозюк. Прожила 67 літ. Похоронні богослуження відправив і пращальне слово сказав о. М. Романович. Спочила на цвинтарі св. Спаса на Москалику, коло Мондеру, дня 9. VIII. 1941 р.

Покійна походила зі села Бовдури, з Галичини. Приїхала до Канади в 1902 р. Повдовівши по своїм першім мужеві Григорієві Михальчукові віддалася за Івана Морозюка в 1911 р. і щасливо з ним прожила 30 років, працюючи зі своїм мужем на фармах коло Мондеру. Любила церкву пильно ходила на богослуження і помагала в парохіяльній праці. Ненадійно параліж повалив її на ліжко й по кількох днях, заосмотрена св. Тайнами перейшла до вічности. В. І. П.

КОПЕРНИК, АЛТА. Торжественний День. В пятьдесяту річницю української іміґрації до Канади, наша парохія мала честь і щастя витати між собою Їх Ексцеленцію Кир Василія Ладику. Вже заздалегідь пороблено приготовання на гідне приняття дорогого Князя Церкви.

В неділю 27-го липня приїхали Владика в супроводі кінної і мотоциклевої бандерії та ряду авт. При брамі о. парох Ю. Жидан ЧСВВ привитав Ексцеленцію. В поході до церкви діти сипали цвіти нашому Князеві. При церковних дверях хлібом і сіллю привітав епископа старший уже віком пан Дмитро Фарина, довголітний старший брат при церкві. З піснею "Буде імя Господне благословенне" ввійшов нарід до церкви. Зачалась Архієрейська Служба Божа, що її співав хор з Нового Борщева під проводом диріґента Стефана Рурки. По Службі Божій Преосвященні сказали проповідь і відправили панахиду за піонірів на цвинтарі.

Потім був спільний обід у Народному Домі, в часі якого привитав Преосвященного о. парох, а від парохії подякував за візитацію заступник предсідателя.

Преосвященні у відповідь сказали повчаюче слово, а опісля розмовляли з людьми окремо, як добрий батько зі своїми любими дітьми.

Так наша парохія підсвяткувала цей торжественний день відвідин Князя Української Католицької Церкви в Канаді. Щирі слова нашого Архипастиря лишуться на довго записані в наших серцях і ми будемо просити Ісуса Христа, щоб зволив дати нашому дорогому Владиці кріпкого здоровля працювати між нашим народом ще многі й многі літа!

За заряд церковної громади в Коперник

Іван Мидляк.

МОНДЕР, АЛТА. Величавий Піонірський Конгрес.

По всій Канаді українці звеличують золотий ювілей української іміґрації до Канади різними зіздами, конгресами. Такий Конгрес відбувся і у Мондері, в суботу й неділю, 2-го і 3-го серпня. Взяло в ньому участь біля 7,000 осіб. Шкода, що непогода й дощ стримали прибуття на цей конгрес ще більшого числа людей та перелинили виконання великої і багатої програми. Та помимо цієї перешкоди Ювілейний Конґрес випав дуже величаво.

Зачався Конгрес у суботу рано співаною благодарственною Службою Божою, що її в місцевій церкві св. ап. Петра й Павла відправив о. М. Пасічник з діяконами о. Й. Сеньковим і дяк. Філевичем. Співав діточий хор. По евангелію виголосив проповідь о. Ніль Саварин, ігумен мондерського монастиря. По Службі Божій протоігумен ОО. Василіян, о. Венямин Бараник відправив панахиду за померших піонірів у мондерському окрузі, а о. Й. Сеньків виголосив відповідну проповідь.

По відправі відбувся бенкет у Народному Домі, у якому взяло участь 210 старших поселенців. Господарем бенкету був адв. Юрій Шкварок. Промовляли п. Т. Онищук, голова Народного Дому в Мондері, др. Никола Стрільчук, мейор містечка, посли А. Глинка й В. Томин, др. Іван Якиміщак, Бр. Методій З. Х. Б., піоніри Михайло Романюк з Чипмен, Михайло Корчинський, Сенишин з Лішор, Крижановський з Мондеру та Іван Косюр з Роял Парку.

Була це щаслива хвиля, у якій с п і л ь н о представники старшого й молодшого покоління обмінювались своїми спостереженнями, враженнями й переживаннями.

Вечером по вечірні й проповіді в церкві відбулась Хресна Дорога. Сотки людських постатей зі свічками в руках посувались повільним кроком крутою стежечкою від стації до стації, розважаючи муки нашого Спасителя. Серед нічної тиші нісся д а л е к о голос молитви й співу. А над усіми сіяв високий освітлений залізний хрест, знамя нашого спасення. Враження глибокі й сильні...

На другий день у неділю хмарно, росив дощ. Однак мимо того в 10 год. почалась в гроті Архієрейська Служба Божа. Правили Преосв. Кир Василій Ладика в асисті оо. М. Романовича й С. Колара та діяконів о. М. Сіянчука й С. Шевчука й аколітів. Співав дуже гарно діточий хор під проводом Бр. Боніфатія Слободи. По евангелію виголосив по анґлійськи проповідь о. Ігнатій Лесюк, а по Службі Божій по українськи Преосв. Кир Василій. У свойому слові Преосв. висловив признання нашим старим поселенцям за їх працьовитість, витревалість, а особливо за видержання у католицькій вірі та за любов і працю для нашої Церкви й народу в першім пятьдесятиліттю Ми ще не скінчили своєї історії. Вступаємо в друге півстоліття. В єдности й привязанні до св. католицької Церкви та любові до нашої прибраної вітчини Канади йдім уперед творити нові великі діла, а Боже благословення хай буде з нами!

Цілу відправу передала радіостація СФРН у Едмонтоні.

По богослуженні нарід походом удався до "Українського Парку", де відбувся спільний обід.

В 2-гій годині, помимо дощу приїхав Лефтенент-Ґовернор Алберти, дост. Дж. С. Бовен. Представника Короля зустрів Преосв. Кир Василій Ладика, Впр. о. протоігумен В. Бараник, наші посли та визначні громадяни. По відгранні гимну "О Канада" привитав Лефтенент-Ґовернора мейор міста др. Стрільчук і посол Глинка. Опісля промовив сам достойний ґість. У своїй промові Лефтенент-Ґовернор висловив признання українським поселенцям у Канаді за їхні здобутки та за матеріяльне й культурне піднесення цього краю. Королівський намісник висказав, що з великою увагою та приємістю слухав через радіо нашої Служби Божої і чудового співу дітей та закінчив промову заявою, що Канада є горда з українських поселенців.

На промову Лефтенент-Ґовернора відповів подякою посол В. Томин. Привіт і промова представника короля також були передані через радіо. Хори відспівали ще кілька пісень та зливний дощ примусив перервати продовження ювілейної програми. По відході Лефтенент-Ґовернора ще около 500 осіб перейшли до Народного Дому, де відбувся попис хорів, вручення почесних грамот мондерським піонірам та кілька промов. Срібний пугар за найкращий спів одержав хор Народного Дому з Едмонтону під диріґентурою п. Осипа Прийми. Кінцеву промову виголосив та попращав усіх гостей Впр. о. Пасічник, ЧСВВ.

Конґрес у Мондері помимо перешкод відбувся величаво й полишив в його учасників милі враження і заохоту до дальшої праці й боротьби за здобуття кращого завтра в будуччині.

На цьому місці звертаємо увагу на деякі хибні звідомлення, що появились у пресі про Ювілений Конгрес у Мондері. На Конгресі було не 3, а до 7 тисяч людей. Хором дітей проводив не о. М. Романович, ЧСВВ, а брат Боніфатій Слобода, ЧСВВ. Також на закінчення торжества не було в Народнім Домі танцю, бо це вже була Спасівка, по новому стилю, час заборонений на танці.

ОВКБУРН, МАН. 2 і 3 серпня відбулося гарне церковно-народне торжество з нагоди 50 ліття української іміґрації до Канади. На Зізді промовляли бесідники: о. Лотоцький, парох, о. Шпитковський, орґанізатор Б.У.К.-а, Брат Методій, професор у Колеґії св. Йосифа в Йорктоні й другі. Другого дня зізду зібрані відвідали могилу на північ від Овкбурн коло Парсон Лейку. Звідтам наші поселенці розіздилися по своїх гомстедах. На тій могилі виставлено пропамятну таблицю ювілею нашого поселення в Канаді.

СКАРО, АЛТА. Ювілейний День Піонірів відбувся величаво 10-го серпня. Рано, по Службі Божій процесія і люди пішли на цвинтар. Там перед гарно прибраним хрестом відправилась панахида за померших піонірів. Відтак був спільний обід й виконання ювілейної програми в Парохіяльнім Домі. Програма зачалась піснею "О Кенада" і "Боже великий". Потім п. Н. Козяк, як господар дня, зложив красний привіт всім піонірам. Впр. о. А. Химій ЧСВВ, місцевий парох сказав промову в якій підчеркнув гарні прикмети піонірів, іменно: любов до Бога й Церкви та свого народу. Дуже цікаво переповів кілька своїх споминів слідуючий бесідник-піонір п. Гр. Ковяк. Ще промовляли посол В. Томин, Бр. Методій ЗХБ. Н. Німчук, о. Н. Когут ЧСВВ. На кінці захоплюючо і з питомим гумором говорив наш посол до домініяльного парляменту в Оттаві п. А. Глинка. Між іншим шановний бесідник підкреслив, що ми не повинні почуватись чужими на канадійській землі, бо ми здобули її собі працею своїх рук. Наше найголовніше завдання тепер, підчас війни є переконати англьо-саксонський світ, що ми є окремим великим народом і що цей нарід мусить бути вільний...

Всі бесідники признали великі заслуги першим піонірам і заохочували молоде покоління йти їхніми слідами, головно в вірності до своєї Церкви, свойого народу й його звичаїв та обичаїв.

Тому, що з невідомих причин грамоти від централі БУК не прийшли на час, мусіла відпасти одна з кращих точок, іменно вручення почесних грамот нашим заслуженим піонірам. Одначе поза тим програма була виконана знаменито. Всі з піднесеним духом опускали салю. Старші піоніри були вдячні, що вшановують їхню працю, а молоде покоління почувалося заохочене йти слідами старих піонірів.

Учасник.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. В неділю 24-го серпня відбудеться в місті Гіллярд велике торжество посвячення угольного каменя під нову церкву Успення Матери Божої.

Похорон бл. п. Ірини Ахтимійчук. В понеділок, дня 11-го серпня, о год. 7 вечером усну ла в Бозі бл. п. Ірина Ахтимійчук, у домі Ілії Ахтимійчука, де перебувала через останніх 20 років. Покійна прожила 86 років, з того у Канаді 42 роки. Походила з повіту снятинського, села Русова. Смерть її оплакують 4 дітей, 3 сини Дмитро, Михайло й Ілько і одна донька Параска. Похоронні богослуження відправили отці Ігнатій Лесюк і Христофор Кондратюк, ЧСВВ. В хаті відправлено панахиду, під час якої о. Лесюк сказав прощальне слово. В церкві св. Івана Хрестителя відправлено заупокійну Службу Божу а похоронну проповідь виголосив о. Христофор Кондратюк.

При обіді зібрано $1.50 на "Світло". Присутний.

ПОДЯКА.

Отсим бажаємо подякувати всім, що взяли участь в похороні нашої дорогої мами, зложили вінки, чи дали на Службу Божу, а особливо Впр. ОО. І. Лесюкові й Хр. Кондратюкові та Бр. Адріянові за гарний і величавий похорон.

Просимо й на будуче о молитви за душу покійної нашої мами. Сини й донька.

МОНДЕР, АЛТА. Весільні дзвони. 9 серпня 1941 р. о год. 4-ій пополудні відбулася в мондерській церкві св. Ап. Петра й Павла св. Тайна Вінчання п. Мирослава Войценка із панною Ксенею Савич.

Панна Ксеня Савич — це українка широко знана та щиро люблена й одна з найкращих мондерських співачок — а п. Мирослав Войценко, це також щиро люблений й широко знаний громадянин із околиці Делф, а тепер шкільний секретар Лардж-Юніти з осідком у Лемонті. Ця радісна й весільна хвиля зібрала майже всіх українців до гарно прибраної мондерської церкви, де в часі вінчання співав прегарно через увесь час хор під проводом п. Кирили Байдужого.

По церковній відправі відбулася весільна гостина в місцевому Народньому Домі. Свої особливіші весільні побажання зложили п. Корчинський, о. Лесюк, Др. Стрільчук, майор міста, учитель Воробець, учитель Лесюк, Впр. о. Саварин, ігумен мондерського монастиря. Серед щирих оплесків подякував усім промовцям і гостям п. Молодий.

На весільнім прийомі батько Молодої завізвав присутних, щоб з цієї радісної нагоди зложили всі щось на фонд доброї преси. Збіркою занявся п. Воробець і вона принесла $8.44.

ПРИГАДКИ

17. VIII. Неділя 11 по Сош. Попразн. Успення. Глас 2. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Божій троп. воскр і празн. Слава кондак воскр. І нині празн. Ап. зач. 141. Єв Мат. зач. 77. Задостойник празника.

24. VIII. Неділя 12 по Сош. Евтиха свящм. Глас 3. Єв. утр воскр. 1. На Сл. Бож Ап. зач. 158. Єв. Мат. зач. 79.

31. VIII. Неділя 13 по Сош. Усікновення Ч. Глави Ів. Хрест. з 29. VIII, Глас 4. Всеночне. На утр. ев. воскр. 2. На Сл. Бож. троп. воскр. 1 святого, конд. воскр. Слава конд. свят. І нині Богород. Апост. зач. 166 і 33. Єв. Мат. 87 і Мар. 24.

Піст Главосіки на 29. VIII. хоч саме свято переноситься на нед. 31. VIII.

Відміни місяця: Нів — 21. VIII. Перша кватира 29. VIII.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

17. Неділя —
Дервент (місто).
Вегревил
Новий Київ
Чипмен
Н. Борщів (Піонірський День).

19. Преображення Господне—
Енгел Лейк (пікнік)

24. Неділя —
Плейн Лейк
Івасюки
Тофілд

31. Неділя —
Краків
Моркемб

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

17-го Неділя —
Кеслен (посвячення цвинтаря).
Федора (пікнік)
Дейзленд (празник)
18 22: Катехізація в Просперіті.

19-го Преображення Г.Н.І.Х. ст. ст
Просперіті
Равнд Гил (празник)
23- 26: Катехізація в Бойл.

24-го Неділя —
Бойл (День Піонірів)
Гей Лейк (пікнік)
Торсбі

28-го Успення М. Божої ст. ст.
Вох (празник)
Вайлдвуд
Голден (коло Пастушка)

31-го Неділя —
Парк Корт
Голден (місто)
Мун Лейк

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

19-го. Преображення Госп. —
Восетна (коло Курили)
Сокаль (в обох церквах празник)
Від 20-го до 30-го — Катехізація і рідна школа в Вильна
24. Неділя — Редвотер.
Смокі Лейк св. Онуфрія
28. Успення М. Божої (ст. ст.)
Радвей, Глендон (в обох парохіях празник)
31. Неділя 12 по Сош. —
Вильна
Елдорена

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

17. Неділя 10 по Сош —
Кенора, Онт.
19. Преображення Господне —
Елма (празник)
24. Неділя 11 по Сош — Форт Франсес, Онт.
31. Неділя 12 по Сош. —
Драйден, Онт.

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Америка** приобіцяла Советам дати всяку можливу поміч. Совети мають платити готівкою за всяку матеріяльну поміч, яку Америка їм дасть.

— **Нацизм** загрожує державам у полудневій Америці.

— **Новіші** вісти зі Західної України подають, що митрополит А. Шептицький і епископ о. д-р. Й. Сліпий живуть. Проф. Ю. Полянський є посадником Львова. Проф. Василь Сімович є ректором університету, ім. Шевченка й Осолінеум. Поет Василь Пачовський є на чолі Товариства Українських Письменників і Журналетів, а редактор Осип Боднарович видає український щоденник у Львові. Музики: Микола Колесса і Іван Охримович є у Львові. Охримович наново збирає свій славний хор "Сурму."

Львів хоч сильно знищений вертає поволі до нормального життя. Також у цілій Галичині життя стає більш нормальним. Жнива цього року рекордові, а поля внаслідок війни не дуже потерпіли. Почали виходити в українській мові дві газети: в Львові — "Український Щоденний Лист", а в Дрогобичі — "Вільне Слово."

— **Японія** кипить з люти проти Британії, Голяндських Індій і Злучених Держав Америки за їх економічні репресії і готово прийти й до війни.

— **Уряд** Злучених Держав Америки урядово визнав тимчасовий чеський комітет з д-ром Бенешом на чолі в Лондоні, як правний чеський уряд.

— **Договір** Польщі зі Советами має 5 точок: 1. Совети уневажнюють свій договір з Гітлером, на основі якого вони поділили Польщу. 2. Відновлення дипльоматичних звязків між обома державами. 3. Взаїмна поміч в боротьбі з гітлерівською Німеччиною. 4. Советський уряд годиться на створення на своїй території польської армії, зложеної з 200,000 польських вояків, які Совети взяли на початку війни в полон. 5. Договір входить відразу в життя і не потребує ратифікації.

Щодо приналежности українських і білоруських земель справа не є ясна.

Внаслідок польсько-советського договору відразу зрезигнував польський міністер заграничних справ Август Залески. Його місце заняв граф Рачиньскі. Договором також невдоволені деякі другі визначні поляки. Великим прихильником польсько-советського порозуміння є премієр Сікорскі. Також англійські й американські кола є з того договору дуже вдоволені.

— **В суботу,** 26-го липня помер у Кракові відомий український письменник і професор університету Богдан Лепкий, проживши 68 літ.

— **Японія** стягає свої війська в Манчуко й готовиться до нападу на советський Сибір.

— **В Европі** зростають протинімецькі настрої.

— **Британський** Конгрес Ремісничих Юній і Партія Праці оповістила 1 серпня, що вони рішили проти співпраці з британською комуністичною партією.

— **Сталін** "зліквідував" вісім командантів червоної армії за те, що вони виявили "ганебну трусливість, дефітизм невміння проводити, що допровадило до невдачі мілітарних операцій, зложення зброї перед ворогом без боротьби і дезерцію з позицій."

— **Британський** уряд проголосив Фінляндію країною, що находиться під ворожою (німецького) окупацією. Також і Канада зірвала дипльоматичні зносини з Фінляндією.

— **В Калькуті** помер славний індійський поет Рабіндранат Тагоре.

— **Большевики** втікаючи з України вивозять збіжжя в глибину Росії, а що не можуть, то нищать. Їм байдуже, що буде їсти населення в зимі, що залишається на Україні.

— **На Сході** Европи йде жорстока боротьба між німцями й большевиками на величезнім фронті від Мурманська на півночі, попри озеро Ладогу, Холм, Смоленськ, Коростень, аж по Білу Церкву, Умань і Одесу на Україні. Німці перемагають большевиків і поступають поволі вперед.

— **Син** італійського диктатора, Бруно Мусоліні згинув у літаковій катастрофі коло міста Пізи, в північній Італії.

— **Англійці** хоч тримають союз зі Советами в боротьбі з гітлеризмом, то одначе є проти комунізму й тримають його в себе сильно під контролею.

— **Британці** й большевики в своїх налетах бомбардували Берлін.

— **Французький** уряд у Віші пішов уповні на співпрацю з Німеччиною. З цього дуже невдоволена Америка й Велика Британія.

— **Президент Рузвелт** і англійський премієр Чорчил стрінулись на морі й обговорили теперішню военну ситуацію й порадились як повести дальшу боротьбу проти гітлеризму.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на похороні Ірини Ахтимійчук, Гіліярд, Алта. 1.50
Іван Морозюк, Мондер, Алта. 2.00
Збірка в часі піонірського дня в Куквил, Алта. . . . $2.95
Збірка на весільній забаві Мирослава Войценка й Ксені Савич у Мондері, Алта. 4.22

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса: *THE LIGHT Box 6. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (80) 17. Мондер, Алберта, 1-го Вересня, 1941. Mundare, Alberta, September 1st. 1941. Vol. IV. No. (80). 17.

В Ювілейну Хвилю Української Іміграції до Канади Честь і Слава Нашим Піонірам!

ВАСИЛЬ ЄЛИНЯК
Перший український імігрант до Канади. Живе тепер у Чипмені Алта. Має 82 роки

КОЛИСЬ ТАК БУЛО
Жінка й маленькі діти бідували в лісах й мешкали в землянках прикритих галуззям, а чоловік йшов на роботи, щоб придбати трохи гроша на прожиток родини.

ПЕРША ХАТА НА ГОМСТЕДІ
Коли трохи доробився український імігрант, то ставив собі хату з льогів покриту гонтами.

МОДЕРНА ХАТА УКРАЇНСЬКОГО ФАРМЕРА
По довгих літах праці українські фармері в Канаді, що доробились мають вироблені фарми й проживають щасливо у вигідних домах зі своєю родиною.

Митрополит А. Шептицький головою проводу галицьких українців.

"В Галичині заподіяні рани поволі гояться й зачинається нормальне життя. Найважніші ділянки господарського й духовного життя пущено в рух. Видають пресу, зачинає грати театр, а господарські установи працюють повною парою з першого дня.

Всім українським життям кермує Комітет Сеніорів, під проводом старенького Митрополита А. Шептицького, що користується у всього населення найбільшим авторитетом.

Громадянство без різниці на стан відкинуло всі міжусобиці й у згоді та єдності кинулось до праці. Нема ніяких непорозумінь ані гризні. Згода, любов, конструктивна праця є тепер єдиними гаслами в Галичині. Тими категоріями перейнялось не тільки село, але й місто й всі стани громадянства."

Таке пишеться в одному листі з 26. липня, 1941, від одного українського діяча, що його одержав український часопис Наш Стяг в Шикаго.

Треба було аж такої катастрофи для українців у Галичині, щоб їх зробити згідливими й обєднаними в праці для добра народу. Українці в Канаді повинні піти слідами галицьких українців і собі бути згідливими й обєднанними в народній праці для свойого власного добра.

У Золотий Ювілей

Минають дні й літа.... І на тій довгій ленті пройшлого часу подибуємо знаки, що вказують нам, що вже 10. 20. 50 а то й 100 літ проминуло в життю одиниць, родин, організацій чи й цілого народу. Ті літа стають для нас памятними й ми їх відзначуємо різними торжествами, ювілеями.

7-го вересня, цього року, як раз минає 50 літ як до Канади приїхав перший український імігрант з Галичини Василь Єлиняк і він започаткував історію українського життя у Канаді.

Цю памятну хвилю наш нарід відзначив різними торжествами й обходами і її старається увіковічнити навіть тревалими памятниками як пр. будова ювілейних церков.

І справді золотий ювілей української іміграції в Канаді— це велика хвиля.

Глянути тільки в минуле від 7 вересня 1891 р. аж по нині, то бачиться яка велика різниця, який гігантичний поступ зроблено вперед.

Приїхали наші перші імігранти бідні в дику, невироблену країну. В початках не мали ні гроша, ні науки, ні належної опіки й помочі. Не мали ні хати, ні виробленої землі, ні своєї рідної церковці, ні священика, словом нічого того, що мають культурні народи. Мали хіба сильні мушкули, охоту до праці, віру в Бога й надію на кращу будуччину.

І взялись до праці, тяжкої, довгої, в поті чола. Своїм завзяттям вони виробили землю, вимостили шляхи, збудували фабрики, розбудували Канаду. Мозольною працею поставили вони собі гарні доми, виробили фарми, збудували церкви, школи, народні доми, бурси, лічниці, створили свою пресу, різні організації, виховали свою інтелігенцію. Словом своє життя українці зазначили великим культурним поступом на канадійській землі, хоч це коштувало їх багато праці, зусиль і боротьби. Тому коли поглянути на те минуле й на ті великі здобутки, що їх придбали наші піоніри треба сказати, що вони великі герої й їм за це належиться заслужено честь.

Як їм можна найкраще ту честь віддати? Гарно є говорити про заслуги наших піонірів, гарно є вихвалювати їх співом, деклямаціями, концертами, то що. Та є ще далеко кращий спосіб пошанувати золотий ювілей наших піонірів, якого

ми не повинні поминути. Який? Коли ми справді шануємо наших піонірів і оцінюємо належно їхні заслуги то ми повинні:

1. Молитись за померших піонірів. Наша молитва, Служба Божа й добрі діла жертвовані за померших — це одно, що може їм бути помічне на тамтому світі й що буде гарною християнською відплатою їм за їхні заслуги.

2. Шанувати живих піонірів, щоб на старі літа могли прожити безжурно, спокійно, щасливо. Про це повинні особливо подбати діти про своїх родичів-піонірів.

3. Шанувати, любити й дбати про ті релігійно-народні цінності, що такі дорогі нашим піонірам і старатись зберегти їх для себе й своїх нащадків, а ними є католицька віра й Церква, рідний обряд, мова пісня, традиція, звичаї й обичаї.

4. Займати їхні місця в релігійно-народній роботі. Наші піоніри вже знемоглись. Їхні ряди рідшають. Їх місце повинно заняти нове покоління і зі завзяттям та запалом своїх батьків у єдности, згоді й любові працювати й здобувати все нові осяги для добра українського народу й Канади. Коли того не буде ми не лиш не будемо мати щось нового й кращого, але готові стратити й те, що нам батьки передають у спадщині. Життя то боротьба. Кожний нарід дбає про себе й як дбає так і має.

В Канаді є можливости великі для розвитку нашого народу й здобуття майна, сили, слави, гаразду. Але все добро не прийде само до нас! Ніхто нам його не дасть! Тому українці в Канаді повинні собі сказати в ювілейну хвилю: Геть від нас роздори, гризня, лендарство, байдужність! Єднаймось, любімся, працюймо, щоб показатись гідними нащадками наших батьків-піонірів, героїв і щоб у другому пятьдесятиліттю причинитись до ще дальшого поступу й до здобуття собі й другим великого добра й щастя в Канаді.

Ось так відзначімо цей золотий ювілей української іміграції й хай з такими чертами він перейде до нашої історії!

Малі Семинарі

Місячне намірення Апостольства Молитви на вересень 1941)

Велике є значіння священника. Він є посередником між вірними а Богом, він авторитетно навчає людей Божої правди, а через святі Тайни й благословення уділяє їм потрібні Божі ласки. Священик є провідником і мотором релігійного й церковного життя. Де нема священика там душі пропадають у безвірстві й зіпсуттю. А де є священик, особливо ревний, святий, там і процвітає високо побожність, мораль, там робиться велика й корисна робота.

І тому це кожний признає, що людям треба не тільки професорів, докторів, лікарів, механіків, урядників, купців і т. д. але понад усе треба їм дуже, а дуже добрих і численних священиків.

А деж їх узяти? Самі нагло не зявляться, ані з неба не спадуть. Треба їх узяти з людей, вивчити й виховати.

Давніше, коли життя в родинах і школах було пересякле релігійним духом, легко було дістати подостатком покликань до духовного стану й виховати кандидатів на священиків. Тепер часи змінились. В родинах і школах часто панує дух поганства. Школи, кіна, товариства, забави, вулиця, пропаганда такі нині, що скорше можуть виховати молодого хлопця на злодія і бандиту як на священика. Сьогоднішний світ своїми принадами радше відтягає як заохочує до священичого стану.

Тому то св. Церква в дбайливій журбі за добрих і численних священиків закладає свої інституції, так звані малі семинарі, де б молодь ще незіпсута, під мудрим проводом наставників вже від ранних літ виховувалась і вишколювалась на будучих священиків. Таких малих семинарів є під цю пору в католицькій Церкві до 1,500 зі 100,00 питомцями. Втримують їх дієцезії й різні монаші організації. Як рільник свої надії покладає на засів, так і св. Церква кладе свої надії на ті семинарі, де Божа ласка й праця виховників підготовляють кандидатів до великих семинарів і на будучих добрих священиків.

Такі семинарі мають усі майже католицькі народи. Мають їх і українці католики. Пр. перед цією війною був малий семинар св. Йосафата в Львові й Місійний Інститут ОО. Василіян у Бучачі. Були ще й другі.

В Америці такий малий семинар для світського духовенства заложив Преосв. Константин Богачевський. У Канаді ще нема світського малого семинаря для духовенства, але є різні інституції, що бодай участи стараються виконати завдання малих семинарів. Є новіціят і семинар ОО. Василіян у Мондері, Ювенат і новіціят ОО. Редемптористів у Йорктоні й Колегія св. Йосифа в Йорктоні, Саск.

В усіх цих інституціях виховуються кандидати на українських священиків до праці в Канаді й Америці.

Великий брак є священиків і місіонарів між українським народом у Новому Світі, де на одного священика припадає до 3,000 душ, коли в інших народів один священик е на 500 душ. Не диво, що через брак священиків ширить ся між нашим народом темнота, сектанство, безвірство й упадок моралі. Також і народня робота не розвивається так як повинна би.

Жниво велике, а робітників мало. Великі потреби й великий брак священиків і місіонарів.

Чи ж цей невідрадний стан не повинен нас зворушити? Тому то, коли в нас є щира любов до Бога, до Христа, до душ, до українського народу ми просім гарячо й щоденно, особливо в вересні за численні покликання до духовного стану, за розвій малих семинарів і монаших та світських інституцій, що підготовляють кандидатів на священиків і місіонарів, щедро робім збірки й складаймо жертви на виховання священиків і заохочуймо молодих і здібних хлопців до духовного стану, а в той спосіб зробимо велике діло для поширення царства Божого й для добра душ дочасного й вічного.

—o—

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то правда, що також православні були за зміною календаря й навіть писали статті за новим календарем і його домагались? (Т. З. Брудергайм, Алта.)

ВІДПОВІДЬ: Так, це правда. Доки православна верхівка давала православним свободу висказуватись у справі зміни календаря, то многі за тою зміною рішуче заявлялися. Опісля та верхівка, коли побачила, що греко-католики їх випередили й від слів перейшли до діла, стала в опозиції до нового календаря й стала його фанатично поборювати. Тоді й ті, православні, що були за новим календарем притихли, бо боялись, що в їх церкві готова знову повторитись подібна галабурда, як була за канони, женячку священиків, за самосвятство й другі подібні справи. Дехто питає нас чи то правда, що в Українськім Голосі писалось за новим календарем? Відповідаємо на це так: хоч сам редактор У. Голосу не писав статтей за новим календарем, то однак поміщував багато статтей за новим календарем православних українців, як було сказано, для дискусії. Ті статті остільки замітні, що в них були подані здорові докази за зміною календаря, а також і розумні відповіди на закиди будьто би новий календар був польський або нам шкодив. Тому ми ті статті в вимках були передрукували в Світлі, а тепер для інформації осіб, що хочуть знати хто з православних писав за зміною календаря подаємо виказ тих осіб зі зазначенням їхніх статтей, що були поміщені в Українському Голосі.

В Укр, Голосі ч. 2. з 10. І. 1940 р. ст. 7: поставив М. Д. питання: Чи треба нам зміни календаря в Канаді і Америці? І на цей запит відповідає довгою статтею, що треба. Традиція є в святі, а не в календарі. Темнота і біднота асимілює українців, а не календар. Впертість при старім календарі приносить тільки хаос і терпіння та деморалізацію, а за тим якраз йде асиміляція.

В. Дрогаївський у статті: 'Дві культурі' (Укр. Голос, ч. 3. з 17. І. 1940, ст. 7) доказує доцільність і потребу зміни календаря між українцями у Канаді. Скорше притримаємо молодь при нашій церкві і своїх національних звичаях і обичаях, як будемо в Канаді святкувати наші свята разом з англійцями після нового стилю.

В дописі: "Ще про зміну календаря" (Укр. Голос, ч. 5. з 31. І. 1940. ст. 6) В. А. Ч. похвалює статтю М. Д. і каже: "Вже і найбільше назадницькі народи, як румуни, приноровились до поступу, а наш свободолюбний українець, ліберал на цілу губу, чомусь ще все гордиться своїм назадництвом, хоч би воно було ще із поганських часів." Зміна календаря повинна була зробитись як не 30 то, бодай 20 років тому, або зараз повинні. Лучше пізно, як ніколи. А знову І. К. у тім же числі У. Голосу пише, що багато наших українців, що живуть по містах і місточках та помежи другими народами, котрі святкують свята по новому стилю, зробили свій крок наперед, навіть нікого не питаючись в цій справі святкують Різдво та Новий Рік разом з другими народами. Дописувач і сам заявився за зміною календаря.

В 7 числі У. Голосу з 14. ІІ. 1940. подибуємо аж три статті за зміною календаря. В. С. Плавлюк замічує слушно, що українці вже приняли реформу календаря в щоденному життю. Ще повинні зробити й в церковному життю, бо святкування свят по старім стилю є непрактичним і неоправданим навіть до певної міри шкідливим. Тому саме говорить і М. Д. у статті Дві "Екстреми." Чим скорше ми поправимо наші свята з англійськими, тим краще буде для будучого покоління. Так закінчує він її. За зміною календаря заявився також і визначний свистунівський лідер Петро Зварич з Вегревил. У своїй статті: "В справі зміни календаря" (Укр. Голос. ч. 7. з 14. ІІ. 1940, ст. 7) він подав до відома загалові, що вже 1930 р. на Соборі Української Греко-Православної Церкви в Йорктоні він був вніс резолюцію за зміною календаря і що за зміною заявився був і сам "архієпископ" І. Теодорович, однак через опозицію Кудрика, Савчука й Берика справу передано до розгляду окремій комісії. Щоб не бути назадниками Зварич запропонував, щоб православний собор у 1940 р. завів новий календар. Та як знаємо, свистунівська верхівка, що була в опозиції так справу повела, що на соборі не дала можности до дискусії над зміною календаря й проголосила, що собор є проти зміни. В виду того, вже для самої солідарности православні прихильники нового календаря мусіли притихнути, бодай у пресі, бо в розмовах далі многі стоять при своїм, а навіть святкують Різдво Христове по новому стилю.

За зміною написав допись і Іван Качан зі Савт-Джонкшен, Ман. (Укр. Голос. ч. 9. з 28. ІІ. 1940). Текля Туткалюк пишу календар не є створений українцями, щоби уживати як свою національність і старий календар не спиняв українців перед асиміляцією навіть у Старім Краю. (У. Г. ч. 13. з 27. ІІІ. 1940. ст. 6.)

У довгім ряді між православними прихильниками нового календаря знаходимо й православного духовника о. Є. Грицину. Він у довшій статті п. з. "Справа календаря" доказує, що старий календар є для нас шкідливий і заключає, що старий календар треба змінити й то в скорому часі. (У. Голос. ч. 13. з 27. ІІІ. 1940.)

В дальших числах Укр. Голосу, щораз то нові голоси відзиваються за зміною календаря.

І так Николай Фукшанський з Торонта кличе: "Як довго ми українці ще маємо бути в хвості других народів і на кого маємо ждати? Коли в нас українців є добра воля і нагода, то пощо зволікати таку важну справу як зміна календаря. Зміна календаря є нам українцям потрібна, а страхи, що їх висуває о. Кудрик є безпідставні.

А. В. А. Чумер пише: Над зміною календаря сперечатись не бачу потреби; а безцеремонно змінити.

"Маючи на увазі, що ми українці у великій части приноровлюємось до григоріянського календаря в щоденнім нашім життю; що існує двобіжність святкування свят нашого Спасителя... дальше, що наше церковне життя підупадає, бо обставини не дозволяють свят урочисто святкувати після юліянського календаря, а вкінці, що наші душі роздвоєні, бо святкуємо свята після одного календаря і другого і тим самим не святкуємо ні одних ні других так як належиться, я прилучаюся до тих, що бажають зміни календаря юліянського на григоріянський. Так пише Петро Василишин з Едмонтону, Алта. (Укр. Голос, ч. 14. з 3. IV. 1940).

В У. Голосі ч. 16. з 17. IV. 1940. пише Марія Адамовська з Мелвил, Саск. за зміною й каже: Все й всюди сиплються у нас такі промови, відчити, заклики, щоб брати собі примір з інших культурних людей, іти їхніми слідами, якщо хочемо стати на рівні з ними. Чому отже і під цим оглядом не іти нам разом з другими культурними народами?... Звичайні люди, смертельники той календар укладали, люди його і принимали. Тут нема нічого такого важного до страчення, — противно, цим кроком поступу вперед ми неодно лихо обминули б, не одно зло направили б.

Там же пише А. Віра з Дедвуд, Алта. таке: "Я сам був проти зміни календаря, як був у роднннім краю, а це тому, що наші українці змало очитані (на загал), щоби могли розріжнити релігію від нації і патріотизму... Але вірю, що в двадцятім століттю, а передусім на вільній канадійській землі повинні ми зрозуміти, що пора зробити якийсь лад з тими неточностями" (календарними).

В тімже числі У. Голосу Д. М. Яхімець з Егремонту, Алта. висловнював свій погляд, що для добра самої Церкви й нашої молодої генерації конечно є потрібна зміна календаря.

"Ще раз про реформу календаря" — під таким заголовком є довга стаття Михайла Деренюка з Торонта в 17 числі У. Голосу з 24. IV. 1940. В ній каже, що справу реформи календаря видвигнули в своїх часописах і греко-католики й православні й тому відпадає підозріння, що це пише якась невидима рука в ріжних часописах на збаламучення людей та що реформа календаря є маловажна річ.. Я думаю, що так як до тепер, дальше бути не може. Скорше, чи пізніше календар буде зреформований і свята Різдвяні та Великодні будуть поправлені, чи хто це любить, чи ні, бо так життя і наші життєві потреби вимагають. Тому то чим скорше ми з цею справою календаря і свят покінчимо, тим краще... Відповідаючи Кудрикові на підозріння, що реформи календаря хоче якась невидима чужа рука, каже що це безпідставні підозріння і страшення себе і других. Ми є за новим календарем не тому, що нас силує якась чужа невидима рука, а тому, що цего життя і життєва конечність вимагає. А вимагає цего життя з таких причин й мотивів: 1) Щоби спинити асиміляцію молоді й старших. 2) Щоби покінчити з подвійними святами, бо це нас підкошує морально й матеріяльно. 3) Щоби ми вже раз як нарід, як християни, люди, які вірять в того самого Христа тримались свят з цілим християнським світом, а не святкували чомусь окремо, немов які відлюдки."

До цих голосів додамо ще декілька. І. Касюрак з Брендону, Ман. у своїй статті про зміну календаря між іншим пише таке: "Коли ми хочемо втримати нашу молодь при собі, при нашій церкві, при нашій традиції, коли ми хочемо, щоби наша церква була наповнена нашими дітьми, як вірними, на Різдво, чи на Великдень, ми мусимо змінити, а радше прискорити старий календар і зрівнати його з новим... Календар є нічого іншого як годинник, котрий показує нам час, коли ми маємо йти до роботи і коли маємо кінчити роботу. І навіть годинник стараються люди використати літом, бо наганяють його одну годину наперед, щоби використати денне світло для особистої справи. І той самий годинник не шкодить нам тоді, коли Іван, Джан і Ясек, ідуть разом в один час до своєї роботи, чи з роботи. Так чому мав би нам шкодити оден календар піїти кожному в оден час до своєї церкві? (Укр. Голос. ч. 18. з І. V. 1940, ст. 6).

В справі календаря висказав свою думку також учитель Василь Ю Кіндрачук. Він також є того переконання, що зміна календаря дуже помогла б нам, щоб у молоді вщепити любов і пошану свого (Укр. Голос. ч. 21. з 22. V. 1940. ст. 6).

Николай Ілюк зі Сондавн. Ман. у своїй дописі: "Думаю, що календар змінити неминуче," не тільки доказує потребу змінити, але й виступає проти впертих одиниць, що в нерозважний спосіб настроюють загал проти корисної реформи. Одним з таких є В. Кудрик. Коли дальше о. Кудрик — каже Ілюк — буде уперто при своїм стояти, то з часом зі своєю впертістю утратить повагу навіть у своїх приятелів. Зміна календаря є потрібна і загал наш це вже пізнає". (У. Голос ч. 23. з 5. VI. 1940. ст. 6).

Цікавий і замітний є голос Катрі Новосад. Вона у своїй статті: "Кілька думок про зміну календаря" каже, що хоч поважає о. Кудрика, то з великою прикрістю мусить виступити проти деяких його тверджень проти реформи календаря. Годі розумно твердити, що хто є за новим календарем; той уже не є добрим українцем і, він йде за чужим. Хіба ми українці досі не навчились самі за себе думати, самі в своїх справах голос підносити, самі у себе реформи переводити, аж усе мусить у них стояти за плечами "хтось"?... Про зміну календаря підносились голоси не від нині, а скілько нарікань між нашим народом. Кого не болить, той не стогне.

Ті голоси, що підносяться за зміною календаря є ясний знак, що старий **календар непрактичний і нам дуже шкодить. (Укр. Голос, ч. 24. з 12. VI. 1940 ст. 6).**

Крім досі наведених, можна ще занотувати голоси Йосафата Стельмащука зі Спеден Алта. **(Укр. Голос ч. 27. з 3. VII. 1940.); В. А. Чумера** (Укр. Голос. ч. 28. з 10. VII. 1940), С. А. **Склеповича з Дервент.** Алта, **Йосифа Ясенчука** (Укр. Голос ч. **28. з 10. VII.** 1940). В. В. **Чорнейка, з Арран,** Саск. Петра **Зварича (удруге)** (Укр. Голос, ч. 31. з 31. VII. 1940). Олекси **Гузіля з Гадашвил,** Ман. і других **(Укр. Голос. ч. 32. з 7. VIII. 1940). Всі** вони однозгідно твердять, що старий календар є конечно змінити на новий. І певне, що ще більше було б появилось статтей за зміною календаря, як би не то, що по відбутім соборі православних у Саскатуні, в днях 4 і 5 серпня, 1940 р. Український Голос з ч. 32. з 7. VIII. 1940. відмовився містити статті й дописи на календарну тему. В. Кудрик і другі йому подібні своєю писаниною й пропагандою вбили здорову думку за зміною календаря, що почалась кришталізуватися в душах наших православних братів і яка певно була б довела до згідливого вирішення реформи між українським народом у Канаді. Православні притихли. Верх узяли в них сліпий фанатизм, пересуди, страх, безпідставні підозріння і назадництво. Та можна надіятись, що не надовго. Видимо, що тверді вимоги життя і поступу культури остаточно таки приневолять православних щераз справу передумати й не оглядатись на впертих особняків у роді Кудрика, а навіть і проти їхньої волі, перевести розумну й корисну зміну для загального добра й слави українського народу.

НАУКА В КОЛЕҐІЇ СВ. ЙОСИФА В ЙОРКТОНІ, САСК.

В нинішних часах наука є дуже важним чинником у життю людей. Вона не тільки ублагороднює ту особу, що її посідає, але й помагає здобути її хліб й відограти важну ролю у суспільности.

Науку разом із гармонійним розвоєм ума, тіла, серця й душі дає своїм учням Колеґія св. Йосифа в Йорктоні, Саск.

Студії. В Колеґії св. Йосифа подаються ті самі науки, що й в гай скул і в колеґіях, що є під контролею уряду. Тут учать від 9-12 ґрейду включно. По скінченню науки в Колеґії св. Йосифа, студенти можуть собі йти до Нормал, до Університету, або до Духовної Семинарії. Крім звичайної програмової науки є ще в колеґії виклади з української історії, граматики, літератури а також катехизму, апольогетика й інші релігійні предмети. Надто студент може отримати тут повний курс стенографії (шорт генд), писання на машинці (тайпінґ) й книговодства (букікінґ).

Вигоди. Студенти, що мешкають у Колеґії св. Йосифа мають цю особливу вигоду, що їх приватні студії поза клясою є під наглядом учителів. Це дуже їм помагає скоро, без страти часу, поступати в науці. Розривки й спорт робить життя в Колеґії веселим і приємним. Велика українська й анґлійська бібліотека готова завжди до послуг студентів. Студентське Літературне Товариство дає особлившу нагоду виробляться у бесідництві, дебатах і акторстві. Музика й спів займають також важне місце в життю колеґії.

Грошеві справи. За харч, помешкання, науку, спорт, бібліотеку кошта виносять усього **двадцять долярів місячно.** Студенти самі платять за прання, книжки й особисті видатки.

Наука починається 15 вересня.

Кожний студент, що бажає солідно й приємно вчитись, повинен з новим шкільним роком записатись до Колеґії св. Йосифа в Йорктоні. Більше інформацій можна дуже легко дістати від заряду Колеґії св. Йосифа.

Пишіть на адресу:

St. Joseph's College
Yorkton, Sask.

АРХІЄРЕЙСЬКІ ВІДВІДИНИ

відбудуться 7. вересня в Редвей, Алта, 8. вересня в Чипмені Алта; 14. вересня рано в Восток св. Михаїла (коло Івасюків), а пополудні в Стар (Пено), Алта.

В неділю, 21. вересня, буде Преосвященний Василій у Едмонтоні, на празнику св. Йосафата й посвятить торжественно хрести на бані нової церкви.

ДУШПАСТИРСЬКІ ЗМІНИ

Всеч. о. В. Гуменюк став парохом у Форт Виллям і Вест Форт, Онт. Всеч. о. В. Ю. Шумей буде парохом у Давфині, Ман., і околицях. Всеч. о. М. М. Сирник, назначений парохом у Форт Рудж і околиці.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ЛІКВІДАЦІЯ ЗЛУКИ ПРАВОСЛАВНИХ З АНГЛІКАНАМИ

Коли російська Церква в Америці й Канаді злучилася з англіканами, ті духовні, що на злуку згодилися, були з неї вельми вдоволені.

Англіканські верхи порадили митрополитові Платонові заложити фонд для священиків, щоби вони на старі літа й в часі слабости могли з него користати. Духовних було около 150 і кожний до тої каси мав платити пять долярів у місяць.

Щоби каса відразу зросла й щоби заохотити духовних до вкладок, — англікани від себе зложили до тої каси $20.000 Дня 16-го квітня, 1934 р. митрополит Платон помер на серцеву недугу. Його поховали на цвинтарі коло монастиря в Канаані, в Пенсильванії. Уряд англіканської Церкви, сейчас по смерти Платона удався до кімнати, де урядував Платон і забрав звідтам угоди заключені з Платоном. Розказували інтересовані у Вінніпеґу, що в архівах Платона находилися угоди з англіканами, на основі яких Платон мав завести англійську мову в Церкві та інші некорисні постанови для православної Церкви на еміґрації. Розказували також, що в касі для духовних не знайдено ані одного доляра, ані звітів, де гроші поділися. Це переконало англійців, що злука православних росіян, між якими була велика скількість замотеличених галичан, москвофілів і карпаторусів, ніколи не буде корисною для них і тому угоду розвязали і не хотіли більше мати до діла з православними. Говорили, що навіть церкву св. Августина при вулиці Гавстона і третої авеню, в Ню Йорку, яку дали Платонові, щоби в ній правив, коли вигнав його епископ Іван Кедровський з катедри св. Николая, забрали англійці для себе. (Читай Церква Українців у Канаді, том І. сторона 297.)

Смерть митрополита Платона, а головно те, що англійці обтрясли порох православних зі своїх ніг поправило відносини православних. Дня 15-го серпня, 1934 року, шість епископів, що тримали з Платоном: Теофіль Пашковський, Арсеній Чеховцев, Лев Туркевич, Винямин Басалиґа, та ще других два, зїхалися до Сан Франціска на зїзд і на нім виготовили посланіє до вірних в Америці й Канаді, в якому пропонували, щоби відбути церковний собор в Клівленді й на якому мали би вибрати голову для всіх православних на еміґрації та положити кінець непорозумінню. Дотичне посланіє було поміщене в часописі "Росія," що виходить в Ню Йорку, 30-го вересня. Не знати чому в посланню вмістили таку заяву: "Мир за признання власти обіцяє нам дати також Папа Римський, однак то була би завелика ціна, з пониженням історії, не говорячи о правді." З того виходить, що ніби хтось з боку католицької Церкви робив заходи, щоби православних злучити з Вселенською Церквою, однак відомости про заходи такої злуки ніхто не чув. Та фраза радше була вжита для глупої амбіції розсварених епископів, які мимо їхньої боротьби й ненависти одного епископа до другого легко кпили зі спокою у своїй Церкві. Злуки з католицькою Церквою ніби не хотіли, а про ту злуку, яку мали з англіканською Церквою, яка їх врешті нагнала від себе, як непотрібних, промовчували.

Церковний собор в Клівленді відбувся 22 і 23 листопада, 1934 року і на нім вибрано головного епископа Теофіля Пашковського й надано йому титул архіепископа. Епископ Адам Филиповський відограв головну ролю на зїзді. Він і епископ Тихон, що враз з Филиповським тримався осторонь Платонової ґрупи, ладився на злуку з Платонівцями тільки тоді, коли Платонівці відкинуть ухвали з 1924 р. внесені Платоном на зїзді в Клівленді, що американська православна Церква є відрубним тілом від російської Церкви в Росії і є винята з під контролі русских епископів, що перебувають в Сербії.

Зїзд та ті уступки згодився. Церковні пересуди ще деякий час існували, бо були такі духовні й вірні, яким американське независимство було до вподоби. Дня 9-го грудня, 1935 р. часопись "Росія" в Ню Йорку помістила похвальну статтю про дотичний собор і ухвали на нім, в якій вмістила таку фразу, що, хто з православних поодиноких осіб або товариств буде виступати проти ухвал, винесених на соборі і церковного голови, — проти того часопись виступить найбільше рішучим способом, бо церковний спокій і єдинство становлять угольний камінь православних на чужині. Часопис помістив знимку голови на передовиці і назвав Пашковського "Первосвятителем."

Тим способом встановлено спокій між двома церковними ґрупами Платонівцями і Филипівцями, що жерли себе більше чим 10 літ. Це однак не заспокоїло церковних і суспільних потреб серед правоелавних. Живоцерковники, з епископом Веніямином Федченком, новоправославні, з неканонічним епископом Іваном Теодоровичем і жуківці далі мали окремі свої ґрупи і жерли одні других та засмічували церковну ниву між українцями в чужині.

По ліквідації російської православної зависимости від англіканів, — карловецький синод назначив для Канади епископа Йоасафа Скородуменка, з осідком в Монтреалі, а епископа Арсенія Чеховцева переніс з Вінніпеґу до Детройту.

Таке рішення незадоволило старо-православних в Канаді. Вони пригадуючи собі як тому кілька років взад, коли еп. Скородумов обїздив Канаду, назвав їх протестантами з проповідальниць в церквах за те, що через еп. Чеховцева відкололися від церковного тіла в Росії і злучилися, свідомо, чи несвідомо, з англіканами, — нехотіли признати над собою Скородумова, а домагались таки Чеховцева. Протести свої посилали на письмі до Карловецького Синоду, з підписами вірних, аж доки синод не змінив своєї постанови. Синод забрав Скородумова з Монтреалю до Каліфорнії, а епископ Арсеній Чеховцев обняв провід над канадійськими вірними й неділю 9-го серпня, 1936 р. відправив службу в церкві св. Тройці, при вулиці Манітоби і Мекензія у Вінніпеґу.

Згода еп. Адама Филиповського з ґрупою платонівців незадоволила галицьких і буковинських москвофілів, що тримали з Филиповським і називали свою церковну орґанізацію "карпаторуською", бо Филиповський згодою в Клівленді звинув їх орґанізацію. Вони говорили між собою:

"Стільки нас орґанізація коштувала грошей, енерґії та клопоту з платонівцями і що ми з того маємо? Филиповський видістався на наших плечах на ступінь епископа; ми його підтримали грішми і петиціями, щоби він був епископом, а тепер він завдав нам встиду, звинув нашу орґанізацію, не питаючи нас, що ми на те скажемо, схочемо, чи не схочемо, щоб наша орґанізація була звинена." Писали до Филиповського немилі йому листи, однак Филиповський їх потішав. Він говорив їм і писав до них, щоби були терпеливими і не бурилися, та що йому вдасться бути головою своєї церковної орґанізації. "Я до того зійду" — говорив їм, "бо вірні в Америці й Канаді, що становлять 90 процент, — це галичани, буковинці, лемки й угроруси, а мені, галичанинові правно належиться головство в орґанізації, а тоді всіх вірних окличу "карпаторосами" і буде лишче чим було."

Ліквідація злуки православних з англіканами обіймала не лише Злучені Держави, але й Канаду, однак в Канаді деякі громади не відразу її зрозуміли. Ліквідацію найдовше не міг зрозуміти духовний Антін Терещенко у Вінніпеґу. Хоч розрив настав 1934 р., проте він з якимсь англіканським духовним правив богослуження на Різдво ще 1936 року, при одній престолі в церкві св. Тройці. Терещенко мав титул "архимандрита", цебто зарядчика монастирем, хоч не мав він монастиря, щоби ним завідувати. Він був убраний в підризник і фелон, в мітрі на голові, англіканський духовник мав на собі тільки реверенду, а поверх неї білу сорочку, пофалдовану, що досягала нище грудей, яка була обложена сподом широкою, мережаною стонжкою, з грубих білих ниток. Правили на переміну, по англійськи й по староcловянськи. Коли англієць кінчив свою частину, сейчас штурхав ліктем Терещенка, даючи йому знати, щоби він правив свою частину; коли Терещенко скінчив, тоді ліктем давав знати англійцеві, щоби він починав. Голоси обох духовних дуже різнилися, а також і арія. Терещенко співав вищим голосом і довше протягав, а англієць співав уривочно і нисшим тоном. Громаді така відправа не подобалася; вона заявила свойому пароховi, щоби він більше не важився кликати англійця до православного престола й разом з ним правити.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. Дня 24-го серпня відбулося торжественне посвячення угольного каменя під нову церкву. Співану Службу Божу в новій церкві відправив о. Н. Когут, ЧСВВ і сказав проповідь про значіння церкви в життю українця-католика. Співав хор з Чипмену під проводом п. Єлиняка. По Службі Божій обряду посвячення довершив о. протоігумен В. Бараник ЧСВВ і сказав гарну науку про потребу кріпкої віри й витревалости в релігійному житті. При заложенні угольного каменя люди склали свої жертви на будову церкви. В камінь вложено про памятну грамоту. По тім акті гіліярдська орхестра відпровадила людей на обід до Народного Дому й підчас нього приграла. По обіді відбулась піонірська програма. Пан І. Ісаїв з Едмонтону дав прекрасний відчит про наші здобутки за минулих 50 літ і про наше становище яке повинно бути до церкви, священиків і преси. Відтак промовляли ще п. Н. Андріїв із Чипмену, М. Сенюк і другі. На заклик о. І. Лесюка переведено збірку на Укр. Вісти. Накінець роздано 35 почесних грамот піонірам гіллярдської околиці.

Вечером було висвітлення фільми з ювілейного конґресу в Мондері. Церкву будує будівничий п. Верес. Церква має гарний вид і буде тревалим памятником золотого ювілею української іміґрації до Канади.

— **Ціла** правобережна Україна вже в руках німців. Важний чорноморський порт Миколаїв, копальняна область заліза й манґану в Кривім Розі, Херсон, усе те стратили большевики. Большевицька армія з великими стратами опинилася на лівому березі Дніпра. Одеса, великий пшеничний порт окружена, ще бореться. Також Ленінґрадові грозить упадок.

Деякі Важні Завваги

для катехитів і для всіх тих, на яких лежить обовязок виховання католицької молоді.

ЯК І КОЛИ ПОПРАВЛЯТИ

Катехит має обовязок поправляти ("чекувати") своїх учнів, але обережно й не все. Відносно щоденних приписаних молитов, він буде старатися, щоб учні їх знали докладно щодо слова. — В часі дискусії (а дискусії є дуже живою й успішною методою навчання) катехит справляє лиш те, що є конечне. Проче він може оставити без поправки. В цей спосіб він дасть учням охоти й відваги свобідніше виражати свої гадки. В разі неточних відповідей, треба більше хвалити учня за його спробу й стремління до доброї відповіди, до добрих вчинків, чим ганити за лінивство, за злі вчинки. Часто ганити учня за це, що він зле заховується, зле учиться, — на нього безнастанно кричати і його карати, може мати лихий вплив на його виховання. Як ученика зганиться і покарається він може притаїтися і вдавати доброго. Але він може лиш чекати на нагоду до "бунту."

Катехит не в силі сконтролювати у своїх учнів внутрішних сил, як думок, почувань, однак він буде старатися припильнувати, щоб їх зовнішні діла й обовязки були виконані, якслід. Примірoм, він сконтролює їх, чи вони добре заховуються при забаві, в дорозі до дому, чи вони ходять в неділі до церкви й як вони там заховуються, чи вони відправляють свої молитви, сповідь і так далі. Та й тут треба обережности, щоб контроля часом не вийшла на їх шкоду. Приміром, катехит дізнався, що один з його учнів не був в неділю на Службі Божій. Коли він дізнається, що хлопець опустив Службу Божу тому, що його родичі казали йому їхати з ними на недільну проґульку там, де нема католицької церкви, тоді не треба хлопця картати, а всю відповідальність зложити на родичів, котрі в першій мірі відповідають за свого молодого сина. — Щодо справлювання учнів, які відповідають на катехизмові питання, це залежить дуже часто від самого катехита. Він може вимагати від учнів, щоб відповідали слово в слово як в катехизмі, або щоб вони лише переповіли зміст, вказуючи тим, що вони дійсно розуміють, про що ходить. Бувають відповіди дуже довгі. В такім разі не вказанни було б вимагати, щоб учні їх знали точнісінько на память. Це могло б мати відемний наслідок на учня, і через непотрібний тягар могло б витворити нехіть до святої віри, коли як раз релігія повинна бути джерелом радости.

Щодо релігійних обовязків на загал, катехит вкаже своїм учням, до чого вони є в совісти обовязані, а до чого їх лиш радиться і заохочується.

МОЛИТВА

Учитися молитви, — це найкраща наука. — Щодо відмовлення приписаних щоденних молитов, як знак св. хреста, "Отче наш", "Богородице Діво" й інших, катехит вивідається від своїх учнів про їх домашні відмовини. Бувають християнські родини, які спільно відмовляють щоденні молитви. Це є дуже похвальний звичай. Та бувають случаї, що в родині є много більше членів, а мало кімнат, так що тяжко знайти відповідну приватну кімнату, хоч би тихий кутик і відповідну тиху хвилину на молитву. Катехит може дати корисну пораду щодо сповнення цего святого обовязку в родиннім огнищу. — Окрім приписаної формальної молитви, катехит заохотить учнів призвичаїтися до умової молитви (тихенької розмови з Богом) і до коротких стрілистих молитов, як: Ісусе, люблю Тебе! Мати Божа, молися за мене! Такими стрілистими актами можна підносити духа до Бога много разів вчасі дня. — Рівнож дуже корисним є, збудившися зі сну, пожертвувати себе, свої думки, слова, діла й терпіння Господу Богу. Тоді наше цілоденне переживання обертається в безнастанну молитву. Це пожертвовання можна відновити в бігу дня перед кожним важнішим ділом і в разі небезпеки. Молитву можна вести в різний спосіб: читанням, писанням, оповіданням, рисованням, драмою і дуже часто співом та музикою. Спільна молитва, як богослужебні й церковні пісні, уприемнює релігію й відсвіжує утомлені уми в часі навчання релігії. В молитві бере участь розум, воля, память і почування. Молитва, як богопочитання, повинна **свобідно виплнвати зі щирого серця,** з любови, і вона повинна **справляти радість** та щастя тому, хто її віддається. При многих питаннях і відповідях катехизму, катехит може заставити своїх учнів до устної або радше до писаної молитви уложеної нашими силами після їх розуму й почуття. Так приміром при відповідях на питання: Хто нас сотворив, Хто є Бог, — діти можуть уложити самі таку або подібну молитву: "Я є Божа дитина. Мене Бог сотворив з нічого. Без Бога мене не було б на світі. Я люблю свого небесного Отця й я Йому дякую за це, що Він мене сотворив та утримує при життю." Така молитва у формі оповідання, що випливає із серця дитини, є певно корисна й дуже приемна Богу.

При нагоді кожної, хоч би короткої лекції, катехит може заставити своїх учнів до подібної молитви й в той спосіб навчить їх Бога славити, Йому дякувати, Його перепрашати та Його просити різних ласк, відповідно до їх здібностей, почувань і обставин життя. Можна учнів заставити, щоб уложили цего рода молитви з нагоди різних празників і пір церковного року, відповідно до їх значіння. Літурґія або Служба Божа — це найкраща зі всіх молитов. Коли катехит зуміє навчити дітей відповідно брати участь в Службі Божій, він може бути певний, що доконав великого і богоугодного діла. Щоб належно учити дітей молитви, сам катехит мусить бути дійсно побожним і, як сказав один славний учитель релігії, повинен говорити до Бога про своїх учнів, тисячу разів більше, чим він говорить до своїх учнів про Бога.

ЗАКІНЧЕННЯ

Ці загальні суґгестії багато поможуть катехитові в його взнеслій праці. Християнське виховання молоді, це найповажніша справа. Вона є дуже складна й не легка. Християнське виховання молоді не є щось такого, що його можна перше зрозуміти і вивчитись на память, а відтак неначе на себе наліпити або одягнути. Воно, як вище сказано, залежить від многих чинників: від тілесних і духових сил учня, від родичів, від ласки Божої, від обставин, серед яких він живе, й до певної міри від учителя релігії (катехита), який є вибраним знарядом в руках Божих.

Большевицькі Жнива

Були вістки, що большевики відступаючи з Галичини, масово вимордували тисячі українців. Та мало хто в це вірив, думаючи, що такі вісти є німецькою пропаґандою. Тимчасом поволі приходять до Канади вісти з добрих жерел, що потверджують страшну правду про масові морди українців у Галичині. В одній лісті вимордованих, що їх оголосили Українські Вісти з 26. VIII. ч. 33-4., знаходимо імена таких визначних осіб: о. др. Микола Кондрад, проф. Богословської Академії в Львові, Володимир Прийма, дяк. о. Турський, з Самбора, Порфир Буняк, б. директор друкарні Вид. С-ки "Діло". В добромильському повіті й в Хирівщині впало жертвою біля 700 осіб. Між ними згинули о. Осип Галабарда, ігумен монастиря ОО.Василіян у Добромилі о. П. Дудко, парох Княжполя. У Буаьку серед 40 замордованих громадян розпізнано між другими д-ра Ваня Миколу, молодого лікаря. У Жовкві згинув др. Олександер Хиляк. Мордували одинцем і мордували масово й то так жорстоко, що аж страшно слухати, мордували всіляких: священиків селян, робітників, урядників, адвокатів, промисловців, учителів, інтеліґентів і простолюддя, чоловіків, жінок і дівчат.

У Бібрці адвокатові др-ові Кульчицькому відрізали вуха, ніс, а потім кинули в окріп. Так замордували ще 17 людей. Отця Чеминського розпяли на стіні, одну вагітну жінку розрізали, вийняли плід і повісили серед келії на гаку. Багатьом видобвали очі, обезобразили обличчя і т. п. У Золочеві зпоміж нечуваним способом закатованих 649 у золочівській тюрмі на замку розпізнано 47 українців. У Буську закатовано 40 громадян, а в каплиці, що міститься в парку кол. маетку гр. Бадені в Буську знайдено 50 трупів, переважно сільських дівчат, яких не вдалося розпізнати. Люди там і тут знаходять постріляних по полях і по лісах. У Станиславові за приблизним обчисленням нараховано понад 2,500 жертв. Про це свідчать дві великі стирти закривавлених сорочок і штанів під стіною подвіря тюрми. В тюрмі знайдено велику яму заповнену трупами, а в пивницях три великі келії, де трупи покатованих зложені під саму стелю. Облич вже не можна було розпізнати. Сморід не дозволяв розпізнати жертви й усі три келії замуровані. В Отинії знайдені три повні келії трупів. У Пасічній — три великі могили (коло 300 осіб). Загальне число замордованих у Станиславівщині перевисує 10,000 українців.

Ці вісти, це лиш дуже уривковий і неясний образ тої страшної трагедії, що її пережив український нарід у Галичині при відступі большевиків.

Читачу, чи серце тебе не болить й не кровавиться на вид стількн невинних жертв, рідних мучеників?

Спинися, і призадумайся хвилинку й змов хоч 1. Отче наш і Богородице Діво за упокій душ тих, що сконали за те тільки, що ненавиділи кріваву диктатуру сатанського комунізму, а любили Бога й Україну!

— **Богдан Лепкий,** визначний український письменник і діяч, що помер у Кракові 20. липня, був практикуючим християнином-католиком і ходив регулярно до церкви. Похорон його відбувся 23. липня при великім здвизі народу. Похоронну службу відправив Преосвященний Григорій Лакота в супроводі численних священиків. Співав хор Сурми під керуванням проф. Пюрка.

— **Негайно,** після відступлення червоної армії селяне почали були ділити колхози (спільні господарства) на приватні господарства. Німці заборонили це робити кажучи, що це грозить анархією в хліборобстві.

Польська ґазета 'Нови Свят' з 23 серпня ц. р. в новинці п. з. "Українські відгомони" подає наступне: "В ґазеті "Українські Вісти", що виходять у Кракові, видруковано лист митрополита Шептицького, в якому взиваеться українців до єдности й солідарности. Щоб полагоджувати всякі непорозуміння між українцями, зорґанізовано при греко-католицьких парохіях полюбовні трибунали.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

КІНЕЦЬ ВИГНАННЯ

29. вересня зрана болючий хропіт, здавалося, заповідав уже кінець. Коло-полудня вмираюча сказала до своеї настоятельки: "Мати моя, чи це вже конання?... Як маю я вмерти?.."

Читали її тоді по французьки службу св. архангела Михаїла та молитви конаючих.

Прийшов лікар на звичайні відвідини. Як він уже відійшов, вона запитала настоятельку: "Чи це вже сьогодні, моя Мати?

— Так, сказала настоятелька.

— Добрий Бог сьогодні певне дуже тішиться, додали її сестри, що забере вас до неба!

— Я також, сказала вона. Ах, Як я вмерла-б таки зараз, яке це щастя!" Кілька годин пізніше новий напад наступив по хвилевій перерві:

— Я вже більше не можу! ах — нехай моляться за мене! Як ви знали б!"

Після утрені зо зложеними руками проговорила вона солодким голосом: "Так, мій Боже, так, так! я хочу всього!"

Проти всіх предвиджувань Тереня мала ще пережити тут на землі останню ніч мук. Завтра, 30. вересня, підніссе світанок блаженного дня, цього дня народин для неба, за яким вона так дуже зітхала.

Від самого ранку її терпіння здавалися невисказані. Поглядаючи на Пресвяту Діву, що колись до неї усміхнулася була, що стояла тепер перед її ліжком, вона сказала, складаючи руки: "Ах, я просила її гаряче! Але це справді конання, чисте конання, без найменшої домішки потіхи!"

Цілий день мучила свою солодку жертву страшна палюча гарячка.

"Ах, стогнала вона, як це лише конання, що ж то буде сама смерть?

Відтак звернулася до м. настоятельки: Мати моя, запевняю вас, що чаша переповнена аж по сам край!" І додала в новім пориві віддання себе:

"Так мій Боже, те все, що Ти хочеш! Але май милосердя надо мною!"

Відтак звернулася вона до своїх сестер:

"Сестрички мої, моліться за мене!" Опісля додала, неначе придушена новим болем: "Мій Боже, Ти такий добрий! Ах, так, Ти добрий, я це знаю!"

Коло третьої години вона витягнула свої рамена на вхрест. М. настоятелька поставила на її колінах образок Матери Божої Кармильської. Вона гляділа на нього хвилинку й сказала: "Мати моя, скоро представте мене Пресвятій Діві! Приготуйте мене, щоб я добре вмерла!"

Настоятелька відповіла її, що вона, зрозумівши і завсіди виконуючи в ділах покору, тепер може зовсім сміло надіятися на милосердя. Тереня на хвилиночку зібрала свої думки, відтак же сказала, неначе заохочуючи сама себе: "Так, я ніколи не шукала нічого іншого, лише правди! Так, я зрозуміла покору серця!..."

І дальше: "Те все, що я написала про мої бажання терпінь, ах, це все щира правда!" Опісля сказала з сильною певністю: "Я не жалую, що передала себе Любові!"

Тимчасом її муки ставали чимраз більше острі. Невинна жертва, яка себе тільки разів принесла за спасіння грішників, зідхала тоді здивувана: "Я не була б ніколи повірила, що можна так багато терпіти! ніколи, ніколи! Не можу собі того вияснити як лише через гаряче бажання, що я його мала, щоб спасати душі!"

Коло пятої години, як коло неї була сама лише М. Агнета, нараз її обличчя змінилося. Тепер уже було справдішне конання. Нагальний звук дзвінка скликав усіх до больниці. Маленька свята мала ще для кожної сестри милий усміх, відтак вона ціла потонула в розважуванні свойого хрестика.

Продовж двох годин страшний хропіт роздирав її груди. Вона тряслася на цілім тілі, на кожнім члені, а піт спливав з її тіла так дуже, що зараз перемочив її покровці та матераци.

Щоб зменшити палючу гарячку, яка страшно висушувала її уста, Селінка відсвіжувала їх кусником леду. Поглядом немірної ніжности разом з небесним усміхом вона віддячилася за це останне діло сестриної любови "маленькій товаришці милого дитинства."

Коло сьомої години, як стан її здавалося успокоївся, м. настоятелька розпустила на хвилину сестер. Звертаючися до неї вмираюча свята прошептала: "Мати моя, чи ж це ще не конання?... Чи я ще не вмираю? — Так моя дитино, це конання! Але добрий Бог хоче його, здається, продовжити на кілька годин!

"Ах, добре, добре!... Я не хотіла б ні крихітки менше терпіти!" Опісля поглядаючи на свій хрестик, прошептала:

"О, я люблю Його! Мій Боже! я... Тебе... Люблю..."

Це були її останні слова. І тоді вона опустилася на подушку, голову звернула на право як ці діви-мучениці, які самі наставляли свої шиї під меч катів, або ще краще з тим відданням себе тієї жертви, яка чекає від побідної любови горіючого удару, що її має вбити.

Але на велике здивування всіх, що там були, нагло вона піднеслася неначе закликана якимсь таємним голосом, отворила очі та звернула їх, блискучі від небесного спокою та невисказаного щастя трошки понад статую Пресв. Діви, що стояла перед її ліжком. Її черти виражували рівночасно здивування повне радости неначе перед чудами, яких вона не здогадувалася ніколи, та неміч смертної природи, щоб перенести повторювані заливи побідної Божої любови. Після кількох хвилин побожного мовчаливого захоплення, кажуть, що це тривало продовж одного "Вірую", її голова впала назад. Вона віддала духа в цім серафимськім захопленні.

Це було 30. вересня 1897, р., в сьомій годині ввечері. Вона мала тоді 24 роки і 9 місяців.

ПОХОРОНИ

Ледве вона віддала свій останній віддих, як відблиск небесної щасливости опромінив її чоло. Наперед зложили її, одягнену в її монаші одежі, з головою увінчаною білими рожами і з пальмою в руках, (цю пальму найдено за тринадцять літ при першім викопанні її тіла ненарушену), зложили її на солом'янику з її келії, що його на це знесли до больниці. Тут то прийшли перші її товаришки віддати поклін жалю та пошани тій, яка більше як продовж девятьох літ була взором і радістю їхнього монастиря.

Є такий звичай у кармильських монастирях, що померших монахинь виставляють при решітці з відслоненим лицем, заки їх поховають. Побачили отже люди щераз і то останній раз крізь залізну огорожу клявзури "маленьку царівну", що її чарівну скромність колись так подивляли вони.

Прийшли тоді цілі громади їх. Молилися та не переставали дотикати до святої свої медалики, хрестики та вервиці. Але заки ще опустила Тереня свій монастир, щоб забратися на відгороджене місце, що його недавно собі купили монахині кармилітанки на цвинтарі в Лізіє, хотіла показати через перше чудо сталість своеї любови.

Пригадуємо собі ту домашню сестру, що з нею так шорстко обійшлася колись при нагоді розложення вінків і квітів при одній домовині. Ця сестра терпіла на ослаблення мозгу. Дуже засумована своїм давнім несправедливим поступком та живо зворушена дивною смертю ангельської дівиці, вона зблизилася до її смертного ложа, поцілувала її ноги, довго тулила до них свое чоло й нараз почулася зовсім уздоровлена.

Говорили також у монастирі про запах лелій і фіялок, що носився по тих місцях, де не було нідоного квіту. Без сумніву це був той запашний дощ, що вже зачинав поволеньки падати.

Але вкінці прийшла година розлуки з дорогим тілом. Закрива домовини раз на завсіди сховала обличчя, яке так довго було дзеркалом ангельської краси. В понеділок, 4. жовтня, Церков молилася торжественно до серафимів і мучеників, щоб вони запровадили свою сестру до Божого трону.

Гарний віночок священиків зібрався довкруги домовини тієї, яка так гаряче молилася за душі священиків. Але похоронний похід, що відпроваджував скромну монахиню аж на цвинтар був сам скромненький, як воно й годилося покірній кармилітанці, яка вже від так давна була відгороджена від світу.

В куті місця, захованого для монахинь кармилітанок, вирито глибоку яму. Без усякого іншого торжества, лише з молитвами та благословеннями церковними спущено там тіло дівиче. Лопата гробаря скоро його закрила.

Маленька громадка, що була при тім, відійшла, думаючи, що роля маленької сестри скінчилася вже на землі. Але кілька днів опісля поставлено на свіжім гробі деревляний хрест. За іменем с. Тереси від Дитяти Ісуса можна було прочитати ці таємні слова: "Моє небо буде в тім, що я буду робити добро на землі!"

Цей заповіт, скоро здійснений, зробив з покірного гробу, заквітчаного леліями та рожами, майже одиноке місце на землі, де зустрічаються навзаїм завсіди нові просьби та подяки.

(Далі буде)

ДЕЛФ, АЛТА. Піонірський День в домі п. Я. Курили. П. Я. Курило е перший піонір, що з родиною поселився в околиці Делф. Це було в 1908. За ввесь той час п. Я. Курило виявив себе віруючим і практикуючим католиком. Не тільки він сам е активним членом місцевої парохії, але також дітей виховав у релігійнім дусі.

Дня 24. серпня, в неділю по полудні, зіхалися всі сини й доньки зі своїми родинами, щоб справити своїм родичам несподіванку. Перед обідом бр. Севастіян, ЧСВВ. виголосив коротку промову, в котрій висказав родичам побажання від дітей й вручив гарний дарунок. По обіді промовив також о. Парох А. Химій, ЧСВВ. Присутні були 5 синів, 4 доньок і поверх 20 внуків.

При кінці на заклик п. Гриня Курили, відбулася збірка на нашу пресу, що принесла $6.00.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ПОСВЯЧЕННЯ КАПЛИЦІ Й ДЗВОНА НА ВАКАЦІЙНІЙ ОСЕЛІ "УКРАЇНА" КОЛО МОНТРЕАЛЮ

В неділю, дня 10-го серпня, в монтреальських парохіях був не аби який рух. Около 60 авт під проводом великого автобуса повезло побожних прочан на посвячення каплиці, збудованої на вакаційній оселі, названій "Україна," віддаленій від Монтреалю 60 миль. Настрій прочан був веселий. Вони ж їхали на землю свою, бо оселя — це власність монтреальських українців католиків. А земля ця простора, обіймає 640 акрів, і не пуста, бо вже вся густо залісена. На цій землі е 200 акрове озеро, зарибнене добірною рибою та вивіноване кількома вигідними лодками. А що на цій оселі найцінніше — це її здоровий воздух. Воно могло б видаватись неімовірним, а однак так в дійсності е, що особи сухі, протягом двох-трьох тижнів видимо там прибирають на вазі, а лиця бліді покриваються здоровим румянцем.

На цій оселі, де на час вакацій виїзджають наші парохіяни, щоб відітхнути та скріпитись до дальших трудів, збудовано заходами Впр. о. ігумена Йосафата Жана, ЧСВВ, гарну й обширну каплицю. Наші парохіяни, побачивши каплицю, щиро зраділи, що осередком та серцем вакаційної оселі "Україна" е Божий Дім. А коли по посвяченні каплиці вперве відізвався і голос дзвона, в серцях присутніх у відповідь загомоніло: "Слава Ісусу Христу на Україні й на цій малій, що е нашою вакаційною оселею й на тій Великій, що е нашою матірю". Слава! Слава!'

По богослуженні, вертаючи домів, усі з вдячністю згадували свого давного пароха Впр. о. Йосафата Тимочка ЧСВВ, що придбав монтреальським українцям католикам цю цінну оселю, а також з любовю говорили про теперішнього свойого о. пароха Й. Жана, що попри свої численні праці, все ще находить час, щоби обдумати та перевести нові уліпшення на нашій вакаційній оселі "Україна."

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. Подружий ювілей. День 24-го серпня остaнеться на довго в памяті панства Андрія Миськова й його дружини. Бо в цей день вдячні діти зробили їм милу несподіванку з нагоди їх срібного ювілею подружого життя. В другій годині пополудні зїхалися кревні та багато сусідів і знакомих навіть з подальших околиць. Впр. о. Хр. Кондратюк ЧСВВ пожелав коротко й щиро ювілятам доброго здоровля та многих і щасливих літ життя і вручив від усіх дарунок. Пан Йосиф Варава заохотив усіх присутніх до збірки на пресу. Збірка принесла $7.00 і її розділено на Українські Вісти й Світло.

Нехай Господь кріпить дорогих ювілятів кріпким здоровлям на многі літа, а всім присутнім, що зложили свої жертви на наші українські часописи нехай буде щира подяка.

Хр.

Зложили вічні обіти. На Успення Пр. Діви, н. ст. 15. VIII. ц. р. зложила вічні обіти Сестра Станислава Козяк, в каплиці конвенту св. Йосифа в Мондері. Крім Сестер був присутний Григорій Козяк, батько її з родиною. Церемонії перевів о. Дамаскин Попович ЧСВВ.

В неділю, 24, VIII. в мондерській церкві св. ап. Петра й Павла зложили вічну присягу знову дві Сестрі Служебниці: Вікторія Косюрова й Теофанія Мальована. На Службі Божій, по тропарях Сестри зо свічками привели Вікторію й Теофанію перед престіл. Дві парі дівчат з їх родини, вбрані як ангели зі золотими вінками на голові товаришили їм. Отець Боднар, магістер Сестер, поставив сестрам відповідні запити а по молитві отворив кивот і перед Найсвятішими Тайнами Сестри Вікторія і Теофанія зложили на евангеліє присягу, що будуть убогі чисті й послушні аж до смерти. Відтак о. магістер поблагословив параман, пояс і вервицю для Сестер. Сестри лягли хрестом на долівку й їх накрито чорним покривалом, а хор заспівав наче похоронну пісць з парастасу: Блаженні непорочні.... Дзвони церковні звістили всім, що дві Сестрі вмерли цілковито для світа, щоб тільки жити для свойого Небесного Обручника. По тій зворушаючій картині слідувала ще одна молитва й пісня: Величит душа моя Господа... далі продовжувалась Служба Божа як звичайно. Проповідь про дорогу до досконалого життя виголосив о. ігумен Ніль Саварин. По Службі Божі Сестри відспівали при виставлених Н. Тайнах: "Тебе Бога хвалим," щоб подякувати Богові за ласку зложення святих обітів.

По відправі був обід у Народнім Домі, у якому взяли участь Сестри, Отці, родина й багато гостей. В часі обіду виголошено кілька промов з побажаннями й многоліттєм і переведено збірку на укр. католицьку пресу.

Гарне торжество зложення вічних обітів не на одній душі вирило глибоке враження, бо кожний відчув, що віддатися Богові на службу неподільним серцем це щось дуже великого й гарного. Дав би Бог, щоб приклад Сестер Вікторії й Теофанії потягнув многі молоді душі до ідейного монашого життя й до повної посвяти для Бога, Церкви й для українського народу.

Весілля. Дня 23. VIII. побрались у мондерській церкві п. Денис Заваликут з Калґарів і Єлисавета Заруденець з Мондеру. Обряду вінчання довершив Впр. о. ігумен Н. Саварин ЧСВВ. На весільнім обіді переведено збірку на Українські Вісти й Світло. Щасливого життя на новій дорозі молодим подругам!

ГЕЙТ, АЛТА. Похорон. 16 VIII. помер Олекса Лакуста в 69 р. життя. Похорон відправив о. Н. Когут. Спочив на католицькім цвинтарі св. Івана в Н. Борщеві. В.Й.П.

СКАРО, АЛТА. Поминки. Дня 11-го серпня о. Л. Джіголик відправив поминальну Сл. Божу й парастас за померщу Татіяну Волянську. На обіді отець згадав присутнім про пошану родичів і похвалив тих дітей, що памятають родичів і по смерти й за них моляться і замовляють Службу Божу. При цій нагоді до збірки на пресу захотив п. Никола Чвіль, а збірку перевів п. Петро Мальований. Збірка принесла $2.70. і її вислано на Світло й Українські Вісти.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Дня 17-го серпня, 1941 р., у шпиталю в Веґревил помер Іван Сірман. Прожив 32 роки. Причина смерти нещасний випадок. Покійний Іван їдучи біциклем на скруті дороги 7 миль на полудне від Ту Гиле зударився з автом Д. Петецького і покалічився важко в голову й від того помер. Полишив у смутку батька Николая, сестри Марію й братів Григорія та Дмитра. Похорон відправив о. М. Сіянчук 19-го серпня у Плейн Лейк. В похороні взяло участь багато людей, що прийшли в останне попращати свого дорогого друга, який так ненадійно їх покинув. Бл. п. Іван Сірман був спокійної вдачі, послушний і працьовитий. В.Й.П.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Піонірський Ювілей. Зі всіх сусідних парохій коло Мондеру мабуть найвеличавіше відсвяткувала 50-ліття української іміграції до Канади борщівська парохія. Церковний заряд під проводом п. Юрія Мищія вирішив розложити обходження цього піонірського свята аж на три дні, від 15-17 серпня.

У пятницю 15-го серпня, в день Успення М. Б. випала прекрасна погода. Зїхалося багато людей. О год. 9-тій Впр. о. Николай Когут, ЧСВВ. відправили всеночне й утреню. В часі цих ранніх богослужень нарід побожно горнувся до сповідальниці. Сповідали о. парох. О год. 10:30 почалась відправа Служби Божої, що її співав місцевий борщівський хор під проводом диригента п. Стефана Рурки. По Євангелію о. Парох виголосили гарну привітальну проповідь.

По богослуженні була спільна перекуска у Народнім Домі Зачався базар. При "Бінґо" й інших забавах скоро минав час. Всі весело забавлялися. Хто мав щастя, вигравав ставку за ставкою. А ставки були гарні й дорогі. Люди не жалували нікля-чи-шустки, бо весь прихід з базару був призначений на викінчення нової борщівської церкви.

Вечером о год. 8-ій Впр. о. Парох відправили молебен і суплікацію. На це набоженство зїхалося багато людей з дальших кольоній, бо того вечора у Борщеві мав бути діточий концерт і танець.

Безпосередно по вечірній відправі почалася програма діточого концерту. Цей концерт приготовили Брати Богослови з Мондеру, що вчили борщівських дітей рідної школи й катехізму. В програму концерту входило багато цікавих точок: хорові пісні, дуети, соля, деклямації, монольоги, діяльоги, укр. вправи, кілька малих представлень та укр. й англійські народні танки. До деяких пісень приґравала скрипка й ґитара. І старші й молодь любувалися тими красними сценами, що мали нагоду побачити того вечора. Передовсім родичі мали велику приємість глядіти на своїх діточок, що гарно вивчилися своеї ролі й розвеселювали публику своїми виступами. На кінець концерту о. Когут щиро подякували шановній публиці за спокій підчас концерту та за те, що так численно взяли участь. Рівнож попросили, що зачекали з танцем, бо ще мав відбутися катехізмовий контест.

Дітвора стояла рядами на сцені, а о. Парох при всіх питали катехизм. По годині з чубком лишилося лише 7 дітей, що витримали іспит до кінця. Всі на салі дивувалися, що діти вміють так відповідати на такі тяжкі питання з катехизму. А заразом боялись, щоб Отець не поминули дітей та не запитали кого зі старших. По контесті о. Когут серед оплесків вручили нагороди дітям, що відповіли на всі питання. Першу нагороду одержав Нестор Плішка. А з дівчат перша нагорода припала здібній учениці, Марії Куцій. Послідних пять нагород одержали дівчата зі школи Гейт. По роздачі нагород музика не дала старшим вже більше сидіти. Всі взялись до веселого танцю. Так серед великого одушевлення минув перший день ювілейного свята.

У суботу вечером о год. 8-ій Впр. о. Парох відправили молебен і відспівали "Тебе Бога Хвалим" Богові на подяку за перебутих 50 літ тут у вільній Канаді. По набоженстві серед найкращого гумору продовжався базар.

У неділю вже від самого раня почали зїзджатися люди з близьких і дальших кольоній, щоб взяти участь на торжествах, що мали відбутися в Борщеві того дня. Рано правилася утреня й тиха Служба Божа. В год. 10:30 зачалася співана Служба Божа, що її відправили Впр. о. Протоігумен, Венямин Бараник, ЧСВВ. Асистували Діякон Василій Філевич і Бр. Петро Гевко, ЧСВВ. По Євангелію о. Бараник виголосили палку проповідь. Говорили про Боже Провидіння й ювілей 50-ліття укр. іміграції до Канади. Церква була битком набита людьми, бо зїхалося багато людей зі сусідних кольоній.

Службу Божу співав діточий хор під проводом Братів Богословів. Хоч це був перший виступ, однак спів випав прекрасно. По Службі Божій був обхід довкола церкви зі

св. Тайнами. Відтак процесія пішла на цвинтар, де Впр. о. Когут відправили панахиду за померших борщівських батьків-піонірів. При тім виголосили проповідь.

Скінчилися богослуження. Всіх гостей запрошено до Народного Дому на спільний обід, що його гарно приготовили борщівські мами-кухарки. По смачнім обіді всім весело минав час при грі "Бінґо".

О год. 3.45 почалися промови і відчити. На сцені засів ряд найповажніших піонірів, щоб всі могли їх бачити. По короткім слові о. Когут почали викликати бесідників на сцену. Перший і дуже гарно виголошений привіт зложив п. Ю. Міщій, голова Народного Дому в Борщеві. Промови виголосили Впр. о. Бараник і о. Романович. Промовляли також два піоніри: п. А. Павлій і п. Петро Крижановський.

По бесідах на заклик Впр. о. Когута пішла збірка на нашу пресу: Укр. Вісти й Світло. Збіркою занялися Николай Гук, Федір Цимбалюк, Николай Михайлиця і Антін Огродник. Зібрали $8.92.

О год. 4.30 всі учасники свята взяли участь в похороні. Ховали одного заслуженого борщівського піоніра, Павла Депутана. Похоронну проповідь виголосили о. Николай Когут, ЧСВВ.

Всі вернули до Народного Дому, де серед великого оживлення о. Парох вручили старим посленцям почесні грамоти. Потім відбулася розігравка базарових тикетів. Цілий вечір минув серед золотого гумору. День закінчили забавою з музикою.

Честь борщівцям за те, що вміли так гарно відсвяткувати піонірське свято! Щасти їм Боже у їхній праці для добра Церкви й українського народу.

Учасник з Мондеру.

ПРИГАДКИ

7. IX. — Неділя 14 по Сош. і перед Воздвиж. Ч. Хреста. Передпр. Різдва Пр. Діви. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Б. Ап. і Єванг. неділі перед Воздвиж. Апост. зач. 215. Єв. Івана зач. 9.

8. IX. Різдво Пресв. Богородиці. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 240. Єв. Луки зач. 54.

14. IX. Неділя 15. по Сош. Воздвиження Ч. Хреста. Воскресна служба опускається. Ризи фіолетні. Всеночне. На утр. еванг. Івана зач. 42. Славосл. вел. Перенесення хреста на тетрапод, воздвиження і поклони. На Службі Божій замісць Трисвятого "Кресту твоему". Апост. зач. 125. Єв. Івана зач. 60. з переступ.

1. IX. Початок церковного року. Подякувати за осінні збори.

8. IX. Другої Пречистої.

14. IX. Воздвиження Ч. Хреста піст.

Місячне намірення: За Малі Семинарі для світського й чернечого духовенства.

Місійне намірення: Навернення еретиків і схизматиків.

Відміни місяця: Повня 5. IX. — Остання кватирa 13. IX. — Нів. 20. IX.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **З Галичини.** Окружною дорогою, через Берн, Швайцарія, прийшли такі вісти про Галичину: Дня 30 червня, ц. р. відбулися в год. 8-ій вечером в салях матірного Товариства "Просвіта" у Львові великі збори українців Західних Земель України, на яких проголошено святочно відновлення української державности й покликання українського краевого правління на чолі з Ярославом Стецьком, заступником провідника Організації Українських Націоналістів. В акті проголошення кажеться: 1. Волею українського народу, Організація Українських Націоналістів під проводом Степана Бандери проголошує відновлення Української Держави... Суверенна українська влада забезпечить українському народові лад, порядок, всесторонний розвиток усіх його сил, та заспокоення всіх його потреб.

2. На західніх землях України твориться українська влада, яка підпорядкується українському національному урядові, що створиться в столиці України — Києві з волі українського народу.

3. Українська національно-революційна армія, що твориться на українських землях, боротисьме далі проти окупації, за суверенність Соборної Української Держави і за новий лад у цілому світі.

Акт проголошення прочитано 1 липня ц. р. з радієвої стациї ім. Е. Коновальця у Львові.

В дальшім тягу, на згаданих зборах, о. д-р Гриньох, довголітний душпастир українського студенства, а тепер душпастир українського національного леґіону Степана Бандери виступив у сірім вояцькім мундурі і передав привіт від команданта леґіону, сотн. Романа Шухевича і всіх українців вояків, котрі присягли віддати Україні свою кров і свое життя. Наступно говорив делегат краевого проводу ОУН. Опісля відчитано перший декрет провідника ОУН, Степана Бандери, про покликання краевого правління західних областей України з головою Ярославом Стецьком на чолі — до часу створення центральних властей у Києві. Потім о. мітр Сліпий привітав збори в імени митрополита Андрея Шептицького, заявляючи, що митрополит вітае цілим серцем і цілою душею цей великий історичний почин відновлення української державности та взиває всіх вірних і весь народ негайно стати до праці для цього великого діла та виконувати всі доручення української державної влади. Усі промови пройшли серед бурі оплесків і проявів найбільшого ентузіязму.

Усі православні й греко-католицькі епископи привітали український уряд з Ярославом Стецьком на чолі й візвали нарід підчинитись всім його дорученням.

Це був соняшний промінчик радости, по днях смутку. Але він скоро щез. Далі кажеться, що в першій декаді липня німецька влада конфінувала, цебто наложила "почесний арешт" на провідника ОУН, Степана Бандеру, а в першій половині липня арештувала голову українського уряду, Ярослава Стецька й вивезла його зо Львова до Берліну. Український уряд ще не визнаний німцями. Як причину подають передчасне його проголошення.

З інших джерел знаемо, що Східню Галичину німці прилучили до польських територій Ґенерального Ґубернаторства й що Галичина мае належати до Німеччини подібно як колись до Австрії. Др. Лаш е ґубернатором і урядує в Львові. Урядовою мовою е німецька; польська і українська е допущені. Декрети будуть оголошувані в трьох мовах. Така тепер там дійсність.

Вісти, що прийшли подають, що з нагоди проголошення української державности митрополит Андрей Шептицький мав видати пастирський лист до українського народу, а також, що на українських землях вибухають масові повстання проти большевиків, якими керує Організація Українських Націоналістів. Большевики за те страшно масакрують українців.

Знову інші джерела подають, що численні державні будинки в Львові е прикрашені портретами св. Володимира, національного патрона українців. Багато українських активістів, що досі замешкували Ґенерал-Ґубернаторство, масово переселюються до Східної Галичини.

В однім листі з Галичини, писанім 12-го липня, читаемо між іншим такі новини: По звірськи зістали вбиті крім оо. Іщака, Кондрада, Чемеринського, Ждана й ще 30 інших священиків. Згинули з большевицьких рук Радловський, один з директорів Маслосоюза, оба директори української фабрики "Елеґант", Олександер Левицький і Скопляк, та б. редактор пресового органу УНДО, "Свободи", Роман Пашківський. Мали розстріляти большевики проф. Кирила Студинського, відомого "достойника" підчас большевицької окупації. Вивезені др. Музика, др. Кордюк, Михайло Таранько видавець "Світу Дитини" з дружиною.

Живуть у Львові музики: Василь Барвінський, др. Станислав Людкевич і Микола Колесса та лікар др. Маріян Панчишин. Німецька окупаційна влада назначила комісаричним ректором університету дра Василя Сімовича, а дра Максимонька державним комісарем шпиталю.

Зі священиків уратувались і е у Львові отці: Сліпий, Ґорчинський, Василів, Костельник.

У Кракові померли інж. Лев Шепарович та полк. Доценко, бувший адютант отамана Петлюри.

— **По трьох днях війни** між Іраном а Британією й Росією прийшло до замирення. Іранці мають видалити зі свого краю німецьких експертів і весь час війни Анґлія буде контролювати Іран і зможе через него перевозити допомогу Росії.

— **У Франції** нарід бунтується проти німців.

Коли й де будуть відправи?

ВЕРЕСЕНЬ

7. Неділя — Равнд Гил Гленевіс
8. Понеділок — Коперник
14. Неділя —
Едсон, Чіп Лейк, Калмар
21-го Неділя —
ПРАЗНИК В ЕДМОНТОНІ

9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Basilian Fathers

7. Неділя —
Мирнам
Борщів
Москалики
Новий Київ
Чипмен (Піонірський День)
8. Різдво Матери Божої —
Чипмен (празник і Архієрейська Візитація)
14. Неділя і В. Ч. Хр: —
Архієрейська Служба Божа о год. 10: Івасюки; о год. 4 пополудні — Архієрейська Візитація в Пено.
Дервент — св. Вознесення
Іннісфрі В. Ч. Хр.
Веґревил
Скаро (празник)
Гиллярд (коло Сенюка)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

7. Неділя 13 по Сош. —
Кенора, Онт.
14. Неділя 14 по Сош. Р.М.Б.—
Садлов, Ман. (празник)
Кенора, Онт.
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в домі п. Я. Курили в Делф, Алта. 3.00
Збірка з нагоди 25-літнього подружого ювілею Андрея Миськова й його дружини, в Мондері, Алта. $3.50
В. Ніксон, Гемстед, Н. Й. Зл. Д.П.А. 1.00
Григорій Сірман, Плейн Лейк, Алта. 5.00
Збірка на Піонірськім Ювілею в Н. Борщеві, Алта. 4.46
Зі збірки на поминках Татіяни Волянської, Скаро, Алта. 1.35
Збірка на похороні бл. п. Ілька Лакусти в Новім Борщеві, Алта. 1.50
Збірка на весіллю Діонізія Заваликута й Єлисавети Заруденець, Мондер, Алта. 3.20
Збірка в Народнім Домі в Мондері, з нагоди зложення вічних обітів Сестри Вікторії Косюрової й Теофанії Мальованої 7.85

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (81) 18. Мондер, Алберта, 15-го Вересня, 1941. Mundare, Alberta, September 15th. 1941. Vol. IV. No.(81). 18.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Словенії** зайнятій німцями переслідується католиків. Яких 350-400 священиків арештовано в діецезії Марібор. Монахів і монахинь брутально викидають з монастирів, а в деяких парохіях Гестапо поконфіскувало фонди й гроші призначені на добродійні цілі. Такі вісти подав Інформаційний Центр "Про Део."

— **Голяндські** католицькі епископи видали пастирський лист до вірних, у якому з огляду на добро душ, повторюють заказ католикам підпомагати національний соціялізм і комунізм під загрозою відмови останніх Святих Тайн і похорону для впертих і непоправних.

Під ці церковні кари підпадають ті католики:

1. що явно показують свою піддержку соціялізмові чи комунізмові в справах моралі чи религії;

2. що явно тримаються засад лібералізму, або так зв. демократичного лібералізму в справах моралі чи религії;

3. що е відомими членами соціялістичної чи комуністичної організації або е членами організацій з подібними ідеольогіями;

4. що, хоч не е явними членами соціялістичних чи комуністичних організацій, одначе постійно читають часописи, або беруть участь на зборах таких ідеольогій;

5. що чинно підпомагають національно-соціялістичний рух.

Це пастирське послання прочитано по всіх церквах у Голяндії в часі Служби Божої.

— **У Сен Волбурґ, Саск.,** засуджено 24 особи за приналежність до неправної організації "Свідки Єгови." Провідника засуджено на 9 місяців і на $100. гривни, інших від одного до шість місяців вязниці. Також у Новім Бронзвику, Н. Б., поліція арештувала кілька осіб за приналежність до "Свідків Єгови."

— **Овочі місій.** В архідіецезії в Гавана місіонарі з різних Чинів і Зґромаджень при співпраці Сестер Салезіянок дали 110 місій. Овочі тих місій прекрасні. 2,155 подружих звязків поправлено й поблагословлено, 4,560 осіб приняло Перше Св. Причастя, а 560 дорослих осіб охрестилося, між ними 6 навернених протестантів. Також 14,000 дітей дістало науку катехізму підчас місій. Місії, по більшій части не були уряджені по церквах, як би дехто думав; ні, вони були в кінотеатрах, каварнях, крамницях, де продають тютюн, шатрах і других подібних місцях. Фінансованням тих місій займається окрема орґанізація: "Діло Парохіяльних Місій", що кожного року переводить на ту ціль збірки в першу неділю травня.

— **В неділю,** 31-го серпня, відбулося посвячення угольного каменя під новий будинок українського каледжу в Стемфорді, Конн. Посвячували: Преосв. Константин Богачевський і Преосв. Іван Бучко, о канцлер Ф. Тарнавський і другі. Плян нового будинку виконав інжінір К. Ю. Ястремський. Ректором каледжу е о. П. Процько.

— **Вязні** вязниці в Клінтон, збудували церкву присвячену "Доброму Розбійникові". Її недавно торжественно посвятив епископ Ф. Й. Монаґан з Оґденсбурґу. Це перша церква в Злучених Державах, що її збудували вязні. В Канаді е також католицька церква "Доброго Розбійника" в Портемавт, Онт. Її збудували вязні з вязниці в Кінґстон, 50 літ тому.

— **Ватиканські** урядові чинники рішуче заперечили вістку, що появилась була в американських часописах, що Ватикан вислав окремо вишколених католицьких місіонарів, що мають поза німецьким фронтом вести свою працю.

— **Особистий** представник Рузвелта при Ватикані, М. Тейлор виїхав до Ватикану, щоб продовжати свої обовязки неофіційного амбасадора при Апост. Столиці. Він назвав папу "найбільшим духовим лідером" і сказав, що на його думку тісні звязки між папою й президентом Рузвелтом, головою найбільшої свободолюбної держави е дуже потрібні й на часі.

МОЛИСЯ І ТРУДИСЯ!

Успіх у життю людини залежить головно від двох важних чинників: Божої ласки й людської праці. Тому ми за приміром св. Родини в Назареті вміймо дні нашого життя переплітати щирою молитвою до Бога й витревалою та совісною працею.

ЗІ САВЛА СТАВ ПАВЛОМ.

Не тільки давно, а й тепер незлічимі рази повтаряється історія навернення Савла. Завзяті вороги католицької Церкви нараз під діланням Божої ласки навертаються і стають ревними оборонцями католицької віри й її щирими апостолами. Таке одно навернення сталось щойно недавно в Еспанії.

Провідником релігійного відродження в Еспанії е тепер о. Мануїл Ґарчія Моренте. Він ще недавно тому був одним з найзавзятіших противників католицької Церкви й як член професорської колеґії на університеті в Мадриді був проводирем руху вбити релігійне виховання в Еспанії. Його виклади були пересяклі протикатолицькою отруєю. Він так ненавидів Церкву, що не міг дивитись на священика в школі. Своєю роботою він накоїв много лиха.

Врешті пізнав він, що зле робив та що треба направити згіршення. Він навертається, відбуває богословські студії і стає священиком. На його першій Службі Божій міністер просвіти й багато членів мадридського університету прийняло св. Причастя з його рук. Зворушення було велике. Плакали ті, що знали його передше. Тепер о. Ґарчія Моренте е професором етики на університеті й він дае виклади многим молодим інтеліґентам.

— **Схоплені** італійцями в полон британські ґенерали перебувають у віллі близько Риму й плекають там ярину й годують курей.

Будьмо Обережні!

Нема любови й мира в цілому світі, нема й між українцями в Канаді. Це видно особливо на церковній ниві.

Коли українські, греко-католицькі священики кидають здорове зерно евангельської правди на ниву українських сердець, то в тойже сам час ідуть також чужі вороги, а й свої перевертні й засівають там кукіль роздору й сектанства.

Тими чужими ворогами е протестанти різних відтинків, а своїми, то в першу черґу православні автокефальники, або як їх звичайно називають — свистуни. Здається, що вони не мають нічого важнішого до роботи як тільки вносити й ширити релігійний заколот між українцями та роздор. На те зуживають усю свою силу й енерґію цілими літами, щоб нападати на Греко-католицьку Церкву, її провід і роботу та заманювати людей до відступства від правдивої віри. До цього вони вживають різних метод, усілякої тактики.

Одною з метод, якої вживають до тієї цілі е наклонювати українців греко-католиків, щоб сходились з ними, обговорювали спільно спірні справи та читали їхню пресу.

"Щодо нас, — кажуть вони — ми е за тим, щоб православні з грекокатоликами сходилися, говорили, обмінювалися книжками і часописами. Щоби спільно дошукувалися, де правда, а де кривда.

Знов же про греко-католиків гадаемо, що вони дорослі люде. Г. Бог дав їм розум, щоб самі за себе думали, щоби розбирали, де зло, а де добро і самі за себе відповідали." (Вістник, з 1. IV. 1941).

Чей же греко-католики не діти, мають розум. Вони ж не такі темні, щоб не можна їх за поріг без нагляду випустити, бо вже стратять правду. Хіба ж вони так дуже непорадні, ограничені?

Це тільки чужа, ворожа рука каже греко-католикам не сходитися з православними, не читати їх ґазет, книжок, щоб не порозумітись і не обєднатись. Вона кличе: Проч з Православям! Проч з автокефалією!

Православні від давна своїм таке доражджують: Не бійтеся греко-католиків, зайдіть і до їх церкви, і на їх місію і книжки їх читайте попри свої і католицькі ґазети. І їм свої давайте. Треба, щоб одні з другими сходилися, говорили, радилися, спільно спірні справи самі розглядали. Нехай православні читають католицькі ґазети й книжки, а греко-католики

нехай читають православні. Лише так люде дошукаються того твердого ґрунту на якім їм треба стояти, лише так одні других зрозуміють."

Таке безпинно, на різні лади, говорять і виписують свистуни. А ця їхня бесіда — це ніщо інше, як тільки сіти й лапка, якою хотіли б ловити греко-католиків до своєї сектанської кошари.

І на цю лапку звертаємо увагу: Будьте обережні! Дивіться добре!

Масненьке говорення наших автокефальників насамперед дуже нагадує бесіду пекольного вужа, що звів наших прародичів у раю. Діявол уживав тієї самої методи, що й свистуни: промовити до амбіції, розбурхати гордість у людини, підорвати довіря, намовити до незалежности, до непослуху а опісля до явного бунту. А все це робити хитро, під позором добра. Це діявольська метода. Ось подивіться як він її ужив, щоб привести наших прародичів до впадку!

Діявол сказав жінці: Длячого приказав вам Бог, щоби ви не їли з усякого райського дерева?... Ніяк не помрете смертю! Бог знає, що якого дня зїсте з нього, отворяться ваші очі, і будете наче боги, що знають добре й зле. (І. Мойс. гл. 3).

Бачимо тут як діявол грає ролю ложного приятеля, як апелює до розуму, як заперечує, що їда заказаного овочу не тільки, що їм не пошкодить, а ще й дуже поможе, що заказ Божий є їм шкідливий, наче ворожий, бо спинює пізнати добро й зло.

Бесіда була дійсно спокуслива й промовляла до амбіції Еви, й обіцяла велике добро й під сповидом добра довела до гріха й до нещастя. Отворились нашим прародичам очі, пізнали вони що добре, а що зле, але й пізнали, що вони стали нагими й Божими ворогами.

Точнісінько таке саме й зі свистунами. Кажуть вони: Длячого **католицька** Церква заказує вам греко-католикам сходитись з нами, читати нашу пресу? Бо вона вам ворог, не бажає добра. Вона боїться, щоб вам не отворились очі, щоб ви не пізнали де добро й зло. Ви не слухайте її! Майте розум! Розбирайте де добро, а де зло!

Так намовляють свистуни до гордости, до непослуху і бунту; а хто послухає цієї їхньої гадючої мови попадає часто в недолю подібну до наших прародичів. Тратить приязнь Божу, спокій серця й право до неба.

Що в тім злого — спитаєте — коли ми сходимось з нашими православними братьми, або читаємо їхні книжки чи часописи?

Те є велике зло, що через приставання з відступниками й читання їх преси католик зовсім безпотрібно наражає себе на небезпеку утрати правдивої віри й Церкви, а вслід за тим і тих всіх дібр, що їх йому в дочасності й вічності вони йому приносять.

Небезпека є в тому, що православні, як колись старозавітні фарисеї, ставлять католикам масу питань, видвигають повно різних закидів, представляють перекручено й викривлено велику силу різних подій, висказів і т. д. з ділянок віри, св. Письма, історії тощо, а все це з тим наміром і зусиллям, не щоб пізнати правду, а щоб католика збаламутити, загнати в кут і перетягнути на свою сторону.

Відома це річ, що далеко лекше ставити питання й видвигати закиди, як на них відповідати, бо щоб дати добру відповідь, на це треба мати основне й всестороннє знання богословя, історії й бути дуже очитаним. А годі, щоб це мав пересічний християнин, а навіть світський інтелігент. І тому не диво, що розмова чи читання православної преси може зродити різні сумніви, захитати віру й довести до відступства. Як досвід повчає то цею дорогою неодин стратив віру й став відступником, або як і лишився ще католиком, то вже в якійсь мірі звихненим. А ця небезпека є тим більша, що зло, критика, напасти мають у собі якусь приману, на яку кожний, а зокрема особи склонні до гордости й ненависти скоро даються зловити. Тому то здійснюється тут дуже часто відома приповідка: З ким пристаєш, таким поволі й сам стаєш. А хто каже, що йому нічого не пошкодить, той нерозумно погорджує віковим досвідом других, що впали й в своїй гордости переціняє себе, наче б то він був ліпший від тисячів інших, що впали жертвою сумного досвіду.

Знаємо це добре, що нераз мимо обережности здоровий заразиться від хорого, навіть самі доктори, що других лічать. Що ж тепер сказати, коли відступники духово заражені й хорі навмисно працюють, щоб нас заразити? Хто з ними пристає, той певне, скорше чи пізніше й сам захорує.

Хто їсть з а т р о є н у страву, той певне згине. Хто лізе в болото, тому годі не повалятись. А св. Письмо каже: "Хто любить небезпеку, пропаде в ній. (Екл. 3:27). Таким людям Бог відмовляє своєї ласки й вони скоро заплутаються в сітях ворога й стратять правдиву віру. А впадок це тяжкий, що веде часто до гріхів проти святого Духа, до закаменілости аж до смерти. І тому так тяжко таких людей навернути.

І тому то наймудрішою є річчю не приставати з відступниками, ані не читати їхньої преси. Це наказує нам саме право природи законом: "Бережись злого!" Це каже нам і святе Письмо: "Стережіться ложних пророків, що приходять до вас у овечій одежі, а в нутрі є хижими вовками" (Мат. 7:15). "А прошу вас, брати, стережіться тих, що викликують спори й соблазни проти науки, котрої ви навчилися і оминайте їх" (Рим. 16:17). "Єретика чоловіка... уникай." (Тит. 3:10). "Глядіть, щоби вас хто не звів!" (Мат. 24:4). "Блаженний чоловік, що не ходить на раду безбожних.' (Пс. 1:1).

Це каже нам і свята Церква, коли забороняє брати участь у некатолицьких богослуженнях, ходити до церков некатоликів і читати їхні книжки й часописи. А робить це не тому, що хоче тримати когось у темноті. Ні, якраз Церква проповідує й просвічує та навчає нас правди, вона збиває закиди противників і бажає, щоб ми мали можливо найбільше знання релігії. Коли ж нам забороняє, то тому, що стоїть вона на сторожі природного й Божого закона й як любляча мати хоче нас охоронити, перед небезпекою утрати нашого найбільшого скарбу св. віри.

Хто ще не знайшов правди хай досліджує й шукає. Цього ми не боронимо православним. Греко-католики не потребують шукати правди, бо її посідають і з повним довірям можуть іти за проводом католицької Церкви, своєї учительки, яка ведена святим Духом, не може ані сама помилитися ані нас у блуд завести.

Тому слухаймо її наказу й не приставаймо з відступниками, щоб і самим не стати відступниками. А щодо їх преси робім так, як робили перші християни: Палім її! (Діян. 19:19). Хай горить їхня преса, як мала би колись зачерез читання її горіти наша душа на віки. Читаймо тільки свою добру католицьку пресу, а вона поможе нам пізнати правду й осягнути добро.

Релігійні дискусії з відступниками, досліджування релігійних справ самому без проводу католицької Церкви — це протестантська засада, що не веде до пізнання правди, а радше, як досвід повчає, до сумнівів й до утрати віри, а навіть безбожности.

Хай православні, що не мають певности, шукають правди, тай також ідуть за доброю радою, що її висказала їх верхівка й ходять на католицькі проповіди, місії й читають католицьку пресу! Може це неодному поможе пізнати правду.

Однак ми католики не потребуємо шукати правди, а тим більше йти по неї до некатоликів, бо ми її маємо в своїй Церкві.

Ця наша стаття певне дуже буде іритувати наших свистунів, та нам це байдуже, що їм наша наука не подобається,— це не дивно, бо вона викриває їх хитрі пляни й підриває їхню роботу. Ми одначе так мусимо писати, бо так диктує розум і так каже правдива Христова наука й цього вимагає спасення душ.

Передумаймо порушену справу добре й як нам лише наше спасення миле стережімся гадючої спокусливої пропаганди свистунів і бережімся з ними сходитись, брати участь у їх богослуженнях, дебатах, або читати їх часописи й книжки. Геть з Православієм! Геть зі свистунівською автокефалією! Стіймо кріпко в католицькій вірі!

Хай в. наших серцях живе католицька віра й привязання до католицької Церкви, що є нашою непомильною учителькою релігійної правди й провідницею певною до неба

— **Загальні** провінціяльні вибори в Брітіш Колюмбії відбудуться 21-го жовтня.

ЗАМІТКИ

Свистуни подаючи в своїй часописі статистику релігій світа надрукували, що католиків є понад 330 мільйонів, а православних тільки 150 мільйонів, тобто менше як протестантів. Протестантів подали: 207 мільйонів. Та видно, що ці статистичні числа їм дуже неприємні й гіркі й тому стараються їх значіння якось ослабити, щоб не виходило перед людьми, що православя навіть під статистичним оглядом представляється як християнська секта, що не може похвалитися найбільшим числом своїх членів, а вслід за тим мати якісь претенсії до універсальности, що є одною зі знамен правдивої Христової Церкви. Тому пишуть вони таке: "Числа, які дає статистика, показують урядову чи формальну приналежність людей до таких то церков, але не говорять про силу релігійности. Свого часу писав хтось про католицьку Францію, що на 40 мільйонів католиків французів можна начислити 5 мільйонів таких, що їх можна дійсно католиками назвати. А решта ні це, ні те. Однакож в статистиці всі вони католики." Виходить з того їх міркування таке, що справжніх католиків; дуже мало на світі, хоч статистично їх багато.

Ніхто тому не перечить, що в 330 мільйоновій масі католиків знайдеться чимало лихих католиків, бо й св. Письмо виразно говорить, що в Христовій Церкві на землі будуть добрі й злі християни (притча про невід Мат. 13:47-50; про поле з пшеницею й кукілем Мат. 13:24; про царське весілля Мат. 22: 2-14). За це не можна винувати католицьку Церкву, що многі християни не хочуть жити по її науці, так як годі винувати доброго батька за те, що деякі його діти проти його волі, науки, просьби й грозби ходять злими дорогами. За це треба винувати тільки самих дітей, що надуживають своєї свободи волі, а не батька. Всеж таки коли ходить про силу релігійности, то помимо деякого числа злих католиків перевагу її знаходимо таки в католицькій Церкві. Вистарчить тільки глянути на розквіт монашого життя й місійної праці в Католицькій Церкві, на геройську святість многих святих, що їх майже кожного року проголошує Церква, на велику святість многих католицьких родин, на працю харитативну Церкви, на численні товариства молоді й старших, що виробляють своїх членів на чесних і праведних членів, і т. д. Ніяка друга Церква не стоїть так на сторожі моралі й не працює так завзято над викоріненням різних блудів і поширенням Христового царства в людських серцях як католицька Церква. Це факти очевидні й про них нераз з великими похвалами висказуються навіть самі некатолики. Тільки ті, що засліплені крайною сектанською ненавистю, як наші свистуни, того

не бачуть, а радше не хочуть бачити. Отже катол. Церква є найбільша на світі не тільки чисельно, але й найбільша релігійною силою.

Коли ж тепер возьмемо ту міру, що нею свистуни міряють католицизм і приложимо до православя, то бачимо, що й те число 150 мільйонів також виражає тільки урядову чи формальну приналежність. І під оглядом тої урядової приналежности православних є на світі далеко менше чисельно від католиків, хоч всі католики творять одну релігійну цілість, а православні тільки збіранину різних відламків і сект, подібно як протестанти. Коли знову взяти під увагу "силу релігійности" в православних, то те збірне число православних страшенно маліє. Відчислім від 150 мільйонів православних усіх тих православних, що жиють фактично як погани, большевики, безбожники, хоч би тільки в Росії, на Україні, в Канаді й Америці, то тоді мало що лишиться тих мільйонів православних, що в добрій вірі щиро тримаються в життю науки православної Церкви й її практикують.

Православя під оглядом "релігійної сили" представляє вид великого трупа, що постійно розкладається й якого заєдно точать хробаки роздорів, сварки, морального занепаду й заскорузлости, релігійної байдужности, новітнього поганства, а навіть повної безбожности. Це факт, що так само ярко кидається в очі кожному неупередженому обсерваторові релігійного життя як і велика релігійна сила католицької Церкви.

* * *

Пишуть наші православні, що католики в Стейтах мають нині 152,159 монахинь. Гарне число як на Стейти. Добре було б, щоб свистуни подали ще скільки черниць мають православні в Стейтах і Канаді, щоб і греко-католики й самі православні могли ліпше пізнати "силу релігійности православя".

Та щось не видно у Стейтах і Канаді ні православних монахинь ні їхньої роботи. Видно, що православіє таке слабе, що не може виховати таких ідейних осіб, що хотіли б жити по евангельським радам у монастирі. Під цим оглядом православіє в Америці й Канаді, ще слабше стоїть як те давне православе у Старому Краю, що все таки мало своїх монахів і черниць, хоч їх релігійна вартість була не дуже велика.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи може католик іти за хресного тата чи маму, як якісь епископали або баптисти просять їх дитині послужити до хресту, а також чи може католик брати епископала або баптиста для своєї дитини за хресного тата чи маму? В Н. Гемпстед. Н. Й.

ВІДПОВІДЬ: Епископали й баптисти є протестантами, некатоликами. **А католицька Церква забороняє** (Декрет св. Офіціюм з 10.V. 1770 і Канон765) **католикам брати для своєї дитини кумів некатоликів, або йти за кума, цебто хресного батька чи маму для їхньої дитини. (Канон. 1258. §1). Хто цієї заборони не слухає, той грішить, а куми некатолики ніколи не будуть перед католицькою Церквою важними кумами.** (Канон. 765). Коли б навіть священик, для святого спокою, позволив їм стояти при хрещенні або й навіть тримати дитину, то все ж таки вони не будуть важними й правними хресними батьками, а тільки звичайними собі свідками.

Причина, чому католик не може бути кумом при хрещенні в некатоликів є та, що бути кумом це значить брати участь чинну у релігійному обряді некатоликів. А це є важкою провиною, бо такий поступок 1. наражає католика на небезпеку стати перевертнем у вірі; 2. є згіршенням для католиків, яким дається причину підозрівати й сумніватись про нашу віру а також і для некатоликів, бо їх утверджується у їхнім ложнім переконанні, що їх віра й Церква так само добрі як і католицька, або що всі віри й Церкви є добрі, а це значить ширити релігійну байдужність; 3 є фактичною, мовчазною апробатою фальшивої релігії, а запереченням правдивої. Католик, що сильно вірить і признає різницю між своєю правдивою й фальшивою релігією певно на стільки буде шанувати себе й свою релігію, що не буде себе понижувати через участь у обрядах сектанської релігії. Тільки такий католик, що йому видається, що все одно, або легковажить свою релігію, пуститься на таку нечесть. Над то при хрещенні куми виступають наче заступники й представники дитини й в її імени складають перед некатолицьким духовником визнання віри й просять у нього некатолицького обряду хрещення та вписання дитини до некатолицької Церкви. А все те робити католикові є чином неморальним, грішним. І тому не диво, що католицька Церква забороняє йти в куми до некатоликів.

Тому коли зайде такий випадок, що нас просять у куми некатолики, а ми не хочемо провинитись перед Богом і Церквою, то треба тоді нам чемно відмовитись від кумівства, хоч би то просили нас наші добрі приятелі, сусіди, чи навіть рідня. Якщо вони чесні й розуміються хоч трохи на добрій поведінці, то повинні нашу відмову зрозуміти й не брати нам її за зле, чи гніватись. Чейже в них повинно бути на стільки вирозуміння що знаючи, що ми є відмінної від них віри, не повинні від нас вимагати того, чого ми їм без провини не можемо зробити. Добре виховання вимагає цего, щоб вони вміли пошанувати наші релігійні переконання і не приневолювати нас навіть просьбою робити щось такого, що є проти нашого сумління і вимог нашої віри.

Подібно й річ мається коли ми беремо собі кумів. **Треба брати тільки кумів католиків, бо куми — це духовні родичі нашої дитини** й їхнім обовязком є дбати, щоб їх духовна дитина заховала ті хресні обітниці, що їх висказала їхніми устами при хрещенні й щоб знала та вела справжнє християнсько - католицьке життя Очевидно, що до такого уряду й задачі не надається некатолик. Надто між похресником а дитина затягала духовне споріднення. Якже можна на таке позволити, щоб католицька дитина засягала духовне споріднення з некатоликами і їх мала за своїх духовних батьків. Чи ж це не є наражування дитини в пізнішому віці на небезпеку утрати правдивої віри або щонайменше на релігійний індиферентизм?

Крім того, як ми беремо некатолика за кума, то тим приневолюємо його взяти чинну участь при справованні католицьких обрядів святої Тайни Хрещення. А це й грішне й дуже невідповідне. Грішне, бо є видимою маніфестацією злуки католиків з некатоликами в релігійному культі й ложним визнанням, наче б то не було суттевої різниці між католицькою а некатолицькою вірою Слід за тим і згіршення для других.

Дуже невідповідне, бо спричиняє неприємність священикові, що по приказу Церкви кума некатолика не може прийняти, або в крайній мірі мусить його терпіти лиш як свідка при хрещенню; спричиняє неприємність кумові, що в таких обставинах почувається дуже ніяково, а й для самих родичів не дуже то приємно коли знають, що священик і другі люди з них невдоволені та що вони поступають не по приписам св. Церкви. І тому, щоб всього того оминути є найкраще для католиків не брати кумів некатолицьких осіб. Можемо з ними жити дуже добре в нашім приватнім життю, але тому що вони через приналежність до некатолицької віри й Церкви є вилучені від релігійної спільности з нами, ми не можемо їх брати до таких наших святих чинностей, як є св. хрещення, як що не хочемо образити Бога й священика і пошкодити дитині і якщо не хочемо сплямити своєї совісти та понижити себе й дати другим людям згіршення.

Тому то як нема двох відповідних кумів вистарчить оден, або одна, а як нема й одного, то в такім вимковім випадку, обійдеться при хрещенні й без кумів.

Коли ми під тим оглядом може провинились і бували кумами в некатоликів, або їх запрошували до себе в куми. так пожалуймо того, висповідаймось і більше вже такого не робім!

ЗАПИТ: Як ті, що є при постелі вмираючого можуть найкраще послужити його душі в хвилі смерти?

ВІДПОВІДЬ: Першусього повинні вони прикликати завчасу священика, щоб висповідав умираючого, дав йому останнє св. Причастя на дорогу до вічности, або т. зв. Св. Напуття, і св. Тайну Єлеопомазання та відпуст повний у годині смерти. Коли священик уже відійшов, тоді повинні хорого потішити надією і бажанням вічного щастя в небі й помогти йому збуджувати акти віри, надії, любови, жалю за гріхи й здачі на Божу волю. Дуже добре є з молитвенника відчитувати поволі, виразно, голосно й спокійно та набожно молитви за вмираючих, стрілисті акти, та відпустові молитви. Деякі короткі зітхнення можна повторяти з чуттям і по кілька разів, особливо ті, де приходять слова Ісус, Марія, Йосиф. Пр: Ісусе, Маріє, Йосифе! Пресолодкий Ісусе, не будь мені Судією, але Спасителем! Ісусове Серце, Ти, що перебуло смертне конання, змилосердися над умираючими! Ісусе, Маріє, Йосифе, Вам віддаю своє серце й душу свою! і т. д. Вмираючого ми повинні частіше кропити свяченою водою й притулювати до його уст хрест з Розпяттям, особливо благословлений на годину смерти, щоб його цілував з вірою й любовю. До цієї практики є привязаний відпуст повний. Також добре є засвітити посвячену свічку й дати її в руки вмираючого.

Коли дана особа помре, тоді належить поручити її душу Божому милосердю у своїх молитвах, а родину й знакомих та приятелів повідомити про смерть, щоб прийшли помершому віддати останню християнську прислугу через участь у похороні.

Таке християнське відношення до вмираючого є дуже гарним ділом любови ближнього, діло Богові миле вмираючому помічне, а для нас заслугуюче на нагороду в небі. Коли лиш трапиться нам нагода не забудьмо його виконати!

СВОБОДА

Що то значить слово свобода? Папа Лев XIII. в одній своїй славній енцикліці називає свободу найвизначнішим даром природи.

По католицькому навчанню — ціллю законів є забезпечити волю, щоб громадяне мали свободу добре творити. Навпаки невіруючий лібералізм позволяє на свободу добра й зла й вимагає, щоб блудові й злочинові признати те саме право, що правді й чесноті. Ліберальна наука вимагає рівної і повної свободи ділання для дитини й дорослого, для гідного й негідного, для доброго й злого, для чесного громадянина й для злочинця чи зрадника. Така ліберальна свобода проводить до перевороту, анархії й руїни.

Християнська ж правда дозволяє кожному вживати свободи на добро, але не позволяє надуживати свободи. А робить це тому, бо цінить свободу й не хоче, щоб свобода виродилася та стала злою сваволею.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

БРАТСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

Літом, у 1932 р. двома особовими самоходами прибув до Ріджайни, столиці Саскачевану, гурток греко-католиків, щоб бути присутними підчас зібрання шкільних тростісів Саскачевану. Були це Михайло Білинський і Григорій Дубек, хлібороби, Михайло Гриневич, Федір Мамчур й Йосиф Топущак, учителі, Дмитро Байда, склепар і о. Степан Семчук, душпастир у Канорі, Саск. й околиці, та другі.

В тому часі німці католики мали зібрання свого "Фолькс-ферайну" і присутніми там були тодішний архіеп. Ріджайни, Преосв. МекГвиген, посол і міністер здоровля др. Юрик. посадник міста й многі другі. На тому зібранні взяли участь і українці й в них зродилася думка, що вже й українцям католикам треба мати в Канаді свою власну релігійно-народню організацію, що обєднувала б усіх українців й керувала їхніми збірними стремліннями. Думка була велика й гарна та припала всім до вподоби.

Перебуваючи в готелі "Ріджайна" сейчас стали передумувати й обговорювати справу й взялись укладати програму будучого зїзду. Всі були захоплені новою організацією, щб мала народитись.

Пляни представлено до одобрення Преосвященному Кир Василієві Ладиці, ЧСВВ, епископові українців католиків у Канаді. Владика дав свою згоду з найкращими побажаннями для розвою доброго почину.

В хаті бл. п. о. Павла Решетила в Кадворт зібралися ті самі основники й о. Семчук, людина середнього росту, чорнявий, уложив першу відозву до українського громадянства в Саскачевані. Відозва взивала до першого зїзду в Саскатуні, в грудні, на різдвяні свята, щоб так дати нагоду прибути найширшим кругам українського громадянства. Відозва вийшла в трьох тисячах примірників і розіслано її до всім українських осель у провінції. В міжчасі відбулося ще кілька сходин у хаті о. Семчука в Алвені й в хаті о. Решетила та Ф. Мамчура в Кадворт. Уладжено також кілька прилюдних сходин з відчитами на тему потреби української, народньо-релігійної організації та зібрано 41 долярів на перші потреби. Вістка про зїзд облетіла весь Саскачеван. Запал був великий. Пішла підготовка на місцях. Всю переписку в тій справі вів Ф. Мамчур.

Отець Павло Сулятицький, тодішний парох Саскатуну, приготовив усе якслід до зїзду. Зїзд відбувся 29 грудня, 1932 р. в Саскатуні. Взяли в ньому участь Їх Преосвященство Кир Василій Ладика ЧСВВ, сімох священиків з провінції, між ними о. Н. Крижановський. ЧСВВ з Мондеру й о. Григорій Шишкович з Йорктону, та делеґати, репрезентуючі понад сто греко-католицьких церков і різних товариств. На тому зїзді засновано "Братство Українців Католиків Канади" (в скороченні БУК) і вибрано перший Заряд.

У головний виконавчий заряд увійшли як: почесний голова владика канадійських українців Кир Василій Ладика, діловий голова п. Я. Д. Стратійчук, менеджер банку в Кемсек, п. Михайло Білинський з Прудгом, голова Українських Католицьких Шкільних Тростісів в Саскачевані й о. Сулятицький, як заступники голови, п. Ф. Т. Мамчур, учитель з Кадворт як головний секретар, п. Йосиф Топущак, учитель з Абердін як фінансовий секретар, п. Дм. Кобринський, скарбник, Ф. Смеречинський з Йорктону, Вол. Филипович з Арран, Із. Лотоцинський зі Саскатуну як провірники, а К. Гарасимчук зі Саскатуну, Василь Стратійчук з Кайори, Ів. Пархома з Кридору як судді. Духовним провідником став о. Шишкович З.Н.І., а о. Ст. Семчук редактором Бюлетену.

На зїзді вписались перші члени до нової організації БУК-а. Перший статут вироблено ночами підчас самого зїзду й він появився напечатаний у першому числі Бюлитеню, який появився друком на міміографі в січні. 1933 р. в Алвені й який розіслано всім першим членам — 132 примірників.

Пізніше, в 1935 р., видано окремою книжечкою статут, справлений і одобрений Єпископським Ординаріятом.

Братство Українців Католиків Канали обнимає цілу Українську Греко-католицьку Епархію в Канаді, з централею у Вінніпегу. Небесним покровителем є св. Володимир, а річним святом для всіх членів Братства є день св. Володимира. Відзнакою БУК-а є кленовий листок з подвійним хрестом, що означає три ідеали організації: канадійську державність, українську культуру й католицьку релігію з нашим питомим обрядом.

Ціллю організації БУК-а є на засадах християнської моралі виховувати українську суспільність під оглядом релігійним і національним на свідомих, характерних, мужних і діяльних членів, перенятих жертвенною любовю Католицької Церкви і українського народу. Дальше вести культурно-освітну працю серед українців у Канаді й розвивати їхне станове життя.

Завданням Братства є обєднати всю українську католицьку суспільність вказувати її напрям у життю, вихованні й освіті, виховувати до визнавання католицької релігії в життю одиничнім, родиннім і суспільнім, захоронювати її перед різними небезпеками, які загрожують вірі й моралі, заправити її до суспільного апостольства, дбати про вироблення характерів, фізичний розвиток, чистоту обичаїв і т. п. Особливим завданням Братства є виховувати молоде покоління.

Суспільно добродійне завдання Братства є помагати членам у їх ґосподарськім розвитку, в випадках нужди, в виборі завдання, нещасних випадках, будувати захисти старців, сиріт, тощо.

Культурно-освітним завданням Братства є: закладати й вести Рідні Школи, плекати рідну мову, пісню, музику, звичаї, та інше українське мистецтво, підтримувати українську католицьку пресу й видавництва, заложити й вести канадійсько-український музей, закладати бібліотеки, визичальні книжок, діточі садки, літниска, робітні, улаштовувати виклади з обсягу усіх ділянок науки тощо..

До осягнення цілй й сповнення завдання змагає Братство усіми засобами дозволеними церковними й світськими законами.

Членом дійсним Братства може бути тільки українець і практикуючий католик, котрий зложить вписовий даток, річну вкладку й на внесок одного члена буде принятий зарядом Братства. Членами БУК-а можуть бути особи фізичні й правні. Крім того можуть бути члени почесні й спомагаючі.

Кожний член є обовязаний працювати по вказівкам статуту й організаційного проводу. Членство тратиться через виступлення або виключення.

Члени гуртуються у відділи БУК-а зі своїм місцевим зарядом. Відділи можуть бути мужеські, жіночі, юнацькі й дівочі.

Діяльністю цілого Братства керує головний заряд (Централя) діяльністю провінцій керує провінціональний заряд, а в відділах місцевий заряд.

Покровителем БУК-а, без вибору й незмінним на все є кожночасний епископ канадійських українців греко-католиків, а в часі опорожнення епископського престола адміністратор епархії.

БУК є організацією релігійно-народною й працює в тісній лучности й під проводом Церкви. БУК не є політичною організацією, але своїм членам лишає вільну руку й заохочує брати участь у політичному життю організацій, котрі ідеольоґічно й практично не противляться засадам БУК-а.

БУК є організацією понадстановою і понадклясовою. Всі стани й кляси працюють тут спільно для кращої будучности й добра народу.

БУК не лучиться зі жадною партією ані в Канаді ані в Старому Краю. Він є понадпартійний.

БУК працює позитивно, творчо, спільними силами й для загального добра народу.

Таким є БУК. Як тільки започаткувався БУК скоро поширився на всі три степові провінції, Саскачеван, Алберту й Манітобу. В 1937 р. організація мала около 7000 членів. Братство розвинуло живу діяльність і там де знайшлися відповідні люди робота пішла дуже красно.

В Манітобі Вінніпеґ став найживішим осередком праці. В році 1934 зимою о. Пантелеймон Божик у парохії Пресвятої Евхаристії в Елмвуді, передмістю Вінніпеґу виголосив молоді 23 відчити на різні теми, які були поміщені в "Бюлетені." В році 1935 і 36 зимою у Вінніпеґу виголошено около 80 відчитів в різних греко-католицьких салях. Прелеґентами були: о. д-р. Василь Кушнір, о. Андрій Трух ЧСВВ, о. Мирон Кривуцький, о. Іван Головка, о. Антін Луговий, о. Василь Шумей і о. Пантелеймон Божик. Зі світських осіб дали відчити Андрій Загарійчук, Дмитро Ільчишин, Володимир Чиж, Дмитро Якиміщак, Дмитро Микитюк і другі. Деякі виклади були поміщені в "Українських Вістях" і "Бюлетені БУК-а."

Того ж року була школа українських провідників у салях школи св. о. Николая, що належить до українських Сестер Служебниць на розі вулиць Мекензія і Фльори в Вінніпеґу. Дорослих хлопців і дівчат приходило на лекції около 50 осіб. Виклади були безплатні й відбувались вечорами. Викладали о. В. Кушнір, о, А. Трух, І. Головка, П. Божик, В. Шумей, А. Луговий і Андрій Загарійчук. Предмети науки були: історія української Церкви й держави, суспільні питання, релігія і інші.

Року 1937 манітобська секція БУК-а відзначилася масовими здвигами в Вінніпеґу, Вайті, Овкбурні й других околицях на яких являлись тисячі українців. На здвигах виголошувано повчаючі промови, виклади й ухвалювано відповідні резолюції. Здвиги звертали на себе увагу других співгорожан Канади й засвідчували українську живучість і працю.

Саскачеванська секція БУК-а відзначалась тим, що видавала орган організації місячник Бюлетень Брацтва Українців Католиків Канади, який опісля дістав назву: "Будучність Нації" і виходить як двотижневик. Постійним редактором від самого початку є о. Степан Семчук.

Крім того БУК видав цілу серію повчаючих брошурок.

Черговим здобутком БУК-а в Саскачевані є заснования української католицької Бурси імени Маркіяна Шашкевича в Саскатуні, що повстала в 1935 р. і тепер у своїм власнім будинку кожного року виховує понад 30 учнів, які вчащають до "гай скул" і до місцевого університету на різні курси. В Бурсі є каплиця, релігійний провід і наука з области українознавства.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

З Европи приїхав місіонар до замoрських країв і розказував поганам, що в його европейській батьківщині так замерзає в зимі вода, що великий слон може перейти верхи через ріку. Людям, що ніколи не бачили леду, тяжко було повірити в те, та тому, що мали місіонаря за чесну й справедливу людину, повірили йому на слово.

Як ми віримо на слово чесним людям, то скільки більше ми повинні повірити Божим словам.

За часів французького короля Людвика IX. показувавсь часто в одній церкві Ісус Христос у Найсвятіших Тайнах, як мала дитина. Тисячі цікавих людей приходили до церкви. Повідомили про те й короля, та він не йшов дивитись на те чудо. А коли питались його, чому не йде подивитись до церкви, король відповів: "Бог робить те чудо не для тих, що вірить, але для тих, що сумніваються в вірі. Як я мав би навіть нагоду побачити те чудо, я замкнув би очі, щоб не втратити заслуги віри."

Той король був так сильно переконаний, що в Прeсв. Евхаристії є правдивий Христос під видами хліба й вина, як це він сам сказав на Тайній Вечері, що йому не треба було іншого доказу для скріплення його віри, бо йому вже вистарчали слова Ісуса Христа.

Ми поводимось розумно також тоді, коли віримо в науку Католицької Церкви, бо її оснував Ісус Христос, а управляє Нею св. Дух, що береже її від усякої помилки й по нинішній день стверджує її правдомовність многими чудами.

Християнсько-католицька віра розтягається на всі правди Католицької Церкви. Хто не хоче вірити хоч би в одну тільки правду, що її вчить Католицька Церква, того віра не має вартости. Бо хто одним словам Христа вірить, а іншим ні, той властиво не вірить, що Ісус Христос є Сином Божим та що управляє своєю Церквою. "Кожний, хто увесь закон захoває, а згрішить в одному, станеться всьому винуватий," каже св. апостол Яків. (2, 10). Треба вірити в усі правди Католицької Церкви, хоча б хто всіх і не знав. Та Церква домагається, щоб усі розуміли катехизм у головних начерках.

Єретики, що перечать деякі правди християнської віри, в дійсності не мають християнської віри; але тому, що вони приписують собі християнську віру, ми називаємо правдиву християнську віру, що є тільки в Католицькій Церкві, вірою християнсько-католицькою.

Некатолики тільки називають себе християнами, а католики є дійсно ними.

Св. Апостол Павло говорить про св. Евангелію осьтак: "Це через неї ви будете спасені, як що захoваєте її такою, як я проповідував вам." А дальше вичисляє головні правди св. віри, показуючи таким чином, що віра має відноситись до всіх правд, показуючи таким чином, що віра має відноситись до правд, оповіщених Ісусом Христом. Віра має бути — загальна й відноситись до всіх обявлених правд.

Св. апостоли та їхні учні не домагались від новонавернених християн, щоб вони знали всі правди віри, та домагались від них такого розположення, щоб були готові приняти як правдиві всі правди обявлені Богом.

Діякон Филип стрінув на дорозі з Єрусалиму до Гази етіопця, вельможу Кандакії, етіопської цариці. "Филип відкривши свої уста, проповідував йому Ісуса. А коли їхали дорогою, прибули до одної води; і сказав скопець: Це вода, що боронить мені охреститись.

І сказав Филип: Коли віриш усім серцем, можна. А відповідаючи сказав: вірю, що Ісус Христос є Сином Божим.

І сказав станути возові й увійшли оба в воду, Филип і скопець, і охрестив його." (Діян. 8, 26).

Відповідь царського вельможі замикала в собі віру в Христа й загально в усю Христову науку.

Хто хоче бути добрим християнином, мусить признавати за правду все те, що подає до вірування Католицька Церква. **Християнська віра це Божий дар, бо спосібність до вірування осягаємо тільки при помочі Божої ласки. При хрищенні дає нам Бог разом із посвячаючою ласкою спосібність до віреня, або чесноту віри. Як людина дійде до вживання розуму, тоді під впливом ласки й християнської науки, починає заявляти ту віру своїми ділами.**

Учений лікар мав перед численними слухачами виклад про нервовість. Говорив дуже зрозуміло, подавав для пояснення добрі приклади й усі слухачі були дуже вдоволені. По викладі приступив до лікаря один чоловік і сказав: "Пане докторе, хоч ви й мали виклад, та я таки не можу якось зрозуміти, що це є нервовість." Лікар засміявся і відповів: "Дорогий пане, я можу дати тільки виклад і пояснення, а зрозуміння я вже не годен дати. Це справа вашої спосібности."

Подібно також є з правдами віри. Священик може подавати виклад, науку віри, а саму віру подає Господь Бог. Це дар Божої ласки. Хто старається пізнати правду й жити чесно, хто просить у Бога ласки правдивої віри, тому Бог дасть той великий дар.

До правдивої віри доводить Бог людей звичайним способом, або і надзвичайним, чудесним.

ВІСТИ З РІДНОГО КРАЮ

Страшні то були останні дні большевицького панування в Галичині. Кореспонденти чужинецької преси, що побували в Львові пишуть: "Не стає слів. щоб описати страхіття, які ми там бачили. Найстрашніші картини, що їх може витворити людська уява, бліднуть перед львівською дійсністю. Хіба чорти в людських тілах шаліли там..."

В деяких містах, а передусім у Львові, виступило українське населення збройно проти большевицьких катів. Тут було застрілених кількасот червоних урядовців. Боронячись українці забарикадувалися в катедрі, а на вежах уставили кулемети.

Протягом московського панування було вивезено зі Львова до 20.000 осіб, розстріляно приблизно 4,000. в Тернополі 600, в Яврові 300, і т. д.

Лише незначна частина замасакрованих розпізнана. — Ці вісти подало перше число львівської ґазети "Українські Щоденні Вісти", що появляються під редакцією Осипа Боднаровича, при вулиці Сокола 4.

В тім же числі міститься слово Митрополита Шептицького. Далі повідомляється про відродження цілого українського життя. Працівники науки, плястичного й театрального мистецтва, письменники й журналісти створили вже свої організації. Загальним осередком їх є "Український Літературно- Науковий Клюб". Засновано також видавничу кооперативу.

У краю й у Львові повстають швидко орґани адміністраційної влади та наладнюється політичне, економічне й культурне життя нації.

Обличчя Львова змінилося за останній тиждень до непізнання. Відкривається щораз більше крамниць. Голова управи міста Львова д-р. Ю. Полянський прикладає всіх зусиль, щоб наладнати промислове, торговельне й продукційне життя в місті.

Кореспондент "Краківських Вістей" пише про свої враження зі Львова: "Переїджаю попри Бриґідки. Тюрма спалена. Театер цілий. На фронтоні повівають українські прапори. Скрізь — українські написи на шильдах. Звертає увагу також маса тризубів. Є вони на театрі, на університеті, на політехніці, на почті. Зовнішний вигляд міста зовсім український. Видно українських міліціянтів. Ходять у цивільних одягах, лище зі жовто-блакитною перевязкою на руці. Черги коло крамниць усе збільшуються. Стоять терпляче, вишкіл дістали добрий. Багато крамниць знищено й лограбовано. Більших знищень у місті непомітно. "Народня Гостинниця" ціла, в ній живуть німецькі старшини. Місто на зовні робить приємне враження: чисто заметено. На ринках починає відбуватися торг. Відчувається брак бульби. Продаж горівки заборонений. Вулицями переїзджають авта з написом "Маслосоюз."

Театр відкритий. "Щоденні Вісті" виходять у великому накладі, який щоднини збільшується. Польських часописів нема.

Авторитет посадника міста Львова — д-ра Ю. Полянського стало збільшується. У Львові створено раду українських сеніорів під головуванням і проводом митрополита Шептицького, яку визнає населення за найвищий авторитет. Крім міського уряду здоровля під проводом д-ра О. Барвінського, працює ціла низка лікарень і санітетів. Зорганізовано трест ресторанів, 62 ресторани, їдальні і каварні.

Існує цілий ряд різних установ, що розвивають свою діяльність. (За Свободою, ч.197)

Митрополит А. Шептицький президент Ради Сеніорів у Львові, видав відозву до всіх українців, де кличе всіх до обєднання й зазначує: "В цій важній історичній хвилині взиваю Вас, Отці й Браття, до вдячности для Бога, вірности для Його Церкви, послуху для влади й усильної праці для добра Батьківщини.

"Усі, що почуваються українцями й хочуть працювати для добра України, нехай забувають про якінебудь партійні роздори, нехай працюють у єдности й згоді над відбудовою так дуже знищеного большевиками економічного, освітного та культурного життя.

"Тоді в Бозі надія, що на підвалинах солідарности та усильної праці всіх українців повстане Соборна Україна, не тільки як велике слово й ідея. але як живий, життєздатний, здоровий, могутній державний орґанізм, побудований жертвою життя одних та муравлиною працею, залізними зусиллями й трудами других."

(Америка, ч. 97).

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

ПОЧАТКИ ПРОСЛАВЛЕННЯ

"Я відчуваю, що моя місія щойно зачинається, це ж місія ширити любов до Бога так як я Його люблю..."

Живо зворушені цією торжественною обітницею Терені її сестри монахині зараз таки завтра після її відходу до неба зачали завважувати сліди цього заповіту. Кому ж вона призначила перші свої ласки? Насамперед сподівалися на її могуче та стале заступництво для її дорогого монастиря в Лізіе. Очікування монахинь мали бути надмірно сповнені.

Знаємо, вже те, що цей монастир у своїм запалі. звичайно такий похвали гідний, через несталу вдачу настоятельки М. Марії де Гонзаг, зазнав деяких хвилевих ослаблень. Звідсіля можна пояснити собі ті терпіння, що їх завдавали Терені дві або три її товаришки, що не свідомі були її високої чесноти.

Обставини її дивної смерти влили світло до всіх душ так, що навіть найбільше упереджені монахині робили собі викиди за свої легкодушні осуди проти неї та вихваляли на випередки предивну терпеливість тої, якої вони не пізнали.

Сама м. настоятелька була так дуже зворушена видом її конання, що продовж кількох місяців, які пішли за відходом молодої святої, всі бачили, як її вдача ставала солодка, як її доброта скріплялася під впливом зростаючої покори. Вкінці згадка, що її вона затримала на с. Тересу, наповнила її вдячністю та пошаною.

Вона дістала одну особливішу ласку, про яку лише сама знала, перед образом, що представляв малу "царівну" ще як дитину на колінах мамусі. Відтепер вона не могла більше поглянути на цей образ, щоб не плакати. Крізь сльози говорила вона радісно до С. Геновефи від св. Обличчя: "Лише я сама знати можу, що я її завдячую! Ах, що вона мені сказала!.... але як солодко."

Під впливом цих вражінь ця настоятелька доконала діла, яке мало мати величезне значіння у прославленні святої та в її діланні духовім на другі душі.

Ми вже знаємо, що в кармилітанських монастирях після смерти монахині настоятелька посилає до всіх монастирів Чину вістку про померщу, з деякими чертами її життя. М. Марія де Гонзаг одобрила й взяла за свою цю думку, що її піддали інші, щоб видрукувати "Історію одної душі" та розіслати її до всіх кармилітанських монастирів неначе посмертну вістку про Тереню. Книжка появилася в жовтні 1898. р. Настоятельку намовила до того М. Агнета від Ісуса, йдучи тут за радою самої святої. Вони передали рукопис до переглянення о. Годфроа Маделен, тоді настоятелеві оо. премонстратів у Монде. Він представив його до затвердження еп. Угонінові.

Від самого початку всюди велике здивування. Читали цю книжку й із різних сторін Франції понісся голосний вибух подиву. Книжка перейшла з монастирів до рук приятелів на світі. Від тоді замовлення рікою плили до Лізіе. Зачиналася повінь цих книжок, якої не знали люде від цілого століття.

Але мали прийти ще більші висліди, не самі лише книгарські.

Між молодими дівчатами, що від Бретанії аж по гори Піренеї читали "Історію одної душі", багато з них чулись пройняті солодким запахом, що дихає з кожної сторінки та забажали злучитися сестриними узами з "маленьким квітом" кармильського монастиря. Наперед з різних сторін самої Франції, відтак же з Ірляндії, Португалії, Італії, Константинополя та Аргентини зголошувалися кандидатки до монастиря в Лізіе. Неможливо було всіх їх приймити до монастиря св. Терені. Треба було велике їх число справити до інших монастирів, де вони стали славою маленької святої, яка їх покликала. А ті, що їх затримано таки в Лізіе, мали по більшій часті за кілька літ розвинутися в нові квіти святости.

Три між ними заслугують на особливішу згадку: М. Марія-Ангел від Дитяти Ісуса, яка продовж вісімнадцять місяців заряджувала монастирем, відтак М. Ізабеля від Серця Хр. та М. Тереса від Пресв. Евхаристії, що повмирали одна й друга як намісниці настоятельки.

Перша з них була бретонка. Вдача її була особливіша, яка разом з правдивою силою духа поволеньки зробили її схильною до пустоти та смаку в світовім житті. Для тих, яких вона називала з погордою "добрими сестрами," мала лише відразу та милосердя. Але прочитала раз "Історію одної душі". Це був прорив світла в темноту совісти, яка шукала своєї дороги. Маленько пізніше вона застукала до брами монастиря кармилітанок у Лізіе як маленька добича маленької Терені. — Від самого початку вона старалася всіми силами наслідувати свій взір, який її потягнув за собою. І можна було бачити на ній великодушність у жертвах, витревалість у болях, та змагання за всяку ціну дійти до зажилости з Божою Любовю. Вона ставала подібна до Терені аж до своїх маленьких поезій, в яких виражувалися ті самі почування, що в стрічках святої.

Її великі дарування зробили те, що вона зовсім молода, могла заряджувати монастирем. Її подив для чеснот святої не давав її спокою. Вона бажала скоро побачити, як і св. Церква торжественно проголосить свій суд про святість її любої святої. Коли стала настоятелькою, вживала всіх можливих способів, щоб дійти до цього благословенного висліду. 1908. р. мала ту радість, що о. Лемоніе, ново іменуваний епископ Бейо, подав її свою поміч. На нещастя вона мала наслідувати нашу святу аж до того, що захворіла як і вона на груди. Ця недуга завела її до гробу. Вмерла в сьомім році монашого життя. Переходячи до своєї найлюбішої опікунки, вона сказала: "Моє небо буде, помагати "моїй маленькій Терені." Це було 11. листопада 1909. р.

М. Ізабела від Серця Христового обдарувана могучим духом і блискучою уявою, показала так само наперед своїми чеснотами, відтак же і своїми письмами як великий вплив мала на неї "Історія одної душі". Від самого початку вона цілою стопою вступила на маленьку стежечку та скоро перебігла нею, щоб відтак засмакувати чарів незрівнаних, що криються в злуці з Богом. Вона була з родини, яка мала визначне становище в світі. Вона співала також у віршику своїм:

"Полишаючи все, я так само дістала все.
Господь дав мені обіцяну сторицю.
Я просила тернини, Він дав мені рожі
Та з цього світу пересадив мене на поріг раю!"

Вона управляла з особливішою ніжністю квіт поезії, що його Тереня тепер так гарно понасаджувала в монастирях кармилітанок. За свій віршик про дорогу дитинства духовного дістала навіть надгороду. Її назначено на вчительку новичок і з уривків її наук до них можна пізнати, як вірно продовжувала тепер діло своєї попередниці на цім уряді. Вмерла в тридцять третьому році життя, 31. липня 1914. р, як намісниця настоятельки.

На місце цієї молодої намісниці наступила на її уряд нова монахиня, яка в світі була графинею Тур-д-Оверń. Ледве тільки заправлено її до початків монашого життя, с. Тереса від Пресв. Евхаристії змагалася "бути маленькою невільницею всіх, не даючи того пізнати," щоб так набути покори. Перед кожною жертвою вона питала себе: "Як те зробила б наша маленька Тереня? Тоді чулась готова на все та бігла на виконання всякого обовязку.

Це був час, коли один провідник реколекцій сказав раз до настоятельки монастиря в Лізіе: "Моя Мати, видно, що свята перейшла вашим монастирем!"

І справді через тих нових покликаних, що були наскрізь пройняті її духом та наслідували її життя аж до подробиць, аж до обставин смерти Тереня дальше поучувала, будувала, освячувала свій монастир, який вона так дуже любила. Ось такий дощ ласк падав заєдно на дім, в якім були замкнені ті всі, що їх вона найбільше любила на землі.

СТАНОВИЩЕ КАТОЛИКІВ ДО СОВЄТІВ.

Всім є відома у теперішню пору приязнь, а навіть свого роду союз аліянтів зі совєтською Росією. В виду того яке становище має заняти католик тепер? Чи і собі стати приятелем совєтів і комунізму? Ні.

Говорячи в британському парляменті про совєтсько-британський військовий договір премієр Винстон Чорчил підкреслив (цитуючи слова південно-африканського премієра Сматса): "Хай ніхто не говорить, що ми тепер у спілці з комуністами, **що ми ведемо боротьбу за комунізм.** Коли той Гітлер у своїй божевільній манії великости змусив росіян воювати з ним для самооборони, то ми благословимо їхню зброю, одначе при тому **не утотожнюємо себе з комуністичним вірування м. Гітлер** зробив її (сов. Росію) своїм ворогом, але **не зробив нас приязними до її (комуністичного) вірування."** Так сказав Чорчил. І англійці в Британській імперії далі тримають комуністів під строгою контролею. Таке становище займають до комунізму політичні британські круги помимо того, що Сов. Росія є військовим спільником Вел. Британії й аліянтів у боротьбі з гітлерівською Німеччиною.

Факт, що Совєти є в боротьбі з Німеччиною й нацизмом не зміняє їх. Вони далі є безбожною диктатурою й ворогом християнства й християнської культури, свободи й демократії. Оба вони, нацизм і комунізм є інтернаціональними ґенґстерами, що тепер криваво чубляться. І так доки обі ці системи не змінять свого ворожого становища до християнства, доки не відречуться матеріялістичної тиранії й не приймуть християнських принципів для державного й міждержавного ладу, доти справжній католик буде непримиримим ворогом обох систем: нацизму й комунізму.

— **Помимо** военних труднощів Католицька Церква в Китаю розвивається. Лише за один 1939-40 рік 103,900 дорослих осіб навернулось до католицької віри. А в китайських духовних семинарях виховується 7,028 питомців на будучих священиків серед китайського народу.

— **Ватиканська** держава має свої гроші золоті, срібні, мідяні, й з нового роду стопу, що заступає нікель. На сто-лировій монеті є зображені погрудя папи й особа Царя-Христа.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Дня 31 го серпня пан Іван Гриців зробив милу несподіванку свому синови Петрові з нагоди 14. літ його подружого життя. Того дня відправилось у церкві богослуження за здоровля Петра Гриціва й його дружини. По богослуженні запрошені гості поїхали до дому пана Івана Гриціва, де відбулась гостина й примірна забава, що її справив батько синові. Отець парох зложив від родини і присутних гостей побажання доброго здоровля і многих літ життя, а пан Павло Хміляр візвав усіх присутних до збірки на нашу українську пресу, яка принесла $3.50. Її розділено на Укр. Вісти й Світло. Най Господь благословить родині Петра Гриціва, а всім жертводавцям, що зложили свої датки на українську пресу щира подяка.

Присутний.

Похорон. Дня 26-го серпня упокоївся в Бозі, у шпиталі в Веґревил, заосмотрений святими Тайнами Іван Котлярчук, проживши 57 літ. Покійний походив зі села Цигани, пов. Борщів. До Канади приїхав 1906 поку й майже весь час мешкав у Новому Киеві. Був примірним парохіянином. Полишив у смутку жену Теклю, трох синів Нестора, Михайла і Василя та одну доньку Марію. Похорон відправив о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ. По похороні відбувся у домі покійного поминальний обід на який були запрошені всі, що взяли участь у похороні. По обіді переведено збірку на "Світло" яка принесла 1.60.

Спи дорогий, батьку і нехай земля буде тобі легкою!

Родина.

МОНДЕР, АЛТА. Максим Савич і Марія Кудрик з Чипмену повінчались у греко-католицькій церкві св. ап. Петра й Павла, дня 6-го вересня 1941 р. Перед шлюбом обоє приступили до Св. Тайн. Обряду вінчання довершив о. ігумен Ніль Саварин. На весільнім обіді о. Л. Джіґолик ЧСВВ пожелав новим подругам щастя і поводження, а всі присутні відспівали грімке: Многая Літа. З цієї нагоди п. Максим Савич зложив на пресу $2.00. "Світло" бажає щасливим подругам Божого благословення й гаразду в спільному життю.

ЧИПМЕН, АЛТА. Піонірський День і Архієрейська Візитація. Два дні 7 і 8 вересня були дуже торжественними в чипменській парохії. 7 вересня, якраз точно в 50-ті роковини прибуття першого українського іміґранта Василя Єлиняка (прибув 7. вересня, 1891 р.) відбулося величаво Ювілейне Торжество, в якому взяв участь і В. Єлиняк.

Службу Божу й панахиду за померших піонірів відправив Впр. о. Ніль Саварин ЧСВВ, в асисті о. І. Лесюка й о. Л. Джіголика. По відправі відбувся в парохіяльнім Народнім Домі бенкет у честь п. Василя Єлиняка, в часі якого прочитано привіт для п. Єлиняка й виголошено промови та переведено збірку на католицьку пресу. Також о. І. Лесюк, ЧСВВ удекорував п. Єлиняка золотим хрестом, під довготревалі оплески присутніх.

8. вересня, в храмовий празник Різдва Матери Божої, по новому стилю, відбулася архієрейська візитація. Рано, пів до десятої, ціла парохія, з трьома отцями-василіянами, в супроводі бандерії привитала свойого Архипастиря Кир Василія при міській брамі. Опісля відправилась в церкві архієрейська Служба Божа, в часі якої Преосв. Василій виголосили до маси народу проповідь про опіку Матери Божої над українським народом у Канаді в часі минулого 50-ліття. В проповіді похвалили парохію за гарну церкву й Народний Дім та за гарну релігійно-народню працю.

По Слулжбі Божій був обхід з Найсвятішими Тайнами й водосвяття. По церковних відправах відбулося у Народному Домі принняття епископа святочним обідом. Замітним було, що коло владики по правому боці сидів перший український іміґрант у Канаді, п. Василь Єлиняк, який кріпко тримається своєї віри та гарячо любить свою рідну Греко католицьку Церкву й її провід. Привіт владиці зложив п. Антін Соколюк. Крім нього ще сказав слово, п. адв. Юрій Шкварок з Мондеру. Преосвященні на те відповіли гарною батьківською промовою.

По обіді чипменська парохія відфотографувалася разом з Преосвященним.

Піонірський День і Архієрейська візитація в Чипмені відбулись прегарно серед великого одушевлення і милого настрою. Оба ці дні гарним споминомполишуться на довгі літа для молоді й старших та напевне причиняться до зросту любови й привязання їх до своєї рідної греко-католицької Церкви й свого українського народу.

З ПІС РИВЕР, АЛТА. Гилвуд — це назва околиці, що лежить 8 миль на полудневий захід від міста Гай Прері. Тут мешкають українці й словаки на своїх гомстедах. Цього року відбулася тут через дві неділі вакаційна катехизація дітей у школі Вест Прері. На науку релігії приходило 20 дітей. Всі діти ревно вчилися катехизму, рідної мови, церковного й світського співу. На закінчення школи всі діти приступили до св. Причастя, з того 12 дітей перший раз. В часі Служби Божої діти гарно співали. Тому, що в цей день падав дощ, то пікнік і концерт відложено на слідуючий четвер. Того дня о. Винник, ЧСВВ відправили Службу Божу а всі діти зі школи в Вест Прері й Шадов Крік приняли св. Причастя, а з них знову 10 перший раз. По Службі Божій була діточа фотографія і концерт у честь українських піонірів. Під час концерту о. Винник роздали надгороди тим дітям, що найкраще вчилися підчас катехизації. Також отець місіонар сказали гарне слово про добре виховання дітей та похвалили родичів за те, що посилали своїх дітей на науку релігії. У школі Вест Прері науку релігії подавав Бр. Орест Засійбіда ЧСВВ.

ГАРТ РИВЕР, АЛТА. 15 миль на північ від Гай Прері, підчас вакацій, від 4-16-го серпня катехизував дітей Бр. О. Засійбіда ЧСВВ. На науку приходило 18 дітей і пильно вчились релігії, рідної мови й співу. В неділю 17. VIII. всі діти приступили до св. Причастя, а троє з них перший раз у свойому життю. По Службі Божій була спільна фотографія і пікнік.

Так то й там далеко на півночі, де живуть українці греко-католики Церква дбає, щоб діти росли в знанню правдивої релігії і виховувались на добрих українців і горожан Канади.

РЕДВЕЙ, АЛТА. Архієрейські Відвідини. Дня 7-го вересня ц. р. відбулася Архієрейська Візитація в Редвей, Алта. Хоч попереднього дня падав дощ і дороги були попсуті, одначе люди прибули навіть з дальших околиць.

До церкви супроводжала Преосвященного гарно прибрана бандерія. Коло церкви на стрічу вийшла гарно устроєна процесія. При брамі мала дівчинка привитала Архієрея гарним віршиком і вручила китицю живих цвітів. В церковних дверах, по давньому звичаю, привитано Преосвященного хлібом і сіллю.

Службу Божу співала дітвора під проводом Бр. С. Курили ЧСВВ. Їхні ніжні голоси робили надзвичайне враження на присутних. Преосвященні у своїй проповіді згадали про витревалість редвейців у правдивій вірі. — Правда, дехто відпав, але нічого доброго не відпало і не відпадає.

По Службі Божій відбувся спільний обід у парохіяльнім домі. В часі обіду о. парох Д. Джіголик кількома словами висказав радість і вдячність Достойному Гостеві і візвав на перед до слова Впр. о. Ру, колись бувшого пароха в цій околиці. Впр. о. Ру, цікаво оповів свої давні спомини. Всі слухали уважно свого давного пастиря. Відтак Їх Ексцеленція як добрий батько, заохочував людей, щоб любилися, трималися єдности, а особливо звертали увагу на молодь. — Діти переспівали кілька пісень. По довшій приятельській гутірці бандерія відпровадила Преосвященного до дому ОО. Василіян у Редвей.

Присутний.

ЮВІЛЕЙНИЙ ПРАЗНИК СВ. ЙОСАФАТА В ЕДМОНТОНІ

відбудеться

В НЕДІЛЮ, 21-ГО ВЕРЕСНЯ, 1941.

В 10. год. **Архієрейська Служба Божа й проповідь Преосв. Кир Василія Ладики й посвячення хрестів на нову церкву.**

Після відправи **спільний празничний обід у Народнім Домі** в честь наших піонірів у Алберті.

Вечером **Концерт** у Народнім Домі.

Молоде й старші, усі громадно прибувайте на це велике ювілейне торжество!

Запрошують усіх ОО. Василіяни й Парохія св. Йосафата в Едмонтоні.

ПРИГАДКИ

21. IX. Неділя 16. по Сош. і по Воздвиж. Віддання Воздвиж Ч. Хр. Глас 7. Єв. утр. воскр. 5. На Сл. Бож. Апост. і Єванг. неділі по Воздвиж. Ап. зач. 203. Єв. Марка зач. 37.

28. IX. Неділя 17. по Сош. і Преставл. св. Івана Богосл. з дня 26. IX. Глас 8. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож. Апост. зач. 182 і 73; Єв. Мат. зач. 62 і Ів. зач. 61.

Відміни місяця: Нів 20. IX. Перша кватира 27. IX.

Коли й де будуть відправи?

ВЕРЕСЕНЬ

21. Рождество М.Б.
Редвотер
Стрий (в обох празник)
27. Воздвиж. Ч. Хреста.
Давнінґ (празник)
Смокі Лейк св. Параскеви
28. Неділя
Редвей
Белліс

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21-го Неділя —
ПРАЗНИК В ЕДМОНТОНІ
27. Субота —
Торсбі, Гей Лейк
Егремонт (храм)
28. Неділя —
Равнд Гил, Торгилд, Ледук.

9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Basilian Fathers

21. Неділя —
Ангел Лейк. празник
Лішор (празник)
Інісфрі Різдво М. Б. (празник)
28. Неділя —
Файделіті, коло п. Нацюка, празник
Краків
Вегревил
Плейн Лейк
Пено
Восток св. Николая

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Неділя 15 по С. Різд. Пр. Б.
Садлов, Ман. (празник)
Кенора, Онт.
27. Воздвиження Ч. Хреста. —
Елма Ман. (празник)
Гадашвил

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

— **В американській** армії 31 процент вояків є католиками, а 59 процент приналежуть до різних протестанських сект. Крім того два відсотки є жидами, а 8 відсотків подало, що є безвіроісповідними.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **На Пера** Лаваля, бувшого французького премієра й великого приклонника тісної співпраці Франції з німцями Пол Колет зробив замах і тяжко його ранив. Він також постріляв його товариша Деа.

— **Може** кому дивним видаватися, що большевики відступаючи помордували маси визначних українців, а лишили при життю тай ще в Львові таку велику особу як митрополита Андрея Шептицького. Цю загадку розяснює один лист з Відня до українця в Нюарку, Н. Дж., що його частинно напечатала "Америка" ч. 95. з 26. VIII. ц. р. Там читаємо: "Гадаємо, що Ваші ґазети подали описи страхіть, які при кінці червня ц. р. прийшлось переживати Українцям Львова, Самбора, Луцька, Дубна й других. Волосся стає на голові, живчик зі жаху перестає бити, читаючи такі звідомлення, а що-ж переходили тисячі невинних жертв большевицької жорстокости!

Найцікавіше те, як уратовано Митрополита. Отож не українці Львовляни, але частина червоної армії, складена з Українців, обсадила Юр, виставила кулемети й не допустила чекістів до середини, поки не прийшли Німці до Львова. З того видно, яку велику пошану має Митрополит навіть у придніпрянських Українців, якщо то були Придніпрянці, бо можливо що це вояки вже набрані в Галичині до червоної армії."

— **У большевицько**-німецькій війні, большевики хоч завзято ставлять опір, одначе таки помалу подаються під важкими ударами німецької военної машини. Німці здобули від них сильно укріплене місто, столицю Естонії Таллін, а фінці відобрали місто Вийпурі, що його московські большевики були загарбали в часі недавньої фінсько - большевицької війни.

— **У Франції** кипить невдоволення. Саботажі й напади на німецьких окупантів не устають. За те німці всякі прояви бунту здушують безпощадно й кріваво. Рівнож у давній Югославії невдоволення і навіть партизантка продовжується.

— **В Австралії** зрезиґнував тамошний премієр Роберт Г. Мензіс, а на його місце одноголосно вибрано А. В. Фейдена.

— **Національне** Ґеоґрафічне Т-во в Вашінґтоні подає. що тепер у війні є 4/5 цілого населення землі. Ця війна то справдішна світова війна.

— **В Китаю** зачерез війну й посуху панує голод. Люди мруть, а комуністичні ватаги й бандити грабльять що можуть. Запомогові комітети Червоного Хреста роблять, що в їх силі, щоб помогти голодуючим, однак їх мільйони, а найбідніші, це ті, що живуть далеко від залізниці чи великих гостинців, бо майже нема змоги дістатись до них зі запомогою.

— **Мусоліні** й Гітлер мали стрічу десь на східному фронті й мали пятьдневні наради. Що радили не знати. Мабуть знову буде слідувати якесь нове потягнення "осі".

—**На східньому** фронті завзяті бої зосередилися довкруги трьох головних міст: Ленінграду, Києва й Одеси.

— **Фінська** начальна команда повідомила, що фінські війська вже відобрали всі фінські території від Москви, втрачені в війні в 1939-40 рр. Одначе війна далі триватиме.

— **За згодою** німецького військового командування Мілян Недіч, бувший югославянський міністер війни й маршарки створив новий сербський уряд, послушний окупантам.

— **Советська** влада, що ще недавно знущалась над польським населенням тепер відноситься до поляків дуже прихильно, бо поляки й російські большевики т е п е р жиють у братній згоді.

— **Німецька** субмарина напала на американський нищівник "Ґрір", що віз пошту до Ісляндії. Атака не вдалася. Це вперше в часі цієї війни американський военний корабель був заатакований. Цей випадок готов ще більше погіршити відносини між Америкою й Німеччиною, хоч ті відносини й так не дуже добрі.

— **Канадійський** премієр Л. Мекензі Кінґ вже вернув до Канади зі своєї поїздки до Англії.

— **Военна** експедиція зложена з канадійців, британців і норвежців нечайно захопила на півночі острови Шпіцбурґен і знищили там вартісні копальні вутілля, щоб не могли з них користати німці.

— **На боєвому** відтинку Смоленськ-Гомель совети розпочали велику протиофензиву й перемагають там німців. Мали вже відобрати від німців 50 сіл і 150 квадратових миль території. Німецькі звідомлення не признаються до відступу, а за те подають, що вже окружили Ленінград і його бомбардують.

— **Японія** вагається, чи триматись далі оси, чи радше йти на порозуміння з Британією й Америкою.

— **Америка** посилає большевицькій Росії нафту через Владивосток. Японія не важиться цему ставити перепон.

— **Не тільки** на суші, але й на морі ведеться завзята війна, одначе тут британці завдають великі удари італійській і німецькій фльоті.

— **Ватиканське** радіо раз на тиждень подає лісту военних полонених, що знаходяться в італійських таборах. Так многі жінки й родичі, що передше мали неясну відомість про своїх чоловіків чи синів, що вони пропали без вісти, тепер можуть тішитися, що вони живуть безпечні в Італії.

— **Італійський** уряд на час війни зніс усі народні свята й торжества.

— **Мати** президента Д. Рузвелта, Сара Делено Рузвелт, умерла 7-го вересня, маючи 86 літ.

— **Німці** в урядових кругах заявили, що не дадуть поживи населенню в занятих краях. Через те заноситься на голод в Україні, де большевики полишили тільки обсмалену землю.

— **З початком** вересня світ увійшов у третій рік великої війни. Дня 10 вересня і Канада приступила до війни з Німеччиною. В другу річницю війни Уряд видав проклямацію, у якій заявляє постанову продовжувати війну аж до перемоги й заряджує, щоб тиждень від 10-17 вересня цього року був присвячений національній пошані для тих, що на землі, воді й у повітрі боронять нашу країну й за тих, що зложили жертву життя за волю, а також віднові посвяти, щоб при Божій допомозі довести до того, щоб перестали терпіти людські серця і мир та забеспека, щоб запанували між усіми [illegible]ціями й народами.

— **По[illegible]ські** кола в Лондоні дістали з "достовірних джерел" відомість про те, що німці залицяються до українців і білорусинів тим, що віддають їм землі, сконфісковані советською владою й віддають їм православні церкви, сконфісковані польською владою. Поляки в Лондоні далі говорять, що німецька окупаційна влада гойно надгороджує українські православні церкви дарунками, зрабованими в Франції.

— **В днях** від 28-30 серпня, в Вінніпеґу, відбувся 8-ій з черги зїзд Українського Національного Обєднання при участи 75 делеґатів. На зїзді промовляли між іншими Впр. о. В. Кушнір, президент Комітету Українців Канади, бувший домініяльний посол Михайло Лучкович та професор Симпсон зі Саскатуну. Головою УНО вибрано п. В. Коссара, а секретарем п. М. Бабія.

В пятницю, 29-го серпня, в Вокер Театрі відбувся на закінчення диригентсько-вчительських курсів концерт, на якому диригував також сам проф. А. Кошиць. Концерт випав знаменито й показав публиці красу української пісні.

— **Відоме це всім**, що оттавський уряд замкнув рота комуністам у Канаді, а їхню партію проголосив нелегальною, щоб мати бодай на час війни спокій із ними. І наші комуністи, що хотіли б з Канади зробити Совети, притихли були на якийсь часок. Та тепер, коли політичні обставини так зложились, що Британія іде разом з Росією у боротьбі з Німеччиною, вони піднесли голову, перекинулись у великих канадійських патріотів, причепили собі відзнаки кленовий листок і букву "У" і стали видавати з початком серпня в Торонті свій тижневик п. з. "Українське Життя" у якому нападають на українські орґанізації, часописи й пробують розбивати український нарід та застрикувати в нього комуністичну їдь. Будьмо обережними. Стережімся не тільки злодіїв, але й хитрих комуністичних пропаґаторів, що представляють себе "оборонцями справи аліянтів і українського народу."

— **11 вересня** Рузвелт виголосив дуже важну промову, у якій сказав, що американська фльота буде стріляти до всіх ворожих кораблів, що знайдуться в оборонній полосі Америки та будуть перешкаджати американським кораблям свобідній плавбі по морю.

— **Совітське** радіо в Москві, подаючи бюлетень для словаків, голяндців, румунів і болгарів, закликало всіх "любящих Бога" людей повстати проти німців, бо вони "загрозили існуванні християнства" й хочуть "повалити царя Христа", а натомісць поставити "міт 20-го віку" Розенберга. Німці — це "дияволи" та "безбожницькі погане" — підкреслив промовець із московської радіостанції.

Навіть такої пропаганди потрафлять ужити хитрі червоні безбожники комуністи, щоб дурити малосвідомих людей. І тут у Канаді комуністи вміють добре замаскуватись до обставин місця і хвилі і під гарними кличами допомоги в війні Україні та Канаді та боротьби з фашизмом щирити руїнницьку роботу між українцями в Канаді й компромітувати їх перед другими народами. Тому будьмо обережними перед комуністичними аґітаторами! Вміймо розпізнавати під гарною маскою кріваве й жорстоке лице ката українського народу!

Ст. Г. САСКАТУН, САСК. Тішить це нас, що Ви сподобали собі часопис "Світло", його читаєте й ще приєднали нам нових 5 передплатників. За це гарне діло ми Вам щиро дякуємо й певні, що й Господь Вас нагородить за це добре діло. В нинішних часах поширювати добру часопис, це дуже велике й хосенне діло. Будьте й далі апостолом 'Світла'! Як маленьку винагороду за Ваш труд посилаємо Вам у дарунку "Календар Української Родини", на 1941 р. Хто слідуючий піде за гарним прикладом Стефана Т. зі Саскатуну? Ми його оголосимо в Світлі.

Видавництво Світла.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на похороні Івана Котлярчука, Новий Київ, Алта.	$1.60
Несподіванка для п. Петра Грицiва в домі Івана Грицiва, Новий Київ, Алта.	1.75
Стефан Гнєнний, Саскатун, Саск.	1.00
Збірка з нагоди несподіванки, що її справили Діти Рідної Школи для Бр. Севастіяна Курили ЧСВВ. Збіркою занялася пані Хлипавка	1.20
Зі збірки в часі реколекцій отців у Йорктоні, Саск.	4.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G, Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (82) 19. Мондер, Алберта, 1-го Жовтня, 1941. Mundare, Alberta, October 1st. 1941. Vol. IV. No. (82). 19.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

КОМУНІКАТ ЕПИСКОПСЬКОГО ОРДИНАРІЯТУ

Святіший Отець Пій XII. дуже просить, щоби всі вірні по цілім світі в місяці жовтні заносили щирі мольби до Цариці неба, Пречистої Діви, за св. Церкву і за мир після бажання Святішого Вітця.

Проситься всіх священиків нашої Епархії, щоби заохотили вірних до ревних молитов в наміреннях Святішого Вітця, та відправляли в неділі молебень, суплікацію, або де можливо відмовляли щодня вервицю (коронку).

Від Епископського Ординаріяту.

† Василій Епп.

Вінніпеґ 26. вересня 1941. р.

— **Перший раз** у історії Канади 14. IX. на парляментному узгірю в Оттаві, при вівтарі в Вежі Мира, католицький військовий епископ Преосв. Нелліґан відправив Службу Божу. 25 тисяч людей молилось і відновлювало свою посвяту для ідеалів, за які борятьс вільні народи та за корисний вислід в теперішних змаганнях. Релігійно-патріотичні промови виголосили по французьки архієп. Вашон з Оттави, а по англійськи О'Коннор з Пітербору.

— **В канадійському** війську служить тепер 200 католицьких військових капелянів.

— **Св. Отець** Пій XII попри свої щоденні важкі праці, приймає два або три дні на тиждень на відвідинах пересічно 2,000 до 3,000 паломників.

— **Тисячі** примірників Св. Письма Нового Завіту вислано жовнірам, що є на різних фронтах. Так подають з Ватикану.

— **Місто Квебек** має 24 католицьких парохій.

— **В днях** від 11-13 жовтня відбувся Зїзд БУК-а в Саскатуні.

— **Нові школи Сестер.** З вереснем цього року отворено нові українські парохіяльні школи в Америці під проводом українських Сестер, а саме: в Бетлегемі, Істоні, Пітсбурґу, Рачестері, Редінґу і Стові. Крім того відкрито нові цілоденні школи Сестер у Дітройті й Ню Йорку, цебто заложено з цим новим роком вісім нових шкіл. Ось корисна праця Греко-католицької Церкви в Америці для українського народу!

— **На горі** Тейбл Рок в Слоатсбурґу, Н. Й. в Америці наші Сестри Служебниці купили замок у гарній околиці, над озером і там отворили дім для старців.

— **Як тревога то до Бога.** Це сповняється навіть но большевиках. Советський урядовий журнал "Безбожник", що впродовж довгих років поборював найбрутальнішими засобами релігію й віру в Бога, тепер перестав існувати. Його застановила сама большевицька влада, яка від першого дня свого існування богохулила. Щойно коли перед Москвою застукала націстична небезпека, большевицька влада на р е л і ґ і й н і й точці почала пантеличитись, а навіть московське радіо почало робити розпучливий заклик "до всіх, що вірять у Бога", аби ті люди помогли Москві відвернути німецьку небезпеку.

— **В Німеччині** націсти поконфіскували багато монастирів.

— **Ліґа** Католицьких Жінок Канади подарувала 20,000 вервиць для роздачі католицьким жовнірам, що в службі за морем.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Читачам, що помимо пригадки не вирівнали своєї залеглости за часопис ми змушені стримати висилку "Світла."

Хто винен за часопис хай негайно вишле свою належитість за "Світло", якщо хоче й далі отримувати правильно часопис.

Читайте, передплачуйте і поширюйте український реліґійний двотижневик "Світло"!

ВИДАВНИЦТВО

СВ. АНТОНІЙ І ТЕОДОЗІЙ ПЕЧЕРСЬКІ МОЛЯТЬСЯ НА ВЕРВИЦІ

Повища старовинна ікона представляє нам київську печерську Божу Матір з Дитятком Ісусом на лоні. Марія з царським вінком на голові, окружена чудовим сяйвом сидить на гарнім престолі та глядить лагідно перед себе. Обі свої руки опирає на раменах двох черців, що клячать у Її стіп, а правою рукою придержує іще скиптр. Дитя Ісус сидить на колінах своєї Неньки й благословить обома рученятами обох монахів, св. Антонія й Теодозія Печерських, що моляться до Богородиці на вервиці, щоб Вона вставилась у Свого Сина за печерський монастир і за весь народ. На Неї вказує один із них рукою як на нашу заступницю "зіло любящую род християнський."

Богородиця запевнює свою материнську опіку й заступництво й на знак цього кладе обі руки Свої на їх рамена. А Боже Дитя Ісус, слухаючи просьб своєї любої Матери уділяє свого Божого благословення. Поруч Богородиці стоять два ангели й одною рукою тримають поруча трону Богородиці, а другою кулю. З правого боку на кулі видніє грецька скорочена напись: "Мати Бога," а з лівого "Ісус Христос." Два ангели з боків готові Її кожної хвилини служити як своїй Цариці.

Образ цей своїм укладом і способом представлення осіб вражає милим теплом сердечної набожности та довіря до Матери Божої і носить на собі знаменні ціхи грецької іконописи. Він до нас кличе й промовляє:

Почитайте сердечно Марію своєю молитвою на вервиці!

Берімо в Руки Вервицю!

(Місячне намірення Апостольства Молитви на жовтень 1941)

Вервиця. Кому ж вона не знана? Є це духовний вінок сплетений наче з яких рож із усних молитов: Отче наш, Богородице Діво, Слава Отцу... та з розважань радісних і сумних подій зі життя Ісуса Христа й Пречистої Діви, а призначений для звеличання нашої небесної Цариці й випрошення в Неї могучої опіки й помочі в потребах.

Звідки вона взялася й яка її історія? Вервиця, або як її ще йнакше називають коронка взяла свій початок на скоді від пустинників й там вона була найперше поширилася.

Знаємо це добре, що давні пустинники любили багато молитися. Мовили вони Отче наш і інші молитви не раз тай не два, а сотки разів, нераз цілі дні й цілі довгі ночі. Вони накладали на себе обовязок відмовити собі рано стільки а стільки молитов, а вечером стільки, а в півночі стільки і т. д. А як же ж те все вирахувати собі? Писати не писали, бо многі й не вміли писати а зрештою, де на пустині взяти було паперу? От і вони знайшли собі на те таку раду. Назбирували собі камінців певне число, а відтак за кожною молитвою по одному відкидали. Так, читаємо, робив св. Павло пустинник в єгипетській пустині, що 300 молитов відмовляв на день. Тому однак, що такий спосіб числення був досить невигідний, то вже його ученики замісць каміння брали мотуз і вязали на ньому стільки вузликів, скільки мали відмовити молитов і за кожним відмовленням молитви посували пальці на один узлик. Другі ще на л і п ш у впали гадку. Замісць вязати на мотузі вузлики, брали й насиляли на нього стільки зернят з яких ягід, скільки треба було відмовляти молитов і відтак за кожною молитвою пересували по одному зерняткові.

То був початок вервиці. Як бачимо, то видумали його східні пустинники. Від них перейшла та практика молитви на вервиці до черців, що жили по монастирях близько міст, і то як до грецьких так і до латинських. Вервицю діставали черці при облечинах і стали називати її "мечем духовним" у боротьбі з різними спокусами.

Коли ж наші предки прийняли св. віру, то звичай молитись на вервиці прийшов і

на Україну від грецьких монахів.

Як грецькі так і наші черці вязали на вервівці (шнурку) вузлики й той шнурок з вузликами називали вервицею, або чотками. Верв слово церковне — значить по нашому те саме що шнурок — і з того пішла назва вервиця. Чотки погодять від словянського слова считать — числити, бо на вервиці числиться скількість молитов. Іаші назви є коронка від латинського слова "корона" вінок, або рожанець чи розар — від слова рожа, бо кожну молитву, вважається на че духовну рожу принесену Марії в дарі на доказ пошани й любови.

Вервицю уживають не тільки католики, але й православні грецького обряду й її носять навіть православні архимандрити, епископи та черці. Про вервицю-чотки маємо також згадку в Т. Шевченка, в поемі "Чернець", де розказує про козака, що на старі літа постригся в ченці. Каже Шевченко про нього так:

"Чернець мій встав...
Перехрестився, чотки взяв.
І за Україну молитись
Святий чернець пошкандибав".

Так отже молитись на вервиці — це не щось чуже нашому східньому обрядові. І молитви, що їх відмовляється і повторювання їх, розважання таїнств, та числення молитов зернятками, все те, що складається на практику молитви на вервиці є згідне з нашим східним обрядом і в нашій східній традиції має своє угрунтовання.

Повідають деякі, що вервиця, то польське й втікають від неї як той від свяченої води, тай ще других від неї відтягають.

Не знають бідаки, що вервиця повстала на сході, що нею молились вже наші перші монахи св. Антоній й Теодозій Печерський та що вона є в уживанні не тільки поляків і латинників, але навіть у грецьких православних монахів. Сліпий і рідного тата не розпізнає й його випреться; таке й з ними. Відпекуються того й силоміць впихають другим, що наше рідне, рідненське.

Зі сходу звичай молитися на вервиці поширився і на заході. А це сталось у часі хрестоносних походів.

Коли ж грецька Церква відірвалася від Петрової скали, коли студінь церковного роздору зморозила духовне життя на Сході, набоженство вервиці в грецькій Церкві вправді не пропало, але вже дальше так не розвивалось. Тимчасом на Заході воно прекрасно розвинулось і сплелось з латинським обрядом так, що декому необзнакомленому з історією вервиці на перший погляд може видаватись, що вервиця це виключно латинська практика.

Вервиця — це молитва давня, легка й Матері Божій дуже мила. Відоме це, що як Пречиста Діва Марія явилася св. Бернадетті Субіру в Люрді, в Франції, 1858 р., то явилася з вервицею й поручила її відмовляти побожній пастушці.

Вервиця — це могуча молитва. Знаємо з історії, що як турецька навала грозила загибіллю для християнського світа й виглядало, що вже нема ратунку, Папа Пій V. звернувся за поміччю до небесної Цариці й поручив гаряче християнам молитись на вервиці за відвернення небезпеки. І прийшло до великої морської боротьби між турками й християнами коло грецького міста Лепанто 8 вересня, 1571 року, на саме Різдво Матери Божої по новому стилю. Сила турецька була далеко більша як християн. Виглядало на боротьбу Давида з Голіятом, карлика з великаном. Все ж таки побідили християни, бо випросили собі поміч Марії молитвою на вервиці.

Нинішні часи грізні. Замісць турка, комунізм, націзм тай інші ізми, дух байдужности, новочасного поганства та всякі другі великі небезпеки грозять спасенню душ та життю й розвоеві Церкви й загальному добру та щастю людства.

Шаліє страшна війна, течуть потоками кров і сльози, духова й матеріяльна руїна обхоплює цілі краї й народи.

Бачить це теперішний Папа Пій XII. Не має він у своїх руках залізного меча й фізичної сили, щоб побороти всіх ворогів Христової Церкви й завести в світі панування правди й любови, щі принесли б людям гаразд й щастя; але має він духовне оружжя — вервицю. І, тому закликає всіх християн, щоб молитвою на вервиці благали вкорочення цієї жахливої війни, та мира для народів і перемоги в серцях одиниць і цілих народів науки Христа над безбожністю й неморальністю нашої доби.

Папа, наш Начальний Вожд, кличе всіх християн до молитви на вервиці! Берімо ж і ми в руки вервицю! Берімо всі, діти, юнаки, дівчата, чоловіки, жінки, старці й старушки, селяни, робітники, інтелігенти, духовні й світські, берімо в руки вервицю і молімось гаряче в місяці жовтні до могучої Цариці Марії, заохочуймо й других до тої всесвітньої молитви, за себе, за Україну, за весь світ і його сучасні потреби, а будьмо певні, що так як воно вже нераз бувало й тепер те саме станеться: прийде побіда над лихом, а ми здобудемо собі вінок ласк тут на землі й вінок невянучої слави там — у небі.

— **Представник** президента Рузвелта до Ватикану Майрон Тейлор, подарував Папі Римському свою чудову віллю в Фльоренції. Та вілля буде обернена для вжитку законниць, що свої осідки мають у Злучених Державах Америки.

— **В Шикаго, Ілл.** повстала ще одна греко-католицька парохія в дільниці Борнсайду. Ту парохію покликали до життя ОО. Василіяни. Вони закупили готовий вже будинок під церкву й вже правляться в новій церкві богослуження. Посвячення новозаснованої церкви відбулося в неділю дня 24 серпня при численному здвизі людей зі всіх сторін міста. Нова церква стоїть на 740 Іст 91-шій плейз. Так українці католики мають уже чотири свої парохії в Шикаго.

— **Американська** католицька дієцезія в Шикаго мала в неділю, 14. вересня, т. зв. "Свято Молитви за Мир." На найбільшій у місті площі "Полі Вояка" зібралося 150,000 людей, які під проводом архієпископа Стріча, молилися до Всевишнього, щоби заховав Америку в мирі, в такому мирі, який не є накинений силою меча, але в якому процвітає свобода віри, думки й в якому є послух владі й визнаються високі моральні засади. У тому торжестві взяло участь 8 епископів і 40 монсіньорів. Одинадцять шкільних орхестр у одностроях взяли участь у програмі торжества, а біля 6.000 так зв. престольних хлопців сформувалися у вид величезного хреста, що в темноті вечора виглядало дуже торжественно. Архієпископ Стріч у своїй промові підчеркнув, що нації, які хочуть установити на світі новий лад, зовсім не числяться зі законами природи й Бога. Авторитет не може вдержатися силою тиранії й заперечуванням всього, що поодиноким народам дороге. Американські й ватиканські прапори були на естраді й по всьому полі.

— **В Мексику** Апостольство Молитви має біля 500,000 членів, а понад 30,000 дітей належуть до Евхаристійної Круціяти. Від 21-28 вересня відбувся в місті Мексико Перший Національний Конгрес Апост. Молитви й Евхар. Круціяти, в часі якого 19 архієпископів і епископів щоденно відправляли винадгороджаючі Служби Божі.

Хоч положення Церкви в Мексико й Ґватемалі дещо покращало останніми літами, однак ще багато перешкод стоять на шляху до розвитку релігійного життя в тих країнах.

ПЕРЕСТОРОГА ПЕРЕД МАСКОВАНИМ КОМУНІЗМОМ

(Комунікат Комітету Українців Канади)

Перед кількома тижнями в місті Торонто зоганізувалося т. зв. "Українське Товариство Помочі Батьківщині". Разом зі зорганізованням того товариства почав виходити в Торонті тижневик "Українське Життя", який зве себе органом згаданого товариства.

Назване товариство старається закладати свої відділи по Канаді й у своїх відозвах, друкованих в "Українськім Житті" та в окремих відбитках взиває український загал вступати в його члени та закладати його відділи.

До канцелярії К.У.К наспівають запити, що то за товариство і як український загал мав би до нього відноситися На ті запити Екзекутива К.У.К. вирішила дати коротке вияснення ось такого змісту:

"Українське Товариство Помочі Батьківщині" як і його орган "Українське Життя" є зорганізовані видними діячами в комуністичному русі в Канаді до вибуху теперішньої війни. Немає найменшого сумніву, що згадане товариство старається використати факт російсько-німецької війни й факт союзу між советами й аліянтами як нагоду для того, щоб під плащиком "допомоги батьківщині" та патріотичних і демократичних кличів відзискати політичні й економічні впливи між українцями Канади. Уважне прочитання відозв товариства і статтей в його органі "Українське Життя" наглядно це вказує.

"Українське Товариство Помочі Батьківщині" зорганізували й контролюють люди, які до російсько-німецької фази теперішньої війни видавали проти Канади й Британії субверсивні (підривні) нелегальні відозви, памфлети, летючки а навіть ґазетки і в них вони дуже гостро виступали проти Канади і Британії, переконуючи, що населеня Канади повинно всіми силами шкодити "імперіялістичній війні" Канади й Великої Британії.

Коли б ті люди нині змінили свій погляд щиро, ми на них не звертали б увагу. На жаль у їх щирість не можна вірити. Бо коли всі протикомуністичні українські угруповання в Канаді ще до вибуху війни заявили свою рішучу льояльність до Канади і без застереження стояли і стоять на такому становищі від початку війни дотепер, доказуючи ту свою льояльність не тільки словами, але позитивними ділами, то комуністи всіма засобами Канаді шкодили. І коли нині їм невигідно явно виступати проти Канади й Великої Британії, то це не тому, що вони щиро змінили своє відношення до Канади й Британії, але тому, що Сталін, якому вони єдино льояльні, знайшовся в незавидній позиції через війну з Гітлером, з котрим ще до недавна був у тіснім союзі проти Британії й Канади.

Беззастережна льояльність комуністів до Сталіна може поставити їх завтра в становище ворогів Канади й Британії так, як ними вони були вчора, бо ніхто не може ручити, який буде крок Сталіна.

Становище К.У.К. і тих угруповань, які в ньому заступлені, є опреділене виключно їх льояльністю як горожан Канади. В тому напрямі становище К.У.К. є незмінне. К.У.К є і буде льояльним до Канади й Британії без огляду на те, який хід візьмуть воєнні події в Европі. Канада є нашою батьківщиною. Для неї ми жертвуємо все. Ми віримо, що та наша жертва принесе волю й державну самостійність Україні.

Тому ми в почутті нашої відвічальности в теперішній момент перестерігаємо Українців Канади перед московським комунізмом і перед комуністичними махінаціями. Тримайтеся осторонь від явної й маскованої пропаганди. Не дайтеся втягати в ряди їх організацій! Виявляйте і своїм і чужим, що то є комунізм і яка загроза від нього для Канади і всього людства.

Юнаки!

Чи Ви хочете помогти свойому народові? Якщо так, то жертвуйте себе Богові на службу в Чині св. Василія Великого.

Пишіть по інформації до:

Novitiate of Basilian Fathers, Mundare, Alberta, Canada.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАКИД: Ісус Христос учив, щоб любити друг друга, а ви так тровите брата греко-католика на брата православного: Не сходіться, не любіться, оминайте один другого!

ВІДПОВІДЬ: Ні, ми не тровимо брата на брата, але проповідуємо любов розумну, второпну, таку, як її проповідав Христос, його святі апостоли й якої вимагає сам розум.

Ісус Христос, що сказав був: "Се заповідь моя: Щоб любили один другого, як я полюбив вас" (Ів. 15:12) сказав також **"Остерігайтесь** лжепророків, що приходять до вас ув одежі овечій, а в середині вони вовки хижі. (Мат. 7:15). Про тих, що не слухають Церкви казав вважати їх як поган і митників (Мат. 18:17). Також казав своїм ученикам, щоб остерігались квасу фарисейського та садукейського, тобто ложної науки Його ворогів. (Мат. 16:6, 11, 12,) А далі остерігає так: **"Глядіть, щоб хто не звів вас!"** (Мат. 24: 4). Ніде не читаємо, щоб Христос казав своїм ученикам, щоб сходилися з ворогами, говорили, радилися, спільно спірні справи розглядали й до шукувалися того твердого ґрунту, на якому треба стояти — як це кажуть православні свистуни.

Так само вчили й святі апостоли. Св. апостол Іван, що з таким натиском проповідує потребу любови ближнього в своїх листах, одночасно таке каже: "Любі, не всякому духові віруйте, а досвідчайте духів, чи від Бога вони; бо многі лжепророки вийшли в світ. (І. Ів 4:1). "Глядіть на себе, щоб не згубити нам, що заробили, а щоб нагороду повну прийняли. Кожен, хто переступає, а не пробуває в науці Христовій, не має Бога... Коли хто приходить до вас і цієї науки не приносить, **не приймайте його в хату й не витайте його.** Хто бо його витає, бере участь у ділах його лихих." (II. Ів. 1:8-11). Отже апостол любови каже не сходитися з відступниками ані їх не приймати до хати, ані з ними не витатись. А може інакше навчають другі апостоли? Ні, вчать того самого. Св. ап. Павло пише: "Від скверних пустомельств відвертайся. Бо вони щораз дальше ведуть у безбожність, а їх слово поширюється як рак." (II. Тим. 2:16). Бесіда про єретиків і відступників. "Благаю ж вас, браття, **остерігайтесь** тих, що викликують спори й соблазни проти науки, котрої ви навчилися і **оминайте їх."** (Рим. 16:17). З братьми, християнами, що живуть грішно ,каже св. Павло, щоб із ними навіть не їсти. (І. Кор. 5:11). А в листі до Солунян приказує: "Коли ж хто не слухає нашого слова (правдивої Христової науки й приказів апостола) у цім посланню, цього назначіть і **не приставайте з ним,** щоб його застидати. Та не вважайте його ворогом, а напоминайте як брата." (II. Сол. 3:14-15). От взір як треба лучити любов з оминанням блудячого брата! А в тім же листі ще дає отсей наказ: "Повеліваємо ж вам, браття, в імя Господа нашого Ісуса Христа, **відлучатись** від усякого брата, що ходить непорядно й не по переказу, який прийняв од вас". (II. Сол. 3:6). А до Тита апостола каже: "Єретика чоловіка після першого й другого напомину, **покинь,** знаючи, що такий розвертається і грішить, осудивши сам себе." (Тит. 3: 10). Св. Павло, хоч проповідує любов ближнього, одначе відступників від науки Христової називає острими словами й каже їх оминати. До досі наведених висказів ще додамо декілька: "Глядіть, щоби хто не підійшов вас фільософією і пустим обманством по людському переданню, по засадам світа, а не по Христу." (Колос. 2:8). "Бо яка спільнота праведности з безбожністю, або яка спільнота світла з темрявою?" (II. Кор. 6:14). "І не приставайте до неплідних ділтьми, а лучше ж винуйте їх." (Єф. 5. 11). От зі сказаного бачите наглядно, що любов ближнього як має бути чеснотою, то мусить бути обережна й не виключає того, щоб оминати й не сходитись з братьми, що блудять, а радше цього вимагає. Перестороги Христа й апостолів відносяться не тільки до давних братів, що не по правді жили, а й до злих і блудних братів наших часів, усякого рода грішників, відступників, єретиків, схизматиків і їм подібних А в такій клясі людей саме знаходяться наші брати православні, свистуни, жуківці, чи як би то вони інакше й не називалися. Коли хочемо триматись вірно науки св. Письма, то не можемо виривати тільки самих слів про любов ближнього й їх надужувати надаючи їм своє розуміння, але їх треба брати в злуці з повищими перестерогами й науками, що відносяться до блудячих братів. Треба одне брати й другого не лишати. Тільки тоді ми порозуміємо вірно науку Ісуса Христа про наші відносини до ближніх.

Кажеться, що **маємо любити всіх,** навіть своїх ворогів, **але це ще не значить, що всіх маємо любити однаковим способом і в однаковій мірі.** Інша є любов доброго, а інша злого, інакша приятеля, а інакша ворога. Цю різницю любови ми бачимо навіть у Христі й його апостолах.

Безперечно, що греко-католики мають любити своїх братів православних, бо вони також люди, християни, а ще до того рідні по крові й народности. Однак не можна цього забувати, що вони є блудячими братьми, що свідомо чи не свідомо вони є поза Христовою, католицькою Церквою, що вони є відлучені від спільноти з нами, бо вони свідомо чи не свідомо пірвали з нами єдність віри, на якій основується і єдність любови в релігійно-церковному життю. І тому вони є відтяті від нас судом св. Церкви, й ми не можемо їх любити так, як других наших братів по вірі й народности і з ними сходитись і брататись. Слід за тим ми не можемо брати участь у їх релігійних чинностях, ані їх припускати до участи в наших, пр. у св. тайнах. Рівнож мусимо вважати, їх за хорих і заражених і поводитись так, щоб їх не утвердити в тім переконанні, що їх віра й Церква так само добра як і наша, а також уважати, щоб самому не заразитись їх блудами й через братання з ними не підпасти під їхній відемний вплив. Бо хто з ким пристає, такий і сам стає. Тому треба мати на ввазі дуже цю пересторогу св. Письма: Сину мій, як будуть надити тебе ледачі люди, не слухай їх! (Прит. 1.10). "Не ходи стежкою безбожних і не любуйся дорогою л и х и х.". (Прит. 4:14). Робім так як каже Давид: "Не засідав я з людьми лукавими, і не приставав до підступних"! (Пс. 25.4).

Це однак не противиться справжній любові ближнього, що має простягатися і на наших братів православних. Любити когось — це значить бажати йому справжнього добра й старатися любленому його придбати.

Наші брати православні затратили правдиву віру й лучність з правдивою Христовою Церквою. І тому вони є бідні. Для них отже в серцю українця греко-католика має бути любов співчуття і милосердя. Ця любов вимагає, щоб ненавидіти блуд і його поборювати, але любити особу блудячого й його приєднувати до правди й завертати на добру дорогу. І тому справжня любов диктує нам, щоб ми православних українців поучували, напоминали, потягали своїм добрим прикладом, заохотами, намовами до католицької Церкви, а п е р е д у с і м за них м о л и л и с ь, щоб Господь своєю ласкою їх навернув. Звідси то слідує, що можемо, а навіть повинні заохочувати православних, щоб брали участь у католицьких богослуженнях, проповідях місіях, щоб читали католицькі книжки й часописи. Одначе запускатись із ними в релігійні диспути є невторопним і невказаним. Бо до релігійних диспут т р е б а мати глибоке знання св. богословя, а цего не має ані звичайний греко-католик ані православний. І тому такі релігійні дискусії до нічого путнього не доводять, хіба до збільшення впертости, упереджень, підозрінь, сварок, гнівів і Божої образи. Коли дійсно православний шукає правди й хоче почути вияснення чи відповіди на свої закиди від католиків, то повинен піти до католицького священника, що має до того відповідну науку й може йому дати бажану відповідь.

Це, що ми сказали відноситься до приставання з православними в релігійно-церковних справах. Поза ними, в річах чисто світських, при захованні відповідної міри обережности, ніхто не боронить греко-католикам з православними приставати, так як і не боронить їм приставати з протестантами, жидами чи другими людьми.

Чути нераз нарікання зі сторони православних на католиків, що вони цією наукою роблять роздори й розбивають народню єдність. Такі нарікання зовсім неоправдані. Коли може тут хто нарікати за зруйнованни народної єдности, то хіба католики на православних. Бо православні перші ту єдність зруйнували своїм відступством, а тепер ту руїну підтримують, поширюють і поглиблюють своїми безнастанними нападами на католицьку Церкву й неперебірчиву агітацію, й ще хотіли б, щоб католики, їх цієї роботи не осуджували, а ще й підпирали дозволяючи на братання католиків із ними. Православні поступають щось подібно як кажеться у тій приповідці: Сама дере й сама квичить. Самі ширять релігійний роздор у народі, а на католиків спихають вину.

Правда релігійний роздор — це велике зло, що приносить усякі нещастя зі собою й краще як його не було б. І якщо нашим відступникам справді лежить на серці єдність і добро народу, то хай вернуться до єдности віри й злуки з Церквою, яку покинули, а тоді усунеться релігійне розєднання і тоді будемо без перепон разом сходитись, брататись і спільно одним серцем і одними устами молитись у одній церкві й буде спільна братерська любов та праця для Бога й українського народу.

Без цего всяка їхня мова про єдність і добро народу то тільки ложна й обманчива та нещира пропаганда, обчислена на ловлення некритичних осіб.

Зо сказаного бачимо, що любов і второпність мусять іти завжди впарі, коли любов має бути чеснотою. І тому хоч маємо по приказу Христа любити всіх людей, отже й наших братів православних, то однак та сама Христова наука вимагає, щоб ми з ними не братались, не сходились, не читали їх книжок і часописей, не заходили в релігійні диспути, не брали участи в їх сходинах, богослуженнях тощо. Це наказ розуму й віри. Кого ж послухаємо, Христа, апостолів, нашого здорового розуму, чи зводливої мови наших відступників?

— **Апеляційний Суд** в Монтреалі рішив, що мішані шлюби між католиками й некатоликами переведені протестантським духовником є в провінції Квебеку правні й важні й з тільки тієї причини, що подружені неоднакової релігії, у неважнювати їх не можна. Дотепер державний суд у Квебеку такі шлюби уневажнював.

Так дивиться на мішані шлюби держава. Це однак рішення державного суду в нічому не зміняє науки й права Католицької Церкви, яка каже, що католик може взяти важний шлюб перед Церквою тільки в католицького священика, та що мішані подружжя католиків з некатоликами є неважні й недозволені, коли вони не є заключені по вимогам церковного права за відповідною диспензою й перед католицьким священиком.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

БРАТСТВО УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ КАНАДИ

Саскачеванський БУК започаткував також молодечі відділи під назвою Українське Католицьке Юнацтво (в скороченні УКЮ).

В Алберті БУК почав своє існування заходами оо. Василіян і чільних осіб зі світської інтелігенції, що скликали перший організаційний зїзд БУК-а в Мондері, дня 22-23 грудня, 1933 р. Зїзд відбувся дуже успішно при участи Їх Ексц. Кир Василія Ладики, ЧСВВ.

Предсідником Зїзду був адв. Ю. Шкварок, а головним організатором о. А. Трух, ЧСВВ. На Зїзді були заступлені 31 місцевости. По оживленій дискусії вибрано перший Заряд на Алберту в склад якого ввійшли: Покровитель — Їх Ексц. Кир Василій, Голова — адв. Ю. Шкварок з Мондеру, містоголова — Іван Косюр з Роял Парк, другий містоголова Іван Баран з Мондеру, рекордовий писар Іван Ісаїв з Едмонтону, скарбовий писар Гр. Байрак з Едмонтону, скарбник Іван Басараб з Едмонтону, провірники: Ів. Козяк з Лішор, Ник. Андріїв з Чипмену, В. Стеблик з Нового Києва; судді: В. Дикий, ред. Укр. Вістей, Осип Прийма з Едмонтону й Степан Німчук зі Скаро, о. А. Трух духовний провідник і редактор Вістника, що мав міститися на сторінках Укр. Вістей.

По Зїзді закипіла гаряча праця. У Вістнику часто появлялися заохочуючі й підбадьоруючі статті, щоб ставати в ряди Б.У.К. Подавалось також вказівки як закладати нові відділи й як вести в них роботу. Словом одушевлення було велике. В першім році, головно заходами о. А. Труха основано поверх 20 відділів з поверх 500 членами. Коли літом о. А. Трух відїхав до Східної Канади, його роботу продовжував о. М. Романович, ЧСВВ. Дня 2 і 3-го лютого 1935 р. відбувся другий з черги Зїзд БУК-а Алберти в Едмонтоні. На Зїзді порушено багато практичних точок. Важніші організаційні ухвали були: Визначити одного організатора й навязати контакт з учителями, та обговорити можливості скликання Зїзду учителів. Одначе з браку сил й інших перешкод цих постанов не можна було виконати. Праця по відділах помимо всяких трудноців йшла вперед.

Третий Зїзд БУК-а Алберти відбувся в Чипмені, дня 20-21 листопада, 1938 р. Зїзд відбувся успішно. Новий Заряд вибрано з округа Мондеру. Праця тепер пішла більш пляново й успішно головно тому, що Василіянський Чин дістав нові сили через висвячення нових священиків, отже міг присвятити більше уваги цій організації.

Першим більшим ділом було започаткування дяківської школи в Мондері. Школу провадили ОО. Василіяни. Люди були досить заінтересовані цією школою, бо вже першого року учащало 18 хлопців. Літом 1939 року започатковано українську "радіопрограму," що її надавано що два тижні через СФРН у Едмонтоні. Люди були захоплені цією програмою й радо покривали кошта звязані з передачею. Надання одної радіопрограми коштувало $20.00. На жаль з вибухом війни українська радіопередача мусіла припинитись.

1939 р. відбулося кілька окружних Зїздів: у Делф, Кракові, Борщеві, Новім Києві. Також відбувся дуже гарно Зїзд Молоді в Мондері.

В грудні 1939 р. духовним провідником БУК-а став молодий священик о. А. Химій, ЧСВВ, що щиро занявся справами Братства.

В 1940 році діяльність Братства Українців Католиків була припинена з причини війни. Всетаки Центральний Заряд правильно відбував свої засідання на котрих уважно обдумував й обговорював як дальше повести успішну працю. Вислідом нарад був дуже успішний Зїзд БУК-а в Едмонтоні дня 28 і 29 грудня 1940 р. На Зїзді було поверх 35 делегатів, що репрезентували 21 місцевости.

Новий заряд вибрано з округа Едмонтону й Мондеру. Головою став п. І. Ісаїв з Едмонтону. Між головнішими постановами Зїзду було разом із другими провінціональними зарядами створити домініяльну централю й канцелярію БУК-а й визначити одного організатора на Канаду.

БУК живе, працює й розвивається. Він крім своєї праці бере участь у роботі, що його веде Комітет Українців Канади.

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО
ПОСВЯЧЕННЯ ХРЕСТІВ НОВОЇ ЦЕРКВИ
В ГІЛІЯРДІ
В НЕДІЛЮ, 5-ГО ЖОВТНЯ. 1941.
СЛУЖБА БОЖА В НОВІЙ ЦЕРКВІ! СПІЛЬНИЙ ОБІД! ГІЛІЯРДСЬКА ОРХЕСТРА! ФІЛЬМА З ПІОНІРСЬКОГО КОНҐРЕСУ! ПРИЇЗДЖАЙТЕ ВСІ!
ЗА ЩИРУ ГОСТИННІСТЬ РУЧИТЬ
ПАРОХІЯЛЬНИЙ КОМІТЕТ.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

"Краківські Вісти", український щоденник, що виходить у Кракові під німецьким наглядом, подає, як доносять з Женеви (Швайцарія), що урядовий акт прилучення Галичини до Ґенерального Ґубернаторства відбувся в головній салі будинку давнього львівського сойму, в присутности ґенерал-ґубернатора д-ра Франка, ґен. фон Рока, ґен. Кріґера, команданта поліції фон Притвіца, державного секретаря фон Білера, начального команданта словацької армії Чатльоса й начального команданта мадярської армії Шомбателя. При цьому була теж і делеґація в складі 25 осіб, під головуванням д-ра Ю. Полянського. В делеґації були з українців, між іншими такі: о. рек. Й. Сліпий, ректор проф. Сімович, през. Децикевич, о. крил. Дзерович, дир. Палій, о. кан. Лончина, ред. Голіян, професор д-р. Марітчак, дир. Ґрабар, дир. Филипович, проф. Біленький, адв. д-р К. Панківський, ред. Р. Пашківський, інж. К. Монцібович та інж. Пясецький. Від імени українського народу склав заяву д-р Полянський.

Далі, пишуть зі Женеви, замітне те, що часопис не подає зовсім змісту заяви української делеґації.

Стало відомим аж тепер з певністю про те, що за весь час московського панування в Галичині відбувалась там українська партизантська боротьба проти окупації зо зброєю в руках, яку пощастило одібрати ще від решток польської армії, яка в осені 1939 р. тікала до Румунії. Вона прибрала особливо широкі розміри з моментом вибуху німецько-московської війни, зокрема в Підгаєччині. В Монастириськах українські повстанці відбили у большевиків священиків о. Білинського й о. Паласіцького та дяка Шпотакевича.

Кореспондент ґазети "Стокгольмс Тідніньен" подає з Берліна, що німецьке рішення прилучити Сх. Галичину до Ґенерал-Ґубернаторства розвіяло українські мрії про створення Великої України, про що думали ті українські провідні одиниці, що від довшого часу співпрацювали з німцями.

Коли українці пропонували німцям створення українського леґіону з б. українських старшин для боротьби з большевиками, то німці на це не згодились, мабуть тому, що не хочуть мати супроти українців ніяких зобовязань. Щобільше, хоч згодилися на утворення українського леґіону в Румунії, то в Галичині розвязали навіть українську військову орґанізацію п. н. "Бандера", що повстала спонтанно по утечі советських військ з Галичини.

Українські лідери, що є далі оптимістами є переконані, що Україна під німцями піднесеться економічно та визволиться зпід панування Москви та її культурних впливів.

З німецької сторони, як на це вказують різні вісти, є тільки познаки признання якоїсь української автономії (щось як за б. Австрії), яка буде очевидно кермована з Берліна.

В Берліні зорганізовано бюро посередництва праці для східних теренів.

Німці творять українську поліцію. Вона вже є в цілому ряді міст як Бердичів, Житомір, Перемишль і другі.

Одним з приказів тії поліції є зарядження, щоб всі приватні й урядові доми мали українські жовто-блакитні прапори й вивішували їх разом з німецькими прапорами.

Ось таке подає шведська ґазета в Америці. Може воно правда, а може й ні.

Довідуємось з певних джерел, що в часі німецько-советської війни впав жертвою від бомби в Перемишлі о. Лаврентій Качмарський ЧСВВ, священик-василіянин.

Крім о. Йосифа Галабарди большевики мали розстріляти ще других двох отців василіян: о. Северіяна Бараника, ігумена в Дрогобичі й о. Якима Сеньківського ЧСВВ.

Нюйоркська польська ґазета "Нови Свят" з дня 22. IX ц. р. подає за "Краківськими Вістями" такі нові вісти про положення на Західній Україні: Львівський залізничий двірець майже неушкоджений, з виїмком вікон у великій почекальні. Трамваї вже курсують, за білети платиться 10 сотиків. Місто має бути дуже занечищене, має провінціональний вигляд та втратило свій давний характер. Церква св. Миколая ушкоджена артилерійським огнем. Написи вулиць чисто німецькі і по німецьки передане українськими буквами. Відчинено багато ресторанів. Ціна за обід виносить 13 рублів або 2.50 золотих. Брак обрусів, столова посуда брудна й знищена.

В Стрию, де ще 1. вересня ц. р. були словацькі війська, функціонує українська поліція під проводом проф. Николина. В Стрию одиноко остали численні жиди, що займаються свобідно торговлею. В Стрию виходить тижневик "Стрийські Вісти" під редакцією Приймака. Українські орґанізації почали наново свою діяльність. Одиноке кіно в Стрию висвітлює німецькі фільми з українськими написами. Відчинені ресторани й цукорні.

В кореспонденції до Львова німецька ґазета "Міттаґ" пише, що німецькі власти стоять на становищі, що удержавлене Советами майно переходить на власність німецької держави. В деяких випадках німецькі власти роблять виїмки, як ось звертають забрані менші ґрунтові посілости, як рівнож добра греко- і римокатолицької церкви. Частина дідичів буде допущена на свої маєтки як завідувачі, а не як власники. В жовтні буде вицофаний в Сх. Галичині московський рубель, а введений золотий.

Галичина виглядає як по тяжкій недузі. Люди не бажають нічого крім праці й життя. У Львові бракує 17,000 людей, котрих большевики вивозили ночами й ніхто не був певний, чи рано встане, коли ввечір лягав спати. Той стан непевности пошарпав нерви і життя цілого краю. Тепер весь край, як одна рана — і бажає спокою за всяку ціну.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ТРЕБА ВІРИТИ В УСІ ПРАВДИ ВІРИ

З великою силою й неустрашимістю боронив цілости католицької науки св. Василій. Він не дозволив нарушити в "Символі віри" ні одного слова. Коли цісар Валент через свойого префекта Модеста натискав на св. Василія, щоб пішов із духом часу й пристав до еретиків - аріян, кажучи, що тут ходить тільки про висказ слів, св. Василій відповів йому з великою повагою й силою: "Того, чого навчає Церква, вона навчилась від Бога; я держусь її науки й готовий боронити її ціною свойого майна й своєї крови. Я не дозволю викинути ні одного слова, ні одної букви!"

Св. Амврозій був готовий віддати життя за одну правду католицької віри. В своїй проповіді він звернувсь до тих, що хотіли прийняти з католицької віри тільки те, що їм було до вподоби, з поважними словами: "Як що ви скасуєте одну праду зо свойого "Символу віри", ви скасуєте своє спасення."

В часах давнього римського царства, підчас боїв із жидами й даками, визначавсь великою хоробрістю св. Евстатій, пізніший мученик за Христову віру. Спочатку був він поганином і називавсь Плакид. Римські імператори, Тит і Траян любили Плакида й зробили його першим із вождів свойого війська. За днів спокою любив Плакид ходити на лови. Одного дня побачив великого оленя й пустивсь за ним у погоні. Підчас того відбивсь задалеко від своєї дружини. Втомлений сів на скалі, щоб спочати. Коли так сидів серед лісової тищі сам із своїми думками, відчув велику тугу пізнання правдивого Бога. Він уже від довшого часу відчував якесь пониження в почитанні поганських божків, а одночасно не був байдужий на прояви спокійного, чистого життя християн. Нерез подивляв їхню велику терпеливість і геройство в хвилях терпіння й смерти. Підчас такої роздуми нагло дався чути на верху скали якийсь шелест. Плакид оглянувсь і побачив того оленя, що за ним він аж тут загнався. Що дивніше між рогами оленя побачив хрест, а на ньому образ Ісуса Христа. Враз понеслись слова: "Плакиде, Плакиде чого ти мене переслідуєш?" Коли Плакид прийшов трохи до себе, спитався: "Хто ти є, Господи." А голос відповів: "Я є Христос, той, що пішов на хрест на спасення тобі й усьому людству.' Коли зява зникла, вернув Плакид зовсім перемінений додому. Там довідавсь, що його жінка бачила таке саме видіння. Тоді обидвоє пошукали чимскорше християнського священика, познайомились із правдами Христової віри й приняли св. тайну хрещення. При хрещенні одержав Плакид імя Евстатія. Пізніше він згинув як св. мученик.

Як бачимо, то нераз і погане одержували надзвичайним способом ласку св. віри, головно за свої добрі вчинки.

Св. Юстин, що згинув мученицькою смертю за Христову віру 166 року, був спочатку поганським фільософом. Уже тоді він бажав гаряче прийти до пізнання правдивого Бога. З тою думкою почав Юстин переходити науки різних фільософів; стоїків, перипатетів, питаґорейців і інших, та ніде не міг найти доброї відомости про Бога та Його Божі прикмети. Коли раз у Римі вийшов над ріку Тибр і застановлявсь над фільософічними питаннями, приступив до нього старий чоловік і спитав ласкаво, про що думає так глибоко. Юстин відповів йому, що шукає правди. Тоді незнайомий вияснив йому, що всі поганські фільософи помилились, а тільки в св. Письмі можна знайти правду, бо ті книги, написані мужами натхненними Богом, пояснюють походження й ціль усіх істот. Старець відійшов, а Юстин почав перечитувати св. Письмо й дійшов до переконання, що тільки в християнстві є правда. Охрестився й став оборонцем-апольоґетом християнської віри. Написав багато книг, що їх посилав навіть римським цісарям, а також і словом учив у Римі християнської релігії. Згинув мученицькою смертю за Христа.

Надзвичайні бувають нераз стежки, що ними Боже Провидіння приводить людей до св. віри й спасення.

Один індійський юнак не мав спокою в своїй поганській вірі. Ходив він до турків, пізнав і жидівську віру, та ніде не находив вдоволення. Вкінці звернувсь до Бога й став просити Його: "Великий Духу, дай мені пізнати, хто Ти є та як я маю служити Тобі, а більше не бажаю нічого."

Саме тоді прибув до Індії на місійну працю великий місіонар св. Франц Ксавер († 1552). Коли св. Ксавер прийшов до того міста, де жив той праведний індіянин, товпи народу поспішили на проповідь Святого. Пішов і наш юнак. Якийсь внутрішний голос сказав йому: "Йди вперед, а знайдеш свого Бога." Він наблизивсь до св. Франца й став уважно слухати його науки. За Божою ласкою так був зворушений Божим словом, що ввірив у Христа й охрестився. Аж тоді настав у його душі великий спокій, що його подала йому правдива, Христова, католицька віра.

Чи ті українці, що покидають католицьку віру, можуть мати в душі спокій?

В Гольштині, в Німеччині, народивсь протестантському графові Штольберґові син. Назвали його — Фридрих. Коли хлопець підріс, дуже полюбив правду. Великі німецькі поети: Ґете, Кольопшток, Гердер надзвичайно любили Фридриха за його благородність душі. Молодий граф займав високі становища; між іншим був амбасадором у Копенгазі. В своїй праці й житті уважав завжди на релігію. Та його протестантизм почав неподобатись йому через непевність науки, що її спричинювало самовільне пояснювання св. Письма. В сумніві почав сердечно молитись. Моливсь так 7 років, щоб Бог показав йому правдиву релігію. Одного дня підчас подорожі зайшов зі своєю жінкою до католицької церкви, де діти приймали перше св. Причастя. Священик говорив до дітей проповідь. Слова Божої науки про правдивість Католицької Церкви й щастя католиків у злуці з евхаристійним Ісусом зробили таке сильне враження на ґрафа Штольберга, що рішивсь відразу стати католиком. У 1880 році, в свято Зіслання св. Духа зложив із своєю жінкою визнання католицької віри. Через те, що став католиком, утратив своє високе становище між протестантами, а разом із тим іще й 6000 річної пенсії. Та він не захитався й пішов за правдою.

Як католик писав побожні книжки. Вмер 1919 року. Його останні слова на землі були: "Слава Ісусу Христу!"

Хто молиться й шукає правди знайде її, а коли знайде — повинен прийняти її, хоч треба було б стратити все майно, а навіть життя.

Ґраф Штольберґ дійшов до пізнання правди, та деякі люди не доходять до неї, бо є горді й мають злу волю, подібно, як ті єрусалимські фарисеї, що не хотіли прийняти пізнаної правди, хоч їм проповідував її сам Божий Син.

Хай буде правда!

Большевицькі аґенти за границею заперечують факти про масові морди українців на західно-українських землях. Коли подавати знимки чи описи й назвиська помордованих ними людей, то вони кажуть, що це не большевики, але "німці помордували українців" і називають нас за те "націстичними аґентами." Мовляв, ми виправдуємо німецькі злочини. Очевидно, що це злобний і провокаторський наклеп, бо ми німців не виправдуємо й не думаємо виправдувати. Але хочемо, щоб культурний світ довідався і про большевицьких злочинців. Бо щойно тоді буде можна боротись з успіхом зо світовими злочинцями й запровадити кращий і справедливіший лад, коли знатимемо дійсних злочинців. І хай за німецькі злочини відповідають німці, а за большевицькі злочини відповідає таки большевицький режім!

— По році відсутности ізза поважної слабости, Майрон Тейлор, особистий представник президента Рузвелта, нечайно прибув до Ватикану й мав побачення з Папою Пієм XII. і державним секретарем кардиналом Л. Малйонім. Він також вручив Св. Отцеві письмо від американського президента. З Ватикану по дорозі до Америки поступив до Лондону. Видно, що йдуть якісь важні тайні переговори.

Часописи були пустили вістку, що президент Рузвелт мав прохати Святішого Отця, щоб той заявив, що війна проти нацизму є справедлива. А Папа знову мав дипльоматично від цього відмовитись від цього й сказати, що Апостольська Столиця не задумує висказуватись про котру небудь воюючу сторону й хоче далі задержати повну невтральність.

Ватиканський щоденник Оссерваторе Романо подав авторитетне заперечення цих вісток, як безосновні, бо такого жадання не було від президента. Що говорив представник Рузвелта з Папою й який лист від Папи повіз він президентові, це є тайною.

Часописи вже нераз подавали сензаційні вісти про Ватикан і Папу, але вони показувались майже все неправдиві. Тому й на будуче подібні вісти треба брати дуже критично. В теперішних особливо часах маса брехні й різноколірової пропаґанди пускається у світ всілякими людьми. Тому не всякому скоро віруймо, але точно все провірюймо, особливо, коли що пишеться неприхильне про Католицьку Церкву та її релігійно-церковні справи.

— Як подає "Шлях" (ч. 38), в вересні цього року отворено Великий Семинар ім. Св. Йосафата в Вашінґтоні при вулиці Линкольн Ровд 2315 Норт Іст для студентів теольоґії епархії Преосв. Константина Богачевського.

— У незанятій Франції є дозволене урядом продовжати свою діяльність католицьким орґанізаціям молоді з тим застереженням, що в них не буде підривних впливів. У Франції між іншими орґанізаціями є орґанізація Католицких Пластунів, що має 100,000 членів, гуртки Католицької Акції, зложені з молоді селянської, робітничої або шкільної, що начислюють 300,000 членів і Християнська Робітнича Молодь з 150,000 членами.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

СВЯТА ТЕРЕНЯ ПОМАГАЄ СВЯЩЕНИКАМ

Тереня обіцяла, що буде помагати священикам. Багато було тих, що зазнали її духовної помочі продовж її коротенького життя. Чи ж то не ради них, щоб їх підносити до святости, до запалу, до любови, вона стала монахинею-кармилітанкою? Але її діло на землі тільки зачалося.

Священики були та є завсіди особливо любі для Терені. "Моліться до неї! сказав до одного з них Венедикт XV. Це ж її покликання вчити священиків любити Ісуса Христа!" Можна б багато з них назвати, які свобідні трохи, зовсім сумнівалися про неї, про її святість. Бачили в ній лише любу монахиню, більше нічого. Вона зачинала тим, що навертала їх до себе, до почитання її так, що тепер вони найгарячіші її апостоли. Але вона не перестала на тім. Не відступила від них, доки не впровадила їх на свою доріжку, доріжку святого віддання себе та геройської любови. Неможливе їх вичислити. Їх цілі громади тих, що їх вона відвідала, потішила, оживила в годинах змучення або смутку та непевности, та яких вона піднесла аж до радости з жертви, аж до божественних розкошів у розпяття за Христа. Багато з них признається, пише, проголошує, що її вони завдячують чудесну успішність свойого апостоляту, який перед її поміччю був лише самим смутним тягом недвач.

Один лише випадок споміж тисячів покаже нам ясно, як свята вміє навернути священичу душу. Його беремо з оповідань о. Флямеріон, Т. І.

"Один священик, якого я провадив, оповідає монах, і що справував високий уряд в одній з найвизначніших установ у Парижі, був зовсім упереджений, шоб зазнакомитися дещо з Теренею. Що більше, я сам, хоч маю велике набоженство до маленької святої, не був би важився говорити йому про неї зо страху, щоб не побачити його згірдного усміху в кутиках уст. Але одного дня сказав йому один товариш: "Ви повинні перечитати життепис сестри Тереси від Дитяти Ісуса. Ви є психолог. Це буде для вас цікаве!

"Він дався переконати. Попросив собі найбільше повне життя та посвятив цілий тиждень на те, щоб прочитати його від краю до краю. І був переможений!

"Цей священик мав велику любов до бідних. Разом з одною панею він опікувався одною нещасною жінкою, що її лікарі засудили на смерть. Невмолима смерть мала полишити на світі самими бідними сиротятами її двоє маленят. Від кількох тижнів хвора попала в одчай та проклинала Бога.

"Перед небезпекою тієї душі той священик подумав на с. Тересу та зачав девятницю, щоб дістати її поміч. Не кажучи йому нічого, ця пані робила те саме. Вислід: цілковита радість у настроях хворої та дивна згода. Бідна жінка вмерла з очами зверненими на образ Марії. Коло неї були обоє діточки та мовили вервицю аж до її кінцевого віддиху. Священик, що через те навернення сам цілковито перемінився, післав до Лізіє оповідання про подвійне чудо, написане власною рукою."

І чи повірить хто? Ото один з її провідників духовних, той сам, що так сильно її заохочував до довіря, тепер дався провадити святій до переведення в життя найменших подробиць з "маленької її доріжки." О. Пішон писав 1909 року до С. Геновефи від св. Обличчя (Селінки): "Так, добрий Бог хоче прославити свою маленьку обручницю покірну. Якже тут не змагатися, щоб і нам стати маленькими дітьми? Над цим я працюю в 66-ім своїм році життя! " — Цей священик просив також у Бога через заступництво Терені, щоб міг правити Службу Божу аж до останнього свойого віддиху. Вмер він раненько 15. листопаду 1919. р. в хвилині, як ішов перед престіл.

До тих ласк, що ними засипала Тереня священиків в краях в Европі, долучилися ще нові й численніші, що їх зазнавали місіонарі, її дорогі місіонарі, що їх то високе апостольство вона колись славила так високо та завидувала їм їхнього щастя.

Вона ж сама заповіла, що зараз після своєї смерти вона піде на здобування душ на місіях. Казала, що чуваючи над своїм любим монастирем, буде в першу чергу відвідувати далекі місії. Вже від 1898. р. отже рік після смерти Терені Ріпники Розширення віри запачували таке велике помноження місіонарських успіхів, що всі говорили тут про щось дивне, нечуване. В багатьох селах невірні самі приходили, щоб дістати науку та св. хрещення. Багато з цих священиків, місіонарів, не знаючи ще нічого про Тереню, приписували це особливішому подихові св. Духа на їхні громади душ, над якими вони працювали в тих диких краях.

Тисячами способів заохочуючи апостольство о. Руланда, Тереня розтягнула свою опіку на його братів по монашестві, на отців заграничних місій. "Я можу засвідчити, говорить її духовний брат, що в наших місіях в Японії, Китаю та Індіях не лише розширилося довіря в святість і сильне заступництво Терені, але що вона справді робить величезний вплив на навернення душ і на поступ їх у чеснотах. Особливо в Японії багато монахинь трапісток говорить, що вони своє покликання завдячують Терені, якої життя читали".

Африканська земля, де змагався о. Болієр, зазнавала також дуже багато благословення від Терені на свої місії. Одна лише черта нехай нам покаже розуміння тих чуд, що їх вона там робить, особливо на користь місій, що їх ведуть Білі Отці. Один з них писав у грудні 1910. р.: "Майже в усіх хатах наших християн і в усіх наших школах катихизму я поставив образ молодої святої. Всі мене питають, хто то є ця маленька "бігіра"-діва? Тоді я зібрав усіх своїх катихитів та коротенько переповів їм її життя та додав, що вона мусить мати перед Богом велику силу. Опісля я їм роздав маленькі її образки та поручив їм, щоб через її заступництво старалися про навернення цілого краю. Вони так зробили. Від того дня погане приходили на катехизм не поодиноко, але цілими громадами так, що неділями наше місійне подвіря переповнене людьми... Додайте собі, що багато з цих бідних людей приходить з сіл, в яких я ще ні разу не був та які передтим були як не ворожі то щонайменше зовсім рівнодушні для місіонарів!"

Ці всі ласки, що досі ми про них говорили, всі вони надприродні й духовні. Свята, не відрікшися спочування для болів тіла, хотіла зачати від уздоровлювання душ. Але вона знала, що уздоровлення тіла, більше блискучі в очах загалу, можуть так само послужити справі Божій, скріплюючи довіря в Його милосердя та побільшуючи молитви до Його святої слуги.

Вона помогла або улічила багато тілесних недуг зараз таки в перших роках після свойого відходу до неба. Але знову для священика заховала вона одне зо своїх найбільших чуд, одне з тих двох, що їх пізніше ужили до її беатифікації.

Як тільки слава Терені перейшла поза мури її старого монастиря, рекреації в великім семінарі духовнім у Бейо дуже часто переходили на розговорах про заслуги та чуда молодої монахині. Один семинарист називав її побожність за смілою та недоступною, інший вихвалював гарні сторінки її "Історії", або славив чуда, що їх уже зробила маленька Тереня. Між такими визначався особливо молодий клирик, о. Анне, родом з Лізіє.

Його здоровля завсіди було найкраще, аж у черні 1904. року він зачав слабнути. Два роки пізніше, 23. серпня 1906. р. він упав вичерпаний через вибух крови. Показалися сухоти в розвиненім стані.

Лікарі сказали, що тут вже сухоти в найвищім ступіні, гальопуючі. В обидвох легенях каверни-ями глибокі, гарячка та несмак до всякої поживи. Ніякої надії. Смерть грозить за кілька днів.

Тимчасом зачато девятницю до св. Терені. На шиї слабого завішено мощі святої. Але хвороба поступає страшенно вперед. Одного вечора сестра доглядачка думала вже, що семинарист помре тієї ночі. Заохотила його, щоб зробив великодушно жертву зо свойого життя.

Але молодий клирик зовсім не хоче вмирати. Він чує, що Тереня близько нього, що вона ним опікується, що вона затримає смерть, щоб його повернути здорового родині та св. Церкві. Ледве монахиня скінчила свою любу заохоту, він вхопився за мощі святої, притиснув їх до грудей, до серця свого та в захваті надмірної надії сказав лише думкою цю молитву: "Мала Тереню, ти в небі є тепер, цього я певен! Я ж на землі, де ти маєш добро робити. Треба мене уздоровити!" Ледве він сказав це, хоч без шуму слів, але з довірям, зараз сів: вже нема більше удушення, ніякого болю, ніякої гарячки. Він встає, він уздоровлений!

Скоро закликано лікарів. Вони признали, що вмираючий тепер зовсім уже здоровий. На місце зопсутих легенів явилися нагло нові, що зачали в порядку свою працю та оживляли цілий організм. Полишилася лише худість, але вона за кілька днів зовсім зникла при добрій поживі. Отак він не лише уздоровлений, але можна сказати, воскрес до нового життя.

(Далі буде)

ВОСТОК-ІВАСЮКИ, АЛТА. Архієрейська Візитація. 14. IX. Преосв. Кир Василій відвідали парохію св. Михайла, відправили архієрейську Службу Божу в новій церкві й заохотили численно зібраний нарід до витревалости в вірі й до співпраці в справах Церкви. Нарід одушевлено привитав свойого Князя та глибоко записав у своїому серці його повні любови слова.

Того ж дня відбулось архієрейське посіщення в парохії в Стар, Алта. Люди процесією й співом зустріли свойого Архипастиря при тріюмфальній брамі: Впр. о. парох А. Химій, ЧСВВ привитав владику складаючи в імени парохії заяву привязання й любови до католицької Церкви та свого епископа. По молебні в церкві, Преосвященні сказали до народу гарну проповідь в якій заохотили всіх, щоб держалися правдивої католицької релігії, що давала й дає силу нашому народові по всьому світі. По богослуженні Преосвященні довго розмовляли з людьми, що горнулись до них сердечно як добрі діти до свого батька.

Приєднуйте нових передплатників для "Світла"!

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СТАР, АЛТА. Дня 30. VIII. родина й знакомі зробили малу несподіванку для Сестри Теофанії Мальованої, Згр. П. Н. Д. М. яка 24 серпня зложила вічні обіти в Мондері. По милій розмові й співі набожних пісень п. Касіян Летавський від усіх присутних висказав побажаня і вручив гарний дарунок Сестрі на памятку. При цій нагоді п. Михайло Мальований перевів збірку на "Світло," що принесла $1.82.

Нехай Всевишний Господь благословить усі труди й дасть здоровля, сили й успіху С. Теофанії, щоб могла довго працювати для Його слави й добра свойого народу.

Присутний.

ВОСТОК-ІВАСЮКИ, АЛТА.

Не стало між живими.

В одній із наших кольоній, Восток-Івасюки помер 14 вересня ц. р. 82 літний старець, батько родини. бл. п. Антін Романюк. Полишив у смутку свою подругу, 5 синів, 4 доньки, 36 внуків і 11 правнуків.

Похоронні богослуження відправило двох оо. Василіян, Впр. о. Протоігумен В. Бараник і о. Лаврентій Джіголик 16 вересня.

По похороні, на спільному обіді, переведено збірку на католицьку пресу. Збіркою занялися п. Іван Цимбалюк з Реплей і п. Іван О. Зазуля з Восток, яка принесла $3.43. З того половину призначено на "Укр. Вісти", а другу на "Світло". В.И.П!

ВОСТОК, АЛТА. Похоронні Дзвони. В неділю ввечір, 14 го вересня, сумний гомін церковних дзвонів із нашої дзвінниці звістив нам, що ще один піонір із нашої околиці відійшов до вічности.

Смерть, яка забрала 6 місяців тому Матвія Палцата, тепер не шукаючи далеко загостила до сусідного дому, брата Петра Палцата, де на ложі болізни від трьох тижнів лежав хорий Іван Палцат. Ось і цього то Івана, або як його всі кликали "Яська", брата покійного Матвія вона забрала.

Іван Палцат походив з бродського повіту, зі села Білівців. Приїхав до Канади 1900 року й поселився в околиці Востоку, де перебував у домі свойого брата Петра. Був нежонатий. Ще від малого хлопця калікував на ногу. Ось і це нещастя привело ще друге, гірше. Ідучи на город, спотикнувся якось так нещасливо, що впав саме на хору ногу. З болю і умучення заснув на холодній землі. З того дістав запалення й по трьох тижнях, заосмотрений св. Тайнами, скінчив свою земну мандрівку.

Покійний дуже любив плекати садовину й займався також пасічництвом. Він мав великий сад, у якому були зразкові щепи яблінок, слив, черешень та других овочевих дерев. І цей великий та гарний сад, він полишив своїй родині по собі.

Похоронні богослуження в домі й церкві відправив Впр. о. парох І. Лесюк, ЧСВВ. Хоч це був час молочення, то велика родина й знакомі зіхалися аж з далеких сторін. Вінці зложили: пані Анна Якубець, Іван Палцат і діти, родина Петра Палцата і Іван Кельнер з Едмонтону.

Підчас обіду на заклик п. Николая Андріїва зібрано $11.60 на пресфонд. Збіркою занялися Николай Гриців і Дмитро Дацюк. Жертви розділено на Українські Вісти й на Світло.

Також підчас цієї похоронної гостини зібрано $11.25 на церкву в Тофілд. Збіркою занявся Впр. о. І. Лесюк і Прокіп Іванів.

Парохіяльний заряд тофілдської церкви складає жертводавцям щире спасибіг! Також щира подяка за поміч своїй пресі.

Присутний.

* ** *

Родина Покійного Івана, отсим складаємо всім, що прибули на похорон і взяли участь у богослуженню, дали на Службу Божу, чи зложили вінки, а особливо Впр. о. пароxові за їх труд і за слова розваги, — найсердечнішу подяку. Також тим усім особам, що зложили на "Григоріянку" особлива від нас подяка.

Родина.

З ПІС РИВЕР, АЛТА. Катехизація дітей.

РІНО, АЛТА. Цього року українська дітвора в Ріно мала нагоду вчитися катехизму цілий тиждень від 14-20 липня. Наукою проводив о. А. Винник, ЧСВВ. До св. Причастя приступили всі діти, а 14 з них перший раз. На закінчення катехизації була спільна знимка, перекуска й пікнік.

Є чутка, що в Ріно українці греко-католики задумують будувати церкву. Дай Боже, щоб чимскорше її вибудували, бо вона тут дуже потрібна для старших, а особливо для молоді.

ГАЙ ПРЕРІ, АЛТА. Минулих вакацій відбулась наука катехизму на Гай Прері в чотирох місцевостях: в місті, в школі Вест Прері, Шедов Крік і Гарт Ривер. Є надія, що ця початкова наука релігії дітей стане доброю основою до кращої будуччини в цій околиці.

Говорять, що ОО. Василіяни будуть тут на Гай Прері будувати свій осідок.

Цього року в цих околицях великі зливи. На збіжжя майже нема надії через часті осінні дощі.

РОЙКРАФТ, АЛТА. Від 16 червня до 3. серпня відбулась наука рідної мови й катехизації дітей при церкві св. Івана Хрестителя. Навчав богослов з Мондеру брат Володимир Шевчук, ЧСВВ. Діти з найбільшою охотою вчились від год. 9. рано до 4-ої пополудні рідної мови, читати, писати й співати та релігії. На закінчення науки всі діти приступили до Св. Тайн на тихій Службі Божій, а опісля мали спільний сніданок і фотографію. По співаній Службі Божій слідував діточий пікнік, а вечером концерт у честь українських піонірів в Ройкрафт.

Найстарший наш піонір українець католик з Галичини на Піс Ривері є пан Михайло Музика, що вже живе в околиці Ройкрафт поверх 25 літ, а другий — це пан Іван Равлик, що походить з Буковини й є добрим українцем греко католиком. Він також уже чверть століття прожив на Піс Ривері. В часі концерту отець Винник мав реферат про значіння піонірів для молодого покоління.

Опісля наші найстарші піоніри М. Музика й І. Равлик переповіли ті гаразди, що їх переживали наші перші поселенці серед голоду й холоду, серед лісів, у товаристві диких звірів на забутім Піс Ривері 27 літ тому. В своїй бесіді п. Равлик сердечно благав теперішню молодь, щоб шанувала світлі традиції своїх батьків та не була пустою.

Наша молодь відспівала гарно ще кілька пісень, а о. Винник роздали нагороди тим дітям, що були найпильнішими в науці.

Тут складаємо щиру подяку родині І. Равлика, що безплатно перетримувала в себе весь час науки брата Шевчука й ще тішилась, що має нагоду послужити добрій роботі. Дай Боже, таких родин якнайбільше на Піс Ривері!

КСІТУАН, АЛТА. Перший раз у цій околиці українська католицька дітвора мала рідну школу через два тижні. Учителем був богослов брат Володимир Шевчук, ЧСВВ. Наука відбувалась у Нар. Домі. На науку ходило 33 дітей. На закінчення науки вся дітвора приступила до св. Сповіді й Причастя. Мило було слухати, як діти співали Службу Божу. Багато дітей, що не ходило, заявили, що вони на другий рік будуть ходити також до рідної школи. Тільки, щоби родичі були живими членами при церкві, то молодь певно буде добра й релігійна.

Щира подяка родині Василя Чвиля, що перетримувала брата вчителя весь час, а також і тим родичам що помагали в ширенню царства Божого в діточих душах.

НОРТ СТАР, АЛТА. На далекій півночі в Норт Стар, також відбувся тижневий курс катехизації дітвори під проводом о. Іринея Процентого, ЧСВВ. Наука відбулась у ново збудованій церкві.

ВОРЕНСВИЛ, АЛТА. Околиця яких 30 миль на північний захід від міста Піс Риверу. Тут є около 20 українських греко-католицьких родин. Від кількох літ тут люди носились з гадкою побудувати свою церковцю. Цього року вже зробили рішучий крок. Пан Іван Бурбан подарував 4 акри землі під церкву. Її заінкорпорував наш о. парох А. Винник ЧСВВ. Вже звезли люди льоги на будову церкви. Літом відбулась катехизація дітей у публичній школі Воренсвил під проводом о. І. Процентія, ЧСВВ.

Ось так, хоч тяжкі обставини місійної праці на Піс Ривері, релігійна робота розвивається, приносить людям потіху й душевну поміч й помагає їм спасти свою душу й вдержатись при свойому народі. А все це робить рідна Українська Греко-католицька Церква.

Один із Піс Риверу.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Величавий празник. В цьогорічному празнику св. Йосафата в Едмонтоні, дня 21. IX. взяло участь поверх 2,000 людей. Були гості навіть з дальших сторін. Церква була заповнена вірними на всіх читаних Службах Божих, що правились від 6-ої години рано. Вірні щиро горнулись до св. сповіді й св. Причастя. Архієрейську Службу Божу відправив Їх Ексц. Кир Василій Ладика в асисті о. протоігумена Венямина Бараника й о. Н. Когута. Діяконували о. М. Сіянчук і діякон Філевич. Проповідь виголосив о. Н. Когут, ЧСВВ, а під кінець Служби Бжої сказав слово Преосв. Ладика. Хор співав під орудою п. Осипа Приймн.

По Службі Божій відбувся спільний обід в головній салі Народного Дому. На обіді були також Преосвященні й отці. Промовляли п. І. Ісаїв, що при кінці своєї бесіді закликав до збірки на Українські Вісти, яка принесла $34.39, домініяльний посол п. Антін Глинка, адв. Гепеі, радник міста, а на кінці Преосвященний Кир Василій. У свойому слові наш архієрей висказав радість і вдоволення, що помимо поганих доріг при було на це свято велике число гостей з різних сторін провінції. "Коли Ви приїздаєте одні до других, коли Ви піддержуєте й морально й своїми жертвами одні других, то це знак, що між Вами згода, єдність і любов — сказали Преосвященні.

Поверх 40 літ тому теперішний парох, о. Дидик, ще молодий взявся будувати першу українську церкву в Едмонтоні, а тепер помимо свойого віку, бодрий і сильний духом, разом із відданими та жертвенними парохіянами будує другу церкву муровану, далеко величавішу. Це радість. По обіді відбулось посвячення хрестів. З церкви куми винесли хрести й почався похід довкола нової й старої церкви. Хрестів було сім. Усі металеві. Один несли священики, другий старші мужчини, третій старші жінки, четвертий старші хлопці, пятий дівчата, шестий і семий малі хлопці й дівчата. Увесь похід робив дуже миле враження. По обході, на сходах перед новою церквою акту посвячення хрестів довершив Преосв. Василій. Була це чудова й незабутня картина. По відправі кільканадцять мужчин витягли шнурами найбільший хрест і вложили його на головну копулу, 105 стіп угорі. Нарід з одушевленням глядів на хрест нової прекрасної церкви й розходився зі щастям у серцю з церковної площі. Хрест на новій церкві св. Йосафата в Едмонтоні видніє далеко. Його бачуть усі. Чужі подивляють греко-католиків, що в так тяжкі часи своїми жертвами двигнули так величаву святиню, а свої, вірні діти церкви радіють новим здобутком. Знамя хреста глядить

і на тих, що вибреклись його і з висоти просить - благає: прийдіть до Божого Дому, а знайдете там правдиве щастя, спокій душі й ціль туземного життя...

В торжестві посвячення хрестів узяв участь і Впр. о. Ф. Ру, архітект цієї церкви, що приїхав аж з Кукс Крік, Ман.

На закінчення празника відбувся в Народнім Домі гарний концерт під управою п. Осипа Прийми.

ВОСТОК, АЛТА. Ростуть могили! Знову сумно дзвони задзвонили в нашій дзвінниці на Восток. Дня 26-го вересня, о год. 11.50 перед північчю, відійшла до вічности найстарша піонірка нашої парохії, 81 літна, Параскевія Страшок.

Параскевія Страшок походила зі села Трибухівці, повіт Бучач. Приїхала до Канади із своїм чоловіком Василем, 1897 р. і замешкала в околиці нинішного Востоку. Там в домі свого сина Филипа Страшка, де знайшла спокійний приют перебувала аж до своєї смерти.

Її смерть оплакують син Филип Страшок і доньки: Марія Проціньска і Анна Гринів; 34 внуків і 13 правнуків.

На її величавий похорон зїхалися її потомки з далеких сторін.

В суботу, 27-го вересня Впр о. парох при участи всієї родини і численних знакомих і кревних відправив панахиду і сказав похвальне слово для усопшої піонірки. Так само в неділю ввечір, коли було багато людей відправлено панахиду о год. 9. вечером.

В понеділок, дня 29-го вересня о. год. 9. рано в домі покійної була панахида, а відтак в церкві Служба Божа.

Покійній зложили вінки: Пилип Страшок і родина, Маріян Страшок і дружина, Николай Страшок, Іван Гринів, Теодор Страшок із дружиною, і один спільний яким занялися Марія Мудра і Паранька Страшок.

Підчас спільного обіду, на заклик п. Матвія Гринева пішла збірка на пресу, що принесла $4.00. Присутний.

* * *

Отсим бажаємо подякувати всім, що прибули на похорон, зложили на Служби Божі і вінки, Впр. о, пароxові за їх труд і заразом поручаємо душу нашої мами вашим молитвам. Син, Доньки і родина.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Петро Вицентович з Мондеру й Михайліна Рурка з Н. Борщева повінчались у греко-католицькій церкві св. ап. Петра й Павла в Мондері, дня 27 серпня. Перед шлюбом обоє приступили до Св. Тайн. Обряду вінчання довершив о. Д. Попович, ЧСВВ.

На весільній забаві родина й гості пожелали молодим подругам щастя й поводження й відспівали: Многая Літа! При цій нагоді зібрано $1.65 на Світло. Збіркою занялася пані К. Починок.

ПРИГАДКИ

5. X. Неділя 18 по Сош. Покров Пресв. Діви з 1. X. Глас 1. Всеночне. На утр. єв. Луки зач. 4. На Сл. Божій Ап. зач. 188 і 320, Єв. Луки зач. 17 і 54.

12. X. Неділя 19 по Сош. Св. Отців 7 Собора. Глас 2. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 194 і 334. Єв. Луки зач. 26 і Ів. 56.

В осені збірки на семинар і сироти. Жертвуймо щедро!

Місячне намірення: Ревніше почитання Цариці Розаря.

Місійне намірення: Навернення Ізраїлитян.

Відміни місяця: Повня 5. X. Остання кватира 13. X.

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

5. Неділя Покров М. Б. —
Краків (празник)
Стрімставн (празник)
Гіллярд місто, посвячення хрестів до нової церкви
Москалики
Новий Київ
Делф

12. Неділя —
Скаро
Мирнам
Чипмен
Плейн Лейк

19. Неділя —
Веґревил
Гиллярд (коло Сенюків)
Тофілд; Посвячення угольного каменя під нову церкву.
Дервент місто
Лішор
Іннісфрі Р.М.Б.
Івасюки

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

5. X. Неділя —
Айрон Ривер,
Смокі Лейк св. Онуфрія

12. X. Неділя —
Спеден
Елдорена (празник)

19. X. Неділя —
Редвей, Стрий

26. X. Неділя —
Куквил, Вильна

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

5. Неділя 17 по Сош. —
Кенора, Транскона

12. Неділя 18 по Сош. —
Гадашвил, Бовсежур

19. Неділя 19 по Сош. —
Кенора. Транскона

26. Неділя 20 по С. Хр. Царя
Елма, Талберг

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **В Ірляндії** нарід відбуває масові паломництва до відпустових місць і в пості та молитві благає небесних покровителів мира для світа й захорону свойого краю перед страхіттями війни. Ірляндія є невтральною державою, однак у воєнній полосі біля Анґлії.

— **Канада й Чіле** підписали торговельний договір.

— **Не звертаючи** увагу на участь Советів в війні по стороні анґльо-саксонського табору, в Злучених Державах Америки далі існують настрої ворожі до Москви й до большевизму.

Дружба анґльо-саксонських країв зі Советами не має глибших основ і її треба трактувати виключно, як хвилевий практичний засіб до спільної цілі, а саме — поборювання націзму.

— **Американський** журналіст Доналд Дей пише з ленінградського фронту (він є з фінською армією), що в Ленінграді діються пекольні речі. Під безпощадним бомбардуванням німецьких літаків і артилерії мешканці гинуть цілими тисячами. До того, жорстока московська НКВД, навіть в обличчі німецького наступу не зміняє своєї крівавої тактики супроти цивільного населення. Московські полонені оповідають, що Ленінґрад завалений трупами, яких ніхто не ховає ані не спрятує. Між убитими є баґато жінок і дітей. Що більше, большевицькі відділи добивають власноручно ранених, щоб "вкоротити" їм терпіння. Гурми голодних мужчин і жінок бушують по домах та шукають за поживою. Їх виловлює НКВД та цілими трокамі перевозить на місце "суду", де звичайно їх поголовно розстрілюється.

— **Ціла** канадійська торговля харчами та одінням має перед кінцем цього року перейти під державний нагляд і буде вимагати урядового дозволу, або лайсенсу. Таке оповістила 12. вересня рада воєнних цін і торговлі в Оттаві.

— **Німці** в боротьбі з большевиками осягнули значні перемоги. Вони здобули столицю України Київ, забрали Полтаву й загрожують Харкові. На полудні наступають на Крим і Донецький басен.

На відтинку Ярцево-Брянськ большевики ще тримають німців, але положення в Ленінґраді критичне. Одеса ще держиться.

— **Британія** й Америка поспішно посилають оружжя й літаки москалям, щоб помогти їм у важкому положенні.

— **Болгарія** зарядила військову мобілізацію. Німці направляють там шляхи й приготовляються до великих боєвих операцій на Середущому сході.

— **В Ірані** британські й советські війська зайняли столицю краю Теґеран. Іранський шах (цар) зрікся престолу, а його престіл забрав його син. Нового шаха визнала британська й советська влада.

— **Французькі** власти, що признають Де Голя, проголосили повну й суверенну самостійність Сирії. Передтим Сирія знаходилась під французьким мандатом.

— **Німці** сконфіскували маєтки голяндської королівської родини.

— **Літаки** держав "осі" бомбардували важне місто Єгипту, Каіро и вбили 39 цивільних осіб, 93 ранили, а також заподіяли чимало іншої шкоди. Зате британці готові сповнити свою погрозу й бомбардувати Рим.

— **В неділю,** 21 вересня прем'єр маршал Петен у своїй промові через радіо просив французів; щоб перестали нападати на німців і тим спасли покорену Францію від відплати в виді розстрілу заложників.

— **Ленінград** представляє собою палаючу руїну. Кругом міста ведеться жахлива боротьба.

— **Князь** Виндзору зі своєю жінкою був у гостині в Рузвелта та приїхав до Канади на свої фарми до Алберти, де пробуде зо 3 тижні.

— **В Арґентині** уряд завчасу ударемнив плянований державний переворот.

— **В Сербії** повстанці борються з італійськими й хорватськими військами.

— **На листі** заборонених часописей, що їх не можна впускати до Канади є українські часописи "Батьківщина", що виходить у Детройт, "Наш Стяг" зі Шікаґо й "Хлібороб," що виходить у Куритибі, Бразилія.

— **Федеральна** Екзекутива австралійської Партії Праці заборонила свому членству бути членами орґанізації "Допомоги Советській Росії."

— **Вел. Британія** піддала свою думку, щоб Ватиканської Державі не затемнювано, а навпаки, щоб її ясно освічувано, щоб у випадку налету на Рим, британські летуни знали, що там не треба кидати бомб. А Мусоліні тому противиться, й каже, що ватиканські світла будуть тоді світляними дороговказами для ворожих летунів у їх налетах на Рим. І роби що хочеш!

(1891—1941)
ЮВІЛЕЙНИЙ КАРНАВАЛ
відбудеться
в
ЧИПМЕНІ, АЛТА,
В суботу, дня 8 листопада,1941
Кожна українська дівчина має нагоду стати
КОРОЛЕВОЮ ЗОЛОТОГО ЮВІЛЕЮ
Іміграції Українського народу до Канади.

Увесь дохід іде на закупно Звукового Апарату до висвітлювання звукових фільмів.

Комітет.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на похороні бл. п. Параскевії Страшок, Восток, Алта 4.00

Збірка в часі милої несподіванки для Сестри Теофанії Мальованої, Стар, Алта $1.82
Збірку переслав п. Николай Сенишин.

Збірка на похороні Антона Романюка, Івасюки, Алта. 1.70

Зі збірки на похороні бл. п. Івана Палцата. Восток, Алта. 5.80

Збірка на весіллю Михайла Вицентовича й Михаліни Рурки. Новий Борщів. .. 1.65

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяни в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (83) 20. Мондер, Алберта, 15-го Жовтня, 1941. Mundare, Alberta, October 15th. 1941. Vol. IV. No. (83). 20.

У 30-ЛІТТЯ МІСІЙНОЇ ПРАЦІ О. ФИЛИПА РУ, Ч.О.

Священик Будівничий

Історія нашої Церкви в Канаді записала на своїх сторінках чимало гарних і ідейних священичих душ. Вони, хоч не завсіди знані зі своєї тихої праці у світовому вирі, проте їхньою ревністю й самопосвятою віра удержується, Церква поширюється, а нарід росте, кріпшає й розвивається.

У цьому почесному, довгому ряді українських греко-католицьких священиків, заняли своє, особливіше місце священики чужинецького походження. Ці останні так зжилися з українським народом і його релігійно - народними стремліннями, що в першій зустрічі з ними годі пізнати, що вони не українці. Давніше, коли був брак наших священиків, то цих священиків-чужинців було більше. Сьогодні, многі із них вже пішли по небесну нагороду, деякі з них вернули назад до свойого обряду, а деякі ще дальше працюють по наших колоніях і місіях.

Одно з найкращих місць серед оцих священиків-чужинців зайняв безсумніву о. Филип Ру з Чину Облятів. Так полюбив він наш український нарід, що посвятив для него найкращий час своїх найкращих літ і досі не перестає він із ревністю працювати. Цього року минає саме 30 літ, як виїхав він із своєї рідної Лотарингії до Західньої України, а згодом до Канади, на місійну працю серед українців. Цікавим для нас буде пізнати близше особу о. Ру, приглянутися деяким важнішим моментам із його життя і застановитися близше над його діяльністю серед українців.

Многая Літа!

ВПР. О. Ф. РУ МНОГОЗАСЛУЖЕНИЙ ЮВІЛЯТ

УКРАЇНСЬКА ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА, ЩО ЇЇ БУДУЄ ВПР. О. ФИЛИП РУ В КУКС КРІК, МАН.

Неструджений священик-місіонар

Отець Филип Ру походить із лотаринґської країни, що знаходиться на пограниччі між Німеччиною й Францією. Уродився у Бікенґолзі, 6-ого серпня 1883 р.

В молодому віці вступив він до Чину Облятів і тут у схолястикаті ОО. Облятів в Гінфелді приготовлявся до священства, що його одержав 10 червня, 1910 р.

Саме в цьому часі вийшов поклик латинського Єпископату в Канаді, що ним вони закликували молодих священиків зі своїх дієцезій і в Европі, щоб вони посвятилися місійній праці між опущеними українцями.

Серед перших зголошених із цих часів бачимо молодого, щойно недавно висвяченого о. Филипа Ру з о. Вільгельмом Ґельдорфом, як вони оба приїзджають в 1911 р. до монастиря ОО. Василіян у Бучачі, щоб там навчитися української мови й нашого обряду.

В квітні 1913 р. приїзджають вони оба до Канади й першим місійним тереном о. Ру стає Алберта, в околицях Стрия й Елдорени, Серед дивних обставин приймає він наш обряд на стало. А було це по нотатці, що її помістив у "Кетолик Ір Бук" на 1941-ий рік Геролд В. Фрай, так:

"Коло Різдва цього року (1914) він (о. Ру) жертвувався відправити Службу Божу одному гурткові українців із Алберти, що були без священика свойого власного обряду. Вони приняли його пропозицію, але наставали, щоб він відправив їм її у їх власному обряді. Для священика зовсім необзнакомленого з українським обрядом ця пропозиція була б застрашаючою, але вона зовсім не знеохотила о. Ру.

"Каблеґрама була вислана до Риму із просьбою до Папи, щоб Він уділив бажаного позволення. Відповідь прийшла й вона була прихильною. Вона й вислала о. Ру, щоб потонув у студіях таїнствених українських літурґічних книг. Вкінці нарід мав свою Різдвяну Службу Божу, а український клир зискав у цьому самому часі дуже цінного новобранця."

Поконавши свої мовні й обрядові труднощі, "не жалував о. Ру, що він приняв український обряд. Він навіть не вагався сказати, що для него не було б більшої жертви, як бути відлученим від українського народу, що його він навчився цінити в часі многих прикрих літ, як нарід дуже талановитий, добросердечний і охочої волі." (гл. Кетолик Ір Бук 1941, стор. 18).

Як місіонар працював він від 1914 р. до 1926 р. в околицях Стрия й Елдорени в Алберті. У цих піонірських часах зазнав він багато горя і мусів поконати много труднощів. Із цих часів вистане згадати, хоч би таку переправку через ріку Саскачеван, що в ній лід заломився, коні з возом і церковними річами пішли під лід, а він самий ледви з життям виратувався з під леду.

Були українці, що оцінювали його велику місіонарську жертву. Але були й такі, що холодно відносилися до повного посвяти місіонаря, не віддавали йому ні словечка узнання, а навіть кидали на него підозріння й клевети. Серед усіх цих трудних початковних обставин не зразився цей ревний місіонар, як його співсвященик зі шкільної лавки о. Ґельсдорф, але дальше завзято працював і цим показав, що він працює для вищих цілей.

Із 1926 р. бачимо його при місіонарській праці в Манітобі в околицях Мавнтен-Ровду, Портедж ля Прері, Кукс-Кріку, Тиндал, Септон.. Всеч. о. С.

Семчук, редактор "Будучности Нації", так пише про о. Ру: "В першій мірі Впр. о. Ру є душпастирем. Отже всі справи душпастирські виконував і виконує з повною посвятою на більшу славу Бога і спасіння душ. Від перших трудів в північній Алберті — до нинішніх у Кукс-Крік, Ман., о. Ру все був і є услужний і готовий заспокоїти духовні потреби своїх вірних. Богослуження, проповіди, катехизації ціхують його невсипущу душпастирську працю" (Гл. 'Українські Вісти' 1937, ч. 44. стор. 10).

Десь коло 1929 р. відвідав він свою рідну країну Лотарингію. Навіть цю свою поїздку старався він використати для своїх українців у Канаді. І тому йшов від хати до хати, та збирав для українців на дзвони. Не всюди радо приймали його. Були случаї, де виганяли його з хат, а навіть тровили його собаками. Все те він переніс для свойого прибраного народу й мимо цього зібрав він на 11 великих дзвонів, що їх справив для наших церков у Канаді. Самий він висилав замовлення до ліярні дзвонів і означував із якого металю мають бути виляті дзвони й у яких тонах.

З приводу архієрейського посвячення Екц. Кир Василієм едмонтонських хрестів 21-ого вересня 1941 р. виголосив і о. Ру свою прегарну проповідь, що в її зміст увійшли отсі слова: "Чим є для нас хрест? Знамям, що на ньому помер Ісус Христос! Хто почитає цей хрест, цей знайде в ньому джерело потіх у своїх хвилях життя. Цей, що вірить у хрест і щиро молиться, цей і вимолить собі ласку щасливої смерти. Хто почитає хрест і жие по заповідям Божим, цьому й Христос буде лагідним суддею. Хресту твоєму покланяємося Владико й святе твоє воскресіння оспівуємо й славимо..."

Отець Ру відзначається надзвичайною щирістю свойого серця й дивним милосердям супроти людської недолі. Доказом цього, хоч би ця незвичайна подія, що коли при будові церкви у Мавнтейн-Ровд, прийшла до нього одна бідна вдова, що мала пятеро дітей і її не доставало муки, щоб спекти хліба то, ця її скарга так зворушила серце місіонаря, що він, хоч мав самий усього 5 долярів, то й цих витягнув і самий лишився без грошей.

На празнику св. Иосафата в Едмонтоні цього року о. Ру мав нагоду стрінутися з многими своїми давнішими парохіянами з околиць Стрия, Елдорени, Редвей, Ледук, Вильна, що в них колись їздив конем, на возі, чи санях у промірі коло 100 миль, обслугуючи їх духовно. Всі вони щиро витались, щиро згадували давні піонірські обїздки.

Щирим приятелем о. Ру був колись покійний о. Гура і о. Крижановський. У своїх вечірніх молитвах ніколи не забуває згадати про цих обох своїх приятелів, як про це висказався цьому кілька тижнів перед Отцями відвідуючи мондерський монастир.

Укр. Греко-католицька Церква в Вінніпегозіс, Ман., збудована Впр. о. Филипом Ру, в роках 1927-28.

II. Знаменитий будівничий-архітект

Кромі великої місіонарської ревности завважати можна у о. Ру ще один талант, що його не має кожний священик, а що він одержав у дарі від Бога, а цим є талант будівництва й архітектури. Початки замилування до будівництва сягають ще з перед священичих наук, коли він перебував на студіях, як молодий богослов у Гінфелді в Німеччині. Ширшу згадку про початки цього його вишколювання в цьому напрямі знаходимо знову у статті: "Самовиобразований Архитект" пера Геролда В. Фрайа написаного в Кетолик Ір Бук на 1941 р. сторона 17-20.:

"Як студент на священика повсякчасно цікавився пильно архітектурою й малярством. Провів він много годин у 50.000 томовій бібліотеці Схолястиків ОО. Облятів у Гінфелді, перекартковуючи учені томи, що відслонювали його жадному умові тайни цих двох штук. У студіях не ограничувався він до одного якогось частинного стилю в архитектурі, але сполучував їх усіх разом. Ці хвилини студій були одинокими, що в них він посвячувався архитертурі. Та вони так розвинули його знаменитий Богом даний талан, що приспособили о. Ру піднятися з успіхом будівель щось коло 15 церков і інституцій по цілій Канаді, а навіть і у Злучених Державах."

Свій будівельний талан почав виявляти о. Ру вже у Бучачі, оставляючи прегарний спомин зі свойого побуту в ньому, бо впорядкував василіянський город і збудував в ньому Люрдську Гроту. Коли ж приїхав до Канади, то зараз у перших початках забрався до будови каплиці на Стрию, в Алберті, що стоїть і досі побіч новозбудованої більшої церковці й тепер служить до народніх цілей на сходини. В Алберті остало ще більше памяток його будівельного хисту, як церква в Давнінгу, церква св. Онуфрія у Смоки-Лейку, Грота на Скаро. Одною з найкращих церков його будови у Алберти — це церков на Ледуках. Кромі церков у Алберті виготовив ще о. Ру плян на будову мурованого "Конвенту св. Иосафата" в Едмонтоні і "Монастиря ОО. Василіян" у Мондері.

З Алберти виїхав о. Ру коло 1927 р. до Манітоби. За Божою поміччю й благословенням своїх Настоятелів забрався він до будови церков, але вже на більшу скалю. Тут, щойно в Манітобі, виявилася ціла ширина й розмах його будівельного талану. Першою спробою його архизму — це великанська церква у Мавнтейн-Ровді в Манітобі. Ця церква є величавих розмірів і в середині може помістити кілька тисяч людей, кромі ґалерії високої сорок стіп від підлоги, що є кругом церкви й може сама вона помістити в собі 1500 людей. Коли на дворі є непривітно, то під ґалерією уряджується цілу процесію в середині церкви. Церква у Мавнтейн-Ровд має на собі 5 бань і понад сотку вікон. Головним будівничим цієї церкви і архітектом був о. Ру помагав йому при будові, за маленькою винагородою, Федір Гайдук із Ледук з Алберти, а робітниками були таки самі українці з Мавнтейн-Ровд, що всі робили безплатно.

При будові цієї церкви у Мавнтейн-Ровді найбільше напрацювався таки самий о. Ру, бо можна було його застати коло церкви день у день від самого раня від години 7-ої аж до вечора, коли вже не можна було в темноті робити. Людей занятих при будові було нераз від трьох до пятьох соток, а навіть деколи й більше. Отець Ру зумів за кілька хвилин роздати всім роботу й кожного наглядав, щоб робота йшла по пляні. Працював літом й зимою. Ще й досі згадує один парохіянин, що бив цьвяхи з о. Ру при 40 ступнях морозу. Щодо харчування, то його приготовляв собі він самий. Пригрівав це, що люди йому принесли й це був його обід і вечеря. Коли не було нічого в хаті, то йшов він до добрих сусідів, а вони завжди приймали його радо при свойому столі.

Щоб не допустити до браку фондів на будову церкви, то о. Ру переводив із людьми різні вечірки, забави й виграви. Люди радо приходили на ці підприняття й складали, що хто міг. Отак зі збірок, жертв, та вигравок вплинуло в першому році від людей $17.000 долярів. Нині вже ця церква викінчена, в середині розмальована й зі зовні та має вже нові лавки. Величиною й красою вона прямо незрівнана. Вартує понад 125.000, а о. Ру збудував її за $18.000 долярів. Щоб подивитися на красу й оригінальність цієї церкви люди зїзджаються зі сходу від Монтреалю, а зі заходу аж з Венкуверу.

Кромі Мавнтейн-Ровду побудував ще о. Ру церкви: в Портедж-ля-Прері, в Вінніпегозіс, Ман.; в Давфін, Манітобі, в Саскатуні; в Ґрімсбі, Онтеріо й церкву в Едмонтоні, Алберта, що вже є зі зовні під дахом і завершена хрестами. Попри церкви проявився артистичний талант о. Ру в будові 'Школи св. Николая в Шикаґо' у Зл. Державах, построенні 'Парохіяльного Дому Просвіти' у Портедж ля Прері в Манітобі, та вкінці найновіша будова 'Ювенату ОО. Редемптористів' у Роблині, Манітобі.

Найбільшим будівельним підприняттям, що на нього відважився в 12-ти минулих літах о. Ру, це великанська мурована церква св. Івана Хрестителя у Кукс-Кріку. Вже з далека вилискуються в золотих лучах сонця міддю окриті 9 церковних бань для кожного, що переїзджає коло Кукс - Кріку. Прийшовши блище, знаходить подорожній цікаву артистичну новість романсько-византійського стилю злученого в одну прегарну гармонійну цілість. Ціла церква збудована у формі хреста, з тайлів, цементу і сталі. Величина її від входових дверей до кінця церковного будинку є 140 стіп, ширина у випусках 110 стіп, а висота середньої бані також 110 стіп. 21-го липня 1940р. відбулося її посвячення і в цьому дні помістила вона в своїх мурах коло 5.000 народу.

"Талант о. Ру як архитекта є строго інтуїтивного характеру. Свої пляни укладає він у хвилях спокою й самоти, не вживаючи книг, але глибокого думання. Різні пляни, що мали б бути виконані в будучих будівлях, снуються в його уяві, наче на фільмовому екрані." Є вони чимось на подобу кіна" так висказався самий священик (о. Ру). Утруднюючі закиди, що в ході надуми являються, як нескладні з вимогами будівельних питань, є сейчас і рішучо відкидувані, щоб не переривати нитки натхнення. Плян церкви в Кукс-Крік був виконаний в глибоко задуманому розумові артиста по півгодині усильного умового напруження. Безпосереднім ділом (о. Ру) було начеркнути його на куску паперу." — так пише про него Герολд В. Фрай на стороні 20.

На цій самій стороні є ще одна цікава для нас замітка: "Знаменною річчю у церкві на Кукс-Крік є це, що вона збудована на грошевій базі. Вона не має довгів. Треба зазначити, що будівельні кошти зменшено цією обставиною, що він самий, як і парохіяни доброохотно будували церкву самі. Кожна родина, включаючи жінок і дітей, дала пересічно від 50 до 100 днів праці, а всі гроші зібрані від людей,

вложено в будову. Жадних збірок поза парохією не влаштовували." І це саме є особливіщою чертою будов всіх церков, що їх піднявся будувати о. Ру. Жадна церква збудована ним не має ані цента на собі довгу. Ось взір як будовати! Та це вміє лише о. Ру.

"Бо о. Ру працює безкорисно — та пишуть про него "Українські Вісти" в ювілейному числі 44-ому на стороні 10-ій з 1937 р. За труд і працю не каже собі платити. Тоді, коли чужинці за його послуги казали б собі заплатити солідні суми і прямо взолотили б його, він без жадної заплати — тільки ради Христа й любови українського народу безкорисно працює і будує царство Боже в душах і храмах."

Коли по викінченні церкви в Мавнтейн-Ровді, прийшли парохіяни й при подяці за будову хотіли жертвувати для о. Ру кілька соток, як винагороду за стільки літ праці цілими днями при будові їхньої церкви, то він кромі признання, не взяв жадної заплати, кажучи: "Пан-Біг заплатить мені в небі." Такої безкорисности, любови прибраного народу й дивної самопосвяти тяжко сьогодні знайти в світі.

III. Дивний лікар-помічник.

З оповідань наочних свідків, що були колись парохіянами о. Ру чути раз-у-раз цього роду щирі вискази: "Отець Ру порятували мене на здоровлі"; "Лікарі не могли мені помогти, а о. Ру поміг нені". Ці вискази спонукують звернути ввагу на еще одну прикмету о. Ру, а це знання природнього лічення.

Особам на біль голови радить уживати звичайного ліку: вечером перед спанням і рано по встанні, натирати голову зимною водою, починаючи від теплої й переходячи до щораз то зимнішої.

Ревматизм лічить також зіллям спроваджуваним з Англії з Італії, Франції, Німеччини, Японії й інших країв, уживаючи при цім поливання теплої і зимної води, з руханками й вживанням відповідних страв.

Часові запалення сліпої кишки також лічить зіллям і різними ягодами. До застуджених нервів уживає також природного лічення. Хочу на цьому місці згадати принайменше одне-друге виздоровлення доконане о. Ру, оповідаючи, так як я його чув від одного наочного свідка, а тепер, василіянського богослова В. С., ЧС.ВВ.

Коло 1928 р. захорувала його тіточна сестра Ю. В. на параліж. Вона, збираючи в лісі ягоди, виставлена була на вітер, що її підвіяв і спаралїжував ноги, руки, голову й ціле тіло. Відвезли її зараз до різних докторів. По трьох днях ствердили вони, що вже її нічого не поможе. Зажурений вуйко пішов до о. Ру. Отець Ру при помочі зілля і окладів так її вилічив, що й сліду не лишилося по паралїжі. Дівчина ще цього самого дня пішла до школи, дивувалися й не знали чому дивувалися й не знали кому це приписати, чи великому знанні лічення, чи молитвам о. місіонаря.

Десь у цьому самому часі занедужав його рідний брат Іван. Лазив по воді й застудив собі нерви. Боліло ціле тіло, а найгірше зуби. Прикликаний лікар порадив всі повиривати. Коли прийшов о. Ру до хати, то Івана замкнули родичі в другій кімнаті, щоб він не перешкаджав священикові. Та він і в другій кімнаті почав кричати, як несамовитий із болю зубів. Запитаний о. Ру про причину його болю, почув від батька відповідь: Треба буде хіба повиривати йому всі зуби. "Чому"? — спитався о. Ру. "Бо не витримана з ним година"- відповів батько. Подивився о. Ру на зуби і побачивши, що всі вони здорові, сказав до батька: За годину вилічу його на ціле життя, що доки житиме він, то не болітимуть його зуби".

Сказав принести батькові дві коновки води й налити в балію, напалити добре в печі, щоб було тепло в хаті, а коли вода була готова сказав хлопцеві влізти в цю зимну воду й поливав його від стіп до голови зимною водою, намащуючи ясна оливою Др. Нейлса. Відтак післав хлопця до ліжка. За годину, коли хлопчина пробудився, то почав з болю знову кричати. Ще раз почали обливати його зимною водою, а відтак завиненого в зимне рядно, положено до ліжка. На другий день, коли хлопець пробудився, вже не боліли його нічого зуби. І від тоді він й до досі не відчував жадних болів у зубах.

Таких фактів вилічення у цих случаях, де вже й лікарі сумнівалися й нічого не могли помогти, а поміг своєю радою о. Ру, можна почути із уст многих. А всі вони висказують, що о. Ру став для нашого народу всім для всіх, щоб лише їх позискати для Христа.

ЗАКІНЧЕННЯ.

30-ліття священичої праці о. Ру вшанували 7 вінніпеґських священиків, під проводом Їх Ексц. Кир Василія Ладики, своїм прибуттям до Кукс-Крік, щоб там 2 жовтня зложити йому свої побажання. Щира згадка про це знаходиться в "Українських Вістях" ч. 40 і "Будучності Нації" ч. 20.

Ще кращим і більше наглядним способом пошани в 30-ліття його священичої діяльности, був би перегляд усіх його збудованих церков і інституцій, як і подрібніша згадка його місійні праці, зусилля і поконані трудноці. Бо безперечно, не одне гідне згадки призбиралося за 30 літ. На жаль за життя не призбирюється ці священичі змагання шляхотних душ. А ці, що дещо більше знають і могли б краще передати грядучим поколінням, чомусь то не завсіди знаходять доволі часу й охоти. І так у нашій історії витворюються незамітно прірви.

Щоб і ці окрушини не позагублювалися у людській непамяті, що вже були нераз печатані в пресі й принагідно згадувані в розмовах, то тут їх призбирано, як вияв маленької вдячности від цього народу, що над ним о. Ру уже працює від 30 літ.

Острогірка.

ЗАМІТКИ

Бувший священик Російської Православної Церкви в Канаді українець о. Амврозій Хруставка з Кейленд, Алта разом з парохіями на Шепинцях і Славі в Алберті пристав до свистунівщини. Це знак, що православіє щораз більше розкладається.

* * *

Задивились наші православні свистуни в Канаді на жидів і кажуть: А дивіться жиди свого календаря не зміняють, тай ми не будемо зміняти. Не мають то вже кого свистуни наслідувати та аж жидів. Жиди були так засліплені й уперті при своїх традиціях, що навіть Христа й Його св. Церкву відкинули, але чи на тім добре вони вийшли? Чи годиться тих нехристів українцям наслідувати в їх нерозумній упертости?

* * *

Пишуть наші свистуни, що за новим календарем писали тільки поляки, Василіяни й хомишинівці. Це попросту очевидна брехня, бо за новим календарем писало також і багато православних зі свистунівського табору, і то визначні з них як: Петро Зварич з Вегревил, Алта, і їх піп Є. Грицина й другі. Їх імена ми навели в 17 числі Світла. Навіть сам свистунівський владика Іван Теодорович заявився за зміною. І коли до зміни між православними не прийшло, то тільки через те, що фанатична опозиція, перемогла прихильників нового календаря і їх приневолила мовчати. Так виглядає правда, а те, що говорять свистуни, що ніби за новим календарем тільки поляки, Василіяни і хомишинівці — це брехня і туманення людей. Чи воно гарно так брехати органові православної церкви? А може їм і гарно, бо яка церква така й її мова та писання.

* * *

В часописі наших автокефальників подибуємо ще таку неправду, що папа дав згоду на знищення 110 українських церков і забрання церковних маєтків в 1938 році, що він допустився розбою й рабунку, бо взяв два й пів мільйона золотих. Видно, що наші православні в своїй злобі геть загубили сором, коли відважуються таке писати й постійно повтаряти.

Папа ніякої згоди на знищення православних церков не давав, як це виразно заявив у листі А. Дж. Чіконіяні, апостольський делеґат у Злучених Державах на запит православного епископа Макарія Ілінського з Ню Йорку. (гл. Світло, ч. 17. з 1. IX. 1939). Довідавшись про цей злочин поляків Папа його осудив і висловив з того приводу глибокий жаль, а нищення православних церков назвав жалюгідними подіями. Так само осудив польські ревіндикації митрополит Андрей Шептицький, а навіть багато поляків-католиків.

Отже за злочини бурення українських православних церков не можна винувати католиків, а противно ворогів католицизму, що під покришкою патріотичних кличів "вирівнання історичних несправедливостей" і "нищення слідів неволі" старались підірвати авторитет католицької Церкви й Апостольської Столиці й підреперувати стан посідання Польщі на "кресах."

Коли ж знову поляки хотіли заграбати всі українські церковні добра для Польщі й показалось у довгих переговорах між Апост. Столицею й польським урядом, що цего важко відвернути, тоді Папа старався бодай щось урятувати з давних уніятських церков них дібр для Греко-католицької Церкви й за конфіскату тих дібр (уніятських, а не православних) зажадав винагородження в грошах 2 і пів мільйона золотих, як кажуть наші православні. Але поляки хоч обіцяли, та тих грошей не дали Папі. Чи ж це поступування Папи можна назвати розбоєм і рабунком? Хіба тільки в свистунів, а більш у нікого.

Дня 10-го вересня, 1941 р. в Прудентополі, Бразилія помер о. **МАРКІЯН МИКОЛА ШКІРПАН**

Єромонах Чина св. Василія Вел. бувший протоігумен ОО. Василіян у Бразилії.

Народився 30. травня, 1866 в Маластові в Україні; 7 грудня, 1884 р. вступив до Чина ОО. Василіян галицько-української провінції, 18 го червня, 1891 р. став висвячений на священика. На місійну працю до Бразилії прибув 12. VIII. 1902 р.

Захорував на далекій місійній праці й заосмотрений св. Тайнами упокоївся в Бозі 10. IX. 1941. в 3 год. ранком в лічниці Пресв. Ісусового Серця Сестер Служебниць у Прудентополі.

Прожив 75 літ, 3 місяці, 12 днів, з того в Чині св. Василія Вел. 56 років, 9 місяців і 4 дні; як священик працював над українсько-католицьким народом 50 літ, 2 місяці й 23 дні. З того в Бразилії 39 літ, місяць і 29 днів. У свойому житті відправив понад 17,350 Служб Божих.

Передсмертна молитва Покійника була: "Боже, прийми мої терпіння й жертву життя та дай нам самостійну, католицьку Україну!"

Вічна хай буде память великому Синові українського народу й неструдженому працівнику в винограді Христовім!

— **Німці** виганяють словінців з рідної землі на схід до Сербії й Хорвації, щоб зробити місце для німецьких кольоністів. Уже 60,000 словінців вигнано з їх рідної землі.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

УКРАЇНСЬКЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ОБЄДНАННЯ В КАНАДІ І НОВИЙ ШЛЯХ.

Окупація українських земель ворогами й переслідування змусили многих бувших вояків Українських Армій, а також активних націоналістів покинути Батьківщину й еміґрувати за кордони рідного краю. Багато з них стало прибувати до Канади, особливо в 1925 році, і братись до праці на фармах і фабриках. Активніші з цієї еміґрації постановили створити свою орґанізацію на зразок орґанізацій военних ветеранів. інших народів. В основу орґанізації поставлено український революційний націоналізм. Найголовнішим завданням орґанізації зроблено плекати традиції Українського Війська, вщіплювати український військовий дух у суспільстві, передусім у молодому поколінні й безупину втримувати лучбу між українським місцевим суспільством та Україною. Рівнож орґанізація поставила собі за ціль помагати українським Інвалідам і визвольній боротьбі.

Таку орґанізацію створено 23 січня, 1928 р. в Вінніпеґу і вона дістала назву: "Українська Стрілецька Громада в Канаді". (У.С.Г.) Основниками й провідними керівниками були Остап Василишин, Др. Іван Ґуляй і інж. Володимир Коссар. Нова орґанізація кинулась приєднувати нових членів і творити свої гуртки в різних сторонах Канади.

Діяльність УСГ показувалась у тому, що орґанізація робила протестні віча проти переслідувань Польщею українського народу, робила збірки на допомогу українським інвалідам і ширила боевий дух націоналізму між українським громадянством у Канаді.

В 1930 р. орґанізація попала в конфлікти з різними старшими орґанізаціями в Канаді, а головно зі свистунівським Союзом Українців Самостійників (СУС). "Стрільцям" — як звали членів УСГ. відмовлено місця в народніх домах і пресі.

Це було причиною, що стрільці почали видавати свою пресу й будувати свої національні доми. В жовтні 1930 р. редакційна колеґія (П. Шульга, І. Ґуляй, В. Рурик) почали в Вінніпеґу видавати місячник "Стрілецькі Вісти", яких вийшло тільки кілька видань (останне число 20 грудня), та тижневик "Новий Шлях", що почав виходити в Едмонтоні при кінці жовтня 1930 р. під редакцією Михайла Погорецького, члена УСГ. (видавці М. Погорецький і Іван Солянич, власник друкарні в Едмонтоні).

Укр. Стрілецька Громада крім мужчин гуртувала в жіночих відділах і українських жінок, що тримались ідеольоґії націоналізму.

В 1932 р. приїхав з Европи до Канади на короткий побут М. Мельничук, представник Української Військової Орґанізації (УВО) та Орґанізації Українських Націоналістів (ОУН). Він намовив стрільців до створення української орґанізації, що гуртувала б у собі всі активні націоналістичні елементи в Канаді та до розбудови націоналістичного пресового орґану.

Засновано Видавничу Спілку "Новий Шлях" в Едмонтоні, якої більшими уділовцями стали переважно члени й прихильники УСГ. По ліквідації Стрілецьких Вістей УСГ містила свої матеріяли на постійній сторінці в Новому Шляху, а в квітні 1932 р. Новий Шлях перейшов на власність Укр. Стрілецької Громади й став її орґаном (від січня 1932).

17 липня, 1932 р. в столиці провінції Алберти, Едмонтоні, осідку "Нового Шляху" зорґанізовано українське націоналістичне товариство, якому дано назву "Українське Націоналне Обєднання, або в скороченні УНО. Товариство спірається на українську націоналістичну ідеольоґію та принципи Орґанізації Українських Націоналістів (ОУН). Воно за завдання собі поставило дбати про постійну поміч для національної визвольної акції в Україні й поширювати та зміцнювати в Канаді український націоналістичний рух. Ідейним батьком УНО. був вище згаданий М. Мельничук, що по вісьмох місяцях побуту в Канаді вернув до Европи, а орґанізаторами Михайло Погорецький, білявий, малого росту, середнього віку, якому помагав Богдан Зелений і Осип Григорович.

Укр. Стрілецька Громада ввійшла в УНО як секція з окремими завданнями.

Нова орґанізація приймала в своє членство переважно бувших українських вояків, а також і тих, що не були вояками, а мали охоту належати до неї.

Членська вкладка виносила на рік $1.50. До 1941 р. товариство УНО разом із братніми орґанізаціями як Укр. Стрілецька Громада (УСГ), Орґанізація Українок Канади ім. Ольги Басарабової (ОУК) і Молодих Українських Націоналістів (МУН) мала 143 відділи у Канаді й около 6.000 членів.

УНО в Канаді співпрацювало з "ОУН" у Европі, котре очолював Евген Коновалець, якого ворог забив у Ротердамі 24. травня, 1938 р., а по нім Андрій Мельник.

УНО в Канаді взяло собі в своїй роботі баламутний клич: "Нація понад усе!", хоч понад усе мусить бути Господь Бог, що націю створив, держить при життю й чуває над нею, та стремить до того, щоб виробити в українцях почуття довіря у власні сили й боевого духа в змаганнях до незалежної України.

Українські націоналісти обурюються, коли їх назвати релігійно байдужними, або й безбожниками й нераз про релігію у своїх писаннях висказуються дуже похвально, однак це факт, що дуже мало їх є людьми справді релігійними та добрими членами Церкви. Звичайно на Церкву дивляться як на могучий чинник у народнім життю й хотіли б, щоб вона в своїм навчанню й роботі йшла по їхній націоналістичній лінії та їм вислугувалась — тоді Церква добра, а коли Церква жадає від них, щоб вони підчинялись її науці й проводові й критично ставиться до їх роботи або й проти неї виступає тоді для них та Церква вже недобра, шкідлива для українського народу, служить чужинцям і т. д. і тоді вони її критикують, чи на неї нападають. Для них однакові католицька, православна, чи яка інша Церква, коб тільки була українська й ішла їм на руку. Звідси то траплялись в націоналістів випадки острих нападів на католицьку Церкву й її духовенство в Старому Краю і тут у Канаді. Націоналісти в полеміці осуджували релігійне розбиття як розєднуючий чинник нації, однак у практиці ніколи тісно не співпрацювали на релігійною єдністю українського народу в правдивій католицькій вірі й Церкві.

Члени УНО як хочуть, так собі можуть вірити й триматись Церкви, яка їм до вподоби, або й зовсім в ніщо не вірити й до ніякої Церкви не належати. Через те буває таке, що в одній околиці унівці тримають з греко-католицькою Церквою, в іншій зі свистунівською, а в ще іншій зі жуківською.

Виробилась про унівців у Канаді така думка, що яких 80% їх, якщо не є практичними безбожниками, то щонайменше людьми релігійно байдужними, що не знають з котрою Церквою мають тримати.

Так приміром у Вінніпеґу є сім греко-католицьких парохів, а унівці, щоб посвятити їм пасху, покликали автокефального духовника Петра Маєвського, який з охотою це їм зробив.

Також більшість членів до церкви не ходить і думає, що їм вистарчає належати тільки до свойого політичного товариства. Все говорять про любов і пошанівок традиції, однак зраджують той погляд, бо не мають любови й пошанівку до своєї греко-католицької Церкви, в якій хрестились вони й їхні батьки. Загалом не знають, або недоцінюють того, що греко-католицька Церква являється відродженням і продовженням тої давної Церкви на Україні, яку визнавали великі київські князі: Володимир і Ольга, Ярослав Мудрий, і цілий український нарід до часів татарського наїзду, коли то Україна була найбільшою державою в Европі й то греко-католицькою.

Яка орґанізація націоналістів, така й їхня преса.

"Новий Шлях" управа видавництва перенесла з Едмонтону до Саскатуну, Саск. і в червні 1933 р. цей часопис вже почав там виходити.

Новий Шлях виходив спершу як тижневик, а тепер появляється два рази на тиждень. Містить звичайно політичний повинкарський, інформаційний і господарський матеріял, а про релігію й Церкву майже нічого не має, хіба деякі важніші новинки й вісти.

На сторінках Нового Шляху бували деколи статті й дописи чи замітки з напастями й зневажливою критикою греко-католицьких владик і їх церковної роботи. Так приміром коли греко-католицький епископ у Канаді Василій Ладика, суспендував двох своїх священиків Андрея Сарматюка й Николая Шумського за те, що вони поженились крадькома будучи вже священиками, що не є згідне з церковними правилами й тим нарушили церковну карність, то "Новий Шлях" 12 лютого, 1935 р. в 7 числі на 5 стороні помістив знимку Сарматюка з родиною, а на стор. 8. знимку Шумського й велику статтю, в якій узяв в оборону покараних духовних. Цей поступок показав усім як УНО в Канаді не шанує Української Греко-католицької Церкви.

Не диво проте, що щирі католики ставляться до орґанізації націоналістів і їхньої роботи зі застереженням, обережністю, а навіть певним упередженням. І коли націоналісти хочуть, щоб їх робота принесла правдиву користь для українського народу й щоб католики з ними щиро співпрацювали, то повинні узгіднити свою ідеольоґію й програму та роботу з наукою й вказівками католицької Церкви й бути щирими й практикуючими членами Української Греко-католицької Церкви та підпирати її релігійно-народню діяльність.

Єпископський Ординаріят надав до душпастирської обслуги Всеч. о. Н. Кушнірикові парохію в Вест Селкирк, Іст Селкирк, Поплар Парк і Вінніпеґ Біч у Манітобі.

Преосв. Кир Василій Ладика іменував о. Пантелеймона Божика за його заслуги на полі релігійнім і народнім — каноніком. О. Божик багато трудився над орґанізацією і будовою наших церков у Вінніпеґу, а також чимало працює пером.

— **В неділю,** 12-го жовтня, Преосв. Кир Василій Ладика висвятили на діякона питомця Володимира Пшика, в церкві св. Йосафата в Вест Торонто, Онт. Опісля відбулося торжественне посвячення церкви й Архієрейська Служба Божа. Вечером владика відвідав церкву Пресвятої Евхаристії в Іст Торонто.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

В 496 році напали ґермани на франків. Прийшло до завзятої боротьби. Перед відіздом Кльодвика на поле бою просила його св. Кльотильда, щоб у бою призвав святе Імя християнського Бога, а Він дасть йому перемогу.

Коли підчас бою на толбяцькім полі стали перемагати ґермани, Кльодвик призвав із вірою імя Ісуса Христа, Бога своєї дружини Кльотильди, й обіцяв, що як Христос дасть йому перемогу над ґерманами, він стане християнином. Христос вислухав його просьби. Після щасливої війни Кльодвик прийняв св. хрещення з рук св. Ремігія. Разом із королем охрестилось також багато його підданих. Тим тішилась найбільше св. Кльотильда, що своїми молитвами привела чоловіка до Христової віри.

Всі католики повинні молитись кожного дня за навернення поган, невірних і жожновірців до правдивої Христової віри.

В Арменії, в місті Севасті, 40 старшин із римського леґіону, не зважаючи на просьби поган, не хотіли виректись Христової віри. Намісник провінції, розлючений постійністю християнських вояків, сказав кинути їх у зимі голих до замерзлого ставу. А щоби їх скусити до відступства, казав іще поставити на березі теплу купальню, де могли б схоронитись на випадок відступства від Христової віри. Та хоробрі вояки були вірні Христові Цареві. Ще й молились, щоб усі 40 витревали в Христовій вірі до кінця й разом одержали вінець небесної слави. На їхній великий смуток один вояк упав на дусі, покинув їх і перебіг як відступник до теплої купальні. Та скоро їхній смуток перемінився в радість. Бо несподівано на місце відступника станув той сторож, що їх досі пильнував. Він побачив як ангели прилинули з неба й держали над кожним мучеником чудовий вінець, щоб звінчати їх у хвилі мученицької смерти. Коли ж сороковий вояк відступив і його вінець лишився, сторож у одній хвилині ввірив у Христа й станув на місці нещасного відступника, щоб разом із всіми вояками стати мучеником і одержати сороковий вінець.

— Так Божа ласка й геройський приклад мучеників привели поганина несподівано до правдивої віри. Чи ти даєш завжди добрий приклад некатоликам і молодшим від себе?

Св. Пахомій, один із найдавніших пустинників, у 20-ім році життя вступив до війська Константина, що воював із Максентієм. Одного вечора заїхав Пахомій із кількома вояками кораблем до міста, де мешканці привитали їх дуже гостинно. Коли Пахомій спитав, що це за люди, сказали йому, що це християни, які вірять у Христа, Божого Сина, й чинять добро в надії небесної нагороди. На молодого Пахомія, що був тоді поганином зробили ці слова й добрі діла християн таке велике враження, що підніс руки до неба й прирік Господу Богу, що як тільки вийде з війська, охреститься й посвятиться Йому на виключну службу. Пахомій додержав своєї обітниці й став не тільки християнином, але ще й великим, святим патріярхом пустинного життя.

Добрий приклад християн приводить інших людей до правдивої віри. Це певне, що багато жидів, еретиків, невірних і поган були б навернулись досі до католицької віри, якщо католики були б давали їм завжди добрий приклад. Багато молоді псується через злий приклад старших...

Молодий, учений жид із Штрасбурґу, Альфонс Ратісбон, дуже гнівавсь на свого брата Теодора за те, що він вихрестився й став католицьким священиком. А брат тим часом молився за навернення Альфонса, а також просив Архибрацтво Пресв. Серця Марії, щоб члени молились за його навернення. В 1842 році вибравсь Альфонс із знайомою католичкою на прогульку до Риму, маючи притім серце повне ненависти до Католицької Церкви. На її сердечну просьбу носив медалик Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії й проказував одну молитву на її честь; та це так тільки про око, щоб зробити приємність своїй знайомій.

В Римі зайшов Альфонс із своєю приятелькою до церкви св. Андрея й ждав її повороту з захристії. Нагло, в бічній каплиці, обявилась йому Непорочна Діва Марія, така, як на тому медаликові, що він носив його при собі. Альфонс став навколішки й відразу ввірив у Христа й Католицьку Церкву, а одночасно одержав іще таку ласку, що в одній хвилині зрозумів усі правди Христової віри.

За 11 днів жид Альфонс охрестився, прийняв св. тайну миропомазання й св. Причастя. Одержав також нове імя: Альфонс-Марія.

Потім вступив до ОО. Товариства Ісусового й працював у Єрусалимі над наверненням жидів до католицької віри.

Надзвичайним способом, через ревність знайомої католички й причину Божої Матері, став ворог католицької Церкви її віруючим, святим сином.

ВІРА Є КОНЕЧНА

Християнська віра є до спасення конечно потрібна. Без віри нема спасення. Христос сказав виразно. Хто не ввірить, буде осуджений." (Мар. 16, 16). А св. апостол Павло говорить: "Без віри неможливо подобатись Богу." (Євр. 11, 6) Як Петро став потопати, коли в нього зродивсь сумнів, так потопає в вічній смерті той, хто втратив віру. Віра є наче корабель, що без нього не можна причалити через море життя до пристані вічного щастя. Без віри нема заслугуючих діл, ні чеснот.

Хто має віру, то вона спонукує його й дає силу до виконування доброго, є йому дорогоцінним дороговказом до країни надії й любови. Віра в будуче воскресення давала силу витревалости макавейським братам і всім мученикам. Віра в будучу нагороду заохотила Товію і інших святих до діл милосердя. Віра повздержує нас у часі покус від гріха, як напр. египетського Йосифа. Св. Павло каже, що "щитом віри можемо відперти всі огнисті стріли злого духа". (Еф. 6, 16) В терпіннях віра хоронить нас від розпуки. Хто має віру, одержує від Бога різні ласки, як це було при чудах Христа. "Віра твоя спасла тебе", говорив часто Христос. Тридентський Собор каже виразно: "Віра є початком людського спасення, основою й корінем усього оправдання." (С. Т. 6, 8) Тому всі люди повинні прийняти правдиву Христову віру.

Два чоловіки відбували разом дорогу, Один мав із собою золоті гроші, другий хліб і фляшку вина. Коли прийшли в пустиню, де не можна було нічого купити за гроші, той, що мав хліб, був безпечний; та той, що мав золото, а не мав хліба, був наражений на погибіль.

Подібно є також і з вірою. Хочаб хтось мав мільйони — як не має правдивої, християнської віри, конечно потрібної до спасення, пропаде марно зо своїми мільойнами.

Що поможе чоловікові навіть безсмертна душа, великі таланти й сама пречиста Христова кров, коли йому бракує віри? Без віри не можна подобатись Богові.

Св. Матильда мала раз обявлення. Вона бачила Боже Серце ніби, велику, дуже ясну лямпу. З тої лямпи звисало багато малих лямпочок, привязаних до великої лямпи трьома ланцюшками. Олива з великої лямпи плила до малих лямпочок і вони світились. Деякі лямпки висіли на двох ланцюшках, деякі на одним, так, що виглядали наче перевернені й не могли діставати оливи з великої лямпи, а ще інші були зовсім відірвались від великої лямпи й скотились у пропасть. Малі лямпки визначали людські серця, а три ланцюшки — віру, надію й любов. Хто втратив любов чи й надію, то був злучений двома ланцюшками чи тільки одним — віри; хто втратив і віру, той відлучивсь зовсім від Бога й скотивсь у пропасть.

Доки чоловік має віру, доти ще не пропащий; та хто втратить і віру, втратись усе. Тому й пословиця: "Ти втратив майно — ти втратив багато: ти втратив життя — ти втратив більше; ти втратив віру — ти втратив усе."

Одної днини розмовляли два чоловіки. Один спитав одного:

— Яку ти визнаєш віру?

Запитаний відповів:

— Не маю ніякої, я подібний у тій справі до білої картки паперу.

Тоді сказав той перший, побожний чоловік:

— Уважай, щоб часом діявол не записав на тій карті свого імени.

Ті слова зробили на недовірка сильне враження. Не міг забути їх до смерти. Божа іскра впала в його серце. Зачав займатись більше наукою релігії й молитись, так як колись навчила його мати. Тим чоловіком був учений Бюкенан

— Чоловік мусить у щось вірити: хто не вірить у Бога, вірить у мерву божків, мамону.

Ориген, дуже вчений церковний письменик найдавніших часів християнства, був сином мученика за Христову віру й духовним батьком многих мучеників. Він сам так дуже бажав умерти мученицькою смертю за Христа, що мати мусіла ховати від нього його одежу, щоб часом не побіг до тирана й не зголосився добровільно на муки. При тім він був такий невиний і чистий наче ангел у людськім тілі. Духовному, богомільному життю віддававсь із таким замилуванням, наче б він був вихований у пустині Теваїди. Такий був повний апостольської ревности, що поширив католицьку віру в многих околицях. Його знання було таке велике, що кількох писарів не могли так скоро записувати, як скоро говорив його бистрий дух. Та не зважаючи на все те, його висока будова досконалости завалилась відразу! А сталось це тому, бо через мильний погляд на деякі речі захиталась основа його побожности — правдива віра. Він упав, а його упадок став многим причиною згіршення.

Де захитається віра, там падуть дуби досконалости.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

БЕЗПЕРЕРИВНИЙ "ДОЩ РОЖ"

Тереня уздоровивши молодого клирика, віддала здоровля й одному епископові. Говоритимемо про еп. Огуара, апостольського вікарія в Убанґі. Це був дуже діяльний апостол, але 1910. р. недуга приводила його до бездіяля. Ось як він сам оповідає, як вернулися йому сили до праці, що її він продовжував іще багато літ на користь св. Церкви.

"Браццавій, 10, листопаду 1912.

"...Два роки тому я був прикований уже три місяці до своєї хати через дуже болючий ревматизм. Я страшно терпів від нього. Підчас цієї недуги мав я нагоду прочитати життя маленької сестри Терені. Воно мене дуже збудувало. Одного вечора, як я надмірно терпів, молив я дорогу кармилітанку, щоб вона просила Бога або мого виздоровлення, або моєї смерти. Я не хотів бути за довго тягарем для своєї місії.

В ночі я знову про це роздумував. Тоді я відкликав свою попередню просьбу і сказав маленькій сестрі: "Нехай я терплю, бо така Божа воля. Для себе я нічого не прошу, але спаси від смерти того мого місіонаря.

Назвав я його. Він був хорий на тутешню страшну недугу спячку, яка не знає милосердя та тільки жертв забирає тут у Конґо.

Післали ми того місіонаря до Франції. Там в Пастировім Інституті сказали, що він не має ніяких зарязків. Він вернув до Конґо й уже не було ніякого страху про нього, хоч передтим два цілі роки говорилося, що він захворів на ту страшну недугу.

Але завершення цілої справи було в тім, що і я сам, хоч не просив для себе нічого, був уздоровлений завтра по тім дні, коли я відкликав свою просьбу!

З вдячности за ті два уздоровлення я зробив побожну прощу до гробу маленької святої в Лізіє.

Тепер я щасливий, що можу долучити свій голос до голосів моїх товаришів епископів, щоб випросити в Його Святости, щоб як найскорше зачато справу дорогої кармилітанки, яка зробила вже тільки чуд.

Проспер Огуар, еп. франц. Конґо.

В тім часі, коли був писаний цей лист, вже ніхто не числив уздоровлень і інших ласк, що їх давала Тереня своїм поклонникам у різних сторонах світу.

Одне з них згадаємо тепер. То перше уздоровлення світської особи, не духовної, що сталось 1901. р. в вересні при кінці девятниці до Терені. Уздоровлена була пані Дебосі в Марн-ла-Кокет з наростів на лівім боці та запалення кишок. — Додаймо ще уздоровлення брата домашнього в монастирі оо. Ісусовців у Кракові, що захворів тяжко на печінку. Це чудо сталося в марті 1906. р. — Два роки пізніше говорили загально про наглє уздоровлення маленької дитини, сліпої від чотирох літ. Та годі вичислювати те, чого вичислити годі.

Дієцезальна власть у Бейо, порушена цими подіями зачала канонічне досліджування. 10. лютня 1910. р. еп. Лемоніє дістав від св. Конґреґації Обрядів уповноваження зачати процес до беатифікації через розглянення письм Божої слуги.

Це вже був перший крок до найвищого прославлення. Монахині в Лізіє впали на думку, зібрати в томи всі ті листи, що цілою повінню приходили до них та говорили про навернення, виздоровлення та інші ласки. За пятнацять літ тих листів зібралось на три тисячі сторін густого друку. Однак і це лише частинка мала з цілости чуд.

В тих томах стає перед нашими очами всяка біда й нужда людська. Але ми бачимо як понад ними уноситься недотикаємо й незмучено солодка рука маленької святої. Вона бере свою силу від Ісуса й тепер так як Він колись по стежинках галилейських, переходить світ "уздоровляючи всяку недугу та всяку слабість!"

Її ласки для всіх дістаються, але здається, що вона найскоріше схиляється над викиненими з людського товариства, над найпокірнішими прошаками, над хворими найбільше опущеними, та передусім над маленькими дітьми. Тисячі нещасних, що їм вона помогла, могли б повторяти цей зворушливий крик одної бідної жінки, що прийшла була на її гріб, повірити їй свою журбу: "Ах, з якою солодістю вона проговорила до мене! Тепер я вже нічого не боюся!"

Попри полегшу фізичного болю ці ласки й чуда її приносять звичайно ще внутрішній мир, що веселить і скріпляє людину. Вони вкладають у серця неначе запах раю та тугу за небесним царством. Вони огортають душу проникливою солодістю та купають її в небесній любові. "Любити, бути люблена та приходити на землю, щоб ширити любов до Бога любови це завдання, що його собі бажала Тереня. Вона його тепер справді й виконує.

Вона його тим успішніше виконує, що ці уздоровлення ран тілесних і моральних це лише неґативна сторона її місії. Вона ще вчить, вона освячує, вона випроваджує тисячі душ аж на верхи духовної дороги через унутрішню поміч, що її передусім подає їм через читання "Історії одної душі."

Легко повірити, що саме поширення цієї книжки це одне з найкращих її чуд, коли знається, що від 1898 до 1925. року отже за 27 літ розійшлося 410,000 примірників повного її видання, не враховуючи вже двох міліонів скороченого життя, зробленого після цієї книжки.

До цих неймовірних чисел накладів французьких додаймо ще переклади на 35 мов, які розбігаються по цілому світі. Не згадуючи вже понад 30 мілійонів образів великих і понад 17 мілійонів маленьких образочків, що розлилися поміж людей за той час, такі досягнення без великої пропаґанди видавців самі собою вимагають надлюдського впливу. І памятаймо, що тут говоримо ми про книжку написану уривками часу, з різними перервами, без найменшого старання ро її літературну вартість. Але вона має в собі чар, якому годі опертися. Її читають нераз пять, шість і сім разів, вона ж заєдно викликує в душі більше й більше відірвання від усього, що проминає, більше й більше розуміння всіх правд Божих, більше й більше поступу в божій любові!

Головні ласки, що їх дістали люде через читання цих сторінок у Франції, Еспанії та Італії вичислено в різних томах, що називаються "Дощ Рож". Всіх їх не сила згадати навіть. Тому ми лише одну-другу оповімо. Хто ж був би цікавий, нехай сам шукає в тамтих джерелах ширших відомостей.

Один старий презбитеріянський пастор, духовник, писав 23. квітня 1911. р. з Единбурґу до м. настоятельки монастиря кармилітанок у Лізіє:

"Вже буде більше як рік тому, коли я перший раз прочитав життєпис, що його написала про себе сама с. Тереса від Дитяти Ісуса, в анґлійськім перекладі. Я отворив його принадково та відразу станув перед красою та ориґінальністю думок. Я бачив, що мені в руки попала книжка ґенія, а також і богословки й поетки першої кляси... Я підчував те, що людина, перед якою нараз відкрився невидимий світ. Я закликав: "Тереса є тут, у моїй хаті!..." Її образ вертав без перерви перед очі мойого духа. Він не хотів мене лишити й мені здавалося, що я чую, як вона говорить: "Ось як то католицькі святі люблять Ісуса Христа! Слухайте мене! Виберіть собі мою маленьку доріжку, бо вона певна та й одиноко правдива!

..."Тоді я зачав прикликати її помочі з радістю, що її не хочу описувати. Але одного дня вона мені сказала несподівано: "Чому ви просите мене, щоб я молилася за вас, як ви не хочете признати ні призивати на поміч Пресв. Діву?" І нараз я зрозумів, як нерозумне було воно прикликати Тереню на поміч а забувати на Матір Божу! Мені розяснилося. Безпосередно я звернувся до Пресв. Діви. Скорість відповіди мене здивувала. В одній хвилині мою душу залила нова палюча любов, любов, яка збільшилася, і тепер стала неначе пропасть бездонна."

20. квітня 1911. р. Александер Ґрант прийняв з рук одного отця з Товариства Ісусового католицьке хрещення в Единбурзі. Це був перший член Вільної Шотляндської Церкви, що перейшов до римської Церкви. Коли йому стало невиносимо жити в своїм краю, він приїхав зо своєю жінкою, що також навернулася, до Франції. З вдячности вони обоє зажили в Аленсон у роднинім домі святої та приймали там різних і численних прочан, що приходили відвідати цей дімок. П. Ґрант помер свято 19. липня 1917. р.

Що більше цікаве це те, що один анґліканський пастор Ноиман Гост кладе велику надію на могутність Терені що-до зединення цілої Анґлії під одним пастирем. Він пише: "Як би ми анґлікани й римляни могли злучитися в тій самій молитві за заступництво с. Тереси від Дитяти Ісуса та якби зачали девятницю за нашу злуку, вона, не сумніваюся, зробила б негайно, щось неначе навернення трох тисячів у день пятьдесятниці. Я ще кажу одне: "Киньте спори й моліться!" (Витяг з листа до часопису Універз в Лондоні)

Як протестанти так дуже підпадають під вплив Терені, що ж говорити про анґлійських католиків? "Маленький Квіт" впливає на них могучо. Це можна бачити зо слідуючої події.

Один великий фабрикант з Ліверпулю, в якого працюють сотки робітників обох полів, признається, що заки він пізнав Тереню, йому ніколи навіть не прийшло на думку, поправити, уліпшити їхню долю. Але він прочитав "Історію одної душі" і став інша людина. Не вдоволяючися тим, що кожному свому робітникові дав цю книжку та що помістив у своїх робітнях її образ, він іще дав своїм робітникам вісімдневні річні вакації, підчас яких платив їм як за час роботи, справляв для них маленькі свята, щоб так внести трохи радости в їхне сумне й бідне життя, багатьох з них посилав на замкнені реколекції, бо казав, "я хотів би подбати для тих бідних людей особливо за їхне щастя вічне!" Він сам поступав великими кроками по "маленькій дорозі", зрозумів науку любови.

ВЕЛИКЕ ТОРЖЕСТВО Посвячення угольного каменя під нову церкву в Тофілд, Алта., відбудеться в неділю 19-го жовтня, 1941. Відправа в новій церкві! Приїзджайте всі!

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. Посвячення хрестів на церкву. Цього ювілейного року, Ґілліярдці збудували гарну церковцю й дістали модерну дво-кімнатну школу. Тут тепер учить 5 українських учителів. До школи ходить 160 дітей.

Близько, коло гарної церкви незадовго буде пишатися красна вища школа, неначе на знак, що школа й церква все повинні йти впарі й однозгідно працювати.

В неділю, 5-го жовтня при здвизі народу відбулося посвячення хрестів на церкву. Чину посвячення довершив о. Ігнатій Лесюк ЧСВВ. При цій нагоді люди радо жертвували на Божий Дім. Поверх 90 людей дало по $1.00 і більше. За це нехай Боже благословення спочине на всіх жертводавцях, а також і тих добродіях, що причинились до здвигнення ювілейної церковці в місті Гілліярді.

Гілліярд тепер як одна велика родина. Всі церкву люблять, всі радо горнуться до парохіяльної роботи. Це гарно. Так і повинно бути не тільки в Гілліярді але й всюди по наших парохіях у Канаді.

ІСТ ТОРОНТО, ОНТ. В неділю, 7. IX. молодь урядила особливе прекрасне торжество. Рано на читаній Службі Божій молодь під проводом Сестер прекрасно співала й приняла спільне св. Причастя у великому числі. Пополудні в прегарно прибраній церкві о. П. Каменецький, о. Роборецький і о. Борис відправили молебен до М. Божої, в часі якого о. Каменецький посвятив статую Матери Божої й укоронував її золотою короною. Була це зворушлива картина. По прекрасній науці і богослуженню в церкві всі взяли участь у бенкеті, що його приготовила орґанізація Української Католицької Молоді. В часі бенкету відбувся прекрасний концерт під проводом М. Петрушинського.

По бенкеті присутні знову пішли до церкви, де побачили в морі світла, цвітів й чудових прикрас яснінючу в маєстаті статую Матери Божої. Сестри стали співати настроєво марійські пісні. На вид цієї краси молодь і старші в великому захопленні сердечно молились. Навіть на байдужих, що прийшли тільки з цікавости подивитись це торжество викликало глибоке враження. Честь молоді, що урядила це величне свято в Торонті! За її будуючим примірoм повинна піти й молодь в других парохіях. Коли молодь буде любити церкву й брати участь у релігійному церковному життю, тоді виросте на щось гарного й ворожа сила її не переможе.

ОШАВА, ОНТ. В днях 20 і 21 вересня греко-католицька парохія в Ошаві відсвяткувала величаво 25-літний ювілей свого існування.

За минулих літ бувало в цій парохії всіляко — як говорив на цьому ювілею Ж. Баран, один з перших членів парохії — бувало весело й сумно, згода й незгода, але те все перейшло й добрим людям католицької віри ніхто не зміг відобрати, ані парохії завалити. Були люди, є й будуть ще валити нашу віру й наших братів розбивати на секти, але це нiщо їм не поможе, бо наша віра католицька замісць упасти, удвоє кріпшає.

Парохом там є о. Чорний. Парохія вже сплатила свої довги, а тепер задумує дістати ще на стало Сестер Служебниць для виховання молоді.

ПИТСБУРГ, ЗЛ. Д. Півн. Америки. В неділю, 21. вересня, відсвятковано 25-літний ювілей священства Впр. о. Олексіва, бувшого адміністратора канадійської епархії, а тепер пароха церкви св. Юра в Питсбургу, Па. З цієї нагоди по Службі Божій поблагословлено новий іконостас. Вечером на бенкеті взяло участь понад 400 осіб.

ВОСТОК (св. Михаїла)
Похорон

Дня 7-го жовтня, упокоїлася в Бозі бл. п. Текля Андрухів. Прожила 75 років. Один місяць перед смертю приняла св. Тайни. Похоронні богослуження відправив о. Л. Джіголик ЧСВВ. Покійна відзначалася побожністю. Разом зі своїм мужем не жалувала жертви на будову нової церкви. По тяжких пionірських трудах спочила на цвинтарі св. Михаїла на Востоці. Полишила по собі численну родину.

По похороні був спільний обід. По обіді о. Л. Джіголик ЧСВВ. згадали про заслуги покійної і цілої родини і заохотили до збірки на свою пресу. Збірка принесла 1.45, а нею занявся наш дяк п. Дмитро Гуцул.

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. 75-ліття пionіра. В неділю, 12-го жовтня сини, доньки й родина справили свойому батькові і одному з найстарших мондерських пionірів п. Іванові Лесюкові милу несподіванку.

При вечері вносили тоасти на здоровля старенького ювілята, який ще досі добре тримається на силах. Промовляв також о. І. Лесюк, ЧСВВ, син ювілята й всі відспівали многолітствіє і вручили дорогому батькові гарний дарунок.

П. Лесюк дякуючи за побажання, висказав радість і подяку Богові, що дозволив йому щасливо три чверти століття прожити.

При вечері на заклик п. М. Сенюка зібрано на Укр. Вісти й Світло $4.00.

МОНДЕР, АЛЬТА. Гарну й милу несподіванку зробили діти своїй мамі Еві Сацьків дня 12-го жовтня. На цей день по відправі скликали всю родину і багато сусідів та знакомих навіть з дальших околиць Мондеру, до дому своєї мами й тут в часі примірної забави зложили їй щирі побажання і заяви своєї любови.

В часі забави пан Йосафат Гаврилюк сказав, що так гарна забава повинна стати прикладом для наших поколінь і тому її треба записати у Часописі "Світло", та закликав всіх до щедрої збірки на фонд згаданої часописі.

Збіркою занялись пан Іван Осьмак і Іван Д. Варава. Вона принесла 4.80.

Ми бажаємо Пані Еві Сацьків доброго здоровля і многих літ життя, а всім жертводавцям складаємо щиру подяку.

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. З Ювілейної несподіванки. Мондерським Онищукам випав милий ювілей; Михайлині Онищук 70 літ життя, а Теодорові Онищукові 35 літ щасливого супружого життя з нею.

З цього приводу Народній Дім устроїв у суботу 11 жовтня милу несподіванку для панства Онищуків, де було гостей і знакомих коло 60 осіб. В неділю по відправі у мондерській церкві запросили на обід до себе Онищуки, де серед інших гостей був присутний: Впр. о. Протоігумен Венямин Бараник, Впр. о. Ніль Саварин і Впр. о. Профірій Боднар. Слово з многолітствієм мав о. Протоігумен, а відтак п. Михайло Корчинський. В понеділок рано о год. 6-ій відспівав в намірені ювілятів Впр. о. Ігумен Службу Божу з молодими василіянськими богословами.

Панство Онищуки — це дуже побожна й релігійна родина. У всіх релігійно-народніх підприняттях і товариствах належать вони до найперших. Під цю пору п. Онищук є головою Народнього Дому в Мондері. Тому всі раділи його ювілеем, як і гарними літами його дружини. На зазив пані Онищукової зібрано в домі на обіді на католицьку пресу $4.20 й вислано Українським Вістям і Світлові.

Острогірка.

ВІННІПЕГ, МАН. Парохія св. Володимира й Ольги в 50-ліття української іміґрації до Канади зачала розбудовувати своє орґанізаційне життя. В червні, ц. р. парохія набула Діточу Оселю в Вінніпег Біч, Ман., над просторим озером Вінніпеґу. Оселя гарна й вигідна й може перепустити через вакаційний сезон легко 150 дітвори. В місяці жовтні парохія докупила 18 акрів землі й ними поширила свій цвинтар "Всіх Святих", що досі мав лише 10 акрів. Тепер приступила до будови нової церкви, галі й резиденції, в українськім стилю. Церква в розмірах 100x140 стіп, буде мурована й зможе помістити 500 сидячих місць. Посвячення угольного каменя довершить Преосв. Кир Василій 26 жовтня, в 3 год. пополудні. Парохом є о. др. Василь Кушнір.

САСКАТУН, САСК. Зїзд БУК-а В днях від 11-13 жовтня відбувся в читальні "Просвіти" в Саскатуні 10-ий Зїзд Братства Українців Католиків. Взяли в ньому участь делеґати й гості з різних сторін Саскачевану.

Зїзд зачався читаною Службою Божою в новій, величавій церкві св. Юрія в суботу 11. X. Вечером Рідна Школа під проводом Сестер Служебниць дала дуже гарний концерт. В неділю співану Службу Божу відправив о. С. Семчук з Вінніпеґу, а проповідь виголосив о. Іван Бала ЗНІ. з Йорктону. По спільнім обіді в "Просвіті", зїзд отворив у 3 год. пополудні голова Братства п. Степан Дідич, директор школи в Гефорд, Саск. По привітах і звіті уступаючого заряду виголосив промову о. Семчук, один із основників БУК-а й редактор "Будучности Нації від 1933 р. Потім слідувала збірка на українську католицьку пресу, що принесла $64.77.

По короткій перерві промовляв п. І. Ісаїв, голова Провінціонального Заряду БУК-а в Алберті.

Рішення зі зїзду винесено такі: 1. співпраця у воєнних змаганнях Великої Британії й Канади; 2. заява синівської любови, послуху й пошани Св. Отцю Пієві XII. і Преосв. Василієві Ладиці, нашому епископові; 3. заклик до творення відділів БУК-а й орґанізації молоді в відділах Українського Католицького Юнацтва та підпомоги орґанізаційного часопису; 4. зазив до українського загалу до жертвенности на Бурсу БУК-а в Саскатуні; 5. заохота, щоб молодь вступала в ряди канадійської армії; 6 спільна праця під прапором Христа Царя і покровом Укр. Католицької Церкви для будучої розбудови нашого життя.

Новий заряд БУК-а для Саскачевану вибрано в такому складі: Яків Д. Старатійчук (Канора) — голова; о. М. Т. Пелех (Саскатун) — 1-ий заступник; Григорій Гарах (Кридор) — 2-ий заступник; Юрій Кравс (Ріджайна) — діловий писар; Михайло Лозинський (Ланівці) — скарбовий писар; Дмитро Кобринський (Сматс) — скарбник; Михайло Гриневич, о. П. Криворучка й Василь Войтюк — провірники.

Кінцеву промову на тему: "Наша Бурса", виголосив о. Криворучка.

В неділю вечером аматорський гурток у "Просвіті" відіграв представлення "Мартин Буруля".

В понеділок відбулись наради Українського Католицького Юнацтва, учителів і збори уділовців Бурси Маркіяна Шашкевича в Саскатуні.

Вже друкується і незабаром появиться

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1942 РІК

Календаря багатий і цікавий зміст та ілюстраціями. Сторін 160. Ціна 35 центів.

Замовляйте вже тепер на адресу:

Basilian Fathers Press. Mundare, Alberta, Canada.

ПРИГАДКИ

19. X. — Неділя 20 по Сош. Йоіла прор. Глас 3. Єв. утр. воскр. 9. На Сл. Бож. Ап. зач. 200. Чв. Луки зач. 30.

26. X. Неділя 21 по Сош. Празник Царя Христа. Св. Вмч. Димитрія. Воскресна служба опускається. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 95 з переступками. На Сл. Бож. антифони празн. троп. празн. і Димитрія Слава Димитр. І нині празн. Ап. зач. 250 і 251 і 292. Єванг. Ів. зач. 59. стихи 33-37. Єв. Ів. зач. 52.

2. XI. Неділя 22 по Сош. Акиндина і інших муч. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Бож. Ап. зач. 215. Єв. Луки зач. 83.

Відміни місяця: Нів 20. X. Перша кватира 27. X.

Жертвуймо щедро на релігійні цілі!

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

19. Неділя —
Веґревил
Гиллiярд (коло Сенюків)
Тофілд; Посвячення угольного каменя під нову церкву.
Дервент місто
Лішор
Інісфрі Р.М.Б.
Івасюки
Ренфурлі

26. Неділя Хр. Царя і св. Димитрія —
Виллінґдон
Восток св. Николая.
Пено
Москалики

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

19. X. Неділя —
Редвей, Стрий

26. X. Неділя —
Куквил, Вильна

Basilian Fathers
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

19. Неділя 19 по Сош. —
Кенора. Транскона

26. Неділя 20 по С. Хр. Царя
Елма, Талберґ

612 Flora Ave. Winnipeg, Man.
Basilian Fathers

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Британія** видає денно на війну $49,000,000.

— **Ніпон** зірвав дипльоматичні взаємини з Польщею.

— **Італійська** армія окупувала цілу територію створеного недавно "незалежного" королівства Хорвації. Крім Хорвації окупували італійці теж Боснію, Герцоговину й Словенію.

— **Німці** "пацифікують" Европу. За опозицію проти німецького режиму масово розстрілюють чеських, сербських і французьких патріотів. Генерала Алойза Еліяса, прем'єра Чехії, німецький військовий суд засудив на кару смерти, за те, що він мав приготовляти "велику зраду." Присуд ще не виконаний.

Помимо гострих репресій бунти й саботажі проти німецької влади продовжуються у Чехах, в Югославії, в Франції, Голяндії, Норвеґії й Польщі.

— **В Празі** німці закрили всі жидівські божниці.

— **В Москві** відбулися наради представників Америки, Британії й Советів. На цій конференції Британія й Америка згодилися давати Советам всі воєнні матеріяли, яких вони будуть потребувати. В заміну обидві ці держави діставатимуть від Советів різного рода сирівці. Велика є однак трудність з доставою помочі Советам.

— **Відносини** між Ніпоном і Великою Британією нагло погіршилися.

— **В Австралії** прийшло до зміни уряду. До влади прийшла партія праці, а прем'єром на місце Феддина став Джан Кортин.

— **У малій** панамській республиці стався державний переворот. В неприсутности президента Аріяса, що був прихильником націстів, демократична ґрупа усунула його, а новим президентом став демократ Пікард Адольф де ля Ґвардія.

— **В Італії** заведено карткову систему на всі харчі.

— **На Атлантику** й Середземному морю ведуться завзяті бої. Обі ворожі сторони топлять кораблі свойому противникові.

— **Німеччина** й Туреччина заключили між собою торговельний договір.

— **Заява** президента Рувелта, що в Росії є в засаді така свобода релігії як у Америці, викликала бурю протестів і критики. В большевії є свобода релігії тільки на папері, а в практиці страшне переслідування і винищування її.

— **В Парижі** змовники висадили в повітря 6 жидівських божниць.

— **В Сербії** існує партизанський повстанчий рух.

— **На Далекому** Сході війна між японцями й китайцями продовжується. Китайці віднесли кілька більших перемог.

— **Британський** міністер домашньої безпеки Герберт Морісон, заявив у парляменті, що британська комуністична партія не є льояльна супроти Британії. Вслід за тим різні репресії супроти комуністів у Анґлії, а зокрема заборона видавати комуністичну ґазету "Ди Дейлі Воркер", будуть далі існувати.

— **37 часописів** у чужинецьких мовах перестали виходити в Бразилії від 1. вересня.

— **В Анґлії,** завдяки допомозі Америки збільшено харчеві пайки на цукор і товщі, а в Німеччині зменшено на 50% пайки на одежу.

— **З Фінляндії** повідомляють, що фіни здобули від большевиків місто Петрозаводск, столицю Карелії.

— **Британські** літаки часто бомбардують міста в Лібії, в окупованій Франції й Німеччині.

— **З дипльоматичних** кол у Вашінґтоні подають, що естонці, литовці й лотиші, що витали недавно німців як визвольників, тепер розчаровані.

В їх краях німці звільняють урядовців, народ оґрабляють, і забирають людей до примусової праці.

— **Німці** розпочали нову велику офензиву на сході проти советів. Помимо великих страт німці йдуть уперед і вже здобули Красное Село під Ленінградом, міста Вязму, Калугу, Тулу, Брянськ, Орел і наступають на столицю Советів Москву. На полудні здобули пристані над Азовським морем Бердянськ, Маріюпіль і Таганроґ і пробиваються в напрямі Ростова над Доном. Ситуація для Советів критична.

— **Фармері** в Канаді домагаються, щоб встановлено одного доляра як ціну за бушель пшениці ч. 1. І слушно, бо ціни за все йдуть у гору, а коли ціна за пшеницю буде низька, то доля фармерів ще більше погіршиться. А вона й так не дуже завидна.

— **Домініяльний** уряд Канади наложив сильні обмеження на купно товарів на сплати й на позички. Тим способом уряд хоче звернути більше продукції й більше грошей на війну.

— **В теперішній** війні, від її початку аж досі, згинуло або пропало 1,661 канадійських вояків.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Польські кола в Лондоні дістали вісти зі Східної Галичини, що тепер німці край поділили на такі адміністраційні округи: Львів, Коломия, Тернопіль, Станиславів, Каменець, Золочів, Чортків, Рава Руська, Дрогобич, Самбір, Калуш і Стрий.

В ріжних містах німці потворили підвідділи польського емісійного банку й видають банкноти, що курсують по цілій Галичині і мають написи в українській мові.

Ґазерярська аґенція "и Нешенел Прес Сервис" доносить з Лондону, що в Східній Галичині зорґанізовано "Українську Народню Раду" з д-ром Костем Левицьким на чолі. Українці, подає аґенція, під теперішний час стараються дістати від німців дозвіл на відкриття українського університету, політехніки й музичної консерваторії, які то інституції дотепер знаходились у польських руках. В цілій Східній Галичині мають бути відкриті українські і німецькі школи.

Прийшли також вісти, що в неділю, 3 серпня відправлено в церкві ОО. Василіян при вулиці Жовківській у Львові поминальне богослужения за закатованих большевиками Василіян: о. Северіяна Бараника, ігумена в Дрогобичі, о. Якима Сеньківського, відомого проповідника й місіонаря й о. Лаврентія Качмарського, сотрудника в Перемишлі на Засянні.

Рівнож всенародне поминальне богослужения за душі жертв большевицького терору відбулося у Львові дня 10 серпня, на подвірю між катедрою св. Юра й митрополичою палатою. Прибуло кільканадцять тисяч львовян, а кілька тисяч людей стояло поза церковною брамою, бо на обох подвірях бракло місця. З других церков прийшли окремі процесії з хоругвами прикритими чорною крепою. Архієрейську Службу Божу відправив Преосв. Никита Будка в окруженню: о. кан. Дзеровича з Успенської церкви, о. кан. Ґалянта з парохії св. Юра, о. Каштанюка з церкви св. Пятниці, о. Козицького з церкви св. Спаса, о. Лончини з церкви св. Миколая, о. Новосада з церкви св. Петра й Павла, о. єромонаха Р. Хомина з церкви на Клепарові, о. Лукяня ЧСВВ. та о. Репетила від оо. Редемптористів. Проповідь мав о. др. Г. Костельник. До торжественної панахиди приступили ще о. кан. Горчинський та о. дек. А. Сімович. Співав хор під кермою проф. Р. Прокоповича.

По панахиді Митрополит Кир Андрей поблагословив з бальконy тисячні маси народу. На богослуженні, що було одночасно всенародною маніфестацією, був між іншими Преосвященний Микола Чарнецький, през. др. Кость Левицький і багато других чільних діячів.

Командант міліції подав до відома, що замісць розвязаної української міліції буде зорґанізовано до помочі німецкої поліції українську поліцію.

На мурах Львова появляються тепер майже щодня всякі розпорядки нової влади в німецькій, українській і польській мові. Між іншим вийшов розпорядок в справі карткової системи на харчі.

Телеграма з Лондону передає за українським часописом "Краківські Вісти", що німецька влада призначила новий заряд міста Львова. Посадником є Степан Куят, а його заступником Володимир Деникевич.

Попередний посадник, Ю. Полянський, призначений директором шкільної ради.

Над управою міста має зверхність німецька влада. На Україні німці масово розстрілюють жидів.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка з нагоди похорону бл. п. Марії Рурки. Новий Борщів Алта.	$2.40
Зі збірки з нагоди срібного ювилею Степана й Марії Хміляр у Плейн Лейк, Алта. 12. X. На заклик Анни Юсак збірку перевів Василь Хміляр	1.00
З несподіванки для Еви Сацьків, Мондер, Алта.	4.80
Михайло Демський, Янів, Ман.	1.00
Збірка на похороні бл. п. Теклі Андрухів, Восток Алта.	.75
Зі збірки в домі п. Івана Лесюка, Мондер, Алта. ...	2.00
Зі збірки з нагоди ювілею панства Онищуків у Мондері, Алта.	2.00

Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (84) 21. Мондер, Алберта, 1-го Листопада, 1941. Mundare, Alberta, November 1st. 1941. Vol. IV. No. (84). 21.

Роздума Над Гробом

В осінний час, що так живо пригадує нам кінець людського життя, буде дуже корисним кожному прочитати й застановитись над думками про гріб св. Ефрема Сирійського, що жив у четвертому столітті по Христі.

Сів я одного разу при гробі, в котрому скоро буду зложений й оком духа оглядав я там мертві тіла.

І видів я там перемінені в порох тіла, колись так гарні видом; на прекрасних щоках знищені всі черти.

Побачив, що красно зложені тіла лежать у поросі, розпався їх вид, зогнів їх орґанізм.

Побачив там обезображені прекрасні черти лиць, без гарного укладу та перемішані між собою члени.

Побачив, що очі стались глибокими щілинами, а красноречиві уста заніміли й не мають вже свойого приваблиного вигляду.

Побачив, що краса тіла щезла й перемінилась у пару, голі кости відділені одна від другої.

Побачив зотління нашої істоти, глибокий її упадок і пониження; і зі страхом чудувався я тому, як понизив нас сатана.

І мене постигне те саме, представляв я в умі своїм; і я скоро буду замкнений у темноту; подумав про те й полились у мене сльози.

Підніс я зір на милий воздух, поглянув і на мешкання в підземеллі, й побачивши, що мене там ожидає, гірким риданням став я плакати сам над собою.

Представив собі красу нашої природи й знищення, що досягне її й в великому горю пролляв сльози над тим, що Адам спричинив нам — своїм синам.

Представив я собі, як люди живуть на цім побажанім світі, а потім гниють у гробі, й гірко заридав.

Поглянув я на живих на землі й на мертвих у гробі й задрожав, засмучений тим що ожидає людей.

Сьогодні ще звертають до нас слово на землі, завтра в підземеллі мовчаливі; сьогодні ще притягають красою, а завтра обезображені викликують у нас відразу.

Сьогодні тіло повне пахощів, а завтра видає прикрий сморід; сьогодні ходить ще по землі, а завтра його стопи неподвижні.

Сьогодні розказує й вивищається на землі наче Бог, а завтра, непорушне й мовчаливе, замкнене в темноті серед мертвих.

Славний був Адам на початку, кінець же Адамів низький і ненавистний; початок — у раю, а кінець — у темноті.

Високий і славний з початку, глибоко понижений став Адам при кінці; початок його — серед райського дерева, кінець же — в мраці підземелля.

Красне було перше його помешкання, — повне відрази й страшне було останне помешкання; перше було на висоті величі; останне — в поросі земнім.

Славна була перша його область; в другій було много трудів; остання — гірка, мрачна, повна всякого горя.

О, щоза страшний удар! З якої висоти й який глибокий упадок! Із райської обителі паде у гріб!

Замісць того, щоби говорити з духами й мешкати в раю, віддаємо ми тіло в добичу молям, гнилизні й червам.

Замісць першої слави, що нею Адам був зодітий у раю, окружають і точать, його в гробі гниль і міль.

Цей прекрасний уклад членів, що його з початку надав Отець, ставши трупом у гробі, перемінився в гніздо хробів.

Із райської слави, до якої піднесений був Адам, в підземелля скинені його діти, а гниль розточує їхні тіла.

Такий то гіркий упадок досягнув нас за Евиний гріх; прамати сама вкинула своїх дітей у пониження, смерть і зотління.

Сатана підступно через змія обманув Еву, а через неї звів голову нашого роду. І це якраз погубило нас, довело до такого жалісного виду.

От що видів я, браття, от над чим роздумував в умі моймому, сидячи при гробі.

Коли же глядів я на мерців, що там спочивають потекли в умі мойому думки, наводячи мене на щось скрите.

Побачив й завважив я тепер, дорогі, що смерть то образ Божої справедливости, тому, що забирає всіх рівно.

Не соромиться ні царя, ні великого, ні малого; а бере всіх разом, і царя й бідного й жебрака.

Як справедливість у день нагороди, не дивиться на лиця, так і смерть, в день кончини, не щадить нікого.

І царя, як і всякого другого, забирає бідним і обнаженим і його звязує, як останнього з людей та вкидає його в підземелля, — там, де й всіх.

І власть і велич відбирає князям; тому, що вже ні ве-

НАД МОГИЛОЮ

Кожен хто родився — мусить колись умерти. Хто мав колиску — той також буде мати домовину. Смерть — це преважна хвиля в життю людини. Вона є кінцем туземного життя, а початком вічного. Смерть є великим учителем як маємо жити. І тому мудрі люди часто думають про смерть, а її вказівки беруть собі за дороговказ у свойому життю. Будьмо й ми такими мудрецями!

У ЧИСТИЛИЩІ.

У чистилищних муках терплять душі, а ангел їх вирятовує від терпінь завдяки помочі даній живучими на землі.

Зі смертю і гробом не все кінчиться. Коли душа перейде браму смерти перед нею стають три шляхи: до неба, до пекла, й до чистилища. До неба йдуть чисті душі, до пекла нерозкаяні грішники, а до чистилища ті, що хоч є праведними, однак ще не зовсім чистими від малих провин і кар, щоб увійти до неба. Там у чистилищі вони сплачують своїм терпінням належний довг Божій справедливости, а сплативши аж тоді йдуть вони до неба.

В чистилищі є дуже багато душ. Ми їм можемо помогти нашими молитвами, добрими ділами Сл. Божими й відпустами.

Згадаймо про душі в чистилищі наших рідних і тих, що у боротьбі лягли за волю України, щоб наша поміч вкоротила їм муки й довела скоро до неба.

Вже друкується і незабаром появиться

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1942 РІК

Календар багатий і цікавий змістом та ілюстраціями. Сторін 160. Ціна 35 центів.

Замовляйте вже тепер на адресу:

Basilian Fathers Press. Mundare, Alberta, Canada.

личі, ні власти нема в того, що ввійшов у ворота, смерти.

Згнітає вона високорослих, сильних і гордих, приневолює зігнувшись уходити в тісні двері гробу, в котрому замикає їх.

Надутих і гордовитих уводить і замикає вона в оселю мертвих, з пригнетеними нещасливими рівнає їх у підземеллі.

Смиряє вона гордого, унижає того, хто вивищає себе й нарівні з незнатними й простолюдинами, в насліддя дає їм зотління в підземеллі.

Прийди же, мудрецю, і придивись тут Божій справедливості й прослав справедливого Суддю, котрий не дивиться на лице великого й богатого.

Подивись на царя в його баґрі, в величі й славі; а потім глянь, як перемінився він у порох і прослав Всевишнього.

Подивись на царя, коли він прибраний у прегарні одежі, а потім глянь, коли він у підземеллі, серед мертвих, коли міль і черви стали для нього постіллю.

Дивись: повелівав він й вивищав себе, наче Бог, а ось, тепер з пониженими в підземеллі, як і всі прочі, гниє мовчазно.

Де такої великої рівности приводить смерть, котра забирає кожного, і спільне всім зотління служить нам як примір Божої справедливости.

Страшний день смерти, дорогі, подібний до великого дня мести; і той і другий рівно справедливі.

І день смерти, що забирає звідси царя, неумолимий для нього; і справедливість не зменшить нагороди, на яку заслужила собі людина.

Всі щодо природи ми рівні й в народинах, і в смерти, і в зотлінню; ні один не гірший від другого, ніхто не ліпший від ближнього свого.

І воскресіння для всіх однакове; в великий день обнови воскреснуть усі: і добрі й злі.

Для всіх однакове воскресіння, бо встануть усі в один час; та різна буде нагорода; тому що кожному буде дано по справедливости.

Не всім рівна нагорода, як для всіх рівне воскресіння; но кожен приходить і поселюється в тій стороні, що її для себе приготовив.

В воскресінню — рівність, а в нагороді — ріжність; встануть усі разом, нагороди же приймуть різні.

Там, у великий день обнови, кожний піде й замешкає в весільнику, який приготовив собі тут.

Як тут, у тім дочаснім помешканні настроїв себе кожний, так, і в часі нагороди, ввійде він у місце упокоя.

Від нині до наступлення кінця будемо співати похвальну пісню і славословити щедроти справедливого Судді, котрий прийде воскресити наші тіла.

Вдячність Отцю, із лона Свойого родившого й пославшого нам Сина, котрий зійшов на землю, вкусив нашої смерти й в Свойому воскресенні показав наше воскресення!

Так мудрий лікар сам наперед пробує лікарство, що його дає недужому, щоби й недужий сміліше приняв його.

Христос видів, як страшною є смерть для людського роду; тому Сам зійшов на землю, у Свойому милосердю вкусив смерти, щоб і ми сміливіше стрічали смерть.

Тому, від Христа аж до нині, смерть для нас є один сон і розлука душі з тілом до дня обновлення нашого.

Благословен Благий і Милостивий, в воскресінню Свойому показав Ти наше воскресіння і дарував поруку нашого воскресіння тим, що Сам став первістком із мертвих!

До Тебе підносять свої очі умерші, ожидаючи, що Тобою встануть із гробів: засіяй нам, як світло, звесели сумуючих.

Оце, Господи, мертві, наче те насіння, скриті в землі; пішли дощ життя, а тіла їх воскреснуть, як насіння.

Оце мертві лежать у землі, як зерно в бороздах, пішли живоносну росу Твою, й тіла воскреснуть як зерно.

Тебе ожидає упокой їх, щоби засяв Ти їм в житлах мертвих і збудив їх у нетлінню славословити Тебе за спасення Твоє.

Воскреси, Господи, мертвість нашу, піднеси зіпсуту нашу плоть, обнови її із пороху земного, бо від Тебе зависить наша обнова.

Від мертвих і від живих і від усіх сотворених Тобою світів, хвала Тобі Господи, від роду в рід і славословіє во віки, Амінь.

За тих що на морю

(Місячне намірення Апостольства Молитви, на листопад 1941)

Тільки одна четверта нашої земної кулі є покрита сушею, а прочі три чвертині покриває вода: ріки озера, моря й океани.

Колись давніше на водах було тихо, спокійно. Не так тепер. Із всестороннім розвоєм культури й цивілізації, дуже сильно розвинулось і мореплавство.

Морські береги рояться від рибалок і їхніх човнів, а довгими морськими шляхами днем і ніччю пливуть вантажні й особові кораблі в різних напрямках. Крім торговельних кораблів, у теперішний военний час повно на морі военних кораблів, воюючих держав, що зводять зі собою часто великі боротьби.

Число тих, що живуть і трудяться на морі є велике. Нараховують, що тільки на торговельних кораблях у службі є поверх 1.200,00 осіб, з чого до 800.000 католиків.

Море криє в собі много прерізних небезпек для тіла й душі.

Чи ми не вичитуємо в часописах, що такий, а такий то корабель розбився від бурі, чи потонув від ворожого удару й згинули десятки або й сотки осіб?

Та крім небезпек для тіла, є ще небезпеки, що грозять душі моряків. Згадаємо лиш про деякі: 1) віддалення від дому, родини, церкви, й священика, не дає морякам спромоги часто приступати до св. тайн, вислухати Служби Божої й Божого слова та легко виповняти свої християнські обовязки; 2) тяжка праця, спільне життя з товаришами моряками, що є безрелігійні або байдужі для релігії ділають відємно на добрих моряків і спричиняють, що й вони поволі опускаються в релігійних практиках; 3. приставання з різними людьми в різних краях, спокусливі нагоди до грішних забав і шукання приємностей у пристанях різних країв часто сектанська й комуністична пропаганда в всіляких моряцьких клюбах, відпочинкових місцях, можуть довести до утрати моралі, а навіть віри в многих моряків.

На ці небезпеки вже давніше звернули католики бачну увагу й старались розвинути дбайливу опіку над тими, що на морю.

Точно 50 літ тому, 1891 р. дві англійські ревнительки Апостольства Молитви, а це панна Марія Скат Мурей і панна Маргарета Стюарт почали своє релігійне апостолування між залогою англійської королівської маринарки тим, що морякам достарчали релігійні книжки й часописи до читання і молились за їхні душевні потреби.

Приклад цих двох панночок зробив добрий вплив на других і знайшлось таких більше, що застановлялись, як би то дати релігійну поміч морякам.

Незабаром у Англії повстав рух під назвою "Апостолят Моря", що мав дбати про душевні потреби моряків і чесні розривки для них.

18 квітня, 1893 р. в Монтреалю зорганізувався перший Клюб Католицьких Моряків, що дістав свойого морського душпастиря. Подібні клюби повстали скоро й по інших морських пристанях.

В 1920 р. старанням Ришарда Енсона, конвертити з англіканізму, зорганізовано міжнародний "Апостолят Моря," якому Папа дав своє благословення. Його осередок був у Англії, а його діяльність розтягнулась по всіх сторонах світу.

Цей рух розвинувся так гарно, що вже в 10 річницю свойого існування міг скликати міжнародний конгрес католицьких моряків, що відбувся в Ліверпулю, в Англії. В ньому взяли участь представники 14 націй. Показалось, що Апостолят Моря обняв 112 пристаней і заопікувався 18,000 моряками. А знову конференція "Апостоляту Моря", що відбулася 1938 р. в Грезгов виказала, що організація має свої доми ки в 317 портових містах, де моряки в часі постою знаходять духовну опіку й відповідну розривку.

В "Апостоляті Моря" працюють ревно священики й світські люди і їхня діяльність принесла вже величезні користи для душ моряків по всьому світі й спричинила много добра під оглядом моральним і суспільним та внесла багато радости в тяжке їхне життя.

Св. Отець Пій XII. в місячнім намірені на листопад поручає нашим молитвам моряків і тих, що ними опікуються.

Цю справу ми повинні взяти собі до серця; а наша християнська любов повинна розширитись так далеко, щоб також обняла кілька мільйонів тих душ, що живуть на морю і наклонити до молитви за них.

Молімось отже: 1.) за тих, що подорожують морем у торговельних, розривкових чи военних кораблях;

2) за моряків, що працюють на кораблях;

3) за тих, що перебувають у морських пристанях;

4) за тих духовних і світських осіб, що опікуються моряками й дбають про їхне релігійне, моральне та побожне життя;

5) за тих, що фінансово підтримують "Апостолят Моря" і дбають про його розвій.

З нашою молитвою злучім й приняття св. Причастя в тому намірені, щоб Серце Христове берегло моряків у ласці освячаючій, хоронило серед прерізних небезпек, а для вмираючих подало щасливу смерть і блаженну вічність.

Молімся щиро, ревно й часто за тих, що на морю, а напевне така наша молитва не тільки буде помічна тим, що на морю плавають, але й нам виєднає в нагороді ласку щасливо переплисти розбурхане море нашого життя й добитися до тихої й щасливої пристані, до вічного неба.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Під натиском** японської поліції в Токіо, католицькі Сестри мусіли покинути свою давню монашу ношу і приняти нову достосовану до японського стилю. Це зробили вони на те, щоб поліція не робила їм перешкод у добродійній і виховавчій праці.

— **Якийсь** невідомий католик, світська людина, через 5 літ присилав до католицького часопису "Ди Кетолик Ревю" в Балтиморі чек на $250 як передплату для місіонарів і всіх тих, що не всилі передплачувати католицький часопис. А цього року післав він чек вже на $500 для цієї самої цілі.

Ця людина розуміє значіння і вплив католицької часописи.

— **Св. Конгреґація Собору** видала інструкцію до ерархії, клеру і всіх, що працюють над душами в справі слухання Служби Божої вірними.

"Багато вірних опускаючись у вірі й побожності й не зважаючи на Божі річи, не цінять собі Жертву Служби Божої, так як це повинні би." І тому Конгреґація на поручення св. Отця Пія XII. поручає Ординаріятам й духовенству всього світу навчати вірних про велике значіння Святої Жертви. Передусім належить поучувати:

1. про природу й гідність Безкровної Жертви; 2. про важкий обовязок слухання Служби Божої в неділі й приказані свята; 3. про виєднавчу й надолужуючу вартість Служби Божої; 4. про можливо найчастіше принимання св. Причастя; 5. про догму сполуки святих, на основі якої можна Жертву Служби Божої жертву

вати не лиш за душі в чистилищі, а й за живих, що особливо у наших часах прибиті горем і нещастям, потребують милосердя і помочі Божої.

Далі Ординаріям і священикам дуже поручається наклинкувати вірних до життя згідно зі заповідями Христа й послуговатись евхаристійними братствами та товариствами, що повинні бути в кожній парохії, щоб вони давали добрий приклад і поміч у практикованню й підтримуванню Евхаристійного культу.

"Якщо, за Божою поміччю, християне підуть ревно за цими поученнями своїх пастирів — так закінчує інструкція — тоді Евхаристійна Жертва, понад яку ніщо не може бути більше приємливе нашому Господеві, стане справжнім джерелом життя й святости на хосен усього світу.

— **Лікарська Рада** в Лорето, видала своє рішення, в якому стверджує факт повного виздоровлення 24 літної панни Адольфи Саля з Комо, Італія, що сталося у цій чудотворній місцевості, два роки тому. Панна Саля була зовсім спаралізована в хребті й ногах. Коли лікарська курація була безуспішна, її привезено до Лорето, 1 вересня 1939 р. Вже 3-го вересня, вона могла сама встати й ходити з поміччю. За кілька днів вона чулась у силах ходити по сходах й робити домашню роботу.

Цього року панна Саля знову прибула до Лорето, як доглядачка в поїзді хорих, що приїхав з Ломбардії.

По совісній екзамінації Лікарська Рада видала заяву слідуючого змісту: "Лікарська Рада, маючи повне знання документів, що відносяться до розвою хороби панни Салі й оглянувши панну Салю сьогодні, заявляє по двох літах від дати виздоровлення, що воно є повне. Стан її здоровля є знаменитий під кожним оглядом."

З цього бачимо, що й в наших часах діються чуда та що Мати Божа помагає людям нераз навіть чудесно.

Лорето лежить у Італії. Передання каже, що до цього міста перенесли ангели чудесно дімок Марії з Назарету. Той дімок є тепер у величавій церкві, а ціла місцевість є звісна як чудотворна, де вже багато людей дістало много ласк.

— **Впр. о. Атаназій Химій ЧСВВ.** призначений на становище ректора Духовного Семинаря у Вашінгтоні, що його заложив у цім році Преосв. Кир Константин Богачевський, єпископ американських українців католиків.

— **У всіх** школах Галіфаксу Н. С. публичних і сепаратних, запроваджено щоденні 15-мінутові релігійні вправи для учнів.

— **Аделярд Сімард,** купець у Оттаві, що помер 22 вересня, полишив у спадку $49,135.26 на місцеві добродійні католицькі цілі.

— **Славні канадійські** пятернята, діти родини Діон є католиками французької народности. Тепер дістали вони в дарунку катехізм і його вчаться.

— **Товариство** для Поширення Католицької Церкви в Америці за один рік зібрало й розділило на місійну працю поверх мільйон долярів. Воно за рік 1. X. 1940 — 1. X. 1941 збудувало більше як 125 каплиць і видало місійним епископам понад $50.000 на виховання священиків, давало місячно запомогу по $25 більше як 150 священикам у бідних дистриктах і роздало 200,000 Служб Божих до відправи в поверх 40 дієцезіях. Подібне товариство існує й розвиває свою діяльність між католиками в Канаді.

Так латинники не тільки молитвою, трудами, пресою, радіом, але й грошевими жертвами поширюють Боже царство. Було б це дуже добре, коли б українці греко-католики й собі створили подібне товариство для поширення греко-католицької Церкви й підпомагали фінансово її працю та інституції.

— **Папа Пій XII.** промовляючи на отворенні нового судового року Св. Римської Роти осудив практику стерелізації, расові подружі закони та "манію розводів".

Українські ОО. Редемптористи будують нову школу-ювенат у Роблині, Ман. Будова розпочалась дня 10. липня ц. р. Там будуть виховуватись хлопці, що хочуть стати священиками-місіонарями в Згромадженій ОО. Редемптористів і працювати над поширенням Христового царства в українському народі.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то є гріхом для жінки робити своїм приятелям дарунки без відома її мужа?

ВІДПОВІДЬ: Жінка має право до удержання відповідного до свойого стану. Це включає крім їди, одежі й видатків на відповідну розривку ще й право давати малі подарунки й жертви, такі, що їх звичайно второпні й чесні жінки в даному економічному стані мають звичай робити. Тому то жінка не грішить проти справедливости, якщо вона робить по дарунки цього рода без відома, а навіть і проти волі свойого чоловіка. Це її право, яким вона може користуватися. Одначе, воно не є порадним для жінки робити такі подарунки без відома, а зокрема проти волі її чоловіка, бо таке поступовання веде не рідко до непорозумінь і сварки в домі, де передусім повинні царити мир і любов.

Якщо жінка крім добра спільного зі своїм чоловіком має ще добра окремі свої, чисто особисті, тоді може ними справедливо розпоряджати по своїй вподобі.

Також, якщо вона заощадить собі щось з того, що вона могла розумно видати на себе, то й з того вона має повне право робити дарунки чи милостині, бо ж це особисте її добро, здобуте правним і дозволеним способом, цеб то ощадністю. Та й в таких випадках треба руководитись второпністю й дивитись не тільки на своє право, але й ще на другі річи, а передусім на те, щоб поступовання жінки не підривало любов і довіря її чоловіка до неї. І звичайно воно так буває, що коли жінка повідомить свого мужа про дарунки, що їх вона хоче зробити, то він не буде їм противний, а ще буде вдоволений зі щирости, отвертости й довіря її до нього. Коли б одначе часом трапилось таке, що жінка має чоловіка скупаря, що її нерозумно забороняє того, до чого вона має повне право, тоді вона може й без його відома вживати свого права так, як це її вказує совість і розвага.

ЗАПИТ: "Я бажав би зробити останнє завіщання або тестамент по християнськи й католицьки. Як це зробити?"

ВІДПОВІДЬ: Дуже добра це річ завчасу зробити тестамент, щоб часом через брак тестаменту по смерти не було сварок суперечок і гризні між родиною й щоб майно опісля не пішло в дані руки незгідно з волею покійного власника.

Нема якоїсь окремої форми католицького тестаменту, але є деякі провідні думки яких повинен придержуватись той, що хоче, щоб його завіщання було християнське й католицьке.

Найперше такий важний акт як завіщання повинен зачинатися у імя Бога або Пресвятої Тройці. Цим способом християнин-католик визнає правду, що й він сам і все що має є залежне від Бога та Його права.

Далі завіщання християнина має відзначатись тим, щоб він розпоряджаючи своїм майном руководився вірою, справедливістю й любовю. І тому треба так зарядити, щоб з майна в першій мірі були сплачені всі довги; з рідні треба призначити кожному таку частку, на яку собі хто заслужив і по можности так, щоб усі були вдоволені й не мали оправданої причини до скарг. Крім того добрий християнин не забуває на релігійні цілі. В тестаменті повинен певну суму гроша призначити на свій похорон і Служби Божі за свою душу, а також на церкву, монастир, католицькі заведення як: шпиталі, сиротинці, на католицьку пресу, на бідних, чи інші добрі цілі, щоб хоч його не стане, то його майно причинялось до слави Божої й ширення добра між людьми.

Особливо порадним є, щоб маєтні особи бездітні й без близької рідні, ідучи за похвальним звичаєм многих добрих християн, своє майно полишали для корисних релігійних і народних інституцій і так ставали їх ктиторами чи добродіями.

Щоб наше завіщання мало правну силу перед державою й судом, то треба щоб його зробив чоловік, що знає всі державні приписи вимагані правом щодо важности такого акту й уложив його в приписаній формі. Це звичайно може найкраще зробити совісний адвокат. Тоді з виконанням такого тестаменту не буде ніякої трудности.

НАДХОДЯТЬ ДОВГІ ВЕЧОРИ, в яких можна багато скористати, коли маємо під рукою добру й пожиточну книжку. Вона доповнить наше знання, розвяже трудности, освідомить нашу любов до Бога і до вітчини, загріє до наслідування великих героїв і скерує наше життя до властивої цілі.

Не жалуймо кілька центів на добру книжку, з якої мемо користати і ми й наші діти й наші прятелі. Закладаймо домашні й парохіяльні бібліотеки, щоб дати можність вибрати відповідну лектуру на вільну хвилю і других нею зацікавити. Фонди на це зберемо з членських вкладок, поодиноких жертв, чайних вечерків, з коляди і т. п.

Особливо для дітей постараймося осібну бібліотеку, щоби замісць ассиміловатися навчилися своєї мови, історії і стали колись пожиточними членами українського народу, який тепер зачинає нову добу своєї історії.

Нисше поручається деякі книжки релігійні, історично-політичні і гарні повісти.

Христос Цар, о. Осип Годунько ... .10
Радуйся Благодатная, о. М. Дороцький ... .05
Греко-католицька Церква з двома життеписами великих митрополитів ... .25
Сара Кру, цікаве опов. ... .15
Садочок українських католицьких Святих з ілюстраціями, о. М. Дороцький .40
Життя Апостола Унії, св. Йосафата ... .10
Девятниця в честь св. Йосафата ... .10
Перли до небесного вінця, оправл. ... .40
Де знайти правду, о. Лежогубський ... .20
Стережіться ложних пророків ... .05
Св. Тереса від Дитяти Ісус з ілюстраціями ... .20
Митрополит Андрей Шептицький нап. Л. Цегельський .25
Пастирське послания еспанських епископів ... .10
Розвал Европи й Україна В. Босий ... .50
Мапа України колірова ... .15
Минуле України, історія віршом в 2 томиках, В. Переяславець ... [illegible]
Націоналізм Донцова, О. Назарук ... .10
Кожний свідомий українець повинен її перечитати.
Кровaві сліди, прегарна повість з визвольної війни, О. Лещук, опр. ... .80
Злощасний самоцвіт, повість з козацьких часів, М. Цевевич, оправл. ... .85
Тернистий шлях, повість з переслідування Церкви в Мексику, Е. Мацелюх. ... .40
Країна блакитних орхідей, Повість, М. Капій ... .45
Разом $6.00

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alberta.

Як хто замовить всі ті книжки разом, заплатить лише $5.00

По катальоґ книжок і їх замовлення пишіть на адресу:

Увага: Найновіший катальоґ БДК є з р. 1940. Попередні неважні.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНИЙ СЕМИНАР У ВІННІПЕГУ.

Осінню, 1933 р., при вулиці св. Івана в Вінніпегу, православні свистуни отворили свій духовний семинар. Купном його занявся Семен Савчук, високий, худощавий, з малою борідкою, що носить титул протоерея і виконує уряд адміністратора Української Греко-православної Церкви в Канаді.

Вудинок, 33x34 фіти, мурований з цегли, має три поверхи з 13 кімнатами. Куплений він за $5,000 у ректора англіканського духовного семинаря, Д-ра Велса. Архитект Петро Добуш переробив його так, щоб був відповідний до вжитку студентів і на мешкання ректора з родиною. Є там капличка, бібліотека, гостинна, викладова саля, кухня, їдальня і бюро ректора. Прочі кімнати — це спальні для студентів, ректора зі жінкою і семеро його дітей, а також ректорового тестя Е. Найлса, німця і його жени.

Вулиця, що при ній стоїть семинар досить гарна. Через дорогу з полудневого боку находиться парк св. Івана, що припирає зі східного боку до Червоної Ріки ("Red River")

Цей семинар — це радше "бурса", де мешкають ученики й побирають додаткові виклади. Він своєї професури не має, ані повного курсу богословських викладів, бо на це свистунів не стати. Тому учні ходять на науку до колеґії св. Івана, що віддалена кілька мінут ходу на захід, при головній улиці "Мейнстріту".

Колеґія св. Івана належить до релігійної секти англіканів (Church of England), що її заложив англійський король Генрик VIII, і яка, подібно як Церква наших свистунів, не має важно висвячених епископів, а тим самим і апостольського переємства й благодатности. Через те англікани стоять дуже далеко не тільки від католицької Церкви, але й старої православної Церкви в догматичнім і канонічнім значінню.

Так отже у англіканів, протестантів виобразовуються будучі духовники й провідники православя в Канаді й від них черпають свою церковну науку. Легко догадатись, що у такій колеґії свистунівські питомці не навчуться чистого православя, але в більшій або меншій мірі мусять заразитись протестантизмом, який пізніше буде мати вплив на їх спосіб думання й навчання народу. Так цей самий факт, що свистунівське православя виховує своїх будучих духовників у англіканській колеґії виказує, що Укр. Греко-православна Церква в Канаді підпала під вплив протестантизму.

Студентів, що покінчили свою науку в тій колеґії висвячує на духовних автокефальний епископ Іван Теодорович, що як відомо є висвячений самосвятом Василем Липківським.

Так секта свистунів набуває для себе нових духовників свого хову, але ті духовники хоч ходять з оберненими ковнірцями й вважають себе священиками й за таких себе представляють, то одначе в дійсности ними не є й не можуть бути, бо не отримали важних свячень, які може дати тільки важно висвячений епископ, що має повноту священства через апостольське переємство власти й благодати.

ЗАМІТКИ

Канадійські комуністи стараються використати німецько-советську війну на те, щоб у Канаді поширити комунізм, прикриваючись нібито боротьбою з фашистами й націстами.

Свою роботу ведуть так, що всіх, хто не є з ними клеймують фашистами й націстами й стараються викликати серед низів некомуністичних організацій недовіря до верхів, захопити ті низи а потім їх більше вичитити.

Хитрі є ті большевики, але ми будьмо ще хитріші й не даймось ніяк зловити на їх вудку!

• •• •

Недавно в Америці відбувся судовий процес за парохіяльну церкву св. Івана Хрестителя в Бриджпорт, Кон., що її неправно присвоїв собі апостат священик Орест Чорняк, який тепер став епископом тих карпатських русинів, що також стали апостатами й створили свою, відірвану від Риму, православну Церкву та назвали її дивачно: "Карпато-руска. Греко-католицька Церква в Стейтах і Полудневій Америці."

Чорняк програв процес, а суд 12. вересня, 1941 р. рішив, що первісна основа, на якій церква св. Івана в Бриджпорт повстала була римо-католицька й що майно має дальше бути під контролею римо-католицького епископа МкОлифа, гартфордської дієцезії. Дальше кажеться, що Чорняк має передати церкву свящ. Мачкові, якого назначив еп. Такач на бажання епископа Моріса Ф. МкОлифа.

З цего факту наші свистуни виробили собі такий випад на греко - католицьку Церкву: "... бачимо, що в спорі за церковне майно **не виступає еп. Такач, але римо-католицький епископ МкОлиф.** І суд рішає, **що майно має дальше зостатися під контролею МкОлифа, а не Такача.**

А ще дальше і те, що **Такач назначує священика до церкви св. Івана на бажання МкОлифа.**

Виходить, що Такач є тільки помічником епископом, а **дійсним епископом греко-католицької Церкви є МкОлиф.** І під його контролею є і майно греко-католицької Церкви і епископ Такач. **Себто, що греко-католицька Церква є в руках римо-католиків.** А Такач і Богачевський в Стейтах, а Ладика в Канаді, є лише тимчасовими епископами, лише помічниками римо-католиків, які є дійсними епископами для греко-католиків." (Вістник з 15 X. 1941). Підкреслення свистунівські.

Таке понаписували свистуни про бриджпортську судову справу.

А подивімся, як виглядає правда про неї. Церкву св. Івана в Бриджпорт збудували карпато-русини як греко-католицьку церкву в злуці з Римом. Це доказав суддя документами. Одначе пересяклі мадяронством і національно неосвідомлені якслід, а навіть переняті упередженням до українського владики пок. Сотера Ортинського. карпато-русини записали свій маеток на корпорацію римо-католицького епископа з Гартфорду й воліли підлягати латинському епископові Ніланові, як еп. Ортинському.

Це їхне поведення може нам не подобатись, але це факт, що з їх власного вибору латинський епископ став їх церковним зверхником і власником майна й тому не еп. Такач, а МкОлиф мусів виступати на суді як власник церкви св. Івана в Бриджпорт.

Цей собі відокремлений випадок, а навіть якби було і кілька таких, що латинські епископи є власниками церковного майна греко-католиків, не дає ніяким чином права робити висновку, що греко-католицька Церква (отже як дієцезія) **є в руках римо-католиків і що греко-католицькі** епископи є тільки тимчасовими **епископами помічниками римо-католицьких епископів, коли це відомий і доказаний факт, що наші епископи, а навіть парохії в Америці й Канаді мають свої власні греко-католицькі корпорації, незалежні від латинських, до яких латинські епископи не мають ніякого права, та що наші греко-католицькі епископи є незалежні від них, з повною властю епископів-ординаріїв.**

Але свистуни на це не дивляться. Вони воліли б бачити греко-католиків як залежних від римо-католицьких епископів, щоб так легше могли нападати на Греко-католицьку Церкву й її валити. І тому то на такий лад брехливо представляють становище греко-католицької Церкви й її епископів.

Не провіривши гаразд справи під правничим оглядом що до церкви св. Івана в Бриджпорт, витягають з цього одного зле зрозумілого факту такі ложні висновки: 1. що еп. Такач є тільки епископом помічником латинського епископа.

2. загальне твердження що ціла греко-католицька Церква, значиться все церковне парохіяльне майно є в руках латинників, а навіть:

3. що всі наші владики в Стейтах і Канаді є лиш тимчасовими помічниками латинських епископів.

Щоза фантастичні висновки! Хіба тільки в гарячих головах розпалених сектантів свистунів могли вони зродитися. Приходить на думку їм сказати: Гей, свистуни, чи часом вам у голові не покрутилось від довголітної злоби! Де кум, а де коровай!

І це не одинокий випадок такого безсоромного перекручування фактів і туманення народу та розбивання його. Їх є сотки. І вони переконуючо доказують, що свистуни роблять погану й шкідливу роботу для українського народу. Тому геть із цими релігійними заколотниками!

• •• •

Католики жорстоко переслідують других христіян. Таке також теревенять свистуни в своїм Вістнику. Та історія показує, що правда виглядає якраз противно; не католики, а православні переслідують других христіян. Ось православні замордували українця св. Йосафата, православні попи святили ножі й заохочували мордувати своїх братів уніятів у часах коліївщини й гайдамаччини, православні жорстоко переслідували уніятів на Холмщині й Підляшу, православні нападали й силою забирали греко-католицькі церкви на Лемківщині, в Карпатській Україні, православний свистун С. Ілаш у Канаді забив католицького священика в Йорктоні о. А. Дельфоржа ЗНІ.

Це факти й вони показують хто переслідує жорстоко других христіян, католики чи православні. Але наші свистуни завжди люблять правду брати на виворіть.

— **Статистика** вказує, що в останнім десятилітті по всіх краях слідний поворот до звязку з Богом. Цей поворот до релігії прибрав значних форм головно від вибуху війни. Багато людей горнеться до церкви й шукає моральної піддержки в Бозі в тяжких і тривожних часах сучасної війни.

---

8 листопада, 1941. в Чипмені, відбудеться КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ. По богослуженні, спільнім обіді й нарадах відбудеться вечером о год. 5-тій Учительський Бенкет у Народному Домі, розігравка Ювілейного Карнавалу й Забава.

Увесь дохід з розіґравки є призначений на закупно машини до висвітлювання звукових фільмів.

—УВАГА—

Всіх з околиці Нового Борщева Алта, на **Перший Місцевий Карнавал у Борщеві,** що відбудеться в Народному Домі **7, 8, 9, листопада, 1941,** запрощує

ЗАРЯД

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

ВІРА Є КОНЕЧНА

Великий поганський філософ Аристотель прийшов був мабуть до такої думки, що без правдивої віри неможливо подобатись Богу й умерти щасливою смертю, бо хоч усе життя займавсь глибокою наукою, перед смертю він мав сказати: "Я жив у сумніві й умираю в тривозі; я не знаю, куди йду! Найвище Єство, змилосердись надо мною!"

Подібну історію розказують й про Мелянхтона. Той Мелянхтон, за намовою Лютра, відступив від католицької віри. А мав він стареньку матір. Коли вона занедужала тяжко й лежала на постелі серед терпінь, затривожена спитала свого сина, чи він радить їй остати вірною католицькій вірі, чи прийняти нову. Тоді Мелянхтон, зворушений до глибини серця, й спонуканий сказати правду, відповів: — Дорога мати, держись своєї старої віри, бо хоч у новій вірі легше жити, то в старій легше й безпечніше вмирати...

Св. Тома з Вілланови дає таке порівнання: "Віра подібна до великого пана, що йде зо своїм слугою до королівської палати. Разом ідуть дорогою, разом входять через королівську браму, разом виходять сходами догори. Та тут слуга лишається, а пан входить до середини палати. Подібно йдуть разом — віра й розум. Вони проходять разом дороги видимого світу, разом підноситься вище, де є надзмислові речі; що голосить віра, те потверджує розум. Та дальше, поза видимі речі, в країну невидимих речей, духів і понад них — доходить уже тільки сама віра. Тільки одна віра доходить перед престіл божества, тільки вона одна бачить у Тройці одного Бога й пізнає таїнство Воплочення... Віра, це велика сила.

Хто має правдиву віру, той має велике, правдиве знання.

Побожний професор такі зворушливі слова сказав одного дня своїм ученикам: "Я прожив 50 років і зазнав досить життєвих радощів, та між ними не було триваліщих й чистіших від тих, що я находив у привязанні до віри й вірнім захованні її приписів. Це я заявляю по сумлінню. Я прожив 50 років і за той час я много терпів, та ніде не находив я більше світла в хвилях духової темряви, ніде більше сили, потіхи й відваги в своїх терпіннях, як у вірі. І це я заявляю по своїм сумлінню. Я прожив 50 років і нераз стояв над гробом; тоді я пересвідчився, що ніщо інше, крім сили божественної релігії, не помагало мені перемагати всіх страхіть смерти. Ніщо не в силі скріпити душі, що має зробити страшний крок у вічність, як тільки віра в Спасителя й Господа, та що ніщо, крім віри, не може втихомирити сумління що обжаловує нас. І це я свідчу перед Богом."

Щасливий той чоловік, що його провідником на шляху життя є правдиво Христова, католицька віра.

Року 1849 уладжено в місті Тульон місію для засуджених на тяжкі роботи на ґалерах. Звіт про ту місію виказував, що віра в Христа-Спасителя пройняла серця найбільш затверділих вязнів та приносила багато потіхи найбільшим грішникам, навіть таким, що попали були в розпуку. Віра, що звільнила їх із оков сатани, робила їм легшими навіть окови їхньої кари й давала охоту та силу приймати й зносити прикрі терпіння, як покуту за гріхи. Один із тих засудженців написав у листі таке визнання: "Мене слушно закували в кайдани, та тепер я маю охоту носити їх. Попереду, простягнений на твердих дошках підчас прикрої роботи, я плакав сльозами безмежної розпуки; тепер можуть вкинути мене до найтемнішої тюрми: я звернусь із благанням до Бога, як дитина до батька, й він злегшить мої страждання."

Великим скарбом є віра: в розпуці вона родить надію, в терпінню дає силу до несення хреста, в годині смерти потіху, в дорозі до небесної батьківщини є вона найвірнішим провідником. Щоб пересвідчитись про силу й вартість віри, вистарчить приглянутись життю тих людей, що не мають правдивої віри. Самогубства й кари смерти, поправчі доми й лічниці дають на те багато сумних доказів. Крім того, де нема віри в горожан, там захитаний суспільний лад.

Коли французька Конвенція видала 1783 року декрет із заявою, що нема Бога та що сповнення релігійних обовязків заказується під карою смерти, зросло число злочинів і Франції загрожувала небезпека, що держава стане яскинею розбійників. Затривожений страшними наслідками таких шкідливих кличів, Робеспер, голова того скандального, революційного уряду, признав нерозумним дальше навчання богохульства й видав новий декрет, із новою заявою, що Бог таки є та що людська душа є безсмертна.

Де люди держаться віри, там нема звичайно великих злочинів.

Славний французький лікар Декюре в своїй книжці: "Медицина пристрастей" написав такі слова: "На основі многих випадків, яких я сам був свідком, на основі дослідів, що я поробив у родинах, та як лікар, я можу ствердити з усею певністю й без боязни якого заперечення, що на 100 злочинців — 50 є релігійно байдужих, 40 без ніякої релігії, а тільки з тузінь є таких, що мають правдиву віру.

"Віра здержує людей від проступків. Хто не має віри — що здержить його від злочину?

Пруський король Фридрих II, що сам не вірив у ніщо й був "вільнодумцем," довідавсь, що по судах зросло число фальшивих присяг. Він признав виразно, що це сталось наслідком занепаду христіянської віри й тому сказав до свого міністра: "Постарайтесь про релігію в моїй державі!"

Де нема віри, там люди й суду не бояться."

ЖИВА ВІРА

Сама віра не вистарчає до спасення: крім віри треба ще добрих діл. Треба вірити, та треба також жити з віри, визнавати її назверх. Це значить, що наша віра мусить бути — жива, злучена з добрими ділами. Віра без діл, як дерево без овочів, криниця без води, лямпа без оливи, горіх без зернятка. "Як тіло без духа мертве, так і віра без діл мертва." /Як. 2, 26/.

Лютер, а за ним і інші протестанти говорили, що до спасення вистарчить сама віра, без добрих діл, бо в Біблії є написано: "Хто ввірить і охреститься, буде спасений, а хто не ввірить, буде осуджений"; (Мар. 16, 16); тут говориться про віру, а нема згадки про добрі діла, кажуть вони. Та хто не є сліпий, той може й повинен прочитати ще й інші місця св. Біблії, а там дочитається що, віра має бути — жива та що до спасення треба також конечно й добрих діл. Св. Павло каже: "В Христі Ісусі не має значіння ні обрізання, ні необрізання, але віра, що ділає через любов." (Гал. 5, 6). А св. апостол Яків пише: "Так і віра, коли не має діл, є мертва сама в собі... Ти віриш, що є один Бог; добре робиш: і чорти вірять, та дрожать. А хочеш знати, пустий чоловіче, що віра без діл мертва? Чи наш Отець Авраам не з діл оправдався, жертвуючи свого сина на вівтарі? Бачиш, що віра співділала з його ділами й із діл звершилася його віра." (Як. 2,17) — Питав раз богатий молодець Ісуса Христа, що має робити, щоб мати вічне життя. А Ісус Христос сказав йому: "Коли хоче увійти в життя, сповняй заповіди... Не вбивай, не прелюбодій, не кради, не свідчи ложно, шануй батька й матір і люби ближнього твого, як самого себе! (Мат. 19, 17). Не згадує тут Христос нічого про віру, тільки говорить про заховання заповідей, ц. зн. про любов, про добрі діла, при чому — певне—мусить бути й віра, бо перше мусить бути віра в Бога й Божі заповіді, а потім сповнення тих Божих приказів; тоді буде спасення. — А в іншім місці сказав знову виразно Христос: "Бо прийде Син Чоловічий у славі свого Вітця, зо своїми ангелами й тоді віддасть кожному по його ділам". (Мат. 16, 27).

Той буде спасений, що так вірить і так живе, як навчає Христова, Католицька Церква: ц. зн. добра віра-з добрими ділами! Крутійство не поможе нікому.

о. А. Трух, ЧСВВ.

ВАСИЛІЯНСЬКІ ПОМИНКИ.

Рік-річно, по всіх василіянських монастиря, в перший понеділок по святім Димитрію відбуваються поминки за померших отців і братів цілого Чину.

І цього року такі поминки дуже гарно відбулись у Мондері, 27. жовтня. Службу Божу з дияконами відправив Впр о. ігумен Ніль Саварин, а дуже гарно й настроєво співав хор василіянських питомців.

По Службі Божій до панахиди станупо 7 отців і монаша братія. Біля тетрапода звисали дві чорні хоругви. Серед пальм, міртів і лелій та папороти стояли два великі горіючі свічники, а між ними чаша, епітрахиль, евангеліє. З димом кадила неслось моління за тих, що відійшли у другий світ. Щоза гарний і глибокорелігійний це звичай молитися за померших! Ми молимося за тих, що перед нами померли, а колись ті, що будуть по нас, будуть молитись за нас. І так молитвою одні другим спомагають.

МОНДЕР, АЛТА. В суботу вечером, 18. жовтня, за старанням п-ства Йосифа Варавів зійшлася родина й сусіди п-ства Гаврилюків до Народного Дому де справили їм милу несподіванку. При вечері гості як одна родина гарно забавлялися. При кінці п. Михайло Корчинський коротенько переповів деякі цікаві події з життя панства Гаврилюків і пожелав їм всього найкращого. Усі відспівали "Многая Літа." Відтак о. М. Когут ЧСВВ. згадав про їх привязання до церкви та згадав як родина щиро відносилася до священиків за час свойого побуту в Мондері. Знову понеслося грімке многоліттєвіє. По тім пан і пані Варава вручили п-ству Гаврилюкам гарні дарунки. За несподіванку та дарунки вони щиро подякували всім. З тої нагоди п. Корчинський зібрав $3.71 на пресовий фонд Укр Вістей і Світла.

Присутний.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

ПОЧАТКИ ПРОСЛАВЛЕННЯ

Зачато счислювати тисячі чуд, уздоровлень, навернень, зявлень, що їх маленька царівна сіе за кожним своїм кроком. Тереня невичерпана в ласках. "Її призивають, вона приходить. Біленька, проміння, усміхнена, вона показується веселим оченятам маленьких невинних дітей і старших вояків ранених, що миються сльозами. Навіть у замкнених хатах вона складае свої чудодійні рожі. Її кличуть і зараз розноситься таемний невисказано солодкий запах." (Людвик Теоліе).

До цього голосу варт додати ще слідуючі стрічки, що їх помістив один світський часопис, навіть дуже світський (Ле Журнал). Написав їх Маврикій де Валеф, публіцист маленько схильний, щоб вірити в щось надприродне: "Що ж то такого свята з Лізіе мае в собі надзвичайного? Її коротеньке життя без великих подій це неначе життя одної лелії, яка раненько розвивається, а ввечері вяне, без шуму.

Що ж зробила вона? Дуже маленько. Написала книжку, або скоріше зібрала кілька своїх таемних звірень, з яких монастир виготовив книжку, та видав її після її смерти під заголовком: "Історія одної душі". І тепер ця душа показалася всім така незвичайна, така ніжна, така пошани гідна, що світ упав на коліна. Книжку зараз перекладено на всі мови. Мільйони вірних шльохали, читаючи її. І зовсім не треба бути аж віруючим, щоб пізнати, що тут стоїмо ми перед моральним верщком людства, шляхотности, краси так рідких, таких одиноких, що сльози самі напливають до очей. Я не скриваюся. До Лізіе приїхав я недовірком, скептиком. Прочитав цю книжку й у свою чергу затрясся зо зворушення та ніжности. Ось тут правдиве чудо! Є такі могучі душі, що справді самі для себе витворюють предмет своїх бажань. До них не можна зблизитися, щоб не бути пірваним у вихор їхніх крил.

Ось так блискучі сни одної дитини понесли побіду-тріюмф над низькими земними правдами. "Я хочу, щоб мое небо було: робити добро на землі!" повторяла вона в своїм конанні. Нехай хто вірить, або не вірить, чи ж можна одиак заперечити, що говорять нам ці всі екс-вота, всі дари, всі прощі... всі терпіння, так автентично уздоровлені, або потішені? Цілопальна жертва маленької мучениці не була отже тільки позірна, ілузорична! І хто знае, чи тайна спокою сердець, якої так завзято шукають і релігії і фільософії, чи вона не захована в її науці, любити Бога й людей так, як "їх любила б мала дитина..."?

"Франція дае тепер цілому світові душу найчистішу, яка жила після Франца з Асижу!" (Гл. Аннал. д. с. Т. д. Лізіе ч. 1. VII. 1925).

Це все додавало заєдно більше й більше певности, що зачата справа беатифікації вдасться зовсім добре. Від серпня 1910. р. таки в Бейо зачато інформаційний процес про життя і чесноти Божої слуги. Закінчено його в місяці грудні 1911. р. Вже слідуючого року, 1912. р. св. Конґреґація Обрядів видала декрет апробати всіх писем святої, а не за цілих два роки, 10. червня 1914. р. Папа Пій Х. підписав декрет розпочаття справи. Та на жаль, це був уже переддень страшної війни, яка мала перевернути увесь світ. Неначе предвиджуючи свою долю, святий Папа поспішився, щоб поставити маленьку святу на дорогу до найбільших почестей церковних, заки ще страхіття предвидженої кривавої купели принесло йому смерть з болю.

Хоч така страшна недоля прибивала тоді цілі народи в ті години лютих воен, всі відчували, що значіння молодої дівчини, посланниці радости зростае з кожним днем. На нормандській землі вже зачато урядово її прославляти. 6. вересня 1910. в присутности еп. Лемоніе перший раз викопано тіло святої. Щоб забезпечити дальше дорогі мощі, перемінено домовину та приміщено її в цементовім гробі, кілька кроків від попереднього.

Тіло святої дівиці не остало зовсім ненарушене за час тринадцятьлітнього перебування в глибокій ямі. По заповідженні Тереці не знайдено там лише її кости покриті останками матерії, щоб так усе видавалося звичайне в її похороні як і в її житті. Але багато свідків відчуло тоді солодкий запах, що виходив з тих святих костей. Навіть сама земля, яка так довго берегла й дотикалася дорогої її домовини, була ще цілі місяці перепоена небесними запахами.

Це було заповідження багато інших чуд.

Такі обяви небесної могучости маленької святої мусіли улегчити, овшім приспішити навіть всі перебіги процесів беатифікаційних.

Вже була ціла справа в русі, як нове чудо першої кляси, з усіми познаками достовірности скріпило ще переконання церковних суддів.

Одна монахиня вчителька зо згромадження Доньок Христа, с. Люіза де Сен-Джерман, терпіла від 1912. р. на тяжкий боляк у жолудку, що показувався частими кровотечами. Стало жила вона в монастирі в Устаріц у Піренеях. Два рази старалася зачати свій уряд як учителька в одним еспанськім монастирі, куди її призначено. Але оба рази сильні воміти крови примусили її покинути цей уряд.

Тим часом вона багато надіялася на поміч Терені, яка її удостоїла своїх зявлень серед найгрізніших змагань недуги.

Спочатком літа 1915. р. вона дійшла до такого ослаблення, що всі були переконані, що вже треба її подати останні св. тайни. Не діставши виздоровлення, вона перестала просити цієї ласки та не благала більше нічого від своєї небесної опікунки як лише, щоб була при ній в хвилині її смерти, та помогла її свято вмерти. Але нехай хвора розповість нам про остаточну ласку своєї заступниці, яка вернула її життя.

"На початку вересня 1916. р., говорить вона, одна з наших сестер намовила мене поновити свої просьби до дорогої святої. Йдучи за тією намовою я прилучила до молитви ще й терпіння та подвоїла свое довіря. І яке було мое здивування, коли в ночі 10. вересня сама Тереня прийшла до мене та сказала мені: "Будь великодушна! не задовго ти виздоровієш. Я тобі це обіцяю!" Відтак вона зникла. Раненько три сестри, які спали разом зо мною в больниці, дуже дивувалися, як знайшли коло мойого ліжка платочки рожі всякої краски. Це було заповідження мойого виздоровлення. Та на нього треба було чекати ще кілька днів. За той час я пережила правдиві муки та дійшла аж до краю. Щойно 21. вересня ввечері, по найбільше нагальних нападах, я нагло заснула, проти всякого сподівання, щоб збудитися аж завтра зовсім здорова. Вже більше ніякого терпіння, ніякого болю, загально відчуваюся здорова. Я мала тоді великий голод. Встала я негайно, щоб собі випросити дозволу бути на Службі Божій. Але м. настоятелька ради мудрої осторожности казала мені піти знову до ліжка. Там мені дали багато їсти й так я відразу з наглядністю мойого цілковитого виздоровлення могла зачати знову свое звичайне життя. Від цього часу я тішуся досконалим здоровлям та заховую велику вдячність для Терені від Дитяти Ісуса, яку хотіла б дати всім людям пізнати!"

Це чудо, затверджене найбільше стислими свідоцтвами славних лікарів, було разом з уздоровленням о. Анне поставлене до розслідження, щоб Папа міг видати декрет про правдивість чуд.

І так наперед 14. серпня 1921. р. була затверджена геройськість чеснот Слуги Божої.

Ми вже говорили в розділі про "маленьку стежечку духовного дитинства" про ту славну бесіду, що її при тій нагоді сказав папа Венедикт XV. Душа побожного архипастиря, що вже з природи схильна була до покори та довірного віддання себе, вилилася ціла в цім поучуючім і світлім викладі про методу святости Терені. Її він представив для всіх своею повагою найвищого Вчителя Церкви на землі як "тайну святости!"

Декрет про правдивість чуд вийшов 11. лютня 1923. р. Св. Отець Пій XI. взяв від славного поета Манцоні найкращі порівнання, щоб так звеличити покору маленької святої. Поет цей сказав: "Це ж Бог сотворив смереку, що бореться з вітрами й вербу, що опускае свої вітя, ялицю, що остоюеться перед зимою та тополю, що не боїться води. Але Він то так само дае рости квіточкові, що в своїм ніжнім квіті розложив цілу велич своїх колоритів, що до неба видихуе свої запахи з своєї чаші та вмирае мовчки". До цього ж додае Папа: "Цей квіточок мовчаливий, цей квіт з блискучими красками, цей запах, що розноситься широко, ця краса, що розкриваеться лише перед очами самого Бога, чи ними не е маленька Тереса від Дитяти Ісуса?"

Того самого дня назвав ще Папа Тереню "ніжною знаменитою мініятурою досконалої святости." При інших нагодах він говорить про неї як про "свою дорогу зірку", та каже, що вона "чудо чеснот і чудо чудес."

Кілька тижнів опісля, коли проголошував Він декрет "Туто", цебто що сміло можна приступати до беатифікації так щедрої чудотворниці в добродійствах, найвищий Пастир, приготовляючися вже вмістити маленьку царівну в ряди блаженних душ, проголосив цю зворушливу бесіду, що її ми вже згадували. Там Він вславлюючи любов Терені, назвав її "правдивим квітом любови, що прийшов з неба на землю, щоб зачудувати й небо й землю!" (Промова 19. III. 1923).

— **Конвенція** Американської Федерації Праці, що відбулася в Сіятель, Ваш., висловилася за допомогу Советам, але постановила далі поборювати безоглядно комуністичну розкладову роботу в Америці, яка е небезпечною й для демократії й для робітничого руху. Резолюційна комісія твердить між іншим таке: "Це е наше переконання, що перемога Сталіна над іншими европейськими державами була б такою катастрофою для вільних інституцій, як і перемога Гітлера".

ВЖЕ ГОТОВІ УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЄНДАРІ

величини 7½x14

з Празниками і Святими на кожний день після **старого стилю:** З многоколіровими образками Святих по 15ц, сотка $13.00. З одноколіровими образами по 10ц, сотка $9.00

Приготовляються **стінні календарі** після **нового стилю.** Ціна буде та сама.

Висилае за готівку:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers,
Mundare. Alta.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ІННІСФРІ, АЛТА. Гарну й милу несподіванку справила родина, сусіди та знакомі Юріеві Франкові, дня 18-го жовтня.

У цей день, під вечір зїхались усі разом на подвіря і трубленням з ґар повитали свого доброго та примірного кревняка, сусіду й знакомого.

У хаті зачалась гарна й примірна гостина. Підчас неї пан Стах Гайдук зложив побажання дорогим солемнізантам і заохотив до збірки на нашу добру пресу "Світло". Вона принесла 2.35.

Панови Юріеві Франкові й його жені бажаемо кріпкого здоровля і многих літ, а всім жертводавцям і прихильникам Світла складаемо щиру подяку.

Присутний.

ВОСТОК СВ. МИХАЙЛА, Поминки, Дня 22-го жовтня родина Романюків наняла Сл. Божу за душу свойого батька Антона Романюка, котрий упокоївся дня 14-го IX. По відправі всі присутні удалися на спільний обід.

При обіді о. Л. Джіґолик сказали пару слів про цей гарний звичай робити поминки за померших і заохотили кількома словами, щоби присутні зложили щось на свою католицьку часопис. Збірка принесла $1.27. Збіркою занявся пан Іван Цимбалюк.

Присутний.

КОПЕРНІК, АЛТА. Подружий ювілей. Мабуть це перший раз у нашій кольонії Копернік відбувся 50-літний ювілей подружого життя панства Івана й Анни Чапських, дня 12 Х. В неділю, около полудня зїхались авта коло Народного Дому з нашої кольонії і аж з Равндгил, а Крупи, аж з Едмонтону. Всі разом рушили на знакоме подвіря ювілятів.

Старенький Іван, як побачив такий великий похід аж настрахався, і як пізніше казав, серце билось і питав: А то що за чудо, ґара за ґарою їде й кінця нема. А то що буде?

Прийшли до хати й то не всі, бо не було місця й зараз наші жінки, розгосподарились у хаті так, що невдовзі ми вже засіли за стіл й зачалась весела забава. Було що зїсти й випити.

Підчас обіду пан А. Пазюк з Равндгил пожелав ювілятам усього добра, співали всім многолітствіе й приемно забавлялись аж до вечора. Опісля вернули всі до дому вдоволені полишаючи ювілятам милі враження.

При цій ґарній нагоді наші гості не забули й за свою пресу. По обіді С. Кархут сказав пару слів і щераз пожелав ювілятам усього добра від Народного Дому, бо пан Чапський був і е ревним членом не тільки парохії але й місцевого Народного Дому й покликав п. Пазюка до слова, котрий заохотив до жертви на пресу. Кархут пішов ще з якимось старим капелюхом і добрі люди щось кидали в той капелюх. Коли висипали, показалось, що там було $6.40 на нашу пресу. По нерівній половині вислано ті гроші на Українські Вісти в Едмонтоні та Світло в Мондері".

С. К. гість.

БЛ. П. МАРІЯ РУРКА.

ГЕЙТ, АЛТА. Дня 6 жовтня в нашій парохії відбувся сумний, похоронний обряд прощання бл. п. Марії Рурки. Покійна прожила 30 літ й завжди була весела, хоч нераз і тяжко бувало. В парохії й в Народнім Домі все брала живу участь.

Вістка про її несподівану смерть усіх засмутила й тому на її похорон зїхалося надзвичайно велике число людей, навіть й з далеких околиць. Похорон відправив о. Н. Когут ЧСВВ. На цвинтарі покійну від парохії попращав п. Юрій Мицій, голова Народного Дому. Розказав про її любов до церкви й парохії. Великий сум та плач повстав, коли померщу спускали в могилу. Лишила по собі слабого мужа Гриця, 7 дрібних сиріток, маму, 6 сестер і 3 братів.

По похороні в домі мами мужа добра родина та сусіди потішали засумованих. При обіді зібрано на прес. фонд $5.40 з чого $3.00 вислано Укр. Вістям. а решта призначено на 'Світло'

Дня 18 жовтня вечером по вечірні парохіяне та знакомі п. Григорія Рурки зібралися до Народного Дому на вечірок, де о. Н. Когут ЧСВВ, мав виклад і при тій нагоді заохотив зібраних до жертви на сироти, що їх лишила покійна Марія Рурка.

Мило було дивитися, як зібрані складали свої жертви, щоб помогти потребуючим. Зложено того вечора звиж $66.00. А ті, що не були на вечірку другого дня щедро додали свою офіру.

Ось так парохіяни Борщева дали доказ, що люблять своїх ближніх не лише словами, але й ділами й вміють помагати в біді. Дай Боже, щоб всюди процвитала, щирість і жертвеність між нашим народом.

ПОДОЛЯ, АЛТА. Подружий ювілей.

Дня 23. жовтня, вечером, відбувся 25-літний ювілей подружого життя панства Стаха й Юлії Ружицьких. Згаданого вечора зїхались авта коло Народного Дому й як прийшли панство ювіляти, всі гості їх гучно привітали, а п. Василь Топилко зложив їм желання й зібрані відспівали: Многая Літа! Опісля слідувала весела забава.

Пізніше п. предсідник В. Топилко дав коротку промову в честь ювілятів і попросив до слова п. Антона Богданського. А Богданський сказав так само гарну промову й вручив їм гарний дарунок від усіх гостей. Другий дарунок був від сестри ювілятки, а третій від їх дітей.

Так само предсідничка Жіночого Товариства, пані П. Топилко зложила привіт від жіноцтва й вручила гарний дарунок.

На кінець пан К. Корніцький разом із желанням для дорогих ювілятів попросив гостей зложити свої жертви на пресовий фонд наших часописей. Збіркою занявся п. В. Топилко й п. Мет. Піговнч з Мондеру. Збірка принесла $6.53 й її розділено на Українські Вісти $3.53 і Світло $3.00.

Всім жертводавцям щира подяка, а ювілятам бажаю щедрих Божих ласк.

К. Корніцький.

ҐРІМСБІ, ОНТ. Серед численно зібраних місцевих людей і гостей з Гамільтону, Торонта, Кітченер, Брентфорду і других місцевостей Преосв. Василій Ладика ЧСВВ. посвятили угольний камінь під греко-катол. церкву Преч. Діви Марії, дня 19. жовтня.

Рано в асисті отців Михайла Заяця, Ісидора Борецького, пароха церкви й М. Сулятицького відправили Архієрейську Службу Божу й виголосили проповідь до народу про Пречисту Діву Марію, покров і поміч Української Церкви.

По богослужбі відбувся спільний обід у церковній галі.

По полудні посвячено угольний камінь на якому видніе напис: Українська католицька церква Пресв. Марії, збудована 1935-1941. Архитект о. Филип Ру, Ч. О. Коротку історію будови, імена будівничих, комітетових, жертводавців і т. д. вложено в середину в камінь.

Співав дуже гарно хор під проводом Петра Баґрія. Промову по англійськи виголосив о. Заяць.

РАВНДГИЛ, АЛТА. 23. Х. упокоїлася в Бозі Пелагія Козак у 71 р. життя.

Покійна приїхала до Канади з мужем і 5 діточками 1900 р. з чортківського повіту, села Колендяне. Мешкала якийсь час у Едмонтоні, Ребитгил, а вкінці осіла в околиці Равндгил, Належала до Апост. Молитви й брала участь у церковному житті. Була услужна й всі її поважали. Похорон відправив о. А. Химій ЧСВВ, дня 27. Х. Полишила в печали мужа й 12 дітей.

На похороннім обіді на зазив о. Химія п. Йосиф Скабар зібрав на Світло й Укр. Вісти $2.55.

Вічна память покійній!

МОНДЕР, АЛТА. В неділю, 26. жовтня, по Службі Божій вся родина Дутків справила милу несподіванку своїм старенькнм родичам. При столі, серед радісного настрою, о. М. Когут ЧСВВ. згадав про довгі труди й жертви стареньких батьків для дітей та любов дітей до своїх родичів та зложив щирі побажання. Всі відспівали грімке многолітствіе та вручили панству Дуткам гарну шафу в дарунку. Опісля Гринько Томашівський й Теодор Гаврилюк зібрали $3.51 на Світло й Укр. Вісти.

Світло панству Дуткам також бажае всього найкращого!

САСКАТУН, САСК. В понеділок, 13 жовтня, 1941. відбувся в Саскатуні зїзд Українського Католицького Юнацтва при численній участи молоді. Зборами проводив учитель вищої школи з Ґудів, п. Іван Мудрий. Секретарював Мирослав Голота, учитель з Ґеффорд, Саск. По нарадах вибрано заряд У.К.Ю. в такому складі:

Голова — о. А. Цимбаліс-тий, Кадворт. Заступник голови — п. І. Мудрий, Ґудів, Секретар — п. Мирослав Голота, Геффорд, Скарбник — п. Ф. Саранчук, Ґудів. Дорадча комісія — панна Музика, панна Е. Харко, п. В. Гаврилюк.

ДЕРВЕНТ, АЛТА. В нашому містечку ОО. Василіяни при допомозі людей побудували резиденцію для пароха, що обслугуе околиці Мирнаму, Дервенту й Моркемб. Парохом е тепер о. М. Пасічник, ЧСВВ. Ми тим дуже тішимося, бо маючи між собою стало священика зможемо краще чим досі вести релігійно-народню роботу.

ТОФІЛД, АЛТА. Дня 19. Х. посвячено угольний камінь під нову греко-католицьку церкву в місті Тофілд, Алта. Обряду посвячення довершив Впр. о. Ігнатій Лесюк, ЧСВВ. На Службі Божій у новій церкві співав гарно хор з Чипмену. По богослуженню відбувся спільний обід, а вечером висвітлювання фільмів. При посвяченні каменя зібрано на викінчення церкви $47.35. Всім жертводавцям сердечне спасибіг!

ЧИПМЕН, АЛТА. Дня 18 Х. в чипменській церкві повінчались панна Ксеня Хомляк і Павло Ахтимійчук, обидвое з Чипмену. Походять вони з найкращих родин і належали до Марійської Дружини й хору. Обряду вінчання довершив о. І. Лесюк, ЧСВВ.

По шлюбі відбувся в домі молодої весільний обід, підчас якого на заклик п. Григорія Стоцького зібрано на католицьку пресу $5.70.

Молодим подругам многая літа "во здравіе й спасеніе!"

СТАР, АЛТА. (місто). Дня 26-го жовтня, панство Стефан і Євка Котиляк зі Стар устроїли милу гостину для своїх кревняків і сусідів. По Службі Божій у церкві на Стар запросили гостей до себе на обід.

При обіді п. Олекса Сеньшин попросив до слова о. Л. Джіґолика. Отець згадав про гарний звичай, як перші хри-

стіяни сходилися на те, щоби себе потішити й ліпше пізнати. Так само й тепер воно е гарно, коли люди час від часу сходяться на те, щоби розвеселитися і примірно забавитися. На кінець згадав про добре виховання, яке вони дістали від своїх родичів. Також зложив побажання від себе і від гостей з нагоди імянин його батькові п. Дмитрові Котилякові й подякував панству Котилякам за так гарну гостину і виніс перше многолітствіє Дмитрові, а відтак Стефанові і Євці Котилякам.

При другім столі п. О. Сенишин заохотив присутних, щоби зложили щось на Червоний Хрест і наші часописи. Збірка принесла $5.10. Збіркою занявся О. Сенишин. Цю збірку розділено на три части по $1.70 на Червоний Хрест, Укр. Вісти і Світло. Всім жертводавцям щире спасибі!

Орел.

ПРИГАДКИ

2. XI. Неділя 22 по Сош. Акиндина. Глас 5. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Бож. Ап. зач. 215. Єв. Луки зач. 83.

8. XI. Субота. Собор св. Михайла Арх. Всеночне. На утр. еванг. Матея зач. 52. На Сл. Бож. Ап. зач. 305. Єв. Луки зач. 51.

9. XI. Неділя 23 по Сош. Гл. 6. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. Ап. зач. 220. Єв. Луки зач. 38.

16. XI. Неділя 24 по Сош. і св. Йосафата з 12. XI. Глас 7. Всеночне. Єв. утр. воскр. 2. На Сл. Бож. троп. воскр. і Йосафата. Конд воскр., Слава конд. Йосаф. І нині Богор Проче неділі й святому. Ап, зач. 221 і 311. Єв. Луки зач. 39. і Івана зач. 36.

Піст Пилипівка зачинається 15. листопада, в суботу.

Заборонений час на весілля і забави з музикою від 15. XI

В листопаді молитви за поляглих борців за Україну й збірки на релігійні й народні цілі.

Відміни місяця: Повня 4. XI. Остання кватира 11. XI. — Нів. 18. XI.

Вишліть свою передплату на "Світло!"

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

8-го — Федора
Коперник
9-го — Вох
Голден
Едсон
16-го — Голден (місті)
Чергил
Ледук

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

2. Неділя —
Лимонт
Делф
Краків
Чипмен
Мирнам
8. Вмч. Димитрія —
Дервент св. Юрія
Н. Борщів (карнавал)
9. Неділя —
Дервент місто
Плейн Лейк
Скаро
Вегревил
Гилліярд (місто)
Н. Борщів (карнавал)
16. Неділя —
Новий Київ
Лішор
Восток
Моркемб
Івасюки

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

8. Вм. Димитрія
Смокі Лейк Св. Онуфрія
Редвотер
9. Неділя 22 по С. —
Смокі Лейк, св. Параскеві (празник
Редвей, (8 і 9. базар)
16. Неділя 23 по С. —
Белліс
Куквил

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **В Ніпоні,** в Токіо зрезигнував цілий уряд премієра князя Коної, що не міг довести до ніпонсько-американського порозуміння. Новий уряд створив ген. Ейкі Тойо, що є неприхильний Вел. Британії й Америці.

— **По кількадневній** дебаті палата репрезентантів більшістю голосів погодилася на зміну невтрального закону в тому напрямку, щоб уряд мав право узброїти в гармати американські торговельні кораблі, що пливуть через воєнні морські терени чи припливають до пристаней воюючих держав або положених у области воєнних ділань. Законопроект передано до сенату.

— **У Франції,** в місті Нант, в білий день терористи вбили полк. Карла Фрідріха Гольца, німецького команданта тамошньої військової залоги. Німці за те пімстились розстрілом невинних закладників.

— **Стан війни** на сході представляється ось так: на ленінградській і далеко-північній лінії позиції не змінились; під Москвою німці находяться 35 миль від міста. Москва в стані облоги. Обороною її керує сам Сталін. Всі чужинні амбасадори й всі важніші советські комісарі забралися з Москви до Куйбишева, давніше Самари, яких 550 миль на схід від советської столиці, Москви, що є в грізнім положенні.

Далі на полудне німці заняли дуже важне промислове місто Харків, Сталіно, Таганрог і бються під Ростовом, що є брамою до кавказьких нафтових піль. Німці також поступили вперед на Криму.

Одеса, по двомісячній облозі впала. Цю велику пристань, за згодою німців румуни прилучили до своєї держави.

Маршала Симеона Тимошенка звільнено з команди на середущому відтинку, а на його місце назначено ґенерала Григорія Жукова. Тимошенка назначено командантом на місце маршала С. Будьонного. Також і Клима Ворошилова звільнено з команди на ленінградському відтинку. Кажуть, що Ворошилов і Будьонний мають призначення творити нову советську армію з резервових частин.

Бої ведуться важкі й упорні, в яких мають великі страти в матеріялі й людях обі сторони. Одначе німці большевиків усюди перемагають.

— **В Британській** Колюмбії відбулися провінціональні вибори. Вибрано 21 лібералів, 14 ССФ, 12 консерватів і 1 лейборита.

— **В неділю 12. X.** Укр. Національне Обеднання відчинило свою власну домівку в будинку, що був власністю т. зв. ТУРФДому, де велась весь час комуністична пропаганда. Комуністи з цього приводу скреготуть зубами.

— **Афганістанський** уряд на домагання Британії звелів усім громадянам держав "осі" опустити Афганістан.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Большевики відступаючи нищать усе, що тільки можуть.

В Киеві советські міни вибухали в пять днів після німецької окупації міста й спричинили великі пожежі. Між знищеними будинками в Киеві є два головні готелі — Ґранд і Континенталь — головна телеґрафічна централя, багато крамниць і сотки мешкальних будинків.

Рівне й Житомир є дуже знищені.

Німецька влада не дає дозволу українським еміґрантам, що опинилися в Кракові та інших містах корінної Польщі, вертатись домів на західні землі України. Дозволи дістають лише журналісти й редактори.

Ходять чутки, що німці плянують виселити з Німеччини 196 тисяч жидів до Польщі й на Україну. Також на українські й білоруські землі мають поселити поляків зі Шлеську й других польських земель, що притикають до Німеччини, а на їх місце поселити німців і так збільшити німецький стан посідання. Це погано.

На Волині німецька влада доручила б. послові Скрипникові зорґанізувати Українську Раду з осідком у Рівнім. Скрипник видає в Рівнім український тижневик "Волинь". У Кремянці виходить тижневик 'Кремянецький Вісник", у Костополі 'Самостійність', у Сарнах "Голос Сарненщини".

Багато вулиць у Рівнім поназивано по німецьки.

Новіші вісти подають, що вся адміністрація на Волині перейшла в німецькі руки. В купі з тим німецька адміністрація почала ліквідувати ту місцеву українську адміністрацію, що потворилась на українських територіях в перших часах по відступі советів.

В містах на Волині діє українська поліція в національних мундурах.

Місто Львів поділене тепер на чотири особливі дільниці: німецьку, українську, польську й жидівську.

Польсько-американська преса подає, що німці розпочали на широкі розміри відпольщування Східної Галичини. В першу чергу вони стараються допомогти українській шкільній організації та зменшити число польських шкіл.

На Україні вже розпочалась зима. Українські міста по відступі советів, обдерті, зруйновані, наче які цвинтарища.

В Галичині виходить біля десятка провінціональних часописей в українській мові. З них видно, що всюди оживилось українське національне життя. Газети спеціяльно описують відродження українського релігійного життя.

Кажуть, що німці орґанізують на терені Східньої Галичини військові відділи, на взір міжнародніх відділів, що борятьcя по стороні німців проти большевизму. На тлі організації цього війська мало дійти до поважного тертя між двома відломами українських націоналістів, це є мельниківцями й бандерівцями.

Націстичні власти піддержують ґрупу Мельника, а то тому, що він мав зрезиґнувати з постуляту утворення незалежної української держави й згодитися на німецький "протекторат."

На українських теренах німці вже почали впроваджувати свої націстичні засади, зокрема різні протижидівські міри. Всі жиди мусять носити на руках: "звізду Давида". Супроти них німці відносяться ворожо.

Пресовий Фонд "Світла"

Зі збірки з нагоди подружого ювілею Івана й Анни Чапських Коперник, Алта. .. $3.00
Збірка на весіллю Павла Ахтимійчука й Ксені Хомляк, в Чипмені, Алта. ... 2.70
Збірка в домі п. Юрія Франка, Іннісфрі, Алта. 2.35
Збірка на поминках бл. п. Антона Романюка, Івасюки, Алта. ... ... .62
Збірка з нагоди подружого ювілею Стаха й Юлії Ружицьких, Подоля, Алта. 3.00
Збірку доручив п. К. Корніцький з Гіллірд, Алта.
Збірка на весіллю Петра Ложовського і Марії Гарасим, Іннісфрі, Алта. 4.50
Збірка на похороні Пелагії Кузяк, Равндгил, Алта. .. 1.25
Збірка в часі несподіванки для п. Йосафата Гаврилюка в Мондері, Алта. 1.35
Збіркою занявся п. М. Корчинський.
Збірка на забаві в п. Стефана Котиляка в Стар, Алта. 1.70
Збірку перевів п. Олекса Сенишин.
Збірка в часі несподіванки в домі Дутків, Мондер, Алта. 1.75

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (85) 22. Мондер, Алберта, 15-го Листопада, 1941. Mundare, Alberta, November 15th. 1941. Vol. IV. No. (85). 22.

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **На українських** землях, де вже не стало большевицьких безбожних катів, зачинає відроджуватись релігійне життя. "Українське Слово", часопис, що почав виходити 3 серпня ц. р. в Житомирі, пише, що з усіх сіл просять люди, щоби їм дати священиків, бо їх немає. Церкви попереміновані на кіна чи маґазини, відновлюються як по селах так і в самому Житомирі.

Люди моляться, хрестять вже навіть діти в церкві, дякують Богу.

— **Крім** многих інших червоні замордували в Галичині 24 червня ц. р. о. Зиновія Ковалика, Згромадження Редемптористів.

— **З огляду** на великий брак священиків і різні обмеження, що їх мусить терпіти католицька Церква в Німеччині, Апостольська Столиця, як подає "Католицький Інформаційний Центр Про Део", дала позволення священикам, в потребі правити дві Служби Божі щоденно.

Тому, що особи духовні й світські часто перешкоджені своїми горожанськими заняттями бувати в церкві в ранніх годинах, Папа дозволив у цілій бувшій Австрії приймати **св. Причастя пополудні,** священикам щодня, а світським особам раз на тиждень. Перед причастям треба заховати тригодинний Евхаристійний Піст.

— **Коли православні** епископи клоняться перед Гітлером і величають його, то в той час німецькі католицькі епископи відважно протестують проти гітлерівського переслідування Церкви та нехристіянських метод убивання старих і упосліджених на умі, конфіскати приватного майна, вихвалювання чужолоства, заохочування жовнірів, щоб були "воєнними батьками" й пропаґанди між молодю, щоб легковажила релігію.

Німецькі епископи відказались благословити "хрестоносний похід" проти большевизму, знаючи дуже добре, що він не є ніяким релігійним рухом, а чисто політичною воєнною акцією.

Коли ж Керл, націстичний міністр церковних справ, сильно зганив епископів обвинуючи їх, що вони створюють роздор у нації, то епископи відповіли тому Керлові, що не вони, а уряд своєю церковною політикою є відповідальний за зріст розєднання в народі.

Особливо рішучим епископом показався Климент Авґуст фон Ґален, епископ з Минстеру, що осудив методи поступовання німецької поліції Ґестапа в трьох своїх бесідах, двох пастирських посланнях і листах до д-ра Ламерса, державного міністра й голови канцелярії Райху. Гайнріх Гімлер, голова Ґестапо хотів епископа увязнити, але в справу вмішався особисто Гітлер і знаючи вплив владики між тисячами католицьких робітників у Вестфалії, де лежить його дієцезія, не допустив до цего.

Така то є велика різниця між католицизмом і православям чи іншими сектами. Католицькі владики вміють постояти за Божими справами, а інші не вміють і не хотять.

— **Архієпископ** Іван де Йонг з Утрехту, Голяндія, заговорював голяндських нацистів кілька годин пізно в суботу й раном у неділю, коли прийшли до нього, перестерегти, щоб його, тайно виданий, пастирський лист не допущено читати в голяндських церквах. Вкінці агент Ґестапа сказав: "Я перестерігаю Вас щераз, Ви не смієте допустити, щоб лист прочитано. Якщо його прочитають, будете важко покарані гривною."

Архієпископ поглянув на годинник і відповів: "Боюсь, що вже запізно на доказування. Лист уже прочитано на ранеиших Службах Божих."

Владиці наложено кару на $350.00.

— **В країні Чіле,** в Сандієґо відбувся Євхаристійний Конґрес. Папа Пій XII. промовив на радіо до учасників конґресу й висловив надію на поворот замирення в світі, а також остро осудив фальшиві засади, неморальність, безвірство й відродження поганства в наших часах.

СВ. СВЯЩЕНОМУЧЕНИК ЙОСАФАТ КУНЦЕВИЧ ЧСВВ.

НАШ РІДНИЙ СВЯТИЙ И АПОСТОЛ ЗЄДИНЕННЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ З КАТОЛИЦЬКОЮ ЦЕРКВОЮ

Св. Йосафат уродився у місті Володимирі на Волині, 1580 р., а замордований православними схизматиками в Витебську, дня 12 листопада, 1623 р. Папа Урбан VIII. в 1643 р проголосив Йосафата блаженним, а Папа Пій IX. в 1867 р. визнав його святим і гідним почитання для всього світу. Мощі св. Йосафата спочивають тепер у Відні, в церкві св. Варвари й ждуть тої великої хвилини, коли в тріюмфі зможуть вернутись на рідні українські землі.

Діла Православних і Католиків

Доказами зі здорового розуму й зі св. Письма ми доказали, що ґреко-католикам треба відлучатись від усякого брата, що ходить непорядно. Такими в першу чергу є православні свистуни.

На це ми дістали від них таку відповідь: Ні, ми порядні й до нас не можна віднести тих висказів св. Письма про братів, що ходять непорядно. Хто порядний, а хто не порядний показують найкраще його діла. А які ваші діла, католики? — кажуть православні.

Добре подивімся на діла ваші й наші! По ділах наче по овочах пізнаємо котре дерево добре, а котре зле, православя, чи католицизм. А таке пізнання буде корисне й для католиків і для самих православних.

Діла православних

Колись східне православя, як ще було в церковній одности з Римом і папою, славилось наукою, святістю та живим релігійно-церковним життям. Там на Сході зросли многі великі й святі світочі Церкви св. Отці, як: Атаназій, Василій Великий, Іван Золотоуст і много інших. Там відбувалися перші вселенські собори, там сильно розвивалась богословська наука, там і витворився наш чудовий обряд.

Та як православя попало в схизму, так тоді все змінилося. Схід скоро попав у мертвеччину, розклад і гниль і в тому треває вже віками аж по сьогоднішний день. Що так воно справді є свідчать огидні діла православя.

Щоб наше твердження не виглядало голословним натякнемо про ті діла бодай загально, бо подрібно, то треба би писати хіба книжку, а не статтю.

І так горді царгородські патріярхи, що не схотіли підчинитись від 10 століття правному верховному авторитетові в Церкві, папі римському, стали рабами й підніжками византійських імператорів і за шумні титули, власть і вигоди віддали Церкву Христову в їхні руки. Імператори стали фактично головою в грецькій церкві. Вони то вирішували нераз справи догматів віри, літурґії, канонів, і бувало таке, що маючи на увазі тільки матеріяльний хосен держави, признавали слушність усяким ересям, а грецьке духовенство корилось

перед їх рішенням і його приймало. Імператори патріярщий престія і єпископські посади обсаджували звичайно людьми лихого поведення, які нічого не мали спільного з духовним життям: всякими розпусниками, хабарниками й різними своїми прислужниками. Ось діла православних!

По упадку Царгороду в 1453 р., царгородські патріярхи стали рабами бісурменів, турецьких султанів. У них купували своє церковне достоїнство й в свойому служальстві для султанського двора зайшли аж до таких скрайностей, що стались навіть рабами султанських гаремів. До піддержання своєї влади часто послугувались турецькою поліцією та всякими насильствами.

Нижче духовенство по приміру своєї єрархії потонуло в темноті, святокупстві, служальстві й розпусті. А знову маси народу маючи такий церковний провід і собі не були ліпші.

Мелетій Смотрицький, один із найбільших ворогів унії перебув кільканадцять літ на Сході, щоби приглянутись православію в самому джерелі. І що там пізнав і описав у своїх творах? Пізнав крайний занепад, темноту, торговлю святощами, моральну розперезаність духовенства, релігійну заскорузлість і це так його розчарувало, що він кинув православя і приняв унію.

І такий стан із малими змінами, треває аж до нині. Гниль і розклад — ось це діла царгородського православя!

А які діла російського православя? Такі самі, коли ще не більш огидні.

Російське православя переминилось у цареславя, де головою був цар-батюшка, або цариця пр. Катерина II. славна розпусниця, а Церква стала сліпим оруддям у нечистих руках московських сатрапів.

Церковними справами керував т. зв. "св. синод" у якому в заступстві царя, того "рускаго папи" був оберпрокурор звичайно покликуваний з військових кругів.

Російське духовенство, як влучно писав Симон Петлюра, то була зграя різних продажних елементів, що гуртувалися довкола т. зв. "відомства православного ісповеданія" й нахабно, безстидно помагали йому в політиці нищення свідомости й живого духа в ширших народніх масах.

Російські батюшки — то були люди мало культурні, часто піяки, безвірки, що дбали не про нарід, а про себе й були духовними жандармами, що пильнували справ не Божих, а царських.

Російське православя провадило свої місії. Але вони мали виключно політичний характер служити імперіялістичним інтересам Росії.

Відомий є факт як православя рублями, кнутом, кайданами, тюрмами, засланням, присоединяло уніятів на Холмщині, Волині й Поліссію. Діялись картини страшніші як за часів Нерона й Джинґісхана. Лялась мученича кров...

Православя мало своїх монахів і матушок та черниць. Але вони під облудною маскою монашого життя вели вигідне, а навіть розпусне життя.

Від верхів аж до низин російське православя представляло собою страшну гниль прибрану в блескучі одежі й воно підготовило пригожу почву до розвитку й закріплення большевизму. І тому, коли запанував большевизм, то йому до зруйновання всякої віри в людей не треба було нічого більше робити, як лиш здерти з православя маску релігійної облуди й показати народові справжне його страшне обличчя. Це й большевики знаменито виконали. Показалось, що православя — це був справжній опій народу, дубина, що вбивала людську гідність і машина обману й визиску. Ось діла православя!

А які огидні діла православя записало на сторінках історії українського народу аж ніяково згадувати.

Перед унією процвітала між православними скандальна продажність, а навіть боротьби за церковні посади й маєтки.

Між епископами були люди жонаті, з жінками й дітьми, а навіть такі, що не вміли читати й писати по нашому.

Темнота, розпуста, здирства, згіршення, рабунки, бунти прикрашували православя в тому часі. Вимовним доказом того є хочби цей збірний лист, що його православна шляхта вислала 14. II. 1585 р. до свого владики Онисифора Дівочки (1578-1588), що кромі свого неуцтва відзначався ще неморальним життям. В ньому пишуть: "За Вашого пастирства скитаемось в плачу як вівці без пастиря. Ваша Милость, листи проти Церкви Божої, жидам на поміч даєш, (православні владики віддавали жидам церкви за гроші й це листами стверджували) на потіху їм, а на більше пониження закону нашого святого й жалю нашого. Святости насилують, святі Тайни замикають, церкви святі запечатують, дзвонити забороняють... Ігумени по монастирях з жінками й дітьми живуть і церквами святими владають. І інших і ін. бід великих множество, чого з жалю нашого писати не можемо"... (III. том Актів західної Росії).

Не диво отже, що многі бачучи такий безлад у православю переходили на латинство, або протестанство й пропадали для українського народу. Отже так православя заподіяло величезні шкоди для українського народу. Такі то його були діла перед унією. А пізніше також не кращі. Згадати б хоч вбійство св. Йосафата, гайдамаччину, в часі якої православні попи заохочували до різні своїх братів уніятів і на те святили їхні ножі. "Не можна вказати, звідомляв про гайдамаччину апостольський нунцій до Риму, в яких часах зроблено тільки жорстокостей, як тоді, коли гайдамаки й інші розбишаки (1768) спустошили Україну: підчас того згинуло до 40.000 людей. Можна було бачити тільки знищені монастирі, спалені села, пустарі й трупи. Там було около 1900 парохіяльних церков, що належали до уніятського митрополита, вся Україна визнавала унію і тільки 15-20 церков було схизматицьких, що належали до дієцезії переяславського єпископа по там тім боці Дніпра. Революція 1768 р. позбавила велике число церков їх пастирів, яких гайдамаки повбивали, або прогнали, а переяславський (православний) єпископ використав ту нагоду, щоб на їх місця посадити своїх людей. Коли привернено спокій і втікачі могли вернутися, то в своїх домах застали гостей, які не пускали їх до хат, а російські війська помагали інтрузам. Зі всіми уніятами обходились як з ворогами, їх били, вязали, кидали до тюрем та проганяли з їх власних домів." Ось діла православя!

Ювілейна Церква Св. Священномч. Йосафата в Едмонтоні в Стані Будови.

По розвалі російського царського православя, що так страшенно руйнувало український нарід прийшла православна автокефалія, але й вона не принесла зі собою справжнього релігійного відродження, а тільки на новий лад стала повтаряти давні православні гріхи. Місто Христові автокефалія на Україні почала служити державному націоналізмові та вводити до православя протестантські засади (соборноправність, самосвятство, і т. д.). А коли прийшли часи проби під большевицьким режімом, тоді автокефалія поповнила самогубство, бо 28. I. 1930 р. самозліквідувалась, а один її єпископ Марко Грушевський опублікував у київських часописах заяву, "що він складає зі себе єпископський сан, що він назавжди пориває з релігією й що всяка чесна людина повинна боротися з релігією в інтересах соціялістичного громадянства." Православний історик Д. Дорошенко, наводячи ці слова в своїй статті: "Церква й Революція на Україні" (гл. Січ, 1931. ч. 8. ст. 6) подає такий свій осуд: "Ця заява на мою думку може служити мірою його внутрішнього розкладу, який обхопив Українську Автокефальну Церкву і який властиво є причиною її сумного кінця." Ось діла православя!

Коли в Росії й Україні православя розбилось на безчисленні секти й пішло на службу большевизмові, то в Польщі пішло на службу польським шовіністам для їх кресової практики на шкоду інтересів українського народу. І тому поляки так прихильно до нього відносились і його попирали, коли одночасно греко-католицизм угнітали й забороняли йому вести свою місійну роботу на Волині й Холмщині.

Про діла православя в Канаді багато розказує хочби книжка о. П. Божика "Церков Українців у Канаді", і преса, сварки між В. Свистуном і консисторією, вбійство о. А. Дельфоржа в Йорктоні і таке інше.

Такі то діла православних. Злі, чорні, грішні, огидні, руйнуючі. А коли так, то треба до православних застосувати те місце св. Письма, де кажеться: "Стережіться ложних пророків, що приходять до вас у свечій одежі, а в нутрі вони є хижими вовками. По їх овочах пізнаєте їх. Чи збирають з тернини виноград, або з бодяків смокви? Так то всяке добре дерево овочі гарні родить, а **зле дерево лихі овочі родить.** Не може добре дерево лихих овочів родити, ані зле дерево гарних овочів родити. Кожне дерево, що не родить овочу гарного, рубають і в огонь кидають." (Мат. 7: 15-19). Те саме треба й нам робити з православям.

(Далі буде).

Вже на укінченню
"КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ
на 1942 рік.

Календар багатий і цікавий змістом та ілюстраціями появиться в розпродажі при кінці листопада. Ціна 35 центів, а з уставом 40 центів.

До календаря буде долучений церковний устав нового або старого стилю, тому при замовленні треба подати, якого стилю має бути устав.

Замовляйте вже тепер на адресу:

Basilian Fathers Press.
Mundare, Alberta, Canada.

Вишліть свою передплату на "Світло!"

ЗАМІТКИ

Ще недавно наші большевики так виступали проти Канади й Британії, що уряд уважав за конечним їх організації розвязати, а часописи закрити. То було тому, що Канада й Британія не тримали зі Советами; а тепер ті самі большевики нагло перекинулись у великих патріотів і оборонців тих, що їх ще недавно прозивали буржуями, імперіялістами, і т. д. Щоза причина так наглої зміни орієнтації? Причина є та, що Британія і Канада в боротьбі з Німеччиною піддержують Советів. Ця зміна поступовання у большевиків показує нам, що вони не є щирими патріотами краю, в якому проживають. Для них нормою поступовання є тільки Совети, а більш нічого. Тому то й їх теперішний патріотизм варта стільки, що миляна банька.

* ** *

Братаються протестанти з православними. Голова єпископальної дієцезії в Ню-Йорку, єпископ В. Т. Менінг узяв участь у богослуженню в московській православній церкві на Ґавстон Стріт. Богослуження відправлялося з нагоди 50-літної його єпископської діяльности. Факт, що таке торжество відбулося в московській церкві вважають за маніфестацію того, що протестанські церкви стараються задержати як найтісніші звязки з московською православною церквою.

З тої нагоди московський митрополит жертвував єпископові Менінгові ікону на памятку за його заслуги.

Цей факт, один з многих, показує нам куди православіє котиться. Православя вже так розложилось, що воно не боїться гріха з протестантами сходитися на спільне богослуження.

* ** *

Славне є православя зі свойого рабського вислугування світським власть імущим. Колись православя вислугувалось византійським імператорам, турецьким султанам, російським царям, польським президентам, а тепер бє поклони перед большевицькими сатрапами й гітлерівським режімом.

Ось найновішими часами, бо ще й року нема, по зайняттю східніх земель німцями, православні епископи післали до А. Гітлера підданчий лист такого **змісту:**

"Єпископи зібрані на почаївській горі, в храмі українського народу на Волині, **благословлять Адольфа Гітлера й його побідну силу збройну,** з приводу освободження від безбожних большевиків. Церковні збори Українців разом із віруючим громадянством просять — через свою віру й любов — Великого Бога, щоб дав довге й щасливе життя творцеві велико-німецького Райху, Адольфові Гітлерові, якому Бог поручив посланництво: вести добрими дорогами будучність народів.

Ми епископи дякуємо ще раз **нашому освободителеві,** Адольфові Гітлерові й його побідній армії.

(—) Алексій, архієпископ Волиня і Кременця.

(—) Симеон, архієпископ Острога.

(—) Пантелеймон, епископ Львова.

(—) Венямин, епископ Володимира Волинського."

Про цей лист донесла "Словенська Правда" й його в польскій мові подав "Час" з 4. XI. 1941., що виходить у Вінніпеґу. З польської мови ми дослівно переклали на українсь[illegible]

Цей лист у світлі історії, ясно всім показує, що православя є безхребетне й клонить ся куди вітер віє, бо не має опори в Апостольській Столиці.

* ** *

Робили поляки свої ревіндикації на Холмщині й Волині, а тепер православний епископ Огієнко робить свої. Подають, що його стараннями уже 62 церкви відібрано полякам, що їх свого часу польська влада була забрала православним і віддала полякам до вжитку. Так то воно в світі буває. Якою міркою міриш, такою й тобі відмірять.

КОНВЕНЦІЯ УКРАЇНСЬКИХ УЧИТЕЛІВ.

В суботу, 8-го листопада, відбувся другий з ряду зїзд українських учителів у Народнім Домі, в Чипмені, Алта.

Рано, в свято св. Михайла нового стилю, відправив Служ бу Божу о. С. Шевчук, ЧСВВ з Едмонтону, а проповідь виголосив о. І. Лесюк, ЧСВВ. Гарно співав мішаний хор під управою п. Іллі Єлиняка.

В 2-гій год. пополудні отворено зїзд. Взяли в ньому участь 13 учителів і учительок зі шкільної округи Лемонт та гості.

Предсідником зїзду був п. І. Воробець, заступн. директора вищої школи в Гіллліярд.

По привітній промові предсідника й вступнім слові о. Лесюка, одного з організаторів цього зїзду, секретарка панна Рудзік відчитала привіт від Преосв. Кир Василія Ладики, Дост. С. Лова, скарбника в албертійськім уряді й укр. посла А. Глинки та звіти за минулий рік.

Опісля прегарний реферат про "Християнське виховання" виголосив Брат Методій Згр. Братів Християнських Шкіл, професора Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, Саск.

По нім другий реферат про "Особу вчителя" виголосив п. Григорій Бабій, учитель у школі Україна.

По дискусії мав промову о. М. Когут, ЧСВВ на тему :"Дім, Церква й Школа", а після нього говорив І. Ісаїв про те, чи дійсно є конфлікт між культурою англійською й українською.

Прекрасний і захоплюючий реферат виголосила панна Єлисавета Рудзік, учителька в школі Україна, на тему: "Прапор і хрест", або про взаємини між державою й Церквою.

Після її виступу велась дискусія про організаційні справи. Рішено організаційну роботу вести далі й вибрано заряд у такому складі:

Григорій Бабій, голова; Софія Козяк, заступниця голови; Єлисавета Рудзік, секретарка; члени заряду: Емілія Козяк, І. Воробець і М. Крижановський.

Вечером відбувся бенкет на якому промовляли ще Брат Методій, І. Ісаїв і о. Лесюк, ювілейна забава, карнавал і розігравка тикетів.

Конвенція відбулася дуже успішно й можна сподіватися, що її учасники підготують пригожі умовини до створення Української Учительської Організації в Алберті. А такої організації українцям дуже, а дуже потрібно!

ЄПИСКОП ІВАН БУЧКО ВІДЇХАВ ДО ЕВРОПИ

Американська "Свобода" з 8. XI. 1941 р повідомляє:

Преосв. Іван Бучко, що виконував останніми часами теж і функцію пароха української греко-католицької церкви св. Юрія в Ню-Йорку, зістав покликаний Апост. Столицею до Риму. Як відомо, Преосвящений Іван був висланий на Апостольську Візитацію до Полудневої Америки, звідки переїхав до Злучених Держав. Війна, що вибухла в Европі, перешкодила поворотові Владики до Европи, згл. до Рідного Краю, себто в першу чергу до Львова, де еп. Бучко був єпископом-помічником у львівській епархії. Тепер Преосвящений Іван одержав дипльоматичні візи, а тим самим сповнилось Його бажання, щоб вернути до краю, на місце властивого призначення і обовязку. Як в Полудневій Америці, так і тут, де тільки сходився Преосвящений з українським народом, здобував собі любов і симпатію своєю сердечністю, повною відданістю церкві й народові та вирозумілістю для складних обставин американсько-українського церковного й громадського життя. В самім Ню Йорку здобув собі серед загалу надзвичайну прихильність й признання за те, що зібрав і заощадив за короткий час десятки тисяч долярів на сплату церковних довгів, школу і т. п. та ще мав у пляні будову школи і великої концертової галі, чого, як загально кажуть, був би певно довершив, бо мав загальне попертя. Преосвящений Іван попрощався з вірними в церкві минулої неділі. Несподівана вістка про відїзд викликала серед вірних сум і плач, подібно як і в тих, що прощали Владику в четвер, 6. листопаду, на кораблі еспанської лінії "Маркіз де Каміліяс." Між десятками учасників видно було Преосвященого Константина Богачевського, канцлера о. Ф. Тарнавського, ігумена о. Сеништина, дооколичних священиків та представників організацій, преси і жіноцтва. Преосвящений Іван був сильно зворушений як й всі, що відчували що отсе відїздить Людина, повна християнських і громадських чеснот, віддана свому народови цілим серцем.

— **Відзначення.** З нагоди Золотого Ювілею нашого поселення в Канаді й за особливіші заслуги для нашої дієцезії, Єпископський Ординаріят номінував Впр. о. Петра Каменецького, пароха Торонта, Впр. о. Пантелеймона Божика та Впр. о. Филипа Ру, пароха в Кукскрік, почесними крилошанами (канониками) з правом уживати деяких почесних відзнак.

— **Теперішний** французький уряд у Віші поступає цілковито противно від колишнього передвоєнного французького уряду й признає вартість церкви та релігійного життя для політичної сили нації. Вслід за тим він рішив фінансово давати різні підмоги для церковних шкіл, щоби в них діти могли побирати релігійну й іншу науку.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи жування ґами після 12 години по півночі ломить евхаристійний піст і спиняє приняти св. Причастя?

ВІДПОВІДЬ: Якщо ми взяли ґаму до уст по півночі, або безпосередно перед північчю і разом зі слиною ликнули розпущені частинки, то ми зломили піст і вже не вільно нам приймати св. Причастя слідуючого ранку. Коли ж ми ґаму розпущену в слині проликнули перед північчю тоді ми ще не зломили посту й можемо рано приймити св. Причастя.

Причина такої відповіди є та, що їдою чи питтям навіть дуже маленької частини того, що можна зачислити до споживчих річей чи напитку вже нарушуємо природний піст, що його Церква з пошани для евхаристійного Христа установила. (Канон 858, 1; 808; 2321).

Хоч це закон церковний, однак він є так строгий, що не допускає малої матерії. Не-нат ще можна приняти св. Причастя хіба тільки тому, що знаходиться в небезпеці смерти (Канон 858, 1), або коли треба охоронити св. Евхаристію перед зневагою. Рівнож може священик запричащатися ненатще, коли треба докінчити Служ бу Божу, або виминути згіршення людей, або коли нема св. Причастя, а його треба подати як напуття хорому. Надто право дає привілей, що хорі від місяця, що не мають певної надії негайного видужання, можуть раз або два рази в тиждень приняти св. Причастя, хоч би передше приняли лік або й поживу як напиток. (Кан. 858, 2). Також, коли заходить важна причина, Церква під деякими умовинами, дає диспензу від евхаристійного посту для декотрих осіб, що її потрібують і про неї просять. Поза цими випадками треба заховати строгий піст, коли хочемо приняти Ісуса Христа в св. Причастю, утаєного під видами хліба й вина.

о. П. Божик.

ЦЕРКВА УКРАЇНЦІВ У КАНАДІ

Передрук заборонений.

ГЕТЬМАНСЬКА ОРГАНІЗАЦІЯ В КАНАДІ

Початки гетьманської організації в Канаді сягають 1922 р. Тоді то свідоміші одиниці, що гляділи зі смутком на розбиття й хаос у громадянському й народньому життю між українською іміграцією у Канаді хотіли цей стан направити й українців у Канаді обеднати на національно-державницькім ґрунті й виховати їх на дисциплінованих членів своєї нації й канадійської держави.

До тієї ціли пороблено було спроби заснування Січей у Вінніпеґу й Торонто.

По тих спробах слідувало заснування Січової Орґанізації для українців у Канаді дня 25 травня, 1924 р.

В цей день ініціятори Січової Орґанізації скликали до Торонта Зїзд Українців Східної Канади. Пружиною й душею цілого руху був Володимир Босий.

На цьому зїзді вибрано централю, котра в перших початках своєї праці поставила собі за головне завдання обеднувати всі поріжнені між собою національні товариства українців у одній Січовій Орґанізації.

Пресовим орґаном організації став тижневик "Пробій", якого перше число появилось дня 13. червня, 1924 р. Орган цей був редаґований в чисто національнім дусі й гаряче пропаґував думку обеднування наших товариств у "Січах". В орґанізаційних цілях Централя висилала з викладами й інструкціями до різних місцевостей свого орґанізатора.

Під кінець червня 1924 р., окрім сильної "Січи" в Торонто, були засновані "Січи" в Ошаві, Гемилтоні, Винзорі й Престоні, Онт.

Начальник орґанізації Вол. Босий був титулований: Головний Січово-Стрілецький Старшина. Січовиків, чоловіків і жінок у тих відділах, що ставали до січових вправ було 400. Всі "Січи" вчились передовсім рядових вправ, з 'Впоряду' Сокола Батька.

12. липня 1924 р. відбувся "Пробний Січовий Здвиг" на спортовім майдані в Торонто. В тім здвигу брали участь січовики з Торонта, Ошави й Гемилтону. До вправ стануло тоді 124 січовиків і 26 січовичок. До маршів і вправ приґравала січова орхестра з Ошави. Здвиг випав величнo й українська публика, присутна на цьому здвигу, була захоплена тою першою маніфестацією спортовою українських Січей у Канаді.

В початках свого існування Канадійська Січова Орґанізація, ще не була якслід скристалізована й постійно шукала собі властивої дороги. До того ще знайшла проти себе різних ворогів, що стали її завзято поборювати й грозили розвалом молодій орґанізації.

В днях 2 і 3 вересня, 1924 р. в місті Детройті, З. Д. П. А., відбулися наради між представниками Січової Орґанізації в Злучених Державах, д-ром С. Гриневецьким, Головним Отаманом і д-ром Осипом Назаруком, редактором січового орґану, та Вол. Босим, Головним Старшиною "Січей" у Канаді в справі злуки обох орґанізацій.

Вислід нарад був такий, що канадійська "Січ" визнала засади 5-го зїзду американських Січей у Филяделфії про централізацію майна й праці й злучилася з американською січовою орґанізацією.

Січово-Стрілецьку Орґанізацію переіменовано на Січову Орґанізацію Українців Области Канади з автономними правами. Головний Атаман др. С. Ґриневецький для канадійської Січової области заіменував свого заступника й дав йому титул Головного Обозного. Ним став від 1. жовтня 1924р. Вол. Босий.

Головний Обозний покликав собі до помочі кількох січових старшин і утворив з них провід для канадійських "Січей" з назвою: Головна Обозна Рада.

Канадійські січовики зліквідували тепер старий комітет обеднання й видавництво "Пробій" і в усій праці підчинились розпорядкам нової централі, а за свій урядовий орган приняли тепер "Січ", що виходила в Шикаґо, Ілл. під редакцією д-ра О. Назарука.

Грамоту злуки американських і канадійських Січей урядово оповіщено 2. листопада, 1924 р.

В листопаді 1924 р. Канадійська Січова Орґанізація заявилась спільно з "Січами" Америки за гетьманом Павлом Скоропадським і за гетьманською ідеею. (гл. Січ. ч. 22. з 1924 р. Шикаґо).

За старанням Преосв. Никити Будки, греко-католицького єпископа канадійських українців, Січова Орґанізація в Канаді отримала домініяльну інкорпорацію (чартер) з Оттави, дня 3 грудня, 1924 р.

Орґанізація поширилась на всі провінції Канади. Її спомагали морально прихильними статтями, крім "Січи" в Шикаґо, ще "Канадійський Українець" у Вінніпеґу й 'Канадійський Фармер'.

13. і 14. червня, 1925 р. відбувся величнo поновний зїзд Січей Східньої Канади в Торонто, Онт.

На ньому були проголошені резолюції слідуючого змісту:

1. Стоїмо на становищі українського історичного гетьманства. бо тільки нарід, що не зриває з минувшиною, може мати будучність!

2. Нема іншого гетьмана, тільки гетьман Павло Скоропадський.

3. Січова орґанізація стоїть на становищу правної Гетьманської Влади — одної для всієї України.

4. Зїзд висказує повне довіря Пану Гетьманові Всієї України Павлові й взиває тих українців, котрі хочуть покінчити з розвалом, щоби орґанізувались на гетьманській плятформі.

В другій половині 1925 р. Головний Обозний Вол. Босий виїхав до Йорктону, Саск., обняти посаду вчителя української мови в Колеґії св. Йосифа, а з ним і перенеслась туди централя канадійських "Січей".

При колеґії св. Йосифа зорганізовано Січову Школу на зразок військовий.

В січні, 1926 р. Січова Централя започаткувала свою офіціяльну сторінку під редакцією Д. М. Ільчишина в тижневику "Канадійський Українець" за згодою тодішного редактора о. П. Олексіва.

Дня 22. червня, 1926 р. відбулися в Шикаґо наради січових старшин з представниками греко-католицького духовенства Америки й Канади. З Канади були між іншими епископ Никита Будка, що заявив таке: "Теперішна Січ і її гетьманська ідея є найліпша й найздоровіша для українського народу, не лише завдяки політичній думці, яку голосить, але й завдяки її пошані для Церкви й її влади. Державницька ідея Січи є історично удокументована. З тих причин Січ заслуґує на повне попертя зі сторони Церкви."

У вересні, 1926 р. було 20 січових сотень і 20 гуртків по різних місцевостях Канади.

Перший Січовий Здвиг у Західній Канаді відбувся 6. липня, 1926, получений зі зїздом українців католиків у Йорктоні, Саск.

Перша резолюція, яку приняв зїзд, на котрім було около 1500 учасників звучала: "Зїзд стверджує, що поза церковною централею українці католики в Канаді не мають жадної централі для національної і культурної роботи, й тому зїзд узнає за централю такої роботи для всіх українців католиків існуючу вже Січову Централю в Канаді."

В листопаді, 1926, Головного Обозного Босого покликано на редактора "Канадійського Українця" і він виїхав до Вінніпеґу, Ман.

В році 1927, Головну Обозну Раду перетворено в Обозну Команду й січовики завзято взялися за військовий вишкіл.

Злет січовиків з околиць Айтуни відбувся в Айтуні, Саск., 13 червня, 1927, а окружний здвиг і маневри відбулися в Йорктоні, Саск., 8 липня, 1927. По вправах підчас полевої Служби Божої перед Колеґією св. Йосифа посвячено прапор 9-ої сотні з Айтуни.

У Діяментових Ювилейних торжествах конфедерації Канади, що відбулися 2. липня, 1927, по цілій Канаді, взяла також участь у парадах міста Вінніпеґу і вінніпеґська 16-а Січова Сотня Ш. Округа й списалася так знаменито, що викликала подив та признання від канадійських військових властей за свою поставу, витревалість, карність та дисципліну.

Січовики Східної Канади взяли рівнож участь під командою от. І. Скалецького й от. В. Бойка, у великих січових маневрах, в часі 6. Всесічового Зїзду в Детройті, в стейті Мішіґан, 4. липня, 1927 р. Ті маневри відбилися голосним відгомоном не лише в американській, але й в европейській українській та чужій пресі.

В 1928 р. відбулися величаві зїзди січовиків у Торонті, в днях 1-2 липня, в Йорктоні, Саск., 7-8 липня, і в Мондері, Алта., 12 липня.

В 1934 р. канадійську січову орґанізацію переіменовано на "Союз Гетьманців Державників" (С.Г.Д.)

Кличем гетьманців є: Бог, Гетьман, Україна. Їхні головні засади такі: 1. Християнська мораль.

2. Пошана й послух духовному авторитетові в справах віри, а законному світському авторитетові в справах світських.

3. Добір та іменовання, не вибори й голосовання.

4. У всяких справах рішає однозгідність, не випадкова більшість.

5. Рішає начальник.

Цілі, що їх поставила собі орґанізація гетьманців у Канаді є отсі: 1. Виховувати своїх членів на добрих горожан Канади, лояльних британському королеві й його родові та державним законам Канади.

2. Причинитись до відбудови суверенної соборної української держави в Европі в виді трудової клясократичної монархії з дідичним гетьманом з роду Павла Скоропадського.

3. Підносити себе культурно, культивуючи все те, що є оперте на будуючих моментах української державної традиції.

4. Охочих заправляти в військовім ділі, военній штуці й спорті.

5. Дбати про добробут своїх членів, даючи їм потрібні поради, заохоту й піддержку до всяких економічних підприемств.

Гетьманські ідеї серед українців у Канаді поширяв їхній двотижневик "Канадійська Січ" (1928-1930), опісля 'Січ' у Шикаґо (1918-1934), яка приняла 1934 р. назву "Наш Стяг", а від грудня, 1934 р. ще й тижневик "Український Робітник", що виходить у Торонто, Онт.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Лютер так загнався в своїй науці "оправдання через саму віру", що відважився потім сказати, що заховання заповідей — неможлива річ, що Христос своєю ласкою звільнив нас від обовязку заховання заповідей, та що чоловік не має свобідної волі й не може грішити. А тому, що не знав, що зробити з виразною наукою св. Апостола Якова, що "віра без діл є мертва", то сказав, що послання св. Якова не є правдиве й не має ніякої вартости. Та однодумець Лютра — Мелянхтон бачив помилку Лютра й пробував наблизитись у своїй науці до католицької науки про добрі діла, за те стрінувся із великим переслідуванням загорілих лютеран, а головно Алсдорфа, що в своїй загорілости сказав, навіть що "добрі діла є шкідливі спасенню душі!" Тепер однак більшість протестантів соромиться такої науки й навчають, що до спасення треба конче чесного життя та захвалюють добрі діла. Як тепер Лютер устав би з гробу, він не пізнав би своїх лютеран. Та щоби вони могли були певно спасені, їм треба конче стати ще добрими членами правдиво Христової — Катол. Церкви.

Діялось це на Підляшу, 1872 року. Тоді силувала царська Росія всіх українців католиків східнього обряду, або уніятів — до переходу на православя. Одного уніята, що звався Лисак, чоловіка мало вченого, але дуже привязаного до католицької віри, силою затягнули до православної церкви, помазали голову оливою й сказали, що він уже православний. Лисак зник, але по кількох годинах вернув знову до архієрея, блідий, закровавлений, із великою раною на чолі: "Тепер я вже не є й ніколи не буду православний", сказав рішучо і вдоволено, "бо я обдер собі бритвою шкіру з чола." Взяли його до лічниці й ледви вратували перед закаженням крови того героя, що мав мало науки, але мав віру — живу, як живе срібло. І таких мав колись наш нарід!

Маріянна Ващук, католичка — уніятка з Підляша, вбога зарібниця, мала 4 діточок і була готова платити скоріш різні кари, як дозволити, щоб її дітей, хрищених у католицькій церкві, хрестили ще раз на православний лад. Її чоловіка, розумну й релігійну людину, вивезли за віру в Росію, а Маріянна мучилась сама з дітьми. Одного дня не було її й старшої дочки вдома. Пронюхали це царські жандарми, взяли війта, писаря, виважили двері й добулись до хати. Тоді 12 літня дівчинка сховала одну дитину до курника, а другу держала на руках і кричала, що мала сили. Почали православні напасники видирати дитину з рук малої няньки, але даремно. Боронила її криком і зубами. Тоді одні встромили дівчині шаблю в зуби, інші схопили заруки й голову, а треті вирвали їй з рук перестрашене й заплакане немовля. Потім загорнули дитину в плащ, щоб узяти з собою, а дівчинку простягнули на підлозі, збили важко й лишили непритомну.

Правдиві католики, повні живої віри, й життя готові віддати за свою віру. І так повинно бути, бо це одинока правдива Христова віра.

Уніятська парохія Свори була одною з найбагатших. Москалі хотіли перевести її на православя, та їм це не вдалось. Тоді стали православні начальники нищити село всіми можливими способами. За кілька років — у Сворах не було ні худобини, ні зерна, ні ніякої річі на продаж. Попалили всі стріхи й плоти. Люди й діти мерли з голоду, та всі стояли при католицькій вірі, як скала. Багаті й убогі давали докази, що можуть загартуватись і терпіти найбільші муки. Геройська постава парохія Сворів робила сильне враження навіть на самих москалів. Католицька віра почала й їм огрівати серця. Приїшов наказ, що що два місяці зміняти салдатів. Православні офіцери питали нераз Сворян, чи їм нежаль майна, грошей, що їх тратять так марно. А вони відповідали: "Ми потішаємось тим, що така є Божа воля й кажемо собі, що це наче такий помір забирає нам нашу худібку, а на наші гроші й наше добро, то наче б зійшло таке лихо, як на праведного Йова. Треба й за те дякувати Господу Богу й додержати йому св. віри, бо без віри чоловік не варт нічого."

Так колись наші брати держались католицької віри. Це для нас світлий і дорогий приклад живої віри. Так і нам треба виявляти її серед своїх релігійних противників. Як католик, то католик!

Ґенерал-ґубернатор Коцебуе, кальвін, закликав 1872 р. до себе, до Варшави, найповажніших представників наших братів-уніятів і заявив їм, що з наказу царя мають стати православними. Коли вони не хотіли навіть чути нічого про православя, ґубернатор почав переконувати їх, що кожна віра є добра, а православя не є гірше від інших віроісповідань. Осмілені його свобідною розмовою спитались:

— А чому ж Ваша Світлість не приняли православя, але вважають свою релігію за найкращу?

— Цар не домагається того від мене.

— Ваша Світлість усе своє життя служать вірно свому монархові й зложили присягу вірности. Як хто сказав би сьогодні, щоб Ваша Світлість скинули зараз цей гарний уніформ, віданаки, хрест заслуги й перестали служити свойому цареві, а приняли службу в кого іншого, Ваша Світлість певно не послухали б такої нахабної ради. Таксамо й ми, що присягли Богові перебувати в католицькій єдності аж до смерти, чи можемо без зневаги Господа Бога й совісти покинути свою релігію, ломлячи присягу?

І не покинули св. Унії, бо знали, що тільки в одности з Католицькою Церквою можуть запевнити собі спасення душі.

Щасливі ті українці, що мають таке переконання: їхня жива, католицька віра спасе їх.

В 1780-их роках царський уряд у Росії переслідував криваво на Підляшу й Холмщині тих наших братів-українців, що були католиками й силоміць перетягав їх із католицької віри на православя, переписував їх у православні метрики, наші церкви перемінював на православні, а наших українсько-католицьких, уніятських священиків, замикав до вязниць, засилав у глибокі ґубернії, або викидав за границю. Тоді приходилось нашим вірним часто жити й умирати без св. Тайн, або здобуватись на небезпечні діла й дуже великі жертви, щоб допомогти душі. На приклад — одна з многих історій.

Була Велика Пятниця. На дворі була студена хляпавка. Нагло до управителя в одним дворі вбіг двірський коваль і благав, щоб вислати фіру по священика до його хворої жінки.

— Що сталося? Ще вчора бачив я вашу жінку зовсім здорову?

— Захворіла вночі, лежить мало що не конаюча — відповів коваль, втираючи очі рукавом.

— Може спровадити вам лікаря?

— Лікар не поможе. Що там лікар? Огляне, обстукає, запише лік, візьме гроші, а слабість оставить. Жінка заводить, щоб привезти тільки священика — наставав коваль.

Пішов управитель до стайні, щоб вибрати міцніші коні, бо до католицького священика треба було їхати три милі. Коли ж минав ковалеву хату, то доглянув саму ковалиху, що в сінях давала поросятам їсти. Скричав зараз на неї, що в такій хворобі виходить на студінь. Дивно якось усміхнулась, а потім попросила, щоб зайти на хвилину до хати. Примкнувши двері, почала казати:

— Я, дякувати Богу, здорова. Але в сусідських хатах у селі лежить четверо конаючих. Та ж не дамо їм умерти без сповіди! Вже тиждень мучаться і не можуть умерти, тільки лебедять, щоб їм привезти нашого, католицького священика. Аж лячно дивитись і слухати. Та тому, що їх усіх переписали силоміць на православя, ніхто з людей не відважиться їхати по священика, бо стражники не допустять. Але до двора тут до нашої хати можна б привезти його потайки, а ми вже вночі знесемо тут хворих. Так ми обрадились, а я взяла те на себе й післала чоловіка за фірою...

— Ковалихо, що тобі прийшло до голови? Ще мені віспу затягнеш до двора. Адже ж маєш малі діти, можуть заразитись — говорив управитель порозумівши про що ходить.

— Без Божої волі й волосок не спаде з голови — відповіла поважно. Господь покаже нам своє милосердя в чому іншому, а тим біднягам треба таки помогти. Це не про малу річ справа, але про спасення душі — додала з такою вірою, що управитель дав спокій дальшій розмові й вислав коні по священика.

Як тільки стемніло, знесли хворих до ковалишиної хати. Поклали їх на землі, а ковалиха дала кожному в руки свічку, засвітила кожну, а потім сама клякнула серед них і з великою побожністю стала проказувати молитви за вмираючих. Видно, вивчилась їх із молитовника. Хворі лежали нерухомо і з великою нетерпеливістю вижидали священика.

Вночі надїхав священик. Стражники не доглянули його. Приготовив хворих на смерть, вислухав сповіди й уділив їм св. Причастя та єлеопомазання.

Хворі ще тої ночі спокійно вмерли. А за кілька днів вмерло ковалисі двоє дітей на віспу. Сердечно сплакалась жінка, але прийняла це не як удар, а скоріш як нагороду від Бога за своє діло, бо зараз по похороні сказала до жінки управителя:

— Вмерли мої ангелики, вмерли... Але це щаслива смерть, вони нею врятували може чотири душі від вічної погибелі.

Це правда. Жива віра праведної душі й її прегарна жертва заслужили в Бога на те, щоб її ангелики пішли скоріш оглядати Боже лице й там молитись за свою матір.

Таку живу віру повинні мати всі українці і в небезпеці смерти якої людини — своєї, чи чужої — подати їм духовну поміч, хоча б довелось зробити й найбільшу жертву. Бо це для спасення душ.

о. А. Трух, ЧСВВ.

— **Націсти** в Німеччині й Австрії сконфіскували 13 монастирів ОО. Вербістів і прогнали з них 294 священиків, 240 богословів, 1.238 братів і 2,110 студентів.

СВЯТА ТЕРЕСА ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

ВІД ГРОБУ ДО МОНАСТИРЯ

Перед прилюдним прославленням дитини з Лізіе та блескучими поклонами, що їх приготовляли в церкві св. Петра в Римі, мусіло відбутися одне торжество, яке мало для земляків її, особливо для свідків її молодости та дитинства принести нечуване видовище.

9. і 10. серпня 1917. р. приступлено до другого викопання мощів і до першого урядового їх справдження. Беатифікацію Терені мало попередити перенесення її святих останків до її монастиря та нове торжествене ствердження їхньої правдивости.

Перенесення назначено на день 26. березня 1923. р. Може ще ніколи в своїй історії, щонайменше вже цілі віки місто Лізіе не бачило такого великого свята. Від самого рана 50 тисячів прочан прийшло до міста. Вони очікували години отворення цвинтару, відмовляючи "Богородице Діво". На цвитарі тимчасом під наглядом епископа та цивільних властей робітники працювали, щоб добути наверх дорогу домовину.

З ласки допущено там і одну жінку бідну, що прийшла з Анжер. Вона несла в своїх раменах свою маленьку донечку, що хвора була на якусь недугу хребетного стрижа та була позбавлена всякого руху. Гріб уже отворений. Домовина покрита ще лише тоненькою верствою землі. Мати зближається. Кладе своє страдальне дитя на цю постелю святу, на саму домовину святої дитини Ісусової. Хворе дитя майже дотикає блажених мощів. Мати молиться гаряче... За кілька хвилин маленьке тіло дитини напів спаралізованої порухалося. Дитина, що вже цілі місяці не могла ходити, вийшла зо славного гробу, де віднайшла свою силу та рухливість.

Та це не все. Ледве усунено плити, які закривали саму домовину, як з гробу вирвався сильний запах рож, огорнув робітників та всіх, що там були. Всі окликами своїми висказали свій подив, а рівночасно ствердили правдивість дивного явища.

Коли вже урядово справджено тожсамість домовини, приміщено її на возі багато прикрашенім білими й срібними занавісами. Маленька царівна в супроводі трьох соток священиків, всіх монаших згромаджень міста, двадцятьох католицьких делегацій, громади офіцирів всякого ступіня, при тім почесна сторожа американського війська з витягненими шаблями, то незмірна товпа, що збіглася з усіх сторін Франції, серед них то вона тепер вертає в тріюмфі до свойого давнього монастиря.

Заки вона опустила ще старе цвинтарище, природа, яка продовж двадцять пяти літ засівала та прикрашувала її гріб полевими квітами, що їх вона сама так дуже любила, тепер здавалося, хотіла зробити їй останнє свято. Ось як описують ту хвилю очевидці. "Огнене сонце заливає ввесь краєвид. Освічує цю прегарну долину Орбікету, що окружає так чарівно цвинтар у Лізіе. Всюди світло та насолода в цім чарі веснянім. Над мощами ангельської святої дитини кілька найчистіших промінів граються, творячи авреолю над ними." Вкінці віз рушив. Маленька Тереня віддалюється на завсіди з цього місця, де спочивали її кости двадцять пять літ. Її остання подорож це повна блискуча апотеоза.

Незмірний супровід, що розвинувся на два кілометри, величний своєю повагою та зібранням. Ні пісні, ні звуку труб, ні ніякого радісного оклику. Церква забороняє, щоб перед урядовим проголошенням Риму віддавати кому якінебудь ознаки, що виглядалли б на почитання. Але вервиці міняються тут без перерви з відмовлюванням псальмів. І що ж дивне, що під цим напором молитов чуда йшли одне за другим на сам лише заклик до любої святої.

Ото один ранений з війни, що вже від пятнадцять місяців не може рухати ногами, тепер, коли попри нього переходила домовина, нагло відзискав у них силу. Ось знову одна пані з Парижу, діткнена тяжкою недугою жолудка, що не могла без болю приймити ніякої поживи, тепер вертає радісна домів цілковито уздоровлена. Ось вкінці маленька сліпа дівчинка, що її оченята темні отворилися нараз, щоб з радістю приглядатися великому торжеству, як це святі мощі переходять крізь брами кармильського монастиря.

Яка велика різниця між тим похоронним возом, що майже сам їхав на цвинтар 4. жовтня 1897. р., везучи тіло незнаної монахині і цим триюмфальним супроводом, в якім двадцять пять літ опісля повертала до свого монастиря покірна діва, що її славили голоси тисячів простертих на землі. "Возрадуються кости смирення!" (Пс. 50) Ніколи може бути, обітниця Божа не виповнилася так велично.

При величнім звуку органів, які перший раз несли свої багаті гармонії в монастирській каплиці, домовина прибрана золотом увійшла до святилища, де колись тільки разів маленька Тереня ще перед своїм вступленням до монастиря молилася зо своїм любим батеньком.

Тут тепер, після другого канонічного справдження мощів, відбулося їх розділення.

Коли постулаторові цілої справи, о. Родрігуе де Сен-Франсуа де Пол, висланникові св. Отця передано частинку їх, яку він мав завести до Риму, важніші части мощів зложено в дорогій скрині, що була на це приготована. Інші частинки зложено до марморової статуї Терені, що представляє святу, як заснула своїм останнім сном.

Це перше прославлення було лише заповідженням тих триюмфів, що їх найвища власть св. Церкви приготовила для дівиці з Лізіе, для того маленького квіточка Христового.

СВ. ТЕРЕСА ПРОГОЛОШЕНА БЛАЖЕННОЮ.

Ото 29. квітня 1923. р. найвищий Пастир і Учитель св. Церкви проголосив, що Тереня є блаженна в славі і радощах раю!

В ватиканській базиліці св. Петра, що була прибрана в святочну одежу, зявилося 46 архиепископів і епископів, всі амбасадори при св. Столиці, між ними на першім місці амбасадор Франції, що приїхав поспішно з Парижа, відтак прелати, великі достойники монаших чинів та незмірні товпи народа, що залили всі нави церковні.

Все відбувалося після приписаного порядку. Торжество зачалося прочитанням папського бреве. Це письмо Папи, прославивши наперед за Обявленням св. Івана дівицтво, викладало коротенько життя блаженної та її "маленьку стежечку духовного дитинства." Відтак зазначило надзвичайну могучість її заступництва. На кінець постановляє, що її віддається тепер почесть і слава блаженних. Можна отже прилюдно виставляти її мощі, для діецезії Бейо позволено на службу в честь святої; це так само відноситься й до всіх монастирів та церков кармильського чину.

Так отже проговорив непомильний Учитель, намісник Христа. Проголосив Божою повагою свойого найвищого уряду. Маленька Тереня Мартін стала тепер блаженна Тереса від Дитяти Ісуса. Голосом дрижучим зо зворушення еп. Лемоніе з Бейо зачав "Тебе Бога хвалим". І чарівні світла заблистіли здовж незмірних нав. В одній секунді запалено всі величезні свічники та лямпи. Так звана "слава Бернінова", серед якої образ Терені ще дальше стояв заслонений, заблистіла тисячами світил. Тоді й образ відслонився. Блаженна Тереса від Дитяти Ісуса зявилася серед осліплюючої ясности.

Неначе в захопленні, з витягненими руками, вона солодко уноситься в небесних вижинах, несена на хмаринках. Два ангели, звернувши свої очі на неї, розвивають ці дві стяжки, на яких написано слова: "Дорога дитинства", на другім же: "Я хочу, щоб моє небо було: робити добро на землі!"

На цей вид незмірна товпа задрижала зо зворушення та захоплення. Відчували це всі, що якби не пошана для святого місця, то невтихаючі крики привитали б тепер нову Блаженну.

Прийшла година, щоб відправити торжественну Службу Божу, зложену на честь дорогої святої. Це щастя призначено для епископа її діецезії, еп. Лемоніе з Бейо. З солодким зворушенням сотки священиків, що засіли в хорі, повторяли разом з побожним епископом: "Господи, Ти що сказав: 'Коли ви не станете як маленькі діти, зовсім не ввійдете до царства небесного", дай нам, просимо Тебе, так вірно наслідувати блаженну діву Тересу на дорозі покори та простоти серця, щоб ми заслужили собі мати участь у її вічній надгороді!"

Ранні торжества закінчилися. Товпа поволи розходиться. Видно, як урядники та військові отирають собі очі разом з монахами й монахинями всяких чинів і уборів. Чути оклики зворушення та радости. Ось один старий офіцир, що прийшов дуже здалека, щоб привитати свою "сестричку з воєнних окопів," іде повторяючи: "Ах, яка гарна днина! Ах, який я щасливий, задоволений!"

Ввечері Його Святість Пій XI. іде перший раз до св. Петра з нагоди беатифікації. Довкуги нього супровід швайцарів, гвардистів, камеріерів, прелатів. Йдуть вони за седія джестаторія, на якій сидить Папа й благословить на всі боки. Св. Отець сходить зо свого трону рухомого, паде на коліна, та як найпокірніший з вірних молиться тихенько до тої, яку проголосив блаженною.

Опісля він підносить свій погляд до "слави Бернінової", де між світлами стоїть образ маленької святої. В його погляді повно просьб та поклонів. "Вона ж там, угорі, усміхнена, покірна дитина, що її його найвище слово винесло так високо. Вона там, сіє без умучення свої рожі, вона, яку він собі вибрав за свою заступницю та опікунку. Чи могла б вона остати нечула на просьби цього великого Папи, який бачить у ній "зірку" ясну свойого панування? Ні! В тайних хатах ватиканських вона вже дала Йому відчути свою таємну поміч, підпору. "Вона мені розяснила деякі питання, що їх я сам ніяк не міг розвязати", — говорить св. Отець. Він додавав іще з довірям: "Від кількох днів відчуваю коло себе присутність блаженної Тереси!"

Остак маленька дівчина з Лізіе зістала прикрашена авреолею блаженних. Католицькі народи, всі, які лише дістали від дорогої святої тільки безчисла добродійств та багато чуд, усі вони на випередки славили й святкували її вхід до слави. Аж до кінця 1923. року йшли торжества одні за другими по всіх старинних містах Европи, по катедральних церквах і монастирях, як також і в церквах нового світу, на другій половині земної кулі. Ці торжества були так зворушливі як і величні, а запал молитов спроваджував заєдно новий дощ ласк.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

БУВЕЛОН, АЛТА. Несподіванка для панства Паньковиx. Неділя, 2-го листопада, остане в памяти нашої околиці як родинне свято для паньства Федора й Християни Паньковиx. Того дня, в годині 2-ій пополудні, стали зїзджатися на фарму п. Ф. Панькова члени його родини, сусіди та знайомі приятелі, навіть з дальших околиць, як от з Мондеру.

Здивувався наш добрий сусід та щирий прятель, п. Паньків, бо не знав чому якраз на його фармі зїхалось стільки людей. Заворушилась і господиня, пані Христя Паньків, бо думала, що всіх тих гостей треба чимось прийняти. Але як гості почали входити до хати — а в кожного в руках, чи під пахою був пакунок з їдою, то господарі наші ще більше здивувались, бо не знали, що то за диво буде.

А гості стали поводитись як у себе дома. За хвилину й стіл накритий і гості кругом стола. Аж тепер, по молитві, яку провів наш о. парох, Всч. о. Пасічник, ЧСВВ, промовив п. Дмитро Яцій та пояснив, чому стільки людей зїхалось несподівано до дому панства Паньковиx. "Ми пригадали собі", говорив п. Яцій, "що в цім дні припадає 31 річниця супружого життя наших господарів." У своїй вступній промові п. Яцій сказав, що панство Паньковиx — це заслужені люди в нашій околиці, їх люблять та шанують їхні приятелі, тому й зійшлись на цю несподіванку, щоб вшанувати їхній родинний ювілей.

По перекусці, п. Д. Яцій попросив до слова п. Дмитра Чапельського, власника готелю в Мирнам. П. Чапельський говорив про панство Паньковиx як про добрих, примірних та релігійних господарів, які гарно виховали своїх дітей і завсіди помагали в церковній і народній праці.

Третім бесідником був наш парох, Всч. о. Пасічник, який добре знає паньство Паньковиx, бо перебував у них підчас катехизації й навчання в Рідній Школі. Всч. о. Пасічник сказав якою повинна бути добра українська католицька родина та що паньство Паньковиx своєю національною й релігійною свідомістю, своєю працею в парохії і примірним релігійним і національним вихованням своїх дітей, доказали, що вони дійсно заслугують на пошану, що її виявили їм зібрані тут гості. При кінці своєї довшої промови о. Пасічник висловив паньству Паньковим побажання кріпкого здоровля та много літ прожити, а всі присутні відспівали їм "Многая Літа!"

Тепер п. Дмитро Яцій вручив ювілятам дарунок від родини, гостей та приятелів, а при тім згадав, що він знає п. Федора Панькова і паню Христю ще зі старого краю. "Ви привезли зі собою до Канади дві річи: — католицьку релігію і здоровля. За довгі літа свого побуту тут, Ви задержали свою св. Віру, а Всемогучий Бог нехай і надалі кріпить Вас на силах."

Від родини промовляв найстарший син паньства Паньковиx, Михайло, який дякував своїм родичам, що навчили своїх дітей рідної мови, рідного письма, а також дали їм релігійне виховання. Він також дякував Всч. о. Пасічникові за честь, яку вони справили його родичам в той день.

На закінчення промовив ще раз п. Д. Яцій. Він говорив, що так, як всі присутні гарно вшанували паньство Паньків і обдарували їх памяткою, так повинні обдарувати й свою українську католицьку пресу.

Збіркою занялись Павло Василиця і Павло Хиляр і вона принесла $11.20. На Українські Вісти призначено $8.20, а на "Світло" $3.00.

Гість.

ІННІСФРІ Р.М.Б. АЛТА. Дня 6-го листопада звінчались у церкві Різдва Матери Божої в Іннісфрі п. Іван Мокрій з панною Параскевією Глусь. В часі співаної Служби Божої прийняли св. Причастя, а по Службі Божій обряду вінчання довершив о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ.

В часі гарної весільної забави о. парох побажав молодятам щасливого подружого життя і многих літ і при цім попросив до збірки на пресфонд "Світла", яка принесла $2.20.

Нашим молодятам Іванові й Параскевії бажаємо многих літ а всім жертводавцям щира подяка за ласкаві жертви.

Присутний.

ДЕЛФ, АЛТА. Весілля. Дня 1-го листопада, ц. р. повінчались у церкві Введення М. Божої, в Делф, Теодор Маковецький і Марія Пукало. Обряду вінчання довершив о. Л. Джіголик, ЧСВВ. Весільний обід відбувся в домі родичів молодої. При обіді о. Джіголик сказав промову, в якій заохотив молоду пару до любови й згоди та пожелав щастя на новій дорозі життя.

По обіді п. Никола Петрик з Восетна заохотив до збірки на католицьку пресу. Збірку перевела панна Палагна Пукало й Заторська з Дарлінг. Гроші в сумі $7.25 розділено на Укр. Вісти й Світло. Всім жертводавцям щире спасибіг, а молодим подругам: Многая Літа!

ІННІСФРІ, АЛТА. Вінчання. 25. X. повінчались Петро Лавковський і Марія Гарасим. Того дня відправилась співана Служба Божа в церкві, в часі якої молодята приняли св. Причастя. По Службі Божій о. Хр. Кондратюк довершив обряду вінчання, а опісля відбувся весільний обід і забава в домі молодої. Парох підчас обіду пожелав молодим подругам щасливого життя й заохотив усіх присутніх до збірки на наш гарний часопис "Світло". Збірка принесла $4.50.

Хай Бог благословить усім добром нову родину, а всім жертводавцям видавництво "Світла" складає свою щиру подяку!

КРАКІВ, АЛТА. Похорон. 2. XI. у лемонтському шпиталі розпрощався з цим світом Іван Лащук. Прожив 65 літ. Походив зі села Увина, пов. Броди, Зах. Україна. В Канаді прожив 48 роки в околиці Кракова. Був добрим членом у парохії Матери Божої, а також дякував. Похорон відправив о. М. Сіянчук, ЧСВВ. дня 4 листопада. На обіді зложено $5.00 на Світло. Збіркою зайнявся п. М. Сенюк з Гіліярд.

Покійний полишив жінку Агрипину, дітей: Параньку, Луку й Михайла та два брати й дві сестри.

Смутком прибита родина дякує всім, що взяли участь у похороні й віддали останню прислугу покійному! В.Й.П.

ЛЕМОНТ, АЛТА. Неділя, 2. листопада, була для парохіян містечка Лемонту надзвичайним днем радости. Бо того дня перший раз відправилося богослуження в новій, недавно купленій школі, що її перероблено на церковцю.

В неділю, вже від 9-тої години почали сходитись парохіяни а також приїздили люди й з дальших околиць як: Лесюр, Восток і других.

На лицях усіх малювалась радість, що по довгих літах сповнились мрії многих українських сердець, мати свою рідну католицьку церковцю в цім містечку, яке вязало їх зі собою різними переживаннями від многих літ.

Службу Божу відправив о. Хр. Кондратюк ЧСВВ. Відспівували бувші учні Дяківської Школи в Мондері, Стефан Галас, Никола Сенишин і Петро Котиляк. За їх спокійним і гарним проводом співали й всі прочі люди з великим одушевленням.

По Службі Божій відправилась панахида за поляглих борців за волю й кращу долю України.

Як відправа скінчилась многі гості й парохіяни скористали зі запрошення й зійшлись на спільний обід до п. Василя Данчука, де зложили $33.60 на розбудову й прикрасу лемонтської церковці. Крім того відбулась ще мала розігравка, що принесла $7.80. Виграв дві гарно вишиті пошивки п. Петро Дмитрів. До цего п. Максим Дякун зложив свою членську вкладку в сумі $15.00, а з таци в церкві прийшло $27.00 й це все разом зробило $83.40.

Вечером усі розїздились домів раді й вдоволені, а церковця з полудневo-західньої сторони немов говорила до всіх: "Щире спасибіг за жертви та за любов."

Парохіянин.

ТОРОНТО, ОНТ. Дня 13-го жовтня Преосв. Кир Василій Ладика уділили нищі свячення й підіяконат питомцеві П. Дучинському в церкві св. Йосафата в Торонті.

ЧИПМЕН, АЛТА. 60 літний ювілей. Дня 2-го жовтня, якраз минуло 60 років пані Розалії Андріїв, дружині Николи Андріїва, відомого діяча на полі релігійно-народнім.

З цієї нагоди муж і родина устроїли прекрасну несподіванку.

По Службі Божій у місцевій церкві, ціла родина й гості навіть з подальших сторін зібрались у домі п. Яхніцької й оплесками привитали прибуття ювілятки.

Гарно розмальовану адресу прочитала пані Йосифа Старко, наймолодша замужна дочка ювілятки.

При спільному столі промовляли п. адв. Ю. Шкварок і о. І. Лесюк, ЧСВВ та вручено пані Розалії дарунок. При цій нагоді переведено також збірку на пресу що принесла $7.60.

Ціле це родинне торжество відбулось у щиро-сердечнім веселім родиннім настрою.

ВАШІНҐТОН, Д.К. В неділю, 5 жовтня, о. Омелян Ананевич з Українського Католицького Семинаря в Вашінґтоні відправив першу співану Службу Божу в церкві під ч. 2311 Линкол Ровд. На богослуженню зявилось поважне число американсько-української молоді, що тепер працює при різних урядових роботах. Співав хор питомців. Тепер таке богослуження буде відправлятись кожної неділі в тій самій церкві. Дня 5 листопада виїхав до Вашінґтону о. А. Химій ЧСВВ на становище ректора згаданого семинаря.

БОРЩІВ, АЛТА. Співацький гурток і родина зробили несподіванку Володимирові Романюкові з приводу його відїзду до війська.

В домі його батька Григорія п. Іван Куций теплими словами подякував йому за співпрацю в Народному Домі та желаючи щасливого повороту вручив гарний дарунок від товариства. Понеслось щире многолітствіє і слідувала збірка на "Світло", що її перевів п. Іван Цимбалюк. Збірка принесла $2.19.

Опісля хор відспівав кілька гарних пісень на пращання. Так наш гурток пошанував одного зі своїх членів, що брав участь у народній роботі, а тепер пожертвувався для оборони свого краю.

Учасник.

ВІННІПЕҐ, МАН. Дня 26-го жовтня ц. р. відбулось посвячення угольного каменя під нову церкву св. Володимира й Ольги при вулиці МкҐреґор.

Торжество почалось в 3-ій годині. Богослуження відправляли священики зі сімох парохій у Вінніпеґу. Євангеліє і головну проповідь сказав Всч. о. канонік П. Божик. Співав церковний хор парохії св. Володимира й Ольги під управою п. Мушія. Опісля в салі парохіяльного дому відбулось святочне приняття на якому промовляли священики й світські особи.

ҐРІНРОД, Б.К. Золотий ювілей подружжя. Дня 9. листопада, ц. р. п-во Іван і Марія Бродові серед святочного настрою відсвяткували свій золотий ювілей подружого життя. Іван Бродовий вродився 1888 р. в селі Дупліщак, повіті Заліщики в Галичині. До Канади приїхав 1902 р. Спочатку перебував з женою в Стюартбурн, Ман., опісля в Мелфорд, Саск. Від шістьох літ живе тепер в

Окіф, Б.К., по належить до парохіяльної области в Ґрінрод, Б.К.

Поважаних Ювілятів вшановано гарною, родинною гостиною. Між іншими був присутний Впр. о. Протоігумен В. Бараник, ЧСВВ, що в тому часі звідував кольонію з відправою. В часі прийому п. Константин Щерба завізвав гостей, щоб зложили свої жертви на українську католицьку пресу в Канаді. Збіркою зайнявся п. К. Щерба й п. Іван Гриценко. Зложив по 1.00 — Іван Гриценко. Зложили по 50ц. — Впр. о. В. Бараник, Кон. Щерба, Іван Бродовий, Анна Щерба, Теодор Шпильчин Параскевія Шпильчин, Марія Гриценко, Іван Щерба, Василина Василів, Василь Василів. Зложили по 25ц. Гринь Михайлишин, Марія Шпильчин, Евдокія Бродовий, Николай Добровольський і Павлина Добровольська.

Разом збірка принесла $7.75. Цю збірку розділено на три части. По 2.58 на Світло, Укр. Вісти й КУК.

ПРИГАДКИ

21. XI. Пятниця. Введення в храм Пр. Діви. Всеночне. На утр. еванг. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 320. Єв. Луки зач. 54.

23. XI. Неділя 25 по Сош. Попразн Введення. Глас 8. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Бож. троп. воскр і Введен. Слава конд. воскр. І нині Введен. Апост. зач. 224. Єв. Луки зач. 53. Задостойник Введення.

30. XI. Неділя 26 по Сош. † Андрея Ап. Глас 1. Єв. утр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. і свят. конд. воскр. Слава конд. свят. І нині Богород. Прокім. і прич. воскр. і свят. Апост. зач. 229 і 131. Єв. Луки зач. 6. і Ів. зач. 4.

Піст Пилипівка зачинається 15 листопада і тревае до 24. грудня. В тому часі заборонені весілля й танці з музикою.

Відміни місяця: Нів 18. XI. Перша кватира 25. XI.

— **Диспенза** на час різдвяного посту. Єпископський Ординаріят у Вінніпеґу позволив вірним в часі Пилипівки уживати мясних страв у всі дні, крім середи й пятниці, за відмовленням 1. Отче наш і Богородице Діво перед їдою або по їді.

В листопаді скріпіть пресову кампанію "Світла"!

Приєднуйте нових передплатників і переводіть збірки на пресовий фонд "Світла"!

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

21 Св. Архистр. Михаїла —
Івасюки (празник)
Дервент, св. Вознесення

23. Неділя —
Ренфурлі
Р.М.Б. Іннісфрі
Пено
Москалики
Гиллярд
Виллінґдон

30. Неділя —
Н. Борщів
Анґел Лейк (коло Кравчуків).
Веґревил
Тофілд
Ендро

Basilian Fathers, Mundare. Alta., Canada.

ЛИСТОПАД

21. Св. Архистр. Михаїла —
Стрий
Ґлендон (базар)

23. Неділя 24. по С. —
Айрон Ривер
Давнінґ

30. Неділя 25 по С. —
Вільна
Редвей

Basilian Fathers, Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21-го — Торгилд (храм)
Торзбі
Гей Лейк

23-го — Калмар
Копернік
Еґремонт

30-го — Парк Корт
Равнд Гил

Basilian Fathers 9648 108 Ave., Edmonton, Alta.

23. Неділя 24 по С. —
Транскона, празник св. Арх. Михаїла.
Гадашвил, Ман.

30. Неділя 25. по С.
Драйден, Онт.
Брокенгид, Ман.

Basilian Fathers 612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Німці** вже захопили цілий промисловий Донецький басейн. На Кримі пробились через російські укріплення на Перекопі й зайняли столицю Криму Семферопіль, міста Теодозію й Ялту й загрожують зайняттям Севастополю, великої морської кріпости. На фронті коло Ленінґраду заняли важний комунікаційний осередок Тихвін і тим перетяли останній залізничий шлях, що лучив Ленінґрад з Москвою.

Коло Москви ведуться бої, але нема більших змін.

— **Фінляндія** відкинула пропозицію замирення з Росією й заявила, що для своєї самооборони буде далі вести війну.

— **В Канаді** незабаром буде заведена продаж ґазоліни на картки.

— **Максим Літвінов** став назначений російським амбасадором до Вашінґтону на місце Уманського, що виїхав до Москви.

— **В 24-ту річницю** большевицької річниці, 7. XI. Сталін виголосив дві промові, в яких висказав надію, що він переможе німців до року.

— **Румунія** зірвала договір підписаний з Мадярщиною у Відні, під натиском німців, на основі якого вона була зреклася Трансильванії.

— **Британці** дають італійцям засмакувати трохи британських бомб. Неаполь і другі італійські міста вже кілька разів були сильно збомбардовані.

— **Хоч** без офіціяльного виповідження війни, Америка є вже у війні з Німеччиною на морю. Досі німці затопили такі торговельні американські кораблі, Робін Мур, Сесса, Чарлз Прат, Робін Мур, Сесса, Стіл Сіфарер, Монтана, Пінк Стар, І.С. Ґвайт, В.С. Тіґел, Болд Вентюр, Лігай. Недавно на ісляндських водах затопили американського нищівника "Рубін Джеймс".

Два другі американські нищівники — Ґрір і Карні були заатаковані, але не потонули.

— **В американському** сенаті прийнято 50 голосами проти 37 рішення, що відтепер американські кораблі будуть узброєні і зможуть пливати по всіх морях та причалювати навіть до пристаней воюючих країв.

— **Кажуть,** що німці на Україні здобули 2,000,000 тон збіжжя, яке совєти не вспіли знищити.

— **В загальних** виборах у Новій Скошії ліберали знову прийшли до влади.

— **Вибух** у вуглевій майні в околиці Нордеґ, Алта., вбив 29 майнерів. Є це найбільша майнерська катастрофа в історії Алберти. Між вбитими є 13 українців.

— **Президент** Рузвелт призначив один більйон долярів кредиту для Совєтів на підставі закону позички-винайму (ленд-ліз ект). Позичка безпроцентова й Совєти мають почати виплачувати її Злученим Державам пять років по скінченні цієї війни й має бути остаточно виплачена впродовж наступного десятьрічного періоду.

— **Від 17 листопада** ц. р. не можна буде старатися виторгувати більшої ціни за ту, найвищу, що дана річ вартувала у часі між 15 вересня і 11 жовтня. Хто того не буде придержуватися того каратимуть гривнею й вязницею.

— **За старанням** Централі Комітету Українців Канади появився недавно Атляс України з історичними поясненнями д-ра Ґ. В. Симсона, професора історії в університеті в Саскатуні.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Німецькі окупаційні власти на Україні дозволили селянам взяти собі на власність ті малі шматки землі, що за часів совєтської влади їм було дозволено індивідуально управляти. Решта залишається в спільних господарствах, або в колхозах. Ті малі шматки землі будуть вільні від податків.

Водночас німці обіцяли селянам давати більшу ціну на їх хліборобські продукти, ніж вони діставали від совєтської влади.

Німецькі ґазети пишуть, що населення дістало повну свободу релігії.

Німецька окупаційна влада взялась на широку скалю привертати до порядку українське хліборобство. Засівні землі внаслідок війни не оброблені. Лиш дейде видніє оброблене поле. Щоби зрушити ту справу з місця, німці поназначували "особливих лідерів," яких припадає по двох на 54 колективи. Вони мають привезти до порядку ті колективи та постаратись про те, щоб земля була оброблена й господарка в колективі наладнана. В колективах дається відчувати великий брак машин і робучого скоту. Машини і скот знищили або забрали совєтські вояки. Також є брак коров. Українські селяни приймають ту зміну з дивним "фільософічним спокоєм" — каже кореспондент з Юнайтед Прес з Одеси. Вони привикли вже до того, що їхню землю забирають якісь інші, зверхні сили і тепер цю чергову зміну приймають фаталістично.

Приходять вістки, що в Галичині відносини німецько-українські погіршуються: Німці мали арештувати певне число націоналістів, а навіть їх провідників Бандеру й Мельника.

ВЖЕ ГОТОВІ УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ
величини 7½x14

з Празниками і Святими на кожний день після **старого стилю:** З многоколіровими образками Святих по 15ц, сотка $13.00. З одноколіровими образами по 10ц, сотка $9.00

Приготовляються **стінні календарі** після **нового стилю.** Ціна буде та сама.

Висилає за готівку:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers,
Mundare. Alta.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в часі несподіванки для Анни Заозірної, Москалики, Алта. $3.02
Збірку перевела Марія Палцат.
П. Ліпінський, Едмонтон, Алта. 1.00
Збірка з нагоди 60-ліття Розалії Андріїв, Чипмен, Алта. 3.80
Збірка на похороні Івана Лащука, Краків, Алта. .. 3.60
З несподіванки для панства Ф. і Хр. Паньковин, Бувелон, Алта. 3.00
На весіллю в домі Пукалів, Делф, Алта. 3.60
З весілля Івана Мокрія й Параскевії Глусь. Іннісфрі, Алта. 2.20
З весілля Петра Андрухова, Восток, Алта. 4.60
З Учительської Конвенції в Чипмен, Алта. 3.60
З нагоди несподіванки для Володимира Романюка, Борщів, Алта. 2.19
Марія Кантор, Бруклин, Зл. Д.П.А. 1.00
Збірка з приводу золотого подружого ювілею панства Бродових у Ґрінрод, Б. К. 2.58

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Українська Релігійна Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box 9 Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (86) 23. Мондер, Алберта, 1-го Грудня, 1941. Mundare, Alberta, December 1st, 1941. Vol IV. No. (86). 23.

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Кардинал** Вільнив видав пастирський лист до священства в якому виступив різько проти надуживання релігії для пропаґанди соціяльного кредиту.

Кредитовці підшились у Квебеку під католицьку релігійність, навіть уживаючи до того образів та імени Пречистої.

Кардинал пише так: "Церква повинна відмежовуватись від усього такого шарлятанства й я чиню це отверто."

— **Отці** Обляти обходять цього року столітний ювілей свойого побуту в Канаді. Перші місіонарі Обляти прибули до Монтреалю 2. грудня, 1841 р. Отці Обляти багато помогли українцям у Канаді, особливо першим нашим отцям і сестрам, а о. Филип Ру, член цього монашого Чина, своїм душпастирством і будівництвом положив великі заслуги для нашої Церкви в Канаді.

—**В Німеччині й Австрії** націсти сконфіскували маєтки 75 монаших домів, що належали до більше як 25 монаших Чинів і Законних Згромаджень. Монахи й монахині зістали проґнані зі своїх помешкань, а деякі увязнені, або вислані до роботи до фабрик. З цього бачимо, що гонення християн з перших часів християнства віджива́ють у новій формі. Нові погани завзялись знищити християнство, та їхня доля буде така сама як давних поган. Бо католицьке християнство це не витвір людський, а Боже діло, й треба надіятись, що Божа рука в відповідний мент могутньо покорить врагів і захистить свою релігію й Церкву.

— **У Франції** уряд Віші видав закони про охорону материнства. Вони кажуть, що працедавець, що виповість роботу робітниці, що зайшла в тяж, буде покараний тюрмою шість місяців і гривною від 10,000 до 50,000 франків. Вбиття ненародженої дитини буде каране десятлітньою тюрмою і гривною від 10,000 до 100,000 франків.

Матері будуть мати право на безплатну пораду й догляд у кожному публичному шпиталі місяць перед й по полозі.

— **9. XI. Академія** Василіянок у Факс Чейс, Па.. відсвяткувала 10. річницю свойого існування. У торжестві взяло участь 600 осіб. Ця виховна українська інституція має дві модерні камінні будівлі й тішиться великим поважанням за свою виховну діяльність.

НЕПОРОЧНО ЗАЧАТА

8 грудня, року Божого 1854. Св. Отець Пій IX. як верховний і непомильний Учитель Церкви торжественно проголосив світові обявлену правду, що Пречиста Діва Марія в першій хвилині свойого зачаття була особливою ласкою й привілеєм всемогучого Бога, з огляду на заслуги Ісуса Христа Спасителя людського роду захована вільна від усякого пороку первородної провини. І тому діявол ніколи не мав влади над її душею. Марія завжди була повна ласки (Лук. 1:28).

Ми діти Адама й Еви, що в грісі первороднім зачались, прославляймо Пренепорочно зачату Діву Марію. Й борімся з гріхом, щоб у ласці Божій жити та вмерти й колись у нагороду Пренепорочну в небі оглядати!

Вже вийшов з друку й продається дуже гарний, цікавий ІЛЮСТРОВАНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ на 1942 рік.

Величина 10¼x6¾. Сторін 160, з уставом 176 сторін.

Видання й друк ОО. Василіян у Мондері.

Ціна без церковного уставу 35 центів, з церковним уставом 40 центів. Для тих, що замовляють більше календарів є особливіший опуст.

В цім календарі є такі важніші річи: Католицька Церква. Українські Святі. Золотий ювілей Сестер Служебниць. Про приїзд перших Василіян до Канади (з монастирської літописі). Спомини першої Сестри Служебниці в Канаді. Останнє богослуження о. Філяса на Кракові, Алта. Історія найстаршої парохії в Канаді. Автокефалія (розвідка). Оповідання, вірші, жарти, адресар духовенства і т. д.

Календар прикрашує 41 більших і менших цікавих знимок.

Цей вартісний календар повинен стати окрасою кожної української родини.

Замовляйте на адресу:

Basilian Fathers Press.
Mundare, Alberta,

За Честь і Славу Божу!

(Місячне намірення Апостольства Молитви на грудень, 1941)

Бог. Коротке це слово, але й велике слово. Воно пригадує нам початок і остаточну ціль усього, нашого Творця, Батька, нашого Суддю, наше вічне щастя.

І не має другого такого слова на землі, що його люди частіше вимовляли б своїми устами й серцем.

Бог. Поєдинче собі слово, бо тільки з трьох букв складається, та кругом нього сьогодні ведеться велика духова боротьба у людських серцях.

Одні люди різних країв, рас, націй, різного віку й стану кличуть з глибоким переконанням: "Вірую в єдиного Бога..." і навколішках зі жаром душі моляться щоденно: "Да святиться імя Твоє, да прийдет царствіє твоє, да будет воля Твоя," а знову другі всякі скептики, безвірки заперечують Бога й Його святе імя висміваають, хулять, словом і письмом понижують і старються вирвати його з душі молоді й старших.

Іде страшна й завзята боротьба в світі не тільки політична за панування над народами й земними добрами, але й за честь і славу Божу.

Безбожницький фронт хоче усунути Бога й його релігію з людського життя й збудувати те життя на матеріялізмі. Він заперечує безсмертність душі, позагробове життя, божество Христа, суд, небо, пекло, католицьку мораль і всякі надприродні річи. Він приймає, що чоловік є тільки більш розвиненою звіриною, якої призначенням є тут на землі виживтись, а опісля безслідно зогнити. Для нього є тільки земля і дочасність, а більш нічого.

Цю свою атеїстичну систему вбрану в різні форми як: націзму, комунізму, масонерії, модерного поганізму, чи в яку ще іншу поширює він завзято. Воюючі атеїсти стараються здобути силу в урядах, державах, мати свій вплив у родинах, школах, судах, в політиці, творять вони могутні організації для боротьби з Богом і Його релігією та Церквою. Бачимо це особливо ярко в Росії й Німеччині. Їхня пропаґанда між іншими методами уживає висмівання і зневажування Божого імени й всього того, що для віруючої людини є святе. Скільки то зневаги Бога допускаються вони кожного дня!

До того безбожницького фронту долучується ще вели-

ка маса лихих людей, що хоч устами не перечать і не зневажають Бога, але заперечують Бога своїми ділами, своїм життям. Ціле їхне поведення є того рода, наче б вони були поганами й безбожниками. Вони рідко моляться, або й не моляться зовсім, до церкви не ходять, св. тайн не приймають, читають злі часописи й книжки, критикують духовенство, жиють на віру, не виховують по християнськи своїх дітей і т. д. Це притаєні зрадники Божі, що ослаблюють протибезбожницький фронт з нутра.

Супроти такої дійсности ми не можемо бути байдужими й спати. Мусимо станути до боротьби за честь і славу Божу! Як маємо поборювати Божих ворогів?

1. Треба нам самим не взивати імени Бога надаремне, не клясти й бути свідомими й переконаними католиками й практикувати нашу віру постійно й нашим словом та ділом показувати всім, що для нас Бог і все, що Боже є святе й пошани гідне. Видимим знаком нашої пошани до Бога повинна бути наша молитва в хаті, в церкві, часте приймання св. тайн, участь у релігійних манифестаціях, тощо.

2. Виховувати в релігійности наших дітей, щоб не кляли, не божились, щоб були побожні й любили молитву.

3. Боронити Бога, католицьку релігію, Церкву перед напастями противників. Не біймось, будьмо відважними й завзятими, бо цього вимагає справа Божа.

Памятаймо на слова Христові: "Кожного, хто визнасть мене перед людьми, визнаю і я його перед моїм Отцем, що на небесах. А хто відречеться мене перед людьми, відречуся його й я перед моїм Отцем, що на небесах. Не думайте, що я прийшов принести мир на землю; я не прийшов принести мир, а меч." (Мат. 10:32-34). Говорить тут Христос про боротьбу а не мир зі злом і його приклонниками.

4. Зневаги й кривди, що їх наносять Божі вороги стягають кари Божої справедливости на весь світ і теперішна війна між людьми — це Божий бич за те, що люди воювали й воюють з Богом.

Тому треба нам винагороджувати своїми молитвами, св. Причастями, набоженствами за зневаги нанесені Божому маєстатові й так відвертати Його караючу руку від сучасного світа.

5. Молитись за ворогів Божих, щоб вони пізнали лихо, яке вони чинять і навернулися і замісць Бога хулити, щоб Його благословили й прославляли.

Буває часто таке, що завдяки молитвам навертаються многі безбожники й остиглі християни та стають щирими й палкими Божими приклонниками. Це найкраща побіда над ворогами.

Тому молімось так: О наймиліший і найсолодший Ісусе, Спасителю людського роду!... Много є людей, що Тебе ніколи не знали; много, що погордили Твоїм законом і відреклися Тебе.

Милосерний Ісусе, умилосердися над ними всіми і приверни їх до Свого святішого Серця. Господи! Будь Царем не лише тих вірних, котрі ніколи не віддалились від Тебе, але й блудних дітей, котрі Тебе покинули; зділай, щоби скоро повернули у вітцівські обняття, щоби не згинули з біди й з голоду.

Будь Царем зведених блудною наукою і тих, котрих відлучила незгода; приведи їх до пристани правди й єдности віри, щоби вскорі був один пастир і одно стадо.

Будь вкінці Царем і всіх тих, котрих держить суевіря, поганство — зволь вирвати їх із тьми і довести до світла й Божого царства.

Дай Господи, своїй Церкві гревалу свободу, дай всім народам лад і супокій; вчини, щоби від кінця до кінця світа розносився один голос: Слава Божественному Серцю, котре дає нам спасення. Йому честь і сила й слава й нині й завжди й по віки вічні.

Так робім! Творім один могутній боєвий фронт оборони Божої чести й права в життю одиничнім і збірнім! Борімось аж до перемоги!

Бо тільки тоді, коли переможемо ворогів Бога й Його католицької Церкви, лиш тоді, коли люди словом і своїм життям будуть співати: "Слава во вишніх Богу!" тільки тоді настане справжній мир на землі й новий кращий лад у світі.

НА ДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ НА СВ. НИКОЛАЯ І НА РІЗДВО

найкраще виберіть отсі книжки:

Золоте серце, 16 оповідань	.25
Зух клапоух та Роман Лопух, з образками	.20
На відлюдді (з початків християнства на Україні)	.30
Стародавні перекази ...	.25
Шість вказівок, оповід.	.10
Як летіли журавлі	.10
Колосся Божої Матери, леґенда	.10
Перші промені, опов. ..	.10
Отець зі золотим серцем (св. Іван Боско)	.10
Байки Сильвестра Калинця, з образками	.20
Малі герої, з життя дітей	.60
Мала Міріям, єванг. повість	.10
Наш Дитячий Світ, І і ІІ т.	.35
Пастушок з Назарету, з образками	.20
Свят Вечір на Україні ..	.05

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alberta, Canada.

— **Ватиканське** радіо в своїй німецькій програмі заявило німецьким єпископам, що вони мусять осудити засади нового поганства.

Промовець відчитав лист Папи Пія XI.: "Коли люди повстануть і заявлять, що є визнавцями нової віри чи нової науки, що не є наукою Христа й коли на святу Церкву і її Голову Папу, будуть нечувано нападати; коли будуть змагати створити штучні й недійсні різниці між лояльністю для Бога й лояльністю для вітчини тоді приходить година, коли єпископи мусять піднести грімкий голос з огляду на їх присягу.

"Обовязком єпископів є повтаряти без боязни й вперто слова науки Апостолів: Мусимо бути послушні радше Богові, як людині."

Далі ватиканський промовець додав, що душпастирським обовязком єпископів є осудити тих, що "в засліпленні новітнього поганства силують ся заступити хрест Христа символом свойого власного націоналізму.

— **В Еспанії,** по революційній бурі наступила погода й релігійне відродження. Те відродження поширюють особливо між вязнями й їхніми родинами Католицька Акція й товариство св. Вінкентія з Павлі. При їхній допомозі уряд тюремних справ тільки в одному році уладив 110 місій і 10,000 відчитів для вязнів.

Половина всіх вязнів цілої цієї держави, а багато з них бувших соціялістів і комуністів відправили великодню сповідь цього року; 2,000 подружих звязків поправлено, 1,000 хлопців і дівчат, вже підрослих, охрещено; 2,000 дітей вязнів віддано до релігійних шкіл, а 70,000 вязням дозволено вернути до своїх родин.

Примасом Еспанії по смерти кардинала Ісидора Ґоми став Енрік Пля и Денел і він обійме архієпископський престол у Толєдо.

Так поволі загоюються глибокі рани, що їх у душах і родинах спричинила за короткий час комуністична заверюха в Еспанії. Ті рани лічить католицизм.

— **З Ватикану** повідомляють, що десь на весну треба сподіватись проголошення блаженним покійного Папу Пія X., що відзначався великою святістю й помер у перших місяцях першої світової війни.

Останній папа, що був проголошений святим був Пій V., що став папою в 1566 р.

— **Канадійський** Кардинал Родриґ Вілленив, архієпископ Квебеку, походить з низького роду й є сином шевця. Одначе своєю послідовною працею й побожністю осягнув найвищу церковну гідність у Канаді. Тепер має 58 літ.

— **В Євхаристійнім Конґресі,** що відбувся в Сантіяго, Чіле, 9 XI., взяло участь пів мільйона католиків і 40 архієпископів і єпископів з 21 держав Полудневої Америки. Конґрес випав у 400-літню річницю введення католицтва в Чіле. До учасників Конґресу мав промову з Ватикану через радіо сам Папа Пій XII.

— **Втрати духовенства.** Протягом останніх двох років втратила львівська українська греко-католицька епархія понад 50 священиків, що померли природною смертю. Вивезли большевики понад 40 священиків, а закатували понад 10. Значить, що в тій одній епархії не стає около 100 священиків. Стільки ж втратили теж і другі епархії: перемиська і станиславівська. Підчас відступу большевиків зістали вбиті чекістами в львівській епархії такі священики, яких смерть уже провірено: о. д-р Микола Кондрад, професор Богословської Академії в Львові, о. д-р Станислав Сярок, парох Незнанова, о. д-р Андрій Іщак, професор Богословської Академії в Львові, о. Омелян Дурдела, парох Ляцького Великого, о. Януарій Федюк, студит і парох Кропивної до Джурова, о. Олексій Боднар, парох Борщева (деканат Перемишляни), о. Ростислав Горчинський, парох Корелич, о. Володимир Садовський, парох Полюхова Малого. Щодо інших священиків, про яких ідуть вісти, що їх вбито, годі подати певні вісти, бо тіла деяких замордованих уже годі було розпізнати, коли їх віднайдено.

— **Франція,** що досі так багато місіонарів виховувала для заграничних країв тепер дуже потребує священиків для духовної обслуги многих парохій у себе. Ще яких 4,000 французьких священиків і богословів перебувають як воєнні полонені в німецьких таборах.

Щоб зарадити потребі французькі ерархи задумали оснувати в Лізіє семинар "Французька Місія," де будуть виховуватись священики для тих парохій у Франції, де найбільше потрібно священика, без огляду на границі дієцезій.

— **Високі** достойники Церкви й держави взяли участь у обрядах перенесення тіла Ґуґльєльма Марконіго, винахідника бездротного телеграфу з кладовища в Бол[illegible]нії до його родинного міста Понтеккіо. Новий мавзолей, що знаходиться в історичній віллі Ґріфоне, посвятив торжественно кардинал Насаллі-Рокка, архієпископ Болонії.

— **В Даблині,** столиці Ірляндії недавно створено організацію під назвою Католицька Конференція Суспільної Служби яка координує працю більш як 30 катол. організацій у несенні помочі в найбільш конечних потребах. Вона несе поміч безробітним, дбає про таний харч, опал і убрання для бідних. Поодинокі особи й товариства щедро дають жертви на потреби цієї організації.

— **В Катол.** Університеті в Вашінгтоні 15. XI. відбулись загальні річні збори архієпископів і єпископів Злучених Держав. В цих загальних зборах взяло участь 111 осіб церковної ерархії. Предсідником був кард. Денис Догерті, архієпископ Филаделфії. На зборах явився Ап. Делеґат Джованні Чіконіяні і прочитав каблеграму, в якій св. Отець дякує католикам Злучених Держав за їх щедру підпомогу в його стараннях нести поміч терплячим народам прибитим воєнним лихоліттям. Приймаючи з належним узнанням слова Св. Отця американські єпископи заявили поновно своє глибоке бажання давати поміч Апостольській Столиці в її благородній місії любови по краях навіщених війною.

Знову лист від державного секретаря Ватикану кард. Луїджі Маліоне пригадав усім факт, що 13 травня, 1942 р. припадає срібний ювілей єпископства Папи Пія XII. Пляни до належного відсвяткування цієї річниці виробить окремий комітет.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СКАРО, АЛТА. Благодарственна Служба Божа. Як кожного року, так і цього року, парохіяни зі Скаро зійшлися 11-го листопада до церкви, щоб зложити подяку Господеві за всі добродійства отримані в часі року. В богослуженні взяло участь 80 людей. По співаній Службі Божій відправлено парастас.

Після відправи, в парохіяльнім домі всі гостились весело й по християнськи. При кінці обіду п. Гр. Козяк мав короткий, а повчаючий реферат.

Потім на просьбу п. Н. Козяка, голови місцевого народного дому о. Л. Джіголик пояснили значіння грамоти, що її вручено піонірам з парохії Скаро.

Слід тут згадати, що парохія Скаро є дуже свідома й не слухає підшептів ворогів.

При кінці забави на заклик п. Ѓ. Німчука зібрано на Укр. Вісти й Світло $4.06. Збіркою зайнялися п. Гр. Козяк і о. Л. Джіґолик.

Піснею "Ґад сейв да Кінґ" і "О Україно" закінчено цей милий благодарственний день.

Орел.

СТАР, АЛТА. Поминки. Дня 22. XI. в церкві на Стар відправлено поминальне богослуження за бл. отця Василя Скубленого ЧСВВ. Службу Божу відправив о. Л. Джіголик, а поминальне слово виголосив о. М. [illegible]нчук.

В часі богослужби тетрапод був убраний на чорно, а на ньому стояли священичі відзнаки: евангелія, хрест, чаша, епітрахиль.

Людей було поважне число. По відправі відбувся обід у домі Івана Скубленого й в часі нього на заклик п. П. Павлюка зібрано на католицьку пресу $3.05.

ДЕЛФ, АЛТА. Весільна забава. Дня 13-ого листопада звінчалися п. Леон Панич і панна Михаліна Тимчак у церкві Введення в Храм Пр. Д. Марії у Делф. По шлюбі всі присутні удалися на обід до дому молодої до п. Андрія Тимчака.

По обіді п. О. Сенишин заохотив присутних, щоби зложили щось на нашу пресу, а збіркою яка принесла $5.50 занявся. п. В. Фединяк. Збірку розділено на Укр. Вісти й Світло.

Жертводавцям сердечна подяка, а новоженцям нехай Бог дарує много літ і кріпить їх добрим здоровлям.

Орел.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Дня 2-го листопада рідня й сусіди зробили милу несподіванку для панства Йосифа й Параскевії Ґусновських. Попри забаву гості не забули за нашу пресу "Світло" й на заклик Василя Залещука зложили на пресовий фонд Світла $2.25.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Дня 1. XI. родина Дацюків постаралась, щоб у їхній парохіяльній церкві св. Спаса відправилась Служба Божа за здоровля Анни Заозірної. По відправі всі поїхали до дому старенької Анни й гості зараз накрили столи й за кілька хвилин засіли до смачного обіду. На почеснім місці посадили паню Заозірну, а по її правій руці стареньку бабуню Дацюк, й сваху, а по лівій невістку.

При тій нагоді о. М. Когут ЧСВВ. згадав про заслуги пані Заозірної для церкви в Мондері й на Москалику. Довший час вона була ревною сестрицею та своєю щирістю зеднала собі приязнь многих людей. Опісля вручено гарні дарунки й відспівано многолітствіє. При цій нагоді зібрано $3.00 на "Світло." Збірку доручив п. Дмитро Дацюк.

— **РАВНД ГИЛ, АЛТА. Несподіванка.** Дня 8. XI. вечером, діти, знайомі, сусіди й рідня з околиці Голден, панство Комарніцькі, устроїли милу несподіванку для Теодора й Анни Гуменюків з нагоди 32 літ їх подружого життя.

Коли вже всі приготовання були покінчені в сусіди п. А. Пазюка, зроблено несподіваний наїзд на дім панства Гуменюків. Вони як почули трублення, світла на свойому подвірю аж настрашилися. Та як хата наповнилася ріднею й гістьми були мило заскочені й врадовані. Господині приготовили сейчас ґарну вечеру й всі засіли до стола. Один із присутніх привитав ювілятів і пояснив значіння цього родинного торжества. Понеслась пісня многолітствія, а пані Атаназія Калявська вручила ювілятам дорогоцінний дарунок від дітей, а від гостей срібне начиння. Панство Гуменюки подякували сердечно за таку милу несподіванку їм зроблену й за дарунки. На закінчення п. А. Пазюк заохотив до жертвенности для укр. католицької преси. Збірка принесла $4.25 й її призначено на Укр. Вісти й Світло.

Подав гість вечерка.

СВАН-ПЛЕЙН, САСК. З нагоди золотого ювілею подружого життя панства Юрія й Анни Олійників у Сван-Плейн, Саск., що відбулось 18. жовтня, зібрано $15.00 на українську католицьку пресу. З цеї збірки призначено $3.00 на пресовий фонд видавництва часописі "Світло". Збірку перевів о. Н. Сірий.

АРРАН-ВЕСНА, САСК. На весіллі, що відбулось 1. і 2. листопада у пана Івана Прокопчука в Арран-Весна, Саск в панною Павлиною Лазарук з Ґлен-Елдер, Саскачеван, пелицьку пресу. Зібрано $14.00, з того призначено $2.00 на видавничий фонд "Світла", часопис, що його видають ОО. Василіяни у Мондері, Алта. Збіркою занявся о. Н. Сірий.

ІННІСФРІ, АЛТА. Повінчалися. Дня 22-го листопада звінчались у церкві Рождества М. Б. в Іннісфрі Михайло С. Ґрещук з Розалією Стринадка та Дмитро Стринадка з Катериною Ґрещук. Обряду вінчання довершив по Службі Божій о. Хр. Кондратюк ЧСВВ. По гарній забаві, що відбулася при обіді о. парох зложив молодятам побажання у супружому стані, вніс многолітствіє та їх родичам і гостям, а на прикінці попросив до жертви на прес фонд Укр. Вістей і Світла. Зложено $2.10. Всім жертводавцям щира подяка за жертви, а нашим молодятам дай Боже много літ прожити!

Присутний.

МОРКЕМБ, АЛТА. Несподіванка. Хто кого любить, тому цю любов заявляє словом і ділом. Так і зробили діти та внуки, брат, сусіди й всі члени від церкви в Моркемб многозаслуженому дякові Павлові Хміляровi й його дружині Марії.

Дня 16. листопада в Моркемб, у церкві Всіх Святих було богослуження. Правив о. М. Пасічник, а дякував Павло Хміляр.

Вечером приїзджають Павло й Марія Хмилярі до свойого сина Филипа, а тут подвіря повне авт, а хата повна людей. Були мило заскочені тою великою несподіванкою, що її їм врядили рідня і други. При вечері виголошено багато промов. Говорили Павловий брат Федір, Стефан Миськів, Іван Гриців з Нового Київа й о. М. Пасічник. Усі висказувались похвально про добрі прикмети та заслуги Павла й Марії, желали щастя й здоровля й співали многолітствіє. Під кінець старенських ювілятів обдарували дарунками парохіяни з Моркемб, сини, доньки й внуки.

Те миле фамілійне торжество закінчилось збіркою на католицьку пресу, що її перевели Іван Рудик і Стефан Миськів. Вона принесла $6.25.

Тут хочемо дещо згадати про тих осіб, що їм зробили цю несподіванку.

Павло Хміляр вже з старого краю приїхав дяком і хоч тепер має 72 роки, читає без окулярів, а голос у нього дзвінкий. Дякує в трьох церквах: у Моркемб, Іннісфрі, церква Різдва М.Б. і в Мирнам.

У Канаді прожив 35 літ.

Павло й Марія Хміляр є широко знані зі своєї побожности, жертвенности й праці в парохіяльному життї. Вони дали добре виховання своїм дітям і много прислужились для церкви в Моркемб.

Коли згоріла маленька деревляна церковця в Моркемб 12 членів не були всилі поставити самі нової церкви й рішили просити милостині по других, більших парохіях. Павло Хміляр, хоч уже старенький, радо принявся тої роботи й ходив пішки 40 день та зробив 700 миль дороги і зібрав на церкву $230. А то вже була зима.

В 1937 р. побудували другу церковцю, муровану з цементових цеґол, а тоді той Хміляр поїхав до Едмонтону й за своїх $65.00 купив чашу, кадильницю, ліхтарі й свічки до церкви, а в 1941 р. разом із своєю женою Марією справив чорний фелон, монстранцію і антимінс.

Є він щирим греко-католиком, шанує отців духовних і дає всім гарний приклад активного парохіянина. Таких у теперішних часах треба щоб було багато по наших парохіях. Нехайже його добрий приклад буде світлом і дороговказом для других.

ВОСТОК, АЛТА. Дня 8-го листопада звінчались у Восток, в церкві св. Николая Петро Андрухів з Маргаретою Гринів. Обряду вінчання довершив о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ по співаній Службі Божій. В часі примірної весільної забави в домі молодого отець побажав молодятам довгого й щасливого подружого життя, а родичам зложив подяку за так гарне виховання дітей і пожелав їм, щоб тішились щастям своїх діточок ще многі літа. При цім згадав також і за часопис "Світло", що своїм релігійним змістом веде людей до правдивого знання конечних правд, та заохотив до його піддержки своїми щедрими жертвами. Збірка принесла $4.50.

Нашим молодятам Петрові й Марґареті Андрухів бажаємо веселого й щасливого життя, а всім жертводавцям щирий Спасибіг за ласкаві жертви.

Присутний.

ПРИГАДКИ

6. XII. Субота. Св. Николая. Всеночне, Єв. утр. Ів. зач. 36. На Сл. Бож. Ап. зач. 336. Єв. Луки зач. 24. Дарунки для дітей. Збірка на сироти.

7. XII. Неділя 27 по Сош. Св. Амврозія. Глас 2. Єв. утр. воскр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 233 Єв. Луки зач. 71.

9. XII. Вівторок Непорочне Зачаття. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 320. Єв. Луки, зач. 3.

14. XII. Неділя Праотців. По праз. Неп. Зач. Глас 3. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож. троп. воскр. Зачат. і Праот. Сл. Конд. Праотц. Ѓ нині Зач. Проче лиш Праот. Ап. зач. 257. Єв. зач. 76.

Піст Пилипівка і заборонений час на забави з музикою й весілля.

Місячне намірення: Навернення тих, що словом, письмом і ділом зневажають Бога.

Місійне намірення: Витревання в вірі новонавернених.

Відміни місяця: Повня 3. XII Остання кватира 11. XII.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

4. Введення —
Делф (празник)
6. Св. Николая —
Восток св. Николая (празник)
7. Неділя —
Краків
Новий Київ
9. Непорочне Зачаття —
Чипмен.
14. Неділя —
Веґревил
Гиллярд
Плейн Лейк
Лішор
Н. Борщів.
21. Неділя —
Москалики
Іннисфрі Р.М.Б.
Пено.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ГРУДЕНЬ

4. Введення Пр. Богородиці — Смокі Лейк, св. Онуфрія (парохіяльні збори) Елдорена
7. Неділя 26 по Сош. — Спеден (збори сестриць) Редвотер
14. Неділя 27 по Сош — Стрий (парохіяльні збори) Редвей
19. Св. о. Николая — Смокі Лейк, св. Параскеві (парохіяльні збори) Ґлендон

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

9. Непор. Зачаття Пр. Діви. — Виллінґдон
14 Неділя — Файделиті, школа коло п. Нацюка.
19. Св. Николая — Дервент св. Юрія.
21. Неділя — Дервент, св. Вознесения.

ОО. ВАСИЛІЯНИ,
Дервент, Алта.

4-го — Голден (празник)
Нюбрук
Вайлдвуд
7-го — Черґил
Карвел
9-го Калмар (празник)
14-го — Калинтон
Коперник
Едсон
19-го — Просперіті
Торсбі

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Італійське** радіо подає, що Німеччина звільняє тисячі українців, вояків червоної армії, що попали в полон та відсилає їх домів, щоб могли працювати в полі й фабриках. Так само мають звільнити також і югославян.

— **До Вашинґтону 14. XI.** прибув японський представник Сабуро Курусу на переговори з представниками американського уряду.

— **Не доходять** більше до Канади з Америки часописи "Америка" і 'Шлях,' що виходять у Філядельфії.

12. XI. Дост. Артур Міен, сенатор і дворазовий премієр Канади оповістив, що він прийняв провід консервативної партії в домініяльнім парляменті.

Міен перебрав провід партії по Р. Б. Генсонові, який був тимчасовим лідером і тепер уступив.

— **Французький** генерал Шарл Гунціґер, що був підписав перемиря з німцями після розгрому Франції в 1940 р. згинув з 7. особами в літаковій катастрофі 12. листопада.

— **Канадійські** війська прибули до Гонґ Конґ у Китаю.

14. XI. на Середземному морі, недалеко Ґібральтару німецька субмарина затопила 22,000 тоновий британський корабель, літаконосець "Арк Роял" вартости 16 мільйонів долярів.

— **На Середземному Морі** британська флота спричинила важкі втрати італійсько-німецьким транспортам до Африки затопивши 19 різних кораблів, в тому багато наладованих військом і зброєю. Опісля 18. XI. наступила британська офензива в Лібії, якої завданням є: 1. відтягнути частину ворожих сил з російського фронту; 2. знищити німецько-італійську армію в Лібії; 3. вилучити Італію з війни. Британська армія в силі 750,000 осіб, знаменито узброєна побідно наступає вперед і вже заняла Сіді Омар, Сіді Айзес, Бардію, Форт Капуццо, Гамбут, Ел Аґейла й ін. місця. Боротьба є особливо затята. Вісівськими силами керує генерал Ервін Роммель, а британськими ґенерали: сер Елан Канінґгем і Ендро Канінґгем. Обложений Тобрук звільнений. Німецько-італійська армія розколена на чотири части й багато полонених дісталось у британські руки.

— **На російськім** фронті, помимо морозів і снігу боротьба ведеться від Мурманська на півночі аж по Ростів на полудні. Сильні бої ведуться кругом Москви, коло Калініна, Можайська й Тули. Москва є в грізному положенні. В Донеччині попався в руки німців Ростів, а на Кримі Керч. Твердиня Севастопіль ще боронить ся.

— **Націстський** уряд Німеччини проголосив офіціяльно назначення Альфреда Розенберга "райхміністром" для окупованих східніх територій, забраних від большевиків.

— **Японія** готується до нової війни. Японський парлямент 17./XI. ухвалив 3,800,000,000 ен або $760,000,000 нових видатків на війну.

Напруження між Японією а Америкою є велике.

— **В Берліні,** 25. XI. приязні держави до Німеччини підписали на 5 років протикомуністичну угоду, т. зв. антикомінтерн пакт. До протикомуністичного союзу записались такі держави: Німеччина, Японія, Італія, Еспанія, Мадярщина, Манчуко, Болгарія, Данія, Фінляндія, Хорватія, Румунія, Словаччина й Китай з урядом у Нанкінгу.

— **10. XI.** Мекензі Кінґ, премієр Канади сказав у паляменті, що Комуністична Партія у Канаді буде й на далі вважатись за "нелеґальну організацію", через її підривне відношення до канадійських военних змагань.

— **Дост. Ернест** Ляпойнт, міністер судівництва після кількатижневої недуги помер у шпиталі в Монтреалю, 26. XI. в 65. році життя. Перед смертю висповідався і приняв останні св. Тайни. Був добрим католиком, визначним державним мужем, і свідомим та діяльним канадійським французом.

— **Америка** обвинувачує Гітлера за усунення ґен. Вейґана зі становища ґенерального делеґата Франції в Північній Африці. І якщо уряд у Віші піде на ще більші уступки Гітлерові, тоді Америка готова зірвати цілком всякі зносини з урядом Петена, визнати "вільний французький рух" ґен. де Ґоля і захопити французькі посілости в західній півкулі.

— **Уряд Петена** усунув ґенерала Максима Вейґана зі становища начального команданта в північній Африці, якого вважали за ворожого тісній співпраці Франції з німцями.

— **Премієр Кінґ** заявив у парляменті, що він є проти примусової військової конскрипції до чинної служби за морем, однак він обстоює за примусовою конскрипцією до служби для Канади й в Канаді.

— **В Америці** страйки гірників шкодять виробництву на оборону Америки й для допомоги Вел. Британії.

— **Америка 13. XI.** змінила невтральностевий закон і поспішно узброює кораблі, що будуть возити зброю та всякі інші матеріяли до Англії й Росії.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

Львів виглядає тепер як великий німецький табор. Він є запільною стацією, збірною точкою та відпочинковим осідком для змучених і ранених вояків.

У Львові почав працювати Український Театр.. Місто приділило для театру будинок Великого Театру.

Крім німецької, української та польської мови ще й італійську мову впроваджено в Західній Україні як "урядову мову." На багатьох львівських ресторанах видніють написи в тій же мові.

Українська рада сеніорів під проводом Костя Левицького і при участи митрополита А. Шептицького, звана урядово Українською Національною Радою, зорганізувала районовий комітет у Львові, якого компетенції розтягаються на цілу українську Галичину. Завданням цього українського районового комітету є оборона українських інтересів перед німецькою владою, а також організування українців в областях національній, громадянській, економічній і культурній.

Крім цего в декотрих більших містах Галичини повстають місцеві ради.

Скоро тільки німці здобули Київ, вони зараз назначили для нього свого керівника. Став ним Еріх Кох.

У Львові німці польські імена вулиць позмінювали на німецькі.

Східна Галичина є прилучена до Ґенерал-Ґубернаторства як пятий округ під назвою "Галичина." Впроваджено там вже такі самі господарські закони, що обовязують у Губернаторстві.

Краківські Вісти з 12. X. подають, що на Волині орґанізація Православної Церкви знищена цілком, а юнацтво ставиться до справ релігії байдужно.

Адміністрація скрізь знаходиться в руках української політичної поліції, що співпрацює з німцями.

Більшість населення залишилось, жиди вивтікали.

Заведено картки на хліб і цукор і інші предмети.

Торговля на Волині здезорґанізована. Крамниці й кооперативи понищені. Брак товарів. Осінну сійбу частинно відложено, бо брак коней. Робітники одержують заплату за працю на підставі оцінки совєтської. Податки стягає військова влада німецька, бо українська адміністрація не має на це уповажнення.

Українські часописи в Рівнім, Бердичеві й Житомирі виходять тільки раз у тижні, бо скупо паперу.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в часі несподіванки для Павла Хміляра, Моркемб, Алта.	3.00
З весілля Стаха Ґрещука, Іннісфрі, Алта.	1.05
З весілля Стефана Рурки й Емілії Куцої в Н. Борщеві	2.50
Варвара Ніксон, Гемстед, Зл. Д.П.А.	1.00
В. Черепущак, Лонґ Лейк, Онт.	1.00
Зі збірки в часі несподіванки для панства Пожарнюків, Н. Борщів, Алта.	1.75
Збірка на весіллю Николи Горина й Надії Лазової, Плейн Лейк, Алта.	2.26
Збірка в часі милої несподіванки для Йосифа й Параскевії Ґусньовських в Плейн Лейк, Алта.	2.25
З несподіванки для панства Царуків у Мондері. Йосиф Гаврилюк і пані Корчинська зложили їм желання і дарунки, а пані Осьмак занялася збіркою для Світла, що принесла	1.75
Зі збірки на поминках у домі п. Івана Скубленого. Ст. Майкел, Алта.	1.50
Йосиф Процьків, Восток, Алта.	.50
З несподіванки для панства Теодора й Анни Гуменюків з Равнд-Гил, Алта.	2.10
Збірку доручив Андрій Г[illegible]зюк.	
Зі збірки з нагоди 50-л[illegible]нього ювілею подружо[illegible] життя Юрія і Анни Олі[illegible]ків, Сван-Плейн, Саск.	[illegible]
З весілля пана Івана Прокопчука й Павлини Лазарук в Арран-Весна, Саск.	2.00
Обід збірки доручив Всеч. о. Н. Сірий.	
Збірка на весіллю Леона Панича й Михаліни Тимчак, Делф, Алта.	2.75
Збірку перевів Василь Фединяк.	
Зі збірки в часі спільного обіду в Нар. Домі в Скаро, Алта.	2.00
З нагоди благодарственного богослужения Василя і Олени Ковчів, у Сван Плейн, Саск,	2.00
Збірку переслав о. Н. Сірий.	
Збірка в часі поминків у домі Михайла й Параскевії Пастушків, Голден, Алта	2.45
Василь Войтович, Витків, Саск.	.45

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

НА СИРОТИ.

Дмитро Мандра, Джерзі Сіти, Зл.Д.П.А. ... 1.00

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G, Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
The Light

The Light Box G Mundare, Alta., Canada

Рік IV. Число (87) 24. Мондер, Алберта, 20-го Грудня, 1941. Mundare, Alberta, December 20th 1941. Vol. IV. No. (87). 24.

ХРИСТОС РОДИВСЯ, СЛАВІТЕ!

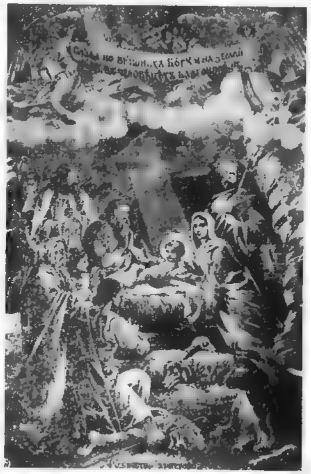

Року пятьтисяч сто девятьдесять девятого від сотворення світу, як на початку Бог сотворив небо й землю: а від потопу року дві тисячі девятсот пятьдесять семого: від різдва Аврама року дві тисячі пятьнадцятого: від Мойсея і виходу Ізраїльського народу з Єгипту року тисяч пятьсот десятого: від помазання Давида на царя року тисяч тридцять другого: в седмицю шістьдесять пяту по пророцтву Даниїла: в олімпіяду сто девятьдесять четверту: від основання Риму року сімсот пятьдесять другого: року сорок другого панування Октавіяна Августа, коли вся вселенна була в мирі, в шестій добі світу, ІСУС ХРИСТОС — Предвічний Бог і Предвічного Вітця Син, бажаючи освятити всю вселенну своїм всемилостивим приходом, зачався від Духа святого й коли скінчились девять місяців від зачаття, в Вифлеемі Юдейськім НАРОДИВСЯ З ДІВИ МАРІЇ, ставши чоловіком.

(З Римського Мартирольоґіону).

І ПРАВДА БУДЕ НАД УСІМ.

О люде!
Люде!....
Ви пірвані вихром
І буревієм нового життя - - -
На хвильку — маленьку
Пристаньте - - - - о люде,
Щоби привітати маленьке Дитя.

О люде!...
О браття!....
В шаленому вирі
Життя ваше громом
Вперед все летить...
- А де?
І куди?
Спитайте нині - - - -

О люде!...
О люде!...
Забудьте свій шал.
Омийтесь від крови
Неправди і зла.
І серцем невинним
Ви вслухайтесь нині,
Як Творця свойого
Хвалять небеса.

О земле!...
О світе!...
Послухай!...
Сам Господь до тебе приходить

О люде!...
Ви серця нині ваші відкрийте
І привітайте Боже Дитя.

А світло й сонце
Засяє над вами --
І правда буде
Над усім.

М. Митрофанко.

ВЕСЕЛИХ І ЩАСЛИВИХ СВЯТ!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ!

Дорогі Читачі й Приятелі "Світла!"

Кожного року, як тільки на безкраїм небі заблисне своїм чарівним сяйвом вечірня зірка у вечір 24 грудня, якийсь дивний настрій огортає християнське серце.

Думка тоді линe ген далеко, аж до Вифлеєму, де Христос родився, де ангели над вертепом пісню співали, де пастушки й мудреці з поклоном Дитяти дари складали.

Тоді на хвилю забуваємо щоденні журби, трудноші, боротьби й робиться нам мило, солодко в душі. Цей настрій ще більше потужніє при святій вечері, при співі різдвяних колядок.

Тоді стає живо перед нашою свідомістю велике діло Божої любови до людського роду. "Так бо полюбив Бог світ, що Сина свого єдинородного дав, щоби кожний віруючий у Нього, не погиб, а мав життя вічне." (Ів. 3:16).

Коли ми поглянемо на бідні ясла; в яких Христос як мала дитина спочив, ми бачимо тоді як дуже Він нас усіх полюбив і що не завагався в вертепі народитись, щоб своїм пониженням і терпінням упавше людство двигнути до висот дітей Божих і їх ущасливити.

І тоді в нашій душі народжується велика любов Бога й наших ближніх, зроджується палке бажання усіх любити й добро творити по приміру Христа.

Під впливом тих святих думок і почувань ми забуваємо все лихо, прощаємо кривду й складаємо всім, рідним, приятелям і знакомим наші щирі побажання...

Різдво Христове. І цього року ми щасливо його діждались. Правда, в дуже сумний і трівожний, военний час приходиться нам його святкувати, коли то в світі нема мира, коли то народи мордують себе в кріварих змаганнях, коли біда й нужда стає хлібом насущним многих.

Та хоч як воно сумно тепер на світі, то одначе коли Господь милосерний дав нам діждатись тої великої хвилі Різдва Христового, треба нам бодай на хвилю сум віддалити й святою різдвяною радістю своє серце кріпити.

Хай отже навіть цьогорічні свята будуть для нас радісними й серед смутків буденщини хай стануть ясною зіркою надії на кращі часи! А вони таки прийдуть, хоч по болючих досвідах і гірких переживаннях. Сьогодні тому так зле на світі, що люди задивлені в свій поступ, свої винаходи, погордили Христом і стали будувати своє життя не на тих підвалинах, які подав Христос.

Та гіркий досвід показує, що без Христа людський до-

бробут валиться як та будівля, що станула на піску, що без Христа нема ні миру ні гаразду.

Зі знаків нашого часу й ходу подій зрозуміймо цю велику правду, що тільки при Христі й з Христом можемо знайти наше справжне щастя особисте, родинне, народне й міжнародне.

І тому в різдвяні свята приступім близько до Ісуса, припадьмо до Нього цілою нашою душею й зложімо Йому в дарі нашу добру волю, готову виконувати все, що Христос і Його свята католицька Церква від нас вимагає.

Коли це зробимо, тоді досвідчимо на собі те благодатне ділання Христа, якого зазнала св. Родина, пастушки й мудреці зі сходу, тоді переконаємось, що Різдво Христове не було тільки короткою, переминаючою історичною подією в Вифлеємі, але що воно тайнствен но повторюєтся в нашім серцю й викликує в ньому блаженні наслідки святої вифлеємської ночі.

Крім того в різдвяний час молімось, щоб у наших часах здійснилася ангельська пісня, що гомоніла давно над вертепом, щоб від людей ішла слава Богові на висотах, а на землі, щоб запанував справедливий і трівкий мир і гаразд.

У різдвяний час є ґарний звичай складати собі взаїмно побажання своїм рідним, знакомим, приятелям.

Усі читачі й добродії "Світла" — це також велика родина. **Тому в велике християнське свято Народин Христа, ми нашою думкою й серцем обіймаємо всіх читачів Світла й його співробітників, добродіїв і приятелів і складаємо їм усім наші найщиріші побажання.**

Хай Дитятко Ісус усіх звеселить і своїми ласками щедро обдарить, щоб тут на землі свій вік могли щасливо проживати, а колись з Христом у небі вічно царствувати.

Видавці Світла.

НА ДАРУНОК ДЛЯ ДІТЕЙ НА РІЗДВО

найкраще виберіть отсі книжки:

Золоте серце, 16 оповідань .25
Зух клапоух та Роман Лопух, з образками ... .20
На відлюдді (з початків християнства на Україні) .30
Стародавні перекази ... .25
Шість вказівок, оповід. .10
Як летіли журавлі ... .10
Колосся Божої Матери, легенда ... .10
Перші промені, опов. .. .10
Отець зі золотим серцем (св. Іван Боско) ... .10
Байки Сильвестра Калинця, з образками ... .20
Малі герої, з життя дітей .60
Мала Міріям, еванг. повість .10
Наш Дитячий Світ, І і ІІ т. .35
Пастушок з Назарету, з образками ... .20
Свят Вечір на Україні .. .05

Замовляйте на адресу:

**Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alberta, Canada.**

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— В ватиканських колах говорять, що Св. Отець, користаючи з різдвяних свят, виголосить до світу промову із закликом до замирення. Головно буде Папа апелювати до державних мужів різних країв, щоб ті пильно слідкували за кожною відповідною нагодою й довели цей збройний конфлікт до кінця. Ця промова буде виголошена в навечеря різдва 24 грудня, ц. р. з ватиканської радіостації.

— Кард. Вільнев видав заказ співати чи грати в римокатолицьких релігійних інституціях у Квебеку музичні кусники, зложені на світський лад, або що нагадують театральні мотиви. Між забороненими кусниками є Ваґнера "Весільний Марш Лоґенґріна; Мендельзона весільний марш з "Літнього Нічного Сну"; Шуберта "Аве Марія"; Ґунода "Назарет;" Гранера "Осанна"; Ведрі-я "Агнець Божий" і "Хрест", та ще інші.

Часом і до наших церков закрадаються пісні, в яких є церковні слова підложені під світську арію. Таких пісень треба виминати, бо вони хоч можуть бути самі в собі дуже гарні, одначе до церкви не надаються, бо церква не є концертовою салею й церковні пісні мають викликувати в церкві глибокі релігійні почування, а не відтворювати світські враження, що їх ми маємо при ріжних нагодах поза церквою. Це треба тямити тим, до кого воно належить.

Недавно бельгійський кардинал Йосиф Ван Рой, у своїй промові на конгресі молоді в Вавр-Нотр Дам відважно станув в обороні прав Церкви проти неправних посягань світської влади.

Католицька Церква — говорив кардинал подібно як людський організм може жити в ріжних підсоннях, може достосуватись до всіляких життєвих обставин все ж таки вона не може жити в підсонню й в обставинах таких, що дусили б її й довели її до смерти з одушення.

Для Церкви це байдуже під яким державним устроєм вона живе, під монархією чи республикою, під демократичною чи автархічною владою, якщо ті режіми не ставлять перепон вести її працю для добра душ, усіми правними засобами. Церква достосовується до всіх режімів та під тою тільки умовою, що вони не нарушують її свободи й не насилують совісти. В противному випадкові вона не може й не хоче достосовуватись.

Церква бажає, щоб у державі була влада найбільше прихильна для її Божого післанництва; вона над тим працює й до тої праці наклонює своїх дітей. І тому є недозволено католикам співпрацювати над уведенням режіму гнету; є обовязком для всіх католиків співпрацювати, щоб недопустити до існування такого режіму.

Може дехто закинути, що режим нацистів не є щось так дуже злого, або шкідливого. Трохи обмежень не зашкодить. Церква, цебто епископи, священики, монахи зішли зі своєї правої дороги. Церква повинна займатись тільки душами; духовенство повинно остати в церквах. Престіл, сповідальниці, проповідниця – це їхня область; навчати віри, уділювати тайни, правити богослуження. Все инше належить до держави. Тому певні обмеження иншої діяльности Церкви є тут побажаним. Воно не буде зле. Віддати кесареві, те що кесареве.

Щож на це відповісти? Слова нашого Спасителя є правдиві й їхне застосовання є завжди важне. І Церква сама той погляд боронить і голосить. Одначе Церква обстоює притому, що її правною областю є все те, що відноситься до Бога. Вона має право до цілого евангелія, до всієї евангельської правди й то на всіх полях.

Наш Спаситель дав Церкві приказ учити все те.

А якраз тепер є загрожена свобода Церкви: загрожені святі права совісти.

Нашим обовязком є отворити наші очі, щоб могти пізнати небезпеки. Обовязком нашого сумління є поборювати и довести до усунення тих небезпек.

Ми повинні спускатись на Боже Провидіння, але ми також повинні повести успішну акцію аж до кінця, щоб усе було повернене нам згідно з нашими святими правами.

Ці мудрі слова кардинала хай послужать і нам за науку!

— Бажанням Святішого Отця Пія XII. є, щоб торжества з приводу ювілею 25-ліття його епископства, що припадає 13. травня, 1941 р., мали перед усім релігійний характер.

З огляду на воєнний час вірні повинні залишити паломництва чи інші манифестації й радше злучити свої серця в молитві за Спільного Батька.

В Римі заснувався окремий ювілейний комітет, що має керувати ювілейними чинностями.

— З нагоди 42 діецезального синоду в Міляні Папа Пій XII. **вислав** лист до кард. Алфреда І. Шустера, архиєпископа в Міляно й в ньому каже, що добре відбутий синод може много причинитись до усунення надужить, що легко закрадаються, може відновити річи, що є в небезпеці, направити схиблення і відновою церковної карности може зібрати й спрямувати сили до знеслих і спасенних підприняіть.

Між иншим Папа висказав гаряче бажання, щоб Католицька Акція все більше розвивалась у кожній парохії, щоб святочні дні святковано совісно, щоб дбати дуже про духовні потреби робітників і старатись привернути обичаї в приватному й публичному життю до належної їм поваги й християнської та горожанської гідности.

Можна тут пригадати, що саме цього року минає 50 літ, як у Львові відбувся наш український провінціяльний собор у Галичині, що много причинився до упорядковання й оживлення нашого релігійного життя й служить як дороговказ ще й тепер для нашого життя в Канаді.

— Папа Пій XII. своїм письмом з листопада основував у Св. Конґреґації для Семинарів папське діло для священицьких покликань якого завданням є збільшити в вірних бажання піддержувати покликання до священичого стану й поширювати знання про гідність і потребу католицького священства

— 111 мучеників віддало своє життя для поширення католицької віри в теперішних Злучених Державах Півн. Америки; з того 35 згинуло в 18 столітті. Під керівництвом Преосв. Івана М. Геннона, епископа з Іріє зладжено книжку: "Американська Мартирольоґія", в якій є поміщені документи про тих американських мучеників. Цю книгу разом із просьбою до Апостольської Столиці, щоб започаткувати приготовання до беатифікаці й канонізації 111 американських мучеників в імени американського епископату вислано до Риму.

— У Філядельфії, в листопаді відбувся 7. Національний Конгрес Катехізмового Братства. Взяли в ньому участь кард. Д. Доґерті, Апост. Делеґат А. Дж. Чіконіяні, 68 членів американської церковної єрархії і 4,000 делеґатів з ріжних сторін Злучених Держав.

На Конгрес Папа Пій XII. прислав своє благословення, а також свій привіт прислав американський президент Рузвел.

На Конгресі сильно підчеркувано, що спасення душ людських і всього світу від хаосу й знищення залежить дуже много від знання релігійної правди. І тому навчання катехізмових правд молоді й старших є величезної ваги й значіння.

— В Америці започаткувався рух, щоб повести справу канонізації кард. Івана Генриха Нюмана, бувшого конвертита з протестантизму на католицизм. Він відзначався великою вченістю й побожністю життя.

— Націсти прогнали монахів венедиктинів зі славного монастиря в Клерво в Люксембургу.

— Родичі повинні рішучість лучити з добротою й батьківською любовю. Вони повинні бути не тільки першими вчителями своїх дітей, але теж і їхніми першими приятелями, а свою любов повинні доповнювати прикладом пошани Бога, Його Церкви й правного авторитету та постійної вірности своїм ріжним обовязкам. Так сказав Святіший Отець Пій XII до одної ґрупи новоженців на авдієнції.

Чи Ви вже купили собі Ілюстрований Календар Української Родини на 1942 рік? Якщо ні, то негайно собі купіть.

РЕЛІҐІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи то може греко-католик ходити до римокатолицької церкви, як нема греко-католицької церкви й чи то воно приємно?

І. К. Башав, Алта.

ВІДПОВІДЬ: Так, може ходити, бо греко-католик й римо-католики є членами одної, святої, соборної й апостольської Церкви, визнають ту саму віру, мають ті самі святі тайни та слухають того самого верховного пастиря Папу римського. Релігійно ріжняться між собою хіба тим, що належать до відмінних обрядів, та ця різниця не є суттєва. Це так як двоє людей різної народности, що говорять відмінною мовою й мають свою питому ношу, та обоє вони помимо тих різниць є однаково людьми, бо обоє мають спільно всі суттєві части людини, тіло й розумну душу. Різниця між ними є тільки в додаткових і не суттєвих річах.

Те саме й між католиками різних обрядів. І тому для католиків різних обрядів, між якими панує одність віри й любови, всі духовні скарби св. католицької Церкви є однаково спільні й приналежність до одної католицької Церкви дає їм повне право однаково користати зі всіх духовних скарбів Церкви як: молитви, богослуження, св. тайн, без огляду на різницю обрядів

Правда, кожний повинен триматись свого обряду й в церкві свойого обряду користати з релігійних дібр, та часто буває воно так, що люде, пр. українці, є порозкидувані одинцем, чи малими гуртками по далеких просторах, прим. у Канаді й Америці, і їм неможливе є збудувати й втримати церкву свойого обряду. Чи тоді мають лишитись без духовної обслуги? Чи молодь має дичіти, тільки тому, що нема церкви чи священика свойого обряду? Що тоді важнійше обряд, чи добро душі? Сам розум каже, що в таких випадках, коли нема церкви й священика свойого обряду католик може, а навіть повинен ходидо церкви другого обряду: римокатолик до греко-католицької церкви й на оборот.

Відмінність обрядів не повинна ставати перепоною до користання з науки й ласк св. Церкви.

Треба тут ще і це зазначити, що ходження до церкви іншого обряду й користання з науки й св. тайн тамже, хоч би як довголітне, тим самим не переводить нас до того обряду, а священикові не вільно при тій нагоді когось перетягати на свій обряд. До зміни обряду треба важної причини й окремого дозволу Апостольської Столиці. Так постановляє церковне право. (Кан. 98. §2,3,5.).

Може часом таке притрапитись, що якийсь латинський священик у своїй нерозвазі хотів би греко-католика перетягнути до свойого обряду чи народности, то тоді треба бути нам свідомими, що ми обовязані триматись свойого рідного обряду й народности й не піддаватись його намовам.

Також треба взяти під увагу, що існує церковна заповідь, в неділі й свята, коли не заходить важна перепона, вислухати Службу Божу. (Канон 1248.) Ця заповідь є для всіх католиків без різниці на обряд і в кожному обряді є та сама Служба Божа та можна виповнити ту церковну заповідь (Канон 1249).

Очевидно, що кожний обовязаний триматись свойого обряду й ходити до церкви і священиків свойого обряду, та коли нема своєї церкви чи богослуження, то це не повинно бути перепоною виповнити заповідь церковну в іншому обряді.

І це має однакове значіння для греко-католиків і римо-католиків.

Інша вже справа, коли розходиться про церкви, що різняться між собою вже не так обрядом, а **вірою** пр. греко-католицька й православна. Ходити до таких церков і брати там участь у богослуженні, чи приймати тайни є під ґріхом заборонене.

Чи воно є приємно ходити греко-католикам до римо-католицької церкви? Це залежить від даної особи як вона в римо-католицькій церкві себе почуває. Назагал можна сказати, що воно греко-католикові не є так приємно ходити до латинської церкви, як ходити до своєї церкви, де спів, пропові і обряди ділають на душу як щось своє рідне й питоме й де він почувається як у себе дома. Щось подібне відчуває і латинник, коли буває в нашій церкві. Тут велике значіння має призвичаєння. Звідси слідує; що воно таки найкраще, щоб кожний тримався свойого обряду й в ньому відбував свої релігійні практики. І цего вимагає свята Церква від своїх вірних.

Та як у інших справах дивимось не тільки на те, що приємне, а й це, що хосенне, так треба робити й тут у релігійно-церковних справах. **Як нема церкви ні священика свого обряду, то хоч воно й трохи неприємне, то однак для добра нашої душі ми повинні в наших релігійних потребах звертатись до католицького священика іншого обряду. При тім однак ніколи не треба забувати, що маємо любити й триматись свойого обряду, так гарного й рідного й його не покидати.**

ЗАПИТ: Чи ґреко-католик може йти до римокатолицького священика до сповіди й св. Причастя й чи його діти можуть те саме робити?

І. К. Башав, Алта

ВІДПОВІДЬ: Може, бо католицький священик, без огляду на народність чи обряд, важно й дозволено справує святі тайни Сповіди й Евхаристії, а католицька Церква дозволяє йому уділяти ці святі тайни всім, що до нього приходять без різниці на обряд. Також Церква каже, що вірні хоч би тільки для побожности, можуть у кожному обряді приймати св. тайни. (Кан. 866 §1).

І тому воно так буває в католицькій Церкві, головно на місіях, конгресах, що сповідають і правлять в тій самій церкві католицькі священики різних обрядів, а вірні різних обрядів приймають від них св. Тайни. Пр. це гарно було видно на Укр. Евхаристійнім Конгресі в Шикаго, 25-29. VI. 1941, де сповідались і причащались у нашій церкві і у наших священиків, латинники американці, словаки, хорвати, поляки і т. д., а навіть мурини.

Звідси то, коли нема свого священика, а головно в великодному часі, в слабости й годині смерти, можемо, а навіть повинні приймити св. Причастя від католицького священика якогобудь обряду. (Канон 866. §3). Через те ми не зрікаємось свойого обряду. (Не можна приймати св. тайн від некатолицького священика).

Треба однак ще додати, що воля св. Церкви є, щоб кожний приймав св. Тайни в свойому обряді, а головно пасхальне причастя. **(Кан. 866 §2).**

Те, що сказано про старших відноситься і до дітей. Тому однак, **що діти через ходження до церкви й св. тайн іншого обряду, можуть легко відчужитись від свойого рідного обряду, в якому вони хрестилися і пристати до чужого обряду, батьки повинні своїх дітей навчити й освідомити** про красу **свойого обряду й обовязок його триматись і вщепити в їх серце любов до нього, а також дома заховувати** звичаї, **свята й пости, питомі** в нашому, **греко-католицькому** обряді, бо **це найкраще виробляє в дітей привязання й при**звичаєння до свойого обряду. Також дуже порадним є, щоб коли тільки є нагода родичі посилали своїх дітей на науку до наших Сестер, чи вели на богослуження й торжества до греко-католицької церкви, вчили їх читати й співати пісні рідного обряду, словом, щоб докладали всіх зусиль, щоб їхні діти пізнали й дорожилися своїм рідним обрядом, а тоді, певно, що їхні діти не покинуть свойого обряду, хоч часом через брак своєї церкви й священика, з конечности будуть мусіли свої релігійні потреби заспокоювати в римо-католицьких церквах.

ЗАЯВА

Я низше підписаний Василь Мовчан, є свідомий, що я дав велике згіршення через те, що будучи греко-католиком дяком, через 2 місяці сповняв дяківську службу в православній церкві. Бажаю вернути назад до Греко-Католицької Церкви й обіцяю, що буду вірним сином греко-католицької Церкви.

Василь Мовчан.

Вінніпеґ, Ман. 25. листопада

СКАРБОВИЙ ЗВІТ БУРСИ БУК-а.

о. ректор П. Криворучка розіслав урядовий звіт скарбу бурси за діловий рік від 1 вересня, 1940 до 31. серпня, 1941. З нього довідуємося, що приходів було загально $4,200,83, а розходів $3,969,91, — остало до переносу $230,92. Податок заплачений до 1942 р. З днем 8. жовтня було в банку $541.10.

Дякувати Богу, наша бурса в Саскатуні на дорозі повної виплати — ще остає довгу $500.00. Головні довги поплачені, студентів є повне число, будинок заплачений. При Божій помочі й жертвенности загалу та під умілим проводом о. ректора П. Криворучки надіємось вскорі позбутись всього довгу й почати розбудову. Звіт цей є дійсно радісним і надійним.

(Будучність Нації)

БЕЛЬҐІЄЦЬ, ЩО СЛУЖИВ УКРАЇНІ

Дня 21. листопаду б. р. помер о. Ф. К. Бонн, парох української греко-католицької парохії в Савт Дірфілд, Масс. Покійний, родом бельґієць, перейшов як римо-католицький монах на греко-католицький обряд і навчився української мови. Підчас першої світової війни багато прислужився українському народові ріжними інтервенціями в аліянтів. Він теж відбув небезпечну на революційні часи подорож до Московщини, щоб звідтам визволити Митр. А. Шептицького, вивезеного москалями в глибину Росії. Пізніше був покійний вжитий Урядом Західньої України до дипльоматичної служби, через що не міг потім вернути до Галичини, бо польський уряд не давав дозволу. Свого часу поклав покійний значні заслуги, стаючи в обороні права українського народу на самостійне життя. Опинився покійний в Америці тоді, коли вже впали Його сили й ослабла воля. Тому не бачили Його американські українці тим, чим Він був у старім краю, чи в Римі, де боронив української справи.

Життя ломило покійного. Та память про нього остане, бо й Його добрі діла записані на сторінках дипльоматичних змагань українського народу до здобуття незалежної України.

(Свобода, 1. XII. 1941).

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

величини 7½x14

з Празниками. і Святими на кожний день після **старого або нового стилю.**

З многоколіровими образками Святих по 15ц, сотка $13.00. З одноколіровими образами по 10ц, сотка $9.00

При замовленню виразно зазначити якого стилю хочемо календар.

Висилає за готівку.

Biblioteka Dobrych Knyzok
Basilian Fathers,
Mundare. Alta.

ГРЕКО-ПРАВОСЛАВНИЙ СЕМИНАР У ВІННІПЕҐУ.

(Спростовання)

Всеч. о. П. Божик, в своїй історії про Церкву Українців у Канаді, що друкується в Світлі, з дня 1. листопада, 1941. Рік 4. ч (84) 21. пишучи про українських студентів з греко-православного семинаря в Вінніпеґу, які образуються в анґліканській колеґії, сказав між іншим таке:

"Студентів, що покінчили свою науку в тій колеґії висвячує на духовних автокефальний епископ Іван Теодорович, що як відомо є висвячений самосвятом Василем Липківським.

Так секта свистунів набуває для себе нових духовників свого хову, але ті духовники хоч ходять з оберненими ковнірцями й вважають себе священиками й за таких себе представляють, то одначе в дійсности ними не є й не можуть бути, бо не отримали важних свячень, які може дати тільки важно висвячений епископ, що має повноту священства через апостольське переемство власти й благодати."

Це образило деяких українських греко-православних священиків, які в тій колеґії були образовані. А що ми не бажаємо в нашій часописі нікого особисто виравно чи здогадливо ображати, тому відкликуємо з тої статті все, що могло б бути образливим для них і перепрашаємо їх, та кажемо, що Іван Теодорович, як признаний епископ Українською Греко-Православною Церквою в Канаді, має цивільне право і право своєї Церкви святити священиків для своєї Церкви й всі, що ним так свячені мають цивільне право й право своєї Церкви титулувати себе й бути священиками в своїй Церкві для вірних, що їх признають, хоч, це треба знати, що католицька Церква, що вважає себе непомильною, з теольоґічного боку їх Церкву не признає правдивою, а епископів і священиків, що не є висвячені важними епископами, це є такими, що мають апостольське переемство власти й благодати згідно з наукою св. Письма й церковного передання, вважає неважними й неблагодатними епископами й священиками.

Видавництво "Світла".

Чи Ви вже купили собі?
Дуже гарний і цікавий

ІЛЮСТРОВАНИЙ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ на 1942 рік.

Як ще ні, то спішіться, бо наклад вичерпується.

Величина 10¼x6¾. Сторін 160, з уставом 176 сторін.

Видання й друк ОО. Василіян у Мондері.

Ціна без церковного уставу 35 центів, з церковним уставом 40 центів. Для тих, що замовляють більше календарів є особливіший опуст.

В цім календарі є такі важніші річи: Католицька Церква. Українські Святі. Золотий ювілей Сестер Служебниць. Про приїзд перших Василіян до Канади (з монастирської літописі). Спомини першої Сестри Служебниці в Канаді. Останне богослуження о. Філяса на Кракові, Алта. Історія найстаршої парохії в Канаді. Автокефалія (розвідка). Оповідання, вірші, жарти, адресар духовенства і т. д.

Календар прикрашує 41 більших і менших цікавих знимок.

Цей вартісний календар повинен стати окрасою кожної української родини.

Хто замовляє календарі нехай зазначить виразно, яких хоче календарів, чи без церковного уставу, чи з уставом? Коли з уставом, то з яким? Нового чи старого стилю?

Замовляйте на адресу:

Basilian Fathers Press.
Mundare, Alberta.

ЗІЗД БУК-а В ЕДМОНТОНІ
відбудеться
в днях 27. і 28-го грудня, 1941.

Зізди мають велике значіння і приносять великий хосен. Цьогорічний Зізд у Едмонтоні принесе Вам багато цікавого й повчаючого для життя. То ж приїджайте, щоб у ньому взяти участь!

УКРАЇНСЬКІ КОЛЯДИ НА РАДІО В ЕДМОНТОНІ

В навечеря Різдва по новому стилю, в середу, 24-го грудня, хор при українській греко-католицькій церкві св. Йосафата в Едмонтоні, під орудою пана Осипа Прийми відспіває вязанку гарних колядок через радіостацію СФРН, в Едмонтоні, від 8:30-9.00 год. вечером.

З ПЕРЕСЛІДУВАННЯ ЦЕРКВИ В НІМЕЧЧИНІ.

Новий сильний голос протесту проти націстівського безправя в Німеччині підніс Преосв. Франц Борневассер, католицький епископ з Тріеру, в своїй проповіді виголошеній в катедрі до народу. Заки він виступив прилюдно перед народом звідомляючи його про те, що діється, старався перше з великою терпеливістю й всілякими способами переговорів, часто болючими, поладнати прикру справу. Та даремне. Теперішний німецький режім дозволяє, а навіть підпомагає брутальну боротьбу проти Христа й Христової Церкви, зі шкодою для самої Німеччини. 21. XI. 1940 р. націсти прогнали з Лотаринґії епископа з Мец, 8. каноніків і 270 священиків, дозволяючи їм узяти зі собою тільки по 100 марок і менше як по 100 фунтів річей. Одним почерком пера сказав цей епископ — всі мужеські монастирі знесено, а монахинь позбавлено їхнього хліба й праці. Я змушений стриматись тут від вичислювання трагічних подробиць, що є жалюгідними для доброго імени Німеччини.

Подібне діялось і в Люксембурґу. "Але чи німецькі війська прогнали зі зайнятої Франції жінок поганої слави, що псують душі й тіла багатьох чоловіків і юнацтва й так спричиняють невимовний біль їхнім родинам? Можливо, що так, та я про те не чував." — сказав епископ.

В церковній провінції Кольонії епископ Борневассер каже, що 47 опацтв, новіціятів і монастирів скасовано, а з 25 церков і молитовень прогнано Христа з кивотів.

За причину подавано, якщо загалом коли подавано причину, вороже відношення духовенства до німецької держави.

Та нарід краще сам знає, що це неправдиве. Ті священики й монахи та монахині є братьми та сестрами тих, що впали на побоєвищах Росії, чи лежать каліками в лічницях. Епископ далі вспоминає, що такі безправні напади на безборонних й безоружних чоловіків і беззахисних жінок, що є кровно звязані з десятками тисячів інших німців є приложенням сокири до корення держави.

Не лиш католики, але й багато протестантів признає велике значіння монаших чинів у довгій історії Німеччини. Вони знають, що то зробили монаші чини до поширення й закріплення царства Божого; що вони зробили для культури, мистецтва, виховання й християнського розвою; що зробили для бідних, хорих і бездольних вже давно, ще заки держава чи яка друга світська організація подумала про діла любови.

Зложивши признання для тих монахів і монахинь, що зістали прогнані, епископ виразив надію, що ще їх покличуть. "Навіть нова Німеччина, буде ще вас потребувати в той час, коли овочі нехристіянського й протихристіянського виховання молоді й овочі практики стерилізації, що є проти природного й Божого права, дозріють; коли вбивання так званих "безвартісних" і "непродиктивних" людей буде кликати до неба за пімстою; коли християнська мораль і християнська культура будуть мусіли двигнутись, якщо німецька держава має існувати."

Німецький епископат звернув уваги вірним на небезпечну книжку, що її видали націсти про новий релігійний лад, що мав би заступити християнську віру якоюсь народною "німецькою вірою". Та книжка має наголовок: "Бог і Нація". Її пропаґують головно між націстівськими вибранцями. Там між іншим кажеться: "Німецька віра не буде диктувати нікому, які мають бути його відношення до Бога. Кожний може йти своїм власним шляхом, а не шукати його в Римі чи Єрусалимі. Німеччина є нашою святою землею. Це є наша релігія." З цього бачимо, що вертаються на світ давні часи поганства, тільки в модерній формі. Якщо маємо побороти те новітнє поганство, то мусимо стати такі сильні і живі нашою вірою й діяльністю, як були християни перших часів.

— **Найвищий** суд Канади видав рішення, що "Алберта Дет Аджостмент Ект" є неконституційний й поза обсягом власти провінціяльного законодавства. Цей акт брав довжників у оборону й забороняв позивати фармерів довжників у Алберті без писемного дозволу "ради для полагодження довгів." В практиці часом виходило таке, що довжники заслонюючись цим актом несплачували своїх довгів, навіть як могли. Многим однак він був справжнім добродійством і помів сплатити довги.

— **В Едмонтоні,** на розі вулиць 97-ої і 111-го Евеню отворено українське Похоронне Заведення "Парк Меморіял", під управою Володимира Смолика, сина широко знаних Василя і Катерини Смоликів. Будинок є наймодерніший, 74x40 фітів величини, покритий білим стоком зі шкла й ґраніту, в еспанськім стилю. Тут є простора каплиця на 200 осіб. Як тільки це можливе особисто оглиньте це гарне заведення, а в потребі шукайте тут совісної обслуги.

— **Новий Шлях,** перенісся до Вінніпеґу. Його новий осідок є при 209 Джервис Евню. Останнє число "Нового Шляху" в Саскатуні вийшло з датою 17. XI. 1941, а вже наступне число появилось у Вінніпеґугу з датою 29. XI. ц. р. Часопис виходить два рази в тиждень. Друкується на швидкій пресі "Дуплекс Прес," на якій передше друкувався комуністичний часопис "Українські Робітничі Вісти", а опісля часопис "Народня Ґазета." Цю пресу по закриттю комуністичних часописей у Канаді купила від уряду Канади Укр. Національна Спілка, що видає Новий Шлях.

ЦЕРКОВНІ РИЗИ НА ПРОДАЖ

Конвент св. Иосифа в Мондері має на продаж 2 нові сети ЧОРНИХ РИЗ по $56.00 за один сет. Чорна матерія мінista золотими десенями, золоті гальони ліпшої якости, підшивка тонка й сильна, робота солідна.

В склад тих риз входять: фелон, епітрахиль, нараквиці, пояс, воздух і покровець.

Замовляйте на адресу:

ST. JOSEPH'S CONVENT
Mundare Alta.

РІЗДВО ХРИСТОВЕ В ОПИСІ ЄВАНГЕЛИСТІВ

Ангел звіщає Иосифові воплочення Ісуса. (Мат. 1:18-25).

А з різдвом Ісуса Христа було так: Як Його Мати Марія була заручена із Йосифом, то перше, ніж вони разом зійшлися, (мешкати разом) показалося, що Вона почала в лоні від Святого Духа. А Йосиф, чоловік Її, людина праведна, не бажав Її знеславити й хотів Її тайком відпустити. Як же він це задумав, то ангел Господень у сні явився йому і сказав: "Йосифе, сину Давидів, не бійся прийняти до себе Марію, твою дружину, бо що в Ній зародилось, є від Святого Духа. Й Вона породить Сина й даси Йому імя Ісус; Він бо спасе людей своїх від їх гріхів. А це все сталося, щоб сповнилось Господнє слово, сказане пророком: Ось Діва почне в лоні й породить Сина й назвуть Його імям Еммануїл, що значить: З нами Бог."

А Йосиф, прокинувшись зо сну, учинив так, як звелів йому ангел Господень, і прийняв свою дружину. Та не впізнав її, аж породила свойого перворідного Сина, і він назвав Його імям Ісус.

Різдво Христове й поклін пастирів (Лук. 2:1-20).

І сталось у той час, що вийшов наказ від кесаря Августа списувати населення всієї держави.

Той перший спис відбувся, як у Сирії був намісником Кириней.

І йшли всі записуватись, кожен до свого міста. Пішов і Йосиф із Галилеї, з містечка Назарета, в Юдею, до міста Давидового, бо був з роду й з покоління Давидового, щоб записатися з Марією, обрученою йому дружиною, що була вагітною.

І сталось, як вони були там, сповнились дні родити Їй. І породила свойого Сина перворідного й в пеленки Його сповила та й в ясла положила, бо не було для них місця в господі.

І були пастухи в тій стороні, що в полі ночували й нічную сторожу держали коло свойого стада. І ангел Господень став перед ними та й слава Господня осіяла їх; і вони вельми налякались. Та ангел сказав до них: "Не бійтеся, ось бо звіщаю вам велику радість, що буде всім людям; бо народився вам сьогодня в місті Давидовім Спас, що є Господом Христом. І ось вам знак: Найдете Дитя, що в пеленках сповите, лежить у яслах." І враз із ангелом явилось безліч небесного воїнства, що славило Бога кажучи: "Слава на висотах Богу, а на землі мир між людьми благовоління."

А як ангели відійшли від них на небо, то пастухи говорили один до другого: "Ходім до Вифлеєму й побачим те, що сталося, про що сповістив нас Господь." І поспішно пішли й найшли Марію і Йосифа й Дитя, що лежало в яслах. А як його побачили, то переповідали слово, що було їм сповішено про те Дитя. І всі, що чули, дивувалися тому, про що розказували їм пастухи. А Марія берегла ті всі слова, роздумуючи в своїм серці.

І вернулися пастухи, прославляючи й величаючи Бога за все, що чули й бачили, як було сказано до них.

Поклін мудреців зо Сходу (Мат. 2:1-12.)

А як Ісус народився в Вифлеємі юдейськім за днів царя Ірода, то в Єрусалим прийшли мудреці від схід-сонця й питалися: "Де народжений жидівський цар? Бо ми бачили Його звізду, як сходила й прийшли поклонитись Йому."

Як же цар Ірод те почув, то затривожився і ввесь Єрусалим із ним. І зібрав усіх передових священиків і книжників народу й випитувався в них, де мав би Христос народитися? А вони сказали йому: "У Вифлеємі юдейськім, бо так написано в пророка: І ти, Вифлеєме, Юдина земле, нічим не менший єси між володіннями Юди; бо з тебе вийде вожд, що стане пастирем мого народу Ізраїля."

Тоді Ірод тайком закликав мудреців до себе й випитувався в них про час, коли звилася їм звізда. А посилаючи їх у Вифлеєм сказав: Ідіть і пильно розпитайте про Дитя; а як найдете, то подайте мені звістку, щоб і я пішов поклонитись Йому."

А вони вислухали царя і пішли. І ось звізда, що її бачили на Сході, йшла попереду їх, аж прийшла й стала над тим місцем, де було Дитя.

А як вони побачили звізду, зраділи безмірною радістю та й увійшли в хатину й побачили Дитя з Марією, Матірю Його, і, припавши до Нього, поклонились Йому; та й відкрили свої скарби й піднесли Йому дари: золото, ладан і миро. Та прийнявши в сні осторогу, щоб не вступати до Ірода, іншою дорогою вернулись у свій рідний край.

Втеча до Єгипту (Мат. 2:13-15).

А як вони відійшли, то ангел Господень явився в сні Йосифові та й сказав: "Встань, візьми Дитя і Його Матір і тікай у Єгипет і пробудь там поки скажу тобі; бо Ірод шукатиме Дитяти, щоб погубити Його." І він встав, узяв Дитя та Його Матір у ночі, й поспішав до Єгипту. І був там до смерти Ірода, щоб сповнилось Господнє слово, сказане пророком: Із Єгипту покликав я сина мойого.

Різня вифлеємських дітей (Мат. 2. 16-18).

А Ірод, як побачив, що мудреці обманули його, вельми розгнівався й післав повбивати всіх хлопчиків у Вифлеємі й по всіх околицях його, від двох років і менше, згідно з часом, що про нього докладно був довідався у мудреців. Тоді то сповнились слова пророка Єремії, що мовив: Чути в Рамі голосіння, плач і важке ридання. Рахиля плаче за дітьми своїми й не може втихомиритись, бо їх немає.

Поворот до Назарету. (Мат. 2:19-23).

Коли ж помер Ірод, то ангел Господень у сні явився Йосифові в Єгипті й сказав: "Встань, візьми Дитя й Його Матір та йди в Ізраїлеву землю, бо померли ті, що шукали душі Дитяти."

І він устав, взяв Дитя і Його Матір і вернувся в землю Ізраїлеву. Та як почув, що в Юдеї царює Архелай, замісць свойого батька Ірода, то побоявся йти туди; а остережений у сні, вдався в галилейські сторони й прийшов і поселився в місті, що зветься Назарет щоб сповнилось сказане пророками, що (Христа) Назарейцем будуть звати.

ДОБРИЙ ЧАСОПИС НАВЕРНУВ ЙОГО

Дж. В. Криббс був пресвітеріянським міністром у Америці й душпастирював у визначних церквах у Бофало, Филяделфії і Балтимор. Довгий час йому здавалось, що він на правій дорозі та що він знайшов найбільш вдоволяюче й правдиве толкування правди й науки св. Письма. Одного дня якось случайно попався йому в руки католицький часопис, в якому вичитав, що католицька віра й Церква є далеко старші, чим усяка інша християнська орґанізація, що існує нині на світі. Це його застановило й він відтепер став роздумувати й досліджувати.

Дж. Криббс розрізнює чотири окремі періоди на свойому шляху до католицької Церкви.

Перший період був умового й душевного замішання, коли то він був глянув на те нещасне розєднання й поділ, що панують між різними некатолицькими визнаннями.

Цей погляд зродив у ньому велике бажання знайти правдиву дорогу в життю й релігії.

Опісля наступив другий період шукання. "Я почував себе тоді—каже він—подібним до струдженого й змішаного подорожника, що став на шляху й шукає найпростішої дороги до свого призначення, а тут перед ним множество перехресних доріг, з яких кожна веде у відмінному напрямку." Прослідуючи й шукаючи за правдивою Церквою Христа він остаточно зайшов до дверей Католицької Церкви, "в якій нема поділу й яка є одна й та сама для всіх часів і країв, так сьогодні як і в минулому."

Роздумування з молитвою вкінці виєднало йому ласку правдивої віри. Будучи раз у готелю, в одному з міст у Індіяні де він мав проповідувати, Криббс так був стурбований духом, що не міг спати й від першої години в ночі аж до сходу сонця боровся з Богом у молитві й сказав собі, що доти не перестане молитись аж доки його молитва не буде вислуханою.

Дальшим періодом через який він перейшов, це був період здачі себе на Боже провидіння і посвята всього свойого життя Богові й Божій службі. По цім наступило певне й тривке переконання, що католицька віра є правдива.

Найтрудніше йому приходилось прийти до католицького священика, до якого чув якесь велике упередження і відразу. "Один Бог знає, що за думки й почування були в мене, коли я сидів у почекальні вижидаючи появи представника римської Церкви." — говорить він сам описуючи свою довгу дорогу повороту до віри своїх предків. Католицький священик прийшов до нього, звитався приязно й уважно зі заінтересованням вислухав його й дав йому кілька книжок визначних католицьких апольо-

ґетів, що мали стати йому поміччю в підготованні до вступлення в члени католицької Церкви.

Завершенням релігійних пошукувань за правдою у Дж. Крибсса був його хрест у церкві св. Михаїла в Ст. Луіс, Мо. Він став католиком. І тепер за завдання свойого життя постановив писати й проповідувати, щоб і другі душі привести до Христа.

Подаючи читачам Світла коротеньку історію недавнього навернення одного протестанського міністра пригадуємо, що дуже цікаво й глибоко написав про своє навернення один наш адвокат д-р. Володимир Охримович у книжечці: **"Чому я навернувся"** до християнської католицької віри, або як я віднайшов Бога і душу, Христа і Церкву". Цю книжечку можна дістати за 20ц. у Бібліотеці Добрих Книжок, у Мондері, Алта. Дістаньте конечно цю прилюдну сповідь українського інтелігента й її собі уважно перечитайте!

РІЗДВЯНІ РЕФЛЕКСІЇ

Різдво Христа — це найважніша дата в збірній історії людства. Ніяка боротьба, ніяка коронація, ніяке відкриття не має такого значіння, як Христове Різдво.

Що більше, можна навіть сказати, що властива історія починається з народженням Христа. В історії розріжняємо тільки дві епохи: перед Христом і по Христі, а Христос — це вісь, довкола якої обертаються століття. Минулі століття Його ожидали, а сучасні й прийдешні на Ньому спочивають.

Христос — це осередоточка всеї історії. Довкруги Його особи виросла багата література. Ним займалися всі фільософічні школи, всі критично-історичні системи. Це одинока Особа, що ніколи не переживається. Людство йде скоро вперед і величає щораз нових ґеніїв, що зявляються на його шляхах, але небавом оставляє їх поза собою, бажаючи нових вождів, нових світил. Тільки один Христос заєдно ступає на чолі людської історії та культурних змагань людства. В Христі і через Христа людство відзискало свою гідність, людська історія — свої напрямні.

Тому апостазія від Христа веде тільки до упідлення та на бездоріжжя.

В історії сучасного людства настала ера еманципації зпід впливу Христа. У висліді її замотання економічної кризи, безтямний шал міжнародньої ненависти й заграва нових воєн. А душу людства пережирає ржа морального нігілізму, на її дні їдкий песимізм, в її серці жужель морального згарища; змістом її життевої системи — неопоганізм. Гроза неминучої руїни. Бо тільки Христос — дорога, правда й життя. Поза Христом тільки блуд, лож і смерть.

Саме тепер, у ті святі дні знову перед людством стає Той, що відродив людство своїм духом, що започаткував нову еру історії, що став угольним каменем культури серця, духа й життя...

Тільки Він одинока остоя народів.

Тому перед людством тільки один шлях! Шлях повороту до забутої ідеї Христократії!

Вже поверх 1900 літ проминуло від тієї таємничої, повної чудес і чару вифлеємської ночі, коли Пречиста Діва Марія в убогій стаєнці зродила Божого Сина, що приніс зі собою на світ любов, мир і справедливість, як провідні зорі до здійснення Божого Царства на землі. Та, на жаль, ще ніколи людство не було так далеко від цих високих Христових правд. Куди глянемо, всюди боротьба, страшна, кривава боротьба — ніде мира, кругом неправда. Цілий світ клекотить, горить. Тріскають бомби, плачуть бездомні, виються з болю ранені...

І серед такої атмосфери приходиться нам святкувати сьогорічні різдвяні свята.

Чому то ще досі високі кличі Христової науки не знайшли зрозуміння і приняття в народніх масах? Чому не відродили й не ущасливили вони людства?

Відповідь на це одна: **Не достає людям доброї волі.** Люди не хочуть щиро приняти й практикувати тих великих наук Христа, що він їх приніс світові для його власного добра.

Сьогодні, коли людство котиться в пропасть. може його ще вратувати тільки зрозуміння, що з боротьби всіх проти всіх та зі сліпої ненависти ніколи не зродиться ні братерство ні любов серед людей, ні суспільна справедливість. З такого затроєного підложа вийдуть нові деспоти і нові кривди. Тільки дорога вказана Христом, тільки любов, мир і справедливість принесе волю, відродження і спасення.

Молім Бога, щоб це отверезіння і зрозуміння якнайскорше прийшло, щоб між людьми запанував мир і добра воля.

Молім щоб і над Україною засвітили світла вічних правд Божих і щоб усі єдиним серцем і устами славили Христа й ішли дорогою до щастя, що її Він вказав своїм прикладом і наукою.

— **В. Турині** помер адвокат Секундо Пія, котрий 1898 р. відфотографував святий обрус з яким мало бути обвите Тіло нашого Спасителя, коли було зняте з хреста й зложене до гробу. На фотографічній неґативі була виразно зображена стать нашого Спасителя. Ця знимка започаткувала нові досліди й студії над тим святим обрусом.

РАДІСНИЙ СВЯТ ВЕЧІР

Ще тільки кілька днів — і Різдво. Анна Мікен, в малій, бідній і майже порожній хатині направляла подерту одежу своїх дітей. Час від часу важкий стогін придушував її горло.. Пригадались її давні дні, коли то вона ще молоденька діставала багато дарунків на Різдво.

А тепер її маленька хора Марійка має лишень одну ляльку та й то без рук і ніг. І нема за що купити її другу.

"Проси Пречисту Діву, щоб прислала мені гроші, а я тобі куплю ляльку на Свят-Вечір. Вона є твоєю покровителькою, бо носиш Її імя.. Вона дуже любить малі, невинні діти, тож напевно тебе вислухає." — казала своїй дитині Анна.

"Добре. мамо, — відповіла мала. "Відправлю девятницю та й ще попрошу Івася, щоб молився зі мною."

"І я також буду молитись. Якраз ще девять днів до Різдва й на сам Свят-Вечір закінчимо нашу девятницю" — додала Анна. А сльози тиснулись до її очей, коли поглянула на бліде личко хорої дитини. Її не ляльки, а доброї поживи й здорового повітря треба. Рада б дати мати дитині, та що ж, нема за що.

— — — — — — — — —

Пані Мікен була одиначкою великого багача, протестанта. В школі вона пізнала католицьку віру й її дуже полюбила. Пізніше потайки охрестилась і вийшла замуж за адвоката католика. Довідався про це її батько й так сказав її:

"Як так ти поступила собі, то відтепер не хочу тебе знати, йди собі куди хочеш." І на її місце він спровадив дальшого кревняка і зробив його своїм спадкоємцем. Бідна Анна мусіла полишити рідний дім.

Виїхала зі своїм мужем до довгого міста. Там не зле жилось би її. коб тільки можна було поєднатись зі своїм батьком. Та він запеклий протестант і чути про щось таке не хотів. А до того незабаром прийшло ще нове лихо. Її чоловік занедужав і внедовзі розпрощався з цим світом. Лишилась вона сама з діточками в крайній нужді, бо всі гроші пішли на ліки.

Тепер знову старалась поєднатись з батьком, та її листи вертали неотворені. Лишилось її тільки одно, тяжкою працею своїх рук заробляти на прожиток для себе й своїх двоє діточок.

Але, як то кажуть, одне лихо тягне друге лихо. Так і тут. Заслабла її донечка. Лікарі сказали, що ніщо її не поможе тільки, свіже гірське повітря. Та, хоч серце матері краялося з болю, коли дивилась як вяне її квітка, одначе не мала спромоги тому зарадити. Вже майже всі річи випродала, щоб нужду відігнати від хати.

Малий Івась прибіг до хати і збудив її з цієї сумної задуми.

— "Де ж ти ходив у такий мороз, Івасю? Вважай, щоб не застудився!"

—"Ні, мамо, я не боюся зимна. Я ходив до церкви помолитися."

— "Добре, дитино, молись щиро до Пречистої, а Вона нас порятує."

— — — — — — — — —

Надійшов Свят-Вечір. Від самого ранку падав густий сніг і лютувала заверюха.

Вулицею йшов якийсь старший пан. Він старався захоронити себе від вітру, що добирався аж до костей і не завважив, що йому з кишені випали гроші. Якраз у тому часі Івась вертав з церкви, куди ходив, щоб у останній день девятниці помолитись перед самим престолом Божої Матери. Він побачив як той пан губив гроші, підбіг і позбирав їх і зараз подумав собі, що то певно Мати Божа посилає йому поміч за його молитви; але сейчас пригадав собі, що мама наказувала йому завжди знайдену річ віддати власникові. Тому скоренько дігнав старого пана.

— Пане, ви загубили 60 центів — сказав Івась подаючи йому його згубу.Я щойно знайшов їх на дорозі.

— Дякую, дитинко, за твоє добре серце. Ти мусиш мати добру маму, що тебе навчила так чесно поступати.

Як ти називаєшся і де ти мешкаєш? Я колись зайду до вас і винагороджу тебе за твій добрий вчинок.

Івась сказав своє імя й хутко побіг домів. А пан ішов дорогою й думав собі: "То мусить бути добрий хлопчина. Він певне не католик, бо католик не віддасть як знайде; він тільки піде й скаже на сповіді, що знайшов чужу річ і тим самим думає, що це вистарчить, щоб її собі присвоїти.

Гм! Івась Мікен? Це добре знане йому прізвище. І зморщив чоло. А може це не та родина, що про неї я думаю. Може це хто інший. Треба піти й дещо розвідатись про цю родину.

— — — — — — — — —

Родина Мікен у святочнім настрою кінчила саме свою убогу святу вечеру, як хтось застукав до дверей. Анна скоренько встала, отворила двері і з дива майже не впала.

— Тату, а ви як сюди зайшли? — закликала радісно.

— Ганю, моя дитино! То аж такого ти дожила?...

Радісно й весело закінчився той Свят-Вечір.

— — — — — — — — —

Що було далі можна легко догадатись. Старий дідич забрав доньку й внуки до себе. Гарний примір їх побожности сильно поділав на нього. Він бачив, що дуже помилився в своїх судах про католиків і їхню віру.

По дуже поважній застанові й він приняв католицьку віру. Девятниця була вислухана на сам різдвяний Свят-Вечір.

ЗАМІТКИ

Покійний канадійський міністер справедливости Ернест Ляпуент був не лиш великим державним мужем, але й добрим, практикуючим католиком. Цей приклад, що його він оставив, повинен стати взором до наслідування многим.

* ** *

Американська "Свобода" з 6. XII. 1941. ч. 282. подає, що в неділю, 13 листопада ц. р. відбулось офіційне відкриття єпископальної катедри св. Івана Богослова в Ню-Йорку (Амстердем евню і 112 вул.). В богослуженні, що його правив протестантський епископ Менінґ, в асисті катедрального декана Ді Вульфа і інших священиків узяли участь і православні священики: один грецький, один сербський і два українські. Молитву за Україну виголосив прот. Іван Гундяк парох української православної церкви св. Вмч. Димитрія в Картерет, Н. Дж.

Це ще один, новий доказ релігійного братання православних з протестантами.

* ** *

Німці піддержують православну Церкву, сподіючись ужити її як знаряддя пропаґанди до своїх цілей.

* ** *

Деякі дівчата в Канаді так низько впали, що відважились одружитись з двома й навіть з трьома жовнірами, щоб опісля могли побирати пенсію по "своїх" чоловіках. Та вийшло так, що замісць пенсії дістали поклик до суду за многоженство. Не все хитра штука вдається; часом вона боком вилазить.

* ** *

Українське Життя з 11. XII 1941 подає, що Вестерн Трост Компанія в Вінніпеґу, яка опікується майном забороненого Товариства Український Робітничо-Фармерський Дім (ТУРФД), продала "Новому Шляхові," велику Дуплекс пресу за $5,000, а решту друкарні — три лінотипи, ряд менших прес усі черенки та багато різних друкарських знарядь, за $4,000 чи $4,500 Карлові Кечонові від імени Валтера Левицького.

Рівнож доми в Торонто, Саскатуні, Едмонтоні, Ванкувер, Гамільтоні і Вінніпеґу, що належали до згаданого товариства також закупила вжето організація УНО, вжето свистуни.

Наші доморослі комуністи з того дуже злі. Хоч вони кричуть на цілу губу, що вони лояльні Канаді, то однак канадійський уряд їм не вірить і їх організацію далі тримає забороненою.

Коли б ті, що звуть себе оборонцями прав фармерів і робітників дбали про фармерів і робітників а не про комунізм і були щиро лояльні Канаді, уряд, що шанує права всіх горожан, напевне не видавав би заборону на їх орґанізацію.

* ** *

Загально є відома й люблена головно ґерманськими й англьосаксонськими народами коляда: "Свята ніч, тиха ніч" (Сайлент найт, голі найт). Повстала вона в Горішній Австрії в місцевості Оберндорф. Уложили її два німці. Слова написав о. Йосиф Мор, а мельодію створив орґаніст Франц Ґрубер. Перший раз нову коляду відспівано на нічній Службі Божій 24-го грудня, 1818 р. в церкві св. Николая в Оберндорф. Опісля вона дуже скоренько поширилась усюди.

* ** *

Не диво, що про католицьку Церкву, її духовенство й працю, вороги, як пр. свистуни, пишуть в найчорніших красках натягаючи й перекручуючи усе по своїй вподобі. Вони ж завзяті, засліплені й непоправні вороги, що хочуть католицьку Церкву знищити й до того зміряють свої зусилля. Тому від них не можемо чогось ліпшого сподіватись. Які є вони, таке й їх говорення та писання. Не треба отже їм дивуватись, а треба тільки їм не вірити. Від ворога не можна нічого доброго для себе сподіватись.

* ** *

Тепер у Німеччині ґітлерівська влада не дозволяє на прилюдні релігійні сходини Католицької Акції. Що ж отже роблять католики? Вони сходяться вечерами по домах, сусідів, приятелів, знакомих й читають та обговорюють релігійні теми. Такі вечірні сходини стали в Німеччині дуже поширені, а тому, що вони мають форму приватних відвідин, влада до них не мішається. З цих сходин і молодь і старші дуже много користають. Католики кріпляться в своїй вірі й набирають відпорности проти пропаґанди новопоганства, яке тепер поширює націзм у Німеччині.

Дуже добре було б, коли б і в нас між українцями завівся такий звичай сходитись вечорами по хатах, особливо зимовою порою, а також у неділі й свята, на спільні релігійні розмови й читання добрих часописей і книжок. Багато приємности й користи вони принесли б людям. То ж пробуйте пропаґувати думку, таких релігійних сходин у вашій місцевості! Особливо члени релігійних орґанізацій у порозумінню зі своїм духовним отцем повинні взятись уводити в життя цю так добру, практичну й потрібну практику в наших часах для поширення, поглиблення і оборони католицької свідомости, просвіти й віри в українських душах.

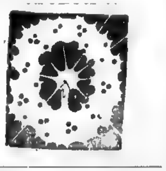

Вишліть свою передплату на "Світло!"

'ВЕРТЕП' НА РІЗДВО ДЛЯ КОЛЯДНИКІВ

ОСОБИ:

Три пастушки з вертепом
Три царі зі звіздою й дарами
Жид із торбинкою й товарами
Жорнір із кровавою рукою й кровавим мечем
Смерть із косою й бруском.

Входять всі пастушки й царі. "Вертеп" держать на виднім місці й колядують:)

Бог предвічний народився,
Прийшов днесь із небес,
Аби взрів люд свій весь
І утішився. і т. д.

Пастушки: Тріє царі, де ідете?

Царі: Ми ідем в Вифлеєм... і т. д. **потім сейчас говорять:)**

Перший цар: Ми волхви, з княжого роду,
З далеких сторін ідемо
З свого краю, аж із сходу—
Месії дари несемо.

Другий цар: Нам світила звізда ясна,
Щоб Месію віднайти,
А тепер вона погасла.
Й ми не знаєм куди йти.

Третий цар: Кожний з нас щиро бажає
Месії віддать поклін; **(до пастушків)**
Може хто між вами знає,
Де тут народився Він?

Перший пастушок: Знаєм, славні царі, знаєм,
Добре, що ви найшли нас
Ми туди іти гадаєм,
Тож тепер підемо враз.

Другий пастушок: Ми разом тут вівці пасли
І почули райський спів;
Нам явився ангел ясний
І новину розповів.

(Всі колядують.)

Во Вифлеємі нині новина.
Пречиста Діва зродила Сина:
В яслах сповитий поміж бидляти
Спочив на сіні Бог необнятий.

Жид: (входить слухає і кричить)

Чи попилися ви нині,
Чи вам розум відійшов?
В стайні, в яслах, так, на сіні
Месія на світ прийшов!? —
Тфе! сміх таке балакати! **(лагідніше)**
Та я не за тим прийшов,
Мені треба торгувати.
Добре, що я вас найшов **(витягає товарі)**
Ну! купуйте оковиту,
Сірник, перець і табак
А продайте курку ситу,
Або молоде гусак.
Також куплю в вас четини,
Шкіру з куниці, тхора,
З старий кожух волосини,
Тай шерсть з дикого кнура.
Куплю молоко, жентиці,
Я в вас не хочу дурниці —
За всьо плачу файний гріш!

Перший пастушок: Мовчи, жиде, не глумися,
Тай торгів тут не роби!

Другий пастушок: Нині кожний веселиться,
Бо Христос ся народив.

Всі колядують: "Вселенная. веселися... 1 строфу)

Жовнір: (входить, витягає кровавий меч і кричить):

Миндіб мяретам сач йикжят,
Чем і юїворк з акур,
Минтіловд місв дорі вазак,
Челп з иволог итабур!*)

---

*) Увага. Кожний ряд читається в зад.

Третий пастушок: (сумним тоном пояснює ті слова).

Тяжкий час матерям бідним,
Рука з кровю і меч.
Казав Ірод всім дволітним
Рубати голови з плеч.

(Смерть входить і острить бруском косу).

Жид: Ай вай, буде плач і крикі —
А я з страху не зомлію:
Мої діти всі великі,
Та най Ірод бє Месію!

Смерть: Я, смерть, всіх людей стинаю
І по вас колись прийду —
Лиш тепер часу не маю,
Бо Ірода стяти йду!

Всі колядують на нуту: Во Вифлеємі нині новина.

Ірод злосливий з того засмутився,
Що цар предвічний на світ народився.
Казав жовнірам всюди шукати,
В пень отрочата дволітні стинати.
А Йосиф старець Марію піймає
І до Єгипту з Христом утікає.
Нехай же Ірод вічно погибає!
Наш цар рожденний всіх нас потішає.
Ми нині гойно Ним веселімся,
Рождеству Його низько поклонімся.

(По тім вінчує).

Один з царів: В день Рождества Христового
Повертаєм у ваш дім,
Здоровля і щастя много
Желаєм вам усім!
Хай Ісус Христос рожденний,
Що прийшов, щоб спасти світ,
Дасть вам вік цілий веселий
І прожити — "много літ!"

Жид: Я вам буду вінчувати,
Тай мовчати не буду,
Мусите мені щось дати,
Бо я з хати не піду!

(Ходить між приявних збирає "коляду". При відході всі колядують: (на нуту: "Спас наш народився")

Господь Бог предвічний нині нам явився.
З Непорочной Діви в яслах народився.
Хори ангельські співають,
Нарожденного витають:
Слава, слава, слава во вишних Богу!

М. М.

Перша Служба Божа

Петро був щасливий. Кожного ранку, чисто вмитий, з книжками під пахою та з веселим усміхом ішов до школи. В його душі жила мрія стати священиком.

Родичі Петра були бідними робітниками. Зразу не хотіли погодитись на те, щоб їх син став священиком. Якось жаль їм було сина одинака віддавати на виключну службу Богові в священичому стані. Та коли Петро став їх гаряче просити, вони вкінці подались і згодились. Петро вже по вакаціях мав поїхати до семинаря, щоб учитись на священика.

Та сталось, що одного дня зайшов у хату Петра один чоловік. В розмові довідався про наміри Петра й лагідно та впер то став відводити Петрових родичів.

— Це неможливе — говорив він до батька.

Ви не можете позволити, щоб ваша дитина вибрала собі таке життя. Що ж зробите без нього! Хто вам поможе?... І крім того мамуню, ви правда любите свою дитину? Бути священиком, то було добре колись, але не тепер. Ви маєте спосібного сина, а хочете зробити його нещасливим. Дайте його до якоїсь бурси на кілька літ або до колегії; за якийсь час він вам вернеться. Він тоді не схоче бути священиком, а адвокатом, або професором і тоді буде добре йому й вам.

Батько слухав цих слів і вони промовляли до його серця.

Дуже добре каже цей чоловік — думав собі. В школі трохи повчиться і стане вчителем, адвокатом, а може й лікарем і вже буде пан. Тоді буде добре йому і мені. Так подумав і рішився не пустити Петра вчитися на священика.

Мама не говорила нічого, бо її закинув той чоловік, що вона хоче зробити хлопця нещасливим; це її дуже вкололо.

Прийшов отець парох, що знав про священиче покликання Петра. Розмова з батьком була важка. Слуга Божий однак виграв тільки на половину. Батько сказав, що зачекає ще рік.

Петро лишив книжки й став помагати батькові в полі. Вечером однак, коли тиха, спокійна ніч налягла, роздумував він своє горе, а очі його звохчувались сльозами. Та він нікому про те не говорив.

* ** *

Різдво. Батько й мати вертали з церкви, а за ними йшов Петро з похиленою головою. В уяві бачив ще Службу Божу. Перед очима стояли свічки, вертеп. Одне слово з проповіди пронизувало Петрову душу аж до глибини. "Ірод не помер" — сказав на проповіді священик. "Він шукає тепер, як і колись, щоб ловити душі дітей, щоб їх красти Богові."

Коли прийшли до дому, мати завважила, що Петрові очі чогось заплакані. Підійшла до нього й спитала.

— "Мамо, сказав Петро втираючи сльози, вас це буде боліти. Я знаю які ми бідні, я хотів би бути коло вас, коло тата, помагати вам у роботі, зробити вам життя легшим, але то понад мої сили. Я знаю про кого говорили отець у церкві., Ірод мене вкрав від Господа Бога! Я повинен бути священиком!"

"Петрусю, сказала мама по хвилі, будь спокійний. Я й тато будемо працювати подвійно, й відтепер будеш далі вчитися на священика!"

* ** *

Різдво!... Ще ніколи мала церковця не була так гарно прибрана, ще ніколи не бачила вона стільки людей у побожному настрою.

Там напереді стоїть чоловік старий, зо сивим волоссям, з лицем поораним зморщками, згорблений від важкої чорної роботи.

До престола приходить молодий священик і зворушеним голосом співає Службу Божу. Хто це? Це наш Петро. Його мрія сповнилась. Він є священиком Бога Живого.

Слухайте, він говорить! Його блискучі очі, вогкі від зворушення, одним зором обняли всіх присутніх. Він дякує свойому отцю парохові, що його молодого провадив мов за руку, дякує парохіянам за добрий приклад, а передусім дякує своїм родичам, що помогли йому своєю працею дійти до так гідного стану священичого.

"МИ ВИДІЛИ ЙОГО ЗОРЮ."

В евангельському оповіданні про різдво Христове багато гарних є річей, що піддають нам знеслі думки. Одною з них є вифлеемська зоря, що її побачили мудрці на Сході й яка привела їх у поклоні до Христа.

Як колись ясний облак на синайській горі вказав на присутність там самого Бога, так і вифлеемська зоря вказала на присутність Бога в вифлеемській стаенці, що нас ради стався чоловіком. В її світлі східні мудреці розпізнали свого Господа, що є справжне світло, що просвічує кожного, чоловіка, приходячого на світ.'

Мудреці, як гарно говорить св. Августин, знайшли Дитя-Ісус не тільки як предмет подиву й звеличування, вони знайшли в Ньому лікаря своїх душ, священика, що жертвується за них, світло, що просвічує темноту їхніх умів. Пізнали свого Бога й злучилися з Ним нерозривною любовю. Вони цілком собі Його присвоїли. Він став власністю їхнього ума й серця. І коли прийшлося їм вертати з Вифлеему, вони понесли Його зі собою до дому в своїх серцях.

Вифлеемська зоря не згасла. Іще нині, після девятьнадцять століть ми бачимо від блеск її сяйва, що вказує нам, як колись східнім мудрецям, Спасителя.

Кілько разів увійдемо до церкви, чи до каплиці, видимо маленьке світло, що блимає перед престолом. Це світло, то образ вифлеемської зірки. Як вифлеемська зоря вказала мудрецям на Сході, де знаходиться Спаситель світу, так само й це світло по наших церквах і каплицях вказує, що тут находиться той самий Христос Спаситель. Зоря запровадила мудреців до Вифлеему, а Вифлеем значить "дім хліба"; так і наше світло в церквах і каплицях веде нас до "хатинни хліба", до кивота, де находиться "Хліб життя" — Ісус у Пресвятій Євхаристії. Вифлеемська зоря вчинила мудреців щасливими на землі й у вічності. Так і ці, що йдуть за світлом, що блимає перед кивотом і то йдуть аж перед степені престола й приймають св. Причастя дістають Христа під видами хліба й вина й стаються щасливими.

Щасливі були мудреці, що пішли за вифлеемською зорею, щасливими будуть ті, що підуть за евхаристійним світлом до — ХРИСТА.

Ідім і ми до Євхаристійного Христа!

З ГОЛОСІВ НАШИХ ЧИТАЧІВ

Щиро дякую за посилку для мене релігійної ґазетки Світло, котра була моєю одинокою розрадою в душевних потребах. Бажав бим, щоби згадана ґазетка була гостем у кожній українській хаті й родині.... Прошу дальше посилати мені "Світло."

Петро Гринишин.

Я Вам Отче дякую за всі ті числа, що Ви мені посилаєте й я Світло дуже люблю читати та прошу доброго Бога, щоб Вам дав кріпкого здоровля, щоб Ви, Отче, могли довго працювати для свого українського народу.

Посилаю передплату на Світло на рік 1942, хоч то ще трохи за живо але я думаю, що це нічого Вам не пошкодить.

Ірина Бунчук передплатниця. Вудбайн. Н. Дж. ЗДПА.

Красний Ваш "Календар Української Родини на 1942 рік." Я дуже був би задоволений, коли б так усі наші люде обходили свята Різдва Христового й другі великі свята тоді, коли всі люди обходять. Тоді молоде покоління сказало б: були добрі наші батьки, що зрівнали календар, а так вже тепер чують декотрі родичі від своїх дітей неприємні слова, як мусять іти до роботи на старе Різдво.

Н. А. Ґрімсбі, Онт.

Дуже Вам красненько дякую за часопис "Світло," котре дає досить користи для душі чоловіка й розуму голові, але сумно коло нас, що нема єдности через лукавих большевиків. Наші діти через них марнуються, а ми родичі вдома, а церковця замкнена стоїть на нашу ганьбу перед другими народами.

Г. Горбань.
Торп. Вісконсін.

Наша рада Вам така: Хто лиш з вас у тій місцевості має віру в Бога, сходіться й робіть що тільки в Ваших силах, щоб рідну церковцю підтримати. Може буде це коштувати Вас праці, часу, гроша, не жалуйте того для Бога й своїх душ! Хай примір перших християн натхне Ваші душі святим завзяттям, а Господь, що бачитиме Ваші змагання, поблагословить їх успіхами і Вас нагородить. Зі своєю справою старайтесь удатися до найблищого греко-католицького священика й з ним усе обговорити. Можливо, що він знаючи краще Ваші обставини зможе Вам дати поміч, щоб Ваш смуток у радість обернувся.

Большевизм, це так як тяжка хороба. Хто ним заразиться, то трудно його вилічити й навернути. Одначе много большевиків зчасом по досвідах і під впливом ласки Божої навертається. Тому не тратьте надії на поправу своїх дітей. Моліться за них, щоб їм Господь дав ліпший розум і світло своєї ласки, щоб Вони пізнали й завернули з манівців, якими ходять. Може там у Вас є які добрі орґанізації, то заохочуйте їх до них вступити. Тим способом може вдасться їх відтягнути від большевицьких орґанізацій.

Світло.

МОЖЛИВО, ЩО НІКОЛИ НЕ ПРИЙШЛО ВАМ НА ДУМКУ, ЩО РІЧНА ПЕРЕДПЛАТА РЕЛІГІЙНОГО ЧАСОПИСУ "СВІТЛО" НА РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК

МОЖЕ СТАТИ ПОТРІЙНИМ ДОБРОМ:

ДЛЯ ВАШОГО ДРУГА, бо двічі в місяць через цілий Божий рік буде пригадувати йому Вашу зичливість до Нього та приносити науку й розраду для його душі;

ДЛЯ ГОСПОДА БОГА, бо Ваш дарунок причиниться до поширення Божої слави й панування Бога в серцях і родинах тих, що їм Ви передплатили "СВІТЛО";

ДЛЯ ВАС САМИХ, бо Ваш різдвяний дарунок буде Вашим добрим ділом, що заслугуватиме на нагороду в небі.

Тож передплатіть "Світло" для ваших знакомих і приятелів! Вишліть нам імена й точну адресу тих, що їм хочете зробити цей гарний дарунок разом із відповідною належитістю.

Річна передплата за "Світло" виносить один доляр на рік. Пишіть до Видавництва Світла на адресу:

The Light. Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta. Canada.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Людвик Вейо, один із найбільших католицьких письменників — журналістів, що все своє життя з великим таланом і неустрашимою відвагою боронив католицької релігії від усяких нападів, таке написав перед смертю завіщання: "Поставте мені при боці перо й розпятого Христа на моє чоло, а біля моїх ніг евангеліє й зачиніть у спокою мій гріб. А після останньої молитви застроміть на моїй могилі хрест. А коли схочете поставити мені надгробний памятник, то напишіть на ньому тільки оцих кілька слів: "Я вірив і тому я бачу тепер." А як уляжеться вже ненависть до мене, тоді не мстіться за мене, бо я задоволений переможець тому, що я провадив добру боротьбу. А ті боягузи, що гострять собі на мені зуби, нехай роблять це далі. Дозвольте їм це робити. Такі напади покривають наші гріхи... Моє життя було повне солодощів, бо небесна ласка дозволила, що на сухій скалі зацвив мох і з гризот сумління зродився жаль. В моїй тяжкій боротьбі віра піддержувала моє роздавлене серце. Моє життя було щасливе, бо я завжди любив. Я був грішником увесь час мойого життя, та за Божою ласкою я переміг сумнів і вмираю кріпкий духом і готовий до покути. Надіюсь на Ісуса. Бо тут на землі я ніколи не стидавсь Його законів, за що й у день суду Він не буде стидатись мене перед своїм Отцем." Щасливі ті люди, що так умирають. Таку щасливу смерть дає їм католицька віра, злучена з добрими ділами. Тільки живою вірою можна відчинити собі ворота небесного царства.

Ввечері одного четверга тисячі зорців приглядались у Ню Йорку дужанням борців у Медізон Сквер Парку. За 15-тим напруженим змагом проголосили Людвика Амберса світовим чемпйоном у боксі легкої ваги. Переможець був утомлений трудною боротьбою й приятелі вели його до першорядного ресторану.

Щож ти візьмеш собі, чемпйоне? — питались приязно товариші. Як дуже миле мусіло бути нове імя — чемпйона тому італійському юнакові! Та що він візьме собі на перекуску? Поглянув на годинник. Була одна хвилина по півночі. Він похитав спокійно головою.

— Я не братиму нічого. Це є перша пятниця й я піду сьогодні рано до св. Причастя.

Жива віра сильніша за всі земські розкоші й приємности. Дай Господи, українській нації юнацтво живої віри!

До священика зайшов раз католицький юнак і розказував отцеві по щирости, що за дівчину він думає взяти собі за дружину. "Вона — щоправда — не має приданого." Священик написав на картці паперу нулю. "Та за те вона грає дуже гарно на пяні." Священик написав біля першої другу нулю. "І є дуже гарна." Священик написав третю нулю. "Вміє також рисувати." Четверта нуля. "І має академічний ступінь." Пята нуля. "В неї є дуже гарні батьки." Священик дописав шосту нулю. "А при всьому тому вона є також дуже добра католичка — додав вкінці юнак. Тоді священик написав перед 6 нулями 1 й сказав: "Твоя дівчина варт — мільйон. Сватай її!"

Тільки з такими варта й безпечно йти до шлюбу, що є віруючі й побожні. З такими буде Бог і Його благословення.

В 13 століттю жив поет Джакопоне да Тарді. Був він веселим дворянином, одруженим із молодою дівчиною, що була дуже інтелігентна й чаруюче гарна. Одного дня були вони обоє на весіллю. Нечайно, в самім розгарі танків і веселої забави, затряслася стеля і в одній хвилині молода дружина поета, в своїм пишнім убранню й намисті, впала нежива у стіп горем прибитого чоловіка.

Коли роздягнули її з розкішної й дорогої одежі, побачили на ніжнім тілі молоденької дружини — тверду власяницю Тоді Джакопоне да Тарді, зворушений до глибини таким несподіваним доказом великої побожности своєї покійної дружини, роздав своє майно, а сам вступив до монастиря ОО. Францішканів. Там написав згодом ті глибокі слова, що то їх поет Данте, при описі чистилища в своїй "Божественній Комедії," вложив в уста Ісуса Христа, як до кожної душі зокрема говорить: "Упорядкуй свою любов, ти, що любиш Мене."

Зовсім певно, що коли Джакопоне да Тарді, вже як монах писав ті слова, то мусів мати на думці ту дівчину, що колись була його дружиною. Перед шлюбом вона була дівчиною в тім широкім світі, що заманював її до себе своїми розкошами, так, як заманює й досі молоді дівчата; та вона послухала Христа й упорядкувала свою любов. Вона була розумна й весела. Одягалась відповідно до свого стану. Брала участь у товариськім життю, та головна точка була в тому, що зодягнена пишно назверх, була водночас затаєною країною внутрішньої глибини думки й строгости.

Коли до твердині Нельсон у Канаді прибув один священик на місію до індіян, на березі стояли вже люди: католики, протестанти й індіяни та з радістю витали його. Тільки одна індіянська жінка стояла з боку й сумно дивилась на місіонаря. Пізніше привиталась із ним тай заридала.

— Запізно приїджаєш, отче, — сказала. Чи бачиш отам свіжий гріб на цвинтарі? Там лежить мій син. Той, що його я оплакую, вже від давна був хорий, так, що не міг ходити. Ми мусіли возити його на санях, або двигати на плечах, бо конче хотів бачити перед смертю "чорну одежу" (ц. зн. священика). Та ти прибуваєш запізно, бо мій хлопець уже не живе.

По тих словах залилась бідна мати ревними сльозами.

— О[illegible] тільки потішає мене — додала згодом, а саме, що заки від[illegible]ов до Великого Духа (Бога), довго й гаряче молився. Заохочував і нас, щоб ми молились побожно й ніколи не кидали католицької віри, бо вона є одинокою правдивою й доброю релігією. Це дещо потішає моє бідне серце. Коли душа мого сина опустила цю землю, ми занесли його тіло до дому молитви, відмовили вервицю, а потім похоронили на цвинтарі. Чи добре ми зробили?

— Дуже добре, сказав місіонар, ви навіть не могли зробити краще.

Добрими словами місіонар старався потішити засмучену матір, а вона приймала ті слова наче потіху з неба. На другий день батько померлого сина приніс шкуру з куни й сказав:

— Дивись, отче, цю куну вбив іще мій син і ніколи не хотів продати її, хоч нераз дошкулював нам добре голод. Він було говорив: "Цю шкуру дам якому священикові, щоб відправив Службу Божу за мою душу."

Чи не гарний це приклад живої віри між новонаверненими індіянами, що лиш передількома роками виреклись поганської віри й стали католиками? А чи українська молодь, що ввесь час живе при католицьких батьках, має таку живу віру? Виховання дітей на добрих католиків, це найважніший обовязок батьків, учителів і священиків. Сповняймо його всі!

Гарний приклад живої віри, багатої в добрі діла дали новонавернені християни в Параґваю. Попереду вони були дикунами й їли навіть людське мясо. Ревні католицькі місіонарі навернули їх до Христової віри. Тоді ті дикуни стали найкращими християнами-католиками. Не чути було в них бесіди про пянтику, нечистоту, ненависть ні гордість. Кожного дня до сходу сонця збирались у церкві на спільні молитви; слухали Служби Божої й короткої науки; потім спішили до праці. Ввечері знову молились спільно в церкві. Кожна околиця була наче родиною, а отці місіонарі їхніми батьками. Були завжди веселі, Божий мир яснів на їхніх лицях. Між ними не було вбогих ні багатих, бо все їм потрібне було в них спільне. Як хто провинився, то його вели до церкви, де він визнавав свою провину й одержував прилюдну покуту. Рідко хто з таких провинявся другий раз. Хто провинився потайки, визнавав сам явно свою провину й просив прилюдної покути. До св. Причастя приступали всі кожного місяця, а більшість із них приймала св. Тайни кожної неділі. Всі раділи святою радістю, як надходило яке велике свято.

Так заховувались ще недавні дикуни. А тепер бачимо таких людей, що з діда-прадіда є християнами, раз-у-раз сперечаються про релігію, а жиють як погани й дикуни... Покаяння треба їм, бо через них понижається Христова віра. І самі не входять до раю, й інших не пускають.

Один католик був хворий на страшну проказу. Його тіло відпадало кусниками. Не міг ходити. На руках повідпадали йому пальці. О. місіонар ходив досить часто відвідувати його й одного разу спитав:

А що за молитви ти відмовляєш?

— Отче, я вже не маю пальців і не можу держати вервиці, то я вдоволяюсь тим, що денно молюсь 10, 20, 50, часом 100 разів: Мій Боже, нехай станеться Твоя воля, а не моя!"

Це великий приклад для тих, що терплять. Треба жити вірою.

Коли сестра Домініка Барберо, доглядачка прокажених у Колюмбії, завважила, що й вона заразилась між хворими страшною проказою, пішла втішна до каплиці, щоби помолитись на подяку: "Тебе Бога хвалим."

— **Під** керівництвом п. Петра Рути, дяка в Айтуні, буде вестись Дяківська Школа від 15 грудня до Великодня.

— **В Кемсек, Саск.** збудовано й отворено нову укр. греко-катол. церкву. Перше богослуження в ній відправив о. М. Мельник з Арран, Саск.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ГЕЙ ЛЕЙК, АЛТА. Несподіванка. В суботу, 22, XI. сини, доньки, внуки й правнуки, сусіди й приятелі зробили милу несподіванку для панства Сичів. Василь Сич сидів собі в хаті й спокійно читав "Світло" як нараз приїхало на подвіря до 15 автів і стали трубіти. А з авт висіло багато гостей і разом всі ввійшли до хати й привитали добрим словом, а опісля по привіті й молитві засіли до стола й стали гоститись. В часі гостини Гриць Сич сказав слово, всі заспівали Василеві й його дружині "Многая Літа," зложили гарні дарунки і далі весело забавлялись. Прикінці Леся Сич перевела пресову збірку на Світло й Українські Вісти, що принесла $4.00. Всім жертводавцям щиру подяку складає Леся Сич.

ЕНГЕЛ ЛЕЙК, АЛТА. В неділю, 30. листопада, родина й приятелі зробили милу несподіванку для Ілії Заяця й його жени. В часі обіду зложив побажання Впр. о. М. Пасічник, а діти обдарували своїх родичів дарунками.

Родина Ілії Заяця є глибоко релігійна й привязана до своїх священиків і церкви. Їх дім все отворений для отців духовних.

Па обіді п. Григорій Мельник завізвав до збірки на прикрасу каплиці в приходстві о. пароха й сам перевів збірку, що принесла $6.50.

Жертводавцям щире спасибіг, а родині Заяцям, дай Боже, прожити ще многі й благі літа!

ДЕРВЕНТ, АЛТА. Дня 3. грудня, упокоїлась в Бозі Агафія Пашулька, заосмотрена св. Тайнами. Покійна прожила 74 роки. Це одна з наших піонірок у околиці Дервент.

Похоронні богослуження і пращальну промову мав о. парох Впр. о. М. Пасічник, ЧСВВ

Покійна Агафія спочиває на цвинтарі Вознесення, а смерть її оплакують муж Лука та сини Іван, Дмитро й Михайло.

По похороні відбувся спільний обід у часі якого наш діяльний дяк Григір Мельник заохотив і перевів збірку на прикрасу каплички в новій резиденції о. пароха, що принесла $11.50.

Шира подяка жертводавцям!

КОПЕРНИК, АЛТА. День Батьків-піонірів. З нагоди 50-ліття української іміграції до Канади й наша парохія віддала честь нашим батькам-піонірам.

В неділю 23. листопада відправилось богослуження, а опісля був спільний обід у Народнім Домі в честь піонірів.

По обіді заступник предсідателя подякував батькам за їхню працю для молодого покоління, а молодь на доказ вдяки й любови відспівала: Многая Літа!

В свойому слові Впр. о. В. Каменецький сказав: Ви батьки, що зросили нашу нову батьківщину своїм потом, заслугуєте на любов ваших дітей; а ти дорога молоде, ступай слідами своїх батьків, будь вірна своїй Церкві, свойому народові й своїй прибраній батьківщині, Канаді...

Слова отця були такі щирі, такі правдиві, що неодному старенькому піонірові витиснули сльози зворушення.

Вечером після вечірні відправилась панахида за піонірів і продовжувалось торжество в Народному Домі. На закінчення цього великого дня відспівано український і британський гимн.

При цій нагоді хочу сказати що цього ювілейного року відвідали нашу парохію Їх Ексц. Преосвященний Василій Ладика і в нашій церкві відправили Архієрейську Службу Божу.

Також у часі вакацій наші Сестри з Едмонтону учили через цілий місяць дітей. Ходило на науку 42.

Завдяки праці наших отців піонірів ми маємо гарну церкву і народній дім, де можемо для нашого власного добра вести релігійно-народню роботу!

На закінчення ще скажу читачам Світла, що наша парохія приняла календар нового стилю й святкує свята разом із другими християнськими народами світу.

Здоровлю сердечно всіх батьків піонірів і бажаю, щоб їх нащадки робили найкращі поступи в будуччині.

Іван Мидляк.

На закінчення весілля Івана Винника і Юлії Процьків, а заразом і на пращання Івана Винника перед відходом до армії устроєно вечірок. Учасники вечірка не забули на свою католицьку пресу й зложили на Світло $2.55.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. У нашій парохії люди беруться щиро до роботи. Недавно збудували ми величаву церкву, а тепер стараємось її викінчити. Для зібрання потрібних фондів уладжено карнавал, що відбувся від 7-9. листопада. В часі карнавалу аматорський кружок під проводом Дмитра Петриги відіграв представлення "Дямян Чуприна." Королевою карнавалу вийшла Анна Мищій, що зєднала собі 15,190 голосів. По ній слідувала Ольга Рурка, що дістала 14,450 голосів і Маргарета Огродник, що отримала 7,710 голосів.

Вислід базару був успішний і всі були вдоволені, що гарно забавились і для парохії придбали трохи фінансів.

ДЕРВЕНТ, АЛТА. (25-ліття подружжя). Дня 15. XI Василь Мельник і його жена обходили срібний ювілей свойого подружого життя.

Цього дня в церкві св. Юрія, що при її будові панство Мельники много натрудились, о. М. Пасічник ЧСВВ, відправив Сл. Божу в їх наміренню та уділив благословення. Наші ювіляти приступили до св. Тайи разом із дітьми.

Опісля в домі п. Мельника відбувся спільний обід, у часі якого о. Пасічник ЧСВВ пожелав їм Божого благословення. Всі присутні відспівали многолітствіє.

Вечером при спільному столі забрав слово п. Василь Яцейко. По желаннях завізвав присутніх до жертви на закупно статуї Ісуса Христа до домашньої каплиці отця пароха. Збірку перевів п. А. Федечко і І. Мельник, що принесла $12.55.

Жертвували слідуючі особи: В. Мельник, жена й діти $3.00. По $1.00: Г. Мельник, І. Личак, В. Яцейко, І Ярмух, Пр. Харчун, М. Онисик.

По 50ц.: Й. Томко, Марія Томко. А. Федечко 55ц.

По 25ц.: Т. Ярмух, М. Яцейко, Є. Г., пані Ф. Ярмух, пані М. Яцейко, пані Г. Мельник, Й. Садовський, пані Й. Садовська.

Благослови Боже Ювілятів і дай їм прожити ще многі літа!

Приятель.

ЛАМОНТ, АЛТА. Дня 9-го грудня, два брати Григорій та Іван Длуґаші згадали своїх родичів справді по Божому. Цего дня о. Хр. Кондратюк ЧСВВ відправив поминальну Службу Божу з Парастасом у церкві в містечку Ламонті. На це богослужения спросили вони кревних, знакомих та сусідів. По богослуженні всіх гостей запрошено до дому Івана Длуґаша на спільний обід. В часі поважної та при тім веселої гутірки п. Катерина Пайш згадала, щоб дещо зібрати на українську пресу і в цей опосіб подати ширшому загалові до відома, що й на Ламонті є добрі діти, які шанували своїх родичів не тільки за життя, але згадують їх і по відході з цего життя до вічности. Такі діти це для родичів вінець. Збіркою занявся п. В. Ожінко. Свої жертви зложили по 25ц.: о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ. Д. Ковальчук, Григ. Длуґаш, Іван Длуґаш, Петро Мельник, Никола Мельник, Катерина Пайш, Йосиф Пайш, Йосиф Радога, Катерина Мельник, Емілія Горпинюк, Стах Бабій, Василь Ожібко.

По 20ц.: Пилип Павлюк, по 10 центів: Юстина Олендій.

Хай Бог прийме молитви, що їх заносили за своїх родичів добрі діти, а всім жертводавцям видавництво Світла складає щире Спасибіг!

Присутний

ЛІШОР, АЛТА. Похорон. 26 листопада відбувся величавий похорон бл. п. Марії Котеляк. Покійна приїхала до Канади зо своїми родичами 1902 р., зі села Звиняча, повіту Чорткова. Прожила 54 роки, а з мужем 36 літ на фармі в околиці Лішор. У великому смутку зіставила мужа, пять синів, чотири доньки, вісім унуків. Один син є в Новіціяті ОО. Василіян у Мондері.

Похоронне богослуження відправили два священики о. Л. Джіголик і о. М. Когут, що сказав пращальне слово в хаті й в церкві. По відправі вся родина та сусіди вдалися до дому, де відбувся обід, при якому потішали засмучену родину. Коротеими словами о. М. Когут згадав Покійну та заохотив присутніх, щоб з тої нагоди зложили свою жертву на пресовий фонд. Збірка принесла $2.00 Збіркою зайнявся п. Теодор Попік з Лішор.

ПОДЯКА

Смутком оповиті по страті дорогої нашої мами, оцим складаємо щиру подяку Впр. ОО. Л. Джіголикові й М. Когутові за похоронні відправи й зворушливі слова. Дякуємо теж приятелям, знайомим та добрим сусідам, що в таку прикру й сумну хвилину родинного горя радо нас потішили та віддали останню прислугу нашій дорогій мамі.

Опечалена родина.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Зробили по Божому. Дня 7. грудня родина п. Параскевії Баранюк, з нагоди її 70-літніх уродин, постаралася, щоб відправилася Служба Божа за її здоровля. Службу Божу відправив о. М. Когут, ЧСВВ. По ній також був парастас за бл. п. Вавра Баранюка, що довгі літа дякував у нашій парохії. По відправі всі вдалися до дому ювилятки, де застали її в ліжку по причині слабости. По смачнім обіді о. М. Когут в окруженні великої родини короткими словами пригадав присутнім як багато пані Баранюк трудилася для слави Божої і піднесення нашої парохії. Неодному поплили сльози, коли дивився, як старенька, слабонька мама й бабуня дякувала за щирі, теплі желання. Всі відспівали Многая літа! По тім наймолодша внучка Ольга Оґродник вручила бабці гарний дарунок. Вкінці п. Михайло Воробець завізвав присутніх до жертви на пресовий фонд. Збіркою зайнявся п. Дмитро Петриґа. Зібрано $3.55.

Довго всі, як одна родина, забавлялися й пізно вертали додому, веселі, що зробили несподіванку добрій бабуні.

Присутний.

ВАШІНГТОН, ЗЛ.Д.П.А. — Цього, 1941 року, за старанням Їх Ексцеленції Кир Константина Богачевського, епископа американських українців, відкрито у Вашінґтоні Український Католицький Семинар для виховання молодих священиків. Це перший Укр. Духовний Семинар на американськім континенті. Наука почалась 22. вересня цього року. На університет вчащає 11 богословів.

Настоятелем семинаря зістав назначений Впр. о. Атанасій Химій ЧСВВ., дня 11 листопада ц. р. До того часу, тимчасово, занимав цей уряд Всеч. о. Омелян Ананевич.

При семинарі гортується молода українська інтелігенція, що працює по більшій части по урядових офісах. Ця молодь, бо родин тут дуже мало, високо свідома й ідейна. На своє богослуження вона радо

й пильно вчащає та старається плекати свою мову та свої традиції. Щоб успішніше цей свій рідний обовязок виконати, та щоб запізнавати чужинців зо своєю культурою, завязано український клюб, що уладжує вечірки, дає концерти і т. п. і на них спрошує чужинців.

Можна сміло глядіти в будучність, коли український нарід має таку молодь.

Дописувач.

ЧИКАГО, ІЛЛ. Десятилітний ювілей священства Впр. о. Ігумена А. Сенишина, ЧСВВ. Щира праця Впр. о. Ігумена Амвросія Сенишина, ЧСВВ піддала думку чикаговським українцям-католикам вшанувати особливіщим ювілеєм 10-літні роковини священства, що випали саме цього року.

В неділю 7-го грудня 1941 р. Впр. о. Ювілят відправив о год. 9:45 Торжественну ювілейну Службу Божу; в 5-ій год. вечером відбувся в церковній галі Ювілейний Концерт у честь Ювілята; а о год. 7-ій вечером відбувся бенкет в Шкільній Салі св. Николая.

На цей ювілейний обхід прибули Преосвящениі Кир Константин з Філядельфії до Чикаго, а на ювілейній Службі Божій, Концерті й Бенкеті було велике число місцевих парохіян і гостей. З приводу Ювілею справлено до церкви золотий фелон і чашу.

Високопреподобний о. А. Сенишин, ЧСВВ, чикаговський ігумен, походить зі Старого Самбора, Західньої України. Уродився 23. II. 1903 р. Гімназіяльні студії побирав у Львові й виховувався в Інституті св. Йосафата. До Чина ОО. Василіян вступив 16. VI. 1923 р. Преосв. Коциловський, ЧСВВ висвятив його на священика 23 серпня, 1931 р. Вкоротці по висвяченні приїхав до Злучених Держав і з питомою собі ревністю й самопосвятою віддався місійній праці через увесь майже час у Чикаґо.

ДЕЙЗЛЕНД, АЛТА. Дня 10. XI. в церкві Успення Матери Божої в Дейзленд, звінчались п. Михайло Тилявський з панною Анною Ціж. Молоду пару повінчав Впр. о. Каменецький ЧСВВ. По Службі Божій родина й гості вдалися до міської галі, де відбулася весільна забава й де переведено збірку на католицьку пресу.

Хай Бог благословить усім добром молоду родину!

Іван Мидляк.

З БОРЩЕВА, АЛТА. Щира праця католицького священика починає здобувати собі у вірних не лише глибоку пошану, але й щиросердечну вдячність.

Це можна було завважити вповні у парохії св. Івана Хрестителя на Борщеві, Алберта, дня 6-го грудня 1941 р.

В цей день всі борщівські парохіяни, по відправленій Службі Божій у церкві, зробили несподіванку для свойого Впр. о. пароха Николи Когута, ЧСВВ.

З приводу імянин о. Николи гарні привіти зложили: Ольга Огородник-дівчина, п. Іван Куций, пані Петрига й п. Юрій Мищій. Притім вручили вони всі о. Пароxові: цвіти, привіти, гарно виконані програми й один цінний, модерний дарунок.

Впр. о. Парох подякував щиро за їх благородне й добре серце й по бенкеті справленому у його честь роздав дітям гарні дарунки, бо саме в цей день випало наше свято св. Николи по новому стилю.

На цій несподіванці у честь борщівського о. Пароха, кромі великого числа місцевих парохіян, було много гостей із доокoличних колоній. Загостив на цю несподіванку Впр. о. Прот. Венямин Бараник, давніший парох Борщева й Впр. о. Н. Саварин, ігумен мондерського монастиря.

Ця несподіванка викликала велике враження на всіх присутніх. Парохіяни раділи своїм щирим працівником у їхній парохії, а о. Парох тішився, що має так вдячних і милих парохіян.

Остр.

МОНДЕР, АЛТА. Іменини. Веселий "день Андрія" справили діти свойому батькові Андрієві Магусові, великому приятелеві пок. о. Крижановського ЧСВВ. в його домі, зараз після Служби Божої. І що ж було на тій несподіванці?... Побожна молитва, милі гості з Едмонтону й Мондеру, нові знайомства, смачний обід, гарний дарунок для старенького батька, сердечні побажання, грімке многолітствіє для Андріїв і дбайливих господинь, веселі жарти, приязна розмова, збірка на католицьку пресу й визанка гарних українських пісень, що їх залюбки співали гості. П. П. Крижановський згадав теплими словами постійність наших піонірів у вірі й заохотив до збірки на пресу, що нею займився п. О. Гавришко. О. А. Трух ЧСВВ вказав на різницю, що до вольностей громадян у різних державах і підкреслив щасливе положення громадян вільної Канади, що можуть плекати по своїх родинах свої дорогі релігійні й національні ідеали, а рівночасно мати й канадійського патріотичного духа, що в важливім часі лучить дітей різних націй у один канадійський оборонний фронт, де зокрема українські вояки одержують особливіше признання й вирізнення від урядових канадійських осіб. На прощання заохочував молодих гостей, щоб вони плекали далі ті ідеали, любились і сходились разом якнайчастіше, щоб витворювався між нами так потрібний нам дух єдности. Дай Боже, щоб це сповнилось усюди й завжди. Редакція "Світла" дякує сердечно гостям за датки на католицьку пресу, а п. Андрієві Магусові бажає спокійної й щасливої старости та й якнайдовшого життя, милого Богові, йому самому й усій родині!

МОНТРЕАЛ, КВЕ. 23. XI. Греко-катол. церква св. Михайла в Монтреалі обходила свій 25-літний ювілей існування. На цьому торжестві спалено моргедж, що тяжів на церкві.

ПРИГАДКИ

21. XII. Неділя перед Різдвом. Отців. Юліянії. Предпр. Різдв. Хр. Глас 4. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Бож. троп. воскр. Отц. і Предпр. Сл. конд. Отц. І нині Предпр. Проче лише Отців. Ап. зач. 328. Єв. Мат. 1. Прич. Хваліте й Отц.

25. XII. Четвер. Різдво Христове. Досвіта Повечеріє вел. з Литією. Утр. все празн. Єв. Мат. зач. 2. На Сл. Бож. Золот. антифони празн. Єлици. Ап. зач. 209. Єв. Мат. зач. 3. Задост. празн. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая" аж до віддання празн.

26. XII. Пятниця. Собор Пресв. Богор. і св. Йосифа Обруч. Вечірня вел. або з литією. На утр. Єв. Мат. зач. 2. На Сл. Бож. троп. празн. і Обруч. Сл. конд. Обруч. І нині конд. Собора. Трисвятое. Ап. зач. 306. Єв. Мат. зач. 4. Прокім. Собора й Обруч. Задост. празн. з припів. Обруч. Причастен празн. і Обруч.

27. XII. Субота по Різдві. Св. Стефана Перв. На Сл. Бож. троп. Різдв. і Стеф. Прокім. Ап., Єв. і Прич. Суботи по Різдві і Стеф. Прокім. Ап., Єв. і Прич. Суботи по Різдв. і Стефана. Ап. зач. 288 і 17. Єв. Мат. зач. 45 і 87.

28. XII. Неділя по Різдві. Богоотців. Попр. Різдва. Глас 5. Єванг. воскресне 8. На Службі Бож. троп. воскр. празн. Богоотців, Слава кондак Богоотців. І нині празн. Прокімен і Причастен воскр. і Богоотц. Ап. зач. 200. Єв. Мат. зач. 4. Задост. Празника.

25-27. Різдвяні свята. Свята вечера. Коляда, Ялинка, Спільна просфора для старших.

З нагоди різдвяних свят зложіть свій дар на католицьку пресу!

Загальниця від Різдва Христового, 25. XII. до Богоявлення Госп. 6. I. 1942 включно, крім навечеря Богоявлення

Заборонений час на весілля і танці до Богоявлення 6. I. — до йорданського водосвяття.

31. XII. Закінчення Старого Року. Вечером по церквах подяка за минулий рік.

Зміни місяця: Перша кватира 25. XII.

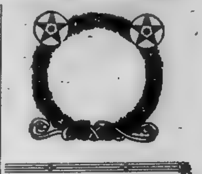

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

25. — Різдво христове —
Ледук
Коперник — 5 година.
Голден місто — 10 година.
Менлі св. Юрія — 11 година
26-го —
Калмар
Дейсленд
Голден коло Пастушка.
27-го —
Равндгил

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. Неділя 28 по С. —
Вільна (збори сестриць)
Куквил
22. Непорочне Зачаття Бог. —
Давнінг (парохіяльні збори)
28. Неділя Праотців —
Редней
Белліс (збори церковні і цвинтаря).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21. Неділя 29 по Сош. —
Кенора.
Транскона
25. Різдво Христове —
Гадашвил, Ман.
28. Неділя по Різдві —
Лов Ленд, Ман.
Ст. Боніфес Санаторіюм.
(Співана Сл. Божа для хорих. Співати буде хор св. о. Николая в Вінніпеґу).

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

21. Неділя —
Москалики
Іннісфрі Р.М.Б.
Пено
25. Різдво Г.Н.І.Х.
Веґревил (10 год. в ночі)
Чипмен (10 год. в ночі)
Москалики (9 год. рано)
Гиллярд (10 год. рано)
Краків (8 година рано)
Новий Київ
Борщів (7 год. рано)
Скаро
26-го —
Восток св. Николая (10 г. р.)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Неділя — Дервент, св. Вознесення
22. Непор. Зач. Пр. Діви. — Дервент місто
25. Різдво Христове — Мирнам 9 година рано.
26. Св. Йосифа, год. 9:30 рано: Моркемб
27. Св. Стефана — Стрімставн.
28. Неділя — Стрімставн.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Остання** італійська твердиня в Етіопії Ґондар, піддалася британцям.

— **В Англії** ухвалено закон про конскрипцію всіх чоловіків і жінок, у віці від 18 і пів року до 51 року життя.

— **На східнім** фронті під впливом зими й натиском советських військ, німці мусіли відступити дещо в зад. Вони стратили Тихвін, а на полудні Ростів і Таганрог. Відступ від Таганрогу й Марюполя загрожує, що німці на Кримі готові бути відтяті, коли не евакують його. Гітлер вислав маршала Бравхіча, щоб ратував і переорганізував німецьку армію ґен. фон Кляйста на Україні.

— **У Сербії** продовжається справжня війна. Повстанцями кермує ґен. Михайловіч. Війною в Сербії є занятих сім німецьких дивізій.

— **Вільний** польський ряд і Совети, 4. XII. заключили угоду вести війну з німецькими наїзниками аж до їх знищення, а по війні подбати про "трівкий союз демократичних держав" для постійного мира.

Союз приязни й взаїмної допомоги підписали у Москві 4. XII. в ночі ґен. Сікорскі й Йосиф Сталін, премієри обох держав. Від тепер польські війська в Росії будуть боротись проти німців "рука в руку зі советськими військами."

— **6. XII. Британія** і Канада виповіли війну Фінляндії, Мадярщині й Румунії, за те, що ті держави на жадання Британії не хотіли заперестати вести війну з Росією, що є в союзі з аліянтами.

— **Советський** наступ на полудні примусив німців до відступу в Донеччині. Німці опустили Ростів і Таганрог. Совети відібрали від німців у донецькім басейні яких 4.000 квадратових миль територіі й заподіяли важкі втрати в майні й людях. Коло Москви німці також у відвороті стратили Тихвін, Клін, Калінін, Сталіноґорськ. Страшна студінь дуже дається в знаки німцям і тому, як пояснюють німці, вони на зиму заперестали робити офензиву, а відступили на вигідніші місця для зимовання

— **Советські** війська опустили фінський півострів Ганґо, що його забрали від фінів 1939 р.

— **Британський** уряд відмовив дозволу на творення жидівської армії в Палестині.

— **1. XI. начальник** Франції, маршал Петен відбув довшу нараду зі заступником Гітлера Ґерінґом у зайнятій Франції. Про що говорили — невідомо, здається про тіснішу співпрацю між Францією й Німеччиною.

— **Федеральним** міністром судівництва й аторні-дженералом на місце пок. Е. Ляпуента став Луї Ст. Лорен. Він є французом.

— **В Лібії** британці перемагають німців і італійців, що відступають на нові позиції коло Дерни.

— **Світова війна** вибухла новим полумям. В неділю, 7. XII. 150 японських літаків несподівано напало на великі морські бази Злучених Держав на Тихому Океані, в Пирл, в Гонолюлю, на Гавайських Островах, а також на Филипінські Острови й заподіяли величезні шкоди. В кілька годин пізніше уряд Японії виповів війну Злученим Державам Америки й Британії.

Того самого дня Канада виповіла війну Японії, а Британія проголосила війну з Японією в понеділок, 8-го грудня.

Першого дня японці напали ще на американський остров Ґвам, на Маляї й Тайленд. Пізніше війна поширилася на другі острови на Тихому Океані й на ГонгКонг, брит. колонію в Китаю. Опісля слідували виповідження війни одних другим. Війну Ніпонові виповіли Вел. Британія, Австралія, Нікараґуа, Гаїті, Гондурас, Панама. 8. XII. на внесок Рузвелта конґрес Америки виповів війну Японії. 11. XII. Німеччина й Італія виповіли війну Америці й Великій Британії.

Тепер війну ведуть більше як 35 народів поділених на два табори. В Европі табор оси обіймає: Німеччину, Італію, Фінляндію, Ромунію, Хорватію, Мадярщину, Словаччину й Болгарію. Табор демократії, що воює з табором оси в Европі обіймає: Британію з Канадою, Полудн. Африкою, Австралією, Новою Зеляндією, Росію, Нідерлянди, Норвеґію, Вільну Францію, Люксембурґ, Бельґію, Чехо-словаччину, Сербію. Польщу, Грецію Етіопію.

На Тихому Океані в одному таборі є Японія, Манджурія, а в другому Північна Америка, Британія, Австралія, Індії, Китай, Нідерлянди Коста Ріка, Куба, Гаїті, Сальвадор, Гондурас, Вільна Франція, Домініка, Нікараґуа, Ґватемалія і Панама. Отже справжня світова війна.

Тайленд по короткім опорі скапітулював перед Япаном і став ворожою країною для Британії.

Росія, ще не виповіла війни Японії. Франція з урядом у Віші заявила свою невтральність.

За кілька днів японської війни були величезні страти по обох сторонах.

Японці стратили свій великий корабель "Гаруна' 29,000 тон і ще кілька, американці кораблі "Оклягома" (29,000 тон), "Вест Вірджінія" (32,600 тон), а британці "Принс оф Вейлс" (35,00 тон) і Ріполз (32,000 тон).

Західне побережжя Америки й Канади на воєнній стопі. Ніччю бувають притемнення. Підозрілих людей виарештовують.

Найбільші бої ведуться на Філіпінах, Маляї та біля Гонґ Конґ.

— **Америка** дає поміч Туреччині на основі закону "позички-винайму", щоб так тримати її вільною від впливу Німеччини.

— **Українців** у канадійській армії буде біля 35,000.

— **Американці** забрали французький корабель Нормандію вартости $60,000,000, що перебував у американській пристані від початку війни.

— **11. XII.** Департамент Зброї й Постачання в Канаді проголосив заборону продавати нові таєри (отоки) й ґумові тюби (кишки) для всяких самоходів, з вимком нових таєрів куплених разом з новими автами. Заборона обовязує аж до відклику. Ці обмеження не відносяться до уживаних отоків чи кишок.

ВІСТИ З УКРАЇНСЬКИХ ЗЕМЕЛЬ

В Галичині під німецькою окупацією мають бути зорґанізовані народні, нижчі фахово-господарські й середні українські школи на взір тих, що є за Бугом і Сяном. Всі школи мають бути 7-клясові, а навчання має бути в українській мові. Вчитимуть обовязково і німецької мови.

Щодо середніх шкіл, то, як пишуть, буде їх мало, бо всього 15. Це значило б, що вони будуть існувати тільки по більших округах (не повітових) містах. Учительських семинарій буде три: одна в Львові, одна в Кремянці, а третя мабуть у Тернополі або Станиславові.

У звязку з походом німців на Україну, всіляка преса ворожила, що німці створять самостійну Україну, а на її чолі стане гетьман Павло Скоропадський, або полк. Андрій Мельник чи Олександер Севрюк, б. делеґат Центральної Ради на Берестейську Мирову Конференцію в 1918 р.

Тимчасом, бачимо, що німці не думають про встановлення української влади та держави, а рядять українськими землями через своїх "ґавляйтерів."

Німці в Києві мали розстріляти біля 200 українців після того як вибухли в Києві заворушення. Протинацістичні манифестації вибухли по назначенні Альфреда Розенберґа правити Україною, чим розвіяно надії українців на незалежність.

В Галичині оголошено декрет ґубернатора Франка, на основі якого від 8. вересня ц.р. відтягається з обігу большевицький рубель, а встановляється **злотий польський** як одиноку курсуючу валюту в Сх. Галичині. Виміна рублів на злоті почалась 15. вересня й мала закінчитися протягом 12 днів. З вицофанням рубля тратять вартість бони, видані на початку окупації Сх. Галичини через німецькі банки.

У Львові на всіх більших перехрестях вулиць стоять військові стежі, які керують рухом. Роїться від одностроїв різного роду зброї, технічних відділів та батальонів праці. Густо стоять колюмни тягарових грузовиків. Їх чистять або направляють.

Велика нужа кидається в вічі. На вулицях видно нуждені та зношені убрання. Видно багато жебраків, які роблять враження божевільних. Вони крутяться перед катедрою, або там де вантажать авта. При пакуванні самоходів помагають хлопці з вулиці, які раді дістати за свою працю бохонець хліба.

"Польський Інформаційний Центр" подає, що в Львові помер у 82. році життя д-р Кость Левицький, один з найвизначніших українських представників нашої доби, сеніор українського національного руху в Сх. Галичині, а останньо президент Української Народньої Ради, що створилась по зайнятті Львова німцями.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка на весіллю Михайла Тилявського й Анни Чиж в Дейзленд, Алта.	$7.45
Ф. Йосифишин, Коперник, Алта.	.50
З піонірського дня в Коперник, Алта.	3.75
З пращального вечірка для Івана Винника, Коперник, Алта.	2.55
Збірка на хрестинах Орисі Балабан, доньки Михайла Балабана й Анни Івасько, Транскона, Ман.	2.00
Н. Русак. Транскона, Ман	1.00
З несподіванки для п. Василя Сича, Гей Лейк, Алта.	2.00
Збірка з приводу похорону бл. п. Марії Котиляк, Лішор, Алта.	5.00
Марія Павлович, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
З листопадової збірки в Веґревил, Алта.	2.90
Збірка на забаві з нагоди вінчання Федька Маковецького й Марії Пукало, Куквил, Алта.	4.15
Збіркою зайнявся Іван Мальований і Павло Концоґрада.	
Збірка з приводу несподіванки для пані Параскевії Баранюк, Н. Борщів, Алта.	1.75
Христина Горішна, Трой, Н. Й: Різдвяний дарунок	1.00
Збірка в пана Івана Длуґаша, Лемонт, Алта.	3.55
Зі збірки з нагоди поминків у домі Біґорая за помершу жінку. Редвотер, Алта.	3.40
До збірки заохотив і перевів її Іван Мальований.	
Андрій Маґус на "Світло" й Службу Божу	$5.00
Лука Маґус	1.00
Лука Мотюк	1.00
Панство Крижановських	2.00
Лука Дутка	1.00
Одна особа	1.00
Дрібнішими датками	3.20

(Частину призначено на "Укр. Вісти").

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (88) 1. 1. Січня, 1942

January 1st, 1942. Volume V. No. (88) 1.

1942

З НОВИМ РОКОМ, ЩАСТИ ВСІМ, БОЖЕ!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **7. XII.** в базиліці св. Петра в Ватикані, зачислено між блаженних Магдалину ді Каносса, основнию Згромадження Доньок Любови. В цьому торжестві взяло участь 50.000 людей, цілий дипльоматичний корпус і сам Папа Пій XII. в товаристві 17 кардиналів і цілого папського двору.

— **Особистий** представник президента Рузвелта у Папи, Майрон Тейлор, 7. XII. мав промову в Ню-Йорку до 500 осіб з университетським образованням і приятелів университету Нотр Дейм. В своїй бесіді назвав Св. Отця "маєстатичною особистістю," та що "в ньому можемо безпечно мати найвище довіря оперте крiпко не тільки на його святім уряді, а також на його широкій духовости, його передбачуванню й дуже великому таланті:" Так з великою пошаною висказався про Папу Тейлор, що з ним стрічався і розмовляв, хоч сам не є католиком, а протестантом-епископалом. А як про Папу говорять наші доморослі сектанти? Ліпше про те й не згадувати!

— **300 тисяч долярів,** що їх американські католики зібрали для Св. Отця, Папа Пій XII. призначив роздати жертвам війни в більше як 12 краях, щоб так злегшити біду й принести потіху тисячам осіб на Різдво Христове. Таке добре серце має Папа!

— **В минулому** році Папа много добра зробив для полонених. Ватиканське Інформаційне Бюро збирало вістки про полонених і пересилало їх стурбованим родинам. Католицька Церква через своїх представників без огляду на національність роздала величезні суми гроша, щоб помогти жертвам війни. Папські представники відвідували полонених по таборах і несли їм слово розради. Рівнож Церква молилась за поляглих у бою.

— **В навечеря** Христового Різдва, Св. Отець Пій XII. промовив через ватиканське радіо до народів усього світу. В своїому батьківському слові сказав, що різдвянна радість стоїть у разячім противенстві до тих випадків, що нищать краї й доми та кидають мільйони людей і їхні родини в нещастя, нужду й смерть.

Ідея сили придушує й викривлює володіння права та дає можність і легкість одиницям і соціяльним чи політичним групам нищити майно й права других і дозволяє всім іншим нищівним силам збурювати громадську атмосферу до того ступня, що повстає хуртовина, а поняття добра й зла, права й безправя тратять своє точно означене значіння, стаються притуплені й помотані, а вкінці готові щезнути зовсім.

Так бути не може. Мусить прийти зміна. В будучому світовому мирі не сміє мати місця: 1. ніяка аґресія; 2. гноблення меншин; 3. монополізування економічних дібр націями; 4. тотальні війни чи перегони в зброєнні; 5. переслідування релігій або церков.

Тому треба зміряти до постепенного обмежування зброєння, до справжньої пошани договорів, до зберігання засад свободи й рівности права для всіх народів.

Велика відповідальність за будуччину людства спочиває на державних мужах світу. Треба нам людей відважних, передбачуючих і совісних, щоб відбудувати світ.

Тепер має ще вплив ідея: сила творить право і вона пхає до експанзії.

В деяких краях атеїстичне й протихристіянське поняття про державу знаходить місце.

Війна, не тільки, що не зменшує ці лиха, а ще їх побільшує.

Руїни цієї війни є аж надто очевидні.

Мільйони осіб є відділені від своїх родин і переносять терпіння й смутки, підчас коли гірке насилля лютує над світом наче яка буря.

Папа говорив про людей, що відвернулись від Христа і про душі без віри, що всі вартости цивілізації наражають на небезпеку.

Одначе Св. Отець виразив надію на тріюмф Христа й кращі часи. По війні мусить прийти новий лад, та цей новий лад мусить основуватись на моральних засадах.

Не може бути нового ладу без свободи й рівности прав для всіх народів.

І це належить до великих потуг так співпрацювати, щоб уже не повстали нові лиха для людства.

На Йорданських Водах сталось велике Боже Обявлення народам, що Христос є Сином Божим і Спасителем світу. Христос є світлом світу. Він Дорога, Правда й Життя. За Ним ідімо в новому році й цілому нашому житті, а знайдемо спокій і щастя душі, тут на землі й там колись у небі.

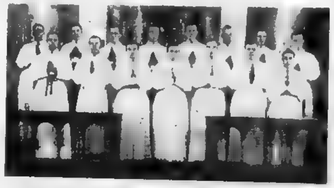

15. Василіянських Богословів Після Перших Свячень.

В неділю, 21 грудня, 1941. Кир Василій висвятили в Мондері пять діяконів. Їх бачимо на світлині. (Ширше на ст. 6).

На Початку 1942 Року

Річний обрахунок

З останнім днем грудня ми розпрощались із 1941 роком. Минулий рік напевне належатиме до тих років, що їх не скоро забувається. Скільки то лиха він приніс світові? В ньому багато держав лягло в руїні, багато країв спустошила війна, багато людей згинуло від куль, бомб, голоду, зимна, хороби, удушення. Багато матерей, батьків, сестер, жінок, наречених, дітей у сльозах. Голод, біда, руїна, горе... Оце тільки чисто земські підсумки за 1941 рік.

Крім цього рахунку є ще другий, де береться під увагу такі вартости як: віра, послух Божим законам, любов, людяність, справедливість, мораль. Які тут числа можна поставити?

Віра в Бога й Його обявлену религію. Ще тільки тут і там сильна, жива, діяльна. І то переважно приватно. На загал розпаношились у світі религійна байдужність, сектанство, новітне поганство, а то й явна й воююча безбожність.

Послух Божим заповідям. Хто їх совісно сьогодні заховує? Мало хто. Люди більше служать світові як Богові. Слухають радже всяких земних проводирів як авторитету Бога, Його Церкви й Верховного Пастиря Папи Римського.

Любов. Тим менше було цього добра між людьми, чим більше було ненависти в 1941 р. А тої ненависти було, а було сила. Всюди все вона заливала.

Людяність. Ой, про неї багато можуть розказати минулих 12 місяців. Не людяність царила між людьми, а крайне дикунство, варварство, насилля й знущання.

На сором 20 століття люди в цих военних часах здається геть забули за культурність і стали мов хижі звірюки.

Справедливість. Годі її дошукатись між людьми, бо інакше 1941 рік не був би роком другої світової війни.

А мораль? Хіба краще про неї не говорити. Помимо війни й страшних досвідів зіпсуття обичаїв мов яка потопа заливає сучасне покоління, молодь і старших. Лиш невелика частина людства бореться відважно зі струями деморалізації і не дається їм себе пірвати.

Це не пересада. Так воно в дійсності є.

Коли ж тепер те все підчеркнемо й зрахуємо, то який дістанемо вислід?

Зискали: Нiщо. Стратили: Багато.

Наша програма на Новий Рік

Прийшов новий, 1942 рік. Нові надії й побажання кращого майбутнього. Тимчасом ніщо не заповідає, що кращі часи так скоро прийдуть. Воєнна хуртовина щораз то грізніше гуде.

Коли вдуматись, чому таке лихо тепер на тім світі, то стає ясним, що занепад правдивої релігійности, на якому виросло й виховалось сучасне покоління є тому причиною. "Хоч воно правда, що сучасні лиха людства походять почасти з економічних перемин й з боротьби за більше рівний розподіл дібр, то однак їх корінь сягає глибше і відноситься до области религійних вірувань і морального переконання, що зістали звихнені через відчуження народів від одности науки, віри, звичаїв і обичаїв, що їх впоювала Церква". Так сказав теперішний Папа Пій XII. в першім своїм посланню.

Отже не так сама війна є найбільшою трагедією людства, як радше причина війни, це б то те, що люди відвернулись від Бога, від практикування в життю Його правдивої религії, від послуху Його святій Церкві й надуживаючи свободу своєї волі стали ходити гріховними дорогами.

Ось тут лежить корінь лиха.

Говорять багато про новий лад у світі, що мав би принести мирне й краще життя народам після цієї війни. Навіть укладають різні пляни й програми такого нового ладу. Все це може мати своє значіння. Однак не треба цього забувати що ніякий новий лад не багато поможе, коли не прийде поворот людства до Бога й відродження та перевиховання його на здорових основах правдивої религії. Готові повторитись давні помилки по першій світовій війні в ще більш разячий спосіб.

Тому то якщо має прийти справжня зміна на краще треба, щоб люди за програму свого життя взяли ці слова св. Писання: "Не журіться, кажучи: Що їстимемо, або що питимемо, або в що одягнутись? Бо всім тим погани журяться: Знає преці ваш Отець небесний, що вам треба того всього. **Шукайте ж перше царства Божого й його правди, а це все доложиться вам."** (Мат. 6: 31-33).

В цих словах маємо ключ до розвязки всіляких сучасних кріз і до заведення трівкого мира й добробуту між народами.

Шукайте царства Божого — це значить сповняйте Божу волю все й у всім, і правди його це значить віддайте кожному, що йому належиться.

Ця програма усуває всяку клясову і національну ненависть та використовування одних другими, вона вимагає, щоб усі люди любились і дбали про себе взаємно як браття й сестри в одній Божій родині.

Цього отже найперше треба в світі. А коли воно буде, тоді згідно з Божою обітницею прийде все інше, що нам потрібне.

Новий Рік. У цю велику хвилю бажаємо всім передплатникам і читачам "Світла" та їхнім родинам щасливого Нового Року, Божого благословення, поводження та успіхів у життю, потіхи й помочі в праці, журбах і трудах, однак разом із нашими найщирішими побажаннями пригадуємо також слова нашого Спасителя: "Шукайте перше царства Божого й його правди" в новому році!

Будьте свідомими й активними християнами-католиками, як колись християни-католики перших часів.

А тоді будете мати тверду основу під будову Вашого особистого щастя в Вашому дальшому життю й дуже много причинитесь до обнови світа й до мира та ущасливлення других людей.

Наміри Святійшого Отця

(Місячне намірення на січень, 1942 р.)

Кожний з нас має повно всяких особистих, родинних чи ще яких інших справ і журб, особливо в теперішню военну пору, що займають його душу й яким посвячує і час і своє старання.

Та є одна, дорога нам особа, що далеко більше від кожного з нас має важких справ і журб. Нею є Батько християнства, Святіший Отець Пій XII.

Може дехто подумати, що Папа спокійно й вигідно мешкає собі в Ватикані й нічим не журиться.

Та не так воно є. Папі римському є відданий Богом верховний провід у Церкві Христовій на землі. І тому на Його плечах спочиває важкий тягар журби й старань, щоб Христове царство закріплювалось і поширювалось у серцях поодиноких людей, у родинах, державах і народах.

А Церква Христова є велика. Вона розтягається по всьому світу. До неї належить около 400 мільйонів вірних.

Не диво отже, що день-у-день з різних закутин світа приходять до Ватикану всілякі вісти й тисячні справи до полагодження.

І Папа із різними церковними урядниками важко працює, щоб усім якнайкраще попровадити.

А його наміри й цілі є все одні: слава Божа й добро людських душ.

Для тієї цілі Папа старається утримувати приязні відносини з ріжними провідниками держав і урядами, веде з ними переговори, заключає умови, конкордати, тримає в себе їх представників і висилає до них своїх нунціїв і делегатів.

Для тієї цілі старається в кожному краю визначити границі дієцезії, для кожної церковної области назначити відповідних єпископів та дбає про заснування і розвій всяких шкіл, семинарів, видавництв, добродійних заведень, образования духовенства, розвій религійних товариств, тощо.

Для тієї цілі висилає місіонарів до Африки, Азії, Океанії та в інші простори, щоб навертали поган, схизматиків, еретиків.

Для слави Божої й добра душ працює Папа, щоб усунути всякі недомагання в Церкві, проголошує блаженними й святими католицьких героїв святости, що мають стати взором правдивого християнського життя для інших, виголошує промови на радіо, чи до паломників, пише послання до вірних і багато тому подібного виконує.

Крім того з вибухом війни Папа взяв на себе обовязок бути сумлінням світу, самарянином для бідних і апостолом мира.

У своїх промовах і письмах неустрашимо осуджує Він уську лож, безправя та перестерігає людей перед лихими системами й течіями.

Як самарянин звертається Він до воюючих держав і просить, щоб у боротьбі не вживали трійливих газів, бактерій, не бомбардували безборонні й отверті міста, щоб по людяному обходились з полоненими та цивільним населенням на зайнятих територіях, і мали милосердя над нещасними біженцями.

Як самарянин шле Папа свої дари для жертв війни у різних краях і отворив інформаційне бюро у Ватикані, що помагає розбитим родинам віднайти пропавших без вісти чоловіків, матерей, синів, дочок і кревних. Фактом є, що досі те бюро поверх 200,000 справ полагодило й помагає та приносить потіху не лиш католикам, але й некатоликам.

Як апостол мира Папа Пій XII. робить всякі зусилля, щоб замирити розярені народи й подав умови для справедливого миру.

З цего бачимо, як великі й важні праці, журби та наміри Св. Отця. Вони не є лиш приватні й особисті Папи, але відносяться до цілої Христової Церкви й обіймають увесь світ. Тому ми, як члени св. Церкви, повинні ними також живо інтересуватись і кооперувати з Папою над здійсненням Його благородних намірів.

І дійсно це щось велике, гарне й щиро-католицьке знестися понад круг своїх особистих справ та молитись і жертвувати свої добрі діла за святу Церкву, її потреби та наміри її верховного Пастиря. Це миле Христовому Серцю й заслугуюче.

То ж молімся і жертвуймо наші добрі діла у січні за Папу Пія XII., щоб Господь тримав Його в кріпкому здоровлю, провадив своїм світлом і ласкою та благословив усі Його загальні й окремі наміри для добра Церкви й всього людства.

Ще один рік менше.

"Дам тобі $5,000, лиш скажи мені певно, де я вмру?" — так питав раз один хитрий чоловік.

"А навіщо тобі знати, де ти вмреш?" — відповів йому другий.

"Та, бо як би я знав те місце, де мене жде смерть, я ніколи б там не зближався."

І як хотів цей чоловяга знати, де він має вмерти, то ніякий пророк ні віщун і за великі гроші не міг йому цего сказати. Бо ніхто не знає, де його чекає смерть. Та помимо того, що невідоме є нам місце кінця нашого життя, то це певне, що є на землі призначене й місце й час нашої смерти й до нього ми все більше й більше зближаємось. Що рік, то

дальше від колиски, а блище гробу!

І цієї правди ніхто не всилі заперечити. Така вона ясна.

1942 рік. Для багатьох цей новий рік буде початком ще многих літ, але для багато людей він буде останній. Вже більше не діждуться нового року, бо їхня туаємна мандрівка скінчиться, час для них уже промине й вони знайдуться у вічності.

Той, що тримає всесвіт у своїй долоні, дав кожному з нас певну, а нам невідому, довжину часу. Ніяка людина не може впевнити себе про завтрішній день.

Глянь, кругом себе! Як богато з тих, що ти їм складав свої побажання нового року, а вони тобі, вже їх сьогодні нема! Де вони? В гробі.

І це дуже замітне, що ніхто з тих осіб, що з тобою сиділи, говорили, жартували й сміялись тому рік, не сподівався, що так скоренько помре, щось подібно, як ніхто з нас сьогодні не думає, щоб уже в 1942 р. був зачислений між померших. А одначе, це як сонце ясне, що багато з нас помре. Кого першого смерть зітне? Кого першого присиплять землею? Господь святий знає!

Дорогий читачу! Ти читаєш ці стрічки й може собі погадаєш. Пощо таке писати; пощо такі поважні річи пригадувати на початку Нового Року? Хіба ж вони можуть причинитись комусь до ущасливлення Нового Року?

А я тобі на те скажу таке. Що поможе тобі, коли на порозі нового року твої рідні й приятелі та знакомі наговорять тобі купу гарних і поетично зложених побажань? Може вони на хвилинку викличуть у твойому серцю кілька милих вражінь. Але мине та хвилинка й тобі не лишиться нічого.

Друже, я також бажаю тобі щиро — сердечно Щасливого Нового Року! Та в моїх побажаннях не хочу тобі говорити багато гарних слів. В велику новорічну хвилю, я хочу тільки звернути твою увагу на непевність і змінність цього життя. Не знаєш як довго жити меш.

Зачинай отже цей Новий Рік так, наче б то він був твоїм останнім на цій землі. Жий кожного дня в цілому році так, як би вже завтра ти не мав жити. Тоді ти напевне впорядкуєш своє сумління, будеш стерегтися гріху й будеш старатись подобатись Богові, Свойому Творцеві, Вседержителеві й будучому твойому Судді. А така програма життя скоро тобі добре оплатиться. Ти будеш уже на цім світі почуватись вдоволений і щасливим. Багато втрати зі життевого щастя люди мають через те, що відкладають на пізніше впорядкування свойого сумління, і не використовують тих пригожих нагод робити добро, що їх приносить кожен день.

Якщо ти будеш вести добре, праведне, справжнє християнське життя, тоді тебе не буде страхати думка, коли, де й як ти помреш. Тоді будеш мати в свойому серці те солодке почування, що живеш у любові з Богом, і лиш тоді будеш справді щасливим!

Прийми, друже, ці слова від мене наче Новорічний дарунок, пробуй їх застосувати до свойого життя, а сам на собі переконаєшся, чи правду я тобі написав.

о. М. Романович, ЧСВВ.

Лихе Книговодство

Знав я одного чоловіка, що мав себе за дуже проворного. Нераз він у кружку своїх приятелів чванився тим, що при кінці місяця, хоч рахунки в його книжках не все сходились, то він умів собі дати з тим раду. Так звичайно помахерував, що виглядало, що все є в найкращому порядку. І таке своє поступовання не вважав собі нечесним. Та раз, йому штука не вдалась. Його прилов лено на шахрайстві в книговодстві й він стратив службу.

Бувають на світі дуже часто люди, що люблять так само поступати у своїх відносинах з Богом. Вони собі гадають, що їм вдасться навіть самого Бога обманути, тим що будуть деякі зверхні религійні практики виконувати, а одночасно переступати великі Божі заповіди й занедбувати свої важні обовязки.

З кінцем старого року ми щойно замкнули наші книжки за 1941р. і започаткували свіжі рахунки з новим роком. Чи ми будемо пускатись на обман чи ні, Бог дуже добре знає, як ми ведемо книжки нашого сумління в Його службі. Людей ми можемо обманути, та Бога

І прийде колись той день, коли Божий терпець скінчиться. Тоді викаже нам усе наше обманство, усю нашу нещирість. І горе нам тоді буде! Де ми втечемо від розгніваного Божого обличчя?

Не забуваймо, що Бог є всевідучий, всемогучий і найсвятіший. Він усе знає, любить тільки добро, гидиться усяким найменшим злом і покарає усяку неправість, коли не тепер, то певно пізніше.

Бог не любить облудників, що зверху виглядають побожними, а в серцю є повні неправости.

Бог відвертається від такого батька й мами, що устами до нього багато моляться, а одночасно занедбують сповняти свої родинні обовязки.

Бог ніколи не вдоволений з таких жертводавців, що дають гонорово свої датки нераз і поважну суму на добрі цілі, а одночасно кривдять других.

Бог гнівається на такого чоловіка чи жінку, що чемні й приязні в товаристві, а доме між собою сваряться і ненавидять себе по декольному.

Бог не дасться чимнебудь задоволити. Він жадає від нас, щоб ми всі рубрики наших обовязків виповняли совісно, завжди й точно.

Ми не сміємо пускатись на такі штучки в нашому религійному життю, щоб у суттєвих і важних річах свідомо недотягали, для догоджування собі, а в додаткових і менше важних річах пересаджували, щоб себе, других людей і Бога обдурювати.

Служення Богові розумно, щиро, постійно, день-у-день, так як Він цього від нас вимагає і як через св. католицьку Церкву нас навчає, без усякої пересади, односторонности — тільки це зробить нас милими й вартісними в очах Божих.

Ведімо отже наше діловодство з Богом сумлінно, виповняймо рубрики в книжках нашого життя точно, даймо кожній речі її належне місце, а тоді й Богові подобаємось і будемо в душі мати глибоке задоволення та обосновану надію на нагороду в другому житті.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Чи можна курити дівчатам і жінкам?

ВІДПОВІДЬ: Курення само собою не є гріхом, хіба що для декого може стати нагодою до спокус і гріху, але є зовсім нерозумною та шкідливою звичкою. Зокрема для дівчат і жінок воно є — дуже непристойним і ще б і л ь ш е шкідливим як для мужчин.

Щоб часом дехто не посуджував нас, що ми тут за острі, наведемо оцінку курення у жінок дану самою жінкою, лікаркою Софією Парфанович. Вона пише так:

"Змисл естетичний у жінки дуже розвинений, її потяг до краси помітний на кожному кроці.

Жінка, як дружина й мати, завжди звертає велику увагу на здоровля своїх найблищих та являється найподатнішим елементом для защіплення правил гігієни. Як учить досвід, під тим оглядом жінки більш приступні поширенню гігієни, ніж чоловіки.

Як же тоді пояснити собі що багато жінок служать такому поганому й негігієнічному налогові, як курення тютюну? Здається, що немає нічого поганішого, як папіроска в руках, чи устах жінки, й нічого більш відразливого, як тютюновий сопух, який тхне від тіла й одягу такої жінки. Під впливом невільничого наслідування курящих мужчин і жінок, цей поганий наліг сильно поширився серед жіноцтва. Але, поки час, треба його поборювати.

Багато жінок може й не знає, який шкідливий цей наліг для жіночого організму. Тому ми хотіли б розсвітлити цю справу та перестерегти жінок-некурців перед цим налогом.

Наука виказала, що жіночі нерви загалом вразливіші, ніж мужеські. При тому вони менш видержливі. Сила мужчини в більшій части є силою його нервів, фізичною й духовою відпорністю. Вже саме полове життя жінки, яке вимагає сил від цілого організму, ставить до того ж організму великі вимоги. І коли давніше жінка мала тільки одне завдання: родити й виховувати діти, — нинішна жінка, увійшовши як важний чинник у життя й творення культури поруч із мужчиною, які то терени для неї нові й вимагають великих сил, мусить виконувати водночас і свої функції, як жінка, а навіть мати. До цього вона мусить мати величезні засоби сил і ці сили мусить кріпити, а не ослаблювати. Діла й почини, які вилягли́ся, чи яких доконано в хмарах тютюнового диму, мають на собі знак хоробливости й ненормальности.

Курення тютюну підриває ніжне жіноче здоровля скоріше, ніж мужеське. Хороби серця у мужчин виступають після 10 літ курення, підчас коли в жінок значно скоріше. Меншу відпорність самичок на ділання нікотини виказали досвіди на тваринах, яким впорскувано нікотину.

Далі показалося, що ці тварини скоріш старілися і гинули з причини скорої появи звапнення судин (артеріосклерози). З щоденних помічень знаємо, що жінки-курці дійсно скоріше старіються, шкіра їх обличчя тратить свіжість і пруживість і покривається зморщками та ріжними плямами. Зуби, які є правдивою окрасою людини, а зокрема жінки, покриваються брунатним осадом і з них постійно тхне неприємний сопух.

Хіба втрата молодости й краси малий аргумент проти курення? А здоровля чейже не маловажна річ. Проте жінки налогові курці — не дбають про нього.

Вже віддавна відома річ, що тютюн робить людину нервовою та веде до ріжних забурень, а вкінці й до розстрою нервового й до ріжних поражень та запалень нервів, а з тих головно нерву зорового.

Попри все інше, на перше місце висувається шкідливий вплив тютюну на жіночі полові знаряди. Вже в дівчат помічають лікарі неправильности місячки, болі, прискорення й припізнення, надмірні кривавлення. Найгірше ділає нікотина на плідність. У жінок наступають викидні: вони не доношують дітей, а то й загалом стають неплідними. Причиною тих явищ є захворіння цілого полового знаряду. Вчені: Бенні, Перацці, Гофштетер ствердили на тваринах, затроюваних нікотиною, знищення й покорчення матиці та яйників. Те саме явище помічаємо й в жінок-курців."

Оці слушні завваги лікарки, повинні вистарчити для кожної дівчини й жінки, щоб зробити її відпорною на лихий вплив жінок-курців, чи реклям і оголошень всілякої преси, що для бизнесових причин захвалює і заохочує дівчат і жінок до курення.

Є на світі багато різнородних річей, що їх без шкоди для душі й тіла й без пониження себе можуть уживати дівчата й жінки, щоб уприємнити собі життя. Хай їх уживають, а курення поцині відкинути геть від себе!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ВАСИЛІЙ ВЕЛИКИЙ

Хто годен угадати, скільки українців носили й досі носять імя — Василій?... Багато їх!... Між ними навіть сам наш великий монарх — святий князь Володимир, що при св. хрещенні вибрав собі те імя.

Та найбільшою, бо невміручою славою вкрив те імя той Божий угодник, що вже 16-сот літ живе в памяті багатьох людей різних країв і народів — славою своїх діл, своєї науки й свого святого життя.

Тим славним мужом був — св. Василій Великий. Той Василій, що про нього св. Григорій із Назіянзу писав: "Небо наділило мене неоціненою ласкою, давши мені за друга наймудрішу, найбистроумнішу і найученішу людину. Як хто бажав би довідатися, кого я маю на думці, досить буде сказати: То Василій найславніша людина нашого століття."

Св. Василій у світі.

Народився св. Василій 329 року в місті Кесарії, столиці малоазійської провінції Кападокії. Його батько був адвокатом у Кесарії й звавсь також Василь; мати звалась Емелія. Обое були дуже побожні. Крім Василія мали вони ще 9 інших дітей. Найстаршою з усіх була св. Макрина. Св. Григорій Ніський. св. Петро Севастійський — це брати св. Василія.

Перші початки виховання й науки одержав св. Василій від свого батька. Коли підріс, виїхав до прилюдних шкіл у Кесарії, Константинополі й Атенах.

Під час свого побуту в Атенах Василій познайомивсь із св. Григорієм із Назіянзу; обидва стали щирими, нерозлучними приятелями. Про ту дружбу так пише сам Григорій: "Усе в нас було спільне, ми разом мешкали разом учились і одна тільки душа оживляла два тіла; нашою метою була тільки чеснота; Божий закон був нашим провідником. Ми не приставали зовсім із товаришами легких обичаїв, бо ми знали, що легше є самому впасти в блуд, як навернути кого до чесноти. Ми знали тільки дві дороги: одну до церкви й святих її вчителів, і другу, що на неї ми менше зважали, що прилюдних шкіл і вчителів світової мудрости; дорогу, що вели до розривок, театрів, бенкетів і розвеселень, ми полишали іншим. Найбільшим нашим намаганням і найбільшою нашою славою було: не тільки зватись християнами, але й бути ними на ділі."

В Атенах так Василій, як і його друг Григорій здобули собі велику славу між товаришами, а навіть між професорами. По пятьох близько роках науки в Атенах св. Василій вернувся до родини в Малій Азії. Мав тоді коло 26 років.

Після короткого побуту з родиною, де вже не було між живими ні батька ні бабусі Макрини, Василій виїхав до Кесарії, де громадяни жертвували йому катедру красномовства. Там поважали його й славили. Василій гордів своєю вимовою й своїм знанням; у своїй душі він ставляв себе вище достойників міста.

Бистре око сестри Макрини спостерегло скоро ті порушення власної любови. Уважаючи, що Василій покликаний до іншого життя й пересвідчена, що примани світа спихали його зо шляху правдивого його звання, Макрина сказала йому те сміло, а її щире й просте слово дійшло до цілі. Брат повірив сестрі і з неймовірною скорістю звернувсь серцем і лицем до досконалого життя. Можна сказати майже з цілою певністю, що аж тоді, коли Василій вернув до родинного міста, коли розвіялись перші дими марної слави, коли він зрікся цілковито світа, щоб посвятитись Богові, епископ Кесарії Діяній зілляв на його голову воду св. хрещення. Сталось це на основі лихого тамошнього звичаю, що казав здержатись із св. хрещенням до 25-30 року життя. Св. Василій. св. Григорій із Нісси й з Назіянзу виступлять пізніше з цілою силою проти такої нещасної практики. Тою переміною раділа найбільше сестра Макрина, що в тім часі разом із матірю Емелією йількома вірними слугами посвятились досконалому монашому життю.

Заки Василій сам почав нове, аскетичне життя, задумав пізнати його правила й зблизька приглянутись його зразкам. Не зважаючи на слабе здоровля він пустився в повну труду подорож по цілім Сході. Про те згадав він у своїм листі: "В Александрії, в цілім Єгипті, Палестині, Келисирії, Мезопотамії, він подивляв у монахів їхню повздержність у їді, повагу в праці, видержливість у їхній молитві, те високе й непереможне розположення душі, що спричиняло, що вони гордили голодом, спрагою, немов би були без тіла, справжні подорожні на цій землі й уже горожани неба." Приглядаючись із великою пошаною побожному життю монахів, Василій із більшою ще увагою прислухувався до оповідань про страшне, криваве переслідування католиків тими фальшівниками християнства, аріянами, що сильні ласкою злих царів, вязнили, мучили й убивали правовірний народ. Тому то "в своїх довгих подорожах по морі й суші" він оминав усякої стрічі з прихильниками аріянізму й "признавав отцями й керманичами своєї душі тільки тих, що йшли традиційною дорогою правдивої побожности."

В монастирській тиші.

До Понту вернувсь Василій з кріпкою постановою наслідувати строге життя монахів. Він вибрав собі мешкання на березі ріки Ірис, прямо Аннезії, де жили, як монахині, Емелія, Макрина й їхні товаришки. Те місце було близько Ново-Кесарії. "Ніяке місце" — каже Василій — "не давало мені так глибокого спокою; не тільки не доходить тут гамір міста, але це місце є далеке від шляху подорожніх; тільки кілька ловців приходить оживити нашу пустиню." Василій не довго був самітний. У Понті він знайшов кількох християн, що пробували своїх сил у аскетичному житті. Він зібрав їх біля себе й поволи перемінив свою пустельню в монастир. Тепер учень став учителем не світового, голосного красномовства, але тихого, монашого життя, посвяченого Богові. Незабаром загостив тут Григорій із Назіянзу і перебув якийсь час із Василієм. В листі, що його написав він Василієві після повороту до Кападокії, Григорій зворушений пригадує собі життя, що його вони провели недавно разом — їхні безнастанні молитви, спів псалмів, чування, згідливість малої громадки, що її Василій заохочував до досконалости своїм прикладом і своїми радами; їхні студії св. Письма, навіть ручні роботи, що їх вони виконували, як справжні монахи; як носили дерево, лупали каміння, копали, поливали." Василій вибрав собі справді тверде життя. Той багатий громадянин вибрав собі життя вбогого. Одна туніка й один плащ були його одягом. Його ліжко — дошка, або килим постелений на землі. Хліб, сіль, кілька зел — вистарчали йому за поживу. Чиста гірська вода гасила його спрагу. По словах друга Григорія була то людина чиста, вбога, висушена постами, бліда через нічні чування, без жінки, без майна, що не мав майже ні тіла, ні крови. В своїм затишку Василій вів строге, аскетичне життя, заправляючи до нього своїх братів-монахів живим прикладом і словом, своїх поучень. Пізніше Василій уложив дві збірки — 55 і 313 — правил, що стали й досі є правильником монашого життя, головно на Сході. До духовної праці над власним спасенням долучив св. Василій і ширшу діяльність, а головно виховання молоді. Від нього взяли початок монастирські школи, що головно у вчаснім середньовічі були осередками християнської культури.

В тім часі, коли св. Василій переживав у пустині свої перші роки монашого життя, в Кесарії кінчив своє життя епископ Діяній, хреститель св. Василія. Тому, що Діяній лучився з аріянами, Василій зірвав із ним усякі звязки. Та коли Діяній почув свій кінець, не хотів вмирати в розлуці зо св. Василієм, післав по нього й склав перед ним визнання правдивої Христової віри, щоб не бути відлученим від 318 епископів, що проголосили світові ту святу науку, "Таку повагу мав Василій через своє знання й святість життя, що хоч не був іще священиком, його епископ не хотів умирати, не будучи з ним у злуці.

Св. Василій священиком.

Після смерти Діянія, під час надзвичайно бурхливого вибору, вибрано й висвячено на епископа Кесарії гідну й чесну людину, Євсевія. Євсевій, ще коли був світською людиною, знав добре прикмети Василія й тому незабаром висвятив його на священика, щоб мати доброго помічника. Св. Василій працював щиро для спасення душ. Та коли Євсевій став показувати своє невдоволення з тої причини, що нарід більше звертається до Василія, нім до нього, Василій, побачивши те, опустив несподівано Кападокію й вернувся до монастиря в Анезії. Аж коли нова небезпека з боку аріян і нового аріянського цісаря Валента почали загрожувати чимало Кападокії й один тільки Василій міг зеднати кругом себе народ для мужного опору противникам Христової віри, Василій лишив у монастирі настоятелем свого брата Петра, пізнішого епископа Севасти, а сам вернувсь знову до Євсевія (362 р.), щоб стати його найвірнішим, а одночасно й найпокірнішим та щирозичливим помічником. Позискавши довіря епископа Василій без труднощів усунув роздор, що був між народом, і згромадив всіх правовірних до спільного опору ворожому наступові. Одних загрівав, у інших здержував надмірний запал, всіх заохочував до боротьби. Аріяни мусіли відійти, досвідчивши на собі зі соромом і гірким досвідом, що не так легко захитати кападокійський народ та що він непохитно зберігає віру в Пресвяту Тройцю, відкидуючи аріянську єресь, що відбирала в Ісуса Христа божество.

В тім часі впорядкував св. Василій богослуження в своїй

церкві, й тим витиснув незатерте пятно на літургіях східніх церков. В усіх грецьких патріярхатах послугуються ще літургією, що її приписують св. Василієві, а в нас відправляють 10 разів до року. Поза чисто церковними справами займавсь св. Василій у Кесарії також багатьома зовнішними, головно добродійними справами. Він став покровителем убогих та зорганізував допомогу чужинцям, недужим і старцям. Коли в рр. 367-8 навістив Кападокію страшний голод, а урядники немов остовпіли з причини небувалого нещастя й не пробували зарадити загальній нужді, один Василій поспішив із ратунком жертвам голоду. Продав усе, що мав, за призбирані гроші спровадив всякі засоби й ратував голодних.

І так, хоч Василій був у тому часі тільки ще звичайним священиком, його чесноти опромінювали весь християнський Схід. Тож коли 370 року вмер епископ Євсевій, правовірні епископи й народ, зважаючи на кирицю аріян і злих католиків, віддали свої серця й голоси — св. Василієві. Старий і хорий епископ Назіянзу, батько Григорія, наче самим небом скріплений надзвичайно в тім тяжкім часі, сам висвятив і посадив на престолі нового епископа.

На владичому престолі.

Коли св. Василій став епископом і архіепископом-митрополитом Кападокії, знайшлись такі духовні, що противились св. Василієві й не виконували його поручень. За кілька літ терпеливости, лагідности й любови св. Василій допровадив ті заблукані вівці до себе й до свідомости, що "хто противиться Василієві — противиться Богові." Та це не дало св. Василієві спокою, бо з іншого боку надходила ще гірша буря: ворожий наступ еретиків-аріян і переслідування католиків.

Цісар Валент, охрещений аріянином, старавсь защіпити всюди нещасну ересь. Перед тою справою уступали всі державні справи. Урядники, військова старшина, вояки — все те служило цісареві в поширенні аріянства й переслідуванні правовірних християн.

Цісар Валент, сплямлений кровю в одній провінції, скріплений відступством у другій, наближався тепер до Кападокії, де св. Василій був архіепископом. Василій ждав на нього без ляку. Епископам, дворянам і всяким урядникам, що їх посилав із облесними намовами до св. Василія, він ставив рішучий опір.

Тоді Валент підюджений аріянами, засудив св. Василія на заслання, до чого однак не прийшло, коли на просьбу цісаря св. Василій випросив у Бога здоровля царському синові; згодом той царевич умер, як цісар проти заказу Василія дав дитину охрестити аріянинові. Опісля Валент, за намовою аріян, хотів знову підписати декрет прогнання св. Василія з краю, та під час підпису рука цісаря дрижала так сильно, що тричі зломилось перо. Пізнавши в тім волю, цісар увесь зворушений подер присуд і лишив Василія в спокою. Під час свого побуту в Кесарії був цісар двічі в церкві св. Василія на Службі Божій. Перший раз не дав Василій цісареві, як еретикові, св. Причастя. Другий раз, після богослуження, мав св. Василій із цісарем довгу, святу розмову. З того часу став Валент ласкавіший для Василія й, хоч переслідував католиків по інших провінціях, Кападокію лишив у спокою. Бо св. Василій був наче скала, що до неї розбивались розбурхані хвилі ересі. Він був мов та гребля, що її воля всемогучого Бога поклала проти гніву безмірного океану.

Обороняючи по геройськи правдиву Христову віру своєї провінції, св. Василій одночасно поорганізував її як найстаранніше. Дуже дбав про красу церковного богослуження й виховання духовенства, бажаючи, щоб була велика Божа слава й спасення душ. Убогі, покривджені, переслідувані, всі загрожені на душі чи тілі — находили в св. Василієві опікуна, помічника, впливового роземника й оборонця.

Мабуть ніхто від перших часів християнства не збудував таких численних і великих добродійних закладів, як св. Василій. В осередку діецезії, біля Кесарії, видніло ціле місто добродійних забудовань, де кожна недуга мала свій відділ, свою домівку, свій особливіший догляд, куди напливали нещасні, потребуючі помочі. Тут зібрав св. Василій майже всі роди людської діяльности. На першім і найвиднішім місці стояла церква. Кругом неї були: дім епископа, що хотів мешкати коло своїх хорих і вбогих; потім будинки призначені для ріжних ступенів священства й так уладжені, щоб служили широкій гостинності. Були там і кімнати застережені для губернатора провінції. Опісля йшли гостинниці для подорожніх і прочан, захисти для старців і лічниця для недужих; прокажені мали окрему дільницю. Були там мешкання для лікарів, доглядачів і прислуги; потім стайні, клуні й додаткові будинки. Тут були заступлені також всі ремесла; кругом гостинних будинків тягнулись різного рода варстати, а навіть робітні мистецтва. Частиною тих великанських забудовань були правдоподібно ремісничі й мистецькі школи, застережені для сиріт. Заклади, збудовані св. Василієм, мали вигляд справжнього міста. Народ називав їх — Василіядою.

В часах св. Василія багато мук і переслідувань мусіли переносити правовірні християни-католики від аріян, що не признавали Ісуса Христа правдивим Богом. Положення католиків було тим гірше, що до аріян приставали навіть цісарі.

Св. Василій просить помочі в папи римського й католицького Заходу.

Поруч своїх численних праць і науки живим словом, св. Василій у різних часах і потребах ймався за перо, щоб і писаним словом служити Божій справі й спасенню душ. Догматичні твори, аскетичні бесіди, гомілії-проповіді та численні листи були наче другими устами св. Василія, що — з любови до Бога й ближніх — промовляли до папи й цісаря, епископів, священиків і монахів, урядників і широких народніх мас.

Останні хвилі життя св. Василія розяснила велика радість. Заки Бог покликав його по вічну нагороду, він мав іще нагоду тішитись тим, що міг бачити перемогу Церкви над аріянізмом, що в державі настав мир, кінчились переслідування католиків і вони могли спокійніще визнавати св. правдиву Христову віру. Коли ті радісні вісти прийшли до св. Василія, він був уже на смертній постелі. Хоч мав тільки 49 років, велика праця, пости, досвіди й недуга зробили з нього старця. Передчувши свій близький кінець, він дав іще останні наставлення своїм вибраним учням, а потім, зібравши останки своїх сил, висвятив іще деяких на діяконів і священиків. Коли розійшлась вістка про тяжку недугу св. Василія по Кесарії, де він був так люблений, незабаром ціле місто облягло епископське мешкання. Люди плакали, молилися. Кожний був би радо відступив із своїх днів, щоб тільки продовжити дні життя вмираючого Василія. Святий говорив іще з тими, що окружали його. Пригадував їм науки, що їх він проповідував ціле життя, заохочуючи їх ставати ліпшими. Накінець його голос ослаб і шепотом повторяючи слова псальма: "Господи, в Твої руки передаю свого духа," смертю праведника закінчив свою земську боротьбу й працю для Божої слави й спасення людських душ — 1 січня, року Божого 379.

Посмертна слава

Його похорон, що відбувся під проводом брата Григорія з Нісси, був тріюмфом.

Духовенство несло відкрите тіло св. Василія. Зо всіх усюдів тиснувся народ. Одні старались зарвати хоч ниточку з його одягу, інші діткнутись рукою його домовини. Були й такі, що напирались, щоб у переході впала на них хоч тінь домовини, або цілували землю, куди переходили ті, що несли його домовину. Маса народу, що йшла поперед і позад святого тіла покійника, наповняла по черзі вулиці, майдани, присінки міста; всі поверхи домів були заповнені зорцями. Загальний біль вибухав так сильно, що зойки заглушували церковний спів. Усі йшли погружені в тім самім смутку. Чужинці, погани, жиди — плакали так, як католики. Глота була така велика, що дехто й задушився, та люди вважали їх щасливими, що вмерли разом із св. Василієм. Тільки з великим трудом удалось накінець вирвати домовину святого з рук тих, що безупинно ймалися її й спустити до гробниці кесарійських епископів.

Св. Василія названо вже за його життя — Великим і Католицька Церква прийняла раз на завсіди цю назву, як признання за його великі заслуги та зачислила його поміж своїх святих і великих вселенських учителів. Своїм характером, культурою, талантом, праведністю та невтомною службою Богові й ближньому св. Василій заслужив собі цілковито імена — Великого й Святого.

Далеко від нас той край, де жив Св. Василій, давно минув той час, коли він закінчив своє святе життя. Та св. Василій близький нам; він живе дальше в українськім народі через одне своє діло велике: — Чин Святого Василія Великого. В цій монашій релігійно-духовній організації, діти України, як українські василіяни й василіянки, поколіннями піддержують живою память свого славного патріярха й законодавця Василія, кріплять свої душі по своїх монастирях прикладом його святого життя й словами науки, а потім несуть ті скарби ще й між рідний, український народ та роздають їх старим і малим через свої школи, часописі й книжки, через свої душпастирські й місіонарські науки. І так живе в українськім народі память про св. Василія Великого, а одночасно розвивається й таке життя, що ним жив він сам колись, що його дуже ревно навчав і багато інших — із любови до Господа Бога.

А сам Василій тішиться тією нагородою, що про неї говорить св. Письмо (Мат. 5, 19): "А хто заховав би й учив би (заповіди), великим назветься в небеснім царстві."

ПЯТИЙ ЗІЗД БУК-А В АЛБЕРТІ

В днях 27 і 28-го грудня відбувся в Едмонтоні Зізд БУК-а, Албертійської Секції.

Зїзд отворив і проводив п. І. Ісаїв, голова Провін. Заряду, а секретарювали Іван Козяк і Орест Жарський. По звіті з діяльности в 1941 р. виголосив промову про потребу Виховавчого Інституту п. І. Ісаїв. По довших нарадах рішено приступити до започаткування збіркової акції в цілій Алберті на будову Виховавчого Інституту ім. св. Йосафата в Едмонтоні.

Другого дня зїзду виголосили довші промови панна Лисаковська, адв. Ю. Шкварок (про календар і календарну справу) о. С. Шевчук ЧСВВ, (організація молоді) о. М. Пасічник, ЧСВВ. (про пресу). Промовляли ще в організаційних справах о. І. Лесюк, ЧСВВ і п. І. Козяк.

Надзвичайним гостем і бесідником на Зїзді був проф. Симсон, з саскачеванського університету.

На закінченя Зїзду відбувся в неділю вечером гарний концерт під управою дир. О. [illegible] ми. На концерті промовляв о. М. Пасічник, ЧСВВ.

Зїзд випав успішно.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Поганський імператор Діоклетіян оповістив коло 303 року строгий декрет проти Христової віри. В цілій римській державі вязнили христіян і кидали без милосердя до тюрми. Між тими героями св. віри находивсь і св. Лукіян. У тюрмі уложив він дуже добру оборону Христової віри, що її потім прочитав у суді перед самим імператором. Здивований мудрістю св. Лукіяна, пробував імператор ласкавими словами намовити його до відступства від Христа. Та коли це не вдалось, тоді загрозив святому найстрашнішими муками, а потім виконав погрозу. Серед мук, на всі завдані йому питання св. Лукіян відповідав тільки те: "Я є христіянин." Змученого тортурами й покритого ранами завели до вязниці. Тим часом помер несподівано імператор. На його місце прийшов Максимін, іще більш жорстокий. Новий імператор знав добре, що за вплив мав св. Лукіян на учених і вищу верству цісарства; тому й він старався зеднати собі святого обіцянками й підхлібствами. Та на всі ті заходи, своїм звичаєм, відповідав св. Лукіян: "Я є христіянин." За те взяли його знову на великі муки. А там святий усе по свойому говорив: "Я є христіянин." Скатованого заволікли назад до тюрми, куди прийшов сам імператор і спитав іще раз. "Чи зложиш жертву богам?" А св. Лукіян, вірний правдивому Богові й правдивій вірі відповів сміло: "Я є христіянин." Тоді імператор післав його на смерть.

Хто має правдиву, живу віру, не виречеться її навіть під загрозою смерти. —

Св. Софія, мати св. мучениць — Віри, Надії й Любови, дала гарне свідоцтво своєї віри за часів цісаря Адріяна.

На запит префекта про її рід, походження та виховання, св. Софія відповіла сміливо, що її батьки займали найвищі уряди в державі, вона однак уважає це за щось низшого від того, як хто є христіянином. А потім сказала ще, що вона сама тому прийшла до Риму, щоби зробити прилюдне визнання Христової віри.

Це д[illegible] сумне, як католики бояться чи соромляться заявити ясно [illegible]ої релігійні переконання... Хто пошанує таких?

о. А. Трух, ЧСВВ.

МАЙБУТНІ ХРИСТОВІ ПРАЦІВНИКИ

Останіми роками число українських католицьких священиків у Канаді постійно збільшається. Кожного року виходять нові робітники в Христовім винограднику, щоб працювати над спасенням душ людських і розширенням царства Божого на землі. Недавня подія, що відбулася в Мондері, в днях 20-21. грудня, в місцевій церкві оо. Василіян дає ще більшу запоруку зросту числа молодих Христових борців. Ця подія — це свячення 15-ох василіянських богословів на піддияконів.

Дня 19. грудня Їх Ексц. Преосвященний Кир Василій приїхали до мондерського монастиря. На другий день, рано о год. 10. уділили свячень піддияконату 15-ом василіянським богословам. В неділю, 21. грудня, Їх Преосвященство відправили читану Службу Божу в церкві й підчас неї поставили 5-ох нововисвячених піддияконів на дияконів. Нижче подаємо імена й короткий життепис нових піддияконів і дияконів.

Діякон Маріян Михайло Горішний уродився 23. жовтня, 1911, в Трой, Н. Й. в Злучених Державах. Батько Іван походить з села Зарваниці, повіту Чорткова. Мама зветься Христина Грушка. Діяк. Маріян покінчив школу в родиннім місті. До Чина ОО. Василіян вступив 18. VIII. 1931.

Діяк. Боніфатій Володимир Слобода, походить з Восток, Алта., де вродився 2. квітня, 1915. Його родичі — Антоній і Анна Строчинська приїхали до Канади тому 45 літ зі села Шурович, п. Бродів і тепер займаються фармерством. Народню школу побирав в школі Львів в околиці Ст. Майкел, опісля в Голден, Алта. 7. XI. 1931. вступив до новіціяту ОО. Василіян у Мондері.

Діякон Петро Павло Гевко покінчив школу в Вегревил. Алта. Це теж його родинне місце. Прийшов на світ 12. XII. 1910. Родичі займаються фармеркою. Батько Василь і мама Олена Пастірничня приїхали з Ст. Краю 1900 р. Батько походить з села Білого, повіту чортківського, а мати з с. Клекотів, п. Броди. Діякон Петро має одного брата рідного в Монтреалю — о. П. Гевко, ЧСВВ. Сам вступив до Василіянського Чина 18. IX. 1931.

Діякон Вернард Василь Дрібненький, син Павла й Марії Мурмило вперше побачив денне світло 9. лютого, 1917 р. в місточку Сенд Крік, в стейті Монтена в Зедин. Державах Америки. Вкоротці родичі перебрались до Канади й в околиці Стриньг Крік, Алта, поселилися. Тут і ходив Василь до місцевої школи. Коли довідався про новіціят ОО. Василіян, вступив до нього 1. X. 1931. Родичі діякона Вернарда займаються господаркою на фармі в околиці Лек Ле Біч.

Діякон Полікарп Павло Матвіїв вступив до ОО. Василіян 5. VIII. 1931. Родичі Петро Матвіїв і Катерина Ткоровська померли ще в його ранній молодості. Народився він у Йорктоні, Саск., 9. січня, 1918, де провів молоді літа й вчащав до школи СС. Служебниць, що називається Інститут Найсв. Серця. Діякон Полікарп має 4 брати й 3 сестри, з котрих дві є в СС. Служебниць С. Полікарпа й С. Людвіна.

Імена й деякі дані про нововисвячених піддияконів.

Севастіян Стефан Й. Курило. походить з околиці Делф, Алта., де вродився 2. XII. 1915. Науку початкову побирав у місцевій "Шептицькі Школі". Родичі — Яків і Ірина Нагайовська — приїхали до Канади 1908 року з села Трибухівців, повіту Бучача. Тепер фармерують в околиці Делф. Забажав стати священиком і вступив до мондерського монастиря ОО. Василіян 1. вересня, 1931.

Пахомій Петро Дидик, син Андрія й Параскевії Кисіль, родився в Вінніпегу, 27. серпня. 1914. Школу вижчу й нижчу покінчив у Вінніпегу. 1932 р. 26 серпня, вступив бр. Пахомій до василіянського Новіціяту в Мондері. Родичі бр. Пахомія живуть у Вінніпегу. Батько походить з села Пацикова, пов. станиславівського, а мати з с. Хлопівки, пов гусятинського.

Володимир Василь Шевчук є сином Петра й Марії Сорохан, що тепер мешкають в околиці Шіго, Саск. Уродився 23. січня, 1917 року. До школи ходив таки у своїм родиннім місці. Почувши в собі охоту до священичого стану, вступив до монастиря ОО. Василіян у Мондері 23. липня, 1932 року.

Віктор Василь Сорока родився 26. січня, 1915 р., в Мавнтен Ровд, Ман. Родичі Юрій і Анна Волоцька прибули до Канади зі села Вільхівці, повіту борщівського. Мешкають тепер у Мавнтен Ровд і займаються рільництвом. Науку бр. Віктор побирав у місцевій школі. До монастиря вступив 9. листопада, 1932.

Епіфаній Стефан Пащак уродився в Вінніпегу 29. жовтня, 1917 року. Учився через ввесь час у школі св. О. Николая в Вінніпегу. До Мондеру виїхав вчитись на священика в Чині ОО. Василіян 7. серпня, 1932. Його батько Матвій походить з села Бокова, повіту Підгайців, а мати Анастазія Шаламай з села Лішнів, повіту бережанського.

Орест Іван Засійбіда народився 5. травня, 1912 р., в місточку Вегревил, в провінції Алберті. Там перебув свої молоді літа й покінчив школи. Батько Максим помер ще в молодих літах бр. Ореста. Мати його Анастазія Павлій живе в Вегревил. Коли рішився посвятитися життю монашому, переступив поріг монастиря ОО. Василіян у Мондері 3. червня, 1933.

Венедикт Василь Гринишин походить з Левиньгтон, провінції Бритиш Колюмбії. Прийшов на світ 11. марта, 1917. Родичі його Петро й Петронелія Ганішевська приїхали з Ст. Краю 1912. Їх родинне місце є Монастирище, а повіт Чортків. Школи бр. Венедикт покінчив у Левиньгтон, Б. К. Опісля зголосився до ОО. Василіян 29. серпня, 1931.

Евген Володимир Вілик уродився в Мондері, Алта., 9. XI. 1918. Тут в околиці Мондеру покінчив і народню школу. Родичі його Йосиф походить з села Білого, повіту чортківського, а мати Емілія Лесник з повіту Підгайців. Бр. Евген має в СС. Служебниць одну сестру — С. Єфрему. До ЧСВВ вступив 17. липня, 1933.

Єронім Ізидор Химій родився в Редвей, Алта., 12. березня, 1919 р. Батьки Стах і Анна фармерують в околиці Редвей. Школу скінчив бр. Єронім в родинній місцевості. Принятий до Новіціяту ОО. Василіян у Мондері, 19. III. 1934. В Чині ще має одного брата о. Атанасія Химія, ЧСВВ, а в Згромадженню СС. Служебниць одну сестру — С. Єроніму.

Григорій Августин Хміляр прийшов на світ 22. липня, 1918 р., в Мондері, Алта., де й кінчив свої школи. Родичі бр. Григорія Василь і Марія Шевчук походять з бродського повіту. До Канади приїхали 1899 р. і замешкують до нині в Мондері. Занимаються фармерством. В Згромадженні СС. Служебниць є одна його сестра — С. Єремія.

Також у Навечеріє Різдва н. ст. 24. XII. 1941 р. Їх Екселенція уділили нижчих свячень питомцям Семинарії св. Йосифа п. Іванові Вороні й п. Григорієві Овчарикові в монастирській каплиці в Мондері.

Іван Ворона уродився 23. листопада, 1921 в Мейфир, Саск., де також скінчив нижчу школу. Вижчу науку побирав один рік в Гефорд, Саск. Родичі його Михайло й Магдалина Грабовська приїхали з Краю 1928. Тепер займаються рільництвом. Іван має ще два брати й дві сестрі.

Григорій Овчарик уродився 23. квітня, 1921 р., в Етелберт, Ман. Родичі його називаються Стефан і Марія Гумніна. Школу покінчив Григорій в родинному місті. В родині ще крім нього є 4 брати й 2 сестри. Батько приїхав з Ст. Краю 1898 р.

Нововисвяченим "СВІТЛО" бажає много ласк Божих до укінчення студій та вкоротці одержати велику святу тайну священства, щоб опісля могли много й успішно трудитись для слави Божої та привести много душ до Христового стада.

СПРАВКА

В дописі про похорон бл. п. Марії Котиляк зайшла друкарська помилка, Замісць слів збірка принесла $2.00 має бути збірка принесла $7.00.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РІЗДВЯНІ СВЯТА. Цього року кілька десяток українських греко-католицьких парохій у Канаді святкувало різдвяні свята 25 грудня, по новому стилю. На Свят-Вечір 24. XII. від год. 8.30-9.00 хор при українській греко-католицькій церкві св. Йосафата під орудою пана Осипа Прийми відспівав вязанку гарних колядок через радіостацію СФРН. у Едмонтоні.

Преосв. Кир Василій Ладика відправили в ночі 25. XII. архиєрейську Службу Божу в Чипмені, Алта.

На різдвяних відправах людей було повно в церквах. Свята гарно проминули. Дав би Бог, щоб така корисна зміна календаря дальше поширялася, щоб на другі різдвяні свята нові парохії могли святкувати великі й радісні свята Різдва Христового в новому стилю, разом із другими народами світа. Не ставаймо на половині дороги! Ідімо вперед!

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Парохіяни з церкви св. Івана Хрестителя у Борщеві величаво відсвяткували цього року Празник Різдва Христового. На сам день Різдва 25. XII. мали вони торжественне богослуження й Службу Божу з дияконами. Службу Божу відправив Впр. о. місіонар А. Трух, ЧСВВ. а диякон Полікарп Матвіїв, ЧСВВ і бр. Пахомій Дидик, ЧСВВ були в асисті. Церква була наповнена вірними й велике число з них приступило до св. Тайн. При кінці відправи о. Трух виголосили святочні желання й принагідну коротку науку на похвалу парохіян за їх співпрацю в парохії й на заохоту на будуче. Ввесь час богослуження Впр. о. парох Н. Когут, ЧСВВ. сповідали вірних. Службу Божу прекрасно співав місцевий церковний хор під управою п. Рурки.

— — — —

В той сам день Різдва, зараз по відправі, знайомі й сусіди зїхались до дому п. Івана Романюка й справили йому й його жені несподіванку з нагоди 25-ліття їхнього подружого життя. Гостей було много, бо прибули сусіди й рідня навіть з дальше, як Голден і Ст. Майкел.

На початку, один з синів, в імени дітей, родини та присутних, привитав своїх батьків-ювілятів, пожелав їм много літ і вручив дарунок. Родичі зі сльозами в очах приймили щирий вияв вдячної любови від своїх дітей.

В часі обіду коротко промовили ще Впр. о. Трух, накреслюючи велике значіння цьої хвилі, коли то діти так шанують і люблять своїх родичів.

По обіді гості ще дальше весело забавлялись, гуторячи між собою й співаючи коляди й народні пісні до пізнього вечора.

Збірка переведена підчас забави принесла $2.55. Суму розділено на Укр. Вісти й Світло.

— — — — —

Оцим складаємо особливішу подяку Впр. ОО. Когутові й Трухові, дорогим дітям, родині й сусідам, що нам справили милу несподіванку з нагоди нашого 25-ліття супружого життя.

Іван Романюк і жена.

ТОРОНТО, ОНТ. За почином молоді й кількох родин відбулась спільна свята вечеря на Свят-Вечір по новому стилю, в гали під церквою, в парохії Пресв. Євхаристії в Східнім Торонті. До спільного стола засіли Всеч. отці С. Борис і М. Горошко, котрі по відспіванню тропаря зложили присутнім святочні желання. Рівнож гостили й наші Сестри Служебниць. По роздачі дарунків удались усі до церкви, де Сл. Божу і проповідь мав о. Горошко. Ця хвиля була дуже радісною передовсім робочим людям та дітям, що мали вільні дні.

Складаю публично щиру подяку українській молоді, за те, що раз своє свято відсвяткувала по новому стилю. Дай Господи, щоби наступне Різдво вже ціла парохія, а не тільки діти святкували в грудні, а не в січні!

Василь Годованський.

МОНДЕР, АЛТА. Несподіванка. В суботу 27. XII. зїхалися діти, зяті й сусіди й справили милу несподіванку Ювеналієві й Анні Філевичам з нагоди їх 35-літнього подружого життя.

Перед вечерою молитву провів їх син диякон Василь і в своїй промові пояснив заслуги родичів та зложив від родини і гостей гарячі побажання. При тім вручено їм гарний дарунок.

До вечері засіло яких 40 осіб. Всі гарно забавлялись, а прикінці зложили свою жертву на укр. католицькі часописи. Збіркою занявся п. Цимбалюк і п. Никола Маньовський. Вона принесла $4.00.

Ювеналій Філевич уродився 1880 р. і походить зі сокальського повіту.

Анна Пелех, його дружина, уродилась 1886 р. і походить з Городища. Обоє приїхали до Канади 1904 р. Мають 9 дітей: три сини й шість доньок. Один син учиться в духовному семинарі в Едмонтоні й незабаром буде священиком.

— **Від 18-25** січня, відбудеться Всесвітна Осьмодніявка молитов за одність Церков. Вірні христіяне повинні в тому часі молитись і в тім намірі також приймати св. Причастя, щоб між христіянами повстало одно стадо під одним верховним Пастирем, як цего собі бажає Христос.

—З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ—

Засилаю Вам передплату за "Світло," газету, яку я і мій муж любимо читати. Я тішуся, що я хоч далеко від Вас, а знаю всі новинки зі "Світла," світські й релігійні.

Коли я читаю "Світло," то мені веселіше на серцю. Зичу якнайбільше передплатників для Світла, а всім отцям Чина св. В.В. з нагоди Різдва Христового "Веселих Свят!"

М. Сенів. Філядельфія. Па.

Газетка "Світло", то таки правдиве світло, без котрого я тепер ніяк не могла б остатись. Нераз мені самій дивно, як прийдуть другі часописи до мене, а між ними зявиться канадійське "Світло", то я таки в сам перед берусь до нього, бо там дуже цікаві й правдиві статті. Дуже інтересне читати про релігійні запити й закиди, вісти з парохій, де часом знаходжу імена своїх кревняків, про котрих вже давно забула, та відповіди православним. Нераз думаю, що канадійські українці щасливі, що мають таких отців, що посилають ясне світло правди між своїх читачів.

Ольга Фостик.
Филяделфія, Па.

КОРОЛЕВА Й КНЯГИНІ КАРНАВАЛУ З НОВОГО БОРЩЕВА, АЛТА.
З права до ліва стоять: Анна Мищій, королева, Ольга, Рурка й Маргарета Огроднік, княгині.

З РІЗДВЯНИХ ПРОМОВ ПРОВІДНИКІВ ДЕРЖАВ

"Війна ще не скінчилась. Противно, вона навіть значно поширилась, обіймаючи нові континенти й обдираючи кожного дня тисячі родин. Ніч стає темніша над світом. А так дуже побажаний мир ще більше віддалився, як колинебудь."

Петен, премієр Франції.

— — — —

"Новий рік 1942 вимагає відваги й рішучости від старого й молодого, помогти виграти світову боротьбу на те, щоб ми могли зберегти все, що нам дороге.

Ми покладаємо надію на нашу відданість країні, на нашу любов до свободи, на нашу унаслідженну відвагу. Одначе наша сила, як і сила всіх людей усюди буде мати більшу користь тоді, коли Бог кріпитиме нас.

Тому то я цим назначую перший день року 1942 як день молитви...

Ми потребуємо Божого проводу, щоб нарід був покірний духом, а сильний в переконанні про своє право, непохитний в переношенню жертви, й відважний, щоб осягнути побіду свободи й мира.

Нашим найсильнішим оружжям у цій війні є те переконання про гідність і братерство людини, які Різдво Христове виражає більше чим який другий день чи якийнебудь другий символ.

Проти ворогів, що проповідують засади ненависти і їх переводять у чин, ми кладемо нашу віру в людську любов і в Божу печаливість про нас і про всіх людей усюди.

Ф. Рузвелт, Президент Зл. Д.П.А.

— — — —

"Ми всі належимо одні до других. Ми всі потрібуємо одні других. У взаїмному служінню й посвяті для нашого спільного добра лежить наше справжне життя.

В такому дусі ми виграємо війну. І в тому самому дусі ми здобудемо для світа після війни правдивий і трівкий мир. Хоч небозвід перед нами ще темний і грізний, є однак зорі, щоб вести нас на нашому шляху. Ніколи ще героїзм, мужність, посвята, співчуття і сусідська зичливість не блестіли ясніше як тепер.

А з ними найясніша зі всіх зір є наша віра в Бога. За цими зорями будемо йти з Його поміччю аж доки світло не засвітить, а темрява не щезне.

Юрій VI., Король Британійської Імперії.

ПРИГАДКИ

6. І. Вівторок. Богоявлення Господнє. Досвіта Повечеря вел. з Литією. На утр. все празн. Єв. утр. Марк. зач. 2. Служ. Бож. Івана Золот. Антиф. празн. Єлици. Ап. зач. 302.Єв. Мат. зач. 6. Задостойник празн. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая" аж до віддання празн. По заамвонній молитві Водосвяття.

11. І. Неділя (31.) по Просвіч. † Преп. Теодозія. Попраз. Богоявл. Глас 7. Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Бож. троп. воскр. празн. і препод. конд. воскр. Слав. препод. І нині празн. Прокім. Ап. Єв. неділі по Прос. і препод. Ап. зач. 224 і 176. Єв. Мат. зач. 8. і 43. Задостойн. празн.

18. І. Неділя 32 по Сош. Про Закхея. Глас: 8. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Бож. троп. воскр. Сл. конд. воскр. І н. Взбранной Воеводі... Ап. зач. 285, Єв. Луки зач. 94.

1. І. Новий Рік. Новорічні побажання. Імянини Преосв. Кир Василія Ладики, ЧСВВ.

5. І. Щедрий Вечір. Піст.

6. І. Йорданське Водосвяття. По Йордані парох відвідує парохіян зі свяченою водою.

Загальниця до 6. І. включно, крім навечеря Богоявл.

Заборонений час — до Богоявлення 6. І. (до йорданського, водосвяття.)

Місячне намірення. Загальні й окремі наміри Св. Отця.

Місійне намірення: За рідних епископів і вірних, що є в їхній опіці.

Відміни місяця: Повня 2. І. Остання кватира 9. І. Нів 18. І.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

6. Богоявлення Господнє —
Скаро
Москалики (8 год.)
7. Різдво Г.Н.І.Х. — ст. ст.
Івасюки (год. 8-ма рано)
Плейн Лейк (год. 7-а рано)
Іннісфрі В.Ч.Хр. (8-а рано)
Тофілд (год. 10-та рано)
Стар
Москалики
8. Собор Пресв. Богородиці—
Іннісфрі П.М.Б.
Делф
9. Св. Стефана —
Лішор
Ренфурлі
11. Неділя —
Вегревил
18. Неділя —
Стар
Лішор (год. 5-та Водосв.)
Краків (водосвяття)
19. — Делф і Івасюки, Москалики.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

5-го — Ледук (год. 11-та)
6-го — Калмар (год. 8-ма) Копернік.
7. Різдво по ст. ст. —
Голден коло Пастушка (6-та година рано
Вох (9-та година рано)
8-го — Егрімонт, Карвил Равндгил
9-го — Торгилд, Чергил Гейлейк
11-го — Нюбрук
18-го — Гей Лейк (Йорданське водосвяття)
19. Богоявлення ст. ст. — Равндгил

**Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.**

6. Свят Вечір — година 10 Дервент (місто)
7. Різдво Г.Н.І.Х. — Година 9.30 Дервент св. Вознесення
8. Собор Пр. Бог., і св. Йосифа Дервент св. Юрія (год. 9.30)
9. Св. Стефана — Енгел Лейк (коло Кравчуків)
6. Йорданське Водосвяття (по новому стилю година 9.30 Моркемб
Мирнам (год. 1 пополудні)
11. — Моркемб (Відвідини парохіян зі свяченою водою (10 і 11 січня).
18. — Мирнам (Відвідини зі свяченою водою (12 і 13 І.)
19. - Йордан - Дервент (місто)
19. Година 3 попол. Йорданське Водосвяття в церкві коло Ханасиків.
Година 5-та попол. Водосвиття Йорданське в церкві св. Юрія коло Мельників. І відвідини парохіян зі свяченою водою околиці: Мельники, Кравчуки, Нортерн Велій, Ханасики, Медов.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

7. РІЗДВО ХРИСТОВЕ —
Вильна — 7 год. рано.
Спеден — 10 год. рано.
Куквил — 7 год. рано.
Сейнт Павл - 10 год. рано, (в старім костелі)
8. І. Собор Пр. Б. Йосифа —
Стрий — 10 год. рано.
Редвотер — 9 год. рано.
9. І. Сс. Стефана Первмч. —
Давнінг
Смокі Лейк, св. Онуфрія
11. І. Неділя по Різдві —
Сокаль
Елдорена
Айрон Ривер
14. І. НОВИЙ РІК —
Редвей, Глендон
18. І. ЩЕДРИЙ ВЕЧІР —
Спеден - 9 год. рано
Вильна (вечірня і водосвяття) 4 год. вечером.
Куквил — 9 год. рано
Елдорена (вечірня і водосвяття) 4 год. вечером.
Смокі Лейк, св. Параскевії— 9 год. рано.
19. І. ЙОРДАН —
Давнінг — 7 година рано
Стрий — 10. година рано.
Редвотер — 7 год. рано.
Смокі Лейк, св. Онуфрія — 9 година рано.
25. І. Неділя Митаря —
Белліс,
Редвей.

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **На сході** Европи масово вибухає страшна пошесть пятнистого тифу. Найнебезпечнішими розсадниками цеї недуги є воші. На українських землях, захоплених німц[illegible] також шириться тиф. Всі школи на українських землях позамикані. Недуга тифу кидається і між німецьких вояків.

— **З вибухом** японської війни, американці, хоч ріжного походження станули одностайно при президенті Рузвелті й уряду й заявили свою всебічну поміч у війні проти тоталітарних держав. Між заявами відданости є також і заява Українського Конгресового Комітету.

24. XII. вільні французи під проводом адмірала Мізеліє заняли два острови Ст. Пер і Мікелон, що досі залежали від французького уряду в Віші. 98 відсотків населення заявилося за вільними французами. Оба острови лежать недалеко Канади. Проти такої поведінки вільних французів запротестувала Америка, що запевнила була уряд Віші, що стан французьких посілостей на західній півкулі має остати незмінним.

— **Японці** висадили на побережі Борнео, в частині Саравак свої сили. Британці, щоб не віддати в руки японців деяких своїх копалень нафти, знищили ті копальні, а також рафинерії.

— **На півострові** Маляї ведуться бої між японцями й британцями яких 290 миль від Сінгапуру, однак ситуація для британців є грізна.

— **Гітлер** усунув генерала Вальтера фон Бравхіча зі становища начального вожда німецьких військ у Росії і сам обняв головний провід своїх армій. У Лондоні пояснюють Гітлерів крок намаганням урятувати свою кампанію в Лібії та припинити відступ у Советах. Сподіються, що Гітлер плянує нові воєнні кроки через Туреччину або Еспанію.

— **В Лібії** німцям і італійцям дуже зле. Британці їх побивають і уже заняли 24. XII. Бенгазі, столицю Киренейки.

— **На московському** фронті німці є в постійному відступі. Їх нищить не тільки советська армія але й тиф. Советські війська відібрали від німців міста Калінін, Петровськ, Волоколамськ, Калугу.

— **Советський** Союз не хоче виповідати війни Японії, щоб зосередити свої сили в боротьбі з Гітлером.

— **На Спокійному Океані** війна продовжується з небувалим завзяттям. Японці забрали від американців остров Вейк і поступають вперед на Филипінських островах. Сильно збомбардували місто Манілю, хоч воно було проголошене безборонним містом.

— **Помимо** геройської оборони 25. XII. японці здобули британську кольонію Гонг Конг.

— **По уступленні** премієра Патуля, на чолі уряду Британської Колюмбії став Джан Гарт. Премієр Гарт є першим католиком на цьому становищі в західніх провінціях Канади.

— **Англійський** премієр В. Чирчил прибув до Вашінгтону й з президентом Ф. Рузвелтом відбув важні наради щодо дальшого ведення війни. 26. XII. виголосив він історичну промову перед конгресом. До Вашінгтону на наради поїхав також канадійський премієр Кінг. Сподіються, що вислідом цих нарад буде утворення военної ради аліянтів.

— **З Вашінгтону,** британський премієр В. Чирчил прибув до Канади, де в Оттаві, 29. XII. його маси народу витали з ентузіязмом. В Оттаві відбув з високими кругами важні наради й 30. XII. виголосив промову в канадійському парляменті.

Побут і наради В. Чирчила в Вашінгтоні й Оттаві заповідають якісь дуже великі рішення і наслідки в найблищій будуччині.

— **В Москві** Антін Іден, британський секретар заграничних справ вже два тижні веде переговори зі Сталіном в справі тісної мілітарно - політичної співпраці.

— **Американський** сенат по довшій дискусії ухвалив закон, на основі якого всі мужчини в віці між 19 і 44 роком життя мають відбути військову службу.

— **Між урядом** Злучених Держав й французькою кольонією Мартинікою, що лежить при північних берегах Полудневої Америки, підписано умову, на основі якої кольонія задержить далі свою невтральність. Американський уряд обіцяв, що буде далі вдержувати торговельні звязи з кольонією та іншими французькими посілостями на західній півкулі, та зате адміністрація тих кольоній, мусить зобовязатися, що вона не приступить до жадної военної коаліції зверненої проти Америки.

— **Голяндські** й австралійські війська окупували на час війни португальський остров Тімор, недалеко Австралії, що би не дати можности там осісти японцям і створити свої бази.

— **28. XII.** британці нечайно напали на остров Ваґсо, яких 100 миль на північ від Берген у Норвеґії і знищили 8 ворожих кораблів, склади й фабрики.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка з нагоди несподіванки для п. Івана Романюка, Н. Борщів, Алта. ... 1.57
До збірки заохотив Віктор Романюк.
Іван Романюк 1.00
о. В. Стех, ЧСВВ, Пасайк, Па. Зл.Д.П.А. $1.00
Олекса. Старко, Чипмен, Алта. 1.00
Михайло Романюк, Чипмен, Алта. 2.00
В. Греб, Клаймер, Па. .. 1.00
Збірка на різдвяній гостині 25. XII. в Костя Заїла в Скаро, Алта. Збірку перевів Петро Котиляк 2.90
Зі збірки в домі Ю. Філевича, Мондер, Алта, ... 2.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

**СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК**
видають
**Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-** ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

бракує 1, 3, 5

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

Світло
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (89) 2. 15. Січня, 1942. January 15th, 1942. Vol. V. No. (89) 2.

Злого Бережись, А Добро Твори!

З РЕЛІГІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **У боях** на Филипинах католицькі церкви й інституції потерпіли великі шкоди. В Манілі, столиці Филипин японські бомби знищили старинну церкву св. Домініка з 1588 р. Шкоди в тій церкві, крім предорогих мощів, обчисляють на $2,000,000. Вибухові й запальні бомби дуже знищили колегії св. Рожі, св. Каталіни, Сан Жуан де Летран, шпиталь св. Павла і другі будинки. Також багато людей згинуло, або понесло рани. Щонайменше 200 католицьких священиків і законних осіб пожертвувало свою кров для трансфузії раненим жовнірам і цивільним людям. Тепер виховавчі інституції є переповнені раненими.

— **Горожанська** війна в Еспанії дуже прорідила ряди духовенства. Щоб зарадити лихові, що його спричинює недостача духовенства в церковному й національному житті в двох останніх роках більше як 1,000 юнаків, членів католицьких організацій вступило до духовних семинарів, щоб там учитись на священиків і робітників на церковно-народній ниві. Це гарний приклад до наслідування для українських юнаків.

— **Папа Пій XII.,** з огляду на воєнні обставини, через Св. Конгрегацію для Надзвичайних Церковних Справ дав епископам ординаріям усіх обрядів, що на світі, власть на час війни диспензувати вірних від церковної заповіди посту.

Тою властю, що дана тільки на час цеї війни, мають користуватись епископи второпно й можуть диспензувати навіть монахів, що є вийняті з під епископської судовласти.

З під диспензи є вийняті в латинському обряді Попелева Середа й Велика Пятниця, а в других обрядах дні, що їх визначуть епископи-ординарії.

— **У Ватикані** при Державнім Секретаріяті існує Інформаційне Бюро, що збирає і розсилає вісти до рідні про тих, що в війні пропали, або попались у полон.

Бюро веде свою роботу під керівництвом Преосв. Олександра Євреїнова, епископа византійського обряду в Римі й монсіньора Джованні Баттіста Монтіні, державного підсекретаря та приміщується в будинку, де передше урядувала Св. Конгрегація для Східньої Церкви.

ДІЯВОЛ СПОКУШУЄ ІСУСА ХРИСТА

Діявол є це хитра, злобна й ворожа нам сила. Він цілою своєю істотою ненавидить Бога й нас і хоче нас на віки зробити нещасними. І тому, по словам св. ап. Петра "діявол, як лев рикаючий ходить, шукаючи, кого пожерти" (5: 8). Сам і через лихих людей намагається привести нас до гріху. Гріх сам у собі є велике й огидне зло. Щоб отже до нього нас заманити завиває його в приманчиве опаковання й рекляму. В грісі обіцяє нам дати дочасні розкоші, або матеріяльні користи, чи світові почести. Він готов і весь світ нам дати, коб тільки дістати нашу душу.

Діявол відважився був приступити навіть до самого Спасителя Ісуса Христа й кусити Його в часі сорокдневного побуту на пустині. (Мат. 4: 1-11; Лук. 4: 1-13). Та діставши рішучу відправу мусів відійти засоромлений.

Тим сміліве цей хитрий обманець буде і нас спокушувати, щоб ми грішили й так не Богові, а йому служили.

Памятаймо, що він наш ворог, що він сам нещасний, ніколи нас не може правдиво ущасливити. Тому будьмо обережні на засідки ворога й рішучо відкидаймо його спокуси якого будь роду!

Хай кличем нашим у 1942 р. і в цілому нашому житті будуть слова Спасителя: "Не одним хлібом житиме чоловік, а всяким словом, що виходить з уст Божих... Геть від мене сатано! писано бо: Господу Богу твойому клянятимешся і Йому одному будеш служити." (Мат. 4: 4 і 10).

В Інформаційнім Бюрі є постійно заняті роботою 150 осіб, що дістають денно кілька соток запитів.

Крім сталих урядовців працює в Інформаційнім Бюрі нзд обовязково ще багато других помічних робітників.

Те Бюро має свої осередки по всьому світі і через Апостольських Делеґатів та Нунціїв стягає вісти про воєнних бранців і висилає їх до Ватикану радієм, каблями й й поштою.

Від червня 1940 р. — до вересня, 1941 р. отримало Бюро 364,409 просьб, а 147,862 відповідей, і їх опісля передало заінтересованим родинам, 89,076 поштою, а 58,786 телеграфічно. Велика й гарна це робота Католицької Церкви.

— **З вибухом** американсько-японської війни ціла Америка організує всю свою матеріяльну й людську силу для оборони загроженої батьківщини й свободи. Навіть діти жертвують свою услугу для оборони краю в дуже гарний спосіб, а це молитвою. В Злучених Державах повстала окрема організація п. н. "Діточий Хрестоносний Похід Молитви" до якої громадно вписуються діти католицьких парохіяльних шкіл. Покровителькою організації є Непорочно-Зачата Діва Марія. Кличем молодих хрестоносців є слова: "Армія навколішках, щоб удержати армію на її ногах."

Діяльність організації переводиться на такий лад: рідня, або приятелі подають до діецезального осередка імена й адреси осіб, що служать у армії. Ті імена опісля розсилається по школах і дається їх дітям від 7-12 літ, що хочуть належати до Круціяти. Кожна дитина вибирає собі одного американського жовніра чи моряка й прирікає за нього молитись рано, вечером і часто на Службі Божій та жертвувати за нього вислухання Служби Божої і Св. Причастя один раз кожного тижня, щоб Господь Бог, Ісус Спаситель і Божа Мати берегли його перед небезпеками й вели в службі Бога та вітчини.

Діти мають також писати листи до своїх жовнірів і в них їх повідомляти, що за них моляться та прохати, щоб також вони лучились із ними в ранній та вечірній молитві.

Ціла та орґанізація зродилась з того переконання, що добрий вислід війни залежить не тільки від оружної сили, але й від Божої волі, що дає свою ласку й поміч тим, що просять її в добрій і корисній справі.

Наш дорогий епископ, Преосв. Кир Василій Ладика, ЧСВВ лежать поважно хорі у мондерському шпиталі. Просимо всіх гарячо молитись за скоре видужання.

Осьмоднівка Молитов

ЗА ЗЕДНАННЯ ВСІХ В ПРАВДИВИЙ ВІРІ Й ЦЕРКВІ.

Розказують, що в „17 столітті жив один чернець великий місіонар. Де тільки він зявився, маси народу збігались послухати його мови. А слухаючи підпадали під очаровуючий вплив його слова. Слухали його і навертались навіть многі некатолики.

А треба це знати, що той чернець-місіонар не бував ніколи сам. Він мав за постійного товариша простенького законного братчика. Була це людина не дуже вчена, але зате щира, глибоко-побожна душа, зединена з Богом і віддана молитві. Кожного ранку братчик служив славному місіонареві до Служби Божої з великою набожністю. Позатим здавалось більше нічого не помагав свойому отцеві місіонареві.

Одного ранку, вкоротці по Службі Божій, старенький братчик помер. Вечером, ще того самого дня місіонар вийшов на проповідницю і почав з питомою собі вимовою голосити прекрасні великопосні проповіди. Слухали його як звичайно великі маси народу. Та цим разом його красномовні слова не робили вже того могутнього впливу на душі що передше. Що сталось? Прибитий місіонар зійшов з проповідниці й став гаряче молитись до Бога. І тоді Господь Бог дав йому в молитві пізнати, що те, що за минулих 30 літ його місіонарського життя давало велику силу його словам і навертало душі, була молитва його товариша, простенького монастирського братчика.

Коли він проповідував, у той час, десь там у темному кутику церкви, неспостережений людьми, клячав той братчик і просив у Бога особливих ласк для всіх, що слухали місійних наук. А Бог слухаючи його гарячих молитов порушував людські серця своєю ласкою й це робило успішною вимову красноречивою монаха місіонаря.

З цего бачимо, що хоч має велике значіння й вплив вимова проповідника, якою Господь Бог часто послугуеться в навертанні людей, цебто ласка зовнішна, однак остаточно душі навертае ласка Божа внутрішна, що безпосередно ділає на душу людини. "Ніхто не може прийти до мене, коли Отець що післав мене, не притягне його." (Ів. 6: 44.) так сказав Христос. Навернення душі до правдивої віри чи чесного життя — це діло Божої ласки. У виеднанню Божої ласки велике значіння має щиро-сердечна молитва.

Вже молитва одиниць є могутня і може навернути многих; що ж тепер сказати про молитву . мільйонів християн ріжного віку й стану, що живуть у ріжних краях і моляться в тім самім намірі: навернення і обеднання всіх християн у правдивій Христовій Церкві? Сказав колись Христос. Коли двох з вас згодиться на землі про всяку річ, про котру проситимуть, станеться їм від мого Вітця, що на небесах. Бо де є двое або трое зібраних у мое імя, там я є посеред них." (Мат. 18. 19). В одності сила — цей клич мае своє застосовання також і в збірній молитві. Збірна молитва є сильна й виеднуе ласки.

Велика потреба

Коли ж тепер поглянемо на віроісповідну статистику світа, то представляється вона нам досить сумно.

На близько два більйони людей по цілому світі є всього християн тільки біля 751,000,000, а нехристіян, включаючи около 16,000,000 жидів є до 1,170,000,000. Отже по 19 сот роках існування християнства, число нехристіян таки ще дуже перевищае християн. А до того й самі християне є поділені на різні секти й церкви. Начисляють католиків до 400 мільйонів, протестантів прерізних сект до 207 мільйонів, а православних усяких відтінів до 144 мільйонів. Нема на світі того, чого так дуже Христос бажав, щоб усі були одно, щоб було одно стадо й один пастир.

Це релігійне розбиття людей є головним джерелом усякого лиха в світі, в життю родиннім, громадськім, народнім і міжнароднім. Історія на потвердження цього мае багато яскравих фактів.

Цей сумний стан кидається в очі так католикам як і некатоликам, і одні й другі бачуть, що воно краще було б у світі, коли б між людьми запанувала релігійна одність.

І з бажання довести до тої релігійної односги зродились в однім і другім таборі унійні змагання. Всіляки некатолицькі секти скликають свої зїзди й дорогою взаїмних уступок намагаються створити обєднання Церков. Та це їм не вдається. Католики знову, переконані, що тільки одна католицька Церква є правдива, працюють над тим, щоб побороти всякі упередження до католицької Церкви, дати змогу пізнати зблуканим братам пізнати правду й приеднати їх до прадивої Христової отари, якої верховним Пастирем є Папа римський.

Благородним зусилям словом і письмом довести до релігійної односги між християнами товаришать ще й молитви так між католиками як і некатоликами. Новішими часами славнозвісною і міжнародною стала Осьмоднівка молитов за зеднання Церков, що відбувається по всьому світі від 18-25 січня.

Започаткував цю осьмоднівку протестантський пастор Павло Джеймс Френсис в Греймур, Н. Й. в Злучених Державах, 1908 р., настоятель англіканського законного згромадження Францішканських Винагороджаючих Братів. (Franciscan Friars of the Atonement) Ідею осьмоднівки гаряче пропагував пресовий орган "Лемп" ("Світло"). Вислід молитви був дуже скорий. Таки наступного року сам настоятель о. Павло й ціле протестантське законне згромадження зі 17 членів у Греймур, Н. Й. навернулось до католицької Церкви. Від того часу ріпрічно тисячі йдуть їх слідами. Побожна практика принялась і між католиками. Її похвалили й поручили вірним папи Пій Х. 1909 р. Венедикт XV. 25. II. 1916 р. та Пій XI, 6. I. 1928 р.

Осьмоднівка молитов за зеднання Церков є це дуже гарна практика. Тут молимось не за свої особисті потреби, чи користи, а за славу Божу й поширення Божого царства на землі. Тут ми виконуемо велике діло любови й милосердя для нашого ближнього. Коли на страшному суді Господь буде надгороджати великою й вічною нагородою тих, що виконували діла любови ближнього щодо тіла, то тим ще більшою й кращою нагородою нагородить тих, що виконували діла любови щодо душі свойого ближнього своєю гарячою молитвою за його навернення і спасення з правдивій вірі й Церкві. Коли наша молитва вратуе хоч би тільки одну душу й доведе її до неба, то це буде велике й гарне діло.

То ж у днях від 18-25 січня щоденно молімось і жертвуймо наші добрі діла за зеднання Церков і навернення всіх некатоликів до католицької Церкви! Наші молитви еднаймо з молитвами тих всіх прихильників релігійного обеднання, що в тому часі будуть разом із нами відбувати цю осьмоднівку і приймімо за здійснення цілей осьмоднівки св. Причастя.

Можемо молитись як тільки вміємо й хочемо. Можемо собі постановити пр., що кожного дня будемо відмовляти 3. рази Отче наш і Богородице Діво й Слава Отцу. за навернення некатоликів.

Окремі наміри на кожний день цієї осьмоднівки є такі:

18. I. — Поворот всіх вір і Церков до одної вівчарні, св. Католицької Церкви, під зверхність одного Пастиря, наслідника св. Петра, Папи Римського.

19. I. — Поворот незединених східних Церков, а головно наших незединених православних братів українців до католицької Церкви.

20. I. — Поворот протестантів у Европі до правдивої Христової Церкви.

21. I. — Поворот англіканів під зверхність Папи.

22. I. — Обеднання всіх некатоликів у Америці в одній католицькій Церкві.

23. I. — Трівке навернення славянських народів і лихих католиків та відступників до католицької Церкви.

24. I. — Навернення жидів.

25. I. — Навернення погач усього світу до католицької Церкви.

Хоч війна шаліє й богато всяких журб і клопотів маемо кожного дня в нашому життю, та мимо того не занедбаймо совісно відбути цієї осьмоднівки молитов. Молімось, щоб чимскорше сповнилось велике Христове бажання: "Щоб усі були одно" (Ів. 17: 21), а ця наша молитва, коли буде щира, сердечна, виеднае напевно много добра й для нас і для наших ближніх і причиниться до прославлення Бога на землі й в небі.

На Маргінесі Правди

до статті "В передсмертних судорогах".

(В деяких українських часописах у Канаді появилась була стаття п. В. П. Куца, як передрук з "Українського Слова," урядового органу Т-ва "Просвіта" в Буенос Айрес, у Аргентині. В тій статті була подана невірна й кривдяча оцінка діяльности нашого духовенства в Бразилії. На днях ми отримали від о. О. Дуба, ЧСВВ відповідь на ту статтю. Сподіємось, що її прочитае кожний зі заінтересованням і дістане виясненя на безосновні напади автора статті "В передсмертних судорогах."

(Редакція "Світла")

Недавно появилася на сторінках часопису з Б. Айрес "Українське Слово", ч. 16 і 17 з минулого року стаття під трагічним заголовним титулом: "В передсмертних судорогах", що її написав В. П. Куц. Не знаю лично тої особи, але читаючи опубліковану статтю, почуваюся до обовязку, як член укр. еміграціі подати свої завваги.

Гарна це річ, що тут і там знаходяться одиниці та висвітлюють принагідні спомини зі життя нашої еміграції, але як прикро читати згадки про наш рідний нарід, коли такі "історики" як п. Куц публично висвітлюють справи викривлено й не згідно з правдою та понижують той нарід, а радше провід нації, до якої зачисляється й сам автор.

На самому початку **автор** уже засудив своїм пророчим духом усю навіть аргентинську еміграцію на загибіль, а прецінь ми живемо надією, що чейже не всюди рядять диктатори, а й від нашої поведінки багато залежить краще майбутне!

З поміж тих інсінуацій, що п. Куц розвівся в предовжезній статті, беру під увагу дві з головніших точок, що мають на меті оправдати нашу еміграцію в Бразилії, та усунути брехню, що впала на серце української нації великою кривдою та болючим докором таки від свого рідного брата:

1) **Шкільництво** й 2) **кооперативи.**

1). Навязуючи спомин з перед 30 літ, автор іронічно уболіває з еміграцією, що була "убога духом" та докоряе греко-катол. духовенству, начеб то воно довело нарід до "передсмертних судорогів." В продовж цілої статті закидае душпастирям зраду й польонофільство на цілій лінії, а вкінці п. Куц вишукав якусь "тайну угоду між ляхами й католицькою Церквою, а українське священство було тільки сліпим виконавцем отієї угоди." Нехай шановний автор подасть нам до публичного відома місце, дату та особи, що таку угоду десь і колись підписали,

щоб ми дійсно переконалися, що ті спомини основані на правді та мають "обєктивність для історії." Як жеж у цілій статті самі здогади та субєктивні переконання, то пощо за ражувати історію та українські часописі такими теревенями?!

Дальше пише: "Як прикро це признати, але треба думати, що до Бразилії вибрався спеціяльний склад духовних провідників" і т.д. Підчеркуе автор, що треба думати; річ ясна, що в ділі так не було, тільки думати треба й ту думку зроджену в своїй голові, передае другим, а вона тимчасом є фіксідеєю й неправдою, яка легко зродилася в голові п. Куца, а ще лекше вилялась на папір і пішла в світ. Щодо закидів католицькому духовенству, то маю враження, що п. Куц обсервував якогось у загумінку священика, а радше "попа", бо й такі є між еміграцією в Бразилії, а промахи одиниці переносить на загал духовенства, хоч воно таким не було й не є! Цей блуд пізнати зо слів: "Коли ми говорили з самими "вагомосцями" про те..., то один нам так щиро заявив: "Я є противником освіти взагалі" і т. д. Логічно думаюча людина бачить, що в першому реченні є зазначено про більшу скількість священиків, а в другому відповідае лиш один. Значиться, автор своїм узагальнюванням ідеї, хоче обняти всіх поосібно на різних місцях поставлених священиків, бо ж перед 30 літами не було їх більше разом як один і тим способом хоче перечеркнути всі зусилля й старання, які поклало наше духовенство на полі освіти й шкільництва всюди, а першусього в Бразилії.

Чому ж Ви, шановний автор не перейшли зі загумінка по широких колоніях Парани й С. Катаріни з отвертими очима та не спитали, хто позакладав стільки шкіл і хто їх провадить? За чиїм старанням, як не укр. католицьких священиків продовж 30 літ і більше повстали школи в Прудентополі, Маркондес, Ітапара, Консальве, Жуніор, Жангада, Іваї, С. Роке, Курітиба, Моема, Ірасема, Дорізон, Маршал Малет, і прочі, де я ще не знаю, а це все під проводом учительок, українських монахинь Сестер Служебниць! Крім того створено й побудовано українські лічниці в Прудентополі, Кальмон та Ірасема — хто про це дбав і трудився, як не українські священики! Правда, пише автор: "Говорить, особа, що три роки їздила..." Не перечу, може й їздила, але зо замкненими очима й не бачила, чи не хоче признати доконаного факту, що при церквах ставили колоністи за радою священика парохіяльні школи, які й будували на тій самі лоті громадській, що й церква. А що тоді взагалі не було інтелігентів до доброї й освітної праці, то священики вишукували відповідних дівчат з початковою освітою, або й самі їх підготовляли до такої праці й ті прості дівчата, дочки рільників учили наших дітей початків української мови, а громада платила належну вкладку за їхній труд. Так було до недавніших часів, аж прийшла пора, що до таких шкіл уряд повсаджував своїх учителів та учительок.

При тих закидах та очерненнях, жалуеться автор такими словами: "Сістематичне й упер те поборювання всякої української інтелігенції, яка хотіла працювати для своїх." Всі ми, що були в Бразилії й читали українську пресу, дуже цікаві, кого шановний автор зачисляе до тої інтелігенції, бо я бодай несвідомий і досі, щоб з нашою еміграцією була взагалі яка інтелігентна особа (крім священиків), хоч слово "інтелігенція" треба знати кому причіпити. В такому разі п. Куц, або не визнаеться на інтелігенції, або кпить собі та когонебудь називае інтелігентом (знаемо, що треба до інтелігенції)! Тут автор намічуе п. Карманського, себто провідника інтелігенції, але про ту особу писати не місце, він і так показав свою безхребетність. Я лиш згадаю, що його перевертна робота причинилася немало до роздору нашої еміграції та відбилася жалюгідним проявом. Якраз прихильники Карманського намагалися усунути з колоній укр. школи та в новіших часах робили доноси до уряду, що для них лучше, як буде вчити бразилійський учитель, а не український. Це овоч праці Карманського, а як таких інтелігентів серед української еміграції було більше, то було з ким працювати й піддержувати рідну культуру! Отже проти інтелігенції духовенство не виступало, бо не було проти кого виступати, хіба проти тих, що шкодили еміграції, але це не була інтелігенція, лиш прості кириєлиники, що шукали готового корита, без найменшої ініціятиви, щоб лиш використати необачну громаду. Таких було чимало.

Та й не малу науку дає п Куц у своїй статті для всіх провідників Божого Слова, коли каже: "За 30 літ нам не доводилося чути ані одного разу, ні особисто, ні через вірних, щоб **котрийсь** з укр. священиків виступив чи в церкві чи приватно проти поляків чи Польщі." На це нема що відповідати, тільки наводжу слова автора, щоб читачі знали про наївні й невмісні притенсії, що їх ставить автор як недомагання українському духовенству. І це п. Куц, Ви зачисляєте до історичної вартости? Мабуть, бо підчеркнено чорним друком! Пощо?

Коли б по думці автора те українське духовенство було таке фальшиве (полонофільське) а таке не здатне до праці освітної (проти всякої освіти!) то звідки ж те глибоке довіря й уповання в поміч й пораду священиків, з яким то довірям відноситься наш нарід по цілій Бразилії до своїх душпастирів? Сам п. Куц, чи Карманський, чи й Союз у Бразилії подібного довіря не зазнають і до смерти!

Так є не лиш у Бразилії, але всюди, де лиш наш нарід має своїх рідних душпастирів. На доказ наведу приклад записаний у часописі "Шлях" ч. 15, Філядельфія 12 квітня 1941 "Наш рідний пень там за морем, на рідній Україні наче завмер. Не пускае паростів. Наші провідники розуміють це тяжке положення. Передовсім ті провідники, що тихо й скромно, без розголосу працюють для рідної справи; ті провідники, що вміють дивитися метким оком у непевну будучність, предвиджувати, запобігати всьому, що може вийти на зле народу. Такого провідника мае укр. нарід в Америці в особі нашого Преосв. Кир Константина. Перед його ідейними подвигами на полі церковнім і національнім вороги замовкли, таки "свої", що ще до недавна сміли клеветати його. Нашого Владики аксіом: **"В молоді й школі наша будучність."** Тому для виховання цієї молоді наш Владика віддае кожний призбираний гріш. Його мрія, **щоб Україна придавлена там, на рідних землях, жила й розвивалася бодай тут на американськім грунті."** Так пишуть люди про укр. провід, що його сповня діяльне католицьке духовенство в особі Владики. Чи чуєте п. Куц?

Вкінці питаю автора, звідки появилися в Бразилії школи при церквах і читальні "Просвіти", що в них ведуть провід священики, як би так мало бути, як напятнував автор у своїй статті? **А хто уформував провадив самоосвітні** гуртки **старшої молоді в Прудентопо**ліс **продовж двох літ** аж до хвилі **закриття, де наша** молодь **навчилася прекрасно** читати **й писати самостійні** доклади, **підготовляючися** на провідників **до читалень** "Просвіти" — **хто над тим трудився**, як не **ті самі укр. католицькі** священ**ики, котрих саме** автор обливае **брехливою** грязюкою?

Досі **ніхто тої правди** не заперечував, **що школи** основувалися та **розвивалися в парі** з **релігійною освітою за ініція**тивою **церковних властей**, аж тепер знайшовся в Бразилії достовірний свідок і неомильний історик п. Куц і виказав противний парадокс. З конечности додам ще до цієї першої точки, що думки автора не то, що не доповняють себе, але ще й противорічать собі, хоч автор сам того не спостеріг і пустив у світ, а це якраз обезсилює всі порушені квестії, а до самого автора такі противорічності викликують недовіря.

2). **Кооперативи:** що до тієї справи, то вона ще більш не ясна, як попередня. Читач попросту губиться в голословних натяках про кооперативи, банки... продукція жерби, де знову по думці автора духовенство стало перепоною в їх розвою. Автор не подав ані одного конкретного факту, чи були де які кооперативи, чи зовсім навіть завязку не було. От, хоч би й у колонії Павло Фронтін — чейже тут була ціла директорія, а один з неї був головою й відставляв особисто 3 вагони дошок до компанії як кооперативне добро на її зиск. А коли вернув, то відповів до тодішного секретаря п. Дереворіза, що з тих дошок один вагон по дорозі згубився, другий пішов на 'рефуги', а за третій дали кооперативі гроші. Чи не клясичний приклад, як наш провід (голова — мабуть інтелігенція) дбав і пильнував спільного дорібку бідного колоніста (А всьому винно духовенство!).

А ще один, наші колоністи про нього дуже добре памятають, я лиш натякую: за ті вужі, що дітвора ловила до зоологічних заведень з поручення головного "провідника", де ті гроші опинилися? Це ж було призначене на добродійні цілі колонії! Та попри те все оправдую автора, бо не знаючи його письменницької кваліфікації, сподіюся, що він своєю неспосібністю може не знав, як до такої важної квестії підходити в ділянці історичного нарису про українські відносини серед нашої еміграції в Бразилії.

Отже кінцеве мое слово до тої статті таке: лучше є не публікувати подібних сплїток та не компромітувати себе й нашу українську еміграцію в Америці.

о. Орест Дуб ЧСВВ.

— **На Спокійному** Океані тепер зовсім не є спокійно. Там ведеться на суші і морі велика й завзята війна. Може читачеві Світла буде цікавим знати скільки є католиків на Далекому Сході, на теренах обнятих теперішньою війною? Скажемо, що католиків там в порівнанні до скількости людей не є дуже багато. Ось тут подаемо числа, що нам покажуть де скільки є католиків.

Филипинські Острови: 16,000,000 населення — 13,000,000 католиків. **Гвам:** 23,000 населення — 19,000 католиків. **Китай** мае 483,000,000, населення, а католиків є тільки 3,200,000. Прочі належать до різних поганських релігій.

Населення **Японії** виносить 72,000,000, а з того тільки 300,000 є католиками.

Корея, що належить до Японії має 22,500,000 людей, а з того 130,000 католиків.

Формоза, що також належить до Японії має 5,500,000 людности, а католиків тільки 7200.

Борнео: 2,200,000 людности — католиків менше як 8,000.

Бурма має 16,000,000 людности, а 136,000 католиків.

Голяндські Східні Індії разом з Джавою Мадурою, Суматрою, Целебес і другими меншими островами має 61,000,000 людности, а з того є тільки 535,000 католиками.

Острови Фіджі: 206,000 людей — 16,000 католиків.

Французький Індо-Китай: 23,300,000 людей — 1,445,000 католиків.

Гавайські Острови: 416,000 людей — 116,000 католиків.

Джамайка: 1,174,000 людей — 54,000 католиків.

Британська Маляя: 5,140,000 людей — 80,000 католиків.

Голяндська Нова Гвінея: 514,000 людей — 33,000 католиків.

Нова Зеляндія: 1,630,000 людей — 187,000 католиків.

Австралія: 7,000,000 людности — 1,500,000 католиків.

Тайленд (Сіям) 15,000,000 людности, а тільки 62,200 католиків.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ФУЛЬҐЕНТІЙ

Одною з найкращих постатей перших віків християнства був св. Фульґентій. (468-533)

Походив він із Африки. Його батьки належали до найзаможніших сенаторських родин міста Картаґіни. Через наїзд на Африку диких вандалів, що прийняли віру еретиків аріян і дуже переслідували правовірних християн-католиків, батько Фульґентія втратив своє велике майно й перебравсь із родиною до малого містечка Телепте, в провінції Бизацені. Там, у 468 році прийшов на світ Фульґентій, як перша дитина сенатора Клявдія. По скорій смерти батька малий Фульґентій, разом із своїм братом, зростав і виховувавсь під дбайливим оком побожної матері Маріянни. Знав дуже добре грецьку мову, вчивсь також і латинської мови. Попри науку помагав матері завідувати цілим господарством. Його второпність у всіх справах, чесне життя, лагідна поведінка з людьми, а головно пошана матері, без згоди якої Фульґентій не бравсь ні до якого діла, спонукували всіх поважати його, де тільки було знане його імя. Незабаром вибрали його за прокуратора й головного податкового інспектора на провінцію Бизацене. Та молодий Фульґетій не мав у тім вподоби. Ні світ, ні його достоїнства, ні розкоші не веселили його серця. А пізнавши різні небезпеки, що на них була наражена його душа в світі, він почав забезпечуватись перед ними читанням релігійних книжок, ревною молитвою й строгими постами. Коли ж до того прочитав іще проповідь св. Августина про марність світа й короткість людського життя, почув у своїй душі сильний поклик до досконалішого життя в монастирі.

Був там у Бизацені монастир, що його оснував був епископ Фавст, прогнаний із власної дієцезії аріянським королем Гунериком. До того Фавста удавсь Фульґентій і просив приняття до монастиря. Та Фавст, побачивши делікатний вигляд юнака, здержав його запал щорсткими словами: "Иди й навчись перше жити в світі без уживання його розкоші. Хто годен надіятись, що ти, опускаючи так несподівано мяке й вигідне життя, зможеш видержати при нашім мізернім харчі й одязі та привикнути до наших чувань і постів?" На такі слова Фульґентій спустив очі й відповів покірно: "Той, що дав мені бажання служити Йому, може дати мені також відвагу й силу до цього." Така покірна, але розумна відповідь, сподобалась Фавстові й він прийняв Фульґентія на пробу. Мав він тоді 22 роки.

Вістка про такий небувалий випадок здивувала а одночасно й збудувала всю околицю; багато пішло навіть слідами свого начальника. Та інакше прийняла ту новину мати Маріянна. В великім розжаленні прибігла до монастиря й стала кричати перед фіртою: "Фавсте, віддай мені мого сина, а народові його управителя; Церква завсіди опікується вдовами; чому ж ти забираєш мені, опущеній удові, мого сина?" Так ридала й викрикала під монастирем кілька днів. Фавст старавсь переконати й втихомирити розжалену матір, та все було даремне: Маріянна плакала, нарікала й не хотіла вертати до дому без сина. Для Фульґентія був то час найбільшого досвіду, та любов Бога перемогла природу; не зважаючи на жаль матері він остав вірний свому законному покликанню. Тоді Фавст, пізнавши постійність свого кандидата, прийняв його остаточно до монашого стану.

Коли Фульґентій, діждався сповнення свого гарячого бажання, зрікся своєї спадщини в користь свого брата, а сам взявся ревно до праці над поступом у чеснотах, вправляючись головно в строгім умертвленні.

В тім часі зросло переслідування правовірних християн. Фавст мусів скриватись. Також і Фульґентій, за його дозволом, перейшов жити до сусіднього монастиря, де настоятель Фелікс хотів зректись настоятельства в його користь; коли однак Фульґентій боявсь прийняти на себе таку відповідальність, стало на тім, що обидва спільно, через шість літ у найбільшій згоді управляли монашою обителю.

В 499 році напали на провінцію Бизацене нуміди, через що обидва настоятелі мусіли схоронитись у місті — Сікка Венерія. Там один аріянський священик казав увязнити їх і бичувати за те, що вони навчали, що Ісус Христос є правдивий Бог. Коли опричники стали забиратись до Фульґентія, старий Фелікс крикнув на них, щоб узяли перше його самого на муки, бо Фульґентій за слабий на такі тортури. І так зачали мучити перше Фелікса, а потім взялись до Фульґентія. Він переносив терпеливо всі удари, та коли почув, що сили стали опускати його, а він бажав терпіти ще більше, дав знак, що хоче щось сказати, щоб за той час набрати трохи сили до дальших терпінь. Суддя казав перервати бичування — думаючи, що Фульґентій хоче робити якесь уступство в вірі; та коли Фульґентій почав розказувати про свої подорожі, розярений мучитель казав мучити Фульґентія в двоє гірше. Як аріянський фанатик наситив уже свою жорстокість мукою святих монахів, казав пустити їх додому, напів голих, із пошматованим тілом, із пірваною бородою й волоссям. Коли про ті тортури святих монахів довідались аріяни, ліпші з поміж них дуже засоромились, що їхній священик допустивсь такого варварства й хотіли покарати його, якщо Фульґентій зробить скаргу. Однак святий не хотів робити того, кажучи що Христос не казав ніколи мститись; крім того не хотів утратити заслуги за прощення кривди.

З Сікка Венерія вибравсь Фульґентій до Єгипту до міста Олександрії, однак за порадою Евлалія, настоятеля монастиря в Сиракузах, на Сицилії, завернув до Риму, щоб помолитись на гробах святих апостолів. Всюди, де міг, із своїх скупих засобів до життя роздавав милостиню вбогим, чим дав добрий приклад навіть самому Евлалієві.

Підчас свого побуту в Римі одного дня бачив Фульґентій італійського короля Теодорика, як на міській площі сидів на золотистім престолі, в окруженні своєї королівської дружини, сенату й високих достойників міста. На той величній вид промовив Фульґентій до свого товариша: "Ах, який чудовий мусить бути небесний Єрусалим, коли вже цей земський Рим такий величавий! Якою славою наділить Бог святих у небі, коли тут, у цім скороминущім житті, Він таким блиском зодягає любителів марноти!"

По короткім побуті в Римі вернувся Фульґентій на превелику радість своїх земляків у рідні сторони. Тут, у Бизацене, виставив просторий монастир, де тільки на приказ Фавста став настоятелем. Через переслідування католиків аріянським цісарем скривавсь до часу в безпечнішім місці, а коли вернувся знову до своєї монастирської келії, примусили його обняти епископство в Руспе (тепер Альфакес), в окрузі Тунісу, в році 508.

Високе епископське достоїнство ні в чім не змінило його поведення. Не носив епископського одягу ні ніяких відзнак, а ходив далі, як літо, так зима в своїм монашім габіті. Часом ходив босоніж. Перед північчю вставав на відправу полуношниці. Живись тільки яриною, а від часу вступлення до монастиря не їв ніколи ні одробинки мяса. Його простота, лагідність і покора єднали йому любов усіх, навіть його гордих противників. З любови до монашої келії й самоти почав був будувати монастир недалеко епископської резиденції, та несподівано на приказ аріянського короля Тразимунда, мусів іти разом із іншими 60 епископами на заслання до Сардинії. Хоч наймолодший із свого епископського гуртка, був їхнім дорадником у всіх сумнівах, устами й пером у всіх випадках. А все те робив дуже покірно, ніколи не висувавсь перед інших із своїми порадами й не накидав нікому своєї думки. Засланцями опікувавсь із любовю папа Симмах, запомагаючи їх грішми й одягом. Післав їм був також частину мощів св. Назарія й Романа, "щоб приклад і опіка тих благородних Христових борців додавали визнавцям відваги вести мужно Господній бій," як писав папа в своїм листі до переслідуваних епископів. Свій дім у місцевости Калярі перемінив св. Фульґентій на монастир, де всі потребуючі спішили зо підмогою й порадою. Там уложив він також багато вчених розвідок для поуки вірних в Африці. Зокрема зложив "Відповідь на десять закидів" і "Три книги Королеві Тразимундові," дуже добрі відповіді королеві на його власні питання, де опрокидав аріянську ересь і доказував правдивість Хр. катол. віри. Відповідь Фульґентія так сподобались були Тразимундові, що дозволив йому вернутись до Картаґіни, та наляканий аріянськими епископами, що через вплив Фульґентія готова розпастись їхня секта, казав у 522 р вернутись Божому вгодникові знову до Сардинії. Коли перед відїздом побачив, як один католик плакав, сказав йому: "Не сумуй, я незабаром вернуся й ми побачимо знову на волі розквіт правдивої Христової віри в державі; тільки не розголошуй нікому цеї тайни." Його пророцтво незабаром сповнилось, бо наступного року вмер король Тразимунд, а за Гільдерика, його наслідника й приклонника правдивої Христової віри, настали для католиків кращі часи. Вернулись із заслання епископи до Картаґіни, а між ними і Фульґентій, серед надзвичайної радости й одушевлення вірного стада. З корабля поспішили всі до церкви св. Аґіля, щоб подякувати Господу Богу за волю й щасливий поворот. Коли в дорозі зірвалась буря, вірні зробили над святим зо своїх одягів заслону, щоб захоронити його від зливи; так любили свого дорогого пастиря добрі католики. По спільній молитві поспішив Фульґентій до своєї власної церкви й забравсь до усування всіх надужить, що були закрались за 70 років переслідування католиків. І знову його ласкавість перемагала й приєднувала всіх.

Святість Фульґентія та його ревність про Божу славу й спасення людських душ нагороджував Бог численними чудами, що ділялись за його молитвами; та він завсіди скривався з тими ласками й приписував їх одиноко Божій доброті, а сам звичайно говорив: "Хтось може мати дар робити чуда, а при тім занапастити свою душу; чуда не запевнюють спасення; вони

можуть принести пошану й розголос, та яка користь із того, що когось шануватимуть на землі, як потім його віддадуть на муки?"

Про монахів свого монастиря дбав сам дуже старанно, щоб усі мали все потрібне, а головно недужі.

На рік перед своєю смертю св. Фульґентій перейшов до монастиря, на малім острові — Чирчінія, щоб приготовитись якнайкраще до переходу до вічности. Надзвичайно ревне було те приготування, перериване тільки виїздом до Руспе в справах дієцезії. Великі були його болі останньої недуги, що тревала 70 днів, та Фульґентій переносив усе з подиву гідною терпеливістю, маючи майже постійно на устах такі слова: "Господи, подай мені тепер терпеливість, а потім милосердя й прощення." На пораду лікарів, щоб їхав до купелів, відповів: "Чи можуть купелі помогти смертній людині захоронитись від смерти, коли її життя добігло до кінця?" Підчас недуги тільки з конечности залишав свої строгі вмертвлення.

Коли вже наближавсь кінець, прикликав Фульґентій іще раз до своєї келії своїх священиків і монахів, що заливались сльозами, й просив у них прощення за всі прикрощі, що він міг зробити кому з них; потім потішав їх, подав іще останні зворушливі вказівки й спокійно віддав Богу свою святу, повну заслуг душу, 1. січня, Року Божого 533, в 66-ім році свого життя. Пересвідчення про чесноту Фульґентія було таке велике, що, всупереч тодішньому законові й звичаєві, його поховано в середині церкви.

Св. Фульґентій був вірний учень іншого великого африканця — св. Августина; перечитуючи його твори переймавсь його духом, поширював його науку й наслідував його святе поведення відродженого життя. Невинний був у молодості самозречений у монашім стані, покірний, а одночасно розумний, ревний на епископськім престолі й неустрашимий оборонець католицької правди перед противниками божества Ісуса Христа. Память того епископа, визнавця й Отця Католицької Церкви буде завсіди жива між тими, що знають його життя й діла й почитають його разом із усіма святими вгодниками Божого Царства.

РЕЛІҐІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Отче, я ще молодий. Маю 25 літ. Я католик. Вже від трьох літ товаришую з одною двадцятьлітною католицькою дівчиною. Однак між нами, щось не так, як повинно бути; ми впадаємо в гріх. Часом причина впадку є з моєї сторони, часом з її. Я вже й молився і слухав Служби Божої в тому намірі, щоб знову не впасти. І таки впав. Ми любимось, однак не думаємо, ще тепер дружитись, бо мене готові покликати до війська, а вона не хоче лишитись "самітною дружиною." Я дуже буду вдячний, коли від Вас дістану слово поради, як мені поступати, щоб наше товаришування було бездоганне.

ВІДПОВІДЬ: Друже, перш усього не знеохочуйся впадками й труднощами. Ви не перші й не одинокі, що їх маєте. Правда, справа поважна, бо тут іде про тяжкий гріх, чи небезпеку впадку в тяжкий гріх, однак будь бадьорий тою надією, що помимо дотеперішних невдач, ти таки остаточно вийдеш переможцем у боротьбі зі своїми труднощами. **В тебе є добра воля й рішення не бути невільником полового гону. Гарно! Тревай далі в тій добрій волі й рішенню, а до того додай іще щирі молитви, часту сповідь і св. Причастя, плекання в собі глибокого почуття пошани себе самого й особи, що ти з нею пристаєш, здоровий розсудок і самопоконування, то це буде найкращою забезпекою проти поновних упадків і зі всіх трудношів та небезпек, ти вийдеш щасливо.**

Я сказав, що: "Ви не перші й не одинокі." Це хай розвіє всяке побоювання, наче б то ти й твоя молода товаришка були звихнені, або слабі. Зовсім ні. Ваші труднощі тільки стверджують ту правду, що ви обоє, так як і всі люди, в наслідок первородного гріха, маєте несовершенну й бунтівничу природу.

Первородний гріх затемнив наш ум, ослабив нашу волю й дав свободу половій пристрасти, що вона часто проти розуму і проти нашої волі повстає й шукає свойого задовілля. Під впливом тоїж живої і рухливої пристрасти особливо в молодих людей, при ріжних нагодах повстають нечисті вибраження, думки, бажання, збурення в тілі і часто помимо боротьби з ними, годі їх зовсім усунути з душі. Вони як справжні бунтарі бушують у нас. Докладніше про це можна вичитати в католицьких книжках, що обширніше вияснюють цю справу.

Многі некатолики, що не знають правдивої науки про первородний гріх і його відемні наслідки в нашій природі, не вміють собі цих явищ у собі належно пояснити, або вважають їх за щось зовсім природне і добре, чому не треба противитись, но й ідуть за тими невладнаними поривами та впадають врешті в пропасть неморальности й душевного неспокою й нещастя.

Щодо полової пристрати і її збурень та пожади, для твойого спокою й навіть потіхи **затям собі раз на завжди цю велику засаду: Хоч би не знати як сильні зривались у тобі бурі полової пристрасти, вони є тільки покусою, а не гріхом і ніколи не стануть гріхом, аж доки ти свідомо не згодишся на них і не пристанеш на них** і не скажеш добровільно думкою або вчинком: "Так, це я хочу й бажаю." "Я боровся стільки мінут, чи годин, днів, чи навіть літ; тепер уже не буду; тепер я вже пристаю на те, чому я опирався." **Тільки призвіл, ніщо інше, робить з покуси гріх.** Ні час, ні натуга не роблять покуси гріхом; якраз противно: чим більше уперта покуса, чим довше вона триває, а ти її противишся, то тим більше твоє геройство, тим більше тут показується твоя любов до Бога й послух Його заповідям, тим більша твоя заслуга. І тому помимо бурі покус ти можеш бути спокійний і тішитись. Доки ти не згодився — ти переможцем, ти героєм.

Зовсім природно, що память на минулі впадки роблять тебе неспокійним і боязливим і непевним щодо твоєї будуччини. Одначе не треба датись заволодіти нерозважним страхом. **Минулий досвід повинен стати тобі наукою, щоб бути більше розважним і обережним. Ти знаєш дуже добре труднощі й обставини, що довели тебе до впадку. Зверни бачну увагу на них, щоб вони знову тебе не привели до впадку й зроби себе відпорним на них.**

В тому можуть тобі стати помічними спонуки природні й надприродні.

Спонуки природні: 1. Ти хочеш, щоб твоя дівчина була гарною й вартісною. А вона не буде такою, коли її обдереш з її найбільшої краси, її дівочости й невинности серця в часі свойого товаришування з нею.

2. Ти хочеш, щоб вона була колись характерною твоєю дружиною й найліпшою матірю для твоїх будучих дітей. А чи вона буде колись, такою, якщо ти вже тепер звихнеш її характер через гріховні впадки?

3. Ти хочеш, щоб у твойому й її серцю царили спокій, чесність, почуття благородности. А цего певне не буде, якщо вами заволодіють сліпі звірячі гони й ви станете слугами тілесних жадоб і не навчитесь їх перемагати.

4. Ти прагнеш справжньої любови. Та любов — це дуже ніжна квітка. Її ніколи не зможеш виплекати в городці твойого й її серця, як ти будеш її поливати трутиною сороміцьких любощів.

Чи ж отже не варта панувати над собою і здобутись на жертву зі себе, щоб набути такі великі добра: гарну й ненарушиму дружину, добру матір, спокій сумління, геройство і характер та благородну любов?

Надприродні спонуки:

1. Твоя дівчина, коли ти на те дозволиш її, коли ти на те будеш наставати, може й готова наслідувати невинність красу й чар Пренепорочної Діви Марії.

2. Ти й вона, обоє ви є храмом св. Духа. Для тебе як доброго католика — це повинно бути відражаючим злочином прогнати Бога зо серця твойого й твоєї дорогої приятельки й оба серця збещестити.

3. Через принимання св. Причастя — ти й вона, обоє ви часто були живими кивотами. Чи ж тепер за хвилинку брудної приємности мали б стати печерою пекольною розбійника?

Ці й подібні думки повинні отворити тобі очі на вартости духові, на розкоші цінніші від змислових і звірячих. Подумай про високу гідність людини, християнина, Божої дитини, подумай про велику й святу тайну подружжа, про Марію, про Христа, що дав себе за тебе розпяти на хресті і т. д. Це все повинно настоїти твою душу святим завзяттям, щоб за ніщо в світі не дозволити собі на поцілунки, обійми, слова, чи щось друге, що наражало б вас на небезпеку впадку. Твоїм змаганням повинно стати плекати в собі лицарського духа, здобуватись навіть на геройські діла, щоб з ласкою Божою зберігати ваші молоді уми, серця, і тіло в належному достоїнстві.

Ти зможеш це все зробити й то знаменито, якщо тільки щиро захочеш. Твоя юнацька завзятість зможе довершити під тим оглядом подиву гідних річей.

Передумай усе основно й зроби відповідні постанови. Може треба менше самітно вам стрічатись. Може треба, щоб ваші бесіди були більше ідеальні, про вищі і поважніші справи і т. д. Подумай і зроби!

Не забувай цього ніколи, що любов змислова і грішна тілки задурманює, знеохочує, розчаровує, упідляє і унещасливлює людину.

Правдива християнська любов, сперта на розумі й вірі, повна пошани, освячена Божою ласкою й супроводжена самоконтролею є чеснотою, що приносить глибоке задоволення душі.

Таку любов плекайте між собою, а вона буде зберігати вашу невинність і зробить вас щасливими тепер і в будучині.

Друже, це й ще багато більше порозумієш і глибоко відчуєш, коли підеш до Ісуса в Пресв. Тайні Евхаристії і там на самоті і в тиші все те передумаєш і про ті справи з Ним поговориш у щирій молитві. Те саме і вона досвідчить на собі в тіни кивота. Обоє ви це часто робіть.

І якщо ти й твоя товаришка будуть переняті таким духом і будете думати, молитись і любитись **як християне,** побачите на своє превелике здивування, як ваше товаришування буде чисте, невинне, святе й щасливе.

— ХОЧЕШ —

посвятити себе на службу Богові, як монастирський братчик, віддаючись життю молитви й праці в Чині Св. Василія Великого? Пиши по інформації й приняття до:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Квінтиніян, префект Сицилії, сказав до св. Аґати:
— Чи ти, що походиш з такої високої родини, не соромиш ся вести таке сумне й просте життя християн?
А свята відповіла йому:
— Покора й услужність християн цінніші від могучости й гордости королів.
"Блаженні вбогі духом, бо таких є царство небесне."

Підчас гонення християн кілька осіб бажали врятувати життя св. Кордія й тому радили йому вирекстися Христа тільки словом, а в серці заховати св. віру. Та він дав їм ось таку відпо відь: "Що? Я мав би виректись того свого Бога, що на Його службі я виховався? Чи на вид такого злочину не перестали б світити мені: сонце, місяць і звізди? Я вірю, що земля розступилася б під моїми ногами. Мій язик, що є даром Божої доброти, не може служити до заперечення свого Творця."

Як католик, то католик! Погано є, задля дочасної користи, прокидатись ким іншим.

Альфонс, король Кастилії, один із наймудріших й найпобожніших володарів, використував кожну нагоду, щоб показати світові, як безмірно він цінив собі велику ласку — бути християнином-католиком. Досить часто, коли застановлявся над вартістю того небесного дару, ставали йому в очах сльози. Нераз говорив: "Я дякую невпинно свойому Богові не за те, що я король, а за те, що я християнин."

Всі католики повинні дякувати що-дня за дар св. віри, бо нема скарбуціннішого над католицьку віру.

Факсида, що проголосив був себе королем японців, оказувався спочатку прихильним християнам. Та нагло він змінив свої почування: з добродія став гнобителем і видав декрет, що ним він проганяв із краю проповідників св. Євангелія й заказував прилюдне виконування обовязків християнської релігії. Тоді дві пані з дружини королевої опустили її, кажучи, що бажають жити й умерти по християнськи. Королева, що дуже любила тих жінок, бажала конче задержати їх при собі й тому радила їм удавати зверху, будьто би вони не були християнками, а вона не прикаже їм нічого такого робити, що було б проти їхнього сумління. Тоді одна з тих дам відповіла сміло королевій:

— Християне не мають двох лиць, щоб на одному виднілась брехня, а на другому правда. Хто бачить їхне лице, бачить і їхне серце. Якщо тут не ходило б про Божу славу, ми з послуху зробили б радо те, що Ваша Милість приказують нам; та християнська релігія не дозволяє нам на такий обман. Хто не визнає своєї віри, заперечує її. Чи ж ми можемо не слухати царя неба й землі, щоб послухатись земських царів?"

Славні були ті католицькі жінки! Так нам усім треба стояти в вірі, всюди й завсіди:

"Діяріо дель Пазе" подав 1928 року вістку, що мексиканські вояки знайшли схованого в церкві священика, повісили його, а потім позносили церковні фігури й інші церковні річі, посклали на купу, й спалили разом із священиком. Божий слуга переносив муки надзвичайно спокійно. Піддержувала його жива католицька віра.

Дня 12 жовтня 1877 року відїздив із Верони на місію до муринів епископ Данило Комбоні. Багато народу посходилось на залізничий двірець, щоб попращатись із славним місіонарем. Прийшов також старенький батько епископа.

— Тату — промовив епископ до батька — ви знаєте, як дуже люблю вас! Та хоч у мене було б навіть 50 таких батьків, я всіх оставив би, щоб рятувати своїх муринів.

А батько відповід справді по католицьки:

— А як у мене було б 50 таких синів, я віддав би їх усіх до навертання Африки.

Як дуже позаду лишились ті наші батьки й матері що не пускають своїх дітей на службу Господу Богу у священичому чи монашому стані. Адже ж українці також католики.

О. Тозен, паризький протоігумен ОО. Білих, підчас своєї конференції дня 8 березня, 1933 р., розказував цікавий доказ мужности. А саме. В околиці місійної станиці Вілла-Марія, жив старий поганин, що мав вісім жінок, що було знаком багатства, бо чим більше поля, тим більше жінок, що працюють у полі. Коли в Вілла-Марія почалась наука катехизму, жінки старого поганина стали одна по другій покидати свого ґазду й записуватись до катехуменату, де приготовлялись до св. хрещення. Побачивши це — старий поганин тільки проклинав усіми силами християн. Остання жінка хотіла лишитись при старім поганині, але й собі записалась на науку катехизму. Тоді старий, розлючений до крайности, задумав страшне діло. Пішов із тою останньою жінкою в поле й казав її копати яму, буцім то для засадження деревця. Коли жінка викопала вже досить глибоку яму, спиталась:

— Чи вже вистарчить?
— Ні!

Як викопала вже таку глибоку яму, що сама не могла видобутися із неї, поганин нахилився над нею й спитав:

— А тепер скажи мені, чи ще хочеш бути католичкою?
— Так! відповіла жінка..
— Як так, то прощайся зо своїм життям!
— Добре, але мученицька смерть злучить мене з Богом!

Розлючений поганин закопав жінку живцем у тій ямі.

Жива віра новонаверненої жінки засоромлює багато таких, що народились католиками.

Розказує о. Кароль Гармут у католицькім берлінськім часописі такий випадок: Молодий студент їздив на науку заграницю, де навчивсь дуже добре французької мови. Коли вернувся додому, оженився й думав, що перекладом французьких книжок на німецьку мову заробить собі на життя. Та завівсь у своїх надіях. Праці не було. Аж одного дня прислали йому де перекладу французьку книжку, обіцяли за роботу 100-200 долярів. Утішений забравсь до читання книжки, та побачив незабаром, що це була книжка дуже неморальна. Недостатки в хаті казали не зважати на те й забиратись до роботи, але сумління не дозволяло плямити душу й рідну мову перекладом такої книжки. В душі почалась боротьба, що закінчилась перемогою сумління. Як віруючий католик, чоловік відкинув погань від себе й не продав себе за гроші. З того була вдоволена й молода жінка. Ще таки того самого дня відіслав книжку з заявою, що такої книжки не може перекладати.

Так зробив чесний католик. Та скільки то буває таких людей, що хоч ходять до церкви, то однак для грошей і нужденного зарібку кривлять своєю душею, торгуючи злими книжками й часописами, ширять між людьми комунізм, або фальшиву віру, а що найгірше переодягаються за священиків і зневажають тяжко Бога та ведуть людей на вічну погибіль. За Юдин гріш шкодять собі, народові й Христовій Церкві. Хорони, Боже, український народ від таких людей.

Весною 1847 року, напередодні великих подій в Европі, зібравсь був в одній гостинниці гурт людей, щоб обговорити справи держави й Церкви. Підчас дискусії відчинились нараз двері їхньої кімнати й на порозі показалось лице невеличкого селянина, що зайшов був туди мабуть на малу розривку та через помилку зайшов до зайнятої вже кімнати. На вид численного збору селянин збентеживсь і хвилинку не знав, що зробити, та скоро набрав сміливости й християнським звичаєм привитав увесь збір гарним, християнським привітом: Слава Ісусу Христу"! Тільки один-одинокий чоловік, загально поважаний католик відповів йому на те: "Слава на віки!" Інші мовчали невдоволені, деякі підсміхались глумливо, а один відступник, що не належав уже тепер ні до якої церкви, відважився навіть сказати:

— Згаданий Ісус Христос не мешкає тут.

Тоді селянин, що був із тих що вміють дати відповідь, сказав:

— Що Він тут не мешкає, то я цілком свідомий того.

— А чому то наш дурник так думає? — фуркнули до нього з гурту по-простацьки.

— Тому, мої панове, бо ви так виглядаєте, наче б хотіли ще раз розпяти Божого Сина, та Він не хоче більше вмирати: а по друге, тільки прошу не брати мені за зле мого висказу, Ісус Христос є такою особою, що понад неї нема достойнішої й Йому було б соромно бути в такім товаристві, як ваше.

По тих словах селянин вийшов скоро з кімнати, лишаючи мудрагелів в дуже кваснім настрою.

Коли Бог дав нам мову, то треба вживати її також до оборони св. віри.

о. А. Трух, ЧСВВ.

Юначе чи Юначко! Може ти в глибині твого серця чуєш якийсь таємний голос, що кличе тебе посвятитись усецііло на службу Богові й свому народові в монашому житті. Не вагайся піти за ним, а знайдеш своє щастя! Шукай своєї кращої долі в монастирі. Коли ти юнак пиши по інформації на адресу:
Novitiate of Basilian Fathers, Mundare, Alberta, Canada.

Коли ти дівчина пиши до:
St. Joseph's Convent Mundare, Alberta, Canada.

Річні Збори

відбудуться в суботу, 24-го січня, 1942 р. в 1 год. пополудні, в Укр. Народнім Домі, в Чипмені, Алта.

Проситься всіх членів і членок прибути на час і взяти участь у цих зборах.

За Заряд Народного Дому
Николай Старко, секр.

Чого час не забирає

Старенька бабуня, підпираючись палицею, волiклася з великим трудом улицею. Та ледве поступила кілька кроків, а вже збиточні хлопчиська обступили її, насміхаючись та покепковуючись з неї.

Вона була лиса, чоло в неї було пооране морщинами, очі червоні, ніс острокінчастий, а лице висохле та постягане. І при тім ішла згорблена, як би шукала свого гробу, та дрожала на всьому тілі.

Піднісши голову трохи до гори, сказала зітхнувши: "Ой, ой, перед літами виглядала я зовсім інакше, як тепер! Тоді була в мене ще молодеча сила, молода кров плила в моїх жилах, лице моє цвило, як лелія і рожі; ногами бігала я, мов птах у воздусі. Кожний дивувався, що я все так розумію та памятаю; бо все, що читала, памятала та могла легко розповісти. Нині — пожалься Боже! — всьо минуло. Лелії й рожі повяли на лиці моїм; розум, память, ціле тіло відмовляють своєї послуги, а я стала посьміховиськом та іграшкою лихої дітвори!"

Нараз надійшов якийсь чоловік, змилувався над бідною старовиною, розігнав молодих збиточників, а показуючи своє співчуття, спитав старої: "Скажіть но, хто вам ті всі добра забрав, про котрі ви щойно згадували?"

А бабуня відповіла: "Час усе те мені забрав! Час пожирає все: що молоде зчасом старіється; що гаряче стається зимним; що сильне, слабне. Час забрав черствість моєї молодости, час забрав здоровля та сили; час ослабив мою память, затемнив розум, а моє тіло зробив немічним — одним словом —всьо забрав мені—лишив хіба ще один гріб. А й тим збиточним дітям, що з мене насміхались час приніс уже велику шкоду. Перед кількома роками вони були побожні, невинні, соромливі та чемні — сьогодні з них збиточні хлопчиська. Час забрав їм невинність, побожність, чемність, а незабаром принесе їм старість, що під її тягаром я нині стогну."

Та старенька бабуня велику правду сказала. Час скоро минає і все забирає: молодість, красу, силу, здібности, тощо. Але можна йому й не датись. Невинність, чемність, побожність він лишень тим забирає, що хочуть їх позбутись.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РОЙКРАФТ, АЛТА. 20. грудня парохіяне церкви св. Івана Хрестителя зібрались на богослуження, щоб Всевишньому Богові подякувати за всі дари одержані в минулому році. Богослуження відправив о. А. Винник, ЧСВВ.

Опісля був спільний обід у домі Івана Равлика. При цій нагоді зібрані гостились наче одна родина й розмовляли на ріжні теми. При кінці обіду пані Анна Равлик зложила щирі побажання від жіночого товариства і дітвори нашому отцю Винникові з нагоди їх імянин, В. Веренюк від парохії, а Н. Журківський від товариства М. Шашкевича. Після зложення побажань А. Равлик вручила дарунок.

Отець Винник подякував усім за щирі побажання і дарунок і приобіцяв, що і на далі буде щиро працювати для парохії, щоб усіх українців у Ройкрафт обєднати в одну сильну українську родину. А щоб та праця була дійсно успішна прохав, щоб йому помагати своєю співпрацею.

Все це миле торжество закінчено збіркою на католицьку пресу, що її перевела пані Бзова. На "Світло" припало $1.50. Всім жертводавцям щира подяка!

Присутний.

МОНДЕР АЛТА. Мондерська молодь відограла різдвяний концерт! Користаючи з вільного часу різдвяних вакацій, українська католицька молодь під проводом свого провідника, Бр. діякона Боніфатія, приготовила різдвяний концерт. Він відбувся 4. січня. Участь взяли дівчата з Марійської Дружини, хлопці з клюбу Лицарів Марії і діти з катехизаційної школи — всіх разом около 80 дітей.

В програмі концерту чергувалися пісні, декламації й короткі сцени — представлення релігійного, національного як також і комічного характеру.

При кінці Впр. о. М. Сіянчук, ЧСВВ мав коротку промову, і в ній висказав молоді признання за цей вечірок та заохотив до дальшої діяльности.

Цей концерт викликав в публиці замітне добре враження.

— З поштової скриньки —

О. В. Мельник, ЧСВВ. Ітапара, Бразилія. Будова нової церкви на Ітапарі, хвалити Бога, поволі йде вперед. Маємо надію, що за рік люде будуть мати нову церкву. Церква є того самого стилю, що там на Вашій одній колонії, на Москаликах: 29 метрів висока, 26 м. довга, 18 м. у хресті. Дякую дуже, що Хвальна Редакція заохотила канадійських українців до складок на ітапарську церкву. Мати Божа Неустаючої Помочі, якої є храм на Ітапарі, хай стократно надгородить всім жертводавцям.

Коло нас досить одноманітно й сумно й бідно. Впр. о. Маркіян Шкірпан покинули свою довголітну місійну працю і 10 вересня, (1941р.) пішли відпочивати по трудах до вічности. Нас решта є замало, щоб подолати всій праці. Преса, що нам багато помагала, замкнена. Та мусимо все приймати від Бога й працювати дальше, що сил стане... Ми тут жадні друкованого слова.... Прошу дуже молитви за нашу бразилійську місію. Слава Богові й Україні!

Калгарі, Алта. У нас святковано Різдво знову по новому стилю. Наші калгарці люблять цю зміну й не маємо тут жадного опору.

НАША РОЗМОВА

І. Б. Вудбайн. Н. Дж. 1. Пишете, що живете між ріжними людьми й вони з Вас сміються, що різдвяні свята святкуєте не по новому, а по старому стилю.

Так, воно й прикро й тяжко втримувати свої свята по старому стилю нашому народові в Америці й Канаді й воно було б краще, коли б наш нарід у церковному життю приняв новий стиль. Це вже і зробило кількадесять наших кольоній у Канаді, а також наші кольонії в Бразилії, Арґентині та деякі в Америці. Сподіємось, що поволі наш нарід зрозуміє потребу зміни календаря і прийме новий стиль усюди. Тоді чужі не будуть з нас сміятись, а будуть нас поважати й молоді та старшим буде лекше та приємніше заховати свій обряд і свої звичаї.

Календар люди вложили для своєї вигоди й люди можуть його змінити. Календар це не то що віра, якої ніколи зміняти не можна.

Та доки ще Ваша парохія не приняла нового календаря в святкуванню свят, то можете триматись старого, а тим, що Вас зачипають або зовсім нічого не відповідайте, або скажіть, що ту у Америці є свобода й кожний може триматись того, що йому до вподоби. Ви тримаєтеся старого стилю, бо такий є звичай, що його ще придержується український нарід.

Боронити старого календаря нема що, бо він дійсно вже і перестарілий (не подає нам добре рахуби часу, а все 13 днів пізніше від того часу, що показує нам сонце) і дуже непрактичний. І чим скорше його позбудемось, тим буде ліпше для нашого народу.

Неодне, що вже пережилось і стало непрактичне ми без жалю закинули, то ж те саме треба зробити зі старим календарем і достосуватись до здорового поступу. Старий календар — це ніяка святість, ані цінність, що її не можна б покинути.

2. Свідки Єгови, або з анґлійська "Витнисес оф Джігова" є найбільше вїзливими й фанатичними сектантами наших часів. Вони надуживають Божих слів на свою погибель і безсоромно перекручують Св Письмо та пробують зводити своєю пропаґандою несвідомих людей. За їх шкідливу протидержавну роботу уряд у Канаді й Австралії заборонив їх організацію.

Їх годі переконати, бо вони горді, засліплені та вперті в своїх блудах, не хочуть прийняти правди, хоч би й як ясної, а тільки намагаються другим накинути свої блуди.

Це релігійно звихнені й хорі люди. З ними не варта спорити, ані їх переконувати. Хосенніше є молитись за їх навернення, з ними не приставати і їхніх книжок не читати.

3. Смішним і нерозумним є закид того старого жида, що каже, що Господь Бог є жидівський і тільки жидів розуміє та вислухує їх молитви.

Г. Бог є володарем і отцем усіх людей без огляду на край, расу й національність і як найдоскональший, премудрий й всевідучий всіх слухає і розуміє. У вислухуванню Г. Бог не дивиться на лице чоловіка, якого він народу, але на серце, чи воно праведне, як молиться і чого просить і відповідно до того вислухує молитву. Видно в того жида дуже тупа й темна голова, коли такі нерозумні закиди ставить.

Щодо жидів, то воно правда, що вони перед приходом Ісуса Христа були вибраним народом та жили під особливою Божою опікою й тішились особливою Божою любовю, як про те свідчать старозавітні книги св. Письма; однак це треба знати, що відколи вони відкинули І. Христа — Месію, вони перестали бути вибраним народом і з настанням нового завіту, старий завіт стратив свою силу. Старозавітні обітниці вже не відносяться до жидів, що жиють з часах по І. Христі, і або стратили, зовсім своє значіння або перейшли в значінню духовнім на новий вибраний Божий нарід, це є християн, що є по вірі духовними нащадками Авраама, Ісаака й Якова та правними переємниками обітниць даних Богом старозавітним жидам.

Та сьогочасні жиди засліплені своїм народнім самолюбством не хочуть видіти й приняти цієї правди й мертвою буквою старозавітного Єв. Письма обманюють себе самих, вважаючи мильно себе вибраним Божим народом та за щось ліпше від других народів.

НОВИЙ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЕПИСКОП У ХОРВАТІЇ.

"Наш Клич" (Арґентина) приносить у числі з 6 грудня, 1941, таку вістку:

"У жовтні, ц. р. іменував Апостольський Престіл адміністратором крижевацької епархії о. крил. д-ра Янка Шімрака. Від смерти незабутнього Епископа Українців у б. Югославії, великого українського патріота бл. п. о. Д-ра Нярадія — управляв тимчасово тою греко католицькою епархією о. кан. Гаятович.

Новопризначений Владика для греко-католиків є визнач-

ний церковний науковець, прийшов на світ 29 травня 1883 року в Шімракімі, парохії Грабар, в Шумберку. Священиком став 1908 року, ступінь доктора одержав на католицькому університеті в Інсбруку 1910. Підчас студій в Інсбруку приятелював з теперішнім греко-католицьким Епископом для Українців у Злучених Державах Америки, Преосв. Константином Богачевським, далі з тодішнім ігуменом ОО. Василіян, бл. п. о. Марком Галущинським та іншими українськими священиками, які студіювали тоді в Інсбруку.

В 1923 р. призначений крилошанином, у 1925 р. професором східніх наук на богословськім факультеті в Загребі.

Писав на церковно-наукові теми у "Записках Чина св. Василія Великого," що виходили в Жовкві під редакцією о. Йосафата І. Скрутня, ЧСВВ. Був послом до парляменту в Білгороді, заснував і 10 років редаґував католицький щоденник для Хорватів "Грватска Стража," що часто поміщував дуже прихильні статті на українські теми.

Між Українцями новопризначений Владика Преосв. Шімрак відомий як сердечний наш приятель, ревний священик, як людина широкої освіти та доброго серця. У новій хорватській державі живе тепер приблизно 25 тисяч Українців греко-католиків та 10 тисяч греко-католиків Хорватів."

ПРИГАДКИ

18. I. Неділя 32 по Сош. Про Закхея. Глас 8. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Бож. троп. воскр. Сл. конд. воскр. І нині Возбранной Воеводі. Ап. зач. 283. Єв. Луки зач. 94.

25. I. Неділя Митаря і Фарисея. † Григорія Богосл. Глас 1. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. троп. воскр. і Григор. Сл. конд. Григор. І нині. конд. тріоди. Проче нед. і Григор. Ап. зач. 296. і 151. Єв. Луки зач. 89 і Ів. 36.

30. I. Пятниця. **Трьох Святителів.** Всеночне. На утр. Єв. Ів. зач. 36. На Сл. Бож. Ап. зач. 335. Єв. Мат. зач. 11.

1. II. Неділя Блудного Сина. Предпр. Стрітення. Глас 2. Єв. утр. воскр. 2. На Сл. Бож. троп. воскр. і предпр. Слав. конд. тріоди. І нині предпр Ап. зач. 135. Єв. Луки зач. 79.

2. II. Понеділок. **Стрітення Господне.** Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 8. На Сл. Бож. антиф. повседн. троп. Слав. І нині конд. празн. Ап. зач. 316. Єв. Луки зач. 7. Задост. празн. Тріод починається 25. січня.

Загальниця: від 25. I. — 1. II.

Відміни місяця: Нів. 18. I. Перша кватира 25. I. Повня 1. II.

Місячне намірення на лютень: Щоб Дух Святий просвічував і кріпив провідників народів.

Місійне намірення: За рідне духовенство між муринами в Африці й Америці.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

18-го — Гей Лейк (Йорданське водосвяття)
Торолд
Карвел (Водосвяття)
19. **Богоявлення ст. ст.** —
Равндгил
Егремонт
Торсбі
25-го — Бойл. Ледук.

Basilian Fathers,
96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

18. Щедрий Вечір —
Спедден — 9 год. рано
Вильна (вечірня і водосвяття) 4 год. вечером.
Куквиа — 9 год. рано
Елдорена (вечірня і водосвяття) — 4. год. вечером.
Смокі Лейк, св. Параскевії — 9 год. рано.
19. Йордан —
Давнінґ — 7 год. рано
Стрий — 10 год. рано
Редвотер — 7 год. рано
Редвей — 10 год. рано
Смокі Лейк, св. Онуфрія — 9 год. рано.
25. Неділя Митаря —
Белліс
Редвей.

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

18. Неділя —
Стар
Лішор (год. 5-та Водосвяття)
Краків (водосвяття)
19-го — Делф і Івасюки
Москалики.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

19. Йордан — Дервент (місто) — (Дня 19-го січня в Дервент буде вечером гарне представлення, драма з часів визвольних змагань на Карпатській Україні в 1939р.
19. Година 3 пополудні Йорданське Водосвяття в церкві коло Ханасиків.
Година 5-та пополудні Водосвяття Йорданське в церкві св. Юрія коло Мельників. І відвідини парохіян зі свяченою водою околиці: Мельники, Кравчуки, Нортери Велій, Ханасики, Медов.
25-го — Виллінґдон.
26-го — Відвідини парохіян зі свяченою водою.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

18. Неділя — Кенора, Онт.
19. Богоявлення Господне — Кенора.

Basilian Fathers
612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Після чотирох** днів завзятої боротьби китайці розгромили ніпонців у Чанґша, головнім місті при залізній дорозі з Ганков до Кантону. Японська армія втратила звиж 50,000 людей і мусіла відступити.

— **Американські** власти перебрали величезний французький пасажирський корабель "Норманді" і переіменували його на "Ляфаета." Його перетворять на помічний военний корабель.

— **Японці** почали наступ на Голяндські Східні Індії і вже забрали острів Таракан, посілість багату в оливу.

— **Масові британські** налети на Німеччину й окуповані краї не припиняються. Вони нищать німецькі фабрики й залізниці й змушують німців тримати половину своїх літаків на заході. Тим самим боева сила Німеччини на російськім фронті е слабша.

— **2. січня** 26 світових держав зобовязались давати всі свої засоби на війну проти держав осі й не робити з ними окремішного завішення зброї, чи мира. Договір підписали: Злучені Держави, Вел. Британія, Росія, Китай, Австралія, Бельґія, Канада, Коста Ріка, Куба, Чехо-словаччина, Домінго, Ель Сальвадор, Греція, Ґватемаля, Гаїті, Гондурас, Індія, Люксембурґ, Голяндія, Нова Зеляндія, Нікараґуа, Норвеґія, Панама, Польща, Південна Африка й Югославія.

— **На Далекому Сході** британський ґенерал Арчібалд Вейвел став начальним вождом усіх аліянтських збройних сил у південно-західній Тихоокеанщині.

— **На маляйськім** півострові ніпонці, помимо великих втрат поступають уперед. 11. I. зайняли вони місто Куаля Лумпур, "всесвітну столицю ґуми," що віддалена 240 миль на північ від Сінґапору.

— **На военні** видатки в 1942 р. американський уряд назначив 56 більйонів долярів. Це найбільший досі в історії военний буджет. Через те федеральні довги Америки зростуть до $110,000,000,000.

— **Британські** відділи, звані "командос," знову наїхали на норвезьку землю, острови Льофоти, окуповані німцями й вистріляли або взяли в полон німецьку залогу та поницили цілковито всі военні склади й фабрики. Повертаючи домів затопили два німецькі прибережні кораблі.

— **На советському** фронті німці дальше відступають у напрямі Вязми. Советська армія здобула від німців Малоярославець і Старицу, а на кримському півострові забрала від них важні місцевості Керч і Феодозію. Німці поносять величезні втрати.

— **Британська** повітряна сила бомбардувала німецькі военні бази в Греції.

— **В Лівії** боева акція британців розвиваеться успішно. Вже майже вся Лібія е в руках англійців. Тепер тільки прочищують терен від порозкидуваних островів ворожого опору. Німецько-італійські війська після невдачного опору біля Агедабії відступають далі.

— **2. січня** японські війська ввійшли до Манілі, столиці Филипинських Островів. Американські й филипинські війська заняли сильні позиції на північ від Манілі й держать укріплений остров Кореґідор.

— **Німецька** влада далі не дае дозволу українським збіґцям вертати до Галичини чи на інші українські землі, що опинились під націстівською владою.

— **Провідник** всеіндійського національного конгресу, Магатма Ганді уступив з проводу в тій організації, тому, що його опозиція хоче тісно співпрацювати з Британією в обороні Індії перед японцями, а Ганді е приклонником боротьби за незалежність Індії шляхом пасивного опору й непослуху розпорядкам британської влади.

— **Між Гітлером,** а його ґенералами пошириються розкол. Ґен. фон Бравхіча усунено через "хоробу."

— **Треба сподіватись,** що в біжучому році в Канаді 60 відсотків усього приходу обернуть на военні видатки.

— **Червоні** війська проломали німецьку оборонну лінію Вязма-Брянськ і зайняли Люди ново, важний центр сталевої продукції. Советські сили мають бути яких 80 миль від Смоленська.

— **В Европі** е тепер остра зима. Збідоване, голодне й босе населення терпить велику нужду.

— **Ходять чутки,** що Финляндії вже досить війни й вона шукае шляху до сепаратного замирення з Росією.

— **Відомости,** які доходять зі Сербії, вказують, що там іде боротьба між окупаційною армією й сербськими повстанцями. Німці мали знищити бомбами Баню Бачку й сильно переслідують населення в Сербії.

— **Під впливом** невдач на російськім фронті в Німеччині ростуть революційні настрої.

Вже друкується "Пропамятна Книга" з нагоди золотого ювілею поселення Українців у Канаді.

Книжка буде на 350 сторін великого формату. В ній будуть поміщені знимки наших церков, інституцій, ґруп парохіян, хорів, народних домів, шпиталів, священиків, визначних осіб і піонірів. Як появиться ця історична книжка з друку, то варта, щоб її кожний собі купив.

Пресовий Фонд "Світла"

Григорій Кондро. Радвей, Алта. (коляда). 1.00
Збірка в домі Івана Равлика. Ройкрафт, Алта. 1.50
Катерина Яросевич, Гартфорд, Конн. ЗДПА. 1.00
Петро Гринишин, Асторія, ЗДПА. 1.00
Филип Ґулька, Пасейк, Н. Дж. ЗДПА. 60

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

**СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК**
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович, ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (90) 3. — 1. Лютого 1942. February 1st, 1942. Vol. V. No. (90) 3.

Памятайте, християне, що ся з вами колись стане! Всім по смерти іти треба, чи до пекла, чи до неба. На віки!

З РЕЛІҐІЙНО — ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В цей** гіркий, военний час, батько християнства, Св. Отець Пій XII. у своїй любові памятае також і про полонених та стараеться осолодити їхню долю. З волі Папи представники католицької Церкви відвідали в різдвяний час полонених і інтернованих по ріжних краях і принели їм слова розради.

В Канаді, ВПреосв. Ілдебранд Антоніютті відвідав три табори, де перебувають німецькі полонені й роздав їм дарунки від Св. Отця. Також відвідав італійських полонених, відправив їм Службу Божу й сказав проповідь по італійськи. За його старанням звільнено з таборів 24 священиків чужинецького горожанства й порозміщувано їх по ріжних монастирях у Канаді.

Табори, що їх не міг відвідати особисто Апост. Делеґат, відвідали місцеві католицькі епископи й передали полоненим різдвяні побажання від Св. Отця.

В Італії, в імени Папи відвідав у таборах британських полонених, ВПреосв. Франческо Борґондіні-Дука папський нунцій і роздав їм образки: "Поклін трьох мудреців зі Сходу" Рафаеля, зі словами розради й побажаннями.

Ватиканське радіо передало по анґлійськи промову звернену до радіослухачів у Новій Зеляндії й Австралії і принесло їм вістку, що папський нунцій обдарував полонених грішми, папіросами, книжками, та другими дарунками, й що британські полонені знаходяться в доброму здоровлю і мають духовну обслугу.

Від полонених радіо передало різдвяні побажання для рідні в рідному краю.

Відвідуючи полонених папський нунцій розмовляв поодиноко з полоненими й збирав про них інформації і вісти, щоб їх опісля передати через ватиканське радіо стурбованим родинам.

— **Війна** принесла оживлення віри на Гавайських Островах. Відколи японські воздушні напади почали знищення в Пирл Гарбор, нарід горнеться до католицьких церков, і масово сповідається та причащається.

— **На запит** у анґлійській Палаті Послів міністер праці Бевин сказав, що монахиньсестер, що зложили обіти та других релігійних робітниць, що весь час віддаються релігійній праці не будуть брати до служби в війську чи фабриках.

— **На час війни** й під певними умовинами, Папа Пій XII. дав епископам Злучених Держав Півн. Америки власть позволяти особам занятим у роботі національної оборони, що мусять працювати по півночі, приймати Св. Причастя і без захования приписаного Евхаристійного посту. Однак ті особи, що хочуть причащатись мусять: 1. Стриматись від їди поживи неплинної чотири години, а від плинів принаймні одну годину перед Св. Причастям; 2. Стриматись від усіх алькоголевих напитків від півночі.

Ординарії в ріжних дієцезіях мають уживати цієї власти второпно й оглядно.

— **У Вальпарайзо** помер ВПреосв. Алго Лягі, папський нунцій для Чіле.

— **Тому** кілька літ навернувся до католицької Церкви й охрестився визначний китаєць Др. Ву, декан Національної Школи Права в Китаю, суддя Найвищого Суду китайської републики й батько китайської конституції. Також його 13 дітей приняло католицизм. Тепер на останку й його дружина стала католичкою. Це мае велике значіння для поширення католицької віри між високою інтеліґенцією в Китаю.

— **Помимо** війни канадійські католицькі місіонарі остали на своїх місцях у японській імперії і в Манчуко й там продовжують свою релігійну роботу.

— **В минулому** році Білі Отці, що займаються місійною працею в Африці навернули два мільйони людей до католицької віри й уділили їм хрещення.

— **У Болівії** уряд своїм декретом зробив примусовою науку релігії в усіх прилюдних і початкових школах.

— **60,000 схизматиків** якобітів малябарського обряду у полудневій Індії і чотири їхні епископи Іваніос, Теофільос, Северіос і Тома Діоскорос вернули до одности з католицькою Церквою й признали над собою верховенство Папи Римського.

Одинадцяту річницю цієї церковної унії малябарські католики обходили недавно дуже торжественно через два тижні.

Навернені епископи разом зі своїм духовенством і вірними постановили собі подвоїти зусилля, щоб навернути прочих незединених братів до одности церковної і за 10 літ вже разом радісно обходити 1900-літний ювілей прибуття св. ап. Томи на місійну працю до Індій.

Страшний Суд

Світ не е вічний. Прийде колись кінець йому. А закінчиться історія світа великою подією Страшного Суду. Про це нас впевняе Той, що все знае, що не милиться, ані нас у блуд увести не може — Вічна Правда, Ісус Христос.

Як прийде той день, сонце померкне й зорі спадуть з неба й небесні сили порушаться. І тоді явиться знак Сина Чоловічого на небі й тоді заголосять всі роди землі й побачуть Сина Чоловічого, як ітиме на облаках небесних із великою силою й славою. І пішле своїх ангелів з голосною трубою... І зберуться перед ним усі народи й відлучить їх одних від других, як пастир відлучуе вівці від козлів... І тоді віддасть кожному по його ділам. Праведним вічне небо, а грішникам вічне пекло. (Мат. 13: 41, 16: 27; 24. 30; 25: 31). Ніхто не втече, ані не викрутиться перед всевідучим Суддею. Тоді покажеться вся правда, всяка неправість буде покарана, а всяке добре діло буде нагороджене.

На тім Божім Суді станемо колись і ми й здамо рахунок з нашого життя та одержимо нагороду або кару. Цю велику правду перед Великим Постом пригадуе нам св. Церква в неділю мясопусну.

Справа поважна. Тепер судім себе у св. Сповіді, тепер направляймо все зло, поки час, бо пізніше готово бути запізно! Жиймо так, щоб колись на страшнім суді ми не потребували лякатись, а з радістю могли зустріти праведного Суддю, щоб з його рук отримати невянучий вінок небесної слави й щастя!

За Провідників Народів

Щоб Дух святий просвічував і кріпив їх.

(Місячне намірення Апост, Молитви на лютень, 1942 р.)

Ціле людство переживає тепер дуже критичну хвилю. Вій на обхопила майже весь світ. Відбуваються тепер такі події, що можуть вирішити дальший хід людства на цілі грядучі століття.

У такий важний час навичайно відповідальне становище займають провідники держав. Від їх рішень і проводу залежить доля мільйонів людей. Це кожний з нас сильно відчуває й хотів би, щоб ті люди, що стоять у проводі держав так покерували всіми справами, щоб був мир і добро на землі.

Та це не так легко можна зробити. Людські відносини релігійні, політичні, економічні так поплутані, що дійсно треба великої мудрости й сили, щоб з того хаосу все довести до ладу. І не вистарчуть тут самі природні здібности. Треба ще світла й кріпости згори. Треба, щоб Дух святий, що колись на початку світа з хаосу ріжних елементів випровадив чудовий лад, що існує в нинішній природі, також і тепер упорядкував людські відносини, щоб вони були в ладі.

А його ласки, так потрібні для тих, що стоять при кермі народів серед бурливого моря наших часів, ми можемо виблагати нашими щирими молитвами.

Колись, уже давно св. ап. Павло кликав до перших християн: "Прошу отже передовсім відправляти благання, молитви, просьби, подяки за всіх людей, за царів і всіх, що при власти, щоби ми вели тихе й супокійне життя в усякій побожности й чистоті. Бо це добре й миле перед нашим Спасителем, Богом." (І. Тим. 2: 1-3).

Цю саму просьбу звертає до нас і теперішний Папа Пій XII. у місяцю лютім.

Ми це добре розуміємо, що без доброго провідника можемо легко заблукати в темному лісі; без доброго керманича корабель не перепливе щасливо поміж підводними скелями. Рівнож і в бою перемога залежить дуже багато від мудрого вожда. Так само й добро держав та народів зависить у великий мірі від тих, що ними кермують.

Ось і тому той поклик до молитви за провідників народів не повинен бути нам байдужим. Ми не маємо впливу на королів, чи президентів держав і ніхто з них з нашим голосом не буде числитись. Та як ми щиро будемо молитись за них до св. Духа, тоді наша молитва буде мати таємний вплив на їх рішення й провід.

Тому молімось, щоб Дух мудрости й кріпости просвічував провідників усіх народів і нашого українського народу, щоб вони в тяжких і поплутаних державних справах і міжнародних відносинах завжди мудро рішали, а також, щоб мали на стільки сили, щоб поборювали всякі руїнницькі сили, що бурять лад у світі.

А що найважніше просім, щоб провідники держав зрозуміли цю правду, що їх власть є від Бога й її не надуживали, а вживали згідно з вимогами розуму й Божої волі для загального добра своїх підчинених.

Скрутні наші часи. Та не треба зневірюватись. Шлім наші молитви до неба, щиро й витревало. І вірмо, що наша молитва не піде на марне. Наші молитви остаточно принесуть тріюмф. Дух святий своєю ласкою так покерує умами й серцями людей, що після хуртовини наших днів настане в світі лад, мир і гаразд.

— **Католицька** Акція в Портуґалії дуже гарно розвивається. По вісьмох роках орґанізаційної праці Католицька Акція в Портуґалії має 55,000 членів і 2,297 осередків. Орґанізація є сильно сцентралізована. Її члени поділені відповідно до віку, пола й заняття.

Портуґалія має другу найвищу міру народин дітей, зараз після Румунії. Її сім мільйонове населення є майже все католицьке. В цім краю є 3,861 парохій і 2,576 парохів. Останніми часами замітний там зріст покликань на місіонарів і велике зацікавлення народу місійними справами. При кінці 1940 р. училось 3,263 питомців у 27 дієцезальних семинарях, а 270 у двох семинарях на Азорах. Крім того є ще 11 духовних семинарів у портуґальських заморських посілостях. Сама Портуґалія має 12 діяцезій, два митрополичі престоли й 1 патріярхат. Церковна ерархія складається з 1. кардинала-патріярха з Лізбони, 15 архієпископів і епископів і 8 титулярних епископів. Патріярх Сходу має свій осідок у Гоа, в Портуґальських Індіях. В заморських кольоніях є 6 архідієцезій і 27 дієцезій.

Портуґалія має католицьку радіостацію в Лізбоні, що основана 1933 р. Католицька преса в числах представляється ось так: 2 щоденники, 27 тижневиків, 3 двотижневики й 35 місячників. Голос з Фатіми, що виходить місячно з відпустової місцевости Фатіма друкується в 350,000 примірниках.

— **Ліга Католицьких Жінок** Канади зібрала й вислала для війська за морем 12,384 пар вервиць і ще дальше збирає.

За старанням англійського кардинала А. Гинслея, архіепископа Вестминстеру, роздано військові на морю й суші по різних краях мільйон хрестиків, поверх 20,000 молитвенників і до 4,000 катехізмів та других освідомлюючих релігійних книжечок. Збірка й роздача побожних річей переводиться далі.

— **В Австрії** націсти замкнули всі католицькі школи. На протест родичів націстична влада відповіла, що національні інтереси Німеччини є важніші від релігійних вимог." Не до добра веде така поведінка з релігією тих, що мають тепер владу в Німеччині.

— **Чудотворна** місцевість Люрд у Франції є переповнена прочанами. Французькі люде, німецькі жовніри й старшини, втікачі з ріжних европейських країв, усі спільно гаряче моляться до Пречистої представляючи Її свої особисті й загальні потреби.

Рання й Вечірня Молитва

Добрий католик ніколи не опускає ранньої й вечірньої молитви.

На початку кожного дня ми повинні молити Бога, щоб благословив нас й опікувався нами весь день. А ввечір ми повинні просити Бога, щоб не опускав нас в часі цілої ночі.

Звичайні молитви, що їх ми повинні відмовити є: молитва Господня "Отче наш," ангельський привіт "Богородице Діво" й коротке визнання найголовніших правд нашої святої релігії в "Вірую", а також акти віри, надії, любови й жалю.

Можемо також молитись своїми власними словами відповідно до почувань нашого серця й наших потреб.

Дуже порадним є просити Бога, щоб благословив наших приятелів, простив нашим ворогам, був милосерним душам у чистилищі й помагав нам у наших працях.

Хай нашим щоденним звичаєм буде зачинати й кінчити день молитвою, а тоді Боже благословення буде супроводжати наше туземне життя й вести його до вічної нагороди в небі.

На Великий Піст:

Хресна Дорога (14 стацій) .10
В Тіни Хреста, 29 покаянних і страстних пісень. ...... .10
Розважання о терпіннях І. Христа для шкільних дітей, о. Гузар. .... .20
Яка повинна бути сповідь і як до неї приготовитися .... .20
Про церковні заповіди ... .10
Пояснення правд катехизмових, для старших 10
Чому я навернувся до христ. католицької віри. • Прилюдна сповідь Дра Охримовича . .20
Сповідь наверненого лікаря .15
Картки до великодної сповіди, сотка 25
Помяник усопших ... ... .15

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

— **По двох літах** перерви, зі січнем 1942 р. відновлено видавання урядового органу української католицької молоді в Америці: "Ukrainian Youth." Цей журнал, видаваний в анґлійській мові, багатий і інтересний змістом, повинен знайтись у руках української молоді в Америці й Канаді. Передплата $1.50 на рік.

Адреса:
2614 North, 9th St.
Philadelphia, Pa. U. S. A.

ПОМЕР "ПРОРОК" БАЙБЕЛЬНИКІВ.

У Сан Дієго, в Каліфорнії, 19. І. помер 72-літний Джозеф Френклин Ротерфорд, самозванчий "Суддя" і провідник релігійної секти "Свідки Єгови."

Помер Ротерфорд у розкішній віллі, побудованій для "біблійного короля Давида, що має вернути на землю, як кажуть байбелники. Цю 20-кімнатну, двоповерхову віллю, збудовану в еспанськім стилю, Ротерфорд прийняв "під опіку," аж прибудуть пророки в повній людській подобі й зачнуть правити справедливо."

З тим байбельницьким пророком було багато клопоту не тільки за життя, але й ще по смерти. Він бажав собі бути похованим у тій віллі, та цему спротивилась світська влада, бо вілля не належить до цвинтарної полоси.

Ротерфорд був спочатку правником у Міссурі, якийсь час пробував займатись політикою, а опісля став приклонником "пастора" Чарлза Т. Расела, що проповідував, що пекла нема і що світ наближається до суду, а по нім прийде тисячліття панування Христа на цім світі.

По смерти Рассела 1916 р. Ротерфорд став його наслідником і фанатичним проповідником байбелницьких блудів через радіо, книжки й ґрамофонові плити. Він був заклятим ворогом зорганізованого христіянства, а зокрема католицької Церкви.

Його секта мала визнавців у 36 країнах і начисляла, як він твердив, два мільйони людей.

Свідки Єгови зачерез свою діяльність і заворушення, що їх викликували, бували потягнені нераз до судової відповідальности в Америці. В Канаді, з вибухом другої світової війни, секту "Свідків Єгови" заборонено законом. Також і в Австралії ця секта є недозволена.

Сам самозванчий "суддя" Ротерфорд перебув 9 місяців у федеральній вязниці в Атлянта 1917 р. за те, що наклонював американців не брати чинної участи в першій світовій війні. Його приклонники часто відмовлялись від віддавання почести американському прапорові.

Зі смертю Ротерфорда стало менше одного релігійного баламута на світі. Та треба ще знати, що трутину його мильної науки скрито чи явно, відповідно до обставин, завзято поширюють, особливо книжками й часописами, його приклонники. До того вони мають великі фонди. Свою шкідливу роботу ведуть вони й між несвідомими й малосвідомими українцями. Відносно них треба всім памятати на слова Спасителя: "Стережіться ложних пророків!"

Ліга Української Католицької Молоді в Америці зложила жертву в сумі $403. 01 на Вакаційну Оселю до Епископської Канцелярії.

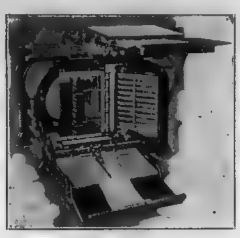

Хочемо йти вперед і розвинути наше видавництво

Кому не знана друкарня ОО. Василіян у Жовкві? Сотками й тисячами розходились її видання у виді Місіонаря, календарів, церковних книг, молитвеників і ріжних побожних книжечок в Старому Краю й на Еміґрації. Вони несли просвіту й розраду для малих і старших. Ще нині багато людей користає з тих видань друкарні ОО. Василіян у Жовкві.

Ми Канадійські Василіяне хочемо цю велику й корисну роботу старокраєвих ОО. Василіян продовжати тут у Канаді й Америці.

При Божій помочі й співпраці добрих людей ми оснували Василіянську Друкарню в Мондері й за пять літ її існування випустили в світ поважне число корисних друків. З цієї друкарні, що два тижні виходить релігійний часопис "Світло," що продовжує роботу жовківського "Місіонаря."

Однак у тій великій і хосенній праці видавництво стрічає труднощі через брак відповідних машин. У цей воєнний час видавництво своїми силами не може спромогтись на їх закупно. Тому зродилась добра думка, щоб як при оснуванню друкарні, так і тепер звернутись до благородних сердець приятелів і читачів "Світла," щоб вони своєю щедрою жертвою допомогли здобути одну машину, що її бачимо тут на світлині. Вона коштує $1,700.00.

В пяту річницю існування "Світла" отсим зачинаємо **Збіркове Змагання здобути** тих **$1,700.00.** Ми віримо, що наші приятелі не дозволять нам завестись у надіях.

Апостольство преси в наших часах є превеликого значіння. Всякі організації й напрямки в наших часах уперто над тим працюють, щоб мати сильну пресу. Не жалують на неї великих сум гроша.

Ми українці католики, не можемо в тій справі полишитись позаду.

Поможімо отже зробити сильною Василіянську Друкарню. Чим краща вона, буде, тим успішніша буде її праця, тим і більша буде з неї користь для всього українського народу.

Тому **складаймо великодушно свої жертви на закупно машини,** аж доки вона не стане власністю друкарні. При ріжних нагодах заохочуймо до жертвенности других осіб на цю ціль і уряджуймо збірки та підприємства.

Хто зложить більше як $10.00 і пришле свою знимку, то її помістимо даром у "Світлі."

З каплин води складаються океани, з малих зерен піску небосяжні гори, а з масових жертв великі діла.

Зближається Великий Піст. Це догідний час на добре діло. Складаймо всі наш дар на Василіянську Друкарню! Слідімо поступ у виказі жертв!

Ждемо прихильного відгомону від наших приятелів з Канади й Америки.

Хто дає, тому й Бог дає!

Свої жертви належить слати на адресу;

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

Так Минулась Зірка

Перед кількома роками померла у вязничному шпиталі Елма Стенлі, найславнійша за всі театральні зірки 80-тих років, яку через довгий час попирав і якій пошану віддавав анґлійський король VII. Її знайшли пяною в рові і за жебранину замкнули в холодну, де вона захворіла на запалення легких і померла. Так покінчила життя жінка, яка колись найцінніші шати носила. Її обкидували найдорощими квітами. Великі люде зі славними іменами в Европі і Америці покланялися їй.

Вперве виступила вона на сцену в 18-ому році життя в Мілані. Звідси почався її побідний похід. По обох боках океану гуділо її імення. Двократь обїхала земську кулю як акторка. Стратила голос. Минулась слава. Опустили давні приятелі. Топилося мов лід колишнє багацтво і щезло. Світ забув за неї.

По її смерти шукали тай знайшли її мешкання. Воно було нужденне, в бідній дільниці, над ґараджом. Вибиті вікна малої кімнати були поліплені папером. На стінах висіли рештки колишної слави: образи, вінці, срібло. Бюрко, дар звісного лорда, було закидане листами.

Не бракувало власноручного й листа від короля-Едварда VII тай інших звісних верхів англійської сосаєти. Втрата колишньої слави зломила її. Вона роспилася і зниділа.

Ось так минає блеск світа.

КАТЕХІЗМОВІ БРАТСТВА

Папа Пій Х. вже давніше спостеріг одне велике недомагання в т. зв. католицьких краях, а це занедбування належного навчання релігії молоді. Тому в 1915 р. зарядив, щоб у кожній парохії світу оснувати Катехізмове Братство.

А знову Папа Пій XI. видав такий приказ: У кожній парохії має бути основане першусього Катехізмове Братство, згідно з каноном 711, §. 2. церковного права, що гуртувало б у рядах свойого членства всіх, що є спроможні вчити або підпирати катехізмове навчання, а зокрема шкільних учителів і других, що є досвідчені у виховуванні молоді.

Це є важна справа, особливо в наших часах і обставинах у Канаді й Америці. В державних школах дітей катехізму не вчуть; коли ж поза школою діти не дістануть основного знання Божого закону, так тоді вони ціле життя не будуть добрими, практикуючими католиками, й серед різних непригожих обставин і ворожих впливів готові стати відступниками від правдивої віри.

І тому духовні й світські особи, яким лежить на серці добро нашої Церкви й народу повинні подбати, щоб негайно зорганізувати по п а р о х і я х Катехізмові Братства, а там, де вони вже є, пильнувати, щоб вони вели енергійно свою роботу.

В **Катехізмовім Братстві** є місце **для кожного католика.** Важніші завдання цього братства є отсі:

1. **Вести науку релігії** для малих **дітей в шкільному** році й на **вакаціях.**
2. **Дбати про релігійне виховання старшої шкільної молоді через сходини на релігійні розмови й дискусії,** чи инчі відповідні способи.
3. **Релігійні сходини,** відчити, дебати для старших.
4. Релігійне виховання дітей родичами в домі.
5. Виклади над спірними питаннями для некатоликів.
6. Релігійне навчання через переписку й пошту.
7. Поширювання католицьких книжок, часописей.

Члени Братства діляться на:

1. **Катехістів.** Є це світські люди, відповідно підготовлені, що помагають священикам і сестрам в навчанні релігії.
2. **Відвідувачів домів,** яких роботою є правильно ходити по хатах і заохочувати молодь і старших брати участь у релігійній науці та поширювати католицьку пресу.
3. **Помічників,** яких завданням є дбати про все, що робило б догідним, легким, а навіть приємним науку релігії, особливо на вакаціях. Отже, старатись про місце, перевіз, забави, нагороди, і т. д.
4. **Гурткових провідників.** Вони перепроваджують дискусії на релігійні теми на гуртко вих сходинах.
5. **Родичів-виховників.** Вони під проводом священика вчать ся, як вести релігійне навчання і виховання дітей від найранших років, аж до скінчення шкільних літ.
6. **Апостолів для некатоликів.** Вони посвячують свій час, старання і енергію, щоб привести до католицької Церкви тих, що є поза нею.

Ці всі є активними членами Братства. Ті, що не можуть брати активної участи в роботі Братства, можуть бути його спомагаючими членами. Їх завданням є словом, а особливо грішми спомагати працю Катехізмового Братства.

ЗАМІТКИ

Націзм, комунізм і інші лиха наших часів пливуть з хибного погляду на світ і життя, що заперечує Бога. Уздоровлення може прийти тільки з того, що люди навчені лихом, звернуться щиро до Бога й Його правди, права й справедливости і будуть того придержуватись у свойому одиничному й збірному життю.

* ** *

Увесь наклад цьогорічного календаря Української Родини надсподівано скоро розійшовся і видавництво вже не може виповнити нових замовлень. Попит, що його мав цьогорічний календар, заохочує видавництво ОО. Василіян, щоб календар на 1943 р. видрукувати в більшому накладі.

* ** *

Щирі молитви вірних і дбайливе та вміле лічення наших лікарів д-ра І. Якиміщака й д-ра Н. Стрільчука видобули нашого дорогого владику Кир Василія з тяжкої недуги й вони тепер приходять до здоровля в мондерському шпиталі.

* ** *

Кожний день приходить лише раз до нас і ми не можемо його ані завернути, ані поминути. Яке пятно ми на ньому вибемо, з таким відійде він у вічність і чекатиме там на наш прихід, щоб на Страшному Суді свідчити за нами, або проти нас.

Тому переводи кожний день так щоб за нього міг Господь тебе колись нагородити.

* ** *

"Без уваги на те, що діється в Росії, комуністи в Канаді роблять своє" — сказав 16. І. новий міністер справедливости Ст. Лоран на пресовій конференції. Зовсім недавно бунтівничі директиви розіслано в імени головної кватири комуністичної партії в Канаді з джерела, якого кінна поліція не могла дослідити. Памфлети з комуністичних джерел розходяться по Канаді й то навіть між військом, яке взивають до бунту.

З цієї причини уряд також не змінює свого становища супроти комуністичної партії. Міністер справедливости сказав "Нікого не інтерновано через його симпатію до Совєтської Росії, але через те, що він проповідував те, що загрожувало канадійським установам."

З цего бачимо, що урядові чинники в Канаді добре розуміються на удаванім патріотизмі" канадійських комуністів і їм не вірять. І нам також треба те саме робити.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ГОРДІЙ

Коли плила християнська кров

Велику силу має Христова віра. Хто вірить сильно й живо в усе те, що обявив Бог, а до вірування подає правдива Христова, Католицька Церква, той, — за Божу правду, готов віддати кожної хвилини навіть своє життя. І багато було в Католицькій Церкві таких людей, що їм св. віра дала силу витерпіти страшні муки й проляти за Божу справу свою кров.

До таких св, мучеників належав і св. Гордій. Був то хоробрий вояк, до того ще й сотник римського війська, родом із кападокійської Кесарії, митрополичої столиці св. Василія Великого. Вірно служив він своєму земському цісареві, та ще краще й вірніше служив свойому небесному Цареві-Христові. Був тоді цісарем жорстокий Діоклетіян, що хотів знищити Божу Церкву. Заборонив загрозою кари смерти покланятися Христові; казав ставити камінні й деревляні ідоли, що їх люди, змушені загрозою втрати життя, мали почитати за богів і віддавати їм Божу честь. Ціле місто затрівожилось і налякалось тієї новини. Почались напади на християнські доми, забирання майна невинних людей, мучення людей, зневажування дівиць і жінок; опустіли багаті й славні доми; а за те тюрми заповнились вязнями, а ліси, гори й пустині втікачами, що їх одинокою провиною було те, що мали Христа за Бога. Син видавав батька, а батько робив доноси на сина; брат знущавсь над братом, а невільник глумивсь над своїм паном. Безбожні руки зневажали доми молитви, перевертали святі престоли, розганяли священиків; не приносилась жертва, не було місця на Службу Божу. Все було покрите смутком, тільки дияволи веселились...

На самоті

Коли сотник Гордій надивився доволі на таке горе й такі знущання, скинув свій вояцький пояс, покинув військовий стан і пішов добровільно на заслання. Опустив приятелів і всякі приємности й пішов у пустиню, бо бажав скоріш мешкати з дикою звіриною, як із поганськими ідолами й ідолопоклонниками. Пішов у пустиню, а очистивши свої очі, уха й серце від гріха, почав у розважаннях оглядати вільно Бога, що сам дав розкаяному сотникові пізнання великих тайн. Коли пізнав добре марноту людського життя, тоді постом, чуванням і молитвою приготовивсь, як добрий Христовий борець, на великий, святий бій, що ждав його в недалекій будуччині.

На Божім фронті.

За Божим надхненням задумав виконати свій геройський виступ у дні поганської врочистости на честь божка війни — Марса. Того дня зібравсь у цирку народ: погани жиди, а навіть християни слабкої віри, щоб подивитись на ігрища. Коли так усі приглядались цікаво пописам різних їздців і візників, на арену ввійшов праведний Гордій, сміливий, як лев на пустині, а ставши серед поганського збору, крикнув сильним голосом: "Оце знайшли мене ті, що не шукали мене, я явився тим, що не питають про мене," (Іс. 65, 1), зазначаючи тими словами, що прийшов туди добровільно, так, як Христос уночі перед своїми муками.

Своїми словами звернув Гордій на себе увагу всього збору, а одночасно й налякав їх своїм виглядом, бо пробувши довгий час у пустині, був зарослий, мав розчіхране волосся, пошарпану, майже зігнилу одежу, висохле, мізерне тіло й підпирався палицею. Коли пізнали, що це сотник Гордій, закричали християни й погани: одні з радости, що такого відважного мають брата, а противники Христа з ненависти, домагаючись від судді, щоб покарав його. Коли впорядчики втихомирили народ, привели Гордія перед суддю, а тоді став допитуватись: хто Він і звідкіля? Гордій розказав судді все, а також і те, чому втік у пустиню.

— "Я тепер вертаюсь тут, щоб сказати тобі явно, що я нічого не роблю собі з твоїх декретів проти Христа й визнаю свою віру в Ісуса Христа, що є одинокою моєю надією й обороною. Коли я почув, що в жорстокім переслідуванні християн займаєш перше місце, я бажав із розмислом попасти на твої руки й на такий час, щоб дійти до мети своїх бажань."

Розсерджений тими словами суддя крикнув на слуг, щоб принесли бичі, пилки, гребені й палі та приготовили всіляке знаряддя муки: Огонь, залізо, диких звірів, кажучи, що Гордій заслужив не на одну смерть.

А св. Гордій на те: Дуже добре, бо інакше це булоб утратою для мене вмерти скоро й не покушати для Христа тих різних мук і терпінь.

По тих словах схопили поганські прислужники св. героя й потягнули на муки. Та він підніс очі до неба й говорив:

— Господь зо мною, не злякаюсь; що зможе людина заподіяти мені? (Пс. 117, 21).

А мучителів то сам іще заохочував:

— Торгайте мене, січіть, паліть, робіть, що хочете, та моєї надії не відберете мені. Що більше матиму мук, то більшу візьму нагороду; і не дочасне, а вічне матиму за те щастя; ці рани будуть у дні воскресення моєю великою прикрасою, а за цю дочасну зневагу одержу в нагороді вічну славу.

По бачивши таку геройську мужність св. Гордія, став суддя-мучитель намовляти його приманчивими обітницями до відступства від Христової віри. Та Гордій сміявся з того, кажучи:

— Як ти можеш прирівнювати щось дочасного до тих небесних богатств?

Не мавши найменшої надії, щоб св. Гордія мож було залякати, зломити чи перемовити, розлючений суддя казав відрубати йому голову.

Святий мученик.

Коли вели св. Гордія на муки, йшло за ним усе місто. А свояки обіймали його, плакали й намовляли, щоб рятував своє життя удаванням, а саме, щоб устами відрікся Христа, а в серці далі вірив у Нього. Та Гордій відповів їм:

— Не надмною плачте, але над собою й над тими, що заслуговують собі вічний, пекольний огонь. Я за Христа бажаю не одної смерти, але тисячі. Як може виректися язик того, що сотворив його? Серцем віруеться для справедливости а устами визнається для спасення. (Рим. 10, 10). Чи вояки мають бути гірші? Я пригадую собі того, що під хрестом увірив у Христа й сказав: Справді, це був Божий Син; інший повірив одному словові Христа й одержав похвалу за свою віру; а ще інший сотник за свої молитви й милостині побачив ангела й почув науку св. Петра; я є їхній учень і хочу бути ще їхнім наслідувачем.. Не обманюйте себе: трудно обманути Господа Бога, що судить нас із наших слів. А чули ви про Божий суд? Хто відречеться мене перед людьми, відречуся його й я перед своїм Отцем, що в небі. (Мат. 10, 33). Ви мені радите виректися Бога, щоб продовжити собі це нужденне життя, а купити собі вічну погибіль? Я раджу скоріш Вам: стійте в правді, проповідуйте, що наш Господь, Ісус Христос є в славі в Отця. Хоч-не-хоч мусите вмерти, та краще є те, що має бути з примусу, прийняти тепер добровільно під час мучеництва й одержати зараз від Бога безконечну заплату. Хоча б ці земні добра були навіть вічні, не варті вони стільки, що небесні; коли ж вони дочасні, скороминущі, то тратити через них ті ліпші, вічні, — це невисказана дурнота.

По тих словах перехрестивсь і з веселем лицем охоче, підложив свою шию під сокиру, так, наче6 давав її не катам, але ангелам, щоб занесли її до високого неба.

В вічній памяті.

Так 304 року закінчив своє життя великий християнський герой і мученик-сотник Гордій, що його память святкуємо 3 січня. Цеї памятки не обалить ніяка старість, не знищать ніякі віки. Бо так, як завсіди веселить нас ясність сонця, так і память про цього святого буде завсіди жива між нами. Буде так як сказав Бог: "В память вічную будет праведник."

— **Єпископський** Комітет, що керує діяльністю Національного Леґіону Пристойности в Америці остро напятнував показування в кінах і театрах фільмів про т. зв. полову гігієну. Театри, де панує радше атмосфера розривкова, як поважання не є на таку науку відповідним місцем. Такі фільми радше шкодять як дають користь.

Конечні поучення й вказівки щодо полових справ і таємних фактів народжування життя повинні второпно, обережно й в свій час подавати першусього родичі, або їх відпоручники, які знову повинні радитись лікарів душ і тіла, як цей важний обовязок мають сповнити. Полові поучування і вказівки треба давати поосібно, ніколи громадно, а зокрема ніколи разом хлопцям і дівчатам.

В поученнях треба особливу увагу звертати на мораль у полових чинностях. Всі чинности, не виймаючи й полових, є підчинені Божим законам і вони не є тільки чинностями особистого значіння, але відносяться до загального добра суспільности. Тому, що на це часто не зважається в нинішних часах, так багато діється нещасть і трагедій.

— ХОЧЕШ —

посвятити себе на службу Богові, як монастирський братчик, віддаючись життю молитви й праці в Чині Св. Василія Великого? Пиши по інформації й прийняття до:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

A VALENTINE PARTY

— Що за справа? — спитав суддя.

— Дівчина кинула баняком у голову парубка і покалічила його. Мати прикликала мене, щоб заарештувати її. — відповів поліцай.

— Чи його мати своїми очима виділа цей напад?

— Так, вона бачила, бо забава відбувалась у її домі.

— Забава?

— Так, Валентайн парті.

— Як це сталось, що вона вдарила його? Таж вона виглядає така делікатна, а він великий і сильний мужчина, що годен себе оборонити.

— Оскільки я довідавсь від її мами, забава відбувалась гарно аж доки хтось не піддав думки забавитись у валентинську гру. І в той час почався клопіт.

— Я цего не розумію, як така гра могла довести аж до кидання баняками.

— Бачите, це була така гра, в якій хлопці й дівчата вгадували й льосували про те, хто кого має поцілувати. Дівчина каже, що вона не розуміла про що саме в тій грі ходило, аж доки цей молодий хлопець не пробував її поцілувати. Вона не давалась, а він таки наставав. Вкінці прийшло до бійки. І якраз у таку хвилю я прийшов.

— Чи так воно було як поліцай розказує? — запитав суддя бундючну Парашку, маму того хлопця.

— Так, точно.

— А чи маєте ще щось до того додати?

— Хіба тільки те, що мій син Грицько не дав до бійки причини й я жадаю, щоб цю дикунку замкнути до криміналу.

— Чекайте, Парашко, — вмішалась дівчина. Як ви смієте таке говорити, що він не дав причини?

— Так, я щераз те саме повтаряю. Ти вдарила мого сина зовсім без причини. Поцілувати таку гарну дівчину як ти, хібаж це вистарчаюча причина до бійки? — додала глумливо. Що ж таке воно поцілунок?

— Запит якраз на місці — сказав суддя. Він відповіди на нього залежатиме полагодження цілої справи. Прошу, пані Парашко, говоріть ви перші. Що це є поцілунок?

— Поцілунок — сказала Парашка — це привіт губами. Це така річ, чого молодь собі не повинна жалувати. Я в тім не виджу нічого злого.

— Чи тому ви дозволили на забаву в поцілунки в вашому домі?

— Так, це одна причина. А друга була та, що молодь сама собі того бажала.

— Дуже добре. Ви вже сказали своє. А тепер ти, юначе Скажи, що ти думаєш про поцілунок?

— Я думаю, так, як мама Кожній молодий, що бачить гарну дівчину, то жадний її поцілувати, як це можна видіти в шові. Кожній це добре розуміє. Це повинна зрозуміти й Оля.

— Оля, це твоє імя? Добре, Олю, скажи но, який твій погляд на поцілунок.

— Може вам це буде смішне, та я скажу, що я думаю. Признаюсь, що я тут трохи завинила, що того хлопчиська потягнула по голові. Тому я готова заплатити кару.

— Ми знаємо, що ти готова заплатити, сказав суддя. Та ми також хочемо знати твій погляд. Чому ж то дівчина має так поводитися шорстко у день Валентія, коли то тільки про серце й любов думається і говориться. Це для мене загадка. Хіба ж у такий день можна брати за щось зло го поцілунки.

— Поцілунок для молодця у цей день так само не на місці, як і кожного іншого дня відповіла рішучим голосом Оля.

— Чому?

— Тому, що я дивлюсь на поцілунок, як на свого рода символ. Ось маєте мою відповідь. Може вам вона буде смішна. Та це таке моє переконання.

— Символ? Чого символ?

— Символ дівочого серця. Кожного разу як вона дає поцілунок, вона дає частинку свого серця або ясніше щось із тих гарних річей, що творять дівоче серце — цебто любов, відданність, самопожертву. Очевидно, що я не можу вирвати з моїх грудей справжнього серця і дати вам, бо я тоді згинулаб. Та я можу це зробити іншим способом. Я можу дати вам те, що заступає моє серце. І я думаю, що коли дівчина дає поцілунок, вона гине для того, що в ній найліпше, найбільше благородне, вона робить те саме, наче б виймала з грудей своє серце. Бо як вона віддає комусь його символ, то вона вже не має в намірі його заховати і зробити ще кращим, як було передше. Вона поволеньки вмирає. І це якраз причина чому дівчина сама перед собою почувається менше вартною, коли вона дозволяє будь кому себе цілувати.

— Чисті теревені — буркнув Грицько.

— Дурна маківка — засичала Парашка.

— Є тільки один на тім світі, що йому я готова віддати ціле моє серце — продовжала далі Оля, а це той, що йому я одного дня віддам всю мою любов. Я певна, що він її буде берегти завжди. Для нього я мою любов заховую й втримую свіжу й повну всього того, що повинна вона мати. Інакше, колись одного дня, коли йому дам у дарі моє серце, він готов його знайти зівяле й порожнє. Це є та причина, чому я так противлюсь поцілункам. Це причина чому я вдарила його.

— Маєте, що на те сказати, Парашко? — спитав суддя.

— Вона мабуть є католичкою.

— Но, а що ти на те Грицю?

Гадаю, що вона твердий горіх.

Кейс дисмист — сказав суддя на кінець розправи й велів піти всім до дому в спокою.

РЕЛІГІЙНІ ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Як люди доступали відпущення своїх гріхів ще заки Христос установив св. Тайну Покути?

ВІДПОВІДЬ: Люди, перед приходом Христа, що належали до жидівського народу й жили під старозавітним правом Мойсея, доступали прощення своїх гріхів через жаль совершенний злучений з вірою у будучого Спасителя і вірністю для старозавітних приписів. Старозавітне право Мойсея приписувало різні жертви за гріх, а різні покутні практики й молитви жидівської релігії розположували серце грішника до жалю й покути та влекшували йому отримання відпущення гріхів.

Другі люди, що не належали до вибраного народу доступали прощі своїх гріхів вірою в Бога, шукаючи в нього відпущення гріхів через совершенний жаль і щиру волю поправи

ЗАПИТ: Чи мати при надії є звільнена від слухання Служби Божої в неділі й свята?

ВІДПОВІДЬ: Хоч обовязок вислухати Службу Божу в неділю і свято є важкий, то однак від нього звільняє справжня важна причина. Одною з таких причин може бути й та обставина, що мати є при надії, якщо б для матери чи для дитини йти чи їхати на Службу Божу, або бути на ній спричиняло якусь небезпеку на життю чи здоровлю, або особливу трудність. В таких випадках вона не є обовязана до слухання Служби Божої. Коли ж мати не має якої окремої важної причини, що її звільняла б від другої заповіді церковної й може без великої трудности сповнити церковну заповідь, то обовязана це зробити, бо та тільки обставина, що вона є при надії сама собою не звільняє її від слухання Служби Божої в неділі й свята.

ЗАПИТ: Чи треба нам сповідатись з давних смертельних гріхів, щодо яких ми не є певні, що з них уже висповідались?

ВІДПОВІДЬ: З таких гріхів сповідатись **нема строгого обовязку, однак воно назагал (з виїмком осіб скрупулятних) є порадним** сповідатись з важких гріхів минулого життя, що до яких ми не маємо певности, що ми з них сповідались, бо це й не трудне й дуже причиняється до внутрішнього спокою душі.

Строгий обовязок визнати на святій сповіди відноситься лиш до тих усіх смертельних гріхів нашого життя, щодо яких ми певні, що з них ми ще ніколи не висповідались, або зле висповідались.

Осяги в 1941 р.

Українці католики в Америці можуть похвалитись великими осягами за минулий рік. Ось тут подаємо їх важніші успіхи й здобутки: Величавий Евхаристійний Конгрес у Шикаго, який поблагословив Св. Отець і в якому взяв особисту участь Апостольський Делеґат; збудовано нові церкви в Гемтремку, Брукліні, Стринг Веллі; закуплено церкви на Борисайд і в Мек Кіз-Ракс; поширено відновлено й розмальовано филиделфійську катедру, помальовано церкву на Норд Сайд у Питсбурґу й поставлено там іконостас; відновлено церкви в Сиракюзах, в Обурні, в Пасейку і в Фениксвиллю. У Вашинґтоні відкрито семинар св. Йосафата для наших богословів. В Стемфорді закінчено будову нового будинку. У Вакаційній Оселі поставлено мешкання, ідальню, водопроводи й пливальню. Заінкорпоровано Вакаційну Оселю в стейті Ню Йорк. Заложено нові цілоденні, парохіяльні школи в Ню Йорку й Дітройті. Відкрито нові вечірні школи, де вчать Сестри-учительки, в Істоні, Бетлегемі, Редінгу, Стові, в Норд Сайд Питсбурґу, в Бофало при церквах св. Николая і св. Івана, в Ленкестері, Лакаванні, Ніяґра Фалс і Рачестері.

В Факс Чейсі збудовано для дівчат Академію св. Василія з величавою салею. Збудовано шкільні будинки у Вотерьліті й Централії. В Дітройті закуплено шкільний будинок. В Ню Йорку закуплено лоти під будову нової школи.

Сестри Служебниці закупили 180-акрову посілість з палатою, хатою управителя і мешканнями в Словтбурґу, Н. Й. Закуплено й уряджено доми на мешкання Сестер-учительок у Шикаґо, при церкві св. о. Николая і на Борнсайд, на Норд Сайд у Питсбурґу, в Бофало, Сиракюзах і в Нюарку. В Бейоні приміщено Сестер у власному домі.

Число Сестер доходить до двіста. Є понад сорок домів Сестер Василіянок і Служебниць. В 1941 р. Сестри провадили 16 цілоденних шкіл, ви ще 50 вечірних шкіл і 15 вакаційних шкіл.

Станули нові парохіяльні доми в Олифанті, Вест Пулмані, Мек Кіз Ракс, Бриджпорті, Реймі й Нюарку.

У Вашинґтоні розпочато працю над зорганізованням нової парохії.

До дієцезії прийшло шістьох нововисвячених священиків. В Нортгемтоні закуплено галю з мешкальним домом. В Майнерсвіллю куплено 4 акри землі для парохії. Закуплено цвинтарі в Балтиморі, Мавнт Кармелю й Мейзвіллю

Це все здобуто в минулому 1941 р. Гарні осяги. Збільшаються наші здобутки під проводом нашої Церкви й при співпраці духовенства та світських людей. Тим українці католики можуть тільки радіти в цей сумний час і далі завзято працювати, щоб з початком 1943 р. могли нові великі здобутки вписати в книгу своєї історії.

Католицька Релігія в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Одної пізної ночі зайшов 1848 р. до гостинниці в однім полудневo-німецькім селі, подорожний. У їдальні застав товариство людей, що — мабуть по добрім випитку—живо розправляли про будучність німецької держави. Головний між ними крикун накидавсь найбільше на католиків, називаючи їх наймитами князів, ворогами просвіти й поступу, молодої волі й відродження нації; за те збирав від товариства гучні оплески. Коли той крикун побачив подорожнього, що ввійшов до гостинниці, й сів спокійно в боку, звернувсь нечайно до нього, кажучи глумливо:

— А ви, добродію, що сидите там так поважно, чи ви не ділиlete нашої загальної думки? Якої ви віри?

Тоді подорожний спокійно й поважно спитав:

— Чи тут можна говорити зовсім вільно?

— Очевидно, в нас воля, ще більша, ніж у франкфуртськім парляменті! — гукнули кілька голосів від стола.

— Гаразд, коли тут мається право говорити, то певно мається також право мовчати; а що я бажаю скористати сьогодні з цього другого права, то я маю честь побажати вам усім — доброї ночі.

По тих словах дотепний подорожний відійшов до своєї кімнати на спочинок, а цікаві товариші лишились ні в сих, ні в тих, наче б хто вилляв на них коновку холодної води.

Дотепне слово сказане в пору, дає перемогу. Крім того — в шинку, при склянці, не місце й не пора на диспути про віру.

До гостинниці зайшов у пятницю на обід подорожний і зажадав пісних страв. Господар гостинниці, христіянин по метриці, завважав:

— Як бачу, добродію, то з вас ревний католик!

А подорожний йому на те:

Пане господарю, не журіться тепер моєю вірою, тільки моїм шлунком.

Господар почервонів і вийшов до кухні.

Хто є добрий христіянин, не звертає уваги на інших людей, ні на їхню поговірку, але заявляє свою віру ділами.

Двоє молодих робітників подружились. По шлюбі прийшов до них запрошений ними славний о. Матео, щоб довершити обряду Інтронізації Пресв. Христового Серця в їхнім домі. В день самого вінчання бажали ввести до своєї хатини свого Царя-Христа. "Він буде нашим найкращим приятелем," говорили. По кількох літах той самий робітник запросив знову о. Матео до себе, тим разом до недужої дружини. В хаті було дуже вбого; та на головній стіні пишавсь дуже гарний образ Прес. Христового Серця, а в хатині відчувалось великий, святий спокій. Підчас розмови з хворою питає о. Матео:

— Дитино, чи почуваєшся дуже нещасливою?

Нещасливою? Ні, прошу отця, ми не є нещасливі. Правда, ми були дуже вбогі й натерпілись чимало, та завсіди разом з Ісусом. Як ви, отче, посвятили нас Пресвятому Христовому Серцю то ви сказали, що Ісус потішить нас в кожній журбі, осолодить нам кожне терпіння... Ісус зробив це.

А беручи за руку свого чоловіка, спитала:

— А ти що скажеш? Чи ми були нещасливі?

А він очима повними сліз вдивившись в образ Пресвятого Христового Серця й відповів:

— Ми нещасливі? Ні, навіть пять хвилин ні. Ми натерпілись багато, але ми не були нещасливі, бо терпіти, а бути нещасливим, це дві зовсім відмінні речі. Як можна бути нещасливим з Ісусом-Царем і приятелем? Ніколи!

А про близьку смерть жінки сказав:

— Забирає мені Ісус мою любочку, нехай діється Його свята воля: Він має право до цього. Та Він вернеться незабаром, щоб і мене забрати до себе, а тоді всі троє будемо щасливі!

Так може говорити тільки жива віра й гаряча любов. Це справді по христіянськи, по католицьки.

Роберт Регу, міністер справедливости в Голяндії, доглядав будови реколекційного дому в Венльо. Коли заносилось на те, що будова не буде скінчена на призначений день, сам міністер закотив рукави й працював як звичайний робітник. Підчас того закликали його до телефону. По розмові вернувся знову на будову й працював спокійно дальше. Коли приятелі спитали його, що такого важного телефонували йому з Гаґи, відповів добродушно, що одержав відзначення. Надали йому один із найвищих ордерів. Той міністер ходив щоденно до св. Причастя. Навіть як був у найвищім товаристві, по півночі вже не їв ні не пив, а коли приятелі просили його, щоб взяв що до уст, відповідав їм: "Дякую сердечно, вже не питиму нічого, бо завтра рано йду до св. Причастя."

Так практикує католицьку релігію найвища інтеліґенція культурної нації. Це справжня величність. Дай і нам, Боже, таку інтеліґенцію!

В операційній світлиці великої лічниці в західній Німеччині стояв перед лікарями чоловік із простого стану. Він мав піддатись важкій операції язика. Язик, той дорогоцінний знаряд мови, так зіпсувавсь був йому, що треба було конче вирізати його. Заки ніж перетяв його, спитав лікар недужого:

— Коли бажаєте сказати ще яке слово, то скажіть тепер. Бо за три хвилі ви вже не зможете зробити того.

Мужчина глянув сумно перед себе, підніс догори очі й сказав поволі: "Слава Ісусу Христу!"

То були його останні слова. Глибоко зворушені живою вірою недужого два лікарі й сестри доглядачки відповіли: "Слава на віки!"

Потім зробили скоро операцію.

Здається ніхто ще ніколи не зрозумів так глибоко слів терпеливця Йова: "Господь дав, Господь узяв, благословенне імя Господнє." (Йов I, 21). Здається, що ще ніякий страдник не досвідчив так глибоко значіння тих слів, як оцей недужий на язик католик: Його останні перед утратою мови слова, "Слава Ісусу Христу!" понесли ангели до неба. Як звенітимуть ті слова в небі, коли той недужий удостоїться колись станути перед Божим престолом, де гомонить ра-зу-раз ангельська пісня: "Свят, свят, свят, Господь Саваот!"

Нехай це буде нашою національною відзнакою, що ми, доки житимуть українці на землі, завжди поздоровлятимемо один одного цим найкращим у світі поздоровленням і знаком живої віри: "Слава Ісусу Христу!"

Так! Слава Ісусу Христу від, України, то буде й слава Україні — від Ісуса Христа! І слава, і воля і держава! А потім і ще вічне щастя!

В місті Парижі жив перед світовою війною 14-літній хлопчина, що заробляв на хліб в одній великій фабриці. Від часу свого першого св. Причастя робив надзвичайні поступи в побожності й чесноті.

На жаль його хлібодавець, власник фабрики, безвірна людина, що жив тільки для грошей і служив "золотому тельцеві," почав згодом насміхатися із побожного юнака й докучати йому глумливими словами, в чім домагали йому інші фабричні робітники.

Та побожний католицький юнак терпеливо переносив усі ті насмішки й далі своїм звичаєм ходив що-неділі до св. Причастя.

Коли безсумлінний властитель фабрики побачив, що насмішками не зломить хлопчини, хотів намовити його до того, щоб у неділю перед Службою Божою зїв снідання; тоді вже не зможе запричаститись. Коли ж і те не вдалось безвіркові він крикнув до хлопчини розлючено:

— Йди, йди, підстав язик до причастя. Воно поможе тобі стільки, що й мені!"

Ті безбожні слова болюче вразили невинне серце хлопчини. Він розплакався ревно й сильним, діточим голосом відповів:

— Пане, я за св. Причастя віддам останню каплю своєї крови! Ох, коли б то я міг приймати його кожної днини!

Наступного дня закликала хлопчину жінка фабриканта й спитала:

— Що ти, хлопчику, сказав панові, що так трафив йому до серця, що він почав сьогодні знову молитись?

В тій хвилі надійшов фабрикант, взяв хлопчину за руку, ввів до фабрики й сказав:

— Від сьогодні всі маєте шанувати цього юнака, бо він заступатиме моє місце. Таких праведних людей ніхто не знаходить на вулиці!

Приклад живої віри й щирої побожности має великий вплив на невірних людей. Католики повинні завжди давати добрий приклад такої віри, так, як це наказав нам сам Христос: "Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоб бачили ваші добрі діла й прославляли вашого Вітця, що на небі." (Мат. 5: 16).

о. А. Трух, ЧСВВ.

КАТОЛИЦЬКА РЕЛІҐІЙНА ПРОГРАМА НА РАДІО
в англійській мові
КОЖНОЇ НЕДІЛІ ВІД ГОД. 1.30-2.00 ПОПОЛУДНІ.
Стація "CJCA," (930 к.с.) Едмонтон Алта,
Слухайте слів правди й розради!

Комуністи в Канаді, хоч їхня організація розвязана, виробляють бреверії і напали на українські націоналістичні доми в Вінніпеґу й Торонто. А що то вони не виробляли б, як би там дійшли до влади в Канаді? Вони били б, різали, руйнували, як в Росії й Еспанії! Такі вони. Та ще щастя, що не всюди дають їм волю.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВІННІПЕҐ, МАН. Нова церква. Одною з найбільших шкід що їх робить людям війна, це — руїна гарних і дорогих церков, що їх нераз цілими роками будував католицький народ вкладом великого кошту й труду. Такі є овочі жорстокої, немилосерної війни. Останньо на Тихому Океані так потерпіли Божі святині від ворожих налетів.

За те часи спокою збагачують католицькі парохії численними й гарними церквами. В Канаді, що не терпить від ворожих бомб і ґранатів, кілька наших парохій спромоглись у останнім часі на гарні церкви. Недавно поставили нову, муровану церкву в Саскатуні, минулого року в день св. Йосафата посвячено хрести на велику, нову церкву в Едмонтоні, а тепер в саме свято Христового Народження відправилася перша Служба Божа в новій церкві св. Володимира й Ольги в Вінніпеґу, що її коштом $45,000 збудував зо своїми жертвенними парохіянами Всеч. о. Др. В. Кушнір, канцлер нашої дієцезії й парох прокатедральної церкви. Нова церква дуже поєдинча, але дуже гарна. Через цілу церкву простягається на 65 стіп довгий, а 25 стіп широкий електричний хрест (флоресцент лайт із 4-ьох тюб), а на стінах, під образами хрестної дороги, є 16 гарних світел. За головним престолом підноситься великий, майже природньої величини, Розпятий Христос. В церкві нема непотрібних прикрас, цілість виглядає симпатично.

Під цілою церквою є простора, гарна парохіяльна саля. Ні в церкві, ні в салі нема ніяких колюмн, що нераз заслонюють вид. Офіціяльне відкриття всієї будови відбудеться дня 7 лютня ц. р.

Побіч нової церкви збудовано також нову хату для пароха. На приходстві є вісім гарних кімнат, з пристойною обстановкою, про що подбали щирі парохіяни, вдячні своєму о. парохові за 8 років важкої праці.

Дай Господи, щоб у новій церкві й салі пішла велика праця для Божої слави й спасення душ. А котра наша парохія піде найскорше за прикладом Вінніпеґу?

А.Г. Т.

КОПЕРНІК, АЛТА. Свіжа могила. На цвинтарі коло церкви Вознесення Г. Н. І. Х. виросла нова могила. Станула вона над тлінними останками довголітнього місцевого піоніра, б. п. Івана Тропака.

Покійний походив зі села Чернява, мостиського повіту. До Канади приїхав 1903 р. з женою Евдокією Васютою, котра померла 1924 р. і з трьома дітьми. Не гаразд, але нужда веліли йому покидати рідні сторони й за морем шукати кращої долі. Прибувши до Канади, покійний замешкав эпершу в околиці Біверлейк, к. теперішного Мондеру. Звідси по році перенісся до Копернік, де прожив 38 літ.

Про покійного можна сміло сказати, що він щиро любив свою церкву, котрої був будівничим і членом через довгі літа. А його жертви на народні цілі були свідком його любови до свого народу.

На кілька днів перед смертю пок. Іван прийняв св. Тайни з рук пароха, Всеч. о. В. Каменецького, а дня 11-го січня відійшов до вічності полишаючи в глибокім смутку 5 синів, дві дочки, 18 внуків і много приятелів.

Похоронне богослуження відправив дня 13-ого січня о. С. Шевчук, при великому здвизі народа.

Після богослуження присутні удалися до хати покійного на спільний обід. Підчас обіду переведено збірку на католицьку пресу. Збірка принесла 6.10 з чого призначено на Світло 3.05.

В. Й. П.

ЧИПМЕН, АЛТА. 24. І. рідня й приятелі зробили милу несподіванку Стефанові Шарунові, з приводу 60-ліття його уродин. Гарні побажання зложив Марко Антонюк, а дарунок зложила Степанові його внука. За ту зичливість і любов п. Шарун щиро подякував усім присутнім.

При цій нагоді п. Михайло Віднновський заохотив до збірки на католицьку пресу, а перевів її п. Микола Федьов. Збірка принесла $5.25.

Щира подяка жертводавцям, а п. Шарунові, дай Боже прожити ще много щасливих літ!

Приятель.

СКАРО, АЛТА. Весільні Дзвони. Дня 24 січня повінчалися в нашій парохії Петро Озібко й Ґеня Захарко. По співаній Службі Божій два священики з Мондеру, о. М. Когут і о. Л. Джіґолик дали їм шлюб в присутности численної рідні та запрошених гостей.

Весільний обід відбувся в просторім Народнім Домі. По обіді о. М. Когут ЧСВВ короткими словами розвеселив присутних, а відтак згадав молодих та їх добрих родичів. Слід тут згадати, що молода пара, це гарні, свідомі, чесні українці-католики, що брали участь у парохіяльному житті. Як родичі, так молоді все й всюди відносяться до церкви, своїх священиків щиро й по католицьки. Дай нам Боже, багато таких.

По відспіванні многоліттєвія на заклик о. М. Когута та п. І. Войтаса, п. Петро Сеннишин з Лішор зібрав $9.16. на католицьку пресу.

Желаємо новій парі якнайбільших ласк та успіхів у супружому житті.

М. К.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 18. І. молодь і молоді родини зїхались до молодих господарів Йосифа Фарини й його дружини, щоб разом із ними примірно забавитись. Забава була приємна й чесна. При тій нагоді Стефан Рурка сказав коротке слово й вручив Фаринам гарний дарунок. Переведено також збірку на "Світло," що принесла $1.50. Родина Фаринів є добрими членами місцевої церкви й народного дому. Щасти Боже молодим господарям!

— ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА. ЗДПА. Висвячення в діякони. Третього дня Різдвяних Свят, в празник св. Первомученика, діякона Стефана, Преосвященний Кир Константин в асисті Впр. о. Канцлера Тарнавського та Впр. о. ректора Химія ЧСВВ, як пристоящих, а Всч. о. Кравеського Чина Ізбавителя і діякона Б. Олеся як діяконуючих, та в окруженню численних аколітів споміж хлопців із Сиротинця — висвятив в часі Архиєрейської Служби Божої в катедральнім храмі у Филаделфії богослова Василя Онуфрія Шеремету на діякона. Церков була наповнена вірними. Слово про значіння духовного стану сказав о. ректор Химій, порівнюючи Церкву Христову до армії у вічній війні з діяволом і з гріхом, а священство до офіцирів цеї Христової армії.

Рукоположення Всч. діяконів Б. Олеся і В. О. Шеремети в пресвитери (священики) відбулося дня 14 січня в часі архиєрейської Служби Божої, що її в катедральнім храмі відправив Преосв. Константин Богачевський.

Між вірними було чимало приятелів і знакомих обох нововисвячених священиків, а в перших лавках засіли їх щасливі родини і родичі Всч. о. Олеся, пп. Степан і Анна, з його братьми і сестрами, та мати Всч. о. Шеремети, п-і Ксеня з сином Олегом учеником Вищої Школи у Стемфорді і дядько о. Василя п. Іван Шеремета з Сиракюз, що чимало причинився до виховання свого братанича у школах. Зі сльозами радости в очах дякували вони Богу за ту щасливу хвилю. По Службі Божій нововисвячені Отці стискали голови своїх родичів, рідні, приятелів та численних вірних.

Отець Василь Онуфрій Шеремета вродився 12. II. 1918 р. в Сиракюзі, Н. Й. Родичі Онуфрій і Ксеня Бандас. Початкову школу скінчив у Сиракюзі, Н. Й., а опісля вчивсь в Українській Вищій Школі в Стемфорді, Конн. Через чотири роки студіював фільософію і богослови в Римі в Папськім Атенеї, а потім в семинарі св. Марії у Болтиморе, Мд. Скінчив богослови в катол. університеті в Вашингтоні.

Отець Богдан Степан Олесь уродився 21. жовтня, 1918 р. в Йонгставн, Огайо. Родичі Степан і Анна з Поповичів, живуть від літ у Филяделфії. Початкову школу скінчив у Сестер Василіянок, а опісля вчився в Укр. Вищій Школі в Стемфорді, Конн.

Через три роки студіював на богословському факультеті ім. св. Івана Золотоустого в Станиславові, Західна Україна.

Скінчив богослови в католицькім університеті в Вашингтоні.

Нехай Господь молодих духовників благословить і кріпить у праці на церковній і народній ниві!

— З поштової скриньки —

М. К. Ню-Йорк, ЗДПА. Прошу нам на дальше посилати "Світло," бо ми дуже любимо його читати, бо там є всьо дуже повчаюче у все щось нове. Я з охотою читаю, бо я колись була в Канаді, то я рада, що я дещо довідаюсь. Зичимо Вам, Отче Редакторе й вам ОО. Василіянам кріпкого здоровля, веселого й щасливого нового року, а для Світла якнайбільше передплатників.

Марія Крук і Катерина Романів.

Сиракюз, Ню Йорк. (З листа М. Т.), ...Дуже дякуємо за писання про Святого Василія. Ми любимо ґазету "Світло" читати... Будемо платити що року, щоб ґазета приходила. Зичимо щасливого й веселого нового року.

К. Р. Честер. Па. ЗДПА. Дуже сердечно дякую Отцям Василіянам за ту ґазетку Світло, що просвітила мій розум і я буду читати доки Господь допоможе мені. Вона буде все в моїй хаті. Дай Боже, щоби всі люде так любили читати як читаю Світло, Шлях і Місіонаря.

Тепер посилаю доляра на передплату як дарунок для моєї сестри на Йордан, щоби її так весело було читати, як мені. Я не можу нарадуватись тим Світлом. Щоза чудні слова Божі!

— — — —

Дякую за передплату й за щирі, теплі слова. Світло будемо висилати на подану адресу Вашій сестрі.

(Видавництво).

Р. М. Кліфтон, Гайтс, Па, ЗДПА. Вже два роки минуло як я читаю Світло й Богу дякую за це, бо справді то Світло розсвітило мою душу. Бо до цего часу, я не знаю де б я находилась.

Три роки минуло по втраті мойого одинокого сина, котрий був забитий на літаку. За той час я не могла ніде знайти спокою, тільки в церкві, коли я пішла на Службу Божу.

Коли я зачала читати "Світло" я почувала себе щораз спокійнішою й здоровшою, на тілі й на душі.

І я взиваю всіх, а особливо матерей, котрі бажають спокою, нехай пильно читають "Світло," а воно освітить їх душі й принесе спокій.

Засилаю 2 доляри як передплату на 42 і 43 рік, а одного доляра на пресовий фонд і дай Боже, щоб то "Світло" світило в кожній хаті!

ПРИГАДКИ

2. II. Стрітення Господне. Свячення свічок у церкві.

8. II. Неділя Мясопустна. Глас 3. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Бож. троп. воскр. Слав.

конд. тріод. І нині Богород. воскр. 1. гл. Ап. зач. 140. Єв. Мат. 106.

15. II. Неділя Сиропустна. Глас 4. Єв. Утр. воскр. 4. На Сл. Бож. Золот. троп. воскр. Слав. І нині тріод. Ап. зач. 112. Єв. Мат. зач. 17.

Сиропустний тиждень від 9-15. II. — Піст і Заборонений час на забави з музикою й весілля.

Початок Великого Посту 16. II. — час покути й поєднання з Богом через великодню сповідь і св. Причастя.

Місячне намірення: Щоб Дух Святий просвічував і кріпив провідників народів.

Місійне намірення: За рідне духовенство між муринами в Африці й Америці.

Відміни місяця: Повня 1. II. Остання кватира 9. II. Нів. 16. II. Перша кватира 23. II.

Коли й де будуть відправи?

ЛЮТИЙ

8. II. — Скаро, Плейн Лейк.
15. II — Делф. Іннісфрі Р. М. Б. Борщів.
22. II. Лішор, Новий Кив.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

8. II. Неділя Мясопустна — Спеден. Редвотер.
12. II. Трох Святителів — Стрий, (збори сестриць). Куквил.
15. II. Неділя Сиропустна — Вильна. Елдорена.
22. II. Неділя 1. Посту — Редвей. Смокі Лейк - св. Онуфрія.

Basilian Fathers, Phone 4. Box 8. Radway Alta,

8. Неділя — Егремонт, Едсон Равнд Гил (Річні Збори)
12-го — Вулф Крік, Торгилд (базар)
15. Неділя — Калінтон (Вел. Сповідь) Вайлдвуд (Вел. Сповідь) Коперник.
22. Неділя — Менлі (Вел. Сповідь) Голден, Уведення в храм.

Basilian Fathers, 96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

1. Нед. Блудного Сина — Файделиті (коло п. Нацюка).
8. — Елк Пойнт.
12. Трьох Святих — Дервент місто.
15. Неділя — Мирнам.
22. — Виллингдон (Великодня Сповідь).

Basilian Fathers Derwent, Alta.

8. Неділя Мясопустна — Кенора, Онт.
15. Неділя Сиропустна — Кенора, Онт.
22. Неділя 1 Великого Посту — Гадашвил, Ман.

Basilian Fathers 612 Flora Ave. Winnipeg, Man.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Піля своїх** історичних відвідин Америки й Канади, британський премієр В. Черчил вернув до Англії, в суботу 17. І.

— **На Малаї** японці поступили вперед й заняли Маляккy, Гемас та стрінулись зі свіжими силами австралійців поза рікою Муар, яких 60 миль від Сінгапору. Також японці вдарили на Бурму, щоб перетяти шлях достави помочі Китаєві. Японцям помагають як союзники тайляндці. Крім того японці вдарили на Нову Гвінею, острови Соломона, Нову Британію й заняли її столицю Рабаул і загрожують Австралії.

— **17. І.** помер, кажуть, що на серце, німецький полевий маршал ген. Валтер фон Райхенав, що проводив 1939 р. німецькою армією на полудневому фронті в Польщі і в Франції. Є здогади, що його вбито і що з його смертю звязані якісь внутрішні німецькі межиусобиці.

— **В Лібії** британці здобули Салум і просмик Галфая і забрали 5,500 полонених і двох італійских генералів та багато воєнного матеріялу.

— **Советська** влада позичила польському урядові на скитальщині сто мільйонів рублів. Ці гроші будуть ужиті передусім на вдержання польських військових частин у Советах.

— **Ворожі** субмарини бушують при берегах Америки й затопили вже кілька кораблів.

— **На сході Европи,** а зокрема в Польщі й Західній Україні шаліє недуга тифу. В Тернополі німецька окупаційна влада позамикала всі школи, церкви, кіна й театри. Також заборонено висилати з одної околиці до другої ріжні поштові посилки.

— **В Лібії** німці зробили протинаступ і відбили від британців Агедабію і поступають уперед.

— **22. І. лорд ирл Атлон,** генеральний губернатор Канади, троновою промовою отворив 3-тю сесію 19. парляменту від конфедерації Канади.

— **Ліберальний** уряд премієра Кінга в Канаді не хоче примусово покликати до війська для служби поза межами Канади без волі народу. І тому в часі парляментарної сесії 22. І. лорд Атлон проголосив, що відбудеться в Канаді плебісцит (голосовання) чи нарід є за примусовою конскрипцією до військової служби поза Канадою. Не сказано, коли той плебісцит мав би відбутись.

— **Голова** Англіканської Церкви, архієпископ Кентербури Косма Гордон Ланг з днем 31. березня 1942 р. уступає добровільно зі свого становища, щоб його передати молодшій людині. Він має 77 років. Ланг був сильним противником женячки Едварда VIII. з розведеною жінкою й по його зреченню королівського престола, 12 травня, 1937 р. коронував теперішнього британського короля Юрія VI.

— **В Ріо Жанейро,** столиці Бразилії, відбулась всеамериканська конференція, в якій узяли участь делегати 21 держав західної півкулі. На тій конференції заявили вони готовість стануть однозгідно по стороні Злучених Держав у війні проти тоталітарних держав як Німеччина, Італія і Японія. Конференція у своїх рішенних дораджує державам полудневої Америки зірвати дипльоматичні й економічні зносини з державами осі.

— **Американський** конгресмен Мартин Даєс звертає увагу, що між скритими ворогами Америки є також комуністична партія. Комуністи, хоч кричуть на нацизм, фашизм, тощо, то одночасно під покришкою антифашизму стараються захитати американський демократичний лад і установи та ширити свої погубні комуністичні доктрини. Побоюючи нацизм, ми не сміємо перейматись комунізмом, але й його мусимо одночасно поборювати, бо він є також великою загрозою для нашої свободи й цивілізації.

— **На московському** фронті німці є далі в відвороті. Червона армія здобула міста Кіров, Можайськ, Холм, проломила облогу Ленінграду і наступає у напрямі Смоленська. Також советські війська сильно напирають на Харків і Таганрог. Однак німці на Кримі відобрали від советів пристань Теодозію.

— **Дня 16. І.** помер у Лондоні 91-літний Дюк оф Конат, дядько короля і останний син королеви Вікторії. Від 1911-1916 рр. був він генеральним губернатором Канади.

— **Почавши** від 25-го січня, в Канаді обмежено продаж цукру до три четвертини фунта на одну особу на тиждень.

— **В проливі** Макассару, між островами Борнес й Целебес, відбулась велике морська битва, в якій алиянти сильно понищили японську фльоту.

— **На Филипинах** американсько - филипинські оборонці сильно держаться на острові Лузон, мимо того, що проти себе мають переважаючу ворожу силу.

— **Американське** військо прибуло до північної Ірляндії. Воно буде обороняти Англію й брати участь у нападах на Німеччину.

— **Канада** приобіцяла подарувати Британії в цім році поживу, амуніцію та інші воєнні матеріяли, вартости один більйон долярів.

— **У Вінніпегу** з початком року появилось перше число ілюстрованого місячника про українські справи в англійській мові п. н. "Кенедіян Юкрейніян Ревю." Редактором його є Іван Данильчук, а управителем алдерман В. Скраба.

Журнал цей зможе зробити гарну роботу, коли тільки буде щиро й безсторонно служити українському народові маючи на увазі його загальне добро, а не якісь групові, або сектанські інтереси.

— **Тижневик** "Наш Клич," що виходить у Аргентині, подає в числі з 6-го грудня, 1941, що в неділю, 19. X. 1941, помер у Коломиї Др. Кирило Трильовський. Так не стало між живими людини, що своєю протирелігійною й протицерковною агітацією колись много лиха накоїла в Галичині.

— **13. І. в Едмонтоні в шпиталі, по довшій недузі, помер Андрій Стефан Шандро проживши 55 літ. Це був перший український посол у канадійськім парляменті від 1913-21 р.**

А. Шандро уродився на Буковині, 3. IV. 1886 р., приїхав до Канади 1898 р. школи кінчив у Едмонтоні. 22. II. 1905 р. оженився з Розалією Гавриляк, донькою Николи Гавриляка з Буковини.

Похорон відправив батюшка Й. Василь у російській православній церкві в Едмонтоні при 96 ул. Тіло зложено в Шандро, Алта, в місцевості, що носить його родинну назву. Оставив 4 сини, три доньки, 5 братів і дві сестрі.

Щодо національної свідомости почував себе, "русским," а релігійно був староправославним. Як посол належав до ліберальної партії.

— **В Летбридж, Алта,** 17. І. забився в автовій катастрофі автокефальний духівник Лука Березіцький. Так ненадійно станув він на Божім суді, щоб здати рахунок зі свойого життя. Л. Березіцький не був ніякий Ukrainian Catholic priest," як це хтось мильно подав до англійських часописей і на радіо.

Пресовий Фонд "Світла"

Збірка в часі чайного вечерка в пані Панас, Транскона, Ман. Збірку переслала Катерина Іваська.	1.80
Зі збірки на похороні Івана Тропака, Коперник, Алта.	3.05
Тома Колар, Теривілл, Конн. ЗДПА.	1.00
Йосиф Білик, Мондер, Алберта	2.00
Михайло Старко, Ст. Майкел, Алта. (коляда)	1.00
Марія Кантор, Бруклин. Н. Й. ЗДПА.	1.00
Розалія Мандзік, Кліфтон Гайтс, ПА.	1.00
Зі збірки на весіллю Петра Озібка з Генею Захарко в Скаро, Алта.	5.16
Збірка на поминках бл. п. Петра Єлиняка, Чипмен, Алта. Збірку перевів п. Николай Андріїв.	4.30
Збірка на забаві в домі Йосифа Фарини, Н. Борщів, Алта.	1.50
Ілля Коцур. Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
Збірка з нагоди 60-ліття уродин Стефана Шаруна, Чипмен, Алта.	2.00

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (91) 4. — 15. Лютого 1942

February 15th, 1942. Vol. V. No. (91) 4.

"Обернітесь до мене всім серцем вашим в пості, в плачу і в жалі."- говорить Господь. Роздирайте серця ваші, а не одежу і навернітесь до Господа Бога вашого, Він бо благий і милосерний, довготерпеливий і вірно милуючий.-

(Йоіл. 2. 12-13).

— **Св. Отець** промовляючи на авдієнції до одного гурту новоженців підчеркнув потребу слухати Божого голосу серед гркокоту й лоскоту наших днів.

Ця бурлива хвиля, казав Папа, є саме відповідною хвилею, щоб повернути до Бога, є це хвиля правди в якій Бог помішав пляни людини. В цю смутну, теперішну хвилю, Бог промовляє на полях червоних від великанських боїв і серед спустошення міст. Бог є володарем вітрів і бурі, яку керує своїм словом. Колись Бог говорив зі Синаю серед мраки, лискавиць і грому, як Він проголошував своє право, після того як люди його [illegible] нехтували. Те сам[illegible] тепер у цей воєнний ча[illegible]

Послухаймо отже голо[illegible] Божого й заховаймо його закон, якщо хочемо, щоб Бог був для нас добрим батьком а не грізним суддею!

— **В неділю.** 11. січня, 1942 Папа Пій XII. торжественно потвердив два нові чуда, потрібні до канонізації блаженного Людвика Марії Гріньон де Монтфорт. Блаженний Гріньон де Монфорт був це французький священик-місіонар, що працював над бідними й невилічимо хорими в Франції, на початку 18. століття. Проповідував Боже слово з великою вірою й жаром духа й многі душі навертав до Бога. Визначався великою побожністю до Пресв. Евхаристії і Пречистої Діви Марії. Він оснував два законні згромадження: Товариство Марії, згромадження священиків - місіонарів і Доньки Мудрости, згромадження сестер - учительок.

Папа Лев XII. в 1888 р. проголосив його блаженним.

Чуда, що їх урядово стверджено — це два уздоровлення виеднані за заступництвом блаженного. Перше чудо є нагле уздоровлення смертельно хорої монахині Сестри Марії Герарди від Голгофти з її важкої недуги грудних сухіт. Коли вже не було ніякої надії на виздоровлення, хора приняла останні св. Тайни й звернулась у горячій молитві до блаженного Гріньона. На другий день вона нагло виздоровіла зовсім і могла важко працювати ще краще як передтим, коли була в повному здоровлю. В три роки опісля її бадали три доктори спеціялісти, деякі з них були некатолики й всі однозгідно узнали, що тут виздоровлення не могло статись природним способом.

Друге чудо — це виздоровлення Сестри Марії Тереси. Ця монахиня вже від дитинства мала познаки сухіт. В 1934 р. розвинулась у неї хороба сухітниче запалення мозкової оболони. 6 лікарів узнало монахиню невилічимо **недужою**. Сердечні молитви до Бога й заступництво блаженного, якого призивали на поміч, вилічили зовсім недужу й це чудесне видужання опісля ствердили лікарі.

Ці два випадки були строго досліджувані Св. Конгрегацією Обрядів від 1. II. 1939 р. і остаточно поставлені перед Папу до осуду. Папа Пій XII. після поважної застанови й молитви за світло згори проголосив їх за чудесні, що їх вчинив Г. Бог за заступництвом блаженного слуги Божого Гріньона де Монтфорт.

З цього бачимо, що й тепер діються чуда в католицькій Церкві та що призивання святих у потребах не є даремне.

— **18 місяців** тому померла Сестра Марія від Серця Хр. рідна сестра св. Терені від Дитяти Ісуса. Тепер прийшла вістка, про смерть другої її сестри, Францішки Тереси, що жила в монастирі Візиток у Кен. Уродилась в Аленсон 1863 р. і дістала імя Леонії. Вона була третою дочкою в побожній родині Мартіна. Пізніше вступила до монастиря Візиток у Кен, коли другі її сестри стали монахинями кармелітанками в Лізіе. Померла смертю праведних, з небесним усміхом на лиці й з надією вічного життя. На землі, в монастирі в Лізіе, живуть ще дві інші сестри св. Тереси від Дитяти Ісуса й там приготовляються до другого кращого життя за гробом.

ІСУС СТОЇТЬ І КОВТАЄ ДО ДВЕРЕЙ ДУШІ

Раз вималював один маляр прекрасний образ. На тім образі було представлено, як Ісус стоїть перед дверми й ковтає. Коли маляр скінчив малювати, многі приходили подивитись на образ і подивляли його красу. "Образ дуже гарний, тільки ще треба було дати зверху клямку" — замітив хтось з гурту. Ні, — відповів маляр — образ представляє двері людського серця, а воно отвирається тільки зі середини."

Великопосний час. Христос стоїть перед дверми людського серця. Він стукає. Він хоче своєю ласкою ввійти до його середини, очистити, освятити, вщасливити.

Багато людей, не звертають уваги на те. Для Христа, для релігійних справ нема в них ні цікавости ні заінтересовання. Вони глухі, вони страх байдужі для спасення своєї душі. Бідні вони й нещасні!...

Христос стоїть перед дверми твоєї душі й стукає в цьому великопосному часі. Ти можеш йому отворити своє серце зі середини доброю волею й послухом натхнінням Божої ласки. Він увійде там, коли ти приймеш Його в святих Тайнах Сповіди й Причастя. Що зробиш? Чи позволиш Христові стояти поза твоїм серцем, чи запросиш Його ввійти до середини. Подумай добре над цим!

ПЕРЕМАГАЙМО СЕБЕ!

Перемогти себе — це найкраща перемога

(Думки на Великий Піст)

Великий Піст. У цей поважний час св. Церква вбирається в покутничу одежу й кличе до нас: Спасай свою душу, за яку Христос пролив предорогоцінну Свою Кров! Кайся! Покутуй! Обнови своє життя!

І хто справу своєї душі бере поважно, той повинен уважно прислухатись до цих слів св. матери Церкви й піти за ними. А наша покута, якщо вона має бути Богу мила й причинитися до справжньої реформи нашого життя не сміє бути тільки позверховна, фарисейська, а має сягати до глибини нашої душі й мусить там завести лад по Божій волі. Щоб це сталось ми мусимо практикувати велику християнську чесноту вмертвлення, або інакше самопоконання, самоопанування, самовідречення.

Що це є вмертвлення?

Для людини наших часів слово вмертвлення звучить якось немило. Вона думає, що вмертвлення було добре для давніх людей, або що воно є добре хіба тільки для тих, що живуть у монастирі, а не для світських осіб нашої доби. Такі погляди зовсім хибні. Як тільки належно зрозуміємо, що то властиво є вмертвлення, відразу будемо приязніше на нього глядіти і признаємо, що воно якраз дуже відповідне й потрібне для всіх християн і то в наших часах.

Що ж отже є вмертвлення? Це ніщо інше, як тільки моральна сила, що її мусимо вжити, щоб жити по вимогам розуму, совісти й віри; то насилля, що його мусимо собі завдати, щоб всесторонно сповнити свої обовязки й стати на ділі тим, чим ми хочемо й повинні бути — іменно розумні й благородні люди.

А що це тепер лиш із тяжким трудом, напругою вдається, це сумні останки першого гріху наших прародичів і сумна памятка первородного гріху. Перед гріхом усе йшло легко, тепер уже ні! Тепер мусимо себе поконувати й опановувати, відрікатись, щоб стати благородними людьми й правдивими християнами.

Отже вмертвлення не вимагає нічого іншого, як тільки, щоб ми завдали собі труду, щоб належно сповнити свої обовязки. Хто ще щось більше собі уявляє про вмертвлення, то все тільки його уява, а не правдива чеснота. Вмертвлення то не катівня, котрою мали б ми замучити на смерть нашу благородну природу, що вийшла з Божих рук. То було б зовсім мильне поняття. А саме з того мильного поняття родиться страх перед вмертвленням і неохота до нього.

Предмет вмертвлення

Що властиво належить у нас побороти, умертвити?

1. Передусім не наша людська природа, бо вона вийшла з Божих рук цілком добра. Вона власність Божа й тому не вільно нам її ушкодити чи нищити. Ми маємо її по Божій волі вжити для Божої служби й нашого спасення.

2. Рівно ж і тілесні чи душевні сили нашої людської природи, взяті самі в собі не є предметом умертвлення. Ми ті сили також від Бога дістали й вони нам конечні, щоб ми могли сповнити завдання нашого життя. Тому й тих властей не можна нищити й руйнувати. Вони не наша власність, а Божа. Йому будемо колись здавати рахунок за ті снаги й ужиток з них.

3. Ба навіть і наші пристрасти самі в собі не є предмет умертвлення. І пристрасти також Божий дар і вони також на те є, щоб ми могли краще Богу служити й доконати чогось великого. Людина без пристрастей була б дивогляд і без вартісний непотріб; від такого ніколи й нічого великого не можна сподіватись.

4. Предмет умертвлення може бути лише **нелад** у тих усіх річах. А недоладне є все те, що противиться завданню нашого життя, що утруднює або унеможливлює служити Богу й славити Його в цім життю і перешкаджає осягнути вічне щастя в другім. Іншими словами **предмет умертвлення є все те, що доводить до тяжкого або повседневного гріху. Неупорядковане кромі того є все те, що наражає нас на небезпеку відступити від правої дороги, або що зовсім не є помічне до нашої мети. Недоладне вкінці є все те, що задержує нас від ліпшого й совершеннішого.** Отже все те мусимо в собі поконувати, якщо хочемо осягнути наше завдання й сповнити обовязки, що їх маємо як Божі сотворіння і християни.

Ціль умертвлення

Ціль умертвлення не є ушкодити чи знищити наші снаги, також не те, щоб лиш завдати собі болю. Ціль умертвлення є підпомогти природу, провадити, порядкувати, виховувати; зробити її сильну, витревалу й охочу до всього доброго. Завдання вмертвлення є піднести природу оскільки можливо до чистоти, праведности й святости первісного стану, зробити її сильну й охочу вжити своїх сил для Божої служби й добра ближніх. Неприємність, насилля, прикрість, несмак, що деколи товаришать умертвленню, не є ані не можуть бути метою вмертлення.

Людина сотворена не на те, щоб стало терпіти, а до щастя й то душевного й тілесного. Неприємність при добрих ділах це лиш прикрий товариш, а не мета. Після того отже ціль умертвлення є усунути те, що грішне, небезпечне, безхосенне й заваджає так духовним як і тілесним нашим силам. Завдання вмертвлення є привернути належні відносини межи тілом і духом, між Творцем і сотворінням. Воно має нам дати силу хоч і з трудом робити тепер в стані впадку те, що ми були б без труду, з приємністю виконали в стані первісної невинности. А мусимо признати, що зовсім слушне й справедливе, а навіть конечне завести той лад, хіба що хочемо понизити себе до стану безрозумних звірят.

Прикмети вмертвлення

1. Наше вмертвлення має бути **основне.** Ми мусимо мати рішучу постанову вважати на себе, не дозволити, щоб нас життя провадило й кидало, але самі себе й провадьмо й пануймо над собою, бо інакше не дамо собі ради із злом, що є в нас і біля нас. Кожний повинен поставити гаслом свого життя засаду: Мушу себе перемагати, бо інакше зло заволодіє наді мною. І вмертвлення в нас має бути не лише принагідне, залежне від настрою, або лиш тоді коли обізвуться в нас неопановані пориви, але має бути нашою звичкою, нашим законом життя.

2. Наше вмертвлення має бути **загальне.** Воно мусить розтягатися на все, що в нас недоладне, що веде до гріху, що перешкаджає в вищих змаганнях. Воно мусить обнимати все тіло й душу, змисли й снаги душі. Не можна нічого виймати, навіть і улюбленої і розпещеної пристрасти й склонности, котру так дуже хотів би кожний пощадити. Що більше, саме ту пристрасть повинні ми взяти на око, бо вона головна перешкода нашого поступу.

Кожна пристрасть пущена самопас, є ворог ізза плечей; він може легко на нас напасти й звалити. Хто ж був би подумав, що жадоба гроша доведе апостола Юду до зради й самогубства? Кожна пристрасть, то злий дух, що може нас задусити.

3. Наше вмертвлення має бути **безперервне.** Від хвилі, як перестанемо умертвлятися, всякий дальший поступ стане не лиш неможливий, але зачнеться зворот. Добре сказав один духовний чоловік: Підчас того, як ми спочиваємо, не спочиває в нас зло. Як той хабаз в городі все на ново відростає. Тому не можна перестати полоти грядку нашої душі. Занедбаємо умертвлення, вже вкоротківі часі грядку нашої душі покриє хабаз і заглушить внедовзі всі квіти чеснот. З ворогами християнського життя, що їх маємо в собі самих, не сміємо ніколи заключити перемиря. Як не будемо стало поборювати своїх пристрастей, вони в нас так скріпляться, що навіть в пізній старости можуть довести нас до великих упадків. Тут можливий мир хіба зо смертю.

4. Наше вмертвлення має бути **наступаюче** (офензивне), а не лиш оборонне (дефензивне). Ми не повинні чекати, аж ворог нападе на нас, але самі зачати наступ. Бо міг би нас ворог заскочити й не стало б нам часу на оборону. При наступі ми пани положення, а при обороні вже ні. Така военна тактика є ліпша.

5. Наше вмертвлення має бути **умірковане й второпне.** Ми не повинні ціляти за високо, пр. не бажати сейчас геройської любови хреста, коли ми ще нетерпеливі й дражливі при щоденних малих прикростях. Умертвлення першусього має розтягатися на те, чого від нас вимагає обовязок і що удосконалює і ублагороднює наше приставання з ближніми. Умертвлення не сміє значно ослаблювати тілесних сил. Воно не сміє зробити нас роздражнених і нервових. Тоді було б воно радше перепоною, а не поміччю в поступі. Звідси то нашими вмертвленнями повинен керувати духовний провідник. Умертвлення належить виконувати в укритті. Того домагається второпність. Тому треба уникати всього надзвичайного, що впадало б в очі, що звертало б на нас увагу людей.

(Докінчення буде)

— **У Франції** ведеться боротьба з неморальною практикою контролі породу. Щоб краще пізнати справжні причини, що пхають людей до такої нечесної і шкідливої практики переведено анкету в тій справі. І показалось, що є таких 15 причин, що впливають у меншій, або більшій мірі на обмежування величини родин. Ті причини є такі: 1. Молоді подруги є більше зацікавлені кіном, театром, прогульками, як родинними обовязками; 2. Лекше є дістати розвід коли нема дітей; 3. Брак релігії; 4. Менші видатки, як нема дітей; 5. Закид деяких легкодушних жінок, що вони через родження дітей "тратять свій гарний вигляд"; 6. Праця жінок поза домом — у фабриках, склепах, урядах, тощо; 7. Закинення сільського життя; 8. Трудність знайти помешкання для численної родини. 9. Великі фінансові тягарі в удержанні родини; 10. Нехіть до ділення родинного маєтку; 11. Страх перед безробіттям; 12 Слабе здоровля; 13. Труднощі в вигодуванні дітей; 14. Страх перед болями злученими з породом; 15. Страх, що не можна буде дати дітям виховання відповідного до модерних вимог.

Подібні причини існують і в інших краях і народах і вони разом із пропагандою поширюють грішну й погубну практику протиприродного обмежування числа дітей. Застановляючись над цими причинами ми бачимо, що одні походять з браку релігії й з морального зледащіння пр. причини 1-3, 5, або через матеріяльні й фінансові труднощі, пр. причини 4, 8, 9, 10, 11, 15, або через змінені суспільні відносини пр. причини 6, 7 або здоровля і страх перед ріжними труднощами.

Всі, що їм лежить на серцю особисте й загальне добро людини, повинні ці причини взяти під розвагу й відповідно ділати, щоб їх усувати. А найважніше на що треба звернути увагу, то є плекати духа віри, моралі й посвяти в молодого покоління. Інакше всякі труднощі, що їх принесе життя, особливо подруже життя, поведуть многих на дорогу проступку й нещастя.

ЗАПИТ: Як переходимо коло престола по освяченню, чи треба клякати на оба коліна, чи тільки зробити глибокий поклін.

ВІДПОВІДЬ: Віддання чести Ісусові в Пресв. Евхаристії через приклякання на два коліна й поклін складається в нашім обряді тільки в часі торжественного виставлення Н. Тайн, чи то на Сл. Божій, чи поза нею. Тому то **на тихій, або співаній Сл. Божій, коли нема виставлення Н. Тайн, по освяченню робиться лиш глибокий поклін стоячи.**

ЗАПИТ: Як співають тропарі на Службі Божій, чи тоді мається стояти, чи сидіти?

ВІДПОВІДЬ: На тропарях **можна сидіти.** Встається аж на пісню: "Святий Боже, святий кріпкий..."

ЗАПИТ: Чи по освяченню на "Тебе поем..." можна вже ставати, чи треба клячати аж до пісні "Достойно есть?"

ВІДПОВІДЬ: Великий акт Безкровної Жертви Нового Завіту, що його ми вшановуємо колінопреклоненням звершився вже тоді, коли священик вимонив слова освячення "Прийміте ядіте... Пийте от нея всі..." І тому **по пісні "Тебе поем треба вже встати.** Це має своє застосовання так на тихій як і співаній Службі Божій.

ЗАПИТ: Як довго повинно ся співати в церкві коляди? У нас нема щодо цеї справи якоїсь одної постанови. В одних громадах колядують лише до Богоявлення а в інших аж до Стрітення?

ВІДПОВІДЬ: Коляди не належуть до урядових богослужень св. Церкви. Є це народні різдвяні пісні, що їх співається в церкві й поза церквою. І тому церковні власти не видали обовязуючих рішень щодо часу, відколи й доки мається колядувати. Тут рішає звичай. А звичай щодо часу колядування в ріжних сторонах Старого Краю був неоднаковий. Не диво, отже, що українці, що походять з ріжних околиць і повітів зі Старого Краю й памятають як то було в їх селі, чи місті, тримаються свого звичаю й тут в Америці та Канаді. І тому виходить така ріжниця. **Загально є поширений звичай, що хоч різдвяні свята вже давно минули, то колядується аж до Стрітеня Господнього.** І цей звичай можна заховати, бо воно нічого не шкодить, противно навіть дуже помагає колядувати й в пісні пригадувати собі велику любов Божу до нас, що показалася у Вифлеемі через народження Сина Божого в вертепі в яслах на сіні. Тим більше, що Стрітення Ісуса з праведним Симеоном і Анною відбулось недовго, бо тільки 40 днів по народженню. І тому, з виїмком празника Богоявлення, весь час від Різдва до Стрітення в широкому значінню можна вважати різдвяним.

ЗАПИТ: Як мають звучати в пісні-молитві "Честнійшую Херувим" слова: "Бога СЛОВА рождшую", чи Бога СЛОВО рождшую?" Питаю про це тому, бо як у молитвенниках так і в богослужебних книжках, не однаково є надруковано. В однім місці є "Бога Слова", а на другім місці в тій самій книжці є "Бога Слово". Отож як властиво має бути?

ВІДПОВІДЬ: Чи сяк чи так скажете, то значіння остається все те саме, а іменно, що Марія породила Бога, другу особу Божу, що називається в св. Письмі "Слово". (Ів. гл. 1.). **В давних текстах є написано "Бога Слова" рождшую і так повинно остати,** бо граматично це є краще обосноване.

Слово є ніякого роду й тому при відміні четвертий відмінок є рівний першому. Правильно мало б бути Слово, а не Слова рождшую. Однак треба це взяти під увагу, що тут Слово береться не як річ, а як особа (друга Особа Божа, Син Божий, Ісус Христос) і тому в відміні йде по взору відміни чоловічої, де четвертий відмінок (знахідний) не є рівний першому (називному), а має своє окреме закінчення. Звідси то буде більш правильно казати в згаданій пісні "Бога **СЛОВА** рождшую", а не Бога Слово рождшую.

МОЇ ВРАЖІННЯ ТА СПОСТЕРЕЖЕННЯ З РІЗДВЯНОЇ ПОЇЗДКИ

СЕНТ ПАВЛ, АЛБЕРТА.

Вибрався я в дорогу з Мондеру до Сент Павл, щоби там в день 7 січня, то є, на Різдво після старого стилю відправити богослуження для українців католиків. Дорога далека, бо треба робити велике півколесо через Едмонтон. Їхав цілих 10 годин і 25 мінут. О год. 8.15 в вечір приїхав я до Сент Павл. Тут на стації стрінув я багато українців-міщан, які вийшли мене привитати.

Ще того самого вечера, а й цілий другий день 6 січня відвідував всіх наших людей у їхніх домах. Провідником моїм був пан Николай Вертипора. Відвідини ці дуже послужили мені до пізнання, якого духа є наші люди в Сент Павл. Хоч правда, не дуже в добрім світлі знайшов є загал, однак були родини, що приняли мене з надзвичайною ввічливістю.

На саме Різдво 7. січня, мав я богослужения у латинськім костелі, бо нашої церкви там ще нема. Хоч деякі з комуністів старалися перешкодити нашим людям взяти участь у богослуженню, однак як на перший раз зійшлось поважне число. По відправі всі зійшлися до захристії, (а велика вона, бо більша, як декуди наші церкви), щоби подякувати мені за труд, тай зложити мені не малий дарунок. Видно раді були, що завитав до них свій священик. Є надія, що у Сент Павл буде колись гарна українська католицька парохія, лиш треба ще много попрацювати.

ЕНШАВ, АЛТА.

Дня 9 січня мав я відправу у молоденькій ще парохії в Еншав. Завязалася вона щойно сім літ тому назад. Мало тут ще є українців, особливо католиків. Видно це по їх будинках і хатах. І не диво. Кольонізація наших людей почалась тут щойно 1929 року. Однак хоч їх мало, а при тім бідні, все ж таки здобулися на це, що збудували церковцю і мають де сходитися на богослуження. Дасть Бог, як більше українців-католиків туди переселиться, буде там гарна кольонія. Земля там добра і урожайна. Більшість населення — це французи. Священик перебував тут у Михайла Запорожана.

АЙРОН РИВЕР, АЛТА. По богослуженню у Еншав зїв я обід у Михайла Запорожана й зараз вибрався до Айрон Рівер. Приїхав за мною Стефан Крук. За сім літ настала тут велика зміна. Ліси повикорчувані, а дороги вже не гомстедські, а гарно повигрейдовані, **з ровами по** боках. **Мав я враження, що їду** околицею, **яку замешкують** люди яких **40 літ. Фармері гарно** по забудовувані. **Замешкав** я у **Стефана Крука. Це бувший** січовий **стрілець і перебув** цілу **війну на ріжних фронтах. Свідомий українець і добрий** та **працьовитий парохіянин** у **Айрон Рівері. Жінка його,** це дочка **Романа Славути,** у якого **в хаті я перемешкував** через **5 літ, і там у нього** мав я все **богослуження. У него** в хаті **зорганізовано парохію.** Це **добра і чесна родина.**

В неділю, **10 січня мав я** відправу **у церкві у Айрон** Рівер. Народу зійшлося дуже багато. Церковця знадвору гарно помальована, подвіря церковне загороджене гарним частоколом. Від брами аж до входових дверей церкви хідник. В церкві є вже річи, що потрібні до богослуження. Дуже гарний обрус на престолі вишитий рожами, а також гарно вишиті фани. Все це робота пані Марії Крук. Вона не жалує ані праці, ані часу, ані гроший, щоби лиш якнайкраще прикрасити Божий Дім. В часі Служби Божої дівчата тримали фани, а двох маленьких хлопчиків в українських лентах тримали свічки. Дуже гарне робило враження.

Через дорогу побіч церкви пишається гарний Народний Дім, збудований на церковній площі. Колись давно я дуже наставав на це, щоби конче збудували свою хату коло церкви. Коли однак побачив, що їм затяжко нараз до всього взятися, позичив їм дещо гроша на закупно площі, а пана Николу Панаса та його батька Дмитра упросив, щоби зі свого матеріялу збудували, а опісля парохія їм сплатить. Так і сталося. Нині парохія винна ще не цілих 400 долярів. Однак Народний Дім має велике значіння у Айрон Рівер. Люди горнуться до церкви, а молодь не така дика, як то докуди можна побачити. Рідко де трафляються такі інтелігентні й приязні люди, як у Айрон Рівер.

ҐЛЕНДОН, АЛТА. По дорозі з Айрон Рівер затримався я у Ґлендон, щоби там відправити богослуження на Новий Рік після старого стилю.

Не давно ще, бо в 1937 р. тут ще нічого не було. Навіть не було де відправити Служби Божої. Найблищим місцем, де я доїздив правити богослуження, був Мелой. Там зорганізовано парохію щойно у 1936 році.

Тепер у Ґлендон гарна церква. Збудована на вступі до містечка, на горбку і без сумніву є вона найкращою там будівлею. Знадвору має стоко. В середині ще не викінчена. Оскільки довідався я, збудовано її протягом одного року. Українці в більшости переселилися сюди в роках 1932-36. Переважно всі походять з Жовківського повіту зі села Жовтанець, Зіболок і інших.

Мушу признати всім парохіянам у Ґлендон, що вони є сильної волі. Не далися нікому збаламутити. А деякі, що були гейби лишили своє, вернулися і стали добрими членами парохії. Свідчить цему їх жива участь у богослуженнях. Службу Божу, а навіть утреню та всенощне співати уміють майже всі. Це рідкість по наших навіть дуже поважних парохіях тут у Канаді. Шкода, що нема ще в церкві ніяких річей конечних до богослужения. Однак маю надію, що про це вони скоро постараються.

о. Ю. Жидан, ЧСВВ.

ЧИПМЕН, АЛТА. Несподіванка отцю пароховi. Серед многих несподіванок в канадійських українців припадає досить поважне число несподіванок для священиків. Раз-у-раз приносить наша преса на своїх сторінках про їх відбуття із різних колоній і околиць. Подібну, але дуже милу несподіванку справили 8. II. 1942 р. чипменські українці свойому пароxові Впр. о. Ігнатієві Лесюкові, ЧСВВ.

Коли Впр. о. Парох вступив до Українського Греко-Католицького Народного Дому в Чипмені, щоб як звичайно перевести збори, що саме випали на цю неділю, то замісць зборів загомоніли при вступі сотки радісних оплесків на вид входячого пароха. Серед веселого настрою, святочно прибраної салі, залунав хор під проводом п. диріґента А. Єлиняка, що ним привитали свойого Пароха. Вкоротці п. А. Соколюк зложив від усіх чипменських українців найщиріші побажання й слова узнання за кількалітню церковно - народню працю в парохії, народньому домі і організаціях, подаючи прегарно розмальовану програму Впр. о. Пароxові. Загомонів знову чипменський хор грімким многолітствієм. Зворушений парох цими словами узнання, поданими цвітами й програмою, щиро подякував

(Докінчення на стор. 5)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТА СИНКЛІТИКА

Невинне дівча

Жила в четвертому століттї в египетськім місті Олександрії багата родина, що походила з Македонії. Було в тій родині четверо діточок — двох хлопців і дві дівчині. Один із хлопців умер замолоду. Другий покинув світ і пішов жити в глибоку пустиню, щоб далеко від світового гамору віддатися богомільному життю: там він незамітно і закінчив своє життя. З дівчат — одна вже з роду сліпа; за те друга, що звалась Синклітика, була цілою надією й потіхою батьків.

І було чим тішитись! Красу лиця дав Бог Синклітиці таку, що надивитись було годі; а душа в неї була така чудова, що Божі ангели могли любуватись нею. Бо не була Синклітика одною з тих дівчат, що люблять світ, мужеське товариство, танці, забави, романси... Вона від дитинства любила чесноту й уже молоденькою дівчиною посвятила своє дівицтво Господу Богу, щоб ціле життя й на віки веселити тільки свого небесного Обручника, що до Нього одного бажало чисте дівча належати з душею й тілом.

Багатство, що мало припасти Синклітиці в спадщині по батьках, її велика краса та доброта приковували до неї очі й серця багатьох достойних юнаків; та Синклітика знала тільки одну пісню: Ісусе, я ціла Твоя! Коли завважила, що хлопці-женихи стають її посеред дороги життя, почала втікати від них, а в пересвідченні, що вона свого найбільшого ворога носить таки в собі самій, стала постити й умертвлятись на різні способи, щоб своє гарне тіло покорити й підчинити ще кращому духові. В тих умертвленнях такий зробила була свята дівчина поступ, що н. пр. справжньою мукою було для неї — їсти частіше, ніж того бажала молода каянниця.

Посвячена Богові.

Коли вмирали її батьки, зробили Синклітику одною дідичкою всього майна, з тим, щоб заопікувалась своєю бідною сестрою. Синклітика роздала скоро своє майно вбогим, а собі знайшла на полі свояків якийсь невживаний надгробок. і там замешкала зо своєю сестрою.

Як тільки перенеслась до тієї своєї нової "палати," зараз запросила туди священика й у його присутності відтяла своє волосся, щоб тими постриженими зложити заяву, що від цеї хвилі вирікається світа й відновляє свою давню посвяту Господу Богу. З того часу молитва й умертвлення стали її головним заняттям, та тільки Бог і Божі ангели могли любуватись її духовними й покаянними вправами, бо перед людьми св. Синклітика крилась старанно зо своїми побожними практиками.

Учителька чесноти

Та сподобалось Господу Богу виявити перед людьми великі чесноти й святість чистої дівиці, щоб її прикладом і багато інших повести дорогою евангельських рад. Коли жінки й дівчата довідались про побожне життя св. Синклітики, почали прибувати до її печери за різними духовними порадами. Спочатку не сміла покірна дівиця давати іншим якунебудь поуку, та доброта її серця й потреби ближніх додали її відваги; тоді вона почала говорити їм святі слова поучення й потіхи, а говорила з такою ревністю й сердечністю, зо сльозами в очах і покорою в усій своїй постаті, що зворушувала всіх прихожих: "Які щасливі були б ми," говорила свята, "якщо ми так старалися б добути собі небо й приподобатися Богові, як світові люди стараються добути собі багатство й скороминущі добра. На суші наражаються на небезпеки між злодіями й розбійниками; на морі виставляють себе на загрозу противних вітрів і морських хвиль; під ними розбиваються кораблі й загрожують їм усякі небезпеки; вони, ті світові люди, пробують усього, зважуються на все, а ми, що служимо такому великому Панові, щоб добути таке безконечне добро, боїмось кожної противности." А іншими разами перестерігаючи їх перед небезпеками життя, говорила: "Нам треба завсіди чувати, бо ми є в постійній боротьбі; як не будемо пильнуватись, ворог заскочить нас тоді, коли будемо найменше вважати на себе. Корабель, що серед бурі продістався щасливо поміж небезпечні підводні скелі, може затонути навіть на спокійному морі від несподіваного подуву вітру, якщо керманич буде надто певний і тому необережний. Ворогові все одно, чи він влізе вікном, чи захитає основами щоб тільки зруйнувати дім! В цім життї ми пливемо по незнаному морі; дорогою стрічаємо скелі, струмки, деколи ми спокійні, іншими разами нас кидає й жене буря; через те ми ніколи не є безпечні; як заснемо, певно загинемо. При кермі нашого корабля ми маємо найбільш досвідченого керманича, самого Ісуса Христа, що заведе нас безпечно до пристані нашого спасення, якщо ми не наведемо на себе руїни своєю власною байдужістю." Св. Синклітика поручала також часто практику покори. "Скарб доти безпечний, доки схований; та як тільки його відкриється й лишиться на очах всіх, його зрабує перший ліпший рабівник; подібно й чеснота та довго є безпечна, як довго держиться її в тайні; та як відкриється її нерозважно й передчасно, вона піде з димом... Покорою й погордою світа душа, на подобу вірла, підноситься вгору й перебуває на вишині понад усіми скороминущими речами, звідки перемагає левів і зміїв." Такими й подібними бесідами заохочувала св. Синклітика інших до любови ближніх, покори, чуйности й усякої чесноти.

Геройська терпеливість

Сатана, на вид тільки добра, що його підступні заходи невсилі були обернути в нівець, одержав від Бога дозвіл спокушувати й мучити святу Божу слугу так, як колись праведного Йова; та й той допуст вийшов на більшу славу Богові й на добро Синклітики. В 80 р. життя почала палити її нутро й вялити її якась дивна, палюча гарячка; одночасно стали псуватись її легкі, а голову й щоки почав розїдати вонючий і відражаючий рак, через що відняло її мову, так, що не могла говорити. Синклітика переносила всі ті страшні болі з неймовірною терпеливістю і здачею на Божу волю тай іще з великим бажанням більшого терпіння. Тільки з трудом удалось намовити її, щоб дозволила відтяти завмерлі вже частини. Через три останні місяці не мала спокою. Хоч рак відібрав її мову, Синклітика своєю терпеливістю ліпше навчала людей, ніж могла б робити це своїми словами.

На волю!

Три дні перед смертю вона вже знала, що третього дня буде звільнена з вязниці тіла. Коли прийшла остання година розлуки душі з тілом, св. Синклітику окружила небесна ясність, а перед її очима зявилась чудова, надземна, потішаюча зява; тоді й передала вона в руки Всевишнього Творця свою чисту, гарну душу.

Всіх років життя на землі прожила св. Синклітика 84. По небесну нагороду відійшла 400 Р.Б. В нашім українськім обряді свиткується її память 4, а в латинськім 5 січня.

Велике було терпіння св. Синклітики на землі; та без порівнання більше є тепер її щастя в тій небесній батьківщині, "де нема болю, ні журби, ні зітхання, де є тільки безконечне щастя".

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Ювілейний вечерок. В суботу, 7. лютого, зійшлися члени католицької громади й приятелі, щоби спільно звеличити 25-літний ювілей подружого життя високоцінених і поважаних панства Віктора й Марії Лемішків. По спільній забаві забрав слово Вельмишановний доктор Іван Якимішак, представивши зібраних з їх щиросердечними желаннями. Др. Якимішак у своїй глибоко обдуманій промові підніс заслуги ювілятів вручив їм у дарі від членів церкви і приятелів срібне начиння. Складаючи побажання панству Лемішкам всього добра й Божого благословення на многі літа, не забуто також і преси й на заклик Д-ра Якимішака гості зложили $6.00 на Укр. Вісти й Світло.

Панство Лемішки тішаться великою пошаною серед членів парохії і приятелів і є щирими й жертвенними працівниками так при церкві як і Народнім Домі.

Нехай Всевишний дарує їм много своїх ласк і дозволить у щастю прожити до золотого ювілею!

— **Товариство** Манітобських Шкільних Тростів на своїй 30-тій річній конвенції ухвалило резолюцію, в якій домагається християнської й моральної науки по школах у провінції.

Подібно й на конвенції шкільних тростів Алберти прийнято резолюцію, щоб у публичних школах заведено обовязково науку релігії.

Так воно дотепер є, що в школах учать усяких потрібних наук до життя, а найпотрібнішої науки, це як Бога славити й добре жити, того не вчать і тому то сучасна школа не виховує вповні людину. Добре, що вже є замітні голоси за зміною дотеперішного стану.

— **Тому** пару тижнів помер Маврикій Л. Ротшилд, проживши 85 літ. Хоч він був жидом, однак умираючи полишив $10,000 на католицькі добродійні цілі. Чи це не повинно засоромити тих католиків, що скупі на жертви на католицькі цілі, хоч маєтні й можуть дати много, коб тільки хотіли. Буває часто таке, що неодні дусять гроші й так умирають і з їхнього майна потім нікому нема пожитку, бо пропадає марне.

С.С.

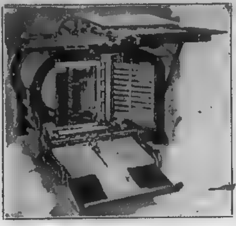

Дар Любови

НА ЗАКУПНО ДРУКАРСЬКОЇ МАШИНИ

Намічено $1,700,00
Вже зібрано $80.15.
Остає до збірки: $1,619.85.

1. лютого, 1942 р. ми проголосили збіркове змагання за здобуття потрібних фондів на закупно потрібної машини для Василіянської Друкарні. Віримо, що численні читачі "Світла" й наші приятелі поможуть нам не тільки своїм добрим словом, але й ділом-жертвою й тому в 5-ту річницю існування Світла кличемо: Складайте великодушно свій дар на закупно машини, щоб так Ваш гріш став місіонарем і робив велику та корисну роботу для українського народу в Америці й Канаді.

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ІВАН ОСАДА

Наші приятелі, що нам щедро помагають: Іван Осада. Уродився 1879 р. у Бучеві, повіт Перемишль. Приїхав до Канади 1904 р. Замешкав у Алберті й перебував у Левой, Веґревил, а тепер живе в Мондері. Передше займався ковальством і хліборобством. Є свідомим українцем і практикуючим греко-католиком. Щодня ходить на Службу Божу та приступає до св. Причастя. Передплачує й читає Світло. Завжди щедрий на добрі цілі. **Він перший зложив $10.00 на закупно друкарської машини для Василіянської Друкарні.** Хай добрий Господь держить його в здоровлю й нагородить за його жертволюбивість! Щиро дякуємо п. І. Осаді за його дар.

Впр. о. ігумен А. Сенишин, ЧСВВ. ревний священик і душпастир у Шикаго при церкві св. о. Николая є також великим другом Світла. Як тільки довідався про збіркове змагання, сейчас прислав нам свій дар у сумі $10.00. Щире спасибіг за добре серце!

Теодор Попик з Лішор, Алта. зложив також $10.00 на машину. Ми хотіли помістити в "Світлі" його світлину, однак він у своїй покорі відмовився. До нас у листі написав таке: "Не належу до тих, що шукають похвал. Я не доконав жадного геройства. А що я дав тих пару долярів, то я дав, бо Вам потрібно побільшити не свою, а нашу пресу, котра конечно потрібна тут у Канаді для нашого українського загалу. І тут кожний українець католик повинен це розуміти і без надуми поспішити своїми датками на таку важну ціль, як наша католицька преса. Що дай Боже!"

Тішить це нас, що маємо таких свідомих і добрих приятелів і віримо, що вони нам поможуть успішно довершити збіркову кампанію.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

Зі збірки на весіллю Казимира Банаха й Юзьки Маслянки, Равид-Гил, Алта. $3.00
Іван Гриценко, Амстердам, Саск. ... ... .50
Збірка з нагоди імянин Всеч. о. В. Гуменюка. Форт Вілліям, Онт. ..., ..., ... 6.75
Зі збірки з нагоди вінчання Николи Кушнірика й Меланії Фарини, Голден, Алта. 5.05
Зі збірки з нагоди вінчання Якова Кучмака з Анною Кохан, Елдорена, Алта. .. 3.50
З несподіванки для п. Стефана й Теклі Демковичх, Моркемб, Алта. 1.50
Впр. о. ігумен А. Сенишин, ЧСВВ. Шикаго, Ілл. ЗДПА. 10.00
Василь Сиволос, Редвотер, Алта. 1.00
Теодор Попик, Лішор, Алта. 10.00
З нагоди весілля Андрія Захарка з Анною Сенишин, Скарб, Алта. 10.00
Михайло Скублений, Стар, Алта. 2.00
Іван Осада; Мондер, Алта 10.00
Зі збірки з нагоди золотого ювілею Петра Котлярчука в Мондері, Алта. ... 4.35
А. Джіґолик, Мондер, Алта. 1.00
А. П. з Бронкс, Н.Й. ЗДПА. 5.00
Сава Крук, Вінніпеґ, Ман. (Коляда). 1.00
Василь і Софія Кучерепи, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ... 5.00
Марія Сацьків, Мирнам, Алта. ... ... .50
Разом $80.15

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

ЗМІНИЛИ КАЛЕНДАР

"Просвіта Собранія", ч. 5. з 29. І. 1942. помістила цікаву новинку, як в Америці наші карпатські брати в Міннеаполіс, Мін. змінили календар і святкували різдвяні свята по новому стилю. Подаємо її в скороченні читачам Світла до відома, бо це може бути повчаючим і заохочуючим до наслідування.

Там читаємо:

"Вже в році 1929 наша молодь жалада зміни календаря, щоб могла празнувати свята з другими християнами. Ми тут на Заході жиємо між чужим народом і вже давно це пізнали, що наша будучність і спасення є в нашій молоді. Старші родичі, добрі парохіяне і отці духовні завжди працювали, щоби зберегти нашу молодь і затримати її коло нашої гарної церкви тут у Міннеаполіс.

Минулого року на парохіяльних зборах календарне питання було знову поставлене й дане під голосування і тільки один голос був проти прийняття нового календаря. Рішено було, щоб це питання було дане під тайне голосування. В січні 1941 р. Всеч. о. Каллок післав поштою кожному парохіянинові картку до голосування. Кожний парохіянин мав по достатком часу в своїм домі роздумати як він має голосувати. В наступну неділю кожний парохіянин і парохіянка принесли свої картки й передали в руки церковного комітету. Вислід був такий: за новим, григоріянським календарем було 288 голосів, а за старим, юліянським календарем 38. По Службі Божій картки були пораховані двома парохіянами, з котрих один був за новим календарем, а другий за старим календарем і ці підписали письмо з вислідом голосовання і його післали до єпископа Кир Василія Такача. Такою дорогою в нашій парохії прийшло до зміни календаря. Слава Богу!

Того самого року, 25. грудня, вірні церкви св. Івана Хрестителя вже радісно святкували Різдво Господа нашого Ісуса Христа. Дійсно була то велика радість, бо вечером вже ціле місто було прикрашене ріжними світлами й вінками. На північній Службі Божій було премного народу. Превелике число вірних приступило до св. Причастя. Церковний хор під проводом панни Олени Гнат співав Службу Божу й прекрасні різдвяні коляди

По Службі Божій друг-друга витав "Христос раждається! — Славіте Єго!" Як воно гарно! Кожний дома. Всі фабрики втихли, а тільки дзвони було чути по всіх сторонах міста. Батьки не мусіли йти до роботи, діти не потребували йти до школи, ще й син з війська прийшов до дому; прийшли й другі діти до дому, що по других містах бувають. Це було перше Різдво, що його ціла родина разом могла святкувати. Хто може сумніватись, що воно було радісне?

Зо зміною календаря, наша церква піднеслась фінансово, бо різдвяна жертва цього року була більша як минулого року. Тут в Міннеаполіс також і українська греко-католицька парохія змінила календар і їх різдвяна збірка була більша.

В нашій парохії є поступ. Наша молодь любить свою церкву й працює з одушевленням разом з нашим душпастирем. За минулий рік ми зробили великий поступ і всьо в нашій парохії знаходиться в найліпшім порядку..."

Несподіванка отцю пароховi

(Докінчення зі ст. 2)

всім присутнім за щирість, любов і пошану своїх парохіян. Та яке здивування огорнуло о. Пароха, коли один із парохіян відслонив закритий білою скатертю приготований дарунок, а звідтам засіяв новий, модерний, найновішого типу Ремінгтон, машина до писання вартости $60.00. Тоді Впр. о. Парох не знав, як за цей практичний, а так йому конечний дарунок, тепер дякувати своїм парохіянам, що ще грімкіше плескали з радости здивованому о. Пароховi.

По молитві відбувся бенкет у честь Впр. о. І. Лесюка. Засідали до стола чипменці з гостями кілька разів. З визначних гостей був присутний Впр. о. Ігумен Н. Саварин із Мондеру, давніший парох у Чипмені, Впр. о. Маґістер Новиків Н. Когут і Впр. о. Ю. Жидан, також колишний парох чипменців. Всі ці гості промовляли висказуючи подив так для чипменців як і їх пароха. Промовляв також і п. І. Козяк зі Ст. Майкел. Були присутні також деякі гості з Гіліярд, Востоку св. Николая, Лемонту й інших околиць. Дякував також щиро всім присутнім п. Н. Андріїв.

Чипменська несподіванка своєму Пароховi викликала у всіх присутних дуже симпатичне враження. Многі присутні гості з дальших околиць, не знали кому більше ґратулювати, чи пароховi, що має таких щирих і вдячних парохіян — чи парохіянам, що мають так ревного й працьовитого пароха. Всі однак розходилися домів серед радісного й піднесеного настрою по таких щирих обявах пошани свойого церковного авторитету.

Острогірка.

КАТОЛИЦЬКА РЕЛІҐІЙНА ПРОГРАМА НА РАДІО
в англійській мові
КОЖНОЇ НЕДІЛІ ВІД ГОД. 1.30-2.00 ПОПОЛУДНІ.
Стація "CJCA," (930 к.с.) Едмонтон Алта,
Слухайте слів правди й розради!

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

В великім банку в Ст. Ґален, у Швайцарії, підійшов одного дня до віконця селянин, щоб відібрати гроші. Урядник видав скоро гроші, а потім почав із селянином розмову. Мабуть той селянин часто бував у тім банку й був знайомий із урядниками, бо урядник спитав його:

— А що там чувати коло вас? Як держаться діти?

— Слава Богу, добре. Всі здорові.

— А скажіть мені — почав дальше урядник — навіщо це здалось, що ви селяни, маєте так багато дітей?

— Навіщо це здалось? — відповів подразнений тим питанням селянин — я не можу сказати, бо не знаю. Але можу сказати вам — і тепер скажу вам — чому то добре, що ви, пани, не маєте багато дітей: це тому, щоб паскудне насіння не поширювалось по світі!

По тих словах взяв капелюх на голову й вийшов.

Добрі католики уважають дітей за Божий дар і дуже пильнують, щоб ні одне з них не змарнувалось. В тім показується їхня жива віра. Коли ж які подруги не хочуть вести свого подружого життя по християнськи й живуть самовільно, без дітей — це знак, що там нема доброї віри й християнського характеру. Таке життя Богу не подобається й людям щастя не приносить. Треба жити з віри.

В Ількірх-Ґрафенстаден, на передмісті Штрасбурґу, шкільна влада усунула зо школи учительок-сестер, що вчили там уже від 1848 року. За той час сестри виховали 11 поколінь дітей! Коли народ почув, що сестер виганяють зо школи, запротестував. Та це не помогло. Коли мали прийти світські вчительки, щоб зачати безрелігійну школу, люди зібрались громадно, вислухали Служби Божої, а потім ввели знову сестер до школи. Надійшов урядник староства. Того прийняли жінки всякими компліментами, так, що він зараз забрався. Коли по хвилі надійшли світські вчительки, народ чемно, але рішуче просив їх, щоб відійшли собі. Не хотіли. Люди обсадили школу. Даремно прийшли жандарми, даремно й шкільний інспектор. Під охороною людей сестри вчили дальше. Після науки відвели люди сестер додому. Вночі казав староста повідривати в школі старі замки й дати нові, щоб люди не могли наступного дня знову ввести сестер до школи. Коли це побачили люди, заказали дітям іти до школи. Коли влада побачила таку завзятість і єдність католицьких батьків, уступила й сестри знову вернулись до школи.

Так уміють католики живої віри цінити сестер, релігію й релігійне виховання дітей. Як католики, то католики! І в серці віра і в ділах!

Китайський лікар Теінґ сподобав собі християнську віру й приготовлявся до св. Хрещення.

Та заки вода спасення сплила на його голову, на неї спала велика проба. Одного дня вбито його сина.

Біль батьківського серця був великий, бо це був найстарший син, надія, потіха й благословенство цілої родини.

Поганським звичаєм свого народу він повинен був убити вбийника свого сина, або пімститись на кимось із його родини. Та Теінґ, що знав уже Христову науку про любов ворогів, простив убийникові й пімсту лишив Богові.

Незабаром прийшла для нього нова проба. На дім того, що вбив його сина, спало нещастя. Один син згинув марно, а другий лежав важко хворий. Тоді спитались лікаря, чи він не порятував би недужого. В серці лікаря закипіло від згадки про вбитого сина. Але він пригадав собі знову Христову заповідь, пішов до дому вбийника й там ужив усіх заходів, щоб тільки врятувати сина свого ворога.

Так пімстився на ворозі за свого сина той лікар, що любив Христа.

Те християнське діло геройської любови так здивувало й зворушило поган, що мало не все населення тої околиці прийняло католицьку віру.

Так має бути між католиками всюди й завсіди: добра віра й добрі діла. У нас не вистарчить любити самого Христа: ми маємо любити ще й усіх своїх ближніх, навіть ворогів, і робити їм добро. Бо так робив і навчав сам Христос. Бо така наша свята християнсько-католицька віра.

Одного дня знаходивсь славний композитор Йосиф Гайден у товаристві інших визначних музиків. Підчас розмови поставив хтось питання, як можна найлекше відсвіжити ум по важкій праці.

Склянка доброго винця — сказав один.

Що до мене — сказав інший, то коли я відчуваю втому, кидаю працю й шукаю товариства.

А що ж ти, Гайден, скажеш на те?

Я беру вервицю — відповів Гайден спокійно. Я маю її завжди при собі й коли прокажу кілька десяток, то почуваюсь відсвіжений на тілі й умі.

Так говорять люди живої віри. Так робили святі. І всі католики повинні мати такий спасенний звичай, щоб після праці скріпити своє серце сердечною молитвою. Це багато краще від найкращого вина й людського товариства, бо це є приставання з самим Богом.

Французький письменник Ґуґон де Ру не був релігійний і написав багато дечого такого, що противиться католицькій вірі й моралі. Та з нагоди першого св. Причастя свого сина написав осьтакі слова:

"Маю сина, що готовиться до першого св. Причастя: Його почування й враження серця, що я їх спостеріг, нагадують мені живо той час, коли я мав 12 років. Питав я в цих днях себе самого, що сталось із моїми релігійними переконаннями юнацьких літ і чи я став щасливий через те, що відкинув віру? І мусів я признатись перед собою, що я ніколи не став щасливий. Тоді, коли я мав іще гарячу віру, вона вчила мене, що через терпіння й прикрощі, зношені терпеливо, можемо збирати собі великі скарби для будучого, вічного життя. І тому мені легко було зносити всякі прикрощі. Навіть випадки смерти вдома не були такі страшні. А кривди й несправедливість, що я їх дізнавав від людей, багато менше болю завдавали мені. Тому можу відізватись до свого сина, до його товаришів, та до всіх дітей одягнених у білу одежу: Дорогі діти, в цій хвилі ви маєте всі надто дитячу віру. Але та віра дивно відповідає потребам людського серця. Старайтесь заховати її й надальше й ніколи не стратити її. Держіться кріпко віри й моралі, що одягнули вас сьогодні в білу одежу. Вони вистарчать людині до щасливого переходу з з цього життя до другого."

Католицька віра робить щасливим на цім і другім світі. Ми, українці, щасливі, що породились і виховались у католицькій вірі!

В маленькому містечку мешкає лікар. Це знають люди всієї околиці. Він лікує людей вправними руками, а одночасно потішає лагідними словами й добрим серцем.

Лікар також добрий християнин. До хорих він їде завжди самоходом, але до церкви йде пішки, хоч йому досить далеко.

Та одної неділі побачили люди, що лікар їхав самоходом. Це певне до хворого — думали собі люди. І воно так справді було. Закликали його до одної вбогої селянки, що ждала приходу дитини на світ і була в дуже великій небезпеці. Лікар сторожив біля неї до півночі й урятував життя її та дитини.

Опівночі відпроваджував чоловік хворої жінки лікаря до дверей дому.

— Що ж вам буде належатись за це пане докторе? питавсь чоловік.

— Ніщо мені не належиться — відповів лікар.

— Як то ніщо? — відізвавсь збентежений трохи чоловік хворої. Але ж пане докторе, я можу ще заплатити... ми не є ще такі вбогі...

— Добре, добре! — відповів лікар, сходячи скоро до свого самоходу.

— Та пане докторе, як так можна — наставав уже зовсім заклопотаний чоловік.

— Сьогодні в мене неділя, а в неділю я не роблю ніяких торгів, ні рахунків — сказав лікар і скоро відїхав.

Це жива віра. Віра в ділах. Неділя в нього не тільки день спочинку. Неділя в нього це день, коли він робить добрі діла милосердя.

Гарна є наша католицька віра! Тільки треба жити з віри...

Підчас жорстокого переслідування Католицької Церкви в Мексико, 1926 р. зловила поліція в околиці Ґвадаляяра 12-літнього хлопця, що розносив тайний католицький часопис.

— Хто тобі дав це? —питає жандарм.

Та хлопець мовчить.

Зачинають бити його аж до крови. А хлопець ні пари з уст.

Мати хлопчини довідується, що її син на поліції й приносить йому їсти. Щоб допечи матері, січуть дитину прутами на її очах. А мати-герой ще й заохочує:

— Не кажи, синку, не кажи нічого!"

А поліція дальше бе малого героя, та даремно: хлопець мовчить. Зі злости ломлять хлопчині руку. А він таки не сказав! Не зрадив католицької справи!

Такі мають бути й українські хлопці та дівчата.

о. А. Трух, ЧСВВ.

— ХОЧЕШ —
посвятити себе на службу Богові, як монастирський братчик, віддаючись життю молитви й праці в Чині Св. Василія Великого? Пиши по інформації й приняття до:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ЧИПМЕН, АЛТА. Поминальна Служба Божа. Дня 17-го січня відправилась в чипменській церкві поминальна Служба Божа з парастасом за бл. п. Петра Єлиняка. Петро Єлиняк помер тому рік і вся велика родина Єлиняків зійшлася на цей день, щоб помолитися за усопшого. Сл. Божу правив Впр. о. І. Лесюк ЧСВВ, а співав чипменський хор.

По богослуженню відбувся гарний спільний обід в домі бл. п. Петра Єлиняка. При обіді були його два брати Василь (перший піонір) і Іван. Добрий тон і родинна атмосфера дуже виразно зазначувалися при цім родиннім зібранню.

На заклик Впр. о. Лесюка і п. Андрієва присутні зложили на добру пресу 8.60. З того половина пішла на Укр. Вісти, а половина на Світло. Збіркою занявся Николай Старко.

Присутний.

ФОРТ ВІЛЛІЯМ, ОНТ. На поміч своїй пресі. В день св. Василія, з нагоди імянин Всеч. о. В. Гуменюка, свого пароха, на заклик Андрія Опеського слідуючі особи зложили свої жертви на пресовий фонд Світла й Українських Вістей: Всеч. о. В. Гуменюк, $2.00. По $1.00: Микола Солтис, Андрій Опеський, Михайло Кіцилюк, Ігнатій Вахоткевич, Стефан Прощак; по 50ц: Йосиф Крушельницький, Василь Мазуркевич, Сава Підлужний, А. Вахоткевич, Іван Михалюк, Дмитро Дубець, Іван Зелений; по 25ц: Анастазія Поломия, Анна Гнатів, Розалія Петруняк, Ева Опеська, Анна Литвин, Марія Зелена, Ігнатій Затульські, Катерина Костинюк, Анастазія Гордій, Михайло Влашин, Юлія Затульська, Юрій Шенькарик.

ЕЛДОРЕНА, АЛТА. Збірка на пресу. З нагоди вінчання пана Якова Кучмака з Елдорени з Анною Кохан з Торгілд, на забаві в домі пана Николи Кучмака переведено збірку на католицьку пресу: Зложили; по $1.00 Я. і А. Кучмаки, Н. і К. Кучмаки.

По 50ц.: Ю. Онушко, М. і К. Кохан, В. Кучмак, Т. і І. Мальований; по 25ц: о. Д. Дж., М. Антошко, С. Долиший, С. Кучмак, Я. Мончаковський, Д. Мулик, В. Онушко, В. Юр. І. Антошко, І. Возняк; по 20ц: В. Капець; по 10ц: М. Чекерда, Андрусяк.

МОРКЕМБ, АЛТА. Несподіванка. Дня 31. січня, рідня, сусіди й приятелі зробили милу несподіванку для панства Стефана й Теклі Демкових, з нагоди їх 30-літнього подружого життя.

В суботу вечером, ювілянти несподівано й зі сльозами радости привітали повну хату гостей. По молитві стали всі гоститись. В часі вечері Павло Хміляр пояснив причину цеї несподіванки й зложив їм гарні побажання. Відтак обдаровано їх дарунками. Зложили їм свої дари дві доньки Анна й Юлія й фаміліянтка Туранська з Вінніпеґу, син Левко й дівчата Марія, Генка й Галька та гості.

Стефан Демків подякував усім за щирі слова й дарунки й перевів також збірку на католицьку пресу, до якої заохотив дяк Павло Хміляр. Збірка принесла $3.00 Дай Боже ювілятам у щастю й здоровлю дочекатись ще свойого золотого ювілею!

Павло Хміляр.

ГОЛДЕН, АЛТА. З парохіяльної хроніки. Дня 1. лютого, в неділю, відбулося в католицькій церкві в Голден, Алта., вінчання Николи Кушнірика й Меланії Фарини.

Молода пара була на співаній Службі Божій та приступила до св. Тайн. По Сл. Божій обоє зложили слюбну присягу любови і вірности аж до смерти. Обряду вінчання довершив о. В. Каменецький, ЧСВВ. Церква була переповнена людьми. Кромі місцевих парохіян були ще парохіяне з Копернік і Равндгілл. Особливо ж численна родина Фаринів, тай поважний віком, та при тім повний енергії п. Дмитро Фарина — довголітний старший брат з Копернік, прибув на це торжество, бо ж це Меланія, його внука, станула під вінець.

По слюбі відбувся весільний бенкет в домі Фаринів, родичів молодої. В часі обіду не забули весільні гості і за свою укр.-католицьку пресу, свідомі, цего, що в катол.-укр. пресі наша релігійна і національна сила й будучність.

Збіркою занявся п. Филип Микитюк. Зібрано $10.10 та рішено дати половину на "Укр. вісти", а другу половину на "Світло".

І так зложили **по $1.00:** Молода пара — Николай і Меланія Кушнірики, Прокіп і Марія Фарини, Олекса і Анна Федечки.

По 50ц: о. В. Каменецький ЧСВВ, Ник. Цимбалюк, Дм. Фарина, Ів. Цимбалюк, Брати Ожібки, музиканти.

По 25ц: Онуфрій Паснак, Ф. Микитюк, Волод. Стрільчук, Йосиф Кушнірик, Петро Рурка, Стах Войціхівський, Анна Войціхівська, Вероніка Стрільчук, Анна Школьна, Зофія Головатюк, Ів. Стецик, Петро Гіжовський, Стеф. Соловій, Іван Фарина, Василь Фарина, Теод. Фарина, пані Огоновська.

Молодій парі на нову дорогу дорогу життя бажає щастя здоровля та Божого благословення на многих літ.

Один з присутних.

МОНДЕР, АЛТА. Золотий ювілей вінчання. Було це в суботу, 7 лютого 1942 р. Цей день нестертими буквами записався в серцях так старенських ювілятів родини Кітлярчуків з Мондеру, як також їх дітей і внуків.

Того дня, по торжественній Службі Божій, при участи синів, доньок, внуків і численних приятелів, о. Жидан уділили Петрові та Марії Кітлярчук особливішого благословення з нагоди їх пятьдесятьлітнього подружого життя. Правдиво зворушлива була це хвиля.

ПЕТРО И МАРІЯ КІТЛЯРЧУКИ

Опісля відбувся в їх домі величавий бенкет, який справили діти своїм родичам. Крім дооколичних гостей були на тім бенкеті о. Жидан і о. Лесюк ЧСВВ. В часі обіду о. Жидан забрав слово і піднісши заслуги Петра і Марії Кітлярчук, пожелав їм, щоби в здоровлю та добрім поводженню діждали ще і діямантового ювілею.

Кітлярчуки приїхали до Канади ще в 1898 році зі села Цигани, чортківського повіту, Галичина. По своїм приїзді осталась вони без цента. Тоді Петро лишає жінку і двоє дітей у чужих людий, а сам йде в роботу. Цілих шість літ так заробляв. Коли ж придбав дещо гроша, взявся до фармування в околиці Мондеру. За Божою поміччю та при муравлинній праці своїй і своеї жени Марії дороблється досить гарного маєтку. Всіх дітей має він одинадцять. З того 4 сини, а 7 доньок. Всі вже подружені.

Попри працьовитість були і є Кітлярчуки також глибоко релігійними і в такій релігійности виховали вони своїх дітей. Для своїх священиків вони щирозичливі і служили їм, коли лиш зайшла потреба.

По желаннях, які зложив їм о. Жидан ЧСВВ в часі обіду, діти складали і свої желання, долучуючи до них гарні дарунки. Навіть наспіли желання та дарунок від їх сина, що вже кільканадцять літ служить у Американській Армії. Від мондерського відділу БУК-а зложив побажання ювилятам пан Михайло Царук.

На прикінці промовив ще о. Лесюк. Він подякував дітям, які так гарно звеличали ювилей своїх родичів тай візвав їх, щоби і на далі любили і шанували тих, які їх виховали, то є своїх родичів. Рівнож з тої нагоди пішла збірка на фонд української католицької преси, яка принесла $8.65. Збіркою занявся пан Василь Ковтун і пан Царук.

СКАРО, АЛТА. Весільні дзвони. Дня 7-го лютого, в церкві в Скаро о. Л. Джіґолик, ЧСВВ повінчав Андрія Захарка й Анну Сенишин з Лішор.

Сейчас по відправі рідня і численні гості вдались на весільний обід і забаву до парохіяльного дому. По обіді о. парох зложили свої побажання для молодих подругів. Промовляли також о. ігумен Ніль Саварин і о. Н. Когут.

Тут слід згадати, що молоді Андрій і Анна є практикуючими греко-католиками й беруть активну участь у життю церковнім і громадськім. Дай Боже нам якнайбільше таких людей. На заклик о. Н. Когута панна Марія Попик перевела збірку на закупно машини до друкарні ОО. Василіян у Мондері. Збірка принесла $11. 75. Бажаємо молодим якнайбільше Божих ласк!

Орел.

АНДРІЙ ЗАХАРКО И АННА СЕНИШИН

РОБЛІН, МАН. Дня 30. грудня, 1941 р. замешкали тут оо. Редемптористи в новім монастирі. Впр. о. Володимир Корба є настоятелем монастиря і директором малого Семинаря. Учні переїхали з Йорктону до Робліну 20. січня. Кожної неділі й свята правиться в монастирській каплиці для вірних богослужения.

До помочі Впр. о. Володимирові призначено ще отців Ст. Стеф. Шавля, Ст. Ів. Шавля й Ст. Олійника та двох братів Онисима й Стефана.

РАВНДГИЛ, АЛТА. Весілля. Дня 10. січня, в домі Діонізія і Анни Маслянки відправив о. парох В. Каменецький богослужения в намірі новоженців Казимира Банаха й Юзьки Маслянки й уділив їм подружого благословення. Молодята, а також і другі вірні приступили до св. Тайн.

При весільнім обіді о. парох промовив до молодих і заохотив іх жити в згоді, любові й послусі, нерозлучно аж до смерти. Часом у життю прийдуть прикрі хвилі, то все зносіть терпеливо й віддайтеся в Божу опіку — казав отець. Також розказав їм один повчаючий випадок, як то зла людина може зіпсувати життя молодим подругам. По промові всі заспівали многолітствіє нововінчаним.

На кінець промовив теплими словами до зібраних і молодих п. А. Пазюк і попросив о жертви на укр. католицьку пресу. Збірку перевели А. Пазюк і Павло Головатюк. Збірка принесла $6.25. Молоді Казимир і

Юзька жертвували $1.00, а гості по 25, 20 і 15 центів. Прихід призначено на Укр. Вісти й Світло. Щасть Боже молодим подругам!

Допись подав А. П. гість.

ПРИГАДКИ

22. II. Неділя 1. Вел. Посту. Глас 5. Єв. воскр. 5. Служба Божа Вас. Вел. Троп. воскр. Образа, Сл. І нині конд. тріоди. Прокім. тріод. Ап. зач. 329. Єв. Ів. зач. 5. Задостойник: О тебі радуется. Причаст. Хваліте й Радуйтеся.

Початок Великого Посту 16 лютого.

Заборонений час на весілля й танці до Томиної неділі (12. IV. виключно).

В великопосному часі треба приступити до св. сповіди й причастя та віддатись більше молитві й покутним ділам.

Відміни місяця: Нів 16. II. Перша кватира 23. II. Повня 2. III.

Коли й де будуть відправи?

22. II. Лішор, Новий Київ.
Веґревил
Гиллярд св. Ів. Хрестителя.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

22. II. Неділя 1. Посту —
Редвей.
Смокі Лейк — св. Онуфрія.
1. III. Неділя 2 Посту —
Ґлендон, (в суботу 9 год. рано сповідь дітей).
Давнінґ, (в суботу рано 9 години сповідь дітей).
8. III. Неділя 3 П. Хрестопокл.
Спеден (в суботу рано год. 9-та сповідь дітей, вечером сповідь старших).
Редвотер, (в суботу рано година 9-та сповідь дітей, вечером сповідь старших).
10. III. Сокаль, (Сповідь в 9-тій годині рано).
15. III. Неділя 4 Посту. —
Стрий, (в суботу рано в 9 годині сповідь дітей, вечером старших).
Куквил, (в суботу рано год. 9-та сповідь дітей, вечером старших).
18. III. Смокі Лейк, св. Параскеви — поклони і сповідь)
20. III. Смокі Лейк, місто (сповідь в 9-тій год. рано).
22. III. Неділя 5 Посту —
Вильна, (в суботу в год. 9. рано сповідь дітей, вечером старших).
Елдорена, (в суботу в год 9. рано сповідь дітей, вечером старших).
23. III. Белліс, (сповідь в 8-мій годині рано).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

22. Неділя — Менлі (Вел. Сповідь) Голден, Уведення в храм.
Увага! В суботу, в 3-ій годині попол. Сповідь шкільних дітей, а в 7-ій вечером — Сповідь старших.
24—25. Вівторок і Середа — Великодня Сповідь — Сіба Біч.

Basilian Fathers,
96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

ЩО ЧУВАТИ В СВІТІ?

— **Від 1. квітня** цього року ввійде в життя система наділів газоліни для авт, троків і автобусів. Найбільш обмежені наділи будуть для людей, що мають авта головно для прогульок та поїздок, які не є конечні. Звичайні автомобілісти зможуть дістати річно тільки від 300-380 ґальонів ґазоліни.

— **Населення** Канади, згідно з найновішою переписю з 2. VI. 1941. має 11,419,896 осіб. Населення по провінціях представляеться так: Остров Принца Едварда 93,919, Нова Скошія 573,190, Новий Бронсвик 435,377, Квебек 3,319,640, Онтеріо 3,756,632, Манітоба 722, 447, Саскачеван 887,747, Алберта 788,393, Брит. Коломбія 809 203, Юкон 4,687, Північно-західні Території 10,661.

За останніх 10 літ у всіх провінціях слідний приріст населення, з виїмком Саскачевану, де населення зменшилось на 34,038 осіб, головно через постійну посуху.

—**30. січня** американці святкували 60-ліття уродин свого президента Ф. Рузвелта.

— **Місячний** журнал "Україна," що виходить у Ню Йорку, заборонений у Канаді на основі рішення цензури.

— **Польський** уряд на еміґрації в Лондоні створив нову 'Раду Народову', яка складається з 31 членів. Серед того числа поляки застерегли два місця для українських представників, а два для жидівських. Українських кандидатів одначе ще не назначено.

— **Хоч** британський уряд уже давно урядово проголосив тісний союз зі Советами, а навіть на адресу самих Советів у Англії сиплються нині похвали, то проте той сам уряд пильно дбає, аби комуністична язва не розточувала внутрі англійської суспільности. Той уряд заборонив видавання денника комуністичної партії в Лондоні, Дейлі Воркера. Комуністи кілька разів робили прохання, щоб їм тепер, коли Совети воюють разом з Англією, дозволити знов видавати цю ґазету, та за кожний раз британський уряд їм це відмовив.

— **Поляки** мають свого "квізлінґа." Є ним бувший польський премієр Леон Козловскі. Він розвинув політичну діяльність, що зміряє до наладнання співпраці польського народу з німцями.

— **Британський** уряд заключив договір з представником Гайлі Селасі, на основі якого признано Етіопії назад незалежність.

— **Від 1. липня,** 1940. по нинішний день Америка обернула 116 більйонів долярів на воєнні потреби.

— **Війна** на Спокійному Океані є в повному розгарі. На Филипинах хоробрі війська ґенерала Догласа МекАртура успішно відбивають сильні атаки японців на півострові Батаан. Японці однак у боях зі союзними військами здобули деякі перемоги. Вони зайняли остров Амбоїну, нові місця в Борнео, Новій Ґвінеї й Целебес, цілу Маляю й перейшли пролив Джоґор й здобули велику британську твердиню Синґапоре. В Бурмі японці перейшли ріку Салвін і здобули місто Мартабан і загрожують дорозі, якою довозять поміч аліянти Китаєві.

— **Німцям** і італійцям під проводом ґен. Ромела в протинаступі вдалось відобрати від британців Бенґазі, Дерну й велику частину Лібії. Тепер боєві лінії тягнуться перед Тобруком. Німецьку офензиву в Лібії британці спинили.

— **Німці** вже тепер журяться як обсіяти величезні східні простори, а зокрема Україну, коли нема чим обробляти поля, ні машин ні насіння.

— **В Танжирі,** на побережжі Північної Африки зчинились протибританські демонстрації з приводу вибуху бомби, що знайшлась між валізами британських дипльоматів. Підчас вибуху згинуло 14 осіб, а 36 було ранених. Кажуть, що ці заворушення навмисне хитро зорґанізували тайні німецькі аґенти, що хочуть втягнути Еспанію в війну й з Танжиру загрожувати Ґібральтарові й Полудневій Америці.

— **Між** урядами Канади й Росії прийшло до угоди в справі навязання дипльоматичних зносин.

— **В березні** мають відбутися вибори до египетського парляменту.

— **У літаку** на німецько-російськім фронті згинув ґенерал Тодт, визначний німецький інжинір, будівничий славної оборонної лінії Зіґфріда.

— **Советська** армія в свойому наступі приневолює німців до відступу. На Україні червоні відобрали від німців важний залізничий узол Лозову. Німці потішають себе тим, що як мине зима, тоді вони большевиків геть розторощуть.

— **В британськім** кабінеті зайшли деякі зміни. Чорчил створив нове міністерство воєнної продукції, якого головним призначенням буде співпраця між Британією й Злученими Державами. Міністром постачання став лорд Біверброк.

— **В Ню-Йорку** помер 28. I 1942. український журналіст і ґромадський діяч, довголітний редактор і співробітник "Свободи", Осип Стеткевич.

— **Дня 9. II. 1942.** в Канаді й Америці з огляду на воєнні потреби заведено світло-щадничий час і тому посунено на годинниках одну годину наперед.

—**З днем 16. лютого, 1942** в Канаді зачалась "Друга Позичка Побіди", щоб роздобути 600 мільйонів долярів на потреби війни. З цього приводу Греко-катол. Єпископська Канцелярія, а також Комітет Українців Канади видали свої комунікати, в яких заохочують усіх до купна бондів цієї воєнної позички.

— **2. II. 1942.** український домініяльний посол з округи Веґревил, Алта., А. Глинка виголосив важну промову про українську справу в канадійському парляменті в Оттаві. Він звернув увагу, що обовязком Канади є не тільки доложити всіх зусиль, щоб виграти війну, але також подбати про трівкий мир по війні. А трівкий мир не може бути куплений коштом свободи народів, а вокрема українського народу. Україна, як брати під увагу її територію, скількість населення, природні богацтва й здібність правити собою, має право до незалежности. І її незалежність є навіть потрібна для Британської Імперії та Злучених Держав Америки, щоб вдержати політичну рівновагу на сході Европи. Щоби вже тепер виявити своє прихильне становище до державної незалежности України, аліянти повинні дати можливість українцям бути заступленими на ріжних конференціях, що їх тепер відбувають союзні держави. Промова Глинки викликала сильне враження в парляменті.

— **В залізничій** катастрофі між Варшавою й Берліном 27. XII. 1941 р. погиб Олександер Севрюк, український діяч, відомий з того, що в 1918 р. був головою делеґації Укр. Центральної Ради на мирових переговорах у Берестю.

— **В Канаді** повстала т. зв. "Канадійська Партія," що є проти конскрипції до служби за морями.

— **Зі Саскачевану,** 30. I. виїхала до Оттави делеґація з 440 людей, переважно фармерів і привезла зі собою петицію з 185,000 підписами. Між головними домаганнями делеґації було підвищення ціни на пшеницю. Уряд в Оттаві приобіцяв справу розглянути.

— **Через недбальство,** в Ню Йорку, великий корабель Нормандія, перезваний на Ляфает, поємности 83,423 тон, вартости $60,000,000 знищив огонь дня 9. II

— **В доповняючих** виборах в чотирох виборчих округах на сході Канади вийшли побідниками три ліберали: Г. Мітчел, Л. Ст. Лоран і Г. Фоти й один сісіефник Нозворті. Консервативний провідник Артур Мієн провалився.

— **Еспанія** зірвала з Польщею дипльоматичні звязки.

— **Німецькі** окупаційні власти створили ще одну адміністраційну одиницю, звану "Волинь і Поділле", в яку ввійшли два названі краї з чотирома й пів мільйонами населення. Вищі урядники там є німці, а менші переважно українці.

Ґубернатором "галицької округи ч. 5." став теперішний ґубернатор Кракова, Вехтер, на місце Ляша, що подався до димісії.

— **Бразилія** зірвала дипльоматичні й торговельні зносини з Німеччиною, Італією й Японією.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (92) 5. — 1-го Березня 1942. March 1st, 1942. Vol. V. No. (92) 5.

Користаймо з Божого Милосердя, Поки Час!

ЗАМІТКИ

В домініяльним парляменті, 12. лютого ц. р. предложено звіт Королівської Канадійської Кінної Поліції і в ньому бриґадир С. Т. Вуд, комишенер державної поліції подає інтересні інформації про діяльність комуністів у Канаді. З того звіту довідуємось, що Комуністична Партія Канади, хоч проголошена нелеґальною, однак далі веде свою шкідливу для держави роботу, головно писаною пропаґандою, що її розкидає серед народніх мас, у військових таборах, в колеґіях і школах. Комуністичні пропаґатори висувають ряд домагань, з яких найважніші є такі: 1. Свобода слова; 2. Конскрипція майна; 3. Горожанські свободи; 4. Знесення оборонних приписів Канади; 5. Не сміє бути військового примусу. Метою їх писань є викликати невдоволення до уряду й організувати невдоволених головно робітників, щоб колись можна зробити революцію й створити свій так званий незалежний народний уряд. Свою роботу ведуть скрито під маскою антифашизму.

Під кінець своїх уваг про комуністів С. Т. Вуд пише ці замітні слова:

"Хотів би я дати урядові під розвагу, що коли ми й поборюємо комунізм інтернуючи провідників, коли потягаємо до судової відповідальности діяльних членів, конфіскуємо літературу й майно, то однак не робиться ніяких зусиль, щоб повести протипропаґанду проти їх світогляду головно в поступовій або робітничій пресі.

Злучені Держави вже зрозуміли небезпеку підступної пропаґанди серед молоді й в робітничих юніях і почали боротися з цим лихом у самім корені.

Як би фальшивість комуністичної пропаґанди вияснити, як би викрити спільників комуністів, як би назвати аґенції, що керують деякими страйками і як би виволікти на денне світло дійсних провідників, що стоять поза тими ділами, то можливо, що з цеї дороги ми могли б завернути багато наших горожан."

З цього бачимо, що хоч комуністична Росія стоїть по стороні аліянтів у боротьбі з нацизмом і фашизмом, то однак урядові чинники Канади на комунізм дивляться як на лихо перед яким треба берегтись і яке треба поборювати. Подібно до комуністів відносяться і Злучені Держави.

Це собі добре запамятаймо! Комуністи не є правдивими приятелями ні Канади ні України.

* ** *

Промова українського посла в оттавському парляменті, в якій він видвигнув справу самостійности української держави доводить комуністів до скажености й щоб знищити її вплив вони повели сильну проти-акцію своєю пропаґандою. От що їх болить! Вони хотіли б, щоб українці гинули в жахливім червонім деспотизмі. А тимчасом українці не хочуть ні червоного ні брунатного деспотизму. Вони хочуть волі, на яку позволяє навіть сама "найдемократичніша конституція Советів", волі аж до відокремлення України від Советського Союзу. Чи ж є в тім що злого?

* ** *

Преса принесла вістку, що 13. II. канадійські військові власти подали до відома, що С. В. Савчук з Вінніпеґу, адміністратор Греко-православної Церкви в Канаді став військовим капеляном для православних українців, що служать у армії, в Манітобі, Саскачевані й Алберті.

Військові власти додали, що він підлягає духовній владі полковника Г. А. Велса в Оттаві, головного капеляна **протестантів.**

Українці греко-католики, що служать у війську також незабаром будуть мати свого військового душпастиря.

* ** *

З Оттави вийшов розпорядок, що треба мати окремий дозвіл від домініяльного уряду на будову або направу церков, шпиталів, шкіл і приватних помешкань, як кошти є понад $5,000. Це відноситься також і до машин.

ІСУС ХРИСТОС ПРОЩАЄ ГРІШНИЦІ.

Ніхто тебе не осудив? — Ніхто Господи.
І я тебе не осуджую: іди і відтепер більше не гріши!
(Ів. 8, 10-11).

Добрий і милосерний є Господь. Він ненавидить гріх, але грішника не відкидає і каючогось приймає. Він простив розкаяному Давидові, впавшій Магдалині, св. Петрові й Павлові, явногрішниці, що її хотіли жиди вкаменувати й розбійникові на хресті.

Ісус Христос прекрасно представив нам те Боже милосердя в чудових притчах про блудного сина й доброго пастиря, що шукає за заблудшою овечкою.

Бог не хоче смерти грішника, але щоб він навернувся і жив. (Єзек. 33, 11).

Знаючи людську неміч Христос Господь у свойому безконечному милосердію установив св. Тайну Покути, в якій грішник може поєднатись з Богом і через розрішення священика отримати відпущення всіх своїх гріхів. І не тільки те. Господь у своїй безмірній любові ще установив Пресв. Тайну Евхаристії, в якій дає нам самого себе, своє тіло й кров.

У великопосному часі приступаймо щиро до цих святих тайн і приймаймо їх належно, щоб вони вийшли нам не на осудження, а на здоровля душі й тіла й на життя вічне.

— **Недавно** німецькі єпископи в Баварії видали до вірних пастирське послання, з якого довідуємось, що там в усіх школах заборонено молитись і усунено хрест. Хрест — кажеться в посланню — для нас є найсвятіший символ нашої віри й виразник суті християнства. Хтонебудь відбирає нам хрест наступає на найбільші святощі нашої віри.

Єпископи заявляють своє признання за те, що військові розпорядки призначують нових капелянів для війська та що на гробах погибших вояків ставиться хрести. Одначе зазначують єпископи, що хоч гроби жовнірів прикрашуеться хрестами, то одночасно хрести усувається зі шкіл. Хоч пороблено заходи, щоб жовніри мали спроможність заспокоїти свої релігійні потреби, то одночасно дітям заборонено молитись у школі за своїх батьків, братів, чи жовнірів.

—**Державна** Друкарня Злучених Держав друкує пів мільйона примірників книжки "Моє щоденне читання Нового Завіту" о. Ф. Стедмана і його роздасть даром католицьким жовнірам, що служать у американській армії.

В цій книжці є подане життя і наука нашого Спасителя словами св. Письма Нового Завіту і на кожний день року є поданий уступ, що його можна прочитати за три мінути.

Жиди й протестанти також дістануть відповідні видання св. Письма в кишенковій формі.

— **Італійська** письменниця і поетка Анна Віванті навернулась до католицької Церкви. Вона була з роду протестантка. У своїм листі до ватиканського щоденника "Оссерваторе Романо" так пише: "Я щаслива, бо сповнилось одне з моїх життєвих і глибоких бажань, що їх я плекала від дитинства й що були світлом мені на довгій дорозі мойого життя.

Моїм бажанням є жити й вмерти в цій святій Церкві, якої буду старатись бути покірною й послушною дочкою, так мені Боже допоможи!"

Навернена письменниця проживає в Торіно, в Італії.

За Правду й Справедливість у Світі

(Місячне намірення Ап. Молитви на березень, 1942).

Коли заглянемо в історію життя папів новіших часів, то бачимо, що майже кожний папа відзначається якоюсь питомою собі прикметою, що виразно вибивається в його бесіді, письмі і цілій діяльности. Таку характеристичну прикмету має і теперішний Св. Отець.

Папа Пій XII., в кілька днів по своїм виборі на становище Верховного Пастиря Католицької Церкви, в розмові з одним французьким кардиналом сказав такі замітні слова: "Ох, як дуже бажав би я собі бути Папою мира!" В цих словах Святіший Отець виразив коротко, а ясно свої найглибші бажання й стремління на своїм високім становищі. І коли приглянемось дотеперішньому його життю й діяльности, то можна бачити виразно, що характеристичною чертою його діяльности є змагання довести розбурханий світ до мира й згоди. В тім намірі Папа молиться, проповідує і працює.

Щоб трівкий мир міг запанувати в світі й дати народам свободу, лад і добробут, до того є конечні деякі умовини. Треба в першу чергу, щоб між людьми запанувала правда й справедливість у приватному й прилюдному життю, в родині, політиці, торговлі, в народніх і міжнародніх відносинах.

Без того всі бажання мира будуть марні, всі спроби довести до мира остануть безуспішні.

Якраз тому так тяжко людей помирити, бо сучасна ґенерація вихована в дусі матеріялізму й релігійної байдужности, а навіть атеїзму не любить оглядатись на свого ближнього, а тільки видить себе і свої самолюбні особисті й національні користі.

Світ заволоділа жажда панування і гарбання чужого майна без огляду на право й справедливість. Звідси то родяться непорозуміння, конфлікти й війна зі всіми злощасними наслідками. Сила заступає право. Неправда, підступ, визиск, насилля стають засобами до наміченої цілі. Новочасна пропаґанда все те підтримує і вповює в уми й серця народніх мас. Вони таким духом жиють і дихають.

Очевидно, що на такій почві не може зродитись справжній мир. І тому якщо хочемо мира, то мусимо вперед подбати, щоб у світі правда й справедливість заволоділи. І до цього нас закликає й заохочує теперішний Папа Пій у місячнім наміренню на березень.

Підімо за цим покликом Папи мира! Вложім собі в серце слова св. ап. Павла, що каже: "Візьміть зброю Божу, щоби могли опертися в лютий день і все поконавши устоятися. Стійте ж отже, опоясавши ваші бедра **правдою** й одягнувшись у панцир **справедливости** й обувши ноги в готовість евангелія мира, в усім беручи щит віри, котрим можете вгасити всі огнисті стріли лукавого. І шолом спасення візьміть, і духовний меч, котрий є слово Боже, всякою молитвою й просьбою молячись кожного часу духом." (Єф. 6:13-18). Так узброєні ведімо благородний бій. Поборюймо всяку неправду, підступ, нещирість, облуду, ломання даного приречення, зраду й визиск другого. Любімо й жиймо самі правдою й навчаймо й заохочуймо до цього других. А з тими нашими змаганнями лучім нашу молитву, щоб Христове Серце навернуло й улічило зіпсуті людські серця й помогло своєю ласкою, щоб Його царство правди, справедливости й мира всюди заволоділо й принесло пільгу й кращу долю страждучим народам світу.

Як Живе Папа Пій XII?

На цьому великому світі, що майже ввесь потонув у военній хуртовині є одна маленька держава де нема війни, де царить справжній лад і мир. Ця держава називається Ватикан. У ній тепер володарем є Христовий намісник Папа Пій XII. Саме в місяці березні припадає третя річниця, як він засів на Петровім престолі й перебрав ключі найвищої влади в Христовій Церкві.

В цю так дорогу річницю, кожний католик повинен звернути свою сердечну молитву до Бога, щоб всемилостивий Господь дарив кріпким здоровлям Верховного Пастиря Католицької Церкви й помагав йому своїм світлом і силою якнайкраще сповняли великі й важні обовязки свого високого уряду.

З нагоди третьої річниці володіння Папи Пія XII. хочемо дещо розказати про те, як живе теперішний Папа.

Як зі здоровлям Папи? Свого часу ходили поголоски по пресі, що Папа слабий, що він нервово вичерпаний. Такі вісти були не зовсім згідні з правдою. Яких шість місяців по виборі, Папа виглядав змучений і слабий, та це було коротко, зараз після вибуху другої все світної війни, до якої він не хотів допустити працюючи днем і ніччю. Це було тільки звичайне перемучення, а відтоді, через півтретя вже року Папа не провів ні одного дня бездільно, працюючи день-у-бездільно, працюючи ден-у-до пізної ночі. А праця та є важка, виснажуюча. Візмім тільки під увагу публичні авдієнції, що їх дає прочанам Св. Отець кожної середи й ще другі в інших днях! Так пр. на одній авдієнції Папа стрінув більш як 2,000 новоженців, монахинь, черців, священиків, чоловіків, жінок і дітей, італійських і німецьких жовнірів та інвалідів у просторих салях Апостольської Палати. Поверх 5 годин Св. Отець був на ногах, ідучи від салі до салі та даючи цілувати кожному свій перстень, промовляючи до зібраних та благословлячи їх. При тім він для всіх милий і зичливий.

65-літня людина, що не була б досить здорова й сильна не могла б такого витримати. В свойому довгому життi Папа тільки два рази фізично недомагав. Перший раз, то було внедовзі як став священиком. Тоді він заслаб на груди й тому мусів перервати виклади церковного права в лятеранському семинарі. Опісля вилікувався з того. Від яких 10 літ Папа став слабувати на кишки, однак він заховує точно дієту, приписану лікарями й почувається добре.

Його пожива є тільки ростинна. Виїмково хіба й то з поручення лікаря зїсть дещо з курятини. Поза часом призначеним на покріплення, не їсть нічого, а тільки пополудні й вечером випе склянку лемонади.

Папське життя є дуже правильне. Він встає точно в 6. год. рано й по молитві відправляє читану Службу Божу в приватній каплиці. По сніданні йде він до своєї бібліотеки. Там приймає на послуханні кардиналів і керівників конґреґацій та визначних гостей. Кожний з них має точно визначений час на побачення з Папою. Його Святість ніколи не позволяє, щоб на нього хто ждав, а й він, розуміється нікого не вижидає.

Аж дивно яке велике множество всіляких справ приходить до нього до полагодження. Все, що відноситься до заряду Церкви й Ватиканської Держави вимагає його вирішення чи одобрення.

Дипльоматичний хист Папи є надзвичайно напружений головно в теперішних часах. Частину кожного ранку забирає праця вміло покерувати кораблем ватиканської держави в сучасну военну пору. Папа не може стати партійником. Він мусить заховати невтральність, а водночас безсторонно та справедливо поводитись серед преріжних трудних і поплутаних відносин, що запанували між народами й державами в сучасну хвилю. Скільки то треба такту, обережности й доброї волі, щоб нікого не зразити й заховати повагу Апостольської Столиці!

Десь коло 2. години Папа обідає, а опісля йде на прохід до Ватиканських Городів. Папа Пій XII. не зачисляється до тих, що їх звуть любимцями природи. По його виборі, він навіть спинив жваву роботу в ватиканських городах. Йому питомим є те, що він навіть не проходжувався б по сонці, якщо б воно йому не помагало. В Кастельґандольфо він дав розпорядження, щоб дерева здовж стежки, якою любив ходити не обтинати й кожного пополудня він міг проходжуватись довгою алеєю, серед густої тіни. Навіть дощ не міг спинити цього пополуднішнього проходу. Як падав дощ, то слуга йому товаришив з широкою парасолею.

По проході продовжується його праця в бібліотеці, яку рідко, перерве, яка авдієнція.

Папа читає часописи. На це є призначена пора сніданку. Він дістає окремий щоденний бюлетень з Ватиканського Пресового Бюра, кілька італійських часописей і Журналь де Женев.

Св. Отець вечеряє між 8:30 і 9 годиною і своїм звичаєм повертає до праці в бібліотеці аж до півночі, а часом навіть ще довше. Часто позволяє собі на таку приємність як послухати годину-дві музики. Він любить її; головно опери Ваґнера. Ті слухає він з грамофонових плит, бо не має радія, ані його не слухає, хіба виїмково, щоб почути промов таких людей як: президент Рузвелт, Чирчил, Гітлер, чи Мусоліні.

Папа має дуже мало нагоди плекати приятельські зносини. Однак він має одного справді щирого друга. Це монсіньор Каас, бувший голова Німецького Католицького Центра, з яким запізнався, ще тоді, як був нунцієм у Баварії. Гітлер прогнав Кааса з Німеччини, бо він не був прихильником націзму й цей дістався до Ватикану, де іменовано його секретарем Конґреґації Будівлі св. Петра.

Всього шість годин спить Папа й хоч він може свобідно виїзджати поза Ватикан, то через війну вдійсности він став добровільним вязнем Ватикану, як і були його попередники. Через два останні літа він не хотів їхати навіть до своєї літньої резиденції в Кастельґандольфо на свіжий воздух для відпочинку.

Та як настане мир у світі дуже можливо, що почуємо новинку, що теперішний Папа так, як це колись любив робити монсіньор Пачеллі, буде ще їздити літаком.

Пане Докторе, Прошу Порадьте Мені...

Один старий лікар, що здобув уже багато життевого досвіду й мудрости, любив часто повторяти: "Далеко більше людей вмирає від переїдання, як недоїдання." І воно правда.

Якщо б так сучасні лікарі більше людям дораджували повздержність і розумну дієту, а знову люди їх більше слухали, так тоді менше було б на світі слабих, немічних і нездібних чоловіків і жінок, що старіються вже перед літами.

Те саме можна сказати й про духовний стан теперішної ґенерації.

Якщо б священики більше заохочували вірних до повздержности й умірковаността, в вірні їх більше слухали, то менше було б гріху на світі, менше було б моральних калік між нами.

Раз прислухувався я цікавій суперечці. Йшла бесіда про вплив алькогольних напитків на здоровля людини. Один із суперників доказував, що алькоголь шкодить здоровлю й підриває мораль, а головно б'є ту заповідь Божу. А другий цьому перечив і обстоював при тім, що алькогольні напитки не є такі шкідливі, як то говорять, ані не відбирають моральної контролі нікому; щонайвище роблять людину трохи невважною, легкодушною й недбалою.

Як там алькогольні напитки впливають на людський орґанізм і душу, не хочу тут говорити; скажу тільки: перебирання мірки в їді й напитку, — а головно в напитку — не веде до чесноти. Це певне.

Чоловік, що переїдається і заливається може бути веселим приятелем, може бути забавний у товаристві, однак коли йому добре приглянутися, то видно ясно, що він моральна мізерота, людина без ясних засад, без сильної волі. Він легко дається потягнути до злого, в многих річах грубо прогрішується і його тяжко направити, бо він через свою неуміркованість під моральним оглядом став уже безхребетним сотворінням.

Та як періодичний піст і повздержність мають дуже добрий вплив на людський орґанізм, так само вони дуже корисні й для здоровля нашої душі.

Наш Спаситель оперся намовам сатани-спокусника й прогнав його скоро й легко по 40 днях посту й молитви. Правда, Христос не потребував аж того, щоб міг діявола прогнати, але своїм поступованням хотів нас навчити, що повздержність і молитва дають людині таку моральну силу й енерґію, що ворога нашої душі ми можемо тоді легко перемогти.

Великий Піст — це час молитви й покути. Ми хочемо в цьому сезоні року душевно обновитись, і вилічити, або скріпити наше душевне здоровля. Гарно. Заховаймо дієту! Здержуймось від їди страв згідно з приписами Церкви! Стримаймось від алькогольних напитків! Відмовмо собі всього того, що відемно й шкідливо впливає на нашу душу, що ослаблює гарт нашої волі, що підриває нашу відпорність на зло, що робить нас лінивими і недбалими в виконуванні наших християнських обовязків і чеснот.

Тут не треба лікарської прискрипції й поради. Сам здоровий розум нам їх дає. І в нашому власному інтересі лежить піти за його вказівками.

ПЕРЕМАГАЙМО СЕБЕ!

Перемогти себе — це найкраща перемога

В попередньому числі "Світла" ми бачили, що вмертвлення, або інакше самопоконання, самоопанування є це християнська чеснота, силою якої ми змагаємо, щоб усунути всякий моральний нелад з нашого життя, що утруднює, або унеможливлює нам служити Богові й славити Його в цім життю й перешкаджає осягнути вічне щастя в другім. А неладом є все те, що веде до тяжкого, або повседневного гріху, що наражає нас на небезпеку відступили від правої дороги й що задержує нас від ліпшого й совершеннішого.

Те все мусимо в собі поконувати. Що нас до такого вмертвлення повинно спонукувати? Читаймо вважно далі ці стрічки, а зараз довідаємось про те.

Конечність умертвлення

Зовнішні спонуки. 1. Конечність умертвлення бачимо зо слів Ісуса Христа. Перша його заповідь була про те слово: "Чиніть покуту, бо приблизилося царство небесне." В нагорній проповіді представляє царство небесне як місто, що має вузькі ворота, що до нього доходиться вузькою тернистою стежкою. "Входіть через вузькі ворота! Бо широкі ворота й простора дорога, що веде на загибіль. І багато таких, що туди входять. Але вузька дорога, що веде до життя і мало таких, що її знаходять." (Мат. 7:13).

Спаситель дальше вчить, що кожний, що хоче за ним іти по дорозі до неба, мусить вирекстися себе, взяти свій щоденний хрест на себе й нести за Ісусом. (Лук. 9:23).

Щоб більше підчеркнути конечність умертвлення ужив Спаситель порівнання про всіяне зерно, що лиш тоді приносить овоч, коли зогниє-завмре. І при тім дальше продовжує Ісус: "Хто любить свою душу, погубить її; хто ж ненавидить свою душу в цім світі, той заховає її на життя вічне." (Ів. 12:24). То значить, хто невладнаною любовою любить свою душу й задоволяє всі її грішні бажання, то свою душу погубить на віки. Хто ж противно зо св. ненавистю себе спротивиться тим склонностям і пожаданням та вмертвить своє самолюбство, той вратує свою душу на вічне блаженство в небі.

І знову каже Спаситель: "Я не прийшов принести мир на світ, а меч". (Мат. 10:34). Під тим мечем треба розуміти вмертвлення, яким ми мусимо відтяти всі грішні склонности душі й вмертвити своє самолюбство. Яку прекрасну похвалу висказав Спаситель свому Предтечі св. Іванові Хрестителеві й то не лише за його твердий характер, але й за тверде, повне вмертвлення життя в пустині. Яке ж противно страшне горе кликав він на багачів, що ціль свого життя добачують в мягкім, змисловім життї! Якими жахливими красками малює їхню долю в вічності!

Дуже часто говорив Ісус про піст і представляв його завжди як богоугодне діло, якщо тільки в належнім дусі будемо його виконувати.

Рівно ж не менше поручав і приказував сторожу змислів. Згадаймо лиш його поважні слова: "Хто пожадливо поглягне на жінку, вже згрішив із нею в своїм серцю. Коли отже твоє праве око гіршить тебе, вирви його й відкинь від себе! Бо ліпше тобі, щоб згинув один із твоїх членів, як щоб ціле тіло вкинули в огонь вічний." (Мат. 2. 28-29).

2. Що Спаситель учив словом, те також і сам виконував ділом. Ціле його життя було життя вмертвлення і то тяжкого. Згадаймо лиш його народження в стайні в Вифлеємі, тверду постіль у яслах, гірку втечу до Єгипту, важку довголітню працю в Назареті, його повні труду подорожі підчас публичної діяльности!

Рівно ж і апостоли не розніжнювались у школі Спасителя, але вели тверде й вмертвлене життя як про це свідчить нам св. Письмо.

Звідси то вмертвлення належало від самих початків до суттєвих речей нашої св. релігії, так що св. Павло міг сміло сказати: "Всі, що до Христа належать, розпяли своє тіло з пристрастями й похотями." (Гал. 5:24). А сам так ревно зберігав науку Спасителя про вмертвлення, що міг сміло сказати про себе: "Завжди носимо вмертвлення Господа Ісуса в тілі, щоб і життя Ісусове в нашім тілі явилося." (2. Кор. 4:10).

3. Конечність умертвлення зазначують усі вчителі духовного життя і одноголосно кажуть, що цілий наш поступ залежить від нього. Те саме доказує і приклад святих. Не знайдемо ні одного між святими, що не практикував би строгого вмертвлення.

Внутрішні спонуки. Умертвлення конечне нам як людям. 1. Ми тепер, на жаль, в стані впавшої природи, в стані неладу. Самі це добре відчуваємо. Повно в нас дрібничкових, небезпечних склонностей і бажань, що утруднюють нам добре, а доводять до злого. В нас повно самолюбства, гордости, зависти, змисловости, нетерпеливости й несталости. Найліпше вироблений і вихований чоловік може стати нікчемним негідником, якщо не схоче завдати собі насилля. Як тільки на один день дамо свободу нашим пристрастям, можемо поповнити й найогиднішi вчинки. Небезпечні звірята тримаємо в клітці, а також освоєним не дуже то довіряється. І в людині живе звіря. Нема нічого так низького й підлого, на що не відважиться людина, коли над нею заволодіють розгнуздані пристрасті. Одинокий тут ратунок: поконувати себе, вмертвлятись.

Через самопоконування можемо привернути в значній мірі давний лад і чистоту нашої природи. Кожний акт умертвлення зближає нас до нашого первовзору й щораз виразніше виступає в нас подібність Божого образу, на який ми створені. Якщо витреваємо в умертвленні, станемо тим, чим Бог хоче нас мати — храмом мудрости, справедливости, ладу й краси. Але лиш за ціну вмертвлення!

2. Ми живемо в цім світі, що не є раєм, а долиною сліз, де мусимо день-у-день зазнати невигоди й труду. Кромі того в цьому світі повно небезпек грозить нам. По словах св. Івана все в світі "похіть очей, тіла й гордість життя." Якщо ми віддамося світові й його духові, ні сліду не стане в нас із подібности до Божого первовзору, а противно з дня на день набуватимемо черти князя тьми.

3. Мусимо жити в товаристві інших людей. А вони також не ангели, а немічні й повні блудів. Вони можуть мати деякі прикмети, що нам не в смак, їх поведення нераз шорстке, непривітне. Однак мусимо зо всіми жити в згоді й мирі. Те також не піде без умерт[illegible]

Умертвлення є нам конечне як християнам: 1. Без тої чесноти не зможемо сповнити навіть найважніші обовязки християнського життя. Повні таїнства обявлені правди вимагають повного підчинення нашого розуму повазі Божого слова. Вірне заховання Божих заповідей також вимагає постійного вмертвлення. Без суттєвого самовиречення, силою якого ми зможемо уникнути всіх тяжких гріхів, заховати всі заповіди, опертися всім покусам, ціле наше християнство було б пусте й до нічого. Засадниче відкинення вмертвлення було б запереченням християнства й християнського світогляду.

2. Як християни ми обовязані набувати чесноти. А чеснота не є нам вроджена. Вона сама в собі гарна й принадна. Вона подібна до красної рожі. Але рожа росте на кільчастій гильці. Хочемо її зірвати не сміємо лякатися терня. Отже нема чесноти без умертвлення. Чеснота, що нічого нас не коштувала не є солідна, вона не видержить проби. Щоб ми могли засадити в городці нашої душі гарні й ніжні цвіти чеснот, мусимо вперід очистити той городець з хабазу злих склонностей через самопоконання.

3. Ми християни обовязані зібрати скарб заслуг на небо. Ніхто дорослий не дістане неба даром, без своїх особистих заслуг. Наше щастя в небі буде точно відповідати заслугам, що ми їх на землі зібрали. Найкраща нагода зібрати заслуги є вірне виповнення своїх обовязків на протязі цілого життя. А це не вдасться без постійного вмертвлення і перемагання самого себе.

Із того всього одне заключення мусимо зробити: Мусимо сильно постановити собі завжди й всюди бути готові вирекстися себе, де вимагають того наші обовязки й Божа воля. Тої засади маємо вірно триматись, хоч би часом і упали. З хвилею, коли відступимо від цеї засади ми в нашім релігійним життю пропащі.

Отже сміло берімось до вмертвлення, а вкоротці побачимо, що серед прикрих колючок вмертвлення виростають гарні, пахучі рожі чеснот і потіх! Отже кличем нашого життя хай буде: Основне, постійне, всестороннє перемагання себе!

— **Уряд Болівії** видав розпорядок, що для католицьких дітей наука католицької релігії є обовязковою у початкових державних і приватних школах.

* * *

— **Кардинал** Парижа Ем. Е. Сюгард виступив рішучо проти поширювання лжепророцтв щодо висліду війни та всяких нових обявлень, що не мають церковного одобрення.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ СЕВЕРИН

Над берегом Дунаю

В небезпечних часах пятого століття, коли по Европі мандрували неспокійні народи: гуни, алемани, остроготи, руги й жадним оком дивились на правий беріг Дунаю, де було Норікум, пізніша Австрія, станула одного дня над Дунаєм людина з ясними очима й живими рухами. Був то св. Северин. Ніхто не знав його родини, ні краю, де родився та звідкіля прийшов. Коли люди питали про те його товаришів, вони тільки здвигали раменами; а коли один священик спитав про це прямо самого Северина, він відповів жартобливо:

— Як що ти вважаєш мене за невільника, що втік від свого пана, то збирай гроші на викуп, на випадок, як схотіли б забрати мене назад.

А потім уже поважно говорив далі:

— Яка користь Божому слузі говорити про свою батьківщину, родину та своє походження? Нехай краще мовчить про такі речі, щоб не попасти в пусту самохвальбу. Та як він не є ніякий самохвалько, то за Божою поміччю зможе забратись до кожного доброго діла. А за те припаде йому така честь, що буде стояти колись із усіма вибраними по правиці й належатиме до громадян небесної батьківщини. Ти знаєш, що й я бажаю того, чому ж питаєш мене про земну батьківщину? Все ж таки одну річ ти повинен знати, а саме, що Бог поручив мені працювати між цими тут так тяжко навіщеними людьми.

Таємничий муж

Пізніше можна було довідатись із його деяких висказів, що перед приходом у наддунайську околицю він пробував довший час як монах у пустинях Сходу. З таких доривочних висказів, із його доброго знання латинської мови й великої покори догадувались, що св. Северин походив мабуть із визначної родини в Африці й може був там навіть висвячений на єпископа. Зроманізовані мешканці Норіку певно набирали пошани до тієї незнайомої людини тоді, як говорив до них знаною їм чистою, латинською мовою; та хоч не хоч мусіли поважати св. Северина ще більше розпещені розкішними купальнями й бенкетами норицькі міщани за його строге життя та його працю для Божої слави й добра людей.

Св. Северин при праці

Спершу прибув св. Северин з проповіддю св. евангелія до Астури, пізнішого Стакерау, близько Відня. Пізнавши скоро, що народ живе там у великім беззаконню, почав навчати їх побожного життя; та коли люди були глухі на слова його святої науки й затверділі в своїх гріхах, він предсказав їм Божу кару, що грозила їм за їхні провини, й перейшов в околиці нинішнього Гайнбурґа, на схід від Відня.

На сповнення пророцтва св. Северина не довго довелось ждати мешканцям Астури; незабаром прийшли гуни, спустошили місто Астуру, а народ вигубили мечем. Сталось це невдовзі по році 453, по смерти Атилі. Господар, що в нього пробував св. Северин в Астурі, із нараженням життя продістався до нового місця перебування святого.

Через сповнення пророцтва й кілька чудес, що їх довершив св. Северин, стало його імя голосне. В тім часі навістив страшний голод Фавіяну, місто над Дунаєм, коло 60 миль від Відня. Мешканці Фавіяну, що чули про Божого слугу Северина, запросили його в своїм горю до себе, надіючись від нього порятунку. І не завелись у своїх надіях. Св. Северин почав зараз проповідувати їм із великим успіхом науки й завзивати народ до покаяння. Народ не замикав серця перед Божою ласкою; головно одна багата жінка так переймилась Божими словами, що великі засоби харчів, що їх мала нагромаджені, роздала вбогим. Зараз по приході св. Северина стопився лід на Дунаю й ріці Ін, так, що можна було вже без великої перешкоди довезти харчі човнами. Іншим разом захоронив своїми молитвами весь річний збір збіжжя від шкідливих комах, що хмарами залягли були околицю. Хоч творив багато чудес, ніколи не зробив того свому наймилішому учневі Бононові, що хворів на очі й сорок літ провів на постійній молитві, а завсіди в великій ревності духа.

Оборонець народу

В тім часі, коли залякані наїздами мандрівних племен норичани не мали ніякого провідника ні оборонця, св. Северин став для них одиноким опікуном. Він порядкував і заохочував вояків, що мали ставити опір германським наїздникам. Не лякавсь навіть піти деколи до ворожого табору й представляти начальникам їхню несправедливість та домагатись звільнення полонених; був посередником при складанні умовин мира, спиняв плюндрування загарблених околиць і чував над виповненням мирових зобовязань. Ніхто не спомагав його ні не товаришив йому в його небезпечних підприємствах; сам, безборонний, переходив через ріку, свідомий добре того, що аріянські германи не мали ні до кого більшої ненависти, як до католицького священика; та — на щастя — ніколи не заподіяли відважному оборонцеві беззахистного народу ніякого лиха; навіть суворі сини півночі не могли відказати пошани достойному старцеві. А він ходив, навчав, закликав до покаяння, визволяв полонених, лікував недужих, перестерігав беззаконних і несправедливих, обороняв покривджених; без утоми, без заплати, тільки для Христа, що казав любити свого ближнього, як самого себе. Наче другий св. Іван Хреститель, стояв на березі ріки як пророк і відновитель, як миротворець і добродій — цілих 25 років. Багато міст бажало мати його своїм єпископом, та він відказувавсь завсіди від того достоїнства, кажучи, що їм повинно бути досить і того, що він для їх науки й потіхи покинув свою любу пустиню й самоту.

Східній аскет

Та хоч і покинув св. Северин свою пустиню на далекім Сході, він вів і далі життя східніх аскетів. Не ходив ніколи інакше, як тільки босоніж, навіть у зимі. Постив звичайно аж до заходу сонця й аж тоді брав трохи поживи, хіба що того дня випало яке свято. В пості їв звичайно тільки раз у тиждень. Поставив кілька монастирів, найбільший на березі Дунаю, близько Відня; та сам мешкав на самоті, дві-три милі від монастиря: там молився багато, а як спочивав, то в каплиці, постеливши на землі який мішок. Та по більшій часті мандрував з місця на місце, проповідуючи людям, що жили між рікою Ін і горою Каленберг під Віднем. Не говорив їм про віру в Ісуса Христа, бо наддунайські краї давно вже приняли були християнство, але говорив їм про молитву, піст, милосерні діла й чесне життя.

Зорець будуччини

Варварські королі й князі приходили відвідувати його в його келії, а між ними Одовакер, воєвода Ґерулів, підчас свого походу на Італію. Келія Северина була така низька, що Одовакер не міг навіть випростуватись у ній. Св. Северин предсказав воєводі, що незабаром здобуде бажану державу. Коли це сталось, Одовакер написав до святого сердечний лист, обіцюючи сповнити кожне його бажання; та св. Северин не прийняв ніякого дарунку, тільки просив повернути зо заслання деяких людей. Також і свою смерть предсказав багато наперед.

Кінець мандрівки

Занедужав 5 січня на запалення олегочної, а 8 січня, по прийняттю св. Причастя, перехрестився наче б озброював все своє тіло знаком спасення й проказуючи слова св. псальма: "Всякоє диханіє да хвалит Господа," примкнув свої очі — останній уже раз на цій долині сліз. Сталось це 482 Р.Б.

Посмертний спомин

Так закінчив своє життя св. Северин, що хоч не займав ніякого церковного уряду, ні достоїнства, силою свого духа й праці був 25 років провідником наддунайських християн. Із його смертю впала остання підпора релігійного й державного ладу в наддунайській стороні. Незабаром упало римське цісарство й край залили германи. Потім із приходом баварів, аварів і поганських словян потонуло Норікум знову в темряві поганства; тоді загинули й ті монастирі, що їх оснував св. Северин. Нішо не лишилось із праці й діл св. Северина. Тільки той гарний спомин, що його маємо в життєписі його учня Евгіпія.

В 488 році, коли з над Дунаю втікали останні монахи, забрали з собою до Італії й мощі свого св. учителя. Спочатку зложили ті мощі в Люкулянум, близько Неаполю, де поставлено монастир і де Евгілій став другим аввою. В 910 році перенесено мощі в пошані до самого міста Неаполя, до венедиктинського монастиря ім. св. Северина.

А в Норікум, пізнішій Австрії, ожив св. Северин у памяти людей аж спочатку 8 століття, коли околиці над середущим Дунаєм — Зальцбурґ і Пасав — знову вернулись до християнства. Тоді люди пригадали собі колишнього оборонця й добродія норичан і сьогодні Тироль, Зальцбурґ, Каринтія й Стирія почитають св. Северина, як покровителя свого краю, згідно з предсказанням діякона Пасхасія, що, дякуючи Евгіпієві за присланy йому книжку з життєписом св. Северина, сказав: "Що зробив святий, не може ніколи загинути з бігом часу!" Память св. Северина почитає католицька Церква 8-го січня.

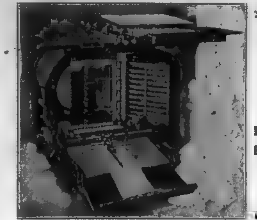

Дар Любови

НА ЗАКУПНО ДРУКАРСЬКОЇ МАШИНИ

Намічено: $1,700,000.

Вже зібрано: 265.02.

Остає до збірки: $1,434.98.

Ширити Боже царство, царство правди, любови, мира й щастя — це велика й благородна місія. Цієї великої місії між українським народом піднялись ОО. Василіяни не тільки в Старому Краю, але також і в Канаді та Америці. Ведуть вони її живим словом, а також ведуть вони її друкованим словом, через своє видавництво й друкарню в Мондері, Алта., Канада. Щоб їхня пресова місія могла принести якнайкращі овочі, до того потребують вони добрих друкарських машин. Як фармер, робітник, урядовець, лікар, чи хтобудь інший не виконає якслід своєї роботи, коли не буде мати потрібних і добрих знарядів, так і ОО. Василіяни не зможуть повести з належним успіхом своєї корисної видавничої праці, для загального добра українського народу, без відповідних друкарських машин. А такі машини, в теперішних тяжких часах вони не всилі здобути самі одні своїми фінансовими засобами. Тому звертаються до своїх приятелів із заклином-просьбою прийти їм зі щедрою допомогою. І можна сподіватись, що спільними силами, при масовій жертвенности, легко й скоро зможуть вони набути потрібну їм друкарську машину.

Збіркова кампанія є вже в повному ході. Добрі люди складають охоче свій дар любови на закупно машини.

Поможіть і Ви набути ОО. Василіянам потрібне друкарське знаряддя, щоб вони могли робити велику й добру роботу друкованим словом, так як це гарно вони виконували десятками літ у Старому Краю, в Жовкві.

Жертвуйте щиро й щедро, хто скільки може! Кожна жертва буде принята з подякою.

Тепер Великий Піст — догідна пора зробити гарне, добре діло. Зробіть його! Хай Ваше імя у виказі жертв свідчить про це, що Ви належно оцінюєте значіння католицької преси та благородні зусилля ОО. Василіян у пресовім апостоляті й їх у тому спомагаєте!

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

З ювілейного вечерка у Віктора й Марії Лемішків, Веґревил, Алта.	$3.00
З хрестин у пана М. Михаснюка, Ройкрафт, Алта.	1.50
Григорій Козяк, Лішор, Алта.	1.00
Всеч. о. Кирило Лотоцький, Овкбурн, Ман.	25.00
Варвара Ніксон, Гемстед, Н. Й. ЗДПА.	102.27
З весілля п. Ґресюка й Анни Цимбалюк, Новий Київ, Алта.	3.15
Іван Войтович, Витків, Саскачеван	.50
Іван Карбованець, Башав, Алта.	1.00
Анна Курділа, Монтреаль, Квебек	1.00
М. Л. Мондер, Алта.	5.00
Др. Іван і Катерина Якимішаки, Веґревил, Алта.	20.00
Петро Сірацький, Мондер, Алта.	10.00
Греко-катол. громада в Ґлендон, Алта.	2.15
Никола Яхимець, Новий Київ, Алта.	1.00
Н.Н. Шикаго, Ілл. ЗДПА.	5.00
Збірка з нагоди несподіванки для Цимбалюка, Борщів, Алта.	3.30
Разом	**$184.87**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілн в найблищому виказі.

НАШІ ПРИЯТЕЛІ, ЩО НАМ ЩЕДРО ПОМАГАЮТЬ

ПЕТРО СІРАЦЬКИЙ

Петро Сірацький свідомий і практикуючий греко-католик, що живе на фармі коло Мондеру. Він ніколи не відказався від жертви на церковні чи народні цілі, а завжди давав щедро по своїй спроможності. На заклик до жертви на купно машини до Василіянської Друкарні він відповів негайно складаючи свій дар у сумі $10.00.

Доктор і Пані Якимішак з Веґревил, Алта. є широко знані й загально поважані як щирі українці й добрі греко-католики. Розуміючи якслід велике значіння католицької преси вони охоче зложили свій дар у сумі $20.00 на Василіянську Друкарню. Такі люди — це честь для українського народу. Дай нам Боже багато таких!

Всеч. о. Кирило Лотоцький, греко-католицький священик з Овкбурн, Ман. Це щирий приятель ОО. Василіян і їхньої праці. Одного дня дістаємо від нього чек на суму $25.00 як дар на машину. Це приятель! Не тільки словом, а й ділом. Честь і дяка Вам отче за Вашу любов і великодушний дар!

ЩО НАМ ПИШУТЬ НАШІ ПРИЯТЕЛІ Й ДОБРОДІЇ?

Варвара Ніксон, Гемстед, Н. Й. Посилаю девятьдесять долярів американських (канадійських $102.27) на друкарню... Я читаю ґазетку Світло й там знайшла Ваш заклик до жертви на закупно машини до Василіянської Друкарні й подумала, що це добра нагода зложити даток на добру ціль.

Хай Ісус, той наш Цар і Тато й Матінька Божа уділять Вам здоровля й сили! Працюйте і розсилайте те Слово Боже всюди, щоб було в кожній хаті! Зло треба виганяти, бо той сатана хоче всіх нас забрати до себе. Я стараюсь скільки можу, щоб Слово Боже було в кожній хаті.

Я побираю Місіонаря 40 літ і зайшла до одної хати з тою ґазеткою. Люди не приняли й ще добре, що жива вийшла з хати. Такі то бувають люди. Ті, що зі мною так обійшлися виреклися католицької Церкви й стали схизматиками й кривославними.

Григорій Козяк, Лішор, Алта. Довідуюсь зі Світла, що щоб більше могло бути користи з друкарні ОО. Василіян у Мондері, то треба ще одної друкарської машини, котра коштує поважну суму гроша. Знаю, що видавництво не має стільки грошей, щоб могло своїми засобами купити машину, то й тому треба вдатись до людей доброї волі. А добрі люди завжди щирі жертвувати на добру ціль. Що правда моя жертвенність змаліла, бо що мав то роздав, приходу жадного, а заробити вже не годен. Однак розкрутив якось ще хоч одного доляра тай зараз посилаю, бо як кажуть, хто зараз дає, два рази дає...

Користи з друкарні ОО. Василіян у Жовкві багато наш нарід мав. Пригадується мені Старий Край і наше село. З тої верстви, що мій батько, то може пять, або шість, знали читати й підписатись у цілому селі; а вже з тої верстви, що я, то більша половина вже знали читати й писати. Та котрі любили читати, то більше читали польські книжки, бо в той час наші, як тоді називали руські, то були писані в соціялістичнім і радикальнім дусі, або були так написані, що деякі слова простому селянинові трудно було зрозуміти. А коли появився "Місіонар", то люди зараз почали його читати, бо він був добре й зрозуміло написаний. Я читав Місіонаря майже від першого числа в Старім Краю тай тут у Канаді.. Ще й тепер можна надибати який річник Місіонаря або календарі, котрі були дуже цікаві й веселі. Але я багато Місіонарів зі Жовкви, примірники Голосу Спасителя і Місіонаря з Филяделфії розсилав по шпиталях і санаторіях.

Бажаю успіху Отцям у видавничій праці, здоровлю всіх і остаю на завше з глибокою пошаною.

Григорій Козяк.

В. і С. Кучерепи, Шикаго, Ілл. Хвальне Видавництво "Світла"! Ми радо прийняли Ваш заклик о жертви на нову машину до друку. Нехай Ісус Вас благословить і опікується Чином Св. Василія Великого. Радіємо успіхами ОО. Василіян. Бо таких Бог собі вподобав і нарід України полюбив.

Я дуже люблю "Світло," бо цей часопис учить любити Бога й Україну.

Праця ОО. Василіян велика. Її годі належно оцінити. Щоб Вам у тій праці хоч трохи помогти прийміть від нас щиру жертву в сумі $5.00. Жалуємо, що ми не богаті тай не можемо більше дати хоч ми цего собі дуже бажали б. А до всіх кличемо: Беріть і читайте "Світло"! Це наш рідний релігійний часопис. Хай кожний українець і українка мають у своїй хаті Світло!

В ДОБРИХ КНИЖКАХ КРИЄТЬСЯ ВЕЛИКА МУДРІСТЬ. КУПУЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ДОБРІ КНИЖКИ!

Поручаємо:

На Великий Піст:

Хресна Дорога (14 стацій)	.10
В Тіни Хреста, 29 покаянних і страстних пісень.	.10
Розважання о терпіннях І. Христа для шкільних дітей, о. Гузар.	.20
Яка повинна бути сповідь і як до неї приготовитися	.20
Про церковні заповіди	.10
Пояснення правд катехизмових, для старших	.10
Чому я навернувся до христ. католицької віри. Прилюдна сповідь Дра Охримовича	.20
Сповідь наверненого лікаря	.15
Картки до великодної сповіди, сотка	.25
Помяник усопших	.15

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

В китайській оселі Ліюгіяї хмари саранчі обсіли поля й зїдали все до тла. Загрижені люди приглядались безрадно страшній шкоді. А жив там також сідоглавий, побожний старець, католик. Жив так, як вірив. Коли надлетіла саранча, старовинка взяв зі собою свячену воду й пішов у поле. Там ходив від межі до межі й кропив своє поле свяченою водою. А погане й християне вижидали цікаво, що то буде з такої роботи. Не довго ждали. Все збіжжя тої околиці зїла саранча, тільки на полі побожного дідуся колисалась буйна, дозріваюча пшениця! А коли хто питав його, як це могло статись, відповідав у простоті свого серця: "Творець неба й землі є всемогучий, тільки треба просити в Нього помочі."

Рук прикладай і Бога взивай, а побачиш гарні овочі своєї праці й живої віри.

Іван Г., американець, мав 14 дітей. Із того 4 синів і 4 доньки вступили до монастиря. З тих, що були дома, один син був жонатий, а трое знову збиралось до монастиря! Та родина давала завсіди добрий приклад у виповненні своїх релігійних обовязків. Молитву — рано і ввечері перед їдою й по їді, вервицю проказували разом. Через 10 років ціла родина мусіла бути в церкві, хоч до церкви було яких 9 миль!

В кого є жива віра, тому до церкви завсіди близько. Хто здоров і має час, а не їде до церкви, в того певне слаба віра.

Побожна, практикуюча католичка, не мала довго дитинки. Аж по роках дав її Бог донечку. Приносять її дитину, щоб потішилась нею й обняла свою довго ожидану потіху.

— Ні, відповідає справжня католицька мати — не тепер, але аж тоді, як буде охрещена!

А в нас нераз місяцями й роками держать дитину вдома без св. хрещення. Люди, ми не погани!...

Пелетіє Дуазі, славний французький летун, визначався великою відвагою й бистротою ума. Назвали його воздушним владарем. При тім був він людиною глибоко релігійною. Від першого лету 1913 року мав у літаку медалик св. Христофора, з молитвою на другім боці. "Св. Христофоре, випроси нам щасливу дорогу й добру погоду, щоб за Твоєю поміччю ми прибули до своєї цілі, а вкінці до пристані вічного спасення."

В місійній станиці в Яундо, в Африці, через ревну працю місіонарів по війні, стали люди дуже побожні. Церква не могла помістити всіх тих муринів, що приходили на Службу Божу, хоч на кожній Службі Божій було 6,000 муринів, що тиснулись як оселедці в бочці. Треба було тричі опорожнювати церкву, щоб усі були в церкві. Вкінці заказав епіскоп приходити частіше до церкви, як раз у місяць, бо не можна було дати собі ради. За те на більші свята приходило їх до 60,000! В великім пості священики не могли висповідати всіх людей. Мурини йшли 4-5 днів, а потім ждали ще з тиждень під церквою, щоб приступити до св. сповіди! Один місіонар не міг сповідати через велику глоту й тому казав вийти людям із церкви, а потім впустив до середини тільки 300 людей. Заки дійшов до своєї сповідальниці, церква була знову битком набита: мурини повлазили вікнами!

Що ж на це можуть сказати християни з діда-прадіда, що хоч можуть приступати до св. Тайн без найменшої трудности, кожного дня, то не приступають навіть раз у рік?

Маршал Фош заявив нераз із притиском, що свої численні перемоги в світовій війні завдячував Господу Богу. "Я був часто в дуже труднім положенні а від мого рішення залежало життя або смерть тисячів людей. Коли я даремно шукав виходу й не знав, чи почати наступ, чи ждати, чи спрямувати його в однім напрямі чи в другім — по вжиттю всіх людських засобів я віддававсь Божому Провидінню й давав приказ. Моєю одинокою заслугою було те, що я був послушним орудником Божого Провидіння.

Хто з Богом — Бог із ним.

Часопис "Ля Насіон" описує зворушливу подію, що сталась на залізничім двірці в Кордові. Довкола одного воза товпились цікаві люди й приглядались 6-ом прокаженим, що їх мали перевезти до лічниці прокажених у Фонтілле. Нещасливі, були такі ослаблені, що деякі не могли навіть рушитись. Коли надходив час відїзду й треба було помогти прокаженим всісти до залізниці, цікава товпа відступилась і ніхто не поміг прокаженим, бо всі боялись заразитись. Помогли їм вкінці всісти до вагона одні сестри, що припадком переходили тоді коло прокажених.

А скільки то є людей противних тим посвяченим Богові сестрам?...

Ґарчя Морено, заки став президентом республики Еквадору, в Полудневій Америці, пробував з кількома товаришами на засланню. Одного дня, підчас проходу зайшла їм бесіда про релігію. Морено старавсь переконати своїх товаришів, що католицька релігія є найкраща та її таїнства підносять нас, а церковні торжества мають великий вплив на людей. Ту бесіду перервав Морениму один із його товаришів, кажучи:

— Ви, пане, дуже гарно говорите про ті речі; та я хотів би довідатись, чи ви також сповняєте те, про що так гарно говорите?

Тоді Морено замовк. Та за хвилину підвів голову й сказав:

— Так, той арґумент досить сильний, та тільки на сьогодні. Ви пересвідчитесь, що завтра вже не зробите мені такого закиду.

Того самого вечора був Морено в св. сповіді, а наступного дня був на Службі Божій і прийняв св. Причастя. Від того дня ніхто не потребував уже питати, чи Морено сповняє те, що поручає іншим. Він став справжнім практикуючим католиком.

Як католик, то католик: добрі слова й добрі діла! Бо не вистарчить тільки вірити:— ще треба й жити з віри.

Один араб мав спитати раз католика, що робив злі діла, чи він вірить у Бога. Католик обуривсь на араба за таке питання й сказав із негодуванням:

— Очевидно, що я вірю в Бога! Чи ти може чув коли про такого католика, що не вірить у Бога?

Араб відповів:

— Та своїми устами ти можеш казати, що ти віриш у Бога, але твої діла не кажуть мені того....

Скільки є таких християн, що в церкві виглядають як християни, а вдома, залі, на забаві, як погани...

Віра перших християн була така жива, така повна добрих діл, що приносила честь і славу Христовій вірі, як про це свідчить св. мученик Юстин в "Апольоґії" що то її по своїм наверненні з поганства до християнства предложив був імператорові й сенатові в Римі. Він заявив у тій своїй обороні св. віри, що християни — це найблагородніші й найпобожніші люди та що їхні діла є найкращим доказом правдивости християнської віри. "Ми, що були колись віддані розпусті, писав св. Юстин, "ми тепер людимо тільки ангельську чистоту. Колись ми покланялись божкам і були забобонні, а тепер ми є слугами одного правдивого Бога. Колись срібно й інші земські добра були нам цінніші за все; а тепер ми ділимось тим, що маємо, з усіми тими, що є в потребі. Колись ми жили в ворожнечі й наставали обопільно на своє життя, а тепер, як ми пізнали Христа, ми жиємо зо всіми в спокою й згоді та молимось навіть за своїх ворогів."

Християни мають завсіди бути однаково добрі — чи давно, чи тепер, бо завсіди однаковою є Христова віра.

о. А. Трух, ЧСВВ.

ПРИГАДКИ

1. III. Неділя 2 Вел. Посту. Евдокії препм. Глас 6. Єв. утр. воскр. 6. Служба Божа Вас. Вел. Троп. воскр. Слава тріоди І нині Богор. воскр. Ап. зач. 304. Єв. Марка зач. 7.

8. III. Неділя 3 Вел. Посту. Хрестопоклонна. Ризи фіолетні. Глас 7. Єв. утр. воскр. 7. По Славословію вел. поклонення хресту. Служба Божа Вас. Вел. Троп. воскр. і Хреста, Сл. І нині Хреста. Замістць Трисвятого є "Хресту твоему". Проче Хреста. Ап. зач. 311. Єв. Марк. зач. 37.

15. III. Неділя 4 Вел. Посту. Агапія і інш. муч. Глас 8. Єв. утр. воскр. 8. Служба Божа Вас. Вел. Троп. воскр. Слава конд. тріоди І нині Богор. воскрес. Ап. зач. 314. Єв. Марк. зач. 40.

18. III. Середа 5. Вел. Посту. Вечером **Поклони.** (Утреня з покаянним каноном).

Місячне намірення: Щоб правда й справедливість усюди запанували.

Місійне намірення: За рідне духовенство в Індіях, Бірманії й Цейлоні.

Великий Піст і Заборонений Час на весілля й танці до Томиної неділі (12. IV. виключно).

В великопосному часі треба приступити до св. сповіди й причастя, заплатити свій церковний податок, якщо хто його не дав, і віддатись більше молитві та покутним ділам.

В березні припадає **третя річниця вибору Папи Пія XII.** (2. III. 1939) і Його коронації (12. III. 1939).

З цієї нагоди помолімось за Верховного Пастиря святої Церкви на землі й зложім свій даток на Петрів гріш.

Відміни місяця: Повня 2. III. Остання кватира 10. III. Нів 17. III.

ЗАПИТ: Чи Петрівку треба заховувати так, як і другі пости, чи так, як хто собі захоче? Питаю тому, бо знаю, що **багато людей нарікає, кажучи, що в нашій греко-католицькій Церкві є багато постів. А Петрівка припадає якраз у такім часі, коли люди хотіли б забавитися на свіжому воздусі.** Знаю такий випадок, що в одній місцевості, де є наших греко-катол. дві парохії, в одній парохії люди заховували піст як звичайно, а зате в другій, справляли в тім часі гучні пікніки з музикою й танцями. Через те були нарікання парохіян першої парохії, бо говорили: як це може бути, що нам забав справляти не можна, а тим другим можна. **Чи є цей піст в латинській Церкві також?**

ВІДПОВІДЬ: Безсумніву, що **піст Петрівку треба заховувати так, як і другі пости,** бо щодо Петрівки, церковний закон не робить ніякого виїмку. І доки церковна влада, що має власть Богом дану вязати й розвязувати, цего посту не знесе, чи не злекшить, нікому не вільно його самовільно нехтувати.

Щодо нарікань на пости, то вони не мають оправданої причини й їх роблять тільки лихі католики, що не розуміють, чи не зносять церковної карности й в релігійних справах ходять собі самопасом і хотіли б ще другим розказувати по своїм примхам. Таке нарікання є дуже часто згіршенням і не приносить нікому ні чести ні користи.

Треба знати, що хоч у нашій Церкві є багато постів, то в теперішних часах церковна власть беручи під увагу зміни обставин, так ті пости облекшує, що ніхто не може слушно нарікати, що вони за строгі. А навіть коли й ті злекшені пости є ще комусь за тяжкі, то тоді може дістати в поодиноких випадках від духовної власти ще більші полекші, а навіть і звільнення.

Возмімо на примір у нас у Канаді. Наші пости ніяк не дорівнують тим, що їх мали наші предки. Набіл і яйця можна їсти в усі дні крім Великої Пятниці. В часі посту можна їсти мясо в усі дні, крім середи й пятниці; треба тільки перед обідом і вечерою відмовити 1. Отче наш і 1 Богородице Діво. Поза великими постами є ще деякі дні, що в них не вільно їсти мяса, а це: навечерія Різдва й Богоявлення, Главосіки й Воздвиження Ч. Хреста, та всі пятниці в році крім загальниць.

Чи ці обмеження такі невиносимі й їх не можна легко заховати в наших часах? Надто в нас піст обмежує тільки якість потрав (мясо, набіл), а не скількість потрав і разів їди на день.

До того ще додаймо, що Церква вже сама звільнила від посту тих, що їм дуже трудно постити як: 1) убогих, що живуть з милостині; 2. хорих і немічних, що вертають до здоровля; 3. вагітні жінки й матері, що кормлять грудьми немовлята. 4. важко працюючі; 5. тих, що не можуть легко мати пісних харчів; 6. дітей до 7 року життя.

Бачимо з цього, як Церква, наче мудра й добра мати, є вирозуміла для своїх дітей і свої розпорядження достосовує до їх добра.

Де ж тут оправдана причина до нарікання? Нарікати можуть лиш ті, що не розуміють вартости й значіння посту в релігійному житті й хочуть жити по поганськи, мовляв: їж, пий, веселися, а за решту не журися, або не знають про злекшені пости й хибно думають, що треба їм ще й тепер так строго постити, як це робили давні люди.

Такі мильні й шкідливі погляди треба рішучо поборювати. Подібне треба сказати й про танці в заборонені часи. Люди, що не дбають про релігію й душу, а особливо підшиті безвірством, пережерті матеріялізмом, на ніщо не оглядаються і танцювали б, коли тільки їм захочеться. А як їм звернути увагу, що то не все можна й випадає, то вже зараз нарікають. Є досить часу в Божім році, що можна натанцюватися доволі, але як ми хочемо бути добрими християнами й шанувати свою гідність, то повинні такий час вибрати на танці, що його Церква не заборонила. Тут нормою для нас як християн має бути воля Церкви, а не те, що хтось там собі заголошує танці. Коли ми католики під тим оглядом будемо тверді й неподатні, тоді так легкодушно, або й злобно не будуть ріжні особи оголошувати танців у пятниці та заборонені часи, бо будуть знати, що на тім попечуться і стратять. Коли б на те погодитись, що можна кожному танцювати, коли тільки собі захоче, то де ми тоді з тим докотимось? А спитаймо себе ще одно: чи часті танці така велика благодать? Чи багато вони користи приносять для моралі, здоровля, маєтку і т. д. Досвід може нам сказати багато сумного. Церква абсолютно не забороняє танцювати, але треба знати міру й свій час на танці й того триматись. Тут директивою нам не мають служити протестанти, чи якісь другі кепські християни, мовляв, а вони танцюють... Зрештою й в пості можна дуже гарно забавитись і розірватись на свіжому воздусі в літі й без танців. І буде весело, здорово й морально. Церква не забороняє в пості зовсім забав, а тільки гучних забав з музикою й танцями.

Щодо випадків, що десь там, у якійсь місцевості були танці в забороненому часі, то треба їх собі так пояснити: або то було без відома церковної власти й звичайне надужиття, то це не дає нам ніякого права те саме робити; (коли другий грішить, то чи ж і ми вже маємо грішити?!), або вони мали якісь оправдані виїмкові причини й дістали диспензу від посту чи забороненого часу, то ми це повинні зрозуміти, що вони поступили леґально й тому ми тим не повинні гіршитись. Диспенза, що її вони дістали в данім випадку тільки їх звільняє від заховання заповіди, але не нас, що не маємо диспензи. Тому коли вони звільнені, то це не значить, що вже всі люди й ми є звільнені. Коли зайде потреба дістати нам диспензу й ми її дістанемо, тоді знову тільки ми будемо звільнені, а не вони.

Ці речи ясні й їх треба знати. А коли зайде якийсь випадок, то справу провірмо й випитаймось осіб, що знають дійсний стан, а ніколи не треба легкодушно пускатись на критику, нарікання, або нехтовання церковної карности. Це й нерозумне й шкідливе.

Щодо постів, то в латинській Церкві є свої окремі приписи відносно часу й способу посту, а в нас є свої. **І кожний католик обовязаний заховати те, що Церква приказує заховати йому в його обряді. Ми не можемо оглядатись на латинників а вони на нас. Вони обовязані заховати своє, а ми своє.**

Коли ходить про Петрівку, то в латинників цего посту нема, за те в них є такі пости, що в нас нема. Спосіб посту не належить до суттєвих річей віри й моралі й тому ми можемо тут ріжнитись з латинниками, хоч належимо до одної католицької Церкви.

Також у латинників нема заповіди щодо заборонених часів на танці й гучні забави з музикою. Однак церковна власть латинського обряду своїм вірним дуже дораджує і поручає, що у посному часі, здержувались від публичних танців, бо час посту й покути на те не є відповідний. І добрі католики латинського обряду й без окремої заповіди пильно вважають, щоб у пості не танцювати.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РОЙКРАФТ, АЛТА. Хрестини. Дня 4. лютого, в домі панства Миханюків Всеч. о. А. Винник ЧСВВ. відправили тиху Сл. Божу й опісля охрестили двоє дітей: Василя сина Максима й Анелі Миханюків і Михайла Блонського. З тієї нагоди відбулась гостина, в часі якої о. А. Винник сказали слово до присутніх заохочуючи, щоб українці єднались і не закидали своїх гарних звичаїв. Пан В. Вернюк згадав кількома словами про нашу добру пресу й заохотив до збірки. Збірка принесла на Укр. Вісти й Світло $3.25. Ціле це родинне торжество закінчено піснею: "Достойно есть." Хай Господь дарує охрещеним довге й щасливе життя а їхнім родичам дочекатись потіхи зі своїх дітей!

Один з кумів.

ЧИПМЕН, АЛТА. Дня 24. І. 1942. відбулись річні збори в українськім Народнім Домі в Чипмені. На цей рік вибрані до заряду є: Михайло Сеник, голова; Василь Шарун, заступник голови; Николай Старко, секретар, Михайло П. Єлиняк; Михайло Старко, Григорій Шарун, Петро В. Єлиняк, контрольори: Григорій Шарун бібліотекар і гардеробщик.

Від 19. І. 1942. в нашім Народнім Домі відбулась базарова виграшка. Нагороди одержали слідуючі особи: Будильник ($15.00) В. Співак з Інленд. Чоловічий годинник ($10.00) о. І. Лесюк з Мондеру. Ковдра ($5.00) Анеля М. П. Єлиняк з Чипмену. 7 штук шклянок ($3.00) Л. Семсон з Тофілд Перо й олівець ($2.00) Йосифа Філь з Чипмену. Готівкою ($1.00) І. Мийдій з Брудергайм.

Никола Старко, секретар.

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Дня 24-го січня звінчались у Новому Києві Ґресюк Петро з Анною Цимбалюк.

Обряду вінчання довершив о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ.

Підчас примірної забави батько молодої Яцко Цимбалюк попросив присутних гостей о збірку на релігійну часопис "Світло", яка принесла $3.15. Молодій парі редакція Світла складає побажання довгого й щасливого життя, а всім жертводавцям щире Спасибіг.

ҐЛЕНДОН, АЛТА. Заряд греко-катол. громади в Ґлендон висилає збірку як дар любови на закупно друкарської машини в сумі $2.15. Збірку зібрав С. Малюта, дня 1. II. в домі Петра Гарматюка на вечірку, що відбувся як несподіванка. Зложили свої датки по 25ц.: Ілько Пшик, П. Багрій, П. Гарматюк, С. Вихопень, С. Малюта. По 15ц.: М. Кметь, С. Тарах. По 10ц.: П. Вихопень, І. Гишка, Л. Ґроцький, В. Пшик, Г. Ґупало. С. Онишко.

За заряд: Н. Гупало
С. Малюта.
С. Маслюк.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 8-го лютого, численна родина та добрі сусіди справили гарну та милу несподіванку п-ству Цимбалюкам, що прибули до Канади около 40 літ тому. Вечером всі зїхалися до хати добрих родичів і чекали на них. Вернувши до дому від сусідів дуже здивувалися, коли побачили, що в хаті світилося світло, мимо того, що замкнули хату. Нараз при вході всі привітали старезьких, але ще жвавих батьків і тішилися, що несподіванка вдалася. За кілька хвилин рухливі господарі накрили столи смачними стравами й зачалася вечера. Троха пізніше надїхали о. М. Когут з Мондеру. При веселім настрою всі примірно забавлялися та розпові-

дали цікаві речі. Опісля о. Парох погратулювали п-ству Цимбалюкам, що мають так гарну та численну родину. В імени всіх присутніх пожелали їм багато ласк Божих та довгого щасливого життя. Понеслося щире "Многая Літа". Зараз по тім внесено до хати дорогоцінний дарунок — вигідне, велике, гарне крісло (честерфілд). Знову по тім зачали співати народні пісні. При тій нагоді п. Олекса Федечко та п. Микитюк з Голден, Алта. занялися збіркою на католицьку пресу, яка принесла $6.65. Жертвували по $1.00: п. Федір Цимбалюк, Н. Цимбалюк, О. Федечко. По 50ц.: І. Цимбалюк, Ю. Бесараба. По 25ц.: Ф. Микитюк, І. Романюк, М. Бойко, П. Білик, В. Цимбалюк, П. Білик, І. Фарина, М. Мамчур, Б. Марцинюк, По 30ц.: Гр. Рурка. Дрібна жертва 10ц.

Присутний.

ВІННІПЕҐ, МАН. Через пять останніх місяців через радіостацію С-Джей-Джі-Екс (Йорктон) український хор церкви св. Володимира й Ольги у Вінніпеґу давав концерти для українських слухачів у Саскачевані. Цей хор є під управою Олекси Мушія. Як попереднє, так само й на будуче цей хор буде давати свої концерти кожної першої неділі в місяці від год. 8.30-9. вечером. Хор співає українські пісні. В половині програми А. Загарійчук, член шкільної ради Вінніпеґу виголошує коротеньку промову в англійській мові.

Коли й де будуть відправи?

1\. III. **Неділя — Відправа й Великодня Сповідь.**
Равндгил, Торсбі, Торгилд.
2\. III. — Равндгил
6\. III. Копернік. Сповідь дітей год. 5.30 пополудні
Карвел. Сповідь дітей год. 6.30. попол.
7\. III. Копернік, Карвел, Федора (рано й попол. год. 6).
8\. **III. Неділя.** —
Копернік, Карвел, Федора.
9\. III. — Копернік (рано)
14\. і 15. III. — Дейзленд, Ледук, Еґремонт.
17\. III. — Калмар. (7 год. веч.)
18\. III. — Поклони. Калмар, Парк Корт. (год. 7. веч.)
19\. III. — Калмар. (рано).

Basilian Fathers,
96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

1\. **III. Неділя.**—
Чипмен, Плейн Лейк, Краків
8\. **III. Неділя** —
Восток Николая, (Вел. Спов. 6, 7 і 8)
Івасюки, (Вел. Спов. 7. III. 5 година вечером).
Скаро (Вел. Спов. 6 і 7 III.) Борщів, Веґревил.
13.-15. III. Ренфурлі, Сповідь
14\. III. — Москалики (Сповідь 3 год. попол.)
15\. **III. Неділя** —
Москалики, Ендро, Делф. (В. Спов. 13 і 14 III.)
15-16 — Іннісфрі Чесного Хреста. Вел. Сповідь.
18\. — **Поклони** (Сповідь) Гіліярд, Ів. Хрестителя Борщів

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

8\. **III. Неділя 3 П. Хрестопокл.**
Спеден (в суботу рано год. 9-та сповідь дітей, вечером сповідь старших).
Редвотер, (в суботу рано година 9-та сповідь дітей, вечером сповідь старших).
10\. III. Сокаль, (Сповідь в 9-тій годині рано).
15\. **III. Неділя 4 Посту.** —
Стрий, (в суботу рано в 9 годині сповідь дітей, вечером старших).
Куквия, (в суботу рано год. 9-та сповідь дітей, вечером старших).
18\. III. Смокі Лейк, св. Параскеви — поклони і сповідь)
20\. III. Смокі Лейк, місто (сповідь в 9-тій год. рано).
22\. **III. Неділя 5 Посту** —
Вильна, (в суботу в год. 9. рано сповідь дітей, вечером старших).
Елдорена, (в суботу в год 9. рано сповідь дітей, вечером старших).
23\. III. Белліс, (сповідь в 8-мій годині рано).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

Порядок Вел. Сповідей:
Дервент, св. Вознесення —
Субота, 28 II., год. 9 рано;
Субота, 28 II., год. 7 вечер.
Дервент, св. Юрія —
Субота, 7 III., год. 9 рано;
Неділя, 8 III., год. 8 рано.
Дервент місто —
13\. III., пятниця, год. 4 попол.
14\. III., субота, год. 8 рано;
15, III., неділя, год. 9 рано.
Нортерн Велій —
Енгел Лейк (Кравчуки) —
Понеділок, 16 III. год. 8 рано
Понеділок, 16 III. год. 7 веч.
Вівторок, 17 III. год. 8 рано.
Пятниця, 20 III. год. 4 попол. — сповідь дітей.
Субота, 21 III. год. 8 рано — сповідь старших.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Вишліть свою передплату на "Світло!"

Що чувати в світі?

— **Під напором** публичної опінії, Чорчил поробив зміни в уряді. Тісніший воєнний кабінет замісць 9 членів має тепер лиш 7. До кабінету ввійшли Стеффорд Крипс, бувший амбасадор до Росії і Оливер Лителтон. Відійшли міністри Вуд, Ґрінвуд і Біверблук.

— **Німецькі** субмарини нападають на американські нафтовики на карабійськім морю й вже кількадесять їх затопили.

— **Війна** на Далекому Сході в повному розгарі. Японці, помимо великих утрат далі завзято наступають і здобувають посілости союзних держав. Вони зайняли острови Тімор, Балі і Суматру і окружили своїми військами остров Джаву. Їхні літаки сильно бомбардували важну австралійську пристань Дарвин, а також столицю Джави Батавію. В Бурмі японці перейшли ріки Салвін, Білін і Сіттанг та перетяли дорогу, якою аліянти перевозили поміч китайцям. Однак на півострові Батаан геройські війська ген. МекАртура відбивають успішно японські атаки.

— **15. II.** наймогучіша британська твердиня Сингапоре впала під ударами переважаючої японської навали. В полон попалось 60,000 імперіяльних військ.

— **Польський** військовий суд в Советському Союзі засудив на смерть бувшого польського премієра Леона Козловського за те, що він співпрацює з німцями на шкоду Польщі.

— **Три німецькі** кораблі "Ґнайзенав," "Шарнгорст," і "Прінц Ойґен", що перебували в французькій пристані Брест, перекрались у мраці й під охороною німецьких літаків та торпедовців до німецької пристані. В часі втечі відбулась велика битва в англійськім проливі. Англійці признають, що втратили 42 літаки, а німці 18.

— **Колись** поляки польщили Львів, а тепер німці німчать. Зі Львова усувають поляків і жидів, а майже всі крамниці дістали німецьких власників.

— **У Лібії** нема більших боїв, а тільки малі перепалки. Обі сторони приготовляються до більших змагань.

— **Німецькі** власти зарядили переселення 400,000 українських хліборобів з північної частини України на полудневу. Німці це переселення пояснюють тим, що в південній частині України нема робітників, бо советські власти їх вивезли зо собою.

— **Німці** в польськім "ґубернаторстві," а зокрема в Східній Галичині, заострюють свій режім і то не лиш супроти поляків, але й супроти українців. Усунено дотеперішнього посадника Львова Куята і заступлено новим посадником Меклером, відомим австрійським гітлерівцем. Сколектизовані советською владою земельні обшари німці не віддали людям, тільки з початку поставили в них український заряд. Тепер той заряд усувають, а настановляють родовитих німців.

— **У Львові** існує 37 польських народних шкіл, в яких побирає науку біля 13,000 польських дітей і вчить 400 учителів. Українських шкіл є 15 і в них побирає науку 5,000 українських дітей та вчить 150 учителів. Фахових польських шкіл є 12, в яких учиться 3,500 учеників і учениць. Українських фахових шкіл є лише 5. Передшкільних польських дитячих садків у Львові є 29 і в них перебуває біля дві тисячі польських дітей у віці від 3-7 літ. Українських садків є 19 і в них перебуває 1,150 української дітвори. Крім того існують вісім українських кухонь, які видають для дітей біля дві тисячі обідів. Як бачимо, то польське шкільництво в Львові, навіть під німцями, краще стоїть як наше.

— **Англія** погодилась на те, щоб представники Індії засідали у головній воєнній раді союзників і в штабі, який керує військовими діяннями на Далекому Сході. Індійські провідники вимагають одначе, щоби Англія вже тепер дала Індії права домінії з власним урядом і парляментом.

—**Заходами** гіндуського конґресового націоналістичного провідника, Негру, китайський головний вожд, маршал Чіянг Кай Шек, мав побачення і довшу розмову з іншим гіндуським провідником, відомим Магатмою Ґандім. Про що вони говорили, покищо залишилось у секреті. Лише Негру заявив, що темою їх розмови була війна й взаїмні відносини гіндусів з китайцями. Гіндуси вперто домагаються державної незалежности.

— **Советські** звідомлення говорять, що їх армія торощить німців і посувається далі вперед. Звідомлення не згадують по імені місцевостей, тільки кажуть, що советська лінія вже знаходиться біля 80 миль від давної польської границі. На Україні великих змін нема. Тяжкі бої ведуться біля Харкова й на Кримі.

— **Нові** перемоги японців поставили Австралію в грізне положення. І тому вона горячково приготовляється до оборони.

—**В Ріом,** у Франції, почався процес проти бувших премієрів Даладіє і Блюма, деяких міністрів і бувшого начального вожда ґен. Ґамеліна. Закидають їм, що вони без належної підготовки втягнули Францію до війни й відповідальні за її упадок.

— **Японські** власти переіменували Сінґапур на "Шонан", що по японськи приблизно означає "Світло Полудня."

— **Большевицький** уряд мобілізує все мужеське й жіноче населення по містах до праці в воєнній індустрії.

— **Вашінґтонський** уряд вислав остру пересторогу Франції за те, що вона помагає підвозити харчі, зброю і іншу підмогу німецько - італійській армії в Лібії.

— **Англія** збирає свої сили в людях і матеріялах, щоб підготовити наїзд на Европу, що є в руках німців, а й німці роблять те саме, щоб напасти на Англію. Виходить з того таке, що як зачнеться весна, то розгориться страшна війна.

— **З огляду** на свій вік (74 роки) зрезиґнував з голови держави в Угорщині дотеперішний реґент адмірал Н. Горті. Угорський парлямент 19. II. обрав на становище заступника реґента Іштвана Горті, сина дотеперішнього реґента.

— НА СИРОТИ —
Іван Дубовецкі, Джерзі Сиґі, Н. Дж. ЗДПА. $1.00

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокe число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (93) 6. — 15-го Березня, 1942. March 15th, 1942. Vol. V. No. (93) 6.

НЕ КАТУЙМО ХРИСТА НАШИМИ ГРІХАМИ!

Зі зворушенням читаємо ті місця св. євангелія, де розказується, як то безсердечні вороги Христа катували, як Його немилосерно бичували, як колючим терням Його пресвяту голову вінчали.

Так колись поступали собі грішні люди з Христом Спасителем і Чоловіколюбцем. А чи тепер інакше поступають? Кожний хто грішить, він своїми гріхами Христа бичує, і мов гострою терниною вінчає.

В наших часах Христа грішні люди вінчають вінком сплетеним з безбожности, ложновірства й сектанства, святотатцтва, з гордости, захланности, розпусти, зависти, обжирства й піянства, гніву, лінивства та других гріхів. Зла преса, дикі подружжя, згонення плоду, неморальні кіна, визиск працюючих кляс, насиля над правами одиниць і народів, переслідування Церкви, крадіжи, розбої, і тим подібні речі — це ті колючки, що завдають превеликий біль нашому Спасителеві.

Брате, Сестро! Глянь на своє життя, на свої дні й ночі, чи там часом не знайдеш того терня, що Його ти положив на голову Христа. Якщо так, то впадь зі жалем перед страдаючим Христом і приречи щиру поправу, а це потішить Його засмучене обличчя і врадує Його зболіле Серце. І Він тоді подумає собі: Не дармо я страдав!

— **8-го березня ц. р.** в церкві св. о. Николая в Шикаґо, Ілл. Преосв. Кир Константин Богачевський висвятили на священиків 5 василіянських діяконів. Благодать священства отримали Бернард Дрібненький, Петро Гевко, Маріян Горішний, Полікарп Матвіїв і Боніфатій Слобода. На величавім торжестві свячень була маса народу в церкві. Проповідь по українськи виголосили Впр. о. протоігумен Венямин Бараник ЧСВВ, а по англійськи о. Шмаль.

Новим Христовим апостолам бажаємо многих ласк і успіху в праці на релігійно-церковній ниві.

— **Папа Пій XII.** прокормлює голодних. В Греції є голод. Це зворушує батьківське серце Св. Отця. По довгих стараних і переговорах з урядовими чинниками вдалось дістати дозвіл на несення помочі потрібуючим у Греції. Папа купує й доставляє харчі й ліки для голодного й хорого населення Греції, а головно для дітей. Нарід приймає цю поміч з великою вдячністю.

— **Пять** англійських тижневиків, що виходили на Сході Канади "Кетолик Реджистер, Монтреал Бікон, Кенедіен Фрімен, Ди Нортерн Кетолик і Ди Крусейдер," дня 28. II. 1942. зіллялись разом у один пресовий орґан під назвою: Ди Кенейдіен Реджистер. Цей часопис виходить щотижня на 12 сторін друку й подає багато повчаючих стать і новин з релігійного життя. Річна передплата $2.00 в Америці $2.50. Адрес:

The Canadian Register
67 Bond St. Toronto, Ont.

— **В Римі,** 26. II. помер кардинал Томасо Пійо Бодджані. Прожив 79 літ.

— **Новинкарська** агенція ОНА принесла дня 27. II. ц. р. з Лондону вістку, що "Краківські Вісти" помістили сензаційний лист митрополита А. Шептицького до всіх українських єпископів православної Церкви, щоб вони зєдинились з українською греко-католицькою Церквою. Польські кола в Лондоні приняли цю спробу митроп. Шептицького неприхильно.

З цього бачимо, що унія полякам не до смаку. Вони релігійної унії між українцями православними й католиками бояться, бо знають, що за релігійною єдністю йде й сила народня. Це повинні взяти добре на ввагу українці й памятати, що релігійний роздор — це вода на чужий млин. Тому повинні піти за покликом великого українського патріота галицького митрополита Андрея Шептицького й обєднатись у одній католицькій Церкві українського обряду, бо це дасть нам силу й відпорність і проти поляків і проти москалів. Православні брати, єднайтесь отже зі своїми братами греко-католиками в одній, рідній, Українській Греко-Католицькій Церкві! Хай щезне релігійний роздор, на смуток нашим ворогам, а на радість усім нам!

— **Старенький** облят, 74-літний Гавриїл Брейна обходить тепер свій золотий ювілей священичої праці на далекій півночі Канади.

Ювілят уродився в Франції, 6 жовтня, 1867 р. Вступивши до Чину ОО. Облятів став священиком 21. II. 1892 р. Сейчас таки виїхав до Канади на місійну працю на півночі. Девять літ працював на просторах Мекензі. 22. липня, 1901 р. Апостольський Престіл іменував його Апостольським Вікарієм. Єпископські свячення отримав 6. квітня, 1902 р. В 1940 р. він дістав гідність архієпископа. Преосв. Йосиф Трошеліє, з Чину Облятів є його помічником в уряді єпископа з правом наслідства.

Архієпископ Брейна є людиною малого росту, але великої енерґії і посвяти. Носить бороду. Дуже веселий. Замісць хліба їсть сушене мясо з карібу, а в пості сушену рибу. Все здоровий, бо як жартом говорив, місіонар на півночі не має часу хорувати. Його місійна праця є повна приґод. Далеко від людської цивілізації приходилось йому подорожувати сотками миль на санчатах, що їх тягнули собаки, або човном. В 70 році життя він став літаком обїзджати місійні станиці своєї просторої дієцезії і тому його назвали "літаючим єпископом." Щоза гарний взір католицької ревности й посвяти!

— **При кінці лютня** появився Папський Річник на 1942 рік. З нього довідуємось, що в 1941 р. число єпископських престолів з 1,218 збільшилось на 1,223.

Зі смертю кардиналів Каспара й Шульте Священий Собор Кардиналів виносив 52 осіб, а зі смертю кардинала Т. П. Бодджані має тепер тільки 51 кардиналів.

На місіях в 459 Апост. вікаріятах, префектурах і місійних станицях працює збільшене число священиків і братів, а трохи-менше сестер, можливо, що через воєнні обставини. На місійній ниві число священиків збільшилось з 20,496 на 20,578 а число братів з 8,414 на 8,514. Число сестер упало з 50,245 що було в 1940 на 44,895 у 1941 р.

За володіння Папи Пія XII. зорганізовано 70 нових церковних одиниць: 28 єпископських осідків і 42 Апостольські Вікаріяти, Префектури й Місії.

За 1941 рік число Нунціятур не змінилось (38), однак число Апостольських Делеґатур зросло з 22 на 24. Дипльоматичне представництво при Ватикані остає незмінене; творять його представники 35 держав, незалежний Орден Мальти й особистий представник президента Злучених Держав, Майрон Тейлор з гідністю амбасадора й Геролд Титмен як шарж д'афер.

Змір свою щирість!

Раз у одній церкві священик мав проповідь. Говорив він про те, що Христос оснував свою релігію на жертві й що наше релігійне життя мусить перейти та витримати пробу ріжних терпінь, невигод, покути, якщо ми хочемо бути справжніми учнями Христовими. Добрий душпастир проповідав так щиро й сердечно, що й не спостерігся, як у своїй бесіді до народу сказав: "Є такі католики, що готові не піти на Службу Божу в неділю тільки тому, що трохи падає дощ, а вони не мають парасолі. Браття дорогі! Питаюся вас, чи наш Спаситель мав парасолю, коли ніс свій важкий хрест на Голгофту з любови до нас? Ні! Він не тільки що не мав її, а ще був увесь перемок від власної крови!"

Може трохи нескладно, але як сильно виразив цей проповідник одну велику правду, що повинна дуже поділати на нас і привести нас до поважної застанови, головно тепер, у посному часі.

Великою й крівавою жертвою, жертвою страшних страдань і ціною свойого життя заплатив Христос за спасіння нашої душі. Так дуже полюбив Він нас! А що ж ми на те?

У пості закликають нас більше молитись, приступати до св. Тайн, совісніше сповняти наші щоденні обовязки, бути більше терпеливими, більше вважати на наші думки, слова й вчинки, щоб вони були гідні християнина. Нам поручають ріжні покутничі практики. Чи все те щось таке велике, тяжке, неможливе до виконання? Ні. Треба тільки трохи доброї волі й щирої любови, щоб за любов Христову відплатитись любовю. Чи не знайдеться у нас дрібка доброї волі, чи нема в нас іскорки любови?

Треба трохи жертви й посвяти для Бога й спасення нашої душі. Ми повинні здобутися на неї. А щоб це прийшло нам лекше ми повинні принаймні в вільних хвилях відвернути наші думки від світових і дочасних річей, а звернути їх до застанови: над собою, над завданням і ціллю свого життя, над тими остаточними річами, що ждуть на кінці життя кожної людини, а це смерть, суд, небо або пекло. Дуже помічною річчю буде також брати побожнішу й живішу участь у великопосних богослуженнях і науках, читати релігійні книжки та передумувати ті великі правди, що їх проповідує свята католицька Церква.

Великопосний час вимагає від нас жертви, посвяти, покути. Можемо бути звільнені від строгих постів, але ніколи від якогось роду покути й посвяти.

Якщо ми не будемо мати в собі такого духа, головно в пості, так тоді це буде доказом, що для нас той великий факт, що Христос Господь "був розпятий за нас, страдав і був погребаний," хіба для нас без значіння й не знаходить у нас належного зрозуміння й оцінки й ми за него не хочемо виявити Христові щирої подяки й любови...

Друже, змір свою релігійну щирість, способом як ти переводиш великопосний час! І не дозволь, щоб у ці святі дні Христос перейшов попри тебе, а ти не зблизився до нього, щоб отримати від Нього ласки очищення і освячення своєї душі!

ЧОМУ ВІЙНА?

Недавно, в одній англійській сільській парохії священик мав проповідь, що опісля облетіла весь світ і стала переведена на ріжні мови.

В тій проповіді священик сказав між іншим таке:

Ми воліли їздити автами, як ходити до церкви; а тепер не стає нам газоліни й ми перестали їздити автами.

Ми не слухали голосу церковних дзвонів, що кликали на богослуження; а тепер дзвони замовкли (в Англії) і задзвонять нам хіба, щоб перестерегти нас перед наступом ворога.

Ми позволяли, щоб церкви були напів порожні, коли вони повинні були бути повні богомольців; а тепер вони в руїнах.

Ми не хотіли йти дорогами мира, а тепер мусимо йти дорогами війни.

Гроші, що ми їх не хотіли давати на Божі цілі, тепер забирають від нас податки й високі ціни.

Харчі, за які ми забули дякувати, тепер годі їх дістати.

Не хотіли ми служити Богові, тепер мусимо служити державі.

Не хотіли ми вести життя під Божою контролею, а тепер ми опинились під контролею нації.

Ночі, що ми не мали б охоти посвятити на чування й молитву, тепер мусимо переводити в трівожнім, а часто й безсоннім пильнованню себе перед воздушними нападами.

Великі слова правди сказав цей священик.

Уважаймо, щоб вони й на нас не здійснились!

ЧОМУ ГОСПОДЬ НАС НЕ ВИСЛУХУЄ?

Війна, страшна війна. Кров, сльози, руїна, нещастя. Люди це бачуть і звертаються до Бога й просять мира. Просять, а Господь їх не вислухує. Чи молитва не має сили випросити в Бога ласки? Чому Господь не вислухує її? Відповідь будемо мати ясну, коли подивимось добре на людське життя.

Помимо того що війна, люди не стають ліпші й побожніші. Гріх ріками пливе по містах і селах, по краях західної й східної півкулі. Життя моральне підупадає. Шириться розпуста. Подивіться но які то нинішні кіна, преса, яка релігійна байдужність і безбожність у світі між ріжними клясами людей. В церкві люди складають руки й молять у Бога мира, а поза церквою своїм грішним життям його ображають і змушують Божу справедливість до кари. І що ж? Хіба в таких обставинах Бог має вислухати людську молитву й дати людям мир?

Папа Пій XII. назвав війну карою за гріхи. Як довго Бог буде нас карати? Так довго, аж ми не навернемося до Бога.

Як би так люди щиро до Бога молились за мир, а зі своєю молитвою водночас лучили своє чесне, праведне життя, тоді певне Господь нас скоро вислухав би.

Памятаймо, що сьогочасна війна не є без допусту Божого провидіння! Вона є Божим бичем на грішне людство.

В цей час ми католики маємо велику відповідальність. Ми мусимо не тільки молитись за мир, але й поборювати атеїзм, релігійну байдужність, змисловість, неморальність, матеріялізм, мусимо працювати над релігійним відродженням світа своїм словом, прикладом, акцією.

Як так будемо поступати, то ді можемо мати скорше надію, що наша молитва за мир у світі буде Богом вислухана.

ЗАМІТКИ

Промова посла Антона Глинки, виголошена в канадійськім парляменті, дня 2. II. 1942 в справі допомоги воєнним зусиллям Обєднаних Держав та видвигнена ним справа незалежної України, викликала великий спротив з боку канадійських большевиків. Так звана Краєва Рада Українського Товариства Допомоги Батьківщині (розумій советській зі Сталіном на чолі) порозсилала окрему відозву, в якій відмовляє послові Глинці права говорити в імени українського народу та обжаловує його в тому, що він хоче відірвати Советську Україну від злуки зі Союзом Советських Соціялістичних Републик, що є тепер зоюзником Великої Британії і накликує до створення українського "квізлінгського уряду на вигнанні", згідно з бажанням Гітлера.

Посол Глинка в інтервю з Дж. Г. Фішером, кореспондентом торонтонської газети "Ди Івнінг Телегрем" відповів на большевицьку критику. Він стоїть на тому, що це виступають проти нього комуністи які є тільки маленькою групою серед канадійських українців. Посол Глинка далі обороняє те, що сказав у парляменті й каже, що український нарід по війні повинен стати свобідним так як і інші народи. Свобода для всіх народів повинна бути підставою нового ладу в світі. Посол при кінці зазначує, що большевицький комунікат збуває повною мовчанкою те, що він наклеймив у згаданій промові дуже гостро націстівську тиранію та націстівські "нові порядки" в Европі. Він дивується чому це зроблено. Та відповідь на те проста: большевики хочуть представити Глинку "націстівським агентом." Таким вони його вже назвали, як називають кожну людину, що має відвагу сказати слово в обороні поневоленого українського народу, якщо це тільки нагадує ті терпіння, що звязані з комуністичним режімом і чрезвичайкою.

* * *

23. лютого англіканський архіепископ Йорку, др. Виліям Темпл зістав назначений на архіепископа Кентербери. Він є наслідником д-ра Косми Ленга, що уступив зі свого становища зачерез старість (78 літ життя). Архіепископ міста Кентербери вважається за голову англіканської церкви, що є державною церквою в Англії, і тому його голос має велике значіння в Англії.

В англіканській церкві не тільки звичайні священики, але й епископи можуть бути жонаті. Новий кентерберійський архіепископ є сином д-ра Фредерика Темпла, також бувшого архієпископа Кентербері.

Д-р Виліям Темпл відомий зі своїх радикальних поглядів, які висказував нераз усно й на письмі.

* * *

Перепис населення в Канаді в 1941 р. коштував $2,130,215.

* * *

Патріярх Московської Православної Церкви Сергій, митрополит Москви й Коломни, накинувся на українських епископів Української Православної Автокефальної Церкви в бувшій Польщі за те, що вони творять незалежну від його зверхности Українську Православну Церкву, через що "шкодять матірній, Російській Церкві."

Оскарження таке видав патріярх Сергій із Уляновська. Появилось воно в "Ню Йорк Таймс з 22. II. ц. р. як вістка з Москви. Оскаржені епископи це Полікарп Сікорський, епископ Володимира на Волині й митрополит Денис, голова Української Автокефальної Церкви під б. Польщею. Обидва вони, згідно з твердженням московського патріярха організують Українську Національну Православну Автокефальну Церкву, незалежну від московської. Отже патріярх Сергій закликає православних на зайнятих німцями українських землях, щоб вони не подавались намовам "торговців" і залишались вірні матірній, цебто російській Церкві й надальше.

Єпископ Полікарп прогрішився в очах Сергія тим, що іменував себе архіепископом луцьким і ковельським і, по нараді з німцями, головою Православної Церкви України, що на думку Сергія є "симонія" (торгування святими речами), бо епископ Сікорський заявив був свою вірність советській владі, а тепер виявив до тієї влади ненависть.

Єпископа Діонізія проступок у тім, що він помагає Полікарпові, одночасно домагаючись у німецького міністерства Церковних Справ, щоб визнав його конґреґацію (Правосл. Авток. Церкву в б. Польщі) за нове епископство в Українській Православній Автокефальній Церкві.

Засуджуючи дії обидвох українських церковних достойників, патріярх Сергій зазначує, що вони заслугують на позбавлення духовного стану.

З цього бачимо, що не тільки давно, но ще й тепер православя служить усяким ворогам України як добрий орудник вносити хаос в українське релігійне життя та як мотузок яким москалі стараються привязати українців до "матери" Москви. Віковий сумний досвід з православям повинен уже врешті навчити українців розуму, щоб вони з ним зірвали й так визволились з під його шкідливого впливу в церковному й народньому житті.

* * *

Монс. Шін виголосив 1. III. у катедрі св. Патрика в Ню Йорку свою другу проповідь з нагоди Великого Посту. Говорив на тему війни. Він звернув увагу віруючих, що не можна молитись, щоб Бог станув "по нашій стороні", але треба молитись, щоб допоміг нам, щоб ми були "по Божій стороні." Отже не треба питати, по чий стороні Бог, а треба думати й старатись про те, щоб ми були по стороні Бога. Завданням молитви не є притягнути Бога на нашу сторону, але нас самих — до Бога. І якщоб ми молились так як треба, говорив монсіньор Шін, то в усіх нас по цілому світі була б молитва однакова. Усі ми просили б одного й того самого: Щоб запанувало царство Боже, щоби була на землі така справедливість, яка є на небі. Тоді ніхто з воюючих не просив би спеціяльних дібр і ласк для себе і не думав би в такий спосіб теж і про мир який має наступити, але радше застановлявся б над тим, що треба робити, щоб те, що станеться, відповідало Божій волі. Та, як це зазначив Монс. Шін, мало є таких, щоб так молились, щоб так розуміли молитву за перемогу. Ще одно сказав монсіньор Шін. Держава, казав, є тою інституцією, що має пристосуватись до Божого царства, а не Боже царство до держави. Патріотизм має пристосуватись до релігії, а не релігія до патріотизму.

Коли як коли, але в часі величезних міждержавних і міжнародніх конфліктів і взаїмних винищувань цілих держав і народів, є таки пожаданим шукати розвязки цеї світової трагедії позалюдським розумом, що не дописує, і поза людськими пристрастями, якщо хочемо мати по тій війні спокій і надію на краще життя. З цього боку слова монсіньора Шіна заслугують на загальну увагу.

Німецька урядова агенція доносить, що православний архіепископ в Кремянці, Олексій Громадський звернувся до заступника німецького комісаря на Україну, фон Ведельштадта зі заявою охотно й вповні співпрацювати з німецькою владою. Рівно ж є познаки, що та частина православного духовенства, що в вересні, 1939 р. признала над собою зверхність московського патріярха тепер пішла на услуги німцям. Так то православя хилиться, куди вітер віє.

* * *

Цього року, 15. II. найбільше запомогове братство наших карпатських братів у Америці "Греко-Кафтолическое Соединеніе" обходило свій золотий ювілей існування.

Соединеніе засновано в Вилкс-Барре, Па, в неділю 14. II. 1892 р. Іван А. Смит (Жінчак) з Маганой Ситі, Па, що помер 16. I. 1942. був його першим предсідником.

Соединеніе видає вже 50 літ свій пресовий орган: "Американскій Русскій Вестнік."

За 50 літ Соединеніе виплатило своїм членам допомоги більше як $24,000.000.

Майно цієї організації виносить тепер поверх 12 мільйонів долярів, а членів у Соединенію гуртується 60,000 старших і молоді.

Ювілейні торжества зачалися Архієрейською Службою Божою, що її в сослуженню духовенства відправив Преосв. Василій Такач в греко-катол. катедральній церкві св. Івана Хрест. в Гомстед, Па.

З нагоди ювілею Соединеніе видало Золото-Ювілейну Книгу на 432 сторони з історією Організації й релігійно-народнього життя карпатських русинів. Книга коштує $2.00 Замовляти можна на адресу:

Amerykansky Russky Viestnik
500-502-8th Ave.
Munhall, Pa. U.S.A.

ДЖЕРЕЛО ЗДОРОВЛЯ

В одній казці розказується про чудодійне джерело. Хто скупався в його воді, відразу ставав здоровий, молодий, гарний. Бувало, що від нього навіть і мертві воскресали до життя. Так говориться в казці. Але подумаймо собі як би то так дійсно десь було таке цілюще джерело, з якою то охотою й поспіхом, всі хорі, старі, немічні спішили б, щоб у його воді відзискати здоровля, молодість і красу. Діти несли б своїх умерших родичів, а родичі дітей, щоб привернути їм життя.

Та правду сказати, такого чудодійного джерела для тіла ніде на світі не було й нема, але для душі таке джерело існує вже близько дві тисячі літ.

І кожний хто тільки до цього джерела приходить в одній хвилі відроджується; його душа стає чиста від гріхів, повна свіжого життя ласки.

Цим джерелом є св. Тайна Сповіди. Гляньмо тільки щоза чудесний вплив її, які гарні наслідки на душу людини!

Свята сповідь добре відправлена відпускає всі гріхи, великі й малі, вічну кару, велику частину, а часто всі дочасні кари та дає життя ласки, право й надію на небо, звертає давні заслуги й можність робити нові заслугуючі діла й спокій душі. Щоза великі це добра!

Одна молода дівчина жила не дуже то примірно. Раз почула вона проповідь славного проповідника на місії. Проповідь так на неї поділала, що пішла до сповіди і з великим жалем визнала гріхи з цілого життя. Коли за кілька тижнів та дівчина важко захворіла, вона була дуже задоволена й спокійна. Всіх, що приходили її відвідати намовляла до частої сповіди кажучи: "Три тижні тому смерть була мені страшною, але тепер я приготована й радо готова вмерти."

Бачите, що в ній зробила сповідь?

Уявіть собі чоловіка, що попав у тяжкий гріх. І коли б так він ввійшов у свою душу й пізнав свій страшний стан що сказав би? "О який я був щасливий в стані невинности! Моя душа була гарна; батьківський зір небесного Отця мило спочивав на мені: я був спокійний, бо пекла не потребував лякатись, а надія на небо мов зірка світила мені. А тепер? Моя душа гидкіша від трупа; совість гризе мене, кара вічна жде мене." Так він мусів би сказати собі.

І як би серед тієї задуми зявився ангел тій людині й сказав: Господь усе тобі простить; і гріх і кару; ти будеш знову його дитиною й матимеш право до неба, тільки щиро пожалуй за свою провину й піди та визнай її перед священиком, що його я уповажнив у моїм імени відпускати гріхи, чи така людина не побігла б з радістю сповнити те поручення ангела? Безперечно, що так. Та нам грішним людям не треба аж ангела, щоб давав нам пораду. Ми вже від малої дитини знаємо, що Господь Бог установив для людей св. Тайну Сповіди на відпущення гріхів і тому ми повинні радо приступати до цієї св. Тайни, щоб у ній душевно відродитись.

У великому пості ми маємо важкий обовязок приступити до св. Сповіді. Висповідаймося щиро, зі жалем, з постановою поправи й перед уповажненим священиком, а тоді ми самі на собі досвідчимо як великим даром Божим є св. Сповідь.

— 300,447 негрів-католиків і 89,564 індіян-католиків у Злучених Державах в минулому році обслугувало 635 священиків. Чорношкірі католики є порозкидувані в поверх 59 діецезіях і ходять на богослуження до 312 церков.

IX ЕКСЦ. ПРЕОСВ. КИР КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ
Український Греко-католицький Єпископ у Злучених Державах Північної Америки.

Ревний владика й невтомний у праці й посвяті. Як добрий пастир навчає, заохочує, перестерігає, орґанізує. Своє здоровля, сили, здібности, всі свої засоби і все, що тільки може дати посвячує для добра свого народу. В трудах і труднощах незломний. В приставанню для всіх приступний і милий. Духовенство й вірні, парохії, школи, релігійні й народні інституції, преса знаходить у Ньому свого щирого приятеля, ревного покровителя люблячого опікуна й батька.

Про себе він мало дбає. Його ідеалом всеціло душею й тілом служити Богові, Церкві й свойому народові. Його найбільшою потіхою й насолодою є бачити як зростає в народі віра, любов і згода та праця й змагання до кращого.

Не диво, що під Його вмілим проводом наша Церква прекрасно росте й розвивається на землі Вашингтона, а під її покровом і українське народне життя черпає свою силу й живучість.

Дня 8. березня, в церкві св. о. Николая в Шикаґо, Ілл., серед величавих торжеств, Кир Константин висвятив пятьох василіянських богословів на священиків і зложив уже в друге княжий дар у сумі $100.00 на розбудову Василіянської Друкарні в Мондері, Алта.

Дякуємо сердечно доброму Владиці за так велику зичливість і щедрий дар для Чина ОО. Василіян і його видавництва й молимо Всевишнього, щоб кріпив на силах і здоровлю Доброго Пастиря, благословив усі Його благородні наміри й праці й увінчав їх великим успіхом для слави Бога, добра Церкви, нашого обряду й народу.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ПОЛІЕВКТ

У вірменській землі, в Малій Азії, було в 3-ім віці місто Мелітин, знане з постою римського війська. Те місто вславилось великим числом святих мучеників, що віддали своє життя за Христа. Між тими героями нашої християнсько-католицької віри перше місце займає св. мученик Поліевкт.

ДВА ПРИЯТЕЛІ

Св. Поліект був багатий старшина римської армії, грецького походження. Була в нього жінка Павлина й один син. Між численними приятелями мав він одного сердечнішого за всіх інших, що звавсь Неарх і був дуже ревним християнином. Неарх вів нераз із Поліевктом релігійні розмови й розказував свойому другові про Христа й християнську віру, а одночасно доказував йому фальшивість і гидоту ідолопоклонства. Часто також відчитував йому різні місця зо св. Письма. Та дружба мала на Поліевкта дуже гарний вплив, бо хоч він був іще поганин, то все таки був чесною людиною.

ВАЖЛИВА РОЗМОВА

У тім часі стали цісарі Декій і Валерій переслідувати криваво християн. По торговицях і вулицях проголошено цісарський декрет, що приказував усім християнам під загрозою втрати майна й життя принести жертву поганським божкам. Коли Неарх почув той цісарський декрет, почав приготовлятися до кривавої жертви за Христа-Царя та за Його святу справу. Боявся тільки, що його друг Поліевкт, заляканий мукою й смертю переслідуваних християн може остатись раз на завсіди поганином. З тієї причини став дуже сумний. Коли Поліевкт завважив на лиці Неарха смуток і спитав про його причину, сказав йому Неарх, що сумує він тому, бо незабаром закінчиться їхня дружба: Неарх, як християнин, піде на муки, а тоді Поліевкт, що не вірить у Христа, покине його. Та Поліевкт, на превелику радість Неархові, заявив, що він уже вірить у Христа та що готовий явно визнати віру в одного правдивого, християнського Бога. І ще розказав Неархові, що перед кількома днями явивсь йому Христос, що зняв, із нього його військовий уніформ, а одягнув його в іншу, дуже дорогу й світлу одежу та ще дав йому крилатого коня. Все те означало, що з земського лицаря стане Поліевкт лицарем неба, куди переїде незабаром на крилатім коні св. мучеництва. Втішений тим Неарх повчив іще свого друга, що мученицька смерть буде для нього св. хрещенням, а тоді Поліевкт сам добровільно пішов на зустріч мученичій смерті, зложивши прилюдне визнання християнської віри. На знак того мав він подерти цісарський едикт і порубати поганських божків, що то їм покланявся нетямущий народ.

ПОСТІЙНІСТЬ У ВІРІ

Коли про такий виступ Поліевкта довідавсь Фелікс, його тесть, що мав від цісаря поручення пильнувати виконання цісарського приказу й мучення християн, засмутився дуже, бо знав, що Поліевкта ніщо не зможе врятувати, а через те потерпить його жінка й дитина; почав отже намовляти Поліевкта до повороту до поганства. Коли ж ніякі представлення тестя не мали успіху, Фелікс намовив доньку, щоб вона сама просила свого чоловіка, щоб вирікся Христа й вернувсь до старої віри батьків, а також до неї й сина, щоб могли далі вести разом щасливе життя. У відповідь жінці Поліевкт став із такою вільністю й сміливістю висмівати стару поганську віру й її божків, а одночасно з такою любовю й силою визнавати свою віру в Христа, що багато з присутніх поган навернулись до Христової віри. Побачивши те судді, вирекли на нього смертній присуд.

НА ВЕЛИКУ ЖЕРТВУ

Коли вже Поліевкт ішов на страчення, побачив між людьми свого приятеля, а тепер іще й духовного батька, Неарха. Звернувшись до нього сказав: "Прощай, мій друже, кріпись і памятай про нашу умову!" Потім охоче схилив свою голову під меч, приймаючи св. хрещення крови, що зробило його в одній хвилі християнським, безсмертним героем і учасником вічного щастя.

НАД ГРОБОМ СВ. МУЧЕНИКА

Неарх зібрав у платок святу, мученицьку кров свого вірного друга, а найревніші християни поховали з любою тіло св. мученика. Ту кров мав Неарх зложити 25 грудня в місті Канео, а також написати історію мучеництва св. Поліевкта. Той життепис передав потім Неарх християнинові Тимотейові, а він поробив відписи й порозсилав по різних християнських громадах для читання дня 25 грудня й 10 січня по церквах.

На честь св. мученика Поліевкта поставили пізніше в Мелітині (перед 377 р.) церкву, про що довідуємось із життепису св. Євтимія, де є згадка, що його батьки ходили в Мелітині до церкви св. Поліевкта. Згодом перенесли мощі св. Поліевкта до Константинополя, де Юліяна, донька цісаря Валентиніяна, збудувала на його честь прегарну церкву. Св. Григорій Туронський подає, що в Константинополі почитали св. Поліевкта як месника зломання присяги; там приводили злочинців до церкви для визнання провин, а як хто зложив фальшиве зізнання, Бог зараз ізсилав на нього кару. У Франції королі при своїх договорах — поруч імени св. Іларія й Мартина — призивали також імя св. Поліевкта, як того св. месника, що каратиме за недодержання умовин договору.

Між греками є передання, що Неарх, приятель св. Поліевкта, прославив Христа також мученицькою смертю і його память почитають дня 22 квітня.

Память св. мученика Поліевкта почитається в нас 9 січня, а в латинськім обряді 13. лютня.

Петро Пітула, Шикаго, Ілл. На заклик о жертву на закупно друкарської машини посилаю $5.00 від себе, а до того ще зібрав других 5 долярів від Івана й Анни Гулядік... Кличу всіх наших українців, щоб складали жертви на закупно машини й на газету "Світло," котра то часопись повинна знаходитись у кожній українській католицькій родині.

Дякуємо красненько за поміч і слова заохоти. Як будемо мати багато таких щирих приятелів як Петро Пітула, то певно Василіянська Друкарня скоро набуде всі потрібні машини й зможе робити велику роботу для добра українського народу.

"Світло".

Іван і Анна Юрчаки, Шикаго, Іл. ЗДПА. Прошу прийняти від нас той малий, але щирий від серця дар ($2.00) і дай Боже Вам Отці щастя, здоровля в Вашій тяжкій праці, а для преси великого успіху, щоб "Світло" розповсюднилось по всіх закутинах, де тільки живе наш добрий, віруючий, український нарід.

Всеч. о. Фик. Ріджайна, Саск. Посилаю Вам свою скромну жертву $10.00 на закупно конечно потрібних Вам друкарських машин.

Сподіюся, що через закупно цих машин Ваша друкарня зможе ще більше причинитися до поширювання доброї, католицької преси серед нашого українського загалу.

М. Р. Чипмен, Алта. Преподобні й Всечені Отці! Пишете про поміч на машину. Треба помогти й мусимо помогти, бо як народ не поможе, то Вам самим тяжко буде виплатити. А доброї друкарні нам українцям у Канаді треба. Хоч моя господарка бідна й маю усякі потреби, то висилаю Вам хоч $2.00 як жертву.

Ірина Бончук, Вудбайн, Н. Дж. Мені дуже весело, що наші добрі браття й сестри розуміють цю справу, що треба помогти ОО. Василіянам і присилають свій дар на машину. І я хоч вдова, причиняюся до цего доброго діла. Висилаю $2.00 на закупно машини. Прошу прийміти цю невелику суму. Дай Боже, щоб довго не забрало часу, щоб добрі люди зложили потрібну суму. Здоровлю щиро-сердечно.

Дякуємо за добре серце й щиру жертву!

Видавництво Світла.

ВАСИЛЬ СЕРЕДА

Український аптикар у Едмонтоні. Має в своїй аптиці повний склад хемікалій і аптичних препаратів найновішої якости й виготовлює ліки на приписані рецепти скоро й сумлінно.

Ця одинока українська аптика в Едмонтоні находиться під числом 10310-101 улиця. Тут удавайтеся по всякі лікарства.

Василь Середа є передплатником Світла й зложив на закупно друкарської машини $10.00.

Честь йому й вдяка за поміч своїй рідній пресі!

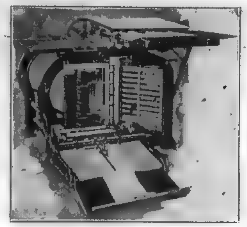

Дар Любови

НА ЗАКУПНО ДРУКАРСЬКОЇ МАШИНИ

Намічено: 1,700.00

Вже зібрано: $582.38.

Остає до збірки: $1,117.62.

Наш заклик допомогти купити потрібну машину для Василіянської Друкарні не пройшов безслідно. З усіх сторін Канади й Америки почали напливати малі й великі жертви від добрих людей.

Ми радіємо тим, що маємо так добрих приятелів і всім та кожному зокрема складаємо нашу щиру подяку.

В особливіший спосіб дякуємо Їх Ексц. Преосвященному Кир Константинові за Їх княжий дар у сумі сто долярів американських.

Католицька преса в наших часах є превеликого значіння. Хто помагає нам набути друкарської машини, цей скріпляє нашу католицьку пресу й стає великим добродієм своєї Церкви, обряду й народу. Тих, що вже зложили свої жертви ми ставимо за взір другим і кличемо до всіх: Приставайте до громади жертводавців і своїм даром причиніться, щоб скоро в Василіянській Друкарні в Мондері появилась потрібна друкарська машина й робила хосенну католицьку й українську роботу!

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

ВПРЕОСВ. КОНСТАНТИН БОГАЧЕВСЬКИЙ ...	**$100.00**
Текля Ґурба, Скаро, Алта.	2.00
Одна особа, Мондер, Алта.	1.00
Петро Пітула, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	5.00
Іван і Анна Гулядік, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	4.00
Катерина Кунецька, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	1.00
Марія Іваньо, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	1.00
П. Ліпінський, Едмонтон, Алта. ...	2.00
Текля Станкевич, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	1.00
Василь Мудрий, Мондер, Алта. ...	1.00
Іван О. Зазуля, Родеф, Алта. ...	5.71
Анна Вітів, Форт Вілліям, Онт. ...	5.00
Анна Баран, Гемстед, Н. Й. ЗДПА. ...	1.00
Марія Чопик, Гемстед, Н. Й. ЗДПА. ...	1.00
Данило Цар, Мондер, Алта. ...	1.00
Параскевія Багрій, Гемстед, Н. Й. ЗДПА. ...	2.00
Всеч. о. П. Криворучка, Саскатун, Саск. ...	2.00
Ірина Бончук, Вудбайн, Н. Дж. ЗДПА. ...	2.00
Іван і Анна Юрчаки, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	2.00
Іван Яворський, Ґімлі, Манітоба ...	1.00
В. К. Мондер, Алта. ...	1.00
З нагоди срібного ювілею подружого життя панства Перемських, Монтреаль, Квебек. ...	8.00
Василь Войтович, Витків, Саск. ...	.50
Одна особа з Едмонтону, Алта. ...	**50.00**
Йосиф і Юлія Коренди, Едмонтон, Алта. ...	2.00
А. Д. Мондер, Алта. ...	2.00
о. А. В. Фик, Ріджайна, Саск. ...	**10.00**
М. Р. Чипмен, Алта. ...	2.00
Йосиф Чернявський, Мондер, Алта. ...	1.00
М. Д. Черевик, Вереґін, Саск. ...	.25
Всеч. о. Теодор Коцаба, Принс Алберт, Саск. ...	**20.00**
Братство св. Андрея, Торонто, Онт. ...	5.00
Анастазія Калявська, Кемровз, Алта. ...	2.00
Іван Сміхура, Мондер, Алта. ...	1.00
Теодор Онищук, Мондер, Алта. ...	1.00
Іван Адамик, Монтреаль, Кве. ...	2.00
Василь Мочульський, Міллет, Алта. ...	1.00
Парохія св. Андрея, Вінніпеґ, Ман. ...	5.00
Всеч. о. канонік П. Божик, Вінніпеґ, Ман. ...	5.00
Андрій Маґус, Мондер, Алта. ...	1.00
Емілія Ґаррісон, Еденволд, Саск. ...	1.00
Теодор Ґусак, Арран, Саскачеван ...	.50
Стефан А. Сіянчук, Сенді Лейк, Ман. ...	1.00
Михайло й Марія Бліді, Шикаго, Ілл. ЗДПА. ...	5.00
Григорій Савчук, Мондер, Алта. ...	1.00
Ювеналій Філевич, Мондер, Алта. ...	1.00
Пелагія Степчук, Мондер, Алта. ...	1.00
Петро Сенишин, Лішор, Алта. ...	**15.00**
Йосиф Білик, Мондер, Алта. ...	1.00
Михайло Кіш, Боскомб, Алта. ...	1.50
Анна Каспер, Редвей Алта.	1.00
Зі збірки з нагоди 69 літних уродин Едвокії Рудніцької, Вінніпеґ, Ман.	2.40
Іван Білас, Джерзи Ситі, Н. Дж. ЗДПА. ...	1.00
Софія Козяк, Стар, Алта.	1.00
Всеч. о. С. Гриньох, Стемфорд, Конн. ЗДПА. ...	5.00
Марія Сенів, Филяделфія, Па, ЗПДА. ...	1.00
В. Вернюк, Ройкрафт, Алта. ...	.50
О. Й. Татервак, Дервент, Алта. ...	1.00
Василь Середа, Едмонтон, Алта. ...	**10.00**
Еміліян Ткачук, Лейк, Алма, Саск. ...	2.00
Іван Кріль, Гарвей, Ілл. ...	3.00
Панько Хруник, Вест Бенд, Саск. ...	2.00
Разом ...	**$317.36**

Щира подяка жертводавцям!

Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

НАШІ ПРИЯТЕЛІ, ЩО НАМ ЩЕДРО ПОМАГАЮТЬ

ВСЕЧ. О. КИРИЛО ЛОТОЦЬКИЙ

Зложив на машину до друкарні $25.00

Всеч. о. Кирило Лотоцький, син Антона і Марії Харчук, приїхав до Канади 1925 р. Студії відбував у Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, богословські науки побирав у Духовному Семинарі в Едмонтоні. Рукоположений на священика 7. квітня, 1933 р. Першу Службу Божу відправив у церкві св. о Николая в Вінніпеґу. До цього часу був парохом у Фишер Бренч, Ман. Сидней, Н. С., а тепер душпастирює в Овкбурн, Ман.

ВСЕЧ. О. А. В. ФИК

Зложив на закупно машини $10.00

Всеч. о. А. В. Фик є сином фармерів Василя і Марії Фиків з Ґарленд, Ман. Він є найстарший у родині. Вродився 22. грудня, 1911 р. в Ґарленд, Ман. Ходив до школи в Етелберт, а 12 клясу скінчив у Давфині Ман. в 1931 р. Вступив до духовного семинаря в Монтреалі в 1931 р. і там скінчив богословські студії в 1937 р. Дня 25. липня, 1937 р. Їх Ексц. Кир Василій Ладика, ЧСВВ висвятили його в Етелберт, Ман. на священика. Став парохом у Ріджайні, Саск. і околиці дня 17. вересня, 1937, і відтоді ревно сповняє душпастирські обовязки аж до нині. Його брат Еміліян також учиться на священика в духовному семинарі в Едмонтоні. Честь і дяка хай буде отцю Антонові за його поміч добрій справі. Бажаємо йому найкращих успіхів у праці для Бога, Церкви й українського народу.

ТОМА КОЛАР

Зложив у дарі на машину до друкарні $10.00.

Тома Колар походить зі Старого Краю з Мохначки Ніжної, з повіту Нового Сайча. До Америки приїхав 14 березня, 1912 р. В майнах, при твердім угіллю працював більше як 9 літ. В червні, 1922. приїхав до Терривіл, Конн. і працює там у місцевій робітні, а притім сповняє службу дяка при греко-катол. церкві вже 11 літ.

Родився 26. жовтня, 1886 р. В своїм листі до нас пише таке: В нашій парохії, як і всюда була боротьба в роках 1929-30. Справа була два рази в суді. Наші, тобто греко-католики виграли оба рази, та видали 4 тисячі парохіяльних грошей. З парохії відступило 50 родин, а остало 43. Відступники пристали до незалежної церкви, або як її звуть кривославної, де батюшками є часто бувші дяки й учителі.

З тих 50 родин досі вернуло назад до греко-католицької Церкви щось 15 родин.

Тома Колар є людиною жертволюбивою й передплатником "Світла". Хай Господь сторицею нагородить йому за його жертву на Василіянську Друкарню, а від себе ми складаємо йому щиру подяку й ставимо його за приклад жертвенности до наслідування іншим.

Дня 12. II. в Лісле, Ілл. в монастирі ОО. Венедиктинів Преосвященний Василій Такач, в часі архиєрейської Служби Божої уділив трьом клерикам діяконські свячення, одному піддіяконат, а 14 питомцям постриження.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

До католицьких французьких місіонарів у китайській провінції Шехван прийшов поклик французького консуляту, щоб оо. місіонарі, через большевицькі напади опустили свою місійну станицю. Та поклик був без успіху. Коли консулят заявив, що не бере на себе ніякої відвічальности за дальшу долю місіонарів, прийшли до консуляту відповіді:

— Прошу вписати мене до спису тих, що лишаються на місці. В такій справі не треба зовсім ніяких слів.

А другий відповів:

Мати відрубану голову або згинути під ударами палиць сто разів краще й гідніше місіонаря, як умерти на вигідній постелі.

А 80-літний старець написав:

— Не розумію, чому я в моїх літах мав би шукати собі іншої батьківщини?

Ще інший:

Волоски на наших головах почислені. Чого ж нам боятись? Чоловік умирає тільки один раз і про це повинно ходити нам, щоб той раз добре вмерти. Тому лишаюсь.

Так говорять і поводяться католицькі герої, що мають живу віру.

В XVI віці великий місіонар св. Франц Ксаверій навернув велике число японців до Христової віри. Все те, що називається чеснотою, процвітало між тими свіжо наверненими християнами. Були дуже ревні, боялись найменшої провини й тяжко було заспокоїти їх, як хто з них зробив яку помилку. А такий був у них великий дух покути, що місіонарі мусіли дуже пильнувати їх, щоб не віддались надто строгим умертвленням. Один португалець, що бачив усе те на власні очі, писав до Европи, що не було в католицькій Церкві такого Чину, щоб перевищив тих японських новохрещенців строгістю постів і всякого вмертвлення. Коли хто бачив їх на молитві, то міг подумати, що бачить святих. І, писав той наочний свідок, що відколи побачив японських християн, йому здавалось, що він сам уже не є християнин — так дуже перевисшали його ті новонавернені християни.

Не вистарчить до спасення: вірити в Христа, хреститись тричі, ходити до церкви й платити колекту; ще треба заховувати всюди й всі заповіді, приймати св. Тайни й жити так, як навчає правдива Христова, Католицька Церква.

Пліній молодший, поганин, начальник провінції римського імператора Траяна, дуже пильно слідив християн, а навіть брав на муки жінки, щоб довідатись, що за злочинів допускаються християни. Не міг однак нічого знайти й цісареві доніс тільки те, що християни в деякі дні сходяться разом, щоб славити Ісуса, що його вважають за правдивого Бога, та що вони зобовязуються врочисто здержуватись від безбожности, не красти, не присягати фальшиво, не зломити даного слова й не зрадити тайн св. віри.

Всі католики мають бути такими християнами.

Праведний Товія не тільки вірив у правдивого Бога, але й жив по його заповідях. Коли він був іще молодий, то інші покланялись золотим телцям, що їх казав був поробити цар Еровоам, та Товія втікав від такого товариства й ходив аж до Єрусалиму покланятись правдивому Богові. Його діла милосердя були доказами його правдивої, щирої віри.

Так е й сьогодні: справжніх, щирих католиків пізнається по їхніх добрих ділах.

Св. Апостол Павло каже виразно: "Коли б я говорив язиками людськими й ангельськими, а любови не мав, став би я мов мідь звеняча, або кимвал бренячий. І хоч би я мав дар пророцтва й знав усі тайни й усе знання, і хоч би я мав усю віру, так, щоб гори переносити, а любови немав, то я ніщо." (І. Кор. 1, 2).

До спасення є потрібна — жива віра, віра злучена з любовю, це значить з добрими ділами. Сатана також вірить, але не має добрих діл, це є—любови, тому він пропащий по віки. Нас урятує віра й добрі діла.

Св. Йосиф египетський був дуже гарний на вроду. І сталось так, що жінка його пана Путифара накинула на Йосифа оком і намовляла його до гріху. Та він не схотів і сказав її: 'Якже вчиню цю велику погань і гріх перед Богом?' І вхопила його за одежу і покинув свій одяг у її руках та втік геть. (Ісх. 39).

Такою, як св. Йосиф египетський, щоб була вся наша молодь! Це є жива віра — втікати від зла.

Др. Севастіян Бруннер, австрійський письменник, розказує в своїм творі: "Звідки? Куди?" цікавий спомин із подорожі.

"Не хотілось мені ждати в Норимберзі на поштовий віз, що мав забрати мене до Регенсбурга, ні не бажав я слухати пустих та нудних балачок різних подорожніх, тому я найняв собі окремий візок і пустивсь сам у дорогу. Візником був молодий, може 14-літний хлопець. Він дуже бажав увійти зо мною в розмову, та я ждав, як він сам забереться до того. В Норимберзі він чув, як мій приятель, що відводив мене, називав мене — доктором, то ж поглянувши кілька разів допитливо на мене й заохочений моєю усмішкою, розпочав розмову.

— Такий доктор, то мусить певно дуже багато вчитись, щоб від одного погляду пізнати, що кому бракує.

— Певно! Та я не є такий доктор.

— Ага! тепер уже знаю — каже хлопчина по хвилині надуми — ви певне з таких докторів, що то знають усе й люди платять їм так багато за процеси.

Сподобався мені той юнак і я став розмовляти з ним про різні речі. Був бистрий і говорив дуже обережно. Коли ми переїжджали коло хреста, зняв шапку, зиркнув скоро, що я зроблю, а коли побачив, що я зняв також капелюх, спитав мене:

— То ви певно католик?

Коли я притакнув, розвязавсь хлопчині язик і став говорити сміліше, зо щирого серця.

— Я також католик. Маю вбогих родичів у Норимберзі. Від десятого року мушу працювати сам на себе. Скільки то разів відбував я дорогу з Норимбергу до Регенсбургу! Ті пани, що я возив їх, нераз насміхались із мене, як я здіймав шапку перед хрестом або церквою й називали мене забобонним хлопчиськом, а потім брали ще між собою католиків на глум. Мене болить це, та не зважаючи на те, я завсіди здіймаю шапку, молюсь рано й увечері, так, як навчили мене батьки. Прочі мої товариші-візники це — протестанти. Переслідують мене завсіди, як я молюсь, або хрещусь, та я не звертаю на це зовсім уваги й роблю дальше своє. Недавно повісили мені над ліжком замісць кропильнички — патинок. Справді, аж лекше стає на душі, коли чоловік може так щиро поговорити з католиком!

Зо свого боку я подав доброму хлопцеві кілька відповідних вказівок. Це втішило його дуже, бо обернувся, подивився мені в очі, поклепав по плечі й сказав:

Такого пана, то аж любо везти. Та іншими днями — яку то голоту я мушу нераз возити!

Розказував мені різні події зо свого життя, а наприкінці сказав:

— Бувало деколи, що я возив і добрих панів, та ще ні з ким я не розмовляв так щиро, як із вами. Вони трохи за горді — ті пани — й на такого біднягу, як я, дивляться згори. Але ви, то зовсім інакші!

Коли ми доїжджали до Регенсбургу, ми вже були добрі приятелі. Прощаючись зо мною мав хлопчина сльози в очах.

Коби Господь поміг нам виховати таких українських хлопців і дівчат, що їх ніякі людські насмішки не відтягнули б від католицької Церкви й української нації!

о. А. Трух, ЧСВВ.

СВЯЩЕНИК І БАНДИТ

Минулого року, в Ню Йорку, в часі Великого Посту лучилася ось така пригода: Раненько священик вийшов у свій городець відмовляти свої молитви. І коли він так проходжуючись спокійно молився, тихцем зайшов із заду бандит і спрямувавши свій револьвер на священика, крикнув: "Руки вгору!" Священик оглянувся. Напасник побачивши, що це духовна особа змішався і став виправдуватись та перепрашати. Священик простив йому й на знак, що не має до нього ворожого успособлення витягнув папіроси і подав, щоб собі закурив. "Ні, дякую, — сказав бандит — я в пості не курю!"

Правда, трохи дивна це пригода. Однак вона яскраво ілюструє поведінку многих лихих католиків. Бандит, хоч відмовив собі приємности курення в пості, то таки далі переступав Божі заповіди. Подібно роблять і деякі християни. Постять, здержуються від танців, бють поклони, моляться та виконують деякі покутні діла, але одночасно занедбують відправити великодню сповідь, направити заподіяну кривду простити обиду, позбутись лихої навички пр. піянства, поправити неважний шлюб і т. д. Проціджують комаря, а ликають верблюда. Поступають точно так, як колись давні фарисеї.

Ми так не сміємо робити, як що хочемо бути добрими християнами й подобатись Богові. Треба нам у великому пості звернути велику увагу й зусилля, щоб зреформувати наше життя. Треба нам позбутись деяких грішних налогів, пр. гордости, гніву, піянства, нечистоти, тощо та зробити себе добрими християнами, вчинком і правдою. Інакше будемо справжніми новітніми фарисеями. А це не принесе нам ні чести ні користи для душі.

Вишліть свою передплату на "Світло!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ТОРОНТО, ОНТ. Дня 1. марта відбулися річні збори Братства св. Андрея при церкві Матери Божої Н. Помочі, 276 Баторст улиця, в місті Торонті.

Збори перепровадив Впр. о. Канонік Каменецький і завізвав присутних до дальшої праці на славу Божу і для добра св. матери Церкви.

Рівно ж Всеч. о. Горошко був присутний на зборах і сказав пару слів до братчиків. На зборах зібрано $10.00 на українську католицьку пресу. З того $5.00 на Укр. Вісти а $5.00 на "Світло".

На зборах вибрано слідуючих братчиків до заряду на рік 1942: Михайло Прихідко — предсідник. К. Каськів — заступник. П. Кудельський —секретар фінансовий. Г. Годований — секретар рекордовий. Гр. Сеник — касієр. Г. Герула й К. Каськів — контрольори.

Михайло Прихідко
пред. Братства св. Андрея.

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. Несподіванка. Милу несподіванку приготовили діти кумові й приятелі панству Поремським, з нагоди 25-ліття їхнього подружого життя. Торжество відбулося 8. лютого в домі Товариства Просвіти ім. Тараса Шевченка, де шановний ювілят Павло Поремський посвятив много праці й труду ще від хлопячих літ. Тому Товариство відступило салю свому піонірові на той ювілейний день, а свою виставу дало в винайменій салі. В 4 год. попол. ювіляти прибули до салі, де присутні привитали їх грімкими оплесками. Пан Теленько від усіх зібраних пожелав ювілятам кріпкого здоровля і діждатись золотого ювілею. Ювілейні бажання зложили: Г. Кобель, Др. Ревуцький, І. Ониськів, К. Наконечний, Ю. Чайка, П. Ракубовчук і донечка Марія. Пан Павло Поремський подякував присутнім за їх щирі побажання і таку милу несподіванку. Особлившу подяку зложив родині І. Теленька, якій много завдячує в своїм життю. При цій нагоді переведено збірку на українську католицьку пресу. Збіркою зайнялись С. Олійник і Н. Карплюк. Вона принесла $18.00. З того призначено на Світло $8.00.

Дня 11. лютого, 1917 р. Панство Поремські побрались. В 25-літні роковини цього памятного дня відправилась у їх наміренню Служба Божа. На ній були, куми, приятелі й знакомі. Шановні ювіляти приступили до св. Сповіді й приняли улюбленого Ісуса, щоб їм благословив у їхніх змаганнях і трудах та поміг дожити у щастю до золотого ювілею. Опісля Впр. о. ігумен Й. Жан ЧСВВ довершили слюбної церемонії та уділили свого благословення. Присутний.

ВІННІПЕГ, МАН. Дня 1. березня, в салі св. Івана Милостивого жіноцтво справило милу несподіванку для пані Евдокії Рудніцької, дуже працьовитої жінки в парохії св. о. Николая з нагоди її 69 років життя. На цьому зібранні був о Й. Сеньків і зложив гарні побажання. Ця хвиля дуже розчулила стареньку Едвокію. І покотились по її лиці сльози радости. Відколи її чоловік помер чулась пригноблена і думала, що всі її вже забули, та нині переконалась що є добрі люди, що про неї не забули, а справили милу несподіванку.

При цій нагоді переведено збірку на Укр. Вісти й Світло, що принесла $4.80.

Щира подяка для пані Гаврилючки, Закопець і Павлючки, що занялись уладженням цієї несподіванки.

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. Подяка. День 17. січня, 1942 р. глибоко записаний у наших серцях і остане в нашій памяти на ціле життя. В той день наші дорогі діти разом з нашою найблищою фамілією і приятелями, справили нам милу несподіванку з нагоди нашого 25-літнього подружого життя. Ця несподіванка була дійсною не сподіванкою, бо нею заскочили нас на три дні скорше перед часом. А що найгірше, то це, що я мав йти до роботи на ніч, і коли наш дім наповнився гістьми, я безрадний застряг і в радости і в клопоті й що мав на серці то й висказав: "Чи ви не могли зробити це іншого дня, а не нині, де я маю іти до роботи?" Гості на те лише чекали й стали сміятися, аж мій швагер п. І. Лапчак, як непосидющий майстер нашої несподіванки, мене потішив, що Ви швагре нині до роботи не підете, про те вже постаралися ваші сини і цю справу залагодили. Коли так, то це друга несподіванка для мене, сказав я вже зовсім безжурний і вдоволений. А гості, як звичайно гості, одні сміються, жартують, другі розкладають столи, а інші вже їх застелюють а ще інші дарунки розвивають. В міжчасі я дещо прибрався, а жена, що не була присутна в цім часі, десь прийшла зі склепу і стала на порозі. Старший син Дмитро вручив її китицю гарних цвітів зложену з 25 рож. Жена ізза несподіванки зі сльозами радости в очах приняла ці рожі надії серед обійм і поцілунків наших дітей. Розпочався цей вечерок так, як ми могли собі його бажати, бо на превелику нашу радість, між запрошеними гістьми явився і наш шановний Отець Парох Впр. о. Гевко ЧСВВ. з нашої парохії Св. Духа у Пойнт Ст. Чарлс. Впр. о. Гевко, спільною молитвою і щирими словами сердечних побажань для нас, підніс правдивий настрій нашого ювілею. Варта повторити слова Впр. о. Пароха, про заслуги родичів та вірність для Бога і Св. Церкви, котра давала нам силу перенести ті тяжкі терпіння і злидні, котрі в початках нашого життя ми стрічали. Ми, ниже підписані, завдячуємо це нашим добрим і щирим Отцям Духовним, що вони нас скріпляли у св. Вірі, випрошували ласки Божої і нас потішали, особливо тоді, коли цего нам найбільше було потрібно, коли то моя жена через 18 місяців, в безнадійнім стані, як би на смертельній постелі лежала, а діти були ще маленькі. Ми тоді жили на Мавнтен Род, в Манітобі і Отці Василіяни нас обслугували. Щомісяця, як була відправа в церкві, Впр. о. Гура ЧСВВ. з вірними молилися о ласку виздоровлення, або скорочення мук моеї жени. Рівно ж кожного разу приходили зі С. Тайнами до жени і її потішали, щоб терпеливо несла той хрест і так уникнула чистилища. Може і не місце тут згадувати ті сумні, вже пережиті події нашого життя, але з вдячности до Бога і заслуг Отців Василіян, у важаю за вказане і про те згадати. Це дає мені причину і сміливість, відважно і прилюдно заявити, що наш ювілей, тому був для нас так дорогий і цінний, бо 19 літ тому назад, ані ми, ані люди, що нас знали, певно несподівалися, що ми того ювілею дочекаємо. Властивий день цього ювілею припадав на 21. січня. Був він довершений співаною Службою Божою, на котрій ми приняли Св. Причастя, а після Сл. Божої срібне вінчання з благословенням уділили нам о. Гевко.

На закінчення дуже собі ціню всі старання тих, що при цій несподіванці найбільше трудилися і кошта понесли. Моя жена і я щиро дякуємо Впр. о. Гевкови за їх услуги. Дякуємо дорогому швагрови і його жені П-ству Лапчакам за їх щирий труд і так гарні подарунки. Сердечно дякуємо цілій Родині і всім Приятелям і гостям за їх присутність і гарні подарунки. Особливо дякуємо П-ству: Поліщукам, П-ву Адамикам, П-ву Данилюкам, П-ву Шулігам, П-ву Баранюкам, П-ву Шургайлам, П-ву Маньдзям. Дякуємо і нашим Сестрам Служебницям, що до нас прийшли, щиро нам пожелали і в дарунку дали нам гарний в рамках оправлений образок. Щира й сердечна вітцівська і материнська подяка і нашим Дорогим Дітям за їх гарні дарунки для нас і їх пошану своїх родичів. Хай Господь Бог благословить їх разом і кожне зокрема. Най Бог благословить і за нас сторицею відплатить всій Родині, Приятелям і гостям нашого Срібного Ювілею. Милий спомин лишиться в нас на ціле життя про Вас!

Іван і Анна Адамики.

МОНДЕР, АЛТА. За Божою поміччю й при дбайливій опіці лікарів та сестер доглядачок Преосв. Кир. Василій Ладика ЧСВВ. в мондерськім шпиталі приходять до здоровля.

Кожного четверга вечером, о годині 8-їй вечером у місцевім Народнім Домі, від 5. III. відбуваються відчити про Католицьку Акцію. Їх дає Впр. о. І. Лесюк, ЧСВВ. Треватимуть до 26. III.

8. III. відбулись спільні наради в Народнім Домі в справі Ювілейного Конгресу, що має ться відбути цього року з початком серпня у Мондері.

РОЙКРАФТ, АЛТА. Незабутний Спомин. Милий спомин остає в мойому серці від того дня, коли то парохіяни зложили мені желання в день св. Василія, мойого патрона.

Тому почуваюсь до великого обовязку зложити всім їм прилюдну подяку, а особливо за вручене мені письмо, в якому стоїть написане слідуюче: Христос ся раждає і ввесь світ потішає! Шановний Куме Василіє! З Новим Роком, нового щастя та здоровля Вам бажаємо. Поздоровляємо Вас Св. Василієм Великим, угодником Божим і Вашим іменником і патроном, щоб Вам много літ у Господа ублагав, щобисьте в щастю, здоровлю і веселости свій вік прожили і щоб ся своєю родиною утішали і з неї потіхи діждалися. Нехай Вам Господь дасть сили і терпеливости у Вашій праці при св. Домі Божім та щоб Господь записав Ваш труд і Вашу щирість велично в царстві своїм.

Того всього бажаємо Вам, що в Господа Всевишнього є для Вас і для Вашої родини тай зістаємо на все щиро-зичливі — Ваш кум і кума і Ваша маленька похресниця і наша ціла родина.

Іван і Галя Равлик.

Хотяй я припізнився з подякою, то хоч пізно прошу приняти від мене щире бажання єдности, згоди, любови, — чого серед українців так дуже бракує!

Василь Вернюк.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

В Венкувері Б.К. парохія, хоч мала гарно розвивається під вмілим проводом о. Т. Добка. Молодь любить спів і музику й має зорганізований хор.

В Ріджайні, Саск. 15. II. українська парохія св. Василія Вел. спалила моргедж, що тяжів на церкві при гучних оплесках свідків і гостей. Парохом там є Всеч. о. А. В. Фик.

У Виллінгдоні, Алта. українські греко-католицькі Сестри обслугують хорих у своїм шпиталі, вчать дітей релігії, й читати та писати по українськи. Богослуження відбуваються 1 раз на місяць у школі. Править о. М. Пасічник ЧСВВ, що доїзджає з Дервенту. Є тут Католицьке Жіноче Товариство, що збирає фонди на будову церкви. В часі коляди зібрали $55.45. Є надія, що ще цего року зачнеться будова церкви.

В Ронімід, Саск. о. Петро Пасічник відправив поминальне богослуження по бл. п. Петрі Шаско, що загинув у боевих рядах канадійської армії в Англії, дня 5. І. 1942.

В Торонті, Онт. при греко-катол. парохії Матери Божої Неустаючої Помочі існує Добродійне Товариство Старців, в якім обовязком членів є відвідувати себе в часі недуги, а на случай смерти Товариство оплачує похорон своїх членів.

В парохії є ще Братство св. Андрея, Сестрицтво Матери Божої, Запомогове Товариство й Секція Молоді та Рідної Шко-

ли.

У Вінніпегу, Ман. при церкві св. Покрови існує Добродійне Товариство, яке тому три роки покликав до життя парох о. Семчук. Товариство несе поміч своїм членам в часі їх слабости, а на случай смерти дае помічну руку найблищій родині померщого. Місячна вкладка виносить 25 центів. Це товариство мае тепер 238 членів і $1,200 у банку.

В парохії св. Володимира й Ольги кожного тижня в суботу відбуваються т. зв. Парохіяльні Вечорі. На них е перекуска, бесіда запрошеного гостя чи реферат о. пароха д-ра В. Кушніра й гутірка. Від 22-29 відбудеться великопосна місія. Проповідатиме о. місіонар з Йорктону. В парохії існуе хор діточий з 72 дітей. Цей хор співае кожної неділі в церкві на читаній Службі Божій і виступав на радіо. Крім того е хор старшої молоді. Оба хори е під управою дирігента п. О. Мушія. Тепер приготовляються до виступу на Музичному Фестивалі в Мійській Авдиторії, в другій половині квітня.

— **Часописи** принесли вістку, що в Німеччині націстичний ряд позамикав усі католицькі монастирі, а їх майно собі присвоїв.

ПРИГАДКИ

18. III. — Середа. Вечером Поклони. (Утреня з покаянним каноном).

22. III. Неділя 5 Посту. Василія сщм. Глас 1. Єв. утр. воскр. 9. На Сл. Бож. Василія троп. воскр. Сл. конд. тріод. І нині Богор. воскр. Ап. зач. 321. Єв. Марк. зач. 47.

25. III. — Середа. Благовіщення Пр. Д. Вечірня вел. і повечеріє вел. з литією. На утр. Єв. Луки зач. 4. Служба Божа Ів. Золот. з вечірнею. Апост. зач. 306. Єв. Луки зач. 3 Задост. празн.

29. III. Квітна неділя. Все воскресне опускається. Всеночне. На утр. Єв. Мат. 83. По пс. 50. благословення лози. Сл. Божа Ів. Золот. Антифони празника. Троп. Лазаря. Сл. нед. квітної. І нині. конд нед. квітної Трисв. Ап. зач. 247. Єв. Ів. зач. 41. Задостойник і проче празника.

Великий Піст і Заборонений час на весілля й танці до Томиної неділі (12. IV. виключно).

Відміни місяця: Нів 17. III.— Перша кватира 25. III. — Повня 31. III.

Коли й де будуть відправи?

18-го березня — Поклони в годині 7-ій на Скаро.
Гіліярд, Ів. Хрестителя
Борщів

21-22-го —
Вел. Сповідь у Вегревил.

22. Неділя 5-та Посту —
Гилліярд св. Ів. Хрестителя.
Лішор (Сповідь 20 і 21).

29-го Неділя —
Чипмен, Вел. Спов. 28-29.
Скаро

31-го —
Гилліярд Місто. Вел. Спов. 4-год. попол. для дітей. Сл. Божа о год. 9 на 1-го квітня.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

20. III. Смокі Лейк, місто (сповідь в 9-тій год. рано).

22. III. Неділя 5 Посту —
Вильна, (в суботу в год. 9. рано сповідь дітей, вечером старших).
Елдорена, (в суботу в год. 9. рано сповідь дітей, вечером старших).

23. III. Белліс, (сповідь в 8-мій годині рано).

27. Пятниця —
Редвей (7 год. вечером сповідь молоді.)

28. Субота. —
Редвей (9 год. рано Сл. Божа для молоді. 7-ма година вечером сповідь старших).
Ст. Брайд. (спов. 9 год. рано).

29. Неділя Квітна. —
Редвей
Ст. Павл — сповідь.

31. Вівторок —
Мелой (спов. год. 9 рано).

КВІТЕНЬ

1. Середа
Глендон — (сповідь, Сл. Божа і свячення пасок год. 10 рано).

2. Великий Четвер. —
Куквил, (страсти і свячення пасок о год. 7 вечером).
Аншав, (вел. сповідь і свячення пасок в год. 9 рано).
Смокі Лейк, св. Параскевії, (страсти і свячення пасок год. 7 вечером).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

19. Четвер —
Год. 9. Сповід, Сл. Божа в Калмар.

21. Субота. —
Год. 9: Сповідь дітей і Сл. Божа в Голден (місті) і Вох.
Год. 7 веч: Сповідь старших у Голден (місті) і Вох.

22 Неділя 5-та Посту —
Год. 9 рано: Сповідь, Сл. Божа в Голден (місті) і Вох.

Basilian Fathers, 96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

Що чувати в світі?

— **Для воєнних** цілей Америки й Канади почали будувати гостинець через Канаду до Аляски. Обчисляють кошти будови цієї дороги від 25-30 мільйонів. Будову буде фінансувати Америка. При будові буде працювати около 30,000 людей.

— **В понеділок,** 27. квітня, 1942 р. відбудеться у Канаді плебісцит у справі звільнення теперішнього уряду від попередних обіцянок у звязку з набором людей до військової служби.

— **В Гонг Конг** мало згинути до 296 канадійців, а попало в полон 1689 канадійських вояків.

— **В Оттаві** 11. II. помер дост. сенатор Раул Дандюран, провідник канадійського сенату. Прожив 80 літ.

— **Бразилійський** уряд у відплату за те, що націсти затопили кілька бразилійських кораблів сконфіскував 30 відсотків фондів підданих держав оси.

— **Британські** парашутисти й піхотні війська напали на північне побережжя Франції, заатакували там німецьку радіову станцию в Бурневаль й знищили її. Британські воєнні кораблі відтак забрали наїздників до Англії. Є це перший на більшу скалю атак британійців на ворогом окуповану територію.

— **Советські** війська окружили стотисячну німецьку армію в околиці Старої Руссі і здобули кілька нових місцевостей: Дорогобуж, Юхов і Січевку.

— **В Греції** люди голодують, а навіть умирають з голоду.

— **Злучені Нації** приготовляють велику офензиву проти Японії з Астралії й Індій.

— **Вільні французи** вдарили в Лібії зі сходу й полудня й забрали Феззан, напoлудне від Тріполі.

— **Британська** повітряна, армада виконала вдачний налет на промислову париську околицю Білянкур і знищила фабричні заведення фірми Рінолта, які виробляють і направляють човги та літакові машини для німецької армії.

Комунікат із Віші подав, що внаслідок тієї атаки згинуло 650 людей, а 1,500 було ранених. Бомби знищили двісті домів у дільниці. Французький премієр, маршал Петен висловився дуже гостро проти британських чинників, що зарядили той налет на Париж.

— **У британськиому** таборі полонених помер італійський князь Амедео Аоста, кузин італійського короля. Прожив 41 рік. В 1937 р. його назначено на становище віцекороля Абісинії.

— **Японці** вже забираються зі забороненої для них Британської Колюмбії і поселюються на схід від Кескейд Мавнтейнс. Окрема Комісія Безпеки Британської Колюмбії мае цілковиту контролю над японцями в забороненій полосі.

— **В Анкарі,** столиці Туреччини хтось кинув бомбу, щоб забити німецького амбасадора Франца фон Папена. Папен і його жінка вийшли ціло, та один чоловік, що був близько був розірваний на куски від бомби.

— **Британський** уряд схильний дати політичну самостійність Індії, але хоче, щоб гіндуські провідники вперед погодились між собою.

— **Український** Народний Союз виступив із Українського Конгресового Комітету в Америці.

Від 1. квітня зачнуть у Канаді продавати ґазоліну на картки. Але до того дня мотористи повинні виповнити відповідні аплікації, що їх можна дістати на кожнім поштовім уряді, і дістати книжечки з картками.

— **Кажуть,** що Гітлер перебуває тепер у столиці України Києві і приготовляе велику офейзиву проти Советів. Ціла Европа мобілізується. Німецька команда громадить 5 мільйонів війська до весняної офензиви на советськім фронті. А совети роблять те саме проти німців. Отже приготовляється війна, про яку ще світ не чував.

— **Німці** на окупованих частинах Росії касують советську систему колективних господарств і завертають до індивідуального плекання землі з новими формами управління.

— **Ворожі** субмарини нищать американські кораблі.

— **Вісти** з Далекого Сходу погані. Поммо геройської оборони, японці таки здобули великий і багатий остров Яву й висадились на острові Нова Ґвінея та приготовляються до наїзду на Австралію. Японські літаки сильно бомбардували австралійські міста Дарвин, Вингем і Брум. В Бурмі японці проломили британську оборонну лінію над рікою Сіттанґ і зайняли міста Рангун та Пегу. Через те дорога, якою союзні держави достарчали поміч китайцям е перервана. Генерал Арчибальд Вейвел, начальний командант всіх збройних сил Обєднаних Держав на Далекому Сході зістав перенесений на пост начального вожда в Індії та Бурмі. Назріває небезпека наїзду британської Індії. Щоб прихилити собі довіря й поміч Англія обіцяла дати гіндусам незалежність і самоуправу по війні. Та гіндуси хочуть, щоб їм дати незалежність уже тепер. Сер Стафорд Крипс поїде до Індії на переговори. МекАртур зі своєю армією держиться добре на острові Батаан і навіть робить випади на японців.

— **На основі** законопроекту, який внесено в домініяльнім парляменті в Оттаві ціна пшениці з цьогорічного збору буде 90 центів за бушель ч. 1. Нортерн у Форт Вілліям. Це значить, що фармері дістануть за кожний бушель пшениці 20 центів більше як минулого року.

— **Найбільша** позичка в історії Канади, Позичка Побіди, яка тривала три тижні пройшла з надзвичайним успіхом. Зібрано поверх біліон долярів замісць 600 мільйонів як було спершу намічено.

— **Націсти** укріпляють північні береги Франції, щоб забезпечитись перед наступом союзних держав.

— **Президент** Рузвелт підписав письмо, в якому призначуе $32,762.737.900 на додаткові фонди для армії, позички-винайму й морські видатки.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді
СВІТЛО
THE LIGHT
The Light Box G. Mundare, Alta., Canada
Рік V. Число (94) 7. - 1-го Квітня, 1942. April 1st, 1942. Vol. V. No. (94) 7.

ХРИСТОС ВОСКРЕС

ВОСКРЕСЕННЯ ДЕНЬ І ПРОСВІТІМСЯ ТОРЖЕСТВОМ І ОДИН ДРУГОГО ОБНІМІМ!

Христос воскрес!
В правді Божій просвітімся,
В правді Божій веселімся,
Щезла страшна вже неволя,
Завитала краща доля,
Доля Божа, що з небес,
Христос воскрес!

У ВЕЛИКИЙ ПРАЗНИК ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ ВСІМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ І ЧИТАЧАМ 'СВІТЛА', ВСІМ НАШИМ ПРИЯТЕЛЯМ І ДОБРОДІЯМ СКЛАДАЄМО НАШІ ЩИРІ СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ.

В ЦЕЙ ДЕНЬ, ЩО СОТВОРИВ ЙОГО ГОСПОДЬ, РАДІЙМО Й ВЕСЕЛІМОСЬ У НЬОМУ!

ЖІНКИ МИРОНОСИЦІ ШУКАЮТЬ ІСУСА В ГРОБІ.
"Увійшовши в гріб, побачили молодця, що сидів праворуч, одягненого в білу одежу; і здивувалися. А він сказав їм: Не бійтеся; Ісуса шукаете Назорея розпятого, нема його тут."

Той, що Його поховали, встав знову живий.

Мільйони вже гробів покрили велику нашу землю. А в тих гробах вже мільйони спочило людей, всякого віку, часу, стану, кляси й раси. Могутніх, багатих, славних і вчених, усіх їх смерть поборола й в гробі зложила. Там вони зотліли, розсипались і в землю та порох обернулись. Ніхто з тих, що вмерлими в гріб лягли, не встав знову живий.

Тільки один гріб е на світі, в який збитого, скатованого мерця зложили й каменем привалили, а він повстав із нього живий, у славі й величі, як переможець смерти. Це гріб Христовий.

Не диво отже, що гріб той став славний по всі часи, а Той, що з нього так славно воскрес став звеличуваний всіми народами землі.

Христос воскрес! Ця велика історична подія, що хоч перед століттями збулась, однак вона для всіх нас і кожного зокрема, для малого й великого е превеликого значіння.

Воскресення Христове е світлом на шляху нашого туземного життя.

Коли Христос воскрес, так як Він сам це наперед предсказав, то це велике чудо е наглядним доказом, що Христос не був звичайною людиною, а Богом у людському тілі. Отже й Його наука, Його обітниці й погрози, Його релігія й Церква е Божі, правдиві. Йому можемо й маемо вірити, а Його науки й закону можемо й маемо триматись, бо Він е Дорога, Правда й Життя.

Хто не з Христом, той сам собі копае гріб недолі.

Воскресення Христове е нашою великою надією.

Коли Христос воскрес, то й ми, хоч помремо, то воскреснемо, до другого кращого й вічного життя, бо це нам Христос зробити обіцяв і ту обітницю своїм славним воскресенням, наче якою печатю потвердив. Що за гарна надія! Все, що на землі, гріх, злоба, досвіди, смутки, терпіння, недоля все те промине, а як останемо вірні Христові й нести мемо мужно хрест наших обовязків, нас жде в нагороді слава й щастя, що ніколи не проминуть.

Тією отже вірою й надією Брати й Сестри, кріпімо наші серця в великодньому часі й заохочуймо себе до обнови нашого релігійного життя, щоб воно було гідне справжнього християнина. Послухаймо великого апостола св. Павла, що каже: Хіба не знаете, що ми всі, що охрестились в Христа Ісуса, в смерть його охрестились? Бо погреблись ми з Ним через хрещення у смерть, щоби як устав Христос із мертвих славою Вітця, так, щоб і ми ходили в обновленню життя. Бо, коли ми зеднані з Ним у подобі Його смерти, то будемо й воскресення, це знаючи, що давний наш чоловік з ним став розпятий, щоб знівечити гріховне тіло й щоб ми не служили більше гріхові... Коли ж ми вмерли з Христом, віруемо, що й житимемо з Ним, знаючи, що Христос уставши з мертвих, уже більше не вмирае; смерть не мае вже над ним власти. Бо що вмер, для гріха вмер раз на все; а що живе, для Бога живе. Так і ви вважайте себе мертвими для гріха, а живими для Бога, в Христі Ісусі, Господі нашім. (Рим. 6:3-11).

СКАЖІМО: БРАТИ, І ТИМ, ЩО НЕНАВИДЯТЬ НАС ПРОСТІМ УСЕ З ВОСКРЕСЕННЯМ!

Христос воскрес!
Радуйтеся Божі люди
Най між нами гнів не буде,
Най цвите любов все Божа,
Чиста, мила, як цвіт рожа,
Бо любов прийшла з небес,
Христос воскрес!

ХАЙ ХРИСТОС - ПЕРЕМОЖЕЦЬ ПОМОЖЕ ВСІМ ПЕРЕМАГАТИ ВСЯКЕ ЛИХО Й ДІЖДАТИСЬ КРАЩИХ ЧАСІВ, КОЛИ ТО ПРАВДА, СПРАВЕДЛИВІСТЬ, ЛЮБОВ, ВОЛЯ І ГАРАЗД ЗАПАНУЮТЬ У ЦІЛОМУ СВІТІ ТА В УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДІ!

Перша Пятниця в Квітні.

Цього року перша пятниця в квітні випадае в Велику Пятницю, в день, коли не можна правити Служби Божої, ані приймати Св. Причастя, хіба св. Напуття. Що ж тепер мають робити ті, що відбувають девятницю св. Причастій через 9 наступаючих перших пятниць, щоб доступити ласки великої обітниці Христової даної людям через св. Маргарету Алякок. **Їх девятниця перериваеться** і мусять її зачинати нанову, якщо хочуть дістати обіцяну ласку. Обітниця про яку розходиться е така: Подам ласку остаточного покаяння всім тим, що в девятьох перших в місяцю, безперервно по собі слідуючих пятницях, приймуть винагороджаюче св. Причастя; вони не вмруть без св. Тайн.

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ І ВСІХ ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ З НАГОДИ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО ВОСКРЕСЕННЯ

"Ангел заспівав Благодатній: чиста Діво, радуйся! І ще раз кажу: радуйся! Твій Син воскрес по трьох днях із гробу й мертвих здвигнув. Люди, тіштеся!"

Мої Дорогі в Христі!

Христос Воскрес!

Що за гарна це пісня! Який зворушаючий її зміст! Яку чарівну мельодію вложила наша св. Церква в уста ангела, щоб він привитав нею Матір Божу з приводу славного воскресения Її Сина у самий день Великодня! Від непамятних часів лунає цей ангельський привіт у нашому обряді по наших церквах і ніколи не налюбуєшся його новістю, свіжістю, словами й мельодією.

Щоб принайменше дещо могли ми перенятися цими воскресними почуваннями, що їх переживала Мати Божа в часі Великодня, коли то станув перед Нею Ангел і повен радісного схвилювання відспівав у Її присутності цей воскресний привіт, то застановімся хоч трохи над словами і змістом цього припіву з воскресного канону.

"АНГЕЛ ВОПІЯШЕ БЛАГОДАТНІЙ... — Ангел заспівав Благодатній: чиста Діво радуйся! Що за гарний вступ у привіті до Матери Божої! Ангел поздоровляє Її наймилішим привілеєм називаючи Її чистою Дівою і каже: Чистая Діво радуйся!

"І ще раз кажу: радуйся!" Своїм першим привітом для Матери Божої, наче не заспокоєний є Ангел і тому старається подвоїти воскресну радість Марії. Йому мабуть прийшов на память перший привіт, що був відспіваний тому 33 роки в часі Її благовіщения де, хоч і відспівано Марії: "Радуйся!", проте це "радуйся" скривало для Неї 7 мечів болів. І тому Ангел хоче зазначити Марії, що нинішне воскресне "радуйся" є зовсім відмінне від попереднього. Звідси й додає: Чистая Діво: радуйся й ще раз кажу Тобі: радуйся! Чому?

Бо **"Твій Син воскрес по трьох днях із гробу!"** Минув для твойого Сина Оливний Город із кровавим потом! Минуло бичування, наруги, терням вінчання. Минула хресна дорога й Голгофта! Нині **Твій Син по трьох днях воскрес із гробу!** Поконав усіх своїх ворогів! Відкупив увесь людський рід! Отворив усім небо! З Його страстей невисказаних осталося лише 5 ран на памятку Його безмежної любови до людського роду, але й цих 5 ран сьогодні блестять пречудною красою. Чи не мала причини радіти Марія? Чи не могла Вона почуватися вповні щасливою, бачучи Свойого Сина живим і щасливим?—Коли для когось по біда Христа була Великоднем, то певне найбільше для Марії. Ця радісна воскресна вістка в одній хвилині перемінила в Неї море болів у море щастя.

Не станув Ангел у свойому радісному співі на славному Христовому Воскресенні, але співаючи Марії ще додає: **"Христос ще й мертвих здвигнув!"** По впадкові нашого першого прародича Адама, перед цілим людством, як Адамовим нащадком, небо замкнулося. Одинокою надією в Старім Завіті для умерших у Бозі, було це, що Господь обіцяв отворити небо ізза заслуг Свойого единородного Сина щойно по кровавій жертві на Голгофті. Минали цілі віки й тисячеліття в терпеливому вижиданні приходу Христа. Та щойно на Великдень прийшов час їхнього визволення із ада. Що за прегарна процесія мусіла це бути вибранців Божих, що всіх їх Христос із мертвих здвигнув, починаючи від Адама, патріярхів, пророків і прочих старозавітних праведників, а кінчаючи на новозавітних вибранцях: Анні, Йоакимі, Йосифі й Йоанні Хрестителі...

Свій радісний, воскресний привіт до Матери Божої закінчує Ангел веселим співом:—**"Люди тіштеся!"** Люди киньте смуток! Не піддавайтеся знеохоченню! Не лякайтеся нічого! Радійте, і ще раз кажу вам: радійте! Радійте найперше цим, що Христос воскрес! Тіштеся й цим дальше, що Христос і вмерших воскресив! Веселіться з Марією, бо всіх вас ожидає також славне воскресения, якщо жити будете праведно. Людіе веселітеся! А цей радісний заклик Ангела на крилах вітру йде з уст до уст. І зі собою приносить всюди радість, спокій і щастя. Радіють жінки, що по дорозі журилися, хто відвалить їм тяжкий камінь із гробу, бо Ангел запевнив їх, що Христа вже в гробі нема. Тішаться і перелякані Апостоли, бо через жінок переказує до них він, що воскресший Христос ожидає їх в Галилеї. Від Ангела переноситься також радість і до каючогося св. Петра, бо і йому переказує Ангел, що він буде бачитися з воскресшим Христом; скоро переходить по всіх усюдах радісне ангельське слово: Люди, тіштеся!

І ми радіючи великодньою радістю Матери Божої, що її приніс своїм воскресним привітом Ангел у дні Христового воскресення, старaймося, як вірні діти Марії співрадіти з Нею, бо Її радість це спільна радість нас усіх. Свою спільну радість ми покажемо найкраще цим, що постараємося тепер у великодньому часі відтворити у своїй душі всі ці радісні воскресні переживання, що їх дізнавала Мати Божа при ангельському співі тому майже два тисячі літ. Є це також і гаряче бажання нашої св. Церкви. Бо св. Церква не лише, що заохочує нас роздумувати над воскресними радощами Матери Божої, але що більше навіть приказує нам у великодньому часі співати цей ангельський привіт і це по кілька разів у нашому обряді в часі великодніх богослужень. І зовсім слушно! Цей ангельський привіт навіть тепер зовсім не стратив нічого для нас вірних зі своеї краси, змісту й значення.

В життю людини бувають хвилі поважних задум, коли то перед нею повстане нараз ненадійно питання: а що ожидає нас по смерти? Чи смерть не є кінцем усіх наших надій? Чи наше коротке життя не загине у темному гробі? Ангел кличе до нас: Не бійтеся! Киньте чорні думи! Піднесіть свої засумовані очі до воскресшого Христа, що самий **"воскрес по трьох днях із гробу;** Він також **"І мертвих двигнув!"** Те саме пише до Коринтян і св. Павло: **"А Бог і Господа підняв і нас підійме своєю силою" (І. Кор. 6, 14).** Отже й Ангел співає і св. Павло проповідує, що ми всі, що віримо в Христа, воскреснемо й житимемо з воскресшим Христом. Є це прегарна, потішаюча й повна радости для зболілого людського серця наука св. віри, що Христос для нас воскрес, щоб ми могли жити в другому житті з воскресшим Христом! Жиймо отже вже від тепер із воскресшим Христом, життям без гріху, життям у ласці Божій, повнотою Христового життя, по словам св. Павла: **"Коли ви отже воскресли з Христом, шукайте цього, що в горі" (Колос. 3, 1).**

"Люди веселіться!" — Мимо цього, що цьогорічний Великдень святкується серед війни, непевности, страшних людських судорогів, проте св. Церква в обличчі Воскресения не заказує нам із Ангелом співати: Людіе веселітеся! Терплять нині цілі народи, терпить і весь наш український народ, одначе як для Христа минула Велика Пятниця, а настав радісний Великдень, так і ми терплячи з Христом діждемось побідного Воскресения.

ДОРОГІ В ХРИСТІ БРАТТЯ Й СЕСТРИ! Стараймося в часі Великодних Свят перенятися цими воскресними, радісними почуваннями, що їх переживала Мати Божа в часі ангельського привіту. Радіймо з Марією славною побідою воскресшого Христа над гріхом і смертю. Тішмося з Апостолами й учениками, що Воскресший Христос отворив для наших душ небо, а для тіл виєднав нам воскресения. Молімося вкінці, щоб у часі життєвих досвідів ми витревали вірно при обітницях Воскресшого Христа, щоб колись із Ним також могли співрадіти Його небесною славою.

У великий день Христового Воскресения і я також радію з Вами, мої дорогі Отці і Вірні, що Господь допоміг мені діждати ще великого празника Воскресения, та що по трьох місяцях тяжкої недуги можу до Вас знова промовити письмом. Хай буде найбільша подяка Предоброму Богові за цю велику ласку!

Вам Всеч. Отці і дорогі Вірні складаю щиру подяку за Ваші ласкаві молитви в часі моеї недуги та прошу й надалі кріпити мене своїми щирими молитвами, щоби я міг іще якнайбільше доброго зробити для Божої слави і добра душ мого дорогого українського народу.

З нагоди світлого празника Христового Воскресения засилаю всім нашим Дорогим Отцям Духовним і всім нашим Дорогим Вірним як найщиріші побажання радости, щастя і обильних ласк від Воскресшого Христа і наше Архіерейське благословення.

† **ВАСИЛІЙ**
Єпископ.

Чинна Любов

(Місячне намірення Апостольства Молитви на квітень, 1942)

Наша релігія є релігією любови. "Люби Бога наді все, а ближнього свого як себе!" — це її перша й найбільша заповідь. Маємо любити Бога й маємо любити нашого ближнього! Так Бог хоче.

Господь Бог не тільки приказав нам любити свого ближнього, але й навчив нас прекрасно, як ми маємо виповняти цей великий закон любови. Кажеться в св. Письмі: "Так Бог полюбив світ, що Сина свого единородного дав, щоби віруючий в Нього, не погиб, а мав життя вічне." (Ів. 3:16). А Христос так нас полюбив, що для нашого спасения став чоловіком і видав себе за нас на муки. (Єф. 5:1-2). Ціле життя Христове було одним безперивним пасмом любови. Він сліпим отвирав очі, глухим отвирав слух, прокажених очищав, мертвих воскрешав, бідним давав порятунок. Цілі сторінки евангелія є записані великими ділами Христової любови ближнього. Та не тільки те зробив Христос.

Св. Євангелист Іван каже, що Христос полюбивши своїх, що в світі, до кінця їх полюбив" (Ів. 13:1). Він не тільки, що видав себе на кровaву жертву на хресті за нас, а ще й установив велику тайну любови, Пресв. Євхаристію, де подає себе людям аж до кінця світа, по всій земній кулі, як безкровна жертва й як корм і напиток для наших душ. Христос з любови до нас заложив ще свою Церкву, в якій зложив усі скарби своеї науки й ласк, щоб вона нам їх подавала й нас вела до вічного щастя.

Справді велика й непонята любов Божа до нас! Однак Христос бажав сильно, щоб ми не тільки користали з Його любови, але й її наслідували й в свойому житті практикували по Христовому взору гарячу, чинну любов. "Нову заповідь даю вам, щоби ви любили один другого, як я полюбив вас... По цім спізнають всі, що ви мої ученики, коли любов матимете між собою." (Ів. 13. 34).

І перші християни, що вірно тримались Христової науки любились взаїмно, ділились тим, що мали, помагали собі й в множестві віруючих було одно серце й одна душа. (Діян. 4. 32). Погани, що гляділи на ту любов перших християн не могли з дива зійти й кликали зачудовані: Дивіться, як вони люблятъся!

Та не тільки давні християни любили свого ближнього; це роблять завжди справжні християни в усіх часах. Доказом того є історія Церкви. Подивімся тільки на добродійну працю католицької Церкви по місіях, по шпиталях, сиротинцях, а зобачимо, що справжня християнська любов в світі ще не загинула зовсім. Однак це правда, що її мало, страх мало тепер між людьми. Мало її в родинах, громадах і народах. За те багато дикого самолюбства й ненависти. Тому то сварки, ворожнечі, війни, визиск, насилля, нещастя...

Коли глянемо на це, то як християни-католики, ми повинні на вид того засумувати й молитись гаряче до Христового Серця, що так дуже людей полюбило, щоб воно своєю ласкою огріло зимні людські серця і запалило їх християнською любовю.

І не тільки маємо молитись. Треба нам стати апостолами чинної любови в нашому окружені. Поступаймо так, як учив і поступав Христос, щоб кожний на нас міг зобачити, як виглядає справжня любов ближнього. Не гніваймось, пращаймо обиди, не судім, не даваймо згіршення нашим лихим поведенням, виконуймо дбайливо милосерні вчинки щодо душі й тіла нашого ближнього, а тоді ми покажемо, що ми є правдиві християни і та любов ущасливить нас та причиниться до мира й загального добра в світі.

о. Полікарп Матвіїв, ЧСВВ.

о. Петро Гевко, ЧСВВ.

о. Боніфатій Слобода, ЧСВВ.

о. Маріян Горішний, ЧСВВ.

о. Вернард Дрібненький, ЧСВВ.

Ось перед нами знимки пятьох новисвячених молоденьких Василіян священиків, що по довгих літах науки й приготовання стали слугами св. Престола з рук Преосв. Кир Константина Богачевського дня 8. III. в церкві св. о. Николая в Шикаго, Ілл., ЗДПА., а 15. III. відправили свою першу Службу Божу в родинних місцевостях: о. Петро Гевко в Новім Борщеві, Алта., о. Боніфатій Слобода в Восток, Алта., о. Вернард Дрібненький в Нормандо, Алта. о. Полікарп Матвіїв в Йорктоні, Саск., а о. Маріян Горішний в Вотервліт, Н. Й. Тепер молоді отці зі святим запалом працюють для добра свого народу в українських парохіях: о. М. Горішний і П. Гевко в Ню Йорку при церкві св. Юрія, о. П. Матвіїв у Шикаго, о. Б. Слобода в Вінніпегу, а о. В. Дрібненький на кольоніях коло Мондеру.

Щасти Боже гарними успіхами праці Твоїх слуг на нив людських душ!

—— ХОЧЕШ ——

посвятити себе на службу Богові, як монастирський братчик, віддаючись життю молитви й праці в Чині Св. Василія Великого? Пиши по інформації й приняття до:

Novitiate of Basilian Fathers, Mundare, Alberta, Canada.

— На просьбу многих епископів, настоятелів університетів і представників наукового світу, Папа Пій XII. проголосив св. Алберта Великого небесним застуником студій а природничих науках.

— Канадійська армія має 329 військових духовників, 156 у Канаді а 173 за морем. Католицьких капелянів є 66 у Канаді, а 59 за морем.

— В неділю рано, 15. III. в присутности Св. Отця Пія XII. прочитано декрет, в якому апробовано чуда подані в звязи зі справою беатифікації Контарда Ферріні, визначного правника, що помер в опінії святости в 1903 р.

— Польський військовий епископ Йосиф Гавліна виїхав з Англії до Советів, щоб там відвідати нову польську армію, що вишколюеться в Росії й подбати про її духовні потреби. З ним є його капелян о. Хростовскі, домініканець.

— Військові духовники завважують, що між жовнірами в Америці панує велике незнання в справах релігії, однак також і велике зацікавлення в них тим усім, що таке важне для їхнього життя, а досі було їм таке незнане.

Католицькі духовники сильно працюють, щоб жовнірам дати бодай підставове релігійне виховання і вщепити в них заінтересовання релігійними питаннями. В 1941 р. американські жовніри католики приняли від своїх військових священиків поверх 1 мільйон св. Причастій.

— В Австралії є 1,244,835 католиків, 839 парохій, 2,276 церков, 1,504 дієцезальних, а 645 священиків монахів, 1,201 законних братчиків, 10,401 сестер, 42 катол. лічниць, 41 сиротинців а 62 добродійних заведень. У війську католики мають 116 військових духовників, що обслугують духовні потреби католицьких жовнірів у Австралії й Новій Зеляндії. Так каже нам найновіша статистика.

— День 14-го травня є назначений ювілейним днем для звеличання 25-ліття епископства Папи Пія XII. Цього дня Св. Отець відправить торжественну Службу Божу в церкві св. Петра в Ватикані. Ювілейний Комітет просить, щоб у той день усі священики згадали в своїх відправах наміри Св. Отця, а вірні, щоб молились і приняли Св. Причастя за Папу-ювілята.

— Перший раз у історії між Японією а Ватиканом навязано дипльоматичні відносини. Японським амбасадором при Ватикані буде Йосукі Мацуока, а папським представником у Японії буде Апост. делеґат Паольо Мареллл. Ватикан через ті відносини надіється, що зможе краще як досі захищати церковні інтереси на Далекому Сході. Англія й Америка були противні навязанню тих зносин із політичних мотивів.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ТЕОДОСІЙ

У Кападокії, провінції Малої Азії, в славній батьківщині св. Василія Великого, в місточку Ґарисі, народивсь 423 року хлопець, що мав стати великим Божим угодником. Тою щасливою дитиною був наш преподобний отець Теодосій Великий, наставник манастирів.

В домі батьків.

На своє велике щастя мав св. Теодосій дуже побожних батьків. Проересій і Євдокія, бо такі були їхні імена, своїм прикладом побожного життя вчили молодого Теодосія бути завсіди близько Бога й церкви. Церковні настоятелі, що бачили його велику побожність, посвятили його на церковного четця. Читання св. Письма, часта молитва, участь у церковних богослуженнях і перебування близько Бога, утаєного в Пресвятій Евхаристії, зродили в душі молодого Теодосія гаряче бажання досконалішого життя. Тому попращавсь із своєю родиною, покинув рідні сторони й пустивсь у далеку мандрівку до Єрусалиму, щоб там на тих місцях, що їх посвятив своїм життям і зросив своєю пресвятою Кровю сам Ісус Христос, накормити своє серце святими зворушеннями, закріпити свою побожність, а потім здалека від людей віддатись виключно богомільному життю.

До нового життя.

Дорогою звернув до Антіохії й там коло міста відвідав славного св. Семена Стовпника, що за Божим просвіченням висказав пророцтво про майбутність св. Теодосія, а саме, що він має бути батьком многих духовних синів-монахів і дав йому відповідну поуку.

З благословенням св. Семена пішов тепер Теодосій просто до Єрусалиму, а коли поклонивсь святим місцям, став роздумувати, що за життя вибрати собі: життя спільности в монастирі, чи життя самітного пустинника? Передбачивши небезпеки пустинного життя, де не можна кожного дня мати ні прикладу святих братів, ні поучень і опіки старших, досвідчених монахів, св. Теодосій рішивсь на спільне життя й замешкав на горі Сіон, при побожнім старику Лонгіні, де під його проводом переходив наче свій початковий вишкіл-новіціят того життя, що до нього заохочував сам Христос, коли казав: "Коли хто хоче йти за Мною, нехай відречеться себе самого, і візьме свій хрест і йде за Мною." (Мат. 16, 24).

В тому часі збудувала побожна жінка Ґликерія при головній дорозі, що вела до Вифлеєму церкву, на честь Пресвятої Діви Марії й просила Лонгіна, щоб призначив свого учня Теодосія управителем тої церкви. Теодосій дуже не мав охоти вертатись між людей, та з послуху перейшов на нове місце. Та як тільки завважав, що люди починають оказувати йому надто велику пошану, покинув тайком те місце й замешкав у печері, на вершку одної гори, де 30 років провів на молитві, пості й чуванні. За ввесь той час не зїв ні шматка хліба: його поживою була сира ярина й дике зілля.

Святий гурток.

Згодом почали приходити до нього богомільці, що бажали остатись із ним. Св. Теодосій не противився, та бажав задержати при собі тільки шістьох-сімох. Пізніше почувавсь змушеним прийняти більше таких учнів, а вкінці прийшов до пересвідчення, що це буде миліше Богові, якщо він прийматиме кожного, хто тільки бажатиме щиро служити Господу Богу в монашім життю.

Святий Теодосій клав в основу релігійної досконалости постійну память про смерть. Тому своїх нових учнів учив найперше того, щоб часто думали про смерть, а це поможе їм зробити поступ у інших чеснотах. Щоб монахи мали перед своїми очима постійну пригадку смерти, казав викопати великий гріб, що мав бути спільним гробом для всіх братів, а одночасно проповідувати щодня кожному монахові правду: 'памятай, що вмреш,' і таким чином помагати всім вправлятись постійно в умертвленні. Коли вже гріб був готовий, св. Теодосій, як згадується в давнім його життєписі, завів перед нього своїх монахів і сказав: "Гріб уже готовий; хто хоче спочити перший у ньому?" Тоді виступив священик Василь, впав св. Теодосієві до ніг і сказав: "Поблагослови мене, отче, щоб я був перший." Святий Теодосій казав відправити за його душу всі заупокійні богослуження й сорокового дня о. Василь, без ніякої видимої недуги, віддав у Божі руки свою душу. Така подія мусіла зробити на всіх монахів велике враження й скріпити їхнього духа самозречення.

Коли біля св. Теодосія було вже 12 монахів, сталась їм така немила пригода, що раз на самий Великдень не стало їм хліба, так, що не мали навіть просфори для відправи Служби Божої. Деякі монахи стали нарікати, та Святий казав їм надіятись на Бога й потішав їх, що небесний Отець певно не забуде про них. І справді. Незабаром прислав якийсь добродій валку мулів, із усякою поживою.

Великий монастир.

Святість і чуда св. Теодосія стали притягати много учнів, що бажали посвятитись у монашім життю на виключну службу Богові. Тому, що дотеперішня печера не могла помістити стільки народа, св. Теодосій рішивсь поставити новий, великий монастир. Бажаючи пізнати, де Бог хотів би мати той монастир і церкву, взяв св. Теодосій кадильницю, насипав вугля й ладану, але без жару й почав ходити по полі, просячи Бога, щоб сам показав, де має станути будова. В однім місці, що звалось Катизм, близько Вифлеєму, вугля в кадильниці розгорілось і вгору піднісся милий запах кадила. То був знак від Бога, що те місце Він вибрав собі на те, щоб звідти підносились милі пахощі Безкровної Жертви й монаших чеснот. Коли скінчилась будова, монастир наповнивсь скоро побожними черцями. При монастирі були 4 церкви. В першій церкві була грецька відправа; в другій сходились вірмени, араби й перси; в третій бесси, з наддунайських околиць, а між ними й монахи словянського походження. Кожна нація мала в своїй церкві свою відправу аж до евангелія, а потім сходились усі до грецької церкви, де були вже до кінця грецької Служби Божої й разом приступали до св. Причастя. Четверта церква була для тих, що відбували прилюдну покуту, а також і виздоровців із люнатизму й утрати розуму, що, як тоді думали, було ділом злого духа й карою за пересадне вмертвлення; там вони переходили своє покаянне очищення. При монастирі були три захисти: один для недужих, другий для старих і немічних, третій для божевільних. Тут усім подавали всяку духовну й дочасну поміч. Були там також і гостинниці для подорожніх, що їх завжди приймали дуже гостинно. Як деколи не ставало харчів для всіх гостей, сильна віра й гаряча молитва св. Теодосія розмножували їх чудесно, так, як колись Христос розмножував хліби й риби в пустині. Цілий монастир виглядав наче місто святих посеред пустині, де панував лад, мовчанка, любов і спокій.

Василіянський устав.

Свій великий монастир і все чернече життя св. Теодосій упорядкував на взір великого патріярха східньо-монашого життя св. Василія Великого, що вже сто років тому так щасливо започаткував спільне чернече життя. Правила чернечого життя св. Василія стали тепер нормою життя в обителі св. Теодосія. Там усі монахи мешкали спільно під одним дахом, разом молились, разом приймали поживу й ціле майно належало спільно до всіх монахів. Значну часть дня й ночі перебували монахи на богослуженні й спільних молитвах у церкві, а решту вільного часу проводили при корисних, ручних роботах, щоб приготовити все потрібне до щоденного прожитку, а також прогнати від себе нудьгу, що її викликає безділля.

Душею цілої обителі був св. Теодосій, що ревніше за всіх інших послугував ближнім. З великою любовю відвідував хворих, очищував їм рани й струпи, змивав кров і гній, цілував і потішав прокажених, кормив і поїв немічних, а всім оказував велику любов і подавав потрібну поміч, чи потіху. Салюстій, ерусалимський епископ, бачивши те велике діло, що його доконав св. Теодосій і пізнавши його святість, займенував його наставником усіх монахів у Палестині, подібно, як св. Саву настановив був наставником усіх пустинників. Ті два Божі угодники жили в великій приязні й часто сходились на спільні духовні розмови. А коли настав час тяжкого досвіду, вони спільно боролись і терпіли за правдиву Христову, католицьку віру. Своїми братьми преподобний о. наш Теодосій управляв не так строгістю, як радше лагідністю, подаючи себе самого за приклад кожному. Та хоч наказував винних лагідно, його слова були повні сили, бо через нього промовляла не людська мудрість, але ласка св. Духа, що його проводові піддавався св. Теодосій ціле життя.

Оборонець віри.

Лагідний у всім св. Теодосій був одночасно твердий і ревний в обороні св. віри; коли світська влада хотіла насильством відтягнути правовірний народ від правдивої Христової Церкви, св. Теодосій, наче палючий огонь, або сікучий топір, станув мужно в обороні св. справи.

Це виявилось підчас еретицьких заходів цісаря Анастасія Той цісар, як приклонник ересі монофізитів, що то під про-

(Докінчення на стороні 9.)

Два Вчені

— Дивуюсь тобі, що ти, образована людина і ще віриш таким видумкам священиків, які в добі просвіти не витримують критики! — так сказав один професор історії до свого товариша на Великдень, коли цей поздоровив його християнським привітом: "Христос воскрес!"

— А я ще більше дивуюсь тобі, що ти не віриш в одну з найбільших правд християнської віри! — відповів йому цей. Ти викладаєш всесвітню історію, а чейже в цілій історії світа нема другої такої історичної події, що була б так сильно доказана, як факт воскресення Ісуса Христа. Такі як ти, досліджуючи історичні події, докликуються завжди на свідоцтва навіть поганських істориків як: Тацита, Светонія, Лівія, Цезаря, Тукидита — і вірять їм; чому ж то, коли розходиться про подію найважнішу й в свойому роді одиноку, не вірять так многим і поважним історикам?

Я беру тебе за слово. Ти назвав мене образованою людиною, отже мусиш це признати, що й я досліджував цю справу й не дався звести казкам, а прийшов до переконання, що це непорушна правда, що Христос воскрес. Признаюся тобі, що й мені приходили сумніви в цій річи; та тому, що я щиро шукав правди, я знайшов її й тепер відчуваю в моїй душі велику радість.

— Тішусь тим, що ти щасливий! Я нажаль того щастя не маю.

— Бо не хочеш його мати!

— Ні, я хотів би вірити й вважаю щасливими тих, що мають живу віру.

— Знаєш що, послухай, а я тобі розкажу як я дійшов до пізнання цієї прави!

Одного Великодня, коли побачив, що так багато народу йде до церкви й я набрав охоти й пішов. Як я ввійшов у церкву, саме тоді священик говорив проповідь: "Хто ж то нам сьогодні спричинив таку радість? Хто розяснив наші обличчя? Хто наповнив наші серця невисказаною радістю? Ось це Той, що подолавши смерть, самовладно воскрес: Ісус Христос! Коли б Ісус Христос не був воскрес, не мали б ми сьогодні Великодня — а це вже більш як 19 століть минає, а вірні християни так завжди, як ми сьогодні тішаться і радіють з того світлого торжества! Хіба ж брехня, лож, можуть людське серце наповнити так чистою й святою радістю? Ніколи! — Лож скорше чи пізніше мусить вийти на на яв — а п р а в д а як олива випливає на верх. Коли б Христос не воскрес, вже давно люди відкрили б цей фальш, як уже багато інших історичних неправд викрили, а тоді пропав би Великдень, а все християнство й його наука щезли б безслідно."

— Ці слова мене зацікавили і я присунувся ближче й слухаю вважно. Священик проповідує далі:

"Воскресення Христове є історичним фактом, так як пр. історичним фактом є, що жив Наполеон і вмер на острові св. Олени. Хто б тепер важився заперечити цей факт вважали б його за неуку або дурака. Бо цей факт є записаний в історії, в актах і документах, людьми, що або самі виділи Наполеона, або про нього знали з оповідання очевидців. Ось так само й воскресення Христове є записане в історії і то людьми, що Його бачили, слухали, або про Нього довідалися від свідків-очевидців.

Таких то свідків Христового воскресення, свідків достовірних, що самі пізнали певно правду й були надзвичайно правдомовні маємо досить. Маємо Матея, Марка, Луку, Івана евангелистів. Всі вони однозгідно пишуть і свідчать, що Христос воскрес. А пишуть просто, не вишуканими словами, без доказувань, як про річ очевидну й знану, не припускаючи навіть, щоб могла знайтись людина, що мала б відвагу перечити подію так ясну й очевидну.

Маємо також двох учнів, що йшли до Емаус, маємо самого Петра, що тричі Христа відрікся, маємо невірного Тому, що опісля став віруючим, й як побачив воскресшого Христа то зі соромом і жалем закликав: "Господь мій і Бог мій." Маємо і жінки, що їм апостоли не хотіли повірити, а їх слова вважали за витвір бабської уяви; маємо всіх апостолів, що були зібрані разом і бачили Христа, маємо 500 учеників, яких сам Ісус Христос зганив за недовірство. Тим усім Христос являвся не раз, а через 40 днів, з ними їв і пив та дозволяв їм дотикатись своїх рук і ніг. Хіба ж то можливе, щоб апостоли й стільки учнів далось обманути, передусім, коли візьмемо під увагу, що вони зразу не вірили й не хотіли приняти правди та шукали доказів й аж тоді правду приняли, коли вона стала їм зовсім очевидна? Кожна розумна людина скаже, що ні!

Та будьмо безсторонніми й послухаймо ще свідків, що перечуть Христове воскресення. А хто вони? Це кілька жовнірів. Вони кажуть: учні Христові прийшли в ночі й викрали Його тіло, а опісля пустили між нарід поголоску, що Христос воскрес.

— Якто, викрали? І не боялися вас? Та ж ви мали зброю. То ви така сторожа?

Кажуть жовніри:

— Та ми заспали.

— Якто, всі заспали?

— Всі.

— То в такому разі, як ви могли бачити, що Його ученики викрали, коли ви спали?

— Ми не бачили! ми тільки чули гук, як би земля тряслась і налякались і побігли до жидів і розказали їм усе, що сталось.

— А жиди що на те?

— Також налякались і по нараді дали нам гроші, щоби ми говорили, що Його ученики прийшли в ночі й вкрали, як ми спали.

— І ви взяли?

— Та взяли, що ж то шкодить!

— І не боялись Пилата, що вас покарає?

— Гроші відняли нам страх, тим більше, що жиди запевнили нас, що вони самі заспокоять намісника й зроблять нас безпечними.

Ось дивіться люди добрі,— продовжав священик — таких то свідків мають вороги воскресення: сплячих і перекуплених. Гарно й дотепно сказав колись про те св. Августин: "О, спали вони, спали — та здається, що ваш розум (говорить про жидів) радше заснув, як жовніри! Як спали, то що виділи? а як не виділи, то як можуть свідчити? Що ж то за свідки, сплячі свідки? Що варта їх свідоцтво? Хіба стільки, як би говорили: Свідчимо, що ученики Ісуса Христа викрали Його тіло; а свідчення наше є непомильне — бо як викрадали Його тіло, всі ми спали так твердо, що ані не чули, ані не бачили". Мені здається, що свідків, що спали, а ще й до того перекуплених, ніякий суд не признає достовірними проти так многих і так поважних свідків, що на свої власні очі виділи воскресшого — і що не тільки ніякої винагороди за своє свідоцтво не дістали, а ще жили в добровільнім убожестві, переслідуванню і погорді — ба що більше, в обороні тої правди життя своє віддали! Це нас повинно переконати, що ті свідки не були обманцями—бо де ж би знайшлась така розумна людина, що за мерця хотіла б віддати себе на життя повне недостатку, погорди й на люту смерть?

Що більше — коли б Христос не воскрес, тоді апостоли вернули б до своїх занять, бачучи, що вони ошукались у своїх сподіваннях. Говорили б тоді так як ті ученики, що йшли до Емауса: "А ми надіялися, що це той, що має спасти ізраїля" (Лук. 24:21), а тепер усе те скінчилось; шкода, що ми за Ним пішли; що Його слухали — а тимчасом бачимо щось зовсім противне: вони вірять, що Христос воскрес, єднаються разом, нове життя в них народжується; для того Ісуса трудяться, страдають і вмирають. Хіба ж можна собі вияснити віру самих апостолів, їх працю, терпіння і смерть інакше як тим, що Ісус Христос воістину воскрес?

Впрочім, як могла ученикам Христовим прийти така думка викрасти тіло Його? Вони або вірили, що Христос після 3-ох днів воскресне, або не вірили, або сумнівались. Якщо вірили, то пощо ж мали викрадати Його тіло? Як не вірили, то простий розум доражджував їм радше сховатись перед очима жидівської старшини, або піти перепросити й признати себе винними ошуства, чи легковірности, що дались обманути. — Як знову сумнівались, то вистарчало пождати їм аж до третього дня, щоби переконатись, що з його вийде. Чи ж ті залякані апостоли були б наражували себе на небезпеку, що їх зловлять жовніри, на ненависть, погорду й важкі кари за обманство й безбожність, за зневагу гробу і ломання урядової печати на гробі? Хіба ж вони могли надіятись, що зможуть дістатись до гробу не збудивши хочби одного жовніра, відвалити так важкий камінь і не нарушити печати; спокійно вийняти тіло з простирал, розвинути хустки, що були на голові Ісуса, так, щоб ані один жовнір, що близько спав не пробудився? А як уже хотіли вкрасти тіло, то чому наге, а не завите? Та ж воно було б лекше красти Христа в плащаниці завитого!

"Звідки їм прийшла тоді така безумна думка — питає славний Йосиф Дроз, професор французької академії, прилюдно проголошувати, що Ісус Христос вийшов з гробу повний життя й безсмертности? Коли Ісус Христос був ще з ними й коли повинні були вірити Його обітницям, а вони тоді повтікали, щоби не наразити себе на відповідальність, то тепер, коли їхній Учитель був неживий і коли вони знали, що Його обітниці є ложні, так нагло мали б стати відважними й ревними? Пощо? Хіба ж могли ці люди собі сказати: Ісус нас обманув— та ми не дбаємо; ми говорім і навчаймо, що Він є Богом; не дістанемо за те ні богацтв, ні достоїнств: наше життя буде повне біди й терпіння — чекає нас заслужена кара в цім і другім життю, та ми не дбаємо, хай усе те нас стріне, щоб тільки Ісус, що нас так ганебно ошукав, був звеличуваний як Бог!

Хіба ж то можливе, щоб знайшлись люди такі нерозумні й нерозважні, що помимо того всього, безбожним і ложним розголошуванням воскресення Ісуса стільки людей затуманили, і то людей чесних, вчених та через так довгі століття? Не думайте, що я так легковірний, щоб міг радше того рода нісенітницям повірити як евангельському оповіданню.

Не думайте, що перші християни були такі легковірні, що щонебудь і вже вірили на слово простих людей, якими були апостоли. Та ж між вірними було багато людей вчених і мудрих, пр: сенатори й цісарські двіряни. Уявімо собі, що св. Петро приходить до Пуденса, багатого й поважного сенатора й розказує йому, що Ісус Христос воскрес. Що, гадаєте, що той вчений, багатий і поважний пан був би без доказів, так тільки на слово повірив Петрові? А таких учених, а навіть фільософів було багато, і вони таки ввірили й життя за воскресшого Христа віддали.

Ці слова священика висказані з переконанням і певністю, також і мої сумніви розвіяли. Я почав сильніше вірити, а опісля самому застановлятись і досліджувати цю справу. Подумав я собі, коли б так приміром у наших часах померла яка визначна й загально знана людина в світі, а хтось пустив вістку, що вона воскресла — чи ж в такому разі не старалися би люди прослідити справи? чи не виказано б безпідставність і лож такої поголоски? Те саме й з воскресенням Христовим. Чи жиди, так запеклі противники Христа, не були б судово доказали, що тіло Христа викрадено й не покарали б виновників? Чи ж вони словом і письмом не доказали б, що те, що евангелисти говорять і пишуть про воскресення І. Христа є брехнею й видумкою? А однак во-

(Докінчення на стороні 7.

Христова Плащаниця

Одною з найдорощих памяток по Христі й німим свідком Його страдань і славного воскресення є плащаниця, або обрус, що ним сповили Христа ученики вкладаючи Його до гробу.

Про Христову плащаницю говорять нам всі чотири евангелисти. Вони кажуть, що в Велику Пятницю, після смерти Христа Йосиф з Ариматеї прийшов сміло до Пилата й просив тіла Ісусового. А Пилат здивувався, що Ісус уже помер, тому звелів прикликати сотника й спитав його, чи вже давно вмер. А як довідався, від сотника що помер, то подарував тіло Йосифові. А Йосиф купив плащаницю (тонкого полотна) і зняв Його з хреста, обгорнув у плащаницю. Потім положив Його в гробі (Мар. 15:43-46; Мат. 27:57-60; Лук. 23:50-54; Ів. 19:38-42.) Св. евангелист Іван додає ще, що з Йосифом Ариматейським був при погребі Ісуса також Никодим, що приніс змішаної смирни й алоя фунтів зо сто. Оба вони взяли тіло Ісусове й обвили його простиралами з пахощами, як це був звичай у жидів ховати й зложили в городі, в новім гробі, в котрім ще нікого не положено. (Ів. 19:39-41).

Два евангелисти св. Іван і Лука розказують далі, що по воскресенні два ученики Господні, Іван любимець Христа й Петро, прийшли до порожнього вже гробу, а нахилившись, побачили тільки простирала й хустку, що була на Його голові, що лежала не з полотном, а була осібно звита на окремім місці. (Ів. 20:4-7; Лука. 24:11-12).

Історія св. Плащаниці

Це певне, що плащаниця, в якій 36-40 годин лежало Тіло Спасителя і яка була посвячена Пресвятою Кровю Богочоловіка, була в великому почитанні в перших християн, що з належною дбайливістю зберігали цю так дорогу память, хоча про це ми тепер нічого ближчого не знаємо.

Старанням св. Олени зібрано памятки мук Христових у Царгороді. Візантійський історик, Никифор Калліст з XIV. століття згадує, що цісарева Пульхерія (?09-453) уложила св. гробні полотна, що їх дістала від цісаревої Евдокії, в ново-вибудованім царгородськім соборі Пресв. Діви Марії в Влахернах. Там про них згадує св. Бравліон, епископ Сарагосси (VII. ст.) і св. Іван Дамаскин (VIII. ст.), і врешті Вільгельм, єпископ торський в 1171. р., якому показав ці полотна між своїми скарбами сам візантійський цісар Емануїл Комменос. В червні, в 1201 р. М. Мезарітіс оборонив їх проти грабіжі.

Св. Плащаниця з відтисками Тіла Богочоловіка тішилась у грецькій Церкві великим почитанням й інші східні Церкви почитають св. Плащаницю. На широкім покрівці намальована є стать Христа зо схрещеними руками. Таку плащаницю священик східніх обрядів і нарід обносять довкола церкви в Велику Пятницю й опісля складають її на престолі, де лежить аж до Вознесення.

В 1202 р. бачив св. Плащаницю в Царгороді лицар Роберт де Клярі. В 1204 р. одначе здобув це місто четвертий хрестоносний похід і при розподілі добичі дістав св. Плащаницю в нагороду Отто де ля Рош, вожд військ маркіза з Монферату. Отто післав її свойому батькові, який її віддав около 1206 р. епископові Амедееві в Бесансоні. Там то її в епископській палаті частіше виставляли для прилюдного почитання.

Одначе в 1349 р. згоріла катедра в Бесансоні, де св. Плащаницю переховувано. На рік вона зникла, (хтось очевидно вирятував від огню), щоб знову появитись, щоправда вже ушкодженою в Лірей, в Шампанії. Там зроблено в неї відбитку, яку відіслано до Бесансону. Відбитку цю в 1794 р. за французької революції на приказ "Комітету суспільного здоровля" спалено. Оригінал одначе зостався в руках роду Шарні.

В 1418 р. новий власник Лірей, ґраф де ля Рош ст., Іполит оженився з Маркетою ді Шарні. Вона в квітні, 1452 р. подарувала св. Плащаницю доч ці кипрійського короля, відданій за Людвика І. з роду Савоя, якім зберігається св. Плащаницю до сьогодні. Рід Савоя є королівським родом зединеної Італії і зберігає цю преціну реліквію з найбільшою пошаною й дбайливістю. Рід Савоя тоді жив у Шамбері та зберігав там і св. Плащаницю в каплиці, що її названо "Святою каплицею."

Підчас кальвіністичних і ґуґенотських заворушень, в ночі з 3-го на 4-го січня, 1532 р. ця предорогоцінна памятка християнства малощо не впала жертвою пожару, який обхопив "Святу каплицю." З нараженням життя кинулись в полумя два м о н а х и францішкани, ключник і коваль, виломили замок на горіючім престолі й вирятували св. Плащаницю в останній хвилині, бо срібна скриня, сховок св. Плащаниці, вже топилась на вогні. З тої страшної ночі на св. Плащаниці є помітні вісім симетричних знаків від спалення.

В часі дальших воєнних заворушень блукала св. Плащаниця по ріжних французьких землях, була й в Бельгії, де копіював її славний маляр Альбрехт Дірер з Норимберґу (в 1516 р.), потім знову опинилась в Ніцеї, аж вкінці воєвода Емануїл Філіберто Савойський на бажання Карла Боромейського дав її перенести в 1578 р. до Торіна, де її зложено в каплиці княжого замку. В 1694 р. в королівській палаті славний архітект вибудував з чорного мармору каплицю, де зложено її в дорогоцінній срібній скрині на величавім престолі, побудованім Бертоліем.

Дуже рідко від того часу виставляли св. Плащаницю для прилюдного почитання. В минулому столітті було це в 1814 р., коли король Віктор Емануїл І. по упадку Наполеона вернув назад до свого осідку в Торіно. Рік пізніше поклонився св. Плащаниці сам Папа Пій VII., коли вертав з французького полону в Фонтенебльо.

Останній раз у минулому столітті стала публично доступною св. Плащаниця підчас вистави релігійного мистецтва в 1898 р. від 25. травня до 2. червня, коли то у перше сфотографував її адвокат Секондо Пія.

В XX. столітті аж в 1931 р. з нагоди вінчання піемонтського принца з дочкою бельгійського короля Альберта, Марією Осипою, а саме в днях від 3-24 травня побачило цю дорогоцінність християнства понад 2 мільйони людей, а професійний фотограф, Дж. Енріє, сфотографував її. Останнє виставлення св. Плащаниці було в днях від 24 вересня до 15 жовтня 1933 р. з нагоди 1900-літньої річниці Христових Страстей.

Що бачимо голим оком на св. Плащаниці?

Подавши історію цієї дорогої памятки подаємо тепер опис її так як її бачить наше голе око.

Свята торінська Плащаниця є первісне старинне чисто-льняне полотно, 4 метри і 36 центиметрів довге, а 1 м. 10 цм. широке.

На цім, сьогодні трохи пожовклім полотні, бачимо голим оком досить виразні черти мужеського мерця, значно високі й то з обох сторін, з переду й зі заду відбиті. Ці подвійні відбитки повстали так, що тіло було положене хребтом на одну половину того погребного покрівця і залишило тут відбитку заду голови, карку, плечей, мязів пахви і долішних кінчин зі заду. А друга половина через голову була перекинена до переду так, що на собі відбила обличчя, груди, схрещені руки й долішні кінчини зпереду. Тим способом було в один довгий кусок полотна закрито перед людськими очима ціле тіло.

Попри ту подвійну відбитку цілого тіла (зпереду і ззаду) найвиразніше виступають на св. Плащаниці два ряди плям, уложених симетрично. Ці плями є памяткою в о г н е в о ї проби, якій підпав св. покрівець при пожарі "Святої каплиці" в Шанбері в 1532 р. Симетричність тих плям сама відкриває свою причину в тім, що св. Плащаниця уложена в срібній скрині, була кількакратно зложена. А коли від вогняного жару скриня почала топитись, одна велика капля розтопленого срібла перепалила ці симетричні діри.

Є ще й інші симетричні плями, які повстали з іншої причини. Щоб видобути з розпаленої скрині св. Плащаницю, треба було її охолодити водою. Ті місця, що їх вода не замочила, потворили ті плями. Хемічне прослідження належно це вияснуло. Альоє, яким св. Плащаниця була насичена, діланням амоніяку, (який видобувається з тіла мерця), витворює дві барвні субстанції: алоетін і алоін. Перша в воді не розпускається, забарвлює незницально полотно й творить підклад відбитки на св. Плащаниці своєю рожево - бронзовою відтінню. Алоін розпускальний у воді, по пожарі в Шамбері набрав ще на - снлі так, що оживився ще більше всякий рисунок відбитки тіла, крім тих плям, що залишились сухими. Так перейшла св. Плащаниця після сильної проби вогнем іще пробу водою, яка всякий фальсифікат мусіла б змити, або цілком пошкодити.

Одначе найбільше цікавить нас вже згадана людська постать мужчини, що помер в найкращім своїм розмаху сил, відбитка зпереду й ззаду. Стать є значно висока й до останньої букви має всі сліди Господніх Страстей, як це однозгідно зобразили всі евангелисти.

Барва св. Плащаниці є біла, трохи пожовкла-зарожевіла, а відбитки мерця на ній є тільки однобарвні: сепія, то значить рожево-темнобронзові. Тільки там, де бачимо криваві плями, переходить у барву ржаву.

Місця найясніші є попросту природною барвою св. льняного полотна, які не мають на собі жадних слідів якогонебудь барвника, що незбито доказали фотографічні побільшення.

Відбитки постатей є витворені ґранулями, т. зн. зернятками густо побіч себе зіскупченими. Є тим інтензивніше забарвлені, чим більше безпосередньо могло мертве тіло, в цій св. Плащаниці загорнене, ділати на зернятка альоє і мирги, якими це полотно було сильно засипано. Відбитки повстали так, що альоє під впливом алькалічних випарів тіла перемінилось в нерозпускальний барвник алоетін, який творить підклад цього таємного й цікавого явища.

Відбитки ті не мають точних зарисів, переходять поволи, чи радше сказати б, зникають на дальших частинах полотна. Є тут безпереривний, пливкий перехід від найінтензивнішого рожево-брунатного забарвлення до пожовклої білости первісного полотна. Найкраще це видно на позитиві Обличчя Спасителя в природній величині, де брови, ніс, лиця, вуса, борода, долішна губа і т. д. все це є значно темніше.

Зате відбитки ран, кров, тощо мають зовсім ясні й точні ограничення, а барва їх є така, як барва ржі на залізі.

Відбитки зпереду дають подобу людського тіла з подивугідною точністю, а навіть красою, яку не зумів би витворити ніякий мистець. Тіло було незвичайно пропорціональне й такої краси, що тільки найбільший мистець, а саме майстерська рука природи могла його таку досконалість витворити.

ЩО ВИЧИТАЛИ ЛІКАРІ ГОЛИМ ОКОМ З СВ. ПЛАЩАНИЦІ?

В якім місці пробито цвяхами руки Христові?

Всупереч загальному поняттю ці відбитки на св. Палащаниці виявляють перебиті не долоні, ані хребти руки, а вище долоні —суставн перед-рамени там, де бе живчик. Крім того поховане тіло не мало на собі ні куска одежі. А ніякий

середновічний маляр не відважився б на такий непошанівок. Зрештою всі фальсифікати і копії з тих часів мають беззастережно дорисовану на бедрах заслону. А на св. Плащаниці нема ніяких заслон. І це дійсно небувала дотепер подробиця в витворенню подоби Христа, а при тім так природньо (такби мовити) делікатно вирішена—перехрещеними руками Спасителя. Знову щось таке, що ніякому фальшівникові ані на думку не прийшло би.

В обрисах тіла бачимо докладно, що кровавлення настало ще за життя: чоло, спина— від терневої корони, хребет лівої руки, оба передрамена, пяти ніг від цвяхів. Все це є відбитки крови, що канула з ран, внаслідок биття серця, а з рани правого боку витікає вже кров темна, згустіла, що розливалася так, як кожна інша теч тільки своїм тягарем, бо бракувала її погонна сила серця. Є це знову річ, яку не міг знати ніякий середновічний маляр XIV. століття, бо ж щойно в 1628 р. Гарвей ствердив, що кров обігає тілом — ґнана працею серця.

Сліди бичовання нагайкою й терновими мітлами

Ціле тіло зпереду й ззаду було посічене слідами бичовання. Є це відбитки слідів 2.5 до 3. цм. довгих малих ран і то завжди по парі. Таких пар нараховано 40, що відповідало би законній скількости ударів при римськім бичуванні. Є це правдоподібно сліди сумної слави **римської нагайки**, на яких зерновате забарвлення є сильніше й живіше. Є ще й інші сліди ударів, віяльцевато розгалужених, що походять від інших знарядів жорстокости, мабуть **від терневих мітел, бичів**, тощо.

Найсильніші й найдокладніші відбитки тут назначені відповідають партіям тіла, які при підложенні покрівця під мерця або при його накритті, опинились якнайближче того полотна. Навпаки не відбиті на св. Плащаниці майже всі ті части тіла, які від того погребного полотна були більше чи менше віддалені як: горішна часть грудей, пахвина, зігнуття в крижах, підкоління, передня половина лівої ноги. Іншими словами всі ті части тіла, що більше виставали, як: волосся, ніс, брови, вуса, борода, уста, рамена, передрамена, руки, лопатки, хребетний стовп, мязи сидження, коліна, є тут зовсім ясно відбиті тим дивним червонобронзовим забарвленням полотна.

Протилежно до того є без якихнебудь відбитків, т. зн. зовсім не видно на полотні тих частей тіла, що є в заглибленнях: очні доли, бічні части черева, тощо.

Св. Плащаниця це немов фотографічний негатив.

Іншими словами: ці відбитки є чисто негативними, мають відворотну гру світла й тіни, як також і обернені боки тіла (є це так званий дзеркальний образ: праву руку бачимо в дзеркалі як ліву, ліву як праву, хоча навіть того собі не освідомлюємо). А це все з найбільшою докладністю відповідає фотографічному негативові.

Та відбитки ран і крови виглядають зовсім інакше. Бо повстали вони через безпосередний дотик, притиснення, пересякнення св. Полотна Пресвятою Кровю Христовою. Отже є це відбитки позитивні й правильно зарисовуються негативно на фотографічному негативі. Завдячуємо це найновійшій фотографічній науці й не можемо достаточно бути вдячні першому фотографові св. Плащаниці, адвокатові Секондові Пія, який в 1898 р. на плівку схопив цю по святім хресті найдорожчу памятку християнства.

Як повстала відбитка Тіла Христового на св. Плащаниці?

Фотографічне відкриття адвоката-аматора розрушило цілий тодішний культурний світ. Повстали два табори: за й проти. Одним, що причинився до вияснення справи був проф. Віньон з Парижа, який 1902 р. в широкій науковій розвідці "Le saint Linceuil de Turine" зібрав масу доказового і дослідного матеріялу. Вияснив найріжніші загадки.

В 1931 р. утворено дві наукові комісії: італійську під проводом торінського кардинала Фоссатія і французьку під проводом кардинала Вердіє з Парижа. Обі комісії вповні приняли найправдоподібніше — бо простими доказами стверджене — вияснення Віньона, а саме хемічним діланням на віддаль, чи як кажуть італійці — вапоріґрафізмом. Основою цеї теорії є ствердження, що альоє діланням алькалічних хемікалій переміняється в нерозпускаємий барвник алоетін, що його втягає в себе льняне полотно. Точніше сказати б: піт, кров, випари розкладу, одним словом — все, що має в собі мочани, переміняється вкінці в амоняк, який вяже хемічно субстанції алое. Ствердив це славний хемік Солсон.

Інші так виразну відбитку Христового Тіла пояснюють надприродними впливами — чудом.

Докладність тих відбиток все ще не є вповні відгаданою загадкою.

Ціле середновічча і новітні часи аж до кінця минулого століття не розуміли якслід тої предорогоцінної торінської памятки, аж вкінці в 1898 р. удалося вирішити цю загадку несподіваним способом.

(Далі буде).

ЗАМІТКИ

Жеруться

Між видавцями "Українського Життя", а православним попом М. Н. Цепендою, видавцем "Голосу Правду" ведеться тепер боротьба. Обі сторони лають себе здорово, по комуністичному.

Від Сталіна не сподіваймось добра!

В теперішній воєнній ситуації дехто з надією глядить на схід і думає, що як Сталін розторощить Гітлера, тоді буде на світі добре. Цю думку підтримує також комуністична пропаганда. В дійсности чи Гітлер чи Сталін переможе, в світі добра не буде, бо один і другий стоїть на чолі жорстокої диктатури. Коли б так побідив Сталін, що стоїть при кермі великої воєнної машини, тоді в світі знову потворились би події, що були за панування комунізму в Еспанії з 1936 р., а коли б побідив Гітлер тоді ярмо поневолення й визиску розтягнулось би на многі народи й закріпилось би на довгі часи. А одно й друге є зле. Треба бажати і стреміти до того, щоб обі диктатури провалились, а в світі настав лад оснований на пошанованню свободи й права кожної людини й народу.

Хтось сказав влучне порівнання: Як би так розбійник помагав тобі гасити огонь, що обняв твою хату, ти певне був би йому радий, однак ще через те ти не казав би, що розбійник є добра людина й що він є твій добрий товариш. Бо розбійник через те, що гасить огонь не перестав бути розбійником і підлою та небезпечною людиною. Те саме й з комуністичною Росією. Воно не зле, що Росія помагає нам по бороти наших ворогів, однак ніколи не сміємо забувати, що комуністична Росія через свій комунізм і варварську диктатуру є ґрізним ворогом для тих усіх наших дібр, що їх ми обороняємо перед Гітлером. Вона на них має великий апетит. Тому мусимо бути обережними, щоб у теперішній воєнній ситуації не заразитися комуністичними ідеями, що їх так хитро-спритно стараються защепити в нас меткі комуністичні аґенти.

Скільки є ОО. Василіян?

Під кінець місяця березня, з Василіянської Друкарні в Мондері вийшов каталоґ Чина ОО. Василіян, Американсько-Канадійської Провінції, Пресв. Серця Ісусового. З нього довідуємося, що з початком 1942 р. Чин начислював 42 священиків, 46 клериків, 31 домашних братчиків, а всіх разом 119 членів у Америці й Канаді. Чин має свої монастирі й місійні станиці в Шикаго при церквах св. Николая, Різдва Матери Божої й св. Михаїла, де обслугує чотири українські парохії, а в Канаді в місцевостях Дервент, Алта., в Едмонтоні, Алта., в Монтреалі, Кве., в Мондері, Алта., (два доми) в Редвей, Алта., в Ройкрафт, Алта., в Венкувері, Б.К., і в Вінніпеґу, Ман. В березні, 1942 р. ОО. Василіяни обняли на стало ще парохію св. Юрія в Ню Йорку й парохію в Вернон, Б. К. Крім того Впр. о. Атаназій Химій, ЧСВВ., як ректор веде Укр. Греко-Катол. Семинар св. Йосафата в Вашинґтоні. ОО. Василіяне крім душпастирської і виховавчої праці, видають у своїй власній друкарні в Мондері релігійний двотижневик "Світло," календарі, молитвенники й релігійну літературу. Український епископ у Канаді Преосв. Василій Ладика походить з цього Чина. Теперішним протоігуменом ОО. Василіян у Канаді й Америці є Впр. о. Вениямин Бараник ЧСВВ.

ДВА ВЧЕНІ.

(Докінчення зі ст. 5).

ни не тільки, що того не доказали, а ще громадно стали навертатись до Того, якого розпяли — бо свідчення стільки достовірних людей і свідоцтво апостолів скріплене світлими чудами, давало їм незбитий доказ, що Христос дійсно воскрес. Навіть самі передові священики й настоятелі синагоги, тоді як апостолів саджали до тюрми, тоді як засуджували їх на буки й смерть, ніколи їм не закидали злочину, що тайком викрали тіло Ісуса, що ложно розголошують Його воскресення — а тільки оскаржували їх, що проповідували евангеліє проти заборони. Так отже правда перемогла лож!

Врешті, мій друже, не захочуймо бути вченішими від Августина, Золотоустого, Василія Вел. Григорія і тисячів других мужів, усякого стану, світлих та вчених, яких науку й знання ми подивляємо; а ці всі люди в ту правду вірили! Чому ж то б і ми не мали вірити в ту правду так багату в потіхи для душі?

— Маєш правду, — сказав професор — я ніколи так глибоко не задумувався над тією справою.

— Так воно буває, що ми застановляємось над благенькими річами, вчимося мов, знаємо про звірину, землю і рослини й думаємо, що ми вчені, а не застановляємось над Божими й найважнішими справами, від яких залежить наше дочасне й вічне щастя!

Не диво отже, що ми вчені, в річах віри й спасення стоїмо нижче від неграмотних. З рідної хати ми винесли ледве знання "Отченашу", що його в пізніших літах перестали говорити. В початкових школах ми вчились катехизму, та його науки ні не пізнали гаразд, ні не полюбили; пізніше ввійшли в товариства без життя релігійного, займались науками чисто світськими, або читанням повістей і романсів; на проповіди не ходили, бо вважали, що вони є тільки для простих людей; чи ж отже дивота, що всяка вища думка в нас вивітріла, що ми забули за своє завдання як людини, за свій початок і кінець і за обовязки супроти Бога; що ми так поволі втратили віру? Сьогодні беремо нашу освіту з часописей і книжок, часто натхнених духом ненависти до Христа й Його Церкви й мимохіть переймаємось їх засадами, що навіть без нашої свідомости всякають у наші уми й серця. Здається мені, що ти вповні зі мною на тім погодишся.

— О, так!

— Скажу тобі ще одно. Молися, друже, бо віра є Божим даром; а Бог свої дари охоче дає тим, що в покорі духа просять їх у Нього.

* * *

Кілька днів пізніше той професор клячав побожно при престолі і зі сльозами радости приймав воскресшого Ісуса до свойого серця.

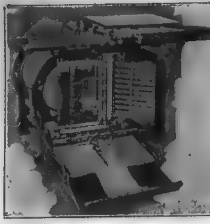

Дар Любови

НА ЗАКУПНО ДРУКАРСЬКОЇ МАШИНИ

Намічено: 1,700.00

Вже зібрано: .. 784.88

Остає до збірки: $915.12.

Відколи вибухла війна й звязки зі Старим Краем перервались, відчувається великий голод між українцями в Канаді й Америці за добрими релігійними книжками й часописями.

Майже кожного дня дістаємо від наших людей замовлення на ріжні молитвенники й книжки й мусимо зі смутком відповідати, що їх бажанню не можемо вдоволити, бо нема тих річей, що їх замовили. А воно до такого не прийшло б коли б уже віддавна тут у Канаді була сильна Василіянська Друкарня, що могла б заспокоювати своїми виданнями всі потреби наших людей у Новому Світі.

Щоб якось тій недостачі зарадити, ми стараємось розбудувати нашу існуючу друкарню в Мондері й збільшити її видатність через закупно хоч одної ще друкарської машини. А друкарські мащини, особливо в теперішних воєнних часах страх дорогі; тисячі коштують. Нам самим таку машину купити є понад сили. І тому ми звернулись до людей доброї волі з просьбою помогти нам в добрій справі. Як показують, виказп жертв і численні листи, що приходять до нас, то люди дуже прихильно віднеслись до нашої просьби і складають свої жертви радо, хто, що може. Цею добротою ми дуже зворушені й всім жертводавцям щиро дякуємо за зложені жертви, а одночасно просимо всіх дальше жертвувати й других до того заохочувати, щоб потрібні фонди зібрати в скорому часі й набути бажану машину.

Є гарний звичай в часі великодніх свят давати писанку на свою пресу. Підімо за тим звичаєм і зложім нашу писанку у формі дару на закупно машини до Василіянської Друкарні! Цим добрим ділом зробимо велику приємність воскресшому Христові та ОО. Василіянам, що бажають для Вас якнайкраще працювати не тільки живим а й писаним словом.

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

Василь Годованський Торонто, Онт. $5.00
Теодор Козяк, Лішор, Алта. 1.00
Дмитро Дацюк, Мондер, Алта. 5.00
Катерина Рибнік, Честер, Па. 2.00
Анна Юсак, Мондер, Алта. 10.00
Збірка на гостині з нагоди першої Служби Божої Впр. о. Боніфатія Слободи, Восток, Алта. 14.00
До збірки завізвав п. Н. Андріїв з Чипмену, Алта.
Іван Гошовський, Армстронг, Б. К. 2.00
Даниїл Поломарк, Дейзленд, Алта. 2.00
Андрій Дидик, Вінніпеґ, Ман. 2.00
Тома Козяк, Едмонтон, Алта. 1.00
Українське Запомогове Товариство Святого О. Николая в Канаді, Верховна Управа в Вінніпегу, Ман. 25.00
Параскевія Пшибильська, Ганнібаль, Віс. ЗДПА. .. 2.00
З пращального вечірка для пані Топилки, Мондер, Алта. Гроші доручив В. Димтрик 1.50
Збірка в парохії св. Михайла, Транскона, Ман. ... 5.00
Збірку прислала Катерина Іваськo
Марія Стрембіцька, Транскона, Ман. 1.00
Роман Гуска, Норквей, Саск. 5.00
Зі збірки на похороні Федька Іващука, Брудергайм, Алта. 4.00
Всеч. о. М. Григорійчук, Сенді Лейк, Ман. 1.00
Одна особа, Ґорґан, ... 1.00
Павліна Корняк, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА. 2,00
Маґда Дзедзюх, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Ева Когут, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Юлія Вознічак, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Стефанія Дзедзюх, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Дм. Любий, Оттава, Онт. 1.00
Іван Ходзіцький, Делф, Алта. 1.00
Теодор і К. Олійник, Оборн, Н. Й. ЗДПА. 10.00
Анастазія Булак, Филаделфія, П. ЗДПА. 1.00
Григорій Білецький, Веґревил, Алта. 1.00
Г. Марушак, Ґей Лейкс, Алта. 1.00
Василь П. Хміляр, Мондер, Алта. 2.00
Михайло Коваль, Вінніпеґ, Ман. 2.00
Лавро Будик, Транскона, Ман. 2.00
Йосифіна Вербіцька, Вінніпеґ, Ман. 1.00
Всеч. о. Николай Сірий, Арран, Саск. 10.00
Данило Лобурак, Телфорд, Па. ЗДПА. 5.00
Доротея Касіян, Маганой Сити, Па. ЗДПА. 2.00
Іван і Христина Горішні, Трой, ЗДПА. 5.00
Йосиф Солецький, Вілінґ, В. Вірдж. ЗДПА. ... ... .50
Анна Швечек, Вілінґ, В. Вірдж. ЗДПА. ... ... .50
Павло Хміляр, Моркемб, Алта. 5.00
Юрій Франко, Іннісфрі, Алта. 2.00
Софія Ричкун, Сайркел, Мо. ЗДПА. 1.00
Ксеня Бучко, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Іван Санка, Фрутпорт, Міш. ЗДПА. 2.00
Яким Кондратюк, Ґренд Пойнт, Ман. 2.00
Герасим Меда, Транскона, Ман. 1.00
Іван Мельник, Вінніпеґ, Ман. 1.00
Др. Семен Кочій, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 5.00
Григорій Міклуш, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 15.00
Іван Хмара, Тофілд, Алта. 1.00
Марія Мушанська, Форт Вілліям, Онт. 2.00
Евфрозина Петранюк, Форт Вілліям, Онт. 2.00
Анна Наконічевська, Форт Вілліям, Онт. 1.00
Анна Гнатів, Форт Вілліям, Онт. 1.00
Анна Барилюк, Форт, Вілліям, Онт. 1.00
Михайло Ахтимійчук, Гіллірд, Алта. 1.00
Никола Маковецький, Редвотер, Алта. 1.00
Іван Пухалік, Коронадо, Алта. 5.00
Д. М. Чіж, Дейзленд, Алта. 2.00
Февронія Стрілець, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Й. Гукало, Едмонтон, Алта. 2.00
Ева Лесик, Мирнам, Алта. 1.00
Евдокія Корпан, Мирнам. Алта. 1.00
Д. Кащак, Валей Ривер, Ман. 1.00
Василь Савчук, Транскона, Ман. 1.00
Лев Пасека, Іннісфрі, Алта. 1.00
Михайло Старко, Ст. Майкел, Алта. 1.00
Павліна Сенишин, Нюарк, Велей, Н. Й. 2.00

Разом $202.50

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднїли в найблищому виказі.

НАШІ ПРИЯТЕЛІ, ЩО НАМ ЩЕДРО ПОМАГАЮТЬ

УКРАЇНСЬКЕ ЗАПОМОГОВЕ ТОВАРИСТВО СВЯТОГО ОТЦЯ НИКОЛАЯ В КАНАДІ є найстаршою запомоговою організацією українців у Канаді, бо основане 11 вересня, 1905р.

Воно має своїх членів по всій Канаді й помагає не тільки своїм членам, але й другим корисним українським інституціям та своїй пресі.

Ось від Верховної Управи Братства отримали ми дар в сумі $25.00 на закупно друкарської машини. Красненько дякуємо Братствові за поміч і бажаємо йому якнайкращого розвитку.

ВСЕЧ. О. ТЕОДОР КОЦАБА
Зложив на друкарську машину $20.00.

Всеч. о. Т. Коцаба походить зі селянської родини й є сином Василя і Катерини Коцабів. Уродився 24. березня, 1912 р. в селі Лісках, повіт Коломия. Західна Україна. Ґімназію й теольоґічні студії скінчив у рідному краю. 30. V. 1937 р. Ексц. Преосв. Кир Василій Ладика, в часі свойого побуту в Галичині висвятили його в монастирській церкві ОО. Василіян у Жовкві на священика. В неділю, 7-го червня, 1937 новопосвячений отець відправив першу Службу Божу в родинному селі Лісках, а вже 11. липня, того ж року був у Монтреалі, в Канаді. Протягом свого побуту в Канаді о. Теодор душпастирював в околицях Вайти, Ман, в Алвені, Саск, а тепер трудиться ревно в Принс Алберт і Гадсон Бей Джонкшен.

Ревний отець добродій є передплатником Світла й щирим приятелем ОО. Василіян. Щоб помогти в їх видавничій праці зложив свій щедрий дар на закупно машини. Щира подяка доброму отцеві й хай Господь благословить йому в працях та вінчає їх гарними успіхами.

ЕФРОЗИНА ПЕТРАНЮК, з Форт Вілліям не тільки зложила від себе $2.00 на машину, а ще і других заохотила до жертви й прислала нам гроші в сумі $7.00. Дякуємо за жертву й ставимо нашу дорогу приятельку з Форт Вілліям як взір до наслідування. Якщо знайдеться много таких, що будуть заохочувати до жертв на машину, то не тільки, що скоро осягнемо намічену суму, а ще її перейдемо.

— **Голова** всіх католицьких капелянів у американській армії, єпископ О'Гара заявив, що намагання деяких ґруп зорганізувати жіночу армію є проти інтересів не тільки Церкви, але також проти родини. Жінка повинна далі бути основою родинного життя, яке знову є сильною підвалиною здорового суспільного життя.

СВ. ТЕОДОСІЙ. (Докінчення зі ст. 4).

довом авви Евтихія баламутили народ, будьто б Христос мав тільки одну, Божу природу, без людської, прогнав із епископських престолів антіохійського патріярха Флавіяна й єрусалимського Іллю, а вірним Сирії казав слухати безбожного еретика Севера. На вістку про те, св. Теодосій разом із св. Савою виступили відважно в обороні прав патріярха Іллі та його наслідника Івана. За порадою своїх дорадників цісар не робив спочатку ніякого спротиву цій діяльності святих мужів через те, що вони мали великий вплив на людей. Та пізніше пробував приєднати св. Теодосія ґрішми, що їх у великій сумі післав був святому на добродійні цілі. Св. Теодосій приняв цісарський дар, щоб не образити цісаря й роздав гроші убогим; коли ж Анастазій прислав незабаром св. Теодосієві до підпису ще й еретицьке визнання віри, надіючись, що він стане по його боці, Святий дав цісареві відповідь повну апостольської сили. В своїм листі св. Теодосій не тільки опрокинув еретицьку науку Євтихія, але ще й заявив, що готовий і життя віддати за правдиву Христову віру й Церкву. Відвага св. Теодосія зробила на цісаря велике враження. Переможений тією відвагою й силою доґматичних доказів цісар написав тепер Теодосієві приязний, миролюбний лист. Та той мир не тривав довго. Незабаром появились цісарські едикти проти католиків, а за ними прийшли ще й цісарські вояки, щоб пильнувати їхні виконання. На першу вістку про те, св. Теодосій опустив свою тиху, чернечу келію й пішов від монастиря до монастиря, від міста до міста, наказуючи всіх держатись непохитно чотирьох вселенських соборів: нікейського, царгородського, ефезького й халкедонського, де була проголошена непофальшована Христова віра, а одночасно були осуджені ґерезіярхи: Арій, Македоній, Несторій, Діоскор і Євтихій У Єрусалимі зо всею силою проповідував із амвону зібраному народові тодішний правовірний клич: "Як хто не приймає чотирьох загальних соборів, так, як чотирьох евангелій, нехай буде виклятий!" Така смілива й ревна оборона св. віри 90-літнього старика давала відваги заляканому цісарськими едиктами народові. Проповіді Святого мали спасенний вплив на людей. Бог ствердив слово Святого кількома визначними чудами Одним із них було те, що в Єрусалимі видужала відразу жінка від недуги рака, як тільки діткнулась одежі Святого. Безбожний Анастасій прогнав за те св. Теодосія з краю. Однак не був там довго, бо Анастасій дуже скоро вмер, а його наслідник Юстин, католик, що з простого вояка дійшов до царського престолу, привернув св. Теодосієві волю.

Взір чесноти.

По повороті з заслання прожив іще св. Теодосій 11 років, як звичайно дуже вмертвленого, строгого життя. Його покора була така велика, що коли почув суперечку двох монахів, падав їм до ніг і доти клячав між ними, доки не поєднались. Іншим разом кинув був Святий екскомуніку на одного монаха за його велику провину, Виновник, у своїй впертості, сказав що він зо свого боку кидає екскомуніку на св. Теодосія. Святий приняв спокійно ту зневагу й почав так поводитись, наче б справді був обложений церковною клятвою, щоб тільки таким нечуваним прикладом покори й терпеливости привести до покаяння злого монаха. Лагідне поведення Святого увінчалось бажаним успіхом.

Останні дні.

Останній рік свойого життя провів Святий у тяжкій недузі, під час якої давав раз-у-раз докази геройської терпеливости й здачі на Божу волю, бо коли ті, що бачили його терпіння, радили йому, щоб просив у Бога полекші, св. Теодосій не хотів послухати такої ради, кажучи, що це було б знаком нетерпеливости й позбавило б його небесного вінця.

Перед самою смертю скликав усіх братів, дав їм іще останнє поучення й предрік многі події, що мали збутись по його смерті. Перейшов св. Теодосій до кращого життя в 529 році, проживши на землі 105 років. На похорон Святого зійшлась уся околиця; прибув також єрусалимський патріярх Петро Під час самого похорону прославив Бог свого вірного слугу чудами. Поховати казав себе св. Теодосій в тій печері, що в ній розпочав своє Богу посвячене життя. Називалось те місце "печерою трьох царів," бо в ній мали ночувати три мудрці тоді, як приїздили зо Сходу з поклоном до новонародженого Христа.

Один офіцер, що йшов у похід проти Персів, просив, щоб дали йому ту волосінницю, що її св. Теодосій носив на своїм тілі. Свою перемогу над ворогами він приписував помочі св. Теодосія.

Память св. Теодосія, так у грецькім, як і в латинськім обряді, святкують 11 січня.

— **Тепер,** у воєнному часі для пропаґанди чи сензації пускають у світі багато неправдивих вісток. Многі з них відносяться до католицької Церкви Папи й духовенства. Недавно, в американських і канадійських часописах була вістка, що її мало подати римське радіо, що Сталін переслав папі римському довгого особистого листа, якого зміст остав тайною. Ватиканські урядові чинники подали до загального відома, що ніякого листа Папа Пій XII не отримав від Йосифа Сталіна зі Совєтів.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

3. Велика Пятниця —
Положення Плащаниці і свячення пасок —
Калмар, гор. 9 рано
Равнд Гил, год. 8 рано
Торгилд, год. 10 рано
Голден, год. 11 рано (коло Пастушка)
Ледук, год. 11.30 рано
Копернік, год. 2 пополудні.
Еґремонт, год. 2 пополудні
Вох, год. 5 пополудні.

4. Велика Субота —
Копернік: Служба Божа і посвячення фелона, шаля та цілування мощів Ч. Хреста.
Федора: год. 3 пополудні свячення пасок.

5. ВЕЛИКДЕНЬ —
Копернік, год. 8 рано.
Торзбі, год. 8 рано.
Вох, год. 8 рано, пополудні год. 4-та парастаси.
Голден, год. 7 веч.: Вечірня.
Калмар, год. 7 Вечірня.

6. Світлий Понеділок —
Голден, Калмар, Федора, Ґей Лейк.

7. Світлий Вівторок —
Равнд Гил, Ледук, Еґремонт, Менлі

12-го —
Дейзленд, Торгилд, Просперіті.

Basilian Fathers,
96-48-108 Ave. Edmonton, Alta.

Велика Пятниця —
Заложення Плащаниці:
Борщів, год. 10.
Чипмен — 8 год. рано
Новий Київ — 9 год. рано
Веґревил — 12 год. впол.
Восток св. Николая — 1 год.
Плейн Лейк — 1 година
Москалики — 4 година
Іннісфрі Р.М.Б. — 3 година
Іннісфрі Ч. Хр. — 5 година
Гиллярд св. Ів. Хр. — 5 год.

ВОСКРЕСЕННЯ Г.Н.І.Х. —
Гиллярд св. Ів. Хр.—5 год.
Скаро — год. 5.
Москалики — год. 5.
Плейн Лейк — год. 5
Борщів — год. 7
Краків — год. 7.
Лішор — год. 9
Веґревил — год. 9
Іннісфрі Ч. Хр. — 9 рано
Новий Київ — год. 5
Чипмен — год. 5
Тофілд — год. 10

СВІТЛИЙ ПОНЕДІЛОК —
Делф — год. 8
Івасюки — год. 9
Іннісфрі Р.М.Б. — год. 9
Восток. св. Николая — година 10.

СВІТЛИЙ ВІВТОРОК —
Стар — год. 8
Ренфурлі — год. 9
Чипмен — год. 10
Краків — Вечірня о год. 4 і парастаси.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

5. IV.: Великдень —
Вильна, (7 год. рано).
Спеден, (10 год. рано)
Айрон Рівер, (8 год. рано)
Редвей, (10 год. рано)
Редвотер, (6 год. рано)

6. IV. Св. Понеділок —
Стрий. (9 год. рано)
Куквил, (9 год. рано)
Аншав, (9 год. рано)

7. IV. Св. Вівторок. —
Давнінґ (парастаси)
Елдорена, (парастаси на гробах)
Глендон, (парастаси на гробах).

12. IV. Неділя Томина —
Смокі Лейк св. Онуфрія
Смокі Лейк св. Параскевії (парастаси на гробах в 4 години пополудню)
Белліс, (відправа і парастаси на гробах).

19. IV. Неділя Мироносиць —
Ст. Павл, (відправа і парастаси на гробах).
Ґаллов Лейк
Смокі Лейк св. Онуфрія, (парастаси на гробах в 3 год. по полудню).

26. IV. Неділя Розслабленого—
Редвей
Куквил, (по відправі парастаси на гробах).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

Воскресення Христове —
Мирнам — 5.30 рано.
Дедвент св. Вознесення — 10 год.

Світлий Понеділок —
Дервент місто.
Дервент св. Юрія, год. 4. пополудні — парастаси на гробах.

Світлий Вівторок —
Енгел Лейк, год. 8.30 рано. По богослуженню парастаси на гробах.
Мирнам, год. 5. пополудні— парастаси на гробах на цвинтарі коло п. Бартошка.

12. Неділя Томина —
Ллойдминстер місто, год. 9 рано Великодна Сповідь.

19. Неділя Мироносиць —
Стрімстави, год. 9 рано. — Великодна Сповідь.

Неділя Розслабленого —
Фіделіті школа (коло п. Нацюка — в суботу, год. 7 вечером, Великодна Сповідь у хаті п. Нацюка.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

ҐЕТЬМАНЦІ РОЗВЯЗАЛИСЬ У АМЕРИЦІ?

В "Народній Волі" з 19. III. ч. 31 появилась стаття з якої виходить, що ґетьманці-державники з огляду на воєнні умовини не можуть вести своєї діяльности в Америці й тому розвязались. Коли це правда. так тоді перестала існувати одна з головніших українських орґанізацій у Америці.

ПОДЯКА

Складаю прилюдну щиру подяку Матері Божій і Серцю Христовому за чудесне виздоровлення. Земні лікарі сказали мені, що нема виходу, тоді я вдалася до небесних лікарів і вони мені помогли.

Нехай імя Пресв. Марії і любов до Серця Христового будуть поширені по всьому світі!

Ева Лесик, Мирнам, Алта.

— **В Давфині,** Ман. 15. II. відбулося посвячення і заложення нової Хресної Дороги в церкві. Окремий комітет робить приготовання до Євхаристійного Конґресу, що має відбутися цього року в Давфині.

Виплатіть свою передплату на "Світло!"

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Пращальний вечерок. На пращання пані Марії Топилко, з нагоди її відізду з Мондеру до свого мужа Павла в Онтеріо, відбулася примірна забава в її родичів Йосифа й Павліни Томашівських дня 15 березня. Вечером зібралась родина й сусіди та приємно забавлялись до пізної ночі. В часі тої забави Марія Чернявська й О. Рогаль від усіх присутніх зложили на пращання щирі побажання усякого добра й вручили гарний дарунок. Всі зібрані відспівали: "Многая Літа!" Пані Марія Топилко майже зо сльозами в очах подякувала всім за так милий вияв любови й приязні, що полишиться для неї на довго любим спомином.

Пан Василь Дмитрик у своїй бесіді порушив різні інтересні справи й заохотив гостей до жертви на католицьку пресу Збіркою зайнявся Вавро Гевко. Вона принесла $3.65. Гроші й допись переслав п. Василь Дмитрик.

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Пращальний вечерок. 17. березня українська молодь при греко-католицькій церкві у Веґревил попращала свого колишнього вчителя, а тепер вже отця Боніфатія Слободу, ЧСВВ, що виїхав до Вінніпеґу для душпастирської праці. На цей милий вечерок зложились ґарний концерт, під проводом місцевого дириґента п. І. Ґузіля та перекуска. Др. І. Якиміщак у своїй змістовій бесіді підніс значіння священика й закликав до пошани священика й співпраці з ним. При кінці промови вручив о. Боніфатієві на милий спомин дар від молоді й старших.

Дякуючи зі щирістю всім за любов й пошану о. Боніфатій у своїй промові загрівав до жвавої й постійної праці.

Кінцеве слово виголосив п. С. Сисак желаючи молодому отцеві успіху в працях на ниві Христовій для добра й слави українського народу та многих і благих літ.

Вечерок пройшов дуже мило, а то завдяки стараниям п. доктора І. Якиміщака, Жіночого Товариства і Молоді під проводом п. І. Ґузіля та Ґригорія Сокалюка. Всім їм за це хай буде щира подяка!

Кореспондент.

— 28. березня, Українське Ґреко-католицьке Жіноче Товариство св. Анни урядило базар і чайне приняття в Доббінс залі.

ОЛИФАНТ, ПА. ЗДПА. Дня 16 березня ц. р. по довшій недузі помер п. Василь Полянський з 640 Іст Ґрент Стріт, маючи 54 літ. Прибув з Лемківщини до Ню Йорку 1900 р., де перебув 8 літ. Відтак перенісся до Олифанту де остався до смерти.

У великому смутку полишив жену Марію і 9 дітей: Павла, який є монахом ЧСВВ. в Мондері, Алта. Канада, Марію, Михаїла, Стефана, Олену, Йосифа, Васия, Петра й Доротейку. Всі в дома крім першого сина Павла, ЧСВВ.

Покійний Василь був щирим українцем, добрим, практикуючим католиком а також передплатником "Світла" від самих його початків. В.Й.П.

Подав Бр. Павло, ЧСВВ.

МОНДЕР, АЛТА. Аматорський концерт в Мондері. Заходами клюбу хлопців Лицарів Марії, відбувся перший український аматорський концерт в Мондері, в Народнім Домі, дня 14 марта. Вечірок пройшов з небувалим успіхом.

Участь в концерті взяли хлопці, Марійська Дружина дівчат, діти зі школи Броди під проводом свого вчителя п. С. Ружицького, та діти з Україні школи підготовлені своїми вчителями, панною Є. Рудзік і п. Г. Бабієм.

Програма була цікава й різнородна. Складалася з пісень хорових, дуетів, соля, музичних виступів, танків, промов, деклямацій і багато інших точок. Найкраще вивязались діти з Броди школи. Публика грімко їх оплескувала й викликувала поновно на сцену.

За найкращі виступи наприкінці діти одержали гарні нагороди.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Небувала урочистість. В неділю рано, 18. березня заграли милозвучні дзвони при величавій церкві св. Николая в Шікаґу.

Процесія вже стояла перед монастирем Отців Василіян. На переді юнаки з хоругвами, дальше братство Апостольства Молитви й Марійська Дружина зі своїми прапорами. За ними прекрасно убрані діти зі школи св. Николая зі своїми учительками, Сестрами Чина св. Василія Великого.

З монастиря вийшло пять молодих Василіян у діяконських ризах. Це діякони, що мають бути свячені на священиків. Їхні імена: Маріян Горішний, Петро Гевко, Боніфатій Слобода, Вернард Дрібненький і Полікарп Матвіїв. За ними Преосв. Кир Константин Богачевський в асисті Впр. о. Протоігумена В. Бараника, о. Ігумена А. Сеншина та о. Н. Феціци і о. В. Андрейчука й аколітів.

При ніжнім співі дітей процесія рушила вперед. Ішла вулицею а потім ввійшла до церкви св. Николая.

Преосв. Владика станув при престолі й почалася архієрейська Служба Божа. Простора церква була наповнена народом. Зібралося около дві тисячі вірних. Співав хор під проводом п. дир. Атаманця.

По пісні "Іже Херувими" почалися обряди свячень. При величних церемоніях молоді діякони клякали перед Архієреем і одержували ласку тайни священства. Убравшись у священичі ризи, що їх одержали з рук Епископа, новоаисвячені ерей станули при престолі до соборної Служби Божої.

Сцена ця була зворушаюча й залишиться на довго незатертим спомином в тих, що були свідками цього торжества.

А. В.

НОРМАНДО, АЛТА. Перша Служба Божа на гомстедах. В пятницю, 13 березня, стрічаюся на стації в Едмонтоні з новоисвяченим о. Вернардом Дрібненьким ЧСВВ, який щойно вернув з Шикаґо зі свячень. Сідаємо до поїзду й точно о, год. 9.45 рано виїзджаємо з Едмонтону до Лак ла Біш. Поїзд довжезний гадюкою веться через ліси та широкі багна. Але вагони не всі особові, лиш два; решта товарові. Можете отже собі уявити цю їзду. На стаціях постої довгі, бо виладовують різні пакунки для склепів; не бракувало й шарпанини вагонами і то такої нагальної, що можна добре потовчися, як би у той час чогось не тримався.

Вечером, в семій годині приїзджаємо до Лак ла Біш. Ідемо оба на вечеру, бо за цілий день такої їзди таки добре виголодніли, хоч і у валізі я дещо мав; всьо то однак минулося.

Місточко Лак ла Біш невеличке собі, повно болота, а при тім не бракує гефбрідів.

На улицях ані одної лямпи, так, що коли б не світилося у склепах, було б навіть страшно перейти. Однак тут шпиталь такий ґарний, що може побити не одно більше місто. Шпиталь цей під управою Сестер зі Зромадження Дочок Ісуса.

Около 9. години у вечір вибралися ми з о. Дрібненьким до Нормандо, 16 миль на полудневий схід від Лак ла Біш, де проживають його старенькі родичі, сестри і браття. Виїхав за нами його найстарший брат Іван. Тут ще правдива зима, а коло Едмонтону не то що снігу ніде не видно, але вже і повисихали дороги, що аж порохи куряться.

Близько 11 години в ночі приїзджаємо до старих Дрібненьких. У хаті втіха й радість, бо діждалися, що їх син став священиком і приїхав на першу Службу Божу.

Служба Божа має бути у латинськім костелі 5 миль від Дрібненьких, бо поблизько не ма своєї церкви.

На другий день їдемо ґарою до церкви, щоби всьо приладити до завтрішного торжества. Ідемо фармами, бо дорога забита снігами. Іван для більшої забезпеки казав другому, молодшому братові Андрієві запрягти коні до саней і їхати за нами, щоби вразі коли застрягнемо, зараз нас витягнув зі снігу. І не помилився. Заледви віділхали яких дві, а може три милі, ми застрягли. Андрій підїхав і нас витягнув. Опісля таки нас на ґарі тягнув за саньми майже до самої церкви. А тут сніг ліпить, що світа не видно.

В церкві всьо приладили, що було треба і вернули домів.

В неділю 15 березня їдемо вже саньми всі, бо ґарою не можливо. В церкві застаємо вже поважне число людей. Я маю читану Сл. Божу. Опісля починає співану Службу Божу о. Вернард. В церкві людей повно. Є українці, є і багато чужих, особливо французів, які в більшости замещкують цю околицю. Відспівує о. Вернардові його рідний тато, Павло Дрібненький. По св. Євангелію я мав проповідь про гідність священика. До св. Причастя приступила ціла родина о. приміціянта. Гарно воно виглядає, коли син і брат подавав у св. Причастю Евхаристійного Ісуса свойому татові і мамі, а також братям і сестрі.

По Службі Божій уділив о. Вернард першого свого священичого благословення всім присутним. Особливо зворушлива була сцена, коли тато, мама зі сльозами радости в очах приймали благословенство від свого сина.

Не багато є таких родичів, які мали, або мають таке щастя.

о. Юрій Жидан, ЧСВВ.

БРУДЕРГАЙМ, АЛТА. Свіжа могила. Дня 15 березня в Лемонті упокоївся в Бозі бл. п. Теодор Іващук, заосмотрений св. Тайнами Впр. о. Кондратюком ЧСВВ.

Покійний приїхав до Канади 43 роки тому, зо села Більча Золотого, борщівського повіту. Весь час перебував у Брудергаймі, де належав до парохії Св. Хреста в Скаро, Алта., де мимо далекої дороги та непогоди все приїздив на богослуження.

У вівторок 17 березня, о. М. Когут відправив парастас, а слідуючого дня похорон. Хоч дороги були зіпсуті, багато людей прибуло віддати покійному послідну християнську послугу.

Покійний лишив старшого брата Якова, жінку Розалію, двох жонатих синів, Ладика й Андрія та одну доньку Вероніку віддану за Дмитра Знака.

По похороні всі вдалися до дому засумованої родини, де по обіді о. М. Когут потішив їх та заохотив присутних до жертви на нашу католицьку пресу щоб і другі довідалися про наших піонірів, що так скоро від нас відходять. Збіркою занявся п. Филип Павлюк з Лемонту, що дякував при похороні. Збірка принесла $8.50. З того на вироблення кліші до часописи і на "Світло" призначено $5.50 а $3.00 на "Українські Вісти."

* * *

Ми почуваємося до обовязку щиро подякувати всім, що потішали нас у нашим смутку. Особливо щиро дякуємо Впр. Отцям за прислугу ще коли Покійний був слабий у шпиталі. Всім що взяли участь у похороні також дякуємо.

Родина.

ВОСТОК, АЛТА. Приміція о. Боніфатія Слободи, ЧСВВ. В неділю, 15. III., парохія св. о. Николая на Восток, Алта, святкувала небувале торжество, а саме там відправив першу Службу Божу новоосвячений отець Боніфатій Слобода. Ч.С. В.В.

В 10. год. рано, підїхало авто з Впр. о. Приміціянтом до дверий церкви. Тут йому на зустріч вийшли Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ., в асисті діяконів і процесії. Особлившу увагу звертали малі діти,

що стояли в двох рядах з цвітами в руках. Отця Приміціянта у притворі церкви вбрано в епітрахиль і мантію й відпроваджено до престола. Хор в тім часі співав "Буди Имя Господнє..." По молитві перед престолом, о. Боніфатій зібрався в гарні нові ризи, що їх справила парохія в дарунку новому священикові, й почав правити свою першу Службу Божу. Підчас Служби Божої о. Матей Сіянчук, ЧСВВ. діяконували а бр. Мирон, ЧСВВ. субдіяконував. Також двох братів з Мондеру були аколі-[illegible]

По церкві рознісся милий голос отця Боніфатія: "Благословенно царство...," а люди, стиснені в церкві, аж на пальці ставали, щоб ліпше побачити нового отця. На переді стояли тато і мама отця Боніфатія та час від часу втирали сльози радости, що текли по їх старечих лицях. Нині їх давні мрії, їх бажання сповнені. Ото їх власна дитина стоїть при престолі. І чомуж не радіти так великою ласкою. Також рідні брати й сестри та всі кревні з задоволенням гляділи на свого кревняка як він перший раз приносив Безкровну Жертву. Приїхала також на приміцію о. Боніфатія, з Ріджайни його рідна сестра, С. Боніфатія, що служить Богові як Сестра Служебниця.

При кінці Служби Божої, Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ., мали проповідь. В нас нині велике торжество. Ось стоїть перед нами о. Боніфатій, той що недавно ще малим хлопцем ходив до цієї церкви. Він в цій околиці родився, тут виріс а тепер тут вже священик відправляє свою першу Службу Божу. Щож то таке священик? Священик, це вибраний Богом чоловік, щоб продовжати царство Боже на землі. Його зайняттям є потішати засумованих, підносити упавших та віднаходити заблуканих. І люди поважають та шанують священика, та не всі.

Є й такі люди, що від них мусить священик много витерпіти. Тому бодай ми стараймося шанувати та любити наших священиків. Нині радіє цей священик, що по довгих трудах і зусилях дійшов до того, чого він бажав. Радіє також його тато, мама та вся рідня, що один із їх родини став нині при престолі. Радіє також ціла ця парохія, й радіє нині наш Чин св. Василія Великого, що збільшилось число працівників на ниві Христовій. Радіє нині ціла Католицька Церква, а особливо український нарід, що відчуває такий брак своїх священиків. Радіє з цієї нагоди також ціле небо. По Службі Божій о. Боніфатій уділив благословення усім людям і роздав памяткові образці.

Обід був у родиннім домі отця Боніфатія, що є віддалений чотири милі від церкви. Гостейназіздилося повна хата, так що годі було куди протиснутись. Підчас обіду забрали голос Впр. о. Ігумен, де ще раз похвалили добрий вибір стану отця Боніфатія. Згадали скільки то науки та праці потрібно, щоб стати священиком. Вкінці похвалили також родичів, що так добре вміли виховати своїх дітей. Відтак устав молодий о. Приміціянт та зворушеним з радости голосом подякував наперед отцям настоятелям за опіку та науку потрібну священикові, подякував також родичам, що так добре виховували його, посилали до шкіл та не боронили йому вступити до Чина. Незабув він і за свого колишнього учителя п. М. Крижановського, та щиро подякував йому за ті початкові головні підстави української мови. Підчас цієї короткої, а щирої та зворушаючої промови не одному показалися сльози в очах. Потім учитель п. М. Крижановський встав та заявив свою велику радість, що має нагоду бути на так великім торжестві, де оден з його колишніх учеників дійшов до так високого стану. Він бажав, щоб якнайбільше було таких дітей як наш о. Боніфатій. Говорив ще також підчас обіду о. М. Сіянчук, ЧСВВ., та погратулював цілій родині з цієї нагоди. По кожній бесіді відспівано многоліттєвіє, наперед о. Приміціянтові, відтак його родичам, потім братям і сестрам і всім кревним, а вкінці цілій парохії та всім гостям прибувшим на це торжество.

При цій так радісній нагоді не забули зібрані й за нашу пресу. На заклик п. Н. Андріїва, гості радо давали свої жертви на закупно машини до Василіянської друкарні. По долярові зложили: Родина Свободів, Николай Андріїв, Стах Баґрій, Теодор Войтків, Яків Курило, Ілько Луців, Впр. о. Ігумен Н. Саварин, Іван Палцат, по 50 центів: Іван Козяк, Дамян Панич: по 25 центів: Петро Палцат, Никола Гук, Адам Головайчук, Матвій Палцат, Іван Вацько, Іван Максимець, Никола Андрухів, Стефан Кульматцький, Марія Палцат, Ксеня Палцат, Олекса Єлиняк, Василь Климок, Петро Гринів, Стефан Панич, Михаїл Михальчук, Михайло Крижановський. Прочі дрібними датками. Всіх разом збірано 14.00.

БОРЩІВ, АЛТА. Перша Служба Божа о. П. Гевка, ЧСВВ. — 15-го березня, ц. р. відбулось у місцевій церкві св. Івана Хрестителя в Борщеві величаве торжество. Впр. о. Петро Гевко, ЧСВВ. відправив свою першу Службу Божу. Парохіяни почувалися щасливі й горді, що зпоміж них вийшов новий священик на службу Богові.

До цього торжества гарно настроїла людей тридневна місія, що відбулася в днях 12-14, березня, ц. р. під проводом о. пароха М. Когута, ЧСВВ. Самий день приміції о. Петра випав дуже гарно. Хоч розмоклі дороги не віщували багато гостей, однак людей було повна церква. А слід замітити, що церква в Борщеві велика, простора й недавно збудована. На першу Службу Божу о. Петра загостив також і його рідний брат о. Павло Гевко, ЧСВВ з Монтреалю.

Відправа почалася о год. 11. 15. По гарнім обряді привіту молодого новоисвяченого священика, о. Петро Гевко вбрався при престолі в священичі ризи й разом з діяконами й аколітами почав Святу Літургію. Дзвінко й зворушливо лунав його голос. Хор співав під орудою п. Степана Рурки. По евангелії змістовну проповідь виголосив о. М. Когут, ЧСВВ. При кінці Служби Божої промовив також сердечно й щиро о. Петро. Опісля слідувало вділення першого священичого благословення, родині, кревним й всім людям, Кожний одержав образок на памятку.

По Службі Божій всі вдались до Народного Дому, де парохіяни зготовили великий бенкет у честь о. Петра. Прийом був зготовлений старанно — як це завжди потраплять борщівці. Підчас нього промовляли: Впр. о. М. Когут, о. Павло Гевко, о. Петро Гевко й п. Мищій — голова Народного Дому. Всі висказували свої враження й радість з приводу так гарної і великої хвилі. Кожний зложив щирі побажання новому отцеві. Многолітствієм закінчено це приняття.

Ввечері ще відбулася спільна вечеря, що її зготовили Василь і Олена в своїм домі для своїх синів священиків — о. Петра й Павла. Присутні були Впр. Отці й Браття, ЧСВВ, як також і кревні й сусіди. Під час неї вручено о. Петрові від родини гарний дарунок. Був це гарно виготований епітрахиль. Щераз повторилися промови, між іншими чутливо висказався 82-літній дідуньо Дмитро Гевко. Дякував Богові, що діждався тієї хвилі, коли побачив при престолі двох своїх унуків. "Я вже щасливий і можу вмирати" — говорив він. Одержав о. Петро й від сусідів гарний дарунок.

І так проминула ще одна гарна хвиля в історії парохії в Борщеві, в родині п-ства Гевків і в життю о. Петра Гевка. Цілий день панувала піднесла й радісна християнська атмосфера. І не диво! Бо це було християнське й правдиве торжество, Христос тут одержав нового робітника для Своєї винниці. Дай Боже, щоб таке свято переживала кожна наша парохія в Канаді.

Молодому Христовому Працівникові бажаємо обильних ласк від Всевишнього в праці над спасенням українських душ!

Приятель.

ВОТЕРВЛІТ, Н. Й. Перший раз в життю. Була це велика й зворушаюча хвиля в життю молоденького василіянина о. Маріяна Горішного, коли то він по довгих літах науки став священиком і убраний у священичі ризи станув при престолі й відправив у родинному місті першу Службу Божу. Відправу попередила процесія під проводом о. пароха А. Хлистуна, що відпровадила о. Маріяна в мантії, каптурі, епітрахилі й з хрестом до церкви. У церковних дверах о. парох сказали привітальне слово й повели о. Маріяна до престола. Зачалась його перша Служба Божа. Щастя й радість заливали серце молоденького священика, коли співав святі слова богослужби. По евангелію о. парох мав проповідь. Розказав у ній історію життя о. приміціянта та високу гідність до якої дійшов. По Службі Божій промовив сам о. Маріян і уділив людям своє благословення. Опісля слідував, бенкет у церковній галі, промови й побажання. Промовляли п. Йосиф Філяк, господар бенкету, п. Іван Спяк, о. Антін Борса з Гудсону й другі. Цей день записався нестертими враженнями не тільки в о. приміціянта, але й всіх, що взяли участь у цьому великому торжестві. Він став початком великої й жертвенної праці, що її тепер отець Маріян з молодечими силами вестиме на славу Бога й добра свого народу. Щасть йому Боже!

НЮ-ЙОРК, Н. Й. Прибуття ОО. Василіян. В неділю, дня 15. березня, ОО. Василіяни обняли душпастирську працю в парохії при церкві св. Юрія в Ню-Йорку. Це була торжественна хвиля. Рано, в 9 год. Впр. о. протоігумен В. Бараник ЧСВВ відправили читану Службу Божу, а проповідь виголосив о. ігумен Амброз Сенишин ЧСВВ. В часі співаної Служби Божої, по евангелію всесв. о. канцлер Филимон Тарнавський, колишній парох цієї церкви передав провід праці ОО. Василіянам і в гарній проповіді розказав людям про Чин св. Василія Великого та його працю. Службу Божу співав о. ігумен А. Сенишин і великий парохіяльний хор з 80 осіб під проводом п. Т. Онуфрика. До святого Причастя на обох Службах Божих приступило около 250 осіб.

Українська греко-католицька парохія св. Юрія в Ню-Йорку є велика; числить около 1.000 родин і 700 осіб самотних. Люди в цій парохії люблять церкву й є її активними членами. В парохії є цілоденна школа, яку провадять Сестри Василіянки. Також є гарно зорганізоване Апостольство Молитви жінок, що має около 300 активних членів і часто дає жертви на добрі цілі.

Теперішним парохом є о. С. Журавецький ЧСВВ а сотрудниками: о. Нестор Феціца, о. Маріян Горішний і о. Петро Гевко, ЧСВВ.

ПРИГАДКИ

3. IV. Велика Пятниця. Памятка смерти нашого Спасителя Ісуса Христа. Служби Божої не правиться. На вел. вечірні вхід з евангелієм, 3 чтенія, Ап. зач. 125. Єв. Мат. зач. 110. і на стиховні обхід з плащаницею кругом церкви. Відвідування Божого Гробу. Вечером Єрусалимська Утреня.

Піст від мяса й набілу.

5. IV. Воскресення Христове. Обхід довкола церкви, воскресна утреня. На Сл. Б. Ів. Золот. Єлици. Ап. зач. 1. Єв. Ів. зач. 1. Ангел вопіяше. Свячення пасок. На веч. мирования і цілования хреста.

6. IV. Світлий Понеділок. Гл. 2. На Сл. Бож. Ап. зач. 2. Єв. Івана зач. 2.

7. IV. Світлий Вівторок. Гл. 3. На Сл. Бож. Ап. зач. 4. Єв. Луки зач. 113.

12. IV. Неділя Томина. Єв. утр. воскр. 1. Всеночне. На Сл. Божій 2 антифони воскр., третій з воскр. припівом. Тропар празн. Сл. конд. празн. І нині кондак Пасхи. Трисвятое. Ап. зач. 14. Єв. Ів. зач. 65. Ангел вопіяше.

В великодному часи люди поздоровляють себе словами: Христос воскрес! — Воістину воскрес! складають собі побажання і обдаровують себе писанками.

Загальниця від 5-12 квітня.

Заборонений час на весілля й забави до 12. IV. виключно.

На другий день великодних свят, або пізніше похід на гроби й молитви за померших.

Місячне наміpення: Щоб християни визначались діяльною любовю.

Місійне наміpення: За рідне духовенство в Індо-Китаю й Сіямі.

Відміни місяця: Остання кватира 9. IV. Нів 15. IV.

ПРОСЬБА Й ПРИГАДКА

Одинокий Український Сиротинець, що є під зарядом Сестер Служ. П. Н. Д. М. в Айтуні, Саск., гарний він не тільки тим, що його будинок уже старанно викінчений й помальований, а ще більше тим, що у ньому понад півсотні діточок постійно знаходить теплий притулок, добру науку й старанне виховання.

Та виховання такої гарної групи дітвори і постійне провадження Сиротинця й його удержання, з року на рік вимагає стільки праці й гроша, що без помочі нашого українського громадянства, наших Українських Запомогових Інституцій, ми напевно не зможемо виконати цього нашого святого і патріотичного обовязку; бо ж тих діточок треба щодня нагодувати, огріти й зодягнути, а це не така легка штука.

Тому ми звертаємося з ласкавою просьбою до читачів Світла та до прихильників Сиротинця помогти нам своєю жертвою, а Господь Вас за те буде благословити у всіх змаганнях Вашого життя. Від Вашої щедрої помочі буде залежати також і доля не тільки нашого Сиротинця, але також і доля многих, многих дітей сиріт. Діти наші, а особливо сироти, це діти нашого народу й ми мусимо ними занятися. Коли ми не займемось вихованням наших сиріт, то ними займуться напевно протестантські секти і тоді виховають наших гарних і здібних дітей не для нас, а для себе. Возьмімо це під увагу! Ласкаві жертви просимо слати на адресу:

St. Ann's Orphanage,
Ituna, Sask.

ЖЕРТВИ НА ПАСКУ ДЛЯ СИРІТ

Одна родина з Ошави, Онтаріо. $2.00
Пані Русак, Трансқона, Манітоба. 5.00
Пані Меланія Романів, Кендіяк, Саск. 1.00
Пані Марія Ханська, Інвермей, Саск. 1.00
Пані Павліна Ревуцка, Вінніпеґ, Ман. 2.00
Пані Фірман, Арбург, Ман. 1.00

Заряд Сиротинця складає найщирішу подяку всім жертводавцям. Най Ісус і Його Найсвятіша Мати опікуються Вами!

Сиротинець Св. Анни.

— **Британська** повітряна фльота чимраз то частіше налітає на ворожі території в Німеччині та в окупованих західноевропейських краях. Також британські літаки сильно бомбардували Італійський острів Родес на Середземному морі.

На Далекому Сході аліянські літаки й субмарини нищать японські сили в Новій Ґвінеї і на острові Тімор і завдають ворогові великі втрати.

— **14. березня,** коло Яви відбулася найкровавіша й найбільш жорстока битва в історії. В цій битві обєднані держави стратили 12 военних кораблів, а японці 8. Битва припізнила, але не ударемнила японського наїзду на Яву й її здобуття.

— **Союзні** Держави не обмежаться до оборони, але перейдуть до офензиви, щоб так скорше побороти ворога й виграти війну.

— **Японці** ґромадять значні сили в Новій Ґвінеї, щоб напасти на Австралію. До Австралії прибули американські війська й зброя. Начальним командантом для оборони Австралії став назначений славний герой МекАртур.

— **На російському** фронті боева лінія йде від обложеного Ленінграду через міста: Стара Русса, Ржев, Вязма, Брянськ, Орел, Курськ Харків, Сталіно, й Таганрог. Советські комунікати голосять безупинно про перемогу над німцями, але поступу вперед не видно на мапі. Гітлер у своїй недавній промові сказав що "в літі" німці червоних "знищать до кінця", та коли буде початок наступу на Росію, того не сказав. Одначе обі воюючі сторони горячково приготовляються до весняної офензиви.

— **Польський** генерал Сікорскі приїхав до Вашінгтону, щоб там позискати поміч президента Рузвелта в будучім визначенню східної межі Польщі, як Сталін, набе Гітлера. Сікорскі мав про це розмови зі Сталіном, котрий дав йому зрозуміти, що Росія хоче забрати всі українські землі по Сян і Вислу. Польща їх хоче мати при собі. А український нарід хоче бути незалежним господарем на своїй землі.

— **Розенберґ,** німецький міністер для окупованих областей, видав декрет, що впроваджує на Україні на місце советських грошей окрему валюту "карбованці". Німецька влада почала орґанізувати український банк з тимчасовим осідком у Рівнім, що буде видавати нові гроші.

З того українцям нема потіхи. Бо та "українська валюта" буде в німецьких руках і німці будуть визначувати її виміниу вартість, очевидно в свою користь, а не в користь українського народу. Так "українські гроші" стануть новим хитрим засобом використовування українців. Українські гроші мали б тоді для нас значіння, коли б знаходились у руках українського уряду, що міг би вирішувати їх вимінну вартість.

— **21. березня,** в Венкувері помер Джеймс С. Вудсворт, основник і перший голова Федерації Кооперативної Держави, відомої більше в скороченню під назвою "Сі-Сі-Еф" і посол до парляменту. Вудсворт мав 68 літ. Син методитського провідника і методистський провідник він постепенно дійшов до того, що став соціялістом. Ненавидів війну. По смерти казав себе спалити й порох розсіяти по заливі Джорджії.

— **Український** греко-католицький парох міста Саскатуну о. Михайло Пелех став назначений капеляном для українських вояків греко-католиків у канадійській армії. Він має ступінь сотника.

— **Німці** стараються витиснути з України якнайбільше збіжжа й харчів. Та збіжжя на Україні обмаль. Бракує зерна навіть на весняні засіви.

В адміністраційному поділі панує дійсний хаос. Україну поділено на ріжні комісаріяти. Адміністрація є в руках німців, а тільки нижчі місця обсаджують теж і українським елементом.

— **В Бурмі** японці повели наступ і зайняли острови Андаман, територію що належить до Індії.

— **В Канаді** стримано виріб ґумових річей для невійськових цілей через великий брак ґуми.

— **В Канаді** незабаром покличуть до військового вишколу мужчин від 21 до 30 років.

— **Між советським** і японським представником у Москві прийшло до заключення японсько-советського договору відносно ловлі риб на советських водах на один рік.

— **В Британській** Індії переговорює з представниками гіндусів і музулман представник британського уряду сер Стафорд Крипс. Британці готові Індії дати по війні право доминії в британській спілці народів, якщо індійці згодяться боронити Індії проти японської загрози.

— **З першим** днем квітня в Канаді ввійшло в життя розпорядження про продаж ґазоліни на картки.

— **В Бурмі** ідуть завзяті бої між китайцями й японцями коло міста Тунґу.

— **В Лібії** британські стежі посунулись яких 40 миль уперед і зробили великі шкоди ворогові.

— **Кажуть,** що болгарський король Борис на домагання німців готов зірвати зносини зі советською Росією й в весняній офензиві пішле на поміч Гітлерові 200,000 війська.

— **Японці** сильно бомбардують твердиню Коррегідор на Филипинах, та її здобути не годні.

В ДОБРИХ КНИЖКАХ КРИЄТЬСЯ ВЕЛИКА МУДРІСТЬ. КУПУЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ДОБРІ КНИЖКИ!

НА ДАРУНКИ ДЛЯ ДІТЕЙ І МОЛОДІ
найліпше надаються
ЦІКАВІ ОПОВІДАННЯ:

На филях моря ... ... .30
На темних стежках ... ... .25
В копальнях Сардинії ... .35
Пімста монаха ... ... .25
Бранець морського опришка ... ... .25
Мала Нелі ... ... .30
Дух страху ... ... .25
Присяга ватажка Гуронів .25
В пралісах Канади ... ... .25

Увага: Цікаві оповідання це ілюстровані видання Марійського Тов. Молоді писані приступно в правдиво християнськім дусі, які читається з зацікавленням і великим пожитком для вироблення молодих характерів. По молитовниках вони найкраще надаються на дарунки для молоді.

—О—

БІБЛІОТЕКА НАШОГО ПРИЯТЕЛЯ
(з гарними ілюстраціями)

З небесного городчика, легенда про Христа й Богомаир ... ... .30
Було колись на Україні: Ростиславичі ... ... .30
Було колись на Україні: Романовичі ... ... .30
Було колись на Україні: литовсько-руська доба. ... .25
Чарівне намисто, казки, Королів-Старий ... ... .30
Стародавні перекази, Хавсора ... ... .25
На відлюдді, цікаві пригоди хлопця й дівчинки в дуже давних часах на Україні, Р. Леонтович ... ... .30

Замовляйте на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare,. Alta., Canada

Рік V. Число (95) 8. 15-го Квітня, 1942. April 15th, 1942. Vol. V. No. (95) 8.

Католицька релігія дає щастя людині.

— **В полудневій Африці,** в місті Йоганнесбурзі, Луція Бриджет, донька англіканського пастора й протестантська монахиня через 28 літ, пізнавши правдивість католицької Церкви навернулась і стала тепер католицькою монахинею, кармелітанкою.

— **Визначного** католицького виховника й історика д-ра Карлтона Науес-а президент Рузвелт іменував амбасадором в Еспанії на місце Олександра В. Ведделя, що уступив через брак здоровля.

Др. Науес навернувся до католицької Церкви в 1904 р. Між многими причинами, що привели його до католицької Церкви були також його глибокі історичні студії.

— **Преосв.** Вилліям Д. О'Брайн, епископ-помічник в Шикаго дістав потвердження від Ап. Столиці на дальших 5 літ на становищі президента Товариства Поширення Католицької Церкви в Америці.

— **Папа Пій** XII. 3. IV. на окремій авдієнції прийняв сліпих ветеранів війни. Св. Отец сказав їм, що хоч не мають того щастя тішитись денним світлом через втрату зору, то однак бажає їм, щоб Боже світло просвічувало їх души й помагало їм до злуки з Богом тепер, а колись довело їх до оглядання Його в небесній вітчині.

— **Кардинал** Вільнив і всі католицькі архіепископи й епископи Канади видали спільний пастирський лист у якому пригадують духовенству й вірним про надходячий срібний ювілей епископства Св. Отця Пія XII. і заохочують всіх католиків Канади до молитов за верховного Пастиря. Кожна парохія з нагоди цего ювілею повинна постаратись про духовну китицю молитов і добрих діл у доказ пошани й любови для Батька християнства.

— **Католицький** епископ і Ап. Вікарій в Янлінґ, Китай О'Гара й двох американських місіонарів знаходяться в Гонг Конг інтерновані японською владою.

НОВІ ХРИСТОВІ АПОСТОЛИ

В Томину неділю дня 12. квітня, ц. р., в церкві св. ап. Петра й Павла в Мондері, Преосв. Кир Василій Ладика, ЧСВВ. висвятили двох нових священиків о. Василя Філевича й о. Андрея Хоружного. Була то зворушаюча хвиля, коли наш дорогий Архієрей, властю Йому Богом і Церквою даною, молитвою й положенням своїх рук, уділював двом діяконам св. тайни священства й при співі старохристіянської пісні "Аксіос" передавав священичі ризи й знаряддя для священодійств, а опісля разом із своїми молоденькими пресвитерами приносив Безкровну Жертву Нового Завіту. Всі були цього добре свідомі, що тут довершувалось щось великого, важного й святого...

По довгих літах науки й пильного приготовання, два нові Христові апостоли станули в рядах українського греко-католицького духовенства до праці для добра свойого народу.

Радіймо всі, бо з ними на порозі другого 50-ліття побуту українців у Канаді число нашого духовенства разом із нашим епископом зросло до числа 103. Радіймо, що на жнива великі, на працю важку, а так потрібну, приходять нові робітники, щоб неподільним серцем і зі жаром св. ревности віддати свою науку, здібности, час й життя в праці для щастя свого народу. Хай Господь з небесного Сіону благословить їх праці й труди й дарить успіхами їх змагання!

Новонисвячені отці відправлять свою Першу Службу Божу дня 19. квітня, о. В. Філевич у Мондері, Алта а о. А. Хорунжий в Елма, Ман.

ВСЕЧ. О. ВАСИЛЬ ФІЛЕВИЧ

Всеч. о. Василь Філевич є сином Ювеналія Філевича й Анни Пелех. Уродився 13. січня, 1918 р. в Стрию, Алта., Канада. Ходив до школи "Москва" коло Мондеру, а опісля в Мондері. Почувши в собі поклик до священичого стану вступив 1936р. до духовного семинаря в Едмонтоні і там скінчив свої богословські студія. Нижчі свячення отримав 17. жовтня, 1940 р. в церкві св. Йосафата в Едмонтоні, а діяконат 26. липня, 1941 в Мондері з рук Преосвященного Кир Василія Ладики ЧСВВ.

Отець Філевич є добре знаний в околицях Борщева й Чипмену, де на вакаціях учив дітей катехізації й рідної мови.

ВСЕЧ. О. АНДРІЙ ХОРУНЖИЙ

Всеч. о. Андрій Хорунжий, син Григорія й Теофанії з дому Бойко родився 11 вересня, 1910 р., в Яструбичах коло Кристинополя, Зах. Україна Приїхав до Канади 1921 р. До школи ходив в Елма й Вайтмавті, Ман. а опісля один рік перебув у Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, Саск. Богословські науки покінчив у духовному семинарі в Едмонтоні. Нищі свячення одержав 28 серпня, 1940 р., а діяконат 17 серпня, 1941 р. з рук. Преосв. Василія Ладики ЧСВВ.

Своєю першою Службою Божою в родинній місцевості Елма 19. IV. зачне о. Андрій сповняти своє високе післанництво священика, до якого покликав його Господь.

— **Кардинал** Луї Копелльо, архієпископ у Буенос Айрес поблагословив хрест, що буде поставлений на вершку гори Аконкаґуа, що є найвища на західній півкулі.

Гора, висока на 23,098 фітів, знаходиться в Арґентині.

—**Славна** відпустова місцевість "Молитовня св. Йосифа" в Монтреалі в часі девятниці перед празником св. Йосифа (лат. обряду) стягнула тисячі побожних прочан. Щоденно від 10-40 тисяч народу брало участь у різних відправах, а в навечеря празника й у сам празник, 18-19. III. було щонайменше 75,000 народу. 40 священиків цілу ніч слухало св. сповідей, а від півночі аж до рана 5 священиків безупинно причащало. Поверх 10,000 приняло св. Причастя в сам празник, а до 25,000 причастей роздано в часі цілої девятниці. В торжествах узяло участь 8 епископів.

Зворушаючий був вид кількох соток хорих, що до молитовні прибули амбулянсами, автами, й на кріслах, щоб разом із здоровими людьми помолитись у празник св. Йосифа.

З нагоди 300- ліття заснування Монтреалю в жовтні відбудеться місійна вистава в "Молитовні св. Йосифа." Ця вистава покаже, що Монтреаль зробив для католицьких місій у світі за минулі три століття, а також що він завдячує місіонарям.

— **Японський** уряд оповістив, що японським представником у Ватикані буде Кен Гарада. Японський представник має 46 літ. Він є поганином, а його жінка є ревною католичкою. Вже від 1922 року були пороблені старання, щоб навязати дипльоматичні відносини між Ватиканом а Японією, однак вони були неуспішні з вини японського уряду.

Апостольська Столиця старається мати звязки з кожною державою, не для політичних цілей, а щоб могла так краще захищати справи Церкви. Тепер під японським правлінням опинилось 18 мільйонів католиків і є надія, що ті урядові звязки Ватикану з японським цісарством можна буде використати для легшого полагодження ріжних церковних справ, як пр. католицькі школи, місії і т. д., головно в теперішний военний час.

Також між китайським урядом у Чункінґ і Апостольською Столицею ведуться переговори в справі навязання дипльоматичних взаємин.

Чого нам найбільше потрібно?

Чого нам, нашому народові, нині, під цю пору, передовсім не достає? Одні кажуть — згоди, другі — єдности; інші стануть нарікати на біду, а дехто буде жалуватись на безробіття. Я скажу: нам бракує віри й життя з віри.

Деякі родини забули на Бога. Ще висить образ Розпяття на стіні, зате не слідно Бога в серцях родичів і дітей. Кілько є ще родин, де всі разом спільно моляться? Кілько людей говорить про Бога? Кілько їх молиться в важку годину? Не дурім себе! Світло віри гасне в неодній родині. Як же ж зможе огонь віри перейти в грядучі покоління, на внуків і правнуків?

Нам треба віри і духа пожертви. Щоб понехати все надмірне, все лишне в одягах, їдженню, питтю, відпочинку й в приємностях. Не гонити за скрайними видумками моди. Обходитися ощадно в дома й в товаристві. Тим чином заощадимо гріш і дамо іншим добрий примір.

Бо уживання не є щастям. Ще многі не розуміють цієї правди. Багаті й бідні роблять непотрібні видатки на алькоголь і на нікотину, на солодощі й на примхи. Родичі розніжнюють дітей і заводять марні привички. Звідси пересит, невдоволення.

Будьте поміркованi. Вдоволяйтеся малим. Ми багато говорили, часто нарікали і жалувалися. Тепер пора на чин! Пора на жертву і самовідречення. Пора на добрі діла! Цего нам тепер найбільше потрібно!

— **У Франції**, в незайнятій частині, католики вибирають собі поодинокі місцевости з окупованої Франції і моляться за їхні духовні потреби.

— **В Англії** публика, а навіть парлямент підносить потребу навчання дітей релігії у державних школах, бо без релігії молодь стає поганською, а це відіб'ється опісля дуже шкідливо в громадському життю.

— **Архієпископ** Гльонд подав звіт Апост. Столиці про стан Церкви в Польщі. В тому звіті сказано, що німці злікʼвідували польські дієцезії: познанську, ґнезненську, поморську, лудзьку, полоцьку, вроцлавську і катовицьку, а священиків запроторили до тюрми або до концентраційних таборів. 86 священиків замордувало ґестапо, а до 200 померло від мук. Тільки дуже мале число священиків може ще обслуговувати своїх вірних у парохіях.

— **Анна Сесиль Керр**, сестра покійного лорда Лотіяна, бувшого британського амбасадора в Вашінгтоні віддала $14.000 на католицькі добродійні цілі, цебто пяту часть свого майна. З того $8.000 на виховання священиків, $2.000 на фонд для удержання старих священиків, $2,000 для церкви в Джедбург, а $2,000 для Товариства Поширення. Віри. Це жертвенність!

Знимка, що її виготовив Джюсеппе Енріє, б. редактор фахового журналу італійських фотографів. Урядово стверджено торінським нотарем Джюлієм Турбіля, що знимка не була ретушована, а є вірною відбиткою Обличчя зі Святої Плащаниці, що переховується в Торіно.

Христова Плащаниця

(Докінчення)

В італійськім місті в Торіно переховується плащаниця, або обрус, що ним сповили Христа ученики вкладаючи Його до гробу. Новітні наукові досліди над тією плащаницею, а головно при помочі фотографічної штуки принесли дуже цікаві й цінні здобутки. Які вони? Якщо ви тим зацікавлені, то читайте, а зараз довідаєтесь.

Наука по 19 століттях фотографує Тіло Христове.

Про автентичність св. Плащаниці в Торіно, в Італії, дала незбитий доказ і зробила попросту відкриття одна з наймодерніщих наукових ділянок - фотографія.

Вона дала нам несподіване свідоцтво про правдивість тої предорогоцінної памятки християнства й здійснила те, що нікому ані не снилось, щоб можна було ще по 19 століттях сфотографувати Христове Обличчя.

Вправді в 1868 р. італійський маляр Реффо відмалював і то досить влучно обриси постатті зо св. Плащаниці, але щойно в 1898 р. салезіянин о. Ногіе де Маліже, професор фізики й хемії, добився у короля Умберта І. дозвіл зготовити вірну копію цього великого скарбу, королівської італійської родини. Цю роботу доручено фотографові - аматорові, торінському адвокатові, Секондові Пія, якому дійсно вдалося зробити цю знимку.

Тільки з найвищим напруженням сил зумів побороти свій страх, коли в викликувачі раптом зявився йому позитивний образ Христового Обличчя, чого ніяк не сподівався. Останками сил ще зміґ вкинути негатив св. Плащаниці до утривалюючої купелі. — І справді ця його фотографія стала світовою подією.

Так сповнилося те, що нікому ані не снилося: фотографічна сочка й чутлива плівка, отже два предмети, про які всі добре знаємо, що на них не могли вплинути ніякі суґестії, фантоми, зяви, тощо... раптом обявляють річи, які були бажанням найтайнішого кутика нашого серця.

Було це справді першорядне відкриття, бо вияснило загадку дивних образів на св. Плащаниці про які менше більше здогадувались побожні люди, що це могла би бути відбитка Тіла Спасителя.

Ще важнишим одн...е було те, що питання пр... ...дивости св. Плащаниці було ...авлене на незбиту основу. Адже як перед самим 1898 роком, так і через цілі століття, коли то св. Плащаниця була на французькій і італійській землі, ніхто не міг ані припускати, що відбитка цього св. Покрівця є **досконалим негативом** т. зн. є як фотографічна плита, що на її чутливій верстві схоплено сочкою переданий образ. Обриси ці мають обернене відношення світла й тіней та обернені сторони в т. зв. дзеркалове відбиття. Є це. річ, яка перед винаходом фотографії нікому взагалі не могла прийти ані на думку, тому що **неґатив не трапляється ніде в природі.**

Модерна дослідна наука відкрила отже тайну самої підстави тої Памятки і потвердила, що в дійсности є це обруси Спасителевого Тіла. Вона уможливила **по 19 століттях сфотографувати Його Найсвятіше Обличчя як дійсність.** Враження з цієї події було таке сильне, що навіть безбожницькі та соціялістичні часописи надрукували про те відкриття обширні статті, як ревеляцію, що наука сьогодні по 19 століттях фотографує Христове Тіло.

Модерне фотографічне знання, зовсім безпартійно потвердило і доказало спеціяльними побільшеннями і т. д. що не могло тут бути рішуче нічого фальшованого, ба що більше - що взагалі ніхто не міг щось подібного ані видумати. Це лікарська наука своїми подивуґідними дослідами на св. Плащаниці доказала.

Наукове зайтересовання цією Памяткою, що його викликала перша недосконала ще знимка Секонда Пія, по 33-ох роках зросло далеко більше, коли то фаховець Джюсеппе Енріє зробив нову фотографічну знимку. Його знимка з 1931 р. — це нова безумовна перемога правдивости цеї реліквії — і саме в тім лежить величезне світове її значіння.

Щойно в 1933 р. цей урядово авторизований, фотограф св. торінської Плащаниці, Джюсеппе Енріє, б. шеф-редактор фахового журналу італійських професійних фотографів, видав обширну книжку: "La Santa Sindone rivelata della fotografia" (св. Плащаниця відкрита фотографією). В цій книжці описує він з небуденною сумлінністю і докладністю цілу свою фахову працю над св. Плащаницею. Наводить не тільки розміри ужитих плит і їхні знаки, силу обективів і їхню якість, освітлення тощо, але взагалі подає ясний образ своєї праці.

Двома наворотами в ночі по дві години (від пів одинадцятої до пів першої 3-го і 22-го травня 1931 р. в приявности численного наукового світа виготовив свої подиву гідні знимки. Треба зважити, що фотографував при 16,000, а потім і при 20,000 ел. свічках, білу, пожовклу ткань полотна

Коли кардинал Фоссаті побачив ці прекрасні знимки Христового Обличчя, зворушений до глибини душі впав на коліна зі словами: "Яку це радість уділив мені Господь!"

Плити й знимки Енрія урядово комісійно переглянуло пятьох фахівців і в нотара ствердили, що ці неґативи фотографічних плит не були ані трішки ретушовані й що позитиви є їхньою вірною копією.

В своїм творі пише Енріє:

"Так сочка фотографічного апарату бачить все оком витривалішим і кращим, ніж людське око При так сильним світлі, якого ми не знесли б, занотує все без пересудів, без вказівок, якнайвірніше й без ласки, не даючи на себе ділати якійнебудь суґестії."

Отже ця сочка, яка бачить все ясніше, докладніше, обективніше, ніж людське око, **обявляє нам не тільки правдивий Христовий портрет, але також подає нам науковий доказ його правдивости.**

Ба що більше Енріє твердить на основі своїх знимок таке

"Неґатив відбитки не тільки сам з дивною докладністю схоплює зовнішню форму Обличчя Спасителя, але що найважніше схоплює і вираз Його душі! А це саме є найвеличавішою річчю!" Є це фотографія душі! Правдивий Христовий портрет!

Яку радість подав нам в св. Плащаниці любий Спаситель!

Жахлива жорстокість Христових страстей.

Вістка про те, що італійцеві Енріє вдалося відфотографувати св. Плащаницю зацікавила многих лікарів. Особливо зацікавився нею чеський учений лікар Др. Р. В. Гинек і всеціло віддався дослідам св. Посмертного П о л о т н а Христового. Слід зазначити, що цей лікар був колись лібералом і ворогом католицької Церкви, та навернувся до Бога на вид Божого знаку — стигматики Тереси Нойман з Коннерсройт. Коли в 1933 р. інж. Кордоне привіз Тересі знимку св. Плащаниці, з очей її ринула кров сльозамя на вид Божого Обличчя. Тоді німецька стиґматичка сказала, що саме **таким** бачить Обличчя Христове в своїх екстазах, тільки на тій знимці є Воно дещо старше.

Др. Гинек з великим пієтизмом і з основним лікарським знанням взявся "відчитувати" жахливу історію Страстей і Смерти Спасителя, відбиту на св. Плащаниці. Це що ми досі написали взяте з його книжок, що їх написав про св. Плащаницю.

Ось що далі він розказує про Христові Страсти на основі своїх лікарських дослідів св. Обруса.

Кровавий піт.

Випари тіла, крови, поту, то що — перемінившись у хемічні складники, витворили з алоєм і миргою на гробнім полотні ці відбитки Христового Тіла.

Багато дослідників добачує в тім і сліди кровавого поту в Гетсемані, коли то **"Його піт був як ті краплі крови, спливаючі на землю."** (Лук. 22: 44.).

А не можна відкинути цеї думки з огляду на очевидну досконалість цих відбиток. Як також не можна дивуватись жахливій реакції святого Христового чоловіцтва, коли Його божественна всевідучість відкривала Йому саме в цім Оливнім Городі найстрашнішу перспективу дійсно найжахливішої смерти, яку ще супроводжала дочасна руїна цілого Його життевого діла.

Жахлива невдячність людства, ворожнеча до Його св. Церкви, байдужність, шлямазарність душ, відкуплених Пресвятою Його Кровю, всі святотатства, надуживання Його св. імени, науки і т. д. всілякими єретиками, бурителями, безвірками — це все дійсно могло бути вистарчаючою причиною, щоб потні желези Христові замісць поту виділювали кров.

Шкіра, таким кривавим потом пересичена, разом з потом корчів при розпяттю була аж надто підхожою матерією для витворення тих відбиток на св. Плащаниці.

Терновий вінок.

Перша річ, на якій зупиняється наше око при погляді на св. Плащаницю, це є численні сліди крови, яка вигринула з ран, що не повстали інакше, як через вложення на голову Замученого -- тернового вінка.

Видно тут передовсім кровавлення зпереду й ззаду. Кровавлення на розграні волосатої части голови й чола повстало з покалічення острими предметами (терням) кровних жил, з яких виринули ще за життя струмочки, чи то великі краплі крови. Деякі стікали в долину, стримані аж на бровах, передовсім на лівих. Інші краплі, спливаючі по густім, довгім волоссю, зліпили це волосся, чим утворили немов би обрамовання довгого вузького Обличчя.

Спосіб кровавлення свідчить про те, що довгі й гострі терни понаколювали кровні бючки й жили та не порозлдирали їх дуже, як напевно були б зробили короткі й грубші терни якоїсь дикої рожі.

Потім є тут кровавлення з бючок і зі жил Перше виявляється численними краплями, що витиснулись з проколеної бючки, передовсім на висках, хоча кровавлення над лівими бровами є рішуче зі жил. Кровавлення зі жил виявляється головно на заді голови в стікаючих смугах це/Пресвятої Рідини.

Зі заду голови бачимо цю страту крови передовсім більшу: довгі вужиковато спливаючі струмочки крови з глибини волосатої частини тімени й спини. Більше їх є в ліво ніж направо. На тімени бачимо ледви дві краплі крови, а решта закровавлених місць відповідає точно найбільшому обемові голови, що тягнуться довкруги чола й випуклости кости заду голови.

Іншими словами була це "шапка" з терня, що саме в цих місцях найбільше прилягала й ранила. При прибиванню на хрест або й при підниманню хреста гостре й довге терня цеї корони вбивалось до мягких частей заду голови. Інакше ті задні струмки не були б так позначились, якщо перед розпяттям було б знято Христові цю корону. Також кров, порох і волосся були б тут спеклись в одну чорну масу, так що ніколи були б ми не мали на св. Плащаниці тих вужиковатих кривавих струмочків позаду голови. Через те на питання егзеґетів, чи **Спаситель був розпятий з терневою короною на голові,** чи без неї, треба відповісти рішуче, що з терневою короною.

Замучене Обличчя.

Обличчя є дальшим документом мучення перед самою смертю. Бачимо це все докладно схоплене на посмертній відбитці на св. Плащаниці.

Первісна гармонія й краса цього Обличчя через те значно змінилась, а навіть Обличчя до деякої міри тими муками стало опоганене, то всежтаки сяє з Нього очаровуюча й привманчива сила.

На відтиску чи так на дзеркальним образі позитиву цього Обличчя бачимо виразно випуклину на ліво. В дійсности відповідає це значно вистаючому правому лицю, як також опухлій правій бороді, так що й первісно посередині розчесане волосся бороди більше нахилене на цю сторону.

Так пластична фотографічна знимка Енрія викликує в нас враження, немов зроблено її при освітленні з правого боку. Але коли ближче й уважніше приглянемося, побачимо, що це повстало через набрякнення Обличчя на право.

Коли приглядаємося ближче тим опухлинам, бачимо передовсім, що луки очей над обома примкнутими повіками є подекуди набряклі. Далі вистає права кість лиця під правими горішними, значно опухлими й надірваними повіками. На правім лиці над добре позначеною носовою ямою. показується більша опухлина, спричинена побиттям. Одначе найтяжче побиття виказує довгий, орієнтальний ніс, який з права до ліва переломаний саме на розграні хрястки й кости. Також здається, що ліве ніздря є роздерте.

Найбільша опухлина є на бороді під твердо затисненими, гарно викроєними устами, над якими пишалися густі вуса.

Всі ці поранення виказують своєю формою й видом, що вони повстали декілька годин перед смертю, що з цілою певністю стверджуємо. Чи було збичоване й Обличчя, як це твердять деякі автори, важко ствердити, бо не находимо ніде на Обличчі ані сліду нагайки, чи мітли як це наглядно видно на цілій решті Тіла.

Рани на правім рамені.

Далі дуже інтересні є рани на правім рамені, які повстали через те, що якийсь тяжкий гранчастий предмет натискав повним тягарем на ці місця, врізуючись і ранячи їх. І це рамя — видається нам — трохи більше знижене, ніж рамя лівої сторони.

З того мимохіть виринає в нас думка, що ці покалічення й рани на рамені повстали через несення хреста.

Бичовання.

Далеко сильніше, попросту потрясаюче враження викликує ствердження і виклад про ті безчисленні рани й синяки, розсіяні по цілім Тілі, які дають нам образ в уяві про щось так страхітнього, яким було збичовання Христа.

По стільки століттях відчитуємо тут на св. Плащаниці вимовні й ясні сліди чогось так жахливого, що нашому виделікатнілому й перечуленому поколінню ані не снилось! Я сам, як лікар, — каже д-р Р. В. Гинек — тим образом мук, схопленим на неґативі Енрія, особливо образом мук плечей і решти частей тіла зі заду, був дуже прибитий!

На св. Плащаниці можна ствердити, що мертве Тіло Мужчини, що було завинене в цей покровець, було. перед смертю жахливо і жорстоко побите та збичоване. Яка страшна й кровава кара попередила неменше жорстоку кару смерти!

Все Тіло, з переду від грудей починаючи, через живіт, руки, боки, стегна, голіні, а ззаду через оба рамена, лопатки, бедра, мязи сидження, лидки, і т. д. все це покрите безчисленними ранами, з яких деякі, передовсім на стегнах, віяльцево розбігаються, переплітають і перехрещуються взаімно, так що на цій частині тіла нема попросту здорового кусочка.

Тих ран нараховано приблизно 600, якими Тіло є покрите від шиі аж до пят.

Увагу глядача звертають на себе відтиски двох, кульок, злучених разом паличкою. Це знаряддя мук т. зв. римська нагайка спричинила таке жахливе обвиття цілої поверхні Тіла, що диво дивне, як Христос міг ще на правім рамені нести свій претяжкий хрест аж на місце смертної кари. Загально нараховують 40 тих ран з римської нагайки. Саме стільки присуджував тодішний римський закон, як найвищу кару, яку засуджений міг ще живим витримати. Вимовно про це свідчить і сам св. ап. Павло. який нараховує, що пять разів по сорок без одного приняв для Христа. (2. Кор. 11: 24).

Прибиття до хреста.

З лікарського становища є рішуче виключено, щоб Спасителеві руки могли бути пробиті посеред долоні й щоб Розпятий міг так висіти. Нема в тих місцях ніяких мязів, ані вязів, на яких мігби тягар Тіла втриматись, щоб долоні не прорвались і щоб Розпятий не впав з хреста.

Зовсім точно відкрила нам саме св. Плащаниця своїми відбитками **спосіб прибиття на хрест.** Маємо докладну відповідь поставлену лікарями на основі дослідів св. Плащаниці з рішучою певністю на питання, де були руки прибиті до хреста.

Паризький хірург д-р Пер Барте (Pierre Barthet) в науковім творі "Les cinq plaies du Christ" на основі анатомічних дослідів подав остаточне лікарське вирішення цеї справи. Найдивніше в тім є це, що довідавшись про студії Христових ран на основі дослідів св. торінської Плащаниці, д-р Барте забрався до праці настроєний недовірчиво... І в висліді подав найновішими науковими методами атономічно-лікарське потвердження правдивости того подивугідного гробного Полотна.

Докторові Бартетові удалося на основі чисто наукового досліду з відбитки св. Плащаниці ствердити рентгенольогічно і секцією таку річ: цвях пробито до свіжо ампутованої руки в живчик повище долоні в першім зігненню. Надиво цвях пройшов докладно поміж першим і другим рядом карпальних кісток: os naviculare, semilunare і triquetrum в першім ряді та os multangulum majus, multangulum minus, capitatum і hamatum в другім ряді. Цвях перейшов легко Десттовим рівчаком і прибито його до дерева.

Це дійсно найвідповідніше місце, бо під долонею в цім місці є дуже сильний вяз (Lig. carpi transversum volare), який легко втримає і тягар цілого тіла.

Спасителя прибито як найпевнішим способом на хрест, а при тім по предсказанням пророків не порушено, ані не поломано Йому костей! Чи ж це не подивуґідне?

Найжахливіші муки.

Дальшими дослідами переконався Др. Барте, що при цім способі розпяття на хрест ніколи не можна оминути того, щоб не захопити, надрушити, чи навіть перебити дуже чутливого нерву т. зв. **medianus.** Це одначе спричинює корч великого пальця (великий палець звертається в сторону мізинчика). Те відкриття нам вияснює загадку, чому на руках відбитих на торінській св. Плащаниці оба пальці укриті за чотирома видними пальцями! Так мимоволі цей хірург відкрив **нове джерело безмежних болів Спасителя.** Жахливі болі мязових корчів (про що буде мова) були аж до божевілля збільшувані болем розірваного й перебитого нерву! Щось неймовірно жахливого!

(Докінчення на стороні 5).

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТА ЄВПРАКСІЯ

На дворі цісаря Теодосія II (408-450) жив його родич Антигон, що кількома наворотами займав високі, державні становища. Його дружиною була багата й побожна Євпраксія. Коли Бог обдарував їх малою донечкою, надали її імя матері-Євпраксія, що значить добродійна. По народженні Євпраксії постановили побожні подруги з любови до Бога провести своє життя в досконалій повздержності, живучи як брат із сестрою. Та не довго тривало їхнє подружне життя, бо до року вмер Антигон. Молодою вдовою й дитиною заопікувавсь тоді сам цісар.

Утеча до Єгипту

Коли мала Євпраксія мала вже пять років, за стараніям самого цісаря заручено її — по тодішньому звичаєві — синові багатого сенатора; вінчання мало відбутись пізніше, коли Євпраксія підросте. Тим часом почали й самій матері, молодій іще й багатій вдові, накидатись різні женихи. Щоб забезпечитись перед такими небажаними залицянками побожна вдова покинула цісарський двір і з малою Євпраксією виїхала до Єгипту, де мала свої добра. Подорожуючи по Горішнім Єгипті, Євпраксія заїхала зо своєю донечкою в околиці Теваїди, де проживали побожні пустинники, й там замешкала близько одного жіночого монастиря, де 130 монахинь служило вірно Господу Богу, проводячи своє життя серед молитов, чувань, постів і ручних робіт. Одягались вони в довгу, шерстяну одежу, кормились простою яриною й зіллям, що їх споживали аж по заході сонця.

Божий поклик

Побожна вдова полюбила тих побожних сестер і заходила до них часто зі своєю донечкою; не могла однак ніколи намовити їх, щоб прийняли від неї який дар у грошах, чи харчах. Наставниця монастиря говорила її: "Ми вбогі й такими бажаємо залишитись надалі." Приймала найвище малу грошеву жертву на кадило й оливу до церковних лямпочок. Мала Євпраксія, що мала тоді сім років, дуже полюбила сестер і просила матір, щоб дозволила її лишитись раз на завжди з ними в монастирі й посвятитись на службу Богові. Щоб заспокоїти донечку, мати лишила її в монастирі, думаючи, що це діточі забаганки та що мала Євпраксія незабаром сама вернеться до своєї матері. Та дівчина й не думала вже вертати додому, хоч її звертали увагу на те, що в монастирі треба буде її постити, спати на землі й вивчитись напамять цілого псалтиря. Пізнавши в тім справжнє монаше покликання, сказала наставниця до матері: "Лишіть дівчину з нами, бо видно, що в її серці ділає Божа ласка. То ваша побожність і вашого чоловіка Антигона розкрили перед нею дорогу досконалости." Побожна мати заплакала, та не зо смутку, а з радощів, що Бог сподобав собі її дитину. Потім завела малу Євпраксію перед Ісуса, розпятого на хресті, й промовила:

— Господи, Ісусе Христе, прийми цю дитину під свою особливішу опіку. Тебе одного вона любить і на Твою тільки службу вона посвячується.

А звертаючись до Євпраксії поблагословила її словами:

— Нехай Бог, що поклав основи гір, заховає тебе завжди в своїй святій боязні.

Після кількох днів відбулись торжественні облечини малої сестриці в важкий монаший габіт. По облечинах питала мати вже тепер "сестру Євпраксію", чи вона вдоволена. А мала новичка відповіла зі захватом:

— Матусенько, то моя шлюбна сукня, дана мені на те, щоб я приносила честь Ісусові, свойому Обручникові!

По облечинах дочки побожна мати не довго вже пробувала в своїй удовичій самоті. Небесний Отець покликав її до кращого життя, що ним уже кілька років тішивсь її побожний чоловік Антигон. А мала Євпраксія під опікою сестер виростала за монастирською фіртою на гарну дівицю, а ще більше на святу Христову обручницю.

Ціла Христова

Коли Євпраксії було вже дванадцять років, прийшов до неї несподівано післанець із Константинополя від самого цісаря з повідомленням, що вже настала пора, щоб вона, згідно зо своїми давніми заручинами, вийшла заміж за свого судженого. Та Євпраксії, що з любови до Ісуса прирекла дівицтво аж до смерти, навіть через гадку не перейшло, щоб вона мала проміняти свого Божественного Обручника за смертного жениха, хоча б найкращого й найбагатшого. Тому зараз написала до цісаря, свого опікуна, власноручно лист, просячи його, щоб дозволив її остати до смерти вірною Христові в святім, черничім покликанні. Одночасно просила цісаря, щоб усе майно, що її припадало по батьках, роздав убогим, а всім невільникам, що належали до них, дав волю. Коли той лист прочитали цісареві й сенаторам, усі були дуже зворушені, а сенатори говорили до цісаря:

— Це справді славна дочка Антигона й Євпраксії, твоїх родичів, і свята галузка, що виросла з чесного пня.

Цісар сповнив дуже точно волю св. Євпраксії. Вільна тепер від усякої перешкоди почала св. дівиця вести ще строгіше життя, а при тім робила всякі прислуги своїм сестрам: чистила їдальню й келії інших сестер, стелила постіль, варила їсти й пекла хліб, носила до кухні воду й дрова, що їх сама рубала з веселим серцем, не зважаючи зовсім на те, що в її жилах плила цісарська кров. Сестри, що робили таку роботу, бували звільнені від нічних чувань і молитов, та Євпраксії ніколи не бракувало в хорі. А що ще дивніше, то те, що хоч працювала важче й чувала більше, як інші сестри, коли мала двадцять років, то була здоровіша й краща за всі інші сестри.

Духовна боротьба

Хоч св. Євпраксія вела життя великого самозречення й самоперемоги, бували такі часи, коли находили не неї прикрі докучливі спокуси, заманюючи невинну дівицю до того розкішного світа, що його вона покинула з любови до Ісуса. Щоб прогнати від себе спокусника, спішила св. Євпраксія до настоятельки монастиря й розкривала перед нею щиро свою душу. Тоді наставниця казала її робити особливо тяжкі і впокоряючі роботи, щоб при ни св. дівиця забувала про світ і так прогнала від себе злого духа, що не давав її спокою ні вдень, ні вночі. Одного разу казала и сестра настоятелька переносити каміння з одної купи на другу й робити те саме аж тридцять разів! А Євпраксія радо й весело сповняла той прикрий і впокоряючий приказ, не спитавши навіть, навіщо здалась така непотрібна робота. Бачивши в своїй старшій сестрі Божу заступницю, вона знала, що то Божа воля, та що її треба тільки слухати, а все інше належало до настоятельки. І Євпраксія держалась того вірно й так перемагала злого духа.

Спілий овоч

Покора й лагідність св. Євпраксії були надзвичайні. Раз питала її в кухні одна сестра, чого то вона постила цілий тиждень, від неділі до неділі, коли в їхнім монастирі ніхто ще не пробував того, хіба тільки одна настоятелька монастиря? А коли св. Євпраксія відповіла, що робила це з послуху, та друга сестра не хотіла повірити її і назвала її облудницею, що своїми надзвичайними ділами хоче звернути на себе увагу, щоб потім вибрали її настоятелькою. Євпраксія не розгнівалась за таку зневагу й прикрість, тільки впала покірно тій недобрій сестрі до ніг і просила її, щоб молилась за неї.

Св. Євпраксію покликав Бог скоро до себе. Коли вона лежала на смертній постелі, сестра Юлія, що разом з нею жила в одній келії, просила вмираючу виєднати її таку ласку, щоб так, як вони були разом на землі, могли бути також разом і в небі. Її бажання сповнилось дуже скоро, бо вже третього дня після смерти Євпраксії покликав Бог до себе й її товаришку Юлію. Стара настоятелька, що приймала св. Євпраксію до монастиря, ходила потім цілий місяць дуже засмучена втратою св. сестри. Опісля стала дуже гаряче молитися, щоб Бог не казав її перебувати далі на землі, коли інші сестри пішли вже по вічну нагороду. І вже наступного дня знайшли сестри в келії тільки мертве тіло своєї настоятельки, бо її душа полинула до небесної батьківщини, щоб там злучитись із своїми святими сестрами.

Спочила в Бозі св. Євпраксія 420 року, а в 30 році життя.

— **Війна** витиснула свою печать й на цьогорічних великодніх святах. В Англії британці йдучи за прикладом самого короля й королевої перевели святочний час у церкві й хаті. В Америці й Канаді церкви були переповнені народом. Можна було завважити багато осіб у військових одностроях. Проповідники кріпили нарід надією на побіду й кращі часи по цій війні.

В Єрусалимі святковано великдень, як що року заховуючи всі стародавні звичаї. Нарід ріжними мовами просив у Бога побіди й мира. Грецький король Юрій із своїм військом був на великодній відправі в грецькій церкві.

— **Джосе Моіса** мексиканська фільмова зірка покинула свій дотеперішний стан і вступила до Сестер Францішканок. Її виїзд до монастиря в Перу зробив велике враження в театральних і других кругах.

Католицька Релігія

в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

До одного краєвого священика в монастирі написав був раз батько такий лист:

"Дорогий сину! Ти знаєш добре, скільки то хрестиків післав мені Бог. Через 14 літ здавалось, що Бог забув про мене. То град витовк збіжжя, то худоба вигинула — нещастя мов висіло над мною. Тоді прийшла мені гадка, що може був у моїм житті коли який тяжкий гріх... Я добре переглянув своє сумління, та не знайшов нічого такого, що зневажило б тяжко Бога. До тих неповоджень прилучилась іще одна біда — старість. Який я був здоровий і дужий тоді, коли ти вступав до монастиря! Та тепер я старець. Доношу тобі також і те, що мої довги перейшли вартість мого майна. Як то страшно покидати рідну стріху!.. Як не було б у мене віри — я не мав би іншого виходу, як тільки наложити на себе руку, щоб положити кінець таким мукам. Та Бог дав мені віру! Сумління не робить мені ніяких докорів, що я може якою легкодушністю стратив майно. Тому підношу свої очі до Бога, що досвідчує мене й почуваюсь щасливий, що можу промовити до Бога зо спокійним сумлінням: "Боже, Ти дав, Ти взяв — нехай буде благословенне Твоє Імя!" Може за те, що Бог не дає мені дочасних благословенств, не відмовить мені свого благословення в вічному житті."

Жива віра — це велика сила, що в нещастю захоронює від розпуки й помагає переносити терпеливо всі невзгодини життя. Стіймо в вірі!

— Розійдемось! Я не стерплю, щоб ти виконувала свій божевільний плян. Розумієш?

— Ти може думаєш, щоб я змінилась?

— Так! Стільки разів я вже говорив тобі, що з католичкою не буду жити! Ні. Ніколи! Запамятай собі, що як...

Її серце стиснув біль. Відвернулась, очі зайшли слізми.

— Не думай, що тим зворушиш мене — бурмотів загніваний. Я не дамся! Направду ні!

І так тривало якийсь час. Він гудів її невпинно за вухами, щоб дала перемогти себе, щоб не робила йому сорому, а вона твердо стояла при своєму.

Вкінці вірвавсь йому терпець і він одного дня прийшовши до дому кинув її на стіл документ.

— Бачиш? — процідив терпко крізь зуби.

Дрижучими руками взяла його, скоро прочитала. То був протокол розводу.

— Ти подався на розвід? — спитала спокійно.

— Так! А тепер розваж це добре! Або зречись свого божевільного пляну, або підписуй протокол. Вибирай!

Була спокійна, як і попереду.

— Мій дорогий! Мушу тобі сказати з болем, що з того не буде нічого. Я не змінюся. Тяжко прийдеться мені покидати тебе, але коли Бог хоче виразно того, я мушу слухати більше Бога, як чоловіка. Мушу йти за голосом свого сумління, мушу спасти свою душу, хоча б я мала стратити все, що мені наймиліше в житті... А тепер подивися!

Взяла протокол, роздерла його одним махом і кинула в огонь. А сама припала до нього, обняла й стала говорити ніжно:

— Не вірю, щоб ти мав стільки відваги покинути мене! Не говорім про це!

І вона дійсно про те не думала вже більше.

Але він думав. Не сходило йому з думки, як вона любить його та яка вона відважна. Покинути її?... Неможливо! Скоріш я стану католиком — подумав собі.

І став католиком, він, багатий адвокат і визначний політик у Ню Йорку.

Жива віра жінки врятувала подружжя й душу чоловіка. Бо жива католицька віра, це найбільша сила між людьми. Вона робить навіть чуда. Стіймо непохитно в св. католицькій вірі, бо це запорука нашого спасення!

о. А. Трух, ЧСВВ.

ХРИСТОВА ПЛАЩАНИЦЯ

(Докінчення зі стор. 3).

Причина смерти.

Даремно шукає око лікаря на тих відтисках причини смерти Тіла, що було прикрите цим гробним полотном. Бачить, щоправда, зразу велику рану (на відбитках) вліво в грудях, одначе негайно собі усвідомлює, що кров з неї витекла вже по смерти, отже була тільки посмертним зраненням. Іще докладніще й характеристичніше витворену бачимо велику пляму крови, взаду на бедрах, але це є також посмертна кров.

Здогади про те, що смерть Розпятого на хресті настала викровавленням є безпідставні, бо прибиттям до хреста не була поранена ні одна більша кровна жила, отже кровавлення досить скоро переставало.

Др. Барте прослідив також і напрям кровавлення, видний на хребті лівої руки й найшов, що Кров Христа з цеї рани в долину, свідчить про розпяття рамен і рук під кутом 65 степенів від тіла. Це на перший погляд незначне наукове прослідження є знову для нашого викладу дуже важне й то як для техніки, так і для причини смерти Розпятого.

Це доказує, що засудженці були прибивані з максимально розтягненими раменами т. зн. під кутом 90 ступнів від тіла, чим з одного боку їхній грудник був розширений, але й мязи їхні й рамена якнайбільше були розтягнені. Після того засудженці висіли головно на мязах, а не на костях ані вязах. По хвилині їхні мязи піддавались під тягарем тіла із первісних 90 ступнів до 65 ступнів. При чім наставали корчі мязів.

Зрештою кожний може переконатись, що ані найсильніший атлет не зуміє витримати саме лиш розтягнення на хрест рук навіть ані десять хвилин і при тім ще стояти на пальцях ніг.

Таке розтягнення рук було найжахливішим і найповільнішим замучуванням на смерть, бо після наукових дослідів **смерть Розпятого на хресті наставала через удушення.**

Св. Августин, що його ґенерація знала ще ту жахливу кару смерти розпяття на хресті, каже:

"Ніякий спосіб насильної смерти не був грізніший від смерти на хресті!"

Такою найжахливішою, повільною й найжорстокішою смертю умер Спаситель з любови до нас.

Висновки.

Досліди над св. Плащаницею в Торіно доводять до дуже цінних і важних висновків:

1. Вони потверджують науковим способом ту правду, що Христос дійсно жив на землі, що Він Особа Історична.

По 19 століттях наука сфотографувала Христове Тіло. Один італійський письменник при кінці книжки "Життя Христа" так молиться до Спасителя: "Христе! Ти є досі між нами й будеш з нами повсякчас. Живеш між нами, але сьогодні прийшов час, коли потрібно, щоб Ти знову нам усім зявився і дав рішучий та незбитий знак цьому поколінню... тільки один знак... тільки одно слово в тій цілій мовчанці...

Тим знаком є відкриття св. Плащаниці, що 19 століть лежала — щоправда в пошані, але люди дивились на неї невидючими очима.

Торінська Плащаниця це Божий знак, що його дає Боже Провидіння віруючим на покріплення віри, а невіруючим, щоб отямились.

Сьогодні, коли вчені сфотографували Христа, годі вже поважно сумніватись в те, чи Він загалом жив на світі. І це всіляким безвіркам і безбожникам повинно вистарчити за доказ, коли вони ще хочуть пізнати правду.

2. Вони потверджують аж до подробиць правдивість всього того, що розказують нам про Христові страсти св. евангелія, а тим самим і достовірність св. евангелій. Отже св. евангелія — не не книжка з казками, а слова правди, що їх можемо безпечно приймати й в них вірити.

3. Вони ставлять нам перед очі жахливі Христові страсти, що їх з любови до нас і для нашого спасення витерпів предорогий наш Спаситель.

Якщо торінська св. Плащаниця скриває дійсно пресвяту Кров Господню, за нас пролиту — про що нема найменшого сумніву — каже д-р Гинек і сліди найжахливіших страстей з безмежної, попросту непонятої Божої любови, витерпілих за нас, — якщо тут є схоплене фотографічним апаратом зовсім вірно й точно Його Пресвяте Обличчя, повне ран, але й ніжности та маєстату Життя, здрімнувшого на хвилину в обіймах смерти..., то маємо в нім нове, наглядне, історичне потвердження для нашої віри!" А ми ще додамо й заохоту до любови Христа й ревности за спасення нашої душі.

4. Вони висвітлюють чимало подробиць з мук і смерти Хри[illegible]

Д-р. Гинек з основним лікарським знанням "вичитав" зі св. Плащаниці не тільки жахливу історію Христових страстей, а ще також кілька цікавих невідомих подробиць, а це:

що Ісус Христос був високий на 1 м. 8 цм., або 5 фітів і 9 цалів;

що Його Тіло було незвичайно пропорціональне і гарне;

що Христос був розпятий з терневою короною на голові:

що при розпяттю руки були прибиті не по середині долоні, а над долонею, там де бє живчик;

що ноги були прибиті обі **одним** цвяхом.

— О —

Свята Плащаниця є побіч дерева Христа найвизначнішою реліквією - святощами християнства, бо зі жахливою попросту вірністю заховала нам відтиск цілого Христового Тіла з усіми його страстями.

Вона з великою силою промовляє до нас: Полюби Того, що для твойого добра й щастя став чоловіком і страдав та вмер на хресті! Дбай про свою душу, що є відкуплена предорогою Кровю Христовою! Користай зі заслуг і мук Христових доки час, ходи правними дорогами, щоб пролита Кров Христа вийшла тобі не на осудження а на життя вічне в небі.

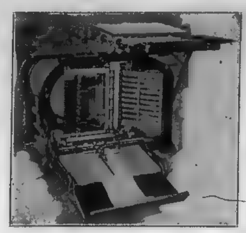

Дар Любови

НА ЗАКУПНО ДРУКАРСЬКОЇ

Намічено: 1,700.00

Вже зібрано ... $886.20

Остає до збірки: $813.80.

Друк уже від самого його винаходу став у людських руках могутнім пропаґатором добра й зла. Сьогодні всі послугуються друкованим словом у політичних, економічних і релігійних цілях як могучим чинником, щоб підбити собі уми й серця маси народу. Особливо вороги католицької Церкви зрозуміли велике значіння друкованого слова й тому не жалують грошей і старань, щоб мати могутню пресу в своїх руках. І треба це признати, що лиха преса вже страшенно великого зла накоїла по всім світі; вона також много шкоди наробила й в нашому народі.

Розуміючи, як великого значіння є преса в наших часах, ми мусимо для нашого релігійно-народнього добра поставити на службу могутню добру пресу.

Маючи це на увазі ОО. Василіяни заснували в Мондері друкарню в якій друкують молитвенники, календарі, ріжні добрі книжки та релігійний двотижневик "Світло". Василіянська Друкарня в Мондері — це фабрика друкованого слова, що має українцям нести правду й добро та робити їх ліпшими й щасливішими. Велике й гарне завдання!

Щоб його можна якслід сповнити треба, щоб та фабрика друкованого слова мала всі потрібні машини. Для призбирання потрібних фондів на закупно друкарських машин ми переводимо цю збіркову кампанію. Кожний цент, що його дістаємо, ми не беремо собі, а вкладаємо в друкарню, щоб людські жертви служили добрій справі.

Ми дуже вдячні всім тим, що справою друкарських машин інтересуються і беруть живу участь у збірковій акції. Просимо наших приятелів і дальше з нами співпрацювати для осягнення повного успіху в великому й корисному ділі.

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

Іван Німчук, Стар, Алта $1.00
А. Дж. Мондер, Алта. ... 7.00
Ольга Фостик, Філядельфія, Па. ЗДПА. 1.00
Гавриїл Лакомський, Круклин, Н. Й. 1.00
Ілля Вивюрка, Іст Кілдонан, Ман. 2.00
Стефан Гиса, Асторія, ЗД П.А. 2.00
Софія Дулібська, Асторія, ЗДПА. 2.00
Тома Коляр, Терривіл, Конн. ЗДПА. 5.00
Д. Кардаш, Сенді Репидс, Алта. 1.00
Павло Дрібненький, Нормандо, Алта. 2.00
Петро Шевчук, Шіго, Саскачеван 10.00
Василь Рурка, Ґейт, Алта. 2.00
Одна особа з Несквігонінґ, Па. ЗДПА. 1.00
Заряд Братства св. Андрея при церкві св. М. Б. Неустаючої Помочі, Торонто, Онтаріо 2.50
Стефан Личак, Дервент, Алта. 2.00
Анна Запотоцька, Бінґгемтон, Н. Й. ЗДПА. 2.00
Лев Мізунь, Куксвил, Онт. 1.00
Розалія Подоляк, Шикаго, Ілл. ЗДПА. 1.00
Григорій Ярема, Голден, Алта. 1.00
Михайло Захода, Пено, Алта. 1.00
Василь і Татіяна Ханаси, Ледук, Алта. 2.00
Олександер Свірський, Гусавік, Ман. 1.00
Михайло Турко, Елмвуд, Вінніпеґ, Ман. 2.00
Тимко Ґрещук, Іннісфрі, Алта. 1.00
Одна особа з Нового Киева, Алта. 1.00
Стефан Бусько з Нового Киева, Алта. 1.00
Николай Федо, Едмонтон, Алта. 1.00
Теодозій Вахна, Гардентон, Ман. 2.00
Марія Сальо, Честер, Па. ЗДПА. 1.00
Теодор Онищук, Мондер, Алта. 1.00
Василь Бродовий, Бонанза, Алта. 10.00
Анна Лабай, Бейон, Н. Дж. ЗДПА. 2.00
Юрій Диба, Бейон, Н. Дж. ЗДПА. 3.00
Одна особа, Янів, Ман. .. 10.00
Стефан Пасічний, Вінніпеґ, Ман. 2.00
Яків Демський, Олифант, Па. ЗДПА 2.00
Збірка на похороні бл. п. Параньки Баранюк, Новий Борщів, Алта. 3.82
Василь П. Ковч, Сван Плейн. Саск. 2.00
Іван Гриценко, Амстердам, Саск. 2.00
Ілля Феців, Ню Йорк, ЗД ПА. 2.00
Дмитро Савчук, Мавнтен Ровд, Ман. 2.00

Разом $101.32

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

НАШІ ПРИЯТЕЛІ, ЩО НАМ ЩЕДРО ПОМАГАЮТЬ

ВАСИЛЬ БРОДОВИЙ
з Бонанза, Алта.

Зложив в жертві на закупно друкарської машини $10.00. Щире Спасибіг за поміч в добрій справі!

Всеч. о. Н. Сірий, Арран. Саск. Пересилаю скромну жертву $10.00 на фонд закупна друкарських машин. Нехай Всевишний Господь благословить праці многозаслуженого для українського народу Чина ОО. Василіян. З цих нових українських машин, нехай за Божою поміччю попливе широкими струями по всій Канаді й Америці, християнсько-релігійна здорова наука. Нехай несеться з цих новоздобутих українських машин здоровий посів друкованого слова й науки по всіх закутинах американської землі поміж нашим народом, як розходилась просвіта й наука по всій Україні, Европі, а навіть тут за морем, з василіянської друкарні, із славного міста Жовкви, зі Західньо-української Области.

З РЕЛІГІЙНО ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **У величавій** катедрі св. Петрика в Ню. Йорку, дня 21. III. відправилась у греко-католицькім обряді соборна Служба Божа, на якій був лат. архиєпископ Ню-Йорку ВПреосв. Францис Спелман, много церковних достойників і 3,500 вірних. Відправляли о. Степан Гриньох, духовник Укр. Семинаря в Стемфорді, Конн., о. Андрій Г. Роґош, душпастир російської каплиці св. Михайла в Ню-Йорку й о. Степан Ґулович, канцлер карпато-руської дієцезії Преосв. В. Такача. Чудово співав хор укр. парохії св. Юрія в Ню Йорку під проводом дир. Теодора Онуфрика. Промовляли монсіньор Джеймс Ґрифит і сам архиєпископ Стелман. Архиєпископ сказав, що Апостольська Столиця у світових конфліктах мусить бути безсторонна й що вона дбає про всіх католиків без ріжниці на обряд, бо всіх уважає своїми духовними дітьми, де б вони й не жили.

Це богослуження відбулось з нагоди четвертої річниці Конференції про східні обряди й літурґії, що її зарядив університет Фордгема.

Ціль тих конференцій і богослужень є по бажанням Апостольської Столиці й Папів, дати змогу католикам латинського обряду пізнати красу й богацтво східніх обрядів й показати всім, що в католицькій Церкві при ріжниці обрядів панує однак одність віри й лучність любови.

— **Вже** через пять літ, в Брукліні, Н. Й. під проводом Преосв. Томи Е. Молоя, подається серії поучень про науку й практики католицької Церкви. За той час пять тисяч осіб взяло пять-місячні курси, а з некатоликів 2,504 особи навернулись.

В наших часах, що чваняться наукою й просвітою, панує ще дуже велика релігійна темнота; незнання й пересуди між людьми щодо науки й практик католицької Церкви. Цю пітьму треба по можности всім розганяти читанням добрих книжок і часописей, слуханням проповідей і релігійними відчитами, дискусіями та розмовами. З того вийде дуже багато добра.

КОРІНЬ ЛИХА

Любов, о Господи, подай і братолюбіє пошли!
Моливсь колись Шевченко Богу.
І тим вказав нам певний шлях,
Вказав нам певну путь-дорогу.
  І як би тим шляхом ми йшли,
  Любили Бога й свого брата,
  То був би мир по всій землі,
  Пропала б геть ненависть клята.
І люде всі, як діти ті,
Були б один-одному раді.
І всі жили би без сварні,
Ніхто не був би на заваді.
  Любов до Бога у серцях
  В усіх людей одна б горіла,
  І іскра мира для людей
  У кожного би в грудях тліла.
На жаль у світі — нема любови
До Бога, ні до свого брата...
Тому то й нині на землі
Панує гнів, борня завзята.

В. Н. Вихопень.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Свячення. В неділю, 12-го квітня, відбулося в мондерській церкві величаве торжество. Преосвящені Кир Василій Ладика, на тихій Службі Божій, висвятили двох молоденьких діяконів, Василія Філевича й Андрея Хорунжого, на священиків.

Вже раненько почали люди масово зїздитися до церкви, так що в девятій годині мондерська простора церква вже була наповнена вірними. В передніх лавках засіли родичі та кревні обох діяконів. Також прибуло трьох отців із едмонтонського семинаря св. Йосифа: о. ректор Г. Грифин, о. Ф. Коннолій і о. Бріер. Було також багато людей із Борщева та Чипмену. Всі нетерпеливо очікували тої хвилі, коли то появляться молоді діякони, що мають бути свячені на священиків. А особливо кожний хотів знову побачити улюблену постать свойого дорогого епископа, по щасливо перебутій тяжкій тримісячній недузі.

В год. 9.15 Преосвящений Владика, хоч не зовсім ще здоровий станув з діяконами при престолі й почалась читана Архієрейська Служба Божа. По "Іже Херувими" наступило свячення. Між іншими величними обрядами Архієрей клав свою руку на молодих діяконів і підчас молитви вони одержали цю велику ласку священства. Відтак убравшися в усі священичі ризи, що їх одержали з рук епископа, новосвячені священики станули при престолі, щоб кінчити з Преосвященим Службу Божу.

Ця зворушаюча сцена витиснула не одну радісну сльозу в старенькиx родичів і других, що були свідками цього торжества. Не з одних грудей полинула тоді перед престіл Всевишнього щира молитва подяки, що дав українцям у Канаді ще двох нових молодих працівників на церковно-народній ниві, та що привів до здоровля нашого дорогого Преосвященого, що могли уділити молодим діяконам тайни священства.

По Службі Божій було снідання в монастирі ОО. Василіян. Підчас нього промовляв нововисвячений о. В. Філевич. Він заявив свою радість з нинішнього дня, подякував своїм родичам і отцям професорам за виховання та ОО. Василіянам за щиру поміч і гостинність в таку велику хвилю в його життї. Відтак о. Н. Когут, ЧСВВ. подякував о. Філевичові за його промову й зложив побажання йому з нагоди його свячень. Також від Чина св. Василія подякував оо. гостям, що прибули до Мондеру, щоб своєю присутністю піднести це торжество. По нім о. ректор, едмонтонського семинаря Г. Грифин заявив свою радість, що міг бачити свячення в східнім обряді. Він хвалив дуже красу й величність нашої Церкви та обряду. Щодо молодих отців, то він має для них самі похвали і покладає на них гарні надії. По нім п. адв. Ю. Шкварок також заявив свою радість із нинішньої хвилі і поґратулював оо. гостям, що хоч не є нашого обряду, то однак так ревно стараються, щоб виховати нам добрих священиків. Говорив також рідний тато о. Філевича, Ювеналій Філевич та дякував Богові що дозволив йому дочекати так радісної хвилі. Нині його надії сповнені, що має при престолі сина, котрий про нього буде завсіди згадувати в своїх Службах Божих. Вкінці сказала пару слів також мама о. Хорунжого, дякуючи Богові й Преч. Діві Марії за так велику ласку, що дочекалася мати сина священиком. Однак з великого зворушення й радости вона не могла довго говорити. Торжество свячень записалось глибокими й милими вражіннями в нових отців і всіх, що були свідками цеї знеслої хвилі.

— **ЙОРКТОН, САСК. Рідке торжество.** 15. березня, ц. р. в церкві Матери Божої Неуст. Помочі мав свою першу Службу Божу нововисвячений священик о. Полікарп Матвіїв, ЧСВВ, син Петра й Катерини Тхоровської. Родився в Йорктоні й тут ходив до школи Сестер Служебниць ПНДМ. Всі його тут добре знали, тому не диво, що церква була переповнена. Службу Божу співали студенти Колеґії св. Йосифа й дівчата з Конвенту Пресв. Серця. Асистували при Службі Божій Впр. о. настоятель С. Бахталовський, ЗНІ і о. маґістер Ф. Боский, ЗНІ. Дуже гарну проповідь про гідність священика та пошану його виголосив о. Бахталовський. По Службі Божій о. Полікарп благословив і роздавав памятки. Опісля в парохіяльній домівці був спільний обід у честь о. Полікарпа. Підчас нього промовляли о. Візитатор і заявили свою радість, що з міста Йорктону вже другий священик монах, а восьмий український католицький священик з йорктонського округа стає до праці в винниці Христовій.

Між іншими промовляв також бувший посол з йорктонського округа, адв. В. Р. Смит, добрий католик. В своїй гарній промові, анґлійською мовою, представив теперішний світ у крутіжі жорстокої війни, згадав про терпіння України під займанцями, про свободу, якою тішаться українці в Канаді й про потребу поглибити релігійне життя. Він тішиться дуже, що отсе молодий священик посвячує своє життя на релігійному полі. Пр. Брат Методій ЗБХШ, професор Колеґії св. Йосифа згадав у своїй промові про колишнього Павла Матвіїва як примірного пластуна, що точно виконував свої обовязки. Останнім промовцем був сам о. Полікарп. Він подякував за уладження такого великого бенкету в його честь, за цінні дарунки, що їх дістав від парохії та Марійської Дружини, а також всім тим йорктонським добродіям, що колись помагали йому в сирітстві й його рідним. Коли згадав про своїх померших родичів у Йорктоні по салі рознісся тихий плач не лише жінок, але й навіть мужчин.

Родичі о. Матвіїва повмирали майже рівночасно, батько 30. X. 1930 р., а мати 30 грудня того самого року.

На це приємне торжество прибули також дві рідні сестри о. Полікарпа з Вінніпеґу, монахині Полікарпа й Людвіна, зі Згром. Сестер Служебниць ПНДМ. Тепер о. Полікарп працює як душпастир у Америці.

В КІЛЬКОХ СЛОВАХ

В САСКАТУНІ, 22. III. українська греко-католицька парохія й ширше українське громадянство попращало свойого пароха Всеч. о. М. Т. Пелеха, який залишив Саскатун, щоб перебрати обовязки капеляна в канадійській армії.

У ВЕГРЕВИЛ, АЛТА., третього дня великодніх свят у Парохіяльнім Домі відбулось спільне свячене. Кількох отців з Мондеру й парохіяне провели святочні хвилини серед милого християнського настрою й співу пісень. Промовляли о. парох М. Романович, ЧСВВ і п. С. Сисак. Опісля висвітлювано інтересні фільми.

У ВЕРНОН, Б.К. українці католики розпочали будову нової церкви. Є вона величини 50'x34' в хресті, а 22' у пресвитерці. Головним будівничим є п. Григорій Никифорук, а сталим помічником п. Петро Зварич. При будові нової церкви помагають усі парохіяни з Вернону. Гарно! Дай Боже їм і довершити зачате діло!

ЗАМІТКИ

Гетьманці Розвязались

Вже прийшли певні вісти до Канади, що Союз Гетьманців Державників у Америці таки розвязався, а їхній тижневик "Наш Стяг", що появлявсь у Шикаґо, перестав виходити. Союз Гетьманців Державників заявив у своїй останній волі, що бажання всіх осіб українського походження бачити Україну свобідною й незалежною повинно би бути підчинене нероздвоєним змаганням всіх американців виграти війну. З тої мовляв причини Союз розвязує свою орґанізацію й здержує видавництво ґазети, приказуючи ґазеті в останньому числі закликати читачів до помогти Америці в війні.

Дім разом із інвентарем у Шикаґо від гетьманців закупив Український Народний Союз за $8,500 долярів. Передання відбулося в неділю дня 15. березня.

Будьмо критичні!

Часто тепер так буває, що вороги католицької Церкви подають до преси непровірені, а навіть фальшиві вісти, щоб її шкодити. Недавно в часописях була вістка будьто би поліція зробила наскок на католицькі інституції в Бразилії й там знайшла багато націстівської пропаґанди, а навіть оружжя, головно в деяких францішканських монастирях. Тимчасом прослідження цеї справи показало, що ціла та вістка була чистою брехнею свідомо пущеною в світ людьми, що їм залежить на тому, щоб католицьку Церкву й її духовенство представляти в темному світлі.

ПРИГАДКИ

19. IV Неділя Мироносиць. Глас 2. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Бож. Золот. троп. воскр. і Благообразний, Слав. конд. тріоди, І нині Пасхи. Проче неділі. Ап. зач. 16. Єв. Марка зач. 69.

26. IV. Неділя Розслабленого і св. Юрія з 23. IV. Всеночне. Глас 3. Єв. утр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. Свят. Сл. конд. Святого. І нині Розслабленого. Проче нед. і Свят. Ап. зач. 23 і 29. Єв. Ів. 14 і 52.

3. V. Неділя Самарянки. † Преп. Теодозія Печ. Глас. 4. Єв. утр. воскр. 7. Служба Препол. опускається. На Сл. Бож. Ап. зач. 28 і 334. Єв. Ів. зач. 12 і Мат. зач. 43.

Відміни місяця: Перша кватира 22. IV. Повня 29. IV. Остання кватира 8. V.

Місячне намірення на травень: Щоб християнська обичайність була відома всім людям.

Місійне намірення: За рідне духовенство в Китаю.

19. IV. Неділя Мироносиць —

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

Веґревил
Скаро год. 4 парастаси.
Новий Київ год. 4 парастаси
26. IV. Неділя Розслабл. —
Делф год. 4 парастаси
Плейн Лейк год. 4 парастаси.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

19. Неділя Мироносиць —
Ст. Павл (відправа і парастаси на гробах)
Галлов Лейк (відправа)
Смокі Лейк св. Онуфрія (парастаси на гробах о 3 год. пополудні).
26. Неділя Розслабленого —
Редвей
Куквил (по відправі парастаси на гробах).

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

19. Неділя Мироносиць —
Стрімставн, год. 9 рано — Великодна Сповідь
26. Неділя Розслабленого —
Фіделіті школа (коло п. Нацюка — в суботу, год. 7 веч. Великодна Сповідь у хаті п. Нацюка.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Під переважаючою** силою ворога британці мусять відступати в Бурмі. Через те мусіли опустити місто Пром головний пункт на оборонній лінії в західній Бурмі. Японці бомбами з літаків сильно знищили місто Манделей.

На самий Великдень 75 японських літаків напали на Кольомбо, столицю британського острову Цейлон, але там британці поставили рішучий опір і розторощили наїзників. Це була одна з найбільших британських перемог над японцями. Коло Цейльону британці втратили літаконосець Гермеса і два другі більші кораблі Дорсетшиф і Корнвал.

— **Ще 30 березня** у Вашінгтоні проголошено створення нової тихо-океанської военної ради, в якій зарепрезентовані Злучені Держави, Велика Британія, Китай, Голяндія, Австралія, Нова Зеляндія та Канада.

— **По трьох місяцях** геройського опору виснажені американські й филипінські війська в числі 36,853 були змушені заперестати дальший опір на півострові Батаан. Японці помимо великих страт здобули американські позиції. Однак американці ще тримаються в твердині Коррегідор.

— **В Европі,** по всіх окупованих краях ведеться підпольна революційна робота. Особливо серби з генералом Мігайловичем на чолі завзято боряться з наїзниками на рідній землі. Німці карають за те сербів масовими розстрілами й вішанням.

—**На німецько** - російськім фронті боротьба зростае, одначе більших змін нема. Сподіватись треба, що як добре підсохне земля, обі воюючі сторони кинуться до весняної офензиви, що буде страшна, а може й рішаюча в цій війні. Большевицькі партизанти много шкоди роблять на задах німецької армії.

— **В Лібії** е тільки більші або мені перепалки між воюючими сторонами.

— **Острів Мальта** е під постійним бомбардуванням німецьких літаків, однак бориться знаменито. Вже видержав поверх 2,000 нападів.

— **Довгі** переговори британського представника Сер Стафорда Крипса з індійськими провідниками в справі незалежности Індій і оборони перед загрозою японців не довели до нічого й Крипс вернув до Лондону відтягнувши всі дотеперішні пропозиції британського уряду.

— **Британські** й американські літаки частими налетами роблять великі шкоди японцям у Новій Гвінеї і Тіморі. Японці зайняли острів Кристмес, що лежить на північно - західній стороні від Австралії.

— **В Лондоні** відбуваються важні военні наради, в яких бере участь ген. Юрій Маршал головний командант американської армії. Мабуть обговорюють там плян створення другого фронту через висадку військ на европейський континент.

— **Британці** не дають спокою німцям. Часті налети на французьке побережжя й промислові осередки в Рурщині спричиняють великі огні й шкоди в военних фабриках. Також британські командос, що нагло напали на Нарвік у Норвегії наробили німцям у тій пристані великої шкоди.

— **Военні** обмеження наложені на газоліну й автові колеса примусили многих їздити наколесниками (роверами). Але й тих часом годі купити.

— **Британці** й італійці за посередництвом турецького уряду виміняли своїх хорих і поранених бранців.

— **В Англії** уряд заборонив випікати білий хліб. Хліб мае бути тільки з разової муки.

— **Обраховують,** що в Німеччині на военні потреби працює 25,000,000 робітників. З того добра не буде для людства.

— **Німці** признаються до втрати 1,500,000 людей, убитими, раненими й пропавшими в російській війні. Одначе те число е далеко вище.

— **Німецька** окупаційна влада приступила до виселення всіх поляків з обшару — починаючи від Данцігу, через Остроленку, Ѣілу, Підляську, Холм, Грубешів, Яворів, Самбір до Турки. Також німці масово виселюють поляків зо Шлеська і велять їм забиратися до "генерального губернаторства". Німецькі рільники-кольоністи масово наїздять на східні території.

— **Французький** уряд дав інструкції своїм школам, щоб вчителі вже змалку викликували серед дітей охоту до родинного життя. Вони мають дітям говорити, що великі родини це рятунок для Франції.

— **Дня 27. квітня** відбудеться по всій Канаді плебісцит у справі звільнення теперішного уряду Канади від даних приречень щодо конскрипції для військової служби за морем. В цім плебісциті право голосу мае кожна особа: (1 що мае 21 років життя. 2) що е британським горожанином через уродження або горожанські папери, 3) що живе в Канаді бодай 12 місяців перед днем плебісциту і 4) що жила в голосуючій дивізії 30 березня. Право голосу не мають індіяни, ескімоси й японці, а також інтерновані й вязні.

Справа важна. І тому кожний горожанин повинен 27. IV. піти до голосовання і голосувати так як уважае, що воно буде ліпше для добра нашої вітчини Канади в теперішний критичний час.

— **На Україні** нема зерна під засів і бракуе робочих рук та машин до весняних робіт.

Американсько-польська преса подае за німецькою, що 8. лютия ц. р. відкрито в Киеві Українську Академію Наук. Посадником міста Киева мае бути проф. Багалій. Ціла Лівобережна Україна е далі під військовою адміністрацією. Комунікація з нею утруднена, бо всі мости на Дніпрі зірвані.

Німецька влада в Київі оголосила апель до кваліфікованих робітників до праці в Німеччині. Крім того німецькі окупанти зорганізували на Украіні т. зв. "Бавдінст", привертаючи советський декрет, на підставі якого населення між 18 і 50 роком життя змушене е працювати при будові та направі доріг.

Український Центральний Комітет, на якого чолі стоїть Кубійович, за згодою німців поширив свій круг діяння на ціле Генеральне Губернаторство. Йому підлягають всі українські організації: громадські й культурні.

Німці видали тепер нові шкільні підручники історії для українських шкіл на Волині, Поділлю й Україні. Провідною думкою цеї сфабрикованої "історії" е той погляд, що Украіна ніколи не стане незалежною, як її не охоронятимуть німці."

Киів е під німецькою військовою контролею, помимо старань зробити враження, що українці самі порядкують своїм краем. Місто е поділене на військові полоси. Всі накази мійської влади вимагають ще підпису німецького військового губернатора.

Німецька окупаційна влада в Західній Україні перебрала під свою зверхність усі більші бібліотеки в Львові, а між тим і українську бібліотеку Наукового Товариства ім. Шевченка, що мала 200.000 томів.

— **Д-р Дмитро** Левицький, відомий український політик та голова УНДО, найбільшої української партії в Західній Україні в часі, як вона була під Польщею, помер 5 березня ц. р. в місті Бухарі, столиці советського Узбекістану, де його запроторили большевики по наїзді на Західну Україну в 1939 р.

— **Найславніший** наш оперовий співак тенор Михайло Голинський прибув до Алберти, де в ріжних місцевостях виступить з концертами. Не оминіть нагоди почути рідну пісню, що її співатиме найбільший український співак.

ПРОПАМЯТНА КНИГА

вже появилася в розпродажі від 12-го квітня, 1942 р.

По довших трудноща із папером, його складаням, зішиванням дротом й оправою верхних грубих окладинок Пропамятна Книга стала вкінці завершеною й готовою до читання.

На американському континенті Пропамятна Книга е першою появою цього роду книг, що своею величиною сягае вона 12x9½ цаля, мае сторін 340, світлин 550 і коштуе із почтою $2.50.

Три четвертини накладу Пропамятної Книги вже е розіслаших тим, що її наперед замовили, маленька скількість оставших Книг, дае гарну нагоду собі чимскорше її замовити у свойого Отця Пароха, або прямо у:

Bishop's Chancery
235 Scotia Stret
Winnipeg, Man.

В ДОБРИХ КНИЖКАХ КРИЕТЬСЯ ВЕЛИКА МУДРІСТЬ. КУПУЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ДОБРІ КНИЖКИ!

ЦІКАВІ ОПОВІДАННЯ:

На филях моря	.30
На темних стежках	.25
В копальнях Сардинії	.35
Пімста монаха	.25
Бранець морського опришка	.25
Мала Нелі	.30
Дух страху	.25
Присяга ватажка Гуронів	.25
В пралісах Канади	.25
З небесного городчика, легенда про Христа й Богоматір	.30
Було колись на Україні: Ростиславичі	.30
Було колись на Україні: Романовичі	.30
Було колись на Україні: литовсько-руська доба.	.25
Чарівне намисто, казки, Королів-Старий	.30
Стародавні перекази, Хавсора	.25
На відлюдді, цікаві пригоди хлопця й дівчинки в дуже давних часах на Україні, Р. Леонтович	.30

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
в Мондері, Алта.
мае на продаж
найновіше католицьке видання
з 1941 року
СВ. ПИСЬМА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ
по англійськи
гарно оправлене в полотно, стор. 964+267 з історичними і хронольогічними таблицями і 14 коліровими мапами. Величина 8x5½ цаля.
Ціна $3.50 з почтою.

По українськи в катол. виданню вийшов свого часу Новий Завіт, а зо Стар. Завіту Пятикнижіе і Псалтиря, але вони вже вичерпані. Тому модерне видання св. Письма в англійській мові послужить нам бодай до часу, доки не дочекаємося повного католицького видання св. Письма в українській мові.

Замовляти на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (96) 9. — 1-го Травня, 1942. May 1st. 1942. Vol. V. No. (96) 9.

В ТРАВНІ, В ЦІМ МІСЯЦІ МАРІЇ, ЗЛОЖІМО НАЛЕЖНИЙ ПОКЛІН НАШІЙ НЕБЕСНІЙ НЕНЬЦІ.

— **Острів Мальта** на Середземному морю е місцем найбільше бомбардованим з повітря німецькими й італійськими бомбами. Тому то там для безпеки Служби Божі відправляються в стародавніх християнських підземеллях, або т. зв. катакомбах.

— **Папа Пій XII.,** з нагоди 25-ліття його епископства, в середу, 13. травня, буде мати промову на радіо з Ватикану Радіопередача буде в 6.30 попол. римський час, або 12.30. попол. східній военний час.

Слідуючого дня, на Вознесення Господне Папа відправить Службу Божу в церкві св. Петра в 11 год. рано, римський час, або 5. год. рано східній военний час. Відправа буде передана через радіо по всьому світі.

— **Церковна** статистика з 1938 р. говорить нам, що в властивій Японії працювало над поширенням Христового царства 416 католицьких священиків, з того 117 японських роджениців, 214 братів, з того 105 родовитих японців і 1,253 сестер, з того 759 родовитих [illegible]

В Кореї і Формозі й островах під японським мандатом вело релігійну роботу 262 католицьких священиків, (114 родовитих японців), 52 братів, (8 родовитих японців) і 300 сестер, (230 родовитих японок). Разом 2,497 священиків, братів і сестер.

— **В Німеччині** католицькі епископи стають рішучо й мужно в обороні християнства проти явних напастей націстів на Бога, св. тайни, молитву й християнську мораль, у яких беруть участь і високі націстівські урядовці. Недавно старенький 76-літний епископ з діецезії Тріеру Боренвассер виголосив цілий ряд проповідей, у яких точка за точкою опрокинув богохульні націстичні напади на зборах у Тріері й Кобленці і на знак протесту проти напастей на Бога. Христа й Церкву завізвав вірних торжественно відмовити Вірую й Отче наш.

МАРІЯ І ЛЕЛІЇ

Бачите цей образ? Що він представляе? Ось Пречисту Діву Марію, як Вона зривае білі лелії і дае їх свойому Божому Синові. А Він лелії любить. З охотою бере їх і пригортае до Свойого Серця. Щоза гарний образ! Правда? Він не тільки гарний, але й дуже повчаючий.

Лелії — це людські душі, що чисті від гріха й прибрані в освячаючу ласку. Вони повні життя й милого запаху. Такі душі любить Христос і їх пригортае до Свого Серця і ущасливляе.

Лелії також любить і світ, а навіть сам діявол. Він стараеться їх собі зірвати, але на те, щоб їх красу використати й знищити. І нажаль це йому часто вдаеться. Ой скільки то нині лежить по всій землі потоптаних, зівялих і згнилих лелій, що впали жертвою приманчивих покус і стали поталою гріха, головно гріха нечистоти. Бідні вони, нещасні!...

Хочемо бути гарні як лелії? Бережімся гріха, жиймо обичайно, плекаймо в собі життя ласки. В тім нам охоче поможе Марія. До Неї прибігаймо в місяці травні. Просімо Її гаряче, щоб нас захороняла перед гріховними сітями, вдивляймось в Її пренепорочне життя і наслідуймо Її чесноти, а тоді певне й ми будемо серед того грішного й зіпсутого світа наче білі лелії серед польового терня гарні, запашні, повні життя. Нас буде любити Ісус і Марія й в хвилі смерти пересадять нас до небесного городу, де лелії цвитуть серед невимовного щастя і де ніколи, ніколи не вянуть.

— **Папа Пій XII.** у свойому листі до державного секретаря Ватикану, кард. Мальоне, просить, щоб у місяцю травні всі вірні, а головно діти молились за справедливий і трівкий мир, опертий на засадах справедливости й любови.

— **Головним** духовником американської армії, якому підлягае майже дві тисячі релігійних дорадників, старшин та вояків, е бригадир-генерал Віліям Р. Арнолд, католицький священик. Генерал Арнолд народився в Вустер, Огайо, 10 червня, 1881 р. і був висвячений на католицького священика в 1908 році. В 1913 р. вступив духовником до армії з рангою четаря. З того часу, продовж двадцять девять років служив у багатьох місцях, дослужився високої ранги, але завше відзначався своїм тактом, зрозумінням, широкою людяністю та глибокою відданістю своїм обовязкам, як духовний дорадник вояків, з якими служив. Таким він е і тепер. Він сказав, що через духовників у армії релігія стае частиною щоденного життя вояків — не тільки, як формальна церемонія, але щось інтимне, тепле, людяне. Вояки знають, що їх отець е дорадником, якому вони можуть довіряти й товариш, з яким можуть ділитися.

— **Згромадження ОО. Воскресенців** обходить цього року столітний ювілей свого існування. Згромадження заложили в 1842 р. Богдан Янські, поляк, Петро Семененко, родом білорусин і Еронім Кайсевич, литовець. Мае воно членів латинського й східнього обряду і веде душпастирську та місійну працю.

— **Священна Конгрегація** св. Уряду у своїм декреті до епископів і монаших настоятелів каже їм забороняти священикам і монахам практикувати т. зв. "радіоестетику." Цей розпорядок не мае на ціли ставити перешкод у наукових дослідах радіоестетики, а тільки усунути нагоди до згіршення й надужиття. Практика радіоестетики, в якій часто уживано чародійного прута до відшукування води чи металів під землею, або ріжних способів, щоб упевнитись про особисті прикмети як здоровля, винуватість чиюсь, була виконувана головно в Франції й північній Африці.

На сам Великдень у мондерськім новіціяті три брати новики зложили свої перші монаші обіти. Їх імена: бр. Михайло Данько зо Сиракюз, Ню Йорк, бр. Роман Пітула й бр. Василь Саламан зі Шикаго, Ілл.

Християнська Поміркованість

(Місячне наміреиня на травень, 1942 р.)

По довгих місяцях зими завитала до нас гарна весна, а в ній гарний місяць зелені й квітів, місяць травень, місяць Марії.

В цей гарний час посвячений особливому почитанню Марії стає перед нами чудова стать Пренепорочної Діви й Матери. Все в Ній так далеке від гріха й злоби, все таке високе гарне й чаруюче.

Цей ідеал християнської досконалости, найвищий по Ісусі Христі, ми подивляємо й почитаємо.

На цей величний ідеал каже нам Св. Отець Пій XII. звернути свої очі в місяцю травні й вчитись нам усім із нього особливо християнської повздержности й обичайности.

Пренепорочна Діва Марія через те, що від першої хвилі свойого зачаття була вільна від первородного гріха й його сумних наслідків, відзначалась великою святістю. Її душа й тіло, нутро й зовнішність були в найкращому ладі й ясніли невимовною красою. Всі Її сили духа, змисли й пожадання були під кермою розуму й волі повної любови й підчиненостн Богові. А та досконалість душі виявлялась і на зверх у цілім Її вигляді й поступованні; в Її поглядах, бесіді, в одіню й рухах. Усе було на своїм місці, все без закиду. Кожний, хто тільки стрінувся з Марією відчував на собі чаруючий вплив Її поміркованости, скромности, лагідности, тихости й ласкавости.

Ця визначна поміркованість робила Преч. Діву спокійною, щасливою й так дуже милою Богові й людям.

Коли ж тепер поглянемо на людей, то бачимо, що багато нині легковажить собі християнську поміркованість і недбає про неї, особливо сучасна молодь. Впадає в очі разяча сваволя в поглядах, у бесіді, в строях, забавах, і взаїмних стосунках у старших і молодих. Виглядає часом так, наче б то розгнузданість, безличність, брак сорому, зухвалість вже перестали бути чимсь відемним, а стали прикметами похвальними в наших часах.

Очевидно, що брак християнської поміркованости понижує людину, обдирає її з краси й веде часто до проступку, особливо в молоді. З того опісля слідують сумні наслідки

Треба отже всім нам звернути бачну увагу на християнську повздержність і обичайність. Не все нам можна, не все випадає як людям і як християнам.

Ми не є скотина, а розумні люди, створені на образ і подобу Божу; ми є дітьми небесного Отця, а через святе хрещення посвячені Христові, членами його таїнственного тіла. Шануймо отже свою гідність і через необичайність не понижуймо в очах других нашої релігії й Церкви.

Правда, в нас повстають лихі пожадання, охота нічим і ніким не вязатись і поступати свавільно; лихий приклад других, злі кіна, погані образи, музика й преса, необичайна мода і тому подібне тягнуть нас до неповздержности й шукання розкоші через самопонижування. Одначе з огляду на Бога, що нас сотворив і наше власне добро ми не повинні датись пірвати лихим струям, що несуть до погибелі. Через сильну контролю себе, згідно з вимогами здорового розуму й наказів нашої св. віри, ми повинні по приміру Марії тримати себе в ладі й все та всюди поводитись повздержно й обичайно. Така контроля може виглядати як щось прикре. В дійсності воно так не є. Людина самоопанована почувається дуже задоволена й щаслива.

Берімось отже до праці над набуттям цієї гарної прикмети. Поручаймо й заохочуймо до християнської поміркованости нашу молодь, хлопців і дівчат. Просім Ісуса й Марію, щоб нам помогли своєю ласкою в наших працях і змаганнях! Хай християнська повздержність і обичайність заволодіє і пошириться в українськім народі й по всьому світі, а тоді з того вийде много слави для Бога й добра для людей.

ПАПА ПІЙ XII.

ГОСПОДИ ІСУСЕ! ОГОРТАЙ ОПІКОЮ ТВОГО БОЖОГО СЕРЦЯ СВЯТІШОГО ОТЦЯ! БУДЬ ЙОМУ СВІТЛОМ, КРІПОСТЮ Й ПОТІХОЮ!

В ювілейну хвилю Великого Архієрея Пáпи Пія XII.

В свято Вознесення Господнього, 14. травня, заповниться найбільша церква в світі, базиліка св. Петра в Ватикані масою народу. Тисячі римлян займуть простору площу перед церквою обняту колюмнадою Берніньoго. Поплинуть ріками прочани з Італії, неокупованої Франції, Еспанії, Португалії, Швайцарії до Ватикану, а світ увесь стане при радієвих апаратах з увагою й ожиданням.

Окружений рядами священиків, епископів, кардиналів, дипльоматичного корпусу й прибічної гвардії, одітий в архієрейські ризи, на троні, ввійде до церкви Папа Пій XII

Срібні труби заграють тріюмфальний привіт, а хори заспівають урочисту пісню: "Ось це єрей великий..." Під могутнім склепінням великого собору розіллється й ще другий спів, якого слова є виписані великими буквами в копулі церкви: "Ти еси Петро й на цій скалі збудую мою церкву й ворота пекольні не переможуть її." (Мат. 16:18).

А коли рука Пія XII. стане благословити народ, тоді мов шум моря зніметься оклик вірних: "Еввіва іль Пáпа!" "Хай живе Папа!"

Врешті над гробом верховного апостола Петра, стане Він, Епископ Риму, Архіепископ і Митрополит Римської Провінції, Примас Італії, Патріярха Заходу, Верховний Пастир Католицької Церкви, Слуга слуг Божих, 261 Наслідник св. Петра, Намісник Христа на землі, колись Евгеи Пачеллі, а тепер Вожд 400 мільйонів католиків — Папа Пій XII.

Стане перед престолом, щоб як архієрей великий зложити Богові дари й жертви.

І зложить благодарственну жертву Богові за те, що 25 літ тому, — точно 13 травня, 1917 р. підчас першої світової війни, з рук самого папи Бенедикта XV., в присутности своєї дорогої мами й брата, в Сикстинській каплиці в Ватикані дістав епископське свячення.

Дякуватиме за те, що через 25 літ на ріжних важних і відповідальних становищах, серед важких часто обставин помагав йому Бог своєю ласкою.

Дякуватиме також і за те, що милосерний Господь зволив його піднести до так високої гідности Батька християнства.

А його принос-жертва буде одночасно й благанням.

В страшних часах приходиться теперішньому Папі кермувати життям св. Церкви. Його володіння припадає на час другої світової війни, що своєю жорстокістю переходить усе, що знала досі історія людства. Чути гуркіт літаків, рев гармат, тріскіт бомбів, тарахкотіння машинових крісів, дикий крик наступаючих, зойк ранених, плач конаючих, старців, вдовиць, сиріт, полонених, замкнених у тюрмах, катованих у концентраційних таборах. Ллється кров, видно луну від огнів, руїну міст і сіл, упадок держав, катастрофу цивілізації і людства

Серед таких обставин батьківське серце Папи Пія кріваниться. Він бажав людям мира. Просив, благав провідників народів і держав, щоб мирно полагодили старі суперечки й не доводили до нової різні й руїни. Даремне! Війна таки вибухла Тоді Папа старався донести до скорого її закінчення і в своїх різдвяних промовах в 1940 і 1941 р. подав засади мира опертого на справедливости й любови, мира, що давав би всім народам свободу й можливість життя та розвою. Даремне! Голосу Папи слухав увесь світ, але послухати його не хотів.

Світ тепер крівавиться, горить. У великому смутку бачить це Папа. І тому складаючи свою ювілейну жертву Богові, буде Він благати, щоб Бог дав людям розум і совість, вкоротив дні горя й вернув повний і трівкий мир.

Буде благати й світла та сили для себе, щоб ту тіяру, що стала для нього терневим вінком міг гідно носити й як керманич Петровою лодкою в часі воєнної завірухи керувати вміло й неустрашимо.

А ми, українці католики в цю ювілейну хвилю злучімось у наших сердечних молитвах з Найвищим Архієреєм, жертвуймо в його намірі св. Причастя, наші жертви, терпіння й добрі діла. Хай кожний з нас благає Христа, щоб свого Намісника на землі тримав, кріпив, благословив і зберіг нам здоровим на **Многі Літа!**

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

ДО ВСІХ ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ І ВСІХ ВІРНИХ НАШОЇ ДІЄЦЕЗІЇ З НАГОДИ П Я Т Д Е С Я Т Л І Т Н О Г О Ю В І Л Е Ю ОСНУВАННЯ ЗГРОМАДЖЕННЯ СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ ПРЕСВЯТОЇ НЕПОРОЧНОЇ ДІВИ МАРІЇ

Христос воскрес!

Мої Дорогі в Христі,

Сподобалося Господу Богу в своїй любові до нашого українського народу покликати тому 50 літ до існування між нами релігійну організацію українських Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії.

Цього 1942 Року Божого, дня 24 серпня минає саме 50 років від тої хвилі, коли перша Сестра Служебниця в церкві ОО. Василіян у Львові одягнула під час урочистих облечин посвячену законну одежу.

За 50 літ, від тої памятної хвилі оснування Згромадження Сестер Служебниць, сотні побожних українських дівиць вступили до цього Згромадження, щоб у цілковитій посвяті Господу Богу, своїми молитвами, навчанням і виховуванням українських дітей, опікою над нашими сиротами й недужими служити спасенню, а навіть дочасному добру нашого українського народу. Спочатку в Галичині, а потім у Канаді, Бразилії, Карпатській Україні й Злучених Державах Північної Америки наші побожні й трудолюбні Сестри Служебниці вели успішно свою гарну українсько-католицьку роботу

За 50 років сотні й тисячі наших українських дітей одержали від Сестер Служебниць науку й виховання по захоронках і школах, а поруч них незлічиме число старших наших людей скористало з праці й послуг наших добрих Сестер по лічницях, санаторіях, притулках для старців, а з окрема по церквах, семинарях і парохіяльних домах.

Такою роботою служили зокрема наші Сестри Служебниці через 40 літ нашій українсько-канадійській дієцезії від далекого Піс-Риверу аж до Виндзору й Монтреалу.

Коли цього 1942 Божого Року Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії загадало відсвяткувати для більшої Божої слави й духовного добра так самих Сестер Служебниць, як і широкого загалу наших вірних, свій "ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ" у пятдесяту річницю свого існування й своєї спасенної праці між нашим українським народом, ми цей спільний ювілейний здвиг Сестер Служебниць, всього нашого духовенства й усіх вірних нашої дієцезії радісно вітаємо, надіючись, що він матиме щасливий перебіг і великий успіх.

Просимо всіх Високопреподобних і Всечесних Отців і всіх парохіян нашої дієцезії, щоб із любовю пішли на зустріч нашим Сестрам Служебницям у всіх ювілейних підприйняттях і допомогли їм зо щирого серця відсвяткувати якнайкраще цей гарний і рідкий у нас ювілей Бо ювілей наших Сестер Служебниць — це ювілей наших парохій, наших дієцезій, усього нашого українського народу.

Нехай Божа Мати, небесна опікунка Згромадження Сестер Служебниць, буде особливіше ласкавою для нас, учасників цього великого ювілею Її вірних Служебниць і з великими духовними ласками подасть також кращу будуччину нашій канадійській дієцезії, цілій канадійській державі й усьому українському народові

Дотеперішний духовний, внутрішний поступ Згромадження й зовнішний його розвиток залежав від Божої ласки та вірного співділання з нею Сестер, через життя й працю по думці уставів Згромадження. Щоб від цього ювілейного року Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії скріпилося ще більшим внутрішним розвитком у всіх християнських чеснотах поодиноких його членів, а своєю працею причинилося якнайбільше до прослави Бога між нами й спасення нашого українського народу, головно через виховання молоді, ми ціле Згромадження Сестер Служебниць благословимо зі щирого серця:

"Благословеніе всемогущаго Бога Отца і Сина і святаго Духа да снидет на ви і пребудет всегда. Аминь"

Дано в Мондері, дня 21 квітня, 1942 Р. Б.

† Василій
епископ канадійських українців.

ЛИСТИ ДО МОЛОДІ

(1.)

Дорога Молоде:-

Цей мій перший лист до Тебе. В моїх листах до Тебе я хочу сказати Тобі дещо про те, як у світі жити, щоб не бідувати.

Кожна людина лягає спати з тим бажанням, щоб добре виспатись. Та, щоб добре виспатись, треба наперед собі добре постелити, бо інакше годі буде спати.

Так само воно буває й загалом у життю. Як замолоду постелимо собі, так на старість будемо спати. Тому дуже це розумна річ подумати над тим, як використати свої молоді літа, щоб опісля жилось добре. Тепер поки ще пора, бо пізніше буде запізно.

На мою думку **найкраще вже замолоду виробляти, або як то кажуть, сталити свою волю, щоб стати людиною характеру.** Коли наша воля буде сильною й сталою, тоді перед нею буде микнути все, що приходить у життю твердого, вона переможе неодне лихо й зготовить собі спокійні й щасливі літа на старість. Ось гляньмо так на старшу, але характерну людину. Вона вже замолоду мов той коваль кувала собі долю; вона вже тоді перемагала себе в усьому, що не лицювало її як чесному юнакові. Якщо вона тепер образована, чесна, заможна, на добрім становиську, то це тільки завдяки тому, що не марнила своїх юних літ, а працювала чесно й витревало. Як би так у молодості така людина не заложила доброї основи, так тоді будівля її пізнішого життя серед прерізних життєвих бур і потрясень напевно захиталась би й розпалась би н руїну.

Сьогодні ця людина в старості своїй погідна, спокійна. Її на серцю легко. Всі люди її шанують і люблять. Ніхто не поважиться сказати, що тільки заваджає й даром місце забирає, бо вона й для себе й для других много добра зробила, много гарних діл довершила. Щаслива така людина, бо не прогайнувала своєї молодости.

Тому, дорогий юначе, берися і Ти до праці тепер на весні свойого життя, щоб пізніше в осені, на старість не бідувати, а щасливо проживати й тішитись багатими зборами зі своїх весняних засівів.

Твій щиро-зичливий приятель, о. С. К.

В ДОБРИХ КНИЖКАХ КРИЄТЬСЯ ВЕЛИКА МУДРІСТЬ. КУПУЙТЕ Й ЧИТАЙТЕ ДОБРІ КНИЖКИ!

НОВА КНИЖКА
ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Величина 6'x8½'. 320 сторін. 31 світлин. Видання ОО Василіян у Мондері, Алта. Ціна $1.25.

Це найбільший життепис св. Тереси в українській мові.

Хочете довідатись про справжні тайни монастирських мурів і про життя одної модерної святої купіть і прочитайте цю книжку.

Маємо на складі й продаємо дуже цінну книгу п. заг.

ПРОПАМЯТНА КНИГА
Поселення Українського Народу в Канаді.

Книга видана з нагоди золотого ювілею української іміґрації до Канади й уложена українськими католицькими священиками під проводом свого епископа Кир Василія Ладики, ЧСВВ.

Величина 9½'x12', сто. 340, 550 світлин. Печатана в друкарні ОО. Редемптористів в Йорктоні, Саск. Наклад невеликий. Спішіться набути собі цю цінну книгу, щоб опісля не жалувати. Ціна $2.50 готівкою наперед надісланою.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
в Мондері, Алта.
має на продаж
найновіше католицьке видання з 1941 року
СВ. ПИСЬМА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ
по англійськи
гарно оправлене в полотно, стор. 964+267 з історичними і хронольоґічними таблицями і 14 коліровними мапами. Величина 8x5½ цаля.
Ціна $3.50 з почтою.
Замовляти на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok Mundare, Alta., Canada.

В Маю

І знову Божий день проминув,
Сонце ховалось за гори,
Вже із поля плугатор вернув
І стадо йшло до обори.

У старій церковці ген на горі,
Свічечки ясно світились,
Там старші люди та і молоді
Пречистій Діві молились,

Бо був це чудний місяць май
Все знову рвалось до життя,
Зеленим листям покрився гай
А в лузі запахла трава.

В мене тоді літ десять було,
Ще й досі добре памятаю,
Як нераз бігав сам за село
До церковці тої у маю.

І перед вівтарем Діви Марії
Нераз я свічечку світив,
Та щоби сповнились мої мрії
Я все Її там щиро просив.

І зглянулась Діва Пречиста,
Вислухала мольби мої,
І хоч дорога була терниста,
Так перейшов якось я її.

А нині в мене вже все своє,
До свойого я вже добився,
Нині вже в мене хатиночка є,
В тім краю, де я родився.

Хоч і не така як богачева,
Але що власна своя,
Для мене лучша як королева
Хоч скромна дуже вона.

Її оздоба не золота,
У неї є стіни біленькі,
На яких висить образ Христа
І Пречистої Діви Неньки.

До Неї я досі мольби засилаю
В Ній покладаю надію свою,
І долі Україні все я благаю,
Бо як і всі Ви її я люблю.

Та й вірю, що прийде колись той час,
Що зглянеться над нами Вона,
Зішле свою благодать на нас
І Україна знов буде вільна.

Евген Березинський
Ню Йорк, 16-го Квітня, 1942.

— Норвежський премієр Квизлінг, що тримає з Німеччиною, має клопіт з пасторами церков та з народними учителями, що переважно є ворожі нацистам. Чимало пасторів він усунув, а навіть арештував, а учителям загрозив, що хто з них не буде належати до нацистівської організації, того нажене з посади.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ІЛАРІЙ

Учитель Католицької Церкви й епископ міста Пуатіе, св. Іларій, походив із одної з найвизначніших поганських родин у давній Галії. Замолоду він займавсь наукою красномовства. Був жонатий і мав дочку Апру.

Від божків до правдивого Бога.

Іларій оповідає сам, що він був вихований у ідолопоклонстві, та згодом ласкавий Бог привів його до пізнання правдивої, християнсько-католицької віри. Слабким світлом свого розуму він дійшов до переконання, що мусить бути тільки один, превічний, незмінний, всемогучий Бог, творець всіх річей, та що нерозумним є поганство й многобожіе. Читання св. Письма Старого Завіту дало йому докладне пізнання Бога, а евангеліе св. Івана привело його до пізнання Божого Сина, що з Отцем мае одну й ту саму природу. За Божою ласкою покинув Іларій поганство, прийняв Христову віру й св. тайну хрещення. Від того дня, хоч і був іще світською людиною, почав вести дуже побожне життя, а його ревність утверджування людей у вірі в Пресв. Тройцю й у побожності була така велика, що здавалось, наче б він уже мав ласку священства.

Св. Іларій епископом.

Коло 353 року вибрали Іларія на епископа міста Пуатіе. В тім часі жила ще його жінка, та від дня своїх свячень він жив уже в повздержності. Коли Іларій довідавсь, що нарід бажае мати його своїм епископом, він — у своїй покорі — робив усякі заходи, щоб тільки ухилитись від того великого достоїнства й обовязку; та це тільки ще скріпило постійність народу. Вибір Іларія на епископа здійснив усі сподівання людей, бо св. Іларій мав такі небуденні прикмети, що через них він став славний не тільки в самій Галії, але й у цілій Церкві. Був він добрий промовець, письменник і поет. Усе свое життя в християнстві він присвячував головно проповідуванню правдивої Христовій віри й поборюванню аріянської ересі. Живим словом і лисьмом проповідував св. правду про Пресв. Тройцю, Божество Христа, Пресв. Євхаристію, першенство в Церкві св. Петра. Писав пояснення до евангелій св. Матея й Псальмів, а також апологетичні книжки проти аріян. У всіх його письмах пробивається надзвичайний дух побожности. Він заявляе урочисто, що все свое життя присвятив на те, щоб усіма своїми силами проповідувати світові Бога й учити людей любити Його. Дуже заохочував усіх, щоб кожну роботу й науку розпочинали молитвою та щоб удень і вночі роздумували про Божий закон. Душа св. Іларія бажала гаряче мучеництва й не знала боязни смерти, ні мук. Любив дуже правду, щоб пізнати її, не жалів ніякого труду, а в обороні її не зважав ні на яку небезпеку.

В обороні св. віри.

В тім часі розвивали аріяни дуже живу діяльність, щоб поширити свою нещасну ерись на заході Європи. По їхньому боці стояв і цісар Констанцій, їхній завзятий прихильник. Коли цісар прибув зо сходу на захід, відбувсь у 355 році в його присутності аріянський собор у Медіоляні, на якому еретики осудили св. Атанасія. Хто не хотів підписати того присуду, мусів іти на заслання. Тоді написав св. Іларій свою "Першу книгу" до цісаря, закликаючи Констанція, щоб привернув спокій у Церкві.

На засланні.

За намовою аріян цісар приказав у половині 356 року управителеві Галії, Юліянові, пізнішому цісареві Юліянові Відступникові, вислати св. Іларія зараз на заслання до Фригії. Святий, що своею душею підносивсь понад приязнь і неласку світа, всі свої думки мав звернені тільки до Бога й людських душ, не звертав найменшої уваги на небезпеки, труди, ні на своїх ворогів і йшов на заслання так весело, як інші йдуть на прогулянку.

На засланні пробував св. Іларій чотири роки. Тому, що епископи Галії майже всі стояли непохитно в католицькій вірі й не допускали на опорожнений владичий престіл у Пуатіе ніякого еретика, то св. Іларій управляв дальше із заслання своею епархією через своїх вірних священиків. На засланні написав він проти аріян свою найціннішу книгу про Пресвяту Тройцю.

В тім часі він одержав вістку, що його донька Апра, що лишилась була в Галії, задумуе вийти заміж. Тоді св. Іларій зо сльозами в очах почав просити Христа, що перемінив серце його доньки й дав їй велику ласку цінення й заховання дівицтва. А їй самій написав сердечний лист, переконуючи її, що коли вона виречеться світа та його розкоші, Ісус дасть їй за те таку велику нагороду, що її краси й вартости вона не годна тепер навіть уявити собі. Апра послухала ради свойого святого батька й прожила в дівочій невинності аж до смерти, що наступила після повороту св. Іларія з заслання до Пуатіе.

Непереможний борець.

Коли вже св. Іларій каравсь четвертий рік на засланні, цісар Констанцій, що тиранізував Церкву, скликав до Селевкії в Ісаврії аріянський синод, щоб знівечити ухвали першого загального собору в Нікеї. Група поміркованих аріян надіялась, що їм удасться використати лагідність св. Іларія проти групи аріян- екстремістів, що придержувались строго науки Арія, й тому запросили св. Іларія на той синод. Та Святий не звертав уваги ні на людську прихильність, ні на спротив і мужно обороняв правовірну науку св. Отців нікейського собору, аж укінці втомлений богохульствами сектантів покинув їхне еретицьке збіговисько й виїхав до Константинополя. В Константинополі св. Іларій написав "Другу книгу" до цісаря Констанція й просив дозволу станути до релігійної диспути з епископом Сатурніном, що своїми заходами в цісаря причинивсь до заслання св. Іларія. В тім листі Святий доказував цісареві, як то аріяни говорять про "апостольську віру," а подають до віруванння свої химерні видумки, що раз-у-раз зміняють й закликав його, щоб прийняв незмінну й правдиву апостольську віру, що її сам Христос передав св. Петрові. Аріяни боялись ставати зо св. Іларіем до прилюдної диспути й тому просили цісаря, щоб увільнив схід від того чоловіка, що ніколи не дае їм спокою. Тоді Констанцій відіслав св. Іларія в 360 році до Галії, не відкликуючи однак декрету про заслання.

В Пуатіе прийняли Святого з найбільшою радістю. Між його приятелями знайшовсь там також його колишній учень св. Мартин туронський, що прийшов до свого старого учителя, щоб під його духовним проводом робити дальший поступ у чеснотах. За старанням св. Іларія відбувсь незабаром у Галії синод, під час якого осуджено синод в Ріміні з 359 року за опущення про Божого Сина слова "единосущний", а також обложено клятвою й зложено з епископства за ересь і інші злочини епископа Сатурніна. За впливом св. Іларія усунено тепер ріжні згіршення, піднесено між католиками карність, привернено в Церкві спокій, чистоту віри й побожність. А коли невдовзі помер Констанцій, закінчилось і аріянське переслідування.

Св. Іларій був з природи дуже благородний, людяний і приступний; коли ж побачив, що таке його поведення не вінчається бажаним успіхом, уложив проти Констанція дуже гострий лист, що в ньому—задля невідомих нам тепер причин — напятнував цісаря найостріншими словами. Та те письмо дійшло до загального відома аж після смерти цісаря.

В 364 році св. Іларій відбув подорож до Медіоляну, де в прилюдній диспуті змусив Авксентія, аріянського самозванця на тамошнім владичім престолі, признати, що Христос то правдивий Бог, що мае з Отцем одну, спільну Божу природу. Та святий був переконаний, що Авксентій зробив те облудно.

Посмертна слава.

Умер св. Іларій у Пуатіе в місяці січні, мабуть 368 року. В 1851 році проголосив папа Пій IX. св. Іларія учителем Католицької Церкви. Память св. Іларія, епископа ісповідника й учителя Церкви святкується 14 січня.

Св. Іларій був одним із найвизначніших католиків перших віків християнства. Св. Августин часто покликавсь на повагу св. Іларія в боротьбі з пелагіянами й називав його "славним доктором Церкви." А св. Єронім заявив, що це був дуже вимовний промовець і труба латинян проти аріян"; а на іншому місці сказав, що "в св. Киприяні й св. Іларії Бог пересадив два гарні кедри зо світа до Церкви."

— **В "Ворлд Елманак"** за 1942 р. знаходимо числа, що показують нам скільки людей у світі належить до даного віроісповідання. І так: католиків по всьому світі е 338,385,939; протестантів — 135,000,893; — православних — 127,629,986; жидівської віри — 15,192,089, магомедан — 220,978,848.

Північна Америка мае 170,695,037 населення. З того католиків е 45,056,724, протестантів 38,998,467, православних 1,208,157, жидів 4,409,712, магомедан 1,400, а 79,020,577 без віроісповідних, або яких релігійні переконання трудно означити. З того бачимо, що католики в Північній Америці перевищають числом протестантів, жидів і православних.

В Полудневій Америці всього населення е 83,655,185; з того католиків е — 60,836,143; протестантів — 657,481; жидів — 26,954, а 22,161,561 не е зачислені до ніякої більшої релігійної збірноти.

Всіх католиків у Північній і Полудневій Америці е 107,892,867 на 254,350,222 населення.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено: $1,700.00
Вже зібрано $1,010.57
Остае до збірки 689.43

Ділимось з читачами Світла радісною вісткою, що ми вже купили до нашої друкарні в Мондері автоматичну друкарську машину за $2,300.00. Це могло статись тільки завдяки тій великій заохоті, що її дали нам численні жертводавці, складаючи радо свої жертви на закупно друкарської машини.

Радіючи новим набутком, одночасно дякуемо всім тим, що дотепер зложили свої жертви, або чимнебудь причинились в збірковій акції та висказуемо нашу сильну надію, що наші приятелі далі допоможуть нам довести збіркову кампанію до успішного кінця й виплатити набуту машину.

Хто зложить більше як десять долярів і пришле свою фотографію, то ми її помістимо в "Світлі" даром.

Слідіть за поступом у виказі жертв!

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА ЗАКУПНО МАШИНИ

Іван Кіналь, МкКіс, Рокс, Па. ЗДПА. $2.00
З нагоди пращального вечірка для Романа Максимюка, що відходить до летунського вишколу, Ст. Павл, Алта. 5.00
З нагоди спільного свяченого в парохії Айрон Ривер, Алта. 1.50
Пані Багрій, Глендон, Алта. 2.00
Стефан і Марія Крук, Айрон Ривер, Алта. 1.50
На похороні Анни Ткачук, Редвотер, Алта. 2.70
Збірка з нагоди поминків бл. п. Матвія Палцата, Восток, Алта. 3.32
Петро Палцат, Ст. Майкел, Алта. 10.00
З похорону бл. п. Василя Бабича, ... 3.00
Всеч. о. Володимир Лотович, Джерзі Ситі, Н. Й. З. ДПА. 5.00
Антін Кочер, Гартфорд, Коннектикат, ЗДПА. 1.00
Родина Чепілів, Гартфорд, Конн. ЗДПА. 3.00
Йосиф Суліван, Гартфорд, Конн. ЗДПА. 2.00
Пані Джовель Лантень, Гартфорд, Конн. ЗДПА. 1.00
Клим Волощук, Гейт, Алта. 1.00
Одна особа 10.00
Михайло Кушнір, Гемтремк, ЗДПА. 5.00
Атаназія Мороз, Ню Йорк, ЗДПА. 5.00
Всеч. о. кан. Пелех, військовий капелян 15.00
Яків Курило, Делф, Алта. 3.00
Греко-католицьке Жіноче Товариство при церкві св. Тройці в Вегревил, Алта. 5.00
Збірка на обіді з нагоди першої Служби Божої о. В. Філевича, Мондер, Алта. 3.00
Филип Сидор, Віннінегозіс, Ман. ... ... .50
Іван Кильба, Вінзор, Онт. 1.00
Марія Василишин, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Марія Крук, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Никола Василишин, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
З поминків у Леона Пасеки, Іннісфрі, Алта. 5.15
Евдокія Мельник, Новий Київ, Алта. 1.00
Олекса Заяць, Енгел Лейк, Алта. 1.00
Михайло Онисик, Дервент, Алта. 1.00
Одна особа через руки Теодора Касіяна. Маганой, Па. 2.00
О. Кульчицький, Рочфорд Бридж, Алта. 1.00
Олена Коцай, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА. 2.00
Франко Пасніак, Голден, Алта. 1.00
Татіяна Хамулка, Голден, Алта. 1.00
Василь Фарина, Дейзленд, Алта. 1.00
Василь Карпчук, Филаделфія, Па. ЗДПА. 1.00
Василь Мусійовський, Вайлд вуд, Алта. 1.00
Параня Дмитрів, Шикаго, Ілл. ЗДПА. 1.00
Родина Партиків, Бронкс, Н. Й. ЗДПА. 8.00
Разом $124.37

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дае, тому й Бог дае!

Друже, зроби так, щоб твое імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

АННА ДЖІГОЛИК

Старенька мати двох отців Василіян і одної Сестри Служебниці. Вона зложила $10.00 на закупно друкарської машини й все пильно передплачуе й читае "Світло".

ЗАМІТКИ

Молодь ледащіе.

Судові викази показують, що проступність між молодю зростае. До того в великій мірі причиняеться брак нагляду зі сторони старших, що працюють по фабриках, або служать у війську. Треба отже звернути більше увагу на молодь, щоб не псувалась у теперішний военний час.

* * *

Із православного хаосу. На українських землях е тепер аж три православні церкві: одна залежна від московського патріярха, друга автокефальна церква митрополита Липківського, а третя також автокефальна церква під зверхністю епископа Полікарпа Сікорського. В Києві була створилась Всеукраїнська Церковна Рада на те, щоб обеднати під українською верховною управою всі українські православні церкви в Україні. Одним із провідників цієї ради був луцький епископ Сікорський, якого німці назначили головою "автономної" української церкви. Заступник патріярха і голови російської православної церкви митрополит Сергій запротестував проти цеї ради. З нагоди великодніх свят вислав московський патріярхат пастирський лист, в якім оголосив постанову про перепровадження церковного суду над епископом Сікорським за його "нехристіянські вчинки," а саме, за його співпрацю з німцями на Україні. Єпископа Полікарпа обвинувачили за спробу викликання церковного роздору та зраду церкви й українського народу. Постанова про суд над епископом Полікарпом була видана 27 березня і підписана московським митрополитом Сергіем, як заступником патріярха, київським митрополитом Миколаем, ленінградським Олексіем, та пятьма архиепископами й двома епископами.

У відповідь на те Сікорський осудив Сергія заявляючи, що запродався "жидівському марксизмові.' Все таки протест Сергія зробив таке враження на членів Всеукраїнської Церковної Ради, що багато з них відмовилося від співпраці з німцями й тому раду розвязано.

* * *

Вийшло таки на їхне.

Український Робітничий Дім на розі вулиць Прічард й МекГрегор у Вінніпегу, що був довгі літа головною твердинею комунізму в Канаді, перейшов остаточно в руки Робітничого Запомогового Товариства, що було зорганізоване з тім самім домі. А сталось воно так:

Робітниче Запомогове Товариство мало моргедж щось на $32,000 долярів на тім будинку й коли будинок виставлено на продаж, купно його залежало від того, чи хтось перебере моргедж. Виглядае, що хоч зголошувались деякі купці, то не давали за будинок стільки, щоби заспокоїти претенсію Робітничого Запомог. Товариства й тому він досі остав непроданий, аж вкінці само Робітниче Зап. Товариство через свого адвоката виставило його на продаж і коли купці не знайшлися, дістало право забрати його в свое посідання.

Товариство Український Робітничо-Фармерський Дім, до якого належав цей будинок давніше, заборонив уряд Канади в 1940 р. як незаконну організацію.

Коли й де будуть відправи?

ТРАВЕНЬ

3. V. Неділя Самар. —
Спедден
Редвотер (парастаси)
Редвей, год. 4-та молебен і парастаси.
10. V. Неділя Сліпор. —
Стрий
Смокі Лейк св. Онуфрія. (парастаси)
14. V. Вознесення Госп. —
Мелой (празник)
Елдорена (пікнік)
17. V. Нед. св. Отців —
Давнінг (парастаси)
Редвей
24. V. Зіслання св. Духа —
Вільна (празник)
Глендон
Восетна (празник)
25. V. Пресв. Тройці —
Спедден (празник)
Куквил
Анціав
26. V. Редвей (сестрицька Сл. Божа.)
31. V. Нед. 1-ша по Сош. і Всіх Святих.
Редвотер
Ст. Павл

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

ТРАВЕНЬ

10-го —
Егрімонт
Рочфорд Бридж
14-го — Вознесення Г.Н.І.Х.—
Копернік (празник)
Мун Лейк
17-го —
Калмар
Равнд Гил
Парк Корт (храм)
21-го — Сош. Св. Духа —
Карвел (празник)
Коперник (карнавал)
Бойл (храм)
25-го —
Ледук (празник)
Просперитi (храм)
Голден (місто)
31-го —
Неров Лейк, коло п. Падлевського.

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

3-го Неділя —
Івасюки
Москалики (парастаси)
Стар, о год. 4. парастаси
Іннісфрі, Р.М.Б., о год. 4 парастаси
Гиллiярд св. Івана Хрестителя (парастаси)
10-го Неділя —
Краків
Ламонт
Восток, св. Николая (празн.)
Іннісфрі, Ч. Хреста.
14. Вознесення —
Лішор (празник)
Новий Київ (празник)
17. Неділя —
Вегревил

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

10. Нед. Сліпородженого і св. Вмч. Георгія — Дервент св. Юрія (празник)
14. Вознесення Господне —
Дервент св. Вознесення (празник)
17. Неділя св. Отців —
Нортерн Велій.
24. Сошествіе св. Духа —
Дервент місто (празник)
25. Пресв. Тройці — Мирнам
31. Всіх Святих — Моркемб (празник). Год. 5 попол. посвячення цвинтаря. Субота 30 травня веч. год. 7:30 Всеночне.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Вартоломей Блянко мав 22 роки й був еспанським комуністом. Побачивши звірства червоних в Еспанії, покинув ряди комуністів і став ревним католиком, а навіть діяльним членом Католицької Акції.

Одного дня схопили його більшовики й засудили на смерть. Перед розстрілом написав він листа до своєї нареченої. "Прощай Марійко, бо мене кличе Господь і я йду до Нього дорогою жертви. Прости й Ти своїм ворогам, так, як я прощаю їм!" — писав між іншим у тім листі. А в листі до своєї тітки-опікунки написав: "Мушу своєю смертю спокутувати свої давні гріхи й згіршення. Молись, тето, за тих, що дають мені краще й вічне життя." Потім роззувся, стaнув босо під муром, простягнув руки навхрест й дав знак, щоб стріляли.

Католицька релігія робить чуда. Колишній комуніст пішов на смерть тільки за те, що став католиком живої віри. Ішов на смерть наче Христос на Голгофту. Така є сила католицької, живої віри.

Один російський ґенерал одержав був від російського царя, в нагороду за вірну службу, великі простори землі. На тих землях жили головно католики. Генерал, бажаючи приподобатись іще більше цареві, задумав перевести всіх католиків на — православя. Прикликав їх отже до себе й зачав намовляти:

— Перейдіть на православну віру, а я за те наділю вас землею.

Тоді з поміж католиків виступив один поважний віком чоловік і сказав:

— Даєте землю, це добра річ!.. Але чому ви додаєте її до православної віри? Наш хлопський розум каже нам, що як хтось міняється з нами за коня й дає коня, а крім того додає ще трохи грошей, то це знак, що його кінь гірший від нашого.. Так само, пане ґенерале, коли ви до своєї віри додаєте ще землю, то певно, що вона менше варта, ніж наша!..

Що мав сказати на те ґенерал, що зовсім не сподівавсь такої розумної відповіди простих католицьких селян?..

Наші брати католики-уніяти визначались дуже живою вірою. Вони не були б проміняли її за ніякі скарби світу, бо вірили живо й непохитно, що це одиноко правдива Христова віра. За цю віру вони віддавали охоче майно, здоровля, а навіть життя. Коли хто відступає від Католицької Церкви, то це знак, що в нього нема живої віри. Бо з живою вірою ще ніхто не став відступником.

Хорватський часопис "Верхбосні" подав був підчас великої війни цікаву історію. А саме.

В лічниці в Виниківцях, у Слявонії лежав 1915 року один вояк кальвин із Мадярщини, що згодом прийняв католицьку віру. На полі бою він позичив був собі молитовника від вояка-католика й читав набожно. А що йому припали були дуже до серця Христові слова на хресті: "Отче, прости їм, бо вони не знають, що роблять," він узяв карточку паперу, написав собі ті слова й положив до кишені в кабаті, так, що ті слова лежали на самім його серці. Він вірив, що Господь захоронить його від усякого нещастя. Так і сталось.

У завзятій боротьбі, де згинуло багато товаришів, стояв зараз коло нього один вояк-православний, що дуже кляв. Кальвин просив його, щоб у такій великій небезпеці перестав клясти, але схизматик не робив собі нічого з його просьби й кляв ще гірше. Кальвінові зайшли з жалю очі сльозами. Інший вояк, що також клав, спитав його, чого плаче, а коли довідавсь, перестав зараз клясти. І ще раз пробував кальвин промовити до схизматика добрим словом, щоб перестав клясти, та даремно. Коли знову почав хулити Бога, в тій хвилині поцілив його шрапнель у самі губи й розбив усю голову на дрібні кусники. Стривожений кальвин відвернув голову, щоб не бачити такого страшного виду, аж тут інший вояк показав йому його кабат, що був роздертий. Перешукав зараз і найшов кулю коло того записаного паперу, що положив був собі на серці.

Наш кальвин став із радости й диву навколішки й подякував Господу Богу за певний рятунок. Пізніше, як хворий на груди він дістався до лічниці в Виниківцях. Оповівши всю подію сестрі, показав її свою одежу. Вона була вся подіравлена кулями: через шапку перейшло 10 куль, через блюзу на грудях 3 кулі, в рукавах 7 куль, у штанах 12, а зо всіх тих 32 куль ні одна не задраснула навіть на тілі.

Жива віра спасла калвина. І католиком став і в війні не загинув. Щасливі ті люди, що мають таку віру. Це краще й цінніше, як хліб.

Французький письменник Морис Баре оповідає одну пригоду з війни в Фляндрії. В темнім лісі знайшли там одного раненого німецького вояка. Називавсь Вільгельм Бавмер. Незабаром, як принесли його до лічниці, умер із утоми й обезсилення. При ньому знайдемо записник, де дрижачою рукою списав свої гадки, як сподівавсь смерти. Він писав:

"Треба вмерти. Така Божа воля. Моє останнє слово нехай буде на Його славу. Французька куля зранила мені обоє колін, що й ворохнутися не можу. Пять день лежу тут у темнім лісі. Незабаром прийдеться вмерти з голоду. Раз-у-раз прошу в Господа Бога помочі, а її немає. Проте остаю Богові вірний і не нарікаю на ніщо. бо прийшов мій час. За яку годину опинюсь у небесній батьківщині, де знайду братів свого гарного краю. До побачення там у небі!"

З листа вмираючого оборонця рідного краю бє жива віра. Про Бога й небо говорить, як про своє найрідніше, найближче, наймиліше. Такому варта відчинити райські ворота.

о. А. Трух, ЧСВВ.

В СПРАВІ ВДЯЧНОСТИ Й ПОШАНИ ДЛЯ РОДИЧІВ —"ДЕНЬ МАТЕРІ" "ДЕНЬ БАТЬКА" —

Вже через 15 літ виховую нашу українську католицьку молодь. Через цей час переконався з досвіду, що наша молодь є здібна, добра й склонна до побожности. Якщо є зіпсовані одиниці, то це виїмки, і цему винні самі недбалі родичі, нечесне окруження, або безбожні-сектантські школи. Отже, майбутність наша може бути дуже добра, бо маємо добру молодь, — лише треба конечно цю молодь чесно попровадити, дати її гарний, ідеальний напрям.

Щоби наша молодь почитала й була вдячна Богові й святим, вона мусить шанувати й бути вдячною для своїх ближніх. А між ближніми — найближчі є родичі, — МАМА, ТАТО!

Кожного року, друга неділя травня (мая) є призначена для пошани й вдячности матерям — "День Матері." Гарний це звичай і взнеслий ідеал. Однак в практиці показується, що діти дуже мало думають про пошану й вдячність для своїх матерей, навіть у "День Матері" — хіба ті, що беруть участь у концертах уладжених у "День Матері"! А це тому, що на загал — комерційні установи, щоби якнайбільше зискати, забули про духовну й моральну сторону "Дня Матері," й своїми карточками, солодощами й цвітами зробили "День Матері", днем чисто матеріяльним, комерційним, без жадних релігійних почувань.

Щоби запобігти цьому лиху й зробити "День Матері" гідним святом українських католицьких дітей, при помочі й заохоті Всчр. Отців друкарні "Голосу Спасителя", я приготовив відповідні карточки на "День Матері".

На карточці є образець і виписані слова:

ДУХОВНА КИТИЦЯ

Дорога Мамо,

З вдячности за всі Ваші добродійства для мене, я жертвую за Вас —

Відвідин св. Тайн ....
Св. Причастей ....
Служб Божих ....
Коронок ....
Молитов ....

Таку карточку дитина вручає своїй мамі й в ній висказує свою особисту вдячність та складає в дарі свої молитви. Думаю, що така заява дитинної любови буде кожній мамі дуже милою й таку карточку кожна мати заховає на довгі літа.

Виховуючи нашу молодь та даючи її здоровий напрям життя, ми повинні звернути увагу, щоби ця молодь шанувала й була вдячна й для свойого батька. Батько є головою, авторитетом і хлібо-давцем родини. Молодь повинна йому оказувати любов, послух і вдячність. **Тому я вибрав другу неділю в червні, як "День Батька."** Це буде один місяць по "Дні Матері", отже легко запамятати, а тому, що цей день припадає при кінці шкільного року, то й більша причина оказати вдячність батькові за удержання дитини в школі. Також Преп. Сестри, учительки й учителі зможуть пригадати дітям про "День Батька" заким вони розійдуться на літні ферії. Вироблено карточки на "День Батька" подібні як на "День Матері".

Ці карточки на "День Матері" і на "День Батька" можна замовити в Колеґії св. Йосифа, в Йорктоні, Саск. Замовляючи **десять або більше**, то буде коштувати **по пять центів одна.** А хто замовить **менше як десять**, то ціна буде по десять центів за одну карточку.

Старайтеся поширити цей релігійний і моральний спосіб вшановання матері й батька. Розкажіть молоді під Вашою опікою про ці карточки та спосіб їх виповнення, і яку милу приємність діти можуть зробити для своїх родичів. Замовляйте завчасу ці карточки, для кращого релігійного й морального виховання нашої молоді, та більшої пошани й вдячности для наших українських католицьких родичів.

Остаюся з поважанням,
Слуга в Христі,
Брат С. Методій, ЧБХШ.

По замовлення карточок прошу ласкаво вдаватися на адресу:

Rev. Bro. S. Methodius,
St. Joseph's College,
Yorkton, Sask.

— **Панна** Марія Рірдон, учителька вселюдної, школи записала **$70,000** Католицькій Добродійній Корпорації в Клівеланді. Її воля є щоб ті гроші вжити на допомогу для бідних родин, що мають багато дітей.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ЕЛМА, МАН. Приміція. В Елма, 19. квітня був надзвичайний і памятний день, бо цього дня новий священик о. А. Хорунжий мав першу Сл. Божу. Хоч день був хмарний і малий дощ крапів, людей була повна церква. Асистував новому священикові о. Сирник, що й сказав гарну проповідь. Співав хор з Вінніпеґу.

По Службі Божій новий священик уділив людям своє священиче благословення й роздав памяткові образки.

Опісля відбувся бенкет у Народнім Домі. В промовах бесідники висказували своє признання родичам і новому священикові. При кінці обіду мав коротку, але зворушливу промову сам о. Хорунжий. Вертаючи домів з цього торжества люди дякували Богові, що з їх парохії вибрав собі священика й робітника на церковно-народній ниві.

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. Приміційна врочистість. Неділя, 19 квітня. Гарний весняний день. Так мило на Божому світі. Коло церкви св. ап. Петра й Павла в Мондері довгі ряди авт, але людей не видно. Чому? Бо всі в церкві. Церква простора битком набита. Діти, молодь і старші, зблизька й далека всі разом злучені в молитві з новим священиком у часі його першої Служби Божої.

Службу Божу співав Всеч. о. Василь Філевич. Йому асистували о. ігумен Н. Саварин, ЧСВВ і о. Л. Джіґолик, ЧСВВ. діякони й аколіти. Співав мондерський мішаний хор під проводом п. Кирила Байдужого. По евангелії настроєву проповідь виголосив о. М. Когут, ЧСВВ.

При кінці Служби Божої промовив коротко о. Приміціянт. Хоча перший раз у своїм житті говорив Всеч. отець, одначе глибокі зворушення і сердечні почування вдячности вспів так гарно висказати, що многі дивувались. По богослуженню новий отець Василь поблагословив своїх старенькиx батьків, рідню й всіх вірних. На спогад цієї великої хвилі кожний одержав памятковий образок.

Торжественну гостину приготовили родичі для свого сина й гостей у своїй хаті на фармі. Між визначними гостями був наш славний артист-співак п. Михайло Голинський, що сказав гарну промову про велике значіння священика в нашім народі, о. протоігумен В. Бараник, ЧСВВ, о. ігумен, Н. Саварин, о. М. Когут, п. С. Поломарк і другі. В часі цього обіду промовці складали признання родичам, що діждалися мати сина священиком і о. Філевичеві висказували сердечні побажання.

Була це гарна й мила хвиля. Вкоротці о. Василь відіде на душпастирську працю. На тім новім полі хай Всевишній кріпить його і дає Йому свою святу поміч, щоб з новими молодечими силами й запалом працював безупинно над спасенням людських душ. Ступай, Христовий пробоєвику й шири Христове царство на просторій канадійській землі.

Е.

ВОСТОК, АЛТА. Поминки в річницю смерти визначного піоніра. Дня 11. квітня у Восток відбулися поминки по бл. п. Матвієві Палцатові, що помер на весні минулого року.

О год. 10 відправилася в місцевій церкві співана Служба Божа й парастас за покійного. Участь у молитві взяли близько 200 людей. Потім відбувся обід в домі, де жив бл. п. М. Палцат. Господарями обіду були п. А. Сирінґ і п. Петро Савич, зять покійного. Крім гостей з околиці були ще п. Возьний з родиною з Мондеру, п. Якубець з родиною з Едмонтону, п. Іван Гриців з родиною з Н. Київа, та Маціборські з Тофілд.

По обіді на заклик о. Бернарда Дрібненького, ЧСВВ. господарі обіду перевели збірку на українську католицьку пресу, з чого призначено $3.32 на Світло.

А. В.

ІННІСФРІ, АЛТА. Підчас фамілійного обіду в домі Леона Пасеки, що відбувся по Службі Божій за померших членів родини, переведено збірку на друкарню Світла, що принесла $5.15.

Леон Пасека, це один з найстарших піонірів в околиці Іннісфрі. Він приїхав до Канади 1904 р. Його дім був станцією для священика ще за часів о. Філяса й о. Тимочка. Сам Леон Пасека був церковним братчиком і обслугував при престолі через 27 літ. Родина Пасеків є дуже велика бо числить 13 дітей, 35 внуків і 1 правнука.

А. В.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Нова могила. У світлий четвер, 9 квітня, 1942 упокоїлася в Бозі бл. п. Параскевія Баранюк. Покійна приїхала до Канади 40 літ тому зо села Лановець, борщівського повіту. Її муж довший час дякував у нашій парохії. Багато трудилася, але завжди була веселої вдачі. Всі її любили й шанували. При ріжних нагодах як на весіллях, базарах, помагала в кухні і через те зєднала собі серця великої родини. Лишила по собі у великому смутку 4 синів і 6 доньок, 45 внуків і 15 правнуків.

В неділю вечером дня 12. IV 42. о. М. Когут відправив парастас, а другого дня похорон. Погребником був п. Методій Смолик з Едмонтону.

Гарна була погода й багато людей взяло участь у похороні.

По погребі усі поїхали до дому покійної, де о. М. Когут короткими словами згадав покійну й її гарне, католицьке життя. Опісля заохотив до збірки на пресу. Збірка, якою занявся п. Іван Романюк принесла. $7.65.

При кінці п. Юрій Мищій, як голова БУК-а, також сказав кілька щирих слів про покійну членкиню.

Нехай наша бабуня спочиває щаслива в Бозі.

В. І. П.

* * *

Отсим ми щиро дякуємо всім тим, що взяли участь у похороні та зложили вінки нашій мамі й бабуні. Передусім дякуємо о. парохові за похоронне богослуження й п. Смоликові за гарну обслугу.

* * *

МОНДЕР, АЛТА. Свячення. Радісні хвилі переживала монаша братія, коли в суботу 18. квітня, Преосвящені Кир Василій прибули зі шпиталю до мондерського монастиря. Їх Ексцеленція відправили читану Службу Божу в мондерській каплиці й підчас неї поставили пятьох василіянських піддияконів: Севастіяна Курила, Пахомія Дидика, Володимира Шевчука, Віктора Сороку й Епіфанія Пащака на дияконів. Це була зворушаюча хвилина глядіти, як пятьох піддияконів, один по другім, приступали до Преосвященого та з їх рук одержували ласку діяконства, а відтак діяконські ризи, евангеліє й кадильницю.

Також у неділю, 19. IV. 1942 по вечірні в мондерській каплиці Їх Ексцеленція Кир Василій уділили нижчих свячень двом питомцям з Семинарії св. Йосифа в Едмонтоні. П. Стефан Явний одержав нижчі свячення, а п. Еміліян Фик піддияконат.

РЕДВОТЕР, АЛТА. На обіді по похороні Анни Ткачук, 8. квітня, в домі Данька Ткачука, на заклик Івана Мальованого зібрано на "Світло" $2.70. Збіркою зайнявся Іван Прокопів і. Андрій Рацко.

МОНДЕР, АЛТА. ПРОФЕСІЯ В неділю, 26 квітня, був хмарний, дощевий день. Однак це зовсім не перешкодило одному великому торжеству, що відбувся в мондерській церкві Підчас співаної Служби Божої два монахи-брати: Методій Камінський і Вінкентій Прихідко посвятили себе цілковито на досмертну службу Богові через зложення монаших обітів.

Приписані обряди професії перевів Впр. о. протоігумен Венямин Бараник, ЧСВВ. Не одного зворушив цей вид, коли ті два молоді брати, перед отвореним кивотом, виголосили заяву, що посвячуються всеціло на службу Христові, зобовязуючи себе до смерти 3-ма обітами: убожества, чистоти й послуху. Відтак, щоб вказати, що вони вже вмерли для світа, а житимуть виключно для Христа, вони лягли хрестом на землю й покрито їх чорним покривалом. В тім часі відспівано похоронну пісню: "Блажені непорочнії в пути..." й задзвонено в великі дзвони.

З цієї нагоди дуже гарну проповідь виголосив Впр. о. протоігумен вияснюючи людям велике значіння монаших Згромаджень у світі. Тут на землі є різні стани. Одні люди жиють у подружу, інші знову є вільні. І в обох тих станах є люди щасливі, а є й нещасливі; одним поводиться добре, а другі гірко бідують. Однак всі повинні прямувати до одної цілі, до неба. І тому всі, в якім стані вони й не були б, мають заховувати заповіди Божі й виповняти волю Божу. Однак з поміж людей, що жиють у світі, Бог вибирає одиниці до чогось взнеслішого; Він хоче, щоб деякі особи посвятилися Йому всецілo трьома обітами убожества, чистоти й послуху. І хто чує в собі такий поклик, то це велика ласка. Тому не можна собі його легковажити, а треба за ним піти. Також родичі не мають права таких осіб спинювати, а радше повинні ще заохочувати до законного життя та молитися, щоб хтось із їх родини дістав монаше покликання. Це стан, що в нім легше й певніше можна дійти до своєї цілі — спасти свою душу.

Ці два брати вибрали собі найліпший стан. Нехай їх Бог благословить та допоможе їм витревати в монашім званню до кінця їхнього життя.

СТ. ПАВЛ, АЛТА. Українці католики в Сейнт Павл орґанізуються. Знову завитав я до Сейнт Павл, щоб дати духовну обслугу українцям католикам. Цим разом випала й відправа й пасхальна сповідь. Багато українців була на Службі Божій. По скінченню богослуження всі удалися до парохіяльного Н. Дому, де наші пані приготовили не обід, а радше бенкет. Крім українців було там багато французів, англійців і інших національностей. Видно у Сейнт Павл чужі національности симпатизують з українцями католиками. Гості заняли місця при столах. Понад 200 людей засіло нараз. Був ще оден стіл особливше прикрашений для визначних гостей. При нім засіли слідуючі: пан Пері, судія зі С. Павл, о. Мирніе, парох французів катол., пан Бодрі, посол до албертійського парляменту, п. Тінґел, місцевий адвокат, пані Тінґел, президентка канадійського Червоного Хреста, пан П. Баґрій, власник готелю у Ґлендон, пан П. Шарун предсідник, пан. М. Максимюк і я.

Я провів молитву і зачався обід. На прикінці обіду пан П. Шарун подякував всім присутним, що зволили прийти на цей бенкет і зараз попросив о. Мирніе до слова. Коли слухав я його промови, а говорив він по англійськи, дивно мені було, що він по народности француз, а так добре знає нашу українську історію. Знаний йому добре св. Володимир Великий, Апостол України, — знаний також Ярослав Мудрий. Добре здає собі справу, чому княжа Україна впала. Представив наше національне і релігійне життя в закріпощенню та спроби віднови укр. незалежної держави за гетьмана Богдана Хмельницького та Мазепи.

Гарними красками змалював він хрещення України, та велике наше привязання до нашого обряду. При кінці своєї бесіди заапелював до всіх українців, щоби йшли слідами так славних предків, які за

царського переслідування радше воліли Сибір, а навіть і смерть, як покинути свою католицьку віру й приняти царську. Побажав нам також, щоб по цій війні українці враз із аліянтами вийшли правдивими побідниками і відзискали свою золоту свободу на рідних землях. Бесіду цю вислухали всі з запертим віддихом і нагородили отця Мирніе грімкими оплесками.

По нім говорив пан Пері суддя та посол Бодрі. І ці оба дуже гарно висказалися про нас. Особливо пан Пері, який ґратулював нам українцям за замилування до праці, яка б вона не була. Такому народові, сказав він, належиться незалежність і бажаю Вам, щоби якнайскорше той день прийшов.

Щось подібного говорив і пан Бодрі. Промовляв ще пан Багрій та пан Максимюк. Пан Максимюк властиво представив ціль цього обіду. У своїй довшій промові, яку виголосив по англійськи й по українськи, заявив, що українці католики у Сейнт Павл не лише льояльні для Канади словами але й ділами. Попри всі ті тягарі, які вони несуть враз з іншими народами цієї країни, вони ще хотять дати матеріяльну поміч і тим, що найбільше потерпіли в боротьбі з ворогом. А це можна зробити через Червоний Хрест. Тому заапелював до всіх, щоб цій так ґуманній організації жертвували, хто кілько може. Опісля пан Шарун покликав до слова паню Тінґел, а на кінці мене. Я звернувся в англійській мові до всіх і похвалив їх, що так гарно відносяться до нас українців у Сейнт Павл та їх кооперацію з українцями, та попросив їх, щоби і на будуче помагали нам у нашій організаційній праці. Відтак мав я довшу бесіду на тему "Молодь наша будучність." Яка буде молодь, такий буде і нарід. А щоби молодіж була доброю, мусить бути релігійною і тому конечно, щоби у Сейнт Павл, часто було наше українське богослуження, та щоби священик засівав в молоді серця здорову науку і так конечні чесноти, які є правдивою прикрасою кожної людини. Дав я отже заклик до всіх українців католиків, щоби з нинішним днем започаткували організацію парохії у Сейнт Павл. По тім пішла колекта і зібрано всіх грошей около 150 долярів, і всі ті гроші призначено на Червоний Хрест.

По обіді в домі п. Гринюка, який рівнож немало причинився до успіху обіду, відбувся ще пращальний вечірок для сина Панства Максимюків, Романа, який зістав завізваний до військової служби. В часі того вечірка спродано те, що було лишилося з обіду за 10.15 і ті гроші розділено на Українські Вісти 5.15, а на Світло 5.00. Там також завязалася парохіяльна громада українців католиків у Сейнт Павл.

Подяка особливша належиться нашим паням, що хоч їх так мало, взялися для улаштовання обіду, й працювали понад сили. Дуже багато працювали пані Максимюк, пані Шарун, та інші, яких імена не памятаю.

о. Юрій Жидан, ЧСВВ.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

У ФИЛАДЕЛФІЇ, ПА. ЗДПА. в неділю, 3-го травня, цього року відбудеться торжество благословення обновленого катедрального храму Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії.

ПРЕОСВЯЩЕНИЙ ВАСИЛІЙ ВИЇХАЛИ З МОНДЕРУ.

По чотирьох майже місяцях лікування в мондерській лічниці Преосв. Кир Василій Ладика в товаристві Впр. о. лікарі дозволили ім вернутись до Вінніпеґу. Попращавшись з отцями й братьми Преосв. владика в товаристві Впр. о. протоігумена В. Бараника ЧСВВ. дня 29 квітня виїхали з Мондеру.

В ОТТАВІ 12. IV. Всеч. о. М. Пелех, укр. греко-катол. капелян мав читану Сл. Божу в церкві св. Івана Хрест. а на співаній Сл. Божій виголосив проповідь. Вечером відбувся вечерок у парохіяльній салі в честь першого укр. греко-католицького капеляна.

У ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА., 26. IV. вечером, молодь під проводом Івана Гузіля і Григорія Сакалюка дала дуже гарний концерт у Н. Домі Тараса Шевченка. Пісні й укр. танки були добірні й старанно виконані. Публика заповнила всю салю. Промови виголосили о. Н. Когут і о. А. Трух. Цей удачний концерт напевно буде новою заохотою до дальшої праці для молоді, що гуртується при Греко-катол. Парохіяльнім Домі в Веґревил.

ПОМЕРЛА С. СЛУЖЕБНИЦЯ.

Дня 28. квітня, 1942, в шпиталі в Едмонтоні закінчила праведно свою дорогу життя Сестра Ґеновефа Марія Закаluзьна, донька Михайла й Катерини Мацьків. Уродилась 9. листопада, 1912 р. в Ґудеві, Саск. вступила до Згромадження СС Служебниць П.Н.Д.М. 12 серпня 1930 р; перші обіти зложила 15 жовтня, 1932 р; а вічні обіти 15 жовтня 1938 р. Прожила в Законі 11 літ, 8 місяців і 17 днів. Працювала в укр. шпиталях у Мондері й Виллинґдоні. Похорон відбувся 1. травня, в церкві св. ап. Петра й Павла в Мондері. Спочила на мондерськім цвинтарі біля других Сестер Служебниць, що відійшли до вічности.

В.І.П.

Що чувати в світі?

— **Хоч індуські** лідери відкинули британський плян в справі полагодження індійського питання щодо волі й самостійности, то однак Велика Британія буде обороняти Індію перед нипонським наїздом за всяку ціну.

— **30,000** польського війська зорганізованого з вязнів і втікачів у Советському Союзі виїхало до Ірану, щоб там зміцнити сили Обеднаних Держав.

— **Під напором** німців прийшло до зміни в французькім уряді Петена. Відомий угодовець Пер Лаваль став "головою уряду", цебто премієром з необмеженими правами в уряді. Петен залишається номінальним головою держави, але політику Франції вестиме Лаваль. Дарлян став вождом французького війська й фльоти.

Ґен. Денц, бувший головнокомандуючий в Сирії став орґанізатором французької армії.

Дипльоматичні відносини між Америкою й Францією погіршилися. Америка відкликала свого амбасадора з Віші й припинила висилку харчів до французької Північної Африки.

Аліянти тепер поведуть строрішу політику супроти уряду в Віші й збільшуть поміч вільним французам ґен. Де Ґоля.

— **Канадійський** уряд згодився дати Австралії всю можливу поміч в її боротьбі проти сподіваного нападу японців на її територію.

— **Іранський** (перський) уряд зірвав дипльоматичні зносини з Японією.

— **В Сирії,** Ірані й Іраку німецькі аґенти підбунтовують ріжні племена, особливо Курдів до повстання.

— **Американські** літаки збомбардували японську столицю Токіо та воєнні пристані Йокагаму, Кобе й Наґоя. Це перший раз в історії японська територія була збомбардована.

— **Гітлер** побоюючись британської інвазії на европейський континент, вислав до Франції ґен. фон Рунштеда, щоб взяти контролю над обороною Франції й Бельгії. Британська воздушна сила зі завзяттям бомбардує німецькі воєнні позиції в Франції, Бельгії й Голяндії та нищить індустріяльні осередки в Німеччині.

— **Положення** в Бурмі є погане. Імперіяльні й китайські війська дальше відступають перед безперестанним натиском японців. Британці знищили нафтові поля, щоб не дати їх японцям.

— **На Филиппинах** японці здобули острови Себу й Панай, але твердині Коррегідор здобути не годні.

— **Австралійські** й американські бомбовики безн... но нападають на ворожі позиції в Новій Ґвінеї, Ню Брітейн і Соломонських Островах.

— **Німці** на Україні запрягли українську мову до воза своєї пропаганди. В тій цілі видають там аж 120 ріжних часописей в українській мові, а 5 в мові німецькій.

— **Полуднева** Африка зірвала дипльоматичні зносини з французьким урядом у Віші.

— **У Віші,** в Франції померла В. Д. Ліги, дружина американського амбасадора до Франції.

— **Британська** воздушна армада сильно збомбардувала балтійське місто Росток, фабричний центр виробу літаків і пристань, звідки відпливала поміч до Фінляндії. Німці у відплату за британські налети містяться тяжким бомбардуванням англійських міст.

— **На советсько-** німецькім фронті боротьба зростає, але важніших змін нема.

— **Британці** розпочали велику весняну воздушну офензиву проти Німеччини. День-у-день маси літаків скидають тисячі тон бомбів на німецькі воєнні центри й їх паралізують.

— **В дебаті** над фармерськими справами в Оттаві, дня 16. III. ц. р. Антін Глинка, посол з виборчої округи Веґревил виголосив промову в якій домагався кращого трактування фармерів Західної Канади, чим досі.

— **В Англії** помер український лікар з Едмонтону капітан Микола Никифорук, що служив в Королівськім Канадійськім Медичнім Корпусі.

— **27-го квітня,** в Канаді відбувся плебісцит у справі звільнення дотеперішнього уряду від усяких пороблених передвиборчих обіцянок, що обмежують методи здобувати людей для військової служби поза границями Канади. З дотеперішних обчислень голосів виходить, що 64% голосувало "Так". Всі провінції Канади з виїмком Квебеку дали більшість голосів "Так". Квебек мав 72% голосів "Ні". В Алберті 72% голосувало "Так", тільки веґревилський округ мав більшість голосів "Ні", а в окрузі Атабаски голоси є поділені майже рівно.

ПРИГАДКИ

3. V. Нед. 4 Самарянки. † Преп. Теодозія Печ. Глас 4. Єв. утр. воскр. 7. Служба Препол. опускається. На Сл. Бож. Ап. зач. 28. і 334. Єв. Ів. зач. 12 і Мат. 43.

10. V. Неділя 5. Сліпородж. і св. Івана Богослова з 8. V. Глас 5. Єв. утр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 38 і 68. Єв. Ів. зач 34 і 61.

14. V. Четвер. Вознесення Господнє. Всеночне. На Сл. Божій Золот. все празн. Ап. зач. 1. Єв. Луки зач. 114.

10. V. в другу неділю травня "День християнської матери". Діточий концерт у честь матери.

Травень — це місяць Марії. Берімо живу участь у маєвих набоженствах!

Місячне намірення: Щоб християнська повздержність і обичайність була відома всім людям.

Місійне намірення: За рідне духовенство в Китаю.

Відміни місяця: Остання кватира 8. V. Нів 15. V.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G, Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (97) 10. — 15-го Травня, 1942. May 15th. 1942. Vol. V. No. (97) 10.

З РЕЛІГІЙНОГО ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **По десятьох** літах пошукування за правдою протестантський пастор Ройден Й. Д. Мотт, його дружина й двоє дітей, також протестанти, 2. V. ц. р. покинули протестантизм і стали католиками. До католицької Церкви приняв їх Джеймс А. МекФадден, епископ-помічник з Клівленду. Пращаючись із вірними, над якими Мотт працював, написав він у своєму листі до них такі слова: "Моя дружина й я вступаємо до католицької Церкви. Це рішення приходить аж по довгих дослідах злучених зі щирою молитвою й є признанням з нашої сторони обовязків, що їх накладає святе евангеліє."

"Ми студіювали становище католицької Церкви й після довгої застанови й молитви ми прийшли до переконання, що воно є ліпше для нас стати католиками сейчас. Це була дуже радісна хвиля в мойому життю, коли я довідався, що моя жінка приходить до Церкви зі мною не з почуття якогось обовязку до мене, а тільки тому, що й вона сама повірила так, як і я."

Другого дня по своїм наверненню обоє приняли св. Причастя.

Джерелом сумнівів бувшого протестантського пастора, що його спонукали до дослідів було розеднання, неясности, а вслід за тим байдужність між протестантськими визнаннями.

З цього факту бачимо, що хто без упереджень, щиро, шукає релігійної правди, то її за ласкою Божою знаходить там де вона дійсно є, це значить у католицькій Церкві.

— **Всюди,** де тільки звичайні чи надзвичайні воєнні обставини існують, епископи є уповажнені дозволяти вживати електричного світла перед Найсв. Тайнами й підчас відправ, якщо неможливо або дуже тяжко є дістати до вжитку оливу або пчільний віск. Такий дозвіл дала в щойно проголошенім декреті Св. Конґреґація Обрядів у Римі.

— **Урядовий** Католицький Провідник на 1942 р., що його видав П. Й. Кенеді і Сини подає, що тепер католиків у Злучених Державах, Алясці й Гаваях є 22,556,242, цебто 263,141 більше як в 1941 р. В минулім, 1941 р., 82,087 осіб навернулось до католицької Церкви в Злучених Державах.

Католицька Церква в Злучених Державах має: 2. кардиналів, 22 архіепископів, 126 епископів, (4 більше як 1941), 20 архідієцезій і 97 дієцезій, 23,818 дієцезальних священиків, (409 більше як минулого року), а 12,762 священиків-монахів (332 більше як в 1941 році), — разом 36,580 священиків. Парохіяльних церков там є тепер 13,315, а місійних церков 5,670 — разом 18,985.

З цього бачимо, що Католицька Церква на американській землі постійно росте й розвивається.

ПРЕСВЯТА ТРОЙЦЯ

СЛАВА ОТЦУ І СИНУ І СВЯТОМУ ДУХУ І НИНІ І ПРИСНО І ВО ВІКИ ВІКОВ, АМІНЬ.

Є один Бог у трьох особах. Перша особа, Отець, не походить від нікого; друга особа, Син Божий, є від віків зроджений від Отця; а третя особа, Дух Святий, від Отця і Сина походить. Це є основна правда нашої християнської релігії, а водночас і незглибиме таїнство, що його нам Господь Бог обявив. Це така висока правда, що ми її тут на землі нашим слабим розумом не всилі ясно поняти. Її зрозуміємо аж у вічності, коли побачимо Бога лицем в лице й те пізнання стане для нас невичерпаним джерелом невимовного нашого щастя.

Бог є чистим духом, і тому Його представити так, як Він є, видимим способом, неможливе. Однак, щоб тим легше пригадати нам правду про Пресв. Тройцю й заохотити до її почитання, малярі зображують нам три Божі Особи так як Вони обявлялись людям: отже Отця як старенького доброго батька, бо так являвся давно в Старім Завіті нашим прародичам Адамові й Еві, патріярхам і пророкам; Сина, у виді людини, бо як людина прожив між людьми, і вказав нам дорогу зі землі до неба своєю наукою; Духа святого як голуба, бо так Він обявився перший раз при хрещенні Ісуса на йорданських водах.

Почитаймо трисвятого Бога, що нас сотворив, відкупив і тримає при життю та призначив до вічного щастя в небі, живою вірою й праведним життям, щоб так ми заслужили собі по смерти в небі Бога оглядати і тішитись тим щастям, що предобрий Бог приготовив у вічності всім тим, що Його тут на землі люблять й Йому вірно служать.

— **Коли світ,** покладаючи надію одиноко на силу оружжя й найбільш убійчих винаходів, ступає своїм кровавим шляхом, Ми — засмучені на вид величезної різанини й спонукані любовю спільного Батька — не обмежуємось до того, щоб вказати найбільш відповідні дороги для справжнього мира й ладу основаного на засадах християнської справедливости, а ще покладаємо Наше повне довіря на Бога й заносимо Наші благальні руки до Нього, закликаючи одночасно всіх наших дітей, розкинених по світі, щоб лучили свої молитви з Нашими."

Так відзивається Св. Отець, тепер у місяцю маю, в своїм листі до кард. Луїджі Маліоне, секретаря ватиканської держави. У тім листі Папа просить, щоб особливо невинні діти ведені своїми родичами до престолів, молили Матіньку Божу, щоб Вона виєднала в свого Сина милосердя, щоб Він втихомирив воєнну бурю, що з кожним днем стає грізніша.

До молитви треба ще додавати покутні й милосерні вчинки, — додає Папа.

Благаймо — закликає Св. Отець — щоб не забракло конечної поживи для душі й тіла бідним і голодуючим! Хай скитальці вернуть до своєї батьківщини, ранені й слабі поздоровіють, а полонені відзискають свободу. Вкінці, хай жадоба буде підчинена розумові, а відновлений лад справедливости й любови супроти Бога й ближнього й одиноко справедливий мир, цебто християнський мир, хай знову запанують в публичному й приватному життю!

— **Американський** Комітет Матерей проголосив, що пані Віллієм Н. Беррі з Ґрінсборо, Н. К. дає титул "Американська Мати з 1942 р." Пані Беррі має 13 дітей; двоє з них є монахинями, а син незабаром буде висвячений на священика. Вона має 52 роки й є діяльною католичкою.

Жінки, що не розуміють життя

(В Українськім Робітнику (ч. 19. з 8. V. 1942., ст. 3) була надрукована стаття Ганни Арабської п. з. "Жінки, що не розуміють життя." Тому, що в ній є обговорені важні справи, що відноситься до сучасної жінки й дівчини, передруковуємо її й просимо кожного вважно її собі перечитати — Світло).

Життя, це є одна з найважніших книг, один із найголовніших предметів вчення. Є люди, що були дуже успішні в шкільній науці, у шкільних предметах, що їх хтось для них написав і хтось їм їх викладав, але, як прийдеться їм самим розвязувати життеві проблеми, то не дадуть ради.

Нераз бачимо таких одиниць навіть з високою освітою, що їх ніхто не любить. Чому? Бо вони не розуміють ні людей, ні обставин. Є такі жінки й дівчата, що дуже а дуже намагаються бути популярними, але що більше намагаються то меншу популярність мають. А є й такі люди, що за популярність не дбають, а є аж надто популярні. Дівчат, що в товаристві других людей за себе забувають і є вирозумілі супроти других, усі люблять і шанують. Дівчата ж чи жінки, що на кожнім кроці показують свій егоїзм, небажані в ніякім товаристві.

Учать нас другорядні журнали, що жінка може бути навіть дуже популярна, коли буде гарно й модно вбрана, буде модно підмальована, буде вміти модно підсміхатися, ходити прибраними кроками і т. д. Я не перечу, що дівчата чи взагалі жінки, що пробують наслідувати такі вказівки, можуть бути популярні, але хіба між людьми, що стоять на щаблі їх соціяльного смаку й культурности. Люди ж вищої культури беруть під розвагу більше духову вартість людини, як зверхній вигляд. Воно гарно, коли жіноцтво годне пристойно вбратися, але вбрання це ще не все. Люди консервативного напрямку гарно вбране жіноцтво люблять, але шалене гонення за найновішими модами вважають за дурійку. Отож жіноцтво згаданої категорії може бути навіть дуже популярне, але тільки там, де велике число людей з його смаком, для яких так звана поанглійськи "ґлемор ґирл" це "Параша радость наша".

Згадана категорія жінок, наслідуючи вказівки другорядних журналів чи низької культури повістярів вірить, що для популярности треба вміти на забавах добре потягати горілочку, покурювати цигарки й дуже штучно то носом то устами випускати дим; що треба на забаві бути вбраній у сукню з голими плечима аж до стану; що треба вміти грати бриджа й знати найновіші танці; що треба, щоб коло неї крутилися стало кілька поклонників, і що це нікого не має обходити, коли котра з них є вже заміжня. Вона може собі зо своїми поклонниками виходити по черзі по кожнім танку на короткі прохолоди на двір, і т. д.

Таке розуміння популярности перенеслося вже й на наше українське соціяльне поле в Канаді. З кожним роком поволи в нас починають зникати типи дівчат і жінок нашої високої традиційної моралі, а на їх місце появляються дами згаданої категорії. Я знаю много случаїв, як українські батьки докладали всіх своїх сил, щоб своїх дочок опамятати, доказуючи їм, що так негарно поступати. Наслідком того нераз бувало, що неслухняні дочки лишали дім і своїх батьків і втікали до міста на роботу. Не тому, що хотіли заробляти гроші, а щоб шукати широкої волі для свого нерозумного поняття про популярність. Своїх батьків такі дочки вважали за темняків, що не можуть ніяк зрозуміти вимог модерного життя. А як вже нагулялися досхочу й стали посміховищем, навіть в очах своїх давніх поклонників, тоді, або як блудні сини вертали додому, або пускалися на найгірше волокитство, від одного великого міста до другого, обертаючись серед найгірше упавших чоловіків.

Мені дуже прикро про такі річи писати, але, коли така зараза підриває нашу мораль, то про неї не то писати а й кричати конечно. Знаю такий випадок: одні українські батьки одержали пару місяців тому телеграму від заряду одного великого міста, щоб негайно забрали собі з цього міста свою дочку, бо як ні, то її проженуть до 24 годин. Поїхала тільки матір, бо батько, діставши телеграму, сказав родині рішучо, що він того виродка вирікається. Коли матір на двірці пішла купити квитка додому, дочка її десь щезла й пропала без сліду по нинішний день.

Українські батьки, дивіться, що ваші дочки читають, між яке товариство заходять. Не пускайте їх самих по ночах на танці! На неслухняних ужийте гострої дисципліни. Ви маєте повне право до своїх дітей до 21 року їх життя. Коли ваші дочки мусять таки йти з дому на роботу, дивіться хто є їх роботодавці. Старайтеся, щоб ваші дочки працювали в чесних людей. Старайтеся пізнати роботодавців своїх дочок і просіть їх, особливо тих господинь, що в них ваші дочки працюють, щоб, де потрібно, заступили вас.

Українські жіночі організації, жіночі організації при наших церквах, по містах, повинні взяти собі за обовязок вишукувати українських дівчат, що працюють в їх містах, і старатися втягнути їх до себе. Чесне українське жіноцтво повинно взяти собі за обовязок виповісти безпощадну війну тій заразі, що руйнує й підкопує нашу мораль й нашу честь, яку чесне жіноцтво боронило цілі віки. Ми були здоровий нарід у цім напрямі. Отже боронім свого здоровля й чесноти! Деструкція моралі — це смерть. Глупе жіноцтво, діставши широку волю, і не знаючи вартости чистоти й благородности життя, підміновує нашу українську родину, обхляпуючи гнилизною наш здоровий національний орґанізм.

Не кожну дівчину можна винувати за її упадок. Величезне число дівчат не мають настільки інтелігентної сили, щоб уміти на кожнім кроці розумно орієнтуватися, серед ріжних людей і обставин. Таке жіноцтво не розуміє психіки чоловіків. Із цієї причини навіть не одна чесна дівчина впала, позбавлена проводу старших, досвідчених опікунів лише тому, що була затупа зрозуміти, яку ціль мали чоловіки чи чоловік, що шукав її приятельства. Вона брала все за правду, що вони їй говорили. Вона впала через свою неосторожність, через свою віру й любов до такого чоловіка, що не вартує ніякої віри ні любови. Бо це людина лише зверхнім виглядом, а в душі він звірюка. А такі звірюки, коли ще особливо гарно вміють наскакувати, чи гарні на вроду, зводять на манівці неодну невинну дівчину. Не одної доброї дівчини вінок полетів у болото, коли попала в товариство такого падлюки.

Жінці з усяких упадків можна встати, крім із упадку дівочої чести. З цим упадком її життева доля полетіла в багнюку, що з неї вороття нема. Насміваються над нею чоловіки, дарма, що через одного з них вона на тій життевій трясавиці опинилася. Насміваються над нею жінки, особи її пола. Особливо дуже хитрі до насмішок і глузування ті жіночки, що самі не стоять вище морально від тих, з кого сміються, але світло життевого дня про їх плями не знає. О, ніхто не потрапить жорстокіше розпинати, як така жінка, що душа в неї чорна, як комин.

Заки візмемося когось судити, старaймося пізнати й вистудіювати, чи вина лежить в цій людині, чи поза нею. Одного разу я відвідала в лічниці одну знайому мені дівчину, що стала нешлюбною матірю. Коли я почула, що з цею дівчиною сталося, мені аж в очах почорніло. Я знала її, як добру й чесну дівчину. Коли ця дівчина побачила мене, так сильно розплакалась, що не могла до мене слова промовити. Приступила до мене дуже мила й добра її норса. Сумно усміхнулася до мене й каже, показуючи на свою пацієнтку: "Вона мені все оповіла. Вона невинна. Це була хвиля, коли вона не могла інакше поступити." В очах її блиснули сльози. А дальше каже: "Хто знає, що з ким статися може. Часом людина, навіть з сильним характером, може стати над пропастю. Є хвилі, що ми тратимо силу розуміти й бачити ясно своє положення. Ісус був Сином Бога, а чорт не вагався пробувати Його спокусити. Не можу розуміти чому ми жінки не хочемо себе розуміти? Особливо не хочемо себе розуміти, як котра з нас навіть невинно впаде в безвихідне положення."

Глянула я на оповідачку, добру норсу. Була вона з роду француженка. Її великі чорні очі свідчили, що в неї добре серце. Її гарне лице було майже дитяче. Звідки ж таке глибоке вирозуміння в цієї молоденької людини супроти впавшої членкині мого народу? — думаю. Сердечно стиснула я їй руку й вийшла. Що то може добре серце? — подумала

А скільки тепер жінок з добрим серцем? Доба нинішнього матеріялізму вчить жіноцтво світити тілом, а не добротою серця. А памятаймо, що без доброти серця не може бути жертви, не може бути глибокого вирозуміння й самопосвяти для великих цілей. Ісус умер на хресті з любови до роду людського. Жінка, егоїстка, не бачить нікого, окрім себе, і не розуміє нікого, окрім себе. Вона не покладе на жертвеннику ані себе, ані дітей своїх для великої цілі. Вона не розуміє глибини вартости великих життевих цілей, ні потреби жертвенности для здобутку високих ідеалів. Жіноцтво, що не годне розуміти вищих цінностей життя, окрім матеріяльних, нездібне для піднесення й визволення свого народу. Отож у время люте боронім своє здорове морально національне ядро й чистоту своєї родини, бо це підклад нашого національного огнища.

Ганна Арабська

Дещо про чуда в Люрді

Моррис Меркей, некатолик написав цікаві статті в журналі "Либерті" п. з. Science Looks at the Healings of Lourdes. Він каже, що за останніх 20 літ близько 300 чудесних уздоровлень сталось у чудотворній місцевості Люрд, у Франції. Ці уздоровлення були строго досліджувані лікарями. В Люрді є медичне бюро, якого членами було вже більше як 3000 лікарів. Ті лікарі приходять до Люрду на якийсь час, від 1 до 6 місяців, для чисто наукового досліджування хорих, що шукають уздоровлення в чудотворній воді. Буває їх звичайно від 15-50 у місті. Вони докладно досліджують хорого перед і по уздоровленню, а також ще 1 рік пізніше. Їх досліджування має на цілі тільки те певно означити, чи дане уздоровлення сталось способом, що його наука лікарська ніяк не може вияснити. Таких випадків потведжених лікарями є около 15 кожного року. Найчастіші чудесні уздоровлення є від сухіт, сліпоти, рака й паралїжу.

М. Меркей наводить цікаву історію про одного анґлійця Джана Трейнора, що йому уряд платить інвалідську пенсію, хоч він зовсім здоров, бо не хоче урядово признати його чудесного виздоровлення.

Історія така: В першій світовій війні Трейнор став калікою від важких ран на голові, від паралїжу ніг, болякiв і падачки. Лондонські лікарі видали оречення, що він невилічимий. Та Трейнор, як католик, не дуже їм вірив. Він пішов до Люрду. Там його на ношах вложили до води, що пливе з джерела, що його показала Пречиста Мати св. Бернадеті в минулому столітті. Пару годин опісля, коли його несли в процесії з Найсв. Тайнами, він нагло встав із ношів і став свобідно ходити. Його каліцтво зовсім щезло. Лікарі сейчас його оглянули й видали осуд, що він нагло і вповні уздоровлений.

Коли Трейнор вернув до Анґлії, пішов до уряду і розказав їм про своє уздоровлення та що вже не повинні йому давати інвалідської пенсії. Однак урядове бюро не хотіло признати його чудесного вилікування і далі дає йому пенсію. Трейнор тим не турбується. Він не сумнівається, що отримав велику ласку від Бога й Пречистої. Тому кожного року вертає до Люрду і там як носильщик носить других хорих, що вижидають подібної ласки. Також і другі, що отримали подібну ласку наслідують його практику вдячности. Трейнор тішиться кріпким здоровлям; він ладує і возить вугілля і так заробляє собі на життя.

Наука таких дивних випадків не вміє вияснити, однак для католика вони ясні. Бог, що сотворив природу й є її необмеженим володарем і контролює права природи може, коли тільки хоче, в даних випадках своїм особливим впливом зробити те, що не може статись природним способом. І тоді маємо чудо. Здорова фільософія і релігія приймає можливість чудес, а історія життя Ісуса Христа й святих та різних чудотворних місць як ось пр. у Люрд, доказує, що чуда дійсно були й бувають в католицькій Церкві.

Та крім фізичних чудес, є ще моральні чуда. Це наглі й основні навернення грішників безвірків з їх лихої дороги. І такі чуда бувають і то частіше як чуда фізичні. Чуда повинні в нас скріпити ту віру, що Бог дійсно є і що людям помагає нераз і надприродним способом, Тому в наших потребах до нього з довірям прибігаймо через щиру молитву.

ЗАПИТ: Чи то правда, що ростини й звірята мають душу? А якщо це правда, то яким правом людина може вбивати звірину?

ВІДПОВІДЬ: Так, кожна ростина, чи звірина має душу, що дає її життя й відрізняє її від бездушної, мертвої матерії. Під душею розуміємо тут такий чинник, що дає можність ростині чи звірині самочинно виконувати ділання, яких сама матерія не може виконати. Пр. ростина сама кормить себе, росте й розмножується; звірина крім того ще порушається з місця на місце, і має змисли, що ними виконує ріжні життеві чинности, яких не має ростина. Одначе те джерело життя в ростин і звірят є дуже недосконале, не дає їм можности ні думати ні свобідно хотіти й в своїм існуванню та діланню залежить у цілости від орґанізму. Тому кажемо, що душа ростини й звірини не є духова, вона є смертна й гине з орґанізмом, коли орґанізм стає непридатний до життя. Тільки душа людини є духова, це є так досконала, що в своїм існуванні й діланні є суттєво незалежна від людського орґанізму, вона має свої духові ділання: думання і свобідну волю, що їх може виконувати й поза орґанізмом й тому зі смертю людини душа не гине, а тільки покидає тіло й продовжує своє існування і ділання як дух без тіла. І тому кажемо, що душа є духова й безсмертна.

Г. Бог, як творець і володар світу, що сотворив усе для людини, а людину для себе, щоб його славила й йому служила, дав право людині вбивати ростини й звірята, бо всі річи на цій землі є призначені для добра дочасного й вічного людини, для добра її душі й тіла. Без того права людині було б дуже тяжко, а навіть неможливо жити на світі й сповняти своє призначення. Пр. що людина тоді їла б, щоби жити?

Тому то читаємо в св. Письмі такі слова, що їх сказав Бог до наших прародичів зараз по сотворенню:

"Пануйте над рибою морською й над птацтвом небесним і над усім звіром, що гасає по землі... Оце дав я вам усяке зело з насіннями, яке лише росте на землі тай усяке дерево. що має в собі плід родющий насіння, щоб було вам на харч. (Бит. 1: 28-29. Те саме Г. Бог повторив і по потопі. (Бит. 9. 2-3). Отже людина має право дане її Богом на свою потребу чи користь вбивати звірину.

ЗАПИТ: Як то буде можливо людині в будучім світі тішитись розкошами змислів?

ВІДПОВІДЬ: Першусього треба нам на це звернути увагу, що хибним було б думати, що вся вселенна буде зовсім знищена в день останнього суду. Так воно не буде. Хоч день страшного суду попередить велика всесвітна катастрофа, що знищить твори людських рук, як про це говорить нам святе Письмо (Мат. 24: 29; 2. Петр. 3: 10), то однак ані земля ані зоряне небо не перестануть існувати. Вони тільки переміняться. Так говорить нам св. Письмо: "І як одежину зміниш їх (землю й небо) і перемінять ся як плащ." (Євр. 1: 12). В пророка Ісаї каже Господь: "Ось бо я творю нове небо й нову землю, а попередущі підуть у непамять" (Іс. 60: 17). А св. Петро пише: "Та ми по його (Христа) обітницям ожидаємо нових небес і нової землі," (2. Петр. 3: 13)

У Обявленні же св. Івана читаємо: "І я бачив нове небо й нову землю. Бо перше небо й перша земля минулися... І сказав той, що сидів на престолі: Це нове все роблю." (Об. 21: 1-5).

Обновлений всесвіт і ціла природа будуть далі служити вже воскресшій людині, що буде жити вічно й наповняти муть її серце та змисли чистими й святими радощами й розкошами.

В час останнього суду людські душі знову злучаться з їх. тілами. І тіла праведних будуть удуховнені на подобу тіла воскрешого Спасителя на великдень. Вони дістануть таку пруткість, що тільки самою силою волі зможуть переноситися з місця на місце без огляду на віддаль зі скорістю думки; матерія не буде робити перепон; тіло праведних буде світле й блестітиме як ті зорі на небі серед погідної ночі.

Де тільки прославлена людина піде, всюди буде втішатись усе новими радощами. Кожний момент її життя буде приносити все нові розкоші для душі й тіла й вони ніколи не будуть зменшатись і никнути, будуть усе свіжі й нові бо будуть промінювати з Того, що є вічним і безмежним.

Про це подбає безконечна Божа всемогучість і доброта, щоб удоволити всі бажання людини, що сотворена до повного й вічного щастя.

Це є наша велика надія оперта на певнім і непомильнім Божім обявленню. Старaймось отже за час того короткого туземного життя так поступати, щоб собі колись у нагороду заслужити те щастя і душі й тіла!

Невдачний напад

(Зі життя теперішнього Папи Пія XII.)

Перша світова війна найборше остогидла німецьким соціялістам-радикалам. Тому то вони порішили викликати в світі міжнародню боротьбу кляс і так довести до скорого миру. Під керівництвом Карла Лібкнехта й Рожі Люксембург видавали й розкидали масово підбурюючі відозви й намагались завести "диктатуру пролетаріяту." Це їм участи вдалось. 7 квітня 1919. проголошено в Баварії советську републику. Її головою став простий моряк, Рудольф Еґельгофер. Його дорадниками стали три большевицькі комісарі: товариш Левін, тов. Левієн і тов. Аксельрод. Вони то з волоцюг й батярні в короткому часі створили червону полудневу армію. В боротьбі зі своїми противниками червоні не знали пощади. В однім тільки дні 25 квітня, того ж року, в Минхені, в столиці советської баварської републики замордували 325 осіб.

Минхенських большевиків колола в очі головно присутність папського нунція й його гуманітарна діяльність. Рішили отже його позбутись. Одного дня кулями з машинових крісів геть пошарпали стіни його помешкання... Коли ж це його не злякало, тоді товариш Еґельгофер зі своєю радою засудили його на смерть.

Присуд мав виконати сам командир червоної полудневої армії, Зайлер, якому товаришити мав його адютант Бронґрац і відділ моряків.

25 квітня, 1919 р. в 3 год. пополудні, всі ці розбишаки стануди перед минхенською нунціятурою. Погрозами стероризували дверника й присилували його отворити браму. Опісля тихо підійшли аж до дверей бібліотеки, де надіялись зустрінути бажану жертву.

Напереді при дверях станув Зайлер з наставленим до вистрілу револьвером; трохи дальше, півкругом розсташувався відділ моряків. Дехто з них тримав готовий до стрілу кріс, а другі мали в руках гранати.

Нараз у дверях бібліотеки зявилася висока, худа й аскетична стать нунція. На його вид забісився Зайлер. З чортівською хулою на устах, кинув револьвером і вдарив ним ясніючий на грудях нунція епископський хрест.

І що ж на те відважний представник Папи?

Він поклав свою руку на груди, обняв нею хрест і обнімаючи своїм удухновеним поглядом напасників і дула крісів та револьверів, сказав спокійно, трохи притишеним голосом: "Хочете мене вбити?... Добре забивайте! Нічого з того не скористаєте!"

* * *

Може годину пізніше Зайлер, Бронґрац і червоні моряки стояли перед своїм вождом Еґельгофером, щоб зложити йому свій звіт. І дивне диво, ані сам Еґельгофер, ані ніхто другий не міг довідатися від них, як сталось, що маючи перед собою безборонного нунція так дались очарувати його видом, що забули зовсім за свій злочинний намір і його не виконали.

Чи знаєте хто то був той геройський нунцій у Минхені? Це пізніший кардинал Евген Пачеллі, а тепер Верховний Керманич Католицької Церкви Папа Пій XII.

Ті, що добре знають теперішнього Папу кажуть, що від згаданого нападу минхенських комуністів він нікого й нічого в світі не лякається й вірить сильно, що по хуртовині, що тепер хитає хрестом настане вкінці мир у світі, оснований на справедливости й любові.

ВЖЕ ЗАПОЧАТКОВАНО збірку на фонд будови Інституту св. Йосафата в Едмонтоні. Зложили готівкою по $100.00 Провінціональна каса БУК-а в Алберті, Іван і Анна Осада з Мондеру, ОО. Василіяни з Мондеру, Теодор і Дарія Войтків з Чипмену, Алта., й ОО. Василіяни з Едмонтону, Алта. Разом готівкою $500.00.

Український Католицький Виховавчий Інститут, на якого будову збирається тепер фонди буде побудований в недалекій будуччині, щоб виховувати нашу молодь на добрих членів св. катол. Церкви, свого народу й канадійської вітчини.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ПАВЛО ТИВАЙСЬКИЙ

Багато християнської крови поплило за римського цісаря Декія, коли в 250 році розпочав жорстоке переслідування Католицької Церкви. Сатана, що завжди як той ричучий лев ходить і шукає, кого б пожерти, старавсь у тих небезпечних часах через своїх прислужників у людськім тілі убивати не так тіла, як надзвичайними муками й спокусами приводити до впадку християнські душі. Так нпр. одного християнського вояка, що мужно переносив усякі тортури, обмазали вкінці медом, звязали йому руки й покинули голого на землі, щоб св. мученика жалили кусливі мухи й джмелі, а такою невиносимою мукою довели його до відступства від Христа. А іншого християнського юнака привязали ввечері в гарнім садку шовковими струнами до ліжка й наслали на нього розпусну жінку, щоб привела святого до гріха; та той християнський герой, щоб побороти спокусу, відкусив собі язик і плюнув його в лице безстидниці.

У днях тривоги

Такі й подібні історії доходили до відома юнака Павла, що жив у горішній Тиваїді в Єгипті. Був він круглий сирота, бо батьки відумерли були його ще тоді, коли йому було пятнадцять років. Знав він добре грецьку й египетську мову, а ще краще знав він, як бути благородним, вести невинне життя й боятись Господа Бога. Мав він одну сестру, що вийшла була заміж іще за життя батьків, та не міг пробувати спокійно в її домі, бо її чоловік, скупа й захланна людина, задумав був передати Павла, як християнина, в руки поганських мучителів, щоб таким чином позбутись його й загарбати ту частину великого майна, що йому полишили були батьки. Коли розпочалось переслідування християн, Павло ховавсь якийсь час у домі свого приятеля, та як йому стала загрожувати ще й зрада шваґра, Павло втік у пустиню, 255 року. В однім місці знайшов він печеру, а близько неї пальмове дерево й криницю з чистою водою. Павлові сподобалось те місце й він замешкав у тій печері. Живився дактилями з пальмового дерева, одяг робив собі з пальмового листя, а спрагу гасив свіжою водою з чистого джерела.

На самоті з Богом

Павлові було тоді двадцять три роки, як прийшов у пустиню. Спочатку думав він замешкати в печері тільки на час переслідувань, а коли настануть спокійніші часи, вернутись до міста. Та коли полюбив самоту й богомільне життя пустинника, рішивсь не вертатись уже ніколи до світа й не займатись більше його справами, а тільки молитись за світ, щоб став кращий. Так, як колись пророк Ілля й Іван Хреститель, так, як сам божественний Спаситель через сорок днів і ночей, так тепер молодий пустинник Павло проживав на самоті з Господом Богом, маючи навколо своєї печери з живих сотворінь хіба левів і інших диких мешканців глухої пустині. Так жив св. Павло до сорок третього року життя. В тім році зайшла одна зміна, бо від того року почав Бог кормити свого вірного слугу чудесним способом, присилаючи до Святого крука, що приносив йому кожного дня пів буханця хліба. Дивне, надзвичайне було життя преподобного Павла й ніхто не годен збагнути, що він робив цілі десятки років у тій тивайській пустині, знаний тільки одному Богові; та певне, що молитвою, постом і боротьбою з пристрастями мусів він приподобатись небесному Вітцеві, коли Він чудом піддержував Павла стільки років, а перед смертю чудом своєї Божої сили прославив свойого вірного слугу між людьми, полишаючи їм у житті преподобного Павла, першого пустинника, рідкий приклад великого самозречення й погорди світа.

Два герої пустині

Сталось це через іншого героя пустині, св. Антонія. Тому Антонієві, що подібно, як преподобний Павло, вже довгі роки проводив у пустині життя посвячене самому Богові, прийшла одного разу пуста думка, що певне в світі нема іншого такого чоловіка, щоб так довго вів у дикій пустині богомільне життя, як він. Та наступної ночі Бог обявив Антонієві в сні, що він милиться й приказав йому відвідати пустинника Павла, що є досконаліший від нього. Скоро світ пустився св. Антоній у дорогу й почав шукати незнайомого пустинника. Після двох днів і одної ночі побачив св. Антоній світло, а йдучи за ним, зайшов до печері св. Павла. Коли вже наблизився до самої печері, побачив, що келія була зачинена. Почав отже стукати й просити Павла, щоб вийшов із келії; та довго мусів ковтати й просити святого пустинника, щоб вийшов і заговорив до нього. Коли ж св. Антоній не вступавсь із перед келії й не переставав просити, св. Павло вийшов із приязною усмішкою на устах і привитавсь сердечно зі св. Антонієм, а один одного називав по йменні, хоч в житті не бачились, ні не знались: це обявив їх попереду Господь Бог. За девятьдесять років свого пустинного життя це перший раз св. Павло побачив людину й заговорив до неї. Як посідали, почалась між двома великими Божими вгодниками свята розмова. Павло спитав св. Антонія про те, чи в світі панує ще поганство. Опісля розказав іще історію свого життя. Коли так обидва розмовляли, надлетів крук, положив перед ними буханець хліба й відлетів. Здивованому Антонієві сказав Павло:

— Бог посилає нам обід. Осьтаким способом я вже шістьдесят років одержую пів буханця хліба; та що ти сьогодні прийшов відвідати мене, Христос подвоїв поживу для своїх слуг.

Потім подякували Богу за Його ласку, й посідали біля джерела, щоб прийняти свою вбогу поживу. Та ніхто не хотів перший ломити хліба. Св. Антоній просив св. Павла, щоб він починав, як старший віком, а св. Павло хотів відступити першенство св. Антонієві, як свойому гостеві: вкінці обидва спільно переломили хліб і спожили його в спокою, гасячи свою спрагу водою з джерела. Після такої вечері провели цілу ніч на молитві. Наступного дня сказав преподобний Павло, що вже надходить кінець його життя та що Бог післав св. Антонія, щоб поховав його. А потім додав:

— Іди й принеси той плащ, що тобі дав св. Атанасій, епископ Олександрії, бо я бажаю, щоб ти тим плащем загорнув моє тіло.

Те сказав преподобний Павло на те, щоб останні хвилини свого життя провести на молитві й самоті тільки з самим Богом; а також і тому, щоб таким чином заявити свою велику пошану до св. Атанасія та до св. католицької віри й Церкви, що за них великий олександрієць переносив стільки страждання. Св. Антін здивувався чимало, як почув згадку про той плащ, що про нього преподобний Павло міг знати тільки з Божого обявлення; та не питав про те, тільки попрощавсь із своїм св. другом і пішов до своєї обителі, щоб сповнити останню волю преподобного Павла.

Коли св. Антін вернувсь до свого монастиря а брати стали випитуватись, де він був, св. Антін відповів їм тільки те, що він, грішник, неслушно носив імя Божого слуги та що в цих днях бачив св. пророка Іллю, св. Івана Хрестителя, а навіть самого св. апостола Павла в раї; так величав св. Антін свого св. приятеля преподобного Павла.

Взявши плащ св. Атанасія поспішив св. Антін знову до св. Павла, бажаючи застати його ще при житті.

По небесну нагороду

Дорогою побачив св. Антін, як небесна дружина ангелів, пророків і апостолів несла душу св. Павла до неба. Радіючи щастям приятеля, поспішав св. Антін дальше до його печери; одно було йому тільки жаль, що так пізно відкрив превеликий скарб і так мало скористав для своєї власної душі. Коли наблизивсь до печери, застав тіло св. Павла в клячучій поставі, так, як підчас молитви. Думаючи, що св. Павло ще живе й молиться й сам став біля нього навколішки, щоб помолитись разом; та по мовчанці приятеля пізнав скоро, що це вже клячить тільки його тіло. Вгорнувши його в одежу св. Атанасія, хотів положити в гробі, та не мав чим викопати ями. Коли він так бився з думками, що почати, до печери підійшло два льви, із якимсь сумовитим виттям, своїми лапами стали гребсти яму. Коли вже вигребали таку велику, що могло вміститись тіло людини, підійшли до св. Антона, й лизали йому руки, а потім відійшли в глиб пустині. Св. Антін зложив у гробі тіло преподобного Павла, співаючи при тім похоронні пісні. Віддавши оттак останню прислугу преподобному Павлові, перебув іще одну ніч при його гробі, а потім вернувсь св. Антін до своїх братів, а тоді розказав їм, що бачив та що зробив. На памятку приніс собі св. Антін ту одежу з пальмового листя, що нею прикривав своє тіло покійний Павло, переховував її, як цінний скарб і одягав тільки в найбільші свята.

В памяті наступних поколінь

Преподобний о. наш Павло Тивайський умер 342 року. Всіх років прожив 113, з чого 90 провів самітно в пустині. Називають його звичайно "першим пустинником", для відрізнення від інших святих того самого імени. Місце, де було похоронене тіло св. Павла, було в великім почитанні в пустинників Тиваїди. В 12 віці, за цісаря Мануїла Коммена (1180), перенесено св. мощі до Константинополя й зложено в церкві Пресв.

Богородиці. В 1240 році перенесено їх до Венеції, а звідтіля переніс мадярський король Людвик I (1380) до міста Буди. Часть голови св. Павла находиться в Римі.

Життя св. Павла Тивайського написав св. Єронім. Той життєпис першого пустинника св. Єронім кінчить такими словами: "Спитаю я всіх тих, що мають такі розкішні палати, багаті одежі, таку розкіш життя; що ви маєте більше від того старика? Ви пете з золотих чарок, а він у потребі пригорщею зачерпнув води. Ви ходите в одежах, ґаптованих золотом, а він не мав і такої одежі, що її має ваш останній слуга. Ви вживаєте всякої розкоші, а він вдоволявсь тим хлібом, що йому приносив крук. І живий був, так, як ви, й жив мабуть довше й у кращому здорові. Та з другого боку він мав більше від вас. Він ув одежі з листя до неба, а ви в золоті — до пекла. Він Христової одежі, це є — невинности, що її одержав при св. хрещенні, не стратив у своїй наготі, а ви, так багато прибрані, є позбавлені тієї ласки. Він, похований у поросі, встане в великій славі, а ви, з вашими так прикрашеними гробами, встанете в неславі на вічний огонь."

Щасливий той, кому найбільшим скарбом Бог і Його свята ласка.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1054.13**
Остає до збірки	**$645.87**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Одна особа зі Сх. Гартфорд, Конн.	$2.00
Розалія Мандзік, Клифтон, Гайтс, Па.	3.00
Антін Слобода, Восток св. Николая, Алта.	5.00
З поминків по бл. п. Василю Щурі, Івасюки, Алта.	2.56
Анна Бутак, Маганой Сиґі, Па. ЗДПА.	2.00
Ольга Гналь, Маганой Сиґі, Па. ЗДПА.	1.00
Теодор Онищук, Мондер, Алта.	1.00
Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	**10.00**
Марія Барон, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	2.00
Теодор Гнат, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА.	5.00
Софія Мисак, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	2.00
Іван Гевусь, Винзор, Онт.	1.00
К. Свистун, Орлов, Саск.	1,00
Дмитро Дацюк, Мондер, Алта.	2.00
Зі збірки на похороні Евгенії і Лесі Бойко, Гіллярд, Алта.	1.50
З хрестин у домі Костя Сацькова, Мондер, Алта.	2.50
Разом	**$43.56**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілн в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

ЗАМІТКИ

Вислід плебісциту.

Канадійці голосуванням, що відбулось 27. IV. великою більшістю голосів дали урядові вільну руку розпоряджати людською силою домінії так, як того вимагає добро Канади. Більшість канадійських виборців звільнила правительство від давніше пороблених приречень, що уряд не буде примусово брати мужчин до воєнної служби за морем. Тепер по плебісциті уряд може кожного часу завести конскрипцію для заморської служби, коли це буде вважати за конечне або бажане.

З обчислень голосів, як подала преса, виходить, що 2,670,088 цивільних голосів або 63% було "так", а 1,547,724 "ні". Військо в Канаді віддало 190,644 голосів або 84% "так", а 37,178 "ні". 1,963 карток уневажнено. Вояки в службі за морем дали 60,474 голосів, (72%) "так", а 23,707 голосів "ні". 1,024 карток уневажнено.

Отже всіх голосів цивільних і військових 'так' було 2,921,206, а 1,608,609 голосів "ні", цебто 64% всіх голосуючих дало свій голос "так." У всіх провінціях Канади, крім провінції Квебеку переважали голоси "так". У Квебеку, де населення є переважно французьке тільки 375,650 (28%) було цивільних голосів "так", а 971,928 голосів було "ні".

Звідомлення з округ з великим числом українського населення показують на відносно велике число голосів "ні". Це дало притоку англійцям говорити й писати про сумнівну лояльність українців у Канаді. Проти того виступив рішуче Комітет Українців Канади.

З висліду голосування бачимо, що не тільки українці, але і французи, англійці та й інші, цивільні й військові, давали негативні голоси, а чейже їх всіх годі вважати приятелями Гітлера й ворожими Канаді. Тут багато інших причин і спонук впливало на рішення негативне, пр. відраза до примусової військової служби, журба за добро Канади, потреба робучих рук на фармі, брак належного освідомлення, і т. д. Українці свою лояльність Канаді показують не гірше від англьосаксонців, особливо тим, що добровільно вписуються до активної військової служби в пропорціонально більшім числі від інших народностей.

Неприхильні виступи деяких англьосаксонців проти українців є отже кривдячі для українців і є шкідливі для загального добра Канади, головно в цей воєнний час. Їх конечно треба вистерігатися, коли між горожанами Канади має існувати згода й щира співпраця для добра спільної вітчини.

* * *

Мають на оці комуністів.

Голова комуністичної партії в Злучених Державах, Виліям З. Фостер, мав мати промову в Торонто на 1-го травня. Однак канадійські власти не впустили його до Канади. Значиться вони знають, що то є за приятелі ті комуністи й яка їх робота й тому ставляться до них з недовірям і обережністю. Зовсім слушно.

* * *

З унійних змагань.

"Краківські Вісти" з 5 квітня оголосили відповідь православних церковних достойників, а саме епископа краківсько-лемківської дієцезії Паладія та еп. холмського Іларіона на останній лист митроп. А. Шептицького, який піддав обміну думок про можливість злуки церков української греко-католицької й православної. Єпископ Паладій (Видибіда-Руденко) заявив, що за згодою митрополита Діонізія, голови української Церкви в Генерал-Губернаторстві, він готов усунути всі перешкоди, які стоять на шляху до повороту до стану з перед XVI. віку, тоб то перед заведенням унії.

Іншими словами Паладій хотів би, щоб українська нація знову повернула до того релігійного хаосу, що в ньому знайшовся народ через православя перед XVI. століттям. Сліпі православні вожди не хочуть видіти й навчитись з історії минулих століть цієї правди, що православя завжди наш нарід ослаблювало, а унія з Римом його кріпила й давала силу. Через таких сліпих вождів як митр. Діонізій і еп. Паладій український нарід не годен обєднатись у правдивій вірі й Церкві, щоб опісля з тієї едности черпати свою силу також в своїх національних і державницьких змаганнях. Однак треба надіятись, що шляхотні унійні змагання митр. Шептицького з часом знайдуть зрозуміння і принятя у православних світських і церковних кругах і принесуть у висліді церковне обєднання.

Не знати, що на лист Шептицького відповів Огієнко.

Те саме число "Краківських Вістей" оголосило ще другий лист митрополита Шептицького, звернений до української інтелігенції. Митрополит Шептицький признає, що київський митрополит повинен бути вибраний з-поміж православних епископів, але притім зазначує, що як би київський митрополит дійшов до порозуміння з католицизмом, то він признав би його духовну зверхність. Митрополит Шептицький одначе підчеркує, що по його думці зеднання обох церков є питанням дальшої будучности, бо хоч греко-католики почувають себе за правдивих визнавців східнього обряду, то враз з тим думають, що літурґічні реформи й діяльність московського Синоду значно викривили українську православну Церкву.

При кінці свого листа митрополит Шептицький взиває українську інтелігенцію до дальших зусиль у напрямі обєднання українських Церков, що є дуже важним для зміцнення національної едности.

* * *

Облудна тактика комуністів.

В Канадійськім Клюбі в Саскатуні виголосив недавно тому цікаву промову про комуністів у Канаді полковник Джеймс Мес, директор набору рекрутів до армії. Він сказав, що вони так ведуть свою роботу, щоб своїми зверхніми виявами лояльности Канаді зеднати собі довіря канадійського населення, а водночас стараються пролазити зі своєю розкладовою пропагандою в канадійську армію.

Давніше на шкідливу роботу комуністів у Канаді звернули увагу міністер справедливости Ст. Лоран, а також головний командант державної кінної поліції.

І комуністів треба в великій мірі винувати за те, що багато канадійців не-англьосаксонського походження дали свої заперечуючі голоси в недавнім плебісциті. Вони хоч останніми часами писали, щоб голосувати "так", то однак це було тільки про людське око, щоб здобути собі прихильність; передше однак у своїй пресі, головно в тайних летючках і на мітинґах вони виступали гостро проти конскрипції і в такому напрямі виховували своїх членів.

ВЕЛИКОДНИЙ ДАР

для сиріт, в Сиротинці Св. Анни, Айтуна, Саск.

Парохія св. Йосафата, Едмонтон, Алта.	$42.66
Парохія св. Михаїла, Ґудів, Саск.	17.17
Кольонія Модель Фарм, Саск.	13.75
п. К.	10.00
Кольонія Кіндерслей, Саск.	6.40
Іст Кілдонен, Ман.	6.20
Церква св. Димитрія, Кридор, Саск.	4.30
Одна особа, Вінніпеґ, ..	2.00
Іван Яремович, Редберджі Парк.	2.00
Пані Стельмах, Сейнт Кетерін, Онт.	2.00
Юстина Бойко, Кандагар, Саск.	1.00
Павло Гуменюк, Вішарт, Саск.	1.00
Василь Войтович, Вітков, Саск.	1.00
Пан Хруник Вест Бенд, Саск.	5.00
Парохія св. Петра і Павла, Етелберт, Ман. ...	27 хлібів.

ПОДЯКА

Всім жертводавцям і добродіям сиріт, — Заряд Сиротинця складає найщирішу подяку. Най предобрий Ісус винагородить всіх стократно.

St. Ann's Orphanage, Ituna, Sask.

— **Канадійський** Червоний Хрест зачав 11 травня свою чергову кампанію збірки фондів на суму $9,000,000. Закінчиться кампанія 25. травня. Комітет Українців Канади закликає всіх українців дати поміч добрій справі.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЖИВА ВІРА

Французький письменник і поет Генрі Ляведан, що перше висмівав у своїх письмах не тільки католицьку, але й усяку віру, підчас війни (1916) перестерігав свій французький народ у відкритім листі, щоб вертавсь до віри, бо тільки одна віра може спасти його. А він так писав:

"Я сміявся з віри й уважав себе за розумного. Та той сміх не вийшов мені на втіху, як я побачив Францію в сльозах і крови. Я стояв на дорозі й дивився на вояків. Вони йшли весело на смерть. Я спитався: "Чому ви такі спокійні?" А вони почали молитись: "Вірю в единого Бога..."

Я числив жертви свого народу й бачив, як переносили їх люди, що молились. І стало мені ясно, що в тім мусить бути якась потіха, як знаеться про вічну батьківщину в небі, що заохочуе до любови, тоді як земська батьківщина купаеться в ненависті. В зневіру мусить впасти народ, як не вірить, що земські терпіння в небі обернуться в розкіш. Як усе падае — хто може надіятись без віри? Чи щоденна праця не е мукою, а все добро нісенітницею, як не віриться?

Стою у Франції над річками крови, бачу потоки святих сліз і — паду в зневіру. Але стара бретонка, що її сини покрились ранами, що виплакала свої старі очі, проказуе, як завсіди, свое "Богородице Діво, радуйся." Ох, як же мені соромно перед тією жінкою!

Які страшні, які болючі мусять бути рани народу, як не гоїть їх цілюща Кров того Чудотворця... ох, не смію назвати Його... Він такий добрий, а я? Що було б із Францією, як її діти не вірили б, як її жінки не молилися б? Артилерія вповання на Бога переможе в цій війні. Минувшина Франції велика, але тодішня Франція була вірюча; теперішність Франції — пригноблення й скрута. Чи її будучина буде ліпша? Це в Божих руках, тільки в Божих!

О, наші поля вкриті горами трупів. Як же то тяжко на тім народнім цвинтарі остати ще атеїстом, безвірком! Не можу, не можу бути ним! Я ошукував себе й вас, вас, що читаете мої книжки й співаете мої пісні. То були пароки, то було ошоломлення, безпутній сон. Бачу смерть, а закликаю до життя. Руки з мечем приносять смерть, зложені руки до молитви дають життя.

Францíе, Францíе, вертайся знову до віри давніх гарних часів! Покинути Бога—значить згинути. Не знаю, чи житиму ще завтра, але мушу сказати своїм приятелям: Ляведан не мае відваги вмерти атеїстом. Не пекло мені страшне, але те одне не дае мені спокою, що Бог е, а я такий далекий від Нього. Тішся, радій, моя душе, що я діждавсь тієї хвилі, коли можу сказати: Я вірю, я вірю в Бога, я вірю, я вірю! Це слово — то зарання пісня людства. Хто не знае Його, для того настане темрява ночі!

Це слова колишнього безвірка, атеїста.

Віра в Бога — це життя народів, невірство — загибіль.

Щаслива буде Україна, як усі її діти вернуться знову до одного Бога й одної Божої — Католицької Церкви!

Хто відкине християнську віру, неминуче відкине також і християнський закон. Найперше йде догма, потім мораль, а вкінці поведення. Добре поведення е овочем здорової фільософії самопоконання й пошани для традиції. Скажи чоловікові, що він не е нічим кращим, як тільки близьким родичем шимпанса та що його діла не е нічим більше, як тільки відповіддю на механічні гони —, а він почне скоро поводитись так, як шимпанс...

Щоб наша молодь визначалась добрим поведенням і моральним, чесним життям, треба виховувати її в католицькій вірі й Церкві. Хто не вчить дітей католицької віри, тим самим вчить їх неморальности й злого поведення. Між українцями нехай не буде ніколи такого нещастя.

ЧУДА.

Християнська віра — це сильне переконання, що правдою е все те, що обявив Бог, а до вірування подае людям Католицька Церква.

Всі правди обявлені Богом приймаемо за правду тому, бо Бог завсіди говорить правду й ніколи не може помилитись. Це е найважніша понука нашої віри.

Та щоб люди були певні, що Бог справді говорив і дав свое обявлення, то Бог дае людям видимі знаки, що склонюють людей до віри Божому обявленню.

Головні знаки, що спонукують нас до певної віри в Боже обявлення, е — чуда й пророцтва.

Чудо — це надзвичайне діло, що його не можна вчинити природніми силами, але тільки Божою всемогучістю. Таким надзвичайним ділом і правдивим чудом буде нпр.: оживлення вмерлого, привернення одним висказом зору сліпому, здоровя спаралізованому.

Правдиві чуда робить Бог на те, щоб: обявити свою доброту й справедливість, зазначити, що хтось е правдивий, Божий післанець, ствердити, що якийсь умерлий е справді святий. Неправди — не стверджуе Бог чудом ніколи.

Підчас французької революції, член директорії Лепо, що займавсь філософією, винайшов по довгих роздумуваннях нову релігію — філантропію, цебто — любови людей; не міг однак нікого приеднати до неї.

Одного разу пожалувавсь він на свою невдачу дипломаті й епископові ...еранові. А той сказав: "Не дивуюсь зовсім, що не маете щастя зо своею релігією. Як хочете мати поводження — йдіть і робіть чуда: привертайте здоровя хворим, воскрешайте вмерлих, потім дайте розпятись на хресті й поховати, а третього дня встаньте з вмертвих. Ручу вам, що ввесь світ піде за вами." Почувши такі слова, засоромлений філософ відійшов.

Післанці, що проповідували Божу релігію, творили Божою силою великі чуда. Найбільші чуда робив найбільший Божий післанець — Ісус Христос.

Ті чуда робив Христос на потвердження свого божества й післанництва, як обіцяного Месії-Спасителя. Про Христові чуда довідуемось із Біблії, що її за натхненням св. Духа написали наочні правдомовні свідки — самі Христові апостоли й їхні учні. Для скорого поширення Христової віри Бог робив спочатку багато чуд; тепер це вже не е так потрібне, бо до пізнання правди доводить людей безпечно учительський уряд Католицької Церкви. Але й у теперішніх часах діються також великі чуда, що добре прослíджені можуть невірючих людей привести до Бога й правдивої віри.

"І це прийшов муж, на імя Яір, а цей був наставником божниці, і припав до ніг Ісусові, благаючи Його, щоб увійшов у його дім, бо була в нього донька, одиначка дванадцятьлітня, і та вмирала... І прийшовши в дім, не позволив нікому з собою ввійти, тільки Петрові, Яковові й Іванові, й батькові та матері дівчини. І плакали всі й ридали за нею. А Він сказав: Не плачте, бо не вмерла, тільки спить. І насміювались із Нього, знаючи, що вмерла. А Він взяв її за руку й закликав: Дівчино, встань. І вернув її дух, і зараз встала. І казав дати її їсти. І дивувались її батьки; а Він наказав їм нікому не говорити, що сталось." (Лук. 8, 41). — Такими чудами обявляв Христос свое божество.

о. А. Трух, ЧСВВ.

Евген Березинський.

НАШІ ДІТИ.

Не так давно ще малими вони були,
До батька свого та неньки тулились,
А нині, нині, вже всі вони виросли,
Та і своїми шляхами порозходились.
Не давно ще, то і слухняними були,
Слухали батька та і неньки старої,
І по своєму Господа благали вони
Та все ходили до церковці святої.

А нині, няні, немов не ті вони стали
Вже батька та і неньку свою забули,
Батьків своїх мову давно занехали
А в церковці ще-як маленькими були.
А нині з чужими вони побратались,
Про батьків своїх не хотять і знати,
Нині з них лихі перевертні стались
Що аж сором друже і гірко згадати.

Нині вже чужим божкам кланяються
Свойого Бога вони вже відцурались,
Нині із рідного свойого насміхаються
І між чужими самі чужинцями стались.
А батько і ненька самими остались,
Так як давно, давно колись перед тим,
Бо їхні діточки вже їх відцурались
Та й пішли на службу людям чужим.

Ой сором вам діти, діти нерозсудні
Що відреклись ви батька та і неньки,
А пішли між чужих немов вівці блудні
Покинувши все те, що було вам рідненьке.
Не буде спокою ніде тепер вже вам
Ні щастя не зазнаете ви на світі,
Бог вас скарае за те що ви вчинили батькам,
Як манівців не покинете ви діти!

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

АПОСТОЛЕС-МІСІОНЕС, АРГЕНТИНА.

Ми певно вже читали життя нашого рідного святого Йосафата. Ми читали скільки то ласк уділив цей святий людям, що до Нього вдавались. Сотки ласк е записані в актах канонізаційних; а скільки то е людей, що отримали ріжні ласки, відомі тільки святому й тим що ті ласки дістали? Неодин може подумае або й скаже чому сьогодні св. Йосафат так часто не зсилае своїх ласк на землю? Тому, скажемо, бо ми забуваемо удаватись до Нього. Він однак все той самий чудотворець і готов нам завжди помогти; треба тільки до Нього з довірям у молитві прибігати. На доказ того наведу один факт.

Це що пишу, можу присягою ствердити й багато свідків може правдивість сказаного засвідчити. В нас е багато добрих людей. Багато гарно держиться своеї віри й свого рідного обряду, та багато е також таких, що пішли на манівці.

Близько Апостолес, яких 25 км. лежить містечко С. Хозе. Тут осіло пару десяток українців. Далеко їм було ходити до Апостолес до своеї церковці, а завжди вони тужили за своїм рідним. Заохочені Всеч. о. Вапровичем і о. Турчином, поставили свою рідну церковцю. Купила громадка наших людей землю, поставила церкву й дім, щоб мав священик де перебувати, як їх відвідае. Вдоволені тішились як малі діти. Однак землю записано не на епископа, а на одного комітетового. Комітетовий, добра людина, вкоротці помер. Перед смертю говорив: "Зробіть порядок зі записом, бо буде клопіт!" Заки наші люди взялись до виконання його ради — він умер. Всі папери, весь запис, стояв на покійнім. Так воно тревало 15 літ і кожний був певний, що церква наша. Минулого року вдова зробила т. зв. посмертний інвентар. Списуе свій маеток тай і церкву бере, бо вона стоїть на її чоловіці. Ось тепер клопіт виринув неабиякий. Бажае сплати, а люди не хочуть дати. Йти в процес, не добре, бо він може дорого коштувати й не знати чи справу виграеться. Щоб замотати справу, продае вона церковну землю аж чотиром особам (один навіть новомодний схизматик). Сором, ганьба для всіх перед чужинцями. Вони готові до нашої церковці спровадити навіть батюшку. Що ж тут діяти? Забрати церкву на інше місце годі, поставити другу на сором не дасться, бо люди бідні й не розуміють якслід справи.

Ось у тім клопоті вдаемось зі щирою молитвою до св. Йосафата. Негайно запізнався я з одним добрим католиком, а цей добряга всіми силами постарався, що церква полишилась наша й стала записана 27. III. під зверхність епископа. Справа була замотана, впертість ворогів страшна, але без великого кошту, можемо сказати, ми виграли.

Це все завдячуемо св. Йосафатові. На цім місці складаю Йому свою прилюдну подяку за цю ласку й за многі, многі другі.

Кличу до всіх: Хто мае яку потребу, хай удаеться до Найсолодшого Серця Христового, але за посередництвом нашого св. Йосафата. Ніколи не заведеться. Хоч би не знать які були труднощі, св. Йосафат їх поборе.

Хай буде прославлене Найсвятіше Серце Христове, Пречиста Марія й св. Йосафат всюди й по всі віки!

о. Евст. Турковид, ЧСВВ.

ІВАСЮКИ, АЛТА. Дня 2-го мая, у річницю смерти Василя Щура його жена найняла поминальне богослуження.

Пані Щур і її трое дітей приняли св. Причастя за душу свойого батька й щиро молилися, щоби Господь Бог прийняв їх батька до своеї слави. По Службі Божій, яку відправив о. Л. Джіголик, всі пішли на цвинтар і тут посвячено фігуру, яку поставила пані Щур свойому мужеві й відправлено парастас.

По тім удалися всі до дому пані Щур на спільний обід. При обіді пан Дмитро Гоцул заохотив присутних, до жертви на машину, яку купили ОО. Василіяни до мондерської друкарні.

Збірка принесла $2.56, а нею занялася панна Марія Щур.

Орел.

МОНДЕР, АЛТА. День Матери. Українська шкільна дітвора, що вчащае на науку катехізму, дуже гарно відсвяткувала сьогорічний ДЕНЬ МАТЕРИ. Цей день припав 10. травня, в другу неділю місяця травня. Рано дітвора співала цілу Службу Божу в намíренні своїх матерей, а ввечері під проводом своїх катехитів, діяк. Севастіяна, Віктора й Володимира приготовила святочний концерт. Певно раділи материнські серця, коли перед їхніми очами виступали їхні діти й різними деклямаціями, співами, музикою складали подяку за любов, опіку й виявляли їм свою пошану. Та найбільше, здаеться, раділа Марія — Матір матерей, що її статуя видніла серед сцени. Бо ж її ще на вступі вибрано Королевою цього дня.

Змістовий реферат про значіння матери й її взнеслих прикмет виголосив Впр. о. Ігумен Н. Саварин, ЧСВВ.

— З христин на свою пресу. 2. V. в каплиці мондерського шпиталя о. М. Романович, ЧСВВ охрестив і миропомазав Теодора К. А. Сацькова, синка Костя Сацькова й Параски Миськів. Хресними батьками були Іван Сацьків і Параска Лайбіда. З цієї нагоди відбулась гостина, на якій Йосиф Варава зложив побажання для малого синка й його родичів, а Йосафат Гаврилюк перевів збірку на Світло, що принесла $2.50. Хай росте малий Теодор в здоровлю батькам на втіху, а Богові на славу!

— З Василіянського новіціяту. Дня 30 цвітня, зложили свої монаші обіти бр. Созонт Попик і бр. Нестор Котиляк. Оба з Лішор, Алта.

Недавно до новіціяту ОО. Василіян у Мондері вступили п. Юрій Диба з Бейон, Ню Джерзі; п. Франко Варава з Мондеру й п. Микола Лукій з Норквей, Саск.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— У САСКАТУНІ, САСК., по відході о. М. Т. Пелеха на становище капеляна канадійської армії, парохом місцевої греко-католицької парохії став о. В. Фірман.

В НОВОМУ БОРЩЕВІ, АЛТА. 10. V. парохіяни вшанували срібний ювілей епископства Св. Отця Пій XII. спільною молитвою. Проповідь про життя Папи Пія XII. і його значіння для кожного українця католика виголосив о. Марко Романович, ЧСВВ. По Службі Божій ціла церква відспівала многолітствіе Папі, свойому епископові, духовенству й всім вірним. Многі постановили зложити з цієї нагоди свій ювілейний дар на викінчення місцевої церкви. Того ж дня посвячено нові свічники до церкви й відправлено парастаси на гробах.

Слід замітити, що укр. греко-катол. парохія в Н. Борщеві гарно розвиваеться і змагаеться стати взірцевою під кожним оглядом.

НЕДАЛЕКО МІСТЕЧКА ГІЛЛІЯРД, АЛТА., на фармі знайдено в криниці мертві тіла чотирьолітньої дівчинки Лесі Бойко й її мами Евгенії. Здогадуються, що дитина бавилася коло криниці й впала в воду, а мати стараючись вратувати дитину й сама втратила життя.

Величавий похорон обох жертв нещасливого випадку відбувся 10. V. в церкві св. Ів. Хрестителя в Гілліярд, Алта. Похоронну відправу мали о. І. Лесюк і о. М. Сіянчук. В поході з дому до церкви було 264 авт. На послідніи цілованні люди зложили на Сл. Божі за покійну $31.90.

Дуже гарну похоронну обслугу віддало українське похоронне заведення "Пакр Меморіял" під управою п. В. С. Смолика.

Цей сумний випадок повинен бути пересторогою для многих, щоб добре забудовували криниці, щоб подібне нещастя не притрапилося ще й другим.

МИХАЙЛО ГОЛИНСЬКИЙ В АЛБЕРТІ
ПЛЯН ЙОГО КОНЦЕРТОВОЇ ПОЇЗДКИ

Ту Гиллс, вівторок, 19. мая,
Вільна, субота, 23 мая,
Смокі Лейк, понеділок (Зелені Свята), 25. мая,
Редвей, субота, 30. мая,
Калмар, середа, 3. червня.
Коперник; субота, 13. червня.

Концерти у всіх місцевостях починаються в годині **8.30 вечером.**

Вступ на концерти в усіх місцевостях: 50с. а для молоді понижче 16 років — 25с.

Не оминіть нагоди почути рідну пісню, що її співатиме найбільший український співак. Приходіть самі і кличте других.

АРТИСТ ГОЛИНСЬКИЙ У МОНАСТИРІ ОО. ВАСИЛІЯН

Коли сьогодні я беру за перо, щоб із дорогими читачами нашої преси поділитись милими вражіннями про те, як то до нашого монастиря в Мондері прибув наш великий артист-співак нашої рідної пісні — Михайло Голинський, то це ще не визначае, що я хочу сказати, наче б то п. Голинський вступив до монастиря!

Бо по-перше — п. Голинський полишив у Старому Краю свою добру дружину й гарних своїх діточок, що їх любить ніжним серцем і для них, дай Господи, щоб міг іще довгі роки бути найкращим опікуном і порадником.

А по друге — хоча б навіть п. Голинський був вільного стану і вступив до монастиря, то була б небезпека, що люди — замісць молитися — слухали б, як то о. Голинський співають, не мавши перше ніколи в житті нагоди чути такій голос і спів...

А по трете — як п. Голинський вступив би до монастиря, то хто тоді їздив би по Канаді й Америці, щоб своїм дужим маестатичним голосом, що розливаеться широкою піснею, мов Дніпровий лиман, зворушувати світ і чужий нарід та заставляти його — з промов визначальних урядників і пресових дописей і привітальних прийнять сплітати вінок слави — перше самому українському артисті-співакові Михайлові Голинському, а через нього — й імені всієї української нації?...

Тому побут п. Голинського в нашому монастирі був тільки тією милою стрічею, що дала нам нагоду пізнати з-близька того "князя всіх українських співаків" і — полюбити його, як дуже культурну, благородну, релігійну й надзвичайно милу людину, що добротою свого серця відразу робить вас своїм приятелем. Три тижні спільного життя в Мондері ви

старчили, щоб бути готовим — за три роки й навіть за тридцять років привітати п. Голинського щирим серцем і з відтвертими раменами, якщо ласкавий Бог дозволив би нам іще раз в доброму здорові стрінутися на дорозі життя.

А тоді — зайшли б може у садок під ту яблуню, що її власноручно засадив колись п. Голинський, що є не тільки великий співак, але й великий любимець природи та досвідчений садівник, що мігби створити в Канаді зразкову найкращу школу садівництва й засіяти наші господарства чудовими садками, подібними до тих, що ними любувавсь колись Т. Шевченко, коли писав:

"Садок вишневий коло хати"...

Та заки це станеться — ми тепер любуємося його голосом і співом та й залюбки проводимо години на милій розмові, як маємо тільки нагоду мати свого кобзаря-співця в своїм окруженні.

І як мило буває також почути вістку, що й наші міщани та фармері люблять бути ... п. Голинського та що вони зїзджаються з усіх-усюдів до ... народніх домів, щоб почути спів свого рідного артиста-співака й налюбу... гомоном свого рідного, українського слова, від чо... "луна луні ту пісню несе, ... Україна живе!"..., —а українське серце починає живіше ... я й бажати скорого приходу того дня, коли діти України співатимуть свої веселі пісні — вже на вольній українській землі, так, як ми співаємо їх тепер у вільній Канаді й Америці.

Честь тим українцям, що вміли тут на канадійській і американській землі віднестись патріотично й сердечно до свого народнього артиста!

Честь таким, як парохіяни з Борщева, що вітали свого співака сердечним привітом і безплатною залею!

Честь тим усім нашим людям, що вміли зустрінути п. Голинського приязною й гарною гостиною, так, що він міг справді почуватись як свій між своїми!

А Тобі, наш дорогий Бояне-Співаче, нехай ласкавий Бог подасть іще багато літ життя в кріпкім здорові і стільки дзвінкости голосу, скільки треба буде, щоб гомін Твоїх пісень дійшов до кожного українського уха в Канаді й Америці, й аж до глибин душі, щоб там у кожного ожила справжня національна свідомість й щира любов до свого українського народу, що його Бог дав нам, щоб він був нашим рідним народом! А через те кожне стане певне кращим громадянином своєї нової батьківщини.

Ми попрощали Тебе, наш дорогий Кобзарю, в своїй мондерській обителі — від себе й від нашої околиці, але бажаємо Тобі, щоб і в кожній нашій околиці Ти міг почуватись так добре, як Ти почувавсь у нашім Мондері!

Щасти Тобі, Боже!

о. А. Г. Трух, ЧСВВ.

Коли й де будуть відправи?

ТРАВЕНЬ

17. V. Нед. св. Отців —
Давнінг (парастаси)
Редвей
24. V. Зіслання св. Духа —
Вільна (празник)
Глендон
Восетна (празник)
25. V. Пресв. Тройці —
Спедден (празник)
Куквил
Аншав
26. V. Редвей (сестрицька Сл. Божа.)
31. V. Нед. 1-ша по Сош. і Всіх Святих.
Редвотер
Ст. Павл
Белліс

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8 Radway Alt

17-го —
Калмар
Равнд Гил
Парк Корт (храм)
24-го — Сош. Св. Духа —
Карвел (празник)
Колеррік (карн...
Бойл (храм)
25-го —
Ледук (празник)
Просперіті (храм
Лей Лейк
Голден (місто)
31-го —
Неров Лейк, коло п. Падлевського.

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

17. Неділя св. Отців —
Нортерн Велій
24. Сошествіе св. Духа —
Дервент місто (празник)
25. Пресв. Тройці — Мириам
31. Всіх Святих — Моркемб (празник). Год. 5 попол. посвячення цвинтаря. Субота 30 травня веч. год. 7:30 Всеночне.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

17. Неділя —
Вегревил
Кригер
Гилліярд місто (в новій церкві).
24. Неділя —
Скаро
Іннісфрі Р.М.Б.
Тофілд (празник)
Плейн Лейк, 7 год. вечером всеночне.
25. Пресв. Тройці —
Вегревил (празник)
Делф (празник)
Плейн Лейк (празник)
Гілліярд св. Ів. Хрестителя
31. Неділя —
Стар (базар)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

ПРИГАДКИ

17. V. Неділя 6 по Сош. Св. Отців 7 Нік. Собора. Попраз. Возн. Глас 6. Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Бож. антиф. два празн. Троп. воскр., Возн. Отців, Слава конд. Отц. І нині конд. Возн. Проче нед. Отців, Задост. празн. Ап. зач. 44, Єв. Ів. зач. 55.

24. V. Зіслання Св. Духа. Всеночне. Все празн. Єв. утр. Івана зач. 65. На Сл. Бож. Єлици. Ап. зач. 31. Єв. зач. 27.

25. V. Понеділок. Празник Пресв. Тройці. Утреня мала зі Славослов. вел. На Сл. Бож. троп. Тройці і Сош. Слава конд. Тройці І нині Сош. Ап. зач. 229 і 197. Єв. Матея зач. 75 і 116.

31. V. Нед. 1. по Сош. Всіх Святих. Глас 8. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. троп. воскр. і Святих, Слава І нині Святих. Ап. зач. 330. Єв. Мат. зач. 36.

Піст Петрівка зачинається днем 1. VI. і треває до 28 червня.

Загальниця від Зелених Свят до Неділі Всіх Святих (24-31. V.)

Відміни місяця. Перша кватира 22. V. — Повня 30. V.

—o—

Що чувати в світі?

— **З весною** положення в Югославії стало ще більше хаотичне, ніж було в зимі. Повстанча армія ген. Міхайловіча розвинула свою діяльність і завдає німцям, італійцям, болгарам і мадярам чимало клопотів. Німці змушені посилати нові сили до Югославії, щоб приборкати сербів, які з весною втікають в гори й там прилучаються до армії ген. Міхайловіча.

— **У Франції** саботажі й напади на німецьких вояків не припиняються. Німецькі окупаційні власти з пімсти за те далі розстрілюють французьких закладників.

— **Около 2,000** канадійців, вояків і цивільних є інтерновані в Гонг Конг і Кавлюн.

— **1-го травня** Сталін закликав червону армію до знищення в 1942 гітлерівсько-фашистівських наїзників і висловив подяку Британії й Злученим Державам за доставу воєнних матеріялів Росії. Парад того дня в Росії не було, бо всі працювали для оборони краю.

— **Британська** воздушна офензива торощить німецькі пристані й фабричні осередки, щоб так спутати німецьку силу. Німці знова нападають на Англію і бомбардують міста.

— **На східньому** фронті німці зачали офензиву на Кримі, намагаючись пробитись через керченський пролив і здобути так потрібну їм нафту на Кавказі.

— **В Оттаві,** в парляменті премієр Кінг вніс бил за поправкою воєнного акту, а саме, щоб вичеркнути з нього той уступ, що забороняє конскрипцію для воєнної служби за морем. В кабінеті Кінга між міністрами є глибокі розходження через конскрипцію. Доміньяльний міністер транспорту Карден виступив з кабінети в звязку з акцією уряду що до конскрипції.

— **Японці** здобули Бурму перейшли її кордони й ввійшли на територію Китаю та Індій, де ведуть завзяті бої.

— **З браку харчів,** стрілива й виснаження американська твердиня на Филипинах Корегідор 6. V. впала під напором японського наступу. 11,574 осіб і головний командант Вайнрайт попались у японсьий полон. Це болюча втрата для американців.

— **Британці,** за згодою Америки, по короткім і безуспішнім збройнім спротиві французьких військ, що слухають уряду в Віші, зайняли острів Мадаґаскар, щоб не допустити там японців, які хотіли окупувати цей важний стратеґічний пункт і загрожувати морській дорозі союзних держав до Індії. Британці обіцяють по війні звернути цю землю Франції назад.

— **На Спокійному Океані,** наполудне від Соломонових островів відбулася велика кількаднева боротьба між японською й анґльо-американською фльотою, в якій японці стратили 19 кораблів.

— **Бувший** командант французької армії на півночі в боях за Францію, в травні, 1940р. генерал Генрі Жіро втік з концентраційного табору з Німеччини до незайнятої Франції.

— **У Бурмі** японські війська здобули важні міста Лашіо й Мандалей і тим відтяли китайців від своїх союзників британців. Японці в своїм наступі ввійшли до китайської провінції Юнан. Бурма, що її стратили британці є багатим краєм і має 15 мільйонів населення.

— **29-30. IV.** в Зальцбурґу, в Німеччині, Гітлер і Мусоліні, в приявності закордонних міністрів і дипльоматичних представників Німеччини та Італії відбули важні наради й як кажуть дійшли до нової угоди щодо військових і політичних ділань обох держав. В минулому по таких нарадах обох диктаторів майже завжди наступали більші воєнні дії. Не знати, чи часом і тепер не прийде щось подібного.

— **В Америці** встановлено урядом тверді ціни, щоб недопустити до небезпечного подорожіння прожитку. Ціни на всі речі, товари й продукти споживання не сміють перевищувати пересічного рівня цін з місяця березня цього року.

— **Премієр** Винстон Чорчил виголосив 10. V. промову на радіо, в якій остеріг німців перед уживанням отруйного ґазу в війні проти Росії. Якщо Німеччина відважиться вживати ґазів проти Росії, то також Британія зачне воювати ґазами й британсько-американські літаки занесуть їх глибоко в Німеччину.

СВІТЛО — **THE LIGHT**
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО — THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (98) 11. — 1-го Червня, 1942. June 1st. 1942. Vol. V. No. (98) 11,

Винагородження Христовому Серцю.

(Місячне намірення на червень, 1942 р.)

Одного дня, як св. Марія Маргарета Алякок гаряче молилась перед Найсв. Тайнами, явився її Ісус Христос і відкриваючи своє Боже Серце сказав: "Ось Серце, що так дуже полюбило людей, що для них віддалось зовсім, що нічого не щадило, щоби їм показати свою любов. А однак у заміну за все, від переважаючої части людей дізнає гіркої невдяки, погорди, непошани, легковаження, холоду и святотатства..."

Кого ж не зворушать ці слова болючої скарги нашого Божественного Спасителя?

Подумаймо тільки: Христос з любови до нас став чоловіком і народився в біднім вифлеємськім вертепі; з любови до нас терпів біду, голод, холод, умучення, переслідування в часі свойого 33-літнього туземного життя; з любови до нас страдав і приймив криваву смерть на хресті; з любови до нас дав нам всі скарби: свою науку правди, св. Церкву, щоб була провідником до неба, святі тайни, щоб були невичерпаною криницею ласк, помочі й потіхи; з любови до нас остався сам між нами в Пресв. Тайні Евхаристії, як вязень любови, щоб із нами перебувати на цій долині сліз, як жертва, щоб безнастанно приноситись від нас і за нас і як корм для душ. Так дуже полюбив!

А що дістає взаміну? Чи люблять Його всі люди цілим серцем, усею душею й всіми своїми силами так, як це повинні?

Біль стискає серце, коли глядіти, як люди відносяться до люблячого Христового Серця. Багато людей зовсім не знає Христа й Його не любить, бо живе в темноті поганства. Багато знову погордили Христом, виреклися Його науки й Церкви, живуть як безбожники-атеїсти, або навіть ще поборюють Христову науку й Церкву. Ах скільки то сьогодні є таких!

Знову інші хоч називають себе християнами, викривили Христову науку, відкинули Христом установлений авторитет у справах віри й моралі й створили релігії й церкви по своїй вподобі. Це всякі відступники, еретики й схизматики. Чи ж таке їхне поступування не болить Христа?

А ще подивімся на католиків! Чи всі католики окружають Христа честю й любовю? Скільки то живуть у гріхах, байдужности? Скільки то зимних і недбалих душ?

Як много образи й святотацтва поповнюється кожної днини по всьому світі!

І хіба ж на таке заслужив собі Христос? Хіба ми можемо на це глядіти байдужно? Ні, ніколи! Тому то коли ми не всилі спинити тих зневаг, коли ми не годні весь світ, кожне людське серце наклонити до почитання й любови Христового Серця, то ми повинні принаймні по нашим силам винагороджувати Христові за все зло, що ним відплачують лихі люди за Його любов.

Місяць червень, що присвячений особливому почитанню Христового Серця є якраз найкращою до того нагодою. Тому в цьому часі часто застановляймось над цими трьома питаннями: Як дуже Христос людей полюбив? Як мало Його люди люблять? Як ми повинні відплачуватись за Христову любов?

Одним дуже гарним способом, як можемо відплачуватися Христовому Серцю за Його любов є винагороджувати за ті кривди, що їх дізнає від людей, особливо в Пресв. Тайні Евхаристії.

А як винагороджувати? Ось способи: 1. відмовляймо часто молитви перепросьби за зневаги, кривди, що ними платять люди за Христову любов; 2. виконуймо діла покутні в намірі винагороджуючім; 3. приймаймо часто й побожно св. Причастя, особливо в перші пятниці чи неділі й в празник Христового Серця; 4. виконуймо ріжні добрі вчинки як доказ вдяки Христові за Його любов. Та найважніше за брак любови в інших людей і їхне грішне життя стараймося винагороджувати Христові своїм святим життям у нашому стані й ширенням Христового царства добрим прикладом, словом і поширюванням католицької преси.

До цього закликає Св. Отець в червневому місячному намíренні.

Візьмімо собі цю справу до серця й стараймось по нашій найліпшій спромозі віддячитися за любов Христового Серця винагородженням Йому за той великий і болючий брак любови, що його дістає від многих людей у наших часах.

А коли так зробимо, тоді певне Христос нам відплатить за це дуже щедро й сповнить свою обітницю, що її висказав до св. Маргарети словами: "В заміну обіцяю тобі, що Моє Серце виллє обильні ласки на всіх тих що таким чином віддадуть Йому честь"!

ОСЬ СЕРЦЕ, ЩО ТАК ДУЖЕ ПОЛЮБИЛО ЛЮДЕЙ!

По краснім місяцю Марії прийшов місяць Христового Серця. В цей час наш зір паде на образ Божественного Серця, що осяяне світляним промінням, горіє огнем і оповите терновим вінком та завершене хрестом. Христос показує нам його на своїх грудях і каже: "Ось Серце, що так дуже полюбило людей!" Цей образ дуже много говорить нам. Проміння, що розходиться по всіх усюдах нагадує нам, що Ісус є світло, що має світити нам на дорозі життя і що воно є тим могутнім рефлектором, що розганяє темряву блуду, оберігає перед небезпеками, ободрює, веселить і вказує певний шлях до невидимої небесної вічности. Щасливий той, що йде за світлом Христової науки й прикладу, бо він не ходить у темноті й матиме життя вічне.

Огнена полумінь, що не вгасає, пригадує нам превелику любов Божого Серця до нас. І та огненна безінтересовна жертвенна Божа любов повинна заєдно побуджувати нас до взаїмної сердешної, ніжної й жертвенної любови, любови не тільки почувань і слів, а й діл любови, що обявлялася б у вірності в захованню Божих заповідей, обовязків стану й посвяті для Божих справ.

Хрест і рана, що видніють на Божім Серці, нагадують на ті великі терпіння, що їх Христос витерпів для нашого спасення. Це зранене й хрестом завершене Серце повинно бодрити нас у наших терпіннях-хрестах і заохочувати, щоб ми не вагались для Христа неодне перетерпіти, бо інакше не багато варта наша любов, коли втікає від жертви, терпіння й хреста.

На Христовому Серцю видніє вкінці терновий вінок. Його гострі колючки означають ту невдяку, що її зазнає Ісус від многих людей. На людську невдяку скаржився Христос перед св. Марґаретою Алякок і просив у неї потіхи для свого зболілого Серця.

Це повинно нас дуже зворушити. Співчуваймо з Ісусом, винагороджуймо Йому за всі зневаги й кривди, що їх зазнає Він особливо в Пресв. Евхаристії й заохочуймо других так само робити, а надівсе бережімся, щоб ми самі не ранили того любого Серця своїми гріхами й недбальствами, — навпаки заливаймо ті рани, що в Його Серці бальзамом сердечної молитви й ніжного почитання Пресв. Евхаристії!

Ось це нам говорить образ Христового Серця. Прислухаймось уважно до тієї мови й хай у нашому серцю розгориться палке почитання і любов Ісусового Серця в цім місяці червні.

НАЙКРАЩА ЮВІЛЕЙНА ПАМЯТКА

Ювілейний рік українського поселення у Канаді оставив уже по собі багато памяток у виді зїздів, обходів, концертів, богослужень, пресових видань і відзначень почесними грамотами многозаслужених українських піонірів, і т. д.

Одначе мабуть найкращим і найтревалішим памятником ювілейного року для українців у Канаді є таки **Пропамятна Книга,** зложена українськими католицькими священиками під проводом свого епископа, видана накладом Єпископського Ординаріяту й видрукована в печатні ОО. Редемптористів у Йорктоні, Саск, 1941 р.

Пропамятна Книга є величини 12"x9½", має 340 сторін і 550 знимок та прикрашена артистично виконаною окладинкою. Щодо змісту книга ділиться на 4 части. У першу часть увійшли привіти й життєписи найвищих церковних достойників; в другій частині є загальні статті: про місійну працю в Канаді, шкільництво, пресу, Чини й Згромадження, шпиталі, сиротинці, братства і т. д.; третя частина розказує історію поодиноких українських кольоній почавши від Сидней аж до Венкуверу; четверта частина збирає до купи кінцеві ювілейні завваги й подає спис і статистику української дієцезії в Канаді.

В Пропамятній Книзі є замітні вискази про нас українців найвищих церковних достойників, у яких виражають вони нам признання й пошану. І так у своему привіті Св. Отець Пій XII. з Ватикану витає українців у їхню ювілейну хвилю, називає їх дорогими, духом лучиться з ними, благодарить Бога за Його божественну опіку й нашому владиці, духовенству та вірним уділяє своє батьківське, апостольське благословення.

Його Ем. кардинал Р. Вільнеф у свойому привітному слові так відзивається про нас: "Здобутки цеї раси завзятих хліборобів між нами заслугують на наш подив... Їхня тревала праця, їхня постійність і дух почину, вчинили з них одну з найбільш інтересних груп зпоміж нових поселенців нашого краю." Наприкінці кардинал складає свої побажання й запевнює про. свої молитви в намірению добробуту своїх найдорощих братів по вірі, українців католиків Канади.

Щирим словом привітав українців у їхню ювілейну хвилю також Апостольський Делегат в Оттаві, ВПреосв. Ільдебрандо Антоніютті. Він пише: "Ваш кріпкий нарід, що прибув з просторих низин України, приніс до цього краю разом з предвічськими переданнями новий розмах життя... В святощах перших скромненьких каплиць, які розсіяно по всім прсторі північно-західної Канади, під проводом кількох ревних апостолів, лицарські українці — мужні ласкою й духом посвяти — збудували свою долю. Хрестом і плугом вони причинились до все більше зростаючого добробуту цієї молодої країни. А своєю вірою вони зберегли найславніше батьківське наслідство матірнього краю..." Так бачимо як високі авторитетні особи Католицької Церкви з пошаною й признанням висказуються про нас українців.

В Пропамятній Книзі є зібраний обширний і прецінний історичний матеріял про минуле 50-ліття українців у Канаді, а також подана дуже хосенна наука й заохота для грядучих поколінь до праці на релігійно-національному полі. З цієї книги на основі історичних даних можна вичитати хто був приятелем, а хто ворогом українського народу та що лиш греко-католицька Церква є оборонною твердинею й найкращим провідником українського народу в його змаганнях до кращої будуччини.

З Пропамятної Книги довідуемось також, що українська дієцезія в Канаді під кінець 1941 р. мала: 1. епископа, 102 священиків, (світських і монахів), 10 діяконів, 14 світських питомців, 30 василіянських питомців, 8 питомців-редемптористів, 22 новиків-василіян, а пять новиків редемптористів, всіх монахів василіян є 107, а редемптористів 34, та 300 тисяч українців греко-католиків. Крім того в дієцезії було 5 монастирів і 4 місійних резиденцій ОО. Василіян, 3 монастирі ОО. Редемптористів, 1 новіціят ОО. Василіян, а 1 Редемптористів, 1. Дім Богословських студій ОО. Василіян, а 1. такийже ОО. Редемптористів і 1. Ювенат ОО. Редемптористів. Сестер Служебниць було 131. що мають 1 сиротинець, в Айтуні, Саск. 2 старечі приюти, 1. бурсу для дівчат в Саскатуні, 1. інтернат для дівчат у Йорктоні, 13. конвентів, 6. цілоденних шкіл з правом прилюдности та 2. шпиталі в Мондері й Виллінгдоні. Крім того в дієцезії є 4. Колегія св. Йосифа в Йортоні, 1. Бурса о. М. Шашкевича в Саскатуні, 4. католицькі часописи (Українські Вісти, Будучність Нації, Голос Спасителя, Світло). 3. друкарні (ОО. Василіян, ОО. Редемптористів і Українських Вістей.) 3 Запомогові Братства й домініяльна організація п. н. Братство Українців Католиків Канади.

Укр, Катол. дієцезія в Канаді має ще 345 парохій і 85 місійних станиць.

Пропамятна Книга історичними фактами показує ті великі здобутки, що їх своєю працею набув український нарід в минулім 50-літтю під проводом греко-католицької Церкви й пророчисто, без зайвої пропаганди, доказує як велику й корисну роботу виконала Греко-катол. Церква для українського народу та розторощує геть закид противників будьтоби Греко-католицька Церква була некорисна, ба навіть шкідлива для українців.

Пропамятна Книга — це дуже цінна книга. І якщо хто хоче мати щось дійсно памятного з минулого золотого ювілею поселення українського народу в Канаді, то повинен купити собі цю книгу. Ціна $2.50. Можна замовляти на адресу:

Basilian Fathers' Press.
Mundare, Alta., Canada.

— В Німеччині католицька Церква переживає дні гнету й переслідування. Кард. Фавльгабер, 73-літний архієпископ Мінхену, післав Папі Пієві XII. звідомлення про систематичну війну проти християнства.

Ця боротьба проти Церкви — пише кардинал — причинилась до духового неспокою й маніфестацій проти націстівського режиму, які уряд називає махінаціями заграничних жидівських чинників.

Протихристиянська шпіонажа широко поширена, а священикам забороняється відчитувати епископські послання. Тим що ходять до церков, грозять, що можуть утратити свою працю.

В 1934 р. націсти стріляли до кардинала й мало його не вбили, а в 1938 р. товпа вибила вікна в його палаті. Поминмо терору, все ж таки кардинал має відвагу сказати націстам правду.

— Англійський священик у Лондоні, Чалмерс Лайенс заявив, що журить його зріст злочинства серед англійських дітей, як теж зріст розводів 40 відсотків злочинів нині в Англії поповнюють малолітні діти, по 17 літ і нижче. Також війна підорвала подружє життя, і нині, в Англії, річно є 8,000 розводів, коли в 1913 р. було їх лише 557.

Сумні це овочі браку сильної християнської віри, належного релігійного виховання й війни.

— Монтреаль, найбільше канадійське місто, в травні святкувало 300. роковини свого існування. Тому, що цього самого місяця випав також срібний ювілей епископства Папи Пія XII., рада міста вислала Св. Отцю через Апост. Делеґата Антоніютого заяву синівського віддання і свої щирі побажання від мешканців Монтреалю.

Подібні заяви вислала рада міста Квебеку через руки кардинала Вільнива.

— 17 травня католики Монтреалю святкували торжественно 300 роковини основання свого міста. Архієрейську Сл. Божу на узбіччю гори Мавнт Роял відправив сам кардинал Вільнив, у якій узяли участь численне духовенство й тисячні маси народу. Проповідь виголосив архієпископ Йосиф Шарбонно, а Апост. Делеґат І. Антоніютті прочитав надіслані від Св. Отця Пія XII. ювілейні побажання і вручив зверхникові монтреальської архідієцезії в дарунку від Папи золоту чашу.

— Католицькі епископи у Венезуелі зібрані на нараді в Каракас вислали спільний лист до Національного Конгресу домагаючись, щоб при перевірці й поправці кодексу цивільного права усунено закони про розвід, стерелізацію прокажених, що хочуть побиратися й про правні подружжя католицького духовенства. Цивільне подруже право. повинно бути таке, щоб не йшло проти церковного подружого права.

— На Вознесення Господне, 14. V. у церкві св. ап. Петра в Ватикані Папа відправив ювілейну Службу Божу з нагоди 25-ліття свого епископства. В ній взяло участь 50,000 осіб. Перед Службою Божою в поході через церкву до головного престола ішло 26 кардиналів і увесь папський двір. По евангелію Папа виголосив проповідь, у якій звернув увагу на потребу віри, надії й любови в цю хвилю хуртовини, що шалiючи поривае народи до боротьби.

При кінці Служби Божої Св. Отець з балькону церкви уділив Апостольське благословення містові Римові й всьому світові.

З нагоди свого ювілею Папа Пій XII. уділив усьому католицькому духовенству в світі надзвичайний привілей, силою якого священик кожної Служби Божої, що її відправить на якому будь престолі, в часі від 13 травня, 1942 р. до 13 травня, 1943 р. може зискати відпуст повний і той відпуст він може жертвувати за одну з душ у чистилищі.

— В Лондоні, згідно з вказівками церковної ерархії засновано Католицьке Біблійне Товариство. Ціллю його є ширити знання св. Письма між католиками й некатоликами й видавати книжки біблійного змісту.

— Кардинал Альфред Бодріляр помер у Парижі в 63 році життя.

— Внук італійського генерала Йосифа Ґарібальдого, відомого атеїста, що в 1868р. заграбав папську державу, генерал Езіо Ґарібальді навернувся і його приняв до католицької Церкви кардинал Каміллиьо Качія Домініоне. В каплиці Сестер Блаж. Матери Кабріні навернений приняв св. тайни хрещення, миропомазання і перше св. Причастя.

— В Ліоні відбувся зїзд Апостольсьва Молитви в Франції. Зїздом проводив кардинал Жерліє. На ньому були делеґати з окупованої й неокупованої Франції. В поході містом узяли участь 1,000 дітей. Всієї молоді на тім зїзді було 3,000. Останнього дня зїзду в катедрі зібрані спільно посвятили всі родини міста Пресв. Серцю Ісуса.

— В Римі покійний Папа Пій Х. чудесно уздоровив сина робітника. Один робітник, якого син важко хорував на сухоти молився при гробі покійного Папи Пія Х., що правив Церквою від 1903-1914 р. Нараз почув голос: "Встань, твій син буде здоровий." В тійже хвилині якась дивна сила піднесла його на ноги. Після кількох годин, стан здоровля хорого сина поправився й лікар узнав, що він виздоровів. Цілу ту справу мають передати до розсліду Св. Конґреґації Обрядів.

Ювілейне Слово Папи Пія XII.

(З нагоди 25-тих роковин Його епископства).

13. травня, з нагоди срібного ювілею свого епископства, Папа Пій XII. промовив до християнського світу, а його промову передали радія. В своїй промові Св. Отець сказав таке:

Цей день, що повинен би бути днем чистої й благої радости для католицького світу, приходить у часі найбільшої тривоги й терпінь, що їх мабуть живо представляють слова нашого Спасителя: "Бо повстане нарід на нарід і царство на царство й буде голод і землетруси по місцях." (Мат. 24:7).

Джерело радости

Однак помимо цього широкого горя, для Нас, любі діти, джерелом радости й глибокого задовілля та спокою є та гадка, що цей Наш ювілей святкується в усьому католицькому світі молитвами й жертвами за добро святої Церкви й щедрими милостинями даними тисячам братів, що у своїх дуже великих потребах з довірям стукають до християнського милосердя.

Так розпорядило недослідиме Боже провидіння, що разом із достоїнством Найвищого Архієрея впав на наші плечі й величезний тягар, що з вибухом і поширенням цієї Другої Всесвітної Війни став дуже важкий.

Та хоч воно так є, Ми одначе ані на хвилю не даємось захитати в тому переконанню, що наш Господь більше як коли чуває при Своїй Церкві в цих хвилях, коли то Його діти під напором страху й хуртовини є приневолені кликати: Вчителю, чи Тобі байдуже, що ми погибаємо? Господи, ратуй нас, бо погибаємо." (Марк. 4:38; Мат. 8:25).

А де ж Наша душа набирає скріплення того почуття безпеки. — На гробі Петра, першого епископа Риму. Коли ми клячимо перед тим гробом і звертаємо Наші думки на початки Церкви, здається Нам, що бачимо першого Папу, якого сам Христос призначив бути угольним каменем Церкви, як з гідністю підносить свою голову й каже Нам: "Молю, як старший і свідок Христових мук, пасіть стадо Боже, що в вас." (І. Петр. 5:1.).

Відтак Ми бачимо духом усі наші добрі діти по всьому світу, зібрані кругом Нас, незлічимі як пісок край моря й Наше серце розширяється і Ми чуємо в собі порив говорити й кормити душу кожного з вас тою надією, що піддержує Нашу власну душу.

Весна в Церкві.

Церква також мала й має свою весну, чудову як і вона сама.

Чи ті три великі празники Великодня, Вознесення й Пятдесятниці, що припадають у тому часі, коли то природа пробуджена до нового життя, вкривається зеленю й квітами, не творять весну духа?

Для Нас ті три празники — це три знесві правди, три великі історичні події, три першорядні таїнства в ділі нашого відкуплення.

Це три основні й непохитні стовпи величезної будови, якою є свята Церква.

Вони то кинули світло своєї історичної дійсности на весну християнства, на її ніжні початки, її зелений зріст і розквіт, навіть тоді, як холодні вітри віяли. Вони, ці три основні таїнства супроводжали молоду Церкву в поході. Вони берегли її кроки й додавали відваги знестись понад дику мряку поганства й осягнути вижини призначеної собі величности.

Первісні християни задивлені завжди в Воскресшого й своє власне воскресення, в Прославленого, що засів праворуч Отця і в небесний Єрусалим та вічне щастя приготоване тим, що витревають до кінця, скріплені присутністю святого Духа, коли визнавали свою віру посеред боротьби й страждання, виросли на геройські постаті.

Завдяки своїм благородним думкам, своїй енергічній діяльности, мужному суперництву, вони відограли ролю великанів моралі й полишили по собі приклад, якого пориваюча сила поширюється потім на цілі століття й навіть на наші дні, коли то, щоб зберегти честь і назву християн, треба перейти боротьбу й зустрінутись з досвідами не меншими від їхніх.

Перед такими атлетами, на яких чолах побідні лаври воюючих християн є часто сплетені з пальмами мучеництва, всяка непевність і хитання мусять щезнути.

Чи ж велика наука їхнього геройського життя не вистарчить, щоб прогнати всякі мряки з наших умів?

Духове обличчя первісного християнства.

Духове обличчя цього первісного християнства, якого початки пригадують нам празники Вознесення і Пятдесятниці, ясніє чотирма виразними чертами: 1. незрушимою певністю побіди, що основана на глибокій вірі; 2. вогідною і безграничною готовістю на жертву й терпіння; 3. Євхаристійною ревністю; 4. змаганням до все більшої й трівкої єдности духа й ерархії.

Цей почвірний характер молодої Церкви є для християнства наших днів покликом, надією й обітницею, бо ж справжне сьогоднішне, християнство е не інакше від того, що було в первісних часах. Молодість Церкви є вічна, бо Церква не старіється.

"Я побідив світ!"

Певність в побіду в первісній Церкві брала своє життя, силу й незрушимість зі слів Учителя: "Я побідив світ!" (Ів. 16:33). Хай і сьогоднішне християнство перейметься і запалиться горіючим і ясніючим огнем цього клича, то тоді кожний відчує в своїм серцю спокійну надію на побіду. По тих чорних днях, в яких многі жиють залякані і знеохочені, прийдуть дні не терору, яких бояться тісні уми, але світле здійснення надій вірних і великодушних душ. Теперішня Церква не може попросту вернути до первісного виду малої початкової отари. Вона хоч завжди й конечно та сама, що була, незнищима й непереможна, одначе в ній сила вічно молода, вона рухається, вона приймає нові форми в віками в яких вона йде вперед на своїм шляху, — вона поступова, хоч вона не зміняється в своїм істотнім виді.

Церква може глянути в своє минуле без страху й похвалитися 2000-літними предорогими скарбами своєї науки й уставодавства, внутрішньої єдности, богослужень і тайн і християнського духа, що з віками просяк усі форми й обставини життя.

І нині Церква в обличчю широких потреб і обовязків, не може вернутись до форми життя й діяльности давних часів. Мале стадо (Лук. 12:32) стало многократно більше й перейшло ріки та гори, шукаючи пасовиска по світі. Зерно гірчичне, як то Христос прибіцяв і хотів, виросло у велике дерево, в якого тіни відпочивають народи.

Церква, якої кроками почерез віки керує Бог не може вертатись, а може тільки хотіти йти в будуччині вперед і вгору.

Одначе поворот Церкви до її початків є за наших днів сумною і зворушливою дійснiстю. Воюючий атеїзм, систематичне протихристиянство, студена байдужність виповіли їй війну. Сьогодні знову, як колись, у деяких краях, ті що при владі забуваючи на моральні звязи, намагаються право заступити силою і закидають християнам переступство права подібно, як давні цезарі. І проступок, що його закидають християнам є все той самий — непохитна відданість Цареві царів і Панові над панами. Через те їх переслідується і вони много мусять терпіти.

Серед такої атмосфери терору й небезпеки є конечною річчю взоруватися на величних примірах давніх християн, на їхній палкій вірі, неустрашимім дусі, на їх певности перемоги й черпати звідтам як з чистого джерела нову силу, новий розгін, нову постійність до нових побід, слави й величі.

Відважна віра перших християн свою животворність і ентузіязм брала з евхаристійної злуки з Христом.

При престолі, де кормились хлібом сильних, вони запалювали свої серця ревністю, що давала їм велику енергію й спокій. Вони почувались як браття й сестри Христові, кормлені тою самою поживою й тим самим напитком, злучені в братерський союз тою самою любовю, тою самою надією, споєні разом таїнственними звязами, що робили з тисячних сердець і душ одну велику родину в одним тільки серцем і одною душею.

Євхаристія є осередком віри й тепер, як це бувало в перших віках. Її духовне, животворне промінювання, на людство, катоване самолюбством, завистю, ненавистю, суперечностями, мусить знову його агуртувати при божественнім престолі, де студені серця огріються божественним огнем і злучаться у мирі та братерській любові.

Обєднання християн

Не менше подивугідним і великим був ентузіязм молодої обручниці Христової, щоб заховати, уладити й закріпити в незломну єдність вірних і ерархію. Тепер, коли так багато братів відлучилось від Петрового Престола, то це довело до таких трагічних наслідків, що вони шкодять усьому християнству й ослаблюють успішність його діяльности в світі.

І тому то, молитва, щоб усі були одно, щораз то сильніше виходить зі сердець християн, бо вони бачуть, що в світі ворожім Христові саме існовання християнства є загрожене. Однак найбільше таки зноситься молитва за обєднання всіх віруючих з цього святого узгіря, де є престіл Петрів і осередок односги.

Заклик до мира

Післанництво Церкви основане недвижимо на Петровій скалі не має границь в просторі чи в своїй діяльности, хіба у часі. Як кожний вік так і цей час накладає на Церкву нові завдання, обовязки й старання. В нинішних часах просять Церкву, щоб своїм авторитетом вплинула на поладнання сьогочасного страшного конфлікту.

Наша совість свідком Нам, що від початків нашого Найвищого Архієрейства Ми працювали так перед вибухом війни як і підчас неї для мира з цілої нашої душі й сили та в обсягу Нашого апостольського післанництва. Та нині, коли народи жиють в болючій тривозі нових зударів, Ми користаємо з нинішньої нагоди, щоб сказати щераз слово мира; і Ми говоримо це слово в повній свідомости нашої абсолютної безсторонности супроти всіх воюючих і з однаковою любовю до всіх народів без винятку.

Ми добре це знаємо, що в теперішнім положенні подання означених пропозицій справедливого й почесного мира не мало б ніякого добре обоснованого вигляду на успіх,—що більше кожний раз, коли заговоримо за мир, готові наразитись образити одну, або другу сторону. Бо так є, що коли одна сторона основує свою певність на осягах, то друга покладає свої надії на будучі бої. І хоч теперішне зрівноваження сил, зисків і втрат в політичнім і військовім обсягу, не показують безпосередної можливости мира, то однак знищення спричинене війною між народами на матеріяльному й моральному полі

(Продовження на ст. 5.)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВ. ІВАН КУЩНИК.

Побожний хлопчина

За володіння грецького цісаря Льва Великого жив у Константинополі військовий старшина Євтропій із дружиною Теодорою. Були то побожні люди, що старанно виховували своїх трьох синів. Два старші за прикладом батька, посвятились були військовому станові, а наймолодший Іван займавсь християнськими й світськими науками. Був то дуже бистроумний хлопчина, що в 12 р. життя перевищав у науці всіх своїх товаришів, так, що самі вчителі дивувались його памяті й розумові. Що до своєї вдачі, то був він лагідний, покірний, послушний, а при тому й побожний; в вільному часі, замісць бавитись із своїми ровесниками, Івась спішив до церкви на молитву, або читав св. Письмо.

Божий голос.

Одного разу переїздив через Царгород один монах, що відбував прощу до Єрусалиму. Походив він із монастиря "неусипаемих", із Витанії, що його оснував був ігумен св. Маркел. Малий Івась мав нагоду познайомитись із тим монахом і довідатись про тих черців, посвячених Господу Богу, що вдень і вночі відправляють напереміну ціле церковне правило й так безупинно прославляють Бога. Серце побожного юнака розгорілось любовю до Бога й він почув у собі поклик до досконалішого життя в монастирі. Тому просив свого нового знайомого, щоб під час повороту зо св. Землі зайшов знову до нього й забрав його з собою до монастиря. Той пізнав у тім Божу волю й обіцяв сповнити бажання Івася.

Свята туга.

Після відходу побожного черця, Іван не покидав уже думки про те, щоб покинути світ. Він ще гарячіше молився, читав св. Письмо й з тугою вижидав тієї хвилі, коли його приятель вернеться з Єрусалиму й забере його з собою до Витанії. Одно тільки непокоїло його, а саме, що його батьки певне не погодяться на такий надзвичайний крок; бо хоч його батьки були побожні люди, то все таки не схочуть розлучитись із своїм любимцем. Знавши те, Іван нічого не говорив своїм батькам про свій намір, а коли його приятель вернувсь із Єрусалиму, втік із дому потай своїх батьків, а опісля сів із ним на корабель і поплив до Витанії, до монастиря "неусипаемих." З собою взяв тільки дуже гарно оправлену св. евангелію, що її одержав був давніше в дарунку від своїх батьків.

За монастирською фіртою.

Ігумен Маркел не хотів спочатку приняти такого молодого хлопця відразу до монастиря, та сердечна просьба юнака перемогла: св. Маркел вволив волю Івана й постриг його на ченця. Молодий монах, тепер уже брат Іван, так ревно взявся до духовного життя, що незабаром своїм духовним поступом здивував увесь монастир: завжди перший до молитви, а постив так строго, що деколи цілими днями не мав нічого в устах крім св. Причастя.

Так минуло шість років щасливого життя в монастирі. Тоді ворог людських душ почав мучити брата Івана дуже сильними спокусами, а головно розбуджував у його серці сильне бажання побачити ще раз своїх батьків. Брат Іван чував і молився, щоб перемогти ту спокусу, та спокій не вертавсь до його душі. Від духовної боротьби став навіть сохнути й западати на здоровю. Тоді ігумен рішивсь пустити його додому. Скликавши всіх монахів до церкви, помолився сердечно з ними за брата Йвана, а потім зо сльозами в очах попрощавсь із своїм святим духовним сином. З великим жалем прощали його всі брати, з тяжким серцем прощавсь із ними сам Іван. Коли вже пустивсь у дорогу, стрінув вбогого старця. Тоді прийшла йому гадка, щоб подарувати свою одежу старцеві, а одягнутись у його лахміття. Переодягнений за старця сів на корабель і відплив до Царгороду, молячись, щоб міг щасливо побачити своїх батьків, що через його тайний відізд мали певне багато смутку.

Перед батьківськими ворітьми.

Коли вже прийшов під свій рідний дім, кинувсь перед воротами на землю й так дожидав ранку. Рано відчинились ворота й вийшов наставник слуг. Побачивши старця в такім нужденнім лахміттю почав відганяти його від палати, та опісля, зворушений просьбами Івана, якого не пізнав, дозволив йому залишитись біля воріт. Незабаром побачив Іван також і своїх батьків, як виходили з дому до міста. Добрий Євтропій був ласкавий для вбогого старця й посилав йому навіть поживу зо свого стола; та мати не хотіла дивитись на його дуже нужденний одяг і казала слузі перевести Івана в більш віддалене місце, щоб не мати того брудного лінюха, як вона думала собі, на очах. Тут він став проживати в малій кучці-колибі, що йому поставили слуги. Ту поживу, що одержував від батька, роздавав Іван убогим, а сам проводив свої дні в голоді й спразі, чим так висушив був свое тіло, що можна було полічити сухі ребра.

Відкрита таемниця.

Так прожив Іван три роки, не пізнаний ні батьками, ні слугами. Тоді обявив йому Бог, що за три дні покличе його по небесну нагороду за ту велику жертву, що її він зробив з чистої любови до Бога. Коли Іван почув таку веселу вістку, просив через наставника слуг, щоб попросив паню дому прийти до нього, бо він хоче сказати їй щось важне; та вона не хотіла прийти. Колиж Іван дуже просив побачення з нею перед смертю, вона казала принести хворого Івана перед себе. Останками своїх сил він подякував їй за всяку милостиню, а потім просив її, щоб була ще ласкава поховати його після смерти, але в його власній, старечій одежі й у тім місці, де він проживав. На прощання дав їй також ту св. евангелію, що він колись одержав був від батьків. Євтропій і Теодора зараз пізнали дорого оправлену евангелію. Поспішили отже до вмираючого Івана й стали питати, звідкіля він дістав ту книжку. Тоді вбогий "кущник" признався, що він є їхнім сином Іваном, що перед роками потай них із тою книгою виїхав був до монастиря в Витанії. Та заки батьки вспіли натішитись віднайденим сином і пожалувати його, що він жив досі в такій нужді, преподобний Іван віддав Богу свою праведну душу. По бажанні покійного поховали його в тій комірці, де він дожив віку в такім великім убожестві й самозреченні. Тільки, що мати казала прибрати на похорон його св. мощі в багатий одяг. Та зараз занедужала й доти лежала без руху, доки не прибрали тіла в його власну, жебрачу одежу. Згодом поставили батьки над його гробом церкву й дали на церковні потреби частину свойого майна; решту призначили вбогим і подорожним. Невдовзі й їх самих покликав Бог до кращого життя.

Преподобний Іван Кущник умер за володіння цісаря Маркіяна, після 450 року. Його мощі перенесли пізніше до Риму, а голову забрали хрестоносці до міста Безансон у Франції.

ВПР. О. М. Т. ПЕЛЕХ
Капелян для українців католиків у канадійській армії.

Всеч. о. Михайло Т. Пелех уродився 20. листопада, 1895 р., в селі Городище Василіянське, пов. Сокаль, Галичина. Батько називався Трохим, а мати Ксеня Ройко. Приїхав до Канади на весні 1905 р. Початкові науки Михайло побирав у школі Сестер Служебниць у Вінніпеґу; опісля вчився в колеґії Ст. Боніфес. По трьох роках рішився перейти до семинаря і вчитися на священика.

В 1916 р. вступив на богословський факультет в університеті Ляваля у Монтреалі. На священика висвятив його Преосвященний Никита Будка, 12-го липня, 1919 р. в Мондері, Алта.

На початку обслугував ревно підвінніпеґські кольонії та секретарював епископові Будці. Відтак був капеляном у Митрополичій Бурсі в Вінніпеґу, а в роках 1924-6 був її ректором.

Пізніше був парохом у околиці Сифтону, а від 1936 р. став парохом церкви св. Юрія в Саскатуні, Саск. Тут віддається щиро церковній і народній праці та стає улюбленою особою в парохії. За старанням його куплено дім на Бурсу Маркіяна Шашкевича й вибудовано нову гарну церкву. Українські шпиталі, сиротинці в Канаді мають в особі о. Пелеха щирого добродія.

15. листопада, 1941 р. о. Пелех вписався до канадійської армії, а 10. березня, 1942. став назначений військовим капеляном з ранґою капітана, для українців католиків, з осідком у Вінніпеґу.

Всеч. о. кап. М. Пелехові дякуемо за щирий дар на друкарську машину в сумі $15.00 і бажаемо йому великих успіхів у його спасенній праці!

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	$1,700.00
Вже зібрано	$1125.94
Остае до збірки	$574.06

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Анна Юрчак, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	2.00
Парохія св. Івана Хрестителя в Новім Борщеві, Алта.	**10.00**
Андрій Богайчук, Веґревил, Алта.	1.00
Марія Ворончак, Дітройт, Міш. ЗДПА.	1.00
Марія Іваніш, Дітройт, Міш. ЗДПА.	1.00
Анна Баранецька, Дітройт, Міш. ЗДПА.	1.00
Григорій і Анна Борецькі, Віндсор, Онт.	5.00
Кость і Анна Параничі, Дороті, Н. Дж. ЗДПА.	5.00
Марія й Николай Бакай, Едмонтон, Алта.	$5.00
П. і Марія Пітула, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Николай Москалик, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Антін Партика, Шикаґо, Ілл, ЗДПА.	1.00
Стефан Барич, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Марія Левіцька, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Одна особа. Веґревил, Алта.	1.75
З несподіванки для Матрони Дацюк, Мондер, Алта.	2.25
Катерина Ґалан, Джемейка ЗДПА.	4.00
Петро Гринишин, Асторія, Н. Й. ЗДПА.	2.00
Збірка на похороні Онуфрія Стельмаха, Ст. Майкел (Івасюки) Алта.	.70
Ювеналій Філевич, Мондер, Алта.	5.00
Михаліна Фарина, Новий Борщів, Алта.	1.00
Катерина Хондога, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА.	**11.11**
Н. Савчук, Віндсор, Онт.	1.00
З похорону Николая Маковецького, Куквил, Алта.	7.00
Разом	**$71.81**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дае, тому й Бог дае!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

Поправка.

Помилково було подано в Світлі ч. 10. що на машину зложив $2.00 Дмитро Дацюк. Правильно мае бути Гнат Дацюк. За похибку перепрашаемо. Видавництво Світла.

— **В Еспанії**, в горожанській війні знищено було поверх 400 церков. Тепер уже 26 церков зовсім відбудовано, а 181 церков відновлено. Більш як 30 монастирів, шпиталів і релігійних інститутів, ушкоджених огнем або бомбами також відбудовано.

✝

ПОМЕР О. КЛИМЕНТІЙ БЖУХОВСЬКИЙ, ЧСВВ

Аж по трьох місяцях прийшла до нас сумна вістка з Бразилії, що дня 12-го лютого, 1942 р. у прудентопільському монастирі, о год. 8.45 ввечір, заосмотрений Найсв. Тайнами й в окруженні своїх співбратів, помер ігумен куритибської обителі ігумен о. Климентій Бжуховський.

Покійний еромонах народився дня 27. жовтня, 1875-го р. в Галичині, як син Еміліяна Бжуховського, урядовця ц. к. Намісництва в Львові й Кароліни Івасів. Ґімназійні студії відбував у Стрию, а 11-го вересня, 1892 р. вступив до новіціяту ОО. Василіян у Добромилі. Перші монаші обіти зложив 23. квітня, 1894 р. а торжественні 26. вересня, 1897 р. Скінчивши фільософію й теольоґію, був висвячений 5. серпня, 1900 року.

Року 1902. приїхав до Бразилії разом із бл. п. о. Маркіяном Шкірпаном ЧСВВ. Тут щиро трудився над душевним добром українських поселенців, зокрема в ірасемській околиці, де побудував величаву церкву й монастир. Був загально люблений із за своєї доброзичливої, милої вдачі й тим здобув собі загальну прихильність серед своїх і чужих. Прожив 66 років, 3 місяці й 15 днів, а того 49 років у Чині, сорок два роки трудився як священик, із чого майже 40 років у Бразилії.

Був дуже працьовитий. Із о. Климентієм зійшов у могилу ще один незаступний працівник на ниві української католицької Церкви в Бразилії.

Вічна Йому Память!

ЮВІЛЕЙНЕ СЛОВО ПАПИ ПІЯ XII.

(Докінчення зі ст. 3.)

все більше й більше нагромаджується до такої величини, що це вимагає всякого зусилля, щоб запобігти його зростові через допровадження війни до скорого кінця.

Навіть поминаючи свавільні вчинки насилля і жорстокости — перед якими при минулих нагодах Ми перестерігали й загрози ще більше смертоносного способу воювання, вже сама війна своїм технічно досконалим оружжям спричиняе нечувані болі, нужду і страждання народам.

Наші думки е з відважними вояками, з масою, що живе в областях военних ділань в занятих краях, або в своїх краях.

Ми думаемо про погибших, про мільйони полонених, про матері, вдовиці, синів, що помимо всієї своєї любови до краю стали добичею смертельної тривоги.

Ми думаемо про розділених подруг, про заломання родинного життя, про голод і економічну нужду.

Чи кожна з тих названих лих і руїн не тягне за собою незлічимі ґрупи серце роздираючих випадків, у яких е зібрані й згущені найбільш оплакані, гіркі й мучачі явища, що коли будь упали на людство й чи не наповняе Нас тривогою за близьку будуччину повну жахливих невідомих економічних і соціяльних труднощів?

Цілі десятки літ величанських студій і цвіт ума й доброї волі посвячено для осягнення розвязки суспільного питання, а тепер по всім тім народи мусять глядіти, як публичні гроші, яких мудре зарядження для спільного добра належить до основних точок у цій розвязці, обертаеться сотками біліонів на знищення майна й життя.

Та крім недостатку й терпіння в домах, про які Ми згадали, а які тепер поширились по цілім світі, повстае поза военним фронтом ще другий могучий фронт, фронт покривджених і горем прибитих родин.

Тому то хочемо звернути батьківське слово перестороги до провідників народів. Родина е свята; вона е колискою не тільки для дітей, але й для народу — для його сили й його слави. Не дозвольте родину відчужити або відвернути від високого завдання призначеного її Богом. Бог хоче, щоб чоловік і жінка, в вірнім виповнюванню своїх обовязків супроти себе взаїмно й супроти родини, у домі передавали грядучому поколінню смолоскип тілесного життя, а з ним і духовне й моральне життя, християнське життя і щоб у родині за старанням її батьків виростали люди сильного характеру і чесного поведення, щоб могли стати вартісними членами людської раси, мужніми в долі й недолі, слухняними тим, що розказують їм і Богові. Така е воля Творця.

Не дозвольте родинному домові, а з ним і школі стати тільки передсінком боевища. Не дозвольте, щоб чоловік і жінка стали розлучені постійно одне від другого. Не дозвольте, щоб діти були відлучені від чуйної опіки їхніх батьків над їх тілами й душами. Не дозвольте, щоб родинні зарібки й ощадности були позбавлені всього овочу.

Крик, що доходить до Нас з родинного фронту е однодушний: "Верніть нам наші заняття з мирних часів." І якщо лежить вам будуччина людства на серцю, якщо ваша совість перед Богом приписуе яке значіння батькові й матері, що його мають для людей і для справжнього щастя ваших дітей, то в такім разі заверніть родину до її занять з мирного часу. Як покровителі цього родинного фронту Ми звертаемо наш теплий, батьківський заклик до державних мужів, щоб вони не дали ніякій нагоді проминути, що може отворити народам шлях до чесного мира основаного на справедливости й вирозумінню, до мира, що повстав би зі свобідної й корисної угоди, навіть хоч би він не мав задоволити вповні всіх їхніх аспірацій.

Нові обрії.

Всесвітний родинний фронт, що мае на боевому фронті так багато сердець батьків, мужів, дітей, що серед небезпек і терпінь, надій і бажань, бють подвійною любовю до вітчини й до дому, стане спокійний через вигляд нових обріїв Вдяка людства й признання від їх власного народу стрінуть тих великодушних провідників, що натхнені не почуттям немочі, а почуттям відповідальности, виберуть дорогу поміркованости й область мудрости, коли зустрінуть противну сторону, що буде руководитись тими самими почуваннями.

Натхненим таким довірям, остаеться Нам ще тільки, дорогі діти, звернути до Отця милосердя і Світла мудрости Наші гарячі моління, щоб Він прискорив прихід світанку того вижиданого дня.

"Просіть і дасться вам"— була рада нашого Божественного Спасителя, Князя Мира, що тихий і смиренний серцем, кличе до нас, щоб дати нам відпочинок по наших трудах і тягарах. Запалімо знову в нас духа любови; будьмо завжди готові співпрацювати нашою вірою й нашими руками, по найбільш широкім, нещаснім і крівавім катаклізмі у цілій історії, щоб відбудувати зі згарищ матеріяльної і моральної руїни світ, який узи братерської любови споять у мирі, світ, у якому, при помочі Всемогучого, всі будуть мати нові серця, слова й діла.

Ця промова Папи викликала сильне враження в світі. Її надрукували або подали бодай зміст часописи ріжних напрямків.

В урядових аліянтських кругах в засаді не відкидають заклику Папи, одначе кажуть, що справедливий мир можна буде осягнути доперва аж по перемозі над Німеччиною й її спільниками. Очевидно, що подібне думае і друга сторона про своїх противників. І через таке взаїмне завзяття війна продовжуеться далі зі всіми її злощасними наслідками, а заклик Святішого Отця приніс хіба тільки такий наслідок, що справжні християнські, а не фарисейські душі стали ще гарячіше молитись до Бога, щоб скінчилася чим борше війна, ця катівня народів.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЧУДА.

Рідко кого зо Святих прославив Бог зараз по смерти так многими чудами, як нашого рідного св. Йосафата. Від того дня, коли православні з ненависти до католицької віри вбили св. Йосафата, кожний майже день приносив Святому нову честь і вказував на його велику славу в небі. Всіх чудес, стверджених присягою, що стались за причиною св. Йосафата, було до 1637 р. аж 84! Перше чудо, що його затвердила св. Конгрегація Обрядів підчас беатифікаційного процесу св. Йосафата, було нечайне видужання Петра Даньковського, полоцького надрадника. Той Даньковський хорував довго на голову й очі, а вкінці втратив зовсім зір. Ввечері того дня, коли внесено мощі св. Йосафата до Полоцька, казав Даньковський занести себе до церкви. Не маючи спромоги через великий натовп людей дістатись аж до тіла св. Йосафата, він став собі близько власяниці Святого й того каміння, що з ним затопили були тіло Йосафата. Стоячи навколішки благав у св. Йосафата помочі, а водночас притулював свої очі до власяниці й каміння. Присутні там схизматики насміхались із нього, що він віддає поклін камінню, та Даньковський не зважав на їхні насмішки, але далі тер очі до каміння й власяниці. Нагло провидів і побачив велике множество народу. З великим здивуванням піднісся й уже без провідника вернуся до дому. Наступного дня побіг рано знову до церкви, молився гаряче й став зовсім здоровий.

Це несподіване, прилюдне чудо, сповнене на очах ворогів Католицької Церкви, було певним знаком із неба, що Католицька Церква, що за неї вмер св. Йосафат, це правдива Христова Церква та що св. Йосафат був дійсно святий і вже певно є в небі.

У Східній Індії, де працював святий місіонар о. Франц Ксаверій, що помер 1552 року, існують досі невеликі християнсько-католицькі парохії, що відносять своє навернення до часів того великого "Апостола Індій." До одної з тих парохій прибув раз протестантський місіонар, скликав людей і став голосити їм своє евангеліє. Люди спитали його потім, чи його так само, як св. Франца, післав до них папа римський. Замісць відповіди протестантський проповідник почав накидатись на папу й католицьку релігію, називаючи її богохульством! Тоді виступив начальник громади й сказав: "Дай нам такі докази, як св. Франц Ксаверій, а ми приймемо твою науку." Протестант спитав, що це були за докази. Люди розказали йому про три великі чуда, що їх зробив св. Франц у їхній парохії. Коли протестант почув про чуда, зараз забрався з парохії.

Так само й ми можемо сказати до всіх відступників, еретиків і невірних: "Де ваші чуда? Ви не маете їх, та мають їх католики, бо вони одинокі мають правдиву, Христову віру. З ними є всемогучий Бог, що робить чуда."

Року 1231 помер в Італії св. Антін із Падви. Зараз по його смерти стали будувати велику церкву, щоб там перенести мощі святого. Будували ту церкву 32 роки. Коли вже мали перенести тіло св. Антона, наказав папа — для провірки — відчинити домовину перед комісією. Коли відчинили домовину, побачили, що тіло вже було зіпсувалось, та язик лишивсь незіпсований і мягкий. Св. Бонавентура, що був одним із членів комісії, став навколішки й промовив: "Благословенний язику, ти, що завсіди славив Бога й загрівав людей, щоб віддавали Богові честь, тепер показалось ясно, скільки то заслуг ти придбав собі в Бога!"

Багато подібних чудес діялись у Католицькій Церкві й діються аж досі. Такі чуда — це Божі знаки, що Католицька Церква, це одиноко правдива Христова Церква, та що для спасення душі повинні належати до Неї всі люди.

о. А. Трух, ЧСВВ.

— Дом Петро Келестин, монах венедиктинець став назначений китайським урядом представником Китаю при Ватикані. Цікава його минувшина. Родом китаець, уродився у Шанґгаю з протестантської родини. По світлих студіях, в 19 р. життя пішов до дипльоматичної служби й був призначений як аташе китайської делеґації в Петербурзі. Тут молодий дипльомат оженився з бельґійською католичкою. Десять літ пізніше, під впливом доброго прикладу й чеснот своєї католицької дружини, він навернувся на католицьку віру. Жінка померла йому в 1926 р. Він тепер почув у своїй душі поклик до монашого життя і приняв монашу рясу в Чині св. Венедикта в монастирі в Лофем, у Бельґії, в 1927 р. По відбутих богословських науках, на празник св. ап. Петра й Павла, в 1935 р. на очах дипльоматів ріжних держав він став священиком.

Лу Тсенґ Тсіян — таке його китайське родинне імя — був делеґатом на мировій конференції в Газі в 1907 р. і представником Китаю в царській Росії. В 1913 р. він став премієром новітньої китайської републики. Він був також головним китайським делеґатом на мировій конференції в Версаю і представником свого народу в Союзі Народів. Тепер близько 70-літній старушок, священик-дипльомат, є дуже поважаний і люблений своїми краянами й ще в останніх літах свого життя має послужити свойому народові як представник його при Ватикані, осередку християнства. Диві то нераз бувають шляхи Божого провидіння в життю людей!

БЛ. П. НИКОЛАЙ МАКОВЕЦЬКИЙ

РЕДВОТЕР, АЛТА. Свіжа могила. Дня 8. V. відійшов до вічности бл. п. Николай Маковецький у 68 році життя. Ненадійна його смерть наповнила смутком і жалем всю родину й всіх, що його знали. Як знакомий бажаю на цьому місці, бодай коротенько згадати про нього.

Николай Маковецький походив з повіту Цешанова. До Канади приїхав тому 40 літ і тут одружився та працював на фармі. Бог благословив його здоровлям, гарним майном і добрими дітьми. Покійний був щирим католиком і піддержував до послідної хвилі життя церкву в Куквил. Справив до неї евангеліє і другі річи.

В неділю, 10. V. прибули на похорон о. Д. Джіголик з Редвей, о. В. Каменецький з Едмонтону й о. Ю. Жидан з Мондеру. Вечером відправлено панахиду, а о. Жидан сказали таку проповідь, що нею зворушили присутніх до сліз.

11. травня, в 10 год. знову три отці відправили панахиду в хаті, а на подвірю о. Д. Джіголик виголосили над домовиною пращальне слово. Опісля довгий ряд авт супроводжав похоронний караван з Меморіял Парк п. М. Смолика, що віз тіло покійного Николи до церкви св. Івана Хрестителя в Куквил. Заупокійну Сл Божу відправив о. Джіголик в асисті о. Каменецького й о. Жидана. По Службі Божій о. Каменецький в останне розпращали покійного зі живими серед загального плачу. Над гробом сказали о. Жидан кінцеве слово й в імени пані Маковецької й її синів запросили всіх учасників похорону на обід. В часі нього о. Жидан згадали про нашу дорогу католицьку пресу й заохотили до збірки. Збіркою занявся п. Іван Прокопів і П. Концоград. Зібрано $10.05.

Усім жертводавцям щире Спасибіг, а покійному Николаеві царство небесне!

Ів. Прокопів.

ПОДЯКА

Ми горем прибиті по страті дорогого мужа й батька складаемо щиру подяку всім тим, що нам помагали й потішали в нашім горю й смутку.

Щиро дякуемо Всечесним отцям Д. Джіколикові, Каменецькому й Жиданові за похоронну відправу й пращальні слова, а п. М. Смоликові з Меморіял Парк за чесну обслугу. Також дякуемо дякові Д. Баглаеві, що не пожалував труду й прибув з Едмонтону, щоб помогти в похороні.

Рівнож дякуемо всім учасникам похорону, що покинули свою весняну роботу й прибули до нас, щоб гідно відпровадити нашого дорогого батька на супочинок вічности, а й тим добрим жінкам, що ладили обід й служили до стола.

Спи щасливо дорогий Мужу й Батьку на канадійській землі, що її Ти своїми руками обробляв, а Господь хай дасть Тобі там у вічности царство небесне.

Родина Маковецьких.

Евген Березинський.

ЧИТАЧАМ.

Слава Богу! Братя милі,
Щиро Вас вітаю,
Прийміть кілька слів від мене,
Що сказати маю.

Не буду я Вам казати
Про золоті гори,
Ні про царя багатого,
Ні закляте море.

Але скажу щиру правду:
Треба усім знати,
Як вперед шляхом безпечним,
Сміло поступати!

Бо на манівці багато
Сходить, пропадае,
А до мети правдивої
Дороги не знае.

А щоби Вам легше було
Її розшукати,
То мусите всі постійно
Ви "СВІТЛО" читати.

"СВІТЛО", наче ясне сонце
Її просвічае,
І як треба жити чесно,
Кожного навчае.

Тому то Ви ще сьогодні
Його замовляйте, —
Доляр на рік не багато —
Зараз висилайте!

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ФИЛАДЕЛФІЯ, ПА, ЗДПА. В неділю, 3. травня, 1942. відбулось торжественне посвячення обновленої катедри, посвяченої Непор. Зачаттю Пресв. Діви.

Це велике торжество попередила однотижнева місія (від 25. IV. — 2. V.), що її давав о. Володимир Краевський ЗНІ.

На торжество прибуло багато світських священиків а також від ОО. Василіян о. протоігумен Венямин Бараник ЧСВВ. з Канади й о. С. Журавецький ЧСВВ. з Ню-Йорку.

В суботу й неділю, 2 і 3. травня, відправлялись часто Служби Божі, а вірні горнулись до св. Тайн Сповіді й Причастя.

Архіерейську Службу Божу, в сослуженню численного клира відправив Преосв. Константин Богачевський. Добірний спів, вишколена асиста, палка проповідь, що її виголосив о. П. Олексів, маса набожного народу, що заповнила церкву, вулицю й подвіря — все те причинилось до піднеслого молитовного настрою й вирило глибокі враження в серцях учасників свята.

По відправі був обід у парохіяльній галі.

Обновлений катедральний храм виглядае тепер дуже гарно. Артист помістив ікону Пречистої, Покровительки храму, в самому центрі над престолом. Апостоли, ангели й святі єрархи вінком окружають Діву Марію. Численні символи зображають чесноти Пречистої. Є там також капличці Матери Божої Неустаючої Помочі й Страждучої.

Обновлений храм — це велика заслуга о. канцлера й пароха Филимона Тарнавського.

Коли він у 1937 році обняв духовний провід парохії при катедральнім храмі Неп. Зачаття Пресв. Діви Марії, постановив собі довести храм до такого вигляду, як це для катедрального храму годиться. Цей обіт у головній части виконав. Його бажанням є ще побачити в цій церкві гарний іконостас. Впр. о. Тарнавський тепер важко хорий.

З приводу благословення української катедри в Филаделфії видано Пропамятну Книгу. Книга є великого формату, сторін 126, з многими світлинами й статтями. Мае три частині. В першій є важні для історії спомини живучих наочних свідків основання катедри, розвідки про початки катедрального хору й школи, а також окрема стаття про віднову катедрального храму й як розмальовано згадану катедру.

В другій части написано про початки української Церкви в Америці й про її першого владику. Є теж спогад о. Петра Понятишина з часів сирітства української католицької епархії в Америці, а також статтія: Фундатор Будучини — Другий Владика Українців Католиків у Злучених Державах.

Третя частина, научна, містить статті про перші століття нашої Церкви, (о. д-ра В. Федаша, по анґлійськи), про св. Володимира Великого й його наслідників, про Берестейську Унію, про Іпатія Потія, про Венямина Рутського, про св. Йосафата Кунцевича, (це статті о. Ст. Гриньоха) і про історію укр. катол. Церкви від Берестейської Унії до нині.

Слідуе виказ жертв на віднову катедрального храму й привіти та оголошення.

Ціна книжки $1.00. Замовляти на адресу:

Virgin Mary's Immaculate
Conception Cathedral
816 North Franklin St.,
Philadelphia, Pa. U.S.A.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Вшанували свою маму! В неділю, 17-го травня, по Службі Божій, старенькій 86 літній Матроні Дацюк, вдячні діти разом із родиною й приятелями несподіванкою справили "День Матері".

Не мало здивувалася старенька мамуня, приїзджаючи з церкви до дому, коли вона побачила на подвірю тільки авт та майже всю свою численну родину, що очікувала її. І коли висіла вона з авта, всі відспівали "многолітствіє", й тоді вона зворушена почала з усіми щиро витатися. Ще більша була її втіха, коли між присутніми побачила о. М. Сіянчука, ЧСВВ. та двох братів-монахів; оден з них — це її внук, що вчиться на священника. Відтак родина посадила свою стареньку маму за стіл і почався обід, підчас котрого о. М. Сіянчук, у змістовій бесіді, згадав про її численні заслуги, любов до рідні та велику побожність, яку передала також своїм дітям. За це все її вдячні діти зібралися тут, щоб бодай вчасти віддячитися. Відтак зложив її желання від дітей, внуків та правнуків і пожелав ще многих літ прожити, особливо, щоб вона могла дочекатися тієї хвилі, коли її внук стане при престолі, щоб підправити свою першу Службу Божу. По відспіванню "многолітствія" вручено її від родини цінні дарунки.

Ще довго потім всі весело забавлялися. Тяжко було лишати таке миле товариство, але час не стоїть і скоро настав вечір, гості почали розїджатися домів. Старенька Матрона Дацюк усіх щиро прощала та дякувала за таку милу несподіванку, яку її справили.

В часі так милої забави не забули зібрані й про нашу пресу та на заклик п. Павла Хміляра з Моркемб переведено збірку що принесла $5.25. З того на Світло призначено $2.25.

Матрона Дацюк мешкае на фармах у свойого наймолодшого сина, Гнатка. До Канади вона приїхала з цілою родиною 1900 р. Її муж помер 1935 р. Тепер ще жие 6 її дітей, 28 внуків і 13 правнуків. Слід тут згадати, що вона є дуже релігійною, любить церкву та часто вчащае на богослуження. Навіть тепер, коли її здоровля й сили вже ослаблені, вона не поминае жадної нагоди, щоб піти на богослужения. І як вона сама оповідае, що в початках іміграційного життя нераз приходили різні сектанти та старалися відвести її від правдивої віри, але вона не слухала їх і ще дітей своїх напоминала, щоб трималися Католицької Церкви. Тому не дивно що тепер ціла її численна рідня є добрими й практикуючими католиками. Для того честь нехай буде такій матері, що вміла оцінити й заховати найцінніший скарб душі—правдиву віру, та передати її грядучим поколінням!

Внук.

ЛЕМОНТ, АЛТА. Недавно заснована парохія в Лемонті втратила дня 22. V. свого першого члена Стефана Шуневича внаслідок автомобілевого нещастя. Покійний брав живу участь у парохіяльному житті і був перший, що зложив членську вкладку.

Похорон відбувся 24. V. при участи великого числа людей. Похоронні богослужения відправив о. Н. Когут, ЧСВВ.

Бл. п. Стефан лишив у великому смутку жену й трое дітей. В.Й.П.

ФАКС ЧЕЙЗ, ПА. ЗДПА. Дня 10. V. відбувся тут величавий відпуст. На Службі Божій, яку відправив Впр. о. М. Марків ЧСВВ. було дуже багато людей.

Пополудні відбулася процесія до ґроти Пречистої Діви Марії. Похід виглядав чудово. Попереду йшла молодь Марійської Дружини, далі маленькі хлопці й дівчатка, опісля прапори Дружин і шкільні. Найсв Тайни ніс о. М. Марків в супроводі о. Е. Теодоровича ЧСВВ, о. А. Рудакевича, о. М. Ліщинського і о. Б. Олеся.

Перед ґротою Пречистої відправлено молебен. На закінчення промовив о. Марків звертаючи увагу присутніх, щоб любили, шанували й цінили своїх матерей, котрих день саме обходилося.

Відпусти у Факс Чейзі відбуваються кожного року й піднусять високо на дусі тих, що приходять у них узяти участь.

СТ. МАЙКЕЛ-ІВАСЮКИ АЛТА. 20. V. відійшов до вічности найстарший піонір цеї околиці Онуфрій Стельмах, в 87р. життя. Походив з Трибуховець, п. Бучач. В Канаді прожив 45 літ. Полишив сина Якова. Похорон відправив 22. V. о. Дамаскин Попович ЧСВВ. в новозбудованій церкві, при численній участи кревних і знакомих. В.Й.П.

ВІННІПЕҐ, МАН. Українське католицьке юнацтво відбуло свої річні збори в днях 22-23 травня, на яких делеґати вибрали через аклямацію п. Павла Божика головою Укр. Католицького Юнацтва на Манітобу.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

В СТЕМФОРДІ, в Укр. Католицькім Семинарі, з невідомої причини, повстав огонь і наробив шкоди на $10.000.

— В ДАВФИНІ, МАН. через три дні від 11-14 червня відбудеться величавий Евхаристійний Конґрес, в якому візьмуть участь многі священики й вірні з парохій у Манітобі й Саскачевану. Ціль Конґресу є віддати честь Евхаристійному Ісусові, а також звеличити срібний ювілей епископства Св. Отця Пія XII.

— В ФРЕЙЗЕРВУД, МАН. (коло Роселовича), 11. V. згоріла українська греко-католицька церква. Церква була заасекурована.

— В СИФТОНІ, Всеч. о. Мирон Кривуцький 12. V. обходив 30-літню річницю свойого священства. Цього дня ювілят відправив торжественну Сл. Божу в окруженні предстоящих о. Бахталовського ЗНІ. і о. Й. Тимочка ЧСВВ. і діяконів о. Шпитковського й о. Горошка. Ювілейну проповідь виголосив о. Й. Бала з Етельберт, а о. М. Григорійчук зі Сенді Лейк прочитав привіти від Апост. Делеґата й Преосв. Ладики та інших. В цьому торжестві многозаслуженого отця ювілята взяло участь багато дооколичних священиків.

МОЛИТВА ЛОМИТЬ ЗАЛІЗО

Була війна велика.
І як в війні бувае,
Один на полю гине,
А другий повертае,

А третій десь у мурах
Терпить в страшній неволи,
А неодин до дому
Не верне вже ніколи.

Мені старенький вояк
Став раз оповідати,
Як гірко у неволи
Він мусів бідувати.

Кайдани як давили,
Залізо як тиснуло,
А пять разів на диво,
Таке з ним чудо було:

Залізо поспадало,
Котре так гризло тіло,
А він устав на ноги,
Ніщо 'го не боліло.

Тоді вірненька жінка —
Бо був то він жонатий —
Стала йому на тое
Таке оповідати:

Пять раз на Службу Божу
За душу твою дала,
Бо вже не за живого
Тебе я уважала.

Коли так в Божім Домі
Священики співали,
Тоді твої кайдани
На землю все спадали.

Молитва — міць велика
Була все, є і буде;
Тому молитись щиро
Повинні завжди люде.

Подала
Анна Юрчак
Шикаго, Ілл. ЗДПА.

ЗМІНИ ДУШПАСТИРІВ

Епископський Ординаріят у Вінніпеґу надав слідуючі душпастирські посади:

Всч. о. І Перейми парохію в Ошаві, Онт.

Всч. о. С. Борисові парохію в Кирклєнд Лейк, Онт.

Всч. о. Н. Чорнієві парохію в Іст Торонті, Онт.

Всч. о. В. Чарному на час обслугувати парохію в Содборі, Онт.

Всч. о. Т. Коцабі парохію в Фишер Бренч, Ман.

Всч. о. В. Філевича призначено до помочі в дистрикті Давфин і околиці.

Всч. о. А. Хоруцького призначено до помочі в Ріджайні і околиці.

Епископська Канцелярія.

ПРИГАДКИ

7. VI. — 2. Неділя по Сош. і празник Пресв. Євхаристії (з 4. VI.) Єв. утр. Ів. 24. Воскресна служба опускається. Всеночне. На Сл. Бож. Ап. зач. 149. Єв. Ів. зач. 23. На Сл. Божій похід з Найсв. Тайнами до 4. престолів, де читається евангелія.

14. VI. — 3. Неділя по Сош. і празник Серця Ісусового (12. VI). Служба воскр. опускається. Всеночне. На утр. єв. Ів. 36. На Сл. Божій Ап. зач. 306. Єв. Івана зач. 9 і 10.

Піст Петрівка й заборонений час на танці з музикою й весілля від 1-28. VI.

Червень — місяць Христового Серця. В цьому місяці ревніше почитаймо Ісусове Серце, що так дуже нас полюбило, а так мало є люблене.

Місячне наміреня: Щоб християни гідно винагороджували кривди нанесені Пресв. Серцю в Пресв. Євхаристії.

Місійне наміреня: За рідне духовенство в Японії й Кореї

Відміни місяця: Остання кватира 5. VI. — Нів 13. VI. — Перша кватира 21. VI. Повня 28. VI.

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

7. VI. Неділя —
Голден, коло Пастушка
Чергил (празник)
14. VI. Неділя —
Коперник
Ню Брук
Едсон
21. VI. Неділя —
Дейзленд (базар)
Пламондон
Вох

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

7. VI. Пресв. Евхаристії —
Стрий (празник)
Редвей
14. VI. Неділя —
Спеден,
Айрон Ривер
21. VI. Неділя —
Куквил
Смокі Лейк св. Параскевії.
28. VI. Неділя —
Смокі Лейк св. Онуфрія (празник)
Редвей

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

7. VI. Неділя —
Новий Київ
Івасюки
Скаро
Вегревил
Чипмен
14. VI. Неділя —
Краків
Ренфурлі
Пено
Москалики
Гиллярд (місто)
21. VI. Неділя —
Плейн Лейк
Делф
Вегревил

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

7. VI. Неділя —
Енгел Лейк
14. VI. Неділя —
Дервент місто
21. VI. Неділя —
Виллінгдон
24. VI. Різдво Ів. Хрестителя
Мирнам
28. VI. Неділя —
Дервент св. Вознесення.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

—o—

— **Американський** уряд веде переговори з високим комісарем острова Мартиніки, адміралом Ж. Робертом у справі розоруження і контролі французьких посілостей на Карібському морі, щоб їх забезпечити від впливу й використання ворогами союзних держав. Не зважаючи на протест вішівського уряду Лявала, Роберт мав погодитись на головні американські домагання.

— **Всі безробітні** мужчини, від 16-70р. життя мають зареґіструватися в бюрах асекурації від безробіття, а де їх нема, то в найблищих поштових бюрах. Реґістрація відбудеться в першім тижні місяця червня. Потім кожний безробітний мусить зголоситися до бюра раз на два тижні. Таке розпорядження видав директор національної селективної служби, Е. М. Літел.

— **Війна на морю** забирає щораз то нові жертви в людях і кораблях. 11. V. німці з літаків затопили на Середземному морю, недалеко Крети трьох англійських нищителів: Киплінґа (1,650 тон), Джекаля (1,650 тон), і Лавлі (1,920 тон). 19. V. оповіщено, що в бою коло Суматри 5. II. японці затопили великий канадійський корабель "Емпрес оф Ейжія (16,909 тон). На Атлантику німецькі й італійські субмарини постійно топлять кораблі союзних держав.

— **Німецько**-італійські війська зачали наступ в Лібії, але їх британці спинили.

— **З Оттави** вийшли нові розпорядки, щодо купна таєрів і тюбів до авт.

— **В Празі** два напасники 27. V. смертельно ранили Райнгарда Гайдріха, німецького високого поліційного урядовця і т. зв. протектора Чехії й Моравії. Він помер. Німці за це строго мстяться на чехах масовими арештами й розстрілами.

— **Британці** стративши Бурму перейшли до Індії. Японці з Бурми ввійшли на китайську землю й стараються довести війну з Китаєм до кінця.

— **В Канаді** заведено обмеження на цукор, каву й гербату.

— **Мексико** сильно обурене проти держав "осі" за затоплення двох мексиканських кораблів осівською субмариною. Сподіються, що незабаром мексиканський конґрес виповість війну Німеччині, Японії й Італії.

— **В Оттаві** відбулась повітряна конференція, в якій узяли участь делеґати 14 союзних націй. Замітне те, що поміж учасниками конференції не було представника Совєтів.

— **Квебекське** законодатне зібрання 67 голосами проти 7 ухвалило внесок, щоб федеральний уряд затримав дотеперішну систему бранки добровольців до заморської служби, а не заводив примусової конскрипції. Внесок піддержав також провінціяльний премієр Ґодбу. Виглядає, що квебекські посли в парляменті будуть голосувати проти поправки мобілізаційного закону.

— **На доручення** домініяльного уряду закрито в Канаді всі конзуляти французького уряду в Віші, щоб усунути всякі підозріння і причини до непорозумінь. Одначе Канада ще надалі втримує дипльоматичні звязки з урядом у Віші.

— **У повітрі й на водах** коло Альжиру прийшло до боротьби між французькими й британськими літаками й кораблями. Цей збройний удар показує на крайне загострення відносин між вішівською Францією й Британією.

— **Гітлер** зачав свою весняну офензиву нападом з Криму на півостров Керч і прогнав звідтам совєтські війська. Щоб розбити німецьку офензиву в поході на Кавказ по оливу, совєтські війська під проводом маршала Тимошенка розпочали важку протиофензиву коло Харкова. Тепер там ведуться страшні бої, з великими втратами по обох сторонах. Від вирішення цеї боротьби буде много залежати дальший хід воєнних ділань на російськім фронті.

— **Кажуть**, що німці в своїм наступі на совєтів уживають т. зв. нервового ґазу, що не троїть, а тільки на якийсь час параліжує противника.

— **Німецькі** субмарини на ріці св. Лаврентія, в Канаді, 11. V. затопили два вантажні кораблі.

— **Покінчивши** зі здобуттям Бурми, японці кинулись на полудневo-східні области Китаю й там у кривавих боях перемагають китайців.

— **Італійці** знову нагально домагаються від Франції, щоб та дали їм Нісу, Корсику й Туніс.

— **Британці** й американці приготовляються до створення другого боєвого фронту, в Европі. Тимчасом у зайнятих країнах діє третій або революційний фронт.

— **Вістей** з України тепер не багато. Ось декілька новіших, що їх принесла преса: Еріх Кох, ґавляйтер Східної Прусії, видав маніфест до німецьких вояків, яким успокоює їх щодо їхньої будучности по цій війні. В тому маніфесті Кох отверто говорить, що Німеччина плянує скольонізувати Україну німцями й так поширити свій життєвий простір (лебенсравм).

Польська преса подає, що в Львові помер відомий український поет Василь Пачовський.

Німці забирають з України масово робітників до Німеччини, де вони мусять працювати в незвичайно важких обставинах і носити на одежі букву ("Ост"), цебто "Схід".

Німці також розбудовують залізничі шляхи в окупованій ними Україні, щоб тим улекшити нові воєнні наступи. Пробують теж пустити в рух 100 цукроварень у Київщині.

Жидам на Волині наказано носити на плечах чорну латку, яка відрізнювала б їх від не жидів. Жидівське населення заставила німецька влада сушити болота над Припяттю.

Німецькі військові чинники масово реквірують у селян коні.

На терені Ґенерального Ґубернаторства, на наказ німецької влади, почали нищити жидівські синагоги-божниці по містах і містечках.

19. V. в вінніпеґському шпиталі св. Йосифа помер Іван Данильчук, поет, журналіст і громадський діяч. Свого часу редаґував у Едмонтоні, Алта., український журнал англійською мовою "Юкраїніен Трібюн", а перед своєю смертю був редактором українського англьомовного журналу "Кенедіен Юкраїніен Ревю" з Вінніпеґу, Ман. Належав він до т. зв. "свистунівської церкви", тому то й духівники тої ж церкви поховали його в Вінніпеґу, 23. V.

ПЛЯН КОНЦЕРТОВОЇ ПОЇЗДКИ МИХАЙЛА ГОЛИНСЬКОГО

Калмар, середа, 3. червня.
Ґлендон, середа, 10 червня,
Коперник, субота, 13. червня.

Концерти у всіх місцевостях починаються в годині **8.30 вечером.**

Вступ на концерти в усіх місцевостях: 50с. а для молоді понижче 16 років — 25с.

Не оминіть нагоди почути рідну пісню, що її співатиме найбільший український співак. Приходіть самі і кличте других.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (99) 12. — 15-го Червня, 1942. June 15th. 1942. Vol. V. (No. 99) 12,

ТАМ Є ПРАВДИВА ХРИСТОВА ЦЕРКВА, ДЕ ВЕРХОВНИМ ПАСТИРЕМ Є ПЕТРОВИЙ НАСЛІДНИК, ПАПА РИМСЬКИЙ.

ЦЕРКВА СВ. АП. ПЕТРА В РИМІ.

В Римі, на правім березі ріки Тибру, в Ватиканській Державі, стоїть величава, найбільша на світі церква, що двигнена й присвячена в честь св. ап. Петра, якого празник святкуємо 29. червня.

В підземеллях її спочиває старинна домовина, а в ній мощі верховного апостола, першого папи, св. Петра, котрому колись сказав Христос: "А я тобі кажу, що ти є Петро (скала) і на цій скалі збудую мою церкву й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного й що звяжеш на землі, буде звязане на небі, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі." (Мат. 16:18-19). "Я молився за тебе, щоби не ослабла твоя віра, а ти колись, навернувшись, утверджуй своїх братів." (Лук. 22:32). "Паси ягнята мої... Паси вівці мої!" (Ів. 21:15-17).

Першу церкву над гробом святого Петра на ватиканському узгірю вибудував цісар. Константин Великий. Теперішня церква почала будуватись в 16 століттю на місце старої, що знищена зістала в 1452 р. Будову закінчено аж у 18 століттю. Будували її такі славні будівничі як Браманте, Сан Ґалльо, Верона, Рафаельо, Мікель Анджельо та другі. Церква ця займає 18,000 квадратових ярдів, є 435 фітів висока, 639 фітів довга внутрі без передсінку широкого на 47 фітів, а 138 широка. Вона має 29 престолів, крім головного і є прикрашена преціннимй мозаїками й статуями. Тут продовж століть коронувались царі й папи, тут спочивають мощі многих святих і високих достойників, тут відбуваються величаві торжества беатифікаційні й канонізаційні, тут осередок християнства. Величаві рамена колюмнади Берніного, що луковато окружають площу св. Петра прекрасно зображають Христа, що через свою Церкву мов та добра мати хоче всіх людей пригорнути до себе й кличе: "Прийдіть до мене всі томлені і обтяжені, а я успокою вас!" (Мат. 11:28).

Так прийдімо всі до Христа й у Його Церкві, що є під проводом наслідників св. Петра, Папів Римських, шукаймо спасення нашої душі!

— **В Англії** католицька єрархія покликала до життя Національну Католицьку Раду Молоді, що керуватиме діяльністю молоді в віці від 14-20 літ. Ця нова орґанізація буде також стояти на сторожі католицьких інтересів у урядових плянах щодо орґанізації молоді й поступати точно по вказівкам епископів.

Кожна дієцезія і кожна католицька орґанізація, що працює над молодю будуть мати своїх представників у тій Раді. Головою Н. К. Ради Молоді став Преосв. Дейвид Метю, вестмінстерський епископ-помічник.

— **В Голяндії** націстівська влада замкнула три католицькі семинарі.

— **Ліґа** Католицьких Жінок заложила 50 кантин і клюбів для відпочинку й пристойної розваги для британського війська.

— **Папа Пій XII.** вислав на руки свого нунція, Преосв. Ефрема Форні, визначну допомогу потерпівшим від недавнього землетрусу в Еквадорі.

— **Католицьке** Біблійне Товариство в Канаді роздало сто тисяч примірників Св. Письма Нового Завіту жовнірам канадійської армії. Кошта видання покрито зі збірок уряджених на ту ціль.

— **Католицький** Пресовий Провідник на 1942 р. зладжений Йосифом Г. Мієром (Joseph H. Meier) з Шикаго і виданий Йосифом Ф. Ваґнером у Ню Йорку подає що американська католицька преса має тепер 332 ріжних видань і 9,125,655 передплатників. Католицька преса складається з 7 щоденників, 9 півтижневиків, 125 тижневиків, 127 місячників, 15 двомісячників, 44 квартальників, 4 річників і 1 дворічника.

Велика більшість часописей виходить у англійській мові. (262 видань. В німецькій мові виходить 12 часописей, в польській 14, в чеській 9, французькій 7, словацькій 7, українській 3, литовській 3, словінській 3, еспанській 2, мадярській 1, руській 2, російській 1, китайській 1. а для сліпих 2 видання. Порівнуючи стан католицької преси за минулих 10 літ завважується постійний її зріст. (За 10 літ число передплатників зросло звиж 2 мільонів). Одначе чужомовна преса з кожним роком стає щораз то менше численна щодо видань і щодо почитности. На це дуже много впливає те, що старша ґенерація ріжних народів, що знала свою рідну мову й письмо скоро вимирає, а молоде покоління виховане в американських школах уже не так добре розуміє письмо й мову своїх предків, як мову англійську.

— **В Бірмінґгем,** Ала. ЗДПА. під кінець травня відбулась 23. річна конференція Союзу Католицької Преси Злучених Держав і Канади, щоб обговорити ріжні справи, що їх видвигнули воєнні обставини перед католицькою пресою. Всі учасники зізду, а зокрема епископи підчеркували великанське значіння католицької преси в наших часах і обставинах. "Я далеко більше волів би, щоб католицький часопис ішов до кожної хати в парохії, як мати багато інших річей, що їх душпастирі вважають конечними." — сказав епископ Тома Й. Тулен. Честь і признання від нас тим священикам і світським людям, що несуть смолоскип католицької правди відважно й витревало в світ і поборюють мужно незнання, блуд, упередження й хибне насвітлювання річей. Завдання католицьких видавців є тяжке й дуже відповідальне, головно в сучасну критичну хвилю світової історії. Католицька преса має поборювати атеїзм, безбожництво й матеріялізм, що не дозволяють людині знестись угору, а приковують її до землі змисловістю, пристрастями й самолюбством. Це є причиною сучасного хаосу. І коли новий лад має принести краще життя в будучині, то він мусить спиратись на трівкій основі вічної й незмінної правди. І католицька преса мов ті пророки в давнині мусить просвічувати думку людей в наших часах і вказувати конечність володіння Христа в нашій цивілізації. Так говорив архієпископ з Ню Йорку, В. Преосв. Йосиф Ф. Раммел.

— **Духовенство** й вірні з дієцезії з осідком у Калґарі вислали Папі Пієві XII. з нагоди його срібного ювілею епископства духовну китицю, на яку зложились: 142,757 вислуханих Служб Божих, 92,036 принятих св. Причастій, 141,273 посіщень Найсв. Тайни Євхаристії, 43,364 відправлених Хресних доріг, 256,100 актів умертвлення, 222,196 відмовлених вервиць, 291,505 молитов за мир, 2,140,682 стрілистих зітхнень, 85 відправлених Служб Божих. Замітити треба що ця китиця неповна, бо вона так виглядала до 17 травня, потім вона стала ще більша. Гарний це доказ пошани й любови вірних католиків до Намісника Христового й Верховного Пастиря Церкви. А треба знати, що таких духовних китиць католики з ріжних дієцезій і країв вислали Папі Пієві XII. тисячі.

ХРАМОВИЙ ПРАЗНИК
Святих Апостолів Петра й Павла
в Мондері, Алта.,
В ПОНЕДІЛОК, 29 ЧЕРВНЯ, 1942.

На цей празник запрошують усіх зблизька й далека

ОО. Василіяни.

Пастирський Лист Канадійського Єпископату

Сучасна страшна війна видвигає много преріжних важних питань і накладає много важких обовязків на кожного. Маючи це на увазі епископи, що є поставлені Духом святим пасти Боже стадо (Діян 20: 28; І. Петр. 5:2) в ріжних краях повчають вірних як мають поступати й перестерігають їх перед всілякими небезпеками. Це роблять окремо або спільно в своїх посланнях звернених до духовенства й вірних.

При кінці травня, (31. V. 1942.) канадійський епископат під проводом Ем. кардинала Вільнива видав і собі спільне пастирське послання, у якому подає, як католики мають заховуватись в Канаді в цей военний час. На цьому посланні між підписами архіепископів і епископів видніє також і імя нашого владики Кир Василия.

Ізза того, що цей лист канадійського епископату подає і для нас цінні вказівки, ми передаємо тут його зміст для читачів Світла.

Бажаємо справжнього мира.

Його Святість Папа Пій XII. ніколи не залишав напоминати всі народи, щоб шанували права Бога й християнської совісти. Він писав усе нові послання і виголошував усе нові промови; кожної днини він молився і вмертвлявся, щоб привернути світові мир. Ми також з нашої сторони всіми нашими зусиллями прямували до того ж мира; не до зверхного й чисто зовнішнього мира, не до самого тільки залишення ворожнечі, що отворила б дорогу до володіння силою й полишала б заперечування Бога й всякого рода соціяльні безправства безкарними. Навпаки, мир якого ми бажаємо мусить бути справжній мир, овоч справедливости й любови; такий мир, що заведе мудрий і справедливий міжнародний лад, який знову забезпечить і особисті права одиниць і загальний гаразд народів і всього людського роду.

Ложний мир, несправедливий мир, готов послужити хіба тільки на те, щоб кинути насіння нових воен і ще більше жорстоких терпінь. Правдивий мир, оснований на обновленім християнськім ладі, за Божою поміччю зможе принести всім народам довголітний спокій і гаразд. Іншими словами, державні і міжнародні відносини мусять бути так уладжені на непорушних засадах евангелія, щоб одиниця, родина й держава мали змогу стреміти до осягнення своїх правних завдань і цілей і щоб для всього людського роду громадське життя могло бути радше допомогою і піддержкою чим перепоною в осягненню його вічного призначення.

Справжній мир треба собі виборoти.

А тепер вистарчить тільки прослідити протихристіянські доктрини і засади нацизму в світлі енцикліки "Міт бренендер Зорге" (З пекучою журбою) Папи Пія XI. і заяви німецької ерархії та звіти про гноблення і знищення в кожній державі, що попалась у ярмо нацизму, щоб переконатись до якого то крайного варварства, переслідування й безрелігійности готов привести всі народи, якщоб йому вдалось осягнути підбій світу, про який він мріє й до якого він прямує.

Тому то Ми не здивувались, а радше були глибоко зворушені, коли ми побачили вас вже від самого початку цієї війни, що ви великодушно і з посвятою пішли за покликом вашого краю, щоб боронити вітчину й основ християнської цивілізації.

Цей дух посвяти для свого краю і людства проявляється в тих, що відважно вступають до активної служби в війську на суші, морі й в повітрі. Їм то винні ми великий довг вдяки. За них ми повинні молитися, щоб були переняті духом віри, справедливости, любови, і геройської мужности. Ми повинні часто думати про тих, що далеко від своїх родин, що терплять ранені або конають. Ми повинні нести їм поміч нашою постійною молитвою й жертвою.

Одначе не забуваймо, що новітню війну саме військо не виграє. Війна накинена нам нашими ворогами вимагає спільних зусиль усього народу. Тому то мусимо бути готові дати нашому військові також матеріяльну поміч: нашою працею у военних заводах, в рільництві, участю в помічній службі, через вклад нашого гроша в военну позичку і охотне достосовання себе до розпорядків про щадження й пайковання та підчинення себе тисячним обмеженням наложеним на нас военними вимогами.

Чого треба вистерігатись?

Крім того вважаємо це нашим обовязком наклонювати вас як тільки можемо, щоб ви не стягали Божого гніву на нашу націю пустотою і невладнаним шуканням багацтва й розкошей. Навпаки, ми повинні усмирювати Божий гнів іспитом нашого власного сумління, відкриваючи наші поблудження і направляючи їх у правдивім дусі покути. Чим вірніше наше одиничне життя буде відбивати просвічене й діяльне християнство, тим скорше зможемо сподіватись, що наші політичні провідники підуть за християнськими засадами і будуть совісніше старатись їх застосувати в ріжних ділянках, що є під їхньою управою в цих клопотних часах.

Ми мусимо забезпечити будуче добро нашої нації досконалою вірністю законам християнської моралі. Ті, що покликані до військового вишколу хай тямлять, що їм там потрібно далеко знеслішого геройства чим навіть на полю бою; бо вони мусять показатись гідними християнського імени; вони мусять заховати вірність своїм жінкам, своїм домам і своїм родинам; у вільному часі вони не сміють свою мораль і фізичну ненарушимість посвячувати грішним утіхам і витрачувати силу, що її потрібують мати для служби Богові й вітчині.

Тут мусимо рішуче запротестувати проти деяких огидних практик, що в военних обставинах готові поширюватися. Це відноситься до зросту проступку нечистоти практикованого в торговельний спосіб і уживання запобігавчих середників проти плоду, що їх безхребетні пропагатори зухвало ширять також між військом.

Також Ми почуваємось до обовязку перестерегти перед деяким жалюгідним надуживанням острих напитків. Числа подані статистикою подають про це надужиття ще більше наглядні докази, як болючий вид, якого Ми свідками кожного дня.

Ми накликуємо публичні й військові власти ужити всіх засобів, що є в їх спроможности усунути ці надужиття, що є так шкідливі для загального добра й підривають нашу надію на побіду. Направду, це було б нерозумно вижидати, щоб дана нація була сильна й здорова морально й фізично без тої самоконтролі, що може зберегтись тільки духом жертви, самозречення і карности.

Всім нашим серцем ми болієм також над звичкою злорічити й зневажати Боже імя, що за часто діється між військовими людьми. Ми звертаємось до старшин, щоб зробили все, що тільки можуть, щоб викорінити цей наліг, що прямо противиться Божому й людському праву.

Так само вважаємо нашим обовязком звернути увагу відносній владі, щоб шанувала День Господній. Крайна потреба оборони й продукція военного матеріялу можуть до певної міри оправдати продовжування деякої важкої праці в неділю, одначе це було б нехристіянськи, якщоб потребою хотів би хто прикривати свою захланність. І справді добро нації вимагає, щоб весь трудящий народ мав забезпечену спроможність в неділю дещо фізично відпочати й виповнити свої релігійні обовязки та послухати науки моралі дуже потрібної, щоб накормити й скріпити свої душі.

Злишнім є також згадувати про те наше побоювання, що його відчуваємо, коли глядимо, що так багато жінок, а зокрема матерей під впливом военних розпорядків покидають свою хату й йдуть до фабричної роботи й до інших занять, що є чужі їхній природі. Його Святість Папа Пій XII. недавно звернув увагу на цю небезпеку: "Родина—це щось святе; вона є колискою не тільки для дитини але й для нації, — для її сили й слави; нація не може вдержатися, коли її родинне життя буде розірване." (Радіопромова з 13. V. 1942). Ми дуже побоюємося, що такий заколот родинного життя готов підірвати ціле громадське життя нашого краю.

Вкінці, щераз бажаємо перестерегти тих, що мають власть, звернути її проти пропаганди безбожного комунізму. Що це за трагедія була б, якщоб розвільнення наших законів проти підривної діяльности безбожників, мало принести нашій країні розеднання і клясову боротьбу, що її комунізм завжди хитро підпалює і підтримує! Коли б це сталось, наша перемога в цій війні була б тільки передишкою перед революцією; на місце кривавих военних жертв прийшов би тоді найгірший терор внутрішньої міжусобиці; і після боротьби за християнство, ми пішли б на поталу ворогам Божого імени.

Молімся!

Дорогі в Христі! Будьмо переконані, що остаточну побіду може дати тільки Бог. Ми мусимо так удуховнити наші военні змагання, щоб меч, яким ми надіємось побідити був мечем духа.

Перш усього доложім усіх старань прискорити прихід побіди нашими молитвами й вірністю нашій релігії. Ми закликаємо головно наших жовнірів, моряків і летунів, щоб жертвували бодай коротеньку молитву в тім намірі кожного дня; приміром: Отче наш, Богородице Діво, акти віри, надії, любови й жалю.

Хай ніколи не соромляться носити на собі яку відзнаку своєї віри: от як медалик, параманчик чи вервицю. Вони повинні використати кожну нагоду, коли є присутний їх капелян, щоб довести до ладу свою совість і скріплювати себе часто ласками Тайни Покути. Хай ніколи не залишають нагоди бути на Службі Божій і приймати Хліб сильних у св. Причастю. Ми заохочуємо всіх чоловіків, що є в активній службі приймати св. Причастя, бодай в одну неділю кожного місяця.

Рівнож дуже сильно завзиваємо весь наш нарід молитися щоденно й приймати Св. Причастя раз у місяць, як можливо в Першу Пятницю, в намірі за побідний мир.

Так, дорогі, молімся! Молімся за тих дорогих дітей Канади, наших синів, наших братів, наших співгорожан, з котрих многі вже впали в бою і за тих, що творять нашу першу лінію оборони й защити. Молімся також за наш нарід; за всіх тих, що їхнім завданням є вести нас до побіди й до справжнього та трівкого мира й соціяльної відбудови. Ми мусимо це добре памятати, що побіда над нашими ворогами буде без хісна, якщо ми по ній не заведемо більш справедливого і гідного громадського ладу, в якому людські права були б краще пошановані, добра більш належно розділені, а виховання ума, моральне й релігійне повніше й більш поширене.

Щоб стягнути Божу опіку на наш край, його правителів і його дітей, ми рішили торжественно посвятити Канаду

Христові Цареві. Хай ця посвята прискорить основання Христового царства правди, життя, освячення ласки, справедливости, любови й мира в нашім народі і в усіх народів світу.

* ** *

Як бачимо з цього пастирського послання, то канадійські епископи глядять на цю війну дуже поважно.

Щоб вийти з неї переможцем треба оглядатись не тільки на матеріяльні военні засоби й силу війська, але що найважніше треба брати під увагу також духовні чинники. Треба покутою переблагати Бога за свої провини, щоб Бог не покарав нас поразкою й програю й зеднати собі його поміч правдиво християнським життям і молитвою, а вкінці, коли хочемо мати трівкий мир і кращі часи, то в нашім збірнім життю не сміємо повторяти давних прогріхів, але мусимо завести новий лад опертий на справедливости й любові, бо тільки такий лад може бути найкращою запорукою що не повторяться жахіття теперішньої війни в недалекій будучині.

Цей голос канадійських владик повинен знайти відгомін у кожному серцю, а їхні слова повні мудрости й батьківської любови повинні стати всім дороговказом у думанню й поступованню.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ.

— **Виказ** Дієцезального Апостоляту для Навчання Некатоликів у Бруклині показує, що за 5 літ ця організація привела на лоно Католицької Церкви поверх 3,200 конвертитів. Апостолят зорганізував епископ Томе Е. Моллой з Бруклину. Він складається з 50 центрів навчання, що існують при парохіяльних церквах по всій дієцезії. Парох подає інструкції про науку й практики католицької Церкви всім охочим слухачам. Навчання уділяється раз на тиждень через 5 і пів місяця кожної зими й весни й учасники цего курсу не є зобовязані перейти на католицизм. Однак багато слухачів пізнавши докладно католицьку науку під діланням Божої ласки самі охоче стають членами правдивої Христової Католицької Церкви. Добре було б, щоб і по наших парохіях зорганізувався того рода апостолят.

— **Також Сіям** (Тайленд) старається навязати дипльоматичні зносини з Ватиканом. Тепер мають своїх представників у Ватикані слідуючі держави: Аргентина, Бельгія, Болівія, Бразилія, Чіле, Колумбія, Коста Ріка, Куба, Еквадор, Естонія, Франція, Німеччина, Вел. Британія, Гватемаля, Гаїті, Гондурас, Ірляндія, Італія, Японія, Югославія, Латвія, Ліберія, Литва, Монако, Нікарагуа, Панама, Перу, Польща, Португалія, Домініко, Румунія, Сальвадор, Сан Маріно, Словакія, Мадярщина, Уругвай і Венезуля. Також Китай щойно недавно призначив свого представника при Апостольській Столиці.

— **Рандолф Павл,** податковий дорадник Секретаря Скарбу подав пропозицію Конгресові ЗДПА., щоб оподаткувати добродійні й виховавчі інституції в Америці, що є тепер вийняті від податку. Проти цього рішуче виступили духовні й світські круги. Правна традиція в Америці завжди вважала добродійність як одну з проявів релігійної діяльности й оподаткування релігійних, добродійних і виховавчих інституцій як не знищить то дуже утруднить їхню працю, що досі так гарно виконували без піддержки держави. Слідом за тим підупаде й свобода думки та сумління, що їх плекали ті інституції. Це не є згідне з американською традицією й бажанням американського загалу. Правда, державний уряд зискає трохи грошей, але скільки за те стратить нарід?

ГЕМТРЕМК, МІШ. Благословення новозбудованої церкви. Одною з найкраще зорганізованих укр. катол. парохій у Америці є парохія Непор. Зачаття в Гемтремк. Її початки сягають 1913 р. Тоді під проводом о. Евгена Бартоша парохія розпочала будову церкви на Ґрейлінґ вулиці, 15. XI. 1913, а вже 11. IV. 1914 р. церква була викінчена. Дня 12. квітня о. Евген Бартош відправив першу Службу Божу Коли розпочато цю будову, то було на початку 30 родин, які ревно працювали для двигнення храму Божого. При церкві є Український Дім, який тепер уживається на цілоденну школу.

Парохія почала скоро зростати завдяки автомобілевій індустрії, яка давала спромогу нашим людям заробляти на хліб щоденний.

Відтак куплено дім для священика, а теж другий дім для Сестер Василіянок.

Зорганізована парохія скоро зростала до того ступня, що церква стала замала.

В 1934 р. старанням о. Миколи Струтинського, закуплено гарну площу під будову нової церкви.

З прибуттям о. Стефана Тиханського, 1. VI. 1936, розпочато збірку на будову нової церкви з великим розмахом.

В 1936 р. також зорганізовано цілоденну школу.

19-го жовтня, 1941 р. відбулось посвячення угольного каменя під нову церкву, а 30. травня 1942-го року відбулось торжество благословення новозбудованої церкви. В неділю рано торжество розпочалось величавим походом від старої церкви головними вулицями міста Гемтремк до нової церкви. Опісля в приявности около 15 священиків і маси народу поблагословив церкву монс. о. др. Юрій Михайло, парох катедральної церкви в Гомстед, з дієцезії Преосв. В Такача. Співав Службу Божу парох карпаторуської парохії в Дітройт, о Сабо, в асисті священиків і хор під проводом учителя Василя Мельничука. Проповідь про значіння церкви по українськи виголосив о. протоігумен Венямин Бараник ЧСВВ. Народу в церкві було до 1000 осіб. При кінці Служби Божої була ще проповідь по англійськи, що її виголосив о. С. Кнап.

По богослуженню відбувся бенкет, у часі якого промовляли духовні й світські бесідники. Всі в своїх промовах підносили великі заслуги о. Тиханського, що в короткому часі збудував одну з найкращих церков візантійського стилю в Америці вартости 165 тисяч долярів і то без жадного довгу та людей, що так гарно кооперували зі своїм парохом у двигненню великого діла.

Парохія Непор. Зачаття в Гемтремку гуртує понад 800 родин. Є в ній до 25 всіляких братств і товариств, між ними Сестрицтво М. Божої Непорочного Зачаття, Апостольство Молитви і відділи Марійської Дружини та цілоденна школа під проводом Сестер Василиянок. Парохія купила за 15 тисяч вакаційну оселю для шкільної дітвори за Гемтремком. Під проводом улюбленого пароха в цій парохії релігійно-народне життя розвивається дуже гарно. Коб так було все й всюди! Дай Боже.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА. Несподіванка. В околиці Смокі Лейк проживає дуже гарна родина Григорій і Марія Стоцьки. Є це добрі, релігійні люди, щирі українці греко-католики. Походять зі села Увина, з повіту радихівського. До Канади приїхав Григорій 1909 р. а Марія 1912 р. Господь Бог поблагословив їх численним потомством, вісьмома синами й 5-ма доньками.

Діти з любови й вдячности для своїх родичів справили милу несподіванку — День батька й матери, 31. травня. Того ж дня численна родина й гості зі Спеден, Вильна, Кракова, з Торгилд і з околиці Смокі Лейку прибули до дому панства Стоцьких. Всі гарно забавлялись при красно приготовленім обіді. Всеч. о. М. Вінцентайло ЧСВВ. при цій нагоді згадав про заслуги родичів Григорія і Марії Стоцьких, про працю для церкви, про релігійне виховання їх дітей і велику любов та привязання їх до них, а також пожелав їм Божого благословення ще на многі літа. Діти вручили своїм родичам дорогий годинник а всі присутні відспівали Многая Літа!

Підчас забави на просьбу п. Петра Політила, зібрано $10.00 на пресовий фонд Укр. Вістей і Світла. Збіркою займилися Всч. Отець і п. Григорій Ґербер.

Жертводавці, що зложили суму грошей є ті: по 50ц. п. Петро Політило, Николай Сироїд, Андрій Кучер, Лука Вітюк, Симеон Головайчук; по $1.00: п. Григорій Стоцький, Михайло Плицан, Станислав Гавлтман; по 25ц: п. Антоній Горин, Іван Харчук, Іван Павлюк, Павло Буярчук, К. Якімчук, М. Лащук, П. Підоборіжний, Н. Сохацький, Іван Ґербер, Й. Нецик, Л. Шанковські, М. Точунюк; по 20ц: Григорій Ґербер, С. Галущак; по 10ц: М. Михальчук, В. Мартищук; по 15ц: С. Пайтило, Т. Шуштак; п. Петро Стоцький 60ц.

Всім жертводавцям сердечна подяка.

Приятель.

ПОМЕРЛИ В ГАЛИЧИНІ

Довідуємось, що в Галичині померли слідуючі монахи-василіяни:

о. Яків Йосиф Вацура. Помер у Підгірцях 14. березня, 1942. Прожив 77 літ, з того в Чині 48 літ, а як священик 40 років;

брат Йосафат Михайло Іванчевський. Помер у Михайлівцях 5. лютого, 1942 р. Прожив 82 роки, з того в Чині 55 років;

брат Василій Навроцький, Помер 8. березня, 1942 р. в Копежині коло Кракова. Прожив 74 р. з того в Чині 40 років;

брат Станислав Яків Онисиний. Помер у Перемишлі 12 березня, 1942 р. Прожив 70 років, з того в Чині 53 р.

Вічна Їм Память!

ЗАМІТКИ

В шпиталі в Голівуд, Кал., умер 30 травня, в 60 році життя, славний театральний і фільмовий актор Джан Беррімор. В своїм життю він виступав у 10,000 ріжних ролях. Вів собі гуляще життя. Чотири рази женився і чотири рази розводився. Католицьку релігію, в якій уродився, покинув був ще в молодості. Та як прийшла смерть, він побачив, що з таким станом душі не можна йти на другий світ. Він навернувся, приняв останні св. Тайни й поєднаний з Богом перейшов до вічности. Аж хвиля смерти його спамятала. — Так смерть — це дуже добрий учитель і порадник у життю. Памятаймо на смерть і її мудрими науками кермуймось у нашому життю!

* ** *

На зїзді британської Партії Праці, що відбувся в Лондоні 27 травня, відкинено внесок за співпрацею з комуністами. За внеском було 132,000 голосів, а проти внеску аж 1,899,000.

Мудрі британські робітники. Вони добре знають, що на співпраці з комуністами нічого не зискають, а можуть за те дуже багато втратити. Тому з ними не хочуть співпрацювати, хоч і Советська Росія є під теперішню хвилю союзником Англії. Гарна з цього наука й для нас українців.

* ** *

У Вінніпеґу, Ман., в днях від 4-6 червня відбувся зїзд Товариства Допомоги Батьківщині, розуміється советській, в якому взяли участь люди відомі з комуністичної діяльности перед війною.

На цім зїзді перемінено назву організації на "Товариство Українських Канадійців." Назву змінили, але напрямних у своїй роботі вони змінятн не думають. Вони далі остаються ті самі, що були. Це добре буде кожному знати. Важне тут не так назва, як те хто під нею скривається. А скрились під нею відомі всім червоні демократи. Аякже!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ АНТІН ВЕЛИКИЙ

Християнське виховання.

Св. Антін народивсь у Горішнім Єгипті, у містечку Комі, близько Великого Іракліополя, 251 р. Його батьки, багаті, але побожні християни, дуже бажали щиро виховати сина в християнській побожності, тому держали його вдома й не пускали між інших дітей, бо боялись, щоб малий хлопчина не зіпсувався між злими товаришами. Через те не мав він високої світової освіти й знав тільки свою рідну, мабуть арабську, мову. Та за те під опікою дбайливих батьків зростав малий Антін у побожності, визначавсь великою повздержністю, послухом своїм батькам і точним виконанням всіх . . ковно-релігійних обовязків.

За евангельською радою.

Коли св. Антін виріс на гарного юнака, вмерли його батьки й він став дідичем досить значного майна, а одночасно й опікуном молодшої сестри та її спадщини. Не мав він тоді ще навіть двадцяти років. Шість місяців після смерти батьків зробили на нього під час читання св. евангелія особливіше враження слова Ісуса Христа до багатого юнака: "Коли хочеш бути досконалий, іди продай, що маєш, і дай убогим, а матимеш скарб у небі; і прийди та йди за мною." (Мат. 19,21). Ті слова прийняв побожний юнак, як Божий поклик, звернений до нього; тож як прийшов додому, подарував 300 частин землі (120 акрів) своїм сусідам, щоб вони за те оплачували за нього й сестру всякі податки, а решту роздав між убогих, задержуючи з цілого маєтку тільки те, що було конечно потрібне на прожиток йому й сестрі. Колиж опісля почув у церкві ще й слова Ісуса Христа: "Не журіться завтрішнім днем," рішивсь великодушно зробити ще більщу жертву: сестру примістив у жіночому монастирі, вбогим роздав і решту майна, що ще був задержав собі, а сам 272 року замешкав у самітньому місці поблизу Коми, де вже й інші побожні люди вели на самоті богомільне життя.

Молитва, побожне читання й ручна робота стали тепер одиноким його заняттям, а поступ у чеснотах гарячим бажанням його юнацького серця. І така надзвичайна була його ревність, що коли почув, що десь є який побожний пустинник, зараз старавсь відшукати його й скористати з його прикладу та спасенних поучень, так, що не було між пустинниками ні одної такої аскетичної вправи, щоб у ній не вправлявся наш св. юнак. Таким чином став св. Антін незабаром досконалим зразком покори, любови ближніх, постійности в молитві й інших чеснот.

Боротьба з ворогом душ.

На молодого пустинника зробив тепер свій ворожий наступ відвічний ворог спасення людських душ. Перш усього навів на нього думки про світ, роздане людям майно й ті успіхи, що він міг мати при його допомозі, як би був на світі, а також всі невигоди теперішнього пустинного життя; тим хотів сатана розбудити в серці молодого пустинника зневоху до покликання, що його подав йому Господь Бог. Та св. Антін зрозумів, що це тільки діявольська спокуса, тому зараз мужно відкинув її. По тій спокусі лакімства й гордости почав сатана спокушувати св. юнака вдень і вночі до нечистоти. Непристойні виображіння дразнили йому змисли, не давали молитись і раз-у-раз заманювали до вподоби й грішного призволу. Та св. Антін не подавсь. Чував ще пильніше над своїми змислами, звертав свої думки й уяву до інших речей, постив ще строгіше, а визнаючи перед Богом покірно свою неміч, молився гаряче, щоб Бог поміг йому перемогти спокусника. І Бог поміг йому. Св. Антін відкинув із обридженням усі нечисті спокуси, навіть і в тій найбільш небезпечній хвилині, коли сатана підійшов до нього в постаті розкішної жінки, що заваджувала його до злого. Переможений спокусник мусів полишити св. борця в спокою.

Життя великого вмертвлення.

Після тієї духовної боротьби життя св. Антона поплило знову звичайним ладом. Кормивсь тільки хлібом із дрібкою соли, пив тільки чисту воду. Не їв ніколи перед заходом сонця, а деколи приймав поживу тільки раз на три-чотири дні. Спочивав на твердій плетінці, або просто на голій землі. Забажавши ще більшої самоти, св. Антін покинув Кому й перебравсь на один старий цвинтар, куди заходив тільки коли-не-коли один його приятель, що приносив йому трохи хліба. Тут діявол поновив свій наступ на Святого, пробуючи залякати його всякими криками, а одного разу то навіть побив св. Антона дуже тяжко й поранив аж до крови, так, що його приятель застав св. Антона на-пів мертвого; Святий не міг навіть піднятись, та й тоді заховав спокій душі, а лежачи на голій землі, говорив до злих духів: "Оце я тут; робіть, що можете найгірше, та знайте, що ніщо не в силі відлучити мене від Христа Господа!" З великим криком, у постаті страшних диких звірюк, кинулись знову діяволи на Святого, щоб застрашити його та привести до якої малодушности чи розпуки; та св. Антін великим уповаінням на Бога кріпивсь у боротьбі з ворогами своєї душі, аж поки з неба не освітило його ясне світло, що від нього затривожені діяволи мусіли відступитись і полишити св. Антона в спокою. Тоді Святий промовив:

— Де Ти був, мій Боже й мій Господи? Чому Ти не прийшов мені з допомогою з самого початку?

А голос відповів:

Антоне, я був тут через увесь час; Я стояв біля тебе й приглядавсь твоїй боротьбі; за те, що ти так мужно опиравсь своїм ворогам, я хоронитиму тебе завжди й прославлю твоє імя по всій землі.—

Ті слова Христа Господа так дуже оживили й скріпили св. Антона, що він зараз піднявся й почав молитись та дякувати своєму небесному Оборонцеві.

Таке життя проводив св. Антін біля Коми до року 285, а тоді, маючи 35 років, перейшов на східній беріг Нілю й там замешкав у розвалинах старого замку, де проживав самітно майже 20 років, дуже рідко стрічаючись із якою людиною, з виїмком одного чоловіка, що двічі до року приносив йому сухарів.

Перший монастир.

Спонуканий безупинними просьбами різних людей, що бажали вести далеко від світового гамору досконаліше християнське життя, св. Антін зійшов коло 305 року, в 59 році свого життя зо своєї гори й оснував свій перший монастир у Фаюм, положений над рікою Нілем, де монахи жили в поодиноких, віддалених від себе келіях. Сам він не пробував постійно в тім монастирі, а тільки коли-не-коли сходив із своєї гори, щоб дати їм потрібну аскетичну поуку.

В монастирі придержувавсь своїм давнім звичаєм дуже строгого вмертвлення в їді; його поживою були: хліб, сіль, вода, часом кілька дактилів; на старість брав дрібку оливи. За одежу служила йому міховина й загортка з білої, овечої шкури; та не зважаючи на всяку строгість життя, він виглядав завжди здоровий, веселий; захожі люди пізнавали його скоро між іншими монахами по веселості його лиця, що була наслідком великого душевного спокою душі. Перебування в самітній келії — це була його розкіш, а розважання Божих речей було його головним заняттям. Коли доводилось йому посвятити трохи часу на їду, то Святий робив це із деяким засоромленням, згадавши тих небесних духів, що без перерви прославляють Бога. Тому наказував братів, щоб як найменше часу витрачали на тілесні потреби. Розумів одначе дуже добре, що християнська досконалість основується на Божій любові, тож старавсь зростати в ній що-раз то більше. Заохочував братів, щоб памятали постійно про вічність і зрана думали про те, що може не доживуть вечора, а ввечері щоб думали, що може не діждуть дня. Кожне діло казав їм робити так точно й досконало, наче б воно мало бути останнім у житті, а до того з найбільшим жаром духа, щоб таким чином прославити якнайбільше Господа Бога. Святий остерігав часто своїх ченців, щоб чуванням забезпечувались від спокус, і силою свого духа ставили бадьоро опір злому духові, знаючи добре його велику неміч. "Він не годен навіть зачинити мені уст, коли я говорю проти нього", переконував своїх учнів св. Антін; "він боїться посту, молитви, покори й добрих діл, а його омани зникають скоро, особливо коли зробимо знак св. хреста. Діяволи дрижать перед тим знаком, що через нього наш Спаситель тріюмфував над ними й розброїв їх. Одного дня зявивсь мені сатана в величнім вигляді й сказав: Проси, чого тільки бажаєш; я є Божа сила; та спокусник зараз і зник, як тільки я згадав святе Ісусове імя."

Між мучениками.

В 331 році відновив цар Максимін переслідування християн. Св. Антін бажав і собі прославити Христа мучеництвом, тому покинув монастир і вибравсь до Олександрії, щоб там додати відваги мученикам по копальнях і тюрмах, перед поганськими трибуналами й на місці страчення. В своїй білій чернечій ризі ходив по місті, ставав перед намісником, та ніколи не наражував себе на смерть легкодушно, ні не оскаржував сам себе, як це робили нерозважно інші.

Далеко від світа.

Коли наступного року настала для християн полекша, Святий вернувсь до своєї монастирської келії й віддавсь із новою ревністю своєму спільному життю. Згодом поставив над Нілем новий просторий монастир; та сам замешкав і далі в своїй самітній келії на горі, мавши з собою тільки одного учня Макара, що приймав замісць свого вчителя захожих людей. Преподобний о. наш Антін уважав себе завжди за останнього й за шумовиння людського роду; радо слухав поучень інших і старавсь віднести користь із завваг найпростіших людей. Біля своєї печери мав св. Антін малий городець, щоб мати завжди під рукою трохи городини для своїх гостей, що мусіли відбувати далеку й дуже томлячу дорогу через дику пустиню й спинатись на високу й недоступну гору, як бажали побачити його й почути з його св. уст слово спасенної науки, чи поради. Св. Атанасій каже, що крім праці в тім городі, займавсь св. Антін звичайно робленням плетінок, підчас чого старавсь продовжати свою молитву; того навчив його в видінню сам ангел. Більшу частину ночі проводив св. Антін на контемпляції небесних речей.

На святій місії.

В 339 році бачив св. Антін у видінні мула, що копав престіл; був то образ тієї шкоди, що незабаром мала наробити католицькій вірі в Олександрії аріянська ересь. Те видіння зробило на Святого таке сильне й сумне враження, що він не хотів ніколи заговорити до еретика, хіба для його навернення до правдивої віри; а зо своєї гори проганяв їх наче їдовиті змії. В 355 році запросили його епископи до міста Олександрії на місію проти аріян. З великою силою духа говорив там св. Антін про божество Ісуса Христа. Аріянам доказував, що вони не ріжняться від поган, що "віддавали Божу честь і служили охотніше тварині, ніж Творцеві". Люди, навіть погани, спішили почути слово Божої науки й "побачити Божого чоловіка." Багато з них навернулись до правдивої Христової віри.

Всім для всіх.

Поганські й інші філософи приходили часто до св. Антона на філософічні розмови й не могли надивуватись його ласкавості й мудрості. Коли деякі з них питались його, як він може проводити стільки часу на самоті, без ніяких учених книжок, святий відповідав їм, що природа є тою великою книжкою, що заступає йому все інше. Вистарчить мати здоровий розум, говорив іншим, що мали його за неука, щоб подати добру науку, навіть без книжок. Приходили до святого також різні люди зо своїми терпіннями; св. Атанасій каже, що ніхто не відійшов від св. Антона без потіхи.

В 342 році відвідав св. Антін першого пустинника, преподобного нашого о. Павла Тивайського, а коли той умер, похоронив його тіло.

Останні дні.

Перед своєю власною смертю відвідав іще раз своїх братів-монахів і під час останньої науки сказав їм, що незабаром покличе його Бог до себе; не хотів однак вмирати між ними, але в своїй печері на горі Колзим, над Червоним Морем. В тім часі почали були християни заводити поганський звичай бальзамування небіщиків, проти чого, як проти пустої слави, а навіть забобону, сильно виступав св. Антін. Щоб забезпечитись перед подібною пустотою приказав своїм двом учням, Макареві й Аматові, що через пятнадцять останніх років жили з ним, щоб після його смерти похоронили його тіло в тайнім місці, в землі, так, як хоронили колись патріярхів. "В дні воскресення," говорив до учнів, "я одержу його незнищене з рук Христа." Потім поручив іще учням, щоб після його смерти дали одну овечу загортку й плащ, що на ньому спочивав у хвилі смерти, св. Атанасієві в Олександрії, на знак злуки з ним у св. вірі, а другу епископові Серапіонові; учням оставив міховину, що її носив під шкуряною одежою. Вкінці сказав до своїх вірних учнів: "Прощайте, мої діти; Антін відходить і вже більше не буде з вами." Коли вони останній раз обняли на прощання свого св. учителя, він випрямився й спокійно, без найменшого смертного знаку, перестав дихати. Сталось це мабуть 17 січня, 356 року.

В памяті людей.

Св. Антін прожив на землі 105 років. Через усе своє довге життя від ранньої своєї молодости аж до смерти, він був мужом великої строгости, умертвлення й самозречення, а завжди з такою самою ревністю духа виконував свої аскетичні практики. Завжди в такій самій одежі, майже завжди при такій самій поживі. Ніколи не хворів, завжди мав добрий зір і аж до смерти ясний, бистрий ум, так, що аж до смерти мило було стрінутись із ним і поговорити.

Вірні учні поховали свого незабутнього вчителя в тайнім місці. Та коло 561 року, за володіння царя Юстиняна, удалось мабуть віднайти його гріб і тоді перенесли мощі св. Антона до Олександрії, опісля до Константинополя, а може навіть до Вени в Франції. Так за життя, як після смерти Святого, робив Бог за його причиною багато чудес.

Головний життепис св. Антона зладив його приятель і сучасник, олександрійський архієпископ св. Атанасій. Життя преподобного нашого о. Антона Великого це книга відкрита для всіх століть. Св. Іван Золотоустий заохочував побожних християн, щоб читали життя св. Антона Великого, бо "те життя не є що інше, як тільки св. євангеліє Ісуса Христа, введене ділом у життя. Той св. Антін, так близький апостолам, живе до сьогодні в устах усіх."

Серце Ісусове Порятувало

Було це в Шикаго, Ілл. При кінці вересня, 1937 р. в однім домі лежав важко хорий 86-літний старик. Вже яких 60 літ минуло, як він приймав св. Тайни. І тепер, хоч смерть йому заглядала в очі, він навіть і слухати не хотів про священика й сповідь. Глибоко вірующа рідня була тим дуже стурбована. Вона всіх старань докладала, щоб умираючого поєднати з Богом, та виглядало, що все надармо. А тут час наглив, недужий з кожним днем усе більше занепадав на силах. Серед таких обставин родина порішила відбути надзвичайну девятницю: девять осіб з родини постановило чергою через девять днів, девять разів денно, приїзджати до одної церкви й там у Христового Серця благати милосердя для свого батька. Вони привозили зі собою цілі снопи цвітів, так що престіл був вкритий ними. А все в тім намірі, щоб їхній недужий батько поєднався з Богом, ще заки ті квіти зівянуть на престолі.

Четвертого дня тієї небувалої девятниці недужий стратив притомність. Від ніг до поякса — все тіло стало чорне мов вугілля. Закаження в найвищому ступні.

Надія в зболілих серцях ще ледви тліє. Приходить до них спокуса думати, що на марне вони моляться. Таж їхній батько вмирає!

Всеж таки всупереч усяким сумнівам, що закрадались до люблячих сердець, вони таки далі молились, ще гарячіше благали і надіялись виеднати милосердя для батька.

Шестого дня хорий вже цілий почорнів і далі був непритомний. Лікар сказав, що смерть от от і прийде.

Почувши це наймолодша донька, лишає всіх при смертній постелі, а сама щераз біжить до церкви, до чудотворної статуї Христового Серця. Скидає з руки ручний годинник і бранзолету й дає її законниці зі сердечною просьбою, щоб цей так дорогий дарунок від її батька, повісила на престолі. Вона радо його позбувається, щоб тільки ратувати душу батька, щоб він відзискав притомність і забажав священика.

По довшій молитві перед престолом питає зі сльозами в очах: "Сестро, чому то Ісус нас не вислухує? Та ж ми не просимо ніякого земного добра. Тут розходиться про спасення людської душі, а така просьба чейже мусить бути мила Богові. Чому ж то Він не приймає стільки наших жертв, стільки сліз і молитов люблячих дітей?"

Побожна Сестра потішала бідну як тільки вміла й запевнила, що стільки зусиль родини не підуть на марне; що цілий монастир молиться за душу її батька, а деякі сестри роблять окремі вмертвлення в намірі навернення її батька..., отже помимо всього таки треба надіятись.

Це не вдоволило її. І вона питала далі: "Хіба Бог може не вислухати молитов законниць?" Ми — грішні люди, можливо, що наша жертва в Його очах є самолюбна, але ви? Не вислухані? Та ж наш тато вже напів мертвий! І як тут вірити, що молитва не є даремна?"

Сестра старалась успокоїти прибиту горем дівчину й стала розяснювати її, що Божу ласку годі купити; що треба її собі виблагати й радила не піддаватись зневірі, далі молитись і безмежно вповати.

Дівчина вернула до престола. За кілька хвилин прийшов ще її брат і так вони обоє вже голосно й плакали й молились перед статуєю. Вечером прийшли до церкви й прочі члени родини. Сестра, що добре знала цю родину й була свідком її горя і собі сердечно молилась, щоб Боже Серце потішило хоч трохи страдаючі серця.

Нараз приходить з дому хорого відомість, що вмираючий батько прийшов до свідомости й сам попросив священика..

Пів години тревала св. сповідь. Опісля священик дав умираючому св. Напуття. По уділенню св. тайни елеопомазання хорий сильно зворушений звернувся до своєї жінки й сказав: 'Що я такого зробив у життю, що Бог в цій хвилі для мене такий добрий?'

Жінка ще не встигла йому відповісти, як ось двері отворились і до хати ввійшов брат умираючого.

Наступила потрясаюча сцена взаїмного прощення гніву й ненависти, що їх два брати носили в своїм серцю вже 60 довгих літ.

За хвилю розкаяний батько дріжучими руками бере образок Христового Серця, цілує його, притискає до своїх уст також і відпустовий хрестик і з небесним спокоєм та радісю на устах конає, щоб станути перед своїм Добродієм — Суддією й Спасителем, щоб перш усього подякувати Йому за велику ласку навернення перед смертю.

Що за радість огорнула всю родину? Важко це описати. Вони тепер сердечно дякують тому доброму Серцю, що в своїй любові до людей робить навіть ще й сьогодні чуда.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЧУДА.

За володарства короля Тразимунда, наслідника жорстокого Гунерика, ширилась у Африці між людьми ложна віра — аріянська ересь, що не признавала Христа за правдивого Бога. Аріянським епископом у місті Картагіні був тоді якийсь Кирилла. Той відступник хотів фальшивим чудом переконати людей, що аріянська віра е правдива. Знайшов собі отже чужого чоловіка, дав йому 50 золотих і казав удавати сліпого. Одного дня мав той епископ показати людям, що він чудом привернув сліпому зір. В умовленій порі казав епископ скликати людей на ринок і тоді при всіх став фальшивий сліпець просити Кириллу, що привернув йому зір. Кирилла сказав голосно: "На доказ, що ми, аріяни, маємо правдиву віру, нехай цей сліпий відзискає в Імя Боже зір"! Та в тій хвилині Бог зіслав страшну кару: фальшивий сліпець дійсно осліпі Коли пізнав свое нещастя, став бідькати, нарікати й сам признався людям, що він був підкуплений. Аріянський епископ відразу зник, а нещасному сліпцеві привернув пізніше зір св. Євгеній, католицький епископ Картагіни.

Бог не робить ніколи чуда на потвердження фальшивої віри.

Шістьсот років перед народженням Христа жив Будда, що створив свою релігію. Про того Будду розказують його прихильники, що він робив чуда. Одного дня було таке, що Будда їхав у горшку вгору ріки так скоро, як біжить кінь, а потім кинувсь в воду й явився в палаті короля вужів! Такими байками годують людей!...

Одного разу домагались люди від Магомета, що видумав нову релігію, щоб зробив таке чудо, як Мойсей, або Христос, то приймуть його науку. Спитав їх Магомет:

— Якого чуда бажаете?

— Переміни горбок Кафу в золото.

— Наперед мушу порадитись архангела Гавриїла.

Магомет відійшов набік, буцім то на розмову зо св. Гавриїлом. Як вернув, так сказав до людей:

— Сказав мені св. Гавриїл: Як звелиш, а гора Кафа переміниться в золото, то люди й так не повірять тобі; тому краще зажди, аж самі повірять.

І Магомет сказав, що буде ждати. Потім Магомет помер, (632 р.) а чуда таки не було.

Не було, бо не могло бути. Чуда діються тілвки Божою силою для Божої прослави й потвердження св. правди. Чудо Магомета, це нісенітниця. І така сама магометанська віра.

Подібно як із чудами Магомета й Будди маеться справа з викликуванням духів, круглими столиками, чарами, ворожбицтвом і іншими дивами. Бог не послугується такими штуками. Бог і божі чуда е там, де е правда, побожність і Христова, Католицька Церква. Там е також із своїми великими й справжніми чудами наш Божественний Спаситель, Ісус Христос, Той, що німим привертав мову, сліпим зір, а мертвим [illegible]

о. А. Трух, ЧСВВ.

Дар Любови
НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1163.34**
Остае до збірки	**$536.66**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Парохія св. Духа в Кендіяк, Саск.	$3.00
Збірку переслав Михайло Пастух.	
Петро й Марія Грабові, Бойл, Алта.	2.00
З несподіванки для Марії Соловій, Коперник, Алта.	2.55
Василь Фарина, Дейзленд, Алта.	1.00
Анна Сич, Ледук, Алта.	1.00
Теодор Онищук, Мондер, Алта.	1.00
Софія Огроднік, Новий Борщів, Алта.	1.00
А. Пазюк, Кемровз, Алта.	1.00
З несподіванки для Павла й Софії Головатюків, Равнд-Гилл, Алта.	1.40
З збірки в часі несподіванки для панства Належитих, Мирнам, Алта.	3.50
З поминків бл. п. Михайла Іванкова, Тудор, Алта.	2.40
Збірка на похороні Василя Тріски, Москалики, Алта.	2.55
Никола В. Гевко, Вегревил, Алта.	1.00
С. Рудько, Делф, Алта.	1.00
Одна особа з Іст Гартфорд, Конн. ЗДПА.	3.00
Михайло й Марія Гелюхи, Спацум, Б.К.	1.00
Андрій і Василина Павліни, Едмонтон, Алта.	1.00
З несподіванки для Григорія і Марії Стоцьких, Смокі Лейк, Алта.	5.00
Тома Федечко, Мондер, Алта.	3.00
Разом	**$37.40**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дае, тому й Бог дае!

Друже, зроби так, щоб твое імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

Дар на машину належить по силати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

МОСКАЛИКИ, АЛТА. Похорон. Дня 1-го червня, смерть забрала з цього світа бл. п. Василя Тріску. Похорон при здвизі народу відправили о. М. Романович ЧСВВ і о. Н. Когут ЧСВВ. Спочив на цвинтарі св. Спаса на Москалику, Алта.

Покійний Василь походив з Галичнни зі села Волчківці, з повіту Снятин. До Канади приїхав 1907 р. і замешкав у Алберті недалеко місцевости Слава. Оженився з Павлиною Оронець 1908 р. 1912 р. перенісся до дистрикту Паркгров, не далеко Веґревил, де фармерував. Була це людина роботяща, товариська, добрий муж і батько в родині й практикуючий греко-католик. Дехто пробував його перетягнути на так зв. свистунівщину, та він мав для такого одну відповідь: "Я не приїхав до Канади віру змінити!" Перед смертю приняв св. Тайни в мондерськім шпиталі й помер з молитвою на устах у 56 році життя. Похоронною обслугою дуже гарно зайнявся український погребник Методій Смолик з Едмонтону.

Бл. п. Василь Тріска полишив у смутку свою вірну дружину Павлину, 5 доньок: Олену Лазаренко з Мирнам, Алта, Анну Гошко з Інленд, Калину Савчук з Мондеру, Марію-Лукіліяну, Сестру Служебницю з Мондеру, і Олесю, що живе дома, та 6 синів: Дмитра, Михайла, Василя, Йосифа, Едварда і Бр. Олексу-Онуфрія що проживае в Чині св. Василія Вел. у Мондері.

Василь Тріска був передплатником Світла й на його похороннім обіді зібрано на друкарську машину в Мондері $2.55. Вічна память і царство небесне покійному українському піонірові!

— **Єпископський Ординаріят** у Вінніпеґу настановив Всеч. о. І. Кришталовича парохом з осідком у Вінніпегозіс, Ман. та долучив сусідні парохії до душпастирської обслуги.

ВЕЛИКА СВЯТА — ВЕЛИКА КНИЖКА!

Дорогі Читачі "Світла!"

Дня 30 вересня 1897 року вмерла в монастирі Сестер Кармиліток у Лізіе монахиня — Сестра Тереса. Вмерла молодо — в 24 році життя. Сестра Тереса так мало була знана людям, що за її домовиною йшло на цвинтар ледве кілька осіб з її туземної родини.

Та як минуло від смерти С. Тереси 25 років, то св. Церква проголосила ту малознану діву за великого чудотворця й добродійку. Її тіло з гробу винесли на престіл. Сестру Тересу почали люди пізнавати, любити, почитати. Навіть українці.

А як від смерти Сестри Тереси минуло 27 років, то дня 17 серпня 1925 року, в присутності понад 4.000 священиків і 60,000 вірних, Папа Пій XI вложив на чоло Сестри Тереси від Ісуса Дитяти найвищу авреолю слави. Того дня майже мільйон людей збіглося з усіх усюдів до Риму, щоб у блисках світляних обрамувань базиліки св. Петра привітати сердечними оклинками молоду монахиню в сяйві її небесної слави. Тереня від Ісуса Дитяти стала найбільше голосна, улюблена свята в цілім світі.

Про життя цеї ВЕЛИКОЇ СВЯТОЇ ми надрукували в мондерській друкарні ВЕЛИКУ КНИЖКУ.

Книжка про Святу Тересу дуже цікава й повчаюча. ХТО ВМІЄ ЧИТАТИ ПО-УКРАЇНСЬКИ, ПОВИНЕН КОНЧЕ ПРОЧИТАТИ ЦЮ ВЕЛИКУ КНИЖКУ ПРО ВЕЛИКУ СВЯТУ!

Книжка куштуе $1.25. Замовляти просимо на адресу: *Basilian Fathers' Press,* Mundare, Alta., Canada.

MEN

RIGHT NOW there's a BIG DEMAND for men who can Weld. If you can Weld with oxy-acetylene you are needed — NOW.

LEARN TO WELD under the supervision of competent, expert instructors ... practical training ... 80 day course. ENROLL NOW — and fit yourself for a place in Welding. Write *today* for further detailed information.

CHICAGO VOCATIONAL SCHOOLS
12520-102nd Ave. Edmonton, Alta.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МИРНАМ, АЛТА. Несподіванка. Дня 25. травня, по відправі в церкві, визначніші парохіяни зі своїм парохом о. М. Пасічником зробили несподіванку для панства Василя Належитого, щоб таким чином показати свою честь і пошану для довголітнього щирого працівника в місцевій парохії як старшого брата. При обіді промовляли І. Юзвишин, Д. Чапельський і о. М. Пасічник. Присутні відспівали йому грімке многолітствіе, а п. Д.Яців вручив гарні дарунки від громади братові Василеві й його жені. Зворушений тою несподіванкою наш церковний брат усім щиро подякував і обіцяв на далі працювати поки йому сил стане для добра парохії. При цій нагоді на заклик Д. Яція п. С. Миськів перевів збірку на католицьку пресу, що принесла $8.75. Для Укр. Вістей призначено $5.00, на Світло $3.50, а 25 центів на оплату посилки. Жертвували слідуючі добродії: по 50ц: панство Д. Яції, І. Шибунька, О. Корпан, Ева Корпан і пані К. Царук; по 25ц: В. Належитий, С. Миськів, Ф. Сацьків, Яків Яніцький, І. Фундитус, Іван Яніцький, Гр. Москалик, Юрій Тринчук, М. Боян, Тома Юзвишин, П. Василиця, Дасук Марко, Анна Василиця, Г. Плішка, Анна Стратій, Ол. Яремчук, Мр. Стратій, Магда Стратій, П. Яцій, Мих. Яніцька, Ева Лесик; по 20ц: Гар. Стратій, С. Паюк; по 10ц: М. Яремчук, А. Заборовський, пані Гуцал, А. Іванко, Мр. Матвіїв і Кс. Яцій.

Всім жертводавцям сердечна подяка, а пану В. Належитому, нашому старшому братові жичимо многих і щасливих літ!

Семен Миськів.

ТУДОР, АЛТА. Поминки. День 21. V. 1941 був дуже сумний і записався глибоко в серцях родини Іванкових, бо того дня відбувся похорон бл. п. Михайла Іванкова, що полишив удовою Наталію з дрібними діточками.

Від тої сумної хвилі Наталія Іванків не забувае за свого покійного мужа. В три дні по його смерти замовила кілька Служб Божих за його душу, а також і в часі року старалась, щоб відправлялись за покійного Служби Божі.

Дня 21. V. 1942. сусіди, родичі покійного й їх невістка з діточками зійшлись до церкви св. Михайла, де о. Ю. Слота ЧСВВ відправив заупокійну Службу Божу й парастас за бл. п. Михайла Іванкова. Опісля на могилі посвятив гарний хрест.

По Службі Божій Наталія Іванків запросила всіх до себе на обід. При тій нагоді на заклик Олекси Багрія Н. Войнар зібрав $2.40 на пресовий фонд "Світла."

Ці поминки вказують, що бл. п. Михайло Іванків був загально любленою особою. І дійсно він заслугував на пошану й любов. За свого життя був він добрим членом у церкві й парохіяльнім домі. Любив приступати до св. Тайн і тому навіть перед трагічною смертю дав йому Всевишній Господь ласку, що зовсім свідомо приймив останні св. Тайни.

Присутний.

РАВНДГИЛ, АЛТА. Несподіванка. В неділю, 17 мая, вечером зїхались гості з отцем парохом В. Каменецьким ЧСВВ. до дому Павла й Софії Головатюків, щоб віддати їм честь з нагоди 35-літнього ювілею їхнього подружого життя. Наші ювіляти зовсім не сподівались гостей того вечора й тому були заскочені їх приїздом. Була це для них справжня несподіванка, але й мила несподіванка. Господині миттю кинулись до роботи, заставили столи всяким добром, посадили ювілятів на почесне місце й почалась гостина. В часі неї господар гостини зложив побажання панству Головатюкам, причім розказав їх заслуги. Покликаний до слова о. парох похвалив примірне життя ювілятів і закінчив свою промову словами: Як о. Гура благословив вас, коли клав вінці на ваші голови в маленькій церковці, так і я вас благословлю у вашім родиннім життю з вашими дітьми, котрі вас нині окружили й Боже благословення хай кріпить вас на многі літа! По скінченню вечері пані Альбіна Нагірняк вручила панству Головатюкам срібний дар від родини й гостей, від доньок для мами, а від синів для тата. Пан Головатюк зі зворушенням подякував зібраним за сердечні побажання. На закінчення п. Пазюк згадав про піонірську працю п. Головатюка в парохії і в місцевім відділі Братства Українців Католиків і попросив зложити свій дар на католицьку пресу і сплату машини в друкарні в Мондері. Збіркою занявся п. А. Пазюк. Вона принесла $2.90, з чого призначено на "Світло" $1.40.

А. Пазюк.

КРЕЙГЕН, АЛТА. В цій околиці мешкае велике число наших українських родин. Одні з них приїхали з Західної України і відразу поселились тут, інші переселились сюди з густо заселених околиць Алберти. Мешкають вони тут уже споре число літ. Нажаль не мали вони ще у себе свого греко-католицького священика, а в слід за цим не мали ніякої своєї організації. Скористали з цього інші, тай обслугували цю околицю кілька літ. Аж цего року, 17 мая, діждалися вони свого священика в особі о. Юрія Жидана ЧСВВ з Мондеру.

Відправа була заголошена цілий тиждень наперед, тому зібралося поважне число вірних на святу Службу Божу, яку відправив о. Жидан в школі Крейген. По евангелію виголосив Отець гарну проповідь про те, що треба робити і як жити, щоби бути щасливим і в цім життю і в загробовім.

По скінченню Служби Божої Отець Жидан перепровадив збори в справі організації греко-католицької парохії у Крейген. Відразу вписалося до нової парохії 17 родин і вибрано з поміж них заряд у слідуючім складі:

Іван Стефаник — предсідник
Антін Хведорук — секретар
Василь Аксенчук — касієр.

На цім мітінгу члени рішили, що їм треба цвинтаря та площі на будову церкви. Однак справу закупна землі порішено відложити до слідуючого богослуження.

Люди тут хоч бідні, але добрі і щирі. Свого Отця гостили, як уміли найліпше. Особливо родина Дрібненьких з Нормандо, родина Левицьких та Коновальчуків.

Є надія, що започатковане діло у Крейген довершиться при співпраці добрих членів їм на похвалу і честь, а Богові на славу.

Обсерватор.

ҐЛЕНДОН, АЛТА. Цего року на Зелені Свята припало мені знов бути у Ґлендон. Коли я був там 14 січня 1942 р., в церкві не було ще нічого, крім поєдинчої підлоги, престола та байфорів. Тоді то по богослуженню я попросив членів, щоби старалися прикрасити її в середині тай хто може, най щось до церкви купить. І моя просьба не лишилася без наслідків. Пан Маюта замовив кивот, пані Гроцька срібну чашу, пан Максимів 6 ліхтарів і напрестольний хрест, пан Маслюк великий храмовий образ, пані Багрій ручний хрест, і ще хтось (імя забув) малі ліхтарі і стоячий хрест на тетраподі.

Рівно ж члени зложили по $10.00 на викінчення церкви в середині. Сподіюся, що коли буду слідуючий раз там знов з богослуженням, церква буде вже викінчена і що там будуть ще інші річи так дуже конечні до відправи.

На богослуженню людей було досить, хоч противники також на той день мали свою відправу.

По Службі Божій відбувся коло церкви спільний обід і зібрано поважну суму грошей на церкву. Також на заклик пана Максимюка зі Сент Павл зібрано $13.00 на Червоний Хрест.

Вірю, що наші Ґлендонці по викінченню церкви, возьмуться ще до будови Парохіяльного Католицького Дому, бо його брак дуже дається тут відчувати.

ЕНШАВ, АЛТА. Другого дня Зелених Свят був я у Еншав. Як я вже згадував у Світлі, ця парохія наймолодша. Члени не багаті, тай не багато їх ще е. Але вже мають церковцю і час від часу мають де зійтися на богослуження. Церква рівнож ще не викінчена, лиш що знадвору оббита сайдінґом. Річей до богослуження нема ще ніяких. Священик всьо мусить привозити зі собою.

В часі Великодніх Свят я просив їх, щоби що хто може дав на церкву. Зложили готівкою $40.00, решту зложать в найблищій будучности.

На Зелені Свята тутешні жінки в порозумінні зі зарядом устроїли по відправі обід, на якім були гості з Ґлендон, Ля Корей та Айрон Рівер. Господарем обіду був пан Никола Баран. По молитві він привитав гостей і попросив до слова мене. В часі своєї бесіди я похвалив всіх членів за їх жертвеність для Божої справи, яку досі оказували, тай заохотив до дальшої праці. Рівнож вказав їм на потребу християнсько-католицького життя і для старших і для підростаючої молоді. На кінці пан Баран подякував всім, що взяли участь в обіді, і зачалася гра в бінго.

Гроші, які зібрано в часі обіду й на бінго, обернено на закупно чаші до церкви у Еншав.

о. Ю. Жидан, ЧСВВ.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **В неділю,** 31-го травня, Преосв. Василій Ладика, в церкві св. о. Николая в Вінніпегу, висвятили діякона Володимира Пшика на священика.

— **Єпископський** Ординаріят уділив Всеч. о. М. Ірсі коротку відпустку для відпочинку й порятування здоровля.

— **Всеч. о. М. Горошко** по студіях у Торонто вернувся назад до своєї парохії в Принс Алберт, Саск.

— **В Едмонтоні, Алта.,** в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата, дня 30. V. повінчались Марія Приступа, донька Івана й Анни Приступів з Орестом Демковим, сином Григорія й Анни Демкових.

— **Дня 4. липня, 1942 р.** відбудеться благословення українського Дому Сестер Служебниць у Словтсбург, Н.Й. ЗДПА.

— **В понеділок,** 1. VI, вернулись з Риму до Америки три українські богослови з дієцезії Преосв. К. Богачевського, а це: о. І. Лазар, висвячений у Римі дня 22. III. 1942 р. і два діякони Монастирський і Бохневич. Оба вони були висвячені на діяконів дня 15. III. 1942 р. теж у Римі. О. Лазар походить зі Скрентону й в Римі перебував 6 років. Діякон Монастирський е з Ембриджу, а діякон Бохневич з Йонкерсу. Оба діякони вчилися в Римі по 5 років.

— **В Портедж ля Прері, Ман.,** на Пресв. Евхаристії, 8. VI. о. кап. М. Пелех, полевий духовник для українців католиків у канадійській армії, відправив у місцевій греко-католицькій церкві співану Службу Божу, а рано мав проповідь до українського воїцтва.

— **У Вінніпегу, Ман.,** католики обох обрядів в празник Пресв. Евхаристії, 8. VI. уряди ли величаві процесії з Найсвятішими Тайнами. Українська процесія у якій узяло участь поверх 2,000 учасників з трьох церков св. Володимира й Ольги, Св. Николая і Покрови, випала дуже величаво. Найсв. Тайни несли по черзі о. В. Кушнір, о. Й. Сеньків, о. Боніфатій Слобода і о. С. Семчук.

Багатомовний лист.

Голден, Алта.,
Мая 30го, 1942.

Слава Ісусу Христу!

Всечесніший Отче Канонік: Я нище підписаний в залученню посилаю Вам почтовий переказ на суму $3.00, іменно одного доляра на св. Службу Божу за здоровля нашого Екселенції Єпископа Василія, другого доляра на св. Службу Божу за мене і мою родину (подані імена), а одного доляра будьте ласкаві переслати Сестрам Служебницям в Айтуні, Саск. — най це буде від мене як "писанка" на айтунський сиротинець.

В додатку до цего скажу, що я читаю "Світло", що виходить у Мондері, де находятся статті Ваші, які там поміщуєте. Так само я перечитав Вашу книжку "Церква Українців у Канаді", яку я дуже люблю. І щоби якось Вам за те все віддячитись, то роблю отсе маленьку офіру для Вас. Хоч маленька, однак дуже щира. Прошу приняти від мене отсих кілька слів, як подяку за Вашу працю для нашої Церкви і народу.

Остаю з поважанням Н.Н.

Лист самий за себе говорить, не треба до нього ніяких коментарів; видно, що душа, яка писала вище наведений лист і прислала мені $3.00 щиро українська католицька. Лише Католицька Церква може виховувати такі щирі серця й характери. Дай нам Боже більше таких людей! Імени шановного автора не подаю з відомих причин.

о. П. Божик, канонік.

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

21. VI. Неділя —
Дейзленд (базар)
Менлі
Торгилд
28. Неділя —
Равнд Гил
Федора (пікнік)
Калмар

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

21. VI. Неділя —
Спеден,
Смокі Лейк св. Параскевії.
28. VI. Неділя —
Смокі Лейк св. Онуфрія (празник)
Редвей

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

21. VI. Неділя —
Плейн Лейк
Делф
Вегревил
Восток св. Николая
24-го —
Гилліярд св. Івана Хрест. (празник)
Борщів (храм)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

21. VI. Неділя —
Виллінгдон
24. VI. Різдво Ів. Хрестителя
Мирнам

28. VI. Неділя —
Дервент св. Вознесення.
Basilian Fathers
Derwent, Alta.

ПРИГАДКИ

21. VI. Неділя 4 по Сош. Глас 3. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. Слава конд. І нині "Діва днесь". Ап. зач. 93. Єв. Мат. зач. 25.

24. VI. — Середа. Різдво св. Ів. Хрестителя. Всеночне. На утр. єв. Луки зач. 3. з перест. На Сл. Бож. Ап. зач. 112. Єв. Луки зач. 1. з перест.

28. VI. Неділя 5 по Сош. Гл. 4. Єв. утр. воскр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 103. Єв. Мат. зач. 28.

29. VI. Понеділок. Св. Ап. Петра й Павла. Всеночне. На утр. Єв. Ів. зач. 67. На Сл. Бож. Ап. зач. 193. Єв. Ів. зач. 67.

Місячне намірення на липень: Щоб люди краще заховували заповідь про слухання Служби Божої в неділі й свята.

Місійне намірення: За рідне духовенство в Океанії.

Відміни місяця: Перша кватира 21. VI. Повня 28. VI.

— **Японці** виконали свій перший повітряний напад на американську важну базу Дач Гарбор, що лежить на Алевтських островах на Алясці. Шкоди не було великої.

— **Дня 1-го червня,** ц. р. Мексико виповіло війну Німеччині, Італії й Японії. Причина була та, що підводні човни тих держав затопили мексиканські кораблі й не хотіли брати за те ні відповідальности ні дати винагороди. Тепер уже є 27 держав, що воюють з "Віссю."

— **Японці** своєю сильною фльотою наміряли захопити острів Мидвей, що лежить на Тихому Океані. Та їх зустріла сильна американська фльота й по кількадневім бою знищила або ушкодила до 16 кораблів. Японці мусіли ратуватись утечею.

— **Британське** радіо 8. VI. закликало французів, поки ще час опорожнити надберіжні полоси від Бельгії аж по еспанські кордони, бо в свойому часі зачнуться великі воєнні ділання для освободження Франції. Німці загрозили, що втікачів будуть остро карати.

— **26. V. Велика Британія** і Совети підписали в Лондоні протигітлерівську угоду на 20 літ. Обі держави мають собі помагати в війні, а по війні зробити лад у Европі. Рівнож і Америка осягнула повне порозуміння зі Советами щодо співпраці в війні й створенню другого фронту в Европі.

— **Канада** навязала прямі дипльоматичні зносини з Росією. Обі держави незабаром обміняються своїми представниками. Через канадійські пристані буде доставлятись поміч Росії проти Німеччини.

— **По короткій** передишці німці розпочали великий наступ на Україні коло Харкова. Там ведуться важкі бої. Рівнож німці за всяку ціну стараються здобути Севастопіль, велику твердиню на Кримі.

— **Америка** виповіла війну Румунії, Болгарії й Мадярщині. Згадані краї під натиском Гітлера ще в грудні минулого року виповіли були війну Злученим Державам. Виповідження війни Америкою є тісно звязане з новими воєнними діланнями, що є в тайні.

— **В Китаю** японці здобули Кінгву, столицю китайської провінції Чекіянг і в крівавих боях, хоч много тратять, одначе таки перемагають слабших китайців і забирають нові простори землі. Японцям ходить, щоб зовсім знищити китайську армію й ті летнища, звідки можна б слати повітряні армади проти Токія і других міст Японії.

— **Британці** розпочали велику весняну повітряну офензиву проти Німеччини, що має допомогти советам і мабуть підготовити терен до висадки військ на европейський континент. Вони не жалують німцям бомб. Майже кожного дня сотки літаків бомбардують німецькі важніші міста. Від британських налетів сильно знищені міста Кольонія, Ессен, Емден і Бремен. Німці дуже на те люті й стараються відплачувати налетами на побережжя Вел. Британії.

— **В Югославії** мадяри по звірськи знущаються над сербами. Убійства, наcилування, підпали, грабунки, побивання є на денному порядку. Це їм не першина. Мадяри українцям добре відомі зі звірств у Галичині й Карпатській Україні.

— **В Англії** всі копальні вугля перебрано під заряд держави.

— **В Греції** тепер страшний голод і дорожнеча. Голодування спричинило моральний упадок і злочинство. Родини розпадаються. Чоловіки покидають жінок і дітей, діти батьків, кожний себе рятує. Щоб здобути шматок хліба, люди готові красти й убивати. Багато людей вмирає з голоду. Якусь поміч через свої кухні старається давати Міжнародний Червоний Хрест.

Греція тепер зайнята італійським військом, але після завоювання два місяці її мали в своїх руках німці, що встигли за той час вивезти все рухоме майно й всі харчі, які найшли в краю.

— **Британське** міністерство харчування закупило в Канаді 120,000,000 бушлів пшениці з доставою в жовтні й грудні. Минулого року Британія закупила в Канаді 240 мільйонів бушлів пшениці. Однак одною з умов купна пшениці є та, що не можна виявляти ціни, яку Британія платить; це має бути тайною. Так сказав 11. травня в палаті послів у Оттаві міністер торговлі МекКинон.

— **В Оттаві,** в парляменті ведуться дебати над справою конскрипції війська за море.

— **В Лібії** на піскових просторах ведуться важкі бої. Німці зайняли місцевість Бір Гакейм і зближаються до Тобруку.

— **Канада** видала нові поштові значки, на яких зображено воєнні зусилля домінії.

— **В Галичині** курсують "українські гроші" видані банком у Рівнім, однак українські банкноти оперті буцім то на вартости "землі", а в дійсности цілком безвартісні. Тими грішми німці викуповують у населення всякий товар.

Німці безвпинно реквірують збіжжя й худобу. Залізнича комунікація не всюди існує і та дуже утруднена. Цивільні люди переважно подорожують пішки.

Зовнішний вид Львова не змінився, однак назви майже всіх вулиць позмінювано на німецькі. "Народня Торговля" веде 420 крамниць. Це є одинокі роздільні пункти харчів. Перед крамницями стоять довгі хвости людей чекаючи своєї черги.

У Львові по вулицях і домах волочаться жебраючи харчів звільнені полонені слабі советські вояки, що подали себе за українців. Фізично сильніших втягнено до робітничих відділів.

У Львові отворено 25 польських і 12 українських публичних шкіл.

Для українців "арійців" отворено в Львові дві гімназії німецького типу.

Большевики повідбирали більші посілости в дідичів і землю їх ділили між селян, деінде запроваджували були колективні господарства (колгоспи). Тепер ті колгоспи забирають ріжні гітлерівські достойники на свою власність і так в Галичині появилися німецькі "воєнні дідичі."

Кажуть, що німці мали зорганізувати українські військa і їх вислали до Норвегії.

Окупаційна влада творить так звану "жидівську округу" коло Львова, де стягають жидів з ріжних місцевостей Східньої Галичини, а також жидів виселенців з Мадярщини й Сло

15 травня відбулося у Львові відновлення політехніки під новою назвою "Технічного Інститута". Ректором Інститута є німецький професор Ведефельд, а заступником ректора українець Перхович. Професорами є переважно українці.

УВАГА!

Парохія св. Івана Хрестителя в Новім Борщеві щиро запрошує до себе всіх на празник, що випадає в середу 24. червня.

ЗАРЯД.

**СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК**
**видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокe число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (100) 13. — 1-го Липня, 1942. July 1st. 1942. Vol. V. (No. 100) 13.

Родичі, в часі вакацій посилайте своїх дітей на науку релігії й рідної мови!

— **В Італії** будуть забирати церковні дзвони на воєнні цілі. Не канони на дзвони, а дзвони на канони будуть переливати. Такі то тепер часи настали!

— **Недавно** ще тому ми чули багато про гнет, а навіть переслідування католицької Церкви в Мексику. Тепер там настала зміна на краще й релігійне життя постепенно вертає до нормального стану. Одним із обявів тої зміни є відбудова памятника Христа на горі Ель Кубілете. Давніше безбожницька партія знищила була бомбами памятник Христа, що стояв на цій горі. Тепер поставлено нову статую Христа-Царя, високу на 40 стіп. В торжестві посвячення цієї статуї Найсв. Тайни перевезено з найблищого міста до стіп гори в прекрасно прибранім возі. Більш як 500 прочан ішли в поході на гору співаючи і відмовляючи молитви. Десь у половині дороги вони стрінулись з другою групою прочан, що начислювала поверх 2,000 осіб і з масою народу на верху гори. Св. Тайни були виставлені через цілу ніч. Так відновлено давніший гарний звичай, що був через ворожі обставини залишений продовж 19 літ.

— **Ватиканське радіо** подало цікаві числа про стан католицького монашества в світі. В сучасну пору на світі є 61 монаших чинів з 109,659 членами й 95 законних згромаджень, що мають 110,385 членів та 732 законних жіночих організацій з 586,646 член

Єзуїтів є на світі 23,303, Братів Менших 24,148, Капуцинів 13,510, Венедиктинів 10,055, Домініканів 6,537, Трапістів 3,416, Августиніян 3,099, Братів Християнських Шкіл 15,302, Салезіян 11,702, Марістів 6,941, Редемптористів 6,652, Облятів 5,227, Конгрегація Місій 5,155, Конгрегація Божого Слова 4,955, ОО. Св. Духа 3,652.

Ці числа вказують, що життя по евангельським радам процвітає в католицькій Церкві, а це знову є доказом її святости. Щось подібного не завважуємо ніде в інших вірах і церквах.

— **Китай** увійшов у дипльоматичні взаємини з Апостольською Столицею. Китайським представником при Ватикані став Др. Cheou-Kang Sie, визначний дипльомат. Китай має 3 мільйони католиків. Церковну роботу ведуть там китайські й чужоземні місіонарі. В Китаю є 16 китайських епископів і 9 китайських Апостольських префектів, 4,951 священиків, з того 1,957 родовитих китайців, та 6,065 законних сестер, з того 3,781 родовитих китайок.

— **Польський** військовий епископ, який перебуває в Советах, подав своїм властям у Лондоні, що советські власти ще дотепер не випустили зі Соловецьких островів 150 польських інтернованих священиків.

— **З початком** червня, в Вінніпегу відбулась через 4 дні конференція Злученої Церкви (Юнайтед Чорч). Виявилось, що релігійне життя в цій церкві занепадає. Від 1925 р. число дітей в Недільних Школах у Канаді зменшилось з 95% на 74%. Жертвенність стає що раз меншою. Церковна справа у протестантів на фармах нидіє. Це чудо, що Злучена Церква між Вінніпегом а Ракі Маунтейн (Заходом) не пропала в послідних десяти роках — сказав др. Кормі.

— **Англійський** кардинал Гінслей у своїм новім посланню до католиків закликає, щоб вони берегли свою душу перед шкідливим впливом лихої преси, що хитрим ложним розумованням зводить душу на манівці, заманює до гріха й руйнує віру, невинність і побожність. Крім того кардинал поручає читати добру літературу й пресу, що дає здоровий корм для душі.

СВ. КИРИЛО Й МЕТОДІЙ. АПОСТОЛИ СЛАВЯН.

Були це два браття. Походили з міста Солуня. Проповідували Христову віру найперше хазарам над Чорним Морем, а опісля в Болгарії й Моравії.

Щоб тим легше можна було ширити Христову правду між славянами, св. Кирило винайшов славянську азбуку і переложив з грецької мови на славянську недільні евангелія і найважніші молитви. Нарід полюбив святих апостолів і радо йшов за ними. В осені 868 р. оба славянські апостоли відвідали Рим, де їх папа Адріян II. і римські громадяни стрінули з великими почестями.

Коли вони показали св. Отцю славянські богослужбові книги, папа поблагословив їх і позволив правити Службу Божу в славянській мові. Св. Кирило був слабого здоровля, тому не покидав Риму, а вступив там у монастир, де незабаром помер в 869 р. Перед смертю молився до Бога за єдність славян у вірі.

Папа Адріян II. в 869 р. поставив св. Методія архієпископом з великими правами для поширення віри в Панонії й Моравії. З обрядових, а ще більше з політичних причин поставились дуже ворожо до св. Методія німецькі епископи й навіть кинули його до тюрми, де св. муж багато витерпів через півтретя року. Коли про те довідався папа Іван VIII. висвободив св. Методія з вязниці й остро покарав німецьких епископів. Св. Методій ще много трудився і терпів у своїх апостольських працях у Моравії. Його вороги оклеветували його, що він не є зовсім правовірний, однак за кожним разом св. Методій ішов до Риму, де папа стверджував його невинність і правовірність і потішав його. Знеможений важкою апостольською працею і терпіннями пішов св. Методій по небесну нагороду до Господа 885 року. Його тіло спочило в Велеграді. Св. Кирило й Методій відзначались незвичайною святістю. Ізза того вже по їхній смерти стали їх почитати як святих. Папа Лев XIII. в 1880 р. розпорядив почитання святих Кирила й Методія в цілій Католицькій Церкві. Їх трудам завдячуємо, що маємо так гарний наш славянський обряд.

Ми українці, що належимо до славянської раси, гаряче почитаймо славянських апостолів св. Кирила й Методія, призиваймо їхньої помочі в наших усіляких потребах, а передусім цінім собі ту святу католицьку віру, котру вони вщіплювали в серця славян і практикуймо її в нашому життю! Плекаймо також у собі сильне привязання до Апостольської Столиці, що ним відзначались оба святі, не цураймось, а любім наш так гарний славянський обряд і молитвою та апостольською ревністю слова й доброго прикладу старaймось по нашій спроможності працювати над здійсненням великої кирило-методіївської ідеї: єдність славян у правдивій католицькій вірі й Церкві.

Набожне Слухання Служби Божої

(Місячне намірення на липень, 1942 р.)

"В неділі й свята Служби Божої набожно слухати" — така то є друга заповідь церковна. Цею заповідю св. Церква авторитетно точніше означила як ми маємо виповняти наш обовязок почитання Господа Бога.

Господь Бог є нашим творцем і необмеженим володарем. Ми Його творіння, Його власність; від Нього залежимо в життю й смерти, душею й тілом. Ми Його піддані й слуги. З цього нашого становища до Бога випливає наш природний обовязок Бога почитати, Його величати й визнавати Його верховодство над нами. А тому, що людина складається з душі й тіла, то вона обовязана своє богопочитання виконувати не лиш внутрішними актами душі, але й зовнішніми та зверхніми знаками заявляти свойому Творцеві своє почитання. Це все говорить кожному його здоровий розум. І тому не диво, що історія нам подає, що в усіх часах і в усіх народів був той інстинкт і почуття обовязку зовнішно почитати Бога, хоч і поняття про того Бога було часто замрачене й викривлене. У давних греків та римлян і в сучасних гіндусів та магометан подибуємо окремо визначені дні й часи призначені для релігійних практик.

Рівнож загальним і вкоріненим у людській природі є також і те переконання, що коли богопочитання має бути повне, то воно мусить включати крім молитви ще якусь жертву, принос Богові якогось видимого дару на знак визнання його найвищої влади й усмирення його справедливого гніву за наші провини. І тому майже в усіх релігіях знаходимо приношення якоїсь жертви. Жертва найкраще видимо представляє наше повне підданство Божому Маєстатові. Звідси то люди бажаючи гідно сповнити свій природний обовязок богопочитання завжди старались приносити Богові жертви.

Жертви від людей домагався також і сам Господь Бог. У Старому Завіті сам Бог обявив вибраному народові час і спосіб як він має належно сповнити свій релігійний обовязок богопочитання. У своїх заповідях на горі Синай приказав: "Памятай день суботний, щоб святити його. Шість день можна тобі працювати й робити всяке діло твоє. День же семий субота Господеві, Богу твойому." (II: Мойс. 20:8). Цю заповідь часто Господь пригадував жидам і грозив карами за її незахования. Рівнож приказав Бог їм ще й другі святочні дні заховувати, як от: свята пасхи, (II. Мойс. 23:15), пятдесятниці (II. Мойс. 23. 16), свято труб (III. Мойс. 23. 24), свято примирення (III. Мойс. 23: 27), свято кучок, (III. Мойс. 16:13) і т. д. Та не тільки те. Господь Бог ще дав їм потрібні приписи які жертви, коли й як мають Йому приноситись.

Однак Старий Завіт був тільки до часу. Він був приготованням до Нового Завіту. Старозавітні обряди були лиш тінню й прообразами того, що мало прийти. Зі смертю Христа й народинами Його святої Церкви минувся Старий Завіт, а з ним і його дні святочні й обрядові приписи.

Христова Церква від свойого Основника Ісуса Христа дістала власть пояснювати Божу науку й означувати точніше спосіб богопочитання: "Що звяжете на землі, буде звязане на небі, а що розвяжете на землі, буде розвязане на небі." (Мат. 18:18). Силою тієї власти св. Церква на місце суботи постановила як день для вселюдного богопочитання й святочного відпочинку неділю, перший день тижня, бо саме в той день Христос наш Спаситель воскрес із мертвих, в той день також святий Дух зійшов на св. апостолів і в той день християнська Церква народилась.

Крім цього св. Церква приписала спосіб, як ми маємо почитати Бога в неділю. Ми маємо святкувати Господній день эдержанням себе від неконечної важкої праці, як це робили жиди в суботу, а також ми повинні цей день по нашій спроможності посвятити на молитву й добрі діла. Надто під загрозою тяжкого гріха Церква зобовязала кожного в святочні дні бути на Службі Божій і брати участь у приносі Безкровної Жертви Нового Завіту, що є найкращим виявом нашого почитання Г. Бога, бо в ній безкровним способом на наших престолах поновлюється Жертва Христова принесена кровавим способом на Голгофті. В наших церквах Христос устами священика вимовляє слова: "Сіє есть тіло моє, еже за ви ломимое... сія есть кров моя Новаго Завіта, яже за ви і за многі ізливаемая во оставленіє гріхов," і мов те пасхальне ягня приноситься небесному Отцеві як жертва хвали, подяки, перепросьби й просьби від людського роду. Це найкраща жертва, що її людина колинебудь всилі принести Господу Богові. В цій жертві нашої Служби Божої сповняється безнастанно велике пророцтво Малахії: "Від сходу та й до заходу сонця буде йimя моє величатись проміж народами й всюди приноситимуть імені мойому кадило й жертву чисту... говорить Господь Саваот." (Мал. 1:11).

Великий і прецінний це дар Служба Божа. Нажаль його не всі люди якслід доцінюють і з нього користають.

Прийде неділя чи свято, а неодин лінується піти до церкви на Службу Божу. В літі для нього за гарячо, а в зимі — за зимно. Буває й таке, що прийде до церкви, та хіба на те, щоб у авті пересидіти, чи поговорити зі сусідом. Знову інший вистоїть у церкві на Службі Божій, але як на якому представленню чи концерті, без активної участи в всенародній молитві й співі. Таке відношення до Служби Божої є негідне християнина. Християнин мусить вважати, щоб сповнити не тільки букву закону, але й заховати його духа. І тому треба не тільки не опускати без дійсно важної причини Служби Божої, але брати в ній живу участь цілою душею й тілом. В часі так знеслого акту богопочитання не розмовляймо, не розглядаймось, піднесімо наші гадки й почування до Бога, слідім уважно за молитвами й обрядами, а якщо можливо, то й співаймо нашими устами літургічні пісні; молімось з молитовника або розважаймо в нашій души Божі правди. Дуже гарно буде, коли крім участи в молитві будемо часто приступати на Службі Божій до св. Причастя.

Коли так набожно й сердечно будемо брати участь в Сл. Божій, то вона буде для нас не тягарем, а приємністю й принесе Богові славу, а нам користь.

Роздумаймо добре над цією справою й стараймось завжди набожно слухати Служби Божої в неділі й свята, а як можливо то часто й в будні, та просім Христове Серце, щоб усе й всюди люди належно розуміли й якнайкраще виповняли свій обовязок богопочитання через набожне слухання Служби Божої. Бо коли це буде в світі, тоді й Господь гляне ласкавішим оком на народи й дасть їм мир і кращі часи.

ВІДОЗВА
ДО ВСЕЧЕСНИХ ОТЦІВ ДУХОВНИХ І ВІРНИХ УКРАЇНСЬКОЇ ГРЕКО-КАТОЛИЦЬКОЇ ДІЄЦЕЗІЇ В КАНАДІ

Високопреподобні Отці і Дорогі Вірні!

Дня 4. серпня цего року припадає трицятьлітна річниця-ювілей священства нашого улюбленого епископа Іх Ексцеленції Кир В. В. Ладики. Через тридцять літ Іх Ексцеленція, перше як місіонар, потім як епископ, щиро і з великою посвятою працюють для слави Божої та добра Церкви і українського народу. Тяжка праця підірвала здоровля нашого Владики так, що перед кількома місяцями Іх Ексцеленція тяжко захоріли. Тепер однак за Божою поміччю приходять до здоровля. Щоби зазначити пошану і любов до свого епископа, та виявити радість з виздоровлення Іх Преосвященства з тяжкої недуги, низше підписаний комітет рішив відсвяткувати гідно і урочисто цю велику хвилю. В той день Іх Ексцеленція відправлять у Вінніпегу Архиєрейську Службу Божу, а присутні священики і вірні зложать на руки Іх Ексцеленції заяву послуху і вірности та вручать Ювілейний Дар Любови.

Тому звертаємось отсим до всіх Отців Духовних і вірних нашої дієцезії і просимо прибути на цей день до Вінніпегу, щоби взяти особисто участь в цім незвичайнім торжестві. Просимо також о жертви на Ювілейний Дар Любови. У всіх справах ювілею просимо писати до о. Секретаря ювілейного комітету на адресу:

Rev. B. G. Shumay
Box 64. Dauphin, Man.

ЗА ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ
о. Мирон Кривуцький, голова
о. Йосиф Бала, містоголова
о. Йосафат Тимочко ЧСВВ., дорадник
о. Степан Бахталовський ЧНІ., дорадник
о. Василь Шумей, секретар
о. Кирило Лотоцький, касієр
о. Михайло Григорійчук, головний організатор
о. Василь Джурман, помічний організатор.

ЗАМІТКИ

А. Т. Стіл, кореспондент до "Шикаго Дейлі Нюз" подав з Ню Деллі, 17 червня, звідомлення, що тепер в дійсности нема ніякого авторитетного обсерватора, що міг би авторитетно сказати про те, що діється в Советах.

Від 1937 р. москалі стали найбільше скритими людьми на світі. Досі ніяка друга держава так успішно не скривала своєї внутрішньої сили та внутрішніх недомагань.

Тепер ніякий не-російський дипльомат, військовий обсерватор чи часописний репортер не має навіть приблизного поняття, скільки саме Сталін має повзів, літаків або війська. Не знає він й того скільки полонених є в російських таборах; як стоїть тепер індустрія в Росії; скільки фабричного приладдя вдалося большевикам врятувати й вивезти в запілля; як стоять советські фінанси; що діється поза кулісами в Кремлю. Большевики про все те мовчать.

Найголовніше теперішне джерело відомостей для дипльоматів і кореспондентів, що в Советах є советські часописи, урядові комунікати, особисті спостереження і розговори. Мабуть не буде це переборщення, коли скажемо, що 75% або більше всіх відомостей переданих з Росії спираються на оповіданнях російських письменників і репортерів, що пишуть так як хоче уряд. В Росії такий тепер погляд, що все, що написалось в часописах, то має свою ціль. З тієї отже причини, а також через брак інших інформаційних джерел, дипльомати й газетярі в Москві стараються дуже пильно вичитувати все те, що криється між рядками в советській пресі.

Ще одну річ треба собі затямити — а це, що большевики не є мрійливими сентименталістами щодо державної політики. Вони дуже числяться з фактами. Новий мілітарно-політичний союз з Америкою й Британією советські лідери радо витають, але як чисто бізнесову справу. Іх становище таке: "Ми будемо битися проти Гітлера аж до кінця, а ви повинні помагати нам ради свого власного добра." Тут нема причини для великої сентиментальности. Большевики

нагло не змінили своїх поглядів про капіталізм, ані не сподіються щоб капіталістичний світ нагло змінив свої погляди про комуністичну Росію.

Подібно пише про Совети американський журналіст Неглей Фарзон, що недавно повернув з Москви до Лондону. Він каже, що в Советах є страшенно остра цензура. Советська влада не пускає чужих журналістів ніде, щоб ті власними очима побачили як стоять справи. Найцікавіші вістки про те, що ділялось у Советах, походили не зі советських газет, а через радіо зі Стокгольму. Люди в Советах мусять жити тільки тими новинками, що ними їх годує советська урядова пропаганда.

Таке то є у Советах. Там добре так, як у тюрмі.

* * *

Обмеження купувати газоліну, хоч дещо прикре, однак не зовсім без користи. Виявилось, що воно впливає додатно на здоровля людини й помагає до кращого заховання недільного відпочинку. Тепер, головно по містах, неділя без авта дає більше фізичного й нервового відпочинку, чим ця, коли половину дня проводилося на заваленях автами шосах, а решту у відпочинкових місцях, де автами зїзджалась тисячна розкричана товпа. Також тепер люди більше користають духово через читання книжок і відвідини музеїв. Проходи до парків, спочинок у хаті, відвідини сусідів, — все це дає людини більше потрібного відпочинку, чим розривки що їх передше давала їзда автом на всякі родинні пікніки й забави.

* * *

— **Католицький** Американський Університет у Вашінгтоні дістав у минулому році від своїх добродіїв $71,500 долярів. Так американські католики спомагають свої школи. Не диво отже, що при такій щедрій допомозі вони можуть існувати й виховувати молодь у релігійному дусі. Гарний це примір до наслідування для нас. Спомагаймо українські католицькі школи фінансово!

* * *

Канадійські вояки в Великій Британії й американські в Австралії, що часто полишили своїх наречених у рідному краю необдумано нагло женяться. Так пр. за відносно короткий час в Британії поженилось 3,500 канадійських вояків. Наслідок того є такий, що многі такі приспішені подружжя стають нещасливі. Тому військові власти роблять тепер кроки, щоб припинити такі "блискавичні" шлюби. Подружжя — це дуже поважна справа. Тому не можна його брати легкодушно. Перед шлюбом молоді повинні добре себе пізнати й добре роздумати чи все добре складається, щоб їхне життя було щасливе. Завязувати одно другому світ, щоб пізніше нарікати, або й розводитись — це дуже нерозумне, а то навіть і проступок, що часто потягає за собою сумні наслідки.

ЗАПИТИ Й ЗАКИДИ

ЗАПИТ: Що робити з тими, що були колись католиками, а тепер перейшли на байбелників, як вони вмруть, а їхня родина схоче поховати їх на католицькім цвинтарі?

ВІДПОВІДЬ: Католицький цвинтар є це посвячене місце, що призначене на посмертний відпочинок тільки для католиків. Хто за життя зірвав з католицькою Церквою й пристав до некатоликів і так помер не давши знаку розкаяння й бажання навернутись, той тим самим стратив право, щоб по смерти міг бути похований на католицькім цвинтарі. Також і родина не має права вимагати, щоб допустити відступника ховати на святім місці, бо католицький цвинтар є власність катол. Церкви, а Церква забороняє некатоликів ховати на своїм цвинтарі. Ховати на католицькім цвинтарі — це було б віддання чести тому, що своїм поступованням на ню не заслужив. Для відступників є властиве місце тільки на некатолицькім цвинтарі. Тому то ті, що їм в імени церкви й парохії поручено опіку католицького цвинтаря ніяким чином не можуть дозволити ховати на ньому некатоликів, пр: байбелників, православних і т. д. Та може зайти такий випадок, що в даній місцевості нема другого цвинтаря, а тільки католицький, а державна влада не дозволяє де інде ховати, тільки на цвинтарі. В такому випадку конечність і людяність вимагають, щоб дати місце на цвинтарі на гріб для померлого. Однак і в такім випадку те місце має бути дане не в посвяченій частині цвинтаря.

На кожнім католицькім цвинтарі повинно бути окремо відділене непосвячене місце, призначене для тих, що їм церква забороняє робити католицькі похорони. Такими є: 1. всі нехрещені, (Кан. 1239. §1). пр. жиди, погани, діти, навіть католицьких родичів, коли вмерли без хресту; 2. нерозкаяні явні відступники від християнської віри, або ті що явно пристали до еретицької чи схизматицької секти, або явно належуть до масонів і іншого рода того товариств. (канон 1240. 1-); 3. викляті, або під церковною забороною по проголошенню присуду засуджаючого або оповіщаючого. (канон 1240. 2.); 4. ті, що поповнили навмисне самогубство (кан. 1240, 3);. 5. погибші в поединку, або з рани отр[illegible]ної в поединку. (кан.1240. 4.); 6. ті, що поручили віддати своє тіло на спалення. (кан. 1240. 5); 7. Інші грішники публичні й явні, як пр. ті, що живуть без важного шлюбу, т. зв. навірники, ті, що через довший час занедбують відбувати великодню сповідь і приймати пасхальне св. Причастя, ті що гинуть, у хвилі довершування злочину, нпр. розбишаки в часі нападу. (кан. 1240. 6).

Коли цвинтар не є посвячений, ані не є закорпорований як власність католицької Церкви, а є спільний для всіх, де ховають померших без ріжниці на приналежність релігійну й церковну, тоді очевидно і байбелники можуть бути поховані на такому цвинтарі.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

має на продаж дуже гарні брошурки в англійській мові зпід пера славного публіциста о. Данила А. Лорда Т. І., що розвязують всілякі життеві питання і трудности — головно для нашої молоді. Подаємо їх спис:

1. I can read anything!
2. Let's see the other side.
3. Are the Gospels true? — An interesting study of the historicity of the Gospels and a denunciation of those „in our day who persist in calling themselves Christian despite the fact that they call the Gospels myths."
4. The Church unconquerable. — How disapointing for the innovating heretics, who for twenty centuries now have been waiting for the Catholic Church to crash in ruin."
5. The priest talked money.
6. Confession is a joy? — Too many fear confession. The demand for this booklet shows how many want more help regarding this sacrament.
7. When Mary walked the Earth. — Ten delightful imaginative episodes that might have taken place in Mary's gracious life.
8. The call of Christ. — Answers the questions that arise in the young man's mind when he feels that Christ is saying to him, „Come, follow me."
9. Marry your own. — A discussion of mixed marriage.
10. Has life any meaning?

Ціна кожної брошурки з поштою 15ц.
10 брошурок $1.10
Замовляти на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

— **Справа** уподаткування релігійних, добродійних і виховавчих інституцій у Америці, що її підніс був Рандолф Павл, податковий дорадник секретаря скарбу перепала і згадані інституції будуть вільні від податкових тягарів, щоб тим легше могли сповняти своє високе завдання.

— **В британськім** парляменті є тепер 22 католиків.

— **Славна** готицька катедра в Колонії, в Німеччині з 13. століття щасливо збереглась перед руїною від британських бомб, одначе інші старинні церкви, школи й середновічні памятки зістали знищені раз на все.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— У Йорктоні, Саск., в колегії св. Йосифа цього року 19 українських юнаків скінчило вищу школу, в якій крім солідної науки дістали ще й справжне католицьке та українське образовання. Ними є юнаки: Франко Братецький, Мартин Драбинястий, Богдан Григорчук, Андрій Крикливець, Йосиф Пастернак, Франко Рурик, Андрій Черевик, Дмитро Гамрацій, Михайло Кондро, Микола Курило, Франко Прибильський, Іван Шкільник, Стефан Дяків, Юрко Гагель, Богдан Коваль, Лука Мікнікол, Василь Пристай, Матвій Шевчук, Ізидор Сирник.

Слід згадати, що колегія св. Йосифа за 21 років свого існування виховала студентів, з яких 15 стало священиками, 18 покінчило університетські студії, 24 занимає тепер важні й впливові посади, 6 є в Духовних Семинарях, 8 вступило до монастирів, 55 є державними шкільними учителями, 60 занимають промислові становища, 10 вчаться далі на університетах, 5 докінчують учительський семинар (нормал), а 78 служать у канадійській армії. Всі вони чесні горожани Канади, віруючі католики й щирі українці. Ці світлі успіхи колегії св. Йосифа повинні заохотити родичів, щоб тут посилали своїх дітей на науку й добре виховання.

— В Едмонтові, Алта., 15. червня, помер Микола Сироїдів, бувший редактор "Канадійського Українця" від 1910-1912 року. Прожив 62 роки. Похоронні богослуження відправив у церкві св. Йосафата, 18. VI. о. В. Каменецький ЧСВВ. Спочив на католицькім цвинтарі в Едмонтоні.

— В Йорктоні в Інституті Пресв. Серця, де вчать і виховують наші Сестри Служебниці, покінчили 12-ту клясу слідуючі інститутки: Олена Хруник, Лукія Дорош, Анна Ісаїв, Софія Федірко, Марія Кушнір, Марія Назар, Оля Новак і Надія Юрчук. Всі вони глибоко віруючі католички й свідомі українки. Хто хоче дати своїм донькам основну науку й добре виховання, той повинен посилати їх до школи Сестер!

— Папа Пій XII. зволив затвердити декрет Св. Конгрегації Обрядів, що проголошує геройство в чеснотах індіянської дівчини Кетері Текаквіти, званої "Лелією Могавків". Проголошення геройства в чеснотах — це перший ступінь у процесі до проголошення когось блаженним, а опісля святим. По дослідженню чудес, предложених до беатифікаційного процесу й видання декрету, що стверджує факт, що чуда дійсно стались за посередництвом Текаквіти зможе наступити проголошення блаженною цієї індіянської дівчини.

Катерина Текаквіта, індіянська дівчина, навернулась з поганства й охрестилась у католицькій вірі 1675 р. Жила й вмерла надзвичайно свято в 1680 р.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ МАКАР ЄГИПЕТСЬКИЙ

Св. Макар старший або египетський, народивсь коло 300 року в Горішнім Єгипті. Свої молоді літа провів при випасі худоби. Як малий хлопчина він зайшов був одного разу з іншими дітьми до чужого саду, вирвав собі крадьком кілька фіг і одну з них іззів; після свого навернення він до самої смерти не переставав оплакувати того гріху.

За Божим покликом

Відчувши в своїй душі сильний поклик до життя посвяченого самій тільки Божій службі й спасенню душі, Макар уже в молодих літах покинув світ, зачинився на самоті в малій келії, близько свого села, де віддавсь гарячій молитві й святим роздумуванням, а одночасно великому вмертвленню. Щоб заробити собі на хліб, а також прогнати від себе нудьгу, що її могла викликати самота, він поза часом молитви плів плетінки й передавав їх одному чоловікові, а той продавав їх і за те купував Святому трохи хліба.

Тяжкий досвід

В тім першім часі пустинного життя сталась св. Макарові дуже неприємна пригода. Одна грішна жінка, розпустила на нього між людьми наклеп, що він допустивсь на ній насильства. Люди, що легкодушно повірили словам негідниці, напали на самітну келію святого, схопили його й поволікли вулицями міста; дорогою били його й називали облудником у чернечій рясі. Св. Макар не боронивсь і не оправдував, тільки мовчки переносив ту тяжку зневагу й кривду, здавшись у всім на Господа Бога. Згодивсь навіть давати тій грішниці допомогу на прожиток, а до себе говорив: "Щож, Макаре! маючи одну особу більше на удержанні, мусиш тим важче працювати." Та Бог не опустив свого вірного слуги. Незабаром та грішниця захворіла, а коли не могла розвязатись при породі, серед великих болів призналась, що св. Макар невинний та що хто інший є батьком дитини. Тоді народ схаменувся, став подивляти покору й терпеливість святого й задумав просити в нього прилюдно прощення. Коли про це довідавсь св. Макар, утік перед такою пошаною зо своєї келії й схоронивсь у великій, непривітній скитській пустині, що простягалась між Лібією а Єгиптом, й була віддалена 80 миль від нітрійської соляної пустині, а 120 миль від міста Олександрії. Св. Макар мав тоді 30 років.

У пустині

У скитській пустині прожив 60 років і став у пустині духовним батьком многих, святих пустинників, що проживали по келіях, порозкидуваних між нітрійською й скитською пустинею й жили по правилам, що їх зложив для них св. Макар. Із ним самим пробував тільки один брат, що приймав сторонніх людей, що приходили до св. Макара за порадою, чи порятунком у своїх душевних і тілесних недугах. На сороковім році життї прийняв Святий, за намовою одного з египетських єпископів, коло 340 року св. тайну священицтва, щоб могти служити душам братів. Згодом, коли побільшилось число побожних монахів, збудували там чотири церкви, де чотири священики обслугували побожних пустинників.

Життя св. Макарія в пустині було дуже строге. Звичайно їв тільки раз на тиждень. Одного дня мав його учень Євагрій велику спрагу, тому просив св. Макара, щоб дозволив йому напитись трохи води; та Святий порадив йому, щоб не пив води, а тільки спочив трохи в тіні, кажучи: "Через останніх 20 років я ніколи не їв, не пив, ні не спав стільки, скільки домагалась природа."

Спав св. Макар стоячи, спершись тільки до стіни. Його лице було бліде, його тіло немічне. Не мав він природнього нахилу до пиття й тому тільки для вмертвлення покушав деколи на просьбу інших дрібку вина; та за те опісля Святий два-три дні не пив навіть і води, щоб покарати себе за неповздержність; пізніше просив Євагрій гостей, щоб ніколи не запрошували Святого до пиття.

Духовний провідник

Свої аскетичні поуки подавав св. Макар у кількох словах, поручаючи всім мовчання, покору, вмертвлення, самоту, а головно постійну молитву. Радив, щоб у молитві не вживати багато слів, а тільки говорити щирим серцем: "Господи, покажи мені своє милосердя так, як ти сам знаєш найкраще. Боже, поможи мені!." Дуже любив сердечне зідхання любови й здачі на Бога: "Господи, змилосердись надо мною, як Ти в своїй доброті хочеш і найкраще знаєш!" Лагідність і терпеливість Св. Макара були такі великі й непереможні, що ними навернув Святий поганського жреця, а також і багато інших осіб.

Одного разу сказав йому діявол: "Я можу перевищити тебе в чуваннях, постах і багатьох інших речах; але покора перемагає мене й розброює."

Коли один юнак просив св. Макара духовної науки, святий казав йому піти на цвинтар і спочатку ганьбити небіщиків, а потім хвалити їх. Коли юнак сповнив приказ і вернувся до св. Макара, він спитав юнака, що йому відповіли вмерлі.

— Зовсім нічого не казали мені ні на мої зневаги, ні на похвали — відповів юнак.

— Тепер іди — сказав св. Макар — і навчися не зворушуватися ні зневагами, ні підхлібствами. Як умреш для світу й для себе, то почнеш жити для Христа.

Іншому дав таку науку: "Приймай із Божих рук убожество так охоче як багатство, а голод і недостачу так охоче, як достаток; тоді переможеш діявола й приборкаєш усі пристрасті."

Один монах жалувався перед св. Макарем, що в пустині він мав завжди спокуси, щоб зломити піст, за те в монастирі він міг з веселим серцем постити цілий тиждень.

— Причиною того є пуста слава — відповів Святий; приємно є постити, коли люди бачать тебе, але дуже прикро, як туга за пошаною не є заспокоєна.

Інший просив ліку на нечисті спокуси. Тоді святий почав довідуватись про причину тих спокус, а коли зміркував, що вони походили з лінивства й безділля, казав не їсти ніколи перед заходом сонця, молитися під час праці й трудитися невпинно цілий день. Спокушуваний послухав ради святого й увільнивсь від спокусника.

Одного дня обявив Бог св. Макарові, що, не зважаючи на його духовні вправи, він не дійшов іще до такої досконалости, як дві заміжні жінки в одному містечку. Святий зараз вибрався в відвідини до тих жінок, щоб пізнати їхній спосіб плекання чесноти. Там довідався, що ті жінки звертали особливішу увагу на те, щоб не сказати ні одного пустого, гарячкового слова; вони старалися всіми силами бути завсіди покірними, терпеливими, лагідними, повними любови для ближніх; здавались у всім на Божу волю, а вирікалися власної волі; у всім достроювались до бажань своїх чоловіків, і інших людей, як тільки це не противилось Божому законові; всі свої праці старались виконувати в великім зібранні духа, до чого помагали їм часті побожні зідхання, що ними вони старалися прославити Бога й посвятити Божій славі всі сили душі й тіла.

В 376 році аріянин Лукій, що прогнав був із Олександрії архієпископа Петра, наслідника св. Атанасія, й сам заволодів силою владичою столицею, вислав у пустиню військо, щоб воно порозганяло побожних монахів; багато з них засвідчило тоді своє привязання до св. віри своєю кровю. Найславніших аскетів — обидвох Макаріїв, Ізидора й Памаба й кількох інших казав цісар Валент післати на заслання над гирло річки Ніля, де були великі мочари. Та й це причинилось тільки до більшої Божої слави, бо приклад святого життя й наука засланців навернули до Христової віри всіх тих поган, що жили в тій околиці. А що в тім самім часі по цілій державі зростало обурення на Лукія за його переслідування святих монахів, то вкінці він дозволив їм вернутися до їхніх давніх келій.

По небесну нагороду

Коли св. Макар почув, що вже наближається кінець його земної мандрівки, відвідав монахів у нітрійській пустині й заохочував їх до досконалого жалю за гріхи такими сердечними словами, що вони всі зо сльозами в очах впали йому до стіп.

— Плачмо, брати, — говорив святий — і нехай наші очі виливають потоки сліз, заки відійдемо звідси, бо інакше ми готові попасти в те місце, де сльози будуть тільки піддержкою для того полумя, що в ньому ми будемо горіти.

По небесну нагороду відійшов св. Макар у 90-ому році життя, проживши з того 60 літ у пустині, де він був мабуть першим пустинником, що зайшов у ту непривітну околицю.

Можна прийняти за певне, що за свого довгого життя св. Макар відвідав раз, або більше разів великого пустинника Антона.

Память св. Макара египетського почитають католики латинського обряду 15, а ми 19 січня.

— **Св. Конгрегація** Тайн своїм новим декретом дала позволення військовим капелянам відправляти Службу Божу для американського війська пополудні й вечером аж до 7.30 години. Священики, що правлять і ті, що приступають до св. Причастя мають здержатися від їди 4 години, а від напитку 1 годину.

Свята Літургія

Історичний розвиток Служби Божої

Служба Божа в життю українців

Минуло вже багато літ від того часу, коли на американській і канадійській землі стала нога першого українського емігранта. З літами прибули їх сотні й тисячі заселювати Америку й Канаду від Ню Йорку аж по Минеаполіс і від Галіфаксу аж по Венкувер.

І через весь той час українського життя в Америці й Канаді діється тут одно велике диво! Якась дивна сила цей наш народ — літом і зимою, по містах і фармах — витягає з хат і по кілька, кільканадцять, а навіть і кількадесять миль, кожної неділі й свята, а часто і в буддень веде на спільні, святочні сходини, де множество українців стає наче одною родиною — одного серця й душі...

Цею дивною силою, що вже кількадесять літ електризує й мобілізує український народ тут у Новому Світі, а вже 950 літ там, у Старій Україні, над Дніпром, над Дністром і в Карпатах, а вже біля 20 століт всі народи по всій землі є — **Божественна Літургія,** це всенародне діло евхаристійної Жертви Тіла й Крови Господа нашого Ісуса Христа, під видами хліба й вина, що його—разом із Христом — приносять спільно священики й люди.

Цею силою, що ми віримо в неї, любимо її й держимось її вірно від коли ми приїхали до Америки й Канади, є наша свята — **Служба Божа,** якою ми найліпше служимо Богу й віддаємо Йому належну честь.

Розвиток Служби Божої

Коли ми приходимо тепер на Службу Божу, то бачимо, що ця Служба Божа є завсіди така сама. Ми вже й на память знаємо, що —по чім слідує — які молитви, пісні, чи обряди. Ціла Служба Божа є вже навіть надрукована гарно в Служебнику, що з нього відправляється Служба Божа.

На початку не було так. Заки Служба Божа прибрала теперішний уклад і вигляд, багато минуло часу, много сталось змін.

Цікаво й корисно є глянути на **історичний розвиток Служби Божої,** себто, як вона укладалась і розвивалась від першої Служби Божої аж до найновіших часів. І це хочемо зробити тут у цій статті.

Служба Божа Ісуса Христа

Першу Службу Божу, як ми знаємо, відправив сам Ісус Христос на Тайній Вечері, в четвер, перед своїми страстями. Про ту Службу Божу Ісуса Христа так пише св. евангелист Матей: — підчас Тайної Вечері Христа з апостолами: "коли вони їли, взяв Ісус хліб і поблагословив і переломив і дав своїм ученикам і сказав: — Прийміть і їжте, це є Тіло Моє. І взяв чашу, віддав хвалу й подав їм, кажучи: Пийте з неї всі, бо це є Кров Моя Нового Завіта, що за многих проливається на відпущення гріхів" (Мат. 28, 26). Тоді також словами: "Робіть це на мій спомин," (Мар. 28, 20), настановив Христос Апостолів священиками й дав їм та їхнім наслідникам поручення приносити ту саму жертву Тіла й Крови Ісуса Христа під видами хліба й вина аж до кінця світа, згідно з заявою Ісуса Христа: "Це Я з вами по всі дні до кінця віків." (Мат. 28, 20).

Як бачимо, то сама Служба Божа Ісуса Христа була дуже коротка. Була молитва, потім освячення хліба й вина словами: "сіе есть Тіло Моє", "сія есть Кров Моя," — властива евхаристійна жертва, ломання хліба, подавання св. Причастя й благодарення. Найважніша часть виглядала так, як тепер, лиш що мова була тоді жидівсько-арамейська, а в нас є церковно-словянська.

Як повстали різні Служби Божі

Коли Ісус Христос вознісся на небо, Апостоли, відповідно до приказу Ісуса Христа, відправляли Службу Божу, так, як їх навчив Спаситель. Вони збирались разом із вірними в якім домі, молилися, співали похвальні та благодарні пісні, по тім перетворювали хліб і вино в Пресвяте Тіло й Кров Господню, самі приймали св. Причастя й подавали вірним. При тім голосили також зібраним Боже слово. Подякувавши Богу за прийняття Пресв. Тіла й Пречистої Крови Ісуса Христа, розходились.

З літами, до цих головних частей Служби Божої додавали ще Апостоли відповідні молитви й пісні. Все те, очевидно, виголошувано з памяти.—

Службу Божу відправляли Апостоли кожного дня (Діян. 2, 46), та вже тоді, за апостольських часів, головним днем відправи Служби Божої стала неділя. (Д. А. 20, 7, 11).

Наслідники Апостолів робили те, що знали від Апостолів, а зчасом, із натхнення св. Духа, додавали нові молитви, пісні й обряди, а головно читання св. Письма й проповідь Божого Слова перед освяченням, це зн. перед — переестествленням, цебто — переміною хліба й вина в Тіло й Кров Господню. Наслідували вони в тім самого Христа, що перед освяченням, на Тайній Вечері, поучував Апостолів. — Пізніше читали також послання Апостолів.

За триста літ

Коли від Тайної Вечері минуло 300 літ, то Служба Божа була вже значно побільшена й — по свідоцтвам церковних письменників Тертуліяна й св. Киприяна — відправлялась у такім порядку. Слідували по собі:

1. Початкова молитва.
2. Читання зі Старого Завіта, пророків, апостольських листів і евангелія, а також листів епископів.
3. Ці "чтенія" були попереділювані псальмами, співами на два хори, якими проводили два "співаки".
4. Потім оба хори разом співали "аллилуя".
5. Слідувала — проповідь епископа.
6. Молитва за оглашенних, то є тих, що приготовлялись до хресту, й за грішників. Почім оглашенні виходили з церкви.

Це була перша часть Служби Божої — літургія оглашенних. Сейчас по ній слідувала— Літургія вірних, в якій були осьтакі дальші части:

7. Молитва вірних із піднесеними в гору руками, з лицем зверненим до сходу сонця, за різні потреби вірних.
8. Цілування мира ("Возлюбім друг друга").
9. Збірка на убогих.
10. Принос вірними хліба й вина на офіру.
11. Евхаристійна молитва: (Анафора або Канон, головна, незмінна часть Служби Божої).
12. Слова освячення: "Сіє есть Тіло Моє." "Сія есть Кров моя."
13. Поминання страстей й смерти Ісуса Христа.
14. Молитва благальна (епископа).
15. Отче наш.
16. Св. Причастя.
17. Відпущення вірних домів

Такий порядок Служби Божої находимо вже від кінця 3-го століття по всіх громадах сходу й заходу.

Слова освячення були завсіди постійні й знані всім згори.

Молитви тоді на Службі Божій були імпровізовані, ц. зн. виголошувані з памяти й серця найстаршим священослужителем. З часом зачали списувати найкращі молитви й уживати їх постійно.

Тут можемо замітити, що до кінця 3-го століття в самім місті Римі Служба Божа відправлялась у грецькій мові, що була ще тоді загально зрозумілою.

Від 300-800 літ

Коли християни за цісаря Константина 313 р. одержали релігійну свободу й зачали будувати собі церкви, тоді вносили до Служби Божої ще різні інші обряди, так що в св. Літургії було представлене ціле життя Ісуса Христа. Свій вплив мала безперечно на уклад молитов Архієрейська мова Ісуса Христа з Тайної Вечері. Також не без впливу на деякі обряди була певно присутність на Службі Божій цісарів і патріярхів.

У благальних молитвах, що їх додавали до Служби Божої памятали про всіх вірних та їхні потреби. Приносили також подяку Господу Богу за всі добродійства. Таким чином уложився поволи весь порядок в Службі Божій із усіми молитвами, піснями й обрядами. Але, що Служба Божа не була списана й відправлялась із памяти, то — хоч у головних, суттєвих частях була всюди однакова, в другорядних, введених наслідниками Апостолів, зайшли різниці, так, що коли в 4 століттю стали списувати окремо Службі Божі в різних місцях, повстали різні Служби Божі, подібні в головних, відмінні в другорядних річах.

Від 4-8 століття — до попередних частей Служби Божої додано ще інші. В тім часі Служба Божа складалась із 3-ох головних частей: — Літургія оглашенних, Літургія вірних і Анафори-Канона.

І. В Літургії оглашенних були части:

1. Молитви початкові — (ектенії).
2. Співання псалмів — (антифони).
3. Вхід з евангелієм
4. Святий Боже
5. Читання св. Письма Ст. і Нового Завіта з прокіменами
6. Читання евангелія. Проповідь
7. Відіслання оглашенних ("Оглашеннії ізидіте")

II. Літургія вірних

1. Молитва за вірних
2. Великий вхід
3. Офіра хліба й вина від вірних
4. Цілунок мира й Символ віри.

III. Анафора-Канон.

1. Прольог (Горі іміім сердца.
2. Свят.
3. Поминання Страстей і Тайної Вечері
4. Слово освячення — Прийміте, ядіте, Сіє есть Тіло Моє, Сія есть Кров Моя.
5. Епіклеза. (Призивання св. Духа)
6. Молитви за вірних
7. Отче наш
8. Молитви приклонення
9. Святая святим!
10. Ломання хліба
11. Визнання віри
12. Причастя
13. Благодарення
14. Роздача антідору.

Пізніше додано ще: Єлици, Іже херувими, Достойно есть або ірмос з 9. пісні канона й інші молитви та пісні, на різні свята, чи на великий піст.

Східні Служби Божі

Спочатку відправляли отці Службу Божу з памяти. Пізніше в різних містах посписувано Служби Божі. Ці списані Служби Божі були подібні в головних частях, як нпр. що до слів освячення й св. Причастя, та молитвами, піснями, обрядами й довжиною — різнились між собою.

У нас, на Сході, було уложених таких — 5 Служб Божих.

І. Найстаршою була **Літургія Єрусалимська,** що її мав уложити св. Апостол Яків. Є вона дуже довга й відправляється тепер лиш раз у рік, в Єрусалимі, в день св. Апостола Якова, брата Господнього, в жовтні.

II. Другою є — **Літургія Преждеосвященних Дарів,** папи Григорія Двоеслова (604). Це властиво не є Служба Божа, а лиш торжественне св. Причастя. Відправляється в нас у великий піст, в середу й пятницю, а також у великий понеділок, вівторок і середу. — (Сорокоусти).

III. Літургія св. Василія Великого, архієпископа Кесарії кападокійської, що жив у 4.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

ЧУДА.

Коли цісар Юліян Відступник вирікся Христової віри, задумав у своїй великій злобі доказати, що знівечить пророцтво пророка Даниїла, що знищеної єрусалимської святині вже не можна буде відбудувати, а навіть предсказання самого Ісуса Христа, що з тої святині не лишиться камінь на камені. І післав до Єрусалиму багато майстрів і робітників, щоб під проводом Алипія, відданого цісарського урядника відбудували жидівську святиню. На вістку про те зїхались до Єрусалиму втішні жиди з цілого світу й проголосили, що має відбудуватись ізраїльське царство. Маючи за собою цісарську владу, вони стали навіть накидатись різними способами на християн.

Робітники взялись живо до роботи й незабаром розібрали старі основи святині, так, що не лишивсь камінь на камені, як писало св. Письмо. Скоро викопали ями під заложення нових основ; та як тільки положили там перше каміння, страшний землетрус повиривав і порозкидав ті каміння на боки, а воздушна труба порозсипала й порозносила пісок і матеріял, приготований у великій скількості до будови. Та найстрашніше було те, що з будови добувсь огонь, що попревертав робітників і спалив до тла, так, що тільки попіл лишивсь по них. Огонь наче пожирав молоти, ґаки й усяке знаряддя, поскладане збоку в окремім складі. Струя огню перекинулась далі в той бік, де стояли жиди, й пекла їх та душила, мов би знала, хто там стоїть... Ця страшна й дивна зява сталась кілька разів у білий день. А вночі — на одязі кожного жида появивсь витиснений хрест, що його ніяким чином не можна було затерти. А один великий, світляний хрест яснів угорі, простягаючись від Голгофти аж до Оливної гори. Закаменілі сини Якова не хотіли податись і користаючи з прихильности цісаря-відступника кількома наворотами забирались знову до роботи при будові, та за кожним разом чудесна а страшна зява пекла їх і відпихала з такою силою, що велике число тих жидів, а ще більше поган, на вид такої Божої сили визнавали голосно свою віру в Христа й просили св. хрищення.

Те чудо Божої сили потверджують не тільки церковні історики, але навіть і поганські, як нпр. великий поклонник Юліяна Апостата, А. Маркелин, Св. Григорій Назіянзький, св. Амвросій і св. Іван Золотоустий згадували кілька разів пізніше те чудо й покликувались прилюдно на присутніх людей, як наочних свідків. Св. І. Золотоустий згадує окремо, що за його часів можна ще було бачити ті рови, що їх викопали були жиди, та що ті сліди перших будівельних робіт були для зорців неоспоримим доказом того, що безбожність задумала, та не виконала. І так буде завсіди: небо й земля минуться, а Боже слово не минеться.

АПОСТАТИ

Бог хоче, щоб усі люди були спасенні. Багато однак людей втратить своє спасення через те, що — втратили християнську віру. Де нема християнської віри — там нема спасення душі.

Християнської віри не мають — апостати або невірні. Апостати — це люди, що пізнали Божу обявлену правду, але відкинули її. Колись вони мали добру віру, а тепер не мають ніякої. Вони — апостати, невірні, відступники.

Таким невірним був спочатку св. апостол Тома, що не зважаючи на запевнення інших апостолів, що Христос воскрес та що був між ними, не хотів повірити, доки сам не вложить свого пальця в Христові рани. Таких людей є багато на світі. Вони вірять тільки в те, що бачать, чого можуть діткнутись; вірять навіть у те, що розказують їм люди, а не хочуть вірити в те, що обявляє їм Бог.

Апостазія — це один із найбільших гріхів. Таке невірство людей походить звичайно із того, що мають мало освіти, багато гордости, нерозумний сором, лихе товариство, бажають дочасної користи, або ведуть грішне життя.

Св. пророк Данило розказує нам, що безмежна гордість наповнила серце вавилонського царя Навуходоносора, коли одного дня з даху своєї палати глянув на свою столицю. Величаві будівлі, святині, вежі, висячі сади, все те повстало на його приказ серед піску пустині... На вид такого багатства й виставности був король дуже гордий і з великою певністю самого себе промовив до неба: "Чи не великий цей Вавилон, що я збудував його на дім царства, силою своєї потуги й на славу своєї величности?" (Дан. 4:27).

Та тієї самої години впав гордий володар поражений якоюсь незнаною недугою. Його відлучено від людей, він їв траву, неначе віл...

Хто вірить надто в себе, в свою силу й мудрість, тратить віру в Бога.

столітті. Служба Божа св. Василія Великого це є скорочена Літургія св. Апостола Якова. Відправляється ця Служба Божа — лиш 10 разів до року, а саме: через 5 неділь Великого Посту, в Великий Четвер, в Велику Суботу, на Свят Вечір — перед Різдвом, на Щедрий Вечір — перед Богоявленням і в дні св. Василія Великого, на Новий Рік. На цій Службі Божій є довгі, дуже гарні, поетичні молитви, головно при освяченні. Замісць "Достойно" співається з нот дуже гарну пісню на честь Пречистої Діви Марії — "О Тебі радуется, Благодатная, всякая твар."

IV. Літургія св. Івана Золотоустого, царгородського патріярха (†407), це скорочена Служба Божа св. Василія В. Літургія св. Ів. Золотоустого має коротщі молитви, хоч такий самий порядок. Вона правиться кожної неділі, свята й у будні, коли не відправляється Служба Божа св. Василія або Преждеосвященних Дарів. Це наша щоденна Служба Божа. —

V. Є ще східна **Літургія — вірменська,** що її уложив св. Григорій, Просвітитель, Апостол вірмен.

На Заході католики мають свої Служби Божі, головно римську й амврозіянську, в Медіоляні.

Загальний погляд

Дивлячись тепер на розвиток Служби Божої на протязі 1906 літ, можемо при цьому завважити слідуючі головні станиці: 1) Ісус Христос — Творець Служби Божої, 2) Апостоли, 3) Апостольські ученики, 4) св. Отці, 5) Патріярхи 6) церковна влада пізніших часів.

Служби Божі, як Василія В. св. Ів. Золотоустого й Преждеосвященних Дарів були списані колись грецькою мовою. Потім св. словянські Апостоли Кирило й Методій, переклали богослужебні книги на церковно-словянську мову, якої вживаємо досі в нашім богослуженні.

Як бачимо, то Служба Божа укладалась довгі літа. Всі скарби Божої всемогучости й людської праці, віра, надія й любов, знання, вимова, поезія й артистичний смак — через ціле християнство, а головно в перших Х-и століттях, складались на це, щоб дати нам святу Службу Божу. Тому Служба Божа — це наш прецінний скарб на землі. Це наш християнський осередок, це сонце нашого життя на цій долині сліз. Бо ж це сам Ісус Христос, що жертвується під видами хліба й вина.

Ми щасливі, що маємо Службу Божу, що й для нас приноситься найсв. евхаристійна жертва. Ходімо часто на Службу Божу, не опускаймо її ніколи в неділі й свята. Прославляймо нею Господа Бога, кріпімся нею до справжнього християнського життя й до справжньої національно-державницької роботи. —

Побожні українці на Службі Божій — це захоплююча ідея, це дійсна правда: Бог і Україна. Нехай же ж живуть до кінця світа — Христос і українці — на Службі Божій!

Щоб Бог мав із цего найбільшу славу а, український народ — щастя дочасне й вічне.

— **Почавши** з днем 1-го липня в Канаді впроваджено продаж цукру на картки.

— **З нагоди** сотніх роковин народин нашого великого мистця-композитора Миколи Лисенка українці в Вінніпеґу дали прекрасний концерт під проводом славного диріґента й композитора Олександра Кошиця, дня 19. червня, в міській Авдиторії. На програму зложилися крім спільного хору під диріґентурою проф. А. Кошиця, діточий хор школи при греко-катол. церкві св. Володимира й Ольги під проводом свого учителя А. Мушія, ґеніяльна молода віоліністка Донна Ґресько й струнний секстет проф. музики Джана Вотерґавза. Діточий хор школи св. Володимира й Ольги дістав за свій спів нагороду. Дохід з концерту пішов на Червоний Хрест.

MEN

RIGHT NOW there's a BIG DEMAND for men who can Weld. If you can Weld with oxy-acetylene you are needed — NOW.

LEARN TO WELD under the supervision of competent, expert instructors ... practical training ... 80 day course. ENROLL NOW — and fit yourself for a place in Welding. Write *today* for further detailed information.

CHICAGO VOCATIONAL SCHOOLS
12520-102nd Ave. Edmonton, Alta.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

КОПЕРНИК, АЛТА. Золотий Ювілей. День 14-червня довго залишиться в памяті парохіян з Коперника. Був то празник Серця Христового й Золотий Ювілей супружества п. Романа та Еви Винників. На це велике торжество прибула чисельна родина з далека й близька. З далекого Піс Риверу приїхав син о. Амврозій Винник ЧСВВ, з Едмонтону Впр. о. парох В. Каменецький ЧСВВ, донька-монахиня С. Маркела, з Мондеру, з Голден і околиці сини, доньки зо своїми дітьми, сусіди, краяни, з Мондеру прибув о. А. Трух ЧСВВ і о. М. Когут ЧСВВ. Рано отці відправили Служби Божі, на котрих багато старших і молоді приступило до св. Причастя.

О год. 10.30 о. Винник в асисті отців В. Каменецького і М. Когута, що були діяконами, відправив торжественну Службу Божу за своїх батьків-ювілятів. Коло престола й на балясках видніли золоті букви "50". В лавках при бічнім престолі сиділи п. Роман й Ева Винник, С. Маркела, прочі діти, а дальше в церкві, що була повна, тут і там свати, зяті, внуки, сусіди, гості. Службу Божу співали діти під проводом о. Труха й п.Филипа Микитюка, зятя п-ства Винників. Надзвичайну, щиру проповідь виголосили Впр. о. місіонар А. Трух, ЧСВВ, в якій згадали про безмежну любов Христового Серця до нас та як ми повинні Йому за це відплачуватись. При кінці звернулись до ювілятів й їм побажали багато ласк від Серця Христового. Вказуючи на приклад старецьких, заслужених ювілятів заохотили присутніх до наслідування їх в їхній глибокій вірі, любові до Бога, Церкви, Народу.

Зворушаюча була хвиля коли то по Службі Божій, по короткім, сердечнім слові о. пароха В. Каменецького ЧСВВ, син ювілятів, о. Винник благословив своїх батьків. Неодному поплили сльози радости, вдоволення на вид такої хвилі між українцями католиками в Канаді.

По зборах коло церкви в справі мальовання її зо середини й надвору п. Липинським з Едмонтону, вся родина поїхала до дому Винників, де жваві господині приготовили великий смачний обід. Тому, що було багато гостей кілька разів засідали до столів заким скінчився обід. По тім на дворі коло хати приготовлено підвишення, де під проводом о. Винника внуки приходили до свого Діда й бабуні й желали їм Божого благословення, багато ласк, а відтак з п. Микитюком відспівали їм щире "Многая Літа!" Всі вони зложили свої малі, щирі дарунки. Опісля промовляла наймолодша донька, що також вручила гарно вимальовану памятку. По ній п. Микитюк, о. М. Когут, о. В. Каменецький, о. А. Трух і п. Мидляк також зложили свої побажання, а п. Мидляк заохотив ще присутніх до жерви на католицьку пресу. Збірка принесла $12.70. На кінці о. Винник щиро в імені своїх батьків-ювілятів подякував усім за пошану, любов і дарунки. При цій нагоді взято кілька знимок. Ось так добрі діти пошанували своїх старецьких батьків. Вони дійсно є для них вінцем радости. Дай Боже в Канаді між українським народом багато таких гарних родинних ювілеїв!

Присутний.

ВОЛОДИМИР СЛАВУТА
Він служить своїй дорогій Канаді.

АЙРОН РИВЕР, АЛТА. Пращальний вечерок. З нагоди відїзду Володимира Славути до летунського відділу, дня 17-го червня члени Аматорського Кружка, якого він був членом, а також приятелі, справили йому пращальний вечерок. Всі гарно забавлялись пращаючи свого дорогого друга, а притім зробили також збірку на свій часопись Світло. На зазив Андрія Орисюка присутні зложили $6.00. Збіркою зайнявся Т. Сквера і Г. Панас.

Приятель.

ДАВФИН, МАН. В днях від 12-14 червня, при участи поверх 3,000 вірних і 11 священиків з Манітоби й Саскачевану, відбувся величаво Український Католицький Конґрес. Преосв. Кир Василія, що перебувають тепер на відпочинку в Злучених Державах, репрезентував на конґресі о. Мирон Кривуцький, а Апостольський Делеґат, Ексц. І. Антоніютті прислав своє благословення всім учасникам конґресу. На закінчення конґресу відбувся величавий евхаристійний похід вулицями міста Давфину. Гарні богослуження, зворушаючі проповіди, масова участь людей у св. Тайнах принесли безперечно велику славу Христові та вийдуть напевно на добро учасникам цього величавого конґресу.

ЕДМОНТОН, АЛТА. 7. червня був замітний день для української католицької дітвори. Вранці, в церкві св. свмч. Йосафата 56 дітей приступило до першого св. Причастя. З дітьми приступила до евхаристійного Ісуса масово також молодь з Марійського Товариства Молоді." Її провідником є о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ. По богослуженню о. ігумен С. Дидик запросив щиро маленьких дітей до себе на спільне снідання. На обличчах маленьких дітей видніла безмежна радість, коли старенький ігумен щедро обдаровував їх у День їхнього Першого св. Причастя.

Вечером у Народнім Домі діти дали гарне релігійне представлення у трьох діях п. з. "В Зарання Щастя".

Едмонтонська дітвора довго памятатиме це гарне цьогорічне свято Пресв. Євхаристії.

Едмонтонська молодь, що гуртується в Марійськім Товаристві, 9. VI. мала свої останні передвакаційні збори в Народному Домі. Присутних було 30 осіб. Звіт діяльности товариства за останній 1941-1942 рік виказує, що воно мало повчаючих сходин 11, товариських 4, спільних причастей 4, спільних набоженств 1, промов о. провідника 8. Крім того воно взяло участь у триденних реколекціях підчас Вел. Посту, вислало до Централі Марійського Товариства духовну китицю молитов для Св. Отця Папи Пія XII., справило дві фани до церкви й устроїло один концерт. Честь тобі за це едмонтонська молоде! Гарно було б, коли б усюди наша молодь по парохіях могла у своїх річних звітах записати подібні осяги.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. Дуже милу несподіванку устроїли діти й знакомі п. Михайлові Сенюкові дня 21-го червня 1942 р. Мила його особа є многозаслуженою на полі й релігійному й громадянському. З його родиною звязана є одна з найперших заснованих церков у Алберті, що цього року обходитиме 40-ліття своєї парохіяльної праці. Ще донедавна оголошувано відправи у слідуючий спосіб: "На другий раз буде богослуження коло Сенюків." З родиною Сенюків у Гілліярді є звязаний Народний Дім із народною працею. Многозаслуженим є також і у громадянській праці п. Сенюк, бо вже через кілька літ є муніципальним канцлером. Не диво отже, що попри братів, сестер, синів, доньок і внуків зїхалося много гостей з поза Гілліярду, деякі понад кількадесять миль, щоб показати йому свою вдячність. Серед визначних гостей прибув також Впр. о. Протоігумен В. Бараник із Впр. о. Ігуменом Н. Саварином із Мондеру. Кілька щирих слів узнання сказав Впр. о. Протоігумен для п. Сенюка, а Впр. о. Ігнатій Лесюк, місцевий парох вручив гарні дарунки для п. Сенюка й його мами. Відбулася й збірка на пресовий фонд, що до неї заохотив Впр. о. Парох, а занявся нею п. Розумяк. Гарною знимкою спільною закінчено цю милу несподіванку.

Остр.

МОНДЕР, АЛТА. 21-го червня випало п. Василеві Гевкові саме 56 літ його уродин. Цей саме день уродин використала родина Гевків на милу несподіванку для так дорогої особи й тому зїхалася по полудні на гостину. Много гарних побажань висказала рідня з приводу уродин. Коло вечера загостив й Впр. Прот. В. Бараник із о. Саварином та о. Трухом, що також зложили гарні желання з приводу уродин. Пан Гевко знову почав зі своєї сторони оповідати про тяжкі переживання з піонірських часів. Ще більше зворушаючі картини почав розвивати в оповіданнях його батько — старенька собі вже людина. Була й збірка на "Світло", що принесла $4.75. Родина Гевків видала вже 2-ох священиків, що нині з великою ревністю працюють над душами, один о. Павло в Монтреалі, о другий о. Петро у Нюйорку.

Остр.

ПРИГАДКИ

5. VII. Нед. 6. по Сош. † Св. Кирила й Методія. Глас 5. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Божій троп. воскр. і Свят. конд. воскр. Слав. конд. Свят. І нині Богор. Ап. зач. 110 і 318. Єв. Мат. 29 і 11.

12. VII. Нед. 7. по Сош. Гл. 6. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Бож. Ап. зач. 116. Єв. Мат. зач. 33.

19. VII. Нед. 8 по Сош. Св. Отців шести Соборів. Глас 7. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 124 і 334. Єв. Мат. 58 і Ів. 56.

В липні й серпні родичі посилайте свої діти до вакаційної школи на науку катехизму й рідної мови!

Місячне наміреня: Щоб люди краще заховували заповідь про слухання Служби Божої в неділі й свята.

Місійне наміреня: За рідне духовенство в Океанії.

Відміни місяця: Остання кватира 6. VII. — Нів 14. VII. — Перша кватира 22. VII.

Поширюйте "Світло"!

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

5. Неділя 6 по Сош. —
Тофілд
Парк Корт
Вайлдвуд (пікнік)

7. Різдво св. Ів. Хрест. —
Торсбі (празник)
Рочфорд Бридж (празник)

12. Неділя 7 по Сош. —
Вох (пікнік)
Голден ц. Введення в храм (пікнік)
Калмар (пікнік)

19. Неділя 8 по Сош. —
Коперник
Ледук
Еґремонт (пікнік)

26. Неділя 9 по Сош. —
Голден місто
Карвел
Торгилд (пікнік)

Наука Релігії й Рідна Школа:
1 — 5 — Парк Корт і Вайлдвуд.
1 — 15 — Голден, ц. Введ.
1 — 18 — Коперник
6 — 25 — Карвел
7 — 11 — Торсбі
7 — 18 — Егремонт
13 — 18 — Калмар
14 — 24 — Ню Брук
16 — 31 — Равнд Гил
20 — 31 — Голден місто і Торгилд

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

5. Неділя 6 по Сош. —
Редвотер, Беліс (празник)
7. Різдво св. Ів. Хрест. —
Айрон Ривер (празник)
Куквил (празник)
Спеден
12. Неділя св. Ап. Петра і Павла —
Елдорена, Стрий.
19. Неділя 8 по Сош. —
Редвей, Вільна
26. Неділя 9 по Сош. —
Глендон, Спеден

Порядок Вакаційної Школи
Елдорена — 3-12. VII.
Куквил — 3-12. VII.
Спеден — 9-26. VII.
Редвей — 13-29. VII.
Редвотер — 13-18. VII.

Проситься всіх родичів посилати свої діти на науку, щоб вони могли набути собі потрібного й корисного знання.

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

5. Неділя 6 по Сош. —
Краків (Катех. 2—12)
Скаро
Чипмен
Веґревил
7. Різдво св. Ів. Хрест. —
Ламонт (місто)
12. Неділя 7 по Сош. —
Восток (Івасюки) катех 2-12
Іннісфрі Р.М.Б.
Делф
Борщів
Москалики
Гиллярд св. Ів. Хр. (40-ліття парохії)
19. Неділя 8 по Сош. —
Новий Київ
Лішор
Восток св. Николая
26. Неділя 9 по Сош. —
Плейн Лейк
Стар
Гиллярд (місто)
Веґревил

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

5. Неділя 6 по Сош. —
Мирнам
7. Різдво св. Ів. Хрест. —
Нортерн Велій, празник
12. Св. Ап. Петра й Павла —
Дервент місто
19. Неділя 8 по Сош. —
Енґел Лейк
26. Неділя 9 по Сош. —
Мирнам

Липень — місяць катехизації й рідної школи.
1. до 7 — Виллов Ринндж школа
1. до 8 — Петфайндер школа
8 до 19 — Енґел Лейк
9 до 19 — Бóгдан школа
20 до 26 Стрий Мирнам школа
20 до 25 — Кінґ Джордж школа. (Нортерн Велій).
27 до 31 — Мирнам місто
27 до 31 — Дервент св. Юрія.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **На адміністраційні** й воєнні потреби Канади в 1942 р. треба буде три більйони і 900 мільйонів долярів. Щоб дістати потрібні фінанси на покриття тих видатків міністер фінансів Илслі проголосив підвищення доходового податку, що злучений з примусовим щадженням.

Збільшено уподаткування на напитки, тютюн, перевіз, телефони, нічні розривки та всякі річи, що не є конечні в щоденному життю, як цукорки, гума до жування і т. д.

— **За вбивство** німецького ґубернатора Чехії, Гайдріха, німці вже відібрали життя 382 чехам, а також зруйнували й вимордували два чеські села.

— **Німецька влада** перебрала в свої руки всі більші бібліотеки в Львові.

— **Двадцять** французьких ткацьких фабрик зобовязалося виробляти для німців ріжні воєнні продукти.

— **Британсько**-російський договір, що його недавно заключили Вел. Британія й Совети має такі точки угоди: 1. Обі сторони зобовязуються давати собі взаїмно військову й всяку іншу можливу допомогу проти Німеччини й її союзників. 2. Обі сторони зобовязуються не робити з Гітлеровим урядом ні з якийнебудь іншим урядом Німеччини угоди, якщо такою угодою Німеччина не виречеться всяких агресивних намірів. Завішення зброї або мирний договір з Німеччиною або її союзниками в Европі мається робити за обостороннім порозумінням Англії й Росії. 3. Англія й Росія заявляють своє бажання обєднатись з іншими подібно настроєними державами для приняття пропозиції щодо спільної акції за задержання мира й спротиву арґесії в повоєнному періоді. 4. Як би в повоєнному періоді Англія або Росія попала знову в війну з Німеччиною або з якоюбудь з нею заприязненою державою, тоді друга держава договору має відразу дати першій всяку можливу військову й іншу допомогу. 5. Англія і Росія заявляють заінтересовання в безпеченстві одна одної й зобовязуються працювати разом у близькій і приязній співпраці по заведенню мира для орґанізації безпеченства й економічного добробуту в Европі. Вони зобовязуються взяти при тому під увагу інтереси Обєднаних Держав, а свою співпрацю спирати будуть на двох засадах: не шукати територіяльного зросту для себе й не вмішуватись в нутрішні справи інших держав. 6. Всяка можлива економічна взаїмна допомога по війні Англії й Росії. 7. Кожна сторона зобовязується не заключувати союзу ані коаліції проти другої. 8. Два перші артикули угоди обовязують аж до заведення мира з Німеччиною, а прочі артикули обовязують на протяг 20 літ.

— **До Вашінґтону** прибув британський премієр Винстон Чорчил і відбув довгі й важні наради з президентом Рузвелтом. Мабуть обговорювали справу другого фронту в Европі. На нараду до Вашінґтону був приїхав також канадійський премієр Мекензі Кінґ.

— **До Вашінґтону** приїхав В. М. Молотов, народний комісар заграничних справ Совєтського Союзу із своїми товаришами й відбув важні переговори з представниками американського уряду. Обі сторони прийшли до повного порозуміння щодо наглої потреби відкриття другого фронту в Европі в 1942 р. достави всяких матеріялів Советам і взаїмної співпраці.

— **В Лібії** британські війська потерпіли значні невдачі. 20. V. упав Тубрук, де німці взяли в полон 28,000 британського війська, 5 ґенералів, велику кількість муніції й харчів. Майже одночасно німці заняли Бардію, віддалену 8 миль від египетської границі. Упадок Тубруку дуже пригнобив британців і викликав остру критику Чорчила в лондонськім парляменті.

— **Здобувши** Тобрук німці в своїм наступі переступили єгипетську границю й здобули місцевости Салум і Сіді Барані, Сіді Омар і підступили до Матру, де треба сподіватись великої битви.

— **У Східній Англії,** на північний схід від Лондону й напроти Бельгії та Голяндії армія перебрала для себе 34 квадратових миль. До 20 липня все цивільне населення буде звідтам виселене. Догадуються, що ця опорожнена частина побережжя може стати місцем, звідки зачнеться інвазія на континент Европи.

— **В Празі** німці розстріляли за "державну зраду" трьох чеських ґенералів, а між ними й ґен. Еліяса, першого премієра чеського уряду по заняттю німцями Чехії.

— **Японці** осадовились на двох алевтських островах Атту й Кіска недалеко від Аляски, а японська субмарина 20. VI. пів години обстрілювала державну телеґрафічну стацію в оселі Естеван на Венкуверськім Острові. Шкоди не було великої, однак ці факти показують, що ворог загрожує вже безпосередно Канаді.

— **22. VI.** минув один рік німецько-російської війни. З цієї нагоди Чорчил і Рузвелт вислали Сталінові свої ґратуляції і запевнення про поміч, що готові дати Росії в боротьбі з Німеччиною.

— **Кріваві бої** коло Севастополя, що дорого коштують німців, наближають упадок цієї морської твердині на Кримі. Німці здобули важніші форти й бої ведуться на вулицях Севастополя. Крім того німці роблять наступ коло Харкова й ідуть уперед. Вони взяли від советів важну місцевість Кубянськ.

— **В Китаю** боротьба не перестає. Японці посуваються вперед і перемагають гірше узброєних китайців.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1203.09.**
Остає до збірки	**$496.91**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Василь Стецик, Ню Йорк, ЗДПА.	$2.00
Іван Лакоцькі, Бронкс, Н. Й. ЗДПА.	5.00
З несподіванки для Гриневича Шайковського, члена товариства М. Шашкевича з нагоди 20-ліття його життя. Ройкрафт, Алта. Гроші доручила Галя Равлик	1.00
Пантелеймон Михальчук, Филяделфія, Па. ЗДПА.	2.00
Д. і Марія Чіж, Дейзленд, Алта.	.50
М. Гаммерлінґ, Стурджон Крік, Ман.	1.00
Зі золотого ювілею подружжя Романа й Еви Винників, Коперник, Алта.	5.75
Прокіп Балко, Голден, Алта.	1.00
Ірина Щерба, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Марія Боровська, Мондер, Алта.	1.00
Ксеня Чайкевич, Ню Йорк, ЗДПА.	1.00
Анна Семків, Ню Йорк, ЗДПА.	1.00
З пращального вечірка для Володимира Славути, Айрон Ривер, Алта.	6.00
З нагоди несподіванки для Михайла Сенюка, Гіллярд, Алта.	5.00
М. Бучковський, Пойнт Ст. Чарлз, Монтреал, Кве.	2.00
З несподіванки для Василя Ґевка, з нагоди 56 літньої річниці його уродин, Мондер, Алта.	4.75

(Зложили жертви Йосиф і Анна Ґудз $1:00, Василь і Олена Гевки $1.00, Іван і Олена Гевки 50ц., Г. і Зоська Кравчук 50ц., Василь і Христя Тимко 25ц., Олекса Гевко 50ц., Микола й Марія Гевки $1.00.)

Разом ... **$39.75**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

УВАГА!
Парохія св. Івана Хрестителя в Лемонті, Алта.
Запрошує всіх на 7 липня, 1942.
на храмовий празник і посвячення фелона та цвинтару
ЗАРЯД.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число 101) 14. — 15-го Липня, 1942. / July 15th. 1942. Vol V. (No. 101) 14.

"Діти, слухайте своїх родителів у Господі, бо так годиться!" Шануй батька твого й матір"- це перша заповідь з обітницею, щоб добре тобі було й щоб ти довго прожив на землі. А ви, батьки, не роздразнюйте дітей своїх, а виховуйте їх у карности і напоминанню Господньому."(Єф. 6: 1-4).

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **За останніх** 50 літ католики в Австралії видали 200 мільйонів долярів на розбудову своїх шкіл. У висліді вони тепер мають 900 католицьких шкіл у яких учать дітей 11,000 сестер і братів. Ті школи виховують релігійно практикуючу інтелігенцію й віруючий нарід.

— **Німецький** католицький епископ фон Прейсінґ виголосив у берлінській церкві проповідь, у якій опрокинув нацистичну науку й говорив, що вона до добра не доводить. Він говорив, що кожний закон мусить опиратись на Божій етиці, а не на міркуваннях людського мізку, як це було за часів французької революції. Також мусить бути цілковита пошана до людського життя, без огляду на те, чи те життя належить до старого чоловіка, чи до ненародженої дитини в лоні матери. Люди мусять мати право релігійної свободи й релігійного навчання своїх дітей. Божа релігія є далеко вища від народньої релігії й держава не може заступити своїм законодавством Божої етики. Треба поборювати ненависть, а ширити любов хоч би до наших ворогів. — Всі ці засади стоять у гострій противорічности до засад націонал-соціялізму, який відкидає Божу етику, впроваджує контролю уродин, дозволяє на евтаназію, цебто "вбивство людей з милосердя", забороняє релігійне виховання дітей, та ставить державу понад Бога.

— **Многозаслужене** українське Згромадження Сестер Служебниць обходить цього року золотий ювілей свого існування. З цієї нагоди започатковано збірку на Ювілейний Фонд, щоб так помогти Сестрам грошево ще краще як досі вести свою працю. Зложили вже свої жертви по $100.00: Кир Василій Ладика, о. канцлер А. Луговий; по $25.00 парохія св. Покрови в Вінніпеґу, ОО. Василіяни; $10.00 о. канонік П. Каменецький. Цей так гарно започаткований фонд повинен продовжуватись. Кожний по своїй спроможности у доказ цінення жертвенної праці наших монахинь хай зложить їм свій ювілейний дар!

— **Ліґа Української** Католицької Молоді в Америці буде мати свою 10-ту конвенцію 8 і 9 серпня в Филаделфії, Па., в готелі Венямина Френклина. Всякі приготовання вже в повнім розгоні.

— **Католицькі** епископи Англії й Валії видали спільне пастирське послання до вірних, у якому звертають увагу, що лад у світі є неможливий якщо в поодиноких краях не запанують здорові відносини. Для поправи відносин у Англії на основі християнських засад, епископи подали 10 практичних точок. Вони такі: 1.) Щоб кожний мав таку заробітню платню, що вистала на гідне утримання і заощадження.

2.) Цю платню має давати промисл.

3.) Вирішальними чинниками в тім мають бути: рід праці, здібність промислу заплатити й умовлена найнища платня для пересічної родини.

4.) Коли працедавець негоден заплатити цьої умовленої найнищої платні, тоді ріжницю повинна доплатити держава або відсотковий платничий скарб.

5.) Не має бути потреби працювати жінці, щоби забезпечити найнищу платню.

6.) До найнищого способу життя треба зачислити й те, щоб ніхто не мусів спати в мешкальній кімнаті і що повинні бути санітарні обставини й купальня для кожної родини.

7.) Треба заборонити виріб і розпродаж середників проти заплідfestнення.

8.) Заборонити видавання безстидної літератури.

9.) Релігійне навчання для всіх дітей згідно з бажанням родичів.

10.) Величезна нерівність у посіданню д і б р і контроля життя народних мас відносно малою горсткою багачів є проти суспільного порядку.

З цього бачимо, що католицька Церква старається, щоб людям було добре не лиш колись, за гробом, але й тут на землі. Треба тільки, щоб всі згідно співпрацювали з духовенством над уведенням у життя мудрої, справедливої й корисної програми католицької Церкви про суспільний лад.

ДОБРИЙ ПАСТИР

Чи чули Ви коли про доброго пастиря? Він любить свої вівці, веде їх на здорову пашу, береже перед вовками, а за заблуканими шукає й радіє, коли їх може віднайти й знову принести до своєї отари. Таким добрим Пастирем для людей є Христос. "Я є пастир добрий" (Ів. 10:14) — так сказав колись Христос про себе. І Його слова — це істина. Він нас безмежно полюбив. Дав нам свою науку, св. Тайни, св. Церкву, нас ради пролляв свою кров, віддав життя на Голгофті й остав між нами в кивоті. Він бажає нашого добра й щастя.

Щоб люди ніколи не остали без видимого проводу на землі, Він верховну пастирську власть у своїй Церкві передав св. Петрові і його наслідникам: "Паси вівці мої, паси ягнята мої!"

Під проводом цього Верховного Пастиря й під опікою підчинених йому нищих пастирів, епископів і священиків, Христос бажає, щоб ми вели справжнє релігійне життя і так прославляти Бога й прямувати до вічного спасення.

Будьмо добрими овечками в Христовім стаді! Втікаймо від усяких вовків у овечій шкірі й в нинішні грізні часи з повним довірям ідімо за проводом тих, що їх дав нам у свойому провидінню за духовних провідників Добрий Пастир.

Коли так будемо поступати, тоді сповняться на нас ці важні слова св. ап. Петра: "А як явиться начальник пастирів (Христос) приймете невянучий вінець слави." (І. Петр. 5:4).

Яку віру дав нам наш Праотець Св. Володимир?

Ще питаєте яку віру дав нам Св. Володимир? Хіба не читали в книжках, що православну — відповість нам самопевно й авторитетно канадійський чи американський мудрагель. Що православну, то цілком певно, але не таку православну, що її визнає Москва, не таку православну, що її завів 1054 р. збунтований царгородський патріярх Михайло Керулярій, тільки таку православну віру, що нею жила Христова Церква від перших апостольських часів спершу під проводом св. Петра, а пізніше його наслідників римських Папів.

Слово "православний" по грецьки "ортодоксос" значить правовірний, бо праву, добру віру визнавали тоді всі християне і таку віру приніс нам св. Володимир. Зовсім слушно проте наші предки писали все у книгах й то в найстарших та пізніших, що вони православної віри, бо вони дійсно були правої віри, та право, добре славили Господа.

Такі "православні" як нинішні, що не дотримали наказів Христа — слухати Св. Петра як Голову Церкви та його римських наслідників зявилися аж понад тисячу літ пізніше і з такими "православними" ні св. Володимир ні наші перші християнські предки не мали нічого спільного.

Християнська віра ширилася по Україні вже біля пятьдесять літ перед св. Володимиром. Ширилася зі східно-католицької тоді ще Византії, ширилася також з римо-католицької Німеччини та Скандинавії. Наша перша християнська княгиня св. Ольга зносилася так само добре зо східно-католицькою Византією, як теж з римо-католицькою Німеччиною, звідки на Україну навіть вибралася місійна дружина священиків під проводом епископа Адальберта.

Християнином був також попередник св. Володимира князь Ярополк, який має перед Христовою Церквою великі заслуги коло християнізації самої української столиці, а найстарші літописи про українську землю підкреслюють його приязні взаємини з римським папою. Новіші історики України прямо християнським мучеником його величають.

Колиж всі заслуги заведення християнства на Україні приписують звичайно Володимирові Великому, то тільки длятого, що той наш монарх дав раз на все перевагу християнству, зробив з нього пануючу, немов державну віру в старо-українській державі і по нім ніколи вже не вертало поганство на Україну аж до нинішніх часів червоного безбожництва під кнутом Леніна та Сталіна.

Нинішне православя, яке деякі католики називають схизмою, що по грецьки значить розкол або розбиття Церкви, повстало допєрва 1054 року, отже шістьдесять літ по запанованню християнства на українській землі під володінням Св. Володимира. Річ природна, що його Св. Володимир не міг приняти, коли його тоді ще на світі не було. А як було перед тим? Була одна Католицька Церква з пятьма патріярхами або зверхниками цілих країв, одначе все під зверхним проводом першого патріярха або римського папи. Проте й Св. Володимир приняв таку віру і в такій вірі охрестив наших предків, яка тоді була на цілім світі, на сході та на заході — цебто католицьку віру, яку тоді на сході ніхто інакше на називав як православною, з грецька ортодоксийною вірою.

Але ніде правди діти; цей бунт, що стався шістьдесять літ пізніше, що його викликав царгородський патріярх і який закінчився відірванням східньої Церкви з під проводу Петрового наслідника, вже тоді зачинався. Царгородські патріярхи, як епископи столиці тоді найбільше цивілізованої держави все були невдоволені, що мусять слухати римського папу, що жив в далекім Римі, в малім тоді, щоправда підупавшім місті, але в столиці Церкви, бо на престолі Св. Петра. Багато тоді залежало від того, хто був один чи другий византійський патріярх? Був ним чоловік побожний, що вище ставив приказ Христа від своїх гордощів, той слухав Риму. Але вже тоді нерідко бувало, що один чи другий патріярх не хотів слухати римського папи, хоч ще не міняв віри, не зривав формально з папою, не розколював Христової Церкви.

Таке було і за часів, коли Св. Володимир оженився з византійською цісарівною Анною, проголосив християнство пануючою вірою та сказав своїм підданим хреститися. Що склонило Св. Володимира охреститися над тим ще до нині історична наука робить досліди. Одно є певне, що спонукою приняти християнство була не тільки сама охота стати швагром византійського цісаря та спорідnитися зі світлим цісарським двором, як це хотіли б видіти православні історики, але також внутрішне переконання нашого правітця про правдивість християнської віри.

До того переконання прийшов Св. Володимир куди скорше, а нова наука знає навіть хто був його апостолом. Ним став його товариш молодости, скандинавський князь Оляф Трігвезон, що колись був поганином, а від кільканадцять літ вже став християнином-католиком як і ціла Скандинавія латинського обряду. Пізнавши правдивість християнства через католика навіть латинського обряду Св. Володимир не дуже то переймався тим, що тоді робив византійський патріярх.

Щоб додати собі та своїй державі блеску, він оженився з византійською цісарівною, але ані одного кроку не зробив, щоб на церковному полі звязати свою державу з Византією. Навпаки він знав яким хижим та небеспечним сусідом є та Византія, як вона уміла безпосередно нищити сусідні навіть християнські народи. Найгірше византійське сусідство відчула на собі одновірна Болгарія, що теж відпекувалася від церковного звязку з византійським патріярхом.

Зараз по своїм хрещенню та весіллю з византійською цісарівною Володимир В. допустив на Україну тільки тих грецьких духовних, які служили на дворі як капеляни цісарівної, натомісць першим епископом Києва зробив Св. Володимир не византійського грека, але Настаса з Корсуня, кримського українця або болгарина, якраз завзятого ворога византійців. Тим способом Україна відразу відмежувалася від Византії.

Усі історичні джерела вказують, що Володимир Вел. звязав натомісць молоду українську Церкву дуже тісно з Болгарією та її духовним провідником патріярхом, що резидував в Охриді та не хотячи мати нічого спільного з византійським патріярхом, підтримував дуже старанні звязки з римським папою. Тим способом через Болгарію і Україна від перших років нашого християнського життя підтримувала поправні взаємини з Апостольським Престолом, не зважаючи, що може й тодішний византійський патріярх криво на це дивився.

Московсько-православні історики, а за ними дехто й з наших широко розписуються про це, немовби то Володимир В. привів зараз по хрещенню з Византії митрополита та епископів; подають навіть імя першого такого київського митрополита, одні імя Михаїла, другі Леонтія. Одначе найстарший літописець української землі печерський монах Нестор мовчить про це як заклятий, не знає ні Михаїла ні Леонтія, а знає тільки першого київського епископа Настаса, ворога византійців.

До Києва прийшов перший митрополит аж в другій половині панування Володимира Вел. й то не з Византії, а також з Болгарії та не звався ні Михаїлом ні Леонтієм тільки Іваном. Дивним, що про него знаємо з других українських записок, а не від Нестора, який зрештою дуже старанно списував історію рідної землі, а з окрема рідної Церкви.

Застановляючися над тим, чому в Нестора немає нині ні слова про першого київського митрополита догадуються нинішні вчені, що Нестор напевно й про це написав, коли писав про другі менше важні події українського релігійно-національного життя. А що ж сталося? Видно там були написані такі неприємні річи для пізніших православних, що вони попросту повикидали ті річи з нашої найдавнішої історії Нестора і нині перед нами мовчанка... Нестор сцензурований...

Таким то "православним" був Св. Володимир, хреститель України. Крім його подружа з византійською цісарівною, деяких політичних звязків, не маємо ніяких доказів церковної лучности тодішної України з Византією. Натомісць маємо на кількох місцях літописні записки про посольства папи до Володимира, Володимира до папи, які тільки ще кріпкіше підтверджують лучність нашої батьківщини в тім часі з Апостольським Престолом та католицький характер України на світанку її християнської історії.

Проф. М. Чубатий.

Маленька Тереса, хоч і дощ паде, біжить до церкви, щоб помолитись Богові.

ПРОЧИТАЙТЕ СОБІ

дуже цікавий і повчаючий життєпис новітньої святої п. з. **Життя Св. Тереси від Дитяти Ісуса.**

Книжка величини 6'x8½' має 320 сторін, 31 світлин. Видання ОО. Василіян у Мондері. Коштує $1.25. Замовляйте на адресу:

BASILIAN FATHERS' PRESS,
MUNDARE, ALTA., CANADA.

ОГОЛОШЕННЯ

Парохія св. Івана Хрестителя в Новому Борщеві, Алта., щиро запрошує всіх на ВЕЛИКИЙ ПІКНІК, що відбудеться 19. липня, 1942. коло Народнього Дому. Приїдьте, а не пожалуєте.

ЗАРЯД.

ВЕЛИКИЙ КОНҐРЕС У МОНДЕРІ, АЛТА.

відбудеться 1 і 2 серпня, 1942.

Конгресовий комітет виготовив величаву програму. Запрошені визначні достойники й артисти. В першім дні Конґресу буде "День Спорту", а в другім репрезентаційна програма.

Готовтесь приїхати на цей Конгрес і других кличте!

ОО. Василіяни.

ЗАМІТКИ

Новий Православний Єпископ

До Америки дійшла вістка, що Стефан Скрипник, бувший посол з Волині до варшавського сойму за Польщі, приняв духовні свячення і став православним епископом у Києві. Як епископ він має імя Мстислава. По Огієнкові знову скок, що тільки можливий у православних: зі світської людини нагло епископ. А де ж богословська підготовка до так високого й відповідального церковного уряду? Чи Церква з такими епископами не зійде скоро на світську орґанізацію й не стане знарядом політики зі шкодою для добра душ? Таке воно діється в церкві, яка не є злучена зі Римом.

* ** *

Вакаційні школи

Брак релігійного освідомлення й релігійна байдужність вже видали страшні овочі злочинів між людьми й далі спричинюють величезні шкоди в душах, в родинах і громадському життю. На це не можемо глядіти безрадно й нарікати. Треба злому протиділати. Одним з практичних і дуже добрих засобів протиділання злому є навчання молоді релігії в вакаційному часі. Школа на вакаціях береже дітей від численних нагод до морального зіпсуття, дає потрібну розривку, а при тім і релігійне знання та виховання. Тому то родичі повинні подбати, щоб їхні діти якнайбільше скористали з вакаційної школи й дати всяку можливу піддержку тим, що вчать їхніх дітей як треба чесно жити.

* ** *

Безосновні закиди.

В Німеччині самі націсти вважають католиків за своїх великих ворогів і їх за те переслідують, а тут у Канаді є такі засліплені протестанти фанатики, що не соромляться прилюдно оскаржувати католиків, наче б то вони були прихильниками нацизму. Хіба ж приятеля хто переслідує? Пора вже щоб протестанти скинули зі своїх очей окуляри пересудів і очернувань Католицької Церкви!

* ** *

Погань ті комуністи

У параді Обєднаних націй з нагоди Тижня Армії в Вінніпегу мали взяти участь також бувші українські вояки, що брали участь у збройній боротьбі за українську державу. Коли українських вояків в українських стрілецьких одностроях та з українським національним (жовтоблакитним) прапором і Юніон-джеком побачили комуністи, стали кидати в сторону української групи лайки, а далі почали й битись. У висліді було кілька українців покалічених, між ними теж і адв. В. Свистун, канадійський прапор пошматований, а держак українського прапору поломаний. Через те українці в поході участи не взяли, бо не хотіли йти за комуністичною збираниною, що несла червоний транспарент із написом "Юкраїн — українська радянська соціялістична республика." Комуністи своєю поведінкою перед чужинцями опоганили українське ймя й показали, що то вони зробили б у Канаді з національними цінностями, як би так влада опинилась у їхніх руках.

Причина теперішної війни.

Преосв. Роберт Е. Лусей, архіепископ в Сан Антоніо в Америці подав таку причину теперішної світової війни.

"Пожежа почалася в католицькій Европі і то через християн. Розумні люди допитуються, що це за причина, що християнський нарід найшовся знову в братовбійчій боротьбі в цій самій чверті століття.

Після мене, існують два роди християн, котрі стягнули на суспільність справедливий Божий гнів. Одні, це ті, що в минулому століттю таки зовсім відреклися віри. Другі, це ті, що вправді придержуються установи святих Тайн Церкви, але відкидають її суспільне навчання. Кожна країна має тих своїх половичних християн, що не йдуть вповні за Христом. Вони беруть ту частину релігії, котра їм подобається — а решта відкидають.

Коли мільйони християн тепер взаїмно себе винищують, то це сталося лише тому, що многі з них зовсім відреклися віри, а прочі в більшості тільки виконують свою віру частинно." Правдиві це слова. Конечно треба в світі глибокої релігійної обнови в усіх шарах суспільности, й в кожнім напрямку, якщо мають прийти кращі часи.

— **Св. Конґреґація** Обрядів на своїм зібранню 23. VI. розглядала справу геройства й чеснот Петра Дондерса, голяндського редемпториста, що через 30 літ працював між прокаженими в голяндській Ґуані. Він помер 1887 р.

ЗАПИТ: Якщо католицька Церква є правдива Христова Церква, то чому так багато людей, навіть інтелігентних не належуть до неї?

ВІДПОВІДЬ: На це складається кілька причин. **Найважніша є та, що некатолики, хоч і образовані в ріжних науках, ніколи основно не перестудіювали й не пізнали історії й науки католицької Церкви, а якщо й студіювали то робили це з умом повним упереджень і пересудів, а зі серцем повним ворожого настрою й гріху.**

Більшість людей тримає з далека від католицької Церкви не так трудність зрозуміти її науку, як радше брак безсторонности й готовости беззастережно піти за пізнаною правдою, хоч би то вимагало й великої жертви. От примірoм давні жиди були виховані в ожиданнях приходу політичного Месії, що мав визволити їх з політичного поневолення і збудувати їм сильну земську державу. Коли ж вони побачили Ісуса Христа покірного, вбогого, що говорив їм про духове царство й про спасення через свою смерть на хресті, то ці їх пересуди були причиною, що вони Христа не зрозуміли й його відкинули. Вони хоч бачили Його чуда, то однак заперечували їхню доказову силу й приписували їх діланню злого духа. "Цей не виганяє бісів, тільки через Велзевула, князя діявольського" (Мат. 12:24). Возьмімо тепер протестанта якого родичі, вчителі, приятелі від дитинства так вивчили й виховали в тім переконанню, що католицька Церква є нерозумна, не поступова, забобонна, не толерантна, машина видумана хитрими священиками, щоб тримати нарід у темноті й покірливости та визискувати і т. д. скільки то треба йому боротись, щоб побороти всі ті пересуди, пізнати їх фальш і зрозуміти в правдивому світлі Боже походження катол. Церкви й дати собі раду зі всіми закидами, що їх видумали всякі некатолики? Або берімо так нашого православного брата українця, що весь час читає автокефальну пресу та слухає своїх духівників, як говорять, що католицька Церква — це ворог українського народу, це чужа рука, що розбиває, розєднює, задурманює українців, щоб над ними легше панувати, що католицька робота — це большевицька робота і т. д. що вічно чує брехні, очернення, на католицьке духовенство, коли йому представляють його духовні провідники католицьку науку й історію в викривленім, ложнім світлі й впоюють недовіря та ворожнечу, до католицизму цілими літами, якже ж йому трудно освідомитись, що він знаходиться у духовній неволі сектантства, як трудно з таким світоглядом й настроєм зрозуміти й приняти як правдиву науку католицької Церкви й стати її членом.

А однак це не є неможливе. Історія навернень показує, що коли в некатолика знайдеться добра воля й сильне бажання пізнати правду, то при Божій ласці він поборює ті трудноші й таки навертається до католицької Церкви.

Один священик каже, що поручав деяким некатоликам посвятити принаймні пів години денно через цілий рік на читання й досліджування науки католицької Церкви й на щиру молитву в тому часі на випрошення ласки Божого світла й проводу для своєї душі. Всі, що вірно придержувались цієї його поради отримали вкінці ласку правдивої віри.

Другою причиною що про неї говорить нам Христос і Його святі апостоли є світовість і змисловість, що часто засліплюють уми людські, щоб не пізнали світла правди, що є в католицькій Церкві. "Отче праведний, і світ не пізнав тебе." (Ів. 17:25) — казав Христос. "Тілесний же чоловік не приймає того, що є духа Божого; бо це для нього глупота й він не може цього зрозуміти". (І. Кор. 2:14). Ми сьогодні бачимо тисячі людей, навіть високо образованих, що стали такими матеріялістами, що дбають тільки про вигоди, розкоші. Для них наука католицької Церкви зі своєю високою моралю і вимогами виглядає як щось що для них з практичного боку є абсолютно не до приняття. Вони здобудуться часом на те, щоб її похвалити, але її приняти то вже ніколи не хочуть.

Є ще й такі люди, що бачуть ясно, що вони повинні стати католиками, але страх перед жертвою, що треба при тім зробити їх здержує від кроку навернення. Багато людей боїться, щоб з них не сміялись люди, або, щоб на них не гнівалась родина, або щоб не стратити спадку, чи якого достоїнства, заробку, приятелів і тому живуть у данній секті, хоч голос совісти нераз їх кличе до католицької Церкви. Однак і в таких випадках ласка Божа помагає многим побороти всякі труднощі і стати католиками. Про ті чудесні ділання Божої ласки в навернених некатоликів читаємо нераз дуже дивні й цікаві річи в їх власних визнаннях і життєписах.

Знаючи отже ці великі труднощі, що їх мають некатолики, щоб навернутись, ми не повинні дивуватись, що много людей живе поза католицькою Церквою і ми повинні їм помагати, їх усувати нашою молитвою до Бога за їх навернення, доброю радою, будуючим прикладом свого життя, нашою бесідою, порадою й за охотою до морального та побожного життя.

Дуже практичним способом помогти до навернення некатоликів є притягати їх на богослужби в правдиво Христовій католицькій церкві, втягати до католицьких організацій, зазнакомити їх з католицьким священиком і намовити, щоб вони отверто йому висказали свої релігійні труднощі, а також давати їм читати відповідні книжки й часописи, що зможуть їм розвіяти сумніви й розбудити охоту за всяку ціну шукати спасення своєї душі в правдиво Христовій католицькій Церкві. Це гарне діло любови ближнього, це є участь у великій спасенній праці самого Господа Ісуса Христа й Його св. апостолів, це дуже заслугуюче діло. "Мої брати, коли хто з вас відклониться від правди й наверне хто його, нехай знає, що хто наверне грішника від його блудної дороги, спасе його душу від смерти й покриє множество гріхів." (Як. 5:20). — каже св. ап. Яків. Тож помагаймо нашим братам некатоликам знайти правду й спасення своєї душі в католицькій Церкві!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ОДІЛО

У днях сумерку

Сумно виглядала Західня Европа в 10 столітті. Причиною того жалюгідного стану було ослаблення християнського духа в людській суспільності. Одним із жалюгідних проявів того часу було — право сильного пястука; хто мав сильного, озброеного пястука, той мав пошану й вирішував справи, із покривдженням ближніх, у свою користь.

Іншою тінню того століття був занепад монашого життя. Монастирі не були тоді твердинями віри й побожности; впала монаша карність, до монастирів закралась розкішна виставність. Замість монаших ігуменів у просторих залях монастирів урядували світські настоятелі, що купили собі ту гідність за гроші й добування грошей із багатих монастирських посілостей ставили як головну точку свого денного порядку. А монахи тим часом мандрували з міста до міста й не дбали про богослуження; ні про церковне правило. Через те ні монахи, ні монастирі не мали в людей пошани.

Муж Провидіння

Мужем Божого Провидіння, що мав станути до рішальної боротьби зо злом і причинитись до спасенної обнови, був — святий Оділо. Прийшов на світ коло 962 року, як син графа Меркер із Оверинь. Коли був іще малим хлопцем, загрожувало йому каліцтво; видужавши перед вівтарем Божої Матері, з вдячности вже тоді зложив обітницю, що буде завсіди вірним слугою Пречистої Діви Марії. Та коли виріс на здорового, гарного й розумного молодого графа й світове життя стало принадливо усміхатись до нього, нелегко стало йому рішитися, з чим мае вибиратись у дорогу життя: з шаблею, чи з хрестом. Щоправда, родина була за тим, щоб молодий Оділо прийняв яке впливове, світське настоятельство з великими доходами з монастирських дібр, і він зробив це, а навіть одержав нищі духовні свячення; та не важивсь прийняти самого священицтва, що його не можна було потім відкликати.

Ходи за Мною!

Коли так молодий граф стояв на розпутті, Бог дав йому нагоду познайомитись із старим, поважним настоятелем монастиря в Клюні — св. Майолем. Клюні —то був оснований щедрим князем Вільгельмом із Аквітанії новий монастир, що придержувавсь первісного уставу св. Венедикта й мав славу доброго, карного монашого дому. Багато годин минуло Оділові на поважній розмові зо св. аввою, про правила, заняття й ціле життя в клюняцькій обителі й цілий рік проминув іще з того часу, заки серце молодого графа, що тужило за любовю, славою й щастям, вибрало собі за одинокий предмет своеї любови Бога й Божу справу. Та як уже рішився посвятитись геть чисто Богові, старавсь виповнити свое зобовязання всіма силами душі й тіла. І робив це так добре, що 991 року, мавши 29 років життя, став намісником св. Майола, а 994 року, після смерти старого авви, 177 клюняцьких монахів вибрали його одноголосно настоятелем-аввою й віддали Оділові управу клюняцької обителі й 37 дочерніх монастирів, що під його кермою мали не тільки вдержатись, але й закріпитись духовно й матеріяльно.

Офензива

Як правосильний і повновласний авва забравсь св. Оділо рішуче й безбоязко до оборони монастирських дібр, що були власністю Апостольської Столиці, а служили до вдержання братів-монахів і прокормлення вбогих. Тяжка була та боротьба з захланними й нечесними сусідами, але св. Оділо не злякався. Сам, без озброеного пястука, тільки зо своїм правом і могутнім словом відкликавсь до духовних і світських судів, доказував свое право, погрожував Божим судом — і вигравав справу! Ті, що мали зброю й сильний пястук, а не мали за собою права, мусіли уступити й на будуче краще шанувати чужу власність, а монахи, мавши запевнений щоденний прожиток, могли спокійно віддаватися богомільному життю.

Духовна обнова

Ще більше уваги присвячував св. Оділо обнові духа по своїх монастирях. Молитва вмертвлення, праця, богослуження, церковне правило, а головно послух, стали предметом особливої уваги й запопадливости св. авви. Це не сподобалось деяким розпущеним монахам і вони почали виступати проти св. Оділона. Та це не помогло їм; Оділо винних покарав, непоправних виключив із монастиря й — не зважаючи на перепони й великі труднощі — підніс свое згромадження на високий ступінь монашої досконалости.

Та хоч енергійний і неуступчивий у конечних речах, у поведенні з монахами, гістьми й убогими був дуже лагідний і добросердечний так, що старші монахи робили йому навіть докори. Та він успокоював їх словами великого розуму й доброти: "Я бажаю бути скоріше ласкаво суджений за свою ласкавість, ніж бути строго суджений за свою строгість."

Та лагідність клюняцького авви стала така голосна, що до монастирської фірти почали ковтати єпископи й пралати, князі й лицарі, злочинці й грішники, французи, еспанці, німці, італійці й інші народности, а він приймав їх усіх, бо пізнав завчасу, що така Божа воля. Вбогим був за найкращого опікуна; коли 1006 року настав голод, Оділо казав стопити всякі золоті посудини й прибори, а навіть продати золоту корону, даровану монастиреві св. князем Генрихом, щоб тільки за призбирані гроші купити голодуючим людям хліба.

На широкім фронті

В пересвідченні, що Бог вкладае на нього велике завдання обнови Европи, приймае Оділо багато кандидатів до клюняцького новіціяту, а по скінченні приписаної проби розсилае свою молоду армію до різних країв і обсаджуе своїми ревними одводумцями численні дочерні монастирі, а навіть опорожнені епископські столиці, де серця монашої братії били й далі згідно з серцем і бажанням ревного й святого авви в Клюні.

Для беззаконного купна духовних гідностей, надавання духовних урядів світською владою й гіршачої женячки священиків не було в Клюні ніякої уступки. Дуже можливо, що великий пізніший обновник і реформатор та поборник подібних надужить у Католицькій Церкві — папа Григорій VII. — був учнем св. Оділона.

Щоб добро закріпилось по всіх законних домах, св. Оділо їздив від обителі до обителі й сам провірював на місцях ревність монахів у захованні законних уставів та його заряджень; робив це навіть у зимі, хоч такі поїздки в тих часах були получені з великими труднощами.

Крім братів-монахів горнулись до нього за порадою навіть найвищі духовні й світські достойники. Одна хроніка подае про св. Оділона таку заввагу: "Його любили сердечно: французький король Роберт, Аделяйда, мати німецьких Оттонів, німецький цісар Генрих; непереможні володарі Конрад і Генрих були з ним одного серця й одної душі; мадярський король Генрих, Санчо володар Еспанії не знали його з лиця, та були з ним у живих взаеминах; римські папи: Сильвестер, Венедикт, Іван, і Климентій уважали його за свого брата. Чи був взагалі хто такий, що не був би гордий із того, що мав його за свого дорадника й приятеля? Італія раділа, коли він приходив туди, а головно Падва, що її він двічі захоронив від знищення огнем і мечем. Рим, володар землі, тішивсь його гостиною. А впрочім — як могло бути інакше? Кого Бог обсипуе ласками, того світ мусить любити."

Вірний син Церкви

Єпископства в Ліоні не хотів Оділо прийняти, дарма, що його просило кількох папів; казав, що вже надто старий і слабий; але поїхати до Риму, до Христового Намісника, до Апостольської Столиці, щоб бути завсіди в найліпшій злуці з правдивою Христовою Церквою й робити все в дусі Церкви, то мав завсіди досить сили; девятий раз відбув подорож до Риму як 85-літній старець! Такий був вірний син Католицької Церкви. Як замість Лютра був би прийшов у тім часі св. Оділо, світ інакше виглядав би сьогодні.

Миротворець

В часах Оділона, як згадано вище, було багато кривавих наїздів, безкарних сусідських порахунків і грабежу; це робили пани, а за ними йшла їхня служба й простий народ. Щоб зарадити лихові, заведено — перемиря, "Божий мир", так, щоб від пятниці до понеділка рано ніхто не допускавсь ніякого насильства; хто нарушив таке перемиря, не міг в часі напасти знайти захорони в церкві; інші люди, що шанували той "Божий мир", мали право схоронитись перед напастю до церкви й тоді ніхто не смів чинити їм ніякої пакости. За старанням св. Оділона й Бл. Ришарда, що належали до відносної комісії, багато провінцій у Франції прийняли постанову в справі такого перемиря.

Син Марії

Св. Оділо запровадив у своїм згромадженні звичай, щоб кожного року в дані дні жертвували милостині, молитви й Служби Божі за душі всіх померших; той звичай є тепер у цілій Католицькій Церкві.

До Пречистої Діви Марії мав велику набожність, а з усіх таїнств одушевлявсь найбільш — Воплоченням Божого Сина;

коли монахи співали в церкві слова: "Ти ко ізбавленію пріемля человіка, не возгнушался еси дівическаго чрева", він попадав в захват й тратив свідомість; тільки його тіло свідчило про той жар, що був у його душі при розважанні тіеї Божої доброти, що обявилась у Воплоченні Божого Сина. Його проповіді й малі поеми мали за тему головно таїнства нашого відкуплення або почитання Пречистої Діви Марії. Визначався Оділо духом скрухи й контемпляції, цебто високого розважання Божих речей. Коли молився, по його лиці спливали часто сльози.

Борець і святець.

Життя св. авви Оділона було життям високого богоміля, а одночасно широкої діяльности. Коли став настоятелем у Клюні, застав у Згромадженні 37 монастирів, а лишав 65 зреформованих справжніх монаших домів, повних монахів, перейнятих духом патріярха Венедикта й свого святого настоятеля.

Та праця й боротьба, а до того ще й 5-літня недуга, повалили вкінці сильного, католицького дуба. Коли відбував візитацію монастиря в Сувіні де був гріб святого попередника-авви Майоля, завитала до нього смертна недуга. Відчувши близький конець, прийняв на смертній постелі св. Причастя й св. тайну елеопомазання. Наступного дня казав занести себе ще до церкви на відправу церковного правила, а потім — лежачи на землі, на мішку посипанім попелом, дня 1-го січня, 1049 року, в 87-ім році життя й в 56-ім році настоятельства, віддав Оділо Богові свою святу й повну заслуг душу, як непереможний борець із насиллям та всяким надужиттям та великий реформатор монашого життя на Заході.

Память св. Оділона, подібно, як нашого св. о. Василія Великого, святкується 1 січня.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

Кращим скарбом від золота й дорогих самоцвітів є знання, бо воно заспокоюе одне з найглибших бажань людини— пізнати правду та служить її за дороговказ в пошукуванню за щастям.

Зі всякого знову знання найціннішим й найбільш хосенним е те, що відкривае найглибші тайни людського життя, що дае повну і правдиву відповідь на найважніші питання людини та що помагае її осягнути справжне щастя в дочасності й вічності.

Таким якраз знанням е Святе Богословія. І тому це буде дуже корисна річ, якщо читачі "Світла" будуть уважно перечитувати все те, що знайдуть під наголовком: Святе Богословія. Беріть отже й завжди пильно читайте Святе Богословія й нехай те читання вийде вам на добро!

Поняття Богословії

Богословія, з грецького теольоґія, як уже саме слово нам каже, е це наука про Бога. Точніше можна його так означити: Богословія — це наука про Бога й сотворіння в їхньому відношенню до Бога, основана на розумі й вірі.

Богословія научними методами досліджуе релігійні правди, їх обяснюе, доказуе й боронить, витягае з них розумові висновки, порядкуе їх і вяже в суцільну систему.

Джерело звідки св. богословія черпае свої правди й світло, у якому все розглядае е не тільки саме розумове пізнання, але перщусього Боже обявлення, що міститься в св. Писанню й в церковнім Переданню.

Тим якраз богословія ріжниться від усіх інших світських наук, що обмежуються тільки до таких правд, що їх можна пізнати самим розумом.

Предметом св. богословія е Бог й сотворіння, передусім розумні сотворіння у їхньому відношенню до Бога як до свойого початку й остаточної цілі. Коротко, а дуже гарно про предмет св. богословія висказався св. Альберт Великий: "Богословія — це наука від Бога, про Бога й веде до Бога."

Вона е наукою теоретичною, бо навчае нас в що маемо вірити й як думати в релігійних справах, а одночасно вона е також наукою практичною, бо дае нам вказівки, як ми маемо уладити й вести наше життя.

Св. Богословія — це справжня мудрість і тому до нього можна зовсім слушно віднести ці слова св. Писання: "Блажен той чоловік, що придбав собі мудрість і чоловік, що вмів добитися до знання. Бо набуток це ліпший як набуток срібла й хісна з нього більш як із золота... Вона — деревом життя для тих, хто її здобуде й щасна доля тих, хто її держиться... Над усе ціни її, а вона підійме тебе високо; вона до честі доведе тебе як пригорнешся до неї. Вона вінцем ласк украсить твою голову й придбае тобі пишний вінок." (Прип. Сол. гл. 3 і 4).

РЕЛІҐІЯ

Через цілу історію людина виступае як релігійна істота. Своею природою й своїм життям людина суттево ріжниться від усіх сотворінь землі. Відколи тільки чоловік звився на світі відзначався він тим, що мав розум, завдяки якому перевищав здібности всіх інших сотворінь, мав мову, моральний змисл, вів родинне, громадське життя, був паном огню, сам себе зодягав, як умів і як хотів, виробляв собі ріжне знаряддя (для боротьби, для вигоди, прикраси) і т. д. До тих природних питомих прикмет чоловіка належить також релігія.

Релігія е загальним і постійним чинником у життю людства — чинником не менше загальним, постійним та важним, як пр. мова. Всі народи вірили в божество й кланялися йому.

Релігія заслуговуе на наше уважне розслідження з двох головних причин: 1.) бо вона е явище всесвітне й загальне щодо часу й простору, що мало й тепер мае величанський вплив на життя людей одиничне й збірне; 2.) бо в релігії вирішується найважніше питання нашого життя: пощо ми живемо на цьому світі? Від розвязки цього питання залежить уладження і напрям всього нашого життя: якщо це правда, що цей видимий світ е передсінком другого невидимого світа, а наше дочасне життя тільки підготовкою до вічного життя — так як цього навчае релігія — то тоді ми обовязані всі наші чинности скеровувати не до дочасного скороминущого життя, а до вічного щасливого життя, як до нашої остаточної мети. Отже, бачимо, що справа релігії е великого значіння. Берімось про те її досліджувати!

Найперше поставмо собі питання: що це е релігія?

Що це е релігія?

Релігія — це моральна звязь людини з Богом. Вираз походить від латинського слова religare, що значить: звязати, зобовязати. Отже етимольоґічно вираз "релігія" (religio) е рівнозначний з нашими словами "обовязок," 'повинність.'

В кожнім моральнім відношенню виступають два чинники: розум і воля. Так і в релігії. Розумом пізнаемо Бога (властиво: цілий збір релігійних правд), а волею добровільно служимо Богові, цебто пристосовуемо наше життя до пізнаних релігійних правд.

Усі сотворіння без виїмку знаходяться в фізичній звязи з Богом: Бог їх сотворив і безнастанно вдержуе їх у буттю, а сотворіння сповняють Божу волю тим, що осягають ціль, для якої їх Бог сотворив. Одначе отся звязь не становить релігії, бо вона для сотворінь не е свідома й не е добровільна.

Коли пізнаемо Бога як свого творця і володаря, то з того само собою слідуе, що ми **повинні** служити Богові, сповняти його волю. Вправді тому, що маемо свободу волі, можемо й не слухати цього наказу розуму й совісти, одначе тим стягаемо на себе наслідки непослуху супроти Бога. Це значить, що ніяк не можемо обійти повинности, щоби служити Богові. До релігії отже належить не лише **віра в Бога,** але також, як суттева частина, **життя** після тої віри, служення Богові.

Ми на світі наче "робітники в винограді" Господнім. Служимо Богові, коли сповняемо його волю в усіх наших моральних відношеннях. А ті відношення розпадаються на а) відношення до Бога, б) до самих себе, в) та до інших людей. Не досить отже відноситись чесно до самого себе та до інших людей, треба це особливо Богу кланятись, славити його, молитись йому, щоби сповнити цілий наш релігійний обовязок.

Релігія взята підметово це значить, як прикмета людини е то таке добровільне розположення душі, або така чеснота, що людину, яка знае про існування Бога, склонюе до богопочитання ізза його незрівнаного достоїнства й влади.

Три чинности людини складаються на релігію: а) чинність **розуму,** що пізнае Боже достоїнство; б) чинність **волі,** що це пізнання приймае й на нього погоджується; в) чинність **практична,** цебто готовість виконати ділом всі наші обовязки супроти Бога. Релігія обіймае цілу людину, бо ціла людина як така е залежна від Бога.

Релігія взята предметово е це збір правд віри, моральних обовязків і обрядів призначених до вияви богопочитання Найвищої Істоти.

В поняття релігії входять три суттеві складники: **1. Знання,** або догми: тому що людина мае розум обовязана пізнати Бога, його природу, прикмети, провидіння, спроможність і моральне зобовязання до нього прямувати як до своеї остаточної мети й середники, що ведуть нас до злуки з Богом. Звідси то слідуе, що в кожній релігії мусять бути правди, що їх релігійна людина мае приймати.

2. Правило обичаїв, або етика: тому, що людина мае свобідну волю й призначена до діяльности, свої чинности обовязана скеровувати до даної мети. Релігія каже, що тою метою е Бог і подае моральні правила й обовязки, які виповняючи зможемо Бога як свою мету осягнути. Отже моральні обовязки Бога почитати й добро робити — це другий складник релігії.

3. Зовнішні обряди. Людина складається з душі й тіла й тому не тільки душею, але й тілом повинна Бога почитати й йому служити. Вона обовязана свою внутрішну пошану, вдяку й любов до Бога виявити також відповідними зовнішними знаками цебто обрядами.

Так отже релігія цілу людину скеровуе до Бога й е основою морального життя: бо розумові подае правди віри, волі правило обичайности, а змисловій природі зовнішні обряди.

Що ці три чинники належуть суттево до релігії доходимо із розважання про Бога як найвищої істоти, творця й володаря й із розважання людини як розумного й свобідного сотворіння, що мае свою основу, буття в Бозі як свойому початкові й остаточній цілі й від якого всецілo залежить.

Всі ці три складники подибуемо в усіх релігіях світа.

ЗАМОВЛЯЙТЕ І ЧИТАЙТЕ
ПРОПАМЯТНУ КНИГУ
Ціла $2.50. Можна набути в ОО. Василіян у Мондері. Алта.

Католицька Релігія
в Поученнях і Примірах

АПОСТАТИ

Цар Константин Хлор, батько Константина Великого, забажав був раз випробувати свою християнську службу. Тому приказав одного дня піти всім християнам до поганської божниці й зложити там жертву поганським божкам; хто не зробить того, мав утратити своє місце на царськім дворі.

В назначенім дні прибули християнські слуги перед царську палату в Тревірі, та не на те, щоб зрадити Христа, але щоб заявити цареві, що вони готові скоріш умерти, ніж стати невірними правдивому Богові. Цар послухав їхнього мужного визнання віри й відпустив їх додому.

Та були й такі християни, що понизили свою християнську віру й зложили жертву поганським божкам, надіючись за те від царя великої ласки. Дуже однак помилились у своїх сподіваннях! Бо цар казав прикликати їх і сказав їм: "Бачу, що ви не є вірні слуги свого Бога. Як же ваш небесний Пан не може здатись на вас, то ще більше не може лічити на вас земний володар." По тих словах нагнав їх зараз зо служби, а вірних християн похвалив і нагородив.

Хто вирікається правдивої віри, стягає на себе Божий гнів і погорду людей. Тому ми держімось завжди такої засади: краще вмерти, ніж зрадити святу, Христову, католицьку віру!

До голяндського міністра Модермана, старого простестанта, прийшов раз молодий католик, що походив із поважної католицької родини в Амстердамі, просити державної посади. Він був правник. Під час авдієнції спитав міністер того правника, якої він віри. Бажаючи приподобатись міністрові протестантові відповів той юнак:

— Щоправда, то я католик, та я не привязую особливішої ваги до католицької релігії.

— Те, що той негідний католик почув тепер від протестанта, спало на нього мов грім!

— Як так, то я не маю для вас посади. Людина, що не цінить собі своєї релігії, не буде сповняти сумлінно своїх обовязків і до держави.

З соромом опустив той безхребетний католик офис міністра й доки Модерман був міністром, не одержав бажаної посади.

Навіть поважні некатолики погорджують такими католиками, що зраджують свою віру.

Коли турецький султан Магомет II здобув 1453 року місто Константинопіль, уладив страшну різню. Хто втік живий, попав у полон. Між полоненими находилась одна християнська достойна дівиця — Ірина. Була вона така гарна, що султан, очарований її красою, забажав узяти її собі за жінку й зробити царицею, як тільки виречеться Христа й прийме магометанську віру. Задурманена підхлібними обітницями й приманою цісарської корони, Ірина згодилась покинути Христову віру. Султан назначив день, коли Ірина мала бути проголошена царицею. Та магометанське військо загрозило султанові бунтом, як що він справді заключить із нею подружжя. Тоді султан рішивсь заспокоїти свою армію надзвичайним учинком. Найперше казав поставити в Константинополі на ринку величавий престіл, а потім приказав усім достойникам і народові зібратись означеного дня на ринку. А Ірині приказав убратись якнайкраще, бо того дня має бути проголошена перед усіми царицею. Коли прийшов назначений день, Ірина, одягнена розкішно в найдорощий одяг, прикрашена перлами, вийшла з султаном на підвищення. Коли станули обоє на підвищенні, спитав султан тричі Ірину, чи хоче виречись Христа, а почитати Магомета. І присягнула: "Так, хочу". Тоді султан заложив їй на голову цісарську корону, а коли Ірина поступилась кілька кроків вперед, щоб показатись народові, султан Магомет II витягнув скоро свій острий меч і з такою силою вдарив Ірині по шиї, що відрубав голову разом із короною. Потім із гордістю копнув від себе трупа й сказав до війська й народу: "Маєте такого султана, що вміє володіти не тільки над вами, але й над собою."

Така страшна була доля відступниці Ірини, що для панства, для лакімства нещасного, виреклась Христа: в однім дні стратила дочасне й вічне царство! Горе тим, що відступають від Бога, від правдивої Христової віри й не хочуть покаятись! Шкода буде, що родились на світі...

Підчас французької революції, коли то сотнями вбивано католицьких священиків, було много й таких, що для ратування свого життя, відпали від католицької віри. Між ними був також і паризький епископ Іван Йосиф Ґобель. Той епископ заявив перед Народніми Зборами, що він досі вчив фальшивої релігії, але тепер приймає нову релігію рівности й волі; водночас потоптав свої епископські відзнаки. Та не довго тішивсь волею; втратив ласку в Робеспієра, революційного провідника й мусів 1794 року, в 77 році життя, піти на страчення під ґільотину. Перед смертю пізнав епископ Ґобель виразно тяжкий злочин, що його допустився проти католицької релігії й дуже жалував, що дав згіршення народові й священикам.

На день перед смертю написав такий лист до о. Льотрінґера, одного зо своїх священиків:

"Завтра змажу своєю кровю свій злочин проти Бога й св. релігії. Тому, що не можу висповідатися устно, пересилаю тобі в листі визнання своїх гріхів. Прошу в тебе духовної помочі. Прийди рано незамітно під тюремну браму й дай мені потиху священиче розрішення. При розрішенні не забудь слів — " от всякаго союза клятвеннаго," для увільнення мене від усякої екскомуніки."

Мабуть, завдяки щирому жалеві й тому розрішенню священика, стала брама тюрми нещасному епископові — брамою вічного щастя. Подібно, як той епископ, каявся неодин відступник і перед самою смертю бажав направити свою помилку. Такого розкаяння й навернення треба й всім тим українцям, що відступили від Бога й Католицької Церкви, бо для нерозкаяних відступників вступ до неба заборонений.

---

10 ПОРАД ДЛЯ РОДИЧІВ В ЧАСІ ЛІТНИХ ВАКАЦІЙ

1. Памятайте, що діти забувають на свою щоденну молитву. Тому **допильнуйте, щоб ваша дитина щоденно рано й ввечір помолилась.**

2. **Заохотіть своїх дітей,** щоб принаймні раз у місяць приступили **до св. Сповіді** й злучились з евхаристійним Ісусом у св. Причастю.

3. **Вважайте, щоб діти побожно вислухали в неділі й свята Служби Божої.** В часі вакацій є небезпека, що діти можуть занедбати цей свій обовязок совісно сповнити.

4. **Навчіть дитину пригадувати собі часто на Божу присутність.** Память на те, що Бог усе бачить і чує буде для неї великою захороною перед злом і заохотою до доброго.

5. Родичі, **майте бачне око з ким ваші діти пристають і бавляться,** бо зле товариство може дуже зіпсути душу дитини й знищити всі ваші зусилля її добре виховати.

6. **Хай діти бавляться, але невинно.** Навчіть дітей дивитись на забаву й розривку як на хвилевий відпочинок, а не як на весь зміст їхнього життя. Забава хай переплітає працю. Вважайте на які представлення і кіна діти ходять!

7. Дбайливі родичі мають нагляд над тим, що діти читають. Діти є дуже жадібно цікаві. Ця цікавість коли не є вміло контрольована родичами веде часто до зіпсуття і проступків. **Щоб захоронити успішно дітей перед злим читанням давайте їм добірну цікаву добру лектуру.**

8. Сьогодні поганська й безсоромна мода підбиває сучасну публику. Під обманливими кличами спорту, гігієни, здоровля заохочується молодь обох полів до наготи, а це веде до затрати стидливости й доводить старшу молодь, головно літньою порою до нечистоти. **Вважайте, щоб ваші діти вбирались гарно, модно, але при тім згідно з вимогами християнської обичайности.**

9. Бездільність веде до многих провин. **Хай, отже діти в часі вакацій чим корисним займаються.** Відпочинок, забаву, фізичну й умову працю так треба розложити, щоб вони були дитині корисними для духа й тіла.

10. **Треба впоювати в дитину почуття пошани себе і цінення свого життя й щоб вона використовувала дану її свободу в часі вакацій до самостійного самообразовання й** [illegible]

— **Католики** в Англії разом зі своїми епископами рішуче виступили проти проекту, щоб зліквідувати сепаратні й віроісповідні школи й запровадити тільки однородну державну школу для всіх дітей без виїмку. Кардинал Гінслей, архіепископ Вестмінстеру пригадав усім католицьке становище в шкільній справі. Християнські діти мають право до християнського виховання, а християнські родичі мають обовязок це право для своїх дітей берегти. Навчання і виховання дітей по християнськи є далеко важніше як світське образування. Уряд обовязаний шанувати право родичів, що є обовязані наставати, щоб виховання і дома й в школі було християнське. Коли дім і школа будуть згідно виробляти християнський характер у дітей, тоді буде добра основа надіятись, що християнські засади будуть уведені й у публичне життя народів.

— **Деякі люди** завзято пропаґують погану й шкідливу практику контролі породу через протизапліднюючі середники. Проти цього виступає рішуче не тільки влада католицької Церкви але й католицькі лікарі, що мали недавно зїзд у Атлентик Ситі, Н. Й. ЗДПА. Стаючи в обороні моралі, патріотизму й святости людського життя вони виступили проти неморального обмежування плодючости родини через нищення плоду, стерілізації, уживання середників проти запліднення і поширювання евтаназії (вкорочування життя трійливими середниками).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СЛОВТСБУРҐ, Н. Й. Благословення дому Сестер Служебниць. Від тижнів заповіджене благословення Дому Сестер Служебниць у Словтсбурґу, Н. Й., відбулося в суботу, 4-го липня ц. р. з великим успіхом та серед піднесеного настрою учасників. Присутні були два наші Владики: Преосв. Кир Константин Богачевський і Преосв. Василій Ладика, ЧСВВ. Взяв участь у торжестві також Протоігумен Чина ОО. Василіян, Впреп. о. Венямин Бараник, а дальше 22 наших священиків, 2 монахи-священики латинського Чина Найсвятіших Тайн, 12 Сестер, представниць 5-ьох латинських монаших жіночих Чинів і Згромаджень, то около 30 Сестер Служебниць. Присутною була й пані Гамилтон, визначна американка, що саме продала була Сестрам Служебницям свою прекрасно положену посілість на їх оселю. Порядкував усім Впр. о. Володимир Білинський.

Торжество почалося архієрейською Службою Божою, яку відправив у сослуженні Впреп. о. Протоігумена Бараника і Впр. о. сов. Антона Лотовича Ексцеленція Кир Константин Богачевський. Проповідь виголосив Всч. о. Краєвський. Діяконували Всч. оо. Ан. Борса і Богдан Олесь, а суб-діяконували студенти богословя: О. Монастирський, Т. Бахцевич, В. Качмар і К. Бердар.

Зі священиків, побіч вже згаданих, були ще оо. сов. Вол. Лотович, сов. Ст. Побуцький, Мир. Данилович, Ів. Шуховський, Ром. Крупа, ігумен о. Сенишин ЧСВВ. Д. Добротвор, Ол. Пристай, Б. Цмайло-Кульчицький, Ом. Ананевич, Онуфрій Ковальський, Тиханський, Дорогович, Андрушків, Гевко ЧСВВ., М. Мартинюк і Василій Шеремета.

О год. 1 відбувся святочний обід, до якого так багато учасників зголосилось, що тричі заставлювано столи. Товстмайстром був о. М. Мартинюк.

МОНДЕР, АЛТА. Відпуст св. Петра. Як минулого року, так цього року храмовий празник св. ап. Петра й Павла відсвяткувала мондерська парохія по новому стилю, 29. червня. Хоч кількаднева слота понищила дуже дороги, то одначе на празник прибуло кілька тисяч людей. Нараховано поверх 525 самоходів, не вчисляючи возів. Вечером по литії о. Романович виголосив проповідь про св. Тайну Покути. Коли б так люди добре користали зі св. Сповіди, скоро настала б велика зміна в світі, новий кращий лад, якого так усі дуже бажають. По суплікації, похід зі світлами пішов на Голгофту, де серед настроєвого співу й молитви маси народу розважали Господні страсти. На другий день люди громадно приступали до св. Тайн. По утрені й тихій Службі Божій о. Жидан сказав проповідь про велику Божу благодать, що її маємо в Пресв. Євхаристії. Співана Служба Божа відправилася на Голгофті під голим небом. Проповідь про віру як основу нашого життя й остою в трудноща виголосив о. Каменецький. По відправі був пікнік. Цьогорічний празник відбувся гідно й величаво. Люди вертали домів піднесені й покріплені на дусі.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

У Едмонтоні викінчування будови української величавої церкви св. Йосафата продовжується під особистим проводом українського будівничого п. Михайла Янчинського з Кукс Крік, Ман. Тепер покривають церковні копули.

— **В Іст Кілдонан, Ман.** у парохії Пресв. Євхаристії в Елмвуд, дня 28. червня відбулося закінчення Рідної Школи й Катехізації. Вечером був іспит, що його перевів о. парох і вистава ручних робіт і рисунків, що їх діти виробили самі під проводом своєї учительки Сестри Евгенії. Діти дістали свідоцтва й гарні дарунки на памятку.

— **В Роблині, Ман.** 28 червня відбулося торжество посвячення нового монастиря й колеґії ОО. Редемптористів. Сл. Божу правив о. М. Кривуцький, парох Сифтону, а діяконували о. Ю. Шумей, парох з Давфину і о. Йосиф Форнальчик ЗНІ. Співав хор студентів-редемптористів. Проповідь виголосив о. Гр. Шишкович ЗНІ. По Службі Божій відбувся обряд посвячення нової інституції, а опісля бенкет у колеґії, в часі якого визначні гості виголосили свої промови. В цій колеґії ОО. Редемптористи виховують студентів, що бажають опісля стати священиками-монахами в їхньому Згромадженні.

— **26. липня 1942** в Роза, Ман., відбудеться ювілейний Зїзд БУК-а.

— **Номінації.** В Згромадженню українських ОО. Редемптористів у Канаді о. Ст. Бахталовський є візитатором і настоятелем у Йорктоні, Саск., о. Степан Іван Шавель, настоятелем і директором школи в Роблині, Ман., а о. Володимир Корба настоятелем у Айтуні, Саск.

Професорами в колеґії в Роблині стали о. Н. Копяківський, Йосиф Корба, й Й. Форнальчик.

— УВАГА —
Приготовляється до друку
КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1943 РІК

Хто бажає в календарі помістити світлини товариств, організацій, хорів, статті, вірші, спомини, оголошення і т.д. хай пише в тій справі на адресу:

[illegible]
MUNDARE, ALTA., CANADA

ВЖЕ Й ДЕЯКИМ ПРАВОСЛАВНИМ ЦЬОГО ЗАБАГАТО

Редакція "Світла" отримала від одного православного священика інтересний лист, який поміщуємо тут в цілости, пропускаючи тільки імя й назвиско автора згідно з його бажанням.

Всечесний Отче Редактор!

Читаючи автокефального "Вістника" читаю також те диво під заголовком "Коли брати на здоровий розум". Коли я се читаю то приходить мені на гадку пословиця, що "коня кують, а жаба ногу наставляє", так я порівную науку католицької Церкви з писаниною Кудрика. Отож кортіло мене дещо написати, та біда в тім, що не маю де те писане помістити. Пишу отже до Вашого Світла й прошу помістити его в підписом: Несподіваний або Православний.

Не думайте отче, що може я що іншого думаю, а що іншого пишу; ні, що я написав, те вийшло з мого переконання і то моя віра.

Зістаюсь покірний
Правосл. Свящ. ....

Тут посилаю 1 дол. як передплату на Світло і прошу посилати на адресу ....

Любий Читачу:

В українськім автокефальнім Вістнику пише, здається, український автокефальний священик Кудрик під заголовком "Коли брати на здоровий розум" і розводиться тамже про католицьку непомильність та хоче вмовити в своїх читачів, що Апостол Петро не був верховний Апостол над другими Апостолами і то лише в тій цілн, щоб умалити власть римського Єпископа, себто папи римського, як заступника тогож Апостола.

Поміж іншим пише він таке: "Бо ані Христос не дав Петрові більших прав як другим Апостолам, ані не поставив папів Петровими заступниками."

Отаке рішене і такий вирок сего писаки і скінчилося.

Але чи то справді так, то це велике питане, бо Христос каже тільки до Петра: "І аз же тебі глаголю, яко ти еси Петр, і на сем камени созижду церков мою і врата адова не одоліють ей." А дальше: "І дам ти ключі царствія небеснаго і еже аще звяжеши на земли будет связано на небеси, а еже аще разрішиши на земли будет разрішено на небесіх."

Апостолу Петру ввірені ключі небесні, так каже св. Іван Золотоустий (Бесіда на покаеніе ст. 329, видане російської Синодальної Церкви), а дальше твердить той святий, що Христос поручив ему (Петрови) управу вселенською Церквою (Знову бесіда на покаянів ст. 341). А чому так? Се тому, що Петро любив Христа "паче всіх", Петро був висший любовю.

Правдиві епископи Христової Церкви на цілім світі се заступники, се наслідники Апостолів. А тепер питане, котрий з них є заступником св. Петра, котрому поручив управу вселенської Церкви? Всім? Ні, се неможливо, бо Христос призначив тільки одного, щоби управляв всею Церквою і властиво Петра, ну тепер де его заступник? Єго заступник се римський епископ, се папа. Так признає Церков, так признає світ.

А тепер дальше возьмемо непомильність. Христос сказав що Він буде з Церквою до "скончанія віка", то значить, що Церква через те є непомильна, що вона є "столп і утвержденіе істини", ну колиж так, то той котрому Христос поручив управу вселенською Церквою, мусить мати дар непомильности, бо він управляє тою Церквою; впротивнім разі, наколи б він не мав того дару, то він увів би цілу Церкву в блуд, бо це ж голова Церкви. Ні і ще раз ні, управитель вселенської Церкви має дар непомильности.

Дальше в тій писанині стоїть таке: "Жаден з Апостолів не мав таких великих титулів і урядів, які нині має папа. Не досить того, що він є наслідником Петра, але є він ще й намісником, є заступником самого Христа — каже Шпіраґо.'

То не Шпіраґо так каже, але так каже Христос і то каже виразно до Апостола Петра. Він каже до него: "Паси вівці мої!" Отож Христос дає ему свою власть, а хто має чиюсь власть, то вже тим самим є его заступником. Коли ж папа має право пасти Христове стадо, то він тим самим є заступником Христа.

Православний.

До цього листа хочемо додати ще деякі наші замітки:

1. Наші автокефальники у своїм засліпленню не тільки перекручують католицьку науку й її потім ніби побідно збивають, а ще загоняться аж так далеко, що заперечують те, що загал православних не думає перечити пр. старшинство Петра між апостолами, його побут у Римі і т. д. Тому зовсім слушно їх деякі твердження обурюють навіть віруючих православних. Куди то йдуть наші автокефальники у своїй опозиції до католицизму!

2. Першенство св. Петра, верховенство папів, дар непомильности і т. д. це не є ніякі римські видумки, а правди, що їх можна знайти в св. Письмі й церковнім переданню, що їх приймають самі православні. Треба тільки там шукати тої правди без упереджень і приймати охоче, а не згори їх відкидати, а опісля на всі лади крутити, щоб не своїм поставити. А так саме роблять православні автокефальники. Очевидно, що таке крутійство в справах віри є дуже шкідливе. Історія навернень доказує, що люди, які щиро шукають правди, чи то православні чи протестанти, якраз на основі своїх дослідів св. Письма й св. Отців доходять до признання тих правд, які так завзято заперечують наші автокефальники.

3. Нашим православним автокефальникам скажемо одно: хочете перечити й викпивати правди католицької Церкви, можете собі те робити до схочу, але тим католицької Цер-

ким не повалите, й на тім самі добре не вийдете. Добрі люди навіть з вашого табору пізнають зчасом вашу упертість і засліплення і відвернуться від вас і пропадете зчасом як неодна вже пропала секта. З такими як ви даремна є всяка дискусія і вона до нічого не доводить. Тому й шкода з вами спорити.

4. Православному священикові, що в свойому листі відважився отверто висказати те, що мають у своїм серці многі православні, що живуть у добрій вірі, даємо наше признан-

---

ПРИГАДКИ

19. VII. Нед. 8 по Сош. Св. Отців шести Соборів. Глас 7. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 124 і 334. Єв. Мат. зач. 58 і Ів. зач. 56.

26. VII. Неділя 9 по Сош. Іллі прор. з 20. VII. Глас 8. Єв. утр. воскр. 9. Всеночне. На Сл. Бож. троп. воскр. і Свят. конд. воскр. Слава конд. Свят. І нині Богор. Проче неділі і Свят. Ап. зач. 128 і 57. Єв. Мат. зач. 59. і Лук. 14.

2. VIII. Нед. 10 по Сош. Перен. мощ. Стефана архид. Гл. 1, Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Бож. Ап. зач. 131; Єв. Мат. 72.

Піст Спасівка зачинається 1. серпня.

Місячне намірення на серпень: Щоб нехтуючи людський страх люди добре робили, а від зла втікали.

Місійне намірення: За рідне духовенство східніх обрядів на Близькому Сході.

Відміни місяця: Перша кватира 21. VII. Повня 28. VII. Остання кватира 4. VIII.

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

19. Неділя 8 по Сош. —
Коперник
Ледук
Еґремонт (пікнік)
26. Неділя 9 по Сош. —
Голден місто
Карвел
Торгилд (пікнік)

Basilian Fathers
9648 108 Ave. Edmonton, Alta.

19. Неділя 8 по Сош. —
Редвей, Вільна
26. Неділя 9 по Сош. —
Ґлендон, Спеден

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

19. Неділя 8 по Сош. —
Новий Київ
Лішор
Восток св. Николая
26. Неділя 9 по Сош. —
Плейн Лейк
Стар
Гилліярд (місто)
Веґревил

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

19. Неділя 8 по Сош. —
Енґел Лейк
26. Неділя 9 по Сош. —
Мирнам

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

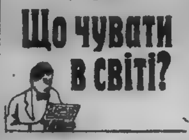

— **У Франції,** в Югославії й по інших краях Европи повстанці ведуть підпольну війну з окупантами й виконують чимало великих саботажів.

— **У Канаді** будуть покликати до примусової військової служби самотних чоловіків і бездітних удівців у віці від 20-40 років.

— **На східному** фронті положення советів погане. По 26 днях завзятої офензиви німці здобули Севастопіль, велику морську кріпость на Кримі. На фронті Курськ-Купянка німці прорвали советську лінію, перейшли ріку Дон, і здобули важні місцевости Вороніж, Свободу, Старий Оскол. Німецький наступ має на цїли розірвати советський фронт на двоє, перервати залізничу звязь між полуднем і північчю й опісля захопити нафтові поля на Кавказі.

— **Німецька** офензива в Советах розвивається зі страшною силою. Німці перейшли Дон, зайняли важні міста Вороніж, Росош, Кантеміровку, Лішічанськ, перервали головну сполуку Кавказу з Росією й прямують до Волги. Рівнож і коло Калініна зробили значний поступ. Совети самі признаються, що вони знайшлись у смертельній небезпеці й кличуть до створення другого фронту на заході, щоб тим зменшити німецький напір на схід.

— **Американці** в Лондоні створили головну кватиру для своїх военних ділань у Европі: На чолі її став ґенерал-майор Двайт Д. Айзенгавер. Цей крок пояснюють загально так, що Злучені Держави приготовляються вдарити на европейський континент. Рівно ж побудували велику морську базу в Північній Ірляндії, з якої будуть керувати своєю акцією на Атлянтійськім Океані.

— **Слідче** федеральне бюро арештувало вісьмох спеціяльно вишколених нацистичних саботажників, яких німецькі субмарини висадили на американський беріг. Вони мали багато всякого рода вибуховин і 170 тисяч долярів. Саботажники мали в пляні нищити залізничі вузли, мости, фабрики, канали і т. д. Їх тепер судить комісія із семи ґенералів.

— **По своїм** повороті з Америки Чорчил стрінув у британськім парляменті сильне невдоволення і критику по причині британських невдач у Лібії.

Одначе він збив закиди опозиції і дістав заяву довіря від палати послів 475 голосами проти 25. 115 послів не голосувало. Його промова з 2. VII. виявила, що аліянти в боях у Лібії в двох останніх тижнях втратили поверх 50 тисяч людей та багато военного матеріялу.

Та хоч положення британців у Єгипті прикре, є познаки, що союзні держави йдуть до перемоги. Побіди союзницьких сил у боях з японцями, опір советів, тісна співпраця Америки з Британією заповідають остаточну перемогу аліянтів у цій довгій війні.

— **В Єгипті** німецьку й італійську офензиву стримали британці коло Ель Аламейн яких 60 миль від Александрії. Британська армія, що є тепер під проводом ґен. Окінлека не дає німцям спокою й підготовляється до протинаступу.

— **Нiпонці** далі наступають на Китай й у Бурмі збирають сили, мабуть до наступу на Індії.

— **Німецькі** бомби 1. червня ушкодили в Кентербері в Анґлії славну тамошню протестантську катедру, колиску анґліканської церкви, кілька історичних будників і велику частину мешкальних домів.

— **В Панамській** полосі арештовано шпигунську шайку з 20 осіб, що доставляла опалу до ворожих лодок та виявляла ворогові рухи американських кораблів.

— **Атаназій А.** Восняцький, 42-літній "вожд" російських фашистів, признався до вини в федеральнім суді в Гартфорді, Кон., що він провадив шпіонажу для Німеччини й Нiпону. За свою провину він дістав 5 літ тюрми і має заплатити 5 тисяч долярів ґривни.

— **Американський** Конґрес ухвалив 42 більйони 820 мільйонів долярів на армію в 1943 р. Є це видаток на цілий біліон більше ніж виносив увесь видаток Злучених Держав у першу світову війну й більше ніж увесь видаток уряду Америки від 1789 до 1919 року.

Знову сенат одобрив ухвалений уже палатою послів проект закону, що уповажнює уряд вибудувати додаткові военні кораблі на загальний тонаж 1 мільйона 900 тисяч тон коштом 85 більйонів 500 мільйонів долярів.

— **Німеччина** побоюючись аліянтської інвазії горячково скріплює оборону західного побережжя Европи й Норвеґії.

— **Японія** дальше згромаджує свої сили в Манчуко, очевидно приготовляючись напасти на Сибір.

— **Америку** й Канаду недавно відвідали королі-скитальці: Юрій, король Греції, Петро, король Югославії й Вільгельміна, королева Голяндії.

— **В Туреччині** на атак серця помер 7 липня премієр Рефік Сайдам. На його місце назначив президент ґен. Ізмет Інону премієром Сукру Сараоґлу. Туреччина в теперішній світовій політиці придержується напрямку строгої невтральности.

— **Німці** своїми підводними лодками безнастанно нищуть аліянтські кораблі на Атлянтику й Карібськім морю.

— **Французький** уряд у Віші по наказу Гітлера, зірвав дипльоматичні звязки із грецьким урядом на скитальщині в Льондоні.

— **Британці** 2. VII. зайняли без спротиву й кровопролиття французький остріє Майот, яких 200 миль на захід від Мадаґаскару. Це сталось тому, щоб мати важне військове положення в боротьбі з ворожими субмаринами й краще берегти морські дороги.

— **В Оттаві** голосами 158 проти 54 перейшло друге читання билу, що дає канадійському урядові право примусово покликати людей до служби в війську за морем.

— **В Перкинс Миллс, Кве.** в часі бурі перевернулось човно на озері МекҐреґор Лейк і втопились шість Облятів, двох священиків і чотирьох клериків.

— **Канадійське** сухопутне військо й летуни сповняють свої військові обовязки на Алясці.

ДАР НА ВИХОВАННЯ молодих василіянських питомців у Мондері, Алта.

Д. Гарасимчук, Торонто, Онт. $2.00

Дякуємо щиро за дар.
ОО. Василіяни.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1249.59**
Остає до збірки	**$450.41**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Іван Морозюк, Мондер, Алта.	**$25.00**
Марія Левицька, Едмонтон, Алта.	2.00
Богдан Маракук, Ґорґем, Н. Дак. ЗДПА.	1.00
Д. Гарасимчук, Торонто, Онт.	2.00
Одна особа, Веґревил, Алта.	2.00
Семен Сисак, Веґревил, Алта.	1.00
Теодор Джуґан і Родина Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	5.00
Василь Костишин, Скаро, Алта.	1.00
Петро Котиляк, Лішор, Алта.	1.00
Марія Бойко, Кливленд, Огайо, ЗДПА.	1.50
Одна особа в Мондері, Алта.	5.00
Разом	**$46.50**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілн в найблизшому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:
Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (102) 15 1-го Серпня, 1942. August 1st. 1942. Vol, V. No. (102) 15.

З релігійно-церковного життя

— **Німецька** окупаційна влада створила ще одну православну церкву на Україні. Передтим німці дозволили на діяльність української автокефальної церкви під проводом єп. Полікарпа Сікорського, а в останніх часах вони дали дозвіл створити на Україні ще одну православну церкву, яка признає ту саму ерархію й той сам спосіб відправи — в старoцерковній мові — що стара зросійщена православна церква на Україні. Її провідником має бути волинський архієпископ Олексій. Так то хто тільки хоче використовує православіє до роблення релігійного роздору й до своїх політичних цілей. Колись це робила царська Росія, опісля Польща, а тепер Німеччина.

— **"Оссерваторе Романо"**, щоденник, що виходить у Ватикані подав церковні зарядження відносно одежі, котру повинні носити жінки, коли входять до дому молитви. Та одежа повинна бути скромна. Коли жінки можуть мати панчохи, повинні їх носити. Але коли жінка за бідна, щоб купити панчохи, вона може прийти до церкви без панчіх. Зате решта її одежі повинна відбивати скромність. Суконки не мають бути закороткі. Також рукави не повинні бути закороткі.

ВШАНУВАННЯ 30-ЛІТТЯ СВЯЩЕНСТВА ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ КИР ВАСИЛІЯ

Цього року дня 4. серпня припадає тридцятьліття священства Їх Ексцеленції Кир Василія. Для виявлення нашої радости з виздоровлення Їх Преосвященства з тяжкої недуги й для зазначення нашої любови й піддання, ми рішили гідно відсвяткувати цей світлий Ювілей. У програму цього свята ввійде Архієрейська Сл. Божа, а опісля святочний бенкет для священиків у вінніпеґськім готелі Форт Ґері. Там зложиться побажання від усього українського католицького духовенства й парохій та вручиться дар любови від священиків і вірних.

Маємо честь подати до відома, що Ювілей відбудеться в вівторок, дня 4-го серпня, ц. р. зі слідуючою програмою:

1. Всеч. Отці зїзджаються до монастиря ОО. Василіян, 612 Флора Аве., Вінніпеґ, о годині 9-ій рано.
2. О год. 10-ій привитання Їх Ексцеленції зібраним духовенством у церкві св. о. Николая.
3. Архієрейська Служба Божа. Проповідь виголосить один з ОО. Редемптористів.
4. Благодарственна пісня "Тебе Бога хвалим," благословення Найсвятішими Тайнами.
5. Зложення чолобитні Їх Ексцеленції присутнім клиром.
6. Многоліттствія.
7. Спільний обід даний клиром в честь Їх Ексцеленції. Підчас обіду тоасти в честь Св. Отця, Короля, Дієцезії й Їх Ексцеленції.
8. Вручення ювілейного дарунку.
9. Відповідь Їх Ексцеленції.
10. Закінчення Свята.

ЮВІЛЕЙНИЙ КОМІТЕТ

На Многа Літа Владико!

ВПР. О. АМВРОСІЙ СЕНИЩИН, ЧСВВ.
Іменований Єпископом-Помічником Преосвященного Константина Богачевського.

З Ватикану через Апостольську Делеґацію у Вашінґтоні прийшла радісна вістка 18. липня про іменування нового епископа-помічника для Преосвященного Кир Константина Богачевського, епископа ординарія українців католиків у Злучених Державах. Новоіменованим епископом є Впр. о. Амвросій Андрей Сенишин, ЧСВВ, ігумен шикаґовського манастиря і парох церкви св. Николая у Шикаґо. Висвята нового владики відбудеться 22 жовтня, 1942 р.

Епископ-Номінат родився 23. II. 1903 р. у Старому Самборі в Західній Україні. Там побирав і свої початкові науки. До гімназії ходив у Львові й мешкав при Інституті св. свящ. Йосафата, де ректором у цей час був пізніщий Преосв. Кир Йоан Бучко. Почувши в собі голос законного покликання вступив до василіянського Чина 16 липня 1923 р. Коли скінчив новіціят 7 квітня 1925 р. у Крехові, продовжував свої студії в Лаврові, Добромилі й Кристинополі. Професію зложив 9 серпня 1931 р., а священство приняв із рук Преосв. Кир Йосафата Коциловського в Крехові, 23 серпня 1931 р. Працював зразу при українській греко-католицькій церкві у Варшаві, а від 1933 р. у Шикаґо в Злучених Державах. З 1-им вереснем 1937 р. обняв уряд ігумена шикаґовського манастиря й тут розвинув свою ревну парохіяльну працю. Кромі виратування з довгів церкви св. Николая на Оклей, виратовує також і другу церкву задовжену на Савт-Сайд і Пулман, як і також купує четверту церкву на Борнсайд. Попри ведення цілоденної Школи св. Николая з правом прилюдности купив минувшого року дім для Сестер Василіянок у Шикаґо. З нагоди ювілею Хрещення України його старанням повстав памятковий величавий Хрест. Найвеличавішим ділом парохіяльної праці Епископа-Номіната було зорґанізовання й переведення Евхаристійного Конґресу, що відбувся в Шикаґо в червні 1941 р.

Назначення нового епископа для українців католиків у Злучених Державах це новий і незабутний доказ великої любови, дбання й старання Апостольської Столиці про нас українців католиків. До нашої чисельної ерархії прибула знову одна свіжа, ревна й достойна сила в особі Епископа-Номіната Впр. о. Амвросія Сенишина. Новоіменованому Епископові бажаємо сил, успіхів й Божого благословення в його епископській діяльності.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ ЗГРОМАДЖЕННЯ СС. СЛУЖЕБНИЦЬ ПНДМ.

Дня 15. серпня, 1942., на Успення М. Божої в Мондері, Алта., святкуватимуть Сестри Служебниці золотий ювілей свого законного Згромадження.

Того дня, 7.30 рано відбудеться в каплиці новіціяту Сестер урочистий обряд Облечин кандидатки С. Анни Госович. Опісля читана Служба Божа за благословення Боже для Згромадження, котру відправлять Їх Ексц. Кир Василій Ладика, або Їх відпоручник.

В 10 год. рано, в церкві св. ап. Петра й Павла відправлять Архієрейську Службу Божу і виголосять проповідь Їх Ексц. Кир Константин Богачевський із Филяделфії. Підчас цієї Сл. Божої зложать свої вічні законні обіти дві Сестрі: С. Андрея Сенишин і С. Ореста Середа.

Зараз після Служби Божої відбудеться в монастирі СС. Служебниць Ювілейна Гостина. В цій гостині візьмуть участь Преосв. Владики, Впр. Отці й другі гості.

Геть із Людським Зглядом!

(Місячне намірення на серпень, 1942.)

Бути християнином — це велика слава, щастя, але й велике завдання. Щоб бути справжнім християнином замало є охреститись; треба ще й жити згідно з наукою Христа й Його святої Церкви; треба все й всюди совісно виконувати волю Божу. А воно не завжди приходить легко. Дуже часто християнам не перешкоді стає людський зґляд. І буває воно таке, що зі страху або зі стиду перед людьми ми залишаємо зробити щось доброго, або й відважуємось на гріх.

Той наганний зґляд людський є слабою стороною навіть у добрих католиків і він товаришить їм від колиски аж до гробової дошки. Ось придивімся уважно до життя! Мала дитина є чемна, побожна, послушна, охоча до книжки й до релігії, але притім криється з тими гарними прикметами перед ровесниками, ба навіть перед домашніми. Чому? Боїться, щоб часом з неї не сміялись і не закпили; чому старається бути такою як другі. Вона вже руководиться людським зглядом.

Знову ж віруючий, добрий і побожний юнак не має відваги виявити себе таким у гурті між своїми товаришами. Що вони, те й він. Вони збитки роблять, крадуть гроші, погані слова говорять, і т. д. — на те саме пускається і він, хоч у серцю чує неспокій і трівогу. А чому? Бо боїться, щоб не втратити ласки в своїх товаришів і не наразитись на їх кпини. Нема в ньому потрібної відваги й рішучости — бо боїться людських зглядів.

Гляньмо тепер на дівчину. Невинна, добра, Богові й людям мила, та чи на довго? Доти доки не переміг її людський зґляд. Коли стала оглядатись на те, щоб не лишитись позаду других пустих дівчат, коли почала думати, що має поступати з духом часу, достосовуватись до других, придержуватись існуючої моди, бо інакше вона не буде мати успіху в житті — то вона вже не та дівчина. Вже не дивиться на те, що каже Бог, Церква, совість, а тільки на те, щоб бути як другі й їм подобатись. Вбирається неприлично, волочиться ночами з парубками, танцює в забороненй час, курить, буває в лихім товаристві, позволяє собі на неморальні вчинки, стидається мати молитвенник, ходити до церкви і т. д. А коли спитатись чому вона таке робить? — Бо так другі роблять. Того життя вимагає. — Інакше, що сказали б про мене другі — відповість вона. Людський зґляд є її провідником. В глибині свого серця чується нещасливою — та що ж, не має відваги побороти людський зґляд.

Візьмім тепер старших. Ось батько родини, людина дозріла, розумна, віруюча. В дома, між своїми, то й молитву змовить і піст заховає і вважає, щоб злого слова не сказати, чогось злого не зробити. Та між другими, особливо між чужими, він уже не такий. Боїться, щоб на нього не звернули уваги, щоб не подумали, або й не сказали: Дивись, він віруючий, він католик, або, щоб собі не покпили: "Дивись який святий! Фарисей. Маєш побожного!" Через такий низький страх перед людьми і неоправданий сором він не йде в неділю до церкви, їсть мясо в пятницю, притакує обмовам, не стає в обороні віри, Церкви, священика, провадить з другими лихі бесіди, запивається і таке інше чинить.

Навіть старець, що вже над гробом і він ще піддається людському зглядові. Хоч уже смерть в очі заглядає, він не покличе священика в пору до сповіді, щоб його лихі приятелі не сказали, що він з Богом поєднався.

Велика сила людського зґляду! Неодин стидається в церкві до Служби Божої послужити, записатись до релігійного товариства, помогти священикові в парохіяльній праці, відновити неважний шлюб, покинути секту, направити дане згіршення. Багато людей, силуються на виставні паради при слюбі, похороні, — а все те про людське око.

Так то зґляд людський — це слабість усіх верств людей. Сьогодні те, що скажуть люди, опінія других, є рішаючим чинником для багатьох й вони жиють під її тиранією, головно коли ходить про вияву релігійного переконання і практику християнського життя. Вони наслідують св. Петра, але саме в тім моменті, як він зо страху тричі відрікся Христа, або стаються подібними до Пилата, що з боязни перед жидами видав на смерть Христа.

Цю слабість сучасних християн добре знають безбожники і її використовують для своїх лукавих цілей.

З цією слабістю мусимо рішучо боротись, бо вона нам дуже шкідлива.

Скажімо собі рішуче: Бути католиком — це не злочин, це честь і слава. Тому не маю чого боятись або стидатись виявити себе практикуючим католиком. Треба мені радше Бога чим людей боятись. Уважаймо добре, що сказав Христос: "Хто повстидається мене і моїх слів, цього Син Чоловічий постидається, коли прийде в славі своїй і Вітця і святих ангелів." (Лук. 9:26). Не забуваймо ще й цього, що коли другі люди завважають, що ми не є боягузи й що не стидаємось виявити наших переконань, то не тільки перестануть сміятися з нас, але й з пошаною до нас віднесуться. Бо в світі так буває: з боягуза насміхаються і ним погорджують, а героеві віддають честь навіть його противники.

То ж будьмо християнськими героями по взору Христа, що не стидався проживати в убогім Назареті, що не боявся і не стидався виступити перед людьми зі своєю наукою покори, убожества, терпеливости й осуджувати ложні засади фарисеїв, що мужно й по геройськи визнав перед жидівським і римським судом своє божество й приняв повну болю й ганьби смерть.

Возьмімо на себе хрест наших християнських обовязків і несім його відважно та прилюдно й кажім зі св. ап. Павлом: "Я не стидаюсь евангелія!" (Рим. 1:16). Вмиймо відважно постояти за права Божі і в обороні Христової релігії, як св. Іван Хреститель і другі святі мученики, а нашу дотеперішню трусливість старaймось направити мужним визнаванням св. віри й апостольською ревністю так як св. ап. Петро по своїм наверненню, що за Христа дався на хресті розпяти.

Наші часи потрібують таких християн. І як на місце християн боягузів зявляться християни-герої, що віднесли побіду над ложним страхом і стидом, такі, що не даються звести натахи гідною світовою популярністю й людським зглядом, тоді християнство стане великою силою, що зможе знищити царство темноти й злоби й завести на світі кращий лад і довести до гаразду між людь-

Погорджуймо отже людським зглядом! Не біймось і не соромімся бути добрими й добре робити! Поступаймо всюди так, щоб і нам могли сказати вороги те, що сказали Христові: "Знаємо, що ти є правдивий і по правді на путь Божий наставляєш і про нікого не дбаєш, бо не дивишся на лице чоловіка." (Мат. 22:16). Молімось також, щоб усі християни перенятї вірою, надією й любовою до Бога, у своїм приватнім і прилюднім життю мужно визнавали й прославляли Христа словом і чином і вільні від ложного сорому й страху злого береглись, а добре робили!

ЗАМІТКИ

Сумно з православям.

Православний митрополит Венямин, екзарх московського патріярхату на чолі з митрополитом Сергієм і голова московської православної Церкви в Америці, обїхав Канаду з відчитами у яких пробував доказати, що в Советах була й є тепер свобода релігії.

Витали його росіяни й українці з III. Інтернаціоналу. В Торонті говорив митрополит у "Дейл Чорч" до 'вірних', які довгі роки опльовують Церкву й релігію по рецепті "святого" Леніна.

Знову в Вінніпеґу мав відчит у новововідкритім робітничім домі, бувшій домівці ТУРФДім, а тепер домі РЗТ, при вулиці Прічард і МекҐреґор і виступив на сцені, з якої колись падали ворожі слова на адресу релігійних людей та атеїстичні, комуністичні фрази, що "релігія це трійло для людства."

Православний митрополит, як подали часописи, казав, що в Советах є основна свобода релігії, та що хоч уряд советський є безбожницький і забрав церковні маєтки, то офіційно советська влада ніколи релігії не переслідувала. Переслідувано духовенство і то не за релігію, а за протиурядове становище. Російська церква — казав митрополит Венямин — рішуче стоїть за советським урядом у боротьбі з Гітлером і тепер треба на час забути про справу релігії в Росії, а треба подбати за те, щоб тамошні війська дістали більше човгів і других воєнних матеріялів, а також, щоб якнайскорше аліянти створили другий фронт.

Те саме говорив митр. Венямин у Едмонтоні та других місцях.

Поїздка високого достойника православної Церкви з відчитами, що виглядають на оборону большевизму і його відношенню до релігії і Церкви й братання з тими що є загально відомі як здекляровані вороги всякої релігії, кидає дуже темне світло на саме православя і насуває много думок про його внутрішню вартість. Не хочемо витягати всіх висновків з того факту. Лишаємо це кожному. Хочемо однак зробити кілька заміток. Чи то випадає високому церковному авторитетові, навіть хоч би він був православний, вибілювати большевизм і вислугуватись большевицькій пропаґанді, що всіми хитрими способами поборює всяку релігію і своїх приклонників виховує на повних безбожників? Хіба ж це не є надуживання церковного авторитету для низьких цілей? Хіба ж боротьба з гітлеризмом і фашизмом вимагає аж того, щоб світло лучилось із тьмою? А може треба приняти, що вже світло стало тьмою. А якщо так, то де ж тепер опинилось "святе" православя?

Якже ж відмінне становище зайняли католики в Англії до Советів? Вони щоправда не осудили мілітарного союзу аліянтів зі Советами для боротьби з гітлеризмом, однак на той союз дивляться як на конечне й тимчасове менше лихо, щоб відвернути ним ще більше лихо й помимо існуючого союзу осуджують комунізм і не вибілюють його злочинів відносно релігії й Церкви.

Вони представляють справу так як поправді вона мається. А православя в цих складних політичних обставинах коштом правди і чести і цим разом пішло на службу безбожницькій політичній власти й зрадило справу Христову.

Ніхто не всилі цього збити, що комуністична й большевицька система, її творці й провідники, її дотеперішна практика в Росії є засадничо ворожі релігії й Церкві, та що в Росії не було й нема повної свободи віри. Руйнування й ограблювання церков, розстріли духовенства, безбожницька пропаґанда підпирана урядом переслідування віруючих людей ріжними способами, заборона навчання релігії в школах і орґанізування семинарів і т. д. показують ясно, що в Росії повторились часи гонення християнства з перших віків.

Говорення високого православного достойника, що в Советах є свобода релігії не тільки що минається з правдою, але є сумним і болючим ударом для глибоко віруючих православних.

Не кажемо, що не треба поборювати антихристіянського гітлеризму, але вибілювати большевизм і говорити таке, що тепер треба на час забути про справу релігії в Росії вважаємо в устах церковного представника прилюдним згіршенням.

Сумне те православя, що має таких представників!

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНҐРЕС У МОНДЕРІ

на закінчення 50-ліття поселення Українців у Канаді.

В суботу, 1-го серпня: **День спорту.**

Початок в 1 год. пополудні. Ріжні гри, забави й нагороди для побідників.

В неділю, 2-го серпня: **Ювілейний День.**

В 9. год. рано: Торжественна Служба Божа, що її співає збірний діточий хор. Богослужба буде передана через радіо СФРН.

Год. 12:15. Величавий похід вулицями міста й перекуска.

В 2 год: Промови визначних представників держави, концертовий виступ албертійських хорів і орхестр, **спів артиста-співака Михайла Голинського,** народні танки дітей, руханкові вправи, український балет під проводом п. **Амврозія Головача,** акробатичний виступ українських юнаків, а вечером велика розіґравка тикетів.

Всіх до участи в цьому Конґресі запрошує

ЮВІЛЕЙНИЙ КОНҐРЕСОВИЙ КОМІТЕТ І ОО. ВАСИЛІЯНИ З МОНДЕРУ.

Дайте Дітям Найліпшу Школу!

Відозва до українських батьків у Канаді.

Українські Батьки й Матері! Хто зайде до Вас, той може побачити, що Ви маєте хату, поле, велике господарство, а може крамницю, варстат, чи яку добру роботу. Може в Вас є навіть покладні гроші в банку. Ви пильнуєте того свого дорібку й він дає прожиток Вам і всій Вашій родині.

Діти дорогоцінний скарб

Та це певне, що дорожчими для Вас від хати й поля, від крамниці, варстату й грошей і милішими Вашому серцю є — **Ваші діти.** За здоровя й життя тих своїх діточок Ви готові б віддати нераз і останнього сотика, щоб вирятувати їх із небезпеки. Ви годуєте й вбираєте своїх дітей, посилаєте їх до школи, а як підростуть — віддаєте їм свої тяжко запрацьовані гроші, хату, поле й усякий потрібний статок, щоб вони могли вести собі вже своє самостійне, щасливе життя. Так щиро Ви любите своїх дітей.

І добре робите, Дорогі Батьки й Матері, що Ви так дбаєте про своїх дітей, бо це Ваш святий обовязок, що Ви його прийнялись тоді, коли клали свої руки на святу евангелію й перед Богом, священиком і свідками складали свою шлюбну присягу та й почали вести нове життя — чоловіка й жінки, будучого батька й матері.

Та роблять часто наші українські батьки й матері цю **помилку,** що не дають своїм дітям такої науки й такого виховання, як вони можуть дати, як це дітям було б добре мати, як цього українським дітям доконче потрібно.

Наші завдання

Ви знаєте, Дорогі Батьки, що українці в Канаді вийшли з бідного й не дуже вченого стану. **Та так завжди не може бути.** Ми мусимо розвиватися. Мусимо робити поступ уперед, бо так роблять усі розумні люди. Ми мусимо рівнатися з іншими націями, що з піонірської біди вийшли на шлях добробуту й кращої долі.

За 50 років свого життя й праці в Канаді наш народ уже зробив велику роботу, але тепер, у цім другім 50-літті нас жде ще важливіше завдання, щоб ми всі свої здобутки закріпили, поширили й піднялися на найвищий щабель культури, бо тільки тоді будемо гідні зватись нацією, мати пошану в інших громадян, причинитись до розвитку нашої дорогої Канади й порятувати тих своїх братів, що поза межами нашої вільної канадійської держави, тужним оком виглядають волі, спокійного й безпечнішого життя.

Нам треба вчених і чесних людей.

А до всього того нам треба багато вчених і дуже чесних людей. Крім добрих фармерів і робітників — нам треба також сестер-учительок і доглядачок хворих, священиків, професорів і редакторів, лікарів, адвокатів і письменників, артистів, офіцерів, послів і навіть міністрів. **Нам треба багато д о б р и х провідників і представників, що вміли б добре вести нашу українську суспільність і одночасно ладнати успішно наші найважніші справи з людьми іншої нації; а що до того треба доконче великої освіти, чистих рук і чистого серця,** то Ви, Дорогі Українські Батьки й Матері, **старайтесь усіми силами так учити й так виховувати своїх дітей,** щоб вони мали **добру науку й добрий характер,** а тим самим і силу вести щасливо своє власне життя, а поруч того й наш народ вести до кращої будуччини.

В цій преважливій справі я відзиваюсь сьогодні дуже сердечно до Вас, Дорогі Батьки й Матері, бо тільки Ваші діти можуть станути на переді в нашім народі й тільки Ви можете подбати про те, щоб своїм дітям, тим нашим будучим провідникам і представникам, дати найкращу науку й найліпше виховання.

Наші діти й школа

Це певне, що навчання й виховання **повинні діти одержувати завжди вдома.** Те, що батьки можуть, повинні дати своїм дітям у своїй хаті. Та це певне, що до того мусять батьки взяти до помочі також і — **школу.** Бо школа на те й є, щоб помогла батькам подати дітям найкращу науку й найкраще виховання.

Та — на жаль — **не кожна школа дає дітям таку науку й таке виховання,** як це повинно бути. Є такі школи, що добре вчать і добре виховують, але дуже часто бувають у світі й такі школи, такі учителі, що зле вчать і зле виховують, або скажім просто — **Псують дітей.** Дуже часто повторюється та сама історія, що її розказував старий жид: "Я післав сина до рабіна й добре заплатив, щоб він навчив сина релігії, а син прийшов додому та й каже, що Бога нема!" Або інша подібна, де учитель сказав до школяра про Біблію: "І ти ще віриш у такі байки!?" А бувають і такі учителі й виховники, що кажуть, що хлопці й дівчата можуть робити все, що їм забагається...

Дайте дітям найліпшу школу

Та хоча б у наших канадійських школах не було таких учителів і таких випадків, то все таки це певне, що не всі школи однакові: одні гірші, інші ліпші. **А що нашій молоді треба доброї науки й доброго виховання я сьогодні відзиваюся до Вас, українські Батьки й Матері, й прошу Вас сердечно: дайте своїм дітям найліпшу школу!**

Йорктон і Вінніпеґ!

Найліпша школа для наших українських юнаків-студентів із 9-10-11-12 кляси **є в Йорктоні** й називається — **Колеґія св. Йосифа.** Ведуть її професори Брати Християнських Шкіл.

В йорктонській школі мають студенти ті самі науки, що беруться в "гай скул" і колеґіях за контролею канадійського уряду. По скінченні науки в Колеґії св. Йосифа студенти можуть іти до "нормал", університету або духовного семинаря.

Крім тих канадійських предметів у йорктонській Колеґії викладається **Українську історію, граматику, й літературу.** Цього, Дорогі Батьки по звичайних школах не вчать, а цього **доконче треба** нашій українській молоді, тому старайтесь, щоб ваші сини, поможности, кінчили свою науку в Колеґії св. Йосифа в Йорктоні.

Ще важнішу точку має ця школа в Йорктоні таку, що **там учать катехизму, апологетики й інших релігійних предметів, а це є найважніша наука з усіх наук,** бо вона вчить добре вірити й добре жити, що певне є важніше, ніж усяке інше знання. В тій йорктонській школі є гарна каплиця, там відправляється Служба Божа й там студенти можуть, коли тільки забажають, приймати святі Тайни, що **для наших католицьких дітей є неоціненої вартости.** Колеґія св. Йосифа в Йорктоні дає нашим юнакам велику науку, але вона дає їм іще щось багато більше: **вона дає їм Бога,** знання й виховання для чесної дочасної й щасливої **вічности. Тому школа в Йорктоні є для наших хлопців найліпша,** й тому хто тільки може повинен післати своїх синів на науку до Колеґії св. Йосифа в Йорктоні. Там буде наука, там буде побожність, там будуть у студентів гарні характери, що поможуть нашим юнакам стати потіхою й користю батьків, Канади, українського народу й Католицької Церкви.

Та не тільки своїх синів Ви можете, Дорогі Батьки, посилати на науку до Йорктону. **Там є також канадійсько-українська школа, католицька школа для наших дівчат.** Там є гарний **Інститут Пресвятого Христового Серця** наших Сестер Служебниць, де українські дівчата, від 9-12 кляси мають **таку саму науку,** як студенти в Колеґії св. Йосифа. **Наші школи в Йорктоні — це наша слава й наше добро!** Ми щасливі, що маємо такі школи, де наші хлопці й дівчата можуть учитися так, як їм того треба: **по-канадійськи, по-українськи, по-католицьки!**

Недавно читав я в "Українських Вістях" допис про **урочисте закінчення науки** наших студентів і студенток у Йорктоні. **Я бачив там фотографію тих 26-ьох добрих нам усім, студентів і студенток,** що покінчили в Йорктоні 12 клясу. Я зо сльозами в очах читав той допис і ті гарні, розумні й релігійні промови наших студенток і студентів у Йорктоні. **Я сьогодні кожному з них пересилаю свій сердечний привіт і бажаю їм великого Божого благословення на великий успіх у життї!**

Наша молодь у нашій школі

А всіх Вас, Дорогі Батьки й Матері, що маєте спосібних дітей, закликаю найсердечніше, **щоб Ви післали на науку до Йорктону своїх дітей! Там** вони дістануть добру науку й добре виховання! Там є найліпша школа для Ваших дітей!

А тих батьків, що живуть у дальшій частині Манітоби, Онтеріо, бажаю спрямувати до — **школи св. Николая в Вінніпеґу,** бо це така сама школа, як у Йорктоні. Там є 12 кляс для хлопців і дівчат, що вчаться за **проводом наших сестер-учительок із університетською освітою.** Куди Вам буде ближче й вигідніше — туди посилайте, Дорогі Українські Батьки, своїх дітей на науку, але **нехай це буде: Школа св. Николая в Вінніпеґу, або Колеґія св. Йосифа й Інститут Пресвятого Христового Серця в Йорктоні!**

На дорогу життя

Дорогі Батьки й Матері! Ви маєте гарних дітей. Ви бажаєте їм щастя. **Дайте їм — як дарунок на дорогу життя — найліпшу школу!** Тоді зможете мати надію, що Ваші діти принесуть поміч і потіху Вам, українському народові, канадійській державі, Католицькій Церкві. Тоді дасьте своїм дітям найкращу основу, щоб вони були завсіди щасливі: тепер коло Вас, а потім — вічно — коло самого Бога! —

Слава Ісусу Христу!

о. А. Трух, ЧСВВ.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ МАКАР ОЛЕКСАНДРІЙСЬКИЙ

В одинадцятій годині.

В египетськім місті Олександрії жив на початку четвертого століття поганин, торговець солодощів і печива, на імя — Макар. Коли пізнав Христову віру, охрестився, а що Бог дав йому гаряче бажання служити Господу Богу як найдосконаліше, то Макар покинув світ і пішов у пустиню, де прожив 60 літ у покуті й богоміллю.

В пустині

В 355 р. пішов найперше до пустині Тевайди або Горішнього Єгипту, де під проводом святих духовних учителів учився досконалого життя. Повний бажання більшого поступу в досконалості перейшов около 373 р. до Долішнього Єгипту, де на границі Лібії й Єгипту, над рікою Нілем, були три пустині: Скитська, Келій а дальше Нитрійська, віддалені від Олександрії 12 годин ходу. Св. Макар мав свою келію в кожній із тих 3-ох пустин. Коли перебував у нітрійській пустині, мав звичай давати поучення тим людям, що шукали поради; та головна його обитель була в Келіях. Там кожний пустинник мав свою келію, де проводив увесь свій час, за виїмком суботи й неділі, коли то всі пустинники сходились до одної церкви на спільні богослуження й приступали до св. Причастя. Як кого не було, то це був знак, що він хорий і тоді брати-монахи спішили відвідати його. Як часом зайшов туди який чужинець, кожний пустинник був готовий відступити йому свою келію, а собі поставити іншу. Келії так були віддалені від себе, що одної келії з другої не можна було бачити. Їхня ручна робота, що нею було плетення кошиків і мат, не переривала їх молитви серця. В цілій пустині панувала глибока тишина.

Духовна боротьба.

Св. Макар одержав тут гідність священика й прикладом святого життя та спасенними науками був наче сонцем тим пустинникам, що жили близько його келії. Паладій із Геленополісу, що три роки жив із св. Макаром келія в келію й був його учнем записав нам гарний приклад вмертвлення й самоперемоги, що процвітала між тими святими мужами. — Одного дня одержав Макар в дарунку галузку свіжого винограду, однак не їв його, але заніс хворому сусідові. Той знову передав виноград сусідному пустинникові й так той виноград мандрував від келії до келії, аж вкінці вернувся знову до рук св. Макара, що надзвичайно втішився таким духом умертвлення монашої братії; тай тоді таки не покушав того винограду.

Строгість життя мешканців пустині була дуже велика, та Макар перевищав своїми вмертвленнями всіх інших. Через сім літ жив тільки самими ростинами, а через три наступні роки вдоволявся малим шматком хліба; мала посудина оливи вистарчала йому на цілий рік до омасти, як свідчить згаданий Палядій. Його чування були не менш подиву гідні. Його сила до зношення всяких строгостей була дуже велика, а його ревність була така гаряча, що як де тільки довідавсь про яку нову духовну практику, старавсь зараз робити те саме.

В обителі св. Пахомія.

Коли почув, що в Тавенні, в горішній частині пустині Тевайди, живе під проводом св. Пахомія, в великих постах більш, як 1,400 монахів, св. Макар переодягнувсь по світськи й коло 349 року подавсь до Пахоміевого монастиря, просячи прийняття до монашої спільности. Пахомій не знаючи, що це за чоловік, а також із огляду на старший вік Макара, зразу не хотів прийняти його до монастиря, бо не знав, чи Макар зможе вести їхне строге життя, та вкінці прийняв його під умовою, що Макар виповнить усі їхні правила монастирського життя. Було то перед великим постом. Кожний монах, відповідно до своїх сил духа й тіла, приготовлявсь до тих покаяних діл, що мав виконувати їх під час посту. Макар набрав собі мокрого пальмового листя до плетення кошиків, став у затишнім кутику й так стоячи, без ніякої поживи, перестояв на молитві й праці цілий Великий Піст. Тільки в неділю споживав кілька листків зеленої капусти. Його руки працювали, а душа молилась до Бога. Коли випало йому відійти на часок за якою орудкою, без найменшої проволоки вертався назад до свого кутика й заняття. Те дивне поведення незнайомого таке незвичайне вражіння зробило на монахів Пахомія, що вони стали на Великдень жалуватись перед Пахомієм, що той незнайомий може своїм дивним прикладом нанести шкоду їхньому згромадженню. Тоді св. Пахомій почав молитись і просити обявлення, хто був той чоловік; коли довідався, що це преподобний Макар, обняв його втішно й дякував сердечно йому за те, що дав такий гарний приклад самоперемоги й умертвлення його монахам; просив також Макара, щоб молився за його обитель по повороті в пустиню.

Боротьба зо спокусами.

Одного дня вбив Макар нехотячи муху. Жалуючи пізніше, що через те стратив нагоду до вмертвлення, пішов над багно, де були дуже люті, кусливі мухи, й там дав себе кусати тим мухам через шість місяців; як вернувся до келії, та такий поранений і опухлий, що тільки по голосі можна було пізнати, що це Макарій. Деякі казали, що він зробив це на те, щоб перемогти тілесні спокуси.

Чеснота св. Макара гартувалась часто через спокуси. Раз прийшла йому охота покинути пустиню й піти до Риму послугувати хворим по лічницях. По добрій застанові Макар відкрив, що це була спокуса притаеної пустої слави, що заманювала його показатись світові й добути собі його пошану. Тільки правдива покора могла відкрити того змія, що скривався під сповидом християнської добродійности. Коли та спокуса стала вже надто докучати йому, святий кинувсь на землю своеї келії й крикнув до ворогів своеї душі: "Як можете, витягніть мене звідси силою, бо я сам навіть не ворухнусь!" І так лежав до вечора, чим приборкав докучливу спокусу. Та як тільки став із землі спокуса вернулася знову. Тоді Макар наповнив піском два мішки, взяв на плечі й пустився в глиб пустині. Стрінув його з тими мішками один приятель, а спитавшись, що він робить, хотів помогти йому нести той тягар, та святий відповів: "Я мучу свого мучителя." Ввечері вернувся Макар до дому дуже втомлений, але вільний від спокуси.

Щоб віддатись без найменшої перешкоди хоч через 5 днів розважанню про небесні речі,замурував себе раз Макарій у своїй келії, кажучи до своеї душі: "Коли ти дісталась уже до неба, де можеш приставати з Богом і Його ангелами, уважай, щоб ти звідти не верталась сюди й не займалась земськими речами." Два дні перебув святий у великім захваті серця, та на третій день напали на нього такі сильні спокуси, що мусів вернутись до звичайного способу життя. Так показав Бог святому, якою слабкою е людина без Божої ласки, а також і те, що час життя на землі, це час проби: на небесний захват прийде пора в наступнім житті.

Одного разу бачив Макар у видінню, як діяволи замикали монахам очі сонністю й усяким чином приводили їх до розсіянь підчас спільних молитов. Одні, що правда, Божою ласкою відвертали розсіяння, та інші були недбалі. Святий почав зідхати важко й заливатись сльозами, а по молитвах звернув монахам увагу на ті затії злих духів і наказав їх, щоб з більшою чуйністю забезпечувались перед діявольською напастю.

Св. Еронім розказуе, що раз умер у нітрійській пустині один монах і лишив при смерти 100 корон що їх заробив був ткацтвом. Як позходились монахи на похорон, стали радити, що робити з грішми. Одні радили роздати убогим, інші дати на церкву; та Макар, Памбо, Ізидор й інші вітці казали вкинути ті гроші до гробу, зо словами: "Нехай ті гроші йдуть із тобою на загибіль." Той приклад дуже налякав усіх монахів і положив конець складанню грошей.

Чудотворець.

Оповідае Паладій, що був наочним свідком кількох чудес, що їх зробив св. Макар. Одного дня прийшов до Макара один священик, що йому рак так страшно розїдав голову, що годі було дивитись на неї; та святий не хотів прийняти його. На просьбу Паладія, щоб хоч промовив до нещасливого, Макар сказав, що хворий не варт того, та що Бог покарав його тою недугою за нечистий гріх; обіцяв однак, що як той священик покаеться й не буде вже більше відправляти Служби Божої, то він помолиться за його здоровля. Нещасливий визнав свій гріх і зложив вимагане приречення; тоді Макар положив на нього руки й дав йому розрішення. За кілька днів прийшов той священик зовсім здоровий, славлячи Бога й дякуючи св. Макарові.

Духовні поради.

На самого Паладія находила діявольська спокуса смутку: його мучила думка, що він не робить у пустині ніякого поступу в чеснотах та що йому шкода пробувати там довше. Коли розповів це св. Макареві, той сказав йому не піддаватись ніколи спокусі, тільки проганяти її словами: "Моя любов до Ісуса Христа не позваляе мені покидати келію, де я рішивсь пробувати, щоб приподобатись і служити Йому по Його волі."

Одного дня переїздив св. Макар Олександрійський із св. Макаром Египетським човном через річку. Деякі офіцери, що переїздили тоді також річку разом із ними, не могли надиву-

ватись, що вбогі люди можуть бути такі веселі. Макар Олександрійський, навязуючи бесіду до свого імени, що в грецькій мові значить "щасливий", дав таку відповідь тому, що перший зачав розмову: "Ти слушно називаеш нас щасливими, бо таке е наше імя; коли ж ми е щасливі, погорджуючи світом, то чи ви не е нещасливі, будучи його невільниками?" Ті слова, що з них пробивалось пересвідчення про їхню правдивість, таке сильне вражіння зробили на того офіцера, що поспішив чимскоріш додому, роздав свое майно вбогим, а сам пішов жити в пустиню, подібно, як св. Макар.

За віру. Смерть.

В 375 році, за аріянського переслідування, Лукій, аріянський патріярх із Олександрії, прогнав обох Макарів на заслання за те, що непохитно держались католицької віри в божество Ісуса Христа. Час свого заслання проводили на однім із поганських островів. Звідтам вернулись згодом знову до своеї улюбленої пустині.

Коло 408 року, або може й скоріше, в 394 році закінчив преподобний наш о. Макар Олександрійський свою довгу земну мандрівку. Католики східнього обряду святкують його память 9 січня, а західнього 2 січня. Св. Макара Олександрійського називають — молодшим, для відрізнення від старшого св. Макара Египетського.

Духовна спадщина.

В нітрійській пустині перетривав монастир ім. св. Макара ще цілі століття після його смерти. Св. Еронім, у листі до Рустика, подав мабуть багато виїмків із уставу, що його приписували св. Макареві. "Конкордія або Збірник Правил" е іншим монашим кодексом, що походить від обидвох Макарів, Серапіона, Пафнутія й 34 інших ігуменів. Той устав уложено мабуть на основі карности, приписів і прикладу тих святих пустинників.

На основі тих правил можемо відтворити собі образ життя тих давних героїв пустині. Дні їхнього життя—то були: молитва, піст, праця. Жили в найбільшім убожестві, а при тім були дуже гостинні; щоб однак через приймання гостей не переривати собі зібрання духа, ніхто не смів говорити з подорожними, крім того монаха, що був призначений до того уряду. Постили монахи цілий рік, крім неділь і великоднього, радісного часу, що тривав до зіслання св. Духа. Душі побожних пустинників затоплювались на самоті в Бозі; вони старались думати тільки про небо, а забували про землю, що на ній уже ніщо не могло подобатись їм; вони горіли огнем Божої любови й зідхали тільки до Бога, уважаючи смерть за свій найбільший зиск. Щоправда й на них находили часто всілякі спокуси, та милосердний Бог давав їм ласки, щоб могли перемогти їх і добути собі невянучий вінець небесної слави, а нам полишити світлий приклад своїх великих чеснот.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

РЕЛІГІЯ

Поділ релігії

На світі були та й е ріжні релігії. Можемо їх поділити на релігії:

1.) **нерозвинені** (примітивні) та **розвинені;**

2.) **політеїстичні** або многобожні (ті, що приймають більше богів; грецькі слова: політ = многий, а теос = Бог) та **монотеїстичні**, або однобожні (ті, що приймають тільки одного Бога; грецьке слово монос = один);

3.) **природні**, що основуються на природнім ладі в світі й до них доходиться без окремого Божого обявлення, тільки природним розумом і **надприродні**, що основуються на данім обявленню й містять у собі правди та заповіди, що не конечно випливають із самої природи річей, а походять з волі й рішення Божого й подані людям до відома через обявлення.

4.) **на релігії ложні** та **на правдиву релігію.**

Очевидно, що як правда на світі може бути тільки одна, а ложей много, так і правдива релігія, якої конечно змістом е правда, може бути тільки одна, а всі інші е ложні. Однак ці загалом ложні релігії ріжняться між собою тим, що в одній е більше елементів згідних з правдою, а в другій менше.

Потреба релігії

Є багато на світі таких людей, що кажуть, що релігії не треба. Їх можна поділити на такі групи:

1) — **це ті всі, що відкидають, або піддають у сумнів існування особового Бога.** Це: атеїсти (безбожники), матеріялісти, позитивісти, агностики, пантеїсти. Вони кажуть: Бога нема.. А як Бога нема, або як Бог від світа не відріжняеться, або як Бога не можна напевно пізнати, то нема що досліджувати відносин між Ним а людьми;

2) — **це байдужі до релігії**, або як їх по вченому називають: індеферентисти. Є їх два роди: **абсолютні, або повні байдужники**, що хоч приймають існування Бога, то одначе вважають релігію за річ байдужу й непотрібну й **помірковані байдужники**, що погоджуються на те, що релігія в якійсь мірі е потрібна, але й також твердять, що кожний може триматись такої релігії, якої захоче. Їхній погляд візьмемо під розвагу окремо пізніше.

3) **Є ще й такі, що відкидають потребу зовнішного й прилюдного богопочитання**, бо мовляв Господь жадае, щоб Його почитати тільки духом і правдою.

Хибними думками цієї останньої групи займемось також пізніше, а тепер ложним поглядам першої і другої групи ставимо наше твердження або тезу такого змісту:

Кожна людина мае моральний обовязок бути релігійною, це значить признавати й визнавати Бога і свою залежність від Нього й Йому складати свое богопочитання.

На доказання правдивости цього твердження е два роди доказів: **1-ий доказ історично-психольогічний:** Він з історії релігій і з найглибших стремлінь душі, одиниць і народів виказуе потребу релігії для людини. **2-ий доказ метафізичний:** Він знову доказуе ту саму правду з відношень між Богом і людиною. Возьмім найперше під розвагу перший доказ.

РЕЛІГІЯ І ІСТОРІЯ

Релігія е загально людським і природним явищем.

Новішими часами сильно розвинулись досліди над найріжнороднішими давними й сучасними релігіями й повстала обширна література оперта на наукових дослідах про релігії в історії людства.

У висліді тих наукових дослідів так католиків як і некатоликів стало ясним і певним, що всі народи історичної і передісторичної доби і народи, що живуть ще й тепер первісним примітивним життям, е в меншій або більшій мірі релігійні. Говорити ще сьогодні таке, що колись були або ще й тепер е десь зовсім безрелігійні племена, цебто такі, що не мають зовсім ніякого поняття про божество е дуже некритичне й ненаукове й на таке говорення можуть відважитись тільки легкодушні письмаки, або партійні голословні агітатори для своїх ненаукових цілей.

Для кращого вияснення й доказання сказаного добре буде хоч коротенько зробити перегляд головних релігій: 1. в людей доісторичної доби і тих, що живуть ще тепер примітивним життям; 2. в народів Далекого Сходу; 3. Сходу; 4. Заходу.

1. Релігії в людей доісторичної доби й примітивного життя.

Доісторичною добою називаемо ті прадавні часи, в яких людська цивілізація і культура були щойно в початках і про які нема ніяких писаних звісток. Про життя людей у тих часах можна зміркувати по ріжних слідах, що знаходяться припадком під землею, або в печерах, як: знаряддя, кістяки, і т. д

Людьми примітивного життя звемо тих, що значно припізнились у своїм розвою й живуть далеко від культурних впливів життям подібним до того, що було в доісторичних часах. Їх називаемо також дикунами. Того рода примітивні народи знаходяться ще тепер у деяких сторонах Африки, Океанії й Америки. Придивляючись до їхнього способу життя, що зберегло много давніх звичаїв можемо доміркуватися, як виглядало колишне життя тих, що жили в доісторичній добі.

Розкопи й знахідки з доісторичної доби як: могили, різьби в печерах, і т. д. особливо коли їх порівнати з тим, що стрічаемо в сучасних дикунів, вказують ясно, що людина вже в старій камяній добі (або з грецького палеолітичній) була релігійною.

Рівно ж коли візьмемо під розвагу те, що розказують нам дослідники, що довго пробували між дикими племенами й вивчились докладно їхньої мови та основно пізнали їх звичаї й обичаї, а не хвилевих подорожників, що принагідно й поверхово стрічались із дикунами, то побачимо, що ті дикуни мають також якусь релігію, а їхня релігія, хоч і дуже проста й нерозвинена, мае одначе **справжні** релігійні складники.

1. Майже всі дикуни приймають, що в людині е душа, яка по смерти жие і перебувае в особливих місцях і заслугуе на пошану й почитання, якщо праведно жила на землі; її щастя залежить від того, як вона поступала на цьому світі.

2. Зпоміж душ покійників, ті що були більш вільні від людських недосконалостей, причисляються до **духів**, що стоять вище від людини й мають на неї вплив. Духи одні е добрі, що людям помагають, а другі е злі, що стараються їм шкодити. Дикуни духам приносять молитви й жертви, щоб від добрих отримати добродійства, а лихих ублагати, щоб не шкодили. Ті жертви приносить батько родини, а також окремі духовники-жреці.

3. Крім тих ріжних духів е ще **Великий Дух**, що володіе людьми, духами й силами природи. Імена, що ними Великого Духа назвали представляють нам його як творця світу, найвищого, як могутню душу світа, як того, що пробувае на висотах, або в небі; він пан життя й смерти; від нього все зависить, а він уже від нікого. Він е сам добрий і добродій для других. Декотрі племена думали, що Великий Дух для людини е зовсім неприступний і тому назагал йому не віддавали окремого зовнішнього богопочитання; це дало деяким подорожникам привід до хибного говорення, що в тих людей Бог е невідомий.

3. Дещо е дозволене, а дещо недозволене; людина е обовязана придержуватись морального закону, особливо справедливости; інакше жде її кара за гріхи. Існуе в них теж ріжниця між річами святими й несвятими.

4. Релігія, — це справа **обовязкова** й то не тільки для одиниць, але й родини та громади.

Катол. еп. А. Ле Рой, що 20 років совісно й критично досліджував дикі племена в Африці в своїм творі: "Релігія

первісних людей" (Mgr. A. Le Roy, La Religion des Primitifs) збирає коротко спільні й суттєві складники в усіх релігіях примітивних людей у тих точках: 1. Ріжниця між світом видимим і світом невидимим.

2. Почуття зависимости людини від вищого світу, головно в уживанню природи.

3. Віра в Найвищу Істоту, творця, організатора й пана світу, а одночасно й батька людей.

4. Віра в независимі духи, одні опікунчі, а другі ворожі.

5. Віра в людську душу, що є відмінна від тіла, що живе по смерти.

6. Віра в позагробовий світ, де живуть духи й душі.

7. Загальний змисл моральности, основаної на ріжниці між добром і злом; почуття сорому, справедливости, відповідальности, свободи й обовязку, виразне або здогадне признання сумління.

8. Приписи й заборони, що відносяться до моральної цілі або що вважається за таку; поняття гріху зі санкцією (нагородою чи карою), що її приділює влада з невидимого світу, або її представники.

9. Організація культу (богослужби): молитви, приноси, жертви, обряди, церемонії, символи і т. д. як вираз підданства, признання чи просьби.

10. Священство, звершуване спершу головою родини, опісля же старшими або священиками окремо покликаними до виконування святих чинностей, чи окремими організаціями.

11. Розріжнення між предметом світським і святим і це відноситься до осіб, місць, предметів, слів, і т. д.

12. Створення і організовання родини як осередка релігійного й громадського, що старається зберегти чистоту своєї крови, що накладає права, що відріжняється окремими знаками й укріплює себе через союзи. Те саме потверджує і некатолицький дослідник A. Lang. The Making of religion. 1900. p. 160-305.

— ХОЧЕШ —

посвятити себе на службу Богові, як монастирський братчик, віддаючись життю молитви й праці в Чині Св. Василія Великого? Пиши по інформації й прийняття до:

Novitiate of Basilian Fathers, Mundare, Alberta, Canada.

ЗАПИТ: Коли хто все щиро сповідається, а нараз завважить, що з якогось гріха не висповідався так як треба, то чи мусить він той гріх знову визнати на сповіді?

ВІДПОВІДЬ: Треба тут розріжнити: якщо на сповіді залишено сказати такі обстави ни й подробиці, що не зміняють природи й виду гріха, тоді не треба більше згадувати про той гріх у св. сповіді; але коли б лучилось, що каянник призабув сказати такі обставини, що зміняють природу гріха, або з малого гріха роблять великий, так тоді треба той гріх щераз визнати на сповіді зі всіми тими обставинами. Пр: дана особа висповідалась з того, що вона вкрала $100, а пізніше переконалась, що то в дійсності вона вкрала $101, то ця помилка щодо матерії гріху не є аж така, щоб значно зміняла визнаний уже гріх крадіжи й тому цієї помилки вже не треба поправляти в наступній сповіді. Але візьмім таке, що хтось сповідаючись сказав, що він украв тільки 1. доляр, а опісля переконався, що він помилився, бо це, що він украв, то був 100-доляровий банкнот, то ця обставина значно зміняє матерію крадіжи, бо з малої матерії робить велику, й тому він мусить обовязково визнати цей свій гріх щераз в наступній сповіді. Другий приклад: Хтось украв чашу з церкви, а на сповіді сказав тільки, що він украв вартісну річ, то це визнання гріха було б невистарчаюче й каянник має обовязок щераз цей свій гріх сказати в сповіді з тою обставиною, що то була крадіж чаші з церкви, бо ця обставина робить крадіж ще й святотацтвом.

АПОСТАТИ

Славний англійський кардинал Нюмен був замолоду англиканином; пізніше навернувся до католицької віри. Одного дня прийшов до Нюмена, вже як католицького кардинала, його старий приятель, протестант, і признався перед Нюменом пощирості, що він є переконаний, що Католицька Церква є правдивою Христовою Церквою, та якась непереможна відраза здержує його від навернення до католиської віри. Тоді кардинал усміхнувся сумовито, взяв аркуш паперу, написав на ньому слово — Бог і дав прочитати тому протестантові, питаючи: "Що ти прочитав"? 'Бог', відповів він. Потім узяв кардинал золоту монету, накрив нею написане слово — Бог і спитав знову протестанта: "А що прочитаєш тепер?..." Зрозумів протестант науку кардинала й від сорому схилив голову.

Через гроші й дочасні справи багато людей не вірять у Бога, не думають про Нього, не моляться, не вертаються до правдивої, Божої, Католицької Церкви.

В хаті вбогого рільника було одного дня повно веселої розмови молодих парубчаків. Це товариші поприходили попрощатись із сином-одинаком рільника, а своїм товаришом, що — як визволений челядник — збирався у світ на дальшу науку й практику. Та мати й батько були невеселі. Мати добула з куфра останній гріш, завила в хустину й дала синові. Батько сидів коло печі якийсь дуже поважний, насуплений. Часом тільки покрутить вус, наче б хотів прогнати від себе смуток, що тиснувсь до голови. Невеселі були батьки, хоч самі вижидали тієї хвилі, коли зможуть пустити сина між людей, щоб там набрав більше знання, а вернувши домів, осів у сусіднім місті і вславив своє імя сумлінною роботою.

Перед самим відїздом сказав батько до сина: "Памятай сину, не заходи собі з безбожними товаришами, бо як утратиш скарб віри — вся твоя праця не придасться нінащо." Мати не могла й слова промовити, тільки плакала; потім хрестик зробила синові на чолі, а син якось коротко й сухо поцілував батьків у руку й подавсь із парубками до найближчої стації, щоб виїхати до Берліна.

Як тільки опинився в цім великім місті, зараз познайомивсь із різними ремісниками, та що це були нерелігійні люди, то незабаром і він став хитатись у вірі, а згодом зовсім утратив той скарб. Найгірше зашкодили йому злі книжки й часописі. Набухався з них безбожницької отрути, перестав сповняти релігійні обовязки, почав виговорювати наклепи на релігію й священиків, а то так дуже, що незабаром перейшов усіх своїх безбожних товаришів, а що вів також погане життя, то з часом відправили його з роботи. Тоді зібрав свої речі й виїхав на роботу до Парижа.

Дорогою пригадав собі, що між своїми речами має ще побожну книжку, що то перед відїздом до Берліна подарував був йому о. парох. Дивно зробилось йому, що він — така вчена й світова людина — може возити ще з собою такі книжки. Тож скоро розвинув свій клунок, добув цю книжечку — Наслідування Ісуса Христа й кинув у рів! Пізніше ще перехвалювавсь тим ділом, наче яким геройством.

В Парижі знайшов собі скоро безбожних приятелів й став явним ворогом Христової релігії. Своїм злим поведенням і безбожними бесідами нищив у душах молодих челядників останки чесноти, що її вони привезли були до Парижа з родинного дому.

В 1848 році вернувсь у родинні сторони — без віри, без моралі, без гроша. Добре, що Бог уже передтим покликав до себе батька й матір, то не потребували з болем серця дивитись на страшну зміну, що зайшла в душі й житті їхнього сина. Одна побожна й багата вдова, що знала його побожних батьків, змилосердилась над недолею молодого ремісника, дала йому приміщення в своїм домі й позичила грошей на відкриття робітні. Зачав працювати й поволі доробляться. Тим часом його милосердна добродійка дуже зубожіла й стала просити вирятуваного з біди свого комірника, що вже на-добре розгосподаривсь у її домі, щоб звернув їй ті гроші, що вона видала на нього; та безбожник не тільки що відперся всякого довгу, але ще й вилаяв нещасну жінку останніми словами. Справа опинилась у суді. Там він заперечив також, будьто би був винен удові які гроші. Прийшло до присяги. Принесли хрест, засвітили дві свічки; вдова клякнула в кутику й молилась, щоб Бог поміг їй відзискати страчене майно. Коли суддя встав і покликав виновника до присяги, той обманець без віри й чести сказав: "Я не вірю в того там на хресті й тому не буду присягати на нього"! Всіх, що були в судовій салі, дуже вразили ті слова, бо так безлично й у такій важній хвилі ніхто ще не вирікся тут свого Спасителя! Покривджена вдова виступила на середину залі й сказала з найбільшим негодуванням: "Як це? Чи ж ти не є християнин? Та нехай... Бери собі мій дорібок як Юдину заплату, та побачиш, чи Спаситель не покарає тебе за такий злочин! Незабаром умерла вдова в великій нужді. До самої однакож смерти була весела, часто споглядала на хрест, що на ньому Ісус Христос умер також у найбільшім убожестві й надіялась, що в небі Він нагородить її за всі кривди й терпіння, за її віру й любов найдорощого Спасителя.

А наш недовірок лишився живий дальше. Оженився й мав двоє діточок. Між своїми приятелями поширював віру тільки в одного божка — людський розум; із того став славний на всю околицю. Та поволі люди стали опамятуватись і покидати свого учителя: незабаром лишивсь сам один. Діти повмирали на страшні боляки, а за ними пішла з гризоти й жінка.

Пізніше, як хто приїздив до Д., села на Шлеську, то під стародавнім хрестом міг бачити жебрака, що наставляв капелюх і просив милостині: був це той мудрагель, що не вірив у Того, що вмер на хресті... Його спаралізувало. Добрі сусіди з милосердя виносили його на-день під хрест, щоб там назбирав собі кілька сотиків на хліб, а добрі християни, що переходили коло хреста, давали йому радо свої лепти з любови до Того, що Його той жебрак колись відрікся... Дивним Божим зарядженням — саме під хрестом нещасний недовірок доти проповідав світові свою нужду, доки Розпятий не покликав його на свій справедливий суд. Може він під тим хрестом нераз пожалував за своє відступство й той хрест відчинив йому ворота небесного царства.

Як від змії треба втікати від злого товариства й безбожних та неморальних книжок і часописей, бо вони нищать віру й псують добрі обичаї.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СОРОКЛІТТЯ ПАРОХІЇ СВ. ІВАНА У ГІЛІЯРДІ, АЛТА. Надзвичайно зворушаючі хвилини пережили українці-католики в Гіліярді, в неділю 26. VI. коли обходили вони сорок літ існування своєї парохіяльної праці.

Велике число людей-гостей зїхалося з Мондеру, Чипмену, Востоку св. Николая, Кракова й інших колоній. Співану Сл. Божу мав Впр. о. Ігнатій Лесюк, що й виголосив при кінці відправи зворушаючу проповідь до своїх вірних. Тут підніс гарні успіхи парохіян-піонірів, що видніють у новій церкві, народньому домі, дзвіниці, впорядкованому цвинтарі, а сьогодні в новопоставленому памятникові Хресті. Завзивав при цім найгарячіше, щоб продовжувати працю піонірів, переходячи з "агрикультури" і боротьби за хліб насущний до поглиблювання культури релігійно-народньої.

По богослуженні вийшли процесії з церкви на церковну площу, де колись стояла давніша стара церква, а де тепер станув новий, дорогий памятник хрест. Проповідь з цієї нагоди виголосив Впр. о. Ігумен Ніль Саварин, ЧСВВ., що в ній зазначив велич і значіння історичних памятників у житті народів і що такий культурний памятник, що його щойно недавно посвятилося, остане на довгі віки незабутньою памяткою для будучих поколінь гіліярдської парохії. При звуках грімкої гіліярдської орхестри складали свої щедрі жертви парохіяни й гості з приводу посвячення памятника. При посвяченні взяла участь також процесія з латинської церкви, що колись ділила разом із українцями спільну долю піонірських часів. Прибув також і їхній парох Всеч. о. Присяжний, щоб звеличити цю памятну хвилю 40-ліття існування гіліярдської парохії.

По богослуженні відбувся у народньому домі обід і пікнік. Народу було так багато, що треба було кілька разів накривати столи. Коло четвертої години по обіді мали бесідники промови. Промовляв найперше п. Михайло Корчинський, колишній парохіянин гіліярдської церкви. У своїй промові похвалив вірність, сталість і витревання перших піонірів у часі релігійних боротьб і заохотив, щоб і на дальше продовжували цю гарну традицію. Промовляв і п. Никола Андріїв із Чипмену зазначуючи великі дотеперішні осяги гіліярдського громадянства, особливо підчеркнув новопоставлений памятник, як доказ релігійно-народньої свідомости. Покликаний був також серед оплесків і п. адвокат із Мондеру Юрій Шкварок, що підніс дуже релігійність гіліярдської громади, де многі, що не могли зміститися в церкві, то притулилися до стіни, до дверей церковних і ловили серед найбільшого скуплення слова богослуження, співу й проповіди. Особливо зворушаючий вид був глядіти на кількалітнє дівча, що клячало біля свойого тата й побожно руки зложивши, невинним серцем своїм засилало свої молитви до Бога. Рясні оплески привитали присутність особи п. артиста Михайла Голинського, коли його публиці представив Впр. о. Лесюк. А, коли достойний гість ґрандіозно відклонився, гіліярдська орхестра у його честь відспівала один гарний грімкий кусник.

Почав кропіти дощ. Зразу дрібний, відтак щораз густіший. Промови намічені попереривалися, а всі поховалися до Народного Дому, де дальше продовжувався пікнік. По якомусь часі почали люди розходитися домів, несучи у свойому серці й душі, не лише гарні враження, але й силу, піднесення та відвагу до дальших зусиль у розвою релігійної і народньої праці.

Остр.

АРРАН, САСК (Поплар Блоф). На поминальному богослуженню по бл. п. Анні Стасюк, що відбулося за старанням дітей Василини, Николая і Михайла, дня 14 липня, ц. р. **о. Н. Сірий** перевів збірку на українську католицьку пресу, з чого призначено $1.00 на пресовий фонд часописі "Світло."

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Дня 29 липня, в місцевій греко-католицькій церкві Пресв. Тройці повінчались панна Олександра Богайчук з паном Григорієм Сакалюком. Обрядів св. Тайни подружжя довершили три отці: Андрей Трух, Микола Когут і Марко Романович. Дуже гарно співав хор на чотири голоси під проводом п. І. Гузіля. Опісля відбулась весільна гостина в домі Андрія і Олени Богайчуків батьків молодої, в часі якої отці й п. С. Сисак, від громади й хору до якого обоє Леся і Григорій належать зложили побажання всього найкращого молодій подружій парі.

СТРИЙ, АЛТА. Похорон. 24 липня у шпиталі в Лемонті, упокоїлась бл. п. Маґда Ваврик. Прожила 65 літ. Походила зі Слобідки, пов. Чортків, Галичина. В Канаді прожила 30 літ. Замешкала в Стрию й Чипмені. Похорон відбувся 26 липня, в церкві в Стрию. Полишила 1 сестру, 2 брати, 2 доньки, 3 сини й внуки. З нагоди похорону в домі п. Максима Кучери зібрано на Світло $3.00. Збіркою зайнялись п. Петро Політило й Максим Буй. Щира подяка жертводавцям а вічний упокій помершій!

ЛІШОР, АЛТА. Несподіванка. У вівторок 7-го липня, вібралися діти й сусіди в домі Івана Галаса, щоби зложити йому свої побажання з нагоди імянин і 70-ліття уродин. Між гістьми був його син Стефан, донька Марія, віддана за Михайла Заходу зі Стар і Настя, віддана за Васлия Якимця з Елк Пойнт. При кінці обіду о. Л. Джіголик від себе й присутніх зложив желання, а всі відспівали: Многая Літа!

При цій народі промовив ще Олекса Сенишин, що в своїй бесіді підніс як заслугу ювілята, що він добре виховав свої діти.

При другім столі п. Петро Мальований промовив від сестер до їх брата Стефана, котрому також зробили несподіванку з нагоди 30-ліття його уродин.

По обіді Петро Сенишин заохотив зібраних до збірки на свою пресу. Збірка принесла $7.62, а пан Іван Галас від себе дав $2.00. Збіркою занялася Маргарета Мальована й Паранька Захода. Всім жертводавцям нехай Бог надгородить.

Орел.

ІВАН ГАЛАС
з родиною.

ІВАН МОРОЗЮК

Походить зі села Білевець, пов. Броди, Галичина. Уродився 18. січня 1885. Приїхав до Канади 1909. Мешкає коло Мондеру. Є добрим греко-католиком і жертволюбивим на добрі цілі. Він справив до парохії св. Спаса коло Мондеру дзвін за $575 дол., два образи за 90 дол., плащаницю за 37 дол., чашу за 44 дол., а тепер дав дар на друкарську машину для друкарні ОО. Василіян у Мондері $25.00.

Гарний взір до наслідування. Звернімо увагу на збірку, що переводиться на сплату друкарської машини й своєю жертвою поможім її чимскорше успішно закінчити!

— УВАГА —

Приготовляється до друку КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1943 РІК

Хто бажає в календарі помістити світлини товариств, організацій, хорів, статті, вірші, спомини, оголошення і т.д. хай пише в тій справі на адресу:

BASILIAN FATHERS' PRESS
MUNDARE, ALTA., CANADA

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **З огляду** на потребу обмежування неконечної їзди в теперішнім воєннім часі комітет рішив відкликати конвенцію Ліґи Української Католицької Молоді в Америці, що мала відбутись 8 і 9 серпня в Филаделфії, Па. Замісць конвенції відбудуться 8-9 серпня, в готелі Венямина Френклина в Филаделфії місцеві сходини й забава Ліґи.

— **Скрентон, Па.** В неділю рано, 28. червня, в церкві св. Володимира відправив свою першу Службу Божу новопосвячений священик о. Іван Лазар.

— **Филаделфія, Па.** В неділю 12 липня, у городі СС. Василіянок уряджено "День Семинаря". У ґроті Матери Божої Преосв. Константин Богачевський відправили архієрейську Службу Божу й виголосили проповідь про пекучу потребу співпраці всіх вірних у вихованні нових слуг престола. Пополудні відбувся концерт. На семинар було чистого приходу $1,000.00.

— **Преосв.** Кир Василій Ладика, ЧСВВ. по короткім вакаційнім побуті в Злучених Державах повернули щасливо до Канади.

— **У Келд, Ман.,** в неділю, 9-го серпня відбудеться Ювілейний Зїзд Піонірів і посвячення ювілейного памятника.

— **У Новім** Борщеві, Алта., 26. липня Аматорський Кружок під проводом Дмитра Петриґи відограв гарне представлення "Кара совісти". Всі актори надзвичайно добре виконали свої ролі. При кінці о. парох М. Когут сказав заохочуюче слово. Того ж дня відбувся пікнік коло Народнього Дому, з якого прихід призначено на викінчення нової церкви.

ПРИГАДКИ

2. VIII. Неділя 10 по Сош. Глас 1. Єв. утр. воскр. 10. На Службі Божій Ап. зач. 131. Єв. Мат. зач. 72.

6. VIII. Преображення Госп. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 45. На Сл. Бож. Ап. зач. 65, Єв. Мат. зач. 70. Задост. празн. По Службі Божій благословення овочів.

9. VIII. Неділя 11 по Сош. † Матія ап. Глас. 2. Єв. утр. воскр. 11. На Службі Бож. Ап.

зач. 141 і 2. Єв. Мат. зач. 77 і Луки 40.

15. VIII. Субота. Успення Пр. Богородиці. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Служ. Б. Ап. зач. 240, Єв. Луки зач. 56. По Службі Божій благословення зілля.

16. VIII. Неділя 12 по Сош. Перен. Нерукотвор. Образа. Попразн. Успення. Глас 3. Єв. утр. воскр. 1. На Служ. Бож. троп. воскр., Образа, і Усп. конд. воскр. Сл. Образа. І нині Усп. Проче все перше неділі, відтак Образа. Ап. зач. 158 і 173. Єв. Мат. 73 і Луки зач 48.

Піст Спасівка від 1 — 14.

Місячне намірення: Щоб нехтуючи людський страх, люди добре робили, а від зла втікали.

Місійне намірення: За рідне духовенство східніх обрядів на Близькому Сході.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

6. VIII. Преображення
Москалики (празник)
Скаро
Новий Борщів
9. VIII. Неділя —
Чипмен
Івасюки
Вегревил
16. VIII. Неділя —
Гілліярд, місто (празник)
Новий Борщів (базар)
23. VIII. Неділя —
Восток св. Николая
19. VIII. Преображення —
Москалики
Делф
28. VIII. Успення М. Б. —
Стар (празник)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

9. Неділя —
Давнінг
16. Неділя —
Стрий (пікнік)
19. Преображення Госп. —
Сокаль
23. Неділя —
Спедден
30. Неділя —
Вильна.

Basilian Fathers, Phone 4. Box 8. Radway Alta.

9. Неділя —
Стрімставн
15. Успення Пр. Богор. н. ст.—
Мирнам, празник
16. Неділя —
Красна Гора
19. Преображення Госп. —
Дервент, Св. Вознесення.
23. Неділя —
Дервент місто
28. Успення Пр. Богор. —
Дервент св. Юрія
30. Неділя —
Моркемб.

Basilian Fathers Derwent, Alta.

— **Найновіша** статистика виказує, що в Злучених Державах і Канаді є 900 католицьких шпиталів, з того в Америці 716, а в Канаді й Новій Фунляндії 184. Крім стислих шпиталів є ще 406 других католицьких заведень, що дають медичну обслугу й 444 шкіл доглядачок. 1941 р. в Канаді отворено 9 нових лічниць. Католицькі шпиталі, в яких практикується самаританська поміч для терплячих недужих є гарним доказом дбайливої любови св. Церкви для людей у їхніх прикрих хвилях життя.

Що чувати в світі?

— **Для Советів** прийшли чорні дні. Німецька военна машина торощить упертий опір червоних і котиться постійно вперед. Хоч коло Вороніжа червоні німців тримають, то наполудні німці здобули Мілерово, Ворошилоград, Шахти, Новочеркаск й Ростів, браму до Кавказу. Також у їхні руки попались Богучар і загрожене важне промислове місто над Волгою, Сталінград. Втрата Донеччини й Ростова для советів дуже болюча.

— **В Єгипті** бої ведуться на фронті біля Ель Аламейн. Британські війська відбивають успішно німецькі наступи, а навіть посунулись дещо вперед. Британські летуни нанесли великі шкоди ворогові бомбардуванням міст Матруг і Тобруку, який німці мали перезвати на Ромель.

— **Ніпон** громадить маси свойого війська в Манчуко, в унутрішній Монголії та китайських провінціях: Джогол, Чагар і Суяан. Мабуть ніпонці готуються напасти на Сибір.

— **Британці** систематично бомбардують порти звідки виїзджають німецькі підводні лодки, а також важні промислові осередки. Такі німецькі міста як Авсбург, Кольонія, Любека, Бремен, Кіль, Росток, Вільгельмсгафен, Данціг, Емден і другі вже сильно потерпіли від частих бомбардувань. Німці в відплату вже частіше налітають і бомбардують Англію.

— **В Карпатській** Україні українці ведуть партизанську боротьбу з мадярською владою. Вони нападають на мадяські ґарнізони, на ріжні маґазини, залізничі шляхи і їх нищать. Виконавши свою роботу, втікають у Карпати й там ховаються. Мадярська влада мусить удержувати на Карпатській Україні сильні залоги та робити експедиції в глибину гір. Партизанська боротьба на Карпатській Україні це доказ великого гнету з боку мадярської влади, а також і доказ великої свідомости карпатських українців і їх готовости боротись за свої національні ідеали.

— **Німецька** окупаційна влада почала випускати на українських територіях "українські гроші", звані карбованці. Один карбованець має вартість рубля. На тих грошах є українські й німецькі написи. Образки паперових банкнотів представляють ріжні типи працюючих місцевих жінок і чоловіків. Ці гроші видавані Центральним Банком України, що знаходиться всеціло в руках німецьких.

— **Німці** беруть також жидів до війська.

— **Урядовий** часопис "Канада Газет" подав під датою 26. червня, що за згодою канадійського уряду Америка буде для оборони Канади тримати відділи своїх збройних сил у Канаді.

— **Німецькі** окупаційні власти в Франції розпочали реєстер усіх українських і російських еміґрантів, які довший час жили у Франції та не вважались советськими громадянами. Мабуть німці хочуть тих еміґрантів вжити для своїх цілей на окупованих ними східних територіях.

— **Магатма Ґанді** проголосив серед гіндусів "відкритий бунт" проти британської влади. Пора переговорів скінчилась і далі немащо дебатувати, заявив Ґанді до своїх гіндусів і закликав їх, щоб у пасивний спосіб почнали боротьбу з британською владою. Ґанді й його однодумці хочуть, щоб британці лише мілітарно боролись за Індію, а щоб усю політичну владу віддали гіндусам, типу Ґандія. Британська влада в Лондоні не легковажить собі цеї погрози Ґандія і готується до клопотів.

— **Британські** парашутні відділи знищили осередок фанатичної касти Гур, в провінції Сідн, вистрілявши 27 членів тої касти. Та каста нападала на поїзди й їх рабувала, або висаджувала в повітря.

— **Американський** уряд закрив усі свої конзулярні уряди в Фінляндії й заявив, щоби фінський уряд закрив свої конзулярні уряди в Злучених Державах з днем 1. серпня.

— **Німці** в Польщі й на інших окупованих східних територіях стараються надати всему зверхний німецький вигляд.

— **Мадяри** висилають на російський фронт військові відділи зложені виключно з національних меншин, а саме з карпатських українців, румунів, словаків і сербів, затягнених силою до мадярської армії. Такого війська вислали мадяри на російський фронт чверть мільйона. Дійсне мадярське військо лишилося дома, аби в разі потреби можна було його вжити проти національних меншин, як би вони збунтувалися, або й для війни проти Румунії, що вічно висить у воздусі. Так мадяри стараються догодити Берлінові, що жадає від них помочі й одночасно розвязати питання національних меншин, вигублюючи їх. Дійсно гунська розвязка!

— **Враз** з тим, як сотки тисяч українців забирають до роботи в Німеччині, німці перевозять також тисячі робітників з Голяндії, Бельгії, Данії й Норвеґії до сільських робіт на Україні. Ціль такого пересування людей є ґерманізація людности.

— **Уряд Індії** зніс заборону комуністичної партії й позволив видавати комуністичні ґазети.

— **Парляментарний** Комітет рекомендує, щоб уряд зніс заборону комуністичної партії в Канаді.

— **Японці** усадовились в місцевості Буна в Новій Ґвінеї, яких 100 миль від пристані Морсбі, що є в британських руках.

— **Василь Процьків**, друкар Українських Вістей пішов до військової служби. 22. липня молодь з Марійського Товариства попращала його гарним вечерком.

— **Юкрайніян Лайф**, український місячник, що виходив англійською мовою в Скрентоні, Па., ЗДПА., а місяцем липнем ц. р. перестав виходити. Причина: високі кошти видавництва й те, що багато читачів і передплатників пристали до війська, або в інший спосіб занялись военними зусиллями країни. Таке оправдання подали видавці цього журналу, що виходив через 3 роки.

ПОДЯКА

Марія Хміляр складає щиру подяку Найсолодшому Серцю Христа, Матері Божій Неустаючої Помочі і Св. Йосифові за вислухані молитви й поручає всім прибігати до св. Йосифа в потребі з тою надією, що Він нікого не опустить, коли Його хто просить о поміч.

Дар Любови
НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1,267.50**
Остає до збірки	**$432.50**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Зі збірки на поминках по бл. п. Анні Стасюк, Арран, Саск.	$1.00
Олекса Степанко, Ледук, Алта.	1.00
Анна Ґнатів, Форт Вілліям, Онт.	1.00
Михайло Дудяк, Питсбурґ, Па, ЗДПА.	1.00
Анна Олійник, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА.	1.00
З похорону Андрія Худика, Ст. Майкел, Алта.	2.00
З несподіванки в домі Івана Ґаласа, Лішор, Алта.	5.00
Розалія Гедіо, Клівленд, Огайо, ЗДПА.	1.00
Софія Полівода, Клівленд, Огайо, ЗДПА.	1.00
Марія Шевчук, Мондер, Алта.	1.00
З похорону бл. п. Маґди Ваврик, Стрий, Алта.	3.00
Разом	**$18.00**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (103) 16. 15-го Серпня, 1942. August 15th. 1942. Vol. V. No. (103) 16.

Благослови Боже й Ти Пречиста Мати Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ.

ВПР. О. ЄРЕМІЯ ІВАН ЛОМНІЦЬКИЙ, ЧСВВ.
Основник Згромадження Сестер Служебниць.

ПРЕОСВ. ВАСИЛІЙ ЛАДИКА, ЧСВВ.
4-го серпня, 1942 святкували 30-літний ювілей свойого священства. З цеї нагоди бажаємо нашому Дорогому Владиці багато Божих ласк, кріпкого здоровля і многих літ!
(Опис ювілейного торжества на 7 стороні).

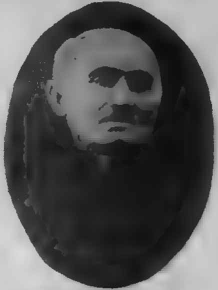

ВСЕЧ. О. КИРИЛО СЕЛЕЦЬКИЙ
Головний співробітник при основанню Згромадження Сестер Служебниць.

ПРЕП. СЕСТРА ЄЛИСАВЕТА [illegible]
Теперішня Настоятелька Згромадження Сестер Служебниць, Канадійсько-Американської Провінції Христа-Царя

ПРЕП. СЕСТРА ЙОСАФАТА ГОРДАШЕВСЬКА
Перша Сестра Служебниця

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Цього року**, в день св. Анни, матери Пречистої Діви Марії, в церкві св. Анни де Бопр, Кве., в часі благословення св. Тайнами чудесно видужав одинадцятьлітний хлопчина Віллі Дунан з Порт Алфред, з дистрикту Лейк Ст. Джан. Він був калікою від двох літ і помимо двох операцій мусів ходити на кулях. Мати й дитина були сильно зворушені тим наглим уздоровленням.

— **У Ватикані** займаються справою беатифікації Леона Гармеля, родом француза, великого фабриканта. Це дуже цікавий випадок. Великий фабрикант кандидатом на святого. Одначе треба знати, що він в 25 році свого життя мав під собою 1,200 робітників у фабриці Валь-де-Буа. Він у веденню свого підприємства придержувався точно напрямних поданих у відомій енцикліці Папи Льва XIII. Про Робітниче Питання. В 1895 р. він оснував перший "Робітничий Комітет". На велике здивовання своїх противників ціле підприємство розвивалось дуже гарно, і в 1915 р. коли помер, його фабрика й всі його робітники стояли далеко ліпше як на початку.

Ця людина своїм життям показала, що можна бути багатим, а при тім і приятелем робітників і святим.

— **Конґреґація** Обрядів знову розпочала досліджувати справу беатифікації Папи Інокентія XI., що був вибраний 1676 р. на голову св. Церкви і за свою щедрість для убогих дістав назву: "Батько вбогих". Останній Папа, що був канонізований — це Св. Пій V., що став папою в 1566 р. Другі папи, що справа їхньої беатифікації тепер досліджується є Пій IX. перший вязень Ватикану, й Пій X. названий Євхаристійним Папою, за те, що видав відомий декрет про часте й щоденне св. Причастя.

— **Американських** католицьких місіонарів, що працюють на загранічних місіях є 5,187 осіб.

— **Британський** король Юрій VI. проголосив 3-го вересня, третю річницю виповідження цеї війни днем молитви по всій британській імперії.

— **Статистика** греко-катол. діецезії Преосв. Василія Такача в Америці подає, що з початком 1942 р. діецезія мала 186 церков і місійних станиць, 143 священиків, 3,188 хрещень, 3,466 шлюбів і 1,606 смертей.

У Ювілейну Хвилю Згромадження Сестер Служебниць

Від давен-давна принявся між людьми цей гарний звичай важніші події з релігійного і народнього життя, або визначних осіб чи установ відмічувати святочними спогадами й торжествами, або як ще інакше кажуть ювілеями.

Щойно недавно ми закінчили один такий великий ювілей, а саме золотий ювілей поселення українського народу в Канаді, а вже завитав до нас другий, дуже гарний релігійно-народний ювілей, — а це 50-ті роковини оснування Згромадження Сестер Служебниць Пресв Непор. Діви Марії й 40-річчя його праці в Канаді.

В цю ювілейну хвилю звернімо наше око на це наше многозаслужене Згромадження, що за минулих 50 літ так много добра зробило для українського народу.

Коротка Історія Сестер Служебниць.

Під кінець минулого століття відновлений Василіянський Чин розвинув живу місійну працю, щоб нею відродити релігійно-народне життя галицьких українців. Серед своїх місій молоді василіяни дуже скоро побачили, що їхня праця тільки тоді буде мати тривкий успіх, коли по відбутих місіях у парохіях, будуть особи, що всеціло віддані службі Божій, зможуть занятися релігійним вихованням молоді й піддтримуванням у народі того духа, що його виробили місіонарі за короткий час своїх місійних відвідин. Цієї роботи не міг виконати Чин Сестер Василіянок, що провадив життя уединене (клявзурове) і більш богомільне чим апостольське. Крім того жіночий Чин Сестер Василіянок був один одинокий у нашому народі й побожні дівчата, що хотіли вести досконаліше життя, а не мали всіх вимог, щоб бути принятими до того Чина, дуже часто вступали до латинських і польських Чинів і Згромаджень, а через те вже були втрачені для свого народу.

На ці недостачі звернули свою бачну увагу ОО. Василіяни і зродилась у них велика й свята думка оснувати нове жіноче згромадження, що разом із працею над освячуванням своїх членів злучило б і апостольську працю на релігійнім і народнім полі між українським народом.

Цією знеслою ідеєю був особливо перенявся 30-літний монах о. Єремія Іван Ломніцький ЧСВВ. (8. II. 1860 — 3. VII. 1915).

Одначе переведення її в життя натрапляло на чимало поважних перешкод. Одною з важніших був брак потрібних матеріяльних засобів на розпочаття такого діла, а також дуже велике упередження до нових василіян, навіть серед тодішнього духовенства.

Та Боже Провидіння само подало спосіб як побороти ті трудноші. В часі місії в Жужелі, в травні, 1891 р., о. Ломніцький запізнався з ревним і побожним парохом о. Кирилом Селецьким. (24. III. 1835—28. IV. 1918). Йому то звірився о. Ломніцький зі своїми намірами щодо нового згромадження і трудношами та попросив його стати співробітником у задуманому ділі. По деякім ваганню о. Селецький згодився. ОО. Василіяни мали піднятися оснований згромадження, вести в ньому законний провід, а о. Селецький мав отворити перший дім у Жужелі й матеріяльно ним заопікуватися. Так і сталося. По поборенню усяких трудношів за старанням о. Селецького десь коло половини серпня, 1892 р. збудовано перший дім Сестер Служебниць у Жужелі. Отець Ломніцький уложив правила й їх затвердив Митрополичий Ординаріят письмом із 6. V. 1892 р. 24. серпня, 1892 р. у василіянській церкві св. Онуфрія відбулися торжественні облечини першої С. Служебниці Михайлини Гордашевської, що прибрала собі тепер імя Сестри Йосафати. В день Успення М. Божої, 1892 р. по вечірні посвячено торжественно дім Сестер у Жужелі й впроваджено Сестру Йосафату, як настоятельку нового дому, а з нею сімох дівчат із жужельської парохії. Удержанням Сестер по батьківськи зайнявся о. Селецький, а ОО. Василіяни вели духовний провід. Зчасом дім у Жужелі показався за малим, а ОО. Василіянам було невигідно давати духовну обслугу з Кристинополя, тому то 22. VII. 1894 року перенесено новіціят до Кристинополя. Боже благословення спочило на новозаснованому Згромадженні Сестер Служебниць. Воно скоро розширилося по всій Галичині. 26 вересня, 1902 р. вибрано на Старшу цілого Згромадження Сестру Йосафату, а обширніші устави, що їх уложив о. Лозинський ЧСВВ приняла Загальна Рада Сестер 22. квітня, 1907 р. і їх також затвердили всі три Єпископські Ординаріяти в Галичині. Вкінці Апостольська Столиця декретом Св. Конґреґації для Східньої Церкви з 27-го липня, 1932 р. затвердила Згромадження Сестер Служебниць Пресвятої Непорочної Діви Марії на завжди, а справлені устави на сім літ для досвіду. 4-го липня, 1934 р. відбулась у Львові Загальна Рада Згромадження на якій вибрано головну настоятельку для Згромадження. Стала нею Сестра Вероніка Гаргіль.

Згромадження Сестер Служебниць поширилось не лише на Галичину, але й далеко поза її кордони. Сьогодні Сестри Служебниці мають свої законні доми в Карпатській Україні, в Югославії, в Римі, Канаді, Злучених Державах в Бразилії й Арґентині. З початком 1938 р. Згромадження Сестер Служебниць числило 124 домів, 482 Сестер по вічних Обітах, 146 Сестер по перших обітах і 83 новичок. Очевидно, що ті числа помимо военного лихоліття дуже збільшились.

До Канади прибули Сестри Служебниці разом з приїздом перших місіонарів-Василіян в 1902 р. а від 1935 р. поширили свою діяльність також на Злучені Держави. Найновіша статистика про стан Сестер Служебниць у Канаді й Америці подає такі числа: Сестер по обітах 160, новичок і кандидаток 30, власних домів 19, невласних 14, шпиталів 2, клінік 2, вищих шкіл (гайскул) 2, середних шкіл 14, вечірних шкіл 38, сиротинців 2, приютів для старців 4, санаторій для старших священиків 1, інтернатів для студенток і для дівчат, що працюють 4.

Значіння Згромадження Сестер Служебниць.

Значіння Згромадження Сестер Служебниць для нашої Церкви й народу є величезне.

1. Першусього воно є прикрасою й ознакою живучости нашої Церкви. Сотки душ в цій релігійній організації практикують евангельські ради й літами живуть досконалим християнським життям, а многі з них померли в геройських чеснотах і навіть у опінії святости.

2. Члени цього Згромадження багато моляться не тільки за себе, але й за нарід з якого вийшли й серед якого працюють. "Много може ревна молитва праведника" — каже ап. Яків (5:16). Можемо отже бути певні, що безупинна молитва тих монахинь не йде на марне, а багато добра випрошує в Бога для нашого народу.

3. Рівнож превеликого значіння є добрий приклад чеснот, що його дають Сестри. Особливо наша молодь, що її Сестри навчають і виховують багато користає з приставання зі Сестрами.

4. Неоціненої вартости є праця Сестер Служебниць у навчанню молоді релігії й рідної мови, особливо в краях, де наш нарід живе меншиною й наражений на відчуження від свого рідного.

5. Коли ж тепер візьмемо під увагу захоронки, школи, діточі садки, шпиталі, приюти для старців, ріжні організації, де Сестри Служебниці ведуть тиху й жертвенну працю, можемо собі тільки приблизно уявити скільки то добра вони вже зробили й роблять для українського народу. Як бідним був би наш нарід без тих тихих робітниць на релігійно-народній ниві!

Тому кожний щирий українець повинен радіти тим, що Боже Провидіння покликало до існування в нашім народі наше рідне законне Згромадження Сестер Служебниць, що дає йому розквіт і дозволило помимо всяких трудностей обходити свій золотий ювілей оснування.

І за цю велику працю, за всі великі заслуги, що їх Сестри Служебниці вложили в життя нашого народу ми повинні їм по нашій спроможності гідно віддячитись: **1. Молитвою**, щоб Всемогучий Бог давав їм потрібні ласки, сили, здоровля й витревалости в їх благородніях працях і змаганнях,

2. Старанням, щоб многі чисті й ідейні дівчата вступали до Згромадження Сестер Служебниць і так причинялись до його розвитку,

3. Фінансово своїми жертвами, помагаючи їм розбудувати існуючі, чи будувати нові станиці.

Як би то гарно було, коли б кожна парохія зложила від себе ювілейний дар любови для Згромадження Сестер Служебниць!

Золотий ювілей Сестер Служебниць хай отже буде для нас тою золотою нагодою показати ділом, що ми належно оцінюємо їх стан і працю.

Радіючи 50-літним ювілеєм Згромадження Сестер Служебниць ОО. Василіяни і Видавництво Світла складають Сестрам Служебницям свої щирі побіжання, щоб Христос і Пречиста Непорочна Мати благословили їх все новими успіхами на славу Божу й добро українського народу!

— **В Еспанії** відбудова церков і монастирів, поруйнованих у часі комуністичної завірюхи не перепиняється. В 1941 р. відбудовано 26 церков і кільканадцять добродійних інституцій та монастирів.

— **Німецький** архієпископ Фрайбурґа Конрад у своїм листі до міністра віроісповідань, проф. Шміттенера, подає, що німецьке військо на фронті почувається обурене з причини переслідування християнства в Німеччині й він не злякається ніяких кар, навіть і смерти в обороні християнства й католицької Церкви, памятаючи, що він є відповідальний перед Всемогучим і Вічним і Справедливим Суддією за німців християн відданих його проводові. — Так говорить католицький епископ. Його мова — це наче відгомін бесіди християнських подвижників з перших віків св. Церкви.

— **Польська** Католицька Пресова Аґенція подає, що в познанській архідієцезії націсти заборонили віддаватись польським дівчатам перед 25 роком, а мужчинам женитись перед 28 роком.

Щоб перешкодити тайним подружжям націсти розпорядили, що дітей зроджених у таких подружжях влада буде вважати за "неправесні" і забере до державних заведень, а матерей відішле до карних таборів.

— **Найвищий Суд** Злучених Держав однодушним рішенням проголосив неконституційним статут з 1935 р. стейту Оклягома, що дозволяв на стерелізацію (обезплідненя) деяких кляс налогових проступників.

— **Наука** релігії прогнана з державної школи в Бразилії від 1899 р. знову стала привернена урядом. Католики тим дуже тішаться.

— **Німецька** влада в Вильні замкнула польський костел св. Тереси, в якому знаходиться чудотворний образ Остробрамської Матери Божої.

Небувалий Конгрес у Мондері

Золотий ювілей свого поселення в Канаді, що його український нарід так величаво святкував по всій просторій канадійській домінії в 1941 і 2 рр. закінчився небувалим торжеством у Мондері 2 серпня, 1942 р. Щоб гідно закінчити цей так гарний і рідкий ювілей, над тим уже заздалегідь працював окремий Конґресовий Комітет, що відбув пять своїх засідань, а також отці й брати Василіяни, Сестри Служебниці та другі люди по кольоніях. В пресі й в окремих великих оголошеннях появились заклики запрошуючи всіх до масової участи в цім релігійно-народнім торжестві.

Врешті прийшла довго ожидана хвиля Конґресу. Чудова соняшня, тепла й свіжа погода, сухі дороги, догідний час, все те вплинуло, що около 10,000 людей прибуло до Мондеру, щоб стати учасниками величавої урочистости. Йшли пішки, їхали возами, автами й окремим потягом з Едмонтону, що був замовлений на це свято. Прибували з усіх сторін, зблизька й далека, одинцем і громадою. В часі Конґресу Мондер виглядав мов один великий ріжнобарвний квітник. Були на Конґресі старі спрацьовані піоніри і піонірки, що прийшли може вже в останнє подивитись на великий український здвиг, були дорослі чоловіки й жінки, сильні, гарні, бадьорі, була й молодь жива, розрадована, були фармері, робітники, інтеліґенти світські й духовні, були свої, були й чужі запрошені до участи в нашому великому ювілею.

А багата й ріжнородна програма, що її переведено в часі Конґресу викликала в усіх глибокі враження, що останутъ на довго у споминах.

Конгрес зачався в суботу вечером, 1-го серпня. По вечірні в церкві св. ап. Петра й Павла, о. В. Каменецький виголосив настроєву проповідь про вдячність Господеві за отримані ласки в нашому минулому пятдесятиліттю в Канаді. Опісля слідувала Благальна Пісня і Хресна Дорога.

В неділю, 2. VIII. від сходу сонця священики при престолах правили Служби Божі й сповідали, а нарід побожно горнувся до св. Тайн.

В год. 10.45 почалась торжественна Служба Божа в ґроті, яку правив Впр. о. Василь Каменецький, а діяконували отці: Н. Когут й Б. Слобода. Співав могутній діточий хор під проводом діякона С. Курили, ЧСВВ. Була це чарівна картина. Маєстатична гора Голгофта вбрана в зелень і квіти, з високим залізним хрестом, маса народу, що молився у гаю зелених дерев, дзвінкий голос співаючих дітей природно викликували сильне враження на кожного. Голосники несли далеко святі слова богослужби. Їх слухали не тільки учасники Конґресу в Мондері, але й люди по широкій Алберті, бо святу відправу передавано через едмонтонську радіо-стацію СФРН. Брат Йосафат Шкварок лагідним голосом і з набожністю подавав пояснення Служби Божої в англійській мові. В часі співаної Служби Божої ще багато людей приступило до св. Причастя. Так наш нарід прилюдно складав своє почитання Богові, свойому Творцеві, благодарив за всі ласки, перепрашав за свої прогріхи й благав помочі й опіки на будуче.

По Службі Божій ювілейну проповідь сказав Впр. о. Веніямин Бараник, протоігумен ОО. Василіян у Канаді й Америці. У своїй проповіді о. протоігумен висказав подяку Богові за те, що під дбайливою опікою Короля й державної влади, можемо свобідно обходити свій ювілей у прибраній вітчині. Виразом нашої вдячности до Канади, за те що вона через 50 літ була для нас так дорогою матірю, повинна бути наша поміч її у цей воєнний грізний час. За минулих 50 літ Канада багато змінилась на краще. А до того розвитку Канади чимало причинились українці вкладом своєї праці й культури.

Вступаючи в друге 50-ліття нашого життя в Канаді будуймо нашу кращу будуччину на сильних підвалинах, на правдивій католицькій вірі, на привязанню до греко-католицької Церкви й на любові до предківської культури.

По Службі Божій зараз розвинувся величавий похід головною вулицею Мондеру, у якому взяло участь поверх 2,000 людей. Ішла в ньому усміхнена дітвора з ясними обличчями й в різнобарвних строях, ішли й поважні, кремезні і загартовані працею й трудом постаті українських хліборобів і жіноцтва. Перед ґрупами видніли написи даних околиць: Р е д в е й, Чипмен, Плейн Лейк, Веґревил, Ґіллірд, Спедден, Борщів, Коперник, Голден, і т. д. Похід замикали парадні вози, що представляли картини з нашого минулого й сучасного. На першому возі, що зображав минуле була хата-ліпянка, зі соломяною стріхою, перед якою стояв перший український поселенець у Канаді, Василь Єлиняк, зі жменею колосистої пшениці в руках і п. Литавський з Лемонту, один з перших добровольців канадійської армії в 1914 р. Біля хати сивобородий п. Хміляр товк староkраєвою ступою, а старенька жінка робила на трацькім варстаті. Також на тім возі були жорна, терлиця і інші знаряди з господарського життя. На другому возі, що зображав сучасне, пишалась гарна модерна хата, з квітами й представниками молодого покоління. На третьому возі їхали представники нашої армії й Червоного Хреста, що стоять на сторожі нашої свободи й боронять наш край перед ворогом.

На третьому возі їхала ще дута орхестра з Ґіллірд, а на четвертому хлопяча дута орхестра з Едмонтону з диріґентом п. О. Приймою. Обі орхестри чергою грали музичні кусники. Похід перейшов попри Почесну Президію, що сиділа на плятформі біля залізничої стації СНР-а й завернув до парку "Україна". Учасників походу й конґресу та представників уряду й організацій від міста привитав посадник д-р. Н. Стрільчук і при тім дав короткий перегляд поступу нашого народу від перших днів його поселення аж до нинішніх часів. Від Канадійських Державних Залізниць промовляв супеінтендент Мек Кинон.

Пополуднева програма Конґресу відбулась у гарнім василіянськім парку "Україна". Це був великий концерт, у якому чергувались хори, орхестри, танки, промови і руханкові вправи. Дещо з того було передано також радіостацією СФРН. Вступну конґресову промову до маси зібраного народу, що засів у великому півколі на підвищених сидженнях, виголосив адв. Юрій Шкварок і передав дальший провід Конґресу б. укр. послові до Оттави п. Михайлові Лучковичеві. В концертовій програмі виступали: хор з Едмонтону, під управою п. О. Прийми, мондерський хор з диріґентом Кирилом Байдужим, веґревільський під проводи І. Гузіля, чипменський з Олексою Єлиняком, мирнамський з Як. Матвієвим, новокиївський з Петром Самоїлом, борщівський з Стефаном Руркою, та редвейський під управою Бр. Курила, ЧСВВ. Крім того виступали: діточі хори зі Ст. Майкел, з Чипмену, а в танках брали участь ґрупи з Веґревил, Вильна, Делф, Копернік і діти з Едмонтону. Кілька пісень відограла хлопяча орхестра з Едмонтону, дута орхестра з Ґіліярд і родинна орхестра панства Савичів з Мондеру.

До кращих концертових виступів належали пісні Українського Радієвого Квартету з Торонта (пп. Маріян Масняк, перший тенор; Яків Самотілка, другий тенор; Володимир Богоніс, барітон і Петро Колач, бас), а також солістки панни К. Стефаник (Паркер). Та безперечно найкращою точкою програми був кількаразовий виступ нашого славного співака-артиста п. Михайла Голинського, що звеличив цей історичний день кількома чудово виконаними піснями при акомпаніяменті п. Амвросія Головача. То був спів, що варта було послухати. Не даром його так дуже всі хвалять. Є що хвалити, є і чим гордитися!

На тому конґресі промовляли також визначні бесідники як згаданий уже М. Лучкович, українські посли В. Томин і А. Глинка, др. І. Якиміщак, міністер Л. Мейнард і др. Буланжий. Під вечір спільний масовий хор відспівав "Вечірний Дзвін", а о. І. Лесюк, ЧСВВ, головний організатор того торжества, вручив почесні грамоти найліпшим і найздібнішим дітям у науці в часі літніх парохіяльних курсів. Пізно ввечір відбулась розігравка базарових тикетів і штучні огні. Важніші частини Конґресу сфільмовано, а також зарекордовано на плитах.

Слід ще згадати, що на цей Конґрес прийшло багато привітних телеграм і листів, а між ними й від Апост. Делеґата та Преосв. В. Ладики.

Привіт Ап. Делеґата звучить.

"Rejoicing with the Ukrainian Catholics in their Jubilee Congress, I gladly convey to the clergy and faithful the paternal blessing of His Holiness, token of abiding Divine grace."

Apostolic Delegate

Наші Владика написали:

Ювілейні торжества з нагоди 50-ліття побуту нашого українського народу в Канаді, добігають до кінця. Дякуймо Богу за всі ласки, які ми одержали тут у новій прибраній вітчині й просім Всевишнього, щоб наш нарід дочекався і заслужив собі достойно відсвяткувати слідуюче 50-ліття.

Конґресовий Комітет робить похвальне діло, коли закінчує ювілейні торжества з Богом.

Із цеї нагоди засилаємо Ювілейному Конґресовому Комітетови й всім вірним архиерейське благословення і бажаємо як найкращого успіху.

Василій Єпископ.

Між надісланими привітами й побажаннями є привіт від ОО. Редемптористів з Йорктону, о. Я. Чижа з Калґар, від парохії й Народного Дому, отця Михайла Григорійчука й Василя Шумея, о. Каноніка П. Божика, привіт з далекого Піс Риверу від ОО. Василіян, українських греко-католицьких парохій та народніх організацій, що його переслав о. А. Винник, ЧСВВ., від албертійського премієра Вм. Ейберґарта, п. Ґ. В. Симпсона, від о. Петра Криворучки в імени Бурси Братства Українців Католиків у Саскатуні, від о. каноніка П. Каменецького з Торонта в імени парохії М. Божої Неуст. Помочі, Братства св. ап. Андрея Первозваного, Організації Укр. Католицького Жіноцтва, Союзу Укр. Катол. Юнацтва й Марійської Дружини, від алдермана В. Скраби з Вінніпеґу, від Народного Дому в Едмонтоні, від Лицарів Колюмба і других осіб та організацій.

Конгрес без перехвалки увінчався дуже гарним успіхом. Учасники його були дуже задоволені й вдячні ОО. Василіянам за підняті великанські труди для його зорганізовання.

Ювілейний Конґрес у Мондері був наче тою мистецькою й дорогоцінною заставкою, що прикрасив кінець першої великої частини історії українського народу в Канаді. Він минувся і полишив нам одну велику науку на цілі віки: **Брати Українці! Католицька Церква, рідний український обряд, рідна культура були потіхою, підпорою й силою українського народу в його гірких піонірських часах першого 50-ліття. Якщо в будуччині не маєте стати погноєм для других народів, а хочете бути рівновартними членами в канадійській сімї і мати честь, силу та значіння, то зберігайте пильно предківську спадщину, католицьку віру, обряд, свою мову, пісню, звичаї й обичаї, свої культурні надбання і на них далі будуйте своє особисте й народне життя!**

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ГРИГОРІЙ НІСЬКИЙ

Св. Григорій, епископ Нісси й ісповідник, був сином Василя й Емілії, а рідним братом святого Василія Великого св. Макрини й св. Петра Севастійського. Прийшов він на світ у Кесарії, столиці малоазійської провінції Кападокії, коло 335 року.

Тому, що батько Василь умер передчасно, то вихованням і наукою Григорія займалась рідня. В однім листі він сам признається, що своє виховання й образування він завдячує найбільше своєму старшому братові Василеві. Василь був йому вчителем реторики й аскези, а твори Орігена, Платона, Аристотеля й інших світських письменників були йому джерелами, що з них він черпав запопадливо богословське й філософічне та взагалі своє широке світське знання. По скінченні своїх наук одружився із побожною Теосевією й обоє служили вірно Господу Богу; Григорій прийняв навіть чин церковного четця. Та що мав велике знання реторики, то незабаром перейняв зовсім світську катедру красномовства.

Коли побував між молодими студентами, став невдоволений своїм заняттям, бо студенти мріяли більше про військовий, ніж про академічний ступінь. Саме тоді написав до нього листа св. Григорій із Назіянзу й у ньому наставав на те, щоб Григорій зрікся "негідної слави" світського ретора й вернувся до служби Господу Богу. Григорій послухав ради назіянського приятеля й вернувсь до покірнішого та святішого уряду при Божім престолі.

Божий слуга.

На просьбу старшого брата Василія почав тепер Григорій приготовлятися до священства й незабаром прийняв свячениці свячення. Не знаємо певно, чи Теосевія, дружина Григорія, проживала й дальше разом із своїм чоловіком, тепер уже священиком, що могло бути, бо в тих часах не обовязував іще целібат, чи може перейшла жити разом із св. Макриною в монастирі; на всякий випадок не була вона перешкодою для св. Григорія, що тепер посвятивсь геть чисто Божій службі. Можливо, що обоє жили в цілковитій повздержності. Теосевія могла бути навіть діяконіссою, посвяченою Божій службі. Вмерла вона скоро, ще перед 372 роком. Під час її похорону виголосив св. Григорій із Назіянзу прощальну проповідь, що в ній сказав такі слова: "Теосевія, вірна товаришка великого Григорія, покрилась тут посвяченою землею; вона була опорою побожних жінок, славою Церкви й благословенням нашого покоління; це життя полишила передчасно."

В тому часі, коли св. Григорій проводив кілька літ священицтва в відокремленні від світу, мабуть у монастирі над рікою Ірис, у провінції Понту, його брат Василій зводив затяжний бій із аріянською єресю й спротивом частини свого власного духовенства, між яким був навіть їхній вуйко Григорій епископ Понту. Григорія боліло таке згіршаюче розеднання в їхній власній родині. Щоб довести до згоди, Григорій уложив сам лист до брата Василія так, наче б вуйко Григорій простягав до нього оливну галузку згоди.

Та підступ скоро виявивсь і св. Василій дав Григорієві строге напімнення, хоч одночасно був розвеселений такою вигадкою брата.

Епископ Нісси.

Потребувавши певних, правовірних людей у боротьбі з аріянською єресю, св. Василій поробив заходи, щоб св. Григорія вибрали епископом Нісси, малого кападокійського містечка. Коли з того приводу зробили потім св. Василеві докір то він відповів: "Краще, щоб брат приносив честь містові, аніж мало б місто приносити її братові." З тяжким серцем і мабуть неохоче прийняв Григорій епископські свячення з рук брата Василія й виїхав до своєї далекої столиці.

Нісса була тоді розсадником аріянізму. Один цісарський дворянин бажав добути епископський престіл у Нісси собі, або своєму приятелеві. Св. Григорій, тепер уже ніський епископ, мав дуже добру волю, але не мав дару управи провінцією. Тому поробив деякі помилки. В надії, що тим поможе братові Василеві, скликав між іншим до Анкири провінціяльний собор епископів, та той синод йому не вдався й більше зашкодив св. Василеві, як поміг. Не диво отже, що коли при виборі послів до папи Дамаза в Римі піддавали думку, щоб один із тих послів був Григорій ніський, св. Василій був іншої гадки.

На засланні.

А тимчасом аріяни не дармували. Намісник Понту, Демостен, зарядив зїзд, що на ньому один із аріян оскаржив св. Григорія, що він загарбав церковне майно та що незаконно став епископом. До св. Григорія прийшли вояки, щоб арештувати його й завести до вязниці. Григорій не противився, та коли дорогою його сторожа стала простакувато поводитись із ним, св. Григорій вирятувавсь утечею. Тоді аріяни стали трубіти, що втеча св. Григорія є певним доказом його вини. На те св. Василій написав їм острий лист із заявою, що церковний скарбник увільнив св. Григорія від усякого закиду. Та не зважаючи на те, галатські й понтські епископи відсудили св. Григорія від епископського престолу в Ніссі й він мусів іти на заслання, під час коли його престіл дістався незаконно його противникові.

В роках прикрого заслання ходив св. Григорій від міста до міста, виказуючи помилки аріянської єресі. Хоч прикре для св. Григорія — його життя на засланню було миле Богу й спасенне душам. Про це так писав до нього св. Григорій Богослов: "Добро, що ти поширюєш його, є тривале, хоч Ти сам не маєш тривалого місця".

З заслання повернувсь аж 378 року, коли після смерти цісаря Валента, завзятого аріянина, став цісарем Граціян, що повернув йому його волю і владичий престіл. Народ прийняв свого законного пастиря з відвертими руками. Та ту його радість перемінила скоро в смуток передчасна смерть св. Василія. Не минув рік, як св. Григорій поховав свого великого брата, а вже довелось йому замкнути очі й сестрі Макрині. Брата Василія не застав був уже між живими. Та з сестрою Макриною він мав іще нагоду поговорити перед смертю про святі речі. Ту розмову переповів пізніше св. Григорій на письмі.

На церковній ниві.

Після смерти св. Василія став св. Григорій ніський людиною великого значіння і впливу в Церкві й перед ним розкрилось поле широкої й живої діяльности. В тім часі відбувсь синод у Антіохії, що займавсь пойилками секти Мелетіян, спільників аріян. Зібрані там епископи поручили св. Григорієві велику місію усунення того неладу, що його спричинила була ересь у Палестині й Арабії. Цісар Теодосій видав наказ, щоб у тій далекій місійній подорожі мав св. Григорій на свої послуги державні поштові коні й вози.

В часі тієї візитаційної обіздки вибрано його митрополитом міста Севасти в Вірменії й держали його кілька місяців у тій — як казав — "вавилонській неволі". Та Григорій оборонивсь від тієї гідности й залишивсь до смерти епископом Нісси.

На вселенськім соборі, що відбувсь у Константинополі 381 року, займав св. Григорій передове місце. Його уважали там за головну опору Церкви, а цісар Теодосій у своєму едикті подав Григорія між тими епископами, що бути з ними в церковній злуці визначало — бути правовірним, добрим християнином. Той собор потвердив ухвали нікейського сободу й робив заходи, щоб положити кінець аріянізму. Коли вмер голова собору Мелетій із Антіохії, Григорій виголосив похоронне слово. Пізніше бував іще Григорій кількома наворотами в Царгороді, де виголосив прощальну бесіду на похороні цариці Флякцилі, Теодосієвої жінки, а також його доньки Пульхерії, під час собору в 394 році. Крім того промовляв св. Григорій ніський на інтронізації св. Григорія з Назіянзу, як царгородського архіепископа.

Під кінець свого життя відвідав св. Григорій іще раз св. Землю. Різні надуживання, що їх допускались прочани, а також сильна схизматицька атмосфера, що загрожувала правовірним зробили на ньому дуже прикре враження, так, що Григорій у свойому листі про прощу до св. Землі каже, що вона не є обовязкова, а про себе самого заявляє, що він не відніс ніякої користи з відвідин св. місць у Палестині. Після 394 року не було вже про нього ніякої чутки.

Загальна характеристика.

Св. Григорій був добродушний, не дуже щасливий в управі й практичному житті. За те почувавсь краще як учений богослов-теоретик. З природи глибокий мислитель, а до того між Отцями четвертого віку найкраще образований у поганській філософії, він не вдоволявсь тільки обороною вже вирішених правд віри, але брався за розвязку питань, що були ще відкриті та мріяв про те, щоб цілу християнську науку зібрати в одну повязану систему. В своїх філософічних поглядах стояв Григорій найбільше під впливом Платона й новоплатонізму. В красномовстві перевищував його св. Григорій із Назіянзу. Проповіді Григорія ніського важкі змістом, довгі, штучної, реторичної форми. Такий самий і його письменницький стиль. Важкий стиль при одночасній абстракності й субтельності змісту робить трудним читання його творів.

Що до письменницької творчости, то св. Григорій ніський лишив по собі багату літературну спадщину й так різнородну змістом, що заступлені в ній трохи не всі роди старохристіянської літератури: екзегеза, догматика й полеміка, аскетика, беседи й листи. Найкращі його догматичні твори. З аскетичних творів тішились популярністю два твори: 1). Про дівицтво, 2). Життя св. Макрини, написане зараз по її смерти. С. Григорій був під великим впливом церк. письменника Оригена, приймаючи від нього алегоричне пояснювання св. Письма. Твори Григорія перетикані його власними міркуваннями, різними від переданої науки Церкви. Та він здає собі справу з тієї різниці, що заходить між переданою наукою Церкви, а його приватним, науковим міркуванням, тому сам навіть перестерігає читачів, кажучи: "коли за Божою поміччю вспіємо вияснити оцю правду, так добре; де одначе наші пояснювання не вийдуть задоволячими, там будемо обовязані задержати певне й незмінне передання, перейняте від Отців." (До Авлавія).

Вже за життя, а ще більше після смерти, був св. Григорій ніський у великім почитанню, як той, що головно причинивсь до впадку аріянізму й прийняття нікейсько-царгородського символу віри, з виразнішим означенням правди про св. Духа: "І в Духа святаго, Господа животворящаго, іже от Отца (і Сина) ісходящаго, іже со Отцем і Сином спокланяема, і сославима, глаголавшаго пророки." Сьомий загальний собор у Нікеї надав навіть св. Григорієві ніському почесну назву "Отець Отців." Та новітні церковні письменники уже не так дуже одушевляються св. Григорієм із Нісси.

Св. Григорій умер около 395 року. В латинськім обряді святкують память св. Григорія з Нісси 9 березня, а в нашому 10. січня.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

РЕЛІГІЯ Й ІСТОРІЯ

Релігія є загально людським і природним явищем.

Релігія в народів Далекого Сходу.

Найзамітнішими релігіями на Далекому Сході, що заслугують на особливу увагу є релігії: китайців, гіндусів і персів.

У китайців, згідно зі старовинними "святими" книгами, що їх в 6-тому столітті перед Христом зібрав китайський мислитель і державний муж **Конфуцій** (551-478 до Хр.) процвітав потрійний культ: **а) Культ Найвищої Істоти,** що називалась Шенг-ті (високий володар) або Тіен (небо). Під небом китайці розуміли не звичайний собі небозвід, але як виходить із їхніх книг, — пана неба, що володіє на престолі й споглядає на землю, перед яким ніщо не скриється, що добрих нагороджає, а злих карає. **б) Культ духів,** невидимих, могутніх, майже божеських істот, що мають великий вплив на світ і людей. **в) Культ предків,** які по смерти причисляються до духів і є в силі захищати людей, що живуть на землі, зокрема тих, що їх почитають.

Конфуцій цей потрійний культ трохи занечищений многобожжям намагався очистити й обновити. Він божеству Тіен застеріг владу над моралю, щоб так обмежити культ духів і предків і навчав, що хто згрішив проти Тіен (неба) не міг спастися за посередництвом духів. Також управильнив почитання предків. Про загробове життя прямо не говорив, хоч і його не відкидав. Його ідеалом була минувшина. Щодо практичної моралі ставив добро держави за найвищу ціль, що її можна осягнути поворотом до давньої китайської простоти. Досконалість по його думці основується на належній пошані до переданої традиції, або точніше на захованню пятьох головних обовязків відносно родичів і дітей, мужа й жінки, старших і молодших братів, відносно приятелів, наставників і підданих.

Та наука Конфуція, після його смерти дещо змінена під впливом вірувань буддизму й таосізму і перенята пантеїстичними поглядами, стала державною релігією в Китаю, відомою під назвою конфуціянізму. Ця релігія — це мішанина культу природи й предків. Приймає вона існування всіляких богів, яким приноситься жертви. Душі предків (шен) разом із душами богів, як добрі духи керують світом. Крім них є ще велике множество злих духів, що багато лиха й недолі спроваджують на світ. Жрецями в тій державній китайській релігії є мандарини (китайська урядова шляхта). Простолюддю полишено лише почитання предків і померших. Одначе простий нарід крім урядових божеств почитає ще багато других богів, а навіть самому Конфуцієві китайці стали будувати храми, приносити жертви й запалювати свічки в його честь.

У гіндусів, давно, а й ще тепер процвітає **брагманізм.**

Старовинні "**святі книги**" у яких ця релігія зберігається носять назву "Веда". Брагмани вважають ці книги за божеські, вічні й безошибочні. Наука про Бога в них мрачна. Годі напевно дійти чи давні гіндуси вірили в одного чи многих богів, чи вони обоготворювали сили природи, як: небо, землю, ранню зорю, огонь, вітер і т. д., чи радше своїх богів уважали як ріжні обяви якогось всеобіймаючого єства. В кожному разі мали вони поняття божества, як вищої Істоти й йому приносили жертву для виблагання добродійств.

Цю прадавну релігію простого народу гіндуські мислителі вложили в одну систему. Вони навчають, що **Брагма** (ніякого роду) — це якась всеобіймаюча цілість, найвищий дух світа, вічний, безтілесний, нематеріяльний, невидимий, без початку й кінця. Він усе проникає, одначе не має особовости, ні свідомости; він незмінний, неподільний і безчинний. З цієї найвищої істоти наче з якого джерела й зародка вийшов особовий **Бог Брагма** (чоловічого роду), що знову вивів з неособового Брагми весь світ і всі речі. З нього виринули ріжні касти: з його уст повстали брагмани або священики, з грудей вояки, зі живота купці, з ніг ремісники і т. д. Боги вимагають жертв. По смерти є мандрівка душ і життя в тілах звірят більше або менше досконалих, відповідно до того, як хто добре чи зле жив, аж доки остаточно не дійдеться до незмінного стану. Яким чином доходять душі до того незмінного стану є ріжні думки: 1. душа вертається до Брагми, одної й все обіймаючої істоти, з якої вийшла; 2. душа повільно визволюється з природи, що є причиною змін і позістає без пристрастей і діяльности, без радости й кари. Засобами такого визволення є знання й чеснота. Тому що гріхи є причиною змін і болів, треба їх дуже уникати. Це робимо, коли всі бажання серця, що є джерелом гріхів придушуємо. Деяких гріхів можна позбутись визнанням і покутою. Звідси то зродився у брагманів аскетизм, або практика вмертвлення, що часто доходить аж до пересади.

Браманізм дуже змінили пізніші реформатори в 6-тім століттю до Хр., а головно Сакіямуні (мудрець з роду Сакія) або **Будда,** цебто пробуджений, просвічений. Він головну вагу поклав на моральне життя. Як ціль життя людини поставив **нірвану.** Не знати, що саме у буддийців є та нірвана чи злука з Богом, що є один, чистий, спокійний, щасливий, однак несвідомий, чи може це знищення особового буття. До нірвани можна дійти лише через повне відречення від своєї особовости (від усяких своїх особистих бажань, замірів, почувань.).

Буддизм з часом підпав ріжним змінам і виродився у справжне многобожіє й ідолопоклонство. Нарід став віддавати богопочитання самому Будді, а одночасно давніх божків почитати як обяви Будди. Нірвана вже не є більше знищенням буття, або нічевістю, це вже небо, місце вічних духових і змислових розкошів. Буддизм окружив себе многими величавими обрядами й завів у себе ризи, дзвінки, співи, жертви, святині й монастирі.

Також і брагманізм змінився. Брагмани стали почитати трьох богів ("Трімурті" = трійця): Брагма — бог, що творить; Вішу — бог, що все створене вдержує; Шіва — бог, що все нищить і зміняє. Деколи всіх цих трьох богів уважали за одного Бога — Брагму, який виступає в трьох своїх формах. Прості люди почитали багато богів, яких представляють з многими головами й руками. Буддизм і Брагманізм існує в Індіях, а також побіч других релігій у Китаю, Японії, Тибеті, і інших краях Далекого Сходу.

У персів і медів була давніше дуже поширена релігія маздійська або авестійська, основником якої вважався Зороастер або Заратустра і яка була виложена в "святих книгах", головно в Зенд-авесті. Сьогодні тільки деякі маленькі племена в Азії ще тримаються цієї релігії.

Релігія Зороастра приймає тільки двох богів: доброго й злого. Агура (господь) Мазда (мудрий), або Ормузд—це добрий Бог, духовий, премудрий, що сотворив, удержує добрі річи й про них дбає. Його символом є огонь або світло. Йому підлягають сім могутніх духів, що захищають людей перед злими духами. Пізніше ще додано бога Мітру, сотвореного Агурою й йому рівному. Це Бог вірности. Агріман — це бог злий і спричинник злого. Його слугами є духи тьми й смерти. Його символом є темрява. Між тими двома богами ведеться вікова боротьба; однак при кінці віків Каошянд з роду Зороастра переможе злого бога й знищить царство Агрімана.

Моральні обовязки зводяться до того, щоб Ормузда, доброго бога, почитати й то не тільки ділами але й словами та думками, що мають бути чисті. Люди зараз по смерти стають на суд і добрі йдуть до раю, а злі до пекла.

ЗАМІТКИ

Чи не переодягнулись тільки?

На зїзді Українського Товариства Допомоги Батьківщині, що відбувся 4-6 червня, ц. р. у Вінніпегу, учасники його затвердили новий статут своєї організації. Назва її: Товариство Канадських Українців, а по англійськи: Юкрейніен Кенедієн Ассосієйшен. В цьому статуті сказано, що це товариство є народньо-освітною, неполітичною організацією, що ставить собі за завдання виховувати канадійських українців на свідомих, лояльних і поважних громадян прибраної вітчини, Канади, плекати дух братерства й дружности, організувати й плекати культурну й мистецьку діяльність, ширити загальну освіту, дбати про добробут канадсько-українського населення в містах і на фармах і т. д.

На перший погляд з цего статуту виглядає, що колишні комуністи вже нарешті помудріли, викинули зі своєї голови комуністичну дурійку й взялись до корисної роботи. І коли б так воно було, то треба б тільки радіти, що вже щезає між українцями в Канаді руїнницька робота комунізму. Але чи воно так дійсно є покаже будучність. Відомим є, що з вовка вівці не зробиш. Комуністична робота в минувшині й тепер, в других краях і Канаді показує, що комуністи є ґеніями в пропаґанді й

прекрасно вміють себе маскувати, щоб неспостережні, по злодійськи, дістатись до народу й його потягнути за собою, а опісля з ним робити, що собі захочуть. Знаменитим прикладом того є останні 25 літ у Росії.

Тому то нова назва й статут відомих наших антифашистів не дуже потішає думаючого українця, особливо, коли він уважно придивляється їхній роботі. Йому аж надто очевидним є, що новий статут — це тільки нова одежа достосована до пори часу й обставин, у яку вбрались наші давні червоні, щоб тим легше вести свою давню роботу.

* * *

Ширять релігійне баламу[illegible]

Є в Канаді українські сектантські. часописи, що своєю писаниною ширять тільки релігійний хаос. На доказ того возмім цей примір: Здоровий розум каже, що справжні чуда то не є явища природні, але надприродні, що перевищають сили природні й можуть статись тільки силою Божою. Далі, що чуда Господь Бог не може творити на потвердження лжі, а тільки правди й тому правдиві чуда не може творити в ріжних релігіях, а тільки в правдивій релігії і вони якраз є тою печаттю, тим Божим знаком з неба, що потверджує понад усякий сумнів святість даної особи, правдивість її післанництва чи правдивість даної релігії. Так чудами Христос доказав своє божество й чудами, що діються часто в католицькій Церкві та що є критично досліджувані й стверджені, дуже сильно доказується правдивість католицької релігії й Церкви, а ложність інших релігій у яких правдивих чудес нема. Протестанти добре добачують доказову силу чудес і щоб від неї втекти викривлюють поняття чуда й впроваджують у блуд тих, що їх слухають. От як вони ту справу представили недавно в своїй часописі, що виходить українською мовою в Канаді. Дійсне чудо, що походить тільки від Бога змішали з дивними природними явищами, що стаються наслідком таємних і досі ще докладно непрослідженних сил природи, а також з обманством. У них чуда можуть бути в ріжних релігіях, правдивій і фальшивих; вони заперечують, що чуда мають доказову силу правдивости якоїсь науки, релігії і Церкви. Навіть таке кажуть: якась Церква може мати великі чуда, але в той же самий час Бог може бути не з нею, а проти неї. У них не чудо є доказом правдивости даної науки й Церкви, але навпаки, наука є доказом правдивости чуда. І тому чуда, що діються в католицькій Церкві, по їхній думці, не є ще доказом, що її наука є правдива. Та ми їм на це скажемо таке: Коли навіть чуда, що їх робить сам Господь Бог (бо лиш такі беремо під увагу, відкидаючи на бік природні дива й обманства) не доказують правдивости даної релігії й науки, так тоді що ж може бути вповні переконуючим пробним каменем її правдивости? Згідність даної науки зі св. Письмом — відповідають протестанти. Але ж хто нас запевнить непомильно, що дана наука якраз є згідна зі св. Письмом? Виходить так, що треба спуститись на наш помильний розум, що буде досліджувати й порівнувати дану науку зі св. Письмом. А коли так, то тоді треба приняти ще й засаду, що помильна людина сама собі стає вирішуючим авторитетом щодо віри, а це вже стелить дорогу до самообману й преріжних блудів, як то вже показалось дуже яскраво на самім протестантизмі. Кожний з них толкує св. Письмо як йому подобається і сам собі вирішує в що має вірити. Це остаточно веде до замрачення і викривлення релігії, до ріжновидного сектантства, до індеферентизму а навіть повної безрелігійности. Католики інакше справу пізнання релігійної правди виясняють. В них ані сама мертва буква біблії, ані сам помильний людський розум не вирішують питань віри, але живий непомильний авторитет Церкви, що його установив Христос, який знову своє божество й свою власть доказав чудами. Саме Письмо виясноване приватними людьми, що можуть у своїм розумованні помилитися не може бути виключним і остаточним критерієм правдивости якоїсь науки, а тим більше правдивости якогось чуда.

З повищого приміру бачимо що то за "евангельську правду" навчають протестанти. Чистий хаос понять і лжі. Тому не диво, що хто читає їхню пресу стає не мудріший, а дурніший. Будьмо отже обережні й не даймось зловити на їх побожну обманчиву бесіду чи писанину! Стережімся ложних пророків! А щодо чудес, то зовсім згідно з правдою можемо повторити те твердження одного католицького часопису, що нашим евангеликам дуже не сподобалось і яке вони намагались опрокинути в своїй часописі. Воно звучить: "Ми можемо сказати до всіх відступників, еретиків і невірних: Де ваші чуда? Ви не маєте їх, та мають їх католики, бо вони одинокі мають правдиву Христову віру. З ними є всемогучий Бог, що робить чуда."

* * *

Український Голос з 12. VIII. 1942. видно злорадно зазначує, що український католицький священик Олексій Пилипенко, займався висліджуванням шпіонів. Добре було б, щоб той часопис подав ще своїм читачам і те, що Пилипенко, це бувший православний священик, що навернувся на унію. Яке було те його навернення один Бог знає. В кожнім разі католики дістали Пилипенка від православних. Як він там у них виковався, такий він і тепер є.

В кожній хаті хай буде "Світло"!

АПОСТАТИ

А. Арманіс, член латвійської Академії гарного мистецтва в Ризі, що довгі роки належав до табору найзавзятіших ворогів Богом обявленої релігії, словом і письмом ширив безбожність, у найпоганіший спосіб висміває правди віри-догми Католицької Церкви, її обряди й католицьке духовенство, одного дня зголосив свій поворот до Католицької Церкви. В звязку зо своїм наверненням помістив дня 21 червня 1933 року в католицькім тижневику "Лятголяс Вордс" осьтакий лист: "Під впливом різних осіб та в надії дочасних користей я тому 10 років затягнувсь у ряди ворогів і руїнників Католицької Церкви. Я ненавидів Католицьку Церкву, а вислів тієї ненависти я дав у своїй книжці: "Бог, священик і народ." Коли ж я завважав, яке безмежне зло наводить на душу й цілий народ— безбожність, я не міг дальше ділати проти свого сумління. Я відкликаю все те, що я написав."

Так, за Божою ласкою, робить кожна чесна людина. А доки будуть заглушувати своє сумління усі ті українці, що відступили від Бога й від Божої, Католицької Церкви?...

До смертно хворого арештанта прикликали священика. Та хворий сказав що він є — невтральний, безвизнаневий.

— А може заховалась у вас хоч яка згадка про віру?

— Ні — відповів коротко.

Священик почав представляти йому потребу спасення душі й розбуджувати жах перед страшною вічністю. Ніщо не помагало.

Отче, я не можу поєднатись із Богом.

— А чому ні?

— Я не можу робити цього, бо втрачу приміщення. Я живу в робітничім домі, а там мусить кожний бути безвизнаневий. І моя жінка така. Що ж, я нуждар. Як вийду з тюрми, схочу знайти роботу й... мешкання. Як вернусь до Церкви, мене викинуть.

І ніякий доказ не був досить сильний, щоб міг переконати його, що він повинен поєднатись із Богом. Скільки то людей у світі через гроші, роботу або інші дочасні причини належать до противників Божого царства!

В місті Відні — в роках 1919-1927 — виступило з Католицької Церкви 119,318 осіб! Наступними роками через соціялістичну пропаґанду, число відступників іще побільшилось. Чому? Бо щоб добути посаду, кусник хліба, дах над головою, треба було виступити з Католицької Церкви. Хто хотів знайти роботу, мусів належати до безбожної, соціялістичної партії. Хто хотів дістатись до тої партії, мусів бути без релігії! По розбиттю соціялістичної партії в Австрії, по кривавих подіях у Відні 1934 року, нещасні робітники масами верталась до Католицької Церкви. Робітнича верства, що десятки літ була в неволі соціялістів і червоної преси, шукали повороту до віри.

Безбожники проповідують волю, а змушують народ до безбожности. Така є практика соціялістів, комуністів і подібних атеїстів. Краще вмерти, як піти в їхню неволю!

Залізницею їде священик. До його переділки входить військовий майор. Підчас розмови питає священик майора, чи він католик?

— Так, я католик, але тільки по-метриці. Моя сестра називає мене — дійсним поганином. Це, почасті — правда, бо я — не вірю... Останні слова вимовив поволі й потиху.

— Чому ж то, пане майор, ви не вірите?

Чому я не вірю? Не вірю тому, бо мій батько також не вірив.

І тут став розказувати священикові свої спомини з дитячих літ. Мати була побожна католичка, батько православний. У городі коло хати стояла статуя Божої Матері: там у місяці травні збиралась мати, діти й служба на маївку. Батько не ходив ніколи.

— Тому, що батько не ходив, — розказував майор, — задумав і я раз не піти потай матері. Я замкнувся в своїй кімнаті й не засвічуючи світла — заглядав через вікно. Нараз відчинились вдолі на бальконі двері. З папіроскою в устах вийшов батько. Стояв довший час мовчки, а потім став говорити сам до себе: "Ой, коли ви вже змудрієте? Що Господу Богу з ваших молитов і співу?... Собака гавкає до місяця, вони до фігури... Давати себе так водити за ніс священикам... Та що зробити?... Покищо мусить так бути... Було б навіть зле вбивати їм до голови ідею, що до неї вони не доросли"..

Хто годен забути такі слова?.. Нещасні діти, що мають таких батьків, що до божого царства самі не йдуть і дітей не ведуть...

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВІННІПЕҐ, МАН. 30-літний ювілей священства Кир Василія. Вже тридцять літ минуло від тієї торжественної хвилі, як положенням архієрейських рук Преосв. Сотера Ортинського в Божому храмі в Филаделфії Па, ЗДПА, зійшла благодать священства на теперішнього українського Владику в Канаді, Преосв. Василія Ладику, ЧСВВ. Цю світлу річницю свойого дорогого владики вшанувало гідно духовенство й вірні в Канаді ювілейним торжеством у Вінніпеґу, 4, VIII. 1942. Торжество розпочалось привітом Їх Ексцеленції зібраним духовенством в числі 32 священиків у брамі церкви св. Отця Николая. Опісля благодарственну Службу Божу відправив Всеч. о. Мирон Кривуцький зі Сифтону, в асисті о. каноніка Пантелеймона Божика з Вінніпеґу й о. Йосифа Бали з Етелберґу. Діяконували отці: Йосиф Пуляк й Іван Кришталович з Вінніпеґозіс. Ювілят, Їх Ексц. Кир Василій сиділи на троні в асисті Впр. о. Венямина Бараника, протоігумена ОО. Василіян і Впр. о. Стефана Бахталовського, візитатора укр. ОО. Редемптористів у Канаді. Присутніми на торжестві крім вище згаданих отців були священики: о. канонік Петро Каменецький, о. канонік Филип Ру, о. др. Василь Кушнір, канцлер, о. Антін Луговий, заступник канцлера, ігумен Йосафат Тимочко, о. Михайло Григорійчук, о. Петро Пасічник, о. Іван Калуський, о. Василь Шумей, о. Кирило Лотоцький, о. Степан Семчук, о. Михайло Сирник, о. Петро Серветник, о. Ігор Шпитковський, о. Андрій Роборецький, о. Микола Кушнірик, о. Василь Джурман, о. Володимир Фірман, о. Маріян Швед, о. Теодор Коцаба, о. Никола Копяківський ЗНІ, о. Юрій Шишкович ЗНІ., о. Василь Філевич і о. Йосиф Сеньків, ЧСВВ.

Службу Божу співала ціла церква під проводом диріґента Василя Тимкова. Проповідали в часі богослужби о. Ю. Шишкович і о. кан. Петро Каменецький, а ювілейні побажання від дієцезії зложив о. Мирон Кривуцький. На кінець у церкві промовили Їх Ексц. Василій до зібраного духовенства й до вірних, що численно взяли участь у богослуженні і св. Тайнах, помимо того, що це був звичайний робучий день.

Після закінчення богослужби піснею "Тебе Бога хвалим", Преосв. Владика поблагословили всіх Найсв. Тайнами, а священики потім приступали навколішках і цілували епископський перстень на знак послуху й підданости. По відправі в церкві всі священики разом із своїм епископом удалися на святочний бенкет до готелю Форт Ґеррі. В часі цієї гостини товст майстром був о. М. Григорійчук. Виголосили промови: о. Ст. Бахталовський в честь Св. Отця Пія XII. о. кан. П. Божик у честь Короля Юрія VI., о. Йосиф Бала в честь Дієцезії, а о. протоігумен В. Бараник у честь Їх Ексц. Ювілята. Разом із побажаннями від усього українського католицького духовенства й парохій о. К. Лотоцький з Овкбурн вручив Преосвященному дар любови. На цей вияв пошани й любови Преосв. Василій відповіли довшою теплою промовою. Вони, дякували вірним і священикам за такий гарний дар та заявили, що так священики як і вірні в часі Їх тяжкої праці як місіонаря й епископа все були лояльними й хоч вороги пробували нищити епископа й дієцезію та це не вдалось. За це належиться честь і пошана вірним і духовенству. Особливше признання дали Ексцеленція отцям Ювілейного Комітету. Бенкет закінчено молитвою. На це свято прийшло багато телеграм від визначних осіб і парохій з Канади й Америки. За минулих 30 літ своєї душпастирської праці як місіонар, а опісля від 1929 р. як епископ, Преосв. Владика-ювілят багато сил і праці вложили в наше релігійне й народне життя в Канаді. Тому то в цю ювілейну хвилю всі щирі українці греко-католики повинні заявити свою вдячність для свого любого Владики бодай гарячою молитвою, щоб Всевишній кріпив на силах нашого Князя Церкви ще на многі літа!

З ВАКАЦІЙНИХ ДНІВ.

ВАЙЛДВУД, АЛТА. Около 90 миль на захід від Едмонтону при головній залізничій і шутрованій дорозі лежить мале містечко, Вайлдвуд. 6 миль на північ від него стоїть невеличка церковця, побудована 1935 р. При ній знаходиться гарний гурток активних членів. В минулому році справили вони до церкви річей вартости більше як на $100.00.

Як тільки дня 1-го липня сюди приїхав з Едмонтону о., С. Шевчук, то майже всі діти з парохії зійшлися на науку релігії. В суботу 4-го липня. 30 дітей приступило до св. Тайн між ними 9 перший раз приступили до св. Причастя. По Службі Божій було сніданя для дітей, після котрого вони гарно забавлялися. Діти тут добрі, радо спішили на науку релігії і пильно уважали.

ТОРСБІ, АЛТА. В середу по Різдві св. Йоана Хрестителя 29 дітей зійшлося до місцевої школи на науку релігії. Учив о, С. Шевчук. Науку улекшувало те, що діти в кожної хати мали катехизм і пильно уважали на те, що їм говорив о. Парох. В суботу була Служба Божа для дітей. Помимо того, що в ночі був впав сильний дощ і було болото, майже всі діти були в церкві на Службі Божій. До Першої Сповіди приступило 9 дітей.

КАЛМАР, АЛТА. В понеділок 13-го липня зачалася наука релігії у місцевій школі і тревала до суботи. Користало з неї 44 дітей. Що раня сходились вони з катехізмами до школи, засідали до лавок і пильно уважали на те, що їм о. катехит, С. Шевчук говорив. Науку релігії переплітано церковними й народніми піснями.

В суботу рано діти приступили до св. Тайн. До першої сповіди було 6 дітей. Дощ, що падав майже через цілий день в пятницю і в ночі на суботу, зробив для декотрих дітей неможливим бути на Сл. Божій, задля віддалі і злих доріг.

КАРВЕЛ, АЛТА. Через три тижні 36 дітей сходилося щодня до місцевого Нар. Дому на науку релігії й рідної мови. Школу провадили Сестра Анна з Мондеру і Сестра Севастія (сестра о. С. Шевчука ЧСВВ) з Едмонтону. В пятницю 24-го липня всі діти приступили до сповіди, а в суботу до св. Причастя. До першої сповіди було 6. Підчас Сл. Божої, до котрої служили о. парохові два школярики, діти гарно співали релігійні пісні, що їх вони вивчилися за три тижні. Цього дня приступили до св. Тайн також і старші дівчата з парохії. В них є такий звичай, що як діти мають Сл. Божу, підчас котрої вони приступають до св. Тайн, то це роблять також і ті дівчата. Гарно!

По богослуженні діти мали снідання разом з о. С. Шевчуком і Сестрами. Було тут і чим покріпитись, було й досить радости.

Вечером ті самі діти відіграли в Нар. Домі гарний концерт. Він був немов свідоцтвом, що час побуту Сестер на цій кольонії був вповні використаний. Вся українська кольонія була цего вечера в Народнім Домі і тішилась гарним виступом молоденьких артистів. А вони таки дійсно гарно списалися. Однак не треба думати, що вони через тих три тижні не вчилися нічого окрім концерту, бо і в читанні й писанні зробили вони гарний поступ. То ж і похвала, що її дістали від о. Пароха і Сестри й гучні оплески зі сторони присутніх були вповні заслуженими.

В неділю по богослуженні знов усі засіли до спільного і смачного обіду в Нар. Домі. Підчас обіду діти заспівали кілька народніх пісень. По обіді о. парох подякував усім за так гарно переведені два дні, котрі з певністю на довго останутъ в памяті карвельців. Відтак Предс. Рідної школи п. Ів. Ронський вручив Сестрам дарунок від громади за їх труд. Грімке "Многая літа!" усім, замкнуло цю веселу й милу гостину.

МОНДЕР, АЛТА. Дня 4 серпня, родина Джіґоликів справила поминки свойому батькові покійному Іванові., Рано два його сини о. Лаврентій і о. Діонізій з Редвей відправили заупокійні Службі Божі, а опісля вся ближча й дальша рідня і приятелі засіли до спільного обіду. При кінці о. Марко Романович ЧСВВ згадав заслуги покійного Івана, що відійшов до кращого життя і попросив усіх до молитви. По відспіванню "Достойно есть" і "Вічная память!" змовлено молитву за його душу. При цій нагоді зібрано на Світло $3.40.

ЛІШОР, АЛТА. Дня 20. червня родина й приятелі справили п. Петрові Тхірові милу несподіванку з тої нагоди, що він перенісся на фарму в Делф. В часі забави п. Г. Заїло висказав признання і похвалу від присутніх за те, що Петро Тхір і його жена були добрі сусіди й щирі приятелі й побажав їм доброго здоровля і поводження на новій господарці. Присутні відспівали Петрові, Магдалині і їхнім дітям: "Многая і благая літа!" і вручили гарний дарунок. В часі цієї гостини переведено збірку на Світло, що принесла $1.25.

Присутний.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **В неділю,** 26 липня, Преосвящ. Кир Василій Ладика відправили Архієрейську Службу Божу в новій церкві св. Володимира й Ольги в Вінніпеґу й висвятили на діяконів богословів: Йосифа Корнила й Ярослава Головатого.

— **Українська** греко-католицька дієцезія в Канаді має тепер 105 священиків і 8 діяконів.

— З поштової скриньки —

С. Й. Т. Торонто, Онт. Як чуємо між людьми, то 'Світло' приносить багато духовної користи. Наш нарід в релігійних справах ще дуже неосвідомлений, а коли читає "Світло," то стає ясніше й миліше в його душі. Тут одна особа казала, що не вірила в ніщо, а відколи читає "Світло," то перемінилась у іншу людину. Зачинає вже вірити.

ПАВЛО ПОТОЧНЯК, БИНҐГЕМПТОН, Н. Й. ЗДПА. Бинґгемптон, Джансон Сіті й Ендікат, Н. Й., то так як одно місто, одна громада. В згаданих місцевостях живе около 400 українських родин які в Старім Краю, в Галичині роджені й в укр. католицькій церкві хрещені та виховані. Їх діти вже тут роджені та в катол. церкві охрещені. На 400 родин нема тут своєї рідної церкви й парохії. Через те тих 400 родин є розбиті й нема такої роботи для свого добра й нашої прибраної вітчини, яка повинна би бути.

Нема тут української греко-катол. церкви, тої доброї мами, котра б усіх своїх вірних гуртувала й вчила любови та до сили й добра вела. Тому то тут українці розбіглись мов ті сироти в ріжні сторони. Сумно в нас, та не треба плакати, а братись до праці. Не накидаймось на нікого, що той, а той винуватий, що зорганізована парохія упала. Берімся до діла, а знова оживе наша парохія й піде гарна робота.

Поширюйте "Світло!"

ПРИГАДКИ

23. VIII. — Неділя 13 по Сош. Віддання Успення. Глас 4. Єв. утр. воскр. 2. На Служ. Бож. троп. воскр. і Усп. Сл. конд. воскр. І нині Усп. Прокімен і Причастен неділі й Успення. Ап. зач. 166 і 240. Єв. Мат. зач. 87 і Луки зач. 54.

30. VIII. — Неділя 14 по С. Усікновення Ч. Голови Івана Хрестителя з 29. VIII. Гл. 5. Єв. утр. воскр. 3. Всеночне. На Сл. Бож: троп. воскр. і Ів. Хрест., конд. воскр. Сл. конд. Ів. Хрест. І нині Богор. воскр. 5 гл. Ап. зач. 170 і 33. Єв. Мат. зач. 89 і Марк. зач. 24.

29. VIII. Главосіки — Піст.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

16. — Племондон
Вулф Крік
Дейзленд (празник)
19. — Торсбі
Равнд Гил (празник)
Кеслен (посвяч. цвинтаря)
23. — Менлі
Просперіті (посв. цвинітаря)
Коперник
25-27.—Черґил, наука релігії
28. — Черґил
Вох (празник, пікнік)
Голден, ц. Введ. М.Б.
30. — Ледук
Ґей Лейк, Парк Корт.
Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

16. VIII. Неділя —
Гілліярд, місто (празник)
Новий Борщів (базар)
Іннісфрі Ч. Хр.
Крейґен (у школі)
19. VIII. Преображення —
Москалики, Делф.
23. VIII. Неділя —
Восток св. Николая
28. VIII. Успення М. Б. —
Стар (празник)
30. Неділя —
Гилліярд св. Ів. Хрест.
Лішор
Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

16. Неділя —
Стрий (пікнік)
Редвотер
19. Преображення Госп. —
Сокаль
Голов Лейк (празник)
23. Неділя —
Куквил
Вильна.
28. Успення М. Б. —
Редвей (празник)
Глендон (празник)
30. Неділя —
Спедден,
Елдорена
Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

16. Неділя —
Красна Гора
19. Преображення Госп. —
Дервент, Св. Вознесення.
23. Неділя —
Дервент місто
28. Успення Пр. Богор. —
Дервент св. Юрія
30. Неділя —
Моркемб.
Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Канадійський** парлямент 141 проти 45 голосами прийняв трете читання закону 80, який дає право урядові вводити наказом міністрів конскрипцію чоловіків для військової служби за морем. Проти закону голосували посли з Квебеку й посли СіСіеФ партії.

— **Парлямент** у Оттаві рішив визначити $100,000,000 для ветеранів канадійської армії, які, повернувши з війни, бажатимуть поселитись на фармах або почати торговельне риболовство. Ветерани мали б отримувати від уряду позички.

— **Щоб щадити** нікель для воєнних потреб Канада рішила покинути старий круглий 5-центовий "нікель" і заступити його новою пятицентівкою, що буде зроблена з міди й цинку й матиме 12 граней. Величина, грубість і тягар є такі самі як ніклевих монет і тому нова монета буде надаватися до телефонічних апаратів. Нова пятьцентівка появиться в обіґу десь у вересні.

— **В суботу** 1. VIII. скінчилася сесія домініяльного парляменту, що тревала 6 місяців. Слідуюча звичайна сесія збереться 27. січня, 1943 р.

— **В Канаді** введено пайкування чаю й кави. Новий розпорядок дозволяє продавати тільки 1 унцію чаю або 4 унції кави на тиждень для одної особи. Діти нижче 12 літ не будуть зовсім діставати карток на чай чи каву. Причина цього розпорядку є та, що зачерез воєнні обставини тяжко є довозити чай і каву зі заграничних країв.

— **На Далекому Сході** японці бомбардують важніші міста в Австралії, а також висадили свої війська в Буна-Ґона в Новій Ґвінеї. В Китаю, бої продовжуються між японцями й китайцями. Американська воздушна сила в північнім Китаю много причинилась до припинення японської офензиви.

— **В Індіях Англія** має тепер великий клопіт. Використовуючи війну й присутність японської армії на границі Індії, гіндуські націоналісти зі своїм провідником Ґандіем зажадали вже тепер повної самостійности для Індії. Коли ж Британія з огляду на воєнне положення відмовила їхнім домаганням, гіндуси загрозили кампанією непослуху. Маючи докази, що ґіндуські провідники вступили на шлях зради Британії, британська влада арештувала 9. VIII. Ґандія, його найближчого помічника Негру, президента й більшу частину членів Всеіндійського Конґресу та інших визначних націоналістів. Потім всі Індії спалахнули заворушеннями, страйками й саботажами. На 400 мільйонів населення Індії є 80 мільйонів музульман, що не беруть участи в заворушеннях Заколот у Індіях кидає колоди під ноги Британії в цей прикрий час і є тільки на руку її ворогам.

— **По здобуттю** Ростова німецький наступ покотився на Кавказ. Наступаючі німецькі війська зайняли Батайськ, Сальськ, Ворошиловськ, Тихорецьк і другі міста та перетяли найважнішу залізницю, що лучить Кавказ зі Советським Союзом. В завзятих боях на фронті яких 50 миль від Сталінграду над Волгою і на других відтинках червоні війська встигли стримати німців.

— **Німецька** офензива докотилась аж до підніж Кавказу. Німці вже заняли важний залізничий вузол Тихорецьк, Краснодар, столицю Кубанщини, Армавір, Пятиґорськ і нафтові поля у Майкопі. Майкопські поля доставляли 7% всієї советської нафти. Дуже загрожена німцями чорноморська пристань Новоросійськ. Советська армія нищить за собою все, що може придатися ворогові. Горять степи й села, а переляканий нарід утікає сам не знаючи куди. Коло Сталінґраду, Вороніжа й на других відтинках червона армія тримає німців.

— **В Єгипті** тепер застій. Обі сторони стягають підкріплення.

— **Воєнний** суд Злучених Держав засудив шістьох німецьких саботажників на смерть, одного на досмертну вязницю, а одного на 30 літ тюрми. Присуд виконано не електричнім кріслі в Вашінґтоні. Саботажників висадила була німецька субмарина з метою нищити американські воєнні фабрики й магазини

— **По кількадневій** морській боротьбі американської фльоти з японською, американські сили висіли на полудново-східніх Соломонських Островах, не далеко Австралії, щоб прогнати японців з важних воєнних місць на Тихому Океані. Рівнож американці сильно бомбардували японські станиці на Алевтських Островах.

— **В Европі** нема спокою. Поневолені народи жиють надією, що прийде скоро визволення через другий фронт, що його плянують аліянти. В Сербії геройська повстанча армія Міхайловіча завдає чимало страт німецьким і італійським окупанським військам.

— **Британці** сильно збомбардували місто Майнц над Реном, важний німецький осередок хемічних виробів.

— **Виліям** Додлі Пелі, бувший провідник фашистівської орґанізації "Срібних Сорочок Америки" дістав 15 літ тюрми за кримінальне бунтарство й змови.

— **Старання** деяких осіб і орґанізацій, щоб уряд зробив комуністичну партію у Канаді леґальною досі остались безуспішними й комунізм у Канаді є далі заборонений.

— **На Середземному** морю німці чотирма торпедами затопили британський 22,600 тоновий літаконосець Іґл. Залога вратована.

— **Українське** Жіноче Товариство при парохії св. Йосафата в Едмонтоні видало в англійській мові "Кухарську Книжку", в якій є подані сотки приписів як приготовляти ріжні українські та інші страви й печива. Дохід з розпродажі цієї книжки призначений на докінчення нової величавої церкви св. Йосафата в Едмонтоні. Ціна 55ц. Замовляти на адресу:
Mrs. K. Montaine,
10829-74 Ave., Edmonton, Alta.

— ПОДЯКА —

Від невідомого добродія, що підписався В. Л. з Мікадо, Саск., ми отримали $20.00 як жертву на друкарську машину. За таку милу несподіванку й щедру жертву складаємо йому на цьому місці прилюдну нашу подяку. Видно він добре розуміє значіння своєї рідної друкарні й не жалує для неї свого гроша, а при тім не шукає слави й розголосу, тримаючись засади, що дає правиця, хай не знає лівиця. Його гарний поступок ставимо другим, як узір до наслідування. Коли багато людей буде щедрими й жертволюбивими для католицької преси, то тоді вона буде добре стояти й много добра зробить для людського життя. Щераз щиренько дякуємо невідомому добродієві з Мікадо, Саск., і за нього згадаємо в наших молитвах перед Богом. Хто наступний піде за його прикладом?

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1317.30**
Остає до збірки ...	**$382.70**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Збірка в часі несподіванки для п. Петра Тхіра, Лішор, Алта.	1.25
Зі збірки на спільнім обіді в часі пікніку в Айрон Ривер, Алта.	1.15
В. Л. Мікадо, Саск. ...	**20.00**
Станислав Химій, Редвей, Алта.	2.00
Одна особа	**15.00**
Збірка на поминках бл. п. Івана Джіґолика в домі Анни Джіґолик, Мондер, Алта.	3.40
Ілля Дикан, Филаделфія, Па, ЗДПА.	1.00
Один передплатник ...	1.00
Василь Годованський, Торонто, Онт.	5.00
Разом	**$49.80**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (104) 17, — 1-го Вересня, 1942. | September 1st. 1942. Vol. V. No. (104) 17.

Не може мати Бога за батька той, хто не має Церкви за матір.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **На просьбу** католицьких єпископів, Папа Пій XII. дав позволення католикам у Австралії їсти мясо в пятницю на час війни, почавши від 21 серпня. Виїмок становить Велика Пятниця й Попелева Середа. Причина диспензи є та, що все більше зростає трудність дістати рибу й інші пісні страви на пятницю. Одначе поручається католикам, щоб у пятницю якими другими добрими ділами надолужили їду мяса.

— **Серед** православного духовенства на східніх землях існує спір між автокефальними й тими, що є за залежність православної Церкви від Москви. Німецька влада толерує теж і цей другий напрямок, щоб таким чином ослабити православну Церкву й мати причину, щоб не давати їй користати з церковних дібр, а тільки вдержуватись з добровільних жертв вірних. Через те православне духовенство зійшло на громаду безправних жебраків.

— **Недавно** Св. Отець Пій XII. з приводу відвідин новоженців виголосив важну пересторогу для тих подругів, що через війну мусять жити розлучені далеко одне від другого. Така примусова розлука має свої великі небезпеки. До неї поволеньки звикається, а любов подругів взаїмно до себе остигає. Приходить часто спокуса неправним способом винагородити собі втрату любої особи. Щоб протиділати тій небезпеці, Св. Отець радить вистерігатись за частих відвідин, лінивства, балакунства. Подруги мусять уважати, щоб не піддаватись сентименальности й старатись усіми способами зберігати живою память про себе. І так чоловік і батько хай має в своїм помешканню світлини тих дорогих осіб, від яких він тепер живе розлучений; памятку свого хрещення, першого Св. Причастя й слюбу. Його книжки, ріжні памятки будуть йому все пригадувати його власний дім і тих осіб, що очікують його поворту. Далі Папа радить, щоб розлучені подруги часто й правильно писали до себе листи, а в них, щоб писали не тільки про важніші речі, а також і про багато малих дрібниць зі свого щоденного життя. Це дуже підтримає живими їхне взаїмне довіря і любов. Одначе при тім не треба нагадувати маленьких давніх ураз і непорозумінь, що тепер у час розлуки можуть вирости на великі. Невідрадне положення яке мусять переживати подруги повинно скріплювати їхню любов. Писати листи власноручно письмом, що передає питоменности любої особи, а найважніще, то чоловіки й жінки повинні щоденно молитись і свою злуку оперти на злуці з Христом у Пресв. Євхаристії.

Папа закінчив свою промову такими словами: "Бог поблагословив вашу звязь. Моліться, а Він удержить її сильною."

СВЯТА АННА НАВЧАЄ РЕЛІГІЇ МОЛОДЕНЬКУ ПРЕЧИСТУ ДІВУ МАРІЮ

Цей образок нагадує родичам, що їхнім обовязком є по своїм силам дати своїм дітям релігійне, моральне, фізичне й горожанське виховання. Крім особистого навчання і виховання католицькі родичі мають важкий обовязок посилати своїх дітей до католицької школи. До шкіл некатолицьких і безвизнаневих дітям католицьким ходити не вільно. Католицькі родичі, що посилають своїх дітей до некатолицьких шкіл, тільки тоді можуть бути виправдані перед Богом, Церквою й власним сумлінням, коли в даній місцевості нема католицької школи. Так постановляє церковне право. (Канон 1372-1374). На ці річи родичам треба звернути особливу увагу, головно на початку шкільного року.

В кожній хаті хай буде "Світло"!

ІСУС ВТИХОМИРЮЄ МОРСЬКІ ХВИЛІ

Молодість, головно в віці дозрівання, влучно порівнують до розбурханого моря. В тому часі хвилі спокус і розбурхані пристрасти великою силою вдаряють на лодку душі, й грозять затопленням її. Буйна й непогамована молодість дітей, скільки ж то вона спричинила журби, болю й плачу для родичів, скільки смутку завдала виховникам! Нераз розбурхані юнацькі пристрасти, руйнують молоде життя й доводять його до тюрми або гробу.

Дуже часто, всі ті, що мають до діла з молодю й бачуть розбурхані душі хлопців чи дівчат, стають безрадні. Не знають, що почати. Їхні старання і засоби не в силі привести молоді душі до рівноваги. Отже кожному це треба знати, що Христос є володарем живої й мертвої природи й про Нього читаємо в евангелію, що Він часто утихомиряв бурі в природі й душах й вертав спокій. Тому до Нього треба вести нашу молодь і просити, щоб своїм могутнім впливом привертав у юнацьких душах спокій і рівновагу. І досвід показує, що виховання релігійне, Св. Сповідь і Причастя, молитва, релігійні молодечі організації, побожна книжка й католицька школа багато молодечих душ врятували від розбиття й помогли їм щасливо переплисти розбурхане море молодости. Ведім отже нашу молодь до Христа! Хай Він буде керманичем молодих сердець наших юнаків і дівчат! Тоді вони будуть безпечні й щасливі.

— **Згідно** з найновішими обчисленнями канадійські збройні сили мають 240 католицьких військових духовників; з того 170 в армії, 54 в летунстві, а 11 при маринарці.

— **Британське** радіо принесло вістку, що Св. Отець дав 10,000 долярів на допомогу жертвам війни на британськім острові Мальті. Це ті жертви війни, що потерпіли від італійських і німецьких бомб.

— **Німецький** кардинал Фаульгабер, архієпископ Мінхену у недавній своїй проповіді виступив дуже остро проти націстівської пропаґанди за народною церквою, незалежною від Риму. Він пригадав вірним науку св. Письма, що Христос не основував народних церков, а тільки одну Церкву й верховенство Папи в Церкві це не людська, а Христова установа. В часописах, театрі, в брошурках і книжках понижується папство, щоб тим способом підорвати авторитет Папи й довіря у католиків. Одначе він сподіється, що німецькі католики не підуть до народної церкви, а будучи патріотичними німцями, остануть і дальше вірними католицькій Церкві.

— **З днем** 5 серпня, японці усунули релігійне навчання зі шкіл на Филипинських Островах. Коли релігію усувають, що виховувала народ в моралі й клала основу під культуру, то що на місце її можуть вони поставити рівновартного?

— **Ватиканська** друкарня випечатала польською мовою 50 тисяч примірників Чотирох Євангелій і Діяній Апостольських разом із малим молитовником. Цю книжечку, що має 500 сторінок, згідно з бажанням Св. Отця, будуть роздавати між польських полонених і скитальців.

— **Американська** армія дістала свого першого кольорового католицького капеляна. Є ним о. Іван Вальтер Бовмен, зі Зґромадження ОО. Божого Слова. Уродився він 16. березня, 1908 р., як 13-та дитина, в побожних родичів Франціса й Корнелії Бовменів, у Меріленд стейті ЗДПА.

— **Цього року** минає 25 літ, як в Бостоні, двоє католиків Марта Мур Евері й Давид Ґолдстайн започаткували проповідування науки Христової на дорогах. Перше історичне зібрання на вільному воздусі відбулось 4 липня, 1917 р.

Цього рода проповіди в Америці принесли вже багато добра.

Більше пошани Церкви в молоді

(Місячне намірення на вересень 1942.)

Молодь — це слово, наводить на наш ум безліч молоденьких хлопців і дівчат, усміхнених, жвавих, повних свіжости, мрій, запалу й енергії. Кажемо: це квіт, це наша потіха й надія. І кожний бажає, щоб той квіт не знидів і не змарнувався, а щоб розвивався і приніс сподівані овочі. Сьогодні на молодь звернені очі всіх і докладається зусиль, щоб вона була здорова тілом і духом, щоб дістала відповідне образования й виховання й була спосібна виконати належно своє завдання, яке припаде її в пізнішому житті й так осягнути своє особисте щастя та причинитись до щастя других людей.

В тім напрямі працюють родичі й вчителі, а їм до помочі стають ріжні організації, заведення, преса й винаходи.

Та найбільш бачне око звертає на молодь св. Церква. Для неї молодь — це Божий скарб. Кожна дитина — це живий образ Божий, відкуплений кровю Христовою, це будучий горожанин не лиш землі але й неба.

Тому Церква для молоді є як найліпша мати й вчителька. Від найранших літ вона дбає передусім про душу молоді й її духове добро, щоб вона була невинна, щоб зростала в знанню й виховувалась у праведности й чеснотах. На доказ того вистарчить тільки глянути на ті тисячі священиків і сестер, на ті численні католицькі школи й організації, що щиро й з любовю працюють у користь молоді.

І історія показує, що молодь, яка виховалась під впливом Церкви виростає на щось гарного й корисного в життю.

Однак благородний вплив Церкви на душу молоді буде тоді сильний і успішний, коли у неї буде до Церкви дитинна пошана й любов як до своєї духовної матери й учительки. Щоб однак такі почування в молоді повстали треба, щоб наша молодь була глибоко пересвідчена, що св. Церква є Божа установа й заступає місце Христа на землі, що вона є великою добродійкою й непомильним провідником до вічности. Коли в молоді буде свята пошана й любов до Церкви, тоді молодь радо буде слухати її наук і перестороґ, буде охотно виконувати ріжні практики, що її св. Церква поручає, не буде стидатись Церкви, а в потребі стане рішуче в її обороні.

У молоді наших часів можна завважити деякий брак тієї дитинної пошани й любови до св. Церкви, зокрема в хлопців. Не можна сказати, щоб він походив зі злоби, ні. Дитяча легкодушність, злий примір старших, безрелігійна школа, а головно несвідомість того чим є св. Церква — це головні причини того відемного обяву в молоді.

Щоб його усунути на те є така рада: 1. Давати молоді добрий примір пошани Церкви. Дитина не сміє від своїх родичів чи учителів почути насмішок, зневаги, критики Церкви, її науки, обрядів, священиків, навпаки вона повинна чути й бачити як батько й мати шанують і люблять Церкву.

2. Говорити молоді про ті великі добродійства, що їх св. Церква дає людині й скільки вже добра зробила й робить на протязі віків у історії.

3. Давати дітям нагоду виявити свою любов до Церкви. Хай отже належать до релігійних товариств, служать при престолі, виступають прибрані в процесії, несуть світло, дзвонять, співають і т.д. Гарно воно є, як у парохіях діти творять свою молоду парохію й мають свої збори на яких учаться жити організованим церковним життям, моляться і складають жертви на ріжні церковні цілі пр. на місії, для бідних і т. д.

* ** *

Шаліє в світі жахлива війна. Мов той грізний буревій нищить людське майно, життя, віковічні здобутки культури й полишає по собі велику руїну. Та не тільки те приносить війна. Вона вводить великі переміни в економічнім, політичнім, суспільнім устрою народів. Ми кажемо, що старий лад у світі валиться і на його місце мусить прийти новий. Очевидно, що бажанням кожного є, щоб той новий лад у повоєнному світі був як не ліпший, то бодай не гірший від попереднього. Хто буде будівничим того нового ладу? Не тяжко догадатись, що нинішне молоде покоління. Старше покоління знеможене, хоч-не-хоч мусить передати керму життя молодшим, а ті зайнявши відповідальні становища будуть рішати та надавати напрям усьому. Звідси то й приказка: Яка сьогодні молодь, таке буде й завтра.

Тому то надзвичайно важною річчю є, щоб нинішня молодь мала велику пошану й любов, ба навіть ентузіязм до св. Церкви, її науки й проводу, щоб так могла Церква легше її виховати на ідейних, свідомих, практикуючих християн, що по приміру перших християн відродили б спорохнавілу сучасну суспільність і завели б у світі лад опертий на справедливости любові й мирі.

Розуміючи це постановім собі молитись і трудитись, щоб наша молодь зростала в пошані й любові до св. католицької Церкви, своєї духовної матери й учительки.

— **Більш як 40,000** побожних паломників відвідало Ораторію св. Йосифа в Монтреалі, на закінчення новенни з нагоди річниці уродин покійного брата-дверника, брата Андрея, що оснував славну церкву на узбіччю гори Монт Рояль. Брат Андрей уродився 9-го серпня 1845 р. у Ст. Грегуар д'Бервіль, Кве., і був 6 дитиною з 11-теро дітей Ізаака Бессет, бідного стельмаха і столяра. Він вступив до Згромадження ОО. Св. Хреста, де через 40 літ був дверником. Відзначався великою святістю й мав дар робити чуда. Помер в опінії святости 6. січня, 1937 р., в 91. році життя.

Обчислюють, що в часі цієї новенни 100,000 осіб відвідало відпустове місце, Ораторію св. Йосифа. В часі північної Сл. Божої, що відправилась 9. серпня, при гробі Бр. Андрея було 12,000 людей. Від півночі аж до пізнього ранку 40 священиків слухало сповідей і причащало. Біля 25,000 осіб приняло св. Причастя. Новену закінчено походом зі смолосками, у якому велика маса народу співала побожні пісні й голосно молилась. Розказують, що кілька осіб отримали надзвичайні ласки в часі цієї новени. Фернанд Маршан зі Ст. Рош де л'Ашіган відзискав зір на одно око, яке 3 лікарів спеціялістів узнало за невилічиме, а панна Ріта Бодуен, що через 6 літ не могла ходити без підпори, нагло кинула кулі й стала ходити своїми силами.

—**Помимо** дипльоматичних взаємин Ватикану з Японією — справа католицької Церкви в Японії не стоїть світло.

У властивій Японії ведеться тепер політика націоналізації на шкоду Церкви. Першим кроком у тій націоналізації було домагання уряду, щоб усі єпископи, законні настоятелі й 50 процент учителів були японцями. Цим розпорядком японці сподівались, що національний сентимент підірве в вірних послух до Церкви. Та воно так не сталось. Японські католики є послушні церковній владі. Другим кроком уряду було намагання узалежнити Церкву від держави через контролю її фінансів. Та знову тут Апостольський Делегат, користаючи зі свого дипльоматичного становища, допомагає католикам успішно обороняти незалежність Церкви. Третим кроком уряду є зростаюча пропаганда довести вірних до відступства від Церкви й впоїти в них відновлену державну релігію шінто, що вчить віддавати релігійну честь імператорові й духам жовнірів, що погибли за мікада.

В Манджурії і Кореї японці майже зовсім здусили діяльність Церкви. Католицькі богослуження тепер там урядово заборонені. Рідних священиків дуже мало, а заграничні місіонарі або інтерновані, або висланi назад до свого краю. Японці стараються взяти верх над будистами й магометанами, хоч це не дуже їм удається. Більший успіх мають з православною Церквою, до якої належить більшість царських російських емігрантів, що поселились там в часі горожанської війни в 1920-21 рр. Японці допомогли православним фінансово побудувати церкви, а коли по 11 літах скінчено будову великого митрополичого собору у Харбіні, голова японської військової комісії й його урядники прийшли на першу торжественну богослужбу. Рівнож японці підпомагають грошево російський православний семинар св. Володимира в Харбіні, а також російські православні школи й пресу. Православні заведення є тепер головними осередками вишколу пятиколонників і пропагандистів, яких японці задумують ужити проти Советської Росії. Треба побоюватись, що митр. Мелетій є собі тільки лялькою в руках японських мілітарис-[illegible]

В Тайленді й Індокитаю, що опинились сьогодні під японською верховладою, японці стосують уже інакші методи. Там натискають на християн, щоб переходили на поганську релігію буддизму. Щоб дістати урядове становисько треба стати буддистом. Також погрозами тюрми натискають до відступства. Католицькі церкви є урядово замкнені, а священики наражені на напасти. Є звісним, що вже шістьох католиків замучено за їх віру. Християнських дітей бють і змушують молитись по буддийськи. Багато християн мусять платити великі кари за практикування своєї релігії, хоч на папері законом є забезпечена релігійна свобода.

У Східних Індіях не знати докладно як там є, бо важко дістати відомости. Одначе й там місіонарі є інтерновані, а японський ряд старається підтримати магометанство, щоб так паралізувати католицизм.

На Филипинах, у краю наскрізь католицькім, японці пробували зєднати собі населення розголошуючи на радіо підроблені заклики католицьких єпископів до співпраці з японською владою. Та це не принесло бажаного успіху й мабуть тепер ужиють вони більш драстичних методів проти католицького населення.

В Китаю, японці знаючи якою повагою в народі тішаться місіонарі, не важуться їх вязнити, або ставити перепони у їх праці. Школи й шпиталі ведуть свою роботу. Японці в Китаю стараються показуватись толерантними для християнства, щоб не зражувати собі людей, а одночасно пропагують шінтоїзм.

Архієпископ Марелля, Апостольський Делегат у Токіо робить все, що в його силі в обороні катол. Церкви, однак й дипльоматичні взаємини з Ватиканом не можуть спинити переслідування християнства в Японії. Ватикан це добре знає й використовує дипльоматичні взаємини на те, щоб бодай ослабити й обмежити те вороже відношення поганського японського уряду до християнства.

ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Величина 6'x8½'. 320 сторін. 31 світлин. Видання ОО. Василіян у Мондері, Алта. Ціна $1.25.

Це найбільший життєпис св. Тереси в українській мові.

Хочете довідатись про справжні тайни монастирських мурів і про життя одної модерної святої купіть і прочитайте цю книжку.

Замовляти на адресу:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ЗАПИТ: Як хлопець або дівчина можуть пізнати, що мають покликання до монастиря?

ВІДПОВІДЬ: Покликання до монастиря є це зов або запросини Бога Творця й Володаря людини до совершенішої служби Йому через зберігання обітів й правил даного Чина чи Згромадження. Виїмково, як це лучалось у деяких святих, цей поклик Божий може бути через Боже обявлення, або надзвичайний потяг до монашого стану; та того рода покликання — це рідкість. Звичайно Бог кличе душу до монашого життя так, що дає її дві річи: **1. всі дані, що їх вимагає монаше життя** в даному Чині чи Згромадженню; **2. правий намір і рішучу волю** служити Богові в монастирі з надприродних спонук. Чим чистіший намір, чим сильніша є воля, чим хто краще відповідає всім вимогам, що їх ставить кандидатові монаше життя, тим певніше є монаше покликання.

Монаше покликання не вимагає від кандидата, чи кандидатки святости, бо монастир є якраз школою, де святість мається щойно набувати; вистарчить, коли дана особа, що хоче вступити до монастиря, не є знеславлена на світі й є доброго, морального поведення.

В справі монашого покликання треба розріжнити три річи: 1. внутрішне покликання, 2. відповідні прикмети; 3. зовнішне (канонічне) покликання.

а) **Внутрішне покликання.** Не треба так розуміти, що як є монаше покликання, то вже мусить бути особливіший голос Божий у душі, що взиває її до вибору монашого стану, ані не конечно є це якийсь особливий наклін і уподобання серця до монашого способу життя. Це може бути, та не мусить бути. **Внутрішне покликання є це добрий намір і воля.** Хочу вступити до монастиря з надприродних спонук і там вірно виповняти святі обовязки, що їх монаший стан накладає. Така думка й рішення повстають у душі не без ділання Божої ласки й вона їм завжди товаришить. (Ділання св. Духа).

б) **Крім правого наміру треба мати ще всі дані до монашого життя. Під даними розуміємо всі ті фізичні, умові, моральні й духовні прикмети, що роблять кандидата здібним до виповнення всіх обовязків монашого стану й дають узасаднену надію, що він добре виповнить монаші зобовязання і назначені завдання.** Ту придатність кандидата й його правий намір має право й обовязок досліджувати законний настоятель й остаточно рішати, чи він надається до монастиря.

Ця вимога є дуже важна й конечна. Не можна розумно думати, щоб Господь когось кликав до монастиря, коли він не має бодай в розвоєвім стані усіх тих прикмет, що їх треба до сповнення монаших обовязків у данім Чині чи Згромадженні.

До тих конечних даних, що їх вимагає монаше життя в кожнім Чині чи Згромадженні є готовість підчинитися карности, що її вимагають обіти убожества, чистоти й послуху й правила, готовість вести спільне життя, заховати братню любов, виконувати приписані вправи, працювати над собою та стреміти до християнської досконалости вправляючись у ріжних чеснотах. Якщо в кандидаті нема нічого такого, що фізично, або морально перешкаджало б до виконування суттєвих монаших завдань пр. значна тупоумність, лихий характер, непогамовані пристрасти, непридатність до спільного життя й послуху, і т. д., то можна вважати, що кандидат має найзагальніші вимоги монашого покликання.

Та крім тих загальних вимог, ще треба мати всі ті дані, що їх вимагають окремі завдання, питомі даному Чинові чи Згромадженню. Інші є вимоги для монаха-священика, а інші для монаха-братчика, інші для монаха-місіонаря чи монаха-вчителя, а інші для сестри-виховниці чи послугачки хорих.

Отже, щоб хтось міг надаватись до даного законного згромадження, треба, щоб він мав потрібне здоровля, здібности, відповідний характер, тощо, що давали б надію, що він буде добрим членом даного Закону. Коли він все те має, то він є здібний до монастиря, коли ж він не має хоч би одної з конечних вимог, то він не надається до монашого життя в даному Законі. Вимоги в ріжних Законах є ріжні. Які є вимоги в данім Законі, щодо віку, науки, здоровля і т. д., про все те можна довідатись з інформацій, що їх на бажання висилає заряд новіціяту даного Закону, а щоб пізнати, чи кандидат відповідає всім тим вимогам, на те перед приняттям є вступний іспит, а відтак час проби, т. зв. кандидатура й новіціят.

в) Коли відносний законний настоятель прослідить придатність кандидата й видасть рішення, що дозволяє кандидатові вступити до Закону, зглядно зложити монаші обіти, то це рішення називається **зовнішне (канонічне) покликання.**

Хоч особа, що думає вступити до монастиря, повинна сама застановлятись над тим, чи має всі потрібні вимоги до даного Закону, то однак це треба знати, що в оцінці вимаганих прикмет і своєї придатности вона може дуже легко помилитись; тому найкраще зробить, коли в тій справі здасться на суд представників Закону, до якого хоче вступити. Вона радше повинна звернути бачнішу увагу на своє внутрішне покликання й старатись пізнати: 1) його спонуки й 2) прикмети.

Спонуки, на яких має спиратися монаше покликання.

Може часом таке лучитись, що хтось з чисто людських і природних спонук вступає до монастиря (бо Бог може всяких середників ужити до своєї цілі), одначе засадою є, що спонуки вступлення в монаший стан мусять бути надприродні, яких джерелом є ласка, а не природа; й ті, що вступили до монастиря з чисто природних спонук, а не з віри, мусять очистити свій намір і ублагороднити його через спонуки віри, якщо їхне покликання має бути добре й тривке і принести спокій душі. Отже важною є річчю щиро сєбе досліджувати чому властиво хочу я вступити до монастиря? Щоб легше можна пізнати, чи спонуки, що викликують у нас бажання монашого життя є надприродні подаємо тут деякі важніші що їх звичайно мають ті, в яких є справжне монаше покликання:

1. Марнота земських річей, що не можуть вповні вдоволити людського серця.

2. Відраза, що її викликує вид зіпсуття й злоба світа.

3. Боязнь, щоб жиючи в світі, серед так багатьох небезпек, не погубити своєї душі.

4. Бажання вести життя спокійне, далеке від світового замішання й його небезпек для душі.

5. Боязнь перед гріхом, у який на світі так легко впасти, а так трудно встати.

6. Легкість спасти свою душу в монастирі.

7. Охота в монастирі відпокутувати свої давні гріхи.

8. Певніша надія осягнути небо, а в ньому вищий степень слави й щастя.

9. Думка про великі духовні користи в монастирі пр.: часта молитва, добрий провід, приклад братів, і т. д.

10. Щастя, що його дає спільне життя з вибранцями Божими, що прямують до святости.

11. Думка про ті заслуги, що їх можна зібрати в монастирі.

12. Спокій, радість і щастя душі всецiло відданій досконалій службі Божій.

13. Світлі приклади святих.

14. Бажання тіснішого життя з Богом, що його найлегше вести в монастирі.

15. Гадка, що в монастирі можна найкраще наслідувати Ісуса Христа й подобатись Йому.

16. Гадка й бажання якнайкраще зужити своє життя для більшої слави Божої.

17. Думка й бажання в монашім життю якнайліпше трудитись над спасенням душ молитвою, працею й терпінням і багато добра зробити для других, що його годі зробити на світі.

Ті і їм подібні спонуки походять з віри й можуть бути основою монашого життя. Не муситься їх мати всіх на умі. Вистарчить одна, добре передумана, що викликує в нас рішення піти до монастиря.

Прикмети, що їх повинно мати монаше покликання.

Не вистарчить лиш, щоб спонуки були надприродні; монаше покликання мусить мати ще кілька важних цих:

1. **Намір має бути рішучий і постійний.** Треба отже дивитись чи спонука до монашого життя ділає на нашу душу стало, чи вона тільки хвилевий соломяний огник? Чи приходить вона у хвилях спокою, душевної рівноваги, на молитві, при св. Причастю, чи радше в хвилі неспокою й незрівноваження? Які спонуки протиділають нашому намірові? Чи думка про монастир дає душі спокій, радість, чи радше спричиняє неспокій, смуток і т. д.

Якщо наш намір є чистий, тривкий, коли бажання монашого життя повстає на молитві, роздумі, коли душа є вірніша Божій ласці, коли воно часто повторяється в часі рівноваги душі і полишає в ній спокій, то можна сміло заключити, що покликання походить від Бога.

2. **Передуманий**, бо тут розходиться про вибір стану на ціле життя.

3. **Опертий на доказах і достаточних розумних спонуках**, що рішаючо переконують нас, що якраз ми надаємось і повинні були членами даного, точно означеного Чина.

Як досліджувати своє покликання?

Божа воля щодо монашого покликання може дати пізнатись душі ріжно. Часом безпосередно й ясно через голос совісти, так, що не лишається в душі ніякого сумніву щодо монашого покликання; іншим знову разом через керівництво й раду сповідника, або через стрічу й розмови з монахами чи місіонарями. Деколи, добра книжка, приклад святого життя й жертвенної праці монахів і монахинь, католицька школа, побожне життя в родині та премногі другі річи впливають на покликання до монастиря в душі хлопця чи дівчини.

Коли ж у душі повстане поважна думка про монаше покликання, тоді треба вдатись до трьох найліпших дорадників:

1. **до Бога** через часту молитву, щоб дав світло пізнати, чи кличе Він до монастиря й щоб розвіяв всякі неясности, сумніви та поміг побороти всякі трудноші. Безсумніву, що щира молитва в справі покликання виєднає нам ласку знайти остаточне рішення.

2. **до себе самого**, застановляючись докладно над собою, (над своїм характером, привичками, здібностями і т. д.) і над монастирем, (його ціллю, завданням, обітами, правилами, карністю), щоб виробити в собі певність, чи надаємось до того рода життя і чи в ньому знайдемо задоволення й щастя.

3. **до второпного й побожного сповідника**, що безсто-

(Докінчення на стор. 5)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ МАРКІЯН

Святий юнак

У Римі, в славнім осідку Апостольської Столиці, жила в 5-ім віці одна дуже багата родина, споріднена з царським домом Теодосіїв. Великі були земські добра тієї родини, та найбільшим її скарбом була таки св. християнська віра. Згодом перебралась уся родина до Царгороду, забираючи зі собою й молоденького сина — Маркіяна. В Царгороді віддали його побожні батьки на науку.

Маркіян робив у науці великий поступ, але ще більший у чеснотах. Він дуже любив церкву й церковний спів, а зокрема щиро милосердився над убогими, й обдаровував їх нераз щедро потай своїх батьків. У вільних годинах не шукав ні забави, ні світової розкоші, але спішив над море, до церковці св. Ірини, де багато часу проводив на молитві. Свое тіло вмертвляв молодий юнак постами й проливав багато покаянних сліз, наслідуючи в тім великого надйорданського каянника св. Івана Хрестителя.

Божий слуга.

Чеснота молодого Маркіяна звернула на нього очі духовної влади й архієпископ Анатоль висвятив його на священика, хоч св. Маркіян відмовлявсь від тієї св. тайни, бо вважав себе негідним священства.

Строгість життя св. Маркіяна не сподобалась деяким особам, що в великім умертвленні Божого слуги бачили неначе постійну, живу проповідь проти їхньої сваволі й легкодушности. У своїй злобі вони кинули навіть на святого наклеп, що Маркіян є приклонником секти новаціян або катаристів, що то проповідували пересадну, християнську строгість. Покривджений Маркіян мовчав і терпів, здавши оборону своєї чести й правовірности на Господа Бога. І не завівся на тім Божий слуга. Ворожий наклеп розвіявся, як дим, а зпоза темної хмари показалась, наче золоте сонце, велика й світла чеснота Маркіяна. Тоді патріярх Ґеннадій, на велике вдоволення всього духовенства й народу, займенував св. Маркіяна економом, що стояв у достоїнстві зараз по патріярсі й був завідателем патріяршої церкви св. Софії в Царгороді.

Добродій церков і вбогих

Коли вмерли Маркіянові батьки, йому по них припала велика спадщина. Свого майна вживав він до того, щоб спомагати вбогих і церкви; в Маркіяні вони мали великого добродія й опікуна. Церкви так дуже любив Маркіян, що власним коштом відбудовував старі й ставив нові. І так збудував він у Царгороді дуже гарну й коштовну церкву на честь св. мучениці Анастасії. Коли деякі з його приятелів дивувались, що Маркіян видає стільки гроша на будову й прикраси тієї церкви, Святий відповів їм: "Якщо я мав би доньку й хотів видати її заміж за якого жениха з благородного роду, чи не видав би багато золота, щоб вивінувати її гідно? Як тепер я рішивсь поставити храм прегарній Христовій обручниці, то маю жалувати золота на відповідну прикрасу його?" За те на свої потреби вживав Маркіян свого майна як найменше. Ходив у вбогій одежі, а часом і ту здіймав із себе й давав вбогим. Про це записано таку історію.

Дня 22 грудня, 468 року мали відбутись посвятини церкви св. Анастасії. Запрошено цісаря, патріярха, цісарську раду, громади. Зійшлось багато народу, старих і молодих, багачів і вбогих старців. Посеред моря народу Маркіян був в одній одежині й одніх церковних ризах. Коли Маркіян приготовлявсь до Служби Божої, приступив до нього в лахміттю, дрижучи від зимна, вбогий старець і просив запомоги. Та преподобний Маркіян, крім милосердя й ласкавости, не мав тоді нічого під рукою, чим міг би був обдарувати того вбогого старця. Та чим хата багата, тим рада. Останню свою одежину віддав старцеві, а сам прикрив свое тіло старанно зо всіх боків церковними ризами й так пішов до престолу.

За те, що преподобний Маркіян так дуже любив Бога й убогих своїх ближніх, прославив його Бог чудами. Між іншим одного разу воскресив Маркіян із мертвих жінку, що була впала під час празнику з церковного крила й забилась. А під час великого пожару в Царгороді вийшов із св. евангелією на дах церкви св. Анастасії, помолився сердечно й Бог відвернув від церкви огонь.

В своїй любові краси й величі Божих храмів обновив церкву св. Теодора, св. Ізидора, а також почав був будувати нову церкву на честь св. Ірини; ту будову докінчила по його смерти побожна цариця Ірина, дружина Льва I.

Добрий пастир.

Свідомий того, що під заслоною темних ночей шириться неморальність, ходив св. Маркіян нераз уночі вулицями Царгороду й намовляв блудниць, щоб покинули свое грішне життя й шукали чесної праці, або старались вийти заміж, а таким чином могли врятувати свою душу. Деколи давав навіть таким нещасницям грошеві запомоги, щоб тільки ввести їх на дорогу праведного життя.

Коли знайшов уночі на дорозі якого непохороненого мерця, обмивав його й одягав; потім, нахилившись над ним, говорив: "Встань, брате, поцілуємося!" І на ті слова Божого слуги мерлець оживав, цілував його в уста, наче тим останнім цілунком, а опісля знову ставав мерцем.

Кінець спасенної праці.

Та надійшов час, коли й сам св. Маркіян мав перейти до кращого світа. Смерть застала його під час будови церкви на честь св. Ірини, коло 471 року. Передбачивши, що вже не докінчить сам святого діла, сказав: "Господи, в Твої руки передаю цих двое: душу, що її Ти сотворив, і церкву, що з Твоєї волі я збудував."

Коли розійшлась вістка, що вмер о. Маркіян, поспішило все місто: духовенство й народ, щоб помолитись при його св. мощах і попрощатись із великим Божим слугою й своїм великим добродієм.

Поховали св. Маркіяна в монастирі св. Івана Хрестителя, при церкві св. священомученика Мокія. Память преподобного вітця нашого Маркіяна, пресвитера й економа великої царгородської церкви, почитають католики обох обрядів 10 січня, що був днем смерти того великого Божого слуги, опікуна церков і добродія вбогих.

СВІТЕ БОГОСЛОВІЇ

РЕЛІГІЯ И ІСТОРІЯ

Релігія в народів Близького Сходу.

На Близькому Сході розвинулись були передусім релігії семітів і єгиптян.

Семіти — що їх релігію беремо тут під увагу, — це давні народи: ассирійці й вавилонці, хананейці, арамеї, араби, едоміти, аммоніти й моавіти. Про релігію семітів-ізраїльтян буде бесіда окремо пізніше.

а) Семіти вірили в Бога. Бога називали вони іменем **Ел** або **Іл, Іяу**, а також похідними іменами **Елоаг** і **Елогім**. Ті імена, по думці одних, означають: **могутній, або Господь**, а по думці других: **той, що до нього прямуємо.** Якбудь воно є, в кожному разі вже саме імя в однині дає нам до пізнання, що колись давно в тих народів було поняття про Бога, як **одної Вищої Істоти**, відмінної від усіх других річей. Надто **Ел** — це не божество даного тільки місця, але загалом Господь. Він зветься також **Елі** або **Ілі** — це значить Бог **мій** і тим є зазначено, що між Богом і людиною існують тісні звязи. Треба одначе це признати, що пізнішими часами те поняття про одного Бога затемнилось і багато семітів попали в многобожжя.

І так боже імя **Ваал**, часто вживане в семітів, стало означати місцевого бога, пр. Ваал Ливану, Ваал Гермону і т. д. і звідси то пішла назва **ваалім** або ваали (в множині). Рівнож і імя **Мелек, Мілк, Молек,** або **Молох**, по нашому цар, означало місцевого бога в ріжних державах і йому приносили навіть людські жертви. Крім богів семіти вірували також у богинь, як Ашера й Астарте або Іштар, — богиня любови. Семіти часто уявляли богів і їхне життя на людський лад.

б) Богам приношено жертви, щоб таким чином зложити їм належну честь і випросити собі в них добродійства.

Жертви були трояки: в одних усе нищено, як у цілопальних жертвоприносах; в других частину нищено, а частину брав собі жрець; в інших часть нищено, часть брав собі священик, а часть жертводавець.

в) Хоч у віруваннях семітів про життя позагробове є багато неясностей, однак не можна сказати, щоб воно їм було зовсім невідоме.

По смерти покійники звуться **рефаїм** і їхня душа **нефеш**, живе далі; тим то покійникам віддавано честь і приношено дари. Вірувано, що душі померших сходять до підземеля, в **шеоль**, де продовжують свое життя. Деколи молились за померших, або призивали їх помочі, особливо, коли розходилось, щоб довідатись про річи таємні й будучі. Часом декотрих дуже визначних покійників зачислювано до богів.

У египтян, що були споріднені зі семітами, подибуємо сліди одно- й многобожжя. У

богословських книжках, написаних египетськими жрецями, знаходимо віру в одного бога, невидимого, вічного, якого годі представити малюнком і який не мешкає в рукотворних храмах. Того бога звали вони **Нутер.** Одначе загально в щоденному життю, египтяни визнавали многобожжя і кланялись ідолам у своїх святинях. Замітнішими египетськими богами були: Ра, Ат, Гатор, Сед, Озіріс. Крім того кожне місто мало своїх богів. Також египтяни почитали звірят. Особливу честь діставав бик **Апіс.**

Єгиптяне дуже дбали за **померших.** Вони були того переконання, що людина не ціла вмирає; її душа живе й по смерти та може дістатись до неба і там мати участь у щастю богів. По смерти душа йде на суд перед Озіріса й 42 суддів; ті що згрішили й не розкаялись ідуть до пекла терпіти там великі муки.

Релігія в західніх народів.

В Европі, на заході, замітнішими були релігії: греків, римлян, ґерман і славян.

У давних греків стрічаємо сліди однобожжя перемішаного з многобожжям. Найвищий бог, пан богів і людей звався **Зевс.** Крім нього були ще другі підрядні боги, що царювали в небі в Олімпі й в підземнім світі. Такими богами були: **Гера**, жінка Зевса, опікунка родинного життя, **Фойбос-Апольон,** бог світла і правди, опікун поезії й мистецтва, його сестра **Артеміс,** богиня дівиця, любовниця ловів, дівоча також богиня мудрости й воєн **Паляс-Атене, Гермес,** скорий післанець богів, опікун черед і всяких ґімнастичних вправ, **Афродита,** богиня краси й любови, **Посейдон,** могучий володар морських хвиль, **Ґадес,** пан усього підземного світу й володар духів померших, **Персефона,** його жінка, **Деметер,** богиня родючої землі й опікунка рільництва, **Діоніз-Бакс,** давець винної лози та другі. Всі ті божества, первісно, уособлення небесних або воздушних явищ і даних сил природи, греки уявляли собі у людській постаті з усіми людськими пристрастями. Зводили їх у родинні звязи поміж собою й укладали їх родоводи.

Греки вірили в позагробове життя і віддавали честь помершим. Звідси зродився культ **героїв,** то є визначних мужів, що за свої великі заслуги на землі стали **півбогами,** як пр. Геракль.

Богам греки складали жертви на престолах їм присвячених; бували це жертви безкровні з квітів, овочів і плодів землі, а були також кровaві жертви з домашніх звірят, котрих деякі части (товщ, скіру й кости) палили на престолах, а мясо їли на святочнім бенкеті. Жертви приносили начальники родин і родів, або королі й урядники; на торжествених богослуженнях виступали жерці. В честь богів було багато свят і торжественних обходів, на котрі греки громадились численно, а складаючи жертви, молились і співали пісні злучені звичайно з танцями. В побожних гимнах славлено діла богів і призивано їх опіки. Ці обходи відбувались в ріжних місцях присвячених богам, первісно в святих гаях, а відтак у святинях. Слід однак додати, що під впливом **фільософів** багато греків відкидали многобожжя і вірили тільки в одного Бога.

Римляне мали релігію подібну до грецької. Вірили вони в багато богів. І так у них **Янус** був богом сонця й всякого нащаду, **Марс і Квірінус,** — це дві постаті бога війни, **Веста,** опікунче божество домашнього огнища всієї держави, **Через** богиня землі і т. д. Одначе над усіми цими богами був найвищий бог, що вважався початком усього, давніше Янус, а пізнішими часами **Юпітер.** Побіч цих головних божеств велику честь віддавали римляни домашнім божествам **лярам і пенатам** (лярес, пенатес), що пробували коло домашнього огнища кожної семі і духам померших предків мамам (манес).

Дуже велика релігійність у первісних римлян основувалася на тім, що в богослуженню пильнували якнайточніше виконання всяких обрядів у найменших подробицях і їм приписували велике значіння. Дуже забобонні римляни все намагались заздалегідь дізнатися про волю богів помічуванням певних познак, головно лету птахів; такі ворожби (ауспіція) повинні були відбуватись на місці тому присвяченім, **темплюм.** Без них не починали ніякого діла. Святинь у первіснім Римі не було, були лише **престоли**, на котрих король складав жертви від всієї держави, а отець від семі при домашнім огнищу. Жерці були тільки помічниками короля при богослуженню. Жерці деяких великих божеств мали обовязок запалювати огонь на їх престолах, звідки їх назва **фляммінес.** Святого вічного огню Вести стерегли безнастанно дівочі жриці, **вестальки.** Деякі свята підтримували побожність, а деякі знову як бакханалія і сатурналія доводили до сороміцьких проступків. В пізніших часах римляни стали ставити величаві святині богам, а навіть своїм помершим визначним цісарям.

Давні ґермани мали також свою релігію й вірили в богів. Божества ґерманів були це духи ясні й войовничі. Головніші звались: **Вуотан, або Одін, Тор і Донар.** Уявляли собі, що ці божества борються зі шкідними велитнями або бенкетують у **Вальгалі,** куди дістаються також духи хоробрих мужів поляглих у бою. Почитали богів без усяких їх зображень, а жертви складали їм у святих гаях, навіть людські. Цінили ворожбицтво, а ворожки занавали високих почестей. Вірили в будуче життя, в якому праведні діставали нагороду за свої труди й заслуги.

Релігія словян була схожа з вірою індів і персів. Словянські племена почитали найвище божество, цебто бога неба, а побіч нього приймали ще другі підрядні божества: добрі й злі (боги й біси). Їх релігія — це був передусім культ світла й сил природи. Світле небо почитали вони під назвою бога **Сварога,** сонце під іменем **Дажбога або Хорса.** Іменем **Перуна** звали силу громовиню, огонь називали **Сварожичем,** сином великого Сварога. До старших богів належав також **Велес або Волос** "скотій бог" оборонець худоби. Найбільше поширена була у словян почесть **Святовида,** якого представляли з чотирома обличчями, з мечем в одній, а рогом обильности в другій руці. Почитали також **Морену,** богиню смерти. **Ладу,** богиню весни й краси, почитали предків або **Дідів,** як опікунчих родинних богів. Надто було в них ще безліч другорядних божеств як: русалки, мавки, водяники, лісовики, домовики і т. д.

Словяни вірили в безсмертність душі, в кару й нагороду по смерти. Позагробовий світ уявляли собі, як рай чи **вирій,** гарний сад, де щасливо проживали праведники по смерти. Вони продовжували там земне життя й тому до могили давали мерцям поживу і ріжнородне знаряддя. Люди, що жили лихим життям, мали бути прокляті по смерти й стати рабами на цілу вічність.

В честь богам приносили словяни жертви зі звірят, земних плодів, а часами з бранців. Декотрих богів зображали у виді статуй, й ставили виїмково храми.

Словяни не мали окремих жерців, кожний складав жертви сам. В честь богів справляли ігрища й обходили народні свята. Подібні релігії стрічаємо й в других народів на Заході.

Із цього короткого перегляду релігій ріжних народів бачимо, що релігія є загальним і постійним явищем у життю людства. Запримітили й зрозуміли це вже й старинні фільософи та історики. Так пр. каже фільософ Сенека: "Всім є природжена віра в богів, і нема народу так позбавленого всяких законів та звичаїв, щоб не вірив у якихось богів." (Лист 117). А історик Плютарх каже: "Якщо перейдеш землю довкола, знайдеш міста без мурів, домів і царів, без богацтва й науки, але міста без святині й богів, без молитви, присяги й жертви не знайдеш." "Думаю, що скорше можна би вибудувати місто без ґрунту, ніж щоби могла утворитись громада чи село без віри в якесь божество."

Правда, релігійні поняття в ріжних народів є нераз дуже невироблені або викривлені та прикриті намулом всіляких ложних вигадок; всеж таки досліди виказують, що в усіх народів і племен від самих їхніх початків була релігія, в якій завжди знаходяться ці три суттєві складники: правди віри (догми), моральні закони (етика), й обряди.

(а) Поміж релігійними правдами найважнішою є віра в якесь божество, що є вище від людини, що має вплив на неї і може її помагати або шкодити не тільки в цьому, а також і другому життю; звідси то повстає **обовязок** те божество почитати й приєднати собі ріжними молитвами та жертвами.

У всіх релігіях та Вища Істота — бог вважається суддією, що добрих нагороджає, а злих карає.

(б) Тому то також моральні заповіді, що хоч є ріжні у всіляких народів, однак сходяться в тому, що забороняють безбожність і кривду й приказують шанувати богів та родичів і відноситись справедливо до кожного. Хто того не робить, того жде кара.

(в) В кожній релігії є окремі обряди, точно означені, що їх треба заховати, щоб віддати належну почесть богам і виблагати в них ласки.

РІЗДВЯНІ ПОДАРУНКИ ДЛЯ АМЕРИКАНСЬКИХ ВОЯКІВ

Департамент Війни, Флоти й Пошти Злучених Держав Північної Америки постановили, що різдвяні пакунки для жовнірів поза Злученими Державами мусять бути вислані перед першим листопада. Згідно з існуючими постановами пакунки вислані поза межі Злучених Держав не сміють важити більше як 11 фунтів і не можуть мати більше, як 18 цалів довжини та 42 цалі в обводі, хоч цей припис остає в силі, Поштовий Департамент просить громадянство, щоб різдвяні посилки не були більші, як звичайна коробка на черевики і щоб не важили більше як 6 фунтів. Харчів краще не посилати, а одежу тільки тоді, коли хтось просив, щоб йому її післати.

ЗАПИТИ Докінч. зі ст. 3.
ронно провірить нас і покаже нам Божу волю. Йому треба щиро отворити свою душу, й з дитинною готовістю підчинитись його судові. Дуже добре є в справі покликання засягнути поради впрост від представників чи настоятелів даного Закону, устно або листовно.

Уживаючи тих способів, душа певно пізнає чи має покликання до монастиря.

Інших людей не є порадно радитись, бо вони дуже часто замісць нам помогти, готові нам пошкодити. Коли душа відкриє в собі Божий поклик до монастиря, хай буде Богові дуже вдячною за цей особливший дар, що його не кожний дістає і хай рішуче та без вагання іде за тим зовом Божим, бо коли за ним піде, то може бути певною, що тоді знайде свое дочасне й вічне щастя.

—O—

Хто з молодців хоче посвятитись усецілo на службу Богові й шукати свойого щастя в монастирі хай пише бо блищі інформації на адресу:

NOVITIATE OF BASILIAN FATHERS
MUNDARE, ALTA., CANADA.

а дівчата:

ST. JOSEPH'S CONVENT,
MUNDARE, ALTA., CANADA.

або

SISTERS OF ST. BASIL THE GREAT
FOX CHASE DR. PHILADELPHIA, PA.
U.S.A.

чи

SISTERS OF ST. BASIL THE GREAT
MOUNT ST. MACRINA, UNIONTOWN,
PA. U.S.A.

АПОСТАТИ

Др. В. Йодко, соціяліст від молодих літ, що був послом до Риги й Константинополя, такий лист написав перед смертю до своїх приятелів: "Одною з найважніших подій у моему житті останнього часу було те, що я погодився з Католицькою Церквою. Щастя, що я став його учасником, е таке велике, що я готовий зробити все можливе, щоб того щастя зазнали й інші. Благаю всіх, що вірять моїй політичній щирості, щоб із усею любовю віднеслись до того, що я скажу тепер: одне, що нас приводить до заперечення віри, це нерозумний сором. Того сорому я позбувся й аж із того часу став мені можливий науковий осуд суспільних і політичних проявів."

Багато е таких, що соромляться признатись до того, що вони вірять у Бога, що вони католики; через фальшивий сором закидають молитву, св. Причастя... Це люди слабкого характеру. Ніхто не може шанувати їх. Таким треба дивитись більше на Бога, чим на людей.

За фальшування актів, зведення й убійство молодої дівчини засудили високого урядника на досмертну вязницю. По проголошенні присуду крикнув засуджений: "Чому не засудили мене на смерть? Благаю того як найбільшої ласки!" Водночас вийняв ніж і хотів вбити собі в шию. Йому перешкодили. Потім іще сказав: "Обвиняю всіх учителів, що в молодості керували моїм вихованням і наукою: погляди, що їх вони засвоювали мені, довели мене до злочину. Кару за свої злочини поношу очевидьки я, та відвічальність за них паде на тих, що виховували мене."

З тюрми написав лист до свого приятеля: "Впевняю тебе, що в безодню проступку й злочину завели мене погляди, що їх я набрався на шкільній лавці. Я мав чисту душу... Сороміцькі балачки, злі приклади товаришів і окруження, безбожність, бездушне виконування виховних обовязків учителями, поверховна пристойність при крайній рівнодушності на внутрішний стан юнацьких душ, поверховне виконування релігійних обовязків, були на деннім порядку. Чи може молода душа встоятись при таких умовинах?.. Моя вся вина лежить у тім, що я так жив, як навчивсь у школі. Ой, чому то не знищать усіх злих і брудних книжок, що затроюють серця молоді!.. Так нехай будуть прокляті всі ті підлі письменники, що неморальними творами затроюють серце й ум дитини! Нехай будуть прокляті всі ті школи, що в них чиста душа дитини гине в заразливій атмосфері зла!"

На таке нещастя наражені й наші діти. Нашим дітям треба католицької школи й побожних, релігійних учителів, та доброї лектури. Всі провідники й батьки повинні дбати про це, більше, ніж про око в голові.

Французький кардинал Дібуа, архієпископ міста Парижа, так сказав до своїх гостей: "Цей день, 20 травня, зачисляю до найкращих днів у своему священичому житті: сьогодні рано сплила з моїх рук на передмістю Парижа вода св. хрищення на голови 400 французьких робітників!

— Як це? спитавсь найдостойніший із гостей, чи при так численнім духовенстві мав би Париж мати аж тільки поган?

— На жаль, так — відповів зо смутком кардинал, — в столиці Франції маемо на 100 людей майже 30 нехрищених. Тут е місійний стан Церкви.

— Хтож винен тому?

— Відвічальність за це поносять у першій мірі ті, що довели до розділу Церкви від держави, створили школи без релігії й завели цивільні шлюби."

Тоді е добре, коли державна влада е релігійна, коли релігії вчать дітей також у школі, коли шлюби береться тільки у церкві. Така була українська минувшина, так нехай буде й тепер між українцями — всюди й завсіди.

О. Л. Артгофер, духовник віденської тюрми, мав раз відчит про вплив преси на моральне життя. З тої нагоди роздав арештантам, що приходили до нього на науку катехизму, картки паперу й просив, щоб кожний із них написав, як читання часописів і книжок вплинуло на їхне релігійне життя. Між іншими — одержав від різних арештантів ось такі відповіді:

— Не знаю, чи Ґутенберґ, винахідник друку, відкрив божий дар, чи може був на послугах сатани. Я став злочинцем через злі книжки.

— Я вірив свято всьому тому, що писали безбожні книжки, пише інший, та на власній шкурі я переконався, що недалеко зайдеться без релігії — найдальше до тюрми.

— Я переконаний, що я ніколи не був би знайшовсь за решіткою тюрми, як не було б злої преси.

— Тепер бачу, що все те, що стрінуло мене, разом із ослабленням віри, все те я вичитав у часописах і різних письмах.

— Люди, що редаґують сьогоднішну пресу, кормляться мабуть стервом... Вони тоді, здається, почуваються найкраще, як їм удасться за наші власні гроші нас самих понизити й упідлити.

— Коли думаю про страчене щастя, то здається мені, що кожна з прочитаних букв украдається в слово: сатана.

— Я був щасливий і чесний робітник. Та коли один із моїх знайомих дав мені в руки кілька книжок, знищив мое щастя.

Хто хоче пізнати правду й закріпитись у добрі — мусить читати католицькі часописи й книжки.

О. Абель, апостол Відня, так сказав до віденців у одній проповіді: "Ви, віденці, дурніші від щурів." Люди засміялись, а о. Абель говорив дальше: "Вияснюю вам це. Щурам подається отрую в їді; ми смієиось, що вони дають зловитись на цю отруту. А вам, подають отруту не в порошках, а в злій пресі, що її ви купуете за власні гроші. Щурі не роблять того, не оплачують собі самі отрути."

Скільки е таких українців, що за свої власні гроші купують і вони собі еретицьку, чи червону отруту в злій пресі.

Буґер, учений, але безбожний член французької Академії 18-століття, вів розмову на релігійні теми з о. Бертоні. Ті розмови мали на невіруючого академика такий спасенний вплив, що він за Божою ласкою через ті розмови вернувсь до віри й Католицької Церкви. По своїм наверненні так сказав одного дня до о. Бертоні: "Чи отець знають, чому я властиво був — безвірком? Тільки тому, що я був зіпсований морально."

Грішне, неморальне життя веде звичайно до невірства. Українські юнаки і дівчата втікайте від неморальности наче від найгіршої зарази!

В кімнатах найславнішого французького письменника 19 століття Шатобріяна забавлялось велике товариство, головно артистів і філософів. Між іншим — розмовляли також про релігію й прийшли до висновку, що інтеліґентна людина не може бути релігійна. Тоді встав сам Шатобріян і сказав: "Мої панове, положіть руку на серці й признайтесь, що ви були б релігійні люди, якщо ви могли б вести — чисте життя."

Так оно буває в житті людини: коли почне псуватись серце, починає псуватись і віра. Тому за всяку ціну: в українській молоді чисте серце!

Цезар Паріні, мешканець міста Флоренції, був безбожним масоном високого ступеня й багато писав проти Католицької Церкви. Два роки перед смертю зробив завіщання такого змісту; "Здоровий на душі й тілі заявляю сьогодні, 13. III. 1882 року, свою останню волю. Домагаюсь рішуче, щоб у моїй смертній недузі не допустити до моеї кімнати ніякого священика. Домагаюсь також, щоб по моїй смерті не діткнув мого трупа ніякий священик, ніяке законне згромадження, ніяке багатство; мое тіло нехай зложать на марах, а мені товаришитимуть до гробу мої приятелі й знайомі." Крім того поважну суму гроша зложив на масонські цілі, а масонську льожу зробив справником свого завіщання. Два роки по тім завіщанні поранили його в двобою. Передбачуючи, що недуга може скінчитись смертю, сказав лікареві: "Як що моему життю грозила б небезпека, прошу сказати мені відверто, бо я маю до поладнання дуже важні справи. По 2 днях сказав йому лікар, що нема ніякої надії на видужання. Тоді, на велике здивування всіх, Паріні запросив священика. При свідках відкликав усе те, що сказав або написав проти Католицької Церкви, та чим міг дати іншим згіршення. На запит приятелів, що було причиною такої зміни його відношення до релігії, відповів: "Інакше дивиться чоловік на релігію, доки жие, а інакше в годині смерти." Потім дуже набожно розбуджував акти віри, надії, любови й жалю. Вмер із словами: Ісусе! Маріє! на устах і з хрестом на грудях.

Злі товариства, часописи й книжки та різні пристрасти — затемнюють розум і заслонюють людині Бога; в годині смерти зникае з-перед очей людини вся земська злуда й тоді пізнається небесного Вітця.

ЛИСТИ ДО МОЛОДІ

Дорога Молоде:-

Що тобі впало найперше в очі підчас твого першого побуту в великому місті? Думаю, що великі камениці. Правда? Та чи прийшло тобі на гадку, як повстали ті камениці? Бачиш воно було так: мулярі клали цеглу на цеглу, а між ті цегли давали вапно — і так поволі росли ті великі будівлі.

Що значить цегла напроти такої камениці? Майже нІщо. Та коли мулярі злучили тисячі цегол в одну цілість, то повстав великий будинок. Так воно е в світі. Великі камениці складаються з малих цегол, а великі життеві осяги здобувається щоденними малими ділами, виконаними якслід муравлиною працею.

Хто хоче добитись до чогось великого, той мусить постійно прямувати до своєї мети кожного дня. Він не сміе знеохочуватись труднощами й зражуватись невдачами, бо інакше даремний буде його труд.

Slow but sure! — каже англійська приповідка. Якщо ти хочеш довершити щось великого, не пробуй зробити всего відразу. Рим не був збудований в однім дні. Не накладай на себе за великих тягарів, бо не даш ради їх носити й знеохотишся.

Ще одно хочу тобі сказати. Дуб росте поволі, а гриб скоро. Надмірний посліх, поверховність не помагають, а шкодять. Тому коли берешся до даного діла, то берися основно, працюй совісно й витревало, щоб бути дубом, а не грибом.

Старайся кожного дня доложити вартісну цеглину до будівлі твого знання, характеру й будучої долі!

Твій щиро-зичливий приятель,

о. С. К.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВЕҐРЕВИЛ, АЛТА. Василь Білецький, син Юрія й Софії, дня 11. серпня ц. р. вступив до воздушної служби в канадійському війську. З цієї нагоди церковний хор при церкві Пресв. Тройці, у якому Василь був співаком, уладили йому пращальний вечерок та вручили памятковий дарунок з побажаннями, щоб Василь здоровий і щасливий повернув до своеї родини й приятелів, послуживши Канаді якнайкраще в цей военний час.

МОНДЕР, АЛТА. Золотий ювілей Сестер Служебниць. Вже 50 літ проминуло, як на українських землях Боже Провидіння покликало до життя многозаслужене Згромадження Сестер Служебниць. Не знати як там у Европі Згромадження обходить свій золотий ювілей, одначе тут, на канадійській землі Сестри Служебниці відсвяткували його дуже величаво в Мондері, Алта., де знаходиться їх матірній дім. Торжество відбулось у празник Успенчя Пресв. Богородиці, по новому стилю, 15 серпня, 1942 р. Узяло в ньому участь монаше й світське духовенство, 80 Сестер, делеґати парохій і організацій, визначні гості та поверх тисячу вірних.

На ювілей мали прибути два наші владики Преосв. Константин Богачевський і Преосв. Василій Ладика. Та на жаль через важну перешкоду Преосвященний Константин не моґли приїхати, а Преосв. Кир Василіеві, з огляду на слабе здоровля, лікарі заборонили виїзджати з Вінніпеґу. Перед ювілеем Сестри відбули пятидневні духовні вправи, якими проводив о. М. Когут, ЧСВВ.

Ювілейна урочистість розпочалась благодарственною Сл. Божою, в новіціятській каплиці Сестер Служебниць, що її відправив Впр. о. П. Боднар, ЧСВВ, як епископський відпоручник і маґістер новичок. Перед Службою Божою кандидатка Анна Госович облеклась у монашу одіж а перед св. Причастям 33 Сестрі віднови ли свої обіти.

В 10 год. у просторій і гарно прибраній церкві св. ап. Петра й Павла почалась відправа торжественної Служби Божої. Людей було так багато, що всі в церкві не могли зміститись і багато мусіло стояти на дворі. Богослужбу відправляв Впр. о. Степан Бахталовський з Йорктону, Саск., візитатор ОО. Редемптористів, в суслуженні Впр. о. Ніля Саварина, ігумена ОО. Василіян у Мондері й представника світського духовенства, Всеч. о. Антона Фика, пароха Ріджайни й околиць. Діяконували о. Микола Когут, ЧСВВ маґістер новиків і о. Матей Сіянчук, ЧСВВ. Співав дуже гарно мішаний мондерський хор під проводом п. Кирили Байдужого. Перед евангелієм дві Сестри Служебниці — Сестра Андрея Сенишин і Сестра Ореста Середа зложили свої вічні законні обіти. Була то дійсно зворушаюча хвиля, як Сестри перед отвореним кивотом через святі обіти віддавались всеціло свому небесному Обручникові або як лежали на долівці прикриті чорною киреею наче мертві, при похороннім співі й звуці давонів. Тим обрядом Сестри хотіли прилюдно заявити, що вони вже вмирають для світа, щоб опісля хоч серед світа жити однак несвітовим життям по евангельським радам.

По евангелію Впр. о. Венямин Бараник, протоігумен ОО. Василіян у Канаді й Америці, виголосив проповідь, розказуючи в ній про розвій й велику працю Сестер Служебниць за останніх 50 літ на рідних землях в Европі, і тут на американськім континенті.

По відправі, у гаю, біля дому Сестер Служебниць відбулась ювілейна гостина. Господарем був Впр. о. А. Трух, ЧСВВ. Під зеленими деревами, при довгих рядах столів засіли численні духовні й світські гості.

В часі обіду о. Трух вичитував багато гарних листовних і телеграфічних привітів, що їх надіслали Сестрам два наші владики, різні організації, священики, та світські і духовні приятелі. Опісля слідували усні привіти.

Перший, що зложив привіт Сестрам, був вихованець Сестер, а опісля їх щедрий добродій, Впр. о. М. Т. Пелех, сотник-капелян для українців греко-католиків у канадійській армії. Промовляли також п. Ю. Шкварок, п. . Ісаїв, п. І. Козяк, зі Ст. Майкел, І. Косюр з Роял Парк, І. Мищій з Борщева та другі. Дуже гарний привіт з парохії Чипмен відчитала панна Марія Єлиняк, а опісля вручила Сестрі провінціяльній китицю цвітів з доляровими листками, яких було 50.

Промови були переплітані співами хору з Мондеру під управою п. К. Байдужого й збірного хору з гостей, що ним проводив господар свята о. А. Трух, ЧСВВ.

Відспіванням Многоліття Св. Отцю Пієві XII. Королеві й Королевій, нашим Владикам, Сестрам Служебницям, піснею: "О спомагай нас", та гимнами британським і українським закінчено це так дуже миле свято.

На запрошення Сестер гості відвідували Дім Сестер і подивляли гарний порядок й красу в їх домі й городі. На лицях усіх рисувалось велике вдоволення, що наша Церква й нарід мае таких щирих і ревних робітниць на релігійно-народній ниві, що можуть святкувати свій золотий ювілей.

Дай Боже, щоб Згромадження Сестер Служебниць росло й розвивалось ще краще чим досі, щоб якнайбільше здібних і побожних дівчат до нього зголошувалось, щоб множилися їхні доми повні святих душ і щоб в них завжди велась велика й свята праця, що її так дуже потребуе наш нарід у цих переломових часах!

ЧИПМЕН, АЛТА. 14. серпня, в шпиталі в Лемонті, упокоїлась Емілія Гармата, в 30 році життя. Оставила в смутку свойого мужа Теодора й двое дітей: Лаврентія і Евгена, а також дорогих батьків Николу й Розалію Андрієвих та 6 сестер. Похорон, у якому взяло участь около 500 людей відбувся 16. серпня. Похоронні богослуження відправило трьох отців: о. Ніль Саварин, що виголосив пращальну проповідь у церкві, о. І. Лесюк, що попращав покійну в Народнім Домі і о. Н. Когут, що сказав останне слово над гробом. Від Брацтва св. Николая, якого покійна була членкинею попращав член Верховної Управи п. І. Паснак. Спочила на греко-католицькім цвинтарі в Чипмені, Алта. Похороном занялось відоме Українське Похоронне Заведення Парк Меморіял в Едмонтоні під наглядом п. Методія Смолика.

Покійна була побожна й діяльна в парохії. Хай Господь надгородить вічною славою її праведне туземне життя. В.І.П.

ЛЕМОНТ, АЛТА. Парохія св. Івана Хрестителя, в Лемонті завдяки старанням Жіночого Комітету робить щораз то кращий поступ. Недавно, бо в день празника св. Івана, посвячено новий фелон, що його справила родина Дмитра Горпинюків.

В неділю, 23 серпня, зараз по співаній Службі Божій, о. М. Когут ЧСВВ посвятив місійний хрест, дві гарні хоругви, а відтак цвинтар. На це торжество прибули доокличні гості з Чипмену, Стар, Скаро, Лішор. За короткий час існування наша парохія постаіснування парохія в Лемонт постарала багато річей до церкви. При слідуючих відправах будуть посвячувати чашу, стихар, процесійний образ, ліхтарі, престіл і т. д.

Це е доказом, що лемонтські українці люблять свою Церкву, свій обряд і не жалують гроша на церковні справи. Дай Боже, щоб якнайбільше було таких!

КОПЕРНИК, АЛТА. На цьогорічних вакаціях відбулась у нас наука релігії й рідної мови в місяцю липню під проводом брата Іляріона, ЧСВВ з Мондеру. Дітей на науку ходило 47, В неділю вечером, 26 липня, в Народнім Домі діти дали гарний концерт. На концерті була збірка на пресу, бо на Копернику, завдяки п. Івана Мидляка, містопредсідника парохії, люди за пресу не забувають. Вислід збірки був $10.48. З того призначено на Світло $4.00. В Копернику е 48 предплатників української католицької преси. Це гарний приклад для других.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **Український** військовий духовник для греко-католиків у канадійській армії, Всеч. о. сотник М. Т. Пелех, відвідав військові табори в Алберті з духовною обслугою для наших вояків, а в неділю, 23-го серпня, відправив співану Сл. Божу в едмонтонській церкві св. Йосафата й виголосив проповідь.

— **У Келд, Ман.** дня 9-го серпня відбувся Ювілейний Зїзд Української Іміґрації до Канади, у якому взяло участь поверх 2,000 людей. По співаній Службі Божій посвячено памятник помершим піонірам. Між визначними промовцями на цьому святі були: Дост. Дж. Л. Бовмен, п. посол В. Дж. Борд, і о. М. Оленчук з Алвени, Саск.

— **На цьогорічних** вакаціях по всіх українських колоніях у Алберті відбувалась наука релігії й рідної мови. Вчили отці, брати-клерики, сестри та світські вчителі й вчительки. Наука тревала по тижневі, два й більше, а пересічно дітей, що брали участь у науці було від 30-50. Вчились по церквах, школах і народніх домах. Наука кінчилась сповідю, спільним св. Причастям і починсом дітей. Крім того часто відбувався діточий пікнік, спільна знимка й роздача нагород. Вакаційні курси принесли багато радости й користи для українських діточих душ.

— **У днях 9-11** жовтня, в Давфині, Ман., відбудеться ювілейне торжество Згромадження Сестер Служебниць П.Н.Д.М., що його під проводом окремого комітету приготовляють українські греко-католицькі парохії зі Сифтону, Етельберту, Винипегозис, Роблину, Давфину, Сенди Лейку, Овкбурну й Ольги.

МАРІЯ КАНТОР.
Бруклин, Н. Й. ЗДПА.

Передплатничка й читачка Світла. Зложила досі в дарі на друкарську машину $15.00. Дякуемо за дар і бажаемо, щоб "Світло" мало багато таких ревних апостолів доброї преси, як Марія Кантор.

В наших часах хто чимнебудь підпомагае католицьку пресу, цей робить велике й похвальне діло.

— **У Венкувері, Б. К. дня 1.** серпня вечером відбувся бенкет для українських жовнірів, що перебувають у Венкувері. Гостинні столи приготовили пані Товариства св. Ольги при парохії св. Стефана. Жовнірів і гостей було около 200 осіб.

— **У Вайт Біч, Саск.,** в неділю, дня 2. серпня, ц. р. Всеч. о. Николай Сірий відправив першу Службу Божу й посвятив угольний камінь у новозбудованій церкві.

ПРИГАДКИ

6. IX. Нед. 15 по Сош. Чудо Арх. Михайла. Глас 6. Єв. утр. воскр. 4. На Служ. Бож. Ап. зач. 176. Єв. Мат. зач. 92.

8. IX. Вівторок. Різдво Пр. Богородиці. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Служ. Бож. Ап. зач. 240. Єв. Луки зач. 54.

13. IX. Нед. 16 по Сош. Відновлення храма, Предпраз. Воздвиж. Ч. Хреста. Нед. перед Воздвиж. Глас 7. Єв. утр. воскрес. 5. Вечірня Вел. На Сл. Бож. троп. воскр. Віднов. і Предпразн. конд. воскр. Слава Віднов. І нині Предпр. Проче неділі перед Воздвиж. і Обн. Ап. зач. 215 і 307. Єв. зач. 9. і Мат. зач 67.

14. IX. Понеділок. Воздвиження Ч. Хреста. Піст. Ризи фіолетні. Всеночне. На утр. Єв. Івана зач. 42. По Славословію воздвиження хреста й поклони. На Службі Божій замісць Трисвятого "Кресту твоему". Ап. зач. 125. Єв. Ів. зач. 60.

Місячне намірення: Щоб католицька молодь св. Церкву як матір і учительку, з кожним днем все більше шанувала.

Місійне намірення: За рідних монахинь і братчиків.

Коли й де будуть відправи?

[illegible]

6. IX. Неділя —
Калмар
Голден, Введ. М. Б.
Торгилд
8. IX. Різдво М. Б. —
Равндгил
13. IX. Неділя —
Ню Брук
Едсон
Тофілд
14. IX. Воздвиження Ч. Хр. —
Коперник
20. IX. Неділя —
ЕДМОНТОН (празник)
Гей Лейк (празник)
Карвел

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

5. IX. Москалики, 3 год. попол. Сповідь всіх шкільних дітей.
6. IX Неділя —
Новий Київ
Гіліярд (місто)
Москалики
Новий Борщів
8. IX. Різдво Пр. Богородиці—
Чипмен (празник)
13. IX. Неділя —
Восток св. Николая
Вегревил
14. IX Воздвиж. Ч. Хреста —
Новий Борщів
Гіліярд Івана Хрестителя.
20. IX. Неділя —
Плейн Лейк
21. IX. Різдво Богородиці —
Іннісфрі Р.М.Б. (празник)
27. IX. Неділя —
Івасюки, св. Михайла
Ренфурлі,
Іннісфрі В. Ч. Хреста
Вегревил

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

6. IX. — Смокі Лейк св. Онуфрія, Редвей (День піонірів)
13. IX. — Спеден. Куквил
20. IX. — Белліс. Елдорена
21. IX. — Стрий
Редвотер (празник)
27. IX. — Давнінг (празник)
Редвей.

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

6. IX. **Неділя** — Мирнам
13. IX. **Неділя** — Нортерн Велій
20. IX **Неділя** — Дервент місто
21. IX. Різдво Пр. Богородиці
Енгел Лейк (празник)
27. IX. Преставл. св. Ів. Богосл.
Файделиті (празник)

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Аліянти** дістали нового союзника Бразилію. 22. серпня, Бразилія проголосила війну з Німеччиною й Італією. Причина війни є та, що німецькі підводні лодки безпощадно топили бразилійські кораблі й лодки, хоч Бразилія не була ворожою державою. Тепер, коли заіснував военний стан, бразилійська влада виарештовує підозрілих і шкідливих осіб і замикає ворожі підприємства та готовиться до оборони.

— **У вівторок,** 18 серпня, британські пробоеві частини, т. зв. командос, під охороною сильної воздушної фльоти виконали великий наїзд на північне побережжя Франції, коло міста Діеп. У виправі взяли участь британські пробоеві відділи, американці й воюючі французи, та головна сила то були канадійці. Бій коло Діеп тревав 9 годин. Він був дуже завзятий. З обох сторін були болючі страти. Між тими, що згинули, пропали, або є ранені є також канадійські українці.

Виправа на Діеп повелась і піднесла високо военного духа в війську та достарчила цінні вказівки британській команді, що певно будуть використані, коли прийде пора на правдиву інвазію.

— **На водах** Спокійного Океану ведуться бої за посідання важних Соломонських Островів. Американські збройні сили здобули важну базу в Тулягі і кілька островів. Японці стараються протнофензивою відобрати американцям ці здобутки.

— **Британський премієр** Винстон Чорчил відвідав Москву, де зі Сталіном і Геріменом, особистим представником Рузвелта, та другими особами, відбув чотиродневні наради. Вертаючись з Росії, Чорчил відвідав Близький Схід і Египет. Сподіються, що ця історична поїздка Чорчила на Схід буде мати великі наслідки в дальшім бігу війни.

— **Китайці** починають відбивати від японців захоплені міста. Під напором китайців японці покидають здобуті міста й їх палять.

— **Ген. сер Герольд** Александер, який командував британськими військами в Бурмі зістав назначений начальним вождом в північній Африці на місце ген. Окінлека, що був командантом, коли британська армія відступила з Лібії під напором офензиви ген. Ромеля.

— **На російському** фронті відбуваються страшні й рішаючі бої. Німці, хоч і з великими стратами, перейшли Дон і вже б'ються на передмістю Сталінграду, що горить. На Кавказі німецька армія посувается вперед; одно крило наближається до нафтових піль в сторону Грозного, а друге крило натискає на советську пристань Новоросійськ. Положення советів невідрадне. Щоб його поправити совети розпочали наступ на фронті коло Ржева й Калуги, де завдають німцям болючі удари.

— **Згідно** з підрахунком Комісії Робочої Сили, в Америці тепер находиться на праці або в рядах армії приблизно 55 мільйонів людей. Більше як 2 мільйони з того числа служать у війську, біля 9 мільйонів працюють на фармах при продукції харчів, а решта працює у ріжних ділянках промислу, транспорту й товарообміну.

— **В Індії** заворушення притихли й страйкова кампанія ссабилась.

— **Вся Британська** Імперія вкрилась жалобою на вістку, що 25. серпня наймолодший брат короля Едварда VI 39-літний Дюк оф Кент погиб у літаковій катастрофі у північній Шкотляндії. Покійний уродився 20 грудня, 1902 р. а подружився з грецькою княжнею Мариною в листопаді, 1934 р. Оставив трое дітей, хлопчиків: Едварда й Юрія, що уродився цього року 4-го липня та одну дівчинку Александру.

— **Під сильним** напором китайської офензиви японці відступають у Китаю й палять за собою міста й села.

— **Вісти** з України є дуже скупі й непевні. Пише з Москви Ралф Паркер, що німці вживають мадярів на Україні в карних експедиціях проти советських партизанів і в них вони особливо брутальні й дикі, так що викликали проти себе велику ненависть населення.

Жнива, зачерез дуже холодну зиму й брак робучих рук в часі весняних засівів, є дуже скупі.

Повідомляють, що від 1. липня ц. р., прилучено до Львова 22 поблизькі українські громади, так що тепер місто Львів має 420 тисяч мешканців.

— **В Египті** йдуть завзяті приготування до дальших боїв. Покищо фронт у Египті без змін — але це лише тишина перед бурею.

— **Британці** й совети часто й дуже сильно бомбардують Німеччину зі сходу й заходу.

— **На советсько-німецькому** фронті зістав вбитий Стефан Горті, років 38, син адмірала Н. Гортіго, регента Мадярщини.

— **Від 1. вересня,** ц. р. в Саскачевані буде обмежена продаж лікерів.

— **7 серпня** премієр Мекензі Кінг зачав 24 рік свого провідництва ліберальної партії.

— **В Кракові** помер славний польський маляр з українського роду, Войтіх Коссак. Між іншими полишив він образ, що представляє зустріч Богдана Хмельницького з Тугай-Беем.

— **В неділю,** 6. вересня, третя річниця вступлення Канади до війни буде відзначена молитвою й посвятою зусиль канадійських горожан по всій домінії для осягнення побіди.

— **День подяки,** як державне свято в Канаді, проголошено, що буде цього року 12 жовтня.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1339.30**
Остає до збірки ...	**$360.70**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Михайло Демський, Янів, Ман.	$1.00
Лойд Багрій, Глендон, Алта.	2.00
Стефан Пашкевич, Транскона, Ман.	1.00
Василь Єлиняк, Чипмен, Алта.	1.00
Катерина Маринюк, Вінніпеґ, Ман	1.0(
Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	5.00
Марія Пшик, Ню Йорк, ЗДПА.	2.00
Пазя Биковська, Джерсі Сиці, Н. Дж. ЗДПА. ...	5.00
З концерту Рідної Школи, Коперник, Алта.	4.00
Разом	**$22.00**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілн в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (105) 18. — 15-го Вересня, 1942. September 15th. 1942. Vol. V. No. (105) 18.

З гріхом завжди борись, а ніколи не дружись!

З релігійно-церковного життя

— **Святіший** Отець Пій XII. переслав своє співчуття королеві Англії Юрієві VI. з приводу смерти наймолодшого його брата князя Кенту, що погиб у літаковій катастрофі.

— **З нагоди** срібного ювілею Католицького Університету в Перу, Преосв. Педро Фарфан, архієпископ Лімн видав пастирське послання. В ньому так пише: Прикре воно, що в наших часах релігійне виховання стоїть на другому місци та що в багатьох краях воно є зовсім усунене через так зване невтральне виховання. Через те сучасне покоління є свідком оплаканих наслідків чисто світського виховування молоді.

— **В тому часі** як канадійські війська наступали на Діеп, був з ними також католицький полевий духовник сотник о. Арманд Сабурен і серед граду куль вмираючим жовнірам давав останню духовну прислугу. Він вернув з виправи здоровий.

— **30 серпня,** ц. р. помер Преосв. Денис О'Коннор, епископ Пітербору Онт. Прожив 58 літ. Похоронну Сл. Божу в катедральній церкві св. Петра, 2 IX. відправив Ексц. ВПреосв. І. Антоніютті, Апост. Делегат у Канаді.

— **В липні,** цього року, минуло чотири століття існування Св. Конґреґації Уряду. Оснував її Папа Павло III. 21. липня, 1542 р. Її завданням є стояти на сторожі чистоти віри й християнської моралі й поборювати противні блуди. Новішими часами Конґреґація Уряду осудила практику штучної стерелізації чоловіків і жінок та всякі другі практики звернені проти життя одиниць, що вважаються безкорисними для держави.

— **Німецький** уряд усунув усіх католицьких священиків з Данціґу.

— **Хорватський** націоналістичний уряд усташів, для політичних цілей намагається силувати православних, щоб проти своєї волі приставали до католицької Церкви. Проти цього виступили хорватські католицькі епископи на своїй нараді в Загребі. Вони заявили, що тільки католицька ерархія, а ніякий другий авторитет має право полагоджувати питання відносно навертання православних. "До католицької Церкви тільки той може бути принятий, що рішився на такий крок свобідно й з власного переконання про правдивість католицької науки."— сказали епископи.

МОНУМЕНТ УКРАЇНСЬКИМ ВОЯКАМ КАНАДІЙСЬКОЇ АРМІЇ, НА ПЛОЩІ КОЛО ЦЕРКВИ СВ. АНДРЕЯ В ВІННІПЕҐУ.

На трьох ступнях зноситься вимурована з гранітних округлих каменів піраміда, а на її вершку ангел з лавровим вінцем у руці. Памятник високий на 18 стіп. На вимурованій мармуровій таблиці видніють слова: **"Тисячам Українцям Канадійським в другій світовій війні та їх побратимам по зброї."**

Торжество відслонення й посвячення цього памятника відбулось величаво в неділю, 13 вересня, 1942 р.

— **Великою** проблемою в теперішнім военнім часі є скорі подружжя. Досвід з минулої війни показує, що багато осіб, що скоро й необдумано подружились у часі війни, опісля розводяться і такі военні подружжя є джерелом нещастя, а часто трагедії для многих. Щоб такі річи виминути, один американський католицький часопис "Квінс Ворк" радить молодим особам, щоб не спішились заключати подружжя, а замісць нього, щоб заключували торжественні заручини по приписам св. Церкви, прірікаючи на письмі при двох свідках і священикові, що в будучности подружаться. Цей контракт мається переховувати в пароха нареченої. У випадку, що одна, або друга сторона стратила б здоровля, то ці заручини тим самим були б неважні, а також їх можна б уневажнити обопільною угодою.

Заручини не звязують молодих осіб так нерозривно як подружжя й тому як показалось би, що через зміну обставин заручені особи не мали б вигляду на щасливе подружє життя, то вони можуть без перешкоди розійтись; з другої сторони торжественні заручини далеко сильніше, як звичайна приязнь звязують молоді особи, що взаїмно себе люблять і бажають побратись і дають запоруку, що одно другого без важної причини не покине й що в догідному часі наречені свою любов скріплять ще святою тайною подружжя. Мудра рада й її повинна взяти під розвагу молодь в цих военних і непевних часах, коли молодих осіб покликують до війська й беруть на фронт, з якого опісля неодин може повернути калікою.

— **В Ріо де Жанейро** кардинал Севастіян Лемеда Сілвейра Цінтра, оснував Братство Адорації для священиків. Ціллю Братства є взаїмною молитвою, винагороджуванням і добрим прикладом помагати до освячування духовенства й скріплювання в ньому духа едности. Його члени мають в тижні відбути одногодинну адорацію.

— **Капітан** Юрія Лейт, капелян Винніпеґських Гренадієрів дав у листі авторитетну інформацію, що канадійські полонені в Гонґ Конґ мають повну свободу віри й можуть молитися Богу, як самі хочуть. З неповної лісти, що її подав Департамент Національної Оборони, дня 1. вересня, виходить, що там є 507 полонених. Між іменами є також українські. Японці оповістили в люті́м, що дістали в полон 1689 канадійців.

— **В Бельґії,** кардинал Йосиф ван Рой проголосив умовини під якими можна католицьким священикам відправляти заупокійні Служби Божі за католиків, що погибли в німецько-російській війні. Умовини є такі: 1. Щоб покійний належав до катол. Церкви і не був виключений з неї. Передше кардинал зарядив, що хто належить до Націонал-соціялізму, той є виключений з Церкви. 2. Службу Божу замовила родина погибшого, а не політична ґрупа. 3. Відправа Служби Божої має бути в парохіяльній церкві померщого. 4. При відправі треба заховати всі церковні приписи, з виключенням маніфестації політичного й світського характеру. Цей розпорядок сильно обурив німецьких націстів, що все, навіть церкву, хотіли б використовувати до своїх політичних цілей.

— **23 католицьких** епископів провінції Квебеку разом з кардиналом Вільнивом видали спільний пастирський лист, у якому закликують вірних до молитви за беатифікацію й канонізацію перших основників католицької Церкви в Канаді, що відзначились надзвичайною святістю життя. Між ними є Ф. Лаваль, перший епископ Квебеку, Мати Марія від Воплочення, перша настоятелька Сестер Уршулянок у Квебеку, Мати Катерина від св. Августина, і Мати Маргарета Буржуіс, що оснувала Згромадження де Нотр Дам в Монтреалю, 1658 р.

[illegible]

Бережи свій язик! Не дозволь, щоб він говорив нерозважні, острі й непристойні слова.

Бережи свої очі! Не дозволь їм дивитись на безбожні чи погані книжки, образки або речі.

Бережи свої вуха! Не дозволь їм слухати злих бесід, пісень і слів.

Бережи свої уста! Не дозволь їм обмовляти, клясти, говорити неправду, чи вимовляти сороміцькі слова.

Бережи свої руки! Не дозволь їм красти, або писати якібудь злі слова.

Бережи свої ноги! Не дозволь їм ходити в такі місця й товариства, де легко можна зіпсутись.

Бережи свою душу, ум і серце! Не дозволь, що любов гріха в них мешкала. Не дай їх сатані; а проси Ісуса Христа, щоб Він там мав свій престіл і царював по вік віки.

КОЛЕҐІЯ СВ. ЙОСИФА В ЙОРКТОНІ, САСК.

Повідомляється всіх заінтересованих, що наука в Колеґії св. Йосифа пічнеться один тиждень пізніше, то є 21-го вересня (септембра). Робимо це тому, що на фармах бракує робітників, а студенти вищих клис можуть їх заступити.

Заряд.

Не Понижуйте Своєї Релігії!

Католицька релігія — це найбільший скарб, що його може мати людина на землі. Бо що може бути в людини цінніше й краще, як те, що людина — **вірить у Бога й жиє по Божому?**

Те, що хтось має правдиву релігію, що хтось вірить і живе по-католицьки, це найбільша ласка, що її люди можуть мати в житті від Господа Бога.

Великий маєток, висока наука, добре здоровя — це гарні добра й людина може мати нераз із ними вигідне, щасливе життя. Але — **тільки католицька релігія робить людину чесною, святою, милою Богові й людям.** Тільки католицька релігія робить людину — справжньою людиною, що варта буде колись сидіти в небесній славі коло Ісуса Христа, Божої Матері, ангелів, апостолів і всіх святих. Наші славні князі, Володимир й Ольга нпр., аж тоді здобули собі найбільщу славу в Бога й народу, як щиро перейнялись католицькою релігією. Тому годиться цінити собі той найбільший скарб і мати його всюди й завсіди в великій пошані.

Та не зважаючи на ту велику цінність католицької релігії, бувають такі українці, що **добровільно понижують її.**

До них належать нпр. такі наші люди, що **беруть шлюб у некатолицькій церкві.**

Коли наші католицькі діти беруть шлюб, то вони **приймають святу Тайну подружжя. А таку святу Тайну можуть приймати католицькі діти лиш в католицькій церкві,** перед своїм парохом, католицьким священиком. **Бо інакше шлюб не буде важний.** Так сказала Христова Католицька Церква. Це її закон. Тому ті католицькі юнаки й дівчата, що не беруть шлюбу в католицькій церкві, **не мають перед Богом ніякого шлюбу.** Те, що вони зробили, то не був шлюб, але **важний, смертний гріх.** І таким буде все їхне життя. **Одна образа Божа.** З таким шахрованим шлюбом нема ні сповіди, ні св. причастя, ні прощення, ні спасення. А як так мається справа зо шлюбом католиків, **то навіщо робити таку страшну помилку й їхати до шлюбу до такої церкви, що не є Христова Церква, йти до такого священика, що не є ніяким священиком і брати такий шлюб, що не є ніяким шлюбом?**

Чому мають католики **аж так понижувати свою святу релігію?** З яким сумлінням вони стають до такого шлюбу? З яким лицем вони показуються потім перед людьми, що знали, що вони **живуть без шлюбу?...** Що можна подумати про таких католицьких батьків, що заводять своїх дітей у таке місце, де ніколи не повинна станути їхня нога, й позволяють своїм католицьким дітям, щоб вони жили як чоловік і жінка — з **таким фальшивим шлюбом?..** Таке може зробити тільки темнота, або зрада; то чого ж мали б бути в тім українські люди?.. Не дай, Господи, щоб таку ганьбу мали стягнути на себе наші парохіяни! Ні батьки-матері нехай не пускають своїх дітей до такого шлюбу, ні самі наречені нехай ніколи не важаться на такий великий гріх і таку ганьбу, ні інші католики-гості нехай ногою не стануть у такій церкві, де католицькі діти беруть не-католицький шлюб, ні в такій хаті, де католицькі діти справляють весілля з таким фальшивим шлюбом! Навіщо брати католикам участь у такій великій Божій образі? Як католики, то католики! Не тільки при молитві, але й при шлюбі!

Понижають свою релігію й ті католики, що ходять на відправу до не-католицької церкви. Бо як хто з католиків іде на таку відправу, **де нема правдивого священика, ні правдивої Служби Божої** й там так поводиться, наче б був у своїй добрій церкві, то **чи це не є ганьба для католицької релігії?** Чи такий католик не дає сам собі засвідчення, що він не має поняття про свою святу католицьку релігію? Чи він таким поводженням не понижує себе, своєї католицької віри й усіх тих католиків, що між ними заваджається така мізерія?.. Коли таке роблять парохіяни з яких наших католицьких парохій, то хтось міг би сказати, що або там є злий, недбалий парох, що не навчає добре людей, або там є такий темний народ, що не годен ніяк навчитися, що католикам годиться робити, а що не годиться. А чи це не є ганьба для нас?

Ми маємо в Канаді й Америці стільки своїх католицьких церков і правдивих священиків, що кожний українець може спокійно ходити до правдивої церкви, на правдиве богослуження, що його відправляє правдивий священик, то навіщо ображати Бога й виставляти на глум себе й свою правдиву релігію — біганням за двома зайцями?. Чи українці католики не могли б уже мати стільки знання й почуття, щоб не робити того, що католикам не годиться ніколи робити?

Понижають свою релігію й ті католики, що беруть не-католицьких кумів, або самі служать за кумів у не-католицькій церкві.

Ми маємо нераз гарних сусідів і знайомих не-католиків, що з ними живемо собі в згоді, помагаємо собі в праці й різних випадках. І це можна робити, якщо через те ми не є наражені на ніяку шкоду щодо своєї католицької релігії. **Та це ще не значить, що ми можемо запрошувати їх пр. як кумів на католицькі хрестини, де їхне кумівство нішо не варте, бо вони не признають тієї католицької віри, що її мають піддержувати й плекати в своїх похресників.** Що інше знайомство й сусідство, а **зовсім що інше — католицьке кумівство.** Хто з католиків запрошує не-католиків на кумів, той певне дуже мізерний католик.

Ми можемо жити собі в приязни з не-католиками й бувати в їхній хаті, **але це не значить, що ми маємо, чи можемо брати участь у їхніх не-католицьких відправах і всяких релігійних обрядах. А це тому, бо їхня не-католицька віра є фальшива віра — й тому членам правдивої Христової віри не годиться ніколи брати участи в їхніх відправах так, наче б ми були такі самі не-католики, як вони.** Що інше є — написати сердечного листа з поздоровленням, післати їм дарунок, чи навіть відвідати їх у їхній хаті й погоститись із ними, **а зовсім що інше — брати участь у їхніх відправах, що ніколи не були й не будуть признані ні Богом, ні Божою, Католицькою Церквою.** Що можна подумати собі про таких католиків, що беруть участь у тім, що є фальшиве й заборонене святою Христовою Церквою?.. Як вони знають свою віру? Яке в них сумління? Христос казав: Так нехай світить ваше світло перед людьми, щоб бачили ваші добрі діла й прославляли вашого Отця, що в небі." (Мат. 5, 16), а наші людоньки так нераз "засвітять", своїм прикладом, що треба їм пригадати ті другі слова Ісуса Христа, що великою пересторогою дзвенять із сторінок святої євангелії: "Горе світові від згіршень, бо мусять прийти згіршення, але горе тому чоловікові, через кого приходить згіршення... Хто згіршить одне з цих малих, що вірять у мене, краще було б йому, якби завішено на його шию млинський камінь і як би втонув у морській глибині." (Мат. 18, 6, 7). А чи ті українці, що ходять до фальшивих церков і священиків, не дають своїм поведенням згіршення іншим українцям, що через те можуть подумати й повірити, що та фальшива віра — то правдива віра?.. Чи до них не можна сказати: Горе вам, ті українці, що служите двом богам! Що мішаєте правдву з фальшем і ширите баламутство між своїми дітьми, а може й між дальшими сусідами?

Нам, українцям у Канаді, час би вже всім знати це добре, що "не все золото, що блищить", а також і те, що "блажен муж, іже не ідет на совіт нечестивих."

А. Г. Т.

ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Величина 6'x8½'. 320 сторін. 31 світлин. Видання ОО. Василіян у Мондері, Алта. Ціна $1.25.

Це найбільший життепис св. Тереси, в українській мові.

Хочете довідатись про справжні тайни монастирських мурів і про життя одної модерної святої купіть і прочитайте цю книжку.

Замовляти на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

МОЗАЇКИ СВЯТ-СОФІЙСЬКОЇ ЦЕРКВИ В ЦАРГОРОДІ

Як відомо, після завоювання Візантії турками (1453 р.) славетну церкву св. Софії (Гагія Софія) в Царгороді перемінено в магометанський мечет. Турки всі мальовила, фрески й мозаїки в церкві позаліплювали грубим шаром вапняного тинку, бо магометанська віра не допускає у своїх храмах образів. Всі ці великої мистецької й історичної вартости памятки по греках ізникли з людських очей і люди поприкали до думки, що все це навіки згинуло для людської культури.

Але на світі все зміняється. Змінився геть-чисто й політичний устрій Туреччини. На місце падишахів прийшов до влади в турецькій державі великий реформатор Туреччини Кемаль Ататурк. Він наказав відновити церкву св. Софії в тому вигляді, в якому вона була за візантійських цісарів. Роботу цю треба було перевести дуже обережно й уміло, щоб не зіпсувати мальовил і прикрас, які були на старих візантійських мурах.

Кемаль Ататурк доручив цю справу американському інститутові візантинознавства, який прислав відновляти цю церкву відомого знавця візантійського мистецтва Ґвітмора.

По довгих роках важкої роботи Ґвітмор нарешті закінчив частину віднови, а саме очистив від тинку мозаїки, що там ховались близько 500 літ над бронзовими воротами візантійського цісаря Юстиніяна, того самого цісаря (527-565), що збудував церкву св. Софії в Царгороді. Краса цеї мозаїки, як запевняють фахівці — дивовижна.

Є це велика ґрупа, в осередку якої сидить Преч. Діва з Немовлям на руках. З лівого боку її стоїть цісар Константин Великий (274-337), який дарує Богородиці столицю Візантії — Царгород. По правому боці — цісар Юстиніян, що дарує Діві Марії церкву св. Софії.

Богородиця вбрана в пурпурову цісарську мантію, сидить на золотім троні, прикрашеному самоцвітним камінням. Під ногами її — стільчик із срібла з емайлевою інкрустацією (узорчатими прикрасами). Свята Дитина — в золотому хітоні. Обидва цісарі теж у пишних хітонах і в коронах, прикрашених перлами й самоцвітами. Ціла основа образу — золота. По обидвох боках голови Пресвятої Діви — грецькі написи. З обох боків цілого образу — теж грецькі написи в доземному напрямі: "Константин Святий, великий цісар" і "Юстиніян, преславний цісар."

Ця величезної мистецької вартости мозаїка зроблена за часів візантійського цісаря Василя II. (976-1025 р.) цебто за часів князювання в Київі Володимира Великого. Мозаїка збереглась на причуд гарно.

Для осягнення побіди здорових ідей, що їх поширює добра преса — передплачуйте й читайте "Світло!"

НА ГРУБУ СПИНУ ТРЕБА ДУБИНУ

Нераз приходиться релігійній людині стрічатись зі злобними й безбожними мудрагелями, що кпинами ображають найсвятіші її почування й понижують релігію та Церкву. З того роду людьми не є вказаним запускатись у релігійні дебати, або наводити докази, щоб збити їхні мильні твердження. Це їм не поможе, ні їх не наверне, бо вони не мають доброї волі приняти правду й часто своїми їдькими дотепами можуть показувати, що вони таки горою над релігійною людиною. Отже, щоб теким злобним напасникам відобрати охоту до нагінки на релігію добре є досадним і ядерним дотепом наче якою дубиною вдарити, щоб присіли.

Тут подаємо кілька прикладів такої влучної відповіди напасникові, що можуть часом стати декому в пригоді.

"Через релігію й молитву не потовстію."

ВІДПОВІДЬ: "Як хочеш лише потовстіти, то замкнися в хаті та кормися бульбою й ґрисом."

"Чи ти чув, що чорт уже вмер?"

ВІДПОВІДЬ: "Ох, як жаль мені тих усіх нещасних, йому найближчих, що по нім остали. В такім разі ти вбогий сирота. Ось маєш тут малу підмогу."

"В часі великого браку вугля, навіть Господу Богу погас огонь у пеклі."

ВІДПОВІДЬ: "Доки є ще такі грубі колоди, як ти, то Бог буде мати досить палива."

"Я не маю ніякої релігії й при тім досконало почуваюся."

ВІДПОВІДЬ: 'Мій пес також'.

"Ми люди самі собою розвинулися від звірят, отже ми лише краще розвинені звірята." так старався одного разу якийсь мудрагель переконувати жінку, що їхала поїздом до поблизького міста. Тоді відважна жінка крикнула до кондуктора: "Пане кондукторе, тут заблукав якийсь чоловік, що вважає себе звірятем. Всадіть його до воза для худоби."

Коли тобі не прийде відразу на голову влучна відповідь, то майже все можеш противникові замкнути уста оцими трьома питаннями:

1. П.: Що ти властиво під тим розумієш?

Напади на нашу святу віру опираються переважно на безмежній несвідомости, перекручуванні й оплюгавлюванні справи. Тому часто вистарчить просте вияснення того, чого вчить наша віра, а противники самі замовкнуть. Віндгорст, давніший світський провідник католиків у Німеччині, сказав раз: "Католик часто буде мати нагоду конечно переповісти дещо з катехизму, якого противник не знає." Однак до цего конче потрібне самому мати знання катехизму.

Раз побачено одного робітника з катехизмом у руках у залізничім возі: "Коли основно його пізнаю, сказав він, то вороги нічого мені не вдіють." Тому то проповіди, духовні книжки й релігійна преса, ніколи не були так дуже потрібні католикам, як у нинішних часах.

2. П. Чому ти все говориш про релігію?

Релігія є для мене справою надто святою, щоби про неї говорити з кимбудь і дебудь. Коли не хочеш вірити ні в Бога ні в пекло, то тримай це для себе. Колись побачиш на свої очі, як представляється та справа. Та мені здається, що чогось ти непокоїшся. Ти сумніваєшся про своє невірство й поступаєш так, як малі діти, що в темряві стараються криком додати собі відваги. "Коли існує Бог, то в такому разі з нами (соціялістами) дуже зле," — так писав старий безбожник Лібкнехт у "Фольксштат," 23. березня, 1873 р.

3. П.: Чому мене про це питаєш?

Я ж у цих справах не є ніякий знаток. Чому не підеш до людей, що могли б тобі це якслід пояснити? Я радо заведу тебе до якогось священика, що студіював фільософію, богословія й багато інших справ. Що? не хочеш? В такому разі бачу, що ти великий боягуз, і боїшся глянути правді в очі, тому також, прошу тебе, дай мені спокій з твоїми недорічними поглядами.

ПОТРЕБА РЕЛІГІЙНОЇ САМООСВІТИ

Друже, Брате! Ти береш до рук "Світло" й читаєш, щоб довідатись і навчитись дечого корисного для твойого життя. Так, воно й гарно й добре! Користаючи з цього, що ти читаєш "Світло", я хочу з тобою застановитись над одною важною річчю, а саме над потребою релігійної освіти. Будемо собі розмовляти наче два щирі други. Читай отже уважно ці стрічки й роздумай над тим, що я в них тобі напишу.

Релігійна самоосвіта є не лише хосенна, але й дуже потрібна, головно в наших часах. Що воно так є, доказує нам наш розум, коли над цією справою уважно застановитися.

Подумай лише собі! Ще маленькою дитиною ти навчився читати й писати. Твої родичі й перші вчителі дали тобі найконечніші поняття і це в твойому дитячому віці тобі було зовсім вистарчаюче. Та з часом ти ріс, і з літами твій ум розвинувся і ти вскорі побачив, що те твоє давне знання стало тобі невистарчаюче. Ти почув велику потребу своє знання поширити й поглибити. І тій потребі ти зараджуєш або дальшою наукою, або самообразуванням. Думанням, читанням, слуханням — ти збільшаєш своє знання. Ти не хочеш остати при знанню маленької дитини, бо бачиш ясно, що з цим не дуже добре вийшов би в житті.

Те саме треба сказати й про релігію. Коли ти був ще маленьким тебе вчили хреститися, складати ручки до молитви, та дали тобі перші поняття про Бозю, Ісуса Христа і Марію, про небо, пекло, про ангелів і злих духів, про добрі й злі діла і т. д. І ті поняття вистарчали тобі в твойому дитинному віці й впливали дуже виховуючо на твоє життя. Та те релігійне знання, що колись вистарчало тобі як дитині, тепер у дорослому віці вже зовсім не вистарчає. Воно дуже загальне, скупеньке, неясне й непідкріплене сильними розумовими доказами.

Будучи старшим і більш розвиненим хочеш повніших відомостей про ті преріжні справи, які порушує релігія; хочеш мати ясні відповіди на ріжні питання і труднощі, що виринають у твоїй голові та які тобі ставлять другі люди.

Ти стрічаєш ріжних людей, що мають нераз відмінні погляди на дані релігійні речі ніж твої, ти стрічаєш навіть безвірків, що висміюють твою віру й роблять тобі закиди, на які треба відповісти.

Воно правда, що релігія вимагає віри й сильного переконання, що все те правдою є, що Бог обявив і свята католицька Церква до вірування подає, хоч би ми того й не розуміли, але правдою є також і те, що важко удержатись у вірі, коли не будемо основно обзнакомлені з правдами віри й коли не будемо знати тих сильних розумових й непохитних доказів, що підготовляють нашу душу до віри й любови Бога та захоронюють перед многими сумнівами й небезпеками через хибне розумовання зійти на релігійні манівці.

Хто має релігійне образовання, він бачить правду, велич і красу Богом обявленої релігії, він захоплюєсь нею, він знає черпати в ній силу у всіх обставинах свойого життя та належно використовує для свойого дочасного й вічного добра. Релігія в життю такої свідомої людини є направду й світлом й теплом, ліком й потіхою, є скарбом, є щастям.

Знова без релігійного образования не трудно попасти в смішні й шкідливі релігійні практики, скоро можна піти в розріст з Богом, стратити спокій совісти; без релігійного основного знання дуже легко попасти в сумніви, або датись зловити на хитрі слова сектантів і безбожників і зійти на стежки блуду та наразитись навіть на утрату вічного спасення.

Сумний досвід показує, що ніде незнання не є таке шкідливе, як саме в релігійних справах.

Коли отже хочеш оминути тих всіх шкідливих наслідків, які приносить релігійна несвідомість, коли хочеш зазнати на собі всіх благодатних впливів, що їх дає правдива релігія, то ти повинен взятись з великим заінтересованням до релігійної самоосвіти.

І будь певний, що чим більше будеш цікавитись релігією, чим більше будеш слухати, читати й роздумувати над тими правдами, які подає католицька, релігійна література, тим більше прояснятся тобі ті великі вічні правди, в які каже тобі вірити релігія, тим краще пізнаєш блуд у ріжних сектах, тим більше твоє серце наповниться великими благородними почуваннями. Ти знайдеш силу контролювати себе й всіми своїми непорядними поривами, що сліпо пхають людину в багно ріжних проступків, ти знесешся високо на височінь удосконалення себе та підеш у життю дорогою, що поведе тебе аж до небесної брами.

Ще одно тобі під кінець скажу! Всяке безвірство й ложповірство остаточно випливає з двох жерел: з порожної й темної голови, або зо зіпсутого серця.

Багато менше було б безбожників, як би люди ліпше знали релігію, а зовсім би не було безбожників, коли б ще люди були без пристрастей, або їх завсіди тримали у карбах розуму.

Є люди з великими талантами, з високим образуванням у ріжних галузях людського знання, вимовні бесідники, але в річах релігії, вони послідними незнайками або з головами напакованими всякими релігійними блудами. Вони ніколи не дістали повного й всестороннього знання правдивої релігії. Це люди не лише жалюгідні, але для тебе небезпечні.

Є й такі, що здобули собі знання правдивої релігії, але її в життю не тримаються, або навіть її покинули й пішли до якоїсь секти, бо не хотіли себе приноровити до вимог правдивої релігії, а радше хотіли дати волю своїм пристрастям і замісць себе нагинати до релігії, вони хочуть релігію нагинати до себе. Це також люди нещасні. Вони себе й других обманюють, а остаточно готовлять собі незавидну долю в позагробовім життю, якщо за життя не навернуться.

Стережись, дорогий приятелю належати до котроїсь із тих категорій людей. В своїм особистім інтересі старайся вироботи себе на людину, що знає свою релігію і її совісно практикує. А до цього тобі дуже поможе релігійна самоосвіта.

Для релігійної самоосвіти не жалуй ні часу ні труду ні гроша бо це все тобі оплатиться великими душевними користями.

До релігійної самоосвіти послужить тобі дуже добра католицька книжка й часопис, а зокрема наш релігійний часопис "Світло". То ж, берись щиро до релігійної самоосвіти! Читай католицькі книжки й часописи, а головно читай уважно те, що приносить тобі кожного другого тижня твій дорогий приятель релігійний часопис "Світло."

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ ЄВТИМІЙ ВЕЛИКИЙ

Молоді літа.

Народження св. Євтимія було овочем сердечних молитов побожних подругів Павла й Діонисії, а також заступництва св. муч. Полієвкта. По скорій смерті Павла, шляхетнього й багатого громадянина міста Мелітини в Арменії, вихованням молодого Євтимія зайнявсь мелітинський епископ Отрій. Коли Євтимій зробив великий поступ у святих науках, а також у молитві й умертвленні, епископ Отрій висвятив його на священика й зробив завідателем монастирів у Мелітині.

Туга за самотою.

Молодий священик відвідував часто монастир св. Полієвкта й нераз цілі ночі проводив на молитві на сусідніх горах; це робив він зокрема від попразденства Богоявлення, аж до кінця великого посту.

Найбільшим бажанням св. Євтимія в тім часі було те, щоб жити на самоті. Його серце бажало покинути світ і на цілковитій самоті проводити дні й ночі на розважанні святих правд і на досконалім приставанні з самим Богом. Коли йому було 29 років, св. Євтимій одного дня покинув потайки місто й виїхав до св. Землі. Відвідавши там набожно Єрусалим і ті місця, де жив і терпів Божественний Спаситель, св. Євтимій замешкав в одній із келій, що була близько лаври Фарану, шість миль поза Єрисалимом.

В "лаврі" всі монахи мали окремі хатинки-келії, а тільки церкву мали спільну, куди сходились на богослуження.

Його заняттям стала тепер постійна, гаряча молитва, що її без перешкоди заносив перед престіл свого Творця. Під час того, коли його душа розмовляла з Богом, його руки виробляли кошики, що їх потім продавали і так заробляв собі на щоденний прожиток та й на милостиню для вбогих.

Після пяти років такого самітнього життя зайшов св. Євтимій із пустинником Теоктистом ще яких 10 миль далі в пустину, в напрямі Єрихону, й там замешкали обидва в печері, що її знайшли в глибокій дебрі.

Там, як оповідає св. Киріяк, почалось для них справді святе життя. Євтимій не їв нічого цілий тиждень, крім суботи й неділі, й тільки в ті дні розмовляв із іншими. Не лягав ніколи, а спав сидячи, або стоячи, придержуючись мотуза, що звисав із склепіння печери, щоб не впасти під час сну. Живились обидва святі пустинники усяким сирим зіллям.

Серед багатьох учнів.

Коло 411 року почав св. Євтимій дозволяти побожним пустинникам, щоб поселювались близько його печери. Так згодом повстав монастир. Тоді св. Євтимій поручив настоятельство того монастиря св. Теоктистові, а сам відійшов в глиб пустині Рува над Мертвим Морем, де проводив дні на цілковитій самоті в тій печері, що в ній колись Давид скривався перед Савлом; тільки в суботу й неділі приймав тих, що приходили до нього за духовними порадами.

Своїх монахів заохочував, щоб не їли ніколи до сита, але одночасно строго забороняв усяку вимковість у постах, чи яку іншу окремішність, що не була спільною практикою, й пятнував це як знак пустої слави й власної волі. За його прикладом монахи запускались по попразденстві Богоявленія в глибоку пущу й перебували там аж до квітної неділі, коли то сходились знову разом до монастиря, щоб відправити богослуження страстного тижня. Весь свій час проводили на молитві й ручній праці так, що мали доволі на прожиток, а також на милостиню для вбогих.

Чудотворець.

В тім часі привернув св. Євтимій знаком св. хреста й короткою молитвою здоровля синові арабського князя Аспебета, Теребонові, що мав спаралізовану половину тіла. Коли Аспебет, що перше надармо вживав для оздоровлення сина помочі перських фізично-магічних штучок, побачив таке чудо, попросив св. хрищення й прийняв імя Петра. Згодом стільки арабів пішло за прикладом князя Аспебета й прийняло Христову віру, що ерусалимський патріярх Ювеналій висвятив Петра на епископа, щоб міг служити духовним потребам тих новохристіян. В 420 році збудував Петро св. Євтимієві лавру при шляху між Єрусалимом і Єрихоном, але Євтимій і далі проживав на самоті, а монастирем, завідував через дібраних настоятелів, для яких відповідні поуки мав у неділі.

Покора св. Євтимія й любов зеднувала йому серця всіх, хто тільки говорив із ним. Даром сліз перевищував мабуть великого Арсенія.

Кирило зо Скитополя засвідчає, що св. Євтимій робив багато чуд, звичайно знаком св. хреста. Коли одного разу почала докучати людям велика посуха, святий перестерігав людей, щоб покутою старались відвернути від себе небесну кару. Тоді велика громада людей прийшла з хрестами й зо співом "Господи помилуй" перед його келію й благала його, щоб помолився за них до Бога. А він їх на те: "Я є грішник, як я міг би відважитися, щоб станути перед Богом, що гнівається на наші гріхи? Припадьмо перед Ним разом до землі й Він послухає нас." Люди послухали св. Євтимія, а він пішов із кількома своїми монахами до каплиці й молився лежачи хрестом на землі. І зараз небо затягнулося хмарами й раптом пішов обильний дощ, так що той рік став дуже врожайний.

Люди праці.

В переконанні, що така Божа воля, св. Євтимій приймав щораз то більше учнів, що зголошувались до нього, й так повстала при його печері нова лавра, що звалась Євтимієва. До тієї лаври св. Євтимій приймав тільки таких монахів, що вже перебули попереду довгий час у монастирі в лаврі Теоктиста й були вже заправлені до постів і інших монаших чеснот. Поруч молитви всі вони займались ручними роботами, бо лінивство уважалось найсоромнішим гріхом. Щодо того, то св. Євтимій так навчав своїх монахів: "Наслідуймо апостола Павла, що трудився день і ніч і не тільки вистерігався неробства, але ще й іншим служив своїми трудами, про що сам так пише: "Ви самі знаєте, що своїм потребам і тих, що зо мною, служили ці руки." (Д. Ап. 20, 34). Якщо світські люди переносять стільки труду й терплять та журяться невпинно, щоб прокормити своїх жінок і дітей, та й із своїх трудів приносять жертву Богові, дають милостиню вбогим і платять усякий податок — то ми, монахи, не мали б трудитися для невеличких потреб свого тіла? Мусимо трудитися, щоб не попасти в неробство й не ззідати чужої праці, а це по приказу апостола: "Коли хто не хоче працювати, нехай і не їсть."

Вірний син Церкви.

Хоч св. Євтимій перебував у найглибшій пустині, не спускав свого ока зо справ Церкви. Коли зібрався вселенський собор у Єфезі (431 р.), він вислав туди, як свого представника епископа Петра. Так само в соборі халкидонськім (451) узяв участь через своїх представників. Після собору в Халкидоні прийшло в Палестині до великого замішання. До Єрусалиму прийшов монах Теодосій, еретик, що перевів на ересь багато монахів, а також і царицю Євдокію, вдову по Теодосієві Молодшім, що після смерти свого чоловіка проживала в Єрусалимі. Дійшло до того, що Теодосій прогнав із Єрусалиму патріярха Ювеналія й сам засів на патріяршім престолі. Зараз почав як хижий вовк, в найлютіший спосіб мучити й вбивати тих із поміж духовенства, що не хотіли прийняти ереси. Навіть у пустиню посилав відділи війська, щоб убивали вірних св. Церкві пустинників. Тоді то й св. Євтимій шукав захисту в найдальшій глуші пустині Рува. Коли ж по 20 місяцях Теодосій тайком утік із Єрусалиму, тоді св. Євтимій вернув до своєї лаври.

Тим часом царицю Євдокію почали мучити докори сумління за те, що вона піддержувала евтихіянську ересь. Її тривога ще більше зросла, коли вандали спустошили Рим і забрали з собою в полон до Африки її дочку й дві внучки. Тоді вона післала людей за порадою до св. Семена Стовпника. Св. Семен відповів цариці, що її родинні нещастя були Божою карою за той гріх, що вона покинула й переслідувала правдиву віру, й казав їй піти за вказівками св. Євтимія. Тому, що св. Євтимій не допускав до своєї лаври ніякої жінки, то цариця Євдокія казала збудувати в належній віддалі в пустині вежу й просила, щоб св. Євтимій прибув туди зо своїми поуками. Його домагання було таке, щоб цариця розвязалась із евтихіянами й їхнім безбожним патріярхом Теодосієм і приняла постанови халькидонського собору. Цариця прийняла його поручення так, як Божий приказ. Після свого повороту до Єрусалиму вона вернулась до Католицької Церкви й єдности з патріярхом Ювеналієм. За її прикладом пішло також дуже багато людей. Останні роки свого життя провела Євдокія в покаянних і побожних ділах. У 459 році забажала цариця зробити велику жертву на прожиток монахів і післала по Євтимія, щоб прибув у тій справі до її вежі. Та святий тільки переслав їй відповідь: "При твоїх дверях жде тебе вже смерть. Навіщо тобі журитись нами? Ти журися тим, що потрібне до доброї смерти. Для нас можеш зробити тільки одне: молися за нас до Бога." Цариця вмерла по кількох місяцях.

Кінець земної мандрівки.

Коли св. Євтимієві було 90 років, обявив йому Бог, що хоче вже покликати по небесну нагороду першого учня Теоктиста. Св. Євтимій вибрався до лаври й там на руках свого духовного батька віддав Теоктист Богові свою праведну повну заслуг і чеснот душу.

Одним із останніх учнів св. Євтимія був св. Сава, що разом із праведним Дометіяном був невідступним товаришом богомільного життя св. Євтимія в останніх роках його земної мандрівки.

В 473 році, 13 січня, прибули до печері св. Євтимія Мартирій і Ілля, що їм святий випророкував, що будуть ерусалимськими патріярхами; вони з кількома іншими монахами бажали товаришити св. Євтимієві під час його великопосного покаяння в глибині пущі. Та цим разом він сказав їм, що залишиться з ними весь тиждень і розпрощається з ними наступної неділі; тими словами давав до пізнання, що тоді він розпрощається з ними вже на завсіди. По трьох днях зарядив загальне чування в навечеря свята св. Антона й тоді святий виголосив духовну науку до своїх духовних синів, заохочуючи їх до покори й братньої любови. Потім призначив Іллю своїм наслідником, а також предрік улюбленому своєму учневі Дометіянові, що й він сьомого дня поспішить за св. Євтимієм до кращого життя.

Св. Євтимій умер дня 20 січня, в 95 році життя, з чого 68 р. провів у пустині. Душу святого, що линула до неба, побачив св. Герасим і прибув зараз на похорон; прибув також патріярх Анастасій. Тіло святого зложили 7 дня після смерти в тій самій печері, де він проживав. Кирило Скитопільський засвідчає, що св. Євтимій нераз являвся по своїй смерти й за його причиною ділось багато чуд, чого він сам був часто свідком.

Вірний Дометіян по смерті свого великого вчителя, що з ним прожив 50 літ, не відходив уже від його могили; він молився там день і ніч і ждав сповнення того, що сказав св. Євтимій. Пророцтво святого сповнилось. Осьмого дня після смерти св. Євтимія знайшли Дометіяна вмерлого коло гробу незабутнього вчителя. Заснув там спокійно серед молитви.

Св. Сава наказав зараз після смерти св. Євтимія святкувати на честь святого окреме свято; того придержуються досі так у грецькім, як і в латинськім обряді. Грецький обряд називає святого Євтимієм Великим.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

ВИЯСНЕННЯ РЕЛІГІЇ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА

Історія релігій народів наглядно доказує нам, що релігія є загальним і постійним явищем у життю людства. Як кожне явище в природі так і те явище релігійности людства має свої основи й причини й своє належне виянення. Яке ж отже є справжнє виянення релігійности народів? Над цим питанням вже неодні люди застановлялись і дали ріжні свої відповіди: злі й добрі.

Візмім їх тепер під розвагу!

1. Мильні й неповні виянення.

Хоч цієї великої дійсности, що релігія була й є загальним і постійним чинником у життю людства ніхто не в силі заперечити, то однак многі так виянюють існування релігії, що виходить, що релігія не опирається на дійсній правді річей, ані не має справжньої і незмінної вартости для людини.

Багато видумано теорій і системів на виянення релігійности людства й їх списано в грубих книжках як великі, ніби наукові здобутки, на полі дослідів історичних релігій, однак коли їх узяти під строгу критику, никнуть як солома в огні. Ось важніші з них: позитивізм, еволюціонізм, соціольогізм.

I. Позитивісти кажуть, що людство в своїм релігійнім розвою перейшло через три стадії: а) люди не вміючи природно вияснити собі явищ природи, пробували собі вияснювати їх при помочі ділання якихсь вищих істот, як духів і богів (стадія богословська); б) пізніше розумово намагались вияснити природу явищ (стадія метафізична; в) а вкінці взялись до наукового розсліджування природи й стали вияснювати все природно, при помочі природних законів. (стадія позитивна).

Релігія в позитивістів — це ніщо інше як витвір і овоч незнання, це мітольоґічний вислів того подиву, що його досвідчали первісні люди, а й ще нині досвідчають дикуни, дивлячись на дивні явища в природі, що їх не вміють пояснити. Первісні люди, у своїй нерозвинености, мов які діти, пояснювали собі все по дитинному; вони представляли собі кожну річ на взір самого себе й кожній речі, а зокрема силам і речам непрослідженим, таємним як: таємні гаї, верхи гір, або які відзначаються своєю силою, діланням як: сонце, місяць, огонь, хмари, лев, гадина і т. д. приписували душу (свідомість, чуття, волю) і вищу силу й вслід за тим віддавали їм божеську честь як істотам вищим від себе. Це так зв. анімізм, від латинського слова аніма — душа. З того незнання природи повстав також фетишизм у первісних людей, як найнижча форма релігії. Фетишист вірив у якусь вищу силу, від котрої залежало його щастя й нещастя й принагідно старався подобатись їй чаруванням — то незвичайними словами, то незвичайним поведенням супроти деяких довільно вибраних, або й припадкових предметів. Йому трудно було представити собі ту вищу силу якось абстрактно й тому він її став уважати за воплочену в предметі свого обожання. Цей предмет то був "Фетиш" — річ убожествлена. З фетишизму поступенно розвинулось многобожжя, (політеїзм), а вкінці в наслідок розвою людського думання й зростаючої критики повстав монотеїзм, або почитання одного Бога.

Це вияснювання релігії позитивістами не витримує здорової критики, бо: 1. є **ненаукове.** Справжня наука бере під увагу всі можливі чинники, що можуть мати вплив на даний факт і д о с л і д ж у в а н н я м старається знайти дійсні причини й на них збудувати своє виянення. А позитивісти вже згори й без доказів відкидають існування Найвищої Істоти, Бога, та його вплив на світ і можливість вияснювання релігії при помочі ідеї Бога. Зовсім довільно в основу свого вияснювання релігії кладуть атеїзм (Бога нема) і відтак видумують усякі ніби наукові теорії, яким то способом релігія "природно" повстала в людей. Таке партійне наставлення в дослідах зовсім не відповідає вимогам справжньої науки. Чому ж згори відкидати виянення, яке може бути якраз одиноко правдиве, а опісля запускатись у нетри всяких видумок? Це тим більше немудре, що як досвід показує, є на світі много вчених людей, що одночасно є глибоко релігійні, яким наука не перешкаджає їх релігії, а якраз їхні наукові досліди ведуть до признання Бога й до наукової розвязки при помочі ідеї Бога многих природних проблем. Це зовсім довільний й хибний погляд, що справжня наука мусить бути атеїстична.

2. суперечить фактам історично певним. Історія релігій показує, що в многих народів найдавніша релігія була якраз монотеїстична й що ідолопоклонство й многобожжя зявились як зіпсуття й викривлення тої первісної релігії. Тому то теорія позитивістів про три стадії релігійного розвою людства є зовсім довільною видумкою, що не є стверджена історичним досвідом.

3. є безосновне. Яка була релігія перших людей, цего поза тим, що каже нам Св. Письмо, ніхто не знає. А знову св. Письмо ясно говорить нам, що релігія перших людей була монотеїстична й тільки зчасом перейшла в політеїзм. Позитивісти не мають ніяких доказів, якими могли б повалити це свідоцтво біблії й доказати, що перша форма релігії у людей був анімізм, фетишизм, чи щось подібного, або що теперішні дикуни зберегли нам найдавнішу форму релігії людини. Вся їх теорія — це будова на піску довільних домислів, без переконуючих доказів.

4. позитивісти **не в силі вияснити, як релігія, що по їхній думці мала зродитись з незнання, могла принести тривкі моральні овочі в народів;** хіба ж зле дерево може зродити добрі овочі? Релігія в народів, мусіла мати далеко сильніші основи від тих, що їх подають позитивісти. Вона мусить мати за основу дійсність, правду, а не незнання й блуд.

II. Еволюціоністи, що не далеко відбігають від позитивістів, своєю теорією про природний розвій усього з менше досконалих форм до більше досконалих стосують також і до релігії. Вони навіть продумали аж три системі, що мали б пояснювати, як то первісна людина, що мало чим ріжнилася від звірини, розвивала природно свої релігійні поняття. Ці системи це: анімізм, чарівництво й табуїзм.

а) По думці одних первісна релігія зродилась з анімізму таким способом: людина представляючи собі кожну річ на взір самої себе, уявляла собі всі річи з душею, як живучі й всякі явища приписувала ріжним духам. Деяким духам опісля надала Божу гідність і назву богів.

б) Знову інші хочуть вияснити початок релігії чарівництвом, що використовуючи невідомі сили природи, при виконуванні ріжних таємничих практик, зачало ті сили вважати божеством.

в) Ті, що беруться пояснювати релігію табуїзмом кажуть так: первісна людина пройнята страхом, бажаючи вминути небезпеки, деяких річей боялась діткнути, щоб часом не потерпіти якої шкоди й такі речі стала вважати святими — табу. (Табу — особа, річ, слово чи діло признане святим, а тим самим нетикальним, забороненим до вжитку під найтяжчою карою). І звідси то зродилось багато приписів, що забороняли дотикатись деяких річей або щось робити; так поволі зродився моральний закон, ідея божества й релігія.

г) Ще інші послугуючись усіми тими трьома теоріями виводять у релігії догму з анімізму, мораль з табуїзму, а обряди з чарівництва.

Про цю систему, так як і про її попередницю, треба сказати, що вона повна видумок, безосновних і хибних тверджень і тому поважна наука не може її приняти.

1. Теорія необмеженого розвою, або еволюціонізму, що її кожний на свій лад толкує, ніяк не є доказаною правдою, а тільки видумкою, що її приклонники дуже бажали б, щоб вона була правдою. Здорова фільософія й природничі науки її збивають сильними доказами як хибну. Отже годі таку теорію поважно брати за основу вияснювання релігійности в народів.

А припустім, що теорія розвою була б доказаною правдою в світі органічнім, то ще з того не виходить, що вона правдива в світі духовім і релігійнім. Це треба б доказати переконуючими доказами. А еволюціоністи цього не зробили.

2. Релігію, факт постійний

і загальний у всіх народів, хочуть еволюціоністи пояснити чинниками, що не є в народів ані загальними, ані самі без релігії не існують. А це хибне й немудре.

3. Чарівництво й релігія є це річи так від себе відмінні, що одно від другого не може походити. Чарівництво старається вищі сили запрягти до служби для себе, а релігія себе віддає божеству на службу. І тому буває часто таке, що там де є чарівництво й забобони, там нема релігії. В історії виступає чарівництво завжди як практика відемна, що появляється тоді, як релігія псується. Отже чарівництво не могло дати початок релігії.

4. Табу знова не може бути початком релігії, бо воно вперед її вимагає. Щоби хтось міг розумно боятись кари від вищого божества, то мусить про нього вперед знати. Так то твердження еволюціоністів, хоч часом прибрані в учену одежу, не є науковим вияснениям, а тільки витвором уяви, без основи й без доказів. Їх мусить відкинути кожна здорова людина, що шукає правди, а не хоче годувати свою душу пустими й безосновними видумками й теоріями.

АПОСТАТИ

Французький часопис "Ле Матен" подає число смертних присудів, що їх у роках 1917-1923 виконала більшовицька "чрезвичайка". А те число — страшне: 25 епископів, 1,215 священиків, 6,575 учителів, 8,800 лікарів, 10,500 полісменів, 19,000 урядників, 48,000 жандармів, 54,850 офіцерів, 192,000 робітників, 260,000 вояків, 344,250 професіоналістів, 815,000 селян!

Люди без віри стають нераз лютіші від звірів!... Ті звірі вже самого українського народу вигубили мільйони!...

В більшовицькій державі в Росії й Україні згинуло 1933 р. около 5 міліонів людей із голоду. Гері Лянг, кореспондент із Ню Йорку, що був тоді в Україні й Білорусі, заявив, що в тих провінціях на 100 людей — 40 згинуло з голоду... А в тім самім часі безбожна більшовицька влада вивезла за границю 620,000 гектолітрів збіжжя! Коли в північній Росії зачало псуватись збіжжя, більшовики спалили його, а голодним не дали..." Таку заяву зложив секретар міжнародного комітету несення допомоги голодуючим у Росії. Головою комітету був кардинал Інніцер із Відня.

Від людей, що не мають віри, так, як комуністи, можна завсіди надіятись муки й смерти.

В більшовицьких Советах діються страшні речі. Тисячі дітей, відданих усяким злочинам, волочаться по містах і селах, пють, крадуть, розпустують і розносять венеричні недуги.

Одна особа, що вернула з Москви, розказувала, що під мурами Москви розстріляли більшовики скорострілами кілька тисяч малих хлопців і дівчат заражених через розпусту, що їх лікарі признали невилічимо хорими!

Такі є наслідки, коли державна влада є сама безбожна й у цілій державі нищить віру в Бога, розбиває родинне життя й закладає безбожні школи. Дай нам, Боже, українську державу, а в ній релігійну, католицьку владу!

Американська мільйонерка з Флориди, Анна Бурл, записала в своїм завіщанні $10,000 своїй старій папузі!

Чи так роблять люди, що вірять у Бога й вічне життя?

В Ню Йорку поставили були дім, високий на 31 поверхів, для самих — собак! Коло тих собак ходять раз-у-раз — доглядачі й доглядачки... В окремих кухнях варять тим собакам їсти по приписам ветеринарів окремі страви!.. Для японських собак вибили стіни — японським шовком. — Є там також у Ню Йорку косметичний інститут, де собакам і котам малюють брови за $1.00, рукують волосся за — $2,00, миють голову за — $4,00, роблять перфумовий перманент за — $30.00 й відтовщення надто грубих собак за $30.00! Таке буває між людьми, де є багато грошей, а мало — дітей.. а ще менше віри.

В тім Ню Йорку застрілили 1931 року бандита — Кантане. І відбувся його похорон. Домовина того злочинця коштувала — $50,000! Вінки везли за ним на 40 самоходах, а за тим їхали інші бандити в 85 самоходах! А поліція — робила місце для того бандитського похорону...

Чого мають найбільше люди, що роблять такі речі: віри, розуму, чи долярів?

До еспанської лічниці в Мадриті привезли тяжко хворого полковника Амарі, військового референта при італійськім посольстві в Еспанії. Хворий знав, що стан його здоровля дуже небезпечний; а що на приказ безбожної еспанської влади — не зважаючи на спротив лікарів, шпитальної обслуги й інших недужих — забрали з лічниці всі хрести, то домагався, щоб хоч над його ліжком приміщено хрест. Та управа лічниці не хотіла сповнити його бажання, тільки радила йому внести відповідне подання до централі. На ніщо не придалась заява лікарів і дружини недужого, що його стан не дозволяє на писання. Аж в останніх хвилинах життя полковника одна доглядачка на свою власну відповідальність поставила на столику малий хрестик. При тім хрестику хворий віддав Богові свою душу.

Скільки муки й болю — вже за нашої памяти — зазнали в Еспанії люди через відступство від віри й безбожність різних еспанців та чужих агітаторів!

Французький безбожний письменник, Анатоль Франс, так говорив перед смертю: "Як що ви могли б тепер читати, що діється в моїй душі, ви злякалися б... Нема в цілім світі такої нещасливої істоти, як я. Люди думають, що я щасливий. Я не був ніколи щасливий, ні одного дня, ні одної години!"

До справжнього щастя треба правдивої любови. Любовю є — Господь Бог. Хто не має любови, не має щастя. Безбожні люди можуть бути до часу — задурманені, ніколи справді щасливі.

Людина — це Боже сотворіння, що має душу й тіло. Скільки варта тіло, а скільки душа? Обчислив учений американець, що ціле тіло людини не варт навіть одного доляра! В тілі чоловіка є стільки води, що вистало б на випрання одного обруса. Заліза є в людськім тілі стільки, що можна було б зробити з нього — 7 ковальських цвяхів. Вапна вистарчило б на побілення одної малої хатини. З вуглевого квасу, переміненого на ґрафіт, можна б зробити 65 олівців, а з фосфору — жменю сірників. Є ще в тілі чоловіка кілька ложок солі, а все те разом варта — 98 центів.. Та не те — душа! Душа, по словах самого Ісуса Христа, варт більше, чим цілий світ!

І не зважаючи на те, є в світі партія таких дурних людей, що про тіло, що не варт і одного доляра, стараються дуже багато, щоб було чисте, здорове, гарне, мало багато вигоди та розкоші, а про душу, що варта більше, як усі скарби цілого світу, що варт стільки, що пролята за неї сама Пречиста Кров Божого Сина, не дбають зовсім ніщо, або дуже мало... Українці, дбайте більше про свою душу, бо душа вартніша від тіла! Шукайте перше божого царства й його правди, а все інше додасться вам: хліб, здоровя, власна держава.

Одного дня 1933 року прийшов до лічниці в Мадриті, в Еспанії, молодий робітник, показав доглядачці хворих завязану руку й просив помочі. Сестра прикликала лікаря, а той, оглянувши рану, покивав головою й сказав, що треба конче відрізати руку, бо інакше піде ціле рамя. Ті слова дуже налякали юнака. Він вийняв тоді другу руку й показав лікареві: вона була ціла зїджена раком!

Бідняго, сказав лікар, як хочеш урятувати своє життя, мусиш дати відрізати й ту другу руку.

Не було іншої ради: незабаром відрізали йому обидві руки! Потім признавсь той нещасливець, що підчас революції й заняття колеґії Шкільних Братів у Де ляс Маравіляс, дня 11 травня 1932 року, він сам відрубав був у статуї св. Йосифа обі руки...

До якого святотацтва, а потім нещастя, довело молодого робітника — невірство!

В однім із міст більшовицької Росії поставили комуністи памятник Юді Іскаріоті, тому, що зрадив Ісуса Христа. На тім памятнику написали страшне богохульство: "Тому шановному чоловікові, що виявив ошуканця!"

Комуністи воюють з Богом; та з Богом не виграв іще справи ніякий безбожник ні апостат.

З початку травня 1927 року вивели з тюрми в Сантіяґо й Флятлетолько 17 священиків. В ночі вигнали їх під сторожею на цвинтар, а там, на приказ якогось Розадо, розстріляли над гробами. Не зважаючи на те, що кількох іще жило, примусили грабаря, щоб закопати їх живцем. Зойки й терпіння священиків мучеників таке зробили враження на грабаря, що здурів. Замкнули його потім у закладі для божевільник у Кастанеда.

Навіть дикі звірі не є такі жорстокі, як бувають нераз комуністи й інші люди, що втратили віру.

Дня 22 березня 1932 року можна було бачити в товаровім возі на залізничій станиці в Саляманці в Еспанії 2 священиків, скованих разом; один мав відрізаний язик і розторощене рамя, другий поломані руки, рану на шиї й був цілий закривовлений. Вид був такий страшний, що деякі люди мліли на самий вид такої жорстокости. Один лікар зголосивсь добровільно, щоб завинути рани священикам, та вартівники не допустили його.

Страшно впасти в руки ворогів, що втратили віру, бо вони — Бога не бояться, людей не соромляться.

До французького кореспондента в Ленінґраді зайшов робітник із малим 8-літнім синком, що ходив до більшовицької школи. Колись той хлопчик носив на шиї хрестик, а цим разом він уже не мав його.

— Леську, питаю його, чи то вже нема Бога, що ти зняв хрестик?

— Чому ні, відповів по хвилі надуми, Бог є, тільки, що я не вірю в Нього.

Так навчили його в більшовицькій школі. Але тим Бога не скасують.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РЕДВЕЙ, АЛТА. День піонірів. В історії редвейської громади запишеться великими буквами день 6-го вересня, 1942 р.

Цілий цей день присвятили редвейці своїм піонірам, щоб їм віддати свою пошану, вдячність і признання за минуле 50-ліття.

В цьому намірі відбулася рано співана благодарственна Служба Божа, що її відспівав Впр. о. Діонісій Джіголик, ЧСВВ у супроводі діякона Пахомія Дидика й піддіякона Єроніма Хнмія із Редвей. Відспівав Службу Божу редвейський діточий хор під проводом діякона Севастіяна Курили. Проповідь з приводу піонірського дня виголосив ігумен мондерського монастиря Впр. о. Ніль Саварин, ЧСВВ. У своїй проповіді зазначив він, що цей піонірський день є милою пригадкою вдячности для наших піонірів у минулості, щирою радістю нас усіх ізза теперішности й великою надією на нашу будучність у Канаді. Ціла церква була набита людьми й стільки стояло кругом церкви, що не могли в ній зміститися. І тому ціле богослуження треба було передавати через голосники. По Службі Божій відбулася благальна молитва перед Найсвятішими Тайнами.

По відправі у церкві відбувся процесійний похід до місцевого цвинтаря. Проводив походом діякон Віктор із Мондеру. Прегарно представлявся цей похід із масою народу, а головно з редвейською й елдоренською молодю, що її число в одностроях доходило до 120. Увесь цей похід сфільмував Впр. о. Ігнатій Лесюк із Мондеру. Панахиду за покійників відправило 5 Отців. Проповідь із цієї нагоди виголосив у честь померших піонірів Впр. о. Лесюк. У цій промові віддав о. Лесюк глибоку пошану помершим піонірам, що з великими жертвами зберігли свою віру і народність ненарушено, так як її вивезли з рідного краю й заохочував редвейську молодь, щоб і вона йшла слідами своїх батьків-піонірів у зберіганні наших релігійних і народніх цінноців. Глибоко зворушені вертали всі з цвинтаря до церкви.

По церковній відправі пішли всі до Народнього Дому, щоб покріпитися перекускою, що її зготовили місцеві пані. Коло 4. години почалися промови визначніших громадян із Редвей. Започаткував їх п. Антін Глинка, домініяльний посол до Оттави. Його гарної, довгої й на часі промови вислухали з найбільшою увагою всі люди в Народнім Домі і на дворі через голосники. Промовляли ще Впр. о. Юрій Жидан, п. Гр. Козяк і інші бесідники. Коло години 8. вечером висвітлювано нову фільму з мондерського цьогорічного Конгресу, що у ньому кілька найкращих конгресових точок вивели таки редвейські діти. Ця фільма зібрала знову вечером понад сотку авт, кромі возів і троків. Ціла саля так була набита людьми, що ніде не було вільного місця, ні на салі, ні сцені, ні під сценою. Редвейський Народній Дім ще мабуть за свойого існування не числив ніколи стільки своїх людей і гостей.

По висвітленні фільми відбулася забава, що протягнулася аж до другої години по півночі. Весело забавлялась молодь і старші піоніри у Народньому Домі. Хоч умучені піонірським днем у Редвей, проте всі розходилися домів веселі й піднесені на дусі, та з новими свіжими силами. Того дня у Редвей мали свою архієрейську параду також наші свистуни. Та вона випала їм дуже бідненько, хоч між собою мали свого "архієрея."

З того приводу вони дуже лихі на греко-католиків. Але тут греко-католики нічого їм не завинили. Нарід сам бачить, що в свистунівщині нема чого доброго шукати й тому від неї відвертається, а вертається до своєї справжньої рідної Церкви, що дає йому правдиві й непофальшовані релігійні й народні скарби. 6-го вересня, 1942 р. у Редвей, навіть самі сектанти бачили ясно, що для автокефального православя настав сумерк й що воно котиться в долину.

Очевидець.

ЙОРКТОН, САСК. З нагоди Духовних Вправ нашого світського духовенства, що відбулись у Йорктоні, Саск., від 1-5 вересня, ц. р. зібрано між священиками на фонд української католицької преси $57.00. З цеї суми призначено на пресовий фонд для видавництва "Світла" $5.00.

Подав Всеч. о. Н. Сірий.

Щира подяка жертводавцям! Хай цей гарний приклад жертвенности нашого духовенства на українську католицьку пресу, стане заохотою для многих до матеріяльної піддержки своєї доброї преси. Треба на це завжди памятати, що коли видавництво доброї преси не буде потрібувати боротись з фінансовими клопотами, тоді воно краще зможе обернути свою енергію на поліпшення часописи під оглядом зовнішнього вигляду й змісту.

"Світло."

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **В суботу,** 5-го вересня, члени й членкині Народнього Дому й жіночих товариств у Едмонтоні вшанували 25-літній ювілей подружого життя адвоката Юрія Шкварка й його дружини Емілії гарним вечерком.

— **Працальний концерт** дня 19 вересня, 1942, в Народнім Домі (9620-109 Евеню) в Едмонтоні дасть наш славний співак **Михайло Голинський.**

Вступ: 75ц. і 50ц. а для шкільної молоді понижче 14 років — 25 центів.

— **В суботу, 26-го вересня, в Венкувері,** в Готелі Венкувер, виступить з концертом славний артист співак **М. Голинський.** Українці в Венкувері й других місцевостях Брит. Колюмбії повинні використати цю нагоду, щоб почути чудовий спів рідного артиста-співака, що одушевив тисячі наших людей по всій Канаді.

КОЛЕҐІЯ СВ. ЙОСИФА, В ЙОРКТОНІ, САСК.

Колеґія св. Йосифа дає студентам гармонійний розвій ума, серця, тіла й душі. Тим чином формується правдиві, чесні характери у студентів, котрі стануть потіхою й користю родичів, держави, Церкви й народу.

Студії.

В Колеґії св. Йосифа викладається ті самі науки, яких учать у "Гай Скул" і колеґіях під контролею Уряду. Це включає степені 9, 10, 11 і 12. По скінченню цего курсу студенти можуть іти до Нормал, Університету, або Духовної Семинарії.

В колеґії викладається українську історію, граматику й літературу, — як також катехизм, апольоґетику й інші релігійні предмети.

Вигоди.

Студенти мешкаючи в колеґії мають цю вигоду, що їх приватні студії поза клясою є під наглядом учителів і тим чином вони скоро поступають.

Години розривки є під проводом так, що студенти весело й корисно беруть участь у спорті, якій грає важну ролю в їх життю.

Велика українська й англійська бібліотека є для услуг студентів. Студентське Літературне Товариство дає специяльну нагоду виробляться в бесідництві, дебатах і акторстві. Музика й спів займають важне місце в життю колеґії.

Грошеві Справи.

За харч, помешкання, науку, спорт, бібліотеку заплата на один рік виносить $190.00. Студенти самі платять за прання, книжки, особисті видатки. Платити треба що місяця, або що кілька місяців, після угоди з Братом Директором. Нема жадної знижки для студентів, що поїдуть домів на Різдвяні чи Великодні Свята. Студенти з дальших околиць можуть бути в колеґії через ці святочні вакації. Простирала й накриття до ліжка дає колеґія, однак студенти можуть привезти зі собою "ковдру-перину" на зиму.

Принимаемо мале число хлопців нище 9-ої кляси. Вони мешкають у колеґії, а на науку йдуть до Інституту Пресвятого Серця. Річна платня за цих хлопців є $170.00, з цього ми платимо $20.00 до Інст. Пресв. Серця за науку. Поза шкільними годинами ці хлопці є під наглядом учителів колеґії.

Здоровля.

Брат префект дуже совісно дбає про здоровля студентів. Якщо студент тяжко заслабне, сейчас повідомляемо родичів. Норса Прилюдного Здоровля відвідує колеґію що два тижні й переглядає всіх студентів. В потребі лікар може приїхати за кілька мінут. Студенти самі відповідають за кошта лікаря, шпиталю та особистого лікування. Слабі студенти в ліжку платять по 25 центів осібно на день — за обслугу.

Наука в Колеґії св. Йосифа починається 21 вересня, (септембра). Кожний студент повинен явитися на початок шкільного року. По інформації пишіть до —

The Director,
St. Joseph's College,
Yorkton, Sask.

ІНСТИТУТ ПРЕСВЯТОГО СЕРЦЯ
(для дівчат).

Те, що сказано про колеґію для хлопців, можна сказати й про Інститут Пресвятого Серця для дівчат. Ця школа є найкращою виховавчою інституцією для наших дівчат на цілу Канаду.

Наші Сестри Служебниці, котрі ведуть Інститут Пресвятого Серця, мають всі кваліфікації з університетським образованням. Тут подається науку всіх кляс від 1 до 12 включно. По скінченню цего курсу дівчата можуть іти до "Нормал", Університету, або шпиталів на курс "Норсів."

В інституті викладається релігійні й українські предмети. Крім цего Сестри вчать домашніх робіт як: варення, вишивання, музики й співу.

Грошеві справи.

За харч, помешкання, науку, спорт, бібліотеку й прання платня на місяць виносить по $15.00. Дівчата самі платять за книжки й особисті видатки.

Наука починається 15-го вересня, (Септембра). По інформації пишіть до —

The Sister Superior,
Sacred Heart Institute,
Yorkton, Sask.

ПРИГАДКИ

20. IX. — Неділя 17 по Сош. і Нед. по Воздвиж. Ч. Хр. Попраз. Воздвиж. Евстахія вмч. Глас 8. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож прокім. празн. Ап. і Єванг. неділі по Воздвиж. Ап. зач. 203. Єв. Марк. зач. 37.

27. IX. — Неділя 18 по Сош. Представлення св. Ів. Богослова з 26. IX. Глас 1. Єв. утр. воскр. 7. Всеночне. На Сл. Бож. Ап. зач. 188 і 73. Єв, Луки зач. 17 і Ів. 61.

4. X. Неділя 19 по Сош. Покров Пр. Діви з 1. X. Глас 2. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 194 і 320, Єв. Луки зач. 26 і 54.

Відміни місяця: Перша кватира 18. IX. Повня 25. IX.

Заохотіть Вашого друга, щоб став нашим другом, через передплату "Світла!"

Коли й де будуть відправи?

ВЕРЕСЕНЬ

20. IX. Неділя —
ЕДМОНТОН (празник)
Діп Крік
21-го —
Ричмавнт Парк
27-го —
Гей Лейк (празник)
Карв[illegible]
Еґрімонт (празник)

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

20. IX. Неділя —
Сейнт Павл
21. IX. Різдво Богородиці —
Іннісфрі Р.М.Б. (празник)
Лішор
27. IX. Неділя —
Москалики
Івасюки, св. Михайла
Ренфурлі,
Іннісфрі В. Ч. Хреста
Веґревил
Пено (Скаро)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

20. IX. — Белліс. Елдорена
21. IX. — Стрий
Редвотер (празник)
27. IX. — Давнінґ (празник)
Редвей.

Basilian Fathers,
Phone 4. Box 8. Radway Alta.

20. IX Неділя — Дервент місто
21. IX. Різдво Пр. Богородиці
Енґел Лейк (празник)
27. IX. Преставл. св. Ів. Богосл.
Файделиті (празник)

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **В Японії** уступив дотеперішний міністер заграничних справ Того, що був настроений угодово до Советів. Його уряд перебрав премієр Тожо, що є ще крім того міністром війни. Цю зміну пояснюють так, що японські мілітаристи усувають усе, що може бути на перешкоді до нападу на Сибір.

— **Румунська** окупаційна влада в "Трансдністрії", цебто в тій частині правобережної України, яку Гітлер відступив румунам, впровадила примусову науку румунської мови в школах, хоч серед населення цілком нема румунів.

— **Від 14-19 вересня** відбудеться краєва реєстрація жінок у Канаді.

Мусять реєструватись усі женщини, уроджені між 1-им січнем, 1917 р., і 31-им груднем 1921 р., включно, які не мають тепер Асекураційних Карток від Безробіття, Форма 411 або 413. Також усі ті, що мають такі картки в своїм посіданні, але не є затруднені в асекурованім зайняттю.

Реєструватись треба в своїм найближчім Селектив Сервис Офис, а як хто мешкає на провінції, то на найближчій пошті.

Реєструватись не потребують ті, що перебувають у шпиталях, члени релігійних згромаджень, а також ті, що мають Асекураційні Картки від Безробіття Форма 411 або 413 і працюють в асекураційних зайняттях.

— **Вендел Вилкі,** що в 1940 р. кандидував на президента Злучених Держав, тепер як надзвичайний висланник президента Рузвелта обїзджає Близький Схід і їде до советського уряду в невідомій місії. Він був уже в Каїро в Єгипті, й в Бейруті, Сирія.

— **В еспанськім** уряді наступила важна зміна. Ген. Франко усунув Серрано Сунера, міністра заграничних справ і великого прихильника Німеччини, що хотів Еспанію втягнути в війну по стороні держав осі. На його місце прийшов ґенерал Франціско Джордана. Також і на других становищах у уряді змінено осіб. Еспанія має свої внутрішні клопоти й здається, що буде старатись, щоб не влізти в вир цієї війни.

— **На німецько-советськім** фронті бої не вгавають. Німці вже всього кільканадцять миль від Сталінграду й гаратають його здорово. Червона армія, а з нею й цивільне населення боронять міста завзято, але положення його таке прикре, що не буде дивним, коли в найблищих днях прийде вістка, що Сталінград упав. Німці проголосили 6. IX., що зайняли Новоросійськ, сильну морську базу й забрали там багато добичі. Також найновіші звідомлення подають, що німецька армія є яких 30 миль від нафтових піль коло Ґрозного й пробивається на полудне через кавказькі гори. Хоч коло Сталінграду й на Кавказі положення советів дуже погане, то однак на фронті коло Ржева в боях з німцями советська армія має деякі успіхи.

— **Війна,** що її почав Гітлер 1-го вересня, 1939-го року нападом на Польщу ввійшла тепер у четвертий рік. На початку вересня, 1942 р. стоять проти себе два воюючі табори: Союзні народи й так звана "Вісь". До Оси належуть: Німеччина, Італія, Японія, Мадярщина, Фінляндія, Хорвація, Болгарія, Румунія, Словаччина й Таї. Союзними націями в боротьбі з Віссю є: Британія, Злучені Держави, Совети, Польща, Югославія, Полуднева Африка, Филипини, Панама, Норвеґія, Нікараґуа, Нова Зеляндія, Голяндія, Мексико, Люсембурґ, Індії, Гондурас, Гаїті, Ґватемаля, Греція, Воююча Франція, Етіопія, Ель Сальвадор, Домініка, Чехо-Словаччина, Куба, Коста Ріка, Китай, Канада, Бразилія, Бельґія й Австралія.

— **Зайняті** боротьбою проти Союзних Держав на морях Тихого Океану, японці з конечности мусіли припинити бойову акцію на китайських теренах війни. Використовуючи цю нагоду, китайці, підпомагані американськими літаками, розпочали офензивний наступ проти японської армії. Китайці безупинно пруть японців в напрямі берегів моря і їм пощастилось відбити за останніх кільканадцять днів важні стратеґічні позиції, на яких здобуття японці мусіли витратити кілька місяців часу.

— **На Тихім Океані,** союзницькі сили в бою з японцями віднесли кілька більших побід. У битві в околиці Мильн на острові Нова Ґвінея австралійці розбили японців, що там плянували зробити свої повітряні бази для бомбардування поблизького побережжя Австралії. Японські недобитки схоронились у болотах і "джунґлях."

— **Польські ґазети** в Америці подають, з "Краківських Вістей", що німецький генерал-ґубернатор, Франк, видав 1-го серпня два розпорядки, що касують порядки щодо права власности заведені советською владою в Східній Галичині.

Перший розпорядок, в засаді признає приватну власність на ремісничі майстерні, підприємства дрібної торговлі та малі промислові підприємства. Тільки таким особам буде признане право приватної власности на цих підприємствах, які докажуть, що були їх власниками перед місяцем вереснем, 1939 року.

Другий розпорядок уводить частинний зворот селянам ріллі, як нагороду за співпрацю з нацистами. Селянам; що в означенім часі, доставляють німецькій владі призначену на них пайку в рільних плодах, не тільки є признані на власність їх давні господарства, але їм обіцюють дати більші наділи землі.

— **Британські** й союзні бомбовики, часто в товаристві американських "літаючих фортець" без упину, бомбардують німецькі промислові міста на заході, щоб таким способом знищити німецьку военну машину й заломати німецьку мораль. Таким чином союзники надіються осягнути перемогу скорше ніж на полі битви.

Рівночасно советські воєнні літаки бомбардують Німеччину зі сходу. Советські літаки скинули бомби на Кенігсберґ, Ґданськ, Ґдиню, Відень, Будапешт і другі міста.

— **Після** двомісячної підготовки, отримавши значні підкріплення, ґенерал Ромель розпочав нову офензиву в Єгипті 31-го серпня, походом пустинею біля Ель Гімаймат. Та британійська армія, скріплена американськими частинами, під проводом ґенерала Александра завдала такі сильні удари, що німецька офензива заломилася і стала частинною перемогою аліянтів. Тепер на боевім фронті в Єгипті ведуться невеликі місцеві бої. Кажуть, що ген. Ромель захорував.

— **Помимо** поражок, що їх японці вже понесли в Новій Ґвінеї, вони завзято продираються через гори Овен Стенлей і хочуть забрати велику британійську пристань Морсбі.

— **Британці** за згодою Злучених Держав 10. вересня розпочали повну окупацію острова Мадаґаскару, що належить до Франції. Окупація показалась для аліянтів конечністю, тому, що острів японці використовували для своїх военних цілей.

МОЛОДЬ МОСКОВСЬКИХ ІМІҐРАНТІВ ХИЛИТЬСЯ ДО КАТОЛИЦЬКОЇ ЦЕРКВИ

В американськім католицькім журналі "Ди Епістел" пише Олена Ізвольська, донька католицького царського міністра заграничних справ, про щораз сильніші впливи католицької Церкви на дітей російських еміґрантів.

"Є нове покоління російських еміґрантів, — пише вона — уроджене й виховане за границею, яке засвоїло собі багато з католицького духа, навіть не знаючи про це."

Багато дітей дістають виховання в католицьких школах і колеґіях. І це нове покоління, що запізналося з працею й досвідом великих культурних осередків в Европі й Америці, багато втратило зі свого протикатолицького духа, який залишився сильним у старших. Нинішня молодь стане колись апостолами зєдинення православного Сходу з католицькою Церквою.

Такі обіцянки робить американським католикам О. Ізвольська, католичка і здібна та впливова публіцистка у Злучених Державах.

В кожній хаті хай буде "Світло"!

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1356.30**
Остає до збірки	**$343.70**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Максим Гармідер, Дейзленд, Алта.	$2.00
Домка Фірманюк, Вох, Алта.	1.00
Марія Полчій, Ню-Йорк, ЗДПА.	1.00
Андрій Бовен, Нескеґонінґ, Па. ЗДПА.	3.00
Анна Шарамович, Джерзі Сити, Н. Дж. ЗДПА.	5.00
Зі збірки на реколекціях священиків у Йорктоні, Саск.	5.00
Разом	**$17.00**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса: ***THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.***

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

Світло
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (106) 19. 1-го Жовтня, 1942 October 1st. 1942. Vol. V. No. (106) 19.

Ми тільки подорожні й комірники на цій землі. Наша вітчина має бути небо. Прямуймо отже все до неба!

З РЕЛІҐІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Стемфорді,** Конн. ЗДПА., дня 7 вересня відбулось благословення нової будови Українського Католицького Семинаря. На це свято прибуло 1,500 вірних, представники українських організацій і 30 священиків. Архієрейську Сл. Божу відправив Преосв. Константин Богачевський, основник українського виховного й культурного осередка в Стемфорді. Асистували йому в відправі отці: канцлер Ф. Тарнавський з Филаделфії й Антін Лотович з Бруклину. Діяконували отці: Андрушків і Гриньох, а церемоніером був о. Побуцький з Дітройту. Співав хор церкви св. ап. Петра й Павла з Джерзі Ситі, Н. Дж., під батутою диріг. В. Гели. Владика виголосив зворушаючу проповідь підчеркуючи великі жертви українських робітників, що впродовж девятьох літ збудували український центр в Стемфорді, коштом біля $700,000. По англійськи промовляв Всеч. о. Юрій А. Калаган, пригадуючи, що українці так як і ірляндці своїми власними силами будували церкви, школи, музеї й інші культурні установи.

По богослуженні відбулося посвячення величавого модерно уладженого будинку, а опісля бенкет. Товстмайстром був д-р Л. Цеґельський, а промовляли: канцлер Ф. Тарнавський, отець Я. Дебур, майор міста Ґонвуд; від організації зложили привіти Р. Слободян, від У.Н. Союзу; о. В. Білинський, від Провидіння і В. Лотоцький, від часописі Америка. При кінці промовляв впорядчик і господар свята, Всечесний о. Роман Крупа. По бенкеті відбувся концерт у салі семинаря. Співав хор з Джерзі Ситі, під проводом В. Гели.

— **В питсбурґській** дієцезії Преосв. Василія Такача почав виходити цього року англійською мовою греко-католицький двотижневик "The Eastern Observer." Часопис є дуже гарно редагований, має багато новин, повчаючих статтей, поучень, вказівок, світлин. Його радо поручаємо всім, а зокрема молоді, що читає тільки по англійськи. Річна передплата в Америці — $1.00, а поза Америкою $1.50. Адреса:

The Eastern Observer,
913 Dixon St. Munhall, Pa., U.S.A.

СВЯТІ АНГЕЛИ

Святе Обявлення вчить нас, що крім цього видимого світа, Бог сотворив ще невидимий світ духів — ангелів. Вони є Божими й нашими великими й щирими приятелями і хоронителями. Почитаймо й призиваймо їх у наших потребах! Кажімо часто:

Ангеле Хоронителю мій!
Ти все при мені стій!
Рано, в вечір, в день, в ночі
Будь мені до помочі!

— **В Сао Павло,** в Бразилії в половині вересня відбувся величаво Четвертий Національний Евхаристійний Конґрес. Була це глибоко зворушаюча виява віри тисячів вірних, що взяли участь у цьому Конґресі. Числять, що понад 600,000 учасників Конґресу вислухало промови Св. Отця, що на закінчення торжества промовив з Ватикану через радіо. Радіючи батьківським серцем з величавої вияви віри й побожности бразилійського народу до Пресв. Євхаристії, висказав надію, що цей Конґрес причиниться до зросту священичих покликань.

Папським леґатом на Конґресі в Сао Павло був ВПреосв. Бенедетто А. Мазелля, папський нунцій у Бразилії в заступстві кардинала С. Леме да Сільвейра Чінтра, що через слабість не міг узяти участи в Конґресі. Крім численного духовенства й маси вірних на Конґресі були представники уряду й армії. В Діточий День 250 священиків роздавало св. Причастя 200,000 молоді, а знову в часі Жіночого Дня 270,000 жінок пожертвувало св. Причастя за мир у світі опертий на справедливості й любові, а 300,000 мужчин приняло св. Причастя за Побіду. В кінцевім евхаристійним поході, в якому ніс монстранцію папський леґат ішла така велика маса духовенства, монахів, студентів, війська, урядників, делеґатів ріжних товариств, що годі було те все точно зчислити.

Конґрес закінчено благословенням Найсвятішими Тайнами й молитвою, щоб Євхаристійний Цар Христос володів у світі.

— **Підчас** цьогорічних духовних вправ, що їх відбули українські священики від 1-5. вересня в Йорктоні, Саск., покликано до життя два товариства: допомогове для світських священиків і місійне.

Допомогове товариство для світських священиків під назвою: "Допомогове Товариство св. Методія," має за ціль нести допомогу священикам-членам у конечних випадках. Місячна вкладка для кожного священика виносить одного доляра.

"Місійне Товариство св. Йосафата" має за ціль помагати бідним околицям при будові церков і обслугуючим священикам. Це Товариство має включати всіх священиків дієцезії, так світських як і монаших. Звичайне членство, для світських людей і для священиків виносить одного доляра на рік. До того члени-добродії платять $5.00, а члени-основники $25.00. За всіх членів правиться раз у рік Служба Божа: 1. за здоровля, а 2. за померших. Преосв. Владика призначить одну неділю на рік, т. зв. місійну неділю на збірку для місій. До цего товариства, так корисного для нашої Церкви повинні численно вписуватись наші вірні. Обидва ці товариства Преосв. Василій Ладика апробував листом з дня 10. вересня, 1942 р. під ч. Орд. 88/42.

В справах Місійного Товариства св. Йосафата належить писати до:

Rev. Michael Gregorichuk,
Box E. Sandy Lake, Man.

а членські вкладки й жертви присилати до:

Rev. B. Dzurman,
Box 570. Portage la Prairie, Man.

ПОЧИТАЙМО І ПРИЗИВАЙМО АНГЕЛІВ!

(Місячне намірення на жовтень, 1942).

Колись давно Господь Бог чудесним способом освободив жидівський нарід від тяжкої египетської неволі й приобіцяв дати йому в наслідство багату й врожайну землю.

Та щоби дістатись до тої блаженної країни, вибраний нарід мусів зробити далеку дорогу, перейти велику пустиню та звести боротьбу з могутніми ворогами.

Тоді то Господь Бог сказав до свого народу отсі слова потіхи й ободрення: "Це я посилаю мого ангела перед тобою, щоб оберегав тебе в дорозі й привів тебе до того місця, що наготовив я для тебе." (Ісход. 23:20).

Щось подібного зробив і Господь Бог з нами. І нам приобіцяв як наслідство блаженну країну — небо. Та щоби там дістатись мусимо перейти цей важкий шлях туземного життя, мусимо звести неодну боротьбу з великими противниками нашого спасення. І на цьому шляху до небесної щасливости, дає нам Господь Бог у своїй любові вірного провідника й могучого защитника, а ним є св. Ангел Хоронитель.

Кожна людина, зараз по приході на світ дістає Ангела Хоронителя, що нею опікується від колиски аж до гробової дошки. Такого ангела має кожний з нас. Але люди часто забувають про того свого небесного друга й його не почитають, ані не призивають і так невдякою йому відплачуються за його любов і самі собі шкодять. Тому, щоб таке не було в нашому релігійному життю, добре буде кожному застановитись чим є Ангел Хоронитель для нас і що ми йому винні.

Ангел Хоронитель є нашим великим добродієм, нашим вірним другом, що під неодним оглядом перевищає навіть нашу природну матір.

Мати є великим нашим добродієм. Скільки то любови, терпінь, сліз і трудів для дитини є звязаних з цим словом! Те, що дитина живе, розвивається, має виховання, а відтак іде щасливо між людей — це можна сказати все йде на кошт цих великих добродіїв батька й неньки. А однак Ангел Хоронитель не в одному перевищає любов матери до своєї дитини. Головне старання і чування та пілкування посвячує мати дитині, коли вона ще маленька й безпомічна; коли ж підросте — та опіка меншає, а з часом і зовсім устає.Однак опіка нашого Ангела Хоронителя ніколи не устає.

І найбільше запопадлива мати не всилі все бути при дитині й на неї вважати на кожному місці й в кожному час. А Ангел Хоронитель все й всюди чуває й пильнує нас.

Старання й опіка матери дуже часто обмежуються лиш до самого тіла й до дочасного добра дитини. А наш Ангел Хоронитель дбає про наше тіло, та ще більше про нашу душу.

Далі й найліпші матері є безрадні супроти нападів дявола, особливо в хвилі смерти. Та якраз у таких випадках Ангел Хоронитель нас не опускає й дає успішну поміч.

Щоб ще краще зрозуміти як великим добродієм й приятелем є для нас наш Ангел Хоронитель гляньмо як він нами опікується!

Перше добродійство, що його він нам робить — це безнастанною молитвою заступається за нас перед Божим Пре[illegible]

Святе Письмо говорить нам, що Ангели Хоронителі безнастанно оглядають лице небесного Отця. (Мат. 18:10)). Це оглядання Бога, дає їм пізнати, як Господь Бог нас любить, як цінить нашу душу та як бажає нас спасти й ущасливити на віки в небі. В світлі небесної слави ангели бачуть нашу нужду, небезпеки серед яких живемо, грізних ворогів, з якими мусимо боротись, нашу слабосилість, а одночасно й те, що вони легко нам можуть помогти своїми молит[illegible]

І цей вид, а також і гаряча любов, якою палають до Бога й безсмертних душ відкуплених Пресвятою Христовою Кровю, солодко зневолюють їх щиро молитись за наші великі потреби. Про це не тяжко нам упевнитись.

Коли вже на землі праведні душі з любови, яку мають до ближніх стараються помагати їм своїми молитвами, то тим більше це роблять святі ангели, ці полумяні стовпи любови Божої й ближніх.

Що Ангели Хоронителі моляться за нас можемо це пізнати із цих слів св. ангела Рафаїла сказаних до старенького Товіта: "Сьогодні, коли молився ти і твоя невістка Сара, я приносив память вашої молитви перед Святого." (Тов. 12:12). Тому можемо бути певні, що неодну ласку випросив для нас у Бога наш Ангел Хоронитель.

Друге велике добродійство, що його отримуємо від нашого Ангела Хоронителя — є охорона перед всяким злом, а особливо душевним злом. Доказів на це є чимало в Святому Письмі, а навіть і в життю людей. Читаємо, що в Старім Завіті ангел показав Агарі джерело води в пустині й так охоронив її зі синком Ісмаїлом від смерти зі спраги. Ангели випровадили Лота з його родиною зі Содоми й Гомори, щоб не згинув від огня, що впав із неба. Ангел провадив у далекій дорозі до Мидії молодого Товію, поміг відобрати гроші від довжника й вернути щасливо назад до родини. Ангелові завдячили своє життя три молодці вкинені в Вавилоні в огнену піч. Ангел стеріг Даниїла в львиній ямі. Ангел також чудесним способом звільнив св. ап. Петра з оков і вязниці.

Про подібні чудесні випадки опіки Ангела Хоронителя читаємо не тільки в св. Письмі але й в інших книжках чи часописах. Дійсно не лиш давніше, але й сьогодні часто справджуються слова пророка Давида: "Так, не постигне тебе жадне нещастя й жадне лихо не приблизиться до шатра твого: бо він ангелам своїм звелить над тобою, берегти тебе на всіх дорогах твоїх. На руках понесуть тебе, щоб нога твоя не спотикнулась о камінь." (Пс. 90. 10-11).

Ще більше як нашого тіла береже ангел нашу душу перед засідками діявола, що як лев рикаючий, ходить та шукає кого пожерти. (І. Петр. 5: 8). Він таємним голосом у нашій душі остерігає нас перед усяким злом і небезпекою й наклонює до доброго та потішає й додає відваги в терпіннях. Та вже найбільше опікується нами Ангел Хоронитель у годині смерти, коли то рішається наша вічна доля. Він тоді береже нас перед напастями діявола, наклонює до поєднання з Богом і старається завести нас до неба, щоб наша душа зайняла там місце опорожнене упадком злих ангелів.

Так бачимо, що ангели є нашими великими добродіями й приятелями.

Що ж їм за це належиться від нас?

Найперше — честь і почитання. Цього вимагає від нас їхне достоїнство. Це ж духи, князі неба, вибранці Божі, що окружають Його престіл та оглядають Його лице. Нашого почитання домагається також їхня велика святість. Вони чисті, святі, багаті в ласки й чесноти. Коли ж отже віддаємо честь людям, що відзначаються чеснотами, коли почитаємо святих, що відзначились святістю життя, то слушність вимагає, щоб ми почитали також Ангелів!

Друге, що ми винні Ангелам — то наша вдячність.

Ангели нам много добра вже зробили й роблять. А слушність і справедливість вимагає, щоб ми добродієві бодай подякували за отримане добро.

Третя наша повинність — це призивання ангелів на поміч у наших потребах. Вони нам можуть помогти, вони хочуть нам помогти й дуже це прикре їм, коли ми їх собі легковажимо й навіть не просимо в них помочі, коли нам її треба.

Вкінці ми повинні ангелів слухати. Цього від нас вимагає Бог, що дає нам ангелів, щоб вони були нашими провідниками до неба. (Євр. 1:14). Вони з Божого поручення мають давати прикази, ради у-пімнення, а ми обовязані їх слухати. Ми повинні до себе віднести ці слова, що їх колись сказав Господь до вибраного народу: "Ось це я посилаю свого ангела перед тобою, щоби стеріг тебе в дорозі й привів тебе на місце, що я зготовив тобі. Вважай на нього, слухай його голосу й не важся ним погорджати!" (Ісх. 23. 20. 21).

Надто й велика любов нашого Ангела Хоронителя заслугує на те, щоб його слухати. Він нам бажає тільки добра й коли його слухатимемо, то завжди на тім добре вийдемо.

Ось таке наше відношення повинно бути до нашого щирого небесного друга св. Ангела Хоронителя і других Ангелів. Подивімся добре тепер, чи досі було таке наше відношення, як повинно бути й стараймось завжди в нашому життю не ображати й не засмучувати нашого Ангела Хоронителя лихими поступками, користати з його послуг і поручати йому наші потреби. І будьмо певні, що як будемо мати в нашому життю щире набоженство до ангелів, то самі відчуємо на собі їхню поміч й вони поможуть нам щасливо осягнути найважнішу ціль нашого життя — вічне щастя в небі.

ВСЕЧЕСНІШИЙ ОТЕЦЬ ПЕТРО КАМЕНЕЦЬКИЙ
Канонік і парох церкви Матери Божої Неустаючої Помочі в Торонті, Онт.

Всеч. о. канонік П. Каменецький — це ревний і многозаслужений священик у Канаді. Знаний по парохіях із організаційного хисту й проповідничого дару. Як місіонар працював він з великим успіхом по всіх майже провінціях у Канаді. Найбільше клопотався у парохіях: Етельберті, Судбурах і Торонті, де тепер взірцево веде парохіяльну працю.

Родився у Західній Україні в місцевості Вікні, борщівського повіту 1891 р. Там і побирав свої початкові науки. Студії св. Богословя почав у Львові, а докінчив у Торонті. Висвячений Кир Никитою Будкою у 1913 р. відправив свою першу Службу Божу в церкві св. о. Николая в Вінніпегу. За особливші заслуги на полі церковному Преосв. Кир Василій Ладика іменував його каноніком у 1941 р.

Всеч о. канонік є великим приятелем і добродієм української католицької преси й радо її підпомагає морально й матеріяльно. Доказом цього хоч би й той щедрий дар, в сумі $18.00, що його зложив на друкарську машину для Василіянської Друкарні в Мондері.

За цю прихильність і жертву ОО. Василіяни складають о. Канонікові свою сердечну подяку та бажають багато ласк і здоровля, щоб много літ прожив й ще много добра зробив на полі релігійнім і народнім.

В кожній хаті хай буде "Світло"!

ЗАПИТ: Чи віруючі й не-віруючі люди будуть так само суджені на Страшнім Суді?

ВІДПОВІДЬ: Господь Бог, як всевідучий і справедливий суддя, **буде всіх людей судити однаково справедливо** і дасть кожному належну нагороду або кару по ділам його. Про те запевняє нас виразно святе Писання: "Бог не вважає на лице чоловіка" (V. Мойс. 10: 17; Єф. 6:9). "Він буде судити круг земний в справедливості й народи в вірності своїй."(Пс. 96:13). "Судитиме він не, як око бачить, і не, як ухо чує,— присуд видавати. По справедливості судитиме." (Іс. 11:3 і 4). "Прийде Син Чоловічий у славі свого Вітця, зі своїми ангелами й тоді віддасть кожному по його ділам" (Мат. 16: 27). "Кожний нестиме свій тягар." (Гал. 6:5).

Далі на Страшному Суді буде заховане таке право: "Від усякого, кому дано много, много' вимагатимуть від нього; а кому передано багато, більше зажадають від нього. Той же слуга, що пізнав волю свого пана, а не приготовився, ані не зробив по його волі, буде сильно битий. А котрий не знав і зробив достойне кари, буде битий мало." (Лук. 12: 47-49). Коли ж це право пристосувати до віруючого й невіруючого, то треба тут при порівнанню узглянднити два випадки: віруючий й не-віруючий доброї волі, й віруючий і не-віруючий злої волі.

Коли взяти перший випадок, то без сумніву **суд над віруючим буде далеко строгіший, як над не-віруючим доброї волі.** Бо віруюча людина отримала від Бога далеко більше ласк як не-віруюча, що не мала змоги пізнати правд християнської віри. Віруюча людина краще пізнала Божу волю, злобу гріха, Божу справедливість, суд і кари за гріх, а коли помимо того зле жила й вмерла, то її злоба є далеко більша від не-віруючої людини, що зле жила, але що без своєї вини не мала тих всіх дібр, що віруча людина. І тому відповідно до більшої злоби віруючої людини буде й строгіший суд та кара.

Для не-віруючої людини доброї волі злагіднюючою обставиною буде її безвинне невіжество й несвідомість, у якому жила. Вона не буде суджена й карана за своє невіжество, а тільки за незаховання Божої волі природного закону, яку пізнала й знехтувала.

А тепер возьмімо другий випадок: людина віруюча й людина не-віруюча злої волі. Під людиною не-віруючою злої волі розуміємо таку, що мала нагоду пізнати правдиву віру й Церкву, але не хотіла цего зробити, щоб не взяти на себе обовязків християнського життя, або що гірше таку, що пізнала християнську віру, але її зрадила й кинула, щоб не вязатись її приписами й тим свобідніше вести лихе життя. В того рода людини несвідомість є провиною й її поступовання є одною безперервною злобою, за яку жде її колись страшний суд і кара. **Не беручи тут під увагу всякі другі чинники, що можуть впливати на величину провини поодинокої віруючої й не-віруючої людини (пр. покуси, обставини, характер і т. д.), а тільки їхню віру, то треба сказати, що брак віри, несвідомість у людини не-віруючої злої волі не може бути для неї злагіднюючою обставиною на Страшнім Суді, а радше це буде обтяжаючою обставиною, що впливатиме на строгіший суд й кару.**

Віруюча людина, хоч може зле жила, але бодай не ображала Бога безвірством, а невіруюча людина злої волі, ще до своїх інших провин додає постійний тяжкий гріх безвірства, що Бога страшно ображає, а часто й гріхи проти святого Духа: супротивлення пізнаній правді віри християнської, закаменілість на спасенні упімнення і нерозкаянність аж до смерти.

І не може мати тут значіння вимівка, що мовляв людина є свобідна: може вірити, а може й не вірити; як собі захоче. Ні воно так не є. Правда, людина є фізично свобідна, це значить, що має природню можність волі рішитись сяк або так, та одночасно людина не є морально вільна, це значить, що вона не вільна від обовязку приняти за правду й вірити в те, що Бог обявив та згідно з тою вірою жити! Такої свободи волі людина не має.

Коли Бог обявив якусь релігійну правду, то на те, аби ми в неї вірили й її трималися і тому тим самим накладає на нас моральний обовязок її триматись. І хто увірить... спасенний буде, а хто не увірить, буде осуджений." (Марк. 16: 16). "Без віри ж неможливо подобатись Богу." (Євр. 11:6).

ЗАПИТ: Не можу собі вияснити, чому декотрі подруги не мають дітей, хоч вони дуже хочуть їх мати.

ВІДПОВІДЬ: Діти подругам дає Господь Бог, наш небесний Отець. Але дає Він не якимсь чудесним способом, а природним, послугуючись родичами як своїм знаряддям. Щоб подруги могли мати діти, то не вистарчить саме хотіння; треба, щоб вони могли згідно з вимогами природних законів успішно співділали в зачаттю й народинах дитини. А до того конечною умовиною в першій мірі є те, щоб організм батька й матери не мав якихсь хиб чи недуг, що могли б стати на перепоні приходу дитини на світ.

І тому, **коли подруги мимо свого бажання й старання є бездітні, то видно, що в їх організмі є якась перепона, що не допускає їм мати дітей.** В такому випадку повинні вони вдатись до совісного лікаря, щоб їх оглянув і вислідив причини жіночої неплодности чи мужеської немочи й старався ці причини усунути. В цій справі подругам нема чого боятись, ані соромитись, бо тут і справа й спосіб її полагодження є природні, розумні й чесні.

Часом можуть бути такі причини, що лікарське знання й штука можуть їх усунути, й тоді подруги знайдуть заспокоєння свого великого бажання мати діти, а часом можуть бути того рода, що й лікар не зможе нічого вдіяти. Коли вже таке притрапиться подругам, тоді повинні погодитись зі своєю долею. Щоб подруги тоді не почувались надто пригнобленими й могли тішитись тим щастям, що його родичам дають діти, то дуже порадним є неплідним подругам прибрати (адоптувати) за свою дитину якусь сироту й її виховувати як свою рідну дитину. Цим вони зроблять дійсно велике добро й самій дитині-сироті й знайдуть вдоволення та радість для себе.

Слід згадати тут ще й те, що Історія Обявлення знає такі випадки, в яких Господь Бог усував надзвичайним чудесним способом нераз і довголітню неплодність подругів у наслідок їхніх ревних молитов. Такі випадки були в життю старозавітної Анни пророчиці, матери Самуїла, ізраїльського судді, в життю Йоакима й Анни, батьків Пречистої Діви Марії та Захарії й Єлисавети, родичів св. Івана Хрестителя. Не є виключене, що й тепер неплодні подруги можуть своїми ревними молитвами й добрими ділами виеднати в Бога особливу ласку мати діти. Бо молитва — то могуча сила не тільки в потребах духовних і надприродних, але й дочасних та природних. Тому це гарна й похвальна річ для неплідних подругів, що бажають мати діти, молитись до вище згаданих святих, щоб своїм заступництвом виеднали в Господа ласку мати діти, або бодай по християнськи переносити свою бездітність.

— **Щоб могти** обслужити духовні потреби 400 католицьких жовнірів і моряків, полонених на острові Гвам і інших бойових полосах Тихого Океану, о. Вільфред ЛеСаґе, американський езуїт, добровільно пожертвувася піти до японського концентраційного табору наче який полонений.

— **У Ватикані** видано нову серію поштових значків, на спомин зусиль Папи Пія XII., щоб дати допомогу жертвам війни. Ці значки мають великий попит.

— **За згодою** кардинала Гінслея засновано в Англії комітет, зложений з представників ріжних організацій, що має за завдання звертати населенню увагу на шкідливі моральні й економічні наслідки впадку уродин та моральні й національні лиха, що випливають з уживання ріжних запобігавчих середників проти плоду.

— **Папа Пій XII.** разом з Апостольським благословенням вислав $10.000 як допомогу для потерпівших недавно від землетрусу в середній і західній частині Ґватемалі. Папа для всіх має добре серце, слово й поміч.

— **Леслі** Гор Беліша, бувший міністер війни в британськім уряді, жидівського походження, перевів 10 днів цьогорічних вакацій в католицькім монастирі ОО. Цистерсів. Там придержувався строгого монастирського порядку й на самоті читав книжки та застановлявся над тим чого чоловік прийшов на цей світ, яке його призначення тут та яка його остаточна ціль життя. Варта, щоб цей примір наслідували й другі політики, а може тоді кращі висліди принесла б політика в світі.

— **По короткій** недузі, помер у Польщі архієпископ Станислав Ґаль. В 1919 р. був він полевим епископом польського війська, а по смерти кардинала Каковського в 1938 р. він завідував варшавською дієцезією.

— **Польський** військовий епископ Ґавліна з початком вересня опустив Советську Росію й вертає до Британії. Свої пастирські відвідини мусів обмежити тільки до відділів польської армії, бо совіти більшого позволення не хотіли дати.

— **Хоч жиди** вже чимало лиха накоїли в світі й багато кривди заподіяли народам, одначе католицька Церква виступає проти переслідування жидів. Вони також люди й наші ближні й супроти них також треба заховати християнські засади справедливости й любови. Кожний може, а навіть повинен боронитись перед жидівським визиском і шкідливими впливами, але це має діятись тільки дозволеними засобами. Тому то католики виступають проти несправедливого переслідування жидів націстами в Німеччині й урядом Лявадя в Франції й стають у обороні їх прав. 145 католицьких орґанізацій в полудневій Америці й Европі, французький кардинал Жерліє та багато епископів запротестували проти нелюдських утисків і переслідувань жидів. Це є сором 20-століття переслідувати когось за приналежність до даного народу, чи раси.

— **Св. Отець** Пій XII. видав рішення, щоб у Ватикані оснувати нову інституцію, що завідуватиме всіми фондами призначеними на релігійні й добродійні цілі.

УВАГА!

Пошта завернула "Світло" за адресоване до Марії Ґвіздь, 287 Овкленд, Манчестер, Н. Г. ЗДПА., тому що адреса не була добре подана. Хто знає добру адресу цієї передплатнички "Світла", хай зволить нам її негайно подати.

Видавництво Світла.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Написав
о. Андрій Григорій Трух, ЧСВВ.

СВЯТИЙ МАКСИМ

Святий Максим був одним із великих католиків східнього обряду, що по-геройськи своїм живим і писаним словом, ранами й терпіннями аж до дня самої смерти боровся відважно з еретиками за правдиву Христову віру та за повагу Апостольської Столиці в Римі. За те й назвала його Церква почесним іменем Христового визнавця.

На царськім дворі.

Народивсь св. Максим коло 580 року в Константинополі, з побожних і заможніх батьків. Коли Максим підріс, цісар Іраклій покликав його на свій двір і зробив своїм головним секретарем.

Були то часи дуже важкі для Христової Церкви. Єресь за єресю ширилася. Ледве скінчилось аріянство, а вже прийшла єресь "монотелитів" або "одновільців", що баламутили народ, наче б то в Ісусі Христі була тільки одна воля й одно діяння, хоч у Нього, як у Богочоловіка, були дві волі й дві діяльності: божа й людська. На більше горе католиків станули на чолі еретиків два патріярхи — Сергій, царгородський, і Кир, олександрійський, а до них прилучився явно й сам цісар Іраклій. Один тільки єрусалимський патріярх Софроній мужно ставав в обороні правдивої віри.

Далеко від світового гамору.

Царському секретареві Максимові прикро стало служити такому володареві, що пішов манівцями. Тому зрікся уряду на цісарськім дворі й постригся в черці в хризопільськім монастирі (тепер Скутарі) в Витанії коло Царгороду.

Хоч св. Максим проживав досі на царському дворі, то це не перешкодило йому стати добрим монахом. Минуло всього тільки кілька років, а вже монах Максим так визначивсь ревністю в молитві й умертвленні, праці, любові й інших монаших чеснотах, що монахи вибрали його своїм настоятелем-ігуменом. На тім становищі він написав кілька своїх містичних розвідок.

Оборонець правдивої віри.

У тім часі патріярх Сергій намовив цісаря Іраклія, щоб він підписав "ектесіс" (пояснення віри), нове визнання віри в дусі монотелитів й наказав всім і всюди вірувати, що в Ісусі Христі була тільки одна воля й одне хотіння та діяння. Коли св. Максим почув, що проти монотелитів виступив на Заході папа Іван IV. і викляв цісарський "ектесіс", він вийшов із монастиря й пустився в далеку подорож до Африки й Палестини, де вступав до епископів і заохочував їх, щоб непохитно стояли при правдивій вірі й не приймали монотелитського віроісповідання. Там відвідав він також св. Софронія, єрусалимського патріярха, що перебував тоді в пустині, а якого Максим називав своїм батьком, учителем і провідником. Коли Софроній незабаром умер, св. Максим самий став головним оборонцем правдивої віри на Сході перед монотелитами й цісарем Іраклієм.

Тим часом умер Сергій і Кир, а також і цісар Іраклій. Хоч цісар перед смертю відкликав свій еретицький наказ, то Церква не зазнала спокою. Між царгородськими патріярхами велась боротьба за патріярший престіл. Один із них називався Пир. У листі про того Пира писав св. Максим: "Коли римська столиця признає Пира за еретика й виклятого, то це є зовсім певне, що кожний, хто виклинає тих, що осудили Пира, одночасно виклинає римську столицю, це значить — Католицьку Церкву... Нехай він постарається передовсім, щоб заспокоїти римську столицю, бо як вона буде заспокоєна, то всі згідно назвуть його побожним і правовірним... Та Апостольська Столиця, що одержала загальну найвищу владу й силу вязати й розвязувати в усіх святих Божих церквах у світі від самого воплоченого Божого Сина й від усіх святих соборів..." В 645 році Григорій, намісник африканської провінції й друг св. Максима, довів до диспути між Пиром і Максимом. Пир навернувся до Католицької Церкви й виїхав до Риму, до папи Теодора І., щоб перед ним виректись монотелитської ереси.

Три роки пізніше жорстокий наслідник Іраклія, цісар Констанс II., видав цісарський декрет "типос" (образ віри) для піддержки монотелитської ереси. Тоді папа Мартин І. скликав до Риму лятеранський собор, де осуджено той цісарський декрет. Це так розлютило цісаря, що казав увязнити папу й вивезти в 653 році з Риму на заслання в Херсон, де папу так мучили й морили голодом, що в 655 році св. Мартин І. закінчив своє життя смертю святого визнавця.

Тернистий шлях.

У лятеранськім соборі взяв участь також св. Мартин із двома учнями Анастасіями — священиком і монахом. Св. Максим так наглядно представив на соборі страждання Церкви, зухвалість еретиків і злощасне встрявання цісаря в справи святої віри, що звернув на себе увагу цілої держави. Коли згодом св. Максим виступив проти цісарського еретицького декрету перед цісарським послом, його також увязнили й потягли до Константинополя. Мав тоді св. Максим 75 років. Під час допитів закинули йому, що він робив протидержавний заговір, та що при піддержці Риму проти цісарського декрету він осуджував церкву в Константинополі. На те сміло відповів св. оборонець правдивої віри: "Я не осуджую ні одної, та я втрачу скорше своє життя, ніж відступлю в найменшій точці від віри." Розправа закінчилась засланням св. Максима до містечка Візні в Тракії. Така доля стрінула й обидвох Анастасіїв, його учнів. Святий визнавець натерпівсь там доволі від холоду, голоду й опущення. По кількох місяцях вислали до нього, за проводом Теодосія, епископа Кесарії в Витинії, комісію, що мала відбути з Максимом переговори в справі св. віри. Максим так промовисто заговорив до цісарських висланників про дві природи в Христі та про злобу мовчання в справах св. віри, коли треба було ставати в її обороні, що епископ Теодосій пізнав ясно, що правда є по боці католиків, і обіцяв навіть, що підчиниться Апостольській Столиці. Дав також св. Максимові трохи грошей і одежі. По тій конференції перевезли св. Максима до монастиря в Регії. Незабаром прибув туди знов епископ Теодосій із висланниками цісаря, з заявою, що цісар наділить його різними почестями, якщо прийме його "типос". Тоді пригадав Максим Теодосієві його попереднє приречення, що він зробив був "на святу евангелію, хрест і образ Божої Матері."; та Теодосій відповів холодно: "Що я можу зробити? Цісар змінив свій погляд." Максим однак стояв далі непохитно при правдивій вірі. За те плювали йому в лице, били його, забрали йому гроші й усе, що мав, а наступного дня потягли до Селемврії, а далі до Перберів, де вже мучились в тюрмі його учні й помічники, обидва Анастасії.

Вірний аж до кінця

Коли вже шість довгих років провели святі визнавці в Перберах і недостатках і терпінню, тоді привели їх знову до Константинополя перед суд еретиків. Там усіх трьох засудили на бичування, вирізання язика, відрубання правої руки, водження на глум по всіх 12 дільницях міста, а вкінці на досмертню вязницю. Позбавлені язика — не могли вже проповідувати правдивої віри; позбавлені рук — не могли писати правовірних поучень; та вони могли ще визнавати віру геройською терпеливістю серед мук і мужністю при смерті.

По страшній подорожі до міста Схимарі над Чорним Морем, куди завезли св. оборонців Христової віри, Максим жив уже тільки кілька тижнів. Умер 13 серпня 662 року, в 82 році святого життя. Один із його товаришів недолі вмер іще скоріше, а другий жив до 666 року.

Великий Божий слуга оставив нам у спадщині різні релігійні твори, нпр. пояснення св. Письма й творів Дениса Ареопагіта, діялог двох монахів про духовне життя й різні листи, чум здобув собі імя — батька східньої містики. Та головною його спадщиною для нас і цілої Католицької Церкви був його геройський приклад визнання правдивої віри й вірности Святій Апостольській Столиці.

В латинськім обряді святкують память св. Максима визнавця 13 серпня.

СВІТЄ БОГОСЛОВІЇ

ВИЯСНЕННЯ РЕЛІГІЇ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА

Мильні й неповні вияснювання

До ряду теорій, що мильно вияснюють явище релігії в історії людства треба зачислити також і **соціольоґізм.** Соціольоґісти кажуть таке: Тому, що людина все живе в громаді, в ній зроджується таке почування, що вона не є зовсім собі окремою й незалежною одиницею, але частиною вищого від себе орґанізму, а саме гурту, громади, від якої залежить. І на це вже в давній давнині звернула увагу первісна людина й зробила різницю між своїми почуваннями громадськими й почуваннями особистими. Громадські почування стала вважати чимсь вищим й називати **священними,** а особисті почування — несвященними, **світськими.** Те що вважалось за священне поволеньки уява винесла до гідности особи й таким робом

зродились у людині поняття про **духів і бога.** Отже ці всі поняття — це ніщо інше, як тільки усіблення (персоніфікація) гурту, громади, суспільности.

Як докази на свої твердження соціольоґісти наводять такі факти:

а) **почуття морального обовязку** — кажуть вони, — що знаходиться в усіх релігіях, не могло від нічого іншого взятись, як тільки від громади, яка одиноко перевищає одиницю;

б) **передання** (традиція), що має першорядне значіння в усіх релігіях, суттево є витвором громадським;

в) **тотемізм,** що в первісних диких племен належить до завязків релігії, має вигляд явища громадського.

Слово тотемізм потребує деякого пояснення.

Вираз тотем походить від індіянського слова **оте** — родина, племя, і в формі присвійній звучить отем; звідси то по індіянськи нінд отем значить моя родина. Родина, а також і цілі племена в дикунів мали своє божество, від якого виводили свій рід і вважали його за свого опікуна. Те опікунче божество уявляли собі тотемісти звичайно у формі якоїсь звірини як: льва, вовка, вірла, або в роді якоїсь ростини й почитали цей рід істот та вживали їх образів як відзнак свого племени й видимих зображень опікунчого божества племени. Подобу свого опікунчого божества тотемісти часто рисували на своїм тілі (татуовання). У тотемістів ті що почитають те саме опікунче божество, вважають себе кревними, а в деяких племен не можуть між собою женитися і т. д. Тотемізм поширений між індіянами в Америці, а також між племенами в Австралії й Африці.

Хоч соціольоґізм слушно підчеркує значіння громадського чинника в релігії, однак його виясненння є зовсім невистарчальне. Бо: 1. Ця теорія є занадто виключаюча: Релігія має в собі не тільки чинники громадські, але й особисті. 2. Виходило б з цієї теорії таке, що люди самотні мали б бути без релігії. А тимчасом історія це заперечує, бо дикуни, хоч живуть розсіяні по великих просторах і не творять великих громад, то все ж таки мають мораль і релігію. 3. Розріжнення між священним і несвященним у соціольоґістів, зовсім не покривається з розріжненням між громадським, а особистим. Є речі громадські, а одночасно й не-священні, світські, пр. **війна,** а знову є речі особисті, що є заразом і святі, пр. молитва, релігійний піст. Поняття: святе або несвяте, виражають нам радше відношення до божества, а не до гурту, громади.

4. Далі примус громадський чи державний не є те саме, що почуття морального обовязку. Релігійна людина є цього добре свідома, що моральний обовязок наказує в совісти якась вища сила згори, а не держава. І буває часом таке, що людина чується обовязаною виступити проти громадського примусу, **коли** він іде в розріст з почуттям морального обовязку. (Треба віддати Богові, що Боже, а кесареві, що кесареве. Треба більше слухати Бога, як людей).

5. Традиція в релігії не тому має велике значіння, що вона є явищем громадським, а тому, що вона вважається правдивою й джерелом правди.

6. Тотемізм — це свого рода таємничий союз з невидимим світом при помочі видимого сотворіння. Люди якогось племени заприязнюються і звязуються з даним родом звірят, а радше з невидимим духом, що по їхній думці в цих звірятах чи ростинах криється, щоб таким чином забезпечити собі, своїм родинам і цілому племені поміч і охорону. І тому зі своєї сторони тотемісти дане звіря-тотем не вбивають, не їдять, не кривдять, і шанують як щось собі рідного, хоронять зі жалобою, а якщо в конечності треба забити, то стараються себе виправдати і т. д. В заміну за те тотемісти вірять, що тотем буде ними опікуватись, стерегти від зла, небезпеки та буде їх провідником.

Два природні інстинкти пхнули дику людину на шлях тотемізму: потреба відріжнення одних родин і племен від других для закріплення їх і потреба мати могутніх союзників у боротьбі з ворогами.

Отже тотемізм був одним із тих засобів, що їх уживали примітивні люди, щоб при помочі таємничого союзу зєдинити, виріжнити, скріпити й поширити свою родину, племя. Він не був усе й всюди принятий серед народів.

Тотемізм **не створює** релігійної свідомости, моралі, жертви, причастя, а навпаки існування того всього він **приймає** й послугується до свого повстання й закріплення. Щоб можна ввійти в союз з невидимою істотою, то перш треба вірити, що вона існує, бо з нічим ніхто не заключує союзу. Отже тотемізм не є первісною релігією, ані навіть складовою її частиною. Є це суттево чародійський союз, що зображує й по думці тотемістів творить таємне і надприродне споріднення, силою якого невидимий дух під видом звірини, чи ростини або іншої річи лучиться з одиницею, родиною, племенем, тайним товариством, для взаїмної виміни послуг. Отже тотемізм це свого рода суевіря, що на релігії наростає як щось додаткового, але її не творить. Релігія і без нього може зовсім добре існувати й існувала в ріжних народів.

Можна б тут згадати ще про теорію **психольоґістів,** що думають, що релігія зродилася у людей з ріжних ірраціональних емоцій, що повстають з підсвідомости, а відтак через внутрішні переживання й досвід перетворюються у форми ідей, догм, і законів моральних.

Не перечимо, що в нашій душі є певні ділання підсвідомі, та як вони доходять уже до нашої свідомости, то тоді кожна здорова людина бачить наглядно, що їхній овоч це наш особистий витвір. Далі кожна людина думає й має певну міру самокритики. І годі розумно приняти, щоб із самих ірраціональних емоцій, без інших глибших основ у всіх людей зродились і утримались сильні поняття про Бога, моральну відвічальність і обовязки, якщо б дійсно Бога не було й людський розум його певно не пізнав.

Якщо дійсно релігія була б витвором уяви й нерозумових та чуттевих почувань, то скоро щезла б з історії людства так як много других всяких фантазій і людських видумок, що не мали коріння в дійсності.

Висновок

Про всі ті вище згадані теорії, треба сказати, що вони мають у собі багато довільних, безосновних, хибних і абсурдних тверджень, часто ріжняться між собою противорічними виснюваннями та **не в силі пояснити вповні й переконуючо, чому релігія, (віра, мораль, обряди) є загальним і постійним явищем у історії людства.** Всі ті теорії недомагають ще й в тому, що релігійні факти стараються вияснювати **без Бога.** А таке сторонниче поступовання є дуже ненаукове й шкідливе в пошукуванню за правдою. Треба однак це признати, що противники багато зібрали фактів і поробили чимало вартісних помічень, що помагають нам краще зрозуміти деякі обяви й практики в поганських релігіях і тим збагатили науку про релігії. Їхні наукові досліди показують нам ясно також і те, як то ріжні природні чинники, вдача людини й людська суспільність **причиняються до збереження релігії в людей.** (а не до її витворення!)

Та хоч ті теорії мають у собі чимало вартісного, що можна при відповідній критиці вміло використати, то однак тому що самі собою не дають вдоволяючого виснення загальности й постійности релігії в історії людства, то мусимо їх відкинути, а справжнього виснення цих релігійних фактів шукати деінде.

Хто цікавий більше й основніше довідатись про релігії примітивних людей та про ріжні їх виснення, тому радимо прочитати д у ж е займаючу книжку, що її написав D. D. Le Roy, La Religion des Primitifs. Вона переведена на ріжні мови.

ПРЕОСВ. Д-Р ЙОСИФ СЛІПИЙ

Архіепископ-помічник у Львові.

Вже давніше українська преса за океаном подала була вістку, що о. доктор Йосиф Сліпий, ректор Духовного Семинаря у Львові, став епископом. Та через невідрадні воєнні обставини годі було ствердити правдивість тієї вістки, або щось більше довідатись про обставини висвяти нового українського владики.

Дня 26 вересня, 1942 р. прийшов зі Швайцарії до Впр. о. Боднара ЧСВВ, бувшого питомця в інсбруцькім університеті маленький часопис: "Кореспонденційний Листок Союзу Священиків" за липень, 1942 р. і в ньому є подане не лише потвердження вістки про епископство Преосв. Йосифа Сліпого, бувшого богослова інсбруцького університету, але й деякі цікаві подробиці відносно його життя і висвяти. Читаємо там таке: "Перша номінація, що дійшла до нашого відома в цьому (останньому часі) була номінація Всечесного о. **Д-ра Йосифа Сліпого на Архіепископа - Помічника в Львові.** Новоіменований князь Церкви, що належить до українського обряду, вродився 17 лютого (1892 р.) в Заздрості, Галичина. Осінню 1912 р. приїхав він до Інсбруку, щоб почати свої фільософічно-богословські студії. Але вже по першім році студій захворів він на вакаціях у своїй батьківщині так, що аж у грудні 1913 міг знову продовжати свої студії." Далі читаємо, що він був слабого здоровля, однак вже тоді його настоятелі цінили в тихім і обережнім студенті благородний і правдиво священичий характер, що проявлявся в замилуванню до науки й щирій побожності. Тої самої думки про нього був і його епископ, коли його, тоді ще молодого священика, іменував префектом, а кілька літ пізніше ректором великого греко-католицького Семинаря у Львові. На цьому становищі він не тільки оправдав надії покладані на нього, але й ще показав себе в тяжких часах вірним дорадником та помічником свойого церковного зверхника.

Російська інвазія 1939 р. прогнала його з його уряду, але вважко досвідчуваний муж тримався невгнутим. При наступі німців на Галичину в 1941 р. большевики засудили д-ра Сліпого на смерть, від якої однак спасся чудом. Позвольмо князеві Церкви самому це розказати: "Страшним був відворот большевиків. Пополудні заїхав большевицький човг (танк) перед катедру. Нас витягнула поліція з помешкань і поставила під мур. Енкавудисти роздерли на мені також рясу. Так стояли ми дві до три години а за плечима машинові кріси, ручні ґранати, човги й панцирні гармати. Ми збудили в собі жаль і очікували смерти. Від часу до часу нас ще слідили. Вкінці прийшов старшина й пустив нас на волю.

В порівнанню з першими місяцями по приході большевиків переніс я ці погрози далеко спокійніше. Тоді клався я вечером спати до ліжка й не був певним, чи я рано знову стану здоровий. Тоді приходили мені на думку слова пророка Ісаї: Прийде час, коли вони рано будуть з тугою ожидати вечора, а вечером ранку.

Після освободження забрався я до віднови зруйнованого Духовного Семинаря. За два місяці міг я з Божою поміччю усунути трупи, будинок відновити, зібрати професорів

і отворити академічний рік. Прийшло 70 питомців і все ще нові зголошувались.

Важким ударом для нашої Академії було замордування д-ра Миколи Кондрада, декана фільософічного факультету й професора д-ра Іщака. Дав би Бог, щоб ця велика жертва вєднала нам небесне благословення."

Про свої епископські свячення говорить владика ось це: "Я був тайно висвячений ще в 1939 р. на празник Непорочного Зачаття Матери Божої, 21-го грудня, в архіепископській каплиці ВПреосвященим митрополитом і епископами Никитою Будкою та д-ром Николаем Чарнецьким в присутности митрополичої капітули. Опісля мої епископські свячення проголошено урядово. Я не міг ставити перешкод моїм свяченням, бо в час гонення епископські свячення не є честю, а в першій мірі тягарем.

За епископський жезл отримав я деревляну палицю митрополита, яку він уже раз був дав бл. п. епископові Йосифові Боцянові в Києві як пастирський жезл, а також той самий епископський перстень й той самий гієратикон. Ці всі річи дуже дивним способом вратувались перед большевицьким знищенням в духовній семинарії. Я добачував у тому особливий палець Провидіння..."

В тому самому виписку є згадка теж про д-ра Івана Шімрака, крижевацького владику, також бувшого учня в Канізіянум у Інсбруці. Там кажеться за ватиканським часописом "Оссерваторе Романо", що від 4 квітня (1942), Преосвященний Шімрак з гідности Апостольського Адміністратора в крижевацькій епархії зістав піднесений до достоїнства епископа - ординарія крижевацької дієцезії. В крижевацькій дієцезії, як відомо, проживає багато українців греко-католиків.

АПОСТАТИ

Безбожницька рада міста Більбао в Еспанії в часі володіння комуністів вирішила на своїм засіданні розвалити памятник Пресвятого Ісусового Серця, що його від многих літ побожні мешканці міста окружали великою пошаною.

Хто стратить віру в Бога, стає немов божевільний.

Дві більшовицькі учительки пишуть у часописі "Безбожник", звіт із праці над дітьми. В тім звіті подають вказівки, як поширювати між дітьми безбожність. Одна вказівка каже, що діти мають слідити й підглядати, як батьки моляться, висмівати їхні релігійні практики й доносити про це на зборах клюбу. Як хто завважав би, що діти й самі є ще під релігійним впливом, то такі діти треба виказувати на чорній таблиці!

Хто із розумних та чесних людей міг би стати комуністом?

"Івнинг Таймс" доносить, що до вмираючого батька, близько залізничої станції в Вера Круз у Мексико прибув син-священик. Ті відвідини сина осуджено як злочин! Поліція арештувала священика й його 2 братів, що в них він перебував. Усіх трьох засуджено на смерть!! Подаючи ту вістку французький масонський часопис — Ер Нувель — додає від себе: "Славний мексиканський народ дає нам приклад радикальної, але останньої чистки, що й нам треба було б наслідувати!

Серце безбожної людини стає нераз мов закаменіле: одні безбожники чинять зло, а другі похвалюють його.

По виборах в Австрії 1919 року, коли виграли соціялісти, уладили ті безбожники з радости "похорон" християнсько-суспільної, католицької партії. В своїм безбожницькім поході несли домовину обліплену похоронними плякатами, а товариш-соціяліст Ш., що роздобув десь фелон і інші церковні ризи, вів домовину й серед сміху й глуму "товаришів" посвячував її. Таке небувале богохульство викликало серед католицького населення велике негодування. По тім "похороні" товариш Ш., провідник безбожницького походу, став чогось занепадати на здоровлю. Вночі, з 13 на 14 січня 1923 року, знайшли його мертве тіло в військових бараках у Пайзефельд. Мабуть там замерз. При собі не мав ні одного сотика. Соціялістична громадська рада була в клопоті що до його похорону. Та вкінці пригадали собі ту домовину, що то в ній "хоронив" колись товариш Ш. католицьку партію. Віднайшли ту домовину, витягли з кута й — похоронили в ній товариша Ш!..

Такий буває нераз кінець тих людей, що в своїм невірстві забувають, що хто має справу з католиками — той має справу з Богом, що нагороджує за добро, але й карає за зло...

В жовтні 1934 року счинилась в Еспанії кривава революція, розбурхана анархістами й комуністами. Найдикшими показались "червоні" в провінції Астурії. Створили там червону армію, що свою найбільшу жорстокість проявляла при вбійствах священиків, монахів і сестер. О. Віллянова, директора католицького семинаря обілляли нафтою й спалили живцем. Воякам правильної армії й горожанській міліції обрізували шкіру на головах, відтинали голови й кидали для забавки між товпу, розярену видом крови. Членам горожанської ґвардії привязували до тіла динаміт, а потім підпалювали й розсаджували на шматки. В однім місті революціонери повбивали жандармів, поскидали трупи до ями, а потім притягнули пароха, щоб відправив над побитими панахиду. Коли священик скінчив відправу, одержав кулю в плечі й упав трупом на місці. До Мадрита привезли потім 20 діточок, сиріт по батьках, убитих революціонерами. Більшість із тих дітей була осліплена, решта загрожена втратою зору.

Так гуляють звичайно люди, що не хочуть вірити в Бога, а вірять у соціяліста Маркса. Такі страшні бувають жнива, коли сіється ненависть до Бога, віри й священиків. Від невірства й апостатів в українськім народі — сохрани нас, Господи! Щоб їх не було між нами — треба виховувати старанно нашу молодь в релігійнім, католицькім дусі. Треба також мати в кожній родині український католицький часопис. Тоді не буде в нас комуністів ні інших кривавих безбожників. — Нехай живе віруюча Україна!

ЄРЕТИКИ

Правдивої християнської віри не мають ложновірці або еретики. Сектанти, є це християни, що вперто відкидають деякі Богом обявлені правди віри. Єретики мають — зіпсовану віру. В дещо вірять, а дещо вперто відкидають. Найгірші між ними є ті вчителі-аґітатори, що зводять інших і наклонюють до фальшивої віри.

Найбільшими ложними вчителями, що відступили від Католицької Церкви й зводили людей були: Арій із Олександрії, що не признавав Ісуса Христа Богом, Македоній із Царгороду, що не признавав Богом св. Духа, Гус із Праги, що не признавав науки про Католицьку Церкву; Лютер із Німеччини, що виступив проти Божої установи папства й учительської влади Церкви; король Генрик VIII, що відлучився від Католицької Церкви й створив свою, англіканську церкву.

Між тими, що називають себе християнами, але в дійсності є ложновірцями-еретиками, що вперто відкидають деякі Богом обявлені правди віри, належать тепер протестанти, англікани й усякі сектанти, що виступають під різними назвами.

До ложновірців-еретиків наближаються також і — схизматики, цебто такі християни, що не хочуть слухати римського Христового Намісника і видимого голови Христової Церкви. Коли схизматики не хочуть признати ще й деяких Богом обявлених правд віри, тоді вони стають справжніми еретиками-ложновірцями. Найбільша схизма почалась у Греції, до якої довели головно грецькі патріярхи Фотій і Керулярій.

Щоб бути спасеним — не вистарчить вірити в деякі правди Христової віри: треба вірити в усі. Не там є справжне християнство, де є зіпсоване християнство, але там, де є ненарушене, повне й досконале; таке християнство є тільки в Католицькій Церкві, що зберігає непомильно повну й ненарушену Христову науку.

Ложновірство-ересь уважала Христова Церква завсіди за один із найбільших проступків. А св. Єронім казав, що "ніхто не є такий безбожний, щоб у безбожності не перевищив його — еретик." До ложновірних учителів відносяться слова св. апостола Павла: "Колиб і ми, або ангел із неба проповідував вам більш того, що ми проповідували вам, нехай буде — анатема" (відлучений). (Гал. 1. 8.).

Історія всіх віків свідчить, що еретики були дуже нетолерантні, неуступчиві, а де приходили до влади, переслідували католиків і нераз мучили їх та вбивали.

Аріянський цісар Валент брав католиків на тортури й засуджував на смерть. Коли з Константинополя прибуло до нього в делегації 80 католицьких священиків, просячи захорони перед нападами еретиків-аріян, цісар казав тих 80 священиків завести на корабель і спалити на морі разом із кораблем! Подібно робили й інші аріяни. — Маніхейці, монофізити, приклонники Віклефа в Англії, гусити в Чехах, англікани й інші протестанти — поводились із католиками жорстоко, а нераз і криваво.— Лютер таку ненависть роздмухав до католиків, що приходило навіть до насильств над ними. Те робили православні зо св. Йосафатом і іншими українцями-католиками.

І досі не інакше обходяться по різних державах із католиками. Нехристів революціонерів бороняться нераз всіми силами, головно в пресі, а за католиками нема кому так сильно обізватись, коли їм діється по різних краях страшна кривда. Та найдорожчий Спаситель потішає нас: "Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть, і переслідуватимуть, і злословитимуть через мене; радуйтеся й веселіться, бо ваша нагорода велика на небі." ■

— **Латинські** священики мають обовязок правити Службу Божу на вівтарнім камені. Тому що полевим духовникам не вигідно й трудно возитись з таким каменем. Апостольський Престіл, позволив їм замісць вівтарного каменя уживати антимінс, подібно як у грецькому обряді. Антимінс, що вживається замісць посвяченого престола є це льняна хустка, яких 10 цалів широка, а 13-14 цалів довга, прикрашена образом знарядів страстей Христових або Христа зложеного в гробі і має вшиту частинку мощей святих і підпис епископа.

Це позволення для латинських священиків є дане тільки на час війни й лиш для священиків, що перебувають на фронті.

— **В найновішім** декреті Св. Конгрегації Обрядів Апостольська Столиця виразила своє бажання, щоб похоронні Служби Божі співати, а не читати, як це подекуди завелось у звичай.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СКАРО, АЛТА. Весільна гостина. В суботу 5-го вересня, 1942 р. рано повінчались в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата в Едмонтоні п. Василь Головач і панна Вероніка Захарко. Обряду вінчання довершив о. Ю. Слота, ЧСВВ.

По шлюбі молоді приїхали до дому на Скаро, де відбулась весільна гостина. При цій нагоді пан Іван Войтас заохотив присутних до збірки на католицьку пресу. Збірка принесла $4.60, з чого призначено на Світло $3.00. Збіркою зайнялась панна Текля Сенишин, дружка молодої.

Новоженцям бажаємо щастя, здоровля й Божого благословення на новій дорозі життя, а всім, що зложили свій дар на пресу — сердечна подяка!

Орел.

ТУ ГИЛС, АЛТА. З ювілейної несподіванки на Світло.

Дня 19. серпня, на Спаса, ст. ст. діти, внуки й сусіди зїхалися до п. Панька Худика й справили 83-літній бабуні Анні Гриців милу несподіванку.

При обіді присутні згадували ті труди, які старенька бабуня переживала за час свого довгого життя й відспівали їй Многоліття та вручили гарний дарунок. При цій нагоді п. Іван Гриців сказав гарну бесіду про добру пресу й про Світло в Мондері, а п. Яцко Цимбалюк перевів пресову збірку, що принесла $2.25.

Щира подяка жертводавцям й тим, що потрудились над переведенням збірки. При різних нагодах не забуваймо за Світло, що служить вірно нашим релігійним потребам.

Присутний.

ҐРІМСБІ, ОНТ. Посмертна згадка. В четвер 27 серпня, 1942 р. упокоїлася в Бозі Текля Андрейчук, проживши 63 роки. Похоронні богослуження відбулися в суботу рано, 29 серпня, в церкві Успення Матери Божої. Заупокійну Сл. Божу відправив син покійної, Впр. о. В. В. Андрейчук зі Шикаго, при участи о. І. Борецького, пароха цієї церкви, о. М. Зайця і отців Л. Шека й о. Бріна з місцевої римо-католицької церкви.

На цей похорон прибули всі діти покійної, зяті й невістки та ближча родина.

Всі були смутком і болем пройняті, бо стратили дорогу особу, що відзначалась великою побожністю, терпеливістю, й була доброю мамою в родині та примірною членкинею в парохії.

Покійна полишила смутком прибитого свого мужа Николу Андрейчука, 3 синів, 5 доньок, і 11 внуків. Сини: Стефан, мешкає в Ґримсбі, Никола в Дітройт, ЗДПА, а о. В. Андрейчук ЧСВВ., в Шикаґо. Доньки замужні: Марія за Василем Паламарем, Катерина за Андрієм Паламарем в Ґримсбі, Євдокія за Михайлом Леськовим з Монтреалю, Анна за Ларисом Пенелем зі Ст. Джан, Кве., а Ольга в Гамильтоні.

Бл. п. Текля уродилась у селі Звинячі, пов. Чортків, Галичина. В 1906 р., приїхавши зі своїм мужем до Канади, замешкала на фармах у Редвотер, Алта. Там провела свої молодші літа. В 1917 р. Текля з родиною приїхала до Манітоби, де перебула якийсь час коло Вінніпеґу в Ешвил і Роблині, а від 1922 р. проживала в Ґримсбі, Онт.

По трудах свого довгого життя спочила бл. п. Текля на цвинтарі в Ґримсбі. В похороні взяло участь велике число людей, щоб тим засвідчити свою пошану й любов для тої, що для всіх була прихильна й щира й все вважала, щоб нікому кривди не заподіяти.

Вічне щастя в небі хай буде Тобі повною нагородою, дорога Текле, за Твоє праведне життя на землі!

Член парохії.

ВІННІПЕҐ, МАН. Посвячення памятника. В неділю пополудні, 13-го вересня, на площі перед греко-католицькою церквою св. Андрея при Юклид Евню й Ґров улиці, канадійські українці відслонили перший у Канаді памятник українським воякам канадійської армії. Хоч небо було захмарене й непривітне, проте на торжество прибуло коло 3,000 людей. Перед відкриттям памятника, по привітальній промові пароха церкві св. Андрея п. Григорій Кузь, парохіяльний скарбовий писар, прочитав спис жертводавців, яких 132 імен і заявив, що 40 охотників з парохії св. Андрея знаходяться тепер у активній службі в канадійській армії. Памятник, що був заслонений зпереду великим британським прапором, відслонив лефтенант говернор Дост. Р. Ф. МекВилліямс, а чину посвячення довершив о. канонік П. Божик в асисті отців: д-ра В. Кушніра, ігумена Й. Тимочка, ЧСВВ, о. І. Шпитковського й о. П. Серветника. При кінці відмовлено молитву за погибших вояків у Гонг Конг, в Діепі та на інших полях боїв.

По посвяченню промовляли визначні бесідники. Дост. МекВілліямс ґратулював канадійським українцям за їх патріотичний обовязок в часі небезпеки й висказав свою віру, що стисліше братерство повстане в Канаді по цій війні. Промовляли ще полк. Р. Ґ. Ґрегам, посадник Джон Квін, посол Стефан Кравчик і адв. Мекдонел.

По промовах делеґати парохій і товариств, а також шкільні діти під проводом Сестер Служебниць складали вінки й квіти в підніжжю памятника. Складали квіти й матері, що їх сини в армії. Між іншими зложили вінки канадійські вояки, 17-19 батерії, ветерани української визвольної війни, парохії вінніпеґські і світські товариства.

На цьому торжестві члени 17-19 Батерії, 38-го Полевого Реґіменту, Канадійської Армії в резерві, під командою капітана Р. А. Коппена, стояли в рядах як почесна сторожа, а дута орхестра приґравала. Два члени батерії стояли на варті коло памятника.

Після посвячення памятника й промовах на дворі відбулось чайне приняття в парохіяльній салі.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Храмовий празник. Цьогорічний храмовий празник св. священомученика Йосафата у Едмонтоні випав у неділю 20-го вересня.

Вже в суботу вечером було багато гостей з поза Едмонтону не вечірній відправі й проповіді, що її виголосив Впр. о. Ігнатій Лесюк, ЧСВВ. Милою несподіванкою по церковній відправі був концертовий виступ нашого незрівнаного співака-артиста п. Михайла Голинського, що попри українські пісні, відспівав ще у Народньому Домі дві анґлійські пісні.

В неділю рано виповнили едмонтонці й гості вщерть старенькy церковцю, а прочих кілька сот людей окружили вінцем входові двері, бо не могли дістатися до середини й так слухали побожно святочної відправи. Співав Службу Божу Впр. о. Протоігумен Бенямин Бараник, ЧСВВ у супроводі діяконів: Віктора Сороки й Епіфанія Пащака, а проповідував Впр. о. Ніль Саварин, ЧСВВ. На початку проповіди відчитав Впр. отець Архипастирський Привіт від нашого Преосвященного Кир Василія Ладики, що ніколи не забуває про своїх давніших парохіян едмонтонців, а головно у празник св. свящ. Йосафата.

На празничому обіді в Народньому Домі засіло три столи гостей, уздовж, а один на переді поперек найвизначніших гостей із Едмонтону й провінції, де серед них сидів на першому місці наш зотнет п. М. Голинський. Скоро минав серед веселої ґутірки час покріплення, а відтак засіли до столів другі гості, що не могли зміститися при перших столах. Не позабуто на празничному обіді й про "Укр. Вісти". Пресовий фонд приніс $32.75.

В неділю вечером відбувся ще у Народньому Домі гарний концерт під проводом п. Осипа Приймн. Дута орхестра едмонтонських хлопців, виступи мішаних хорів, дуети, деклямації, соля, а головно сопранове сольо пані Байрак із Калґарі — все те оставило по собі милий спомин із празнику св. Йосафата. З приємністю вислухали всі присутні повчаючої промови Впр. о. гостя із Мондеру Н. Когута, ЧС

Хоч у цьогорічньому празнику була непривітна погода й падав майже через увесь день дощ, проте прибуло много гостей із Алберти до Едмонтону, так що всі місця коло церкви й кілька бльоків кругом неї були виповнені автами. З радістю оглядали по відправі всі гості нову муровану церкву св. свящ. Йосафата, по лівому боці теперішньої старенької церкви, що тепер викінчується будувати. Нова, величава церква вже тепер пишається надзвичайною красою, хоч не всі ще бані викінчені зверху.

Остр.

ДАВНІНҐ, АЛТА. З празнику на Світло. В греко-католицькій парохії Чесного Хреста в Давнінґ проживає дуже гарна й побожна родина Олекси й Анастазії Мазурів. З цієї то родини Господь Бог покликав аж чотири особи на свою службу в монастирі. В ОО. Василіян живуть три сини: Бр. Доротей, Бр. Анатолій і Бр. Навкратій, а в Сестер Служебниць Сестра Адріяна.

В день храмового празника, 27. вересня сини зробили милу несподіванку для родичів і приїхали на відправу до Давнінґ і в часі Служби Божої гарно співали. По богослуженню в домі Мазурів відбулась гостина в часі якої пані Політило заохотила присутних гостей до жертви на Світло й зайнялась збіркою, що принесла $3.35.

Щира подяка всім тим, що зложили свої жертви на Світло, а пані Політило за її труд у переведенню збірки.

— В КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— **Єпископський** Ординаріят Української Греко-католицької Дієцезії в Америці оголосив, що висвята о. ігумена Амврозія Сенишина, ЧСВВ., на епископа відбудеться в Шикаґо, Ілл., дня 22. жовтня, 1942 р. в церкві св. о. Николая.

— **"Шлях"**, український католицький тижневик, подає, що в Злучених Державах є 16 українських парохіяльних щилоденних шкіл. Є вони: в Ню-Йорку, Оборн, Вотервліт, Ню-арку, Шикаґо, Гемтремк, Дітройті, Украйні, Филаделфії, Честері, Сентралії, Вилкс Бері, Шамокині, Кайзер, Ню Кенсинґтоні й в Савт Сайд Пітсбурґу. В тих школах учать наші Сестри-монахині. Крім того під проводом Сестер є ще пополудневі школи.

— **Єпископський** Ординаріят у Вінніпеґу надав до душпастирської обслуги парохію в Іст Торонто Всеч о. В. Чарномy, а Всеч. о. Н. Чорнієві парохію в Су Ст. Мері, Онт.

Впр. о. Й. Тимочко, ЧСВВ., парох церкви св. Николая в Вінніпеґу, виїхав до Ґримсбі, Онт., де буде обслуговати місцеву парохію.

— **В неділю**, 11 жовтня, відбудеться ювілейне торжество з приводу 40-ліття оснування парохії Преображення Господнього в Равндгил, Алта. Парохія в Равнд Гил запрошує всі сусідські парохії до участи в цім так радіснім торжестві.

— **Зїзд** Братства Українців Католиків Канади, саскачеванської секції відбудеться в днях 10-12 жовтня в Саскатуні, Саск. Одночасно зі зїздом БУК-а відбудеться також річний зїзд Українського Католицького Юнацтва. Хто лиш може хай приїде на цей Зїзд!

ПРИГАДКИ

4. Х. — Неділя 19 по Сош. Покров Пр. Діви з 1. Х. Глас 2. Всеночне. На утр. ев. Луки зач. 4. На Служ. Бож. троп. воскр. і Покров. Слава конд. воскр. І нині Покр. Проче неділі і Покр. Ап. зач. 194 і 320. Єв. Луки зач. 26 і 54.

11. Х. Неділя 20 по Сош. Св. Отців 7 Собора. Глас 3. Єв. утр. воскр. 9. На Служ. Б. Ап. зач. 200 і 334. Єв. Луки зач. 30 і Ів. 56.

18. Х. — Неділя 21 по Сош. † Луки ап. і єв. Глас 4. Єв. утр. воскр. 10. На Служ. Бож. троп. воскр. і свят., конд. воскр. Слава кон. свят. І нині Богор. Проче воскр. і свят. Ап. зач. 203 і 260, Єв. Луки зач. 35 і 51.

Місячне намірення: Ревніше призивання св. Ангелів.

Місійне намірення. Щоб діло св. ап. Петра для рідного духовенства всюди все більше поширювалось.

Відміни місяця: Остання кватира 3. Х. Нів 10. Х. Перша кватира 17. Х.

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

4 Неділя 19-та по Сош. —
Бойл
Ледук
11. Неділя 20-та по Сош. —
Таватінав
Равнд Гил
Торсбі
18. Неділя 21-ша по Сош. —
Рочфорд Бридж
Вайлдвуд (празник)
Голден, ц. Введ. в Храм
25. Неділя 22-га по Сош. —
Коперник
Неров Лейк (коло Падлевського)
Менлі

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

4. Неділя —
Борщів
11 Неділя —
Восток св. Николая
Вегревил
Новий Київ
Делф
18. Неділя —
Краків (празник)
Гиллярд. св. Ів. Хр.
Плейн Лейк
Скаро
25. Неділя —
Чипмен
Москалики
Пено (Стар)
26. Св. Димитрія —
Гилліярд місто (базар)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

4. Покров Пр. Діви —
Стрімставн, празник
11. Неділя 20 по С. і св. Отц. —
Мирнам
18. Нед. 21 по Сош. —
Дервент, св. Вознесення.
25. Праз. Христа-Царя —
Виллингдон.

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Комуністичній** партії в стейті Ню Йорк заборонено в надходячих виборах виставляти лісту своїх кандидатів.

— **Німці** організують для Білорусі окрему оборонну поліцію, якої першим завданням буде зломати в окупованих землях опозицію до німецької влади. На Білорусі є багато таких людей, які вдають, що тримають з німцями, а на ділі займаються саботажем.

В Україну й Білорусь виїхала делегація голяндських банкирів, що має перевірити можливість голяндської кольонізації білоруських і українських земель. Говориться, що німці мають намір поселити на східних землях три мільйони голяндців і створити з них буферну державу між народом словянським і німецьким.

— **Тим Бак,** провідник комуністичної партії Канади й ще інших 13 комуністів, що довго вкривались перед поліцією самі тепер віддались державній поліції в руки в Торонто. Вони тепер дорогою відклику хочуть добитись свого увільнення.

— **Американський** департамент фльоти подав аж тепер до відома, що японські літаки й субмарини, ще 6. червня, ц. р., в бою недалеко острова Мидвей, затопили великого американського літаконосця, 19,000 тон, "Йорктавна" і нищівника, "Гемана". Однак помимо цих здобутків, втрати Японії в воєнних і торговельних кораблях значно перевищають утрати Америки.

— **На Соломонських** островах і на водах окружаючих ті острови, далі ведуться завзяті бої між американськими силами й японськими. Японці далі пробують від американців відзискати втрачені бази, а також дістатись до Порту Морсбі.

— **Британські** бомбовики не перестають бити по фабричних і мілітарних центрах північно-західної Німеччини. Великі 4 і 8,000 фунтові бомби сильно знищили місто Мінхен, колиску німецького націзму.

— **Вендел Вилкі,** особистий представник президента Рузвелта, вже відвідав Середний і Близький Схід і був на обіді в правителя Ірану, Магомеда Шаха Палеві, в його літній резиденції. У своїй промові на цьому обіді Вилкі заявив, що він подорожує довкола світа в пошукуванню приятелів Злучених Держав. З Ірану поїхав В. Вилкі до Советів і був у Куйбишеві, теперішній столиці Советів і у Москві. Він вручив Сталінові особистого лиcта від президента Рузвелта.

— **У наскоку** на Діеп у Франції, у якому брало участь около 7 тисяч люда а з того 5,000 канадійців, було 3,367 втрат. Британці втратили тільки 149 осіб, американці 67, а решта втрати — то канадійці. Виходить, що втрачено майже половину наступаючого війська під Діепом в убитих, ранених і полонених.

— **У війні** з ворогом канадійці понесли нові втрати. В боротьбі з німецькими субмаринами затонули канадійські кораблі "Шарльотавн" і нищівник "Оттава". За весь час цієї війни Канада втратила в боротьбі з ворогом десять воєнних кораблів.

— **Цього року** минає 450 літ як Христофор Колюмб відкрив Америку, у 1492 р.

— **На египетському** фронті поза меншими сутичками — спокій. Та мабуть не на довго.

— **Від 1 жовтня** в Канаді гриділ газоліни для власників автомобілів, які їздять для розривки, а не в справах бизнесу буде далі зменшений.

— **Берлінське** радіо проголосило, що в Києві буде незабаром оснований Німецький Науковий Інститут, що матиме за завдання виховувати нові кадри учителів у націстівському напрямі. При допомозі тих учителів буде вестись наука в школах в Україні на націстський лад.

Таксамо оповідають, що німецька влада прилучила полтавську область до київської адміністраційної округи, а запоріжську до дніпропетрівської. Головний осідок німецького комісаря для України находиться в Мелітополі.

— **Британська** окупація острова Мадаґаскару йде гладко. Французький опір малий. Дня 23. вересня британські війська заняли Тананаріво, столицю Мадаґаскару.

— **Від часу,** коли заарештовано Гандія й інших індійських націоналістичних провідників, в Індії майже постійно вибухають бунти, що спричинюють поважні шкоди.

— **Сталінград** ще держиться. На вулицях Сталінграду іде дика й завзята боротьба дослівно за кожну хату й за кожний сховок. Совети завзято боронять Сталінград, знаючи це добре, що як би він упав, то Росія буде відрізана від Кавказу, цебто від нафти, а також від Ірану, через який іде їм поміч з Америки й Англії.

— **Поляки** в своїй пресі жалуються на український терор, що має панувати в Галичині й на Волині. Виходить, що українці й литовці відплачуються полякам за те, що колись від поляків терпіли. Можливо, що воно й неправда, та що для пропаґанди тільки поляки стараються представляти себе жертвами національного переслідування, щоб так здобути прихильність для своїх політичних цілей у других народів.

— **Уряд** маршала Петена, законом з 13 вересня, запровадив примусову працю й диктатуру над працею в Франції. Кожний француз у віці від 18-50 років і кожна незамужна француза в віці від 25-35 років можуть бути покликані до всякої праці, яка по думці уряду є потрібна для інтересів держави. Обсерватори здогадуються, що закон примусової праці є спричинений браком робітника є Німеччині та баданням уряду Петена допомогти Німеччині у воєнній продукції примусовим висиланням робітників до Німеччини на роботи.

— **Британська** адміраліція оповістила 16 вересня, що під час наскоку на Тобрук 13-го вересня затонули два британські кораблі "Сік" і "Зулу", що мали по 1,870 тон вмістимости.

— **Біля Ржева** червоні з деякими успіхами продовжають офензиву проти німців. Також червоні війська спинили німецький наступ на Ґрозьний і Туапсе.

— **Німецька** влада прилучила бувше незалежне королівство Люксембург до німецької держави.

— **19 жовтня** пічнеться в Канаді Третя Позичка Перемоги, що має принести $750,000,000 на воєнні видатки. Це буде найбільша позичка за час цієї війни.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1405.90**
Остає до збірки	**$294.10**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Всеч. о. канонік Петро Каменецький, Торонто, Онтаріо	**$15.00**
Одна особа, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	2.00
З ювілейної несподіванки для Анни Гриців, Ту Гилс, Алта.	2.25
Ева Гукало, Едмонтон, Алта.	1.00
Катерина Рибнік, Честер, Па. ЗДПА.	1.00
Лена Сербенюк, Филяделфія, Па. ЗДПА.	5.00
Анна Грубець, Рошел Парк, Н. Дж. ЗДПА. ...	1.00
Одна особа з Люблина, Віск., ЗДПА.	5.00
З весілля Василя Головача й Вероніки Захарко, Скаро, Алта.	3.00
Теодор Гармата, Чипмен, Алта.	**10.00**
Юлія Павлюшевич, Ню Йорк, ЗДПА.	1.00
Збірка на гостині в домі панства Олекси й Анастазії Мазурів, Давнінг, Алта.	3.35
Разом	**$49.60**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілн в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (107) 20. — 15-го Жовтня, 1942. October 15th. 1942. Vol. V. No. (107) 20.

Новому Князеві Нашої Церкви Сотвори Господи Многая Літа!

Висвята нового українського Владики ПРЕОСВ. АМВРОСІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ. відбудеться в четвер 22-го жовтня 1942 р., в 10-ій годині рано в церкві св. о. Николая, Шикаго, Ілл.

Святителями будуть наші Преосвященні: Константин Богачевський, Василій Такач і Василій Володимир Ладика, ЧСВВ.

НАШОМУ ДОРОГОМУ ВЛАДИЦІ В ДЕНЬ ЇХНЬОЇ ВИСВЯТИ ШЛЕМО СЕРДЕЧНИЙ ПРИВІТ І НАЙЩИРІШІ ПОБАЖАННЯ БОЖОГО БЛАГОСЛОВЕННЯ Й УСПІХІВ У ВИНОГРАДІ ХРИСТОВІМ

ВИДАВНИЦТВО ОО ВАСИЛІЯН У МОНДЕРІ, АЛТА., КАНАДА.

Нововисвячений Владика Преосвященний Кир Амвросій Сенишин, ЧСВВ. відправить свою першу Архієрейську Службу Божу в неділю 25 жовтня, 1942 р. в годині 10 рано, в церкві св. о. Николая в Шикаго, Ілл.

Вечором того ж дня відбудеться Парохіяльний Концерт і Бенкет у галях церкви й школи св. о. Николая.

Преосв. Василій Такач
Єпископ карпат. українців у Америці

Преосв. Кир Амвросій Сенишин, ЧСВВ.

Преосв. Василій Володимир Ладика, ЧСВВ.
Український епископ у Канаді.

Преосв. Константин Богачевський
Український епископ у Америці.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Св. Конгрегація** Семинарів видала розпорядок, що без окремого позволення Конгрегації Семинарів не вільно духовним вписуватись на виклади до світських університетів.

— **За Божим** Провидінням Чин св. Василія Великого в Америці й Канаді розвивається все краще й поширює свою працю. В цьому році ОО. Василіяни обняли в свою душпастирську опіку парохію в Ню-Йорку, поставили дім у Гай Прері, взяли до обслуги Вернон, Б. К., де їх стараннями збудовано церкву, а тепер помимо важких воєнних обставин, набули 220-акрову посілість з будинками в Ґримсбі, Онт. Там тепер перебувають о. Йосафат Тимочко й Бр. Юстин Назар.

До Чина зголошуються все нові кандидати й число членів збільшається, так, що дотеперішне виховне заведення в Мондері показалось за тісне. Тому то є в пляні в найближчій будучності частину студій, фільософію і богословя, перенести саме до Ґримсбі. Ця вістка повинна бути радісною для українців греко-католиків, бо дає надію, що з розвоем Василіянського Чина наш нарід дістане нових ревних робітників на його релігійній і народній ниві.

— **В Монтреалі** уряджено недавно величаву місійну виставу в Ст. Джозефс Ораторі. Щоденно пересічно 10,000 осіб через 10 днів відвідувало цю виставу.

— **Помимо** війни щотижня приходять паломники до Св. Отця у Ватикані, щоб зложити йому свій поклін та заявити свою любов. А Св. Отець як той добрий батько всіх радо витає словом потіхи й поучення та благословить своїх вірних дітей.

— **Недавно** вийшов з друку другий том "Промов і Проповідей" ВПреосв. А. Дж. Чікоияніго, Апостольського Делеґата в Злучених Державах. Видало їх видавництво Ст. Ентоні Гілд Прес. Ця нова книжка є продовженням першого тому виданого в 1938 р. і обіймає 65 цінних промов, що подають і вияснюють католицьку науку, події з американської церковної історії, або пригадують важніші випадки з католицького життя в Америці.

— **"Ангельський Пастир"**, фільма, що показує щоденне життя Папи й Ватиканської Держави, є вже майже на укінченню.

Боротьба з Деморалізацією

Зле на світі. Наче яка потопа шириться деморалізація усюди. А що ж це таке деморалізація? Це занепад моралі, зіпсуття обичаїв, поневірка заповідей Божих і церковних, прав Божих і людських. Деморалізувати значить стільки що псувати, нищити добрі обичаї, розбуджувати злі наклони й звірячі інстинкти, що дрімають у людині.

Деморалізації треба протиставити християнську мораль.

Людина моральна є завжди права, чесна, обичайна. Вона не тільки що сама не поповняє проступків і не оправдує своїх похибок, до них признається, направляє їх і їх вистерігається, але ще нищить зло кругом себе, а передусім ніколи не зізволяє на чужий гріх. Моральна людина не хоче й не може байдуже дивитись на чужі проступки, але протиділає їм відважно своїм словом, письмом і чином. Чесна людина пливе проти струї зла, це значить бореться з деморалізацією.

Таким борцем повинен бути кожний з нас. Чому? Бо зло містить у собі чинники розкладові. і руйнуючі та несе за собою нещастя.

Ні одиниця ні нарід не буде сильний ані щасливий, коли моральне зло, а не добро буде в ньому верховодити.

Надто лихо не спить. Воно йде наступом на все що добре, чесне, святе, щоб його знищити.

Лихо має могутніх союзників, що йому помагають. А ними є злий дух, наша слабка природа, що по первороднім грісі, така склонна до гріху, а також і зіпсуті люди.

Скріплена такими сильними союзниками деморалізація зухвало впихається у всякі області людського життя, щоб там завести своє панування.

Прикро, однак таки треба це сказати, що оборонців добра й відважних та рішучих борців зі злом є розмірно мало. Воюють вони часто одинцем і не завжди вживають випробуваної зброї. Це дуже утруднює перемогу добра над злом і зміну сьогоднішнього сумного положення в світі на краще.

Такий стан конечно треба змінити. Кожна чесна людина, кожний щирий християнин повинен собі усвідомити, що він покликаний Богом до боротьби з деморалізацією, а всі християни від гарних слів мусять перейти до діл, єднатись у сильну армію людей доброї волі, щоб без вагання і рішучо побороювати всяку деморалізацію.

Тут звертаємо увагу на кілька таких річей, що ними дуже сильно поширюється в наших часах деморалізація. Ними є: погані образки, лихий часопис і книжка, злі представлення й кіна, безсоромність між молодю та нечесність у подружжю.

Все це мусимо поборювати!

Як поборювати погані образки? Усуваймо їх! Перщусього в нашій хаті чи робітні хай не буде такого образу, що представляв би яку непристойну картину чи нагу або напів-нагу особу. Таким образкам є найвідповідніше місце в огні.

Замісць них маймо відвагу поставити хрест, гарну статуйку, чи відповідний образ релігійного або світського змісту.

Коли ж завважимо поганий образ у чужій хаті чи робітні, викрешім у собі стільки відваги, щоб у відповідний спосіб звернути даній особі увагу на гіршачий образ і просім його усунути. Хай на місце його повісить другий образ, кращий. Те саме зробім і склепареві, як зобачимо, щось гіршачого в виставовім вікні. Якщо він нашої уваги не прийме, загрозім йому, що доти будемо його бойкотувати й не будемо робити в його склепі закупна, доки він не усуне з виставового вікна невідповідного образка, реклями або товару.

Буває часом, що молодь по нотесах, книжках, течках переховує сороміцькі образки, їх передає з рук до рук і тайком показує. Як щось такого спостережемо, доложім наших старань, щоб власник такий "скарб" знищив, подер, чи кинув у вогонь.

Як поборювати лихий часопис і книжку? В наших часах дуже сильно поширюється деморалізація письмом. Видавці лихої преси стараються зробити її дуже приманчивою, поміщують у ній неморальні жарти, масні оповідання про сексуальні справи, морди, вбійства, тощо. Того рода преса нічого доброго не навчить. Хто її читає непомітно деморалізується. Неодного вже лиха преса зіпсула. Ніколи не вірмо, що ми такі сильні, що трійка лихої преси нам не пошкодить, бо саме таких вона найборше вбиває. Тому бойкотуймо злу пресу, перестерігаймо перед нею других. Найкращий спосіб поборювання злої преси, є читати й поширювати добрі часописи й книжки, закладати в парохіях і народніх домах бібліотеки й заохочувати, щоб молодь і старші з них користали.

Як поборювати злі представлення й кіна? Будьмо тут думаючими й обережними! Не даймось зловити на крикливу рекляму чи оголошення! Вивідаймось добре, чи дана штука або фільма є моральні, щоб легкодушно не наразитися на страту часу, гроша, нервів, а що важніше спокою й чистоти душі. Коли кіно чи представлення є неморальне, на тім ми зовсім не втратимо, як на нього не підемо. А як ми, а за нашим впливом і другі будуть бойкотувати неморальні театри, то цією мовою найкраще змусимо несовісних підприємців для їх власного бизнесу злі кіна заступити добрими. Так робити навчаймо й заохочуймо молодь. Цим способом вже великі перемоги відніс т. зв. "Легіон Приличности" в Америці. Рівнож дуже успішним засобом боротьби є давати добрі представлення й висвітлювати моральні та будуючі фільми. Тут є широке поле праці для добрих, католицьких організацій.

Як поборювати злі обичаї? Занепад соромливости в наших часах застрашаючий. Вистарчить тільки згадати, яка нині ноша, танці, пісні, жарти, яке відношення між молодими хлопцями й дівчатами? Сумні діються річи. А в родинах? У многих подружжя не є огнищем чеснот, а багном ріжних пороків. Вбивання плоду, контроля уродин, розводи, стають практикою у многих модерних подружах. Як тому лихові зарадити? Багато тут можна зробити добрим прикладом, словом, порадою. А переусім треба працювати, щоб піднести в народі високо релігійність, бо тільки там, де завмирає справжня релігійність, там буйно розростається розпуста й необичайність.

Це справи великі й важні й ми їх тут не так обговорили, як радше натякнули й тільки пригадали. Однак і те, що ми сказали повинно дати кожному товчок до застанови й ділання.

Якщо ми дійсно любимо добро й бажаємо щиро, щоб воно царило в душах одиниць і в усьому нашому народові та принесло всім справжнє щастя, то мусимо стати до боротьби з деморалізацією в ріжних проявах та відповідно до нашої спроможности її вести постійно та рішучо, щоб причинитися до перемоги моралі над деморалізацією. Цим зробимо велике добро в нашому життю, за яке ми заслужимо собі на честь у людей, а славу й нагороду в Бога.

— Дня 27 вересня український греко-католицький єпископ у Америці, Преосв. Константин Богачевський уділив нижчих свячень шістьом питомцям з третього року богословя. Питомці роджені в Америці. Студіювали в Інсбруку, а потім у католицьким університеті в Вашінгтоні. Їх призвища такі: Микола Бобак з Дітройту, Володимир Качмар з Пітсбургу, Іван Стах з Сейнт Клер, Ігор Пеленський з Маляга, Павло Греськів з Міннеаполіс і Степан Готра з Чесапіку.

— Націстівська влада в Україні видала розпорядок, на основі якого заборонено чоловікам українцям дружитись зі жидівками, а українським дівчатам виходити заміж за жидів. Також німецька окупаційна влада в Україні признає тільки цивільні шлюби. Хто хоче брати шлюб у церкві, може це робити, але держава таких шлюбів не признає. Окупантська влада дозволила українським хлопцям женитись уже в 18 році життя, а дівчата можуть виходити заміж уже в 15 році. Отсі розпорядки обовязують українців на всіх землях окупованих німцями. Українців німецького походження це не обовязує, бо вони зачислені до німецької раси й підлягають тим законам, що обовязують німців.

— Монсіньор Фультон Шін, світової слави американський проповідник і радіопромовець, з початком вересня приїхав до Канади й започаткував у Оттаві ряд своїх відчитів, що їх буде давати в 1943 р. Саля, де промовляв бесідник була битком набита. Між слухачами були високі церковні достойники, священики та світські люди ріжного становища. Тема його промови була: "Кріза в християнстві". Кожне слово, погляд і рух бесідника електризували слухачів. Говорив надзвичайно ясно й переконуючо. Він казав таке: Ця війна є не лише боротьбою фізичною й територіяльною, — це революція ідей і ідеольогій. І тепер не так це важне хто виграє війну, а те хто виграє революцію. Теперішня війна не є вислідом самих політичних чи економічних чинників і тому ніякі політичні чи економічні зміни не розвяжуть наших проблем.

Тут не так засоби життеві знайшлись на манівцях, як радше сама ціль і фільософія життя. Політичні і економічні теорії й практики є тільки життевими засобами; фільософія життя веде до царства релігії і тут саме світ зійшов на манівці віддалившись від її правди й засад. Сучасна війна не є якраз ділом теперішних диктаторів, як пр. Гітлера. Вони не є творцями лиха в сьогоднішньому світі, а тільки творивами того лиха. Якщо б диктатори були причиною лиха, то усунувши їх повинно б щезнути лихо. Минулої війни ми кричали: Забиймо Кайзера й будемо мати мир! Не стало Кайзера, однак ми не мали мира. Сьогоднішна війна є вислідом лихого думання. Те, що нам тепер треба то нової душі в світі, що зробила б неможливою появу диктаторів.

Ця війна — то кріза; суд Божий над світом. Бог, творець світу поставив закони для своїх творінь. Коли ті закони нехтується, то з того мусять вийти певні наслідки. Наслідки нехтовання Божих законів є гріх, з якого випливає нещастя як вияв Божого суду. Бог карає розважно. Історія виробляє той суд Божий над світом. Доказом того є упадок Єрусалиму. Світ збирає овочі з того насіння, що його засівав століттями. Те, що діється тепер на наших очах не є вислідом одного дня чи ночи, або десяти чи пятдесяти років.

Далі монс. Шін сказав, що демократія має в собі великі цінноші, що їх треба зберегти. Це: вартість людини й ті чотири свободи, що їх проголосив Рузвелт; свобода від недостатку, свобода від страху, свобода бесіди й свобода релігії.

Ми мусимо ці скарби зберегти, а це можемо зробити одиноко через привернення Божої справедливости й викинення схиблених поглядів про поступовість, науку, матеріялізм, релятивізм і свободу.

Теорія поступовости твердить, що людина сама, без Божої ласки може постепенно ставати з поступом часу ліпшою. А тимчасом війни новіших часів як: наполеонські, французько-пруська війна, перша світова війна і теперішня війна, що показують? Чи поступ людства? Багато сподіється гаразду від розвою науки. Наука має свою велику вартість для людей, та сама не вистарчає. Ось у Німеччині високо станула наука, але до чого вона довела? А японці перебрали науку з нашої західньої цивілізації, але що за мир і добро вони роблять?

Є такі, що не вірять у душу й позагробове життя й ставлять за одиноку ціль життя людини **матеріяльний** добробут. Всякий недад можна вважати, як виплив з того факту, що людина не є вповні вдоволена й щаслива. Якщо б матеріялізм мав би бути ціллю життя людини, то якраз той матеріяльний поступ, що його зробило людство в історії повинен би принести людям мир і щастя. А чи так є? Показується, що найбільше розбитими людьми на світі є не бідаки, а богачі; а вони не тому почуваються нещасливі, що не мають матеріяльного добробуту, а тому що втратили правдиву ціль життя.

Релятивізм навчає, що нема в дійсності ріжниці між добром і злом, що всяку того рода ріжницю видумали люди та що суспільність з часом усуне ті всі заборони і тоді людина буде вільна. Якщо нема ріжниці між добром і злом, між правдою й неправдою, так скажіть тоді, чому Гітлер робить зле? Або знову як те є правда й воля, що приносить користь, так тоді хіба японці добре зробили, що бомбардували Пирл Гарбор.

Якщо наші зусилля привернути мир у світі мають увінчатись успіхом, то треба, щоб союзні народи викинули геть з корабля демократії того рода шкаралупи. Ми є в переходовім періоді; потім наступить панування Христа або Антихриста.

Є в демократії річи, що за них не варта воювати і ми не сміємо бажати повороту передвоєнних обставин, до давного стану, якщо не хочемо, щоб знову появився якийсь інший Гітлер. Але є в демократії річи, що за них варто воювати, це ті чотири свободи. І одним з найважніших завдань союзних народів має бути боронити правду й справедливість проти зовнішнього й внутрішнього лиха.

СВІТЛО БОГОСЛОВІЯ

ВИЯСНЕННЯ РЕЛІГІЇ В ІСТОРІЇ ЛЮДСТВА

Постійність і загальність релігійности в життю народів безперечно має свою причину, бо нічого в світі нема без причини. Та причина не може бути будь якою; вона мусить бути вистарчальна причина, відповідаюча природі явища й тому вона як і саме релігійне явище, що його спричинює, має бути загальна, це значить знаходитись у всіх народів, а також постійна, цебто існувати завжди, в кожному часі.

Того рода причиною може бути тільки сама природа людини. Людська природа, помимо всяких ріжниць клімату, обставин життя й культури, все й всюди є суттєво однакова. Вона завжди є розумною й свобідною істотою. Отже справжнього вияснення й кореня постійного й загального явища релігійности людини треба шукати не в якихось припадкових чинниках, що тільки в обмеженому часі, або тільки в деяких людей можуть мати певний вплив на формування їхніх релігійних поглядів чи почувань, а в самій природі людини.

І справді, придивляючись уважно до душевного життя людини, її найглибших стремлінь, знаходимо в ній розвязку тієї великої загадки релігійности людей упродовж цілої історії. А вона є така:

Людина всею своєю природою бажає повного щастя. Це її остаточна ціль. Те щастя лежить у досягненню такого добра, що дало б її досконале й трівке вдовілля.

А що релігія й тільки релігія може дати людині те найвище добро, тому то вона є найглибшою потребою людини. Звідси слідує також і те, що релігія мусіла бути й завжди буде в життю людей як природне й конечне явище.

Розберімо це докладніше!

Людина, яка вона й не була б та й де й коли вона не жила б, все була й є розумною й свобідною істотою й в своїй природі має глибоко вкорінене бажання повного та досконалого щастя. Тим вона дуже відріжнюється від звірини, що не має ні розуму ні свобідної волі, а живе лишень змислами й тому не може мати поняття про досконале та трівке щастя й його бажати. Звірина через те, що є без розумної душі, як тільки має заспокоєні всі обмежені потреби й вимоги своєї змислової природи, почувається вповні спокійною й ніяких більших та вищих бажань не має й не може мати, бо не має розуму, що їх зроджував би.

Не те людина. Вона крім змислів має ще розум і свобідну волю. А розум у своїм пізнаванню виходить далеко поза вузькі й ограничені рамки змислового пізнання. Людський розум пізнає не тільки річи поодинокі, матеріяльні, часові; він творить собі загальні поняття й сягає аж у вічність. Він має поняття про досконалу правду й довконале добро. Він далі ставить собі такі великі питання: Звідки взялась людина на землі й пощо вона тут живе?.. Який є змисл буття-життя? Яка остаточна ціль людини? Де за нею шукати? В нас самих, чи поза нами? Тут на землі, чи аж там поза гробом? Чи наша душа є безсмертна, чи гине з тілом? Чи є життя поза гробом? Яке воно? Як стати вповні щасливим? і т. д. На ці всі питання шукає певної й обоснованої відповіди.

І шляхом розумовання людина доходить до переконання, що ціллю її життя є повне та досконале щастя, що те щастя певно існує й його можна осягнути. Цього вимагає закон доцільности, що його помічує людина всюди в природі. Коли все, що в природі має свою остаточну ціль і в досягненню тієї цілм знаходить своє совершенство й задовілля, то так само мусить бути й з людиною.

Це думає розум людини. А воля, під впливом тих думок бажає щастя, того добра, повного, трівкого; що зробило б людину вповні задоволеною. І те природне та основне бажання, що родиться із розумних основ і є головною пружиною всіх її другорядних стремлінь не може бути даремне. Йому мусить відповідати десь дійсний предмет, бо інакше зі всіх істот на світі одинока людина була б якимись дивоглядом, що мала б вроджене й все своє життя носила б безцільно велике бажання повного щастя, що його ніколи й ніде не могла б заспокоїти. А таке припускати — то абсурд.

З людської отже природи випливає у людини туга за щастям і пошукування за ним та намагання його осягнути.

Ці глибокі стремління душі є в кожної людини; ріжниця є хиба лиш та, що в людини культурної вони є більш розвинені й більш свідомі, а в людини примітивної вони є менше розвинені й менше свідомі, а більш інстинктовні.

У своїй погоні за щастям людина приходить до переконання, що ніякі дочасні матеріяльні, проминаючі та обмежені добра не можуть задоволити вповні всіх її душевних бажань і дати її повне щастя. (Премарна марнота й все марнота (Екkл. 1:2). І тому бачить, що треба її шукати своєї остаточної цілм, свого повного щастя в нематеріяльному світі, в світі духа й в вічності. Бо як його нема тут, то тільки там воно мусить бути.

Далі розум веде людину до відкриття тієї правди, що те найвище й досконале добро, що може заспокоїти на завжди всі потреби й бажання душі, мусить бути вічне, безконечно досконале, а ним є якраз Бог.

Так то дві головні сили людської душі, розум і воля у своїх стремліннях кладуть трівку основу під релігійність людини.

Коли людина своїм досліджуванням дійшла вже до тої правди, що остаточна ціль її життя є досконале щастя й що те щастя є в вічності й в Бозі, тоді вона на тім не спиняється. Силою льогічної послідовности вона доходить до пізнання своєї залежности від Бога й обовязку Його почитати, Йому служити, стерегтись злого, а робити добро, щоб подобатись Богові й в нагороду отримати вічне щастя. Так отже сама природа веде людину до релігії й релігія належно розвинена обіймає правди віри, етику й обряди. Релігія дає розвязку людині всіх найважніших життевих питань, заспокоює вимоги розуму й волі, дає людині змисл життя й веде її до остаточної цілм й дає спокій душі. Релігія отже випливає з найглибших стремлінь душі людини й тільки вона може заспокоїти її найбільші потреби.

Без релігії людина не має ясного світогляду, не має цілм життя та не знає певного шляху до свого щастя. Її життя без глибокого змісту. Вона стоїть у суперечности зі собою й своїми природними стремліннями. І тому безрелігійна людина мусить почуватися несупокійною, пригнобленою, незадоволеною. Така людина часто, особливо в противностях, попадає в песимізм і розчарування, легкодушно марнує своє життя в проступках, а деколи навіть кінчить його насильною смертю. Сказане потверджує досвід многих та переживання і визнання тих, що жили в безрелігійності, а відтак станули релігійними людьми.

Як бачимо то релігія є чимось зовсім природним і конечним людині, щоб заспокоїти її слушні вимоги й ця конечність вияснює нам чому релігія все була загальним й постійним явищем у історії людства.

Прослідивши оттак історію релігій і найглибші бажання душі людини, ми дістали історично-психольогічний доказ на потребу релігії й обовязок визнавати релігію кожною людиною. Цей доказ безпосередно доказує потребу релігії для людини, а посередно доводить нас до пізнання існування Бога й обовязку Його почитати. Як би так дійсно Бога не було, тоді не можливий був би той спонтанічний, постійний, загальний й природний обяв віри в Найвищу Істоту — Бога й прямування до Нього як своєї остаточної цілм-щастя. Коли б так відкинути існування Бога, то хіба мусілося б приняти за правду такий абсурд, що людина є істотою противорічною, незрозумілою й найбільш нещасною і то якраз в найзнесліших своїх поривах і прямуваннях, бо прямує нашляхетнішими поривами своєї душі до того, чого в дійсности нема. А таке прийняти чейже годі.

З повищого доказу виходить, що атеїзм і безрелігійність не є й не можуть бути загальним явищем у людей, ані не випливають з глибин душі людини. Безрелігійність є лише виїмковим явищем і то не в примітивних людей, що йдуть за нахилом природи, а є хоробливим обявом у народів зіпсутих надуживанням цивілізації й культури, й зроджується часто з недбальства про річи надзмислові, з ложного виховання й пересудів, зі зіпсутого серця й хотіння вести свавільне життя, або там де верховодить атеїзм, ще й зі страху, щоб не стратити хліб, славу, уряд чи інше дочасне добро.

Релігійність знову тому, що є природним і здоровим обявом людської душі, що все та сама лишається, вона ніколи не загине в людстві. Однак, щоб релігійність цвила й видавала гарні овочі, треба її захоронювати перед шкідливими впливами й розвивати релігійною просвітою й вихованням, вже від ранніх літ у людини.

Кожний передплатник "Світла" нехай приєднає бодай одного нового передплатника!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ГРИГОРІЙ БОГОСЛОВ

Святий Григорій Богослов або Назіянський — це один із найславніших святих Католицької Церкви, грецького обряду.

Молоді літа.

Народивсь св. Григорій скоріше від св. Василія Великого, перед 329 роком, ув Аріянзі коло міста Назіянзу, в кападокійській провінції римського цісарства. Батьком його був св. Григорій Старший, перше багатий дідич і урядник, довгі роки поганин, а згодом ревний, святий християнин і 45 років епископ міста Назіянзу. Матірю святого Григорія була св. Нонна. Була то жінка, що її можна назвати зразком досконалости. Першусього вона навернула свого чоловіка до Христової віри, згодом, коли вже в пізніших літах подружого життя випросила собі в Бога сина, щоб його посвятити на службу Богові, то вже як малу дитину вона вчила Григорія дотикатися святих книг, щоб хлопчик із-малечку привикав шукати святої забавки. Свята Нонна була така милосерна, що говорила: "Я хотіла б продати себе й своїх дітей, щоб одержані за те гроші роздати вбогим." А коли молодому Григоріеві подарувала першу святу евангелію, то сказала: "Памятай, що я випросила тебе в Бога й одного тільки хочу, щоб ти був досконалий."

Мав іще св. Григорій брата, св. Кесарія, й сестру, св. Горгонію. Була то родина, що в ній усі розуміли й сповняли слова Господньої молитви:" Да будет воля Твоя, яко на небеси і на землі." Всі трое дітей, виховані старанно й набожно, головно св. Нонною, стали згодом святими дітьми Католицької Церкви.

У високих школах.

Молодий Григорій і його брат Кесарій учились у найвищих школах тодішніх часів. Свою науку почали в кападокійській Кесарії, де обидва брати познайомились із св. Василієм Великим, що був там також на студіях. Григорій займавсь особливо наукою красномовства й філософії, бо він задумав стати правником. З Кесарії кападокійської Григорій виїхав на дальшу науку до Кесарії палестинської, потім до Олександрії, де вчився Кесарій, а опісля, по короткім побуті в Єгипті, вибрався на доповнення своєї науки до Атен.

Подорож до славної грецької столиці відбував Григорій морем. Під час тієї подорожі зірвалась була така страшна буря, що здавалось, що всіх жде неминуча смерть. Ту свою подорож так описує сам Григорій. "Час до плавби був найбільш недогідний, та мене гнала пристрасть до наук і додавало певности те, що моряки були свої люди. Та вже на початках постигла нас така буря, що моряки здавна не памятали подібної. Двадцять днів і ночей ми погибали, а я навколішках призивав на поміч Бога, що царює на небі. Побачивши неминучу смерть, усі попали в тривогу, та я бідний боявсь іще більше всіх за свою душу, бо я був у небезпеці вмерти нехрищеним і серед погубних вод я бажав духовної води. Тому просив я в Бога хоч малої проволоки. Так терпів я, а зо мною терпіли й мої батьки, бо в нічнім видінні пізнали були, в якій я був небезпеці. Вони з суші несли мені поміч своєю молитвою, про що я довідався пізніше. І море стало втихомирюватися. А тоді я прирік, що як я врятуюся, то посвячуся геть чисто Божій службі; і через те приречення я вирятувався."

Григорій і Василій.

Коли Григорій прибув щасливо до Атен, то там знову стрінувся із св. Василієм, що також прибув до Атен на науку. Тепер обидва юнаки стали собі сердечними, невідступними другами, так, що св. Григорій каже про ту дружбу: "Ми були одним серцем і одною душею." Та не тільки своєю дружбою були вони замітні; своїми чеснотами й мудрістю Григорій і Василій перевищували своїх шкільних товаришів, дивували професорів, а всім давали добрий приклад. Разом із ними ходив тоді до школи пізніший цісар Юліян, що відступив був від Христової віри й старався завести в державі поганство Про того Юліяна Відступника Григорій уже тоді сказав сумне, пророче слово: "Ох, яке нещастя виховує собі Греція!"

По скінченні науки в Атенах, де Григорій перебував довше від св. Василія, бо аж 10 років, він через Царгород вернувся до батьківського дому. Було йому тоді 30 років. Аж тепер, коло 359 року прийняв він велику тайну св. хрищення.

З якими плянами вернувсь Григорій із Атен додому, трудно збагнути, але те певне, що не ту дорогу життя вибрав він собі тепер, що до неї приготовлявсь у школі. Під час побуту в домі батьків Григорій забажав острішого життя, а коли в тім часі св. Василій, що понтійській пустині над Чорним Морем молитвою, працею, постом і розважуванням св. Письма приготовлявсь до свого післанництва запросив Григорія до себе, він охоче пішов за покликом свого друга. Там провів Григорій із св. Василієм кілька щасливих років, що в них вони були якнайдальше від світу, а якнайближче Бога.

Божий слуга.

З того святого затишку вивів св Григорія батьків поклик, щоб вертався додому й поміг старому, тоді вже понад 80-літньому епископові Назіянзу, в завідуванні дієцезією й усім господарством. А що батько думав, що більше помочі матиме він від сина священика, то на бажання також і назіянських громадян, під час одного свята, висвятив несподівано Григорія в своїй катедрі на священика, на що Григорій і не зовсім погоджувався. Заскочений такою несподіванкою й заляканий новою гідністю, що від неї, в свідомості своєї негідности, він завжди відсувався, Григорій утік до св. Василія в понтську пустиню. Перебув там від Богоявлення до Великодня. На просьбу батька вернувсь Григорій по 10 тижнях до Назіянзу й осів там на довгий час, помагаючи старому батькові в його важливих обовязках, до чого, як тепер думав, покликав його сам Бог.

Як священик став він ревним помічником батька й гарячим проповідником Божого слова. За порадою св. Василія написав він після смерти сумної памяти цісаря Юліяна Відступника (363 р.) дві мови, що в них із незрівняною красою описує перемогу християнства над поганством.

В 369 р. вмер його брат св. Кесарій, цісарський лікар у Царгороді. Був то муж, що серед розкошів цісарського двору, в час найбільшого переслідування, ересей і поганства, вів найсвятіше життя так, що опісля став залічений між католицьких святих. Свій природній біль і жаль по страті такого сина батьки жертвували Богові. Св. Нонна під час поминального богослуження й похвальної проповіди, що її виголосив Григорій, стояла не в жалібних, але в світлих одежах, бо смерть у християн, то не смуток, а радість для тих, що дивляться на неї очима віри. Згодом умерла також і сестра св. Григорія, св. Горгонія, що й її Григорій також попрощав надгробною проповіддю.

На той час припадає також одна велика заслуга св. Григорія. Старий епископ Григорій прийняв був неправовірні ухвали собору в Ріміні, що мали приеднати еретиків т. зв. півcovаріян. Той крок став причиною великого негодування між вірними католиками, головно монахами. Назрівала небезпека розбиття релігійної єдности. Тоді тією справою зайнявся св. Григорій Богослов і довів щасливо до порозуміння.

Григорій епископом.

Між тим св. Василій Великий став у 370 році, після смерти Євсевія, епископом Кесарії і митрополитом кападокійської провінції. В тім часі цісар Валент із прокуратором Модестом старались закріпити в Кападокії аріянську ересь; однак це їм не вдалось головно через поставу св. Василія, що сміливо ставав ув обороні правдивої віри. Щоб зломити вплив св. Василія, цісар поділив Кападокію на дві провінції. Це використав Антим, епископ Тіяни, столиці новоствореної провінції; він почав уважати себе за митрополита тієї провінції й виступати проти св. Василія. Щоб закріпити мабуть своє становище, св. Василій створив нове епископство в Сазимі, малім, нездоровім містечку, що лежало на границі обидвох провінцій між Назіянзом і Тіяною, й на епископа тієї нової столиці призначив і висвятив св. Григорія. Григорій прийняв епископські свячення, але дуже неохоче; а що староста Сазими був явно противний тому епископству, то Григорій ніколи навіть не був у Сазимі, хоч Св. Василій напоминав його, щоб обняв той владичий престіл. Через те два колишні други порізнилися. Згодом настала між ними знову згода, але не вернулася давня сердечність. Потім Григорій залишився далі в Назіянзі й був помічником свого батька, а коли наступного року батько вмер, Григорій, хоч дуже рвався до тихого, самітнього життя, управляв назіянською епархією. Між тим умерла й св. Нонна. Вільний тепер від епископських обовязків, а крім того знеможений недугою виїхав Григорій 375 р. до ісаврійської Селевкії, де в монастирі св. Теклі провів 5 років так милого йому аскетичного життя.

Св. Григорій у Царгороді.

Коли так св. Григорій здалека від світу віддававсь богомільному життю в монастирі, прийшла до нього сумна вістка, що його друга, св. Василія Великого, покликав Бог 1 січня 379 року по небесну нагороду. А що між живими не було вже ні брата, ні сестри, ні батьків, то тепер св. Григорій лишився сам.

Та в тім часі Бог покликав його до важливої справи. Саме тоді вмер цісар Валент. Смерть того еретика й гонителя католиків принесла спокій Католицькій Церкві. Правовірні владики задумали відновити правдиву віру й релігійне життя по найбільш опущених провінціях і містах через обсаду тих станиць ревними душпастирями. В найбільшому упадку була церква в Царгороді, де близько 40 літ господарювали аріяни. Там горстка вірних католиків, що ще осталась по аріянським переслідуванні, не мала навіть своєї церковці для відправи богослужения. Ті епископи, що думали про релігійне відродження в Царгороді й знали св. Григорія, вислали до нього послів із просьбою, щоб він замешкав у Царгороді й розпочав душпастирську працю. Григорій, що так дуже любив спокій, лякався царгородського заколоту, підкупства й насильства; тому не хотів згодитися на предложення епископів. Але вкінці зробив це для Божої справи й виїхав до Царгороду.

В тій пишній цісарській столиці не прийняли люди св. Григорія з відвертими раменами. Вони привикли були до пишности й виставности, а Григорій приїхав убого одягнений, передчасно похилений, лисий... Та мав Григорій за собою щось таке, чого не було в Царгороді: святу правду. Незабаром, силою тієї католицької правди, а також своєї красномовности та ревности, той нуждар-епископ почав притягати до себе народ тисячами. Не мавши готового місця для своєї святої праці, Григорій замешкав у своєї сестрінки Алипіяни, й той дім, що в ньому проживав, перемінив на церковцю Христового Воскресения (Анастазіс). З тієї малої твердині почав робити велику католицьку офензиву. В тій церковці виголосив св. Григорій свої славні проповіді про Пресвяту Тройцю, що зеднали йому почесну назву — Богослова.

Правовірний народ зрадів. Відітхнув свобідніше. По великім Царгороді розніс веселу новину про святого красномовця з церкви Воскресения. А еретики-аріяни й аполінаристи заметушились, залютували і тоді всю свою ненависть звернули проти святого Григорія. Розпускали про нього різні наклепи, вдирались до його церкви, нападали на нього, били, обкидували камінням, волочили по судах як заколотника. А св. Григорій серед тих багатьох зневаг і терпінь потішав себе тими думками, що як його противники мають сильнішу партію, то він має кращу справу; як вони мають церкви, то з ним є сам Бог; як при них стоїть народ, то при нім стоять святі ангели. Крім того він знайшов признання й потіху між кількома найславнішими людьми того часу.

Св. Григорій патріярхом.

Та настали ще кращі часи для Католицької Церкви й католицького народу. В 380 році цісар Теодосій прийняв святе хрищення з рук католицького епископа з Тесалоніки, а зараз потім видав декрет, що ним приказав усім своїм византійцям визнавати тільки ту одну віру, що її визнає папа в Римі й патріярх ув Олександрії. Коли цісар прибув згодом до Царгороду, дав тодішньому патріярхові, що був аріянином, до вибору: прийняти католицьку віру, або покинути місто. Аріянин вибрав те друге, а тоді цісар рішився посадити сейчас св. Григорія на царгородськім патріяршім престолі. Бо хоч св. Григорій був уже як епископ у Царгороді, та він не був іще епископом Царгороду. Коли найближчий синод потвердив те цісарське назначення, Григорій обняв серед великої урочистости й окликів народу патріярший престіл. Та не багато місяців був св. Григорій патріярхом. Коли під час другого всесвітнього собору, що відбувсь у Царгороді 381 року, умер голова собору св. Мелетій, архіепископ антіохійський і св. Григорій перебрав провід собору, він піддав від себе думку, щоб наслідником Мелетія, для закінчення антіохійської схизми, вибрати Павлина, Мелетіевого противника; та члени собору відкинули ту думку. Згодом прибули на собор египетські й македонські епископи, що видвигнули проти Григорія закид, що він не зрікся урядово епископства в Сазимі й тому, згідно з 15 каноном нікейського собору, не міг стати законним архіепископом Царгороду. З табору його противників було навіть настовання на його життя. Побачивши такий спротив, Григорій, що любив завжди спокій, вирішив зректися царгородського престолу й головства на соборі. "Якщо мій побут на престолі столиці Константинополя веде до замішання", промовив на зборах до отців собору, "я готовий, як Йона, на те, щоб для втишення бурі, викинули мене в хвилі, хоч я не викликав її. Якщо всі йшли б за моїм прикладом, Церква мала б спокій. Я ніколи не бажав тієї гідности й прийняв тягар на себе з великою неохотою. Якщо ви уважаєте це за відповідне, я можу відїхати."

Цісарську згоду на відїзд одержав із трудом. Коли ж уже ніщо не стояло йому на перешкоді, св. Григорій попрощався сердечно в зворушливій проповіді з отцями собору і з народом в престольній церкві св. Софії й виїхав до Назіянзу.

Виїзджаючи з Константинополя св. Григорій лишив по собі велику памятку: врятовану й закріплену католицьку віру й це в найбільш чорній годині католицької справи, головно на Сході. Лишалось по ньому також добре відношення до наслідника на царгородськім престолі, Нектарія, хоч той стояв багато нижче від свого святого попередника.

Останні роки.

В Назіянзі застав св. Григорій ще далі від смерти батька необсаджений епископський престіл. Із конечности управляв тією епархією аж до часу приходу нового епископа, що ним став у 383 році за його старанням його кузен Евлалій. Тоді перенісся на свій родинний хутір в Назіянзі, де вже провадив зовсім тихе, приватне життя. Під кінець свого життя Григорій написав кілька побожних поем, почасті для своєї власної розривки, почасті для поуки інших. Ті вірші складав св. Григорій на те, щоб християнській молоді заступити твори поганських авторів-поетів, поборювати еретиків, або ще й тому, що сам любувався в поезії. Особливо цінна є його досить довга поема "Про себе самого", що в ній св. Григорій описує у гарних віршах своє власне життя й свої переживання. Крім того писав св. Григорій різні листи й проповіді. За його богословські проповіді про Пресвяту Тройцю, виголошені в Царгороді, в церковці Господнього Воскресения, халкедонський собор надав йому назву "Богослов" і та назва прийнялась загально в Церкві. Таку славну назву має ще тільки св. Іван Богослов.

Умер св. Григорій Богослов у 80 році життя в тім самім Аріянзі, де й народився. А вмер у такім великім відокремленні від світу, що хоч належав до найславніших святих Католицької Церкви, ми тепер навіть не знаємо певне, чи він умер 389 чи 390 року. Поховали св. Григорія коло могили батька — св. Григорія Старшого. В 950 році, за цісаря Константина Багрянородного, перенесено нетлінні мощі св. Григорія до Царгороду й зложено в церкві св. апостолів, при мощах св. Івана Золотоустого. Згодом перенесено частину св. мощів до Риму, де вони досі спочивають на вівтарі ватиканської церкви святого Петра.

Вже сам життєпис св. Григорія Богослова говорить нам, що був він людиною великих дарувань, а одночасно ніжної, покірної й миролюбної вдачі. При спокійному й приязному середовищі він міг працювати з великим успіхом для добра Церкви. Такого середовища й оточення він не знаходив, за винятком хіба Назіянзу. Почувавши себе в світі зле, він інстинктовно шукав самоти й там віддававсь богомільному життю й літературній праці. Прилюдна праця й утеча на самоту чергувались у його житті. Під цим оглядом він не подібний до св. Василія Великого, що нічим не зражувався, вмів видержувати труднощі й спокійно переводити до кінця почате діло. Зате він перевищує св. Василія своїм красномовством і літературним талантом. Св. Василій у слові й письмі визначавсь простотою, зате св. Григорій використував усі засоби красномовства й стилістики. Його твори, навіть прозові, повні образовости й життя, а при тому всі вони писані з подивугідною легкістю. В пізнішій, византійській добі був тому св. Григорій Богослов найбільш цінним християнським письмен-

---

КОНЦЕРТ АРТИСТА-СПІВАКА МИХ ГОЛИНСЬКОГО В КАЛГАРІ, АЛТА.

В дорозі з Венкуверу до Саскачевану на дальшу концертову поїздку, наш славний співак Михайло Голинський затримався в Калгарах та на запрошення місцевого відділу К.У.К. дав свій концерт у салі Українського Народнього Дому в пятницю, 2-го жовтня вечером. Саля була переповнена по самі береги українським громадянством і горсткою англійців, любителів співу.

Шановного гостя коротко привітав на сцені п. Павло Байрак, голова місцевого К.У.К.

Потім шановний гість-співак почав свій концерт. Захоплення присутніх було таке велике, що по кожній пісні бурливим оплескам не було кінця. На загальне домагання слухачів артист мусів відспівати кілька пісень надпрограмових.

Програма складалась переважно з українських пісень, а дві пісні були відспівані по англійськи і дві з італійських опер.

При пяні знаменито акомпаніював наш молодий, добре відомий пяніст, п. А. Головач з Едмонтону.

Слідуючого дня появились довші рецензії в місцевій англійській пресі з високими похвалами на адресу нашого співака. Критики підчеркнули, що надзвичайно мило було його слухати у виконанню англійських пісень. Розголос про нашого співака пішов так скоро по місті, що робляться старання, між англійцями, щоб знов запросити нашого співака десь у грудні та тим разом уже виступив би він у великій театральній салі, щоб було можливо многим його слухати.

В неділю, 4-го жовтня, в 5-ій годині пополудні, старанням К.У.К.-а відбувся в "Клоб Кафе" гарний бенкет у честь п. Голинського та пяніста А. Головача. Около пів сотні присутніх засіло до столів.

Підчас цього прийняття коротко промовляли слідуючі: Всч. о. Я. Чиж, Всч. о. М. М. Сирник, котрий якраз того дня приїхав до Калгар щоб обняти місце пароха в місцевій греко-католицькій парохії, інжинір І. Зварич, І. Купчик, пані А. Боянівська, П. Байрак, А. Головач, а при кінці говорив сам п. М. Голинський, котрий поділився своїми враженнями за час своєї співацької карієри. Бенкет пройшов з великим успіхом, а відтак відпроваджено шан. артиста на залізничий двірець, звідки він у товаристві п. Головача відїхав у свою дальшу концертову подорож, щоб одушевляти наш український нарід рідною піснею, а чужинців познайомлювати з нашою мистецькою культурою.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
має на продаж
ЛІТУРГІКУ гр. катол. обряду (*THE EASTERN RITUAL*) видану по англійськи в Злуч. Державах на крейдовім папері. Сторін має 92 і багато ілюстрацій. Ціна з поштою $1.25.
Замовляти на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

— **Рада Воєнних Цін і Торговлі** видала розпорядок, що від 6. жовтня, вільно купувати нову фармерську машинерію й додатки тільки за дозволом уряду.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ.

ЄРЕТИКИ

Коли в египетській пустині жило багато пустинників, був між ними один монах, що звавсь — Агатон і визначивсь більш усіх великою покорою й терпеливістю. Деякі монахи хотіли випробувати його покору, тому ж одного дня зайшли до його келії й сказали: —

Брате Агатоне, ми прийшли сказати вам, що ви є дуже горді й зарозумілі. Чому ви погорджуете всіми нами, уважаючи нас за менше побожних від себе? Це мабуть тому, що ви таким чином хочете закрити свою облуду.

На такі прикрі слова Агатон не розсердився, тільки відповів спокійно й лагідно:—

Я є справді найбільший грішник!

А впавши монахам до стіп додав —

Моліться за мене до Бога, щоб простив мені мої провини; тільки ваші молитви зможуть виеднати мені милосердя в зневаженого Судді.—

Та ми маемо сказати вам іще одне; — почали знову монахи; деякі люди говорять, що ви — еретик.

На такий закид Агатон підніс скоро руку догори й заперечив живо: —

Вибачте, це — то вже зовсім неправда! Хоч який лукавий я можу бути під іншим оглядом і винний різних інших гріхів, то все таки я не є аж такий злочинець, щоб я мав тратити свою частку в Ісусі Христі через ересь! Нехай це буде далеке від мене!

Тоді монахи стали навколішки перед Агатоном і спитались: Брате, чому ти не боронився ні словечком на різні інші закиди, а показав відразу таке велике обурення на закид, що ти є еретиком?

Тоді Божий угодник дав їм таку відповідь:

Коли ви закидали мені гордість і зарозумілість, тоді я мовчав, бо це була правда й тому годилось мені переносити терпеливо нагану, що на неї я заслужив; на закид гріха мовчав навіть сам наш Божественний Учитель, Ісус Христос, хоч був зовсім невинний, а я, дійсно винний, не мав мовчати? Та з ересю річ мається зовсім інакше. Бути еретиком, це значить: заперечувати явно те, що обявив Бог; ересь нищить цю віру, що без неї ніхто не може бачити Бога й передає душу сатані. І так, як ніхто не повинен бажати бути Божим ворогом, чи бути відлученим від Нього в вічності, так само ніхто не повинен згодитись на те, щоб його несправедливо називали — еретиком.

Св. Іриней так говорить про еретиків, а головно про ложних учителів: "У своїх еретицьких крутійствах вони чваняться, що знають те, чого не голосити пророки, чого не навчав Христос та чого не передали апостоли. Вони не придержуються того порядку й звязку, що є в св. Письмі, але, скільки можуть, відділюють одну правду від другої. Переклади роблять по своїй вподобі, а правді надають таке значіння, що відповідніше для них; із одної правди вони роблять іншу й зводять багато людей перекрученими словами Спасителя. Це так, наче б хто розбив статую короля, що її зробив був справжній артист зі золота й самоцвітів, а потім із тих кусників зліпив статую собаки й показуючи несвідомим людям подобу собаки, зроблену з золота та самоцвітів, переконував людей, що це образ короля; він міг би навіть насміхатись із тих людей, що не хотіли б прийняти подоби собаки за подобу короля. Так, як нераз подають за оповідання бабунь вискази повибирані з розмов і приповідок, та за божі слова підставляється свої власні видумки."

На тих фарбованих лисах, що крутійством поширюють фальшиві віри, добрі й розумні люди пізнавались із давендавна; та інші, мов не бачили обману, дались зловити на їхню вудку. Сумно, що й між українцями були такі, що дались зловити на ложновірський гачок і перейшли в табор противників правдивої Христової Церкви. З того — ні Христос не буде мати слави, ні вони спасіння.

Так писав св. Іриней в своїм листі до Флоріна, що поширяв фальшиву науку: "Можу впевнити тебе перед Богом, що як св. Полікарп, епископ із Смирни, почув би твою науку, він заткав би собі відразу уха й своїм звичаем сказав би: "Милосердний Боже! І Ти дозволив мені дожити того, щоб почути такі фальші! І втік би зараз."

Св. Іван хотів піти раз до купелі, та як почув, що в тім самім домі є також еретик Керинт, зараз забравсь звідти, кажучи, що він боїться, щоб часом не завалився дім через того злого чоловіка.

Св. Полікарп стрінув раз еретика Мартіона, що відізвавсь до Полікарпа: "Чи ти знаеш мене?" А св. Полікарп відповів: "Так, я бачу в тобі першого родича сатани;" й пішов дальше своєю дорогою.

Так треба кожному захоронюватись перед ворожою агітацією. Втікай від агітаторів!

Арій був священиком у місті Александрії, в Египті. Пізніше захотілось йому стати ще й епископом того міста, та вибір впав на гіднішого від нього — на священика св. Олександра. Це так розлютило гордого Арія, що коли новий епископ Олександер говорив науку про божество Ісуса Христа, Божого Сина, що Син є зовсім такий, як Отець, Арій став насміхатись із епископа, називаючи епископа — еретиком!— Син, говорив Арій, мусить бути менший від Отця, бо інакше не був би Сином. А коли Ісус Христос менший від Отця, то не є правдивим Богом!

Такими бесідами збаламутив гордий Арій багато людей і створив ересь аріян, що не признавала Ісуса Христа правдивим Богом. Аріянська ересь накоїла була між людьми дуже багато лиха.

Леовіґільд, король Візиготів, що належав до еретиків аріян, управляв державою разом із своїм сином — Герменеґільдом, подруженим із католицькою княжною Інґондою. Як тільки молода княжна прибула на королівський двір, стали там намовляти її, щоб покинула католицьку віру й стала аріянкою. Колиж усі заходи на ніщо не придались, бо Інґонда стояла непохитно при правдивій вірі, стара королева впала в таку лють, що одного дня вхопила Інґонду за волосся, кинула її на землю, побила аж до крови й скопала сильно ногами. Герменеґільда так заболів той учинок матері, що втік із Інґондою до Севілі й там, заохочений своею побожною дружиною й поучений тамошнім епископом Леандром, сам став католиком. Розгніваний до крайности на сина, старий король Леовіґільд прогнав його найперше з краю, а потім казав зловити й замкнути в одній вежі. До тюрми післав аріянського епископа, щоб намовив Герменеґільда до повороту до аріянства, та що батько обіцяв привернути йому всі давні достоїнства й участь в управі королівства. Та Герменеґільд із обуренням відкинув еретицьку намову й відправив із нічим аріянського спокусника. Це так розлютило старого короля, що післав до тюрми вояків щоб убили Герменеґільда, що ставсь мучеником за католицьку віру 585 року.

Такими облесними намовами, тюрмою, а навіть смертю, поширяли еретики свою блудну науку. Та вірні діти правдивої Христової Церкви стояли непохитно в св. вірі й своею кровю та смертю засвідчували перед усіми, що одиноко правдивою Христовою вірою є — католицька віра.

Цісар Максим переслідував у 4 столітті еретиків прискиліян мечем і огнем. Задумував навіть післати цілу армію до Еспанії, щоб вигубила всіх еретиків. Та св. Мартин, туронський епископ, прибув чимскоріш на цісарський двір у Тревірах і благав цісаря, щоб не переслідував еретиків, але поводивсь із ними лагідно, бо так приказує нам наша християнська релігія.

Ніколи не вільно погодитись із еретицькою наукою, та з самими еретиками й схизматиками треба поводитись по-християнськи, бо ми всі діти одного небесного Вітця.

МИХАЙЛО ГОЛИНСЬКИЙ У ВЕНКУВЕР.

З нетерпеливістю ждали українці Венкуверу на день 26 вересня, бо з оголошень і часописів довідалися, що того вечора відбудеться в Венкувері концерт нашого славного співака пана М. Голинського.

Вже годину перед назначеним часом люди почали сходитися до просторої концертової залі Готелю Венкувер. Кілька хвилин перед самим концертом пан Мельник, член комітету представив нашого артиста. На означену годину входить пан Артист на сцену а з ним його акомпаніст п. Амврозій Головач. З появою пана Голинського на сцені заля неначе ожила від гучних оплесків. Потім настала тишина. Увага всіх звернулась на співака. Пан Головач заграв вступ до пісні по чім залунав багатий і дзвінкий голос пана Артиста. Ніхто з присутних не забуде тої хвилі, коли почув рідну пісню відспівану з надзвичайним артизмом і чуттям нашого славного співака.

По скінченню першої пісні — гучні спонтанічні оплески. По короткій павзі слідувала друга пісня і так до кінця концерту. Слухачі були переняті співом що й не спостереглися, що концерт зближається до кінця і що пан Артист вже співає: Бувайте здорові... згадайте про мене хоч раз... Жалко було слухати тих слів бувайте здорові, бо ще хотілося б довго слухати такого співу. На кінець слухачі винагородили пана Голинського рясними оплесками. Пан Артист вичитав з лиць слухачів, що вони ще раді би хоч ще раз почути його, бо хто зна чи буде нагода коли більше так зійтися. І ось ще раз виходить на сцену і співає кілька надпрограмових пісень. Кінець концерту. Слухачі вдоволені вертають домів. Хотяй голос пісні утих у концертовій залі, але в серцях українців він буде довго звеніти та пригадувати нашого славного Артиста-співака.

Український Венкувер вдячний Вам пане Артисте, що зволили не тільки звеселити його, але також звеличати українське імя у Венкувері та нас поучити і заохотити на далі цінити високо українську пісню.

Про виступ п. Голинського дуже похвально висловились обидва венкуверські щоденники: "Венкувер Дейлі Провинс" і "Венкувер Сан."

о. Т. Д.

— **Єпископський** Ординаріят у Вінніпеґу надав до душпастирської обслуги Всеч. о. М. М. Сирникові парохію в Калґарах, Алта., а Всеч. о. Я. Чиж призначений до обслуги підвінніпеґських кольоній.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Похорон бл. п. Параскевії Рурки. Дня 26. вересня відійшла до вічности одна з найстарших піонірок нашої околиці Параскевія Рурка. Прожила 86 літ, з того 40 в Канаді. Походила з села Радванці, п. Сокаль.

Покійна відзначалася глибокою релігійністю і була взірцевою членкинею парохії, кожної відправи приступала до св. Тайн, належала до Братства св. Варвари й місцевого відділу БУК-а.

Похорон відправили Впр. о. Протоігумен В. Бараник і Впр. о. Н. Когут, ЧСВВ.

Покійна лишила в глибокому смутку трьох синів Григорія, Василя, Петра і дві доньки Анну Бартман і Марію Полотренко.

Збірка, що її з цеї нагоди перевів п. Григорій Рурка на Укр. Вісти й Світло принесла $4.13.

ПОДЯКА

Отсим якнайщиріше дякуемо Впр. Отцям за красний похорон, Сестрам Служебницям, норсам шпиталю в Мондері за старанний догляд і всім сусідам та тим, що взяли участь у похороні. Наше сердечне Спасибіг п. М. Смоликові за перепровадження похорону.

Родина.

МОНДЕР, АЛТА. Похорон. Дня 27. IX. 1942, заосмотрений Найсв. Тайнами, переніся до вічности бл. п. Михайло Загрош. Покійний слабував ще від весни. Прожив усього 58 років. Цілий час проживав у Алберті, до котрої приїхав 1900 року зі села Мальнова, п. Мостиска.

Оставив покійний по собі жінку, 4 дітей, 2 братів Івана, Амврозія Кульматицького, Катерину Яспаніцьку, Пажгу Матковську, Параньку Добко, Анну Филип й стареньку маму.

Похороном зайнявся п. М. Смолик з Парк Меморіял (похоронне заведення) з Едмонтону.

Заупокійну Службу Божу відправив о. В. Дрібненький, ЧСВВ., а проповідь виголосив о. М. Когут, ЧСВВ.

Збірка на католицьку українську пресу принесла $4.25. Її перевів о. М. Когут і п. Теодор Гаврилюк.

ПОДЯКА

Хай добрий Бог стократно заплатить Впр. Отцям за щирі слова потіхи в нашім великім горю і за св. молитви. Дякуемо також всім сусідам, знакомим, що прибули на похорон, а особливо пані Ножик, що радо помагала нам у нашім смутку.

Пані Загрош і діти.

РАВНД ГИЛ, АЛТА. Ювілейне свято. День 11-го жовтня глибоко записався в серцях парохіян церкви св. Спаса в Равнд Гил. Того дня відсвяткували вони 40-ліття заснования своеї парохії. При тім також попращали свого доброго пароха о. В. Каменецького, ЧСВВ, що з волі настоятелів переходить на сталий побут до Мондеру.

Вечером перед ювілеем відправилась вечірня і була сповідь. В сам день ювілею о. парох мав читану Службу Божу, а співану віправив гість з Мондеру о. Н. Когут, ЧСВВ разом з діяконами Пахоміем Дидиком і Епіфаніем Пащаком. Співав гарно хор молоді під проводом брата Іларіона Адама, ЧСВВ. Після Служби Божої й вінчання двох молодих пар, посвячено ювілейний памятник. Також отець парох посвятили хрест на гробі бл. п. Катерини Стрільчук і відправили панахиду. По релігійній частині всі учасники ювілею погостились смачним обідом, що його приготовили гостинні сестриці місцевої парохії. Підчас обіду були промови. А. Пазюк пращаючи дорогого о. пароха подякував за труд вложений у розвій парохії і на милий спомин вручив дорогі дарунки, між ними — чашу. Крім того промовляли ще о. Каменецький. п. Щербанюк, Д-р Стрільчук і п. Корчинський. На закінчення промовила від молоді учителька панна Г. Калявська, складаючи признання піонірам та дякуючи діяконові П. Дидикові за труд у навчанню дітей катехизму й рідної мови в часі вакацій. В доказ вдяки вручено також цінний дарунок. Господарем обіду був о. Когут. Отець господар заохотив присутніх до збірки на католицьку пресу, з якої призначено $3.50 на "Світло." Хоч день був хмарний і холодний, людей було багато. Велика хвиля ювілею проминула серед релігійного й милого настрою та стала новою заохотою для всіх до творчої праці в згоді й любові, бо лиш така праця може принести певні здобутки, що їх варта відзначити ювілейним торжеством.

КАРВЕЛ, АЛТА. Дня 1-го жовтня помер, заосмотрений св. Тайнами п. Теодор Тиркало. Походив від зі с. Гніздичева, жидачівського повіту, де родився 26-го лютого 1873 р. До Канади приїхав 1908 р. і замешкав у Карвел, серед непроглядних лісів, що їх в часом прорідили мозолисті руки наших піонірів.

Ціле своє життя покійний стояв вірно при католицькій Церкві. В любові до цеї церкви він виховав своїх 9 дітей, 5 дочок і 4 синів. Для релігійної чи народної справи він не жалував ані труду ані гроша. Потребуючим завсіди помагав, з усіми жив в згоді й всі любили його за його добре серце. Для своїх дітей був він правдивим батьком і вчив їх наперед ділом, приміром, а опісля словом. Щирий плач внуків за дідусем був доказом, що й вони його любили. А дідусь був дійсно добрий для оставших 19 внуків.

В неділю 4-го жовтня, по Службі Божій, Всеч. о. парох С. Шевчук, ЧСВВ відправив похоронне богослуження в церкві св. Юрія при великім здвизі народа. По цім відбувся сумний похід на цвинтар, котрого бл. п. Теодор був одним з перших членів. Жена покійного, діти, внуки в останне глянули в гріб, що приняв домовину з тлінними останками їх дорогого батька, дідуся. А опускаючи цвинтар несли в души незагоену рану по страті дорогої особи.

Після похорону відбувся в домі покійного спільний обід. Підчас обіду на заклик п. Петра Флоркевича пішла збірка на католицьку пресу. Зі збірки призначено $3.00 на Світло.

Укр. Похоронне Заведення Парк Меморіял під управою п. Методія Смолика занялося похороном.

З ПІКАДА ҐАЛІЦІЯНА МІСІОНЕС, АРҐЕНТИНА

Ідемо вперед.

Не всюди воно так, як думають злі ще й зависні люди. Зіпсута людина хотіла б, щоб усі за нею лсувалися й валилися в пропасть, добра ж людина — навпаки, сама хоче в добрім зростати й другим до добра помагає дійти. Ось так і в нашій кольонії, побіч не дозрілих до суспільного життя одиниць є більшість як серед старших так і молоді, що горнуться до релігійного життя та піддержують усе, що культурне й похвальне.

Наша громада т. зв. **Ґаліціяна** положена в самій середині сусідніх містечок Бомпляну, Ол. Андраде й Серро Азул, найбільше заселена нашим народом ніж прочі колонії. Населення назагал майже все з одних околиць Старого Краю — повіту Товмач; через це воно й більш гармонійне між собою як у прочих оселях. Цей гурток українців-католиків показав свою здібність і гармонійність а також і солідарність до церковних властей у моменті, коли вийшов розпорядок триматися в святкуванні наших свят по новому стилю цебто згідно з григоріянським календарем. Цей крок багато підніс нашу колонію в очах сусідніх осель і це був пробний камінь, що на нім не заломився дух довіря до своїх провідників у наших громадян.

Другий доказ духової й суспільної зрілости показали наші Ґаліціяне в тяжкім й мозольнім ділі як будова нової церкви. Фундаменти до неї лежали вже кілька літ та всетаки бракувало відваги розпочати на них будівлю. Вкінці прийшла та пора, а така прикра й непривітна, бо в сам час непредбаченої дорожнечі, що її спричинили воєнні напруження по цілому світі. Тай тепер сила духа не остигла в наших громадян, бо впродовж одного року при Божій помочі та старанням нашого душпастиря Всч. о. Ореста Дуба, ЧСВВ, вимуровано стіни до плянованої висоти й накрито церкву бляхою з дахом у перехрестя та завершено банею з чотирома вікнами.

Хотяй до її викінчення бракує ще багато труду й запасу матеріяльного, бо й довги ще не сплачені — та Бог добрий — не опустить нас. Народ наш з вірою глядить у майбутне і проти надії — надіеться, як співають поети, з тою думкою, що хто почав добре — цей і кінця сподіється легшого. Подорожуючий народ, що пересувається постійно по дорозі побіч нашої церкви, глядить зачудований, бо досі такої церкви еще в цілім Місіонес не бачив. Справді, гарний памятник, що певне на довгі літа остане тут на еміграції як витвір нашої культури й дорогоцінність нашої св. віри та свідчитиме будучим поколінням — нашим рідним дітям, чим дорожили наші батьки! Що було найдороще їхнім предкам; про що журилися їхні попередники; за чим тужили їхні серця, про що найбільше дбали українці-католики: здвигнути невмируще діло — святиню! І це незбитий доказ, що наша суспільність у колонії Ґаліціяна справді релігійна та правдиво католицька, бо свою практику ствердила доконанним фактом.

Третий живчик, що свідчить про релігійне життя в цій колонії — то ті, що помагають душпастиреві те життя піддержувати й розвивати. Маю на думці недавно створене Братство Пресв. Серця Хр., що відбуває свої місячні збори кожньої першої пятниці та приймає винагороджаючі св. Причастя в поданих наміреннях відповідно до потреби часу.

До культурно-освітнього життя зібрався гурток цікавіших одиниць, що мають на меті виконувати сценічні вистави. Минулого року виступив згаданий аматорський гурток дня 12 квітня, висвітлюючи повчаючу картину на 4 дії п. з. "Пещена Дитина" — Р. Сурмача. Режісером і декоратором сцени був старший віком громадянин п. Максим Коруняк. З малими недомаганнями як на перший раз актори вивязалися добре, а коли не закинуть цієї праці — то спевністю другий і третій раз піде з багато кращим успіхом, бо "вправа робить людину майстром." І ті всі доброї волі в кожній штуці будуть майстрами-артистами. Увесь дохід призначений на будову нової церкви.

Дав би Господь, щоб ті всі прояви життя нашого укр. народу в колонії Ґаліціяна не остигали, але за добрим старанням — зростали до щораз ширших розмірів на славу Христа й Неньки-України!

Колоніст.

ПРИГАДКИ

18. X. — Неділя 21 по Сош. † Луки ап. Глас 4. Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Бож. троп. воскр. і Свят. конд. воскр. Слава конд. свят. І нині Богор. Прокімен і Причастен воскр. **і святому. Ап.** зач. 203 і 260. Єв. Луки зач. 35 і 51.

25. X. — Неділя 22 по Сош. Празник Христа Царя. Воскресна служба опускається, а бе-

реться тільки празника. На утр. Єв. Луки зач. 95 з переступ. На Сл. Бож. Ап. зач. 250 і 251. Єв. Івана зач. 59, стихи 33-37.

28. X. — Понеділок: Св. Вмч. Димитрія. Віддання празн. Хр. Царя. Всеночне. На утр. служба Димитрію. Єв. утр. Мат. зач. 36. На Сл. Бож. Ап. зач. 292. Єв. Івана зач. 52.

1. XI. — Неділя 23 по Сош. Св. Косми й Дамяна. Глас 6. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. Ап. зач. 220. Єв. Луки зач. 38.

Місячне намірення на листопад: Збереження правдивої віри в Європі.

Місійне намірення: Щоб рідна штука й мистецтво служили католицькій релігії.

Відміни місяця: Перша кватира 17. X. Повня 24. X. Остання кватира 1. XI.

Коли й де будуть відправи?

ЖОВТЕНЬ

18. Неділя 21-ша по Сош. —
Рочфорд Бридж
Вайлдвуд (празник)
Голден, ц. Введ. в Храм
25. Неділя 22-га по Сош. —
Коперник
Неров Лейк (коло Падлевського)
Менлі
26. Св. Димитрія н. ст.
Голден (місто) базар

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

18. Неділя —
Краків (празник)
Плейн Лейк
Скаро
Лемонт
25. Неділя —
Чипмен
Москалики
Пено (Стар)
26. Св. Димитрія —
Гиллярд місто (базар)

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

18. Нед. 21 по Сош. —
Дервент, св. Вознесення.
Енгел Лейк
25. Праз. Христа-Царя —
Виллингдон.
Дервент місто

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Канадійський** поштовий уряд у Оттаві повідомляє, що різдвяні пакунки для вояків за морем мусять бути надані на пошту найдалі до 10. листопада.

— **Албертійський** уряд винаймив палату губернатора Алберти для американської компанії "Ейр Лайнс", а обстановка буде випродана на ліцитації або перевезена до інших провінціональних інституцій.

— **Німецький** губернатор України Еріх Кох видав наказ, щоб усі старі й молоді здатні до праці реєструвались у місцевої німецької влади, а німецька влада призначить кожному, що він має робити й де має працювати. За невиконання цього жде кара.

— **На фронті** в Єгипті тепер спокій. Союзницькі літаки атакують ворожі пристані, бази й кораблі на морю.

— **Австралійські** війська зломили німонську офензиву в Новій Гвінеї, що мала на цілі здобути Порт Морсбі. Нипонці тепер у відступі.

— **В Югославії** партизантська війна не припиняється. Бої провадяться між югославськими партизанами, а німецькими, італійськими й хорватськими відділами війська.

— **Совети** визнали ген. Шарля де Голя "дійсним представником французького народу."

— **До примусової** військової служби в Канаді будуть кликати всіх 19-річних канадійців, а також безженних чужинців у віці між 19 і 40 роком. Військовій службі підлягають також розведені чоловіки та бездітні вдівці.

Примусова військова служба для негромадян вже давно обовязує в Злучених Державах Америки. Як там, так і в Канаді кликатимуть до примусової військової служби тільки тих чоловіків, що є громадянами приязних або невтральних держав. Так зв. ворожих чужинців військова служба не обовязує.

Коли ж негромадянин відмовиться від військової служби, то його можуть депортувати до його краю приналежності, як тільки буде можливість транспортації.

Кожний громадянин невтральної або приязної держави, який підлягає примусовій службі, як хоче має право набути канадійську приналежність, безогляду на те, чи перебуває в Канаді 5 літ чи менше років.

Рівнож т. зв. ворожі чужинці, які в душі є лояльними супроти Канади, можуть стати канадійськими горожанами, якщо хочуть на себе приняти обовязок примусової військової служби. Закон уходить у життя з днем 1 січня 1943 року.

— **По наказу** французького уряду Віші арештовано й запроторено в концентраційний табор відомого соціялістичного діяча й бувшого французького премієра Едварда Еріо, бо він є проти пронацівської політики Петена й Ляваля.

— **З Москви** Вендел Вилкі, особистий висланець президента Рузвелта виїхав у Китай і відвідав тимчасову столицю Чунґкінґ. Там його витали з одушевленням. З Китаю Вилкі вернув до Америки, щоб президентові здати звіт зі своєї поїздки.

— **Боротьба** за Сталінґрад невгаває. Мимо посиленого ворожого натиску, оборонці Сталінґраду далі твердо тримаються. Контрофензива маршала Тимошенка на північному заході від міста Сталінґраду повільно розвивається і має успіхи. Зате німці посунулись дещо вперед коло Моздоку в східному Кавказі. Біля Новоросійська над Чорним Морем нема більших змін.

— **178 канадійців** одержали високі відзначення і декорації за їх геройську боротьбу в Діеп. Між іменами, які правдоподібно є українські завважуємо слідуючі: А. Р. Крижановський зі Стрия, Алта., Л. Лакуста в Галіфаксу, І. Дума з Вінніпеґу і К. Баран зі Ст. Боніфас, Ман.

— **Домініяльний** уряд зменшив число національних свят у Канаді до шість, — а це: — Новий Рік, Велика Пятниця, День Домінії в перший понеділок місяця липня (а не на 1. липня, як досі), День Праці, День Подяки й Різдво Христове. Цей розпорядок є важний лише на час війни.

— **В Канаді** від 1. листопада заборонено дальшу продукцію алькогольних напитків для цивільного вжитку. Горілки, що тепер на складі, будуть ще далі продаватись, але ціни можуть підскочити. Вирібні й дестнлярні будуть продукувати алькоголь для военних потреб департаменту муніції й постачання. Вино й пиво далі виробляти́муть.

— **Американці** заняли нові острови в ґрупі Андреанова, що є продовженням Алевтів. З тих островів американські літаки бомбардують сильно головну нипонську базу на острові Кіска. Нипонці забрались з островів Ату й Агату, бо їм там було дуже гірко від американських налетів.

— **Міністер** справедливости Ст. Лоран зарядив, щоб "умовно звільнити" від арештування комуністичного лідера Тим Бака і 16 інших комуністів у Канаді. Їх звільнено з тим застереженням, що вони мусять зголошуватися періодично на поліції й не вести орґанізаційної роботи в комуністичній партії, як довго остає нелеґальною. Є мала надія, щоб уряд зніс заборону комуністичної партії в Канаді, бо її програма революційна.

Уряд слушно вважає, що поміч Росії, а поміч комуністичній партії — це дві зовсім відмінні річи.

— **Німці** перевели спис населення Києва й з нього виходить, що тепер є там 352,000 мешканців, а з того 8,000 поляків.

— **Ґенерал** Владислав Сікорскі, премієр і начальний командант польських збройних сил, уступив зі становища міністра війни, подаючи за причину навал праці. Міністерство війни в польськім уряді на еміґрації перебрав ґенерал Маріян Кукель.

— **Поверх 1,600** американських горожан по всій окупованій Франції арештувала французька поліція й передала їх націстівській владі, котра їх зараз інтернувала. Здогадуються, що націстівський уряд арештував американців на те, аби потім за них виміняти своїх агентів, арештованих у Америці.

— **Цензурове** бюро у Вашінґтоні подало до відома, що на основі його обчислень в Америці нині є 22 мільйони осіб, що вживають в дома інших мов, ніж англійську. В 1940 р. 5 мільйонів осіб у Америці уживало німецьку мову, як матірну мову. Італійської мови вживало не цілих 4 мільйони, польської два й пів, еспанської не цілих два, стільки само вживало жидівської. Бюро подає, що число осіб, що вживає чужих мов постійно спадає в долину. Зокрема молода ґенерація дуже скоро забуває мову своїх батьків, коли вона інша від англійської.

— **Націсти** привезли на працю до Норвеґії багато жінок із України й вони працюють по фабриках.

— **Злучені Держави** й Британія зреклися своїх екстра терирорїяльних прав у Китаю.

— **Сталін** зніс політичних комісарів, що мали нагляд над командантами в армії.

— **Французький** уряд у Віші вислав до Дакару, в західній Африці підкріплення, бо появилися чутки, що американська фльота плянує напад на Дакар.

— **Німці** 8-го жовтня закували в ланцюхи британських полонених. Коли ж на домагання британського уряду німці не звільнили з оков британських і канадійських полонених, тоді у відплату в Канаді й Англії заковано рівне число німецьких полонених.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1,422.90**
Остає до збірки	**$277.10**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Михайло Глумук, Филаделфія, Па. ЗДПА.	1.00
Филип Ґулька, Пассейк, Н. Дж. ЗДПА.	5.00
З похорону Михайла Заґроша, Мондер, Алта. ..	2.00
Пані Н. Русак. Вінніпеґ, Ман.	1.00
Павліна Сузанська, Ню Йорк, Н. Й.	1.00
Д. Марценюк, Форт Вілліям, Онт.	2.00
Зі збірки в часі 40-літнього ювілею парохії св. Спаса в Равндгилл, Алта.	3.50
З похорону Параскевії Рурки, Новий Борщів, Алта.	2.00
Разом	**$17.00**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виділи в найблищому виказі.

Дар на машину належить пересилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (108) 21. 1-го Листопада, 1942 November 1st. 1942. Vol. V. No, (108) 21,

"Бог, що сотворив нас без нас, не спасе нас без нас!" --Св. Августин

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Галицький** митрополит А. Шептицький позволив своїм священикам правити Службу Божу в неділі й свята в семій годині вечером, щоб так дати нагоду бути на богослуженню тим людям, що перед полуднем мусять працювати.

— **Польська** Агенція Телеґрафічна подала за Німецьким Новинкарським Бюром, що 24. вересня Св. Отець назначив прелата о. Петра Верґуна візитатором східного обряду з єпископською юрисдикцією над українським католицьким духовенством на територіях України.

В церковних колах приписують назначенню о. Верґуна велике значіння і мають вважати його за зворотну точку в історії Української Церкви. Досі католицька діяльність у східньо-словянському обряді була обмежена тільки до українських територій, що були під Польщею. Апостольським візитатором для цих областей був єпископ Николай Чарнецький з осідком у Дубні. Тепер усі землі України стануть полем католицької діяльности в східнім обряді. Ватикан теж поручив о. Верґунові релігійну опіку над українськими робітниками, що є на примусових роботах у Німеччині.

— **Недавно** французький кардинал і архієпископ Парижа видав пастирське послання про сучасний стан у світі і будучі потреби. В ньому каже: Дорога, якою досі йшов світ завела його до руїни й хаосу. Сучасний невідрадний стан повинен стати доброю наукою для всіх. Нажаль ще й досі багато не хочуть навчитись і не бачуть потреби, матеріялізмові протиставити духові вартости. Треба, щоб у будуччині на світі були в пошанівку право справедливости для всіх і одинична та національна свобода, щоб була признана незалежність і солідарність усіх кляс, всіх рас і народів і щоб нова суспільність була просякла християнською любовю.

— **Війна** сильно позмінювала границі ріжних країв. Одні держави перестали існувати, другі нові повстали, а ще інші дістали нові границі. Доки границі держав не будуть остаточно усталені, Апостольська Столиця не признає урядово зміни у кордонах спричинених війною.

— **У Ватикані** знайшли приют представники ріжних держав, що знайшлись у війні з Німеччиною й Італією. Дипльоматична кольонія числить тепер 162 особи.

— **В Канаді**, всюди по таборах для моряків, летунів і сухопутного війська задумують побудувати окремі будинки, в яких буде одна каплиця для католиків, а друга для протестантів. Кожний такий будинок буде коштувати около $8,000, а кожна каплиця буде мати місце на 150 осіб. В них будуть відбуватися ранні й вечірні богослуження для жовнірів. Крім того побіч каплиці будуть офіси для духовників.

— **У містечку** Мейнут у Ірляндії виголосив 13 жовтня промову кардинал Макрорі, примас всієї Ірляндії, в якій сказав, що він тепер ще більше певний, як коли будь попередньо, що до миру повинно дійти через переговори, бо мовляв, вже й так "злобні почуття творяться по обох боках та доходять до накладання кандан на полонених." "Коли будуть битись до кінцевої перемоги", сказав кардинал, "то може дійти до довгого застою, аж вичерпаються обидві стороні, а коли одна сторона виграє, то прийде до миру, не справедливого, тільки подиктованого пімстою, що засіє зерно для будучих воен."

— **Католицькі** часописи в Австралії виступили рішучо проти такої думки, щоб молодих матерей брати до праці в военних фабриках, а їхніх дітей забирати до виховних громадських заведень. Ніяке громадське заведення не заступить родинного дому й материнської опіки. Того рода ідеї, що їх большевицька Росія впровадила в життя показуються шкідливими для родини й моралі. Під впливом спротиву преси й церковних достойників вийшла заява від представників австралійського уряду, що він не думає розлучати матерей від дітей, щоб їх брати до роботи в фабриках.

— **Відважний** оборонець прав св. Церкви в Німеччині, кардинал Михайло Фавльгабер обходить цього року золотий ювілей свого священства й срібний ювілей єпископства.

ОДНОГО ТІЛЬКИ ТРЕБА.

ІСУС У ДОМІ МАРІЇ Й МАРТИ

Картина, що її ось тут бачимо, пригадує нам евангельську подію відвідин Ісуса Христа в домі Марії й Марти. Коли Марта клопоталась, щоб як найкраще приняти Ісуса й знетерпеливлена негодувала на свою сестру, що її не помагала, а сівши у ніг Ісусових слухала його слів, Христос сказав їй: Марто, Марто! Ти турбуєшся та клопочешся про многе. А одного тільки треба... (Лук 10: 40-42). Ці слова Господньої пересторогн треба пригадати людям нашого часу. Скільки ж то людей турбується й клопочеться всякими земними й проминаючими справами й потребами, а про те, що найважніше про справи релігії, про заховування заповідей Божих, щоб так осягнути вічне блаженство їм байдуже. Які вони немудрі! В ділі спасення ніхто нас не може виручити. Це наша особиста й найважніша справа, від якої зависить наше вічне щастя або нещастя. Тому думка й старання за спасення своєї душі має бути нашою найважнішою журбою. Чи так воно є в тебе?

ВЖЕ НА УКІНЧЕННЮ
"КАЛЄНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ" НА 1943 РІК
і появиться в розпродажі в половині листопада.

Календар має 176 сторін, багато світлин, цікаві статті, як пр. про однораменні й трираменні хрести, церковний устав іт.д.

Замовляйте сейчас, а ми Вам календар вишлемо, як тільки буде готовий.

Ціна 45 центів з поштою. При замовленні зазначити якого хочете календаря, з новим чи старим церковним уставом.

Замовлення слати на адресу:
Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta. Canada.

За Віру в Европі

(Місячне намірення на листопад, 1942 р.)

Евр́опа географічно є це одна з пятьох частей світу, що має 3,900,000 квадратових миль, а біля 500 мільйонів людности. Хоч вона своїм простором не є найбільшим континентом на нашій землі, то однак своїм культурним впливом вона вважається серцем і огнищем усього світу.

Европа також є осередком християнства. Правда, християнство народилось у Палестині й перший його розквіт був у Малій Азії та Північній Африці, де появились такі великі світочі як св. Василій Великий, св. Атаназій, св. Августин і другі; однак правдою є також і те, що Боже Провидіння так зарядило, що осередок християнства є в Европі, в Римі, та що з Европи поширилося християнство на всі сторони землі.

Христова віра, що глибоко закорінилась у Европі повалила давне поганство, вплинула на упадок невільництва, уцивілізувала дикі народи, причинилась до розвою науки й мистецтва й дала здорові основи під родинний, громадський, державний і міждержавний лад. І це певне, що інакше сьогодні світ виглядав би, коли б на здорових засадах справжнього християнства, цебто католицизму людство будувало свій устрій.

Причини лиха.

Однак історія нам каже, що будинок нового ладу, що так прекрасно повставав на руїнах поганства у перших віках християнства, став поволі зарисовуватись, тріскати, валитись, так, що аж дійшло до сучасної руїни. Що спричинило цю катастрофу? Навіть некатолицькі знавці відносин у Европі не вагаються твердити, що тим цементом, що давав колись єдність і силу Европі була католицька віра.

Аж тоді, коли та віра почала занепадати, стали появлятись зловіщі вістуни цьогочасної катастрофи. А до впадку віри в Европі причинились передусім три великі випадки: на сході схизма, а на заході протестантизм і гуманізм.

СХИЗМА. — Церковну схизму завели на сході Европи два горді царгородські патріярхи Фотій і Керулярій. Відірвавшись від Риму східня Церква стратила свого верховного церковного Пастиря й непомильного Провідника в справах віри й моралі й підпала зовсім під вплив світської державної влади та стала оруддям її політики. Царгородський імператор, а пізніше російський цар став на ділі головою Церкви, а вона стала слугою держави і помагала розвиватись державному абсолютизмові зі шкодою для віри й моралі. Попавши у неволю світської влади православна Церква вже не мала ні волі ні сили сповняти належно свою високу церковну місію і вона тримала народ у темноті, замикала очі на його кривди, неправедливий поділ майна та беззастережно славословила власть імущих. Очевидно, що через те в інтелігенції й в народніх масах занепадала віра, повставала релігійна мертвеччина й моральний розклад, та підготовлялась добра почва для всяких революційних рухів, анархізму, нігілізму та комунізму.

ПРОТЕСТАНТИЗМ. — Почин протестантизмові у Німеччині дав гордий Мартин Лютер, а в Англії — король Генрих VIII. Ці два релігійні революціонери відірвали від правдивої Христової Церкви міліони людей і завели їх у релігійну анархію. Протестантизм подібно як східне православя відкинув верховодство Папи, і пішов на службу до світської державної власти. Принявши хибну засаду, що одиноким авторитетом у справах віри й моралі є св. Письмо, яке може собі кожний толкувати як хоче, протестантизм положив добру основу до повстання тисячних сект, а вслід за тим до ослаблення й упадку віри в народів.

ГУМАНІЗМ — Це літературно-мистецький рух, що накликував до наслідування взірців поганської культури давньої Греції. Цей напрям, що розвинувся у Европі в 15 і 16 столітті видав щоправда дуже гарні твори в архітектурі, різьбі, малярстві й поезії, та одночасно він затроїв Европу поганським матеріялізмом і впоїв у душі одиниць, родин і народів змисловість і жадобу матеріяльних розкошів. Він приніс інтелігенції раціоналізм, що наклонював її до пересадного культу розуму й погорджування обявленою релігією, в богачів защепив духа погорди й визиску бідних, а володарям пригадав давних поганських цезарів, диктаторів, тиранів та культ держави, сили й пястука...

Гіркі овочі.

Це трояке трійливе насіння по століттях видало трійливі овочі: фашизму, комунізму й націзму.

ФАШИЗМ. — Він повстав у Італії, що віддавна мріяла про відбудову давньої Римської Імперії. Хоч фашизм дуже обережно ставиться до католицької Церкви в практичній політиці, бо боїться її впливу й сили, то однак його ідеалом є поганський культ держави й партії. Для здійснення цих своїх ідеалів фашизм зачав заборчу війну в Етіопії та вступив у всесвітню війну по стороні Німеччини.

КОМУНІЗМ — Правда, він не міг принятись на заході Европи, хіба тільки хвилево, однак зате на сході. Европи де змиршавіле православя приготовило йому пригожий ґрунт, він осів на добре, запровадив криваву диктатуру, вимордував маси народу й замість земного раю дав людям справжнє пекло.

НАЦИЗМ. — Німецький протестантизм зродив мілітарне й заборче прусацтво, атеїзм Фридриха II. брутального Бісмарка, гордого Вільгельма I. і II. та Культуркамф. Ці защепили в Німеччині клич: Німеччина понад усе! й розвинули в німецькому народі бажання заборчости. Увінчанням того повстав нацизм Гітлера, що нищить християнство, взновлює поганський культ німецької раси, хрест Христовий заміняє за свастику, замісць євангелія кладе "Майн Камф", і хоче другі народи зробити рабами панівної німецької раси.

Коли нині страшна війна, біда, кров, сльози, руїна, то це тільки гіркі овочі того сумного факту, що европейські народи відкинули провід Католицької Церкви, знехтували засади християнства в політичнім і економічнім життю, затратили правдиву віру, а стали будувати державне життя на новопоганських засадах звироднілого націоналізму, матеріялізму, політичного й економічного абсолютизму, расизму, тоталітаризму та ще других ізмів, по рецепті, Маркса, Леніна, Гітлера, Мусолініго і т. д.

Де ж ратунок?

Европа нині горить. Іскри з того огню скачуть у всі закутки світу. В попіл і руїни обертаються культурні здобутки Европи, трупом вкриваються її поля. Сумно й жаль, що до того дійшла Европа по довгих століттях свого поступу.

Що ж може спасти Европу? Певне, що не ті антихристіянські політичні чи економічні теорії, що їх голосять ложні пророки нового ладу. Аж надто ясно показала теперішня війна, що всякі антихристіянські теорії збанкротували й людям не принесли того щастя, що його обіцяли.

Европу може спасти тільки правдива віра, справжне католицьке християнство, коли люди введуть його в своє одиничне, родинне, громадське, державне й міжнародне життя. Як колись живе християнство вратувало світ, коли він конав серед давнього поганства, так і тепер може його вирятувати зі сучасної руїни та смерти. Треба тільки, щоб люди вперто не нехтували ним, треба щоб люди були християнами не пофарисейськи, а правдою й чином, треба, щоб глибоко вірили в усю науку християнства і на ній будували своє життя.

Сучасна війна, то час суду й кари за віковії гріхи Европи. Якщо Европа порозуміє свої прогрішення проти Христової релігії й Церкви та розкається і щиро навернеться, тоді буде вратована; коли ж ні то її гріхи зруйнують її до решти й Европа колись квітуча та славна стане культурною пустинею, серед якої люди мов які розбишаки будуть себе мордувати.

Як колись Христос глядів сумно на засліплений Єрусалим і накликав, щоб зрозумів дні навіщення і опамятався завчасу, ще заки була пора відвернути катастрофу, так те

(Докінчення на стороні 5-ій)

ЄПИСКОПСЬКІ СВЯЧЕННЯ ПРЕОСВЯЩЕННОГО КИР АМВРОСІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ. У ШИКАГО, ЗЛ. ДЕРЖАВАХ.

Дня 22-го жовтня 1942 р.

Перше епископське свячення на американській землі в нашому обряді, що відбулося у шикаговській церкві св. Николая, притягнуло велику скількість католицької єрархії й духовенства обох обрядів, як і також велику масу вірних у день 22-го жовтня 1942 р.

Вже у понеділок 19-го жовтня американські залізниці привозили гостей із найдальших сторін Канади й Злучених Держав, що приміщувалися, одні у монастирі ОО. Василіян, другі в домах своїх знакомих, а прочі всі в одному з найбільших шикаговських готелів під назвою "Дрейк Готел."

Величаву церкву св. Николая тимчасом прибрано широкими великанськими лентами папської, американської й української краски, що йшли від хорів почерез мармурові колюмни аж до гарно розмальованої пресвитерії, де у горі був уміщений великий, на кільканадцять стіп образ із гербами й символами нового Єпископа, Амвросія Сенишина, ЧСВВ.

Відновлені дубові лавки на три тисячі сиджень, вилискувалися симетрично розміщені у чотирьох рядах, а на переді у пресвитерії, вистеленій диванами й хідниками, видно було приготовані чотири епископські престоли. Нашого Преосвященного Кир Василія Ладики епископський трон був по лівім боці головного престолу, а біля нього, ближче до людей, був трон архиепископа Шикаго, ВПреосв. С. Стрича. Напроти нього був трон Святителя Преосв. Константина Богачевського, епископа американських українців із Галичини, а поза ним уміщено четвертий трон Преосв. Василія Такача, епископа американських українців із Карпатської України. Над кожним троном виднів герб даного епископа розмальований живими красками п. Катамаем. Для прочих епископів були приготовані крісла й клячники, оббиті червоним оксамитом, на переді лавок почерез цілу церкву, щоб вигідно було їм придивлятися обрядам епископських свячень.

Ранок четверга 22-го жовтня привитав Шикаго зимним, хмарним днем і дощем. Проте обі вулиці Райс і Оклей коло 10-ої години зароїлися дітворою, шкільною молоддю, духовенством і законними рясами різних кроїв і красок. Всі прямували до Школи св. Николая, де була заповіджена збірка перед процесією. Хоч був це будний день, проте вкоротці всі вулиці коло монастиря ОО. Василіян і ціла школа на партері й у горі по коридорах і шкільних салях була переповнена гістьми. Похід від монастиря ОО. Василіян до церкви св. Николая почався по год. десятій рано. Започаткувала його орхестра, а дальше йшли діти, шкільна молодь, Марійські Дружини дівчат церкви св. Николая, моло-

дих жінок. старших пань, обі Марійські Дружини з церкви Преч. Діви Марії, Апостольства Молитви із 4-ох церков у Шикаго: св. Николая, Преч. Діви Марії, св. Михайла й св. Василія. За ними поступали відділи Провидіння, Українського Народного Союзу, Товариство св. княгині Ольги, Американський Просвітний Клюб та інші товариства із своїми прапорами й відзнаками.

Святочно торжественний настрій збільшався на вид гуртків різних чернечих чинів і законних згромаджень, що серед найглибшого скуплення прямували до церкви св. Николая, щоб там побачити як св. Церква передає епископським свяченням повноту священства особі, що має бути її ерархом. Дальше в поході йшло українське й латинське духовенство, що кінчилося каноніками, пралатами й монсіньорами. Число духовенства доходило до трьох соток. Незатерто зворушаючим видом записався похід кільканадцяти епископів обох обрядів. Похід католицької Єрархії замикали наші епископи зі своїми капелянами й церковною асистою з поміж котрих на першому місці йшов наш Кир Василій Ладика, а дальше Преосвященний Такач, Преосвященний Богачевський і Єпископ-Номінат Сенишин. Нарід по обох боках вулиці приглядався серед релігійного скуплення й клякав при переході Архиепископа Самуїла Стрича із Шикаго, як благословив всіх вірних.

Коли розвинений церковний похід увійшов до церкви й розмістився на своїх призначених місцях, маєстатично величавий вид представився з головного престола, марморового, висадженого мозаїкою, цілого білого, що був прикрашений живими цвітами папської краски, на тлі зелених пальм. Непризвичаєне око до цього роду торжеств, любувалося такою великою скількістю католицьких ерархів, що їх одіж мінилася різними відтінями дорогоцінних красок, тількасотною масою католицького священства обох обрядів, що зайняла половину середини перших лавок у церкві, вкінці морем людських голов, що заляли й виповнили кожне найменше вільне місце. Єпископ-Номінат став зі своєю асистою: В. Бараником, Е. Теодоровичем, М. Марковом й Н. Когутом та капеляном Матвієвим при бічному престолі Матери Божої, а прочі ерархи усіли на своїх епископських престолах.

Перед відспіванням церковної пісні "Святий Боже" в часі Архієрейської Служби Божої, що її правив Святитель-Єпископ Преосв. Богачевський, при співучасти двох епископів-співсвятителів: Преосв. Кир Василія Ладики й Преосв. Такача, та предстоящих: В. Лотовича й Н. Саварина із діяконами. Ол. Крохмальним і С. Журавецьким, зачався обряд висвяти нового епископа. Єпископ-Номінат, супроводжений архідияконом В. Бараником, дияконами й священиками, станув перед головним престолом на дивані, що на ньому був розмальований у горі розпростертий із крилами орел; під ним місто Єрусалим, а ще дальше під містом ріки. Єпископ-Святитель із обома епископами-святителями усіли всі при головному престолі на приготованих місцях, окружені своїми капелянами й церковною асистою. Обряд висвяти зачався словами архидиякона: "Вонмім!" і словами священика-асистента: "Преосвященний Архиерею! Приводиться тобі Боголюбивий, Вибраний, Утверджений, Пречестніший Єромонах Амвросій Сенишин, щоб рукоположився він на Єпископа Маїни Града." Тоді Преосв. Святитель спитався, чи має він грамоту від св. Римського Престолу? Коли Святитель дістав у руки декрет, поцілував його й приказав його голосно прочитати. У часі читання папської буллі всі епископи станули й поздіймали мітри.

Папський Декрет, або Булля, є це письмо, що ним Папа назначує когось на епископа. Є це білий пергаміновий папір, величини 22x16 цалів, у долині зігнутий коло двох цалів, писаний по латині. У долині є продірявлений звязаними до купи шнурочками величини до десять цалів, звинених у двоє, на яких є прикріплена оловяна печатка округлого виду у промірі півтора цалів. На одній стороні є погруддя св. Апостолів Петра й Павла з хрестом у руках, а на другій стороні видніє напись: "ПІЙ ПАПА XII". Ця папська булля виходить з папської канцелярії у Римі, завинена у другий пергаміновий папір, а відтак вложена в трубку з грубого паперу й залякована йде до Апостольського Делегата, й через нього й відносного епископа дістається до призначених рук. **Буллею з 6-го липня 1942 р. назначив Папа Пій XII. Преосв. А. Сенишина епископом-помічником для Преосв. Кир Константина Богачевського.** Цю буллю відчитав із проповідниці о. Н. Когут у мовах: латинській, англійській і українській.

По прочитанні папського декрету усіли всі епископи, а Святитель сказав: "Богові подяка!" Тепер Єпископ-Номінат почав складати приписану епископську присягу: одну на зображених ріках, як символі ласки знання, другу на зображені міста, як символі своєї епископської столиці, а третю присягу на образі орла як символі чистоти богословського навчання. Щойно тепер подав Святитель Єпископові-Номінатові епископський жезл, а коли він уклякнув, положив йому на голову Преосвященний Кир Константин отворене Євангеліє, що його підтримували оба Єпископи-Співсвятителі: Кир Василій Ладика й Кир Василій Такач. Тепер наступила найважніша хвилина в епископських свяченнях. Всі три епископи проголосили слова: "Вибором і благословенням св. Престолу Римського, Божественна благодать, що завсіди немічне уздоровлює й несовершенне доповнює ставить Благовійного священочерця Амвросія Єпископом Маїни Города; помолімся отже за нього, щоб прийшла на нього ласка Пресвятого Духа й закличмо всі: Господи помилуй". Слідували ще інші молитви, благословення й епископські освячення, а відтак почав Святитель подавати нововисвяченому Єпископові. Кир Амвросієві по черзі ще другі епископські відзнаки, як: саккос, омофор, нагрудний хрест, перстень, мітру, двосвічник і трисвічник. При подаванні епископських відзнак за кожним разом відспівував шикаговський хор потрійне "АКСІОС" під проводом п. Д. Атаманця, дирігента.

По довершенню висвяти новий епископ Кир Амвросій уже дальше продовжав Архиерейську Службу Божу зі своїм Святителем Кир Константином, а прочі оба Співсвятителі-епископи усіли на своїх епископських престолах. Проповідь з нагоди свячень виголосив по св. Євангелію о. Дісмонд А. Смаль, особистий приятель нововисвяченого Єпископа від девять літ, вказуючи новому Владиці три взори до наслідування: св. Василія, св. Амвросія, і св. свящ Йосафата. Новий Єпископ уділив жезлом благословення йдучи з архидияконом, дияконами й асистою серединою церкви аж до церковних дверей, а відтак вернувши поза головний престіл, розібрався з церковних риз. Опісля Кир Амвросій отримав від Святителя Кир Константина епископську мантію при словах: "Одягнеться священний епископ Амвросій у ризу правди. В імя Вітця й Сина й св. Духа, Амінь." Потім відбувся похід із церкви до монастиря у цьому самому порядку, що й на початку торжества.

У день епископських свячень відбувся також і величавий бенкет у честь новопоставленого Єпископа Кир Амвросія, в Дрейк Готелі. Бенкет зачався коло год. 3-ої й скінчився о год. 5-ій пополудні. Музичну програму виконав по мистецьки шикаговський хор під проводом п. Д. Атаманця. По бенкеті промовляли по черзі архиепископ Шикаго, С. А. Стрич, виявляючи свої враження зі зближення Заходу до Сходу й заохочуючи священиків обох обрядів до щирої співпраці у змаганні до одности й любови у Католицькій Церкві, що є Христовою Церквою. Преосвященний Богачевський висловив свою щиру радість із висвячення нового помічника. Канцлер укр. католицької Дієцезії у Злуч. Державах о. Ф. Тарнавський подав історію зросту дієцезії й радів її новим епископом. Впр. о. Протоігумен В. Бараник зазначив у свойому слові, що це вже семий епископ, що його видав обновлений василіянський Чин. Авва Неужиль із Венедиктинського Чину радів із нагоди свячень і дарував від духовенства римського обряду цінний дарунок новому Єпископові. Накінець подякував усім за щиру участь у свяченнях Преосвященний Кир Амвросій Сенишин. Бенкет цей, кромі вище згаданих ерархів, зібрав ще інших епископів, пралатів, монсіньорів і каноніків, що їх число доходило до двох соток.

Подібний бенкет відбувся ще у салі Школи св. Николая. Його устроїли 12 найпочесніших громадян українців із міста Шикаго. Вони при церковковній процесії рано мали честь при Єпископі-Номінаті нести два золочені хліби й дві бочілочки вина, як символи Безкровної Жертви, що її приносити буде нововисвячений Єпископ за своїх вірних. Всі вони на бенкеті складали свої найщиріші побажання, а прикінці зложили Преосвященному гарний дарунок. Щиро подякував за гарні побажання своїх парохіян Кир Амвросій заявляючи, що всі свої успіхи у Шикаго завдячує щирій співпраці своїх колишніх парохіян. Зі священиків, що їх було на цьому бенкеті кількадесять підніс Многоліття від Провидіння о. В. Білінський. Промовляли ще о. В. Петрівський й о. О. Ковальський.

Новопоставлений Єпископ серед американського католицького Єпископату є наймолодшим Єрархом, бо має щойно 39 літ. Призначений він є бути Єпископом-Помічником для Преосв. Кир Константина у Злучених Державах. Своєю дотеперішньою працею здобув собі признання в усіх. На своїх свяченнях мав він честь вітати трьох архиепископів і кільканадцять епископів обох обрядів. Ніколи ще на американській землі не був так гарно й величаво зарепрезентований наш обряд у очах чужинців як саме в цьому дні висвяти Преосвященного Амвросія Сенишина.

Висвячення нового українського епископа, як і побільшення нашої єрархії у Злучених Державах є новим і наглядним доказом особливішого дбання й старання Апостольської Столиці про український нарід, що бажає йому зросту, розвою й скріплення. Новому Владиці з приводу Його свячень бажаємо великих ласк від Бога, благословенних успіхів у всіх працях і сильного та кріпкого здоровля на Многі Літа!

о. Ніль, ЧСВВ.

Першу свою Архиерейську Службу Божу відправив Преосвященний Кир Амвросій в Шикаго, в церкві св. Николая, що її обслугував через 9 літ, дня 25 жовтня. До Канади загостить новий епископ у місяці листопаді й матиме свою Архиерейську Службу Божу в слідуючих місцевостях: у Мондері — 21-го листопада, в Едмонтоні — 22-го листопада, у Вінніпегу — 29 листопада. Інтронізація Преосв. Кир Амвросія відбудеться у четвер 17 грудня 1942 р. у Катедральному Храмі Непор. Зачаття Пречистої Діви Марії у Филядельфії у Злучених Державах.

— **Японці** закололи на смерть багнетами чотирьох місіонарів, двох священиків і дві монахині в Тасімбок, Гвадалканал, на островах Соломона.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТА КСЕНЯ

У батька.

Жив на початку 5 сторіччя в Римі заможний і славний сенатор, що мав дочку — Євсевію. Виховавши свою одиначку старанно, заручив її згодом із сином багатої й вельможної родини.

Однак ті заручини не були милі молодій Євсевії. Хоч вихована серед багатства й земної пишноти, вона не знаходила в тих дочасних речах вподоби й зовсім не спішилася, щоб віддати своє дівоче серце хоча б найкращому юнакові. В своїй великій невинності й побожності Євсевія мріяла тільки про те, щоб із душею й тілом належати завжди тільки до одного Ісуса, що Його вона всім своїм чистим серцем любила змалку надівсе на світі. Передбачивши одйак, що батьки ніяк не погодяться на те, щоб їхня багата одиначка мала провадити своє життя в досмертнім дівицтві, Євсевія ховала свою святу таємницю на дні свого серця й про свої наміри не згадувала батькам ні слова, тільки роздумувала над тим, як вийти з прикрого положення.

За Божим покликом.

А тимчасом батьки, нічого не догадуючись про святі задуми своєї дочки, заходились пильно коло весільних приготувань. Уже й день вінчання назначили для неї. Надходила година, коли Євсевія мусіла зробити рішальний крок. Певна, що Ісус кличе її невідклично до досконалішого життя без огляду на всякі труднощі й перепони, Євсевія розкрила таємницю свого серця перед двома довірливими служницями й заявила їм, що хоче оставити батьківський дім і нареченого й піти в чужу, далеку сторону, щоб там на самоті посвятитись геть чисто на службі Богові. Коли побожні слуги згодилися піти разом із своєю молодою панею, сейчас усі три переодягнулись у мужеські одяги й день перед шлюбом Євсевії вийшли вночі й пустились просто над море, де сіли на корабель і відплили в напрямі Олександрії. З собою взяла Євсевія трохи дорогоцінностей і грошей, щоб мати на дорогу й прожиток. Щоб затерти за собою всякі сліди, висіли на малозамешкалім острові Коа, близько карійського міста Аликарнасу. Коли вже так забезпечилися перед всякою погонею, переодягнулись знову в жіночі одяги й почали надзвичайне життя самозречення. Євсевія назвала себе — Ксеня цебто "чужа" й просила своїх подруг, щоб не говорили ніколи нікому, хто вона та звідки.

Нове життя.

Найнявши собі малий домик, що стояв осторонь інших домів, почали серед молитви, постів і ручних робіт жити тільки для Бога. Та що це не приходило їм легко, бо вони не були зовсім призвичаєні до такого способу життя, то раз-у-раз просили Бога, щоб Він подав їм свою поміч.

В монастирі.

Коли так усі три побожні дівиці здані геть чисто на Боже провидіння, провадили на острові Коа дні свого строгого життя, післав їм Бог людину, що стала їхнім найкращим опікуном і духовним провідником. Тією людиною був о. Павло, ігумен монастиря св. Андрея в карійськім місті Милассі. Коли ігумен Павло почув про побожних дівиць, під час повороту з Єрусалиму навідавсь до них, а побачивши, що вони не мають ніякого духовного провідника, забрав їх із собою до Миласси, де Ксеня купила дім близько церкви й перемінила його на монастир. Незабаром зголосилось іще кілька інших дівиць і так уже в більшім гурті почали вести правильне, чернече життя. А що ігумен Павло привіз був три незнані дівиці з острова Коа, то й їхній новий монастир почали тепер називати — Коа.

Тепер уже св. Ксеня могла без перешкоди думати й старатись тільки про те, щоб приподобатись якнайбільше Богові. Почала отже постити дуже строго. Цілими ночами молилась навколішках, з руками піднесеними до неба. Та хоч дуже строге було її життя, то при всім тім вона була завжди надзвичайно лагідна, тиха, повна любови й мовчалива.

В тім часі вмер епископ Миласси й його наслідником став ігумен Павло. Тоді він давнім християнським звичаєм висвятив св. Ксеню на діякониссу, щоб робила різні послуги в церкві, а головно опікувалась жінками.

По небесну нагороду.

Та не довго служила св. Ксеня Богові на землі; Бог дуже скоро покликав її по небесну нагороду. Коли одного дня епископ Павло вибравсь із усім духовенством до села Левкин, де відбувалась урочистість при мощах св. Єфрема, бувшого епископа Миласси, св. Ксеня скликала всіх сестер до монастирської церкви й заповіла їм, що надійшов уже час її розлуки з ними. Потім просила в них згадки про неї в святих молитвах і також сама занесла перед Божий престіл святі молитви за них і за епископа Павла. Розпрощавшись вкінці з ними, попросила їх, щоб оставили її саму. Коли всі вийшли, вона стала навколішки й молилася; згодом упала хрестом на землю і ще добрий час перебувала на сердечній молитві. Раптом у церкві засяло ясне світло, а з церкви почав добуватись милий запах. Тоді всі сестри позбігались до церкви, а побачивши св. Ксеню на землі, хотіли підняти її, та скоро переконались, що вона вже не живе. Сталось це в суботу, дня 24 січня, коло 450 року.

В тім самім часі явився над монастирем світлий вінок, серед якого знаходився блискучий хрест. Ту чудесну зяву побачили милассяни, що з епископом Павлом верталися із відправи. Коли всі дивувалися й не знали, що це могло б визначати, Павло догадався про значення зяви й сказав: "Ігуменя Ксеня вмерла". Що так воно дійсно було, переконались усі, як тільки прийшли до міста.

На похорон преподобної матері Ксені зійшлось багато людей, що бажали подивитись на святу хоч після смерти. Коли мощі покійної ігумені відпроваджували до гробу, люди оглядали нове чудо, а саме, що той вінок з хрестом, що зявивсь був над монастирем, ішов разом із ними аж до того місця де поховали ту святу дівицю, що з любови до Христа вирєклась багатства світу і усяких світових розкошів, а вибрала собі життя убожества й чистоти. Так при мощах, як і при гробі святої діялось багато чудесних оздоровлень.

Незабаром по смерті св. Ксені покликав Бог до себе й ті дві колишні служниці, що разом із своєю молодою панею служили так досконало Богові. Поховали їх близько св. Ксені. Одна з них перед смертю відкрила присутнім тайну св. Ксені й розказала всю історію колишньої ігумені з Коа, що так по-геройськи пішла за словами Ісуса Христа: "І кожний, хто покине братів або сестри або батька або матір або жінку або діти або поля або дім задля Мого імени, прийме в сотеро й наслідить вічне життя." (Мат. 19, 29).

— **Св. Отець** приймаючи на відвілинах учасників конгресу Італійського Товариства для Поступу й Науки висказав надію, що після війни зможуть краще чим тепер віддатись праці над тими справами, що помагають поширювати приязнь між народами й збудувати новий світовий лад, опертий на справедливости. Церква — сказав Св. Отець — є другом всякої правди. Вона не є й не може бути ворогом справжнього поступу й науки.

— **Канадійський** кардинал Р. Вільнив, архіепископ Квебеку у своїй недавній промові з приводу протиалькогольного тижня, звернув увагу, що пянство ширится в застрашаючий спосіб у народі, навіть між жіноцтвом і військом.

Я не думаю зневажати тих, що беруть зброю в обороні великої справи — казав кардинал — однакож уважаю зрадою батьківщини розпіячувати її військо.

Далі говорив кардинал, що найкращі закони не всилі самі змінити проступків проти моралі; зміна мусить наступити в нутрі самої людини. І тому заохочував делеґатів організацій тверезости продовжувати ревно свою благородну діяльність.

— **Св. Отець Пій XII.** у своїй промові до представників Католицької Акції сказав, що весь сучасний світ відчуває велику потребу відродження і нового ладу, що приніс би всім гаразд. Без царства Божого не може бути трівкого ладу й мира та гаразду в світі.

Св. Отець закликає, щоб кожний у свойому кружку, між своїми приятелями, в родині, в робітнях, по фабриках і урядах, став апостолом Христового царства своїм словом і прикладом. Особливо учителі, письменники та лікарі мають широке поле для католицького апостоляту.

— **У відповідь** на поголоски світської преси про іменовання нових кардиналів у близькій будуччині, урядові чинники в Ватикані заявили, що нема виглядів, щоб перед закінченням війни Папа Пій XII. іменував нових кардиналів.

— **Німецький** епископ Бухбергер з Ратісбони у своїй діецезії видав розпорядок, щоб недільні богослуження були коротші. Богослуження мають тревати не довше як 75 мінут, а проповідь 25 мінут. Єпископ сказав: "Вірні горнуться на наші недільні богослуження. Вони є виснажені важкою тижневою працею. Вони приходять, щоб скріпити своє серце." Проповідь мусить піднести на душі, потішити й ободрити. Кожне слово, що йде зі серця і є натхнене дає їм силу й потіху в життю."

— **В Англії** від часу, як вибухла війна поширення венеричних хворіб піднеслось на 70.5%. Це грізний обяв занепаду моралі. Алярми про зріст розпусти в Америці й Канаді появляються досить часто в часописях. І цій загрозі треба всім енергійно протиділати, бо інакше вона зробить народові в нутрі більше шкоди як не знать який зовнішний ворог.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

ДЖЕРЕЛА РЕЛІҐІЇ

В досліджуванню реліґії дуже цікавим і важним є питання: Що дало безпосередний привід до того, що між людьми повстала реліґія? Цей привід треба вважати за джерело реліґії. Думаючі люди вже віддавна застановлялись над тим і до нині призбиралися ріжні погляди про цю проблему. Очевидно, що всі ті погляди, оскільки вони собі суперечать, не можуть бути правдиві. Може бути правдивим лише один погляд, а інші лиш стільки, скільки годяться з тим поглядом.

За джерелом світогляду якогось чоловіка треба шукати то в дійсному світі, то в душі того чоловіка. А що реліґія— це ядро й найважніша частина людського світогляду, то за джерелом реліґії також треба шукати **то в дійсному світі, то в людській душі.** Значить, що джерело реліґії з природи річи мусить бути **подвійне.** І якщо чийсь погляд про джерело реліґії не є в згоді з цією подвійністю, то він тим самим мусить бути неповний, невластивий.

Мильні погляди про джерела реліґії.

1. Деякі добачують джерело реліґії головно в **лукавстві людей,** що хотіли запанувати над громадою.

І так 1) уже декотрі зо старинних софістів, як Критій твердили: що реліґію видумали **володарі,** щоб легше панувати над людьми. (Софісти: школа фільософів в давній Греції, які навчали, що на світі все є зглядне й при допомозі зручної вимови доводили, що кожне твердження можна доказати як правдиве й як неправдиве. Софістами тепер називають людей, що зручною вимовою й підступними доказами намагаються довести правдивість мильних тверджень).

2) Інші знову твердять, що це зробили **священики.** Пр. атеїсти, большевики уважають священиків творцями богів і реліґії. Ці погляди є сьогодні дуже наївні й хіба тільки між простолюддям можна би ними сяк-так воювати.

Чому так кажемо? — Бо цього рода твердження є неісторичні й безосновні.

а). Нема ні одного історичного документу, щоб ним можна доказати хто зі законодавців і коли видумав реліґію й її накинув підданим? Противники тільки голословно твердять і не дають доказів. А голословним і недоказаним твердженням нема що вірити.

В дійсности державники й священики (як Мойсей, Сольон, Нума Помпілій, Зороастер і другі) були тільки **реформаторами реліґії, а не її творцями** — вона ж уже перед ними була в народі.

Також зі всесвітньої історії не бачимо, щоб законодавці при надаванні законів так дуже клали вагу на реліґію й Бога. Як заборона захования законів вони клали радше суд, дочасну кару, тюрму ніж реліґію.

б). Якщо б піддані не мали скорше реліґії й не були переконані, що є Бог найвищий законодавець, що велить правних зверхників слухати та що зберігателів права нагороджає, а переступників карає, то вони голословними твердженнями законодавців про яккусь реліґію ніколи не далися б переконати та й не почувалися б у совісти до обовязку їх законів слухати.

в). А впрочім якщо б реліґія була тільки витвором лукавства чи зарядження державників, то вона не приймилася б так сильно й загально в суспільности. Видно отже, що джерело реліґії мусить знаходитись далеко глибше в людській природі.

г). Щодо твердження про видумку реліґії священиками, то воно ще більше наївне. Воно ставить віз перед коні. Перше мусіла існувати між людьми віра в Бога й реліґія, а аж тоді люди могли відчути потребу мати посередника між собою й Богом та реліґійного провідника — цебто священика. Якщо б загал не мав реліґії - то й не було б священиків. Священики є витвором реліґії й її слугами, а не на оборот. І тому говорити таке, що священики видумали реліґію, щоб мали з чого жити є так само не правдиве, як те, що моряки видумали море, кондуктори залізниці, лікарі хороби, і т. д., щоб мали з чого жити. Як перше мусіло бути море, а щойно потім появилися моряки, перше залізниці, а опісля кондуктори, скорше недуги, а пізніше аж лікарі, так само й наперед мусіла бути реліґія, а потім аж появились священики. Історія це потверджує. Були в історії людства такі часи, в яких люди мали реліґію, а не мали ще священиків і тільки голова родини виконував реліґійні чинности, що їх опісля виконували виключно священики. Отже священики не видумали реліґії.

2. Ті, що вважають реліґію **не за довільний людський вимисл, а за природний людський витвір,** добачують джерело реліґії в впливах яким піддана людська природа. Ріжні наводять ріжне. Ось що кажуть вони:

а). **Страх** перед грізними явищами природи (як б у р я, громи, землетруси, затьмінвня сонця й місяця, смерть і т. д.) витворив реліґію у людей. Але ж і звірята також відчувають страх перед тими явищами, а не мають реліґії. Видно, що сам страх не вистарчить, а ще треба мати душу, яка вміє думати, ставити собі питання, досліджувати причини, щоб могла повстати реліґія. Від страху до реліґії ще дуже далеко. От нині багато людей відчуває страх перед грізними явищами в природі, а не всі вони зараз стають реліґійними. Щоб зродилась у людини справжня реліґія до того треба розумових доказів, що переконали б її, що справді існує Найвища Істота-Бог. А сам страх перед грізними природними явищами реліґії не годен витворити.

Крім того історія показує нам, що боязнь не була одинокою спонукою почитання божества, бо люди почитали не лише богів таких, що їх уважали спричинниками грізних явищ у природі, а також почитали богів доброчинних, від яких сподівались тільки добра. Пр. Українці перед приняттям християнства почитали не тільки Перуна, якого боялися, але й Дажд-бога, від якого надіялись добродійств. Також люди Бога вважали не лиш за ґрізного Суддю, але також за свого Володаря й доброго Батька. В богопочитанню, в співах, святах переважала більш радість як боязнь. Це все доказує, що реліґія не є витвором страху.

Вкінці, коли б то було правда, що кажеться в твердженню, то виходило б таке, що найбільше вчені природознавці, що пізнали причини природних явищ, повинні б закинути реліґію. А тимчасом воно є інакше. Такі світочі науки як Ґалілей, Кеплер, Нютон, Ампер, Пастер, Секкі, не тільки що були глибокореліґійними людьми, а ще в своїх наукових дослідах знаходили нові спонуки до реліґійности.

Отже реліґія не є вислідом страху. Якраз на оборот страх перед Богом часто створює безбожників. Як це? А так говорить св. Августин і Бакон Верулямський: Хто зле живе, цей має причину боятись Боґа; цей також хотів би, щоб Бога не було. А одна приказка каже:

"Довжник вірителя нерадо стрічає,
Як його догляне, мерщій утікає".

б). Бажання кращого життя, егоїстичні тенденції є джерелом реліґії. Люди — кажуть прихильники цього погляду — невдоволені дійсним життям і світом, бо в ньому ріжне горе, змінливість, недуги, каліцтва, нещастя... ("Земля це долина сліз"), і мріють про якесь краще життя й кращий світ (вічність, другий світ, рай...), та осолоджують собі гіркі години надією на поміч божу в цім життю, а на вічне щастя в другім життю. — Для них є така відповідь: Вдійсности в кожній реліґії є питома віра, що Бог не тільки помагає й нагороджує, але **також карає.** Отже реліґія приносить людській душі не тільки потіху, але й загрозу. Християнська реліґія найбільше обіцює — небо; однак вона заразом і найбільше грозить вічним пеклом. Якщо отже лише бажання кращого життя було б джерелом реліґії, то в ній ніяк не могли б знайтись ті ґрізні правди про суд, кару й муку.

в). Фантазія є джерелом реліґії. Реліґія — в цьому погляді — мала б бути свого рода поезією. Як у поезії головним чинником є уява, так це мало б бути також у реліґії. Сліпі, неживі, невмолимі закони буття люди вбирають у фантастичні форми, в "мітольоґічний дим" і в той спосіб осягають "свій світ", у якому почуваються наче в себе дома, який спроможний зворушувати всі струни людського чуття, а через те збільшувати вартість внутрішнього (психічного) життя. — На це треба сказати, що сама фантазія щонайбільше може витворити поодинокі образи або ґрупи образів, але льоґічні, трівкі відношення між тими образами може подиктувати тільки розум. А в кожній реліґії суть становлять саме тільки льоґічні відношення — цебто: правди, розумом відкриті, а твори уяви є щойно надбудовою на підвалинах тих правд.

Далі хто каже, що реліґія є витвором уяви цей наче посуджує всіх реліґійних людей, що вони до цеї міри нерозвинені й нерозумні, що витвір уяви беруть за дійсність і зводять себе уявою і під її впливом кладуть на себе важкі тягарі моральних обовязків та тішаться уявним щастям через ціле життя. А що найважніше, то те, що дозрілі, здібні й вчені люди тримаються того продукту, фантазії і не годні в и к р и т и, що реліґія це тільки "дика ф а н т а з і я" і "мітольоґічний дим", а не дійсна правда. Таке припустити — це ж годі. Бо якщо дозріла людина дійшовши до своїх літ відкидає свої ріжні дитячі мрії й самокритикою відкидає всякі фантазії та опісля руководиться розумом, то так само й людство вже давно покинуло б реліґію, якщо вона була б витвором уяви. А як воно так не є, то це доказ, що реліґія не є продуктом фантазії, а овочем здорового розумування, що має за свою основу справжню дійсність.

Про інші мильні погляди на джерела реліґії та про справжні джерела реліґії буде бесіда в наступному числі Світла.

ЗА ВІРУ В ЕВРОПІ

(Докінчення зі сторони 3-ої)

пер і Христовий Намісник з Ватиканського узгіря глядить зі сльозами в очах і з роздертим серцем на світ та накликує його до опамятання.

В місячнім наміренню на листопад Папа просить усіх вірних, щоб молились за збереження католицької віри й відродження справжнього християнізму в Европі, щоб тим робом ратувати колиску культури Европу, а через неї і все людство.

Возьмім собі щиро до серця це місячне наміренння і гарячо молім Христове Серце, щоб чимскорше скінчилась війна, щоб народи навчені сумним досвідом звернулись до Бога й католицької Церкви, щоб правдива віра глибоко вкорінилась у їх серцях і щоб на християнських засадах, що їх проголосили Папи Пій XI. і XII. провідники держав завели мир та новий лад. Бо лиш тоді, коли це станеться, минеться сьогоднішна недоля для Европи й всього світу, настане гаразд, а наш український нарід заживе кращим життям на рідній землі.

Молімось Брати й Сестри, молімось щиро й постійно, бо справа велика й важна. Не знаємо яка буде будучність світу, однак вірмо, що наша молитва не буде даремна й Боже Провидіння возьме її в рахубу, в дальшій історії людства.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ЄРЕТИКИ

Під кінець 1872 року прийшов до католицького священика в великім місті юнак, заявляючи, що він е протестантом, але хоче стати католиком. Щоб випробувати волю того юнака, священик не дав йому того дня рішучої відповіди, кажучи прийти іншого дня. За третім разом священик спитав того молодого протестанта, чому він хоче стати католиком. А він таку дав відповідь: "Від кількох літ я читаю св. Письмо Нового Завіту, що Христос предсказав своїй Церкві, своїм учням і вірним, що їх ждуть терпіння й переслідування. І я подумав собі: Ті переслідування це знак, що по ньому можна пізнати правдиву Христову Церкву. Тоді я спитав себе: А кого тепер переслідують за любов Христа? Жидів? Ні! Масонів? Ні! Переслідують католицьких священиків і монахів, епископів і папу. Коли так, то вони е справжніми Христовими учнями, вони творять правдиву Христову Церкву."

По тих словах парох не відкладав уже свого рішення й не сумніваючись про щирість молодого протестанта, перейшов із ним католицький катехизм і прийняв за члена Католицької Церкви.

Той юнак сказав щиру правду. В цілім світі переслідують найбільше Католицьку Церкву. Та її не переможе ніяка сила, бо з нею е Христос.

Византійський імператор Михайло Аморей казав вигублювати мечем еретиків павликіян і таким чином вигубив їх поваж не-число. Та св. патріярх Никифор відразу виступив проти такого переслідування. Він заявив імператорові, що з еретиками треба поводитись ласкаво, даючи їм час до науки й покаяння, а такою лагідністю відводити їх від блудної науки й вводити на дорогу спасення. Імператор послухав ради св. Никифора і з того часу вже не покарав смертю ні одного павликіяна.

Ван Дик, славний маляр, родом із Антверпії (1599-1642), малював був англійському королеві портрет еретика Кальвіна з пером у руках, як пише свою книжку, а дивиться в небо. Одного дня показав король той образ королевій Генриці й спитав, що вона думае про той образ. Королева мовчала хвилину, а потім сказала: "Не диво, що Кальвін понисав такі нісенітниці, бо ні раз не погляне на те, що пише..."

Це правда. Відступники від католицької Церкви поробили в своїх письмах багато помилок на шкоду людським душам.

До батьків св. Іванни де Шанталь прийшов раз у відвідини еретик-кальвінець. Одного дня під час своеї дитячої забави почула мала Іванка, що мала тоді ще тільки 5 років, як той кальвінець говорив до другої особи, що не вірить у те, щоб у Пресв. Тайні Евхаристії був дійсно Ісус Христос. Іванка перервала свою забаву, підійшла до еретика й спиталася:

То ви не вірите, що в Пресв. Тайні Евхаристії е правдивий Ісус Христос?

Ні, дитино, я не вірю.

Але ж Ісус Христос сказав виразно, що Він там е — відповіла дитина, — а як ви кажете тепер, що Ісуса нема там, то ви хочете сказати, що Ісус е брехун! Я думаю, що як ви сказали б такі слова про нашого короля при моему батькові, то він вигнав би вас із хати, а може й убив би. А великий Бог, чи одного дня не покарае вас за те, що ви відважились його дорогого Сина назвати брехуном, кажучи, що ви не вірите в те, що Він сказав?

Єретик так був збентежений словами Иванки, що не знав, що мае сказати. А щоб заспокоїти дитину, дав їй кілька дуже гарних дарунків. Та це так розгнівало її, що вона, як тільки взяла в руки ті дарунки, кинула їх зараз в огонь. Коли вже дарунки почали горіти, Іванка сказала до того недовірка:

Дивіться, так колись покарае Бог на другім світі всіх тих, що не хочуть дати віри словам Ісуса Христа.

Це правда. Хто вперто противиться пізнаній Христовій науці, заслугове на вічне осудження.

Лютер став еретиком через гордість. Його бунт почавсь тої хвилі, коли його Чин, а головно його самого не взяли до проповідування про церковні відпусти. Тоді Лютер, що був католицьким священиком і монахом, виступив проти правдивої Христової, Католицької Церкви, відкинувши вікову традицію й повагу Церкви. В своїх письмах вписував на своїх противників найбільш простацькі й зневажливі лайки, а сам пустився на дуже неморальну дорогу з законною особою.

І були такі люди, що такого Лютра прийняли як свого пророка! Видно, що й досі бувае між людьми велика темнота й злоба, коли люди ще й тепер покидають правдиву Христову віру й стають лютеранами чи подібними еретиками. Та розумні ложновірці за Божою ласкою, пізнають правду й дуже часто вертаються до одної правдиво Христової, Католицької Церкви.

Коли з Лондону прибули до Ірляндії члени біблійного товариства, щоб там завести нову, протестантсько-анґліканську віру, то відбували збори, де клеветою й насмішками опоганювали все те, що католикам е дороге й святе. На ті збори прибув несподівано великий оборонець ірляндського народу, О'Коннел, вірний син Католицької Церкви. Коли О'Коннел зявивсь на залі, на цілі збори впав великий переляк. Та згодом понеслись по залі вигуки: "Що та світська людина мае до роботи тут між духовними? Що за діло мае тут політик, де ходить про релігію?" А він відповів їм сміливо: "О'Коннел е світська людина; але також католик; він любить свою батьківщину, та ще більше свою католицьку віру! Коли ворог нападае на батьківщину, кожний стае вояком; а коли робиться наступ на віру, кожний християнин стае її оборонцем. У цих важких умовинах слово О'Коннела не е вже словом адвоката: це е Антін, це е Атанасій, що виходить із пустині й кладеться у стіп хреста."

О'Коннел говорив із силою й переконанням. Його гарячі слова з успіхом обороняли справу Католицької Церкви, що до Неї він був привязаний справжньою й безмежною любовю.

Так повинні всі католики боронити в потребі своеї св. віри й ніхто не повинен допускати до того, щоб відступники й безбожники понижали те, що нам е святе й дороге. Це тільки слабодухи й боягузи соромляться постояти за правду. Між нами нехай не буде таких ніколи.

ЗАПИТ. Чи е яка різниця між тим як даеться на Службу Божу за одну душу, а за дві й більше? Чи вони однаково користають зі Служби Божої? Коли більше користи мае душа в чистилищі?

ВІДПОВІДЬ: Є різниця. Коли заупокійна Служба Божа правиться за одну душу, то вона більше користае з ласк Служби Божої, як тоді, коли одна Служба Божа правиться за багатьох осіб. І тому як хто хоче дати більшу поміч даній помершій особі, то ліпше е тільки за ту особу замовити Службу Божу. Однак хто не може замовляти багато Сл. Божих за поодинокі особи, то дуже добре робить, коли замовляе Службу Божу за багато померших осіб. Тоді кожна дістане якусь частину духовної допомоги в чистилищі, що її Божа доброта схоче дати з Безкровної Жертви Сина Божого.

Для кращого зрозуміння цієї відповіди додаемо тут ще деякі пояснення.

Служба Божа тому, що в ній Ісус Христос сам себе приносить руками священика в Безкровній Жертві, мае в собі безконечну вартість задосить-учинну. Виходило б отже з того, що вистарчала б відправа тільки одної Служби Божої, щоб задоситьучинити Божій справедливости за гріхи й дочасні кари всіх живих і померших людей, що знаходяться в чистилищі. Одначово ж такий висновок е хибний. Чому? Бо тут треба ще взяти під увагу волю й рішення Ісуса Христа, чи Він схотів усю ту внутрішню вартість евхаристійної жертви приділити й застосувати тим, що за них відправляеться Служба Божа чи ні. Отже кажуть богослови, що в своїм мудрім провидінню І. Христос хотів, щоб задоситьучинні овочі й ласки Сл. Божої тільки в обмеженій мірі були приділювані людям, а це тому, щоб людям ще лишалась нагода й заохота виконувати ріжні вчинки чеснот і часто вживати ріжні спасенні практики, головно покути й вмертвлення й так також особисто сплачувати Богові свій довг задоситьучинення за свої провини.

Рівно ж коли б одна Служба Божа на ділі задоситьучинила за всі кари, тоді не треба б було більше приносити Служби Божої за надолуження, тоді також одною Службою Божою можна б випорожнити все чистилище. А таке припущення е незгідне з думкою Христа, що хотів, щоби Служба Божа, як безкровна Жертва Нового Завіту завсіди приносилась на відпущення гріхів і кар аж до кінця світу і воно також незгідне з тою правдою, що е чистилище в якому терплять душі, помимо того, що за них приноситься Безкровна Жертва.

Обмежене застосовання задоситьучинної вартости Сл. Божої доказуе ще й практика Церкви, що е непомильною толкователькою Христових рішень. Церква католицька завжди так практикуе, що на випрошення якогось добродійства править більше разів Службу Божу, а також за поодиноких осіб живих чи померших більше разів відправляе Службу Божу.

З того такий висновок, що хоч вартість Служби Божої е сама в собі безконечна, то в дійсности з волі і установи Христа тільки в скінченій й обмеженій мірі дае ласки й задоситьучинюе за кари. І тому чим більше е осіб за котрих правиться Служба Божа по намірі даючого, тим меншу вони мають частку в користях Служби Божої, а коли Служба Божа відправляеться тільки за одну душу то очевидно, що вона мае з неї більше користи.

9 вересня ц. р. помер Леонтій Долгий, протоігумен ОО. Василіян у Мадярщині. Прожив 59 літ.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Весільні Дзвони. Субота 17-го жовтня була днем небувалої радости для п-ва Осьмаків у Мондері. Цього дня їх донечка Анна вступила в стан супружий з п-ом Петром Варавою.

Молода Анна Осьмак була активною членкинею Марійської Дружини в Мондері. Брала велику участь у концертах і належала до місцевого церковного хору. Своею милою вдачею зеднала собі багато приятелів тут у ріднім місті й у Веґревілю, де від кількох літ працювала в офісі.

О год. 8-ій рано молодята були присутні на тихій Службі Божій і приступили до св. Тайн.

Само вінчання відбулося около 4-ої години пополудні. На обряд шлюбу прибуло багато людей. Були свої, були й чужинці: з Мондеру, з Веґревілю та з інших місцевостей. Церква була красно прибрана квітами й диванами. Подружжя поблагословили: Впр. о. А. Трух, ЧСВВ. і о. В. Дрібненький, ЧСВВ.

Чужинці з великою цікавістю гляділи на гарні благословення-церемонії шлюбу, що їх мае наша Укр. Греко-катол. Церква.

При кінці Впр. о. Трух зложив молодятам сердечні побажання на вступі супружого життя, по чім слідувало ґрімке "Многоліття."

По шлюбі в місцевім Народнім Домі відбувся величавий весільний прийом. Підчас приняття Впр. о. Трух, що також був там присутний, побажав молодій парі щастя й доброї долі на дорозі життя та вручив їм дарунок.

На заклик п. Тиркала пішла збірка на католицьку пресу. Збіркою занявся п. Кость Сацьків. Зібрано $5.00. Із цього призначено $2.50 на "Світло."

Панство Осьмаків мають одного сина одруженого в Едмонтоні й ще осталось їм 4 доньки-панночки, що занимають ріжні позиції. Всі вони були присутні на сестріннім весіллю.

Жертводавцям Редакція "Світла" складае щиру подяку, а молодим подругам бажае много літ "во здравіє й спасеніе!"

МИРНАМ, АЛТА. Посмертна згадка. Дня 16. жовтня, 1942 р. помер по операції Ілько Міщанчук у шпиталі Александра в Едмонтоні. Покійний прожив 62 роки життя, а того 41 рік у Канаді. Оставив у смутку жену Анну з дому Заозірних, і семеро дітей. В неділю 18. жовтня відбувся похорон. Похоронні богослуження відправив о. С. Коляр ЧСВВ. На похорон попращати покійника прибуло багато людей, а деякі навіть з подальша. Отець Коляр мав дуже зворушаючу проповідь. Поховано бл. п. Ілько на цвинтарі в Красногорі.

По похороні відбувся в домі Міщанчуків обід, на якому на заклик дяка Павла Хміляра зібрано $3.00 на Світло й Українські Вісти. Вічна йому память!

ПОДЯКА

Смутком прибиті, я жена покійного Анна й всі діти разом складаемо щиру подяку за зворушливе пращання і похоронну відправу Впреподобному Отцю С. Колярові, дякові П. Хміляркові, що читав псалтирю і співав на похороні, тим, що зложили вінки на домовині мого мужа й всім людям, що приїхали віддати останню прислугу покійному.

Будь щасливий, Дорогий Мужу й Тату в другому кращому життю й не забувай за нас, що остались тут на землі!

Анна Міщанчук і Діти.

КОПЕРНИК, АЛТА. Несподіванка. Наш знаний церковний артист-маляр п. Петро Ліпінський під цю пору викінчуе малювання церкви в Копернік, Алта.

Здавалося, що за роботою серед сірої буденщини незамітно промине 25-ліття його подружого життя. Далеко від Едмонтону, від своїх дітей і родини разом зі своею женою мешкае тут в резиденції в Копернік. Та все догадливий містопредсідник п. Ів. Мидляк в порозумінню з о. парохом Каменецьким приготовив милу несподіванку для панства Ліпінських.

Якраз в суботу 24 жовтня зібралося поважне число парохіян вечером у Нар. Домі. З Едмонтону знову приїхали діти п. Ліпінського та брати і Сестри п. Ліпінської, разом з о. Каменецьким.

Так всі зібрані з гарним дарунком зробили милу несподіванку ювілятам.

Побажання зложив о. Каменецький і передав дарунок від парохії та закінчив Многоліттям.

По тім слідувала смачна перекуска і забава.

Не забуто й про справу найважнішу в наших часах про пресу. Переведено збірку, що принесла $9.05. З того передано на Світло $3.00 а решта на Укр. Вісти.

Щира подяка жертводавцям а п. Ліпінським побажання кріпкого здоровля й Божого благословення на Многі Літа!

— У КІЛЬКОХ СЛОВАХ —

— У ЕДМОНТОНІ, 24 і 25-го жовтня, Укр. Греко-катол. Народний Дім обходив 25-ту річницю свого існування. В суботу вечером відбувся бенкет, у якому взяло участь 350 осіб. У неділю по Службі Божій відправлено в місцевій греко-католицькій церкві панахиду за померших членів Народного Дому, а опісля відбувся спільний обід, привіти, промови та урочисте спалення морґеджу. Вечером закінчено ювілей гарним концертом.

— В ДАВФИНІ, МАН., в днях 9-11. жовтня торжественно відсвятковано 50-літний ювілей Сестер Служебниць. Ювілей розпочато вечером, 9-го жовтня молебнем до Пречистої Діви Марії. Його відправили о. Михайло Григорійчук в асисті о. Маріяна Шведа й о. Василя Філевича. Ювілейну проповідь про історію Згромадження й його працю виголосив о. Мирон Кривуцький.

На другий день о. Кривуцький відправив Службу Божу за померших Сестер, а вечером по молебні науку про вартість Церкви, в користь якої працюють Сестри мав о. Маріян Швед. В неділю, відбулося головне торжество. Торжественну Службу Божу з діяконами відправив о. М. Григорійчук, а проповідь виголосив о. Никола Копяківський ЗНІ. з Роблину. По богослуженню слідувала перекуска в парохіяльній салі й діточий концерт у мійській авдиторії. Святочний реферат виголосив Всеч. о. Маріян Швед. Підчас концерту перечитано привіти й вручено дарунки. В торжестві взяло участь велике число людей.

— В АРРАН, САСК., 4. жовтня укр. греко-катол. парохія св. Івана Хрестителя величаво відсвяткувала 25-річницю свого існування. Місцевим парохом е Всеч. о. Н. Сірий.

— В САСКАТУНІ, САСК., 10 і 11 жовтня відбувся річний зїзд Братства Українців Католиків. На зїзді між іншими промовляли о. Фірман, о. І. Лесюк, ЧСВВ, о. І. Шпитковський, міністер муніципальних справ Дост. Р. М. Паркер, та укр. посол Глинка. На зїзді вибрано заряд БУК-а на 1943 р. у такому складі: Яків Стратійчук — голова; о. В. Фірман — перший заступник голови; Гр. Гарах — другий заступник голови; Ю. Кравс — діловий писар; М. Лозінський — скарбовий писар; Д. Кобринський — скарбник. М. Гриневич, М. Голота, о. П. Криворучка — провірники.

ПРЕОСВ. АМВРОСІЙ
Новий Владика.

З радістю записали українські ґазети в Америці важну історичну подію в розвитку української католицької Церкви, а це іменування Єпископом-Помічником, о. Амвросія Сенишина, ЧСВВ. Повідомлення про це дістав з Ватикану ВПреосвященний Єпископ-Ординарій Константин Богачевський дня 18 липня, 1942, а 22-го жовтня відбулась величаво висвята нового Владики в церкві св. О. Николая в Шикаґо, Ілл.

Нема порівнання між вістками про попередні іменування наших владик у Америці, а теперішним — новим.

Преосв. Сотер Ортинський прибув до Злучених Держав 27-го серпня 1907 р. по довгій боротьбі за іменування з преріжними перешкодами й противностями. Прибув не як епископ-ординарій, а як епископ-помічник з неозначеним точно кругом ділання. Щойно 28 травня, 1913 р. Апостольська Столиця оснувала окрему епархію для американських русинів, тобто для українців з Галичини й з Підкарпаття. Зо смертю Преосв. Сотера 24. березня, 1916 р. існування цієї епархії було поставлене під знак запиту. Через 8 літ управляв нашою Церквою Всесвітліший о. Адміністратор Петро Понятишин і аж по довгім очікуванню та стараннях привитали українці дня 15-го серпня, 1924 р. двох владик, а це ВПреосв. Константина Богачевського іменованого епископом для галицьких українців у Америці й ВПреосв. Василія Такача, назначеного для уроджениців Підкарпаття.

З прибуттям цих владик розділилась діяльність нашої Церкви на дві области: одна з осідком у Филаделфії, друга з осідком у Питсбурґу (властиво в Гомстеді біля Питсбурґа). Галицькі українці, що підлягають духовній власти ВПреосв. Кир Константина заінтересовані більше в діяльности цього ж владики й розвитком його діецезії хоч би й тому, що вона мае назву української епархії. Саме для Єпископа-Ординарія Української Єпархії іменованим став Єпископом-Помічником Преосв. Амвросій.

Не йде тут про славословя для нового Єпископа. Його організаційна діяльність блискучо виявилась хоч би у переведенню Євхаристійного Конгресу в червні, 1941 р. в Шикаґо. Хто слідив перебіг цього конгресу, той може судити про талант Преосв. Амвросія. Отже можна бути переконаним, що Високопреосв. Кир Константин буде мати величезну поміч у своїх ділах і високих замислах у особі Преосв. Кир Амвросія. Установи в Стемфорді, Факс-Чейзі, Чесепіку, Стратфорді, Словтсбурґу, очевидно й в самій Филаделфії, потребують скріпленої енергії. Втримання теперішних парохій, закладання нових, вдержання парохіяльних цілоденних шкіл та заснування нових — все це мусить іти згідно з одноцільним пляном, який забезпечить існування Української Католицької Єпархії на будуче.

Коли згадати часи вісімлітньої адміністратури після смерти першого Владики й назначення епископа-помічника для українського владики в Америці, можна прийти до висновку, що існування нашої Церкви в Америці запевнене на далеку будуччину.

Новий Владика — муж у силі віку. Роджений 23-го лютого, 1903 р. мае тепер несповна 40 літ віку, е отже одним з наймолодших епископів. У співпраці з Кир Константином, новий Владика може діждатися небувалого досі розвитку Української Католицької Церкви в Новому Світі.

З такими надіями витае Преосвященного Амвросія Американська Україна. На многі літа, Владико!

(З круґів духовенства).

— На Білорусі німці виховують білоруську міліцію якої завданням е викорінювати польські й російські впливи на білоруських землях.

ПРИГАДКИ

8. XI. — Неділя 24 по Сош. Собор св. Михайла Арх. Гл. 7. Єв. утр. воскр. 2. Всеночне. На Сл. Бож. троп. воскр. і Свят. конд. воскр. Слава конд. Свят. І нині Богор. Ап. зач. 221 і 305. Єв. Луки зач. 39 і 51. Прокім. і Причаст. воскр. і Свят.

15. XI. — Неділя 25 по Сош. Св. Йосафата свящ. з 12. XI. Глас 8. Єв. утр. воскр. 3. Всеночне. На Сл. Бож. троп. воскрес. і Свят. конд. воскр. Слава кондак Свят. І нині Богор. Проче все неділі й Свят. Ап. зач. 224 і 311. Єванг. Луки зач. 53 і Ів. зач. 36.

21. XI. — Субота. Введення в храм Пр. Діви. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 320. Єв. Луки зач. 54.

Піст Пилипівка і Час заборонений на весілля й танці від 15. XI.

Місячне намірення: Збереження правдивої віри в Европі.

Місійне намірення: Щоб рідна штука й мистецтво служили католицькій релігії в місійних краях.

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

8. Неділя 24 по Сош. —
Чергил
Федора
Дейзленд

15. Неділя 25 по Сош. —
Калінгтон
Гейлейк
Копернік

21. Субота —
Торсбі
Торгилд (празник)
Голден, ц. Воздв. М.Б.

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

8. Неділя 24 по С.Д., св. Димитрія —
Редвей (базар 7, 8 і 9 8 год. вечером).
Спедден (базар 6, 7 і 8 листопада)

15. Неділя 25 по С.Д. —
Елдорена (базар)
Стрий

21. Св. Михаїла —
Ґлендон (базар)
Вильна (обід і базар)

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

8. Неділя —
Ґиллиярд св. Ів. Хрест.
Делф
Іннісфрі Р.М.Б.
Київ

15. Неділя —
Москалики
Плейн Лейк
Сейнт Павл
Чипмен

21. Введення в храм —
Мондер, Архієр. Сл. Божа.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

8. Неділя 24 по Сош. і Собор св. Арх. Михаїла —
Мирнам

15. Неділя 25 по Сош. —
Дервент св. Юрія

21. Собор св. Мих. ст. ст. —
Дервент місто

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

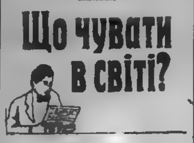

—**"Краківські Вісти"** з 27-го вересня доносять, що в Галичині сильно розвивається напів-військова організація "Січові Стрільці". Вони носять військовий однострій.

— **Націстівський** комісар в Україні говорив через радіо в справі повернення приватної власности й заявив, що німецькі кольоністи в Україні будуть перші, що їм буде привернена приватна власність, яку вони втратили підчас революції. Він хвалив тих кольоністів за те, що хоч жили століттями в Україні, та не втратили своєї національної окремішности.

— **"Краківські Вісти"** пишуть, що епископ Полікарп, адміністратор української православної церкви назначив нового епископа на місто Рівне й околицю. Є ним епископ Плятон. Епископ Полікарп, подає ОНА, співпрацює з німецькою окупаційною владою. З цього заключає, що певно був йому не до вподоби Олексій Громадський, попередний епископ Рівного, що свого часу співпрацював зі советською владою, а відмовився співпрацювати з німецькою. Він тепер десь зник.

— **Гірко** тепер живеться українському народові на рідній землі. Хоч не давить його уже большевицьке ярмо, то друге, німецьке, дошкулює йому тепер дуже гірко. Часописи подають такі вісти: Німецька влада видала в Україні наказ, щоб населення зносило до громадських урядів зимові кожухи й баранкові шапки. За непослух карають тюрмою.

Для населення в Україні впроваджено 'пайкові картки', на харчі. Збіжжя і поживу з України вивозять німці цілими потягами до Німеччини й для свого війська. А населення, що вже чимало натерпілось лиха, буде мусіло жити далі в нужді, особливо в зимі, що надходить.

— **Не зважаючи** на дуже важкі удари, яких дізнала японська фльота й летунство, японці продовжують таки завзяту боротьбу, щоб доконче дістати контролю над Соломонськими островами. В Ґвадальканал удалось їм висадити дещо війська на сушу.

— **Боротьба** в Сталінґраді продовжається з великою завзятістю. Ціле місто в руїнах. Однак і тих руїн сильно боронить червона армія. Німці не жалують жертв, щоб таки Сталінґрад забрати. Положення міста критичне.

На Кавказі сильний опір советських військ не допустив німців до заняття навтових піль коло Ґрозьного.

— **Австралія** і Росія навязали дипльоматичні звязки й поладнали справу обміни міністрами.

— **Комуністи** напали на дім УНО в Торонті й на групу українців зі жовтоблакитним прапором під час паради Позички Перемоги в Ст. Кетеринс,. Онт. Тим вони показали, що від них може сподіватись Канада, коли б вони дійшли до влади.

— **В Америці** вийнято італійців із категорії ворожих чужинців.

— **В Анґлії** будуть брати 18-річних молодців до військової служби.

— **До Оттави** прибув з Ню-Йорку советський дипльоматичний представник Федор Ґусев. Разом з Ґусевом прибула до Оттави його жінка, дочка, секретарі та інші співпрацівники советського посольства.

— **Премієр** провінції Онтерія, Мичел Гепбурн ненадійно уступив зі становища премієра не подаючи ясно причини цього кроку. Місце премієра заняв негайно провінціяльний міністер судових справ Гордон Конант. Гепбирн заявив, що ще якийсь час затримає пост міністра скарбу й свій посольський мандат із округи Ельджин, але скоро відійде зовсім із публичного життя.

— **Комуністи** в Канаді роблять віча та висилають петиції, щоб відкликано заборону комуністичної партії в Канаді. В злуці з цими заходами міністер справедливости, Дост. Луї Ст. Лоран заявив, що більшість населення Канади є тої думки, що було б небезпечно дати свободу комуністичній партії. Величезний опір російського народу проти наступу ворога треба приписати радше сильному російському націоналізмові, ніж якійсь там прикметі інтернаціонального комунізму. Ріжниця між інтернаціональним комунізмом і конституційним ладом та християнською цивілізацією нашої країни є основні. Приняття комунізму в Канаді не вийшло б громадянам на добро.

— **На Кавказі,** здовж чорноморського побережжя німці дійшли до пристані Туапсе й її обстрілюють.

— **Жінка** президента Рузвелта виїхала до Англії в гості до англійської королевої Елисавети, віддаючи таким робом візиту, яку зложили Білому Домові британський король Юрій і королева Єлисавета в 1939 р.

— **Британська** 8-ма армія в Єгипті почала 23, X. наступ проти німецько-італійських сил маршала Ромеля. Командантом армії є ґен. Монтґомері, а провід офензиви спочиває в руках ґен. Александра, начального вожда над північною Африкою, Палестиною й Сирією. Битва ведеться на 40-милевім фронті між морем а пісковою кітловиною Катара. Завданням британської офензиви є викинути ворожу армію з північної Африки й прочистити Седземне Море для безпечної комунікації зі заходу на схід до Індії. Британська армія вже зробила вилім у оборонній лінії ворога.

— **Британські** бомбовики сильно збомбардували Ґеную, Медиолян, Турин та другі міста в північній Італії. Великі шкоди й жертви в людях спричинили сильне пригноблення серед італійців.

— **"Греко-Католіческое Соединеніе в Злучених Державах Америки"** видало з нагоди свого 50-літнього існування "Золото-Ювілейний Календар" на 1942 рік. Зладив його Михайло Роман, головний редактор "Американско-Русскаго Вестніка", органу організації. Календар має 432 сторін. В статтях пробиваються виразно симпатії до Мадярщини, хоч мадяри є віковими ворогами нашого народу, так як поляки й москалі. З цієї книги видно, що многі з наших карпатських братів у Америці, ще до нині не порозуміли й не знають, хто їх друг, а хто їхній ворог.

— З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ —

Всечесні Отці Василіяне:

Посилаю на Світло доляра за себе, а другого як передплату, для моєї сестри, а ще одного на машину... Дороге "Світло", що мою душу просвічає я так полюбила, що читала б день і ніч. Дай Господи, щоб те Світло знаходилось у кожній хаті!

Катерина Рибнік, Честер.

Дар Любови
НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	**$1,700.00**
Вже зібрано	**$1,433,90**
Остає до збірки	**$266.10**

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

З похорону бл. п. Ілька Міщанчука, Мирнам, Алта.	$1.00
Зі збірки в часі несподіванки для панства Липінських в Копернік, Алта.	3.00
К. Ґалан, Джемейка, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Зі збірки на весіллю Анни Осьмакової і Петра Варави, Мондер, Алта.	2.50
С. М. Тимчій, Сиракюз, Н. Й. ЗДПА.	3.00
Григорій Стоцький, Смокі, Лейк, Алта.	1.00
Разом	**$11.00**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва видніли в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу;

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
Видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

Світло
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (109) 22.—18-го Листопада, 1942. November 18th. 1942. Vol. V. No, (109) 22,

Не є добрим християнином та людина, що не шанує й не слухає свого церковного авторитету.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Св. Конгрегація** Обрядів узяла під розвагу справу беатифікації й канонізації молодої святої Марії Горетті, що біля Риму в 1902 р. померла мученичою смертю в обороні св. чистоти.

— **У Ватикані** від недавна почав виходити часопис "Екклезія" (Церква). Він тепер став урядовим органом Секретаріяту папської Держави. В ньому будуть поміщувані світлини, що представлятимуть добродійну працю Апостольської Столиці.

— **В Бразилії** помер кардинал Севастіян Леме да Сільвейра Сінтра, архієпископ Ріо де Жанейро. В його похороні взяв участь папський нунцій ВПреосв. Бенедетто Алойзі Мазелля, 19 епископів, високі державні урядники, військо й маси народу. З приводу цієї сумної хвилі Св. Отець Пій XII. переслав своє співчуття бразилійському народові. Зі смертю кардинала Леме Церква стратила свого великого світоча.

— **В Польщі** німецька влада монастирі й доми ОО. Єзуїтів позамикала, а священиків і клєриків арештувала й вислала до концентраційних таборів, де вже померло кілька визначних езуїтів.

— **Канадійські** католицькі капеляни за морем дістали дозвіл відправляти Служби Божі для вояків вечером, однак не пізніше як 7.30. Ці вечірні Служби Божі вільно відправляти лише у будний день. Священик і вояки, що приступають до св. Причастя, мусять стриматись від їди чотири години, а від пиття годину перед відправою. Алькоголю не вільно вживати від півночі.

Такі дозволи на відправу дістають деякі капеляни в Канаді. Розходиться тут, щоб жовніри мали легку нагоду користати з великих дібр Сл. Божої.

ПОЯСНЕННЯ

Щоб приспішити видання Календаря Української Родини, це число Світла вийшло трохи пізніше як звичайно. За проволоку просимо вибачення в читачів і передплатників.
Видавництво.

ПИТОМЦІ УКРАЇНСЬКОГО ДУХОВНОГО СЕМИНАРЯ СВ. ЙОСАФАТА В ВАШІНГТОНІ, ЗДПА., 1942 р.

По середині сидить Впр. о. Атаназій Химій, ЧСВВ., ректор.

Зліва до права сидять: діяк. Михайло Богневич, о. Атаназій Химій, ЧСВВ., діяк. Емілиян Монастирський.

У першому ряді стоять: Іван Стах, Михайло Каволя, Василь Борота, Ігор Пеленський, Константин Бердар, Володимир Качмар, Петро Леськів, Ярослав Ґабро.

У другому ряді вгорі стоять: Стефан Хрента, Павло Ґреськів, Маріян Гречин, Стефен Готра, Николай Бобак.

Священики є провідниками душі молоді й старших. Вони є нашими духовними вчителями, лікарями, і отцями. Їхній стан є надзвичайно відповідальний і тяжкий, що вимагає зн[е]слого характеру, великої святости життя, широкого знання та ніжного такту й второпности. Маючи це на увазі св. Церква докладає усіх зусиль, щоб якнайкраще виховати кандидатів на будучих священиків в своїх духовних семинарях.

Цінім цю працю св. Церкви й радо складаймо свої жертви на духовний семинар і виховання питомців, бо як будемо мати багато й добрих священиків, то тоді релігійна й народня робота буде в нас добре стояти і наш нарід з добрим церковним проводом зможе успішно поборювати всякі ворожі напасти й рости в силу та здобувати собі добро й гаразд.

ПРИВІТАЙТЕ В СВОЇЙ ХАТІ МИЛОГО ГОСТЯ КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1943 РІК

Величина 10¼"x7". Сторін 184. Ціна з поштою 45 центів.

В трикольоровій обгортці календар має **добірний зміст** і **багато світлин.** Замітними й повчаючими є статті **про юліянський і григоріянський календар,** про Маркіяна Шашкевича, з приводу століття його смерти, з історії української культури, про обряди Католицької Церкви, **Українське католицтво під царською нагайкою, про однораменний і трираменний хрест,** історія парохії в Стюартбурні. Крім того в цьому календарі є багато гарних оповідань, віршів, світлин, церковна статистика, жарти, адресар, та багато других гарних річей.

Календар Української Родини, що його щорічно видають ОО. Василіяни в Мондері, Алта., має дуже добру славу й скоро розходиться. Минулого року забракло було Календаря Української Родини. То ж спішіться зі замовленням! Хай у новому році цей новий гарний і багатий календар стане прикрасою вашої хати та учителем і порадником.

При замовленню просимо виразно зазначити, з яким уставом хочете календар: нового чи старого стилю.

Замовлення слати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

Перша Архиерейська Служба Божа

ЇХ ЕКСЦЕЛЕНЦІЇ КИР АМВРОСІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ. У ШИКАГО, ІЛЛ.

Нововисвячений епископ Кир Амвросій Сенишин відправив свою першу Архиерейську Службу Божу з вдячности до своїх колишніх парохіян у Шикаго, Ілл., 25-го жовтня, 1942 р.

Осінний дощ, що падав від самого рана, перешкодив розвинутися упляновайому процесійному походові від монастиря ОО. Василіян, як це мало місце у дні 22-го жовтня. За це при дверях церковних ожидала на прибуття нового Єпископа велика маса вірних з духовенством і церковною асистою, що у неї ввійшли як два предстоящі: Впр. о. Протоігумен Американсько-Канадійської Провінції Венямин Бараник, ЧСВВ із Всесвітлішим Канцлером о. Филимоном Тарнавським, та діяконами: Впр. о. Сильвестром Журавецьким, ігуменом шикаґовського монастиря із Впр. о. Нілем Саварином, ігуменом мондерського монастиря. Грімке: "Буди імя Господне..." церковного хору під проводом п. Д. Атаманця, супроводило Архиерея від входових церковних дверей аж до головного престолу.

Перед головним престолом Кир Амвросій впавши хрестом на долівку й помолившись хвилинку почав відтак вбиратися у архиерейські ризи при співі діяконів. Коло епископського трону по правому боці сидів Преосв. Кир Константин, епископ американських українців у асисті Впр. о. Д. Шмаля й о. Т. Греба, а по другому боці був трон нашого епископа Кир Василія, що сидів у асисті Впр. о. Й. Тимочка й о. Н. Феціци. Проповідь у часі архиерейської Служби Божої по св. Євангелії виголосив Впр. о. Максим Марків, ЧСВВ, ігумен ню-йорського монастиря, виявляючи у своїх словах радість, й побажання для нового Владики. Зворушаючу проповідь при кінці Служби Божої виголосив Кир Амвросій, дякуючи Божому Провидінню, що такими дивними дорогами досі вело його на життєвому шляху, та заявляючи, що й на дальше памятатиме у своїх молитвах за свій Чин, що з нього вийшов, як і своїх парохіян, що серед них працював стало через 9 літ. По многолітстві Церковній Єрархії, Українському Народові й новому Єпископові, відпроваджено знову Кир Амвросія до входових дверей Через увесь час Архієрейської Служби Божої капелянами були для Кир Амвросія Впр. Отці: Н. Когут і П. Матвіїв, ЧСВВ.

О годині 4-тій відправили Впр. Отці: Й. Тимочко, М. Марків, Н. Саварин, Н. Когут, Молебен до Пресв. Серця Христового за здоровля і в намірені наших Преосвященних Владик. О годині 6-ій відбувся при переповненій вірними церковній салі св. Николая святочний концерт з нагоди першої Архієрейської Служби Божої Їх Ексц. Кир Амвросія. На цьому концерті, кромі духовенства, монахів і Сестер були також і оба наші епископи: Кир Константин і Кир Василій. Щирими словами повними синівської любови привітав нового Єпископа Впр. отець Виссаріон Андрейчук, ЧСВВ від дітей, молоді та парохіян усіх українських католицьких церков у Шикаґо. Глибоко обдуманий відчит про значіння Єпископа для українців виголосив Всп. Др. Семен Кочій.

Кілька прегарно виконаних концертових кусників дали діти зі Школи св. Николая під проводом СС. Василіянок. Артистично викінчений був також і спів Дівочого Хору під проводом панни Віри Шпікули. Милозвучний, грімкий Хор Лисенка під проводом дириґента п. Атаманця оставив по собі довгий, нестертий, симпатичний спомин. Зворушаючими до глибини душі, словами дякував Кир Амвросій й дітям за китиці живих цвітів, й хорам за артистичний спів, а промовцям за щирі слова.

У гарно прибраній шкільній салі Школи св. Николая дубовим листям вишневої й зеленої краски відбувся парохіяльний бенкет о годині 7-ій вечером. Пять довгих столів гостей із 6-им напоперек, що при ньому сиділа церковна Єрархія з Духовенством, Сестрами Василіянками й найвизначнішими гостями міста Шикаґо, представляв вже самим собою величавий, маєстатичний вид. Радість, піднесення, святочний настрій бив із кожного лиця. Впорядчиком бенкету був адвокат Богдан Пелехович. Промовляли і многі бесідники по бенкеті, як: Їх Ексц. Кир Константин, Кир Амвросій, Всч. о. Канцлер Филимон Тарнавський, Впр. о. Протоігумен Бараник, ЧСВВ, Впр. о. Шмаль, Впр. о. Журавецький, Преп. о. Андрейчук, ЧСВВ та Всесв. о. Декан Сіменович. Свої щирі побажання новому Єпископові зложили: Др. Мирослав Сіменович, Др. Семен Кочій, Суддя Тримко, Литовець Змагар, а з Товариств: пані А. Скоропад від Марійського Товариства Пань, пані Блак від Марійської Дружини Молоді, панна Анна Возьний від Марійської Дружини молодих пань, п. М. Шашкевич із п. Е. Команишином від Товариства Провидіння, п. Тарас Шпікула від Товариства Українського Народного Союзу й пані А. Василевська від Товариства Благовіщення, та ще многі інші визначні особи.

Із усіх промов й святочних бесід на цьому бенкеті було видно як пробивалася ніжна любов до Апостольського Престолу, що збільшив нашу церковну Єрархію у Америці особою нового епископа Кир Амвросія й так щиро дбає про розвій нашого українського народу серед такого воєнного лихоліття. Цю думку підчеркнув також Кир Константин у своїй промові, де виказав історичними доказами скільки це Апостольська Столиця разів ставала у нашій обороні у цих часах, у яких ніхто із українськими змаганнями не числився. Щирою вдячністю були натхнені й слова Кир Амвросія супроти Христового Намісника Пія Папи Римського, Апостольського Делеґата на Злучені Держави, Преосвященного Кир Константина й всіх Отців та Вірних, що таку живу участь узяли, так у дні висвячення як також і в дні першої Архиерейської Служби Божої.

ЄПИСКОПСЬКИЙ ГЕРБ ПРЕОСВ. АМВРОСІЯ СЕНИШИНА, ЧСВВ

Римський капелюх зі шнурками є символом Апостольської Столиці. Він виражає, що Преосв. Амвросій є вибором і волею Св. Отця, Верховного Пастиря Католицької Церкви назначений католицьким епископом і є в звязи віри, любови й послуху з Апостольською Столицею в Римі. Так отже римський капелюх у гербі є знаком, що владика є канонічним епископом і єрархом в Українській Католицькій Церкві в Злучених Державах.

Мітра, хрест і жезл — це відзнаки епископського достоїнства й уряду нового князя нашої Церкви. Мітра, і жезл грецького виду вказують, що так епископ Амвросій як і вірні серед яких працюватиме належать до східнього українського обряду. Мітра — це символ царського й священичого достоїнства. Хрест — це символ розпятого Христа, якому служить Преосв. Амвросій і якого науку та закон буде проповідувати. Жезл є символом пастирської влади.

Око в трикутнику — є символом Божого Провидіння, що чуває над Українською Церквою й її новим владикою. Це знак потіхи й надії.

Огненний стовп — є символом любови Бога й ближнього, а одночасно й герб Василіянського Чину з якого Преосв. Амвросій походить.

Зірка з буквою "М" — вказує на Марію, як провідника серед життєвої плавби й епископської діяльности на великому відповідальному становищі церковного керманича в українському народі в Злучених Державах.

Море — це прекрасний образ життя народу, що раз є спокійне, то знову бурливе.

Корабель з хрестом і тризубом означає Українську Греко-католицьку Церкву в Америці, в якій станув Преосв. Амвросій при кермі, при боці Преосв. Кир Константина, як його епископ-помічник.

Так отже епископський герб Преосв. Амвросія проповідує нам милі й потішаючі речі й заохочує кожного українця греко-католика, щоб з довірям відносився до нового церковного достойника й своєю співпрацею помагав йому в переведенню великих і благородних задум, що безсумніву їх носить у серцю для добра релігійного й національного українського народу.

— **В американськім** стейті Масечусетс недавно піддано під голосування внесок до поправки закону, щоб лікарі могли дозволено подавати інформації замужним особам, щодо практикування контролі уродин. Хоч сторонники того проекту, між ними деякі протестантські й жидівські духовники, сильно агітували в пресі й на радіо за внеском, та однак католики при співпраці многих некатоликів при голосованню більшістю голосів повалили цей внесок.

На запит, яке є становище Католицької Церкви в справі контролі уродин американський кардинал О'Коннел, архіепископ Бостону дав таку відповідь: "Католицька Церква недвозначно й беззастережно осуджує і відкидає як важке нарушення Божого права всякі штучні забіги, щоб знівечити святі цили подружжя.

Таке, коротко, є становище католиків відносно до цієї шкідливої науки й практики. Церква навчає, а історія доказує, що практика штучної контролі породу неминуче веде до сумних наслідків для одиниць, родин, держави й народу. Її становище спирається певно й непохитно на Святому Письмі й безперервнім християнськім переданню. Те, що треба сьогодні, то не знижування себе до поганської розпусти, а сили християнської чесноти; не потурювання собі, але погамовання себе; не контролі породу, але контролі себе.

Так коротко я висказав католицький погляд на науку й практику про контролю уродин. Це становище однак не є виключно католицьке, бо мільйони, що знаходяться поза католицькою вівчарнею завжди приймали цей мудрий погляд, розуміючи його значіння для одиниць і добра родини та народу. Вкінці на запит, чи можна кооперувати в якій будь практиці чи науці, що нарушує Боже право, відповідь релігії й здорового розуму є рішуче "Ні!"

— У **радієвій** промові до Портуґалії, з приводу 25-их роковин появи Матери Божої у Фатімі, Папа Пій XII. посвятив св. Церкву й весь світ Пренепорочному Серцю Марії. Слід тут згадати, що одне з пророцтв звязаних з появою у Фатімі каже, що сучасна війна закінчиться тоді як людство буде посвячене Непорочному Серцю Марії.

Св. Отець у своїй промові згадав між іншим і про побожність до Божої Матери російського народу й благав Пречисту, щоб Вона виросила обєднання церков, світові мир, повну свободу для св. Церкви, кінець потопу матеріялістичного ново-поганства і щоб розпалила в вірних любов до чистоти, до практикування християнського життя й апостольської ревности.

Сейчас по скінченню промови ґенерал Кармона, президент Портуґалії, подякував телефонічно Св. Отцеві.

ЗАМІТКИ

Вислугуються большевизмові

В Москві появилась книжка під наголовком: "Правда о религії в Росії", яку видав митрополит Сергій, голова "русской православної церкви в Росії." Редагована вона, між іншим, теж "митрополитом київським і галицьким Николаєм". В книжці кажеться, що в Советах є вправді "безбожна пропаганда", яка має за собою право оперте на конституції, але та сама конституція "не накладає ніяких ограничень на релігійне життя віруючих, чи на життя віруючих взагалі." (В конституції свобода релігії, а в життю її жорстоке переслідування). В книжці є теж молитви за "перемогу червоної армії." Є в ній згадка за Західну Україну та Білорусь. Згадує на них київський митрополит Николай у своїй проповіди ось так: "Після вересня, 1939 року, православні люди отих областей вернулись на лоно матірного краю (Росії) і матери церкви та зачали свобідно віддихати."

Поминаючи те, що в тій книжці є повно брехні й перекручень, вона ще є новим історичним документом безхребетности православя. Колись православя по рабськи вислугувалось імперіялістичній політиці царів, а тепер те саме робить і безбожному большевизмові. Ось які то діла православя!

Православя на службі большевиків.

Три дні перед 25-тими роковинами советського режіму, советський уряд створив окрему комісію, що має зібрати й списати всі злочини німецько-фашистських наїзників і їх спільників. Між членами тієї комісії є письменник Алексій Николаєвич Толстой і владика православної церкви, Николай, митрополит київський. Перший раз від початку червоної революції, з приводу її 25-ліття Сергій православний патріярх поблагословив Сталіна, величаючи його як "Богом помазанного вождя наших збройних і культурних сил." — Що варта православя, що аж таке відважиться робити? Чи не йде воно шляхом Юди зрадника?

— **Преосв.** Кир Амвросій Сенишин, ЧСВВ, загостив до Канади й відправить Архієрейську Службу Божу в Мондері 21-го листопада, а в Едмонтоні 22. XI.

З приводу гостини нового Владики в Українському Греко-католицькому Народному Домі у Мондері по Службі Божій буде Бенкет, в якому запрошується взяти численну участь.

Заряд Народного Дому.

— **Японці** заборонили навчання релігії в школах на Филипинах.

— **Від брітійських** налетів сильно є знищена італійська пристань Ґенуа.

СВІТЕ БОГОСЛОВІЯ

ДЖЕРЕЛА РЕЛІГІЇ

Мильні погляди на джерела релігії.

Є на світі такі люди, що джерелом релігії вважають **сни.** Вони кажуть, що первісна людина як дитина брала сонні видіння за дійсність, а що в тих сонних видіннях якісь інакші закони, а подекуди також і інакші форми ріжних істот як у цьому нашому видимому світі, то вона брала ці видіння за "другий світ." Особливо джерело віри в позагробове життя люблять атеїсти в той спосіб пояснювати. В сні часом бачила людина своїх померших предків, отже — кажуть вони — почала думати, що вони далі живуть. З віри в духів вродилась опісля віра в богів і ціла релігія.

Ця теорія є зовсім мильна. Вона виходить із цього заложення, що первісна людина хоч і мала розум, то однак така була дика й нерозвинена, що не вміла відріжнити сонних видінь від дійсности й сни брала за правду. А це хибне, бо; а) Відріжнити сон від дійсної правди здоровій людині, навіть дуже простій, не так тяжко. Це навіть вміє зробити дитина. б) Етнольоґія (народвідання, наука про племена й народи, про їх матеріяльну, духову і суспільну культуру, побут, вірування, родинне життя, тощо) заперечує існування в світі таких диких і нерозвинених племен, що не могли б розріжнити продукту уяви в часі спання, снів, від дійсности. Існування того рода людей у давних часах — це чиста видумка атеїстів, без історичних основ, зроджена з цілком фальшивої їхньої теорії про еволюцію цебто розвій людини зі звірини.

в) А припустім навіть, що так і було як кажеться в цій теорії, то з хвилею, коли людина вже пізнала всю правду про сонні видіння, то повинна би стратити віру в Бога й друге життя. А воно так не є. Простий нарід каже: "Сон — мара, а Бог віра."

Те саме треба сказати й про той погляд, що добачує джерело релігії (або бодай віри в друге життя) в **тіни,** яку кидає при світлі людське тіло. Ця тінь в уяві примітивної людини мала б бути друге "я", дух.

Залежність від усесвіта є джерелом релігії — кажуть інші. Людина **відчуває** свою залежність від творчої причини світа и тому віддається в службу цій причині та старається розумом зясувати її собі, однак це її не може вдатися, бо розум до цього не доріс (усе, що релігія говорить про Бога — це лише символи дійсности). — Та воно не так є. Ми вдійсності не тільки відчуваємо свою залежність від усесвіта, але ще краще **розуміємо її** й шляхом розумовання з видимого світа доходимо до відкриття релігійних правд.

Наївне пояснення світа — антропоморфізм. є джерелом релігії по думці многих атеїстів. Вони говорять таке: Людина, що має розум, хоче собі все на світі пояснити, отже і першу причину світа та її відношення до людей. Пояснити щось — це значить незвісне зробити зрозумілим на підставі звісного. А що спершу людина тільки себе розуміє, то вона всяку річ пояснює на взір себе самої, то є антропоморфічно (антропос значить по грецьки чоловік, а морфє форма, подоба.). Коли отже люди представляють собі першу причину світа як живу, свідому, особову і т. д., так це тільки антропоморфізм.

При тому одні сторонники цього погляду звертають увагу головно на льоґічну сторону релігії й твердять, що релігію зродила жадоба знання, одначе релігія є щойно першим, дитинним, невдатним етапом у розвою знання. Другі знову звертають увагу головно на психольоґічну сторону релігії і твердять, що Бог є проекцією людської душі в світі, це значить, що людина свій індивідуальний спосіб існування, свою свідомість, свій спосіб почування і т. д. переносить на інші істоти поза себе, а при тому все те абсолютизує (в усіх напрямках побільшує), і так приходить до поняття Бога, якого ставить у зовнішний світ. Однак, цей "Бог" існує лише в людській свідомості, це т. зв. "внутрішний Бог."

Якщоб цей погляд був правдивий, то виходило б, що тільки люди мало думаючі, некритичні, темні були б релігійні, а вчені люди, котрі визнаються на антропоморфізмах не могли б бути віруючими й глибоко-релігійними людьми. Вони мусіли б релігію відкинути. А воно так не є. Історія показує нам, що навіть між найбільшими представниками науки завжди були й є люди глибоко-релігійні. Протестантський науковець, природознавець Др. Деннерт, прослідив релігійні погляди 300 найвизначніших учених ріжної народности з останніх чотирох століть і прийшов до такого висліду, що на тих 300 наукових авторитетів у ріжних галузях знання, тільки 20 було недовірків і ніодин з них не подав причин свойого заперечування існування Бога, а всі 20 збували справу загальниками.

Видно отже, що властиве джерело релігії є деінде.

Правдиві джерела релігії.

Правдивими джерелами релігії є: в зовнішному світі а) **доцільність у природі,** що вказує на свойого Творця; б) **виразні познаки Божого провидіння** (Божого суду вже тут на землі) та в) **безпосередні появи сил другого світа** (обявлення, ріжні появи духів, чуда) і т. д.

У внутрішньому світі (в людській душі: а) **розум,** який досліджує причини явищ; б) **моральний закон,** вписаний — як висловлюється ап. Павло — в серці людини (Рим. 2:15); в) **людське чуття** яке має невисказано багату скалю (бажання безмежного щастя, страх перед смертю, обурення проти моральної кривди і т. інше); г) **релігійний** інстинкт. Пояснім це собі трохи докладніше!

а) Світ не є пестрою мішаниною тіл і рухів; у нім панує дивний лад і гармонія: в ньому є "все уложене по мірі, числу й тягарові." І саме цей лад є основою природознавства. Людина ніколи не пробувала б творити знання про природу, як би не бачила, що все у світі йде за сталими законами. Отже в природі є певні думки втілені, як у якімсь творі мистецтва.

Ще дивнішим як лад є доцільність у світі. Все в світі є очевидно так уложене, щоб осягнути якусь цілком означену ціль. Мертва природа, пр. земля, фвітло, вода, воздух, пори року і т. д. є так доцільно уладжені, що уможливлюють життя ростинне й звіринне.

Ще наглядніше та доцільність стало виступає в ростинному й звіринному світі. Будова незлічимих ростин і звірят, спосіб добування поживи, ріст, розмножування, інстинкт у звірят, і т. д. вказують на більшу інжінерію, мистецтво, мудрість, чим найвеличавіші будівлі наймодерніших міст. Тією мудрістю захоплюються вчені природознавці, але вона впадає рівнож в око простої людини.

І цей лад та доцільність у світі приводять людину до переконання, що понад тим світом мусить бути безконечно мудрий Розум — Бог, котрий завів у світі лад і впорядкував всі твори так, щоб кожний міг осягнути визначену собі ціль. Де лад і порядок, там мусить бути розумний впорядчик. — Це певне для кожного зі щоденного досвіду. Не диво отже, що людина з оглядання ладу й доцільности в світі, дорогою розумовання доходить до пізнання Бога, своєї зависимости від Нього, до почуття почитання Його, словом до релігії.

б) На підставі вікового досвіду люди прийшли до загального переконання, що людською долею рядить якась "вища сила", котра вже тут на землі часто віддає людям по їхнім заслугам. Ця сила в християнському світі звісна під назвою "Божого провидіння." А для означення цієї сили в поодиноких випадках люди вживають таких висловів як: "палець Божий", "суд Божий," "кара Божа" і т. д. Так пр. не є в народі безпідставний той великий страх перед ложною присягою, бо ж досвід приносить зі собою чимало примірів, де кривоприсяжники караються так наглядно й так дивно, що цілу пригоду годі інакше пояснити собі, як Божою карою. Такі приповідки, як пр.: "хто під ким яму копає, сам у неї впадає" повстали саме на підставі досвідних фактів. Так отже досвід з людського життя веде людину до тої певности, що моральні закони треба заховувати й їх не можна нехтувати, бо є вища сила, Бог, що їх установила й карає за їх переступство дуже часто вже в цьому світі.

в) Побіч розумовання найголовнішим джерелом релігії є Боже обявлення. Це є факт,

Докінчення на стороні 5-ій.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ЄФРЕМ

Голосне імя мав за життя св. Єфрем, як великий учитель, проповідник, поет, викладник святого Письма й оборонець Христової віри. З сирійських Отців він одинокий тішиться досі почитанням усіх християн. Католики зараховують його до святих учителів Церкви, а різні сирійські церкви называють його "арфою святого Духа" й у своїх богослуженнях уживають багато його духовних наук гомілій і пісень. Св. Єфрем не був мужем широкої науки, але заглиблений у читанні св. Письма він дійшов до глибокого розуміння Божих таемниць.

Св. Василій Великий говорив про св. Єфрема, що це "славний сирієць, мезопотамець і добре обізнаний із знанням усього того, що правдиве." А св. Еронім, у своїм списі великих християнських письменників, згадує його оськтакими словами: "Єфрем, діякон церкви в Єдессі, написав багато творів по-сирійськи й став такий славний, що його писання читають прилюдно по деяких церквах по святім Письмі. Я читав по-грецьки його твір про святого Духа й хоч це був тільки переклад, я пізнав там піднеслого ґенія того мужа." Для світських людей він цікавий особливо тому, бо йому ми завдячуемо в значній мірі заведення в церковних богослуженнях набожних пісень, як визначальної черти церковного богопочитання й признаного засобу навчання релігійних правд. Цей звичай промостив собі скоро дорогу з Єдесси до всіх східніх церков, а ступнево поширився й на Заході.

У Христовій школі.

Народився св. Єфрем на початку 4 віку в Нисибії, в Мезопотамії, що тоді була під владою римлян. Його батьки мали бути християнами. Таку вістку подають деякі життеписці на основі слів, що їх мав написати сам Єфрем. "Я народився на дорозі правди, хоч мое дитинство не розуміло великости тієї справи; я зрозумів це, як прийшов досвід. Від своїх предків хліборобів я навчився пізнавати Христа; мої батьки лишили мені в спадщині Господній страх. Я бачив сусідів, що жили дуже побожно. Я чув про багатьох, що згинули за Христа. Мої батьки були визнавцями перед суддею — я свояк мучеників." Однак загальніша думка е така, що батьки св. Єфрема були поганами та що вони, довідавшись про навернення Єфрема до Христової віри прогнали його з хати. В 18 році життя він приймив святу тайну хрищення й тоді став учнем св. Якова, нисибійського епископа, що з ним він мав бути на нікейськім соборі, 325 року.

Після смерти св. Якова Єфрем стояв близько трьох наступних владик, мабуть як наставник славної епископської школи в Нисибії. В тім часі перебув Єфрем три перські облоги міста Нисибії, що їх описав опісля віршом. Коли по смерти Юліяна Відступника цісар Йовіян мусів заключити з персами дуже некорисний мир, християни опустили місто Нисибію, а з ними пішов і святий Єфрем, що по побуті в кількох місцевостях замешкав вкінці в печері серед скелистої височини близько міста Єдесси.

Східній аскет.

В своїм новім затишку вів св. Єфрем дуже строге життя, живився ячмінним хлібом і яриною, слав на голій землі. Там написав він більшу частину своїх духовних творів.

Вигляд святого Єфрема був справді аскетичний. Він був малого росту, лисий, без бороди. Його одяг — то були самі лати; болотняної краски. При згадці про останній суд потоки сліз плили з його очей. "Плакати для Єфрема", пише св. Григорій Ніський, "було те саме, що для інших віддихати повітрям; день і ніч були сльози на його очах." Та ще більше було вповання на Бога так, що при всіх ділах і гадках виривались із його серця й уст слова псальма: "Коли кладуся на спочинок, Твоя любов до людей, Господи, приходить мені на гадку і я встаю серед ночі, щоб дякувати Тобі. Та згадка на гріхи лякае мене й я починаю проливати сльози; я готов навіть упасти духом, якщо не поспішили б скріпити мене лівмертвого — розбійник, митар, явногрішниця, хананейська жінка, самарянка й інші..." Був він такий убогий, що як каже його заповіт, він не мав навіть палиці: "Єфрем не мав ніколи ні золота, ні срібла, ні торби, послушний словам доброго вчителя Христа: "Не ховайте собі скарбів на землі." Бувши з природи схильним до гніву з літами так переміг себе й так умів засвоїти собі лагідність, що його називали "мужем спокою." Одного разу, після кількаденного посту, казав св. Єфрем своему учневі, щоб приніс йому зварену страву; на нещастя той ніс миску так необережно, що вона впала й розбилася. Замісць розгніватися, святий тільки усміхнувся й сказав: "Не хотіла миска зо стравою прийти до мене, то я піду до неї." Потім сів над черепками й спокійно спожив розсипану по землі страву.

Всі життеписці св. Єфрема згадують, що коли святий перший раз входив до міста Єдесси, він стрінув прачку, що прала в річці білизну. Коли вона почала надто сміливо вдивлятись у нього, св. Єфрем перестеріг її шорстко, щоб спустила скромно очі до землі. "Ні, це ти маєш дивитися в землю, бо ти з неї взятий; щодо мене, то це зовсім відповідне, щоб я дивилась на тебе, бо з тебе-чоловіка-я була взята." Єфремові сподобалась та бистра її відповідь і він сказав голосно: "Якщо жінки в цім місті такі розумні, то які дуже розумні мусять тут бути чоловіки!" Іншим разом, коли святий прийшов із своєї печери до міста, напроти його вікна станула грішна жінка й питалась його, чого йому ще бракуе? "Бракуе мені ще цегли й вапна, щоб замурувати те вікно й не дивитися на тебе," відповів святий.

Муж огненного слова.

Хоч його головною кватирою була його печера, то однак святий не був затворником, але займався всіми церковними справами в Єдессі, що її він назвав "містом благословення" й де він мав великий вплив. Там він проповідував часто, а коли з огненною вимовою говорив про другий прихід Христа й страшний суд, народ так плакав, що ридання заглушували його слова. В однім місці він так пише: "Вставши раз дуже рано, підніс я очі на небо, що подібне до чистого зеркала, з славою озаряло землю. І я сказав із подивом: Якщо зорі сяють із такою славою, то чи не більше засяють невимовним світлом Спасителя праведні й святі, що сповняють Божу волю, а засяють тоді, як прийде Господь.

Та ледве я згадав про той страшний прихід Господа, як стряслись мої кости, затріпотали душа й тіло, я заплакав із сердечним болем і промовив із тихим зідханням: Яким покажуся я грішний у той страшний час? Як стану перед престолом страшного Судді? Як стати мені коло досконалих? Як мені безплідному ставати в рядах тих, що принесли плоди праведности? Що робити мені тоді, як святі в небесній палаті будуть пізнаватися обопільно? Хто пізнае мене? Мученики покажуть свої рани, подвижники покажуть свої чесноти, а що покажу я крім лінивства й недбайливости?"

В пізніших літах, коли слава його святости рознеслась дуже широко, одного разу під час розважання про смерть і суд, св. Єфрем розплакався й сказав до своїх учнів: "Боюсь дуже, мої брати, щоб ті, що сьогодні звуть мене блаженним, не сміялись колись із мене, як побачать мене в вічнім огні. Бо я знаю свое лінивство!" Його покора була така велика, що як хотіли зробити його епископом, то він навмисне удавав помішання розуму, щоб таким чином попасти в людей у погорду й захоронитись від високої епископської гідности. В своїй покорі св. Єфрем відтягавсь від усяких вищих духовних свячень і аж у пізніших літах його життя висвятив його епископ Єдесси на діякона. З того часу його так і називали — діякон Єфрем. Та е в його творах такі вискази, що вказують, що він був висвячений також на священика.

Як діякон проповідав св. Єфрем Боже слово з такою ревністю, що найбільші грішники наверталися й св. віра так закріпилась, що навіть цісар Юліян Відступник не важився переслідувати там нікого за віру й намовляти до відступства. А еретиків перемагав не тільки науками, голошеними по церквах, але також розумними писаними розправами, що ними закріплював Христову віру. Був ув еретиків такий звичай, що вони вживали під час своїх відправ еретицьких віршів і тим потягали за собою народ. Тоді почав св. Єфрем сам складати духовні пісні, що їх співали опісля по католицьких церквах добре вишколені жіночі хори. Ті пісні мали великий успіх і причинялись багато до піддержання в вірних правдивої віри. Життеписці св. Єфрема зазначують, що за свого життя св. Єфрем поборював аж девять різних ересей, що розбивали одність Католицької Церкви.

Єфрем і Василій.

Коло 370 року вибравсь св. Єфрем у дорогу з Єдесси до кападокійської Кесарії, в відвідини до св. Василія Великого, що про нього він чув багато великих похвал. Вже передтим, під час згадки про св. Василія, він побачив у видінні огненний стовп, що сягав від землі аж до неба й почув голос: "Єфреме, Єфреме! як бачиш цей стовп, такий е св. Василій!" Крім того бачив св. Єфрем на рамені св. Василія сидячого голуба. Прийшовши до Кесарії в саме свято Богоявлення, побачив він св. Василія в церкві окруженого численним священством. Єфремові здавалося, що св. Василій любуеться в пустім блеску тому подумав собі: "Шкода мого труду, бо чи ж цей мав би бути тим огненим стовпом?" Але як тільки св. Василій почав проповідати, побачив св. Єфрем, що слова з уст св. Василія виходили як огонь і спалювали всяке зло. Здивований тим сказав: "Направду, великий е Василій, направду він е огненним стовпом, направду св. Дух промовляе його устами!" Св. Василій мав пізнати тоді внутрішнім просвіченням, що св. Єфрем е в церкві й запросив його до себе на розмову; згодом мав також висвятити його на священика. Однак св. Єфрем у своїй великій покорі й глибокій пошані до пресвятої Євхаристійної Жертви не смів ніколи відправляти Службу Божу.

Кінець багатого в заслуги життя.

Після повороту св. Єфрема до Єдесси, зимою 372-3 року, настав там великий голод. Святому жаль було бідного народу, але багачі не хотіли давати своїх жертв для убогих, оправдуючись тим, що нема певної людини, що їй можна б віддати безбоязко до розподілу харчі й гроші. Тоді тією справою зайнявсь самий Єфрем. Він зібрав стільки грошей і харчів, що обділив усіх потребуючих; крім того постаравсь про 300 ношей для ношення хворих. Про це написав один його життеписець: "Бог дав йому нагоду здобути вінок на склоні життя."

Коли минувся прикрий час голоду й настав урожайний рік, св. Єфрем вернувся до своєї печері й там за місяць умер. Можливо, що цю смерть приспішила виснажуюча праця при рятуванні голодуючих. Перед смертю просив, щоб його поховали там, де ховають чужинців, бо грішник не варт величного похорону. За те просив молитов, а тих, що бажали справити йому кращий похорон, просив, щоб памятали про вбогих. Умер коло 373 року. Деякі кажуть, що він жив довше, аж до 378-9 року.

Св. Єфрем написав багато творів. В тих творах пояснював св. Письмо Старого й Нового Завіту, опрокидував фальшиву науку різних еретиків, викладав правдиву науку Католицької Церкви. Свої твори писав прозою, а також у віршованій формі. З тих найцікавіші "Нісибійські пісні", що з них заховалось досі 72, й церковні пісні на різні церковні часи, що їх досі вживають у сирійських церквах. Його розправи про великі таемниці відкуплення людського роду й муку Спасителя визначаються великою природністю й людяно-сердечним спочуттям, подібним до того, що ним на Заході визначавсь св. Франц із Асізі. Особливо цінним засвідченням покори й взагалі характеру святого е його твір — Заповіт св. Єфрема.

Ми, українці, маемо також спромогу користати з цінної памятки, що нам лишилась по св. Єфремі; е нею дуже гарна молитва, що її проказуемо з поклонами через увесь великий піст: "Господи і Владико живота моего, дух унинія, небреженія, сребролюбія і празднословія отжени от мене; дух же ціломудрія, смиреномудрія, терпінія і любве, даруй ми недостойному рабу твоему. Єй, Господи Царю, дажд ми зріти моя согрішенія і не осуждати брата моего, яко благословен еси во віки віков, амінь."

Мощі св. Єфрема мають спочивати в церкві незединених армен в Урфі, колишній Єдессі. Учителем св. Катол. Церкви проголосив св. Єфрема папа Венедикт XV., в 1920 році.

ДЖЕРЕЛА РЕЛІГІЇ

Докінчення зі сторони 3-ої.

що Бог людям обявлявся ріжними способами вже від початків людського роду й як батько та вчитель повчав їх про релігійні правди. Про це докладно розказуе нам св. Письмо, а потверджуе вірування ріжних народів. Що ті відомости св. Письма не е ніякою казкою, а достовірною історичною правдою, те доказуе окрема наукова біблійна критика. В історії релігій ми знову знаходимо перекази про рай, в котрому перші люди проживали, про гріх прародичів, потоп світа і т. д. Всі ці перекази, хоч сильно перемішані з блудами політеїзму, не лиш потведжують правдивість того, що знаходиться в св. Письмі, але е для нас слідами і доказом первісного Божого обявлення, що дорогою передання зі зростом людського роду поширювалось по світі і служило за джерело релігії племенам і народам.

Додатковим джерелом релігії е надприродні явища як появи духів, чуда. Противники всього, що надприродне вже згори підкидають всякі чуда й всі надзвичайні явища намагаються витолкувати природно. Але таке становище е стороннниче й неоправдане. Розум каже, що чуда е можливі а досвід многих стверджуе, що чуда в давнині ділялись і ще тепер фактично діються, от пр.: чуда Христові, що про них говорять нам евангелія, славні чуда в Люрді, стверджені урядово лікарями, фотографіями і т. д. і вони е для людини джерелом віри в вищу, свідому силу, що е володарем природи і по своїй волі робить діла, що їх сама природа не годна вчинити.

У самій людині джерелом релігії е її **розум**, що досліджуе причини явищ. Вже маленька дитина питае, що це? чому воно так? І людина своїм розумом може пізнати не тільки річи видимі, але й не видимі, не лиш особистим досвідом, а також й розумованням.

При помочі розумовання наука відкрила велике багатство усяких правд.

Підставою розумовання е наглядний закон вистарчаючої основи й закон причиновости. Все, що існуе мусить мати якусь основу свого існовання чому воно радше е як не е, чому воно е таке, а не інакше і т. д. Коли ця основа не лежить у самій речі, але в чімсь поза нею, тоді називаемо її причиною. Всьо, що існуе, мусить мати причину чи основу свого існування, або в собі або в чімсь іншім; в нічім ця основа чи причина не може преціньлежати, бо з нічого е ніщо. Всі науки приймають закон причиновости. Він е наглядний і кожна людина ним послугуеться в щоденному життю. Кажемо: Ніщо без причини! Всьо мае свою причину. І правдивість цієї засади стверджуе досвід. Людина оглядаючи цей видимий світ завжди шукала за остаточною причиною всього й з розважування видимих річей доходила до пізнання тієї правди, що е найвища Істота жива, особова, добра, дбайлива про все — це е Бог, якому належиться почитання й служба. Доказом цього хоч би сама назва 'Бог' у ріжних народів. Лінґвістика (мовознавство) виказуе, що часто в мовах народів слово Бог значить: той, що творить, орґанізатор, творець, всемогучий, володар, батько.

б) Людина в противенстві до звірини відчувае, що е ріжниця між моральним добром і злом і що в сумлінню обовязана добро чинити, а злого вистерігатись. Інакше жде її кара. Ця совість е загальна в людей усіх часів. Вона е вроджена, це закон, як каже св. ап. Павло написаний на їх серцях. Отже як е закон то е й законодавець святий і справедливий, якого волю треба вірно виповняти. Так отже **природний моральний закон**, що його проголошуе совість людини е джерелом релігії.

е) Дальшим джерелом релігії е **вроджене бажання повного й тріввкого щастя**, якого людина не всилі знайти ні в собі самій ні в ніякій сотвореній річі а тільки в Бозі.

Те бажання не може бути марне й безцільне, коли всьо що в світі е доцільне. Коли отже воно е глибоко вкорінене в серці кожної людини — то й мусить бути Бог, що те бажання вповні колись заспокоїть. Так отже те людське серце, якщо воно не е цілком зіпсоване, само веде людину до Бога й релігії.

г) Пояснити ще треба релігійний інстинкт. На інстинкт складаються ті природні чинники, які самі собою доцільно ділають і поривають істоту до **правильного ділання в однім напрямі**, хоч вона не розуміе цілого процесу свойого ділання, а до її свідомости доходить щойно ефект того ділання. Інстинктовному діланню протиставимо свідоме ділання. Що також людина на всіх лініях свого життя у великій части ділае інстинктовно це певне. Щонебудь робимо, а воно не е свідоме або вивчене, то воно інстинктовне. Так пр. дитина інстинктовно зачинае творити собі поняття, думати, бажати, виконувати акти своеї волі і т. інше.

Загалом усяка наша природна здібність у перших початках і в свойому першому стадієві е інстинктовна (навіть найбільші вчені не розуміють цілого процесу думання, почування, витворювання актів волі, тощо — отже, все те виконують інстинктовно).

Нема отже чого дивуватися, коли в людей обявляеться також релігійний інстинкт (як і соціяльний та інші). Примітивний чоловік у клопоті, якщо запитати його: длячого він вірить у божество? Він не вміе цього пояснити — значить, що він вірить у божество інстинктовно. Хибним було б думати, що людський інстинкт ділае тільки через чуття. Він так само ділае **також через розум**. І поскільки людський розум більше розвинений, то він собі краще здае справу зі своїх діл — отже також зі своеї віри в Бога. На тому ступні функції інстинкту перебирае свідомий розум.

Та все таки ніколи не дійде до того, щоби свідомий розум вичерпав увесь запас інстинкту (ні в области релігії, ні деінде). Завсіди остаються якісь душевні чинники, котрих ми не можемо відкрити й сформулувати, а вони чоловіка роблять "релігійною істотою."

Ці правдиві джерела релігії лучать у гармонію всі ті факти й процеси, котрі атеїсти наводять як джерела релігії і кидають на них світло та визначують їм властиве місце й значіння. Атеїсти в тім помиляються, що виключають суттеві чинники в повстанню релігії а додаткові процеси й не суттеві беруть за суттеві, а часть за цілість і т. інше.

На основі правдивих джерел можемо краще зрозуміти як реформатори, страх, бажання щастя і т. д. можуть впливати, на релігію. Вони її не можуть витворити, та можуть її тільки в преріжний спосіб модифікувати.

Так отже Боже обявлення, зовнішний світ, людська душа, кожне своїм впливом спричинило, що між людьми взялась і удержуеться релігія і хто хоче читати в книзі природи, в історії людства, в св. Письмі та в книзі людської душі, тому не тяжко буде зрозуміти, звідки взялась у людей релігія, чому люди були, е, й будуть назагал релігійними людьми, а також і те, що релігія е потребою й обовязком людини.

Людська темнота, а часто й злоба викривили правдиву релігію й вони е причиною чому в світі повстало так багато ложних форм релігії та вдержуються між людьми ще й до сьогодні.

ТРЕБА БАГАТО РОБІТНИКІВ НА ЗИМУ.

Постійний з р і с т збройних сил і щораз то більші індустріяльні вимоги довели до того, що відчуваеться великий брак робучої сили. Тепер треба робітників до ріжних занять — у лісах, в копальнях, при будові кораблів і в фабриках; треба робітників на сході й заході Канади.

За роботу е добра платня. Тому у зимовій порі, коли на фармі нема вже багато роботи, тепер для фармера е саме золота нагода заробити собі добрі гроші.

Проситься отже на цю річ звернути увагу. Докладніші інформації може дістати кожний в бюрі Державної Селективної Служби. У Західній Канаді радиться вдатись до найближчого міста до:

National Selective Service, Winnipeg, Regina, Saskatoon, Calgary, Edmonton.

18-го жовтня, Греко-катол. парохія св. Михаїла в Трансконі, Ман., відсвяткувала свій срібний ювілей існування.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

СУМНІВ.

Християнської віри не мають люди, такі, що нарочно сумніваються про правди віри, хоч мають вистарчаючу причину, щоб прийняти правду. Люди, що певну правду без причини роблять непевною й живуть у добровільнім релігійнім сумніві, не можуть подобатись Богу, як це бачимо в історії пророка [redacted]сея й Захарії.

"І прийшли сини Ізраїлеві цілою громадою в степ Зин; і не стало води для громади й зібрались вони проти Мойсея й Арона... І нащо вивели ви нас із Єгипту, щоб завести нас у це ледаче місце? Нема тут ні землі на сійбу, ні смоковниць, ні винограду, ні гранат і навіть води ніде напитись. І пішов Мо[redacted] із Ароном від громади до входу в соборний намет і впали ниць на свої лиця; і явилась їм слава Господня. І промовив Господь до Мойсея, кажучи: Візьми жезло та збери громаду, ти й твій брат Арон, і промовте до скелі перед їх очима; і дасть вона вам свою воду й виведеш їм воду зо скелі й напоїш громаду й скотину їх. І взяв Мойсей жезло від Господнього лиця, як він приказав йому. І зібрали Мойсей та Арон громаду перед скелею й сказали їм: Слухайте ж, ворохобники, чи добудемо вам воду з цеї скелі? І підняв Мойсей руку тай ударив двічі скелю своїм жезлом; і потекло багато води й напилась громада й скотина їх. І сказав Господь Мойсейові: За те, що не повірили ви мені, щоб освятити мене в очах синів Ізраїля, за те не приведете ви цеї громади в землю, що я наділив їм. (4 Мойс. 20). Через сумнів, чи Бог дасть воду, не ввійшли до обіцяної землі.

Був за днів Ірода, Юдейського царя, один священик, на імя Захарій, з денної черги Авії, й жінка його з доньок Арона, а імя її Єлисавета... І не було в них дитини... І сталося, коли служив із порядку своєї денної черги перед Богом по звичаю священства, випало йому ввійти в храм Господній і кадити. І все множество людей молилося знадвору в пору каджения. І явився йому Господній ангел, що стояв із правого боку кадильного престола... І сказав до нього ангел: Не бійся, Захаріє, бо вислухана твоя молитва, і твоя жінка породить тобі сина і даси йому імя Іван.... І сказав Захарія до ангела: По чім це пізнаю, бо я старий і моя жінка постарілась у днях своїх. А ангел у відповідь сказав йому: Я Гавриїл, що стою перед Богом; і післано мене сказати тобі і благовістити тобі про це. І це замовкнеш і не зможеш говорити аж до дня, коли це станеться, бо не повірив моїм словам, що сповняться в своїм часі... І коли вийшов, не міг говорити до них... (Л. 1.).

Хто не вірить Божим словам і допускає до душі добровільний сумнів і неперність, немилий Богу, бо він такий, наче б не мав ніякої віри.

Католики не мають чого сумніватись про релігійні правди, бо їх проповідує нам непомильний Христовий Намісник, римський папа.

Раз забракло сільському корчмареві вина. Не думавши довго, сів на віз і поїхав до міста по вино. Ввійшов до найкращої торговлі вина й став пробувати різні роди вин, що були там на складі. Та кожне з них мало якийсь дивний, немилий запах. Вкінці дав йому купець покушати найкращого й найдорожчого вина, що тільки мав на продаж. Вино було добре, але й воно мало дивний, неприємний запах...

Аж тоді спостеріг купець, що корчмар був у щоденній, замащеній одежі, від якої й походив той дивний, неприємний сморід... Тому сказав шинкареві:

— Їдьте додому, перберіться в чисту одежу, а тоді прийдете й скажете мені, чи мої вина мають дивний запах...

Подібно буває з сумнівами в вірі. Треба найперше висповідатись, поправити своє життя, а тоді можна буде пізнати, чи є щось непевне в вірі та звідки походили сумніви. Непевний у вірі, бо непевний у життю...

ЕДМОНТОН, АЛТА. Дня 2. й 6. листопада повінчались в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата в Едмонтоні Стефан Стефура зі Стефанією Боднарівною та Григорій Демків з Анною Іващуківною. Обряду вінчання довершив Впр. о. Із. Когут, ЧСВВ.

З нагоди подружжя новоженці зложили свій дар на пресу У. В. і Світло: панство Стефан і Стефанія Стефури $2.50, а панство Григорій і Анна Демкові $2.00.

РОЙКРАФТ, АЛТА. Христини. У християн не тільки день вінчання є радісним днем, але також і день христин. Такий саме радісний день переживали молоді подруги Мирослав і Емілія Бзові, що христили свого першого сина Йосифа в церкві св. Івана Хрестителя у Ройкрафт. В тій радости мали участь і їхні родичі. Вони то 1. листопада справили великий обід у честь свого першого внука в домі Івана Бзового.

Серед веселої забави гості зложили тридцять кілька долярів у дарі для маленького Осипа, а також $4.00 на нашу католицьку пресу.

Всім жертводавцям щира подяка, а новоохрищеному Йосифові дай Боже здоровля, щоб ріс на потіху своїй родині!

АНТІН І АННА ПИЛИПИ

"БУДИ ІМЯ ГОСПОДНЕ БЛАГОСЛОВЕННО"

Мине незабаром 25 років від того дня, коли в монастирській каплиці ОО. Василіян у Мондері, наші Ексцеленція Кир Василій, тоді ще молодий єромонах ЧСВВ. поблагословили на нове, подружне життя Антона Пилипу й Анну Ставничу, тепер гарних парохіян у парохії Спаса коло Мондеру. Думали про це нераз діти тих чесних подругів, а в останніх тижнях вирішили, щоб у порозумінню із своєю великою родиною ту памятну 25-літню річницю своїх батьків відзначити великою урочистістю - срібного ювілею. І це вдалось їм дуже гарно.

В неділю, 1. листопада відправив о. Л. Джіголик, ЧСВВ. (брат двох зятів пп. Пилипів) у намірениі ювілятів у монастирській каплиці співану Сл. Божу, що на ній обоє ювілята приступили спільно зо своїми дітьми до св. Причастя. Опісля подав їм урочисте ювілейне благословення. По відправі, в гарнім домі пп. Пилипів, відбулась ювілейна гостина. Участь у ній взяли ми оба з о. Л. Джіголиком, а також багато членів родини і сусідів, що прибули поздоровити милих ювілятів і повеселитись із ними в такім памятнім дні. Після обіду мав я приємність зложити ювілятам побажання й підкреслити релігійність і згоду в їхнім подружнім житті. Зчерги найстарша дочка ювілятів — тепер п. Марія Джіголик, дуже гарним словом привитала своїх батьків від усіх дітей і всієї родини й передала батькам дарунок. Згодом промовив поважний батько пані Пилипи — п. Ставничий, а по нім промовили дуже мило обоє пп. Пилипів. Приязні, сердечні слова промов були прийняті ласкаво присутніми гістьми, що щиросердечно й гучно співали "Многая Літа" й то не раз, але кілька разів. Панство Пилипів поблагословив Бог 6-ма донечками, а що всі вони співучі, то ми мали спромогу відспівати по обіді кілька наших українських пісень. Пані Лисак із Кракова перевела збірку на Українські Вісти й Світло.

Ювілейна урочистість пп. Пилипів насуває одну поважну думку Де в українській родині є католицька віра, там є церковний шлюб, релігійне життя, гарні, добре виховані діти, щира праця в парохії, часта участь у приниманні св. Тайн, добре відношення до священиків і всякого доброго діла; а де нема тієї святої віри, там ні зайти, ні промовити, ні повеселитись щиро не можна віруючим людям, бо в такій родині, де Бога не бояться й людей не соромляться, релігійні люди не можуть почуватись, як дома. У пп. Пилипів відчувалось наглядно, яким великим добром є в родині — релігія. Дай, Боже, всім українським родинам великий скарб католицької релігії, а дорогим ювілятам — Антонові і Анні та їхній родині — ласку довгого, щасливого й святого життя!

о. А. Трух, ЧСВВ.

— **В МОНДЕРІ,** в неділю, 15 листопада, 1942 р. пятьох молоденьких василіян в часі співаної Служби Божої, серед зворушаючих обрядів, зложили торжественні монаші обіти. Тими монахами, що віддались торжественно на службу Господеві є: Григорій Августин Хміляр і Мирон Михайло Дацюк, оба з Мондеру, Підскальний Сотер Стефан і Підскальний Віталій Василь, оба браки з Етелберт, Ман., і Остап Мелетій Михайло з Комарно, Ман.

ТОРОНТО, ОНТ. З весілля на Світло. З приводу вінчання п. Івана Гарбарука з панною Надією Федорів, що відбулося дня 7-го листопада в церкві М. Б. Н. П. в Торонті, а якого довершив Всесв. о. канонік П. Каменецький, весільні гості зложили на укр. катол. пресу $12.00. З того призначено на Світло $6.00, а на Укр. Вісти $6.00.

Жертводавцям щире Спасибіг, а молодим панству Гарбарукам "Многая Літа!" Гість.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Дня 4-го жовтня, 1942 р. відбулось вінчання Василя Огродніка з Марією Рурківною. Обряду вінчання в мондерській церкві св. Петра й Павла довершив о. ігумен Ніль Саварин, ЧСВВ. По довершенню подружого обряду відбулась примірно весільна забава в домі Петра Рурки. Підчас неї п. Іван Куцій пожелав молодій парі довгого й щасливого подружого життя.

Василь Огроднік перший вийшов на вчителя з околиці Борщева. В нашій місцевості учив у нижчій школі 5 років. Цього року п. Огроднік зістав принципалом Вищої Школи. Я в імени нашого Співацького Гуртка желаю молодій Марії, котра брала активну участь у нашім хорі. Хай Господь, дарить її щастям у спільному житті зі своїм мужем! При цій нагоді я згадав також ще про друкарню ОО. Василіян з якої виходить дуже корисний часопис "Світло" і своїм змістом веде до знання великих правд та заохотив до піддержки так корисного видавництва. Весільні дружки Ольга Рурка, Паранька Фарина й Параньки Рурка зайнялись збіркою, що принесла $3.54.

Нашим молодятам Василеві й Марії Огродінкам веселого й благословенного життя, а всім жертводавцям щире Спасибіг!

Іван Куцій.

ВОХ, АЛТА. Поминки. Дня 1-го листопада відбулися поминки у домі П. Шапки. По Сл. Божій зійшлися на просьбу П. Шапки знайомі й сусіди до її дому помолитися за бл. п. Івана та спімнути покійника добрим словом. В хаті Впр. о. І. Когут, ЧСВВ. відправив парастас, а опісля всі засіли до стола Про життя бл. п. Івана розказав Франко Андрусів. Бл. п. Іван родився 23-го Мая, 1881 р. В Канаді прожив 40 років, 14 на Андру, а 26 на Вох. Бл. п. Іван упокоївся по цілорічній недузі 9-го вересня і спочиває на цвинтарі Успення Матери Божої на Вох. У смутку полишив жену й 8 дітей, 6-ох одружених. До слова попросив Впр. о. І. Когута п. Франко Андрусів. У своїй промові оповів Впр. о. І. Когут ЧСВВ цікаві події з душпастирської праці передовсім в Монтреалі, а рівночасно натякнув на велику вагу преси та обовязок кожного до жертви. Збіркою занявся Впр. о. І. Когут і Никола Варварук. Разом зібрано $13.05 На Світло призначено $6.50. Жертвували:

По $1.00: Анна і Петро Задунайський, Филип Лахович.

По 80ц.: Марія і Тимко Лашківські.

По 75ц.: Юстина і Михаїл Томощуки, Софія і Петро Бордюжок, Стефка і Матвій Кордубани.

По 60ц.: Катерина і Василь Поповичі.

По 50ц.: Никола Варварук, Доця і Теодор Семенчуки, Анна Кузик, Емілія Задунайська, Павліна Мидинська, Настя Курецька, Антін Комарніцький, Михайло Смеречинський, Стефан Кордуба.

По 35ц.: Володимир Гулик, Андрій Ілницький.

По 25ц.: Франко Андрусів, Теодор Ґордош, Параньна Махецька, Никола Семчук, Василь Кордубан, Михайло Комарніцький, Роман Смок, Яким Соколюк.

15ц.: Михаліна Стрільчук.

10ц.: Анна Обертович.

Щире спасибір жертводав[redacted]м!

ҐЕЙТ, АЛТА. З пращального вечора. Дня 26 жовтня була зворушлива хвиля у домі Дмитра Грабця. Рідня, сусіди й приятелі зійшлись того дня вечером, щоб попращати дорогого Івана Грабця сина Дмитра, що відходив до війська. З цієї нагоди п. Юрій Мицій мав коротку промову, в якій згадав, що наш молоденький жовнір Іван Грабець робить велику жертву, лишає дорогих осіб, щоб станути з оружжям у руці для оборони Канади й побажав йому по сповненню свого обовязку щасливо вернути до тієї хати й рідні, яку сьогодні він пращає. Наш жовнір Іван Грабець подякував бесідникові за щирі слова, а присутнім за несподіванку й памятковий дарунок. При кінці гостини подякував і батько Дмитро всім за те, що пошанували так гарно його сина при відізді до війська й згадав як то колись він сам відїзджав до війська.

При цій нагоді п. Василь Сливка перевів збірку на нашу дорогу пресу Світло й Українські Вісти. Щира подяка жертводавцям!

П. Крижановський.

ДЕЛФ, АЛТА. Подружий Ювілей. Дня 25 жовтня, 1942. рідня й приятелі справили ювілейну несподіванку з нагоди 25-ліття подружого життя панству Пукалам у околиці Делф. Вручено їм красний дарунок від родини. При цій нагоді переведено збірку на нашу пресу Світло й Українські Вісти, що принесла $4.55. Щира подяка всім жертводавцям, а ювілятам дай Боже много літ прожити!

Н. Петрик.

ЛІШОР, АЛТА. Дня 28-го жовтня, в середу упокоївся у Бозі по довшій недузі п. Василь Стрихар з Лішор.

Покійний походив зі села Ніновичі, повіт Ярослав. Приїхав до Канади 1909 року і був одним з перших піонірів парохії на Лішор. Через довший час був дяком і не лише у своїй, але і в сусідних церквах. Покійний прожив 56 літ. Лишив у смутку жену, одну доньку і три сини.

У пятницю, о. Л. Джіголик ЧСВВ. відправив Службу Божу і цілий похорон при участи многих людей з близька і далека. По похороні присутні удалися на обід до дому покійного. Тут при обіді не забули і на свою католицьку пресу. Пан Петро Мальований заохотив присутних, щоб зложили свою жертву на католицьку пресу, а збіркою занялися панночки Емілія Козяк і Марія Заїло. Збірка принесла $3.10.

Всім жертводавцям нехай Бог нагородить, а покійному царство небесне!

Орел.

БРУДЕРГАЙМ, АЛТА. Поминки по бл. п. Теодорові Іващукові. Вже рік минув, як відійшов до вічности чесний і свідомий член греко-католицької парохії у Скаро, Алта., Теодор Іващук.

У ньому родина стратила доброго батька, парохія активного члена. Однак хоч відійшов він до вічности, згадка про нього живе в серцях так його дітей, як і родини та членів парохії.

Ото в річницю його смерти родина замовила поминальне богослуження по небіжчику. Хоч на дворі мороз і сніг, людей зійшлося до церкви багато, щоби помолитися за бл. п. Теодора.

По богослуженню майже всі удалися до дому, де проживає старенька вдова, пані Іващучка, на спільний обід. В часі обіду переведено збірку на католч. пресовий фонд, яка принесла $4.15. З того призначено на Укр. Вісти 2.00 а на Світло $2.15. Збіркою занялася панна Марія Захарко.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. 11-го жовтня, в домі родичів пана Альбіна Петрія відбулась вінкова забава з нагоди імянин молодої пари панства Теклі й Альбіна Петрія. Дуже гарною й милою для всіх гостей була та картина, коли молода пара станула в однім великім вінку привитана грімкими оплесками. Всеч. о. Пшисежняк зложив молодим подругам сердечні побажання. Промовляли ще пан Сенюк і Михайло Петрій, а на кінець Елеонора Осць, провідничка забави. Всі розходились зі забави домів з почуваннями переведених приємних хвилин.

НЕЗВИЧАЙНЕ ВІДЗНАЧЕННЯ АРТИСТА МИХАЙЛА ГОЛИНСЬКОГО

Посадник Саскатуну наділив його почесним горожанством міста.

Концерт нашого славного співака-артиста Михайла Голинського в Саскатуні, що відбувся 30-го жовтня, увінчався величавим успіхом.

Представив п. Голинського голова місцевого Комітету Українців Канади, п. Іван Рурик, в опісля промовив на адресу Артиста відомий нашому громадянству проф. Симпсон.

По закінченні концерту промовляв парох церкви св. Юрія, Всч. о. Фірман, який попросив до слова посадника міста. При торжественнім настрою мейор Найдерост наділив пана Голинського почесним горожанством Саскатуну й передав йому символічні ключі міста.

Так наш вельмишановний земляк і славний артист-співак, п. Михайло Голинський, перший з Українців одержав таку велику почесть в Саскатуні і тим не тільки прикрасив свій вінець великої слави, але й здобув пошану для всіх Українців цього міста.

Рік тому місто Торонто вшанувало п. Голинського почесним горожанством.

Всі ми радіємо черговим величавим здобутком нашого мистця та зі щирого серця бажаємо йому свіжих успіхів у його концертовій поїздці.

Учасник концерту.

— **На ріці** Тігре в Аргентині пливає подорожуюча церква. Є вона 106 стіп довга, й може змістити 400 вірних. На вежі має дзвін. Священик який є одночасно й керманичем корабля постійно пливає рікою, відвідує острівці й села в лісистих околицях над водою й дає вірним духовну обслугу.

ПРИГАДКИ

22. XI. Неділя 26 по Сош. Попраз. Уведення. Глас 1. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Бож, троп. воскр. і празн. Сл. конд. воскр. І нині празн. Ап. зач. 229. Єв. Луки зач. 66. Задостойник празн.

29. XI. Неділя 27 по Сош. Парамона мч. Гл. 2. Єв. воскр. 5. На Сл. Бож. Ап. зач. 233. Єв. Луки зач. 71.

6. XII Неділя 29 по Сош. Св. о. Николая. Глас 3. Всенощне. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож. троп. воскр. Свят., конд. воскр. Слав. конд. Свят. І нині Богор. Ап. зач. 250 (з 28 нед.) і 335. Єв. Луки зач. 85. (з 29 нед.) і 24 — Слідує седмиця 28.

Піст Пилипівка.

Місячне намірення на грудень: "Щоб усі були одно!"

Місійне намірення: Щоб зростало число місіонарів для заграничних місій над поширенням Христового царства.

4. XII. Св. Варвари. — Жіночий день. Спільна Служба Божа й обід для жінок у парохії.

6. XII. Свят-Миколаївські представлення для дітей з подарунками.

Відміни місяця: Повня 23. XI Остання кватира 1. XII. Нів 7. XII.

Коли й де будуть відправи?

ЛИСТОПАД

22. Неділя 26. по Сош. —
Калмар
Егремонт
Голден місто **(базар 21 і 22 листопада).**

29. Неділя 27 по Сош. —
Карвел
Нюбрук
Тофілд.

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. Св. Михаїла —
Ґлендон (базар)
Вильна (обід і базар)

22. Неділя 26 по Сош. —
Айрон Ривер (базар 22 і 23)
Белліс.

29. Неділя 27. по Сош. —

Редвотер

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

21. Введення в храм —
Мондер, Архієр. Сл. Божа.
22. Неділя —
Скаро
Веґревил
29. Неділя —
Лішор.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

22. Неділя 26 по Сош. —
Енґел Лейк.
Виллинґдон
29. Неділя 27. по Сош. —
Нортерн Веллій

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

В МІСЯЦІ ВИЗВОЛЬНИХ ЗМАГАНЬ

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
поручає отсі книжки:

Віки плинуть над Києвом, 270 стор.	.50
Гадяцький договір між Україною і Польщею 1658 р.	.15
Галицька делеґація в Римі, О. Назарук.	.30
Гетьман Мазепа, В. Будзиновський	.25
Ґмінд, табор укр. виселенців, спогади, 302 сторін, оправл.	.80
З ким іти? М. М.	.10
Злощасний самоцвіт, повість з новацьких часів. 224 стор. оправл.	.65
Знова проти світу Г.П.У., жахлива історія, опр.	.70
Іван Мазепа, великий гетьман, І. Борщак.	1.50
"Іду на Вас," повість з часів кн. Святослава	.65
Князь Ярослав Мудрий, будівничий укр. держави.	.10
Кужіль і меч, істор. опов. Лотоцький	.50
Марта Борецька, істор. оповідання	.25
Мати Страдниця, образець з табору в Ґмінді	.25
Минуле України, віршом в 2 томиках	.40
Нарис історії укр. польської війни 1918-19 оправл.	.90
Релігія і Церква в історії України, [illegible]	.60
Релігія і політика, Др. Копляр	.40
Розвал Европи й Україна, 197 сторін. (на часі)	.50
Серед граду куль, вірш. фільми з війни	.25
Сім літ на Соловках, спомини, 168 сторін	.25
Соловки, острови мук і смерти	.10
Терор в минувшині. З політ. практики двох народів	.20
Українська проблема	.35
Хрест на Україні, Мр. А. Вудь	.10
Царство сатани наступає на нас	.15
Червоний чад, нариси 1917-23, Юрченко, 291 стор. оправл.	1.00
Чотири злочини (траґедія нинішн. світа)	.10

На суму $5.00 дається 15% опусту. Та оферта важна до 1 січня 1943. Замовляти на адресу:

Замовляти на адресу:
Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **Третя** Позичка Побіди в Канаді принесла урядові $950,246,150, отже поверх 200 мільйонів долярів більше як було намічено осягнути.

— **Совєтський** уряд завів примусовий військовий вишкіл у школах. Вишкіл зачинається від 8 року життя й тревае до. 18-го року. Офіцери червоної армії вчать хлопців боротися баґнетами, шаблею, кидати ручні ґранати і т. д. а дівчата вчаться виконувати роботи норсів, телефоністок і робітниць.

— **5-го листопада** припинились бої на Мадаґаскарі. Французька команда попросила в британців перемиря, а британці ту просьбу приняли.

— **В північній** Африці восьма Британська Армія, в якої склад уходять американські частини, як теж і війська з інших союзних держав, віднесла повну перемогу над німецько-італійськими військами ґен. Ромеля. Розторощена ворожа армія частинно пішла в полон яких 75,000 війська зі зброєю, а частина втікає лібійською пустинею на захід. Британці вже вигнали геть чисто німців і італійців з Єгипту, відібрали Тобрук, Дерну і переслідують останки втікаючих італійців і німців днем і ніччю. А тимчасом зі заходу через Тунісію іде на зустріч недобиткам американська й британська армія в побідному поході.

Дня 7. XI. американці під проводом ґен. Д. Айзенгавера й британці розпочали великі воєнні ділання займаючи французьку північну Африку. Перемігши слабий французький опір, американці скоро заняли Мароко, Альжир та важні міста як Оран, Альжир, Касабланку й Рабат і ідуть на Тунісію. Ціль американської інвазії, як сказав президент Рузвелт, є запобігти нападові держав осі на північну Африку, бо вона була б прямою загрозою для Америки а також створити другий фронт для помочі Росії.

В наслідок аліянтської інвазії французький уряд у Віші зірвав дипльоматичні звязки зі Злученими Державами а маршал Петен дав приказ армії й фльоті боротися проти інвазії. Однак та боротьба була дуже коротка.

З Францією Петена зірвали відносини Канада й Мексико.

Під притокою, щоб обороняти слабу Францію перед інвазією аліянтів Гітлер дав приказ окупувати цілу Францію. Німці зайняли Францію, а італійці Корсику. Війська Оси пішли до Тунісії, зайняли пристань Бізерте і зударились з військами аліянтів.

Французька фльота в Тулон стоїть не рішена, чи втікати до аліянтів, чи йти проти них з німцями.

Головний командант французьких сил Дарлян дався добровільно зловити в Африці й тепер разом із французьким ґенералом Жіро накликує французів приставати до аліянтів у боротьбі з німцями.

— **Криваві бої** на руїнах Сталінґраду продовжуються, однак німці помимо великих утрат не мають значніших успіхів. Також на Кавказі не вдалось їм здобути нафтових піль коло Ґрозного. Вони здобули тільки дві важніші місцевості: Нальчик і Алягір. Над Чорним Морем боротьба іде коло пристані Туапсе. На інших відтинках довгого російсько-німецького фронту є спокій.

— **Урядовий** наказ з Оттави від 2. XI. ц. р. не дозволяє відчиняти нових крамниць, ні розбудовувати старих. Без дозволу Ради Воєнних Цін і Торгу не вільно закладати нові ділові підприємства. Також обмежено виробництво й доставу паперу.

— **3-го листопада** австралійське військо з підтримкою американських летунів здобуло від японців важну базу Кокоду в Новій Ґвінеї. Американці сильно обороняють остров Ґвадальканаль і відбивають японські атаки з великими для ворога стратами.

Біля Соломонських островів відбулась велика морська битва, в якій американська фльота віднесла велику побіду над японцями.

— **Нові вибори** дали американським полякам десять послів до Палати Репрезентантів у Вашінґтоні. Вони вибрали теж своїх висланців до леґіслятури у кількох стейтах.

З американських українців вийшов адв. Степан Ярема знову есемблименом у Ню Йорку, а адв. Марсел Ваґнер зістав поновно вибраний до леґіслятури стейту Ню Джерзі.

— **В Злучених** Державах відбулися 3-го листопада вибори 33 стейтових ґубернаторів, третини сенату, цілої палати репрезентантів (послів) та соток високих державних урядників. У виборах надсподівано велику перемогу віднесли републіканці над демократами, що є тепер при владі. Останні вибори показали, що американці не зовсім вдоволені з теперішнього правління. Однак у федеральному конґресі Демократична Партія далі розпоряджає більшістю голосів.

— **Ой не гаразд** на Україні! В Галичині німецька влада сконфіскувала з цьогорічного збору половину збіжжя, дві третини бараболь і 85 процент цукрових буряків. Окупанти вивозять харчі з України, а місцеве населення мусить недоїдати й під загрозою кари доставляти бажану кількість поживи.

В Галичині є дозволена преса в українській мові, але може друкувати тільки урядові повідомлення й неполітичні вістки в прихильнім для окупанта дусі. Українці допущені лиш до найнижчих урядових становищ. Всяка політична організація заборонена, так само не дозволене творення організацій культурного чи громадського виду, крім тих, що приписані німецькою владою.

Шкільництво в українській мові обмежене до народніх і фахових шкіл. Середнє шкільництво існує тільки в дуже обмеженім розмірі. Є кілька вчительських семинарів. Серед українського громадянства настрій розчаровання й невдоволення з німців.

— **Українське** Запомогове Братство св. о. Николая купило для себе гарний наріжний будинок при вулицях Арлінґтон і Селкирк, колишня власність банку Монтреал. Посвячення було в неділю 1. листопада. Довершив о. Др. В. Кушнір о сослуженню о. Й. Сенькова ЧСВВ, о. Ст. Семчука і о. Ігоря Шпитковського.

Дар Любови
НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено:	$1,700.00
Вже зібрано	$1492.34
Остає до збірки	$207.66

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Збірка в часі несподіванки для Івана Грабця, Гейт, Алта.	$1.57
Допись і гроші переслав Петро Крижановський.	
З подружого ювілею панства Пукалів, Делф, Алта.	2.55
З похорону Василя Стрихара, Лішор, Алта.	1.55
Збірка в Новому Борщеві, Алта.	3.54
Збірку переслав п. Іван Куций.	
Антін Огроднік, Новий Борщів, Алта.	1.00
Зі збірки з нагоди срібного ювілею панства Пилиповвих, Москалики, Алта.	5.00
Всеч. о. Йосиф Бала, Етелберт, Ман.	5.00
Дамян і Софія Василецькі, Овкбурн, Ман.	1.00
М. Строїч, Вінніпеґ, Ман.	1.00
З христин синка Мирослава й Емілії Бзових, Ройкрафт, Алта.	2.00
З поминків по бл. п. Теодорі Іващукові, Брудергайм, Алта.	2.15
Семен Кіселик, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	3.00
Стефан і Стефанія Стефури, Едмонтон, Алта.	1.25
Григорій і Анна Демкові, Едмонтон, Алта.	1.00
З поминок у домі п. Шапки, Вох, Алта.	6.05
Стефан Гнений, Саскатун, Саск.	5.00
Зі збірки з нагоди благодарственної Служби Божої Редвей, Алта.	1.95
З нагоди посвячення нової хати в Петра Ольшановського, Редвей, Алта.	3.80
З весілля п. Івана Гарбарука й панни Надії Федорів, Торонто, Онт.	6.00
Всеч. о. Мирослав Колодій, Рама, Саск.	1.00
З похорону бл. п. Наталії Кулій, Мондер, Алта.	2.85
Зібрав Теодор Гаврилюк.	
Разом	**$58.44**

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднїли в найблизшому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (110) 23.- 1-го Грудня, 1942. December 1st. 1942. Vol. V. No. (110), 23.

В наших часах у всіх краях і народах ведеться завзята боротьба між приклонниками Христа й Антихриста. У цім великім змаганню святим обовязком кождого католика є бути оборонцем Христа й Його Церкви та ревним апостолом Його царства.

ЗАМІТКИ

Біблія і наука годяться.

Др. Нелсон Ґлик, полевий директор Американських Шкіл для Східніх Дослідів Єрусалиму й Баґдаду мав недавно відчит у Єрусалимі, в якому сказав, що він у всіх своїх розкопах і дослідах ніколи не знайшов щось такого, що противилося б Біблії. Навпаки, цей науковець некатолик сказав: "Я знайшов, що археольоґічні відкриття вжето скріплюють у подробицях, вжето підтверджують достовірність історичних фактів, що їх подає Біблія.

Тепер др. Ґлик зайнятий важними розкопами в північній Трансйорданії, в місцевості, що була густо заселена біля 2000 літ перед Христом, а про яку є згадка в книзі Битія у звязку з Авраамом. Відносно цієї роботи Др. Ґлик каже: "Знахідки в значній мірі ствердили ті окремі біблійні уступи, яких неясність передше робила клопіт ученим і яких правдивість вони деколи піддавали в сумнів."

Папа безсторонний.

Фашисти кажуть, що Папа тягне за аліянтами, а дехто з аліянтів накидається на Ватикан, що він тримає з фашистами. Німці і православні українці накидаються на Папу, що він веде польську політику, а знова деякі поляки закидають Папі, що він попирає політику італійців і німців зі шкодою для Польщі. Так накидаються на Папу й критикують ріжні ріжно, бо кожний хотів би, щоб Папа став на становищі партійнім і попирав його політику. А тимчасом Папа не зважає на ніяке партійництво, ділає безсторонно й справедливо й як спільний батько для всіх має слова науки, потіхи й помочі. Він веде Божу, а не людьку політику. І так, а не інакше воно повинно бути.

— ПОВІДОМЛЕННЯ —

Повідомляємо всіх, що наступне число "СВІТЛА" вийде аж около 20 грудня як святочне.

Видавництво Світла.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Ст. Павл, Алта.**, 15 листопада, 1942, Отці-Обляти отворили перший "Бойс Тавн" у Канаді. Вісім перших хлопців, громадян цього "Міста Юнаків" є представниками 8 народностей, що заселюють Алберту. Духовним провідником цього виховного осередку є облят о. Ят.

— **Німецька влада** урядово проголосила конфіскату архідієцезії познанської і ґнезненської в Польщі. Всьо майно, земля, будинки, церкви, каплиці відтепер перейшли на власність німецької держави. В Познанщині й на Поморю біля 90 відсотків католицьких церков замкнено. Священики й релігійні організації є під стислою поліційною контролею. Для поляків католиків в Познані є епископом Преосв. Димек, а для німців католиків Гілярій Брайтінґер, як адміністратор области Вартеґав. Адміністратором хелмінської дієцезії від 1939 р. є епископ ґданський німець Сплет. Апостольська Столиця мусіла погодитись з тими фактами, щоб охоронити Церкву в Польщі ще перед більшим лихом і переслідуванням.

— **Число католиків** зростає в Алберті. Найновіша державна статистика на основі перепису населення з 1941 р. показує, що за 10 останніх літ населення Алберти зросло на 38,564 осіб. В 1931 р. було 731,605, а в 1941 р. 769,169. Католиків в 1931 р. було 168,408, а в 1941 р. було 191,343. Отже зріст на 22,935 осіб. Православних усяких відтинків в Алберті є 34,991.

— **На річних** зборах Стоваришення Тростів Вселюдних Шкіл Онтарія прочитано протест тої орґанізації до міністра освіти, що черничі ряси монахинь-учительок у публичних школах є зломанням реґуляміну, що не дозволяє виявляти віроісповідні відзнаки в публичних школах провінції.

На те міністер освіти д-р МекАртур дав відповідь, що одяг монахинь не є віроісповідною відзнакою по думці Шкільного Акту, причім додав, що публичні школи не є чисто протестантські, а публичні для всіх.

— **ОО. Єзуїти** продали американцям свою колеґію св. Франца Ксаверого в Едмонтоні.

Два українські епископи Кир Василій Ладика й Кир Амвросій Сенишин серед Отців Василіян у Шикаґо.

ВІДВІДИНИ КИР АМВРОСІЯ СЕНИШИНА В КАНАДІ.

Недавно висвячений український владика для американських українців, Преосв. Амвросій Сенишин, ЧСВВ під кінець листопада відвідав Канаду і гостив у Мондері, Едмонтоні та Вінніпеґу. Всюди українці зготовили нашому князеві величавий і сердечний привіт. Найперше привитав Високодостойного Гостя Мондер, осередок релігійно-церковного життя українців католиків Алберти й осідок протоігуменату ОО. Василіян канадійської провінції.

В четвер вечером, 19. листопада, монаша братія звиталась з дорогим владикою, а Сестри Служебниці з конвенту св. Йосифа дали на привіт Преосвященному дуже гарний концерт і в дарунку витканий стихар. Слідуючого дня Преосв. Кир Амвросій відвідали Новіціят ОО. Василіян, мондерський шпиталь, а вечером василіянські богослови звеличали гостину владики прекрасною академією, в якій пісні, декламації і промови були знаменито виконані. Преосвященний був видимо зворушений цією виявою василіянської любови до нього й дякуючи за так милий привіт заявив, що василіянська любов, виявлена пок. о. Філясом 20 літ тому, зродила в ньому черниче покликання й ця сама любов приказує й далі бути вдячним своїм братам по покликанні.

В суботу, 21-го листопада, в свято Введення в храм Пречистої Діви Марії Кир Амвросій відправили Архієрейську Службу Божу в мондерській церкві св. ап. Петра й Павла. Предстоящими були о. ігумен Ніль Саварин і о. А. Трух, діяконували о. В. Каменецький і о. І. Лесюк, а впорядчиком був о. Н. Когут. Дуже гарно співав хор василіянських богословів під проводом діяк. Севастіяна Курили. Хоч снігові завії сильно забили дороги, то це не відстрашило людей і велике число гостей прибуло на це рідке торжество. По евангелії привітальну проповідь виголосив о. протоігумен В. Бараник, складаючи Владиці побажання від Василіянського Чина й вірних. При кінці Архієрейської Служби Божої

Преосв. Кир Амвросій звернений до народу. Збоку о. А. Трух, предстоящий.

Владика Кир Амвросій у архієрейських ризах.

промовив Їх Ексц. Кир Амвросій і на тлі біблійного оповідання про страдальну матір Агару й Ісмаїла по мистецьки начеркнув недолю нашого народу та показав як саме наша Українська Греко-католицька Церква й там у Старому Краю й тут у Канаді та Америці була для нашого страдницького народу потіхою, забороло́м і поміччю. Владика заохочував вірних до єдности й співпраці з церковним проводом, бо це буде сильна запорука кращої будуччини.

По богослуженні відбувся в Народньому Домі бенкет. При хід Єпископа привітали присутні довгими оплесками радости, а привітальну адресу прочитав д-р. Никола Стрільчук, мейор Мондеру. Його донечка Марія зложила в руки Преосвященного китицю живих цвітів. При кінці бенкету промовляло кілька бесідників. Адв. Юрій Шкварок, господар обіду, підчеркнув дбайливість Апостольського Престола за нашу Церкву тим, що дала нам ще одного епископа, п. І. Косюр згадавши піонірські часи, висказав велику радість з приводу відвідин так достойного гостя, а п. М. Корчинський у своїй зворушливій бесіді показав з історії нашої еміґрації як наш нарід усе жив з Богом, та як Бог йому все помагав і помагає і благословить гарними здобутками. Промовляли ще о. протоігумен Бараник і о. Н. Саварин дякуючи Преосвященному за відвідини, а всім присутнім за так щиру вияву пошани для достойника Цер-

У відповідь на ті привіти і вияву пошани та любов Преосвященний сказали сердечну промову дякуючи всім за найцінніший дарунок, що його дістали від своїх братів у Канаді—а це за щиру любов, що їх сильно зворушає й буде новою заохотою в так важкій і відповідальній епископській праці.

На другий день Преосв. Владика в товаристві кількох отців і братів василіян автом поїхав до Едмонтону, де духовенство й нарід зготовили йому також величаве прийняття в церкві й Народньому Домі. В 10.30, в церкві св. Йосафата, Преосв. Амвросій відправив Архиерейську Службу Божу.

Маленька едмонтонська церква виповнилася едмонтонськими вірними й гістьми по береги. Серед релігійного піднесеного настрою співав едмонтонський хор під проводом п. О. Прийми у гарно прикрашеній церкві лентами й цвітами.

Привітальну проповідь по св. Євангелію мали о. ігумен Дидик, ЧСВВ., доказуючи зі св. Письма високе достоїнство обовязки й відвічальність епископа і повинности вірних супроти нього. Відповідаючи Преосвященний Кир Амвросій на привіт Впр. о. Ігумена, привитав щирими словами так чисельно зібраних едмонтонців і гостей, перейшов на листопадові дні та їх значіння для нашого народу й просив, щоб і на дальше не забували всі молитись за Боже благословення у його епископських працях. Серед глибокої тишини вислухав нарід щирих слів новоприбувшого Єпископа-Гостя.

Предстоящими при Єпископі були: Впр. о. В. Бараник, протоігумен американсько-канадійської провінції й Впр. о. Н. Саварин, ігумен мондерського монастиря. Діяконували: Севастіян Курило з Мондеру й Головатий із Едмонтонського Семинаря. Капеляном при Преосвященнім Кир Амвросієві був Впр. о. Н. Когут, Маґістер Новиків у Мондері. При кінці Служби Божої піднесено "Многолітствія" Папі, Королеві, Митрополиті, Кир Василієві, Духовенству, Українському Народові, Парохіянам, Гостям й Преосв. Кир Амвросієві.

Бенкет у Народньому Домі відбувся коло год. 2-ої по полудні. Три столи поздовж і один на переді поперек, де сидів Преосв. Кир Амвросій і найвизначніші гості із Едмонтону й провінції, були всі заповнені, а много людей мусіло чекати до других столів. Серед торжественно піднесеного настрою розмовляли всі присутні радіючи так милим Гостем зі Злучених Держав. З цього приводу сказали кілька слів Впр. о. С. Дидик, радіючи присутністю Преосвященного. А Їх Ексц. Кир Амвросій також подякував за доброту й щирість едмонтонців. По бенкеті загостив Преосвященний на кілька хвилин до п-ства Шкварків у Едмонтоні.

О год. 8-ій вечером відбулася академія-концерт у честь Кир Амвросія. Зворушаючий вид був бачити таку велику скількість української дітвори під проводом Сестер Служебниць, що виконувала гуртові співи, руханки, деклямації, а вкінці як з повагою двоє маленьких дівчаток зложило Преосвященному, одне привіт, а друге китицю живих пахучих рож. Від Марійського Товариства Молоді зложила панна Гамерик щирий привіт Преосвященному. Виступав хор під проводом п. О. Прийми, як і також дута орхестра, що складалася з малих хлопців. Від Жіночого Товариства зложила пані Монтейн прегарний привіт, а від Народнього Дому п. Шарун.

За всі ці обяви пошани, щирости й доброти серця едмонтонців зложив Преосвященний Кир Амвросій усім присутнім подяку. У своїх словах підніс чисельну присутність едмонтонських парохіян у церкві й Народньому Домі, радів артистично виконаним концертом, і заохотив, щоб вони під проводом св. Церкви, та її священиків йшли все вперед і так приносили українському імени честь і славу.

Пізно в ночі, коло години 11-ої, опускали всі Народній Дім. Надія, радість і піднесення пробивалися з кожного лиця. А у памяті і серці кожного полишився глибоко виритий образ нового українського владики, що став у церковнім проводі українського народу в Злучених Державах при боці Преосв. Кир Константина Богачевського.

Щоб усі були одно в Христі!

(Місячне намірення на грудень, 1942 р.)

Одним із найбільших бажань, що їх Ісус Христос носив у Серці в часі свого побуту на землі, то було бажання обєднати людство в одній правдивій релігії й Церкві. Христос бажав, щоб між людьми було одно стадо й один пастир (Ів. 10:16), щоб всі були одно у вірі й любові. В тій ціли основав Він одну всесвітну, католицьку Церкву, а в ній установив один верховний провід у особі св. Петра та його наслідників. Тим самим бажанням горіли й Христові апостоли. І тому св. ап. Павло сердечно напоминав християн: "А прошу вас, брати, іменем Господа нашого Ісуса Христа, щоби ви всі говорили те саме й щоби не було між вами роздорів, але будьте звершенними в тім самім розумінню й в тій самій думці." (І. Кор. 1.10).

Коли ж тепер глянемо на людство, то бачимо, що воно сильно розбите й розеднане не тільки політично, але й релігійно. На два білйони людей, що живуть на світі, тільки біля 400 мільйонів католиків виповняють Христове бажання і зберігають релігійну одність, визнаючи ту саму віру, приймаючи ті самі святі тайни й узнаючи над собою ту саму верховну церковну владу наслідника св. апостола Петра, Папи Римського. Поза католицькою Церквою між людьми панує чисте вавилонське замішання в релігійній области. Яких 1,157,100,000 людей не визнають зовсім Христової віри. Це жиди (15.630.000), магомедани (209,020.000) буддисти (150,180,000), гіндуси (230.150.000), конфуціяни (350,600.000) та всякого рода погани. А ті знову, що звуть себе християнами розедйані на найріжнородніші протестантські й православні секти.

До того ще треба додати, що особливо в наших часах зростає число явних, а навіть воюючих безбожників, що відкидають усяку релігію й Церкву.

Цей брак релігійної єдности відбивається дуже відємно в життю людства, бо ж релігія має великий вплив не тільки на внутрішне життя одиниць, але й на життя родинне, громадське, на економічні, суспільні справи, на політику й міжнародні відносини.

Релігійне розеднання є головною причиною, що християнство ще й досі не виконало як слід свого завдання ущасливлення людства. Коли б так у світі була релігійна єдність, тоді лекше можна б погодити розсварені народи й довести до згоди й кращого ладу в світі.

Тому то гарячим бажанням кожного щирого християнина повинно бути, щоб усі були одно в Христі. Щоб та єдність настала треба в тім намірі часто молитись, жертвувати свої добрі діла, а також брати живу участь у релігійнім апостоляті. Є це дуже хибне думати, що тільки священики й місіонарі покликані до релігійної праці. Ні, воно не так! Кожний християнин-католик обовязаний по своїй спроможності помагати до здійснення тієї великої ідеї обеднання всіх у Христі. І коли б так кожний був цього свідомий і використовував ревно всі нагоди, що їх має, то много безбожних осіб, релігійних недбалюхів, лжновірців міг би привести до Христа. Досвід показує, що много світських людей, що глибоко перенятись Христовим бажанням релігійної одности, багато зробили для ідеї релігійної одности.

Тому кожний з нас, у місяцю грудні хай спитає себе щиро: Чи я не є байдужний у релігійній справі? Чи я все роблю, що можу й повинен зробити, щоб заблуканих привести до Христа? Як буду поступати на будуче?

Хай бажання Христового Серця, щоб усі були одно в правдивій вірі й Церкві глибоко вриється у наше серце й ми зробімо собі сильну постанову, що з любови до Христа

(Докінчення на ст. 8-ій)

Преосв. Амвросій Сенишин промовляє на бенкеті в Мондері.

СВІТЛО БОГОСЛОВІЯ

РЕЛІГІЯ Є ОБОВЯЗКОМ КОЖНОЇ ЛЮДИНИ

Метафізичний доказ

Вираз метафізика походить від грецьких слів: мета=поза й фізіс=природа. Дослівно значить: поза природою. Метафізика є це фільософічна наука, що досліджує всі річи не досвідчальним способом, а розумованням у світлі найзагальніших понить, причин і відношень.

Метафізика досліджуючи розумом взаїмне відношення людини й Бога дає нам сильний, метафізичний доказ на те, що кожна людина є обовязана бути релігійною. Пригляньмось цьому доказові ближче!

Бачимо, що всюди в світі одні річи зависять від других і їм підпорядковуються і з цього виходить чудовий лад. Якщо б цього підпорядкування не було, то замісць ладу настав би хаос, замішання. Цей лад так ріжноманітний і постійний не може бути ділом сліпого припадку, бо всякий лад це доцільна будова, що полягає на предвидженім і добірним достроенню одних частей до других так, щоби всі вони творили складну цілість. А цего не може витворити ніяка припадкова комбінація нерозумних, сліпих і несвідомих механічно-хемічних сил, а тільки розумна причина, що може наперед предвидіти будучу цілість (ціль), якої ще нема, пізнати відповідні средства для створення тієї цілости, вибрати їх та відповідно ужити їх до осягнення наміченої цілй, то є до будови задуманого ладу.

Коли отже в світі є лад і доцільність, то й мусить бути над ним безконечно мудра істота, що його завела. Того розумного спричинника ладу в світі й найвищого впорядчика всього називаємо Богом.

Бог отже, як верховний впорядчик визначив усім річам відповідне місце в світі й ціль достосовану до їх природи й всі твори вселенної так уладив своїми премудрими законами природи, що з них повстав цей чудовий усесвіт, що його так дуже подивляє людина.

Коли Бог сотворив, впорядкував і втримує цей так красний світ, то не робить він цего без думки, без наміру, безцільно. Атже ж годі розумно припустити, щоб так робив Бог, безконечно мудра й досконала істота. Бог має ціль і та ціль є гідна його. Що ж то за ціль? Та ціль не є і не може бути якась користь для Бога, бо Бог, як джерело всього, всьо має і нічого не потребує. Одинока ціль, що її Бог може мати й має в своййому діланню є його слава й добро та щастя його сотворінь. Для тієї великої цілй Бог сотворив цей світ і чудово уладив при помочі законів природи.

На цьому світі найкращим Божим твором є людина. Хоч вона є обдарована свобідною волею, то однак не є і не може бути вийнята з того всесвітного ладу, а мусить до нього достосуватись згідно з намірами й плянами свого творця й вседержителя. Інакше вона, найдоскональша істота в світі, могла б своїм поступованням уводити непорядок у світі й псувати ту чудову гармонію, що її хоче мати Бог у своїх ділах.

Всі нерозумні й несвідомі істоти в світі підчиняються всесвітньому ладові й стремлять до своєї цілй через зберігання фізичних законів. Не так є з людиною. Г. Бог шануючи гідність людини, як розумної й свобідної істоти, хоче, щоб людина до осягнення своєї величної цілй, то є слави Божої і власного щастя, стреміла не під впливом фізичної конечности, але свідомо й добровільно й так осягнула свою остаточну ціль. Тому крім фізичних природних законів, що нормують деякі чинности людини пр. в орґанізмі, Бог надав її природні моральні закони, яких завданням є управильнювати й тримати в ладі ті її чинности, що є під контролею її свобідної волі. Ті моральні закони відкриває здоровий і правий розум, а їхню обовязуючу силу оповіщує совість людини. І людина, якщо бажає втриматись у ладі, осягнути свою остаточну ціль та осягнути своє щастя, то вона мусить в усіх своїх діланнях іти тим премудрим шляхом, що його визначують Божі моральні закони. Правда, людина має фізичну спроможність зробити так як її подобається і своїм поступованням знехтувати та зломити моральний закон, але тоді вона тим самим поповняє моральний нелад — зло — гріх, за що послідовно мусить йти кара, так як за заховання моральних законів є призначена надгорода.

Так то розум каже, що людина в світі не може поступати собі довільно, самовільно, примховато, але мусить держати себе в ладі зберігаючи совісно мудрі моральні правила поступовання, цебто моральні закони природи в усіх своїх чинностях і відношеннях до Бога, ближнього, себе й всіх інших річей. Це її обовязок, що його вложив у її природу найвищий Впорядчик і Законодавець у вселенній — Бог.

Звідси випливає основна засада, що **людина для заховання себе в ладі є морально обовязана все й в своїх відносинах до всіх так поступати, як цього вимагає її здоровий і правий розум. А що здоровий і правий розум каже, що між Богом, а людиною заходить таке відношення, що Богові від неї належиться почитання, подяка, перепросьба, просьба, цебто суттєві річи, що з них складається релігія, то з того слідує, що кожна людина має обовязок бути релігійною й релігію практикувати.** Розберімо це останнє речення трохи докладніше!

1. Богові належиться від людини **почитання і хвала.** Чому? Бо людина всеціло зависить від Бога й він є її всевладним володарем. Людина зависить від Бога щодо свого початку, тревання і кінця. Богові завдячує вона свій початок. Людина не є вічна й конечно-існуюча істота, що мусіла б бути. Вона також не дала сама собі ні існування, ні здібностей. Все чим є і всьо, що має отримала вона від Бога, як своєї першої причини, свого творця. Родичі, чи які другі чинники були тільки другорядними спричинниками і орудниками в руках Бога. Якщо б не Божа воля, ніхто й ніщо не могло б дати нам існування. Також і без упинної божої помочі ми не могли б продовжувати свого життя, бо ми самі зі себе є ніщо й самі не всилі життя вдержати, коли б Бог, повнота всякого буття-життя, не вдержував своєю всемогучістю і не підтримував своєю силою наше існування і ділання. Тому то й кінець нашого життя є в руках Божих і ми не годні його самі, без Бога продовжити. Як промінь від сонця, як ріка від джерела, так і ми зависимо від Бога, нашого Творця і Вседержителя. Бог є нашим необмеженим володарем, а ми є його повною власністю в усім.

Та наша фізична залежність від Бога є основою нашої моральної зависимости. І слушність вимагає, щоб людина своїм розумом цю свою зависимість пізнала та свобідно й добровільно признала, її виражала в своїх думках, словах і ділах та всі дари, що є Божою власністю, вживала на його прославлення і службу. А це якраз є почитання. Бог має повне право, щоб людина його почитала, а людина має природний обовязок те почитання Богу віддавати. Коли лад вимагає, щоб слуга своєму хлібодавцеві, підданий своєму володареві, дитина своєму батькові показувала пошану, любов і послух, то тим більше лад вимагає, щоб ті самі обовязки людина сповняла відносно Бога. Хто цего не робить, той кривдить Бога й провинюється.

2. Бог є найвищий **добродій** людини. Щонебудь у нас є доброго, те ми в дарі отримали від Бога. Від Бога, як праджерела всякого добра, походять всі наші внутрішні й зовнішні добра як: здібности, характер, моральні й фізичні сили, здоровля, майно, успіхи, тощо. І як думаємо, що ми неодне самі собі здобули, то при тім не сміємо цього забути, що в наших працях і зусиллях помагав нам Бог, даючи відповідні сили й обставини. Отже не зовсім ми самі здобули те, що ми думаємо, що ми собі здобули. А все, що нам Господь зробив і робить зовсім не є зобовязаний робити. Він міг нас зовсім не сотворити, він міг нам неодне відмовити дати. Коли ж одначе так щедро нас обсипав своїми дарами, то тільки тому, що він для нас добрий. За добро належиться вдяка й то вдяка в міру отриманих добродійств. Гидкою, підлою й негідною людини є невдячність.

Коли ж воно так є, то Богові як найбільшому добродієві належиться від людини найбільша й найщиріша вдяка. Хто не виявляє Богові належної вдяки за отримані добродійства вживаючи їх згідно з Божою волею, той нечесно й підло поступає.

3. У випадку як людина образила найвищого свого Володаря, Бога, то слушність і справедливість вимагають, щоби людина направила зневагу перепросьбою й належною **покутою.** Кожний гріх є це бунт проти правного авторитету й власти, бо безперечно Бог має право, щоб людина, як його сотворіння, йому вірно служила й виповняла точно його волю. Тимто всякий гріх є нарушенням ладу між Богом і людиною й його треба направити жалем та покутою. І тому є це великий нелад і гидота, коли хтось Бога образить, а покутувати не хоче.

4. Богові належиться від людини просьба-молитва. Людина сама є дуже слабосила, має много потреб, стрічає много трудностей і перешкод у собі й поза собою. А Бог знову може помогти, бо він всемогучий і хоче нам помогти, бо він предобрий і радо поможе, коли людина до нього в молитві звернеться з просьбою о поміч. Тому то лад вимагає, щоб людина в молитві зверталась до Бога, його просила й тим практично виявляла свою залежність від нього.

Коли ми молимось, то не на те, щоб Бога повідомити про наші потреби, бо він як усевідучий всіх їх знає; ані, щоб вплинути на Бога, бо Він є незмінний і предвидівши нашу молитву вже від віків зарядив, що й коли має дати нам в наслідок нашої молитви; коли ж ми молимось, то молитвою ми лише з нашої сторони виповняємо конечну условину, щоб отримати потрібну поміч від Бога, а також себе розположуємо, щоб та поміч стала в нас успішна.

Ще одно треба додати! Коли Бог сотворив людину з розумом і свобідною волею, то на те, щоб вона і від себе й від усіх нерозумних сотворінь приносила славу Богові досконалішим способом свобідно й добровільно. Це є ціль людини. Розум є призначений на те, щоб пізнавав правду, а головно найвищу правду — Бога, а воля є на те, щоб любила тільки добро, а першусього найвище добро — Бога й свобідно себе удосконалювала сповняючи волю Божу й тим ставала подібною до Бога. Остаточна ціль людини є найвище прославлення Бога, що осягається найвищим удосконаленням людини через злуку з Богом у вічності. А в тім в найвищім удосконаленню й прославленню Бога людина знайде також і своє повне щастя. Так то слава Божа й власне добро людини є тісно сплетені й вони вимагають, щоб людина була релігійною. Лиш тоді вона є тим чим повинна бути. Людина, що не хоче бути релігійною тим самим бурить лад у найважнішій його частині, а саме у своїх моральних відносинах до Бога й тому ніколи не може бути чесною людиною.

Поданий доказ доказує також і те, що людина є обовя-

(Докінчення на ст. 6.)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ІВАН БОСКО

Юнацький вік.

В убогій хатині селянина Боско, в Беккі, торинської епархії, в Італії народився дня 16 серпня, 1815 року хлопчик, що його назвали при святім хрищенні Іван Мельхіор. Коли по двох роках умер батько Івася, його вихованням зайнялась дуже побожна мати Маргарета. За її старанною опікою малий Івась став незабаром зразком побожности й послуху для своїх двох старших братів.

Коли Івасеві було десять років, він мав одного дня дивний сон, чи може й видіння. Про це він так розказував опісля сам своїй родині й добрим знайомим: "Мені здавалося, що я був на луці близько нашого поля, окружений громадою дітей, що бавилися. Я завважав, що багато з них зле поводилось, а навіть виговорювали богохульства. Це розсердило мене й я, щоб спинити таке поводження, хотів ударити одного хлопця; та тоді зявилась несподівано якась особа в білій одежі і з сяніючим лицем звернулась до мене й сказала: Не побоями, але любовю й чемністю треба тобі потягати тих своїх другів до доброго життя. Опісля казала мені вчити їх ненависти гріху й любови чесноти. Я відповів, що я не знаю, як учити їх, і почав плакати, та та дивна особа потішила мене й заохотила, щоб я зробив початок, а вона поможе мені.

Коли я вже хотів послухати, зявилася якась дуже гідна пані й тоді відразу громада дітей перемінилась у череду диких звірів усякого роду. Коли я не міг нічого зробити й тільки стояв та й дивувавсь такій переміні, сказала мені пані: Дивися, це є поле твоеї праці; тут лежить твое діло. Будь покірний, добрий і терпеливий, й те, що тепер станеться з тими звірятами, ти мае робити для моїх дітей." Тоді перед моїми очима зайшла нова, інша зміна. Замісць диких звірят я побачив молодих ягнят, що мекали, скакали кругом обидвох осіб і ганяли одне за одним. Роздумуючи про ті чуда й дивуючись переміні, я не міг здержати своеї радости й я пробудився зовсім потішений і щасливий."

Від того дня в серці хлопчини зродилося сердечне бажання стати священиком, щоб мати змогу навчати й спасати дітей, а в тій думці піддержувала його добра мати. Щоби стати священиком, то треба було ходити до школи. І малий хлопчина почав був ходити до школи, але мусів покинути її через спротив старшого брата Антона (від іншої матері). За те не покидав він книжки при догляді худоби й раз-у-раз заглядав до неї, як тільки мав нагоду. Крім того забігав ранками на науку до свого пароха, а ночами вправлявсь у писанні. Згодом брат відлучивсь від них, а тоді Іван так щиро взявся за науку, що в 1841 році, по скінченні з великим успіхом св. богословя був висвячений на священика. Мав тоді Іван Боско 26 років.

Тепер, уже як о. Іван Боско, він виїхав до Торіно й там замешкав у свого земляка, о. Кафассо, що був ректором священицької колегії при церкві св. Франца з Асізі, де приготовлявсь практично до свого важливого обовязку проповідника й сповідника. Там він зовсім несподівано, наблизився до тієї праці, що її пророкував колись у дитинстві його дивний сон про диких звірят і ягнят.

Дон Боско.

Під час побуту в місті Торіно о. Боско, або як його називали по-італійськи — Дон Боско, (пан-отець Боско) мав нагоду зайти до міських вязниць, де застав багато юнаків від 12-18 року життя, що відсиджували кару за свої різні невеликі злочини. Стріча Дон Боска з тими злочинцями наповнила його серця страхом і милосердям. Він зрозумів, що ті юнаки були нещастям для краю, ганьбою для родини; та він бачив іще щось важливіше, а саме їхні безсмертні душі через нужду й злі нагоди були в небезпеці вічної загибелі. Багато з них не мало іншого дому й захисту крім вязниці. По відбутті одної кари вони вертались за кілька днів знову, щоб відбувати другу, ставати з дня-на-день гіршими, а вкінці змарнувати свое дочасне й вічне життя. Застрашаючий стан нещасних юнаків зворушив Дон Боска до глибини душі. Він відчув це живо, що щось треба доконче зробити, що треба знайти якийсь лік на те лихо й не дозволити так марно гинути молодому життю. "Хто знае," говорив він, "чи як ті нещасні хлопчиська були б мали якого доброго друга й порадника, як були б були одержали релігійне виховання, чи вони не були б виросли без знання тих нещасних манівців? Чи не е це важливий для релігії й суспільности, щоб підшукати такі засоби, що відвернули б те нещастя від сотень юнаків, що знаходяться в подібних умовинах?"

Тими своїми думками поділився Божий слуга з Дон Кафассом і в порозумінню з ним почав застановлятись над пляном, як би зарадити лихові, що загрожувало молоді, здавшись при тім досконало на Боже провидіння, що без нього даремні всі людські зусилля.

Перші кроки.

Коли так о. Боско носився зо своїми думками, надійшов день 8 грудня 1841 року, а з ним і велике свято Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії. Коли того дня о. Боско приготовлявся до Служби Божої, до захристії підійшов один хлопчик. Захристіян хотів, щоб він служив до Служби Божої, а коли хлопчина виморлявся тим, що не вміе, захристіян насварив на нього й прогнав. Це заболіло Дон Боска. Казав зараз прикликати знову бідного хлопчину, втихомирив його, задержав на своїй Службі Божій, а після Служби Божої поговорив із ним приязно, переробив лекцію катехизму й умовився із ним, що така наука буде з того часу відбуватись що-неділі. Малий Вартоломей Гарелі охоче піддавсь духовному проводові Дон Боска, навчився катехизму, почав приступати часто до святих тайн, а згодом почав приводити також з собою щораз більше тих бідних, опущених юнаків, що прибувши до Торіно на роботу, жили в великім місті без ніякої опіки, наражені на згіршення й моральний упадок.

Коли число юнаків зросло, о. Боско почав переводити неділі й свята разом із ними. Частину дня призначив тоді на релігійні поучення й богослуження в церкві св. Франца з Асізі, а решту часу проводив із своїми молодими другами зо співом, музикою, наукою деяких предметів і різними розмовами.

Такий був початок праці, славного сьогодні на ввесь світ Дон Боска й його діла — салесіянських ораторій — каплиць, що то гуртують юнаків, щоб рятувати їхні душі серед убійчих міських умовин навчанням й практикою релігії, спасенними моральними поуками, при чім прислугу робили гарні розривки, а також лекції співу, музики й різних шкільних предметів.

Бідні юнаки, що на кожному кроці відчували ту любов, що для них мав Дон Боско, почали горнутись до нього сотнями, а він усіх приймав, повчав, сповідав, причащав, відвідував по фабриках, обдаровував, чим міг, щоб тільки зробити з них добрих Божих дітей. Як щиро були ті діти привязані до свого провідника й добродія, вказуе на це така подія:

Одного дня йшов Дон Боско вулицею міста. Через вікно одної крамниці побачив його один із його юнаків, що працював у тій крамниці. Втішний, що побачив свого дорогого Дон Боска, вибіг скоро із крамниці, щоб поздоровити Дон Боска. Та в поспіху забув, що скляні двері не відчинені й вибігаючи розбив шибу. Коли розбита шиба забрязчала, зараз зібрався гурт цікавих людей, а також прибіг крамар, що став сердито висказувати свое невдоволення. Хлопчина стояв засоромлений і пригноблений коло Дон Боска.

— Що сталося? — спитав Дон Боско.

— Як я побачив вас, то хотів привітатись із вами але вибігаючи з крамниці я забув, що склянні двері не відчинені й я розбив шибу.

— Тільки всього? То я заплачу за неї.

— Ні, ні — відповів тоді крамар, довідавшись про причину неприемного випадку — я не можу згодитись на те, щоб хтось сказав колись, що юнак потерпів через свое добре серце, а Дон Боско через свою любов ближнього.

Тоді Дон Боско подякував крамареві за його великодушність, а юнакові сказав кілька приязних слів і розпрощався з ним.

На новім місці.

На такій праці минули Дон Боскові 3 роки від дня його священичих свячень. Тоді призначили його церковні настоятелі духовником лічниці св. Філомени й помічником о. Бореля, що був духовником дівочого захисту в дільниці Вальдокко. Туди також перенеслась і його каплиця з його малими другами.

Коли в найближчу неділю юнаки гурмами поспішили в околицю Вальдокко, шукаючи своеї нової каплиці й Дон Боска, мешканці тієї дільниці налякалися, почали вибігати на вулицю, сваритися а навіть битись з бідними мандрівниками. На щастя о. Боско зявився скоро між ними й привернув спокій. Завдяки тому перенесенню каплиці стало більше знане діло Дон Боска й зросло число юнаків.

В тім часі мав Дон Боско побачення з торинським архіепископом Альойсіем Франсоні, своїм святителем, що відразу став великим прихильником Дон Боска й його діла. За його порадою о. Боско звернувсь до маркізи Бароло, основниці дівочого захисту й лічниці й одержав від неї дозвіл відчинити в однім крилі порожної тоді лічниці каплицю для юнаків. Той перший ораторіюм відчинено урочисто дня 8 грудня 1844 року в свято Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії, під призванням св. Франца Салесія. Вибрав Дон Боско того великого святого на опікуна того першого ораторіюму тому, бо це було згідне з бажанням маркізи Бароло, що бажала, щоб гурток тих священиків, що помагали Дон Боскові, мав св. Ф. Салесія за покровника. Крім того св. Салесій був зразком великої терпеливости й лагідности, чого треба було дуже багато в праці над молодю, а вкінці з огляду на поширення

в тому часі в північній Італії, а головно в Торіно різних сект, бажав Дон Боско мати такого великого небесного заступника, що в своїм земнім житті визначавсь надзвичайною й успішною працею над наверненням еретиків.

Сім наступних місяців були часом гарного розвитку праці Дон Боска над опущеними юнаками. Мавши можливе приміщення, додано більше церковних відправ, а також заведено вечірні кляси, що приносили юнакам багато загального знання. Та по сімох місяцях, з огляду на відчинення лічниці, мусів Дон Боско знову мандрувати в інше місце.

З хати до хати.

На нових чергових місцях була наша громада тільки короткий час, бо ворожо настроені особи, світські й духовні, робили на Дон Боска й його молоде товариство різні доноси до міської ради так, що Дон Боско мусів із своїми юнаками мандрувати в щораз нову дільницю, а часто мусіли бідняги проводити свої сходини на вільнім повітрі, бо не могли знайти відповідного приміщення. Та й звідти проганяли їх вкінці противники Дон Боска.

Про ті трудноші й прикрощі Дон Боска так пише один письменник: "Зимового дня можна бачити купку малих пташин, як вони скачуть кругом людської руки, що сипле їм на землю зерно; так міг бачити неодин громадку юнаків, що про них мало дбае світ, як вони збиралися кругом Дон Боска... Та як це може також статися, що якась лиха людина може сполохати пташок, щоб відібрати в них крихітку поживи й змусити їх шукати її деінде, так сталось більше ніж раз із Дон Боском і його юнаками: вони також мусіли шукати деінде пристановища, втікаючи перше з церкви св. Франца Асізійського, потім із лічниці, згодом із церкви св. Мартина, з церкви св. Петра, в дому Морета, а вкінці з поля." Та Бог чував над своїм вірним слугою Дон Боском і його дітьми й по досвіді кидав промінь ясного сонця й потіхи. А тих, що противились Дон Боскові й його праці, Бог очевидьки наказував, як пр. покарав смертю одного священика, його слугу й одного урядника в млині, що зробило сильне вражіння на людей.

До прикрощів, що походили з чистої відмови й зміни приміщення долучалось іще підозріння, що коли Дон Боско, мавши стільки труднощів, не хоче ніяк покинути своеї праці між опущеними юнаками, то він певне дістав помішання розуму. Через ті підозріння а також через погорду й заздрість, колишні прихильники опустили його. Були й такі, що підступом хотіли примістити Дон Боска в закладі для божевільних. Вірними остали тільки архіепископ Франсоні й кілька священиків. Та Дон Боско не падав духом. Зо своїми малими другами молився сердечно й надіявся на Бога. І завжди вигравав справу.

Квітня неділя 1846 року була днем великого смутку для Дон Боска. Того дня ввечері він мусів через спротив лихих людей опускати площу, де відбувалися сходини й забави юнаків, а до того часу не мав іще ніякого іншого місця, куди міг би завести їх наступної неділі. В тім дуже прикрім положенні відбув Дон Боско рано зо своїми юнаками прощу до одної з церков Божої Матері, де всі спільно гаряче молились і просили в Пречистої Діви Марії порятунку. Ввечері, коли його молоді пташки забавлялись на площі, а о. Боско стояв сумний із боку за своею журбою й сердечно благав небесної помочі, до о. Боска підійшов несподівано один його знайомий і сказав, що він може показати йому місце, де о. Боско зможе приміститись із своїми юнаками. Одночасно на площу прийшов один із прихильних о. Боскові священиків, що нераз помагав о. Боскові в праці між його дітворою. Тоді о. Боско лишив о. Мерлу із юнаками, а сам пішов оглянути нове місце, що про нього одержав перед хвилиною несподівану вістку.

Ораторіюм св. Франца Салесія.

Новим місцем, що мало стати каплицею о. Боска й його вихованців, була шопа. Оглянувши її докладно, о. Боско вирішив узяти її, одержавши від власника запевнення, що він поробить конечні поправки, щоб у новім приміщенні можна було відправляти Службу Божу. За тиждень було все готове й тоді урочисто відчинено той новий ораторіюм св. Франца Салесія, що одержав від архіепископа Франсоні всі привілеї парохіяльної церкви.

В цім новім місці працював Дон Боско сім років із великим успіхом. Завдяки одобренню в боку церковної влади, величнім відправам у більші свята, жертвам добродіїв, гарному хорові, різнородності розривок, що в їх видумуванні о. Боско був незрівнаним мистцем, число юнаків зросло до 600-700 душ. Повернулось до о. Боска багато його давніх прихильників, що тепер щиро помагали провідникові молоді в його спасенній праці.

А та праця була велика, томляча. Кожної неділі дуже рано о. Боско сідав до сповідальниці й сповідав своїх малих другів, бо багато в них приступало постійно до св. Причастя. По сповідях була Служба Божа з духовною наукою. Молитов і приготувань до св. Причастя пильнували старші юнаки. Згодом о. Боско долучив оповідання з Біблії й церковної історії. По короткій перерві й сніданні відбувалась наука аж до 12 години. На обід одні йшли додому, інші мали перекуску коло каплиці. Потім бавились весело. В год. 2.30 була головна наука катехизму. Наука відбувалась клясами, відповідно до знання. В тім помагали о. Боскові інші священики, або старші вправні юнаки. По катехизмі була вечірня або вервиця й суплікація. По благословенні Найсвятішими Тайнами був вільний час. Тоді початкуючі юнаки доучувались релігії, інші вчились грати на інструментах або забавлялись на площі. Душею кожного гуртка був завжди о. Боско, що доглядав усього й давав відповідні вказівки, чи перестороги. При тім пригадував своїм вихованцям, коли буде сповідь і св. Причастя, чого о. Боско пильнував старанно, а коли треба було, то вживав і надзвичайних способів. Ось один приклад. Один юнак обіцяв уже кілька разів, що прийде до сповіди, а ніколи не додержував слова. Бачив це добре о. Боско, тож одного дня, побачивши його принагідно на площі, казав йому взяти загортку й піти з ним до каплиці. Юнак думав, що о. Боско кличе його до якоїсь прислуги. Та в каплиці о. Боско показав невірному юнакові клячника. Той узяв клячника й почав нести, бо думав, що о. Боско каже йому перенести його в інше місце. Але о. Боско казав юнакові клякнути.

— Чому? Що я маю робити?

— Ти будеш сповідатися.

— Але ж я ще не готовий.

— Я знаю це; але ти мусиш приготовитись тепер і додержати своеї обітниці, що ти зробив її вже стільки разів.

Юнак послухався й під час того, як о. Боско проказував свого часослова, він приготовився й потім відбув добру сповідь. Пізніше вже не треба було приводити його штучками до св. тайн.

Хоч праця о. Боска між опущеними юнаками була спасенним і похвальним ділом, однак були такі люди, що раз-у-раз старались перешкодити тій праці. Одним із таких був маркіз Кавур, посадник міста Торіно. Він намовляв самого о. Боска, щоб закинув свою працю, старався вплинути на архіепископа, щоб цей заборонив о. Боскові займатись тими юнаками, а вкінці почав робити заходи, щоб міська рада видала заборону на збори о. Боска з опущеними дітьми. Та коли підчас засідання ради, що відбувалась у палаті хворого архіепископа, вже мала більшість радних заявитися проти праці о. Боска, тоді князь Коленьо, що його на те засідання, як свого відпоручника, вислав сам король Карло Альбрехт, прихильник Боскового діла, висказав королівське бажання, щоб о. Боско продовжав далі свою працю між юнаками. Це врятувало долю "ораторіюму." Щобільше. Деякі радні, що були намовлені маркізом Кавуром, тепер із того часу стали прихильниками й добродіями о. Боска.

Недільні й вечірні школи.

Щоб вихованці о. Боска могли робити щораз більший поступ у знанні католицької віри, а також інших предметів, він організував не тільки недільні, але й вечірні школи. До помочі, крім священиків, що помагали о. Боскові в праці, вишколював собі о. Боско старших, бистрих юнаків, що мавши потрібне знання релігії, латинської, італійської й французької мови й аритметики, були спосібні вести науку з молодшими юнаками. Завдяки такій методі о. Боско доходив до надзвичайно гарних осягів. Тим так зацікавились були різні люди в місті, що приходили прислухатись тій науці й приглядатись шкільній методі о. Боска. Коли згодом о. Боско зарядив іспит із усіх предметів і запросив на іспит визначних осіб, усі присутні були здивовані й захоплені гарними відповіддями юнаків. Згодом зачали заводити недільні й вечірні школи по всій Італії.

З огляду на те, що в тім часі не було добрих підручників для навчання дітей, о. Боско склав і видав свої власні підручники, а саме до навчання біблійної історії, історії Церкви, а також математики. Всі ті підручники були добре прийняті й зробили в Італії велику прислугу при навчанні молоді.

Недуга о. Боска.

Постійні й дуже томлячі праці о. Боска відбились вкінці так некорисно на здорові о. Боска, що він занедужав тяжко й була навіть небезпека, що він закінчить передчасно свое життя. В тім часі виявилось наглядно, як дуже бідні діти були привязані до о. Боска. Вони приходили до його мешкання, щоб побачитись із ним, щоб промовити хоч одне слівце, а бодай поглянути на свого великого добродія й провідника; а коли через лікарську заборону вони не могли мати того щастя, то молились сердечно, щоб Божа Мати врятувала їм їхнього великого друга. Скільки молитов, св. причастій і різних умертвлень зложили в тім всі зажурені юнаки перед її вівтарем за здоровля о. Боска! І Марія не опустила тих своїх малих овечок, що були опущені людьми. Кріза минула й згодом по кількамісячнім відпочинку о. Боско вернувся знову до своїх юнаків, а вони прийняли його з найбільшою радістю і вдячністю для Бога й небесної Матері.

(Далі буде).

ПРИВІТАЙТЕ В СВОІЙ ХАТІ МИЛОГО ГОСТЯ
КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1943 РІК
Величина 10¼"x7". Сторін 184. Ціна з поштою 45 центів.
При замовленню просимо виразно зазначити, з яким уставом хочете календар: нового чи старого стилю.
Замовлення слати на адресу:
Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta, Canada.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

БАЙДУЖНІСТЬ

Христіянської віри не мають також і ті люди, що недбають про науку й правди св. віри. Хто легковажить собі релігію й не дбає про пізнання й практикування католицької віри, згодом стає зовсім невірний.

Такий стан релігійної байдужности або індиферентизму веде до апостазії, до цілковитого відступства від віри.

Один чоловік справив велику вечерю й запросив многих. І післав свого слугу в часі вечері сказати запрошеним прийти, бо все вже готове. І почали разом усі відмовлятися: перший сказав йому: Я купив поле і мушу піти та оглянути його; прошу тебе виправдай мене. А другий сказав: Я купив пять пар волів і йду спробувати їх; прошу тебе виправдай мене. А інший сказав: Я оженився і тому не можу прийти. А слуга вернувши розповів це своєму панові; тоді господар розгнівавшись сказав своєму слузі: Іди скоро на вулиці та вулички та приведи сюди вбогих, і калік, і сліпих, і кривих. І сказав слуга: Пане сталось, як ти приказав і ще є місце. І сказав пан до слуги: Вийди на дороги й загороди й силуй увійти, щоб наповнивсь мій дім. Бо кажу вам, що ні один із тих людей, що були запрошені, не покушае моеї вечері."

Так буває звичайно з людьми, коли багатство, розкіш і слава станують їхнім щоденним хлібом; через них стають байдужними для св. віри, потім зовсім невірними, а вкінці проклятими. Сотворені Богом дочасні речі дуже добрі, та треба більше шукати Божого царства, ніж тих земних речей.

Люди, що з власної вини вмирають без христіянської віри, не будуть спасені, бо Христос сказав виразно: "Хто не ввірить, буде осуджений." (Мар. 16, 16).

Хто вихований у поганстві й нічого не чув про правдиву віру, той за своє невірство не має гріха. Подібно не є свідомим еретиком така людина, що без власної вини живе в фальшивій вірі.

Як добрі христіяни ми повинні молитись дуже часто за всіх ложновірців і невірних, щоб вони навернулись до правдивої Христової — католицької віри. Св. Климентій Гофбавер, редемпторист, що вмер у Відні 1820 року, мав звичай говорити: "Коли б я мав ласку навертати всіх невірних і ложновірців, я на власних раменах заносив би їх до Католицької Церкви. — Св. Йосафат використовував кожну нагоду, щоб незединених братів привести до пізнання правдивої віри. За те віддав охоче своє життя.

Ганна Арабська

ЖІНОЦТВО НИНІШНЬОГО ЧАСУ

Ще ніколи в цілій історії культурного людства жіноцтво не грало такої відвічальної ролі в громадськім житті, як нині. Всюди бачимо жінок у виховавчих установах, як редакторок і взагалі журналісток при ріжних видавництвах; як лікарок і доглядачок хворих; як ріжних робітниць у великій машині промислу, і т.д. Жінки заняли місце чоловіків при виробі военних матеріялів і зброї. Праця жінок в нинішнім часі, це праця великої ваги. Як з одного боку жіноцтво нині піднесло вартість своєї праці до високого ступня, то з другого боку воно ще ніколи в цілій історії людства так себе не понижало, як сьогодні. Поважних, чесних і розумних жінок понижують жінки вітрогонки — без жіночої чести, без жіночого сорому, і взагалі без жіночої душі. Ті пусті вітрогонки, або як їх чужим словом можна назвати "гойди", понижають і кидають жіночу честь в помиї на кожнім кроці. З болем на душі дивиться кожна чесна жінка на вибрики розпущених членкинь свого пола. Пічну свій опис від того найглибшого й найблагороднішого почування, що його ми називаємо "любов". Ще ніколи це найглибше людське почуття не було так понижене, так знівечене, так осмішене й опідлене, як сьогодні. Жінки без жіночої душі знизили його до вартости заболоченого віхтя. Подивімся тільки навколо себе а побачимо, як жінки-вітрогонки без ніякого сорому вішаються чоловікам не шию, сідають на коліна, тягаються з ріжними чоловіками по ночах, по задніх вулицях великих міст, а на фармах — по кущах. Щоб лише він із автомобіля кивнув пальцем на ню, то вона без ніякої надуми сідає з ним і їде. Нема в неї питання, з ким вона їде, куди їде й чого їде? Нема в такої жінки ріжниці, хто він той, що з ним їде, і яку він має ціль з нею возитися. А хоч і знає його ціль, то що її за ріжниця? Вона пустилась дорогою, де "море по коліна". Хвиля пустого і глупого задоволення опянює її так, що вона забуває які з того будуть наслідки.

Модерне життя в великій мірі брудне недоописання в своїх глубинах, яких же отже, коли не брудних, можна сподіватись наслідків з такого поступування—брудних зараз і дітей неправного ложа? А діти ж ці невинні. Не тільки діти безбатченки, а й діти без мамів, бо много матерей вирікаються своїх дітей, зараз по народженні. Ці діти круглі сироти, яких батьки гірше собак — виреклися їх і лишили чужим людям виховувати. А в чужих людий тверді руки, а ще твердші серця, каже наш великий автор бл. п. Б. Лепкий.

Долю такої ніким небажаної дитини знаменито описав великий англійський автор Чарлс Дикенс у своїй книжці "Оливер Твист." Варт, щоб кожна жінка, що пустилася на такі карколомні скоки, книжку цю прочитала. Може б вона аж тоді опамяталася, коли б неначе в зеркалі побачила нужденне життя дитини, якою піклувалися чужі руки, твердші від криці, і чуже серце, твердше і холодніше від каменя.

Оцей сумний і брудний приклад гулящого життя декотрих жінок кладу перед Вами чесні, розумні й думаючі жінки. Цей образ страшний, але дійсний.

З болем на душі пишу отці рядки, бо знаю, що в цім великім числі упавших жінок є немало українок. Я знаю таких українських дівчат, що працюючи в великих містах, лишили добродійним організаціям по двоє дітей, а до дому верталі вистроені й вимальовані на останній рубчик носа, як дівчата. Щей другим дівчатам давали раду, як мають поступати в таких випадках, і як легко можна позбутися придбаних дітей і бути дальше "дівчатами."

Може ще в нікотрім віці жіноцтво так сильно не дбало за красу свого тіла, як нині, й може в нікотрім віці жіноцтво не було так занедбане духово, як нині. Вісімдесят відсотків жіночих заробітків ідуть на строї зачіски і косметики. Вісімдесят відсотків жіночих розмов, це розмови про строї, зачіски, косметики й хатні меблі. Деж тут місце для удосконалення людського духа? І лише тому, що ми зубожіли духово, зубожіло на останнє й наше життя. Хтож буде нести людські чесноти, глибокі почування й людську гідність, коли серед нас розвинувся на таку широку скалю дух гільтайства, лайдацтва й бестіяльства? Сама матерія, це найкраще средство розвитку всего найгіршого. Елегантно прибрана жінка без жіночої чести й жіночої душі, це побілений комин. А подумаймо, скільки таких побілених комин ми маємо?

Обовязком чесного жіноцтва є боронити свою честь. Перед нами тяжка проблема й тяжкий боєвий фронт. Коли не поставимо гальми згаданій деморалізації, то вона з часом може заатакувати і наше домашне огнище й захитати наше ще здорове національне ядро.

Чесні українки: — боронім свою чесноту в це время люте! Бо моральна чеснота, це життя, а деморалізаційний бруд, це смерть. Лише подумаймо, скілько ми вже маємо таких матерей, темних матерей, що не дбають, щоб їх дочки говорили, або вміли говорити по-українськи; не дбають, що їх дочки цураються свого походження; а є вже навіть такі матері, що своїх дітей молитви не учать! В їх хатах не бачите образа, бо це вже "образа" для їх модерної хатньої обстанови. Нема в таких домах образа Матері Божої, що представляє найвищі чесноти й найглибші почування; нема образа Розпятого Ісуса, що представляє Спасителя роду людського й його страшну смерть за науку вічної правди. Нема в модерних домах вже нічого з тих благородних чинників, що давали й стояли на сторожі чистоти нашого народу цілі віки. Темні українські матері про ніщо так не дбають, як про те, щоб їх доні були прибрані в найкращі строї й були найпопулярніші на танцях і забавах. А підім і придивімся на нинішні танці. Більшість модерних танців, це збіговиська всякої зіпсутої голоти, де в більшости чоловіки танцюристи, це пяні розперезані весельчаки, які ідуть на танець, щоб задоволити свої низькі звірячі інстинкти. Найвідповідніша танцівниця для такого гультіпаки це та дівчина, що не відмовиться з ним іти "на прохолоду" до авта, або деінде поза стіни будинку, де відбувається танець. А матері пересиджують нераз на таких танцях цілими ночами. Не тому, щоб мати своїх дочок на оці, щоб зле не поступали, але, щоб потішитись їх "популярністю."

Наша українська жінка назагал цілі віки була прикладом моральної й соціяльної чесноти й тому нам ніколи не грозила смерть із соціяльного боку.

В нас багато гарного цвіту між українським жіноцтвом, тільки я не маю відповідних слів, щоб виявити свій жаль, що так много нашого молодого дівочого цвіту пішло манівцями й замісць підносити нашу честь, стали для нас ганьбою. Темнота серед українського жіноцтва, їх надмірний нахил і любов до марних річей і марних здобутків конкретної намацальности, це одна з причин цього явища. Друга причина, це вливи, що прийшли до нас з чужого соціяльного поля, і з деструктивних деморалізуючих книжок і журналів.

Наше чесне жіноцтво зорганізоване в ріжних українських організаціях, і ті свідомі українські жінки, що ще не є зорганізовані, але ясно бачуть, як ця деморалізація котиться на наше соціяльне поле, повинні вжити всіх способів, усіх зусиль, щоб оборонити від загла ди бодай ще те наше молоде жіноцтво, яке несвідомо впало під смертельне колесо страшної пошести.

(З Укр. Робітника в скороченню.)

РЕЛІГІЯ Є ОБОВЯЗКОМ ЛЮДИНИ

(Докінчення зі ст. 3.)

зана визнавати не якубудь релігію, пр. многобожжя, але релігію, що її вимагає здоровий розум. Такою релігією є тільки монотеїзм, це є почитання одного Бога, бо многобожжя є само в собі противорічне.

Вкінці з цього доказу виходить і те, що послух для Бога вимагає, у випадку, коли б Бог сам означив форму релігії, щоб людина її без застережень приняла й практикувала.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МОНДЕР, АЛТА. Свіжа могила. Дня 12 листопада, заосмотрена св. Тайнами, упокоїлася в Бозі у вегревільській лічниці бл. п. Наталія Кулій. Покійна приїхала до Канади 1901 р. зо села Білого, чортківського повіту. Весь час перебувала на фармі коло Мондеру.

У великому смутку лишила мужа Теодора, 5 снів: Гната, Николу, Йосифа, Івана й Петра, 15 внуків і 1 правнука.

Похорон відправив о. М. Когут ЧСВВ. Службу Божу відспівав о. В. Дрібненький, ЧСВВ, у каплиці коло монастиря. Спочила на цвинтарі св. Петра й Павла, три милі від Мондеру.

По похороні родина та присутні вдалися до дому п. Теодора Кулія де підчас обіду о. М. Когут згадав покійну Наталію. При тім заохотив присутних до жертви на нашу католицьку пресу. Збірка, що нею занявся п. Теодор Гаврилюк принесла $5. 70. По половині вислано до редакції "Українських Вістей" й "Світла."

Спи дорога Наталіє й нехай тобі канадійська земля буде пером! В.І.П.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Подвійне весілля. Дня 14. листопада, в суботу, відбулося в домі п. Василя і Анни Горин подвійне весілля. Молодий Володимир Горин одружився з панною Паранею Ґелета, а донечка Розалія Горин вийшла заміж за Михайла Кіца.

Дві молоденькі укр. державі основано примірно як Христос велить. В суботу раненько удалися молодята до церкви Пресв. Тройці в Плейн Лейк, приступили до св. Тайн і вислухали набожно Службу Божу, яку в їхнім намірі відправив о. В. Каменецький, ЧСВВ.

По Сл. Божій станули до слюбу. Вінчання довершив о. Каменецький.

Після весільного бенкету в домі п. Горинів, п. Василь Залещук пригадав за укр. католицьку пресу, що й вона повинна звеселитись в весільнім дні та попросив до слова о. Каменецького.

По слові переведено збірку, що винесла $8.00 з того приділено $4.00 на Світло, а $4.00 на Укр. Вісти.

Молодим подругам щасливого життя, Божої опіки на Многих Літ, а п. Горинам радости й втіхи з їх добрих дітей бажає

Приятель.

МОРКЕМБ, АЛТА. Пущення. Дня 14. листопада члени місцевої церкви справили пущення в новім домі Стефана й Катерини Миськових. Всіх гостей було 40 осіб. По молитві, що її провів місцевий дяк Павло Хміляр всі стали гоститись при спільному столі. В часі цієї гостини господар дому п. Стефан Миськів заохотив до збірки на прикрасу церкви. Збірку перевели Іван Хомик і Петро Марковський. Гості радо давали свої жертви на так гарну ціль і колекта принесла $35.00. В часі того вечерка панував щирий христіянський настрій. Всі чесно забавлялись, розмовляли й співали народні пісні. При цій нагоді переведено збірку ще на Укр. Вісти й Світло, що принесла $3.00.

Зложили по $1.50 на церкву, а по 25ц. на пресу слідуючі особи: Павло Хміляр, Іван Хміляр, Филип Хміляр, Франко Людвик, Іван Хомик, Петро Марковський, Василь Кіндрачук, Дмитро Мандрусяк, Йосиф, Гуліновський, Никола Штоцький, Іван Трач $6.50.

По $1.50 на церкву: Михайло Ковальчук, Семен Мостовий, Долько Котишин, Михайло Демків, Никола Варава, Петро Дмитраш, Стефан Демків, Василь Миронюк, Віцка Демків. Стефан Миськів дав 25ц. на пресу й дарував увесь кошт гостини на церкву.

СКАРО, АЛТА. Згоріла церква. В неділю вечером, 22-го листопада, наша парохія в Скаро потерпіла велику шкоду, бо в полумях огня стратила свою церкву. Пожар повстав з невислідженних досі причин.

Перший, що побачив горіючу церкву, був Іван Пасемко, син церковного старшого брата, Петра Пасемка. Він кинувся до горіючої будівлі і з тяжким трудом вирятував, то що міг, а іменно чашу, монстранцію, та статую Воскресення. Більше нічого не міг зробити, бо дим не давав йому навіть дихати. Тож всі прочі річи згоріли.

А було там річей дуже багато. Згоріло 10 фелонів, один щойно куплений за $150.00, 5 стихарів, 25 обрусів на престоли, 8 фан, оправлене в срібну бляху Євангеліє, Служебник і другі цінні річи.

Церква й річи були обезпечені.

Церкву Воздвиження Чесного Хреста в Скаро збудовано ще в 1911 році так, що 27 вересня було в ній перше богослуження, яке відправив бл. п. о. Навкратій Крижановський, ЧСВВ. Та церква була тоді осередком релігійного життя для українців католиків не лише у Скаро, але і у Лішор, Делф та Пено. Пізніше хоч три вище згадані парохії збудували у себе церкви, все ж таки Скаро відгравало серед них першу ролю аж досі. Тому то пожар церкви у Скаро не лиш діткнув глибоко парохіян у Скаро, але також і другі дооколичні парохії,

Та хоч наші парохіяни понесли велику страту, то однак можна надіятись, що на місце старої деревляної церкви, стане тепер у Скаро ще величавіший Божий Дім, можливо навіть мурований. Члени цеї парохії були все жертвенні і щедрою рукою давали датки на Божий Дім, чого доказом були такі прекрасні річи, які своєю вартістю доходили до $5,000.000. Вірю отже, що й на далі не будуть вони скупі.

КРЕЙҐЕНД, АЛТА. Ще в маю подав я був невеличку допись до "Світла" про найновішу нашу місійну оселю в Крейгенд. Тоді мав я там перше богослуження для українців католиків, а заразом тоді засновано там українську католицьку парохію.

Другий раз мав я в Крейгенд Службу Божу 16 серпня й того дня була також там перша сповідь і перше св. Причастя для дітей. До св. сповіди і св. Причастя приготовляв о. Вернард Дрібненький, котрий приїхав відвідати своїх родичів, а при тій нагоді і піднявся такого гарного діла. По богослуженню наші жінки під проводом пані Лівіцької устроїли гарний, спільний обід, а заряд парохії пікнік. Багато було людей на тім пікніку і обіді. По обіді мав я довшу бесіду до всіх про потребу церкви та про її вплив на виховання людства. Говорив я з трока, бо відповіднішого місця не було. Люди вислухали цеї бесіди і видно було, що переконала їх, бо пан Антін Хведорук, секретар парохії, не лише що мені подякував, але й від себе заохотив присутніх, щоби зачатого діла не лишали. Того дня всі одноголосно рішили, щоби вистаратися і купити площу під будову церкви і на цвинтар.

Площу величини 3¾ акра закуплено у Івана Бенюка і заінкорпоровано на парохію під візванням Покрови Преч. Діви Марії. Так отже українці католики у Крейгенд мають вже і свою площу й свій цвинтар.

Третий раз був я у Крейгенд з богослуженням 1. листопада. При тій нагоді поїхав я сам колектувати матеріял і гроші по всіх, що замешкують цю околицю. Ніхто не відмовив мені помочі, хоч просив о ню і не українців. Колекта увінчалася надсподівано гарно. Всі члени охотно жертвували що могли, а й другі не випустили мене з порожними руками.

Як Бог дасть дочекати, на весну зачнеться будова Божого Дому і можливо, що в першу річницю, коли перший раз було богослуження, стане у Крейгенд наша церква.

При цім мушу зазначити, що у тім місійним ділі дуже багато помогла й помагає мені родина Дрібненьких, у якої я перемешкую, коли там заїзджаю з богослуженням. Особливо син Іван не жалує ні часу ні гроша, коли ходить о зорганізовання парохії. Коли треба й де треба, везе мене своєю гарою та враз зі мною несе всякі невигоди місіонарського життя. Це гарний і чесний молодець. Другий, що також багато причинився є Іван Стефаник, хоч і другі урядники парохії, як Антін Хведорук, та Василь Аксенчук, не відмовляються, а радо помагають як і чим можуть.

о. Юрій Ждан, ЧСВВ.

КЕМВРОВЗ, АЛТА. Весільні Дзвони. Дня 14-го листопада, 1942 р. повінчалися панна Зоська Галявиз з Ледук, донька Василя і бл. п. Анни Гальви з паном Василем Калявським з Кемврозв, сином бл. п. Ігнатія Калявського й Анастазії.

В часі весільного бенкету, що відбувся в домі Калявських родина й гості побажали молодим подругам усякого блага в їх спільному життю й відспівали многоліття. При кінці промовив п. А. Пазюк і палкими словами заохотив до піддержки української католицької преси та сам перевів збірку, що принесла $9.25. Її призначено по половині на Укр. Вісти і Світло.

Зложили свої жертви: $1.00 пані Анастазія Калявська, по 50ц: Василь і Зоська Калявські, Іван Калявський, о. М. Ханас, ЧСВВ, панна Оля Калявська, Франко Томас з Ледук, Франко Хамулка, о. Зенько, рим. кат. і Стефка Стрільчук; Йосиф Вільк, дружба — 45ц.; по 25ц: Павло Калявський, А. Пазюк, Григорій Сич, Теодор Іванців, Василь Сич, Юрій Сич, Іван Петрик, Іван Калита, Василь Калита, Юрій Лібер, Кость Савицький, Ілля Калита, Йосиф Кушнерик і Марія Зінюк; Февронія Стрільчук 20ц. а Павло Гайдук 10ц.

А. Пазюк.

КСІТУАН, АЛТА. Весільні Дзвони. 22-го листопада, в українській греко-католицькій церкві повінчались Никола Летерський і Наталія Марковська, що походять з Кадворт, Саск. Молодят звінчав душпастир о. А. Винник, ЧСВВ. По слюбі відбулась весільна гостина в домі п. Дмитра Соломяного. Підчас неї п. Іван Жук і В. Козубач перевели збірку на фонд католицької преси. Ця збірка принесла $6.05. Всім жертводавцям щира подяка.

ПОДЯКА

Маємо велику приємність зложити щиру подяку всім тим парохіянам у Копернік і гостям поза цією парохією за велику й милу несподіванку, що її урядили з приводу 25-літнього ювілею нашого подружого життя, що припало на 9 вересня, 1942 р. Рівнож сердечна подяка від нас Впр. о. В. Каменецькому, ЧСВВ, бувшому парохові й п. Іванові Мидлякові, містопредсідникові парохії, що причинились до гідного звеличання так милої річниці в нашому життю.

Петро й Марія Ліпінські.

ПРИГАДКИ

6. XII. Нед. 29. по Сош. Св. о. Николая. Глас 3. Всеночне. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Бож. троп. воскр. і Николая, конд. воскр. Сл. конд. Никол. І нині Богор. Ап. зач. 250 (з 28 неділі) і 335. Єв. Луки зач. 85 (з 29 нед.) і 24. Слідує седмиця 28.

9. XII. Середа. Непорочне Зачаття П.Д.М. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 320. Єв. Луки зач. 3.

13. XII. Нед. Праотців. † Євстратія і ін. мч. Попраз. Неп. Зач. Глас. 4. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Бож. троп. воскр. Пра-

отц. і муч. Слава муч. І нині Праотц. Проче Праот. і муч. Ап. зач. 257 і 233. Єв. Луки зач. 76 і 106. Слідує седмиця 29.

20. XII. Неділя пер. Різдв. Св. Отців. Предпраз. Різдва Христового. Глас 5. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. троп. воскр. Отц. і Предпр. Сл. конд. Отц. І нині Предпраз. Проче лише Отців. Ап. зач. 328. Єв. Мат. зач. 1. Причастен: Хваліте й Отц. Слідує седмиця 30.

25-27. XII. Різдвяні Свята, нового стилю. Свята вечера, коляди, ялинка.

Місячне намірення: "Щоб усі були одно в Христі!

Місійне намірення: Щоб зросло число місіонарів для заграничних місій над поширенням Христового царства.

Відміни місяця: Остання кватира 1. XII. — Нів 7. XII. — Перша кватира 15. XII. — Повня 22. XII.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

4. Вход у Храм Б. —
Редвей,
Стрий (Благодарственна Сл. Божа.
6. 28. н. п. С. —
Стрий, Куквил,
13. 29 н. п. С. —
Редвотер, Спеден
19. св. Николая —
Давнінґ, Елдорена
20. 30 н. п. С. —
Редвей, Вильна
22. Неп. Зач. Бог. —
Белліс
Смокі Лейк, Св. Онуфрія,

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

4. XII. Введення в храм Пр. Б.
Голден (празник)
Рочестер.
6. XII. Неділя —
Бойл
Равнд Гил
Таватінав
9. XII. Неп. Зач. Пр. Д. Марії—
Калмар (празник)
Коперник
13. XII. Неділя —
Торсбі
Калагу
Дейзленд
19. XII. Св. Николая —
Карвел
Еґремонт
Парк Корт
22. XII. Непор. Зач. Д. М. с. ст.
Сіба Біч
Гей Лейк
Ню Брук.

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

4. XII. Введення в храм Пр. Д.
Дервент, св. Вознесення
6. XII. Нед. 29 по С. і св. Николая —
Мирнам
Дервент місто
13. XII. Неділя Праотців —
Ллойдминстер
19. XII. св. Николая —
Нортер Велій
20. Неділя 30 по Сош. —
Дервент св. Юрія
22. XII. Неп. Зач. П.Д. (ст. ст.)
Енґел Лейк

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

4. XII. Пятниця Введення —
Делф (празник)
6. XII. Неділя —
Вегревил
Восток св. Николая (празник)
Ренфурли
9. XII. Середа-Непор. Зачаття
Чипмен
13. XII. Неділя —
Борщів
Іннісфрі
Москалики (Спаса)
Восток (Івасюки)
19. XII. Субота. Св. Николая—
Плейн Лейк
20. XII. Неділя —
Лемонт місто
Київ
Краків

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **Німці** арештували в Віші ґенерала Вейґанда, що недавно був військовим начальником у французькій Африці. Йому закидують симпатії до аліянтів.

— **В Еспанії** заряджено частинну мобілізацію армії і морської та повітряної фльоти. Проти кого, покищо невідомо.

— **В Лібії** британська армія ґен. Монтґомері зайняла Бенґазі й підійшла під Ел Аґейла, де маршал Ромель мабуть буде пробувати боронитися. Далі на захід бої ведуться в Тунісії, де британці й американці стараються забрати пристань Бізерту й столицю французької Тунісії Туніс.

— **Маршал** Петен назначив премієра Ляваля своїм наслідником на становищі начальника Франції й дав йому право видавати закони й декрети на території Франції, тепер цілковито окупованої німцями. Одночасно Петен позбавив наслідства по собі Дарляна, який перейшов на сторону аліянтів у Африці. Ляваль хоче втягнути Францію до війни по стороні Німеччини.

— **Виповівши** послух маршалові Петенові, адмірал Дарлан проголосив себе протектором французьких інтересів у Північній Африці й встановив ґенерала Анрі Жірода начальним командантом французьких збройних сил у Північній Африці. Ґенерал Жіро став негайно явно кооперувати з Айзенговером, начальним командантом аліянтських збройних сил у Північній Африці. Американські військові чинники лиш тимчасово визнали адмірала Дарляна протектором французької північної Африки. Уряд Петена позбавив Дарляна всіх військових урядів і "виключив з національної спільноти."

— **Червона** армія перейшла до офензиви й перемагає німців на Кавказі й біля Сталінграду. Советські війська прорвали німецький фронт і зайняли місто Калач та взяли багато німців в полон.

— **На острові** Нова Гвінея американське й австралійське військо вже дійшло до пристані Буна й Гона й японців приперли до моря. Одначе японці завзято бороняться.

— **В британськім** уряді зайшли зміни. Сер Стеффорд Крипс уступив із британського мілітарного военного кабінету та став міністром літакової продукції. Лордом приватної печаті, на місце Крипса, став вайкавнт Кренборн, бувший кольоніяльний секретар. Цей секретаріят зайняв майор Оливер Стенлі. Антін Іден став провідником парляменту.

— **Вже офіційно** отворено міжнародну дорогу Алкан, яка лучить Канаду з Аляскою. Ця дорога має 1,691 миль довжини, а викінчено її за 7 місяців і 17 днів.

— **Важна** морська пристань у Африці Дакар разом з могутньою фльотою й сусідна територія на заклик адмірала Дарляна перейшли на сторону аліянтів без проливу крови. Це великий удар для німців.

— **На приказ** Гітлера німці зайняли французьку пристань Тульон, однак перед окупацією французька маринарка багато кораблів затопила, щоб вони не попали в німецькі руки.

— **Німці** взялись поволеньки до кольонізації України. В житомірській окрузі, яких сто миль на захід від Києва, вже поселилось 4,000 фармерських родин з Німеччини. Новим поселенцям віддано найбільш родючі землі.

Дівчата поборюйте неморальність!

Ті, що працюють над душами однозгідно твердять, що одною з найбільших небезпечних причин духовної й моральної кризи сучасного світу є поширення безрелігійности й неморальности серед великої части жіночого світу. Так сказав Св. Отець Пій XII. у своїй недавній промові до 4,000 Дітей Марії, з нагоди 75-ліття основання їхньої організації. Папа звернув увагу, що невинність і мужність у молодого жіноцтва є тепер більш як колибудь потрібна й закликав дівчат, щоб серед розбурханої атмосфери й зростаючих покус берегли горіюче полумя любови до Бога, для родини й для добрих другів й спокійно вижидати тої хвилі, коли зможуть свої дівочі серця зовсім і на все віддати в подружжу.

Сумні обяви.

Суддя діточого суду в Ню Йорку, Пенкен, заявив, що його дуже непокоїть факт, що зріст переступства серед доростаючої дітвори набирає чимраз більших розмірів. Чим раз більше випадків буває, що малолітні дівчата стають проститутками, а малолітні хлопці насилують дівчат. Суддя Пенкен піддавав думку, щоб вечорами закривати забавні площі для дітей, а відкривати школи. Також він ганьбив родичів котрі дозволяють малолітнім дівчатам одягатись як дорослі.

В Англії замітний інший сумний обяв. До британських судів вплинули в цьому році 3,000 позвів за розводи.

Є це чотири рази стільки, кілько їх було в минулому році. Поважне число таких позвів вплинуло від вояків і моряків военної фльоти. І до чого це доведе?

ДУШПАСТИРСЬКІ НАЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят у Вінніпеґу надав до душпастирської обслуги Всеч. о. П. Серветникові парохію в Киченер, Онт.

Всеч. о. Володимир Божик назначений парохом у Бруклендс, Ман., і околиці.

ЩОБ УСІ БУЛИ ОДНО В ХРИСТІ
(Докінчення)

нашого Спасителя й для добра душ будемо молитись і працювати як світські апостоли в тісному порозумінню і під проводом священика, щоб так причинитись зі своєї сторони до ліквідації релігійних роздорів в нашім народі й до здійснення тієї великої ідеї, щоб було одно стадо й один Пастир.

Дар Любови

НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Намічено: $1,700.00
Вже зібрано $1,516.24
Остає до збірки $183,76

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Іван Зборовський, Асторія, Н. Й. ЗДПА. $1.00
З гостини в домі Стефана Миськова в Моркемб, Алта. 1.00
Теодор Джуґан, Шикаґо, Ілл, ЗДПА. 1.00
Филип Ґулька, Пассейк, Н. Дж. ЗДПА. ... ... .55
З листопадової панахиди, Вегревил, Алта. 2.85
З весілля Зоськи Галявиз і Василя Калявського, Кемвроз, Алта. 4.50
Михайло Пожарнюк, Гейт, Алта. 2.00
Василь Савчук, Новий Київ, Алта. 1.00
Олена Калявська, Равндгил, Алта. 5.00
П. Ліпінський, Едмонтон, Алта. 1.00
Пані Німчук, Скаро, Алта. 1.00
З весілля Николи й Наталії Летерських, Кситуан, Алта. 3.00
Разом $23.90

Щира подяка жертводавцям! Хто слідуючий?

Доведімо збіркову кампанію до успішного кінця!

Хто дає, тому й Бог дає!

Друже, зроби так, щоб твоє імя й твоя жертва виднілии в найблищому виказі.

Дар на машину належить посилати на адресу:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Український Релігійний Двотижневик у Канаді

СВІТЛО
THE LIGHT

The Light Box G. Mundare, Alta., Canada

Рік V. Число (111) 24 21-го Грудня, 1942 December 21st. 1942. Vol. V. No. (111), 24.

ХРИСТОС РОДИВСЯ — СЛАВІТЕ!

Бог предвічний народився,
Прийшов днесь із небес,
Щоби спас люд свій весь
І утішив ася.

НА ВИФЛЕЄМА НЕБОСХИЛАХ...

На Вифлеєма небосхилах
Місяць і зорі мерехтять.
В' убогу стайню шлють про-
[міння
Щоб ним весело привитать
Новонароджене Дитя
Вселенної Царя

А Духи небесні з хоромів неба
Линуть на наше роздолля ...
І гими співають Ісусові-Богу
Що мир вселенний з висот при-
[ніс
Небесний мир
На життя вир

"Слава Богу" — заспіваймо
Честь Сину Божому
І Пану нашому
Поклін віддаймо!

Радій і ти весь людський роде
Витай Божествене Дитя,
Що сяйво вічне всім приносить
І розганяє тьму гріха.

Радій український народе,
Витай Месію всіх Царя.
Прохай Його, щоби ця хвиля
Тобі мир-щастя принесла
на краще життя.

Прохай це Боже Дитя
Жару горячої любови,
Твердої віри, як скала
І щастя і життя обнови
Святої обнови!

Ір. Назарко, ЧСВВ.

Дорогі Брати й Сестри:

Серед захмарених днів, що їх переживаємо в цей военний час, блиснув ясний промінчик небесної радости. Це милі різдвяні свята, що голосять нам велику любов Бога до впавшого людства й закликають нас усіх до великої любови Бога й ближнього.

У цей святий час, ми, що вже звикли слухати вісток про війну, бомби, знищення, кров, смерть, руїни, гнів, напади й насилля, звернімо наші очі на вертеп у Вифлеємі й на Боже Дитя на сіні. Як тут гарно, мило! Серед небесного спокою ангели пісню співають, пастирі в поклоні клякають, три царі дари складають. А маленький Ісус дарить усіх своєю ласкою й щастям. Тут біля маленького Ісуса знаходимо те, за чим тужить кожне людське серце, те, що світ уже давно загубив: любов і щастя. Те щастя дає не грубий матеріялізм, але духовні вартощі: віра в Бога, праве серце, любов.

Сучасний світ потоптав ті справжні вартощі людини, попав у новітне поганство й розпалений ненавистю бється тільки за земні добра. Тому й нема ні миру ні гаразду в світі.

І саме в ці невідрадні часи являється перед нами в ці різдвяні Свята Христос як Спаситель, як Велике Обявлення й Зоря надії на краще завтра. Звернімось проте до Христа з великою вірою й любовю та побожністю, зі серцем щирих пастухів, трьох царів, зі серцем подібним до серця Марії й св. Йосифа. А тоді Христос певне гляне на нас своїм милим оком і обдарить своїми дарами.

У велику різдвяну хвилю зложім Ісусові в дарі наше серце й просім у Нього ласк для себе, своєї родини, нашого народу й всього світу.

Молім Христа, щоб ці різдвяні свята послужили людям до великої застанови й вплинули на політику та відносини між народами.

Молім, щоб новочасні Іроди й фарисеї перестали переслідувати Христа й Його святу Церкву й навернулись від своєї злоби й на засадах Христового евангелія запровадили на світі мир, щоб люди могли радісним серцем співати ангельську пісню: "Слава на висотах Богу, а на землі мир, людям доброї волі!"

І не тільки молімся. Станьмо також вістунами, апостолами та борцями за Христові ідеї, щоб Христос усюди панував своєю правдою й любовю, бо лиш це є одинока трівка основа справжнього мира й щастя для людей.

"СВІТЛО" — У ВЕЛИКІ РОКОВИНИ ХРИСТОВОГО РІЗДВА ВСІМ ЧИТАЧАМ, ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, ДОБРОДІЯМ І ПРИЯТЕЛЯМ ШЛЕ СВІЙ ЩИРИЙ ПРИВІТ І СЕРДЕЧНІ СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ.

ХАЙ ПРЕДОБРИЙ ІСУС БЛАГОСЛОВИТЬ УСІХ СВОЇМ ДОБРОМ, ПОМАГАЄ Й КРІПИТЬ ТА ВЕДЕ ДО ПРАВДИВОГО ЩАСТЯ!

РАДІЙТЕ ЛЮДИ!

Радійте люди на землиці,
Бо нині з чистої Дівиці,
Народився Христос Спас,
Щоб до неба взяти нас
На ввесь час.

Бог зглянувсь на недолю світу
І сповнив слово заповіту
Свого Сина нам післав,
Щоб нас правди всіх навчив
І спасав.

Ісусе, всемогучий Боже,
Хай ласка нам Твоя поможе:
Із щасті-недолі, чи в журбі,
Бути вірними Тобі
У любві.

Маріє, Божа й наша Мати,
Навчи нас Спаса величати:
Його слідом вірно йти,
З ним у вічний рай зайти,
Так, як Ти!

о. А. Трух, ЧСВВ.

Пастирське Слово
З Нагоди Празника Христового Різдва

До всіх Всечесних Отців Духовних і всіх Вірних нашої Дієцезії.

Христос Раждається!

Дорогі в Христі!

Вже четверте Різдво приходиться нам святкувати серед війни.

Даремне остерігав перед вибухом цієї війни Папа Пій XII. Без наслідку пролунав Його голос у навечеря теперішньої всесвітньої війни, щоб народи полагоджували свої міжнародні справи у любові й справедливості. Могучі цього світу злегковажили також радами, що їх Христовий Намісник уже три рази давав з приводу надходячих Різдвяних Свят, щоб заключити справедливий і почесний мир.

Ненадійно започаткована війна років тому три, не лише що не проминула, не зменшилася, не ограничилася до одних якихось країв, але почала з кожним роком так дуже поширюватися й прибирати такого розгону, що тепер у военному вирі знаходяться майже всі народи, краї й держави світу. Военна заграва перекотилася майже через цілу Европу, перекинулася до Азії, Африки й Австралії й нині загрожує вже обом берегам Америки. Побіч інших свободолюбних народів у Канаді й наш український нарід станув до боротьби в обороні загроженої людської свободи, посилаючи на війну найкращих своїх синів, що нині боряться на суші, морі й у воздусі.

У наслідок війни кожне Різдво останних трьох літ приносило зі собою тінь смутку в неодній українській родині, де при св. Вечері не міг бути присутний, чи батько для малих дітей, чи син для улюбленої матери, чи муж для щирої дружини. Смуток наших душ ще більше поширився у цьогорічньому Різдві 1942 р. Бо скільки це родин мусітимуть оплакувати своїх рідних на різних военних фронтах, що їм кожної хвилі заглядає у очі смерть? Скільки вже рідних є полонених у ворожому краю? А скільки вже вбитих жертв? І ці жертви війни безупинно збільшуються.

Такі то думки ворушили моєю душею, коли я забирався писати до Вас, Дорогі в Христі Братя й Сестри, це Різдвяне Послання. Щирий відгомін знаходить у моїй душі Ваш теперішний біль по причині війни та її наслідків. Глибоко відчуваю й переживаю теперішні спільні терпіння. Жаль мені найперше Ваших зболілих душ, що їх провід поручило мені Боже Провидіння. Я глибоко відчуваю відсутність Ваших Батьків, Синів, Братів, що їх вирвала з родинного дому конечність війни й примістила в військових таборах, боевих фронтах, чи в руках ворогів. Жаль мені й мого доброго, щирого й многострадального народу, що вже стільки переніс на собі горя, як ні один може другий нарід у історії. І тому в свойому зболілому серці я хотівби знайти для усіх Вас розраду, покріплення й підйом з приводу Різдва. Де його можна знайти? Серед теперішнього притемненого, военного лихоліття, лише в Бозі можемо це все знайти! Тільки у св. вірі! Одиноко в науці святої Католицької Церкви!

Чимало разів уже знаходився світ над берегом пропасти. Подати своєї помічної руки ніхто не був у силі, кромі одного Бога, що на нікого не забував, що Його кликав на поміч. Щоб спасти нас від найбільшої неволі, що нею була неволя гріха, то Бог не вагався післати з неба на землю свойого Єдинородного Сина. У цьому різдвяному часі завзиває і нас усіх св. Церква, щоб ми йшли за світлом вифлеемської зірки з трьома мудрцями віддати поклін Новонародженому Христові; щоб з Ангелами співали ми: Слава на висоті Богу, а на землі мир людям доброї волі; щоб з убогими, але побожними пастирями поклонилися Дитяти-Ісусові, що з любови до нас стався чоловічим сином, щоб ми могли статися прибраними Божими синами; що стався безсильним, щоб нас скріпити; що дав себе завязати в пеленки, щоб розвязати нас з гріховних оков; що зродився плачучи, щоб осушити наші сльози; що не знайшов місця у цілому Вифлеемі, щоб знайшлося для нас місце в небі.

Новонароджений Христос нехай благословить Вас всіх денебудь Ви знаходитеся, чи то над берегами нині не-Спокійного Океану, чи на широких преріях західних провінцій, чи в робітничих містах східньої Канади. Нехай зішле на Вас якнайбільше у цих Різдвяних Святах потіхи для Ваших зболілих душ. З особливішими почуваннями своєї душі я співчуватиму з усіми, що зітхають у смутку, важкій гризі й терпіннях теперішньої хвилі.

Мое Архієрейське благословення я засилаю всім цим шляхотним синам, що їх конечність війни вирвала з родинних домів, а військовий обовязок прикував до военних окопів, кораблів і літаків. Для всіх, що боряться з оружжям у руках мое благословення нехай буде обороною, для хворих і ранених ліком, а для полонених скріпленням.

Не забуваю також і за ввесь наш український нарід, що терпить тепер, чи то на своїх рідних землях, чи проживаючи поза своєю батьківщиною. Нехай Дитя-Ісус осолодить його теперішне горе, дасть ласку витревання й освободження всіх українських земель.

З нагоди Свят Христового Різдва й Нового Року складаю усьому нашому Всечеснішому Духовенству та всім Вірним у Христі Браттям і Сестрам свої найщиріші бажання великих Божих ласк, щастя й дібр від Новонародженого Христа.

Вінніпеґ, дня 6. грудня, 1942.

†ВАСИЛІЙ, Єпископ.

ЖОВНІРСЬКИЙ МОЛИТОВНИК

"МОЛИТОВНИК" призначений особливо для Українських Греко-Католицьких Жовнірів.

"PRAYER BOOK" prepared specially for the Soldiers, Sailors, and Airmen of the Ukrainian Greek-Catholic Church of Canada. Published by a special committee of Ukrainian Greek Catholic Clergy of Canada. Winnipeg, Man., Canada. Величина 4¾"x3¼". Сторін 64. Ціна 15 центів.

У половині грудня 1942 р. появився молитовник призначений для наших українських жовнірів у Канаді. Є він поділений на дві части. У зміст першої частини, писаної по українськи, що обіймає сторони від першої до 34-ої, увійшли молитви: щоденні, ранішні, вечірні, катехизмові виїмки, різні молитви, св. Сповідь, Совершенний Жаль, св. Причастя й молитви в часі Служби Божої. У другій частині, що обіймає сторони від 35 до 61, є майже всі ці вище висказані молитви й практики Католицької Церкви, що й по українськи, але писані англійською мовою. При кінці молитовника є ще дві найбільше вживані религійні пісні, по українськи: "Назарета любий цвіте" і "Витай між нами Христе витай" і одна по англійськи. На другій стороні цього молитовника є кілька слів присвяти для наших жовнірів, що її написав наш Преосвященний Кир Василій у Свято Царя Христа, 25-го жовтня 1942. Їх Ексцеленція пригадують на любов до рідного краю, пошану авторитету, відвагу в небезпеках, самопосвяту й уникання небезпек, що загрожують жовнірській душі. На кінцевій сторінці є позволення печатати цей молитовник, підписане також Їх Ексцеленцією Кир Василієм із дня 24 листопада 1942 р.

Попри інші молитовники, що досі появилися у Канаді, цей жовнірський молитовник є дуже потрібний і на часі. Кількадесять тисяч нашого українського вояцтва ожидало його появу від перших днів цієї війни. Є він також практичний, бо в ньому є всі найконечніші молитви, поучення із религійними обовязками кожного жовніра, що служить при війську, чи це на суші, чи морі, чи в воздусі. Зовнішний його вигляд представляється також симпатично, бо оправлений він у тверду паперову обгортку, брунатної краски. Тому, коли схоче хтось зробити нашому жовнірові якийсь гарний, корисний і практичний дарунок, то нехай серед інших дарунків, дасть нашому жовнірові, при канадійській армії, **Жовнірський Молитовник**, що коштує всього 15 центів.

Жовнірський Молитовник можна набути або в о. А. Лугового
235 Scotia St., Winnipeg, Man.
або в
Basilian Fathers' Press,

ЖЕРТВИ НА ЯЛИНКУ ДЛЯ СИРІТ

Слідуючі жертви зложили на ялинку для сиріт в Айтуні, Саск.

Персонал Українських Вістей 10.00. Впр. ОО. Редемптористи з Айтуни 15.00. Всд. М. Голинський 15.00. Пані Фідор, — Айтуна, Саск. 5.00. П. Сенчишин — Кленвілям, Ман. 5.00 А. Мумій Айтуна, Саск. 2.00 Ю. Вонцол — Кленвілям, Ман. 1.00. К. Сільчак — Бедфордвил Саск. 1.00. Н. Жабінський — Ґудів Саск. 1.00. Пані Новак — Вест Бенд — 1.00. Пані Собчук — Ленґ, Саск. 1.00. Всч. о. М. Горошко 10.00. Д. Фиништин Дейсфорт Саск. 2.00. В. Чорний — Судбури, Онт. 2.00. Ф. Саранчук — Ґудів. Саск. 1.00. М. Косова — Вінніпеґ 1.00. А. Ґарасим Содерленд Саск. 1.00. Володимир Василишин — Йорктон 3.00 Г. Козяк — Лішор, Алта. .50 П. Ґлух — Росборн, Ман. 1.00. А. і Н. Бобисюк Вінніпеґ 2.00. Ковальчук, Ґудів, Саск 1.00.

З парохії Дана переслав Всч. о. Цимбалістий. По $1.00 жертвували:

Е. Шабаґа, П. Пирдюча, Петруся Пентела, А. Мисюра.

По 50ц. жертвували: Николай Мисюра, Кат. Сисновська, Катерина Матіешин, Кирило Дідура.

По 25ц жертвували: Марія Заврух, п. Н. Мисюра, Марія Пентела, Антін Матіешин, Михайло Комарніцький.

Н. і А. Скубленики з дітьми Вотерфорд, Онт. 4.50.

Отримали через руки пана Гука з Ріджайни. Зібрано на обіді в панства Н. Андрейчуків. Жертвували: Панство Андрейчуків $5.05. Всеч. о. А. Фик 1.00. Всеч. о. А. Хоружий 1.00. Ю. Гук 1.00. Д. Ґоґан 1.00. А. Вороновський 1.00. Е. Стасюк 1.00. Г. Грицуляк .25. Ю. Онишко .20.

Женщини з парохії святої Покрови, Модел Фарм — через руки Впр. о. Настоятеля Бахталовського $4.00.

Збірка в пані Ґулак на Райи Саск. — переслав Впр. о. Гаврилюк Ч.Н.І. — $17. 25.

Пані Голбната з Сент Боніфас $1.00. Пані А. Хай з Монтмартр. Саск. 1.00. Пані М. Шидловська, Монтмартр, Саскачеван, 1.00.

Всім добрим і щирим жертводавцям складаемо щиру подяку. Хай Господь Милосердний надгородить Вам стократно своїми щедрими добрами.

Сестри Служебниці.

Христос і Війна

Що це е війна?

Падуть бомби, ллється кров, зойкають ранені, лежать убиті, плачуть вдови й сироти, розпадаються в руїни міста й села...

І зажурені великим горем мільйонів людей, затривожені непевною будуччиною ми можемо спитатися: чому то в світі прийшло до такої страшної війни?...

Ми певні, що головною причиною того великого горя, що мільйони людей затопило в крові, що сколихнуло всім світом затривожило майже кожне серце, е те, що — **люди усунули Христа з політики.** Без Христа робили останній світовий мир. Без Христа вели повоенну політику. Без Христа — не були провідники націй і держав спосібні відвернути від людства кривавої розправи

Щоб між людьми міг бути спокій, щоб ніхто не думав про жорстоку війну, то треба всім людям, а головно політичним провідникам — **справедливости й любови.** Коли люди є справедливі й люблять своїх ближніх, тоді віддають кожному, що йому належиться й не чинять нікому того, що йому немиле. Де є справедливість і любов, там нема ненависти ні кривди, обману ні насилля, наїзду ні пімсти; там нема убійства, ні крови, ні сліз. Бо як могла б справедливість і любов допустити до таких великих злочинів? Як могла б справедливість і любов навести на чужих і своїх таке безмежне, невиносиме горе, що наче хвилі розбурханого моря заливає всі частини світу?...

А справедливість і любов це Христос. Христос — сама справедливість і любов. Христос — силою своєї ласки й заходами свого Намісника в Римі й усеї Католицької Церкви старається навчити всіх людей, щоб у своїх справах, у всіх задумах й починаннях керувались тільки Христовими засадами справедливости й любови. Щоб любили щиро один одного, як самого себе й віддавали охоче кожному все те, до чого він має право. І коли б так було, коли б національні й державні провідники, що керують внутрішньою й заграничною політикою світу, були перейняті цими святими засадами справедливости й любови, ми певне не мали б сьогодні такої великої світової трагедії. Світ не мав би таких сумних різдвяних свят... Бо як могли б ті, що в їхніх руках війна й мир, втягати свої й чужі нації й держави до такої жорстокої різні й руїни, якщо в їхніх серцях були б почуття справедливости й любови? Як вони могли б затопити світ у людській крові, якщо любили б своїх ближніх так, як того вчив і домагається завжди Христос?.. А коли сьогодні свищуть кулі, ллється кров і падуть мільйони трупів, то це тому, що ті що рішали про війну, або мир, що могли не спричинити її, не допустити до неї, вели свою політику без справедливости й любови, без релігії, без Христа. А воно вже так е, що де нема справедливости й любови, де нема релігії й Христа, там буде насилля й кривда, там буде кров, смерть і найгірша руїна.

Що провідники націй і держав не звертають часто уваги на Христа й справедливість та любов у політиці, то це діється тому, бо ті мужі політики вже попереду — **усунули Христа зо свого приватного життя.**

Це певне, що хто перестав жити по-християнськи в своїм особистім і родиннім житті, той і в політиці не буде звертати уваги на Христові заповіді, що забороняють шкодити ближнім на славі, майні й житті. І це саме е корінем усякого ляха. Без Христа, без християнської моралі в приватнім житті, беруть такі люди політичний провід своїх націй і держав у свої руки, а що Христос не має в них голосу, то вони керуються в своїй політичній діяльності не християнськими основами справедливости й любови, але забаганками грубого самолюбства — приватного чи суспільного — що росте зо зростом сили їхнього затисненого пястука. А де вже повстане спілка великого самолюбства й сильного пястука без християнської моралі — то де там може бути бесіда про любов і справедливість?..

Та їх треба доконче в світі! Бо чи можливе життя в родині, суспільності й на широкім міжнароднім терені — без справедливости й любови? Без вірности й зичливости? Без пошанівку слушних прав людини чи народу?... **Тому справедливости й любови повинні вчити всюди: в родині, церкві, школі й кожній організації. Живим і друкованим словом. Щоб ніхто не робив іншому того, що йому немиле, щоб кожний старавсь щиро віддати кожному те, що йому належиться: хліб, волю, життя.** Тоді зможемо бути певні, що так виховані люди, — головно національні провідники й державні керманичі — не вживатимуть насилля, не будуть поневолювати слабших, не любитимуть кривди, не починатимуть кривавої війни, не допустять до такої страшної різні й руїни, що вже другим наворотом за нашої памяти мучить немилосердно світ

Загальне отже добро всього людства каже нам, а невисказане горе теперішних днів примушує нас — **привернути до політики усіх людських справ релігію, привернути Христа**

Батьки повинні подбати, щоби релігія була в їхній хаті. Податковці повинні постаратися, щоб релігії навчали дітей по їхніх школах. Виборці повинні вибирати тільки таких послів, що самі релігійні й щиро піддержуватимуть релігію своїм поводженням і голосуванням у парляменті. Політичні уряди повинні докласти усіх можливих старань, щоб своїм впливом на законодавство й великими засобами державного апарату дати своїм громадянам Христа, дати їм релігію, дати всім велике почуття справедливости й любови для добра своїх громадян, для добра всіх націй і всіх людей широкого світу

Такі думки й такі бажання повинні розбудити в кожній душі **великі роковини народження Христа — князя мира, Царя любови й справедливости.**

Людям треба такого царя! Людям треба любови й справедливости! Людям треба мира й щастя! Христос може дати нам усе те — тож нехай Христос-Цар живе між нами й зробить нас щасливими!

Тільки ми скажім щиро в день свята Його народження: "Слава во вишних Богу, і на землі мир, во человіціх благоволеніе!"

о. Йосафат Т.

ОДИН З НАЙКРАЩИХ ЗВИЧАЇВ БУВАЄ НАГОДОЮ ДО ОДНОГО З НАЙБІЛЬШИХ ПРОСТУПКІВ, або ДЕ КОРІНЬ ЛИХА?

(З приводу повороту Різдвяних Свят і колядників.)

Надійшли Різдвяні Свята, а з ними прийшли й колядники. Стають вони під вікнами або входять до наших домів і дзвінкими, менше або більше згідливими голосами (маю на гадці підростаючих колядників) звіщають нам найбільше радісну новину з тих усіх новин, що колинебудь вливали надію й радість в серця людського роду. Вони продовжають ту безсмертну пісню, що її перше співали хори ангелів над полями Вифлеему у першу різдвяну ніч.

А коли поколядують, ми гостимо їх.

Гарний це звичай.

Але не зважаючи на свою красу, цей звичай може бути нагодою до зла. Щобільше, він деколи таки є. **Це буває тоді, коли господарі припрошують молодих колядників до алькогольних напитків.**

Щоб комусь це не видавалось неправдоподібним, чи видуманим, наведу приклад.

Це ділось минулого Різдва. В одній з наших більших парохій кружок хлопців в літах від 12-16 вибирались з вертепом колядувати. Коли все було готове, духовний провідник кружка подав кілька вказівок, як належить їм захуватися і між іншим наказав не приймати жадних алькогольних напитків. Хлопці обіцяли по своїй найбільшій щирості; що на все це памятатимуть.

Однак по своїм повороті виявилося, що вони не дотримали приречень. Деякі були під легким, але замітним впливом алькоголю. Провідник докладно розслідив справу й виявилося, що насильні припрошування господарів були сильніші ніж наказування провідника.

Чи може бути більше успішний спосіб, щоб виробити в гнучких вдачах пияцьку навичку? І коли цей колядник, що тепер розпромінює різдвяну радість, за кільканадцять літ розгромлюватиме родинне щастя своїми проклонами та затроюватиме суспільність своїм гіршачим прикладом, — чи подумае такий господар, що він дав початок цьому?

Факти показують, що багато над цим не застановляються.

Може цей спосіб приймання колядників виплива з милої української гостинности, однак цей вияв є збочений, він не має за собою одобрення розуму. Тому слід його рішуче закинути.

Гостім наших колядників! Надгороджуймо їх! Але не шкодьмо їм! Незіпсуті хлопці навіть не люблять гарячих напитків, а коли пють, то тільки тому, щоб показати, що вони "зухи". Вони без вагання воліють содову воду, чи овочевий сік та інші ласощі.

Гостім їх тою радістю, що вони її нам звіщають.

о. В. Д., ЧСВВ.

— Дещо з перепису населення в Канаді, що відбувся в 1941 р. уже проголошено. Вислід перепису зі степових провінцій Манітоби й Алберти показує нам які народи й в якому числі заселюють ті простори Канади та яка зміна зайшла від останнього перепису в 1936 р. Ось такі числа відносно расового походження начислено:

Манітоба. (Числа в дужках показують стан з перепису в 1936 р.): англійців: 168,917 (172,715); шкотів 109,619 (108,912); **українців 89,762 (86,982);** ірляндців 76,156 (75,530); французів 52,996 (47,683); німців 41,479 (52,450); голяндців 39,204 (25,521); поляків 36,550 (35,136); скандинавців 32,620 (31,504); жидів 18,879 (18,596); індіян і ескімосів 15,474 (13,431); бельгійців 6,715 (6,541); москалів 6,571 (6,101); австрійців 4,719 (3,414); чехів і словаків 3,702 (2,446); мадярів 2,418 (1,872); італійців 2,482 (2,436; фінів 808 (796); румунів 1,438 (1,776); китайців 1,248 (1,199).

В Алберті: англійців 191,934 (198,174); шкотів 112,540, (110,252); **українців 71,868 (63,073);** ірляндців 83,876 (81,591); французів 42,979 39,800); німців 77,721 (90,961); голяндців 20,429 (12,977); поляків 26,845 (24,060); скандинавців 63,494 (61,183); жидів 4,164 (3,332); індіян і ескімосів 12, 569 (12,029); белгійців 2,919 (2,679); москалів 19, 316 (12,675); австріяків 7,513 (6,369); чехів і словаків 8,177 (7,321); мадярів 7,892 (6,066); італійців 4,872 (4,802); фінів 3,452 (3,135); румунів 4,206 (4,634); китайців 3,122 (3,100).

З перепису замітний великий спад німців, а зріст українців.

СТІННІ КАЛЕНДАРІ на 1943 рік

З гарними коліровими образами з поданням змін місяця, постів і Святих на кожний день — по 15 і 30 центів, також з ювілейним портретом **Маркіяна Шашкевича по 15ц.**

продає

Бібліотека Добрих Книжок, Мондер, Алберта.

При замовленню подати, по якому стилю, новому чи старому мають бути календарі.

ЗАМІТКИ

За кращий лад у світі.

Війна зі всіми невигодами й терпіннями не є постійним станом, а тільки вимковим явищем. Коли прийде час, що вона скінчиться, то треба, щоб у світі настав кращий лад, у якому не було б безробіття, економічної депресії, або державної диктатури на подобу тої, що є в Советах, де люди зведені до становища державних рабів. Треба завести такі реформи, щоб давали кожному бодай сяку-таку забезпеку матеріяльного існування, а одночасно не спутували громадянам належної свободи й не відбирали особистої ініціятиви. Над тим впливові люди в ріжних краях поважно застановляються і обдумують відповідні пляни та реформи.

Недавно перед англійським парляментом виступив зі своїм пляном про суспільне забезпечення англійський економіст сер Виллям Беверидж

Згідно з пляном Бевериджа працедавець, робітник і держава мали б примусово вплачувати до спільного фонду певну суму грошей, з яких опісля кожний діставав би допомогу в надзвичайних випадках життя, як хороба, похорон, ріжні нещасливі випадки безробіття, на старі літа а жінки на порід дітей. Окрему підтримку отримували б малолітні діти й вдови. Плян опирається всеціло на щадженні. Держава змушувала б кожного громадянина в часі його продуктивних літ заощадити бодай стільки, щоб він міг пережити опісля в тяжких часах

В Австралії вже ухвалено закон про суспільне забезпечення населення, але той закон ще не ввійшов у життя

В Новій Зеляндії уряд навіть увів у життя того рода закони. В других краях обмірковують пляни суспільного забезпечення.

В дійсності в світі є багато добра, що може вистарчити всім на гідне життя; ходить тільки про те, щоб був належний розподіл, щоб не мали забагато одні, а другі за мало. А до того конечне є, щоб при всяких плянах і реформах дивитись на добро всіх верстов людей а не лиш деяких кляс пр. фабрикантів, бизнесменів, багачів і руководитись засадами справедливости й любови до всіх

Воєнні подружжя.

Недавно тому на радієвій програмі в Америці відбулась цікава дискусія на тему: Чи воєнне подружжя устоїться? У дискусії взяли участь широко звісний бесідник Луис Бравн і досвідчений фаховий психольоґ Дейвид Сібері. Розходилось про те, чи таке подружжя в якому муж буде скоро покликаний до військової служби є добре й порадне?

Луис Бравн обороняв воєнні подружжя. Його погляд був такий, що воєнні подружжя хоч може й не будуть такі добрі як подружжя в мирних часах, однак вони певно кращі, ніж ніякі подружжя. Питатись, який вплив буде мати воєнне подружжя, говорив він, це так, гейби питатись, як будуть служити направлювані ґумові опони. Очевидно, що такі опони не будуть служити так, як нові. Одначе, поки не вернемо до мирної продукції, ми стоїмо перед вибором: або направлювані опони, або без опон. Таке саме й з воєнними подружжями. Здержати зовсім воєнні подружжя годі, бо життя не стоїть, дівчата старіються і наражаються на ризико, що опісля зовсім не одружаться. Також одружені особи звичайно краще дбають про оборону краю й воєнні невигоди здоровіше й тверезіше видержуть як неподружені.

У відповідь на ці арґументи Дейвид Сібері звернув увагу передовсім на досвід з воєнними подружжями з останньої війни. На основі того досвіду твердив він, що з воєнних подруж навіть пять процент не було щасливих. Звичайно "воєнні жінки", нарікали по повороті чоловіка з війни: "Мені важко призвичаїтись до нього". або: "він змінився й я змінилася; і я не сподівалася, що це з нами станеться."

Коли на кожних сім мирних подруж двоє кінчиться розводом (в Америці), то чого можна ждати від воєнного подружжя? Чи варта кілька тижнів радости ставити на картку за роки муки? А подумайте про воєнне подружжя теж зо становища дітей. Досвід показує, що нема оточення в світі, яке витворювало б гірших громадян, ніж розбите подружжя.

Сібері радить молоді, що йде до війська не дружитися, але остати вірною чесній взаїмній любові, яку випробує війна й аж по повороті з війни дружитися.

Ці два противні погляди в важливій публичній дискусії пробує погодити д-р. Паркер, що через 25 літ був порадником у подружих труднощах. Він радить молоді, руководитись більш розумом як чуттям і ставить кілька питань, на які відповіди можуть помогти молодим людям розвязувати питання воєнного подружжя.

Чи мають вони певні основи до взаїмного довіря? Взаїмне довіря вимагає довшого часу, бо воно виростає з випробуваного знання характеру другої людини. Тимчасом якраз того часу молоді люди не мають. Чи можуть вони поставити замісць цього знання, добутого часом, віру одного в друге, віру, таку сильну, щоби вона перестояла тижні без вісток, підшепти тещ і знайомих?

Чи мають вони вигляди розвинути спільні інтереси й товаришування? У нормальні часи чоловік і жінка виробляють спільні інтереси вже через те, що вони живуть у тому самому оточенні. Чи зможуть вони в воєнний час опертися натискам ріжного оточення, що відтягають одне від другого? Може бути таке, що жінка навчиться жити незалежним життям, а тут прийде чоловік з війни й захоче бути головою родини, а тоді готово прийти до великого непорозуміння, а навіть і зірвання подружжя.

Чи мають вони розумні вигляди розвязати фінансові питання? Подружжя приносить зі собою діти. Отже треба вперед добре розглянути справу, чи буде за що вдержати діти в таких важких часах?

Чи можна буде добре забезпечити виховання дитини без помочі батька?

Отсе є ці основні питання, на які, на думку знавця, молоді люди повинні відповісти, поглянувши собі в серце. І лише ті, що потраплять разом найти відповідь на ці питання, що мають відвагу противитися трудноцам з довірям одно до другого, не потребують боятися, що вони будуть жалувати ціле життя того, що вони побрались.

На загал є безпечніше й більш порадне, щоб молоді люди, що йдуть до війська радше заручались, як побирались і подружжя своє відложили на мирні часи.

Помер Андрій Сарматюк

В суботу, 12 грудня, в шпиталі, в місті Веґревил, Алта. помер Андрій Сарматюк, бувший священик української греко-католицької дієцезії в Канаді. Причиною його смерти була серцева недуга.

Покійний уродився в Черниліівці, повіт Скалат, 27-го серпня, 1889 р. До Канади приїхав 1913 року.

В 1935 р. остав суспендований церковною владою за те, що проти церковного права вженився по священстві. Тоді він перейшов до т. зв. "жуківської православної церкви", а опісля до укр. греко-православної (свистунівської) церкви. Останніми часами перебував у Веґревил.

За його крок відступства від католицької Церкви його завжди гризла совість і він це нераз заявляв, але він був амбітний і не мав відваги завернути з манівців. Та на ложу смерти, коли хвилево відзискав притомність, забажав католицького священика. Тоді латинський священик о. Стрикленд дав йому св. Тайну єлеопомазання, а опісля приїхав о. Николай Когут, ЧСВВ з Мондеру й уділив розрішення та молився до Бога за нього аж до його скону. Як Г. Бог приняв це його навернення в останній хвилині не знати. Однак те його останнє бажання в хвилі смерти поєднатись з Богом через католицького священика є вимовною проповідю, що не та Церква до якої пристав, але та що її покинув є правдива й саме до неї він звертався по ратунок тоді, коли вже мав переходити до вічности, щоб станути на Божім суді. Це для всіх є велика наука й пересторога

З ВИДАВНИЦТВА Й ДРУКАРНІ ОО. ВАСИЛІЯН У МОНДЕРІ, АЛТА.

вийшов

гарний, цікавий і повчаючий

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ НА 1943 РІК.

Величина 10¼x6¾. Сторін 184. Ціна з Поштою 45 центів.

В трикольоровій обгортці календар має добірний зміст і багато красних світлин.

Крім календаря нового й старого стилю і щорічних календарних інформацій є там такі цінні статті: З Історії української культури, (про укр. мову, пісню, музику, малярство, будівництво, літературу, школи, мистецтво); Календар у житті людини; Про юліянський і григоріянський календар; Про церковний рік; Як можна вирахувати, коли припаде Великдень?; Як знайти, котрого дня в тижні щось сталось?, В століття смерти Маркіяна Шашкевича; Обряди Католицької Церкви; Українське католицтво під царською нагайкою; З початку не було так (про подружжя); Про християнське виховання; Про монаше покликання; Про одноramенні й трираменні хрести; Історія української католицької парохії в Стюартбурні; Українська катол. церква в Ню-Йорку. З научними статтями є попереплітані оповідання: Розмова з духом, Мамин хрестик, Ровесники, Сучасна кріза людської душі, Ой не ходи Грицю... та гарні вірші: Українській Родині, З Новим Роком, Псалом 1., Стійте в вірі! Боже Серце, Хто кого побоpe? Молімся, Брати...

В календарі є також подана цікава статистика про Катол. Церкву, про Українську, Греко-католицьку Церкву, про наші Чини й Законні Згромадження в Америці й Канаді, докладний церковний устав нового, або старого стилю, адресар духовенства й монаших домів та жарти, приповідки, оголошення.

Календар має 63 світлині. Замітні знимки є з ювілейних торжеств у Мондері з приводу золотого ювілею української іміграції та Згромадження Сестер Служебниць і зо життя ОО. Василіян.

Цей так цінний календар повинен знайтись у кожнім українськім домі і бути учителем і провідником кожної української родини в 1943 році.

Чи Ви вже його собі купили? Якщо ще ні, то скоро спішіться і других заохочуйте, щоб відтак не було запізно, бо наклад вичерпується.

У Ювілейну Хвилю

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ МОНАШОГО ЖИТТЯ О. СОЗОНТА ДИДИКА, ЧСВВ.

Недавно проминув незамітно для широкого загалу один ювілейний день, а це 50-літня річниця вступлення до Чина св. Василія Великого одного з перших українських піонірів-місіонарів у Канаді, Впр. о. Созонта Дидика, ЧСВВ. Хвиля вступ-

ВПР. О. СОЗОНТ ДИДИК, ЧСВВ.

лення о. Дидика до Чина ОО. Василіян є не тільки важною в житті того визначного монаха, але вона є також великою своїми наслідками для широкого загалу, бо саме вона скерувала життя ювілята на шлях великої праці й посвяти для добра свого народу. Бажаючи відзначити цю ювілейну хвилю "Світло" пригадує її на цьому місці бодай кількома словами.

Отець Созонт Дидик уродився 21-го грудня 1875 р. в селі Дрищеві, коло Урманя, повіт Бережани, Західня Україна. До Чина ОО. Василіян вступив 15-го жовтня, 1892 р. Свої звичайні чернечі обіти зложив 28. травня, 1894 р. а торжественну професію 13. червня, 1897 року. Після двох літ священичої праці в Галичині о. Созонт покинув рідний край і поїхав у далеку, незнану країну, щоб нести духовну розраду й поміч своїм браттям і сестрам на широких просторах Канади. 23-го жовтня, 1902 р. почав він свою місійну працю на канадійській землі. Праця була важка, серед невимовних трудностей. Однак усіх їх ломила залізна вдача й ревність о. ювілята. Його літа за літами минали в праці на релігійно-народнім полі в Манітобі, дещо в Саскачевані й Алберті. Довший час о. Дидик був настоятелем місії. З того часу замітне його старання про українського епископа на соборі в Квебеку, 1909 р. О. Дидик причинився багато до того, що почав давніще виходити Канадійський Українець і він також є одним із членів-основників Українських Вістей. Довгі літа працює о. Дидик, як ігумен і душпастир у Едмонтоні, а тепер посвячує тут багато енерґії над викінченням монументальної церкви св. Йосафата.

Достойний отець Ювілят одинокий остався ще при живих з найстарших українських священиків-піонірів у Канаді. Хоч тіло його вже подалося, то однак давня ревність ще остала.

Свідомість прожитих 50 літ на вірній службі Богові й в посвяті для його справи в чернечому житті є для нього справжнім джерелом радости й надії.

Радіємо й ми щастям дорогого Отця Ювілята й бажаємо йому многих ласк у Господа та здоровля ще на многі літа!

ПРЕОСВ. ВАСИЛІЙ ТАКАЧ

В грудні цього року наші брати з питбурґської дієцезії в Америці вшановують 40-ліття священства Преосв. Кир Василія Такача.

З цього приводу й "Світло" Дорогому Владиці шле свій привіт і сердечні побажання. Хай Всевишний дарить своїми ласками і кріпить здоровлям Преосв. Ювілята й вінчає його праці величними успіхами на Многі Літа!

Преосв. Василій Такач уродився 27 жовтня, 1879 р. в селі Вучкові, в Марморощині, в Карпатській Україні. Його батько також Василь Такач, а мати Олена Долинай дуже дбали, щоб свойому синові дати добре виховання. До шкіл ходив у Сукмачі, в Мукачеві й Ужгороді. По скінченні середних шкіл молодий Василь вступив до Духовного Семинаря в Ужгороді й отримав ласку священства 12. гурдня, 1902 р.

Перші свої священичі обовязки сповняв у Малих Раковцях, а в 1912 р. він став урядником у дієцезальній управі. Наступного року назначено його директором бурси для греко-католицьких студентів. В тому часі, як його вибрано на епископа, він був духовним провідником у семинарі в Ужгороді.

Єпископські свячення отримав у церкві св. Атаназія при Папській Грецькій Колеґії в Римі, 15 червня, 1924 р. того самого дня, що й Преосв. Константин Богачевський.

Преосв. Василій Такач, є титулярним епископом Зелі й ординарієм у греко-католицькій питсбурській дієцезії в Америці, що від 1924р. обіймає вірних греко-католиків походженням з Карпатської України, з Хорватії, Мадярщини й Словаччини. Його престольна церква, посвячена св. Іванові Хрестителеві й знаходиться в Гомстед, Па.

Владика-Ювілят був співсвятителем обох наших владик: Кир Василія Ладики й Кир Амвросія Сенишина, взяв також участь у Укр. Євхаристійнім Конгресі в Шикаґо, 1941 р. і співпрацює дружньо з усім українським епископатом.

Єпархія Преосв. Такача має 262, 602 вірних, 143 священиків, 186 церков і місійних станиць, 118 парохіяльних шкіл, 1 сиротинець, свою пресу: Небесная Царица й Істерн Обзервер, та ріжні релігійні орґанізації.

— **Чотириста** мільйонів католиків, що визнають Св. Отця в Римі своїм Верховним Пастирем не є згуртовані в одному місці та окружені сильними оборонними кордонами. Вони є порозкидувані по всьому світі, по ріжних краях і державах. Католики є виставлені на атаки всяких ворогів а подекуди навіть на атаки могутньої державної влади. А Папа не має до розпорядимости політичної сили, щоб їх боронити. І тому в складних обставинах наших часів Апостольська Столиця мусить поступати дуже розважно й обережно, щоб без потреби не поставити мільйонів католиків у прикре положення. Деколи в світських часописах появляються напади на Апостольську Столицю, чому вона не скаже або не зробить це є те. Треба на те відповісти, що нема важнішої справи в теперішних часах на яку не звертавби Св. Отець бачної уваги, як пр. заковування воюючими сторонами полонених; однак Св. Отець ділає без зайвого розголосу, спокійно, тактовно, щоб своєю діяльністю радше помогти розвязці даних питань а не замотувати їх ще більше.

ЗОЛОТИЙ ЮВІЛЕЙ СВЯЩЕНСТВА АРХИМАНДРИТА ОО. ВАСИЛІЯН

Цього року проминуло 50 років від хвилі, коли теперішній Верховний Настоятель Василіянського Чину, Всесв. і Впр. о. Діонісій Ткачук був висвячений на священика. Цей ювілей є радісний не тільки

ВПР. О. ДИОНІСІЙ ТКАЧУК, ЧСВВ.

Архимандрит ОО. Василіян

для членів Чину василіянського, але й для всього українського католицького загалу, бо з праць і трудів вложених цього достойника над скріпленням, розширенням Чину св. Василія Великого значно користає українська суспільність і тут у Канаді й в Старому Краю..

Всесв. о. Ювілят уродився в Кнігинині, пов. станиславівського, в Галичині, 9. XI. 1867 р. До ОО. Василіян вступив 18. липня 1883 р. Новіціят відбув у Добромилі, де 7. березня, 1885 допущено його до перших обітів. Торжественні чернечі обіти зложив 8. вересня, 1889 р. Скінчивши вищі богословські студії, Всесв. о. Ювілят став священиком 24. липня 1892 р. В його священичім житті показались гарні монаші чесноти, в наслідок чого в пізніших роках назначено Всесв. о. Ткачука на важний і дуже відповідальний уряд у Чині — на маґістра (учителя) новиків у крехівськім новіціяті. З під його руки вийшли многі ревні працівники-священики. З упливом літ Всесв. о. Ювілят став протоконзультором (першим дорадником) цілого Чину, а по смерти тодішнього протоігумена о. А. Калиша, тимчасовим управителем Чина. 27. червня, 1931, в часі Загальної Капітули в Добромилі зібрані Отці вибрали о. Ткачука на Верховного Настоятеля ОО. Василіян. В літі, 1934 року Всесв. о. Архимандрит загостив до Канади, де відбув першу канонічну візитацію всіх василіянських домів.

Тому вельмизаслуженому Всесв. о. Ювілятові складаємо свої найсердечніші побажання в його так світлий ювілей. Молимо Всевишнього, щоб дарував Йому ще многих і благословенних літ!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ІВАН БОСКО (ІІ.)

Як тільки о. Боско набрав стільки сил, що міг робити хоч частину давньої роботи, зараз вернувсь до своїх юнаків у Торіно. Та що тепер бажав посвятити ввесь свій час і всі свої сили опіці й вихованні опущених юнаків, попросив свою матір Маргарету, щоб замешкала з ним у Торіно й помагала йому в його праці. З того часу бідні юнаки мали вже не тільки батька, але й дуже добру матір, що опікувалась ними, як своїми рідними синами. З убогими своїми вихованцями ділились, чим могли. Коли не мали вони ні самі з чого жити ні спомагати убогих юнаків, то о. Боско продав останок свого поля, а мати Маргарета продала навіть свій шлюбний одяг і інші прикраси, щоб за призбирані гроші годувати й одягати тих молодих бідняг, що в своїй нужді стукали до їхніх дверей, а ще більше до їхніх сердець. Згодом подав їм Бог руками добрих людей більші запомоги так, що могли спокійніше продовжати свою спасенну працю між опущеною молодю.

Помічна організація.

Щоб закріпити й побільшити побожність між своїми юнаками, о. Боско оснував між ними братство Св. Альойсія. До братства приймав тільки тих, що перейшли пробу й дали докази доброго поводження й частого принимання святих тайн. Коли надходив день прийняття до братства, юнаки старались приготовитись якнайревніше до тієї урочистости. В тім часі о. Боско слухав більше їхніх сповідей, щоб усі могли приступити до св. Причастя. В суботу він сповідав їх навіть поза одинадцяту годину вночі, а в неділі сідав до сповідальниці в четвертій годині рано. Кілька днів було й таке, що о. Боско сповідав цілу ніч. Це траплялось також при різних інших нагодах у році. Така надзвичайна ревність приводила до застанови навіть найбільш недбалих юнаків; поволі почали вони приходити до зрозуміння, що їхні душі мусять бути дуже цінні, коли для спасення їх о. Боско посвячує стільки часу й просто винищує себе.

В тім часі подбав о. Боско також про те, щоб усі його юнаки прийняли тайну миропомазання. Архієпископ Франсоні охоче прибув до каплиці о. Боска й уділив св. тайни миропомазання близько трьом сотням юнаків. До тієї урочистости приготовились юнаки як могли найкраще. Прибрали свою каплицю, приготовили гарний спів, музику, а також інші концертові точки. Свого пастиря витали всі дуже сердечно. Архієпископ був надзвичайно зворушений і радий.

Захист для бездомних.

Під час своєї ревної праці над релігійним вихованням сотень опущених юнаків о. Боско прийшов до переконання, що багато юнаків могли б постійно добре жити, якщо вони мали б яке пристійне, безпечне приміщення. Почав отже о. Боско призадумуватись над тим, як би то відчинити для них якийсь захист, де найбільш опущені, бездомні могли б проводити свої ночі, здалека від усякої моральної небезпеки. Приготовивши отже трохи простирал і покривал, зробив таке леговище близько свого мешкання на стриху. З першими ночівниками сталась йому така пригода.

Одного разу вертався о. Боско пізно вночі від хворого. Несподівано побачив на дорозі з двадцять молодих волоцюг, що почали кидати на адресу священиків несмачні жарти.

— Вони горді й зарозумілі — кинув один.

— Ми випробуємо це на цім — сказав інший.

О. Боско був уже надто близько, щоб їх виминути, тому зайшов просто між них, наче б не чув їхніх попередніх слів.

— Добрий вечір, мої друзі — сказав до них — як маєтеся?

— Дуже лихо, отче — відповів найбільш безличний між ними — ми хочемо пити, а не маємо ні сотика. Може б ви купили нам дещо випити?

— Так — крикнули всі — купіть нам випити, бо інакше не пустимо вас!

Сказавши це волоцюги обступили о. Боска так, що йому годі вже було видобутись із поміж них.

З найбільшою приємністю, мої други — відповів — і якщо дозволите, то й я вип'ю трохи з вами.

— Ви добрий священик! — крикнули тоді всі. Ми того саме хочемо. Тут близько є корчма.

О. Боско вирішив піти з ними туди з двох причин. Перше, щоб не прийшло до чого гіршого між нічними волоцюгами. А друге — хотів зробити щось добре для них. Дивно то виглядало, як священик із таким шумовинням зайшов до корчми! Всі звернули на нього свої очі. Та як пізнали, що це о. Боско, то вгадали відразу, чого він там зайшов.

Коли кілька пляшок вина появилось на столі й волоцюги потягнули собі добре, а з тим стали веселіші й мякші, о. Боско сказав їм, як він називається й просив їх, щоб вони зробили йому одну приємність.

— Стільки, скільки захочете, отче Боско — відповіли йому — бо ми хотіли б бути й на будуче добрими другами.

— Ви кілька разів зневажили сьогодні Бога поганими богохульствами. Чи ви приречете мені, що вже не зробите цього більше?

— Я щиро жалую, отче Боско — сказав один із них — але ви знаєте, що часом слівце вирветься без нашої застанови. Та я за всяку ціну мушу позбутись тієї поганої привички.

Те саме обіцяли й інші.

— Як так, то добре. Я піду вдоволений додому. В неділю ждатиму вас в каплиці. А тепер треба вам іти спати, бо вже пізно.

Кілька з них сказало о. Боскові, що не мають дому.

— А де ж ви спите?

— Часом у стайні, як нам позволять, часом у гостинниці, як можемо дістати дешеве ліжко за 20 сотиків, іншим разом у якого друга.

— Бідні юнаки — сказав до себе о. Боско, подумавши про ті небезпеки, що на них вони були наражені. А потім додав:

— Ті з вас, що мають хату, нехай ідуть спати додому, а ті, що не мають де спати, підуть зо мною. В мене знайдеться трохи місця.

І завів їх на свій стрих, дав їм мішки з соломою, простирала й покривала, що мав приготовлені, намовив їх, щоб враз із ним помолилися "Отче наш і "Богородице Діво", побажав їм доброї ночі й так пішов сам на спочинок. Та коли вранці о. Боско бажав збудити їх, не застав уже ні одного гостя: всі повтікали, закравши всі простирала й покривала!

Так закінчилась перша спроба о. Боска з відчиненням захисту для бездомних. Та він не зразився тим, але набрав іще більше охоти, щоб за всяку ціну мати приміщення для найбідніших юнаків і таким чином відтягнути їх від волоцюцтва й усяких небезпек. Бо святі не зражуються невдачами, але терпеливо прямують до наміченої цілі, аж доки не осягнуть її. І згодом неодин убогий юнак знайшов ув о. Боска тихий кутик, а це помогло о. Боскові краще заопікуватись тими опущеними дітьми, захоронити їх від зіпсуття, а одночасно дати їм християнське виховання.

Коли число юнаків, що приходили до каплиці, зросло до 800, а через те стало майже неможливим вести з ними якслід працю, о. Боско відкрив ще дві нові каплиці в інших частинах міста. Завдяки помочі ревних священиків, такий крок приніс багато користи.

Напасти противників.

В тім часі мав о. Боско багато прикрости через еретиків вальденсів, що старались відтягнути його юнаків від молитовні. Коли завдяки чуйності о. Боска й його помічників молоді вихованці не дались заманити в еретицькі сіті, розлючені еретики стали нападати на каплицю й обкидати її камінням, а одного дня якийсь злочинець стріляв навіть двічі з пістоля до захристії, де священики вбирались на Службу Божу. Згодом та напасть скінчилась. За те прийшла інша. Коли в 1848 році король дав волю усім своїм громадянам, лихі люди почали нападати дуже завзято на Католицьку Церкву, а особливо на священство. Одного дня якийсь напасник стріляв до о. Боска в тій хвилині, як він у каплиці промовляв до своїх юнаків. На щастя Божа Мати охоронила свого вірного слугу й опікуна Її дітей від смерти. Під час нападу о. Боско був зовсім спокійний, тільки сказав, подивившись на прострілену ризу: "Мені дійсно жаль ризи, бо це моя одинока..."

Для своїх найменших.

Не зважавши на ті небезпеки, о. Боско далі безбоязко й терпеливо працював над своїми юнаками. Це вимагало стільки часу, що о. Боско не мав нераз коли й повечеряти; тоді брав трохи страви в руки й заспокоював голод під час науки, коли ходив поміж своїми дорогими дітьми й давав їм різні вказівки! Через своє вбожество о. Боско не мав спромоги найняти домашньої прислуги; тому поза всіма своїми працями мусів помагати ще своїй матері. Часто отже було так, що той великий виховник молоді й письменник носив воду, рубав дрова, замітав, розпалював у печі, оббирав бараболі й лущив фасолю. А коли було треба, то був за шевця, кравця й кухаря й завжди давав собі з усім раду. При всім тім був дуже веселий і забавний так, що бідні юнаки горнулись до нього, як до свого найліпшого батька й тужили за тією годиною, коли зможуть прибігти з роботи на обід чи вечерю й почути з уст свого опікуна слово похвали чи заохоти.

В воєнній атмосфері.

Коли Карло Альбрехт, король Піємонту проголосив у

1848 році війну з Австрією й юнаки, заражені воєнним духом, перестали приходити до каплиці, а ті, що приходили, перебували там неохоче, о. Боско уживав усіх можливих засобів, щоб своїх юнаків задержати при молитовні. Постаравсь для них про штучні рушниці, щоб згідно з настроєм, мали чим бавитись у військо, а крім того про всякі інші прилади до гри й забави. Музика й спів стали важливими точками в деннім порядку. Юнацький хор о. Боска почав співати по різних церквах, чим здобув собі багато похвал, а о. Боскові й його справі придбав багато розголосу. Подібний спів почали згодом заводити по різних церквах.

В Великий Четвер у вечері вибрав о. Боско 12 юнаків і по прочитанні св. євангелія, підперезавшись рушником умивав своїм малим "апостолам" ноги, так як Христос своїм 12 апостолам; опісля обтирав і з великою покорою цілував їх. Під час того обряду хор співав пісні, а потім о. Боско проповідав. По відправі гостив і обдаровував тих 12 юнаків і повних радости виправляв домів.

Щоб юнаки не опускали в неділі богослужень і науки катехизму, о. Боско вживав усіх можливих засобів. Обдаровував їх медаликами, образцями, солодощами й овочами, а згодом завів науку у формі розмов-діялогів, при чім були й різні невинні жарти. Юнаки сміялися й тим пильніше вважали, а також охотніше приходили до каплиці.

Дбайливість о. Боска про добро опущених юнаків була така велика, що хоч край був тоді в війні, він завжди вмів знайти засоби, що ними заспокоював конечні потреби своїх вихованців. Ще більше старавсь о. Боско про забезпеку своїх юнаків від усякого злого впливу. Мавши це на думці, старавсь давати їм по вечірніх молитвах малі духовні, цікаві научки. Деколи казав подавати собі на папері відповіді на різні питання, а тим, що подали найкращі відповіді, давав нагороди. Таким чином забезпечував юнаків перед зіпсуттям. Під час таких поучень юнаки були зазнайомлені з різними закидами проти священиків, так, що ворожа агітація в місті не була для них небезпечна, а навіть робила їх спосібними ставати в обороні священиків, що завдяки їм вони одержували від них найкраще релігійне виховання, науку, а часто щоденний хліб і теплий куток на спочинок. Така забезпечна метода була краща, ніж карання винних після сповнення провин.

Велику любов мали вихованці о. Боска до Святішого Отця й короля. Коли Папа Пій IX. мусів через революцію опустити Рим і знайшовсь без потрібних матеріяльних засобів, бідні юнаки, за прикладом інших побожних католиків в Італії й цілім світі, поспішили й собі до Христового Намісника з даром любови, що звавсь "Петрів гріш"; вони зложили зо своїх сотиків 33 ліри й вислали папі. Святіший Отець був тим щиро зворушений і прислав на руки о. Боска через свого нунція особливе папське благословення, а коли вернувся до Риму, то казав купити за ті гроші вервиць поблагословив їх і переслав о. Боскові для всіх юнаків. За короля, що програв війну й мусів зректися престолу, юнаки й о. Боско сердечно молилися.

Духовні вправи.

Щоб закріпити побожність своїх вихованців, а також розбудити її в серцях тих юнаків, що не знали добре релігії й не жили релігійно, о. Боско завів великі річні реколекції для самих юнаків. Ті духовні вправи увінчались таким гарним успіхом, що батьки й хлібодавці бажали, щоб такі реколекції відбувались що-року.

О. Боско й сенат.

Спасенна праця о. Боска між опущеними й убогими дітьми наробила в цілім місці розголосу.. Загальна опінія була по стороні о. Боска. Коли відомість про працю о. Боска дійшла до сенату, одної неділі три сенатори прийшли особисто оглянути ораторіюм і придивитись праці о. Боска. Познайомившись із о. Боском, вони розвідались докладно про все, що робиться в ораторіюмі, а також і про матеріяльні засоби о. Боска. Те, що сенатори бачили й чули від о. Боска й його юнаків, що з ними сенатори зайшли були в розмову, розбудило в сенаторів щирий подив для корисного діла й зробило їх добродіями о. Боска. Незабаром порушено також справу о. Боска в сенаті, що віднісся прихильно до його діла. Згодом сенат нераз висказував йому своє признання, а також давав грошеву допомогу.

Щоб приготовити своїх юнаків якнайкраще до великого свята Христового Воскресення, о. Боско зорганізував у великім пості в обідній порі надзвичайні кляси, що їх вели священики, або помічники-катехісти. Навіть вчителі з державних шкіл посвячували свій полуденний спочинок святій справі й охоче помагали о. Боскові в його спасеннім підприємстві, що мало на меті більшу Божу славу й добро душ цілих сотень юнаків.

Революційні настрої.

В тім часі мусів о. Боско переносити багато прикростей. Першою було увязнення й прогнання з краю за намовою міністрів революційного духа, архієпископа Франсоніго, що вже не вернувся до рідного краю, але вмер за границею. Зреволюціонізована товпа загрожувала також о. Боскові й його каплиці, й тільки завдяки своєчасному слову одного з його прихильників обійшлось без нещастя. Але сталась йому інша шкода, бо його співробітники, духовні й світські, набравши революційних ідей, покинули о. Боска так, що він мусів майже сам вести величезну роботу між сотнями юнаків. Революційна агітація зробила також замішання між самими юнаками, деякі з них через намову покинули навіть о. Боска. Та пізніше більшість із них, зложивши відповідну заяву, вернулась знову до о. Боска, що не зважавши на ніякі труднощі терпеливо продовжав свою роботу.

Одною з небезпек, що загрожували в тім часі ділу о. Боска, були також деякі організації, що під сповидом добродійної праці вели протихристіянську роботу. Багато католицьких робітників упало жертвою облудних агітаторів. Щоб забезпечити своїх юнаків від погубного впливу тих небезпечних організацій, о. Боско оснував між своїми юнаками 1850 року своє власне "Товариство Обопільної Помочі", що мало нести членам так матеріяльну, як і духовну поміч. Та організація мала велике поводження. Згодом за прикладом о. Боска, поширились організації католицьких робітників по всій Італії й були майже в кожнім місці.

Будова церкви.

Щоб мати змогу повести краще свою роботу між юнаками, о. Боско закупив на власність ту посілість, що її досі тільки віднаймав, а незабаром купив також поблизьку корчму, що була великою перешкодою для спокійної праці в каплиці. Коли вже став власником своєї землі, тоді зважився на велике підприємство — будову величньої церкви св. Франца Салесія. Хоч не мав на те потрібних грошей, взявся до будови з великою надією на Боже Провидіння. І не завівся на тім. Майже чудесним способом приходили до о. Боска фонди з різних боків. Крім того уладив велику розігравку, що принесла десятки тисяч лір. До року була церква готова. Згодом збудував о. Боско також і великий захист для бездомних юнаків.

Під час тієї будови стались два прикрі випадки. Першим то був вибух порохівні в Торіно. Багато було шкоди від того вибуху в місті, однак Божа Мати захоронила каплицю о. Боска. Другою шкодою то був розвал будови захисту, що його спричинила довга злива. Хоч це сталось у ночі й о. Боско зо своїми юнаками, що ночували тоді коло каплиці, були в великій небезпеці зо своїм життям, коли валилися мури, то однак завдяки особливій Божій опіці всі вийшли ціло. Шкода була велика, то однак щедрість різних прихильників о. Боска помогла докінчити почате діло.

О. Боско й преса.

Саме в тім часі розвинули були в Торіно свою пропаганду різні протестантські секти. До боротьби з ними станув о. Боско з кількома священиками, а зброєю їх була — преса. Вони почали видавати журнал "Друг Молоді", а крім того о. Боско видавав різні летючки, що їх тисячами розкидав між людьми з нагоди місій, реколекцій і всяких релігійних підприємств. Потім видав молитовник для молоді, а за ним і інші книжки з поученнями про католицьку віру й протестантські фальші. Ті книжки причинились багато до збереження віри й зросту побожности в Італії. Коли еретики, розлючені тими виданнями невтомного й славного оборонця католицької віри й поборника ересі, виступили ще завзятіше проти о. Боска, наче проти нового Самсона, о. Боско відповів їм у 1853 році видавництвом нового місячника, що звавсь — "Католицькі Читання." Той часопис читачі просто розхаплювали й читали з великим зацікавленням.

Коли еретики побачили, що о. Боско силою правдивих доказів і ясним стилем побиває їх на кожному кроці, почали приходити до дому о. Боска на дебати. О. Боско прислухувавсь терпеливо до їхніх виводів, а опісля силою своїх доказів заганяв їх у сліпу вулицю, звідки не було для них ніякого виходу. Деякі чесніші з них покидали тоді ересь; інші виходили засоромлені, навіть їхні найхитріші головачі. Одної неділі прийшли до о. Боска два осібняки й почали з ним розмову. Під час неї жертвували йому 4,000 лір і обіцяли дати ще більше, щоб він тільки перестав видавати "Католицькі Читання." Коли о. Боско відкинув рішуче їхне предложення, напасники хотіли кинутись на нього. О. Боско взяв у руки крісло, щоб боронитись. Саме тоді показався у дверях юнак, що чував під дверми затривожений приходом підозрілих чужинців. Хоч-не-хоч напасники мусіли відійти, кинувши погрози, що ще побачаться в інших умовинах. На це не треба було довго ждати. Незабаром закликавши його наче до хворого; раз пробували отруїти його затроєним вином і горіхами, а іншим разом побити. Однак Бог поміг о. Боскові щасливо врятуватися, в чім помогли йому його вірні юнаки, що прийшли були з ним і ждали для безпеки під дверми. Також при інших нагодах нападали на о. Боска підкуплені люди, щоб убити його. В хвилях великої небезпеки зявлявсь нараз коло о. Боска якийсь таємничий собака, що кидавсь на напасників і обороняв його. Так Боже провидіння чувало над своїм вірним слугою й опікуном опущених дітей.

(Далі буде).

На Закінчення Збірки На Машину

У місяцю лютім ми звернулись зі закликом до наших приятелів і прихильників, щоб помогли скріпити Василіянську Друкарню в Мондері й започаткували збіркову акцію, щоб здобути $1,700,00 на закупно потрібної машини.

Наш заклик знайшов дуже прихильний відгомін. Як це видно з виказу жертводавців у кожному числі "Світла", свої жертви складали наші приятелі з Канади й Америки, чоловіки й жінки, робітники, фармері, священики, лікарі, учителі, торговці, багаті й бідні. Одні більше, другі менше, як хто міг і хотів. Ішли жертви на добру справу. Зростала сума гроша.

І з кінцем цього 1942 року з радістю можемо всіх повідомити, що намічену суму не лише осягнено але й перевищено.

За ту велику прихильність до Василіянської Друкарні й всі жертви ми на закінчення збірки всім жертводавцям ще раз сердечно дякуємо. Зі зібраних грошей за 700 долярів куплено машину, що складає часопис "Світло", а $1000.00 вложено на закупно малої автоматичної друкарської машини. Обі набуті машини тепер значно облекшують працю і причиняються до більшої її видатности.

Хай отже свідомість того, що своєю жертвою причинилося до великої й корисної справи, буде вже тепер для кожного жертводавця частинною заплатою за зроблену жертву.

Друкарня в Мондері є одинока василіянська друкарня на американсько-канадійськім континенті і, завдяки зичливости українського загалу гарно розвивається і старається виконувати тут те велике завдання для українського народу, що його виконує в Старому Краю друкарня ОО. Василіян у Жовкві.

В друкарні ОО. Василіян у Мондері друкується релігійний двотижневик "Світло", календар Української Родини, повчаючі брошурки, молитвенники і т.д. З цієї друкарні вже пятий рік користає широкий український загал. Це гарно.

Однак не треба, забувати, що вдержання друкарні потребує великої суми гроша й серед чужого оточення, друкарня не є підприємством, що приносить зиски. Ми нераз чуємо, як українські видавництва в Америці й Канаді скаржуться на фінансові труднощі та просять допомоги в громадянства.

Наша друкарня також відчуває фінансові труднощі й працює не для зиску, а для того, щоб друкованим словом ширити славу Божу й робити добро свойому рідному народові. Щоб вона могла все краще сповняти це велике й гарне завдання, кожний, що розуміє і оцінює ту велику працю, повинен заохотитись підпомагати її матеріяльно і морально.

Тому то на закінчення цієї пресової збірки ми звертаємося до всіх людей доброї волі з просьбою співпрацювати з нами далі. Поширюйте "Світло", щоб воно мало багато передплатників, складайте свої жертви на пресовий фонд, переводіть збірки на "Світло" при ріжних нагодах! Будьте апостолами "Світла" і так разом з нами працюйте при помочі доброї преси над поширенням Христового царства в нашім народі.

ОО. Василіяни,
Мондер, Алта.

Апостолка Доброї Преси.

ПАННА ОЛЯ ПЕТРИК.

Перед нами світлина панни Олі Петрик, доньки Данила й Катерини Петриків. Уродилась у Шикаґо, Ілл. ЗДПА. Маючи тільки один рік, родичі забрали її до Старого Краю, де проживала в селі Фредрополі, повіт, Перемишль, Зах. Україна. 16-го липня, 1938 р. повернула вона до Америки й тепер перебуває у Ню Йорку. Її родичі й дві молодші сестри та два брати перебувають ще й тепер у Галичині. Ось ця дівчина завершила дуже гарно пресову акцію, призбиравши як дар на машину $135.00 й зложивши від себе $15.00. (Імена жертводавців будуть проголошені пізніше). Сміло можна її назвати апостолкою доброї преси. Вона не лиш зрозуміла й оцінила важність доброї преси, але й рішилась її помагати по своїй спроможності. Скільки її тільки час і обставини на те позволяли, вона збирала жертви на пресу. Довго, витревало. Нераз то було трудно, прикро, однак вона тим не зражалась. В її серцю горіла любов до доброї справи.

Цій українській апостоці доброї преси складаємо прилюдну подяку за її труд для Василіянської Друкарні, а одночасно кличемо всіх: Ідіть її слідами!

В наших часах, преса є величезної ваги й добра преса може зробити велике добро в народі. Тому то Папи, епископи часто закликають підпирати католицьку пресу.

Не всі однак цього так дуже слухають і цією справою переймаються. Однак справа це велика й конечна й тому ніхто не повинен до неї відноситись байдужно. Хай отже кожний українець католик зробить собі таку гарну постанову не тільки читати завжди католицьку пресу, але й матеріяльно постійно підпомагати її видавництва. Гарний приклад Олі Петрик, хай буде для кожного заохотою.

— **Урядова** ґазета для польського Ґенерал Ґубернаторства проголосила розпорядок, на основі якого українцям і полякам у Львові заборонено виходити на вулиці від години 10 вечером до 5 зранку. Жидам не вільно виходити з помешкань між годиною 8-ою вечером і 5 зранку.

ІВАН КОСЮР
з Роял Парк, Алта.
Зложив на друкарську машину $10.00.

Іван Косюр уродився 8 жовтня, 1879 р. в селі Лази, повіту ярославського, Галичина. До Канади приїхав 1900 р. На початках працював як робітник півтретя року в Британській Колюмбії, а опісля став фармерувати на власному гомстеді в околиці Стар, тепер у місцевості Лішор. В 1908 р. започаткував пошту Лішор, і в ній був поштарем до 1929 р. Від 1929 р. живе на свойому хуторі в Роял Парк.

Іван Косюр є глибоко віруючою людиною й практикуючим греко-католиком. В народнім життю він бере активну участь. В Алберті широко знаний зо своїх промов, замітних з влучної обсервації, науки й здорового гумору.

Іван Косюр є свідомим українцем. В його хаті все на столі українська книжка й католицький часопис.

Нашому щирому приятелеві дякуємо за щедрий дар і зичимо всякого блага та Веселих Свят і Щасливого Нового Року!

— **Іван Гр. Мурей**, архіепископ у Ст. Павл, Мінн. промовляючи на конвенції Архідієцезальної Ради Католицьких Жінок сказав, що в Злучених Державах є майже таке саме число хрещених та непрактикуючих католиків, що й практикуючих і закликав вступати в ряди до армії світських апостолів, яких завданням є ходити по домах, відвідувати тих упавших католиків і впливати на них, щоб вернули до практикування своїх християнських обовязків та навязали лучність зі священиком.

Проблему навернення упавших католиків, казав цей архієпископ, можна розвязати тільки спільним зусиллям усіх вірних.

Крім того гаряче поручив, щоб світські апостоли ревно виконували діла милосердя й любови щодо душі й тіла. Церква не сповнить належно свого післанництва, як не буде поступати так як Христос. А Христос виконував милосердя над усякими недужими й жертвами недолі.

Іванка Трешневська.

ВИФЛЕЄМСЬКА ЗІРКА

Чи засієш, Зірко Вифлеємська,
Над нивами сумної України?
Чи повна блеску міць твоя неземська
Нас виведе з сонливої руїни
У Землю Правди — Віри і Спокою
В якій вмовкають злоба і проклони.
Чи заясніеш повною красою?
З тугою ждуть на тебе міліони!

Чи заясніеш? Небо нині вкрите
Туманом хмар і фальшу і облуди,
У серцях — не любов, а щось таємне, скрите
І зависне, ховають нишком люди.
Чи розпорошиш промінем теплоти,
Отсю ненависть братню і жорстоку?
Чи сльози тих, що вянуть від турботи
Ти висушиш, о Зоре ... ген з Востоку?...

О! засвіти вістунко Мира і Любови
І попровадь, як трьох царів зі Сходу
Спільним шляхом до широї обнови
Усіх синів вкраїнського народу
О! заясній нам, Зоре з Вифлеєму!
Бо ми повірили, що міць твоя єдина
Як пастушки — в покорі всі підемо
До Божого ... народженого Сина

В Різдвяну Хвилю

Слово Преосв. Кир Константина Богачевського, українського епископа в Америці.

Христос Раждається!

Через шість десятків років приїзджає Українська Греко-Католицька еміґрація на землю Вашинґтона.

Перші еміґранти осіли в горах Пенсилвенії. Ще нині побачите там металевий хрест на камяній підставі. На ньому написано — рік 1884. Довкруги город заріс терням і корчами. Лище з трудом туди можна дістатися. Цей хрест це найстарший памятник нашої еміграції.

Приїзджали наші еміґранти на американську землю, лишали рідний край, село, дім, садок, вишневий гайок, смерекові гори і пшеничні доли. Їхали в далекий край, бо рідна земличка тісненька стала. Шукали хліба, глядали долі. І знайшли роботу, дістали хліба. Доробились гроша, дійшли до маєтку. Зложили гроші, закупили доми, фарми, зажили достатком. Замовили розкішну домашну обстанову, мали авта і радія.

Вони були ситі, ситі хлібом. Зате душа була голодна і пісна. Душа їсти пищала. Бракувало Церкви, нестало своєї відправи, не було проповіди на рідній мові.

Українські еміґранти гуртками збирались, раду радили. Щоб дістати свойого священика, щоби відправа правилась, як колись у рідному краю.

І Церква, Рідна Мати, почула голос зза Океану. Церков промовила до своїх синів місіонарів. Мої діти, діти нашого народу, нашої віри, нашої Церкви і нашого обряду помочи бажають, за спасінням душ глядають. Хто з вас туди піде? Хто з вас лишить рідного вітця і рідну матір, рідне село і рідне місто? Знакомих і кревних, становиско і забезпеку на старість? Хто з вас піде до Америки місіонувати?

І озвались голоси, зголосились добровільці. І їхали місіонарі в Новий Світ. Тай покрилась американська земля новими будівлями, копулистими церквами. Від далекої Норт Дакоти аж по Нюйорські хмародери будовано церкви. Такі, як у рідному краю. Ставили їх з каміння, цегли і дерева, завершували банями. Були однобанні, трибанні, а навіть тринайцятьбанні церкви. Високо понад камяниці виставали бані прикрашені хрестами. В церквах іконостаси, царські врата, патериці і хоругви. Вечірня, Служба Божа, спів і проповідь як колись у рідному краю. І горнувся нарід до Божих церков. Молились, співали, сповідалися і приймали св. Причастя. Хрестились, вінчались і ховались в тих церквах. Любили своє, свою віру, свій обряд і свій обичай. Самі любили і дітей до того заставляли. При Божих церквах виростало все життя. Тут була школа. Родичі посилали туди своїх діточок. З початку вчили дяковчителі відтак сестри. Це був початок, лиш вечірна школа. Дитина від раня до полудня в школі сиділа. Вечером, дарма, що змучена, дарма, що далека дорога, дарма, що на вулицях великий рух спішила до рідної школи. Це любов її провадила. Добрі й дбайливі родичі так дитину наказували. І вчилися діточки при Божій церкві свойого обряду, своєї мови, своєї поезії і свойого письменства.

Під цю пору маємо в Америці біля сотки українських хорів. Вони повстали при своїх церквах, вони жиють своїми церквами. Церкви помогли диріґентам виобразуватися. Церкви у[...]ржують диріґентів. І кож[...] тижня тисячі нашої м[о]лоді приходить до галі парохіяльної, щоби вчитись свойого співу. При наших церквах розвинулося і розвивається все життя нашого народу. При наших церквах повстали школи, орґанізувалися хори, виросли товариства. При наших церквах почалася преса, часописи, тижневики і магазини. Кожне товариство завдячує і свій початок і свій розвій нашій церкві.

Є нашим обовязком причинятися до розвою нашої Церкви. Бо нашою Церквою стоять і враз з нею падуть всі наші товариства. Тож сповнім наш обовязок супроти нашої Церкви. Старий і молодий, товариства, брацтва, сестрицтва, хори і молодь.

Перед пятнадцяти роками стояла церква на північних окраїнах міста Филаделфії. Це була протестантська церква. Від полудня було місто, від півночі передмістя. Церква стояла на розі, на перехрестю двох вулиць. Кругом неї майдан і там дальше цвинтар. Перед церквою я видів таблицю. Було написано: "Help wanted." Я переїзджав тою дорогою опять. Було це чотири роки пізніше. Робітники розбирали церкву. Вже забрали вікна, усунули дах. На кладовищи стояв старенький пастор мов той живий памятник серед камяних монументів. Перед церквою поміщено напис: "No help wanted." Запізно!

Сейчас пора і то крайна пора, тай велика пора. Пора, щоби кожний і кожна зрозуміли свій обовязок. Обовязок жити, працювати, жертвуватись для добра своєї Церкви. До цего накликають Великі Празники Христового Різдва. Бож днесь Син Божий жертвував себе. У Вифлеємі народився. Серед нищети приншов. Навчав, ходив, чуда творив. Своє життя віддав. Отець Небесний свого Сина, Сина Єдинородного, непощадив, а для спасения людей віддав. Отець Небесний приніс найбільшу жертву—Божого Сина. Божий Син приймив на себе хрест, муки і смерть.

Українці Християни Греко-Католики!

Жертвою і лиш одною жертвою будемо жити! Жертвою життя, жертвою майна. Жертва принесе нам Боже благословення тут тай вічне щастя в небі. Жертва прихилить нам небо. Жертвою перебудемо сучасне лихоліття. Тож до жертв!

До жертв з Новими Празниками Христового Різдва!

Христос Раждається!

† КОНСТАНТИН, Епп.

З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ

Всеч. отці Василіяни:

Переглядаючи часописи та ріжні книжки в бараках, дуже втішився, як побачив нове число часописи "Світла". Того дня вечером я і кілька приятелів провели весь час читаючи свою рідну часопись.

Побіч "Світла" стояв місячник "Голос Спасителя" — і то все з українських часописей.

Беру цю нагоду подякувати отцям за їх дбайливість за наших українських католицьких жовнірів.

Слава Ісусу Христу!

Іван Й. Новосад.
Форт Ґеррі, Ман.

ФЛЕТ ЛЕЙК, АЛТА: Й. Ш.

Релігійна ґазета "Світло" дуже повчаюча й тому я її люблю читати й очікую на неї, що дві неділі як на який великий спадок. Дай Боже, аби та ґазета виходила що тижня.

ВЕРИГІН, САСК. М. Ч. Посилаю Вам передплату на часопись $1.00 і на друкарську машину $1.00. Признаюсь, що маю ще три українські часописі крім вашого. Дуже часто через брак часу вони лежать не перечитані, однак Ваш маленький часопис усе в мене має бути перечитаний.

ВУДБАЙН, Н. ДЖ. ЗДПА. І Б. — Щиренько дякую за Вашу науку, котру отримую два рази на місяць. Читаючи цю духовну ґазету, я пізнаю, що Ви пробуєте виполоти з наших сердець кропиву, осет, кукіль, а засіяти чільне зерно правди. За ту Вашу науку, нехай Господь наш Ісус Христос дарує Вам кріпкого здоровля і многих літ прожити, щоб Ви могли нам довго подавати цю науку, котру Ісус Христос нам приніс, а його апостоли її між людьми поширяли.

Численні листи з усіх сторін, з Америки й Канади, що приходять до редакції "Світла" показують наглядно, що цей маленький часопис люди залюбки читають, бо він вносить у їх душу багато світла радости й заохоти до доброго. Навіть лучаються навернення. Богу дякувати, що можемо нашому народові служити в релігійних потребах друкованим словом. Та щоб "Світло" могло ще більше добра робити запрошуємо всіх до співпраці з нами й моральної та матеріяльної піддержки цього релігійного двотижневика.

До того дуже гарна нагода час різдвяних свят. Ширіть отже "Світло"! З хати до хати, з рук до рук! Давайте "Світло" приятелям і ворогам. Хай читають усі! Намовляйте до передплати й переводіть збірки на пресовий фонд! Хай "Світло" стане кожному духовним провідником на дорозі його релігійного життя!

ОО. Василіяни.

Як Івась шукав малого Ісуса?

(Різдвяне оповідання)

Три дні перед Різдвяними Святами заїхав санками до малого місточка якийсь чужий пан і казав собі подати обід в гостинниці. При їдженню запитав господаря гостинниці, чи він не знае Еви Н. котра перед кількома літами мешкала у тій місцевості. Він є її свояком і вже много літ не чув нічого про її родину.

— То ви певно не чули про нещастя, що стрінуло ту родину перед шістьома літами сказав господар.

- Ні, нічого не чув.

То сумна історія. Бідні люди натерпілися дуже много. Муж Еви, Йосиф, був купцем, але пустився на спекуляцію так нещасливу, що довела його до загуби. Попав у великі довги, вірителі натискали, заскаржили його до суду й суд засудив його за обманство на вязницю. А однак Йосиф був чесним чоловіком і ніколи нікого не обманув ні на сотик. Після відсидження своєї кари, не вернув вже до дому, але виїхав до Америки. І від того часу загинув про нього всякий слід. Тільки один чоловік, що недавно вернув з Америки, розказував, що він мав згинути в якійсь копальні золота. Коли це почула його жінка, не могла і вона остати довше тут і виїхала десь в незнане місце.

Зївши обід, незнакомий пан відїхав. По дорозі розпитував ще в кількох інших містах про Еву; але ніхто про неї нічого не знав. На самий Свят-Вечір заїхав він до міста С. і замешкав в готелі.

До полудня писав листи, а під вечір вийшов, щоби дати їх на пошту. Скорим ходом ішов широкою вулицею міста. Зі всіх майже вікон ясніло світло, в деяких можна було побачити ясно освітлені ялинки. Коли вже був близько пошти, нагло задержався. Перед ним стояла гарна палатка, якої вікна майже тонули в світлі. Із нутра доходили голоси голосної розмови й співу. Серед просторої кімнати стояла велика ялинка, дуже рясно освітлена й обвішена ріжними ласощами.

Поглядаючи в ясно освітлені вікна, завважив при дверах тої палати якусь темну тінь і здавалося йому, що зачув якийсь плач. Приступив близше й побачив малого семилітнього хлопчину одягненого в тонку й подерту блюзцину, що дрожав від зимна.

Що ти тут робиш хлопче? — запитав його пан зі співчуттям.

Я шукаю Божої Дитини, сказав хлопець і ніде не можу її найти.

- А чи до вашого дому не прийшов малий Ісус?

Ні, — відповів [illegible] хлопчина. — Мама сказала, що цего року Він не прийде. Ми є в такому убогому мешканню що Він нас не знайде. Ми дуже молилися, а Мариня і я писали лист до Божого Дитяти, та те все нічого не помогло. Певно, бо в нас було б Йому дуже невигідно. — Ось тепер вийшов я на вулицю, щоби поглянути, чи Воно прийшло до інших людей. О, коби я тільки де Його побачив, зараз впавби перед Ним на коліна і просив би Його, щоби бодай на хвильку вступило до нас. Якби мама і Мариня тішилися, коли б я привів малого Ісуса. Нам так зимно й голодні ми, а Ісус є такий добрий. — Але ніде я не знайшов Його. Заглядав я до вікон і бачив, що у многих домах оставив Він гарні дарунки, теплі плащики, забави, ясні ялинки, та вже відійшов. Не можу ніяк Його дігнати

А як ти називаешся, малий? запитав зворушений пан

Івась.

А ти не маєш тата?

Не маю.

А як називається твоя мама?

Хлопчина хвильку задумався. — Називається Ева.

А як ще?

Ева Н.

Почувши це, чужинець аж стрясся з дива.

— Чи твій тато помер?

Мама казали, що він є в небі й ми кожного дня молимося за нього, а мама все тоді плаче.

Чи ви завсіди тут мешкали? питав далі незнайомий

Ні, ми передше мешкали в місті Н. а сюди спровадилися недавно

Пан задумався хвильку, а опісля взяв малого за руку й сказав

Івасю, іди скоро до дому, незабаром прийде до вас маленький Ісус. Я знаю напевно, що прийде. Але спішися, щоби ти не спізнився.

Дитині не треба було два рази говорити; за хвильку вже її не було. А чужинець повернув скорим кроком до свого готелю, де довго розмовляв по тихо з господарем, а опісля оба вийшли. Крамниці були вже замкнені, але господар мав знайомого купця і до його мешкання звернули оба свій хід. Скоро порозумілися з купцем і він запровадив їх бічними дверми до своєї крамниці. Два слуги виносили повні коші й складали їх в готелевій кімнаті подорожного. Там розложили на столі ріжні гарні річи Найшлася і ялинка ясно освітлена.

Тимчасом господар готелю удався до мешкання Еви Н. по адресі, поданій через хлопця і попросив її, щоби з дітьми прийшла до готелю, де якийсь незнайомий пан хоче обдарувати її враз з дітьми. Але та справа не була такою легкою. Скромна жінка випералася всіми силами, звиняючись, що вона не є жебрачкою, аби просити милостині та ще й у незнакомого, що її діти не потраплять відповідно заховатися в обличчу щедрого пана, а вкінци сказала, що це неможливе і неправдоподібне, щоби якийсь незнайомий пан хотів занятися її родиною. Та вкінці перемогла материнська любов до дітей і вона одягнулася, прибрала трохи дітей і всі троє разом з готельником пішли до готелю. — Коли прийшли там, один слуга отворив двері до одної ясно освітленої і огрітої кімнати.

Мати й діти станули немов вкопані в дверях. Не могли прийти до себе з дива. Посеред кімнати стояв великий стіл, накритий білою скатертю, а на ній гарна ялинка, ясніюча десятками свічок. А під ялинкою на столі повно всіляких дарунків. Чого там не було? І одіж для Еви й для дітей і ріжні ласощі та ріжні, преріжні річи. Слуга попровадив їх блище і сказав.

Не бійтеся, приступіть блище, то всьо ваше, то приніс вам малий Ісус

Чи ви не жартуєте? прошептала жінка

Ні, то справді всьо належить до вас.

Я того всього зовсім не розумію, — говорила здивована жінка — сама не знаю, чи це сон чи дійсність

Правдива, жива дійсність, сміявся слуга — маленький Ісус є справді добрий.

Але ж ми такого панського одягу не можемо носити, бо всі знають, що ми вбогі й будуть з нас сміятися, — сказала Ева

В тій хвилі отворилися двері й увійшов незнайомий пан Коли побачив молоду, схоровану, але все ще гарну жінку й бліді діточки коло неї, зворушився помітно, але силою волі запанував над собою й звертаючись до малого Івася, сказав

— Бачиш, Івасю, що маленький Ісус таки прийшов, казав застелити стіл і закликати вас сюди

Ева, зворушена до глибини серця, звернулася до незнайомого і сказала:

Пане, то за багато, ми не можемо того всього приняти.

Ні, ви не можете не приняти того, що приніс для вас маленький Ісус, — відповів пан.

Пане, я не можу зрозуміти, чому ви такі добрі для нас. Вже довгі літа ніхто не дбав про нас, — відповіла жінка зі сльозами.

Чув я, що ви повдовіли, ваш муж помер, чи так?

Так, він відїхав далеко й певно помер.

То він вас покинув?

О не наумисно, він мусів так зробити.

Та чому, чи він зробив що злого?

О ні, ні! Він нічого злого не зробив. Він був такий добрий і вірив кожному... Але по що я то говорю? На що розятрую вже напів загоєну рану?

- А хіба ви певно знаете, що ваш муж помер?

Один чоловік, що приїхав з Америки, говорив таке І так воно виходить, бо якби жив, то певно давби вістку про себе.

Листи могли затратитися по дорозі, або були зле адресовані.

Можливе й це, бо ми не мешкали на однім місці, але все ж таки якась вістка прийшла би.

— То ще не є причина до втрати надії... А якби я вам дав яку вістку про вашого мужа, чи то урадувало б вас?

— Ах пане, чи ви справді знаете що про нього? Говоріть, говоріть, не мучте мене!

— То він прислав вам ті всі дари, — сказав зворушений пан.

— Він, мій Осип! — закликала жінка — ах скажіть, скажіть мені зараз, де він є? Я мушу його винайти! Я на край світа за ним піду!

І ось тоді незнайомий приступив блище, поглянув глибоко на жінку й сказав зворушеним голосом:

— Чи направду, Єво, не пізнаєш мене?

Жінка розплакалася на його грудях. Опісля закликала дітей

— Діточки мої, Івасю, Марійко, ось глядіть, Ісус привів вам тата. Ходіть, привитайтеся з ним.

І всі четверо впали собі в обняття. Опісля батько почав розказувати, що він пережив, як йому поводилося від часу, коли їх опустив. Коли вийшов з вязниці, так було йому стидно, що не міг нікому глянути в очі й тому потайки виїхав до Америки. Звідтам часто писав і посилав гроші, але всі посилки вертали назад. Щастя сприяло йому. Він зібрав собі гарне майно. Тепер може сплатити всі довги, заложити нову крамницю та ще й остане дещо грошей.

Не знать, чи був де на світі щасливіший Свят-Вечір, як у тій ясній, готелевій кімнаті!

— **Домініяльна** статистика з 1941 р. виказує, що в Манітобі в тім році було більше католиків, як інших вір. Католиків було в тій провінції два роки тому 203,259; членів злученої церкви — 194,001; англіканів 125,076; лютеранів 48,213; пресвитеріян — 43,073; менонітів 39,336; православних 20,777; жидів 18,715. Католиків було в 1941 р. 13,566 більше як 10 років тому. Англіканів було 3,309 менше, пресвитеріян 2,647 менше, а жидів 478 менше.

Тих, що не мають ніякої релігії було в Манітобі в 1931 р. 2,629, а в 1941 р. 1,335. Значить число безбожників у Манітобі зменшилось на 1,294 осіб.

"ПРОПАМЯТНА КНИГА"

З нагоди Різдвяних Свят, чи Нового Року, Ви бажали б дати кревним, своякам чи приятелям гарний дарунок.

Найкращий дарунок, що його можете їм дати це прекрасна, велика **"Пропамятна Книга"**. Замовляйте собі чи другим цю історичну книгу, що живо описує як наш нарід за минулих 50 літ у Канаді жив, як беріг своєї віри, як боровся і перемагав усяких ворогів і труднощі та до яких осягів уже дійшов. Є що читати цілу зиму.

Книга коштує $2.50. Замовляйте в видавництві ОО. Василіян у Мондері, або на адресу: *235 Scotia Street Winnipeg, Man.*

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РЕДВЕЙ, АЛТА. 45-ліття подружего життя Стака й Анни Химіїв вшанували 21 листопада милою несподіванкою їх найстарший син Іван зі своєю дружиною дітьми й гістьми. Вони то зложили шановним ювілятам сердечні побажання, вручили дорогоцінний дарунок та відспівали Многоліття. Велику приємність усім справив також листовний привіт від о. Атанасія Химія, ЧСВВ, що є ректором Укр. Духовного Семинаря в Вашінгтоні. Хоч сотки миль ділять його від своїх родичів, то це таки не перешкодило дорогому синові зложити своїх сердечних побажань у хвилю родинної урочистости. Відчитано також ще два други листи з побажаннями від дітей, що служачи Богові в законі зберігають у свойому серцю щиру любов до своїх родичів. В однім листі Сестра Єроніма, що є монахинею в Згромадженні Сестер Служебниць, подякувала своїм родичам за релігійне виховання, а в другім піддіякон Єронім монах у Чині св. Василія висловив синівські почування для своїх любих батька й неньки. Опісля наступила гостина, що її приготовила невістка, пані Магдалина Химій. Гості по смачній вечері й молитві згадали й свою пресу й зложили $5.20 на Укр. Вісти й Світло. Імен жертводавців не подаю, щоб не забирати місця в нашій дорогоцінній пресі. Всім жертводавцям хай буде щира подяка, а ювілятам, дай Боже, внедовзі обходити свій золотий подружий ювілей-

Один за всіх.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Весільні Дзвони. Дня 18-го листопада прийняли св. Тайни Сповіди й св. Причастя та повінчались в українській греко-католицькій церкві св. Йосафата в Едмонтоні п. Павло Кілярський з Федори, Алта й панна Йосифіна Ґерла з Вох, Алта. Обряду вінчання довершив Впр. о. Із. Когут, ЧСВВ.

З нагоди свойого подружжя новоженці зложили $2.00 на католицьку пресу

КОПЕРНИК, АЛТА. Посмертна згадка. Дня 30-го листопада відправились похоронні богослуження в церкві Вознесення в Коперник за покійну Анну Чапську, котра по довгій недузі, в суботу 28. XI. рано, скінчила свое життя. Бл. п. Анна прожила 65 літ. Походила зо села Баличі, повіту мостиського, Галичина. Прийшла на світ 24-го листопада 1877 р., а до Канади приїхала 1905 р. на фарми в Коперник, Алта. Прожила в подружжу з мужем близько 50 літ. Полишила в смутку мужа Івана, 1 доньку й 11 внуків: 5 хлопців і 6 дівчат.

Похоронні богослуження відправив парох о. М. Ханас, ЧСВВ, при участи численно зібраних парохіян і рідні. Домовину на цвинтар з церкви несли внуки й рідня на вічний спочинок. Після похорону всі присутні удалися до дому Чапських на обід. В часі обіду п. А. Пазюк промовив до зібраних і заохотив до підтримування української католицької преси при всяких нагодах. Збіркою зайнявся п. С. Карахута й вона принесла $5.70, з того на Світло $2.70. Всім жертводавцям нехай Бог нагородить, а покійній Анні Вічная Память!

Подав А. П.

ГЕЙ ЛЕЙК, АЛТА. День 15. листопада довго залишиться в памяти родини Сичів у Гей Лейк та мило згадуватимуть його кревні зо сусідами. У той день п. Іван Сич справив веселу гостину для своєї трилітної Надійки з нагоди її уродин. На цю гостину зійшлися родина, кревні й сусіди. Рівнож прибули старенькі дідуньо й бабуня та Впр. о. І. Когут, ЧСВВ. Була то хвиля незабутня. Між всіми панувала радість, а передовсім між дітьми, які засіли до смачного стола для них приготованого. З цікавістю гляділи старші, як молоді гостяться, як весело співали пісні, та складали малій Надійці дарунки, завершуючи торжество при столі Многолітствіем та молитвою.

До другого стола засіли старші. Впр. о. Із. Когут сказав науку про великі добра згоди й любови в родині й зложив свої побажання малій Надійці та родині Сичів. За науку і желання які зворушили до радісних сліз, подякувала в імени родини Сичів Леся Сич.

По смачній і веселій вечері забавлялись присутні до пізної ночі, а при тім не забули й на збірку для католицької преси. Збіркою зайнявся Симеон Сич. Зібрано $5.00, з чого призначено на Світло $2.50

ГРИМСБІ, ОНТ. Вечірок у честь о. Ігумена. В середу вечером, 25. XI. парохіяни церкви Успення Матери Божої несподівано зїхались до дому ОО. Василіян, щоби з нагоди імянин Впр. о. Ігумена Йосафата Тимочка, ЧСВВ зложили свої побажання. Добрі парохіяни заскочили о. Тимочка, що зовсім не сподівались такої милої несподіванки й в дверях привитали гучним "Многоліттям." Щоб ще більше уприемнити цей вечерок, кожна родина привезла зі собою смачну перекуску. Меткі жінки миттю застелили столи й попросили всіх до гостини. Всі веселились як одна велика християнська родина зі своїм духовним отцем. В часі цієї гостини парохіяльний комітет заявив в імени парохії пошану, любов і підданість о. ігуменові й свойому парохові й радість, що в недалекій будуччині будуть мати щастя бачити тут вищу духовну школу, де будуть виховуватись нові Христові апостоли. Впр. о. ігумен у відповідь подякували за справжню несподіванку й побажання і заохотили всіх до щирої співпраці. З розіграваки тикетів, що відбулась при цій нагоді прийшло на церкву $10.00.

Слава й честь парохіянам у Ґримсбі, а Впр. о. ігуменові хай Господь дасть здоровля і многих літ.

Присутний.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. З парохіяльної хроніки. Дня 1. XII. у вівторок, в год. 8. вечером упокоїлася в Бозі бл. п. Розалія Бабич, літ 92. Походила зі села Бовдурів, брідського повіту. Приїхала до Канади зі своїм мужем Максимом і дітьми поверх 40 літ тому. Зазнала й вдовичої долі, бо в 1922 р. помер муж. Осталася сама з дітьми Стефаном і Марією, женою Петра Караїма. Послідних 5 літ тяжко хорувала, так що треба було кормити й доглядати як малу дитину. Та добра донька Марія із зятем Петром Караїмом і внуками осолоджували її гірку долю. І так в домі свого зятя і доньки відійшла до вічности.

Похоронні богослуження відправив Впр. о. В. Каменецький, ЧСВВ. в четвер 3 грудня. Хоч ізза невідповідної погоди людей не було багато та однак і ті, що взяли участь в похороні не призабули на свою українську католицьку пресу. По обіді в домі Петра і Марії Караїмів на заклик п. В. Залещука зложили $3.31. З цего призначено на Світло $1.65, а решту на Укр. Вісти.

Нехай канадійська земля буде пером для української піонірки, а Всевишний нехай прийме її душу до радости небесної.

В.І.П.

ІННІСФРІ, АЛТА. Свіжа могила українського летуна на англійській землі. При кінці вересня п-ство Кузики з Іннісфрі одержали сумну телеграму про смерть свого сина капітана Евгена Кузика.

Капітан Евген Кузик уродився 28. мая, 1918 р., в Едмонтоні. Вкоротці потім родина Кузиків перенеслася до Чіпмену, а звідтам до Іннісфрі.

Покінчивши школу Евген вступив як охотник до Канадійської Воздушної Фльоти. Тут він показався надзвичайно здібним летуном і в короткому часі одержав ступень серджанта.

25. вересня виїхав до Англії. Його команданти скоро пізнали в нім непересічні здібности і по кількох місяцях він зістав піднесений до ступня капітана.

Нагла смерть 22. вересня, 1942 р., в наслідок літакової катастрофи закінчила многонадійну карієру цього молодого канадійського українця.

Похорон відбувся з повними військовими почестями і при участи всіх комбатантів сквадрону. Похоронні богослуження відправив католицький капелян о. Д. Барнейб.

З приводу діймаючої втрати сина, засумовані родичі одержали сердечні вирази співчуття й потіхи від Їх Величества Короля Юрія VI., міністра національної оборони С. Павера, команданта сквадрону Й. Пера й многих інших.

В. Д. ЧСВВ.

МОНДЕР, АЛТА. Поминки. Дня 5 грудня о. М. Когут, ЧСВВ. відправив поминальну Службу Божу за покійну Наталію Кулій. На це богослуження прибула вся родина та добрі сусіди. По відправі господині приготовили смачний обід і всі як одна родина засіли до стола. При кінці обіду отець кількома словами потішив родину згадуючи бл. п. Наталію. Потім всі відспівали пісню "Достойно есть". Відтак п. Марко Тимчук і п. Теодор Гаврилюк зібрали $4.35 на пресовий фонд. З того призначено на "Світло" $2.15.

ВІННІПЕГ, МАН. Гостина Преосв. А. Сенишина. День 29 листопада записав на сторінках історії парохії св. Отця Николая у Вінніпегу торжественну хвилю Архиєрейських відвідин Їх Ексцеленції Кир Амвросія Епископа з Америки.

Архієрейська Служба Божа зачалася о год. 10 рано. Присутні були також на цій Сл. Божій Їх Ексц. Кир Василій. Асистував Преосв. Амвросієві Впр. о. Бараник ЧСВВ., протоігумен ОО. Василіян в Америці й Канаді, котрий також витав щиро Достойного Гостя. Діяконували Всч. о. сотник, військовий капелян Михайло Пелех і о. Боніфатій Слобода ЧСВВ. Службу Божу відспівував хор парохії св. Отця Николая під проводом п. Василя Тимкова.

Проповідь після привіту виголосив Преосв. Кир Амвросій про "любов і пошану Катол. Церкви."

По Службі Божій відвідав Преосв. Кир Амвросій школу св. Отця Николая в товаристві Їх Ексц. Кир Василія і кількох священиків.

Вечером того ж дня парохія св. Отця Николая устроїла бенкет в честь Достойного Гостя у читальні "Просвіта". Товстмайстром був п. Дмитро Юськевич, котрий покликував бесідників по черзі. Перший тост в честь Святішого Вітця Папи Римського підніс Впр. о. Бараник ЧСВВ., другий, Всч. о. М. Пелех, військовий капелян вніс в честь Короля. Третий тост в честь Їх Ексц. Кир Василія вніс Всч. о. Др. В. Кушнір.

Відтак від парохії промовляв п. Ярослав Ребчук, а від молоді промовляв п. Осип Гнідан. Зі школи св. Николая промовляла панна Віра Різняк. Відтак промовляв Впр. о. Йосиф Сеньків, Ігумен і парох церкви св. о. Николая. Вкінці промовив словами подяки Їх Ексц. Кир Амвросій Сенишин.

В міжчасі співали пісні діти зі школи св Отця Николая під проводом Всч. о. Боніфатія Слободи ЧСВВ.

На закінчення відспівано гимн "Гад сейв да Кінг" і так розійшлися всі з гарним споминном побуту Достойного Гостя Їх Ексц. Кир Амвросія між канадійськими українцями у Вінніпегу.

Присутний.

ПРИГАДКИ

24. XII. — Четвер. Навечеря Різдва. Піст. Вечером Свята Вечеря й коляди.

25. XII. — **Пятниця. Різдво Христове.** Досвіта Повечеря вел. з литією. На утр. все празника Єв. Мат. зач. 2. — Сл Бож Золот. Антифони празн. Єлици Ап. зач. 209. Єв. Мат зач 3. Задост празн Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співається "Всяческая" аж до Віддання празн.

26. XII. — Субота по Різдві. Собор Богор. і св. Йосифа Обр. Литія. На утр. ев. Мат. зач. 2. На Сл. Божій два антифони празн. а третий з прий. празн. Троп. празн. і Йосифа, Сл. конд Йосифа і нині конд. Собора. Трисвятое. Прокім. і Ап. Єв. Суботі по Різдві, а відтак Йосиф. Апост. зач. 288 і 306. Єванг. Матея 46 і 4 Задостойник празника з припів. Суботи й Йосифа.

27. XII. — Неділя по Різдві. Богоотців. Попразн. Різдва Св. Стефана (Його служба опускається). Глас 6. Єв. утр. воскр 9. На Сл. Бож. троп. воскр празн. Богоотців, Сл. конд. Богоотц. І нині празн Прокімен і причастен воскр. і Богоотц. Ап. зач. 200, Єв. Мат зач. 4. Задост. празн. Слідує седмиця 31.

Загальниця від Христового Різдва, 25 грудня, до Богоявл. Госп. 6. січня включно, крім навечеря Богоявлення.

Заборонений час на танці й весілля з музикою є до Богоявлення, (6. І.) — до йорданського водосвяття.

З нагоди різдвяних свят зложіть свій дар на католицьку пресу.

31. XII. Четвер. Закінчення старого року. Вечером по церквах подяка за минулий рік.

Зміни місяця: Повня 22. XII Остання кватира 30. XII.

Коли й де будуть відправи?

ГРУДЕНЬ

22. Неп. Зач. ПНДМ. (ст. ст.).
Сіба Біч
Гей Лейк

25. Різдво ГНІХ. (н. ст.) —
Менлі
Коперник

26. Соб. Пр. Богор і св. Йос.—
Ледук
Дейзленд

27. Неділя —
Калмар
Равнд Гил

Basilian Fathers, 9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

22. Непор. Зач. Пр. Д. —
Енгел Лейк

24. — Виллiндон — В 12 год. в ночі

25. Різдво ГНІХ. н. ст. —
Моркемб, 9 год. рано
Мирнам, 9 год. рано.

27. св. Стефана Первом., н.с.—
Файделиті коло п. Нацюка

27. Неділя Праотців. —
Елк Пойнт

Basilian Fathers Derwent, Alta.

24. XII.
Борщів (10. год. веч. литія)

25. XII. Різдво Христове —
Новий Київ
Скаро
Борщів
Вегревил (12 год. в ночі)
Чипмен (12 год. в ночі)
Гіліярд св. Ів. Хрест. (8 год. рано)

26. Субота —
Восток св. Николая

27. Неділя —
Чипмен (10 год.)
Гілярд св. Івана Хрестителя
Лішор

2. І. Спас коло Мондеру (в суботу 3 год. попол. сповідь дітей і старших)

3. І. Служба Божа й Причастя.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **У Канаді** будуть покликати до примусової військової служби також жонатих чоловіків від 19-25 року життя

— **На** представлення швайцарського уряду, закінчилось заковування рук полоненим у Німеччині, Канаді й Англії

— **В Африці,** по короткій зупинці біля Ель Агейла, німецькі й італійські війська під командою генерала Ромеля втікають з Лібії до Тріполітанії. В Тунісії ведуться бої перед Тунісом і Бізертою.

— **Союзні війська** в Новій Гвінеї здобули від японців сильно боронені місцевости Гона й Буна.

— **На** всеканадійській конвенції консервативної партії, що відбулась у Вінніпегу, в днях 9-11-го грудня, вибрано Джана Брекена, премієра Манітоби, лідером партії, а партія приняла собі нову назву "Прогресивно - консервативна Партія" та виробила собі нову програму.

— **Німці** завзято працюють над скріпленням німецького елементу в Галичині. На території Східної Галичини існує 14 більших і 26 менших партійних німецьких націстичних груп. В Стрию, Коломиї, Тернополі, Дрогобичі й Станиславові нацисти мають уже великі партійні доми. Зорганізовано вже 80 німецьких дитячих садків.

— **В усіх** окупованих територіях німцями, ведеться робота, щоб поставити шкільництво на услуги націзму. Університети в Одесі та в інших українських містах відкрито наново, щоб виховувати в них нову націстичну інтеліґенцію. Німці серед українців і білорусинів масово поширюють свою літературу.

— **По кількох** місяцях повної мовчанки, італійський диктатор, Беніто Мусоліні, хоч хворий, промовив до італійців, щоб підтримати їх духа й заохотити до видержання воєнних нещасть. В своїй бесіді здав він теж "звіт" з дотеперішньої війни. Казав, що за 30 місяців війни Італія втратила 397,196 вояків, з чого є 232,778 полонених, 42,235 вбитих, 88,470 ранених, а 33,713 пропавших, яких треба зачислити до вбитих. Далі Мусоліні казав, що Італія втратила 162 воєнних кораблів, поємности 227,182 тон. Та не згадав, скільки затоплено торговельної фльоти. При бомбардуванню міст як Ґенуя, Турин, Медіолян і Савона знищено 18,747 домів, а з населення було 1,876 вбитих, а 3,331 ранених. Очевидно, що ті подані числа в дійсності є далеко більші. Хотів Мусоліні війни, от і має війну. Бачимо яке то добро принесла війна італійцям.

— **У міських** виборах у Вінніпегу вибрано мейором міста Гарнета Колтера. Він є безпартійний. В північнім Вінніпеґу, в третій варді де живе багато українців, помимо енергійної комуністичної пропаганди радним міста вийшов знову українець алдерман Василь Шкраба. Із комуністичних кандидатів на радних у третій варді вийшов тільки Джейкоб Пеннер (бувший комуністичний алдерман у Вінніпеґу), а кандидат Іван Навізівський, що недавно вийшов з концентраційного табору, провалився. В цих виборах свідомі й чесні українці своїм голосуванням дали доброго поличника большевикофілам і вибрали свого чоловіка, що з успіхом буде працювати для добра населення в міській раді. Так повинні українці все й всюди робити й не допускати до голосу й роботи комуністичних заколотників у міських радах.

— **В Росії** ведуться тяжкі бої на фронті коло Ржева, Вязми, Великих Луків і Сталінграду, однак більших змін нема. Німці ставлять наступаючим російським військам твердий опір.

— **Французький** нарід має тепер аж три уряди, що взаїмно себе поборюють і стараються про якнайбільші впливи між французьким народом. У самій Франції є уряд Лявaля, який співпрацює з Німеччиною. Начальник Франції, старенький маршал Петен, є просто німецьким вязнем

Адмірал Дарлян, що втік з Франції до Північної Африки співпрацює з аліянтами. Він створив свій уряд, який підтримує команда американської армії.

В Англії ще від упадку Франції є уряд генерала де Голя, якого піддержує англійський уряд. Так розбита, розсварена Франція страждає сьогодні по втраті своєї держави.

— **Британські** літаки кількакратно дуже сильно збомбардували важні італійські міста Турин, Медіолян і Неаполь і наробили там велику шкоду.

— **12-го грудня,** в Римі помер верховний настоятель ОО. Єзуїтів, о. Володимир Ледоховські. Прожив 76 років. Родом він поляк. Аж до вибору нового ґенерала, що відбудеться аж по війні, провід Чина буде виконувати о. Алессіо Мані.

В часі різдвяних свят не забувайте за українських сиріток. Посилайте свої жертви-дарунки на адресу:

St. Ann's Orphanage,
Ituna, Sask.

Дар Любови
НА ДРУКАРСЬКУ МАШИНУ

Наміченo: $1,700.00
Зібрано $1724.59

ВИКАЗ ЖЕРТВ НА МАШИНУ

Одна особа ЗДПА. ...	$1.00
Ілля Старко, Чипмен, Алта.	1.00
Ольга Фостик, Филаделфія, Па., ЗДПА. ...	1.00
Николай Юречків, Торонто, Онт.	1.00
З похорону бл. п. Розалії Бабич, Плейн Лейк, Алта.	1.65
В. В. Бродовий, Бонавна, Алта.	2.00
Семен Староста, Филаделфія, Па. ЗДПА.	3.00
Паля Щербак, Честер, Па. ЗДПА.	1.00
З поминків по бл. п. Наталії Кулій, Мондер, Алта. Збіркою зайнялись Марко Тимчук і Федь Гаврилюк	2.00
Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. ЗДПА, ...	2.00
Іван Косюр, Роял Парк, Алта.	**10.00**
Іван Войцесеш і його дружина. Сиракюз, Н. Й. ЗДПА.	5.00
З ювилейної гостини для Стаха і Анни Химів, Редвей, Алта.	2.60
З гостини в домі родини Сичів, Ген Лейк, Алта ..	2.50
З весілля Павла Кілярського і Йосифини Герла, ..	1.00
З весілля Івана Хамулки й Євгенії Августинович, Нові Борщів, Алта.	1.70
З весілля Петра Френька й Юстини Малимоньки, Гоулен, Алта.	3.90
Григорій Деркач, Стейтен Айленд, Н. Й. ЗДПА. ..	1.00
Володимир і Ангела Байдужі, учителі зі Шепиницької школи, Делф, Алта. ...	**10.00**
Анна Рудько, Делф, Алта	2.00
Михайло Д. Черевик, Веріган, Саск.	1.00
Анна Німец, МекКіс Рокс, Па.	1.00
Марія Труш, Чесапік, Па. ЗДПА.	1.00
Ольга Петрик, Ню-Йорк, ЗДПА.	**15.00**
а зі збірки, що її перевела	**$135.00**
Разом	**$208.35**

Щира подяка жертводавцям!

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

Рік VI. Ч. (112) 1. 1-го січня, 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada

Jan. 1st 1942. Vol. VI. No. (112), 1.

Ніщо на світі не стоїть на місці; все поступає вперед, або уступає; стає ліпшим, або гіршим. І Ти, християнине, з Новим Роком іди все вперед, ставай усе ліпшим!

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В грудні,** духовенство й вірні питсбурґської дієцезії вшанували 40-ліття священства Преосв. Василія Такача ювілейним торжеством в Питсбурґу. Торжество, на якому було 150 священиків і багато вірних зачалось Службою Божою, а закінчилось бенкетом. Духовенство вручило Владиці-ювілятові чек на $5,000.

— **В празник** Непорочного Зачаття Марії тисячі вірних виповнили по береги просторую церкву в Ватикані. Вони взяли участь у Святій Годині. На богослуженю було 20 кардиналів і члени дипльоматичного корпусу, а Св. Отець відчитав молитву посвяти Непорочному Серцю Марії, що її сам уложив та поблагословив усіх Найсв. Тайнами. Опісля з балькону церкви св. Петра Папа Пій XII. поблагословив 50-тисяч народу, що заляг великанську площу перед церквою.

— **Св. Конгрегація** Обрядів в 1943 р. буде досліджувати справу проголошення 17 осіб блаженними, а 5 осіб святими. Між ними є і блаженна Франсиз Ксавера Кабріні, основниця Сестер Місіонарок Пресв. Серця Ісуса, що померла в Шикаґо 25 років тому.

— **Кілька літ** тому, то в Мексику були заборонені всякі релігійні відправи, а тепер змінилось дещо на краще. В Меріді, в. стейті Юкатан, відбувся Дієцезальний Евхаристійний Конгрес, у якому взяло участь 150,000 вірних, а в часі процесії вулицями міста їхав прибраний в цвіти повіз з Найсв. Тайнами.

— **Недавно** подано до загального відома найновішу державну статистику населення Святої Землі. Всього населення в Палестині є 1,585,545 осіб. З того є 905,864 музулман, (60%), 473,881 жидів, (41%), 125,366 християн (8%) і 12,881 інших (1%). Ці числа не включають ні війська, ані кочовиків, яких буде до 66,500, що є переважно музулманами. В Єрусалимі, столиці краю, є 85,700 жидів (60% населення міста) 29,100 магомедан, (20%) 26,300 християн 18%), а тільки 100 "інших".

Від перепису населення в 1931 р. що мабуть був перший від часу панування цісаря Августа й народження Христа, населення зросло на 50%. Тому 11 літ було тільки 1. мільйон населення. Музулмани зросли на одну третину (212,000), жиди майже подвоїли своє число (300,000), а християни зросли на одну третю. (36,000).

— **Впр. о. Йосафат Жан,** ЧСВВ. бувший військовий духовник при Головній Команді Української Армії, а тепер греко-католицький парох у Оттаві зістав номінований візитатором полонених і є уповажнений роздавати дарунки від Папи між ними.

Стан укр. греко. катол. духовенства в Канаді.

З кінцем 1942 року Українська Греко-католицька Церква в Канаді мала 104 священиків, 8 діяконів і 10 дієцезальних питомців.

Слава Ісусу Христу! — Слава на віки!

Благослови всім Ісусе милий!

Дорогому Владиці Кир Василієві, у день святого Імяника шлють свої мольби й складають сердечні побажання обильних ласк Божих і кріпкого здоровля на Многі Літа!

ОО. Василіяне.

ДУЖЕ ГАРНИЙ НОВОРІЧНИЙ ДАРУНОК
зробите
своїм рідним, приятелям і знакомим, коли купите їм
КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ
на 1943 рік.

Ціна 45ц. уже з поштою. Зробіть їм цю приємність негайно! Їх точну адресу й належитість за календар висилайте до Видавництва ОО. Василіян у Мондері, Алта.

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

КОМУНІКАТ ЕПИСКОПСЬКОГО ОРДИНАРІЯТУ

Згідно з установленням наших канадійських державних властей, Єпископський Ординаріят для українців католиків Канади, отсим проголошує неділю, 3-го січня, 1943, як день національної молитви й заступництва.

Проте просимо наших Духовних Отців та вірних, заносити в той день щирі молитви перед престіл Всемогучого Бога за добро й щасливий вислід нашої справи, за скорий і справедливий мир, узасаднений на вирозумінню, справедливости та християнській любові.

Від Епископського Ординаріяту, Вінніпеґ, 18. грудня, 1942р.

†ВАСИЛІЙ Епп.

В Новому Році, мира, щастя і кращої долі, як у минулому році, всім сердечно бажають ОО. Василіяне

На Новий Рік

Раз один великий купець одержав з фабрики таке повідомлення: "Хто приїде до фабрики на означений час, той за малі гроші купить надзвичайно багато товару." Купець одушевлений цим, порадився своїх спільників і постановив сейчас поїхати, бо йому й так був вийшов крам. Купив собі мапу, взяв зо собою відповідну скількість грошей і інших засобів, сів на скорий потяг і вдався в свою сторону за щастям. Коли приїхав він на призначене місце, то сейчас удався до фабрики. І не завівся. За дуже малу суму грошей набув він надсподівано багато товару, що опісля приніс йому великий зиск.

В подібну подорож і ми вибираємось, зачинаючи Новий Рік. Зиск того купця можемо порівняти до зиску, що його заробимо собі на вічність, сповняючи в тім році добрі діла.

Ми є дуже щасливі, бо Бог у своїй доброті дає нам ще один рік, що в ньому ми можемо зібрати собі якнайбільше заслуг. Чи дочекаємо ми святкувати ще другий Новий Рік, цего ніхто з нас не знає. Бо вторік багато наших ровесників, наших кревних, рідних зачинали 1942 рік з великою надією, що ще проживуть довго, а нині вже їх нема. Бог несподівано покликав їх до Себе, щоб вони здали рахунок зо свого життя. Вони тепер виразно бачуть, що на світі нема нічого вартнішого від часу. Може й наша совість каже нам, що ми зле, або бодай не зовсім добре перевели минулий рік. Тому, стоячи нині на порозі Нового Року, зробім подібно, як той купець. Візьмімо зо собою в дорогу всі можливі засоби, що поможуть нам зібрати в цім році якнайбільше заслуг.

Найперше нам, католикам, що живемо для неба, повинно лежати на серці, щоб завжди бути в стані ласки освячаючої. Бо, де в душі є хоч би тільки один важкий гріх, там напевно нема любови Бога. Хто поповняє важкий гріх, той примушує Бога, щоб карав його різними карами вже тут на землі, а ще більше колись по смерти. Візьмім на приклад найліпшу маму:

Коли дитина мимо великих добродійств не слухає своєї мами, зневажає її й за це не жалує, то чи вона не змушує свою маму, щоб та відказала їй своїх ласк? — І подібно як мама з любовю чекає на те, щоб дитина перепросила її і дальше була доброю, так і Бог чекає на грішника, щоб той жалував, навернувся. Тому коли хтось перебуває в стані важкого гріха, то його навіть добрі діла не є заслугуючі на щасливу вічність, аж доки не навернеться до Бога.

Та гріх важкий не лише, що не дає можности збирати заслуги, але він наражає нас на втрату неба. Коли хтось вмре в стані важкого гріха, той є виключений з неба на віки.

Тому, зачинаючи Новий Рік, зачнімо жити новим життям, життям ласки. Правда, ми не ангели; ми є люди й можемо власти в гріх, але тоді як впадемо, то не жиймо в грісі, а сейчас з жалем спішім до св. Тайни сповіди.

Другою річчю, що принесе нам велику духовну користь, це сильна постанова. Тома Кемпійський каже, що ввесь наш поступ залежить від наших постанов. А хто ж в нас не бажав би стати ліпшим? Дальше говорить він таке: "Якщо ми позбулися б одної грішної звички на один рік то ми скоро стали б святими."

Коли б хто хотів вірвати грубий шнур, то ніяк не міг би цього доконати. Однак, взяти і розібрати його на тоненькі виточки, то тоді легко можна їх порозривати. Таксамо і з блудами. Цілковито позбутися всіх блудів нараз, є неможливо. Тому постановім собі викоріннти в цім році бодай один наш великий блуд. А які ж ми маємо блуди? От вже з природи цей має наклін до злости, той до гніву, тамтой знову попадає в гріхи тілесні, а ще інший звик мститися. І так кожний має в чім гамуватися. А коли ми позбудемося своїх блудів? — Тільки тоді, коли собі сильно постановимо з ними боротися. Тому зведім боротьбу з наним головним пороком!... Тоді будуть нас любити Бог і люди. Кілько то є таких, що були б щасливими, якби не одна їх хиба! Нераз особа поважна, але через свій язик зовсім стратить між людьми повагу. А чи Бог любить обмовників? Тому гамуймо свій язик, а станемо святими. Св. Ап. Яків каже, що совершенний той, що не грішить язиком.

Тепер ще гляньмо на середники, що поможуть нам встоятися у ласці і виконати наші постанови. Щоб удержатися в ласці, або поступати в ній, то перший і науспішніший середник, це часта сповідь і приймання св. Причастя.

Оповідають про Христофора Колюмба, що коли він вибирався на велике й небезпечне море, Атлянтик, то він сам і всі його приятелі прийняли св. Причастя. Та св. Тайна й уповання на поміч Божу додали їм стільки відваги, що вони перебули всі небезпеки моря і щасливо прибули до Америки. І ми так зробім! Заки виберемося у дорогу цього Нового Року, то приймім Хліб Життя. І цей ангельський хліб часто споживаймо, часто приймаймо Ісуса в св. Причастю і уповаймо на Його поміч, а Він поможе нам щасливо переплисти море нашого життя.

Крім св. Тайн багато світла й заохоти до добрих діл одержимо ми через слухання Божого слова. Св. Апостол каже, що віра через слухання. З цього можна заключити, що зріст у вірі є через слухання Божого слова, читання добрих книжок, часописів. Чому неодин відпав від віри? Чи може тому, що слухав проповідей? Чи тому, що читав добрі книжки і газети? Ні! Отже постановім собі, що в цім році що неділі й свята вислухаємо Сл. Божу й проповідь і що в нашій хаті буде добра книжка, добра газета. А це поможе нам і нашим дітям до зросту в святій вірі і в праведнім життю.

Вкінці виберім собі опікуна, заступника, щоби хоронив нас від всього злого. Коли Христофор Колюмб вибирався в незнаний світ, то назвав свій корабель "Свята Марія". В небезпеках він з вірою в серці і з молитвою на устах вдивлявся в образ Пречистої. І Вона довела його подорож до щасливого кінця. І ми виберім собі Марію на заступницю. Нехай в нашій хаті буде Її образ. Коли на нас спаде нещастя, з вірою звертаймося до Неї!

Дорогі в Христі! Зачинаймо цей Новий Рік в ласці; зробім собі добрі постанови і вживаймо всі помічні середники, що поможуть нам поправити наші блуди і призбирати як найбільше заслуг на небо. Борімся завзято зі своїми блудами і в тій боротьбі високо держімо прапор Марії. Тоді цей рік, помимо всіх непевностей і несподіванок, що зможуть прийти, принесе нам великі користи й гарно запишеться в книзі нашого життя.

Діяк. Віктор, ЧСВВ.

Наміри Верховного Пастиря

Місячне намірення на січень 1943 року)

Розказують нам Апостольські Діяння, що на початках християнства Ірод Агрипа, внук того Ірода, що казав вимордувати діти в Вифлеємі, бажаючи знищити Христову Церкву, велів зловити св. ап. Петра й всадити до вязниці. І коли св. ап. Петро, перший Папа, знайшовся в небезпеці смерти, тоді "заношено молитву без перестанку від Церкви до Бога за нього." (Діян. 12: 3-6). У висліді молитва була вислухана й ангел Господній чудесним способом увільнив Петра з тюрми.

Це місце св. Письма показує нам, що перші християни не тільки взаїмно любились і спомагали себе молитвою в прикрих хвилях переслідування, але також любовою й молитвою були тісно звязані з Верховним Пастирем Христової Церкви, зі св. ап. Петром. Їх поступовання — це світлий приклад, що повинен нас заохотити до наслідування.

В наших часах також є Іроди, що намагаються нищити католицьку Церкву й в своїй ворожій роботі скеровують свої удари головно в авторитет наслідників св. ап. Петра, Папів римських. Вони свідомі цего добре, що як їм удасться підірвати довіря й любов у католика до Св. Отця, то вже легко можна буде його перетягнути з вівчарні Христової Церкви до свого табору. Особливо в нашому народі словом і письмом завзято працюють відступники, так звані православні, щоб підірвати пошану, довіря і любов для св. Отця Папи римського.

Ворог шукає не нашого добра, а свого. І тому, коли він хоче нас відірвати від лучности з Верховним Пастирем, то ми тим більше повинні її берегти й тим старанніше плекати в собі привязання і любов до Св. Отця. І це привязання та любов до Папи римського є певною ознакою, що ми є справжні християни-католики.

Добра дитина, що любить свого батька, живо інтересується його справами, задумами й намірами та старається помогти йому їх здійснити. Подібно поступає і добрий католик у відношенню до Св. Отця. Він переймається думками й намірами спільного Батька християнства й щиро молитися, щоб Господь зволив їх перевести в діло. Тим більше, що ті наміри це не наміри земських володарів, політиків, це не наміри самолюбні, партійні, матеріяльні, чисто дочасні. Наміри св. Отця є високі, святі, Божі. Св. Отець, як верховний Пастир Христової вівчарні носить у своїй душі задуми Христові: щоб слава Божа й Боже царство поширювалось на землі, щоб Церква Божа мала добре духовенство, а вірні щоб у свойому життю переймались духом і засадами евангелія, щоб добро взяло верх над злом і щоб у світі запанувала між людьми справедливість, любов, згода, мир, гаразд. З ватиканського узгіря Папа Римський краще як хто з нас бачить ріжні потреби в поодиноких краях і народах і тому крім загальних намірів ще має поосібні наміри, що їх зроджують час і обставини.

Коли б так ми мали нагоду бути в Римі й особисто побачитись зі Св. Отцем, а Він нас просив би, щоб ми молились у його намірі, чи ж ми відмовились би сповнити його просьбу? Правда, що ми охоче згодились би молитись у січні в намірі св. Отця. Та хоч ми не маємо нагоди особисто стрінутись з Папою, то однак Він до нас і всіх других своїх дітей звертається в цім першім місяці нового року й просить молитись у його взнеслих намірах.

І напевно цієї просьби Верховної Голови послухають мільйони добрих дітей, що живуть по всіх сторонах світу. Послухаймо також й ми! До тієї великої громади добрих католиків долучімось і ми й в місяцю січні й кожного ранку пожертвуймо наші молитви, праці й терпіння за Св. Отця й його загальні й окремі наміри. Кажімо щиро й сердечно: "Божественне Серце Ісуса! В злуці з тим наміренням, що його Ти мав на землі й тепер маєш в Пресв. Тайні Євхаристії, жертвую Тобі через Непорочне Серце Пречистої Діви всі свої молитви, вчинки, слова, думки й терпіння сьогоднішнього дня за Св. Отця Папу Римського й в Його наміренню."

Коли так будемо молитись, то безперечно цей так гарний обяв лучности з Верховним Пастирем Церкви буде милий Христовому Серцю й наша молитва й пожертвування, головно як будемо його поновляти в часі дня, принесе багато добра для нас, нашого народу й всього людства.

РІЗДВЯНА ПРОМОВА ПАПИ ПІЯ XII.

З приводу різдвяних Свят Св. Отець Пій XII. сказав на радіо важну промову. Папа благословляючи християнський світ у великий день Христового Різдва сказав, що Католицька Церква не візьме участи в війні, хоч вона не є глуха на світове положення. У теперішньому часі вигинула нова загроза, а це підпорядкування всього політиці й ярмові національної держави, що всьо піддає під людські закони.

Як сторож природного й надприродного ладу, Папа говорив далі, Він мусить домагатись заховування тих законів, на яких основується людське життя й на яких мусить бути збудований кожний новий лад у світі.

Світ бажає мира. Цей однак мир має бути не тільки зверхний мир між народами світу, але він мусить бути внутрішний мир; у кожнім народі мусить бути єдність і любов.

Далі Св. Отець зазначив, що Церква завжди осуджувала Марксистський соціялізм (комунізм) і тепер те саме повторює.

Лад і безпека має натхнути довірям народи.

Ціллю має бути не верховодити, але служити.

Згадуючи про робітників Папа сказав, що труднощі з якими тепер боряться робітники не є природні, але штучні, витворені людьми. Робітник мусить мати забезпечену дану приватну власність, головно батько з великою родиною. І тому Церква мусить боротись проти тих штучних перегород закликуючи до створення кращого суспільного ладу й до закінчення цього дуже сумного періоду пригноблення.

Дорога буде довга й важка й на ній є пять придорожних стовпів.

1. Хто хоче мира, той мусить знову людству привернути ту гідність, що її дав Творець.

2. — Треба таких суспільних реформ, що дали б кожному можність користати з усіх його прав.

3. — Матеріялізм треба знищити.

4. — Хто хоче мира, мусить привернути роботі місце визначене її Богом і забезпечити робітника та його родину усіми засобами, що їх тільки може мати модерна держава.

5. — Хто хоче мира мусить співпрацювати до привернення повного суспільного й правного ладу. Тому що правні закони дані Богом захоронюють кожну людину проти напастей, муситься вжити нових і успішних засобів до осягнення того, щоб кожна одиниця могла почуватись правно безпечною. Це можна осягнути тільки через створення легальних судів.

Папа додав ще, що існуючі легальні порядки не треба зміняти внутрішними революціями, а так щоб держава точніше придержувалась тих правил, що охороняють одиницю.

Хто хоче мира, той мусить піти на службу суспільности й боротись за мир.

Моє благословення хай зійде на всіх тих, що мов Хрестоносці, будуть боротись за цей кращий християнський світ.

В одному місці своєї промови Папа сказав і те, що велика частина людства несе відповідальність за помилки й заподіяні шкоди. Смерть накладає на людство обовязок посвятитись праці для досягнення спасення. Жертви воздушних нападів накладають на людей цього роду обіт. Вже багато разів від початку цієї війни виступали ми проти воздушної війни — казав Папа — і закликав людей доброї волі з великодушним серцем працювати над переведенням у життя програми суспільного усмирення світа.

Тепер настала така доба, що відкидає всякі моральні поняття й забуває на існування Бога. Тепер переціняється значіння людських законів і йдуть змагання, щоб завести верховодство даної нації, раси чи кляси. Папа висказує свій жаль і біль, що ці теорії, хоч так дуже ріжняться між собою, однак є схожі в тому одному: що вважають державу чи її представників за найвищий авторитет, якого не вільно критикувати, навіть тоді, коли він нарушує християнські й людські права.

Ми — говорив Св. Отець — безсторонно відносимось до кожного народу й готові співпрацювати в кожному новому ладі, що принесе справедливий мир.

Звертаючись окремо до молоді всього світу, Папа так говорив: У вас є великий юнацький запал. Та цей запал треба звернути на службу Богові. Ви повинні боротись згідно з правдою й з вічними законами Бога.

Ті, що задумують взяти участь у будові нового світу, мусять боротись за право свобідного вибору державної влади й релігійного ладу. Вони мусять це відкинути, щоб держава з людьми поступала як з чередою й розпоряджувала ними мов вони були б бездушними річами.

Тільки спільними зусиллями народів можна завести мир так, щоб нові конфлікти в будучині стали неможливими.

Це важні вказівки найвищого церковного Авторитету й вони заслугують на те, щоб їх не легковажити.

ТВІЙ ПРИЯТЕЛЬ У НОВІМ РОЦІ

Стоїмо на порозі нового року. Літа наші минають скорим бігом, як вода в потоці переходять, оставляючи радість і смуток — спомини й мрії, всьо, чим Бог досвідчає чоловіка в протягу довгого року. Приходить новий рік, рік ожидання широких кругів, рік бажань і стремлінь міліонів людей, рік надій — а тимчасом може то бути рік несподіванок і то гірких, котрих чоловік найменше надіється і найменше на них приготований.

Тут ще одна правда блищить в цілій своїй величі — Бог рядить світом!... Чоловік чи хоче чи не хоче, мусить підпорядкуватися Божим розпорядкам.

Ріжні є досвіди, котрими Бог обдаровує своїх дітей. Є хвилі радісні, хвилі повні щастя і вдоволення з життя, але є й хвилі тяжкі, хвилі прикрого змагання з судьбою, боротьби з труднощами й неповодженнями. Приходять хвилі небезпечні для душі, моральні терпіння, ріжні покуси, які сто разів тяжчими є від фізичних терпінь.

І у таких хвилях є потрібний правдивий, щирий приятель, котрий своєю радою, своїми вказівками, своїм погідним лицем потрапить піднести душу, винести її з сірого, буденного життя у вищу, радісну атмосферу. Рідко стрічаємо таких справдішних, щирих приятелів.

Таким власне приятелем є "Світло".

Воно вливає до твоєї душі скарб правди й віри, будить її до погідного життя. "Світло" — цей твій приятель, розуміє цілу недолю твоєї душі, воно ділиться твоїми терпіннями, ділиться болем і жалем, яким тебе Бог досвідчає. Воно не шукає ніякого земного інтересу, ніякої користи, тільки твойого добра. Воно хоче в сірі мряки твого життя внести промінь Христової правди, оживлюючий подув Христового духа.

Чоловік нераз найдеться в такім положенню, що тратить сили до боротьби зі світом, безрадно опускає руки, глядить тупо в темну пропасть, до котрої рад би кинутися, щоби позбутися всього життевого тягару.

Не піддавайся знеохоті!

Борися відважно і витревало. "Світло" буде твоїм провідником. Воно стане тобі заслоною перед ударами ворогів, воно вкаже тобі дорогу до неба.

Ось маєш приятеля. На нім можеш безпечно полягати та опирати своє життя.

Хай той приятель "Світло" буде в кожній хаті, в кожній родині й нехай внесе у твої пороги радість, щастя й спокій!

Хай у тім Новім Році "Світло" стане приятелем усіх Українців-католиків!

Щоб поширити "Світло" в січні, цім місяці католицької преси, читайте його голосно в кружку Ваших приятелів і заохочуйте до передплати, що не є велика. Тільки один доляр на цілий рік.

Ширіть "Світло!" Тим зробите гарне й корисне діло.

Щоб ще більше додати заохоти, ми обіцяємо дати в дарунку молитовник **"Отче наш"**, або книжковий **"Календар Української Родини на 1943 р.** кожному, хто приєднає трох нових передплатників для "Світла" й їх адреси разом з належитістю пришле до Видавництва ОО. Василіян у Мондері, Алта.

Апостоли доброї преси, для Вас тепер прекрасна нагода до попису! Беріться отже негайно й ревно до діла! Ширіть "Світло" з хати до хати! З рук до рук! Хай "Світло" світить у кожній українській хаті, хай показує правий шлях у життю молодому й старому!

УПОКОЇВСЯ

В жовківськім монастирі, в Галичині, дня 30 вересня, 1942 р. упокоївся Бр. Герман Гавриїл Бідолах, ЧСВВ, директор друкарні ОО. Василіян у Жовкві. Прожив 73 роки, з того 48 років у Чині. В. Й. П.

НА РІЗДВО.

Зайшло сонце, сховалося
За високі гори,
На безкрає, синє небо
Мов широке море,
Зійшла перша ясна зірка,
Світу сповістила,
Що Пречиста Діва Мати
Сина породила.

Ген за містом у пустині,
У тихій яскині,
Як зродила то й зложила
У яслах на сіні.
З неба хори ангельські
Чудово співали,
І три царі перед Христом
Голови схиляли.

Пастушки убогі в дарі,
Що могли давали,
Всі тішились і раділи,
Весело співали.
Тільки Ірод розлючений
Дуже засмутився,
Що Ісусик той маленький
На світ народився.

Тому приказав жовнірам
Іти і шукати,
Але штука їм не вдалась
Ісуса піймати.
Помер Ірод, той цар лютий,
— Сумну славу має,
А Ісуса по всім світі
Людство прославляє.

І ми, брати-християни,
Йому поклонімся,
Киньмо свари й роздори
В один гурт злучімся!
Щоби той Ісус маленький
Усміхнувся нині,
Тай дав мир і кращу долю
Світу і Вкраїні.

Евген Березинський
Ню-Йорк, Н. Й. ЗДПА.

Усім Передплатникам, Читачам, Приятелям і Добродіям "Світла", що святкують свята по старому стилю, з великим празником РІЗДВА ХРИСТОВОГО та з НОВИМ РОКОМ складаємо наші щирі святочні побажання.

Хай, у цей трівожний, воєнний час, Дитятко Боже пригорне Вас до себе, береже Вас від усякого лиха та наділить Вас усяким добром!

ХРИСТОС РАЖДАЄТЬСЯ —— СЛАВІТЕ ЙОГО!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВ. ІВАН БОСКО (ІІІ.)

Милосерний самарянин.

Коли в Торіно появилась пошесть холери, о. Боско з найбільшою посвятою рятував заражених. Кілька тижнів навіть не роздягався, тільки в ризі клавсь на короткий спочинок, що його нераз мусів переривати й спішити до хворих. Крім того заохочував до несення помочі хворим своїх юнаків, а приготовивши їх якслід, посилав по домах заражених холерою, де юнаки з нараженням свого життя послугували хворим і вмираючим. Це зробило в місті велике враження. Із самих юнаків занедужав був тільки один, однак скоро видужав.

Хоч численні були заняття о. Боска, однак він охоче спішив також до тих юнаків, що перебували в вязниці. Там учив їх катехизму, проповідав, сповідав їх. Нещасні юнаки, що їх ув одній вязниці було 300, так любили й шанували о. Боска, що одного дня за дозволом міністра о. Боско взяв їх без одного навіть жандарма, тільки на слово самих юнаків, на цілий день на прогульку й увечері усіх до одного привів до вязниці, на превелике здивування міністра й усіх тих, що чули про ту небувалу подію.

Робітник пера.

В тім часі написав о. Боско "Історію Італії." Така книжка була дуже потрібна як підручник історії в школах. І. Боско написав цю книжку так гарно, що вона не тільки подавала молоді правдиві оповідання з історії Італії, але й розбуджувала відразу до злочину, а любов до чесноти. Ця книжка була одною з найкращих і найважніших, що вийшли з під його пера.

Молоді помічники.

Щоб мати вчасних помічників-учителів у своїй праці, о. Боско старавсь вишколювати талановитих юнаків; згодом, крім таких юнаків, що займались якимсь ремеслом, о. Боско почав вести й клясу студентів, що по скінченні богословських студій, уже як священики, помагали йому вести успішно велике розпочате діло. А коли військо зайняло будинок духовного епархіяльного семинаря, о. Боско дав приміщення тим богословам, що приготовлялись до духовного стану, як будучі священики торінської епархії.

В Христового Намісника.

Щоб запевнити своєму цінному ділу будуччину, о. Боско почав думати про оснування побожного товариства св. Франца Салесія, що мало б потвердження так духовної, як і державної влади й могло піддержувати розпочату роботу з її закладами. В тій справі відбув о. Боско в товаристві одного богослова в 1858 році подорож до Риму й був прийнятий дуже ласкаво на послухання самим Святішим Отцем Пієм IX., що дуже прихильно поставивсь до плянованого товариства. Цю справу обговорив о. Боско в Римі також із іншими церковними достойниками так, що з найкращими враженнями і сподіваннями вернувся до своїх юнаків, що прийняли його з невимовною радістю.

Тернистим шляхом.

В 1860 році мусів Дон Боско переносити багато прикрощів від державних урядників, що через брехливі доноси й еретиків і людей ворожих Церкві підозрівали о. Боска в протидержавній діяльності й насилали на нього й його юнаків поліцію для обшуків і допитів, що тривали по кілька годин. Під час тієї напасти о. Боско заховував великий спокій, відвагу, а навіть жартобливість. Щоб положити кінець усім тим напастям і шиканам, о. Боско вирішив піти на послухання до міністерства. Довгий час не хотіли його туди допустити, але коли о. Боско нічим не зражувався й для добра молоді переносив терпеливо різні пониження та по кілька годин денно висиджував у почекальні й ждав терпеливо своєї черги, вкінці добився побачення з міністром внутрішніх справ. В своїй розмові з ним о. Боско без найменшої боязни збивав усі роблені йому закиди, наче б то він вів якусь акцію проти уряду, а коли міністер хотів залякати його погрозою увязнення, о. Боско відповів:

— Я не боюсь нічого, що могли б зробити мені люди за те, що я говорю правду; я боюсь тільки Божого суду, як я сказав би брехню. Зрештою, ваша ексцеленція надто любить честь і справедливість, щоб понижити себе увязненням невинного громадянина, що через двадцять років посвячував своє життя і свій маєток для добра свого ближнього.

— А як я таки зробив би це?

— Як ви вжиєте проти мене насильства, я пішлю опис тієї немилої справи до преси, я відкличусь до історії й завізву теперішнє й будуче покоління, щоб розсудили між мною й вами й напятнували таке негідне надужиття влади. А справедливий і всемогучий Бог у слушному часі оборонить переслідувану невинність.

Отче Боско, ви мабуть божевільні, ви мабуть божевільні; як ви зможете писати й післати до преси, як я замкну вас до вязниці?

— Я не сподіюсь, що як мене взяли б до вязниці, то ваша ексцеленція відмовили б мені для потіхи навіть пера й чорнила; та як мене позбавили б і тих речей, а навіть життя, то знайдуться інші письменники, що займуть моє місце.

Під час тієї надзвичайної розмови ввійшов до кімнати президент міністрів Кавур, колись щирий прихильник о. Боска, але тепер через сплетні ворогів католицької справи уже підзорливо настроєний до о. Боска. В розмові з ним о. Боско з такою вільністю виказав нестійність закидів Кавура, що вкінці обидва міністри прирекли лишити о. Боска й його ораторіюм у спокою, а на прощання Кавур просив навіть у о. Боска згадки в святих молитвах. Подібно вдалось о. Боскові перемогти й інших противників із міністерства, що пізніше пробували знову знищити його діло.

Виховання учителів.

Щоб мати для своїх шкіл таких учителів, що цивільна влада не могла б ставити о. Боскові ніяких перешкід у навчанні юнаків, о. Боско постаравсь, щоб його священики й студенти, будучі вчителі, мали університетські ступні. Коли це вдалось йому осягнути з дуже вдоволяючим успіхом, о. Боско вирішив оснувати свій перший салесіянський дім поза Торіном, а також перебрав духовний семинар для виховання молодих священиків.

В тім часі збудував о. Боско другу гарну церкву на честь Божої Матері. Почав будувати її своєю любовю до Марії й надією на Боже провидіння, бо фондів не мав. Коли почав будову тієї церкви мав у кишені — 40 сотиків! Та опісля знайшлись добрі люди, що складали потрібні на будову жертви.

Дочки Марії. Співробітники.

Щоб поширити спасенну працю опіки над молодю о. Боско оснував також Згромадження Дочок Марії Помічниці. Ті сестри ведуть таку саму працю між дівчатами, як мужеське салесіянське товариство між юнаками.

Крім тих двох духовних згромаджень, оснував іще о. Боско в 1876 році наче третій новий чин; що зветься: Побожне Товариство Салесіянських Співробітників. Члени тієї організації працею, грошевими жертвами, молитвою, приєднуванням добродіїв і ширенням ідеї св. Івана Боска помагають салесіянам вести їхню велику роботу.

Останні хвилі.

О. Іван Боско багато зробив, ще більше витерпів. Утомлений великою працею й великими терпіннями відчув вкінці, що наближається його останній день життя на землі. Дня 29 січня 1888 року, в свято св. Франца Салесія, головного опікуна товариства, прийняв св. тайни, а 31. січня, коли дзвони з церкви Божої Матері Помічниці заграли хорал "Богородице Діво", а Іван Каліеро, перший салесіянський місіонар і епископ проказував молитву "Вийди, християнська душе..." о. Іван Боско, батько сиріт, опікун убогих і апостол молоді відійшов із цеї долини сліз до неба, щоб там вижидати своїх синів.

О. Іван Боско, що його звичайно називали по-італійськи Дон Боско (пан-отець Боско), умер у 73 році життя.

В сяйві святости.

"Умер святий" — говорили по смерті о. Боска. Те переконання стало таке загальне, що Церква наказала докладне прослідження його життя, праці й чеснот. По строгих розслідах призначеної комісії 1929 року Христовий Намісник проголосив о. Івана Боска "блаженним", а 1934 р. "святим." Память його святкується 31 січня.

Святий Іван Боско це новітній святий. Його життя розпочате в убожестві й укритті, повне всяких противнощів, а закінчене серед великої салесіянської організації є великим засвідченням, що сила Всемогучого Бога не змаліла в новітніх часах, але діє величньо між людьми й тим, що вірять по-геройськи в неї, дає спромогу робити речі, що переходять їхні природні сили. Життя св. Івана Боска це картина наглядного ділання Божого провидіння. О. Боско вчить своїм прикладом, як можна й треба надіятись на доброго небесного Отця.

Друга важлива точка, що на неї звертає о. Боско нашу увагу своїм життям, це — виховання молоді. Хто бажає, щоб будуче, старше покоління йшло чесно дорогою життя, мусить звернути особливішу увагу на те, щоб сучасне молоде покоління навчити правдиво християнського життя, виплекати в нього добрий, католицький характер, і одночасно вишколити його, для забезпечення йому прожитку в відповіднім ремеслі, чи професійнім званню. Цій справі віддав о. Боско 50 років свого трудолюбного життя. Геройська праця над нею тепер канонізована Христовим Намісником.

Третя наука, що нам дає її о. Боско своїм життям, це велика віра в часте св. причастя молоді для піддержання в ній чистого, морального життя. Всі проповідники повинні докладати всіх зусиль, щоб дати змогу молодим своїм вихованцям користати зо святих тайн. Пресвята Евхаристія — це найліпша пожива й медицина для юнацьких бурхливих сердець.

Що о. Боско порушив добру струну, то доказом того це, що 1936 року було в світі 1430 салесіянських закладів, що в них згідно з великою ідеєю св. Івана Боска працювало близько 20,000 салесіян і салесіянок, при допомозі 500,000 світських співробітників і 376 пресових видавництв.

Творцем того великого діла став малий сирота Івась, знаний у світі як — Дон Боско. Таємниця його надзвичайного успіху лежала в тім: він любив Бога надівсе, а ближнього, як себе.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ.

Бог домагається, щоб ми не тільки мали віру в серці, але щоб ми визнавали її також і назверх. Ісус Христос сказав виразно: "Так нехай світиться ваше світло перед людьми, щоб бачили ваші добрі діла й прославляли вашого Отця, що на небі." (Мат. 5, 16.)

Хто визнає сміливо свою віру перед людьми, того поважають люди, а Бог відзначує на землі й нагороджує по смерті, згідно з обітницею Ісуса Христа: "Кожного, хто визнасть мене перед людьми, визнаю його й я перед своїм Отцем, що на небі." (Мат. 10, 32). Найбільша нагорода жде в небі святих визнавців, що за св. віру терплять переслідування, й св. мучеників, що за Христа поносять смерть.

Тяжке горе приніс 1875 рік парохіянам села Гусь. Пропадав їхній дорібок, а на души й тілі мусіли переносити великі терпіння на зразок мучеників перших віків християнства. А все те через царську Москву, що силою перетягала наших братів-униятів на своє православя. Через три місяці били наших людей, вірних Католицькій Церкві нагайками. Мучених обкладали снігом, лишали на морозі. Коли бідні жертви зойкали, то це був добрий знак для московських гонителів, бо мали надію, що як мучена особа сама не прийме православя, то хоч ослабить терпеливість інших. Та як мучена жертва під ударами нагайок не зойкала, не плакала, не просила помилування, або ще навіть цілувала нагайку й словами: "спасибі", дякувала мучителям за те, що може за свої гріхи пролити трохи крови, лють гонителів не мала границь. Таку геройську жертву били другий і третій раз, аж сніг червонівся від крови. Потім парохіяни з Гусі з таким самим "спасибі" відходили домів, або їх відносили, як від катування вже самі не могли йти.

А католицької віри таки не відреклись — ті наші рідні, святі визнавці.

В 1875 році приїхали до Ціцібора на Підляшу начальники з Білої, разом із відступником-священиком Ливчаком і сотнею козаків, щоб у тій громаді примусити всіх до переходу на православя й зробити кінець католицькій вірі між нашими братами униятами. Коли наш вірний Католицькій Церкві народ не хотів навіть і чути нічого про православя, тоді почали московські начальники називати наших людей бунтівниками й бити без милосердя. Та як побачили, що катування за віру робить між ними ще більшу постійність у католицькій вірі, старались лагідністю й обітницями приєднати людей до схизми. Давали по 100 рублів кожному батькові за хрищення дитини в православній церкві. Обіцяли золоті гори, щоб тільки добути від них підписи. Коли люди побачили, що православна Москва хоче купити їх за гроші, обіцяли зо свого боку заплатити православним від кожної хати не по 100, але по 200, а навіть і по більше рублів, як тільки полишать їх у спокою при правдиво-християнській, католицькій вірі батьків.

Дня 15 лютня, 1875 року, ввійшло російське, православне військо до сіл: Корчівки, Вільшанки й Прохинки. Прибули дві сотні піхоти й 400 козаків, щоб обідати людей за те, що не хотіли прийняти православя. За три дні приїхав також начальник повіту. Казав скликати людей перед православну школу й питав їх, чи будуть ходити до православної церкви й хрестити там дітей. А люди відповіли одноголосно: ні! По такій відповіді пішли в рух нагайки. Діти від 15 літ догори діставали по 50 нагаїв, а старші й сміливіші жінки по 100! Так карали людей аж до 1. березня. Кожного дня скликали людей перед школу, а хто не прийшов відразу, той діставав подвійну пайку!.. Хворих привозили на возах. Коли такий хворий не хотів перейти на православя, били його, а потім на возі відвозили додому. Та навіть найбільш побиті не захитались у св. католицькій вірі!

Так роблять усі свідомі й характерні католики, бо знають, що за одиноко-правдиву Христову, католицьку віру варта й треба віддати навіть своє життя.

Коли по війні відновили 1920 року в паризькій політехніці звичай великих рокових вечерниць із танцями, католицькі студенти внесли до комітету домагання, щоб баль поділити на дві ґрупи: одна мала бути для католиків без новомодних, неприличних танців, а друга для всього загалу. Комітет товариства не тільки признав слушними домагання католицьких студентів, але вирішив, щоб на тих вечерницях не було взагалі неприличних танців.

Українська молоде, як бавишся, то бався завсіди по-християнськи!

ЗАПИТ: Відчувається тепер великий брак церковних книжок до богослуження. Їх ніде нема ні в Канаді ні в Америці, а також не можна спровадити зо Старого Краю. Чому отці не видрукують такі книжки, щоб зарадити потребі?

Ф. С. Вінніпеґозіс, Ман.

ВІДПОВІДЬ: Такий запит вже нераз ми діставали й поважно застановлялись над тим, що було б тут найліпше зробити. Виходить так, що з огляду на военні обставини найкраще таки буде пождати, перенести терпеливо невигоди й радити собі як змога, а як скінчиться війна, тоді можна буде лекше цю недогоду усунути.

Дійсно недостача церковних книг є пекуча, однак хто тільки трошки розважить, які то великі труднощі є звязані з видаванням церковних книг, той не подивується, чому то ні отці ні хто другий не відважується братись до цього рода діла. Згадаймо тільки декотрі: 1. брак церковних черенок ріжної величини; 2. брак відповідних вправних складачів, що могли б скоро набирати, чи складати текст, а церковний текст складати є далеко тяжче як український чи який другий; 3. брак фінансів на таке видання. Пересічна людина навіть не схоче ніколи повірити, які то великі кошта пожирає видання церковних книг. 4. Існуючі друкарні в Канаді й Америці є так перетяжені конечними роботами, що ніяк не можуть взятись до друковання церковних книг. 5. Велике ризико, чи розпродаж тих книжок покриє кошта видавництва. Як би друкувати мало книг, то вони мусіли б бути страшенно дорогі, щоб могли звернути кошта продукції, а як знову друкувати б багато, то вони не розійдуться і будуть лежати та порохами припадати, бо нас українців в Канаді й Америці не є аж так багато, щоб могли розкупити великий наклад церковних книг. Ці труднощі не всі, є ще й інші. Тому то є вказаним пождати на закінчення війни. В Старім Краю, де живе наш нарід мільйонами і має тисячі церков і священиків, по военнім лихоліттю безперечно, що й він також буде відчувати велику потребу церковних книг і тоді їх напевно видасть, бо там легше знайти і відповідних людей і всі потрібні річи та поборти труднощі звязані з виданням церковних книг. А як там у Старому Краю видадуть церковні книги, в що ми сильно віримо, що так буде, тоді можна буде й нам їх купити і той брак, що його тепер відчуваємо скоренько щезне.

У січні, місяці присвяченім Ісусові-Дитяти
можна набути по
зниженій ціні
ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ-ІСУСА
Величина 6"x8¾". Сторін 320, Ціна не $1.25, а тільки $1.00.
Читаючи цю книжку про монахиню, що надзвичайно любила Боже Дитя Ісуса Ви побачите душу модерної святої й зачерпнете багато світла, потіхи й покріплення у Вашому життю в теперішних прикрих часах.
Замовляйте на адресу:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alta.

Свята Тереня на колінах своєї мами проказує вечірні молитви.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В 1942 РОЦІ.

Темні і густі тіни всесвітної війни й смерти, що поширились по цілій земній кулі, зробили 1942 рік одним з найчорніших років у історії людства. В минулому році одно світло цивілізації за другим погасало, а темряву стали розяснювати хіба лиш зловіщі блиски гармат, тріскаючих бомб і палаючих людських осель. На тлі тої чорної темряви, що залягае весь світ і перериваної тільки вибухами смертоносного военного приладдя, відбиваеться різько одна світляна стать. Її голос повний зворушення і болю кличе розсварені народи до поеднання й мира основаного на справедливости й любови. Це Папа Пій XII.

Він при кінці 1941 р., в кілька днів після вибуху японсько-американської війни у своїй різдвяній промові виразив свій великий біль по причині тих терпінь, що їх через війну терплять народи й подав пять точок, що мусять лягти в основу будучого мира на світі, якщо він мае бути трівкий.

А в травні Папа закликував увесь світ до молитви, а зокрема просив молитви в невинних діточок, щоб закінчилась скоро та велика різня між людьми й щоб прийшов мир і гаразд.

У своїй проповіді на Вознесення Господнє звернувся Пій XII. з просьбою до св. Духа, щоб посітив серця вірних і наповнив їх своею ласкою в цей важкий час досвідів.

Відповідаючи на побажання, що їх зложила Священна Колегія Кардиналів у день Його Імянин Папа дораджував усім приготовлятись до того дня, коли виснажений війною світ знову звернеться до Бога.

У радіевій промові до Національного Евхаристійного Конгресу в Ель Сальвадорі Св. Отець знову благав Бога, щоб скоротив дні досвіду й поспішився спасти нас, а в промові до мужчин Італійської Католицької Акції сказав, що "новий лад", що його шукають тепер люди в дійсності не новий, і шукання його не появилося аж за наших днів. Нового ладу тужно вижидали всі вже давно, ще в вечір народин Ісуса Христа.

Зворушений видом 50-тисячної маси народу, що в свято Непорочного Зачаття П. Д. прийшла до Ватикану помолитись на Службі Божій разом з Верховним Пастирем Церкви, св. Отець ненадійно появився на бальконі церкви св. Петра й уділив усім вірним свое Апостольське благословення.

Минулий рік для Папи був також роком важкої й томлячої праці. Лиш дещо про неї було згадано в світовій пресі, а переважна частина е прикрита урядовою тайною. Всі змагання Папи зміряли головно до поеднання розсварених народів. В тій цілн Папа посвятив світ Непорочному Серцю Марії. З батьківською печаливістю занявся Він також жертвами війни. У Ватикані постійно працювали й далі працюють Інформаційне Бюро Военних Полонених і Державний Секретаріят, щоб нявязувати комунікаційні зносини між полоненими і їх родинами та розділювати допомогу для навіщених нещастям. Папа для всіх мае слово потіхи й помочі. Та понад усе Папа займаеться церковною роботою. Він дбае про місії і місіонарів і в свойому слові до Евхаристійного Конгресу в Бразилії висказав гаряче бажання зросту священичих покликань.

Увесь католицький світ святкував в 1942 р. срібний ювілей епископства Папи Пія XII. З цього приводу провідники майже всіх держав у світі зложили Св. Отцю свої побажання.

Св. Конґреґація Обрядів на своїх загальних зборах в присутности Папи займалась справою чеснот Кетері Текаквіти, індіянської дівчини, званої "Лелією Могавків", що е кандидаткою на блаженну. Конґреґація затвердила чуда подані для канонізації Блаженної Марії Кріньон де Монтфорт, основниці Товариства Марії й Сестер Премудрости, а також видала беатифікаційний декрет у справі Йоанни Деляну, основниці Сестер Св Анни Провидіння. Інший її декрет затвердив чуда у справі беатифікації Препод. Контарда Ферріні, а відкинув справу беатифікації Гія де Фонтґалянда, паризького юнака, що мав опінію святого. Св. Конґреґація тепер займається справою проголошення с в я т о ю Франциз Кабріні, основниці Сестер Місіонарок Пресв. Ісусового Серця і справою беатифікації 29 мучеників, що згинули за віру в часі боксерської революції в Китаю в 1900р.

Хоч Вісівська політика й пропаганда дуже старались прихилити Ватикан на свою сторону, то однак це їм ніяк не повелось, бо Апостольська Столиця старанно придержуеться невтральности у своїх дипльоматичних взаеминах з державами.

В минулому році ввійшли в дипльоматичні взаемини з Ватиканом Японія і Китай.

З причини війни Св. Отець дав особливі й надзвичайні власти епископам і капелянам. Через Св. Конґреґацію для Надзвичайних Церковних Справ Папа дав власть Ординаріям усіх обрядів диспензувати вірних їм підчинених від посту й повздержности від мяса. Духовенство всього світу дістало надзвичайну ласку, що при кожнім престолі від 13 травня, 1942 р. до 13 травня, 1943 р. може доступити відпусту повного й його жертвувати за одну з душ у чистилищі.

З огляду на военний стан Апостольська Столиця урядово не признае ніяких змін політичних границь держав.

В 1942 р. 40 держав мало своїх представників у Ватикані, а в жовтні дипльоматична колонія у ватиканській державі начислювала 162 особи. Особистий представник Рузвелта, п. Майрон Тейлор відвідав Ватикан літом і мав кілька послухань у Св. Отця.

Папа вислав свое співчуття бритійському королеві Юріеві VI. з приводу трагічної смерти наймолодшого його брата князя Кенту.

Зі смертю трох кардиналів: Т. П. Бодджяніго, А. Бодрілярда й С. Л. Сільвейра Сінтра колегія кардиналів змаліла до 49 членів. В грудні, 1942 р. помер також Володимир Ледоховський, головний настоятель ОО. Єзуїтів.

В третю річницю смерти Папи Пія XI. над його гробом у церкві св. Петра відправились заупокійні Служби Божі.

Нову поштову марку видано в Ватикані на спомин праці, що її веде Ватиканське Інформаційне Бюро. Також у Ватикані почав виходити новий журнал "Церква".

Минулий рік приніс розріст церковної орґанізації. Число епископських престолів зросло з 1,218 до 1,223. 459 Ап. Вікаріятів і Префектур та Місій обслугувало збільшене число священиків, братів, однак зменшене число сестер. Число священиків на місійних теренах зросло з 20,496 на 20,578, число братів з 8,414 на 8,514. Число сестер зменшилось з 50,245 на 44,895.

Папська Академія Наук задумала перевести основні досліди й студії над життям і діяльністю Ґалілео Ґалілея у звязку з 300-літною річницею його смерти.

Архіеп. Франческо Борґонджіні Дука, папський нунцій у Італії з поручення Папи відвідав полонених і роздав їм дарунки. Італійські епископи запротестували проти переслідування словінців італійською владою.

Анна Віванті, славна італійська поетка й письменниця і Езіо Ґарібальді, сестрінець Ґарібальдого, італійськоро народного героя, навернулись до Католицької Церкви.

(Далі буде).

ЗАМІТКИ

Комуністи — це вороги.

Як Ленін приїхав до Росії робити революцію в німецькому запльомбованому ваґоні, то сказав таке: "Ми мусимо бути рішеними на безграничну посвяту, а в потребі бути готовими застосувати все те, що е можливе: викрути, підступ, нелегальні методи; готовість мовчати й закривати те, що е правдою; коротко — це лежить в інтересі клясової боротьби, щоб би ми відкинули мораль..." (В Ленін — "Про релігію.").

Цих вказівок большевицького ватажка комуністи придержуються в своїй діяльности по всьому світі й тепер у Канаді. Вони використовують обставини й прикриваються ріжними нагодами, вдають оборонців поневолених, приятелів бідних і визискуваних, вдаряють у струну гуманности й патріотизму і т. д. Та все це брехня й фарба, якою стараються прикрити свою брудну роботу й необачних підступно заманити в свої сіти. Їхня справжня ціль е революція в поодиноких краях і в усьому світі, щоб встановити царство пролетарського терору й визиску, на подобу того, що його завели в Росії. Комуністи з ніякою моралю не числяться і нею не звязуються і тому від таких людей, що Бога не бояться й людей не соромляться можна сподіватись усього найгіршого, особливо коли комуністи дістануть у руки владу й оружжя. На це ніколи не сміемо забувати, а особливо тепер, коли комунізм використовуючи пригожі для себе політичні обставини, розвинув величезну пропаґанду й нею намагаеться обмотувати навіть деяких релігійних людей.

Комунізм причиною зіпсуття дітей.

Голова Ню-йоркського виховного товариства, д-р Міло МекДоналд, в своїм звіті заявив, що причиною того зіпсуття, що нині існує по нюйоркських школах е ширення комуністичних наук. Багато ню-йоркських учителів мае комуністичні переконання. А багато е таких, що ніяких переконань не мають, але йдуть сліпо за комуністами й виконують їх накази. Ті вчителі ширять серед дітей матеріялістичний світогляд та підкопують у них мораль. З черги це викликуе бунт й непослух серед дітей, а навіть ріжні розбишацькі н а п а д и на своїх зверхників.

Грізна небезпека.

Війна причинилась до такого великого поширення венеричних хворіб у Анґлії, що цю справу порушено в парламенті. Оті хвороби зросли від початку війни на 70%. Посли казали, що венеричні недуги гірше нищать населення ніж німецький "бліцкріґ" у свойому найбільшому розгоні. Це страшна й грізна небезпека. На жаль вона е не тільки в Анґлії, але й Канаді та Америці. Одним з найуспішніших середників проти цієї небезпеки е виховувати суспільність, а головно молодь у любові до чистого й повздержного життя й в глибокій релігійности. І в тому напрямі повинна йти сильна пропаґанда. Памятаймо, що безрелігійність веде дуже часто до неморальности й розпусти, а розпуста не лише псуе душу, але й тіло та доводить до заразливих венеричних недуг.

Чому Бог не вислухуе молитви за мир?

Ми бачимо як раз-у-раз високі церковні достойники, а також навіть і світські провідники закликають нарід молитись за мир. І люди моляться, а Бог їх не вислухуе. Що за причина? Чи може молитва е без значіння? Коли добре призадуматись над тим, то бачиться, що тут ні Бог ні молитва не винні, а люди. Люди моляться, а одночасно не поправляються зі свого лихого поступовання; до давних гріхів, що в своїх наслідках принесли нещастя додають ще нові. І виходить дивовижа: З одного боку благають Бога, щоб Він був для них ласкавий і добрий, а з другого боку ображають і змушують Бога їх карати. І якжеж тут може Бог

(Докінчення на ст. 7.)

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

РОЙКРАФТ, АЛТА. Посвячення парохіяльного дому й каплиці. 1942 рік приніс українцям поселенцям у околиці Піс Риверу ще один гарний здобуток, а це нову каплицю й парохіяльний дім у Ройкрафт. Хоч уже давніше отці-місіонарі мали тут свій дім, та він не був відповідний на мешкання для них і тому його продали й збудували другий відповідніший.

20-го грудня, о. А. Винник, ЧСВВ. посвятив цей новий дім і каплицю. На цю врочистість прибуло споре число людей з міста й фармів.

Рано о. парох посвятив нові ризи, престіл і кивот, а по Службі Божій довершив посвячення цілого дому. По богослуженню місцеві жінки приготовили перекуску для всіх зібраних гостей. З приводу цього торжества парохіяни з Ройкрафт зложили щирі желання для свого душпастиря. Побажання від усіх висказала пані Олена Равлик і вручила памятковий дарунок.

Отець Винник подякував сердечно за побажання, дарунок і за ту поміч, що її добрі люди в Ройкрафт дають своїй церкві та душпастирям у їхній праці над спасенням душ.

При цій нагоді панна Марія Мулик перевела збірку на Світло, що принесла $3.70.

Всім жертводавцям щира подяка, а о. парохові много літ прожити та тішитись здобутками своеї праці бажають вдячні парохіяни.

ПОДЯКА

Всім добродіям, що зложили свою жертву на будову парохіяльного дому чи на прикрасу престола в каплиці складають свою щиру й прилюдну подяку

ОО. Василіяни на Піс Ривер.

ТОРОНТО, ОНТ. Ювілейне Свято. Золотий ювілей існування Сестер Служебниць ПНДМ. святочно вшанувала укр. катол. парохія Матери Божої Неуст. Помочі в Торонті, в неділю, 13-го грудня. Всеч. о. канонік П. Каменецький відправив торжественну Службу Божу в намірені Згромадження, а опісля панахиду за померших Сестер. Вечером, заходом Рідної Школи, діти під проводом Сестер відіграли гарну штуку п. з. "Люрд". Реферат про початки Згромадження та розвій і значіння праці Сестер на полі церковно-народнім виголосив о. кан. Каменецький. Ювілейний дар у сумі $295 вручено настоятельці Сестрі Матеї.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Пращальний вечірок. Григорій Сакалюк здібний і ідейний провідник діточого хору й Рідної Школи в Веґревил, одержав поклик до війська. З того приводу українці, зорґанізовані при місцевім греко-катол. Парохіяльнім Домі справили йому пращальну несподіванку-вечерок. На цю несподіванку прибули теж о. Н. Когут, о. А. Трух і о. В. Дрібненький з Мондеру.

Дня 23-го грудня діти під проводом Григорія Сакалюка дали гарний концерт, що припав усім до вподоби. Коли концерт закінчився п. Маркович, заповів вечірок. На ньому о. Н. Когут і о. А. Трух зложили п. Сакалюкові признання за його дотеперішню діяльність і побажали йому щасливого повороту по сповненню свого обовязку для вітчини. При кінці перекуски промовив п. С. Сисак. Він висловив ті почування, що з ними приходиться пращати кожному дорогу особу п. Сакалюка й вніс йому "Многоліття." По відспіванню Многоліття промовила зворушено мати Григорія, пані Сакалюк, а також п. доктороза К. Якиміщак, що й вручила від присутніх гарну памятку. У відповідь на це все промовив Григорій Сакалюк дякуючи за докази пошани й любови, а заразом висказуючи свій жаль, що мусить покидати таких добрих приятелів. Потім слідувала свобідна гутірка переплітана колядами, що їх співав хор під проводом здібного й працьовитого диріґента п. Івана Гузіля. Збірка, що її при цій нагоді переведено на "Світло" принесла $5.43.

В. Д.

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Імянини. На св. Николая зібралися діти й внуки та приятелі в домі Николи й Анни Гуменюків, щоб татові й заразом дідуневі зложити побажання з нагоди Імянин. Наперед о. Каменецький промовив та зложив желання, а всі зібрані нашим укр. звичаем заспівали "Многая Літа"! Відтак діти і внуки всі разом відспівали цю прекрасну пісню "О хто хто Николая любить", а найстарша внука в кількох щирих словах побажала дідуневі щастя здоровля й вручила гарний дарунок. Не призабули також і на укр. катол. пресу і зібрали $2.30. З того призначено на "Світло" $1.15.

Другим нехай це стане пригадкою, що не день уродин, а день Імянин обходити е наш прадавний український звичай, який і в Канаді треба задержати, а п. Николаеві і Анні Гуменюкам, желаемо, щоби між добрими дітьми й внуками прожили ще Многі Літа-

Приятель.

ФІЛЯДЕЛФІЯ, ПА., ЗДПА. В четвер, 17. XII. в українській греко-катол. престольнім храмі Непор. Зачаття Пр. Діви Марії, відправилась Архіерейська Служба Божа й відбулось вопрестолення (інтронізація) Преосв. Кир Амвросія Сенишина, ЧСВВ, нового епископа-помічника для діецезії українців-католиків у Злучених Державах Америки. Церква була виповнена вірними та священиками, що прибули з ріжних сторін, щоб бути свідками величного обряду введення нового українського владики в епископську діяльність. Священиків було понад 60. Були теж і представники українських світських орґанізацій. Архіерейську Службу Божу відправив Преосв. Кир Амвросій в сослуженню о. совітника А. Лотовича й о. Гр. Шишковича (з Канади). Діяконували о. В. Андрушків і о. Б. Олесь. Співав хор під управою п. С. Марусевича. Ціла відправа мала надзвичайно торжественний характер. У своїй проповіді Кир Амвросій вказав на Філяделфію як на те місце, що е дуже дороге українцям-католикам, бо з нього почалася розбудова української греко-католицької діецезії і тут е осідок їх епископа. При кінці згадав за многострадальний наш нарід і його боротьбу за волю. Закінчено торжество Многоліттям і піснею "Боже великий..."

Витаючи епископа Амвросія підчас обіду для духовенства Кир Константин Богачевський, епископ ординарій говорив на тему: "Історія Української Церкви — це боротьба віри, що будуе з руйнуючим безвірством."

В суботу 19. XII. 1942 р. відбувся в Українській Галі концерт у честь Кир Амвросія Сенишина. Діти Сиротинця виступили зі співами, деклямаціями й українськими танками. Всі точки віддано надзвичайно гарно й з чуттям. Орхестра проф. Филипа Дубаса повписалась так удачно, що публика була прямо зачарована прекрасним виконанням музичних творів. В третій частині виступив Катредальний Хор ім. Лисенка, під батутою дир. Степана Марусевича і виконав дуже гарно ряд пісень. Вкінці промовив владика Амвросій і щиро подякував молоді за духовний пир та заявив, що перші піоніри можуть спокійно дивитись в будучність українського народу маючи таку гарну й культурну молодь.

В неділю 20. XII. в катедральнім храмі зібралися делеґати й представники українських установ та вірні, до котрих промовив Кир Амвросій. Згадуючи праотця Авраама, Владика сказав, що й зпоміж українського народу багато покидае свою рідну землю та рідню й іде в світ шукати кращої долі. Проповідь зробила на приявних глибоке враження.

В 1. год. пополудні зібралось приблизно 300 представників, делеґатів і гостей на бенкет в місцевім готелі Белвю-Стратфорд. Промовляв ряд визначних бесідників і представників українських громад. Бенкет закінчився щирою подякою епископа Амвросія за шану й побажання, Многоліттям і молитвою.

ПОДЯКА

Я просила Ісуса й Марії ласки й помочі в моїх великих потребах і отримала. З вдячности за це складаю прилюдну подяку в "Світлі" й кличу всіх: прибігайте в своїх потребах з довірям у молитві до Ісуса й Марії, а Вони такі добрі, що Вам певно поможуть. Ісусе й Маріе, будьте моею поміччю завсіди, в життю й смерти!

Ксеня Плекан
Дирборн, Міч.-ЗДПА.

З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ

"Світло" е розрадою. Одна особа з Америки так пише до видавництва: Не маю ні мужа, ні діток ні родини. Осталась круглою сиротою на чужині, як та билина, що по зборі в полі лишилась на межі. Не маю нікого зі свого роду, щоб виговоритися, пожалуватися. Молитва й книжки, які я читаю, а передусім "Світло", ця духовна ґазетка, е лікарством для моеї душі. Бо як рослина потребуе сонця, так і кожна християнська душа потребуе духовного світла, того релігійного корму, щоб не зниділа. Такий корм духовний подають нам монахи отці Чина св. Василія Великого. Каже св. Павло, що жонатий журиться як угодити жінці, а нежонатий як угодити Господу. І як в те сильно вірю; бо коли б ми не мали тих монахів, що посвятились цілі Богу, то хто ж нам голосив би так гарно Божу науку й працював з так великою посвятою? Дай Боже, щоб батьки й матері врозуміли це і щоб посилали своїх синів до ОО. Василіян, щоб вони там виховувались на добрих проповідників Божого слова й провідників свого народу!

І. Б. передплатниця "Світла"

ПРИЙНЯЛИ НОВИЙ КАЛЕНДАР

Істерн Обзервер з 20. XII. 1942 р. подав, що дві греко-католицькі парохії з діецезії Преосв. Такача, а саме парохія св. ап. Петра й Павла в Ірі, Па., і св. Михаїла в Плезант Ситі, Огайо, приняли календар нового стилю і святкували цьогорічне Різдво Христове 25-го грудня, 1942 р. Причина зміни е та, що на 7. січня чоловіки мусять бути в роботі, а діти в школі й тому таке велике свято майже неможливо гідно відсвяткувати. **М у д р о з р о б и л и.** Так повинні робити всюди наші парохії в Америці й Канаді, якщо хочуть, щоб вони й їхні діти без перешкоди могли велике свято Різдва Христового гідно святкувати й легше зберігати свої прадідні святочні звичаї.

ЗАМІТКИ

(Докінчення зі ст. 6.)

вислухати людську молитву? Коли дивитись так на людське поступовання, а головно на політику тих, що кермують народами, то приходить на думку, що вони навіть таку святу річ як молитва вживають лиш для пропаґанди для своїх военних цілей і що молитва многих — це тільки молитва новітних фарисеїв. Бог е великий, святий і справедливий. Його годі ошукати; можна лише себе ошукати й одурити. Якщо нашу молитву мае вислухати Бог, то треба з молитвою лучити поправу свого життя, а тоді молитва нашого серця принесе бажаний мир і щастя в світі.

ПРИГАДКИ

3. І. Неділя перед Просвіч. Малахії прор. Предпразн. Богоявл. Глас 7. Єв. утр. воскр. 10. Служба Божа Ів. Золот. Троп. воскр. і Предпр. Слава конд. воскр. І нині Предпразн. Прокім. Ап. Єв. і Прич. неділі перед Просв. Ап. зач. 298. Єв. Марка зач. 1. Слідує седмици 32.

6. І. Середа. Богоявлення Господне. Повечеря вел. з литією. На утр. ев. Марка зач. 2. Служба Божа Ів. Золот. Антифони празн. Єлици. Ап. зач. 302. Єв. Мат. зач. 6. Задост. празн. Замісць "Да ісполняться" і "Буди імя Госп." співаємо "Всяческая" аж до віддання празн. По заамвонній молитві Водосвяття.

10. І. Неділя по Просвіч. Св. Григорія Нис. Попразд. Богоявл. Гл. 8. Єв. утр. воскр. 11. На Сл. Божій троп. воскр. і празн. Слава конд. воскр. І нині празн. Прокімен, Ап. Єв. Неділі по Просвіч. Ап. зач. 224. Єв. Мат. зач. 8. Задост. празн. Причастен: Хваліте й Явися... Слідує седмиця 29.

17. І. Неділя 29 по Сош. † Антонія Вел. Глас 1. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Божій троп. воскр. і Антонія, конд. воскр. Сл. конд. Антонія, І нині В молитвах неусипающую... Прок. Ап. Єв. і Причастен воскр. і Свят. Ап. зач. 257 і 333. Єв. Луки зач. 85 і 24.

Піст у навечеря Богоявлення, 5 січня, у вівторок.

Загальниця до Богоявлення крім навечеря Богоявлення.

Заборонений час на танці до Богоявлення і кожна пятниця в тижні.

1. І. Новий Рік. Новорічні побажання. **Імянини** Преосв. Кир Василія Ладики, ЧСВВ.

По Йордані парох відвідує своїх парохіян зі свяченою водою.

Місячне намірення: Щоб Серце Христове зволило вислухати загальні й окремі наміри Святішого Отця.

Місійне намірення: За поганську молодь, що ніколи не чула про Христа.

Відміни місяця: Нів 6. 1. — Перша кватира 13. 1.

Коли й де-будуть відправи?

СІЧЕНЬ

7. І. Різдво Христове —
Редвей
Стрий.

8. І. Собор Пр. Б. Йосифа —
Редвотер,
Спедден.

9. І. Стефана. —
Куквил
Сокаль.

10. І. Н. по Різдві —
Елдорена
Вильна. (річні парохіяльні збори).

14. І. Новий Рік. —
Белліс,
Айрон Ривер
Смокі Лейк в. Онуфрія (По Сл. Божій водосвяття).

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

5. І. Навечеря Богоявл. (н.ст.)
Калмар, год. 10.
Коперник, год. 10.

6. Богоявлення (н. ст.) —
Коперник, Ледук.

7. І. Різдво ГНІХ. —
Равнд Гил, Торсбі, Торгилд.

8. І. Собор Пр. Богородиці —
Гей Лейк, Карвел, Егремонт.

9. І. Св. Стефана —
Вох, Парк Корт, Голден (на фармах).

10. І. Неділя —
Федора, Вайлдвуд, Голден (місто)

14. І. Новий Рік. —
Чергил, Таватінав.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

5. І. Навеч. Богоявл. (н. ст.)—
Гиллярд, св. Івана, год. 8.

6. І. Богоявлення —
Київ, Скаро,
Восток св. Николая, год. 6.
Чипмен, год. 10,
Борщів.

7. І. Різдво ГНІХ. —
Лішор
Спас, коло Мондеру, год. 8 рано
Плейн Лейк
Восток Івасюки, год. 6 рано
Ренфурлі

8. І. Собор Пр. Богородиці —
Делф
Іннісфрі, Рожд. Матери Б.
Краків

9. І. Св. Стефана —
Пено, Іннісфрі Ч. Хреста.

10. І. Неділя —
Вегревил
Сейнт Павл

14. І. Новий Рік —
Айрон Ривер.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **В канадійській** армії, тих що до неї вступили добровільно чи примусово, є тепер 720,000 осіб.

— **В Канаді** від 21. XII. м. р. введено пайкування масла. На кожну особу припадає пів фунта масла на тиждень.

— **Британські** війська під командою ґенерала Вейвила почали з Індій наступ на Бурму й пішли вперед яких 60 миль. Японці часто скидають бомби на Калькуту в Індіях.

— **До французької** пристані в західній Африці, Дакару прибули американські війська.

— **Пер Ляваль**, голова французького уряду отримав нове домагання від Гітлера, а це щоб Франція виставила армію з 250,000 вояків, яка мала б боротися на всіх фронтах по стороні Німеччини.

— **Совети** розвинули на полудні велику офензиву, що має за ціль здобути Ростів і таким чином ухопити в засідку німецьку армію з мільйона вояків, що находиться на Кавказі й біля Сталінграду. Червона армія поступає вперед й загрозила важний залізничий узол Мілерово та доходить до границь України. Німці мають великі втрати в людях і воєнних матеріялах.

— **Китайці** спинюють наступ японських сил на китайську провінцію Юнан, а американські летуни помагають їм наletами на Лявшо, в східній частині Бурми, де находиться знамените летунське поле.

— **В Лібії** німецькі війська відступають далі, а алиянти ідуть уперед і зайняли місцевість Сирте. Скорі наступи спинюють міни, що їх всюди густо залишує втікаючий ворог.

— **Серед** повстанчих військ Югославії розпочалась кривава міжусобиця. Її спричинила комуністична Росія. Вона створила там "партизанів", котрими керують комуністи й ті партизани поборюють армію ґен. Міхайловича, що є проти комуністів. У висліді між тими двома групами ведеться кривава боротьба, з якої користають німці й італійці.

— **У навечеря** Різдва Христового, 24-го грудня французький атентатчик застрілив адмірала Дарляна, коли він входив до свого офісу в Альжирі, в північній Африці. Дарлян був головою французького уряду на північну Африку.

Вбийника зловили й французький воєнний суд засудив його на смерть і до 48 годин його розстріляно. Однак його імени не оповіщено з воєнних оглядів. Новим головою французького уряду в Африці став ґенерал Генрі Жіро, командант французьких військ у північній Африці.

— **З приводу** свят Різдва Христового промовив до народів Британської Імперії король Юрій VI. Король представив значіння й важність імперії і сказав, що 40 місяців тяжкої війни навчили нас, як разом працювати для перемоги й додав, що ми мусимо разом триматися по війні, щоб збудувати щасливу будуччину.

В ці різдвяні свята бракує нам багато з тих милих річей, що ми їх звикли мати від дитинства. Нема також при нас декого з тих, що нам найближчі й найдорожчі. Все ж таки ці свята викликують у нас вдяку для Всевишнього за його великі ласки й зроджують надію на поворот мира й доброї волі на землі.

Найновіші побіди, що їх виграли Обєднані Держави, дають мені змогу цього Різдва промовити зі сильною вірою в будуччину, хоч перед нами стоїть ще тяжка боротьба — сказав король.

Складаючи побажання всім, що стоять на боєвих фронтах, раненим, полоненим, тим що працюють у фабриках і на полю, союзним народам і їх провідникам та скитальцям, король так закінчив: "Вітаймо отже будуччину в дусі братерства й таким зробім світ, щоб у ньому, з ласки Бога, могли всі жити разом зі собою в справедливости й в мирі."

— **Недавно** тому в Бостоні, в Америці, в забавовім клюбі згоріло 493 особі, а 12. грудня, м. р. у Ст. Джанс, у Новій Фунляндії, в часі танців вибух огонь і згоріло 104 особі. З того бачимо, що дуже часто тоді, як людина того найменше сподіється приходить смерть і її забирає з цього світу. Будьмо отже все готові на смерть! Чиста совість, вільна від гріху, життя в ласці Божій — це найконечніше приготовання на добру смерть. У випадку ненадійної смерти, вмираючий повинен найперше звернути своє старання, щоб розбудити в собі совершенний жаль і ним забезпечити свою душу на щасливу вічність. А щоб це легко могло прийти в останній хвилині життя, то вже за життя повинен кожний навчитись і часто практикувати збуджування в собі совершенного жалю за свої гріхи, особливо при вечірній молитві кожного дня.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Іван Гриценко, Амстердам, Саск. ... $2.00
К. Рибник, Честер, Па. ЗД. ПА. Різдвяний дарунок 1.00
Михайло Маляр, Ґримсбі, Онт. ... 2.80
Зі збірки в домі Николая Гуменюка, з нагоди імянин. Плейн Лейк, Алта. 1.15
Іван Гілевич, Кендіяк, Саск. ... 1.00
Анастазія Засійбіда, Вегревил, Алта. ... 1.00
Стефан Миськів, Моркемб, Алта. ... 1.00
Збірка з нагоди посвячення парохіяльного дому в Ройкрафт, Алта. ... 3.70
І. М. Гевко, Мондер, Алта. Різдвяний дарунок ... .50
Марія Сацьків, Мирнам, Алта. ... 1.00
Стефан Костюк, Венкувер, Б. К. ... 1.50
Марія Корчинська, Мондер, Алта. ... 5.00
С. Сисак, Веґревил, Алта. 1.00
О. Й. Татервак, Дервент, Алта. ... 1.00
Йосиф Білик, Мондер, Алта. Різдвяний дарунок .. 1.00
Лука Хміляр, Мондер, Алта. Різдвяний дар ... 1.00
Стефан Батюк, Мондер, Алта. Різдвяний дар .. .50
Йосиф Чернявський, Едмонтон, Алта. Різдв. дар 1.00
Григорій Мальований, Стар, Алта. Різдвяний дар .. 1.00
Марія Н. Мальована, Стар, Алта. ... 1.00
Н. Кашуба, Лемонт, Алта. Різдвяний дар ... 1.00
Збірка на пращальнім вечірку для п. Гр. Сакалюка в Веґревил, Алта. ... 5.43
Теодор Ваґула, Стейтен Айленд, Ню Йорк, ЗДПА. 3.00
Катерина Сорока, Етелберт, Ман. ... 1.00
В. Сич. Гей Лейк, Алта. Різдвяний дар. ... 2.00
Василь Осадчук, Ґорґем, Н. Дак. ЗДПА. ... 1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:- *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Рік VI. Ч. (113) 2. 15-го січня, 1943.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Jan. 15th 1943. Vol. VI. No. (113), 2.

МОЛИСЯ, ТРУДИСЯ Й ДО НЕБА ПРЯМУЙ!

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Папа Пій XII.** зволив дати окремий відпуст для всіх, що є жертвами повітряних нападів. Кожний з них, коли проказже цю коротку молитовку: "Ісусе, помилуй мене!", може доступити повного відпусту, навіть як би не приступив до св. Тайн. Молитовку можна сказати в якій будь мові, однак треба при тім мати совершенний жаль за гріхи. Відпусту можна доступити лише підчас самого бомбардування. Цей особливий відпуст даний лише на час тревання війни і проголошений декретом св. Пенітенціярії з 19. XII 1942 р.

— **В Лондоні** ворожі бомби знищили, або сильно ушкодили одну третину зо 150 католицьких церков.

— **Священна** Пенітенціярія своїм декретом пригадала знову духовенству й вірним, що відпуст повний, що його можна доступити за цілування хрестика з розпяттям, наділеного відпустом повним "тільки разів скільки" так треба розуміти, що можна доступити відпусту повного тільки тоді, коли хто знайшовшися у випадку смерти такий посвячений хрестик поцілує, хоч би він і не був його, або бодай його в який будь спосіб діткнеться. До зискання цього відпусту треба виповнити приписані умовини з дня 10. червня 1914 р. і 23 червня 1929 р. Вони є такі: Сповідь, св. Причастя, а в разі неможливости їх приняти, щоб принаймні зі сокрушеним серцем призвати побожно імя Ісуса, якщо можливо устами, а як неможливо, то бодай серцем і терпеливо приняти з рук Господа смерть як кару за гріх.

Мильним є отже погляд, що можна зискати повний відпуст за кожний раз скільки разів поцілується хрестик, що на нього надано відпуст "тільки разів скільки."

— **Світовий** Євангельський Союз, а за ним і другі некатолики пустили між людей брехливі вісти, що в Еспанії панує релігійна нетерпимість, що там жінок приловлених на читанню біблії вязнять і обстригають їм волосся та що в Мадриді 100,000 примірників св. Письма спалено, а також і те, що Папський Нунцій піддержує замикання некатолицьких молитовень. Ці ложні обвинувачення опрокинула еспанська амбасада в Лондоні й зложила заяву, що в Еспанії панує свобода прилюдного культу для некатоликів і протестантів не переслідується.

— **В Гаїті**, декретом президента проголошено свято Непорочного Зачаття Пр. Діви дня 8 грудня державним святом призначеним на щорічне звеличування Матери Божої Неустаючої Помочі.

— **Португальський** уряд у всіх своїх кольоніяльних посілостях у Індії завів у початкових школах навчання релігії.

— **По спільних** нарадах, на яких предсідником був Ем. Кардинал Сантіяго Луїс Копелльо, архієпископ Буенос Айрес і примат Аргентини, аргентинська католицька ерархія, 7 архіепископів і 15 епископів підписали спільний пастирський лист, у якому осуджується новочасні блуди. В тому листі кажуть епископи, що лібералізм веде народи до ослаблення й анархії через надуживання свободи. Соціялізм і комунізм є запереченням всіх догм і моралі християнства. Тоталітаризм у всіх видах забирає людині дуже важне й велике її добро, особисту свободу, а матеріялістичний расизм заперечує ввесь духовний лад.

— **Канадійський** Департамент Публичної Інформації ствердив смерть з рук японців Преосв. Ів. Алертса, Апостольського Вікарія Голяндської Нової Ґвінеї і 7-ох місіонарів на острові Каі.

— **100 монахинь** з 12 конвентів в околиці Мільвокі ЗДПА подарувало по одному пайнтові крови для Червоного Хреста. Так вони показали свою християнську любов до ближнього.

— **В Ню-Йорку** буря прилюдного протесту повстала проти пляну Ради Здоровля, щоб давати виклади про "полову гиґієну" і венеричні недуги в чотирох публичних вищих школах. Др. Вінкентій П. Маззоля, визначний лікарський авторитет у Брукліні у свойому листі до мейора Ля Ґвардії осудив цей плян як зелене світло, що веде до проституції, нещасливий експеримент на молоді й як нездорову піджогу цікавости для шкільних дітей. Часопис "Католицькі Вісти" закликає католицьких родичів, щоб не пускали своїх дітей на того рода виклади, а "Бруклин Теблет" каже, що ті, що щиро бажають усунути лихо венеричних недуг, повинні співпрацювати з релігійними чинниками міста, які виховують молодь у тому переконанні, що найглибшим пятном, що його витискає гріх є не недуга, а страта Божої приязни.

— **Св. Конгрегація** Обрядів видала декрет, що дозволяє на ведення справи беатифікації Марії Кльотильди, дочки Віктора Емануїла II. Марія Кльотильда провела свої молоді літа на дворі Наполеона III., опісля жила на вигнанні в Швайцарії, а в 1871 р. стала монахинею - терціяркою Домініканського Чину й прибрала собі імя Марії Катерини від Пресв. Серця. Відзначалася великою святістю життя.

СВЯТА РОДИНА МОЛИТЬСЯ

Як гарною й як милою Богові є та родина що молиться! Таку родину Господь благословляє й добром наділяє. В молитві кожне з родини знаходить все свіжі сили, потіху й ободрення до належного сповнення своїх завдань. Свята Родина в Назареті часто й побожно молилась. Наслідуймо її! Молімось рано й вечером, перед їдою й по їді! Молімось у будні й в неділі та свята! За прикладом св. Родини молімось набожно дома й в церкві! І коли так будемо робити, тоді самі досвідчимо й побачимо скільки ясного проміння щастя прийде з молитвою до наших душ і наших домів.

ЗІЗД БРАТСТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ АЛБЕРТИ
відбудеться
30 і 31-го січня, 1943.
В ЕДМОНТОНІ, АЛТА.
Приїзджайте, а багато скористаєте!

Суспільне місце жінки

В нинішних часах досить безпечно, а навіть модно, є говорити, що жінка не повинна обмежувати своїх обовязків лише до "кухні, хати і колиски", а повинна брати участь в усіх суспільних ділянках, на рівні з чоловіками. Так говорять поступові люди. Зате твердження, що жінка не повинна ставати до конкуренційних перегонів на рівні з чоловіком в промислі, ріжних професіях, в політиці — булоб ризиковно. Таке твердження дуже легко моглоб викликати тавро реакціонера, заскорузлого консерватиста, а навіть чого гіршого.

Фактично те питання не таке просте, як дехто старається його змалювати. Певно, що не можна жінки дёржати лише "в кухні, хаті і колисці". Але з другого боку, на "кухню, хату і колиску" не треба дивитись з такою погордою, як це дехто робить. Бо вести належно "кухню, хату і колиску" далеко тяжче, ніж працювати біля якої небудь машини в фабриці; навіть тяжче, ніж бути якоюсь пересічною професіоналісткою, чи успішною бизнесменкою. Певно, що бути ледачою куховаркою, чи господинею дому, чи матірю-виховницею, це легка задача. Але бути доброю, то це дійсно дуже важке завдання, в якім треба виявити багато хисту, такту, мистецького смаку, глибокого знання людської душі, а також знання складної щоденної економії.

Коли ходить про кухню, то жінка має в ній дуже важні і складні завдання, котрі потребують глибокого знання справи. Вона має прокормити родину, дати їй подостатком належного харчу, а також серед належного приємного хатно-мистецького окруження. Томи книжок нині знавці пишуть, як треба кормити дитину, які живини, мінерали, та кальорії давати їй, щоб вона була здорова. Як приготовляти харч, щоб він не тратив своїх внутрішних поживних сил, а при тім, щоб був смачний для піднебіння. Це не легка річ бути доброю куховаркою. Це дуже складна річ і дуже шкода, що те слово "куховарка" в очах суспільности нині таке здеградоване. В руках куховарки спочиває одна з найважніших функцій людей: матеріяльний корм і здоровля нашого тіла.

Також не така легка штука бути доброю господинею в хаті. Завдання доброї господині є якслід вдержувати дім, його чистоту, його красоту, його душевний настрій, його товариські звязки з іншими людьми, його престіж. Щоб гарно причепурити дім потрібно глибокого мистецького смаку. На ці теми також знавці пишуть нині томи книжок, а навіть вищі навчальні інституції вдержують спеціяльні курси для тої цілі. Велика штука є вдержати дім у гарному душевному настрою, себто зробити з нього приємне прибіжище для всіх членів родини. Партацька господиня тої штуки не потрапить. Вона зробить з даного дому пекло, з якого всі хочуть втікати. Правда, інколи господар дому чимало причиняється до того, щоб зробити з власної хати проклятий барліг, в котрий з конечности треба приходити на ніч, щоб переночувати, але з котрого всі ранком втікають і залишаються поза домом так довго, доки можуть. Та мова тут про господинь дому, а не про господарів. В дуже багатьох випадках господині дому, коли є в них подостатком такту, знаня людської душі і терпеливости, таки переможуть тих, що псують настрій в дома і зроблять з того дому приємний затишний куток, до котрого всіх тягне, бо приємно і радісно в ньому бути. Такий настрій вдома створити — це далеко тяжке і більш скомпліковане завдання, ніж виробити в фабриці чимало частин на машині, чи осягнути якийсь ступінь у професії, або бизнесі.

Добра господиня повинна вміти якслід вдержувати добрі звязки з ріжними сусідами, знакомими, членами дальшої родини, та збудувати належний престіж дому. Це не така легка справа, як дехто собі уявляє. Добрі господині все плянують, укладають, вдержують точний список своїх знакомих, занотовують кожний товариський випадок. Вони нічого не лишають сліпому припадкови, на порив хвилі. У висліді вони здобувають для свойого дому належний престіж і пошану.

Вкінці найголовнішим завданням доброї жінки є та згірдлива "колиска" і "пелюшки." Коли добре обзнакомитись з вихованням дітей і якслід усвідомити собі той величезний вплив, який на чоловіка витискає в його перших роках життя мама, то щойно тоді можна собі уявити, яке це важке і глибоке завдання — "колиска і пелюшки". На ту тему виховники і педагоги також написали томи книжок. І коли відносно дуже малий відсоток матерей має змогу запізнатись бодай з деякими томами тих книжок, то проте ті матері мусять мати вроджений талан, вроджену глибоку інтелігенцію, щоб виховати своїх дітей на добрих громадян, корисних для суспільности, а також для себе самих і для найближчого окруження. Фактично ціла доля нації спочиває в руках матерей і то не тих, що кандидують на посолок до законодатних чинників чи на якісь високі суспільні становища, лише тих, що працюють при "колисці і пелюшках", себто тих, що виховують молоді покоління. Вони можуть виховати опирів і братолюбів, кровожадних звірів і миролюбців-гуманістів, лінюхів і пильних працівників; ідеалістів-патріотів і матеріялістів черево-любів.

Дійсно, велика шкода, що деякі так звані "поступові" кола так спростачують ті дотеперішні завдання жінок. Вони ніби боряться за "рівність жіночих прав", а фактично вони стягають дотеперішні почесні і складні жіночі обовязки в долину, старачючись їх висміяти і зогидити в очах самих жінок.

Певно, що жінки повинні цікавитись також загально суспільними справами, а навіть певний відсоток повинен встрявати в політику, промисл, професії, бизнес. Нерозумно виступати проти тих жінок, що бажають змагатись в житті на тих самих ділянках, на котрих працюють чоловіки. Зате дуже нерозумно і шкідливо є згірдливо висловлюватись про ті дотеперішні величезні і відповідальні завдання, котрі виконували жінки і, загалом, називати їх чимсь меншевартним. В такім поступованні навіть нема змислу. Бо як можна чванитись університетським курсом дієтетики, а водночас сміятись з тої господині, що ту дієтетику вміє приноровляти в практичнім житті? Як можна чванитись якимсь мистецькими студіями, не оцінюючи якслід мистецтва в данному домі? Як можна чванитись теоретичною наукою медицини, висміваючи тих матерей, що вміють практично виховувати в здоровлю своїх дітей? Як можна чванитись педагогією, не оцінюючи матерей, що з глибоким вмінням вирізблюють характер дітей? Як можна чванитись економічними, чи бизнесовими науками, не оцінюючи тої жінки-економістки, що щодня з великим хистом розвязує ріжні економічні питання, відносно малими засобами задоволяє всі потреби своєї родини, і уживаючи науково-фінансової фрази, зрівноважує родинни буджет?

В обороні своїх дотеперішних обовязків повинні станути в першу чергу таки самі жінки. Вони повинні натаврувати всіх тих фальшивих "оборонців" жіноцтва, що згірдливо висказуються про дотеперішні традиційні жіночі обовязки, та кажуть, що правдиві заслуги для культури і цивілізації жінки покладуть щойно тоді, коли зачнуть працювати на тих ділянках, на котрих чоловіки працюють. Жінки вже поклали велитенські заслуги на шляху поступу людського духа. Можливо, що колиб хто глибше проаналізував причини того поступу, то переконався б, що до тих речей, що дійсно гарні і взнеслі, причинились більше жінки, працюючі біля "кухні, хати і колиски", ніж зарозумілі чоловіки, будуючі фабрики, кермуючі міліонами людей і влаштовуючі міліонові масакри.

(Свобода, ч. 243).

— **Якщо розеднання** є ділом людським, так знову поєднання є понад усе ділом Божим— так сказав Еміненція Кардинал Евген Тісеран, секретар Св. Конгрегації для Східньої Церкви у своїм листі завзиваючи до масової участи в Осьмоднівці Одности Церков, що припадає на час від 18-25 січня. Саме говорення й дискусії не усунуть тих упереджень і непорозумінь що втримують розеднання в християнстві, а зокрема що спинюють обєднання з Апостольським Престолом східніх схизматиків. Щоб побороти всякі труднощі, що наросли й нагромадились віками, треба особливої Божої ласки. І тої ласки просім у Господа для сучасного християнства в часі цієї всесвітної осьмоднівки молитов за церковну єдність, що припадає в цім місяці січні. Молімся і жертвуймо свої добрі діла й терпіння ось так:

18-го січня: За поворот овечок, що не належуть до одного стада св. католицької Церкви.

19-го січня: За зединення грецьких схизматиків зі св. католицькою Церквою.

20-го січня: Щоб англікани признали над собою власть Христового Намісника, Папи Римського.

21-го січня: За навернення лютеран і всіх других протестантських сект у Европі до католицької Церкви.

22-го січня: За навернення всіх не-католиків у Америці до правдивої Христової Церкви.

23-го січня: За поворот до церковної одности всіх словянських народів.

24-го січня: За навернення жидівського народу до католицької Церкви.

25-го січня: За навернення всього поганського світу до єдиноспасительної католицької Церкви.

ПОДЯКА ВІД ВИДАВНИЦТВА

З нагоди Різдвяних Свят і Нового Року багато читачів і приятелів "Світла" зложило нам свої гарні й щирі побажання й різдвяний дар, а деякі то ще й приєднали нових передплатників. Ми дуже цінимо собі цю прихильність і вона додає нам нових сил і охоти до праці. У відповідь на ту зичливість складаємо усім і кожному з окрема свою сердечну подяку. Хай предобрий Бог благословить усіх, що нам помагають у нашій видавничій праці й нагородить стократно. Ми маємо сильну надію, що наші приятелі будуть нам далі помагати своїми щедрими жертвами, щоби наше видавництво скріпити й поліпшити, аби воно ще краще чим досі могло служити душевному добру українського народу.

Видавці "Світла."

ПРИВІТ УКРАЇНСЬКІЙ РОДИНІ

Привіт свій щирий Тобі я шлю
Українська Родино,
І дар сердечний в жертві несу
Ти, моя Україно!

А дар мій, люба, це святий клич
До обнови народу,
Щоб цвила в усіх любов свята
До віри й свого роду!

Як високо наш стяг піднесуть
Українські Родини,
Як труд і посвяту віддадуть
Для Церкви й України —

То тоді прийде великий час,
Що минуть дні недолі,
І заживеш, родино моя,
Знов щаслива на волі.

Евген Березинський
Ню-Йорк, Н. Й. ЗДПА.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

РЕЛІГІЯ

Релігія має бути не тільки в душі людини, але й проявлятись на зовні зверхнім богопочитанням; релігія також не є справою чисто приватною; вона є справою збірною, громадською й суспільною.

Релігія має багато ворогів. Одні з них, як пр. большевики, так її не терплять, що намагаються усунути релігію не тільки зі збірного, прилюдного життя, але ще й зі серця кожної людини та хочуть, щоб усе було безрелігійне й безбожне. Другі вороги є більш поміркованi й вважають релігію за справу чисто приватну й особисту кожного й є противні тому, щоб релігія мала вплив на родину й громадське чи державне життя. Є ще на світі й такі люди, що признають Бога й релігію, але виступають проти зовнішнього богопочитання ріжними зверхніми обрядами. Вони кажуть, що Бога треба почитати тільки духом, а всякий зовнішний релігійний культ відкидають та його висміюють. Дехто з них покликується навіть на слова Христові: "Та йде година й тепер є, коли правдиві поклонники будуть покланятися Вітцеві духом і правдою, бо й Отець таких шукає, що йому покланяються. Духом є Бог, а ті, що покланяються йому, повинні духом і правдою покланятися." (Ів. 4:24).

Щоб виказати нестійність і помилковість становища повних безбожників то треба б їм навести численні й переконуючі докази на існування Бога. Це ми зробимо колись пізніше. А тут даємо докази тим другим ворогам, що виступають проти зовнішного й збірного релігійного культу.

Бога треба почитати також зовнішно.

1. Доказ: Людина не є чисто духовою істотою; вона складається з душі й тіла. І Бог є творцем, вседержителем і повним володарем цілої людини, не тільки її душі, але й **тіла**. Також Бог дає нам свої добра й для духа й для тіла. І тому сам розум каже нам, що слушність, справедливість і лад цього вимагають, щоб людина свою зависимість від Бога признавала свідомо не тільки своїм духом, але також її виявляла на зверх своїм тілом і зверхніми, змисловими знаками, це значить зовнішним культом, обрядами.

2. Доказ. Вже давні греки завважили, що людина є найдоскональшим твором на цьому світі й в якійсь мірі містить у собі всі досконалости цього видимого, великого світа (макрокозмосу) й тому слушно сказали, що людина є малим світом (мікрокозмос). Людина також є одинокою з безлічі земних творів, що є свідомою й свобідною істотою. З цього її верховного становища в видимому світі слідує, що вона є володарем всього видимого сотворіння і наче природним священиком, якому припадає і гідність і обовязок в імени не лиш своїм, але й всіх жиючих творінь світу Богові віддавати честь, хвалу, почитання. А це своє велике й почесне завдання може найкраще виконати тільки тоді, як буде почитати Бога культом також зовнішним, душею й тілом, вживаючи при тому ріжних змислових знаків, обрядів.

3. Доказ. Культ зовнішний є потрібний до вираження й підтримання внутрішнього культу душі.

а) Душа й тіло в людині є так тісно злучені зі собою в одну органічну цілість, що внутрішні почування душі, головно коли вони є сильніші й глибші, зовсім природно й самочинно обявляються на зовні в виразі лиця, в погляді, рухах і цілій поставі. Візьмімо пр. під увагу взаїмні почування пошани між родичами й дітьми, або жаль по страті дорогої особи.

Якщо отже людина направду й щиро шанує й любить Бога, то з природної конечности вона це виразить на зовні в словах, рухах і цілім уложенню тіла, бо відповідна зовнішна маніфестація видимими знаками внутрішних почувань є природним доповненням і завершенням внутрішнього релігійного життя.

б) Вже сам досвід показує, що зовнішність має великий вплив на відповідні внутрішні почування людини й їх вжето викликує, вжето скріпляє пр. спів, обряди, декорації і т. д. А знову навпаки, коли зовнішні знаки, обряди усувати й їх нехтувати, то тоді й внутрішні почування слабнуть, а навіть зовсім зникають. А тому, що людина має обовязок піддержувати й розвивати в собі внутрішні релігійні почування відповідними середниками, то вона тим самим є також обовязана виконувати зовнішні акти богопочитання.

Цієї правди ніяк не захитують повище наведені Христові слова, коли їх взяти не вирвано, самі в собі, а так як вони були сказані, в звязку з текстом. Ними Христос хотів сказати нам тільки те: а) що справжне почитання Бога має бути **духом, тобто не виключно й одиноко зовнішне** та звязане з даним місцем, а мусить бути **передовсім внутрішне** й походити з душі та що його можна віддавати Богові на кожному місці. А це чейже не виключає зовнішного культу. Щобільше навіть зовнішне почитання тілом можна сказати що воно є почитання духом, як воно є виплином духа й спрямоване до піддержання внутрішних почувань духа;

б) що почитання має бути **правдою**, тобто вже не в прообразах і тіни, як це бувало в Старому Завіті. Як перед дійсністю й правдою уступає тінь так і перед справжнім богопочитанням, що його ввів Христос новозавітньою жертвою мусять уступити старозавітні жертви, якщо богопочитання має бути Богові миле й гідне приняття.

Богові належиться почитання збірне.

1. Доказ. Г. Бог є творцем не тільки одиниць але й людських збірнот через те, що дав людині таку природу й нахил, щоб вона жила в товаристві й вложив у серця людей закони, що є конечні до вдержання організаційного життя. Бог своїм провидінням дбає про збірне життя й його обдаровує своїми ласками й добродійствами. Берімо так родину! Г. Бог, що сотворив людину, Він оснував також і родину. Він дав у серці родичів любов до дітей і правом природи приказав їм займитись їх удержанням і вихованням. Його право природи зобовязало рівнож і дітей, щоб своїх родичів шанували, слухали й любили. Від Бога родина бере свою святість, трівкість і силу потрібну до виповнення свого великого й важного завдання. Все чим є й що має родина завдячує Богові. Звідси слідує, що родина повинна признати свою залежність від Бога й всі її члени повинні цю зависимість від Бога виявляти на зовні та виконувати совісно свої обовязки супроти Бога. І лиш тоді, коли родина віддасть Богові, що Боже, вона буде сильна, здорова й виховає суспільности пожиточних членів.

Господь Бог є також творцем держави. Він сотворив людину серед таких обставин, що сама поміч родини показується її невистарчальна, щоб вона гідно видосконалилась і захоронила себе перед преріжними небезпеками. І тому люди одні з другими мусять лучитись у великий гурт, громади, держави для свого загального добра. Г. Бог дає людині склонність до спільного організаційного життя, а одночасно створює відповідні умовини, щоб те організаційне життя могло заіснувати й вдержатись та сповнити своє завдання. В тій цілі дає зверхникам потрібний авторитет і власть розказувати й рядити, а підвладних зобовязує слухати правну владу й грозить карою за спротив. Він отже є найвищим володарем кожної державної спільноти.

Тому то також держави є обовязані визнавати релігію й признавати над собою владу Бога як найвищого свого творця й володаря та Йому віддавати почитання, подяку й винагородження. Глибоко й красно це виложив Папа Лев XIII. в своїм окружнім письмі про християнський устрій держав з дня 1. XI. 1885 р. (Іммортале Деі). Папа в одному місці каже так: "Природа й розум, що приказують одиницям свято й релігійно Бога почитати, бо в Його властими є й від Нього походимо й до Нього повернути маємо, зобовязує тим самим законом і горожанську спільноту. Бо люди спільним товариством злучені, не менше є в власти Бога чим поодинокі: то ж від суспільности не менша як від поодиноких людей належиться подяка Богові за те, що її створив, своєю волею держить і з доброти якого вона незчисленні добра отримала, в які багатіє. Длятого, як нікому не вільно занедбувати своїх обовязків супроти Бога... так само державі без поповнення злочину не можуть поводитися так як би Бога зовсім не було; або недбати за релігію наче за річ чужу й зовсім безпожиточну."

2 Доказ: Щоб держава могла втриматись конечною є річчю, щоб горожани слухали влади й придержувались її законів та розпорядків і щоб прилюдне життя було чесне. А до того конечно потрібна релігія.

а) Люди, що зі своєї природи є склонні до независимости, часто нехтують закони й опираються волі своїх зверхників, а слухають хіба тоді, коли до того їх склонюють могутні спонуки. А якраз наймогутнішу спонуку до послуху й карности дає релігія, що навчає, що всяка правна влада походить від Бога, що хоче, щоб усе й усюди панував лад й тому дає зверхникам авторитет приказувати, а підданих зобовязує слухати, щоб так могла суспільність сповнити належно своє завдання й осягнути ціль до якої повстала й існує. Коли усунути релігію, так тоді останеться хіба лиш страх перед карою. Та ця спонука є дуже часто невистарчальна й безуспішна, бо многим здається, що їм удасться і закони нехтувати й втекти перед карою. І з того виходить таке, що де нема релігії, там закони поволі тратять свою силу а вслід за тим валиться публичний лад.

б) Також і чесність у прилюдному житті не вдержиться довго там, де усунеться релігію. Бо де нема Божого страху, пошани Божих прав, де знехтовано авторитет зверхників, де є дана воля людським пристрастям, там очевидно мусить прийти до замішання, перевороту, тиранії й нещастя. Це стверджує історія і досвід. Пригадаймо собі лиш страшні часи французької революції, коли в Франції релігію скасовано, або в новіших часах большевицьку революцію в Росії й Еспанії.

Так отже для загального добра горожан і самої держави релігія є конечна й тому держава має обовязок релігію визнавати й її підтримувати в народі.

Якщо обовязком держави є підтримувати гарні й знеслі зусилля своїх підданих, пр. для піднесення просвіти, для забезпеки майна, чести й життя горожан, то тим більший є обовязок держави підтримувати релігійне життя і боронити його перед ворогами. Чейже релігія є більше добро людства як майно, освіта, а навіть саме життя. Тому то сказав Ксенофон: Міста й народи, що були найбільш релігійні, завжди були найсильніші.

З огляду на те, що релігія є конечна для одиниць, родин і держави й є найбільшим їх скарбом, то з того виходить такий висновок, що всякий, що виступає проти релігії, він не тільки що поступає неро-

(Докінчення на ст. 7.)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ СИЛЬВЕСТЕР

Св. Сильвестер був папа римський. Зчерги був він 33-тий Христовий Намісник. Управляв він саме тоді Христовою Церквою, коли цісар Константин володів римською державою й у 313 році позволив визнавати вільно Христову віру.

Св. Сильвестер походив із самого Риму й був сином Руфіна. Папою став у місяці січні 314 року, як наслідник папи Мельхіяда.

Певне папі Сильвестрові передав цісар Константин велику литеранську палату, де папа заложив свій престіл, а лятеранську базиліку проголосив катедральною церквою Риму. За його управи Католицькою Церквою, збудовано в Римі також кілька інших церков, головно св. Петра, св. Хреста й св. Лаврентія за мурами; а мабуть також Пречистої Марії "Старинної."

В серпні 314 року відбувсь на зарядження цісаря Константина синод у Арлє для полагодження справи донатистів, що виступили проти священь епископа Кикиліяна з Картагіни. Папа Сильвестер вислав на той синод своїх представників. Зібрані на синоді епископи вислали до Сильвестра лист із признанням за те, що він вислав на синод своїх заступників, а сам лишився в Римі, "де" — на думку епископів — "апостоли відбувають щодня суд". За часів папи Сильвестра відбувсь 325 року в Нікеї, в Бітинії, перший вселенський собор Католицької Церкви. Папа Сильвестер був заступлений на тім соборі через своїх заступників — Віта й Вінкентія. Собором керував Гозій, епископ із Кордови. Також на олександрійськім синоді були представники папи Сильвестра і на тих соборах осуджено аріянську ересь і її творця Арія.

Папа Сильвестер постановив, що св. миро має посвячувати сам епископ та що Службу Божу треба відправляти тільки на полотеннім обрусі. В Римі відчинив школу церковних співаків.

Тому, що часи св. Сильвестра були в історії християнства надзвичайні, то з його іменем злучено також багато видуманих історій. Між іншим подавано також, що папа Сильвестер охрестив цісаря Константина; пізніші однак досліди виявили, що цісаря Константина, вже на смертній постелі, охрестив еретик, аріянський епископ із Нікомидії.

Умер св. Сильвестер 31 грудня, 335 року й був похований у тій церкві, що він сам збудував її, на цвинтарі св. Пріскилли, при саларійській дорозі.

В 761 році переніс папа Павло І. мощі св. Сильвестра до "Св. Сильвестра ін капіте", теперішньої народньої церкви англійців-католиків у Римі. Память про св. Сильвестра була жива так на Сході, як і Заході, бо він був той видимий голова правдивої Христової Церкви, що управляв нею через 21 років після її виходу з підземельних катакомб. Українці святкують память св. Сильвестра 2 січня, а латиняни 31 грудня.

СВЯТИЙ МАЛАХІЯ.

Щасливі ті люди, що живуть у Новім Завіті! А щасливі вони тому, бо через Католицьку Церкву мають святий приклад і святу науку самого Божого Сина, Ісуса Христа й святих апостолів так, що можуть знати певне, в що треба вірити та як треба жити, щоб вислужити собі вічне щастя в небі.

Та й у Старім Завіті не лишав милосердний Бог людей без світла правдивої науки. Рад-у-раз посилав їм побожних мужів — патріярхів і пророків, — що йшли між людей, проповідували їм науку про одного правдивого Бога, вчили побожного життя, а головно піддержували в народі віру в прихід обіцяного Месію.

Останнім із старозавітніх пророків був — св. Малахія. Його імя значить — Божий Ангел, вістун. Народивсь він по повороті жидів із вавилонської неволі, в краю покоління Завулон. Жив Малахія в тім часі, коли славний жидівський патріот, підчаший царя Артаксерса Неемія вернувся до Єрусалиму й з великим трудом відбудував мури рідньої столиці.

Через св. Малахію проголосив Господь Бог своє пророче слово до Ізраїля. Те пророче слово уложене в 4 главах. У першій главі скаржиться Господь через св. Малахію на ізраїльський народ, що не любить і не почитає свого небесного Вітця. "Син шанує батька, а раб свого пана; коли ж я батько, так де ж та почесть, що мені належиться? І коли я пан, де ж те поважання для мене?"—Далі жалується на священиків, що маловажать приписи закону й приносять Богу невідповідні жертви. "Говорить Господь Саваот до вас, священики, що зневажаєте імя моє?... Ось ви приносите нечистий хліб на мій жертівник... говорите: Трапезу Господню ніщо поважати... Оце ж благайте Бога, щоб вас помилував, бо коли таке буде виходити з ваших рук, так чи ж може він вас ласкаво приймати? говорить Господь сил небесних. Краще зачини котрий храмові двері, щоб на моєму жертівнику не палили марно вогню. Нема в мене ласкавости до вас, говорить Господь сил небесних, і не вгодні мені приноси з ваших рук." Тому Бог відкине їхні жертви, а натомісць установить іншу, безкровну жертву. "Від сходу до заходу сонця буде імя моє величатись між народами й усюди приноситимуть моєму імені кадило й жертву чисту; велике буде моє імя поміж народами, говорить Господь Саваот." — По тім предсказанню новозавітньої, евхаристійної жертви, виступає в другій главі проти подруж жидів із поганками та проти подружніх розводів у жидів.

"Віроломність чинить Юда та й гидота діється в Ізраїлі й у Єрусалимі; зневажив бо Юда, що в Господа було святе та що він полюбив, взявши за жінку собі дочку чужого бога.,.

"Ви тим оправдуєтесь, говорить Господь Бог Ізраїля: Як зненавидиш її, розведися; ні, кривда покриє такого, як одяг, говорить Господь сил. Тим же то бережіть свого серця й не ломіть віри." — В третій главі предсказує пророк Малахія прихід Месії Ісуса Христа, що його попередить св. Іван Предтеча; а потім згадує про страшний суд. "Ось, я посилаю мого ангела, а він приготовить дорогу перед мною й негайно за цим прийде в свій храм, що Його шукаєте, — Ангел завіту, що Його бажаєте; ось Він іде, говорить Господь Саваот... Хтож видержить день Його приходу й хто встоїться, як він явиться? Бо Він — огонь розтоплюючий і як те зілля очищуюче..." В четвертій главі описує день Божого суду. "Тоді всі горді й безбожні будуть неначе солома й спалить їх той день, що настане так, що не зістане з них ні коріння ні галуззя. А для вас, що боїтесь мого імені, зійде сонце справедливости і оздоровлення в його промінню... Ось я пішлю до вас пророка Іллю перед настанням для Господнього, дня великого й страшного. І поприхиляє він серця отців до дітей і серця дітей до отців їх, щоб я прийшовши, не покарав землю прокляттям." —

Предсказання св. Малахії дуже важливі й ясні. Ці пророцтва проголосив св. пророк на 400 літ перед приходом Ісуса Христа; були вони наче останньою пригадкою милосердного Бога, що незабаром прийде обіцяний Месія-Спаситель і відчинить людям рай..

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В 1942 РОЦІ

(Продовження)

В Советах під большевицьким режімом, стан католицької Церкви є невимовно сумний. Католицьке духовенство складається з одного священика американця, якому уряд дав дозвіл виконувати священицькі чинности, з 110-150 священиків, могилівської й саратівської архідієцезії, що були висвячені ще перед революцією, а тепер караються у тюрмах і роботах на Соловках і з 70-ти польських священиків, депортованих в 1939-40 рр., що тепер служать при відновленій польській армії в Росії. Були вісти, що по заключенню польсько-совітської угоди большевики мали випустити 52 польських священиків з північних тюрем і таборів, але вони мабуть усі згинули, коли корабель, що ним плили на волю розбила торпеда.

В невтральній Еспанії католицька Церква зайнята була духовною й матеріяльною відбудовою після большевицького заколоту. З поверх 400 церков зруйнованих у горожанській війні вже 26 зовсім відбудовано, а 181 відновлено. Також відбудовано 30 монастирів, лічниць і релігійних інституцій.

В останніх двох літах більш як 1,000 членів зі 100,000-ної організації "Джувентуд Католіка" вступило до духовних семинарів. Еспанський Союз Молоді Католицької Акції має тепер 100,041 членів, 2,000 місцевих секцій і 51 дієцезальних союзів. Еспанські епископи перестерегли вірних перед ложними доктринами нацизму.

В Портуґалії президентом є добрий католик Кармона. Він подякував Св. Отцю за радіопромову до портуґальського народу з приводу 25-літньої річниці появи Матери Божої в Фатімі. У цій своїй промові Папа торжественно посвятив Церкву й увесь світ Непорочному Серцю Преч. Діви.

В Норвеґії Преосв. Яків Мангерс, Апост. Вікарій в Осльо, долучився до церковних провідників, що протестували проти підпорядкування Церкви державній владі.

В Швайцарії Католицька Місія в Берні далі дає поміч жертвам війни, а зокрема втікачам і полоненим.

В Японії католики тримаються дуже добре й їх підтримує в вірі та привязанні до Апостольської Столиці рідне духовенство.

В Китаю катол. Церква помимо великих труднощів розвинула живу діяльність. Помагає потребуючим і виховує рідне духовенство. Багато католиків-китайців японці вимордували, а також чимало матеріяльної шкоди наробили місіям і церквам у полудневих провінціях.

Малябарські католики через два тижні урочисто святкували 11-ту річницю Католицького Унійного Руху в Індіях. Той рух вже привів назад на лоно катол. Церкви 60,000 схизматиків. Навернені якобіти вислали духовну китицю своїх молитов Св. Отцю з нагоди його срібного епископського ювілею.

Помимо війни католицьке життя і місії розвиваються на Далекому Сході.

Також у Африці, не зважаючи на війну католицькі місіонарі ведуть свою роботу.

В Канаді епископи видали послання в якому перестерігли вірних перед небезпекою тоталітаризму й звернули увагу, що будучий мир треба оснувати на справедливості й любові. В іншому спільному посланню заохотили вірних до урочистого відсвяткования ювілею Папи, а епископи з Квебеку завзивали, щоб молитись за беатифікацію й канонізацію основників катол. Церкви в Канаді.

Полеві католицькі духовники зі своїм військовим епископом Преосв. Неліґаном вложили багато праці, щоб втримати й розвинути релігійне життя в канадійському війську.

(Далі буде).

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

На уніятську парохію Груда коло Білої спало 1876 року нове лихо. З Білої примашерували 3 сотні салдатів, щоб примусити греко-католиків, унітів до хрищення дітей у православній церкві. Та жінки догадались відразу, повіщо то салдати прибувають до села, тому позабирали чимскоріш малих дітей і повтікали з ними до ліса. На нещастя — місяці квітень і травень 1876 року випали дуже слотливі й холодні. Морозний вітер дошкулював чимало. Втікаючи до ліса жінки не вспіли взяти з собою теплих одягів, ні подостатком харчів; може й не думали в першій хвилі тривоги про те. А що салдати дуже пильнували, щоб ніхто не заніс зі села жінкам до ліса якої теплої загортки чи кусок хліба, то бідні жінки мусіли переносити в тій лісовій твердині великі терпіння. А все те з великого привязання до правдивої Христової, католицької віри. І не піддались! Слава їм!

Наші брати-уніяти на Волині, Холмщині й Підляссю лишили нам велику спадщину: славний приклад привязання до Католицької Церкви й свої геройські терпіння за св. віру. Йдім завжди слідами тих своїх рідних релігійних героїв!

На Білу Русь прийшов царський наказ, щоб усі прийняли православну віру. Коли в однім селі ніхто не хотів виректись католицької віри, післали відділ війська, щоб забрав католицьку церкву й перемінив на православну. Народ заслонив Божий дім своїми грудьми, та незабаром військо зігнало їх на замерзлий став. На домагання, щоб виреклись своєї віри, відповіли одноголосно:

— Ми є католики й ми готові скоріш умерти, як виректись віри своїх батьків!

— То ми розібємо літ і потопимо вас!

— Ми є католики! — повторили вірні.

І настала урочиста хвиля: так, як колись чути було вбивання цвяхів у хрест, так тепер дзвонили сокири, що прорубували лід кругом вірного народу. Ще одне визнання віри: "Ми є католики" чути було вже тихіше. А лід тимчасом тріскав. А наші герої йшли під воду... З глибини хвиль ріки наче відгомоном пронеслось іще раз св. визнання мучеників: "Ми є католики!" й усе затихло.

Закінчення справи буде на Божім суді, де покажеться ясно, чи правдивими християнами були ті, православні, що мучили католиків, чи ті католики, що терпіли й гинули за католицьку віру.

До Ню Йорку прибув раз французький маршал Фош, головний командант збройної сили всієї антанти під час першої світової війни. Одної неділі приготовляли на його честь прийняття з великою програмою. Та коли Фош завважав, що в тій програмі не була зазначена Служба Божа, взяв олівець, повичеркував деякі точки предложеної програми, а натомісць вставив півтора години на вислухання в церкві Служби Божої. Під час тої Служби Божої моливсь набожно з великого молитовника, що дуже цікавив пресових репортерів.

З подібною ревністю брав Фош також участь у Службі Божій під час війни на фронті, даючи всім гарний приклад своєю побожністю.

Той Фош був раз на бенкеті. Сідаючи до столу маршал, як католик, зробив побожно й уважно знак св. хреста. Тоді кілька безбожних гостей почало шептати між собою й насміхатись із того, що Фош перехристився. Завважав це Фош і, не сказавши нічого, витягнув два револьвери, що їх мав при собі, бо був у повнім уніформі й положив їх на очах усіх на столі біля своєї тарілки; потім звернувсь у той бік, де сиділи ті безбожники, що насміхались із нього, як він христився й, дивлячись на них, знову побожно перехристився. Цим разом було вже тихо й ніхто більше не сміявся, як Фош робив знак святого хреста...

За свої релігійні переконання треба вміти постояти: Католики мають не тільки побожно христитися й молитись, але також боронити своєї віри й Церкви, словом і ділом. Не добрий то знак, коли безбожники й відступники насміхаються з того, що католикам дороге й святе, а католики, хоч нераз і мають спромогу, сидять мовчки, мов би не мали в серці ні віри, ні відваги. Не будьмо боягузами, бо з нами правда, бо з нами Бог!

По першій світовій війні захопили були на Мадярщині владу комуністи, що дуже переслідували Католицьку Церкву. Найгіршим мучителем був Оскар Фабер. Одного дня, під час обзорин жіночої школи, казав завдати одній дівчині питання з історії. Шіснадцятьлітня учениця дала на питання дуже гарну відповідь, що з неї пробивалась любов Бога й батьківщини. Фабер аж поблід зо злости. Як дівчина скінчила, крикнув на неї більшовицький гонитель:

— Товаришко, чи ти не здаєш собі з того справи, що я міг би приказати повісити тебе?

— Знаю це, — відповіла сміливо дівчина. Але не боюсь. Якщо ви скажете мене повісити, я в небі молитимусь за вас, щоб ви навернулися.

Ті слова збентежили більшовика. Дрижучи зо зворушення опустив скоро клясу, кажучи до себе: "Що за характер! Такої я ще не стрічав у своєму житті!"

І нашій українській нації треба таких юнаків і дівчат, що мають релігію й патріотичного духа та вміють боротись за Бога й батьківщину.

Таких виховує католицька Церква.

— **Католицькі** полеві духовники в Канаді й за морем з поручення Преосв. С. Л. Неліґана, полевого епископа для канадійського війська, видали для всіх католиків у канадійському війську десять пригадок і порад, видрукованих на гарній карточці, що її можна тримати в молитвеннику. Ось вони:

Будь вірний **Богові, собі й другим!**

2. Будь **практикуючим католиком!** Слухай правильно Сл. Божої. Приступай часто до Сповіди й Причастя.

Давай усім будуючий примір. Памятай, що ти є представником Католицької Церкви в твоїм відділі.

3. Шукай негайно за католицьким капеляном, як тільки зістанеш призначений до відділу. Дозволь, щоб він був тобі **приятелем і порадником.**

4. **Носи** медалик і запоруку побіди Хрест. **Цілуй** його побожно кожного разу, як кладеш на своє убрання.

Вживай свого молитовника й вервиці **щоденно.**

Будь переконаний, що молитва — це життя душі.

5. Коли є питання про подружжя, **дивись добре заки скочиш.** Радься свого капеляна й іди за його вказівками.

6. **Бережись** піянства, лихословлення й всякого роду нечистоти. Це все не є ознакою сили, а немочі.

7. Використовуй вільний час на щось доброго. Поширюй своє релігійне знання через участь у Дискусійних Гуртках. Якщо його нема в твойому відділі, поможи капелянові його зорґанізувати.

8. Часто пиши до дому. Залучай часто картку Причастя, (в якій зазначено приняті св. Причастя й підпис полевого духовника). Це принесе твоїм дорогим велику потіху.

9. Будь **апостолом** у своїм відділі! Помагай капелянові привернути назад відпавших католиків. Це є справді Католицька Акція.

10. Приноси свої жертви кожного дня в злуці зі стражданнями нашого Господа в Його Пресвятій муці.

Памятай, що ти маєш **одну душу** до спасення, **одного** Бога для любови, **одну** вічність для ожидання.

Ці мудрі вказівки є гарною незабудькою не тільки для жовнірів, а й для кожного католика в життю.

— **Артист-співак** Михайло Голинський перебуває тепер у провінції Онтеріо, де виступає з концертами, що є широко відомі зі своєї високої мистецької вартости та викликують глибокі враження в душах слухачів.

— **В Румунії** народ ворохобиться, бо бачить, що багато румунського війська гине в Росії.

ЗАМІТКИ

Новий календар іде вперед.

У Злучених Державах, без великого розголосу й дискусій на вічах чи в пресі, греко-католицькі парохії в дієцезії Преосв. В. Такача одна за другою приймають ґриґоріянський календар. Число парохій, що приймають новий календар постійно збільшається. Ось недавно крім парохій в Ірі, Па., й в Плезант Ситі, Огайо приняла новий календар парохія св. Николая в Мериден, Конн. і святкувала свята 25 грудня, а не 7 січня. Гарний приклад до наслідування для тих, що ще вагаються. Чому поляки, німці, англійці і т. д. можуть триматись нового календаря а ми ні? Хіба ж уже на віки маємо носити на собі пятно пізних Іванів? Вже повинні до історії перейти ті часи, коли то пан святкував свята скорше, по новому стилеві, а хлоп мусів святкувати аж 13 днів пізніше, по старому стилеві. Вже пора закинути старі пережитки, що нас осмішують і нам шкодять, а принятий новий календар, що нам приносить і честь і вигоду та хосен, та поможе краще заховати релігію, обряд і народність серед новочасних американських і канадійських обставин.

Яке дерево такі й овочі.

Голова російської православної церкви, митрополит Сергій, розписав збірку фондів між духовенством на будову танків для большевицької армії.

У відповідь на це Сталін вислав російському православному духовенству й віруючим свої побажання і подяку за їх дбайливість для змеханізованих частин червоної армії. Отже маємо тут явний факт кооперації православя зі Сталіном і комуністичним урядом. Коли голова католицької Церкви осуджує комунізм і не хо-

че мати ніяких звязків з большевією, то православя ідє на кооперацію зі жорстоким ворогом християнства. От як воно є в світі! Є християни й християни.

Учений англієць про канадійських комуністів.

Комуністи в Канаді розвинули сильну пропаґанду, якою стараються переконати широкий загал, що вони є великими патріотами й приятелями союзних держав. В дійсності ця їхня пропаґанда є тільки заслона за якою зручно вкривають вони свої революційні цілі. Це ясно виказав учений англієць, проф. Ватсон Кирконнел, що уважно слідить за їх рухом і є докладно обзнакомлений з їх роботою.

У своїй статті під наголов. "Наші комуністичні революціонери не є росіянами", що її помістив у торонтському тижневикові "Сатирдей Найт" пише між іншим таке:

Деякі наші канадійські провідники, по скрайно протикомуністичному періоді, скоро піддаються легковірному поняттї, що не годиться критикувати комунізму, щоб не обидити Советів... Та мусимо поставити ріжницю між Совітською Росією й канадійськими комуністами, які — з малими винятками — не є росіянами й не заслуговують на признання за досяги совітської армії. Вони є радше канадійською секцією Комінтерну, чи Третього (комуністичного) Інтернаціоналу. Хоч вони канадійці, одначе їхня вірність є тільки до того інтернаціоналу. Вони приймають його накази та беззастережно їм повинуються. Його ціль — знищення канадійської держави та всіх інших некомуністичних урядів.

Офіційні публікації Комінтерну такі відкриті в своїй програмі, як Гітлер був у Майн Камф (Моя Боротьба, де подана ідеольогія й цілі нацизму). Ось "Тези й Статути" Комуністичного Інтернаціоналу містять у собі таку заяву: "Завдання пролетаріяту полягає в тому, щоб розсадити цілу машинерію буржуазії, знищити її та всі парляментарні інституції з нею, безогляду чи вони республиканські, чи конституційно-монархічні.

А ось ясно поставлена доля приватного хлібороба (фармера). **"Земельні селяне, або хлібороби є капіталістами в хліборобстві... Пролетаріят мусить завдати безпощадний нищівний удар цій клясі."**

А цей уступ кидає світло на техніку (комуністів): Комуністична партія мусить навчитись лучити леґальну роботу з нелеґальною; одначе вся леґальна робота мусить відбуватись під фактичною контролею нелеґальної партії."

"Тези" поручають поборювати всі роди військових установ, а одночасно використовувати ті установи на те щоб дати робітникам військовий вишкіл для грядучих революційних боїв.

У вересні, 1941 р, три місяці після того, як Росія стала нашим военним спільником, офіційна брошура Тима Бака подала в імені канадійських комуністів, що "зміни в наших мобілізуючих гаслах не означають жадної зміни цілн ні занехання зусиль у клясовій боротьбі в Канаді."

Головне поле діяльності комуністів на цьому континенті є серед великої маси недавного іміґрантського населення з Европи. Одним найбільшим засобом пропаґанди, вживаним комуністами є чужомовна преса. Є принайменше десять канадійських ґазет, інспірованих комуністами й під комуністичними наказами зпоза Канади. Більшість їх друкується в Торонті. Між ними є й "Українське Життя." Всі вони політично кермовані з одного джерела.

Тому що комуністична партія ще далі нелеґальна в Канаді, ті ґазети називають себе "демократичними" або "антифашистськими." Одначе розгляд їх писань ясно показує, де лежать їхні інтереси.

Вони хоч сильно підтримують военне зусилля помочі Совітам, то при тім постійно очорнюють уряди всіх Обеднаних держав крім Росії. Те саме з вільними рухами. На льояльних і ліберально-думаючих українців всякої породи, крім комуністів, сипляться наклепи.

Це все робиться в імени демократії; а також твориться орґанізації, в яких замасковані комуністи можуть вільно ходити від станиці до станиці. Такою є Українське Товариство Допомоги Батьківщині (тепер перезване на Товариство Канадських Українців).

Тимчасом деякі їхні члени дістали стратеґічні позиції в нашому державному житті. На приклад, не вільний від них навіть департамент пресових цензорів.

Найбільшою небезпекою з боку цього комуністичного руху є те, що він творить у канадійському громадянському житті тверді, здисципліновані корпуси революціонерів, підпорядкованих наказам іззa кордону. Тепер ці накази кличуть до рішучого підтримування війни. Завтра вони наклякатимуть пхати ножа в плечі — бо єдиною та остаточною ціллю Комінтерну є революція.

Розуміння цього є головною протиотрутою та відпорністю.

На закінчення проф. Кірконнел радить таке: 1.) невпинно матись на осторозі перед змовою лівиці (комуністів); 2) уникати всяких несправедливих поступків, які могли б послужити за муніцію для аґітатора; 3) скріплювати та підтримувати тих европейських канадійців, які находяться під невпинною облогою явної пропаґанди та тайної змови і 4) просувати вперід у нашій теперішній демократії всякі економічні та соціяльні реформи конституційним способом.

Ці слушні й на часі думки заслугують на те, щоб кожний їх уважно розважив. Комунізм, цей лівий фашизм, то є велика й небезпечна зараза й як її не вилікується впору, то вона може принести таке нещастя для народу й держави, що тепер нікому навіть не сниться.

ЗАПИТ: Чому наші священики не згадують у Службі Божій слова "православний"? Адже слово те так ясно й виразно в наших церковних книжках надруковане, що не завважить його хіба тільки сліпий, або такий, що взагалі читати не вміє. Чого ж отже обминати його? Невже те слово, що з давен-давна між нашими предками в такій пошані було, тепер нам стало погане й осоружне?

ВІДПОВІДЬ: Ні: слово "православний", саме собою, не є ні погане, ні осоружне. Навпаки: воно своїм властивим значенням навіть дуже гарне й симпатичне. Воно ж властиво означає все те, що відноситься до правдивої релігії, цебто до релігії, що Господа Бога "право славить" поправді славить, або віддає Йому правдиву славу.

Та тільки одна в світі релігія є правдива, а саме та, що її Божий Син установив, — та, що гуртується кругом непохитної скелі Апостола Петра, цебто релігія католицька. Так, тільки вона одна ні в чім не перекрутила, ні не пофальшувала Христової науки; тільки вона одна віддає Господу Богу славу повну, чисту, правдиву; тільки вона одна Господа Бога поправді славить, добре славить, або "право славить". І тому тільки їй одній слушно належить гарний почесний тутул "православної."

Та, на жаль, людська злоба навіть найкращу річ на цім світі може опоганити й попсувати. Не диво отже, що злобі тій удалося й прекрасне слово "православний" так страшно перекрутити, що зробилась із нього сумна відзнака роз'єднання й роздору. І дійшло до того, що в **сьогоднішнім світі слово "православний", замісць пригадувати нам правдиву славу, належну Богові — пригадує нам якраз те, що правдивій Божій славі найбільше противиться, цебто роздор, роз'єднання й зухвалий бунт проти Столиці Петрової. І власне тому слово "православний" для нас тепер прикре, сумне, баламутне, а подекуди й небезпечне. І тому Преосвященні Владики наші порішили того слова в богослуженнях покищо не згадувати.** В богослуженнях повинні стояти тільки такі слова, що мають значення добре й святе; а щодо слова "православний" людська злоба силоміць причепила значення фальшиве й грішне, то слово те тепер не надається. Бо правдива релігія — то релігія згоди та християнської єдности, а не релігія ворожнечі й нехристіянської схизми-роздору.

Щоб іще краще зрозуміти сумну долю того гарного слова "православний," згадаймо, що подібна доля стрінула в сьогоднішніх часах також прекрасне слово "товариш". З давен-давна слово "товариш" між добрими людьми було в великому пошанівку. Товаришами звалися ті, що разом до одної школи ходили, разом якесь спільне ремесло виконували, разом ув одній якійсь орґанізації, чи товаристві гуртувались; сама назва "товариш" пригадувала тим людям, що вони між собою повинні бути зв'язані вузлами щирої прихильности, повинні одні одним помагати, та обопільно рятувати себе в потребі. А дивіться, як безбожні московські комуністи те прекрасне слово поплямили й зогидили. Є люди, що їм тепер те слово "товариш" через горло вже не може пройти, так дуже вони ним бридяться.

Перед війною в нашім "Старім Краю" повстала гарна орґанізація юнаків, що мала титул "Орли." Цікаво, що члени тієї орґанізації вже не називали себе по давньому "товаришами", а "братами." Казали просто: брат-голова, брат-секретар, брат-скарбник, а коли вибирались на вакації в ліси або в гори, то мали навіть брата-кухаря, немов у якім монастирі.

Вони навмисне викинули з ужиття слово "товариш", бо не хотіли, щоб воно пригадувало їм тих страшних, безбожних, жорстоких "товаришів" комуністів, що стільки християнських епископів та священиків безсердечно вимордували, стільки мільйонів бідного українського народу голодом виморили, стільки гнилі та бруду в широкім світі посіяли.

Є надія, що світ за Божою поміччю від тієї страшної зарази червоного безбожництва вирятується. Але треба ще буде довго чекати, поки слово "товариш" цілковито очистить ся й, замісць означати безбожника й ворога Христового, буде знов означати людину зичливу, прихильну й готову в потребі щиро порятувати.

Так само є надія, що й наші нез'єдинені братя знову вернуться до дорогої матері, правдивої Христової Церкви, й признають владу того доброго Пастиря, що до нього Христос ясно й виразно сказав: Паси вівці Мої — паси ягнята Мої!

Тоді й слово "православний" позбудеться свого фальшивого значення й, немов та дорогоцінна перла, що її піднесли з болота й обмили, віднайде свій колишній блеск, свою чудову красу. Тоді вже не буде ніякої причини опускати те слово в наших богослуженнях, тоді знов можна буде його співати голосно й урочисто, бо воно вже не буде спокушувати людей до ніякої схизми-роздору, а буде заохочувати всіх, щоб Господа Бога право славили, цебто віддавали Йому правдиву славу, що Йому від усього сотворіння поправді належиться.

(Голос Спасителя 1943).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ЧИПМЕН, АЛТА. 9. січня, в укр. греко-католицькій церкві в Чипмені відбулося вінчання п. Йосифа А. Ахтемійчука з Ангелою Андріїв, донькою Миколи. З тої нагоди зібрано на католицьку пресу $24.00; з чого на "Світло" призначено $12.00. Збіркою зайнявся п. Микола Андріїв. Молодій подружій парі бажаємо щастя і Божого благословення на новій дорозі життя. Ширший опис буде в наступному числі Світла.

ЮВІЛЕЙНА КНИГА СЕСТЕР СЛУЖЕБНИЦЬ

В 50-ту річницю оснування Згромадження Сестер Служебниць П.Н.Д.М. появилась памяткова книга, що подає історію Сестер Служебниць і їхньої праці між українським народом. Книга вийшла з друкарні "Українських Вістей" на прекраснім папері, має 208 сторін і 172 світлини.

"Ювілейна Книга" є це високовартісна літературна праця й справжнє джерело правдивих історичних відомостей про многозаслужене Згромадження Сестер Служебниць. І тому така цінна книжка повинна знайтись у домі кожного свідомого українця. Ціна $1.00.

Замовлення разом з грішми треба слати на адресу:

Provincial Home,
Sisters Servants of Mary Imm.
9638-108 Ave., Edmonton, Alta.

ДАР НА ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ ВАСИЛІЯН У МОНДЕРІ

Щоб з молодця виховався хтось на священика, то такий мусить попри чесноту, ще й учитися св. богословя кільканадцять літ.

Цих кільканадцять літ вимагають від молодця, не лише великої витревалости, але й також чимало видатків на книжки, мешкання й утримання.

Зрозуміла це добре одна добра родина із Гадашвил, Никола й Катерина Кольба й тому передала через Впр. о. Йосифа Сенькова, ЧСВВ. $25.00, на виховання священиків-Василіян у Мондері.

За це їхне шляхотне діло нехай Господь винагородить щедро у цьому житті благословенням, дасть участь у заслугах цих будучих священиків, як також спонукає ще інших, щоб пішли за тим примiром родини **Кольбів.**

ОО. Василіяни.

ПОДЯКА ЗА ОТРИМАНІ ЛАСКИ

Засилаю $1.50 на Службу Божу за здоровля і складаю найсердечнішу подяку Господу Ісусу Христу, Преч. Діві Марії, св. Йосифові, св. Анні й мому іменникові св. Михайлові за отримані ласки.

Михайло Черкас
Філядельфія, Па. ЗДПА.

З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ

ГЕМСТЕД, Н. Й. В. Н. Каже св. Письмо, що діявол ходить як лев рикаючий, шукаючи, кого б то пожерти. І хто піде за ним пропаде на віки. Однак сатана не ходить між людьми видимим способом, бо як би так, чоловік його зобачив, то зі страху помер би. Такий то він страшний. Тому, щоб ліпше міг людей ловити, він уживає своїх ріжних аґентів. Є між ними передусім ложні, сектантські священики, що тяжко робити не хочуть, а шукають собі легкого хліба. Вони то ходять з оберненими ковнірцями назад, носяться як правдиві священики, однако ж вони також шукають як лев рикаючий, кого б то від правдивої віри й Церкви відвести. Дорогі читачі Світла, може часом і Ви стрінетесь з такими ложними священиками, то не дайтесь їм здурити. Ми маємо правдивих епископів Преосв. К. Богачевського, Преосв. В. Ладику, Преосв. А. Сенишина й Преосв. В. Такача. Як приходить до Вашої хати священик, а Ви ще не знаєте, що він за один, то спитайте, до якої дієцезії він належить і якому епископові він підлягає? Як він не належить до власти католицьких епископів, то отворіть йому двері, нехай забирається з Вашої хати. Такі священики не приходять щоб Вам добро дати, але взяти; вони хочуть завести кривославіє і схизму. Вони не провадять людей до неба, а до пекла. Моліться за них, щоб вони навернулись, але їх науки не слухайте! Дякуйте Богові, що дав нам католицьких епископів і священиків. Їх слухаймо й ідім за ними, бо вони ведуть нас до неба.

Ісус Христос так нас полюбив, що тяженькі муки терпів і на хрест дався розпяти, щоб нас спасти. Маємо одного Бога, одну правдиву Церкву, а це католицьку й одну безсмертну душу. Спасаймо її.

Я читала одну цікаву книжку про вічність мук у пеклі. Там так написано: Розваж, що пекло не має кінця і там усе є мукою й все є вічне. Там по сто роках, по тисячу роках терпінь пекло лише зачнеться. І мине сто тисяч і сто мільйонів літ і мільйони віків, а пекло не поступить уперед. І як би так ангел звістив тепер про клятому, що Господь його звільнить аж тоді, як мине стільки віків, скільки капель є в водах, а листя на деревах, зерен піску в морі й на землі, то ти тим налякався б, але той нещасний у пеклі напевно мав би більше втіхи, як ти на вістку, що маєш засісти на престолі якогось великого царства. Проклятий напевно сказав би: Вправді має уплисти так багато віків, але колись прийде таки кінець. На жаль усі ті віки пройдуть, а пекло таки не минеться; всі ті віки помножуться безліч разів, але пекло ні трохи не поступить уперід. Проклятий радо благав би Бога: Боже, побільши мою муку скільки хочеш, лиш назначи границю часу! Але такої границі не буде ніколи. Коб принайменше нещасний міг себе ошукувати й говорити: хто знає, може колись Господь змилується і таки витягне мене з пекла. Але Він цего не може зробити, бо завсіди матиме перед очима вічний засуд, що його видав незмінний Бог. Він буде приневолений думати й говорити: Усі ці муки, що я терплю, цей огонь, ці болі й зойки не скінчаться ніколи, ніколи! Якже ж довго вони будуть тревати? Усе. Усе терпіти — ніколи не мати кінця. О вічносте! О пекло! Які то ви страшні! І люди знаючи, що їх чекає ще таки грішать тай жиють у гріхах. Що за нерозум! Брате, Сестро! Зваж, що пекло є й для тебе! Якщо ти тяжко грішиш, то вже під твоїми ногами горить та страшна піч. Уважай добре, щоб часом там не дістатись, бо не вийдеш звідтам ніколи. Такі то я річи вичитала й над ними застановляюсь тай вас прошу над ними призадуматись. Особливо звертаюсь до тих, що зійшли на манівці ложної віри й ідуть до загибелі. До них я кличу й прошу їх сердечно: Верніться поки ще час до одної святої католицької й апостольської Церкви, яку ви покинули! Верніться, для свого власного добра, бо схизматицька Церква не спасе вас, а буде тільки одурювати, присипляти в грісі відступства, а вкінці заскочить вас смерть у нерозкаяности й ви готові опинитись у пеклі. А це було б найстрашніше нещастя. Нехай Бог мене й всіх людей хоронить від цього найгіршого нещастя, від пекла. Ратуймось усі поки ще пора, еживаймо ревно всіх середників, що їх дає нам католицька Церква, щоб ми по смерти пішли не до вічного пекла, а до вічного неба.

А. К. Іст Гартфорд, Конн. ЗДПА. Перший день Нового Року зачинаю з Господом Богом і на славу Божу й пересилаю Вам жертву на Службу Божу... Ще перед святами в шапі, де роблю, один чоловік при роботі, з приязни до мене дав мені доляра на свята як презент, щоб я забавився. А я до того доляра доложив другого й висилаю на Службу Божу за себе й за нього. Нехай буде слава Божа, а не якісь напитки. Не питав я як він називається й не знаю чи він протестант чи католик, але я йому сказав, що на Службу Божу піде твій доляр.

Тепер ще доношу, що дуже цікавий Ваш Календар Української Родини й дуже люблю календар нового стилю. Дав би Господь, щоби наші люди і тут у Америці зрозуміли й приняли новий календар, бо вже найвищий час **старі блуди поправити.**

ПРИГАДКИ

17. І. Неділя 29 по Сош. † Антонія Вел. преп. Гл. 1. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Божій тропар воскр. і свят. конд. воскресний. Сл. свят. І нині В молитвах неусип. Прокім. Ап. Єв. і Причаст. воскр. і свят. Ап. зач. 257 і 333. Єв. Луки зач. 85. і 24.

24. І. Неділя 30 по Сош: Ксенії преп. Глас 2. Єв. утр. воскр. 2. На Сл. Божій троп. воскр. Сл. конд. воскр. І нині Богор. Ап. зач 258. Єв. Луки зач. 91.

30. І. Субота. Трьох Святителів. Всеночне. На утр. Єв. Івана зач. 36. На Сл. Божій Ап. зач. 335. Єв. Мат. 11.

31. І. Неділя 31 по Сош. Кира й Івана безсребр. Глас 3. Єв. утр. воскр. 3. На Сл. Божій Ап. зач. 280. Єв. Луки зач. 93.

2. ІІ. Вівторок. Стрітення Господнє. Всеночне. На утр. єв. Луки зач. 8. На Сл. Божій антифони повседневні. По Входнім троп. Сл. І нині конд. празника. Ап. зач. 316. Єв. Луки зач. 7. Задостойник празника.

Місячне намірення на лютий: Щоб мир між народами основувався на засадах справедливости й любови.

Місійне намірення: Щоб діти поган у місійних школах знаходили віру.

Відміни місяця: Повня 21. І. Остання кватира 29. І. Нів 4. ІІ.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

видала

ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ

в 100-ліття смерти першого галицького поета і Пробудителя нашого народу **Маркіяна Шашкевича** з концертовою програмою (деклямації, реферати, 1 сценічна картина і спис партитур, які може вислати).

Ціна 10ц.

Також продає

УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ

з гарними коліровими літографованими образами і педами після нового або старого стилю. Ціна 20ц.

Замовляйте на адресу:

**Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.**

УПОКОЇВСЯ

В Монахіюм, в Баварії, 26. жовтня 1942 р. помер о. Єронім Максим Яремчук, ЧСВВ. Прожив 33 роки, з того в Чині 11 літ. В.Й.П.

(РЕЛІҐІЯ (Докінчення з ст. 3)

зумно, але й підло й нечесно. Він виступає проти премудрих плянів свого Творця, понижує своє достоїнство людини й шкодить добру одиниць, родин і держави.

Кожна розумна й чесна людина має не лиш велике поважання до релігії, але й її совісно практикує в тім глибокім і правдивім переконанню, що правдива релігія є твердою опорою для його власного життя і багатим джерелом усякого добра для всього людства.

У січні, місяці присвяченім Ісусові-Дитяти можна набути по зниженій ціні

ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ-ІСУСА

Величина 6"x8¾". Сторін 320. Ціна не $1.25, а тільки $1.00.

Читаючи цю книжку про монахиню, що надзвичайно любила Боже Дитя Ісуса Ви побачите душу модерної святої й зачерпнете багато світла, потіхи й покріплення у Вашому життю в теперішних прикрих часах.

Замовляйте на адресу:

Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta.

Св. Тереня клячить і молиться при постелі вмираючої своєї матері.

Коли й де будуть відправи?

СІЧЕНЬ

17. Неділя —
Дейзленд
Рочестер

18. Навечеря Богоявлення —
Голден (фарми) 10 година
Равнд Гил, 10 год. рано

19. Богоявлення ГНІХ —
Вох
Голден (фарми)
Гей Лейк
Торсбі

24. Неділя —
Калмар (річні парохіяльні збори).

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

17. Н. перед Просвіченням—
Файделиті, коло Нацюка
Відвідини парохіян з свяченою водою 16 і 17.

18. Навечеря Богоявлення —
Год. 2 попол. — Дервент св. Вознесення, свячення води.
Год. 3 попол. — Дервент св. Юрія, свячення води.
Год. 12. вполудне — Енґел Лейк свячення води.

24. Неділя по Просв. —
Моркемб. 23 до 25 відвідини парохіян.
Дервент місто, год. 9.30 рано.

31. Неділя 31 по Сош. —
Нортерн Веллій

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

17-го —
Чипмен (Збори Марійської Дружини).

18-го —
Лішор, 10 година рано
Делф, 2 год. пополудні
Краків, 10 година рано

19-го —
Восток — Івасюки
Стар
Плейн Лейк
Спас коло Мондеру, 10. година рано.
Іннісфрі Рожд. М. Б.

24-го —
Гиллярд (Вибір делеґатів на Зїзд).
Лемонт.

31-го —
Веґревил

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

17. Неділя по Просв. —
Стрий (річні парох. збори)
Куквил (по Сл. Божій водосвяття).
Редвотер, год. 5. пополудні вечірня і водосвяття).

19. Богоявлення Госп. —
Давнінг (річні парохіяльні збори).
Редвей
Елдорена, год. 6. попол. вечірня і водосвяття.

24. Неділя по Просв. —
Спедден (річні парохіяльні збори).
Редвей

31. Неділя 31 по Сош. —
Редвотер.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

— **У 17 Стейтах** Злучених Держав уряд заборонив всяку їзду автами для приємности. Причина забороні є дуже великий брак нафтових продуктів.

— **Гітлер** створив воєнну полосу на 3-5 миль широку, здовж французького побережжя. Німці приступили до будови укріплень від італійської границі до еспанської.

— **Совети** розвинули велику зимову офензиву, що ведеться на довгому фронті від озера Ладоґи аж по Кавказ. У цьому наступі червоні хваляться великими здобутками. Червона армія зайняла важну залізничу стацію Котельніково, а в калмицькім степу Елісту, столицю калмицької республики. На Кавказі червоні відобрали від німців Моздок, Нальчик, Ґеорґієвськ та прямують на Ростів. Німці ведуть сильні й розпучливі протинаступи на цілому полудневому фронті, однак вони не вдаються. У Сталінґраді німецька армія, 22 дивізії, ще держиться але є окружена. На півночі боротьба ведеться коло озера Ладоґи й біля Великих Луків.

— **В Африці** Британійська армія далі посувається вперед і мабуть вкедовзі прийде до остаточної розправи. В Тунісії ведуться бої головно в повітрі й важніщих змін на фронті ще нема. У східній Африці військо ген. Деголя окупувало французьку Сомалію.

— **Еспанія** й Португалія є проти участи в війні й проти комунізму.

— **В Канаді** уряд обмежив уживання ґазетного паперу на 10 процент менше як було дотепер.

— **З днем** 1-го січня, 1943 р. редактором "Будучности Нації" став о. Ігор Шпитковський на місце дотеперішнього довголітнього редактора о. Ст. Семчука. Редактором Вістника Молоді, що поміщується в "Будучности Нації" є о. Николай Кушнірик.

— **У своїй** новорічній промові канадійський премієр сказав, що "вся наша збройна сила" буде в активній війні в 1943 р. і що Канада мусить приготуватись на важкі втрати. Величезні втрати людського життя є неминуча заплата за перемогу.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Михайло Дудяк, Питсбурґ, Па. ЗДПА. 1.00
Станислава Гурин, Ню-Йорк Ситі. ЗДПА. 2.00
Стефан Личак, Дервент, Алта. Різдвяний дар. .. 1.00
Евфрозина Петранюк, Форт Виллям, Онт. 1.00
В. Ґреб, Клаймер, Па., ЗДПА. 1.00
Павло Шарун, Новий Київ, Алта. 2.00
Теодор Войтків, Чипмен, Алта. Різдвяний дар ... 1.00
Николай В. Гевко, Веґревил, Алта. Різдв. дар .. 1.00
Марія Пшик, Ню-Йорк, ЗДПА. Коляда 1.00
З весілля п. Йосифа А. Ахтемійчука з Ангелою Андріїв, Чипмен, Алта. ... 12.00
Тимко Ґрещук, Іннісфрі, Алта. Коляда 1.00
Лев Мізунь, Куксвил, Онт. Коляда 1.00
Михайло Романюк, Чипмен, Алта. 4.00
П. Палцат, Ст. Майкел, Алта. 1.00
Ілля Старко, Чипмен, Алта. 1.00
Михайло Шафранович, Чипмен, Алта. 2.00
Анна Смук, Монтреаль, Кве. 2.00
Евген Березинський, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Катерина Пирчак, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 2.00
Теодор Гнат, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Анна Романюк, Бронкс, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Павло Хміляр, Моркемб, Алта. Різдвяний дар. .. $1.00
Теодор Юрчишин, Калґарі, Алта. Різдвяний дар 2.00
Йосиф Коренда, Едмонтон, Алта. Різдвяний дар ... 1.00
Ст. і А. Пасічні, Вінніпеґ, Ман. Різдвяний дар. ... 1.00
З похорону Йосифа Журавля, Новий Київ, Алта. .. 1.30
Татіяна Хамулка, Голден, Алта. 3.00
Максим Гуменюк, Ґонор, Ман. 1.00
Василь Білецький, Летбридж, Алта. 1.00
Анастазія Калявська, Кемвроз, Алта. 1.00
Марія Павлович, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 2.00
Лука Заруденець, Мондер, Алта. Різдвяний дар ... 1.00
Теодор Попик, Лішор, Алта. Різдвяний дар. 1.00
Демко Кащак, Валлей Ривер, Ман. 1.00
Гр. і Тео. Хоронжі, Янів, Ман. 2.00
Петро й Марія Пітули, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. ... [illegible]
Марія Щербанюк, Равндгилл, Алта. 1.00
Гавриїл і Анна Бутовські, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. ... 1.00
Теодор Онищук, Мондер, Алта. Різдвяний дар. ... 1.00
М. Н. Т. Мондер, Алта. .. 1.00
Кость М. Опалінський, Мусідора, Алта. 1.00
Юліян Лесик, Вінніпеґ, Ман. Різдвяний дар .. 1.00
Юрій Диба, Бейон, Н. Дж. ЗДПА. Різдвяний дар .. 1.00
Михайло Демський, Янів, Ман. Різдвяний дар 1.00
Марія Качоровська, Ричмонд Парк, Алта. Різдвяний дар. 2.00
Розалія Одинська, Еґремонт, Алта. Різдв. дар. .. .50
Ілля Дикан, Філяделфія, Па. ЗДПА. 1.00
Анна Партика, Бронкс, Н. Й. ЗДПА. 2.00
Павло Остапик, Лемонт, Алта. Різдвяний Дар .. 1.00
Михайло Єстарко, Ст. Майкел, Алта. Різдв. дар. .. 1.00
Володими Филипович, Арран, Саск. 1.00
Родина Горішних, Трой, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Василь Коваль, Стрімставн, Алта. Різдв. дар. 1.00
Петро Поступак, Ватервліт, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Марія Бліда, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 2.00
Андрій Тимчак, Делф, Алта. 1.00
Григорій Мельник, Дервент, Алта. 2.00
Катерина Малашко, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 2.00
Анна Децик, Шикаґо, Ілл. ЗДПА. 1.00
о. С. Семчук, Вінніпеґ, Ман. 1.00
Іван Осада, Мондер, Алта. Коляда 1.00
Анна Юсак, Мондер, Алта. Коляда 1.00
Іван Зазуля, Родеф, Алта. 1.00

Продовження буде в наступному числі "Світла".

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.

Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Бр Аркадій

СВІТЛО THE LIGHT

Рік VI. Ч.(114) 3. 1-го лютня, 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Feb. 1st. 1943. Vol. VI. No. (114). 3.

ПЛЕКАЙМО НЕВИННІСТЬ У НАШОЇ МОЛОДІ!

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Ректорат** Української Католицької Колеґії в Стемфорді, Конн., оголосив телеґраму, одержану від Католицького Університету в Вашінґтоні, в якій кажеться, що Колеґія св. Василія зістала втягнена на лісту "філіяльних Колеґій" на протяг 1943-1945 років. Тим робом научні ступні Стемфордської Колеґії дістають таку ваґу, як були б надані Католицьким Університетом у Вашінґтоні.

— **Вже вироблено** фільму "Ангельський Пастир", що представляє життя теперішнього Папи Пія XII. і його діяльність. Перший раз цю фільму висвітлено 18-го грудня.

— **Справа** беатифікації індіянської дівчини Кетері Теквавіти, званої "Лелією Моґавків" поступила вперед. Св. Конгреґація Обрядів проголосила декрет, у якому урядово признаеться її геройські чесноти.

— **Під впливом** рішучої постави французького епископату, а особливо в наслідок переговорів двох кардиналів Е. Сюгарда, архієпископа Парижа й П. Жерліє, архієпископа Ліону з маршалом Петеном, головою французького уряду в Віші, прийшло до зміни і злагіднення гострої протижидівської політики уряду, що несправедливо нарушувала природні права людини відносно жидів.

— **Вічне Місто,** Рим, має тепер 446 церков, 217 каплиць і 77 молитовниць. В ці числа не є включені численні каплиці законних інституцій, ані церкви в Ватикані. Ватиканська держава має 6 церков крім базиліки св. Петра найбільшої у світі.

— **Сучасна війна** сильно розбурхала людські пристрасти та ненависть між народами й державами. Це відбилось дуже відемно на місійній праці Католицької Церкви. З 60,700 католицьких місіонарів, що працювали в Японії, Китаю, Полудневосхідній Азії, на островах Тихого Океану, в Індіях, Західній Азії, й Африці, 8,950 місіонарів мусіло покинути свої місійні станиці й працю, а 51,750 місіонарів нераз серед надзвичайно трудних і болючих обставин таки далі продовжують свою спасенну діяльність.

— **Пять монахинь** зі Зґромадження Африканських Білих Сестер, згинуло в часі німецького налету на Альжир. Бомба забила їх саме тоді, коли сестри були заняті послугою хорих.

— **Що край,** то інший обичай. Коли б так у нас дати кому в дарі домовину, то тим він дуже образився б, а в Китаю того рода дарунок від дітей для родичів є ознакою великої пошани й любови. Згідно з тим звичаєм в однім китайськім місті члени Католицької Акції подарували своєму епископові дуже гарну кедрову домовину. Епископ, що тепер має 60 років і тішиться дуже добрим здоровлям, приняв цей дар любови від своїх вірних зі сердечною подякою.

ІСУС СЕРЕД ЛЕЛІЙ

Про молоденького Ісуса передало нам св. евангеліє Луки таке гарне свідоцтво: "Дитя ж росло й кріпилося, повне мудрости; і ласка Божа була на ньому. І був (своїм родичам) послушний... Ісус зростав у премудрости й в літах і в ласці в Бога та людей." До цього, що нам подає св. Письмо можемо напевно ще додати й те, хоч воно й не записане, що Ісус був невинний і чистий серцем. Його думки, почування й поведення були лелійні. Такий незрівнано гарний характер чарував усіх.

Тим молодий Ісус дав чудовий приклад, якою має бути наша молодь, коли хочемо, щоб вона оправдала ті наші великі надії, що ми їх покладаємо на неї.

В наших часах багато всіляких ворогів старається зіпсути молодь. І нема мабуть нічого більш жалісного, як побачити юнака або дівчину зіпсутих гріхом, передусім гріхом проти невинности. Те зіпсуття часто руйнує їх на все життя. Бережім длятого нашу молодь перед моральним упадком. Плекаймо лелії, невинні серця нашої молоді! А коли наша молодь буде взоруватись на молодім Ісусі й буде подібна до Нього, тоді це буде найкраща запорука, що з наших гарних хлопців і дівчат виросте, щось великого й доброго на славу й хосен Богові, Церкві й Українському Народові.

ЗАМІТКИ

Хіба ж вони справді розкаялись?

Знаємо, що большевики є непримиримими ворогами релігії. В Росії вони близько чверть століття релігію переслідували, вбивали священиків, безчестили й руйнували храми Божі. Та тепер, відколи Совети стали союзниками Великої Британії й Злучених Держав та других християнських націй, кажеться, що вони змінили своє відношення до релігії, вже закинули її угнітати та дали волю людям визнавати свою віру.

Чи це правда, чи тільки большевицька пропаґанда, обчислена на те, щоб здобути поміч християнських народів у боротьбі з націзмом і приспати їхню чуйність на комуністичну роботу, що для своїх цілей безупинно працює вщепити в народі віру в слушність комуністичних ідей і в перемогу їх у світі,

Прослідивши цю справу зовсім безсторонно швайцарський католицький щоденник "Ля Ліберте" прийшов до таких висновків:

1. Совєтські проводирі досі ще не дали доказу рішучої й щирої зміни свого ворожого наставлення до релігії.

2. Показується однак наглядно, що вони вже не бажають собі довше уходити за гонителів християнства.

3. Деяка частина православного духовенства готова повірити большевикам і підпирати їх у воєнних змаганнях; а це відноситься не тільки до Російської Православної Церкви, але також і до православних церков на Балкані.

4. Відповідальні зверхники Англіканської Церкви й других анґльо-саксонських протестантських ґруп повірили Кремлінові в заяви й запевнення про свободу віри в Советах.

5. Москва при кількох нагодах пробувала навязати контакт з Апостольською Столицею, очевидно для своїх пропаґандивних цілей, але це її не вдалося.

6. Ватикан і католицькі круґи в Англії й Америці приймають дещо скептично вісти про зміну советської протирелігійної політики.

7. Папа не благословив проти-большевицького хрестоносного походу, що його для

ЗА МИР У СВІТІ СПЕРТИЙ НА СПРАВЕДЛИВОСТИ Й ЛЮБОВІ.

(Місячне намірення на лютень, 1943 р.)

Страшна війна, що вже четвертий рік ведеться, принесла світові море сліз й крови, невиносиме горе й руїну. Тому й не диво, що бажанням кожного є, щоб вона чим скорше закінчилась і щоб настав мир між народами. І це певне, що так як воно тепер є не може тягнутись у безконечність; скорше чи пізніше ця жорстока війна закінчиться й прийде бажаний мир.

І важне воно, щоб тоді як затихне рев гармат, коли рознесеться по світі вістка, що настав мир, щоб люди дійсно втихомирились, перемінили ножі на леміші, щоб запанувала згода й братерство й забувши давні непорозуміння старались гоїти рани й направляти те, що знищила війна. Важне, щоб по цій війні не повторилось знову те, що було по першій світовій війні, щоб мир не став підготовкою до нової війни. Це дуже важне.

Над тим вже тепер багато чільних людей застановляються й укладають пляни як завести новий, кращий лад по війні. Нам певно відомі є тих вісім точок, так званого Атлянтійського Чартеру, що їх у серпні, 1941р. уложили президент Злучених Держав Ф. Рузвелт і Чорчил, премієр Великої Британії, а на яких мав би в будуччині спиратись мир у світі. В них кажеться, що Велика Британія й Злучені Держави не бажають собі побільшення територіяльного чи будь якого іншого, що територіяльні зміни можна заводити тільки згідно зі свобідними висловленими бажаннями заінтересованих народів, що мається привернути суверенність чи самоврядування тих, що були їх силою позбавлені й всі народи мають право вибирати собі форму ряду під якою бажають жити, що усі держави, великі й малі на рівних умовах мають мати доступ до торговлі й до сирівців світа, що є потрібні для їх економічного достатку, що має бути повна співпраця між народами на економічнім полі, що має бути запевнена безпека жити народам у їх країнах і спромога усім людям подорожувати по морях і океанах без перепон, а вкінці потрібне є розорування тих держав, що можуть загрожувати мирові силою.

Славними й далекосяглими є також ті точки, що їх проголосив теперішний Папа Пій XII. для справжнього й тривкого мира. Щоб міг запанувати на світі правдивий мир, то по думці св. Отця треба дати всім народам право до життя і волі, завести розорування, переврити й справити всякі міжнародні договори, признати й шанувати права меншин, плекати духа доброї волі, справедливости й любови. Для мира треба ще перемоги над ненавистю, недовірям над поглядом, що сила творить право, над нерівністю в економічній ділянці і над зимним самолюбством. До мира конечним є привернути людству знову ту гідність, що її дав Творець, завести суспільні реформи, знищити матеріялізм, дати праці почесне місце призначення її Богом і забезпечити економічно робітника та його родину й завести судейські установи, що забезпечували б право кожного.

Як бачимо з того, то Папа прослідивши глибокі причини теперішнього всесвітного конфлікту, кладе у мирову програму такі точки, що створили б тривку основу до справжнього мира й гаразду в світі. Це точки, що вимагають передусім справедливости й любови між суспільними клясами, народами, державами та в економічних і політичних взаєминах.

Разячий брак справедливости й християнської любови спричинив цю велику всесвітню війну. Нема тих двох чеснот і тепер підчас війни й тому так тяжко довести до мира. Та існує також велика небезпека, що не справедливість і мир, а пристрасть і жажда пімсти готові диктувати точки мира, а тоді той мир стане нагодою й спокусою до нових несправедливостей так для побіджених як і побідників.

Треба людям справедливости й любови! І до цього безупинно закликає з Ватикану Св. Отець Папа Пій XII. Просімо Бога, особливо в місяцю лютім, щоб Серце Христове своєю ласкою помогло людям зрозуміти цю правду й ввести її в життя. Крім молитви старaймось ще звернути бачну увагу на себе й плекати в своюму серцю ці дві великі чесноти. Будьмо справедливими! Все й всюди віддаймо кожному що йому належиться. Будьмо повні любови для другого, а не твердими самолюбами, що тільки бачуть себе, а для другого не мають ні зичливости ні не стараються, щоб і ближньому було також добре.

Памятаймо, що корінем многих лих у світі є брак справедливости й любови й якщо під тим оглядом буде між людьми поправа, то й тоді на світі настане справжній мир і добро.

ЗАМІТКИ

(Продовження)

своїх цілей розвинула політика Вісі.

8. Однак помимо того авторитетні представники християнських церков у краях Осі разом з протикомуністичним крилом православної церкви, менше або більше охоче приняли й підперли клич протибольшевицької круціяти.

Так стоїть в дійсності тепер справа відношення большевиків до религії й Церкви й таке є становище церковних чинників до релігійної політики большевиків.

Кожна віруюча людина рада б почути ту веселу вістку, що большевики, ті великі грішники, розкаялись і змінили своє вороже становище до релігії та наразі того ще нема в Советах. Крім якоїсь релігійної толеранції, що є виписана на папері советської конституції й брехливої комуністичної пропаганди про свободу релігії в Советах та зміни метод і тактики в боротьбі з релігією на хитріші й більш скриті, не видно нічого більше; не видно справжньої зміни ворожого становища большевиків до релігії.

Не для нас вони!

Вже третій рік у Торонті друкується українською мовою часопис "Українське Життя". А тепер з днем 20-го січня у Вінніпегу почало виходити "Українське Слово", яке видавці назвали прогресивною газетою для українського народу в Канаді без ріжниці релігійних переконань та організаційної приналежности. Цей тижневик видає видавнича спілка, а редакторами стали М. Шатульський, колишній редактор Українських Робітничих Вістей і М. Гринчишин, бувший редактор Фармерського Життя.

Беручи під увагу зміст і напрямні цих часописей треба сказати, що ці часописи є ворожі українському католицькому світоглядові. І тому вони не для українця католика.

Комуністи ідуть наступом.

Хоч комуністична партія в Канаді є нелегальна, то однак комуністи використовуючи теперішню політичну ситуацію і сентимент до Росії, живим і писаним словом розгорнули справжній наступ на українців у Канаді, щоб своєю пропагандою завоювати народні маси для своєї шкідливої ідеольогії. Хто такі комуністи, що вони хочуть, яка їхня робота, цего кожному свідомому українцеві не треба казати. Йому воно аж надто добре відоме. Однак це треба всім не-комуністам сказати: Брати, ідуть вороги на вас! Не сидіть бездільно! На наступ відповідайте протинаступом. А як він має виглядати? Бойкотуйте комуністичні письма. Не читайте їх і другим відраджуйте! А натомісць передплачуйте, читайте і поширюйте добру, проти-комуністичну пресу, що висвітлює шкідливу комуністичну роботу й дбає за добро одиниць і загалу.

Гарний приклад.

Греко-католицька парохія в Сван Плейн Саск, хоч і не багата в гроші, за те багата вона в свідомість і любов до релігійної преси. На своїх церковних зборах, дня 15-го січня зложила коляду на "Світло" в сумі $1.45. Цей гарний вчинок, за який складаємо щиру подяку парохіянам у Сван Плейн, наводить нам на думку добрий спосіб, як би то могли наші парохії легко причинитись до поширення релігійної часописи "Світла." Кожна парохія має певну суму гроша, на яку складаються в великій частині річні вкладки парохіян. Як би так парохіяни за згодою о. пароха на своїх аборах врадили визначити з парохіяльної каси на "Світло" стільки долярів, скільки є родин у парохії, то тоді "Світло" через цілий рік приходило б даром до кожної родини в парохії й ширило б релігійну свідомість. А як зросте свідомість у парохії, то певно такий видаток парохіяльної каси многократно вернеться її ріжним способом. Таку практику завела в себе одна парохія в Злучених Державах і з початком року вислала $50.00 як передплату на "Світло" для своїх парохіян. Подібно могли б зробити ріжні релігійні організації, як пр. Апостольство Молитви для своїх членів.

Просимо хвальних церковних зарядів над цим подумати, а може також, за згодою людей на зборах, спробувати таку практику завести в себе в парохії. Тоді кожний побачить, яка це корисна річ і для парохії й для парохіян.

КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В 1942 РОЦІ

(Докінчення)

Католики в Англії, хоч їх відносно до всього населення небагато, в минулому році зробили гарну католицьку роботу серед важких воєнних обставин. В часі Всенародного Дня Молитви благали Господа за мир і кращі часи в світі. Окремі комітети доставчали жовнірам добрих книжок, а підчас жахливих бомбардувань священики й католицькі товариства визначалися геройською посвятою при рятуванню нещасних жертв. Архієпископ Вілліям Годфрей, Апостольський Делегат для Великої Британії, відвідав табори полонених і роздав дарунки від Папи. Британські єпископи вислали подяку американським епископам за щедру допомогу у воєнному лихоліттю. Найважнішою справою, що нею журилась католицька британська ерархія було, щоб при державній шкільній реформі вдержати існування католицьких шкіл. Католицькі й некатолицькі церковні провідники начеркнули широку програму для спільної акції в обороні християнської спадщини й в розвязуванню преріжних трудноців у воєнному й повоєнному часі.

Католицькі епископи у спільному пастирському листі поставили 10 точок для заведення "суспільної справедливости в дома", а також покликали до існування Національну Католицьку Раду Молоді для Англії й Валії, що має стояти на сторожі католицизму при всяких плянах уряду, що відносяться до організацій молоді.

Німецькі бомби при налеті на Кентербері понищили багато історичних католицьких будівель, а між ними найстаршу церкву в Англії, св. Мартина, церкву св. Юрія і катедральну бібліотеку.

З огляду на брак вина в Англії Апостольський Престіл дозволив священикам уживати тільки води при обмиванню чаші по св. Причастю. Щоб нарід не був у неділі й свята без відправи, то деякі священики дістали позволення правити 3 рази Службу Божу в неділі й [illegible]

У війні згинуло 26 британських католицьких полевих духовників. При примусовім покликанню жінок до воєнних занять, монахині звільнено від

служби в війську й по фабриках.

Помимо того, що советська Росія є в союзі з Британією, католицькі провідники остерігали нарід перед комунізмом і його впливом та роботою.

Апостольство Моря поширило свою працю на кілька нових країв, а Лицарі Колюмба отворили 54 кантини для служби, що при воєнних заняттях і вони харчують біля мільйона людей. Створено також Католицький Біблійний Союз. Католицьке Товариство Правди продало 1,580,218 брошурок. Зросло число передплатників чотирох католицьких часописей у Лондоні.

В британськім парляменті було 22 представників-католиків.

В Ірляндії кардинал Йосиф МекРорі протестував проти поділу Ірляндії на дві частини, коли британське і американське військо осадовилось у північній Ірляндії проти волі ірляндців. Помимо війни поважне число ірляндських місіонарів виїхало на місії. Також війна не зменшила числа паломництв побожного ірляндського народу до славних відпустових місць. Найновіший перепис з 1936 р. подає, що в Ірляндії католиків є 93.4 відсотків на 2,954,000 населення. (В 1926 було тільки 92.6%).

На Мальті бомби зруйнували, або сильно ушкодили 15,500 домів, 70 церков, 18 монастирів, 22 школи й 8 лічниць. Також ворожі бомби знищили каплицю св. Павла з 1615 р. Помимо таких великих ударів віра й відвага мальтанців стоїть сильна.

В Німеччині і окупованих краях католицька віра терпить великі утиски від націстівського режиму. Німецькі єпископи, у своїх пастирських листах до вірних відважно пятнували несправедливе поступовання світської влади, перестерігали вірних перед обманливими кличами націстівської пропаганди й закликали до вірности Христові й католицькій Церкві. І німецькі католики помимо всяких трудноців держаться кріпко.

У Франції католики очищуються в огні переслідування під займаницькою владою й помітний є зворот від релігійної байдужности й безбожництва до Бога й католицької Церкви. В минулому році смерть забрала Франції кілька визначних католиків, а між ними кардинала Альфреда Бодріліярде.

У Голяндії німці брутально придусили католицьке життя, організації, пресу й арештували або запроторили до концентраційних таборів провідних католиків, а церковні заведення і маєтки поконфіскували. Та не зважаючи на те все католицьке духовенство й вірні не зраджують католицької справи.

У Бельгії кардинал Ван Рой осудив нацизм і співпрацю з націстами напятнував як зраду. Війна в Бельгії знищила тисячі вартісних будівель, а між ними славну бібліотеку в Лювен.

В Чехословаччині нацисти розвязали католицьке руханкове товариство "Орел" й поконфісковано церковні дзвони.

В Польщі Церква була тісно звязана з національним життям і тому німецька лють відбилась сильно й на католицькій Церкві в Польщі. Переслідування, конфіската церковного майна, арешти 4 епископів, 2,700 священиків, багатьох монахів, монахинь, замикання церков, ліквідація принаймні 7 дієцезій, записались чорними буквами в історії Церкви в Польщі. До вічности відійшли між іншими Преосв. А. Нововейські, епископ Плоцка, і Преосв. Станислав Ґаль, Апостольський Адміністратор варшавської дієцезії. Кардинал Август Гльонд, що перебував у Люрді від 1940 р. по окупації всієї Франції встиг утекти до Еспанії перед німцями.

Німецьке ярмо важко придавило й церковне життя в Югославії. В окупованій німцями частині люблянської дієцезії з 193 священиків тільки 9 остало на волі, з важким завданням обслугувати 143 парохії, але й їм заборонено проповідувати й навчати катехизму.

В Мадрящині кардинал і примас Юстин Шереді виступив проти карання невинних осіб за провини винних.

Коли звернемо ще око на стан католицької Церкви в Новому Світі, то помічуємо такі речі: В Канаді постановлено вибудувати для війська каплиці, де вояки будуть могли легко й вигідно дістати духовну обслугу. Від примусової військової служби винято священиків, законників і духовних питомців. В Канаді католики відсвяткували кілька важніших ювилеїв, а це 300-ліття заснування Монтреалю, сотні роковини архідієцезії в Торонто, в Галіфаксі й дієцезії в Ню Бронсвику й 300-ліття першого хреста на горі Монт Роял. Премієр Ґодбу посвятив цілу провінцію Квебек Пресв. Діві Марії. Пять католицьких тижневиків зіллялось у один сильний часопис, що виходить тепер під назвою: "Канедіен Реджістер."

В Мексику по довголітних переслідуваннях стан католицької Церкви за володіння президента Авілі Камача став дещо кращий, одначе Церква все таки не має там ще повної свободи ділання.

В Коста Ріці конгрес зніс несправедливі закони, що забороняли існування католицьких монастирів в державі.

В Еквадорі поновлено посвяту краю Пресв. Серцю.

Колюмбія й Апостольський Престіл підписали деякі поправки до конкордату з 1892р.

Уряд Парагваю відзначив Папського Нунція Альберта Леваме ордером заслуги за його труди над утримуванням добрих взаємин Парагваю з Апостольським Престолом.

Аргентинський Єпископат у спільному пастирському листі осудив фальшиві новочасні течії, а між ними скрайний націоналізм і расизм.

Католицький Інститут праці "Лос Чіркулос де Обререс", що обходив свій золотий ювілей подав до відома, що має 40,000 членів, а Федерація Католицьких Робітничих Союзів обєднує 18,675 членів. Комуністичну Партію в Аргентині заборонено.

Четвертий Веснародний Евхаристійний Конгрес приніс католикам у Бразилії багато духовної радости й підйому та знову смерть примаса й архієпископа Ріо де Жанейро кардинала Леми да Сільвейра Чінтра вкрила всіх бразилійців великою жалобою.

В Бразилії основано дві нові дієцезії — Анароса й Олівейра. Введено також навчання релігії в школах, що було усунене від 1899 р.

В Чіле помер Папський Нунцій Архієп. Альдо Лягі, а його становище зайняв Архієп. Мурільо Сільвані

На закінчення цього короткого огляду ще кілька слів про нашу Церкву. Через війну годі дістати нам певні вістки про релігійне життя нашого народу в Старому Краю. Потіхою одначе для кожного українця католика є та відомість, що в теперішний важкий час Боже Провидіння тримає ще при життю нашого дорогого митрополита Андрея Шептицького й всіх наших владик, що разом зі своїм народом на рідній землі переносять воєнне лихоліття й працюють для релігійного його відродження і розвою. В Америці й Канаді в життю нашої Церкви слід занотувати такі замітні події: збільшення числа нашого духовенства, висвята нового українського владики Кир Амвросія Сенишина ЧСВВ, закінчення золотого ювілею української іміґрації в Канаді величавим конгресом у Мондері, Алта й видання Пропамятної Книги, Ювілей Сестер Служебниць, започаткування збірки на будову виховавчого інституту св. Йосафата в Едмонтоні, заснування товариства св. Методія для допомоги священикам у конечних випадках і товариства св. Йосафата, для допомоги бідним парохіям вибудувати церкву і священикам у їх душпастирській праці, назначення о. М. Т. Пелеха військовим духовником для греко-католиків у канадійській армії та благословення нової будови Українського Католицького Семинаря в Стемфорді, Конн., ЗДПА.

Погляд на Католицьку Церкву в минулому році показує нам, що серед темної ночі страшної війни, й розбурханого моря людських пристрастей, Католицька Церква є тим світлом, що в тьмі світить, а тьма його не обняла й вона одна дає велику надію, що знову в світі настане лад і супокій, як тільки народи підуть за премудрими вказівками її верховного Пастиря і Керманича, Пипи Римського.

Православія без маски.

Нема чогось більш огидного, більше руйнуючого на світі, як релігійна облуда, й туманення та визиск народніх мас при помочі релігійного ошуканства.

А якраз до такого становища скотилось православя на російських і українських землях й віками цілими виконувало ролю святця-обманщика.

Православя перед народом виступало як благочестя, але це тільки була маска, під якою крилась крайна моральна гниль.

Як завалився російський царат і прийшли до влади безбожні комуністи, то в першу чергу розвинули вони шалену безбожницьку пропаганду, щоби зруйнувати Церкву й релігію в народі, знаючи це дуже добре, що тільки безбожник може стати добрим матеріялом на комуніста.

І треба сказати, що це зробити, не приходилось їм надто трудно. Большевики дуже добре знали чим є православя й тому тепер потребували лише здерти з нього маску та показати людям його справжнє обличчя, щоб вбити віру в людей і позискати їх для комунізму.

Це вони безцеремонно зробили. Большевицька пропаганда фактами взятими з православної дійсности старалась переконати нарід, що всяка релігія є шкідлива для нього, що її слуги є звичайними ошустами й що тільки безбожний комунізм є для нього добром. Так хитро постарались використати зогниле православя до затуманення народу новою дурійкою, комунізмом.

Тимчасом, коли добре річ розважити, то приходиться сказати, що не релігія й Церква як такі є тут винуваті за туманення й ошуканство народніх мас, а **одиноко винуватою є ложна релігія і Церква**, якою саме було православя на землях бувшої Росії.

І тому кожна розумна людина, коли довідається про ті огидні діла православя, то повинна зненавидіти й відвернутись не від релігії й Церкви загалом, але від тої ложної і зіпсутої релігії й Церкви, якою саме являється православя.

Багато нашого народу ще й сьогодні не знає справжнього обличчя православя, не знає як великим лихом воно є й не старається висвободитись з його лабет для свойого власного релігійного й національного добра. А пора вже раз це зробити.

В теперішних переломових часах повинен наш нарід стреміти не тільки до визволення національного, але й до визволення з релігійно-церковного обману православя й шукати свойого відродження в чистій релігійній правді й в правдивім християнстві, бо лише там може знайти свою силу, щастя й здорові основи до свого розвитку.

Першим кроком до того визволення з під впливу православя є пізнати його, хто воно й які його діла?

Діла православя є такі огидні, що перо здрігається їх описувати, одначе таки треба написати бодай дещо, щоб людям дати змогу пізнати правду про православя, щоб самі могли розсудити чи варта його триматись, чи ні?

Першим підлим ділом православя про котре треба згадати це те, що воно покинуло

(Продовження на ст. 5).

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СОБОР СВЯТИХ СІМДЕСЯТЬОХ АПОСТОЛІВ

Коли наш Божественний Спаситель, Ісус Христос, став ходити по Святій Землі й навчати народ, почали горнутись до Нього побожні чоловіки й юнаки. Ісус Христос приймав їх ласкаво й вони ставали згодом Його невідступними товаришами й учнями.

Крім 12 головних учнів, що стали св. апостолами, було ще багато звичайних учнів, що по вознесенні Ісуса Христа проповідуванням Христової науки, а часто терпіннями й мученицькою кровю, поширяли й закріпляли Христову Церкву по різних краях і між різними народами тодішнього світу.

В св. Письмі згадується про 70-ох апостолів, в св. евангелиста Луки. (Л. 10, 1,). "Опісля ж назначив Господь і інших сімдесять і післав їх по двох перед собою в кожне місто й місцевину, куди мав сам удатись. І сказав до них: Хоч жниво велике, та робітників мало; просіть отже пана жнива, щоб вислав робітників на своє жниво. Ідіть, це я посилаю вас, як ягнята між вовків. Не носіть мішка, ні торби, ні обувя; і нікого в дорозі не поздоровляйте. А в котрий дім увійдете, перш скажіть: Мир цьому домові. І коли там буде син мира, спочине на ньому ваш мир; коли ж ні, до вас вернеться. В тім же домі перебувайте, їжте, пийте, що в них є, бо достойний робітник своєї нагороди; не переходіть із дому в дім. А в котре місто ввійдете й приймуть вас, їжде, що вам подадуть. І уздоровляйте в ньому недужих і кажіть їм: Приблизилося до вас Боже царство. А в котре місто увійдете й не приймуть вас, вийдіть на його вулиці й кажіть: І порох, що прилип до нас із вашого міста до наших ніг, обтрушуємо на вас; однак це знайте, що приблизилося Боже царство. Кажу вам, що содомляном у той день буде відрадніше, як тому містові."

Спис імен тих святих 70-их учнів, що їх називають також апостолами, зложено пізніше на основі передання. До числа тих 70-х апостолів мали належати: Агав, Акіла, Амилій, Ананія, Андронік, Апелій, Аполос, Аристарх, Аристовул, Артема, Архип, Асинкрит, Ахаїк, Варнава, Гай, Еводій, Епафродит, Епенет, Ераст, Ермій, Ерм, Епафрас, Зина, Іродіон, Йосій-Варсава-Юст, Карп, Кесар, Кифа, Клеопа, Климент, Крискент, Крисп, Куарт, Лин, Лука, Лукій, Марко, Іван-Марко, Матій, Наркис, Ніканор, Олимп, Онисим, Пармен, Патров, Прохор, Пуд, Родіон, Руф, Сила, Силуан, Семен-Нігер, Семен-Христовий родич, Сосипатр, Состен, Стахій, Степан, Тертій, Тимон, Тихік, Трофим, Урван, Филип. Филолог, Флегонт, Фортунат, Тадей, Яків-Господній родич, Ясон. Додають іще Кондрата, Мнасона й Натанаїла.

Імена цих Христових учнів находимо в Апостольських Діяніях і Посланнях, головно св. Павла. Память багатьох із них святкує Католицька Церква також окремо в часі різних днів церковного року, а в українськім обряді спільним собором дня 4 січня.

Крім 12-ох апостолів і цих 70-тьох учнів мав Христос певно ще більше учнів, що служили справі Божого царства. Це виходить із слів св. ап. Павла, що говорить: "Бо я вам найперш передав, що й прийняв, що Христос умер за наші гріхи по Писаннях і що був похоронений, і що воскрес третього дня по Писаннях, і що явився Кифі, а потім дванадцятьом, потім явився більш яв пятьом стам братів разом... Потім явився Яковові, а так усім апостолам." (І. Кор. 15, 5).

Молитві, праці й жертві святих Христових учнів ми завдячуємо те, що правдива Христова віра дійшла й до нашого народу. Вони були посередниками й злучниками між Христом, а нами. Згадавши вдячно цих своїх духовних добродіїв, ми повинні перейматись їхнім апостольським духом і ставати новітніми Христовими апостолами, що за проводом своїх епископів і Христового Намісника-папи закріпляли б і поширяли б правдиву Христову віру між людьми, що живуть разом з нами, а таким чином передавати її тим поколінням, що прийдуть після нас. Кожний католик повинен працювати наче один із Христових апостолів.

СВЯТИЙ ТЕОКТИСТ.

На сицилійськім острові в місцевині Кукумі, недалеко теперішнього міста Палермо, стояв колись великий монастир, що його небесним покровителем був св. о. Николай. Монахи того монастиря придержувались правил св. Василія Великого.

В тім монастирі жив у 7-ім століттї праведний чоловік, що його звали преподобний отець Теоктист. Св. Теоктист уже замолоду почув у своїй душі Христовий поклик до ліпшого, досконалішого християнського життя. Побожний юнак послухавсь того поклику й вступив до монастиря в сицилійськім Кукумі.

У монастирі визначався також ревністю в молитві й строгім умертвінні, а також второпністю й братньою любовю, що монахи вибрали його своїм настоятелем-ігуменом.

Своє праведне життя закінчив св. Теоктист коло 800 року. Память преп. о. Теоктиста була з давен-давна в почитанні між монахами Чину св. Василія Великого.

СВЯТИЙ МІХЕЙ

Між святими пророками Старого Закіту було також два пророки, що звались — Міхей. Перший Міхей, що про нього згадуємо сьогодні був сином Емблаана, й жив за часів пророка св. Іллі. Цей пророк Міхей не писав пророкувань тільки проповідував їх устно. Замітнім було його пророцтво про поразку ізраїльського царя Ахава, що згинув у бою з асирійцями. Про це пророцтво так пишеться в старозавітній Біблії. (2. Пар. 18).

"І мав Йосафат (цар юдейський) велике багацтво й славу; і поріднився він із Ахавом. І пішов він у кілька років до Ахава в Самарію; й порізав Ахав для нього й його людей, що були при йому, багато овець та волів, і намовляв його йти на Рамот Галаадський. І говорив Ахав, цар ізраїльський, Йосафатові, цареві юдейському: Підеш зо мною на Рамот Галаадський? І відказав той йому: Як ти, так і я, — як твій народ, так і мій народ: іду з тобою на війну!

І сказав Йосафат ізраїльському цареві: Спитай сьогодні що скаже Господь. І зібрав ізраїльський цар пророків чотириста чоловіків й сказав їм: Чи йти нам війною на Рамот Галаадський, чи понехати це? Вони сказали: Йди, а Бог віддасть його в цареву руку.

Та сказав Йосафат: Чи нема тут іще Господнього пророка? Спитаємо й його. І відказав ізраїльський цар Йосафатові: Є ще один чоловік, що через його можна запитати Господа, але я не люблю його, бо він не проказує мені доброго, а завсіди пророкує лихе; це пророк Міхей, син Емблаана. І сказав Йосафат: Не говори бо так, царю. І покликав ізраїльський цар одного скопця й приказав: Побіжи швидко за Міхеєм, сином Емблаана... Післанець же, що пішов кликати Міхею, казав йому: От пророки в один голос віщують добро цареві; нехай би й твоє слово було таке ж, як кожного з них; виречи й ти на добро. Й сказав Міхей: Як жив Господь, що скаже мені мій Бог, те я виречу.

І прийшов він до царя, і сказав до його цар: Міхею, чи йти нам війною на Рамот Галаадський, чи здержатись? І відказав той: Ідіть, буде вам удача й вони будуть віддані в ваші руки. І сказав до його цар: Ще раз заклинаю тебе, щоб ти не говорив мені нічого, крім правди, іменем Господнім. Тоді сказав Міхей: Я бачив усіх синів Ізраїлевих розсипаних по горах неначе вівці, що нема в їх пастуха; і сказав Господь: Нема в них пана, нехай кожний із них вернеться в мирі до своєї господи.

І промовив ізраїльський цар до Йосафата: Чи ж не казав я тобі, що він не пророкує мені нічого доброго, а тільки недобре...

І промовив Міхей: Так вислухайте слово Господнє: Я бачив Господа сидячого на свойому престолі і все небесне військо стояло по правій і по лівій його руці. І промовив Господь: Хто б підманив Ахава, ізраїльського царя, щоб він пішов і наклав головою в Рамоті Галаадському? І один говорив так, інший говорив інакше.

Тоді виступив один дух і став перед лицем Господа й промовив: Я підманю його. І спитав Господь: Чим?. Той же сказав: Я піду й буду духом неправди в устах усіх пророків його. І попустив Господь духові неправди ввійти в уста цих пророків твоїх, але Господь вирік недобре про тебе.

І приступив Седекія, син Ханаана, і вдарив Міхея по щоці та й промовив: Якою ж то дорогою відійшов від мене дух Господній, щоб говорити в тобі? І сказав Міхей: Ось довідаєшся про це, як будеш бігати з кімнати в кімнату, щоб сховатись.

І приказав ізраїльський цар: Візьміть Міхея та відведіть його до Амона, міського голови, й до Йоася, царевого сина, й скажіть: Так каже цар: вкиньте оцього в тюрму й харчуйте його хлібом та водою скупо, доки я не вернусь у мирі.

І промовив Міхей: Коли ти вернешся в мирі, то не Господь говорив через мене. І додав: Слухайте це всі люди!

І пішов ізраїльський цар і Йосафат, юдейський цар, на Рамот Галаадський... Цар же сирійський дав приказ своїм начальникам над колесницями, кажучи: Не вдаряйте ні на простого, ні на знатнього, а тільки на одного ізраїльського царя...

Тим часом один чоловік випадково натягнув свого лука й поранив ізраїльського царя крізь щілини панцира... Але бій того дня збільшувавсь і ізраїльський цар стояв на колесниці насупроти сирійців до вечора та й умер при заході сонця."

Ахав не вернувсь із війни. Пророцтво Міхея сповнилось. Сталось це коло 897 року перед Різдвом Христовим. Є передання, що св. пророк Міхей згинув мученицькою смертю.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

Юнак, що належав до організації католицької робітничої молоді в Бельгії, мусів переносити різні прикрощі від соціялістів, що між ними доводилось йому працювати. Та він завсіди сміливо й дотепно обороняв свої релігійні переконання. Одного дня насміхалися знову з нього, що він держиться священицької ряси, повторює все тільки за священиками й сам не знає, в що вірить. На те відповів їм моторний, католицький юнак:

— Я зараз скажу вам, у що я вірю.

Потім клякнув серед здивованих соціялістів у фабричній залі, зняв шапку й проказав голосно: "Вірую в одного Бога." Як скінчив своє визнання віри, перехристився побожно й сказав своїм противникам:

— Я сказав вам, у що я вірю, а тепер скажіть мені ви, в що ви вірите.

Збентежені безбожники замовкли, наче б набрали води в уста.

Кожний католик повинен знати добре свою релігію й уміти обороняти її від безбожників. До того помагає католицька преса й організація.

В Еспанськім місті Севілі верховодили в мійській раді безбожники. Задумали вони уладити велику урочистість на честь славного еспанського віртуоза-музики Мануїла де Фалля. Та музика відмовивсь від участи в тій урочистості, заявивши, що він католик, а як такий не хоче мати нічого спільного з противною Церкві радою міста Севілі.

Добрий то приклад для католиків, щоб знали, як заявляти свою віру та щоб не ходили на "раду нечестивих" ні на їхні підприємства.

В голяндськім місті дипльоматів у Газі зібралось раз добірне товариство в їдальній гостинниці "Де Тве Стеден" на великий бенкет, що його уладив голяндський уряд з нагоди міжнародньої конференції. Крім високопоставлених осіб запрошено там увесь дипльоматичний корпус. Коли вже почали сідати до столу відізвавсь дзвінок міністра Колена, провідника всієї конференції. Всі гості звернули очі на міністра з вижиданням його слова, а він попросив гостей хвилини спокою, щоб кожний міг перед обідом проказати тиху молитву. І хоч на устах деяких гостей зявилась глумлива усмішка, міністер Колен перший сміливо зробив на собі гарний знак св. хреста.

Той хрест був певно варт більше, ніж ціла міжнародня конференція бо то було славне визнання віри.

Сумно, коли в католицькій родині чи товаристві не видно молитви ні перед їдою ні по їді.

Українці, не стидаймось визнати молитвою свою віру в Бога.

Було то під час військових вправ. Один із новобранців не мав іще зложених до ладу своїх речей, як несподівано ввійшов вістун. Побачивши, що вояк складає свої речі, сказав до нього досить остро:

— Що ти робиш, як встаєш?

— Пане вістун — відповів збентежений вояк, випрямившись на "позір" — хрищуся.

Вояки, що стояли кругом, засміялись голосно, а новобранець не знав, що робити. Той клопіт молодого вояка побачив сотник, що стояв із боку й чув усю розмову; наблизивсь до новобранця подав йому руку й сказав:

— Друже, ти може бачиш, що інші сміються з тебе й думаєш, що ти сказав дурницю. Ні, будь спокійний! Те, що ти зробив сьогодні, я роблю кожного дня. І ті навіть, що сміються з тебе, роблять те саме, та не сміють так явно признатися.

Хто сміливо визнає свою віру, матиме в Бога ласку, в людей пошану.

Перед великою світовою війною ходив до школи в Торіно Адольф Фererро. Його професор, завзятий безбожник, що не шанував релігійних переконань своїх студентів, сказав одного дня на закінчення свого викладу:

— Я докажу вам, що нема Бога. Наведу вам такі сильні й переконливі докази, що як по році знайдеться між вами хтось такий, що віритиме в Бога, то покаже, що є скінчений дурень.

В цілій клясі стало тихо, наче в гробі. Більшість студентів дуже прикро вразили ті безбожні й обидливі слова. Деякі показали навіть своє занепокоєння. Нараз молодий Фереро підніс руку.

— Чого хочеш? — питає професор.

— Хочу сказати п. професорові вже сьогодні, що тим скінченим дурнем — буду я.

Адольф Фереро остав вірний католицькій вірі, а в потребі навіть боронив її всіма силами. Як найкращий католик приступав дуже часто до св. Причастя. Згинув у бою, як герой, 19 січня 1917 року.

Не вистарчить тільки вірити: в потребі треба визнавати свою віру назверх і боронити її перед напастю безбожників. Католики не сміють бути боягузами.

Православні без маски.

(Продовження)

вірну службу Богові й душевному добру народа, а запродалось на службу російським царям і їх імперіялістичній політиці.

Російські царі розказували православію, що їм треба було, а православя по рабському ті прикази виповняло.

Так пр. 1716 р. вийшов правительственний указ, що його нераз повторювано, всьому духовенству, щоб доносити губернаторам про все протиправительственне, що було викрито на сповіди.

До самої жовтневої революції існував наказ полковим священикам доносити до влади про крамолу серед жовнірів. І православні духовники як завжди, цей наказ виконували. Так використовували вони сповідь для донощицтва. Чи ж це не огида?

Православя мало своє монашество, але важко знайти стан більше лінивий і розпустний як були православні черці й черниці в давній Росії.

Вже давніше цар Іван Грозний на церковному соборі заявив: "В монастирі постригаються не ради спасенія душі— а покоя ради тілесного, чтоби всегда бражничать."

В монастирях не було ні карности, ні духовного життя. Монахи вели "побожне" лінивство, а дуже часто їх "духовними вправами" було піянство, обжирство й розпуста.

Клявзури там не було ніякої. Разів два або три на рік богомольці, головно жіночого роду приходили в більшості не помолитись Богові, а грішити з монахами й те робили зовсім отверто, безсоромно.

По монастирях ділялась така огида, що воліємо про неї навіть не згадувати.

Одначе звичайна піятика й розпуста не вдоволяли православних черців і дуже часто для насичення своїх звірячих пристрастей вживали ріжних розпущеностей не здержуючися перед насильством та простим проступком. Так архимандрит Зосима перед большевицькою революцією попав під суд і дістав 12 літ каторги за безчещення малолітних. А кілько таких випадків затаєно?

Хто не чував про православного "святого старця" Разпутіна, що розпустував серед розпустних цариць, княгинь, надворних дам і панен під охороною й протекцією Миколушки II. на царському дворі?

Знова такий архимандрит Макарій в ролі вчителя релігії в жіночій гімназії займався одночасно також безчещенням малолітних своїх учениць, які нерідко кінчили своє життя самогубством, не маючи сил перенести свою ганьбу й пониження. За свої подвиги цей чернець дістав пізніше ще епископську гідність.

Підчас трусу в нижегородськім Троїцькім жіночім монастирі викрито за большевиків підвал, в котрому при розкопах найдено враз із запасом золотої монети також кілька дітočих скелетів.

Таких страшних справ було в Росії чимало, але вони по більшій части відбувались тайно, а царський уряд завсіди прикривав підлі справки своїх вірних слуг. Все ж таки всього не зміг закрити, й воно опісля вийшло на яв.

Таких прикладів зі життя православних попів, черців і черниць можна б навести багато, та годі бо й це що подане є огидне, відражаюче. До такого докотилось православя!

До ряду гидких діл православя можна зачислити і обманства з мощами.

Православні попи голосили народові, що в їх церквах є "нетлінні" мощі святих угодників. Нарід вірив і приходив з далеких сторін подивитись на ті мощі і зо страхом перед ними молився.

Коли ж прийшла в Росії большевня, стала вона заряджувати прилюдне відчинювання гробниць на очах селян, робітників і червоноармейців. Саме відчинення по наказу советської влади всюди переводили епископи, архимандрити, митрополити, наставники монастирів та інші достойники православя. І показався страшний обман у повній своїй наготі.

У тих ніби чудотворних гробівцях не було ніяких нетлінних тіл святих угодників. Ось кілька таких фактів.

На розпорядження сергієвського совету, при величезному напливові народу, в присутности всіх ченців лаври й лікарів, приступлено до відчинення гробівця в славнім монастирі, Тройце-Сергієвій лаврі, де спочивали "нетлінні" мощі св. Сергія.

Відчинку переводив еромонах Йона та ігумен Ананій. Точний випис з протоколу оглядин був надрукований в ч. 82 "Правди" та багато інших часописах. І що знайшли? Замісць нетлінного тіла найдено самі кости, тай вони розвалені, зїджені міллю, спорохнавілі, повні пороху й гусільниць. Волосся найдено не на голові, а в середині черепу, завинене в папір.

Не менш зворушаючий вислід дала відчинка знаменитих в Росії мощів Тихона Задонського в Задонському монастирі.

Монахи спершу протестували й публично заявили, що нетлінність мощів Тихона Задонського сконстантована ченцями та спеціяльною комісією в 1861 році, й тому вони зайвою вважають нову контролю. Та їх таки примушено відчинити мощі. Відчинку довершив еромонах Іннокентій на очах народу.

Яке ж було усіх здивовання, коли там, де мали бути нетлінні мощі святого, знайдено напів спорохнавілий звичайний людський череп й куклу зроблену з вати, картону й шмат повязаних стяжками.

Всі складові части мощів: кости, вата, шмати, картон,

були старанно зібрані й відфотографовані.

В місті Муромі, 7. лютня, 1919 р. відчинено мощі святих боговірних князів Константина й чад його — Михайла й Федора, що находились в Благовіщенському мужеському монастирі.

Показалось, що вони всі три були, як і Тихон Задонський, не зле зшитими фігурами з ганчірок, вати та іншого драння, з додатком гнилих костей та знищених черепів.

При відчиненні мощів Ніля Столобенського в монастирі Осташковського повіту найдено ще зайві кости, посипані якимсь жовтим порошком, багацько вати і на дні домовини мідні й срібні монети.

Такі самі "нетлінні мощі" найдено також у Суздальській катедральній церкві при відчиненню домовини святих епископів Івана й Федора, а також 8. лютня, 1919 р. в Калязині, твердської губернії, в Троїцькому монастирі, коли оглянено мощі Макарія, а 3. квітня в Новгороді, в Софійській катедрі.

В домовині св. Олександра свирського в Олонецькім повіті відкрито просту воскову куклу, а при відчиненню мощів у трумні св. Макарія жабинського не найдено нічого окрім павутиння, павуків і мокриць.

Але найбільше чудернацькими були "мощі" в місті Великім Устюгу, в Верколському чоловічому монастирі. Є це мощі верколського чудотворця Артемія. Відчинка відбулася 20. грудня, 1918 року. При відчиненні мощів найдено в домовині ось що: "Трумна була розділена на три части, а в них: в першій лежала вата, в другій — різна церковна одіж, а в третій — невеличка червона скриночка, що була перевязана шнурком і запечатана ляком з печаткою веркольського монастиря. При відчиненні цієї скриночки найдено таке: звичайне вугілля, перержавілі цьвоки і дрібна цегла.

У других випадках замісць нетлінного тіла, побіч всякого драння, находилися хоч останки гнилих костей, а тут і того не було, тільки цегла за мощі.

Очевидно, що таке відкриття "цегли й цьвоків" зробило на присутніх потрясаюче враження.

В такий сам спосіб відкрито всі мощі, що находились в межах Советської Росії й ніде не було навіть ознак нетлінного тіла; всюди гнилі кости, вата, картон, воскові кукли, ганчірки, гроші, цегла та різне сміття.

От як гниле православя обманювало віру народніх мас?

Подібні обманства діялись і з "явленими" чудотворними образами, які були майже в кожному монастирі й церкві.

Дальше в київській церкві Андрія Первозванного показували віруючим деревляний хрест, якого ніби то встромив на київській горі сам апостол, хоча він у Києві ніколи не був. Яке це підле, мерзенне!

Знаємо, що золото в огні блестить, а солома спалюється на попіл. Те саме діється з релігією у час переслідування. Правдива, Божа релігія, у час переслідування блестить сяйвом, а ложна показує свою неміч, розпадається і гине.

Подібно сталось і з православям в часі большевицької революції.

Православні духовники, що не мали в собі ні віри ні правдивої побожности, що шукали в церкві тільки наживи й легкого життя, в час переслідування не мали сили постояти за православя, а його скоренько зраджували й переходили на службу безбожного комунізму й ще складали свої заяви в Народнім Комісаріяті Освіти, що зривають з релігією.

Ось дві заяви для приміру.

Перша заява: "Признаюсь щиро, що ані бога, ані царства небесного не визнаю, тому що цього всього немає. У всьому не признававсь перед народом тому, що не було чим годуватися.

Хоч й жаль мені було народу, що ми, духовенство, його туманили, але відмовитись було встидно."

Свящ. Апроскін.

Друга заява: "Отсим заявляю, що я зрікаюся від несення мною звання священого служника і взагалі від духовного звання, признаючи, що то, чого вчив — є лож, в шлях, яким я вів мирян — облуда, основана на народній темноті й сліпоті, в імя особистої користи.

Свящ. Леонід Колосов."

Цих кілька фактів, що ми їх навели, а їх є велике множество, показує нам наглядно, що православя — це тільки бездушний труп і одна мерзька гниль.

Сказав колись Христос: Горе вам книжники й фарисеї лицеміри, що подібні ви до побілених гробів, що зверху являються людям красними, а в середині повні мертвих костей та всякої нечистоти. Так і ви, зверху являєтесь вправді людям праведними, а в середині повні лицемірства й беззаконня. (Мат. 23:27-28).

Як бачимо з повище поданих фактів, то ці слова точнісінько стосуються до новітніх фарисеїв-облудників православних.

Господь Бог їх довго терпів, а вкінці сповнив свою погрозу. За кару впало на православя страшне але й справедливе горе большевизму.

Ця доля православя повинна стати для всіх наукою й пересторогою.

Нема що православя відігрівати, бальзамувати чи прибирати в нові, українські одежі, бо труп є трупом і від нього нічого доброго не можна сподіватись українцям.

Трупа треба усунути, щоб не воняв і не заражував своєю гниллю й звернутись до правжнього цілющого джерела правди, сили й життя; а тим джерелом є ніщо інше як одна, свята, апостольська, католицька Церква, що її невидимим головою є сам Ісус Христос, а видимим заступником Христа Папа Римський і в якій діє безнастанно св. Дух, щоб вона помимо людських немочей зберігала правду віри й чистоту обичаїв та давала людям щастя тут на землі і там колись у вічності, в небі.

СВІТЛО БОГОСЛОВІЇ

БОГ

Розумовання людини — певний шлях до пізнання Бога.

Релігія є це моральна звязь і взаємини людини з Богом. Угольним каменем, що на ньому спочиває ціла будова релігії є та правда, що існує Бог. Без Бога нема що й говорити про релігію. І тому першим і основним питанням, що його ставить собі кожна думаюча людина, у справі релігії є те: чи є Бог? — Питання це важливе, далекосягле. Та чи можна знайти на нього певну відповідь? Чи можемо певно пізнати й переконатись, що справді існує Бог? Яким шляхом іти до розвязки цього великого питання? Над цим тепер застановимось, щоб знайти твердий грунт і опору для себе й знати що відповісти всяким противникам з якими в наших часах приходиться нам часто зустрічатись.

Чимало є сьогодні в світі таких людей, що кажуть: А хто ж його там знає, чи є Бог? Я був би релігійною людиною, якщо міг бй напевно переконатись, що є Бог. Та про це людина не годна напевно переконатись. Не знаємо й ніколи не будемо цього знати: чи є Бог, чи його нема. На це питання годі дати певну відповідь. Таке кажуть люди, що їх наука назвала агностиками й скептиками. Агностики — по нашому дослівно: без знання, "незнайки." Того рода люди не відкидають Бога, але й не признають його. На питання чи є Бог, мають вони тільки одну відповідь: Не знаю. Скептики знову то є такі люди, що сумніваються про існування Бога. Хто зна, може Бог є, а може його нема. Одні кажуть, що Бог є, а другі цьому перечуть. Супроти того буде найкраще нікому не вірити й про існування Бога сумніватися.

Тим і подібним поглядам ми протиставимо таке твердження: —

Існування Бога можемо напевно пізнати самим лише розумом.

Поставивши таке твердження треба ще його доказати, що воно правдиве. Отже приступаємо тепер до цієї роботи.

Якщо Бога нема, то очевидно, що й нема можности його пізнати, але якщо Бог є, то й є можливість у Бога себе людям дати пізнати. Та можливість є подвійна: природна, звичайна, тим шляхом, що ним звичайно людина доходить до пізнання правди й надприродня, виїмкова, надзвичайна, при помочі обявлення. Це є ті два шляхи, що ними може Бог, якщо він є, дати себе пізнати людині.

Про обявлення ми тут не будемо говорити, а розглянемо тільки той звичайний, природний шлях пізнавання Бога.

Людина має подвійний спосіб пізнавання: змислами й розумом.

Про пізнавання Бога змислами як пр. очима, дотиком і т. д. нема тут що й говорити, бо змислове пізнання обмежується тільки до змислових, матеріяльних речей. А Бог є чистий дух, істота, що тіла не має. От і тому людина не може Бога бачити, ані змислово пізнати так як і багато других нематеріяльних річей, що напевно існують, пр: людська думка. Але з того, що людина Бога не може пізнати змислами зовсім хибний був би висновок, що Бога нема, або що людина його не годна ніяк пізнати.

Крім речей матеріяльних, що з них складається цей наш видимий світ є ще багато-багато річей нематеріяльних, що їх не можемо змислами пізнати. І дуже воно нерозумним, а навіть смішним було б ввесь обсяг свойого знання стіснювати тільки до пізнання змислів: ока, вуха, рук, тощо.

Бо це зовсім очевидне, що крім цього дуже недосконалого, змислового пізнання, що є нам спільне зо звіриною й є ограничене тільки до матеріяльних річей, маємо ще далеко вище й досконаліше пізнання, що його не має звірина, а це пізнання набувається розумом.

Розумом ми можемо пізнати не лише річи матеріяльні, але ще й речі нематеріяльні, духові, що не підпадають під змисли.

І кожня думаюча людина не вдоволяється самим змисловим пізнанням, але вона своїм розумом зноситься вище, ставить собі найрізнородніші питання й при помочі розумовання відкриває тисячні правди, що їх ніяк не можна пізнати змислами. Те пізнання веселить душу, дає її вдоволення і вказує як треба поступати.

Пізнання розуму є подвійне: одне безпосередно-наглядне пр: 2+2=4; цілість є більша від своєї части; одна й та сама річ не може одночасно бути й не бути, а друге пізнання є посередно-наглядне при помочі розумовання, коли з правд знаних льогічно доходимо до пізнання правд нам незнаних. При помочі розумовання те, що нам не є безпосередно наглядне й певне стає посередно наглядне й певне. Візьмімо на примір таке розумовання: Злого треба берегтися. А брехня є злом. Отже брехні треба берегтись.

В пошувуванню за правдою наш розум дуже часто послугується законом вистарчаючої основи й законом причиновости. Закон вистарчаючої основи так звучить: Все, що існує мусить мати відповідну основу свого існування; це значить — мусить мати вистарчальне виснення чому радше є як не є. Та основа лежить або в самій речі, або поза нею. Коли ця основа лежить не в самій речі, а в чімсь поза нею тоді називаємо її причиною. Все, що існує має вистарчаючу основу або в самому собі, або поза собою, цебто в причині. Така

істота, що має всю основу свого існування в собі є независима від нікого й від нічого, бо не потребує ніякого впливу зовні для свого існування. Вона є тоді Абсолютом. А Абсолют, тому, що має в собі вистарчаючу причину свого існування він мусить завжди існувати; він отже є вічний, не має ні початку ні кінця в свойому існуванню й тому не є сотворений. Він від нікого нічого не дістав, ніхто не міг поставити йому межі досконалости в його природі і тому він є найдоскональша істота, що має в собі всі можливі досконалости. Далі тому, що Абсолют нічого не дістає, ані не тратить, він є незмінний, неподілений на части, незложений. Прослідкуючи поняття Абсолюта мусимо ще сказати, що він не є матеріяльною істотою, бо матерія є зложена й змінна; він отже є духом. З безконечної досконалости Абсолюта слідує ще й те, що він є один, свідомий, особовий, свобідний і всезнаючий.

Все, що не має в собі всієї вистарчаючої основи до існування, воно зі своєї природи не мусить конечно існувати, є бай дуже до існування і може існувати, а може і не існувати. І тому, щоб воно існувало то мусить щось зовні вплинути на нього і тим справчим впливом покликати до існування, визначуючи притім йому дану досконалість його природи. Це якраз роблять причини справчі. Приміром маляр, мальованням покликує образ до існовання і надає йому зміст та вартість. Всяка істота, що не має сама в собі вистарчаючої основи існування, якщо тільки існує, має свою вистарчаючу справчу причину; вона не є абсолютом але зависимою істотою від даних безпосередних і посередних причин а ті знову остаточно є зависимі від Абсолюта.

Істоти, особи чи речі, що зависять від даної причини є тим самим обмежені в свойому існуванню щодо часу й досконалости своєї природи, вони підпадають змінам, є зложені й не є одинокі. Це все нам каже розум.

Приглядаючись тепер великій машині світу й всім речам та явищам у ньому, бачимо наглядно, що світ не є Абсолютом, бо він є зложений, змінний, залежний. І досвід щоденний нас переконує, що нічого в світі не діється без причини, а все має свою відповідну причину. На дослідах усіх речей і явищ у природі та шуканню причин ближчих і остаточних полягає наука.

Людина любила й все любить слідити природу й шукати за причинами всього й не вдоволяється пізнанням тільки безпосередних причин речей, а шукає також за остаточною причиною всього. І послугуючись розумованням, вона при помочі наглядного й певного закону причиновости може легко дійти до пізнання остаточної причини всього ось так: Все, що є в світі має свою вистарчальну причину. Ті знову причини (речі, особи) мусять також мати свою відповідну причину. Ідучи так, доходимо до висновку, що остаточно мусить бути перша причина всього, яка вже від нікого не походить, а є Абсолютом. Так отже **людський розум з розважування й дослідження цього видимого світу розумованням доходить до пізнання першої і найвищої причини всього світу і всіх явищ у ньому, до Абсолюта, що його називаємо Богом.** Цей отже видимий світ каже нам, що мусить бути Бог, бо як не було б Бога, то не міг би існувати світ. Світ без Бога — це значить стільки що є наслідок без достаточної основи й причини, а таке припущення — це знову абсурд.

Так отже розумовання людини є певний шлях до пізнання Бога. Той шлях до Бога є легкий і кожна думаюча та права людина ним легко доходить до Бога. Тому то й не диво, що навіть люди некультурні, темні, дикі завжди мали й мають поняття про Бога, бо його набути розумній людині не є важко.

У виді того можемо тепер легко виробити собі суд про агностиків і всяких скептиків.

Треба сказати, що агностики й скептики — це люди, що зневірились у силу пізнавання свого розуму. Сумніватись про існування Бога не значить стільки, що без достаточної причини сумніватись про правду, що її легко можна пізнати й доказати. А таке робити то є ненауково, немудро, а навіть дуже шкідливо, бо правда про існування Бога належить до ряду тих великих правд, що визначують людині шлях до щастя й дають розвязку премногих загадок. Сумнів і брак певної розвязки на найважніше питання, що ним безперечно є питання чи існує Бог не може чейже дати людині вдовіляя в житті. З цих отже причин агностицизм і скептицизм щодо існування Бога треба рішучо відкинути.

Людина має розум, цю велику силу, що вже пребагато тайн відкрила й безупинно відкриває в світі видимім і невидимім.

Цей отже наш розум, що при помочі розумовання веде нас до великих здобутків у науці дає нам також певну відповідь на те велике питання: Чи є Бог?

Розумом ми певно можемо пізнати цю правду, що є Бог. І тому зовсім слушно св. Письмо говорить: Пусті (дурні) ж є всі люди, що не мають знання Бога." (Прем. 13. 1-5) бо "невидиме Його від сотворіння світу думанням про твори робиться видиме, й вічна Його сила й божество, щоб бути їм без оправдання" (Рим. 1:20) і тільки "безумний говорить у серці своїм: нема Бога." (Пс. 13. 1.).

— **Домініяльне** статистичне бюро в Оттаві подало, що на основі найновішого перепису населення з 2 червня, 1941 р. у Канаді населення є 11,505,898 осіб — 5,900,148 чоловіків і 5,605,750 жінок. Перепис з 1931 р. показував, що в тому році населення Канади становило 10, 376,786.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СТЕФАН І МАРІЯ КОВЕРЧУКИ

ВЕНКУВЕР, Б.К. На Новий Рік минуло шістьдесять і два роки панству Стефанові й Марії Коверчукам. З тої нагоди зійшлися їх діти, щоб побажати своїм родичам щастя і Божого благословенства, та висловити свою вдячність за християнське виховання, яке вони дістали від своїх дорогих родичів. На доказ вдячности вручили своїм родичам гарні дарунки. Крім того вручено пані Коверчук дарунок від жіночого товариства Св. Ольги, в котрім вона є активною членкою.

На обіді були присутні також Впр. отці Т. Добко і Х. Кондратюк ЧСВВ.

Панство Коверчуки прибули до Венкуверу в 1925 р. Передше перебували девять літ в околиці Давнінгу, три роки в Мондері, чотири роки в Дромгелер, звідки прибули до Венкуверу. Мають двох синів і три дочки і сім внуків.

Підчас обіду зложили присутні $5.00 на "Світло."

ІННІСФРІ, АЛТА. Весільні Дзвони. Дня 14-го січня, 1943 р. повінчалися п. Михайло Доляба з панною Анною Стеблик з Плейн Лейку. В четвер рано молодята удалися до церкви Рожд. М. Божої в Іннісфрі, Алта., приступили до св. Тайн й вислухали Службу Божу, яку в їх намірі видправив о. В. Дрібненький, ЧСВВ. По Службі Божій станули до шлюбу. Вінчання довершив о. В. Дрібненький. Після весільної забави в домі панства Долябів о. В. Дрібненький пожелав молодим Божого благословеньства, а по молитві й Многоліттю п. Юрій Франко згадав кількома гарними словами про нашу укр. католицьку пресу та самий занявся збіркою. Імена списав п. Михайло Пилип. Збірка принесла $6.00; з того приділено $3.00 на Світло.

Щира подяка жертводавцям! Молодим подругам щасливого життя й багато літ прожити, а панству Долябам втіхи й радости з їх дітей сердечно бажають всі весільні гості.

Юрій Фанко.

ТОРГИЛД, АЛТА. Дня 13-го січня упокоїлася в Бозі Марія Вавриків, заосмотрена Найсв. Тайнами, в 65-тім році життя.

Бл. п. Марія уродилася 1878 р. в селі Слобідці, повіту чортківського. До Канади приїхала 1913 року. Перші 3 роки прожила в Чипмені, а решта на Торгилд.

Похоронні богослуження відправив Всеч. о. Ів. Когут, ЧСВВ. в церкві св. Архистр. Михаїла. Бл. п. Марія спочила на парохіяльному цвинтарі.

Смерть її оплакує муж Петро, сини Антін, Йосиф і Іван та донька Розалія, брат Ліов Жуківський і 8 внуків. В.І.П.

ПОДЯКА

Отсим складаю щиру подяку всім, що прибули на похорон нашої мами. Дякую особливішим способом Впр. о. Ів. Когутові за похоронні богослуження що відправили, хоч погода не дописувала.

Син Йосиф.

ВІННІПЕГ, МАН. 21. І., в Вінніпегу помер на удар серця український провінціональний посол Степан Кравчик. Він був добрим католиком і українцем. Належав до Братства св. Николая і Лицарів Колюмба. Через останніх 21 літ Ст. Кравчик учив у Брукленс школі на передмістю Вінніпегу, а підчас останніх 9 літ був її принципалом. Як посол виголосив у провінціяльнім парляменті Манітоби кілька промов у справі поліпшення учительського стану, як рівнож применення кращих метод в освітній ділянці провінції Манітоби. Помер у 40-ім р., оставивши жінку-вдову, матір, дві сестри й одного брата.

ПРИГАДКИ

2. II. Вівторок. Стрітення Господнє. Всеночне. На утр. єв. Луки зач. 8. На Сл. Бож. антифони повседневні. По Входнім троп. Стріт. Слава і нині кондак Стрітення. Ап. зач. 316. Єв. Луки зач. 7. Задостойник Стрітення. Благословення свічок.

7. II. Неділя 32 по Сош. Про Закхея. Партенія і Луки прп. Попразд. Стрітення. Гл. 4. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Божій троп. воскр. і Стріт. Сл. кондак воскр. І нині Стрітення. Ап. зач. 285. Єв. Луки зач. 94.

14. II. Неділя Митаря й Фарисея. Авксентія й Кирила прп. Глас 5. Єв. утр. воскр. 5. На Служб. Бож. троп. воскр. Сл. кондак тріоди І нині: Діва днесь. Ап. зач. 296. Єв. Луки зач. 89.

Загальниця від 14-21-го лютого.

Місячне намірення на лютень: Щоб мир між народами основувався на засадах справедливости й любови.

Місійне намірення: Щоб діти поган у місійних школах знаходили віру.

Відміни місяця: 4. II. Нів. 11. II. Перша кватира. 20. II. Повня.

Коли й де будуть відправи?

ЛЮТИЙ

2. Стрітення (н. ст.) —
Мейлі
Коперник
7. Неділя 32 по Сош. —
Ледук
Фор Фар
Равндгил
12. Трьох Святителів —
Ню Брук
Парк Корт
14. Неділя Митаря і Фарисея —
Вайлдвуд
Просперіті
Голден (місто)
15. Стрітення (ст. ст.) —
Еванзбург
Бойл (базар)
Голден (фарми)
21. Неділя Блудного Сина —
Коперник

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

7. Неділя 32 по Сош. —
Дервент місто
12. Трьох Святителів —
Дервент св. Вознесення.
14. Митаря і Фарисея —
Мирнам
15. Стрітення Господнє —
Дервент св. Юрія
21. Неділя —
Виллінґдон

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

7. Неділя — Белліс, Елдорена.
14. Неділя Митаря й Фарисея
Стрий (річні збори парохії)
Смокі Лейк св. Онуфрія
15. Стрітення Господнє —
Давнінґ (річні збори парохії)
Смокі Лейк св. Параскевії
21. Неділя — Следен, Редвей

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

2. Вівт. Стрітення Господнє —
Київ
Борщів
7-го —
Восток св. Николая
Мондер, у домі Гната Дацюка, Служба Божа, св. Причастя у 10 год. рано.
12. Пятниця —
Делф
14. Неділя —
Плейн Лейк
Лішор
Веґревил
Чипмен
15. Понеділок —
Пено
21. Неділя —
Гиллярд св. Ів. Христителя
Краків, Ворщів,
Скаро, Ренфурлі.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

— **З України** нема веселих вістей, бо там тепер сумно невесело нашим братам і сестрам у неволі займанця. Німець забирає з українських земель харчі, кольонізує їх німецькими кольоністами та править нашим народом як йому вгодно. Зі Львова масово виселює жидів.

В Станиславові і інших місцях української землі німці закладають свої концентраційні табори. Вони також перемінили назву "Наукового Товариства ім. Тараса Шевченка" у Львові на "Інститут Шевченка."

Наукове Товариство ім. Т. Шевченка було засноване ще в 1873 р., як літературне товариство. Згодом перемінилось воно на товариство наукове й було чимсь у роді Української Академії Наук. Під німецькою окупацією Наукове Товариство було досі замкнене, а його цінна бібліотека була передана до центральної бібліотеки міста Львова. Тепер ця наукова установа зі зміною назви має прибрати зовсім інший характер. Вона буде підпорядкована відділові шкільництва в ґенерал-ґубернаторстві, а всі її видання і кореспонденція мають провадитись в двох мовах — німецькій та українській. Крім того Інститут має давати публичні відчити в обох мовах і видавати ґазету в німецькій і українській мові. Також у Інституті будуть уладжувані курси україноэнавства для німці.

— **По 20 літах** премієрства Джана Брекена, Манітоба дістала нового премієра а є ним дост. Стюарт Ґарсон. 14-го січня відбулась церемонія заприсяження нового премієра.

— **Республика Чіле** зірвала дипльоматичні взаємини з Німеччиною, Італією й Японом. З полудново - американських держав ще тільки одна Арґентина вдержує дипльоматичні зносини з державами Вісі.

— **Голяндська** княгиня Юліяна 19. І. привела на світ в Оттаві донечку. Це третя її донечка, а перша королівська дитина, що народилась на континенті Північної Америки.

— **В Канаді** при кінці січня переводилась збірка на допомогу Росії. Навіть сама жінка президента Рузвелта промовляла в Монтреалі в користь цієї кампанії. Англійці й американці тішаться, що москаль бє німця, бо це їм на руку й тому дають москалям поміч. Але замітне є те, що всюди британці підчеркують, що помагають Росії, російському народові, а не Советам, чи комуністам.

— **Британські** літаки вже кілька разів цього року бомбардували Берлін, спричиняючи великі пожари й шкоди. Німці за те відплатились налетами на Лондон.

— **Аліянтам** у війні тепер щаститься. З Лібії британці прогнали геть італійські й німецькі війська й зайняли важну пристань Тріполі. Британська восьма армія під проводом ґен. Монтґомері переслідує ворога далі зайшовши вже в Тунісію.

На російському фронті німці безупинно в відвороті. Червона армія на Кавказі відобрала від німців Сальськ, Ворошиловськ, Армавір і перетяла нафтовий провід, що йде з Майкопу до Ростова. Також прорвала сильний німецький перстень облоги Ленінґраду. У Сталінґраді німецька залога ще держиться, та її вже винищують російські наступи. Російська офензива зміряє до того, щоб здобути Ростів і Харків. Німці при відступі мають великі втрати в людях і воєнному матеріялі.

— **На передмістю** Оттави, в автомобілевім нещасті сильно потовкся канадійський міністер війни Ралстон.

— **В Канаді** введено примусову цивільну службу. Всі мужчини в військовім віці, яких досі з будьяких причин не покликано до війська будуть відтепер обовязані працювати там, де скаже уряд. Військовий вік для мужчин є від 19-40 року життя для нежонатих, бездітних вдівців і тих, що розвелися нелегально. Тут учислені також ті, що поженилися після 15. липня, 1940. Коли йде про військову службу, уряд уважає їх за нежонатих. Крім того до примусової цивільної служби братимуть і жонатих від 19-25 року життя. Уряд буде покликувати до робіт у міру того, як буде брак робітника.

— **Ніпонці** стратили вже майже цілу полудньово-східну частину папуанського півострова в Новій Ґвінеї. На Папуї Союзники взяли село Санананду, останню ніпонську базу.

— **Недавно** польський премієр Сікорські був у Вашінґтоні, а незабаром має поїхати до Москви до Сталіна. Ціль його поїздки є запевнити Польщі "східні креси", тобто перед усім Галичину. Про що то поляки мріють. Так то вони розуміють справедливість по війні. Добре то каже народня пословиця: Горбатого й могила не випростує.

— **Цьогорічна** зима в західній Канаді найгостріша від 1911 року.

— **У Касаблянці,** в французькім Марокко, британський премієр Чорчил і американський президент Рузвелт відбули тайно важні історичні наради в справі дальшого ведення війни в 1943 р. По відбутих нарадах оповіщено такі точки: 1. Військові й цивільні провідники Вел. Британії й Америки погодились на плян способу ведення війни в 1943 р., що має на ціли втримати ініціятиву на всіх воєнних теренах. 2. Мир може настати тільки через безумовну здачу Німеччини, Італії й Ніпону. 3. Генерал Жіро й ДеҐоль перший раз стрінулися у нарадах над успішною злукою своїх сил у боротьбі за волю Франції. 4. Про хід і зміст нарад поінформовано Сталіна й китайського провідника ґен. Чіянґ Кай-шека. 5. Одним з головних старань Америки й Англії буде дати можливо якнайбільшу поміч Росії й Китаєві в боротьбі за спільну справу. Очевидно, що не все, що враджено оповіщено світові. Наради тревали 10 днів від 14. січня до 24 січня і безперечно будуть мати великий вплив на дальший перебіг війни. Дуже можливо, що Аліянти незабаром зачнуть офензиву закроєну на величезні розміри, щоб прислішити остаточну перемогу й закінчення війни.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Павліна Корняк, Сиракюз, ЗДПА.	$2.50
Катерина Дідух, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Марія Левицька, Едмонтон, Алта.	.50
А. Ткачик, Стрий, Алта.	1.00
Юрій Сенів, Филаделфія, Па. ЗДПА.	1.00
Леон Пасека, Іннісфрі, Алта. Коляда.	1.00
Василь Смолик, Едмонтон, Алта. Коляда.	1.00
Филип Сидор, Вінніпеґозіс, Ман.	.50
Іван Гулядик, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
А. Корпан, Мирнам, Алта. Коляда.	1.00
Н. Федо, Едмонтон, Алта. Різдв. Дар.	1.00
Григорій Волянський, Клівленд, Огайо, ЗДПА.	1.00
П. Демчук, Дітройт, Міш. ЗДПА.	2.50
Теодор і Марія Хоптяки, Карнеґі, Па. ЗДПА.	.25
Іван С. Антошик, Еймбридж, Па. ЗДПА.	2.00
Софія Курило. Ст. Майкел, Алта.	1.00
Катерина Маринюк, Вінніпеґ, Ман. Коляда	1.00
Всч. о. М. Колтуцький, В. Естон, Па. ЗДПА.	2.00
Никола Москалик, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Стефан Гиса, Асторія, Л. А. ЗДПА.	1.00
Петро Ґлова, Ґімлі, Ман.	1.00
Всеч. о. М. Григорійчук, Сенди Лейк, Ман.	1.00
Коляда з парохії Сван Плейн., Саск. Переслав М. Черевик	1.45
З весілля Михайла Доляби й Анни Стеблик, Іннісфрі, Алта.	3.00
П. Маковецька. Куквил, Алта.	2.00
З похорону Марії Вавриків, Торгилд, Алта.	.75
З гостини в домі Стефана й Марії Коверчуків, Венкувер, Б. К.	5.00
Василь Бучинський, Ню Йорк, ЗДПА.	1.00
Василь Гіль, Джерзі Сіті, ЗДПА.	1.00
Марія Жураковська, Ню Йорк, ЗДПА.	1.00
Василь Шарун, Чипмен, Алта.	1.00
Василь Ожибко, Лемонт, Алта.	1.00
А. Готра, Чесапік Сіті, ЗДПА.	1.00
С. Крук, Айрон Ривер, Алта.	1.00
Іриней Онищук, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Лука Дацюк, Мондер, Алта.	1.00
Сава Крук, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Анна Вітів, Форт Виллям, Онт.	1.00
Й. Наконічевська, Форт Виллям, Онт.	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT
Рік VI. Ч. (115) 4. 15-го лютня, 1943.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Feb. 15th. 1943. Vol VI. No. (115). 4.

Лихо не спить. Іде велика боротьба між злом і добром. Добрі й чесні католики також не сміють спати, або бездільно та байдужно глядіти на все, що кругом них діється. Треба єднатись, організуватись і зі захопленням та посвятою працювати, щоб прислішити хвилю перемоги добра над злом.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Ще в 1923 р.** Св. Конґреґації Обрядів представлено справу проголошення блаженним Папу Пія Х. Передвступні досліди вже покінчено. Минулого листопада Конґреґація видала декрет, що потвердив писання цього Папи. Підготовчі праці до справи беатифікації Папи Пія Х. ведуться далі. Папа Пій Х. керував Католицькою Церквою 11 років, від 1903—1914 р.

— **В Єрусалимі,** перший раз за сто літ замкнено вхід до Божого Гробу й опечатано головну частину церкви Божого Гробу, щоб перевести конечну реставрацію, бо ця славна і старинна церква знайшлась у такому стані, що грозила заваленням. Очевидно, що те зарядження дуже не до смаку численним паломникам, що бажали б оглянути місце й помолитись там, де по муках спочив наш Спаситель, а опісля славно воскрес.

— **До Ватикану** вже прибув представник китайського уряду при Апостольській Столиці, др. Чеов Канґ Сі. Його привитали представники Ватикану й китайські студенти з колеґії Пропаґанди. Хоч Китай є у війні з Італією, то однак на основі права незалежности Ватиканської держави, його представник може свобідно зноситись з Ватиканом.

— **При кінці січня** Св. Отець Пій XII прийняв на послухання 7,000 членів Апостольства Молитви. У своїй промові до них Папа сказав ці замітні слова: "Ми більше надіємось на силу вашої молитви чим на здібність наймудріших державних мужів і на завзяття найбільш відважних борців.

Перед Богом молитва є могутніша від оружжя зі сталі й бронзу.

Церква має тепер перед собою великанські завдання й ріжнородні журби: старання за мир, діла милосердя й допомоги страждучим, місіонарські труди, навернення невірних до віри, поворот відлучених братів до Церкви, поворот новочасної цивілізації до християнської праведности. Якже ж можливе для неї виконати цю страшенно велику програму, якщо не буде армії душ повних молитви й покути, яких благання й жертви зносилися б щоденно до Бога? До цієї армії ви вступили й зложили обітницю бути вірними Серцю Божественного Спасителя. Просіть, а отримаєте! Поручаючи молитись у намірах визначених на кожний місяць Св. Отець уділив усім учасникам цієї авдієнції своє Апостольське благословення.

— **Папа Пій XII.** переслав $20,000 для фонду відбудови церков на острові Мальті, що були понищені нападами німецьких і італійських літаків.

— **Президентом** Швайцарії на 1943 р. вибраний католик Филип Еттер. Його попередник також був католик.

— **Греко-католицька** парохія в Киченер, Онт. зрозуміла велику потребу зрівнати свій церковний календар з горожанським і на церковних зборах одноголосно виявила своє бажання за зміною. Зміна за дозволом Преосв. Кир Василія увійде в життя з початком Великого Посту. Цей поступок свідомої парохії в Киченер нехай буде прикладом і заохотою для других.

— **Зїзд БУК-а** Манітоби відбудеться в неділю 28-го лютого, 1943, в Вінніпеґу в салі церкви св. Володимира й Ольги.

— **У серпні,** минулого року, скінчилося 50 років священичої діяльности великого митрополита Андрея Шептицького. З того приводу 22-го серпня відбулась у Львові велика урочистість. Митрополит окружений єпископами, відправив архієрейську Службу Божу в катедрі св. Юра й виголосив захоплюючу проповідь, дякуючи Богові, що дозволив йому жити в таких важких хвилях для вірних. Після богослужения десятки тисяч вірних улаштували парадний похід перед катедрою; Митрополит з балькону благословив їх. Великі святочні маніфестації в честь Митрополита відбувалися того дня по ріжних містах, містечках і селах Галичини. Дай Боже, старенькому митрополиті дожити ще днів волі!

ЗАРЯД УКРАЇНСЬКОГО КАТОЛИЦЬКОГО ЖІНОЦТВА В АЛБЕРТІ.

Сидять, починаючи від лівої сторони: Анна Барталиха зі Скаро — орґанізаторка, Дарія Войтків з Чипмену — дорадниця, Михайлина Войтків з Едмонтону — голова, Вероніка Кошко з Чипмену — заступниця голови, Анна Івасюк з Чипмену — скарбничка.

Стоять, починаючи від лівої сторони: Марія Лисаковська з Мондеру — писарка, Марія Козяк зі Ст. Майкел — орґанізаторка, Йосифа Старко з Чипмену — дорадниця, Марія Кашуба з Чипмену й Ірина Фербей з Мондеру — провірниці.

ПРОЧИТАЙТЕ

Прочитайте добрі люди,
Що буду писати,
До чого Вас при нагоді
Буду закликати.

Не до злого, мої друзі,
А діла такого,
Що хісна воно принесе
Усякому много.

А саме, щоби ви "Світло"
Постійно читали,
І передплатників тоже
Йому приєднали.

Щоб воно у тому році
Тижневиком стало,
Щоб у кожну українську
Хату заглядало.

Доляр на рік не багато
Це треба сказати,
За те в "Світлі", мої любі,
Є все що читати.

Хто читає друзі "Світло",
Той багато знає,
З нього кожний знання собі
Досить набирає.

"Світло" всього нас навчає
Немов рідна мати,
Тому "Світло" треба всім нам
Завсіди читати.

Памятайте-ж добрі люди
Ці мої слова,
І всі зараз заберіться
Разом до діла!

Евген Березинський
Ню Йорк 12-го січня, 1942.

ЖИТТЯ СВ. ТЕРЕСИ ВІД ДИТЯТИ ІСУСА

Величина 6"x8⅛". 320 сторін. 31 світлин. Видання ОО. Василіян у Мондері, Алта. Ціна $1.25.

Це найбільший життепис св. Тереси в українській мові.

Хочете довідатись про справжні тайни монастирських мурів і про життя одної модерної святої купіть і прочитайте цю книжку.

Замовляти на адресу:
Basilian Fathers' Press, Mundare, Alta., Canada.

Успішний Зїзд католиків у Алберті

У ювілейну хвилю 10-тих роковин існування Братства Українців Католиків у Алберті, просторий Народний Дім у Едмонтоні, дня 30 і 31 січня, гостив 67 делегатів і кілька соток гостей з ріжних сторін Алберти, що приїхали взяти участь у нарадах зїзду БУК-а. Число учасників, високий рівень промов, корисна дискусія, піднесений настрій, щедра жертвенність і важні ухвалені постанови, без перехвалки, зробили цей шостий зїзд БУК-а в Алберті найбільш успішним за всі рази.

Зїзд почався в суботу 30. I. співаною Службою Божою в церкві св. Йосафата. Правив і виголосив змеслу проповідь о. В. Каменецький, ЧСВВ.

Після реєстрації делеґатів зїзд о год. 2. попол. отворив молитвою Впр. о. І. Лесюк ЧСВВ., духовний провідник Братства. Вступну промову виголосив І. Ісаїв, голова БУК-а в Алберті в минулих двох літах, в якій привитав делеґатів, переповів дотеперішню діяльність і осяги організації та вказав на найважніші завдання в будуччині.

Слідував вибір президії до переведення зїзду й комісій резолюційної та номінаційної. Предсідником вибрано одноголосно п. Івана Козяка, 35-літнього власника готелю в Ст. Майкел.

По звітах членів Провінціонального Заряду вивязалась цікава й корисна дискусія про внутрішньо-організаційні справи, що достарчила багато матеріялу до практичних резолюцій.

Після дискусії вибрано одноголосно новий заряд на два роки 1943-44. В склад нового заряду входять: Іван Козяк (Ст. Майкел) — голова; Николай Андріїв (Чипмен) — заступник голови; Николай Лисаковський (Мондер) — діловий секретар; Михайло Царук (Мондер) — фінансовий секретар; Михайло Старко (Чипмен) — скарбник; Іван М. Юзвишин (Мирнам) і Петро Самоїл (Новий Київ) — провірники; Василь Шиба й Юрій Мищій (обидва з Нового Борщева) — дорадники. Впр. о. І. Лесюк, ЧСВВ (Мондер) — духовний провідник.

Крім того відбулись ще окремі наради жінок і учителів. На нарадах жіноцтва порішено оснувати провінціональну організацію під назвою: Українське Католицьке Жіноцтво й вибрано перший заряд тієї організації, що є частиною загальної організації БУК-а в Алберті. (Світлину цього заряду й імена осіб подано на першій сторінці цього числа "Світла").

Учителі на своїх нарадах постановили поширити свою організацію, яка існувала дотепер тільки в одній шкільним окрузі (Лемонт) на всю провінцію. До заряду зістали вибрані: Михайло Крижановський (Гиллярд) — голова; Орест Демків (Ґейрі Гил) — заступник голови; Олена Калявська (Равнд Гил) — секретарка й скарбничка. Новому зарядові доручено виготовити статут і зайнятись приготовленням загальної конвенції учителів.

По нарадах о. Лесюк у своїй промові підніс значіння новозорганізованих товариств жіночого й учительського, а пресідник зборів І. Козяк вніс, щоб о. А. Труха, ЧСВВ, першого організатора БУК-а в Алберті вибрати почесним головою, а п. І. Ісаїва, почесним членом Братства в Алберті.

Обидва внески принято одноголосно.

Перший день зїзду закінчився відспіванням гимнів британського й українського, вечерою й забавою.

В неділю, другий день зїзду почався співаною Службою Божою, що її відправив о. А. Трух, котрий виголосив сильну проповідь. По відправі був спільний обід у Народнім Домі, а потім слідували промови й реферати, яким прислухувалось до 400 осіб.

Учасників зїзду привитав гарними словами нововибраний голова БУК-а в Алберті п. Іван Козяк. Відтак були привіти: усні, писемні й телеграфічні. Між іншими привитав учасників зїзду від міста Едмонтону п. Гай Петерсон, член міської ради, що заступав мейора.

Першу програмову бесіду виголосив адв. Юрій Шкварок про наш обовязок піддержувати воєнні зусилля Канади й масово підперти надходячу четверту Позичку Перемоги.

Слідуючим бесідником був Всеч. о. Михайло Горошко, парох з Принс Алберт і околиці та організатор Українського Католицького Юнацтва в Саскачевані. Цей невтомний працівник і патріот надзвичайно займаючо представив, як Українська Греко-католицька Церква була спасенна для українського народу в найтяжчих хвилях нашої історії та як багата, стара й цінна є наша культура. Для збереження цих великих наших цінностей віри й культури особливо в грядучих поколіннях треба нам конечно мати свої українські католицькі виховні інституції в Канаді.

По перерві, на якій пороблено світлини з учасників зїзду слідувала друга промова о. Горошка й збірка на фонд будови Інституту св. Йосафата в Едмонтоні, що принесла $1,126.50 готівкою, а $363.00 деклярацїями. Досі комітет будови зібрав уже на ту ціль $1,989,50.

По збірці виголосив глибоко обдуману бесіду Антін Яремович, секретар Екзекутиви Комітету Українців Канади у Вінніпеґу, у якій закликав українців брати активну участь у громадськім і політичнім життю Канади, бо інакше до проводу збірного життя пхаються часто невідповідні особи й з того виходить для нас шкода. Треба отже нам пильнувати голосування, підпирати воєнні зусилля Канади, щоб осягнути перемогу й піддержувати працю КУК-а, що заступає інтереси укр. загалу тут у Канаді й вживає свого впливу, щоб по війні наш нарід на рідних землях був вільною нацією у своїй державі. Бесідник згадав, що КУК плянує скликати внедовзі Всеканадійський Конгрес Українців у Вінніпеґу. Щоб той історичний конгрес міг якнайкраще відбутися, треба вже тепер до нього приготовлятися.

Під кінець промовив ще о. А. Трух, ЧСВВ і прочитано резолюції зїзду, що їх всі приняли одноголосно.

Вечером відбувся концерт під управою п. Осипа Прийми, на якому святочну промову виголосив о. Ісидор Когут, ЧСВВ.

Короткий зміст резолюцій є ось такий: 1. Заява щирої і синівської любови та відданости Преосв. Кир Василієві Ладиці; 2. Заклик до піддержки воєнних розпоряджень уряду, Четвертої Позички Перемоги й весняної кампанії Канадійського Червоного Хреста. 3. Вислів призиання українським добровольцям, що вступили до військової служби для оборони краю. 4. Заклик до парохій і товариств у Алберті обєднатись під одним центральним проводом БУК-а для ведення успішної праці на народнім і церковнім полі. 5. Постанова, що парохії, або Народні Доми, яких члени зложать 35 центів річно від родини стають членами Провінціональної Організації Братства. 6. Ухвала про заснування організацій: жіночої, учительської і укр. катол. молоді, що будуть секціями БУК-а. 7 Признання для Екзекутиви Комітету Українців Канади в Вінніпеґу за його протикомуністичне становище. 8. Вислів надії на справедливий мир, що принесе незалежність для всіх націй і забезпечення прав національних меншин. —

Зїзд викликав глибокі враження в його учасників, що вдоволено розїзджались домів зі сильною постановою вести працю по вказівкам свого проводу, щиро, енерґійно, витревало й солідарно, бо лиш таким способом ми зможемо зберегти те, що посідаємо й набути, чого нам ще недостає.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК
видала
ЮВІЛЕЙНИЙ КАЛЕНДАРЕЦЬ
в 100-ліття смерти першого галицького поета і Пробудителя нашого народу **Маркіяна Шашкевича** з концертовою програмою (декляманії, реферати, 1 сценічна картина і спис партитур, які може вислати).
Ціна 10ц.
Також продає
УКРАЇНСЬКІ СТІННІ КАЛЕНДАРІ
з гарними коліровими літографованими образами і педами після нового або старого стилю. Ціна 20ц.
Замовляйте на адресу:
**Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.**

— **Вісти з України.** На Сибірі померли Володимир і Дарія Старосольські. Остались без нікого й нічого їхні діти: Ігор і Уляна.

Проф. Микола Чубатий.

РЕЛІҐІЙНЕ ТА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

(Вийнок з праці проф. Миколи Чубатого п. з "Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні." Стаття поміщена в Свободі ч. 12 — 18).

Світова війна, упадок царату, що православія вважав за один із своїх філярів, відродження та упадок української держави, боротьба большевиків з всякою релігією, все те мусіло мати глибокий вплив на релігійне та церковне життя українського народу. Український нарід до світової війни визнавав дві головні релігії: православія та католицтво східного обряду. Протестантизм був на Україні чужим. Хотяй чисельне відношення українців, що визнавали східне католицтво та православія давало біля семикратну перевагу другому над першим, то проте східне католицтво своїм питомим тягарем та активністю в українському національному відродженні напевно зрівнювалося значінням з православієм в житті українського народу. Заважувало тут національне обличчя першої та другої Церкви. Перша, перед 1917, мала вираз український, друга з виїмкою малої вітки буковинсько - православної церкви — російський. З тої теж причини глибоке встрясення пережила православна церква в Україні, підчас коли східно-католицька зберегла майже свій стан посідання з виїмкою церкви на Карпатській Україні та в Америці в наслідок специфічних льокальних причин.

а) Церковне життя Східної України.

Революція 1917 року застала православну церкву в Україні в повнім пониженні. Становила вона частину Синодальної Російської Церкви, віддаиої всеціло на услуги царату. Все вище духівництво на Східній Україні було російське, зросійщені малороси якщо й були в церковній ерархії то були розміщені поза межами України. Нижче духовенство було теж російське або зросійщене. Бували то тут то там українці, але їх пропорціонально було мало.

Українців інтеліґентів, що мали б інтерес для тої церкви, так як не було, зрештою подавляюча більшість українських інтеліґентів та освічених одиниць з маси була соціялістичних переконань, тому на всяку церкву дивились вони як на реакцію та не мали для церковних справ ніякого зрозуміння, навіть коли прийшли до керми відродженою державою та з конечности мусіли вести теж церковну політику. На ділі не вели ніякої церковної політики, вважаючи таке заняття не для соціяліста, на шкоду таки української держави. Дещо інакше було в Росії: і там більшість інтеліґенції була теж байдужа для релігії, але все-

таки, принайменше з початку революції, були там поважні кола російських умірковаиих лібералів, що таки доцінювали значіння церкви для держави та нації.

Сама православна церква позбавлена царської опіки, так як фасоля без тики, спочатку стратила рівновагу та почала попадати в хаос. Багато священиків та монахів розстригалося та переходили на цивільні заняття, пускалися на бистрі филі революції; не бракувало ростриг навіть серед епископів. Ростригся та став до революційної праці знаний епископ красноярський Нікон, ще за царату оборонець українства. Підніс він теж голос в обороні митрополита Андрея, царського вязня.

Всеж таки більшість православного епископату зрозміла вагу хвилі та постановила скинути пута залежности церкви від світської влади, повалити синодальну реформу Петра І. та повернути до старої традиційної форми російського церковного устрою — до московського патріярхату.

Собор православних владик в Москві 1917 вибрав патріярхом митрополита Т и х о н а, дбаючи тепер пильно, щоб православна церква цілої Росії узнала Тихона своїм церковним зверхником. Річ природна, що найбільшою журбою патріярха Тихона та його собора була доля церкви в Україні. Зрозуміли там, що в міру того, як будуть рости автономічні сили в Україні, прийде також на чергу церковна справа. Правда, зрусифіковане в більшости духовенство було запорукою, що воно остане вірне національній російській церкві та патріярхові, але в тих революційних часах міг мати теж багато до говорення нарід та нечисленне свідоме українське духівництво.

Патріярх Тихон був готов піти на якусь мінімальну уступку, на якусь вузьку автономію православної церкви в Україні, але в засаді церква православна давної Росії мала остати єдина та неділима як передше російська царська імперія. Політиці Тихона сприяла проти власної волі українська влада Центральної Ради, бо виказуючи для церковної справи повне легковаження, тим самим давали свободу патріяршому московському престолови закріпити тут свій стан посідання. Не повів ніякої українсько-державницької політики в церковних справах і гетьманський уряд, хоч нагода була досконала по опорожненні київського митрополичого престола.

В часі першого наскоку большевиків на Київ згинув київський митрополит, столична ерархічна посада була опорожнена. Уряд Центральної Ради взагалі тим не інтересувався. Гетьманський уряд позволив на свобідний вибір митрополита і російське вище духовенство вибрало митрополитом в столиці України москаля Антонія Храповицького, не лише прихильника єдности з патріяхом Тихоном, але ще й ворога українства взагалі. Сталося це напевно завдяки опіці російських консервативних кол, впливових при гетьмані. Доперва ця подія викликала реакцію з долини. Р. 1918 зїздиться до Києва Всеукраїнський Церковний Зїзд, який ставить домагання автокефалії української церкви та вибирає Всеукраїнську Церковну Раду як перманентний орган церковного зїзду. Та лекше було ухвалити, ніж добитися автокефалії при митрополиті, завзятім москвичі на київськім престолі.

Практика та право православної церкви знають два способи утворення національних автокефальних церков. Нормальний спосіб є, коли дотеперішний зверхник тої церковної одиниці, яка бажає стати автокефальною, на то сам добровільно погодиться та це подасть до відома всім православним патріярхам та автокефальним церквам. Другий спосіб уже напів революційний, але все ще не цілком пориваючий з православною наукою віри. Відбувається це так, що коли якась церковна одиниця, себто її епископат, самочинно проголошує себе автокефальною або нею практично стає без згоди дотеперішного зверхника. Є це в православному розумінні свого рода внутрішна схизма, але згодом зверхник та другі православні церкви годяться з тим доконаним фактом. Тим способом, наприклад, автокефальною стала якраз московська церква. В другій половині 15-го століття, коли московський нововибраний митрополит, прямо перестав узнавати царгородського патріярха своїм зверхником.

Ні один ні другий спосіб в Україні тоді не був можливий. Канонічним зверхником був московський патріярх Тихон який й чути не хотів про українську автокефалію. Навпаки, ціллю своїх зусиль поставив не допустити до української автокефалії. Але й другий спосіб був неможливий, бо до самочинного розриву та поставлення патріярха перед довершений факт треба було згоди епископату України, а тут в столиці сидить москаль і по цілій Україні немає ні одного епископа, який пішов би на плян самовільної автокефалії, бо всі були москалі.

Всеукраїнська Церковна Рада звернулася за поміччю до державної влади. Директорія (1. січня 1919) проголошує державний закон про автокефалію української православної церкви

В часі періоду українізації большевики толерували Українську Автокефальну Церкву, хоч все вважали її за "гніздо петлюрівщини", тому попирали офіційно так звану "Українську Живу Церкву," себто церкву зложену з кількох канонічних епископів, яких удалося большевикам прихилити для свого в засаді атеїстичного режіму. Годі теж багато сумнівати про моральну вартість тих церковних прихильників червоної влади. Продумана була та церква для паралізування автокефалістів. Осідком тої церкви був Харків, столиця радянської влади в Україні. Офіційно — як сказано попирали большевики Українську Живу Церкву, але тільки для замилення очей українців; на ділі сприяли більше тихонівцям, себто прихильникам московського патріярхату, отже єдинонеділимцям в церковному аспекті.

(Далі буде)

о. канонік П. Божик.

КАТОЛИЦЬКЕ ВИХОВАННЯ

У серпні минулого року пройшло 18 літ від того часу, коли я покинув староправославну церкву, що находилася в Канаді під російськими епископами, а злучився з греко-католицькою. Перша моя парохія, що її обслугував уже як католицький священик була в Форт Віліям, Онт.

В православній церкві не сповідалося дітей кожного місяця, ані не приготовлялось їх до першої сповіди й св. Причастя, так як це буває у гр. католиків. Там духовні сповідали дітвору тільки в Великий Піст і то не поодиноко, кожну дитину зосібна а кількоро дітей разом, прочитавши перед тим відповідну молитву. Так практикувалось на Буковині й в Канаді. Перше Причастя дитина діставала вже тоді, коли невіста приходила в 40 днів до виводу. Духовний причащав немовлятко на руках матери, коли воно спало, або як звичайно плакало, а потім аж тоді, коли підросло, маючи 10-12 років життя. Приготування до святих тайн сповіди й Причастя не було найменшого. Будучи 14 років духовним у православній церкві, а при тім маючи ступень протоєрея, я до такої системи сповідання дітей привик і зжився з нею.

Коли ж вже став українським католицьким священиком і парохом у Форт Віліям, одної суботи пополудні, ввійшов до мого помешкання місцевий регентий Йосиф Крушельницький і сказав до мене уважно:

— Прошу отця прийти до церкви, бо там діти чекають до св. сповіди, а буде їх понад шістьдесятеро.

Я мило поглянув на дяка й здивувався, що серед року приходиться сповідати дітей і то так їх багато; але треба йти сповідати, подумав я, бо видно, що в новій для мене організації так буває, що сповідають дітей не тільки в Великий Піст, але й серед року.

Я гарненько пересповідав дітей, а на другий день в неділю, на читаній Службі Божій, дітей запричащав. Коли діти клякнули в два ряди, від престола аж до дверей, а я кожній дитині вділяв св. Причастя, завважав одного хлопчика, що не клячав разом з дітьми в ряді, але на боці. Я показав йому головою, щоб приступив до мене, щоб його запричащати, та хлопець дав мені знати, що не приступить. Ще раз звернув я йому увагу, та хлопець і тепер не приступив. Крушельницький, що йшов передімною й дзвонив дзвінком на кожне причастя, те завважив, й сказав півголосом:

— Отець хай оставлять його в спокою, він має якісь причини, що відмовляється від св. Причастя.

По відправі, коли я роздягався з фелона в захристії, Крушельницький закликав того хлопчину до мене й сказав:

— Скажино тепер, Івасю, отцеві, чому ти не приступив до св. Причастя, коли отець тебе кликали.

Хлопчина поглянув на мене ласкаво й сказав:

— Я, прошу отця, вчера по св. сповіди у вечір мав грішні думки проти мого тата й мами й тому я не приступав до Причастя заки наново не висповідаюсь.

Коли хлопчина говорив, блистіли йому сльози в очах. Я погладив Іваснка по головці і дав йому в дарунку кілька центів за його побожність й отвертість. Потім я його наново висповідав, а в понеділок раненько, заки Івась пішов до школи, на читаній Службі Божій приняв від мене Причастя. Хлопчина міг мати 12 літ, був білявого вигляду й добре збудований. Жалую, що не пригадую собі його прізвища.

Це був перший мій етап, подія в католицькій Церкві, коли зобачив я виразну ріжницю між вихованням католицьким і православним. В православній церкві в тих літах хлопчина, а навіть і пізніше не робив би собі нічого з того, що думав би зле проти своїх родичів. Від тоді я почав слідити за вихованням в обидвох церквах і прийшов до висновку, що в католицькій Церкві виховання стоїть далеко вище чим у православній.

Кожна релігійна секта може мати своїх вірних, що до неї належать, але що з того, коли вони не дають дітям того грунтовного християнського виховання, що католицька Церква. А без того виховання релігійна громада це буде череда овець, що все 'блеє', що до всього шарпається, всіх критикує, але в своїм нутрі є порожна, без глибокої віри й твердої моралі, а часто й зовсім безбожна. Дивно, що деякі галичани, навіть з інтеліґенції, не хочуть того бачити й покинувши католицьку Церкву пристають до всіляких сект. Щоза шкода для них самих, їхніх дітей і всього українського народу!

Коли є люди, що належать до католицької Церкви, а не так поступають як годиться добрим християнам то в тому не винувата Церква, а радше лихе окруження і впливи тих релігійних сект, що утруднюють, а навіть і нищуть благородну виховну працю католицької Церкви в душах людей.

Не знаю тепер, як за високо релігійно тримається Івасик, про якого була мова, одначе це підчеркую, що він в католицькій Церкві дістав гарне християнське виховання. І більше таких Івасиків я бачив за 18 літ у католицькій Церкві, та не бачив я ані одного такого случаю будучи 14 літ у православній церкві, де б дитина відчула глибоко гріх навіть думкою проти своїх родичів і до нього призналася.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ТЕОПЕМПТ І СВЯТИЙ ТЕОНА

Коли цісар Діоклетіян розпочав люте переслідування християн, одною із перших жертв мав бути нікомедійський епископ Теопемпт. За свою вірність Ісусові Христові мусів перенести різні муки, з чого, за Божою ласкою, вийшов зовсім ціло. Тоді прикликали одного поганського чарівника Теону, що мав приладити для св. мученика сильну отруту. Коли ж і та отрута не пошкодила св. Теопемпті, Теона побачивши таке чудо, повірив у Ісуса Христа. Тепер уже обидвох разом вкинули до тюрми, де Теопемпт охрестив Теону й надав йому імя Синнесій. По різних нових муках св. Теопемптові відрубали мечем голову, а св. Синнесія-Теону закопали живцем у землю.

По смерти обидвох мучеників навернулось чотири чоловіки з прибічної цісарської сторожі. Всіх їх із родинами, слугами та їхніми жінками й дітьми казав Діоклетіян зарубати мечами, дня 7 лютня мабуть 284 року. Ця історія не є однак [illegible]

Память св. мучеників Теопемпта й Теони святкується в східнім обряді дня 5, а в латинськім 3 січня.

СВЯТА ГЕНОВЕФА

Чотири милі від славної французької столиці Парижа, в селі Нантер, жив у пятім сторіччі чоловік Северій із жінкою Геронтією. В році 422 поблагословив їх Бог донечкою, що при св. хрищенні одержала імя — Геновефа. Коли св. Герман із св. Лупом їхали до Британії, щоб там боронити правдиву християнську-католицьку віру перед ересю Пелагія, випало їм задержатись у Нантер на нічліг. Вістка про прибуття таких дорогих гостей розійшлась скоро між людьми; вони збіглись перед дім, де почували св. місіонарі й просили в них архієрейського благословення. Св. Герман охоче вчинив їх волю, а притім виголосив іще принагідне слово, під час якого звернула на себе своїм ангельським виглядом його увагу мала Геновефа що мала тоді 7 років. По проповіді загостив св. Герман до неї, казав прикликати її батьків і висказав свою радість, що Бог обдарував їх такою донечкою. Може святий передчував, що та мала дівчинка стане колись славною Христовою обручницею? Просив, щоб на наступний день Геновефа прийшла побачитись іще раз із ним перед його відїздом. Коли прийшла, св. Герман дав їй кілька важних поучень, а Геновефа прирекла держатись їх у своєму житті. На прощання дав св. Герман дівчині медалик із знаком хреста й наказував її, щоб завсіди носила цю дорогу память на шийці, а не носила ніколи ніяких дівочих прикрас. Все те сповнила Геновефа якнайвірніше, а що вважала себе з того часу посвяченою Христовою обручницею, забралась ревно до набожних і покаянних діл. Розказує нам її життєписець, що коли одного дня мала Геновефа просила раз-у-раз свою матір, щоб позволила їй піти до церкви, розгнівана мати вдарила Геновефу в лице, та за кару зараз утратила зір; відзискала його аж тоді, коли вмила очі кілька разів у воді з тої криниці, що над нею зробила була передтим Геновефа знак св. хреста. З того часу вважали мешканці Нантер свою місцеву криницю як поблагословлену Святою. Коли Геновефа мала 15 літ, прийняв її священик Вілік із Парижа між посвячених Богу дівиць, а хоч була наймолодшою зо своїх товаришок, що разом із нею складали своє приречення завдяки своїй визначній чесноті одержала між ними перше місце. По смерти батьків перейшла Геновефа зо своєю хресною матірю жити до самого Парижа, де віддавалась безнастанній молитві й умертвінню. Коли молилась, по її лиці спливали сльози. В Парижі Геновефа так строго постила, що часто їла тільки двічі в тиждень; її стравою був хліб і горох. Так робила до 50 року життя; аж тоді, з поручення деяких епископів, почала вживати трохи риби й молока. З суботи на неділю цілу ніч переводила на молитві, а на богослужения — літом чи зимою — приходила перша. З Парижа виїзджала тільки деколи, коли могла зробити людям яку християнську прислугу.

Люди, що не бачили досі такої особи й не розуміли такого життя, стали брати св. Геновефу на язики: що вона мрійниця, облудниця; що все робить про людське око, щоб зеднати собі між людьми розголос святої. Почув про це св. Герман, а збентежений такою поговіркою, задумав особисто пересвідчитись, як річ справді мається з життям і чеснотою Геновефи. Одного дня прибув несподівано до Парижа й незамітно ввійшов до вбогої кімнатки св. дівиці. Своєю покорою, терпеливістю й справжньою святістю Геновефа зворушила св. Германа до сліз. Пересвідчений наглядно про чесноту Геновефи й несправедливість людських наклепів, св. Герман виступив із промовою перед людьми, напятнувавши різкими словами злобу клеветників, що не могли пізнати, що за велику Святу післав Бог їхньому народові. Слова св. епископа втихомирили на час народ, та й потім мусіла ще св. Геновефа перенести неодну прикрість.

Коли Атиля зо своїми гунами вибрався із над Тиси, щоб добути цілий Захід, дорогою став наближатись і до Парижа. На вістку про це перелякані надзвичайно парижани збирались утікати з міста, та св. Геновефа відраджувала їм утечу, а натомісць заохочувала, щоб молитвою, постом і щирою покутою старались відвернути від міста те велике горе. Жінки й дівчата послухались гарячих і сердечних слів своєї другої Юдити й стали разом із Геновефою цілі дні переводити на молитві, благаючи ревно Господа Бога, щоб захоронив їх від заглади; та чоловіки, що ходили мов несамовиті від страху й злости, хотіли Геновефу укаменувати або втопити. В останній хвилі прибув від св. Германа оксерський архідіякон і привіз св. Геновефі посвячений хліб-евлогію на знак великої його пошани до святої й приязни в Христі. Тоді противники св. Геновефи спамятались, а коли дикі наїздники несподівано відступили від облоги Парижа й подались у інший бік, всі стали величати її як освободительку Парижа й розголошувати славу Геновефи по цілім краю. Читаємо далі в її життю, що коли одного разу вороги облягали Париж і мешканцям став дошкулювати голод, Геновефа з горсткою людей продістались у не зайняті війною околиці Парижа над рікою Секваною, назбирали збіжа й човнами привезли до міста й тим урятували Париж від голодової смерти. Коли франки зайняли Париж, Геновефа нераз вставлялась у короля за полонених людей; король Чилдерик, хоч сам поганин, відносився з пошаною до св. Геновефи й на її просьбу випускав на волю полонених, засуджених на смерть, та робив інші добрі вчинки.

Св. Геновефа мала велику набожність до св. Діонісія та його товаришів, апостолів Галії, й часто відвідувала їхні гроби в тій околиці, що тепер називається — Св. Діонісій. За її спонукою поставили були там навіть на честь св. Діонісія церкву; король Дагобер І. перебудував ту церкву 623 року й добудував до неї величний монастир. Деколи ходила св. Геновефа з богомільцями на прощу до каплиці св. Мартина в Турс; тоді ті прощі були часом особливої покути й набожности.

Святість Геновефи стала такою голосною, що про неї довідавсь був аж у Сирії св. Семен Стовпник і прислав їй через сирійських купців сердечний привіт та поручив себе її святим молитвам.

Умерла св. Геновефа 3-го січня около 500 року, в 89 році життя. Її гріб лежав близько гробу короля Клодвига, мужа св. Клотильди. Зараз по смерті святої поставили люди над її гробом каплячку, а пізніше станула на тім місці велична церква св. Петра й Павла, що була потім кілька разів знищена й наново відбудована. Через чуда, що діялись там за причиною св. Геновефи, стала та церква славною на всю Францію, а народ став називати її тільки — церквою св. Геновефи. Пізніше зробили з тої церкви народній мавзолей.

Місто Париж дізнало нераз особливої Божої опіки через заступництво св. Геновефи. Найславніша поміч була 1129, за короля Людвика VI. Тодо кинулась була в місті дивна пошесть "палючої горячки", що від неї в дуже короткім часі вмерло була 14 тисяч людей; ця пошесть уступила зараз, як тільки з поручення Стефана, епископа міста Парижа, відбулась до катедрального храму врочиста процесія з мощами св. Геновефи. Під час процесії видужало зараз багато хворих людей, як тільки діткнулись домовини святої; а по процесії вмердо вже тільки 3 людей і ніхто більше не занедужав на ту страшну заразу. З того часу був у Парижі звичай уладжувати таку процесію в часі кожного народнього нещастя. На памятку того великого заступництва відбувається тепер у Парижі кожного року, дня 26 листопаду на честь св. Геновефи особлива урочистість, що її установив папа Інокентій II., що наступного року по великій пошесті був особисто в Парижі. На мощі св. Геновефи зроблено в 1242 році дуже гарну й дорогу домовину, вибивану дорогим камінням; були то головно дарунки королівських родин; найкращий дар — діямантовий вінок — був даром королевої Марії де Медічі. Всі ті прикраси й частину мощей святої, знищила нещасна французька революція.

Записана є також у житті св. Геновефи подія, що одної ночі, коли свята пішла до церкви на молитву, злий дух загасив свічку, що її держала в руках її прислуга; коли св. Геновефа взяла сама свічку в руки, ангел засвітив її знову, щоб свята могла спокійно провести годину своєї молитви На основі тої події представляють нераз св. Геновефу на образах із горючою свічкою в руках. Це гарний християнський символ: великий Париж у ночі спить, а над ним чуває зо свічкою в руках і молиться за нього— невинна дівиця, його велика Покровителька — св. Геновефа.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

Єпископ Орлянд Туше розказує такий приклад апостольської відваги:

Перед кількома роками взяли одного юнака до війська. Вірний вказівкам своєї старенької матері заховувавсь і в касарні по-католицьки. Зараз першого дня ввечері, не зважаючи на інших вояків, став навколішки коло свого ліжка, перехристився й почав проказувати свої вечірні молитви.

Такий сміливий учинок здивував чимало вояків. Дивувало їх не мало те, що такий новобранець відважився на небувале досі в касарні діло. Скоро обступили його й стали глумитись із нього.

Та відважний артилерист не зразився глузуванням товаришів. Докінчив спокійно свою молитву, а тоді положивсь із чистим сумлінням на спочинок.

Така сама історія повторилась трьох вечорів. Та третього вечора як побожний вояк закінчив свою молитву знаком св. хреста, він встав і спокійно заговорив до своїх товаришів:

— Ви, мої товариші, вже третій день насміхаєтесь із мене й докучаєте мені прикрими словами. Тепер я думаю, що вже прийшла черга на мене сказати вам, що я думаю про вас. Ви є боягузи. Вас 24 міриться зо мною одним-одніським. Знайте, що я вірю в Бога! Я молюсь до Нього, прославляю Його, до Нього підношу своє серце й душу. Здається мені, що ви не маєте про те найменшого поняття. Вам минає життя, як вашим коням, що сплять, їдять і йдуть, куди ви ведете їх, не думаючи зовсім про щось вище, взнесліше.

Кругом мов завмерло. За яку хвилину промовив один із них:

— Ти кажеш правду, а ми помиляємось. Так, кожний має цілковиту волю робити те, що бажає.

На тім справа не закінчилась. Наступного дня приступив той оборонець до побожного й відважного новобранця й завів із ним розмову.

— То ти віриш у Бога? — спитав.

— Певне! А ти?

— Я? Ні. Мені ніхто ніколи не говорив про Бога.

— А звідки ж ти?

— З Парижа.

— Яке твоє ремесло?

— Я кітляр.

— То ти кажеш, що тобі ніхто ніколи не говорив про релігію?

— Ні.

— То ти певне не прийняв іще першого св. Причастя?

— Ні.

— Як хочеш, то ми поговоримо про ті речі.

І дійсно поговорили собі обидва, але так, що незабаром наш парижанин прийняв перший раз Пресв. Евхаристію.

По скінченні військової служби почав ув однім місточку заробляти собі працею рук на кусок хліба, а як утомивсь роботою, то починав говорити своїм співробітникам про Бога й релігію. Був світським апостолом.

В неділі й свята не працював ніколи, але був завжди на богослуженні. Хоч він був у церкві тільки одинокий мужчина, то тим не зражався. Чесне й побожне життя уважав своїм обовязком. Своїм прикладом притягнув він незабаром до церкви більше юнаків, яких у вільних годинах учив молитись.

Одного дня одержав від нього лист паризький епископ Туше. В тім листі просив колишній артилерист прийняття до семінаря. Забажав стати священиком!

— І я прийняв його! — каже епископ. Спочатку вчився найконечніших речей ув одного пароха, а опісля прийшов до семинаря. Колись, як стане священиком, посвятиться праці над молодю, а тоді зможе сказати своїм юнакам:

— Кожного дня держу в своїх руках Пресвяте Тіло свого Бога й кожного дня пю Його Пресвяту Кров. Подивіться на мене й уважайте, що я скажу вам. Колись, як я був у такому віці, що ви, знаходилась моя душа в темряві, наче закована в якій темниці. Та я стрінув одного, от такого, як ви: він був віруючий і мав відвагу заявити свою віру назверх. Це йому я завдячую свою священицьку гідність. Йому також завдячуватиму колись своє вічне щастя!

А потім може навчений досвідом додасть іще оці слова:

— Будьмо апостолами — я з вдячности, ви з обовязку! Та не забувайте, що апостолування вимагає одної чесноти, що перед нею кожний мусить схилити своє чоло, а ця чеснота-відвага, сміливість!

Велику силу має добрий приклад побожного, сміливого католика, що так живе, як вірить і сміливо визнає свою віру. Такого характеру треба конче всім українцям, щоб ніхто з нас не боявся й не соромився ніколи визнати що належить до правдивої Христової католицької Церкви.

До Медичного Інституту в Львові записалось 711 студентів, у тому числі 200 поляків. На двох останніх медичних курсах переважають поляки, а на трьох перших переважають українці.

СВІТЕ БОГОСЛОВІЯ

БОГ Є.

Бога ніхто з нас не бачив. А тому, що ніхто з нас Бога не бачив, то існування Бога не є для нас правдою очевидною й безпосередно наглядною. Щоб отже ми могли мати непохитну певність, що Бог дійсно існує, то мусимо дати нашому розумові дуже сильні й переконуючі докази на існування Бога. Ці докази, головно в наших часах поширеного безвірства й сумнівів є превеликого значіння. У віруючої людини вони роблять її віру обоснованою, розумною, помагають легко перемагати всілякі сумніви й хитання та відбивати побідно напасти безбожників, а знову невіруючій показують її похибку та запрошують покинути манівці безвіря й вступити на шлях віри в одного Бога.

Якщо отже докази на існування Бога є такі важні й корисні, то передумаймо їх уважно!

Природа видимого світу доказує нам, що Бог існує.

Хід думок цього першого доказу на існування Бога є ось такий:

Існує світ. Він є змінний, залежний, неконечний. Ці його ціхи показують нам, що світ не є й не може бути абсолютом, ані він не міг повстати сам зі себе, отже має вистарчаючу основу свого існування поза собою в творчій причині. Тою творчою причиною може бути тільки істота незмінна, від нікого незалежна й конечна, одним словом Абсолют, що його називаємо Богом. Отже є Бог. Без існування Бога нема розумного й вистарчаючого вияснення найглибшої основи існування видимого світу й його природи.

Відкинувши існування Бога треба б тоді хіба признати за правду такий абсурд (нісенітницю), що світ повстав і втримується при своєму існуванню без вистарчаючої основи: А таке чейже годі прийняти!

Розберімо собі це все подрібно!

Існує світ, такий великий, багатий, такий ріжнородний. Подив огортає людину, коли вона його оглядає далековидом (телескопом), або дрібновидом (мікроскопом), чи хоч би й голим оком.

Існує світ — цей великанський збір всякого роду й виду живих і неживих істот, збір незлічимих мінералів, рослин, звірят і людей. Це найочевидніший факт, що його здорово думаючій людині розумно заперечити годі.

Придивляючись уважно цьому видимому світові бачимо, що він є змінний, залежний і неконечний.

Світ є залежний. Світ не є якоюсь мертвою, безвладною, непорушною масою. У світі є повно всякого руху, зміни та багатої новости. Від великанських звізд-сонць на небі, до найдрібніших атомів на землі, від маленького метелика, що літає по квітах аж до рикаючого льва на пустині, від невидного бацилля аж до людської думки в душі ґенія — все рухається. Могутня струя ріжновидного механічного й хемічного, органічного й духового руху перебігає раз-у-раз всю вселенну. "Панта рей" (все пливе), все зміняється — вже давно сказав грецький фільософ Геракліт.

Питаємо тепер: звідки ж береться той безупинний рух, у світі й зміна зі стану спроможности (може щось бути) до стану дійсного буття? (вже є).

Ставатись — це те саме, що рухатись, коли брати те слово в ширшому розумінню, це значить змінятись і переходити зі стану спроможности існування до стану дійсного існування. Фільософи по науковому це кажуть: переходити з потенції до акту. Пр. В зерні пшениці ще нема дійсного (актуального) колосу але в ньому вже є спроможність (потенція) серед відповідних умовин видати зі себе колос; отже тому кажемо, що колос пшениці є в її зерні, але в стані спроможности.

Коли дана істота переходить зі стану спроможности до стану здійснення, то тоді отримує вона актуально дану досконалість, що її передше в собі не мала. Ту досконалість може отримати тільки від другої істоти й то такої, що її має, бо ж це ясне, що не можна другому дати того, чого самому не мається. Та істота, що має і може передати другій дану досконалість в тім часі як щось стається, називається істота в стані акту. Отже щонебудь стається й зміняється переходячи зі стану менше досконалого, до більше досконалого, то воно зміняється під впливом істоти, що є в стані акту. Неможливо, щоби та сама істота щодо того самого одночасно була в стані спроможности (в потенції) й в стані акту, це значить, щоб одночасно сама собі могла давати ту досконалість якої ще не має. Бо вона тоді будучи в стані спроможности дану досконалість ще актуально не посідала б, маючи її щойно приняти й рівночасно вже актуально посідала б, щоби мала що дати. Отже те саме одночасно мала б і не мала б. А таке є неможливе. Тому фільософія каже, що неможливо є, щоб одночасно щось було щодо того самого в стані потенції й акту, а завжди акт є перед потенцією. В щоденному житті ми звичайно висказуємо цю правду такими словами: само від себе нічого не може статись; ніхто сам собі не може дати того, чого не має, а мусить дати другий, що має.

Це потверджує щоденний досвід. Ніхто ще не бачив й не чував, щоб сама хата збудувалась, сам обід зварився, сама звірина чи людина зродилась і т. д. Ніщо само зі себе не стається, а завжди через друге, через відповідну причину. І причина попереджує наслідок і дає наслідкові те, чого він не має. Ніщо отже

не може бути собі щодо того самого рівночасно й причиною й наслідком.

Звідси то слідує, що де є рух, там і мусить бути якась рушальна причина, мотор як спричинник руху. Питання тепер далі, а звідки бере свою енергію, досконалість той мотор, що порушає. Є тільки дві можливости: або має від когось другого, або має від себе самого. Коли ж від другого, то знову повстає те саме питання: А той другий від кого? Пр: Яйце походить від курки а курка з яйця і т. д. Остаточно доходимо до першого яйця чи першої курки й питаємо: А звідки ж це? Чейже перше яйце чи перша курка самі зі себе не могли взятись? Очевидно, що так не можемо йти в безконечність, бо ніколи не знайшли б вистарчаючої основи руху й зміни. Мусимо отже станути на тім, що є перший мотор, що дає почин усьому руховi в світі, а якого уже ніхто не порушує.

Світ, мов яка велика машина, є в безнастанному русі. Хто покликав його до того стану й хто його в ньому вдержує? Хто є той мотор світу? Матерія відповідають звичайно атеїсти. Але ця відповідь зовсім не вдоволяє. Є в світі такий досконалий рух, що його матерія не всилі ніяк витворити, бо він перевищує її спроможність пр: органічне життя, людська думка. Отже бодай для того рода руху мусить бути якась інша позаматеріяльна причина. Далі наука фізики виказує, що матерія є безвладна, інертна й рух та енергія не належуть до її природи, бо коли б належали до її природи, то матерія мусіла б бути завжди в русі й не могла б його втратити. Що належить до природи даної річи, то вона його не може втратити, бо інакше перестала б бути тим, чим є. А тимчасом знаємо це дуже добре, що матерія сама зі себе є байдужа на рух і спочинок. І якщоб її зовнішні причини не пустили в рух, то вона завжди оставала б у стані спочинку. Щобільше навіть і коли матерія є в русі силою вложеної в неї енергії, то по зужиттю її, повертає назад до стану своєї безвладности пр. гарматня куля, гаряча вода.

Отже матерія не може вияснити того великого й ріжнородного руху в усесвіті.

Тим отже мотором, що все рухає мусить бути якась інша, позаматеріяльна причина, що весь світ пустила в рух і в ньому його втримує, а яка вже ні від нікого своєї сили й енергії не бере. Ту найдосконалшу, понадусесвітну істоту, прамотор усього, ніколи і нічим уже непорушальний називаємо Богом. Він і тільки він один, Бог може бути вистарчаючою основою й вияснениям руху в світі. Отже є Бог. (Це є доказ з руху, або з грецького кінезіологічний доказ).

Світ є причиново залежний. Всі істоти в світі є дочасні. Вони в свойому часі повстали й в свойому часі пропадають. Колись не було людини на землі, не було звірят, рослин, гір, моря, земної кулі, сонця... Це показують нам наукові досліди. Повставали ті істоти так, що одне спричинювало друге. Особливо це легко виказати на органічних істотах: один чоловік родиться з другого; одна рожа з другої; одна клітина повстає з другої... Досвід нас навчає, що в світі існує довгий ряд підпорядкованих причин, з яких одна від другої залежить. Пр: овоч залежить від ростини, ростина від почви, воздуху, вогкости, а ці знову від сонця... Весь світ кидається нам у вічі як довгий ланцюх причин, ділань і наслідків. Насувається тут питання, чи не можна б повстання і тревання світу так поняти, щоби одна істота повставала від другої— і так у безконечність? Таким способом не було б осібного вічного Абсолюта, а тільки безконечний ланцюх річей, з яких одна слідувала б по другій як наслідок по причині. Відповідаємо: це неможливе. Якщо кожна дочасна річ має свою причину не в собі, а зовні себе, якій завдячує своє існування, то також і весь збір дочасних річей має свою причину зовні себе. А це значить, що ціла область буття не може складатися тільки зі залежних істот, але мусить бути в тій області буття також ще така істота, котра основу свого існування має тільки сама в собі, а не зависить уже від зовнішної причини. А це є Абсолют.

Унаглядним собі це так:

Приймім довгий ряд підпорядкованих собі істот, з яких одна мала б бути причиною другої: а—б—ц—д—е... При всіх дальших членах нема трудности, але непоборима трудність являється при першому члені: "а". Відки цей перший член взявся? Не дасться подумати такий ряд підпорядкованих істот, щоб його члени витворювали б себе взаїмно вколо (вічний перстень) пр: а—б—ц—д—е...а (курка, що вродиться за 100 літ, щоб вивела на світ курку, що тепер є). Член "а" тут мав би ділати таки ще існував і мав би він самого себе (посередно) витворити. А це абсурд. Отже наглядно виходить, що незалежний обмежений ряд підпорядкованих істот, що на себе впливають причиново є неможливий. Це був би довгий ланцюх причин, якого перше огниво повисло б у воздусі, без ніякої точки опертя.

Так само є неможливий **безконечний** ряд підпорядкованих істот, що зависять одне від другого причиново х—з—а—б—ц—д—е... Трудність, що була щодо першого члена в ограниченім ряді тут не усувається, а тільки відсувається на попередні члени з, х... Ані один з тих членів не має причини в собі, а всі разом не мають причини зовні себе. Отже всі разом вони мали би існувати без причини — а це абсурд. Пр: Коли б нашу землю, що не має свого власного світла освічував в ночі місяць, що брав би своє світло від другого місяця, що був би сам зі себе темний і мав би світло від ще іншого місяця рівнож темного і т. д. то хоч би таких місяців було не знать яке число, то вони ніколи таки не освітили б землі, якщо б перший з них не дістав світла від такого світила, що світить своїм власним світлом і якщоб посередні місяці не відбивали б його лучів та не пересилали їх на землю.

Впрочім тут виступає ще й інша трудність: Безконечний ряд можна тільки собі подумати (ряд, що не має кінця), але такий ряд не може вдійсності існувати.

Виходить отже, що коли б ми, зачинаючи від сьогочасних істот, йшли по ланцюсі, як вони повставали одна від другої, то вкінці дійшли би до такої істоти, котра вже не має перед собою нікого, а котра є перша в буттю — перша причина від якої все зависить, а яка вже від нічого не зависить. Ту незалежну причину усіх причин називаємо Богом. Отже є Бог.

(Цей доказ на існування Бога з повстання й розвитку видимого світу називаємо з грецького космольоґічний доказ).

ЙОСИФ А. АХТЕМІЙЧУК І АНГЕЛА АНДРІІВ

Повінчались 9. січня 1943 р., у церкві Рождества Матери Божої, у Чипмені, Алта.

Зворушаючий обряд вінчання притягнув до чипменської церкви родичів молодих, кревних, знакомих і многих гостей із дальших сторін. Особливішою окрасою в часі Служби Божої була Марійська Дружина, що стояла рядком у сніжнобілих мантійках, щоб своїй молодій Дружинниці Анелі уприємнити торжественну хвилю вінчання. Обоє молодих молилися у часі богослуження щиро з молитвеників.

По співаній Службі Божій, що її мав Впр. о. Дамаскин Попович, ЧСВВ, прибув ще о. Лаврентій Джіґолик, ЧСВВ. і оба уділили молодій парі св. тайни вінчання. Серед радісного гомону удалася молода звінчана пара з весільними гостями до Народнього Дому, де вже був приготований весільний бенкет. У часі бенкету промовляли: Впр. о. Попович, представниця Марійської Дружини, Н. Андріів, батько молодої й А. Ахтемійчук, батько Молодого. Милими словами подяки відповіла на всі ці весільні побажання молода — Ангела.

Обі родини, так молодого як і молодої, є дуже знані й многозаслужені у Чипмені. Батько молодого походить зі Зах. України зі села Русова, а мати з міста Щоровичів. Також і батько молодої походить зі Зах. України, Никола Андріів зі села Білявців, а мати Розалія з міста Гусятина.

Свідома ця родина не позабула у часі весільної радости й на фонд доброї преси й зібрала мабуть рекордове число серед таких нагод, бо $24.00

Щастя, здоровля, поводження й великого Божого благословення бажаємо обоїм Молодим на новій дорозі життя.

Остр.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МИХАЙЛО ФЕДОРУК

СПАС КОЛО МОНДЕРУ. Пращали українського юнака. Багато людей зібралось по вечері дня 5 лютня в домі Івана Федорука, в околиці Ворвик, Алта., щоб попрощати його сина Михайла, бувшого вчителя, а тепер канадійського вояка, перед його відходом на фронт. Серед товариської гутірки провели гості кілька милих годин. Згодом за проводом Івана Заозірного, місцевого директора школи, виголосили привіт: брат Ілько й шваґер Малинка. Між присутніми був також о. А. Трух, ЧСВВ., душпастир парохії Спаса коло Мондеру, що в своїй промові підкреслив важливий характер вояка, як оборонця Канади й борця за волю всіх канадійських громадян, і побажав віджджаючому, щоб Бог вів його на поле бою, беріг його в хвилях небезпеки й поміг щасливо, з перемогою й миром, вернутись додому. Опісля відспівали присутні Михайлові, його рідні й усій канадійській армії 'Многая літа.' У своїй відповіді на привіти вже сам Михайло подякував особливіше своїм батькам, за всі прислуги, а також заявив, що свої обовязки сповнить як тільки зможе найкраще. Просив також, щоб друзі памятали про нього. Потім, за проводом о. Труха, співали гості залюбки гарні українські пісні, а також славні. Вже десь по другій годині розїхались гості додому з тим почуттям, що гарно провели вечір і зробили милу несподіванку тому другові Михайлові, що за них усіх пішов із мужнім серцем на найбільше патріотичне діло — боротьби й посвяти за своїх другів. Йди, Михайле, відважно й вертайся щасливо! Нехай Бог благословить тебе!

Щирозичливий.

СІБА БІЧ, АЛТА. Дня 18. І. 1943. в Загальнім Шпиталі в Едмонтоні померла Анастасія Вихопень. Покійна походила з роду Андрухових з Гіліярд, Алта., і в своїй молодості ходила до церкви в Мондері, де приступала часто до св. Тайни Покути.

Через цілих 20 літ служила в Загальнім Шпиталі в Едмонтоні, де одна з її сестер є монахинею. Будучи там, що неділі й свята, часом і мимо непогоди, спішила до своєї греко католицької церкви на відправу. В 1934 р. вийшла замуж і перенеслась на Сіба Біч, а в 1941 р. занедужала на недугу рака й померла з Богом в св. Тайні Покути та принявши св. Оливопомазання, попрощалася з цим світом 18 січня. Вічна Її память!

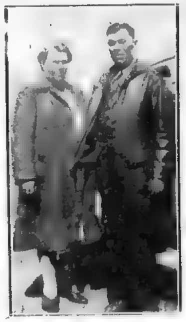

ІВАН І КАТЕРИНА ОНУФРЕЙЧУКИ

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Подружий ювілей. Дня 31 січня, по недільнім богослуженню в місцевій церкві, дім панства Івана й Катерини Онуфрейчуків заповнився гістьми, близькою ріднею й приятелями, що прийшли зложити їм свої побажання з нагоди 30-літнього подружого життя. В часі обіду о. М. Романович, місцевий парох, підніс значення подружого ювілею в життю панства Онуфрейчуків і пожелав їм усякого добра та Божого благословення. Господарем цього родинного свята був доктор Іван Якиміщак і він у своїм змістовім слові підніс заслуги ювілятів як примірних громадян міста, добрих парохіян і щирих та товариських осіб у суспільному життю. Під кінець обіду надзвичайно гарну промову сказав п. С. Сисак. З теплом і в поетичних словах начеркнув той шлях, що його пройшли за минулих 30 років ювіляти та побажав їм щасливо діждатись золотого ювілею.

На спомин радісної ювілейної хвилі вручено ювілятам гарний дарунок.

З промовами сплелись також пісні, що їх відспівали гуртом учасники цієї гостини.

Панство Онуфрейчуки сердечно подякували всім за таку прихильність і любов, що їм показали в памятнім дні і за зложені дарунки разом з побажаннями.

Вечером також ширший круг приятелів вшанував подружий ювілей панства Онуфрейчуків в їхньому домі.

Збірка на добру пресу, що її переведено з цієї нагоди принесла $10.35.

Щасливим ювілятам, що є передплатниками 'Світла' складають також свої найщиріші побажання многих та щасливих літ

Видавці "Світла".

ВОХ, АЛТА. Свіжа могила. Дня 21-го січня, 1943 р. упокоївся в Бозі Олекса Зілінський, заосмотрений Найсв. Тайнами, в 88 році життя.,

Бл. п. Олекса родився 1855 р. в селі Пробіжна, повіту Гусятинського, Східня Галичина. До Канади приїхав 1900 р. і замешкав 2 р. близько Ельдорени, а опісля 41 років на Вох.

Покійний був одним із перших піонірів. Любив свою греко-католицьку церкву, при якій був старшим братом через 20 років на Вох. Щоб віддати йому послідну прислугу не жалували люди труду прибути й здалека.

Похоронні богослуження відправив Впр. о. Із. Коґут, ЧСВВ

Бл. п. Олекса спочив на греко-католицькім цвинтарі Матери Божої на Вох, коло своєї дружини, яка відійшла до вічности 5 років тому.

Покійний лишив брата Леона, Сестру Юлію Гулька й 7 синів: Николая, Дмитра, Йосифа, Антона, Петра, Володимира й Михайла й 29 внуків і 3 правнуки.

По похоронній відправі запрошено рідню і гостей до хати Антона Зілінського на вечеру. В часі вечері п. Петро Бордюжок попросив Впр. о. Із. Когута ЧСВВ до слова. Впр. о. Із. Когут згадали дещо за покійного та про пресу. При цій нагоді збіркою занялися Впр. о. Із. Коґут, ЧСВВ. і п. Петро Бордюжок. Разом зібрано $8.88. З того половина пішла на "Світло."

ВІННІПЕҐ, МАН. Похорон Стефана Кравчука. Дня 26-го січня відбувся величавий похорон бл. п. Стефана Кравчука в церкві св. о. Николая. Покійний був послом до провінції, також принципалом школи на Бруклендс, а через 21 років учителював у тому дистрикті. Мав лише 40 років життя. Полишив старенькy маму, сестру і іншу дальшу фамілію.

Належав до Лицарів Колюмба. Між всіма у Вінніпеґу був дуже популярний і милий. По короткій перестуді нагло помер, у своймому власнову домі.

Що він був добрий для всіх, то свідчить про те сам похорон. Тіло покійного лежало у залі Тараса Шевченка на Бруклендс аж до похорону. В сам день похорону замкнено школу і діти прийшли віддати йому честь. Рівнож прийшли представники Лицарів Колюмба та посли. По відправленню панахиди Впр. о. Ігуменом Сеньковим тіло перевезено до церкви Св. о. Николая. Ніколи здається не було стільки людей в цій церкві як цього дня. Пів години перед привозом тіла церков була набита людьми. Багато людей аж мусіло стояти на дворі.

Присутніми на похороні були ґубернатор Манітоби Мек Вілямс, Ст. Ґарсон, премієр Манітоби, інспектор шкіл, С. Милер, президент Лицарів Колюмба і багато других членів тої орґанізації. Кромі інших послів були всі наші посли. Були алдермани міста Вінніпеґу.

Похорон відправив о. Сеньків парох церкви в асисті римкатол. монсіньора Т. В. Мортона головного капеляна Лицарів Колюмба і Вспр. К. Келія капеляна з Колеґії св. Павла.

Вспр. Монс. Мортон виголосив проповідь по англійськи, в якій сказав про великі заслуги Стефана Кравчука для нас українців як і для школи та учительської орґанізації.

При кінці похорону першу проповідь виголосив Впр. о. Сеньків. Почав словами: "Чувайте і моліться, бо незнаєте ні дня ні годнни..." Перед собою бачимо молодого чоловіка, що тиждень тому був здоровий, а нині зі смутком його пращаємо. Так і ви молоді не можете числити на свій молодий вік ні на румянці свого лиця, бо не знаєте ні дня ні години..."

Зі смертю бл. п. Ст. Кравчука українці стратили одного свого заступника в парляменті й гарну громадську силу, що ще багато добра могла зробити для свого народу й Канади.

В.Й.П.

ФОР-ФАР, АЛТА. Сто миль на північ від Едмонтону знаходиться мале містечко Атабаска. Пятьнадцять миль на полудневий захід від нього є почта Фор-Фар, близько якої мешкає кілька наших родин. Зраділи вони дня 7-го лютого, бо в той день мали нагоду бути на своїй відправі, якої вони жадні часто мати. Хоч погода була дуже непривітна зійшлися дооколичні мешканці. По відправі, яку мав Всеч. о. Із. Когут ЧСВВ. зійшлися люди на обід до хати Івана Криси. В імени присутних за смачний обід подякував п. Крисі Всеч. о. Із. Когут ЧСВВ., а п. Гасай в своїй бесіді сказав, що старші клоняться уже до відходу і по собі лишають молоде покоління. Сумно прийдеться умирати старшим як молодій ґенерації щось доброго не лишать. Згадав, щоб робили старання побудувати церковцю, що, маємо надію, станеться вкоротці. П. Гасай сказав також кілька слів за "Світло", та візвав до збірки, щоб Світло йшло в найдальші закутини. Зібрано $1.80.

МОНДЕР, АЛТА. Дня 26. І упокоїлась в Бозі Анна Турчин, проживши 72 роки. Оставила в смутку чотири доньки й одного сина. Похоронні богослуження відправив о. Никола Коґут, ЧСВВ. Спочила на мондерськім цвинтарі. Гарну похоронну обслугу дало українське похоронне заведення "Парк Меморіял" з Едмонтону. Покійна довго й важко хорувала, однак своє терпіння зносила зі здачею на Боже Провидіння з молитвою на устах та в недузі щоденно приймала Ісуса до свого серця в св. Причастю. Смерть закінчила її терпіння, щоб завести до щасливої вічности якої Анна сердечно бажала.

В.І.П.

МОРКЕМБ, АЛТА. Несподіванка. Дня 6-го лютня, в суботу, в домі Франка і Ірини Людвиків, діти, внуки та сусіди зробили милу несподіванку для свого тата й дідуня Войтка Людвика з приводу 85-ліття його уродин.

Старенький Войтко Людвик приїхав до Канади з Галичини, з повіту бродського, а зі села Берлина. Приїхав він 1914 року з двома синами Йосифом і Франком і трома дочками: Анною, Теклею й Марією. Його жена померла ще 1933 р. і старенький ювілят мешкає тепер разом зі своїм сином Франком.

Несподіванка відбулась у домі Франка Людвика вечером. Коли всі гості зійшлись до хати, а на столах усе було приготоване попросили старенького Войтка всередину за стіл, а дяк Павло Хміляр завізвав усіх на початку до молитви. В часі гостини п. Стефан Демків, зять старенького ювілята зложив побажання і вручив дарунок.

Ціла та пригода зворушила сильно старенького дідуня й він зо сльозами в очах дякував усім за сердечні вияви пошани й любови всіх зібраних на цій гостині. При кінці бенкету під проводом Павла Хміляра переведено збірку на католицьку пресу, що принесла $3.00.

ПРИГАДКИ

21. II. — Неділя Блудного Сина. Тимотея прп. Глас 6. Єв. утр. воскр. 6. На Сл. Божій троп. воскр. Слава конд. тріоди І нині: Діва днесь. Ап. зач. 135. Єв. Луки зач. 79.

27. II. — Субота задушна.

28. II. — Неділя мясопусна. Василія прп. ісп. Глас 7. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Божій тропар воскресний. Слава кондак тріоди. І нині: Богор. гласа 1. Ап. зач. 140. Єв. Мат. зач. 106. Причастен: Хваліте й Радуйтеся...

Місячне намірення на березень: Щоб Серце Христове благословило товариства, що в наших часах опікуються жертвами війни.

Місійне намірення: За католицьке юнацтво, що живе розкинене між поганами.

Відміни місяця: Остання кватира 27. II.

Коли й де будуть відправи?

ЛЮТИЙ

21. Неділя Блудного Сина —
Коперник
Федора
Калмар (парохіяльні збори)

28. Неділя Мясопустна —
Чергил
Рочестер
Равндгил

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. Неділя —
Гиллярд св. Ів. Христителя
Кряків, Борщів,
Скаро, Ренфурлі.
Спас коло Мондеру

28. Неділя —
Мондер у домі Івана Сміхури 10 год. р. Служба Божа
К...
Івасюки.
Восток св. Николая
Сейнт Павл
Вегревил
Іннісфрі, Рожд. М. Божої.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Неділя — Спеден, Редвей

28. Неділя —
Куквил (річні парохіяльні збори)
Вильна.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

21. Неділя —
Виллінгдон

28. Неділя —
Елк Пойнт місто.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Довга** й уперта боротьба за Сталінград уже закінчилась повною перемогою советської армії. Советські комунікати подають, що німці там стратили півмільйонову армію вбитими й полоненими. Німецький полевий маршал Фрідріх Павлюс і 15 генералів попались у советський полон. Також советській армії дісталась величезна добича в літаках, гарматах і ріжновиднім военнім матеріялі. З цього приводу большевики ликують, а в Німеччині проголошено кількадневу жалобу.

На Кавказі червона армія здобула Майкоп, Кропоткін, Тіхорецьк, Батайськ і Єйськ та здобуває тепер Ростів. Далі на північ советські війська займяли Курськ, Білгород і бються уже під Харковом.

— **Після** важної конференції в Касаблянці през. Рузвелт відвідав президента африканської республики Ліберії і вступив до Наталю в Бразилії, де мав побачення з бразилійським президентом Варгасом. Знову британський премієр Чорчил полетів на схід і в Андані, в Туреччині побачився з турецьким премієром Іноню а в Єгипті з королем Фаруком. Зміст їхної розмови є тайною. Німці й італійці в страху, що ці відвідини є звязані з підготовкою до аліянського наступу на Европу через Балкан. Туреччина наразі є ще невтральною державою в цій війні. Вертаючи зі Сходу Чорчил тріюмфально відвідав Тріполі

— **30-го січня** скінчилося 10 років від приходу до влади в Німеччині Гітлера. Одначе цікаве, що з цієї нагоди замісць Гітлера ювілейну промову до народу виголосив його заступник Ґерінґ. З духа його промови можна було відчути, що Німеччина готова програти війну й тому Ґерінґ закликав німців до жертв, щоб недопустити до програної, бо як німці програють то їх жде чорна година.

— **В останніх** часах британські й канадійські бомбовики сильно збомбардували Берлін, Кельн, Ґамбурґ та другі важні міста у Німеччині. Також і Італії дістається тепер немало залізного бобу. Шкоди великі й пригноблення ще більше.

— **В Америці** введено пайкування на шкіряні черевики. На кожну особу припадає лише три пари обуви на рік.

— **Скільки** Гітлер коштує світ? Після обчислень американського департаменту торговлі то Гітлер коштує до цього часу 400 біліонів, а якщо він не буде цього року побитий, то ця сума може дійти до 500 біліонів долярів. Німеччина видала на війну досі поверх 100 біліонів, Італія 8 біліонів, Британія 58 біліонів, Росія 96 біліонів, Америка 112 біліонів. Людське життя тут не вчисляється.

— **В Бурмі** імперіяльні війська сильно натискають на ніпонські лінії недалеко від Акяб, але ворог є добре вкопаний і ставить завзятий опір.

— **Мусоліні** вже стратив усю Лібію. Тепер британська армія ввійшла вже в Тунісію. Борба йде завзята, бо німцям вже годі далі відступати, хіба в море.

— **Італійці** сильно пригноблені невдачами на фронті й готові шукати сепаратного мира з британцями. Кажуть, що за таким миром були навіть і деякі міністри. І тому Мусоліні, мабуть на домагання Гітлера, перевів чистку в своїм кабінеті. Він усунув з уряду девятьох міністрів, а між ними свого зятя ґрафа Чіяна, що був міністром заграничних справ.

— **В Індіях** 73-літний Магатма Ґанді почав свій 21-дневний піст-голодівку на знак протесту, що його уряд не хоче випустити беззастережно на волю. Це вже 7-мий більший політичний піст Ґандого.

— **Советська** офензива продовжається на довгому фронті. Червоні здобули столицю Кубанщини Краснодар, Шахти, Ворошіловград та другі важні місцевости й поважно загрозили впадком Харків та Ростів. Німецькі спроби спинити російську офензиву досі не повелись.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Зі збірки в домі Івана Криси, Фор-Фар, Алта.	1.80
З несподіванки для Войтка Людвика, Моркемб, Алта.	1.50
Іван Яворський, Ґімлі, Ман.	1.00
Анна Ковальчук, Честер, Па. ЗДПА.	1.00
Теодор Кінаш, Лістер, Па. ЗДПА.	1.00
Юстина Войтів, Бруклин, Н. Й. ЗДПА. На Машину	1.00
Юстина Войтів, Бруклин, Н. Й. ЗДПА. Коляда.	1.00
Лена Сербенюк, Филяделфія, Па. ЗДПА.	1.50
Софія Походжай, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Зі збірки в часі ювілейної гостини з нагоди 30-ліття подружжя панства Івана й Катерини Онуфрейчуків у Веґревил, Алта.	5.00
Катерина Підлужна, Форт Вилліям, Онт.	$1.00
Михайло Пинило, Чипмен, Алта.	1.00
Михайло Копер, Кімберлей, Б. К.	.35
Василь П. Вовч, Сван Ґлейн, Саск. Коляда.	1.00
Юрій Мицій, Гейт, Алта.	1.00
Василь Бродовий, Бонаэна, Алта.	2.00
Михайло Дзюрман, Торонто, Онт.	1.00
Софія Кучерепа, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	3.00
Др. І. і Катерина Якимішаки, Веґревил, Алта.	1.00
Марія Боровська, Мондер, Алта.	.50
З похорону бл. п. Анни Турчин, Мондер, Алта.	2.45
Марта Ґолий, Детройт, ЗДПА.	2.00
Анна Баранецька, Детройт, ЗДПА.	1.00
Марія Ворончак, Детройт, ЗДПА.	1.00
Текля Козар, Бейнбридж, Па., ЗДПА.	3.00
о. М. Кінаш, Йонкерс, Н.Й. ЗДПА.	7.00
Стефан Малиса, Йонкерс, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Ілля Коцур, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
Стефан Федечко, Мондер, Алта.	1.00
Іван Гриців із Нового Києва, Алта., в 40-ву річницю свого подружжя	5.00
Збірка на бенкеті в домі панства Францішен. Збірку переслав Іван Родич. — Керрот Ривер, Саск.	2.50
о. С. Борис, Киркленд Лейк, Алта.	1.00
Василь Войтович, Витків, Саск.	1.00
Стефан Павлів, Карвел, Алта.	2.00
Василь Николаїв, Вайда, Монтана, ЗДПА.	1.00
Йосиф Пайш, Лемонт, Алта.	1.00
Михайло Захода, Пено, Алта.	1.00
Яків Курило, Делф, Алта.	1.00
Михайло Мальований, Стар, Алта.	1.00
Стефан Ґурба, Стар, Алта.	1.00
Григорій Кондро, Редвей, Алта.	1.00
Лойд Баґрій, Ґлендон, Алта.	1.00
Стефан Малюта, Ґлендон, Алта.	.50
Тома Онишко, Ґлендон, Алта.	.50
Одна особа, Веґревил, Алта.	2.00
З похорону Олекси Зілінського, Вох, Алта.	4.43
З пращального вечірка в домі Івана Федорука з нагоди відходу його сина Михайла за море, Мондер, Алта.	4.65

Заклик до збірки зробила Софія Федорук.

Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодинокe число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

Рік VI. Ч. (116). 5
1-го березня, 1943

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

March 1st.1943. Vol. VI. No. (116). 5.

А знай це, що в послідні дні настануть времена люті. Будуть бо люди самолюбні, грошолюби, чванливі, горді, хулителі, родичам непокірні, невдячні, безбожні, без любови, непримирливі, клеветливі, неповздержливі, люті, вороги добра, зрадники, напастники, надуті й що люблять розкоші більш як Бога, що мають позір благочестя, сили ж його відцурались. І таких оминай! - пише св. апостол Павло.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **12-го березня** припадає четверта річниця коронації Св. Отця Папи Пія XII. В цей день у доказ нашої любови до Верховного Пастиря помолімось за здоровля і наміри Папи Пія XII., а якщо можливо то й приймім св. Причастя.

— **В Польщі** націсти заборонили полякам в літаніях і других молитвах кликати до Пречистої Діви Марії: "Цариціе Корони Польської", згадувати імена польських святих у літаніях всіх Святих, а також пісні й молитви, де згадується про Польщу. Надто німецькі розпорядки скасували свята патріотичного значіння, а це свята: Матери Божої Цариці Корони Польської (3-го травня), Внебовзяття і памятковий день, коли то поляки перемогли большевиків під Варшавою в 1920 р., 11-го жовтня — день Подяки, і 11-го листопада: День Перемиря і річницю воскресення польської держави.

В Ченстохові дорогу до славної відпустової церкви, що звалась: "Алея Марії", перезвали на Алею Адольфа Гітлера

— **У Еспанії** генерал Ф. Франко настановив комісію для будови нових церков на новотворених передмістях еспанських міст і відбудови понищених церков у горожанській війні. На ту ціль призначено капітал 40,000,000 пезетів.

— **Протестанти** люблять говорити, що католицька Церква є противна тому, щоб вірні читали св. Письмо. Тимчасом це неправда. Церква в своїх богослуженнях сама читає людям св. Письмо і заохочує їх приватно читати, очевидно видання, що є провірені й апробовані церковною владою, що вважає, щоб вони були вірні й непофальшовані. Папа Лев XIII. видав навіть окреме послання в якому заохочував до студій і читання св. Письма ("Провідентіссімус Деус"). Цього року, в неділю 21-го лютого, католики мали т. зв. "Біблійну неділю" для відзначення золотого ювілею тієї славної енцикліки, а Католицьке Біблійне Товариство в Америці за короткий час розпродало мільйон примірників св. Письма Нового Завіту, поправленого видання.

Читання св. Письма, особливо з поясненнями трудніших місць, є дуже пожиточне. Треба тільки читати не з самої цікавости, як читаємо кожну іншу книжку, а з покорою, увагою й молитвою в душі за зрозуміння його, маючи при тому на увазі пожиток душі.

Св. Єронім пише про це так: "Якщо є що на світі, що може піддержати чоловіка, коли на нього найдуть бурі й житейське горе, то ним є читання св. Письма." А св. Іван Золотоустий каже: "Я все переконував вас й не перестану переконувати, щоби ви завжди читали в домі св. Письмо... ти повинен читати св. Письмо, бо тебе розсівають численні земські клопоти... незнання св. Письма породило ереси й ввело розпусне життя... чим хліб для тіла, тим читання св. Письма для душі... читання св. Письма то корм, що укріплює розум, чинить душу сильною й мудрою."

Шкода, що через военні обставини неможливо мати в Америці й Канаді католицького видання св. Письма українською мовою, яке можна б поширювати між нашим народом. Добре було б, щоб хто приготовив і чимскорше подбав за католицьке видання св. Письма українською мовою, бо це безперечно принесло б багато добра нашим людям. Та заки це станеться, українці католики повинні брати до рук і читати католицькі видання св. Письма англійською мовою, що є загально знана, особливо серед молодого покоління.

— **Католики в Мексико** вислали домагання до президента держави Камача й Заряду Горожанської Оборони, щоб армія мала своїх духовників, як це буває при війську інших держав. Релігійна поміч скріпляє карність у армії, а також і тому, що 95 відсотків мексиканського народу ще належить до католицької Церкви. Отже нарід має право домагатись, щоб у його війську була духовна обслуга.

ЮДА ПОЦІЛУНКОМ ЗРАДЖУЄ СПАСИТЕЛЯ.

Юда, ученик і апостол Христовий, для марного зиску, зраджує Христа й поцілунком видає Його ворогам. Що за відражаюча подія! Нажаль вона в наших часах дуже часто повторяється. Скільки ж то є тепер таких, що при св. хрещеню вирікались сатани й всіх діл його та приобіцяли вірно служити Христові, а опісля засліплені пристрастю для марної користи чи приємности зрадили Христа ставши безбожниками, чи сектантами, або хоч і остались католиками, але своїм грішним життям на ділі поводяться так як скриті зрадники Христа? Вони, ці новочасні Юди, поступають дуже підло, кривдять страшенно Христа й готовлять собі незавидну долю.

Юда зле зробив, що зрадив Христа та ще гірше зробив, що щиро не розкаявся і не шукав порятунку в покуті. Він попав у розпуку й поповнив гидке самогубство. Юда зрадник і самогуб — це велика пересторога для кожного. Христіянине, не вступай ніколи на шлях Юди своїм грішним життям, та коли б уже таке сталось, заверни з нього скоро через покуту. Сповідь і гідне св. Причастя. Як ти впав, то не лежи, а вставай так як блудний син, св. ап. Петро, св. Магдалина грішниця і другі. Тоді направиш свій упадок, а твоє щире навернення й покута зможуть поставити тебе на височині святости. Зближається час Великого Посту. Хто б ти не був, застановися поважно, яким шляхом ідеш у свойому життю? Друже, ніколи не зраджуй Христа, бо твій Спаситель на це ніяк не заслугує, та як ти уже зрадив, зроби те, що повинен був зробити, але не зробив упавший Юда.

За організації, що несуть поміч жертвам війни.

(Місячне намірення на березень, 1943 р.)

Ах та війна! Скільки то вона вже лиха накоїла, скільки ж людей унещасливила? На всьому сучасному світі витиснула свій твердий і кривавий пястук.

Одним із жорстоких наслідків війни є великі терпіння і недоля мільйонів людей, що впали жертвою кривавих боїв чи грубого насильства наїзника. Серце стискається з болю, коли подумати про ті тисячі жовнірів, що окривавлені вються з болю на полі бою, чи стогнуть на шпитальнім ложу, або коли згадати тих обдертих діточок, що трівожно туляться до заплаканих своїх мамів і просять у них голодні їсти.

Війна зруйнувала цілі міста й села, спричинила недостаток, нужду, пошести, розбила родинне життя, викинула на скитальщину тисячі осіб без засобів до вдержання життя, натворила сиріт, вдів, калік... словом довела людство до такого стану, що без пересади можна прирівняти його до того нещасного евангельського чоловіка, що в дорозі з Єрусалиму в Єрихон попав між розбійників, котрі обдерли його й рани завдали й відійшли, оставивши його на пів живим. (Лук. 10:30).

Війна, а особливо ця модерна війна в многих річах є подібна до великого розбишацтва. У війні цілі мільйони людей узброені в смертне оружжя мордують, бють, ріжуть, граблять, нищать одні других, а часто й знущаються над безборонним населенням без дрібби людського почуття.

Великі терпіння і горе спричиняє війна. А як до цього терпіння ставляться люди? Є багато сьогодні таких, що їм терпіння других байдуже; вони мають таке тверде серце, що не звертають великої уваги на біль і страждання, а деколи то ще й чують дике задоволення, що їхній противник страждає. Болем і нуждою своєї жертви насичують свою жажду мести й ненависти до свого ворога. Та не всі такі. Є багато людей на світі, що мають серце чутке на людський біль і недолю й раді б подати поміч терплячим, як той милосерний евангельський самарянин.

Це гарні й благородні души! Вони то ведені почуттям природної людяности чи навіть благородними спонуками християнської любови й милосердя стараються нещасним жертвам війни нести допомогу. Таких осіб а також цілих організацій, комітетів є багато. І треба сказати, що вони багато добра вже зробили для зменшення людського терпіння.

На особливу згадку заслугує тут акція світської всесвітної органзації Червоного Хреста та передусім допомогова акція Апостольської Столиці. Нераз можна поднбати по часописах новинку, як Св. Отець посилає грошеву допомогу тим людям, що потерпіли від землетрусу, війни, або якого другого нещастя. І в тій милосерній акції Папа наче той евангельський Самарянин дає поміч відповідно до своєї спроможности без огляду на народність чи віру. Доказом того є хоч би велика бронзова статуя, що її поставив турецький уряд у столиці ісламізму, в Константинополі Папі Венедиктові XV. в доказ глибокої вдяки й пошани за самарянську поміч дану турецькому народові в часі першої всесвітньої війни. Можна тут ще згадати також і про допомогу Папи Пія XI. в часі страшного голоду в Росії й на Україні в 1922 р. Це поступовання Христових Намісників є наче продовженням того, що робив Христос. Він не тільки навчав людей правди, але й виконував велику добродійну акцію уздоровляючи недужих, годуючи чудесно голодних, посвячуючись всеціло для добра ближніх. Приклад Христа й Його святої Церкви повинен стати сильною проповідю для всіх тих, що х о ч у т ь бути справжніми християнами. Любви ближнього як самого себе! — оце наказ Христової віри.

Якраз наші сумні часи дають велику нагоду кожному практикувати ту любов ближнього виконуючи діла милосердя щодо душі й тіла.

Памятаймо, що гидке самолюбство одиниць і народів довело людей до війни, а любов і милосердя показані ділом зможуть вивести світ з війни та довести до мира.

Звернімо отже нашу бачну увагу в місяці березні на допомогові органзації для жертв війни й просім Христове Серце, щоб воно натхнуло їх тим самарянським духом, що ним воно переповнене й щоб благословило їх успіхом у їхній благородній праці.

Боже провидіння захоронило досі американський континент від того горя, що його переживають народи Европи, Азії й Африки. Тут помимо трудноців, що їх спричинила війна можуть допомогові органзації виконати ще дуже велику роботу. Треба тільки, щоб у масах народу був дух заінтересовання допомогою й посвяти, щоб маєтні люди не були скупарями, а жертвували щедро й щоб уся допомогова акція не була чисто політичним засобом пропаганди, а велась у дусі християнської любови й милосердя для терплячого брата. Просім цього в Христового Серця! Коли допомогові органзації для жертв війни поведуть свою акцію в дусі Христа-Самарянина, тоді лекше відітхне страждучий світ, горе зменшиться, а любов і доброта показана ділом отворять многим очі й вони пізнають велику важність релігії та звернуться до Бога.

Допомогова акція ведена в дусі Христового Серця причиниться багато до обнови людства й до вилічення тих глибоких ран, що їх людям завдала ця довга й жорстока друга всесвітна війна.

ХТО БУДЕ ПОСТИТИ В ВЕЛИКІМ ПОСТІ?

Може Ви, Дорогі Читачі "Світла", були б цікаві довідатися, хто з українців буде постити в цім Великім Пості? Я можу сказати Вам.

Це певне, що будуть постити ті українці, що **бажають спасти свою душу.**

Хто в наших людей уже не вірить, що має душу, або хто з них не дбає про свою душу в мясниці, той і в пості не дуже журитисьме нею. Бо в кого душа мало варта в четвер, то вона й у пятницю не буде в нього багато вартніша. А хто щодня спасає свою душу молитвою й добрими ділами, той забезпечуватиме собі її спасєння й святим постом.

Поститимуть ті, **що є щирі, справжні католики.**

Відзнакою щирих, справжніх католиків є те, що вони слухаються своєї святої Церкви. Церква приказує постити й добрі католики сумлінно, охоче сповняють той її приказ. В Канаді в середу й пятницю не їстнмуть мяса, а в велику пятницю не будуть уживати навіть молока. Такий є розпорядок Церкви й так буде. Щирі, добрі католики будуть цього придержуватися, бо вони розуміють, що Церкви треба слухатися. А цей послух буде милий Богові й заслугуючий на небесну нагороду.

В цім Великім Пості будуть постити також і ті, **що хочуть забезпечитись перед гріхом.**

Піст кріпить нашу волю. Хто постить, той годен лекше приборкати всі лихі, тілесні пристрасти, як про це довідуємося від св. апостола Павла: "Караю своє тіло (пощу) й підбиваю в неволю, щоб проповідуючи іншим, не стати самому відкиненим." (I. Кор. 9, 27). Змушена голодом твердиня піддається **тим,** що облягають її; так і тіло, приборкане голодом, піддається нам і розумові. Постом приборкуємо своє неслухняне тіло так, як їздець приборкує уздечкою дикого коня. Діявол рахує найбільше на наше тіло, як на свого товариша; він знає, що домашній ворог може пошкодити найбільше й найпевніше. І якраз постом вяжемо тіло, наче того ворога, щоб не виступав проти нас і не получився з другим напасником-діяволом. Не даваймо тілові неналежних йому сил, а не зможе розпочати проти нас війни. Худа птиця втече лекше від яструба, ніж добре відживлена. Хто повздержністю готовиться до боротьби, той лекше здобуває перемогу. Тому всі ті українці, що хочуть бути переможцями над пристрастями й гріхом, що бажають заховати свою невинність, будуть постити. Головно молоді треба багато такого посту.

Поститимуть вкінці й ті **наші люди, що образили Бога яким гріхом.**

Кожний грішник повинен покутувати за свої гріхи. А добрий піст, то добра покута. Тому ті українці, що провинилися перед Богом, будуть тепер покутувати за свої гріхи. Не будуть їсти зовсім мяса в забороненім часі. Та бажаючи сплатити свій довг перед Богом, вони не будуть їсти мяса й у інші, дозволені часи. Деколи будуть обходитись цілий день без усякої їди, головно в пятницю. Деякі знову перестануть на час Великого Посту пити, курити, ходити на шов, слухати музики в радіо, вживати цукерків і всяких солодощів, тощо. А все це тому, щоб спокутувати свої гріхи. Будуть здержуватись навіть від різних дозволених речей, щоб сплатити свій довг перед Богом.

І буде дуже добре, як до згаданих вище українців належатимуть і всі Читачі "Світла". А особливо до тих, що то не тільки сповняють точно в справі посту те, що приказує Католицька Церква, але порадившись свого сповідника, роблять добровільно іще щось понад те, що приказує свята Церква. Бо то так і годиться, щоб ті, що читають "Світло", були ліпші й робили все ліпше, ніж ті, що не читають релігійного часопису.

Однак треба памятати, що до посту треба ще додати — **молитву.**

В Великім Пості треба не тільки більше постити, але також більше молитися. Світ так іде, що в світі звичайно багато говорять, багато сваряться й бються, багато танцюють і бавляться, а дуже мало моляться. Але ті українці, що не хочуть належати до таких пустих, світових людей, повинні в Великім Пості якнайбільше молитись вдома й у церкві, головно раненько на читаній Службі Божій. Разом із Ісусом лучити свою тиху а сердечну молитву за себе й родину, за скоре закінчення війни й тривкий мир по війні, за Католицьку Церкву, власну державу, а зокрема за волю нашого багатостраждучого народу, що переносить таке велике горе в цій війні. Піст із молитвою буде Богові миліший від пахучого кадила, тому добре зроблять усі читачі "Світла", як у цім Великім Пості зо своєю повздержністю від різних приємних речей злучать також багато сердечної молитви за себе й інших.

Та хто постить і молиться нехай не забуває — **милостині.**

Є між нами багато таких, що потребують милостині. Пр. наші сироти в Айтуні й Филаделфії. Що тим сиріткам поможе піст і молитва багатьох українців, як їм ніхто не дасть насущного хліба, одежини чи обуви? Тому кожне повинно старатися, щоб у цім Великім Пості дати ще й гарну милостиню тим нашим сиріткам чи іншим потребуючим людям. Бо то добре є памятати, що треба постити й молитися, але не треба також забувати й того Христового слова, що "голодного треба нагодувати, голого одягнути, подорожного прийняти в дім, а недужого відвідати." Додати таку милостиню до посту й молитви, то буде справді по-християнськи. Нехай дорогі читачі "Світла" будуть у тій справі завжди на першому місці. Можна зробити жертву на церкву, лічницю, інститут чи на добру, католицьку пресу. Це все буде миле Богові й спасенне душі.

Тільки при всім тім не вільно ніколи забувати, що хто здержується від їди, напитків, курення, шовів і всяких розривок, то ще **сто разів більше повинен здержуватись від гріха.** Бо в Бога то не тільки значить умертвіння щодо страв, як скоріше викорінення хиб. Що, наприклад, поможе людині, коли здержиться від їди мяса, а буде їсти ближнього злобними клеветами? Така людина була б подібна до побіленого гробу, що на зверх чистий, а в середині повний гнилі. Але між католиками такі не повинні бути ні в цім Великім Пості, ні в іншім часі.

І це буде найкраща відзнака читачів "Світла."

Катехит.

Проф. Микола Чубатий.

РЕЛІГІЙНЕ ТА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

(Вийомок з праці проф. Миколи Чубатого п. з. "Духове Життя Українського Народу по Першій Світовій Війні." Стаття поміщена в Свободі ч. 12 — 18).

а) Церковне життя Східної України).

(Продовженни)

Р. 1930 по процесі Спілки Визволення України, в який замішано та засуджено на заслання й старенького митрополита В. Липківського, большевицький уряд серед понижаючих заяв наказав Українській Автокефальній Церкві самій себе розвязати. Українська Автокефальна Церква перестала тим способом існувати в Україні як організаційна цілість. Небаром большевикам вже й Жива Церква стала непотрібна, тому її опустили, а єдина церква, що тішилась сякою такою толеранцією большевицької влади в Україні аж до останніх часів була тільки єдинонеділимська церква Тихонівців, то є тих, що признають над собою владу московського патріярхату, яким тепер завідує так званий "опікун патріяршого престола" митр. Сергій наслідник померщого патріярха Тихона, нині добре виджена особа в урядових совєтських колах. Замітне, що по окупації Західної України большевиками советський уряд зовсім так як колись царський відкрито попирав православних і то тілько тих, що погоджувалися признавати над собою церковну владу митр. Сергія.

Обговорюючи справи церковного життя на Східній Україні не можна поминути **уніонного руху.** Творцем того руху був звільнений з царської вязниці митрополит Шептицький (1914), який розпочав уніонну діяльність на території Московщини та України. В травні відбувся в Петрограді собор московських католиків східного обряду під проводом Шептицького, на якім накреслено статути московської католицької церкви східного обряду, а користаючи з широких управлень Ватикану, який перелив на особу митрополита Шептицького усі права давніх київських митрополитів, митрополит Шептицький призначив зверхником зорганізованої церкви о. Л. Фйодорова, в характері екзарха над територією Московщини. Прибувши згодом на Україну митрополит склнкав звільнених з московського полону українсько-католицьких священиків з Галичини та призначивши їх зверхником о. Щепанюка поручив розпочати працю в кількох осередках відразу. В протягу 1917 та 1918 року зорганізувалися поважні українсько-католицькі парохії в Києві, де здвигнено на Луцькій вулиці церкву, в Одесі, Камянці, Катеринославі, Полтаві та ще де.

б) Православна церква українців в Польщі.

Не можна її назвати українською, бо вона була спільна для православних українців, яких було в Польщі біля 3.5 міліона та білорусинів біля 1.5 міліона. Була це частина московської патріяршої церкви, коли її загорнула Польща. Річ природна, що державна політика Польщі вимагала, щоб унезалежнити православних під Польщею від московського патріярха Тихона, за яким було не тільки зросійщене вище духовенство, але з малими вийомками також і нище, бо українська Волинь та Холмщина були прямо засіяні спеціяльно добираним російсько-патріотичним духовенством, підготуваним нести православія до східної Галичини ще до світової війни. Мови не було, щоб патріярх Тихон добровільно погодився на автокефалію православних в Польщі, навпаки в Москві вважали все, що й ті політичні переміни тимчасові.

Тоді польський уряд звернувся до царгородського патріярха та переконав його, щоб він як давний історичний зверхник української православної церкви погодився на автокефалію православної церкви в Польщі. Патріярх Григорій VII погодився на це і в 1925 році утворено Православну Польську Автокефальну Церкву, якої офіціяльна назва була "Польскі Православни Косцюл Автокефалічни." Першим митрополитом нової автокефальної церкви з титулом митрополита в а р ш а в с ь к о г о став Юрій Ярошевський українець, одначе замордований небавом російським ченцем, фанатичним противником автокефалії. Його наступником став вже москаль Діонізій Валединський, теперішний варшавський митрополит. Всеж таки частина зросійщених православних на Білій Руси під проводом був. сенатора Богдановича, так звані богдановичівці, не признавали тої автокефалії аж до війни.

Образ православної церкви в Польщі представлявся з українського становища понуро. Епархія була московська, духовенство в більшости московське або зросійщене, натомісць серед народу появилася сильна струя українізації Церкви під проводом теоретичного співпрацівника проф. Огієнка тепер архіепископа в Холмі та практичного церковника д-ра Річинського. В перших десяти роках удалося в багато церквах завести українську богослужебну мову, в другій десятці замітний був поворот до церковнословянщини таки з російською вимовою.

Рівночасно під польським натиском зачалося польщення православної автокефальної церкви починаючи від гори кінчаючи на долах. Нагоду до такого натиску давав непевний правний стан церковних маєтків православної церкви, якими Польща розпоряджалася доси як власним добром. Правда вже десять літ перед упадком Польщі президент держави Мосціцкі заповів дуже врочисто, що внедовзі буде склнканий синод Православної Автокефальної Церкви в Польщі, який упорядкує її відношення до держави та теж займеться справою церковних маєтків, але скінчилося на обітниці, бо польський уряд зорієнтувався, що лекше закріпостити православну церкву та зробити з неї знаряддя польської державної політики в кабінеті міністра внутрішних справ, ніж на люднім соборі. Тому два роки перед війною за ціну сякого такого упорядкування справи церковних православних дібр митрополит Діоніз та його синод поза собором погодилися на далекойдучу польонізацію православної церкви в Польщі.

Згідно з тою умовою, яка в порівнанні з конкордатом поміж Польщею та католицькою церквою була наругою з православної церкви, все православне духовенство не тільки на "Студіюм Православнем Теольогічнем" в Варшаві, але також по дієцезальних семінаріях мало бути виховуване лише в польській мові. Вся релігійна та церковна преса православної церкви — урядова та для мас — мала перейти на польську мову. Внутрішне урядування православної церкви вже давно стало польським. На Холмщині, Підляссі та Полісі та на всій Білоруси заведено навчання православної релігії в школах в польській мові. Для тих околиць та для жовнірів в польській армії заведено навіть православні богослужения в польській мові. В тій цілн найважніші богослужения п е р е в е д е н о на польську мову.

(Далі буде).

ЗАПИТ: Чи в неділю, коли припаде свято мученика належить уживати червоних риз?

ВІДПОВІДЬ: У церковних богослуженнях і обрядах, що є виразом нашого почитання Бога й його святих, повинні панувати лад, краса, доцільність і послідовність. І тому вживання краски церковних риз не є полишені волі й уподобанню кожного, але усталене рішеннями церковної влади та правним звичаєм.

Щодо вживання краски церковних риз у нашому обряді, то для нас міродатними повинні бути рішення Львівського Собору в 1891 р., що подав священикам таке правило:

1. Щоби **краску світлу,** цебто білу й до неї найбільше зближені, як: золоту, срібну або білоцвітисту, так одначе, щоб біла переважала, **уживати в дні недільні, в празники Господські, Богородичні й Святих полиелейних, не мучеників, виняввши празник Сострадання Преч. Діви Марії, Чесного Хреста й Усікновения св. Ів. Хрестителя.** В ті бо дні належить уживати риз краски фіолетної навіть коли б празник Ч. Хреста й Усікновения І. Хрестителя припав у неділю. (Коли ж служба Усікновения не припадає в неділю, а тільки переноситься з тижня на неділю, так тоді уживається риз світлих, а не фіолетних).

2. Риз червоної краски належить уживати в празники св. мучеників. **Якщо память мученика припаде в неділю, то переважає воскресна служба і тому також ризи береться світлі.**

3. Ризами постними є одежі фіолетні. Тих риз уживається в навечеря Різдва Христового й Богоявлення, коли випадають в дні постні (не в суботи й неділю — в тім случаю будуть ризи світлі); в постні дні великої Чотиродесятниці очевидно крім субот і неділь і в дні страстного тижня аж до Вел. суботи (до читання евангелія на Службі Божій Василія Вел., бо перед евангелієм священик зміняє ризи фіолетні на світлі); в неділю Хрестопоклонну й в 2-гу, 3-тю й 4-ту суботу Вел. Посту, як у суботи задушні й мучеників. (В суботи задушні перед неділею мясопусною і перед Зісланням св. Духа уживається чорних риз.)

4. Риз чорної краски мається уживати при відправах і Службі Божій за померших, з вийомком світлого тижня, бо тоді Служба Божа за померших не правиться, а похорон служиться в світлих ризах.

5. У будні, в часі тижня, поза Великим Постом треба вживати світлих риз, або мішаної краски, з вийомком середи й пятниці, бо в ці дні, посвячені хресту, належиться у-

6. В часі посту поза Великою Чотиродесятницею пр. Спасівки, Пилипівки, Петрівки, уживається риз як у дні непостні, бо тоді нема постного богослужения.

7. При похороні дітей до 7-го року, на знак їхньої невинности й радости небесної.

(Докінчення на ст. 7)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ПЕТРО СЕВАСТІЙСЬКИЙ

Одною з найцікавіших родин, що про них згадує Католицька Церква, є родина святого отця нашого Василія Великого. А цікава й славна та родина своєю святістю. Бо прадід, дід і бабуня Макрина, батько Василій і мати Евмелія, діти: Макрина, Василій, Григорій і Петро — всі почитані як святі!

Св. Петро був наймолодший у родині з десятеро дітей. Батька стратив він іще тоді, коли був в колисці. Опікункою й учителькою християнського життя малого братіка Петруся була головно найстраша сестра — Макрина. Задивлена в той світ, що мав прийти, вона мало уваги звертала на науку світських предметів; за те з усею ревністю своєї шляхотної душі Макрина вчила свого брата Божої мудрости й приготовляла його вже змалку до монашого життя. А Петрусь і не думав про що інше, підданий впливові великої сестри Макрини. Як тільки св. Василій, найстарший брат, розпочав монаше життя й оснував монастир над річкою Іріс, близько Аннесії, св. Петро перенісся туди й став жити строгим монашим життям за вмілим проводом свого брата. А в тім часі по другім боці ріки мати Евмелія й сестра Макрина зо своїми духовними товаришками в новоснованім, жіночім монастирі немов переганялись із своїми найріднішими в молитвах, постах, досконалім зреченні світу й посвяті Богові. Коли 362 року св. Василій мусів перебрати інші обовязки в кападокійській Кесарії, займенував брата Петра своїм наступником і настоятелем монахів у монастирі над рікою Іріс. Свій уряд виконував ігумен Петро довгі роки з великою второпністю й чеснотою. Його милосердя й любов ближніх показались головно в часах великого голоду, що навістив був провінції Понту й Кападокії. Людська второпність казала йому подбати перш про свою власну забезпеку й свого монастиря, а потім показати свою щирість і голодним людям; та ігумен Петро вчивсь християнських засад любови ближніх ув іншій школі, тому всі засоби, що їх мав у монастирі, віддав до розпорядимости потребуючого народу, що в своїм горю товпився щоденно перед монастирською фіртою. Коли 370 року став св. Василій епископом кападокійської Кесарії, висвятив брата Петра на священика. Своє винесення до гідности священика вважав св. Петро тілький як новий обовязок і нову заохоту до поступу в усіх чеснотах. Після смерти св. Василія й св. Макрини 379 року, а також, як у Севастії вмер епископ Євстатій, завзятий аріянин і ворог св. Василія, св. Петра висвячено 380 року на епископа Севастії, щоб викорінив аріянську ересь у тій єпархії. Нещасна ересь так глибоко запустила була там коріння, що треба було святого, щоб міг забратись до боротьби з нею та її приклонниками між духовенством і народом. Хоч св. Петро, епископ Севасти, займавсь виключно богословськими й духовними студіями, та його лист, що знаходиться між письмами брата Григорія з Нісси проти Евномія, вказує на те, що він набув собі з часом через читання, слухання й завдяки своїм природнім даруванням також і основне знання красномовства так, що його перевищили в тім тільки брат Василій і св. Григорій із Назіянзу. За той лист признано св. Петрові місце між церковними письменниками. В 381 році був св. Петро Севастійський на вселенськім соборі в Царгороді, де, разом із іншими епископами осудив македонян і інших еретиків.

Умер св. Петро Севастійський літом, коло 391 року. Брат Петра, св. Григорій ніський, згадує, що на честь св. Петра, колишнього епископа Севасти й інших кількох мучеників, відбулась у Севасті велика урочистість.

Так св. Григорій, його брат, як і Теодорет і інші старинні письменники згадують про св. Петра з Севасти як про людину надзвичайної святости, второпности й ревности про Божу славу та спасення душ. Память його почитається похвально в Католицькій Церкві дня 9 січня.

о. канонік П. Божик

РЕЛІГІЙНЕ ВИХОВАННЯ У ПРАВОСЛАВНИХ І ГРЕКО-КАТОЛИКІВ

В 1925 р. з наказу церковної влади я отвирав нову церкву на Сопівниках, кілька миль на північ від Вайти, в Манітобі. Там передше була церква, але вона згоріла зараз по ювілейній місії. Пожар спричинили відступники зі зависти, що люди в тій парохії по місії стали вести обновлене й живіше католицьке життя. Та це не заломило їх. Вони поставили скоро гарнішу церкву.

Пригадую собі, що то було під осінь, коли манітобський краєвид велично пишався своєю красою.

Раненько, одної неділі, приїхав я до нової церкви на Сопівниках. Висів з демократа й зараз оглянув церкву. Вона імпонувала мені своєю будовою. Потім вступив до середини церкви. Там якийсь невеликий ростом чоловік старанно замітав церкву, застелював тетрапод білив обрусом і поправляв свічки на ліхтариках.

В середині церква робила гарне враження. Але тому, що це було ще за рано, я знову вийшов на церковне подвірь. Сонічко підходило вгору, а люди поволі сходились. Я був у дуже добрім настрою, проходжувався і в думці укладав собі проповідь, що її мав виголосити по евангелії на тему значіння Церкви й її видимої голови Папи римського.

Люди, як я вже сказав, поволі сходились на богослужения і замісць іти просто до церкви, спішили до місійного хреста, що находився далі від церкви. Під хрестом клякали й уважно молились самі, або з малими діточками. Я запитав якусь жінку, що тримала Івасика за руку, чому то люди спішать уперед до місійного хреста, а не йдуть до церкви, щоб там помолитись. Вона несміло відповіла:

— Бо церква, прошу отця, ще не посвячувана; вона ще звичайний будинок. Коли отець церкву нам посвятять і відправлять у ній Службу Божу, то будемо вже в ній молитись. Однак — казала та жінка ще далі — ми завше молимося коло місійного хреста, бо він нам нагадує ті всі науки, що їх ми чули на святій місії. Отець хіба ще того не бачили?" Від того часу, завважав я, що греко-католики часто моляться коло місійного хреста.

У православних місійних хрестів назагал коло церков нема, щоб пригадував вірним місію в парохії. Там узагалі місій не практикується. В Буковині, звідки я походжу, також місій ніхто не практикує. А коли часом і знаходяться місійні хрести коло православних церков, то ті хрести поставлені тільки "з моди", щоб взоруватись на греко-католиках і тим перетягати галицьких слабодухів до схизми, мовляв: у нас так само як і в вас, то все одно.

Відколи я побачив, як молились люди під місійним хрестом на "Сопівниках", став я приглядатись близше до християнського виховання у греко-католиків і порівнувати його з тим, що є у православних. Остаточно прийшов я до заключення, що наші греко-католики духовно стоять вище від православних старого чи нового типу. І побожність у православних низша чим у нас греко-католиків:

Читач може собі таке подумати: Коли греко-католики стоять духовно вище від православних, то чому деякі греко-католики попереходили до старого або нового православя?

Переходили тому, що або не були ще добре освідомлені в справі віри й про ріжниці між обома Церквами або під впливом сильної, а хитрої агітації збоку православних. Православні, проти вимог християнської моралі і любови ширили ненависть до католицизму й це ще тепер роблять, і тою ненавистю свідомо старались заразити греко-католиків, щоб тим способом їх перетягнути на православя. Це їхня місійна метода. Кожний хіба скаже, що це нехристіянське поступовання.

Ще іншою приманою на яку староправославні, головно в Старім Краю ловили деяких греко-католиків і доводили до схизми, то було гасло про один руский нарід. Особливо державна політика Росії спритно використовувала брак національної свідомости деякої частини українців у Галичині, Буковині, Карпатській Україні і представляла православя, як щось рідне, руське. Це дуже подобалось москвофілам і було магнесом, що тягнуло декого з галичан до російської схизми.

Коли упав російський царат, а український нарід став більше національно вироблений, тоді православні українці, а головно тут у Канаді т. зв. свистунівці стали голосити, що православна Церква це своя рідна, козацька, що існує на добро українцям і дасть силу збудувати незалежну Україну, що Православна Автокефальна Церква є незалежна від чужих.

Таке балакунство подобалося деяким плитким і гордим одиницям греко-католикам, що не мали сильної віри ні любови до церковної карности. І такі приставали до автокефалії. Забували бідаки, що православя на рідних землях державну самостійність України не то що не втримало, але її ще занапастило. Уважна обсервація релігійного життя наглядно показує, що від греко-католицької Церкви відпадає а пристає до православя тільки полова, а не зерно. І це якраз показує, що греко-католицизм стоїть вище від православя.

МОЛИТВА

Ісусе Христе,
З Діви рожденний,
Поглянь на любий
Край-наш нужденний,
На братів наших,
Як їх катують,
Як церкви Твої
Враги руйнують.

Поглянь Ісусе,
Ми Тебе просим,
До Тебе мольби
Свої заносим.
Тебе ми, Христе,
Щиро благаєм,
Змилосердись Ти
Над нашим краєм!

Приверни Христе
Всім людям волю,
Даруй їм краще
Життя і долю,
Щоб всі народи
Тебе любили,
І Тобі вірно
Завжди служили!

Евген Березинський,
Ню Йорк 12-го січня, 1943.

ТРИ НЕСПОДІВАНКИ

Першою несподіванкою то було святе богослужения, що його в Ворвик відправив о. А. Трух, ЧСВВ., дня 14 лютня ц. р. Це перше богослужения було в домі Онуфрія Фуштора, з парохії Спаса коло Мондеру. Завдяки ревності п. Фуштора, що повідомив сусідів, на те богослужения прибуло 48 осіб. Після Служби Божої й проповіди був спільний обід, що ним приймала всіх присутніх щирозичлива й гостинна пані Фуштор. Після обіду о. Трух мав із дітьми науку катехизму й співу. Також старшим було мило прислухатися цій науці й вони разом із дітьми школярами співали сердечно наші гарні українські пісні. Щоб таке богослужения могло відбуватись у Ворвику частіше, присутні вирішили постаратися, щоб на цю ціль відпущено їм одну з місцевих шкіл, що тепер стоїть незайнята. З огляду на те, що містечко Ворвик є віддалене коло 10 миль від церкви Спаса було б дуже добре, якщо надалі могло б відправлятися богослужения в самім Ворвику. Крім богослужения можна б вести тут із дітьми й рідну школу, а це піднесло б околицю релігійно й національно. І це може легко статися, бо в тій місцевині є досить релігійних фармерів. Надіємось подати в найближчих числа "Світла" нові вісти про щиру працю нашої громади в Ворвику.

Наступного дня, 15 лютня, була друга духовна несподіванка в домі Івана Пилипи, де проживає старенька бабуня Маланка. Було то саме на Стрітення. Там о. А. Трух відправив Службу Божу й подав св. Причастя бабуні Маланці й її малій внучці Емілії. Під час Служби Божої, що правилась при гарно прибранім престолі, співала ввесь час літургічні пісні співуча родина Пилипів за проводом школярки Соні, що перед веде в співі між усіма школярами в парохії Спаса. Після Служби Божої й проповіди був спільний обід, з що той день був річницею народин господині дому, то о. Трух привітав п. Анастасію гарною промовою й побажаннями, по чім присутні заспівали щирозичливе "многолітствіє" їй самій і всій її родині, а особливо добрій бабуні. Нехай проживають іще в добрім здорові аж поза девятдесятку!

А дня 18 лютня щирі парохіяни за проводом п. А. Пилипи, справили несподіванку й самому о. А. Трухові з нагоди 49-ої річниці його народин. Того дня о. Трух, що не знав нічого про приготування, відправив у монастирській каплиці співану Службу Божу. Як почалось богослужения, тоді почали наповняти капличку щирі друзі о. Андрея й відспівували вже аж до кінця св. Літургію за проводом бр. Адріяна, ЧСВВ. А тим часом у монастирській розмовниці застелено столи й приготовлено гарний обід, куди після Служби Божої й проповіди запросили й о. Труха. Щирим серцем і оплесками привітали о. Андрея зібрані парохіяни, а по обіді ще пошанували його щирими словами признання за місіонарську, організаційну й письменницьку роботу, а також приязними побажаннями, квітами й коверткою. Промовляли о. Ю. Жидан, ЧСВВ., господар несподіванки, о. Романович, редактор "Світла" й пані Марія Джіголик. Зокрема прибули складати о. Андреєві свої побажання адв. Ю. Шкварок і Др. Н. Стрільчук, посадник містечка Мондеру.

Гарна була несподіванка. Та ще гарніша й цінніша була отазичливість добрих парохіян для свого священика, що з такою охотою робили потрібні приготування, а опісля мусіли зимовою порою зробити ще кільканадцять миль, щоб прибути до монастиря й звеселити свого душпастиря й приятеля. Це висказав у своїй промові о. Андрій а ще більше відчув певне у своїм серці. Якщо всі наші парохіяни мали б для своїх отців таке серце, як ті, що робили несподіванку для о. Труха, то в кожній парохії можна б зробити гарну роботу й наші парохії були б наче великими, гарними родинами, милими Богові й людям. Молімся й стараймось усі, щоб так було між нами всюди й завсіди.

Самовидець.

ПАМЯТІ ТАРАСА ШЕВЧЕНКА

"І мене в сім'ї великій,
В сім'ї вольній, новій,
Незабудьте-ж спомянути
Не злим, тихим словом."

Хто-ж з нас, мої дорогі, тих слів не знає? Хто не знає того нашого славного Батька, Кобзаря України, що оставив ті слова в свойому заповіті для всіх нас, братів своїх й дітей поневоленої, скатованої й зрабованої катами Матері-України. Так друзі, це слова незабутньої памяти нашого Великого Генія, Тараса Шевченка. Це слова, яких не тільки наші прадіди, діди, батьки й ми, але ще й наші діти, внуки й правнуки будуть памятати й будуть їх цінити.

Ці слова рік-річно в місяці березні пригадують собі міліони українського народу, й думкою летять далеко, далеко за широкий розбурханий океан, на землю батьків наших, де в могилі над Дніпром, у Каневі спочивають тлінні останки незабутнього нашого Батька. Борця за кращу долю всього українського народу, та вшановують його память.

І цего року знову прийшли його роковини. Якщо у вашій громаді до влаштування концерту-академії в честь Тараса Шевченка ще не зроблено жадного заходу то я від себе особисто прошу всіх Вас по перечитанню цего допису візьміться за діло, щоби в якнайкращий спосіб відсвяткувати річницю уродин й смерти нашого Великого Генія, Батька й Кобзаря України Тараса Шевченка

Ню Йорк 10- Лютого, 1943.
Евген Березинський

— **Кажуть,** що німці масово вибивають жидів.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

БОГ Є.

Природа видимого світу доказує нам, що Бог існує.

Світ не є конечний. Конечним є те, що мусить існувати й не може не існувати, бо існування належить до його природи. Коли щось існує, але так, що може й не існувати, бо його природа не вимагає конечно існування, але є сама зі себе байдужа до існування й до неіснування, то таку істоту називаємо неконечною, а з латинського контингентною істотою. Контингентна істота як існує, то не тому, що її природа існування конечно вимагає, а тому, що зовнішний чинник, це є справча причина своїм впливом покликала її до існування і в ньому втримує. Пр. електричне світло. Коли якісь істоти зміняються, повстають й пропадають, то це знак, що вони є контингентні, існують припадково, бо їх існування не виходить з їх природи, а залежне від зовнішнього чинника. Пр. квіти в городі.

Все що існує має тільки два можливі вияснення свого існування: або воно має само в собі повну основу свого існування — тоді це є істота конечна, пр. Бог; або воно має основу свого існування поза собою, в справчій причині, а тоді це є істота неконечна, контингентна.

Всі річи, що на світі, як мінерали, ростини, звірята, люди, підпадають постійним змінам. Вони в часі дістають своє існування і в часі його тратять; вони не завсіди існують. А те, що повстає й щезає не є конечне, а припадкове. Конечне є тільки те, що мусить існувати й то таким як є, що в своїм існуванню є незалежне від зовнішнього впливу, а вслід за тим і незмінне.

Отже всі річи на світі є контингентні, а тим самим і весь світ, бо він є тільки збором усіх річей. Він не є конечний. Він не мусів і не мусить існувати. Він не мусить існувати таким як він є. Світ міг би також інакше виглядати. Є можливим і інакший світ та й інакший лад у ньому. Коли ж цей світ існує такий який він тепер є, то не з конечности, бо так мусить бути, а тільки випадково, бо хтось його таким уформував і покликав до існування та вдержує в ньому. І хоч цей світ тепер існує, то він може також перестати існувати, а вчені навіть доказують, що йому колить таки прийде кінець. Отже весь світ разом зі всіми живими істотами і людиною є контингентною істотою, значиться, може існувати або неіснувати, цебто сам зі себе байдужим щодо свого існування. Істоти того рода не мають основи свого існування в собі. Отже їхня основа мусить лежати в якійсь іншій істоті й то такій, що вже має основу свого існування сама в собі, цебто що є конечна. Бо якщо б були тільки самі істоти контингентні, що є зі своєї природи байдужі до існування і до неіснування то вони самі зі себе не могли б себе здетермінувати до існування радше як до неіснування і якщо б далі не було конечної істоти, що своїм впливом покликала все в світі до існування, то тоді або світ існував би без вистарчаючої основи, а це ж очевидно абсурд, або як усьому мусить бути вистарчаюча причина, то тоді хіба не було б ні нас, ні нічого на цім світі — а це вже не є згідне з дійсністю. А тому, що все є якраз навпаки, що світ існує і ми на ньому, то мусить існувати також конечна істота, що має основу свого існування в собі, це значить сама через себе існує й всьому другому дає існування. Ту конечну найдоскональшу істоту, що вивела всі річи з неіснування до існування і їх утримує, того предоброго творця і вседержителя, вічного Абсолюта, називаємо Богом.

Отже є Бог. (Це доказ з контингентности річей).

Так то приглядаючись цему видимому світові й розважаючи його природу розумуванням доходимо до пізнання існування невидимого Бога. І тому зовсім слушно говорить нам св. Письмо: "Небеса голосять славу Божу, а про діла рук Його звіщає небозвід." (Пс. 18:2). "Спитай у звірят, а вони навчать тебе, — птацтва під небом, а воно покаже тобі; або поговори зі землею, а вона повчить тебе, та й риби в морі скажуть тобі: Хто ж з усього того не знає, що рука Господня сотворила це?" (Йов 12:7-9).

Прикмети Абсолюта.

З дотеперішнього нашого розумування довідалися ми про те, що Абсолют дійсно існує, але заразом довідались ми ще й про його основні прикмети. А саме: що Абсолют є зовсім іншого рода істотою як усі інші істоти, що існують. І так: Абсолют є

1) **першою причиною світа;**

2) **він є сам від себе,** цебто основу свого існування має в собі, а не бере її вже від другої істоти;

3) отже він є **незалежний** ні від чого;

4) він є **вічний щодо минувшини,** це значить, що він у минувшині завсіди існував.

5) він **конечний** у собі, бо основу свого існування має сам у собі;

6) отже він **вічний також щодо будуччини,** це значить що він у будуччині ніколи не перестане існувати.

З усіх тих даних можемо виснувати дальші прикмети Абсолюта. І так: що Абсолют є

7) **безконечний** — у тім значінню, що він усе має, що в буттю загалом можна мати. Він ні від кого нічого не приймив, бо спершу нікого і нічого, крім нього не було. А все, що інші істоти мають, це мають від Абсолюта. Він як перша причина всьо їм дав. Отже Абсолют стоїть понад усіми мірами та обмеженнями, що заходять між сотвореними істотами.

Абсолют є

8) **незмінний.** Зміняється лише така істота, котра підпадає під повставання. А що Абсолют не підпадає під повставання, тому він є незмінний. Істота, яка зміняється, або через те щось тратить, або набуває. Абсолют не може нічого зі свойого втратити й нічого ні від кого не може дістати, бо кожна його — щоби так сказати— "часточка" є від віків і навіки. Отже всяка еволюція в Абсолюті є виключена. Прогрішуються проти того ясного заключення ті фільософи пантеїсти, що приймають еволюцію в Абсолюті (Спіноза, Фіхте, Гегель, Шопенгавер, Гартман і інші).

Абсолют є

9) **неподільний на части, поєдинчий, незложений.**

Якщо б він був поділений, чи хочби тільки подільний, на части, то був би змінний. І не був би безконечний, бо що одна часть посідала б, цього не мала б друга; підходив би отже під міру та обмеження.

Проти цього прогрішуються матеріялісти, що вважають матерію абсолютом. Матерія, як бачимо є поділена й зложена з частей та обмежена й змінна, отже не може бути Абсолютом.

Виходить з того, що Абсолют

10) **не може бути матеріяльною істотою** — чи на відворіт: що матерія не є Абсолютом.

Абсолют є

11) **духом,** бо дух — це істота незложена. Це пізніше підкріпимо ще й другими доказами.

Абсолют є

12) **один.** Якщо було би більше Абсолютів, то ані один не був би безконечний; істота Абсолюта була б обмежена, подылена, залежна, що є неможливе.

Отже не може бути двох Богів однакової природи. Так само не може бути двох Богів з ріжнородними природами, пр. один добрий, другий злий (як це приймав Зороастер). Побіч Бога не може існувати вічна, несотворена матерія як це колись приймав Плятон, а тепер матеріялісти).

Також устрій світа свідчить про одність Абсолюта. В цілій вселенній панує гармонійна едність, отже видно, що причина світу є одна й та сама.

Абсолют

13) **не належить до фізичного світу;** він є надприродний трансцедентальний (від лат. трансцендере, що значить переступати). В фізичному світі нема ніякої такої істоти, котра мала б прикмети Абсолюта, що їх ми досі вичислили.

Всі фізичні речі є контингентні, дочасні, змінні, обмежені, і т. д., отже також увесь фізичний світ (що є тільки збором усіх фізичних речей) має ті самі прикмети. А Абсолют є сам від себе, вічний, незмінний, безконечний, і т. д. Виходить отже, що Абсолют є зовсім інша істота як фізичний світ. Значить, що Абсолют є надприродний, трансцендентний, понадсвітовий. Якщо при тому маємо на увазі незалежність Абсолюта та його неподіленість на части, то з того слідує, що Абсолют не може бути фізичним світом у такому звязку, щоби творити з ним одну істоту як це приймають пантеїсти.

По думці пантеїстів (паннатуралістів) Абсолют є імманентний світові (це значить, що він міститься в речах фізичного світу). Він є "другим лицем" світу, якого змислами не можемо пізнати. Значить, що Абсолют на їх думку є "підприродний". А вдійсності Абсолют є "надприродний."

З того, що Абсолют є духом, слідує, що він є

14 **свідомий.** Він пізнає себе самого й другі істоти. А якщо Абсолют є свідомий, то він є

15) **особовий.** Це значить, що Абсолют має своє "я" й відріжняє себе від інших істот.

Зі свідомости й незалежности Абсолюта слідує, що він є

16) **свобідний.** Абсолют має найсвобіднішу волю й може робити, що хоче. Інша річ, що Абсолют не може хотіти чогось такого, що противиться його мудрости й доброті. (пр. не може він хотіти, щоб сотворити другого Бога, або щоби самому вмерти і т. д.). Але також не мусить він хотіти того, що є можливо найліпше.

Прогрішуються проти цього заключення фільософи оптимісти (від латинського слова "оптімус", зн. найліпший). По їх думці Бог сотворив можливо найліпший світ і не міг інакшого світу сотворити (так Платон, Ляйбніц).

З безконечности й свідомости Абсолюта слідує, що він є

17) **всезнаючий:** він пізнає все, що загалом може бути пізнане.

З безконечности й свідомости Абсолюта слідує також те, що він є

18) **найсвятіший.** Це значить, що Божа воля завжди згідна з Божим розумом і тому Бог може хотіти й ділати тільки те, що добре й мудре.

Зо сказаного бачимо як великою істотою є Абсолют— Бог.

Божа природа так перевисшає природи сотворених істот, що ми маємо для неї переважно тільки анальогічні поняття — цебто такі, що виражають подібність, а не тожсамість предмету.

Так пр. коли кажемо про Бога, що він є незмінний, то воно не зовсім вірне. Сотворена річ, поскільки вона не змінна, остається така сама без новости, без руху, без життя.. Зміна в сотворених істотах веде або до гіршого (утрата життєвих сил, старість...), або до ліпшого. В Бога немає зміни, а всеж таки він і без зміни осягає все те добре, що сотворені істоти можуть осягнути тільки зміною. В Божій природі є вічна новість і вічне життя.

Як щось такого в Бога можливе, це можемо собі пояснити тільки відповідними образами-примірами взятими зі сотвореного світу. Ось такі приміри.

В ґеометрії утотожнюється правильний безконечно-многокутник з колом. Чим більше кутів має якась правильна ґеометрична фігура, тим більше вона зближується до виду кола. Отже коли б можна нарисувати правильний безконечно-многокутник, то це була б така сама фігура як коло. — Але ж безконечно-многокутник не може бути здійснений, а коло може бути. Коло "перескакує" форму "кутів", саме тим перевисшує воно форму много-кутника й саме тому воно можливе, а правильний безконечно-многокутник неможливий. Подібно Божа природа перевисшує природи сотворених істот і в ній можливе те, що в фізичному світі неможливе (як незмінність, безконечність, всевічність і т. д.).

Другий примір: Людська душа не виходить зі себе, а пізнає речі, що є зовні неї; думкою вмить переноситься в найдальші сторони; одно її поняття не є побіч другого, ані в другому — а все таки є в душі ріжні поняття і т. д.

Ось бачимо з того приміру, що в буттю можуть бути такі істоти й сили, котрі зовсім неподібні до істот, сил і відношень матеріяльного світу. Отже евангельське слово "у Бога все можливе" (Мат. 19. 26) вповні гідне віри.

ЗАМІТКИ

Ох, як там добре в Советах!

Як там у Советах по 25 літах будовання большевиками раю? Послухаймо про те, але не тих комуністичних аґітаторів у Америці й Канаді, що в Советах ніколи не були а плетуть вам байки про советський рай, а радше тих, що там їздили, щоб безсторонно на місці переконатись, як у Советах живе народ. Ось недавно повернув по чотиро-місячнім побуті в Москві як кореспондент журналів "Лайф" і "Тайм" Волтер Гребнер і в ню-йоркськім тижневім журналі "Лайф" з 13. січня подав обширний огляд життя в Москві, що до якоїсь міри представляє образ життя в цілій Росії. Під заголовком "Москва сьогодні" розказує він таке: Може звиж 95 відсотків усіх харчів, які споживають советські міста, є пайковані. Одначе маленький процент продається на відкритих ринках. Харчів страшенно брак і тому публика готова платити за них всі свої зайві рублі, не зважаючи на ціни. Товарів дуже мало. Години за годинами тисячі жінок стоять хвостами при маленьких столиках з хлібом і яриною.

Мід продається по 250 рублів ($50) за фунт, ціна, що рівнається з тижневою платнею добре платного фабричного робітника. Кусника мяса, вирізуваного з дуже поганого вигляду штук, розхапувано по 20 долярів за фунт. Яйця, наче які дорогоцінности, продавалися по 3 доляри одно й ті, що купували їх, таки на місці висисали їх. Бородаті, спітнілі селяни, наливали молоко по $5.50 за горнятко. Ликаючи молоко, покупці жували чорний хліб.

Все строго контролює могутня бюрократія. Бюрократи рішають, чи якесь колективне господарство має плекати горох, чи бараболі й куди має воно посилати свої продукти. Вони кажуть, що треба виробляти в фабриках і рішають про години праці та платню робітників. Вони порядкують залізницями, диктують погляди часописам, управляють розривками в парках. Вони рішають, чи церква має служити для богослуження, ча має служити за пральню.

Є кілька мільйонів бюрократів у Росії. Вони творять окрему клясу й вони мають такі самі привилеї, як вищі кляси в інших краях. Мешкає гарно, їсть добре, далеко краще як звичайні народні маси, займає перше місце на концертах і має легкий доступ до лікарів та шпиталів та інші вигоди.

Бюрократом ч. І. є, розуміється Сталін. Він — понад критику. На нього люди глядять, як на якого божка, що сидить на престолі десь у Кремлі. Сталін дає сигнал на все, що діється в Росії. Публика строго держиться "сталінської лінії" у всіх своїх розмовах — хоч може не в думках.

Кожний робить точно те, що йому кажуть, нічого більше і нічого менше. Коли цей режім колись упаде з причин інших, як погром у війні, то причиною може бути те, що він був занадто спритний, занадто безпощадний, занадто безсердечний в робленню того, що вважає за конечне для досягнення своєї мети.

Мільйони советського народу є так само відмінні від американців, як китайці. Вони вірять у все, що читають у часописах. У Москві люди свій щоденний часопис "Правда" уживають на все. Насамперед читають його, відтак витинають з нього маленькі кусники на циґаретки, дальше уживають його до завивання і остаточно беруть його до купальні, або кладуть між коци, щоб ним грітися. Подружжя нічого не значить для російської жінки. Пари живуть нераз літами без зареєстрування на пашпортах, а це всьо, з чого складається церемонія подружжя в Советськім Союзі.

Росіяни є надзвичайно дразливі й образливі, коли є мова про їх установи. Це нераз доходить до такої точки, що вони заперечують стверджені факти про їх режім, без уваги на те, чи хтось судить його чи ні. Росіяни, приміром, вперто заперечують, що в їх краї нема свободи віри.

Панує безсумнівна тяжкість російської атмосфери. Кожний має безнастанне почування, що його слідять, що за ним ходять, що міліція може кожної хвилі зайти до його помешкання, що підслухують його телефон і т. д.

Росіяни не люблять помагати скаліченим людям на вулиці, бо знають, що як прийде поліція, то спитає, хто вони, і може запише це на їх пашпортах.

З правила тільки росіяни на урядових становищах пристають з чужинцями. Про інших говорять, що їх можуть обвинувачувати, що вони агенти, як хтось буде їх забагато бачити в товаристві чужинців.

Таке сказав Гребнер. А скільки то він бачив та уважав указаним замовчати й не подавати до загального відома?

От таке там життя в Советах. Мабуть ніхто з нас не бажав би того для себе, хіба тільки ряні комуністи, що все тужать за тим, щоб зробити революцію, завести лад кривавої диктатури й опісля жити собі розкішно як червоні буржуї в большевицькому царстві.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

НЮ-ЙОРК, Н. Й. Врочисте повитання Преосв. Кир Амвросія Сенишина, ЧСВВ. В неділю, 14. лютого, ц. р. вірні української католицької церкви св. Юрія в Ню-Йорку як і зорганізоване громадянство витало Владику Кир Амвросія Сенишина. Рано, в год. 9:30 відбувся похід вулицями з американськими й українськими прапорами, у якому виступали представники народніх і церковних організацій. Після походу, при вході до церкви св. Юрія повитав Преосв. Амвросія парох о. М. Марків, ігумен ЧСВВ. Архієрейську Службу Божу відправив Преосв. Амвросій в асисті 8 священиків, між якими був і протоігумен ОО. Василіян Впр. о. Венямин Бараник, ЧСВВ. У своїй проповіді Владика витав вірних і благословив піонірів, що своїм потом та кровю розбудовали українське життя в Америці як і всіх теперішних працівників. Згадав також і про те, що діти американських піонірів є в славній амерканській армії і мають честь боротись за волю й кращу долю для всіх народів, а в тому й для поневоленого українського народу.

Вечером відбувся в честь Владики "Привітний Концерт" у парохіяльній салі св. Юра при шестій вулиці, а людей було стільки, що для всіх не стало місця. Було багато доокопичних священиків та інших гостей.

Свято розпочато американським гимном, що його відспівав хор церкви св. Юра під управою п. Т. Онуфрика. Хор цей виконав музичну програму незвичайно добре, за що дістав диригент особливе признання, як і дістала його та численна молодь, що виступала зо співами й народніми танками під управою І. Фліса. Зо співучої частини найбільше враження викликало могутне "Покаяння" Веделя.

Витаючи Владику від місцевої церковної громади о. ігумен М. Марків підкреслив, що всі американські українці радіють, що мають нову високопоставлену особу для допомоги в тій великій праці, яка перед ними.

Святочну промову виголосив п. Дмитро Галичин. Зазначив, що назначення другого єпископа для американських українців-католиків є не тільки здобутком на церковнім полі, але теж і на народнім. Це має тепер особливе значіння, бо це сталось у часі, коли на українських землях наступила повна руїна культурних і релігійних надбань. Тому саме треба тут на американській землі плекати ще більше ті духові та моральні цінности українського народу, які там є загрожені. Отже є причина радіти, коли для виконання тих завдань дістав український нарід нового, молодого й ревного працівника в особі Преосв. Кир Амвросія.

Провідник отого Привітного Концерту о. Борса, представляв потім поодиноких бесідників, що виступали з привітами, які розпочав о. протоігумен В. Бараник ЧСВВ. Протоігумен представив дотеперішну працю Преосв. Кир Амвросія і те, чого вже доконав Він є запорукою, що українська Церква й український нарід будуть мати в особі Преосв. Кир Амвросія ревного працівника. Від нюйоркського деканату повитав Владику о. сов. А. Лотович, який зазначив, що молодий і енергійний Владика певне додасть усім нової енергії до дальшої праці. Потім наступили численні привіти від многих товариств, народніх і церковних, які складали вислані делегати.

Сердечна атмосфера, що панувала впродовж цього вечора, дійшла до вершка, коли промовив при кінці сам Владика, — простою, щирою мовою заявляючи, що говорить "як один з тих, що на салі," як "брат до братів", що вийшов з того самого українського села, з якого виходили українські іміґранти. Заповів, що заховає виявлену йому сердечність назавжди, в заплатить за неї працею для слави Бога, Америки й поневоленого українського народу. Потім відспівано український гимн і на тому закінчено це миле свято.

МАВНТЕН РОВД, МАН. Подружий ювілей. До ясного й теплого сонічка, що своїми лучами землю огріває та впливає на життя й красу в природі є подібне довге, а чесне подруже життя згідне з приписами св. релігії й Церкви. Таке гарне життя через 35 років провела родина Савчуків у Мавнтен Ровд. Свій стан подружий прикрасила вона побожністю, працьовитістю, згідливістю, любовю та другими чеснотами. 3-го лютого минуло якраз 35 літ, як панство Савчуків побрались. Цю памятну хвилю в їхнім життю відзначено осібним торжеством.

У середу рано, 3-го лютого, панство Савчуки разом з родиною прибули до церкви на Службу Божу, що відправилася у їхньому намірі й приступили до св. Причастя. По Сл. Божій, на цім самім місці, де тому 35 років вони собі присягли вірність і любов, цю присягу вони тепер знову відновили, а заразом дякували Богові за те, що дозволив їм так багато літ у згоді прожити й дочекатись гарних діточок та дати їм добре, християнське виховання. Всеч. о. Пуляк поблагословивши їх, сказав зворушаючу проповідь, в котрій зложив їм признання за дотеперішні заслуги й пожелав їм щасливо діждатись обходити свій золотий ювілей.

У вечері того самого дня рідня й приятелі зробили панству Савчукам ювілейну несподіванку в часі якої гості співали українські пісні та виступали з промовами. Між іншими промовив син Михайло, складаючи подяку родичам від родини за добре й примірне виховання, яке від них дістали. Від другого сина, що перебуває тепер у Шикаґо як братчик-василіянин, п. Н. М. Баранюк перечитав лист, повний зворушаючих слів подяки й побажань. Слухаючи цих слів своєї дитини-монаха сльози милого зворушення поплили по лицях ювілятів. Далі промовляли теплими словами о. парох, учитель Журбик, М. Баранюк і М. Волоцький. У своїх промовах бесідники це підносили, що панство Савчуки є щиро віддані католицькій Церкві й що по своїй спроможності завсіди були між першими парохіянами, які ніколи не відказались підставити плечі під парохіяльні тягарі, коли їх треба було понести в найтяжчий час для парохії. Всі присутні гості відспівали ювілятам многоліття, а дві маленькі внучки вручили панству Савчукам гарний, срібний дарунок.

Господь поблагословив родину Савчуків чотирома синами, двома доньками, добрим і милим зятем і невісткою та сімома внуками. Також у життю дав їм здоровля і майно. За те ювіляти старались Богові віддячитись побожним життям і добрим вихованням своїх дітей.

З нагоди ювілею п. М. Волоцький зібрав на українську католицьку пресу $10.55, а з того на 'Світло' припало $2.87. Всім жертводавцям хай Господь нагородить, а дорогим ювілятам хай зволить ще багато літ прожити Богові на славу, собі на добро, а всій родині й другам на потіху.

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. 13. II. вечером у домі пані Еви Сацькової відбувся вечірок з приводу пращання її доньки Мільки, що заручена з Евгеном Луїсом виїзджала до Каліфорнії, де обоє вкоротці мають подружитись. На цьому вечерку була зібрана численна родина Сацькових, знакомих та сусіди. По вечері о. М. Когут, ЧСВВ побажав зарученим особам щасливої подорожі й всього найкращого в життю, а всі присутні відспівали: Многая Літа! Йосиф Варава заохотив до жертвенности на нашу пресу й збірка принесла $3.00.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Несподіванка. Василеві Починкові свого часу притрапилось таке нещастя, що зломив він ногу. Тим випадком були засмучені родина й його приятелі. Та як він тільки виздоровів всі вони зраділи й зробили йому милу несподіванку, в часі якої гарно забавлялись. При цій нагоді п. Іван Куцій пожелав від зібраних дорогому Василеві доброго здоровля і вручив гарний дарунок, а Оля Рурка зайнялась збіркою на пресовий фонд "Світла", що принесла $3.20. Всім жертводавцям щира подяка, а Василеві Починкові дай Боже щастя й успіху в життю на многі літа!

Іван Куцій.

Вінчання. Дня 9-го лютня, по відправі Служби Божої о. М. Когут ЧСВВ., повінчав молоду пару Івана Пожарнюка і Єлисавету Поштар. По довершенню подружого обряду відбувся весільний бенкет у часі якого зложено молодим сердечні побажання.

Того самого дня Михайло Пожарнюк, рідний брат молодого обходив 15-літний ювілей свого подружого життя. Тому з цієї нагоди присутні також і йому зложили свої найкращі побажання. На цьому весіллю при забаві гості зложили також $4.00 на Укр. Вісти і Світло. До збірки заохотив Юрій Мицій, а її перевів Антін Семчишин. Всім жертводавцям, ювілятам і молодій подружій парі: Многая Літа!

Гість.

— **Радіо з Віші** подало вістку, що в Братиславі, столиці словацької держави помер монсіньор о. Йосиф Тісо, президент Словаччини. Він мав при смерті 55 літ.

ЗАКИД

(Докінчення зі сторони 3)

якої стали учасниками, належить уживати світлих риз.

(Пор. Чинности й рішення львівського Собору з 1891 р. Тит. VI. гл. 4. ст. 187-189).

На основі правного звичаю зеленої краски уживається в часі тижня Зелених Свят.

Багряної краски тепер не уживається, однак при службі за усопших, як нема чорних риз, то можна їх заступити ризами багряної, або червоної краски.

Львівський Собор з 1891. Тит. XII. гл. 1. §1. ст. 246. забороняє правити в дні недільні, празничні й полиелейних святих і в три останні дні страстного тижня Службу Божу співану чи читану за усопших у чорних ризах. У такі дні належить священикові одягатись у ризи світлі (чи фіолетні в постні дні як є Служба Божа Василія Вел. або червоні, як припадає память мученика), а за усопших у такі дні вистарчить зробити священикові на своїм місці намірення.

З огляду на ці усталені приписи в нашім обряді вірні повинні подбати, щоб у церквах були церковні ризи **ріжної** краски до вибору, відповідно до даної хвилі.

У повище сказаному маємо вже подану відповідь на поставлений запит.

Тому що кожна неділя в році є посвячена святкованню радісної події славного вос-

кресення Господа нашого Ісуса Христа, то в ній береться служба воскресна, а служба всяких святих, отже і мучеників, сходить до другорядного значіння і підпорядковується службі воскресній, цебто Господській. До служби достосовується тоді краска церковних риз. Вслід за тим у неділю, **хоч і випаде свято якого мученика не належить уживати до Служби Божої риз червоної краски.** Виїмок є тільки Усікновення Голови Івана Хрестителя, як припаде в саму неділю. Тоді береться ризи фіолетні.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

поручає на **Великий Піст** отсі **книжки:**

Розважання о муках і смерти І. Христа, о. Кінаш. ...	.10
Яка повинна бути сповідь і як до неї приготовитися	.20
Хресна Дорога	.10
Пощо сповідатися	.05
Як сповідатися	.05
В тіни хреста, покаянні і великопосні пісні	.10
Про церковні заповіди	.10
Поєднання	.05
Радуйся живоносний хресте	.10
Чи чоловік має душу? ...	.10
Який є Бог?	.10
Чим є людина?	.10
Не дайся!	.05
Судьба світа в світлі віри	.10
Новозавітні книги джерелом пізнання Ісуса Христа	.10
Чиїм ділом Церков?	.10
Бен Гур, повість з часів І. Христа, опр.	1.25
Хустина Вероніки	.15
Помяник родини...	.15
Картки до сповіди, 100 ...	.30
Календарі Укр. Родини вже всі розпродані, можна ще замовляти ювілейні календарці Маркіяна Шашкевича	.10

Замовляти на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

ПРИГАДКИ

7. III. Неділя Сиропустна. Власія свщмч. Гл. 8. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Божій Золотоустого троп. воскр. Сл. І нині тріоди. Прокім. тріоди. Ап. зач. 112. Єв. Мат. зач. 17. Вечером вечірня постна з поклонами.

14. III. Неділя 1. Вел. Посту. (Неділя Правовірія). Венедикта прп. Глас 1. Єв. утр. воскр. 1 На Сл. Божій Василія Вел. троп. воскр., Образа, Сл. І нині конд. тріоди. Прокім. тріоди. Ап. зач. 329. Єв. Івана зач 5. Задостойник: О тебі радується. Причастен: Хваліте й Радуйтеся.

Сиропустний тиждень від 1-7 березня.

Великий Піст від 8 березня до 24 квітня включно.

Заборонений час на весілля й танці від Сиропустного понеділка (1. III.) до Томиної неділі (2. V. включно).

Великодня Сповідь і Причастя.

Місячне намірення: Щоб Серце Христове благословило товариства, що в наших часах опікуються жертвами війни.

Місійне намірення: За католицьких молодців розкинених між поганами.

Відміни місяця: Нів 6. III. Перша Кватира 13. III.

Коли й де будуть відправи?

БЕРЕЗЕНЬ

7. Неділя Сиропустна —
Дейзленд
Торсбі
Егремонт

13. Субота, —
год. 7. вечером: Тофілд, великодня сповідь.
год. 10 рано: Карвел, великодня сповідь.

14. Неділя 1 Посту —
Тофілд, вел. сповідь.
Карвел, вел. сповідь.
Нюбрук, вел. сповідь.

20 і 21. Неділя 2 Посту —
Гей Лейк, вел. сповідь
Калмар, вел. сповідь.
Вох, вел. сповідь.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

7. Неділя Сиропустна —
Редвотер, Аншав (великодни сповідь)

14. Неділя 1 Посту — Спеден
Айрон Ривер (великодня сповідь для дітей в суботу, год. 9 рано).

21. Неділя 2 Посту— Елдорена
Смокі Лейк, св. Параскевії. В обох великодня сповідь для дітей в пятницю вечером о год. 6, для старших у суботу, год. 7 вечером.

УВАГА: Річні парохіяльні збори в Елдорені, год. 3 пополудні в суботу.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

7. Неділя Сиропустна —
Дервент місто.

14. Неділя 1 Посту — Мирнам

21. Неділя 2 Посту —
Нортерн Веллій

19. Пятниця — Сповідь дітей о год. 4.30 попол. Год. 6 вечером — сповідь старших

20. Субота Год. 8 рано сповідь старших; год. 10. читана Сл. Божа; год. 6 вечером Сповідь.

21. Неділя 2 Посту —
Енгел Лейк, 6 год. вечером сповідь.
Понеділок — від години 8 сповідь. О год. 10 Читана Сл. Божа.
Понеділок — Год. 6 веч. сповідь молоді.
Вівторок — Сповідь від год. 8 рано. Сл. Божа о год. 10.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

7. III. Неділя —
Спас коло Мондеру

14. III.
Вегревил.
Ворвик.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

— **В Блейн** Лейку, Саск., помер одинокий український посол у Саскачевані, Орест Жеребко. Відійшов з цього світу в 55 р. життя, осиротивши жінку й четверо дітей.

Покійний уродився 15-червня, 1887 р. в Городенці, Галичина. До Канади приїхав у 1900 р. 13-літнім хлопцем. Скінчивши школу почав учителювати в Саскачевані. В 1913 р. Орест Жеребко перший з канадійських українців скінчив університет і одержав степень Б. А. По скінченню університету зараз виїхав до Галичини, де його захопила перша світова війна. В часі побуту в Галичині одружився з панною М. Грозік зі Львова в 1915 р. До Канади вернув в 1917 році Послом до провінціяльного парляменту в Саскачевані був вибраний з ліберальної партії в окрузі Редбері, 8-го червня, 1938 р.

Зі смертю Ореста Жеребка українці цього року стратили вже другого свого посла в Канаді. Недавно тому помер український посол Стефан Кравчик, український посол у Манітобі.

Українці повинні дуже про це подбати, щоб опорожнене місце в парляменті знову заняв гідний член нашого народу.

— **Ворожі** літаки на Середземному морі затопили канадійський корабель Луїзборг. Згинуло 38 членів залоги, а 47 осіб врятувалось. Луїзборг є одинадцятим канадійським військовим кораблем, що потонув у цій війні

— **У Фінляндії** після виборів знову став президентом держави Рісто Ріті. Фінляндія хоче якось вийти з цієї війни й замиритись з Росією на добрих умовинах.

— **Совєтська** офензива котиться далі на захід. Червоні відбирають те, що німці були загарбали. І так уже відобрали Ростів, Харків і є недалеко Дніпра. Орел, Брянськ, Полтава, що є ще в німецьких руках поважно загрожені. Німці у своїм відвороті будуть мабуть, пробувати поставити рішучий опір на Дніпрі. На Кубані німцям дуже гірко й здається, що скоро прийдеться їм утікати через Керченську протоку на Крим.

— **У північній** Африці британська армія Монтгомері здобула місцевість Меденін і пробує ще здобути оборонну лінію Марета, що її колись збудували французи проти італійців. В південній Тунісії американські війська під напором досвідченої німецької армії мусіли дещо відступити та потім в протинаступі відперли німців на давні позиції.

— **Між японцями** й китайцями ведуться важкі бої в провінціях Юнані, в Кіянгсу й Гупе.

— **З днем** 1-го березня у Канаді почалась тритижнева збірка для Червоного Хреста, щоб здобути на гуманітарну роботу 10 мільйонів долярів.

— **В понеділок,** дня 8-го лютня, при отворенню сесії американської леґіслятури в стейті Ню Джерзі, відмовив молитву о. совітник Володимир Лотович, парох української греко-католицької церкви св. Петра й Павла в Джерзі Сиіті. Це перший раз відмовив молитву український священик у одному з американських законодатних тіл.

— **Аліянти живо підготовляються до інвазії европейського континенту.**

— **В канадійськім** парляменті в Оттаві деякі посли домагались, щоб скасувати заборону комуністичної партії в Канаді й признати її знову за леґальну орґанізацію. На це іхне домагання відповів міністер справедливости Ст. Лоран. Він сказав, що треба зробити ріжницю між тими, що тепер рядять у Росії, а комуністами в Канаді, що змірюють до повалення існуючого уряду в Канаді силою. Коли б так знести заборону комуністичної партії з червня, 1940 р. то це дало б притоку толкувати, що уряд дав дозвіл і свою згоду на ведення комуністичної діяльности, що є заборонена карним правом. Комуністи тільки того хочуть, щоб їх признано леґальною орґанізацією. Знесення заборони дало б поважну заохоту до поширювання іхньої доктрини, що є противна кримінальному праву — сказав міністер.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Михайло Прихідко, Торонто, Онт.	$2.00
Анна Юрчик, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
Геодор Джуган, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	2.00
З несподіванки для Василя Починка, Новий Борщів, Алта.	3.20
Чарлз Чепіль, Гартфорд, Конн. ЗДПА.	5.00
Тома Мельничук, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Іван Адамик, Монтреаль, Квебек.	1.00
Дора Гарасимчук, Торонто, Онт.	1.00
Ірина Щерба, Вінніпеґ, Ман.	.50
З нагоди подружого ювілею родини Савчуків, Мавнтен Ровд, Ман. Збірку переслав Іван Журбик	2.87
З пращального вечірка для Луїса и Емілії Сацьків, Мондер, Алта.	1.50
З весілля Івана Пожарнюка й Єлисавети Поштар, Новий Борщів, Алта. ..	2.00
Йосиф Проців, Дайнант, Алта.	1.00
Іван Ковальський, Едмонтон, Алта.	1.00
Стефан Гридовий, Поплар-філд, Ман.	1.00
Ева Лесик, Мирнам, Алта.	.50
Анна Гамуляк, Дербі, Конн. ЗДПА.	1.00
Анна Пухальська, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
К. і В. Сеньковські, Филаделфія, Па. ЗДПА. ...	5.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

Рік VI. Ч. (117). 6. 15. березня, 1943.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Mar. 15th 1943. Vol. VI. No. (117). 6.

Намножились гріхи людські на світі й кличуть до неба пімсти й кари. Покутуймо за себе й других, щоб переблагати Божу справедливість і виєднати Боже милосердя, для себе й всього нещасного людства.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **В Англії** кардинал Гінслей поважно занедужав і приняв останні св. Тайни. Він має 77 років. Старенького кардинала поважають усі, навіть протестанти. І тому коли смертельно занедужав, то навіть англіканський архієпископ з Кентербері взвав вірних до молитви за видужання католицького достойника.

— **Добре серце Папи.** У Ватикані, Папа Пій XII прийняв на приватному послуханні В. Преосв. Й. Спелмана, архієпископа Ню-Йорку, що прибув відвідати Св. Отця й обговорити з Найвищим Пастирем Церкви важні справи. Достойний Гість зложив Папі "Петрів Гріш" від архідієцезії в Ню-Йорку. Св. Отець прийняв цей дар з подякою, та віддав його зараз на допомогу воєнним полоненим усіх націй, щоб так осолодити іхню долю.

— **За одобренням** Св. Отця Пія XII. св. Конгрегація Обрядів проголосила декрет, що дозволяє розпочаття справи беатифікації о. Арнольда Янсена, основника Вербістів і двох місійних згромаджень законниць.

— **У неділю** 14. II. в Торонті відсвятковано врочисто Золотий ювілей Сестер Служебниць ПНДМ. У святі взяли участь парохії зі східного й західного Торонта, Гемитону, Ошави, Киченер, Ґримсбі й Ню-Торонта. З цієї нагоди учасники ювілею зложили Сестрам княжий дар у сумі $831.50.

РОЗПЯТИЙ ХРИСТОС ВМИРАЄ ЗА НАС!

Ісус Христос невимовно терпить на хресті. Рани, горячка, спрага, опущення, глум і упокорення болюче дошкулюють Йому. А все це переносить Син Божий, щоб спокутувати людські гріхи й спасти нашу душу. Кого ж не зворушить ця превелика любов Христа? Якщо Він, невинний, покутував так строго за нас, то слушність і справедливість та любов вимагають, щоб і ми, грішники, покутували за себе. Коли ми згрішили, то покутою ще можемо все зло направити, та як щирою покутою на цьому світі не направимо лиха, що його заподіяли, тоді жде нас гірка кара поза гробом у вічності!

Великий Піст — це час спасенний і пора доґідна на покуту. То ж послухаймо заклику св. Церкви й покутуймо як годиться справжнім християнам!

— **Зїзд БУК-а Манітоби** відбувся у неділю 28-го лютого, 1943 р. в салі св. Володимира й Ольги в Вінніпеґу. Конвенцію відкрив молитвою "Отче наш" Всеч. о. Др. В. Кушнір і по привіті зібраних передав провід зїзду Т. Мельничукові. По зложенню звіту з дворічної діяльности орґанізації виголосив річевий реферат о. І. Шпитковський, у якому підкреслив, що головним чинником, що може трівко єднати людей і орґанізувати є християнська любов. Вичисляючи практичні завдання БУК-а подав, що між ними є такі: попирати морально й матеріяльно Бурсу БУК-а в Саскатуні та спомагати й поширювати українську католицьку пресу як: Українські Вісти, Світло, Голос Спасителя й Будучність Нації. Збірка на українську католицьку пресу, що її зараз переведено принесла $13.24. Слідуючий реферат виголосила пані Дима про завдання жінок у цій війні, а відтак був реферат на тему: Побіда Канади й свобода України. Виголосив його д-р К. Андрусишин. Дальшими промовцями був о. д-р Кушнір і о. Дрогомирецький. Новий заряд вибрано в такому складі: А. Малофій — голова, о. Й. Сеньків, ЧСВВ — 1-ий заступник, Т. Мельничук — другий заступник, А. Яремович — секретар рекордовий. Дм. Юськевич секретар фінансовий, І. Кравчук скарбник. Контрольна комісія: С. Рибчук, П. Курієвич, М. Копяківський. Дорадники: о А. Луговий, адв. Роборецький, Н. Прибіжанський зі Стюартбурн.

На зїзді ухвалено резолюції такого змісту: 1. Заява глибокої любови до Св. Отця Папи Пія XII, привязання до свого Єпископа Преосв. Кир Василія, пошани та послуху для своїх священиків і любови та жертвенности для українського народу й Канади. 2. Заява піддержки воєнних змагань Канади й Великої Британії аж до остаточної побіди. 3. Зїзд витає зо задоволенням проблески нового кращого соціяльного ладу в повоєнному світі. 4. Зїзд піддержує слушне й справедливе домагання робітництва й фармерства до певної і гідної заробітної платні і ціни на фармерські продукти, опрокидуючи при тім блудну теорію боротьби кляс. 5. Зазначує, що в поладнанні соціяльного питання робітників і фармерів у державній політиці мусять прийти до голосу й значіння християнські засади віри й моралі. 6. Опрокидує якнайрішучіше кожну тоталітарну форму держави. 7. БУК стоїть на ґрунті демократії й жадає для українців Канади повного рівноуправнення й участи в публичних інституціях і публичному житті. 8. БУК признає себе до культурної спільноти канадійських українців зі зобовязанням вложити всі свої сили для здорового розвитку нової вітчини Канади. 9. Взиває всіх українців католиків бути ревними й активними членами своїх місцевих парохій і піддержувати св. віру в родині й народі. 10. Взиває попирати морально й матеріяльно всі наші виховні інституції, а особливо бурсу БУК-а в Саскатуні. 11. Зїзд взиває всіх читати й поширювати українську католицьку пресу в Канаді, а це: Українські Вісти, Світло, Голос Спасителя і Будучність Нації. 12. БУК накінець взиває все своє членство взяти як найсильнішу участь у кампанії Червоного Хреста.

Зїзд випав успішно й є надія, що після зїзду піде тепер праця, щоб слова перемінити в діла.

Евген Березинський.

БЛАГАННЯ

Царю небесний, Боже могучий,
Тебе всі нині просимо ми,
Зішли нам волю й кращу долю
Для любої нам батьківщини.

Щоби на волі вона зажила,
Як інші в світі держави всі,
Щоби по віки вона служила
Всевишній Боже лише Тобі.

Царю небесний, Боже могучий,
Вислухай наші мольби отсі,
І дай нам сили зло побороти
Та знов зажити на свободі:

Відбудувати Твої святині
І християнський лад завести,
Щоби на світі більше ніколи
Не було сварів ані війни.

Під розвагу на Великий Піст

Пророцтво Матери Божої в Фатімі про наші часи.

Тринадцятого травня, 1917 р. троє молодих пастушків пасло свою череду на ірійському степі, під селом Фатімою, яких 108 км. від Лісбони столиці Портуґалії. Були це малі діти: десятьлітня дівчинка Лукія, девятьлітний хлопець Францішок Марто та його сестричка семилітня Якинта. Були це побожні діти. Десь коло полудня діти клякнули на траві й своїм звичаєм відмовили вервицю. Нагло лискавки перебігли небом. "Діти заганяймо вівці додому, бо буря надходить — крикнула найстарша Лукія. Тимчасом друга лискавка, ще більше осліпляюча чим перша, могутній грім... а рівночасно на верху поблизького дуба, серед гарного, чудового облаку станула дивної вроди Пані. Таємнича особа була молоденька, могла мати менше-більше 18 літ; лице в неї було ясне й поважне. Руки мала зложені як до молитви, а з правої руки звисала вервиця. Її зернятка біленькі мов сніг. Одіж була також біла, а краї золочені. З голови, що була наклонена до дітей, звисав прегарний серпанок. Його краї були мережані й золочені. На сніжнобілій сукні виднілп три звізди. Ноги були непомітно видні; їх ослонювали горішні галузки деревини.

Діти побачивши появу таємничої статті злякались і хотіли втікати, та Вона сказала до дітей: "Не лякайтесь! Зближіться! Нічого злого вам не вчиню!" Це була перша зява Матери Божої побожним дітям. Пречиста сказала їм, що приходить з неба та що й вони дістануться колись до неба. Подібні зяви тим дітям повтарялись іще багато разів.

Серед тих чудесних обявлень Мати Божа розказала дітям важні річи, одні секретні, що мали остатись тайною, а другі явні призначені для науки і перестороги людям.

У своїх зізнаннях Лукія розказує, що Мати Божа поручила щоденно побожно молитись на вервиці, щоб настав мир у світі й щоб закінчилась війна. Вона також навчила дітей по кожній десятці додавати цю коротеньку молитву: О мій Ісусе, прости нам наші провини, спаси нас від пекольного вогня й злекши муки душам у чистилищі, а особливо тим, що є найбільше опущені!"

Голос Марії був такий милий як найліпшої мами, а як говорила про обиду, що то люди наносять Її Синові, то говорила поволі, поволі. Вона сказала, що коли світ поправиться, то скінчиться війна, а якщо ні, то прийде кінець світові. Також говорила, що сьогодні люди дуже, а дуже обиджають Її Сина тілесним гріхом. А коли гляділа на нас — зізнавала Лукія — то кілька разів повтаряла "не носіть грішної одежі."

У своїх розмовах з пастушками Пречиста висказала важне пророцтво про наші часи.

"Ви бачили пекло, де душі грішників мають свій кінець. Щоб спасти душі, Господь бажає, щоб в цілім світі завести набоженство до мого Непорочного Серця. Якщо це станеться, що вам поручаю, тоді багато душ спасеться й настане мир. Війна скінчиться; якщо однак вони (люди) не перестануть ображати Господа, то не мине багато часу й точно за наступного понтифікату (панування папи) розпічнеться друга ще страшніша війна. Війна, голод, переслідування Церкви й Св. Отця будуть Божою карою для світа за його многі переступства. **"Щоб запобігти тому я вимагаю посвяти світу Мойому Непорочному Серцю й вин..ороджаючого Причастя в пе.. у/ суботу кожного місяця. Як.. . мої жадання будуть вислухані, Росія навернеться і настане мир. Інакше, великі блуди будуть поширюватись по світі викликуючи війни й переслідування Церкви; добрі будуть терпіти мучеництво, а Святіший Отець буде мусів багато страдати; різні народи будуть винищені; та вкінці моє Непорочне Серце затріюмфує й доба мира буде дана людству."**

Фатімська Мати Божа поручила дітям, що їм являлась, **поновлювати вчинки вмертвіння і жертви та щоб охотно приймали прикрости, що їм Бог зсилає.** Тими вчинками по словам небесної Цариці діти мали винагороджувати за гріхи світу, грішникам здобувати навернення, а вкінці Її Непорочному Серцю відплачуватись за богохульства й зневаги.

Як до тих фатімських появ і жадань віднісся світ?

Побожний народ увірив у чудесне обявлення Матери Божої і в процесіях масово ішов на прославлене місце, там молився й прославляв Пречисту та просив у Неї помочі в своїх потребах. І Марія вислухувала їх і як добра мати помагала. За пять літ (до 1928 р.) більше чим шість тисяч хорих шукало тут виздоровлення, а місцеве бюро занотувало 250 случаїв чудесного виздоровлення. Лікарська комісія працює подібно як і в Люрді. На честь Пречистої Діви з Фатіми повстало осібне братство, що взяло собі за ціль молитися за навернення грішників і нести поміч душам у чистилищі.

А що сталось з дітьми, котрим являлась Пречиста Діва? Як звичайно буває в таких випадках Боже провидіння усунуло їх у тінь забуття, бодай на якийсь час. Францішок помер свято уже в 1919 р., в два роки після чудесного обявлення, а в лютім наступного року 1920, померла його сестричка Якинта. При життю остала тільки Лукія. Вона вступила до Сестер св. Доротеї і живе сьогодні в Еспанії у місті Тиу. Нове її законне імя є Марія. Сестра Марія серед монастирської тиші молиться, працює і вірить сильно, що прийде днина, коли сповниться заповідження Пречистої у ірійському степу: "І ти будеш в небі."

Фатімські події у ворогів релігії, масонів та всяких безвірків викликали трівогу та лють. Вони стали представляти людям у пресі цілу справу як обманство, як нову фабрику чудес і грошей, утруднювати паломництва, а навіть у лютім 1922 р. підложили бомбу під капличку й під дерево, де збувались появи. Бомба, що находилась в каплиці вибухла, а друга на дереві не експльодувала.

Церковна влада, як завсіди була дуже обережна в виданні свойого осуду. Дієцезальний епископ з Леірії видав навіть заборону священикам брати участь у паломництві та відправляти Службу Божу в новозбудованій каплиці. Гарячий португальський нарід не міг зрозуміти цієї обережности епископа й дехто називав його "безбожником". Та однак Апостольська Столиця похвалила його поведення. Епископ мовчав і прослідкував справу й аж за 5 років, 3 травня, 1922 р. у своїм письмі до вірних признав можливість правдивости чудесних зяв у Фатімі й призначив комісію до провірення подій. Також дав дозвіл на читану Службу Божу в каплиці в часі, як паломники прийдуть на фатімський степ.

В 1930 р. церковна влада видала рішення, що обявлення Матери Божої в Фатімі є вірододостойні.

А тепер скажімо ще дещо про фатімські пророцтва. Вони були дані 13-го липня, 1917 р. за панування Папи Венедикта XV. В 1918 р. настав мир. Одначе не виконано бажання Марії: не введено по всьому світі набоженства до Її Непорочного Серця, а що вже найгірше, то людство не тільки що не поправилось, а бродило далі в гріхах та злочинах. І виповнилось пророцтво, що було дане в Фатімі. Бо хоч настав мир за Папи Венедикта XV, та вже за його наступника Пія XI. вибухла війна Японії з Китаєм, Італії з Етіопією, домашня війна в Еспанії, а опісля розпуталась друга всесвітня війна, далеко страшніша й більш брутальна як перша.

Яка буде будуччина? Чи скоро скінчиться війна, чи настане трівкий мир? Господь один знає! Багато однак залежить від людей, чи вони сповнять жадання Матінки Божої.

Великий муж мира, Евген Пачеллі, що дивним дивом якраз 13-го травня, 1917 р. тобто в сам день появи Матери Божої в Фатімі зістав висвячений на епископа, коли став Папою, користаючи з нагоди ювілейних обходів у 25-ліття появи Матери Божої в Фатімі, дня 1. XI. 1942 р. виголосив світлу радіо-промову до португальського народу й в ній благав Пренепорочну Марію, щоб виблагала в свойого Сина мир світові, навернення поган, протестантів та православних а головно російського народу, що так дуже почитає Її ікони, а що найважніше **торжественно посвятив Церкву й весь світ Непор. Серцю Марії.** Також у грудні м. р. в празник Непорочного Зачаття Марії, коли тисячі вірних виповнили великанську церкву св. ап. Петра в Ватикані, в присутности 20 кардиналів і членів дипльоматичного корпусу в часі богослуження Св. Отець Пій XII. відчитав молитву посвяти Непорочному Серцю Марії, що її сам уложив.

Так теперішний Папа Пій XII. виповнив уже одну з умовин скорого й трівкого мира в світі. Та це ще не все. Треба далі, щоб люди взяли собі до серця інші бажання Марії й їх совітно виповняли. Ними є: 1. Набоженство до Непорочного Серця Марії й винагороджуюче св. Причастя в першу суботу кожного місяця; 2. Поширювання цього набоженства; 3. Уникати гріхів і образи Божої та відводити других від гріха, особливо берегтись гріхім нечистих; 4. Практикувати умертвлення, робити зі себе жертви й терпеливо зносити прикрощі та хрести; 5. По можности щоденно побожно відмовляти вервицю й жертвувати її за мир у світі

Не забуваймо, що сучасну війну зродило модерне безвірство, поганство, матеріялізм, розпуста та загальне моральне зіпсуття в світі. Теперішна війна — це болючий бич Божої справедливости, що ним карає Бог грішний світ. Можете в те вірити, або ні, можете собі це перечитати, а навіть сміятись з того, то тим правди таки не зміните. Ця війна є карою за гріхи. Так сказала Божа Мати в Фатімі. І якщо хочемо, щоб настав мир у світі, якщо хочемо відвернути ще страшніші кари, що їх предсказала Пречиста, то треба взятись щиро до нищення гріху, до реформи життя, щоб воно було так як вимагає Христос у святім євангелію й навчає свята католицька Церква.

Тепер Великий Піст. Церква ставить нам перед очі розпятого Христа й много-страдальну Матір Марію, що стільки натерпілась для нашого добра й спасення. Не будьмо легкодухами! Передумаймо те, що нас навчає свята релігія і берімось щиро у цім святім часі до виповнювання бажання Марії про поправу життя. Нагода прекрасна. Отже практично постановім собі в цім Великім Пості довершити такі річи:

1. Сердечно й з глибоким жалем відправити Великодню сповідь та якнайдостойніше приняти св. Причастя й так поєднатись з Господом Богом.

2. Зробити сильне рішення поправити своє дотеперішне зле життя й викорінити наш найбільший наліг пр: поправити неважний шлюб, ходити точно до церкви, поєднатись з ворогом, перестати піячити, покинути грішні зносини, віддати довг, закинути читати лихі книжки чи часописи, тощо.

3. Заховати піст, навіть строгіше як приказує Церква, а це за надолуження своїх гріхів і других людей, що не хотять покутувати.

4. Відмовмо собі яких навіть дозволених приємностей, пр. курення, ходити на шови і т. д.

5. Більше молімся і читаймо духовні книжки й розважаймо те, що там написане. Особливо часто розважаймо про Христові страсти й останні річи людини: смерть, суд, небо й пекло.

6. Зробімо яку жертву з нашого майна на побожні цілі.

7. Відмовляймо щоденно, або бодай часто вервицю на упрошення мира і приймім в честь Непорочного Серця Марії винагороджуюче св. Причастя в першу суботу квітня це є 3. IV.

Якщо цього послухаємо й виконаємо, будьмо певні, що тим принесемо славу Богові, зробимо велику приємність Пречистій, а собі й другим велике добро та причинимось много до скорого виповнення пророцтва Марії, що Росія, отже й Україна, навернуться а в світі настане доба справжнього мира.

Проф. Микола Чубатий.

РЕЛІГІЙНЕ ТА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

б) Православна церква українців в Польщі.

(Продовження)

В склад православного епископату Польщі мало увійти двох нових епископів польської народности Шмід та Семашко, з яких один мав бути дієцезальним, другий помічним епископом; тепер поляків в православній церкві в Польщі мало бути саме тільки що українців епископів; бо всі решта епископи були ще москалі. Українізацію в православних парохіях передовсім на Волині, де вона найбільше поширилася, тепер припинили зовсім. Мимо цього це, до нечуваної міри упідлення православної церкви під проводом митр. Діоніза не вдоволяло польського уряду пілсудчиків, що на кресах убравшися в кирею католицької місії, зачав нечуване гноблення православія.

Передовсім в прикордонній смузі почався натиск поліції та пограничної сторожі на безборонне населення при моральній співпраці кресового польського духовенства та насильне приневолювання його до переходу на римо-католицтво під оригінальною назвою "ревіндикацій", себто мнимого привернення на польське зукраїнщених та оправославлених колишніх поляків.

Окремішну увагу звернули на Холмщину та Підляшя; там разило та тривожило польську адміністрацію, що тільки 60 миль від Варшави вже були перші православні церкви, бо холмська земля дуже чуле місце в польській політиці добування українських теренів. Це ж одинока земля, де полякам удалося спольщити українське населення у масі та тим чином відіпхнути українську етнографічну границю на схід. Треба було той процес закінчити, щоб і українського та православного сліду тут не стало і звідси ідея зруйнувати до решта біля сто православних церков.

Польські ревіндикації та варварське нищення православних храмів на українських землях Польщі мало один наслідок, якого не предвиджував та не бажав собі польський уряд, а саме скріплене привязання населення до православної церкви та до своєї єрархії більше навіть, ніж вона на це заслугувала.

Зокрема переслідуваний за віру нарід горнувся до кожного, хто ставав в його обороні. Сконфіскований пастирський лист митрополита Андрея Шептицького проти насильства над вірою православних братів переходив по Холмщині потаємно з рук до рук, а більша депутація православних холмщаків прибула аж до Львова, щоб подякувати митрополитови за оборону.

На місцях зріс авторитет православного духовенства, особливо українців, з яких кількох дало доказ не тільки пастирської ревности, але теж цивільної відваги та українського патріотизму. Бо мимо офіціяльного польонофільського та напів-російського виховання у варшавськім православнім студіюм, таки щораз більше між молодшим духовенством стало виходити свідомих національно українців, а національне обличчя православного духовенства в Польщі, таки мінялося в користь українців; відсоток українців духовних зростав, а москалів малів.

в) Унійний рух на північно-західних українських землях під Польщею.

На православних землях Польщі було ще одно замітне явище а це унійний рух, себто поворот православних українців та білорусинів до східного католицтва, поширеного тут колись загально та задавленого Росією в 19-тім столітті. Рух цей збудився самочинно, по відвороті звідси російської царської армії та зараз в перших роках панування Польщі як підсвідоме бажання північно-західних українців до духового обєднання з Галичиною, на яку все православні українці дивилися як на старшу сестру та більше досвідчену у боротьбі з поляками. Помагали цьому рухови живі ще уніятські традиції на тих просторах, особливо на Холмщині та Підляші.

Для Волині був навіть в часі світової війни висвячений митрополитом Андреєм Шептицьким епископ луцький, а це д-р Й. Боцян, був. ректор львівської духовної семинарії. Польський уряд настрашився того руху, бо між Галичиною та Волинею мав бути утримуваний свого рода адміністраційний кордон, популярно званий "сокальським кордоном", щоб "галицька українська зараза" не передіставалася на менше національно динамічну Волинь та Холмщину. Тому епископа Боцяна, затвердженого Ватиканом леґального католицького епископа, польський уряд прямо не впустив на Волинь та грозив, що заарештує як прибуде до Луцька. Тим чином епископ Боцян до смерти не обняв своєї епархії. Ґрупа православних послів до першого польського сойму з Волині з депутаціями вірних звернулися були навіть до митрополита Андрея Шептицького, щоб "прилучив їх під руку львівського митрополита," однак цього не можна було зробити з політичних причин.

Тоді поодинокі громади стали спроваджувати собі з Галичини декого з Василіян, декого зі світських священиків, але й тим з трудом удалося вдержатися серед секатур адміністрації та майже загально ворожого населення польського духовенства. Все ж таки унійний рух зростав, аж до 1925. Польський уряд при переговорах з Ватиканом погоджувався на дуже корисний конкордат для Католицької Церкви, одначе жадав категорично тільки одної уступки, щоб уніятів поза Галичиною, теперішних і майбутніх не піддавати ні під владу українських епископів з Галичини, ані не творити для них окремих східно-католицьких епископств, тільки віддати їх під владу римо-католицьких, отже польських епископів тих територій.

Переведення тої засади в конкордаті загамувало доволі сильний унійний рух на тих православних теренах. Багато з тих, що вже стали уніятами вернуло назад до православя, бо не хотіли бути під владою римо-католицьких польських епископів. Для ратування решток уніятів Рим призначив епископа українця Миколу Чарнецького Апостольським Візитатором для Волині та Холмщини, одначе ні власної дієцезії, ні ніякої влади навіть над українськими уніятськими парохіями він не міг мати; вона згідно з конкордатом мусіла бути в руках римо-католицьких епископів. Про зміни в конкордаті польська сторона не хотіла й чути. Еп. Чарнецький міг тільки відвідувати уніятські парохії в порозумінні з місцевим римо-католицьким епископом, але нічого зарядкувати.

Положення еп. М. Чарнецького, людини кришталевого характеру як Апостольського Візитатора було жалюгідне. Польська бутна кресова санаційна адміністрація слідила кожен його крок та нерідко брутально з ним поступала, римо-католицьке духовенство з ерархією включно вважало його за інтруза, що мішається в їх "місійну працю". А та місійна праця була зібрана в засаді "не треба тут унії, православних треба навернути прямо на римське католицтво."

Впливовий в польських державних кругах ґр. Лубенскі, польський католик, написав навіть книжку "Дрога на Всхуд Ржиму", де ясно виповідав та узасаднював вище запитовану місійну засаду польського католицтва та брутально накидався на унійну акцію.

Справа набрала аж розголосу в Римі, так, що папа Пій XI. на адресу цілого польського духовенства до польського підляського епископа Пшездзецкого сказав таке: "Не є католиком той, хто є проти унії." Після того видав Ватикан зарядження, щоб при кожнім епископови на сході Польщі був заіменований ґенеральний вікарій східного обряду, який співпрацював би льояльно з апостольським візитатором еп. М. Чарнецьким. Рим сподівався, що вікаріями ґенеральними для уніятів будуть призначені латинськими епископами працюючі ще на тих землях в більшости українські священики з Галичини, Василіяни, Студити, Редемптористи та світські.

Одначе так не сталося, бо польська ерархія хитро обійшла зарядження Ватикану, згідно працюючи при тім з кресовою адміністрацією. Вікаріями ґенеральними назначено поляків, що доцільно перейшли з латинського обряду на східний. Так, наприклад, волинський польський епископ Сельонжек, в якого дієцезії було найбільше уніятських парохій, призначив ґенеральним вікарієм для українців уніятів молодого священика, очевидно поляка, бувшого латинського священика, що перейшов на східний обряд, підчас коли дотеперішний декан тих парохій, українець з Галичини, о. Додик, взагалі мусів покинути Волинь.

До помочі стала адміністрація, яка одних українських духовних (як о. Величковського, Редемпториста з Ковля) виселювала, других обложила такими переслідуваннями, що їх праця була практично неможлива. Р. 1939 не було вже ні одного українця на уніятських парохіях Волині, Холмщини, Підляша та Полісся. Яке було положення еп. Чарнецького в тих обставинах вияснить колись його памятник, який він певне спише. В уніятських парохіях зачалося польщення українського населення а на ділі ліквідування католицтва східного обряду.

По-советськи.

23-го лютня в советськім посольстві в Оттаві з нагоди 25-тих роковин заснування червоної армії уладжено бенкет. Столи вгинались від розкішних страв. Була й водка. Ті, що там були казали, що це був найбільший бенкет, що його Оттава бачила. Очевидно, що той бенкет коштував великі гроші. Оттак то виглядає комуна в практиці: бідний нарід у Росії з голоду примирає, а комуністичні представники в тяжкий военний час гроші марнують на виставні бенкети, яких ще Оттава не бачила. Люде добрі, запамятайте собі це й перекажіть при нагоді тим червоним аґітаторам, що говорять вам, що комуністи дбають за бідний народ.

— **В Канаді** від 1-го квітня будуть стягати податок через вищі обтягнення відразу з заробітної платні. Буде також піднесений податок на тютюнових виробах, папірках, на листовій оплаті (з 3 на 4 центи) на алькогольних напитках, а також буде підвищений податок від нічних клюбів.

— **Бувший** міністер закордонних справ Італії і зять Мусолінія, ґраф Ґалеацо Чіяно став амбасадором Італії при Ватикані.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ВІЛЬГЕЛЬМ

Одним із великих нащадків славної французької родини Донжон у Неверс, був св. Вільгельм, архіепископ у Бурже. Виростав він і виховувавсь за дбайливою опікою вуйка Петра, архідіякона з Суасон. Уже від дитинства вчивсь малий юнак погорджувати світом, бридитись його розкошами й дрижати на згадку про його небезпеки. Втіху находив він тільки в побожних практиках і науках і їм посвячував він увесь свій час. Як священик був іменований канонікoм, перше в Суасон, а потім у Парижі; та скоро покинув він зовсім світ і вступив до згромадження в Ґранмонт, де з великою точністю сповняв усі строгі чернечі приписи. Коли там прийшло до непорозуміння між священиками а братьми, перейшов до Чину Систерсів, що мав добре імя через свою святість. Чернечий габіт одержав у Понтіні, де був зразком чернечої досконалости. По якімсь часі вибрали його там настоятелем дому, а пізніше двічі вищим настоятелем — аввою. Св. Вільгельм уважав себе за останнього між своїми монахами. Постійне вмертвлення тіла й усіх змислів довело його до великої чистоти серця й високого дару молитви. У його поводженні, а головно в бесіді, пробивалась велика лагідність, що була знову знаком безперервної радости й спокою його душі, завдяки чому його чеснота була потягаючою навіть серед найгостріших практик.

В тім часі вмер був архіепископ у Бурже. Тамошне духовенство дієцезії запросило епископа з Парижа, брата покійного владики, щоб приїхав до них і поміг їм вибрати нового пастиря. Паризький епископ бажав сердечно, що архіепископом став хтось із побожних Отців Чину Систерсів. Справу поручили гарячо Богові, а мавши до вибору трьох добрих кандидатів — подібно, як при виборі св. Апостола Матія — виписано їхні імена на трьох перґамінових картках і зложено на престолі; по молитві епископ Парижа взяв першу карточку з іменем кандидата й була це картка з іменем о. авви Вільгельма, що за ним була вже заявилась більшість духовенства. Сталось це 23 листопада 1200 року. Великим смутком сповила та новина душу святого авви, що ні за що в світі не хотів опускати своєї монастирської келії. Та сам папа, а також і найвищий настоятель ОО. Систерсів, для більшої Божої слави й спасення душ, що над ними мав тепер працювати як архипастир, під послухом наказали о. Вільгельмові прийняти епископство в Бурже. Зо сльозами в очах опустив свій монастирський затишок і виїхав до Бурже, де всі прийняли його з запалом, як післаного їм небом. Там скоро одержав о. Вільгельм епископські свячення. Коли на його особі спочила така велика гідність, першим кроком епископа Вільгельма було: піднести своє зверхне і внутрішне життя до можливо найвищого ступення досконалости, бо він знав цю важну засаду, що перше треба прославити Бога в своїй власній душі. Тому зараз подвоїв свої гострі покаянні діла, кажучи, що тепер йому треба покутувати за себе й за інших. Під своїм чернечим габітом він дальше носив свою волосяницю й ніколи не додавав ні не уймав нічого зо свого одягу ні літом, ні зимою. Для гостей мав він мясні страви, та сам навіть не кушав їх. Дуже ревно займавсь стадом вірних, поручених його душпастирству; та найбільше дбав про душевні й тілесні потреби вбогих, кажучи, що він є головно післаний до них. З великою лагідністю обходився з розкаяними грішниками, та для затверділих був невмолимий, хоч ніколи не послугувавсь він у каранні їх світською владою, як це тоді було в звичаю. Та й із них багато приєднав він вкінці своєю лагідністю й любовю. Побачивши лагідність владики Вільгельма, деякі люди почали підносити свої сповидні права до його церкви; та дуже завелись у своїх сподіваннях, бо святий рішуче станув ув обороні своїх прав, навіть проти самого короля, що загрожував йому конфіскатою його дібр. Супротив своїх каноніків і іншого духовенства переміг нераз своєю покорою й терпеливістю. Своєю ревністю навернув багато еретиків альбігенсів, що вірили в дваества й два роди сотворінь, і приготовлявсь навіть до місії між ними, та несподівано звялила його сили смертня недуга. Хоч тяжко хорий, бажав іще дуже сказати прощальне слово своїм вірним, та це так дуже побільшило його гарячку, що мусів занехати дальшу подорож і положитись до ліжка. Передчувши свій близький кінець, прийняв св. тайну елеопомазання, а перед останнім св. причастям устав із постелі, став навколішки, а потім ляг хрестом і так довго-довго молився. Вже перед самою смертю хотів уночі проказати ще полуношницю, що її відправляється опівночі; та як зробив знак св. хреста на устах і грудях, не міг промовити двох слів. Тоді дав знак і в волосяниці, що її носив завсіди, положили його на постелі. В такій поставі св. Вільгельм віддав Богові свою святу душу, зараз по півночі, дня 10 січня, 1209 Р.Б. Поховали його в епископській катедрі. Коли над його гробом та за його св. заступництвом стали діятись чуда, тою справою зайнявся Рим і 1218 року папа Гонорій III залічив Вільгельма до небесного хору святих. Мощі св. Вільгельма були в великій пошані аж до 1562 року, коли то підчас грабежу епископської катедри в Бурже знищили їх гуґеноти, прихильники протестантської реформації.

День 10 січня, як день смерти св. Вільгельма, є днем почитання його св. памяти.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦИЗМ

І. Устрій Церкви

1. Конечність видимої єрархії.

У письмах багатьох російських і українських полемістів можна найти осьтаке твердження: "Головна ріжниця між православними й католиками полягає в тім, що православні головою Церкви уважають самого Ісуса Христа, а католики відкинувши головство Спасителя, видумали собі другого голову, іменно папу." Очевидно таке пояснення представляє католицьку віру як викривлення й зіпсуття правдивого християнства.

Простодушний православний почувши таке обвинувачення католиків, подумає собі: хіба можна католиків уважати ще за християн? Чи не краще було б назвати їх прямо папістами?

Певно, що й належало б їх так назвати, як би обвинення кинене на них, було правдиве. Та на ділі воно так не є. Закид, що його роблять католикам православні, будьто би вони відкинули Голову Церкви Христа, це злобна видумка ворогів, що стараються за всяку ціну понизити католиків. В дійсності щодо головства Христа існує між обома церквами православною й католицькою повна згода. Про це можна легко переконатись заглянувши до кожного більшого католицького катехизму. (Пор. наприклад Катехизм Тридентійського Собору гл. 9. питання 11).

Католики нарівні з православними вірують і навчають, що Ісус Христос і по своїм вознесенню на небо перебуває зо своєю Церквою невидимим, тайним способом, що Він справедливо уважається Головою Церкви, яку набув Своєю Кровю й оснував як своє царство, зібравши її зі всіх сторін землі. Він — Голова Церкви, бо вона зєдинена з Христом тайним звязком його ласки, вірою і любовю, а св. Його Дух оживляє її та в ній ділає. Він, Христос, — головний Учитель Церкви, як дорога, правда й життя; Він її вічний Первосвященик і Архієрей, а всі другі священики — Його оруддя в передаванню людям Його ласк. Він — Цар і начальник своєї Церкви, бо Бог "все покорив під Його ноги і поставив Його Головою над усею Церквою, котра є Його тілом і повнотою того, що все у всіх виповняє." (Єфес. 1, 22-23).

Це все католикиісповідують. Ні Христа вони не відкидають, ні папи на його місце не ставляють. Крім того згода між православною й католицькою наукою йде ще далі. Обі церкви також навчають, що Христос після свого вознесення є присутний у Церкві тільки **невидимо** і ділає в ній тільки невидимим способом вливаючи в серця вірних свою божественну ласку. Однак земська, **видима** часть Церкви складається з людей, що живуть на землі й для них конечно треба сповняти видимі тайни, їх треба видимо навчати й наставляти на дорогу спасення, ними треба конечно управляти **видимим** способом. Звідси то показується необхідність **видимої єрархії**, то є видимих священиків, наставників і пастирів, що в імени Христа рядили б всіми, що в Нього вірують. І знову годяться католики й православні в тім, що Христос дійсно установив таку видиму єрархію й про неї сказав: "Хто вас слухає, той Мене слухає." (Лук. 10, 16).

По однозгідній науці обох церков, та церковна єрархія складається з трох головних ступнів: епископства, священства і діяконства, до яких відтак долучені були в одній і другій церкві ще нижчі ступні церковної служби.

В чім же ж полягає ріжниця між православною а католицькою наукою про устрій Церкви?

Ціле питання міститься в отсім: чи треба всіх без вимку епископів уважати рівними щодо влади, чи може є між ними один, що над усіми має **першинство?**

Католики приймаючи це останне твердження, не думають через це ставити свого папу на місце Христа й приписувати йому це, що належиться одному тільки Христові, цебто благодатне, невидиме ділання і невидима управа Церквою. Вони лише твердять, що у **видимій** управі, яку Христос повірив видимій єрархії, **перше і найвище місце належиться одному епископові, а це римському первосвященикові.**

На яких основах спирається ця католицька наука, побачимо пізніше. Тепер ми розглянемо науку сучасної православної церкви про церковне правління.

(Далі буде).

— **Жіноцтво** Едмонтону на будову нової церкви св. свящмч. Йосафата за два й пів року зібрало вже $1,883 і збірку продовжує під проводом церковного комітету, якого головою є пані М. Цитульська, секретаркою пані Параскевія Мельник.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

В багатого дідича був великий обід. По обіді запросив господар своїх гостей на прохід і каву у садок. Та перед виходом із їдальні спитавсь гостей, чи погоджуються на такий його плян.

Якщо панове погоджуються на моє предложення, то прошу всіх у садок. Та може хто з панів має ще що сказати?

На такий запит дідича зголосився один старший, поважний пан.

— Я мав би ще щось сказати, — а зложивши руки промовив голосно: — Во імя Отца, і Сина, і святаго Духа, амінь. Всемогучий Боже, дякую Тобі за всі добродійства, що ми їх одержали з Твоїх рук. Будь благословенний, Ти, що живеш і царюєш по вічні віки, Амінь. Прошу панів, я тільки те мав іще додати.

Декілька панів засміялось на те голосно, але іншим дуже сподобалось таке щире визнання віри. Один із гостей приступив навіть до того достойного католика й подав йому руку, кажучи:

— Прошу прийняти моє побажання. Ви славна людина.

Хто в відповідній хвилі визнає сміливо свою віру, є наче відважний боєвик: боєвика нагороджує князь, а визнавця Бог.

Було це на полі бою, в найбільш висунених стрілецьких ровах французької армії. Приготовлялись до наступу на баґнети. Видано приказ: усі мають стояти в поготівлі й ждати знаку до наступу. Мимохіть стискалось кожне серце перед цим страшним, кривавим пробоєм. Та ніхто не показував свого зворушення; многі навмисне вдавали легковаження смерти своїми жартами, а навіть богохульствами. Тільки один стрільчик стояв поважний і в зібранні духа. Не зважаючи на своїх товаришів клякнув у рові, перехристивсь і проказав 7 "Богородице Діво." Бо при прощанні просила його мати, щоб у небезпеці памятав про цю успішну молитву до Страждучої Божої Матері. Як це спостерегли інші вояки, посипавсь на побожного стрільчика град кпин і насмішок: боягуз, набожнюх! Не відповідав на те нічого молодий вояк, тільки кінчив свою молитву. Багато з них лягло головами, ще більше було ранених. Тільки один-одніський вояк вийшов із тої різні зовсім здоровий: той, що перед наступом проказав до Божої Матері 7 "Богородице Діво"!

То була певна нагорода з неба за сміливе визнання віри в небесну поміч. Такий звичай, як той молодий стрілець, повинні мати всі католики.

Діялось це 1885 року, в військових касарнях у Франкфурті над Меном. В дні свята Непорочного Зачаття Пречистої Діви Марії одержали вояки-католики дозвіл піти до церкви на Службу Божу. Коли вернулись із церкви, видав сотник приказ, щоб усі ті вояки, що були в церкві, відбули ще додатково цілу годину вправ. Коли надійшло друге свято, вояки одержали знову дозвіл піти до церкви. Та цим разом зголосилось уже тільки 12-ох вояків; інші не хотіли йти до церкви, щоб потім не робити знову вправ. Коли тих 12 вояків вернулись із церкви, спитав їх підстаршина:

— Чи ви всі були в церкві?

— Всі!

Тоді сказав їм підстаршина, певно з поручення сотника:

— Ви славні вояки. Не лякайтесь нічого. Кожний із вас матиме сьогодні вільний час аж до 10 години вечора.

То була нагорода за сміливе визнання віри й побожність. А ті боягузи, що боялись іти до церкви, не мали ні заслуги, ні пошани, ні в Бога ні в військової старшини.

Вірним католикам навіть нерелігійні люди віддають пошану.

Покликали до війська молодого новобранця. Був то добрий син побожних батьків, тож коли ввечері збирались у касарні на спочинок, став коло свого ліжка навколішки й молився. Тому однак, що досі ніхто з вояків не молився в касарні навколішки, почали вояки сміятись; та побожний юнак таки скінчив свою молитву. Другого вечора, коли він клякнув до молитви, стали вояки сміятись, свистати й тупати;; та новобранець не подався. Третього вечора повторилась знову така сама історія. Та тоді відізвавсь хтось із чесніших вояків: "Це відважний вояк; він і в бою не подасться." Ті слова опамятали легкодушних товаришів. Від того дня ніхто не перешкоджав побожному новобранцеві молитись, а навіть інші вояки почали бодай потиху проказувати короткі молитви. Бо добрі приклади потягають. А наш славний вояк дослуживсь згодом вищого ступеня.

Слабодухи ті католики, що через людські сміхи нерелігійних людей утікають із Божого фронту й закидають свої релігійні практики. Чи безбожники мають бути завсіди горою? Стіймо в вірі!

— **Мусоліні** забрав з Росії 12 італійських дивізій, щоб дати їм змогу відпочати й скріпитись. Італійське військо дуже погано беться; втікає або скоро йде в полон.

СВЯТЕ БОГОСЛОВІЯ

БОГ Є

Доцільний лад у видимому світі доказує нам існування Бога.

Черговий доказ на існування Бога, що його тут подаємо називається з грецького телеольогічний доказ (тельос — значить мета, ціль) і коротко представляється він ось так: **Є в світі предивний, доцільний лад і порядок. А як є доцільний лад і порядок, то також мусить бути розумний впорядчик — Отже існує розумний впорядчик світу, що його називаємо Богом.**

Є в світі предивний, доцільний лад і порядок.

Доцільний лад у всесвіті — це очевидний факт, що його вже прості люди завважують і подивляють, а вчені природники досліджують і величають. Про лад і доцільність у світі вже написано грубі книжки. Тут ми звернемо нашу увагу бодай на дещо й тільки поверховно.

Доцільний лад у світі є всеобіймаючий, ріжноманітний і сталий.

Там угорі, понад нами є безліч небесних світил, що світять нам у день та так чудово мерехтять у тиху зоряну ніч. Вчені дослідники тих небесних тіл, що їх звемо астрономами, на основі своїх дослідів говорять нам таке: Число небесних тіл є незлічиме; в самій "Молочній дорозі" начислено їх понад 18 мільйонів, а простір у якому кружляють є так великий, що світло, що в одній секунді робить 186 тисяч миль дороги (300,000 кільометрів), потребує багато тисячів літ, щоб дійти до нас з дальше віддалених зір. А які вони величанські? Така планета Уран є 60 разів більша від нашої землі, Юпітер 1,300 разів більший, а знову наше сонце, якщо б воно було порожне, сховало б таких наших земель 1,300,000 Ще більший від сонця є Сурій... Кожне з тих великанських тіл у безмежному просторі виконує свій питомий міжпланетарний рух, а всі ті рухи такі правильні й точні, що вчені вже наперед на цілі сотні літ можуть вирахувати кожне затьміння сонця чи місяця й означити час та місце появи якоїсь звізди. А що ще дивне, то те, що ті велити неба, що ріжняться між собою світлом, рухом, величиною, положенням, проте буяють свобідно в просторах вселенної, кожне йде своїм шляхом і нема між ними найменшого замішання чи зудару, а панує подиву гідний лад. Внаслідок взаїмної залежности й правильности рухів всі небесні тіла творять наче один механізм великого світового годинника, що так досконало уладжений, що ніколи не пізнить ні не спішить і що все точно показує мешканцям землі години, дні й ще пори року.

Лад і доцільний порядок у всесвіті виступає ще більше наглядно в зависимости одних істот від других, а головно в зависимости світа органічного від неорганічного. Всюди є збережене правило: нижче має служити вищому, а все так уладжене, що творить одну велику й гармонійну цілість і працює для утримання життя на землі. Світ мінеральний служить рослинам, рослини звірятам, а знову рослини й звірята людині.

Подивімся трохи на той лад і доцільність у мертвій природі!

Сонце є безумовно конечне до життя. Без сонця не було б подостатком світла ні тепла ні водної пари, не було б атмосферичних струй, дощу, рік — а без того всього життя загинуло б на землі. Щоб отже могло існувати життя, земля є уміщена в такій віддалі від сонця, щоб могла від нього брати стільки світла й тепла, скільки треба до розвитку життя. І тому коли інші небесні тіла біжуть шляхом видовженої еліпси або гіперболі, то земля у своїм бігу кругом сонця тримається дороги більше зближеної до кола, щоб її віддаль від джерела світла й тепла не змінялась занадто підчас року. Однак деяка зміна теплоти в розвою живих істот є корисна й потрібна й тому земна вісь є нахилена під кутом 23½ ступіня, а те нахилення робить, що маємо зміни пір року: весну, літо осінь, зиму.

В соняшнім світлі наука розріжнює потрійне проміння: світляне, теплотне й хемічне. До кільчення потрібно передусім проміння світляного й хемічного, для зросту треба ще й проміння теплотного, а для дозрівання головно тепла. Отже біг і нахилення землі ріжне в кожній порі року спричинює те, що на весну, коли все кільчиться, ростини мають менше тепла, а більше проміння хемічного, літом уже всі три роди проміння ділають більше рівномірно, а під осінь слабнуть лучі світляні й хемічні, а зате більше ділає проміння теплотне й довершує дозрівання плодів. Хіба ж це не доцільно уладжене?

Місяць своїм діланням на землю спричинює приплив і відплив моря, безупинний рух морських хвиль, а це знову відсвіжує воду, спинює гниття й тим піддержує життя й здоровля міліярдів морських животин. Також тут видно доцільність!

Земля так доцільно хемічно й фізично збудована з ріжних складників, що достарчає відповідний корм і питомий будівельний матеріял для життя, розвою й розмножування безлічі всіляких рослин.

Зовсім слушно славний хемік Лібіґ каже в своїм творі "Хеміше Бріфе", ст. 261, що "в цілій хемії нема такого обяву, що міг би ввести так у подив людську мудрість як уклад орної землі з огляду на ростню."

Також розподіл води й суші є дуже доцільний. Земля потребує дуже багато води на хмари для охолоджуючої тіни й відсвіжуючого дощу. Без подостатку води земля переміниласе б у пустиню й всяке життя пропало б, подібно як на місяцю. В тій же цілн так

премудро уладжено, що поверхня земної суші виносить тільки 57,510,000 квадратових миль, а поверхня води на земній кулі виносить аж 139,440,000 квадратових миль.

А які ж дивні й доцільні є прикмети води! У плинному стані вода поїть живучі істоти й подає їм у плинкім стані потрібні поживні складники; як пара проникає листя і кормить ростини навіть тоді, коли коріння не має подостатком вогкости в землі; водна пара вирівнює також різькі ріжниці клімату переносячи на крилах вітру запаси тепла з полос гарячих до зимних і на оборот. В стані цілкім вода в виді снігу наче плащем огортає в зимі молоді ростини й береже їх від шкідливого ділання морозу. Згадаймо про ще одну дивну прикмету води, у якій проявляється велика доцільність. Вода, відмінно від других плинів, має найбільшу густоту не при точці мерзнення (0 ступнів Цельзія), але при 4 ступнях тепла. В наслідок чого ще більш остуджена вода є легша й остає вгорі, а при замерзненню ціпеніє лиш горішня поволока. Через те під ледом задержується тепло, що дає спроможність звіринному й рослинному життю в водах далі існувати. Коли б не ця виїмкова прикмета, вода в зимі замерзла б аж до дна й в ній вигинуло б усе, що живе. Щоза доцільність!

До життя конечно потрібно воздуху. Коли другі небесні тіла не мають воздуху, (атмосфери), то земля його має подостатком. А який доцільний його склад! Сам кисень, що знаходиться в воздусі був би за острий до віддихання й тому він має малу домішку азоту, що робить воздух пригожим до росту, дихання й відсвіжування крови.

І знову все доцільно зроблено для вдержування життя!

Доцільність у живому царстві.

У живому царстві виступає доцільна впорядкованість ще більше. Вже найменша клітина, по словам О. Гертвіга, професора університету в Берліні, є архитвором природи, а що ж говорити про ті ріжнородні організми всяких ростин і звірят, у яких кожна частина й кожний орган самочинно виконує ріжні чинности на добро цілого організму, а навіть цілого даного роду. Все відбувається згідно з премудрими законами, усе премудро уладжене. Подивімся пр. як росте зерно пшениці! Без текстильної фабрики витворює собі чудову одіж з волокон; без будівничого будує так уміло й дивно вежу-стебло, що в подив вправляє самих архитектів. Бо подумаймо собі! Осередок стебла до висоти мається так як 1:720. Чи вибудував би який будівничий таку "вежу Айфля", що мала б осередок 1 фут, а висоту 720 фітів? А бачимо, що ростина будує такі вежі легенько щороку міліярдами. І ще одне дивне! Щоб вітер не зломив її, то вона перегороджує стебло поверховими колінцями, а в середині лишає стебло порожне. Чому? Бо наука механіки виказала, що тіла, які в середині є пусті, то при цьому самому обводі є вони далеко триваліші на зовнішний напір, чим заповнені. Також стебло є завершене артистичним колоссям. Як усе тут є доцільно впорядковане! Візьмімо тепер другий приклад: око. Є це найдоскональший фотографічний апарат, який сам регулює (сам безнастанно змиває себе, управильнює доступ світла, і т. д.), який відбирає знимки в усіх барвах та вмить їх нищить, щоби нові знимки відбирати. Нютон, коли перестудіював будову ока, мав висловитись: Дійсно, той хто збудував перше око, мусів найточніше знати всі закони оптики. Подібно й ухо це ідеальний музичний інструмент. Також і другі органічні знаряди є дуже доцільно збудовані. Мозок у людини, це найкраща на світі радіо-телефонічна стація, жолудок, це дуже досконало уладжена хемічна фабрика, а знову серце є на причуд точний мотор. Подібно й інші знаряди в організмі є збудовані по всім правилам і вимогам науки й штуки.

Доцільність дуже виразно виступає також при розмножуванню. Як пр. доцільно в яйці, що під куркою витворюються очі, крила, ноги молодого курятка!

Спосіб життя звірят, їхні інстинктовні ділання дають нам велике багацтво прикладів на лад і доцільність в природі. Пр. пчола хоч не має розуму й ділає несвідомо, то однак премудро будує з вощини свої слоіки на мід в улію! Перелетні птиці як бузьок, журавель, ластівка, без сповіщення метерольоґічних стацій, знають коли прийде зима й без знання географії й без компаса знають куди летіти до теплих країв.

Таких прикладів доцільности в природі можна знайти повно в кожнім підручнику хемії, фізики, ботаніки, зоольоґії і т. д. Чим більше люди відкривають тайни в природі, тим більше дивуються мудрости, яка проникає цілу природу.

Доцільність у природі є ріжнолінійна: 1) доцільна будова **поодиноких органів** (око, ухо, рука, і т. д.); 2) доцільність достроєння ріжних **органів у одну цілість** (пр. око є на такому місці, яке для нього є якраз відповідне; окові служать доцільно достроєні мязи, жили, нерви і т. д.); 3) доцільне достроювання до себе **ріжних організмів** (пр. ростини, звірята); 4) доцільне достроєння або й безнастанне достроювання **організмів до окружаючого світа** (пр. медвідь білий у снігах на півночі; лев жовтий на пісках пустині, довший заріст у зимі; інстинктовне маскування звірят, т. зв. "мімікрі"; і т. д.); 5) доцільне достроювання до себе **неорганічних річей,** як також **неорганічних до органічних** (як пр. скісне положення земної кулі супроти сонця, від якого залежить лагідність зими й літа; сніг та лід у зимі творять наче одежу для землі, яка хоронить організми, що під нею (ростини в землі, риби в воді), перед надмірним холодом і т. д.

Загалом увесь світ є наче музеєм предивних архитворів і тому греки за Питагором назвали світ "космос", що значить: оздобина, окраса а римляне "мундус", що значить: чистий, порядний.

Додати тут ще треба, що той лад і доцільність не є хвилевим явищем, але сталою дійсністю, що нормується незмінними законами природи.

Питання тепер, яка є причина цієї дивної доцільности й ладу в природі? Бо ж ясне, що відповідна причина мусить бути. Ніщо чейже не є без причини. На це цікаве питання буде відповідь у наступному числі "Світла".

ЮВІЛЕЙНИЙ ДЗВІН
(Допис з Пік. Ґаліціяна-Місіонес)

(На днях ми отримали допис з Арґентини, у якому згадується про важку долю української еміграції в Арґентині в минулих 25-ти роках. Вона була зовсім подібна до нашої у Канаді. З дописі бачимо, що як тут у Канаді, так і там у Арґентині рідна греко-католицька Церква несла нашому, безталанному народові потіху й була тим організаційним чинником, що мостив дорогу нашим поселенцям до кращої будуччини. Це новий доказ великого значіння і вартости нашої Церкви для нашого народу, що повинен кожного чесного українця заохотити до любови її й до оборони перед усякими ворогами. Наша греко-католицька Церква — це наша твердиня, наша дорога мати, що не дає нам у недолі пропасти, а помагає поборювати всяке лихо, та здобути ліпшу долю. Любім отже нашу греко-католицьку Церкву!

Редакція.)

"Сьогодні в нас дзвонив інакший дзвін... милозвучно, гарно, різнотонно; скликав з усіх усюдів наших поселенців, бо звіщав врочисту днину веселу, радісну та й для всіх милу. Ходіть, ходіть.. лунали звуки; відкиньте працю, згорніть побожно руки! Віддайте честь Всевишньому на славу, що дав діждатись щасливих жнив — без горя і печали. — Іде народ... в палких серцях несе огонь любови — вдяки за незмірний дар — прещедрий і двоякий...

Що ж то за таке свято? Велике воно та цінне для нас, що живемо вже тут на арґентинській землі. Цього року 25 літ кінчиться. Спорий шмат часу. Наша кольонія Ґаліціяна вже не той прибрала вид, що тому 25 літ назад. Хто перший бачив ті вузенькі стежки, що ми їх топтали своїми окровавленими від колючок ногами, цей може засвідчити вірдостойну правду гірку та сумну, але пережиту й реальну. Я лише скупими гадками хочу натякнути про цей гіркий і мозольний хліб, що його їли наші поселенці в цій кольонії.

Про ті незавидні часи багато оповіли б наші старики, що вже на вимертю коротають свій вік. Багатьох з них уже й нема тут. Це перші піоніри, що своє селище розпочинали від пастушої колиби на трьох дручках покритої гильками атаквари та дикої пальми. Не мали вони при своїм огнищі прямо нічого, навіть бідної курки, але зачинали семейне житло, бо треба було жити. Таке житло можна назвати "табором подорожуючих," що з часом розширився з кількох родин у малу кольонію. Вони то розрубували вздовж і вшир від свого огнища непроходні гущавини колючих хащів і так поширяли свій загумінок. Живилися не чим іншим як лиш тертою на камени кукурудзою, а згодом уже й фасолею — зразу сухою, а відтак приправленою ґрасою.

Та не лиш цей мізерний корм тримав їх при життю, але ще більше додавала їм сили та віра, що жевріла в їх серцях завезена зо Старого Краю. Та саме віра та щире привязання до релігійних практик довело їх до тої висоти, що вони порішилися збудувати церковцю для своїх душевних потреб. Ту церковцю будували немічними силами, навіть без помочі скотини — коня. Самі буквально кажучи, як різали й тесали так і зносили на плечах кожну деревину до призначеного місця, що його випалили огнем. Свідками й виконавцями тої роботи були ось ті трудящі та глибоко віруючі одиниці: Бендасюк, Сенюк, Големба, Левандовський, Атаманюк, Каручак, Губчак, Стефанюк, Титик і прочі, яких уже й не памятаю добре.

Можна собі уявити скільки та церковця коштувала журби, труду та скільки таких мозольних днів проминуло ніж до неї вступив перший раз священик. Перший священик, що сюди доїздив — це Всеч. о. Омелян Ананевич, що тепер перебуває в Півн. Америці, а другий з черги доїздив бл. п. о. Іван Сенишин.

Стара церковця похила вже ледви тримається купи, а з будівничих уже теж мало хто живе, але їхні перші добрі початки дали підставу до дальшої праці й дбайливости над релігійними цінностями. Сьогодні завдяки тій ініціятиві за 25 літ уже стоїть нова церква мурована, що стала прикрасою кольонії та огнищем релігійної свідомости. І за це, що побіч стількн терпінь і горювання наш бідний нарід не ломився продовж 25 літ на дусі та не прокляв себе й ту землицю, що на неї вступив, а навпаки при Божій помочі доробився кавалка хліба ще й добавив багато доброго — сьогодні в 25-літню річницю дякує за це Всевишньому з глибини свого серця.

На це торжество прибуло багато з усіх сторін народу в день 17 грудня 1942 р., бо до згаданого Ювілею 25-ліття кольонії долучилася ще друга історична подія — а саме: тут відправляв першу Службу Божу син українських батьків, що перший серед наших кольоністів вийшов на священика, Всеч. о. Володимир Яцюк, син Антона з Азари.

В процесійнім поході серед пісень та звуків дзвонів впроваджено молодого левіта до

церкви, де Він відправив безкровну жертву з діяконами. По св. евангелію проповідь говорив Впр. о. Евстахій Турковид, ЧСВВ., а діяконували о. Орест Дуб, ЧСВВ.; і о. Дмитро Атаманюк теж нововисвячений отець, син української родини з Апостолес.

Після відправи о. Володимир уділив усім свого священичого благословення, стискаючи по звичаю вірним голови. Вкінці увесь нарід при церковному подвірю відбув свою гостину по тутешньому звичаю серед радісного настрою. Свояки та кревні о. Володимира запросили всіх отців до свого дому на бенкет і тут серед гамору й сердечних побажань гарних успіхів і поступу для нашого народу в Арґентині, зложено скромну лепту на нову й ще недокінчену церкву. Новим душпастирям з української сімї та їхнім батькам за виховання синів та всім нашим поселенцям хай допоможе Всевишній дочекатися нових осягів і збору на культурній і релігійній ниві.

Пік. Ґаліціяна. 17/12. 1942.

О. Д.

ВІСТИ З ПАРОХІЇ

СПАС, КОЛО МОНДЕРУ, АЛТА. Вітав свого Бога в своїй хаті. Іван Сміхура належить до тих членів парохії Спаса коло Мондеру, що хоч не має авта й мешкає яких 9 миль від Мондеру, то ні літом ні зимою не опускає Служби Божої; возом чи саньми старається прибути конечно зо своєю родиною на святу відправу. Це знає й згадує нераз уся околиця Спаса. В домі того п. Сміхури було дня 28 лютня богослуження. На те богослуження зіхались дооколичні сусіди. Службу Божу відправив о. А. Трух, ЧСВВ., а літургічні пісні під час неї співали набожно присутні за проводом Бр. Мелетія, ЧСВВ. П. Сміхура з донечкою й дідунем прийняли тоді св. Причастя. Після панахиди й проповіди пані Сміхура гостила всіх дуже добрим обідом, що його присутні закінчили святою молитвою, а також "многолітствієм" для п. Сміхури й усієї його гостинної родини. На заклик п. Сміхури відбулась також збірка на наш релігійний часопис "Світло"; збіркою займавсь п. І. Харук.

Згодом о. Трух завів із дітьми спів релігійних і народніх пісень і перевів катехізацію. Батьки й матері з великою приємністю помагали дітям у співі так, що всі провели мило кілька годин у домі побожних панства Сміхурів. Сам п. Сміхура дякував сердечно гостям за прибуття й тішивсь особливо тим, що — як сам сказав — **"міг у своїй хаті вітати свого** Бога під видами хліба й вина." Це дуже гарні слова. Їх може сказати така особа, що має щиро-католицьку, живу віру й часто приймає святі Тайни, так як це робить уся родина Сміхурів. Щаслива була б наша нація, якщо всі українці в часі цього Великого Посту прийняли б із вірою й любовю "свого Бога до свого серця." Тоді між українцями було б "у множества віруючих одне серце й одна душа," а така одність дала б нам силу вести успішніше не тільки нашу релігійну але й національну роботу. Особливо тепер, у час надзвичайно грізного положення українського народу, повинні всі українці в цілім світі горнутись щиро до свого евхаристійного Царя й у нього просити порятунку для всеї горем прибитої української нації.

Самовидець.

ВОСТОК, АЛТА. Свіжа могила. Дня 5-го березня упокоївся Дмитро Бала. Покійний уродився в селі Чорнушувичі, пов. львівського, Західна Україна. До Канади приїхав 45 років тому. Полишив дві замужні дочки, пять незамужних доньок, одного сина вже жонатого й подругу Михаліну. Похоронні богослуження відправив Впр. о. І. Лесюк, ЧСВВ, дня 8-го березня в греко-католицькій церкві коло Івасюків. З цієї нагоди переведено збірку на католицьку пресу, що принесла $5.06 з чого на "Світло призначено $2.06. Вічна память і царство небесне покійному Дмитрові!

МОНДЕР, АЛТА. Весілля С. Волінського й В. Кульби. Дня 24-го лютня, 1943. в монастирській каплиці о. М. Когут, ЧСВВ повінчав п. Семена Волінського з Левой, Алта, з панною Віргінією Кульбою. На це родинне торжество зіхалася рідня, щоб узяти участь у радості молодої пари й побажати їй щасливого життя в новому стані. В домі молодої, після весільного обіду отець у своїй бесіді піднесли значіння тайни подружжя і пожелали молодятам Божого благословення та опіки. Опісля всі відспівали новим подругам і їхнім родичам сердечне "Многая Літа!" При кінці п. Корніцький з Ґіллярду перевів збірку на католицьку пресу, що принесла $7.00.

Весілля Франка Ґавліцького й Марії Заруденець.

Дня 27-го лютня, 1943 р. п. Франко Ґавліцький з Калґарі й панна Марія Заруденець стали під вінець у каплиці ОО. Василіян. Обряду вінчання довершив о. М. Когут, ЧСВВ. Мило було дивитися як у домі батьків молодої старенькі дідуньо й бабуня радісно привитали свою внучку по довершенню св. Тайни подружжя. При вечері були родичі молодого панство Ґавліцькі та рідня й приятелі молодої. Гарні побажання новоподруженим зложив від усіх о. М. Когут, ЧСВВ. Після вечері Василь Хміляр занявся збіркою на пресу. На "Світло" зібрано $5.00 Молодятам та рідні "Світло" бажає всього найкращого.

Свята Година. Дня 4. ІІІ. в домі Григорія Савчука, з четверга на пятницю члени Апостольства М о л и т в и мали своє зібрання, в часі якого відбули Святу Годину під проводом о. В. Каменецького ЧСВВ. Перед образом Христового Серця світились свічки, а члени молились, співали пісні, розважали та винагороджували Христовому Серцю за ті зневаги, що їх дізнає від усіх усюдів. На тому зібранні панував настрій побожности як серед перших християн.

Свята Година це є дуже гарна практика й її особливо в часі Великого Посту можуть з великим хісном відбувати люди навіть і без священика у своїх домах. Тут подаємо декілька вказівок як можна її перевести. Родина, сусіди й приятелі збираються разом у хаті. На столі кладеться образ Пресв. Серця прибраний у цвіти і засвічується дві свічки або лямпочку. Один з присутніх є провідником. Всі клякають і співають знану побожну пісню до Хр. Серця чи Христових страстей. Потім проказують Отче наш, Богородице Діво, Слава Отцю. За тим слідує читання книжки про Христові страсти чи про Хр. Серце. (пів години). Опісля всі клякають і мовлять збірно в честь Хр. страдань 5 Отче наш, 5 Богородице Діво й 5 Слава Отцу. Далі через 10 мінут всі розважають у своїй думці те, що чули в побожнім читанню. Відтак провідник голосно, поволі відчитує винагороджаючі молитви до Хр. Серця з молитовника пр. "Голос душі". Сваяту Годину закінчується спільною піснею й тихою молитвою. Хто мав нагоду взяти участь у такій Св. Годині, той відчув найкраще, що вона значить. Спробуйте її уладити в своїм домі!

Так, багато годин є на світі не-святих, коли то люди розпинають у свойому серцю Божого Сина. За те робім у часі святого посту Святі Години, щоб винагородити Христовому Серцю за ті зневаги, що ними люди відплачуються за Його превелику любов.

Святу Годину установив сам Ісус Христос, коли поручив св. Марії Алякок, щоб у ночі з четверга на пятницю перед Найсв. Тайнами провела одну годину на молитві в честь опущення й смертного конання Серця Христового в Оливнім городі.

Цю побожну практику Папа наділив відпустом повним під звичайними умовинами. (Сповідь, св. Причастя і молитви в намірі Св. Отця).

ОТТАВА, ОНТ. Пресовий вечірок. В неділю вечером, дня 21-го лютого Сестрицтво св. Варвари при парохії св. Івана Хрестителя в Оттаві уладило вечерок на користь католицької преси. До заряду того товариства належать: Анастасія Панасюк — предсідателька, Анастасія Запчук — заступниця, Марія Стрільбіцька — писарка, Параскевія Остафійчук — скарбничка. Сестриці позносили харчі, так що не треба було нічого купувати. Було кілька промов та співи. Рішено вислати $10.00 Українським Вістям а $10.00 Світлові.

Свої жертви на католицьку пресу зложили: Василь Василевич $2.00. По долярові дали: о. Йосафат Жан, ЧСВВ., П. Пук, І. Панасюк, П. Остапик, І. Максимчук, П. Ковальчук, І. Шенгера, М. Крижановський, Я. Токар, М. Любий, А. Попік, М. Жураківський, І. Ґлушка, Ст. Василевич. П. Шевчук 75 ц. По 50ц: В. Токар, А. Білий, А. Пащин, Д. Любий. По 25ц: Н. Панасюк, А. Яник, М. Рибак, А. Хиба, А. Запчук, П. Грабець, Ю. Йосиф, М. Стрільбіцька, П. Остафійчук, А. Пук, М. Сидор. Щира подяка жертводавцям!

Пресові вечірки є корисні, освідомлюючі й тому гарний приклад, що його дало Сестрицтво св. Варвари уладжуючи пресовий вечірок є гідний до наслідування по наших парохіях.

З парохіяльного життя слід згадати, що минулого року парохія св. Івана Хрестителя в Оттаві одержала до своєї розпорядимости досить великий простір землі на місцевім католицькім цвинтарі, що є славний у цілій Канаді особливо тим, що на ньому находиться величавий памятник колишнього домініяльного премієра й щирого приятеля українського народу сер Вилфреда Лоріє. Цього року українська греко-католицька парохія задумує виставити в самій середині свого цвинтаря гарний памятник, маючи на увазі розумні слова бл. пам. д-ра Осипа Назарука, який сказав, що громаду можна пізнати після її цвинтаря.

БОРЩІВ, АЛТА. Подружий ювілей. В неділю вечером, дня 28-го лютого, в домі панства Івана й Павліни Куцих відбулось прийняття з нагоди їхнього срібного ювілею подружого життя.

Панство Куці є примірними членами парохії і Народного Дому. Люблять самі працювати для добра парохії і так учать своїх дітей. Тому то на цей бенкет прибуло около 150 гостей. Промовляли Іван Грабець, Василь Шиба й Юрій Мицій, котрі желали ювілятам всього добра й дочекатись золотого ювілею. Пан Михайло Пожарнюк також сказав кілька слів і попросив присутніх до жертви на католицьку пресу, а пан Мицій занявся збіркою і передав її В. Шибі, щоб вислав по половині на "Укр. Вісти" і "Світло". Збірка принесла $10.00. З того панство Куці зложили самі $2.75, а решту дали гості. По вечері гості забавлялись до пізної ночі. Панству Куцим з нагоди їх 25-літнього ювілею желаю, щоб Всевишній надгородив їх кріпким здоровлям і щоб поблагословив на многі й благі літа.

Василь Шиба.

ДУШПАСТИРСЬКІ ПРИЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят у Вінніпегу надав до обслуги: о. А. Цимбалістому парохію в Форт Виллям, Онт. о. К. Лотоцькому дистрикт Кадворт, Саск та околиці, о. І. Головці дистрикт Рама, Саск. та околиці, о. М. Колодієві дистрикт Канора Саск., та околиці о. П. Пасічникові парохію св. ап.

Петра й Павла в Летбридж, Алта.

Всеч. о. Г. Теплий при Божій помочі приходить до здоровля. В четвер, 4-го березня, опустив санаторію та замешкав тимчасово в Ст. Боніфес, у католицькій інституції.

БІБЛІОТЕКА ДОБРИХ КНИЖОК

поручає на Великий Піст отсі

Розважання о муках і смерти І. Христа, о. Кінаш. ...	.10
Яка повинна бути сповідь і як до неї приготовитися	.20
Хресна Дорога	.10
Пощо сповідатися	.05
Як сповідатися	.05
В тіни хреста, покаянні і великопосні пісні	.10
Про церковні заповіди ...	.10
Поєднання	.05
Радуйся живоносний хресте	.10
Чи чоловік має душу? ...	.10
Який є Бог?	.10
Чим є людина?	.10
Не дайся!	.05
Судьба світа в світлі віри	.10
Новозавітні книги джерелом пізнання Ісуса Христа	.10
Чим дьлом Церков?	.10
Бен Гур, повість з часів І. Христа, опр.	1.25
Хустина Вероніки	.15
Помяник родини...	.15
Картки до сповіди, 100 ...	.30
Календарі Укр. Родини вже всі розпродані, можна ще замовляти ювілейні календарці Маркіяна Шашкевича	.10

Замовляти на адресу:

Biblioteka Dobrych Knyzok
Mundare, Alta., Canada.

ПРИГАДКИ

21. III. — Неділя 2 Вел. Посту. Якова ісп. Глас 2. Єв. утр. воскр. 2. На Сл. Божій Василія Вел. троп. воскр. Слава тріоди і нині Богор. воскр. Ап. зач. 304. Єв. Марка зач. 7.

25. III. Четвер. Благовіщення Пр. Діви. Досвіта Повечеріе Вел. з литією. На утр. Єв. Луки зач. 4. Служба Божа Івана Золот. з вечірнею. Ап. зач. 306. Єв. Луки зач. 3. Задост. празн.

28. III. Неділя 3. Вел. Посту, Хрестопоклонна. Іларіона прп. Ризи фіолетні. Глас 3. Єв. утр. воскр. 3. Після Славословія поклонення Чесному Хресту. На Службі Божій Вас. Вел. тропар воскр. і Хреста, Слава і нині Хреста. Замісць трисвятого: "Хресту твоєму". Проче Хреста. Ап. зач. 311. Єв. Мар. зач. 37.

Великий Піст, Заборонений час на гучні забави й Великодня сповідь та Причастя.

Відміни місяця: Повня 21. III. — Остання кватира 28. III.

Коли й де будуть відправи?

БЕРЕЗЕНЬ

20. Субота — 10 год. рано вел. сповідь:
Гей Лейк
Калмар
Вох

21. Неділя 2 Посту —
Гей Лейк
Калмар
Вох

23. Вівторок — год. 3-тя і 7-ма Вел. сповідь — Коперник.

24. Середа — год. 10. рано вел. Сповідь.
Коперник
Ледук.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

21. Неділя 2 Посту —Елдорена Смокі Лейк, св. Параскевії. В обох вел. сповідь, для дітей в пятницю вечером о год. 6, для старших у суботу, год. 7 вечером.

УВАГА: Річні парохіяльні збори в Елдорені, год. 3 попол. в суботу.

23. Вівторок — Смокі Лейк місто (Сповідь о 7 год. рано в каплиці).

28. Неділя 3 Посту. — Вільна Сповідь для дітей в суботу, 9 год. рано): сповідь для старших, год. 7 вечером.

Куквил (Сповідь для дітей в суботу, год. 9 рано; сповідь для старших в суботу, год. 7 вечером).

29. Белліс (Вел. сповідь).

КВІТЕНЬ

4. IV. Неділя 4 Посту —
Редвей
Стрий (сповідь для дітей, в суботу в год. 9-тій рано. Сповідь для старших год. 7. вечером).
Давнинг (вечірня і сповідь год. 6 вечером). В понеділок год. 10 Служба Божа).

6. — Вівторок.
Мелой (Великодня Сповідь год. 9 рано.)

7. — Благовіщення Пр. Діви.
Ґлендон (Сповідь год. 9 р.).
Смокі Лейк св. Онуфрія (сповідь год. 7 у вівторок вечером).

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

20. Субота — Год. 8 рано сповідь старших; год. 10. читана Сл. Божа; год. 6 вечером Сповідь.

21. Неділя 2 Посту —
Енґел Лейк, 6 год. вечером сповідь.
Понеділок — від години 8 сповідь. О год. 10 Читана Сл. Божа.
Понеділок — Год. 6 веч. сповідь молоді.
Вівторок — Сповідь від год. 8 рано. Сл. Божа о год. 10.

25. Благовіщення Пр. Діви —
Мирнам. Вел. сповідь рано від години 8.30.

26. Пятниця — Сповідь рано о год. 9-ій. Сл. Божа о год. 10.30.

28. Неділя Хрестопоклінна —
Моркемб.

27. Субота — Сповідь молоді о год. 8.30. Вечером о год. 7-ій: Вечірня і сповідь.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

21. Друга Неділя Посту —
Київ
Краків
Крейґенд (Великодня Сповідь від 20 до 21.
Восток св. Николая

27. Субота.
Спас коло Мондеру 3 год. попол. наука й сповідь для самих жінок.

28. Третя Неділя Посту —
Борщів
Лішор (Вел. Сповідь)
Чипмен
Спас —, відправа і спільне св. Причастя для жінок.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **73-літний** старик Ґанді закінчив щасливо три тижні своєї голодівки. Цей піст був протестом проти того, що британська влада в Індії тримає його в інтернуванні. Після голодівки Ґанді далі перебуває в увязненні й він нічого не виграв своїм постом.

— **В Анґлії** в Манчестер, 7. І. 1943. зорганізувався Союз Українських Канадійських Вояків. Завданням Союза між іншим є: 1) Зібрати як найточніший спис українських вояків, що служать у Анґлії, Скотляндії й Ірляндії. 2) Обєднати їх для соціяльних та станових цілей.

— **Боєві літаки** чотирох союзних держав британські, голяндські, австралійські й американські коло островів Бісмарка знищили 22 японські кораблі і около 15.00 людей та 62 літаки.

— **Британія** вже від довшого часу веде велику повітряну офензиву проти Німеччини й страшенно бомбардує важні місцевости. Відвідини роїв британських бомбовиків Берліну особливо в ночі 1. березня спричинили великанські шкоди.

— **На російсько-німецькому** фронті на півночі червона армія здобула міста Ржев, Ґжацьк, Оленіно, Сичевку та Вязму і під проводом маршала Тимошенка йде вперед. Та на полудні підкріплена німецька армія не тільки що спинила советський наступ, але й в протинаступі відобрала 8 міст та примусіла советську армію податись узад яких 100 миль. Бої ведуться також на передмістях Харкова.

— **В Тунісії** ведуться бої, але нема більших рішальних вислідів. Обі ворожі сторони досить сильні й мають у боях місцеві перемоги. Однакназагал положення аліянтів є краще.

— **Британський** король Юрій став працювати в фабриці амуніції, що виробляє гармати для літаків. Він працює дві ночі на тиждень. У війні й британський король став звичайним робітником.

— **Покійного** укр. посла Ореста Жеребка перевезено з Блейн Лейк до Принс Алберт, Саск., де й поховано його на католицькім цвинтарі. Похорон відправив Всеч. о. Н. Дрогомирецький.

Сваряться за чуже.

Ще війна не скінчилась, а вже два наші відвічні вороги: поляки й москалі сваряться до кого з них має належати по війні Західна Україна й Західна Білорусь. Поляки вперто обстають, що то їхні східні креси й мають до них належати, а москалі на те відповідають, що "тільки безнадійний дурак може сподіватись, що Західна Україна буде віддана назад полякам." На ділі Західна Україна повинна належати ані до поляків, ані до москалів, а тільки до українців, що мають природне право бути господарем на своїй землі. І доки цього права не признають поляки, москалі та й другі, що будуть рисуватиповоєнну карту Европи, доти мира и добра на сході Европи не буде.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Ольга Петрик, ЗДПА. ..	$1.00
Фред Гусак, Арран, Саск.	1.00
Василь Смаль, Мондер, Алта.	1.00
Параскевія Дмитрів, ЗДПА.	1.00
Василь Вернюк, Ройкрафт, Алта.	.50
Збірка з нагоди Богослуження в домі Івана Сміхури, Мондер, Алта.	2.67
Анна Слобода, Ст. Майкел, Алта.	.45
Збірка в домі панства Падлецьких в Ст. Павл, Алта	2.85
Марія Самоїл, Новий Київ, Алта.	**10.00**
Михайло Старко, Ст. Майкел, Алта.	1.00
Від Апостольства Молитви в Равндгил, Алта. .. (Збірка в домі П. Головатюка)	1.00
З похорону Дмитра Бали, Восток, Алта.	2.06
З весілля Семена Волінського й Вірґінії Кульби, Мондер, Алта.	3.50
З весілля Франка Ґавліцького й Марії Заруденець, Мондер, Алта.	5.00
Зі збірки в домі Івана Куцого з нагоди срібного ювилею подружжя, Гейт, Алта.	4.87
Іван Мельник, Вінніпеґ, Ман.	1.00
А. Якимець, ЗДПА. ..	1.00
А. Дидик, Вінніпеґ, Ман.	1.00
Анна Шамарович, ЗДПА.	3.00
Всеч. о. В. Лотович, ЗДПА.	3.00
Григорій Миклуш, ЗДПА.	3.00
Юлія Іваньо, ЗДПА. ...	2.00
Іван Кіналь, ЗДПА.	1.00
Антін Пасічник, ЗДПА. ..	1.00
З пресового вечірка в парохії св. Івана Хр. у Оттаві, Онт.	**10.00**

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

ПОПРАВКА

У виказі осіб, що зложили свій дар на "Світло" через недогляд пропущено, що Теодор Цюнек з Ґлендон зложив 50ц. Ті переслав Ст. Малюта з Ґлендон. За мимовільну ошибку згаданих осіб дуже перепрашаємо.

Видавництво "Світла."

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
ВИДАЮТЬ
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

Рік VI. Ч. (118). 7. 1. квітня, 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Apr. 1st 1943. Vol. VI. No. (118). 7.

Христос страдав за вас оставляючи вам приклад, щоби ви ішли за його слідами. І. Петр. 2:21. - І всі, що хотять жити побожно в Христі Ісусі, будуть переслідувані. ІІ. Тим. 3: 12.- Через многі муки треба нам увійти в царство Боже. Діян. 14:22. - Не тратьте отже вашого уповання, котре осягне велику заплату. Бо вам потрібна терпеливість, щоби виповняючи волю Божу, доступили обітниці. Єв. 10:36. - Будьте тому терпеливими брати аж до приходу Господа. Яків, 5:7 ---

Евген Березинський.

ВЕЛИКИЙ ПІСТ

Піст — це діло Богу миле
На те памятайте!
Піст Великий, добрі люди
Якслід заховайте!

Підчас посту помоліться
Господу Святому,
Щоби зіслав благодать
Світові цілому.

Щоб вкоротці війна люта
Зовсім перестала,
Щоби любов, братня згода
Знов запанувала.

Підчас Посту всі молімся,
Всі Бога просім,
Щоб зіслав благодать Свою
У кожний наш дім.

З РЕЛІҐІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Ватиканське** радіо подало, що за старанням ВПреосв. Степінаца, архієпископа Заґребу хорватські родини прибрали за своїх дітей 7,000 дітвори з Югославії, що внаслідок війни опинилась без захисту й опіки.

— **Папа Пій XII.** через свого Апост. Делеґата дав дар $10,000 на допомогу фінським дітям, щоб зменшити їх нужду й терпіння.

— **З огляду** на небезпеку від бомбардування союзними літаками Турину для захорони перенесено мощі св. Івана Боска, блаж. Матери Мазерелі і преп. Домініка Савіо зі салезіянської церкви в Турині до Беккіо, родинної місцевини дон Боска.

— **Найновіша** статистика, на основі перепису населення з 1941 р. виказує, що в провінції Онтеріо на 3,787,655 є католиків 882,369. В порівнанню зі станом у 1931 р., то католики за десять літ зросли числом поверх сто тисяч. У 1931 р. було лише 744,740 католиків. А треба знати, що Онтеріо це провінція сильно протестантська й масонська. Оттава, столиця Канади, має населення 154,951, а з того католиків є майже половина цебто 76,606 осіб.

— **67-літний** Св. Отець XII перемучений важкою працею в останнім часі заслаб був на легку інфлюєнцу. За Божою поміччю під доглядом лікарів Папа поволі видужує. Треба нам усім молитись за здоровля Св. Отця, що так важне для всіх у цих тяжких часах.

І ВОНИ ГІРКО СТРАДАЛИ

Від колиски аж до гробової дошки людське життя є вистелене терниною preріжних терпінь. Одначе це не повинно нас пригноблювати. Наші терпіння мають велику вартість. Вони мов огонь очищують і гартують нас та мов долото й молот різблять наш характер. Коли ми зносимо їх по-християнськи, то тоді стаємо справжніми героями, Богові приносимо велику славу, сплачуємо довг за провини свої й інших та збираємо великі скарби чеснот і заслуг. Коли ж ні, так тоді тягар терпінь затроює наше життя, ломить нас і робить нещасними. Терпіння роблять нас ліпшими або гіршими.

Від терпіння годі нам зовсім утекти. То ж учімось пізнавати вартість терпіння й тієї великої штуки терпіння перемінювати в скарби заслуг. Глядім, особливо в Великому Пості на найсвятіщі особи Ісуса й Марії, що так багато натерпілись у свойому життю! Їхній приклад хай додасть нам відваги й заохоти зносити хрести й терпіння спокійно, мужно, без нарікання, зі здачею на волю Божу й з молитвою на устах. Будьмо терпеливі як годиться добрим християнам і потішаймось тим, що не дармо терпимо. Кожне дочасне горе й терпіння, хоч би не знать яке, промине й прийде час, коли справедливий Господь наш терновий вінок терпінь перемінить у невянучий вінок небесної слави й вічного щастя.

ВПР. О. Т. ДОБКО, ЧСВВ.
Укр. військовий капелян.

Українці греко-католики, що служать у канадійській армії дістали вже другого військового духовника. За одобренням церковних і військових властей став ним від 16. березня, 1943 р. Впр. о. Теодозій Добко, ЧСВВ. Попри свої душпастирські обовязки в Венкувері новопризначений о. капелян буде обслуговати духовні потреби українських вояків, що перебувають у Британській Колюмбії.

Отець Т. Добко уродився 4-го травня 1908 р. в Йорктоні, Саск.; вступив до Чина ОО. Василіян 28. IX. 1925, а священиком став 2. X. 1932 р. Працював як місіонар у Алберті, а тепер є парохом парохії св. Стефана в Венкувері й околиці. Новому українському капелянові бажаємо Божого благословення і великих успіхів у праці над душами українських жовнірів у канадійській армії.

За Священиче Покликання

(Місячне намірення на квітень, 1943 р.)

Одною з найбільших потреб св. Церкви є мати багато добрих священиків, що по взору Христа Спасителя трудилися б над спасенням людських душ. Чому це одна з найбільших потреб не важко зрозуміти. Бо священик є тою уповажненою особою, що через проповідь Божого слова народ учить релігійної правди, через св. тайни його освячує, а своїм проводом береже перед манівцями й веде певною дорогою до спасення. Без священиків св. Церква не могла б виконати своєї спасенної роботи, без них релігійне життя вірних не мало б проводу й конечної опори й тому скоро зниділо б, або взяло б хибний напрям.

Релігія й Церква конечно потребують священиків. І тому Ісус Христос, що є верховним Пастирем своєї Церкви, дбає, щоб були на світі священики, які продовжували б Його роботу. Він отже як колись апостолів покликав, так і тепер кличе многих до знеслого священичого достоїнства й праці. При тім Ісус Христос послугується також і людськими чинниками й обставинами. Добре виховання в родині й школі, католицькі організації, добра преса, проповідь, щире слово заохоти сказане в відповідну пору, потягаючий приклад ревного священика і тим подібні речі дуже помагають принятись і скільчитись зернові священичого звання в серцю багатьох юнаків.

Одначе треба це знати, що й ворог Божого царства не спить, особливо в наших часах. Він знає дуже добре яке то є велике значіння священика й тому вже заздалегідь старається ріжними спокусами знищити зерно священичого покликання в багатьох здібних і многонадійних юнаків. Йому нажаль ще часто помагають в тому й лихі люди своїми кпинами, або й намовами. Цьому треба конечно протидіяти й дбати про розвій священичих покликань.

Це справа дуже важна для Церкви й народу. І тому то на неї звертають велику увагу Христові Намісники та заохочують до молитви й праці, щоб було багато добрих кандидатів до священичого стану.

Цю справу кожний з нас повинен узяти собі також до серця. В нашому народі є ще великий брак священиків і це відбивається дуже відємно на церковнім і народнім життю. Всюди відчувається брак священиків, а знова ті священики, що є, часто переладовані працею й перемучені не годні всього зробити, що треба. Багато релігійної праці жде на ревних робітників. Це використовують ріжні сектантські агенти і зводять нарід на релігійні манівці. І коли б так було подостатком добрих священиків, то не одне лихо можна б усунути й релігійну та народню роботу краще попровадити.

У виду того ми заінтересуймось живо справою священичих покликань. Просім часто в наших моливах Господа, щоб Він посилав багато своїх робітників на церковну ниву в нашому народі! Шануймо священичий стан, похвалюймо його і заохочуймо молодих і многонадійних юнаків, щоб вступали до семинарів. Коли завважимо в когось охоту вчитись на священика підтримаймо його в тім добрім стремлінню своєю заохотою, а навіть як це можливо, то й матеріяльною підпомогою.

Памятаймо, що тим способом ми зробимо дуже похвальне діло, миле Богові й корисне собі, Церкві й свойому народові.

УКРАЇНЦІ НА ЄВХАРИСТІЙНОМУ КОНГРЕСІ В ПОСАДОС

(Допис з Аргентини)

День 10-го жовтня, 1942 р. так довго ожиданий і заповіджений прийшов навіть понад сповідання дуже гарний... такий пишний і погідний як той юнак повний життя й молодечого запалу, що йде серед цвітистих лугів, а над ним стелиться голубий небозвід. Такою гарною й черствою погодою обдарував нас добрий Господь на день Євхаристійного Конгресу в Посадос.

Довго приготовлявся наш нарід до тої торжественної хвилі й настроював почування свого серця.. та вкінці таки виявив на зверх, що крилося в його нутрі. Наш нарід **дав доказ своєї духової зрілости та заявив свою національну й релігійну приналежність.**

1) Що я бачив? Бачив величезну скількість українського народу, що у взірцевому порядку ступав маніфестаційно в процесійнім поході через головні вулиці Посади, зближаючися до аргентинської церкви при плясі С. Мартін. Похід української процесії украшували гаптовані та вишивані прапори, що виринали понад головами поодиноких гуртків релігійних організацій. Пишний і приманчивий вид стягав на себе увагу й зацікавлення всієї публики ріжних рас. На переді йшли маленькі діти в одностроях з інтернату Сестер Василіянок з Апостолес та їхні виховниці Сестри. Зараз по них Марійська Дружина Дівчат і Пані й жіноцтво з Апостольства Молитви. За ними ступало Брацтво св. Володимира чоловіків, а вкінці юнаки Марійських Дружин і прочі з ріжних осель наших парохій. Лунала з повної груди рідна пісня: "Люд вкраїнський ввіки Твій, в Серцю люд сей заховай!..." Ішли повагом зо своїми духовними провідниками до центра на врочисту Службу Божу.

Бачив, що в часі походу з авта висідав епископ з діяконами й став у процесійний похід та провадив наш нарід до наміченої святині, звідкіля широкою филею розливався звук церковних дзвонів на привіт.

Які ж почування будилися в нашого народу, бачучи такий момент? Владика, що має старання над цілою діецезією без ріжниці на націю й расу, ішов з українцями, бо вони [redacted]!

Бачив далі, що простора церква заповнилась по береги. Четири епископи засіли на своїх місцях перед престолом на естраді, а при них і священики, щоб приглянутися нашому обрядові. Учасниками нашої Служби Божої були отсі епископи: Монс. Вісентін, Тібілеті, Фасоліно й Архиепископ з Асунсіону, Буґарін.

Вийшли два діякони теж українських батьків сини, що приїхали на це свято з Буенос Айрес, а це: о. Володимир Яцюк і о. Дмитро Атаманюк. За ними ішов Впр. о. Евстахій Турковид ЧСВВ., як целебранс у новеньких ризах і приступили разом до жертвенного вівтаря.

2) Чув наш рідний спів: "Благослови Владико:" і "Благословенно царство"... а хор, що його приготовив п. С. Маркевич відспівував. От і тоді думав собі, серед чужого окруження, в мурах латинської церкви, не завмерла наша культурна традиція, не пропав наш обряд, не забили й не забють у нашому серцю живого духа, того духа, що через стільки століть і лихоліть боровся за своє право й самозбереження. Так, так — добре співав наш ґеній-поет: "Наша слава не поляже, не вмре, не загине..."

Так думаючи собі про ту силу рідних богослужень, що вони й на чужині такі самі які були в Старому Краю і тут не стратили своєї вартости й краси та й не змінилися ані на волос, ще більш я впевнився в своїх переконаннях, коли почув слова проповідника, що після св. Євангелії, поздоровивши всіх присутніх зачав говорити про красу й вартість нашого греко-католицького обряду. Говорив ту науку молодий священик Впр. о. Орест Дуб ЧСВВ., але так говорив, що я до смерти тих слів не забуду. Полякам не дуже це було до вподоби, бо деякі зачали крутити носами як почули, що наш обряд такий гарний і притягаючий та більше своїми практиками зближений до практик з часів св. Апостолів; чуючи ті думки з ріжних декретів поодиноких Папів Римських, що боронять нашого обряду, я так зрадів, що й не міг здержатися від сліз. Направду, не я один, але всі наші люди підросли в цей день на дусі, в свідомости й привязанні до того, що принесли в чужину з рідного краю — **велич своєрідних богослужень,** котрі відрізняють нас від латинників, якими ми не є й не вільно нам бути згідно з думкою Христових заступників. І це тримає наш нарід на чужині серед ріжних рас і латинських національностей, ми остаємо в своїй культурі не затрачуючи її кольориту.

Бачив я, як наш нарід чисельно приступав до св. Причастя, як у 6-ій рано так і в год. 11-ій в полудне, приймаючи до свого серця живого Бога — Євхаристійного Ісуса. Це великий доказ духової зрілости нашого народу як серед старших так і серед молоді, яка так часто приступає по всіх наших церквах до св. Тайн. Духову зрілість зазначив наш нарід ще й тою солідарністю, яку показав у заповідженім порядку й готовістю та послухом, щоб перед чужинцями й високими достойниками заманіфестувати, що в нас одна ідея, одне серце, один дух, а всі ми разом творимо одну націю — українці, а не поляки, або рускі — як то нераз чується серед несвідомого загалу. Національна приналежність наша ясна й виразна, бо ніхто інший не буде співати тої мельодійної пісні ані говорити тою гнучкою мовою, що ми її плекаємо ще від колиски, а яку ми виссали з грудей наших матерей. В наших релігійних богослуженнях мова вправді старославянська, але вона в деяких закрасках дуже зближується до нашої української й через це вона нам так дуже зрозуміла. Латинники того щастя не мають, бо хто ж з польського, чи чеського, чи німецького простолюддя знає латинську мову, щоб міг розуміти Службу Божу, яку відправляє священик а він її слухає? **Релігійна** приналежність: ми маємо свій первісний обряд від котрого походить і пізніший латинський, а однак ми належимо до одної Матери-Церкви католицької, що обнимає народи цілого світа без ріжниці якої хто національности. Ми хоч іншого обряду — маємо ті самі права й привілеї, що й латинники — нічим ми не менші від інших, а навпаки — ми стоїмо вище від латинників якраз своїм обрядом, який має за собою більше практики й величности.

Приналежністю до католицької Церкви ми зносимося понад тих, що до неї не належать. Ми не суха вітка як православні, ми не відкинені як наші братя, що опинилися в сектах баптистів, евангеликів чи інших облудників; ми не понижені як протестанти й масони, що ними гидиться всяка розумна людина.

Ми нація самостійна, зріла й ні від кого не залежна зо своїм рідним обрядом і мовою, втілені в одно стадо, що його нутро оживляє сам Христос як Основник, а назовні керує тим стадом Христовий Заступник Папа римський.

3). Вкінці чув я як промовляв до глибини зворушений нашим обрядом і церемоніями та співом епископ Вісентін, дякуючи людям за прибуття на конгрес і хористам за пісні. Кажуть, що епископ прослезився промовляючи до нашого побожного, а так уважно слухаючого народу. Цього я не бачив, лиш бачив як уділяв усім Апостольське благословення й випровадив ще процесію з церкви. Тоді на входових сходах на працання коротенькими але гарячими словами промовила пані Анна Крушельницька та вручила від усіх українців католиків дарунок.

Нехай за це все буде слава Євхаристійному Ісусові, а пожиток і радість для нашого терплячого на чужині народу, який всуперіч усім труднощам хоче бути добрим і в Бозі надія, що він остане добрим та своїм поколінням передасть свою дорогу та культурну спадщину — греко-католицький обряд!

Обсерватор.

Проф. Микола Чубатий.

РЕЛІГІЙНЕ ТА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

г) Православна церква на Буковині.

В останніх роках австрійського володіння добилися буковинські православні українці вже власного епископа, підручного черновецькому православному митрополитови румунови. По приході румунів на Буковину стратили українці всі права. Церкву православну на Буковині зрумунщено, а навіть скасовано саму черновецьку митрополію, бо Буковину піддано румунському православному патріярхови в Букарешті.

г) Українська греко-католицька церква в Галичині.

Не зважаючи на національну катастрофу переживала українсько-католицька церква в Галичині ще найменші стрясення., Звязана з народом перетривала польське володіння, як тепер недавно, большевицьке; в останніх 25 літах скріпила навіть свій моральний кредит серед вірних.

В перших роках по війні під впливом українізаційних течій на всіх ділянках громадського життя появилися українізаційні течії також серед українсько-католицького духовенства Зукраїнізовано зовсім урядовання парохій до метрик включно. Висувалося жадання українізації церковно-словянського богослуження; рух цей одначе з браку реальних потреб на тім терені, де церковно-словянська вимова має український характер, не приняв ширших розмірів та завмер. Внутрішне життя греко-католицької церкви в Галичині роздирало дві ідеольогії, що нуртували все в давній уніятській церкві тай віджили тепер знов, а саме так звана східницька та западницька течія. Перша течія задивлена у велику уніонну ідею митрополита Андрея Шептицького вважала, що цього діла може довершити українська католицька церква, але тільки тоді, коли обрядово та цілою церковною культурою навяже до староукраїнських традицій та стисло триматися буде традицій і прав східної цер[redacted]

Западницька течія вважала, що немає потреби очищувати східний обряд греко-католицької церкви та вертати до старих форм думаючи, що багато спільного з католиками латинського обряду, що витворилося впродовж триста літ від берестейської унії це вимоги модерного релігійного життя. Тими спільними формами чи звичаями українці католики стисліше звязані з католицькою церквою. Річ природна закидати тій течії брак українського патріотизму було б несправедливим.

В однім та другім таборі були скрайні одиниці; перші тягли протизаконним позасинодальним шляхом до повороту до чисто східного обряду, що в практиці з браку розвинених студій над історією обряду на Україні вело нерідко до принимання неукраїнських, пізних обрядових новостей російської православної церкви, другі теж протизаконним шляхом живцем перещіплювали на український ґрунт чисто латинські інновації, чужі східній церкві, що в практиці нерідко були наслідуванням практик сусідів поляків.

Перші були немов винавцями великої церковно-офензивної політики українського католицтва та його месіянізму на сході Европи та через те жадали належного йому місця у Східній Католицькій церкві, другі вдоволялися оборонною політикою будучи переконаними, що український нарід в Галичині ще сам не є сильно католицьким. Перед другою світовою війною обі ті течії стали вирівнуватися; стало приходити немов до якогось компромісового погляду.

Східно - католицька церква українців в Галичині була вже ясним виразником свідомого та динамічного українства, не диво проте, що ця церква була в практиці поборювана польським урядом та стрічалася з величезними перешкодами. Вона не йшла на компроміси з польською владою та уступала хіба перед силою. Вона на приклад зберегла внутрішне українське урядування, мимо ріжних натисків аж до упадку Польщі. Ще до р. 1932 зносилася греко-католицька церква навіть з польським урядом тільки в українській мові, аж доки репресії не стали такі дошкульні, що уряд польський грозив навіть не стосувати до тої церкви постанов конкордату, що значило видати її на самоволю адміністрації подібно як православну церкву.

В останніх пяти літах показалися нечувані так звані метрикальні репресії українсько-католицького духовенства в Галичині. Польський уряд став вишукувати українців ніби то бувших поляків латинського обряду "украдених" греко-католицьким духовенством. Правда не є то функція державного чинника дбати, якого хто хоче бути обряду, одначе до обсягу державної влади належало наглядати над метриками як державними документами. Використовуючи це почалися масові репресійні процеси ніби то за 'фальшування' метрик як публичних документів звичайно проти найбільше активних священиків українців.

Справа переходу з східного обряду на латинський і навідворот це справа суто церковна, одначе на Західній Україні вона набирала суто політичного характеру — боротьби двох культур та двох народів українського та польського за душі, а тим чином за національний характер того краю.

З приходом польської влади до Галичини зачався нечуваний натиск на всіх українців матеріяльно залежних від державного чи самоврядного апарату чи навіть від приватних працедавців, щоб переходили на латинський обряд, бо це вважалося головним доказом декларації своєї польської національности. І дійсно по містах тисячі слабодухів покидали свій обряд і народність. Річний убуток українського стану посідання в самім Львові виносив нормально біля 3,000 річно; убуток був теж по других містах Західної України. Натомісць відворотне явище можна було запримітити по селах, де латинники стали переходити на східний обряд і тим чином звязувалися тісніше з українством. Це може не цілком, але до деякої міри вирівнувало українські страти і їх треба було полякам загамувати репресіями та тероризуванням українського католицького духовенства при помочи метрикальних процесів.

Інший рід походу проти українсько-католицької церкви, доси не знаний, було штучне створення проблем "поляків греко- католиків", мовляв такі є і їм треба відступити кілька церков у Львові та по других містах на богослуження з польською проповіддю, треба навіть поляка епископа для тих видуманих греко-католиків поляків. В кількох селах гуртки національно відсталої дрібної шляхти, зорганізованої польським урядом у "звйонзек шляхти загродовей", звичайно підмовлені, а частіше підкуплені, підносили жадання польської проповіди, а в кількох випадках спричинили навіть галабурди в церкві, одначе звичайно їх жадання ліквідували самі їх односельчани, а духовна влада такі домагання попирані навіть адміністрацією вповні іґнорувала. Справа та виглядала така нахабна і так важко було полякам її зактуалізувати хочби з позором серіозности, що до упадку Польщі вона не потягнула за собою якихь більш реальних потягнень з боку уряду, хоч все стояла загрозою як меч Дамокля.

Ще інший спосіб ослаблювання українсько-католицької церкви в Галичині було підпирання православія на Лемківщині. Це був один із плянів уроженця Лемківщини, вбитого міністра внутрішніх справ Перацького. Формально ту працю вели москвофіли, одначе як за австрійських часів, так і за польських, той рух був би не набрав більших розмірів, якщо б не поміч польського уряду, що в той спосіб хотів розсаджувати український моноліт. Огорнув він частинно або в цілости понад 20 громад.

Протестантизм ширили українські поворотці з Америки, так звані "американці", при прихильнім наставленні до тої справи польських урядових чинників, що вважали це як один із засобів розбивати нестерпну для польського уряду українську солідарність українського католицтва з українським визвольницьким рухом. Протестантизм не охопив одначе цілих громад на Західній Україні, тільки збирав малі гуртки по ріжних селах Галичини.

(Дальше буде)

УПОКОЇВСЯ

У Бучачі, Зах. Україна, в монастирі ОО. Василіян, провінції св. Спаса упокоївся в Бозі Бр. Тадей Михайло Іванців, ЧСВВ., дня 19-го січня, 1943 р.

Прожив 61 рік, з того у Чині 42 роки. ВІЧ.П.

ЗАПИТ: Як мають бути розвішені в церкві образи Хресної Дороги? По котрій стороні людей як сидять чи стоять у церкві, мають зачинатись стації? По правій чи по лівій? Питаю про це тому, бо у всіх латинських церквах у котрих я був образи розвішені почавши від лівої руки. Недавно довелось мені бути в одній нашій громаді, де люди справили до церкви Хресну Дорогу й там побачив я, що образи розвішені противно. Ото ж, як властиво повинно бути?

Н. Ю. Торонто.

ВІДПОВІДЬ: Образи Хресної Дороги **можуть бути розвішені в церкві зачинаючи від правої або від лівої руки,** беручи під увагу, що ми звернені лицем до престола. Щодо цього нема припису, що вирішував би, що має бути конечно сяк або так. З огляду на важність осунування Хресної Дороги або зискування відпустів не образи і їхнє розміщення мають вплив, а 14 деревляних хрестиків, що мусять бути посвячені приписаним способом та уповажненим священиком. Звичайно однак, особливо в латинських церквах так буває, що образи Хресної Дороги є розміщені на стінах кругом церкви від лівої до правої сторони.

ЗАПИТ: "Киріє елейсон", що його співається у нас на всенічнім це слова латинські, чи грецькі?

ВІДПОВІДЬ: 'Киріє елейсон' є це два грецькі слова й значать точно те саме, що наше: Господи помилуй! Ця коротенька молитовка залишилась у нас, а також і в латинників у відправі як давня памятка з перших часів християнства, коли то в цілій Церкві, на сході й заході богослуження відправлялись грецькою мовою. Дехто, що не знає грецької мови, а поднбує ці слова в латинській відправі думає, що це слова латинські й що ми їх від латинників перейняли до своєї відправи.

— Населення Канади разом з вояками за морем виносить 11,505,898.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ЮРІЙ ХОЗЕВИТ

Коло 730 року прийшов на острові Кипрі, на Середземнім морі, на світ юнак, що при св. хрищенні одежав імя — Юрій. Під час того, коли його старший брат Іраклид покинув замолоду світ і пішов у глибоку йорданську пустиню, де замешкав у коломанськім монастирі над Мертвим морем, наш малий Юрій остався дома при своїх батьках, де за їхнім дбайливим доглядом зростав у Божій боязні й чеснотах. Та незабаром умерли йому батьки й він остався круглим сиротою. Один добрий сусід узяв малого Юрія до себе. Новий опікун сироти так полюбив доброго юнака, що навіть бажав віддати за нього заміж свою одиноку доньку. Та Юрій, що бажав досконалішого життя, навіть і чути не хотів про те, тому потай свого опікуна покинув його дім і сховавсь в одному монастирі. Коли опікун довідавсь про місце побуту Юрія, прийшов туди й просив наставника, щоб дозволив йому прибрати Юрія за свого сина. Щоб раз на завсіди забезпечитись перед такими заходами, Юрій опустив потай чернечу келію, сів на корабель і відплив до св. Землі. Тут із великою набожністю відвідав св. місця, де жив, навчав і терпів наш божественний Спаситель, Ісус Христос, а потім вибравсь до коломанського монастиря в йорданській пустині, до свого брата Іраклида.

Іраклид був уже тоді ігуменом, це є наставником монастиря. Тому, що їхній законний устав не дозволяв приймати між чернечу братію малолітніх юнаків, то Іраклид примістив Юрія в монастирі Пречистої Діви Марії, званім хозевитськім, недалеко Єрусалиму, над Йорданом Там почались перші монаші подвиги невинного Юрія. З великою радістю одягнувсь він у грубу чернечу одежу, а з більшою ще охотою та ревністю забравсь до прикрашування своєї душі всякими чеснотами. Довго перебував він у тім спокійнім, затишнім монастирі, де визначався покорою й послухом. Коли ж спостеріг, що про його святість стали забагато говорити, покинув хозевитський монастир і вернувсь до свого брата Іраклида.

На новому місці, в коломанськім монастирі, почав Юрій іще з більшою ревністю молитись і постити, а свого брата поважав і слухав, наче свого духовного батька. Довго ще обидва проживали разом у монастирі, поки небесний Отець не покликав Іраклида у кращий світ по вічну заплату. З болем серця, та покірно згідний із Божою волею, поховав Юрій свого брата, заховавши в своїй памяті цінний спомин про його великі монаші чесноти.

По смерти Іраклида, що був ігуменом монастиря, настав у тім монастирі великий заколот через те, що монахи не могли погодитись щодо вибору нового ігумена. Св. Юрій, що все життя провів у спокою й тиші, покинув тоді незгідливих братів і повернувсь знову до свого давнього хозевитського монастиря, де вів дальше дуже вмертвлене життя. Так із дня-на-день зростав св. Юрій у святості а своїм прикладом потягав і інших монахів до більшого самозречення.

Коли почув, що надходить для нього хвиля розстання з цим скороминущим світом, прикликав до себе всіх своїх братів-монахів, попрощавсь із ними сердечно, а вкінці звернув свої очі до сходу сонця й промовив: "Не бійсь душе, виходь із радістю зо свого тіла, йди вітати й оглядати Боже лице, красу неба й славу всіх святих." Повторивши тричі ці слова передав преподобний Юрій свою святу й повну заслуг душу в руки свого небесного Отця, що Йому служив так вірно й ревно від самої молодости.

Закінчив преподобний наш о. Юрій Хозевит своє праведне життя коло 812 року.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

I. Устрій Церкви

Православне навчання про церковне правління.

У кожній справжній організації є основний закон, що визначує її устрій (конституція). У державній організації конституція каже чи вся верховна влада в державі має належати до монарха самодержця (абсолютна монархія), чи до монарха й парляменту (конституційна монархія), чи спочиває вона в руках народу, що через своїх послів вибирає державну зверхність, яка керує життям держави (демократичний устрій).

Церква є також видима організація, яка має свою видиму зверхність, що керує її життям. Питання тепер, яку конституцію (устрій) надав її Основник Ісус Христос, це значить, яку форму церковного правління визначив Христос для своєї Церкви? Зазначуємо це виразно, що розходиться тут лиш про **видиме** управління Церкви.

Як це преважне питання вирішують православні? Православні катехизми, у яких є урядово виложене навчання православної Церкви, кажуть нам таке: Кожний епископ у своїй частній церкві є намісником Христа й, послідовно, **головним** зверхником свого стада, вірних і низшого духовенства. Він — головний **учитель** у своїй церкві, він — перший **священослужитель** і справник св. тайн, він, вкінці, головний **управитель** у своїй частній церкві. "Изложеніе православной вѣры," підписане східніми патріярхами 1643 р. називає епископів **правителями, пастирями, начальниками й головами** своїх церков.

А "Православное исповѣданіе вѣры" митрополита Петра Могили пояснює, що як епископи іменуються **Головами Церкви**, в якій вони є предсідниками, то це треба брати в тому розумінню, що вони є **намісники** Христа, частні **Голови**, кожний у своїй епархії." (ч. 1. пит. 85). У світлі цих висказів дійсно дуже дивним й незрозумілим являється те, чому то декотрі православні полемісти так напрасно виступають проти називання папи 'Намісником Христа й Головою Церкви,' вважаючи таке називання мало що не богохульством й посяганням на Христові права, коли ті самі титули одночасно дають поодиноким православним епископам. Кажуть, що признання папи Головою Церкви нарівні з Христом робить із Церкви двоголову дивовижу. Но, то в такому випадку чи не вийде ще більшою дивовижною та церква, що крім Христа признає ще тисячі других Голов, цебто всіх епископів? У відповідь на цей закид скажуть православні, що головство епископів є зовсім відмінного роду від головства Христа, бо головство епископів відноситься тільки до **зовнішньої** управи Церкви й тому не противиться головству Христовому. Гаразд! Та хай це добре затямлять собі православні, що й католики признають головство папи тільки в **зовнішнім правлінню Церкви** й глядять на нього зовсім інакше, як на головство Христа. Так отже спір між католиками й православними зводиться не до того, чи в Церкві крім невидимого Голови-Христа є ще видимі голови, як Його намісники; — щодо цього обі Церкви погоджуються; — спір є в тому: скільки має бути в церкві таких **видимих, независимих голов,** одна чи більше?

З науки православних таке виходить, що вся Христова Церква щодо зовнішнього, **видимого** управління складається зо самостійних, нікому на землі не підчинених епархій, на чолі котрих стоять епископи, як независимі їхні зверхники.

Надто православні катехизми й визнання віри голосять, що в справах важніших, що відносяться пр. до цілої Церкви даного народу, епископи проявляють свою власть на обласних соборах, а знову справи, що відносяться до всієї Вселенської Церкви повинні вирішуватись тільки на вселенськім соборі.

Такий виклад про устрій зовнішнього управління Церкви стрічаємо в православних книжках і катехизмах; та на ділі правління у східніх церквах є зовсім інакше.

Першусього, від часів розділу Церкви на східню й західню, в східній православній церкві ніяких вселенських соборів не було й бути не може. Чому воно так, побачимо пізніше. Звідси то й всецерковні питання та ріжні сумніви лишаються й мусять лишитися невирішені, бо ж ясно, що ніяка частна церква не має права вирішувати справи загального значіння. Якщо б й вирішила їх, то її рішення не може бути обовязуюче для іншої частини церкви, а часом таке рішення могло б навіть викликати новий роздор між поодинокими церквами. **Словом,** східня Церква фактично вже тисячу літ позбавлена тої установи, що навіть згідно з її навчанням є необхідно конечна для церковних справ загального значіння, цебто вона позбавлена вселенського собору.

По-друге, практика східної церкви йде в розріз з тим навчанням православних катехизмів будьтоби епископи були головними церковними управителями у своїх епархіях. Православні епископи вже давно втратили свою независимість в управі Церквою.

В наших часах уся східня церква розпадається на багато частин, між **якими замітніші** є церкви: російська, грецька, румунська, сербська й болгарська.

Ті церкви хоч і є незалежні одна від другої, то однак у кожній з них епархіяльні епископи щодо правління церквою є підчинені вжето патріярхам чи митрополитам, вжето державній владі.

В виду того кому з православних не до вподоби те, що в католиків папа римський має владу над прочими епископами, той не сміє забувати на те, що й східня церква має, так сказати б своїх "папів," бодай одного в кожній державі, якому є підчинені прочі епископи. Значиться, говорити про повну рівність епископів у православній церкві відмінно від католицької — нема ніякої основи.

Якщо б нам католикам хотів хто з православних зробити такий закид, що в православній церкві всі епископи є рівні між собою бодай щодо **священнодійств,** тобто в звершуванню св. тайн, то ми йому скажемо, що в тій річи й в католиків всі епископи є собі рівні не виймаючи навіть самого папи, який може звершувати стільки св. тайн, що й кожний йому підчинений епископ. Отже щодо тієї справи панує повна згода між обома [illegible]

Бачимо отже, що й в православній церкві є свої церковні голови не тільки в значінню керівної епископської влади, але ще й значінню церковної верховної влади, що стоїть понад епископами й керує всіми церковними справами по крайній мірі в межах поодиноких країв і держав.

Такою верховною краєвою церковною владою в православній Церкві часто була, а подекуди ще й тепер є світська державна влада. Що воно це правда побачимо наглядно, коли приглянемось питанню: хто саме до большевицької революції в Росії 1917 р. був видимим головою Російської Православної Церкви, що займала провідне становище між усіми православними церквами Сходу й мала на них могутній вплив.

— **У Великій** Британії, дня 17 березня, в 77 році помер на серцеву недугу одинокий англійський кардинал, вестмінстерський архіепископ і примас Англії Артур Гинслі. Похоронну Службу Божу відправив Апост. Делегат архіеп. Ґадфрей у катедрі в Вестминстер, а архіеп. з Ліверпулю ВПреосв. Давні прочитав слова співчуття від Папи Пія XII і сказав пращальну проповідь. У похороннім богослуженню узяли участь 5 архіепископів і епископів, численне духовенство й біля 12,000 народа. Між учасниками похорону був також і високий американський церковний достойник, архіепископ Ф. Дж. Спельман, що приїхав на похорон літаком аж з Північної Африки, де як військовий епископ відвідував американське військо.

Покійний кардинал походив з убогої робітничої родини і уродився 25. VIII. 1865 в Карлтон. Його батько був столярем. При матеріяльній допомозі одного сусіди фармера скінчив науку і став священиком у Римі 23. XII. 1893, Апост. Візитатором у Африці 19. XII. 1927., Апост. Делегатом у Африці й титулярним архіепископом Сарди в травні, 1930 р. По смерти кард. Бурне зайняв його становище як архіепископ Вестминстеру 25. III. 1935, а достоїнство кардинала дістав 13. XII. 1937 р. На своїм високім становищі Кард. Гинслі був вельми поважаним і впливовим провідником католиків у Англії та визначним патріотом. Він був також великим приятелем робітників, а одночасно й рішучим ворогом нацизму та комунізму.

Слід тут ще згадати, що кардинал, хоч уже поважно хорий, дня 7. III. видав великопосний пастирський лист і в ньому похвалив дуже російський нарід "за його геройську оборону своїх сердець і домів."

"За Росію ми молимось — казав кардинал — у наших молитвах кожного дня по Службі Божій. Подвіймо тепер наші молитви, щоб давна набожність російського народу до Божої Матери, ще жива, хоч і приспана в многих серцях виеднала їм особливу опіку в ці дні й помогла привернути їх скоро до єдности з Її Божим Сином".

Ці висказн покійного кардинала, що відносяться тільки до Росії й російського народу, а не до теперішнього комуністичного режіму, комуністична пропаганда негідно надужила й перекрутила так наче б то кардинал високо підносив Радянський Союз, за нього молився кожного дня сам та й ще других накликав робити те саме. Очевидно, що про набожність до Божої Матери й поворот до єдности з Її Сином нема в них ні словечком згадки. Так то покійного кардинала, що ненавидів комунізм представили вони як прихильника комунізму й Советів. От вам ще один приклад підлих метод, що ними послугуються комуністи в своїй шкідливій пропаганді туманення людей! Не вірмо отже комуністам, що всякі новини несовісно перекручують і викривлюють, щоб тільки стосувалися до їхніх лихих цілей.

— **В четвер,** 11-го березня, в Майнерсвил, Па., ЗДПА. помер о. Микола Струтинський. Покійний родився в Західній Україні, в місті Калуші, 24. листопада, 1870 р. Прожив 73 роки. До Америки приїхав 1902 р. Покійний був останніми роками знеможений і не проявляв ширшої діяльности. Та давніше був відомий з громадської і письменницької та журналістичної праці. Написав драму п. н. "Страйк", якої тема взята зо життя українського народу в Галичині, книжку "Зоря нового життя" і повість "При битій дорозі". Бл. п. о. Струтинський був відомий як знаменитий бесідник і проповідник. В 1925 р. брав участь у формованню "Шкільної Комісії", що займалась поправою Рідної Школи в Америці. Працював теж у інших організаціях і дописував до ріжних газет у Америці й в Старім Краю. Як гарну памятку своєї праці полишив чудову укр. греко-католицьку церкву св. о. Николая в Шикаго.

Дня 15. березня поховано його на укр. католицькім цвинтарі в Майнерсвил. На похороні було 30 священиків і повно народу. Соборну Службу Божу відправив о. М. Олексів з Нантикок, Па., в сослуженню о. сов Володимира Лотовича і о. Василя Осташа. Співав місцевий хор, скріплений дякоучителями зо сусідних парохій. Панахиду відправив о. канцлер Ф. Тарнавський. Проповідь по українськи виголосив о. Лаврентій Закревський з Мавнт Кармел, Па., а надгробне слово о. Капішинський парох закарпатських українців в Майнерсвил. В. Й. П.

— **Св. Отець** приймаючи на авдієнції парохів і великопосних проповідників по церквах Риму звернув їм увагу на деякі важні речі, на які повинні зробити натиск у своїх проповідях до народу. Отже Папа підчеркнув, що треба, щоб народ вернув до пошанівку неділі як дня Господнього через молитву, побожне слухання Служби Божої і часте приймання св. Тайн. Папа заохочував до відnови між вірними побожної практики спільної молитви в родині, вказуючи на особливу її потребу тепер, коли подружжа вірність і чесність, віра і невинність дітей є сильно загрожені. Св. Отець свою батьківську промову закінчив зазивом до священиків, щоб дали добрий примір молитви перед кивотом і сказав; що самовиречення, дух покути й любов ближнього є найкращі розположення до доброї молитви.

Папа Пій XII просив, для добра церкви й людства, щоб вірні лучили свої молитви й жертви зо всіми тими терпіннями, що докучають світові в цей гіркий час і щоб це все жертвували в дусі віри, щоб всемогучий Христос успокоїв цю страшну хуртовину війни.

Папа жалувався також на те, що в теперішних модерних часах молитву усувається з прилюдного життя й що введено розлуку релігійних практик з горожанським, професійним і суспільним життям.

Христос і Церква, вимагають, щоб християнин був релігійний не лиш у неділі, але й в будні, не тільки в церкві але й поза нею в приватнім і публичнім життю.

— **ВПреосв.** Ф. Спельман, архієпископ Ню-Йорку перебув 12 днів у Ватикані на відвідинах у Св. Отця. Відїхав з Риму літаком до Севілі в Еспанії, а звідтам поїхав до Альжиру відвідати американське військо та роздати латинським полевим духовникам антимінси для відправи Служби Божої. Св. Конґреґація для Східньої Церкви дала окреме позволення американським католицьким полевим духовникам, що можуть поза Америкою, уживати замісць приписаного каміня антимінс, так як це є в уживанню в східній Церкві.

Папа пращаючись з архіеп. Спельманом передав своє окреме благословення для духовенства й вірних у Злучених Державах, дякуючи одночасно за щедру допомогу від американців, що уможливляє Апостольській Столиці вести добродійну акцію в користь воєнних бранців і скитальців.

— **Католицькі** епископи у Голяндії в своїм великопоснім посланню до вірних напятнували нацистівське нелюдяне поведення з вязнями в концентраційних таборах, висилання молоді на примусові роботи до Німеччини й розстрілювання невинних заложників та поручили вірним відмовлятись від кооперації з нацистівськими воєнним розпорядками, що є проти совісти католиків.

— **Бідна Україна!** Большевицька армія відступаючи нищила все, полишивши ворогові тільки "осмалену землю". Тепер те саме роблять німці в випадку відступу. Що можуть забирають, а решта палять і рівнають зо землею. А бідний український нарід невимовно страдає то від одних то від других наїзників. "Ой біда, біда чайці небозі, що вивела діток при битій дорозі!"

— **Українці** в Америці по своїх місцевостях організують збіркову акцію на фонд допомоги Україні знищеній війною. Як війна скінчиться зібрані гроші будуть переслані до Старого Краю, щоб злекшити терпіння нашим братям і сестрам за океаном. Гарно! Покищо ця акція започаткувалась і ведеться самочинно без головної централі.

СВІТЛО БОГОСЛОВІЯ

БОГ Є

Доцільний лад у видимому світі доказує нам існування Бога.

У природі в великих і малих речах існує дивний лад і доцільність. Звідки це взялось? Яка є причина доцільности в світі? На це преважне питання не будемо давати згори від себе відповіди, а пошукаємо її в таких великих авторитетів як досвід і здоровий розум людини.

Що каже досвід про доцільність у природі?

1. Відколи світ світом, ще ні разу не повстав діланням сліпих фізично-хемічних сил не то живий орел, людина і т. інше, але навіть вірніший образ тих органічних істот.

Досвід знає лише про одну причину, яка може витворювати довільні доцільні будови. Цею причиною є людський **розум.**

Твори людського розуму такі характеристичні, що їх уже на перший погляд відріжнюємо від усього іншого. Так пр. коли при розкопах знайдемо якусь вазу з рисунками, то з цілою певністю й без надумування твердимо, що це діло людського розуму.

Досвід повчає нас також про те, що між розумом, як первісною причиною, а доцільними конструкціями (будовою), як наслідками, можуть знаходитись **несвідомі середники,** котрі, в наслідок детермінації зі сторони розуму, також можуть ділати доцільно. Так пр. рука не має розуму й не є свідома, але під проводом розуму може доцільно ділати (пр. коли пише, малює, грає).

Це посередне доцільне ділання може бути й більш **автономне** — так, що не потребує безнастанного проводу зі сторони розуму. Досить, щоби розум тільки раз доцільно здетермінував річ, а вона вже й **сама** ділатиме доцільно. Таким є ділання всіх людських **машин.** Однак те махинальне ділання (саме тому, що воно не є в безнастанній звязи з розумом) є доцільне тільки в **одному й тому самому напрямі,** а відносно всіх інших на-

прямів заховується недоцільно. Машина до шиття шие, але не може молотити; машина до молочення молотить, але не може пр. шити; і т. д.

2. Коли тепер порівняємо твори людського розуму й їхні ділання з творами природи й їх діланням, то матимемо провідну дорогу до відловіди на поставлене питання.

1) Згідно зо свідоцтвом досвіду живі, доцільно збудовані природні творива (тобто: організми) повстають лише **так, що одна така істота родиться від другої**. "Кожна клітина повстає з клітини" — каже наука.

2) Притім **нема довільности**, тільки повторюються одні й ті самі форми доцільних природних будов. Не повстають у природі сокири, вози, ні якісь образи оленя, льва, чоловіка і т. д., тільки **живі** олені, льви, люди і т. д.

Отже досвід суперечить тій атеїстичній думці, наче б природні доцільні творива повставали щасливим збігом умовин у відвічній метушні природних елементів.

3) Живі, доцільно збудовані істоти в природі повстають так, що одна форма може витворювати тільки **таку саму форму:** лев родить льва (а не орла, оленя...) олень, оленя і т. д. Значить, що природа — щоби так сказати — "не грається в льотерію", коли витворює доцільні творива, але в ній панують точно опреділені закони, чито згори накинені детермінації, (так має бути, а не інакше) й саме ті **закони є безпосередними причинами доцільности в природі.**

4) Природа витворює свої доцільні будови **несвідомо**. Так пр. куряче яйце не є свідоме своєї роботи, коли витворюються в ньому очі, крила, ноги молодого курятки.

Це природне, вповні несвідоме доцільне ділання переходить через ріжні посередні ступні; і наконець у людині перекидається в свідоме ділання. Ці посередні ступні представляють нам звірячі **інстинктові** ділання. При такому діланню звіря не є свідоме цілого процесу, тільки оконечної своєї цілі. А таке ділання також доцільне тільки в одному напрямі. Так пр. пчола премудро будує свої слоїки для складання меду, але не вміє пр. зліпити такого гніада як ластівка. Ізагалом вона неіпорадна, поскільки треба би їй доцільно ділати поза напрямом свойого інстинкту. Ось пр. пасічник забирає мід від пчіл. Як що б пчола мала людську "свободу в думанню" чито рефлексію, то не складала би меду для пасічника. Отже слоїки, що їх пчола так мудро будує, не є її "видумкою". Пчола їх будує, бо вона до того згори здетермінована.

Інстиктовні ділання звірят "чудес" доказують, як про це можна вичитати в природничих дослідах. Так пр. слоїк пчоли замикається зі споду ромбоїдними стінами, де прилежні кути виносять один 109° 26', другий 70°32'. Показалося на підставі математичних обчислень, що це саме той припадок, де **ромбоїдні стіни замикають найменьшу** простору. Припадком пчоли ніколи не попали б на цю конструкцію, бо а) вони завсіди придержуються того способу будування і навіть не пробують іншого способу; б) якщоб вони припадком попали на цю конструкцію, а потому завсіди остались при ній, то мусіли би **зрозуміти**, що саме в того рода будові зміщається найбільше меду. Отже виходило би, що пчола математично обчислила будову своїх слоїків. Але щоби вона була спроможна цього доказати, то мусіла би знати цілу вищу математику... А цілу вищу математику може знати тільки той, хто обдарований свободою в думанню, рефлексією. Отже нема іншого виходу, як заключити, що за пчолу мусів **хтось інший обчисляти**, як вона має будувати свої слоїки, — її Творець, а вона є лише "живою" машиною." Подібно треба сказати й про всі інші інстинктові ділання звірят. Впрочім це дається незбито виказати, що також людина інстинктивно володіє всіми процесами думання (як осуд, заключення, абстракція, синтеза, аналіза і т. д.), отже той, хто сотворив людину й дав її розум, мусів знати цілу льогіку. А льогіку може знати лише той, хто свідомий.

Виходить з того, що доцільне ділання в природі має **всі познаки махинального ділання.** А махинальне ділання, як знаємо, це лише **посередно** доцільне ділання, що необхідно домагається **розуму**, як своєї властивої причини.

Що каже розум про доцільність у природі?

Розум каже, що всяка доцільна будова полягає на розумнім (передвидженім, добірнім) достроєнню одних частей до других так, щоби творили складну цілість, а такі доцільні конструкції може витворювати, як властивий будівничий, тільки розум.

Г) На підставі математичного обчислювання пермутації (передставки), комбінації (сполуки) й варіяції (переміни) елементів виходить, що природні доцільні конструкції, без розумної причини, отак "самі зі себе" чито "щасливим збігом умовин" ніколи не могли би повстати. Уже при 10 елементах число можливих пермутацій виносить 3,628,000. Це значить, що 10 букв — пр. а, е, і, м, п, р, т, ц, у, я — можна уложити на 3,628,000 ріжних способів. Коли отже "щасливим збігом" ці букви так уложаться, щоби утворити слово "пермутація"? А треба ще заввважати, що математична пермутація бере під увагу лише одну лінію тай одну сторону елементів, а в дійсному світі можливі є ріжні лінії, які кожний з елементів може займати (так пр. "е" може впасти над або під "а" а не рівноряджно з ним), тай кожний елемент, як тіло, має ріжні сторони й може впасти на котрунебудь з них (пр. черенка "р" може впасти так, що буква "р" знайдеться з боку). В той спосіб число елементів так побільшується, що його годі й означити. Але ще до того: коли сліпа, механічна сила переводитиме цю пермутацію, то вона може тисячі й тисячі разів повторити ті самі пермутаційні уклади, а всіх можливих укладів ніколи не вичерпати.

Коли отже "щасливим збігом" у сліпій метушні атомів повстало би хоч би тільки одно органічне око (а нема що й згадувати про цілий організм)? Ніколи! На цілість ока складаються мільйони клітин, біліони атомів, електрони. До того треба брати під увагу також усі **зовнішні обставини**, котрі в кожній хвилі легко можуть перешкодити саме такому укладові, який для ока потрібний. Отже число пермутаційних елементів тут майже безконечне, а число можливих пермутацій тим більше прямо безконечне. Значить, що правдоподібність такого припадку, щоби око повстало "щасливим збігом обставин" рівнається 0 (зеро).

2) Цей наш математичний висновок у цілости підтверджує теж **досвід.** Вже давно Цицерон писав: Якщо збіг атомів може утворити світ, то чому портика (критий хідник) чому храму, чому хати, чому міста не може" (витворити)? Це ж менше трудні річи, а саме багато лекші" (Де натура деорум, л. II. к. 37.).

3 другої сторони: історія розвою світа (маємо на думці нашу планетарну систему) зовсім не простягається аж до безконечности. На підставі приросту тепла в земній корі в міру того, як вглибляємося в землю, обчислено вік земної кори на яких 40 мільйонів літ. Dubois обчислив на підставі вапнянних осадів, витворених організмами на морському дні, що їх вік виносить около 36 мільйонів літ. Лорд Келвин знову обчислив, що життя на землі мусить виносити щонайменше 24 міл. літ. У найновіших часах американець Валькот обчислив вік землі на 27 мільйонів літ.

Де отже та "ціла вічність", через котру мали би вимішуватися матеріяльні елементи так довго, аж їм удалося щось путнього витворити?

3) Як ми вже сказали, природа не "грається в льотерію", але певно й просто стремить до витворювання доцільних конструкцій. В курячому яйці акція так розвивається, що природа не шукає, що їй витворити, але простолінійно стремить до витворення очей, крил, ніг, і т. д.

Щоби могти доцільно ділати (розуміється: оригінально, а не лише махинально), до цього необхідно потрібно: а) **перекинутися з теперішности в будучність, й пізнати те**, що щойно має бути і зроблене (ціль), а його ще нема в области дійсности; б) **"вийти" зі себе, й "увійти" в світ**, та пізнати всі відповідні середники для здійснення цілі; в) **мати змогу довільного вибору** як цілі, так і середників. Так пр. коли технік хоче збудувати дану машину, то він уперше мусить у своїй душі мати ідею (плян, образ) тої машини. Інакше він не знав би: що йому будувати. Саме тою своєю ідеєю технік випереджує будучність: машину, якої ще нема в области дійсного світу, він уже бачить у своїй свідомости. І коли він здійснює свою ідею, то він уже знає: які середники йому до того потрібні. Отже він їх розумом добирає з цілого того множества елементів, що є в світі. Без тієї свідомости технік мусів би лише **наосліп** добирати собі потрібних елементів, а це йому ніколи не вдалося б.

Значиться, що доцільне ділання може доконуватися лише під проводом ідеї. А з того слідує, що **доцільно ділати може тільки свідома й розумна причина**.

Несвідома істота не може перекинутися з теперішності в будучність. Для неї ж існує тільки один момент "тепер". Лише розум переступає це обмеження й переноситься то в минувшину, то в будуччину. Несвідома істота не переступає своїх фактичних границь: не пізнає річей, що зовні неї. Тому вона в своїм діланню не може добирати середників (атже не пізнає їх), тільки входить у взаємини з усіми тими річами, з котрими стрічається в буттю. Отже хід її ділань є вповні ирипадковий.

5) Ось так цей вислід нашого розумовання доводить нас до відповіди на питання про причину ладу й доцільности в світі: **Природні доцільні будови в світі могли тільки в той спосіб повстати, що їхня первісна причина є свідома й розумна. І тому лад та доцільність, що царять усюди в природі мають розумну причину, що вже перед сотворенням усе премудро обдумала й вирішила та всьому надала означені цілі, до яких кожне зміряє своїм діланням, а опісля своєю всемогучістю ввела в існування. Ту свідому й розумну причину, того найвищого Впорядчика світу, що уладив усе доцільно своїми відвічними законами природи називаємо Богом. Отже є Бог.**

Атеїсти чують дуже добре велику силу цього доказу на існування Бога та не хотять його прийняти, бо принявщи мусіли б у такому разі покинути свій атеїстичний світогляд. Щоб отже втекти перед доказовою силою, вони намагаються заперечувати доцільність і розумний плян у світі вишукуючи ріжні хиби й несовершенства в річах у природі на доказ браку ладу в світі, або силуються доказати, що доцільні будови деяких річей у світі, пр. ока, вуха, і т. д., що їх годі заперечити, повстали не в наслідок розумного ділання Творця, а щасливим укладом сліпих природних сил і умовин.

Та марні їхні викрути. Браки й хиби, що їх помічається в світі доказують тільки те, що світ є обмежений, недосконалий і міг би бути ще ліпший. Цего ніхто не перечить, але й про те тут не розходиться. Питання, яке тут розбираємо є таке: як пояснити ту доцільність, яка так очевидно існує в природі? Далі багато прикладів, що їх дають атеїсти нібито на доказ недоцільности в світі є не до річи, бо при уважнім їх розслідї показується, що вони не противляться доцільности, а ще її підтверджують. Пр. Багатство квіту з овочевих дерев, що гине без видання овочів не є недоцільне; воно показує нам всемогучість й доброту Божу, що не є скупа в своїх дарах, а також воно є запорукою, що помимо дощів, морозу та інших перешкод не забракне квіту для видання потрібної скількости овочів.

Вияснювання атеїстів доцільности в світі щасливим збігом обставин, сліпим припадком, як це бачимо з доказу своїть у ріжкій суперечності з досвідом і здоровим розумом. У світі нема нічого зовсім припадкового. Все, що в природі діється, має свої причини, а ті причини підлягають вічним і незмінним природним законам. А ті знова закони можуть мати тільки розумну причину. Тільки вічний розум, премудрий і всемогучий Законодавець міг обдумати ціль кожної річи й лад усього світу й визначити усьому певні шляхи до цілі через сталі закони. Так то з існування законів у природі повстає новий доказ на існування Бога як найвищого законодавця світу. (Номольогічний доказ від грецького слова "номос" — закон).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ҐРИМСБІ, ОНТ. Пущення. В суботу 6-го березня, члени нашої парохії в Ґримсбі справили **сирне пущення** в домі пана Василя Паламаря.

Цілий день падав сніг, а вечером дощ. Вітер крепко дув. Думаю собі, йти чя не йти. Певно буде на пущенню господар дому й його найближчий сусід, а як я прийду, то буде нас трох. Однак я дуже помилився, бо вже о 8 год. були майже всі парохіяне. О 9 год. господар дому Василь Паламар попросив гостей до стола. Впр. о. Й. Тимочко поблагословили страви й всі засіли до вечері. Жінки красно поставилися. Накрили два столи й наставили всього добра. По вечері наш о. Парох сказали кілька слів і заохотили нас до добровільної жертви на церкву. Всього приходу було $44.00. Це не дуже велика сума, але якщо ми візьмемо під розвагу те, що наша парохія має лише 19 членів, то кожний побачить, що $44.00 це поважна сума.

По збірці пан Павло Романів згадав, що булоб добре при цій нагоді зложити щось на часопис "Світло."
Всі радо згодилися. Зі збірки прийшло $3.25.

Наш отець Парох разом з комітетом стараються, щоб кожний парохіянин мав часописи Світло й Українські Вісти

Оскільки мені відомо парохіяне цю думку прийняли, бо з парохіян лише 5 іще не має "Світла," та за те 10 українців, котрі ще не є парохіянами мають цей часопис. Думаю, що вкоротці всі будуть мати і читати Світло й Українські Вісти.

Честь таким парохіянам і зарядові, що так добре розуміє важність католицької преси й так щиро відноситься до неї!

Кореспондент.

СТ. ПАВЛ, АЛТА. З діяльности української католицької громади. Українська католицька громада у Сейнт Павл бере свій початок від дня 7 січня 1942 р. Організатором її був і тепер є о. Ю. Жидан, ЧСВВ. Тяжкий це був початок, бо хоч вправді у нашім містечку й околиці проживає багато українців, то однак не всі заінтересувалися такою справою як наша церква й наше богослуження. Основниками цієї громади станули ось такі громадяни зі своїми родинами: Н. Ґриців, Максимюк, Шарун, Петро Гараба, Сенюк з Флет Лейк, Харук з Сейнт Едвард, Сацьків, Падлецькі, Олекса Ващак, Чешук, Ядлінські і деякі інші. За їх старанням праця у Сейнт Павл не скінчилася лиш тим, що вписалися в члени тай зробили збори. Там відбуваються стало наші богослуження приблизно що два місяці, а організаційна і просвітна праця поступає вперед краще і успішніше.

На особливішу увагу заслугує праця цеї громади у 1943 році. І так 10 січня устроїли вони у церковній салі так званий "Крісмес динер", на який запросили не лиш українців але і французів, англійців та другі національности.

Бенкет випав дуже величаво і ніхто не жалував зложити своєї лепти на будову укр. католицької церкви у Сейнт Павл. Опісля гості і по обіді і у вечір по вечірні грали бінго, тай забавлялися у гурті. За улаштовання цього бенкету належиться особливіша подяка всім членам нашої громади у Сейнт Павл, бо всі вони і працею і датками причинилися так, що день 10 січня можна було сміло назвати українським днем у Сейнт Павл. А Петро Гараба дарував на цю ціль $5.00 грішми, тай ще обіцяв княжий дар на будову церкви.

Другим таким українським днем був тут день 28 лютого. Цего року знов була у нас відправа, на яку зійшлося стільки людей, як ще ніколи в протягу цілого року. На просьбу предсідателя Н. Гриньова аматори Українського Національного Дому з Лейк Белвю згодилися дати на сцені катол. галі у Сейнт Павл представлення "Засвистали козаченьки", а дохід з того дарували на будову нашої церкви у цім місті.

І знову саля заповнилася по береги ріжними гістьми. Аматори вивязалися зі своїми ролями знаменито, особливо великий аматорський талан виявили Максим Піх і його дружина. Крім цього того дня у Сейнт Павл відбувся перший раз шлюб в нашім українськім обряді, коли то під вінець станули молодята панна Розалія Гарматюк і пан Дмитро Воробець. Акту вінчання довершив о. Ю. Жидан, ЧСВВ, а співав пан В. Смолик з Едмонтону, який того дня гостив у Сейнт Павл і своїм милим співом додав ще більшої краси нашому богослуженню.

Наші парохіяни поділилися гостями на обід і вечеру, і у своїх хатах приймали їх як могли. І так прийняв гостей Н. Гринів, Петро Шарун, Василь Сацьків і Іван Падлецький. Після представлення був прийом наших гостей і аматорів в домі панства Падлецьких, а господарем цього вечірка був Н. Гринів. Загостив також на короткій час і о. Жидан і особисто подякував членам Нац. Дому в Лейк Белвю і Аматорському Кружкові за їх труд і дарунок для нашої громади у Сейнт Павл і просив о дальшу кооперацію у тім так гарнім і ванеслім ділі.

Відтак промовляв пан Максимюк і у своїй промові зазначив, що католицька церква все дбала й дбає про добро покривджених тай взиває народи цілого світа, щоби з любовою і справедливістю поводилися з бідними тай їх не використовували. Ратунок людства, сказав бесідник, у релігії, та попросив гостей на збірку для укр. преси. Збіркою занялися пані Анна Гринів і пані Анна Максимюк. Збірка принесла $5.75.

По цім промовляв Володимир Ґулька, предсідник Нац. Дому у Лейк Белвю, Сікорський, В. Смолик і Н. Гринів. Гості забавлялися до пізної ночі як одна родина й дай Боже щоби так на дальше в любові й згоді вони проживали, а тоді напевно у Сейнт Павл українці католики відіграють велику ролю. Хоч протестанти українського походження і большевики на кожнім кроці їх атакують тай стараються ріжними способами їх розбити в самім почині, однак коли між вірними буде згода, довіря, любов і віра, ніяка сила їх не розібє. Одно у них є передусім красне й на особливішу похвалу заслугує тай що напевно уратує їх перед ворожими впливами, то довіря і пошанівок для свого священика. Вони його цінять, його все радяться і на тім все добре виходять. Дай Боже щоби так всюди було!

Гість.

ТОРОНТО, ОНТ. Несподіванка. В неділю 28 лютого відбулася гарна й примірна забава в домі панства Гарасимчуків. Цю забаву-несподіванку устроїло Жіноче Товариство при церкві св. свящ. Йосафата з нагоди набуття панством Гарасимчуками власної хати. По солодкій перекусці голова Жіночого Товариства пані Р. Мілько пожелала п. Гарасимчукам всього добра в власній хаті як і рівнож вручила їм від Жіночого Товариства дарунок на памятку і як подяку за їх щиру працю при церкві. Також односельчани п. Гарасимчуків вручили їм дарунок і писемні желання. Потім пані Мілько попросила пана адв. Н. Романюка до слова, котрий є односельчаном пані Гарасимчук. Адвокат сказав довшу промову і зложив побажання від своєї родини. Пан Дущак зложив желання від парохії а відтак пані Ксеня Дзюрман говорила про заслуги п. Гарасимчуків для добра парохії котрі ніколи не відказалися від помочі. Потім п. Мілько попросила зложити дар на українську пресу. Збіркою занялися пан Дущак і пані Чабакова, що принесла $10.15 з чого при значено $3.00 на часопис 'Світло.'

Присутний.

Бл. п. Михайло Самоїл.

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Дня 8. лютня минуло 3 роки від смерти бл. п. Михайла Самоїла з Нового Київа, що прожив 55 років життя.

В своїм тестаменті бл. п. Михаїл не призабув на так важну справу в теперішних часах як укр. катол. преса і поважну суму пожертвував на "Світло" і Укр. Вісти".

Красний примір доброти мужа й батька не остав без впливу на жену і дітей, бо ось в річницю смерти йдучи за колишнім бажанням бл. п. Михайла зложила жена покійного на "Світло" $10.00. Щира подяка жені Марії і дітям, а бл. п. Михаїлові добра згадка перед людьми, а перед Богом Вічная Память!

ЛАЙМСТОН, АЛТА. Ще одна могила. В четвер, 18-го березня упокоївся в Бозі 57-літний Стефан Остап. Покійний походив зі села Слобідки пов. Чортків, Західна Україна. До Канади приїхав 1905 року. Належав до парохії св. Михаїла в Лаймстовн, Алта. й все був добрим членом парохії й взірцево виповняв всі свої християнськи обовязки, особливо все точно приходив на богослуження. Покійний полишив у смутку подругу Розалію й чотири доньки. Похорон відправив о. І. Лесюк, ЧСВВ. Після похорону, на обіді п. Іван О. Зазуля і Дмитро Гуцул перевели збірку на катол. пресу Укр. Вісти й Світло, що

принесла $5.40. Вічна Память покійному Стефанові Остапові!

ПРИГАДКИ

4. IV. Неділя 4 Вел. Посту Иосифа й Георгія преп. Гл. 4. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. Вас. Вел. троп. воскр. Слава кондак тріоди. І нині Богор. "Иоаким і Анна." Ап. зач. 314. Єв. Марка зач. 40.

7. IV. Середа 5 В. П. Вечером **Поклони** (утреня з вел. кано[illegible].

11. IV. Неділя 5. Вел. Посту. Антипи сщмч. Глас 5. Єв. утр. воскр. 2. На Службі Божій Вас. Вел. Ап. зач. 321. Єв. Марка зач. 47.

18. IV. **Неділя Квітна.** Івана прп. Воскресна служба опускається. Всеночне. На утр. воскрес. єв. Мат. зач. 83. По 50 пс. благословення лози. На Сл. Божій Ів. Золот. антиф. праздн. троп. Лаз. Слава Неділі Квіт. І нині конд. Нед. Кв. Трисвятое. Ап. зач. 247. Єв. Івана зач. 41. Задостойник і проче празн.

Піст і заборонений час на танці та Великодня Сповідь.

Місячне намірення: Щоб процвітало Папське Діло Священичих Покликань.

Місійне намірення: Щоб по місіях католицькі юнаки своїх поганських ровесників приводили до віри.

Відміни місяця: 4. IV. Нів.— 12. IV. Перша кватира. — 20. IV. Повня.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

6. Мелой (Великодня Сповідь год. 9 рано.)
7. — **Благовіщення Пр. Діви.** Ґлендон (Сповідь год. 9 р.). Смокі Лейк св. Онуфрія (сповідь год. 7 у вівторок вечером).
11. **Неділя 5 Посту** — Редвотер (сповідь дітей о год. 9 рано в суботу. Сповідь старших о год. 7 вечером). — Спедден (Сповідь дітей у пятницю веч. о год. 7, і в суботу о год. 9 рано. Сповідь старших в суботу о 7 годині вечером).
12. — Сокаль (сповідь о год. 9 рано).

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

3. Ворвик — субот. 3. IV. 3 год. попол. Сповідь.
4. **Неділя** — Ворвик Служба Божа й Св. Причастя.
4. Восток, Св. Ник. Великодня Сповідь. Зачинається в пятницю, 2-го квітня о год. 5. — В суботу о год. 8. рано. Ренфурлі, відправа і сповідь.
6. — Плейн Лейк школа, 2 год. по обіді, сповідь дітей. 8 год. вечером у церкві, сповідь старших.
7. **Благовіщення М. Б.** — Плейн Лейк, відправа і великодня сповідь.
7. (Поклони) Чипмен — Вел. Сповідь, зачинається о год. 6. веч.

8. —Плейн Лейк, докінчення великодньої сповіди.
10. **і 11.** — Іннісфрі Р.М.Б., великодня сповідь.
Спас.
11. **Неділя** — Новий Київ
11. Чіпмен.
17. і 18. Вегревил. Вел. Спов.
18. Гіліярд Св. Івана. Великодня Сповідь.

Basilian Fathers
Mundare, Alta., Canada.

4. — **Неділя 4 Посту** — Дервент місто. — Файделіти, коло Нацюка. Сповідь у суботу вечір год. 7.
5. Понеділок — Дервент св. Вознесення — год. 7. веч. Поклони і Сповідь. Вівторок год. 8 рано — Сповідь. Год. 7. веч. Всеночне і Сповідь.
7. **Благовіщення Пр. Діви** — Дервент Св. Вознесення.
8. Петфайндер школа. Сповідь год. 4.30. Богдан школа. Сповідь год. 4.30 Сл. Божа рано о год. 8.
11. **Нед. 5. Посту** — Ендрю (Вел. Сповідь. Стрімстаун (Вел. Сповідь).
14. Середа — Медов школа, год. 4.30 Сповідь. Четвер, год. 8. Сл. Божа.
18. **Нед. 6. Посту.** — Виллінгдон (Вел. Сповідь). Елк Пойнт (Вел. Сповідь).

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

4. **4-та Нед. Посту:** Голден місто, Менлі, Егремонт.
5. Понеділок: Поклони (ст.ст.) Карвел місто — Голден фарми — Торгилд — Поклони, 7. веч. і Вел. Сповідь.
6. Вівторок — Голден фарми, Спов. Вел. Карвел — Торгилд о год. 9. Спов. Вел.
7. **Середа. Благовіщення Пр. Д. М.** Голден, фарми, Спов. Вел. — Просперіті (9 год. рано: великодня спов.)
10. Субота — Торсбі, Спов Вел. год. 9. рано. — Дейзленд — Спов. Вел. — Бойл (9 год. рано і 7 год. вечером: великодня сповідь).
11. **Нед. 5. Посту:** Дейзленд, Торсбі, Бойл.

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

Що чувати в світі?

— **Британці** і американці розпочали велику офензиву в Тунісії, якої завданням є викинути німців зовсім з Африки. Ведуться надзвичайно тяжкі й вперті бої. Осьма британська армія здобула німецьку оборонну лінію Марет, Ґабес, а американці здобули Ґафсу, Ель Ґетар і Маркнасі.

— **По незвичайно** довшій мовчанці Гітлер промовив 21. III. у свято героїв і в своїй 15-мінутовій бесіді сказав, що кріза на східнім фронті вже минула й висловив свою віру в остаточну побіду. Гітлер також сказав, що Німеччина находиться в жорстокій і безпощадній війні та що в цій війні вже згинуло 542,000 німецьких вояків.

Того самого дня виголосив свою промову також британський премієр Чорчил і заявив, що аліянти вийдуть з цієї війни переможцями та що Німеччина й її европейські спільники будуть знищені десь у 1944 або 1945 р., а потім буде знищений Ніпон. Також накреслив пляни повоєнного світу й перебудови Британії, що має бути така, щоб були поліпшені умовини життя під кожним оглядом.

— **До Вашінгтону** приїхав британський міністер закордонних справ Антін Іден, щоб з високими американськими чинниками обговорити важні політичні й мілітарні проблеми. Він відвідав також Оттаву.

— **У Злучених Державах** уже запроваджено пайкування мяса, їдомих товщів, олив та сира й консервованої риби.

— **Хоч Японія** й Совети знаходяться в противних таборах воюючих держав, однак покищо між собою не воюють і відновили на один рік договір, що за певну ціну дозволяє японцям ловити рибу на советських водах Далекого Сходу.

— **У пристані** Мерсін у Туреччині відбулась виміна британських воєнних бранців за 863 бранців "Вісі".

— **У Франції** діє сильний партизанський рух.

— **Еспанський** диктатор ґен. Франко заявив, що з приступленням Росії до війни, війна готова потревати 6-8 літ.

— **Британців** дуже журить шкідлива акція німецьких субмарин. Нищення підводних лодок є головною справою аліянтської стратеґії. В тій ціли аліянтські летуни посилено нападають на бази ворожих субмарин у Франції, щоб їх знищити.

— **Війна** на німецько-советськім фронті ведеться зо змінним щастям. Німці в своїм протинаступі знову відобрали від москалів Харків, Білгород, Чугуєв, що на короткий час знайшлися в їхніх руках, і спинились на східнім березі ріки Донця. За те червона армія пробивається через сильні німецькі укріплення в поході на Смоленськ.

На Кавказі советські війська припирають німців до моря. На інших відтинках довжезного фронту зриваються бої то тут то там, але без важніших пересунень лінії.

— **У Болгарії** німці починають фортифікувати побережжя Чорного Моря, мабуть для безпеки перед всякими несподіванками від турків, що є дуже прихильні Великій Британії.

— **Ґубернатор** Жіро, французький цивільний і військовий командант у Північній Африці, привернув обовязуючу силу всіх законів французької републики до 22 червня 1940 р. цебто до її поваления пронацистичним режімом Віші.

— **Державна** селективна служба зачне негайно кликати до військової служби чужинців осілих у Канаді.

—**З днем 26-го квітня зачнеться Четверта Канадійська Позичка Перемоги на суму одного більйона й сто тисяч мільйонів долярів. Позичка буде продовжуватись аж до 15-го травня.**

— **Від 1-го квітня** поштова оплата листів буде підвищена з 3 на 4 центи. Пересилка листа в місці буде 3 центи, а пересилка листа повітряною поштою буде виносити 7 центів.

— **Домініяльне** статистичне бюро оповістило числа з перепису в 1941 р. про населення провінції Онтеріо після расового походження. На основі того оповіщення українців в Онтеріо є 48,158, а в 1931 р. було 24,426. Отже за 10 літ число українців у Онтеріо подвоїлося.

ПОДЯКА

Від одної особи, що не бажає, щоб оголошувати її імя, ми ОО. Василіяни в Мондері отримали $25.00 на виховання молодих священиків, а $25.00 на видавництво "Світла". За це гарне діло складаємо прилюдно сердечну подяку цій благородній душі, що своїм щедрим даром бажає помогти великій справі виховання добрих місіонарів та скріплення української католицької преси. Її добрий приклад хай стане заохотою для многих, а всещедрий Господь хай благословить і надгородить своєю багатою надгородою шляхотну жертводавчиню.

ОО. Василіяни.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Томв Урбан, Клифтон, Н. Дж. ЗДПА.	$1.00
Катерина Гринько, Клифтон, Н. Дж. ЗДПА.	1.00
Зі забави в домі Василя Паламара, Ґримсбі, Онт.	3.25
Рожа Фердишак, Еймбридж, П. ЗДПА.	.50
Іван Потюк, Воршпайт, Алта.	.40
Николай Заторський, Скаро, Алта.	1.00
Зі забави в домі панства Гарасимчуків, Торонто, Онт.	3.00
Марія Кантор, Бруклин. ЗДПА.	2.00
Анна Джіголик, Мондер, Алта.	.50
З похорону Стефана Остапа, Родеф, Алта.	2.40
Анна Мудрик, МекКіс Ракс, Па., ЗДПА.	1.00
Одна особа з Клівленду, ЗДПА.	**25.00**
Іван Лапчак, Монтреаль, Кве.	1.00
Петро Котиляк, Лішор, Алта.	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

15. квітня, 1943. Рік IV. Ч. (119). 8.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Apr. 15th 1943. Vol. VI. No. (119). 8.

"Істинно, істинно говорю вам: Коли ви не будете їсти тіла Сина Чоловічого й не будете пити його крови, життя не будете мати в собі. Хто їсть моє тіло й пє мою кров має життя вічне й Я воскрешу його в послідний день."— слова Ісуса Христа - Ів. 6: 53.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Німецькі** католицькі епископи свідомі своєї гідности й обовязку відважно стають у обороні загрожених християнських засад. Кардинал Фаульгабер у своїй проповіді в церкві св. Михайла в Минхені напятнував уживання сили без справедливости у будові т. зв. "нового ладу" в Европі, бо такий лад, хоч би й введений, не потріває довго. А знову епископи Кольонії й Патерборну у своїх великопосних посланнях гостро виступили проти поширювання в Німеччині неморальности, вільної любови, силуваних подруж і розводів під покришкою, щоб було більше дітей і так скріплялась німецька раса.

— **У Римі помер** кардинал Герменеґільд Пелеґрінетті визначний ватиканський дипльомат і секретар пок. Папи Пія XI. Зі смертю кардиналів Гінслея й Пелеґрінеттого число кардинальського збору змаліло до 47. По народности 27 є італійцями, 4 французами, 3 німцями, 2 американцями, 2 еспанцями, а прочі 9 по одному належуть до таких народів: бельґійського, польського, мадярського, португальського, ірляндського, сирійського, канадійського й аргентинського. Відколи настав Папа Пій XII. вже померло 14 кардиналів. Теперішний Папа не іменував іще ні одного кардинала.

— **Український** католицький тижневик "Шлях" оголосив, що о. Антін Лотович, совітник і декан, парох укр. катол. парохії в Бруклині, Н. Й., зістав іменований Ґенеральним Вікарієм Української Ґреко-католицької Дієцезії в Злучених Державах. Радіємо відзначенням о. А. Лотовича й бажаємо всього найкращого на новому високому становиці.

— **Цьогорічний** катальоґ ОО. Василіян, що вийшов друком з Василіянської Друкарні в Мондері подає, що з початком 1943 р. Чин ОО. Василіян на канадійсько-американській землі мав 47 священиків, 51 схолястиків, 32 братів, — отже разом 130 осіб. За минулий рік прибуло 5 отців, 5 схолястиків, 1 брат, разом 11 осіб. ОО. Василіяни мають свої монастирі або місійні доми в Канаді, в Мондері (2 доми) в Едмонтоні, Вінніпеґу, Венкувері, Редвей, Монтреалі, Ґримсбі, Гай Прері, Ройкрафті й Дервенті, а в Злучених Державах у Шикаґо (3 доми) та в Ню-Йорку. Крім того в Мондері ОО. Василіяни мають своє видавництво й друкарню й видають двотижневик "Світло" З Василіянського Чину походять два владики: Преосв. Кир Василій Ладика, епископ-ординарій у Канаді й Преосв. Амвросій Сенишин, епископ-помічник у дієцезії Преосв. Кир Константина Богачевського в Америці. Впр. о. Атанасій Химій, ЧСВВ є ректором в Укр. Духовнім Семинарі св. Йосафата в Вашінґтоні.

ТАЙНА ВЕЧЕРА

Так нас полюбив Божественний наш Спаситель, що не тільки вмер за нас на хресті, а ще й видумав непонятне чудо любови, Пресв. Тайну Євхаристію, в якій безнастанно за нас безкровно жертвується та передається нам як чудесний корм у св. причастю. Цю велику тайну Ісус Христос установив у Великий Четвер на Тайній Вечері. Через Пресв. Євхаристію наш Спаситель є завжди близько нас. Ми можемо з ним лучитись у обіймах любови. Що за велика ласка! Чи ми віримо в це? А якщо віримо, то Пресв. Євхаристія повинна стати для нас осередком нашого релігійного життя. Не тільки раз перед Великоднем, але можливо як найчастіше ми повинні гідно приймати цей чудесний корм і лік. Він приносить душі спокій, щастя, гасить пристрасти, освячує нас і стає завдатком життя вічного. То ж цінім собі дуже Тайну Пресв. Євхаристії й вдержуймо завжди сердечні зносини з Євхаристійним Вязнем любови, а тоді ніколи не будемо почуватись на землі бідними й опущеними сиротами.

Евген Березинський

ВЕЛИКА ПЯТНИЦЯ

Не чути нині дзвонів вже
Бо весь світ в жалобі жде
Воскресенія Святого.
У гробі тіло Христа лежить,
А військо Його сторожить,
Наче злочинця якого.

Защо? За кого Ісус помер?
Самі спитаймо себе тепер
В той лихоліття час.
За чиї провини Він терпів,
І за кого життям заплатив,
Чи може не за нас?

Чи не тому, щоб ми пізнали,
Яким шляхом ми поступали
Досі в своєму життю?
Чи не тому, щоб ми забули
Все зло та щоби повернули
Всі на дорогу святу?

Чи не тому, щоб здогадались,
Як у життю ми помилялись,
І манівцями йшли,
Та й вірити ми не хотіли,
Що правда встане із могили,
Що згинуть вороги.

Однак не так сталось, друже,
Як сам Христос бажав дуже.
І хоч життя віддав,
Так злих людей цього світу
І землі лихого цвіту
Таки не переконав.

Бо й до нині скрізь руїна
Світ Божий валить людина
Брата свого убиває.
І хоч здається, милий друже,
Що навчилась всього дуже,
Що вже всі закони знає.

Сином Божим кожний зветься,
А нишком з Нього все сміється
І робить своє діло,
Руйнує скрізь святині
Забирає все, людині
Її права й добро.

О доки, доки воно так буде!
Коли пізнають правду люде
І покаються за все?
За те, що лихо вони вчинили
І закон Божий переступили
Коли ж каяття вже прийде?

Коли народ пірве кайдани
І Воскресення День настане
І вернеться добро?
Коли заживуть свобідно люде
І Україна вільною вже буде
Коли минеться зло?

Коли Велика Страсть мине,
А Великдень для всіх прийде
Жиючих на землі нас?
Коли війна вже закінчиться
І кращий лад для нас зявиться,
Коли прийде той час?

АСЕКУРАЦІЯ ДУШІ

Багато є важних справ, на які релігійна людина повинна звернути свою бачну увагу. Та між усіми важними таки найважніша — це асекурація душі.

Людині грозять у життю ріжні нещастя. І тому кожна розумна людина старається перед ними оскільки то лиш можливе забезпечитись. До того служить також асекурація. Люди сьогодні асекурують, забезпечують усе, що може мати більшу вартість — дім збіжжя, здоровля, тощо. Та треба знати, що людина має один скарб зі всіх найцінніший, а це безсмертну душу, що безупинно є наражена на найбільше нещастя — на гріх і вічну погибель. Отже кожний повинен передусім на те звернути увагу, щоби добре забезпечити свою душу. А чи існує того рода асекурація? Так, а нею є передовсім досконалий жаль. І про цю асекурацію душі хочемо тут дещо сказати.

1. Досконалий жаль — це найкраще убезпечення душі на випадок наглої смерти.

Розказують, що дуже давно один багатий цар на Сицилії запросив на пир одного зі своїх підхлібників, Дамокля, що величав царя як найщасливішу людину на світі. Серед бенкету зневечвя цар спитав його: "Дамокле, чи почуваєшся вповні щасливим? Так, відповів без надуми Дамокль. Тоді цар показав рукою на вострий меч, що висів на нитці над самою головою Дамокля. Побачивши таке підхлібник відразу зблід і думав як би то чимскорше вирватись з тих царських палат. А цар йому сказав: "Видиш, от таке то моє щастя!"

Також і над кожним із нас висить острий меч смерти, що готов кожної хвилини перетяти нитку нашого життя.

Косар смерти ніколи не спочиває, ні на кого не зважає, і під його ударами ненадійно мов трава валиться життя не тільки старого, але дуже часто також й молодого.

Скільки то наглих смертий кожного дня! Колись прийде кінець і кожному з нас. Коли? й де? та як? — ніхто з нас не знає. Дуже можливо, що прийде ненадійно, наче який злодій, що й не буде часу висповідатись, ні приготовитись до відходу в вічність. А смерть у важкім грісі — значить стільки, що втрата вічного щастя в небі й вічна мука в пеклі. Це страшне! Тому то Христос напоминає: "Будьте готові!" (Лук. 12:40). Найконечнішим приготованням є стан ласки освячаючої. Католицька Церква згідно з Божим обявленням навчає нас, що втрачений по св. хрещенню стан освячаючої ласки можемо відзискати або в сповіді, або через досконалий жаль. Якщо б отже, не дай Боже, заскочила нас нагла смерть в стані важкого гріху, а ми використали б останні хвилі перед сконом на збудження в собі досконалого жалю, тоді це вратувало б нас перед пеклом на всю вічність.

Та звичайно останні хвилини на жаль досконалий вміють використати лиш ті люди, що за життя навчились і звикли часто його в собі збуджувати. Отже привикаймо часто збуджувати за життя досконалий жаль за свої гріхи, щоб на випадок смерти ми були забезпечені на щасливу вічність!

2. Побожна практика збуджування жалю є не тільки дуже придатна в випадку наглої смерти; вона також дуже корисна нам і за життя. Досконалий жаль дуже помагає до збирання заслуг на небо. Свята віра навчає нас, що людина в стані важкого гріху є мов завмерла галузка й не може видавати овочів добрих діл заслугуючих на небо. І як це сумно жити, днями, тижнями, місяцями, а може й цілими літами, робити добре, багато терпіти, а при тім усім не мати заслуг на небо! Не все є нагода сейчас очистити душу в св. сповіді, та все є нагода збудити досконалий жаль. Щирий, досконалий жаль відразу ще перед сповідю очищує душу з гріха, вертає життя ласки й потім усім наші добрі діла вже мають свою повну вартість, вони є заслугуючі на небо. Що за велика користь!

Далі практика досконалого жалю у праведної людини побільшує освячаючу ласку, зближає душу до Бога, прикрашує її новими перлинами чеснот, збільшує віру, надію й любов, додає відваги в терпіннях, забезпечує глибокий спокій душі, усуває повседневні гріхи, відпускає дочасні кари, а передовсім забезпечує перед новими важкими впадками. Хто привик збуджувати щоденно досконалий жаль, той хоч би й впав, то він не довго буде перебувати в тому сумному стані. Хто збуджує досконалий жаль, то він збуджує одночасно й акт досконалої любови. А Христос сказав: Коли хто мене любить, моє слово заховає; і мій Отець полюбить його й до нього прийдемо й в ньому замешкаємо." (Ів. 14:23). А якщо Бог замешкає в нашій душі, тоді вже в нас гріха нема, ми тоді діти Божі й наслідники неба.

Практика досконалого жалю влекшує нам також св. Сповідь. Правда, досконалий жаль з любови до Бога оправдує людину, вже перед принятням св. Тайни Покути (Трид. Собор. зас. 14. гл. 4), одначе не звільняє нас від обовязку визнання гріхів на сповіді.

Але вже не важко нам буде з них висповідатись, коли вони не будуть тяжіти на нашій совісти, бо зістали відпущені через досконалий жаль. Що визнаємо, щоб св. сповідю відбільше! Ми тоді самі їх радо дячитись Богові за те, що наші гріхи нам так скоро й легко відпустив. Крім того, хто привик щоденно жалувати за своїх гріхи, тому й легко буде їх пригадати собі перед сповідю, бо вони його боліли. І зі жалем, що так дуже важний до доброї та успішної сповіди не буде клопоту, бо вже давніше за гріхи той жаль був і тепер в стані ласки сама згадка на свої впадки легко його відновить. Воно правда, що й несовершенний жаль у св. сповіді вистарчає, та як він буде досконалий, то тоді дасть душі більше ласки й відпустить більше дочасної кари.

Бачимо з того, яка це добра річ досконалий жаль. І тому ми повинні часто його збуджувати в свойому серцю.

А чи воно тяжко? Ні. Не конечно треба тут чуттєвих зворушень, зітхань, або сліз. Г. Бог, той люблячий батько, що не хоче погибелі своїх діточок, дає легкість кожному завернути з манівців, коб тільки він щиро хотів. Отже відпадає тут страх перед трудністю щодо збудження досконалого жалю.

Щоб нам прийшлось ще тим лекше збудити в собі досконалий жаль, то скажемо тут ще кілька слів, що то є досконалий жаль і як його збуджувати? Згідно з наукою Тридентського Собору жаль є це біль душі й відраза до поповнених гріхів злучена з постановою більше не грішити. Щоб цей жаль був добрий і Богові милий, то мусить він бути внутрішний, це значить походити зі серця й у волі мати свій осідок; мусить бути загальний, цебто відноситись до всіх, бодай важких гріхів, і надприродний, то значить за поміччю Божої ласки основуватись на святій вірі. Чисто зовнішний жаль висказуваний самими устами й чисто природний жаль, пр. що ми понесли дочасну кару, стид, шкоду і т. д. не має перед Богом ніякої вартости ні значіння.

Внутрішний і надприродний жаль з огляду на свої спонуки може бути досконалий або недосконалий. Жаль із боязни перед пеклом, чистилищем, дочасними Божими карами за гріхи, жаль з огляду на втрату неба або гидоту самого гріху, це жаль добрий, але недосконалий, бо це жаль невільника й наймита, а не дитини. Коли ж походить з любови до Бога, що ми образили Бога нашого найліпшого Батька й безконечне добро, гідне найвищої любови, то такий жаль це жаль досконалий, — це жаль доброї дитини, що образила свого Батька. Отже з того бачимо, що досконалий жаль не є тяжкий, треба тільки мати добру волю й серце дитини, що вміє відчути біль, що своїм поступованням образила безконечно доброго небесного Батька.

Як нам поступати, щоб осягнути досконалий жаль? Треба дві річи: 1) Попроси щиро Бога, щоб дав тобі ласку досконалого жалю. 2) Роздумай добре: який Бог є добрий для тебе, коли тебе сотворив, відкупив смертю на хресті, коли обсипує тебе безнастанно своїми добродійствами за життя, а по смерти призначив тобі дати небо. Який Бог добрий сам у собі, коли Він уже такий величний у своїх творах? І того предоброго Бога я так часто ображав і ставив нижче над хвилеву приємність гріху. Такі думки певно розбудять щирий досконалий жаль і сильну постанову вже більше ніколи не грішити.

Дійсно досконалий жаль це предорогоцінна перлина, що її легко може мати багатий і бідний; це знаменита асекурація душі й ключ до неба. Тому:

1. Часто збуджуймо досконалий жаль, щоб він став нашою доброю привичкою. Це буде знаменита вправа в чесноті покути, охорона перед впадками й дуже добра асекурація на випадок наглої смерти.

Якщо ми є справді віруючі й релігійні люди, що поважно думаємо про спасення нашої душі, то грізна небезпека вічної погуби, в якій кожної хвилі знаходимось і то так довго, доки живемо в стані Божої неласки й повна неспосібність збирати в стані смертного гріху заслуги на вічність, повинні бути для нас вистарчаючими спонуками, щоб сейчас збудити досконалий жаль як упадемо в гріх. А знову великі користи досконалого жалю для праведної душі повинні стати для нас могутнім товчком, щоб ми часто в наших молитвах, особливо перед спанням і перед св. Сповідю та св. Причастям збуджували досконалий жаль.

2. Коли бачимо, що хто знаходиться в небезпеці смерти, то любов до душі нашого ближнього повинна нас склонити до того, щоб його заохотити, а навіть і помогти йому збудити досконалий жаль. І таку прислугу можемо зробити кожному, католикові й некатоликові.

3. Молімся, щоб люди пізнали велику вартість досконалого жалю й його збуджували часто, головно в хвилях небезпеки. З огляду на воєнний час, так багатий в preріжні небезпеки для душі, станьмо апостолами цієї спасенної практики між нашими знакомими, приятелями й поручаймо її в наших листах жовнірам, що служать у армії, або пішли на фронт.

Асекуруймо досконалим жалем душу нашу й наших ближніх від вічної погибелі, бо душа це наш найбільший скарб. Раз страчена — на віки страчена. Асекуруймо поки час, щоб опісля не каятись запізно.

— **1-го березня,** ц. р. шість учениць Інституту Пресв. Серця Христового в Йорктоні, вступили до Згромадження Сестер Служебниць ПНДМ. Ними є: Богдан Оля, Гуцуляк Дарія, Газдевич Неоніля, Леник Оля, Півнюк Марія і Татарин Марія. Всі вони належать до Марійської Дружини в Йорктоні, Саск.

Дай Боже українському народові тисячі покликань серед української молоді до духовного й монашого стану!

— **Найстарший** канадійський епископ 76-літний Преосв. Брейна, Апост. Вікарій, що працював на північних територіях Мекензі перейшов на заслужений відпочинок, а його наслідником став Преосв. Йосиф Троселіе, облят. Він був висвячений на епископа в Ст. Алберт 8-го вересня, 1940 р.

Проф. Микола Чубатий.

РЕЛІГІЙНЕ ТА ЦЕРКОВНЕ ЖИТТЯ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ ПО ПЕРШІЙ СВІТОВІЙ ВІЙНІ.

д) Церковне життя українського Закарпаття.

Тамошне церковне життя це повчаючий доказ як небезпечно є церкву віддати на услуги національного противника — в тім випадку мадяр. Греко-католицька церква Закарпаття була з вибухом І. світової війни у проводі зовсім змадяризована. Духовенство з малими виїмками стояло на услугах мадярської культурної експанзії. Вже перед війною то використовувала Росія та повела сильну москвофільсько-православну пропаганду, яка захоплювати стала широкі шари українських закарпатців, які зачали переставати видіти у греко-католицтві свою "руську" віру, натомісць "руською вірою" ставало православія навіть для тих, які у росіян таки бачили другий нарід. Мадяри давили цей рух за "руською вірою" аж до першої світової війни.

Під чеською владою цей рух віджив з повною силою при невтральній прихильности чеського центрального уряду та місцевої адміністрації чеської здебільша з москвофільськими уподобаннями. Впродовж трьох повоєнних літ біля одна третина парохій українського Закарпаття перейшла на православія під обновленою агітацією москвофілів. Цей рух спинили аж українські Василіяни, що прийшли тут з Галичини та зростаюча національна українська свідомість на Закарпатті. Всеж таки відзискати всіх страт греко-католицтво на Закарпатті не потрафило.

е) Церковна справа в Америці.

В Злучених Державах по смерти першого греко-католицького епископа Сотера Ортинського кілька літ найшлася греко-католицька церква без епископа під управою спершу одного, а потім двох адміністраторів окремого для Галичан та Закарпатців. Цей розділ Закарпатців від Галичан, в першу чергу доцільна праця мадяр та мадяронського духовенства, був першою негативною рисою в церковному житті української еміграції в Америці, бо він утривалився та в результаті поділив українців тої самої церкви та одного народу поміж двох епископів, що ділати стали на тій самій території.

Та куди більшим нещастям став релігійний хаос, що счинився серед американських українців обох епархій в повоєнних часах. За свіжа це ще справа, щоб вже нині можна видати авторитетний осуд, хто завинив у церковному розбитті галицьких українців аж на три епархії та закарпатських українців на дві епархії та на легіон незалежних від нікого "діецезій" та парохій. Потрафить це осудити безсторонно аж історик наступного покоління, коли вимруть актори того церковного розбиття.

Одно є певне, що релігійне розбиття серед американських українців має по нині фатальні наслідки; воно стало початком агонії американсько-української збірноти. Не слід тут задивлятися на інших та порівнувати з релігійним розбиттям американців англьосаксонського чи другого походження. Східно-словянські народи мають свої окремішні шляхи релігійно-національного життя і з тим слід рахуватися.

Найкращим доказом того це очевидний занепад серед американців українського роду всякого інтересу до української культури, до української книжки, систематичний занепад української преси, а вкінці невеличкий питомий тягар американських українців серед всесвітного українства взагалі у ті історичні часи а також серед американців-співгромадян: а той питомий тягар рівний нині майже зеру, хоч був куди більший в часі першої світової війни та по ній.

Релігійне розбиття спаралізувало громадське життя, засіяло недовіря та нетолеранцію серед дітей того самого народу.

Подібне церковне розбиття перекинулося також на Канаду, хоч не прибрало там таких розмірів та таких лихих наслідків для українського національного життя як в Злучених Державах.

(Кінець)

ЗАПИТ: Де можна дістати св. Письмо Старого Завіту в українській мові, католицького видання?

ВІДПОВІДЬ: Ніде не можна дістати з тої простої причини, що дотепер такого видання ніхто ще не зробив. Це велика шкода, але нажаль так воно є. Може пізніше цю недостачу дасться усунути. Досі в Галичині появились друком українські католицькі видання тільки окремих частей Біблії Старого Завіту. І так у 1925р. священик Др. Ярослав Левицький видав у Львові, з друкарні Ставропігійського Інститута "Книгу Псальмів", а в 1933р. з друкарні "Бібльос" друком вийшли пять перших старозавітних книг, або Пятикнижжя Мойсея. Крім того о. Михайло Кравчук зладив переклад із грецької мови з поясненнями книги: "Пісня над Піснями." Всі ці видання довершені греко-католицькими священиками були одобрені Греко-католицьким Митрополичим Ординаріятом у Львові.

Про католицькі переклади українською мовою інших старозавітних книг нам нічого не відомо. Одначе й ці вище згадані видання через воєнні обставини годі дістати.

Тут додамо, що українці католики мають вірний і апробований греко-католицькою владою український переклад усіх книг Св. Пясьма Нового Завіту, о.д-ра Я. Левицького, що вийшов друком у Жовкві з друкарні ОО. Василіян у 1921 р. Та й цю книжку годі дістати в теперішний час. Ріжні обставини зложились так некорисно, що ще й досі нема українського католицького повного видання Св. Письма Старого й Нового Завіту. Цей брак дуже прикро відчуває й духовенство й вірні. Та сподіємось, що при дальшім розвою українських католицьких видавництв прийде час, що можна буде кожному легко набути все св. Письмо Старого й Нового Завіту в українській мові католицького видання. А покищо українці католики мусять користуватись тільки католицькими виданнями Св. Письма в чужих мовах. Українських перекладів Св. Письма некатолицького видання і не апробованих католицькою церковною владою ніякому українцеві католикові зі спокійною совістю вживати не можна. Так постановляє право католицької Церкви, канони:1398 і 1399, а це тому, що всякого покрою сектанти на свій лад попереводили св. Письмо й тими перекладами послугуються до поширювання своїх релігійних блудів.

Для того св. католицька Церква в своїй материнській дбайливости за релігійне добро душ мудро зарядила, щоб католики читали Св. Письмо рідною мовою тільки католицького видання, що є апробоване церковною владою, а некатолицького видання заборонила вживати. І цю волю та приказ св. матери Церкви кожний католик з огляду на своє власне добро повинен завжди шанувати й сповняти.

ЗАПИТ: Що то є за книжечка "Божий Лист"?

ВІДПОВІДЬ: Так званий Божий Лист — це не є ніякий Божий Лист, а лист якогось дурисвіта, що його друкують для туманення простого народу, або просто для бизнесу.

В тому листі є повно брехні й дурниць, що їх не то Бог, а звичайна мудра й чесна людина ніколи не скаже. От вам дещо для приміру: 1-ша брехня, що в деяких виданнях того ніби Божого Листу є подана то те, що він мав появитись на горі Оливній в землі ерусалимській, висячи в воздусі, писаний золотими буквами та що ніхто не міг той лист у руки взяти. Про таке явлення не знають ні історія ні церковне передання ні вчительський уряд Церкви. Те явлення то собі проста видумка якогось видавця, щоб так словам того "Божого Листу" надати більше поваги й значіння. Інші хитріші видавці загалом згадку про явлення Божого Листу пропускають, щоб більш думаючий читач скоро не попався на обмані. Друга підла брехня є в тім, що людські слова, що їх видумав і уложив якийсь обманець вкладається в уста Ісуса Христа. Далі там є виписані такі дітвацькі обітниці, ніби Божі, що пахнуть забобоном і годі розумно припустити, щоб вони походили від премудрого Бога. В тім обманчивім листі кажеться, що хто цей Божий лист при собі має, часто перечитує, або слухає чи переписує, то він буде мати ласку Божу, приязнь усіх людей, без св. Тайн не вмре, він піде до неба, а в домі, де той лист буде, там ні огонь, ні вода, ні громи, ні ніяка річ зашкодити не зможе, словом Бог чуда за чудами буде робити, щоб таку людину обсипати добром, а захоронити від усякого лиха. Дійсно тана асекурація перед усяким лихом, тільки біда в тім, що хто на неї спустився б, то готов гірко завестись. Щоб у того рода асекурацію могла розумна людина повірити, то треба б мати сильні докази, що вона не є брехнею, а правдою. А якраз такого доказу нема. І тому було б великим нерозумом вірити в слова обітниці того ніби "Божого Листу."

Іншою брехнею, що знаходиться в тій книжечці то є обітниці привязані до 12 постів перед важнішими празниками. Там сказано, що хто тоді, а тоді постить, то наглою смертю не вмре, осягне спасення, не зійде на бідака, буде наперед знати годину своєї смерти, важкої недуги не зазнає, в смертнім грісі не вмре і т. д. Ці обітниці дуже пахнуть забобоном. Які ж докази що вони правдиві? Хіба ж вистарчає той голий факт, що вони є видрукувані в тім "Божім Листі", що не має церковної апробати? В такі обітниці може повірити хіба тільки дійсно темна й забобонна людина.

Ті брехні є поперeплітувані молитвами й побожними науками, що їх знає кожний християнин з навчання св. Церкви і без читання того "Божого Листу."

З огляду на свій зміст "Божий Лист" належить до заборонених Церквою письм (гляди канон 1399 §5) і нерозумом та гріхом було б його читати, тримати й поширювати.

При тій нагоді скажемо, що давніше й сьогодні є багато таких обманців, що для своїх лихих цілей, або просто для бизнесу вмішують релігійну лож з правдою і своїми письмами зводять та використовують необачних. Це роблять особливо всякі протестантські й православні секти своєю пресою. От вам один примір такого релігійного обманства.

Подає МекАрі в "Глоб енд Мейл"-і (гл. Укр. Робітник ч. 13. ст. 3. 1943 р.), що якийсь Д-р Френк Брус Робинсон прибув до Канади з Англії з $2.50 в кишені і задумав на релігії доробитись майна. Він подав у часописях і журналах оголошення, що розмовляв з Богом і це помогло йому дійти до великого достатку. Він видумав нову релігію і вже має до кілька мільйонів вір-

них у Америці й Канаді. Бизнес на тій його релігії приніс йому минулого року прибутку на суму $400,000. Цього року цей "пророк" сподіється цю суму подвоїти. Правда, не злий бизнес. А знаете, чому йому так добре йде? Бо, на світі е багато таких людей, що не хочуть слухати авторитету Богом установленої непомильної католицької Церкви, а йдуть і слухають усяких хитрих ложних пророків, що вміють їх добре натягати. Такі ложні пророки вже много лиха наробили між нащим народом і далі роблять. Між наслідками з їхньої роботи е такі, що одні люди полапавшись на тих обманствах остаточно тратять усяку віру, а другі даються релігійним обманцям водити за ніс ціле своє життя і стаються для них дійсною коровою. Сумне це й болюче.

Тому робимо всіх обережними перед тими всякими релігійними обманцями. "Стережіться ложних пророків, що приходять до вас в овечій одежі, а в нутрі вони е хижими вовками! (Мат. 7:15). "Глядіть, щоби хто не підійшов вас!" (Кор. 2:8). "Улюблені, не всякому духові вірте,... бо многі ложні пророки вийшли в світ. (I. Ів. 4:1). Памятайте, що Ісус Христос дав нам непомильного провідника в релігії св. католицьку Церкву. Її отже слухаймо, а більш нікого, якщо не хочемо впасти жертвою обману.

— **Дня 17 березня** помер у Шикаго о. Й. Филима, бувший український католицький священик у Канаді, що став відступником і перейшов на православія. Смерть його була нагла підчас сну. Оттак помер священик-апостат. Страшна це річ вмирати нагло в стані гріху й без поєднання з Богом. Тому часто молімся: Від наглої й несподіваної смерти сохрани нас Господи!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

СВЯТИЙ ЮЛІЯН — СВЯТА ВАСИЛІСКА

В египетськім місті Антиною (Антинополі), а може навіть у місті Антиохії, жила в 3 віці шляхетна родина, що мала сина Юліяна. Батьки дуже дбали про добре виховання свого одинака й дали йому велику світську й релігійну освіту. Особливою прикметою молодого Юліяна була любов правди й чесноти. Ходив він поміж молодими юнаками й дівчатами як біла, ненарушена лелія. Ніяка земна розкіш, ніяка дівоча краса не могли здобути його юнацького, чистого серця. Що більше. Пішовши за таємним зовом свого серця, Юліян рішивсь провести все своє життя в досконалій чистоті душі й тіла. Та скоро на перешкоді такому плянові станули Юліянові самі його батьки й близькі родичі, що своїми просьбами й намовами склонювали його до подружжя. Як добрий син, не хотів Юліян засмутити своїх добрих батьків, що дивились на нього, як на одиноку підпору своєї старости, але й про досконаліше життя, що милішим було йому за подружжя, не переставав думати. В хвилі непевности просить батьків, щоб дали йому тиждень до надуми. А в тім часі просить і молиться до Бога, щоб обявив йому свою святу волю. Сьомого дня мав Юліян видіння, а під час нього сказав йому Бог, щоб не боявсь підчинитись волі батьків, бо Він дасть йому таку дружину, що прихилиться до його думки й разом із ним заховае свою дівочу чистоту. Потішений такою Божою ласкою годиться тепер Юліян вступити в подружній стан із побожною дівицею Василіссою, що йому вибрали його батьки з поміж дівиць славного й багатого роду. Василісса охоче погодилась проживати далі в ненарушеній чистоті й посвяті Богові. Коли вони по своїм вінчанні переводили ніч на гарячій, сердечній молитві, й благаючи в Бога сили до видержання в святій постанові, їхня кімната наповнилась ясним світлом і перед ними станув Христос, окружений ангелами, в товаристві Пречистої Діви Марії й дружини святих дів і показав святим новоженцям книгу життя, де золотими буквами були записані їхні імена між тими, що з любови Бога виреклись світу й тілесної розкоші.

По вінчанні Юліяна й Василісси не довго тішились їхні батьки. Бог скоро покликав їх до себе й на великій спадщині остались господарями Юліяй і Василісса. Як особи посвячені Богові задумали тепер служити Йому ще досконаліше. Основали отже два монастирі — один мужеський а другий жіночий, де тисячі монахів і монахинь вели за їхнім проводом досконаліше християнське життя.

Спокій монашої громади заколотив поганський цісар Діоклетіян, що розпочав жорстоке переслідування христіян. Заки почала плисти невинна христіянська кров в Египті, покликав Бог до себе св. Василіссу й її сестер монахинь. Та Юліян оставсь між живими, щоб припечатати свою любов до Христа мученицькою смертю. Коли прибув до Антиної цісарський намісник Маркіян, завзятий гонитель христіян і довідавсь про Юліяна та його монастир повний монахів, пробував намовити їх до відступства від Христової віри. Коли ж усі до одного стояли непохитно при Христі, казав спалити монастир разом із монахами, крім Юліяна, що його довго ще мучив бичуванням, кайданами, вязницею, паленням живцем у смолі, киданням на жир диким звірятам, аж укінці казав зарубати св. Юліяна й інших засуджених мечем.

Постійність Юліяна й Божі чуда, що ділялись під час кривавої муки Юліяна й інших христіян таке сильне враження робили на приявних людей, що один по одному навертались до Христової віри, а між ними Маркіянова жінка Маріонілла, син Келсій і один близький родич. Тільки жорстокий намісник оставсь закаменілий у своїм поганстві. Та скоро постигла його кара. Згинув страшною смертю розіджений хробаками.

Св. мученик Юліян мав згинути коло 304 року. В українськім обряді почитаеться память св. Юліяна й Василісси 8, а в латинськім 9 січня.

Давно це ділялось і трудно провірити правдивість подій, розказуваних про св. Юліяна й Василіссу. Та це певне, що католицька віра давала досі мільйонам людей велику силу до заховання ангельської чистоти душі й тіла та до такої постійности в святій Христовій правді, що ні муки ні смерть не змогли захитати їхньої вірности Христові-Цареві.

Ми щасливі, бо й ми маемо той найбільший скарб — кожної людини католицьку віру. Ця віра може завести й нас між тих святих мучеників і всіх Божих угодників, що перед нами стали учасниками вічного щастя. Треба тільки її кріпко держатись та жити згідно з її наказами.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

I. Устрій Церкви

Перед революцією цар був головою православія в Росії.

Православні москалі сильно обурюються, коли їм сказати, що в їхній церкві видимим головою був цар. "Ні, так не було, це чиста брехня, видумана злобними католиками. Цар у нас був тільки покровитель церкви, її оборонець і більш нічого; його головства в церкві ми не признавали" — кажуть вони.

Не перечимо, що між православними були такі особи, що в совісті не годились із засадою цезаропапізму, цебто державного верховодства в Христовій Церкві й були того переконання, що мае існувати розграничення між світською й церковною владою установлене Господом по словам: Віддайте цісарське цісареві, а Боже Богові (Мат. 22:21). Та помимо цего мусимо таки згідно з правдою признати також і слушність тим, які твердять, що в російській православній церкві видимим головою був цар. А то тому, бо так воно на ділі було, як це доказує російська богословська й канонічна література та й саме життя. Бо й кого ж ми вважаемо за видимого голову Церкви?

Видимим головою Церкви вважаемо таку особу, що мае **зовнішню власть управляти церквою,** це значить, що може авторитетно **видавати** обовязуючі церковні **закони, обсаджувати** епископські місця, **усувати** епископів з уряду й судити та **видавати найвищі рішення** в усіх галузях церковного правління.

Щоб переконатись, хто мав того рода власть у російській церкві до большевицької революції, вистарчить заглянути до підручників церковного права, на яких образувалось православне духовенство. От що ми там знаходимо: "Найвища управляюча влада в русскій православній церкві належить до самодержавного Імператора..." (Н. Суворов, Учебн. церков. права. Москва, 1902. ст. 228). "В русскій православній церкві законодатна власть у всім, що відноситься до устрою правничого ладу церкви належить до самодержавного Монарха, не тільки в змислі государственної згоди (плящет), а й в змислі внутрішно-церковної законотворчої сили." (Там же ст. 264). Це значить, що російський цар мае не лише право годитися або ні на закони видані церковною владою (це, що деколи приписували собі були й деякі західні володарі), але що **він сам е церковний законодавець і джерело церковного права** та церковних повновластей

До царя належало також і право назначувати епископів і право їх судити кінцевим судом, а навіть "визначувати межі, в яких мали ділати органи церковного навчання" — тобто пастирі (Там же, ст. 229). Значить і сам учительський уряд церкви, бодай посередно був підчинений монарсі. Чого ж ще бракує до того, щоб цар міг назвати себе видимим головою? Слід ще тут додати, що проф. Суворов таке сказав: "Цар у тайні (!) царського миропомазання дістае згори силу й мудрість **управляти й церквою й державою."** (Там же). Зо слів Суворова виходило б, що православні крім 7 св. тайн видумали ще якусь осьму тайну - царське миропомазання. Та як би то й не було з тою осьмою тайною, то для нас висказ професора церковного права, е тим важний, що він нам показуе, що російський імператор дійсно був керманичем православної церкви.

В Росії існував ще й Святіший Синод, як централя церковної управи й тому виринае питання: А може Синод управляв російською церквою з Божого уповаження?

Щоб ми тут не мали якихось неясностей і сумнівів, то їх зовсім розвіяв проф. Суворов. У вище уже згаданім підручнику знаходимо таке речення: "Зовсім не слідуе, що св. Синод мае право до титулу "Божою милістю". Противно, він "свою власть бере від Монарха." (Н. Суворов. Учебн. церк. права. Москва, 1902, ст. 230). І воно так дійсно було, що всі декрети, що виходили від Синоду складались "по указу Его Імператорскаго Величества."

Розказують, що російські епископи питали раз Петра І. чи буде назначений новий патріярх на місце помершого Адріяна? — "Я ваш патріярх" — гнівно закричав Петро вдаряючи себе в грудь. (Полевой, Історія Петра В. (С.П.Б. Т. IV ст. 212). І справді, Петро Великий для управи російською церквою установив св. Синод на рівні з державними міністерствами і установами поліції й торговлі. І тоді навіть нікому до голови не прийшло подумати, що св. Синод свою власть над другими епископами мае від Ісуса Христа. Навпаки в самім "Духовномъ Регляментѣ", уложенім згідно з царським наказом і підписаним епископами під загрозою царської неласки, ясно зазначено, що **св. Синод,** будучи установлений государем, **від государя бере й свою власть.** А в "Сводѣ Законовъ Россійской Имперіи" сказано було, що "в церковній управі **Самодержавна Власть діе за посередництвом св. Прав. Синода, Нею установленного."** Значить, Синод був лиш виконним оруддям царської влади. Щобільше цар користувався Синодом не безпосередно, а посередно через особу світського урядника. В указі Петра Вел. з 11 травня, 1722 р. читаемо: "До Синоду вибрати із офіцерів добру людину, що мала б відвагу й могла знати вести синодальне діло й бути над ним обер-прокурором." Петро Вел. зробив з обер-прокурора справжнього керівника Синоду. В "Духовнім Регляменті" на ст. 190. Москва, 1883) читаемо: "обер-прокурор повинен сидіти в Синоді й дуже дивитись, щоб Синод свою службу виконував і в усіх ділах певно, ревно й годяще без страти часу згідно з Регляментом і Указами виповняв..." Ст. 191. "Також мае дуже дивитись, щоб Синод у своїм стані праведно й нелицемірно поступав." От бачимо хто фактично правив через 200 літ російською православною церквою. Добрі й відважні офіцери в роді Чебишевих, Протасових, Толстих і Побєдоносцевих!

Може скаже нам хто з чесних оборонців православія: "Правда, церква в нас була поневолена царською владою; **та годі її за те винувати;** це сталось насиллям світської влади.". На те їм відповідаемо таке: Церква, основана Ісусом Христом, Церква, що дістала обітницю, що **ворота адові не переможуть її,** не повинна була ніяк піддатись чужій для неї власти. А тимчасом православна церква, хоч може й не зовсім радо, та все ж таки підчинилась державі. Наскільки нам відомо, в часі існування Синоду тільки один епископ, Арсеній Мацієвич, волів стратити епархію, піти на заслання і в тюрму як погодитись з пониижуючим втручуванням держави в церковні справи.

Всі другі епископи за Петра В. і опісля аж до впадку царату погоджувались на такий стан церкви, який був до вподоби російським царям. Епископи не то що мовчазно годились, но ще й під клятвою визнавали, що найвищим керовником Церкви признають царя. Членам Синоду була приписана присяга, в якій між іншим, було таке: "Исповѣдую же съ клятвою **крайнаго Судію** духовныя сея коллегіи (то е Синода) быти самаго Всероссійскаго Монарха, Государя нашего Всемилостивѣйшаго." ("Духовн. Регляментъ" ст. 6.) Крім того член Синоду ще говорив отсі слова: "Клянуся и еще Всевидящимъ Богомъ, что вся сія мною нынѣ обѣщаваемая, не инако толкую въ умѣ моемъ, яко провѣщаваю устнами моими, но въ той силѣ и разумѣ, яковую силу и разумъ написанныя здѣ слова чтущимъ и слышащимъ являютъ." Так то кожний член Синоду був обовязаний в совісти признавати свою повну улеглість світській владі. От то вже раз була диктатура!

А другі епископи при своїй висвяті присягали ось так: "Обѣщаюся во всѣ дни живота моего повиноваться всегда св. Прав. Синоду, яко **правильной** власти, отъ... Петра Вел. установленной" (Чин избранія и рукоположенія архіерейскаго." Москва 1816 р.). В новім виданню "Чина избранія (СПБ. 1904) слова "яко правильной власти" і т. д. вже пропущені, та це сути річи не зміняе. Якщо всі епископи під клятвою присягали повинуватись Синоду й вважали його за свою правну владу, то в такому разі як можна ще казати що Церква не погоджувалась з порядками заведеними Петром Великим?

У висліді отже мусимо сказати, що православні епископи в російській Церкві за весь синодальний період не то що не були головними управителями своїх епархій, а навпаки, вони являлись тільки прямим оруддям Синода, що своею чергою через обер-прокурора був нічим іншим а тільки знаряддям державної влади. Епископам розказував Синод, Синодові — обер-прокурор, а цему останньому — цар. От такий то був у православній Церкві цезаропапізм!

Тому то зовсім слушно католики могли сказати, що **видимим головою російської православної Церкви був цар,** бо до нього належали всі права, що належаться голові Церкви. Впрочім цей висновок зробили самі російські володарі. Катерина II. в своїм указі з 12 серпня, 1762 р. покликавшись на дану її згори (?) "в Церкві **головну** власть" силою її забрала до державного скарбу церковні добра. Її син імператор Павло І. в акті з 1797 р. про порядок наслідства на престолі в російській державі заявив без обиняків, що російські царі обовязані визнавати православія тому, що вони е **Головою Церкви** (Полн. Собр. Зак. XXIV. Б. IV. 1797. ст. 588.). Чи треба нам ще більше доказів?

В 1917 р. цей стан Церкви в російській імперії основно змінився. По упадку царату церква визволилась з тих упідлюючих обіймів царату, й з того можна тільки радіти. Та тут мимохіть насуваеться ще таке важне питання: **Чи можна вважати правдивою Христовою Церквою ту церкву, в якій довершуються такі суттеві переміни щодо її устрою, залежно від політичних обставин і змін? Правдива відповідь може бути лише одна: Ні!** Надто коли в православній Церкві були видимі голови й то навіть світські як ось російський цар, то православні не мають ніякої причини робити католикам закид, що католики викривили христіянство, коли в св. Церкві крім невидимого голови — Христа признають згідно зі св. Письмом і церковним переданням ще й видимого голову в особі наслідників св. ап. Петра — Папу Римського.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

[illegible]

Кілька хлопців хотіло повозитись трохи човном по воді. Та один із них сказав: "Я мушу спитатись перше мами. бо я прирік, що ніколи без її дозволу не пущусь на воду. Хлопці стали насміхатись із нього, що він боягуз, та добрий хлопець відповів їм сміло. "Я тоді був би боягуз, якщо ваші насмішки привели б мене до непослуху." І не поїхав із ними.

Так треба виховувати дітей, щоб вони всі визначались завжди великим послухом батькам і провідникам. Це захоронить молодь від неодного нещастя.

В місті Кауфбаерн була раз вистава на честь професора о. Михайла Зайлера, пізнішого епископа Ратисбони. Перший виступ мала 10-літня дівчинка. Саме тоді, як піднеслась занавіса й дівчинка вийшла на сцену, задзвонив дзвінок на "Ангел Господень." І що зробила дитина? Без ніякого збентеження промовила до всіх гостей, що були в театрі: "Певне. що заки почнеться вистава ми прокажемо "Ангел Господень." По тих словах перехристилась, клякнула серед сцени й почала молитись. Деякі зорці засміялись, та на більшу частину людей побожність дитини зробила глибоке враження. Професор Зайлер мав сльози в очах. По молитві почала дівчинка грати свою ролю, а грала так гарно, що люди нагороджували її тисячними оплесками. По виставі прикликав о. Зайлер дівчинку до себе, обдарував її й сказав: "Дитино, ти дуже добре відіграла свою ролю, а своїм сміливим визнанням віри ти дала всім гарний приклад. Будь така далі, то Бог буде з тобою й будеш щаслива на світі!

Хто може шанувати таких католиків, що стидаються визнати свою віру й заховуються деколи так, наче б вони не були католики?

Коли закінчилась 7-літня війна 1763 р. любимцем пруського цісаря Фридриха II. став ґенерал Цайтен. Цісар запрошував його часто до себе в гостину й тоді ґенерал сидів завжди праворуч цісаря, якшо при столі не було кого з цісарської родини. Той ґенерал був побожний католик. Коли одного дня ґенерал одержав знову запрошення на гостину, просив у цісаря вибачення, що цим разом не зможе прийти на обід. бо того дня мае прийняти св. Причастя й тому хоче провести цілий день в більшім зібранні духа. Згодом прийшов ґенерал знову до цісаря а цісар спитав його:

— А як ви там мались того дня з вашим Причастям?

Притім цісар засміявсь, а за ним і інші гості. Це дуже заболіло побожного ґенерала, тому встав, підійшов до цісаря, поклонивсь йому низько, а потім сказав сміливе слово оборони своїх католицьких почувань:

Ваше цісарське Величество знають дуже добре, що я хоробрий вояк, відважно боровсь за Ваше Величество й рідний край; за них я готов віддати ще й своє життя. Та над нами е Істота — більш могуча, ніж Ваше Величество, ніж я й усі люди: це е наш Бог і Спаситель, що за спасення світу пролив останню каплю своєї крови. І я не буду тут стояти мовчки й дозволяти на те, щоб його іронічними й зневажливими словами обиджали хоч би навіть Ваше цісарське Величество, бо Він е сонцем моеї віри, надії й усякої потіхи. Якщо Він не був би поміг нам, ми не були б мали стільки перемог; і як що Ваше Величество не будуть почитати Його, то не зможуть мати надії й на добробут у державі. Це я бажав сказати й надіюсь, що Ваше цісарське Величество вибачать мені.

Цісар не розгнівавсь за сміливість ґенерала, але навпаки, був зворушений до сліз: Він положив свою руку відважному католицькому ґенералові на рамя й сказав сердечно:

— Достойний Цайтене, я поважаю вашу релігію й її практики. Держітьвся їх вірно, так як досі, а я обіцяю вам, що ви не почуете вже ніколи з моїх уст таких слів, як це ви чули сьогодні.

Щасливі ті католики, що вірять у Христа й уміють станути в обороні чести свого Спасителя та Його св. католицької віри. Хто з Богом — Бог із ним.

СВІТЛО БОГОСЛОВІЇ

БОГ Є.

Життя на землі доказує нам існування Бога.

До пізнання існування Бога веде нас також т. зв. біольоґічний доказ. Він вкоротці представляється нам ось так: **Є життя на землі. А що воно не могло повстати без життедавця Бога. Отже є Бог.** Пригляньмось цьому доказові уважніше!

Життя на землі — це очевидний факт. Повно його всюди! І на землі й в воді й в повітрі. Це життя виступає у ріжних ступнях досконалости (рослини, звірята, люди) та проявляється у найріжнороднїших видах.

Звідки те життя взялось на землі? Давніше дехто думав, що життя існувало на світі завжди, вічно. Та сьогодні таку думку муситься рішуче відкинути, бо природничі досліди науково ствердили, що життя не завсіди було на землі, а мало свій початок. Природні науки кажуть нам, що перед тисячами літ не було людини на землі; перед кількома мільйонами літ не було звіряtсавців, ні птиць, ні риб і т. д.; перед кільканадцятьома мільйонами літ не було навіть рослин. Був час, коли наша земна куля була так сильно розжарена, як тепер сонце. А така горяч убиває всякий зародок життя. (Пор. Лібіґа Хеміше Бріфе, ст. 206). Ґеольоґія (наука про будову земної кори) і палеонтольоґія (наука про доісторичні істоти, що доховалися в скаменілостях) з цілою певністю доказують, що в найглибших покладах землі нема ніякого сліду життя і тому найстарший період творення земної кори називається з грецька азоїчний (цебто без життя).

Звідки отже взялось на землі життя? Тут можна подумати лише дві можливости: а) Або орґанічне життя явилося на землі процесом **самородства**, тобто: по остудженню земної кори неорґанічна матерія на деяких місцях якимсь збіґом обставин **перекинулася** в орґанічну; б) або життя на землі не є земного походження.

Пригляньмось вперед першій можливості. Чи самородство є можливе?

В давнині, коли ще природничі науки не були розвинені, вчені (пр. Аристотель, св. Тома з Аквіну) приймали самородство як безсумнівний факт, тільки що обмежували його до істот нижчих родів (червів, мух, жаб, тощо).

Бачили люди давно, що пр. у мясі "без нічого" зявляються черви й з того заключали, що ті черви повстали процесом самородства з неживої й гниючої матерії. Дехто з простого люду ще й сьогодні мильно думає, що комарі, блохи, воші і т. д. повстають не зі живих зародків, а з бруду, з пороху й вохкости. Деякі вчені матеріялістичного й атеїстичного напрямку, що хотіли б пояснити початок життя без Творця також тепер приймають теорію самородства і кажуть, що перші живі орґанізми повстали без насіння, з матерії неорґанічної, самим лише діланням сил механічих, фізичних і хемічних, підо впливом тепла, електричности та інших пригожих чинників.

Помимо того, це самородство давніше мало своїх приклонників тай ще сьогодні їх має, то однак треба його рішуче зовсім відкинути, бо воно безосновне й нестійне та суперечить тому, що каже нам здоровий розум і певні здобутки природничих наук.

1. Розум каже нам, що ніхто не всилі дати другому того, чого сам не має. Звідси то й мертва матерія не могла дати життя другій матерії, якого сама не має.

2. Цей суд нашого здорового розуму знаходить своє обоснування вже **в самій природі істот** орґанічних, що зовсім ріжняться від істот неорґанічних і мають такі відмінні прикмети, що немислимим є, щоб з неживих істот могло повстати життя.

Між живою й мертвою матерією є непромостима пропасть. Ось що каже Оскар Гертвіґ, директор анатомічно-біольоґічного інституту в берлінськім університеті: "Загалом можна сказати, що помимо всього поступу природничих наук пропасть між живою й мертвою природою, замісць щоби поволі заповнювалася, стається чимраз глибшою й ширшою."

Наведім собі ті важніші ріжниці, що їх подає наука.

а) Матерія нежива зі своєї природи прямує до найбільшого спокою й повної незмінности й звідси то в хемії маємо загальне правило, що первні полишені самим собі завжди стараються створити хемічні сполуки найбільш трівкі. Зовсім відмінно діється в живій ростинній клітині. Тут процес асиміляції, цебто хемічного присвоювання нових атомів веде до сполук щораз то менше тривких.

б) В живій матерії завважуємо все зростаюче поглощування тепла, коли знову нежива матерія старається щораз більше віддавати зі себе тепло.

в) Ті самі первні мають зовсім відмінні ділання у живій і в неживій матерії.

У живих орґанізмах є рух, виміна соків, відживлювання, зріст, розмножуваня, а в мертвій матерії того всього нема. Дуже наглядно бачимо ту ріжницю між орґанічною й неорґанічною матерією, коли живий орґанізм тратить життя й переходить у стан мертвої матерії. Отже жива природа суттєво ріжниться від мертвої матерії і її життя ніяк не може бути продуктом мертвої матерії.

3. Ріжні досліди найбільш учених природників також виказали безосновність теорії самордства.

а). Нинішня хемія знає дуже докладно всі хемічні складники що складаються на будову ростини й були пороблені мозольні досліди та старання, щоб у хемічних лябораторіях витворити хочби одну живу клітину. Та мимо всього таки не вдалось.

І тому проф. Й. Райнке (Фільософі дер Ботанік 1905.-81. 79) мусів признати, що механічне виснення обявів життя в науці вже не вистарчає, бо ростина як не повстала шляхом хемічної сполуки так також не є витвором енерґії.

б.) Над розмножуванням живих істот були пороблені дуже строгі досліди. У висліді вже Віллям Гервей (1658р) на підставі своїх дослідів поставив засаду, що "всяке живе з яйця береться." Та без огляду на це віра в самородство тривала в науковому світі до 1862 р: тільки що її обмежувано щораз до простійших та дрібнійших орґанізмів (інфузорій, бактерій, мікробів). В 1862 р. париський бактеріольоґ Луї Пастер завдав смертоносний удар теорії самородства. Він своїми славними експериментами незбито виказав, що також бактерії вповні підлягають законові "всяке живе з яйця". Свій дослід зробив Пастер на переваренiй воді: коли посудина з водою була щільно замкнена, то її дно було чисте, а коли була відкрита так зараз на дні зявлялось повно бактерій. Ці досліди Пастера Академія Наук у Парижі признала в 1865 р. за докладні й такі, що вповні повалюють теорію самородства.

Дальші досліди виказали, що в усім орґанічнім світі є обовязуючий закон, що "всяка клітина з клітини, а також "кожне живе ядро береться зі живого ядра"—словом живе походить тільки від живого. Ці висліди природничих дослідів стали вбивчими для теорії самородства. Побачивши це оборонці самородства дуже намагались знайти бодай один мізерний приклад на самородство. В пошукуванню за ним проф. Гюкслі в 1869 р. звернув увагу учених на якийсь намул, безобразний видобутий з морської глибини, рід липкого клею, що мав би бути самородним плодом та початковим і загальним первнем усяких живучих орґанізмів. Він надав йому таємничу назву "Батибіюс Гекеля." Та докладніші досліди показали що "Батибіюс" — це тільки дриглястий осадовий ґіпс, у якому нема ні сліду життя. Так отже великі надії, що їх покладали оборонці самородства на Батибіюса розвіялись наче мрака, а така велика наукова повага на полі природних наук як професор берлінського університету Р. Вірхов у 1877 р. на зїзді природників у Минхені не завагався сказати, що "наука не знає ані одного позитивного факту, що доказував би, що самородство колибудь притрапилось." Цей самий учений в 1897 р. на міжнароднім конґресі природників у Москві висказав ще такі памятні слова: "Засаду, що всяка клітина може повстати тільки з клітини треба вважати за непохитний здобуток людства, як непорушний вислід наукових дослідів, що його 19-те століття переказує в спадщині 20-тому століттю."

Так отже наукові досліди опрокидують теорію самородства. Коли ж теорія самородства не має за собою основ, то чому ж її ще тримаються багато навіть учених природників? Відповідь на це знаходимо в оцих словах проф. Вірхова: "Наука не знає ані одного позитивного факту, що міг би бути доказом, щоб коли перемінилася яка неорґанічна маса в масу орґанічну... А однак, коли не хочу вірити в існування спеціяльного сотворителя, мушу признати самородство; це заключення очевидне, третього нема. Хто каже: не признаю сотворення, а хочу знайти виснення початку життя, цей ставить без сумніву першу тезу; але тим самим, хоче чи не хоче, мусить дійти до другої: отже узнає самородство. Але на самородство не маємо жадного доказу; ніхто ще не бачив самородного утворення орґанічної матерії. Треба вибирати одно з двох: або самородство, або сотворення. Ми вчені, (матеріялісти) кажучи щиро, воліли б радше самородство. Ах, коби ж то зявився якийнебудь доказ на нього!.." (Реві сієнтіфік, 8. XII. 1877).

Також подібно говорять і другі матеріялісти: Мусимо приняти або Бога й чудо сотворення життя, або самородство. Іншого виходу нема. Щоб отже втекти перед Богом атеїсти всупереч здоровому розумові й дослідам приймають як "науковий постулят" збанкротовану теорію самородства. Та таке поступовання є немудре, бо воно не є шуканням правди, а втечею перед нею, що подиктована ворожим наставленням до Бога.

Коли ж життя на землі не є земного походження і своє джерело, свою причину не має в матеріяльних елементах, з яких земля складається, так то ді його причина лежить хіба десь поза землею.

І справді знайшлись такі вчені, що поставили теорію, що життя могло на землю передістатись з інших планет, чи навіть з інших сонішних системів при помочі спадаючих метеорів (окрухів з розбитих планет), або при помочі сонішного проміння. Та ця міжплянетарна теорія зовсім не видержує критики. Вона а) не розвязує питання про початок життя на землі, а його тільки відсуває. А звідки ж узялось життя на інших плянетах? б) Метеори в наслідок опору повітря і тертя розжарюються до білости, отже коли б були на них які зародки життя, то мусіли б через те згинути. в) В просторах вселенної володіє майже абсолютне зимно (—273°), а це так само смертоносне для орґанізмів як і велика горяч. До того ультрафіолетні сонішні проміння вбивають дрібні орґанізми. Надто — це квестія: чи соняшні проміння могли б переносити ті зародки. Так то також і ця теорія зовсім паде. Який отже вислід? В. Томсон (Лорд Келвин) найвизначніший фізик у 19 ст. не вагався визнати (хоч за те на нього нападали в часописах): "Наукові досліди початку й розвою життя на землі необхідно змушують людину до признання Бога, від якого походить перше життя на землі". І це є одинока розумна та правдива розвязка загадки початку життя на землі.

Якщо є життя, то мусить бути й життедавець. Якщо життя не могло повстати само шляхом самородства з матерії неорґанічної, ані не могло примандрувати на землю з інших планет, то мусіло повстати тільки творчим актом всемогучого Бога. Так отже життя на землі веде нас до пізнання цієї великої правди, що є Бог - Життедавець.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВЕСТ ТОРОНТО, ОНТ. Несподіванка. Парохія св. Йосафата на Вест Торонто, у неділю 7. III. витала молодого дентиста в особі п. доктора М. Капусти, що тепер дуже успішно покінчив свої студії в торонтськім університеті.

Парохія св. Йосафата дотепер витала одного священика, одного лікаря, двох дентистів і одного летуна.

На несподіванку уладжену для Д-ра Капусти прибуло велике число його приятелів. Господарем приняття був п. І. Кучерепа, студент медецини, а п. В. Стангрет, член церковного заряду привітав головного гостя і в довшій промові побажав від неприсутного о. А. Роборецького, від церковного заряду та від парохії гарних успіхів у будуччині, кріпкого здоровля, витревалости в праці і Многих Літ! Опісля промовляли пані Р. Мілько, голова Жіночого Товариства, п. В. Бойко, п. Д. Луцик і п. Д. Чабак.

Вкінці господар приняття по короткій промові вручив Докторові М. Капусті гарний наручний золотий годинник. Приняття закінчено Многоліттям для молодого дентиста, його родичів і всіх присутніх.

Д-р. М. Капуста є сином одинаком п-ства Василя і Анастасії Капустів, що є добрими, свідомими українцями католиками й щирими працівниками в парохії. Син не віддалився від своїх родичів і є практикуючий греко-католик та свідомий українець. Він є поважний, спокійний, тихої вдачі й витревалий при кожній праці. Його любить молодь і старші. З огляду на ці гарні прикмети, що їх посідає п. Доктор М. Капуста й взірцеве християнське виховання можна сподіватись, що він у будуччині гідно віддячиться своїм родичам за всі добродійства, що їх від них отримав, а рівночасно займе почесне місце в праці для добра свойого народу.

В. С.

ФИЛЯДЕЛФІЯ, ПА., ЗДПА. Певно всім нашим братам сусідам у Канаді звісно за нашу Вищу Школу й Каледж у Стемфорді в стейті Конектикат. При цих наукових інституціях Преосвящений Владика Кир Константин заснував Український Музей й Бібліотеку. Ці так вартісні інституції існують вже вісім років.

Загал про них майже призабув, окрім одиниць, які час-від-часу давали матеріяли або грошеву допомогу.

Аж цього року заряд з приручення Владики - фундатора віднісся до загалу за більшою підмогою, щоби ці інституції припровадити до належного порядку. Кампанія розложена на місяці березень і квітень і ціль її є зібрати двадцять тисяч долярів. Хочеться вірити, що вимагана сума збереться ще перед закінченням речинця. Жертви належить висилати на адресу:

Bishop's Chancery,
815 N. Franklin St.
Philadelphia, Pa. U.S.A.

Подав Степан Олесь.

[illegible]
НИКОЛАЙ ВИСОЧАНСЬКИЙ

У рядах американської армії служить разом з іншими українцями також Николай Височанський, син Ангели й Йосифа Височанських, українців греко-католиків з Пеквил, Па. Він вступив до війська в березні 1941 р. Є добрим американським жовніром і також свідомим українцем. Він передплачує й читає "Світло". Бажаємо Миколі, щоб сповнивши гідно свій патріотичний обовязок у часі війни, здоровий та щасливий вернув до родинного дому.

БОРЩІВ, АЛТА. Дня 27-го березня помер Клим Волощук у Загальній Лічниці в Едмонтоні. Покійний приїхав до Канади 34 роки тому з Чорнокінців Малих, гусятинського повіту. Покійний був дуже привязаний до свого рідного краю. Їздив туди аж чотири рази. Останнього разу був 1921 року.

Перед смертю покійний Клим мав тяжку операцію. Одначе видавалося, що небезпека минула та вкоротці він поїде до дому. Але Божа рука інакше покерувала. Ненадійно прийшла смерть, і покійний спочив вічним сном. Лишив по собі смутком покритих, двох синів Николу й Петра, й трьох внуків. Його жінка не була свідком цього великого горя, бо вже чотири роки як спочила в гробі.

Похороном занявся п. Методій Смолик, із похоронного заведення Парк Меморіял. Заупокійні богослуження відправив Впр. о. М. Когут ЧСВВ 3. квітня. Поховано його на цвинтарі св. Івана Хрестителя в Борщеві. По похороні всі присутні поїхали до дому сина Николи на поминальний обід. По обіді п. Іван Куцій перевів збірку на наш католицький двотижневик "Світло". Збірка принесла $3.10.

ПОДЯКА

Ми, опечалені тим великим горем, що навістив наш дім, на цім місці хочемо зложити прилюдну подяку всім тим, що взяли участь у пращанні нашого дорогого батька. Найперше дякуємо Впр. о. М. Когутові ЧСВВ за похоронні богослуження, відтак всім учасникам похорону, й п. Смоликові із заведення Парк Меморіял за гарну й чесну обслугу.

Никола Волощук і родина.

ГЕЙРІ ГИЛ, АЛТА. Календарна справа. Читаючи "Календар Української Родини" на 1943 рік, вичитав я, як то постепенно всякі народи приймали новий календарний стиль і то навіть народи нехристіянські. Приймали й не зважали ані на свою вікову традицію, ані на релігійні чи расові упередження, бо здоровий розум казав їм, що мудра зміна й поступ уперед у календарній справі не зможуть їм пошкодити. І на тім не завелись, а добре вийшли.

Наш український нарід у практичнім горожанськім життю вже давно перейшов на новий календар і добре йому з тим, а тільки в церковнім життю не може ще відважитися святкувати свої свята по новому стилю. Бодай не всі. А шкода! Як то практично й гарно виглядало б, наколи б всі християне без ріжниці на народність чи обряд обходили свої головні свята як Різдво Христове, Воскресення і другі свята разом. Як би то було гарно, наколи б у всіх християнських святинях заграли дзвони, а всі у той сам час спішили кожний до своєї церкви на богослуження! Та так як воно тепер є, то не ладно виглядає. От пр. є два брати по Христу; один святкує, а другий гній возить.

Тут десь мусить бути причина, що українцеві так тяжко зробити крок уперед і прийміти новий стиль календаря у церковних справах так як приняв його в справах горожанських.

Я думаю, що є багато таких, котрі гріхуються стару традицію касувати. Це здається перша причина, що не один боїться переходити на новий стиль, бо мовляв — це гріх.

Другий каже, що новий стиль то щось польського, а тому що поляки є нашими ворогами, отож українцеві разом з поляком тримати один календар і разом святкувати свята якось як то кажуть не по-дорозі.

На ці трудности я хочу дати відповідь так, як я її розумію.

Зміняти календар то не гріх, бо нігде Господь Бог не приписав якого календаря треба триматись. Бог дав людям розум, щоб робили як це буде їм добре. І люди календар собі уложили й люди можуть його собі змінити. І коли зміняють неточний календар на більш точніший хіба ж тут може бути щось злого й ґрішного, а ще як церковний провід, що має до того право дає свій дозвіл і згоду. Традицію в тім, що треба змінити можна зміняти й розумні люди її зміняють, щоб не були заскорузлими. Традицію люди витворюють і вона є для людей, а не люди для традиції. Традиція не є ніяка святість, щоб її не можна в нічому змінити. Впрочім традиція також розвиваеться й як приймемо новий стиль і його достосуємо до свого церковного життя, то він буде так само наш і традиційний, як був старий календарний стиль. Вся трудність на мою думку є в браку ясних понять у багатьох людей про календарну справу та й такі річи як: віра, обряд, церковна влада, традиція. І тому було б добре, щоб ту енергію, яку зуживають старокалендарники на поборювання нового календаря зужили на спокійне прослідження всієї справи. Хай зрозуміють, що й ті, що є за новим календарем є добрі люди, що не хочуть ґрішити ані зривати зі своєю доброю традицією, а коли бажають зміни, то тільки для добра своєї Церкви й народу.

Щодо другої трудности, то вона ще слабша як перша. Календар нового стилю не є польський календар, бо його ані поляки не видумали, ані вони не є одні одинокі в світі, що його вживають. Таке говорити зраджує лише брак ясної думки. Поляки свого календаря не мають так само як і українці. І старий і новий календар є римського походження: один походить від римлянина Юліяна Цезаря, а другий від папи римського Григорія XIII. Коли наші предки приняли римський календар юліянський, коли ще не було інакшого, а свого не видумували, то чому ж би й нам не приняти той сам календар поправлений, коли його приняв і вживає увесь культурний світ.

Те, що й поляки його вживають не повинно нам робити перешкоди. Чей же ми багато річей маємо ті самі, що й поляки, а нам вони не шкодять. От пр. як поляки є християнами, то хіба ж ми вже ними не маємо бути? Правда маємо себе боронити перед поляками, але мудро, не так, щоб ми зрікались приймати в себе те, що загально признане за добре, тільки тому, що його поляки мають. Така сліпа ворожість не принесе нам ні чести, ні хісна. Коли будемо мати новий календар, тоді поляки не зможуть нас перетягати на своє, доказуючи нам, що юліянський календар є перестарілий, непрактичний і ми з новим календарем менше будемо

мати трудностей зберігати свою релігію, обряд і народність.

Коли отже наш церковний провід дає нам можність приняти новий стиль і в церковному життю, то нам треба з довірям і з вдякою скористати з його позволення. І коли не тільки деякі парохії, а загал прийме новий календар, то тоді вже не буде непотрібних суперечок за календар і всі побачуть, що й ця зміна для нас так корисна, як і зміна нашої давньої традиційної назви "руський" на "український". Подумайте над цим, що тут я написав.

Адам Савчук.

ПРИГАДКИ

22. IV. Великий Четвер. Память установлення Пресв. Євхаристії й Страстей Христових. Служба Божа Вас. Вел. з вечірнею. Вечером Утр. страстна, 12 евангелій з дзвоненням, почім дзвони замовкають до Великодня.

23. IV. **Велика Пятниця.** Памятка смерти Господа Ісуса Христа. Св. Юрія переноситься на Світлий Понеділок. Царські Часи. На вечірні великий обхід з плащаницею. Вечером Єрусалимська Утреня при Божім Гробі. В цей день Служби Божої не правиться.

У Велику Пятницю строгий піст від мяса й молока. Відвідини Божого Гробу.

Відміни місяця: Повня 20. IV. Остання кватира 27. IV.

Коли й де будуть відправи?

[illegible]

22-го —
Куквил — Страсти о 6. веч.
Смокі Лейк св. Параскевії— Страсти і свячення пасок о 7 вечером.

23-го —
Куквил — Виставлення плащаниці і свяч. пасок о 8. р.
Смокі Лейк св. Онуфрія і Редвотер — Виставл. плащаниці і свячення пасок о год. 10 рано.
Редвей — Виставлення плащаниці о год. 3 пополудні.
Елдорена — Виставлення плащаниці і свячення пасок о год. 6. вечером.
Спеден — Хресна дорога і свячення пасок о год. 8. веч.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

18. 5. **Нед. Посту.** Виллінгдон (Вел. Сповідь).
Елк Пойнт (Вел. Сповідь)
19. **Понеділок.** Дервент Св. Юрія, год. 7 вечір—Сповідь.
Вівторок год. 8 рано і 7 веч.
Середа, год. 8 рано.
23. **Велика Пятниця** — Заложення Плащаниці —
Моркемб, год. 9 рано і свячення пасок;
Мирнам, год. 11.30.
Дервент Св. Вознесення, год. 10. і свячення Пасок.
Дервент Св. Юрія, год. 3. по пол. і свячення Пасок.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

18. IV. **Квітна Неділя.** —
Гілліярд св. Івана, Вегревил, Лемонт.
22. IV. **Великий Четвер.** —
Борщів—Страсти 7 год. веч. Страсти 7 год. вечером. Краків, Чипмен. Стар і Київ 8 година вечером.
23. IV. **Вел. Пятниця** —
Борщів — Вист. Плащ.
Винесення Плащаниці: Чипмен 8 год. р. Гіліярд 1 год. попол. Восток св. Николая 5 год. веч. Краків 8 год. р. Восток-Івасюки 2 год. Спас 11 год. перед пол. Вегревил 12 год. пол. Стар. 10 год. рано. Делф 1 год. попол.
— Плащаниця і свячення Пасок. —
Київ 11 год. р. Плейн Лейк 2 год. попол. Лішор 4 год. [illegible]
24. IV. Велика Субота.
Скаро. — свяч. пасок.

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

21. Середа — Ледук місто— Вел. Сповідь год. 7.30 веч.
22. Великий Четвер — Ледук (місто), год. 9.30 Служба Божа і свячення пасок.
Голден (місто), год. 4. попол. свячення пасок.
Коперник—год. 7. веч.: Страсти. Калмар — год. 7 веч.: Страсти.
23. **Велика Пятниця** —
Коперник—год. 8 р. виставлення плащаниці і свячення пасок.
Калмар—год. 8.30 р. виставлення плащаниці.
Голден (фарми)—год. 11 р. виставлення плащаниці і свячення пасок.
Ледук. 11 год. Плащаниця.
Равндгил—год. 3. попол. виставлення. плащаниці.
24. **Велика Субота** —
Равндгил — Сл. Божа о год. 8. рано.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

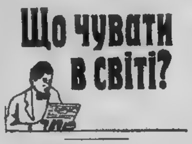

— **Централя** Комітету Українців Канади оповістила, що в днях 22-24 червня, 1943, в Вінніпеґу відбудеться Всеканадійський Конґрес Українців.

— **В Китаю** шаліє страшний голод, який обняв до 20 мільйонів населення. Вже згинуло з голоду 3 мільйони китайців. Люди з голоду їдять траву й солому.

— **Британська** королева Єлисавета промовила в неділю 11. III. через радіо до жінок імперії про обнову релігійного духа, головно в родині й остерегла, що "дорогі християнські традиції є загрожені противними впливами."

— **Совети** розстріляли двох жидівсько-польських соціялістичних провідників: Генриха Ерліха й Віктора Адлера. З приводу цього юнійне робітництво й поважне число визначних лібералів у числі 2,500 аробили протестаційне віче в Нюйорку, в Мекка Темпл і осудили терор у Советах та комуністичну диктатуру. Та не тільки тих двох, але тисячі й мільйони осіб, а особливо українців упало жертвою кривавого терору комуністів, бо советський комунізм живе лише терором і не знає в практиці, що це є воля і демократична справедливість.

— **У Беверлі** Гилс, у Каліфорнії, 28. III. помер у 69 році життя Сергей В. Рахманінов, славний пяніст, диригент і композитор.

— **30. III. 1943. р.** домініяльний посол із округи Вегревил п. Антін Глинка вручив секретареві премієра Кінґа Меморандум від Комітету Українців Канади з датою 23. березня в справі незалежности України по війні. Копії меморіялу були передані британському міністрові заграничних справ Іденові, який був тоді в Оттаві і канадійському підсекретареві стану Н. А. Робертсонові. Безпосередною притокою до вислання меморандуму був спір між Польщею й Росією за будучі польські границі на сході, отже за західно-українські землі. У своїм меморандумі Комітет Українців Канади видвигає три точки: 1)— заявляється проти дискусії тепер над вирішенням границь на Сході; 2) — стверджує, що головним нашим завданням під цю пору є виграти війну й 3) — домагається створення незалежної української держави на основі однакового трактування всіх народів, як це висловлено в Атлянтійськім Чартері.

Канадійські поляки з приводу цього меморіялу зробили квасну міну, а комуністи вислали телеґрафічно заяву до премієра Кінґа в якій заперечують КУК-ові право говорити в імені українського народу в Канаді, бо то право хотіли б вони присвоїти собі.

— **Німці,** як це видно з донесень їхніх власних ґазет, уже почали переводити в життя свою кольонізаційну політику на українських землях. У Галичині вони поконфіскували польські й жидівські фільварки й поселюють на них своїх кольоністів. В Галичині й на Волині вже поселилось около 150 тисяч німецьких родин. Те саме діється також на Буковині й в Бесарабії. На основі німецької статистики виходить, що на Буковині й в Бесарабії поселилося 180,000 німецьких родин. Місцеве населення німці перевозять до німецьких фабрик, а своїх людей переселюють на українські землі. Плян кольонізації Великої України вже готовий, та покищо відложений до часу як буде зломана червона армія. Всі хліборобські продукти в Галичині є під контролею німецьких рільників і їх окупаційна влада забирає для німецької армії на фронті. От таке то діється, коли український нарід не є господарем, а рабом на своїй не-своїй багатій землі.

— **Гітлер** і Мусоліні знову мали наради мабуть у справі оборони Европи перед аліянтською інвазією.

— **В Чіле** землетрус знищив містечко Саляманку й наробив великої шкоди в других 4 містечках. Є жертви в людях.

— **Болівія,** що має 3 і пів мільйона населення, виповіла війну державам Осі. Це вже 33 нація, що станула по боці Обєднаних держав.

—**У Тунісії** боротьба добігає до кінця. Британські війська після пролому оборонної лінії Марета злучились з американською армією на шляху Гафса-Габес, у районі Гітар, коло гори Джель Чемсі і женуть німецько-італійські війська у напрямі Тунісу. У руки побідної британської і американської армії дістались важні місцевости Мезуна, Маґарес, Сус Сфакс і Кайруан. Вже тільки дуже малий кусник землі лишається німцям і італійцям у Тунісії й приходиться їм тепер вибирати між полоном і смертю, бо евакуація є майже не[illegible]

— **В Росії** на воєнному фронті тепер повені, й болота, тому більші бої припинено. Однак советська преса остерігає, що німці громадять великі сили на російськім фронті приготовляючись до великої офензиви в літі.

— **При другім** читанню законопроекту, який мав усунути в провінції Онтеріо всякі признаки расового та релігійного упередження, 23-го березня більшість послів голосували проти й законопроект перепав. Чому воно так сталось? Хіба ж посли є за вдержуванням далі расового й релігійного упередження в Онтеріо?

— **Британці** й американці щедро скидають бомбові дарунки німцям і італійцям. Великі аліянтські налети на Неаполь, Палермо, Кіль, Брест, Антверпію та інші місцевости паралізують воєнну роботу Осі.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Антін і Анна Слобода, Ст. Майкел, Алта.	$2.00
Родина Лещуків, Атабаска, Алта.	1.00
Василь Ханас, Ледук, Алта.	1.69
З нагоди похорону бл. п. Володимира Гуменюка, Равнд Гил, Алта.	1.75
З похорону Павла Маґуса, Мондер, Атла.	1.00
З похорону Клима Волощука, Новий Борщів, Алта.	3.10
З похорону Анни Щур, Спас, коло Мондеру. Зібрав Іван Харук	3.40
Одна особа, Вегревил, Алта.	1.00
Н. Савчук, Виндзор, Онт.	1.00
Всеч. о. А. Роборецький, Торонто, Онт.	2.00
Андрій Дубан, Проспері-ті, Алта.	2.00
Олена Коцай, ЗДПА. ...	1.00

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

25. квітня, 1943. Рік VI. Ч. (120). 9.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Apr. 25th 1943. Vol. VI. No. (120). 9.

"Я Є ВОСКРЕСЕННЯ Й ЖИТТЯ. ХТО ВІРИТЬ У МЕНЕ, ХОЧ БИ Й ВМЕР, ЖИТИМЕ. — (ІВ. 11:25) — НЕ ДИВУЙТЕСЬ ЦЬОМУ, БО ПРИЙДЕ ЧАС, КОЛИ ВСІ, ЩО В ГРОБАХ ПОЧУЮТЬ ГОЛОС СИНА БОЖОГО; І ВИЙДУТЬ КОТРІ ДОБРО РОБИЛИ В ВОСКРЕСЕННЯ ЖИТТЯ, А КОТРІ ЗЛО РОБИЛИ В ВОСКРЕСЕННЯ СУДУ. — ІВ. 5:28". — [illegible] ХРИСТОС.

Христос воскрес!
Всі співають,
Христос воскрес!
Дзвони грають,
Христос воскрес!
Чути всюди,
Христос воскрес!
Раді люди.

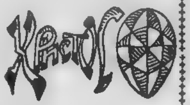

Христос воскрес!
Зло пропало,
Христос воскрес!
Любо стало.
Христос воскрес!
Все співає,
Христос воскрес!
Море грає.

Христос воскрес!
Гудять ріки,
Христос воскрес!
Чути в світі.
Христос воскрес!
Шумлять бори,
Христос воскрес!
Дрожать гори.

Христос воскрес!
Живий повстав.
Христос воскрес!
Як був сказав,
Христос воскрес!
Смерть подалав
Христос воскрес!
Життя дарував.

ВОСКРЕСІННЯ ХРИСТОВЕ

Господь Бог дозволив нам щасливо діждатись великого й радісного празника Христового Воскресення. В цю велику хвилю шлемо наші сердечні побажання всім нашим дорогим Владикам, Духовенству й Всім Вірним Християнам, а зокрема нашим Дорогим Передплатникам, Читачам "Світла" та його Добродіям, і Приятелям. Як сумна зима минула, а завітала до нас чарівна весна, так нехай минуться всі наші смутки й терпіння й хай наше життя опромінить нова весна духової обнови й праці в дусі Христової науки, щоб у світі скоро скінчилась війна, правда й добро, щоб перемогли лож і злобу й щоб чимскорше по днях горя настала нова ера в життю людства, коли б люди стали жити в мирі та в правдивім щастю. Хай воскресший Христос допоможе всім діждатись ліпших та щасливіших часів!

ОО. ВАСИЛІЯНЕ.

У празник побіди

Христос Воскрес! — Це великий історичний факт, що його нам полишили записаним у своїх письмах самі очевидці його, святі апостоли. І ця велика подія, що її всі ми радісно святкуємо, є не лиш підкріпленням нашої віри, але й є основою нашої великої надії. Бо на Великдень бачимо наглядно світлу побіду правди над ложею, чесноти над злобою й злочином, а життя над смертю.

Христос багато натрудився, багато витерпів, але це все не було на дармо. За все це, прийшла остаточно велика нагорода: побіда, слава і вічне щасливе життя.

Глядім отже уважно на Христа, бо Він показав нам, многонадійний шлях у нашому життю. Те, що Христос осягнув і нам обіцяв дати. Чуємо нераз у церкві в проповідях, що нам треба віру зберегти, заповіди заховати, наші християнські обовязки совісно виповняти, що нам треба багато боротись, терпіти й перемагати себе. Чуємо про тернисту дорогу й важкий шлях, що ним треба йти кожному аж до смерти. Без сумніву все це важке й прикре для нашої

природи. Все це вимагає від нас зусилля, щоб бути добрими робітниками й борцями. Так, але цей шлях веде до слави й щастя. За чесне життя, за добрі діла буде нагорода. Христос це нам показав на своїм прикладі на Великдень.

Тому не даймось зловити на ложні й обманчиві кличі, що релігія ніщо нам не дає, не даймось звести на манівці безбожництва, що веде до загибелі. Хай погляд на воскреслого Ісуса скріпить нас у святій постанові серед загального зіпсуття й релігійного збайдужніння бути вірними Христові в час праці й боротьби на цій землі й остати такими аж до смерти. А на тім ми найкраще виграємо. Христос нас не обманить і що обіцяв те дасть, бо Він сама Правда, що так велично затріюмфувала на Великдень.

Світле Христове воскресення хай влие в наші серця велику радість, спокій і додасть жару бути добрими христіянами й Христовими апостолами. Не тільки самі ступаймо рішучим кроком, що веде нас до обіцяної світляної будучини, але також станьмо новітніми Христовими апостолами, щоб других завертати з манівців і вказувати їм дорогу до справжнього щастя.

Ісус Христос воскрес і став переможцем над злом. Однак зло не загинуло зовсім між людьми. Воно саме тепер тріюмфує. І нашим великим завданням є помогти відвалити той камінь ложі й злоби, що придавлює людські серця й причинитись до перемоги добра над злом у всіх людських взаєминах, бо лиш така перемога принесе одиницям і народам сподіваний мир і справжнє щастя.

Тому цьогорічні великодні свята хай будуть для всіх нас хвилинами великого христіянського ободрення, хай додадуть кожному, як колись святим апостолам, відваги й охоти йти й зі святим запалом трудитись, боротись і терпіти для Христа й Його царства в нас і в других.

Христос воскрес! — Радіймо й бодрімся!

— **В Римі** 12-го квітня помер на серце кардинал Федеріко Каттані-Амадорі. Прожив 87 років. З його смертю число кардиналів змаліло до 46.

— **У своїм** новім пастирськім листі німецький кардинал Бертрам, архієпископ з Бреслав кинув заклик до народу, щоб поставити гать проти нового заливу порнографії й неморальности, що поширюється в Німеччині сексуальними книжками, фільмами та забавами. Зокрема кардинал заатакував зріст нудизму. Закінчуючи своє пастирське слово кардинал сказав: "Те, що ми тепер дуже потребуємо серед потопу спокус є чесні мужчини і жінки, що схочуть зберегти людську й народню гідність."

— **У століття** смерти о. М. Шашкевича, в днях 4 і 5 липня в Саскатуні відбудеться **Перший Конґрес Українського Католицького Юнацтва.**

ДОРОГА ДО ВОСКРЕСІННЯ.
ВЕЛИКОДНЄ ПОСЛАННЯ ПРЕОСВ. КИР КОНСТАНТИНА БОГАЧЕВСЬКОГО.

Христос Воскрес!

Воскресший Спаситель являється. Апостоли, ученики радіють. Марія Магдалина, св. Петро й інші виділи Христа. Ученики ідуть до Емауса. По дорозі подорожний до них пристає. Всі три говорять про Ісуса. Було призначено, щоби Христос терпів і тим чином у свою славу увійшов. Христос терпів! Ще живуть свідки Христових терпінь! Вони чули як Христа прозивали ідуном і винопийником, ворогом влади, зводителем народа, лжепророком, союзником демонів. Кричали: "розпни, розпни його!" Вбили. Христа, а нині Христос воскрес із мертвих!

Христос говорить: "Не є ученик над учителя. Мене переслідували то й вас переслідуватимуть." І переслідували Апостолів. Св. Павло жалується,: "Біди від своїх і від чужих. Біди в містах і пустинях, на суші і на морі. Біди від лже братії. Муки, терпіння. Хто би тут не ослаб?" Апостоли знають чому вони страдати мають. Св. Павло визнає: "Ми в нашому тілі носимо Христа смерть, щоби Христа життя явилося на нас." Через терпіння до воскресіння. Така то дорога до неба. Це Христов шлях.

Живе Христос в своїй Церкві. Історія Католицької Церкви це образ страждучого Христа. Христова Церква продовжає Христове післанництво і двигає свій хрест по порохом покритих вулицях світа. Тертуліян пише: "Чи посуха чи повінь, всьому винуваті христіяни. Настане повінь — ріка Тибер виступить з берегів то товпа кличе: "Кидайте христіян диким львам! Хай жруть їх!" Дарма. Все те насильство не здавило христіянства. Гамаліїл говорить: "Якщо це діло від людей, так само впаде, якщо від Бога, то не зможете знищити." Христова Церква від Бога. Церква стоїть.

Христос живе в своїх вірних. Христос живе і навчає: "Хто хоче бути моїм учеником, хай візьме хрест і хай йде вслід за мною." Бо "Боже царство треба добути, а добудеш його лиш трудами, змаганнями." Тому то св. Павло напоминає: "Борися як справжний Христа воїн." Бориться! Щоби ви свято жили! Щоби ваші діти в святости росли! Щоби ваші супружа святилися! Щоби ваші діти в своїй церкві вінчалися! Щоби ви мали парохіяльні школи! Щоби до парохіяльних шкіл всіх дітей посилали. Щоби за добру пресу, часопис подбали. Щоби за свій Семинар старалися. Щоби дітей до Семинаря, до Монастирів посилали. Щоби на Церкву жертвували. Царство Боже працею і ревністю добудеш! Це є дорога до воскресіння, це є дорога до неба, це є Христов шлях.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Минулого** року французи-католики мали свою велику виставу місійної праці в Монтреалі. Цього року підготовляється Національна Канадійська Вистава Праці Католицьких Місій, що має відбутись у Торонті, 14-18 жовтня. Уладжують її католики, що говорять англійською мовою. На підготовчих нарадах 22. ІІІ. між іншими був також о. А. Роборецький, український парох з Торонта.

— **Мадам** Чіянг Кай Шек, жінка відомого китайського провідника хоч сама некатоличка дуже подивляє працю католицьких місіонарів у Китаю. Серед страшної военної хуртовини католицькі місіонарі кинулись з великою ревністю й посвятою, щоб дати китайському народові поміч і зменшити його душевне й фізичне горе. Одні заопікувалися збігцями й беззахистними, дітьми, другі помимо великих трудностей не перервали виховавчої праці над опущеними. То велике милосердя й любов, що його показують католицькі місіонарі в Китаю робить сильне враження навіть на некатоликів і вони подивляють католицьку Церкву, що має місіонарів, повних духа Христової любови, посвяти. й доброти й їх висилає в світ робити добро людям.

— **Відомий** американський католицький проповідник монсіньор о. Фультон Шін у своїй черговій промові на радіо на тему "Кріза христіянства" сказав дуже глибокі думки, над якими варта застановитись. "Ми звикли називати цю війну крізою — сказав о. Шін. Слово "кріза" є грецьке й означає — суд; і ця війна є якраз судом Божим. Історія, подібно як поодинокі особи, має свої частні й загальні суди. Частні суди приходять у різних моментах у історії народу, а загальний суд настане на кінці часу, коли Господь прийде судити всі народи світу. Ми тепер переживаємо момент частного суду. А що це є той Божий суд? Є це час, коли всі наслідки нашого способу життя стають наглядними. Господь Бог надав певні закони вселенній, при помочі яких всі істоти мають осягнути свою досконалість. Це передусім природні й моральні закони. Істоти, що не мають свобідної волі виконують усе конечно згідно з вимогами законів природи. Бог, що дав людині свобідну волю, дав також її вищі закони, закони моральні. І людина може їх виповняти, а може їх і переступати. І ця війна є в часі тим, чим пекло є в вічности— зазначенням суперечности людської волі проти Божої волі. Як хрест повстав через те, що людина поставила свою поперечку через Боже повздовжне дерево, так і війна є вислідом противорічности людської волі Божій волі. Увесь світ нині стоїть на суді, бо ми всі є виноваті в ріжним ступні. Ми — (американці) — не виреклись Бога як комуністи, ані не поставили собі ложного божка як націсти й японці в імперіялізмі; однак ми забули на Бога, або відносились до нього як до добродушного чинника, якого одиноким завданням є благословити наші пляни, укрити наш ідеалізм і відноситись з пошаною до культури, що є зісвітчена і звернена до людини як до свого осередка. Ось і за це тепер судить нас Бог.

— **Підчас** подорожі до Ню Йорку, дня 11-го лютня в Нідлес, Каль. померла Беатріче Ґудіні, жінка славного маґіка, що помер 11 років тому. Її похоронено в Ню Йорку. Вона та її чоловік були спіритистами (викликували духів). Коли Григорій Ґудіні вмирав, то сказав жінці, що в річницю смерти явиться її на спіритистичному зібранні. Одначе 10 літ минуло й він ні разу їй не зявився. Через те Беатріче в останніх місяцях свого життя втратила віру в спіритизм. Треба знати, що душі на другім світі є в руках Божих і тому їхня поява зависить від Божої волі, а не від людських забаганок. Не диво отже, що люди по своїй вподобі не можуть викликати духів з другого світу, щоб з ними розмовляти, а всякі спроби викликування духів є або невдачні, або чисте ошуство для використування легковірних людей.

Беатріче була охрещена католичкою. Опісля відпала від католицької Церкви, взяла некатолицький шлюб без священика й так жила довгі роки. Мала 67 літ як померла. Перед смертю однак побачила свій блуд, покликала католицького священика о. Е. Деланіґо і перед ним висповідалась зі свого грішного життя. Опісля приняла св. Причастя й висказала свою велику радість, що знову знайшлась у вівчарні Христовій. Це все сталось два дні перед тим як усіла на поїзд, на якому забрала її смерть. Коли б була відложила своє навернення на два дні, було б запізно й дуже можливо, що втратила б щасливу вічність раз на все. Звідси наука, щоб не відкладати свого навернення, бо ніхто не знає ні дня ні години, коли смерть прийде. Навернення чим скорше тим безпечніще.

— **В Світлий** Понеділок, дня 26-го квітня, в 9 год. рано, в церкві св. ап. Петра й Павла в Мондері, Преосв. Кир. Василій Лядика в часі Служби Божої висвятять чотирох діяконів, а це: Ореста Засійбіду з Веґревил, Евгена Білика з Мондеру, Єроніма Химія з Редвей і Еміліяна Фика з Гарленд, Ман. Три перші богослови — це монахи з Чина св. Василія Вел. а 4-тий богослов є світським питомцем, що тепер студіює в духовному семинарі в Едмонтоні.

В Томину Неділю, 2 травня буде висвячений на священика діякон Севастіян Курило, ЧСВВ з Делф, Алта.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Повідомляємо, що наступне число "Світла" вийде аж з датою 15-го травня.

Видавництво "Світла."

Травень - це місяць всесвітнього звеличування Марії. Кожного дня даймо докази особливої почести й любови для Божої і нашої Матери!

БОГОРОДИЦЮ Й МАТІР НАШУ ГІДНО ЗВЕЛИЧАЙМО!

Прийшов травень. Цей місяць є посвячений особливому звеличуванню Марії. В ньому по всім світі віруючі христіяни-католики горнуться до престола Богородиці, щоб віддати належну честь Тій, що своїм достоїнством, святістю та могуцтвом є перша по Бозі, і щоб випросити собі в Неї матерньої опіки в цей так важкий военний час. А що ж ми на те? Хіба ж будемо стояти байдужно? Ні! Ідім і ми, щоби нашій наймогучішій Заступниці перед Богом віддати честь, зложити в дарі наше серце, засвідчити нашу любов і вдячність та випросити Її материнської ласки на дальше життя для себе й других.

Ідучи до Марії з поклоном несімо її в дарі три річи, що їх Пречиста Діва дуже любить, а це: чисту совість, вірність у виповнюванні обовязків свого стану й наслідування чеснот Божої Матери.

Горнімся також до Її престола в ранніх Службах Божих і вечірних молебнях, кому лише час і обовязки стану дозволяють. Ведім діти до Її образу, заохочуймо їх, щоби вони вивчувались пісень на славу Божої Матери й спільно з народом Її щирим співом величали. В місяцю травню прочитаймо собі життя Марії, про Її терпіння й чесноти, про Божі дари, про Її опіку над світом і про Її незлічимі чуда. Віддаваймо в Її покров себе й всі наші справи й терпіння, просім у Неї помочі для тих, що в війську й на фронті, для хорих, терплячих, вмираючих, потіхи для душ в чистилищі, ласки навернення для грішників та кращої долі для всього українського народу.

Кличмо до неї словами нашої церковної пісні-молитви:

Не маємо іншої помочі, не маємо іншої надії,
Кромі Тебе, Пречиста Діво Мати,
Ти нам поможи, на Тебе надіємось
І Тобою хвалимось, Твої бо ми слуги,
Нехай не повстидаємось.

Так даймо дуже гарне свідоцтво про себе, що живемо духом св. Церкви, покажемо свою дитинну любов до Марії, зберемо собі багато заслуг й виєднаємо собі благословення та опіку Божої й нашої Матери.

ЩОБ СВІТ ПІЗНАВ ПРОВИДІННЕ ПІСЛАННИЦТВО АПОСТОЛЬСЬКОГО ПРЕСТОЛУ.

(Місячне намірення на травень, 1943 р.)

Від часів св. ап. Петра аж по нині мов скала стоїть непорушно Апостольська Столиця Папів у Римі. Скільки то преріжних хуртовин перекотилось через Европу за минулих 19 століть. Вони поваляли могутні престоли ріжних володарів, та Апостольської Столиці не звалили. Стоїть вона непохитно, а на ній чергою засідають наслідники св. Петра, щоб виконувати високе післанництво, що його Боже Провидіння їм призначило.

І коли глянемо в історію Апостольської Столиці то бачимо, що вона положила неоцінені заслуги для всього людства.

Апостольська Столиця все стояла твердо й непохитно при вірнім змісті релігійних вірувань поданих св. Письмом і переданням, боронила їх перед ересями, причинялась до їх поглиблення і зрозуміння та поширення в світі. "Коли поширення христіянства само для себе становить заслугу, то в великій мірі припадає вона в участи Папі" — сказав протестант Гердер. І дійсно це найбільша заслуга Апостольської Столиці, що вона під покровом св. Духа по всі часи служила людям за непомильний дороговказ у релігії. Крім того Апостольська Столиця має великі заслуги для науки й поступу. Школи завсіди були під дбайливою опікою Апостольської Столиці та дізнавали визначної її помочі. Церква св. Петра в Римі, Ватиканський музей і бібліотека є найкращими доказами, що Папи були великими приятелями науки, штуки й мистецтва.

Коли візьмемо під увагу соціяльне добро народів, то й тут заслуги Апостольської Столиці є величанські. Вона все боролась із абсолютизмом та деспотизмом володарів і державної влади, вона також неустрашимо боронила моральности й святости подружжя. "Як що б папство не положило б ніяких інших заслуг крім оборони одноженства, то вже тим одним здобуло б собі безсмертність" — сказав М. Мюллер.

Крім того Папи виступали проти невільництва, ставали в обороні прав робітників (Лев XIII. Пій XI.) годили розсварені народи — словом для добра людства положили безмірні заслуги. Це хоч-не-хоч мусять признати навіть самі некатолики.

І коли б завжди людство шанувало авторитет Апостольської Столиці й ішло за її вказівками; світ сьогодні стояв би далеко краще. Нажаль не завжди так було. Як колись жиди відкинули Христа й повели проти нього боротьбу, так само й пізніше люди віднеслись до Апостольської Столиці Намісників Христа, Горда грецька схизма, зухвалий протестантизм, всякого покрою сектанство й безбожництво звернули свої зусилля, щоб знищити вплив Апостольської Столиці в народах. І цією своєю злочинною роботою довели, що в христіянстві настав хаос, в світі почала підупадати віра й мораль, безбожництво стало виступати явно й зорганізовано та довело до витворення нездорових відносин між людьми й до сучасної страшної війни. Це сумні овочі того, що людство знехтувало провід Апостольської Столиці.

І сьогодні з Ватикану, з Апостольської Столиці лунає голос Намісника Христового, що хоче розсварені народи до вести до справедливого й тривкого миру. Але того голосу бунтівничі діти цього світу не хочуть слухати. Ще й нині чуємо ворожі кличі: Геть з Римом! Папа нам не до розказу! Ось і тут лежить одна з великих причин трагедії світу! Однак не треба тратити надії. Є ратунок.

Серед розбурханих хвиль часу стоїть Апостольська Столиця, а на ній сидить Христовий Намісник, що як це бувало колись давніше, може вспокоїти людство й вивести його з теперішнього замішання. Це одинока понадціональна й міжнародня централя і незалежний авторитет. Треба тільки щоби люди позбулись вікових упереджень, щоб пізнали велике значіння Апостольської Столиці для людства, звернулись до неї з довірям і пішли за її проводом та вказівками, а тоді певне прийде до кращих відносин у світі церковнім, політичнім і на полі економічнім.

Дуже можливо, що теперішні страшні потрясення, що їх переживає світ Боже Провидіння допустило на те, щоб він спаматався і шукав свого ратунку в Апостольській Столиці. Дай Боже, щоб це сталось чимскорше та щоб Верховний Пастир при добрій волі провідників народів завів мир і добро між людьми. І цеї великої ласки просімо сердечно в Матінки Божої в місяцю травні!

Проф. Микола Чубатий.

ЦЕРКОВНА СПРАВА В УКРАЇНІ ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ТА НІМЕЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

Образ стану церковної справи на Україні від червоною та націстичною окупацією в часі теперішньої війни, який хочу накреслити, опертий на матеріялі із ріжних джерел, що доходив до Америки та передіставсь на сторінки американської преси впродовж теперішної війни. Вістки ці були повідривані від себе, часто неповні та баламутні, а то й противорічні. До того насвітлювання фактів політичними інтересами одної чи другої сторони робило той образ таки цілком замазаним особливо для американця, що незорієнтований якслід у церковних відносинах серед українського народу. Збирав я ті часописні донесення доволі старанно, а знаючи докладно церковні відносини на українських землях, до війни, хочу дати образ, який теж не буде повний, але принайменше зближений до правди та непротиворічний.

Церковна справа на українськім західнім пограниччі під німецькою окупацією.

Союз Гітлера зі Сталіном довів у вересні 1939 року до упадку польської держави, а границя між Німеччиною та Росією на українській землі була поведена рікою Сяном та середущим й долішним Бугом. Тим чином під німецькою окупацією лишилася ще українська Лемківщина, Засяння та ціле Забужа, себто Холмщина з Підляссям. Українська людність тихже українських пограничч була майже по половині східно-католицька та православна.

Із католицьких церковних одиниць під німецькою владою лишилася тільки західна частина перемиської епархії враз з виділеною з нею кілька літ до війни так званою Лемківською Апостольською Адміністратурою, що нею завідував о. д-р. В. Медвецький, під національним оглядом москвофіл. Західною частиною перемиської епархії завідував окремо перемиський епископ-помічник Григорій Лакота, українець, що осів в Ярославі з поручення свого епископа-ординарія, який лишився під большевицькою владою у Перемишлі.

Кілька місяців по вибуху війни помер о. д-р Медвецький, а з поручення Апостольського Престола став адміністратором українець о. Ол. Малиновський бувший віцеректор львівської духовної семинарії. Окупаційна влада не поробила ніяких змін у церковному житті українських католиків, на що й не було часу.

Куди більші переміни наступили в православній церкві. По німецькім боці лишилася ціла православна холмсько-варшавська епархія, що її ординарієм був голова православної церкви в Польщі митрополит Діонісій Валединський, москвич, та до війни доволі не прихильний для українського характеру православної церкви. В останніх літах до війни він її навіть сильно спольщив, принайменше зовнішно.

По приході німців митрополит Діонісій вагався ще якийсь час, на яку ногу ступити — зберігати льояльність до Польщі чи піти на співпрацю з Німеччиною. Тому у пресі була навіть появилась вістка,

(Докінчення на ст. 6)

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕСВЯТА ДІВА МАРІЯ

Вже тисяча літ минає з того часу, як наш український нарід став навколішки під хрестом Ісуса Христа.

Одночасно з прославою Христа розпочав наш народ величати і Марію, Христову Матір. Так воно й мусіло бути. Бо як міг би хтось любити щирим серцем свого Спасителя, а при тім бути байдужим до Його Пресвятої Матері, що не тільки зродила нам Спасителя, але в час страшних і сумних годин у Велику Пятницю стала також нашою Страждучою Матірю, прийнявши нас за дітей великої Божої родини, що мала жити новим життям ласки?

Що ми маємо свою небесну Матір, то це завдячуємо одиноко премудрості й доброті небесного Вітця. Знавши те, що нам добре мати матір у нашому земному природньому житті, небесний Отець, коли задумав подати нам друге, надприродне життя ласки, то, крім Спасителя, дав нам також і добру Матір, щоб і в цім житті ласки не бракувало нам материнського серця й помічної материньої руки.

Люди прийняли з вдячністю цей Божий дар. Прийняли його з любовю й українські князі та мільйони українського народу. Божій Матері було досі добре між українцями.

Нехай же ж Пресвята Діва Марія, Христова Мати, буде завсіди дорога українській нації!

А цей Її життєпис, що його тут подаємо, нехай буде нам наймилішим із усіх читань і принесе кожному читачеві якнайліпше пізнання й найсердечнішу любов до Тої, що з Божої волі стала — Царицею Всіх Святих!

САМОТНЯ ДІВИЦЯ

В юдейській землі прийшло на світ дівчатко. Батько й мати, що по переданню звались Яким і Анна вижидаючи приходу Месії, були б більше тішилися сином; та все таки з радістю прийняли від Бога малу донечку й тодішним звичаєм зараз по народженні назвали її загально вживаним іменем — Маріям, Марія.

Коли надавали дитині імя, певне ніхто не догадувався, що та мала Марія стане колись — Матірю Спасителя світу.

Першу вістку про ту надзвичайну дитину подає нам у своїй евангелії св. Лука. Там читаємо таке: "А шостого місяця був післаний ангел Гавриїл Богом у місто галилейське, що йому на імя Назарет, до Діви обрученої мужові, що йому імя Йосиф, з дому Давида; а імя Діви Марія. І коли ввійшов до неї ангел, сказав: Радуйся благодатна, Господь із тобою. А вона затривожилася тим словом і подумала, що це за поздоровлення. І сказав їй ангел: Не бійся, Маріє, бо ти знайшла ласку в Бога. Це зачнеш в утробі й породиш сина й назвеш його на імя Ісус. Цей буде великий і Сином Вишнього назветься і дасть йому Господь Бог престіл Давида, Його отця; і царюватиме над домом Якова по віки. І Його царству не буде кінця. І сказала Марія до ангела: Як це буде коли мужа не знаю? А ангел у відповідь сказав їй: Дух святий зійде на тебе й сила Вишнього отінить тебе; тому й Святе, що народиться з тебе, назветься Сином Божим. А це Єлисавета, твоя родичка, і вона зачала Сина в своїй старості, і це шостий місяць у тої, що її називають неплідною. Бо не буде неможливе в Бога всяке слово. І сказала Марія: Це я слуга Господня, нехай мені буде по твоєму слову; і відійшов від неї ангел. (Лук. 1, 26).

З цих слів довідуємось перше, що Марія вже перед посольством ангела була — благодатна, "обрадованная", повна ласки, святости; друге, що в хвилі благовіщення Марія не жила вже з батьками, але була заручена з Йосифом, хоч у тім самім часі була звязана рішучою постановою заховання досмертнього дівицтва; третє, що погодилась стати Матірю Ісуса, Марія як дитина вибраного народу, що ждав приходу Месії, була дуже добре познайомлена зо справою приходу обіцяного Спасителя.

Щодо інших подробиць із життя Марії, то це певне, що вона жила, як справжня дитина. Марія росла й розвивалась і жила так, як інші її ровесниці, але як Божа вибраниця, повна ласки від першої хвилі свого зачаття, визначалась відмінним поведенням і була розумніша та святіша від усіх своїх товаришок. А душею зовсім вирізнялася від своїх подруг. Бо душа Марії, повна ласки, вільна від найменшої гріховної провини, навіть від тіни якого нахилу до гріху, з кожним днем зростала в духовній красі через сердечну й постійну злуку з Богом. Про свої таємні переживання не говорила ні з ким, тому жила в великім відокремленні від свого оточення. Була мовчазна, внутрішньо зібрана, затоплена в розважанні. Такий настрій і таке поведення Марії випливали з тієї великої різниці, що була між Нею, а всіма іншими людьми Її оточення. Марія була без гріху, повна ласки, вся свята, захоплена тільки Богом і тим, що добре. Ні раз не брала участи в грісі; ніколи не слухала з приємністю неприхильної мови про ближнього ні сама не подавала далі тих новинок; ніколи не мішалась до сварні, не знала зовсім гніву, ні заздрости; не робила нічого підо впливом якої невладнаної пристрасти. А люди, що з ними мусіла Марія стрічатись щодня, були світового духа, повні пристрасного неладу й привязань, спокушувані, а часто сплямлені гріхом. Ті люди жили в чужім для Марії світі, що з ним Вона не мала ніяких взаємин. Марія не могла просто зрозуміти, навіщо ті люди грішать, як можна вважати гріх за звичайну річ, що від неї не можна здержатись. Марія, як безгрішна, свята істота, бачила в кожнім грісі найбільший злочин, збурення ладу, установленого через Божу любов для добра людей, зневагу найвищого Божого Маєстату Бога Саваота. Наче в зеркалі добачувала ясно спустошення, що його спричинював гріх у людських душах. З тієї причини була сумна, а одночасно відчувала, що Вона якась інша, ніж люди кругом Неї; відчувала при різних нагодах, що Вона якась самітня, що нема іншої такої людини, як Вона. Чужа для світу, відмінна від грішних людей — почувалась добре й щасливо тільки коло Бога. Найсвятіший Бог став одиноким предметом Її любови; про Бога думала, за Богом тужила, з Богом розмовляла на сердечній і постійній молитві; Бога любила всім своїм серцем, Богові була віддана з душею й тілом у кожній хвилині свого молодого життя. А ті жінки, що з ними Марія не брала участи в їхніх низьких справах, певне судили Марію, що коли Вона не пристає так вільно з ними то це тому, що Вона горда й має себе за щось краще від них. І так найпокірніша Господня слуга вже від ранньої молодости носила в своєму серці незаслужено меч болю.

Посвячена Богові.

Зроставши з дня-на-день у Божій любові, Марія одночасно закріплювалась у досконалім відданні Богові. А коли дійшла до свого дванадцятого року життя, коли то ізраїльські дівчата доходили до повної зрілости й могли складати Богові різні приречення, та звичайно звертались своїм серцем більше до світу, до мужчин, Марія відчула в своєму невинному серці таку велику тугу за досконалим, беззастережнім відданням себе Богові, що за Його особливішим надхненням і всупереч тодішним поглядам, Марія решту свого життя посвятила Богові обітом дівицтва, щоб до смерти співати пісню любови вже тільки самому одному Богові, одинокому панові Її дівичого серця, перевищивши тим без порівнання більше посвячене Богові вдовицтво Юдити й пророчиці Ганни. Зложення того небувалого досі між ізраїльськими дівицями вічного обіту дівицтва відбулось найправдоподібніше в єрусалимській святині, під час урочистих богослужень.

З Давидового роду.

Пречиста Діва Марія походила з роду царя Давида. Це потвердив архангел Гавриїл при благовіщенні, коли сказав до Неї: "Це зачнеш в утробі й породиш сина й назвеш його на імя Ісус. Цей буде великий і Сином Вишнього назветься, і дасть Йому Господь Бог престіл Давида, Його Отця" (Л. 1. 31-32). Коли син Марії є сином Давида, то певне, що й Марія з Давидового роду. Вона була свідома свого походження. Згідно з духом народу, Марія шанувала своїх предків, була привязана до них; входила в значення й біг думок св. Письма, а історія Давидового роду, що з нього мав вийти заповіджений пророками Спаситель, певне розбуджувала в Неї особливіше зацікавлення. Вона безгрішна, непорочна Діва відчувала зокрема боляче відповідальність за злочини, що тяжіли на Давидовім роді. Тужила великою тугою за нагородження Богові. Відчувала, що прихід вижиданого Месії залежав і від становища Давидових нащадків супроти Бога. Тому старалась покутувати, переблагати Бога, нагородити Йому за провини предків, щоб таким чином очищене Давидове покоління стало гідним видати з себе Месію, привести Його з неба на бідну й повну туги землю.

Туга Марії за Месією.

За часів Марії було між ізраїльтянами сердечне бажання й вижидання приходу обіцяного Месії. Та коли жидівські націоналісти вижидали Месії як свого провідника великого визвольного руху з політичної неволі, праведні душі дивились на Месію в дусі віри, надіявшись, що з хвилею свого приходу Він принесе на землю святий і загальний мир між Богом і людьми. Найкраще з усіх розуміла характер Месії, найбільшою тугою тужила за Його приходом і найсердечніше молилась, щоб це сталось якнайскорше — Пресвята Діва Марія.

Співжиття Марії з псальмами.

В житті старозавітних ізраїльтян велику ролю відігравали книги святого Письма, а головно книга Псальмів; вона була урядовим а також і приватним молитовником. Марія певне знала ті псальми й проказувала так у своїм назаретськім затишку, як і під час урочистих свят у святині, разом із зібраним там народом перед Святая Святих. Тільки, що Марія одна входила глибше в розуміння надхнених слів, а головно тих, що говорили про Месію; бо святі слова сплітались дивно з життям Марії, а з розвитком подій набрали відмінного значення, ніж його піддавали законовчителі, й постепенно відслонювали Її свій найглибший надхнений Богом зміст. Спочатку ті самі пророцтва представлялись Марії як щось, що відносилось до так гаряче бажаного, але ще незнаного Спасителя; пізніше станули перед Нею як вістуни будучої долі Її власного Сина; а вкінці були це вже спільні Її з Христом переживання. Поза Марією ніхто не був так особливо й живо звязаний із святим Письмом Старого Завіту.

(Продовження буде)

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

Німецькою залізницею верталась зо школи додому одна молода дівчина-студентка. В тім самім вагоні їхали й інші студенти й студентки, робітники й робітниці, купці, урядники, тощо. Біля тої молодої дівчини сиділо кілька англійських офіцерів, що перебували в Німеччині в урядових справах.

Коли до вагону ввійшов кондуктор і почав переглядати білети, дівчина не могла знайти відразу свого шкільного білету й мусіла переглядати всі свої речі: книжки, зшитки, олівці, навіть вервицю. І аж тоді знайшла свою шкільну карту їзди.

Коли інші хлопці й дівчата побачили в руках дівчини вервицю, почали зглядатись на неї й підсміхатись глумливо. Це збентежило молоду дівчину. Вона почервоніла, спустила очі вдолину й почала ховати вервицю до торбинки. Раптом хтось узяв її легенько за руку й глянув їй приязно в вічі. То був старший віком англійський офіцер-полковник. Він також вийняв із кишені вервицю з великим хрестиком й держачи її досить високо усміхнувсь весело й заговорив ломаною німецькою мовою:

Моя дитино! Я теж маю вервицю... вервицю з самого Єрусалиму. Я щодня молюсь на вервиці й не стидаюсь того. Не стидайся й ти!

Ті, що досі висміваля дівчину, тепер замовкли. А полковник, віддавши дівчині військовий поклін, сів на своєму давньому місці.

Наша віра має бути жива. Коли віримо в Пречисту Діву Марію, молитву й вервицю, то наша віра має обявитись у ділах і насмішки та язики злих людей не можуть мати на нас впливу. Через злих людей ми не повинні закидати своїх добрих діл. Стидатись, чи боятись тоді людей не було б по-католицьки.

В 1273 році коронував колонський архієпископ Енгельберт, в катедральнім храмі в Аквізграні, ґрафа Рудольфа Габсбурґа на німецького цісаря. Архієпископ помазав св. елеєм його голову, груди й плечі, електори припоясали йому меч, одягнули в цісарський плащ, а архієпископ положив на голову корону. Потім мав цісар надати електорам привілеї, до чого треба було цісарської булави. Та десь була задїлась і ніяк не можна було знайти її. Тоді Рудольф підійшов ближче до вівтаря, взяв срібний хрест і сказав до всіх присутніх на коронації: "Бачите, це є образ Того, що пролив свою кров за нас усіх. Це знак, що ним відкупивсь світ, це джерело мира, спокою й справедливости. Він нехай мені буде найдорожчою булавою проти тих, що будуть бунтуватись проти мене й держави!"

Ті урочисті слова, що були сміливим визнанням віри, зробили на електорів і народ велике враження й зєднали пошану новому цісареві. Бог благословив потім усі його підприємства, а часи його влади тішились видимою опікою св. хреста.

Кожний католик повинен сміливо визнавати в потребі свою віру й через насмішки людей ніколи не повинен залишити молитви, св. Причастя, ні інших добрих діл.

Марій Вікторин, славний римський бесідник, читав нераз св. Письмо й у серці став був уже християнином. Та що він мав велику пошану в поган, то не смів заявити назверх, що він уже вірить у розпятого Христа. Одного разу признавсь Марій св. Симплікієві, що він уже також християнин, та тільки в серці, а не назверх. На те сказав йому святий:

— Доки не визнаєш своєї приналежности до християнства й не прийдеш до Церкви, — ти не є християнин.

— А щож це, чи то стіни, або мури роблять християнином? — противився Марій.

Тоді св. Симплікій пригадав йому слова Ісуса Христа: "Хто повстидається мене й моїх слів, того Син Чоловічий повстидається, коли прийде в своїй славі і Отця й ангелів. (Л. 9, 26).

Марій знайшов ті слова дійсно в св. Письмі й став розважати їх; це мало такий добрий наслідок, що незабаром Марій переміг усякий огляд на людей, визнав явно Ісуса Христа й став дійсним членом Католицької Церкви.

Хто не хоче признатись тоді, коли треба, що він є католик, той не є добрий католик. Людська ласка не варт того, щоб через неї затаювати католицьку віру. Будьмо відважні як визнавці!

ЗАПИТ: В малім катехизмі, що його маю перед собою, сказано, що коли в Велику Пятницю Спаситель умер на хресті, то зараз Його пресвята Душа зійшла до аду. На дальше питання: "Що це таке ад?" читаю відповідь: "Ад — то було якесь особливе місце, де душі праведних, що померли перед приходом Ісуса Христа, спокійно та без ніяких болів очікували Спасителя." Більш нічогісінько про ту справу малий катехизм не каже, а мені тим часом насуваються до голови всілякі інші питання: я хотів би знати, які то властиво душі в аді були, скільки їх там було, тай чому вони, замісць до неба піти, в ад попалися. Чи може ще недостойні були з'явитися перед Божим Обличчям, і насамперед мусіли в аді удосконалюватись? Чи може той ад—то було якесь таке старозавітне чистилище?

ВІДПОВІДЬ: До праведників, що в аді очікували Спасителя, зачисляємо всіх тих, що перед Ісусом Христом померли в Божій ласці, не маючи на сумлінні ніякого смертельного гріха. Перший із тих, що так щасливо зійшли з цього світу, був праведний Авель; йому отже першому довелось увійти в оту таємну країну аду. Слідом за своїм найдорощим сином Авлем пішли туди опісля Адам і Ева, бо ж і вони, по довгих літах гіркої покути за свій великий гріх, умерли в Божій ласці. І в міру того, як проходили віки, країна аду стала щораз то більше заселюватись та наповнятися новими мешканцями.

Деякі з-поміж них добре нам знані, як наприклад праведний Ной, що в час жахливого потопу разом зо своєю родиною врятувавсь від загибелі, або преславні ізраїльські патріярхи Авраам, Ісаак і Яків, або великі Божі пророки: Мойсей, Давид, Ісая, Єремія, Даниїл, Йона, та й багато інших старозавітних Святих. А з тих, що вже до Нового Завіту зачислювалися, були в аді такі, як праведний Симеон, що перед самою смертю мав невимовне щастя держати Боже Дитятко на руках, або великий Пророк і Предтеча Господній, Іван Христитель, або святий Йосиф, голова пресвятої Родини в Назареті. Так, навіть той улюблений святий Йосиф, що так солодко умер в близькій присутності Ісуса й Марії, не пішов по смерти просто до неба, а мусів якийсь час перебувати в аді.

Опріч тих великих та надзвичайних святих, були ще в аді всі ті, що хоч за свого життя багато грішили, то все таки накінець із Богом поєдналися та в ласці Божій померли. Не знаємо ані їх імен, ані їх докладного числа, — це для нас недослідима Божа таємниця, що хіба аж у вічності буде цілковито роз'яснена. Але вже й тепер можемо зовсім сміло сказати, що число тих навернених душ напевно не мале було: пам'таймо, що Ісус Христос мав померти на хресті за всіх людей, тому ласка Божа вже від самого початку стукала до кожної людської душі, заохочуючи її до щирого навернення.

Якщо між тими, що в ласці Божій з цього світу сходили, були такі, що перед смертю ще всіх своїх провин не спокутували, то вони на якийсь час ішли до чистилища; там, серед лютих страждань, платили вони всі свої довги Божій справедливості, і тільки тоді можна було їм переступити поріг святого аду.

Як бачимо, ад був зовсім щось інше, ніж чистилище. В аді не було ніякого терпіння, ні болю, ні смутку, ні очищення. Там перебували душі, вже наскрізь чисті й святі, серед невимовного спокою та радости. Той ад, — то був властиво Божий рай. Коли Ісус вислухав на Голгофті покірну молитву розкаяного розбійника, то сказав йому виразно: "Направду, направду кажу тобі, — ще сьогодні будеш зо мною в раю." Ісус, розуміється, говорив тоді про ад, а не про властиве небо, бо ж Його пресвята Душа не до неба відійшла в Велику Пятницю, а до аду. Отже ясно виходить, що ад — то правдивий рай. Одначе, не зважаючи на всю свою святість та цілковиту непорочність, ніхто з тих праведників не осягнув був іще найвищої радости, бо в аді ніхто з них не бачив іще пресвятого Божого Обличчя. Відвічна Божа постанова була, що ніхто з смертних людей на Боже Обличчя не погляне, аж доки Спаситель світу не помре, аж доки ціна відкуплення роду людського не буде дійсно заплачена. І власне та Богом від віків назначена хвиля, настала в Велику Пятницю около третьої години пополудні, коли Ісус, закликавши голосно: "Отче, в руки Твої віддаю душу мою," похилив голову та й умер. Тоді та пресвята Ісусова душа, відділена від тіла, але надалі нерозривно злучена з Божеством, зійшла до аду. І власне в ту хвилю всі праведники, що в аді тоді були, одержали найвищу потіху, бо ясно й відкрито побачили Пресвяту Божу Тройцю, цебто безмежний океан життя, радости та щастя...

З тієї хвилі всі праведники в аді зазнавали вже направду невимовної небесної радости та втіхи. Одначе до неба вони ще відразу не пішли. Небо оставало перед ними надалі замкнене аж до Вознесення. Бо не випадало, щоб хтось із звичайних людей до неба ввійшов, поки Божий Син, воскреслий і прославлений, туди врочисто не вознісся. Так небесна палата, приготована для

праведників уже від самого початку світу, стала відчинена аж сорокового дня після Христового Воскресення. Щойно тоді покинули праведники таємну країну аду, та й перейшли в пресвітле царство неба.

З тієї пори, кожна праведна душа, що цілковито сплатила вже всі свої довги Божій Справедливості, відразу йде до неба, та без ніякої проволоки одержує там найвищу нагороду, цебто бачить ясно й відкрито Пресвяту Божу Тройцю. А колись, як іще ціна спасення нашого не була заплачена Христовою Кров'ю на Голгофті, така праведна й очищена душа, мусіла йти до аду, й чекати там своєї подвійної нагороди, цебто неба й оглядання Божого Обличчя.

З цього виходить, що ад — то не було ніяке старозавітне чистилище, а радше велика, прекрасна почекальня, де святі душі зовсім спокійно, без ніякої нудьги та смутку, радісним серцем піддавались Божій Волі, дожидаючи своєї черги.

(Голос Спасителя).

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

І. Устрій Церкви

Зверхня едність Церкви

І православні й католики однаково вимовляють у символі: Вірую в едину святую соборную (католіческую) й апостольскую Церков". Звідси то слідує, що Церква має бути едина, це значить одна, так як один е Бог, один Христос, одна віра й одно хрещення. (Єф. гл. 4:4-5). А тому що Христова Церква складається із великої скількости людей, що належать до ріжних націй, рас і країн, то ясно, що всі ті люде мусять бути **обеднані**, тобто зібрані в одно кругом якогось обеднуючого осередка.

На чому ж основується та едність Церкви? Щоби дати відповідь на те питання, необхідним е всебічно поняти природу Церкви. То ж гляньмо яка е природа Церкви?

Церкву можна, а навіть потрібно розглядати з двох її сторін: з нутра й зовні.

Внутрішньо Церква — це невидимий, духовний, благодатний союз всіх дійсно віруючих у Христа. Цей союз обіймає не тільки тих, що живуть у даному часі на землі; він обіймає також і позагробову Церкву святих. Одначе Церква в той же сам час складається із видимих людей і тому вона е також і **зверхня видима громада**. Звідси то конечно треба розрізнити в Церкві едність невидиму, — духовну й едність зверхню, видиму, так сказати б — громадську, суспільну.

Обі ті едності е конечні для Церкви й обі взаїмно від себе залежать та е зо собою тісно звязані. Єдинство Церкви духовне, невидиме основується на едности благодатних дарів віри, надії й любови, а обеднуючим центром того духовного союзу являється сам Спаситель і Основник Церкви Ісус Христос. Від Нього виходять і вливаються в наші душі всі надприродні дари, особливо ті, що подаються нам у церковних тайнах. Що так воно дійсно е, то того навчає нас сам Христос, коли прирівнює себе до виноградини а нас до її віток, що живляться її соками. "Я правдива виноградина, а мій Отець виноградар. Кожну вітку в мені, що не приносить плоду, відтинає її а кожну, що приносить плід, очищує її, щоби більше плоду приносила... Як вітка не може приносити плоду сама зі себе, коли не позістане на виноградині, так і ви, коли не будете перебувати в мені. Я виноградина, ви ж віти; хто перебуває в мені, а я в ньому, той приносить много плоду; бо без мене не можете нічого робити. Коли хто не буде перебувати в мені, буде відкинений геть, як вітка й всохне; і зберуть її й в огонь вкинуть і згорить. (Ів. 15: 1-6). А в своїй молитві до небесного Вітця Він так промовляє: "Отче святий, заховай їх в імя твое, котрих дав еси мені, щоб були одно, як і ми... **щоби всі були одно, як ти Отче в мені, а я в тобі, щоби й вони одно були в нас..., щоби були одно, як і ми е одно. Я в них, а ти в мені..., щоби були звершені в одно.**" (Ів. 17: 11, 21-23). Те духовне й таїнственне еднання душ з Христом конечно обеднує нас в одно духовне тіло Господне. Цю незмінну християнську правду признають однаково й православні й католики: Христос — обеднуючий центр невидимого союза віруючих, Голова таїнственного Свого тіла —Церкви.

Та звернімо тепер наш зір на другу сторону Церкви, а це на її вигляд зверхній; видимий, громадський.

Правда, що вже духовне еднання поодиноких осіб у Христі помагає до деякої зверньої виявки единства Церкви. З внутрішнього единства віри конечно випливає й зверхне единство визнавання віри, а внутрішне единство любови відбивається в молитовнім еднанню, це значить, що християни, що мають одну віру й любов то очевидно, що будуть також разом сходитись і так само молитись, та спільно своїми богослуженнями Бога й Христа прославляти. Одначе ця одність для створення тої повної едности, що її бажає собі Христос ще не вистарчає. Вже сама природа людини, як істоти громадської й суспільної, вимагає, щоб зверхне церковне еднання не обмежувалося тільки до едности віри й молитви, а щоб прибрало ще й вид повного організаційного обеднання так, щоб можна було сміло сказати, що Церква творить одну організацію, одну громаду, суспільність у повному значінню того слова. І такого обеднання вимагає від нас також св. евангеліе. В своїй торжественній молитві Спаситель виразив гаряче бажання, щоб між вірними була така едність, що могла б послужити невіруючим за ознаку божественности Його посланництва: "**щоби світ повірив, що ти мене післав...** щоби пізнав світ, що ти мене післав.." (Ів. 17:21 і 23). А щоб та едність могла бути ознакою божественности нашої релігії, то вона мусить бути зверхня, і видима. А як же ж та едність може бути видима без видимого обеднуючого осередка?

Застановляючись над цим, ми приходимо таки вкінці до того висновку, що в Христовій Церкві мусить бути й видима централя, це значить спільна для всіх християн влада, що обеднує їх в одну видиму організацію. Без неї невидиме обеднання в Христі е невистарчаюче, як це можна бачити на деяких сектах, що не мають ніякої центральної ерархії ні ніякого обеднуючого центра, хоч хваляться, що вони е обеднані з Христом і мають едність у своїй науці. Їх ніхто не назве справжньою церквою, або справжнім релігійним товариством.

Навіть у православній Церкві парохія не може бути без пароха, а діецезія без епископа. Сам гурт віруючих людей даної місцевости без правної влади не має права називатись одною організацією, бо організація це збір людей, що звязані трівко стремлінням до даної цілі під проводом означеного керівника—влади. І тому св. Кипріян на питання: що таке е Церква бажаючи описати її зі зверхної, видимої сторони, не говорить про еднання з Христом, а означує її ось так: "Церква е народ злучений з епископом і стадо послушне своему пастирю." (Послання до Флорентія Пупіяна) Що правда він говорив про місцеву церкву, це значить про діецезію та придержуючис його означення треба так само сказати й про цілу Христову Церкву й взявши її як видиму організацію, мусимо її також означити як "стадо злучене з пастирем."

У католиків таким спільним видимим пастирем всієї Церкви е епископ римський, Папа. Незединені східні церкви не признають його своїм церковним зверхником; та відкинувши Папу, хіба ж вони замісцього мають який інший видимий центр церковної одности?

Ще більше відчувається необхідність мати одного верховного пастиря в Церкві, коли візьмемо під розвагу потребу зберегти одність навчання й незмінність віри; та про це скажемо вже в наступному числі "Світла."

ЦЕРКОВНА СПРАВА

(Продовження)

що на короткий час варшавською митрополією завідував берлінський епископ для православних. Вкінці видно митрополит Діонізій довів до співпраці з німцями, бо німецька влада оставила його на становищі голови православних в Ґенерал-ґубернаторстві, а навіть погодилась розбудувати православну церкву через висвячення двох нових владик — для Холму архіепископа Іларіона, а для Лемківщини епископа **Палладія.**

Архіепископ Іларіон — це знана особа серед українського громадянства — у світськім стані це відомий проф. Іван Огієнко, український мовознавець та бувший міністер освіти в уряді от. Петлюри. Він був завжди великим ентузіястом української автокефалії. Єпископ Палладій це теж бувший високий урядовець з уряду от. Петлюри, потім доволі впливова духовна особа у волинській епархії. Світське його назвище Відибіда-Руденко. Утворення осібної епархії для Лемківщини, де православних парохій було небагато, біля 20, й то таких, що недавно відпали від греко-католицької Церкви під впливом москвофільської аґітації, було очевидним доказом прихильности для праці митрополита Діонізія окупаційної влади.

Після вибуху німецько-большевицької війни (червень 1941) та походу німців на схід ну Україну, коли прийшла на чергу організація православної церкви в Україні, митрополит Діонізій намагався стати митрополитом Автокефальної Української Церкви, а навіть якийсь час нею завідував, але згодом, з невідомих причин, мусів уступити і завідателем став епископ Полікарп, про що ще буде мова.

Замітне, що після походу німців на східну Україну — як доносила преса, лемківсько-краківського епископа Палладія, заступив епископ Шмід, чи на стало чи переходово — невідомо. Єпископ Шмід е з німецького роду, але за Польщі вважався за горячого поляка. Саме в часі угоди між православною церквою в Польщі та польським урядом, вислідом якої було сильне спольонізовання православної церкви в Польщі, православний військовий капелян о. Шмід став православним епископом та, оскільки мене память не милить, осів у Ґродні, де орґанізували поляки православну епархію "поляків". Видно, що під націстичною владою епископ Шмід віднайшов свою приналежність до "народу панів" та дістав посаду, опущену епископом Палладієм, який— видно — заняв становище в епархії на східній Україні. Таким чином православні лемки мали за неціліх три роки зверхника москаля, українця, а на кінець наверненого німця.

Українсько-Католицька Церква в Західній Україні.

У вересні Східна Галичина враз з Волинню та Поліссям дісталася під владу большевиків, які влучили ті краї до Української Радянської Републики. Під володінням большевиків найшлися три східно-галицькі епархії — митрополитальна львівська, перемиська та станиславівська, в яких всі три ординарії лишилися на місцях.

В порівнанні з долею церкви в Росії по приході большевицької революції большевики не забралися відразу до нищення українсько-католицької церкви. Священикам повідбирали тільки церковні землі, за-

боронили носити священиче убрання, заборонили в школах вчити науку релігії. Монастирі покасували та будинки позабирали на свої потреби. Все духовенство з ерархією на чолі піддали під гострий поліційний надзір. Десятки духовних заарештували та вивезли до азійської Росії; деякі імена відомі теж в Америці. В школах завели научування в дусі атеїстичнім та боєво безбожницькім, проти чого митрополит Андрій Шептицький заложив перед большевицькою владою гострий протест; кажуть, що хвилево мав навіть мати успіх.

Єрархія лишилася на місцях, але з журбою за майбутне, бо всі три владики-ординарії це вже люди старші. Практика з долею католицької церкви під червоною владою у Росії наказувала думати завчасу про майбутне, доки ще адміністраційна влада червоних на новоокупованих просторах не усталилася. Пішло про це, щоби на всякий випадок постаратися про своїх наслідників, як довго ще можна було мати якунебудь лучність з Римом.

Осеню 1939 року митрополит Андрій вислав до Риму з якоюсь місією молодого священика, катедрального сотрудника о. Кладочного, якому удалося дійсно добитися нелеґальною дорогою до Ватикану та повернути знов до Львова. Вислідом тої місії було призначення нового епископа-помічника у Львові в особі архіепископа Йосифа Сліпого, дотеперішного ректора львівської Богословської Академії, найближчої особи митрополита Андрія Шептицького.

Ходили вістки в тім самім часі, що архіепископ Йосиф Слипий став не тільки звичайним архиепископом - помічником, але теж став наслідником львівського митрополита на випадок його смерти, себто помічником з правом наслідства. В історії українсько-католицької церкви такі випадки бували, особливо в часах, коли була небезпека, що зовнішні сили можуть не допустити до правильної обсади владичого стола. Така небезпека й тут заходила, тому й ця вістка має всі признаки правдоподібности. Коли б так було, то справа митрополичого наслідника у Львові вже була б вирі- [illegible]

Осеню 1939 року доходили до Америки вістки, що також епископ у Перемишлі дістав тоді також другого епископа-помічника, хоч імена вичисляли ріжні.

На Волині та на Поліссю було теж кільканадцять східно-католицьких парохій, що підлягали владі римо-католицьких епископів. Апостольським Візитатором для них був епископ Микола Чарнецький, з осідком в Дубні та Ковні. Влада большевицька видно усунула епископа Чарнецького з Волині, бо цілий час червоної окупації в Галичині владика перебував в Станиславові. Яка доля тих унїятських парохій не відомо.

Замітна одна річ, що большевицький уряд, який в засаді е ворожий релігії та церкві, теж і православній, на тім терені став продовжувати царську церковну політику в Галичині з року 1914/1915, попираючи працю московського митрополита Сергія. Преса принесла була відомість, що під червоною владою завідатель патріярщого стола в Москві, митр. Сергій, назначив православного епископа для Галичини з осідком у Львові. Ним став епископ Варнава, як доносила преса, бувший ігумен Почаївської Лаври. У східній Галичині православних так як не було; був це отже місійний епископ. Відомо, що за польських часів Почаївська Лавра лишилася найтвердшою остоею московщини на Волині, так, як це було й за царату, то це кидало б нам світло не тільки на працю митр. Сергія, але теж окупаційної влади, що на такий свіжо добутий терен допускала місійну працю саме представника м о с к о в с ь к о г о православія.

(Свобода, ч. 57).

(Докінчення буде).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ЕҐРІМОНТ, АЛТА. Парохіяльні збори. Цьогорічні парохіяльні збори відбулись дня 7. березня. Хоч день був зимний і непривітний, члени зійшлися на богослуження і річний мітінґ. Після богослуження в Народнім Домі була мала перекуска для всіх, а по перекусці Впр. о. Ів. Когут, ЧСВВ отворив збори. Наради відбулись у найкращому спокою й порядку. Зі звітів показалось, що члени парохії е ідейні й працьовиті для церкви та люблять свою віру. Членів е около 16. Хоч їх мало, але робота велика. В минулому році було приходу $1,489,55. а розходу тільки $631.05. Отже чистого приходу було $858.50. До Заряду на цей рік увійшли слідуючі особи: о. парох — голова, Іван Білецький — містоголова, Іван Хмара — фінанс. секретар, Іван Горбач—рекорд. секретар, Іван Косцельнюк — касіер, Петро Хаба й Іван Коляса — контрольори.

На зборах рішено між іншим, щоб місцеве Братство Українців Католиків, що існує при парохії уже два роки приступило до централі й вислало свою вкладку.

При кінці зборів о. І. Когут, ЧСВВ подякував усім членам за співпрацю й сказав, що дотеперішні осяги повинні стати заохотою для парохії до дальшої праці для Бога, Церкви й Народу.

СТРИЙ, АЛТА. Нова могила. Дня 26-го березня, 1943 р. по 15-літній недузі впокоївся в Бозі Олекса Ткачик. Покійний приїхав до Канади 1903 р. зо села Поздиміру, сокальського повіту, Галичина. Лишив по собі дружину, 12 дітей, 2 братів, 3 сестри й 24 внуків.

Покійний був активним католиком і основником старої й нової церкви тої околиці. Був добрим членом парохії. Щиро любив Христа й Його святі тайни.

Похоронні богослуження відправили Впр. отці: Д. Джіголик, ЧСВВ і М. Вінцентайло, ЧСВВ. Дякував п/ Никола Буй з околиці Спедден.

По похороні в часі поминального обіду в домі покійного, на заклик Н. Буя зібрано $11.55 на католицькі часописи Світло й Українські Вісти. Збірку перевів п. Максим Кучер і п. Филип Лисняк. — В.Й.П.

Присутний.

КОРБЕТТ, АЛТА. Дня 6-го квітня, 1943. в домі В. А. Кузілів відправилась Служба Божа за всіх парохіян церкви Вознесення Христового. На цій Службі Божій всі вірні парохіяни приступили до святого Причастя і сповнили свій великодній обовязок. Службу Божу відправив о. М. Вінцентайло, ЧСВВ.

По Службі Божій всі парохіяни на просьбу панства Кузілів лишились на обід, у часі якого за заохотою присутного отця зложили $3.80 на "Світло" й "Українські Вісти".

Жертводавці — по 25ц: Н. Лозинський, І. Пшик, В. Ланюк, П. Дробіт, М. Бадзь, К. Вихопень, В. Кузіль, П. Локшан, І. Кравець, о. Вінцентайло, І Граб. І. Тимофійчук. Прочі меншими датками.

Присутний.

СПАС, КОЛО МОНДЕРУ. Добра мати — Гарний похорон. Хто належить до парохії Спаса коло Мондеру (перше були Москалики), той памятае добре покійну Анну Щур, дружину Г. Щура, що її похорон відбувся 5 квітня ц. р. Була то жінка, що прийняла від Бога 15 діточок і старалась про них запопадливо, як добра мати. Віра в неї була така жива, що хоч мала до церкви яких 6 миль, то доки була здорова, **пішки** спішила до Божого дому на святе богослуження. Хто тільки згадував покійну Анну ту добру, побожну, католицьку матір після її смерти, той згадував її добрим словом. За те дуже гарно поховав покійну о. А. Трух, ЧСВВ., що згадав покійну в своїм прощальнім слові по панахиді, в хаті, під час проповіди в церкві, а згодом іще під час обіду в домі чоловіка Гринька. Хто зо знайомих спішив віддати покійній останню прислугу, той знав, що вона варта була того.

Під час обіду переведено збірку на "Світло", що нею зайнявсь Іван Харук. Дав би це Господь, щоб покійна Анна знайшла в Бога ласку вічного спасення, а ми всі мали таке щастя, щоб могли мати добре імя в Бога і в людей— за католицьке життя. Крім того жінки повинні взяти собі від тієї справжньої матері добрий приклад, як то треба приймати від Бога всіх діточок і берегти їх, як найдорожчий скарб. Тоді й після їхньої смерти зможуть сказати щиро: Добрій матері — справмо гарний похорон.

Свій.

МОНДЕР, АЛТА. Дня 20. березня в мондерськім шпиталю помер Павло Магус. Прожив 74 років. Походив з борщівського повіту зі села Козачизна. До Канади приїхав 1900 р. По приїзді став фармерувати коло Мондеру. Полишив у смутку Марію з дому Білан, 3 сини: Петра, Івана й Василя та доньки: Анну, Юстину й Вероніку. Похорон відбувся 21. III. Похоронні богослуження відправив о. П. Боднар, ЧСВВ. Покійний спочив на мондерському кладовищі. В. Й. П.

Евген Березинський.

[illegible]

(Притча)

Коли Ісус був маленьким
Бавився в городі,
Приглядався пишним цвіткам
Їхній красі, вроді.

Раз побачив Він під тином
Фіялку маленьку,
Без сонічка тепленького
Зівялу, тоненьку.

Візьми мене, мій Господе, —
Фіялка сказала —
На теплі проміння сонця,
Щоб я не пропала.

Візьми мене, мій Господе,
Щоби я у світі,
Росла Тобі все на втіху
З весною і в літі.

Не бійсь мала фіялочко —
Відказав Їй Христос.
Від нині тебе не знищить
Ні холод, ні мороз.

Ти вчасно будеш із весною
Листя випускати,
Через ціле літо і осінь
Будеш процвітати.

Так воно і сталось, друзі,
Фіялочка нині
Розвивається під весну
Скоро в Україні.

Через цілу весну й літо
Вона процвітае,
Своїм запахом пречудним
Воздух наповняе.

От вам примір добрі люди,
Що покора все,
Для кожного на цім світі
Користь принесе.

— **Купуйте Бонди Побіди!** —

В "СВІТЛІ" Є УКРИТІ СКАРБИ.

На днях ми отримали лист від вельми заслуженого отця каноніка П. Каменецького з Торонта такого змісту:

"Тому, що Ваше "Світло", видаване талановитими й світлими силами, приносить очевидний успіх для його читачів, прошу ласкаво приняти збірку $15.00 й присилати 15 примірників "Світла" на поданий адрес. Один з моїх парохіян дае ось таке свідоцтво для "Світла": "Відколи я зачав читати "Світло", що видають наші ревні ОО. Василіяни, я утвердився в св. вірі, пізнав

глибше вічні правди Богом обявлені, полюбив гарячіше св. Церкву, нашу матір, її чудові обряди, звичаї й традицію. До самої смерти не розстануся з "Світлом". А до Вас брати і сестри кличу: читайте "Світло", читайте ревно й совісно, а знайдете в "Світлі" укриті скарби нашої св. катол. віри".Цей лист е багатомовний. Він свідчить, що "Світло" робить гарну й корисну роботу для нашого народу.

Дуже нам приемно, що нашим малим часописом можемо служити душевному добру дорогого українського народу та що наш труд і праця приносять користи. Богу хай буде за це вдяка й слава! Нашим гарячим бажанням е доброю пресою показати якнайширшим народнім масам які то великі скарби криються в нашій св. католицькій вірі. Ах, коби то люди пізнали скільки науки, потіхи й надії дае нам наша св. релігія й Церква, тоді то багато щастя знайшли б душі зневірені, що шукають правди й спокою! Складаючи сердечну подяку Всесв. о. канонікові за труд над поширенням "Світла", просимо одночасно всіх: Поширюйте Світло! Робіть так як роблять наші вороги, що працюють невтомно, щоб затроювати й вбивати душі своєю лихою пресою. Наслідуймо їх завзяття й способи пропаганди і вжиймо їх для нашої доброї і святої справи! Ось майже одночасно з листом о. кан. Каменецького попала в наші руки ворожа летючка, а в ній е подане таке: Дорогий Друже! Ви вже е передплатником.... Ви читаете й любите цю ґазету... Якщо так, то подбайте, щоб багато наших людей читали її. Ми посилаемо Вам лісту на збирання передплат і пресового фонду... Якщо у вашій місцевості е пресовий комітет, то співпрацюйте з ним, коли нема, то з іншими читачами обговоріть цю справу й створіть маленький комітет для успішного переведення травневої кампанії для... Відвідайте кожну українську хату й старайтеся придбати якнайбільше передплатників та пресового фонду для... щоб поширити цю ґазету, зробити її ще більшою, щоб вона могла ще краще інформувати й обслугувати наших людей.

Ось таких метод уживають вороги для поширення своеї преси. Цій шкідливій пропаґанді протиставмо свою працюючи над поширенням "Світла," щоб воно стало забороло проти ворожих затій і засобом поширення спасенних християнських ідей. Це велике, корисне діло й дуже потрібне в наших часах. То ж берімось до нього зі святим запалом!

ПРИГАДКИ

25. IV. — **Неділя Пасхи. Воскресення Христове.** Св. ап. Марка переноситься на Світлий Вівторок. Перед воскр. утренею обхід довкола церкви, утреня воскресна. На Службі Божій Івана Золот. Єлици, Ап. зач. 1. Єв. Івана зач. 1. Ангел вопіяше. На "Со страхом Божіїм, Спаси Господи, Всегда і нині..." і замісць "Буди імя Господне" співаеться: Христос воскресе..., а замісць "Честнійшую, то "Світися". Свячення пасок.

26. IV. — Світлий Понеділок. Св. Георгія вмч. з 23. IV. Глас 2. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 63. На Сл. Божій Ап. 2 і 29. Єв. Ів. зач. 2 і 52.

27. IV. — Світлий Вівторок. Св. ап. Марка з 25. IV. Глас 3. На Утр. Єв. Луки зач. 50. На Сл. Бож. Ап. зач. 4. і 63. Єв. Луки зач. 113. і Марка зач. 23.

Загальниця від 25 квітня до 2 травня.

Заборонений час на весілля й забави з музикою до 2. V. виключно.

У великодному часі відвідини гробів і молитва за помер[illegible]

2. V. — Неділя 1. Томина. Всеночне. Єв. утр. воскр. 1. На Сл. Бож. Ап. зач. 14. Єв. Ів. зач. 65. Ангел вопіяше. По Сл. Божій роздача артоса.

9. V. — Неділя 2. Мироносиць. Св. Івана Богосл. з 8. V. Глас 2. Всеночне. На утр. Єв. воскр. 3. На Сл. Бож. Ап. зач. 16 і 68. Єв. Марка зач. 69 і Ів. зач. 61.

16. V. Неділя 3. Розслабл. Теодора Освящ. прп. Глас 3. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Божій троп. воскр. Слава конд. Розслабл. І нині Пасхи. Ап. зач. 23. Єв. Івана зач. 14.

Травень це місяць посвячений, особливому почитанню Марії. Вечером маеві набоженства.

9. V. В другу неділю травня припадае "День християнської Матери." Діточий концерт у честь матери.

Місячне наміреняя: Щоб провидінне післанництво Апостольського Престолу для всього світу ставало всім усе більше ясне.

Місійне наміреняя: Щоб католицькі юнаки на місіях перенялись духом Католицької Акції.

Відміни місяця: Остання кватира. 27. IV. Нів 4. V. Перша кватира 12. V. Повня 19. V.

Коли й де будуть відправи?

КВІТЕНЬ

25. IV. — Воскресення Хр. — Равндгил (8 год. р.) Ледук, Федора (6.30 р.), Вох (10 р.)
26. IV. Світлий Понеділок — Голден (фарми), Калмар, Менлі, Егремонт (6.30 р.) Тудор (10 год. р.)
27. IV. — Світлий Вівторок — Коперник, Торсбі, Гей Лейк, Ню Брук (10 година рано)

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

25. IV. — Великдень — Давнінг (6. год. р.), Стрий, (10 год. рано)
26. IV. — Світлий Понеділок — Вильна (10 год. рано)
27. IV. — Світлий Вівторок — Спедден

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

25. IV. —Воскресення Хр. — Лішор (7 год. р.), Київ (6 год. р.) • Плейн Лейк (10. год. р.), Інісфрі Різдв. М.Б. (6 год. р.), Інісфрі Воздв. Ч. Хр. (10 год. р.), Восток св. Николая (6 год. р.), Чипмен (10 год. р.), Вегревил (5 год. р.). Спас (9 год. р.), Борщів (7 год. р.).
26. IV. — Світлий Понеділок — Делф, Ренфурлі, Гилліярд (місто), Ворвик (10 год. р.).
27. IV. — Світлий Вівторок — Спас (В 2 год. попол. парастаси).
Стар (Пено), Чипмен (вечірня в 6 год. спільне свячене й реліг. фільма).
Гилліярд св. І. Хрестителя.
2. V. —Неділя Томина — Скаро
9. V. — Неділя Мироносиць — Делф (Приміція о. С. Курили).
16. V. — Неділя Розслабл. — Ст. Павл

Basilian Fathers
Mundare, Alta., Canada.

25. IV. — Воскресення Хр. — Мирнам (5.30 р. рано), Дервент-місто 11 год. р.
26. IV. — Світлий Понеділок — Дервент св. Вознесения (9 год. рано).
27. IV. — Світлий Вівторок — Дервент св. Юрія (9 г. р.)

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

— **В Тунісії** Ромель злучив свої сили з армією ґен. Арніма й укріпився в диких горах на невеличкім клаптику землі біля Тунісу й Бізерти й тут буде пробувати ставити союзним арміям свій останній розпучливий опір. Аліянти сильно бомбардують ворожі позиції й топлять кораблі, що з Італії довозять підкріплення Ромелеві.

— **Японці** громадять великі сили на Тихому Океані, приготовляючись мабуть до нападу на Австралію. Однак аліянська повітряна флота не дармуе й торощить японські кораблі й літаки.

— **Доки німці** чулись досить сильні, не дуже то стояли в ласку другим, та тепер, коли їм приходиться круто, шукають помочі, де тільки можуть. І тому пробують створити "російську визвольну армію" з полонених москалів, яка мала б битись з большевиками. Вождом тіеї армії мав би бути ґенерал Власов, або ґен. Благовіщенський. Подібно творять вони "латвійський добровольчий леґіон", "естонський леґіон" і другі. Згідно з донесеннями берлінського радія в Харкові мае повстати якийсь "Український Визвольний Комітет", а також мае бути створена "українська визвольна армія" до боротьби з большевиками.

— **На російськім** фронті скріпились бої в повітрі. Сильні бої ведуться також на Кавказі, де большевики стараються викинути німців з Таманського півострова й здобути пристань Новоросійськ.

— **Німці** горячково фортифікують Европу, а знова аліянти громадять величезні сухопутні, морські й воздушні сили для інвазії Европи, яка мабуть скоро прийде по розгромі німецьких і італійських сил у Тунісії. З того виходить, що війна не скоро скінчиться.

— **На Україні** німець почав свою господарку. Урухомлено вже деякі копальні й німецька влада дістае манґан у Никополі, залізо в Кривому Розі, а ртуть у Артемівську. Відбудовують також Дніпельстан, щоб дістати більше електричної сили. Німці зуживають багато зусиль, щоб піднести знищене хліборобство й стараються зискати співпрацю українського селянства ріжними обіцянками. Однак селяне не спішуться працювати для окупанта. Німці не створили українського уряду й вся адміністрація в краю знаходиться в німецьких руках. Також у школах наука йде на німецький лад. Усіх жидів-лікарів усунено й через те відчуваеться всюди брак лікарської опіки. Найбільше поширені недуги — це пропасниця й плямистий тиф.

З німецького поступовання виходить, що вони дивляться на Україну як на свою кольонію, що мае на завжди бути під їх владою.

— **Британці** безупинно важко бомбардують Німеччину й Сицилію та Сардинію в Італії.

— **Найновіша** статистика населення Саскачевану показуе, що в 1941 р. ця провінція мала 895, 992 осіб людности. За десять минулих років населення не то що не зросло, а ще зменшилось. У 1931 р. було 921,785 осіб. Українців в 1941 р. було 79,777 осіб, а в 1931 р. 63.400 осіб. Отже помітний е зріст української людности в Саскачевані. Це потішаюче для нас українців.

— **Архієпископ** Спелман оповістив, що Великий Тиждень проведе в Святій Землі, а опісля поїде на схід відвідати американські військові табори в Китаю й Індіях.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Стах Войціхівський, Голден, Алта.	$1.00
Михайло Затворський, МекКіз Ракс. Па. ЗДПА.	1.00
З похорону бл. п. Олекси Ткачика, Стрий, Алта...	4.55
З богослуження в домі В. А. Кузілів, Корбетт, Алта.	2.00
Параска Мисак, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	5.00
З похорону бл. п. Параскевії Ленко, Гілліярд, Алта.	4.45

Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G., Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО THE LIGHT

15. травня, 1943 Рік VI. Ч. (121) 10.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

May 15. 1943. Vol. VI. No. (121). 10.

Да благословить Тя Господь от Сіона!

ЖИТТЕВИЙ ШЛЯХ ПРЕОСВ. КИР НІЛЯ САВАРИНА, ЧСВВ.

Зі затишку василіянської келії у Мондері, Алта., Г. Бог покликав смиренного монаха о. Ніля Саварина на високе становище бути світлом, що світить на свічнику й пастирем серед українського народу в Канаді.

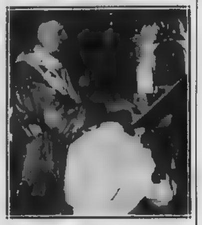

Преосв. Кир Василій положенням архієрейських рук висвячують нових діяконів.

Їх Ексцеленція Кир Ніль Саварин, ЧСВВ., Єпископ-помічник Кир Василія Ладики, Єпископа Ординарія для Українців Греко-католиків у Канаді.

Особа нового владики е доволі знана українському громадянству з його ревної праці живим і писаним словом, однак тепер, коли він став епископом-помічником Кир Василія, кожний рад би знати докладніше його життя. Ідучи на зустріч цьому бажанню ми хочемо з приводу номінації Кир Ніля Саварина подати бодай коротенько дотеперішний його життепис.

Єпископ-номінат, Кир Ніль Николай Саварин, ЧСВВ. уродився 19-го травня, 1905 р. в Старому Самборі, Західна Україна. Його родичі Василь Саварин і Анна з дому Сиґеричів походили з хліборобського стану. Вони не були багаті. В родині крім Миколи був ще молодший його брат Стефан (вже помер біля 1926р.) і наймолодший Іван, що ще живе. Батько Василь помер 1916 р. в Бруклині, Н. Й. ЗДПА., де виїхав на заробітки. Мати мабуть ще живе в рідному краю, та через війну годі тепер про неї одержати певні відомости.

До початкової школи наш новий епископ ходив у Старому Самборі. Його катехитами були о. Гадзевич і о. Андрій Бенцін. В 1914 р., коли вибухла перша світова війна, 9-літний Микола з наказу військової влади мусів разом з мамою покинути родинну місцевість і виїхав далеко, аж до Оберголябрун у Долішній Австрії. Там ходив один рік до школи. За той час російсько-австрійська війна знищила родинне огнище до тла. З хати остався тільки дах на кількох стовпах. По повороті до Галичини Микола продовжував свою науку в Старому Самборі, де скінчив пяту клясу вселюдної школи. Опісля ходив до державної ґімназії в Перемишлі, де його катехитом був о. Несторович. Другу ґімназіяльну клясу робив за української держави в Новому Самборі, однак науку перервала знову польська інвазія. Помимо труднощів науку дальше продовжував в домі о. Андрія Бенціна, де разом із ним учились ще пять його співтоваришів. При кінці року здавали іспити в українській перемиській ґімназії.

В часі тих студентських часів дістав молодий Микола таемний Божий поклик до монашого життя. На вироблення рішення покинути світ і посвятитись всеціло на службу Богові вплинуло багато читання релігійної часописи Місіонаря, що його видавали ОО. Василіяни в Жовкві.

Послушний званню Христа-Спасителя покинув молодий юнак усе, що міг йому дати цей світ і вступив до новіціяту ОО. Василіян у Крехові дня 28-го серпня, 1922 р. Монашу рясу разом із новим монашим іменем: Ніль одержав з рук свого духовного учителя о. Николая Ніля Лиска, ЧСВВ. По скінченім новіціяті зложив перші монаші обіти убожества, чистоти й послуху дня 6. травня, 1924 р. і став відбувати приписані правилами студія в Лаврові (1924-6), в Кристинополі (1927 р.), в Добромилі (1928 р.) і знову в Кристинополі аж до 1932 р. Торжественні монаші обіти зложив у Кри-

ПРЕОСВ. НІЛЬ САВАРИН, ЧСВВ. при праці.

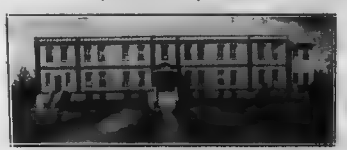

Монастир ОО. Василіян у Мондері, де довгі літа проживав Преосв. Ніль Саварин і був ігуменом. В цьому монастирі одержали також свою науку й виховання о. С. Курило й нові діякони.

Чотири богослови, що отримали діяконські свячення в Мондері, дня 26-го квітня, 1943 р. Зправа до ліва стоять:- діяк. Орест Засійбіда, Єронім Химій, Евген Білик і Еміліян Фик.

стинополі 14 вересня, 1930 р. Тайну священства Ніль Саварин отримав з рук Преосв. Кир Йосафата Коцыловського, епископа перемиського, в Крехові 23-го серпня, 1931 р. Слід тут згадати, що Преосв. Ніль разом з Преосв. Кир Амвросієм Сенишином, ЧСВВ. відбували новіціят, студія, разом були висвячені тим самим владикою й разом відправили першу Службу Божу в Старому Самборі, 30-го серпня, 1931 року.

Весь час монашого життя о. Ніль визначався милою вдачою, великою побожністю, совісністю в сповнюванню своїх обовязків, працьовитістю й замилуванням до книжки. З огляду не свої непересічні здібности настоятелі хотіли вислати його на заграничні студії до Риму, однак ріжні невідрадні повоєнні обставини перешкодили цьому.

Ставши священиком о. Ніль лиш коротко виконував душпастирські зайняття в Кристинополі, Пархачі й Василіянському Городниці, бо настоятелі призначили його вислати на місійну працю до Канади. В дорогу за море вибрався о. Ніль разом з о. Корнилом Войтовичем, ЧСВВ., що опісля невдовзі повернув назад до Галичини. Довгий шлях до Канади провадив зі Львова через Варшаву, Берлін, Париж, Гавр, Савт Гемптон, а звідси кораблем Авсонія аж до Квебеку й Монтреалю. При кінці вересня 1932 р: о. Ніль уже станув ногою на канадійській землі в Монтреалю. На зустріч йому вийшов о. Йосафат Тимочко й о. Юрій Жидан. По одноденевій зупинці в Монтреалю переїхав о. Ніль через Торонто, де його дуже гостинно приняв о. М. Григорійчук, Вінніпег, Ріджайну й прибув до Мондеру 4-го жовтня, 1932 р. Тут радісно привитав його з монашою братією о. протоігумен Навкратій Крижановський і Преосв. Кир Василій Ладика, що якраз у той час гостили в Мондері.

З прибуттям до Мондеру почався 10-літний період важкої місійної праці о. Ніля в Канаді. Він зараз стає професором для молодих василіян студентів і вчить зо змінами мов: української, латинської, бесідництва й фільософії, а одночасно обслугує кольонії: Краків, Чипмен, Восток св. Николая й Восток-Івасюки. У всім його життю й поведенню пробивається глибока аскетична побожність, лагідність, доброта, услужність, забуття на свої вигоди й охочість служити другим, такт, спокій, щирість і приязність, що є зверхнім обявом його благородного характеру й роблять приятелем кожного, що має нагоду стрінутись із ним. У проповідях і промовах глибина думки є злучена з повагою й сердечністю. Не диво отже, що цими гарними прикметами своєї душі здобуває легко пошану й в монахів і в світських людей, хоч її не шукав.

В Чині о. Ніль займав теж уряд дорадника в заряді канадійсько-американської провінції, а від 12 жовтня, 1938 р. став ігуменом мондерського монастиря по смерти о. Атанасія Филипова, ЧСВВ.

Впр. о. Ніль дуже добре розумів вагу й значіння преси в наших часах. І тому хоч був перетяжений працею на кольоніях і в школі, скільки лише ставало йому часу працював ще й пером. Його статті на ріжні актуальні теми й дописі можна було бачити часто в Українських Вістях і Світлі та в календарях Укр. Вістей і Української Родини. Крім того з під пера о. Ніля Саварина вийшло кілька цікавих книжечок: Чи є Бог?, Який є Бог? Чим є людина?, Роля ОО. Василіян у Канаді, а також поважні статті в ювілейних виданнях Сестер Служебниць і в Пропамятній Книзі.

Серед тієї тихої, а плідної праці, несподівано Божа рука вибрала о. Ніля і поставила на високе становище епископа-помічника даючи йому тим самим більшу можність та ширше поле до великої й корисної праці для Церкви й українського народу.

Ту радісну вістку, що Св. Отець Пій XII. іменував Впр. о. Ніля Саварина ЧСВВ епископом-помічником Кир Василія Ладики рознесли радія й часописи по всій Канаді, а Апост. Делегат телеграфічно переслав її разом із побажаннями до Мондеру дня 23. квітня, 1943 р. Цю відомість передав Впр. о. протоігумен В. Бараник ЧСВВ. епископові-номінатові в неділю по великодній відправі, коли він вертаючи з кольонії, ждав на авто в Ст. Майкел, щоб вернути до Мондеру.

Ця радісна для всіх новина наче громом вдарила номіната, бо він відразу живо відчув, що з високим достоїнством є звязана й велика відповідальність. Однак пізнавши, що така є Божа воля й зарядження Апостольського Престолу, щоб він був епископом, покірно склонив свою голову в тому переконанню, що з відзначенням прийде й ласка потрібна до сповнення великого завдання.

З іменуванням нового епископа Кир Ніля Н. Саварина, ЧСВВ наша церковна ерархія на американсько-канадійськім континенті збільшилась до числа 5 епископів, а наша Греко-католицька Церква дістала нову визначну силу, що дозволяє надіятись українцям католикам світлих успіхів у їхньому церковному й народньому життю.

У цих непевних часах керма нашої Церкви спочиває в певних руках. При боці нашого дорогого Князя Церкви Кир Василія Ладики станув достойний і многонадійний помічник Кир Ніль Саварин, ЧСВВ. Радіймо цим премудрим зарядженням Божого Провидіння й своєю молитвою та тісною співпрацею спомагаймо наших любих владик у їх благородних зусиллях вести наш народ до кращої будуччини.

— **Ватиканське** радіо започаткувало радіопередачі в російській мові, призначені для населення советської Росії. В першій авдиції передано апостольський лист про значіння молитви.

ПАСТИРСЬКЕ СЛОВО

З приводу назначення нового епископа в Канаді.

Всечесні й Високопреподобні Отці
та Дорогі в Христі Браття та Сестри:—

Повіяв буйний, теплесенький вітер по лісах і горах, по ріках і розлогих ланах канадійської домівші, ясне сонічко освітило своїм життедайним промінням нашу землицю й під подувом того вітру, під чарівним дотиком соняшного світла й тепла пробудилась з довгого зимового сну вся природа. Вона скинула зі себе біле, холодне покривало, а стала одягатись у новий зелено-квітистий стрій.

Весна йде й повінь радости та нових надій на кращу будуччину вона несе.

І не тільки пробудження в природі ободрює серце кожного та наповняє його радісним настроєм.

Ще інша велика подія й ідея в цю весняну пору звеселила й кріпить серце людини, особливо щиро віруючого християнина. Ось це 25-го квітня по всьому світі понеслась могутня побідна пісня: Христос Воскрес! Воскрес як переможець над ложю, злобою й смертю та приніс нам нові світлі надії на остаточну побіду добра над злом у тій великанській боротьбі світла з темрявою.

Воскресший Ісус, що мов то сонце ясне зійшов із гробу, скріпив нашу віру й надію і як той бальзам гоїть наші рани, що їх завдала нам ця жахлива світова війна. Як для Христа так і для нас, його віруючих приклонників, прийдуть кращі дні по днях смутку й горя. То ж вгору серця!

Та цьогорічна весна й великодній час приніс для нас українців католиків у Канаді ще одну особливу й надзвичайно радісну та многонадійну вістку, а це, що **Св. Апостольська Столиця номінувала нового українського греко-католицького епископа для Канади в особі Впр. о. Ніля Саварина, ЧСВВ.**

Чому ж це радісна й многонадійна новина? Кожному це добре відомо, що наш нарід на канадійській землі росте й розвивається, а з ним зростає й розвивається також наша рідна Церква. За минулих пятдесять років зорганізовано сотки парохій, побудовано багато українських греко-католицьких церков, збільшилось число духовенства так монашого як і світського, здвигнено нові інституції, і т. д. І той ріст та розвій релігійного й церковного життя не спиняється, а розвивається все більше, все ширше. Це дуже радісний обяв, що веселить серце кожного свідомого українця католика й заповідає світлу нашу будуччину в Канаді. Але одночасно поступ уперед ставить нові вимоги, зроджує нові потреби. Мусимо не тільки зберегти, забезпечити й оборонити все те, що з так важким трудом здобулось, але й вести роботу над набуттям того, що нам ще недостає.

Виконання тих великанських завдань, що їх має наша Українська Греко-католицька Церква між нашим народом у Канаді зависить дуже багато від церковного проводу, а особливо від її епископа.

Ми були завжди цего добре свідомі, що доля і стан нашої Церкви дуже залежить від нас і одночасно ми відчували той великий тягар обовязку, що з кожним днем не то що не зменшувався, а ріс і збільшався та переходив сили одної особи, яка по 14 роках виснажуючої епископської праці серед всяких трудноців ізнемоглась та втратила багато сил і здоровля.

І тому в нашій потребі й журбі за добро душ і за долю нашої Церкви ми звернулись за поміччю до Верховного Пастиря Вселенської Церкви, до Св. Отця Папи Римського, що з волі Ісуса Христа пасе вівці й ягнята всього Христового Стада. Вже від кінця 1930 р. ми старались і молились за це, щоб наша канадійська діецезія дістала другого епископа й щоб тим чином майбутність нашої Церкви в Канаді була краще забезпечена. Ріжні труднощі, а особливо теперішня війна, стояли на перешкоді. Однак усі перепони Апостольська Столиця поборола й дала всім нам на радість молодого й повного сил епископа в особі Ексц. о. Ніля Николая Саварина, ЧСВВ., що має нам помагати в дальшій нашій праці, яку за Божою поміччю будемо продовжувати доки нам сил і здоровля стане.

Новий Єпископ-номінат уродився в Старому Самборі в Західній Україні, дня 19-го травня, 1905 р. До Чина св. Василія Великого вступив 28-го серпня, 1922. По скінченню фільософічних і богословських наук одержав св. тайну священства з рук Преосв. Кир Йосафата Коциловського в Крехові 23-го серпня, 1931 р. Лиш коротко працював на галицькій землі, бо Божа воля покликала його на місійну працю до Канади в 1932 р. В Канаді за минулих 10 років працював ревно й з посвятою по кольоніях кругом Мондеру, а при тім ще й був професором богословських наук у Мондері.

Глибока наука, визначні чесноти, надзвичайна ревність і посвята, такт, доброта й покора о. Саварина вплинули на те, що при виборі нового епископа саме на нього Св. Отець звернув своє бачне око й виніс його на високе становище епископа-помічника.

Іменування нового епископа для українців католиків у Канаді є новим доказом батьківської дбайливости Св. Отця за нашу Церкву й зичливости для нашого народу в теперішних грізних часах, а також і виявом того, що Апостольський Престіл хоче й бажає нашого зросту й скріплення.

Маємо нового епископа на весні другого 50-ліття поселен-

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

I. Устрій Церкви

Зверхня єдність Церкви

Одного верховного пастиря в Церкві вимагає не тільки заряд Церкви, але також і її учительський уряд. Відома це річ, що Ісус Христос не оставив своеї науки, в готовім, обробленім виді, пр. у формі катехизму, з котрого всі люди все й всюди могли б черпати повноту Божого обявлення. Хоча Він сам навчав апостолів словом і ділом, то все ж таки перед своєю хресною смертю сказав такі слова: "Ще багато маю вам говорити, та не можете тепер знести. Як же прийде він, Дух правди, то навчить вас усякої правди." (Ів. 16.12-13). Після Зіслання св. Духа апостоли стали поширювати Христову віру по всьому світі, но й вони не полишили нам повного викладу віри на письмі. У своїх посланнях, що складаються на св. Письмо Нового Завіту, св. апостоли виложили менше або більше широко лиш деякі правди віри відповідно до вимог місця й часу, а решта науки передавали церквам усно. І тому то св Павло написав християнам міста Солуня: "Брати, стійте в вірі й держіться передань, котрих навчилися чи словом, чи нашим посланням." (II. Сол. 2: 15). Так отже повна Христова наука міститься не в одному тільки св. Письмі, а також і в церковнім переданню.

А тепер запитаємо православних: хто є поставлений на сторожі, щоб берегти ненарушеною правду Христової науки? Деколи кажуть нам, що сторожем і хоронителем християнської науки є сам нарід. Воно правда, але тільки з певним застереженням. Нарід кріпко зберігає християнську науку й звичаї доти доки находиться під невсипущим наглядом пастирів; в противному разі він легко забуває або переіначує свою віру. Перед цією небезпекою не зможе захоронити й незалежне читання Біблії народом; як раз противно, як це досвід навчає, читання й толкування св. Письма без учительського проводу пастирів ще навіть помагає до перекручування науки Христової, бо тоді кожний незалежно, відповідно до своєї здібности й образування та духовного вироблення пробує собі вияснювати правди віри, а це легко веде до ріжних блудів. Найкращим доказом того є ріжновидне сектанство, що зродилось із читання й пояснювання Біблії независимо від церковного проводу. З того бачимо, що сам нарід не має спромоги зберегти в ненарушеній чистоті св. віру, й може правди віри легко перекрутити й довести аж до повного їх викривлення.

Щоб в Церкві не було тієї розбіжности в розумінні правд віри, Христос установив у ній окремий пастирський уряд, названий церквою навчаючою й дав приказ, щоби слухати її всім своїм послідувателям; і народ не помиляється та береже без зміни свою віру тільки тоді, коли є в згоді й в єднанню з церквою навчаючою.

Та згодом й в самій навчаючій церкві можуть повстати розбіжности й спори. Якщо б зберігання ограничувалось лише до вивчування на память символа віри чи малого катехизму, то тоді не було б чого так дуже лякатись. Одначе до збереження й оборони віри потрібно **чогось більшого.** Тут треба розяснювати Богом обявлені правди, треба толкувати темні місця св. Писання. Церковна наука повинна безупинно розвиватись і розуміння її повинно ставати все більше й глибше не тільки в поодиноких людей, а також в цілій Церкві. Під тим оглядом, Церква подібно як і поодинокі особи, має свою молодість і вік дозрілости, вона росте й удосконалюється аж доки не дійде "до звершеного мужа, до міри віку Христової повноти." (Єф. 4:13). І ось при такім толкуванню й розяснюванню та розвиткові церковної науки, повставали й повстають спори навіть між самими пастирями Церкви. І що ж тут вдіяти? Як виминути згубних поділів?

Скажуть нам православні, що св. Дух надхне пастирів одностайним духом і наставить їх на правий шлях! Певна річ, що св. Дух старається за Церкву й наводить на дорогу правди, та помимо цего, історія свідчить, що дуже часто самі пастирі розходились у поглядах між собою й то навіть у питаннях надзвичайної ваги. Якщо всі єпископи, розкинені по всьому світу є згідні зі собою щодо якогось навчання, то це, очевидно, є дуже добра ознака правдивости того навчання, а також і того, що воно є подане св. Духом; але як стрінеться розбіжність в якійбудь точці й одна частина епископів стане розуміти справу так, а друга інакше, як тоді пізнати по чиїй стороні правда? котра сторона знаходиться підо впливом св. Духа?

У випадку розбіжности поглядів, кажуть, що можна удатись до соборів. І справді, Церква нераз удавалась до соборів. Зо всіх сторін збиралися єпископи й вирішували спірні питання віри. Та тут насувається знову таке питання: чи можна сміло твердити, що собори самі собою вистарчають і є одиноким засобом для усунення сварок щодо віри? Якщо б так і дійсно було, то й тоді однiсть віри в Христовій Церкві не була б достаточно забезпечена. Вселенські собори є злучені з многими й великими перешкодами; їх не все можна скликати, пр: в часі війни й переслідувань; також і державна влада має спромогу перешкоджувати скликанню собору. І ми знаємо, що за 300 перших років свого існування Церква зовсім не мала вселенських соборів. Як же ж у такому випадку, Христос міг зробити собори одиноким органом церковного учительства? Чи ж не треба Церкві такої установи, такого органу, що існував би **постійно**, а не появлявся тільки в надзвичайних і виїмкових випадках, при необхіднім збігу многих пригожих обставин?

Ні, **собор**, хоч би і вселенський, **не є одиноким судом у справах віри**; і навіть у такому случаю як вже й відбувається такий собор, він сам **не може** бути вистарчаючим знарядом припинення спорів. Тут церковна історія знову може послужити доказом, що й на соборах рідко повна згода думок зустрічалась; і там виринали ріжні суперечні погляди. Бували навіть такі випадки, що більшість єпископів попадала в блуд й вони відхилялись від правди навіть на соборах. Крім правних соборів бували ще й такі, що їм дано опісля назву: "розбійничих". Таким собором був звісний ефеський собор у 449 р., що закінчився вбійством св. Флявіяна, архіепископа Константинополя. І тому ми знову приходимо таки до того пересвідчення, що крім соборів, що не завжди можуть збиратись, **Церква мусить мати постійний верховний суд у справах віри.** І навіть, коли є собор, то **необхідно є потрібна видима признака** для розпізнання правдивого собору від ложних, щоб можна йти за правдивим вияснениям церковного навчання, що його видав собор.

Такого видимого й постійного суду й видимої признаки для пізнання правосильних соборових рішень у східній відірваній церкві нема й тому то вона не є в стані забезпечити собі одність віри.

Щоб не бути голословним, наведемо кілька доказів з церковного життя на Сході. На Сході православна Церква розбита на кільканадцять независимих церков, якими рядять патріярхи чи митрополити й тому нема в ній видимої одности управління. Далі згідно з навчанням православних патріярхи не можуть вирішувати спірних питань віри, а тільки один вселенський собор на якому була б зарепрезентована **вся** Христова Церква. А такого собору годі православним дочекатись. А може в православній Церкві є злишні вселенські собори, може в них нема ніяких розбіжностей і спорів? Православні люблять часом тим хвалитись. Але щоб воно так дійсно було то трудно повірити. Тільки між умерлими царює повна однодушність; життя же завжди видвигає все нові й нові питання й все нові й нові непорозуміння та вимагає на них відповіди. Те саме торкається й віри. Послухаймо, що вже давніше написав про православних російський православний священик М. Чельцов: "Крім нас, руских, віру так звану православну, мають греки й балканські словяне. І що ж? "Православія" всіх тих народів хіба ж воно є одне й те саме? Прийшовши до грецької церкви й розмовляючи з православним, хоч би босняком, хіба ж не вражають православного росіянина новости йому невідомі, погляди й міркування для нього у певній мірі чужі?" Ось деякі приміри розбіжностей. В москалів не перехрещують латинників як переходять на православія, а в греків перехрещують; греки вважають болгарів за відступників, а москалі вдержують з ними церковне єднання. Очевидно, що тут або одна або друга сторона помиляється. І хто ж з них має правду? Хто ж тут може вирішити між православними спір, коли між ними нема одного верховного вчителя й судді в справах віри? Ніхто. Звідси то виходить таке, що по словам свящ. Чельцова "православія" зводиться до пустого звуку під котрий кожний кладе те, що йому припаде до вподоби. "Ми однаково всі називаємось "православними" й нічим не здержувані блукаємо в ріжні сторони, блукаємо кожний з повній певності, що його то якраз дорога й правдивий є шлях." (Церк. Обществ Жизнь." 1907 р. ст. 387). Значить, східня православна церква не всилі вирішувати спірних справ і тому кожний православний вирішує їх сам собі... Хваляться ще православні, що православія з 8-го століття урядово зберігається незмінно: не росте, не розвивається, не розяснюється, а зате поодиноким особам полишає широке право брати його в своєму розумінню. Та що ж це значить? Хіба ж вони тим не зрівнують свою Церкву з відтятою віткою, що вже більше не росте й не розвивається, а раз впавши на землю, гниє й підготовляє почву до появи ріжних бурянів і зілля?

Повторяємо тут отже щераз: для збереження ладу в управі Церквою й для захования єдности в навчанню правд віри, одним словом для збереження зовнішного видимого єдинства Церкви, **конечним є для Церкви видимий обєднуючий центр.** В 34-тім правилі апостольському кажеться: "Єпископам кожного народу належить знати першого між ними і визнавати його **за голову** та нічого, що перевищує їх владу не робити без його розмислу.. бо так додержуватисьме однодушність й прославиться Бог..." Якщо ж для одности думки й прослави Бога потрібним є, щоб у кожнім народі був перший між єпископами, то є голова, то хіба ж будемо мати сміліcть твердити що єдність думки можна зберегти **в цілій Церкві** без признання **першого між першими?** Хіба ж без нього "прославиться Бог о Господі в святім Дусі"? Якщо нам закинуть, що в апостольських правилах нічого не говориться про признання такого першого між першими, то ми на це відповідаємо, що про нього не треба було й згадувати як про те, що всім було аж надто добре відоме. **Перший верховний пастир всієї Церкви був настановлений назавжди самим Ісусом Христом.** А що це правда, то докази подамо в черговім числі "Світла."

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

Вісімнадцятий вік мав багато мучеників. Тисячі священиків, сестер, а навіть світських людей дали доказн, що вміють умерти за Христову, католицьку віру так, як за часів поганських, кривавих імператорів. Сталось це під час французької революції, коли то епископи й священики визнали на революційних зборах сміливо свою католицьку віру й відкинули ту безбожну революційну присягу відступства від католицької Церкви, до чого старались намовити їх безбожні провідники революції.

Коли епископи й священики відкинули ту грішну присягу, тоді тисячна товпа революціонерів, що була на зборах, заревіла несамовито:

— На ліхтарню вести тих епископів і священиків, що не хочуть складати присяги!

Перший поіменно покликаний до присяги епископ Бонак із Ае сказав:

— Панове, мене мало обходять дочасні справи, та тут іде справа про мою віру й вашу честь; а я стратив би одне й друге, якщо зложив би присягу.

О. Форнель, священик із тої самої дієцезії, відповів із черги:

— Промовляю тут із простотою перших християн, що до їх часів повертаете нас, що вважаю собі це за честь вступати в сліди свого епископа так, як це робив св. Лаврентій, наслідуючи папу Сикста; за своїм пастирем піду на муки.

О. Леклерк, парох із дієцезії Сеез, заявив сміливо:

— Я народився католиком, римським, апостольським, хочу вмерти в тій вірі й тому присяги, що докучала б мені в годині смерти, не можу зложити.

Вороги релігії почали жалувати, що спричинили таке явне й виразне визнання віри й думали вже занехати поіменних покликів, коли епископ Бопуа де Сент-Олер, із дієцезії, злякавшись, що його може минути нагода зложення визнання віри, наблизивсь до трибуни й сказав:

— Панове, я маю 70 років, із чого 35 років я пробув у гідности епископа. Ніколи не хочу опоганити своеї сивини присягою, що її домагаетесь від мене; тому не буду присягати.

Всі відкинули присягу, з винятком одного пароха. Збори розійшлись, а епископи, озброені такою постійністю в вірі, повільним, але певним кроком ішли поміж розяреною товпою, що обсипала їх градом зневаг і погроз. Кількох зневажили, але ні один не був важко поранений.

За те пізніше багато з них наложили головою за Христа й католицьку віру. В церкві Кармелітів у Парижі одного дня вбили революціонери з ненависти до релігії аж 180 священиків! Така різня відбувалась усюди, де тільки були жорстокі, схудобілі посіпаки. А таких, на жаль, не бракувало.

І плила струмками священицька кров, як найкраща жертва перед Христом, що колись на Голгофті, той перший священик нового Завіта, пролив свою кров за спасення людського роду. Згодом безбожні революціонери загинули марно, а слава святих і мучеників, що терпіли й умирали за католицьку віру, триватиме по вік.

Під час тієї великої французької революції, революціонери заборонили гостро всякі богослуження, удільовання св. Тайн, проповіді, молитву. Багато католиків, сестер і священиків згинуло мученицькою смертю за Христа й св. католицьку віру. Ті священики, що остались при житті, переодягнені в світську одежу ходили з хати до хати, потішали осталих при житті католиків, сповідали їх і відправляли при замкнених дверях богослуження. В переодягненні діставались навіть до вязниць і засуджених на смерть приготовляли на дорогу вічности. Ось одна подія з них геройських часів французьких католиків.

Одного вечора вступив до пекарні якийсь молодий чоловік, одягнений як робітник. Пекар, добрий католик, спитав його, чого бажае.

— Я прийшов спитати вас, чи не потребуете помічника в вашій пекарні.

— На жаль, не потребую — відповів пекар. Мої три помічники й так не мають що робити.

— Але що до мене зможете зробити виняток — сказав прихожий і якось значуче усміхнувся так, що пекар мимохіть поглянув бистріше на нього. Нагло встав, зняв капелюх із голови й сказав:

— Ах, пан-отче, як би так хто побачив вас! Ходім скоріш до іншої кімнати.

— Я розкажу вам, що я хочу зробити — почав переодягнений священик. Мого товариша-священика, що відвідував цю вязницю, що напроти вашої крамниці, пізнали жандарми, зловили й сьогодні рано він згинув. Умер як дійсний мученик. Тепер його обовязок перейшов на мене. Я мушу відвідувати арештованих католиків і в тім ділі ви маете помогти мені.

В тій хвилині відчинились двері й до кімнати ввійшов може 8-літній хлопчина. Пекар шепнув священикові:

— Це Євген, син одної графської родини. Революціонери увязнили його батьків, а його самого передали нам під догляд.

— Євгене, де ти був досі? — спитала жінка пекаря.

За Євгеном увійшли до кімнати й пекарові діти. Найстарша дочка пекаря почала розповідати подію, що сталась недавно з Євгеном.

— Подумайте собі — почала говорити — Євген ішов вулицею. Нагло прискочив до нього якийсь старший хлопець і вдарив його в лице. І що ви скажете? Дурний Євген, замісць віддати йому, ще перепросив його.

— Мене так навчила моя мати, що добрий християнин мае прощати своїм ворогам, як Христос простив тим, що його розпинали.

Всі з подивом дивились на малого хлопчика, що в його серце так глибоко запали слова доброї матері.

Незабаром діти вийшли, а священик продовжав свою бесіду.

— Прошу слухати далі, що я думаю зробити: Я переодягнусь за пекарського челядника й рано з печивом зайду до вязниці. Там уже знатиму, що робити. Вам не загрожуе ніяка небезпека, бо я не зраджу вас і вам із того боку не загрожуе ніяка небезпека.

Пекар і жінка охоче згодились. Вони тішились, що й вони зможуть помагати тим нещасним, що терплять за віру.

— Та е ще одна найтрудніша річ. Я хочу арештантам занести й Пресв. Євхаристію. Певне, я міг би зробити се сам, але боюся. Мене можуть пізнати, відібрати частиці й зневажити їх; Це було б для мене найстрашніше й я скоріш умру, ніж мав би допустити до цього. Я довго молився до Пречистої Діви, щоб показала мені якийсь спосіб. І тоді прийшло мені на гадку, щоб узяти з собою якого малого хлопчика, що, як пекарський учень, помагав би мені розносити хліб. І той хлопчина мае нести Пресв. Євхаристію, бо його не міг би ніхто підозрівати. Що ви скажете на те?

Жінка пекаря відповіла відразу:

— Духовний отче, якщо Бог домагаеться, щоб котрий із моїх синів мав стати тим христоносцем, то я з радістю пожертвую кожного з них.

— Ні — відповів священик. — Милосердний Бог уже вказав мені хлопця, що надаеться до того діла. Малий Євген виявив у своему поведенні таке самозречення й мужеську відвагу, що я рішивсь узяти його з собою. Чи годитесь на це?

Побожні люди тихо притакнули головою й казали прикликати Євгена. Пояснили йому, що завтра мае йти зо священиком до вязниці й нести Пресв. Євхаристію, заховану на грудях. Трудно висказати радість, що її відчув у своему серці малий граф. Його лице прояснилось, немов лице ангела. А все його поведення свідчило ясно, що він належно зрозумів вагу свого посланництва.

У вязниці знали вже, що наступного дня мае прийти священик, щоб висповідати й запричащати вязнів. Рано зайшов до вязниці пекарський челядник із молодим помічником, несучи кіш хліба. Увязнені католики знали вже, хто е той челядник. По черзі підходили до нього й сповідались. Опісля брав священик Пресв. Євхаристію від малого хлопчини й причащав їх. Многі з них останній раз приймали св. Тайни, бо майже всі були засуджені на смерть.

За кілька тижнів появилось між увязненими двое людей, що звертали на себе більшу увагу. По їх поведенні можна було пізнати, що вони належали до вищої кляси людей. Пані гаряче молилась, але її чоловік виявляв велику розпуку. Про сповідь не хотів навіть і чути.

— Ні, хіба Бог опустив нас! Я з охотою трачу свое майно й життя, та бути свідком, що мій одинокий син пропав, що з мого ангела ті революціонери зроблять діявола, того не можу стерпіти!

— Не нарікай — відізвалась його побожна дружина. Бог добрий вислухае нашої молитви. Я певна, що ми відшукаемо ще його.

— Так, ти маеш сильну віру, але я давно стратив надію.

То було вдосвіта, в пів сумерку. Вязні сповідались і відходили помолитись. Вкінці прийшли й вони обое. Їх ждала певна смерть, бо вони вже були зловлені другий раз, а до того належали до графської родини, а таких революціонери не щадили.

Перша приступила до сповіди графиня. Потім висповідавсь і граф. Побожній графині поміг Бог наклонити його до того.

Після сповіди почалось роздавання св. Причастя. Хлопець із Пресв. Євхаристією приступив ближче. В тій хвилі графиня піднесла очі й глянула на хлопчика. Прискочила до нього, обняла його й кликнула:

— Євгене, мій дорогий сину!

Та малий христоносець стояв спокійно, тільки на його лиці відбилась невисказана радість.

— Осторожно — прошептав священик — бо готові підглянути нас.

Потім узяв від хлопця Пресв. Євхаристію й запричащав обое. Аж тоді хлопчина приступив до своїх батьків і всі трое обнялись, дякуючи Богу за таку несподівану стрічу.

Наступного дня рано, коли священик знову прийшов до вязниці, арештовані привітали його сумною вісткою:

— Перед годиною граф і графиня віддали свое життя за Бога й батьківщину.

Священик іще довго носив із малим хлопцем Пресв. Євхаристію до вязниці й — на щастя — ніхто не зловив їх. Опісля прийшли спокійніші часи й Христова Церква одержала знову волю.

ня українського народу в Канаді. Радіймо й дякуймо Г. Богу за його премудре й благе провидіння над нашою Церквою! Щирі почування вдяки плекаймо в собі також і до Св. Отця Папи Пія XII. за те, що про нас памятае й збільшив нашу церковну ерархію. А для нового владики, що разом із високим достоїнством приняв на себе важкий хрест відповідальности й обовязку покажім нашу пошану, любов і співпрацю, щоб його благородні зусилля і труди могли увінчатись великими успіхами для слави Бога, розвою нашої Церкви й Українського Народу.

Сповіщаючи радісним серцем номінацію нового епископа для українців у Канаді просимо всіх сердечно молитися, щоб Небесний Отець благословив нас, щоб Божественний Спаситель і Архіерей Ісус Христос помагав сповняти нашу спільну архіерейську місію гідно по Його взору й щоб Дух Святий просвічував і кріпив нас своею ласкою та дав сторичний плід тому зернові, що його кидатимемо в людські серця.

Молімось також до Пренепорочної Царниці Українського Народу, щоб Вона виблагала в Свого Сина релігійного обеднання й обновлення нашого народу в Канаді, щоб він як одно стадо під одним пастирем провадив справжне християнське життя.

Нехай отже ця весела вістка, що її передаемо тут нашим дорогим вірним буде вістункою нової весни в нашім церковнім життю в Канаді й обновить усіх, приверне заблуджених і стане почином до оживленої праці так між духовенством як й між вірними.

А щодо відомостей відносно часу й місця висвяти Єпископа-номіната, то подамо їх всім до відома в свойому часі.

Благодать Господа нехай буде з нами всіми, Амінь.

† Василій, Єпп.

Дано в Вінніпегу, Ман., в Неділю Томину, дня 2 травня 1943.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Помимо** невідрадних военних обставин Католицька Церква росте і розвиваеться з кожним роком усе більше й більше. Папський Річник з 1943 р., що недавно появився друком подае, що число епископських столиць з 1,223 збільшилось на 1,225, а апостольських вікаріятів, префектур і самостійних місій зросло з 459 до 463. Дипльоматичний корпус при Ватикані складаеться з представників 37 держав і представника Суверенного Мальтанського Ордену та особистого представника президента Злучених Держав.

— **Недавно** Св. Отець Пій XII. приняв на послуханню представниць усіх італійських центрів Союзу Жіночої Молоді Католицької Акції. У своїй промові до них Папа сказав, що модерний спосіб життя, хибно зрозуміла рівність мужчини й жінки й втеча жінок від сповнювання їм питомих завдань у родині мають дуже шкідливий вплив на загальне добро й будучність народів. Тому Папа настоював, щоб Союз Жіночої Молоді Католицької Акції звернув свою працю головно в тому напрямі, щоб у найблищчих 25 роках зберегти й оборонити християнську родину виховуючи по християнськи молодь у живій вірі, моральній чистоті та в почуттю гідности жіноцтва й самоопанування. Св. Отець заохочував також католицьких дівчат до великодушности в праці й посвяті для Церкви в виїмкових потребах у часі війни й після війни. Рідко коли Церква так дуже потребувала покликань до праці над душами, до християнського виховання і добродійної діяльности та до заграничних місій, як саме тепер. І тому Папа дуже заохочував молодь вступати до духовного й монашого стану, щоб так можна все-ціло посвятитись тій спасенній праці, що її св. Церква хоче виконати для добра людства.

— **В Торонті** започатковано нову католицьку організацію: Англійський Католицький Виховавчий Союз, що мае за ціль у кооперації з подібною французькою організацією обеднувати й спрямовувати всі зусилля до розвитку шкільного виховання між католиками англійської мови та займатись усіми справами, що звязані зі шкільним вихованням у провінції Онтеріо.

— **Большевицька** пропаганда в світі залюбки рекламуе в світі т. зв. релігійну свободу в Советах. Та яка то е там релігійна свобода, коли взяти під увагу католиків, найкраще засвідчае "Папський Річник" на 1943 р. Всі католицькі епископські престоли в Советах е опорожнені, а церковні достойники: епископи й апостольські адміністратори або прогнані з краю, або до нині ще мучаться в тюрмах і на засланні, або вже повимирали.

— **Апостольська** Столиця іменувала архіепископом Вильна литовця Рейніса.

— **Всеч. о. Йосиф** Бала щасливо перебув тяжку операцію в Ст. Бонифес, Ман., і вернувся до своїх душпастирських обовязків у окрузі Ételберт, Ман.

ЧИПМЕН, АЛТА. Спільне свячене. Спільне свячене, що його в великодному часі уряджують українці між собою дуже нагадуе ті братські столи перших християн, що про них у своїх посланнях згадуе св. ап. Павло.

В нас у Чипмені це вже другий раз уладжено спільне свячене й його присвячено другому найстаршому піонірові в Канаді п. Михайлові Романюкові. Він мае тепер 83 роки, а з того 51 років прожив у Канаді. Відзначаеться великою побожністю й любовю до церкви при якій е старшим братом уже 25 років.

Вечером після вечірні, в Народному Домі о. Лесюк поблагословив столи, до яких засіли зібрані парохіяни й гості. В часі гостини о. Лесюк, парох підніс заслуги п. Романюка для парохії й церкви, а п. Михайло Сеник, голова Народного Дому вніс Многоліття, що його всі гучно відспівали в честь старенького піоніра. Пан Н. Андріїв згадав теплими словами попереднього довголітнього пароха в Чипмені, о. Ніля Саварина, ЧСВВ., що тепер зістав іменуваний Апостольською Столицею епископом-помічником Їх Ексц. Кир Василія й піддав думку, щоб у доказ вдяки справила парохія мітру для нового владики. Всі на те погодились з одушевленням.

Цей так милий і пожиточний вечір закінчено збіркою на католицьку пресу, що принесла $20.20. Зі збірки на "Світло призначено $6.20.

Олесь.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Свячене. Третього дня великодніх свят, вечером вегревильська греко-католицька громада зібралась у своїм Парохіяльнім Домі на спільне свячене. Між нею був її парох о. М. Романович, о. А. Трух, бр. діякон Орест Засійбіда й бр. Адріян Карпа. Отець парох поблагословив столи й зложив святочні побажання всім зібраним. Також о. Трух сказав гарне слово про потребу релігійного духа в наших часах. Серед святочного настрою всі мов одна родина відспівали вязанку воскресних і народніх пісень, а також на заклик п. С. Сисака зложили свою жертву на релігійний часопис Світло в сумі $3.65.

Щира подяка належиться місцевому жіноцтву, що так усе гарно уладили. Парохія у Вегревиля стоїть у ряді тих парохій, що під кожним оглядом стараються бути взірцевими. Це гарно. Так повинно бути все й всюди.

ПОВІДОМЛЕННЯ

Від одного передплатника "Світла" з Оттави, що не подав свого назвиська ні адреси, ми отримали $10.00 на Сл. Божу. Отже цією дорогою ми дякуемо йому й повідомляемо, що 2 Службі Божі співані відправляться в наміренню давшого.

СТОЛІТТЯ СМЕРТИ М. ШАШКЕВИЧА

першого народнього співця і пробудителя Галицької України припадае 7 червня цего року. Воно повинно застановити кожного свідомого Українця і збудити нас з тої безрадности й оспалости всенародньої, воно мае поставити ярко перед очі ідеї Маркіяна, для яких Він посвятив свое життя та викресати в наших серцях огонь ревної праці для піднесення свідомости народньої, вибореня належних йому прав та захорони перед маревом модерного поганства.

Кожна парохія, кожне просвітне товариство повинно відсяткувати цего року той ювілей, устроїти концерт чи вечерок з відповідними рефератами, які не лише піднесли б заслуги нашого Пробудителя, але і начеркнули практичні рішення на будуче, як маемо тут у Канаді зеднатись на будуче і скріпитися, і як маемо нашу молодь урятувати для рідного народу й для нашої прадідної католицької Церкви.

В тій ціли приготовлено матеріяли до ювілейних концертів у честь Маркіяна Шашкевича, хорові куснки й декламації.

ПАРТИТУРИ НА КОНЦЕРТ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

Дайте руки, юні други, муж. хор. ... ... .20
Веснівка, голос з фортеп. В. Матюк ... ... .20
Підлисся, міш. хор. Людкевич ... ... .20
Не згасайте ясні зорі, міш. хор. Матюк ... ... .10
Псальми Руслакові, міш. хор, Кудрик ... ... .60
Не чужого ми бажаем, дует тенора і баритона, Вербицький ... ... .25
Кантата в Маркіянове свято, міш. хор, Малицька-Ярославенко ... ... .15
Пробудися, встань народе, міш. хор і форт. і Мово рідна, слово рідне, 2 голоси .25
Де срібнолентій Сян плиые, парт., Копко ... ... .15
Засяло сонце золоте, міш. хор. Недільський ... ... .20
Зазвенімо разом браття, муж. хор ... ... .15
Птичий хор, міш хор. — і Вечірний дзвін ... ... .20
Декламації на концерт Маркіяна ... ... .10
Реферат на ювілей Маркіяна ... ... .10

Матеріяли до рефератів:

Ювілейний календарець 1843-1943 ... ... .10
Маркіян Шашкевич, написав Богдан Лепкий ... ... .30
Портрет М. Шашкевича 8x11 на картоні 10x13 ... .10

Замовляти на адресу:

BASILIAN FATHER'S PRESS,
Mundare, Alta., Canada.

Евген Березинський.

НА ВІЧНУ ХВАЛУ МАРІЇ

Тобі Пречиста Діво Маріе
В Твойому місяцю Маю,
Я із любови немов китицю
Вязанку віршів складаю.

ПОМОЖИ НАМ!

О Маріе Мати Божа,
Найясніша Зоре,
Відверни від нас нещастя
І нужду і горе.
Дай в спокою люба наша
Віку нам дожити,
І для Тебе наша Ненько
Все вірно служити.

О Маріе Мати Божа,
Ти наша Царице,
Вислухай ті мольби наші
Пресвята Дівице.
Ми до Тебе прибігаем
І мольби заносим,
Поможи нам люба Ненько
Щиро Тебе просим.

О Маріе Мати Божа,
Ми Тебе благаем,
Заопікуйся Ти нашим
Народом і краем.
Дай же людям у спокою
Зажити на світі,
Щоб могли Тебе славити
По вічнії віки.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕСВЯТА ДІВА МАРІЯ

Марія й Йосиф.

Перша вістка, що нам подає її свята евангелія про Марію, зазначує, що Марія в дні Благовіщення жила в Назареті й була заручена. Правдоподібно тоді не жили вже батьки Марії й Вона мешкала в домі своїх родичів. У тім часі, згідно з Божими намірами, Пресвята Діва Марія заручилася зо святим Йосифом. Ті заручини відбулись зовсім певне таким способом, як це було тоді в звичаю по малих жидівських містечках. Перед заручинами зроблено прийняту тоді умову щодо маєткових справ. Марія одержала як придане різні одяги й знаряддя домашньої обстановки, а може й кусок поля. Йосиф приготовив для Марії невеличку грошеву суму, що її мала Вона одержати в випадку повдовіння. Все те ладнав св. Йосиф особисто, або через посередника. Марія й Йосиф скоро порозумілися. Вона певне вважала Йосифа за праведну й святу людину й тому віднеслась до нього з довірям відкривши йому свою велику таємницю посвяченого Богові дівицтва, що згідно з тодішніми правними вимогами мусіла бути виявленою перед заручинами. Щодо Йосифа, то він був мабуть у такім самім положенні. Може й він леліяв у своєму серці бажання полишитись у безженстві й посвятити своє життя геть чисто на службу Богові? Може його, подібно як Марію, тільки намови родичів привели до подружжя, а особливо до вибору Марії на подругу свого життя?.. У таких умовинах заява Марії, що Вона посвятилася Богові й стане його дружиною за умовою, що зможе заховати обіт дівицтва, була для св. Йосифа явною вказівкою неба, щоб і він зложив таке саме приречення. Та вся розмова про ті їхні таємниці була знана тільки одному Богові, що керував їхніми думками й постановами. Коли по Назареті розійшлася поголоска, що "Марія заручилася з теслею Йосифом", то про це говорили на подвірях і дахах домів, а кожний додавав свої завваги, менше чи більше зичливі. "Ті двоє, то справді дібрана пара" — може сказав неодин із згірдною усмішкою. Бо Марія в їхніх очах була життєво невироблена, непорадна, трохи "ні до чого", а Йосиф, тихий і скромний ремісник, був також подібний до Неї. Так усе представлялось очам назаретських родичів і сусідів.

Та за тією сповидною буденщиною скривались скарби й таємниці, що їх запопадливо беріг небесний Отець.

Після заручин з Йосифом запанував у душі Марії глибокий спокій. Бо в Йосифі дав Її Бог чоловіка, що зуміє пошанувати Її постанови щодо досконалої посвяти життя Господу Богу й захоронить Її перед усякою прикрістю з боку незичливого світу. З радістю і вдячністю дивилась у свою будуччину. Незабаром замешкає разом зі своїм чоловіком і вірним опікуном посвяченого Богові серця у власній хатині й тоді обоє разом, як це робили тоді побожні ізраїльтяни, будуть молитись за скорий прихід обіцяного Спасителя. З цього часу Марія вже не потрібуватиме ховатись із своїми думками й почуваннями; тепер уже зможе відчинити своє серце й говорити про всі найдорожчі Їй справи.

Таємні Божі дороги.

Та саме в тім часі, коли Пречиста Діва по своїх заручинах вижидала дня урочистого вінчання, Бог увів Її на таємну дорогу своїх особливих заряджень, що з ними Вона тепер стала якнайтісніше звязана, а одночасно відокремлена від усіх людей і ще більш осамітнена, як попереду. Марія дозріла була до тієї години. Своєю тугою за Спасителем перевищувала бажання всіх інших людей і це не тільки силою й напруженням тієї туги, але й чистотою серця та намірів. Зроставши невпинно в тих найшляхетніших настроях дійшла до вершка, осягнула найвищу точку доступну для природи так, що внутрішнє Її успособлення було підчинене досконало волі Найвищого. Марія, хоч сама була безгрішна й непорочна, вгиналася більше, ніж хтонебудь інший із Її роду, під тягарем вини ізраїльського народу й усього людства, терпіла душею через відвернення людей від Бога й над наслідками тих злочинів, що їх знала так добре з надхнених слів святого Письма. Вона, що не почувалась ні до якої особистої провини, тим ясніше здавала собі справу з людських гріхів і беззаконня їх і тому з найбільшою тугою благала зіслання обіцяного Спасителя, щоб знівечив діло сатани, визволив людство, скерував його знову до повороту до Бога й відновив життя світу. Марія бажала Спасителя й виглядала з тугою Його приходу, але не для власної користи; молилась гаряче, щоб сповнилися Божі заповідження, але молилась не власним іменем, тільки в імені обтяженого гріхами людства. І тією саме найвищою й найчистішою тугою приготовилась на хвилю благовіщення. Щобільше. Спільним добром ізраїльського народу в тім часі було загальне переконання, що прихід Месії може бути приспішений через молитву й добі вчинки, через віддане Богові й святе життя людей. Так молились Симеон і Анна, так молилося й постило в тім намірі багато побожних і праведних ізраїльтян. І скільки це справді могло бути залежне від доброї волі людей, то певне, що ніщо не могло причинитися більше до приспішення вижиданої години, як саме туга й молитви Пречистої Діви Марії. Та думка, що Марія — силою своєї предивної святости й непорочного дівицтва — привела Спасителя на землю, була прийнята загально й плекана в Церкві й між вірними перших віків християнства.

Благовіщення.

Прийшла накінець година сповнення Божих обітниць. Одного дня, коли Марія була може зайнята проказуванням псальмів і затоплена в побожних розважаннях, увійшов до Її вбогої хатини в Назареті святий архангел Гавриїл у постаті юнака й привітав Її надзвичайним поздоровленням: "Радуйся, повна ласки, Господь з Тобою!" Марія "затривожилася тим словом", бо поява надземної істоти й дивні слова віщували Її якусь невияснену, таємничу небезпеку для Неї, що в своїй великій покорі, не бачила за собою ніяких заслуг і не могла збагнути того свого надзвичайного становища, що Вона "благословенна між женщинами". Ангел зараз розвіяв Її неспокій. "Не бійся, Маріє, бо ти знайшла ласку в Бога." Марія, що добре розуміла значення подібних слів, пізнала відразу, що Бог, подібно як Ноя, Авраама, Давида, вибрав і призначив Її до якогось особливішого завдання. Цей здогад Марії потвердив ангел негайно урочистим благовіщенням: "Це зачнеш в утробі й породиш сина й назвеш його на імя Ісус. Цей буде великий і Сином Вишнього назветься і дасть йому Господь Бог престіл Давида, його отця і царюватиме над домом Якова по віки. І його царству не буде кінця."

Марія, що знала на память багато місць святого Письма, що заповідали прихід Спасителя й розуміла їх у правдивім, чисто духовнім значенні, певне зрозуміла, що прийшов час сповнення Божої месіянської обітниці й саме Вона вибрана на Матір для обіцяного Спасителя, що про Нього так гарно говорив колись пророк Ісая: "Ти розмножиш народ, даси йому великі радощі; звеселиться він перед тобою, як веселяться, коли справляють обжинки, як радуються, коли ділять добич. Бо ярмо, що чавило його, й палицю, що побивала його, й тростину в його гнобителя ти потрощиш, як у Мадияма... Бо хлопятко народилось нам — син даний нам; влада на його раменах, а дадуть імя йому: Дивний, Порадник, Бог кріпкий, Отець будучого віку, Князь мира. Царству його й миру його не буде границь; на Давидовім престолі й царстві він сяде, щоб утвердити й закріпити його справедливим судом він тепер по віки... (Іс. 9, 1-7). Коли Божий ангел, наче в порозумінню з Божим пророком обявив Марії Божі пляни, що в них Вона мала взяти таку визначальну участь, Пресвята Діва, що більш усіх тужила за приходом Спасителя й була найкраще приготована на Його прийняття, в своїй душі згодилась відразу на виповнення Божої волі. Але тому, що Вона певне недавно передтим за надхненням святого Духа прирекла Богові служити в досконалім, досмертнім дівицтві й щодо того погодилась уже зо святим Йосифом, то питається ще второпно ангела, як Вона має погодити ті два, природно суперечні між собою Божі зарядження. Як досконала Божа слуга не хоче робити особливого застереження щодо заховання дівицтва, а як повна живої віри не висказує свого сумніву, як Її родич Захарій, тільки покірно просить потрібного вияснення й дальших вказівок. "Як це буде, коли мужа не знаю?" Приготована таким досконалим внутрішнім приготуванням до того, щоб Їй відкрито велику таємницю, почула небесну відповідь: "Дух святий зійде на тебе й сила Вишнього отінить тебе, тому й Святе, що народиться з тебе, назветься Сином Божим." У тих словах одержала Марія відповідь, що це станеться в спосіб надприродний, силою Божої всемогучости, а також і те вияснення, що Ісус тому назветься "Сином Вишнього", бо Його батьком є дійсно Бог Отець. Боже зарядження, що його Вона знала досі тільки під заслоною пророцтва, розкрилось тепер перед очима Марії, першій із поміж людей, у яснім світлі правди. Тепер Вона знала вже все, про ту таємницю, що Її було потрібне до того, щоб могла дати свою свідому і добровільну згоду на те, що стане Матірю Спасителя. Ангел ждав того слова, що було б ствердженням Її призволу. І Марія сказала те велике слово, що було висказане в заступстві всього людства та для його спасення. Не питавши, що буде далі, що жде Її, чи терпіння, слава чи ганьба, вивищення чи пониження, в тій рішальній для світу годині прийняла Божу волю з тією самою покорою, що була Їй питома в усім дотеперішнім житті. "Це я слуга Господня, нехай мені буде по слову твоєму." А тими словами виявила свою волю, що хоче тільки одного — служити досконало спасенним Божим задумам. Не бажає сина для себе ні власних матерніх радощів, тільки спасення людей. І тоді в найглибшій таємниці і мовчанці відбулось — Воплочення Божого Сина. Бог зійшов на землю й так, як інші звичайні люди, почав своє життя, як дитина в лоні матері.

(Продовження на стороні 7).

А малий Євген виховавсь на священика. Згодом став місіонарем і епископом у полуденній Америці.

Нема на землі більшої сили над католицьку віру. Вона дає навіть простим людям і малим дітям геройську відвагу жертвувати все для Божої слави й спасення душ. Щаслива буде наша нація, як усі українці приймуть католицьку віру.

ПРЕСВЯТА ДІВА МАРІЯ

(Продовження зі сторони 4).

Так сталось дійсністю фізичне материнство Пресвятої Діви Марії. Однак фізичне материнство Марії в хвилі воплочення було попереджене Її — духовним материнством. Початків того духового материнства треба шукати в любови Марії до всіх людей, в Її сердечній тузі за Спасителем усього людства. Те духове материнство випередило хвилю воплочення й тілесне материнство. Воно саме було приготованням і причиною, що через неї Марія була вибрана на Матір Спасителя. Церковні вчителі зазначують виразно, що Марія не тільки тому почала Божого Сина, щоб Він став чоловіком і прийняв людську природу, але й тому також, щоб ставши чоловіком, міг спасти людство. І на тій саме добровільно прийнятій ролі Божої слуги в хвилі чуда Воплочення, а пізніше на добровільній участі в терпіннях Спасителя при доконанні спасенного діла відкуплення, спирається вся гідність Марії й Її становище в Божім царстві.

(Далі буде.)

Проф. Микола Чубатий.

ЦЕРКОВНА СПРАВА В УКРАЇНІ ПІД БОЛЬШЕВИЦЬКОЮ ТА НІМЕЦЬКОЮ ОКУПАЦІЄЮ.

Православна церква Західної України під большевиками.

На Західній Україні у вересні 1939 року дісталися під большевицьку окупацію дві епархії заселені українцями — волинська та поліська. Єпископом ординарієм волинської епархії був епископ Олексій Громадський, що резидував в Кремянці, де теж була православна епархіяльна духовна семинарія; його епископ-помічник Полікарп жив постійно в Рівнім. Обидва уходили за польських часів за українців; за кращого українця уходив еп. Олексій. Їх призначення в епископи польський уряд вважав навіть за свого роду уступство в користь місцевого українського православного населення; Волинню тоді управляв воєвода Юзефскі, поляк-еміґрант зі Східної України. Поліська епархія була обсаджена москвичем Александром Іноземцовом. Ціла православна церква в Польщі творила окрему автокефалію, яке то право дістала вона за благословенням царгородського патріярха.

По приході червоної влади на Західну Україну московський "опікун" патріяршого стола, митрополит Сергій, розпочав жваву працю, щоби наново ту частину української православної церкви злучити з московською церквою так як десять літ передше, по розгромленню української автокефальної церкви на Східній Україні, йому удалося всадовити там свої впливи. Обидва епископи з Волині узнали над собою зверність митр. Сергія. Замітне, що не підчинили їх прямо під владу київського митрополита Николая, що теж є під заступником московського патріярха митр. Сергієм. Це доказ, що під церковним оглядом у Росії нема навіть фікції тої автономії, якою під політичним оглядом є ще Українська Радянська Република. Є тільки єдина неділима російська церква. Річ природна, що то саме зробив поліський епископ Александер Іноземцов, зриваючи зі своїм дотеперішним зверхником, митрополитом варшавським Діонізієм; так було аж до окупації України німцями.

Українська православна церква під німецькою окупацією.

Німецька окупація посунулася аж до найдальших східних меж України. Нове положення зробило знову актуальною справу відродження Української Автокефальної Церкви серед самого українського громадянства, хоч і не без того, що німці старалися використовувати ось такі церковні відносини та тертя виключно для своїх окупаційних інтересів.

Українська автокефальна Церква Східної України формально перестала існувати ще 1930 року, коли большевики приневолили її серед пониижуючих заяв розвязатися; вона перестала існувати явно, але мала існувати тайно. В як великих розмірах існувала? — годі збагнути; на всякий випадок не в дуже великих, коли після приходу німців на цілій Україні — як доносить преса — показалося всіх тільки 500 парохій, з того вже навіть по відвороті большевиків з України до автокефалії зачислилось тільки 400 парохій.

Тим способом на Україні німці застали — з одного боку явно доси під большевиками існуючі парохії російської православної церкви, що узнавали над собою київського митрополита Николая та заступника московського патріярха митр. Сергія, з другого боку парохії української автокефальної церкви, що тепер вийшли з підземелля. Німці, як і в цілій українській справі, так і тут, не заняли ясного становища, а тільки позволили існувати обидвом церквам побіч себе, українській та московській, щоби висувати одних проти других та використовувати це церковне положення для своїх окупаційних інтересів.

Всежтаки дещо зроблено в справі організації української автокефальної церкви в Україні. Десь на початку 1942 року відбувся в Пиньску зїзд українських православних владик, на якім ухвалили получити православну церкву Західної України з тайною досі православною церквою Східної України.

З донесень виходило б, що спершу на її чолі стояв митр. Діонізій, пізніше епископ волинський Полікарп. За большевицької влади — як сказано — волинський епископ ординарій та його помічник Полікарп були приневолені признати над собою зверхність московського патріярхату, а тим самим зірвати з митрополитом Діонізієм.

Єпископ Полікарп Сікорський тепер наново зірвав накинений йому звязок з Москвою, натомісць волинський ординарій, Єпископ Олексій Громадський, лишився вірним Москві, дарма, що за Польщі уходив мало не за одинокого православного епископа українця.

В половині 1942 року преса донесла доволі баламутно про відносини в українській православній церкві в Україні, одні доносили, що нею управляє митрополит варшавський Діонізій, другі що епископ-помічник волинський Полікарп. Мабуть було так, що митрополит Діонізій намагався стати митрополитом цілої української православної церкви, але його московське походження та польонофільство за Польщі було занадто разячим для українців і на чолі української автокефальної церкви висунувся епископ Полікарп, що заняв ясно протимосковське становище. В тім часі, по донесенням преси, українська православна церква мала вже мати 13 дієцезій, але вичисляють як осідки тільки 12 міст, де мали б бути епархії, в Берестї, Луцьку, Ковлі, Рівнім, Житомирі, Камянці, Києві, Білій Церкві, Єлисаветграді, Дніпропетровську, Чернигові та Полтаві.

Замітне, що між ними нема вичисленої холмської дієцезії архиепископа Іляріона-Огієнка, лемківсько-краківської (еп. Палладія, потім Шміда) та варшавської митр. Діонізія. З того виходило б, що українським православним з ґенералґубернаторства не позволила німецька влада належати до української автокефальної церкви.

Між епископами вичислені деякі нові імена як берестейського епископа, досі невідомого Коренисова, київського Никанора Абрамовського, білоцерківського Ігора Губи та епископа Скрипника, що мабуть приняв духовне імя Плятона. Єпископ Скрипник це довоєнний посол до польського сойму, кревняк отам. Петлюри, якого вважали чесною та ідейною людиною. На терені польського сойму він одинокий з волинських послів як українець тримався гідно та кооперував з українськими послами з Галичини. По одним донесенням він став епископом ковельським, по другим донесенням мав би працювати в Києві, а його помічником мав би бути еп. Нікaнор Абрамовський.

В половині 1942 року на східній Україні мало бути ще тільки 500 парохій, а це доказ, яке страшне спустошення зробив на релігійному полі большевизм за 20 літ. З тих 500 парохій тільки 400 трималися української автокефалії, 100 московського патріярха. Це розбиття німці свідомо підтримують й досі та тягнуть з цього зиски в той спосіб, що — по донесенням польської агенції телеграфічної — мали забрати церковні маєтки православної церкви на Волині під свій заряд так, що духовенство приневолене жити тільки з жертв вірних.

Московський патріярх судить завідателя української православної церкви.

Найбільшого розголосу в світі наробило становище московських епископів до справи відновлення української автокефальної церкви та до її адміністратора, епископа Полікарпа. Про ці справи писав доволі широко нюйорський "Таймс." В Уляновськім (Симбірськ) над Волгою відбувся зїзд московських владик під проводом митр. Сергія, який осудив українську автокефалію та весь гнів звалив на її адміністратора, епископа Полікарпа, якого вирішили потягнути на церковний суд, за розкол в церкві, за "зраду церкви та українського народу" та також "за нехристіянські вчинки". Відозва звертається також до українських епископів, щоб вони не йшли за митр. Діонізієм, ні за еп. Полікарпом, але щоб "прилучилися до матірної московської церкви." В своїх мотивах рішення московських владик закидає еп. Полікарпови й такий злочин, що він "горячий петлюрівець", та що він один із тих ворогів совєтського режіму, що втікли зі Східної України до Польщі та працювали над поваленням совєтського режіму. Як бачимо, не аби які злочини церковної натури! Це характеризує заразом, чим є нині православна церква в Росії під управою митр. Сергія.

На які широкі розміри розпочали москвичі боротьбу проти української православної церкви, видно з того, що вистаралися навіть, щоб їх постанову апробували православні патріярхи антіохійський в Дамаску, єрусалимський та александрійський. Нема апробати того обвинувачення тільки від царгородського патріярха, що є під владою Туреччини.

У відповіді еп. Полікарп заявив, що він поступав згідно з рішенням собору українських владик — зорґанізувати окрему православну церкву на українській території, вільній від "атеїстичної влади."

Як дальше розвинувся цей спір, преса не принесла; його жертвою впав одначе український послушник московського патріярхату еп. Олексій Громадський, який мав зникнути в таємний спосіб; думають, що його вбили.

Серед того стану церковного життя української православної церкви замітна ще одна подія, а це зазив митрополита

Андрія Шептицького до православних братів владик, щоби вони привернули релігійну єдність українського народу, таку конечно потрібну для національної едности. Тому прохає їх висказати свою думку про таку згоду та обговорити богословські справи, які довели б до консолідації релігійного життя серед українського народу. Рівночасно звернувся Митрополит з листом до української інтелігенції зрозуміти вагу історичної хвилини та співпрацювати для справи привернення релігійної едности між українським народом. На той лист мав прихильно відгукнутися єпископ Палладій та архієп. Іляріон.

Як представляється церковна справа на Україні під сучасну хвилину, годі знати, бо останніми часами американська преса не приносить ніяких нових відомостей про цю справу.

(Свобода, ч. 58).

ЗАПИТ: Чому на світі так багато всіляких християнських сект? Адже Христос тільки одну Євангелію проголосив, тільки одну релігію оснував, і найгарячіше бажання Його Серця було, щоб учні Його держалися разом у згоді та едності. Як отже пояснити те дивне, а при тім надзвичайно сумне явище, що християнство тепер так роз'еднане, таке розбите, та й на стільки всіляких сект роздроблене?

ВІДПОВІДЬ: Так, Ісус Христос напевно хотів, щоб учні Його жили в едності. Коли вже надійшла пора, щоб Він віддав Себе в руки лютих ворогів, Христос гаряче молився за своїх учнів і до Отця свого казав: "Отче, освяти їх правдою Твоею, щоб усі вони були одно; так як Ми, Отче, з Тобою одно, так дай, щоб і вони були в досконалій едності, щоб світ повірив, що Ти мене післав." І щоб оту едність між християнами аж до кінця світу плекати та зберігати, Він оснував одну свою Церкву, і назначив одного найвижчого Пастиря, кажучи до нього: "Паси вівці Мої, Паси ягнята Мої!"

Безпосередньо перед своїм Вознесенням, Ісус врочисто запевнив усіх своїх учнів та апостолів, що Він, хоч і відійде на небо, то всетаки своєї святої Церкви, свого дорогого стада во вік не покине: "А Я з вами буду аж до кінця віків." Христова Церква має отже раз на завжди запевнення від самого Сина Божого, що Він ніколи не дасть їй пропасти, та що "ворота пекольні ніколи не переможуть її!" Ні! Ворог Христовий, Сатана, ніколи Церкви не зруйнує, це певне, — але все таки він має спромогу безперестанку їй шкодити, і то нераз дуже страшно шкодити. Діявол із усім своїм завзяттям намагається отже розбити святу християнську едність. Для тих своїх пекольних плянів він дуже легко здобуває собі союзників та помічників між деякими християнами; бо не забуваймо, що й християни, не зважаючи на свою приналежність до правдивої Христової Церкви, далі зберігають свобідну волю, і можуть тієї Церкви виректись та від неї відпасти. Християнська едність вимагає від усіх покори та послуху супроти Церковної Влади, а тимчасом людська природа така схильна до гордости та до непослуху! Деяким наприклад багато краще подобається пояснити собі слова святої Біблії по-своему, аніж так, як найвищий учительський Уряд в Церкві навчає. Коли ж одначе стане кілька таких "мудрих" поясняти собі Біблію кожний на свій лад, (бо ж кожна людина має свою голову, свій розум, і кожна хоче мати рацію) а як до того ще прилучиться велика впертість та гордість, то певно вийдуть з того фальшиві науки, ереси й секти. А що таких хиб, як гордість, зарозумілість та й інші, ніколи людському родові на світі не забракне, тому зовсім не диво, що всякі секти від самого початку серед християн творилися, і напевно до кінця світу будуть творитися. Нічого дивного в цім нема. Це зовсім згідне з зіпсутою людською природою; це також виразний знак, що "ворота пекольні" не спочивають, а безперестанку проти Церкви воюють.

Але, не зважаючи на всю оту роботу пекла, велика едність Христової Церкви далі існує. Є тепер на світі близько чотириста мільйонів католиків, що по всій земній кулі розсіяні, співають одне й те саме "Вірую," приймають ті самі Христові Тайни, та з пошаною слухають того самого Пастиря, що до нього Христос виразно сказав: "Паси вівці Мої паси ягнята Мої!" І ота велика католицька едність, що від самого початку християнства аж по сьогоднішний день перетривала, і далі кріпиться, замісць щораз ослабати та нидіти, — це направду велике чудо Божої Всемогучости, — це знак, що Ісус Христос своеї Церкви пильно стереже, та що "ворота пекольні не переможуть її."

Щоб вияснити всякі секти та схизми, вистане сказати: "гордість, упертість, бунт, непослух та й безмежна людська неміч."

Але щоб вияснити, як то Церква католицька ще по сьогоднішний день серед світу стоїть і далі розростається, хоч несамовита злоба людська й діявольська вже дві тисячі років намагаються повалити її, —о! на це тільки можна дати одне розумне пояснення, а саме: чудо Божої Всемогучости.

(Голос Спасителя).

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

Син Павліни Сенишин,
передплатниці "Світла"
з Нюарку Веллей, Н. Й. ЗДПА.

Вже три роки минає, як він служить у американськім війську. Тепер він перебуває в Лос Анджелес, Каліфорнія. Дай Боже, щоб чимскорше ця страшна війна скінчилась і щоб син здоровий вернув до своеї любої матері!

ҐЛЕНДОН, АЛТА. Спільне Свячене. На сам день Воскресення Христового ми мали тут у нас відправу, яку мав о. Л. Джіголик з Мондеру. По богослуженню було свячення пасок і зараз тутейшні жінки приготовили спільне свячене, у якім взяли участь присутні. Гарно було поглянути як всі люди стали коло столів накритих стравами і як всі як один заспівали одним голосом три рази Христос Воскрес! Пригадалися часи перших християн, котрі часто мали такі спільні сходини й на них себе скріпили й потішали.

Підчас обіду пан Михайло Максимюк щирими словами подякував отцеві, що були так добрі і прийшли з так далека і відправили богослуження, а також подякував жіноцтву, що приготовило так гарний обід. При тім він попросив гостей, щоби не жалували зложити хто що може на нашу церкву й пресу. Гості дуже радо відгукнулися на цю просьбу й зараз дві жінки пішли з колектою, котра принесла $13:15. З того призначено на Укр. Вісти і Світло по два доляри, а решту на церкву. Всім жертводавцям щире Спасибіг!

Треба знати, що парохіяни в Гलендон е дуже працьовиті й жертвенні, а це найлучше пізнати з цього, що вони побудували гарну церкву у короткому часі. Ця церква досить велика. Знадвору покрита стоком, а середина вибита гарним папером і вже будуть малювати її зі середини ще цього року. А це вони зробили в дуже короткім часі. Бо коли я мав там богослуження 1940 року, то ще правив у галі, а про церкву ще й нечув. А тут цього року приїхав і сам собі не міг повірити, що це та сама кольонія. Бачимо, що можуть люди зробити, де є охота й згода.

о. Л. Джіголик, ЧСВВ.

ГАЙЛЕНД КРІК, ОНТ. С. П. — Христос воскрес! До Хвального Видавництва "Світла". Сьогодні я з великою утіхою засилаю тих кілька слів до Вашої преси Отці й разом передплату на рік 1943 і на великодню писанку та заявляю, що ще не мав у життю такої доброї ґазети як та маленька — "Світло". Вона приносить велику поживу для моеї душі й скріпляє дуже віру Христову. Я як отримаю ту ґазету, то всьо лишаю й іду перечитати дещо, бо там знаходжу дуже цінні статті, що збуджують совість і дають вказівки для християнського життя. Тут я звертаюсь до всіх українців і закликаю, щоб передплачували собі "Світло" й щоб ні одної хати не було, щоби не мала тієї ґазети. Ану, всі українці до діла! Нехай загостить "Світло" до кожної хати!

Семен Примак.

ВИСЛУХАНА МОЛИТВА

Всечесні й Дорогі Отці Духовні! Будьте так добрі й положіть у "Світлі" цих кілька моїх слів, щоб довідались читачі, яку то велику ласку отримала моя жінка від Матери Божої. Вона була дуже слаба, так що не знати що було робити. Я задумав кликати доктора, але прийшла мені думка, що є ще більша сила від доктора. Тому клякнув перед статуею Матіньки Божої, помолився і офірував на акафист до Божої Матери. За дві годині жінці стало цілком лекше. До цієї офіри, що її я прирік долучаю ще жертву на подяку за щасливий переїзд мого сина через океан, що поїхав боронити край від напасника, а також за вислухання просьби, що мені за поміччю Матери Божої полишено сина на якийсь час...

Симеон і Магдалина Примаки
Гайленд Крік, Онт.

ПАЙН РИДЖ, МАН. Свіжа могила. Дня 25-го квітня, на самий Великдень, упокоївся в Бозі Симеон Слота в 62 році свойого життя. Нераз просив Бога, щоб померти, коли будуть співати в церкві: "Христос воскрес!" І так сталось.

Покійний походив зі села Німеткова, з повіту любачівського. Три роки служив при війську, а до Канади приїхав 1906 року. На початку, два роки перебув у Вінніпеґу, а опісля перебрався на фарми 17 миль на схід від Вінніпеґу, де проживав аж до смерти. Бл. п. Симеон зі своєю родиною належав до нової величавої, мурованої церкви св. Івана Хрестителя в Кукс Крік, Ман., а також до Братства св. о. Николая.

БЛ. П. СИМЕОН СЛОТА.

У великім смутку покійний полишив свою дорогу жену, 9 синів, 1 віддану доньку, й 1. внуку. Один з його синів, Ювеналій Юрій є священиком у Чині св. Василія Вел. Він прибув на похорон свого дорогого батька аж з Алберти. Два сини: Гринько й Михайло служать у війську, Павло працює в дома, а прочі поза домом.

Похоронні богослужения відправив син о. Ювеналій Ю. Слота, ЧСВВ з місцевим парохом о. Ру з Кукс Крік. В. П.

ПОДЯКА

Сердечна подяка всім тим, що приходили відвідати нашого батька перед смертю й взяли участь у похороні.

Передусім щира подяка за відвідини у шпиталі о. Д-рові Кушнірові, о. Семчукові, о. Сеньковому й о. Ру.

Рівнож сердечну подяку складаємо родині ближчій і дальшій і всім тим, що з далеких околиць прибули віддати останню прислугу нашому покійному батькові.

Хай усім Господь надгородить за це гарне християнське діло, а дорогому покійному мужові й батькові, що по важких трудах спочив на канадійській землі, дасть царство небесне!

Параскевія Слота й сини.

ОТТАВА, ОНТ. Гостина для панства Ковальчуків. Гарний весняний день у Оттаві. Цвітна неділя. Народ спішиться до церкви, де співають: Осанна Синові Давидовому, а нашому Спасителеві. Наша українська греко-католицька церква була в той день по береги виповнена вірними. Між ними були також і наші дорогі гості панство Василь і Нуся Ковальчуки, що приїхали аж з Торонта й привезли два гарні прапори призначені для прикраси нашої церкви. Впр. о. Йосафат Жан посвятив їх, а доброчинцям, що зробили такий гарний дар для церкви подякував і зложив побажання. Після вечірні в церкві парохіяне попросили панство Ковальчуків на гостину до церковної салі, в часі якої о. Й. Жан подякував щераз щиро за так княжий дар панству Ковальчукам й попросив до слова голову церковного комітету п. Стефана Василевича. У сердечних гарячих словах п. Василевич представив значіння тих жовтосиніх прапорів з образами Ісуса й Марії для нас українців, що їх справили Ковальчуки і заохотив присутних, щоб по примірy родини Ковальчуків шанували, любили й дбали про своє рідне. Тоді й другі нації будуть нас шанувати. У відповідь на те пан Василь Ковальчук підніс, що наші отці Василіяни говорять про Україну й український нарід та будять у ньому національну свідомість, а пані Нуся Ковальчук зложила своє признання громаді, що за короткий час зробила великий поступ уперед, а особливо женщинам, що разом з отцем парохом щиро й жертвенно працюють для слави Бога й добра українського народу. Черговими промовцями були Петро Рибак і пані Рибак, Іван Максимчук, пані Панасюк, що вишила гарний фелон до церкви, Іван Панасюк і другі. На просьбу о. пароха переведено збірку, що принесла $44.50. З того половину призначено на добру пресу.

Панство Василь і Нуся Ковальчуки перебували передше в Оттаві й визначались як щирі патріоти й робітники в тутейшій громаді. З Оттави перенеслись до Торонта, де тепер провадять Гостинницю під назвою "Кланд". Щасти їм Боще й найкращого успіху бажають їм церковний комітет і вся оттавська громада, якої були вони завжди примірними членами!

Стефан Василевич.

СТ. ПАВЛ, АЛТА. Дня 17 квітня ц. р. в домі панства Гриньових відбулося поминальне богослуження, яке відправив місцевий парох, бо о. Жидан, який нас обслугує попав у тяжку недугу грудей і досі ще не прийшов до сил, не міг до нас загостити. По Службі Божій панство Гриньові справили величавий обід на якім крім звичайних гостей був і тутейшний парох о. Меніер. В часі обіду мав він слово до зібраних гостей і в своїй гарній промові похвалив український нарід за це, що придержується своїх прадідних звичаїв, та свого обряду й заохотив, щоби в тому дусі виховували і молоде покоління. Особлившу увагу звернув присутним на загрозу християнства, яка пливе особливо з неморальности. Опісля промовляв пан Максим Піх і у своїй промові похвалив нашу молоду парохію за її працю, а о. Меніерові за його прихильність для українського народу вніс "Многая Літа" і Вкінці забрав слово пан Гринів. Він подякував і Отцеві й гостям, що прибули до його хати. Пані Гіль з Лейк Белвю попросила гостей о дарунок на католицьку пресу, на що всі радо згодилися. Збіркою занялася пані Максимюк і пан Олександер Ващук. Всіх грошей прийшло із тої збірки $5.35.

Дали слідуючі особи по 50ц: п-ство Падлецькі, Ущишини, Захарко, Шаруни, Бережанські; п-ство Чешук 40ц., п-ство Піхів і Сацьків по 35ц.; по 25ц: Гринів, пані Гіль, п. В. Гіль п. М. Гіль, отець Мирніе, п. Максимюк, П. А. Ващук.

Наші члени щораз то більше стають свідомими й їх найбільшим бажанням під цю пору є збудувати церкву у Ст. Павл. Заразом мило нам є ось на тім місці подякувати нашій українській католицькій парохії у Делф і панови С. Рудькові за дарунок для нас в сумі $15.00.

Свій.

СПЕДЕН, АЛТА. Посмертна згадка. У вівторок рано 30-го марта наша старенька бабуня Текля Рачинська попращалась з цим світом. Прожила вона 81 років, з того 30 років у Канаді. Оставила в смутку дві доньки, два сини, двадцять унуків і одинадцять правнуків.

Покійна приїхала до Канади 1913 року до свого мужа Івана й до своеї доньки та зятя в околиці Спеден, що вже були замешкали тут два роки наперед. Походила зі села Жилинці, пов. Борщів, Галичина. Старенька Текля повдовіла 5 років тому. Після смерти свого мужа перебувала в старшої дочки Петруньки Іванишин. Похорон відбувся 1-го квітня ц. р. По парастасі тіло забрано до церкви Пресв. Тройці в Спеден, де Всеч. о. Вінцентайло відправив похоронні богослуження. В часі обіду, що відбувся в домі Іванишина переведено збірку на Укр. Вісти й Світло, що принесла $5.70. Збіркою зайнялися о. М. Вінцентайло й М. Буй.

ПОДЯКА

З Манітобської Санаторії в Найнет, Ман. Ми пацієнти з цієї санаторії українського походження складаемо якнайкращу подяку Всеч. о. Й. Пулякові за відправу Служби Божої в нашій санаторії.

При тій нагоді ми мали змогу відправити св. великодну сповідь і приняти св. Причастя.

Всеч. о. Й. Пуляк приїзджають до нас із Брендону кожного року перед різдвяними й великодними святами, щоб відправити Службу Божу й дати нам змогу висповідатись і приняти св. Причастя.

Відвідини Всеч. о. Й. Пуляка підбадьорюють нас духово й морально. І тому Всеч. о. Й. Пулякові належиться признання за так тяжку працю між нами в цій санаторії. Тому ми Вам Всеч. о. Й. Пуляк дякуемо сердечно й бажаемо кріпкого здоровля й витревалости до дальшої праці між нами. Ми будемо Вас виглядати на будуче.

Також складаемо якнайсердечнішу подяку Українському Взаїмному Допомоговому Братству св. Петра в Вінніпеґу за прислання нам дарунків у виді свяченої паски, яєць і овочів. Спаси-Біг Вам за так ґарну память про нас забутих всіми людьми. Такий дарунок дуже підбадьорив нас і пригадав нам наші милі, рідні, великодні звичаї. Оставайте наші дорогі приятелі в здоровлю й витревалости в дальшій праці в користь українського народу в Канаді.

За українських пацієнтів
Петро Коновальчук.

МОНДЕР, АЛТА. З новіціяту. Недавно дістали монашу рясу: Юрій Лукачик, тепер бр. Самуїл, з Сиракюз, Н. Й. ЗДПА., Іван Заруденець, тепер бр. Гавриїл, з Мондеру, Едвард Щербанюк, тепер бр. Теофан з Равнд Гилл, Алта., Іван Пасічний, тепер бр. Корнило, з Вінніпеґу, Ман., Павло Марець, тепер бр. Анастасій з Брит. Колюмбії, Теодор Криворучка, тепер бр. Олександер з Норт Дакоти, ЗДПА., Йосиф Опалінський, тепер бр., Панкратій з Мусідори, Алта., Василь Тріска тепер бр. Лев, з Веґревил, Алта., й Василь Пащин, тепер бр. Юліян з Оттави, Онт.

Крім того в Неділю Томину 2. V. чотири брати новики по скінченім новіціяті зложили свої перші обіти, а саме: бр. Микола Полнюк з Елмвуд, Ман., бр. Софроній Сміхура зі Спаса коло Мондеру, бр. Петро Грабець з Нового Борщева, Алта. й бр. Йосиф Храпливий з Транскони, Ман.

Під цю пору в новіціяті ОО. Василіян є 10 новиків у рясах і 3 кандидатів. Зголошуються і просять приняття до монастиря ще нові. Є це видимий знак, що Господь Бог любить і благословить Чин ОО. Василіян, коли дає йому численні покликання.

У світлий празник Воскресення Христового Преосв. Кир Василій відправили Архіерейську Службу Божу при співучасти численного духовенства й вірних.

Нові діякони. У Світлий Понеділок, 26 квітня 1943 р. Мондер був знову свідком великого торжества. В часі Архіерейської Служби Божої, Преосв. Кир Василій Ладика, ЧСВВ., вісвятили чотирох богословів на діяконів. Новонисвячені діякони це: Орест Засійбіда, родом з Веґревил, Алта., Евген Білик з Мондеру Єронім Химій з Редвей, Алта усі василіяне й Еміліян Фик світський питомець з Гарленд Ман. В часі Служби [illegible] співав хор мондерських бо[illegible]словів, а проповідь вигол[illegible] Впр. о. протоігумен Вен[illegible] Бараник, ЧСВВ.

Після Служби Божої велику гостину для свого сина й рідні приготовили родичі діякона Евгена, Йосиф і Емілія [illegible]ки. Між гістьми були також Впр. о. В. Каменецький і діякон Єронім Химій та бр. Мирон Дацюк. В часі обіду о. Каменецький зложив новим діяконам побажання від себе й родини. У своїй промові підніс як знеслим є покликання до священичого стану, а заразом завізвав родичів, щоб заохочували своїх дітей вступати в священичий і монаший стан. По відспіванню "Многоліття" діяконам діяк. Евген у своїй промові подякував Богові за ласку витревання в Чині до цеї хвилі, а відтак своїм родичам, що так гарно виховали його та заохотили до священичого стану й просив, щоб своїми молитвами допомогли йому дійти ще до достоїнства священика.

При цій нагоді за стараннями п. Стефана Федечка переведено збірку на "Світло", що принесла $7.00.

Щире Спасибіг всім жертводавцям, а нововисвяченим діяконам дай Боже скоро стати священиками й вийти на працю між свій нарід. Бо ревних і святих Христових робітників наш нарід під цю пору дуже, а дуже потребує.

Новий священик. У неділю Томину, 2-го травня, 1943 р. підчас Архієрейської Служби

Божої Преосв. Василій поставили в чин священика діякона Севастіяна Стефана Курила, ЧСВВ., родом з Делф, Алта. На цій Службі Божій прекрасно співав мішаний хор з Вегревил під проводом п. І. Гузіля, а проповідь про велике достоінство священика виголосив о. І. Лесюк, ЧСВВ.

Соборчик. Дня 6-го травня в мондерському монастирі відбувся соборчик, на якому зібрані отці обговорили ріжні душпастирські справи. Подібні соборчики відбулись того ж дня в Вінніпегу, Йорктоні й в Торонто.

ІНЛЕНД, АЛТА. Дня 1. травня о. М. Когут, ЧСВВ відправив співану Службу Божу, освятив воду та поблагословив дім п-ства Николи Гошка. З тої нагоди зіхалася рідня та сусіди. По богослуженню був спільний обід. На заклик п. Марка Тимчука п. Засійбіда занявся збіркою на Світло яка принесла $2.77.

ГІЛЛІЯРД, АЛТА. Померла піонірка околиці. Дня 14-го квітня, ц. р. у мондерськім шпиталі померла Параскевія Ленко, найстарша піонірка в околиці Гіліярд. Покійна походила зо села Русова, повіту снятинського. До Канади приїхала 1899 р. Похорон відправив о. І. Лесюк, ЧСВВ. 17. IV. в новій церкві в Гіліярді.

Небожка відзначалась великою добротою серця. Була доброю парохіянкою і раділа тим, що вже в самім містечку збудовано свою рідну греко-католицьку церкву. Оставила 4 одружені сини: Михайла, Василя, Івана й Миколу. По похороні, підчас поминального обіду зібрано на католицьку пресу $10.45. Збірку перевів Никола Ленко. Вічна Її Память!

ПРИГАДКИ

16. V. — Неділя 3. Розслабленого. Св. Теодора прп. Гл. 3. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. Слава конд. Розслабл. І нині Пасхи. Ап. зач. 23. Єв. Ів. зач. 14. Причастен: Тіло Хр. і Хваліте.

23. V. — Неділя 4. Самарянки. Михайла іеп. Глас 4. Єв. утр. воскр. 7. На Сл. Бож. троп. воскр. і Преполов. Слава конд. Самар. І нині Препол. Проче все нед. Ап. зач. 28. Єв. Ів. зач. 12.

30. V. Неділя 5. Сліпородж. Ісаакія прп. Глас. 5. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Бож. Ап. зач. 38. Єв. Ів. зач. 34.

Коли й де будуть відправи?

ТРАВЕНЬ

23. V. Неділя Самар. —
Коперник,
Ловра.
30. V. Неділя Сліпородж. —
Голден (фарми)
Ледук — закінчення вел. сповіді; парохіяльні збори.

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

23. V. Неділя Самарянки —
Спедден (по відправі о год. 4 попол. Молебень і парастаси на гробах).
Редвотер (по відправі парастаси на гробах).
Редвей, год. 4 попол. Молебень і парастаси.
30. V. Неділя Сліпородж. —
Куквил
Давнінг (по відправі парастаси на гробах).
Редвей, год. 7 веч. Молебень.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

16. V. Нед. Розслабленого —
Київ
Ст. Павл
Восток св. Николая.
Борщів
Спас коло Мондеру
23. Неділя Самар. —
Плейн Лейк
Гиллиярд св. Івана Хр.
Стар, а о год. 4. попол. Набоженство й парастаси на цвинтарі в Делф.
30. V. Неділя Сліпородж. —
Борщів
Ворвик
Вегревил
Восток-Івасюки
Гиллиярд місто
Крейгенд

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

23. Неділя Самар. —
Мирнам по богослуженню Парастаси на цвинтарі коло церкви. Опісля цвинтар коло Плішки. Год. 5 на цвинтарі коло Василиці.
30. V. Неділя Сліпородж. —
Файделиті коло п. Нацюка.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **На Тихім** Океані ведеться аліянтсько-японська війна головно в повітрі літаками.

— **Британійський** премієр Винстон Чорчил знову приїхав до Вашінгтону на важні наради з президентом Рузвелтом і обговорив спосіб дальшого ведення війни, що має довести до побіди союзників над ворогом.

— **В Тунісії** довга боротьба закінчилась остаточною перемогою аліянтів над німецькими й італійськими арміями. Головний генерал фон Арнім попав у британійський полон.

— **Злучені** Держави 30. IV. зірвали взаємини з адміралом Жоржом Робертом, французьким комісарем Карабійських островів за його вороже відношення до Америки.

— **На** советсько-німецькім фронті особливо завзята боротьба йде на Кубані, де червоні війська силуються здобути від німців велику пристань Новоросійськ та прогнати німців з таманського півострова.

— **Сварка** між поляками й москалями довела до розриву советсько-польських дипльоматичних взаємин. В наслідок того польський амбасадор мусить забратись з Росії. Советська преса закидає полякам зрадницьку поведінку супроти Советського Союзу, за те, що польський уряд у Лондоні домагався, щоб Міжнародний Хрест розслідив націстичне донесення про відкриття гробів 10,000 польських офіцерів під Смоленськом, що їх мали розстріляти червоні, далі польські претенсії до українських, білоруських і литовських земель, що їх совети вважають своїми, а також і те, що теперішний польський уряд на вигнанні не репрезентує волі народу, а інтереси панів і шляхти та що в ньому є фашистівські елементи.

Британійський і американський уряд намагаються поеднати розсварені сторони, побоючись, щоб москалі часом не створили нового польського уряду в Росії.

— **Британійські** війська трохи відступили в Бурмі під напором японців.

— **Ґенерал Франко,** в неділю 9. V. у своїй промові в Альмерії запропонував воюючим державам замирення, бо дальша війна може довести хіба до того, що комунізм запанує й знищить нашу цивілізацію в Европі. Цей виступ Франка в пору, коли аліянти перемагають, уважають британці й американці вислугуванням вісівській політиці й кажуть, що замирення може настати аж після безумовної здачі Німеччини, Італії й Японії.

— **На 817,861** осіб населення ріжних народностей у Британійській Колюмбії українців у 1941 р. було 7,563, а в 1931 р. було тільки 2,583. Отже за 10 літ число українців майже три кратно збільшилось. У Квебеку всього населення в 1941 р. було 3,331,882, а українців 8,006. За останніх 10 літ українців прибуло близько два рази більше. (В 1931 р. було 4,340).

— **У Квебеку** введено примусову й безплатну науку для дітей від 6-14 років. Дотепер цього там не було.

— **Японці** відновили офензиву в Китаю.

— **Британійський** премієр Чорчил, з нагоди польського державного свята 3-го травня, у своїм привіті висказав надію на відбудовання по війні великої й незалежної Польщі.

— **На території** "державного комісаріяту України" (під німецькою окупацією) виходять в українській мові 70 ґазет, які містять німецькі урядові розпорядки, урядові вісти та пропаганду.

— **В Канаді** з початком травня ввійшли в життя т. зв. безмясні вівтірки. Того дня ніде в ресторанах і публичних харчівнях не можна дістати мясних харчів. Рибні потрави й мясо з домашнього дробу не є заборонені.

— **В Тунісії** аліянтські війська здобули Бізерту й Туніс і прицерли ворога до моря. До неволі попало біля 150 тисяч італійців і німців і велика воєнна добича дісталась у руки побідників. Після закінчення боротьби в Тунісії, всі сподіваються, що прийде довго ожидана інвазія Европи. Британійські бомбовики сильно бомбардують острови Пантелерію і міста на Сицилії.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Й. А. Скільник, Йорктон, Саск.	1.00
З гостини для панства Ковальчуків, Оттава, Онт.	5.50
Збірка у Вегревил, Алта на свячені	3.65
М. Церковний, Форт Віліям, Онт.	.50
Михайло Огродник, Гейт, Алта.	1.00
Максим Гармідер, Дейзіленд, Алта.	1.00
Стефан Крук, Айрон Ривер, Алта.	1.00
Ксеня Бучко, ЗДПА.	1.00
Василь Федун, Рачестер, Алта.	1.00
Василь Стефаняк, Еймбридж, Па. ЗДПА.	1.00
Ллойд Багрій, Ґлендон, Алта.	1.00
Татіяна Хамулка й її син Йосиф та Марія Лобан, Голден, Алта.	1.00
Іван і Анна Приступи, Едмонтон, Алта.	1.00
Тимко Ґрещук, Іннісфрі, Алта.	1.00
Рожа Подоляк, Шикаго, Ілл, ЗДПА.	1.00
Симеон Примак, Гайленд Крік, Онт.	1.00
Григорій Стоцький, Смокі Лейк, Алта.	1.00
На спільнім свяченні у Ґлендон, Алта.	2.00
Михайло Мальований, Стар, Алта.	.50
Всеч. о. Василь Філевич, Етелберт, Ман.	2.00
Леон і Анна Пасеки, Іннісфрі, Алта.	2.00
Гр. Хоронжий, Янів, Ман.	2.00
Іван Гриценко, Амстердам, Саск.	1.00
І. Гевусь, Виндзор, Онт.	1.00
Теодор Гаврилюк, Вегревил, Алта.	1.00
Михайло Губич, Арран, Саск.	.50
Петро Палцат, Ст. Майкел, Алта.	$1.00
Марія Грабова, Бойл, Алта.	1.00
Іван Гошовський, Армстронг, Б.К.	1.00
Стефан Гиса, Асторія, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Михайло Романюк, Чипмен, Алта.	3.00
Збірка в часі спільного свяченого в Чипмен, Алта.	6.20
Константин Сацьків, Мондер, Алта.	.50
Одна особа, Мондер, Алта.	2.00
Збірка в домі Йосифа Білика, Мондер, Алта.	7.00
З гербатки на "Світло".	
Збірка жінок у Трансконі, Ман.	2.00
А. Дидик, Вінніпеґ, Ман.	3.00
Никола Бакай, Едмонтон, Алта.	2.00

(Виказ дальших жертв буде в наступному числі).
Щира подяка жертводавцям! "Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT
1. червня, 1943 Рік VI. Ч. (122).11.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
June 1. 1943. Vol. VI. No. (122). 11.

Місяць червень — це місяць особливого почитання Христового Серця. Кожний віруючий українець у цей час хай зложить радо свою дань глибокого почитання й горячої любови Божому Серцю, що нас людей так дуже полюбило.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **З достовірних** джерел ми отримали вістку, що висвята Їх Ексц. Кир Ніля Саварина, Єпископа-Номіната відбудеться в четвер 1-го липня, в Торонті, Онт. в катедральній церкві св. Михаїла при Чорч стр.

На вибір місця й часу склалися слідуючі причини:

1. В. Західній Канаді були вже раз свячення, коли то дня 14-го липня, 1929 р. у Едмонтоні висвячено на епископа нашого Преосв. Кир Василія Ладику. Тепер прийшла черга на схід, щоб і звідтам українці католики мали змогу бути свідками великого торжества свячень українського владики.

2. До Торонта буде далеко вигіднише приїхати нашим владикам зі Злучених Держав, а також много епископи латинського обряду з провінції Онтеріо й Квебеку зможуть приглянутись нашому чудовому обрядові, що в повній красі виступає саме при такій нагоді.

3. Це піднесе престіж Української Католицької Церкви й нашого народу в очах чужинців.

4. Вибрано на свячення четвер, бо в неділю епископи й священики зайняті, а так будуть могли навіть з найдальших кінців Канади приїхати й своєю присутністю збільшити урочистість хвилі.

5. Спочатку був намір, щоб свячення відбулись у церкві св. Йосафата в Західнім Торонті, однак торжество заповідається таке велике, що ця церква хоч гарна й простора, то на таке торжество для приміщення великої скількости епископів й більшої маси народу показується зовсім замала, а тому, що нема більшої, рішено, щоб свячення відбулись у величавій катедральній церкві св. Михаїла. Цего домагались також самі українські священики й вірні.

Приготування до урочистости епископської висвяти є в повному ході й ними займаються окремі комітети в Вінніпегу й Торонті.

Слід ще згадати, що новий владика разом з номінацією на епископа-помічника для Преосв. Кир Василія, отримав ще титул епископа грецької місцевости Іос, що лежить на острові тої ж самої назви недалеко Греції.

У СОТНІ РОКОВИНИ СМЕРТИ ВЕЛИКОГО ГАЛИЦЬКОГО ПРОБУДИТЕЛЯ.

Сто літ, сто довгих неспокійних літ
Минуло з хвилі, як живого слова
Співець Маркіян покинув цей світ,
З народу знявши темноти окови.
Зі сну пробудився галицький рід,
Як всюди озвалась українська мова,
Чарівна, свіжа, від Бога нам дана,
Як творчий усміх музи Маркіяна.

Сто літ! А скільки в тім століттю днів
Борні і труду! Скільки темних ночей,
Зір скільки в ньому і блудних огнів,
Прочуть зловісних і видінь пророчих,
Змагань над сили, скільки мрій і снів,
І скільки серць, що ворог їх столочив,
І саможертв і подвигів і зривів,
Що їх поета дух до сонця вивів!

Він був поет, не лицар-богатир,
Був кволий тілом, та великий духом;
Зірке мав око, що дивилось вшир,
Душі тремтіння вичувало вухо;
Мав груди в віри сковані панцир,
І крила мав жадібні лету й руху,
А серце в нього було мов криниця
І таємниць незглублена скарбниця.

А дух його був з роду духів тих,
Що в них не іскра тліє, а багаття
Снопами іскор сипле золотих;
А де вони попадуть, там завзяття
Горить в очах старих і молодих;
Він духом тим зломив віків прокляття
І перед нами отворив дороги
Борні і праці, слави й перемоги.

М. Г.

РОДИЧІ, БІЛЬШЕ ДБАЙТЕ ЗА ХРИСТІЯНСЬКЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ!

(Місячні намірення на червень 1943 р.).

Сучасний світ переживає страшні часи. Гинуть масово люди від куль, бомб, з голоду й нужди, в руїну обертаються квітучі міста, в нівець ідуть вікові надбання культури й цивілізації, а загальне зубожіння серед мас народу зводить його до щораз більше примітивного способу життя. Разом із тими матеріяльними лихами ідуть у парі ще й терор, насилля та визиск, хаос у поняттях на мораль, економію й політику, здичіння обичаїв, невдовілля й дух бунту. Сумний стан сучасного світу. А чому він сумний? Бо його таким зробили люди нашого віку, виховані на мильних засадах і в безрелігійности, а то й безбожности. Який був засів такі тепер жнива. Гірка це правда.

Тужливим оком глядимо в будуччину й сердечно бажаємо, щоб була вона краща від сьогоднішних днів. Так, будуччина може бути краща від сучасности, можуть настати часи мира, добрих взаємин між суспільними клясами й народами та часи добробуту. Все це можливе, але прийде тільки тоді, коли прийде нове покоління виховане на християнських засадах. Якщо виховаємо нашу молодь у дусі релігійнім, моральнім і навчимо її сумлінно випевняти свої обовязки супроти Бога й ближніх, то та молодь як дозріє і займе належне їй становище в людській суспільности, тоді вона зможе усунути неодне лихо, що має свій корінь у безбожности й грісі та завести кращий лад опертий на справедливости й любові.

Але чи воно до того йде? На жаль треба сказати, що не видно того загального звороту до перевиховання людства на християнських засадах. Лю-

ди наче посліпли й не бачуть тієї великої потреби релігійного виховання дітей і недбають за неї так як це належало б. Загально люди спрямовують старання на вишколення фізичне й умове дітвори й доростаючої молоді, а виховання релігійне й моральне лишають у страшному занепаді. У висліді того молоде покоління зростає без знання найважніших правд віри й моралі й вступає в життя з фальшивими засадами. І чи ж диво, що опісля статистика мусить занотовувати упадок моралі, зріст розводів, злочинства й що щораз то гірше псуються добрі відносини між людьми. Ні, не диво; так воно мусить бути, коли ум і серце людини не дістали християнського виховання.

Маємо отже перед собою два сумні факти: зле на світі й брак належного виховання дітей і молоді в християнському дусі. Що ж ми на те?

Хіба ж будемо безрадно глядіти на те, або може ще й казати, що ми тут нічого не годні вдіяти? Як так будемо робити, то готово дійти до ще гіршого, як є сьогодні. Треба нам отже отрястись з байдужности й братись до роботи, до боротьби з темнотою й злобою й до відродження кращих взаємин між людьми. А зачинати треба від старанного християнського виховання дітей і молоді. До того повинні взятись дуже сумлінно в першій мірі родичі, бо це їхній святий і важкий обовязок, наложений Богом і Церквою. Про цей обовязок родичів так висловлюється церковне право: "Родичі мають дуже важкий обовязок по силам дбати, щоб дати потомству виховання релігійне, моральне, фізичне й горожанське." (Кан. 1113).

Людина складається з душі й тіла й тому виховання має обіймати цілу людину: душу й тіло й приспособлювати її не тільки до дочасного туземного життя, але й вічного, згідно з вимогами здорового розуму й Богом обявленої релігії.

Першими природними виховавцями і різьбарями характеру дитини є родичі й родинний дім. Родичі повинні це собі добре усвідомити й звернути пильну ввагу на своїх дітей, щоб дитина не тільки здорова росла, гарно виглядала, добре вчилась у школі, але своїм прикладом, словом, чуванням постійно працювати, щоб їхня дитина від найраніших літ виучувалась також правд св. віри, молитви, знання біблії, історії церкви, щоб любила св. тайни, брала участь у богослуженнях, привикала до ріжних релігійних практик, береглась злого товариства, вміла відкидати всякі покуси, викорінювати в собі злі навички та привикати до виконування ріжних чеснот.

Це гарна праця для родичів, бо вона не є коло поля чи худоби, а коло найбільшого їх скарбу їх власних дітей, що має на меті добро самих родичів, дітей, Церкви, народу й держави. Це праця також дуже корисна. Будьмо певні, що добре виховання не піде на марне, а прицесе в висліді те, що діти стануть для своїх родичів не цвяхами до їхньої домовини, а вінцем слави й підпорою на старі літа.

Другими виховниками дітей є вчителі й школа. Вплив учителя й школи є дуже сильний на світогляд дитини й її ціле поступовання в пізнішому життю. Прикро сказати, але так воно дійсно є, що сучасні виховники у школі як що не викинули релігійного й моральниого виховання й навчання зовсім, то його зіпхнули на останне місце.

А це має просто фатальні наслідки. Коли дім і школа не виховають релігійно молоді, то наслідок того такий, що з домів і школи виходять у життя щорічно мільйони новочасних поган і роблять те життя поганським.

Дальшим виховником дітей є церква, релігійні організації, що формують характер дитини, плекають у молоді почуття сумлінности, відповідальности та пориви до чеснот й святости.

Всі ці виховники повинні стояти в тісній лучности й взаїмно себе спомагати й доповнювати, якщо маємо дістати нове покоління, що завело б у світі кращий лад.

Це справа важна. Сьогодні йде боротьба не тільки на фронтах, але й за опанування душ молоді. І хто тепер дістане в свої руки молодь, той завтра буде володіти світом і такий буде колись світ, яка сьогодні молодь.

І тому цією справою треба нам католикам сильно займитись і взяти в наші руки дітей і молодь та її виховувати по наказу св. Церкви в дусі релігійнім, моральнім, фізичнім і горожанськім. До цього закликає нас Папа Пій XII.

Роздумаймо над цим добре! Родичі, в місяцю червні провірте себе добре, як ви виховуєте своїх дітей і чи совісно сповняєте свій обовязок, що його наложив на вас Бог, даючи вам діти? Чи посилаєте своїх дітей до католицької школи, як вона є в вашій місцевости, щоб так забезпечити своїм дітям краще християнське виховання? Чи Серце Христове не має що проти вас під тим оглядом?

Справу християнського виховання треба також часто обговорювати на парохіяльних зборах, на нарадах пароха з родичами й використовувати всі можливі чинники, щоб дати молодому поколінню добре християнське виховання. І коли впору сповнимо належно це своє завдання, тоді зможемо мати надію, що в цій великанській боротьбі світла й темряви, що ведеться сьогодні на цілій кулі земській прийде остаточно перемога світла над темрявою й добра над злом, а з тим і краща будуччина.

ПОДЯКА

Складаю прилюдну подяку Найсв. Серцю Христовому, Матінці Божій, Душам у Чистилищі й бл. п. Сестрі Стефанії Дякович, ЗПНДМ. за отриману велику ласку в Великому Пості.

Катерина Підлужна
Форт Виллям, Онт.

У СТОЛІТТЯ СМЕРТИ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

Цього року 7-го червня минає якраз сто літ від хвилі, коли Галицька Україна стратила одного з найкращих синів, Маркіяна Шашкевича, свого першого народнього співця та пробудителя, що попращався із цим світом у 32-ій весні свого життя, лишивши недоораний переліг на просвітно-літературній ниві Галицької України. Серед світової воєнної заверухи й брязкоту оружжя приходиться українцям обходити цей великий ювілей. Нині рішається також доля нашого поневоленого народу. Її вислід буде багато залежати від нашої свідомости й праці, яку перший підняв Маркіян, що як той Мойсей, хотів вивести свій народ з панщини і темряви до світла науки й свободи.

Тому сто літ Галицька Україна зовсім не так виглядала як нині. Простий народ стогнав у панщині й тонув у забутті й темноті. Інтелігенція, а її тоді було дуже мало, ним зовсім не цікавилася, ставилась до нього байдуже, а народня мова була для неї чимось понижаючим. Жива мова дрімала у серцях мільйонів сільського народу й бракувало лише такого, що нею голосно відізвався б та випровадив її на світ. І ця роля припала якраз о. Маркіянові Шашкевичеві.

М. Шашкевич родився в Галичині 6 листопада 1811 р. в селі Підлиссю, в домі свого діда о. Авдиковського. Батько Маркіяна був тоді парохом в іншому селі, Княжу. Маркіян часто пробував у свого діда, тому його діточі спомини звязані з Підлиссям, яке було для нього тою "веселою сторононькою, що до серця припала, що в ній любо, солодко, весело й мило," як це він сам написав.

До народньої школи ходив Маркіян у Золочеві, а до гімназії у Львові й Бережанах. Відтак вписався на фільософію у Львові, а мешкав у духовній семинарії, де мав безплатне удержання. По фільософії мав стати богословом і вчитись на священика. Та за незначну провину його видалили зі семинарії. Тим так зажурився був батько Маркіяна, що аж заслаб і з гризоти за три роки помер.

Лишився 19-літний Маркіян сам, без батьківської помочі, без шматка хліба, без даху над головою. Крім того журився, що буде далі, бо на богословію не приймали таких, що їх виключили зо семинаря. Колись веселий, дотепний, говіркий Маркіян став тепер сумовитий, задуманий. Та перед лихою долею не вгнувся. Найшов на якийсь час притулок у рідного вуйка Захара Авдиковського, директора міського шпиталю, де за те вчив дітей і помагав у канцелярії.

По довгих стараннях дозволено йому скінчити фільософію і записатись на богословію 1833 р. Це кількалітне бідування коштувало його багато здоровля й душевного терпіння. Але це дало йому нагоду оглянутись у світі, пізнати людей. У тім часі багато читав у бібліотеках і позичав книжки також в приватних людей. Перед ним відкрився незнаний світ, ціла славянщина з її величною стариною й свіжими паростками відродженого життя. Студіював літературу, усну словесність, народні пісні й звичаї та робив собі записки. Бачив, як другі славяни вершка дохаплюються, а нам судилось послідними бути. Тому не диво, що в часі, коли польська мова готовилась залити українське життя, Маркіян виступає зі закликом:

Руська мати нас родила,
Руська мати нас повила,
Руська мати нас любила
Чому ж мова єй не мила?
Чом ся нев встидати маєм?
Чом чужую полюбляєм?

Маркіян читає твори Котляревського, Квітки, збірники українських пісень Максимовича й бачить, що український народ є і поза Галичиною, що українці мають великі культурні скарби, свою мову, звичаї, історію. І його уява летить ген далеко:

Нині думка йде сумненько,
Темним лісом гомонить,
За Дунай, за Дніпр тужненько
Згадка журна лиш летить.

Посилаючи Миколі Устияновичеві пісні з Вел. України, пише Маркіян:

Аж мило згадати, як то серце беться,
Коли з України руская пісенька
Так мило солодко коло серця веться,
Як коло милого дівка русявенька...

І находить Шашкевич те, чого так довго шукав — і душа його сповнилась радістю! Пізнав, що й у Галичині, можлива література рідною мовою, та що наддніпрянські брати зробили вже великий і щасливий початок. Про це розмовляв зі шкільними товаришами й 1832 р. створив з Яковом Головацьким і Іваном Вагилевичем гурток названий "Руською Трійцею", прибравши собі славянські імена: Шашкевич-Руслан, Головацький-Ярослав, Вагилевич-Далибор. Відтак другі приступали до того гуртка й всі зобовязались працювати для відродження галицької літератури.

З нагоди уродин цісаря Франца I. написав Маркіян вірш "Голос Галичан", що вийшов друком 1853 р. і був першим віршом в Галичині написаним живою укр. мовою. Року 1836 Маркіян виголосив першу українську бесіду в духовній семинарії, а в осені, в трьох львівських церквах Маркіян і за його стараннм Микола Устіянович та Юліян Величковський виголосили проповіди живою українською мовою. Досі проповідали або по польськи, або церковною мішаниною. В 1837 р. видає Маркіян з двома товаришами першу книжку "Русалка Дністровая" для Галичан живою народньою мовою. Ще перед її виданням писав деякі поезії головно ліричні, повні глибокого

(Продовження на стороні 6.)

Чотири Нові Священики

Вінніпеґська церква св. Николая, так багата історичними подіями у минулому, дописала на своїх сторінках ще одну гарну, особливішу й не менше зворушаючу подію, що відбулася у неділю 16 травня, 1943р.

Цієї неділі чотирьох молодих діяконів: Пахомій Дидик, Віктор Сорока, Володимир Шевчук і Епіфаній Пащак, удостоїлися приняти св. Тайну Священства з рук Їх Преосвященства Кир Василія Ладики, Єпископа-Ординарія для Українців Католиків у Канаді.

Чотири нові священики, що отримали св. Тайну пресвітерства рукоположенням Їх Ексц. Кир Василія Ладики в церкві св. о. Николая в Вінніпегу, Ман., у неділю 16-го травня, 1943 р.

Зліва на право: **о. Віктор В. Сорока, ЧСВВ,** син Юрія й Анни Волоцької. Уродився в Манітен Ровд, Ман., дня 26. I. 1915 р., а до Чина ОО. Василіян вступив 9. XI. 1932 р.; **о. Пахомій П. Дидик, ЧСВВ.** син Андрея й Параски Кисіль. Ур. у Вінніпегу, Ман., 27. VIII. 1914 р., а до монастиря вступив 26. VIII. 1932 р.; **о. Епіфаній С. Пащак, ЧСВВ.** син Матвія й Анастасії Шаламай. Ур. у Вінніпегу, Ман., 29. X. 1917 р., а вступив до новіціяту ОО. Василіян у Мондері 7. VIII. 1932 р., **о. Володимир В. Шевчук, ЧСВВ.** син Петра й Марії Сорохан. Ур. у Шіго, Саск., 23. I. 1917 р., а до Василіян вступив 23. VII. 1932 р.

Величава процесія зложена з хоругов, прапорів, церковних відзнак і почесної сторожі в одностроях, вийшла назустріч молодим діяконам до монастиря ОО. Василіян і провела їх до церкви св. Николая, що вже ціла по береги була виповнена вірними.

Архієрейська Служба Божа почалася о годині 9.30. Архидіяконував Преосвященному Кир Василію при свяченнях Впр. о. Венямин Бараник, ЧСВВ, Протоігумен Американсько-Канадійської Провінції, а предстоящим був Впр. о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ, що приїхав як гість із Монтреалю на свячення свого брата Володимира. Відспівував прегарно хор св. Николая під проводом п. диріґента Василя Тимкова.

Найбільше зворушаючою хвилиною Архієрейського Богослуження було тоді, коли один по одному діякон приступав до престолу, клякав перед ним, клав свої руки й голову на край престолу, а Їх Ексцеленція Кир Василій, положивши свою праву руку й омофор на кожного з них, проголошував отсі таїнственні слова: "Божественна благодать, що завсіди немічне уздоровлює й несовершенне доповнює, поставляє: Пахомія, Віктора, Володимира, Епіфанія, побожного діякона в пресвитера, помолімся отже за нього, щоб прийшла на нього ласка пресвятого Духа..." Під діланням оцих таїнственних слів перемінювався кожний із цих діяконів у священика на віки. Відтак, по отриманні поодиноких риз із рук Преосвященного, станули при престолі нові ереї і разом із їх Архиереєм відправили перший раз Безкровну Жертву — Службу Божу.

По Архиерейській Службі Божій мали Преосвященні гарну проповідь до всіх присутних. У зміст її ввійшли слідуючі думки Кир Василія: Радість сьогодні у цій парохії св. Николая. Бо з чотирьох нововисвячених нині священиків, аж двох є таких, що тут ходили до церкви, молилися спільно, разом і услугували священикам у часі богослужень. Виїхали вони звідси як молоденькі юнаки до Мондеру й там довгою десятлітньою наукою, вправою у різних чеснотах, при Божій ласці й своєму вірному співділанні з нею, підготовилися так старанно, що нині могли вони достойно приняти тайну священства. Коли хтось бажає собі на цьому світі найвищого достоїнства, що його не мають ні володарі, ні навіть Ангели самі, то вищого не може доступити, як сьогодні доступили ці чотири молоденькі священики священичим рукоположенням. Є діти, що приносять своїм родичам смуток, терпіння, грижу, хоч добрі родичі старалися, щоб їх діти були гарні, здорові й багаті. Ці чотири нововисвячені священики, як монахи, не принесуть своїм родичам ні маєтку, ні золота ні срібла, але ця радість, що її зазнали нині тут присутні родичі, коли побачили своїх дітей, так близько Бога й Його престолу — цієї радости не проміняли б вони нині з ніким за ніщо в світі. Бо ж це певне, що їх добрий син памятатиме завсіди за своїх родичів у своїх молитвах, згадуватиме їх на Службах Божих, а навіть коли Господь покличе когось з родини до другого життя, то добрий син не забуде за своїх з родини й так ласка, молитва й Боже благословення буде спливати на родину "от рода в род". Ґратулюю Вам отже Дорогі Родичі ізза ласки й достоїнства, що його нині вони всі доступили й щастям Ваших синів я самий тішуся. Нехай многі добрі й шляхотні молодці підуть за гарним приміром Ваших Дорогих Синів. А для Вас нововисвячені священики, бажаю ласки, витревалости й Божого благословення у Христовому винограднику від нашого вічного Архієрея Ісуса Христа..."

З глибоким зворушенням вислухав присутній нарід святих і щирих слів Кир Василія. З очей майже кожного вірного блестіли чисті як хрусталь сльози радости, щастя й вдоволення. Найбільше можна було їх завважити на родичах молодих священиків, їх кревних і знакомих, що раділи щастям своїх дітей. Повінь почувань заливала також серця молодих неопресвитерів, про що гарно й зі зворушенням висказався кожній із них у часі бенкету, що його зготовив окремий з цього приводу Комітет у Читальні Просвіти. Господар бенкету п. Д. Юськевич зложив свій щирий привіт у імени всіх присутніх. З цієї нагоди промовляли ще: Впр. о. В. Бараник, ЧСВВ., Протоігумен, Впр. о. Й. Сеньків, ЧСВВ. Ігумен вінніпеґського монастиря й Впр. о. Севастіян Шевчук, гість з Монтреалю. Діточий хор Школи св. Николая під проводом Впр. о. Б. Слободи, ЧСВВ., відспівав вязанку гарно викінчених народних пісень, а ученик Михайло Савка й Василь Білоцеркович виявили свою радість і щастя, що вони нині можуть привітати нововисвячених священиків, колишніх співучеників Школи св. Николая. Артистично вивязалася зі свойого співу п. Оліва Головчак і Ева Бучко.

Вечер провів кожний нововисвячений священик у свойому родинному кружку. І так о. Епіфаній Пащак тішився зі своєю родиною й знакомими в салі св. Івана Милостивого, де був також присутній Впр. о. Й. Сеньків, ЧСВВ. Отець Володимир загостив до своїх кревних у Вінніпеґу, що через довгі роки ожидали його гостини, разом зі своїм братом о. Севастіяном. Отець Пахомій Дидик провів свій вечер у родинному домі, куди загостили також Впр. Протоігумен В. Бараник і Всеч. о. Доктор Василь Кушнір. На цьому вечірку був господарем п. Малофій, а помагали йому пп. Зенюк і Дерешовський. Переведено також і збірку на католицьку пресу, що принесла $10.00. Отець Віктор Сорока гостив у своеї сестри пані Савчук із Транскони. Серед чисельно зібраної родини й знакомих промовляв о. Б. Слобода, а п. Николишин заохотив до збірки на католицьку пресу, що принесла $16.50.

Велике число людей у церкві; присутність родичів, кревних і знакомих на свяченнях і приняттях; збільшення священичих рядів через 4-ох нових нововисвячених священиків, займаюча й зворушаюча проповідь Преосв. Кир Василія про достоїнство й велич священика — викликали у нововисвячених повінь почувань радости й вдячности супроти Бога; у родичів і кревних священиків святу свідомість, що їх сини доступили так великої гідности; у кревних знакомих і вірних щире бажання, щоб плекати священичі покликання, а у всіх присутніх нестерте враження й нову надію нашої кращої будучини в Канаді.

Ідіть отже, нововисвячені Христові Працівники, між наш Український Нарід, засівайте повними пригорщами зерно Христового навчання серед вірних, учіть людей заховувати всього, що учив Христос, щоб на всіх Вас сповнилася нагорода Христових слів: "А хто заховав би й вчив би, цей великим назоветься у небесному Царстві" (Мат. V. 19).

МОНТРЕАЛ, КВЕ. Концерт у честь Матери. В Українському Католицькому Домі на Iбервіл під проводом нашого диріґента Івана Дідуха й Сестер Служебниць відбулося дуже гарно Свято Матери. Програма концерту була навіть аж дуже багата, бо складалась з 32 точок. На окрему увагу заслугує діточа орхестра, яка складалася з 37 учеників і учениць. Як на перший раз грала досить добре. Виступав також діточий хор в супроводі музики, котрий вивязався навіть дуже добре. Дуже всім сподобався ніжний спів молоденьких солістів й солісток, яких публика зі сцени не хотіла пустити. Декляматори вивязались також не зле. Особливше зацікавлення викликало у присутніх коротке представлення, котре якраз надавалося під цю пору й за яке щиру подяку складаємо Сестрам Служебницям.

Святочний реферат гарно сказав Впр. о. Ігумен П. Гевко, ЧСВВ. В часі павзи на пропозицію пані Яцини й пана Косюка зроблено збірку на католицьку пресу, що принесла $9.00. Рішено вислати на Укр. Вісти $4.50 і на Світло $4.50. Крім цего Сестрицтво Ап. Мол. пожертвувало на Світло $5.00. Також пані Анна Бородай зложила передплату на Світло в сумі $1.00. Всім жертводавцям щира подяка.

Кореспондент.

— **Дня 19. травня, 1943 р.** минуло 25 літ як появився новий кодекс церковного права Католицької Церкви. Кодекс має 2,414 канонів, що нормують усе церковне життя католиків латинського обряду від колиски аж до гробу. Для католиків східних обрядів приготовляється окремий кодекс.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

Марія й Єлисавета

Під час розмови з Марією архангел Гавриїл сказав був також: "Це Єлисавета, твоя родичка, і вона зачала сина в своїй старості, і це шостий місяць у тої, що її називають неплідною. Бо не буде неможливе в Бога всяке слово." (Л. 1, 36). Марія, повна радости, що Месія прийшов уже на землю, почувши від Божого післанця таку новину, вирішила відвідати негайно святу Єлисавету. В переконанні, що Єлисавета, що діланням Божої всемогучости мала стати матірю, була введена також на дорогу Божих таємниць, Марія "встала й пішла поспішно в підгіря" (Л. І. 39). В дорогу вибралась Марія певне не сама. Може йшла з тими людьми, що йшли до Єрусалиму, чи може в товаристві Йосифа, що опісля остав перед пасхою в Єрусалимі. Бо це певне, що в домі Захарії й Єлисавети св. Йосифа не було. Св. Йосиф не знав про велике обявлення з нагоди побуту Марії в їхнім домі. Коли Марія ввійшла до дому Захарії й поздоровила з великою пошаною св. Єлисавету, жінку священика Захарії, прийнятим тоді поздоровленням: "Господь із тобою," сталось чудо. Месія обявився Єлисаветі! Бо оце тоді, "коли почула Єлисавета поздоровлення Марії, кинулось дитятко в її утробі, і наповнилась Єлисавета святим Духом, і заговорила великим голосом і сказала: Благословенна ти між женщинами й благословенний плід твоєї утроби. І звідки мені це, що прийшла до мене мати мого Господа? Бо це, як дійшов голос твого поздоровлення до моїх ушей, кинулось дитятко з радости в моїй утробі. І блаженна, що ввірила, бо сповниться сказане їй Господом." (Л. І, 41-46). З Божого надхнення Єлисавета зрозуміла, що Марія стала Матірю Спасителя, а її син, названий пізніше Іваном Христителем, що про нього ангел сказав Захарії: "що наповниться святим Духом іще з утроби Матері." (Л. І, 15), буде Його предтечею. І тому саме дитятко стало освячене за наближенням Марії. Почувши ті слова св. Єлисавети, Марія не потребувала вже сама обявляти світові велику таємницю воплочення Божого Сина. За те з глибини Її повної радости душі виривається величній славень, що ним Марія висказала всі ті почування, що ними переповнене було Її серце від благовіщення аж до привітання з Єлисаветою. "І сказала Марія: Величає моя душа Господа й зрадів мій дух у Бозі, моїм Спасі, бо зглянувсь на покору своєї слуги, бо це від сьогодні блаженною зватимуть мене всі роди. Бо вчинив мені велике Сильний і святе Його імя. І милосердя Його від роду до роду для тих, що бояться Його. Вчинив силу своїм раменем, розсіяв гордих думкою серця їх. Скинув сильних із престолу й підняв смирних. Голодних наповнив добрами, а багатих відпустив із нічим. Прийняв ізраїля, свого слугу, згадавши своє милосердя: як говорив до наших отців, Авраама й його сімени по віки." (Л. І. 46-55). Оці слова — це радісна, похвальна пісня Пресвятої Діви, що прославляє чудесні зарядження Божого провидіння. "Величає душа моя Господа" це наче переможний оклик душі, визволеної з дотеперішнього горя. Провідна думка в пісні Марії така: Бог вивищив мене тому, бо досі я була понижена! Видно з тих слів, що Марія досі багато терпіла. Чи це мучило Її, непорочну, грішне оточення чи може терпіла через характер замкнений у собі, чи родина була противна Її подружжю з Йосифом і докоряла Їй за такий вибір? Не висказала нам того Марія, але це певне, що Її вивищення було попереджене великим, болячим пониженням. І тому тепер Марія тішиться і висказує свою радість, що сам Бог заступився за Неї. Висказує її словами святого Письма. До них додає ще власний висказ про свою власну прославу, як Божої Матері, та про сповнення обітниці через прихід Спасителя, що була дана Авраамові й його нащадкам. Згадавши про своє особисте вивищення, що "від сьогодні блаженною зватимуть усі роди", що його Вона дуже добре розуміла, Марія одночасно дала нам приклад найбільшої покори, бо при всім тім вивищенні Марія була постійно й безоглядно підчинена волі Бога, Творця й Отця й кожне Її слово та почуття було згідне з Божими вимогами. Все відносила до Бога: "Бо велике вчинив мені Сильний." У хвилі свого найбільшого вивищення Марія була задивлена в Бога й сповняла Його волю завжди й у кожній речі як сотворіння залежне зовсім від свого Творця.

З Єлисаветою "перебула Марія коло три місяці" (Л. І. 56). Життя обидвох матерей у тім часі було життям молитви й роздуми, в повнім відокремленні від людей. Захарія був одиноким свідком, що знав таємницю, але з Божого зарядження мовчав і не міг брати участи в обопільній виміні гадок святих жінок. Марія мала набрати сили на самоті, скріпитись внутрішно й розважати положення, що в нього стала була втягнена Божою волею як дівиця й наречена. З дальших листків евангелії виходить, що Марія ні словом не зрадилась перед нареченим про свою велику таємницю воплочення. Постанова безоглядного мовчання зродилась у домі Захарії або принаймні закріпилась в тім часі. Одне, що могла сказати Йосифові, то це, як довго задумує перебувати в Єлисавети. Марія передбачувала вже наперед ту хвилю, коли мусітиме доконче вернутися до Назарету. І тоді обидві вибрані матері молилися гаряче до Бога, щоб повів Марію дорогою згідною з Його пресвятою волею. Вони знали східній світ і здавали собі ясно справу з тих грізних можливостей, що ждали Марію зараз після Її прибуття до Галилеї.

Перед вінчанням.

Після повороту Марії до Назарету мало відбутись урочисте вінчання Її з Йосифом. Та Йосиф спостеріг, що Марія мала стати матірю. "Заки ще зійшлися, показалося, що має в утробі від святого Духа". (Мат. І. 18.). І тоді в його душі настала велика, прикра боротьба, що має зробити. З огляду на те, що Марія сама не приступала до розвязки того питання й мовчала, Йосиф бився з різними думками й мучився надзвичайно. Великий, маєстатичний спокій у поведенні Марії вказував на те, що Вона невинна; але Її відмінний стан засвідчав безсумнівно, що щось мусіло статись. Може тут були затаєні якісь непрослідні Божі стежки? Йосиф почав боятись прийняти Марію до свого дому. А що не мав спромоги дізнатися правди, то вирішив опустити Марію потайки, це значить, без втягання в справу сторонніх людей, що мали б розсудити справу, але тільки може через полишення Її наприклад приватного розводового листа, без подання яких будь причин опущення Марії. Такий спосіб уважав Йосиф за найвідповідніший, бо як праведна людина Йосиф "не хотів ославити її" Мат. І. 19). Тому старався, щоб навіть кревні Марії не довідались про ближчі подробиці, чому розійшлось недавно заключене подружжя. Та заки зробив останній крок, то "ангел Господній явився йому в сні, кажучи: Йосифе, сину Давидів, не бійся прийняти Марію, свою жінку; бо що в ній зачалося, є від св. Духа. І породить сина й назвеш його на імя Ісус, бо він спасе свій народ від його гріхів." (Мат. 2, 20). Слова ангела мали велике значення: вони признавали подружжя Марії й Йосифа. З того часу виступатиме всюди як потверджений Богом подруг Марії й законний батько тієї родини, що в ній народиться Дитятко Ісус. Ті слова кінчили також час великої душевної боротьби, що її переживав Йосиф, що не знав іще таємниці воплочення. З серцем повним радости, пошани й великої любови до чудесної таємниці, що скривалась у лоні Марії, поспішив Йосиф до Її дому. І Марія відітхнула вільніше, пізнавши, що Бог відкрив перед Йосифом свої пляни. Тепер вже без перешкоди могли розказувати собі свої таємні переживання й із найсвятішими почуваннями приготовлятись до свого урочистого вінчання, що мало получити їх до смерти — на спільне життя досконалої служби Спасителеві й святій справі спасення людського роду.

ЗАПИТ: Чому в Католицькій Церкві ніколи не можна дістати розводу? Невже дійсно Церква не має права ніколи позволити на розвід? Як же тоді розуміти ті слова, що їх Ісус Христос виразно сказав до Апостолів та їхніх наслідників: "Направду, направду говорю вам — усе, що зв'яжете на землі, буде зв'язане й на небі, і все, що на землі розв'яжете, й на небі буде розв'язане"? Чи не виходить ясно з цих слів, що Церква одержала від Ісуса Христа право розв'язати в конечній потребі навіть святий вузол християнського подружжя?

ВІДПОВІДЬ: В правдивій Церкві Христовій нема й ніколи не може бути розводу з тієї простої причини, що Ісус Христос розвід виразно заборонив, навчаючи, що зв'язь християнського подружжя є нерозривна. Коли фарисеї питали Його, чи розвід дозволений, Господь їм так відповів: "Чи ви не читали в Святім Письмі, що з самого початку сотворив Бог чоловіка й жінку? І тому покине чоловік свого батька та й матір свою, і пристане до своєї дружини, — і будуть вони двоє в тілі одним. Нехай отже не посміє людина розлучати того, що сам Бог ізлучив." (Мат. 19. 4-8).

Святі евангелисти Марко й Лука подають ту саму науку Ісуса Христа так: "Коли хто прожене від себе свою жінку й одружиться з другою, він допуститься чужолоства; так само чужолоства допуститься й той, хто одружиться з прогнаною.

Святий Павло каже зовсім виразно, що тільки смерть може направду розірвати подружу зв'язь. "Замужна жінка є законом зв'язана з чоловіком своїм, поки він живе; коли ж чоловік умре, тоді вона звільнена з того закону, що її в'язав із ним. Якщо отже за життя свого чоловіка вона вийде заміж за іншого, то допуститься чужолоства; одначе, як що чоловік її умре, то вона вже не зв'язана більше законом, і не буде в тім уже ніякого чужолоства, коли вона стане жінкою другому чоловікові. Щодо осіб одружених, то не я, **а сам Господь приказує їм:** нехай жінка не розходиться з чоловіком своїм! А навіть коли й розійдеться з ним, то або нехай уже не виходить заміж за ніякого іншого, або нехай знов зо своїм власним чоловіком помириться!"

Святе Письмо, як бачимо, ясно осуджує та забороняє розвід. Тим то в Церкві Католицькій від найдавніших часів було сильне переконання, що навіть найвища церковна Влада, цебто Римський Папа, або Вселенський Собор не мають права розірвати важного християнського подружжя. Правда, Церква одержала від Бога власть "в'язати й розв'язувати", одначе власть ота до християнського подружжя не відноситься, бо подружжя християнське зв'язує сам Бог, а при тім виразно каже, що ніхто, абсолютно ніхто з людей не сміє його розв'язувати. "Нехай отже не посміє людина розлучати того, що сам Бог ізлучив!"

Коли в шіснадцятім столітті англійський король Генрих VIII зажадав від Папи, щоб позволив йому взяти розвід з його законною жінкою Катериною Араґонською, — то Намісник Христовий міг на це дати тільки одну відповідь: "Не можу, не маю права." І хоч могутній той володар як сильно грозив, що буде за це мститися, та що ввесь нарід англійський відірве від Апостольської Столиці, то з Риму могла на це прийти тільки одна й та сама відповідь: "Не можу, не маю права."

Як би не ота нещасна розводова справа Генрика VIII., то правдоподібно ввесь нарід англійський держався б по сьогоднішній день правдивої Церкви Христової, і до англіканської схизми та ереси було б не дійшло. Одначе Апостольська Столиця зовсім того не жалує, що дала тоді королеві таку відмовну й рішучу відповідь. Вона добре знає, що в тім випадку йнакше поступити було неможливо; осудивши ясно й отверто розвід гордого англійського володаря, Католицька Церква сповнила виразну волю свого Божественного Основателя, Ісуса Христа.

Правда, всякі інші християнські релігійні організації, як православні, так і протестантські, не дивляться на ту справу так "трагічно". У тих церквах можна досить легко, а в деяких навіть дуже легко дістати розвід. Але власне з цього можна ясно пізнати, що в тих церквах нема вже християнства правдивого, цілого, чистого, а є тільки якесь християнство покалічене та пофальшоване.

Одна тільки на світі є правдива Церква, що Христову Євангелію в повноті вірно зберегла та й ні одної букви з тієї Божественної Науки не перекрутила — а саме Свята Церква католицька. І тому в Католицькій Церкві ніколи розводу не було, нема, не буде та й ніколи бути не може, бо сам Ісус Христос розвід виразно осудив і раз на завжди заборонив.

(Голос Спасителя).

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

Безбожний президент Мексика, Калес 1926 р., жорстоко переслідував католиків і з своїми однодумцями купавсь у їхній крові.

Та правдива Христова віра давала католикам силу віддавати охоче майно й життя за Христа-Царя. Як колись на початках християнства св. мученики з піснею на устах і з подякою для своїх мучителів йшли на смерть за Христа, та само поводились мексиканські католики. Ось їхній маніфест до безбожного Калеса:

"Дякуємо вам, пане Калесе! Католики Мексика складають вам прилюдну подяку. Признаємо, що ви є знарядом, вибраним через Бога для Його чудесних цілей, та що ви славно служите Його Маєстатові, як певне не служив би ні один місіонар у Мексико. Обєднання католиків, що є так важким до переведення задля наших хиб, через вас сталось дісністю. Зросла любов ближнього, доконались найтрудніші й найбільш неожидані навернення, поправились обичаї правдивих католиків. Церква оказує не тільки свою мудрість і доброту, але також безоглядну безінтересовність щодо матеріяльних дібр, коли для одного тільки протесту хотіла скоріш стратити одного дня 5000 святинь, ніж ув одній тільки точці відступити від своєї строгої та вснеслої науки. Чоловіки, жінки та діти, переслідувані вами в обороні свого сумління й своїх думок, зробили геройські діла. Бог допустив, що ваше серце стверділо як камінь і стало ясно, що Христос перемагає, володіє й тріюмфує. Тисячі католиків, що приймають св. Тайни й беруть участь у богослуженнях, хоч потай відправлюваних, доказують, що серце народу не є з вами."

Так говорять католицькі герої з партії прихильників Христа-Царя. Наслідуймо їхню живу віру й відвагу.

Один французький шофер у місті Нікеї читав два роки вісти про переслідування католиків у Мексико й кожний раз дуже обурювався на ті звірства, що їх допускавсь мексиканський усяд на своїх громадянах-католиках. Хоч нога того шофера, як сам говорив, 20 років не була в церкві, прийшов накінець до переконання, що проти таких звірств, що діються в Мексико, повинна запротестувати передусім працююча верства. Бо такий протест міг би мати більше значення, як протести дипльоматів чи духовних. Укінці зложив таку телеграму до Калеса й його уряду: "Ви є розбишаки, боягузи й дурні! Треба пошанувати переконання інших людей, хоча б ви самі не вірили в нього. Нехай живуть мексиканські жінки!"

Коли приніс ту телеграму на почту, сказали йому, що її не можна вислати. Тоді написав він до французького католицького часопису "Ла Круа" такий лист: "Порозумійте панове, що мені є трудно правильно висказатись, бо я не академік, тільки простий шофер. Однак як член працюючої кляси я хотів би заложити протест проти знущання над католиками в Мексико й думаю, що маю до того право. Бо той, що стріляє до жінки, що молиться в церкві, є не тільки боягуз, але просто звірина."

Релігію й невинних людей треба боронити. Ми, віруючі люди повинні бути такі загартовані, сильні й відважні, щоб безбожники не могли, й не сміли робити кривди релігійним людям.

ВИЛЬНА, АЛТА. Посмертний спомин. Дня 7-го травня по тяжкім ударі перегоновим конем у Вінніпегу, помер Василь Пилипа, син Софії й Романа Пилипів з Вильна, Алта. Покійний полишив у великому смутку маму й тата та пятьох братів. Він був доброю дитиною, любив своїх родичів, братів, свою церкву й не забував за св. сповідь. Смерть прийшла несподівано як Василько підучував молоді коні до перегонів, що мали відбутись у Калґарах 15. V. Перед смертю прийняв Святі Тайни в католицькім шпиталі в Вінніпегу.

Василь Пилипа родився в околиці Вильна, Алта. й прожив 24 роки. Був греко-католиком. Тіло покійного перевезено до Вильна, 5-го травня, а похорон відбувся 7. V. в церкві св. Духа. Похоронну відправу при великій скількости народу мав о. М. Вінцентайло, ЧСВВ. Після похорону на поминальнім обіді п. М. Гармідер з Дейзленд, подякував всім за останню прислугу помершому й заохотив до збірки на католицьку пресу, що її перевів п. Григорій Ґерґен. Зібрано $6.90, з того на Світло призначено $4.90.

Щира подяка всім жертводавцям, а для покійного Василька хай буде Господь милосерний і упокоїть його душу в царстві небеснім з усіми святими! В.Й.П.

Максим Гармідер.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

Верховне старшинство св. ап. Петра на основі св. Писання.

У першій главі св. евангелія по Йоанові читаємо, що коли св. Андрей привів до Ісуса свого брата Симона, то Господь сказав цьому останньому: "Ти еси Симон син Йони; ти назвешся Кифа, що значить "скала" (по грецьки Петро) (Ів. 1:42).

Ця переміна імени якийсь час була незрозуміла, а може й дивна: людина дістає назву скали. Однакож опісля вияснилось, що Господь задумуючи заложити свою Церкву, поступив так як мудрий будівничий, що перш усього шукає за тою скалою на якій можна б здвигнути сильну й непорушну видиму будівлю. (Мат. 7: 24). Божественний Спаситель від першої хвилини покликання Симона до громади апостолів задумав його зробити тим обєднуючим центром, що так потрібний був для нової організації св. Церкви.

І ось дивімся як Він здійснює цей свій намір. Раз Ісус Христос спитав своїх апостолів за кого Його вважають люди, а опісля за кого Його мають вони самі. На цей другий запит ніхто з учнів Христових не дав відповіди, тільки один св. Петро просвічений Божим обявленням ясно визнав божество Христа словами: "Ти є Христос Син Бога живого." (Мат. 16:13-16).

Одобривши це визнання св. Петра, як дане йому згори, а не оперте на людських здогадах, Христос наче в нагороду сказав йому такі важні слова: "А я тобі кажу, що ти є Петро (скала) і на цій скалі (то є на тобі) збудую мою Церкву й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного й що звяжеш на землі, буде звязане на небі, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небі." (Мат. 16:17-19).

Із цілого цього евангельського оповідання видно, що ця обітниця була дана Христом з незвичайною урочистістю подібно як і урочистим було Петрове визнання віри в божество Христа. Надто він один із усіх учеників зложив визнання віри в божество Ісуса. Супроти того чи ж можна таке твердити, як це робить дехто з православних, що обітниця дана св. Петрові відносилась до всіх апостолів? Таке толкування слів Христових є недопустиме. Вчитайтесь тільки вважно в Христові слова: **Ти є Петро** (скала). Бачимо, що тут Христос звертається до **одного** Петра і йому **одному** дає всі обітниці. Пригадуючи Симонові зміну його імени Спаситель тепер вияснює в якому то значінню він від цієї хвилі буде зватись Петром: **Я тобі** кажу, що **ти** є Петро (грецьке слово петрос й петра означають по українськи скала) й на

цій скалі збудую мою Церкву.. тобі дам ключі і т. д.

Православні, щоб утекти перед доказовою силою цього місця св. Письма люблять говорити, що св. Письмо всіх апостолів і пророків називає основою Церкви та що всі вірні є "живим камінням" з якого будується духовний дім. Ось ті біблійні вискази, що то їх вони залюбки наводять: Тим же оце вже ви більш не чужі й захожі, а товариші святим і домашні Божі, збудовані на підвалині апостолів і пророків, а угольний камінь сам Ісус Христос, на котрому вся будівля докупи споєна, росте в церкву святу в Господі. (Єф. 2:19-21). Приступаючи до Нього, до каменя живого, від людей відкинутого, від Бога ж вибраного, дорогого й самі, яко живе каміння будуйте дім духовний.,. (І. Петр. 2:5). У відповідь на цей їх закид скажемо отсе:

Це правда, що всі апостоли називаються підвалиною й основою Церкви **як перші проповідники** Христової віри, та однак питаємо чи можна це розумно приняти, щоб Христос даючи так урочисто обітницю тільки одному св. Петрові, хотів йому дати ніщо більше як тільки те, що дав другим апостолам? Ні! Євангельські слова нам говорять, що Христос приобіцяв зробити св. ап. Петра також скалою-каменем, від якої буде зависити міць Церкви: і ворота пекольні не переможуть її. Це дуже добре видно із того образу, що його ужив Христос прирівнюючи Церкву до будівлі, а св. Петра до її основи. Яке є завдання основи при всякім будуванню? Якщо ми хочемо поставити мурований дім, чому копаємо землю аж до твердої землі або скали? Хіба ж не тому, щоб наш дім був трівкий і не розпався? Те саме треба думати й про ту одну Церкву, що є Божим царством на землі, що його творять всі віруючі християни споєні разом. Будуючи своє царство, Христос дав йому і міцну основу в особі св. Петра, щоб воно не розхиталось і не розвалилось від внутрішних межусобиць і безголовя, як то часто буває в земних царствах.

Спитаєте, як то можна людину зробити надійною основою й опорою всієї християнської збірноти? Це можна зробити тільки так, що та людина буде мати власть **правити** тією збірнотою, **давати їй мудрі закони та судити** злих і непоправних її членів. Таким способом забезпечується сила і добро кожного людського товариства й організації. І саме це хотів осягнути Христос, коли зробив св. Петра скалою своєї Церкви.

На верховну власть ап. Петра вказує також і другий символ, а це ключі.

У східніх народів ключі все були символом найвищої влади й передача ключів від дому чи воріт міста означала тим самим передачу влади тій особі, що брала ключі.

Христос послужився тим порівнанням, щоб нас навчити, що Він як верховний господар у своїй Церкві (Обяв. 3:7) хотів уділити цю свою власть св. Петрові, щоб він уживав її як Його намісник і видимий голова в Церкві. І щонебудь звяже або розвяже на землі те буде звязане або розвязане в небі. Закидають православні, що подібні слова Христос сказав теж і до других апостолів (Мат. 18:18). Воно правда, але **між** одним і другим сказанням є дуже велика ріжниця. Слова записані в Мат. 18:18 звертає Христос до **всіх** апостолів і дає їм власть **загальну** священицьку й пастирську, спільну всім, а слова сказані в Мат. 16:19 звертає **тільки до самого Петра** й в нагороду за його визнання віри дає йому **окрему й особливу власть.** І тому св. Петро хоч мав ту загальну власть, що й другі апостоли, то ще крім того мав власть таку, що її Христос не дав усім апостолам. Апостоли дістали власть звязувати й розвязувати або **власть ключів у церкві,** а св. Петро дістав **ключі царства небесного,** цебто всієї церкви, це значить верховну власть над цілою Христовою Церквою на землі. Звідси слідує, що апостоли між собою були рівні та взаїмно незавнсимі, однак всі були зависимі й підчинені св. ап. Петрові, бо він один мав ключі царства небесного в якому вони були апостолами. Петро був їх головою й апостоли могли звязувати й розвязувати в Церкві тільки в зависимости від св. ап. Петра.

Так отже слова Христові про звязування й розвязування сказані до св. апостолів у нічому не підривають верховної влади св. ап. Петра; а її ще підтверджують.

Св. ап. Петро, хоч був рівним з другими апостолами що до влади священицької то однак щодо влади управи Церквою він з волі Христа стояв вище них, бо отримав власть над всією церквою, її вірними й пастирями. І тому то не самим припадком св. Письмо коли вичисляє всіх апостолів, завжди ставить св. Петра на першім місці, (Пор. Марк. 3:16; Лук. 6:14; Діян. 1:13), а св. єв. Матей називає його прямо "першим". (Мат. 10:2), хоч він не був перший ні покликанням, бо вже перед ним були покликані св. Андрей і св. Іван (Ів. 1:35...) ані віком, бо змінне чергування апостолів при вичислюванні їх вказує ясно, що евангелисти не звертали уваги на вік. Отже тут зазначене є тільки першинство і головство св. Петра між апостолами. На те саме вказують ще й такі вискази: "Симон і ті що з ним були" (Марк. 1:36), "Петро й ті, що були з ним" (Лук. 9:32), "Петро з одинадцятьма" (Діян. 2:14), "Петро та інші апостоли (Діян. 2:37), Петро й апостоли (Діян. 5:29) і т. д. Всюди св. ап. Петро є відріжнений від других апостолів.

На Тайній Вечері повстав між апостолами спір: "хто з них буде більший?" (Лук. 22:24). І що ж? Хіба Христос відкинув усяке першинство власти в своїй Церкві? Хіба ж сказав, що всі мають бути рівні між собою щодо власти й авторитету? Ні! Він тільки перестеріг, щоб церковну власть апостоли не важились обертати, по приміру земських володарів у джерело гордости й особистої користи, а щоб кожний, що йому прийдеться бути зверхником у Церкві вживав свою власть на духовну користь своїх підчинених: хто **більший між вами,** нехай буде як менший, **а хто перший,** як слуга. (Лук. 22:24-26) І в той час Христос зараз таки показав у чому передусім має проявлятись те служення. Звернувшись до Петра сказав йому: "Симоне, Симоне, це сатана зажадав просівати вас як пшеницю; та я молився за тебе, щоби не ослабла твоя віра, а ти колись навернувшись, утверджуй своїх братів." (Лук. 22:31-32). **Утверджувати других у вірі** за поміччю навчання, оце якраз мало бути те його служення й з огляду на нього було св. Петрові приобіцяно, що віра його ніколи не ослабне.

Та тут знову стрічаємось із новим закидом православних, що Господь допустив трикратне вирікання Петра. Так св. Петро трикратно вирікався, однак те вирікання було тільки зверхнє устами, страха ради; віру в божество Христа Петро ніколи не втратив. Упадок св. Петра Бог допустив тому, щоб він досвідчивши усю гіркість гріха опісля мав більше покори на своїм високім становищі й більше ласкавости для грішників.

Після свойого воскресення раз Ісус Христос явився при Генезаретськім озері сімом апостолам, між котрими був і ап. Петро. Коли ж вони пообідали, Ісус тричі спитав Петра: Симоне Йонин, любиш мене більш чим ті? І коли св. Петро тричі відповів потакуючо, Ісус поручив йому пасти ягнята й вівці (Ів. 21:15-17). Ті свої слова Спаситель звернув тільки до одного св. Петра й його відріжнив від інших та тільки йому одному віддав у опіку **все** своє стадо, якого він сам є найвищим Пастирем (Ів. 10:14...) і сказав пасти то є рядити й навчати і то не тільки ягнята — тобто звичайних вірних, але й вівці — це значить і тих, що є старшиною, епископами в Церкві. Звідси то слідує, що тільки ті належать до стада Христового, що є підчинені під пастирську владу св. ап. Петра; інакше вони не належать до Христової отари, хоч і можуть себе звати християнами а це тому, бо вони самі себе виключили з неї не прийнявши одної з найголовніших наук і установ Христа.

У СТОЛІТТЯ СМЕРТИ

(Продовження зі ст. 2-ої)

чуття чистою українською мовою. В них пробивається часто туга, жаль і скарга на недолю. В щиро релігійних "Псальмах Русланових" показав живим приміром, як високо можна взнестися і найвищі поняття про Бога ніжно висказати народньою мовою.

Року 1838 Шашкевич став священиком та обняв адміністрацію в Гумниськах, відтак в Нестаничах, а вкінці парохію в Новосілках ліських, золочівського повіту. Та підірвавши своє здоровля ще на фільософії у Львові, а зруйнувавши його до решти на марних адміністраціях, скорим ходом наближався до гробу. Господарством і не мав сил займатись, зате ревно працював для своїх парохіян, що його полюбили за гарні духовні науки, голошені чистою народньою мовою. Хоч терпів тілесно пильно й на дальше цікавився літературою. З великим запалом читав твори Гулака, Квітки, Гребінки, перші писання Куліша й Шевченка й не диво тому, що Україна мала на його творчого духа такий чародійний вплив. Він бажав, щоб і Галичина поступала в розвитку рідної мови й просвітних змаганнях рівним кроком з Великою Україною.

Тимчасом недуга більшала, а сили його опускали так, що тратив слух і зір. А 7 червня 1843 р. закінчив Маркіян своє бідолашне життя, той найліпший син Галицької України, що збудив її до нового народнього життя. Тіло його похоронено в мурованім гробі в Новосілках, а в 50 літ потім, 1 листопада перенесено з великою урочистістю при великім здвизі народу на Личаківський цвинтар у Львові, де відтак поставлено памятник.

В цьогорічний ювілей, згадуючи собі Маркіяна Шашкевича, ми повинні перенятись тією ідеєю, за яку Маркіян весь час так боровся. Він хотів переконати всіх, що лише в народній українській мові можливий розвиток народньої свідомости, культури й добробуту українського народу.

Шашкевич учить нас, як ми маємо тут за морем, у прибраній вітчині, дорожити нашою мовою і не встидатися її перед чужинцями. Маємо знати англійську мову, потрібну в цім краю, але не сміємо також занехати рідної мови, в якій повинні розвивати нашу національну свідомість, нашу питому культуру. Адже ж ми є сини 40-мільйонового народу, що має свою славну історію, традицію, обряди, літературу й культуру. Ми повинні користати зі свободи культурного розвитку, що її дає нам Канада чи Злучені Держави й розвивати свої духовні здібности, щоб бути пожиточними членами суспільности та щоб могли інформувати чужинців більше про себе, про наш край, нашу історію, наші змагання, — а тоді здобудемо в них більше пошани й вирозуміння.

Та сумно сказати, ми самі нераз є причиною наших невдач і розчарувань. Сумний стан Рідних Шкіл, занедбання рідної мови й рідних звичаїв, легкодушне змінювання свого родового назвиська — кілько причиняється до відчуження від українського пня. А та байдужність до Католицької Церкви, до своєї парохії, те упередження до своїх душпастирів — чи не розбиває солідарности і сили укр. католиків у Канаді й не приготовляє до відступства й зради Церкви й народу?

А гляньмо на нашу молодь! Ми нині є свідками прикрої дійсности, що тисячі молодих українців зі своїми батьками щораз то далі відходять від українського народу. Їм застигає українське серце. Свого не знають, не люблять, своє покидають. — Не треба упадати на дусі, але треба ратувати своє рідне. Виховуймо молодь у свідомости релігійній і народній; стараймося про курси Рідної Школи, щоб кожна дитина крім катехизму вміла читати по українськи, говорім з українцями все по українськи, шануймо себе перед чужинцями, а будучність наша не буде так загрожена. Приклад наших англійських і французьких співгорожан у зберіганню своєї національности ясно й виразно вчить нас "не хилити вділ прапора, лиш нести його високо," поки матимемо силу його держати, доки битиметься в грудях українське серце.

Тим сповнимо найкраще заповіт безсмертного Маркіяна і в прибраній Вітчині поруч інших народів як свідомі українці-католики збережемо гідно своє становище.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВПР. О. СЕВАСТІЯН КУРИЛО, ЧСВВ.

родом з Делф, Алта., син Якова й Ірини з дому Нагайовських, отримав св. Тайну Священства з рук Преосв. Кир Василія Ладики в Мондері, дня 2. травня, а свою першу Службу Божу відправив у Делф, Алта., в церкві Пресв. Тройці, в неділю Мироносиць, 9 травня, 1943 р.

Новому священикові бажаємо багато Божого благословення й великих успіхів у праці на ниві Христовій!

ДЕЛФ, АЛТА. Перша Служба Божа о. С. Курила, ЧСВВ. Наша парохія в Делф, ще не бачила такого торжества як в неділю 9 травня. Того дня молоденький священик, який тут уродився і тут провів свої молоді літа, відправив першу свою Сл. Божу у нашій церкві. Тим священиком є о. Севастіян Курило ЧСВВ. Його родичі Яків і Ірина ще досі тішаться гарним здоровлям та проживають у Делф. З року на рік очікували вони тої хвилі, коли то їх син стане при престолі як священик Ісуса Христа тай молили Предоброго Бога, щоби дав їм ласку діждати того дня, коли з рук власного сина змогли б отримати перше священиче благословення.

І діждалися. В Томину Неділю Їх Преосвященство Кир Василій уділили молодому діяконові Севастіянові Тайну священства, а зараз слідуючої неділі, дня 9 травня, він приїхав до своєї рідної парохії, щоби там у тій церкві, до якої у своїх хлопячих літах учащав, відправити першу Службу Божу.

Перший раз в історії парох в Делф місцева церква була свідком такого великого торжества як в неділю 9 травня.

Хоч рано було зимно й хмарно то люди прибули з поблизьких та дальших парохій, а саме: з Лішор, Скаро, Стар, Пено, Ламонт, Ст. Майкел, Восток, Редвотер, Редвей, Смокі Лейк, а навіть з Мондеру. Було до 2000 вірних. Подвіря церковне було переповнене автами, троками, возами, богами. О год. 11 процесія впровадила о. Севастіяна до церкви де при брамі о. Юрій Жидан, ЧСВВ. вручили гарний епітрахиль о. приміціянтові, а при престолі гарно прибранім о. М. Когут ЧСВВ. поміг йому вбратися в нові, дорогі гаптовані ризи, що їх справила рідня. Всім дуже подобався медаліон св. Йосафата на фелоні. Молодому отцеві асистували: о. М. Когут як предстоящий, а діяконували оо. Д. Джіголик і М. Вінцентайло з Редвей. Сповідав підчас богослужения о. Л. Джіголик. Обслугував бр. Мартиніян Фединяк, ЧСВВ., також із Делф.

По раз перший щирим, милим барітоновим голосом понеслося високо перед Божий престіл "Благословенно царство Отца й Сина й св. Духа..." Під умілим проводом п. Володимира Байдужого хор шкільних дітей дуже гарно співав.

Святочну, відповідну до хвилі проповідь виголосив о. Жидан. Проповідник представив високу гідність кожного правдивого священика та заохочував всіх до пошани його. Звертаючись до молодого о. Севастіяна та його стареньких родичів гратулював їм за ту велику ласку. При кінці заохотив старших і молодь до наслідування.

Чути й видно було як многі тихонько плакали, коли бачили колишнього Стефана, а тепер о. Севастіяна при престолі. Тішились та раділи щиро, коли почули з його уст слова освячения "Прийміте ядіте,... Пийте от нея всі..."

Надзвичайне враження зробила на присутних хвиля св. Причастя. Син подавав Богатворця своїм родичам, братам, сестрам та знакомим. Хто ж може описати їхню радість, піднесення!

При кінці Служби Божої о. Севастіян короткими, щирими й теплими словами серед сліз радости висказав свою подяку Предоброму Богові за ласку покликання, родичам за виховання, Преосвященному Ладиці за свячення, Настоятелям Чина св. Василія за науку та рівнож за виховання, братам, знакомим, присутним за молитви та поміч.

Завзиваючи других до Чина та посвяти себе Богові, заявив, що за всіх памятав на Службі Божій, а особливо за тих, що сьогодні мусять бути на фронті в обороні Канади.

По Службі Божій о. Курило давав своє перше благословення присутнім та при тій нагоді кожний дістав гарну памятку.

По богослуженні в церкві, слідував гарний, величавий обід, що його приготовила чисельна рідня о. приміціянта в Народному Домі.

При кінці обіду о. Жидан, господар приняття, викликував бесідників. Промовляли о. М. Когут, ЧСВВ., о. Д. Джіголик, п. Григорій Козяк, Геновефа Гаврилюк, що в імени Мондерської Дружини вручила гарний дарунок свому вчителеві, Іван Козяк, голова албертійського БУК-а., Стефан Рудько — заступник предсідника парохії в Делф, Томко Вахович, Теодор Козяк з Лішор, Михайло Скублений зі Стар, та п. Гуцул з Восток-Івасюків.

По промовах на зазив о. Жидана, учителька п. Софія Курило й Емілія Козяк перевели збірку на католицьку пресу, що принесла 24.70. З того призначено $14.70 на Світло.

Відтак о. Жидан вручили о. Севастіянові дарунок від родини та прочитали їх імена. Всім щиро заплескали. По промовах о. приміціянт подякував усім за прибуття, дарунки та все, що йому зробили. Заохочуючи, щоб не забули на нього у своїх молитвах просив, щоб дали йому дарунок найкращий, а саме, своїх дітей на службу Христові до монастиря, бо треба нашому народові багато провідників. Надзвичайно всі були піднесені й довго ще по обіді присутні висказували свої враження. Дай Боже, щоб нераз такі торжества відбувались й по других парохіях нашої дієцезії.

Присутний.

РОЙКРАФТ, АЛТА. Листок любистку за відїжаючими. Дорогі читачі Світла:- Правда, як то гарно пращати своїх дорогих сусідів гуртом. Тут хтось співає, там сміється, а ось дивись а вже й плачуть. Промови при обіді, гутірка по обіді, Многая літа й спільна знимка на подвірю, щоб була памятка на довгі літа...

Пан Гавриїл Равлик зі своєю родиною відїхав до Британської Колюмбії. Ото ж з тієї нагоди ми влаштували спільний обід. Дуже гарно, що був і пастир між своїм стадом о. А. Винник, ЧСВВ. Обід розпочався молитвою й скінчився відспіванням воскресних пісень. Отець Винник виголосив пращальну промову, а по відспіванню Многоліття усі розійшлись з тугою домів, бо попращали добрих людей.

І ми тоже цей листок гарного, пахучого, зеленого любистку шлемо за Вами дорога родино Равликів, бо п. Г. Равлик був старостою в день нашого вінчання. Ми й наша громада ніколи Вас не забудемо, а будемо споминати не злим тихим словом.

Мирослав і Емілія Бзові.

СТ. ПАВЛ, АЛТА. Пращання отця організатора. **В неділю, 16 травня, попращав нашу молоду парохію наш організатор і парох о. Юрій Жидан, який з волі настоятелів має тепер проповідати Боже слово та організувати наш народ на Піс Ривер.**

Хоч не довго він до нас доїздив, бо лиш поверх одного року, однак своєю працею так зеднав собі членів нашої парохії, що зі смутком на серцях його пращали. А пращання не було от лиш таке собі. Парохіяни приготовили в домі панства Падлецьких для Отця гарний обід, на який прийшли й парохіяни та гості з многих інших околиць. В часі обіду Н. Гринів, голова нашого комітету сказав коротку, але щиру промову, у якій дякував отцю за його старання при організуванні цеї парохії, побажав якнайкращих успіхів на новій ниві та подав гарний дарунок, який парохіяни справили на памятку свому парохові. Гарні, щирі та річеві бесіди виголосили також М. Максимюк з Тиріен, М. Піх і П. Шарун. Всі щиро пращали отця та просили, щоби про них не забував. Від жіноцтва попращала отця пані Падлецька.

Отець Жидан подякував теплими словами всім за щирість і їх добре серце тай заохотив їх до дальшої праці. Просив, щоби не зражувалися ніякими перепонами тай побажав, щоб за головування пана Гриньова якнайскорше станула наша церква у Ст. Павл.

Подякував також отець женщинам за їх труди, бо багато вони напрацювалися вже у нашому організаційному життю. А що це був саме "День Матери", о. Жидан підніс гідність доброї української мами, а вказуючи разом і на обовязки, які на ню Боже Провідіння вложило, просив усіх мамів, щоби виповняли їх совісно, а певно будуть мати велику заслугу і перед Богом і перед українським народом.

В часі обіду пані Гринів і пані Максимюк занялися збіркою на церкву, яка принесла 19.50. З того дарували на Світло 1.50. Жертводавці, що зложили свої датки були отсі:

Максимюки з Тиріен—$1.50, Шаруни — $1.25, Падлецькі — .50, Гараба — .75, Семенюк — $1.00, С. Михалів $1.00, А. Ващак — .25, Фарини — .50, Харуки $1.50, Піхи $1.00, Політили $2.00, В. Гулька — .50, Гілі — 1.00, Захарки—.50, Сацькові — $1.25, М. Ющишин — .25, Бел — $1.00, Вертопора—.50, А. Захарук $1.00, Семенюк — $1.00, Гриньові — $1.25. Ялінська — .25.

Щира подяка жертводавцям!

Присутний.

МОНДЕР, АЛТА. Новий диріґент. До Мондеру недавно прибув диріґент п. Василь Курило з Форт Виллям, де був учителем Рідної Школи й провадив гарний хор через три роки. Музики й диріґентури вчився під проф. О. Кошицем, славнозвісним українським диріґентом.

По прибуттю до Мондеру п. Курило при помочі ОО. Василіян і свідомих мондерських парохіян зорґанізував великий хор. До хору вписалось вже поверх 80 співаків. Проби співу під умілим проводом Василя Курили відбуваються у взірцевому порядку о год. 9. вечером кожної середи й пятниці, а в неділю о год. 8. веч.

Всіх любителів красного українського церковного й світського співу в Мондері й околиці запрошується приходити правильно на проби.

ПРИГАДКИ

3. VI. — Четвер. Вознесення Госп. Всеночне. На Сл. Бож. все празн. Ап. зач. 1. Єв. Луки зач. 114.

6. VI. — Неділя 6 по Пасці. Св. Отців 1. Нік. Собора. Попразн. Возн. Глас 6. Єв. утр. воскр. 10. На Сл. Божій антиф. два празника. Тропар воскр. Вознес. Отців, Сл. конд. Отц. І нині конд. Вознес. Проче нед. Отців. Задост. празн. Ап. зач. 44. Єв. Ів. зач. 55.

12. VI. — Субота задушна.

13. VI. — Неділя Пятдесятниці. Зіслання св. Духа. Всеночне. Єв. утр. Ів. зач. 65. На Сл. Бож. Єлици. Ап. зач. 31. Єв. Ів. зач. 27.

14. VI. Понеділок. Празник Пр. Тройці. Утреня мала зі Славосл. вел. На Сл. Бож. тропар Тройці і Зісл. Сл. конд. Тройці І нині Зісл. Проче Тройці і понед. Ап. зач. 229 і 197. Єв. Мат. зач. 75. і 116.

Загальниця від 13-20 червня. Піст Петрівка від 21-28 червня включно.

Червень — місяць Христового Серця. Червневі набоженства.

Місячне намірення: Щоб родичі пильніше дбали за релігійне, моральне й горожанське виховання дітей.

Місійне намірення: Щоб робітнича молодь на місіях мала змогу сповняти свої християнські обовязки.

Відміни місяця: Нів 2. VI. — Перша кватира 10. VI. — Повня 18. VI.

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

3. Вознесення Господне —
Федора (празник і базар)
Рочестер

6. Неділя св. Отців —
Таватінав
Калінгтон

13. Сошествіе св. Духа —
Бойл (празник і базар)
Карвел

14. Понеділок, Пресв. Тройці—
Ледук (празник)
Проспериті (празник)

20. Неділя Всіх Святих —
Вайлдвуд
Мун Лейк

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

3. Вознесення Господне—
Дервент св. Вознесення, празник.

6. Неділя св. Отців —
Нортерн Велій

13. Сошествіе св. Духа. —
Дервент місто, празник

14. Пресв. Тройці —
Мирнам

20. Всіх Святих —
Моркемб, празник

27. Неділя —
Елк Пойнт місто.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

3. VI. — Вознесення Госп. —
Н. Київ (празник)
Чипмен

6. VI. Неділя Св. Отців —
Восток св. Николая.

13. VI — Зіслання св. Духа —
Іннісфрі Р.М.Б.
Гиллірд св. І. Хрест.
Спас
Новий Борщів

14. VI. Понед. Пресв. Тройці—
Плейн Лейк (празник)
Гіллірд (місто)

20. VI. — Неділя Всіх Святих—
Н. Київ
Вегревил (празник)
Чипмен.
Ворвик

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

Що чувати в світі?

— **У Злучених Державах** виливи рік Миссисипі й Мизурі наробили шкоди на великі мільйони долярів.

— **У Венкувері,** в неділю рано, 23-го травня помер Виллям Ейбергарт, премієр провінції Алберти й міністер освіти та відомий основник партії Сошіял Кредиту. Прожив 64 роки.

— **На довгім** російсько-німецькім фронті обі воюючі сторони напружено підготовляються до великої літньої офензиви. В міжчасі бувають острі сутички й сильні нищівні налети літаками на запілля.

— **Четверта** Позичка Побіди в Канаді осягнула суму $1,291,051,150, отже майже 200 мільйонів долярів більше як було намічено.

— **Москва** розвязала Комуністичний Інтернаціонал заснований 1919 р. якого ціллю було підготовляти й переводити революції в чужих державах. Комінтерн заявив, що розвязання наступило тому, щоб маси народу могли ліпше дати всю піддержку своїм урядам у боротьбі проти гітлеризму. Розвязання Комінтерну принято зі задоволенням у Британії й Злучених Державах у надії, що тепер гладше піде співпраця між Росією й союзними Державами. Треба знати, що розвязання комінтерну не розвязує комуністичних орґанізацій поза Росією й вони будуть продовжувати свою дотеперішню роботу.

— **Німецька влада** на Україні заборонила слухати заграничного радія і тих, що ломлять цей наказ карає гостро, навіть розстрілами. Однак українське населення таки нехтує німецькі накази й прислухується до заграничного радія.

— **11-го травня** американське військо за охороною густого туману вийшло на беріг острова Атту й у впертих боях з японцями його здобуває. Атту є в ланцюху Алевтів останній остров. Він є яких 30 миль завдовжки й 20 вширш. Коло Атту є ще остров Кіска в японських руках. Коли ті два острови будуть у американських руках, то тоді буде прочищена дорога через Алевти до Японії й на Сибір.

— **Британські** летуни сильно бомбардують Німеччину й наносять ворогові величезне знищення. Між іншим знищили дві величезні водні греблі: Моне й Едер; в наслідок чого вода заляла промислову область Рурщини і спинила рух фабрик. Аліянтські літаки також сильно бомбардують Сардинію, Сицилію й полудневу Італію. Це мабуть підготовка до інвазії континенту Европи. Німці дуже слабо відплачуються за налети бомбардованням Лондону й других місцевостей у Англії.

— **Комуністи** аж у Москві з питомою їм лайкою напали сильно на Комітет Українців Канади за те, що цей у недавнім меморіялі до премієра Кинга відважилися порушити справу незалежної української держави в Европі. Тих щирих українців, що є проти того, щоб Україна була рабом Москви Олександер Богомолець і Павло Тичина назвали просто зрадниками. Цей нервовий виступ комуністів є вимовним доказом як вони дуже бояться справжньої незалежности України й намагаються своїм сильним криком заглушити хоч би й найслабший голос, що видвигає справу волі для бідного українського народу, що хотів би жити своїм життям без примусової спілки чи опіки московської, польської чи якої там іншої.

В обороні Комітету Українців Канади станула однак вся навагал англійська преса у Канаді й висказала жаль, що того рода обидливі напади появились у советській пресі на тих, що є вірні Канаді і щиро працюють для перемоги над спільним ворогом Спілки Британських Держав і Обеднаних Націй.

— **Німецька** окупаційна влада в Галичині оголосила, що буде творити українські галицькі штурмові відділи до боротьби з большевиками.

— **Совети** створили польську армію, що має битись проти Німеччини. Головним командантом став полковник Зиґмунд Берлінґ.

— **Сильна** ніпонська армія наступає через провінцію Гупе і загрожує китайським твердиням, що охороняють Чунґкінґ, тимчасову столицю Чіянг Кай-Шека.

— **В Галичині** поширилась тяжка зараза висипного тифу. Люди мруть, а лікарів і ліків великий брак.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Кость Опалінський, Мусідора, Алта.	1.00
Одна особа, Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	2.00
Юліян Лисак, Ендру, Алта.	5.00
Іван О. Зазуля, Родеф, Алта.	1.00
Збірка з нагоди благословення дому Н. Ґошка, Інленд, Алта.	2.77
Катерина С. Процевіят, Янів, Ман.	1.00
Марія Петрик, Винслов, Н. Дж. ЗДПА.	1.00
Евген Березинський, Н. Й. ЗДПА.	.50
Василь Хміляр, Мондер, Алта.	1.00
Іван Сміхура, Мондер, Алта.	1.00
Зі збірки з нагоди бенкету, який справила родина для о. Севастіяна Курили в Нар. Домі в Делф, Алта	14.70
Ірина Бунчук, Вудбайн, Н. Дж. ЗДПА.	1.00
Павліна Сенишин, Нюарк Веллей, ЗДПА.	5.00
Одна жертводавчиня з Шикаґо, Ілл. ЗДПА.	1.00
Василь Бурко, Едмонтон, Алта.	1.00
Михайло Дудяк, СС. Питсбурґ, Па. ЗДПА.	1.00
Збірка в часі обіду панства Н. Гриньових, Ст. Павл, Алта.	2.25
А. Скоропад, Шикаґо, Ілл.	3.00
Марія Білецька, Клівленд, Огайо, ЗДПА.	1.00
Панство Стрільчуки, Мондер, Алта	5.00
З похорону Теклі Рачинської, Спедден, Алта. ..	3.00
Никола Черемшинський, Мондер, Алта.	1.00
Йосиф Білик, Мондер, Алта.	1.00
Павло Хміляр, Моркемб, Алта.	1.00
Анастасія Калявська, Равнд Гилл, Алта.	1.00
Всеч. о. М. Григорійчук, Сенди Лейк, Ман.	1.00
Ева Лесик, Мирнам, Алта	$1.00
Никита Бурий, Филяделфія, Па. ЗДПА.	2.00
Марія Жураковська, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Демко Кащак, Веллей Ривер, Ман.	1.00
Лука Шевчук, Мондер, Алта.	.30
Василь Бродяк, Дітройт, Мич. ЗДПА.	2.00
Олександер Шабат, МекКіс Рокс, Па. ЗДПА. ..	1.00
Анастасія Старощук, МекКіс Ракс, Па., ЗДПА. ...	2.00
Панько Михальчук, Филяделфія, Па., ЗДПА.	2.00
Филип Сидор, Вінніпеґозіс, Ман.	.25

(Виказ дальших жертв буде в наступному числі).

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

15. червня, 1943 Рік VI. Ч. (123). 12.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
June 15. 1943. Vol. VI. No. (123). 12

Моє Серце гаряче бажає, щоби люди пізнавали Його й любили. Воно хоче неподільно володіти їхніми душами й заспокоїти всі їх потреби. Моє Серце є джерелом всякого добра, а нічого іншого не бажає, як того, щоби люди з довірям звертались до Нього. Слова І. Христа до Св. Маргарети.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **Висвята** Преосв. Кир Ніля Саварина відбудеться 1-го липня, 1943 р. в церкві св. Михаїла в Торонто, Онт. Святителями будуть три наші владики: Преосв. Кир Василій Ладика, з Канади, Преосв. Кир Константин Богачевський та Преосв. Кир Амвросій Сенишин зо Злучених Держав. Величаве торжество свячення зачнеться в год. 9.15 рано великим процесійним походом з приходства св. Михаїла до катедри. Вступ до катедри на свячення не буде за білетами, але хто скорше прийде, той буде міг зайняти ліпше місце. Зроблено це на те, щоби навіть найбідніші люди могли бути присутними на так великім торжестві.

Проповідь по українськи виголосить Преос. Кир Амвросій Сенишин, а по англійськи ВПреосв. Меквіген, архієпископ Торонта.

— **В українській** греко-католицькій церкві св. Юра в Ню Йорку відбулось величаво посвячення Службового Прапора з 1,215 зірками, що означає, що саме тільки є хлопців у американських збройних силах з цеї одної парохії. В цьому святі крім численного доколичного духовенства й маси народу взяв участь також Преосв. Кир Амвросій Сенишин і виголосив у церкві підчас відправи проповідь у мовах українській і англійській. Звернув головну увагу на те, що по минулій вигрі Аліянтів не придержуванося при договорах вічних принципів науки Христа й тому світ не зазнав тривкого мира й справедливости. Висказав також надію, що тепер уже та помилка не повинна повторитися.

— **2. V. Ватиканська** Держава була прибрана прапорами, а 19 кардиналів зложило побажання Св. Отцю Пієві XII. з нагоди Його іменин у річницю смерти Св. Евгена, що був папою в роках 654-657. Відповідаючи на побажання кардиналів Папа згадав і про теперішну війну. "В сучасну хвилю, коли то народи збирають гіркі овочі мильних теорій, старих і нових, наше високе післанництво зневолює нас до оборони й ратування духовної спадщини наших святих і натхнених попередників та осудити згідно з правдою, але також і з любовою блуди, що стали коренем стільки лиха, а це в тій цілі, щоб люди їх береглись і вернули на дорогу спасення. Коли це робимо й у наших посланнях звертаємось до всього світу, то не маємо й ніколи не мали наміру оскаржувати когось, а навпаки все накликували людей на дорогу правди й спасення.

Згадавши про страхіття війни Папа закликав воюючі сторони, щоб вистерігались бомбардування міст з невинним цивільним населенням, які не мають мілітарного значіння. "Ми, що від початку війни зробили все, що було в нашій силі, щоб наклонити воюючі держави шанувати закони гуманности в повітряній війні, тепер уважаємо нашим обовязком напімнути їх ще раз, щоб придержувались тих законів."

Св. Отець сказав також, що Його думки й почування звернені в сторону "малих держав", які силою свого географічного й політичного положення — тепер коли ніхто не шанує міжнародньої моралі й правних засад — можуть бути втягнені в сварки великих держав, а їх землі стати тереном руйнуючих зударів.

ІСУС ХРИСТОС ОБЯВЛЯЄ СВОЄ СЕРЦЕ СВ. МАРҐАРЕТІ АЛЯКОК.
Мармуровий престіл у церкві св. ап. Петра в Ватикані.

Всім народам, що разом з Польщею мусіли випити чашу горести цієї війни, повинна бути запевнена будуччина, що відповідала б їхнім слушним аспіраціям та мірі їх посвяти, в Европі відбудованій на християнських основах і в гурті держав вільних від блудів і помилок минулого—казав Папа.

— **Прийшли** сюди вістки з Румунії, що там Православна Церква знову старається навязати взаємини з Апостольською Столицею. Ще в 1939 р. у Римі були представники румунської держави й православної Церкви й обговорювали можливости й умовини унії, однак переговори зачерез смерть митрополита Мирона, голови Румунської Православної Церкви було відложено.

Якщо цей унійний рух увінчався б успіхом, то тоді готово 13 мільйонів православних румунів стати католиками. Дай Боже, щоб це сталось!

— **Нюйорський** "Сон" подає, що Ватикан уже від довшого часу присвячує особлившу увагу Росії. Недавно відбулась вистава російських ікон та образів російських церков. Згадує також за останнє радіо з Риму, яке заповідало "скоре повернення російського народу до католицької віри." Притому згадувало за релігійні торжества в честь св. Йосафата, в яких брали участь теж і українські питомці з Колеґії св. Йосафата в Римі. В новинці "Сон" подано ще таке: "Католики східного обряду в Польщі (треба розуміти в Галичині — Світло) плянують разом з іншими словянськими народами, помагати в навертанню російського (а також українського) народу."

— **Греко-католицька** парохія церкви св. Андрея в Вінніпеґу на площі коло церкви будує памятник у честь українських піонірів Канади. Памятник буде з природнього ґраніту, високий на 18 стіп з хрестом на горі. Парохом церкви св. Андрея є Всеч. о. кан. П. Божик.

Їх Ексцеленція
ПРЕОСВЯЩЕННИЙ НІЛЬ НИКОЛАЙ САВАРИН, ЧСВВ.
Титулярний Єпископ-Номінат із Іос
і Помічник Їх Ексц. Кир Василія Володимира Ладики, ЧСВВ.
Єпископа-Ординарія Українців Католиків у Канаді,
має отсим честь запросити як найсердечніше
ВСІХ УКРАЇНЦІВ ГРЕКО-КАТОЛИКІВ
на свої Архієрейські Свячення,
що відбудуться в Катедральній Церкві св. Михаїла, Чирч Стріт у Торонті, Онт., в четвер, першого липня 1943 р. в год. 9.30 р.

Велика Обітниця

Десь около 1686р. у травні св. Маргарета - Марія Алякок писала до Преп. Матери Фрачціски де Сомез: Раз у пятницю, підчас св. Причастя, (Спаситель) до своєї негідної служебниці, якщо вона не помиляється сказав ці слова: **"Прирікаю тобі в надмірі милосердя мого Серця, що його всемогуча любов тим усім, що приймуть Причастя через девять перших пятниць місяця без перерви, дасть ласку кінцевої покути. Не вмруть вони в його неласці ані без принятття св. Тайн, бо ж мое Боже Серце стане їм безпечним прибіжищем у тій останній хвилі."**

Це надзвичайне приречення Божественного Спасителя дане людям через вибрану святу монахиню в Парей ле Моніяль дістало пізнійше назву: Велика Обітниця.

Прочитавши вважно слова Великої Обітниці бачимо відразу, що тут Ісус щось дуже великого й незвичайно вартісного прирік дати тим, що приймуть св. Причастя зчерги через девять перших пятниць кожного місяця.

У місяцю червні, коли то весь католицький світ звертае свої думки й почування особлившим способом до Пресвятого Ісусового Серця, буде добре й нам звернути свою увагу на цю велику обітницю, що її дало нам у надмірі своєї любови Боже Серце.

Історія Великої Обітниці

Великі Божі діла дуже часто стрічае судьба того зерення, що кинене глибоко в землю, здається, що згинуло, а тим часом воно починае жити життям таемним, укритим, щоб у даний момент показатись у виді буйного колосу та принести обильний овоч. Таке воно було й з Великою Обітницею Серця Ісусового. Близько два століття була вона зовсім невідома людям.

Мати де Сомез лист святої з описом великої обітниці тримала у великій тайні.

Пізніше в часі французької революції в 1792 р. пропала вся переписка Маргарети з Матірю де Сомез, бувшою її настоятелькою й повірницею всіх обявлень, що то ними Ісус обдарував покірну св. Маргарету. На щастя Велика Обітниця не загинула. Заховалась і дійшла до наших часів у відписах з тексту оригінального, а порівнавча критика ствердила, що в пороблених відписах нічого суттево не змінено, ані нічого не додано до первісного тексту. І тому можемо бути певні, що сучасний текст передае нам вірно Обітницю Христа Спасителя так як нам її подала св. Маргарета.

В 1827 р. в часі старань про беатифікацію Маргарети подано до Конгрегації Обрядів також усі її письма для провірки. Між ними була й Велика Обітниця. Св. Конгрегація по докладних дослідах видала рішення, що в письмах Маргарети, а тим самим і в великій обітниці нема нічого такого, що противилось би вірі й добрим обичаям. Але й тепер ще Велика Обітниця зістала в архівах Конгрегації й не пішла в світ до загального відома.

Аж у 1864 р., коли проголошено Маргарету блаженною, вірні звернули свої очі на нову угодницю Божу й її особливе провидінне завдання в світі. З виданням життеписи і письм блаж. Маргарети відомість про Велику Обітницю почала ширитись по світі. Особливо деякі священики й місіонарі стали апостолами й вістунами цієї обітниці. В 1875 р. Велику Обітницю вставлено в ряд інших уже знаних обітниць Христового Серця.

Та тепер прийшла вогнева проба для Великої Обітниці. Деякі виступили зі закидами, що Велика Обітниця е незгідна з наукою Тридентського Собору про непевність нашого спасения і що вона може стати притокою до занедбування старатись за спасения для многих з тих, що через 9 місяців приняли причастя в першу пятницю.

Дійшло аж до такого, що мало бракувало, щоб Велика Обітниця опинилась на індексі заборонених письм. Та Боже провидіння до такого не допустило. Велику Обітницю стали обороняти щораз то більше епископів і її похвалив Папа Лев XIII. Перейшовши побідно боротьбу критики й напастей, Велика Обітниця вкінці здобула собі загальне признання й безперервна девятниця причастей в перші пятниці місяця практикується постійно в католицькому світі за відомостю, згодою, а навіть заохотою церковної влади.

Значіння Великої Обітниці

Так, уже знаемо, бодай коротко, історію Великої Обітниці, а тепер подивімся на її значіння.

Чи можна брати Велику Обітницю поважно? Звідки ж можемо мати певність, що вона дійсно походить від Христа, а не е видумкою побожної монахині, тим більше, що слова св. Маргарети: "якщо вона не помиляеться" ставлять обітницю в світі непевности й сумніву?

У відповідь на ці трудности треба сказати, що Великої Обітниці не слід перецінювати, ані також недоцінювати.

Не слід найперше перецінювати. Знаемо, що вселюдне Боже обявлення скінчилось зо смертю апостолів і що тільки в те можемо вірити непохитно вірою богословською, що міститься в св. Письмі й церковнім переданю й що е подане Церквою до вірування. Безперечно, що Бог може давати, а навіть дае приватні обявлення святим, що е призначені для добра християн, однак вони не е новим обявленням світові, а також вони за собою немають таких сильних основ, що могли б у нас звбудити таку певність, яку маемо, щодо правд святої віри. І тому також письма св. Маргарети не можемо вважати за надтхнені й ставити на рівні зо святим Письмом і вірити в Велику Обітницю такою вірою як віримо в правди нашої св. религії.

Не слід однак Великої Обітниці недоцінювати. Ми повинні її приняти з пошанівком і з таким переконанням на яке вона заслугуе. А Велика Обітниця заслугуе на те, щоб її вважати морально й по людськи певною та правдивою й прийняти її як кожну іншу правду, що її подають нам поважні й достовірні свідки.

Велику Обітницю Христа Спасителя передала нам не яка будь монахиня, а свята. А знаемо це добре, що святих Г. Бог любить особливою любовю і їм нераз обявляе свої великі тайни. З другої ж сторони святі, тому якраз що вони е святі, е дуже далекі від всякої облуди й обманства. Про їх щирість і добру віру не можемо мати найменшого сумніву. Також вони е дуже второлні й оглядні. Вони не довіряють собі, піддають усе під суд і рішення своїх настоятелів і Церкви й пишуть чи говорять про надзвичайні Божі обявлення хіба тоді, коли бачуть ясно, що така е Божа воля. До такого поступовання спонукуе їх велика пошана для Бога й старання, щоб не пошкодити своїй души і другим. Те саме бачимо й в життю св. Маргарети Алякок. Тому годі розумно припустити, щоб свята Маргарета Алякок, що така оглядна була в своїм життю, щоб видумала цю обітницю й подавала як Христову, коли б сама не була цього певна, що Ісус Христос її подав. Цієї певности не підривають навіть слова святої подані при обітниці, що мали б вказувати на її сумнів. Треба знати, що її настоятелька Мати де Грейфіе, як це видно з її власних записок, поручила святій говорити про надзвичайні ласки, що їх діставала, не інакше як словами, що виражали сумнів, як: мені здається, бо коли не помиляюся і.т.д. І свята Маргарета була вірна у виповненю приказу своєї настоятельки і таких слів уживала, коли ходило про обявлення. Отже слова святої не вказують на її непевність і сумнів, а тільки на її досконалий послух. Дальшим доказом, що промовляе за правдивістю обявлень і обітниць даних св. Маргареті е ціла історія розвою набоженства до Христового Серця, перепони, що їх мусіло воно перемагати, а також і той благодатний вплив, що його викликуе в цілім католицьким світі по всі часи. Видно, що Г. Бог у тім набоженстві мае свое уподобання. А якраз нагодою до повстання в св. Церкві цього корисного набоженства були саме обявлення дані Маргареті Алякок, а заохотою до поширення його ті великі обітниці, привязані до нього. Годі отже розумно припустити, щоб Боже провидіння дозволило, щоб таке величне й корисне діло в св. Церкві як набоженство до Серця Христового мало мати за свій початок лож і обман.

Рівнож не забуваймо й це, що св. Церква дуже обережно поставилась до обявлень св. Маргарети й обітниць, а зокрема до Великої Обітниці. Все те було докладно й сумлінно та многократно прослiджене, особливо перед беатифікацією й канонізацією святої й не відкинено. Щобільше навіть текст Великої Обітниці вцілости вміщено в канонізаційні булі св. Маргарети Алякок. (Гл. Декрет з 13. V. 1920р. A. A. C. 2. XI. 1920. ст. 502.) В світлі таких доказів не можемо розумно вважати Велику Обітницю якщось непевне, або як витвір мрійництва побожної монахині; і хоч вона не належить до правд нашої св. віри, то однак можемо її прийняти з такою самою моральною певністю, як приймаемо всякі інші провірені правди від достовірних свідків.

А тепер приглянься самому змістові Великої Обітниці.

Ціла обітниця виразно ділиться на дві частині: перша й найголовніша каже нам, що Спаситель прирік дати ласку кінцевої покути всім тим, що приймуть св. Причастя в першу пятницю через девять безперервно слідуючих по собі місяців; а друга знову говорить про смерть у Божій ласці й про приняття св. Тайн у останній хвилині життя.

Перша частина обітниці. Який її змисл? Що треба зробити, щоб стати учасником цієї надзвичайної ласки?

У відповідь на ці запити насамперед мусимо рішучо відкинути таке мильне розуміння Великої Обітниці, наче б то самими девятьома Причастями принятими в даний час можна заступити внутрішню праведність души й що вони самі вже можуть стати абсолютно певною й вистарчальною запорукою вічного спасения. Треба не зовсім ясно сказати, що хто б у життю навіть приняв 9 Причастій згідно з вимогами Великої Обітниці, а притім у годині смерти таки упірно тревав у нерозкаяности, той не мае що сподіватись щасливої смерти й вічного спасения. Годі чейже розумно припустити, щоб Христос обіцяв людям у приватнім обявленню дати щось таке, що стоїть у яркій суперечности з його прилюдним обявленням. І самі слова Великої Обітниці на щось подібного зовсім ніяк не вказують.

Рівнож і так не можна тієї Великої Обітниці повснювати, наче б вона вже давала будь кому абсолютну й непомильну певність вічного спасения. Така думка була б противна науці Тридентського Собору, що каже, що без особливого Божого обявлення ніхто не може твердити з абсолютною й непомильною певністю, що витревае в добрім аж до кінця, а вслід за тим, що буде спасенним. (Засід. 6. гл.12. і кан. 16).

Вона також не мае відповідно сильної основи, бо про обявлення Христа дане св. Маргареті, точний зміст Великої Обітниці зробленої Христом, про точне виповнення нами всіх умовин конечних до осягнення ласки Великої Обітниці ніколи не можемо мати абсолютної певности, а тільки певність моральну, що не виключае всякої можливости помилки й зогляду на те Велика Обітниця не може бути для нас абсолютною запорукою спасения. Завжди мусимо згідно зі словами св. ап. Павла: зо страхом і дрожанням дбати за свое спасения (Фил. 2: 12). А однак помимо того всього Велика Обітниця дае нам дуже велику ласку, бо виповнивши щиро й з доброю волею вимагані умовини можемо мати **моральну певність** свого спасения. А це вже дійсно щось таке вартісне, що про нього ми повинні направду дуже старатись.

Основою тієї певности служить нам розумовання оперте на цих певних обявлених правдах: 1) З Божою ласкою ми можемо витревати в добрім і спастися. 2) Г. Бог, що дае всім людям ласки вповні вистарчаючі до спасения, у своїй доброті може ще декому дати також ласки успішні, це значить такі, про котрі знае, що у своїм діланю напевно спричинять акти спасенні в души, остаточну покуту й поеднання з Богом та смерть у ласці Божій. 3) Бог може приобіцяти дати того рода ласки безумовно або під певними умовинами. А якщо так то й Велика Обітниця може якраз таку ласку в собі містити. Але чи напевно містить?

Коли добре приглянутись словам і змістови Великої Обітниці, то виходить ясно, що головним змістом цілої Великої Обітниці е якраз ця ласка, що її у безмірі своєї любови й милосердя Ісус Христос хоче дати тим людям, що виповнять поставлені ним умовини.

І тому хто їх щиро та точно виповнить, може мати **моральну певність** свого спасения.

А які е ті умовини поставлені Христом?

1) **Треба приняти девять св. Причастій.**

2) Очевидно, що те **приняття мусить бути гідне, цебто в стані ласки освячаючої і в добрім намірі й добрій волі.** Чейже годі розумно припустити, щоб за негідні й святотацькі Причастя Христос хотів ще дати особливі ласки. І тому, коли б хто приняв ті св. Причастя з тією думкою, щоб опісля опуститись у добрім життю, залишити релігійні практики й віддатись в гріх і безправя в надії на Велику Обітницю, то він не виповнив би конечної умовини вимаганої Спасителем. Такий чоловік поповнив би гидкі святотацтва, надуживши святих речей до злого. Лиха воля й злі наміри мусять бути вповні виключені при виповнюванню умовин Великої Обітниці. І лиш тоді можна сподіватись, що Христос Спаситель своєю ласкою поможе до будучого праведного життя згідно зі засадами віри й голосом сумління та захоронить перед закаменілістю в годині смерти.

3. Св. Причастя треба приймати в перші пятниці місяця.

Не можна отже тих св. Причастій переносити на інші дні, пр. на перші неділі, як це робиться з відпустами для вигоди вірних, бо відпусти належуть до скарбу св. Церкви, що може ними вільно заряджувати, а знову Вел. Обітниця основується на приватнім обявленню Христа й тому св. Церква вже не мае тої свободи нею заряджувати.

4) Св. Причастя треба приймати в безперервній черзі через девять перших пятниць. Якщо б недуга нас перервати ту девятницю приневолила, то тоді не лишається нам нічого іншого як знову від самого початку зачати це гарне надобовязкове діло. Так само належить поступити й в тому випадку, як перша пятниця випаде в Велику Пятницю, коли з волі Церкви е недозволено приступати до Господньої трапези. Слід тут зазначити, що деякі богослови кажуть, що Велика Пятниця не перериває девятниці причастій, бо по їхній думці справжній змисл Вел. Обітниці е такий, що треба причащатись через 9 перших пятниць місяця з черги, тих, в часі яких причащатися можна, і що Христос певно не хотів, щоб Велика Пятниця переривала девятницю. Як би то воно там не було в теорії, практично, для певнішого осягнення великої ласки буде краще в таким випадку девятницю зачати наново.

5) Св. Причастя повинні бути винагороджаючі. Хоч І. Христос не говорить про це в Вел. Обітниці прямо й виразно, однак виглядае, що ця умовина випливае зі самого становища першої пятниці в місяці в набоженстві до Серця Ісусового. Спаситель гаряче бажае й домагається, щоб Йому в перші пятниці місяця винагороджувано за зневаги й непошану, що їх дізнае від людей у Пресв. Евхаристії, а головно від тих, що повинні Його особливим способом почитати і любити. Про це нераз Ісус говорив св. Маргареті в своїх обявленнях і жадав винагороджаючих Причастій саме в перші пятниці місяця. Велика Обітниця якраз пригадуе нам те бажання Божественного Спасителя щодо перших пятниць.

(Далі буде)

ЮВІЛЕЙ МАРІЙСЬКОЇ ДРУЖИНИ ПРИ ЦЕРКВІ СВ. НИКОЛАЯ, В ШИКАГО, ІЛЛ. ЗДПА.

Від квітня, 1938 року існують при церкві св. Николая в Шікаго три відділи Марійської Дружини: Старших і Молодших Жінок, під іменем Матери Божої Неустаючої Помочі й Дівчат під іменем Успення Матери Божої. Заложив їх бувший ігумен і парох церков Отців Василіян у Шікаго, Преосвященний Амвросій Сенишин, ЧСВВ. І ось недавно, бо 23-го травня, величавими торжествами зазначила Марійська Дружина пятьлітній ювілей свого існування. Ці торжества тим величавіші й тим більше памятні для всіх, що відбувалися вони при участі Високодостойного Гостя Їх Ексцеленції Кир Амвроза Сенишина, ЧСВВ., організатора і довголітнього Провідника Товариства.

Ювілейні торжества попередили триденні реколекції для всіх членкинь. В сам день ювілею Преп. о. Полікарп, ЧСВВ відправив у присутности Високодостойного Гостя, Преосвященного Сенишина торжественну Сл. Божу. Всі членкині були присутні в одностроях. Вони набожно вислухали Службу Божу й спільно приступили до св. Причастя. Проповідь з цієї нагоди в українській і в англійській мові виголосили Преосвященні Сенишин. Вони вказали як то Пречиста Діва Марія стала тими небесними дверми нашого вічного спасення, відколи св. Йоан як представник людства, почув слова: "Це Мати твоя!" А дальше, "Значіння і могучість Пречистої Діви Марії оцінювали не лише чужі християнські народи, але також історія передала нам, що наші українські князі, гетьмани, козацтво, лицарство і народ бажали щирим серцем придбати собі та забезпечити особлившу опіку Матери Божої... І це свято, що наші Марійські Дружини обходять сьогодні, це не лиш їх свято, але свято цілого українського народу. Зовнішною формою ці товариства нові, але своїм змістом вони дуже давні, бо сягають аж до княжих часів..." — сказав Єпископ. Вкінці Преосвященні висказали свою радість, що Марійська Дружина, яка пять років тому числила чотири членкині, тепер числить більше як сто й пожелали дальшого успіху та вділили свойого благословення.

О четвертій годині пополудні, в часі набоженства до Матери Божої, відбулося приняття членкинь. Воно складалося з величавого обряду приняття після трох ступнів. Найперше приступило 16 нових кандидаток і зложили Пречистій Діві приречення своеї вірности й любови. Від Духовного Провідника, Преп. о. Полікарпа, вони одержали посвячені медалики. Відтак приступило 16 членкинь до другого ступня і зобовязались до ще більших жертв і трудів на славу Пречистої. Вони одержали посвячену свічку. Вкінці 11 членкинь стало принятих до третього ступня. Вони зложили присягу своеї вірности на св. Євангелія і одержали дипломи вже як членкині в повним правом. Їх Ексцеленція Преосвященні Амвроз, що були присутні, знову промовили в обох мовах гарячими словами до членкинь і зібраних. "Якщо на це коротке життя на тім світі державні власти шукають приятелів і союзників, то оскільки більше потрібно для народів і для поодиноких людей сильних і могучих союзників, щоб забезпечити собі благословення Боже і щасливе життя на вічні віки. Такою приятелькою і покровителькою людства е Пречиста Діва Марія" — казали Преосвященні. Вони звернули ще увагу, що це нічого дивного, що многі хочуть мати Її за особлившу Покровительку записуючись до Марійської Дружини. Наш нарід все прибігав під Її покров, як на це вказують молитви "Під Твою Милість прибігаем Богородице Діво," пісні, набоженства і чудотворні місця. Яка це висока гідність і яку велику ласку робить Пречиста кожній особі, що Її приймае під свій покров!

Безпосередно по приняттю відбувся Святочний Концерт. Вязанку релігійних і світських пісень красно відспівав Хор Дівчат при церкві св. Николая, під проводом панни Віри Шпікули. Дівчата зі школи св. Николая за стaранням Сестер Василіянок знамени то виконали вправи перед статуею Матери Божої і Української Танок. Деклямації виголосили дівчата з осьмої кляси: Маріяння Брилінська і Люба Подвайцятна. З бесідників Преп. о. Полікарп, ЧСВВ вказав як цей пятьлітний Ювілей причинився до більшої слави Небесної Матері і висказав радість і подяку всіх з огляду на те, що цей Ювілей могли відсвяткувати при участі Основника й донедавного Провідника Марійської Дружини при парохії св. Николая, Їх Ексцеленції Преосв. Амвроза Сенишина, ЧСВВ. А знову у відчиті про "Розвій Марійської Дружини" пані І. Шпікула зазначила трудні початки, старання і праці Преосв. Сенишина, успіхи Товариства, його розріст і поділ на відділи, його ревну працю для діецезії і парохії, участь в торжествах, а вкінці великі користи членкинь.

Ювілей закінчено цікавою релігійною фільмою з біблійної історії Старого Завіту.

Памятним для всіх буде день 23-го травня, як день в котрім парохія св. Николая віддала особлившу честь Матері Божій, Покровительці Українського Народу.

Слід згадати, що теперішними урядницями Марійської Дружини Старших Жінок е пані: А. Скоропад, І. Шпікула і О. Савків; Молодших Жінок, пані: М. Блек, О. Оленець і А. Пусатері; а Дівчат панни: Олена Романів, Анна Возній, Ольга Канонік і Бернадета Савчин. Духовним Провідником Молодших Жінок е Преп. о. В. Андрейчук, ЧСВВ., а Старших Жінок і Дівчат Преп. о. Полікарп, ЧСВВ. Вспр. о. С. Журавецький, ЧСВВ е теперішним ігуменом і парохом церков ОО. Василіян в Шікаго.

— **У Почаївській Лаврі** (в Почаеві) відбувся недавно зїзд українських православних епископів, двох українських церковних груп, що були одна під проводом архіепископа Полікарпа Сикорського, а друга під проводом архіеп. Олексія Громадського. Між ними прийшло до порозуміння і повстала одна українська автокефальна православна церква. Головою її вибрано москаля митрополита Діонісія, який буде заряджувати церквою до часу, коли буде скликана загальна рада української православної церкви в Києві. До помочі митрополитові Діонісієві вибрано синод, тобто раду зі старших епископів. До неї ввійшли: архіепископ пінський і поліський Олександер; архіепископ волинсько-житомиський Полікарп; архіепископ чернигівський і ніжинський Симеон, а також архіепископ Іларіон, Нікaнор і Мстислав з Переяслава.

Такі вісти подав український часопис "Дійсність", а знову донесення зі Стокгольму каже, що архіепископа Олексія, що був головою Автономної Православної Церкви, що співпрацювала з нацистами, замордовано в дорозі до Почаївської Лаври. Німецьке інформаційне бюро подало, що замах був виконаний як митр. Олексій їхав автом з Києва до Кремянця. Як отже воно там в дійсности було, годі сказати. Також доносять часописи, що злука двох відламків православної церкви мала довершитись підо впливом нацистичних чинників, щоб тим лекше могли контролювати життя православної церкви для німецької політики.

— **У Хорватії** створено Автокефальну Хорватську Православну Церкву, якої патріярхом і архіепископом став московський скиталець епископ Гермоґен. Його осідком став Загреб столиця Хорватії. Коли католицька Церква відмовилась від політичної служби хорватському вожаці Павелічові, тоді він створив незалежну хорватську православну церкву для своїх політичних цілей. Це нове творивo внесе ще більше замішання й сварні на релігійнім полі між православними у Югославії.

Евген Березинський.

СЕРЦЕ ХРИСТОВЕ

Серце Христове, повне любови,
За нас ніколи не забувай,
А дай нам сили, щоб захистити
Перед катами наш любий край.

Серце Христове, Ти все готове
На кожний зазив усіх людей,
Вислухай щиро ми Тебе просим
Нас України вірних дітей.

Дай нам здобути для неї волю
І кращу долю нашим братам,
Дай нам в спокою віку дожити
І ласку свою зішли Ти нам.

Серце Христове в Тобі любови
Для дітей своїх не забракне,
Бо Ти все щире, та все готове
Хто лише щиро просить Тебе.

Змилосердися Ти і над нами!
Допоможи нам зло пережити,
А ми за поміч серцем-устами
Будем щиро Тебе славити.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Народження Спасителя.

В тім часі, коли Марія, при найбільшій дбайливості свого святого чоловіка й опікуна Йосифа, приготовлялась на прихід Спасителя, "вийшов приказ від цісаря Августа, щоб списати всю землю... І йшли всі, щоб вписуватися, кожний у своє місто. Пішов же й Йосиф із Галилеї, з міста Назарету, в Юдею, в місто Давида, що зветься Вифлеєм, бо був із дому й роду Давидового, щоб вписатися з Марією, обрученою собі жінкою, тоді вагітньою." (Л. 2, 1-5). Той цісарський приказ був скоріше поправді Божим зарядженням, що завело Марію й Йосифа до Вифлеєму, щоб Ісус згідно з пророцтвом, міг народитися в тім місті. Дуже можливо, що Марія пізнала в цім приказі цісаря ділання Божого провидіння й тому, хоч була в поважнім стані, невідповіднім до далекої подорожі, вибралась із Йосифом до Вифлеєму. "І сталося, коли там були, сповнилися дні родити їй. І породила свого сина первенця, повила його пеленами й положила його в ясла, бо не було для них місця в гостинниці." (Л. 2, 6. 7). Йосиф задумував певне так, як попередніми роками, заночувати в прилюдній гостинниці в Вифлеємі. Але тому, що з ним була Марія, що вижидала Дитяти-Спасителя, то шукав мабуть більш відповідного місця, цебто окремої кімнатки. Та такі кімнатки вже були всі зайняті, або може надто дорогі для них, чи може такого відповідного місця не було взагалі в вифлеємських гостинницях, тому Йосиф мусів шукати захисту для Марії поза містом. Марію й Йосифа, як таких, що походили з Давидового роду, повинна була прийняти на нічліг родина в Вифлеємі. Та мабуть не дуже добре відносилась до них родина, коли не запросила їх до себе. На те могла зокрема вплинути нехіть родичів із Назарету, що, як можна вичитати з листків святого Письма, не дуже прихильно ставились до них. Через них мусіли отже шукати місця в прилюдній гостинниці, а вкінці в одній із придорожніх печер, що були поза містом і служили за стаєнку для худоби. В інших випадках не було б у цім нічо дивного, та для Марії й Йосифа було це зворушливою драмою. Вони відчували, що спадали щораз нижче, в щораз більше опущення через людей і осамітнення. Цісарський приказ змусив їх до опущення власної хатини в Назареті; нехіть родини зачинила мабуть перед ними двері між поколінням Давида; прилюдна гостинниця не дала їм відповідного місця — тому хоч-не-хоч, мусіли шукати приміщення в стайні, як останні між останніми. Може в серцях Марії й Йосифа родилось уже тоді передчуття, що такі їхні переживання були оповіщенням і приготуванням до пізнішої долі Дитяти та що тодішня гіркість була тільки дрібною частиною життя Ісуса, Спасителя й Відкупителя світу?

Під час одної з найближчих ночей прийшов у тій стаєнці на світ ожиданий із такою тугою Спаситель.

Марія зайнялась сама всім, у чім звичайно послугує молодій матері якась помічна, приязна рука. Сама повила Дитятко в пеленки й положила його в яслах, зліплених із глини й каміння. Опісля стала коло ясел навколішки. Віра Марії була досконаліша від віри якоїнебудь іншої людини. Тому кожний рух її постави чи рук, кожна думка чи почуття були виразом її віри й любови. Віра Марії робила її любов набожно повздержливою, чого Марії треба було більше, ніж кому іншому. Дивилася на дитину сповиту в пеленки, що лежала перед нею безсильне, безрадне, з ручками зложеними й звязаними здовж маленького тіла. Марія дивилася на Дитятко, але зовсім інакше, як інші матері! Не було в неї того почуття гордости, що "це моє! воно належить до мене!" Головна думка Марії була інша: "Найдорожча Дитино, я Твоя власність!" Згодом підняла Марія святе Дитя й подала святому Йосифові. Зложила на його руках, як дар, але не свій власний, тільки як найвище добро, що коло нього вони обоє були нічо. Так минали години. Тихий плач Дитини розбудив матір. І тоді в її серці зродилось почуття затривоження, любови й звеличення: таж це Бог плаче! З такою думкою поспішила до Маленького, щоб віддати Йому материнську прислугу. Що думала Марія під час тих довгих годин, як її неструджені руки були зайняті працею? Певне роздумувала про будучу долю Спасителя. Як закінчиться діло спасення людей від гріхів, що зачалось у такий спосіб? Та не зважаючи на все — Марія була в тих годинах рада й безмежно щаслива, бо ж надійшов вкінці так довго ожиданий час ласки, а безталанне людство діждалося так гаряче очікуваних "Днів Месії."

Пастирі у стіп Ісуса

Марія й Йосиф разом із Дитятком жили в затаєнні, оточені таємницею, що відмежовувала їх від решти світу. Без сумніву не були б нікому за ніяку ціну виявили того, що було відоме їм одним. Але сам Бог привів до них гурток простих пастушків, що не гіршились тим, що Спаситель світу народився в нужденній стаєнці. Ті, що нераз носили на своїх руках малих ягнят, тепер, прикликані ангелом, вітали й брали з рук Марії своїми твердими руками, але з зичливим серцем — Боже Ягня! Може навіть складали Йому в дарі кілька ягнят — і разом з Марією й Йосифом святкували те перше, дійсне — Христове Народження, тієї тихої, святої ночі, коли "Слава во вишних Богу" співали перші й найстарші колядники — небесні ангели. Поклін пастирів був для Марії запорукою й доказом, що Боже око чуває над її одинаком, хоч с повидно могло здаватися, що Бог геть чисто опустив Його. Мавши великий дар відчування й розуміння Божих таємниць, Вона була зворушена до глибини тим, що Бог такою великою любовю обдаровує людей чистого й простого серця й розуму, що не бажали вивищення перед світом. І ті прості люди, що не мали перед світом ніякого значення, злучені вірою з Божою Дитиною й Його Матірю, творили перше згромадження вірних, втаємничених через Бога в такі важливі для людства справи. Був це наче перший проблиск того загального прояву, що до Божественного Спасителя й Його Матері будуть горнутись громадно через усі віки товпи простих людей.

А тимчасом Марія роздумувала над чудесними подіями останньої ночі й усе ховала в своєму серці як найдорожчий скарб, уважавши, щоб не втратити ні одного з них.

По вісьмох днях.

А "коли сповнилося вісім днів, щоб обрізати його, назвали його на імя Ісус, надане ангелом перш, як зачалося в утробі." (Л. 2, 21). Обряд обрізання був дуже важливий, бо аж тоді був кожний новонароджений хлопчик допущений до релігійної спільноти з ізраїльським народом. Які живі почування наповнили того дня серце Пресвятої Діви! Вони певне були сильніші, ніж у інших ізраїльських жінок і навіть найкращих християнських матерей, що по святім хрищенні перший раз беруть свою дитину на руки й називають їх перший раз новим іменем. Думка Марії була в дні обрізання й надання Дитині імени Ісус геть чисто зайнята будучою долею найдорожчого Сина, що, згідно зо словами ангела, "буде великий і Сином Вишнього назветься, і дасть йому Господь Бог престіл Давида, його отця; і царюватиме над домом Якова по віки. І його царству не буде кінця... і спасе свій народ від його гріхів." Такий обовязок прийняло на себе Боже Дитя в дні обрізання. Що ждало те Хлопя, що йому надали імя — Ісус? Скільки проказуватиме те імя дороге її серцю? Як відноситимуться люди до того солодкого, самим Богом наданого імени, що визначає — "з нами Бог"?.. Що принесе її синові імя 'З нами Бог', що назначує його післанництвом післаного Богом Відкупителя?.. Марія вкладала в те імя ввесь засіб своєї найліпшої волі, а скільки разів повторила його того дня, стільки разів поновляла визнання досконалої готовости прийняти всі тягарі, що їх накладало на Неї її відношення до Ісуса, для виконання й перенесення всього того, що згідно з Божими планами було злучене з тим іменем. Поза тим сумно й тихо минув день обрізання. Ніхто не прийшов відвідати вбогої родини й зложити щасливій матері й дитині дружні побажання. Та Марія й Йосиф великодушно співділали з Божими планами. Для них початком і кінцем, змістом їхніх думок і почувань було імя Ісус. Щонебудь сталося, все відносили до того імени. Всі знані їм пророцтва й месіянські передсказання були злучені з тим іменем, всі в ньому й через нього одержували своє потвердження.

— Сумний стан протестантизму. Один американський університет недавно розіслав був до 1,500 різних протестантських духовників запити, що відносилися до різних правд християнської віри. На півтора тисячі лиш 700 подали свої відповіди. Тих 700 духовників представляли около 20 протестантських сект. Із тих відповідей показалось, що 24% тих протестантських духовників не вірять у божество Ісуса Христа, 18% не вірять, що Христос воскрес, 27% не вірять, що при кінці світа всі мертві встануть, 33% не вірять у первородний гріх. Також 33% невірять, що хрещення є конечне до спасення, а 41% з них не вважає за конечне, щоб належати до котрої небуть християнської групи, а 43% з них твердять, що до церкви можуть належати які небудь люди без ріжниці в що вони особисто вірять.

Щодо тих студентів, які приготовляються на протестантських пасторів, то з ними ще гірша справа. 56% з них не вірить у Пресвяту Тройцю, 36% не вірять, що Бог є всемогучий, 76% не вірять, що Бог робив якінебудь чуда. Менше як 10% вірять, що св. Письмо було написане під надтхненям св. Духа. Більша половина з них думають, що Христос не мав сили воскресити вмерлого. От до чого докотився протестантизм, відкинувши непомильний авторітет св. Вітця й давши волю кожному шукати релігійної правди з біблією в руках. Бідні також і ті, що провід своєї душі віддають таким сліпим проводирам.

Душпастирські Призначення

Епископський Ординаріят у Вінніпегу надав до душпастирської обслуги парохію в Судбурі, Онт., Всеч. о. В. Чарному, а на його місце в Іст Торонті призначив душпастирем Всеч. о. Н. Кушніріка, що досі обслугував Селкирк, Ман.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

До одного варстату прийшов новий учень, молодий хлопець. Вихований дома в релігійному дусі, найшовсь відразу в товаристві старших робітників, ворожо успособлених до релігії й Церкви. Робітники постановили навернути "новика" до своїх переконань. Але програли справу, бо католицький юнак не дався.

Те він сам так оповідає:

— Один із моїх товаришів праці, старший робітник, спитав мене одного дня, котра година. Мій годинник був у кишені блюзки, що її я зняв був, бо було гаряче. Я казав йому, щоб сам подивись на годинник. Коли той робітник вийняв годинник, разом із ним вийняв із кишені з тріюмфом мою вервицю. А був той робітник найбільший ворог релігії.

Зараз зробилось у варстаті кругом моєї вервиці безбожницьке збіговище. Та я не дав себе збити з пантелику. Серед бурі сміху й глузувань я підійшов спокійно до того старшого робітника й спокійно відізвавсь:

— Це свята річ. Не вільно насміхатись із неї. Прошу зараз віддати мені.

— А, то ти бавишся тими бабськими коралями? — глузував у живі очі.

— Так є. Я щодня проказую вервицю.

— Ти! Вважай! За таке можеш добре обірвати від нас.

— Добре. За свою віру я готовий і згинути!

— Що ви таке говорите! — вмішавсь один поважніший робітник. Я не молюсь на вервиці, але хто молиться, добре робить. Бачите — це порядна людина. Він не боїться виявити відверто своїх переконань.

— Маєш слушність! — кликнули спамятані трохи робітники. Це чесний товариш.

І всі стиснули мені руку.

Буле то 1938 року в Німеччині, в однім надренськім місті. До міської харчівні приходить одного дня кілька юнаків, сідають при столику, замовляють обід і ждуть. Всі в гарнім настрою. Розмовляють весело.

Згодом приносить дівчина обід. Молоді хлопці вривають розмову. Встають, христяться й починають проказувати потиху слова св. молитви. Так вони привикли робити вдома, так вони роблять і тут. Нічого не обходить їх те, що діється кругом них у харчівні. Адже ж вони можуть за свої гроші помолитись перед їдою, так, як це є в звичаю в католицькій релігії. Після молитви сідають до обіду й знову пливе весела розмова, ще живіше, як перше.

Несподівано приходить дівчина й ставить перед кожним по великій склянці свіжого пива.

Хлопці подивились здивовано на дівчину. Та ж вони пива не замовляли! Може б і випили, та кишеня не дозволяє... Пригадують дівчині, що вони замовили обід без пива.

Дівчина засміялась і показала на стіл, що стояв збоку в харчівні. При ньому сиділо два пани. Ті пани замовили для них пиво. Були це німецькі офіцери.

Юнаки перекинулись словами й два із них встало й пішло подякувати своїм незнайомим добродіям, що зробили їм таку несподіванку. Пиво-пивом, але їм цікаво знати, через що вони сподобались офіцерам.

Подякували чемно, а один питає офіцерів:

— Чи не могли б ми довідатись, за що така увага до нас?

Один офіцер відповів коротко, по військовому, але приязно, з задоволенням:

— Ми любимо відважних юнаків!

Так. Помолитись при інших, не зважаючи на те, що думають собі люди, це не будьяка відвага, головно в молодого юнака. Бо можна бути відважним і з самим тільки ціпком піти на вермедя, а при тому бути боягузом, що при людях, або поза порогом своєї хати боїться перехриститись і помолитись.

Це не є славно. Католики мають бути відважні й не повинні закидати добрих діл через людські язики. "Хто визнає мене перед людьми, того й Я визнаю перед своїм Отцем, що в небі" — сказав Ісус Христос. І ми робім так завжди. Це буде справді по-християнськи, по-католицьки.

В квітні 1931 року вмер ув австрійській Стирії робітник-механік Генрик Ескнер. Понад 24 роки працював він ув одній фабриці. Належав до християнської организації й виступав усюди як ревний католик. Після світової війни счинилась в Австрії революція. Коли тою фабрикою, де працював Ескнер, заволоділи соціялісти, зараз поставили йому домагання: виступити з християнської організації, або покинути фабрику. Ескнер не хотів піти проти свого християнського сумління, тому опустив фабрику, а тим самим остався без хліба. В цілім краю не міг знайти праці, бо соціялісти заказали приймати його до іншої фабрики.

Два роки мучивсь Ескнер із родиною без заробітку. По двох роках прийняв його до роботи один реміснік, та його платня була така мала, що зо своєю дружиною й діточками жив майже в нужді. Та й тоді остав вірний своїм католицьким переконанням і не переставав організувати робітників у католицькій організації.

Після його смерти знайшли при ньому лист, що його написав Ескнер перед смертю до одного католицького редактора. Зміст листу був такий: "Тому, що я працював завжди в християнсько-робітничій організації й не хотів вступити до соціялістичної організації, соціялісти старались невпинно, щоб позбавити мене праці. Я мусів зо своєю жінкою її старими батьками та пятьма дітьми йти шукати собі хліба. Нічо не помогло, що я працював у фабриці сумлінно 24 роки. Не помогло й те, що мій батько трудивсь у тій фабриці 42 роки, а мій тесть 35 років. Фабричні лібералі, що перше були німецькими лібералами, а після революції перешли до соціялістів, не мали відваги боронити мого права. Але Той, що ціле своє життя працював важко в скромній та вбогій робітні в Назареті, ніколи не опустив мене. Я знайшов собі працю. В мене болить серце, та проте я не відчуваю в ньому ніякої ненависти ні ворожнечі до своїх ворогів, тільки молюсь за тих, що є іншого переконання, щоб вони визволились із ярма своїх проводирів, що не признають ні спокою, ні братерства, хоч ті слова мають завжди на язиці. За справжній спокій і справжнє братерство стоїть тільки християнська робітнича організація."

Генрих Ескнер, що хоч примирав із родиною з голоду, та до смерти остався ревним католиком і католицьким організатором, дає світлий приклад усім українським робітникам, купцям і професіоналістам, як вони мають поводитись у тих хвилях, коли доведеться їм терпіти переслідування за свої католицькі переконання. Не вільно нікому податись, чи продатись, але треба стояти непохитно в католицькій вірі, памятаючи добре, що сказав у тій справі сам Христос: "Блаженні ви, коли вас ганьбитимуть, і переслідуватимуть, і злословитимуть через мене. Радійте і веселіться, бо ваша нагорода велика на небі." (Мат. 5, 11).

Римський цісар Валент, що був володарем у 4 століттю, належав до завзятої секти відступників-аріян, що не признавали Христа правдивим Богом. Той цісар, фанатично ревний у своїм сектантстві, заборонив католикам під тяжкими карами визнавати св. католицьку віру. Та католики не дались залякати таким несправедливим декретом і сходились далі своїм звичаєм на церковні відправи. Коли про це повідавсь цісар, наказав воякам окружати католиків, зібраних на богослуженні, й без милосердя вбивати всіх там зібраних. Один царський префект, обурений таким приказом, дав знати католикам, що небезпека жде їх. Та вони — далекі від того, щоб мали налякатись погроз, цілими гурмами спішили на місце відправи. Почувались щасливі, що можуть мати так дуже гаряче ожидану нагоду — пролити свою кров за свою віру в божество Ісуса Христа. Коли одного дня цісарський префект їхав у напрямі церкви, де було католицьке богослуження, стрінув дорогою молоду жінку, що йшла кудись скоро й вела за собою за руку дитину.

— Куди ти так спішиш? — спитав префект.

До церкви! — відповіла сміливо.

— Що ж ти думаєш собі? Чи ти не знаєш цісарського декрету? —питав дальше лагідно й спочутливо префект.

— Я знаю дуже добре — відповіла жінка — й тому спішусь до церкви з цею своєю одинокою дитиною, щоб мати разом із іншими щастя віддати своє життя за нашу віру й божество Ісуса Христа, однородного Божого Сина.

Здивований префект таким геройством вернувсь із вояками додому, пішов зараз до цісаря й розказав йому, що бачив та що чув. Те геройство католиків таке велике враження зробило на цісаря, що полишив католиків у спокою й виїхав із того міста.

Дай, Боже, всім українцям духа перших християн, щоб так, як вони, вміли всюди й завсіди стояти непохитно в католицькій вірі!

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

Верховне старшинство св. ап. Петра на основі св. Писання.

Як св. апостоли розуміли всі ті обітниці й ропорядки Господа щодо старшинства св. ап. Петра? Дуже можливо, що вони не все відразу зрозуміли й тому перед смертю Ісуса Христа і приходом св. Духа можна завважити в декотрих старання за першинство, однак, коли св. Дух навчив їх усякої правди, вони ясно порозуміли старшинство св. ап. Петра й його признавали. Доказом того є книга Діяній Апостольських. Апостоли завжди давали св. Петрові перше місце й перший голос. Петро заряджує вибір ап. Матія на місце Юди (Діян. 1:15). він говорить першу проповідь до народу у день Зелених Свят (Д. 2:14) й двічи виступає перед жидівською старшиною та промовляє в імени апостолів (Д. 4:8; 5:29); він являється головним розпорядчиком спільного церковного майна й навіть смертю карає Ананію й Сафіру, що затаїли часть гроша за поле (Д. 5:3). Св. Петро перший приймає поган до Церкви (Д. гл. 10) і авторитетно вирішує справу способу принимання поган до церкви (Діян. 15:7) на єрусалимському соборі.

Це все показує нам, що св. Петро займав виїмкове становище як верховний пастир у первісній церкві й тому не диво, що Діянія Ап. коли говорять про св. Петра виріжнюють його зпоміж других апостолів кажучи: "Петро й апостоли..." (Д. 5:29), а св. Павло хоч і був просвічений самим Господом уважав своїм

обовязком по своїм наверненні піти особисто в Єрусалим, щоб там побачитись з одним тільки Петром і обговорити справу свойого апостолування. (Гал. 1:18). Не закидом, а радше ще новим доказом на верховенство св. Петра може послужити також і докір зроблений св. Павлом Петрові за те, що він, щоб не дразнити жидів у своїм поступованні придержувався між поганами жидівських обрядових приписів (Гал. 2:13); бо тут бачимо наглядно, що авторитет св. Петра між вірними був далеко більший як св. Павла. Хоч св. Павло виразно й рішуче навчав, що поган не обовязуе жидівський закон, то саме поступовання св. Петра, що здавалось вказувати на щось противне, було таке впливове, що вистарчало до викликання занепокоення умів.

У виду того, що досі було сказане виглядае уже злишнім подавати ще більше доказів зі св. Письма, хоч їх не бракуе, а те, що ми тут подали наглядно показуе нам, як дуже помиляються православні, коли говорять, що в св. Письмі нема ані сліду того, щоб І. Христос дав св. Петрові першинство між апостолами, та верховну владу над ними, що там є сказано, що всі апостоли зі св. Петром включно були собі рівні владою й авторитетом та що вони не знали ані не признавали над собою якого будь старшинства власти св. Петра.

У справі, що її тут обговорюемо виринае ще одне важне питання: чи те старшинство, що його отримав св. Петро було дане тільки йому особисто й з його смертю мало на завжди скінчитись, чи може мало перейти на його наслідників? На це питання сам розум нам каже, що старшинство було дане св. Петрові не з огляду на його особисте добро, а зогляду на добро церкви й Христової релігії і є звязане з її існуванням і тому очевидно, що не мало щезнути зі смертю св. Петра, а перейшло на його правних наслідників. Якщо вже в своїх початках Церква для своеї трівкости потребувала як видимої основи верховної власти, то пізніше ця потреба стала ще більша. Якщо апостолам треба було мати старшого над собою, то їх наслідникам уже ні? Хіба ж зі смертю св. Петра Христова Церква мала знайтися без того верховного пастиря, якому поручено пасти ягнята й вівці розумного стада? Якраз противно, в пізніших часах св. Церкві більше потрібний є один видимий, верховний пастир, як це було в початках. Апостоли всі були непомильні в справах віри й тому їм не було так потрібно проводу в вірі як їх переемникам епископам, що по апостолах з епископською властю вже не унаслідили й дару непомильности. У перших часах християнства було дуже велике багацтво надзвичайних дарів св. Духа, що впливало на те, що в множестві була одна душа й одне серце, а коли мимо того треба було тоді верховного провідника, то оскільки більше його треба тепер, коли нема між християнами єдности сердець й тих надзвичайних дарів!

Отже першинство св. Петра, тому що воно належить до суті й природи устрою Христової Церкви, воно не могло пропасти зі смертю св. Петра й слава Богу, не пропало. Воно перейшло на наслідників св. ап. Петра на римських епископів. Св. Петро просвітив світлом евангелія різні міста, та остаточно свій престол оснував у Римі. Там він і помер мученицькою смертю. Його власть однак з ним не вмерла, а в цілій своїй повноті перейшла на того, що засідае на Петровім престолї — на римського папу. Це не голословне твердження католиків, а правда, що її подае нам до вірування святе церковне передання. Та про це вже буде в наступному числі Світла.

У ЧЕСТЬ УКРАЇНСЬКИХ ГЕРОЇВ ТА ЇХ ПОБРАТИМАМ ЗБРОЇ

У Вінніпегу, 6-го червня, о 2. год. пополудні, зароїлась людьми ціла площа перед українською католицькою церквою св. Андрея при Юклид улиці. Було біля півтора тисячі народу. Зійшлись ці люди коло памятника, що його в честь українських героїв здвигнуто минулого року, щоб спімнути синів-борців і за них спільно помолитись. По відспіванню перед статуею Пречистої Діви Марії "Під Твою милість прибігаем", і після панахиди перед памятником, маси народу на вколішках відмовили молитви за поляглих наших героїв. Ця хвиля була зворушаюча. Панахиду відправили отці: канонік П. Божик, В. Божик і ігум. Й. Сеньків, ЧСВВ.

Дальший перебіг програми був такий: Парох церкви св. Андрея Всеч. о. кан. Божик проголосив, що відтепер кожного року в тій порі будуть коло цего памятника відбуватись такі маніфестації в честь українських вояків у канадійській армії.

Українська музична орхестра під проводом п. Галаса, уставлена на площі набутій від міста під проектований памятник у честь М. Шашкевича, відограла "О Канадо". Далі була промова від команди Мілітарного Дистрикту полк. Грегем, промова міністра премієра Манітоби Дист. Гарсона й промова п. Григорія Кузя.

Гимн канадійських українців у супроводі музичної орхестри відспівала ціла парохія. Промовляли ще лейтант п. Вала, радний міста п. Степнюк, пані Кузенко, а кінцеву бесіду виголосив о. ігумен Сеньків.

Опісля в залі під церквою влаштовано гостям чайне прийняття.

— **Святу Плащаницю,** що то нею було обвите Тіло Христове при зложенню до гробу, яка переховувалась досі в катедрі в Торіно, з огляду на воєнні обставини для забезпеки сховано тепер у тайнім сховку, що є знаний тільки трьом особам: італійському королеві Вікторові Емануїлові, князеві Гумбертові й архієпископові міста Торіно.

— **Берлінське** радіо подало, що Сер Самюел Гор, британський амбасадор у Еспанії від 1940 р. навернувся і став католиком 25 травня.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВОСТОК, АЛЬТА. Поминки по бл. п. Николаю й Юстині Козак. Це є дуже приемно глядіти, як добрі діти шанують своїх батьків, їх люблять і все памятають. Навіть по смерти родичів добрі діти не забувають на них, але часто згадують і спомагають молитвою та добрим словом.

Якраз так воно було на Восток, в парохії на Івасюках, коли то діти бл. п. Николая та Юстини Козаків наймили за своїх покійних родичів поминальну Службу Божу, дня 10 червня. Службу Божу відправив о. Пахомій Дидик, ЧСВВ.

По Службі Божій був обід в домі сина Михайла Козака, для родини, сусідів і других гостей, що приїхали на поминальне богослуження. По обіді о. Дидик в короткій промові згадав покійних родичів п. Козака, що виховали такі добрі діти й також похвалив дітей, що на своїх родичів памятають і за них по смерти моляться.

На заклик п. Петра Зазуляка переведено збірку на католицьку пресу й зібрано 4.50, з того призначено 2.50 на Українські Вісти а 2.00 на Світло.

ВЕРНОН, Б. К. Дня 15-го травня упокоївся в Бозі Іван Бродовий. Родженний 9-го лютого, 1868-го року в Дупліскаx, повіт Заліщики, Галичина.

До Канади приїхав 1901 року й поселився в околиці Стюартбурну, Ман. По трох роках переїхав з родиною до Мелфорту, Саск., де перебував до 1935-го року. У тому році перейшов до Кену, Бр. К. де мешкав до 1942-го року, відтак перебрався до містечка Вернону, Бр. К. і там помер. Оставив у смутку жену арію замешкалу в Верноні, Бр. К. 5 синів, Василя у Піс Ривері, Альта, Михайла в Мелфорті, Саск., Андрія у С. Слокен, Бр. К., і Николая, що кінчить військову школу в Торонті, Онт., 6 доньок: Катерину за Кулачковським у Піс Ривері, Альта, Тетяну Романюк у Гронлид, Саск., Юстину Митрополит у Ґудові. Саск., Василину Василів у Ванкувері. Бр. К. Павліну Добровольську в Кену, Бр. К., і Евдокію, що тепер перебуває у Верноні, Бр. К. 39 внуків і 9 правнуків. Похорон відправив о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ. у церкві св. Вас. Вел. в Верноні, Бр. К. при численній участі родини і знакомих.

По похороні відбулося прийняття усіх гостей, що прибули потішити засумовану родину. На заклик п. К. Щерби зібрано $17.05, з чого призначено по $2.00 на три часописі: Укр. В., Світло й Буд. Нац. а решту передано на відправу Служб Божих за бл. п. Івана.

По $1.00 зложили: о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ., Іван Марець, Т. Марець, Т. Спельчан, І. Антонишин К. Щерба, Д. Смага, М. Бродовий, С. Гошовський, А. Пасічник, В. Василів, Д. Бугера, І. Гриценко 75ц.: А. Остафіїв, по 50ц.: Ю. Спельчан, Д. Винничук, І. Деренівський, С. Водинський, В. Гекман, по 25ц.: П. Мохорук, М. Николаюк, 20ц. Г. Михайлишин, 10ц. Г. Пасічник.

Спи дорогий батьку, нехай земля буде тобі легкою.

о. Хр. К. ЧСВВ.

ПЕРША СОБОРНА СЛУЖБА БОЖА ОО. П. ДИДИКА, ЧСВВ І Е. ПАЩАКА, ЧСВВ. У ВІННІПЕГУ.

Неділя 23-го Мая. Погода на дворі не дуже дописуе на так урочисте свято, що мало відбутись, одначе кругом церкви св. О. Николая у Вінніпеґу панує святочний настрій. Сьогодні великим добром Бог обдарив українську парохію при церкві св. О. Николая, бо ж два сини цієї парохії разом відправляють свою першу Сл. Божу. Це перший такий випадок у історії цієї парохії, що правиться соборна Служба Божа двох нововисвячених отців, що були її членами. Хай же честь буде парохії св. Николая за те, що вона потрапила так гарно славою увінчати свою давну, але боголюбиву церкву.

О год. 10:00 почалося те незвичайне богослуження. Всепр. о. Ігумен Й. Сеньків, ЧСВВ запровадив нових отців Пахомія Дидика й Епіфанія Пащака до престола. По гарячій молитві перед утаеним Христом у кивоті, молоді отці вбралися в церковні ризи й почалась Служба Божа. Переплітані просьби нових отців, гарний спів хору п. В. Тимкова, все це почало викликувати ніжні почування в душах присутних вірних. Де тільки поглянути на церкву, всюди виднїли білі хусточки, що обтирали радісні сльози, а ці сльози були різних людей. Не тільки старші люди, але й молоді — колишні приятелі молодих ереїв сердечно заплакали на цей радісний вид. Вони ж знали віддавна цих молодих отців, були свідомі кілько то труду коштувало їх ця висока священича гідність, а тепер сльози радости дякували Богові, що дав новим отцям — колишнім приятелям дочекатися тієї важної хвилі відправити свою першу Службу Божу.

Не менш зворушаючий був вид, коли оо. Пахомій і Епіфаній уділювали святе Причастя своїй родині. Тремтячі руки подавали Христа, а ще більше тремтячі уста принимали до свого серця найліпшого Бога. Люди із запертим віддихом слідили кожний рух отців, коли вони родичам і родині давали самого Христа під видами хліба й вина.

По Службі Божій нові отці уділяли своє особливше благословення, найперше родичам, а опісля родині й вірним. Масово люди горнулися до цього благословення, і довго отці стискали голови заки могли усіх задоволити.

Так, коротко кажучи, відбулася приміція отця Пахомія Дидика й отця Епіфанія Пащака. Мимо дощу, непогоди, церква була битком наповнена. Багато людей, навіть з далеких парохій, околиць, прибули, щоб подивитися і віддати честь тій парохії, що таких шляхотних одиниць виховуе. Так, слушно честь належиться таким родичам і парохії, й дай Боже, щоб подібні радісні події могли відбуватися частіше по наших парохіях у Канаді.

ЛАМОНТ, АЛТА. Дня 23-го травня була в нас відправа. На велике диво поблизьких парохій наша парохія хоч мала, робить великі поступи. Недавно вставили гарний престіл, кивот і тетрапод. Деякі парохіяни вже навіть зложили від себе гарну жертву для Преосв. Ніля Саварина, ЧСВВ. Тому що наша парохія є в містечку, є можливости й виглядм гарного розвою.

Того ж дня по співаній Службі Божій, на якій було поважне число людей о. М. Когут, ЧСВВ. охрестив першу дитину п-ства Петра й Гені Ожубків. Називається Ружа, Марія Лелія. Хресними батьками були п. Петро Литвин і Міліянна Кулій з Едмонтону. Пожелавши дитині, родичам і присутнім в домі п. Василя Ожубка, всі засіли до обіду. Потім п. Теодор Захарко, дідо малої дитини занявся збіркою на католицьку пресу, що принесла $5.50. З того на Світло призначено $3.50.

Вечером ще о год. 8-ій о. М. Когут мав спів з парохіянами, а відтак набоженство до Матери Божої й парастаси.

НОВИЙ БОРЩІВ, АЛТА. Свіжа могила. "Поволі наші піоніри покидають нас", нераз чути поміж людьми. Так, знову й наша парохія попращала одного зо своїх піонірів та парохіян.

Дня 25-го травня о. М. Когут, ЧСВВ похоронив на цвинтарі св. Івана Хрестителя бл. п. Григорія Сухого, що помер 22. травня у лічниці веґревільській заосмотренний св. Тайнами.

Покійний прожив 68 літ і приїхав до Канади зо села Оришківців, гусятинського повіту. Замешкав в околиці теперішнього Борщева. За молоду покійний Гринько ніколи не слабував, але за послідних 3 роки часто знемагав.

На його похорон зїхалася чисельна родина та сусіди. У великому смутку зіставив двох братів, 8 доньок, 4 синів та 26 внуків. По його смерти гарно занявся покійним п. Методій Смолик з Едмонтону.

По обіді, що відбувся в домі помершого о. М. Когут згадав бл. п. Григорія щирими словами. Збіркою на нашу пресу занявся п. Петро Івасюк, яка принесла $5.00. Розділено на Світло й Українські Вісти

В.И.П.

СТРИЙ, АЛТА. Пращальний вечерок для Олекси Кучери. Дня 23-го травня, в неділю вечером, старша молодь з різних сторін приїхала до дому панства Кучерів, попращати свого дорогого приятеля п. Олексу Кучеру, що за день мав відїхати до школи Воздушної Фльоти. З молодю приїхала й орхестра п. Йосифа Ткачика.

Пращальний вечерок розпочався смачною перекускою, різними веселими жартами й музикою.

На цім вечірку Впр. о. Вінцентайло, ЧСВВ. пращали молодого Олексу від себе, від його родичів, братів і сестер, та від всієї молоді. Також згадали про добрий характер молодого жовніра й щиру любов його родичів, братів і сестер. По пращанню і желанню, молодь відспівала многоліття для молодого вояка і його сестри Марії Кучер, що обходила день своїх уродин.

При цій нагоді, на просьбу о. Пароха, молодь зложила $4.18 на часописі Українські Вісти й Світло. Колектою займився учитель Олекса Стоцький і Йосиф Кучер. Ще довго всі весело забавлялися. При кінці забави перед відїздом чути було щирі слова поздоровленням: Ґуд бай Елк!

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА Свіжа могила. Дня 20 V. 1943 упокоївся в Бозі, заосмотрений св. Тайнами бл. п. Франко Музичка, в 80 тому році життя.

Покійний походив зі села Бовдури пов. Броди. До Канади приїхав в 1907 р., поселився в околиці Плейн Лейк і там остав аж до смерти.

Полишив 5 дочок і 1 сина, 27 внуків і 22 правнуків. На день похорону приїхали оба внуки, що при армії, і віддали послідну прислугу свойому дідуневі, несучи трумну.

Похорон відбувся дня 22. травня в суботу. Службу Божу за упокій померщого і похорон відправив о. В. Каменецький, ЧСВВ.

В часі обіду в домі померщого не призабули і за укр. кат. пресу. На поклик п. Максима Палійчука зібрано 4.10, з чого призначено на Світло 2.05 Збіркою занялись сини М. Палійчука, що при армії: Павло й Антін.

Упокій душі бл. п Франка Музички й вічная память, а канадійська землиця нехай легкою йому буде!

ВІННІПЕҐ, МАН. Збори Апостольства Молитви. В середу вечером, 2 червня по вечірні, відбулись сходини Апостольства Молитви в домі пані Вербіцької, що є ревнителькою одного з кружків Апостольства Молитви при парохії св. о. Николая. На тих зборах був присутний також о. Пахомій Дидик, що тими зборами проводив.

Такі сходини кружків відбуваються щомісяця по домах ревнительок поодиноких кружків. Там сходяться членкині тай переводять вечірок серед молитви, співання релігійних пісень і побожного читання. Звичайно ще роблять збірку на якусь добру ціль.

Кружок пані Вербіцької багато працює при парохії, бо справляє всякі річи для церкви, наймае часті Служби Божі, й всякими іншими способами помагае в парохії.

При кінці вечірка о. Дидик мали кілька слів, де похвалили членкині за працю й ревність в Товаристві й заразом заохотили до ще більшої роботи. Переведено також збірку на католицьку пресу й зібрано $5.50. Гроші вислано до Мондеру на релігійний часопис Світло.

ВІННІПЕҐ, МАН. На довгі роки записалась у душах парохіян церкви св. О. Николая неділя 16-го травня, 1943 р. бо того памятного дня висвячено чотирьох молодих священиків. По скінченню богослуження у честь нових священиків уладжено парохіяльний великий бенкет у Читальні Просвіта.

Того ж самого дня по вечірні зібралися разом родина, сусіди й знакомі нововисвяченого о. Епіфанія Пащака в салі Св. Івана Милостивого, щоб спільно потішитись тою честю й гідністю, якої він доступив. На тому вечірку о. Й. Сеньків, ЧСВВ виголосив гарну науку про те, що то стрічае священик у своему житті й яка є доля священика в наших часах. Рівнож промовляли родичі о. Епіфанія і висказували ту велику радість, що бачуть свою дитину при престолі, побажали йому сердечно й поблагословили всяким добром на новій дорозі. Також промовляли ще другі з родини й знакомі. На всі ті вислови радости й побажань відповів подякою о. Епіфаній, ЧСВВ. Він дякував своїм родичам за гарне християнське виховання, що його йому дали, покійному о. А. Филиповому, що кинули першу іскорку любови до священства, Сестрам Служебницям Школи св. о. Николая, від яких дістав свою початкову науку й охоту до монашого життя, вкінці не забув сердечно помянути й свого дорогого покійного Батька..

На закінчення цього милого вечірка вручено новому отцю гарні дарунки на спомин.

Наступної неділі о. Епіфаній мав свою першу Службу Божу в церкві св. О. Николая й уділив свого першого благословення. Милий і звучний голос усім добре відомого від дитинства о. Пащака глибоко порушував серця кожного.

Цього дня по вечірні щераз зійшовся гурток щирих другів о. Епіфанія в домі його родичів і зложив йому признання за так гарний виступ у своїй рідній церкві. Молодий отець своею любою вдачею зачарував усіх і вірю, що неодин хлопець у Вінніпегу відчув охоту піти його слідами.

На тім вечірку в домі родичів о. Епіфанія переведено збірку на пресу, що принесла $12.00, з чого на Світло призначено $6.00. Переведенням тих вечірків і збірки на пресу занялися пані, предсідателькою була пані Марія Закопець.

Вся родина й знакомі тішуться тим високім достоїнством, що його осягнув о. Епіфаній і бажають йому щиро щедрих Божих ласк, здоровля, щоб з великим хісном працював для слави Божої й на добро українського народу многі літа!

Марія Закопець.

ШИКАҐО, ІЛЛИНОЙС. Перше Святе Причастя. Дня 6-го червня 48 дітей з Парохії св. Николая в Шікаґо, приступило перший раз до св. Причастя. Впр. о. В. Андрейчук, ЧСВВ правив Службу Божу і виголосив до дітей гарну науку, вказавши на велику любов Ісуса в святих Тайнах і заохотивши їх до невинного життя.

Зараз по Службі Божій всі діти пішли на спільне снідання, що його приготовила Марійська Дружина. Отець Парох роздавав дітям памяткові образці, родичі знову серед сліз радости вручали чудові китиці живих квітів і дарунки. Приготовляли дітей до св. Причастя Преп. Сестри М. Дарія і Хризанта, ЧСВВ.

СПАС КОЛО МОНДЕРУ, АЛТА. Дня 8-го червня, 1943, померла Анна Хлібецька, проживши 79 літ. Полишила в смутку трьох синів: Стефана, Петра й Івана. Похоронні богослуження відправив о. Севастіян Курило, ЧСВВ. Спочила на цвинтарі Св. Спаса. Похоронну обслугу дуже гарно дало заведення Парк Меморіял. З цієї нагоди учасники похорону вложили на Світло $2.10. Вічна память і царство небесне покійній Анні!

ШІГО, САСК. В неділю 23-го травня, ц. р. о. Володимир Шевчук, ЧСВВ. відправив свою першу Службу Божу в сослуженні рідного брата о. Севастіяна та о. Григорія Шишковича ЗНІ. Крім батьків, ближчої й дальшої родини було ще багато інших людей, що мимо дощу прийшли на це торжество. Проповідь про велич священика виголосив о. місіонар Гр. Шишкович.

Отець Володимир Шевчук є вже другий священик-монах з парохії Різдва Пресв. Богородиці в Шіго, а девятий український католицький священик з Йорктонського округа.

Тепер о. В. Шевчук став душпастирем-місіонарем в околиці Дервенту, Алта. Впр. о. Володимирові бажаємо Божого благословення й успіху в праці над людськими душами.

ЙОРКТОН, САСК. В неділю, 23-го травня, ц. р. в авдиторії Колеґії св. Йосифа відбулося урочисте ґрадування 10 студенток Інституту Пресв. Серця Христового та 18 студентів Колеґії св. Йосифа.

— **ВПреосв.** Вилліям Гадфрей, Апостольський Делегат для Великої Британії, зістав назначений представником Апост. Столиці (шарж-д-афер) при польськім уряді на вигнанні.

— **В днях** 4-го й 5-го липня, 1943, в Саскатуні відбудеться Конгрес Українського Католицького Юнацтва.

З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ

ЙОРКТОН, САСК. Й. С. — Я дуже люблю читати релігійні часописи, бо вони приносять розраду й поучення моїй душі. З дому я дістала добре виховання від родичів. В нашім селі були Сестри Служебниці й я їх дуже любила й щодня до них ходила на молебен. Сестри також мене любили і хотіли з мене Сестру зробити. Так як то воно в Старім Краю бувае, родичі хотіли, аби я віддалася і я це зробила, щоб їх не образити. І тепер, хоч я і не молода, маю 56 років, то все ще ношу жаль у серці, чому я не пішла до Сестер. Не знаю чи я спасу свою душу на фармі. В зимі не годна ніде піти. До свят ще якотако було, а по святах не годна вилізти за поріг, бо багато снігу. Присилайте мені "Світло", цю релігійну ґаветку, то буду її вдома читати і з неї вчитись як на світі жити і як старатись, щоб спасти свою душу.

Від Світла: З цього листу бачимо: 1) Що релігійна преса приносить велику користь душі; то ж читаймо її! 2) Що родичі велику кривду роблять

своїй дитині, коли вона хоче вступити до монастиря, а вони її в тім перешкодять. Ось маемо тут доказ як то нераз по довгих літах та дитина носить жаль у своїм серцю. То ж родичі вважайте і не городіть дитині дороги, коли вона хоче іти й посвятитись Богові на службу в монастирі! Запамятайте собі добре, що як вашу дитину кличе Бог до монастиря, а вона піде за тим покликом то буде щаслива, а як ви її спините, то буде опісля носити вічний жаль до вас. Чи хочете того?

3). І на фармі й в місті, всюди можна спасти свою душу. Коли якась важна перешкода не дозволяе нам піти до церкви, то Богу буде також мило, коли ми до нього помолимось щиро в своїй хаті. Що найважніще й конечне е, щоб спасти свою душу—це дбання вдержати свою душу чисту від гріху і в стані освячаючої ласки. А це з Божою поміччю і при добрій волі може кожний осягнути в кожнім стані й при кожнім заняттю. Це хай буде потіхою й заохотою для душ, що живуть у світі!

ПРИГАДКИ

20. VI. Неділя 1 по Сош. Всіх Святих. Глас 8. Єв. утр. воскр. 1. На Служ. Бож. троп. воскр. і Святих, Сл. І нині Святих. Ап. зач. 330. Єв. Мат. зач. 36.

24. VI. Четвер. Різдво св. Івана Хрестителя. Всеночне. На утр. Єв. Лук. зач. 3. На Сл. Бож. Антиф. 2 Евхар. а третій з припівом празн. Троп. Евхар. і Ів. Ап. зач. 112. Єв. Луки зач. 1. з переступ. Задост. І. Хрест.

27. VI. Неділя 2 по Сош. Празник Пресв. Евхар. з 24. VI. Єв. утр. Ів. зач. 24. Воскресна служба опускаеться. Всеночне. На Сл. Б. Ап. зач. 149. Єв. Ів. зач. 25. По Сл. Бож. похід з Найсв. Тайнами до чотирох престолів.

29. VI. Вівторок. Св. Верхов. Ап. Петра й Павла. Попразн. Пр. Евхар. Всеночне. На утр. Єв. Ів. зач. 67. На Сл. Бож. Ап. зач. 193. Єв. Мат. зач. 67. Задост. Ап.

Загальниця від 13 - 20 червня.

Піст Петрівка від 21-28 чевня включно.

Відміни місяця: Повня 18. VI. - Остання кватира 24. VI.

Коли й де будуть відправи?

ЧЕРВЕНЬ

20. Неділя Всіх Святих —
Вайлдвуд
Мун Лейк
Голден (місто)

27. Неділя Пресв. Евхаристії —
Торсбі
Чергил (празник)

Basilian Fathers
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

20. Неділя Всіх Святих —
Редвей
Аншав (празник)

27. Неділя 2 по Сош. —
Смокі Лейк св. Онуфрія, праз.
Стрий, (празник.)

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

19. VI. Субота — Ворвик. (10 год. р. Українська Школа).

20. Неділя Всіх Святих —
Н. Київ
Вегревил (празник)
Чипмен
Ворвик

24. Різдво Івана Хрестителя —
Борщів (празник)

26. VI. Субота — Спас (10 год. р. Укр. Школа в дзвінниці)

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.

20. Неділя Всіх Святих —
Моркемб, (празник.)

27. Неділя 2 по Сош. —
Елк Пойнт місто.

Basilian Fathers,
Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Згідно** з найновішим статистичним обчислення на основі перепису з 1941 р. у Канаді е 305,869 українців.

— **Чеський** уряд зірвав переговори з польським урядом у справі федерації тих двох народів. Польський уряд не хоче зректися частини Шлеська, що його Польща забрала від чехів.

— **У днях** 22-24 червня, 1943 р. в Роял Александра Готелі в Вінніпегу, Ман. відбудеться **Всеканадійський Конгрес Комітету Українців Канади.** Цей Конгрес мае бути маніфестацією едности й сили канадійських українців і обговорити важні справи як досконалыша консолідація праці канадійських українців для канадійської справи; повоенна відбудова й соціяльна забеспека в Канаді; дальший вклад українців у загальну канадійську культуру; взаемновідносини між канадійськими українцями та прочими канадійцями; завдання канадійсько-українського жіноцтва; всеукраїнська справа в світлі Атлянтійського чартеру та в обставинах теперішньої війни, тощо, а також накреслити дальшу програму діяльности.

— **На місце** покійного В. Ейбергарта, дня 31-го травня зістав вибраний новим премієром Альберти Дост. Ернест Меннінг, дотеперішний секретар провінції і міністер індустрії. Меннінг е наймолодшим премієром Канади і мае всього 34 роки.

— **Французька** фльота, яка була інтернована в Олександрії ще від упадку Франції 1940 р. за намовою ген. Жіро перейшла на бік союзних держав.

— **У Китаю** японці в боротьбі з китайськими військами потерпіли поразку в гірськім просмику Юянґван і це на якійсь час спинило їх наступ на Чунгкінг, теперішню столицю вільного Китаю.

— **По 20 днях** важких боїв американці перемогли японців і здобули острів Атту, що лежить у ланцюху Алевтів. Тепер сильно бомбардують другий острів Кіску, що е сильно боронений японцями.

— **У Аргентині,** 4-го червня, вибухла одноднева революція, яка повалила уряд президента Рамона Кастіля, що не хотів зірвати звязків з державами Осі. По перевороті прийшло до створення нового військового уряду, якого головою став ген. П. Рамірез. Новий уряд розвязав парлямент, а також виявив свое протикомуністичне наставлення. Так держави Осі як і аліянти визнали новий уряд у Аргентині. Яка буде його міжнародня політика ще не зовсім ясно, однак е сподівання, що цей уряд буде більше кооперувати з аліянтами як попередний уряд.

— **На совєтськім** фронті відбуваються дуже великі бої, що мабуть е підготовкою до великої офензиви. Німці сильно бомбардували Курськ і Ґоркі, а червоні знову Орел.

— **У Норт Бей, Онт.,** помер у 60 році життя д-р Еллен Дейфо, що вславився тим, що девять літ тому допоміг щасливо народити і звісним канадійським пятернятам родини Діон у Календер, Онт.

— **Боротьба** за владу між сторонниками ґенерала Жіро й ген. Де Ґоля закінчилась створенням спільного виконавчого—комітету, що називаеться Національний Комітет Освободження. До цього комітету крім Жіро й Де Ґоля ввійшло однакове число сторонників обох ґенералів. Тертя між двома групами ще не звсім усунено.

— **Союзні Держави** започаткували довго ожидану офензиву на Европу страшним бомбардуванням полудневої Італії й здобули вже італійські острови Пантелерію, Лямпедузу й Лінозу.

— **Адв. Василь** Свистун перестав бути членом Комітету Українців Канади й виступив з організації УНО. Він не погоджувався з тим, щоб скликувати Конгрес КУК-а в теперішню хвилю. Місце Свистуна в Комітеті зайняв інж. В. Коссар, голова Краевої Екзекутиви УНО.

— **У Москві** відбулось 9-го травня засідання Всесловянського Комітету. На плятформі перед великим портретом Сталіна прикрашенім червоними прапорами сиділи члени комітету та визначні гості. Між ними сидів також Миколай Ярушевич, православний київсько-галицький митрополит, а на салі було видно також бородатих православних священиків з позолоченими хрестами на грудях. Чи воно гарно духовним брати участь в нарадах равом з комуністами в їх будинку? Певно, що ні! Але як там православні вищі й нижчі духовники не соромлять ся йти, то видно, що вважають це собі за честь бувати в такій компанії.

— **Вищі Освітні Курси** відбудуться через два літні місяці — липень і серпень, 1943 у Вінніпегу. Ці курси влаштовуються для: 1. української молоді обох родів; 2. учителів публичних шкіл; 3. диріґентів і культурно-освітних працівників українських організацій і 4. для всіх, щ бажають доповнити знання музично-педагогічне або економічно-комерційне. Вчитимуть: проф. О. Кошиць, д-р Маценко, проф. Р. Придаткевич з Ню Йорку, о. д-р. В. Кушнір, о. Ст. Семчук, о. І. Шпитковський, проф. Т. Павличенко, інж. В. Коссар, д-р І. Ґуляй, О. Іван Б.А. Інж. В. Топольницький, п. О. Тарновецький. Запити й зголошення висилати на адресу:
Ukrainian National Federation.
Educ.-Cult. Section.
P.O. Box 3113, Winnipeg, Man.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

Юлія Шевчук, Ню Йорк, ЗДПА. 1.00
Теодор Гусак, Арран, Саск. 1.00
Василь і Паранька Сичі, Гей Лейкс, Алта. 1.00
Зі збірки під час конференції священиків у Вінніпеґу, дня 6-го травня 8.75
Петро й Марія Пітули, Шикаґо, Іл. 5.00
Жертва Сестрицтва Серця Христового, парохія св. Арх. Михаїла, Монтреаль, Кве. 5.00
Збірка з концерту в День Матери 9. травня. Монтреаль, Кве. 4.50
Андрій Курцяк, Плейнвил, Конн. ЗДПА. 2.50
Одна особа з Іннісфрі, Алта. 5.00
Марія Ворончак, Дітройт, Міш, ЗДПА. 1.00
Марта Голий, Дітройт, Міш. ЗДПА. 1.00
Анна Баранецька, Дітройт, Міш. ЗДПА. 5.00
Катерина Підлужна, Форт Вилліям, Онт. 1.00
Василь Коваль, Стрімстави, Алта. 1.00
Юлія Дольська, Честер, Па. ЗДПА. 7.00
Йосиф Дрібненький, Брейна, Алта. 5.00
Анна Мудрик, МекКіс Ракс, Па. ЗДПА. 2.00
З похорону Василя Пилипи, Вильна, Алта. 4.90
З гостини для о. П. Дидика, ЧСВВ., Вінніпеґ, Ман. 5.00
З приняття уладженого для о. Віктора Сороки, ЧСВВ., у домі пані Савчук у Трансконі, Ман. 8.25
Варвара Ніксон, Гемстед, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Варвара Сокоринська, Сенді Репидс, Алта. ... ... .25
Стефан Гиса, Асторія, Н. Й. ЗДПА. 1.00
Данило Паламарк, Дейзленд, Алта. 1.00
З пращальної гостини для Гавриїла Равлика, Ройкрафт, Алта. 2.00
Зі збірки ОО. Редемптористів на католицьку пресу в Айтуні, Саск. 16.00
З обіду в Ст. Павл, Алта. 1.50
Катерина Сеньковська, Бронкс, Н. Й. ЗДПА. ... 1.00
П. Балко, Голден, Алта. $1.00
Лав Мізунь, Куксвил, Онт. 1.00
Катерина Галан, Джемейка, Н. Й. ЗДПА. 1.00
З нагоди христин Ружі Лелії Ожубки, Ламонт, Алта. .. 3.50
Збіркою занявся п. Теодор Захарко.
З похорону бл. п. Григорія Сухого, Н. Борщів, Алта. 2.50
Збіркою занявся П. Івасюк
Яцко Цимбалюк, Ту Гилс, Алта. 1.00

(Виказ дальших жертв буде в наступному числі).
Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІҐІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК

СВІТЛО

ВИДАВНИЦТВО ОТЦІВ ВАСИЛІЯН, МОНДЕР, АЛБЕРТА.

1. липня, 1943.
Рік VI. Ч. (124). 13.

The Light, Basilian Fathers' Press, Mundare, Alberta.

July 1. 1943.
Vol. VI. No. (124). 13.

Українці Греко-католики! Рим знову промовив і дав нам новий доказ любови й дбайливости за нашу Церкву, Обряд й будуччину українського народу в Канаді.

Святіший Отець Папа Пій XII. дав нам нового Владику, Преосв. Кир Ніля Саварина, ЧСВВ., що став епископом-помічником нашого Дорогого Архипастиря Кир Василія, щоб так краще могло розвиватись наше релігійно-церковне й народне життя. Честь і глибока подяка хай буде Апостольській Столиці й Верховному Пастирю Папі Пієві XII. за цей цінний дар, що його дало нам Його батьківське серце в ці важкі й невідрадні часи для українського народу.

* * *

Довгі літа кожний з нас прикро відчував, що в найбільшій католицькій дієцезії в світі, наш Дорогий Князь Кир Василій самі мусіли нести важкий тягар епископської праці на канадійській землі та як труди понад силу скоро підривали здоровля Архипастиря так цінне й потрібне для нашого народу в Канаді. Богу дякувати цей стан уже минув. Ми радіемо тим й то дуже, що Преосв. Кир Василій дістали світлого помічника, що стане тепер для них великою поміччю й розрадою.

* * *

Серед чудових обрядів у церкві св. Михаїла в Торонті, дня 1-го липня, Божа благодать зробила Їх Екс. Кир Ніля Саварина епископом. Витаемо нового наслідника Апостолів і бажаемо Йому з глибини душі щедрих Божих ласк і великих успіхів у епископських трудах за одночасно заявляемо всегдашню нашу пошану, любов і послух для нового нашого церковного Провідника.

А Ти Боже, що в своїй великій доброті свого вірного слугу Кир Ніля дав нам за Пастиря й Провідника в релігійному життю, збогати своїми небесними дарами Його ум і серце, кріпи на здоровлю й бережи від усяких ворогів, щоб щасливо проживав і вміло провадив нас як Добрий Пастир МНОГІ, А МНОГІ ЛІТА!

СВЯТІШИЙ ОТЕЦЬ ПАПА ПІЙ XII.
Намісник Христовий і Видимий Голова Католицької Церкви, що зволив винести Їх Ексц. Ніля Саварина до Єпископської Гідности.

ЇХ ЕКСЦ. ПРЕОСВ. НІЛЬ НИКОЛАЙ САВАРИН, ЧСВВ.
Титулярний Єпископ з Іос і Єпископ-Помічник для Їх Ексц. Кир Василія Володимира Ладики.

ЇХ ЕКСЦ. ПРЕОСВ. КИР ВАСИЛІЙ ЛАДИКА, ЧСВВ.
Єпископ-Ординарій для Українців Католиків у Канаді і Святитель Преосв. Кир Ніля Н. Саварина, ЧСВВ.

Прославлювання Бога Вченими

Місячне наміреиня на липень, 1943 р.

Великий і гарний є світ, що на ньому ми живемо. Де тільки глянемо, чи на небо чи на землю, чи подивимось кругом себе — всюди бачимо красу, силу, багацтво й чудовий лад у всесвіті.

Хто цей чудовий світ сотворив і хто ним премудро рядить?

Розум і свята віра кажуть нам, що все те сотворив і всім премудро управляє один великий Господар — Бог. Він сотворив цей світ і його удержує на свою славу й для нашого добра. І завданням людини є так жити й так усього уживати, щоб з того була Божа слава й щоб заробити собі на вічну нагороду в позагробовім життю. Божа воля має бути дороговказом і правильником для неї. Це є та основна засада, на якій повинно спиратись особисте й збірне життя людей.

На жаль бачимо одну дуже велику помилку в людей, особливо новішими часами, а це нехтування Бога. Багато людей у своїм життю не признає Бога, або практично так живе, як би Бога зовсім не було й Він нічого не мав їм до розказу. Вони самі укладають спосіб життя і свій розум та свої уподобання роблять нормою свого поведення. У найкращому разі религія для них є тільки якоюсь прикрасою, а не душею їхнього життя.

Очевидно, що таке становище є сильно кривдяче для Бога й такий безбожний світогляд приносить багато сумних наслідків у родинному, громадському, народньому й міжнародньому житті.

Що в нинішньому світі принявся й досить поширився такий фальшивий і шкідливий погляд на життя, до того багато причинились т. зв. вчені. Може дивним виглядає таке сказання, але воно таки так є.

Вченими називаємо тих людей, що досліджують явища природи, їхні причини, відкривають закони природи й їх примінюють до практичного життя через ріжні винаходи. Наука й знання завдяки мозольним і довгим дослідам учених сильно поступила вперед на всіх областях й принесла великі добродійства для людини.

І тому науку й досліди вчених нема що ганити, або проти них без розбору виступати. Це було б дуже нерозумно таке робити.

Все ж таки треба зробити розріжнення між наукою й наукою й вченими та вченими.

Є вчені й то дуже великі, що досліджуючи фізичний і матеріяльний світ, не лише, що не відкидають Бога, а ще більше стають віруючими й побожними, бо їхні досліди дають їм змогу пізнати Бога, Його всемогучість, мудрість, доброту та дивне провидіння в управі світом. Їхні наукові досліди кидають нове світло на давні релігійні правди, їх розяснюють та дають нові докази на підтвердження їхньої правдивости. Такі вчені не є ворогами Бога, а їхні наукові здобутки стоять у прекрасній гармонії з навчанням правдивої релігії.

Але є на світі й такі вчені, що так засліпились у своїх дослідах матеріяльного світа, що аж згорділи й поза правдою, яку приносить досвідчальна метода не хочуть іншої признати. Особливо з погордою відносяться до того всього, що говорить релігія й її навчання вважають діточими казками, а то просто пустими безвартісними видумками. Вони дуже часто переступають межі свого знання, опертого на дослідах й беруться авторитетно вияснювати великі й основні проблеми людини: про душу, добро й зло, мораль, завдання людини і т. д. своїми безосновними, а нераз то й дивачними теоріями. А тому, що мають славу вчених, пишуть книжки, викладають на університетах, а також можуть похвалитись деякими здобутками в области наукових дослідів, то через те вони мають нераз могутній вплив, особливо на студіюючу молодь і з їх авторитетом люди числяться. Такі горді й безбожні вчені причиняються в світі до великого замішання і затемнення правдивих понять, підривають вплив релігії, а їхні ніби наукові теорії приносять багато лиха. От пр. нинішні системи комунізму, фашизму, націзму, що потрясають сучасним світом, якраз витворили того рода вчені в минулому століттю.

Тому то дуже важною є річчю, щоб люди, стали критичними, навчились розріжняти лож і правду, що їх подають усякі науковці й дослідники, щоб стали більше цінити авторитет правдивих віруючих і релігійних учених, а відвернулись від тих ложних, гордих і зіпсутих учених, що свої видумки й погубні теорії перепачковують у людське життя в гарнім опакованню своєї вчености. Треба й то дуже треба в наших часах людей глибоко вчених, а одночасно глибоко покірних і чесних, що своїми дослідами природи й історії не тільки помогли б уладити якнайщасливіше туземне життя, але й помогли також людям краще пізнати Бога й прославляти Його чесним та релігійним життям. Бо коли це станеться, тоді напевно людство займе належне становище до Бога свого Творця й Господа, взаїмне відношення між людьми буде таке як повинно бути, а вислідом того в історії людства настануть віки мира й гаразду.

Просім отже Христове Серце в місяцю липню, щоб вчені наших часів звернулись більше до прославлювання Бога, стали поборювати ті всі лиха, що їх фальшива наука й безбожні вчені накоїли в світі та своїми дослідами причинились до того, щоб люди в світі Бога краще славили й Йому вірно служили та ревно дбали за своє вічне спасення.

АРХІЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА

В неділю, **18-го липня,** 1943 р. у **Мондері відправить Архієрейську Службу Божу** новоvисвячений Владика. **Кир Ніль Саварин, ЧСВВ.**

Прибувайте на цю велику урочистість, щоб разом з нашим новим Дорогим Архієреєм принести Богові Безкровну Жертву й помолитись спільно до Всевишнього.

ОО. Василіяни.

УКРАЇНСЬКИЙ КАНАДІЙСЬКИЙ КУЛЬТУРНИЙ ГУРТОК У ЙОРКТОНІ.

У Йорктоні, 10-го червня, 1943 р. в Колеґії св. Йосифа відбулося зібрання, що покликало до існування "Український Канадійський Культурний Гурток". Основною ціллю "Гуртка" є давати українську програму через йорктонське радіо Сі-Джей-Джі-Екс і своїм та чужим давати гарну українську музику та представити значіння укр. культури. Назва радіопрограми є: "Канада Злучена" й кожна програма має зачинатись та кінчитись початковими словами пісні: "Один для всіх і всі для одного!" Радіові програми складатимуться з українських пісень, музики, промов і викладів про українську історію, літературу, визначних людей українського роду та про наші привілеї й обовязки в Канаді. Підчас надачі програми будуть оголошуватись важні українські канадійські події, конгреси, зїзди з цілої Канади та подаватись вісти про йорктонські виховавчі інституції.

Програма передається на радіо кожного понеділка в 7.30 вечером і триває 15 мінут. Час 7.30 є йорктонський, або "мавнтен дейлайт сейвінґ тайм."

Комітет, що підготовляє програму складається з таких осіб: Впр. Бр. С. Методій — голова, Степан Парнаровський, заступник голови, Андрій М. Кіндред, секретар, Микола Брик, скарбник.

Перших пять виступів заплатили члени "Гуртка", а на дальше покриття коштів мається збирати жертви від радіослухачів, знакомих і прихильників, через приватні бесіди, та переписку. На кожну суму поверх 25ц. скарбник видасть посвідку.

У першій радіопрограмі 14-го червня Бр. Методій з Колеґії св. Йосифа промовив коротко а ядерно на тему: "Довг західньої цивілізації для України". У минулому український нарід дуже багато причинився до розвою цивілізації й культури західньої Европи. Довгі віки український народ був заборолом для европейської культури перед дикими монголами й татарами, що огнем і мечем все нищили, а народ забирали в неволю. Як би то сьогодні виглядала европейська культура, якщоб та дич не була здержана українцями й понесла смерть і руїну аж до берегів Атлянтику!

Як наші предки багато причинились до розвою культури в Европі, так і ми українці, що тут у Канаді, маємо завдання розвивати культуру в Канаді, вкладаючи в неї все, що маємо найкраще рідне й працювати, щоб була одна, сильна й зединена Канада. Це був зміст першої радіопромови.

У наступній програмі з 21. червня радіослухачі почули гарну промову про великого українського Пробудителя і Піоніра українського національного відродження — Маркіяна Шашкевича, з нагоди сотніх роковин його смерти.

З цього бачимо, що Український Канадійський Культурний Гурток у Йорктоні це гарний і похвальний прояв і тому заслугує, щоб ним ширший загал зацікавився та допоміг йому морально й матеріяльно якнайкраще виконати намічені завдання.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

Дня 2. VII. ми отримали телеграфічно відомість, що висвята Кир Ніля Саварина, ЧСВВ в Торонті, в церкві св. Михаїла, в четвер 1-го липня, відбулась надзвичайно величаво. Учасниками великої урочистости свячень було 2,000 вірних, 7 епископів, 125 священиків, Лицарі Колюмба та багато визначних світських достойників. Святителями були: Кир Василій Ладика, головний святитель, Преосв. Амвросій Сенишин, другий співсвятитель і ВПреосв МекҐвіґен третій співсвятитель. Преосв. Константин Богачевський, що мав бути другим співсвятителем з причини надзвичайних перешкод не міг приїхати й тому його заступив архіепископ МекҐвіґен, що з приводу свячень виголосив також по англійськи проповідь. Проповідь по українськи виголосив Преосв. Кир А. Сенишин. По торжествах у церкві відбувся для духовенства бенкет у Кінґ Едвард готелі, у якому взяло участь 143 духовних осіб. Промови виголосили Преосв Кид з Лондону, Онт., Преосв. Василій Ладика й Преосв. Ніль Саварин. Предсідником бенкету був президент Католицького Товариства для Поширення Катол. Церкви у Канаді о. Мекдонаг.

— **Свята Конґреґація** для Східньої Церкви видала "Літурґікон", цебто Служебник для католиків росіян византійського обряду. Крім того ця Конґреґація видала ще й сотки тисячів релігійних образків з молитвою на відворотній стороні для масового поширення між москалями. Надто уже видруковано 50.000 катехизмів, а небаром як обставини дозволять, то те число зросте до пів мільйона. Щоб улекшити навязання взаємин між москалями й католицькою Церквою видається брошурки, яких метою є розяснити спірні питання та усунути упередження, що лягли колодою на дорозі до святого зединення Східньої Церкви з Апостольським Престолом. Вся ця апостольська діяльність ведеться в дусі великої пошани для східнього обряду, з любовю та вирозумінням для незединених братів та з тим благородним наміром, щоб довести вже раз до виповнення ве-

ликого бажання Христового венства Папи над собою. Так схизмою, не признають верхо- Серця, щоб всі християни були одно й творили одно стадо під проводом одного Верховного Пастиря.

— **На Зелені Свята,** 13-го червня Папа Пій XII приняв 20,000 робітників, що прибули до Ватикану з ріжних закутків Італії, щоб зложити свою честь Намісникові Христовому з нагоди його ювілею. У своїй промові до робітництва Св. Отець осудив антирелігійну пропаґанду, яка закидає, що він підтримує війну й достарчає грошей на дальшу війну й ніяк не бажає миру. Папа сказав, що це найбруднійший наклеп, який будьхто досі кинув на Ватикан. Цей наклеп видумала німецька націстська пропаґанда. Торкаючись справ робітництва Папа заявив робітничому зборові, що соціяльна забезпека робітництва є конечна, коли бажаємо, щоб суспільство не було часто потрясане бурхливими ферментами та небезпечними бунтами та коли світ бажає жити далі в згоді, мирі й любові. Зазначивши, що попередні папи вже нераз підносили голос у обороні робітництва Св. Отець заохочував робітників змаґати до цього, щоб поліпшити свою долю й добитись слушних прав, однак одночасно перестеріг робітників перед тими лжепророками, які не вірять, що суспільний добробут може повстати внаслідок взаємних умов між капіталом і працею, а зате аґітують, що спасіння може прийти лише революційним шляхом. Спасіння та справедливість не можуть вийти з революції — казав Папа — а з еволюції через взаємний договір між працею й капіталом. Насилля приносить тільки знищення, а не будує, воно розбурхує пристрасти, а не гамує їх. Якщо християнські закони справедливости й рівности присвічують поступовій й розумній еволюції, то це є найкращий спосіб до здійснення чесних домагань робітництва — сказав Папа.

— **З Ватикану** прийшла вістка, що помер Олександер Стойка, греко-католицький єпископ мукачівської єпархії в Карпатській Україні. Причини смерти не подано. Покійний єпископ родився в Карачині (округ Севлюшський) дня 16. вересня, 1890 р. з убогих родичів. Науки побирав у Ужгороді й в Будапешті. Став священиком у 1916 р., а єпископські свячення отримав у Ужгороді дня 12 липня, 1932 р. Святителями були церковні князі: Преосв. Йосиф Чарський, Апост. Адміністратор з Кошиць, Преосв. Павло Ґойдич, ЧСВВ, єпископ пряшівський і Преосв. Іван Бучко зі Львова. Зі смертю Преосв. Стойки осиротіла одинока наша греко-католицька діецезія в Карпатській Україні.

— **Щоб злекшити** бодай трошки гірку долю, що її переносить тепер під час війни населення Греції, Папа ведений батьківською любовю, вислав 65 тонів муки до Атен для розподілу між голодуючих, не зважаючи на те, що греки зведені нещасною православною схизмою, не признають верховенства Папи над собою. Так то бачимо, що Св. Отець має добре серце не тільки для своїх вірних дітей католиків, але для всіх, навіть і заблудших синів.

— **На основі** новіщої статистики з 1941 р. католики в Канаді творять найбільшу релігійну ґрупу. Католиків, включаючи і українців греко-католиків, є в домінії 4,986,552 цебто 43.3% всього населення.

— **При фінансовій** піддержці Папи Пія XII. архіепископ Заґребу в Хорватії ВПреосв. Л. Степінац створив допомогову орґанізацію, що взяла в опіку 6.000 воєнних сиріт.

Велика Обітниця

(Докінчення)

Друга частина обітниці: "Прирікаю, що не вмруть вони в його неласці ані без приняття св. Тайн, бо ж моє Боже Серце стане їм безпечним прибіжищем у тій останній хвилі." Ці слова доповнюють й завершують Велику Обітницю. Вони нам кажуть, що ті люди, що згідно з бажанням Христового Серця безперервно через девять перших пятниць місяця приняли святе Причастя отримають ласку доброї смерти й не вмруть без приняття останніх святих Тайн. На перший погляд виглядає, що Велика Обітниця запевняє кожному що виповнив дані вимоги ласку приняття останніх святих Тайн у годині смерти. А знаємо, що багато є таких побожних душ пр. священиків і монахів чи монахинь, що були досконало віддані Христовому Серцю й дуже точно виповнили вимагані условини, а однак померли наглою смертю без святих Тайн. Отже тут виринає трудність: як це погодити з Великою Обітницею? Вся трудність зникає, коли ми тільки візьмемо Велику Обітницю в її властивому розуміню. А властивий її змисл є такий: Христос обіцяє дати ласку щасливої смерти. Це головний зміст цілої обітниці, а все проче є тільки її природнім вияснениям і доповненням. В годині смерти дана особа може знайтись або у стані освячаючої ласки, а тоді останні св. Тайни є для неї тільки корисні, але не є конечні, або може знайтись у стані смертного гріху, а тоді для її спасення конечний є жаль бодай недосконалий і святі Тайни, чи щонайменше жаль досконалий у якому вже включається бажання тайни покути, якщо годі приняти св. тайни.

Отже слова Великої Обітниці, в своїй другій частині **прямо і безпосередно** відносяться до тих, що їх в інших обставинах стрінула б і забрала смерть може в стані важкого гріху. Правда Ісус Христос своєю Великою Обітницею хоче людей притягнути до Себе і бажає, щоб та девятниця безперервних Причастій стала для неодного початком доброго життя; однак зогляду на превелику людську слабкість можна припустити, що неодин із тих, що приняли тих 9 Причастій опісля впаде в важкі гріхи, може навіть заплутається в лихі налоги й наразить свою душу на погубу. Якраз над такими в особливший спосіб милосердиться Спаситель, бо ж вони для Його чести й розрадування Його Серця відбули ту девятницю Причастій. За ту прислугу Ісус не хоче, їх погубити й для того безсумнівно дасть їм ласку навернення перед смертю й можність відзискати втрачену ласку. Так треба розуміти Христові слова. В однім листі пише св. Марґарета: "Надіюсь, що те набоженство (до Ісусового Серця) буде одним із середників, що його Ісус ужиє до того, щоб велике число душ вратувати від погибелі через знищення в них царства діявола й впровадження їх Його святими ласками на дорогу вічного спасення." Велика Обітниця Спасителя говорить нам про надзвичайну Його щедрість, надмір і тріюмф Його любови й милосердя над грішниками, а особливо над закаменілими грішниками. І. Христос хоче ділати чуда милосердя якраз над тими, що Йому зробили в свойому життю милу прислугу, що приняли св. Причастя через девять перших пятниць у місяці. Отже прямо й безпосередно ця друга частина Великої Обітниці відноситься до грішників, а посередно й непрямо також і до праведних.

Нема сумніву, що багато душ, що відбули ту славну девятницю Причастій витреває на дорозі праведности й чесноти аж до кінця. Ті душі дістануть ласку остаточного витревания і в той спосіб Велика Обітниця сповниться на них краще й досконаліше як на грішниках. Чейже це є далеко більша ласка зберегти себе перед гріхом аж до кінця життя й витревати на добрій дорозі, як у життю блукати манівцями й й грішити й аж в останній хвилі завернути з погубної дороги. Витревання в добрім до кінця є великим Божим даром для нас, а радше великим безперервним пасмом небесних ласк.

Коли ж Ісус Христос у Великій Обітниці говорить про приняття св. Тайн, то Він головно грішникам хоче запевнити звичайні, конечні орудники до оправдання й спасення. Вони то не вмруть у неласці й без святих Тайн. Св. Тайна Сповіди є звичайною дорогою до оправдання для тих, що по св. хрещенню попали в важкі гріхи; а як хто не зміг би висповідатись, то тоді жаль за гріхи хоч би й недосконалий разом з святою тайною елеопомазання вертає йому освячаючу ласку. Отже **коли б зайшло таке, що грішник мав би вмерти в неласці й піти на вічну погибіль, то в такому випадку на основі Великої Обітниці Ісус Христос у своїм ласкавім Провидінню пішле йому священика, щоб цей допоміг йому поєднатись з Богом через святі тайни й щасливо померти.**

Велика Обітниця, зовсім не запевняє всім, що відбули девятницю Причастій, що помруть заосмотрені св. Тайнами. Таке толкування її є зовсім мильне. Справжнє її розуміння є таке: **праведникам дасть ласку остаточного витревания, а грішникам ласку остаточної покути перед смертю, а тим самим, о скільки те буде потрібне, звичайний до того середник, цебто св. сповідь, або бодай маслосвяття. А коли б зайшов такий наглий й виїмковий випадок, що годі дістати священика, так тоді Христове Серце поможе грішникові бодай збудити досконалий жаль і так уратувати свою душу.**

Надто можна сподіватись, що Боже Серце у своїй доброті дасть ласку праведним, що вони навіть у надзвичайних і трудних випадках дістануть можність для своєї користи й потіхи приняти святі тайни в годині смерти, чого не малаб у таких разах, як би не стали учасниками Великої Обітниці, а коли б зайшов такий випадок, що мусіли б вмирати без приняття св. тайн. то цей брак Ісус певно надгородить їм щедро іншим способом.

Багато є таких випадків, що Ісус побожним почитателям Христового Серця дає наперед дивні передчуття і остороги про надходячу смерть, а деколи майже чудесно посилає їм священика. В кожному разі не можемо мати ніякого сумніву, що Найсолодше Серце для всіх тих, що виповнили сумлінно вимагані условини до Великої Обітниці стане безпечним прибіжищем у хвилині смерти.

Так ми вияснили значіння Великої Обітниці спираючись на науці поважних богословів.

Бачимо, що Велика Обітниця це дійсно великий дар що ним Ісус Христос хоче нас заохотити до почитання й любови Свого Серця й запевнити нам лекше спасення душі.

Звернім отже нашу бачну увагу на цей дорогоцінний скарб. **Для слави Христового Серця й для нашого власного добра практикуймо й то нераз у нашому життю девятницю Причастій та гаряче поручаймо її другим!** А якщо Велика Обітниця стане широко знаною й практикованою, то тоді напевне скріпиться в народі мораль, добрі обичаї, багато осіб при виповнюванню умовин тої Обітниці закоштує як солодким є Господь, а в родини глибше всякне Христовий дух, взаїмна пошана й любов. Добрі через неї стануть ще ліпшими, а для неодного, що зійшов на стежки гріху Велика Обітниця у годині смерти готова колись стати ратунком перед пеклом.

ПОМЕР УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИК

Дня 3-го березня, 1943 р. у львівськім монастирі ОО. Василіян упокоївся в Бозі о. Теофіль Коструба, ЧСВВ.

Покійний був відомий загально як один з поважніших українських істориків новіших часів і полишив багато цінних статей в укр. часописах, а навіть брошурок на історичні теми. У час війни вступив до ОО. Василіян, став священиком, а видно важке воєнне лихоліття загнало передчасно його в могилу. Вічна Йому Память!

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Стрітення.

"А як сповнилися дні очищення їх по закону Мойсея, принесли Його в Єрусалим, щоб представити Його Господеві, як написано в Господнім законі: Всяке мужеське, що відчиняє утробу, назветься святим Господеві; і щоб дати жертву, по тому, що сказано в Господнім законі, дві синогорлиці, або двоє голубят." (Л. 2, 22-25). На вічну памятку захорони первороднїх ізраїльських синів від смерти в тім дні, коли в Єгипті вигинули всі первородні діти египтян і фараон випустив ізраїльський народ на волю, наказав Бог, щоб кожне первородне в ізраїлю було посвячене особливішим способом Богові, а одночасно й народові; Богові мало служити в святині, а за народ молитися й складати жертву. Згодом до служби в святині були покликані тільки сини з покоління Леві, а за інших первородних складалося окуп у сумі 5 сиклів і діти верталися додому; були вони й далі Божою власністю й мали боронити Божі справи перед людьми, тільки були звільнені від служби в святині. Кожний побожний батько, при тім викупі сина думав одночасно про його будуччину. Складав Богові приречення, що так виховає сина, щоб той, працюючи в своїм званні, ширив одночасно й закріплював Боже панування в народі й приготовлявся заздалегідь на всі жертви, що домагатись їх могло сповнення того післанництва. В тім дні приходила до святині з батьком також і мати дитини первородного, щоб піддатись приписаному обрядові очищення після породу й зложити відповідну жертву. Марія й Йосиф старались вірно виповнити приписи закону, хоч не були обовязані до того, бо св. Йосиф не був батьком Ісуса, а Марія, завжди пречиста дівиця, не потребувала ніякого очищення. Коли ж робили це, то за прикладом Ісуса, що також сповняв вірно всі приписи закону. Щодо обряду очищення Марії й викупу Ісуса, то все відбувалось назверх звичайним ізраїльським способом. Та внутрішньо церемонія так лучилась із дійсністю, що поправді перестала бути церемонією. Марія, що тільки одна з усього людського роду була спокревнена з Ісусом щодо тіла, одинока мала право й обовязок пожертвувати Богові свого Сина. І Вона, одинока втаємничена в Божі наміри, віддавала дійсно Ісуса всім серцем на службу Найвищому, з усією готовістю жертвенного серця повірювала Ісуса Христа Богові на сповнення того післанництва, що було Йому поручене. А як складала Богові в жертву одиноку свою дитину, то одночасно жертвувала Богові й своє життя. Геть чисто. Досконало. Бо не було в Марії ні в житті ні одної такої хвилини, щоб бажала мати сина для себе, для власної потіхи. Коли Марія ввійшла до святині, перед Нею станув праведний муж Симеон, ведений святим Духом, що наблизився до Марії, наче старий знайомий і взяв Дитину на руки, а пізнавши в Ній обіцяного Спасителя всіх людей, почав прославляти Бога похвальним славнем: "Сьогодні відпускаєш свого слугу, Господи, по твоєму слову; бо мої очі бачили твоє спасення, що Ти приготовив перед лицем усіх людей; світло на обявлення поганам і славу Твого народу ізраїля. (Л. 2, 29-32). Марія й Йосиф уважно прислухались до надхнених слів праведного Симеона й тоді в їхніх серцях збудилось перше зацікавлення; думкою почали вони вибігати поза вузькі границі свого рідного краю. Подібно, як праведний Симеон, прибула тоді до святині й пророчиця Анна, що разом із ним раділа й дякувала Богові за велику ласку. Марія, що дуже пильно прислухалась до кожного слова сказаного про Ісуса й опісля застановлялась над ними, певне завдавала собі питання: як то розпічнеться діло відкуплення людського роду? На те питання дав Їй відповідь праведний Симеон, що сказав до Неї: "Оце лежить цей на впадок і повстання багатьох ув ізраїлю й на знак, що йому будуть противитись; а тобі самій душу перейде меч, щоб відкрились думки багатьох сердець". (Л. 2, 34, 35). Через слова праведного старця Марія була введена в таємницю відкуплення й одночасно довідалася, що Бог прийняв Її жертву, а крім того призначив Їй особливіше завдання, покликавши Її до співучасти в терпіннях Сина, Спасителя людського роду. Марія, краще від апостолів, збагнула від разу правду про Божество свого Сина, в усій її ширині, і це вже в хвилі Благовіщення, а віра, що Ісус є дійсним, правдивим Божим Сином, була в Неї непохитна. Тепер, у дні Стрітення, прийняла з рівною готовістю, охочим і жертвенним серцем і ту другу важливу правду, що справа спасення світу домагається тяжкої боротьби й терпіння та що Вона буде брати участь у болях свого Сина. Водночас із тим пророцтвом у життя Марії став введений новий чинник, що з того часу тривав і діяв невпинно, аж до хвилі найвищого напиття, коли станула під хрестом Спасителя. Марія знала, що ждуть Її великі терпіння, що стоять у звязку з відкупленням світу. З того часу не минув ні один день, не було сходу ні заходу сонця, щоб не дивившись на Ісуса, не згадувала слів праведного старця, щоб вони не діяли в Її душі, й не сповняли свого завдання, як вкинене в землю зерно, що прийнявшись росте й розвивається. Тихе, заховане життя в Назареті, що представляється нам таке вбоге в події, часи прилюдної діяльности Ісуса, коли Марія стояла завсім осторонь, всі дні й години тих довгих тридцяти й трьох років, були виповнені невпинним зростом того насіння, що його кинув ув серце Марії праведний Симеон. Дрібні корінчики проходили всі комірки Її серця й наповняли його неописаним болем і зростаючою журбою. А таким чином серце Марії ставало в непонятий для нас спосіб подібне до серця Її Сина. Не знала Марія так, як Ісус, подробиць Його муки й смерти, але на основі пророцтва праведного Симеона Марія таємничим способом дивилась очима душі в будуччину й почасті брала участь у Христовім знанні. Такою духовою участю в сумній історії муки й смерти Спасителя входила Марія в щораз сердечнішу і ніжнішу злуку зо своїм Сином. В дні благовіщення Вона стала Матірю Спасителя, а від хвилі Симеонового пророцтва почало окружати Її, вже як Страждучу Матір, сяйво безмежного болю. І в тім саме лежить слава Марії, що Вона прийняла на себе обовязок чування над Ісусом, жертвенним агнцем Нового Завіту, годування Його й виховання, а вкінці, як надійде назначена година ще якийсь час у Вифлеємі. Сд. Йосиф певне найняв цкусь чином і в такім розумінні, від хвилі прийняття Божого Слова до свого лона, від тієї хвилі, коли за Її згодою замешкав у Неї Спаситель світу, Марія носила разом із Ним у своєму лоні також і всіх тих, що їхнє життя було злучене з життям Спасителя.

Після скінчення перепису населення осталась Пресвята Родина ще якийсь час у Вифлеємі. Св. Йосиф певне найняв якусь хатину й приготовив для Божого Дитяти й Марії краще приміщення в містечку.

Поклін трьох мудреців.

В тім часі прибули до Вифлеєму з далекого Сходу три мудреці. Приїхавши до того місця, де перебувала Марія з Дитятком, попросили так, як перше пастирі, щоб було їм вільно поклонитися Дитині. Потім розказували Марії й Йосифові про таємничу звізду, що була для них знаком народження великого ізраїльського царя, та про розмову з Іродом, що обіцяв прийти поклонитися Дитятку. Потім слуги зняли з верблюдів клунки й достойні гості зложили Дитині в дарі миро, кадило й золото.

Марія цікаво прислухувалася до того, як ті мужі з великою пошаною говорили про Дитину й складали поклін, як цареві зісланому самим Богом. Був то справді надзвичайний вид, коли молода женщина, жінка простого теслі, сиділа з Дитиною на руках, а перед Нею похилились покірно три мудреці й зложили свої дари у стіп царської Дитини. Марія не була призвичаєна до вільного поводження в товаристві таких високопоставлених чужинців. Та врятувала Її сильна віра в Ісуса, що давала Їй спокій і певність себе. А сила тієї віри впливала не тільки на Неї, але й віру мудреців закріпила й підносила на вищий ступінь. Склавши свій поклін Дитині, мудреці складали його й Матері, що держала Дитину на руках, тій справжній Матері-Цариці, що держала на руках свого Царського Сина й одинока розуміла дійсну причину тих подій, памятавши добре слова Божого післанця: "І дасть йому Господь Бог престіл Давида, Його отця, й царюватиме в домі Якова по вік, а царству його не буде кінця!"

Коротка хвиля поклону мудреців проминула скоро, але закріпилась на довго в умі Марії, а навіть поглибилася в міру зросту Її віри. Після поклону пастирів, мудреців і пророцтва праведного Симеона зір Марії сягав уже вище й займав що раз дальший овид. Тепер Марія бачила в своїм Сині не тільки Спасителя ізраїльтян, але й усіх поганських народів, що потапали досі в темряві ідолопоклонства.

ВСЕКАНАДІЙСЬКИЙ КОНҐРЕС УКРАЇНЦІВ

Три дні — 22, 23 і 24 червня, 1943 р. — це був важний історичний момент у житті канадійських українців. У тому часі вперше в історії канадійських українців зїхалися до Вінніпеґу сотки українців і українок з усіх сторін Канади, щоб у цей критичний воєнний момент обговорити важні справи, що торкаються їх як канадійців і українців.

На цей Конґрес приїхало 715 делегатів і гостей, ріжних політичних і релігійних переконань, крім комуністів, що поставились до Конґресу крайно вороже. Поодинокі провінції репрезентувались ось так: Бр. Колюмбія 6, Алберта 61, Саскачеван 175, Манітоба 301, Онтеріо 158, Квебек 10. З Америки прибули на Конґрес 4 гості. Триднeвний Конґрес відбувся в готелю Роял Александра. Конґрес відкрив гарною промовою Впр. о. д-р Василь Кушнір, президент Комітету Українців Канади. Сповнилась мрія і ціль Комітету. Десятками літ очікуване обєднання нашого народу завершується цим конґресом, від якого починається нова сторінка в нашій історії — говорив о. д-р Кушнір.

Першого дня Конґресу, що стояв під кличем: "Війна й перемога" крім привітів і побажань інж. Вол. Коссар у своїй доповіді "Вклад канадійських українців у воєнні змагання Канади" подав статистичні дані про діяння канадійських українців для воєнного аусилля Канади, а проф. Ватсон Кірконел з Гемилтону, Онт. у двогодинній промові фактами й аргументами виказав огидну кампанію комуністів проти канадійсько-українського суспільства. Він доказав, що канадійські комуністи, на зверх є ультральоялні для Канади, але в дійсності вони тільки льояльні Сталінові. Це галаслива горстка брехунів, що розірвала б нас на кусні, як би так мала нагоду. А тимчасом ті українці, що їх комуністи постійно прозивають націстами, фашистами і т. д. творять українську більшість у Канаді, що є щиро льояльна для Канади й щиро підтримує її воєнне зусилля.

Вечером, першого дня Конґресу у місцевому театрі Плейгавз відбулась патріотична маніфестація, на яку прийшло поверх 1,500 осіб. На сцені засіли лефтенант-ґовернор Манітоби Мек Виллямс, мейор Вінніпеґу Колтер, премієр Манітоби Гарсон, премієр Саскачевану Петерсон і другі достойники. Промови були переплітані концертовою програмою. Довшу промову виголосив почесний гість проф. Дж. Симпсон із Саскачевану на тему: "Культурне завдання нашого покоління." Він говорив про славну історію та традиції українські й висловив сподівання, що стараннями КУК-а духові, моральні та історичні цінності українців, привезені тут з України, ввійдуть у спільну скарбницю канадійського народу. Рівночасно проф. Симпсон проголосив, що в саскачеванському університеті в Саскатуні небаром відкриються вечірні курси української мови.

Другого дня Конґресу, що мав гасло: "Перемога й воля" між іншим обговорено справу створення фонду на ведення ріжнородної праці КУК-а. Другий день Конґресу закінчився концертом у міській Авдиторії, у якому взяли участь наші найбільші артисти: Любка Колесса, Михайло Голинський і Роман Придаткевич з Ню Йорку. На концерт прибуло около 3,500 осіб.

Третій день пройшов під гаслом: "Перемога й забезпечення". На сесіях обговорювано програму КУК-а у звязку з виданням підручників українознавства для вжитку канадійських вижчих шкіл, літератури для наших вояків і т. д. Запропоновано також особливий фонд (45.000 дол.).

Вислідом триднeвних нарад Конґресу були рішення такого змісту: 1. Робити дальші невпинні зусилля, щоб осягнути скору та вирішну перемогу в цій війні. 2. Давати якнайбільшу піддержку на кожний заклик авторитетних чинників. 3. Невпинно обслуговувати усі галузи основної воєнної роботи й харчевої продукції — щедро, сумлінно й постійно. 4. Помагати в перетворюванні та впорядкуванні осиротілих домів і родин усіх тих, що такої допомоги потребують, а також гідно вшановувати всіх канадійців, які віддали своє життя в обороні Канади та за кращий світ. 5. Конґрес стоїть при демократії проти всіх форм тоталітаризму, як нацизм, фашизм, комунізм. 6. Докладати спільні зусилля, щоб принципи Атлянтійського Чартеру і Чотирох свобід були признані й збережені в інтересі трівкого мира, а також застосовані до українського народу. 7. Конґрес є за суспільною і економічною забезпекою в повоєнній відбудові світа. 8. Конґрес заохочує канадійських українців затримати в Канаді все, що найкраще з української культури й традиції. 9. Признання канадійським українським піонірам, церквам, часописам та організаціям за їх творчу працю для добра Канади. 10. Одобрення праці зробленої Комітетом Українців Канади та рішення підтримувати його дальші зусилля і роботу для добра канадійських українців і для добра Канади. 11. Побажання, щоб мати також українських капелянів для вояків, що тепер знаходяться за морем.

Конґрес закінчено відчитанням і одобренням резолюцій.

Увечорі в їдальні Роял Александра Готел відбувся бенкет у честь делегатів Конґресу на якому було звиж 650 людей.

Перший Всеканадійський Конґрес КУК-а випав надзвичайно успішно й викликав великий підйом духа серед його учасників. Можна сподіватись, що хоч він проминув і перейшов до історії, то однак буде мати додатній вплив на дальше життя українців у Канаді. Величава маніфестація єдности та канадійського патріотизму, що так гарно випала на Конґресі хай додасть українцям у Канаді тої заохоти, щоб покинули гризню і сварки між собою, а взялись із запалом до продуктивної праці для добра українського народу й Канади.

НАРАДИ БУК-а

Після Конґресу, 25. червня відбувся зїзд Братства Українців Католиків, що почався Службою Божою в церкві св. Володимира й Ольги в Вінніпеґу. По нарадах вибрано домініяльний заряд БУК-а. Впр. о. Д-р Василь Кушнір став почесним головою БУК-а з тим, що про всі важніші рішення він має бути повідомлений. Головою домініяльного заряду БУК-а вибрано Всеч. о. Степана Семчука. Заступн. голови стали: І. Ісаїв з Едмонтону, Д. Кобринський зі Сматс, Саск., Впр. о. Й. Сеньків, ЧСВВ з Вінніпеґу й Всесв. о. канонік П. Каменецький з Торонта. Секретарем вибрано Антона І. Яремовича, а його заступником Т. Мельничука з Вінніпеґу. Дальші члени заряду: пані Сематюк секретарка фінансова, О. Малофій, скарбник. Всеч. о. М. Горощко, організатор, о. І. Шпитковський, пресовий референт, а о. М. Оленчук з Альвени, М. Григорійчук з Сенди Лейк і Іван Козяк зі Ст. Майкел, контрольори. Ольга Коваль, Б. А.. з Пресвіл є представницею жіночої секції БУК-а.

Збори при участи 150 делегатів і 15 священиків одобрили діяльність о. д-ра В. Кушніра як представника Б. У.К. у Комітеті Українців Канади й висловили йому подяку й признання за його працю в Екзекутиві Комітету. Також збори доручили домініяльному зарядові виготовити плян збірки на організаційний фонд. На той фонд перший зложив $50.00 Всеч. о. М. Оленчук з Альвени, Саск.

— В неділю, 13-го червня Преосв. Кир Василій Ладика в церкві св. Покрови в Вінніпеґу висвятили двох нових священиків: о. Мирослава Головатого й о. Йосифа Кормила. Хай Всевишній благословить нових отців у їхній будучій церковній і народній праці!

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

Як дивились на свою власть римські папи?

Зі смертю св. верховного апостола Петра його старшинська власть у св. Церкві перейшла на його правних наслідників римських папів. Як що воно так дійсно сталось, то очевидно, що вже перші римські папи, а також і їхні наслідники, повинні були бути свідомі свого верховодного становища в Церкві та своєї найвищої влади й це при даних нагодах якось виявити на зверх. Та чи воно так було?

Православні перечать. Вони кажуть, що довгі часі римські єпископи думали по православному, це значить по думці православних, що папи не приписували собі верховної влади в Церкві й аж у девятому столітті під впливом гордости й властолюбія, папи стали собі приписувати найвищу власть у Церкві й тому відпали від православія. З погляду отже православних виходить таке, що навіть для самих римських папів у перших часах християнства була невідома наука про їхнє головство в Церкві.

Ану спинімся тут трохи й пригляньмося вважно цьому поглядові православних! Правдивий він, чи може мильний?

Розсліджуючи це питання треба звернути увагу на декілька важних річей: 1) що в перших віках, у початках церковного життя, через брак розвинених комунікаційних середників як: залізниця, літаки, радія, пошта і т. д., що їх маємо в новіших часах, римські папи могли тільки в важніших випадках і справах проявляти свою верховну владу над другими віддаленими Церквами, тому то нема що сподіватись численних історичних свідоцтв про верховну владу перших римських папів; 2) крім того не сміємо забувати ще й цього, що в часі страшних гонень і переслідувань християн, багато й з тих історичних документів, що були, затримались і не дійшли до нас. Однак і те, що до нас дійшло вповні вистарчає, щоб нас упевнити, що папи завжди були свідомі свого верховного становища й влади в Христовій Церкві.

І так з першого століття дійшло до нас послання папи св. Климента, написане до Коринтян з приводу безпорядків і суперечок, що закрались до коринської Церкви. Коринтська Церква була в Греції, отже досить віддалена від Риму. Заколот повстав у ній ще за життя св. ап. Івана Богослова, останнього з 12-ти апостолів, якому було далеко ближче до Коринту ніж римському єпископові. А все ж таки ні далека віддаль, ні побут у Ефезі св. Івана Богослова не були перешкодою для св. Климента папи **авторитетно вмішуватися** у справи коринтської Церкви. Він посилає коринтійцям своє письмо, в якому гостро осуджує непослух і бунт деяких вірних проти духовенства, картає їх та закликає до підчиненности своїм духовним зверхникам і на випадок непокірливости погрожує, "що як хто не послухає того, що **Христос через нас сказав**, то хай знає, що йому грозять не мала досада й небезпека; ми же не будемо винні в тому грісі." (гл. 59. 1.). Так могла писати тільки людина, що є глибоко переконана про свою владу не тільки в себе дома, але також і відносно далекої церкви в Коринті. І що ж? Хіба коринтійці почувши такі слова закинули папі гордість, властолюбіє та що він умішується не в своє діло? Нічого такого не було. Послання папи приняли вони з такою великою пошаною, що ще довго потому читалось воно в коринтійській церкві нарівні з апостольськими посланиями.

У другому століттю грецькі церкви звернулись до папів з проханням, щоб у всій Церкві запровадити однообразність щодо часу святкування празника Пасхи. Папа Віктор I. (189-198) написав листа до ефезького єпископа Полікрата й велів йому скликати всіх єпископів Азії та поручити, щоб у празнуванню Пасхи придержувались звичаю римської Церкви, а непокірливим загрозив відлученням від Церкви. І хоч своєї погрози не перевів у діло на просьбу св. Іринея і других єпископів, то однак ніхто не важився поставити під знак запиту його авторитету й власти. (Евсев. Іст. Церкви 5. 24).

У третьому столітті папи не тільки осуджують ереси й блуди, що появились у самій римській епархії, але також і ті, що повстали в віддалених церквах. І так папа Зефирин (198-217) відлучив від Церкви монтаністів, а між ними й славного церковного письменника Тертуліяна. З виступів цього відступника бачимо, що тоді вірні вважали папу єпископом над єпископами, та що папа Каліст (217-222) був свідомий того що він є переємник найвищої власти в Церкві даній св. ап. Петрові й його наслідникам.

Папа Стефан (†257) знову осудив мильну науку про перехрещування єретиків і загро

зив християнам у Африці й Азії карою відлучення, якщо б важились уперто далі цієї науки й практики придержуватися. І Церква послухала папу.

У четвертому столітті, коли Церква дістала більше свободи, вже всі важніші справи Церкви вирішували римські папи. До них звертаються навіть з дуже далеких сторін поодинокі епископи і цілі собори епископів, про що свідчить св. Єронім, секретар при папі Дамазі.

Про свою верховну власть у Церкві згадують часто також папи четвертого і пятого століття. Так папа Юлій I. 342 р. каже, що справи епископів мають вирішуватись у Римі, папа Сириций 385 р. у листі до Гімерія тараконенського епископа пише, що, папа двигає на собі тягарі всіх, що обтяжені; ба що більше їх двигає у них блаженний апостол Петро, що ними у всім опікується й береже їх як наслідників у його правлінню. Папа Інноkентій I. у листі до епископів картагінського собору 417 р. хвалить їх за те, що свої ухвали посилають до остаточного потвердження папі, бо так воно має бути. Подібні вискази, що вказують ясно на свідомість папів своєї найвищої влади в Церкві подибуємо також у листах папи Зосима (417-418) і других. Трохи ширше хочемо тут навести свідоцтва папи Льва Великого (440-461), що його не тільки західня але й східня Церква признає святим та вважає стовпом православія й тому для православних повинен бути сильним авторитетом.

Цікаво буде довідатись, що цей святий римський первосвященик думав про владу папів й про свою владу.

В одній зі своїх проповідей, папа Лев Великий згадавши цю правду, що у внутрішнім життю, життю ласки, всі християни є священиками й царями, але що в зовнішнім устрою таїнственного Христового тіла це є Церкви, нерівність і ріжниці є конечні — так далі каже: “А все таки з цілого світу один Петро вибирається і поставляється над всіми покликаними народами й над всіми апостолами та всіми церковними пастирями, щоб, хоч в Божім народі є багато священиків і багато пастирів, всіми властиво рядив Петро, що то ними в першій мірі рядить сам Христос... І наколи Божою волею було, щоб і інші проводирі мали дещо спільне з ним (Петром) то ця Божа воля нікому не давала інакше, **як через нього це,** чого не відмовляла іншим. А я кажу тобі: — цебто так само, як мій Отець обявив тобі мое божество, так я обявляю тобі твоє визначне становище — що ти є камінь, цебто, наколи я є незломною скалою угольним каменем, основою поза котрою ніхто не може іншої положити — то й ти мимо того також скала, бо ти став сильним моєю силою і маєш через участь зі мною це, що я маю по своїй власній власті.” “Власть вязати й рішати перейшла також і на других апостолів, а через них і на всіх проводирів Церкви; та не даремне повірено одному це, що належало до всіх. **Петро одержав силу всіх** і поміч Божої ласки розділено таким чином, що сила дана Христом Петрові, передається через Петра апостолам.”

Ще виразніше висказується цей папа в письмі до Атанасія, солунського епископа:

“Поміж самими блаженними апостолами при однаковости поваги **була ріжниця власти,** і хоч покликання до апостольства для всіх було рівне, то таки **першинство** над іншими **віддано лиш одному.** Звідси вийшла й ріжниця між епископами й установлено, згідно з великим розпорядком Провидіння, щоби не всі могли собі присвоїти всьо, але щоби в кожній провінції був хтось, хто би мав над своїми братьми першинство догляду й знову, щоб в ще більших містах були поставлені такі, у яких ще ширші обовязки, а через них старання за вселенську Церкву передається одному, Петровому престолові й ніхто не може відділятись від свого проводиря.”

Далі цей папа каже, що власть св. Петра не щезла з його смертю. В одній зі своїх проповідей згадавши про первосвященство Христа цей святий учитель продовжує так: “Одначе Він (цебто Христос) не занедбав охорони Свого стада й від Його головної й вічної власти й ми (то є сам папа) одержали щедрий дар апостольської могучости й Його помочі ніколи не хибує в Його роботі. Бо сила віри, яка одержала похвалу в князю апостолів не минаюча, й як вічне в Христі це, що визнав Петро (то є божество), так **вічним є й в Петрі це, що установив Христос.”**

Другим разом каже св. Лев так: “І Петро не перестає сидіти на своїм престолі й його спільність з вічним Первосвящеником (Христом) ніколи не маліє. Бо ця сила, що її він одержав — сам зроблений каменем від Христа, котрий є каменем, **перейшла й на його наслідників** і всюди деякабудь сила проявляється, там без сумніву проявляється сила первоначального пастиря.

Хто шануючи славу блаженного Петра був би на стільки невірою або заздрісним, щоби впевняв одночасно, що є якабудь частина Церкви, якою не керує його запопадливість, або що не росте вона при Його помочі.”

“Хоч всі почасні пастирі володіють своїми стадами окремою дбайливістю й знають, що зложать звіт за повірену собі паству—то **ми тільки самі** (то є папи) **повинні ділити з ними всіми весь клопіт і управа кожного з них є частиною нашого труду.”**

І тому до епископів зібраних у Римі на празник св. Петра папа Лев не завагався промовити ось так: “В особі мого недостоїнства слід добачувати того, слід почитати того, в якому **перебуває турбота над всіми пастирями** разом із повіреними їм стадами й те достоїнство не гине навіть у недостойнім наслідникові.”

З цих висказів бачимо ясно думку й науку св. Льва папи, що св. Петро був поставлений старшим над усіми апостолами; що через нього всі апостоли дістали свою власть від Христа й що його першинство не скінчилось з його смертю, а перейшло на його наслідників, римських епископів і в них треває в св. Церкві.

Ось як думали й говорили всі папи від початку існування Церкви. Звідси слідує, що неправду говорять і пишуть всі ті православні, що твердять будьто би римські епископи перших часів християнства нічого не знали про своє старшинство в Церкві, верховної влади в Церкві собі не приписували ані її не виконували та що примат папів є пізнішим безправним посяганням власти, що їм з волі Христа не належиться.

А вже зовсім кривдячим є виводити верховодство папів у Церкві з їх гордости. Загляньмо добре до виказу православних святих, а там знайдемо імена також папів: 2 січня — св. Сильвестра, 18 лютня — св. Льва Великого, 12 березня — св. Григорія, 8 квітня св. Келестина, 25 листопада — св. Климента. Крім тих імен стрічаємо ще других святих папів між святими православної Церкви, а їхні життєписи знаходяться в Чети-Минеях. Якщо б ті папи були на ділі властолюбами й загарбниками найвищої влади в Церкві, що їм не належалась би, то як це могло статись, що вся вселенська Церква, не тільки латинська а й грецька, українська, російська і т. д. узнала їх святими і їм віддає честь?

З другої сторони це зовсім ясне, що папи, коли хотіли бути чесними, то мусіли шанувати те високе достоїнство, що їм припало з установи Христа й його не могли ніяк зректися й владу їм дану мусіли виконувати та берегти. І хіба лиш бунтарі, еретики й схизматики, а ніколи добрі християни, можуть за це накидатись на папів і їх верховодство в Церкві клеймити як продукт гордости й неоправданих претенсій.

А тепер накінець скажемо таке православним: або ви вважаєте мильною науку католиків про першинство папи в Церкві, то в такому разі ви мусите вважати виновниками тієї ложної науки й святих папів Льва, Григорія, Сильвестра й других, а це вже велика зневага для святих угодників Божих і тоді ви вирікаєтесь навіть східної Церкви, що їх приказує почитати і їхньої науки держатись, — або, якщо справді вважаєте згаданих папів святими й їх шануєте, то тоді ви повинні приняти також їхню науку про першинство, а тим самим й погодитись з нами католиками в однім із найважніших точок, що вас із нами релігійно розєднує.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

ВІННІПЕҐ, МАН. 10-літній Ювілей Подружого Життя. 13. червня п-ство М. Шаламаїв обходили 10-ліття свого подружого життя. З цього приводу родина й близькі справили їм гарну несподіванку. Прийняття відбулося в домі сестри п-ні Марії Шаламай. По тоасті в честь п-ва Ювілятів слідували деякі промови, як о. Е. Пащака, ЧСВВ, самих Ювілятів, п-ні А. Шаламай, п-ні А. Ґарболінської, господарів хати і молодого Володимира Пащака. Многоліттям закінчено прийом. З цього приводу п-во М. Шаламаїв жертвувало $1.00 на Світло.

Присутній.

ВІННІПЕҐ, МАН. Весільна Гостина. В суботу, 12 червня о годині 6, відбулося вінчання Івана Оттави й Анелі Мороз в церкві св. Володимира й Ольги. Опісля всі зїхалися до дому родичів молодого й там відбулася примірна весела забава в честь молодят. Були присутні тільки самі кревні й родина. Іван є сином Наталії й Семена Оттави з Вінніпеґу, а Анеля є донька Марії і Пилипа Мороза з Елмвуд. Сердечні побажання зложив в імени присутніх о. Е. Пащак, ЧСВВ. Гарне желання зложила від себе й пані Оттава, мама молодого. З цього приводу молодята зложили $5.00 на католицьку пресу “Світло” й Будучність Нації. Хай молодих подругів Бог благословить на новій дорозі життя.

ШИКАҐО, ІЛЛ. Дня 13-го червня, в домі панства Михайла й Марії Блідих відбулося родинне приняття з нагоди приступлення їх сина Богдана до першої св. Сповіді і св. Причастя. При цій нагоді на заклик хресного батька Богдана, п. М. Блідого зі Сакраменто зібрано $8.00 на пресовий фонд “Світла”.

Свої жертви зложили по $2.00; М. Блідий і М. Блідий зі Сакраменто, а по $1.00: Петро Блідий, Василь Кучерепа й Семен Кіселик.

Тут хочемо сказати, що “Світло” заслугує на ширше попертя, бо воно щиро працює для Божої слави й добра душ.

Марія Бліда.

ВІД СВІТЛА: Щира подяка жертводавцям, а для родини Михайла й Марії Блідих сердечно бажаємо, щоб Ісус любив завжди їх синка Богдана, а Богданко Ісуса та щоб з нього була для них велика потіха.

РЕДВЕЙ, АЛТА. Свіжа могила на цвинтарі Матери Божої в Редвей. Дня 8 червня вечером рознеслася вістка сумна, що один з наших братів, Олекса Ткачик, вже не жиє. Помагав він свому татові робити на полі й коні сполошилися з дисками й молодий Олекса погиб траґічною смертю.

Покійний Олекса родився в околиці Редвей в 1926 році. Тут він виховувався, тут учащав до школи й до церкви на богослуження. Покійний був ревний і точний ученик рідної школи й катехизму, що відбувається тут кожного року на вакаціях і не опускав ніколи, хіба з конечности, коли мусів батькам в дома помагати, бо не було в дома більше братів. Покійний Олекса був всіми люблений, про що свідчать 17 вінків, що зложили його приятелі, та велике число вчасників через 2 вечорі підчас панахиди й походу в самий день похорону, що тягнувся майже 2 милі.

Похорон відбувся 13. червня, а похоронні богослуження відправив о. Д. Джіколик, ЧСВВ. Покійного оплакують батьки, сестри й рідня.

При цій нагоді присутні зложили на українську католицьку пресу $22.75.

ПОДЯКА

Ми, горем прибиті по втраті нашого дорогого сина й брата, складаємо щиру подяку всім учасникам похорону за їх участь і за вияв співчуття в нашій жалобі.

Йосафат і Розалія Ткачик
і діти.

ЧИПМЕН, АЛТА. Парохіяни в Чипмені попращали свого пароха. Дня 20 червня парохіяни з Чипмену попращали свого пароха о. Ігнатія Лесюка, ЧСВВ., з нагоди його відїзду на схід до Ґримсбі, Онтеріо, на професора св. Богословії у новім семинарі ОО. Василіян у Ґримсбі. О. Лесюк ще того дня останній раз відправив в Чипмені співану Сл. Божу й при кінці її виголосив до присутніх своїх парохіян своє працальне слово.

По відправі був обід у Народнім Домі в честь о. Лесюка. Парохіяни хотіли ще цим способом заявити свою щиру вдячність свойому дотеперішньому пароховіза його довголітну обслугу парохії. Підчас обіду були промови. Між іншими говорили п. Сеник, голова Народнього Дому, п. Н. Андріїв і п. І Козяк з Сент Майкел. Всі бесідники сердечними словами працали о. Лесюка, дякували за його працю та заслуги впродовж тих многих літ і заразом бажали успіхів на новім місці. При кінці промовили о. Лесюк, і новий парох о. Пахомій Дидик, ЧСВВ. При цій нагоді на заклик п. Сеника, переведено збірку на католицьку пресу. Зібрано 8.85, з того $3.85 призначено на Світло.

Присутній.

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. 13-го червня, в домі панства Михайла й Анни Цимбалюків відбулась родинна урочистість, 25-літній ювілей їхнього подружого життя. В цей день зблизька й далека приїхали до ювілятів рідня, сусіди й знакомі, а вони всіх радо привитали в своїй хаті. В часі гостини, при спільнім столі пан Петро Самоїл прекрасними словами пожелав ювілятам багато всякого добра й довгого життя, а опісля найстарша донечка Ксеня подала татові й мамі гарний, срібний дарунок, котрий вони приняли з великою радістю і подякою. При забаві гості на заклик Яцка Цимбалюка зложили на добру пресу $5.20, з чого на “Світло” призначено $2.60.

Яцко Цимбалюк.

ВЕРНОН, Б.К. Мила несподіванка для отця. Прошу помістити нашу коротеньку допись з Вернону. Даруйте, що трохи вона спізнена, бо можна було її вже давно подати, але як то кажуть, є ліпше пізно як ніколи...

14 квітня припали Імянини нашого Дорогого Отця Пароха Впр. о. Христофора Кондратюка, ЧСВВ., й ми замислили зробити їм з цього приводу милу несподіванку, але Отець поїхали якраз у той час до Венкуверу, ну й думали, що ми вже не будемо нічого їм робити. В Квітну Неділю, 18. IV. вернувши з Венкуверу, мали в нас Службу Божу. Після відправи ми їх попросили до дому п. Григорія Пасічника. Як тільки вони отворили двері, кілька жовнірів зловили їх на свої руки й піднесли вгору, а всі зібрані стали співати: Многая Літа! Отець у першій хвилі були всім тим так заскочені, що не знали, що сказати, але опісля подякували за козацький вияв пошани й всі засіли до спільного обіду. В часі гостини разом із побажаннями господиня дому й голова Сестрицтва Св. Ольги Анна Пасічник принесла гарний дарунок й подала панові Гр. Коцюбі, що вручив його отцю. Опісля всі ще часок весело забавлялись і розійшлись домів з тим внутрішнім вдоволенням, що так бодай маленьку приємність зробили отцю за їхні великі труди вложені для добра й розвою нашої греко-католицької парохії в Верноні.

Парохіяни.

МОНДЕР, АЛТА. В неділю, 6 червня, в навечеря століття смерти о. Маркіяна Шашкевича, о. Віктор Сорока, ЧСВВ, відправив співану Службу Божу, а проповідь виголосив о. Василь Каменецький про заслуги нашого галицького Пробудителя. По Службі Божій відправили панахиду за душу покійного о. Маркіяна Преосв. Ніль Саварин при співучасти двох отців. У понеділок, 7-го червня, в сам день ювілею, відспівав заупокійну Службу Божу о. Дамаскин Попович з діяконами й асистою за душу народнього героя, що з безпросвітної неволі вивів нас на ясний шлях.

* ** *

У вівторок, 15-го червня в Нар. Домі поверх 150 осіб попращали Брата Адріяна Карпу, що по 17-літнім побуті в Мондері, з волі настоятелів відїхав до нового осідку ОО. Василіян у Ґримсбі.

* ** *

16-го червня виїхало з Мондеру до нового монастиря ОО. Василіян у Ґримсбі, Онт. 11 клериків, 3 отців і 1 домашний брат. Тими отцями, що перенеслись на сталий побут до Ґримсбі є: о. Никола Когут, о. Ігнатій Лесюк і о. Вернард Дрібненький.

* ** *

29-го червня, в день святих ап. Петра й Павла по новому стилю, відбувся величаво храмовий празник. Погода була чудова. Помимо лихих доріг, що були знищені попередними довгими дощами, народу зібралось мало що менше як минулими роками. В навечерря празника після литії проповідь виголосив о. Ігумен Амвросій Винник, ЧСВВ, а відтак відспівано благальну пісню й відправлено Хресну Дорогу. На другий день нарід з побожністю горнувся до св. Тайн і слухав відправ у церкві. Ранішню науку про значіння Пресвятої Евхаристії в житті християнина виголосив о. М. Романович. Співану Службу Божу з діяконами на Голгофті в монастирському городі відправив о. Дионісій Джіголик, а співав дуже гарно новозорганізований великий мондерський хор під управою диригента п. Василя Курили. Празничну проповідь виголосив до народу о. А. Трух, ЧСВВ. Учасники цього храмового свята вертали домів задоволені й покріплені на душі.

Петро Старко

Йосиф Старко

Сини Іллі й Марії Старків з Чипмену в Алберті — Петро й Йосиф покінчили дуже гарно свої студії в торонтськім університеті на Оптометричнім Факультеті й одержали степень P.O. (Реєстрованих Окулістів).

З тої нагоди, в неділю 30-го травня, громадяне справили цим двом братям Старкам гарну гостину в Народнім Домі в Чипмені. Крім привітів, промов і побажань вручено обом братам гарні дарунки.

Радіємо успіхами нових українських професіоналістів і бажаємо їм якнайкращого поводження в їхнім новім фаху.

МАВНТИН РОВД, МАНІТОБА. Перша Служба Божа отця Віктора Сороки, ЧСВВ. Неділя, день 23-го мая гарний і погідний. Ще раненько, а вже люди зїзджаються зблизька і здалека: зі Скандинавії, Елк Ренчу, Польонії, Ніпави, Брендону, з Френклин, Сенді Лейку, Долинів, а навіть з Трансконы і з Америки. Зїзджаються всі вони до величавої церкви у Мавнтин Ровд, щоби вислухати й заразом звеличити першу урочисту Службу Божу, що її має відправити молодий, нововисвячений священик, о. Віктор Сорока, син п-ства Юрія і Анни Сороків з нашої околиці.

Від девятої години Всеч. о. Пуляк, парох цеї церкви і о. Б. Слобода, ЧСВВ. з Вінніпеґу правлять тихі Службі Божі, підчас котрих люди громадно приступають до св. Тайн. Церква все більше наповняється. О годині 11-ій рушає похід з церкви на привіт нового священика. На переді хрест, хоругви; за ними іде поверх 60 дітей Товариства Марії під проводом Сеетер, Іннокентії і Серафини; відтак йдуть священики й народ. Співають мельодійні церковні пісні. Приходять до церковних воріт. За пару хвилин привозить авто о. Сороку. Отець Слобода подає монашу мантію, а о. Пуляк епітрахиль.

Під звуки дзвона та сердечного співу, о. Сорока вступає спокійно до тої самої церкви, до якої за своїх діточих літ з побожністю частенько ходив. При вході діякони кадять нового еромонаха та співають: “Да благословить тя Господь от Сіона...”

З хорів несеться чудова пісня; “Велія слава Єго, Славу і велеліпіє возложиши на него..” Стала асиста до Служби Божої. Людей повно. Родичі й рідня Отця Сороки сидять по обох сторонах престола. Діякон зачинає: “Благослови Владико”, а потім по раз перший понісся милий, високий голос “Благословенно царство... Амінь.” Грімко та прекрасно співав хор під вмілим проводом п. П. Дубенка, учителя Рідної Школи в Брендоні.

По св. Євангелію о. Пуляк виголосив гарну проповідь. Переповів як Христос вибрав Апостолів, а Апостоли по собі лишили епископів та священиків, щоби наука Христова дальше ширилася по всьому світі. Опісля вказав на високу гідність кожного правдивого священика та як ми повинні священиків шанувати, слухати і співпрацювати з ними. Звертаючись до молодого Отця Сороки поґратулював йому, що поборов всі труднощі на дорозі до священичого достоїнства. Також похвалив родичів Отця Сороки, бо вони є перші в Мавнтин Ровді, що дали свого сина на службу Богові. Звернувся о. Пуляк також і до присутніх та сказав, щоби вони не жалували своїх дітей, коли Всевишній кличе їх на свою службу.

По проповіді дальше правиться Служба Божа. Найважніша хвиля торжества була, коли о. Сорока по раз перший освятив святі Дари і словами: “Приймите, ядіте...” і “Пийте от нея....” приніс першу безкровну жертву Богові на славу, за свою рідню, за Чин і нарід та на подяку за всі добродійства, що їх одержав від дитинства. Вірні віддали честь утаєному Христові й уважно та з пошаною слідили св. дійства до кінця Служби Божої.

Під кінець богослуження о. Віктор промовив до присут-

віх: "Не хочу я говорити до Вас довго, тільки бажаю отворити перед Вами своє серце, щоби Ви знали, що там криється. Одинадцять літ тому ходив я у„цій місцевості до школи, але Бог вибрав мене і призначив мені інший шлях. Нині я вдячний Всевишньому, що зволив мене одинокого покликати зі всіх моїх приятелів і ровесників на свою службу. Щасливий я нині і вдячний Богові, бо ласкою Божою я є тим, чим я є. Многі зачинали студії зі мною, але не всі вони скінчили. Великою ласкою є бути священиком, а ще більшою ласкою бути священиком-Василіянином. І якраз до тої гідности підніс мене предобрий Бог..." Потім дякував родичам за виховання й науку. Подякував також рідні, приятелям і своїм співучням та всім тим, що своєю молитвою й заохотою помагали йому. Не забув згадати і тих своїх приятелів, що на фронті боронять вільну Канаду, та сказав, що і за них він молився на тій Службі Божій... Богослуження завершено многоліттєм св. Вітцеві, Епископові, священикам, родині, присутним парохіянам і всім гостям. Потім на просьбу о. Пуляка всі вдалися до Народнього Дому на бенкет устроєний в честь нововисвяченого о. Віктора.

(Докінчення буде)

ПРИГАДКИ

4. VII. — Неділя 3 по Сош. Андрея Критського. Празник Пресв. Серця Ісусового з 2. VII. Служба воскресна опускається. Всеночне. На утр. ев. Ів. зач. 36. На Сл. Бож. Ап. зач. 306. Єв. Ів. зач. 9 і 10.

11. VII. — Неділя 4 по Сош. Евтимії мч., Ольги укр. княгині. Гл. 3. Єв. утр. воскр. 4. На Сл. Бож. Ап. зач. 93. Єв. Мат. зач. 25.

18. VII. — Неділя 5 по Сош. Св. Отців. Глас 4. Єв. утр. воскр. 5. На Сл. Бож. троп. воскр. і Отц. конд. воскр. Сл. Отц. І нині: Заступнице... Ап. зач. 103 і 334. Єв. Мат. зач. 28 і Ів. зач. 56.

Місячне намірення: Щоб Бог, Творець і Правитель усього, був все більше прославлюваний ученими.

Місійне намірення: Щоб у місійних краях найвідповідніші між католицькими юнаками приготовлялись до виконування занять у користь Церкви й Вітчини.

Відміни місяця: Нів 2. VII. — Перша кватира 10. VII. — Повня 17. VII.

В липні й серпні курси навчання катехизму й рідної мови для дітей і молоді.

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

7. VII. —
Восток-Івасюки
Лемонт
Ґлендон

11. VII.—
Гіллярд Ів. Хрест.
Новий Київ
Лішор
Ренфурлі
Сент Павл

12. VII. —
Делф
Крейґен
Плейн Лейк
Ґлендон

18. VII. —
Мондер — Архієрейська Сл. Божа Преосв. Ніля Саварина, ЧСВВ.

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

7. VII. Св. Ів. Хрестителя —
Рочфорд Бридж (празник)
Торсбі (празник)

11. VII. Неділя —
Торгилд (пікнік)
Фрейнс (коло п. Цьоми)
Дейзленд

12. VII. Св. Петра й Павла —
Егремонт (пікнік)
Кеслен

14 до 21 липня —
Ричмонд Парк

18. VII. Неділя —
Карвел (катехизація)
Вох (базар і пікнік)
Равндгил

Basilian Fathers, 9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

7. VII. Св. Ів. Хрестителя —
Куквил (празник)
Айрон Ривер (празник)

11. VII. Неділя —
Редвей (пікнік)
Спедден

12. VII. Св. Ап. Петра й Павла
Св. Параскевії, Смокі Лейк (пікнік)
Давніяг

18. VII. Неділя —
Елдорена (пікнік)
Стрий

Basilian Fathers Box 8. Radway, Alta.

7. VII. Св. Ів. Хрестителя —
Нортерн Веллій, празник

11. VII. Неділя —
Мирнам

12. VII. Петра й Павла —
Дервент місто.

Basilian Fathers Derwent, Alta.

Що чувати в світі?

— **Українське** військо в Галичині, що складається зі 6-ох дивізій німці зорганізували на сильно. Старшини в нім українці, бувші старшини австрійської й української армії, а командантом його є ґенерал Курманович.

Німці проти большевиків зорганізували також російську армію під командою ґенерала Власова, а також мають творити ще польське військо.

— **Уряд** Великої Британії назначив 19 червня полевого маршала сер Арчібалда П. Вейвела віцекоролем Індії, а сер Клода Окінлека головним командантом військ у Індії на місце Вейвела.

— **Туреччина** 17. VI. відкликала свого амбасадора у Франції, на знак протесту проти строгих німецьких обмежень його урядування в Віші.

— **Британський** король Юрій VI. перелетів літаком до Африки і там відвідав відділи британських і американських військ. Стріча з королем викликала в жовнірів велике одушевлення. Після відвідин північної Африки король побув також трохи на острові Мальті й вернув щасливо до-[illegible].

— **Німці** й італійці мають великий страх перед інвазією, а тимчасом британці безупинно важким бомбардуванням Сицилії, Сардинії й Греції приготовляють терен до висадки своїх військ на континент Европи. Також постійне бомбардування індустріяльних міст у Рурщині й Надренщині сильно ослабило военну машину Німеччини. Союзницькі бомбардування не тільки спричиняють велику руїну ворогові, але й заломили мораль до того ступня, що у Німеччині й Італії люди перестають вірити в перемогу Вісі в цій війні.

— **На російському** фронті відбуваються місцеві бої біля Орла, Великих Лук і в Карелії. Німці також сильно бомбардують з повітря Ленінград. З страху перед аліянтською інвазією німці здержались від літньої офензиви на Советів. Також і червоні збираються до офензиви, але мабуть зачнуть її одночасно з наступом британців і американців на Европу, щоб так взяти німця в два огні й тим лекше його перемогти.

— **Непорозуміння** між ґенералом Жіро й Де Ґолем ще далі існують і приходиться тяжко погодити приклонників обох сторін.

— **Німці** видали нові поштові прикази на Україні. Листи можна адресувати польською або німецькою мовою. Поштові урядники не обовязані приймати на пошту пересилки адресовані українською мовою.

— **На полудневім** Тихім Океані ведуться часті повітряні бої аліянтів з японцями, однак у тій боротьбі японці постійно програють і мають великі втрати в літаках.

— **Аргентина** покищо є невтральна. Звязків з державами Осі не зірвала, однак заборонила амбасадорам тих держав послугуючись шифрованим письмом зі своїми урядами.

— **Мадам** Чіян Кай-Шек, дружина китайського провідника відвідала Оттаву й виголосила промову в парляменті, в якій вказала на велику небезпеку союзним народам як не переможеться Японії.

— **Хоч і розвязано** Комінтерн, то Британська Партія Праці таки відмовилась від спілки з комуністами. Робітничий провідник Герберт Морисон, член міністерського кабінету, сказав, що британське робітництво змагає до реформ леґальними способами, згідними з демократичною владою, а комуністи проповідують у таких змаганнях насильство й кровопролиття. І якщо комуністи дійсно хочуть співпрацювати з робітництвом, так хай розвяжуть комуністичну партію й вступлять як члени до Партії Праці. Інакше пусті їх балачки про робітниче обєднання.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

В. С. Черепущак, Лонг Лек, Онт.	$1.00
Роман Верес, Едмонтон, Алта.	5.00
Н. Яворська, Найяґара-онда-Лейк	1.00
Іван і Христина Ґорішні, Трой, Н. Й. ЗДПА.	5.00
Василь Макух, Донкерст, Саск.	.50
Марія Бліда, Шикаго Ілл.	2.00
З похорону Франка Музички, Плейн Лейк, Алта.	2.05
Одна особа з Вегревил, Алта.	1.00
З подружого ювілею Михайла й Анни Цимбалюків, Новий Київ, Алта.	2.60
З пращання Впр. о. І. Лесюка, ЧСВВ, в Чипмені, Алта.	3.85
З похорону бл. п. Олекси Ткачика, Редвей, Алта.	8.75
Збірка на весіллю Йосифа Еленяка з панною Ольгою Хомяковою, в Чипмені, Алта.	4.87
З весільного обіду панни Емілії Сенишин і Василя Фединяка, Делф, Алта.	3.00
Збірку доручив Іван Прокопів, Редвотер, Алта. Марія Лобойко, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	2.00
Христина Лоїк, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
Павло Стечишин, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	2.00
Ольга Петрик, Ню Йорк, Н. Й. ЗДПА.	2.00
З подружого ювілею панства Шаламаїв, Вінніпеґ, Ман.	1.00
З весільної гостини Івана Оттави й Анелі Мороз, Вінніпеґ, Ман.	2.50
З родинного приняття в домі М. М. Блідих, Шикаго. Ілл. ЗДПА.	8.00
Іван Петецький, Едмонтон, Алта.	1.00
З нагоди 35-літнього ювілею панства Юрія й Анни Сороків, Мавнтен Ровд, Ман.	4.00
Дмитро Шумила, Еймбридж, Па., ЗДПА.	1.00
Теодор Джуґан, Шикаго, Ілл. ЗДПА.	2.00
А. Пашкевич, Мичел, Б.К.	1.00

(Виказ дальших жертв буде в наступному числі).

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

ОГОЛОШЕННЯ

Від 1 липня до 1 серпня Сестри Служебниці будуть провадити у Мондері Рідну Школу й Навчання Катехизму та приготовляти дітей до першого св. Причастя. Приймають на науку дітей також з кольоній. Удержання, харч і спання виносить 12 долярів за місяць від дитини.

Родичі! Використайте цю нагоду, щоб своїм дітям дати потрібне знання релігії й рідної мови.

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса;-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

15. липня, 1943 Рік VI. Ч. (125) 14.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
July 15. 1943. Vol. VI. No. (125) 14.

Аксіос Благословен грядий во імя Господне! Аксіос

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **З нагоди** 25-ліття свого епископату Папа Пій XII. дня 29 червня, в празник св. ап. Петра й Павла, видав послання до вірних усього світу про св. Церкву як таїнственне Христове тіло. Послання має три частині. В першій виясняється слова св. ап. Павла, у яких є мова про Церкву як таїнственне тіло Христа; в другій говориться про злуку вірних в Церкві й через Церкву, а в третій є подана пересторога проти цілого ряду блудів, що є поширені щодо Таїнственного Тіла.

Папа закликає всіх, щоби вірно придержувались правдивої науки про Христову Церкву як містичне тіло Христа.

Церква Христова є таїнственним тілом Христа, бо згідно зі св. Писанням, вірні як її члени творять одну організацію, якої головою є сам Христос.

Христос виконує свою владу над Церквою вжето невидимо своїм впливом на уми й серця людей, вжето видимо через Папу Римського й епископів.

Христос також утримує своє Таїнственне Тіло-Церкву в цей спосіб, що дав апостолам і їхнім наслідникам потрібне поручення навчати, освячувати й рядити, як і рівнож тим, що постійно дає Церкві Свого Святого Духа, що є душею Його Таїнственного Тіла.

В наших часах є багато мильних понять про взаїмне відношення між Спасителем і вірними. Є деякі люди, що є противні частій Сповіді, а дехто мильно думає, що св. Тайна Покути є помічна тільки тим, що є в стані важкого гріху. Є також такі, що заперечують успішність приватних молитов, а признають вартість тільки молитві літургічній, спільній. В декого знову є нахил глядіти на Христа тільки як нашого посередника й заступника перед Небесним Отцем, а при тому забувається, що Він є Найвищим Суддією.

При кінці цієї енцикліки Св. Отець підчеркує обовязок всіх вірних любити Церкву — не тільки її Божий елемент, але також і її вірних і ту любов показувати ділами та нікого від неї не виключати, ні тих, що блудять чи знаходяться поза Церквою, ані навіть її ворогів і гонителів.

Папа сердечно закликає всіх, щоб єднались у правдивій Церкві Ісуса Христа без ріжниці на расу і рішуче відкидає ідолопоклонство націоналізму.

— **Св. Отець** на час війни дав канадійським епископам власть під певними умовинами диспензувати від евхаристійного посту чоловіків і жінок, що заняті працею у военному виробництві. Це оповістив Його Еміненція Кард. Родриг Вільнив. Умовини для уділення диспензи є такі: робітники мають бути зайняті нічною роботою, а перед св. Причастям треба здержатись зовсім від їди чотири години, від пиття одну годину, а від усіх алькогольних напитків від півночі. Щоб усунути всяке здивування, а то й згіршення, парохи повинні пояснити вірним, що закон евхаристійного посту є церковного походження, і установлений для пошани Найсв. Тайни Евхаристії. З огляду на змінені обставини сучасного життя й добра душ, що потрібують цього духовного корму Церква на час війни злекшує його строгість.

У Монтреалю, в урочистостях з нагоди народнього свята канадійських французів у день св. Івана Хрестителя взяло участь 200 тисяч осіб.

— **Турки** стали показувати все більше зрозуміння й терпимости для християнства. Одною з причин, що мабуть вплинула є поширення розпродажі св. Письма в турецькому перекладі, а також і більша релігійна свобода, що її мають громадяни за сучасної влади.

Преосв. Ніль Н. Саварин, ЧСВВ, в архієрейських ризах і в супроводі о. В. Шумея. о. Н. Когута ЧСВВ., та ґвардії Лицарів Колюмба вертає з церкви св. Михайла після довершеної ви-[illegible]
Світлив Павло Пук, Оттава.

ВЕЛИЧАВА ВРОЧИСТІСТЬ ВИСВЯТИ КИР НІЛЯ САВАРИНА, ЧСВВ.

Для слави Бога й для спасення людей Ісус Христос оснував святу Церкву, а в ній поставив провідниками релігійного життя вірних апостолів та їхніх наслідників — епископів. Священики є помічниками епископів у їх церковній роботі.

Епископи, хоч і з людей вибираються, то однак свій авторитет і владу навчати, освячувати й рядити в Церкві дістають від самого Христа через епископські свячення, приняті за згодою й одобренням Папи Римського, що з волі Божественного Основника є верховним Пастирем у Церкві й визначує епископові територію для його діяльности та його урядове становище: чи він має бути епископом-ординарієм, чи епископом-помічником.

Поставлення когось у епископи є великим і важним актом, що довершується серед приписаних Церквою молитов та обрядів положенням рук архієрейських, при відповідних словах.

У нашім обряді чин висвяти епископа є дуже величавий, та глибокий своїм значінням.

День першого липня, 1943 р. був якраз тою великою хвилею, коли то величавий чин епископських свячень довершився в повній своїй красі при поставленні епископом Кир Ніля Саварина, ЧСВВ. в церкві св. Михаїла в Торонті, Онт.

Вже заздалегідь були пороблені старанні приготовання, щоб така рідка врочистість випала якнайкраще, а коли завітав історичний ранок, то на це торжество прибуло 12 церковних ерархів, 125 священиків обох обрядів, (85 українських католицьких, а 40 латинських) і поверх 2,000 вірних, ріжної народности, а переважно українців.

Величавий похід.

Велике й радісне свято консекрації нового епископа розпочалось величним походом, до церкви св. Михаїла, де мала відбутись відправа. Вже ця перша картина великої уро-

чистости блестіла гідністю, порядком, красою, що захоплювала собою тисячі умів і сердець, своїх і чужих. Годі все так живо описати як воно було, однак все ж таки, коли хочете мати бодай слабий образ тієї чудової дійсности того гарного походу, то уявіть собі такий образ. Красний і погідний ранок у великому місті Торонто. 9 година й похід рушає із архіепископської палати, виходить на вулицю Чорч й маєстатично прямує до катедри. На переді Бр. Йосафат Шкварок, ЧСВВ, в дальматиці несе хрест. За ним ступає орхестра Де Ля Саль. 30 струнких, красних юнаків у прегарних одностроях грає торжественні пісні. За ними ідуть українські діти Рідної Школи з Торонта. Дві сотні їх; одні в блакитних, а другі в білих строях. Всі мають жовто-сині ленти. Ідуть рядками по троє і несуть прапори: по середині британський і канадійський, а по боках український і папський. Біля них їх учительки й провідниці, 8 Сестер Служебниць.

За Рідною Школою машерують вівтарні хлопці із усіх наших церков у Торонті. Іде їх 24 у червоних дальматиках. За ними ступають Брати Христіянських Шкіл, далі священики: латинські в білих стихарчиках й українські в епітрахилях. За священиками видно монсіньорів і репрезентантів монаших організацій: Василіян, Редемптористів, Єзуїтів, Францішканів і т. д. За ними йдуть повагом у почоті латинські ерархи, а відтак в асисті владики-святителі: Преосв. А. Сенишин з Америки, вбраний у фіолетну мантію, ВПреосв. Архієпископ Торонта Джеймс МекҐвіґен, дорогий наш Князь Кир Василій Ладика, головний святитель, вкінці Їх Ексц. Кир Ніль Саварин, ЧСВВ., що має небавом дістати епископські свячення. Перед ним ідуть представники світської інтеліґенції несучи бочівочки з вином і позолочені хліби — символ приносу на жертву для Пресв. Тайни Евхаристії, а по боках почесна ґвардія Лицарів Колюмба у чорній одежі зо срібними витягненими мечами. Тими, що несли хліб і вино були наші інтеліґенти: Др. С. Сукмановський, Др. Луцик, адв. Йосиф Данкович і Др. Іван Кучерепа. Це була мальовнича захоплююча картина. По ній наступила друга ще краща, та змістовніша своїм змістом, але вже в середині величавого столітнього храму, що прибрався справді чудово на цю велику українську урочистість.

Катедра св. Михаїла знадвору й в середині була прикрашена прапорами папськими, британськими, канадійськими й українськими, гербами й лентами. Між гербами був також наш український тризуб.

Архієрейська Служба Божа

Дороги, що перед хвилею були залиті масою народа вкоротці опорожніли, а зате простора святиня виповнилась людьми по береги. В передних лавках видно було визначних світських одиниць нашої суспільности, як посла Антона Глинку, артиста-співака Михайла Голинського, а з чужих мейора міста Торонта Конбоя й сенатора Бенча.

Коли Преосв. Ладика станув у вході до катедри, все затихло, а по хвилині розніcся милий голос отця діякона Ізидора Борецького: Да благословить тя Господь от Сіона.. А у відповідь могутній мішаний хор зложений зі співаків усіх трьох греко-католицьких парохій Торонта, під проводом п. П. Юндака, відспівав: Амінь. Буди імя Господнє благословенно от нині і до віка." Спів викликав сильне вражіння. Свої чулись глибоко зворушені й душевно піднесені, а чужі мило захоплені красою нашого церковного співу. Цей хор співав чудово весь час богослуження і виконав знаменито своє завдання.

Опісля почалась Архієрейська Служба Божа, що така гарна своїми царськими обрядами й багата своїм релігійним змістом та символікою. Хто глядів на все те кликав зворушений у душі: Щоза красний український греко-католицький обряд! До ліпшого зрозуміння молитов і обрядів Архієрейської Служби Божої та Єпископських Свячень много причинилась окремо видана книжечка на 98 сторін п. з. "Обряд Свячення й Архієрейська Служба Божа", видрукувана в українській і англійській мові.

Коло головного престола були поставлені чотири епископські престоли. На трьох із них засіли епископи святителі, а четвертий лишився покищо порожний, призначений для нового епископа Кир Ніля.

Між визнатнішими достойниками латинської церкви, що засіли коло головного престола можна було бачити делеґата кардинала Вільнива з Квебеку, епископів Раена з Гемилтону, Саск., Ф. Карола з Келґарі, Алта., Комтуа з Трі Риверс, Кве.. Кида з Лондону, Онт., ЛеБлянка, Велана, Пелетіє, а також ґенерального вікарія оттавської архідієцезії монс. Дж. Шартрана й президента з Кетолик Екстенщен о. Й. Мекдонага. Між предстоящими священиками були о. протоігумен ОО. Василіян Веніямин Бараник і о. провінціял ОО. Редемптористів Ст. Бахталовський. В асисті було коло 50 осіб.

Висвята Єпископа.

Коли перша вступна частина Арх. Служби Божої закінчилась т. зв. "Малим Входом" з євангелієм, тоді наступили молитви й обряди епископських свячень.

Від початку Службу Божої Преосв. Ніль Саварин стояв у звичайних священичих ризах збоку головного престола. Тепер у супроводі своєї асисти Преосв. Ніль підійшов перед головний престіл і став на дивані, що на ньому був гарно розмальований образ Єрусалиму, ріки й орел. Тут до нього звернувся від престола Преосв. Святитель Кир Василій словами: "Чого прийшов сюди й чого від нас бажаєш собі? А коли Єпископ-номінат відповів, що бажає рукоположення й святительської благодати, як той, що вибраний Св. Апостольським Престолом, тоді знову Святитель спитав, чи має грамоту від Римського Престолу? Після притакуючої відповіди наступило читання грамоти т. зв. мандатум. Всеч. о. д-р Василь Кушнір з Вінніпеґу перечитав грамоту по латині, а Всеч. о. Василь Шумей з Давфину по українськи. Ці врочисті проголошення і прочитання грамоти зробили на всіх сильне вражіння. В часі читання мандатуму, що зогляду на воєнні обставини заступив папську булю, всі епископи стояли з відкритими головами. Письмо, що було прочитане з проповідальниці було такого змісту: "Ми, Гільдебранд Антоніютті, ласкою Божою й Апостольським Престолом титулярний Архіепископ Синнади в Фриґії й Апостольський Делеґат на землях Канади й Нової Фунляндії, з поручення Священної Конґреґації для Східньої Церкви, цим оповіщуємо й засвідчуємо, що Святіший Отець наш Пій, Божим Провидінням XII, найвищою владою свого Апостоляту й повагою, зволив проголосити Високопреподобного Ніля Николая Саварина, священика Василіянського Чину св. Йосафата, помічником Їх Ексц. Преосвященного Василія Володимира Ладики, Апостольського Екзарха для вірних католиків українського обряду в Канаді, та признати йому титулярну епископську церкву в Іос зі всіми правами й привілеями, тягарами й обовязками, що злучені з тим високим достоїнством.

Окремо торжественно засвідчуємо. що наш Св. Отець Папа Пій, з огляду на теперішні обставини, які перешкаджають звичайному переданню апостольських грамот, ласкаво уділив власть цьому призначеному Єпископові Іосу, щоб навіть без апостольських грамот, прийняв епископські свячення вільно й дозволено поза (вічним) містом, після українського обряду з рук Всесвітлішого Екзарха Василія Володимира Ладики, або, коли цей був би перешкоджений, з рук Преосв. Константина Богачевського, або Преосв. Василія Такача, в сослуженні двох других католицьких епископів східнього обряду, або в случаю їх перешкоди в сослуженні двох інших католицьких епископів латинського обряду, якщо лишень вони є в ласці й єдности з Апостольською Столицею.

Всечесному Наставникові даємо цим листом апостольське відпоручення уряду й власти вділити епископських свячень призначеному.

Призначений епископ, виконавши все, чого вимагає право, заки прийме епископські свячення, зложить на руки Єпископа-Святителя визнання католицької віри й вимагану приписами присягу.

Ізза особливих обставин місця, Св. Столиця ласкаво призволила, щоб свячення призначеного епископа Іос відбулися першого дня найближчого липня в катедральній церкві св. Михайла, торонтонської архідієцезії.

Цю грамоту, на основі Апостольської поваги стверджуємо підписом нашої руки й печаттю нашої Делеґатури.

Дано в Оттаві, в палаті Апостольської Делеґатури, десятого дня червня, в році тисяч девятьсот сорок третім, у восьмиці свята Вознесення...

Гільдебранд,
Титулярний Архіепископ Синнади, Апостольський Делеґат.

Після прочитання грамоти Преосв. Ніль зложив потрійне визнання віри й отримавши набедренник і епископський жезл клякнув на ступні перед вівтарем. Преосв. Кир Василій отворив св. евангеліє, положив на голову Кир Ніля, й рукополагаючи вимовив слова посвячення і другі приписані молитви. Була це дуже велика хвиля, бо бувши досі тільки звичайним священиком Кир Ніль зістав тепер Божою благодатю правдивим епископом, греко-католицької Церкви.

Опісля вбрано нового епископа в архієрейські ризи. При подаванню сакоса, омофора, нагрудного хреста, перстеня, мітри, хор за кожним разом співав: "Аксіос", це значить, що цей новий епископ є гідний носити всі ті епископські відзнаки.

Поцілунком мира, що його дали епископи-святителі новому владиці й многоліттям закінчено зворушаючий обряд висвяти. Головним святителем був Кир Василій Ладика, а співсвятителями архієпископ МекҐвіґен, в заступстві Преосв. К. Богачевського й Преосв. А. Сенишин.

По довершенню висвяти нового епископа далі продовжувалась Архієрейська Служби Божа звичайним ходом.

Після евангелія ВПреосв. МекҐвіґен, архієпископ Торонта, виголосив дуже гарну проповідь про значіння й завдання епископа основуючи її на молитві взятої з чину висвяти: Ти, Господи, цього, що зволив єси показати завідателем епископської благодати, вчини його вірно ступати слідами за Тобою справжнім Пастирем, що віддав своє життя за своїх овечок; зділай його провідником сліпих, світлом для тих, що в тьмі, порадником невіжих, учителем молоді, світочем світу.

Привитавши радісним серцем наших владик, духовенство й вірних, що зібрались так громадно в його церкві, виразив, що це велика честь і для міста й для його дієцезії, що саме ця катедра стала місцем епископських свячень в так старинному, поетичному й мальовничому обряді Божої Церкви. Ця сердешня й зворушлива злука епископів, духовенства й вірних греко-католицького й латинського обряду в спільному богослуженню разом при тому самому престолі й в спільній молитві за найновішого апостола канадійської Церкви, що став вибраний Апостольським Престолом, щоб злекшити тягар обовязків епископа Ладики, потішати його серце, піддержувати його руки, пригадує нам слова папи Венедикта XV., що сказав: "Церква не є ні латинська, ні грецька ні словянська. Вона є католицька. "Свята злука сердець цього ранку — казав Достойний Пастир — наводить нам на думку Христову молитву: "Щоб всі були одно, як Ти, Отче, в мені, а я в Тобі, щоби світ повірив, що ти мене післав." (Ів. 17:21). Боже дай, щоб ця одність віри, приязни, і сердець поширилась в східньому й західньому світі, щоб настало одно стадо й один пастир.

Часи, в яких живемо роблять цей обряд свячень незвичайно займаючим і важним. Бачимо, що **в Канаді український нарід зростає числом, силою й впливом.** Недавно ще тому, вони прибули з України, того великого краю, що стоїть на пограниччу західного й східного світу, де саме тепер ведеться війна ідей і ідеалів і де невисказані страждання завдано їхній дорогій Батьківщині. Українські піонiри прийшли до Канади з давньою палкою вірою у своїх серцях, щоб здобути кращу долю в цім многонадійнім краю для своїх дітей. І, як бачимо, що коли вони зростали числом і впливом, то також греко-католицька Церква також зростала з ними аж до тепер, коли то епископ Ладика, чується щасливий, що може висвятити собі помічника, що помагав би йому далі продовжувати велику релігійну місію й патріотичну роботу для нових канадійців...

Проповідь в українській мові виголосив Преосв. Кир Амвросій Сенишин, яка була подібна до проповіди архієпископа й мала патріотичний український зміст. (Змісту її не можемо переповісти, бо на жаль редакція Світла не дістала тексту проповіди).

Бенкет.

По скінченні Архієрейської Служби Божої відбувся бенкет для духовенства в Кінґ Едвард готелі. Господарем був о. Йосиф МекДонаг, президент Товариства для Поширення Католицької Церкви в Канаді. В часі бенкету виголосили промови Преосв. Кид з Лондону, Преосв. Кир Василій Ладика й Преосв. Ніль Саварин. Преосв. Кид зложив признання українцям за їх великий поступ на релігійному й народньому полі.

Сьогоднішня хвиля наводить на думку початки українського життя — сказав епископ Кид —. Пятдесять літ тому Боже Провидіння привело українців до Канади. Тоді було дуже мало священиків і це були майже самі Василіяни, а потреби народу були великі. З часом українці створили великі кольонії, особливо в Алберті й Саскачевані й зробили великий поступ, а свідком того є хоч би сьогоднішня урочистість. Українці засвідчили велике цінення віри величними памятниками, що їх здвигнули своїми, дуже обмеженими засобами.

Преосв. Кир Василій у своїй сердечній промові дякував усім тим, що помагали йому в дотеперішній його священичій і епископській праці, а особливо дякував Всевишньому Богові, що дав йому тепер молодого, енерґійного й ревного помічника в праці над спасенням 250,000 душ. Рівнож наш дорогий владика дякував св. Отцю за ласку, що її отримав в особі нового епископа-помічника, ВПреосв. МекҐвіґенові за відступлення великої й прекрасної церкви на урочистість свячень і проповідь, Преосв. А. Сенишинові за проповідь в українській мові, епископам за участь у висвяті та всім, що причинились чимнебудь до світлого успіху цієї великої події. Вкінці Кир Василій зложив свої щирі побажання нововисвяченому епископові Кир Нілеві.. Накінець промовив Їх Ексц. Кир Ніль Саварин. Ласка й воля Божа — казав Преосв. Ніль— піднесла мене до епископського достоїнства. Без сумніву, це найбільший день у моєму життю. Великий не так ізза достоїнства, що його мені дано, як радше ізза великанського обовязку й відповідальности, що спочив на мені. Я робив усе, що було в моїй силі, щоб ухилитись від цього великого тягару, й молив, щоб оминула мене ця чаша, але сьогодні мушу сказати, що Господь таки інакше зарядив як я хотів і мені тепер не остається нічого іншого, як розпращатись з моїми дотеперішними почуваннями й баженнями й піддатись цілковито замірам і волі Божій.

Помимо великого завдання й відповідальности, назначення мене на епископа вважаю таки особливішим доказом прихильности й ніжної батьківської любови Св. Отця для мене й по Бозі Йому передусім хай буде наша спільна подяка. Помимо трудної комунікації в цей час війни, понад поля боїв приходить до нас батьківський голос Його Святости, що не опускає своїх дітей у час горя й здається що Він там найближче, де потреба найбільша. Це все показує нам, що українці дістали окреме почесне місце в серцю нашого спільного Батька Папи Пія XII.

Опісля Преосв. Ніль подякував Апостольському Делеґатові, торонтонському Архієпископові, Єпископам-святителям, Василіянському Чинові, Отцям і всім, що помогли йому в цю важну хвилю життя.

Вичисляючи довгий ряд добродіїв, згадав новий епископ також теплими словами своїх родичів, а зокрема свою маму, що мабуть ще живе в нещасній Европі й майже певно не знає, що сьогодні стрінуло її любого сина. Вкінці Кир Ніль подякував всім учасникам за ґарні побажання, жертви, й молитви з приводу номінації й за участь у урочистості свячень.

Тепер, коли обряд висвяти уже покінчився — сказав Преосв. Ніль — то я глибоко відчуваю, що справжня й особиста моя посвята щойно тільки зачинається. Від тепер я маю посвятитись і зложити себе на жертву в службі Христової Церкви. Тому прошу всіх Вас моліться за мене, щоб всемогучий Бог доповнив те, що недостає в мені.

"На тебе Господи уповаю!" —ця побожна думка, що стала моїм кличем життя і моїм ободренням, додає мені відваги просити з неба всіх дарів, що мені треба й при помочі яких можна буде сподіватись успіхів, навіть від такого слабого й неудольного знаряду, як я. Справи Божі будуть моїми справами й для них я рішений віддати мої сили, а навіть моє життя. Так отже сподіюсь, що буду тим, чим я призначений бути, помічником Їх Ексц. Василія Ладики. Щераз поручаюсь Вашим святим молитвам і всім дуже, а дуже дякую. —

Так закінчилась історична подія висвяти нового епископа для українців Канади. Висвята Кир Ніля Саварина в Торонті, дня 1-го липня, 1943 р. була величавим українським святом, що вирило сильні вражіння в своїх і чужих. Чужі побачили нас з найкращої сторони, подивляли наш чудовий обряд й в висліді набрали для нас ще більшого поважання.

Для українців знову день епископських свячень був днем радости й великого підйому духа та надій у цей сумний час.

Перший раз у історії канадійських українців маємо двох епископів. Це очевидне скріплення нашої Церкви й народу в Канаді.

День 1-го липня, 1943 р. — це прекрасний світанок, що заповідає світлу будучність українського народу в Канаді в другому його пятдесятиліттю.

Хто знає ближче нововисвяченого Владику Кир Ніля, той не має найменшого сумніву, що Його серце палає великим огнем чистої любови й безінтересовної посвяти для Бога, Церкви й свого народу та що Він усі свої сили віддасть їм на службу.

Маємо добрий провід в Достойних Особах наших Дорогих Владик Кир Василія й Ніля.

Шануймо його, слухаймо й любім, всі щиро з ним співпрацюймо, а тоді наша Церква й народ у Канаді будуть легко перемагати всіх своїх ворогів, рости, кріпшати та прямувати до все кращої будуччини.

СЛАВА И МНОГАЯ ЛІТА В ЩАСТЮ, ЗДОРОВЛЮ ТА УСПІХАХ НАШИМ ДОРОГИМ ВЛАДИКАМ И КНЯЗЯМ КИР ВАСИЛІЄВІ ЛАДИЦІ И КИР НІЛЕВІ САВАРИНОВІ!

КОНҐРЕС МОЛОДІ

В Саскатуні, Саск., в днях 4 і 5 липня відбувся величаво Конґрес Українського Католицького Юнацтва (У.К.Ю.). На цей здвиг молоді приїхало поверх 300 делеґатів, хлопців і дівчат зі всіх сторін Саскачевану. Були також делеґати молоді з Алберти, Манітоби й Онтерія.

На Конґресі промовляли визначні промовці. Мейор Саскатуну, С. Н. МекІчерн звернув увагу на потребу задержання в Канаді культурних і артистичних цінностей середньо-европейських народів. Знову премієр Саскачевану Петерсон сказав молоді, що хочуть брати участь у політичній роботі мусять звернути увагу на дві основні річи — свої здібности й довіря до себе в народі.

Бр. Методій, довголітний професор у Колеґії св. Йосифа в Йорктоні, дав короткий начерк історії української культури й заохочував молодь, щоб вона вчилась пізнавати й шанувати свою рідну культуру в Канаді. Професор саскачеванського університету Г. В. Симпсон говорив про обовязки молоді підчас і після війни. Між іншим підчеркнув він вартість релігії й релігійного виховання. Без релігії людина стає "клубком пристрастей" — сказав професор Симпсон. Гість з Вінніпеґу п. Антін Яремович промовляючи на тему: "Церква, демократія і молодь" сказав, що католицька Церква дає людині особисту гідність й дбає про добробут усіх народів. Між католицькою Церквою а демократичним суспільним ладом нема суперечностей. На молоді, вихованій у релігійнім дусі, що належить до Церкви, лежить обовязок перебудови повоєнного світа й обнови життя суспільности. Це повинна тямити також українська католицька молодь у Канаді. Командант Саскачеванського Військового Округу, бриґадир Трудо говорив про вклад українців у воєнні зусилля Канади. Промовляли ще також і інші бесідники.

У звязку з Конґресом відбувся також контест популярности в якому королевою вийшла Анна Шабага зо Саскатуну. Конґрес У.К.Ю. — це гарний обяв творчої праці й орґанізації нашої молоді в Канаді. Так, треба нам орґанізуватись, працювати, боротись, іти вперед, бо тільки тоді можемо мати надію на краще майбутнє.

ТОРОНТО, ОНТ. Перша Архієрейська Служба Божа Кир Ніля. Нововисвячений епископ Кир Ніль Саварин, в неділю 4-го липня відправив свою першу Архієрейську Службу Божу в церкві св. Йосафата в сослуженні отців: Д-ра В. Кушніра з Вінніпеґу й каноніка П. Каменецького з Торонта. Церква була гарно прибрана й повна народу. (Біля 800 осіб). Проповідь виголосив о. А. Роборецький, парох церкви і також Преосв. В. Ладика та Преосв. Ніль Саварин. По відправі в церкві був у парохіяльній салі бенкет, а опісля Концерт-Академія.

Пополудні. в 5 год. відправлено Архієрейський Молебен у церкві Мат. Божої Неустаючої Помочі на Батирст Стр. Проповіди виголосили о. кан. П. Каменецький, парох і Преосвященний Ніль. Людей було коло 900 осіб. Все відбулось дуже величаво й побожно.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

До Єгипту.

Незабаром після відвідин мудреців сталась нова несподівана подія: "Оце ангел Господній являється в сні Йосифові, кажучи: Встань і візьми дитя та його матір і втікай у Єгипет і будь там, аж скажу тобі; бо Ірод хоче шукати дитяти, щоб погубити його. Він встав, взяв дитя і його матір у ночі й пішов у Єгипет." (Мат. 1, 13, 14). Марія й Йосиф могли догадатись відразу, як малась річ та звідки загрожувала небезпека; це Ірод обманув мудреців, а тільки тому бажав довідатись, де знаходиться новонароджена Дитина, щоб згладити її. Тому без проволоки сповнили наказ ангела й ще тієї самої ночі втікли з Дитятком до Єгипту. Для Марії й Йосифа та втеча була чимось багато гіршим, ніж ми можемо уявити собі в своїй власній уяві. Зараз на самому початку мусіли вони відбути надзвичайно томлячу, крутоворотню дорогу. З Вифлеему, що підносивсь вісімсот метрів понад поверхню моря, треба було зійти в долину. А не було там справжньої дороги, тільки спадисті, стрімкі, круті стежки, що їх поробили люди й худоба. Значну частину такої дороги треба було відбути серед пітьми зараз таки першої ночі. Ляк перед Іродовою погонею робив подорож Святої Родини ще грізнішою. Та вони без нарікання й огірчення, з погідним лицем і серцем пускались в далекий шлях, що йшов через пустиню.

Свою довгу, прикру подорож відбувала Свята Родина правдоподібно з іншими людьми, що цілою караваною прямували до далекої країни фараонів. Коли так їхня каравана посувалась поволі жовтими пісками, наче через сухий океан, в душі Марії пересувались тим часом різні картини, повні глибокого змісту. Адже ж оту пустиню, що лежала між ізраїльськими горами й долиною Нілю, стільки разів згадувало святе Письмо! Здавалося, що кожний побожний ізраїльтянин повинен хоч раз у житті пройти цю дорогу, щоб оживити віру й пригадати собі історію свого народу. Праотець Аврам ішов тією самою дорогою, А як безперечно зворушувала Марію згадка про Йосифа, проданого в египетську неволю! Адже ж її вірний дружина, що тепер ішов коло Неї в глибокій задумі, мав те саме імя. А чи той перший Йосиф не був також у нагальний спосіб вирваний із рідних місцевин і примушений проти своєї волі до подорожі через пустиню? А пізніше, в часі голоду, йшли тією самою дорогою брати Йосифа, наймолодший Венямин, а вкінці й сам сідоглавий патріярх Яків. На безмежних рівнинах видної здалека країни, засіяної мільйонами тернистих кущів, Мойсей, Божий муж, вів нужденне життя пастуха. А коли згодом на Божий приказ вивів і свій ізраїльський народ із египетської неволі, то на тій пустині прожив майже під сторіччя.

Марія, та глибоко вдумлива дочка Ізраїля, що все те, що було важливе своєю релігійною чертою, переховувала старанно в своєму серці, відвідувала вже нераз у думці цю пустиню. Тепер дійсно знайшлась у тій пустині. На своїх руках голубила Того, що Його прихід заповів був Бог батькам народу: Авраамові, Ісаакові й Яковові — Царя й Пана дому Якова, правдивого Спасителя, що визволить свій народ не тільки з египетської неволі, але і з неволі гріху.

Після мозільної мандрівки добивсь вкінці Йосиф із Марією й Дитятком до Єгипту. Жило там багато ізраїльтян, що через різні причини опустили свій рідний край. Творили там навіть окремі громади. До одної з них прилучилась певне й Свята Родина. Ніхто не примушував їх до оповідання про свою минувшину більше, ніж вони самі бажали сказати. Впрочім Йосиф і Марія з маленькою Дитиною робили таке миле враження, що трудно було припустити, щоб за ними ховалась якась бурхлива минувшина.

На Марію прикре враження робила чужина. Хоч не була сама, то духово була дуже осамітнена. Почувалась дуже чужа, а до того трудно було передбачити, як довго потреває Її заслання. Чужими були для неї край і природа, а ще більше ті люди, що в їхнім оточенні треба Їй було жити. Для Марії, безгрішньої істоти, те оточення було особливіше прикре. Вимерла була щоправда, могутня династія фараонів, що довгі віки рядила володіла Єгиптом, але поганський дух, ще й далі панував у Єгипті. По величніх святинях стояли поганські божища, що їм покланялись египтяни, а поруч них не переводилось почитання злих духів, забобони й усякі чарівницькі штучки. В атмосфері того поганства дуже терпіла вразлива, ніжна душа Марії під час того примусового побуту в Єгипті.

Та не зважавши на все те, той поганський світ викликав у Марії один наслідок: Вона входила щораз глибше в таємниці св. Письма й розуміла щораз краще значення слів праведного Симеона, що ведений пророчим духом назвав Її Сина світлом на просвічення поган. Колись у Назареті Вона з найбільшим зібранням духа переймалась оповіданням про історію ізраїльського народу; а що почула, переховувала старанно в своєму серці. Сильне враженні робили тоді на Неї різні урочистості, а головно пожертва пасхального агнця. Те саме свято мало найтісніший звязок із египетським краєм, що в ньому Марія перебувала тепер із Спасителем. Тут над Нілем терпіли колись Її предки великі переслідування; тут на приказ Божий забито першого пасхального агнця, а так започатковано визволення ізраїля з неволі й нужди, а народ признано за вибраний Божий народ і вирізнено між іншими народами. Під час свого побуту в Єгипті переживала отже Марія в своїй душі історію свого народу. Далеко на сході було видно піраміди. В Марії розбуджували вони спомини про тих королів-фараонів, що під їхньою владою ізраїльський народ мусів переносити стільки горя. Тут при березі Нілю, серед шувару, спочивав колись будучий, Богом назначений визвільник Мойсей, як мала дитина. Життя Марії спліталось дивно з життям ізраїльського народу з давніх часів; подібно, як колись, ховавсь в кошичку перший визвільник народу, так тепер зростав при Ній в укритті дійсний, правдивий Спаситель ізраїльського народу. А сестра Мойсея, що врятувала хлопчика від смерти, називалась також Маріям. Ізраїльтяни тих колишніх часів тужили за днем, коли зможуть видістатись із краю неволі до обіцяної землі; а Марія тужила за днем, коли зможе нарешті опустити цей поганський край.

Ісус прийшов на світ також і для спасення поган. Тому Марія обіймала духом Христове діло в усій його ширині й любила його, як своє власне. Живши в оточенні поган закріплювалась у тім переконанні, що сповниться пророцтво праведного Симеона й Ісус внесе світло віри в поганський світ. Що так буде, то потверджував це спомин про поклін трьох царів. Як то дивно виглядало Марії, коли египетські жінки, що проходили коло Неї зо збанками на голові, питались про імя Її Дитятка. А як почули те особливе імя, прижмурювали підмащені шмінкою очі й морщили позначені рисунками різних божків і чарівницьких знаків чола. Яке дивне імя! Що їх могло обходити дитя з таким іменем і мати такої дитини? А Марія знала, що й ті людські істоти ждуть спасення через Ісусову силу й діждуться його колись і тому любила їх щиро материнським серцем.

Поворот до рідної землі.

Так минав Марії в Єгипті день за днем. Аж одної ночі явивсь Йосифові в сні ангел і сказав: "Встань, візьми дитя й його матір і йди в ізраїлеву землю, бо померли ті, що на ставали на душу дитяти. Він устав, узяв дитя й його матір й пішов в ізраїлеву землю. А скоро довідався, що Архилай царює в Юдеї після свого батька Ірода, боявся туди йти; а остережений у сні, удався в сторони галилейські. І пішов та поселився в місті, званім Назарет, щоб сповнилося сказане пророком, що Назорей назветься." (Мат. 2, 19, 23). Одержавши від ангела наказ вертатися до рідної землі, Йосиф і Марія приготовили, що було потрібне до дороги, й пустились у поворотню подорож у сторону пустині. Що ближче були границь рідного краю, то більше довідувались новин про те, що сталось там під час їхньої неприсутности. Ірод умер незабаром після їхньої втечі. Його місце зайняв жорстокий син Архилай. Почули сумну вістку й про різню немовлят. Марія й Йосиф не говорили нічого про ту злуку, що існувала між тією різнею й їхньою утечею до Єгипту. Мовчали, щоб не наразити знову Дитяти на небезпеку. Тільки в душі Марії оживало пророцтво старця Симеона: "Оце лежить цей на знак, що йому будуть противитися." Почувши такі вісти про сумні події в рідним краю, не знали де поселитись, щоб не наразити Ісуса на небезпеку. Аж на приказ ангела осіли в своїм ріднім Назареті. Поворот до рідного містечка певне не був дуже милий, бо Свята Родина була наражена на різні питання, що на них не можна було дати ясної відповіди. Тут стає для них ясним, що втеча Пресвятої Родини до Єгипту мала велике значення, бо захоронила їх від непотрібного вмішування кревних у їхні найтайніщі переживання. Тільки таким чином багато речей, що були тільки їм одним відомі, могли залишитись сповиті таємницею. А що через ту втечу навіть пастирі, Симеон і Анна стратили всяку лучність із Дитятком-Спасителем, то чудесне почаття й народження Ісуса залишались і надалі строгою таємницею, незнаною нікому в Назареті, й Божий Син міг зростати там справді захований під видами звичайного юнака, сина теслі Йосифа й Марії.

— **Католиків** у Злучених Державах, Алясці й Гаваях є тепер 22,945,247. В останньому році число католиків збільшилось на 398,005 осіб. Так показує найновіший Урядовий Католицький Провідник на 1943 р. виданий у Ню Йорку, через П. Й. Кеннеді й Синів. Крім того в Злучених Державах є 22 архієпископів, 124 єепископів і 36,850 священиків.

— **Комуністи** в Канаді задумали зробити свій зїзд. Але міністер судівництва Сен Лорен заявив у парляменті, що на це не дістануть дозволу, бо комуністична партія Канади є далі нелегальна й заборонена. У виду того хитрі комуністи порішили сформувати нову комуністичну партію на місце забороненої, що вже не підпадала б під заборону. Очевидно, що їхня робота буде завжди та сама.

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

ВИЗНАВЦІ

Дня 12 лютня, 1931 року багато людей слухали радія, бо тоді перший раз промовляв папа римський Пій XI через мікрофон до цілого, а головно християського світу. Перші слова, що їх вимовив Христовий Намісник в радіо, були: "Слава Ісусу Христу!"

В тім часі старались большовики заглушити поклик Христового Намісника на землі. Один віденський часопис подав навіть із тієї нагоди ілюстрацію, що представляла землю, як велику кулю, а на ній дві надавчі радієві стації, ватиканську й московську, з підписом: "Хто сильніший?"

Віримо живо, що ватиканська станиця сильніша, бо вона — Христова, а Христос — то вічний цар, "егоже царствію не будет конца." В боротьбі з Христом ніхто ще не виграв справи. Не виграють її й московські більшовики, виграють тільки — прихильники партії Христа-Царя. Тому стіймо в вірі й визнаваймо її сміливо всюди й завжди! Так, як папа: Слава Ісусу Христу!

В місті Мексику арештували 1926 року, на приказ ґенерального інспектора поліції Роберта Круца, громадку вояків, що належали до "Ліґи оборони релігійної волі", й примістили їх у склепу поліційного інспекторату, де, не зважаючи на протести, мусіли провести ніч укупі зо злодіями й безстидними жінками, що прийняли чесних юнаків ворожим криком і огидними жартами. Мексиканський часопис "Ель Еко" з 5 жовтня, подавши до відома цю подію, так оповідає далі про неї: Як юнаки побачили те шумовиння й його поведінку, згуртувались ув одному куточку й почали проказувати вервицю. Побачивши такий надзвичайний обяв побожности, що подібної поліційний денник не записав іще досі, ті нещасні виновники зворушились і всі наблизились та благали Бога, щоб приспішив кінець релігійного переслідування.

Наступного дня сам інспектор зо своїми посіпаками прийшов до вязниці й спитав, "як юнаки перебули ніч?" Один молодий злодій, що його перевезли опісля на остров Маріяс, підійшов сміливо до інспектора й сказав: Уряд милиться, коли думає, що ми станемо його орудником, щоб зневажати оцих юнаків. За те інспектор ударив його патиком по лиці, від чого лишилась глибока рана.

Сила католицької віри показується найкраще в хвилях терпіння.

З нагоди Святого Року ухвалив сейм Колюмбії, республіки в полуденній Америці, 1933 року ось таку ухвалу: " Сейм Республіки — беручи на увагу, що цього року святкується 1900-а річниця смерти Ісуса Христа, що ця дата приводить на память одну з найбільших подій світу, що цивілізований світ лучиться в такій або іншій формі з такою виїмковою річницею — постановляє злучитись у поклоні з тими, що цього року почитають Того, що є осередком історії людства. Ця ухвала буде подана до відома президентові держави, апостольському нунцієві, архієпископам, епископам, апостольським вікаріям і ґубернаторам провінцій, а крім того має бути оповіщена в урядовім деннику для відома всіх громадян."

Сейм рескубліки Сан Сальвадор, у полуденній Америці, з тої самої нагоди, проголосив Велику Пятницю 1933 року "днем народньої жалоби."

Дай нам Боже таку державу й таку владу!

В евхаристійному конґресі в Буенос Айрес, 1934 року, взяв живу участь сам президент Арґентини — ґенерал Августин Юсто. Дня 13 жовтня, підчас урочистої Служби Божої, приступило до св. Причастя 10,000 вояків, за проводом самого президента держави. Побачивши таке визнання віри арґентинських достойників 6 інновірців заявило охоту злучитись із Католицькою Церквою.

Коли б так наші українські інтеліґенти давали завжди українському народові такий гарний приклад живої віри й побожности. Щаслива була б тоді наша українська нація!

Посадник міста Ню Йорку, Імі Вокер, прибув до Риму Коли Муссоліні довідавсь про його приїзд, вислав до нього делеґацію, запрошуючи посадника до себе. Вокер до Муссолінія не пішов, а делеґації заявив, що мусить бути перше в папи римського, бо духовна влада має завсіди першенство перед світською. Пресовим репортерам сказав: "Я є католик і тому, як католик, маю перш усього віддати честь і пошану духовній владі."

Ті, що читали заяву посадника в пресі, не могли вийти з дива, що чоловік, що має таке значіння, як посадник великого Ню Йорку, міг так енерґійно виявляти свої релігійні переконання.

Пан Вокер дав усім католикам гарний приклад до наслідування, а всім слабодухам науку, як треба шанувати духовну владу й визнавати католицьку віру.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

Що кажуть про старшинство папів Отці Церкви й християне перших віків?

Християне перших віків — одні ще тямили апостолів, другі апостольських учеників, отже знали вони те, в що вірили, чого вчили, що проповідували самі апостоли. З того зрозуміле, що вислови великих і святих мужів з тих часів, вислови тодішних письменників мають авторитетну силу. Каже Тертуліян: — Що найправдивіше, те найдавніше, що найдавніше, те було від початку; що було від початку, це те, що було від апостолів, що ж від них, те прийшло від Христа, котрий є Вічною Правдою.

По цій вступній увазі станемо тепер придивлятись до ріжних свідоцтв Отців Церкви з перших часів християнства, а вони покажуть нам понад усякий сумнів, що вся Христова Церква перших віків християнства признавала верховне становище папів у св. Церкві й думала так само як і думали про себе римські епископи.

Зачнемо від західніх учителів Церкви, що їх почитає й признає також Схід.

Святий священомученик Киприян, якого память православна Церква почитає 31-го серпня, жив у третьому столітті й був епископом картаґінської Церкви в Африці. Коли повстав розкол Новаціяна, він написав прекрасний твір "Про одність Церкви" й в ньому головну причину розколу добачує саме в тому, що люди позабули на заповіт Небесного Вчителя. Який же то заповіт? "Тут нема потреби — говорить цей святий — на обширні міркування і доказування... Господь говорить Петрові: Я тобі кажу, що ти є Петро й на цій скалі збудую мою церкву й ворота пекольні не переможуть її. І дам тобі ключі царства небесного й що звяжеш на землі, буде звязане на небесах, а що розвяжеш на землі, буде розвязане на небесах." (Мат. 16: 18-19). Йому ж по свому воскресенню каже: Паси вівці мої (Ів. 21:17). Так то на ньому одному будує Церкву і йому вручає вівці, щоби їх пас. І хоч всім апостолам по своїм воскресенню дає рівну власть і каже: "Як мене післав Отець і я посилаю вас. Прийміть Духа святого; кому відпустите гріхи, відпустяться їм, а кому задержите, задержаться. (Ів. 20: 21-23), то однак, щоб показати одність, так своєю повагою розпорядив, **щоб початок тієї одности починався від одного.** Рівнож і другі апостоли були такими ж як і Петро, обдарені рівною участю в повазі й власти, однакож початок походить від одности й Петрові дається першинство, щоб показати, що Христова Церква є одна й престіл один... Хто не придержується тієї одности, хіба ж може думати, що він тримається віри? **Хто покидає престіл Петра, на якому основана Церква, може ще надіятись, що він є в Церкві?"**

Слід тут замітити, що рівна повага й влада Петра з другими апостолами, про які згадує св. Киприян, як бачимо зі змісту є взяті тут у тіснішому розумінню й відноситься тільки до звершування св. тайн і управи епархіями; При рівности в повазі і владі з другими апостолами св. Киприян не перечить, що св. Петро мав ще й таку повагу та власть, що її не мали другі апостоли, а яка є конечна до збереження одности всієї Церкви. Якраз ту верховну власть він приписує св. Петрові в дальших висказах. І годі припустити, щоб св. Киприян сам собі противорічив на тому самому місці. Православні часом люблять повищі слова св. Киприяна, очевидно з потрібними їм пропусками та додатками наводити як нібн арґумент проти примату св. Петра; та кожний бачить, що таке їхне поведення показує тільки яскраво як вони вміють насилувати вислови св. Отців Церкви й їх надуживати для своїх сектантських цілей.

Далі, щоб часом хто не подумав, що все повище сказане св. Киприяном відноситься лише до простих вірних, а не також й їхніх пастирів, то Він іще додає таке: "Цю одність маємо сильно держати й берегти передусім ми епископи, що проводимо в Церкві, щоб доказати що й саме епископство є одно й неподільне." (Пор. Про одність Церкви). 'Один є Бог і один Христос і Церква одна й престіл, оснований по слову Господа на Петрі один. Не можна ставити другого вівтаря і нового священства поза одним вівтарем і одним священством." (Посл. до всіх вірних). Вкінці св. Киприян так погрожує всім тим, що порвали єдинство Церкви: "Хто покидає Церкву й до ложної пристає, цей відлучує себе від обітниць Церкви, ані не осягне Христових надгород цей, що покидає Христову Церкву. Він для неї чужий, нечистий, він її ворог. Не може мати за батька Бога той, хто Церкви не має за матір... Хто не придержується тієї одности, не держиться Божого закону, не зберігає віри Отця й Сина, не має життя ні спасення." (Про одність Церкви).

Як високе поняття мав св. Киприян про віру римського престола можна довідатись із його листа до папи Корнила, в якому він негодує на те, що новаціяни поважились відкликатись у своїй справі з Африки до Петрового престола й тої **головної Церкви** звідки вийшла священицька (епископська) одність... не думаючи, що це римляне, яких віру хвалив проповідуючий апостол (Павло), **"до котрих віроломство не може мати приступу."** З листа його до Антоніяна видно, що як хто перебував у єднанню з римським еписко

пом, то це вважалось найкращим доказом його єднання з вселенською Церквою. От і маємо навчання св. Кипріяна: На Петрі основана Церква; престіл Петра — осередок одности Церкви, його початок і джерело; римська Церква є недоступна для віроломства; хто відділяється від неї, той уже ставить себе поза нею й Бог не є йому батьком. І все це написане в третім століттю. У виду того хіба ж можна таке говорити, що науку про верховенство папи видумали католики в девятім чи одинадцятім століттю?

Другий старовинний свідок віри в старшинство Петра є св. Оптат, що жив коло 370 р. і був епископом мілевітанськім у Африці. Він зводив боротьбу з еретиками донатистами й, щоб їм доказати, що вони помиляються і не належать до правдивої Церкви, покликується на св. Петра й папство. У листі до донатиста Парменіяна так говорить: "Ти не можеш заперечити, що знаєш, що спершу дано Петрові в місті Римі епископський престіл, на якому сидів **голова всіх апостолів Петро**, з чого й дістав назву Кифа, щоб у **тому одному престолі зберігалась одність усіх**... так, що той, що проти того особливого престола вмістив би другий, уже був би схизматик і грішник". "Для добра єдности й блаженний Петро, котрому вистарчило б прощення по відреченню, заслужив те, що його (Христос) **поставив понад прочих апостолів** і він один отримав ключі небесного царства, щоби подавати їх другим." (Проти Донатистів).

Тут знову бачимо й старшинство Петра над всіми апостолами й значіння римського престолу як обєднюючого церковного центра.

Послухаймо тепер великого Амвросія, епископа медноляньського, що жив в роках 340-397. Його память празнує східня й західна Церква 7-го грудня. "Як один тільки Петро з поміж усіх визнає (божество Христа), так й понад усіх є вивисшений... Вкінці третий раз спитав його Господь: чи любиш мене і тоді дав йому поручення пасти не тільки ягнят, що їх треба годувати молоком, не тільки овечок, але й дорослих овець." (Толк. Лук.). Тими словами хотів сказати великий учитель Церкви, що св. Петрові віддав Господь не тільки звичайних вірних, що подібні до ягнят кормлених молоком своїх матерей, але й самих пастирів та епископів, що наче вівці молоком своєї науки годують других. І тому для св. Амвросія Церква без Петра була немислима й звідси то походять ті великі та важні його слова: **"Де Петро, там і Церква"**. (Толк. 40 пс.).

Інший знову великий святий і ісповідник Церкви, що боровся мужно з аріянською єресію, Іларій Арелятенський (400-450) називає св. Петра блаженною основою Церкви, достойним каменем тієї будови, що знищила закони ада й пекольні ворота.

Найвизнатнішим із західних Отців Церкви у четвертому століттю був св. Августин (354-430). Тому, що він безупинно боровся з тогочасними ересями, з котрих ніодна не оспорювала старшинства св. Петра чи римського епископа, то йому не приходилось прямо боронити цих правд, та все ж таки у нього знаходимо чимало ясних доказів на те, що він признавав першинство римської Церкви "в якій завсіди перебувало апостольського престолу верховодство." (Лист. 43).

В одній із своїх проповідей він пояснює чому то Петро був названий каменем, скалою, хоч скалою св. Письмо називає Христа. "Слушно — каже він — належиться йому (Петрові) спільна назва з Христом, тому що спільне в них було діло, цебто бути основою й укріпленням Церкви." (Слово про прес. Петр.).

Рішення римського престолу в справах віри св. Августин вважав останнім. І коли римський епископ затвердив рішення двох соборів проти еретиків пелягіян, то св. Учитель радісно про це так повідомив своїх вірних: "Про цю справу (пелягіянізму) рішення двох соборів вислано до Апостольської Столиці: звідтам також прийшли письма. Справа скінчена. Ой коб то вже раз закінчився блуд!" (Слово 131). Ось так то глядів св. Августин на авторитет римського престолу: **Рим сказав — справа скінчена!** А так певне ніколи не говорив би, якщо не признавав би верховенства римського епископа над іншими церквами.

Одночасно зі св. Августином жив і св. Єронім (340-420). Його память святкує східня Церква 15 червня. Він був великим ученим на ті часи й переводчиком св. Письма. От як він розумів ту обітницю, що її Христос дав св. Петрові "Роблю й постановляю тебе Петром, це є каменем, щоби ти по мені був скалою Церкви." Чи можна те саме сказати про інших апостолів, що й про св. Петра? В якійсь мірі можна, бо апостоли своєю наукою, авторитетом й трудами причинились до трівкости Церкви, однак не в усім можуть рівнатись вони зі св. Петром, бо "з поміж дванадцяти одного вибрано для того, щоб **поставивши голову** була усунена нагода до схизми." (Проти Йовініяна.

Коли св. Єронім був у Сирії, лучилось, що на антіохійськім патріяршім престолі засідало аж три патріярхи і не знать було, котрий із них є правний. Що ж робить св. Єронім? Він питає папу Дамаза: хто із тих трьох патріярхів є в злуці з римським престолом, переконаний, що тільки той патріярх є законний, що є в єднанню з папою. (Посл. 16 до папи Дамаза). Другим разом так пише до того ж папи: **"Я признаюсь до спільноти з твоїм блаженством, це є з Петровим престолом.** Я знаю що **на тій скалі є збудована Церква.** Хто поза цим домом (Церкви) споживатиме агнця, то він неосвячений. Хто не буде в кораблі Ноя, цей погибне серед потопу." (До папи Дамаза). Значить по думці св. Єроніма як за Ноя спасся тільки той, хто був у його кораблі, так і тепер треба триматись **каменя**, що на ньому стоїть Христова Церква, цебто св. Петра й його наслідників.

Ми досі навели таких визначних святих і вчителів західньої Церкви як: Кипріян, Оптат, Амвросій, Іларій, Августин, Єронім (а є ще багато інших) і бачимо, що всі вони признавали верховенство св. Петра та римських епископів і навчали, що необхідно треба бути з ними в одности віри й їм повинуватись. Правда, всі вони були латинниками, однак і це правда, що перед нещасним роздором їхню науку православні на сході не осуджували, її приймали, а самих вчителів признавали святими. Слід отже й теперішним православним послухати авторитету тих давніх великих святих і учителів вселенської Церкви й приняти їхню науку про старшинство св. Петра та його наслідників римських епископів, бо коли цего не схочуть зробити, то хай знають, що колись прийдеться їм на суді Божім відповідати за те, що відкинули Богом обявлену й спасенну правду, що її передали нам мужі великі й святі з перших часів християнства.

ЗАМІТКИ

Свистуни написали в однім своїм часописі таке: "На Конґресі були також священики— православних 29, греко-католицьких мабуть 27, отже між учасниками Конґресу чути було вислови щирого вдоволення, що знайшовся вже спільний ґрунт, на якім священики обох Церков можуть зійтися бодай у найважніших справах." — Як би так вони були ліпше рахували, або бодай спитались, то були б довідались, що на Конґресі у Вінніпеґу було не 27 а 32 греко-католицьких священиків. Отже таки більше як їх. Також хай знають і те, що католицькі священики не їхали на Конґрес, щоб з православними духівниками здибатись і кооперувати.

* ** *

З початком червня, в Торонто українські евангелики з Канади й Злучених Держав відбули свій "Собор", у якому взяли участь баптисти, пресвитеріяни, злучені й пятдесятники. Радили вони там як то повести свою протестантську роботу між українським народом, а також щось на взір БУК-а створили своє "Братство Українських Евангеликів в Канаді."

А знову при кінці червня українські православні духівники в Вінніпеґу мали також свої наради.. Між іншим урадили збирати гроші на будову своєї нової колегії, де мають виховуватись нові аґенти православія між нашим народом у Канаді.

Історія минулих 50 літ у Канаді свідчить наглядно, що багато лиха накоїв протестантизм і православя між українським народом у Канаді Ці секти ще й тепер радять та орґанізуються як далі вести свою роботу. Для нас українців греко-католиків це повинно бути пересторогою, що лихо не спить. Нам католикам також треба часто радити й сильно орґанізуватись, щоб протиділати ворожій роботі та працювати невтомно духовним і світським людям, щоб правдиву католицьку віру та рідний обряд зберегти в українськім народі в Канаді, а також привернути до єдиноспасаючої католицької Церкви тих наших братів, що через протестантських і православних аґентів знайшлись на релігійних манівцях.

Н. БОРЩІВ, АЛТА. Свіжа могила. Дня 7-го липня помер 12-літний синок п-тва Лукіянів з Борщева. Хлопчина хорував понад два місяці у веґревільськім шпиталі на тяжку застуду. Привезено його додому, але лише хіба на те, щоб попращався зі своїми родичами, братами й сестрами.

Покійний Павлуньо все ходив на катехизм і вчився як має жити для Бога. Довго він терпів, але зате Бог нарешті покликав його на вічний супочинок.

У четвер 8-го липня о. Віктор Сорока відправив у хаті панахиду, попращав помершого від всіх і тіло взято до церкви у Борщеві. Там відправлено похоронне богослуження зі співаною Сл. Божою. Перед послідним цілованням о. Віктор в імени померщого подякував родичам за всі прислуги, що вони дали йому в часі довгої і тяжкої недуги та звернув увагу всіх, що Бог забирає не лише старих, але й тих, що рвуться до життя, що мов той цвіт, бажають показати свою красу та Бог зриває їх для Себе.

Покійного оплакують батьки, кілька братів і сестри.

По похороні запрошено всіх на спільний обід до п-ства Лукіянів. На кінець обіду о. Віктор сказав кілька слів, щоб розігнати смуток, що наляг на серця цілої родини і завізвав присутніх до збірки на катол. пресу. Збіркою занявся п. П. Гара. Зібрано $2.02. З цього призначено $1.01 на Світло.

У Словаччині 7 католицьких епископів видали спільне пастирське послання й в ньому домагаються, щоб засади природнього права були стосовані до всіх людей без ріжниці на їх походження й національність. Інакше підривається самі основи суспільного ладу й добробуту. В цьому посланню кажеться також, що епископи дозволяють на хрещення жидів і позволяють хрестити всіх тих, що навертаються на християнство з внутрішнього пересвідчення та готові виповнити релігійні й моральні обовязки, що їх накладає Церква.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

МАВНТИН РОВД, МАНІТОБА. Перша Служба Божа отця Віктора Сороки, ЧСВВ.

(Докінчення)

Після відправи Служби Божої в церкві, відбувся святочний бенкет у честь нововисвяченого о. Віктора.

Саля велика, але скоро наповнилася вщерть. Сотки народу. Для многих не було місця. Мусіли ждати. Столи гарно накриті, заставлені смачними, святочними стравами. При першому столі засіли Впр. Отці, Преп. Сестри, родичі і найближча рідня Отця Віктора, також рідна сестра з Трансконн і вуйко з Америки. Обід зачався молитвою.

При кінці обіду п. І. Цапик, голова церковного комітету, щирими словами привитав дорогого гостя і як господар бенкету покликав по черзі різних бесідників. Промовляли слідуючі: Всеч. о. Пуляк, Впр. о. Слобода. учителі Дубенко, Журбик і п. А. Баранюк; в імени Товариства Дітей Марії промовляв Нестор Яківчук; від Народнього Дому привітав Отця Віктора п. М. Волоцький і М. Романюк, а п. М. Баранюк зложив побажання від загалу Промовці висказували свою радість з того приводу, що витають такого дорогого гостя та ґратулювали Отцеві Вікторові, що дійшов до такого високого ступня, як ніхто у тій парохії. У бесідах заявляли пошану до стану священичого та впевняли Отця Віктора, що будуть молитися за потрібні ласки на тім високім і відповідальнім становищі. Дали велике признання панству Сорокам за те, що виховали дитину на священика і взивали всіх, щоб давали своїм дітям добре католицьке виховання. Слухаючи тим промов неодин батько, неодна мати хотіли, щоб Бог і з їх родини покликав хоч одну дитину на службу для Себе... По промовах вручено цінний дарунок від рідні і парохії.

Накінець о. Віктор теплими словами подякував за все: за те, що люди зблизька і здалека так громадно прибули на це велике торжество; за гостинність та за щирі молитви і дарунки. Заявив, що не забуде цього ніколи.

Ті слова молодого священика лишили у присутніх незатерті враження. Кожний, що мав нагоду бачити і слухати нововисвяченого о. Віктора того дня сам чувся піднесений, щасливий. Так записалася у нашій памяти приміція Отця Сороки.

Кореcп.

Ювілей 35-ліття супружжя п-тва Сороків. Дня 24-го мая о. Віктор відправив у місцевій церкві Службу Божу в наміренні своїх родичів. Вечером того дня мимо дощу багато гостей прибуло до дому Юрія і Анни Сороків. Шановні Ювіляти були дуже заскочені тою несподіванкою, що рідня і знакомі та сусіди справили їм того вечора. Жінки зготовили багато смачних страв. До вечері засіли Ювіляти, Впр. Отці, сестри, браття і блища родина.

По вечері п. М. Баранюк, заявив, що присутні зібралися, щоби висказати любов та пошану для п-тва Сороків. Відтак покликав доньку Ювілятів з Трансконн, яка щирими словами дякувала дорогим родичам за примірне життя та за те католицьке виховання, що дали своїм дітям. Дальше промовляли о. Пуляк, о. Слобода і п. Д. Романюк з Америки. Попрошено також до слова учителів Журбика і Дубенка з Брендону. Бесідники ґратулювали п-тву Сорокам, що виховали такі гарні діти, та що так багато все причиняються до піднесення парохії. Підчеркнули також промовці те, що Юрій і Анна Сороки все чесно жили і є прикладом для цілої парохії. Цим вони заслужили собі на виїмкове признання. Накінець зложили шановним Ювілятам щирі побажання та впевнили їх, що велика нагорода жде їх перед престолом Божим за ті добрі діла. Потім присутні відспівали многоліттє.

У кінцевому слові син Ювілятів, о. Віктор, ЧСВВ. і від себе щиро подякував своїм дорогим родичам за той найкращий дарунок — виховання, яке вони дали своїм дітям. Теплі та щирі слова отця Віктора, повні гарячої любови й вдячности викликали сльози радости в родичів і в присутніх.

По промовах п. В. Гуменюк заохотив присутніх, щоб зложили дар на катол. пресу. Збірка принесла $21.75, з того призначено $4.00 на Світло.

Всім жертводавцям щира подяка, а Ювілятам бажаємо великого Божого благословення на довгі й щасливі літа. І їх синові-священикові желаємо успіхів у праці на Христовій ниві, як рівнож великої святости та слави в небі.

Кореcп.

НЮ ЙОРК, Н. Й. ЗДПА. Приняття нових членів до Апост. Молитви. В неділю, 4-го липня, Впр. о. Максим Марків, ЧСВВ., ігумен і парох української греко-католицької церкви св. Юрія, приняв 40 нових членів до Апостольства Молитви. Перед обрядом приняття відбулась Адорація Найсвятіших Тайн. Гарне торжество приняття нових членів зачалось о 4-тій годині пополудні набоженством до Христового Серця. Предстоящими для о. Маркова були о. Нестор Феціца й о. Маріян Горішний. У своїй проповіді о. Марків пояснив значіння й ціль Апостольства Молитви й ті великі добрі діла, що воно їх виконує. Закінчуючи свої гарячі слова до членів сказав:

"Хай ваші імена будуть вириті золотими буквами в Христовому Серцю й нехай Воно про Вас завжди памятає, аж до тієї хвилі, коли то станете втішатись любовю того Пресв. Серця в Його небеснім царстві." Опісля нові члени дістали медалики. Винадгороджаючою молитвою до Ісусового Серця й благословенням Найсвятішими Тайнами закінчено цей гарний обряд приняття нових членів до Апостольства Молитви.

Н. Ф.

БОРЩІВ, АЛТА. Вінчання Володимира й Анни Трохимчуків. У середу, 30-го червня, молода пара з околиці Голден, Володимир Трохимчук і Анна Мицій приняли в мондерській церкві св. Тайни і по Службі Божій відбувся гарний обряд вінчання. Супружжя поблагословив Впр. о. Севастіян Курило, ЧСВВ.

Обід і весільна забава були в домі п. Миція, батька молодої, в Борщеві. П-тво Миції дуже гостинні й не диво, що так красно принимали гостей. Їх радість була велика, бо дочекалися першого весілля своєї дитини.

Підчас "дарування" п. І. Куций вручив Молодій Анні красний дарунок від Нар. Дому і подякував їй за це, що вона завжди брала участь у концертах, що вчащала все на проби співу та що працювала при карнавалах і була стала Королевою. При цій нагоді п. Куций сказав, що молода Анна своєю веселою вдачею і милим поведенням була гарним прикладом для всіх, що жили та працювали з нею. За це він щиро подякував їй і в імени парохії побажав молодій парі, щоб вони за Божим благословенням і на далі працювали для церкви й народу.

На заклик п. М. Крижановського, що заохотив всіх зложити дар на катол. пресу, пішла збірка. Всі радо складали свої жертви на пресу. Збіркою занявся п. М. Пожарнюк. Зібрано $8.94. З того призначено $4.47 на релігійний часопис "Світло."

Іван Куций

Видавництво цеї газети щиро дякує жертводавцям за їх щедрі датки, а молодій парі, Володимирові й Анні бажає щастя і великого Божого благословення на новій дорозі життя.

БОРЩІВ, АЛТА. Попращали свого Пароха о. Н. Когута, ЧСВВ. По відправі, що її мав о. Н. Когут 13-го червня на Борщеві, парохіяни зійшлися до Народного Дому, щоб гідно попращати свого пароха.

У програму концерту улажженого з цієї нагоди входили пісні, деклямації та промови. Перший промовляв п. І. Куций. Від молоді пращав п. Віктор Романюк. Відтак промовляв піонір п. М. Тимчук, а від сестриць п. Магдалина Білик. Від дітвори пращала отця пароха Сузанна Рурка і вручила дарунок, красне фонтанове перо. Накінець п. Юрій Мицій, голова Нар. Дому, подякував о. Когутові за щиру працю та за добре серце. Він сказав, що йому було мило і легко працювати під проводом о. пароха. На спомин п. Мицій вручив від парохії поважну суму грошей. Всі бесідники й всі присутні, а було їх около 400 осіб, зі жалем пращали свого пароха, що працював між ними і для них поверх два роки.

Борщівці щиро дякували свойому парохові і справді мали за що дякувати. Бо о. Н. Когут невтомно працював і всі його любили. Вони дякували за всі духовні услуги: за всі обовязкові і надобовязкові богослуження, за сердечні і повні любови науки, за те, що о. парох кожного року переводив катехизацію, викладав катехизм по кожнім богослуженню, часто відвідував своїх парохіян, не минав нікого в часі йорданських посіщень, завжди був готовий дати добру раду і все потішав тих, що потребували піднесення на дусі. І за це все Борщівці дуже вдячні і ніколи не забудуть о. Когута. При пращанні парохіяни Борщева заявили, що вони шанували отця, бо праця того священика займала не лише поле релігійне, але він працював також над тим, щоб виховати своїх вірних на добрих громадян Канади й щирих українців. Як могучий середник, що ним послугувався о. Когут, це була вакаційна рідна школа для дітвори та поучаючі відчити й реферати для старших, що він виголошував при різних нагодах.

У відповідь на ті всі признання о. Когут щиро подякував Борщівцям за співпрацю, жертвенність і пошану, що вони все йому оказували. Рівнож сердечно подякував всім за те пращання й цінні дарунки. Відтак поблагословив Божі дари і всі засіли до столів, бо вже був досить пізний час.

Пращаючись із вірними о. Когут напоминали, щоб всі надалі разом ідейно працювали зі своїм новим парохом. Всі заявили, що праця бувшого отця пароха не піде на марно. Накінець побажали отцеві успіхів на новій позиції у Ґримсбі, і обіцяли молитися, щоб небесний Отець благословив їх сильним здоровлям на многі й щасливі літа.

Іван Куций.

МОНДЕР, АЛТА. Несподіванка. Дня 10-го липня вечером рідня й сусіди уладили гарну несподіванку для панства Чернявських у домі їх прибраного сина Михайла. Всіх гостей зїхалося около 80 осіб. Господарями вечірка були Петро Лайбіда й І. Білик. Уладжено цю несподіванку для Чернявських тепер тому, бо в зимі перед їх відїздом на сталий побут до Едмонтону не було так доброї нагоди.

По перекусці Й. Лайбіда й І. Білик підкреслили гарні прикмети характеру Чернявських, особливо їх релігійність і добре серце, а о. Віктор Сорока, що також був присутний, побажав їм Божого благословення та вручив від рідні й сусідів цінний дарунок, вартости $79.00. Панство Чернявські теплими словами подякували всім за такі гарні обяви любови до них. Вечір минув дуже скоро серед милої гутірки й співу українських пісень. На цій гостині також переведено збірку

на католицьку пресу, що принесла $7.82.

Сусід.

НОВИЙ БОРЩІВ, Подружий ювілей. Вже три тижні перед 5-тим липнем родина Дмитра й Анастасії Грабців уплянувала собі зробити для своїх родичів милу несподіванку та гідно відсвяткувати 25-літний ювілей їхнього подружого життя.

Коли прийшов назначений день відправлено благодарственну Службу Божу для ювілятів, на якій вони приступили до св. Тайн, а опісля уділено їм ювілейне благословення.

По богослуженню в домі панства Грабців відбувся весільний бенкет. Господарем його був п. Юрій Мищій. Були також і промови. Іван Куций у свойому слові згадав про заслуги Дмитра й Анастазії і вручив їм від родини та знакомих у дарунку срібне начиння. Відтак о. ігумен Винник, ЧСВВ., похвалив гарний звичай, що люди одні другим справляють милі несподіванки, а ювілятам побажав щастя й Божих ласк на довгі й щасливі літа. Прочитано також привіт від бувшого о. пароха Н. Когута з Торонта. На кінець довшу промову сказав новий парох о. Віктор Сорока, ЧСВВ. Він зложив признання п-ству Грабцям за те, що виховали гарні діти, з яких двоє пішло служити Господу Богові в монастирі. Їхній син Петро вчиться тепер на священика в Мондері, а донька Домініка як Сестра Служебниця. провадить Рідну Школу в Форт Вилліям, Онт.

У відповідь на цю вияву пошани й любови зворушений Дмитро Грабець подякував Отцям, рідні й всім гостям за те, що так гарно звеличали їхній срібний ювілей подружжя, а зокрема подякував своїм дітям, що все шанували, любили та слухали своїх родичів.

По всіх промовах на заклик пана Юрія Мищія переведено збірку на українські сироти. Збіркою занявся п. М. Пожарнюк. Зібрано $11.00 й відіслано Сестрам Служебницям до Сиротинця в Айтуні, Саск.

Свій.

— З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ —

ВІНДЗОР, ОНТ. Т. С. — Присилаю вам нового передплатника. Зрадів я, коли перечитав перше число "Світла", що його мій брат вислав. Нині таку пресу читати, то так само як би в церкві слухати слово Боже. Нехай ваше "Світло" шириться по світі добрим людям для розради й користи.

ШИКАГО, ІЛЛ. Новий передплатник. — Прошу висилати на мою адресу "Світло", бо ті, що тут дістають ту ґазету хвалять собі її і кажуть, що то найкраща релігійна ґазета.

ЕЙМБРИДЖ, ПА. З.Д.П.А. Д.Д. — Я дуже вдоволений з Вашої ґазетки й дуже люблю читати "Світло". Дай Боже, щоб всі наші люди мали ту ґазетку й її читали й щоб "Світло" находилося в кожній українській хаті.

ПРИГАДКИ

18. VII. Неділя 5 по Сош. Св. Отців. Гл. 4. Єв. утр. воскр. 5. На Сл: Бож. троп. воскр. і Отц. конд. воскр. Слава Отц. І нині: Заступнице... Ап. зач. 103 і 334. Єв. Мат. зач. 28 і Ів. зач. 56.

25. VII. Неділя 6 по Сош. Ілії прор. з 20. VII. Глас 5. Єв. утр. воскр. 6. Всеночне. На Сл. Бож. троп. воскр. і свят. конд. воскр. Сл. конд. свят. І нині Богород. Ап. зач. 110 і 57. Єв. Мат. зач. 29. і Луки зач. 14. Проче все неділі й святого.

1. VIII. Неділя 7 по Сош. Проісх. Ч. Хреста й Муч. Макавейських. Глас 6. По Вечірні вел. виноситься Ч. Хрест з захристії на престіл. На утр. єв. воскр. 7. По славосл. поклон. хресту. На Сл. Божій троп. воскр. і Хресту, Сл. конд. воскресн. І нині Хресту. Ап. зач. 116 і 125. Єв. Мат. зач 33 і Ів. зач. 60.

Піст Спасівка зачинається 1. серпня.

Відміни місяця: Повня 17. VII. Остання кватира 23. VII. Нів 31. VII.

Коли й де будуть відправи?

ЛИПЕНЬ

18. VII. —
Мондер — Архиєрейська Сл. Божа Преосв. Ніля Саварина, ЧСВВ.

25. VII. —
Скаро.
Спас
Восток св. Николая
Веґревил
Новий Борщів
Іннісфрі Р.М.Б.
Гіллярд (місто) пікнік

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

25. Неділя —
Вайлдвуд (катехизація)
Федора (пікнік)
Голден (фарми)

Basilian Fathers, 9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

Що чувати в світі?

— **Президент** Рузвелт заявив, що Злучені Держави не визнають ніякого французького уряду, доки не буде звільнене все французьке населення з німецького ярма.

— **Ген. Г. Жіро** прибув до Вашінґтону, мав наради з президентом Рузвелтом і військовими провідниками та має відвідати також Канаду.

— **Рівночасно** з інвазією Сицилії британські летуни безпощадно й безупинно бомбардують Італію й Німеччину. Шкоди великі.

— **Український** посол до манітобського сойму Осип Ваврицків одружився з Анною Кащак. Вінчання відбулось у греко-католицькій церкві в Етелберт, а вінчав їх о. Бала.

— **В ночі.** 4. липня, погиб у літаковій катастрофі польський премієр уряду на скитальщині в Лондоні та начальний вожд польських військ ґенерал Владислав Сікорскі. Разом із ним погибло 13 осіб. Сікорскі саме вертався до Лондону з інспекції свойого війська на Середущому Сході та з конференції з тамошніми аліянтськими провідниками. Під час повороту він затримавсь був у Ґібральтарі. Катастрофа сталась саме тоді, як літак "Ліберейтор" відлітаючи з Ґібральтару упав у воду й розбився. Німці пустили поголоску, будьтоби Сікорского вбили самі британці. Сікорскі прожив 62 роки.

Зараз по смерті Сікорского польський президент Владислав Рачкевич назначив тимчасовим премієром Станислава Міколайчика, а начальним вождом польських військ ґен. Казімежа Сосновського.

— **Збройні сили** Злучених Держав і Австралії під верховною командою ґен. Мекартура ведуть сильний наступ проти японців на Соломонських островах та в Новій Ґвінеї на Тихому Океані. У вислідї боїв японці вже понесли страшенні втрати, а американці здобули острів Рендову та обстрілюють японську базу Мунда.

В Новій Ґвінеї американці заняли острови Вудларк і Тробріянд і тепер стараються дістати в свої руки японську базу Саламаву.

— **В Югославії** й Греції партизани даються добре в знаки окупантам.

— **Вночі,** 3 липня, помер нагло внаслідок серцевої атаки д-р Роберт Дж. Меніон, бувший провідник консервативної партії Канади. Прожив 61 років. Походженням був ірляндець, а по вірі католик.

— **Совети** роблять усе більший "поступ" узад до царських часів. Доказом того офіцерські еполети (паґони).... вітчизняна війна, і т. д. Тепер советська влада встановила уніформи для своїх дипльоматів, так як це було за царських часів. Дипльоматів поділено на 11 ступнів-ранґ. Червоним панам зачинають подобатись і царські прикраси.

— **В Ірляндії** по виборах 22. VI. далі остав головою уряду Імон де Валера, що вважає, щоб Ірляндія остала невтральною в цій війні.

— **Війна** часто нищить віковї твори. При нищенню міста Кельна британськими летунами зруйновано також славну катедру, що стояла там 600 літ. Також у Медіоляні в Італії величава катедра пошкоджена.

— **Хоч Антін Іден** британський секретар для закордонних справ, заявив був свого часу у британськім парляменті, що як треба, то навіть Рим буде важко бомбардований, то однак у Ватикані життя пливе спокійно своїм звичайним руслом і не видно, щоб роблено які старання для охорони мистецьких творів перед можливим знищенням. Можна того сильно надіятись, що союзні держави помимо рішучої боротьби з ворогом доложуть усіх старань, щоб Рим не нищити, бо він є не тільки центром християнства, але й важним місцем, де зберігаються преціцні скарби культури.

— **В Европі** війна спалахнула сильним вогнем. У Росії 5. липня німці зачали страшну офензиву на боевім відтинку Білгород — Курск — Орел, однак дуже мало зискали а дуже багато стратили. Бої ведуться далі з великим завзяттям. Знову 10 липня почалась інвазія Сицилії. Після двотижневого бомбардування інвазію зачали канадійські, британські й американські війська. Помимо завзятого опору італійсько-німецьких оборонців союзні сили досі вже здобули 15 прибережних міст, взяли поверх 7 тисяч полонених і йдуть уперед. Одначе бої заповідаються вперті й криваві й не обійдуться без жертв.

— **Острів Мартиніка** зірвав звязки з французьких урядом в Віші й станув по стороні союзних народів.

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

З весілля Володимира й Анни Трохимчуків, Борщів, Алта.	4.47
А. Пашкевич, Мичел, Б. К.	1.00
Одна особа. Мондер, Алта.	.50
М. Бучковський, Пойнт Ст. Чарлз, Монтреаль	1.00
Антін і Анна Слободи, Ст. Майкел, Алта.	1.00
Михайло Черкас. Филаделфія, Па. ЗДПА.	1.00
Григорій Костів, Вох, Алта.	1.00
Катерина Міколіо, Вайда, Монт. ЗДПА.	1.00
З пращального вечірка для Олекси Кучери, Стрий Алта.	2.15
Катерина Габро. Шикаго, Ілл. ЗДПА.	1.00
З похорону бл. п. Івана Бродового, Вернон, Б.К.	2.00
Збірка Апост. Молитви. Кружок п. Вербіцької при церкві св. О. Николая в Вінніпегу, Ман.	5.50
З поминків по бл. п. Николі й Юстині Козаків, Восток, Алта.	2.00
З вечірка в честь о. Епіфанія Пащака, Вінніпег, Ман.	6.00
З похорону Анни Хлібецької, Спас коло Мондеру, Алта.	2.10
З несподіванки для панства Чернявських, Мондер, Алта.	3.91
Петро Панталюк. Гартфорд, Конн. ЗДПА.	$5.00
Михайло Пастушок, Голден, Алта.	1.00
С. Крук. Айрон Ривер, Алта.	.50
З похорону бл. п. Лукіяна Павла. Новий Борщів, Алта.	1.01

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT
1-го серпня, 1943. Рік VI. Ч. (126) 15.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Aug. 1. 1943. Vol. VI. No. (126) 15.

Справжній мир на світі настане аж тоді, коли Христос стане володіти в людських серцях, родинах і державах.

З РЕЛІГІЙНО-ЦЕРКОВНОГО ЖИТТЯ

— **На цьогорічнім** храмовім відпусті в Йорктоні, Саск. було 3,000 прочан, а 1030 осіб приступило до св. Причастя. У часі святочної академії з нагоди 50-ліття існування Згромадження Сестер Служебниць о. Ст. Бахталовський, візитатор ОО. Редемптористів вручив Преп. Сестрі Йоанні, настоятельці Інституту Пресв. Серця Христового в Йорктоні, чек на 850 долярів, як ювілейний дар від парохій округів йорктонського, канорського й рамського та других жертводавців, а притім заявив, що збірка ще не скінчена й далі продовжується.

— **В неділю,** 25-го липня, Преосв. Ніль Саварин, відправив Архиєрейську Службу Божу в церкві св. Володимира й Ольги в Вінніпегу з нагоди храмового празника. Парохія з о. парохом Д-ром В. Кушніром зготовили сердечне привітання для нового владики, що це перший раз у Вінніпегу відправив Архиєрейську Службу Божу. Асистував Кир Нілеві в богослужбі о. капітан М. Пелех, український католицький військовий капелян а діяконував о. Й. Головатий. У своїй проповіді владика представив значіння свята та християнства, що його запровадив св. Володимир в Україні в десятому віці.

В часі бенкету, що відбувся в парохіяльній залі, Преосв. Ніль промовив знову до зібраних і показав ті великі осяги, що їх має наша Церква в Канаді та підніс вагу традиції. Рівнож зложив признання парохіянам, що збудували нову прекрасну церкву й її пароховї за його повну посвяти працю на службі Церкви.

Промовляли також ще й другі бесідники. Отець канонік П. Божик з парохії св. Андрея сказав, що для нього це хвиля є дуже радісна, бо нагадує йому як 19 літ тому в старій церкві цієї парохії за епископа Будки він покинув православя і приєднався до Української католицької Церкви. Військовий духовник о. Пелех вніс тоаст в чест короля Юрія і пригадав присутнім ту волю, що її має український нарід під його правлінням. Промову в честь Преосв. Кир Василія виголосив о. Семчук з церкви св. Покрови, а о. І. Шпитковський підніс заслуги о. В. Кушніра як пароха й канцлера дієцезії. Свою подяку Преосвященному, та другим отцям зложив у відповіді о. д-р Кушнір.

Господарем бенкету був Й. Кравчик. Також і дітвора виявила свою пошану та любов для Преосвященного Ніля своїм милим співом під проводом А. Мушія та привітами.

— **Дня 29 липня, 1943 р.** минуло 78 років життя галицькому митрополиті Андреєві Шептицькому.

— **В Англії** католики сильно виступають проти вчителів з Національної Унії Вчителів, що ведуть завзяту пропаганду, щоб у Англії введено одні школи для всіх дітей без огляду на віроісповідання. Католики рішучо боронять існування своїх католицьких шкіл, бо лиш у таких школах їхні діти зможуть дістати не тільки добру науку, але й християнське виховання, що є конечно потрібне на все життя.

— **У Шангаю,** в Китаю, католицькі Сестри С. Колюмбана ведуть школу до якої ходить 110 дітей. Цю школу отворено ще в 1938 р. і вона почерез лихоліття японсько-китайської війни продовжує своє існування аж до сьогодні. Більшість дітей є православні й багато з них пізнавши правдивість католицької Церкви стає католиками. Сестри на бажання Св. Отця приняли слав'янсько-византійський обряд.

— **З числа** 36,688 італійців, узятих у полон у Північній Африці та привезених до Злучених Держав 14,500 приміщено в Кемп Карсон, Колорейдо. Є це здебільша 18-20-літні хлопці. Їх приміщено в бараках, пересічно по 100 в одному. Вони відзначаються релігійністю. Після прибуття вони збудували собі престіл в бараку й пристроїли його артистично, хоч дуже примітивно. Католицький священик заспокоює їхні духовні потреби. В неділі відправляє Сл. Божу під голим небом на подвірю табору. В вільних хвилинах бранці займаються спортом.

— **Аліянтський** військовий уряд на Сицилії урядово оповістив, що "воля релігійного визнання буде задержана й католицька Церква та її всі релігійні інституції будуть пошановані."

— **6-го липня** в Оттаві відбулось незвичайно величава релігійна манифестація католиків, у якій взяло участь сто тисяч католиків, а між ними й українці. Це був Евхаристійний Конгрес. Вечером вулицями міста перейшла процесія на кілька миль довга. На полях оттавського університету стояв великий, на 65 стіп престіл, що засяснів сильним світлом, коли оттавський архієпископ Вашон станув з Найсв. Тайнами. Архієрей поблагословив св. Тайнами сотку хорих, що лежали на ліжках і ношах, а відтак увесь зібраний нарід відмовив акт жалю, Вірую й Отче наш. Ґенерал-майор Л. Р. Ля Флеш, міністер Военної Служби відчитав по французьки акт посвяти канадійського народу Пресвятому Серцю Ісуса й закінчив просьбою за святий і трівкий мир. Ту саму посвяту перечитав по англійськи судья з Найвищого Суду Домінії Патрик Кервин. Це була зворушаюча картина бачити тих високих достойників, як вони навколішках, з похиленою головою перед св. Тайнами з увагою й пошаною віддавали під опіку Божого Серця ввесь канадійський нарід.

Зворушливі проповіди з тої нагоди сказали: головний католицький військовий капелян Преосв. Неліган і Преосв. Артур Дувил.

Величавий конгрес закінчився благословенням Н. Тайнами, молитвою за військо й поляглих, промовою подяки архієпископа Вашона та відспіванням національних гимнів.

ВАТИКАНСЬКЕ ІНФОРМАЦІЙНЕ БЮРО ПРАЦЮЄ

Недавно повернула до свойого краю з Риму пані Анна Л. Елґстрим, визначна шведська письменниця, де перебула вона два місяці й відвідала Ватиканське Інформаційне Бюро.

Ватиканське Інформаційне Бюро — каже вона — це наче яка міжнародня пошта, що працює в користь родин полонених, утікачів, та осіб пропавших без вісти на боєвих полях, без огляду на народність і віру.

Головою того славного інформаційного центра є Преосв. Александер Євреїнов, католицький російський епископ византійського обряду. Преосв. Кир Євреїнов був колись за царської Росії дипльоматом, та опісля покинув свою світську карієру, щоб стати священиком. Спочатку, як я почав писати до наших нунціїв, епископів або прямо до наших священиків у ріжних таборах для полонених я міг тримати наші списки в малій скриночці, що її носив зі собою. А сьогодні маємо персонал зо 120 осіб, що працює в 20 кімнатах. Крім того маємо ще наш радієвий персонал й поважне число монахинь, що пишуть на машинках для нас у своїх монастирях. Таке розказував мені Кир Александер пише пані Елґстрим.

В дні моїх відвідин — каже вона — Бюро отримало біля 2,000 листів зі запитами... Бюрові помагають у його праці представники Ватикану по ріжних краях, а також воно тісно співпрацює з Міжнародним Червоним Хрестом у Женеві, Швайцарії та іншими гуманітарними інституціями.

Які висліди дає праця? — запитала пані Елґстрим. У відповідь Кир Євреїнов показав огляд за 1942 р. Було 1,123,619 запитів, а на них удалось вислати Ватиканові бажану відповідь в 517,634 випадках. Отже, майже на 40 відсотків праця була успішна.

Ця праця з огляду на великі военні перешкоди йде поволі й вимагає багато витревалости й терпеливости. Однак її взяв на себе Ватикан, щоб людям прибитим журбою за своїх рідних принести полекшу й потіху в гіркий военний час, бодай інформаціями щодо дорогих їм осіб.

РІК 1903 — 1918 — 1943.

В неділю, дня 8 серпня 1943 сорок-ліття оснування парохії Вознесения Г.Н.І.Хр. а двадцятьпять ліття нової церкви в Новому Киеві, Алберта.

ПРОГРАМА ЮВІЛЕЙНОЇ РІЧНИЦІ

Субота 7. в год. 3 — Сповідь дітей Рідної Школи.

Неділя 8. в год. 9 рано — Служба Божа і св. Причастя дітей Рідної Школи.

В год. 10.30 Торжественна Благодарственна Служба Божа з діяконами й проповідь. **Співає діточий хор. По Службі Божій: "Тебе Бога хвалим!"**

Службу Божу відправить Впр. о. Протоігумен В. Бараник, ЧСВВ. По відправі бенкет. Приготовляють членкині парохії.

В часі обіду святочні промови, концерт Дітей Рідної Школи і пікнік.

Парохія в Новому Киеві оцим запрошує сусідні парохії до участи в цім так радіснім торжестві.

Комітет.

Ідімо Католицьким Шляхом!

(Місячне намірення на серпень, 1943).

Дорога, шлях — це загально відома й звичайна собі річ у життю людей, але одночасно й незвичайно важна річ. Судьба народів, їх вигра або програ в війні, їхній поступ у часі мира дуже часто зависять від шляхів. В давній давнині мощеними дорогами, що їх римляни вибудували по просторій римській імперії, їхні легіони рішучим кроком ступали до побіди. А в наших военних часах славнозвісним став шлях крізь Бурму, названий життьовим для Китаю, бо ним ішла конечно потрібна допомога китайцям, що уможливила їм вести довгу війну проти могутнього ворога, ніпонців. А тут у нас, у Канаді чи Америці, биті й заліані шляхи причинились дуже до скорого зросту й поступу цивілізації. Тому то зовсім слушно добрі дороги вважаються знаком поступу даної країни й народу. Також і в релігійнім життї людина потребує мати певний та ясний шлях.

Коли пророк Ісаія предсказав прихід Христа-Месії, то притім він дав поклик, щоб жидівський народ приготовляв дорогу Господню: "Всяка долина нехай заповниться, а всяка гора й горб нехай у низ подадуться, всякі закрути нехай випростуються, й місця нерівні вирівнаються" (Іс. 40:4), щоб небесний Цар мав гідну дорогу для його царського походу на цій землі. Коли ж прийшов на світ Христос-Цар, то він сказав ці преважні слова: "Я є дорога... ніхто не приходить до Вітця, тільки через мене" (Ів. 14:6). Це значить, що Христос своїм словом і прикладом вказав напрям і показав, що треба робити, а що залишити, щоб дістатись до вічного щастя в небі. Хто не йде тим шляхом, що його вказав Христос, той блудить манівцями.

Христовим шляхом, хоч він вузький і тернистий, мужню ступали віками мученики, ісповідники, святі дівиці й вдови та незлічиме число щирих християн усякого віку, стану й народу. І сьогодні йде ним велике множество християн.

Ісус Христос на землі жив і навчав дуже коротко, всього 33 роки, а опісля внісся на небо. Однак не забуваймо, що Христос не оставив нас зовсім. Він сказав: "Це я з вами по всі дні, до кінця віків" (Мат. 28:20). Христос тепер живе, навчає й освячує людство через свою святу Церкву, що її св. Павло називає таїнственним тілом Христовим. "І все покорив під його ноги (Отець небесний) і дав **його як голову над усею Церквою, що є його тілом"** (Єф. 1:22). Отже Церква — це не звичайна собі релігійна організація, що її створили собі люди, а Божий твір і знаряд, що його вживає Христос на протязі віків, щоб спасати людство й провадити до вічного щастя в небі. Щоб Христова Церква могла сповнити своє високе завдання, то Христос установив у ній непомильний учительський уряд у справах віри й моралі. Той уряд виповняє видимий голова Церкви Папа Римський, коли щось вирішує сам як найвищий Пастир і Учитель у Церкві, або разом із другими епископами на вселенськім соборі, що відбувається під його проводом. Крім того Христос установив у Церкві святу ерархію: епископів, священиків і через св. тайну священства їм дає потрібний авторитет та ласки провадити людей до неба навчанням правд віри й моралі, виконуванням пастирської влади через давання законів і розпорядків та освячування їх молитвою й святими тайнами.

Отже одна, свята, католицька (соборна) й апостольська Церква для нас є тим Христовим шляхом, що ним ми маємо йти до щасливої вічности. Так, а не інакше треба глядіти на св. Церкву.

А в цього погляду на Церкву повинен у нас зродитись у душі дух великої пошани, любови, послуху й відданости для Церкви.

Подумаймо собі тільки добре: Основником і Головою Церкви є Христос Богочоловік, наш найдорощий Спаситель. Він сама мудрість, святість і дорога. Він світло світу й хто йде за ним не ходить у тьмі, а матиме світло вічного життя. (Ів. 9:5). Він добрий пастир, що так нас полюбив, що для нашого спасення добровільно віддав себе на жорстоку страсть та страшну смерть на хресті. Він податель життя ласки і лікар душ у святих тайнах, наш приятель і найліпший добродій, що більше як хтонебудь бажає нам справжнього добра. Він наш певний провідник. А св. Церква — це його царство правди, любови, мира й щастя. Правда, що до Церкви належать люди, що не є всі святі, а немічні й часто негідні, грішні, однак не забуваймо, що св. Церква неструджено працює також і над цим людським матеріялом, щоб його ублагороднити, освятити та ущасливити.

Церква дає людям релігійну правду й ясний світогляд на життя, вона дає могутні спонуки поступати чесно, навчає й заохочує людей своє життя вести згідно з вимогами справедливости й любови та виконувати всякі чесноти в можливо найвищім ступні. Церква виховує героїв святости та є приятелькою всякого поступу, культури й добробуту.

Дехто називає св. Церкву доброю матірю. І як уважно пригляне мося як то Церква з ніжною любовю дбає про людину від її колиски аж до гробової дошки, то мусимо сказати, що Церква вповні заслужила собі на цю назву.

А крім цього подумаймо собі ще й це: Ми є членами Христової Церкви й безнастанно користаємо зі всіх її скарбів ласк та молитов. Скілько то добродійств ми зазнали від св. Церкви в нашому життю?..

Що ж отже звідси слідує? Слідує, що для нас св. Церква повинна бути чимось найдорощим на землі. Наше відношення до Церкви не сміє бути націховане байдужністю, недбальством, бо тим ми себе упідлюємо й сором наносимо тій Божій організації, що зветься таїнственним тілом Христа..

Наше відношення до св. Церкви має бути націховане пошаною й любовю: 1) до церковного авторитету, це є Папи римського, епископів, священиків, католицьких установ, заведень як: церкви, католицькі школи, лічниці, католицька преса, братства, законні Чини й згромадження і т. д.

2) до католицького навчання, богослужень, побожних практик, уладжень і розпорядків. Їх не сміємо критикувати, а цінити й шанувати та боронити перед ворогами.

З пошани й любови має зроджуватись старання пізнати можливо якнайкраще все, що належить до нашої релігії й живо інтересуватись церковним життям.

Далі, хто якслід розуміє чим є св. Церква й релігійні справи, той не сміє бути, як каже св. ап. Яків, тільки слухачем слова,, а не виконавцем його" (Як. 1:22-24). Він має бути католиком чином і правдою, хоч би сповнювання християнських обовязків вимагало від нього труду й жертви. І справжній католик без огляду, що про нього собі говорять чи думають люди, все й всюди робить те, що від нього вимагає його релігія. Молитва, піст, святкування днів святочних, католицька преса, тощо це річи, що він їх не стидається ніколи. Він глибоко переконаний, що "не кожний, хто каже: Господи, Господи, увійде в царство небесне, а той, хто творить волю Вітця, що на небесах." (Мат. 7:21).

З високого розуміння й цінення св. Церкви слідує також та апостольська жертвенність на релігійні й церковні цілі та апостольська ревність, щоб других людей привести до того, щоб пізнали правдивий шлях до неба й ним ішли.

Це є отже той католицький дух, що оживляє католика і спричиняє, що він відноситься до св. Церкви як добра дитина до своєї дорогої мами.

І такого духа якраз треба дуже християнам у теперішних часах. Колись перші християне, що мали такого католицького духа обновили весь поганський світ. Тепер, хоч з імени є багато християн, то однак справжніх християн розмірно мало. На світі тепер розпаношилось новітне поганство, що не допускає св. Церкви, щоб вона упорядкувала людське життя, як цього вимагає Христос. Те новітне поганство треба конче повалити, а запровадити в світі християнський лад. А це зможуть зробити тільки люди, що мають справжнього католицького духа й живуть духом католицької Церкви. Таких людей сьогодні треба якнайбільше. То ж плекаймо в собі католицького духа, ідім самі Христовим шляхом вірно, мужно та молім також Христове Серце, щоб дало світові в сучасну пору світлих провідників, що переняті духом Христа й св. католицької Церкви, збудували в світі по війні кращий лад між народами, що став би основою й трівкою запорукою гаразду між мешканцями землі.

Евген Березинський.

Боже Великий

Боже Великий, Ти Україну
В своїй опіці віки держав,
Ти її долю, славу та й волю,
Ти її ласки свої зсилав.

Боже Великий, ми Тебе нині
Просимо мольби наші прийми
Та й Україні, нашій державі,
Знову щасливі дні поверни!

Боже Великий й Всемогучий,
У Твоїх руках наша судьба,
Ти Отче Царем цілого світа
Ти Володарем всього життя.

Боже Великий, Царю народів,
Змилосердися над нами Ти
Та й Україні що у кайданах
Ти свою ласку знову зішли!

ВАРТІСНА Й ЗАЙМАЮЧА [illegible]

ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ НА УКРАЇНІ

пера талановитого українського історика
Д-ра Стефана Томашівського

Книжка величини 9"x6", Сторін 160. В ній є порушені й висвітлені основно великі й важні питання з нашої церковної минувшини, що цікавлять кожного свідомого українця. Згадаймо тут хоч важніші: Східня Европа й християнство в передруській добі, Християнство на Чорноморі в IV. — IX. ст., Вселенська Церква в IX. віці, Володимир Великий, Церковна політика Ярослава Мудрого, Київ і Рим у другій половині XI. в. і т. д.

Ціна $1.25. Поспішіться купити собі цю цінну книжку, бо маємо на продаж тільки дуже обмежене число примірників.

Замовлення висилайте на адресу:

Basilian Fathers' Press
Mundare, Alta., Canada.

ДУЖЕ КРАСНА ПАМЯТКА,
що її варта мати
ФОТОГРАФІЇ З ЕПИСКОПСЬКИХ СВЯЧЕНЬ ПРЕОСВ. КИР НІЛЯ НИКОЛАЯ САВАРИНА, ЧСВВ.

Відомий наш фотограф у Оттаві, п. Павло Пук виготовив серію знимок з епископських свячень Їх Ексц. Кир Ніля Саварина в Торонті й хто хотів би мати гарну памятку з тієї урочистості нехай замовить собі їх вдавшись на адресу:

Alexander Art Studio,
254 Bank St., Ottawa, Ont.

ДУШПАСТИРСЬКІ НАЗНАЧЕННЯ

Єпископський Ординаріят у Вінніпегу назначив на пароха Кичнер, Онт., Всеч. о. Василя Філевича, котрий десі обслугував околицю Етелберт, Ман., Всеч. о. Петра Серветника призначив на пароха в Альвені й околиці, Всеч. о. М. Оленьчука на пароха в Принс Алберт і околиці, Всеч. о. М. Горошка назначено парохом на околиці Етелберт, Ман.

АРХІЄРЕЙСЬКА СЛУЖБА БОЖА ПРЕОСВ. НІЛЯ САВАРИНА В МОНДЕРІ.

У неділю, 18-го липня, у Мондері відбулась велика урочистість — Архієрейська Служба Божа нового владики Преосв. Кир Ніля Саварина, ЧСВВ. Помимо непевної погоди ранком зібралось у Мондері понад 2,000 людей. Деякі приїхали навіть аж з дуже далека.

В десятій годині хмари розвіялись і небо стало синє. Процесія з піснею: "Наче повний голос дзвону..." впровадила Преосв. Ніля до церкви, а тут у дверях великий хор під проводом дир. В. Курили привитав Архієрея грімкою піснею: Буди імя Господне благословенно!.. Миле зворушення пройняло кожного хто глядів на маєстатичну стать нового владики, що підчас походу до престола благословив вірних свяченою водою.

Почалась Архієрейська Служба Божа. Преосв. Кир Нілеві асистували отці М. Романович і Пахомій Дидик, а діяконували о. Д. Попович і діякон Е. Білик. Обовязки капеляна сповняв о. Епіфаній Пащак.

З димом пахучого кадила линули молитви й пісні до Всевишнього. Народ і духовенство зі своїм новим Архієреєм приносили Богові новозавітню жертву хвали, благодарення, перепросьби й благання. Молитовний настрій був дуже високий і відривав душу кожного від тої землі, де стільки горя і розчарування й підносив високо, де наша вічна мета — повне щастя в небі.

Після читання св. евангелія Впр. о. Василь Каменецький станув на проповідальниці й виголосив дуже настроєву проповідь. Ісус Христос — говорив о. проповідник — прийшов на землю спасти всіх людей, що житимуть аж до кінця світу. Та в плянах Божого Провидіння було, щоб Син Божий тільки 33 роки проживав між нами видимим способом. Тому на своє місце для продовження місії спасення людського роду вибрав собі учеників, а зпосеред них 12 апостолів. Коли Христос цілу ніч молився перед тим важним вибором, то своїм Божим провидінним зором обняв усіх апостольських наслідників, епископів усіх народів і країв аж до кінця світу... І нашому українському народові визначив тоді епископів та на протязі століть посилав добрих та ревних князів Церкви. Вистарчить згадати такі великі постаті як Іпатій Потій, Велямин Рутський, св. Йосафат Кунцевич, кард. Левицький і Сембратович, сучасний митрополит галицький А. Шептицький та другі

Тай і тут у Канаді Спаситель не забув за нас. Колись у початках серед темних лісів, серед невисказаної біди тужили наші піонири за рідною церквою, за своїми епископами й священиками, бо в них бачили свою потіху, опору й провід. І ось пів століття минуло й ми діждались того щастя, що можемо бачити сильну діецезію, добре зорганізовану, а в ній свої церкви, монастирі, ріжні інституції, священиків, монахів, сестер, а також двох наших рідних владик. Хай Богові буде за це все щира дяка від нас!

У важкий военний час предобрий Ісус дав тобі зібраний народе нового наслідника апостолів, Князя і Пастиря доброго, що прибув до Мондеру, щоб у цій церкві св. Ап. Петра й Павла відправити свою Архієрейську Службу Божу, де передше молився як парох кольоній мондерського округа.

Звертаючись до Їх Ексц. Кир Ніля о. проповідник промовив:

Помолися о нас Владико! Помолись до Господа за весь твій український народ, щоб Господь зєдинив його в одній, святій, соборній й апостольській Церкві, щоб дав йому волю й кращу долю. Помолись за кожного з нас, щоб ми всі вірними остали аж до смерти Богові, св. католицькій Церкві та свому народові.

А ми знову прирікаємо Вам Ексцеленціє пошану, послух і любов. Будемо молити Пастирів Наставника Ісуса Христа, щоб дозволив Вам у мирі й здоровлю та поводженню управляти св. Церквою й діждатись веселої вістки, що вже стала вільна віками поневолена Україна й що одними устами й одним серцем прославляє триєдиного Бога так само в Старім Краю як і ми тут у Канаді.

Після проповіди продовжалась свята богослужба. Церква була битком набита. Видно було наче великий лан голов звернених з молитвою на устах до престола, де стояв Архієрей приносячи бекровну жертву.

До святого Причастя приступило кілька сот людей. Після скінчення Служби Божої, в епископській мантії, мітрі, з жезлом і хрестом у руках промовив від престола до народу Преосв. Ніль. "Ісус Христос вчера й сьогодні, той самий і на віки." (Єф. 13. 8). Цими словами св. ап. Павла почав свою науку. Все на світі зміняється. Кажемо, що нічого нема на цім світі вічного... Це правдиве, але з певними виїмками й застереженнями. Є один Бог, що ніколи не зміняється, бо він усе той сам, незмінний по віки.

Той вічний Бог у назначеному часі прийшов на землю і як Богочоловік Ісус Христос став осередком історії людства. І Христос також є вічний. Його наука, Його діла, Його тайни, Його свята Церква є вічні. Зуб часу, ні ніякі людські чи навіть пекольні сили не знищать їх і вони будуть тревати аж доти, доки їх треба буде для спасення людського роду. Все зміняється, але Христос і Його віра не зміняються.

Вічною є також і людська душа, що хоч мала свій початок, то кінця не буде мати. Тіло, мов той будинок, зуживається, старіється і по якімсь часі розпадається й в землю обертається, але не те з душею; вона дух — іскра Божа, що ніколи не згине, а буде мати вічне життя щасливе або нещасливе, відповідно до того, як собі на цім світі заслужить.

Живемо на цій землі й мусимо старатись також про дочасні, минаємі речі, однак блажен той, хто завжди в своїм життю думає про вічного Бога, хто не забуває, що Христос вчера, сьогодні й по віки є той самий і свій світогляд формує під кутом вічности, хто дбає про спасення своєї вічної душі.

Хто вірить у вічного Бога, то він черпати буде много сили в боротьбі з гріхом і спокусами та приманами світовими, хто вірить і надіється на Христа, що є з нами до кінця віка, то він буде спокійний і знайде поміч опиратись теперішньому зіпсуттю й безбожництву, хто вірить сильно, що душа його безсмертна, то він буде щиро дбати про своє спасення, бо він знає добре, що що тут посіє за життя, то буде жати там по смерти.

Дорогі Брати й Сестри! Все на світі минається. За 50, 100 років нікого з нас тут не буде. Підемо всі до вічности. Дбаймо про щасливу вічність! Витреваймо в вірі, надії і любови, бо тільки той, що витреває до кінця, буде спасений.

Своє зворушаюче слово до вірних Преосвященний закінчив архієрейським благословенням. По відспіванню Многоліття, похід відпровадив Кир Ніля до монастиря. Опісля відбувся бенкет у монастирськім городі, що його уладили в честь Преосв. Саварина ОО. Василіяни й мондерські парохіяни. Господарем бенкету був адв. Юрій Шкварок. Гарні привіти зложили: Др. Н. С. Стрільчук, посадник Мондеру, Др. І. Якимішак з Вегревил від української інтелігенції й професіоналістів, п. Николай Андріїв з Чипмену від піонірів, та кольоній, де Преосв. Ніль передше працював, а п. М. Корчинський від мондерської парохії. Вислів радости й надії з того, що маємо другого владику в Канаді, дали в своєй довшій промові о. протоігумен В. Бараник, ЧСВВ., а о. В. Каменецький прочитав лісту тих осіб і кольоній з мондерського округа, що зложили свій дар любови для нового нашого князя Церкви в Канаді. Мондер і дооколичні кольонії зложили в дарі $2,000.00. Також дітвора й старші дівчата зложили свої побажання та китицю квітів Архієреєві, а великий мондерський хор під управою дир. В. Курили відспівав прекрасно вязанку пісень.

На всі ті вияви пошани й любови Преосв. Саварин відповів довшою сердечною промовою, дякуючи всім за все, що доброго йому зробили й висказав надію, що в одності, любові та згідливій праці Пастирів і вірних, наш нарід зможе тішитись новими й кращими здобутками в своїй будучині.

Урочистість скінчилась, люди розійшлись домів, але ті глибокі й милі враження, що їх відчули всі від малого до великого з нагоди Архієрейської Служби Божої Преосв. Кир Ніля остануть на довго в серцях і споминах.

ЗАПИТ: Як моє сумління є спокійне в даній справі, чи я можу згідно з ним поступати, навіть тоді як багато моїх приятелів звертають мені увагу, що я помиляюся?

ВІДПОВІДЬ: Треба звернути увагу на те, що є ріжниця між спокійним сумлінням, а правдивим. Сумління є тоді спокійне, коли чоловік робить у переконанню, що дана річ є добра й дозволена. Та те переконання може бути часом мильне, це значить не згідне з вимогами моралі, Божої волі й приписами Церкви. Дехто може помилятись і то дуже й навіть на думку йому не прийде, що він помиляється, бо людина в своїх поглядах не є непомильна. Тому то дуже мудра річ не бути впертим, вислухати й числитись з думкою других та в випадках розбіжности думок спокійно й безсторонно розсліджувати, де є правда, щоб можна собі виробити правдиве переконання в сумлінню й згідно з ним поступати.

А щодо запиту, то наша відповідь така: добре застановись і прослідú, чи всі спонуки твого ділання в даному випадку є добрі, порадься твоїх добрих і щирих другів, подивись, чи твоє переконання сумління не стоїть у суперечності з приписами Церкви. Сповідник тобі тут радо поможе. І тоді покажеться хто з вас помиляється. Якщо б так вийшло, що ти справді помилявсь, так тоді не можна тобі так далі робити. За попереднє поступовання гріху не було, бо ти робив у добрій вірі, мав спокійне хоч і мильне сумління, та тепер, коли побачилось помилку, не можна так далі робити, бо це значило б робити проти голосу свого сумління, що тепер уже певно каже робити те, що є справді добре, а злого не робити.

ЗАПИТ: Що це є "печать сповіди?"

ВІДПОВІДЬ: Печать сповіди є це дуже строгий обовязок священика заховати всегдашню й абсолютну мовчанку поза сповідю щодо всього того, що довідався в тайні сповіди й не виявляти нікому нічого зі сповіди, такого, що могло б зробити сповідь осоружною й відтягати людей від сповіди.

Цей секрет є такий строгий, що не вільно зломати печати сповіди навіть у такому випадку, коли йшло б про збереження життя, а навіть існування держави й те, що підпало під печать сповіди не вільно виявити ні за життя ні навіть по смерти сповідаючогось. Печать сповіди забороняє також сповідникові говорити про те, що почув на сповіди також з каянником поза сповідю.

Від того строгого секрету може звільнити сповідника тільки сам каянник, коли дасть виразне позволення говорити з ним самим чи з ким іншим поза сповідю.

Печать сповіди є найстрогішим секретом з поміж усіх секретів на землі. Св. Церква захороняє його дуже гострими законами, а історія знає випадки, що священики воліли піти до тюрми, а навіть на смерть, як зломати св. печать сповіди.

— З ПОШТОВОЇ СКРИНКИ —

ШИКАГО, ІЛЛ. П. Д. — Дай Боже, щоби "Світло" знаходилося в кожній українській хаті; тоді то був би мир між українцями, не було б незалежних церков ані роздорів.

Т. Г. АРРАН, САСК. Ви мене тим Світлом так розпалили, що я читав би його як ніч так день. Хоч я маю досить що читати, то однак так його виглядаю як шкільна дітвора св. Отця Николая перед Різдвом.

КЕРЛОВРІ, МАН. Софія Деминик. Отсим хочу переслати Вам щиру подяку за ті гарні слова, які ОО. Василіяни пишуть у часописі "Світло". Цей часопис є великою розрадою для мене й для моєї дочки Марії, що є темна. І коли я читаю цей часопис, то мені й для всіх нас в домі є велика полекша й розрада. Остаю з великою пошаною й нехай Вам Всемогучий Господь помагає в Вашій великій праці для нашого українського греко-католицького народу в Канаді.

Евген Березинський.

О Ісусе!

О Ісусе, Сину Божий,
Вислухай наші благання,
Дай нам сили і охоти
До дальших трудів, змагання.

Перед нами, Божий Сину,
Ще багато є роботи,
Тому просим Тебе щиро
Дай нам сили і охоти.

О Ісусе, Божий Сину,
Ти потреби наші знаєш,
А хто Тебе щиро просить
Тому радо помагаєш.

Поможи нам, Тебе просим,
Все те лихо пережити,
Поможи нам, щоб могли ми
Тобі вірно все служити.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Назаретська Квітка

Щодо Пресвятої Діви Марії, то в Назареті Вона вела назверх звичайне життя вбогої жінки. Мешкала в невеликій, дуже вбогій хатині, з простою, найконечнішою обстановкою й одною кімнатою, що служила й за кухню. Можливо, що Пресвята Родина мала згідно з тамошніми давніми умовинами, спільне з іншими подвіря, то й її життя не було все спокійне й вигідне. Одяг Марії був чистий, але дуже простий, без найменшої ознаки непотрібної прикраси. На тонкій спідній туніці зверхня довга сукенка, що спливала аж до кісток і була підперезана в поясі. На голові хустка, на ногах сандали, а то й босоніж. Подібний одяг, тільки новіший, був на святкові дні. На голові відповідна, звичаєва заслона. Харч убогий. Хліб, оливки, фіґи, рідко дактилі. Всю хатню працю робила Марія сама. Молола збіжжя на жорні, пекла хліб, носила воду зо спільної криниці, пряла вовну й лен, може навіть ткала тканину на нові одяги, направляла приходжену й прала білизну, збирала тернину, осет, зсохлу траву й галуззя на опал; може навіть доглядала овечок що їх мала на своїм малім господарстві. Що так могло бути, то на це вказують різні пізніші вискази Ісуса. Він серед того зріс і опісля послуговувавсь знаними порівняннями.

У всіх тих справах і щоденних заняттях брав участь Ісус, що хоч не переставав ні на хвилину бути правдивим Богом, то в кожній найменшій подробиці був правдивою дитиною. Приглядався роботі Марії, випитувався, помагав, подібно, як усі інші діти в тім віці. Там у вбогім назаретськім домику жили правдивим звичайним життям убогих людей Мати Марія з Дитятком Ісусом.

Таємне, надприродне життя в Назареті.

За тим звичайним життям ховалось в Ісуса й Марії незнане нікому з людей одиноке в світі, духовне, надприродне життя. Те їхнє життя то був наче який приплив і відплив-хвиля, що невпинно переливалась із серця до серця, з душі до душі. Бо ж Ісус, як ніяка інша людська дитина, був сотворений на те, щоб жити в Бозі, для Бога. А Марія більше, ніж яка інша мати, була підготована до того, щоб сповняти своє завдання спрямування Дитятка до Бога. Все поводження Марії, всі прояви Її внутрішнього чи зовнішнього життя, все що бачила Дитина, було особливе, характеристичне. В неї молитва була працею, а праця молитвою. Не було такої матері, що з такою вірою схилялася б над колискою дитини, як Марія, що подивившись на свого Сина бачила в Ньому не тільки щось нескінчене й вічне, але бачила в ньому Божого Сина в власній особі. Всі пестощі Матері були водночас прославою, кожний обопільний усміх Дитяти приносив Марії новий приплив ласк. Та в тих пестощах Марія була завжди повздержна, бо памятала добре, що Вона має перед собою — Божий Маєстат. А коли Ісус став підростати й ставити Марії питання та давати відповіді, то певне нераз зо здивуванням дивилась Дитині в очі й слухала слів Його мови. Тоді мусіла мати враження, що Їй було дано оглядати на хвильку обличчя божества, що звичайно так глибоко ховається перед очима мешканців землі. І так не було в житті Марії ні одної хвилі, коли б Вона не відносилась до Дитятка з найбільшою пошаною. Для всіх матерей із сусідства, що мешкали при тій самій вулиці й належали до такої самої вбогої кляси людей, та пошана, що нею Марія окружала свою власну дитину, була чимось непонятним, майже дразливим. Бо як Марія поводилась із своїм Сином? Чи не виглядало це так, наче б то Вона послугувала цісарському синові, як подавала йому збанок із водою, щоб загасив спрагу? А як ішла з Ним до криниці по воду, чи ж не поводилась так гідно, наче б то тільки те одне Дитя було на світі, а ніяке інше не могло дорівняти йому? Чи ті, що відвідували Її, не відчували того, що Вона не перестає однаково думати про Дитину присутню й неприсутню? Може неодну колючу завваґу висказали про ті надзвичайні взаємини матері й сина. Ставали якось незичливо настроєні до них обоїх. Та при всім тім бачили, що ні матері, ні дитині не можна було зробити ніякого закиду.

Особливо милими для Марії були ті хвилини, коли Ісус за св. Йосифом а опісля сам повтаряв слова приписаних на кожний день молитов. Марія брала на свій спосіб участь у тих молитвах батька родини й Божого Сина. Подібно, як у святині тільки своєю присутністю брала участь у приносі жертв, так і тут молилася в найглибшім зібранні духа разом із Сином, а всі Її молитви, всі надії й журби містились у тій сердечній просьбі. Її голос зливався з голосом Ісуса, наче б був позбавлений власного звуку. І кожного ранку, коли почало благословитись на світ, а ясне світло показувалось на узгірях Назарету, позолочуючи їх перше блідим світанком, коли ступнево блакить неба переходила в щораз живіші тони краски, підносились із назаретської хатини завжди ті самі слова. А що частіше повторяли ті слова, то більше здавалось, що підносяться в повітрі, хвилюють від ранку до ночі й за кожним подихом бренять невпинно далі. В тій хаті все наче зжилося з молитвою, з її словами й значенням, все наче було пристосоване до тих набожних звуків і слів молитви.

Сьомий день був для Святої Родини днем великим, надзвичайним. Бо ж це був день особливої прослави Бога. Коли в навечеря коло заходу сонця заграли грімко труби на знак, що за пів години починається святковий спочинок, Марія мала вже приготовану всю страву на суботу; тепер тільки ще порядкувала й ставляла на своєму місці всю домашню посудину. Опісля запалювала суботню лямпочку. Святий день, наче Божий післанець, входив до дому й брав його в посідання.

В святкові дні.

В суботу вранці, чисто заметеними вулицями, що виглядали ширші й ясніші як звичайно, йшла Марія з Ісусом і Йосифом до синагоги. В передсінку мили руки. Марія ішла на місце призначене для жінок, а Ісус і Йосиф прилучалися до мужчин. Як при щоденних обовязкових молитвах, що ними проводили мужчини, так і в суботніх богослуженнях ранішніх і вечірніх Марія усувалася на другий плян, стосуючись у всьому до чоловіка й Сина. Охочим серцем прилучувалась до них, полишала їм однак першенство й сповняла з радістю перше волю чоловіка, а згодом дорослого Сина. Вони означали хвилю виходу до синагоги й повороту додому. Вони вирішували також, як провести вільний час після богослужень. Марія була й оставалась завжди й у всім справжньою Господньою слугою.

Мати приказує Синові.

Коли Ісус став підростати, положення Марії супроти Ісуса ставало щораз труднішє. Марія мусіла не тільки приймати від Ісуса різні послуги, що їх робив Ісус добровільно для Неї, але як мати була обовязана давати Ісусові різні прикази, наче старшувати над Ним, ховати свою віру в Боже післанництво. Сина не тільки перед іншими, але й перед собою. В таких хвилинах Марія, маючи вдачу апостола Петра, була б сказала: "Господи, не даватиму Тобі приказів повік!" Та в своїй великій покорі, що перевищала покору св. Петра, що більша була від покори св. Івана Христителя, що здивовано говорив до Ісуса: "Мені треба в тебе христитися, а Ти приходиш до мене?", Марія мусіла не тільки удавати, що приказує Ісусові, але дійсно видавати Йому різні прикази, хоч Їй було прикро робити це. Та Вона робила це в дусі покірної дівиці з дня Благовіщення: "Це я слуга Господня, нехай мені буде по твоєму слову."

КАТЕХИЗМ У ПРИКЛАДАХ

Протестанти

До ложновірців-еретиків, що не мають правдивої християнської віри, бо вперто відкидають різні обявлені правди віри, належать між іншими протестанти. Є їх на світі 207 мільйонів.

Назва "протестанти" зродилась у 1529 році на сеймі німецьких князів у місті Спірі, за цісаря Карла V., де прихильники Лютра й нової віри виступали проти католицької ухвали сейму, що наказувала не виступати в проповідях проти Пресв. Євхаристії й нікому не бороняти відправляти або слухати Служби Божої. Від того протесту пішла назва — протестанти. Протестантами названо тих, що протестували проти волі сумління.

Загальна помилка протестантів є в тім, що вони: уважають Біблію за вистарчаючого й одинокого провідника на дорозі спасения, не признають поваги Церкви, установленої Христом, не мають новозавітньої жертви Служби Божої, не вірять у сповідь, не приймають всієї Христової науки про подружжя, не признають чистилища, а дуже часто навіть і вічного пекла. Одне, що признають сяк-так усі протестанти, це існування Бога.

Протестантські реформатори 16-го віку могли оправдано виступати проти злого життя зіпсованих католиків, а навіть подібних священиків; однак вони зробили велику помилку, що в своїм протесті пішли надто далеко й виступили проти самої Церкви, заявивши, що Христова Церква провалилася. Бо тим самим вони виступили проти самого Ісуса Христа, наче б то Христос не додержав свого слова й не вдержав своєї Церкви, хоч сказав: "І це я з вами по всі дні, до кінця віків" (Мат.28,20.) Можна виступати проти злих католиків для поправи їх, але не можна проти Христової Церкви закладати іншої, людської Церкви. Зо злими рибами треба робити лад, але не треба викидати сітей.

Протестантизм називають часто — реформацією так, наче б він був поправкою Христової Католицької Церкви. Та поправді та реформація знищила одність основної науки богопочитання й карности, а натомісць завела зовсім різні й чисто людські видумки. Тому то не була — реформація, але нещасна — деформація. То була відлука від правдивої Христової Церкви. Різні протестантські Церкви то всохлі галузки, що відірвались від живого матернього пня й не можуть ожити, доки не вернуться до нього через поворот до Церкви Матері. Щасливі будуть, як зроблять це якнайскоріше!

Протестантизм не походить від Христа, але від Лютра; тому протестантизм це не Божа установа, але чисто людський винахід. Подібно мається справа з українською автокефалією. Та для спасення душі треба слухатись того що установив Христос, а не того що видумали люди. Це повинні признати протестанти й усі некатолики й направити свою помильку злукою з Католицькою Церквою, що одинока в світі подає людям правдиву науку Ісуса Христа й сім святих тайн, що їх для спасення людий установив сам Христос.

Добре роблять протестанти, а так само наші автокефальні брати, що так, як католики, почитають одного правдивого Бога. Та зле роблять, що не хочуть належати до "одного стада під одним пастирем", що ним є Католицька Церква з папою в Римі, бо це є проти виразної волі Ісуса Христа, що для спасення людей оснував одну свою Церкву й віддав її під провід св. Петрові й його наслідникам епископам Риму.

Добре роблять ті протестанти, що живуть побожно, але це ще не визначає, що тим самим їх протестантизм це добра віра. Бо те саме можна сказати про побожних католиків і православних. Правдиву Христову віру й Церкву пізнаємо по тих знаках, що їх нам подав сам Христос, а не по нашім життю. Коли добрі протестанти будуть спасенні, то не тому, що вони були протестантами, але тому, що вони були побожними християнами, а католиками не стали тільки тому, бо не знали, що це є потрібне для спасения їх душі. Як вони були б це знали, то були б певне злучились із Католицькою Церквою. Дороги до неба не можна вибирати собі самому: її назначив нам сам Ісус Христос. Хто пізнає ту певну дорогу, мусить конечно йти нею. А втім - до спасення душі не вистарчає тільки добре життя, але ще треба мати й добру, обявлену Христом віру. Це треба знати також протестантам, автекефальним і всім некатоликам.

Це правда, що Христос умер за всіх людей: за протестантів і католиків; але й це також правда, що Христос сказав: "Хто не слухає Церкви, нехай буде як митар". "Хто не вірить, буде осуджений." А це визначає, що хто хоче бути спасений, мусить вірити в усе те, що Христос заповідав і слухатись Його святої Католицької Церкви, що Він оснував її для спасення всіх людей у світі, аж до кінця світу. А хто не схоче слухатись буде осуджений. Але тому не буде винен Христос ні Католицька Церква.

Всі добрі католики люблять протестантів і всіх інших некатоликів, бо й вони сотворені Богом для неба. Та що до неба може завести людей тільки правдиво Христова, Католицька Церква, то католики повчають і заохочують протестантів і всіх некатоликів до того, щоб старались пізнати правду й прийняти її для свого спасення. Протестанти не можуть за те гніватись, що католики кажуть їм щиру правду. Кожна чесна людина дякує сердечно за те, як хто серед манівців покаже їй добру дорогу. Такі вдячні повинні бути католикам усі протестанти і інші некатолики. В Англії 12 тисяч протестантів — анґликанів річно йде за братнім покликом братів-католиків і приймає католицьку віру. А в Америці таких наверненців буває іще більше. І всі вони щировдячні за те навернення. Їх повинні наслідувати всі протестанти, а також і наші православні брати.

МОЄЮ ПРИСТАННЮ — БОГ

В середних віках, — віках великого релігійного підйому та одушевлення для Божої справи, вміщували моряки часто на кораблях ось такий напис: 'Моєю пристанню — Бог.' Цими словами хотіли сказати: Останньою метою нашої подорожі — то небо; ідемо до Бога. А тії міста й острови, до яких причалюємо — то тільки хвилеві місця спочинку.

Так і ми повинні заєдно говорити: "Нашою остаточною пристанню до якої прямуємо ціле своє життя — то Бог. Отже ні багацства світу, ні слава й почести, ні вживання світу не повинні нам закривати перед очима тієї цілі, до якої стремимо, — а саме: до Бога, в якому наше спасення й вічне щастя.

ПРАВОСЛАВІЯ Й КАТОЛИЦТВО

Східні Отці Церкви й папство.

— Ви католики через своє навчання про верховодство папи в Церкві відпали від чистої й правдивої науки християнства, що її нам передали давні й великі східні Отці Церкви й тим чином спричинили замішання та роздор у Церкві; за те ми, православні твердо тримаємось науки св. Отців грецької Церкви й тому рішуче відкидаємо видумки про папство — от таке то нераз виговорюють наші православні. Легко воно таке православним говорити, та свої твердження вони доказати не всилі. Хто відпав від чистої науки християнства, що її нам оставили в спадщині східні Отці Церкви, а хто її придержується про це можуть кожному найкраще сказати й доказати самі письма східних Отців Церкви. А ті їхні письма, що є видані друком, показують понад усякий сумнів, що не католики, а якраз православні стали відступниками від науки св. східніх Отців, бо відкинули вони їхню науку про папство, що є зовсім та сама, що й навчання західніх Отців Церкви. Щоб про те міг кожний переконатись, що хоче знати дійсну правду, то нехай зверне він свою увагу на те, що стоїть написано в творах східних Отців Церкви про св. Петра й його становище та владу в Церкві.

Про св. Петра східні Отці Церкви пишуть, що він був "верховний та що верховодив між апостолами" (Св. Кирило Єрус.), "що Господь вибрав Петра, щоб він був начальним вождом своїх учеників" (Епіфаній Кипрський, Про єреси, Єресь 51) та що йому віддав ключі царства небесного та верховну пастирську власть над Христовою отарою. Ось послухаймо, які то слова вкладає в уста Ісуса св. Єфрем Сирійський (306-373) в одній своїй красноріччивій бесіді: "Симоне, учню мій, я тебе зробив основою св. Церкви. Каменем назвав тебе передше, бо ти піддержуватимеш цілу мою будівлю; ти є наглядачем над тими, що будуватимуть мені Церкву на землі і якщо б захотіли будувати щось невідповідного, то ти осново, стримай їх; ти є голова джерела, з якого береться моя наука, **ти є голова моїх учнів;** тобою напою всі народи, до тебе належить та животворна солодкість, що її уділюю; тебе я вибрав, щоб ти був у моїй установі наче первородний і спадкоємець моїх скарбів; ключі мойого царства віддав я тобі. **Оце зверхником тебе поставив над усіми моїми скарбами."** (Бесіда 4 на Вел. тижд.).

Що за гарна наука про старшинство св. Петра! Те саме каже св. Єфрем про св. Петра, що й давні та сучасні католики говорять.

У православних дуже високо стоїть почитання передусім "тьох святителів": Василія Великого Григорія Богослова й Івана Золоустого. Православна Церква на вечірні просить у Бога помочі за молитвами "святих отців наших і вселенських великих учителів і святителів, Василія Великого, Григорія Богослова й Івана Золотоустого." Полишімся отже, що ні стовпи Церкви навчають про головство св. ап. Петра.

Св. Василій Великій каже, що св. Петро за те, що передував у вірі приняв на себе будову Церкви (Проти Евномія) і станув понад усіх учеників та що йому повірені ключі небесного царства. (Про Божий суд). Св. Григорій Богослов називає св. ап. Петра непорушним каменем, котрому віддано ключі, а в 32 бесіді так говорить: "Дивись, як зі всіх Христових учнів, хоч усіх великих і визначних та гідних вибору, цей каменем зветься і бере основи Церкви на свою віру."

Та краще за всіх висказався про старшинство св. Петра св. Іван Золотоуст. У своїх письмах св. Петра називає "верховним із апостолів." (4 Бесіда про покаяння); "непорушимим каменем і неподвижною скалою" (Тамже), "першим у Церкві" (Слово про ап. Петра й прор. Іллю), "первоверховним у зборі апостолів", "устами учеників" (Бесіда на притч. про довжн.), "основою віри" (Бесіда проти тих, що покинули Церкву) "зверхником цілої вселенної й основою Церкви" (Бесіда на 2 Тим. 3. 1.) "головою в апостольськім зборі" (Толк. ев. Мат. Бесіда 54) і т. д. Надто крім тих багатомовних титулів стрічаємо в його творах ще й обширніші тексти про старшинство св. Петра. Ось деякі з них: "Те, що одному Богові є питоме, цебто відпускати гріхи, Церкву серед бурхливих хвиль зробити непорушною, і чоловіка рибака проти затій усього світу вчинити твердшим від скали, це все йому (Петрові) дати (Христос) обіцяє; подібно як Отець, коли промовляв до Єремії, говорив, що він поставив його мов залізну колюмну й наче мур (Єр. 1:18), однак тамтого (Єремію) настановив над одним народом, а цього ж (Петра) **над всією вселенною"** (Толк. ев. Мат. Бесід. 54). А на іншому місці так пише Золотоустий: "Так і Петро казав: "Іди від мене, бо я грішна людина" (Лук. 5:8) і за це став **основою Церкви"** (Толк. ев. Мат. Бесіда 3.). Може тут закинуть православні, що св. І. Золотоустий часом віру й віроісповідання Петрове називає основою й каменем Церкви. Не перечимо, що в кількох місцях і в такому дальшому значінню бере він слова камінь і основа (Пр. Толк. ев. Мат. Бес. 82), однак не треба цього забувати, що віра не існує сама в собі, а тільки в душі людини. Значиться, щоб пекольні ворота не перемогли Церкви, то треба когось, що захороняв би твердо й непомильно її віру. А таким по думці св. Івана Золотоустого є св. Петро, що дістав від Христа віру тверду як скала, а ще й до того пастирську власть, щоб нею міг також і в других віру зберігати. Отже, коли йде бесіда про основу Церкви, то віру св. Петра не можна відокремлювати від його особи та його учительської непомильної власти.

Далі св. Іван Золотоустий тільки одному ап. Петрові признає владу ключів і глядить на них як на символ власти св. Петра над всією вселенною.

Згадуючи про своє рідне місто Антіохію, св. І. Золотоустий до-

бачуе особливий доказ Божого провидіння над тим містом в тому, що Господь "Петрові, **зверхникові над всією вселенною,** якому вручив ключі неба й на якого здав **керування й зарджування всього,** велів провести тут довший час." (Похвала св. Ігн. Богоносц.).

Св. Іван Золотоустий повторяє й то не раз та й з натиском, що Петро це верховний зверхник у Церкві та що йому віддана вся "вселенна," це значить вселенська Церква. І так у осьмій бесіді "проти Юдеїв" читаемо, що Петро, "змив свое виречення так, що став навіть першим між апостолами й йому віддана зістала вся вселенна". А в пятій бесіді про покаяння ми стрічаемо такі слова: "одначе й після так великого гріху (Христос) знову виніс його (ц. зн. Петра) на попереднє достоїнство й **поручив йому управляти вселенською Церквою."**

Деколи православні говорять, що як уже приняти б те, що хтось між апостолами був головою, то хіба скорше був ним Яків, епископ ерусалимської Церкви. Та св. Іван Золотоуст навчае інакше. Виясьнюючи слова Спасителя: "паси мої вівці", він так каже: Як хто спитав би: чому ж Яків дістав ерусалимський престіл? — то я йому відповім: бо Петра Христос поставив учителем не для того престола, **а для всієї вселенної."** (Гоміль. до Івана). Хто ж отже старший? — той, кому віддано один престіл, чи той, кому віддано всю вселенну.

Православні говорять, або й пишуть ще й таке: всі апостоли були собі рівні, не було між ними старшого владою.

А святий Золотоуст їм рішуче перечить і каже: Між учнями Христа **не всі були рівні,** а трьох перевищало інших, та й межи тими трьома (це є Петром, Яковом і Іваном) було ще много ріжниць... **Петрові дае перед ними першинство"** (Бесід. на посл. до Римл.).

Православні також уперто твердять, що по вознесенні Ісуса Христа Петро в нічому не ріжнився від прочих апостолів і не мав над ними власти. За доказ мав би служити вибір св. Матія на апостола, що мав довершитись спільно всіми апостолами, а не самим св. Петром. Зовсім противно навчае св. Іван Золотоуст. Він говорить, що по вознесенню Христа св. Петро був зверхником над учениками і міг сам вибрати Матія, якщо так хотів би, та цього він не зробив, щоб усунути всяку притоку до підозріння в особистій прихильности до когобудь-із апостолів співбратів. Послухаймо самого св. Отця! Пояснюючи слова: "І в ті дні встав Петро посеред учеників і сказав" св. Золотоустий робить таку замітку: "Петро завжди перший зачинае говорити, почасти ізза живости свого характеру, а почасти **тому, що Христос вручив йому свое стадо й він був перший у зборі** (апостолів)" (Бесіда на Діян. Ап.). Відтак св. учитель звертае нашу увагу на глибоку покору ап. Петра: "Дивись — говорить він — як Петро все робить за спільною згодою, а нічого самовільно й як старшина..." Значиться, що він міг робити як старшина, однак цього не хотів ізза покори! "І що ж — питае далі — хіба ж Петро не міг вибрати? **Певно що міг.** Та він цього не робить, щоб не показуватись пристрасним, а з другої сторони він не дістав іще святого Духа." (Вибір був перед Зісланням св. Духа). "Таке то старання наставника (це є Петра)! **Він перший настановив учителя** (тобто Матія" (Таміже).

Звідси то св. Іван Золотоустий вибір і поставлення св. Матія на апостола приписуе ап. Петрові. При тім ще завначує, що Петро "перший заряджує в тім ділі так як йому поручені всі. Алжеж йому сказав Христос: "а ти колись, навернувшись, утверджуй своїх братів."

От таке то навчання св. Івана Золотоустого, світила православної Церкви! Ми навели тут ледви одну третину тих висказів з його творів, що відносяться до старшинства Петра, та вже й ті вистарчають, щоб переконатись по чиїй стороні правда!

У наступному числі Світла послухаемо, що в цій справі, що її ми тепер обговорюемо думають ще інші Отці Східної Церкви.

ВІСТИ З ПАРОХІЙ

СТ. ПАВЛ, АЛТА. Рідка урочистість. В неділю, 11-го липня, в Ст. Павл відбулось небувале торжество; яке свідчить про свідомість і працьовитість тамтешних парохіян.

Вже попереднього дня парохіяни зійшлись і приготовили та прибрали гарно престіл під хрестом, де в недалекій будуччині мае стануги величава церква українців католиків у Ст. Павл.

Наші жінки також не дармували але пильно приготовляли великий і смачний обід, щоб мали до чого смачно засісти гості й парохіяни.

В рано о год. 10.30 Впр. о. Курило, ЧСВВ. станув до Служби Божої, що її дуже гарно й мельодійно відспівали всі Ст. Павльські парохіяни, бо в них є такий гарний звичай, що може послужити взором для других парохій.

Під час Служби Божої дуже змістову, до глибини душі зворушаючу проповідь виголосив о. Курило ЧСВВ. Він мов на долоні представив щастя людини й громади, що мае віру в Бога, але віру живу в ділах.

По Службі Божій відбувся спільний обід в домі п. Миколи Гриньова. Під час обіду п. Гринів, голова Ст. Павльської парохії покликав до слова о. Курилу. О. Курило ЧСВВ висловив у своїй промові признання за ту велику і успішну працю, що вони вже положили та заохотив до дальшої співпраці зі священиком, бо тільки спільними зусиллями можна доконати великих діл.

По тім п. Гринів покликав до слова енергійного й на ввесь округ славного акціонера п. М. Максимюка, що заохотив людей до дальшої праці та жертвенности й ґратулював Ст. Павльській громаді, що не звертае уваги на ворожі елементи, які завжди старались і все стараються шкодити, щоб повалити всяку творчу працю для Бога й Церкви. Він також заохотив до збірки на будову церкви, з чого по звичаю відложили $3.00 на "Світло" й "Укр. Вісти".

Пополудні люди зійшлись знову на площу під хрест гарно прибраний вінками і лентами. Люди держали ленти, а о. Курило ЧСВВ. зачав чин посвячення. Після того о. Курило виголосив проповідь, в якій підкреслив значіння св. хреста в життю людини. Три науки — говорив о. Проповідник возьмімо собі на памятку з нинішнього торжества. Найперше запамятаймо собі, що на тому св. хресті Божественний Спаситель вмер для нашого спасення; друга наука, що хрест пускае одно свое рамя на землю й пригадуе нам, що вічно не зістанемо на тому світі але жде нас смерть і повернемось в землю, з якої ми взяті. 3-тю науку дае нам горішне рамя, що вказуе від кого ми вийшли й до кого маемо вернутись. Але ту нашу останню ціль осягнемо тоді, як всі наші слова, діла й думки будуть завершені св. хрестом. Тоді не злякаемось, коли на облаках побачимо св. хрест при кінці світа.

Під час цієї науки не одна сльоза покотилась по лицях присутніх і певно зродилась не одна добра постанова до кращого життя.

З такими гарними вражіннями з під хреста вернулися всі піднесені на душі до своїх домів.

Учасник

ЛЕМОНТ, АЛТА. Дня 14-го червня, ц. р. парохіяни з містечка Лемонту устроїли своему отцю пароховi М. Когутові милу несподіванку з нагоди відїзду до Гримсбі, Онт.

День був прегарний, легонький вітрець грався з молочними хмарками під сонцем і захищав вірних від сонячного горяча, що зїхались на відправу, що її мав о. Когут.

По відправі панство Сосняки запросили до себе о. Когута на обід і притримали довший час, щоб дати нагоду парохіянам приготовити відповідне прощання. Коли все було в порядку в місцевій галі й о. Когут станули в дверях, стрінули їх грімкі оплески. В. Ожібко відчитав вступне слово, в якому дякував о. Когутові за його працю для парохії. Опісля господиня несподіванки пані М. Сосняк зложила побажання від парохіян, а пані Евгенія Данчук вручила отцю гарний дарунок на спомин.

Зворушений цими обявами любови, о. М. Когут подякував усім і одночасно заохотив до дальшої праці на релігійному полі.

На цих прощальних сходинах промовив ще В. Федун, побажавши отцю якнайкращих успіхів на новому місці, та А. Хомляк, що бажав, щоб о. Когут з духом віри Мойсея та з терпеливістю Йова ще много літ працювати для свого народу. Всі зібрані відспівали гімко Многоліття. Впр. о. Когут знову щиро подякував за таку сердечну приязнь й сказав, що хоч відїзджае, то духом усе буде з ними.

Відтак відбувсь бенкет у честь о. М. Когута, ЧСВВ і при цій нагоді на заклик п. Хомляка переведено збірку на католицьку пресу. Зібрано $8.00.

А. Х.

ЛЕМОНТ, АЛТА. З волі Всевишнього українці в Канаді мають можність жити організаційним життям. Це дае їм нагоду сходитись, обговорювати справи, що для них важні та спільно робити корисну роботу для загалу.

Хочу тут згадати, що ми українці в містечку Лемонті теж живем організаційним життям у своїй недавно заснованій парохії св. Івана Хрестителя. Хоч нас числом не багато, але за те стараемось духом бути великі.

Нашу парохію заснував тому кілька років Впр. о. Когут, ЧСВВ. Ця енергійна людина, а при тім скромної й милої вдачі, ніколи не жалувала труду, щоб лише причинитись до добра й розвою нашої парохії. За його заохотою і приміром парохіяльний заряд і другі члени мали охоту до праці й жертви для слави Бога й при добрій волі та згоді праця йшла вперед. Вона й далі не перериваеться. На особливе признання заслугуе Жіночий Заряд, а саме: Марія Сосняк, пані Левак і пані Горпинюк За старанням цього заряду в короткому часі стала наша церковця в Лемонті гарно прикрашена, мае кивот, хоругви, процесійний хрест, ліхтарі, тетрапод, антимінс, дивани, гарно вишиті обруси, квіти та ще багато інших цінних річей. Всі ці набутки свідчать про дбайливість і невсипучу працю Жіночого Заряду та всіх членкинь.

Хай буде отже щира подяка всім членам і членкиням та всім прихильникам нашої парохії за їх жертви на прикрасу нашої церкви. До нашої церкви п. В. Данчук справив великий престіл, пані Данчукова вишитий обрус, панство Ожібки гарний стихар, пані Кулич з Чипмену $50.00 на евангеліє, панство Сосняки дарохранительницю й обрус, панство Горпинюки фелон, п. П. Павлюк процесійний образ, пані Хомлякова пульпіт під евангеліє і обрус. п. І. Летавський великий запрестольний образ св. Івана Хрестителя.

Слава й честь Вам працівники й жертводавці! Хай Всевишній стократною заплатить за все, що добре Ви зробили для нашої парохії!

Антін Хомтяк.

СКАРО, АЛТА. З хрестин на добру пресу. Дня 22-го червня, 1943 р. Бог поблагословив гарною донькою молоду родину Василя й Вероніку Головачів. Вероніка походить з дому Захарків. Обі родині, Головачі й Захарки, належуть до дуже примірних і релігійних парохіян у Скаро. Св. тайну хрищення уділив Впр. о. М. Сіянчук, ЧСВВ. і надав дитині імя Елисавета-Любов. Хресними родичами були п. Никола Німчук і Вероніка Литвин. При обіді в домі Василя Головача гості побажали щастя й многих літ маленькій доночці Елисаветі та її родичам. На цій гостині зібрано на пресу $6.55 з чого на Світло призначено $3.25 Збіркою зайнялась панна Анна Кут.

Присутний.

РЕДВЕЙ, АЛТА. Посмертна згадка. Дня 4-го липня, по короткій недузі упокоївся в Бозі Симеон Стахняк. Покійний походив зі Старого Краю, з повіту Перемишль, а зі села Поздич. В околиці Редвей осів на гомстеді й тут цілий час був членом української католицької церкви. Не пішов до другої віри як це деякі зробили. Помагав також в дяківстві скілько міг. Похорон відбувся 6-го липня. Похоронні богослуження відправив о. Д. Джиголик, ЧСВВ.

При тій нагоді не забули присутні й про свою пресу, та зложили $5.50 з того на Світло $2.75.

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. В навечеріє св. Апост. Петра й Павла члени й членкині парохії св. Михаїла зійшлися у великому числі до парохіяльної домівки, щоб своїому пароховi Впр. о. Павлові Гевкові ЧСВВ. зложити побажання з нагоди його імяцин. Як тільки Впр. о. парох явився на галі, присутні привитали його повстанням з місць та грімкими оплесками.

Святочна програма складалася з двох частин. Перша частина відбулася з горішній салі. Це був концерт зложений з діточої орхестри, сольоспівів п. Стахова і співу членкинь Апостольства Молитви. По нім слідували желання і привіти. Відпоручники товариств, які містяться при парохії, виходили на сцену один по другім з побажаннями для о. пароха та дарунками від своїх товариств.

Впр. о. парох щирими словами зложив подяку всім присутнім за ту милу несподіванку і побажання та заявив, що милою є праця серед тих парохіян, що вміють оцінити працю свого душпастиря.

Друга частина програми відбулася в долішній салі. Тут ждала на всіх смачна перекуска, що її приготовили наші добрі членкині Апостольства Молитви. Під час цієї гостини панував надзвичайно веселий, родинний настрій. Покликаний до слова парох з Сидний, Всеч. о. Жарський, звернув увагу присутнім, що праця священика є тоді милою та легкою, коли парохіяни йдуть рука в руку зі своїм о. парохом та ділами показують ту пошану, яку устно висказують на подібних сходинах. Всеч. о. Шевчук, ЧСВВ. відчитав писемні привіти і висказав свої вражіння з цего вечірка.

На заклик п-і Яцини переведено збірку на катол. пресу Збіркою занялися пані Бородай і пані Валентюк. Зі збірки $5.50 призначено на "Світло".

Милий був цей вечірок і глибоко записався він в памяти Впр. о. Гевка. Через него парохіяне заявили свою пошану до свого душпастиря та вдячність за його повну посвяти працю для цеї парохії. Однак найкращий доказ пошани до о. пароха буде тоді, коли всі члени й членкині стоятимуть при своїому душпастирі, готові на кожний його заклик до праці в користь парохії.

ВОРВИК, АЛТА. Українська Школа. Кожний добрий українець у Канаді стараеться щиро про те, щоб своїх дітей виховати в релігійнім і національнім дусі. Щоб його діти знали, хто вони, та яких батьки, у що мають вірити та що любити, щоб були вірні Богові, Канаді й Україні.

У тій важливій справі помагае батькам — українська школа. Така рідна школа — то наче добра пасіка, де в серця українських дітей наливаеться солодкого, українського меду, що потім вони ним кріпляться нераз аж до самої смерти.

Таку — українсько-католицьку школу — мали перший раз цих вакацій (5-17 липня) українські діти в містечку Ворвик, Алта. Наука відбувалась у вигідній місцевій школі. Кожного ранку в 10 годині сходилися й зїжджалися діти католиків, православних і комуністів, щоб аж поза 4 годину сполудня вчитися правдивої католицької релігії, української мови, церковного й народнього співу. Діти молилися, писали, читали й співали, аж гомін ішов! А старші люди, що їхали до міста й бачили, як діти бавляться коло школи, раділи, як довідалися, що стільки українських діточок приходить до рідної школи. А було їх чимало: цілих щось 49! (А решта дрібними).

До сповіди й св. Причастя були діти гарно приготовані. До першого св. Причастя приступило 16 діточок. Деякі одержали св. хрищення й миропомазання.

А на закінчення школи, в суботу, дня 17 липня, зараз по Службі Божій, що на ній зо своїми діточками приступили до св. Причастя також деякі батьки, був у школі спільний обід для старших і школярів. Опісля батьки з дітьми позасідали в лавки і слухали науки свого пароха й учителя, що в останній раз наказував своїх школярів, як вони мають далі вчитися й поводитися по скінченні української школи. Заспівавши ще потім кілька гарних пісень, закінчили свою рідну школу святою молитвою подяки Богові за те, що могли два тижні користати з доброї науки. Перед відїздом п. С. Бачинський взяв іще спільну світлину.

Минули дні науки в рідній школі в Ворвику, але те добро, що лишилось у памяті й серці дітей, буде для них, дай це Боже, великим скарбом і в цім житті й у наступнім.

Що в Ворвику могла відбутись цього року вакаційна рідна школа, то за те належиться признання тим податковцям і тростам, що відступили школу для тої справи, а особлива подяка належиться родині О. Фуштора, що дуже охоче послужила священикові своїм помешканням.

Наука в рідній школі відбувалася під проводом о. А. Труха, ЧСВВ. й учительки п. Є. Фуштор, що помагала о. пароховi в його праці.

Як у вас буде рідна школа під час вакацій, то напишіть до "Світла." С.І.Х.

М. В

КУКВИЛ, АЛТА. З початком мая 1942 р. упокоївся в Бозі один з піонірів щирий українець-католик бл. п. Николай Маковецький. Що покійний був добрим мужом і батьком своїм дітям та взірцевим парохіянином на це вказуе величавий похорон при співучасти трьох священиків і численно зібраних людей. Похороном занялось українське похоронне заведення "Парк Меморіял."

Та рідня покійного, жінка й діти, не забули на свойого любого покійного, бо ось у суботу 24. липня справили поминальне богослуження за впокій душі усопшого, а крім цего було посвячення св. хреста. В своїм новозбудованім домі в кожній зі шістьох кімнат умістив був покійний Николай на найкращому місці великий гарний хрест, тому то і родина з любови і пошани для свойого батька украсила гарним хрестом його могилу. Поминальне богослуження і посвячення хреста довершив о. Каменецький, ЧСВВ. Кромі цего посвятив тойже отець новий хрест на гробі бл. п. Анни Пасічник, матери пані Маковецької, що вже 30 літ у гробі, та вдячна донька п. Маковецька не забула на свою покійну маму.

По богослуженню вчасі обіду в домі Маковецьких не призабуто й справу так важну як українська католицька преса, і на поклик Івана Пухаліка, ревного передплатника і пропагатора "Світла" зложили присутні $3.60 на "Світло". Збіркою занявся П. Концорада. Імена жертводавців слідуючі: Родина Маковецьких $1.00, Іван Яхимець 30ц.; по 25ц. Теодор Ткачук, Марія Садова, Іван Мальований, Стефан Мальований, Іван Пухалік, Павло Концорада, о. Каменецький і п. Лакуста. Марія Яхимець 10ц. і Юстина Концорада. Крім цего старанням ревного читача, Івана Пухаліка, приеднано двох нових передплатників "Світла". Збіркою займився Павло Концорада.

МЕНУК, АЛТА. Весільні дзвони. В суботу 24. VII. відбулося в церкві св. Димитрія в Кулідж (коло Менук) вінчання п. Йосифа Гроховського з панною Софією Мороз, донькою Василя і Варвари Поплявської, що походять з Кустина, радехівського повіту. П. Йосиф Гроховський, родом з Шикаґа, служить в Едмонтоні в американській повітряній армії. По співаній Службі Божій в їх наміренні, на якій взяло участь много гостей, довершив обряду вінчання о. Дамаскин Попович, ЧСВВ і при кінці пожелав примірним християнським новоженцям Божого благословення на новій дорозі життя. На весільній забаві на заклик п. Гасая зібрано на "Світло" $2.55. Молодий жертвував на церкву св. Йосафата в Едмонтоні $5.00. Сердечне "Спасибіг" за щирі жертви.

ЮРІЙ І РОЗАЛІЯ СТАРКИ

ЧИПМЕН, АЛТА. Вінчання Юрія й Розалії Старків. Дня 15 липня, у греко-католицькій церкві в Чипмені, відбулося вінчання панни Розалії Нагайовської з Мондеру й пана Юрія Старка з Чипмену. Обряду вінчання довершив о. П. Дидик, ЧСВВ. Гарним католицьким звичаем молодята замовили на цей день Службу Божу й під час неї приступили до св. Тайн.

По слюбі відбувся обід в домі батьків молодої, Стаха й Софії Нагайовських. По обіді брат молодого, п. Николай Старко заохотив і перевів збірку на католицьку пресу. Зібрано $10.71 на Світло й Українські Вісти.

Імена жертводавців слідуючі: $1.00 о. Дидик, молоді Юрій і Розалія Старки, по 50ц.: Ілія й Марія Старки, Михайло Старко, Степан Іваськів, Петро Скрипіцький, Петро Назарик, Василь Майко, Людвик Майко, Еміліян Сокольський. Решта дрібними датками.

МОРКЕМБ, АЛТА. Весільна гостина. В четвер 15-го липня, в церкві Всіх Святих у Моркемб по співаній Службі Божій Впр. о. Володимир Шевчук ЧСВВ повінчав Василя Миськова, сина Стефана й Катерини Миськових і Ґеню, дочку Стефана й Теклі Демкових. Опісля в домі родичів молодої відбулось весілля. Гості побажали молодій парі щастя і здоровля та многих літ, а дяк Павло Хміляр перевів збірку на католицьку пресу Світло й Українські Вісти, що принесла $6.00.

Хай молодих подругів Бог благословить на новій дорозі життя!

ҐЛЕНДОН, АЛТА. Від 5-го до 24-го липня в містечку Ґлендоні відбувалась наука катехизму й Рідної Школи в день, а вечерами о. С. Курило ЧСВВ. вчив дітей і старших співати Службу Божу.

Ґлендон це околиця заселена українцями, що в послідних часах приїхали зо Старого Краю. Хоч недовго в Канаді, а вже мають гарну церкву, яка є прикрасою міста Ґлендон і стараються працювати для добра церкви й народу, та привчити до цього й своїх дітей. Доказом цього є це, що мимо непогоди й віддалення привозили своїх дітей кожного дня, або платили за станцію в місті. Всіх дітей до Рідної Школи учащало 50.

Дня 25-го липня майже всі діти й старші приступили до спільного св. Причастя.

Вечером того самого дня всі Ґлендонські українці устроїли несподіванку для Впр. о. Курили ЧСВВ., щоб бодай вчасти відвдячитись за працю й труд з яких діти багато скористали.

Слова признання і вдяки висказав п. М. Максимюк в імени всіх парохіян і всіх ґлендонських українців, а Я. С. Клячик вручив Впр. о. Курилові ЧСВВ в дарунку гарне радіо. В імени дітей говорила учениця Рідної Школи Юлія Волянська й від дітей вручила також дарунок.

Впр. о. С. Курило ЧСВВ. заскочений несподіванкою, зложив сердечну подяку за вияв пошани та любови й цінні дарунки. Рівночасно зазначив велику вагу релігійного й національного виховання.

Серед радости й веселости всі українці зо своїм провідником провели разом кілька милих годин.

НОВИЙ ВІДДІЛ КУК-а.

Того самого дня відбулись збори КУК-а. Впр. о. Курило в довшій промові заохотив до спільної праці в справах національних, та до впису членів. Вписалось 35 членів і зложили по $1.00 як членську вкладку, з чого по 75ц. вислано до Вінніпегу на руки Комітету. Також вибрано комітет, що мае проводити початій праці.

ВОХ, АЛТА. Успішний Базар. Дня 18-го липня наша греко-католицька парохія Успення М. Божої мала базар і пікнік на церковній площі. День був дуже гарний, не диво отже, що зїхалося багато людей, навіть здалека.

По відправі, що її мали в нас Впр. о. Із. Когут, ЧСВВ. всі удалися на обід до церковної салі. Тут кожний бачив як жінки скоро звивалися, бо було кого нагодувати. Однак ніхто не відійшов голодний.

По обіді забавлялися так старші як і молоді ріжними грами. Шкода було лиш, що многим було далеко до дому. Мимо того всі розходились домів із задоволенням, що гарно день перевели. Тішився не мало і заряд бо чистого приходу прийшло $280.00.

Оцим складаемо подяку: жінкам за смачний обід й за старання та поміч в тім підприемстві, дякуемо Всеч. о. Із. Когутові ЧСВВ., п. Н. Варварукові, п. Ф. Андрусієві, п.

Крупі, п. Курдибановї і п. Гушкові, молодим членам БУК-а, всім продавцям і купцям тикетів і тим, що дали жертви або в якійбудь спосіб помогли.

Таке успішне підприємство бажаемо мати ще нераз, що дай нам Боже!

Заряд.

ПРИГАДКИ

1. VIII. — Неділя 7 по Сош. Проіех. Ч. Хреста і Муч. Макавейських. Глас 6. Єв. утр. воскр. 7. По вечірні винесення хреста на престіл. На утрені поклін хресту на тетраподі. На Сл. Божій троп. воскр. і Хресту, Слава конд. воскр. І нині Хресту. Ап. зач. 116 і 125. Єв. Мат. зач. 33 і Ів. зач. 60.

6. VIII. — Преображення Господнє. Всеночне. Єв. Луки зач. 45. На Сл. Божій Ап. зач. 65. Єв. Мат. зач. 70. Задост. празн. По Сл. Божій благословення овочів.

8. VIII. — Неділя 8 по Сош. Еміліяна іcп. Попразн. Преображ Глас 7. Єв. утр. воскр. 8. На Сл. Божій 2 антиф. Преображ. в 3-ій з припів. Преобр. Троп воскр. і Преобр. Сл. конд. воскр. І нині Преобр. Апост. зач. 124. Єв. Мат. зач. 58. Прокім. і Прич. тільки неділі. Задост. Преображ.

15. VIII. — Неділя 9 по Сош. Успення Пр. Богородиці. Глас 8. Єв. утр. воскр. 9. Всеночне. На утр. Єв. Луки зач. 4. На Сл. Бож. троп. воскр. і празн. Слава конд. воскр. І нині празн. Проче все неділі й празн. Задост. празн. Ап. зач. 128 і 240. Єв. Мат. зач. 59 і Луки зач. 54. По Службі Божій благословення зілля.

Піст Спасівка від 1-14 серпня.

Місячне намірення: Щоб вірні з внутрішним переконанням у всьому словом і ділом ішли за думкою й духом Церкви.

Місійне намірення: Щоб у родинах новонавернених діти діставали справжне християнське виховання.

Відміни місяця: Перша кватира 8. VIII. Повня 15. VIII. Остання кватира 22. VIII.

Коли й де будуть відправи?

СЕРПЕНЬ

8. VIII. —
Восток-Івасюки.
Лішор
Іннісфрі Ч. Хреста
Новий Київ (ювілей)
Спас

15. VIII. —
Гіліярд (місто) празник
Вегревил

Basilian Fathers, Mundare, Alta., Canada.

8. VIII. Неділя —
Спедлен, Айрон Ривер (Катехізм в Айрон Ривер від 3-го).

15. VIII. Неділя —
Редвей
Стрий

19. VIII. Преображення Господнє
Голов Лейк (в Ілька Мельничука в хаті),
Сокаль.

22. VIII. Неділя —
Куквил, Давнінг.

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.

8. Неділя 8 по Сош. —
Нюбрук (пікнік)

15. Неділя 9 по Сош. —
Дейзленд
Ледук
Бойл, пікнік (катехизація від 14 серпня, год. 9 рано в церкві).

19. Преображення Господнє —
Равнгил
Фор Фар
Фрейнс (празник і пікнік)

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.

— **Дня 4-го липня,** 1943 р. зібралися в Дітройті, ЗДПА., представники Української Федерації стейту Мішіген та представники подібних українських центральних місцевих організацій міст: Ню Йорку, Джерзі Сити, Пітсбурга та Шикаго з цілю дати почин до створення представництва американських українців, якого тепер брак після того, як Конґресовий Комітет Американських Українців покликаний до життя на конгресі у Вашінгтоні 24 червня 1940 р. через взаїмні непорозуміння ріжних груп припинив свою діяльність.

Вислідом нарад була постанова створити представництво американських українців", що має мати свій перший загальний зїзд у Питсбурґу в днях 2 і 3 жовтня й на ньому вибере постійну Краеву Екзекутиву, усталить пляни праці та обдумає справу фондів потрібних для виконання праці. Це буде для американських українців те, що КУК у Канаді. Витаемо гарний і творчий організаційний почин.

— **На Тихому Океані** аліянтські літаки сильно бомбардують ніпонців, що вперто бороняться на островах Ню Джорджія і Новій Ґвінеї.

— **На Сицилії** скорим наступом союзні війська здобули вже чотири пятих острова, столицю Сицилії Палермо та поверх 70 тисяч ворожого війська взяли в полон. Німецькі війська ставлять сильний опір коло Катанії. У зайнятій частині Сицилії владу італійського короля скасовано, розвязано фашистівську партію, а урядування на час окупації виконує Союзницький Мілітарний Уряд Окупованої Територї.

— **Помимо** сподівання, перший раз у сучасній війні бомбардовано Рим дня 19-го липня. 500 американських бомбовиків знищили важні залізничі стації в Римі, що ними перевожено італійські та німецькі війська та припаси на сицилійський фронт. Та помимо обережности, щоб не вшкодити релігійних і культурних установ, від налету потерпіла базиліка св. Лаврентія поза мурами, де спочивають мощі Папи Пія IX., цвинтар, частина шпиталю й будинок університету. Папа Пій XII. відвідав ушкоджену церкву св. Лаврентія, а народ завважививши Св. Отця громадно тиснувся навколішки до Намісника Христового, щоб дістати Його апостольське благословення.

Пять сот американських бомбовиків скинуло на Рим 1,000 тон вибухового матеріялу й вбили 717 осіб, а 1599 ранили.

З приводу бомбардування Риму Папа Пій XII. у своййому листі з 20. VII. 1943 до генерального вікарія кард. Франциска Маркетті Сальваджіяні висловив свій великий біль, що бомбардовано Вічне Місто і центр католицького світу, де на кожному місці є повно прецінних памяток віри й цивілізації і просив, щоб люди молились за скорий мир. Аліянти виправдують бомбардування Риму военною потребою й жадають, щоб Рим проголошено отвертим містом, це значить, щоб з нього усунено військові кватири, високі уряди, та всякі укріплення. Італійці не хочуть пристати на умовини, що їх ставлять аліянти для захорони Риму від поновного бомбардування.

У справі нищення Риму опінія світу поділена: одні виправдують поступок аліянтів, а другі, навіть деякі протестанти в демократичнім таборі його осуджують і вислали Папі зяви свого співчуття.

— **У Советах** зорганізувався протинацістичний комітет, що в своїй відозві взиває німців звернути зброю проти Гітлера й завести в себе демократичний устрій.

— **Німецький** наступ на советському фронті біля Білгороду скоро заломився й тепер уже советські війська побідно наступають та загрожують Орлові, який німці розпачливо намагаються вдержати. Німці мають великі втрати в людях і матеріялах.

— **Недавно** скинено 5,000 тон бомб на Гамбург і знищено цю найважнішу німецьку пристань. Бомбардування Німеччини не перивається днем і ніччю.

— **Німецька влада** на Україні рішила привернути українським селянам приватну власність, щоб так заохотити їх до праці на ріллі, бо в колективних господарствах селяне на німця ніяк не хотіли робити, а також на случай відступу, приспорити клопоту большевикам, які по приході знову будуть мусіли відбирати землю від селян.

— **Фашизм** провалився у Італії. По 21 році своеї диктатури дня 25. VII. Мусоліні зрезигнував з проводу італійського уряду, а на його місце станув маршал Петро Бадоліо. Де Мусоліні подівся певно не знати. Фашистівську партію в Італії розвязано, а фашистівську міліцію інкорпоровано до правильної італійської армії. В краю проголошено военний стан. Хоч Італія продовжуе ще війну зі союзними державами, то однак ідуть тайні переговори, мабуть за посередництвом Ватикану й Туреччини до заключення сепаратного мира між Італією й Союзними державами. Рузвелт і Чорчил вимагають безумовної здачі Італії й згоди, щоб Італія стала военною базою для аліянтів проти Німеччини. Німеччина постійно шле свої війська до північної Італії, щоб поставити сильну запору проти наступу аліянтів над рікою По для оборони своїх границь. Уступлення Мусолініго викликало тривогу й переполох у таборі Осі. Є сподівання, що за приміром Італії готові шукати замирення з аліянтами також Мадярщина, Болгарія й Румунія. Для Гітлера гряле чорна година.

Фашизм провалився. Коб іще провалилися у світі диктаторські системи комунізму, націзму, імперіялізму та вибуялого капіталізму, а між народами настав лад опертий на християнській солідарности й звичливій співпраці кляс, народів і держав, то тоді можна б сміло сподіватись кращих часів у світі.

НАДЗВИЧАЙНИЙ ВІДПУСТ БОЖОЇ МАТЕРІ В МОНДЕРІ.

Оцим подаемо до відома, що цього року 15-го серпня

В ДЕНЬ УСПЕННЯ БОЖОЇ МАТЕРІ

відбудеться в Мондері Надзвичайний Відпуст на Честь

БОЖОЇ МАТЕРІ

Того дня буде також **Урочистість Зложення Св. Монаших Обітів Сестер Служебниць. По богослуженню відбудеться у Українськім Парку в Мондері Великий Роковий Пікнік — Спортовий День.**

ПРЕСОВИЙ ФОНД "СВІТЛА"

З весілля Юрія й Розалії Старків, Чипмен, Алта.	5.35
З хрестин Єлисавети у домі Василя Головача, Брудергайм, Алта.	$3.25
Збірка на працанні п. І. Журбика, Мавнтин Ровд, Ман.	2.00
Збірку переслав Н. М. Баранюк	
Впр. о. М. Когут, ЧСВВ.	1.00
К. Осіньчук	.50
М. Сеницин	.10
П. Кузяк	.50
Н. Сеницин	.25
Е. Данчук	.25
Панство Вінцентайли	.75
Й. Пайш	.25
П. Кузяк	.25
П. Сеницин	.30
П. Кузяк	.30
М. Попик	.25
В. Данчук	.25
І. Летавський	.50
Я. Сосняк	.25
Ю. Мардаль	.10
Н. Кашуба	.25
П. Павлюк	.20
В. Ожібко	.25
Панство Леваки	.50
Д. Горпинюк	.25
А. Хомляк	.25
Н.Н.	.50
З відправи в Ст. Павл, Алта.	1.50
З похрону бл. п. Симеона Стахняка,	2.75
З іменин для о. Павла Гевка, ЧСВВ. Монтреаль, Кве.	5.50
З милої несподіванки для о. каноніка Петра Каменецького з приводу іменин, Торонто, Онт.	5.00
Збірка в домі Маковецьких, Куквил, Алта.	3.60
Збірка на весіллю Василя Миськова й Ґені Демків, Моркемб, Алта.	3.00
Збірка на весіллю Йосифа Гроховського й Софії Мороз у Менук, Алта.	2.55
Николай Лозинський, Сенди Репидс, Алта.	.50
З несподіванки для о. С. Курили, ЧСВВ, Глендон, Алта.	8.05

Щира подяка жертводавцям!
"Світло".

СВІТЛО — THE LIGHT
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК
видають
Отці Василіяне в Канаді.
Редактор Впр. о. Марко Романович ЧСВВ.
Річна передплата $1.00
Поодиноке число 5ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

15-го серпня, 1943. Рік VI. Ч. (127) 16.
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Aug. 15. 1943. Vol. VI. No. (127) 16.

Величаєм Тя, Пренепорочная Мати Христа Бога Нашего, і Всеславноє Славим Успеніє Твоє!

З АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ

Після бомбардування Риму

Бомбардування Риму й знищення цінних церковних памяток глибоко засмутило Святішого Отця Пія XII. Свій великий жаль із тієї причини висловив Папа в листі до кардинала Маркетті Сальваджіяні, свого генерального вікарія для римської округи. При кінці свого листа Папа додав таку ласкаву завваґу: "Наші слова, що пливуть із роздертого серця, не визначають заохоти до пімсти чи ненависти, але вони є настійчивою перестророгою й, як хочемо надіятись, певне успішною, а це не менше зогляду на великодушню оцінку святого причначення Риму, як і на християнську спільноту й любов."

Співчувають Папі.

По налеті на Вічне Місто до Апостольської Столиці надійшло з усіх сторін світу багато телеграм співчуття Святішому Отцеві. Замітніші були від архіепископа Гільрої, що промовив в імені австралійських епископів і вірних, від примаса, епископів і вірних ув Еспанії й від премієра де Валера.

В НАШІЙ ЄПАРХІЇ

Владика Ніль при праці

Недавно закінчила преса передавати величавий опис надзвичайно урочистих свячень епископа Ніля в Торонті, що з Божої волі й за благословенням Апостольського Престолу станув як епископ-помічник при боці Кир Василія Ладики, управителя-ординарія нашої української греко-католицької епархії в Канаді, а вже появились радісні вісті про працю нового владики, що вже як дійсний український архипастир виїхав із Вінніпеґу між свій рідний український народ,щоб відвідувати його по парохіях, проповідати йому святу науку про правдиву віру й побожне життя, посвячувати його нові церкви й благословити українських батьків і дітей архієрейським благословенням на побожніше життя, на щасливішу долю.

Преосвященний Ніль то праведна душа, добрий письменник, щирий українець і людина лагідної, приступної вдачі. Хто знає владику Ніля, той певний, що він милий Богові й завжди готовий до найтяжчої праці для Божої слави й спасення рідного, українського народу, що його він любить щиро в Бозі й бажає щасливої долі в дочаснім і вічнім життї. В особі владики Ніля Ексцеленція Кир Василій одержав гідного помічника до духовної праці між канадійськими українцями, а український народ одержав від Бога й від папи свого українського церковного Князя, що все свое життя посвятить для його щастя так, як свое життя для українців у Канаді посвятив і від юнацьких літ провів на праці між ними найдостойніший настоятель владики Ніля й усеї Української Греко-Католицької Церкви в Канаді — самий Ексцеленція Кир Василій Ладика.

Ми певні, що Христос, що вибрав собі покірного, вірного слугу Ніля, щоб був йому за новітнього апостола між українським народом, радіє з того, що "вийшов великий жнець на велике жниво". Радіє з праці свого помічника Преосвященний Василій, бо бачить гідного заступника-борця за Боже царство в українській нації в Канаді. Радіють ті тисячі побожних українців — священиків і парохіян—у Торонті й Мондері, Вінніпеґу й Рейкгем, Сенді Лейку й Стюартбурні, що перші мали нагоду побачити й привітати між собою свого молодого Князя й Архієрея, Учителя й Провідника на шляху до вічного щастя.

І ми радіемо, Дорогий наш Владико Ніле, що Ти станув до праці на широкій українсько-канадійській ниві. Радіемо, молимось за Тебе щиро кожної днини й бажаемо, щоб Господь Бог поміг Тобі побачити скоро Канаду в спокійнім повоеннім життї, а в Канаді—свій рідний український народ на високому щаблі всебічного розвитку, а особливо в щирім і загальнім обєднанні в одній вірі — в святій вірі Ольги й Володимира, Бориса й Гліба, Антонія, Теодосія й Йосафата, що її зберігає нам досі Католицька Церква за непомильним проводом Христового Намісника, Папи Римського. І дай Боже, щоб усі українці в Канаді молились за Тебе, щоб Бог поблагословив Тебе, Дорогий Наш Владико, добрим здоровям і великим успіхом для Його слави й для нашої справи.

А Ти, Владико, працюй над нами й молись своїм архієрейським серцем і українським словом, щоб уже скоро Бог усьому світові подав так бажаний мир, а українському народові на прадідній українській землі — Вільну Українську Державу.

Радуйся, обрадованная, во успенії Твоем нас не оставляющая!

В хвилях военних страхіть і загроз, у днях горя рідної української нації благаймо порятунку в Марії — Божої й нашої Матері. "Маріє, Божа Мати, зглянься Ти над нами; Маріє Маріє, Маріє, кличем всі серцем і устами!"

ВПР. О ДР. МАРКО РОМАНОВИЧ, ЧСВВ.

Основник часопису "Світло" й перший його редактор

Друкарня й добрий часопис — це та невичерпана криниця, що оживляє духа народу. Це та жива трибуна правди, добра й краси, що вчить народ, заохочуе його й веде на вищий ступінь культури. Це велика духова твердиня, добра до оборони й походу вперед. Таку одну духову українську твердиню створив у Мондері, Алберта, своєю підприемчивістю і знанням, своєю невтомною працею й енерґією Впр. о М. Романович, ЧСВВ., доктор і професор св. Богословія в Василіянськім Чині. З його праці скористали тисячі. Сьогодні, коли з огляду на здоровля о. Романович переймає інші обовязки, читачі "Світла" певне з великим признанням згадають основника й дотеперішнього редактора "Світла" між собою, а головно перед Божим вівтарем, просячи для свого доброго духовного вчителя великого Божого благословення — на довге життя й велику працю для спасення українського народу.

Що буде з українських дітей

Українці в Канаді й Америці не дармують. Вироблені поля, основані крамниці, збудовані церкви й народні доми, школи й лічниці, основані організації, вчені професіоналісти — все те вказує на те, що український народ у Канаді й Америці працює, поступає вперед. Це засвідчають при всяких нагодах навіть люди неукраїнського походження.

З цього ми можемо щиро радіти й одночасно набирати заохоти до ще пильнішої праці, щоб із дня-на-день збільшати число й якість наших національних надбань. Бо багато треба нам іще всяких установ, щоб ми могли закріпити й поширити рідну українську культуру — той наш найкращий національний внос до скарбниці розбудови нової тутешньої батьківщини.

Виховання дітей—головна справа.

Та при всій тій нашій розбудові на американськім континенті треба кожному українцеві й кожній українці розуміти це добре й памятати всюди й завсіди, що **головна наша справа, що на неї треба звертати нам усім найбільшу увагу, є — виховання українських дітей.** Коли це зробимо, ми зробимо все; як цього не зробимо, все інше не придасться нам нінащо.

Що виховання дітей то наша головна, найважливіша церковна й народня справа та що в усіх наших зусиллях ця справа повинна бути завжди на першому місці, це каже нам здоровий розум.

Родина без дітей — нація без будуччини.

Ми розуміємо це добре, що не наші фарми, крамниці, церкви й інші будинки піддержують існування нашої нації, але — наша молодь, наші діти. Де є діти — там є життя нації; де нема дітей — там неминуча смерть. Це говорять найрозумніші люди в Канаді й Америці, Англії, Франції й у кожній нації. І тому кажуть: як хочемо жити, як нація, в нас мусять бути діти. Багато дітей. Бо нація без дітей засуджена на повільну смерть. А що наша українська традиція то не традиція національних самовбійників, що винищують самі себе, але тих борців, що життерадісно співають: "Дай Боже, народу і многая літа!", і з тугою споглядають в кращу будуччину, то можемо мати надію, що наші релігійні й щироукраїнські чоловіки й жінки відкинуть від себе всякі дітовбійчі підшепти, поради й спокуси, опруться погубним гаслам здеморалізованих агітаторів, що організують між подругами "протидитячий фронт," і сповнять усі гідно Богом вложений на них великий батьківський обовязок — удержанням життя своїх дітей удержати життя української нації.

Богові й батьківщині.

Та прийнявши від Бога всіх дітей, що їх Він дає їм у своїй доброті, всі батьки й матері, а далі всі душпастирі й світські провідники повинні докладати всіх можливих старань, щоб усіх тих дітей, що їх українській нації подає небесний Отець, **виховати на чесних членів Божого царства, рідної держави й народу.**

Бо яка була користь із українських дітей, якщо наші діти були б невиховані, злі діти?... Яку користь принесла б Церкві, державі й рідним братам така молодь, що була б зіпсована пянством, крадіжжю, розпустою? — Така молодь, що мала б мало знання, а багато злоби?... Що мала б пустий розум і лукаве серце?... Молодь невчена й невихована в житті, непевна релігійно, державно. Неприготована до праці на хліб. Без свідомости й глибокого та тривкого переконання в релігійних і національних справах. Ніде непевна. Ні в чім не свідома. Неідейна.

Грозить небезпека.

Недобре було б мати таку молодь, але така може бути. Це може статись тоді, як старші не будуть дбати зовсім про молодь, або будуть тягнути її на концерти й вистави, на танці, пікніки й усякі підприємства, а не будуть від наймолодших літ заохочувати її й потягати до завчання того, що колись буде потрібне в праці на щоденний хліб, а ще більше того, що має зробити їх добрими слугами Христа Царя й рідної батьківщини.

За всяку ціну.

Щоб ми, українці в Канаді й Америці, не занапастили того великого скарбу, що нам дав Бог у наших дітях, щоб ми старші — духовні й світські провідники—не підірвали самі існування власної нації в цій новій батьківщині занедбанням виховання наших дітей, тієї надії наших парохій, держави, народу, нам треба конечно в кожній родині, в кожній нашій канадійській і американській парохії звернути на науку й виховання наших дітей якнайбільшу увагу. Ніодин батько-мати, ніодин душпастир, ніодин національний провідник не може бути спокійний, що він добре сповнив свої обовязки, якщо найкраще з усього не поставив справи навчання й виховання тих українських дітей, що є під його опікою й проводом. Ми, старші українці, аж тоді зможемо спокійно лягти на смертній постелі, як кругом нас стоятимуть великі громади українського юнацтва, що вмітиме добре працювати на хліб, а ще краще служити Богові, своїй державі й рідному народові. Чи в нас справа національного виховання українських дітей наладнана так, як цього домагається від нас наша релігія й наш патріотизм?

Ми, старші, надто вже мало маємо часу для тієї справи. Кожний отже день, що в ньому наші діти не скористали б від нас старших щодо науки й виховання, страчений для них, змарнований для нас. Тому треба хоч тепер пильнувати тих вільних годин, коли ми можемо зайнятись навчанням і вихованням наших дітей, щоб хоч ті діти, що є ще тепер із нами, одержали той найцінніший дар, що ним є потрібне знання й добре, релігійно-національне виховання.

Один виховний фронт.

Те навчання й виховання дітей має відбуватись головно в рідній хаті. В батьківськім домі. Кожна українська дитина, що приходить з дому до церкви й школи, повинна знати свою рідну, українську мову, головні правди святої католицької віри, молитву; потім католицька школа й церква продовжатимуть далі й доповняти батьківську науку й виховання дитини. До того має долучитись фахова наука, щоб кожна дитина вміла заробляти на хліб рільництвом, ремеслом чи якою професією, духовною або світською. Не всі укрїнські діти мають мати таке саме звання й заняття, але всі повинні бути вчені й виховані на побожних християн, чесних канадійців чи американців і свідомих, ідейних українців.

Це наш найбільший, загальний обовязок.

Наладнаймо добре по всіх місцевинах Канади й Америки справу навчання й виховання українських дітей, а зробимо найбільшу роботу перед Богом, нашою державою й українською нацією. Бо гарні церкви й народні доми, школи й заклади, запомогові й політичні організації та всякі подібні здобутки — це без сумніву гарні речі; та гарні діти — це значить: учені, патріотичні й релігійні діти найгарніші з усього.

Тому треба нам докладати усіх сил, щоб усі українські діти були такі гарні діти!

Над навчанням і вихованням української молоді має щиро, запопадливо й невпинно трудитись рідна хата, рідна школа, рідна, Католицька Церква. Для старшої молоді в тій преважливій справі багато може зробити основно зорганізована Марійська Дружина, відділ Українського Католицького Юнацтва, а в Америці Ліга Української Католицької Молоді. І в таких організаціях повинно бути згуртоване все наше юнацтво на всім американським континенті. В нас повинно виробитись таке загальне переконання, що хто з наших юнаків і дівчат хоче стати ідейним, релігійно й національно свідомим, має обовязок бути діяльним членом одної з цих наших юнацьких організацій. Всі разом, за одним проводом, при спільній праці для Бога й батьківщини.

І дав би це Господь, щоб виховання дітей стало головною справою української суспільности в Канаді й Америці.

ЯК ЖИТИ

З життєвої філософії

1. Хто добре приглянувся людському життю, той знає, що жити на світі не так то легко. Не легко, бо все те, що потрібне до життя, треба добувати працею, боротьбою. За землю, за хліб, за волю багато поплило вже людського поту, людської крови. "Боротьбою є людське життя на землі" — говорив старозавітній муж Йов про давні часи й те саме треба сказати про людське життя й за наших часів.

Боротьба за існування

Цю правду повинні зрозуміти особливо наші люди в Канаді й Америці та й пристособитись до того, щоб виграти свій щоденний бій за хліб, свою боротьбу за існування. Бо нам нераз у тій справі колоди падають під ноги. Бо українoжерні птиці навіть двері зачиняють перед нами.

Щоб вийти переможно з тієї неминучої боротьби за щоденний хліб, за існування, нам треба перш усього вибрати собі добре місце до життя. Тисячелітня історія українського народу засвідчає, що українці — хліборобська нація. І тому треба нам і надалі держатись ріллі, фарми. Хто з українців може, повинен жити на фармі. З роду в рід. Діди, батьки й сини, внуки, й правнуки. Як жеж хтось був би покликаний Богом до іншого стану, нехай добре приготовиться до свого звання, щоб кожна українська особа була спосібна до праці на хліб, до боротьби за існування. Щоб не було таких українців, що могли б заробити на хліб, а не вміють. Бо це сором і нещастя.

Біда біду перебуде

Та треба добре памятати всім українцям ту правду, що самим хлібом, самою боротьбою за існування біди з укрїнської нації не проженуть. Бо такою боротьбою ще ніхто не прогнав біди з-поміж людей. Воно вже так є на землі що "біда біду перебуде, одна згине — десять буде." На це нарікав уже староіндійський мудрець. "Тут звуки радісної пісні, там жалібні зойки; тут розривка вчених, там сварня пяниць; тут мила молодість, там зганґреновані й покриті проказою. Не знаю, чи світ складається з нектару, чи з отрути". Та навіть як хто в боротьбі за існування здобув би собі все, що може дати світ — багатство, славу, розкіш — тривкого спокою і вдовілля не матиме його серце. Про це дав уже виразне й певне засвідчення неодин. Славний німець, поет Ґете, що мав за життя на землі всього подостатком, жалувався на своє нещастя. "Моє життя було наче постійним коченням каміння, що його мусіло щохвилі щось піпхати; за 75 літ я не мав 4-ох тижнів справжнього вдовілля... При всім тім я почувався, як щур, що взівши отруту, бігав по всіх норах, пробував усяких плинів, пожирав усе, що стрінув дорогою, та, не зважавши на все те, його нутро пожирав невгасимий огонь.."

Таких, як він було багато. Різні володарі, багачі, вчені, що славою своїх досягнень наповняли колись світ, що були багаті в усі його скарби, не були щасливі, не були вдоволені, спокійні.

Яка ж цього причина? Де криється таємниця того, що можна бути багатим, ученим, славним, можна добути собі не тільки все потрібне до існування, але й до надмірного розкошування, а не мати вдовілля, спокою?

Людям треба ідеї.

2. Секрет того невдовілля в багачів, розкішників, володарів і всіх тих людей, що в боротьбі за існування здобули були собі все, що може дати земля, скривається в тім, що всім тим, що добували ті світові люди, вони могли заповняти свої кишені, руки, уста, шлунки, але тим не могли заповнити свого серця. Свого духа. Бо

Продовження на 5 стор.

КОТРА ВІРА ДОБРА

Нема основної застанови

Дивуватись можна нераз, чому стільки людей держаться протестантизму, хоч здоровий розум і Боже обявлення так виразно засвідчають, що протестантська віра - це не Христова віра. Причин того сумного явища є три: 1) Виховання молодих протестантів у великім упередженні до Католицької Церкви; 2) Більшість протестантів ніколи не продумала основно протестантської науки, наче б то до спасення вистарчала "тільки Біблія" та що кожне може "довільно" пояснювати собі значення слів св. Письма, а також вони не держались тієї науки в практиці; 3) хоч протестантизм нестійний, він тому знайшов стільки прихильників, бо через триста літ його піддержувала в Англії й Німеччині державна влада.

Щодо 1) то багато наверненців із протестантизм до католицької віри самі заявляють, що вони жили в великім упередженні до Католицької Церкви, мусіли при наверненні зводити з собою велику боротьбу, а потім іще обороняти свій крок перед своїми колишніми одновірцями. Крім того вони мали такий погляд, що одна віра звичайно така сама добра, як інша, та що кожне може без перешкоди належати до будь-якого віроісповідання — крім католицького.

Про 2) можна сказати, що коли сьогодні одні протестанти належать до методистів, другі до презвитерян, треті до баптистів, інші до інших віроісповідань, то девятдесят девять на сотню з них належать там тому, бо там були їхні батьки, або тому, що десь бажали належати до якоїсь церкви, або з приязни до якоїсь особи, але зовсім певне не тому, що вони прийшли до пізнання тієї секти через читання Біблії або через довільне пояснення св. Письма.

Щодо 3) то історія засвідчає, що нпр. в Англії й Німеччині протестантизм був тісно звязаний із державною владою. В Англії голова держави був одночасно протестантським папою! В Німеччині царський двір був протестантський. Подібно було в інших краях, де поширився протестантизм. Він мав піддержку в державній владі.

Так, як протестантів, від навернення до католицької віри здержує дідичне й плекане далі упередження також магометан, а особливо жидів, хоч вони найбільше злучені з Христом і апостолами, бо ж вони вийшли з жидівського народу.

Та справа спасення душі така важлива, що треба доконче відкинути всякі пересуди й спокійно, холодним розумом заглянути правді в очі! Хто це з протестантів зробив, той став згодом щасливим членом Католицької одиноко правдивої Христової Церкви.

Реформація причиною деморалізації

Виступ Лютра проти Католицької Церкви і взагалі ввесь тодішній протестантський рух 16 сторіччя люблять називати також реформацією, наче б той протестантизм мав принести поправу підупавшої між католиками в 14 й 15 віці моралі.

Та самі некатолицькі історики признають, що великі лиха 18, 19 й 20 віку, як нпр. французька революція, лібералізм і релігійна байдужість наших часів є якраз сумними овочами тих засад, що їх у різних краях проповідували протестантські реформатори.

А вони вчили, що: через упадок людська природа була зіпсована, вільна воля людини була не тільки ослаблена, але зовсім знищена, гріх не був зовсім гріхом, як хто тільки мав сильну віру, кожний може бути релігійною повагою для себе самого в вияснюванні св. Письма так,як йому піддає дух, в Церкві нема найвищого трибуналу цебто нема нікого, щоб був уповажнений говорити як повага й влада.

Наслідком поширення таких "реформаторських" засад прийшло між людьми до дуже великої деморалізації.

Про те так пише сам Мартин Лютер, батько тієї нещасної "реформації," в своїх проповідях:

"Світ стає з кожним днем гірший і гірший. Це ясне, що люди є багато більш захланні, злобні і вразливі, багато більш неспокійні, безстидні й повні злочинів, ніж вони були в часах папства. .....Це дивна й соромна річ, що з того часу, як на денне світло вийшла перший раз чиста наука (лютерська) світ стає щораз гірший... Перше, коли ми були зводжені папою, люди сповняли охоче добрі діла, а тепер усі заходяться коло того, щоб загарбати все для себе вимушенням, грабунком, крадіжжю, брехнею, лихвою."

Такі сумні були наслідки поширення протестантизму вже за самого Лютра.

Прийняли протестантизм, бо хотіли сваволі

А Бусер, учень Лютра, пише про це ось як:

"Більша частина людей прийняла евангеліє (протестантизм) мабуть тільки тому, щоб скинути з себе ярмо карности й обовязку посту, покути й т. п., що тяжіло на них у часах папства, та щоб жити в розкошах, заспокоювати без контролі свої гони й беззаконні похочування. Тому вони охоче слухають науки, що ми є оправдані самою вірою, а не добрими ділами, що до них вони не мають потягу."

Кальвін нарікав на протестантів

Кальвін так пише про сумні наслідки реформації: "З так багатьох тисяч, сповидно ревних у прийнятті евангелія, як мало з того часу поправило своє життя! Що гірше, коло чого іншого заходиться більшість, як не коло того, щоб стряшн з себе важке ярмо забобону, тим вільніше віддатись усякому проступкові?"

Той "евангельський" народ

Еразм, сучасник Лютра й Кальвіна, що мав спромогу бачити наслідки реформації в Німеччині й Швайцарії, так пише про це: "Що це за евангельська ґенерація! Ніхто не бачив ніколи щось більш розпусного й бунтівничого. Нема нічого менш евангельського, як ті самозванчі евангелики." —А в 1529 році писав той самий автор у листі проти Ґуттена: "Зверни увагу на той евангельський народ і покажи мені між всіма ними одного, що з пяниці став би тверезим, а з розпусника чистим. А з другого боку я можу показати тобі багатьох, що через зміну (віру) стали гірші." — А в своїх листах до братів німців Долішньої Німеччини Еразм писав: "Ті, що я їх знав перше як чистих, щирих і незрадливих, з того часу, як вони пристали до тієї секти (протестантів), тепер, як бачу, стали розпусними в своїх розмовах, картярами, недбалими в молитві, пристрасними, пустими, злобними, як змії, що затратили почуття людської природи. Це я знаю з досвіду."

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

СХІДНІ ОТЦІ ЦЕРКВИ Й ПАПСТВО (2).

Східні Отці про старшинство св. ап. Петра.

Кому з православних не відоме імя св. Івана Дамаскина? Його богословські творя вважаєтьси найкращим виразом науки православної Церкви. Подивімся, що цей великий Отець Церкви говорить про св. ап. Петра. В своїм "Слові на Преображення Господне" він зазначає, що Господь "призначив (ап. Петра) бути достойним **зверхником Церкви.**" Опісля пояснюючи слова: "построїмо тут три намети", св. Дамаскин звертається до ап. Петра такими словами: "Господь зробив тебе **начальником і проводирем не наметів, а всієї вселенної Церкви.**

Великий подвижник і посник св. Макар египетський каже знову, що "Петро став Мойсеевим наслідником, коли віддано йому нову Церкву Христову й справжнє старшинство." Другий не менше великий Божий угодник, св. Ніль Синайський признає, що Христос "поставив ап. Петра "**пастирем усієї вселенної**" (Письмо 74. Подвижнику Зос.). На іншому місці він показує на ап. Петра силу покути: "І так дивись, **перший камінь Церкви,** Петро, первоверховний у зборі апостолів, ужитий до діла після покаяння..." (Письмо 240 Дуксу Евсевію).

Те саме стрічаємо також і в інших отців і вчителів східньої Церкви, як ось у св. Епіфанія Кипрського (Панарій. Єресь 51, 17. Єресь 64, 69), св. Єфрема Сирійського (Слово про священицтво; Похвальне слово Петрові), св. Кирила олександрійського, св. Григорія ніського, Оріґена, Евсевія й інших.

Та годі всі їхні вискази наводити, бо тоді прийшлось би нам хіба писати грубу книгу. Та це, що вже досі ми навели, показує нам наглядно, що східні Отці Церкви одноголосно навчали, що св. Петро був старший між апостолами й головою всієї Церкви. Отже тут не католики, а православні **покинули чисту науку християнства,** що її полишили грядучим поколінням давні світила Божої Церкви.

Східні Отці про папів.

Та східні Отці Церкви не обмежувались до навчання про верховне становище св. ап. Петра, вони також вповні признавали в Христовій Церкві й верховенство наслідників св. ап. Петра — римських епископів. Докази на це дали вони й своїм словом і своїм поводженням.

І так св. Полікарп їздив до Риму, щоб порадитись із папою Аникитом у справі пори святкування Пасхи; Діонисій Олександрійський оправдувався перед папою св. Діонисієм із закиду ереси; коло 332 р. Маркил, епископ анкирський, зробив те саме перед папою Юлієм і т. д.

Всі східні православні святителі, переслідувані еретиками, шукали захорони в римського престолу, як у твердині Церкви, що основана Господом на скалі. Звідси то св. Іван Золотоустий, звернувшись до папи Інокентія, говорить: "Це (значить римський престіл) — наша стіна, наша твердиня, наша затишна пристань, наша скарбниця незлічимих дібр, наша радість і основа нашої потіхи." (Лист до Іннок. римського епископа). Також св. Атанасій Великий, скинений аріянами з олександрійського престолу разом з епископом Павлом, Асклепом, Маркилом і Лукієм, шукає оборони в папи Юлія, а цей знову своїм рішенням привернув їм їхні престоли. Ось як розказує про це Сократ Схолястик, грецький історик з 5-го століття: "Вони (цебто Атанасій, Павло, Асклеп, Марил і Лукій) сповістили про свої справи римського епископа Юлія, а Юлій, покористувавшись першинством римської Церкви, дав їм уповажнюючі грамоти, що ними приверталось кожному його попереднє становище та листи, що в них виражено було негодування на необачних ізгнателів і з тими грамотами та листами відпустив їх на Схід. Виїхавши з Риму й показавши уповаження епископа Юлія, вони знову взяли свої церкви." (Церк. істор. Сократа Схолястика, Петерб. 1850 р. кн. II. §15, ст. 144). Одним словом, папа римський в 4 столітті на Сході виконував так само верховну владу, як це робить і сьогодні в Католицькій Церкві. Він розказував

Докінчення на 7 стор.

Життя Святих
Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Перший раз у святині

Коли Ісус мав уже 12 років, взяли Його батьки з собою до Єрусалиму, як ішли туди на урочисте свято Пасхи. На Ісуса той перший побут у святині небесного Отця робив надзвичайне враження, що порушило всі влади Його душі й викликало непонятий зріст духа. Змінявсь майже із кожною хвилиною, що її проводив у святині. Могутнім полумям розгорілась у Його серці любов до Бога. Зродилось бажання, щоб усі ерусалимські жертви заступити кращою, властивою жертвою, щоб непотрібними стали ті струмки крови через одну кров, що мала безмежню вартість і тому могла зробити безмежно великі речі. Могти полишитися в святині, тут пожертвувати себе, згоріти як свічка для прослави Бога! Ті внутрішні переживання мусіли безперечно відбитись і на зовнішнім поводженні Ісуса. Марія, що жила в найтіснішій злуці з душею Ісуса, спостерегла скоро, що Ісус геть чисто занятий, захоплений такою близькою присутністю Бога в святині — а від того Її серце наповнилось новим поривом любови до Бога й свого божественного Сина. Марія знала, що за рік стане законно повнолітнім і тоді перестане підчинятись батькам; між Ісусом і Нею збільшиться розділ. Тому хоч тепер іще з Ісусом при боці молилася і брала участь у богослуженнях, то одночасно наче прощалася з тим Ісусом, що був іще неповнолітньою дитиною. Останній раз жертвувала Його Найвищому, як свою дитину. Тоді слова старця Симеона, що їх почула під час першої пожертви Ісуса в дні Стрітення, відізвались знову живим відгомоном. Марія тепер складала знову Ісуса в жертві, жертвуючи й себе з рівною готовістю на тяжкі хвилі, що їм обоїм заповів своїм пророцтвом Симеон. В тім часі, коли душа Її Сина була повна невисказаних почувань, душа Марії переживала неописані враження. В тих годинах зібрання обоє жертвувались Найвищому. В Божих очах був то наче перший проблиск того жертволюбивого успособлення, що з ним колись Ісус і Марія мали спільно терпіти на Голгофті. Внутрішне приготування до великого діла Відкуплення одержало тепер тривке підложжя й болісну запоруку. Була то боляча пригривка до тих далеких іще днів, коли Син через повну болів смерть мав стати Спасителем світу, а душу Марії, згідно з пророцтвом Симеона, мав пройти меч болю. Тихо, незамітно, а однак скоро перемінилась святочна радість у тривогу й прикре передсказання жалоби.

Розлука

Коли скінчились святкові дні, Марія з Йосифом пустились із гуртом знайомих людей у поворотню дорогу. Ісус чув, подібно, як батьки, як означували годину виходу з Єрусалиму, місце першої стрічі поза містом і гостинницю, що в ній мали задержатись на перший нічліг. Дванадцятьлітньому Ісусові полишили багато волі. За рік мав Він уже відбувати прощу зовсім самостійно як дорослий юнак. А якесь надуживання волі було в Ісуса виключене. Ввечері, коли перша каравана знайшлась у місці постою, прибули всі крім Ісуса. Йосиф і Марія ходили всюди; шукали Його, питали кревних і знайомих, ніхто однак не бачив Ісуса. Мусіли отже вернутись до Єрусалиму. А тому, що перший постій був звичайний недалеко від міста, то мабуть іще тієї самої ночі перебули ту коротку дорогу. На всіх дорогах, що вели до Єрусалиму, був живий рух. Марія й Йосиф думали початково, що Ісус спізнився; зайшли до дому, де споживали великодне ягня, питали знайомих, приятелів, купців, ремісників. Скільки разів стрінула Марія юнака в віці свого Ісуса, стільки разів відчувала наче вколення в саме серце. І знову приходили Їй на думку слова Симеона: "А твою власну душу перейде меч!" Чи може це вже надійшла та прикра година? Вкінці, на третій день, знайшли Ісуса в святині. Аж до тієї хвилі Йосиф і Марія були святе переконані, що Ісус, загубившись, певне шукає їх так, як вони шукали Його. День і ніч журила їх та свідомість, що й Він журиться й є перенятий тільки одною думкою: знайдення батьків. Та яке велике мусіло бути їхне здивування, коли вони завважали зовсім щось інше! Вони мали враження, що знайшлись із Ісусом в іншім світі, з зовсім іншим Ісусом. Бо вони побачили, що Ісус не виглядав так, наче б шукав їх із журбою, але зовсім безжурно розмовляв із різними ученими книжниками, що окружали Його, наче б він був який учений із Олександрії, що прибув на короткий час до Єрусалиму. Коли Марія побачила Ісуса в такім окруженні, то першою її думкою мусів бути певне жаль: отже Ісус не загубився, але опустив їх добровільно! Тій думці відповідали Її слова: "Сину, що ти нам таке зробив? Оце твій батько й я зажурені шукали тебе." На що Ісус відповів: "Чого ж шукали мене? Чи ви не знали, що в тім, що є мого Отця, треба мені бути?" Тими словами може хотів Ісус сказати, що Марія й Йосиф не потребували зовсім шукати Його, давав їм до зрозуміння, що повинні були йти просто до святині, бо тільки там можна було шукати Його. На всякий випадок ті слово були заявою, що лишився в святині тому, бо така була воля Його Отця, Найвищого Пана святині. Ті слова мали ще інше, особливіше значення. Ними Ісус перший раз за дванадцять років, у присутності свого законного батька Йосифа, відкликався до іншого батька, що Його називає "своїм Отцем" і робить це в святині, де лишився без відома своїх батьків. Можемо однак догадуватись, що ті слова висказав Ісус дуже ласкавим таємничим тоном, на спосіб пророків. Тими словами Ісус перший раз відхилив рубчик свого божества. Таємниця Ісусового божества, Його Боже Синівство, були знані Марії й Йосифові, але що Ісус вів досі в Назареті строго заховане життя, то батьки не були зовсім приготовані на таке самообявлення й не припускали, щоб Ісус якиминебудь чином виявив назверх свій характер Божого Сина й говорив прилюдно про те. Через те обявлення Ісус віддаливсь наче від Марії й став ще більш неприступний для Неї. І тому то св. евангелія пише, що Марія й Йосиф не розуміли Ісусових слів. Та заввага потверджує виразно, що Марія аж до тієї хвилі не одержала ніякого особливішо обявлення щодо того, яке має бути Її поводження супроти Ісуса; тому трудно було Їй пристосуватись відразу до тих нових, непередбачених умовин.

— З ДОПИСІВ —

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Парохіяльний ювілей. Урочисто святкувала київська парохія 8 серпня, ц. р. 40-ліття існування парохії й 25-ліття збудовання церкви. Тритижнева українська школа, гарне прикрашення церкви, дві Служби Божі, спільне св. причастя і фотографія дітей, благословення вічної лямпки (дар Петра Гриціва), проповіді, збірка на "Світло", бенкет у Народнім Домі, промови Впр. Отців: о. В. Бараника, протоігумена ОО. Василіян, і о. В. Каменецького, ЧСВВ, місцевого пароха, а також і місцевих парохіян: пп. І. Гриціва, Н. Яхимця, Цимбалюка, С. Вуська й В. Стеблика, дуже гарний дитячий концерт за проводом С. Служебниць — усе те розбуджувало в серцях парохіян і гостей святкові почування й підносило на дусі. То було справді ювілейне свято — подяки Богові за ласки й вдоволення з добре прожитого при католицькій церкві життя й зробленої праці.

Ексц. Кир Василій привітали парохію своїм сердечним привітом: "Ви завсіди стояли при св. українській греко-католицькій Церкві й — не зважавши на різні труднощі — видержали в св. католицькій вірі. За це нехай сам Божий Син Вас усіх і Ваших дітей, внуків та правнуків благословить і нагородить. Стійте й надалі при цій нашій Українській Католицькій Церкві, бо Вона любить наш народ і веде його до добра й щастя не тільки вічного, але бажає йому також і всіх дочасних дібр і бажає та старається, щоб наш народ мав вільну й сильну українську державу. Для всіх засилаю сердечний привіт і архієрейське благословення." (П-я).

САДЛОВ, МАН. Подружній ювілей. Колись не було в Манітобі місцевини — Садлов, Ман., а сьогодні є. Сталось це завдяки поселенню в тій околиці чесної родини — Садловських, славних із того, що живуть у згоді, є всім зичливі, в потребі помічні. А за те й гідні того, щоб від їхнього імени вся місцевина звалася — Садлов.

Та сусіди бажали зробити це щось більше. І зробили. В неділю, 1 серпня, майже вся "садлівська" місцевина зійшлася до пп. Садловських, щоб привітати їх із 30-літніми роковинами подружнього життя.

Чим гостилися гості на тім подружнім ювілею пп. Садловських, то знає найкраще пані Формес, бо вона найбільше старалася про ту забаву. Знає це також добре й Впр. о. Й. Сеньків, ЧСВВ. що доїжджав колись до тієї місцевини, як парох, і нераз перебував у гостиннім домі панства Садловських, а цеї неділі приїхав умисне з Вінніпегу, щоб відправити в намірі чесних ювілятів Службу Божу й разом із усіма гістьми побажати пп. Садловським прожити ще много літ, а бодай стільки, щоб разом була повних — 100!

Пані Сайко, сестра Садловської, згадала про збірку на католицьку пресу. Гості склали на цю добру ціль $6.00, а саме: о. Сеньків $1.00, пп. Садловські $1.35 і інші дрібніші датки. Гроші передано о. Сеньковому для пересилки на пресфонд наших часописів

Редакція "Світла" бажає пп. Садловським сповнення ювілейних побажань їхніх гостей, а всім гостям за дар на "Світло" каже щире: "Спасибі".

— З ЛИСТА.

АЛБЕРТА. — Дорога Редакціє "Світла"! Моя передплата скінчилася, то посилаю переплату, щоб я могла читати "Світло" надалі. Я не годна бути без "Світла", бо то дуже гарна газетка. Я читаю від першої сторони до останнього слова, що є там у ній, і гарно складаю. (Марія Ш.). — Якщо так робили б у кожній українській хаті в Канаді й Америці, то між українцями не було б таких людей, що Бога не боїться й людей не соромляться. Тоді ми були б свідомим народом, найкращою нацією на американськім континенті. Просимо поширяти цей наш дуже корисний, релігійний часопис "Світло" між усіма своїми знайомими.

АМЕРИКА. Хочу відновити мою передплату часопису "Світло", бо справді можна багато дечого гарного навчитись із нього. Я дуже люблю читати "Світло", хоч зайнята роботою й хоч дістаю часописи Шлях і Америку. Анна Р.

БОЖЕ СЛОВО
БІБЛІЯ СТАРОГО ЗАПОВІТУ

ПОДОРОЖ ЯКОВА ДО ЄГИПТУ Й СТРІЧА З ЙОСИФОМ

Перша книга Мойсея. гл. 46: 1-34

(Заввага від редакції)

З цим числом "Світла" відновляємо друкування св. Письма Старого Заповіту. Ми надіємось, що читачі "Світла" охоче й набожно читатимуть цю святим Духом надхненну Біблію, що її переповідуємо на сторінках "Світла" рідною мовою, з додатком відповідних пояснень).

1. І рушив Ізраїль із усім, що мав, і прийшов до криниці клятви:

2. і як приніс там жертви Богові свого батька Ісаака, почув його в нічному видінні, як той кликав його і говорив йому: Якове, Якове! а він відповів: Ось я тут.

3. Сказав йому Бог: Я всемогутній Бог твого батька; не бійся йди в Єгипет, бо вчиню там тебе великим народом.

4. І піду з тобою туди, й я приведу тебе звідти, як будеш вертатися; і Йосиф положить твої руки на твої очі.

5. І встав Яків від криниці клятви, і взяли його сини зо своїми дітьми й жінками на вози, що їх був післав фараон, щоб привезли старця й усе, що мав у ханаанській землі,

6. і прибув ув Єгипет зо всім своїм сіменем,

7. його сини, і внуки, дочки, і разом увесь рід.

8. А оце імена синів Ізраїля, що ввійшли в Єгипет, він із своїми синами. Первенець Рувим.

9. Сини Рувимові: Енох, і Фаллос і Асрон і Хармі.

10. Сини Симеонові: Ємуїл і Ямін і Аод, і Ахін і Саар, і Саул, син хананейки.

11. Сини Левієві: Гирсон, Каат і Мерарій.

12. Сини Юдині: Ір і Авнан і Сілом і Фарес і Зара. Ір і Авнан умерли в ханаанській землі. І народилися сини Фаресові: Єсром і Ємуїл.

13. Сини Ісахарові: Тола і Фуа і Асум і Самвран.

14. Сини Завулонові: Серед і Аллон і Ахоїл.

15. Це сини Лії, що їх уродила в Сирійській Мезопотамії з Диною, своєю дочкою. Всіх душ його синів і дочок тридцять три.

16. Сини Гадові: Сафон і Аггіс і Санніс і Тасован і Аїдіс і Ароіліс і Ареіліс.

17. Сини Асирові: Ємна, Єссуа і Єул і Варія, і Сара їх сестра. Сини Варієві: Ховор і Мелхіл.

18. Це сини Зелфри, що її дав Лаван своїй дочці Лії, і цих уродила Яковові шіснадцять душ.

19. Сини Рахилі, жінки Якова: Йосиф, Веніамин. І народилися Йосифові сини в Єгипетській землі, що їх уродила йому Асенета, дочка Петефрія, іліопольського жреця: Манассія і Єфрем.

21. Сини Веніамина: Вала і Вохор і Асвіл і Гіра і Неоман і Аихіс і Рос і Мамфім і Арада.

22. Це сини Рахилі, що їх уродила Яковові, всіх душ чотирнадцять.

23-24. Сини Нефталієві: Асіїл і Гоні і Ісаар і Солліс.

25. Це сини Валлині, що її дав Лаван своїй дочці Рахилі і цих уродила Яковові всіх душ сім.

26. Усіх душ, що ввійшли з Яковом ув Єгипет, і що вийшли з його бедер, крім жінок його синів, шістдесять шість.

27. А сини Йосифові, що народилися йому в Єгипетській землі, дві душі. Всіх душ дому Яковового, що ввійшли в Єгипет, було сімдесять.

28. І післав Юду перед собою до Йосифа, щоб сповістив його, і зустрів у Гесем.

29. Коли він прийшов туди, запряг Йосиф свою колесницю, і вийшов на зустріч своєму батькові в те місце; і як побачив його, упав на його шию, і плакав ув обіймах.

30. І сказав батько до Йосифа: Вже охоче вмру, бо я побачив твоє лице, і лишаю тебе живого.

31. А він сказав до своїх братів і до всього дому свого батька: Піду й сповіщу фараона, і скажу йому: Мої брати й дім мого батька, що були в Ханаанській землі, прибули до мене;

32. а вони є мужі пастухи овець, і займаються плеканням черед; свої вівці й скоти, і все, що могли мати, привели з собою.

33. І як прикличе вас, і скаже: Яке ваше діло?

34. Відповісте: Мужі пастухи ми, твої раби, від нашого дитинства аж досі, і ми, і наші батьки. А це скажете, щоб ви могли жити в землі Гесем, бо гидяться египтяни всіма пастухами овець.

ПОЯСНЕННЯ

1. До криниці клятви... Там, де Авраам заложив гай і поставив жертівника Богові по заключенні умови клятви з царем Авимелехом; де Ісаак приніс Богові жертву й одержав радісні Божі обітниці, там хотів і Яків подякувати Богові за всі одержані доброчинства і вручити себе й усю свою родину його всемогутньому й ласкавому Провидінню.

3. Не бійся, йди в Єгипет... Яків міг бути непевний, чи його подорож буде мила Богові, що обіцяв йому дати в посідання Ханаанську землю; може побоювався й того, щоб його діти не заразились у Єгипті ідолопоклонством і злими обичаями поганських египтян, а привикаши до багатої египетської землі могли б несхотіти вертатися до обіцяної землі; також старечий вік Якова не був відповідний до такої далекої подорожі. Всяку боязнь розвіяв ласкавий Бог через особливе обявлення в сні.

4. Я піду з тобою... Буду боронити й спомагати тебе й твоє потомство дорогою до Єгипту й під час повороту звідти.

Йосиф положить свої руки на твої очі... Замкне тобі очі, як умреш. Це дуже старий звичай. Ту прислугу роблять умерлому найближчі кревні й приятелі.

7 Дочки... Яків мав одну дочку — Дину. Тут "дочки" треба розуміти як дочки синів, цебто — невістки.

8. Імена синів Ізраїля... Імена тих дітей, що ввійшли з Яковом до Єгипту, й тих пізніших, що народились у його родині в Єгипті. Тут подано деякі імена наперед, хоч вони народились пізніше, під час побуту Якова в Єгипті. Яків жив іще в Єгипті 17 років.

9. Саул, син хананейки... З того, що Саул тут виразно називається сином хананейки, приходимо до висновку, що було то чимось надзвичайним, щоб ізраїльтянин одружився з чужою. На це треба звертати увагу й тепер. Добре, спокійне життя буде звичайно там, де подруги є одної віри й одної нації. Тому треба завжди в тій справі держатися гасла: "Свій до свого."

26. Вийшли з його бедер... Народилися, походили від нього. **Усіх душ... шістдесять шість...** Крім Якова.

34. Гидяться египтяни всіма пастухами овець... Бо чужі пастухи різали в потребі худобу, що її египтяни вважали в своїй поганській вірі за богів. Египтяни мали цілі череди всякої худоби для свого вжитку, але тієї худоби не вбивали для їди. Египтяни шанували своїх власних пастухів, бо вони пильнували їхньої худоби для релігійної цілі. Не любили тільки чужих пастухів, що не звертали уваги на їхні поганські вірування, головно щодо "почитання" овець. Йосиф знав це, тому второпно приготовляв батька й братів, щоб усунути всякі прикрі несподіванки. Тут показується також Йосифова чеснота покори, що відверто каже виявити його походження з низького стану. Добре робив також Йосиф, що не брав своєї рідні на царський двір, бо там міг хтось із них згрішитись через приставання з поганськими египтянами.

ЯК ЖИТИ

Докінчення з 3 стор.

дух-серце тим задурманюється, але ніколи щиро, постійно в тім не залюблюється. Людське серце в земній мамоні не може знайти тривкого, повного заспокоєння. Людина може сказати своїй душі: "Душе, їж, пий, веселися, але доки це буде тривати?

Тому людина мусить шукати чогось іншого. Мусить здобувати щось інше, щось більше. Щось вище. Хто хоче здобути для свого серця, для свого духа вдовілля, щастя, мусить дати йому щось краще й вартісніше від хліба. Тілові вистарчить хліб, а духові треба — ідеї.

І кращі люди ведуть **боротьбу** за ідею. За те найвище добро, що його вони годні подумати, уявити собі. Що виходить далеко поза їхні звірячі похочування. Це наприклад — держава, батьківщина, характер, мужність, людяність, любов ближнього. Це для них ідеал, що за нього вони ведуть свою боротьбу.

Духові дочасність не вистарчає

Та на жаль — і тут повно недомагань, обмежень, недосконалостей, розчарувань... Хоч за такі вимріяні ідеали дають люди все, що мають, та однак і це не робить їх тривало, досконало щасливими. Їхній дух рветься ще далі вгору! І доти буде неспокійне їхне серце, доки з мрій не перейдуть до дійсности й доки в світлі тієї Великої Дійсности, що є зразком усякого ідеалу, не побачать вартости і цілі людського життя та всіх земних речей. Аж тоді, коли їхне серце наповниться святою любовю до безмежної, Вічної Любови — Бога, аж тоді до їхнього серця завітає спокій і щастя, як це ствердив славний на ввесь світ Августин, що мав багато світових дібр і розкошів, та мусів признати, що "неспокійне наше серце, доки не спочине в Тобі, Боже!"

Найкращим взором ідейности для всіх людей і найбільшим мистцем у боротьбі за ідею був — Ісус Христос.

У Католицькій Церкві Він живе досі між людьми й у Ній здійснює раз-у-раз і здійснюватиме до кінця світу багато найкращих ідеалів. Хто отже має добру ідей й хоче вийти переможцем у борбі за неї, туди мусить звернути свій зір.

Бо тієї мудрости, як виграти найбільшу боротьбу за нашу ідею, навчає в світі тільки Христос і Христова, Католицька Церква.

Ми, українці, щаслива нація. Ми маємо Католицьку Церкву, а в Ній Христа. З Ним — кожне з нас може виграти найбільшу боротьбу — за правдиве життя й щастя.

ЧИ Є В ВАШІЙ ХАТІ КНИЖКА
ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ
пера талановитого українського історика Д-ра Стефана Томашівського

Книжка величини 9"х6", Сторін 160. В ній є порушені й висвітлені основно великі й важні питання з нашої церковної минувшини, що цікавлять кожного свідомого українця. Згадаймо тут хоч важніші: Східня Европа й християнство в передруській добі, Християнство на Чорноморі в IV. — IX. ст., Вселенська Церква в IX. віці, Володимир Великий, Церковна політика Ярослава Мудрого, Київ і Рим у другій половині XI. в. і т. д.

Ціна $1.25. Поспішіться купити собі цю цінну книжку, бо маємо на продаж тільки дуже обмежене число примірників.

Замовлення висилати на адресу:

BASILIAN FATHER'S PRESS,
Mundare, Alta., Canada.

ДЛЯ ХРИСТА Й СВОГО НАРОДУ

Одним із найбільших доброчинств, що його дав людям Ісус Христос, є **монаший — чернечий стан.**

Чернечий стан не є для всіх людей. До чернечого стану, до життя в монастирі не покликає Бог усіх людей, але тільки **вибраних осіб** із кожного народу. Бо монаший, чернечий стан, це стан надзвичайний, вищий. До того чернечого, вищого стану можуть належати ті побожні, вибрані особи, що щиро люблять бути вбогі, чисті й послушні.

Чернечий стан є особливим доброчинством для тих, що живуть у тім стані. Неодин по гірких життєвих досвідах по бездоріжжях, що ведуть на вічну погибель, **тужить за покаянним життям,** за затишком, що захоронив би його від небезпек — знайде це тільки в монастирі.

Інші вступають до монастиря тому, бо **бажають досконалішої форми життя.** Застановившись над убожеством, чистотою й послухом Ісуса Христа, як Він із любови до нас вирікся всього, відчувають сильний потяг, щоб із любови до Нього віддатись Йому в найдосконалішій жертві.

І якщо підуть за тією святою тугою своєї душі, в особливих працях, трудах і тягарах, що є злучені з чернечим життям, їхні серця знайдуть сповнення своїх шляхетних прагнень і відчують радість тих, що геть чисто, беззастережно кидаються в Божі обійми.

Якто гарно й любо представляються ті черці — монахи, що через те земне життя прямують до небесної батьківщини — маючи одне серце, ті самі погляди й почуття!

Монастирське, чернече життя є доброчинством і для всього християнства.

Кожний християнин стає піднесений і скріплений на дусі, як подумає про так багатьох черців і черниць, що з любови до Ісуса роблять найбільші жертви. Хто годен зрахувати ті душі, що на думку про чесноти, що в них вправляються посвячені Богові душі по монастирях і лічницях, покинули грішне життя, а заохотилися до вправи в християнських чеснотах?

Особливим доброчинством є чернечий стан для рідної нації.

Посвячені Богові особи звичайно живуть і працюють найбільше для добра свого власного, рідного народу. Їхні церкви й школи, лічниці, приюти й сиротинці, друкарні й видавництва, місії й усякі духовні праці виробляють і виховують братів земляків на культурних і чесних людей, що знають, у що треба їм вірити й як жити, щоб були щасливі в цім і в будучім життті.

І українці мають таких посвячених осіб.

Між іншими — до чернечого стану в українській нації **належать Василіяни.** Отці й Брати Василіянського Чину. Поверх 40 літ працюють уже між своїм рідним українським народом у Канаді й Америці.

Василіяни при праці

Василіяни на молитві

Найбільший осідок і монастир мають Василіяни в Мондері, в провінції Алберта, в Канаді. Там посвячені Богові Брати — Василіяни проводять час на святій молитві; працюють також як друкарі й переплетники, будівничі й шевці, столярі й огородники, кравці й господарі, а інші, як василіянські студенти, ходять до школи й учаться на священиків.

Спільно з Братьми — Василіянами живуть у Мондері й Отці — Василіяни, що займаються душпастирською й організаційною працею в Мондері й дооколишніх парохіях, ведуть монастирську школу, видають Часопис "Світло", "Календаря Української Родини," молитовники й інші добрі книжки. В окремім домі в Мондері приготовляються до чернечого життя в Чині ОО. Василіян молоді Брати — Новики. Є це ті сини наших українських батьків, що недавно приїхали з різних наших парохій у Канаді й Америці й вступили до монастиря ОО. Василіян у Мондері.

Крім Мондеру ведуть іще ОО. Василіяни свою душпастирську працю в Едмонтоні, Вінніпегу, Оттаві, Монтреалі, Грімсбі, Шиґаґо, Ню Йорку й Вашингтоні. На бажання оо. парохів виїжджають також до інших парохій на місії й реколекції.

Праця Василіян між українським народом у Канаді свята й велика. Багато такої праці в Канаді й Америці жде нових духовних робітників. Бо тих, що є, надто мало.

Та свій народ треба рятувати. Він повинен мати доконче потрібне число своїх рідних, українських апостолів, що посвятили б усі свої сили душі й тіла, все своє життя для його спасення.

Тому сьогодні до Вас, Дорогі читачі "Світла," йде сердечний, святий поклик: **Пішліть сина до Мондеру!** Пішліть свого брата, заохотіть іншого **знайомого юнака, щоб їхав до Мондеру працювати для Христа й українського народу!**

Найкращий стан — то чернечий - монаший стан. Найкраща робота — то робота для Христа й спасення ближніх. Такий стан і така робота є в українських Василіян у Мондері. На таку святу роботу в Мондері повинно приїхати як найбільше українських юнаків!

Хто хоче разом із Братьми й Отцями Василіянами в Мондері працювати для Божої слави й спасення українського народу, нехай напише чимскоріше листа на таку адресу:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

— З ЦЕРКОВНИХ СПРАВ —

Основи мира.

В Вашинґтоні, видали книжку під заголовком "Основи мира." Це видання приносить ті основи справжнього мира, що їх у своїх листах подало пять останніх папів. Серцем папського плану замирення, необхідною умовиною до успіху, є дух християнської співпраці. Ніякий план, навіть наймудріший і найвзнесліший, не може дотись здійснитись, поки не схочуть співпрацювати народи з народами, групи з групами, люди з людьми. Основи, що їх подали папи для замирення, є наче енциклопедією про прикладання моральної правди до сучасних суспільних і міжнародніх питань.

Вихідною точкою до зрозуміння папського поняття мира є заложення, що не може бути міжнародньої гармонії без внутрішнього устійнення й вирівнання між поодинокими націями світу. Це особливим способом підкреслив Папа Пій XII. в своїй різдвяній радіопромові 1942 р. "Міжнародні взаємини і внутрішній лад є тісно повязані між собою. Міжнародня рівновага й гармонія залежить від внутрішньої рівноваги й розвитку поодиноких держав у матеріяльній, суспільній і духовій ділянці. Сила й постійна мирна політика супроти інших націй, поправді, не є можлива, якщо в нації не буде спокою, що родить довіря. Тільки старанням про повний мир, мир на обох полях, звільниться народ від жорстоких воєнних примар і ослабляться, а постепенно й зовсім усунуться матеріяльні й психольогічні причини дальшого неладу."

В Ватикані без зміни.

Апостольська Столиця подала до відома, що її становище не буде ні в чім змінене через уступлення Беніта Мусоліні й інші зміни в італійській державі. Все буде по-давньому.

Ватикан і Арґентина.

В імені Папи заявив папський нунцій ув Арґентині, Ексц. Йосиф Фіетта новому канцлерові арґентинського уряду, Віце-Адміралові Сеґундо Строні, що Папа признає сердечні наміри нового арґентинського уряду й бажає щиро, щоб добрі й традиційні взаємини між Апостольською Столицею й шляхетною Арґентиною продовжалися й закріплювалися.

Папа осуджує диктатуру

Римське радіо навело слова Папи Пія XII з осудом диктатури. Папа заявив, що одна людина не має ніякого права на життя й свободу інших людей. Папа осуджував тих, що надуживають народніх настроїв для ломання законів, аби тільки потурати переходовим чуттєвим вибухам мас.

Духовні вправи.

Єпархіяльні духовні вправи нашого українського греко-католицького духовенства відбудуться цього року в днях 30 серпня до 3 вересня в Ст. Норберт, Ман. Реколекції починаються в понеділок (30. 8) ввечері.

Новий душпастир.

Наша епархія дістала нового священика — Всеч. о. Ярослава Головатого. Ексц. Кир Василій призначив його до душпастирської праці в Манітобі, в давфинському окрузі, де працює Всеч. о. В. Шумей. Молодому душпастиреві бажаємо великого Божого благословення й успіху в життті й духовній праці між українським народом.

Східні Отці Церкви й Папство

Продовження з 3 сторони.

— і йому невідмовно всі повинувалися!

Св. Іван Золотоустий, коли його переслідував олександрійський патріярх Теофіль, шукав помочі не в кого іншого, а тільки в римського епископа св. Інокентія I. В своєму листі до папи св. Іван так говорить: "Потрудіться показати листом, що все, що протизаконно зроблене в часі нашої неприсутности... не має ніякої сили... й тих, що їм доказано участь в цьому переступстві, передати покаранню згідно з церковними законами..." (Лист до Інок. папи). Так то св. Золотоустий був того переконання, що одне папське послання вистарчає, щоб уневажнити рішення якого б то й не було епископського суду та що римський епископ може карати кожного східнього епископа, хоч би навіть самого олександрійського патріярха!

Папа щиро заступився за св. Золотоустого й хоч через інтриги византійського двору не зміг привернути йому престолу, то однакож він відлучив від Церкви всіх його гонителів і доти не прийняв їх до церковної односги, доки вони в свої поминики не вписали імени св. Івана. Сам Теофіль був покликаний на папський суд і тільки смерть св. Інокентія визволила його від заслуженої кари. Також і св. Флявіян, царгородський патріярх, скривджений і несправедливо осуджений на ефеськім "розбійничім" соборі олександрійським патріярхом Діоскором, відкликався до папи Льва Великого в справі неправного рішення того собору.

У днях небезпеки

Та передусім Отці грецької Церкви звертались до римського престолу тоді, коли св. християнській вірі грозила небезпека від єретиків. Наведемо тут для прикладу бодай кілька фактів. Коли ересь Македонія пустошила східню Церкву, св. Василій Вел. писав до папи Дамаза, що тільки його вмішання в справу може відвернути небезпеку й просив прислати на Схід, по крайній мірі, папських леґатів для встановлення ладу, якщо сам папа не може особисто прибути на Схід. І коли папа Дамаз осудив східніх єретиків Аполінарія, Македонія й інших, св. Григорій Богослов, хоч грек, не то що не негодував на встрявання папи в справи грецької Церкви, а ще величав Рим за те, що він веде правим шляхом "ще до сьогодні ввесь Захід звязавши спасенним словом, як і годиться первопрестольному містові в усьому світі.

Св. Теодорит кипрський обороняючи себе перед своїми обвинувателями, апелює до св. Льва папи й пише йому так: "Якщо Павло, вістун правди, труба св. Духа, вдався до великого Петра, то ми звичайні й малі, тим більше повинні вдаватись до вашого апостольського престола, щб отримати від вас зліченя ран, що пригнітають Церкву. Бо **першинство належиться Вам** із багатьох причин. Ваш престіл є прикрашений всякими привілеями, а зокрема же **привілеєм віри...** Мені же лишається ожидати присуду апостольського престолу." (Манси, Собраніе соборних актов, том XVII. 36).

У цей самий спосіб писав до того ж папи св. патріярх Флявіян у справі єретика Евтихія: "...наша справа потребує тільки вашої поради й оборони, чим Ви повинні по власному розумінню привести все до мира й злагоди. Бо таким способом ересь... і замішання з Божою помічччю й вашими письмами, зовсім легко усунеться, не **буде потреби й собору...**" (Письмо Флявія до папи Льва). А це значить, що сила папських послань настільки велика, що може заступити навіть вселенський собор! Як виходить із того ж листа то й еретик Евтихій відкликався до папи Льва протя осуду його патріярхом Флявіяном: "Евтихій вислав до Вас прохання" — пише св. патріярх — впевняючи, що він на суді предложив апеляційні скарги й на мене й на сам той святий собор (що відбувся в Царгороді) призиваючи на суддю Вашу Святість..." (Письмо Флявіяна до папи Льва); однакож Флявіян у тому поступку Евтихія не бачить нічого, що понижувало б його як патріярха. Бажавши опамятати гордого еретика Евтиха св. Петро Хризолоґ, равенський епископ, походженням грек, пише до нього: "Радимо тобі, шановний брате, щоб ти з покорою слухався пильно всього, що написано блаженнішим папою міста Риму; тому, **що св. Петро, ще живе й засідає на своєму престолі, обявляє тим, що шукають правди віри.** Бо ж ми, з любови до спокою й віри, **поза згодою римського епископа** не можемо розсліджувати предметів віри.

Так отже бачимо, що грецькі Отці Церкви бачили в римськім епископі мов вічно живого ап. Петра й не вважали себе уповажненими рішати без нього справи віри.

Подібно висказується про папу Теодора й Сергій, митрополит кипрський: "Христос Бог наш, утвердив твій апостольський престіл, о священний Голово, **як основу від Бога положену** й непохитну **як чистий образ віри.** Бо так безошибочно проголосило божественне слово: "Ти є Петро й на твоєй основі утверджені стовпи Церкви (це є епископи). Тобі доручені ключі неба..." Тут Сергій повтаряє тільки навчання св. Григорія Нісійського, що говорить, що Бог **через Петра... дав епископам ключі небесних почестей;"** послідовно грецькі Отці признавали, що епископи дістають владу від Бога за посередництвом Петра й його наслідників — римських епископів.

Вкінці ще один доказ. Св. Теодор Студит, один із визначніших Отців і ісповідників грецької східньої Церкви, притиснений іконоборцями, пише до папи Пасхалія ці слова: "Зверни свою увагу, апостольська Голово, Богом вознесений пастирю Христових овець, що маєш ключі небесного царства, каменю віри, на котрому здвигнута Церква. Бо **ти Петро, що прикрашуєш і правиш престолом Петровим".** "І так прийди сюди зо Заходу, Христоподібний, — встань і не відкинь до кінця. Тобі сказав Христос Бог наш і ти колись, навернувшись, закріпляй своїх братів." Ось час і місце; поможи нам, поставлений на те Богом; простягни руку помочі, скільки можливо; ти маєш силу від Бога, тому, що передуєш між усіма, на що ти й поставлений." (Письмо до Пасхалія). Хіба ж можна ще ясніше висказатись про старшинство св. Петра й римських епископів? А це було написане 817 р., це значить яких 240 років перед остаточним церковним роздором.

Замітний є ще й лист св. Теодора Студита до папи Льва, в якому він каже, що згідно з наукою давних святих Отців, є необхідно вдаватись до Петрових наслідників у всіх справах, що вводять у Церкві відступники від правди, а донісши про соборище відступників, так благає папу: "Спаси нас, **архипастирю піднебесної Церкви,** бо погибаємо!"

Ось так думали й говорили колись справжні православні світила східньої Церкви. Якже ж далеко відбігли від них наші сучасні православні, що дишуть ненавистю до Петрових наслідників, римських папів, очернюють їх на всякі лади тай ще мають сміліcть говорити, що вони тримаються вірно науки східніх святих Отців св. православної Церкви! Це велика помилка й нещастя. На те ми можемо сказати одне: Боже, дай їм пізнати правду, прозріти й вернутися до віри й поводження давніх святих православних Отців східньої Церкви, що визнавали словом і чином старшинство св. Петра й Петрових наслідників римських папів та й повинувались їм із дитячою пошаною й любовю!

Пресовий Фонд "Світла"

Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	$1.00
Іван Пухалік, Коронадо, Алта.	1.00
Василь Федун, Мондер, Алта.	1.00
З похорону Гринька Мацишина Талберґ, Ман.	1.50
М. Г. Івасюк, Овкбурн, Ман.	2.00
З нагоди 30-ліття подружжя панства Садловських, Садлов, Ман.	3.00
З заручин Володимира Приймака й Юлії Кравчук, у Гайленд Крік, Онт.	3.00
З прийому для о. А. Труха й М. Романовича в парохії св. Спаса коло Мондеру, Алта.	4.50
З пращання Впр. о. Йосафата Тимочка, ЧСВВ., Ґримсбі, Онт.	5.00
З парохіяльного ювілею в Новому Києві, Алта.	12.57

Щира подяка жертводавцям!

"Світло".

СПАС КОЛО МОНДЕРУ. — Сердечними словами подяки вітали й дарунками обдарували добрі парохіяни парохії св. Спаса дня 8 серпня своїх душпастирів о. Андрея Труха, ЧСВВ., й о. Марка Романовича, ЧСВВ., що багато й щиро напрацювалися над піднесенням парохії, а зокрема над вихованням у релігійнім і народнім дусі молодого покоління цеї парохії. Під час гарного прийняття в домі Тимофія Федорука промовляли з парохіян: пп. Дмитро Хміляр, Степан Климочко, Антін Пилипа, Т. Федорук і пані Марія Джіґолик. З гостей вітали Отців Н. Харук і М. Чернявський. Діти веселили всіх гарними піснями, що їх навчив о. А. Трух. Була спільна фотографія, а також на поклик пана Івана Сміхури збірка на "Світло". Отці заохочували присутніх до щирішої праці, а особливо до невпинної праці над вихованням молоді. Щоб наше не пропало. Останнє слово було о. М. Сіянчука, ЧСВВ., що сказав: "Самим співом парохії не піддержиться. Як буде спів, і Служба Божа й свята сповідь, тоді буде добре." — Отці були найбільше вдоволені з того, що бачили таку щиру вдячність і любов своїх колишніх парохіян супроти своїх душпастирів. Із такими людьми легко працювати й можна зробити великий поступ. І так повинно бути в кожній нашій парохії.

(В. М.).

— З ЛИСТА.

НЮ ЙОРК. Ах, яка то мила ґазетка "Світло"! Ніколи не відступлю від неї, поки життя мого.

(Варвара Н.).

ГАЙЛЕНД КРІК, ОНТ. — Всечесні Отці й Редакторе "Світла". Хочу повідомити Вас, що на заручинах мого сина Володимира з панною Юлією Кавчук, що відбувались у мого старшого сина, на поклик мого брата Лукіяна усі охоче зложили свої жертви на пресу. Я згадав, щоб розділити й дати частину на католицьку пресу, на "Світло", на що всі з охотою погодилися. По долярові склали: Л. Приймак, М. Мінарчук, І. Приймак М. Ливак, С. Приймак, Володимир Приймак; інші зложили дрібніші жертви. Разом було $7.00 Прошу прийняти ласкаво той дар. Дай, Боже, щоб усі брали собі приклад і на кожних сходинах збирали на нашу добру пресу. Остаюсь із поважанням для Редакції "Світла", Семен Приймак. — Редакція "Світла" складає сердечну подяку п. Семенові Приймакові й усім жертводавцям за прихильність і дар, а щасливим нареченим Володимирові й Юлі бажає діждатись щасливо й скоро шлюбного благословення! С.І.Х!

ЧИПМЕН, АЛТА. Відійшла молода мати. Дня 31 липня упокоїлася в Бозі Марія Концур. Покійна вмерла в Едмонтоні, по короткій кількаденній недузі. Вмерла молодо, бо в 30 році життя. Осиротила чоловіка Антона та двоє літей у віці від чотири до двох літ. Смерть її оплакують також батьки, 3 брати й 5 сестер, та дальша родина й численні знайомі, що зїхалися були всі на похорон, щоб покійній тим віддати останню християнську прислугу.

Бл. п. Марія походила з роду Шарун й була дочка Стефана й Анастазії Шарун, замешкала у місцевині Чипмен. В Чипмені покійна Марія вродилася і зросла; в Едмонтоні перебувала зо своїм чоловіком і дітьми від минулого року.

В суботу ввечері спроваджено тіло до Чипмену, де спочило в Народнім Домі; сам похорон відбувся в неділю, 1 серпня, в 3 годині сполудня, з церкви Матері Божої в Чипмені н місцевий цвинтар. На відправі зібрано $9.61 на Служби Божі за душу покійної.

В.Й.П.

Похорон відправив о. П. Дидик, ЧСВВ. при помочі нашого похоронного заведення п. М. Смолика з Едмонтону.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

ГРИМСБІ, ОНТ., говорить: Дня 11 липня наші парохіяни прощали свого дотеперішнього пароха в Гримсбі — Впр. о. Йосафата Тимочка, ЧСВВ., що з волі своїх монаших настоятелів мав виїхати на душпастирську працю на далекий Піс Рівер, Алта. Дбайливі пані частували всіх смачною перекускою, а панове — сердечними словами дякували о. парохові за гарну душпастирську працю в Гримсбі, що причинилась до піднесення парохії, бо за побуту о. Тимочка відправлялось частіше богослуження, зросло число членів парохії і спроваджено до церкви багато нових речей. Господарем прощального вечірка був п. Василь Паламар, що промовляв від себе й від парохіян не тільки з глибини серця, але й глибини кишені... Крім того щиро промовляли ще з парохіян пп. Вишньовський, М. Андрейчук, Процишин і пані Романів. Особливе слово виголосив новий парох і ігумен ОО. Василіян у Гримсбі — Впр. о. М. Когут, ЧСВВ., що підкреслив гарне відношення і щирість парохіян у Гримсбі супроти своїх душпастирів, а також заслуги свого попередника, як настоятеля в парохії й монастирі.

"Многолітствіе" для о. Тимочка було сердечне й такою була також промова бувшого настоятеля в Гримсбі, що надзвичайно щирими словами дякував парохіянам за співпрацю в парохії й поміч Чинові, а опісля заохочував усіх, щоб щирою любовою й працею зробили ще багато для Божої слави й добра парохії. Потім уся духовна родина прощалась поодиноко зо своїх душпастирем і бажала йому щасливої дороги й великих успіхів на новому місці. А що й того було добрим парохіянам замало, то на поклик В. Паламаря зробили ще одне добре діло й склали на українську католицьку пресу $10.35. Того вечора було видно, що правду каже наша пісня: "Де згода в семействі, де мир і тишина, щасливі там люди, блаженна сторона, їх Бог благословляє, добро їм посилає і з ними ввік живе".

(П-й).

ТАЛБЕРГ, МАН. Похорон піонірa. — Сумна вістка рознеслась по парохії св. Петра й Павла в Талберг, Манітобі, коли сповіщено, що 17. травня, ц. р. умер найстарший піонір у тій місцевині й довголітній член парохії — бл. п. Гринько Мацишин.

Похорон Покійного відбувся 19. травня, ц. р. з дому жалоби сина Івана Мацишина, де бл. п. Гринько Мацишин прожив останніх 20 літ. Похоронні богослуження й заупокійну Службу Божу відправив о. Е. Пащак, ЧСВВ., що приїхав з Вінніпеґу. На останнім прощанні рідня, сусіди й приятелі зложили свої жертви на духовний вінок — на 9 Служб Божих для покійного. Це гарний вияв релігійної свідомости й любови та співчуття близьких для Покійного. По похороні рідня бл. п. Гринька прийняла всіх гарним обідом. З цього приводу Корнило Бендера жертвував $1.00 а Іван Мацишин .50ц на прес-фонд "Світла".

Бл. п. Гринько Мацишин приїхав з Галичини, в 55 році життя. Осівся в місцевині Талберт і тут прожив 42 роки. Оставив по собі численну рідню — 3 дітей, 25 внуків і 58 правнуків. В історії парохії в Талберг остане Покійний у памяті людей як побожна людина й вірна св. Католицькій Церкві. Нехай його память буде вічна в Бога і в наших молитвах. Учасник похорону.

ЛИСТИ

ДАЛЕКИЙ СХІД. — С. І. Х. Впр. о. Редакторе! Стань! Глянь! Слухай! На нашім Сході всюди темрява, тому є велика потреба світла. Тут є колонії, що про них Ви ще не чули. Коли я спитав тут людей про мондерське "Світло", то вони стали дивитись на сонце, а одна жінка сказала: "А це що, чи в Альберті інакше світить сонце, як на Сході?" Аж як я пояснив їм, що це за світло, то тоді зрозуміли, в чім річ.. І тепер я прошу Вас, щоб вислати мені 25 зразкових чисел, хоч я думаю, що то буде замало на перший раз. Тільки прошу вислати мені ще сьогодні, бо на 15-го мені конечно буде треба. Передплати вишлю при кінці місяця й буду старатися придбати їх якнайбільше. Прошу вислати мені також трохи молитовників, але хоч 25. Як маєте, то добре було б вислати різних. Не зашкодило б, якщо Ви вислали б мені й "посвідкову" книжку "Світла".

Тут роботи, а роботи. Людей напливає сюди щораз більше. Виглядає на гарну будуччину. Впр. о. Редактора щиро здоровлю.

(В. М.)

ВОХ, АЛТА. — Впр. Отче! Моя передплата скінчилася 15 липня й я посилаю знову доляра на відновну передплати. Для мене ця газета є найдорожчою газетою. Такі газети, щоб могли виходити не одна на два тижні, але щоб якнайчастіше та щоб та газета була в кожній українській родині — тоді засіяло б сонце в їхніх умах і дай, Боже, щоб так було. Нехай ширится Боже Царство! Остаюсь із християнським привітом: Слава Ісусу Христу!

(Д. Ф.)

Богослуження в Альберті

СЕРПЕНЬ

14. — Бойл — катехизація в церкві від 9. год. вранці.

15. Неділя 9 по Сош. —
- Дейзленд
- Ледук
- Бойл, пікнік
- Гиллярд — місто, празник
- Мондер, празник Божої Матері
- Вегревил
- Мирнам, празник
- Редвей
- Стрий

19-го — Преображення —
- Плейн Лейк
- Спас, празник
- Дервент, св. Вознесення
- Голов Лейк (в хаті Мельничука)
- Сокаль
- Равнгил
- Фор Фар
- Фрейнс, празник, пікнік.

22. Неділя 10. по Сош. —
- Коперник
- Торсбі
- Колінгтон (базар і пікнік)
- Гиллярд св. Ів. Хр., (катехизація в школі Світ від 23-27).
- Краків (Катехизація в Народнім Домі від 23-28).
- (Делф: Катехизація в Родеф школі від 23-27; в школі Шептицький від 30 серпня до 5 вересня).
- Іннісфрі, Р.М.Б.
- Дервент, місто
- Куквил
- Давнинг

28. Успения Б. М. —
- Голден — фарми
- Вох (празник і пікнік)
- Блю Джей
- Пено (празник)
- Краснопера
- Редвей (празник)
- Глендон (празник)

29. Неділя 11. по Сош. —
- Голден — місто
- Вондеринг Ривер
- Егремонт (пікнік)
- Восток св. Николая. Катехизація в школі Калуш від 29 серпня до 4 вересня.
- Київ
- Лемонт
- Моркемб
- Анцав
- Редвотер

Вибори в Онтеріо.

В загальних провінціональних виборах, що відбулися в Онтеріо 4-го серпня, прогресивні консервати вибрали 38 послів, С.С.Ф. 34, ліберали 14. Крім цих трьох партій до виборів їшли ще менші групи, з яких були вибрані два робітничі посли в Торонті, яких попирали комуністи. Мичел Гепбирн, бувший премієр кандидував як незалежний ліберал і його вибір був проголошений перший у цілій провінції.

Тому, що ні одна партія не має більшости голосів, щоб створити уряд, в Онтеріо буде міжпартійний уряд.

НОВИНКИ

— **Елисавета**, британська королева, скінчила 4 серпня 43 роки.

— **Мекензі Кинг**, наш премієр, уже 25-ий рік є провідником лібералів з чого 16 літ є премієром. Ще ніхто в краях британської імперії не був так довго провідником політичної партії.

— **Чорчил** приїхав до Канади і в Квебеку має нараду з премієром Кингом і президентом Рузвелтом.

— **Рим** будуть знову бомбардувати — обіцяє аліянтська начальна команда в Африці. Тепер не бомбардують іще через непогоду.

— **Пишуть** воєнні кореспонденти, що кінець Сицилії близький. Німецька військова сила коло гори Етни зовсім знищена. Містечка на Сицилії одне за одним падають у руки аліянтської армії. Канадійські й британські війська прямують у сторону Мессини.

А тим часом аліянтські літаки засипають бомбами італійські міста Ґенову, Медіолан і Торіно, головні осередки італійського промислу. І нема знаку, щоб німці давали італійцям поміч для оборони від тих налетів.

— **З групи** соломонських островів, по кількох тижнях завзятих боїв, здобули американці в Новій Джорджії головну ніпонську базу — Мунду. Ніпонці бились, як льви, втратили 1671 убитих, та все таки мусіли закинути дальший зорганізований опір і тепер тільки по джунглях виловлюють американці невеличкі їхні групи. Ґенерал МекАртур заявив, що Ніпон повів на Пацифіку обєднаний наступ усіма своїми засобами, але програв і тепер є в дефенсиві. По Мунді зробили американці налет на Вілу, на острові Коломбеґаро, 17 миль на північний захід від Мунди.

— **Червона армія** взяла Білгород, Орел і окружає наш славний український Харків. У німців не видно скорого підсування допомоги, тому при дальшім поступі червоних військ можуть бути змушені відступати далі на захід. Та скорої втечі німецького війська не видно. Однак, на випадок втрати Харкова й дальшого переможного походу більшовиків в Україну, прийдеться німцям відступати на Кавказі й у Донеччині.

— **Бадоліо**, наступник Мусоліні в італійськім премієрстві, не прийняв предложень аліянтів і досі йде рука-в-руку з німцями, а італійська преса переконує своїх громадян, що їм нема як замиритися. В тім самім часі Берлін говорить про зріст боевого завзяття між італійськими військами на фронті.

— **Рузвелт** перестеріг невтральні держави, щоб не давали в себе захисту фашистівсько-націстичним провідникам а Швайцарія відповіла, як незалежна держава, що буде далі держатися свого звичаю щодо права захисту для різних осіб.

— **В Гамбурґу** нараховано поверх 30,000 жертв від аліянтських летунських налетів. Знищено зовсім 259 фабрик і 2953 домів, а 5174 ушкоджено. Думають, що така доля жде й Берлін, столицю й велике промислове місто Німеччини.

"СВІТЛО" — Український Релігійний Часопис. Виходить двічі в місяць. Видають ОО. Василіяни в Канаді. — Редактор — о. Андрій Трух, ЧСВВ. — Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5 ц.
Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

1-го вересня, 1943. Рік VI. Ч. (128) 17.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Sep. 1. 1943. Vol. VI. No. (128) 17.

Кресту Твоєму Покланяємся, Владико, І Святоє Воскресеніє Твоє Славим!

З АПОСТОЛЬСЬКОЇ СТОЛИЦІ

Хрестоносний похід за мир. Папа Пій XII звернувся в листі до кардинала Маліоне, секретаря стану, з закликом до всіх вірних світу, щоб молилися за християнський мир між державами. "У тім часі, коли перервалася, на нещастя, братня гармонія й прийшла до переваги й бере всюди верх сила зброї, що дійсно розторощує й мучить не тільки армії, але так само й спокійне населення, ми, що як батько відчуваємо в своїй душі смутки й тривоги всіх, не залишаємо ніякої спроби в намаганні, щоб ненависть заступити любовю, а незгоду й боротьбу замінити обопільною згодою й спокійними дарами мира.

"Та що люди, як виглядає, не звертають уваги на наш тривожний і благальний голос, ми підносимо свої молитви й свої очі в смутку до Отця милосердя й Бога всякого потішення й просимо Його, щоб усі вернулися з тієї дороги в розкаянні й молитві. Що, як знаєш, ми робили раз-у-раз від зриву тієї страшної війни...

"Ми бажаємо отже через тебе, наш дорогий сину, відкликатись знову до всіх, а головно до епископів, що по всім світі управляють стадами, відданими їхній дбайливості, щоб тепер, коли небезпечні лиха, що загрожують християнській родині, виглядають більші, тим гарячіші прилюдні молитви заношено до Бога й Божої Матері так, щоб велика Божа Мати, спонукана до співчуття таким горем своїх дітей, такою недолею й недостатками, виєднала прощення гріхів у свого ласкавого Сина й через скору небесну ласку подала душам спокій, усунула ненависть і супірництво, піддержала згоду, а вкінці вчинила те, щоб знову засяв той християнський мир, що тільки через нього переможці й переможені знову зможуть бути зведені разом не силою,, але справедливістю й рівністю, й будуть спроможні тішитися довготривалим спокоєм й добробутом.

"Нехай отже всі, злучені в цім святім хрестоноснім поході, моляться гаряче, а тій молитві нехай у кожного відповість і віднова життя, що булоб згідне з християнською наукою й засадами. Нехай усі стараються приводити інших до того своїм прикладом, а таким чином щоб прийшло до того, щоб тихомирна зброя любови, молитви й братерства заступила вбійчу воєнну зброю."

Оцей заклик папи до благальної молитви за мир, що його тут переповідаємо, особливо милий і дорогий кожному побожному українському серцю, прибитому трагічним положенням української нації. Нехай отже до молитов Христового Намісника й усіх його вірних дітей, що по всім світі беруть щиро участь у цім молебнім поході, долучаться й українські сердечні молитви, щоб уже скоро настав у світі так бажаний мир, щоб повоєнний час приніс усім народам кращу долю, а зокрема щоб повоєнний мировий договір приніс нашому українському народові справедливе й рівне місце між народами Европи!

КОЛИ ХТО ХОЧЕ ЙТИ ЗА МНОЮ, НЕХАЙ ВІДРЕЧЕТЬСЯ СЕБЕ САМОГО, І ВІЗЬМЕ СВІЙ ХРЕСТ І ЗА МНОЮ ЙДЕ — сказав Христос.—Мат. 16, 24.

Хто з любови до Христа несе терпеливо хрест свого життя, той подібний до Христа. Той буде спасений. Любім отже свої хрести.

Католицька Церква має знак святого хреста в великій пошані. На церквах і цвинтарях, вівтарях і гробах, коругвах і церковних ризах видно хрест. При Службі Божій і св. тайнах, благословеннях і освяченнях, всюди вживається хреста. Хрест ясніє на коронах князів, на грудях епископів і мільйонів побожних католиків. Хрест прикрашує груди заслужених людей. Хрест стоїть при дорозі й на полі для потіхи подорожнього й працюючого хлібороба. Знак хреста робить неграмотний замість підпису на важливих документах. Із хрестом у руках сходить католик із цього світу й бере його з собою в домовину. Побожні католики всіх націй дуже часто вживають знаку святого хреста. Чим для вояка уніформ, тим для католика знак святого хреста. Хрест пригадує нам смерть Ісуса Христа. Коли робимо на собі знак св. хреста, то заявляємо, що віримо в Розпятого Спасителя й Бога, одного в Пресвятій Тройці. Хрест — це прапор Божого Царства. З усіх відзнак — хрест є першою й найвищою відзнакою. Через св. Володимира хрест став предорогим скарбом українського народу. В кожній українській хаті повинен бути на почеснім місці посвячений хрест, щоб під святим хрестом кожна наша родина могла вести святе, християнське життя! Брате-Сестро! Чи так є справді в Твоїй хаті й Твоїй родині?—Віруймо всі в одного Христа, в одну Христову Церкву і в один знак святого хреста!

В НАШІЙ ЕПАРХІЇ

Преосвященний Ніль між народом

Доходять до нас веселі вісті, що український народ у Манітобі громадно й охоче спішить на зустріч Ексцеленції Кир Нілеві й сердечно вітає по своїх церквах свого молодого Архипастиря, що з волі і в заступстві Ексцеленції Кир Василія, українсько-католицького екзарха й голови нашої Церкви в Канаді, розпочав уже в епархії свою архієрейську працю.

В Стюартбурні, дня 8 серпня Ексц. Ніль відправив Архієрейську Службу Божу, а опісля поблагословив памятник на честь українських піонірів.

Хоч уранці через дві години падав зливний дощ із громовицею, то все таки народу зїхалось стільки, що заповнили до берегів церкву й церковний майдан.

Памятник поблагословив Преосв. Ніль при участі близько 500 людей. Поставили той памятник українці греко-католики в Стюартбурн, Ман., за старанням свого пароха о. Калуського в тім місці, де 1898 року збудовано першу нашу церкву в Манітобі.

На закінчення урочистости відбулась гарна спільна гостина. Під час того бенкету промовляв піонір І. Пробіжанський, український посол І. Соломон і парох о. І. Калуський. Преосв. Ніль у своїй промові підкреслив успішну працю українських піонірів у розбудові Канади.

Українське юнацтво, що брало участь у цій надзвичайній урочистості, матиме тепер змогу оглядати довгі роки того піонірського гарного памятника, що є знаком великого признання і вдяки для наших українських греко-католицьких піонірів за їхні піонірські труди й здобутки, а водночас і постійною пригадкою й заохотою, щоб піонірські діти стояли усе своє життя непохитно при своїй святій католицькій вірі й українській народности та за проводом своїх рідних українсько-католицьких епископів і священиків прямували певною дорогою до кращої будуччини — дочасної й вічної.

Наступні архієрейські відвідини Ексц. Ніля будуть дня 28 серпня в Скандинавії, Ман., де відбудуться посвячення тамошньої парохіяльної церкви.

НАРОДНІ ПРОВІДНИКИ Й РЕЛІГІЯ

Народні провідники — це одиниці, що мають вплив на загал. Прикладом свого життя й праці, словом заохоти й поради впливають на народ і потягають його до такого життя, що ним вони живуть самі, й на службу такій ідеї, що їй вони самі служать. Народні провідники це ті рушії - мотори, що раз-у-раз розворушують поодинокі громади, а то й усю свою націю силою свого духа спрямовують до певних ідеалів і на певні шляхи.

На добро

Українці в Канаді й Америці мали багато таких народніх провідників, що мали вплив на життя, працю й боротьбу української суспільности в новій батьківщині. Яку користь мали ми досі з них?

Завдяки праці тих нашим провідників і їхньому впливові на нашу суспільність у Канаді й Америці, ми тепер тут досить добре загосподаровані. Маємо українські церкви й школи, бурси й друкарні, народні доми, лічниці й крамниці, пресу й організації, послів і різних професіоналістів. Багато зборів, зіздів і всяких підприємств відбулось між українцями в Канаді й Америці завдяки старанню наших провідників. Були оборонні виступи в українських справах перед урядами — до останнього важливого меморандуму під час цеї війни включно. Багато, дуже багато жертв склав наш народ на американськім континенті на місцеві й старокраєві цілі.

І при всій тій роботі натрудилися чимало наші народні провідники. Яку гарну заслугу вони мають перед Богом і перед народом!

На шкоду

Та крім того різні наші народні провідники зробили ще іншу роботу. Вони тисячі українців збаламутили в справах віри, відтягнули від правдивої Христової Католицької Церкви, позаводили до всіляких сект, а через те так розбили український народ у Канаді й Америці, що ми вже ніколи не зійдемось докупи, хіба на Йосафатовій долині, а й тоді певне не буде там одного українського фронту..

Були й такі "народні провідники", що своїм впливом і прапаґандою завели тисячі українців у такий безбожницько - інтернаціональний табор, де топчеться й винищується наші найсвятіщі релігійні й національні почування. Де є зрада на всій лінії.

Через різних наших "народніх провідників"!

Ми сьогодні так стоїмо в Канаді й Америці, що навіть у цім найбільш трагічнім положенні української нації нам годі спокійно, щиро й однодушно станути на однім усенаціональнім фронті. За одним проводом всі разом за кращу будуччину нової й старої батьківщини!

Завдяки різним нашим "народнім провідникам"...

І насуваться питання, чому праця одних наших народніх провідників вела наш народ у Канаді й Америці до розбудови, а праця інших — до руїни?

Одна причина

Відповідь обертається коло одної головної точки — коло релігії.

Котрі наші провідники в Канаді й Америці були релігійні, моральні люди, то й тут, у новій батьківщині, далі по - католицьки вірили й жили, за їхнім впливом наші колонії загосподарювалися й розбудовалися. Між людьми, що на них вони мали вплив, була гарна праця, з ними наш народ робив поступ.

Але де між нашими еміґрантами були такі провідники, що стояли але релігійно, що закинули стару нашу католицьку віру й релігійне життя, там, за нещасним прикладом і проводом таких "провідників", наш народ зайшов на манівці; розбився релігійно, підупав національно — на шкоду собі й нашій спільний справі.

Хто щирий, той признає, що так воно було справді, що так є й досі. Бо ще й досі одні наші провідники будують, другі руйнують. Одні помагають, інші шкодять.

Між тими українськими провідниками в Канаді й Америці, що непохитно й щиро держаться католицької релігії в житті й національній роботі, нема ні одного такого, щоб шкодив, руйнував; усі вони будують, помагають народній справі.

Зле без. релігії

Але між тими, що закинули практику католицької релігії в приватнім житті — і в національній, організаційній, освітньо - культурній і політичній діяльності вони непевні, небезпечні, нераз шкідливі. Хто бачить потягнення народніх наших провідників у їхній патріотичній праці, хто слухає їхніх промов, хто читає їхні статті в пресі, хто знає їхне приватне життя, а застановляється над тим, чому воно деколи таке вкрите тінню, незаохочуюче, знайде там одну головну причину: брак релігії.

А що буде з українською нацією, як її вестимуть нерелігійні провідники, що без релігії живуть, без релігійних засад ведуть національну роботу й без релігійних основ хочуть збудувати українську державу?...

Сумні вигляди

Буде те, що нам наробили між нашим народом у Канаді й Америці наші нерелігійні провідники.

Буде те, що діялось і досі діється з українським народом там, де голос мають Гречухи, й інші подібні опікуни від Харкова аж до Будапешту.

Буде те нещастя, що його стягнули на рідну батьківщину нерелігійні люди різних країв, а головно нерелігійні національні провідники.Ось приклади.

З життевого досвіду

Одного дня голосний французький письменник, Віктор Гюго, таку урочисту заяву склав у французькім сеймі, у Парижі: Скільки відчиню шкіл, стільки замкну вязниць.

І почали гарячково будувати школи. Але ...про Бога в тих школах не вільно було говорити, ні про релігію, ні про вічне життя, ні про відповідальність перед Богом...

Діялось так від 1882 року.

А потім, по роках такої науки, одного дня командант паризької поліції, після комуністичних заворушень, зробив подання, щоб збільшили в Парижі жандармерію на 1000 жандармів, бо інакше він не може ручити на будуче за безпеку в місті хоч мав до розпорядимости численну жандармерію пішу, кінну, наколесну й моторову.

Тусяча жандармів!

Та чи ті 1000 жандармів зможуть виборoти пошану для державного закону? Чи вистарчить їх на здержання революції? На втихомирення всього розбурханого світу? Це певне, що як влада й пошана для закону не оточені сильним муром віри, релігії — жандарми не поможуть. Ніщо не поможе. Ні культура. Ні школа. Ні жандармерія. Ні скорострілн — тільки релігія! Тільки Божий закон у серці людини!

В Мексико була одного дня нарада над домаганням Ліґи Оборони Школя, щоб дозволено навчати в школі релігії. Деякі мексиканські правники були проти того. Згодом у тій справі промовив голосний революціонер Антім Сото і Гома й сказав такі слова, що їх ніхто не сподівався: "Комунізм нищить усяку традицію, навіть родинну. Зносить усякі поводи й карність. Для відміни — приносить мораль сумніву. Та все таки існує моральний закон. Світло комунізму освічує тільки руїни. **Тому треба доконче відновити релігію.**

Я, революціонер, проголошую занепад лаіцизму, життя без впливу релігії, бо не маємо моралі. Мораль має тільки християнство, ту мораль, що її вчили нас наші батьки. Усунути зо школи евангелію є злочином, гідним кривавих слів. Одиноким рятунком на всі недуги нашої республіки є евангелія, що її треба дати до рук законодавцеві." (Ля Круа, 1933)

Серцем до релігії!

І тієї евангелії — в руці, а ще більше в серці — треба доконче й усім українцям, а головно кожному нашому провідникові, що має вплив на народ, що для українського народу є прикладом у житті й провідником у національні праці.

І ми певні, що коли всі наші народні провідники в Канаді й Америці стануть щиро й непохитно на релігійнім, католицькім ґрунті в своєму приватному житті, коли в своїй національній праці держатимуться релігійних, християнсько - католицьких засад, для нас настане золота доба відродження й загального розвитку, бо таке добро буває завжди там, де — за прикладом і проводом чесних провідників — увесь народ служить вірно Богові й батьківщині.

ВИВИЩЕННЯ НАШОЇ ЦЕРКВИ В КАНАДІ

УКРАЇНСЬКО-КАТОЛИЦЬКИЙ ЕКЗАРХАТ

Хто брав участь у величній урочистості епископських священь Ексцеленції Кир Ніля Саварина, ЧСВВ., у Торонті дня 1 липня ц. р., або хто читав докладний опис священь в "Українських Вістях", тому відомо, що перед самим обрядом священня О. В. Шумей, парох Давфину, прочитав в українській мові, в церкві, де відбувались священня, доручення Апостольської Столиці, з урочистою заявою, що Святіший Отець Пій XII, найвищою владою свого апостоляту й повагою зволив проголосити Високопреподобного Ніля Николая Саварина, священика Василіянського Чину, помічника Їх Ексцеленції Преосвященного Василія Володимира Ладики, Апостольського Екзарха для вірних католиків українського обряду в Канаді.

В тім дорученні названо нашого Преосвященного Кир Василія **Апостольським Екзархом.** Про цей титул бажаємо нашим читачам подати пояснення в цім числі "Світла."

Східне право знає одинокий у своїм роді титул екзарха. Грецьке слово **"екзархос"** означає по українськи — володітеля, правителя, керманича, провідника зо столиці.

В цивільнім праві девньої римської імперії титул екзарха надавали намісникові важної й великої провінції. Таким чином екзархом Італії після розбиття ґотів був екзарх у Равенні (522-751) від імени імператора з Царгороду.

В ужитті церковнім той титул знає вже давне законодавство Церкви на перших Соборах. Собор Нікейський називає три найстарші столиці, християнства "стародавніми" — це є Рим, Антіохію й Олександрію. Ці стародавні столиці давнього християнства від пятого століття дістали назву — патріярхатів. Собор у Халькедоні 451 р. в IX каноні зве тих патріярхів — екзархами. Згодом до названих трьох столиць відзначилися гідністю ще дві: Царгород і Єрусалим. Їм також признано титул патріярхату.

Це число пять патріярхатів остало непорушним досі.

Однак у дальшім бігу часу видвигнулися ще інші столиці, що їм однак вже не надали гідности патріярхату. Були це столиці великих екзархатів так званої Східньої Префектури, що її цісар Діоклетіян поділив на три головні екзархати, як слідує: Екзархат Азії, зо столицею в Ефезі, мав одинадцять провінцій. Екзархат Каппадокії й Понту, зо столицею в Кесарії, мав також одинадцять провінцій. Вкінці екзархат Тракії, зо столицею в Гераклеї, мав шість провінцій. Той цивільний поділ прийнявся потім у церковній адміністрації й хоч згадані столиці приупали через зріст Царгороду, то однак титул остався. В цім розумінні, цивільного й канонічного права, екзархат означає владу й гідність посередню між патріярхатом а митрополією. Або іншими словами, — екзарх це такий церковний достойник, що його влада є більша від звичайного митрополита, бо розтягається на кілька митрополій.

В цім розумінню Собор у Сардиці 343 р. згадує про екзарха, як гідність митрополита, що його влада розтягається на кілька митрополій.

Згодом на заході та назва вийшла з ужиття й заступлено її іншою, як Апостольський Вікарій, а потім Примас.

На сході ця назва досі є в ужитті, як точно означена церковним правом. **Канонічно вона означає гідність посередню між патріярхатом а митрополією.**

Наше східне право, що тепер кодифікується, в канонї 215, І. так пише: "Патріярхат, Екзархат, церковні провінції, дієцезії, апостольські вікаріяти, апостольські префектури основувати, зачеркувати, ділити, лучити...: належить одиноко до найвищої церковної влади" ("Уніюс супреме екклезіястіце протестатіс ест Патріярхатус, Еґзархатус, провінціяс екклезіястікас, дієцезес, вікаріятус апостолікос, еріґере, алітер ціркумскрібере, дівідере, уніре.." Кодіфікаціоне Каноніка Олієнтале Поліґльота Ватікана, 1932, п. 44).

В Канаді титул екзарха для нашого Преосв. Епископа Кир Василія датується від 1941 р. коли стали вживати його урядово в грамотах.

Булля, що нею призначено для українців католиків в Канаді нового Епископа помічника в особі Преосв. Ніля Николая Саварина ЧСВВ. з днем 3 квітня 1943. р. виразно підчеркує високу гідність екзарха для нашого Преосв. Епископа Ординарія (значить того епископа, котрий має всю порядочну епископську владу) Василія Володимира Ладики ЧСВВ — аж три рази. Четвертим разом ця Булля називає всю нашу дієцезію в Канаді — екзархатом.

Булля виразно говорить так: "А саме наша воля є, щоб всечесний брат Василій Володимир Ладика, титулярний епископ абиденський і Апостольський Екзарх для вірних українців східнього обряду в областях Канади..."

В іншім знову місці Булля згадує, що Преосв. Ладика є "теперішній екзарх апостольський" і знову "того екзарха" — а нашу дієцезію в Канаді зве "той увесь екзархат." У світлі повищих доказів ми маємо чим тішитися. Наш Преосв. Епископ Ладика дістав гідність і владу давніх екзархів Церкви, одинокі в своїм роді, що тепер знову величньо відтворив і увінував ними нашу святу Церкву в Канаді св. Отець, Папа Пій XII. Цим вивищенням наша Церква в Канаді поставлена на ступінь вищий від звичайної митрополії.

Нехай буде найвища подяка всемогутньому Богу, що в цей тяжкий час другої всесвітньої війни посилає нам руками земного намісника св. Отця цю небуденну честь і вивищення.

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

Римські папи й вселенські собори

У православних найвищим авторитетом у питаннях віри й церковного ладу вважаються вселенські собори. Ми вже давніше це доказали, що ті собори з багатьох причин не можуть бути ні одиноким ні звичайним вистарчаючим засобом для збереження віри, однак, коли для православних вселенські собори є найвищою, що більше, навіть непомильною церковною повагою, то її вони повинні в усьому беззастережно підчинитись.

Католицька Церква приймає двацять вселенських соборів, що з них останній зібрався 1870 р. Та православні приймають тільки сім перших вселенських соборів, що з них перший зібрався 325 р., а останній 787 р. Тут не будемо брати на увагу тих соборів, що їх православні відкидають, а спинимось тільки на перших сімох соборах, що однаково приймає православна й католицька Церква й подивимось: яке було відношення їх до римських епископів?

Насамперед впадає в очі, що вселенські собори завжди збирались тільки за рішенням і згодою римського епископа. Історія каже нам, що І. вселенський собор скликано в Нікеї 325 року спільним порозумінням цісаря Костянтина й папи Сильвестра, а головою на ньому був папський представник Говій, епископ кордубський. — III вселенський собор відбувся в Ефезі, 431 року, з волі папи св. Келистина й ним провадив представник папи св. Кирило олександрійський. — IV собор 451 р. зібрався в Халкедоні й там перше місце займали епископи-висланники папи св. Льва. — V собор у Царгороді 553 р. скликав грецький цісар Юстиніян, одначе зібрані епископи навіть не думали вважати себе членами вселенського собору, доки з ними не злучився римський папа Виґілій. — VI собор відбувся 681 р. в тім же місці рішенням папи Аґатона й за проводом його висланників. — VII собор у Нікеї 787 р. скликала цариця Ірина в порозумінні з папою Адріяном; проводили на ньому також папські посли. Один одинокий собор, що відбувся без участи папи, був собор царгородський 381 р., однак він доти вважався тільки місцевим собором, доки потвердження римського епископа Дамаза не винесло його до гідности вселенського собору.

Можливо, що православні поставлять тут такий закид, що папів кликали на собори так само як і інших епископів тільки в характері звичайних членів собору, а їхнім висланникам давали перше місце тільки з чемности й пошани. Але такому поглядові рішуче перечить історія. Вона нам каже, що першинство папів на соборах походило не тільки з пошани до римського епископа, а й з віри в його правну вищість і верховну владу в Церкві. Коли Олександрійський патріярх Діоскор відважився скликати собор без дозволу римського престолу, то того собору (в 449 р.) не то що ніхто не признав вселенським, а ще й наступний по нім собор в Халкедоні 451 р. відлучив Діоскора від Церкви між іншими також за те, що "він поважився прибрати вид судді, що його не мав і мав сміліcть відбути собор без авторитету Апостольського Престолу, **чого ніколи не було й не сміє бути".** (Пор. Діянія Вселенських Соборів Том III. ст. 66, Канон 1882 р).

Про те, що вселенські собори відбувались завжди при співучасти римських епископів, засвідчають проречисто самі отці шостого вселенського собора в привітнім слові до цісаря (Там же, том VI., ст. 242-243). А на сьомім вселенськім соборі ясно й виразно в прияві отців собору Іван, діякон царгородської церкви й офіціяльний докладчик собора, говорить, що іконоборський собор не може вважатись вселенським, бо він **не мав між своїми учасниками в тій справі тодішнього папи** римського, або в його заступстві священиків, його представників, чи його окружного послання, **як не по закону вимагається від таких соборів".** (Діянія Всел. Соборів, том VII. 2 вид. Казань, 1891 р. ст. 208).

І справді, до наших часів збереглась переписка різних греських імператорів і патріярхів з римськими папами в справі скликування соборів і з неї легко може кожний переконатися, що **право скликування собора належало до папів,** а якщо коли цісарі скликували собори, то все робили за згодою папів.

Православні намагаються доказати, що бодай на декотрих соборах не проводили висланники римських папів, а це на І, II, III і V соборі. Та марні їхні зусилля. Що до другого собору, то ми також про те знаємо, що на ньому не було папських послів, але якраз і з тієї причини він не зачислювався до вселенських соборів аж поки папа не потвердив його. Те саме треба сказати й про V собор аж до його потвердження наступними папами. Що на І соборі Говій був головою в заступстві папи, про те засвідчає сама східня Церква, коли про папу св. Сильвестра висказується в богослужбовій книзі ось так: "Верховник явился еси священнаго собора" (Місячна Мінея, 2 січня). А що на третьому соборі представником папи був св. Кирило олександрійський, то про те можна довідатись із самого послання папи св. Келестина, уповажнюючи його бути провідником на соборі.

Вселенські собори скликувалися рішенням чи за згодою римських епископів, а ними проводили їхні заступники, а знову **ухвали й рішення соборів мусіли конечно годитись із вказівками папи.** Так, папа св. Келестин осудив еретика Несторія вже перед Ефеським собором, а собор мав тільки те рішення папи прийняти до відома й проголосити. І отці собору видали своє рішення проти Несторія: "примушені священними канонами й посланням Святіщого Отця й співслужителя Келестина, епископа римської Церкви" (Пор. Діянія Всел. Соборів. Том І. 1887 р. ст. 272). Св. Лев, папа, також скоріше від халкедонського собору своєю поосібною властю вирішив, як треба вірити щодо двох природ у Христа, й, висилаючи своїх представників до Халкедону, наказав їм, щоб вони не дозволили пересуджувати те питання собором, а тільки мали проголосити папське рішення й відлучити від Церкви еретиків. Висланники папи Льва явились на соборі й тримаючи в руках послання римського престолу, зажадали насамперед видалення Діоскора, що як ми вже перше згадали, відважився самовільно скликати свій собор. "Блаженніший й апостольський епископ міста Риму, **Голова всіх церков,** — сказали вони — дав нам приказ... щоби Діоскор не був присутний на соборі, а якщоб він відважився це зробити, то щоб його прогнати." (Там же, том III. ст. 66. вид. 2). І ввесь собор, не то що не запротестував проти назви римського престолу й папи **головою** всіх Церков, а ще й попросив папських висланників проголосити присуд на Діоскора, що й сталось цими словами: "Святіший архіепископ великого Риму Лев, через нас і **через теперішній собор** разом з тричі блаженнішим апостолом Петром, що є опорою католицької Церкви й **основою правовіря,** позбавляє його (Діоскора) епископської гідности.." Увесь собор підписав тоді присуд. Замітне тут, що собор вважає себе тільки за орудая папи Льва.

Коли на тім же соборі прийшлось осудити ересь Евтихія, то папські посли прочитали отцям собору послання Льва того змісту: "Не вільно обставати за те, в що не можна вірити; бо в посланню, що його підписали до блажен. памяти Флявіяна було обширно й ясно виложене в що, згідно з евангельською повагою й апостольською наукою, треба побожно й щиро вірити про тайну воплочення: "Петро через Льва так промовив!.. Анатема тому, що так не вірує!" (Там же ст. 242). Значить сам вселенський собор уважав папу Льва, що він не може помилятися в справах віри, прийнявши беззастережно його рішення. Подібне повторилося і на VI соборі, що був скликаний проти еретиків монотелитів. І тут Отці собору прийняли без розсліджування послання папи Аґатона словами: "Через Агатона промовив Петро!" (Там же, том VI. ст. 244). А в своєму посланні до папи дали доказ своєї віри

Продовження на 6-ій сторені

Життя Святих
Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Поворот до Назарету

Немалою потіхою, а одночасно й несподіванкою, було для Марії й Йосифа те, що Ісус, не зважавши на те, що зайшло, вернувся з ними до Назарету. Та там ждала їх знову немила несподіванка; кревні випитувались про все докладно, що було в Єрусалимі, а вони не могли сказати їм усього відверто. Мусіли мовчки переносити всякий неприхильний, і несправедливий осуд. Для Марії то була наче пригривка до страшного, болячого опушення на хресті, коли то Марія не могла також оправдати Ісуса перед людьми, бо була Йому дуже близька й знала Його таємницю.

Хоч назверх життя в Назареті плило далі по — давньому, то однак подія позістання й віднайдення Ісуса в святині, а головно Його таємничі слова, навели на Марію почуття великої непевности. Бо чи Ісус не міг знайтися знову в такім положенні, як в Єрусалимі й подібно, як тоді, відійти від Неї, не повідомивши Її попереду хоча б одним словом? Марія ще сердечніше любила тепер свого віднайденого Сина, але та любов стала повна тривожного передчуття й болячої непевности. Від хвилі позістання Ісуса в Єрисалимі Марія не могла вже думати спокійно про те, що буде за рік, а навіть і завтра; кожний день міг принести нову несподіванку. Дні минали, один подібний був до одного, не діялось ніщо особливіше, але це саме було непоняте й загадкове для втаємничених. Теперішний послух Ісуса був однаково незрозумілий, як і попередній послух, що виявивсь у позістанні в святині без дозволу й повідомлення батьків. Темрява, що сповила душу Марії тоді, коли Ісус був Її радощами, але одночасно тривогою Її життя, а ті почування зростали в міру того, як росла Її любов до Ісуса. З того часу не минув один день, щоб Марія не згадала слів праведного Симеона та щоб не застановлялась над ними й не розважала, що за терпіння й болі ждуть Її Сина.

Молитва Марії в Назареті

Ще одна зміна зайшла була в життю Марії, як стала Матірю Ісуса, а саме в Її молитвах, що між ними перше місце мали месіянські псальми. Під час коли всі інші люди проказували ті самі молитви в такім самім настрою й співали псальми в подібнім успособленні, як минулими роками, для Марії ті псальми перестали бути одинокою точкою виходу й осередком думок і почувань. Для Неї осередньою точкою став тепер Її Син — Ісус. Бож до Нього відносились усі ті таємні слова, тужні скарги, жалі й пророцтва. Від молитов і пісень Її думка зверталась тепер завжди до Ісуса, а скільки разів думала про Ісуса, стільки разів пригадувались Їй святі книги, що писали про Нього. Всі ті святі вийнятки з книг, що їх запамятала була собі через довголітне проказування, витиснули також в Її серці незатерте пятно й сплітались щораз тісніше з Її власним життям.

Щоправда Марія не знала ще докладно, як зложиться Її буддуччина, не знала подробиць, не розуміла значення слів, сповитих таємною мрякою й не здавала собі справи з дивного збігу, що в нім получаться всі терпіння й радощі, прогри й перемоги Її Сина. До тих давніх предсказань і пророцтв долучалося нове, звернене просто до Неї, що вказувало виразно повні терпіння й боротьби дні Месії й Його Матері: "А твою власну душу перейде меч!" Так сказав Симеон кілька днів по народженні Спасителя. Те пророцтво діяло тепер у душі Марії, як могутній магнес. Притягало й лучило в цілість усі пророцтва, що містились у св. Письмі, всі, що описували "Мужа терпінь", говорили про зневаги й опущення. Що думала Марія, коли застановлялась над словами що відносились до Її прабатька Давида: "Сказав Господь моему Господеві!" "З лоня перед ранною зорею я зродив тебе!" Чи ж не можемо сказати, що Марія при помочі св. Духа перша зрозуміла й відчувала значення тих слів? Вона перша могла сказати сміливо: "Сповнились уже ті слова!" Вона, що Їй самій одній була знана таємниця Воплочення Божого Сина. Тимбільше перейнята святою пошаною старалась зглибити значення того, що було доти ще неясне для Неї: "Ти священик по віки по порядку Мелхиседека!" Яку таємницю ховали в собі ті слова? Коли ж сповняться вони в Її Сині, що зростав як син теслі й працював у столярській робітні? Одне тільки пізнала й зрозуміла. Перші слова псальма, такі урочисті, могутні й одночасно таємничі: "Сказав Господь моему Господеві: Сиди праворуч мене, доки не положу твоїх ворогів підніжком твоїх ніг!" — відносились до тих самих подій, що мали наступити в будуччині, як слова, що ними звернувсь був до Неї архангел Гавриїл: "І дасть Йому Господь Бог престіл Давида, Його отця; і царюватиме над домом Якова по віки. І його царству не буде кінця!" Тут і там була бесіда про ту годину, коли Ісус заволодіє столицею, щоб панувати й царювати повік. А подібно, як вічним царем, мав бути Ісус також і вічним священиком: "Ти священик по віки по порядку Мелхиседека!"

На Службі Божій

Якщо ми бажали б зазначити найкращі й найкорисніші хвилини в дотеперішнім життї українського народу в Канаді й Америці, ми певне згадали б ті хвилини, що їх наш побожний народ перебув спільно в церкві на святій Службі Божій, що є сонцем усіх правдивих християн. Так було досі, так повинно бути завсіди.

Службу Божу треба розуміти

Та щоб кожна Служба Божа була справді для нас святою, урочистою, корисною хвилиною, нам не вистарчить тільки слухати її: нам треба розуміти її. І про це ми бажаємо заговорити на сторінках "Світла".

Служба Божа то жертва.

Перше, що кожне з нас повинно знати про Службу Божу, то є, це, що Служба Божа—то жертва

Де тільки існувало між людьми якесь релігійне вірування, всюди мало воно за першу ціль почитання Бога. А найкращим виразом того богопочитання була — жер[illegible]

Слово — жертвувати (офірувати) значить: віддавати комусь щось вартісне з любови до нього, вирікатися вартісної речі для когось іншого. Коли батько віддає останній гріш, щоб вчобразувати своїх дітей, а сам відмовляє собі всього, то кажемо, що він приносить велику жертву для своїх дітей. Коли вояк в обороні батьківщини йде на війну й наражає своє здоровя та життя, то кажемо, що він жертвується за батьківщину.

Жертву приноситься передовсім Богові

Та звичайно, в тіснішім значенні, називаємо жертвою тільки те, що віддається й посвячується Богові. Убога вдова віддала в святині з любови до Бога останні два сотики; зложила отже велику жертву, бо пожертвувала все, що мала. (Мар. 12, 43) Товит у неволі роздавав із любови до Бога гроші між убогих земляків і з нараженням життя займавсь їхніми похоронами. Товит отже приносив велику жертву для Бога. (Тов. 1). Коли після проголошення десяти Божих заповідей на Синайській горі ізраїльтяни зносили до Мойсея золото, срібло, дороге каміння, порфіру й т. п., для уряджения святого намету, то це була жертва. І взагалі, хто заховує заповіді й сповняє діла милосердя, той приносить жертву.

Істота жертви

Головною, істотною річчю в жертві є цінний дар, що його віддається, посвячується, або нищиться Богові на славу. Через таке віддання, посвяту або знищення цінної речі люди бажали заявити образово, символічно, що вважають Бога за найвищого Пана свого життя й смерти, за своє найвище добро й щастя та що все те, що вони мають і чим вони є, належить до Бога й усе те вони готові віддати Богові.

Щоб зазначити сильніше те зречення цінної речі з огляду на Бога, звичайно нищили люди ту видиму, пожертвовану річ. Жертвований дар заступав наче місце людини, що перед Богом мала себе ні-за-що.

Складані жертви це видимі знаки почувань, прослави, подяки, перепросьби й благання, що їх мали люди в своєму серці супроти Бога.

Всі народи складали жертви

Жертви були в уживанні в усіх народів від непамятних часів. Історія всіх народів, найбільш диких і найбільш культурних, старинних і новітніх засвідчає, що всі вони відрухово бачили в жертві найвідповідніший засіб для почитання Бога й це тільки для почитання самого Бога. А в жидівській релігії, то сам Бог запорядив приношення жертви.

Жертви не бракує і в християнській релігії. Щобільше. В християнстві маємо велику, досконалу й одиноку жертву, що перевищила всі можливі жертви. Ця жертва — то хресна жертва Ісуса Христа, що через неї зложив Божий Син викуп за гріхи всього світу.

Служба Божа продовженням хресної жертви.

Хоч Ісус Христос своєю жертвою життя й крови на хресті зробив усе потрібне для сплати нашого гріховного довгу, то крім того Він зробив для нас іще щось більше. Щоб показати нам, як Він безмежно любить нас, як щиро бажає получитись тісно із душею кожного з нас та щоб лишитись між нами в видимій постаті, як наш Спаситель, Христос запевнив нам видиме продовження своєї хресної жертви, як це заповів був уже через старозавітнього пророка "Від сходу сонця до заходу сонця буде величатись моє імя поміж народами, і всюди приноситимуть моєму імені кадило й чисту жертву..." Мал. 1, 11). Наш найдорожчий Спаситель, що приніс Себе в жертву на хресті, не перестає й досі жертвуватись за нас на вівтарі, в нашій присутності, перед нашими очима.

Служба Божа не є нова жертва, зовсім окрема від хресної жертви, незалежна від неї; вона не вислуговує нових заслуг, але є дійсною відновою й застосуванням єдиної хресної жертви.

В жертві Служби Божої обявляється все те, що Бог зробив для людей, все те, чим людство повинно бути для Бога. Той святий послух, що через нього Христос приніс Себе в жертву на хресті, містить у собі й ту любов, що в ній віддав Себе як поживу апостолам на Тайній Вечері; є в ньому закрита й таємниця християнського вівтаря.

Священик на Службі Божій

Священик, що заступає місце Ісуса Христа, сповняє акт найурочистішого богопочитання, бо робить те, що робив сам Христос та що казав робити невпинно на памятку про себе: "Робіть це на мій спомин." Коли видимий священик вимовляє святі слова: "Це є моє Тіло — Це є Моя Кров, що про-

Докінчення на 6-ій сторені

Боже Слово
Біблія Старого Заповіту

ЯКІВ У ГЕСЕМІ. ГОЛОД У ЄГИПТІ. ЯКІВ ПЕРЕДЧУВАЄ СВОЮ СМЕРТЬ. Глава 47: 1-26.

1. І прийшов Йосиф і сповістив Фараона, кажучи: Мій батько й брати, їхні вівці й скоти, і все, що мають, прибуло з ханаанської землі; і ось стоять у землі Гесем.

2. І останніх із своїх братів узяв пять мужів і поставив перед ца- [illegible]

3. той запитав їх: Яке ваше діло? Вони відповіли: Пастухи овець твої раби, і ми, і наші батьки змалку аж досі.

4. Ми прийшли поселитися в твоїй землі, бо нема паші для скотів твоїх рабів, бо затяжів голод над ханаанською землею; і просимо, щоб ти нам, своїм рабам, позволив бути в землі Гесем.

5. І сказав цар Йосифові: Твій батько й твої брати прибули до тебе.

6. Єгипетська земля перед тобою; на найліпшому місці кажи їм поселитися, і дай їм землю Гесем. Коли ти знаєш, що є між ними спосібні мужі, постав їх наглядачами над моїми чередами.

7. Після того ввів Йосиф свого батька до царя, і поставив його перед ним; і поблагословив Яків Фараона.

8. І промовив Фараон до Якова: Скільки літ твого життя?

9. А сказав Яків Фараонові: Днів моєї мандрівки сто тридцять літ; короткі вони й злі та й не досягли до днів моїх батьків, що їх прожили.

10. І поблагословив царя й відійшов геть.

11. А Йосиф дав батькові й своїм братам посілість у Єгипті, в найкращому місці землі, Рамесес, як приказав Фараон.

12. І годував їх, і ввесь дім свого батька, і давав кожному харчі.

13. Бо по всьому світі не було хліба, а голод притискав землю, найбільше єгипетську й ханаанську.

14. З їних зібрав усі гроші за продаж збіжжя і вніс їх до царської скарбниці.

15. А коли нестало купуючим грошей, прийшов увесь Єгипет до Йосифа, кажучи: Дай нам хліба; чому вмирати нам перед тобою, як нестає грошей?

16. Той відповів їм: приженіть свою скотину, і дам вам за неї хліба, коли не маєте грошей.

17. Як вони пригнали її, дав їм харчі за коні, і за вівці, і за воли, і за осли, і прохарчував їх того року за заміну скотини.

18. Та прийшли наступного року, і сказали йому: Не будемо таїти перед нашим паном, що не стало грошей, а й скотини рівнож не стало; і не тайно тобі, що крім тіл і землі не маємо нічого.

19. Чому ж нам умирати перед твоїма очима? І ми й наша земля будемо твої, купи нас у царську службу, а дай насіння, щоб не опустіла земля, коли згине той, що управляє її.

20. І купив Йосиф усю єгипетську землю, бо кожний продавав свою посілість через великий голод.

21. І піддав її Фараонові, і всіх людей її від останніх границь Єгипту аж до крайніх його кінців, крім землі жреців, що її дав був їм цар;

22. Їм давали й назначені харчі з прилюдних шпіхлірів, і тому вони не були приневолені продавати своїх посілостей.

23. І сказав Йосиф до людей: Ось, як бачите, і вас і вашу землю має Фараон; беріть насіння й засівайте землю, щоб ви могли мати збіжжя.

24. Пяту часть будете давати цареві; другі чотири даю вам на насіння, і на прожиток вашим родинам та дітям.

25. Вони відповіли: Наше спасення в твоїй руці; нехай тільки споглянє на нас наш пан, а охоче служитимемо цареві.

26. З того часу аж до сьогоднішнього дня в усій єгипетській землі дають цареві пяту часть, і це стало ніпе законом, крім землі жреців, що була вільна від тієї умовини.

ПОЯСНЕННЯ

2. І останніх із своїх братів узяв пять мужів... Взяв із собою пятьох найстарших, бо може боявся, що як візьме молодших, то цар готов узяти їх до війська.

4. Пастухи овець... Пастухи — власники своїх черед.

4. Затяжів голод над ханаанською землею... Ще більше, ніж у Єгипті, бо Ханаан був вище положений і сухіший.

6. Єгипетська земля перед тобою... Вибери собі, яку хочеш, частину краю.

7. І поблагословив Яків Фараона... Поздоровив його і побажав йому всякого добра.

9. Короткі вони й злі... Короткі — відчуваю, що не буду так довго жити, як мої предки. **Злі** — повні клопотів і нещасть, що їх мав Яків так багато від самої молодости.

11. Рамесес... Інша єгипетська назва країни Гесем; точніше — та частина землі Гесем, де опісля трудами ізраїльтян збудовано місто Рамесес. Визначає "країну пастухів."

12. Приженіть свою скотину... Зробили це охоче, бо без паші вона й так була б вигинула.

19. І ми й наша земля будемо твої... Перше вони були вільні власники своєї землі, що над нею Фараон був володарем, але не власником; тепер вони хотіли зобовязатися платити цареві данину так, наче б вони віднаймали в царя ту землю. Вони не бажають стати дійсними невільниками, але тільки зрікаються своїх попередніх вольностей.

20. І піддав її Фараон і всіх людей її від останніх границь Єгипту аж до крайніх його границь... Єгипетський текст подає, що Йосиф переселив народ у інші міста від одного кінця Єгипту до другого, на знак, що Фараон є власником Єгипту й може роздавати землю кому хоче. Тепер уже єгиптяни не мали основи до негодування, що ізраїльтянам дісталась саме земля Гесем. Усі стояли перед царем на одній площині.

22. Крім землі жреців... В усіх старинних народів будинки, призначені до релігійних цілей, і сам священицький стан були матеріяльно забезпечені й їхне посідання ненарушене. Цього потрібно завжди священицькому станові, щоб міг без перешкоди, незалежно від політичного характеру влади, сповняти свої душпастирські обовязки й розвивати якнайбільшу не тільки виховну, але й освітньо-культурну та доброчинну діяльність.

24. Пяту часть будете давати цареві... Це не було тягарем для селян, бо в Єгипті був добрий урожай—30 і 100—кратній, а праця на ріллі невелика. То було ласкаве зарядження Йосифа. Люди були вдоволені.

26. В усій єгипетській землі дають царям пяту часть... Пізніше настали зміни. Головні доходи мали царі зо своїх власних дібр, тому на людей не накладали податків

МОЛІМСЯ, БРАТИ!

Щоб при помочі парохіяльних місій і духовних вправ ми зробили себе гідними тривкого мира

Війна це велике нещастя для людей. Кривда і смуток, біль і смерть, це щоденний хліб воєнного часу. І тому всі люди змучені війною тужать за—миром.

Що велике воєнне горе так часто навіщає людський рід, то цьому винні самі люди.

До війни приходить звичайно тоді, коли люди збунтуються проти Бога й Його святого закону. Коли Бог і Божа заповідь не мають у людей, а головно в провідників, належної пошани. Коли на Бога й Його святий закон люди не звертають уваги. Коли замість того мають у людей надто великий голос "похоть очес і похоть плотская, і гордость житейская." Коли жадоба багатства, розкоші, слави — влади розбурхуються в людей без міри, без стриму.

Та війна — то велике нещастя. До щасливого життя треба доконче — спокою, мира.

2. Щоб світ вернувся до спокою, треба доконче втихомирення людських невладнаних похочувань, розбурханих пристрастей. Треба людям спокою, мира в серці. Як утихомиряться люди, то настане мир-спокій і в усім світі.

А як до того дійти?

Одиноким ліком на те розбурхання пристрастей, що за ним іде розворушення всього світу, є — **загальна відбудова послуху для Бога й підчинення під Його святу волю.** Бо "як непослухом одного чоловіка — Адама — стало багато грішними, так і послухом одного — Христа — стає багато праведниками" — каже великий апостол Павло. Треба отже загального повороту людей до послуху Богові й святим Його заповідям. Через послух Богові й Його святій волі люди стануть спокійніші в своєму серці, а коли будуть самі спокійніші, то й спокійніше господарюватимуть у світі, головно державні мужі, провідні люди. Спокійніші люди не любитимуть проливу крови й не допускатимуть до братовбійчої війни.

Якже ж довести людей до внутрішнього втихомирення через послух Богові й Його святим законам, щоб опісля прийшло до загального й щирого замирення в усім світі?

3. Поворот людей до послуху Богові й Його заповідям **уробляють чудесним способом духовні вправи — ті наші славні місії й реколекції.**

Бог, місіонар і ті святі науки про вічні правди, що їх проповідується під час місій і реколекцій, так просвічують і порушують людей, що вони пізнають правду, переймаються нею й роблять велику, щиру постанову все своє дальше життя вести по-правді. По-Божому. Як навчає свята Христова Церква. І з того для людської суспільности велика користь, неоцінене добро. Можна надіятися нового, ліпшого й щасливішого життя.

А коли в місіях і реколекціях беруть участь високопоставлені, впливові люди, національні провідники, тоді можна певне надіятися, що в своїй національній праці, в своїй політичній діяльності вони рішатимуть про всі справи по-Божому, справедливо, в дусі любови, миролюбно, а це принесе світові загальне замирення.

З огляду на таку велику силу й користь місій і реколекцій треба всім людям, а між ними й нам, українцям, старатись про те, щоб по наших парохіях були часто місії й реколекції, а з усіма членами Апостольства Молитви всього світу молитися в місяці вересні щодня сердечно через Непорочне Серце Марії до Пресвятого Серця, щоб усюди й якнайчастіше відбувалися ті спасенні місії й реколекції та щоб люди брали в них щиро й численно участь, а через те ставали гідними того мира, що його так дуже треба нашому неспокійному, розбурханому світові.

Того бажає й до такої молитви закликає наш найбільший борець за мир — Святіший Отець, Папа римський.

Послухаймось його й молімся.

КОТРА ВІРА ДОБРА

СЛОВО ПРАВДИ ПРО ПРОТЕСТАНТИЗМ

Протестанти вірять у Бога, але не вірять у Христову, Католицьку Церкву. Навчають що до спасення вистарчить держатись самої Біблії хоч того Біблія не говорить! Не мають священиків, Служби Божої, св. причастя, оливопомазання, не вірять у сповідь, відкидають християнську науку про подружжя, чистилище, а деякі не вірять у пекло: вони — протестують проти всього того. Це правда, що християнин може протестувати проти грішного життя й надужиття інших християн, але ніколи не вільно протестувати проти Христової Церкви й св. тайн, бо тоді він не буде вже християнин, але так, як поганин, згідно зо словами самого Ісуса Христа; що сказав: Коли церкви не послухається, нехай буде тобі, як поганин і митар." (Мат.18,17). Є однак багато таких протестантів, що не знають своєї помилки.

Христова Церква є одна

Правдива Христова Церква мусить бути одна для всіх людей, мати одного видимого голову, таку саму науку й такі самі св. тайни в усім світі, для всіх людей і аж до кінця світу; та протестанти не мають того й тому вони не належать до Христової Церкви, але мають тільки свої віроісповідні громади, що походять від Лютра, Кальвина, Генриха й подібних протестантських організаторів, але не від Христа. Протестантські церкви не є частинами Христової Церкви, але відломаними від Неї, зсохлими галузами без життя. Протестанти не мають Христової релігії, тільки свою людську релігію, зліплену з тих окрушин, що їх собі самовільно повибирали з Христової науки; одне прийняли, інше відкинули. Вони не є правдиві християни, а тільки пробують робити деякі такі речі, що мають правдиві християни — католики. Хто з протестантів застановляється поважно над правдами Христової віри, звичайно покидає протестантизм і переходить до правдивої Христової, Католицької Церкви. А коли стільки протестантів не навертаються, то це тому, що не застановляються над релігією й не шукають правди. За те католики, що краще пізнали релігію й релігійні правди, ніколи не покидають Католицької Церкви; відпадають від Неї тільки ті, що не знають добре своєї св. віри, або не живуть релігійно.

Чому світ не переслідує протестантів

Світ ненавидить Католицьку Церкву, переслідує її, а протестантів лишає в спокою. Це тому, бо Католицька Церква не знає ніякого компромісу зо злом і домагається від усіх людей побожного, морального життя, між іншим без розводу й ограничення народин, а протестантизм дозволяє на легке, свавільне життя. Таку свавільну протестантську віру завів Лютер, що як відступив від Католицької Церкви й виступив із монастиря, жив сам дуже неморально. Нову віру називали — реформація, але справді то була сумна й нещасна — деформація, зіпсуття.

Що варт протестантизм

Стідгер, професор університету в американськім місті Бостоні, а одночасно протестантський провідник, таке сказав 1930 року на одному з прилюдних зібрань: "Католицька Церква здобула собі дуже сильне місце в серцях усього людства, бо вона промовляє всюди й завсіди з авторитетом, а її духовенство посідає основну науку. Тим часом ми, протестанти, не дбаємо про освіту своїх проповідників. Нашим проповідникам брак усякої поваги. Хоч виходять вони з богословських шкіл, то однак бояться проповідувати ясно Божі правди, щоб інший який проповідник не зганьбив їх. Віра в нас уже погасла цілком і її вже нема в нас. Ми затратили в собі навіть спільне всім народам у світі поняття гріха."

Так сумно представляється релігійний стан тих протестантських сект, що відлучились від правдивої, Католицької Церкви. А для нас із того ще більший смуток, бо до таких сект, що в них, як признаються самі, нема вже віри, ні моралі, пристають також українці, що через таке відступство готують собі самі вічну погибіль... Маріє, не дай їм пропасти!

Свій про своїх

В німецькім часописі "Гохкірхе" помістив 1927 року визначний професор Г. Ганзеніюс, протестант, статтю про стан евангелицької церкви, а закінчив її таким визнанням:

1.) Реформаційний рух, що почавсь 1517 року (за Лютра) приніс багато добра, але також і багато зла. Я сказав би, що коли він вигнав одного диявола, то прикликав за те сім гірших від нього.

2.) "Реформація" з цілковитою слушністю може називатись "деформація."

3.) Протестантизм є подібний до евангельського блудного сина, Католицька Церква до сина, що остав у батьківськім домі.

4.) Католицька римська Церква є частиною правдивої Церкви, так само, як Церква грецького обряду. Поправді, то це є тільки одна Христова Церква з різними окремими обрядами.

5.) Церква так звана "реформована" є лихо зреформована й має багато хиб.

6.) Характеристичною ціхою протестантизму є віруючі одиниці серед великої маси, що є згублена. Невірство робить щораз більші поступи, а число вірних падає. Це є духовна смерть для багатьох, поруч іскри життя для деяких.

Гіршого свідоцтва не міг той професор дати своїй протестантській церкві. Та не зважаючи на те деякі наші українці чіпаються протестантської біблії. Шкода тих душ, бо можуть легко загинути по вік зо своєю біблією й новою вірою. Тільки стара, католицька віра може спасти людей.

Гріхи призивали нещастя

Єпископ Бернет, пишучи про умовини в Англії за часів Едварда VI, сина Генриха VIII, коли реформація була вже досить розповсюджена, каже: "Гріхи Англії в тім часі призивали з неба на край важкі нещастя. Їх змалював у темних красках Ридлі в своїй розвідці, що її написав скоро потім під заголовком "Плачі Англії." Там він каже, що насильство, гордість, захланність і ненависть та погорда всякої релігії були загально поширені між людьми, головно з вищих кругів."

Стобб, у своїх "Мотивах Добрих Діл," на стор. 44. пише: "Щодо добрих діл, то хто не бачить того, що вони (католики давніших часів) були далеко перед нами, а ми є далеко позад них."

Стільки зіпсуття спричинила між людьми нова протестантська віра, що її в 16 віці завели в Европі Лютер, Кальвін і Генрих VIII. Одиноким рятунком для зіпсованого світу є католицька релігія. Дав би це Бог, щоб католицька релігія стала дорогим скарбом усеї української й кожної нації!

Сумне засвідчення

Король Генрих VIII. напередодні своєї смерти, як засвідчають "Річники Стова" з 1546 року, сказав прилюдно про те заведення нової віри: "Я певний, що любов ближнього ніколи не була така слаба між вами, а чесне й побожне життя не було ніколи менш практиковане ні самого Бога ніколи між християнами менше не почитали, ніколи менше не служили Йому." Чи можна виставити ще сумніше засвідчення протестантизмові?

СЛУЖБА БОЖА

Продовження з 4 стор.

ливається за вас і за багатьох", то разом із невидимим священиком-Ісусом він творить неначе одну особу.

Слова освячення

Силою тих слів стає Христос присутній на вівтарі. Є це той самий Бог-Чоловік, що в природній людській поставі приніс себе в жертву на хресті, а тепер в таїнственній поставі поновляє свою жертву на вівтарі.

На хресті зложив Христос із Себе жертву через смерть, що її видимим знаком була розлука Пречистої Крови від Пресвятого Тіла. Ту розлуку представляють на Службі Божій дві відмінні постаті хліба й вина, що ними є Тіло й Кров Ісуса Христа.

Образ пониження

Через свою хресну жертву Христос зійшов у найглибшу пропасть пониження й упокорення. Те пониження представляють образово, символічно в Пресвятій Евхаристії прості види хліба й вина, що в них входить Христос прославлений, небесний Цар.

Христос віддав себе за мене

На хресті пожертвував себе Христос за мене, віддав себе за мене, своєю смертю привернув мені життя. Жертва Служби Божої, що є евхаристійною поживою, має прикмети жертвенного бенкету, що пригадує нам, що Бог у Христі полюбив нас й пожертвувався за нас, зробився наче слугою мого спасення.

Брате-Сестро! Скільки разів ти є на Службі Божій, божественний Спаситель наближається до Тебе, думає про Тебе, запрошує Тебе. І скажи, чи не великий це сором, як через маловажні, земні справи люди легковажать те запрошення, не йдуть на Службу Божу? Чи не велика це втрата, що Христос пролив свою кров і віддав своє життя на хресті для вислуження всяких ласк і тепер хоче кожному подати їх на Службі Божій, а є такі українці, що не йдуть на ту святу Службу Божу й не користають із тих дорогих, Христовою Кровю скроплених заслуг?

Українська душе, ніколи не опускай Служби Божої! Спіши вчасно на ту святу богослужбу й проси благословення собі, своїй рідні, усій безталанній, українській нації й усьому людському родові, що за нього Божий Син приніс себе в кривавій жертві на хресті!

Брате-Сестро, не забудь!

Римські Папи й вселенські собори

Докінчення з 3 стор.

в його верховодство цими словами: "І ми дозволяємо робити, що треба тобі як зверхникові **першого престолу** вселенської Церкви, що **стоїть на твердім камені віри,** радісно вхопившись послания вашого батьківського блаженства до благочестивого імператора, де виложене правдиве визнання, що в ньому ми признаємо богословія виражене наче б то верховною владою апостолів..." Таким способом, бувши просвічені святим Духом і ведені вашим навчанням (значить, папа може вчити навіть отців вселенського собору!) - ми відкинули нікчемні догмати нечести..." І після цього отці просять папу одобрити їхні соборні рішення. От, що каже нам історія про відношення давних Отців на вселенських соборах до папи римського й його влади. Чому ж наші православні, що так величаються сімома вселенськими соборами, не хочуть послухатись щиро їхнього авторитету та піти їхніми слідами? Треба доброї волі! Тоді певне минеться нещасне роз'єдинення Церков і порізнені християни знову щиро полюблять себе—Христові на радість, а собі на спасення.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

ЧИПМЕН, АЛЬБЕРТА. В річницю смерти. Дня 14-го серпня припадала річниця смерти бл. п. Емілії Гармати. В той день за старанням Теодора, чоловіка покійної Емілії, й її рідні, відбулось поминальне Богослуження за упокій бл. п. Емілії. Службу Божу і парастас відправив Преп. о. М. Сіянчук ЧСВВ., у парохіяльній церкві в містечку Чипмені.

Хоч у той день була велика негода й болото, то однак досить поважне число людей прибуло, щоб помолитись за душу покійниці.

Бл. п. Емілія походила зо щиро католицької й добре знаної родини Николая Андрієва, довголітнього заступника голови Б.У.К. в Альберті. Крім чоловіка покійна лишила по собі в смутку двоє дітей: Лаврентія й Евгенія, а також батьків і шість сестер: Наталію, Вероніку, Йосифу, Ангелю і дві сестри, що вступили до Сестер Служебниць: СС. Минодору й Анатолію.

По Богослуженні був у парохіяльній залі для гостей спільний обід. Підчас обіду Н. Андріїв, батько покійної, щирими словами подякував від родини всім за духовну прислугу для пок. Емілії. При кінці відбулася збірка на пресу, що винесла $7.60. (П-й).

КРАКІВ, АЛТА. Гарне весілля. Дня 19-го серпня відбулося в українській катол. церкві св. ап. Петра й Павла у Мондері вінчання п-ства Михайла Лисака й Варвари Дзівенко. Вінчав Впр. о. В. Сорока, ЧСВВ. По вінчанню відбулась гарна забава в домі батьків Молодої. Опісля дня 21 серпня була знову Служба Божа в Кракові, Алта., в парохії Молодого за здоровя Молодих. На Сл. Божій було присутне гарне число гостей. По Службі Божій була гостина для всіх гостей в домі батьків Молодого. Під час обіду Преп. о. М. Сіянчук, ЧСВВ склав щирі побажання Молодим і їхнім батькам. Опісля Антін Пилипа попросив у гостей дару на католицьку пресу. Збіркою зайнялися Марія Джиголик і Анна Якимишин. Збірка принесла $3.65.

П-ство Молоді Михайло й Варвара Лисаки виїдуть на сталий побут до Венкувер, де Михайло служить при війську. Бажаємо Молодим здоровя і щастя на многі літа.

АЛЬБЕРТА, ДЕЛФ. Похоронні дзвони. Дня 8 серпня ц. р. прийняв у редвейській лічниці останній раз св. причастя, а 17 серпня відійшов по вічну нагороду бл. п. Евстахій Машталір, у 70 році життя. Походив із Трибухівець, бучацького повіту. До Канади приїхав 1903 року й був одним із піонірів парохії в Делф. Покійний оставив жінку, чотири дочки й трьох синів. Один із них є при армії.

Поховав покійного Евстахія на цвинтарі в Делф о. В. Каменецький, ЧСВВ. На похороннім обіді, за старанням Н. Петрика, відбулась збірка на католицьку пресу, що принесла $10.45.

Відійшов бл. п. Евстахій від своєї рідні й знайомих, але лишив їм той добрий спомин і гарний при-

клад, що як українець греко-католик приїхав до Канади й таким перейшов до нової, небесної батьківщини. В.Й.П.

УКРАЇНСЬКІ ДІТИ ВЧАТЬСЯ

-За проводом о. Севастіяна Курили, ЧСВВ., відбувалась у парохії Різдва Пресв. Богородиці коло Іннисфрі, Алта. вакаційна наука катехизму, співу й літургіки. Хоч дощик і гарне болотечко не заохочували до мандрівки, то все таки кожного дня — від 9 до 13 серпня — приходили діти в 9 год. вранці на Службу Божу й науку. З школярами приходив і п. Іван Вербицький, щоб послужити до св. Літургії.

В пятницю, 13 серпня, діти з батьками приступили спільно до св. причастя. На прощання мали також спільну фотографію.

Всіх дітей, що приходили на науку, було 14.

Доки українські діти будуть учитися релігії й виховуватись в українсько-католицькім дусі, доти можемо бути певні, що Христос матиме вірних слуг, Канада чесних громадян, а українська нація вірних дітей. (П-й).

ЛИСТИ

АМЕРИКА.—Слава Ісусу Христу! — Впр. о. Місіонарю! — Дуже щиренько дякую за листа й Ваші добрі слова. Цим разом пишу обширніше. Посилаю Вам "моней ордер" на $3.00 за трьох нових читачів: прошу почати висилати часопис на подані адреси.

О. Місіонарю, я далі працюю над поширенням часопису й Божого Слова між нашим народом. Там посилаю його, де не дійде священик і де нема правдивої католицької церкви. Наш народ збайдужів і закидає рідне слово й чисту віру, наш прегарний обряд і традицію, що привіз із рідного краю; тепер вдоволений тим, що набув маєтків і грошей та й думає, що більше не потрібно йому — а тим часом усе те марнота світу. Я сподіюсь заплати від Господа Бога на тім світі, бо може поможе одне Боже слово засіяне мною через часопис. Ви, Отче Місіонарю, не бачите людини, кому висилаєте, але Господь бачить, де я посилаю, кому й навіщо, щоб була Божа слава й користь для спасення їхніх душ. Це є моя праця і вдоволення в тих ділах, а не в ніяких напитках, світових забавах, що душам і людям приносять шкоду. Посилаю свої гроші, бо ті люди ніколи не запренумерували б самі. Один із них дуже чесна людина. Я бачив його двічі в церкві, спитав про адресу та чи читає "Світло"; каже, що ні. То буде часопис презент для нього від мене, а для його сестри новий календар на осінь; я пішлю гроші. Я стрінув іще двох нових людей при роботі і дізнався, що обидва ходять до незалежної церкви. Я зганив їм незалежну церкву; бо, щоправда, католицької тут нема, аж у ...... від нас дуже далеко, але я не йду до чужої, тільки до своєї рідної; то хоч "Світло" буде в хаті. На осінь пішлю пізніше гроші на нові календарі для чотирьох осіб, як показ щось нового, це є поширення нового стилю. Тут де я тепер їжджу до церкви, то дуже мала церква, має дуже гарний, великий, мальований іконостас. Тут є одна співачка, то для неї пішлете на осінь нового календаря, як презент. Пишу Вам, що це щось надзвичайне! Як ангел, або соловій веселить своїм голосом усю церкву; то дуже рідко можна стрінути таку співачку, як та пані.

Тепер Вам напишу одну статтю про хрести зо скосинами, або православні. Наші люди перечаться про те. Під час першої світової я був у 1915 році зайнятий у Перемишлі в полон і мене завезли в Сибір, у Пермську губернію, над річкою Кама. В сибірськім містечку Оса, де ми жили, було три православні церкви. Нас, галичан-українців, водили до тих церков, бо уважали нас тоді за своїх завойованих. То одна церква дуже мене цікавила. Стояла збудована між березовими деревами, дуже подібна до наших, а на тій церкві був **однораменний хрест,** хоч церква була православна. Нас, українців, це дуже цікавило, що на тій церкві не було скосин, як на інших; я не міг дізнатися від москалів, чому це так було зроблено, але в тім певне мусіло щось бути.

І так далі працюю й буду працювати над поширенням часопису "Світло", хоч я не бачив ніякого поширення в тих, що я післав їм і говорив: "Я даю вам, а ви давайте іншому, бо не кінець на тім, що ви самі перечитаєте, кинете й забудете. Треба ще, щоб Боже слово росло й видало овочі. (А.).

ЛІШОР, АЛТА. Признання. Довідуємось, що в редакції "Світла" зайшла зміна. Перший редактор і основник "Світла" — Впр. о. Романович ЧСВВ уступив, а той весь тягар перебрав на свої слабі плечі наш місіонар Преп. о. А. Трух. ЧСВВ. То маємо в Бозі надію, що тепер піде ще ліпший рух.

Від нас, читачів "Світла" належиться велике признання й щира подяка уступаючому о. Редакторові, бо ми багато скористали з цеї газети, а знаємо добре, особливо ми, піоніри, що всі початки дуже трудні.

Ще в старім краю наш народ був призвичаєний читати релігійний часопис "Місіонар", що його видавали також Отці Василіяни в Жовкві. І довгий час і тут читали його в Канаді. Але зайшли такі обставини, що ми з рідного краю негодні нічого спровадити, то замість "Місіонаря", маємо тут релігійний часопис "Світло."

Отже тепер як свою вдячність і признання для уступаючого о. Редактора, а для ліпшої заохоти для нового о. Редактора, повинні всі читачі при тій нагоді зложити дар на пресовий фонд "Світла", бо в друкарні Отців Василіян у Мондері багато ще бракує дечого, щоб робила ту працю, що її робила друкарня ОО. Василіян у Жовкві. Новому О. Редакторові бажаю якнайкращого здоровя, витревалости й Божого благословення. А також запевняю Вас, що будемо помагати Вам скільки зможемо і не забудемо за Вас у своїх молитвах, щоб Господь милосердний допомагав Вам у Вашій тяжкій праці, а та праця щоб увінчалась якнайкращим успіхом.

Слава Ісусу Христу! —

Гр. Козяк.

За велику прихильність, несподівані побажання, святі молитви й жертву на пресовий фонд "Світла" просимо Вас, Дорогий Пане **Козяку,** прийняти нашу сердечну подяку, а від Господа Бога бажаємо Вам і Вашій чесній родині спокійного, довгого й щасливого життя. Редакція "Світла".

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Гр. Козяк, Лішор, Алта. ..	.50
З весілля Михайла й Варвари Лисаків, Краків, Алта. ..	1.85
З гостини в домі Йосифа Білика, Мондер, Алта.	2.00
З поминок по бл. п. Емілії Гармата, Чипмен, Алта. ...	4.10
З похорону бл. п. Евстахія Машталіра, Делф, Алта. ..	5.20

З того Іван Бичковський і Антін Машталір пожертвували по $1.00, а решта дрібніші датки.

Всім жертводавцям щиро дякує і в Бога благословення просить— редакція "Світла".

Що чувати в світі?

— **Ватиканське** радіо повідомило населення Риму, що воно одержало від папи дозвіл шукати захисту під час майбутніх летунських налетів у Ватиканській Державі. Люди повинні однак користати з того привілею второпно й мірно — сказав кардинал Сельваджіяні, ген. вікарій Риму.

— **Щоб** забезпечити Рим від дальшого бомбардування, італійський уряд проголосив його відкритим містом. Військо й арсенали забирають із Риму в інше місце. Та аліянти не погоджуються.

— **Папа** пожертвував на відбудову католицьких церков у Лондоні $45000. Опісля дав іще $50000 на відбудову ушкоджених церков у Англії, Валії й Шкоції.

— **Завдяки** доброті папи багато бездомних жертв бомбардування Риму знайшло приміщення по різних церковних закладах. Відчинено також численні кухні для прохарчування голодуючих.

— **Ексцеленція** Кассуло, папський нунцій в Румунії, відвідав російських полонених у таборах і лічницях в Румунії й різних місцевинах українського міста Одеси.

Також апостольський вікарій у Фінляндії, Ексц. В. Кабен, відвідав російських полонених і обдарував їх харчами й одежою. Він одержав також дозвіл відвідувати постійно полонених католиків. Дай Боже, щоб папські представники могли вже скоро відвідати й вільні українські землі!

— **До Ватикану** дійшла вістка, що генераліссімус Франко, в своїй промові з нагоди Еспанського Дня Праці, 20 липня, ц. р., заявив урочисто, що Еспанія має сильний намір остати вірною своїм католицьким традиціям. На думку того героя й провідника еспанського народу дійсна розвязка суспільних питань мусить спиратись на християнських законах.

— **Другий** раз бомбардовано Рим уночі 13 серпня. Від налету потерпіли дві залізничі станції.

— **Король** Юрій VI призначив день 3 вересня, четверті роковини війни, за день національної молитви й посвяти.

— **Наші війська** зайняли остров Кіску коло Аляски. Тепер уже будуть мати добрий крок ближче до ніпонської столиці Токіо.

— **В Квебеку**, в найстаршім місті Канади, відбувається велика воєнна нарада президента Рузвелта, преміера Чорчила й нашого преміера Мекензі Кинга. Є там із ними британський міністер закордонних справ Іден, американський державний секретар К. Гал, а також інші міністри й урядники всіх трьох генеральних військових штабів. У світі надіються з тієї наради поважних рішень.

Москва заявила через радіо, що советський уряд не одержав запрошення до участи в тій конференції. Також у Лондоні заявили урядово, що участь Советів на тій конференції не була передбачена.

З Чорчилом прибула до Канади дружина й дочка Чорчила. Прибув також на стрічу з Оттави генеральний говернер із жінкою.

Ці великі наради відбуваються в гостинниці Шато Фронтенек. На захід від гостинниці стоять протилетунські батерії для охорони міста від несподіванки з повітря. Всіх осіб прибуло до Квебеку 500-600. Канаду коштує нарада $8000 денно.

— **Аліянти** здобули Сицилію, поблизькі острівці Ліпарі й Стромболі й тепер сіють по полуденній Італії пострах страшним бомбардуванням із повітря. Особливо потерпіло місто Фоджія, 160 миль від Риму, хоч там була сильна протилетунська оборона. Зокрема сиплються аліянтські бомби на італійські шляхи. Премієр Бадоліо по страті пяти армій не має сили до довгого опору. Німці післали в тім критичнім положенні з Франції й Німеччини до Італії кілька дивізій, щоб хоч у північній частині звести оборонний бій із аліянтами.

— **Канадійці** втратили під час боїв за Сицилію до дня 4 серпня —1895 осіб.

— **Генерал** МекАртур заявив, що аліянти загнали ніпонців на полуденнім західнім Пасифіку в дефензиву. Це великий успіх, бо здобули великі осяги ограниченими засобами.

— **Червона** армія перемогла сильну німецьку протиофензиву й здобула Харків.

— **Два** французькі провідники ген. де Ґол і ген. Жіро порозумілися й створили один французький провід для добра Франції й співпраці з аліянтами. Де Ґол став головою, а Жіро начальником війська. Гасло щирих, добрих патріотів повинно бути в кожній нації таке: Для загального добра тільки один провід!

— **Новий** уряд в Онтеріо, заприсяжений 17 серпня, виглядає ось так: 1) премієр, президент ради й міністер шкільництва—Джордж Дрю; 2) еторні дженерал—Л. Блеквил; 3) провінціяльний скарбник і міністер копалень—Леслі Фрост; 4) міністер рільництва—Т. Кеннеді; 5) міністер шляхів і публичних робіт—Джордж Дюсет; 6) міністер здоровя й добробуту—Др. Р. Вівіен; 7) міністер земель і лісів—Веслі Томсон; 8) міністер праці—Чарлс Делей; 9) провінціяльний секретар, реєстрар і міністер муніципальних справ—Джордж Дунбар; 10) міністер без теки — Джордж Чарлс. Всі міністри самі проґресивні консервати.

— **Німецька** бомба впала помилково на землю Ейри й розбила одну божницю. Уряд Ейри запротестував. Гітлер попросив вибачення й казав німецькому посольству в Берліні дати ейрському урядові гроші на відбудову божниці.

— **Канадійський** міністер праці Мичел повідомив Домінію, що до військової служби будуть покликані чоловіки від 27-30 років, а юнаки ті, що скінчили 18 років і шість місяців. А в Америці братимуть від 1 жовтня до 37 літ жонатих, хіба що будуть працювати в фабриці.

— **Амгот** або Союзницький Військовий Уряд Окупованих Територій створили союзні держави для заряду зайнятих у війні країв. Той уряд почав уже урядувати в Сицилії. Військовим губернатором є ґенерал Олександер.

— **Три** Сестри Служебниці — Ґерарда Чорній із Йорквету(?), Саск., Бонавентура Калявська з Равндгил, Алта., й Єфрема Бильк із Мондеру, Алта. склали дня 15-го серпня в мондерській церкві свої вічні, урочисті чернечі обіти, щоб із цього часу вже невідкличнo, у досконалій посвяті, працювати аж до кінця життя для Божої слави й спасення українських душ, а головно дітей. Що більше таких ідейних душ буде між українським юнацтвом, то краще стоятиме справа народньої моралі. Новим профескам бажаємо щастя видержання досконало в святих приреченнях, а багатьом нашим юнакам і дівчатам у Канаді й Америці ласки святого поклику до вищого, монашого життя!

— **Хоч** о. канонік Каменецький мають багато своїх парохіяльних справ, то ще знаходять час і добру волю, щоб подбати про українських сиріток у Айтуні. Недавно зібрали для них у своїй парохії в Торонті $61.60. Сирітки разом із своїми опікунками Сестрами Служебницями сердечно дякують Впр. о. Канонікові й їхнім парохіянам за такий гарний дар і моляться за своїх ласкавих жертводавців.

— **Наш посол** А. Глинка сильно обороняв фармерів у отавськім парламенті 19 липня, ц. р.

— **Українські** вояки, що видобулись із мадярської армії, розказують, що мадяри страшенно знущаються над нашим народом в Карпатській Україні. Силою тягнуть українців то свого війська й посилають на найнебезпечніші місця на східнім фронті, щоб гинули. Дай Боже, щоб скоро скінчилася недоля українського народу!

— **Зо Швайцарії** подають, що німецькі часописці їздили оглядати Україну. В тих місцях, де не було боїв, видно чисто вибілені хатки, садки, й пишні городи з яриною. А де були бої, то там так сумно й лячно, що навіть жайворонки не хочуть прилітати. В Києві зруйновано дорогоцінні історичні церкви й не можна їх буде вже відбудувати.

— **Український** культурно-інформаційний тижневик "Перелом" почав виходити в Буенос Айрес, у Аргентині. Редактор А. Білопольський.

— **В югославськім** уряді тому 6 тижнів став премієром Мільос Труфінович. Але через непорозуміння між сербами й хорватами щодо повоєнної політики й перебудови Югославії Труфінович уступив, а на його місце югославський король покликав Дра Божідара Повріча, що буде одночасно премером, міністром війни й закордонних справ.

— **Король Петро II.** заручився з грецькою княжною Олександрою. Король має 21 рік життя, а будуча королева 23.

— **Комуністи** основали нову партію—Проґресивну Партію Праці. Головою вибрали Тима Бака. Комунізм є ворогом Церкви й нації, тому свідомі українці не були й ніколи не будуть членами комуністичної партії, без огляду на її назву.

Богослуження в Альберті

В ЧИПМЕНІ буде в неділю, 29 серпня Служба Божа, а в 3. год. пополудня в Парохіяльнім Домі НАРАДА ЦЕНТРАЛІ БУК-А АЛЬБЕРТИ.

ВЕРЕСЕНЬ

5. Неділя 12 по Сош. —
Чергил—базар і пікнік. Катехизація від 28-го. в 9-год. врані в церкві.
Равндгил
Ворвик
Веґревил
Гиліярд—Св. Ів. Христителя
Борщів
Лішор
Ст. Павл
Спеден
Айрон Ривер
Ту Гилс
8 вересня — Чипмен — празник
12. Неділя 13 по Сош. —
Торгилд — пікнік
Калмар
Голден—місто
Спас коло Мондеру
Краків
Делф
Ренфурлі
Белліс
Редвей
Виллінґдон
14. вересня.
Менлі
Коперник
Київ
Скаро—празник

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.
Phone 27

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

— **Тільки** $50,000 треба дати в цій війні, щоб убити одного вояка. Як воював римський імператор Цезар, то тоді це коштувало 74 центи. При побожнім житті народів і їхніх провідників не було б війни ні воєнних жертв. Найбільше в світі треба людям християнської моралі.

— **Ті наші** юнаки й дівчата, що хочуть записатися до канадійської "ейр форс" мають принести з собою до рекрутаційного офіцера свою метрику, а також громадянські канадійські папери своїх батьків. Не забудьте, бо будете вертатися!

Ви вже читали нову книжку
"ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ"
Цю книжку хоч раз у житті повинен прочитати кожний українець і українка. Ця книжка подає, яку віру прийняв Св. Володимир. По чиїм боці правда.
Хто ще не має цеї книжки, нехай пішле до "Світла" $1.25, а зарав одержить її.

"СВІТЛО" — Український Релігійний Часопис. Виходить двічі в місяць. Видають ОО. Василіян в Канаді. — Редактор — о. Андрій Трух, ЧСВВ. — Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5-ц.

Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО THE LIGHT

Рік VI. Ч. (129) 18. 15-го вересня. 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Sept. 15. 1943. Vol. VI. No. (129) 18.

Виховання Молодого Покоління - Головна Справа Українського Народу в Канаді й Америці. Кожна Українська Дитина Повинна Бути Вихована в Католицькім, Державнім й Українськім Дусі. Хто Добре Виховує Своїх Дітей, Той Добрий Патріот І Найліпший Батько.

З Церковної Ниви

Могутній заклик до провідників

Дня 1 вересня, в четверту річницю другої кривавої світової війни, Христовий Намісник, папа Пій XII, говорив 14 хвиль через радіо до всього світу й сильним словом закликав головно провідників воюючих держав до замирення.

"Коли б то їхня мудрість, їхнє умірковання, сила їхнього ума й їхне почуття людяности кинули промінь потіхи на сльозами й кровю зрошений поріг пятого року війни й подали тим, що переживуть великий зудар, похилені під тягарем смутку, радісну надію, що цей рік не скінчиться під знаком і в тіні різні й знищення — але буде початком і світанком нового життя — братнього поєднання й повної й згідної відбудови."

"Горе тим, що в цій важливій хвилі не мають повної свідомости відповідальности за долю народів, що далі поширюють ненависть і війну між людьми, що будують свою силу на несправедливості, що гноблять і мучать безборонних і невинних."

"Дайте всім народом надію на почесний мир, склавши справедливий мир."

"Нехай будуть благословенні ті, що приготовляють основи до замирення."

Проти комуністичного обману

"Ми не сміємо бути зведені обманом комуністичних теорій" — перестерігало минулого тижня ватиканське радіо. "Різні досвіди, пороблені за останніх 25 літ в европейських державах, засвідчають, що ті програми, хоч приманчиві на папері, практично можуть перероджуватися в абсолютизм, що несе з собою заперечення прилюдних і приватних прав." Цей голос Апостольської Столиці повинен бути пересторогою для всіх українців і всіх націй у світі.

Ще не час

Ватиканське радіо подало в німецькій мові заяву, що Апостольська Столиця здержується від признання зміни границь і створення нових держав під час війни силою самої зброї, доки через заключення мира вони не стануть признані міжнароднім правом. Була це відповідь тим хорватським нацистам, що в своїй пресі нападали на папу за те, що він не хотів признати вже тепер новоствореної хорватської держави. Загребський епископ Ексц. Степінац, виступив із сильною обороною папи й осудженням хорватсько-нацистівського уряду.

Протестанти величають папу

Дві протестантські країни, Финляндія й Швеція, величають надзвичайно папу. Преса тих переважно протестантських країв називає папу Пія XII оборонцем і великою надією менших націй у цих часах світового замішання. Це правда. Нема в усім світі нікого іншого, хто б під час цеї війни із такою любовю закликав до замирення й признання волі й належних прав національним меншинам, як наш Святіший Отець. І в тім нема нічого дивного, бо папа — це Намісник самого Христа.

Держава й Церква в Перу

Президент держави Перу, Мануел Прадо, склав перед своїм державним конгресом заяву, що до щасливих подій останнього року належить "наладнання й вдосконалення взаємин між Церквою й державою Перу.' Опісля дораджував застанову над уведенням такого прилюдного закону, що висказував би "зростаючу й незнищиму гармонію між Ватиканом і Перу."

Новий парох в Едмонтоні

Впр. о. С. Дидик, ЧСВВ, довголітній парох і ігумен ОО. Василіян в Едмонтоні перенесений до Шикаго. Наслідником О. Дидика назначений Впр. о. В. Каменецький, ЧСВВ.

Едмонтонські парохіяни справили о. Дидикові велике прощання. Між промовцями був посол Глинка. Від молоді промовляла гарно панна Ґена Гамерник.

Діло любови

Єпископ К. Баддi із Сан Дієго був між першими охотниками, що зголосилися до станиці Червоного Хреста для пожертви крови. Крім того владика настійчиво закликає до цього також своїх священиків і вірних.

Аргентина й Церква

Новий аргентинський уряд, за проводом теперішнього президента ген. Раміреза зазначує, бодай назверх, християнського духа. Члени кабінету, а з ними й 4 міністри взяли участь в урочистій благодарственній Службі Божій в Буенос Айрес на св. Петра й Павла. Того самого дня президент Рамірез вислав каблограму до папи Пія XII з чолобитнею від уряду й держави. Папа прийняв ласкаво ту заяву приязни й прислав своє апостольське благословення. Єпископ Л. Бутелер вислав до президента листа з повідомленням, що 20,000 дітей моляться, щоб Бог поблагословив аргентинський уряд своїм світлом і силою. У своїм листі епископ пригадав президентові, що уряд обіцяв при різних нагодах, що "приверне школам Христа". Такий крок "буде найщасливішим випадком у справі духовного й матеріяльного поступу нашого краю."

Ґенеральний вікарій у Канаді

Ексц. Василій Ладика, епископ-ординарій нашої епархії в Канаді, займенував 1 вересня Ексц. Ніля вікарієм і першим дорадником для всіх епархіяльних справ.

Архієрейські відвідини парохій

За архієрейським проводом наших владик — Ексц. Кир Василія й Кир Ніля, наші парохії розвинули в останніх місяцях оживлену діяльність. Крім попередніх, в найближчих тижнях відбудуться архієрейські відвідини наших парохій у Манітобі: в Іст Селкирк, Вест Селкирк, Брендоні, Ст. Ендрюс, св. Николая — й св. Покрови в Винніпеґу. Особливу участь візьмуть наші Преосвященні також у храмовім святі св. Йосафата в Едмонтоні й Зїзді БУК-а в Саскатуні.

Реколекції священиків

В Ст. Норберт, Ман. відбувалися від 30 серпня до 3 вересня духовні вправи духовенства нашої епархії. Були обидва наші владики й 35 священиків. По скінченні духовних вправ був у Вінніпеґу обід на честь Ексц. Ніля. Промовляли Ексц. Кир Василій, Кир Ніль і 4 священики. Впр. о. М. Кривуцький вручив Ексц. Нілеві дар любови від священиків і вірних.

Збірка на сироти

З нагоди духовних вправ склали священики для сиріт в Айтуні $50. Подібну збірку мають у найближчому часі перевести всі отці по всіх церквах нашої епархії.

Промова Владики Амвросія

Ексц. Амвросій Сенишин, епископ-помічник нашої епархії в Америці, виголосив у Шикаґо у неділю, 15 серпня, ц. р. в год. 1-й пополудня радіопромову про східню частину Католицької Церкви й її гарні обряди. Подаємо її зміст.

Всіх східніх обрядів у католицькій Церкві є 18.

Найбільший із східніх обрядів у Злучених Державах Америки є наш український, що має понад 300.000 вірних, що належать до епархії Ексц. К. Богачевського. В епархії є 114 священиків, 150 церков, 89 парохіяльних шкіл, дівоча академія, 2 сиротинці, приют для старців, духовний семінар у Вашинґтоні й Стемфорді.

В карпатській епархії Ексц. Василя Такача, в Америці, є майже стільки саме вірних, 142 священики, понад 100 сестер Василіянок, 186 церков, 118 шкіл і один сиротинець. До цеї епархії належать карпатські русини, хорвати й мадяри.

Крім того є ще в Америці інші католики східніх обрядів, якнпр. вірмени, халдейці, мароніти, італо-греки, греко-сирійці або мельхіти, румуни й росіяни. Вони не мають своїх окремих епархій, але належать до латинських.

Всіх католиків східнього обряду є в Америці коло 700.000.

Після війни в справі навернення православних братів східнього обряду до правдивої віри зможуть багато зробити католики латинського обряду, якщо не будуть відноситись із недовірям до своїх братів католиків східнього обряду, але навпаки, дадуть їм охоче свою піддержку.

Крім промови Ексц. Сенишина наш хор із парохії св. Юрія в Ню Йорку відспівав гарно "Пречистая Діво Мати", "Покаянія" Веделя й "Да ісполнятся" Кошиця.

Цю українсько-католицьку радіопрограму надано в злуці із усіма більшими станціями в Злучених Державах.

Всі українці можуть бути щировдячні Ексц. Амвросієві й нюйорському хорові за таку славну радіопрограму.

Ексц. Амвросій Сенишин перебуває тепер в українсько-католицькім семінарі в Стемфорді.

КАТОЛИЦЬКІ ЕПИСКОПИ

Єпископ—це титул найвищого ступеня священицького чину в Христовій Церкві.

Походить ця назва від грецького слова "епіскопос", що значить — зорець, управитель, сторож, опікун. Атенці називали "епіскопоі" тих урядників, що їх висилали до здобутих країн. Те слово прийняли опісля й римляни, а вкінці цього слова почали вживати на означення найвищих управителів християнських громад.

Першими епископами в Христовій Церкві були самі апостоли. Це засвідчає промова св. Пётра при виборі св. Матія на 12-го апостола замість Юди. "Єпископство його нехай прийме інший... І дали їм жереби, і впав жереб на Матія, і причислено його до одинадцяти апостолів." (Діян. Ап. 1. 20,26.) Св. Кипріян називає всіх апостолів взагалі епископами.

Сьогодні епископами є ті найвищі християнсько-церковні достойники, що мають повноту священицтва для управи епархіями (дієцезіями) як її головні, начальні душпастирі, при захованні належного підчинення папі, видимому голові й навищому управителеві всієї Христової Церкви на землі.

Наслідники апостолів

Єпископи є наслідниками святих апостолів. Вони позістають у тісній злуці зо своїми попередниками й є наче ланками одного ланцюга.

Ісус Христос хотів, щоб аж до кінця світу існував апостольський учительський уряд для навчання, управи й освячення людей (Мат.28,20), тому апостоли, згідно з бажанням Христа, призначили епископів своїми наслідниками. Засвідчає це св. Письмо. "А коли голосили евангеліє всьому містові й навчали багатьох, вернулися в Лістру... І коли рукоположили їм по церквах старших (епископів)... "(Діян. Ап. 14.21-23). — Тим епископам, як своїм наслідникам, передали пастирську владу й наказали їм, щоб і вони понастановляли своїх наслідників. "Проти священика не приймай обжалування (як епископ), хіба при двох або трьох свідках. Тих, що грішать, картай перед усіма, щоб і прочі мали страх. Рук ні на кого не вкладай скоро (як епископ)" (1 Тим.5:19-22). Тому оставив я тебе в Криті, щоб ти наладнав те, що невпорядковане й настановив по містах старших як і я тебе назначив" (Тит. 1, 5.).

Також і св. отці потверджують це, що епископи є наслідниками апостолів. Наприклад св. Іриней каже: "Треба нам подати тих, що їх апостоли настановили епископами й своїми наслідниками аж до нас." (Проти еретиків, 3,31,М.7,848). Різнились апостоли від епископів тільки тим, що полем діяльности апостолів не були окремі епархії, але ввесь світ та що з огляду на виїмкову місію апостолів на початках розбудови Христової Церкви вони мали надзвичайні дари, як нпр. дар непомильности в учительськім уряді, дар творення чудес і знання мов.

Єпископський чин і епископська юрисдикція

Кожний дійсний епископ має свої епископські права. Ті свої права набуває епископ на основі своїх епископських свячень і епископської юрисдикції (судовластя).

На основі свого епископського чину, після висвячення на епископа, кожний епископ має спромогу—силу, висвячувати важно діяконів, священиків, навіть епископів; крім того може посвячувати церкви, миро, антимінси, чаші й усі інші речі, що служать до церковного вжитку. Але хоч епископ має силу—спромогу до таких діянь, то однак саме право дозволено сповняти такі епископські діяння дістає кожний епископ аж тоді, коли те право передасть йому верховний управитель Христової Церкви на землі — римський папа.

Єпископські права

З Божої волі, папа, як верховний управитель Христової Церкви на землі, передає епископам юрисдикцію, (судовласть) цебто право управляти частиною Христової Церкви й виховувати своїх вірних для неба. З установи отже св. Духа є епископи управителями Божої Церкви. (Діян. Ап. 26, 28). Є вони дійсними пастирями своїх стад. (Собор Ват.4,3). Як син князя має силою свого уродження право до пізнішої самостійної управи державою, так і епископ через уділене йому свячення дістає право до влади управляти Христовою Церквою, а ту владу передає йому папа. Бог дає право, в папа, як верховний управитель Церкви, переказує владу. Єпископи є отже наче вроджені князі церковної державі. (Белярмін). Це справді князі Церкви.

Всі епископи, що управляють окремими частинами Христової Церкви або епархіями, що їх приділює їм Апостольська Столиця, мають у своїй епархії безпосередню, порядочну, звичайну юрисдикцію (судовласть). На основі тієї звичайної їм належної юрисдикції (ординарія юрісдікціо) епархіяльні епископи мають назву "Ординаріїв" а їхній уряд звемо—Ординаріятом. До управи епархіями епископи ординарії одержують до помочі дійсних епископів-помічників, що ведуть працю в епархії за проводом епископа-ординарія.

Тому, що право до управи епархією є Божої установи, то епископська влада має монархічний, одновладний характер. У виконуванні своєї влади епископ не може ніколи бути залежний від згоди й волі народу, чи навіть своїх священиків, хіба що церковне право домагається, щоб епископ у деяких справах видавав рішення за згодою своєї консисторії.

На основі слів Ісуса Христа: "Ідіть і навчайте всі народи, мають епископи право проповідати своїм вірним Христову науку й чувати над наукою в семінарях і інших школах. На основі того права можуть епископи видати також заборону ходити дітям своїх вірних до таких шкіл, що є небезпечні для спасення їхніх душ.

Без згоди епископа-ординарія ніхто не може проповідувати в епархії Боже слово. (Собор Трид. Сес. 5. Про поправу обичаїв, гл.11).

Як Богом установлений учитель віри й моралі в своїй епархії, має епископ право чувати над тим, що за книжки й часописи друкуються в його епархії; якщо вони були б шкідливі для віри й моралі вірних, він може видати заборону, щоб таких речей вірні не читали.

Тому то кожний священик його епархії, що підіймається управи якого видавництва, навіть світського характеру, має порозумітись у тій справі зо своїм епископом. (Конст. Льва XIII, "Офіціорум ет мунерум", 25 січня 1897).

Єпископ має право нагляду над підручниками, що їх уживають по школах до навчання молоді, а також право вгляду в діяльність тих організацій, що до них належать його вірні, а саме, щоб вони своєю програмою не нанесли шкоди в справах віри й моралі.

Коли між його вірними повстане неспокій через дискусію в невирішений досі справі, епископ має право наказати порізненим групам залишення тієї шкідливої переправи до того часу, доки з Апостольської Столиці не прийде вирішальна відповідь.

Єпископ має право в своїй епархії видавати згідно з загальним церковним правом такі закони, що є потрібні для загального духовного добра вірних. В потребі може уділяти для поодиноких парохій, чи й для всіх вірних епархії відповідні звільнення, диспензи, нпр. щодо посту й заказаного часу. На основі різних властей, одержаних від Апостольської Столиці, може епископ мати в тій справі ще більші права.

Судейська влада

В усіх справах, що належать до церковного трибуналу, епископ є першою вирішною інстанцією в розправах священиків і вірних його епархії. Він може звільняти своїх вірних від усіх гріхів і цензур, що не є задержані Апостольській Столиці. А й сам може застерегти собі відпущення деяких гріхів.

Як найвищий церковний суддя в своїй епархії має епископ право накладати на непослушних вірних, так священиків, як і вірних, церковні кари виключень і суспенз.

Адміністраційна влада

Єпископ творить у межах своєї епархії нові парохії. Він приділяє до кожної парохії священика і взагалі до епископа належить провід епархіяльного духовенства.

Над заряджуванням церковних дібр епархії він має загальний нагляд. На будову церков і каплиць треба дозволу епископа. Без згоди епископа не можна вивласнити церковних дібр. Також нагляд над богослуженнями, уділюванням св. тайн, почитанням мощів святих, надаванням відпустів належить до епископа. І взагалі все, що відноситься до спасення душ вірних його епархії, має епископ право вирішувати, згідно з загальним церковним правом і зарядженнями Апостольської Столиці. Єпископи є справжніми учителями Церкви. Вони є дійсними пастирями приділених собі стад. (Собор Ват.4,3). Єпископів установив св. Дух, щоб управляли Божою Церквою, як каже св. Письмо: "Пильнуйте себе й свого усього стада, що в ньому вас святий Дух настановив епископами, щоб пасти Божу церкву, що її придбав власною кровю." (Діян. Ап. 20,28).

Такі права, з Божої волі й за благословенням римського папи, Христового Намісника й верховного управителя Христової Церкви на землі, мають усі католицькі епископи в світі, що є управителями - ординаріями поосібних епархій, а в злуці з ними й усі їхні епископи-помічники.

Такими дійсними епископами й наслідниками апостолів, з Божої волі й вибору Христового Намісника, пастирями й церковними князями українського народу в Канаді й Злучених Державах Америки є наші рідні архипастирі—Кир Василій Ладика й Кир Константин Богачевський і їхні помічники Кир Ніль Саварин і Кир Амвросій Сенишин. Вони є Богом і Апостольською Столицею вибрані українці, що мають жити між українським народом на американськім континенті й працювати для Його спасення й "пильнувати себе й свого власного стада, що в ньому св. Дух поставив їх епископами, щоб пасли Божу церкву, що її придбав своєю власною кровю." (Діян. Ап. 20, 28).

Православний редактор підносить руку на Божих помазанників

І на цих Божих вибранців, на цих наслідників Христових апостолів, на цих рідних архієреїв і українських дійсних церковних князів-епископів, що все своє життя посвятили для Божої слави й спасення українського народу в Канаді й Америці, український православний редактор відважився недавно піднести свою братню, українську руку, щоб нею виписувати на них брехливі наклепи, що є злочином не тільки супроти Бога й невинних Владик, але й супроти українського народу тут на іміграції, що через руїнницьку роботу чорних рук—чужих, а ще більше своїх—розпадається на ворожі релігійні табори, живе в постійній самовбійчій моральній боротьбі, що

КОТРА ВІРА ДОБРА

СЛОВО ПРАВДИ ПРО ПРОТЕСТАНТИЗМ

Падають щораз нище

Багато протестантських пасторів у Німеччині й Голандії, а головно в Швеції й Норвегії, дійшли вже до того, що не вірять, що Христос був Богом, і так навчають інших.

В році 1928 молодий пастор і професор богословського протестантського факультету в Норвегії, Др. Скельдерупе, що проповідує явно, що Христос не був Богом, а тільки звичайною людиною, хотів стати парохом одної парохії в місті Осльо. Та через його безбожні науки йому не хотіли дати тієї парохії. В його обороні стали інші пастори, його приятелі, й усякі духовні лібералн. Вкінці справа опинилась у парламенті. Приятелі Дра Скельдерупе, а особливо Др. Томессен, намагались переконати послів, що по їхньому розумінню св. Письма Христос не був Богом та що в божество Христа вже мало хто вірить із освічених протестантів. Представник влади, міністер освіти Гасунд, заявив, що хоч він не думає боронити старої науки про Христа, то однак не годиться, щоб людина, що сама не вірить у Христа, була душпастирем християнського народу. Прийшло до голосування. Тільки 2-ма голосами відкинув парламент домагання безбожного пастора! До того докотивсь протестантизм.

Хто покидає правдиву Христову, католицьку віру, може легко стати дійсним безбожником. Бо як хто відважився відступити від правдивої віри, то що йому значитиме покинути потім фальшиву й стати цілковитим безбожником?... Українці-католики, стійте в вірі!

Протестантизм заводили силою

Віра — це Божий дар. Що люди приймають святу віру — це робить Божа ласка в їхніх душах. Правдива, Христова віра не може бути поширювана силою, насильством. Її приймається добровільно, без примусу.

Протестантизм, заведений у 16 столітті упавшим католицьким монахом Лютром, був заведений силою. Це засвідчають самі протестантські історики. Волфґанг Метцель, у своїй історії Німеччини, пише:

"Програ шляхти й селянства зломила революційного духа в народі; а реформацію, коли відлучити від неї всякі страхіття, почали князі вважати за корисну. І Лютер почав представлятись не як небезпечний обновник, але в сяйві ревної підпори княжої влади, що то божественність її походження зробив навіть правдою віри; так, завдяки такій проворности Лютра, реформація, справа народу, природньо стала справою князів, що згодом, замість бути ціллю, перемінилась у засіб їхньої політики.—Генрих VIII ішов реформації на руку, бо хотів стати папою в своїй державі й дати волю необмеженій тиранії й забаганкам. — Ґустав Вязá прийняв лютерську віру як знак більшого відрізнення між шведами й данцями, що їх короля Христіяна він був проґнав із Швеції. — За його прикладом пішов у Прусах великий комтур Альбрехт, що бажав зробити цей край ділицтвом у своїй родині. А його кузен, гидкий Казимир із Кальмбеку, бажав через прийняття нової віри вбити память про своє батьковбійство. (Іст. Нім. вид Бона, т. II. стор. 248.)

Де Галер у своїм творі "Історія Релігійної Реформації" засвідчає, що в Швайцарії "реформацію встановлено насильством та що як тільки вона набрала сили в державі, зараз настав кінець громадянській і релігійній волі католиків."

Великий історик Фридрих фон Шлеґель пише про Данію, що "реформацію заведено головно, хоч і не так виключно, як у Швеції, державною владою. В Ісляндії її встановлення було майже ділом насильства."

Історик Бомз, у своїй книжці "Европейська Цивілізація" пише про наслідки заведення в Европі протестантизму ось-так: "Є це гідне уваги, що найбільший зріст королівської влади в Европі зазначується саме від започаткування протестантизму... Треба сказати, що замість того, щоб із приходом протестантизму ми мали побачити, що народ зробив один крок у напрямі представничих форм, ми знаходимо, що він дуже скоро наблизився до самодержавя."

Гарнак зазначує, що "як реформація зискала перевагу між частиною німецького народу, то це сталось найперше й головно завдяки князям, що бажали створити для себе територіяльні церкви й стати панами в своїх власних домах... З другого боку державне лицарство, що знайшлось у лихім економічнім положенні, пробувало при її допомозі відзискати своє попереднє становище." ("Сучасний Перегляд", 1904, стор. 859).

Протестантські історики засвідчають виразно, що протестантську віру заводили ті, що бажали влади, майна й сваволі. Чи це Христова віра?

Фальшива засада

Багато не-католицьких істориків кажуть, що протестантизм ніколи не був би мав зовсім ніякого успіху в Німеччині, ні в Англії, ні в Шкоції, ні в Швайцарії, ні в Голандії, ні в Швеції, якщо він не був би знайшов піддержки в світських володарів, королів і князів, що бажали такої церкви, що вони могли б самі управляти нею й пильнувати її. А як тільки вони перебрали нагляд над цею чи над тою новою релігією, прийняли дивну засаду, що "релігією народу повинна бути релігія володаря."

Через прийняття такої засади протестантизм створив перших диктаторів, що, подібно до теперішніх, переслідували кожну релігію, що її не могли зробити своїм оруддям. Протестантизм Німеччини не був відповідний для Англії, ані шкоцький не був добрий для Швайцарії, й навпаки. Світські володарі поводились у тих різних краях із різними відмінами протестантизму так, як із католицькою релігією — й це головно тому, що вони бажали власної, своєрідної форми.

Новітній протестантизм за 400 років так розвинувся й змінився, що тепер ніяка ґрупа, як ґрупа, не придержується тих самих вірувань, що держалась їх спочатку.

Протестантський пастор Др. Персивал так говорить про це: "Де є ті, що вірять так, як навчав Лютер, у науку про зараховану праведність, що її він назвав "Оправдання через саму віру?" Ця наука вже закинена. Яка особа, що зве себе приклонником Лютра, думатиме про те, щоб каянникові порадили, щоб в імя Христа грішив іще більше, бо "де помножився гріх, там помножилась ласка"? Хто сьогодні вірить у науку Кальвина про "відкинення"? Більша частина тих наук сьогодні вже закинена... ("Девятнадцяте Століття", т. 46. стор. 516).

КАТОЛИЦЬКІ ЄПИСКОПИ

Докінчення з 2 сторінки

тисячам українців у Канаді й Америці приносить загибіль душі, багато матеріяльної шкоди, здержує наш усенаціональний культурний розвиток і розбиває політичну силу одноцільної української нації!

Чи не є це найсумніший злочин із усіх тих, що через них так багато терплять і вже десятки літ так багато тратять українці на американськім континенті?... Чи ми мусіли діждатись того, щоб такої міжусобної напасти могли допускатись українці, хоча б навіть і православні, в тім часі, коли українська нація знаходиться в найгіршім положенні за всі часи свого існування?.. Чи ми вже така нещасна нація, що нас мусить гнобити аж до судного дня самовбійча політика —брат на брата?... Ми думаємо, що в імя Христа й спільного добра українського загалу в Канаді й Америці, повинні всі чесні українці, навіть православні, виступити однодушно проти осстаннього нещасного виступу українсько-православного редактора, а далі проти всякої руїнницької роботи своїх і чужих.

І не вже остання пора, щоб усі українці в цій новій батьківщині обєднались кругом своїх рідних і дійсних Владик і почали нову добу українського життя й праці в дусі єдности й любови, як того домагається наша церковна, державна й національна справа.

Так нам, Боже, допоможи!

ХРАМОВЕ СВЯТО

СВ. ЙОСАФАТА В ЕДМОНТОНІ.

відбудеться 19 вересня 1943 року.

З Вінніпеґу приїдуть на **Архієрейську Службу Божу** Преосвященні Владика.

По обіді матиме свою нараду в Народнім Домі

ПРОВІНЦІЯЛЬНА РАДА БУК-а АЛБЕРТИ.

До громадної й набожної участи в цім урочистім святі запрошують сердечно український народ в Алберті

ОО. Василіяни.

ДЛЯ ХРИСТА Й СВОГО НАРОДУ

НА ФОНД

ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ МІСІОНАРІВ

відбудеться в Мондері, Алберта, Канада, дня 7-8-9- листопада, 1943 р.

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

Кожна українська родина в Канаді й Америці, кожна наша організація може причинитися до виховання рідних місіонарів участю в цім базарі, або **добровільною жертвою на місійний фонд.**

Поможіть нам виховати якнайбільше молодих місіонарів для духовної праці між українським народом у Канаді й Америці! До цього запрошують усіх українців

ОО. ВАСИЛІЯНИ В МОНДЕРІ.

Всі жертви на місійний фонд й листи в цій справі просимо посилати на адресу "Світла":

"THE LIGHT", Box G. Mundare, Alberta, Canada.

ЗІЗД БУК-а САСКАЧЕВАНУ

відбудеться дня 9-10-11 жовтня в Саскатуні в домі "Просвіти".

Це вже 12-ий Зїзд Братства Українців Католиків саскачеванської провінції.

Цьогорічний зїзд заповідається якнайкраще завдяки невтомній праці Всеч о. М. Горошка, домініяльного орґанізатора Братства Українців Католиків Канади.

ЮВІЛЕЙНИЙ ЗІЗД БУК-а АЛБЕРТИ

— в 10-ту річницю оснування організації —

відбудеться 27-28-29 листопада в Едмонтоні

Всі наші парохії повинні приготовитися завчасу, щоб узяти однодушно участь у цім великім Зїзді через своїх представників.

Духовним провідником БУК-а в Алберті є Преп. о. Севастіян Шевчук, ЧСВВ, а головою п. Іван Козяк.

Життя Святих
Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Після смерти св. Йосифа

Нова зміна в житті Марії, а особливо в Її пожитті з Ісусом, настала з хвилею смерти св. Йосифа, що вмер певне перед прилюдним виступом Ісуса. Від хвилі смерти Йосифа Ісус і Марія не підлягали вже ніякій родинній владі, а Ісусові, як дорослому синові, припав обовязок удержання матері, опіки над нею й заступництва перед законом. Із того часу Ісус виступав як "пан дому", але пан добрий і ласкавий, що його прикази були скоріше просьбою. Марія робила й далі свою домашню, жіночу роботу, але скільки разів їхня мала родина виступала прилюдно, то тоді Марія відносилась у всім до Ісуса, а Ісус вирішав у всіх справах за себе й за Матір. Щодо спільного життя Ісуса й Марії та їхнього взаємновідношення, то це певне, що так сердечного духового зеднання не було й не буде ніколи в ніякій родині на землі. На зверх вони поводились всюди й завсіди так природньо, наче б між ними не було ніякої таємниці про божество й післанництво Ісуса. Не зраджувались із того ні словом ні перед людьми, ні перед собою. Їхне життя було завжди однаково спокійне, овіяне чаром великої згоди й сердечної любови. А ті тривожні питання, що то зроджувались у Марії про будуччину й долю Її Сина, Марія так пильно ховала в своїм серці, що свята евангелія ніколи ні одним словом не згадала, щоб Марія питалась колинебудь Ісуса, коли то Він виступить уже перед людьми, як Спаситель, та в який спосіб сповнить своє месіянське післанництво. Про будучі свої плани, що такі дорогі були Марії, та про те, що їх жде в будуччині, Ісус не говорив із Нею ніколи ні слова. Щодо того Марія з найбільшою покорою, що не мала на собі й тіни якоїсь цікавости, здавалась на Бога. Та не зважавши на непевність, що в ній Ісус і Марія жили постійно, не було досі в усім світі такого дому, що в ньому був би такий спокій і тишина, такий погідний настрій, що мав свій вплив навіть на сусідів і знайомих. Поспіх і журба, той насущний хліб убогих людей, що до них належали з більшістю мешканців Назарету Ісус і Марія, не були осередком їхніх щоденних думок і заходів. Серед багатьох думок і журб, що їх мала Марія, одна тільки висувалась на перший план так при власних заняттях, як і при погляді на Ісуса, зайнятого працею в робітні: думала завжди не про того Ісуса, що на нього дивилась очима тіла, але про того, що його бачила очима душі, про Божого Сина. Кожну іншу думку, що приходила Їй до голови, все, що ділось кругом Неї й що траплялось Їй, Марія зустрічала, як ті хвилі, що припливають і відпливають і заливають прибережні скали, щоб за хвилину відступити знову й загинути в просторі.

Мати й Син

Було б нам дуже цікаво й приємно довідатись, як Ісус і Марія виглядали з лиця й постави, однак це неможливе, бо не маємо їхніх вірних портретів. Однак це певне, що виглядали дуже гідно. Марія мала визначальну особистість, то те мусіло безперечно відбитись ув чертах Її лиця і на всій Її поставі. Ісус був мужчина одинокий у своїм роді, мусів отже визначатись шляхетним і одночасно величнім виразом лиця, гідними рухами й поводженням повним солодкости, а при тім маєстату. Ніколи не було на землі таких двоїх близьких собі людей, так тісно зеднаних між собою духово, як Ісус і Марія. Їхня обопільна подібність випливала не тільки з внутрішніх і зовнішніх прикмет, але й тому, що Ісус не мав земного батька; тому характеристичні прикмети, одідичені по матері, були вільні від усякої домішки, всіх відмінних прикмет, що їх спостерігаємо в дітей, що одідичують свій вигляд також і від батьків. Таємнича печать тої досконалої подібности ставала з роками щораз виразніша й докладніша.

Ісус виховує Марію

Під час тихого й спокійного життя в Назареті Ісус передбачав свою муку й смерть зо всіма її подробицями й умовинами. Безперечно Він відчував біль із того приводу, що Мати товаришитиме Йому на дорозі ганьби й зневаги й буде свідком Його болізного конання на хресті. Та хоч як жаль було Йому найдорожчої Матері, що мала стільки натерпітися, то однак, прославляючи без застережень Божу волю, не бажав зменшення Її болів ні не просив для Неї звільнення від таких досвідчувань. Внутрішні Ісусові думки й бажання не прямували зовсім до того, щоб зняти з плечей і серця Марії хоч частину тягару, але навпаки старались приготовити Її й виховати до того, щоб у годині смерти Її серце не вгнулось або не заламалося під тягарем великого болю. А тому приховане, покірне життя Ісусове в Назареті мало для Марії особливіше значення. Та ще кращою підготовкою й вправою духа й волі було відсунення Марії від усякої участи в прилюднім житті Ісуса. Марія стояла ввесь час збоку. Це так Ісус навмисне держав Марію здалека від себе, славного й поважаного чудотворця за днів поводження й слави, щоб вишколити Її на ті години, коли з безмежним болем у серці стоятиме самотня й опущена під хрестом, що на ньому повисне Її наймиліший Син. Те однак свідоме держання Марії збоку, постійне відсування Її на другий план, таке яскраве під час прилюдної діяльности Ісуса, не походили з якоїсь рівнодушности чи браку любови до Марії; навпаки воно було доказом і даром любови що раз-у-раз зростала, що вже заздалегідь бачила хрест піднесений наприкінці прилюдної діяльности Спасителя, як питомий знак відкуплення.

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

Римські папи й вселенські собори

Вселенські собори в Церкві завжди відбувались за згодою римських папів і їхні рішення тільки тоді ставали обовязкові для всієї Церкви коли дістали одобрення Апостольського Престолу в Римі. Таке говорять нам історичні документи.

Та тут може схочуть православні зробити закид: навіщо тоді було скликати соборів, як папа сам один міг вирішувати всі питання віри й обичаїв у Церкві? Скажемо на те, що хоч собори не були необхідно конечні, то однак вони були дуже корисні. На соборах епископи разом зібрані могли легше прослідити, яка є обявлена правда, особливо в трудних і темних питаннях, і вирішити їх, а через таке соборне вирішування краще виступав учительський уряд Церкви й його повага набирала додаткової сили для збереження мира й єдности в Церкві. Через собори епископи набували основнішого зрозуміння правд віри та діставали більшої охоти їх вірним викладати й обороняти. На соборах виразно зазначувались переконання епископів, хто з них був правовірний, а хто ні, й такого виключали з Церкви. І тому в вислі собори мали корисний вплив на розвій і скріплення церковного життя, головно давнішими часами.

З' цієї отже причини вселенські собори скликувано: однак, щоб без них папа сам не міг нічого важнішого вирішити, або щоб його рішення щодо своєї сили не могло заступити собору, про те вдавнину ніхто й не думав. "Якого ти ще хочеш досліджування — казав св. Августин епископові Юліянові — коли те вже вирішене Апостольським Престолом?" (Проти Юліяна кн. II.). Щобільше, собори так дуже залежали від римських папів, що їхні рішення діставали повну правну силу не від самого собору, а тільки через потвердження й одобрення римських епископів. Кожний, що є хоч трохи обзнайомлений з історією Церкви, знає добре, скільки то питань і листів збереглось, нпр. щодо IV собору, що його потвердити просили папу Льва собор і поодинокі епископи, византійський імператор і його дружина св. Пульхерія.

В своєму посланні до папи отці собору радіють із того, що св. Лев, "був для всіх виразником голосу блаженного Петра" й через своїх послів "рядив" ними, як "**голова членами**"; далі отці собору негодують на Діоскора, що він станув проти папи, **що обеднює тіло Церкви**, й, передложивши йому свої рішення, собор такими словами звернувся до папи: "Благаємо, пошануй твоїм потвердженням наш суд... Ми всю суть того, що зробили, переказали Вам для нашого заспокоєння й для ствердження й згоди на зроблене" (Діянія Всел. Соб. том IV., ст. 178-180). Папа Лев потвердив усі рішення халкидонського собору, а відкинув одне, 28 правило, що давало царгородському патріярхові перше місце по папі. І через те правило немало вже правної обовязуючої сили. Це бачимо з того, що Номоканон Івана Схолястика, уложений біля 550 р., мав тільки 27 канонів халькедонського собору. Та й самі творці канону, імператор Маркіян і епископ Анатолій відрікались його. Підо впливом листів папи імператор не потвердив його. А Анатолій написав до папи так: "В тому, що постановлено в користь царгородського престолу, не маю ніякої вини, впевняю Вашу Святість; бо я є людиною, що любила від дитинства спокій і жила в покорі. А хотів цього клир царгородської Церкви й було в тому згідне побожне духовенство цих околиць, але в цих справах **сила й затвердження були застережені Вашій Святості.**" Якщо б ми хотіли широко обговорювати справу відношення соборів до папів, то можна б ще навести більше подібних доказів у користь папської влади. Та мабуть воно зовсім злишне, бо на основі того що досі вже сказано (пор. Світло з 1. IX. 1943 ч. 17), можна легко кожному переконатись, що давні вселенські собори скликувано тільки за відомістю й згодою папи та що ті собори без супротиву приймали папські рішення, просили в папів потвердження своїх постанов і вважали папу, навіть неприсутнього на соборі, своїм головою а себе тільки членами церковного організму. Своїм поводженням вселенські собори заєдно доказували, що римського папу вони вважали вищим від себе, як непомильного вчителя й суддю в справах віри.

Часто доводиться стрічати, що багато, якщо не всі, православних полемістів зовсім викривляють католицьке поняття про вселенський собор. Вони то говорять, будьто би католики вважали папу за щось вище від собору! Тут очевидне непорозуміння чи вмисне затемнювання католицької догми. Згідно з навчанням католицької Цер-

Докінчення на 6 стороні

Спасення української нації в Католицькій Церкві	# Католицькі Картини „Ілюстрований додаток до „Світла"	Хто має Католицьку Церкву за матір, той має Бога за Отця.

Ч.1. — Мондер, Алберта, Канада — 15 вересня 1943.

Слава Ісусу Христу!

Дорогі в Христі Читачі "Світла"!

Гарний дарунок посилаємо Вам і Вашим дітям з цим числом нашого часопису! Є ним "КАТОЛИЦЬКІ КАРТИНИ" цебто різні світлини з життя католиків у всім світі, з відповідними поясненнями.

Ми надіємось, що Ви з приємністю переглядатимете кожний раз ці "КАТОЛИЦЬКІ КАРТИНИ" по своїх домах і родинах, як вони разом із "Світлом" завітають до Вашої хати.

Одночасно звертаємось до Вас із ТРЬОМА ПРОСЬБАМИ.

1. Цих "КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН" не кидайте денебудь, але складайте їх старанно разом і зробіть із них гарний "АЛЬБОМ КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН". Такий альбом буде завсіди прикрасою Вашої вітальної світлиці.

2. Хто бажатиме, щоб у "КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИНАХ" була поміщена фотографія його рідні, церкви, парохіяльного комітету, хору, чи якого товариства, нехай пришле її до редакції "Світла". Хто присилає готового "катика", той додає тільки добровільний даток на "ФОНД КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН." Коли ж посилається саму фотографію з тим, щоб ми зробили "катика" й помістили в "Католицьких Картинах", тоді долучується на малу картину $3.00 а на велику $6.00. До фотографії додається завжди докладне пояснення, хто є на фотографії, звідки, яке зайняття і т. п.

3. Кожного читача "Світла" просимо прислати на видання й на оплату видавництва цього ілюстрованого додатку "Католицьких Картин" свою ДОБРОВІЛЬНУ ЖЕРТВУ, щоб ми могли додавати ці картини до кожного числа "Світла."

Виказ усіх добровільних жертв на видавництво "Католицьких Картин" буде поміщений на сторінках "Католицьких Картин."

Надіючись, що Ви будете вдоволені цим "ІЛЮСТРОВАНИМ ДОДАТКОМ ДО "СВІТЛА" й при тім охоче прихилитесь до наших просьб, ми поздоровляємо Вас сердечно й бажаємо кожному читачеві й його рідні Божого благословення в житті й праці. — Слава Ісусу Христу!

Редакція "Світла".

Будуччина української нації спочиває в Божих руках. Молімся щодня, щоб Ісус Христос дав усьому світові скорий і справедливий мир, а українському народові волю, державу й обєднання в святій католицькій вірі.

Ці дві картини представляють Рим після бомбардування дня 22 липня 1943 р. Ліворуч розбита церква св. Лаврентія. Праворуч Папа Пій XII., епископ Риму, потішає своїх затривожених духовних дітей і молиться разом із ними. — Папа це

Христовий Намісник і видимий голова Христової Церкви на землі, непомильний учитель християнської віри й моралі, невтомний борець за справедливий мир у світі й волю всіх націй. Добра перебудова світу по війні можлива тільки за духовним проводом папи. Папа, як духовний батько християнства, ввесь час війни закликає воюючі сторони до скорого мира, що в ньому мали б місце справедливість і любов. Щасливий буде світ, як піде щиро за покликом Христового Намісника.

Дівчата-пятернята родини Діон стоять разом перед Ексцеленцією Н. Нелігеном, настоятелем усіх католицьких духовників у канадійській армії, після того, як Екси. Неліген уділив їм св. тайни миропомазання. Крім того є ще з ними на світлині їхній дідусь по батькові й тітка, їхні хресні батьки, два братчики й сестричка. Пятернята називаються: Івона, Марія, Кинидія, Агнета, Емелія. Щасливі ті дівчатка, що батьки виховують їх у католицькім дусі. Того треба й усім українським дітям.

Коли аліянтські війська здобули Сицилію, то зараз повідомили тамошнє населення про мирні задуми аліянтів супроти зайнятих країн. Подав це до прилюдного відома л. генерал Ю. Петтен, командант 7-ої американської армії, зазначивши при тім, що вони навязали дуже добрі взаємини з Католицькою Церквою, через порозуміння з Й. Ем. кардиналом Лавітрано, архієпископом міста Палермо.

Картина представляє розмову кардинала з генералом Петтеном після зайняття Палермо.

О. Лев Ла Саж, із Оттави, католицький військовий духовник, замандрував із своїми канадійськими вояками аж до Сицилії. А що там добре пригріває сонечко, то о. Ла Саж, виправши свою білизну, розвішує її на сонці, щоб висохла. Та щоб не гаяти часу, то о. Лев привязує до стовпа зеркало й голиться. За 4 хвилі і борода чиста й білизна суха. Бо війна війною....

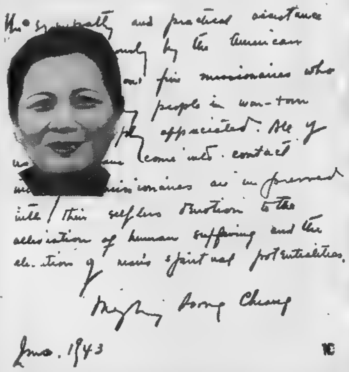

Пані Чяйг Кай Шек, дружина китайського ґенераліссімуса, сказала надзвичайно похвальну заяву католицьким місіонарям за їхню працю в Китаю, а одночасно подякувала всім тим американцям, що спомагають місіонарів у їхній діяльності. У власноручнім листі пані Чянг Кай Шек так між іншим пише про це: "На всіх нас, що стрінулись із вашими місіонарями, зробила велике враження їхня некористолюбна посвята для злекшення людських терпінь і оживлення людських духовних спромог." Цей лист був писаний до еп. Павла Ю Пин-а, апостольського вікарія в Нанкінґу, безпосередньо перед поворотом пані Чянг Кай Шек з Америки до Китаю. Правдиво Христова, католицька віра це найбільша моральна сила в світі, що помагає любити щиро ближніх і нести їм поміч у їхніх терпіннях душі й тіла. Католицька віра це найбільше добро, що його може й повинна мати кожна людина в світі.

Американські ОО. Редемптористи виїхали на місійну працю до Бразилії й працюватимуть у місцевинах над рікою Амазонкою. Їхня місійна станиця буде на Коарі. На картині бачимо 5 отців і братчика. цилії. А що там добре

— Кожна українська родина повинна молитись про те, щоб з неї Бог покликав хоч одну особу на свою святу службу.

Боже Слово

Біблія Старого Заповіту

ЯКІВ ПЕРЕДЧУВАЄ СВОЮ СМЕРТЬ. Глава 47: 27-31

27. І жив Ізраїль у Єгипті, цебто в землі Гесем і задержав
її; і розрісся й розмножився дуже.
28. І прожив у ній сімнадцять літ; і було всіх його життя
сто сорок сім літ.
29. І коли бачив, що наближався день його смерти, прикликав свого сина Йосифа, і сказав йому: Коли я знайшов ласку перед твоїм лицем, положи свою руку під моє ребро і вчиниш мені милосердя й правду, щоб не поховали мене в Єгипті,
30. але щоб я спав зо своїм отцями; і винеси мене з тієї землі та поховай у гробі моїх предків. Відповів йому Йосиф: Я вчиню, що ти приказав.
31. А він сказав: Поклянися мені. Коли той поклявся, поклонився Ізраїль Богу, і нахилився до голови постелі.

ЯКІВ БЛАГОСЛОВИТЬ СИНІВ ЙОСИФА
Глава 48: 1-16.

1. Після тих подій донесли Йосифові, що його батько занеміг; він узяв обидвох синів, Манасію й Єфрема, і пустився в дорогу. І сказали старцеві:
2. Оце твій син Йосиф прийшов до тебе. Він скріпився та сів на постелі.
3. А як той увійшов до нього, сказав: Всемогутній Бог явився мені в Лузі, що є в Ханаанській землі, і благословив мене, і сказав:
4. Я вирощу тебе й помножу, і зроблю тебе громадою народів, і дам тобі цю землю, і твоєму сімені після тебе в вічне насліддя.
5. Та обидва твої сини, що вродились тобі в Єгипетській землі, перше, заки я прийшов сюди до тебе, будуть мої: Єфрем і Манасія, як Рувим і Симеон, будуть уважатися за моїх.
6. А інші, що їх уродиш після цих, будуть твої, і будуть називатися іменем своїх братів у своїх наслідях.
7. Бо мені, як я йшов із Мезопотамії, вмерла Рахиля в Ханаанській землі на самій дорозі; а був час весни, і я входив ув Єфрату, і поховав її при дорозі в Єфрату, що її звуть іншим імене Вифлеєм.
8. Коли ж побачив її синів, сказав до нього: Хто вони?
9. Відповів: Це мої сини, що їх дав мені Бог у цьому місці. Сказав: Приведи їх до мене, щоб я поблагословив їх.
10. Бо Ізраїлеві очі були затемнені від глибокої старости, і не міг ясно бачити. І як вони наблизилися до нього, цілував та обіймав їх, і сказав до свого сина:
11. Твого виду я не був позбавлений; крім того показав мені Бог також твоє сімя.
12. І як узяв їх Йосиф із батьківського лоня, поклонився низько до землі.
13. І поставив Єфрема по своїй правиці, цебто по лівиці Ізраїля, а Манасію по своїй лівиці, цебто по батьковій правиці, і наблизив обидвох до нього.
14. Той простягнув праву руку, і положив на голову Єфрема, молодшого брата, а ліву на голову Манасії, що був старший, перехрестивши руки.
15. І благословив Яків синів Йосифа, і сказав: Бог, що перед Його лицем ходили мої отці Авраам і Ісаак, Бог, що годує мене від моєї молодости аж до сьогодні,
16. ангел, що вирвав мене від усякого зла, нехай поблагословить цих дітей, і нехай буде призиване над ними моє імя й імена моїх батків, Авраама й Ісаака: і нехай ростуть у многоту на землі.

ПОЯСНЕННЯ

27. Ізраїль... Ізраїльтяни.

29. Положи свою руку під моє ребро... Щоб присягнув Йосиф батькові, що сповнить його останню волю. Яків не тому бажав присяги, щоб недовіряв синові, але щоб Фараон не робив опісля перешкоди. В давнину мали велику пошану для присяги.

Милосердя... Ласку. **Правду...** Вірність, вірне сповнення обіцяного доброчинства.

30. Щоб я спав із моїми отцями... Яків бажав 1) бути похований у святій землі, де віддавали гідну честь Богові; 2) зобовязати своїх потомків, щоб вернулись до батьківської землі а тим самим хотів відірвати їхне серце від привязання до египетських розкошів; 3) щоб його потомки після повороту до обіцяної землі мали перед своїми очима його гріб, памятник чесноти й заохоту до неї; 4) Яків знав, що Месія буде жити в обіцяній землі, там умре й воскресне з багатьома іншими. Хотів отже Яків бути там похований, щоб міг воскреснути з Христом. Це могла так дійсно бути в день Христового воскресення. Туга Якова за обіцяною землею є взором, як ми маємо тужити за своєю небесною батьківщиною.

31. Поклонився Ізраїль Богові... Яків подякував Богові за те, що дав Йосифові добру волю сповнити його присягу. В церковнім тексті є: "нахилився на кінець його жезла", цебто віддав честь королівській владі, що її представляв Йосиф, а далі самому Христові, що його Йосиф був прообразом.

Нахилився до голови постелі... На схід, куди були звикли ізраїльтяни звертались під час молитви.

2. Він скріпився... Скріпив його Бог надзвичайним покріпленням і скріпила його радість, що оглядатиме наймилішого сина.

4. І дам тобі цю землю... Яків пригадує це, щоб присутні й їхні потомки зрозуміли, що ту землю дав їм Бог та що тому Яків має право розділити її між них і прийняти до участи в посіданні її також синів Йосифа.

4. В вічне насліддя... Потомки Якова по тілові мали її аж до часів Христа; християни, потомки Якова по духові, мають її вічно, бо та земля — це образ Церкви й небесної батьківщини.

5. Будуть уважатися за моїх... Матимуть право до насліддя так, начеб вони були дійсні сини Якова, а не тільки внуки.

6. Будуть називатися іменем своїх братів... Інші діти Йосифа — крім Манасії й Єфрема — не будуть творити окремого покоління, але мають бути залічені до поколінь двох старших братів.

7. Умерла Рахиля... Тому, що дорога Рахиля вмерла молодо й не оставила Яковові більше дітей, він хоче принаймні тих двох її внуків прийняти за своїх дітей.

8. Хто вони... Яків бачив, що хтось прийшов, але зо старости не міг уже розрізнити, хто це був.

12. Поклонився низько до землі... Щоб подякувати Богові, а зокрема Яковові за те, що прийняв за своїх його синів.

14. І положив на голову... Положення рук на голову було в жидів завсіди таким урочистим обрядом, що визначав уділення комусь благословення, або передання комусь якогось уряду. (Чис. 8,10; Діян. 6,6). Цей обряд прийняла опісля й Католицька Церква й уживає його головно при уділюванні св. тайни священицтва.

15. Перехрищуючи руки... Права рука, як сильніша й до всіх орудок звичайно вживана, має прешинство перед лівою рукою; визначає вона вивищення (Пс. 109,1), силу (Пс. 43,4), святість (Пс. 79,16), любов і повноту благословення (Пс.44,5, 10), і вибір до слави (Пс.117,16;Мат. 25,33). Тут Яків зробив це навмисне, передбачивши віщим духом, що Єфрем буде славніший від Манасії. Через те благословення покоління Єфрема називалось пізніше поколінням Йосифа. (Чис.1,32; Апок.7,8). Св. отці кажуть, що молодший Єфрем представляв поган, що з часом перевищили жидів у прийнятті Христової віри та що перехрищення рук Якова було прообразом Христового хреста, що йому завдячуємо прибрання за Божих синів і все наше щастя та благословення.

На Службі Божій

Коли віруючі люди в Старім Заповіті приходили до тієї свідомости, що вони провинилися супроти Бога, то бажали поєднатися зо своїм небесним Творцем; і тоді вони складали за гріхи, на перепросьбу, різні жертви, а особливо криваві жертви зо звірят.

Та хоч тих жертв приносили дуже багато, то при всім тім були переконані, що неможливо змазати гріхи кровою звірят або якою небуть іншою жертвою. Те переконання висказав виразно св. апостол Павло. "І кожний первосвященик стоїть щоденно служачи й приносячи часто ті самі жертви, що ніколи не в силі згладити гріхів." (Евр. 10,11). Треба було грішним людям іншої жертви, що своєю безконечною вартістю могла примирити людей із Богом.

І люди діждалися такої жертви.

Хресна жертва понад усі жертви

Тією жертвою, що була вистарчаюча, щоб згладити всі людські гріхи й нагородити Богові так за первородний гріх, як і за всі особисті провини всіх людей у всім світі, то була хресна жертва Божого Сина, Ісуса Христа. Христос став "ублаганням нашим за наші гріхи; та не тільки за наші, але за гріхи всього світу," (Ів. 2,2). І то не тільки таку жертву приніс Христос, як було треба—Він приніс із великої любови до нас іще більшу жертву, ніж було треба. Одна капля пролитої Христової крови вистарчала до згладження всіх людських гріхів і замирення всього світу з Богом, а Христос пролив усю свою Пречисту Кров аж до останньої каплі! Оце жертва! Оце любов! А одночасно виразний Бога є гріх, що треба було знак, якою великою зневагою аж такої жертви для його згладження!...

На Тайній Вечері

Щоб усі люди могли бути хоч принаймні на безкровній віднові хресної жертви та щоб кожна людина могла користати з заслуг кривавої жертви свого Спасителя, Ісус Христос установив іще безкровну жертву.

Зробив це Ісус під час Тайної Вечері. Після вмиття ніг апостолам, сів Ісус при столі, взяв хліб у свої руки, глянув на небо, склав подяку, поблагословив, переломив і дав його своїм апостолам, кажучи: "Беріть і їжте, це є Моє Тіло." А коли апостоли спожили Христове Тіло, Він узяв чашу з вином, поблагословив і подав

Православя й Католицтво

Продовження з 4 стор.

кви папа — вище собору, та не вище вселенського собору, з тої простої причини, що собор тільки тоді вважається вселенським, коли в ньому беруть участь епископи в злуці з папою. І тоді запит, що вище: папа чи вселенський собор, не має ніякого змислу подібно, як і питання, що вище людини чи її голова!

Східні православні церкви так охоче заявляють, що вони поважають і тримаються соборів. Так чому ж тоді вони не йдуть за прикладом соборів, а відкидають папську владу? Чому вони вже від 8 століття не скликають соборів, що могли б вважатись вселенськими й своїм авторитетом вирішити важні спірні питання раз на завжди? Чому приймають тільки сім вселеньских соборів? Хіба ж від того часу не виринуло багато нових всецерковних питань і труднощів, що вимагають всецерковного розсліду й вирішення? Так багато є справ, що їх міг би вирішити вселенський собор, та він у східній Церкві не може відбутись доти, доки існуе роздор церков, бо без участи західньої церкви в соборі ніякий собор не може вважатись вселеньским. Такої думки є багато навіть самих православних авторів, от хоч би для прикладу навести митрополита Филарета. Дивись: Розговор между испытующим и увіренним. Москва, 1833, вид. 2. ст. 66).

Католицька наука каже, що православні собори й удавнину й тепер можливі тільки в цій Церкві, що признає своїм верховним видимим головою римського епископа. І тому не диво, що в Католицькій Церкві церковне життя не аупинилось на перших сімох вселенських соборах. Від 8 століття крім тих 7 соборів відбулось ще 13 вселенських соборів. На деяких із них були учасниками не тільки західні, а й східні епископи, як представники східньої Церкви, й тому їх повинні признати вселенськими також і східня, православна Церква. І так ліонський собор 1275 р., що в ньому брали участь також греки, видав це рішення: "Свята римська Церква має найвище й повне першинство й верховодство над усею вселенською Церквою й правдиво та покірно визнає, що вона його разом з повнотою влади дістала від самого Господа в особі блаженного Петра, князя й голови апостолів, якого римський епископ є наслідником..." Флорентійський собор 1439 р. на якому був і царгородський патріярх Йосиф та грецькі епископи, признав, що римський епископ є учителем всієї Церкви, що має повну владу пасти та управляти всею Церквою. В виду цих рішень виринає такий запит: чи помиляються теперішні грецькі й інші епископи, що відкидають владу папи, чи помиляються ті грецькі епископи, представники східньої Церкви, що признали ту владу на соборах у Ліоні й Флоренції. Сяк чи так скажете, то в кожному разі стає очевидною змінчивість і хитання східньої Церкви в поглядах на так важне питання, як природа верховної управи Церкви.

І тому коли православні хочуть вимотатись з тих суперечностей, що в них попали в своїй Церкві, то найрозумніше зроблять, коли підуть і приймуть те, що навчала вся вселенська й нерозеднана Церква на перших сімох вселенських Соборах. А вона навчала, що римський епископ, папа, є в Христовій Церкві верховним видимим головою й непомильним учителем.

СЛУЖБА БОЖА

Докінчення з 5 сторінки

їм, кажучи: "Пийте з неї всі, бо це є Моя Кров нового заповіту, що за багатьох проливається на відпущення гріхів." (Мат.25,28) Робіть це на мій спомин." (Л.22,20).

Слова "Це є Моє Тіло—Це є Моя Кров" називаються словами—переміни, переестествлення, трансубстанціяції, бо від тих слів хліб і вино переміняються в Тіло й Кров Ісуса Христа.

Коли Ісус перемінив хліб і вино в своє Пречисте Тіло й Кров, то це Тіло виглядало далі так, як хліб; воно мало смак, запах, тягар, краску цебто—вид хліба. Також і Христова Кров виглядала далі, як вино: вона мала запах, смак, тягар, краску цебто—вид вина. Христос змінив отже тільки саме ество, есенцію хліба й вина, а вигляд, види залишив ті самі, що має хліб і вино. То було Тіло й Кров, а виглядало як хліб і вино.

Установа священництва Нового Заповіту

Словами: "Це робіть на мою память" дав Христос апостолам і їхнім наслідникам приказ і владу приносити ту саму безкровну жертву до кінця світу. (Собор Трид.22,1). Коли Ісус дав дванадцятьом апостолам їсти своє пречисте Тіло й пити свою пречисту Кров, то тим самим приказав їм, щоб перестали приносити в жертву звірята, а замість того жертвували Богові Його самого. І вони робили це так, як Він сам зробив на Тайній Вечері.

За Перших Христіян

Вже за самими апостолами сходилися христіяни разом, особливо в неділі, щоб узяти участь у безкровній жертві й св. причастю. Про це так говорить св. Письмо: "А ті, що прийняли його бесіду (Петра), охристилися; і пристало того дня душ коло три тисячі. І перебували в науці апостолів, і в спільноті в ломанні хліба й у молитвах.... І щодня перебували однодушно в храмі і ломили по домах хліб, приймали поживу з радістю й у простоті серця, і хвалили Бога й мали ласку в усього народу." (Діян. Ап.2:41-47).

Св. Павло згадує часто про благословення й пиття з чаші та про ломання й споживання хліба (св. причастя). "Чаша благословення, що її благословимо, чи це не причастя Христової Крови? І хліб, що його ломимо, чи це не причастя Господнього Тіла? Бо ми численні є одним хлібом, одним тілом, бо причащаємося від одного хліба." (І Кор.10:16-17) "Бо скільки разів їсте цей хліб і пете чашу, звіщаєте Господню смерть, аж він прийде." (І Кор. 10:16-17;11:26).

А в посланні до жидів говорить: "Ми — христіяни — маємо вівтар, що з нього не мають влади їсти ті, що служать скинії, це є жиди." (Жид. 13, 10).

Коли папу Сикста вели на мученицьку смерть, за ним біг діякон св. Лаврентій і голосив: "Святіший отче, без мене відходиш, котрий ніколи без мене не складав святої жертви." (258р.).

Св. Кипріян, епископ Картагіни (258) говорить: "Священики приносять у церкві жертву так само, як сам Христос приніс її... Приносимо щодня жертву в часах переслідування, й у часах мира, через що приготовляємо вірних, щоб також віддавалися за Христа в жертву на муки."

З вищесказаних слів св. Письма й св. отців пізнаємо, що участь перших христіян у Службі Божій була часта, щоденна. І це мало на них спасенний вплив: вони жили в згоді й любові; спомагали один одного, а "в багатьох віруючих було одне серце й одна душа".

Служба Божа й сучасний світ

Того треба людям і сьогодні. Ще більше, ніж коли іноді. Тепер треба людям доконче того, щоб у них було знову "одне серце й одна душа," як це було в перших христіян. Щоб було лекше жити. Та щоб це могло статися, треба сьогоднішній світ завести на Службу Божу. Не тільки дитину, що тільки-но має дістати виховання. Не тільки батьків родини. Робітників і селян. На Службу Божу треба завести й великих капіталістів і державних урядовців, генералів армій і міжнародніх дипломатів, послів і диктаторів, президентів і королів. Усіх їх треба завести на Службу Божу й навчити коритися й клонити голову перед Царем царів й навчити їх просити благословення для свого життя й своєї праці.

Тоді певне будуть кращі люди й кращі часи мира й любови, добробуту й щастя.

Тому—на Службу Божу всі! Як найчастіше, як найрадніше. Так, як перші христіяни

ЧИ

Ви вже читали нову книжку "ІСТОРІЯ ЦЕРКВИ В УКРАЇНІ"

Цю книжку хоч раз у житті повинен прочитати кожний українець і українка. Ця книжка подає, яку віру прийняв Св. Володимир. По чиїм боці правда.

Хто ще не має цеї книжки, нехай пішле до "Світла" $1.25, а зараз одержить її.

З ЛИСТА. — Прошу Отця Редактора "Світла", посилаю Вам пару чисел сектантської зарази. Не тому, що може я хочу критикувати Вас або бажаю яких доказів, але тому, що якось минулого тижня я був на пошті й там побачив на столику кільканадцять чисел брошур суботницької зарази. Певне якийсь сектант лишив навмисне, щоб люди брали й читали ту жидівську заразу. Та щоб ніхто не брав того, то я ту всю заразу забрав додому й спалив, а пару чисел вибрав і посилаю Вам, щоб Ви переглянули й дали вияснення в "Світлі" про ті жидівські писання. Одночасно хочу післати $1.00 на 6 місячну передплату для двох сектантів, тільки не знаю, чи Ви хотіли б для таких висилати "Світло". Отже прошу мене повідомити про це, то я зараз вишлю доляра й подам адреси до тих двох суботницьких агітаторів, нехай би вони пізнали правду, може б їм Бог сокрушив їхні серця.

Дорогі в Христі! Ви добре зробили, що ту сектантську бібулу забрали й спалили. Так повинні робити всі наші люди, бо краще, щоб згоріла брошура, ніж мала б колись горіти душа. — Редакція "Світла".

ПО ВАКАЦІЯХ

ДАЙТЕ ДІТЯМ НАЙЛІПШУ ШКОЛУ.

Стемфорд! Факсчейз! Йорктон! Вінніпег!

Українські католицькі діти—це наш дорогоцінний скарб. Тому хто з українських батьків посилає своїх дітей до школи, ПОВИНЕН дати їм добру школу, щоб з тієї школи вони вийшли не тільки ВЧЕНІ але й РЕЛІГІЙНІ.

НАЙЛІПШІ ШКОЛИ для української молоді в АМЕРИЦІ Є: В СТЕМФОРДІ, Конн., для студентів, а в ФАКСЧЕЙЗ, коло Филадельфії, для дівчат.

Для української молоді в КАНАДІ такі школи—для юнаків і дівчат є в ЙОРКТОНІ Й ВІННІПЕГУ.

Для української молоді ті школи НАЙЛІПШІ ТОМУ, БО ТАМ УЧАТЬ ПО-АНГЛІЙСЬКИ, ПО-УКРАЇНСЬКИ Й ПО-КАТОЛИЦЬКИ.

ТІЛЬКИ В ТАКИХ ШКОЛАХ наші діти можуть дістати добру, державою приписану науку, а ОДНОЧАСНО Й ВИХОВАННЯ НА ДОБРИХ КАТОЛИКІВ, КАНАДІЙСЬКИХ І АМЕРИКАНСЬКИХ ГРОМАДЯН І ЩИРИХ УКРАЇНЦІВ.

ТУДИ отже найкраще післати зараз по вакаціях дітей на науку. Адреси:

St. Josephs College, Yorkton, Sask.
Sacred Heart Institute, Yorkton, Sask.
St. Nicholas School, 650 Flora Ave., Winnipeg, Man.
Ukrainian Catholic Seminary, Stamford, Conn. U.S.A.
St. Basil's Academy, Fox Chase Station, Philadelphia, Pa. U.S.A

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ЛИСТИ

АЛБЕРТА. Пише приятель: — С.І.Х. Впр. О. Редакторе! Тут у коверті пересилаю жертву на пресовий фонд "Світла" й короткий допис до часопису. На новім становищі, досить труднім і відповідальнім, бажаю кріпкого здоровя й найкращих успіхів. — За піддержку "Світла" й щирі побажання складаю сердечне "спасибі". Прошу й надалі бути в "Світлі" частим гостем. — о. А. Т.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Питання й відповідь. Поважана Редакціє "Світла". В вашім часописі з 15 серпня 1943 року, ч. 16, на 2 сторінці, під заголовком "Як жити", в 3 шпальті читаю: "тривкого спокою і вдовілля". Вдовілля бачу три рази в тій статті, а раз "не були вдоволені". Це "вдовілля" якось не пасує в нашій мові; чи це по граматиці правильно, чи друкарська похибка?

При кінці цеї статті читаю: "Ми українці щаслива нація". Я б із цим не погоджувався. В порівнянні з іншими народами, ми українці нещаслива нація. З поважанням

Николай Байдала.

Вп. Пане! Щодо слова "вдовілля", то це нове слово, подібне до таких українських слів, як — вугілля, зілля, Поділля, а навіть похмілля (особливо під час весілля...)

Про те, чи українська нація щаслива чи нещаслива, то в нас така думка. Політично — українська нація під цю пору належить до дуже нещасливих. Релігійно, якщо брати на увагу те, що мільйони українців не мають правдивої Христової віри, розбиті на різні секти, а багато з них загрожені фальшивою націстично- комуністичною диктатурою, ми стоїми ще гірше. Але як говоримо про ту щасливу можливість, що українська нація має в себе коло 6,000,000 українців католиків, 16 епископів і 5000 священиків, що всі українці мають спромогу, при добрій волі, пізнати й прийняти одиноко правдиву й спасаючу Христову-католицьку віру й запевнити собі вічне щастя, то під цим оглядом ми, українці, щаслива нація. І „Світло" ту точку щасливої можности мало на увазі. Будемо справді щасливі, якщо так станеться. Про це треба старатися й за те треба молитися. С.І.Х! — Редакція "Світла".

ДОПИСИ

АЛБЕРТА. Українські діти вчаться. Під час вакацій була українська школа в Гиллярд, де є дві церкві — в місті й на фармах. На науку в місті учащало 43 дітей, до школи Світ 23. Училися катехизму, української мови й співу. Учив Преп. о. М. Сіянчук, ЧСВВ. Діти гарно скористали з цеї вакаційної науки. Науку закінчено спільним св. причастям дітей. Батьки, що посилають своїх дітей до парохіяльної школи, роблять добру прислугу церковній і національній справі. Особлива подяка від парохії належиться родині Онуфрія Розумяка, що весь тиждень гостила в себе о. пароха.

Преп. о. Пахомій Дидик, ЧСВВ., провадив вакаційну школу в парохії Восток-Николая, Восток-Михаїла й Чипмен.

В Восток-Николая відбулася наука в Школі Львів від 18-24 липня. Дітей було 40. Вчащали до школи пильно, хоч на дворі була негода. В неділю, на закінчення катехизації, було спільне св. причастя; троє дітей приступило перший раз до св. тайн.

Від 2-6 серпня була наука в Народнім Домі в Чипмен. Всіх дітей було 32, з чого 6-ро приступило перший раз до св. причастя.

В парохії Восток-Михаїла наука відбулась в школі Сковатин. Всіх дітей учащало на науку 21. В суботу, не зважавши на дощ, діти прийшли на Службу Божу й приступили до св. причастя; одна дитина причащалася перший раз.

Парохіяльні вакаційні школи по фармах — це важлива річ, бо звичайно це догідний час, коли наші діти можуть найкраще навчитися католицької релігії, української мови й церковних та народніх пісень. Добре переведена вакаційна школа є користю для дітей, батьків, парохії й нації, бо "раз добром налите серце — ввік не прохолоне." Тому можна радіти, коли всі, так парохи, як і батьки, стараються щиро, щоб вакаційна наука дітей по наших парохіяльних школах відбувалась якнайкраще. Виховувати старанно дітей у католицькім, державнім і народнім дусі — це найкраща й головна наша праця.

ЛЕДУК, АЛТА. Поміч католицькій пресі. Дня 15 серпня було богослуження в церкві на Ледук. Відправляв Преп. о. Пахомій Дидик, ЧСВВ. Після Служби Божої була гостина в домі пані А. Сич, де гості весело забавлялись. Але їм того було замало. То на заклик п. Федушака сягнули до гаманців і склали на українсько-католицьку пресу $9.51. Так повинно бути всюди: добра забава й добра справа. (П-й).

ВІННІПЕГ, Парохія св. Николая. Дня 22 серпня в садку ОО. Василіян було повно людей. Садок був освітлений "люнтрикою", що аж за очі хапало. В кутку стояла платформа, прибрана лентами й британськими та українськими прапорами. Музика грала від ука, голос ішов через голосники далеко в місто так, що хоч ставай на Селкирку й давай ногам знати. Люди були такі цікаві, що навіть сусіди-ізраїльтяни приходили подивитися, що то за такий шум учинився на Флора Аве.

А це не був звичайний шум, тільки веселий пікнік і гарний концерт, що його давали різні вінніпегські артисти, що часто виступають у театрі. Були там українські танцюристи-юнаки й дівчата; були танцюристи скачманські й мексиканські, солістки співали "кавбой герлс", співала й грала на гармонії Оля Головчак, що виступає на радіо в Сі Джей Ар Сі; був також і "вентроколіст" такий чоловік, що за одного їсть, а за двох балакає, цебто за себе самого й за малого хлопчика.

Концерт удався 100%. На початку концерту промовляв о. парох Сеньків, що згадав дещо й про патріотів та патріотизм, зазначивши, що як вояка пізнати в боротьбі, моряка в плавбі, так щирого патріота пізнати не з того, що має вишивану сорочку, чи краватку й під час демонстрації вигукує про Україну, але з того, що коли йде про працю для народу, то чи в вишиваній краватці, чи ні закочує рукави й береться до діла.

Дохід із концерту був призначений на дуже гарну ціль, а саме — на школу св. О. Николая. До успіху концерту причинились найбільше Степан Головач і панна Ева Бучко.

Тепер годиться зробити справедливий поділ. Найкраще буде — на школу св. О. Николая. дати чека на $105.25, а артистам і всім щирим робітникам із о. парохом за щиру працю щире, сердечне "Спасибі" і—"Світлові" також... (П-й).

ФОР-ФАР, АЛТА. Хочу дещо написати про незнану місцевину, що зветься Фор-Фар, на північний захід від Едмонтону. Вісімдесят чотири милі на північний захід від Едмонтону є залізнича станція Мінук.

Від неї станиці сім миль на захід, а пять на північ знаходиться місцевина Фор-Фар.

Тут були колись великі ліси, а тепер можна бачити широкі лани золотої пшенички. Люди тут матеріяльно вже доробились, але морально бідні, бо нема тут церкви

Тільки коли-не-коли доїзджають сюди ОО. Василіяни з Едмонтону.

Дня 19 серпня на Преображення приїхав до нас О. Ю. Слота, ЧСВВ, і відправив богослуження у нашій школі. Опісля було благословення овочів, зілля й меду. Людей було мало, бо якраз перед святом випав обильний дощ, а подекуди навіть із градом.

По відправі Іван Криса всіх запросив до себе на обід. Під час обіду О. Слота заохотив людей до збірки на церкву, а опісля Петро Гасай згадав про новий часопис "Світло", що його він і другі вже тут читають. Хоч дуже мало було гостей, то однак зложили $2.12 на "Світло", а решту грошей призначили на церкву. Дав би Бог, щоб і на Фор-Фар ми могли мати Службу Божу в власній церкві. (П-й).

ОЛЕСЬКІВ, АЛТА. В річницю смерти.

Хто більше потребує помочі і милосердя, як бідні душі в чистилищі? Самі собі помогти не можуть, бо час заслугування для них минув. Їхні терпіння різняться від пекельних тільки тим, що люблять Бога й знають, що їхня мука скінчиться, але аж тоді, коли сплатять останній свій довг. Ми можемо їм помогти своїми молитвами, а передовсім Безкровною Жертвою. Якщо ми милосердимось над земною нуждою, то тим більше повинні нас зворушити їхні просьби, просьби душ наших найближчих, що їх ми тут так любили і за ними жалували.

В нашім народі є добрий звичай давати на Служби Божі за вмерлих, на "Григоріянку", в Вел. піст на сорокусти, справляти "поминки" девятого, тридцятого дня, або в рік по смерті покійного. За милосердя над тими душами буде Бог і для нас милосердний.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Варвара Ткачук, Барич, Алта.	.60
Ева Гукало, Едмонтон, Алта.	1.00
Стефан Гиса, Асторія, Л. А. ЗДА.	1.00
Андрій Пазюк, Кемроз, Алта.	1.00
З весілля Івана Осічука й Анни Грандац, Чипмен, Алта.	2.00
З гостини в Івана Криси в Фор-Фар, Алта.	2.12
З похорону Михайла Макаровського, Коперник, Алта.	2.45
Зо збірки в домі пані Еви Лесик, Мирнам, Алта.	3.20
З срібного подружнього ювілею Василя й Софії Зінюків, Плейн Лейк, Алта.	3.50
З поминок по Павлі Павлюкові, Олеськів. Алта.	4.00
Збірка під час гостини в домі пані А. Сич, Ледук, Алта.	4.75

Всім жертводавцям щиро дякує і в Бога благословення просить— редакція "Світла".

Подібні поминки справила Настя Павлюк з околиці Олеськів (к. Мондеру) 28 серпня по своєму чоловікови Павлові в річницю його смерти. На Службу Божу прибуло багато кревних і приятелів Покійного, щоб помолитися за його душу та потішити його рідню. По парастасі був обід, коли то згадав о. Д. Попович, ЧСВВ. покійного добрим словом та похвалив гарний звичай помагати душам у чистилищі. Ще мав слово п. Тимко Федечко і на його заклик зібрано на "Світло" $4.00, з чого $1.00 жертвувала вдова по покійнім Павлі. (П-й).

ЧИПМЕН, АЛТА. Дня 22 серпня 1943 року звінчався п. Іван Осінчук з панною Анною Грандаш, зо Смокі Лейк. Вінчання відбулося в католицькій церкві в Смокі Лейку. В понеділок, 23-го серпня ц. р., була весільна забава в домі панства Теклі і Костя Осінчуків в Чипмен. Гості гарно забавлялися, а під час цеї весільної забави, на заклик п. Антона Хомляка, зложили дар на українську католицьку пресу. Збіркою зайнявся п. Н. Кашуба. Збірка принесла $5.00. Жертви розділено на "Укр. Вісти" й "Світло." — Н. К.

КЕМРОВЗ, АЛТА. Свіжа могила в Коперник, Алта. Дня 12-го серпня, 1943 р. в год. 10 рано упокоївся в Бозі бл. п. Михайло Макаровський у 72 році життя, полишивши в смутку Анну вдову, 6 синів, близьку рідню й 28 внуків.

До Канади приїхав був покійний 1907 р. з села Хотинець, повіт Яворів, Галичина, й осів на фармах у Коперник. В Канаді прожив з ріднею 36 літ. Це перший піонір і довголітний член комітету парохії Коперник. Похоронні богослуження відправив і прощальну проповідь виголосив до зібраних Преп. о. М. Ханас, ЧСВВ. в церкві Вознесения. Тіло похоронено на цвинтарі коло церкви. Похоронний обід відбувся в домі пані Макаровської. Під час обіду о. парох зворушливими словами промовив до всіх в імени Батька про згоду й родинну любов на далі. Згадали також про католицьку пресу й покликали п. Пазюка до збірки на католицьку пресу. Збірка принесла $5.45. Розділено на Укр. Вісти й Світло. — А. П.

Що чувати в світі?

— **Італія** програла війну й піддалася беззастережно аліянтам. Перемиря підписано 3-го, а проголошено 8 вересня. Повідомлення про ту надзвичайну подію подав начальний вожд наступу на Італію ґен. Айзенгауер. Німці гніваються за це на Італію й кажуть, що це зрада. В Італії фашисти роблять заколот. Створено новий уряд, що не признає премера Бадоліо, тільки Мусолінія. Німці обіцяють битися в Італії до останнього вояка. Аліянти бомбардують в Італії місця зайняті німцями.

— **Щоб виграти** війну — треба багато грошей. Тому буде незабаром пята канадійська военна позичка. Всі свідомі громадяни сповнять гідно свій патріотичний обовязок у тій справі.

— **Американський** епископ із Фарго, Ексц. А. Минч, сказав у своїй промові, що папа, як невтомний борець за мир, оснований на справедливості й любові, повинен бути учасником мирової конференції, що збереться після цеї війни. На його думку повинно після кривавої війни заіснувати також обеднання націй і світовий трибунал для вирішування спірних питань. Переможених не треба карати карними, важкими відшкодуваннями, бо вони зроджують злий настрій, ненависть і пімсту. Повоєнна відбудова світу вимагає доконче релігійної основи, бо без релігії державні закони не матимуть сили.

— **Німецькі** епископи обороняють по-геройськи справи Католицької Церкви й спасення душ своїх вірних перед отрутою поганських засад націзму й ворожими затіями націстів. Недавно мали ці епископи нараду в Фульді, де вибрано головою католицького епископату в Німеччині на цей рік Емін. кардинала Бертрама, ординарія з Бреслава.

— **Шість** католицьких епископів Словаччини видали спільно пастирського листа проти переслідування жидів. Єпископи стають взагалі в обороні переслідуваних національних меншин, ґруп і одиниць. "Свідомі нашої відповідальности перед Богом і нашого обовязку боронити природні й обявлені Божі закони, ми примушені піднести свій голос осторогн перед масовими кроками проти особи, волі й маєтку наших співвизнавців та інших співгромадян, без попереднього слідства в кожнім випадку." Цього листа підписав і наш греко-католицький владика Ексц. Павло Гойдич із Пряшева. Зміст листа оповістило ватиканське радіо. А німецька й словацька преса не хотіла про це згадати.

—**Сорок** тисяч американців, на заклик прелата Бириса з Шикаґо, моляться щодня на вервиці за справедливий і тривалий мир у світі, за захорону від нещастя американських вояків і всеї нації. Нам треба робити те саме.

— **Чорчил** промовляв по нараді з Квебеку до всього світу. Хоче побачитись із Сталіном. Росію хвалив й виправдував за домагання другого фронту. Фронт буде, але коли — це тайна. На нараду Сталіна не запросили, бо вони радили про війну з Ніпоном, а Сталін із ним не воює. Головна военна чинність Британії буде звернена на Індії. Хвалив нашу Канаду. Сподіється, що проти націстів підійметься вся Европа. Він думає не тільки про "другий" фронт, але й про "третій".

— **Американський** президент Рузвелт був 1 вересня в Оттаві й промовляв до великої маси народу на площі й при радіо.

— **Тепер** не буде покищо наради Рузвелта й Чорчила зо Сталіном.

— **Командантом** південно-східньої азійської смути став лорд Монтбатен; він діятиме рука-в-руку з Чянґ Кай Шеком.

— **Після** нарад у Квебеку відбув британський міністер закордону Іден нараду з бувшим советським амбасадором Майським і американським амбасадором Вайнетом.

— **Гітлер** назначив Гімлера, голову німецької поліції "Гестапо", міністром внутрішніх справ і надів лив його майже необмеженими правами в управі Німеччиною. Попередник Гімлера, Фрік, став "протектором" Богемії й Моравії. Німеччина в страшній загрозі. Щоб задержати її сильною, треба вжити примусу — сказав міністер пропаганди Ґебелс. А Гімлер має залізну руку. Тимчасом аліянти вже в Італії.

— **Поляк** С. Зиґмунт висказав ув "Америка-Ехо" в своїй статті: "Польсько-українська справа" таку думку: "Коли цінимо свою власну волю і незалежність, не відмовляймо цього й іншим, а зокрема братньому українському народові, що, признаймось до цього, багато витерпів від Польщі..." Так писати, це справді по-людськи, по-католицьки. При такій розумній політиці державних мужів може бути вільна Польща, Україна й кожна нація.

— **Червона** армія займає щораз більше української землі, що її по здобуттю Харкова опускають німці. Німці опускають донецький басейн і урожайну лівобережну Україну та подаються на свої укріплені становища над Дніпром. Червона армія вже в Сталіно. По українській землі снуються чужі армії, а вона жде своєї рідної, як за князів і гетьманів. Дай, Господи, дожити тих щасливих днів!

— **Чому** Совети не помагають аліянтам бити Ніпона? Бо, як пише Оттон Толишус у книжці "Токіо Рекорд", що вийшла в Лондоні, Сталін 22 квітня 1941 року закріпив із ніпонським амбасадором Мацуокою советсько - ніпонську дружбу. Тоді сам Сталін розставляв столи, пив тоасти на честь ніпонців, відпровадив Мацуоку до потягу, розмовляв сердечно й клепав по плечу. Там Сталін і Мацуока, взявшись зо попід руки, дали зробити з себе знімок. Приязнь до цього часу, як видно, не змінилась.

— **Лорд** Квінборо, голова Королівського Товариства св. Юрія в Лондоні говорив, що Британія не може дозволити Росії панувати в Европі над ослабленими державами.

— Це певне, що всі народи думають, що найліпше є тоді, коли є "в своїй хаті своя правда, і сила, і воля." Чому мали б більшовики позбавляти людей того права й того щастя? Люди хочуть волі, а не комуни.

— **Данія** повстала проти німецької контролі. Свої кораблі порозсаджувала, щоб не дістались німцям і 10 відплило до Швеції. Була перестрілка. Короля Данії, 73-літнього Христина X. й мабуть усіх міністрів із премером німці інтернували й здушили повстання. До часу.

— **Після** розмови англійського амбасадора Гора з Франком, еспанський ґенераліссімус рішився відтягнути еспанську дивізію з російського фронту, щоб бути зовсім невтральним.

— **В суботу, 28 серпня,** вмер 49-літній болгарський цар Борис. Не знати тільки, чи від недуги, чи від кулі, чи отрути. Його наслідником став 6-літній синок — Семен II. В Болгарії роблять заколот прихильники більшовиків. Столиця Софія під виїмковим станом. Службу в місті робить військова поліція. Урядує премер Філоф, заки буде створена реґенційна рада.

— **Жидівські** представники були 12 серпня в Вашінгтоні й просили державного секретаря Кордела Гала, щоб ратувати 4 мільйони жидів в Европі, що живуть там так, наче б були засуджені на смерть. Гал обіцяв розглянути справу.

За церковну єдність

— **Український** православний епископ Богдан приїхав з Ню Йорку до Вінніпеґу й по відправі, під час обіду, сказав, що дві українські православні церкви Канади й Америки повинні злучитись ув одну. Церковна єдність українців конечна. Та дійсна єдність українців буде тоді, коли всі православні українці створять церковне обеднання з — третьою українською - грекокатолицькою Церквою, що є правдивою Христовою й прадідною Церквою українського народу ще від Володимира, Ольги й Ярослава Мудрого. Єпископ Богдан бувший українець-католик, більшість новоправославних — недавні українці-католики, то можуть легко й повинні — для свого й загального добра — вернутися до своєї Матері-Церкви. Тоді будемо стояти краще релігійно й національно.

— **Лицарі** Колюмба на своїх загальних зборах у Кливленді ухвалили поклик до президента Рузвелта, щоб до тимчасової управи католицької Італії не призначував радикалів і противників Католицької Церкви. Таким чином американський уряд докаже, що має супроти італійського народу духа доброї волі й некористолюбної співпраці.

— **Організація** пластунів (бой скавтів), злучена з італійською Католицькою Акцією, розвязана 1928 року за часів Мусолінія, тепер, після його упадку, розпочала знову офіціяльно свою працю.

Богослуження в Алберті

ВЕРЕСЕНЬ

19. Храм св. Йосафата в Едмонтоні. **Архієрейська Сл. Божа.** (Глас 5. Єв. Ів. 3).
Гилляр — місто.
Елдорена
Смокі Лейк — св. Параскеви

21. Різдво П. Б. —
Мун Лейк — пікнік
Голден — фарми
Ліцор — храм — **Архієрейська Служба Божа**
Реднотер — храм
Смокі Лейк — св. Онуфрія

26. Неділя 15 по З.С.Д. — (Глас 6, Єв. Ів. 4).
Вох — пікнік
Равндгил
Вегревил — благословення дому С. Служебниць
Восток-св. Николая
Борщів
Плейн Лейк
Ворвик
Пено
Лемонт
Куквил
Стрий

27. Воздвиження Ч. Х.—
Еґремонт — храм
Гей Лейк
Інісфрі Воздвиження
Давнінг
Редвей

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.
Phone 27

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

ЗАМОВЛЯЙТЕ
В РЕДАКЦІЇ "СВІТЛА"
й читайте
дуже цікаву й повчаючу книжку
"ЖИТТЯ СВЯТОЇ ТЕРЕСИ"
Ціна книжки $1.25

УКРАЇНСЬКІ БАТЬКИ!
МОЖЕ ВАШ СИН
бажає бути українським
католицьким місіонарем?
ПІШЛІТЬ ЙОГО ДО МОНДЕРУ!
Mundare, Alta., Canada.

"СВІТЛО" — Український Релігійний Часопис. Виходить двічі в місяць. Видають ОО. Василіяни в Канаді. — Редактор — о. Андрій Трух, ЧСВВ. — Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5 ц.

Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО — THE LIGHT

1-го жовтня. 1943 Рік VI. Ч. (130) 19

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Oct. 1. 1943. Vol. VI. No. (130) 19.

З ЦЕРКОВНОЇ НИВИ

ПАПА И СВІТОВІ ПОДІЇ

Досвідчені зорці світових подій є тієї думки, що наш Святіший Отець Пій XII має в світі великий моральний вплив, а також дуже ясний погляд на світове положення. Наступаючі події дивно сходяться з його попередніми словами.

Дня 24 серпня 1939 року папа сказав через радіо, що "знову вибиває для вселюдської родини критична година" та що "нічого не тратиться через мир, а все можна втратити через війну". Тиждень пізніше, дня 1 вересня, розпочалась німецько — польська війна, що розгорілась у другу світову війну. В злуці з тим обсерватори кажуть, що ніякий світовий провідник не мав мабуть такого ясного погляду на великі розміри теперішньої війни й її сумні наслідки, що папа Пій XII.

Яке велике значення мають слова Святішого Отця видно з того, що навіть "Комітет Вільної Німеччини" в Москві, у своїй відозві через радіо до німецької армії, покликавсь поіменно на папу й його слова про "справедливий мир", згідний "із розумом і любовю".

Перед тим, заки Італія підписала безумовну здачу, папа сказав у своїй промові: "Зовнішній хід воєнних подій наближається й доходить до свого найвищого вершка." Цей висказ вказує на те, що папа певне знав про критичну хвилю планів Італії перед своєю радіо—промовою до світу в четверту річницю війни, по чім наступило замирення Італії з аліянтами.

Всім католикам і некатоликам треба молитись щиро кожного дня до Христа, Царя мира, щоб бажання й заходи папи Пія XII щодо скорого й справедливого мира, що приніс би вільне й щасливе життя для всіх великих і малих націй, сповнились уже цього року.

СЕНАТОР ВЕЛИЧАЄ ПАПУ

Американський сенатор із Монтани, Б. Гвилер написав до президента Рузвелта листа, а в ньому осьтакі слова: "Дорогий Пане Президенте! Як некатолик я бажаю подати тобі до відома, що я зо всього серця погоджуюсь із заявою папи Пія XII, що душа всього народу бунтується проти насилля та що народ, що стільки натерпівся, не домагається нічого іншого, як тільки мира, хліба й праці".

РИМ БОЖИЙ ЧЕМПІОН

"Рим держить укріплені становища для всіх нас перед майже переможним походом поганства. Це Рим, що є чемпіоном Богом надхненого світу проти нападів сучасного плиткого модернізму, що вважає святе письмо леґендами, не зважавши на факт, що досліди й археолоґія докладно потверджують їх. Папа приказав своїм визнавцям любити, студіювати й читати Біблію тоді, як протестанти всюди гірко занедбують цю Книгу Книг. Рим є чемпіоном християнської моралі, осуджуючи розводи, це зростаюче лихо наших часів, а понад усе осуджує контролю народин, що поганить подружжя, осуджує вбійства ненароджених, що то руйнують мораль молодих людей."

Так пише в лондонськім "Нотинґем Джорнал" Вівіян Тамес вікарій англиканської церкви, відповідаючи на напасти на Католицьку Церкву й Папу.

Крім того він зазначає велику вартість католицької сповіди, дає признання Католицькій Церкві в Німеччині за її справді християнську поставу в теперішніх часах і закликає англикан, щоб шанували Католицьку Церкву.

Католицьку Церкву треба не тільки шанувати — до Неї треба також належати всім англиканам, і всім православним, і всім людям у світі, бо це одинока правдива й спасаюча Христова Церква.

РИМ СВЯЩЕННЕ МІСТО

Рим це надзвичайне, одиноке в світі, священне місто. Ватиканський часопис "Оссерваторе Романо" зазначає, що святість Вічного Міста не тільки є історичним фактом, але й признаним у прилюдних документах. Коли 1929 року складано конкордат між Апостольською Столицею й Італією, то в першій точці того конкордату було зазначено:

"З огляду на священний характер Вічного Міста, епископську столицю найвищого Архієрея, осередок католицького світу й місце паломництв, італійський уряд подбає, щоб запобігти в Римі всяким починанням, що були б противні його священному характерові."

Автор статті в "Оссерваторе Романо" підкресляє признання того священного характеру Риму рішенням теперішнього італійського уряду про проголошення Риму "відкритим містом" й тими висловами співчування, що їх одержав папа з усього світу після недавнього бомбардування Риму. Цей особливий характер Риму признали також і держави світу разом із латеранським договором. Це загальновідома правда, що християнський Рим у світі є тільки один. Годиться отже за всяку ціну пошанувати ту найбільшу памятку християнства.

ДОКИ НЕ ПЕРЕСЛІДУЮТЬ РЕЛІГІЇ

Директор Католицької Акції в Італії заявив був через ватиканське радіо про взаємини Церкви й нової повоєнної держави Італії, що думка італійських католиків є така, щоб співпрацювати з кожним урядом, що не переслідує релігії. Католики в усіх краях, "що залишились вірними своїй релігії, завжди визначались громадянськими чеснотами".

НІМЕЦЬКІ ЕПИСКОПИ ПЯТНУЮТЬ ПЕРЕСЛІДУВАННЯ

Католицькі німецькі епископи, що недавно відбули свою нараду в Фульді, видали дня 19 серпня спільного пастирського листа до католиків у Німеччині. В тім посланні епископи висказують свій жаль, що навіть у "теперішнім небезпечнім і коштовнім часі для нашої батьківщини" продовжається боротьбу проти Христової Церкви. Той лист, що його читали в більшій частині німецьких церков, заявляє, що виховання в німецькій державі має на меті відхристіянщення народу, а головно юнацтва. Виселені діти по таборах, школах і домах не мають навчання катехизму, а доступ до св. тайн є для них дуже часто надзвичайно трудний, якщо не зовсім неможливий. "Тяжкий гнет" для християнства багатьох людей переходить майже в "цілковите знищення його" н.пр. в окрузі Вартеґау. Лист підписали кардинали: Бертрам із Бреслава, Фалькенгавер із Монахії, Інніцер із Відня, 26 архієпископів і 6 інших представників церковних округів.

З ОРҐАНІЗАЦІЙНОГО РУХУ БУК-А

Останні місяці були зазначені зростом орґанізаційної праці Братства Українців Католиків Канади. Манітоба, Саскачеван, Онтеріо, Алберта відбувають орґанізаційні збори, відновляють працю відділів, приготовляють провінціяльні Зїзди. Це дуже добрий знак, бо католицька орґанізація нам потрібна, конечна. Про це так коротко, а ядерно, пише наш домініяльний голова БУК-а — Впр. о. С. Семчук у своїй відозві з 5 серпня: "Живемо в вирішальних часах. Стаємо свідками й учасниками переломових подій. Наша будучність у Божих руках, але кожний із нас є ковалем своєї долі. Сильний є й побіджає той, хто зорґанізований. Що сильніша наша орґанізація, то сильніший кожний із нас. Братство Українців Католиків Канади орґанізує нас фізично, орґанізує нас духово. Стаємо разом в одних рядах, під одним проводом. Ідемо до одної цілі, одні для нас кличі... Ціле наше життя наповнити нашим змістом, все обновити в Христі й через Христа. Всі разом будуємо наше краще завтра... Тому — ставаймо всі в ряди БУК-а!.. В кожній нашій парохії, в кожній громаді, всюди, де є тільки ґурток свідомих, діяльних, чесних українців католиків, повинен повстати відділ БУК-а."

Це повинно статися цього року в кожній парохії нашої канадійської епархії.

Місячне Намірення

СПОВІДЬ У ЖИТТІ ЛЮДИНИ

СПОВІДЬ КОЖНОМУ ПОТРІБНА

Чому?

1. Ісус Христос на те саме установив святу сповідь, щоб кожна людина, що після святого хрищення зневажила тяжко Божий Маєстат, рятувала нею свою душу.

Коли Ісус Христос по своїм воскресенні явився апостолам, зібраним разом у кімнаті, "дихнув на них і сказав їм: прийміть святого Духа; кому відпустите гріхи, відпустяться їм, а кому задержите, задержаться" (Ів. 20:22,23), то це не була пуста бесіда ні забавка, але урочиста Божа установа тієї святої тайни покаяння, що мала обовязувати до кінця світа папу, епископів, священиків і всіх людей. Вищесказаними словами Божий Син запроваджував таку установу, що кожна людина в світі, що схоче бути в небі, а матиме на своїй душі гріх, мусітиме просити в духовної, церковної старшини прощення того гріха, а церковна старшина, отці душпастирі мусітимуть вислухати сповіди тої грішної особи й дати їй в імя Бога, одного в трьох Особах, розрішення від усіх провин, що через них грішна людина не могла б увійти після смерти до неба. Коли отже Христос запровадив сповідь, то треба вірити в неї й користати з неї до кінця життя. Хто має важкий гріх, нехай скрушить своє грішне серце щирим жалем, осудженням самого себе за таку велику зневагу Бога, свого найліпшого Отця, а опісля нехай спішить чимскоріш до правдивого, католицького епископа чи священика й нехай просить у нього розрішення від усіх своїх гріхів, що через них не може бути спасений.

Як грішник не хоче пропасти, то мусить сповідатися.

СПОВІДЬ ДУЖЕ КОРИСНА

2. Свята сповідь є конечна для спасення кожної людини на землі, що має на своїм сумлінні тяжку провину. З волі Христа такі люди мусять доконче сповідатися. Та хоча б сповідь не була так рішуче наказана Христом, то всі люди повинні б охоче спішити до сповіди, бо вона для кожної людини дуже корисна в усіх своїх частинах.

Корисний є той рахунок сумління, що його робимо при сповіді, бо його вислід мусимо мати ясно виражений у думках і словах.

Корисне є те оскарження самих себе перед Богом і його заступником — священиком, бо таке самооскарження впокоряє і втихомирює грішну людину.

Корисні є ті. вияснення, заохоти й потіхи, що їх каянник одержує від священика, бо це кидає промінь ясного світла на дорогу дальшого життя тієї людини, що зійшла через пристрасть на манівці.

Корисний є жаль за зроблені гріхи, бо він приносить волі таке ушляхетнення, що про більше годі й подумати. Через жаль грішна особа розторощує своїх фальшивих божків і всім серцем звертається до одного правдивого Бога, свого віднайденого й перепрошеного Отця, щоб любити Його вже до кінця життя всім своїм серцем. І такий стан нашої волі, це велика краса.

Корисна є при сповіді сильна й рішуча постанова поправи щодо втечі від гріхів і нагоди до них, чи н. пр. нагородження зробленої кривди, прощення ворогам, зірвання грішних взаємин, відкинення злих часописів і книжок, ходження до некатолицьких церков і т. п.

Корисна є сповідь для грішної людини, бо через гідне, набожне прийняття цеї тайни покаяння доступаємо прощення всіх гріхів і вічних кар, а при добрім жалю також частини, а деколи й усіх дочасних кар, що їх треба б нам спокутувати ще не землі, або в чистилищі.

Св. Дух вертається знову до нашого серця й привертає нам стан освячуючої ласки. Всі заслуги, втрачені колись через гріх, тепер відзискують свою давню вартість. Помножується в нашій душі Божа ласка. Одержуємо силу до поборювання будучих гріхів. Доступаємо великого спокою душі, а при щирім наверненні навіть великих потіх.

А все те здобувається через набожно прийняту святу тайну покаяння. І не велика це, найбільшого жалю гідна втрата для української нації, що в кожній місцевині трапляються такі наші люди, що не хочуть сповідатися? А особливо наші провідники.. Чи грішна нація краща, ніж очищена від усякої провини й поєднана з Богом у святій тайні покаяння?

СПОВІДЬ РЯТУЄ СВІТ

3. Ми бачимо, що світ любить грішити. В людей нераз може більше гріхів, ніж волосся на голові. Світ зіпсований. Згангренований. Вартий сірки й огню, як Содома й Гомора. Та все таки є такі хвилі, коли навіть той грішний світ поправляється. Стає ліпший.

Це діється через святу католицьку сповідь.

На світі є понад 350 мільйонів католиків. Припустім, що з них ходить до сповіди тільки 300 мільйонів людей, розкинених по всіх частинах світу, серед різних народів і племен, серед найрізніших звичаїв і обичаїв, серед селян і міщан, неграмотних і найбільш учених людей. Сповідаються тільки раз-у-рік. Що це значить? Що тих 300,000,000 людей, та велика католицька армія, приступивши до сповіди, визнає прилюдно перед Богом і людьми, що вона своє дотеперішнє грішне життя осуджує й одночасно обіцює, що з того часу бажає вже вести інше, чесне життя.

І якщо тих 300 мільйонів людей поправилося б тільки на один день, яка велика зміна була б у світі! Як та зміна підносила б світ! Та, славити Бога, ті люди, що ходять до сповіди, поправляються не тільки на один день, але цілі тижні, місяці, а навіть роки проживають без тяжкої провини. Чи це не корисне для світу, що є стільки людей, що через сповідь поправляються?... Де навпаки, без сповіди вони оставали б до самої смерти в своїм гніві, пянстві, розпусті й іншім беззаконні...

Якто нераз матері й жінки вижидають із тугою того дня, коли їхні сини й чоловіки, що люблять напиватися, грати в карти й жити неморально, приступлять до святої сповіди! Вони й моляться гаряче за те, щоб їхні грішні сини й чоловіки приступили до св. тайни покаяння, бо знають, що тоді бодай один день будуть мати веселіший, спокійніший! І це правда, бо сповідь — це закинення грішного життя й зворот до кращого, до чесного, релігійного. Це замирення з Богом, людьми й самим собою.

Тому — сповідатися треба всім! І то якнайліпше, якнайчастіше, щоб люди ставали щораз ліпші, щоб поправлявся цей грішний, зіпсований світ, що в ньому багатьом стало вже надто прикро жити!...

Це певне, що як королі, президенти й диктатори, різні премери, міністри й ґенерали, числені сенатори й посли ходили б хоч раз у місяць до сповіди, ми не мали б у світі такої старшної різні, що цілими роками встелює землю людськими трупами, так, як косар стятою травою в час сінокосів...

Це певне, що як люди ходили б часто до сповіди, то не було б стільки крадежу й грабунку, стільки пянства й убійств, стільки розпусти й розводів, стільки змарнованих дітей...

Це певне, що як усі українці ходили б частіше до сповіди, то не було б у нас ні комуністів, ні релігійних сект, не було б партійної сварні й нападів по часописах, бо не було б кому, ні на кого нападати, ні перед ким оборонятися!

Це певне, що як українці в Канаді й Америці ходили б до сповіди й сповідалися добре, сповідалися часто, ми зробили б такий поступ, ми мали б таку єдність і любов, таке гарне й миле життя, що неукраїнці мали б за що шанувати українську націю.

А так..

МОЛІТЬСЯ БРАТИ!

Правдива Христова — Католицька Церква розуміє добре вартість сповіди, цеї Христом установленої святої тайни покаяння. Тому Святіший Отець одобрив на місяць жовтень таку постанову побожних людей, щоб усі члени Апостольства Молитви в усім світі молилися в цім місяці щиро кожного дня за те, **щоб люди часто й набожно приймали святу тайну покаяння.**

Дорогі Читачі "Світла", послухайтесь голосу Христового Намісника! Приступайте часто самі зо своєюріднею до св. тайни покаяння, заохочуйте до цього знайомих і моліться щодня за те, щоб у всім світі люди часто й набожно очищували свої душі в святій сповіді!

Православя й Католицтво

Папство й православні богослужбові книги

Для християнина, після святого Писання й творів св. Отців, за джерело віри повинні служити й богослужбові книги, а це тому, бо в них є виражена віра давньої Церкви, що так молилась і молиться як вірувала й вірує.

Коли богослужбові книги мають таке велике значення, то добре буде заглянути до них й прослідити, що вони кажуть та як вирішують спірну справу між православними й католиками про старшинство св. Петра й його наслідників.

Берім отже "Місячні Минеї", що в них знаходиться служба всяким святим на кожний день року. Ось які то засвідчення стрічаємо там про верховну владу св. Петра:

16 січня: "Днесь нам **основаніе Церкви,** Петр, камень віри, предлагает честния свої вериги... Закони Христови утвердил еси і пребеззаконнующія благозаконію научил єси, яко **апостолов верховний,** яко основаніе йедвижимо.... **Верховнаго і перваго апостолов,** Істини божественнаго ученика, Петра великаго, восхвалім, і того вірою цілуем вериги. **Апостолов Верховниче,** блаженнійше Петре... **Рима не оставль,** к нам пришел еси честними веригами, яже носил еси апостолов **первопрестольне"** (це значить, ти що мав перший престіл у Церкві);

29 червня читаємо: "Петре, **апостолов основаніе, каменю Христови Церкви, христіяном начало,** паси овци твоего двора славно: агнци твоя сохрани от волков льстивих, ізбави стадо твое от напастей лютих.. **Верховнійшаго** апостолов днесь воспоем... Тя предвічний проувідів предустави, всеблаженне Петре, яко представителя своея Церкви... Кіими похвальними вінци увязем Петра і Павла — оваго убо яко **апостолов предначальника:** оваго же яко паче ініх трудившася".

30 червня: **Рима же ти бил еси первий епископ,** превеликаго градов слава й похвала, і Церкве Петре утвержденіе, і врата адова не одоліют во істину ея якоже Христос предрече."

В "Пролозі" 30 червня читаємо про Петра: "Петр наставник апостолов, начало православія, нужний совітник християнам. **Петр — Церков Божія вождь апостолов, твердий віри камень, пастир владичний всіх апостолов."**

Цих кілька засвідчень з богослужбових книг східньої Церкви, що ми їх тут навели, говорять нам дуже багато, а це, що Петро був римським епископом і був старшим над апостолами та мав верховну владу над усією Христовою Церквою, значить православні церковні книги навчають нас якраз того, в що вірують католики, а що заперечують православні. Вони вирішують спір у користь католиків. Це ж ясне. Однак православним важко на те погодитись, бо тоді мусіли б покинути своє православя; через те вони видумують всілякі викрути для виправдання свого становища. Кажуть, що наведені засвідчення не переконують їх, бо в минеях св. Іван Богослов також називається "верх апостолов" і "духовний воєвода;" св. Андрій — "столп Церкви, верховний возсідатель, учеников первійший"; св. Матей "перший благовістник в мірі"; св. Филип — "украшеніе апостолов"; св. Яків — "пастиреначальник і первопрестольник"; другий Яків — "князь апостолов" і т.д. Значить — кажуть православні — що й інші титулуються так, як св. Петро, й тому годі звідси робити якісь висновки про якесь виїмкове становище св. ап. Петра в Церкві. Петро перший, але ж і інші перші; Петро верховний, але ж інші апостоли також верховні; Петро князь апостолів, а ось і Яків також названий князем.

Та така оборона самих себе є в православних зовсім невдачна. Насамперед нема що покликуватись на те, що св. Матей називається першим благовістником у світі, а св. Андрій першим чи найпершим учнем Христовим. Бо ж це зовсім ясне, чому ці два апостоли називаються так у богослужбових книгах. Перший благовістник — це значить перший евангелист, бо блага вість — то евангеліє й св. Матеєві справедливо належиться такий титул, бо він перший щодо часу написав евангелію. Святий Андрій був знову перший щодо часу покликання його в число учнів, тому то й дістав також іще й назву: первозваний.

Але ж щоза висновки можна робити з цього проти першинства св. Петра? Хіба тільки ці одні, що св. Петра не можна вважати першим ні покликаним до апостольства, ні щодо часу написання евангелія, бо св. Петро зовсім не писав евангелія; його отже першинство між іншими апостолами, що про нього засвідчають богослужбові книги, мусить бути іншого рода. Католики вважають, що те першинство було в вищій владі, що її мав тільки Петро, а як кому годі з цим погодитись, то просимо, нехай скаже в якому то значінні св. Петро називається першим? Відклик до св. Андрія чи Матея скоріше промовляє за католицьке розуміння першинства св. Петра.

Не робить католикам найменшої трудности й те, що св. Яків, брат Господній по тілі, (23 жовтня), зветься в Минеї, подібно як св. Петро, перший епископ, пастиреначальник і первопрестольник, бо годі ж розумно взяти, щоб і св. Петро дістав ті самі назви в тому самому змислі, що й св. Яків. Це було б противоріччя.

Після Господнього вознесення перша християнська громада-епархія заснувалась у місті Єрусалимі й апостоли, коли мали розходитися у світ на проповідування евангелія, то її епископом поставили св. Якова. Звідси то св. Яків був перший епископ на першому епископському престолі. Та це певне, що його першинство не є зовсім першинством чести чи влади, а просто воно є тільки **першинством щодо часу заложення престолу.** В тому ж отже значенні навивається св. Яків також пастиреначальником, бо від нього бере начало — початок постійне пастирське служення, а зветься ще й первопростольником, бо він засів на першім щодо часу епископськім престолі.

А щож скажемо про св. Петра? Він також зветься першим епископом, начальником апостолів, первопрестольником. Певне, що ті назви мусимо брати вже в іншому змислі, як у св. Якова. Св. Петро не був першим епископом єрусалимського престолу так, як Яків; звідси то первопрестольником названо св. Петра з огляду на якесь інакше першинство. Св. Петро був епископом Риму, а римський престіл не був першим щодо часу свого оснування, отже римський престіл зветься тільки тому першим, що на ньому засідав первоверховний із апостолів. Св. Яків — первопрестольник, бо його престіл був перший часом; а в Римі, противно, престіл — перший, з огляду на верховне становище апостола, що його мав. Таке тільки розуміння й пояснення одиноко правильне.

Та тут знову зустрічаємо ще інший закид, а саме, що не один тільки св. Петро, а й деякі інші апостоли, як два Якови, Іван Богослов і Андрій, звеличуються в Минеї також як верховні, або й просто називаються "верх апостолов." Це правда, однак і тут правда не є по боці православних. Бо хоч крім Петра верховними чи верхами звуться ще чотири інші апостоли за свої великі заслуги для Церкви, чи за окремі особисті чесноти і праці, однак Петро таки завжди перед веде між ними. Він не тільки називається верховним, як і інші чотири апостоли, але ще й "первоверховним" і "верховнішим," це є верховним навіть між верховними апостолами. Правда, що назву первоверховного має в богослужбових книгах і св. Павло апостол, але ті же богослужбові книжки вияснюють нам одночасто, що не з огляду на ту саму причину називаються первоверховними св. Петро й Павло. "Кіими похвальними вінци увязем Петра й Павла... оваго (Петра) яко **апостолов Предначальника,** оваго же убо (Павла) яко **паче іних трудившася",** кажуть церковні книги, а це значить: Павло названий первоверховним за свої заслуги, бо справді він найбільше з усіх, навіть більш від св. Петра, трудився над розширенням Христової віри, а Петрові належиться цей титул первоверховного не за його особисті заслуги, але з **права як старшому над апостолами.** Надто, як уже сказано, св. Петро зветься **верховнійшим** між апостолами, а тієї назви богослужбові книги не дають нікому більше, тільки одному св. Петрові. (Д. б.).

ЛИСТИ

ДЖЕРСИ СИТІ, Н. Д. Дорогий Отче. В листі Ви знайдете поштовий переказ на суму $5.00. Один доляр — це на передплату на Ваш славний часопис; решта грошей — то дар від мого сина в американській армії, щоб помогти Вам продовжати Вашу добру роботу та щоб Ви згадали його в святих молитвах — Мати.

За дар і признання — сердечне "Спасибі." З великою приємністю молимось у намірі Вашого доброго сина, щоб Він щасливо вернувся до своєї Матері. Ми тішимось не так дарунком, як тим, що наш молодий українець любить свій рідний часопис. С.І.Х.

Редакція "Світла".

ҐВІЛИНҐ, ПА. Преподобний Дорогий Отче! Хочу переслати Вам щиру подяку за ті гарні слова, що ОО. Василіяни пишуть у часописі "Світло". Остаю з великою пошаною для Вас і нехай Вам всемогутній Бог помагає в Вашій великій праці для нашого українського народу. За те гарне "Світло" посилаю Вам доляра. — Ганна Ш.

— **Як Івана Кенелі** ранили на Полуденнім Пацифіку й він лежав опущений на однім острові, побожний бруклинський католицький юнак почав молитися. Молився ввесь тиждень, аж сьомого дня його відкайшли й врятували йому життя. В своїм листі до мами, він пише: "Матусю, я думаю, що твоя молитва була вислухана. Я мав щастя, що видіставсь живий із того місця... На мою думку, одинока річ, що мене вивела звідти живим, була молитва. То було те одне, що я робив від того часу, як мене поцілили в середу 7 липня, аж до 14 липня, коли то мене забрали". А в листі з 6 серпня він пише знову до своєї дорогої матері: "В неділю я вже зможу поїхати на своїм візочку до церкви на Службу Божу, то, як бачиш матусю, тобі нема чого журитись мною. Я держуся просто силою своєї Церкви й релігії. Нехай Бог благословить вас усіх." І побожного Івася також...

НЮ ЙОРК. — Всеч. Отці, мені кінчиться передплата за "Світло". Я посилаю два доляри: доляра заплачу знову наперед на ввесь рік за "Світло", а доляра на видавництво. Я дуже люблю читати "Світло", бо з читання "Світла" я довідалася багато дечого такого, чого не знала. Дякуємо О. Трухові, що нам описують такі цікаві речі до читання. Дав би Господь довгі літа прожити Вам, Всеч. Отці Місіонарі, за Ваші труди, що своїм писанням просвічуєте наших людей. (К. Г.)

ЮВІЛЕЙНИЙ ЗЇЗД

БРАТСТВА УКРАЇНЦІВ КАТОЛИКІВ АЛБЕРТИ

у 10-ту річницю основання організації

1933-1943

відбудеться

27-28-29 листопадня, 1943

в

ЕДМОНТОНІ

Чи в Вашій парохії є вже Відділ Братства Українців Католиків? Чи Ви вже вислали свою вкладку до Провінціяльного Заряду? Чи в Вас ведеться добра організаційна праця?... Як не було її досі, то організуйте Відділ Б.У.К-а і вочинайте корисну працю за проводом Провінціяльного Заряду Братства.

До цьогорічного зїзду в Едмонтоні повинна кожна наша парохія в Алберті злучитися організаційно з Централею БУК-а в Алберті.

Нехай цей зїзд стане великим засвідченням релігійної й національної свідомости українців католиків провінції Алберти. При добрій волі багато можна зробити і в короткім часі. Тому з Богом усі до організаційної праці.

ФОНД УКРАЇНСЬКИХ МІСІОНАРІВ

ЧИ ВИ МОЖЕТЕ

причинитися

добровільною жертвою

до виховання молодих українських католицьких місіонарів?

Як Вам лежить на серці спасення українського народу в Канаді й Америці,

зложіть охоче

свою щедру жертву на цю

гарну, побожну ціль.

На ФОНД ВИХОВАННЯ МОЛОДИХ УКРАЇНСЬКИХ МІСІОНАРІВ буде в Мондері 7-8-9 листопадня 1943 року

ВЕЛИКИЙ БАЗАР

Якщо одну базарову книжечку купила б Ваша родина, Ви піддержали б своєю жертвою найліпшу справу. Чи можемо просити й надіятися Вашої помочі?

Всі листи й жертви на цей фонд просимо посилати на адресу "Світла".:

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Божа воля в житті Марії

В днях спільного життя з Ісусом у Назареті Марія невпинно верталась до слів праведного Симеона, що своїм пророцтвом заповідав для Ісуса й Марії тривожні хвилі. Та застанова над тими словами не була в Марії постійним вижиданням призначеної Їй долі, що її не можна було ніяк відвернути від себе. Марія зовсім інакше дивилась на те будуче терпіння. Воно не було для Неї конечним, невідкличним злом, чи положенням без виходу. Навпаки, Її воля приймала те, що мало стрінути Її, не тільки мужно і з великою готовістю серця, але в радістю й любовю.Бо Марія була перейнята одним тільки бажанням сповнення Божої волі. Те почуття було в Неї таке сильне й могутне, виплекане за взором Ісусового повнення Божої волі, що ніхто у тім не зможе зрівнятись із Нею. Все, що представлялось Їй, як Божа воля, було для Неї найцінңішою перлою. На застановлялась над тим, чи та річ принесе Їй радість, чи терпіння—Вона одне й друге приймала з однаковим підчиненням. Поза простими словами: "Оце я Божа слуга" ховалась повна здача на Божу волю, досконаліша від усіх тих, що колинебудь сповняли Божу волю; одночасно була та здача така покірна, що навіть не обявлялась назверх. Оживлена таким полумяним почуванням памятала Марія крім пророцтва праведного Симеона також і інші слова, що на перший погляд виглядали як противенство перших, а поправді то були доповненням їх, а саме слова архангела Гавриїла: "І дасть йому Господь Бог престіл Давида, його отця, й царюватиме над домом Якова по віки: І його царству не буде кінця." З гарячої любови до Бога Марія сердечно любила й Божу волю; тому також із однаково сильною й несхитною волею прийняла так пророцтво Симеона, як і слова ангела й ждала сповнення Божих рішень. А властивіше то Марія своїми думками зверталась не так до слів Симеона, що звіщали терпіння, як до слів ангела, що заповідали вічне царювання Ісуса.

Над Йорданом

Коли Ісусові було коло 30 років, зявився над Йорданом св. Іван Христитель і став закликати народ, щоб "покаявся, бо приблизилося царство небесне. Тоді виходив до нього Єрусалим і ціла Юдея й ціла околиця над Йорданом, і христилися від нього в Йордані, визнавши свої гріхи, (Мат. 3,1-6). З над йорданських степів повіяло подувом віри й надії. Від учених у св. Письмі, аж до убогого прошака ніхто не сумнівався, що "Небесне Царство", що про його прихід говорив св. Іван, не є нічим іншим, як приходом давно вижиданих днів Месії. Надійшов вкінці день, коли й Ісус із Назарету пішов над Йордан. Марії сказав певне тільки те, що йде до Івана над Йордан, але не говорив Їй докладніше, що буде далі, бо одержавши з волі небесного Отця своє післанництво, не вважав за відповідне обговорювати тих справ із людьми. Подібно заховавсь Ісус і тоді, коли як дванадцятьлітній юнак полишився з волі небесного Отця в святині без найменшого порозуміння з батьками. Що думала Марія, Його Мати, як осталась сама в Назареті? Перша вістка про появу й виступ Івана Христителя відбилась живим відгомоном у душі Марії й живо зворушила Її. Стільки літ ждала й прислухалась, чи не дійде до Неї яка вістка про Івана, сина Єлисавети. Тепер нарешті мало сповнитись пророцтво й це ще перед виступом Спасителя: "Багатьох із синів Ізраїля наверне до Господа Бога їх; і сам ітиме перед ним духом і силою Ілії, щоб навернути серця батьків до батьків дітей і невіруючих до мудрости праведних, щоб приготовити Господеві народ досконалий." (Л. 1,16,17). Воднораз із сповненням давнього предсказання відізвалось у серці Марії й спомин: про пророцтво Симеона, про терпіння Ісуса й Її самої. Коли Ісус пішов над Йордан, коли минав тиждень за тижнем, а без ніякої вістки про Нього, Її душа, подібно як колись при повороті з Єрусалиму, наповнилась тривожним вижиданням. Серед тиші назаретського домику бреніли Їй в ухах безперестань слова Симеона Її думка вдень і вночі бігла за Сином, перебувала при Ньому. Бо ніколи досі не розставалась із Ним на такий довгий час.

В Кані Галилейській

Саме в тім часі самітнього вижидання стався надзвичайний у житті Марії випадок: Її запросили до Кани Галилейської на весілля. Хоч неприсутність Ісуса й непевність щодо Його долі зовсім не настроювала Марії до участи в весіллю, та однак Марія зробила жертву й прийняла запрошення. Може тому, що Її молоді новоженці були Її вбогі кревні. Ту любов ближнього Марії нагородив Ісус щедро, бо прибув також на весілля із своїми учнями, а таким чином розвіяв усі побоювання своєї затривоженої Матері. Там також показавсь Ісус Марії перший раз як Месія. Там, у Кані, прийшло також наче до прощання Ісуса з Марією; Ісус бажав зазначити, що з тією хвилею, коли Він почав свою прилюдну, апостольську діяльність, скінчиться тихе, родинне життя в Назареті. В тім розумінні треба дивитись на розмову Ісуса з Марією в Кані, до чого Кана надавалась багато краще, ніж Назарет.

ВІСТІ

— **До редакції** католицького часопису в Канаді прийшов лист від одного батька в сердечними побажаннями за добрі статті й поуки про виховання. При тім пише осьтак: "Я думаю, що я дав своїй рідні найбільшу спадщину, що я можу дати їм. Не є це гроші й посілості, що їх можна стратити через марнотравство. Є це добре католицьке виховання. Я зробив свою роботу. Тепер прийшла черга на моїх дітей, щоб вони промостили собі життєву дорогу. Вони є приготовані до боротьби зо світом, тілом і дияволом."

Той добрий католицький батько має слушність. Добре католицьке виховання є найбільшою спадщиною, що її можуть батьки дати своїм дітям. Таку спадщину повинні всі українські батьки дати доконче своїм дітям.

— **Хоч у мексиканській** державі пролялось багато невинної крови й досі обовязують протирелігійні закони, то всі церкви стоять широко відчинені й навіть сам мексиканський президент ходить у неділі зо своєю жінкою на Службу Божу. В долині міста Мексика мають поставити незабаром дуже високу статую Христового Серця. Президент і архієпископ Мексика часто стрічаються. В мексиканській армії й флоті мають прийняти військових католицьких духовників, чого не було досі. В Мексико відкрито католицький університет. О. Герра, Т. І. зорганізував 1259 молодих катехистів і катехисток, що мають при кінці кожного тижня їхати в гірські, підміські місцевини вчити народ католицької релігії. З Мексико виїжджають потягами, потім пересідають на троки, а на місце призначення доїжджають верхи на конях, або навіть на мулах. Виглядає, що в Мексико вже остаточно закінчилося переслідування Католицької Церкви. Тепер треба тільки того, щоб знесено також протицерковні закони. Калес піш[о]в і інші гонителі мексиканських католиків також, а в Мексико постарому правиться Служба Божа. З Католицькою Церквою ще ніхто не виграв справи, бо це — Христова Церква. "І врата адова не одоліют ей."

— **Розійшлась** по світі новинка з Москви, що в Росії, за згодою Сталіна, вибрали православного патріярха. Став ним 76-літній митрополит Сергій. Це значило б, що старі советські атеісти у Советах спобожніли й тепер із Церквою й релігією буде все добре. Та поправді це може статись тоді, коли Сталін і все більшовицьке начальство в Советах скасує комунізм. Російські комуністи є воюючими атеістами й тому за їхньої влади не може бути релігійної волі. Дерево пізнається з овочів. Більшовицькі овочі знає добре українська нація.

Що Москва дозволила тепер православним у Советах відновити свою церковну діяльність, здержувану й переслідувану жорстоко через 25 літ, то про це так пише "Таймс" (13 вер.). Сталін "реальна людина" міг мати кілька спонук до того, щоб дозволити на вибір московського патріярха й створення церковного синоду. Перше — тим хотів зеднати собі більше розголосу й прихильности між російськими масами, що й досі держаться непохитно релігії. Друге — бажав протиділати впливові Католицької Церкви, що тепер із Ватикану надає радіопередачі до Росії в російській мові. Трете — робить це з огляду на православну більшість на Балкані. Четверте - Сталін прийшов до висновку, що краще буде станути з християнським фронтом перед християнською Европою й на мировій конференції. Та не пише "Таймс" ні слова, що Сталін тому робить побожні потягнення, бо навернувся до Бога...

Католики думають, що Сталін тому дозволив православним організуватися, бо не може знищити в Советах релігії; задумує отже взяти релігію й церкву в Росії під державну контролю так, як це було за батюшки-царя. Тим більше, що патріярх Сергій уже тому рік написав, що російська церква годиться на таку опіку.

— **Американський** католицький часопис "Ди Реджистер" із 12 вересня пише: "Про своє відношення до Росії ми висказувались частіше. Ми так само є зовсім противні комунізмові й його товаришеві-атеїзмові, як колись. Ми дивимося на свій військовий союз із советами як на чистий випадок. Ми знаємо, що одним із правил життя Йосифа Сталіна є користь. Ми не ждемо від нього нічого більше. Тому, що це корисно для нас помагати йому, ми є дуже за те, щоб йому посилати всяку можливу матеріяльну поміч. Та це не значить, що ми маємо ликати пропаганду й ту сентиментальну нісенітницю, що її обманчиві ліберали хочуть нам перепхати через горло. Ми не переочуємо того, що нацистична пропаганда хотіла б криком про більшовизм звернути людей до "осі" Та наш спротив більшовизмові спирається на зовсім іншій основі, ніж спротив Гітлера, й ми є так само противні нацизмові, як більшовизмові. Наше становище є ясне для всіх думаючих людей. Такі люди, що читають католицьку пресу, не належать до людей задурманених пропагандою осі чи марксистівської товпи. Нам не треба ставати червоними, щоб доказати свій патріотизм, що є надто видний, щоб потребував вияснення." Це правда.

ЗЇЗД БУК-а САСКАЧЕВАНУ

відбудеться дня 9-10-11 жовтня в Саскатуні в домі "Просвіти".

Це вже 12-ий Зїзд Братства Українців Католиків саскачеванської провінції.

Американський католик, командир Г. Гилмор із Нового Орлеану, офіцер від підводних човнів, згинув на війні. Американський уряд наділив його посмертно за хоробрість найвищою Медалею Почести й передав це відзначення його дружині. Молода вдова й мати завішує батькове відзначення малому синові Говардові. Збоку мала сестричка-сирітка придивляється цій зворушливій сцені. Скільки таких вдів і сиріт останеться по цій війні? Скільки молодих українців віддало своє життя за Америку й Канаду? Молитись нам треба щодня, щоб милосердний Бог скоротив число кривавих днів. А всіх наших українських діточок треба так учити й виховувати, щоб вони не тільки співали, але й зробили те, що каже пісня: "А ми тую червону калину підіймемо, а ми нашу славну Україну розвеселимо!"

Англійська королева Єлисавета розмовляє з католицькими дівчатами в англійсько-американськім католицькім клюбі в Лондоні, що його зорганізувала Ліга Британських Католицьких жінок для того жіноцтва, що служить при війську. Королева так була зацікавлена уладженням клюбу, що перебула там більше години замісць планованої пів години. Досить довго задержалась у каплиці клюбу. Після тих відвідин Британська Воєнна Канцелярія приділила тому корисному клюбові для поширення його діяльности ще два сусідні доми.

Strange but true

На світлині Панство Молоді — Василь і Павля Чиплик Свірські. Звінчав їх 29 серпня, 1943 в церкві Успення Божої Матері в Ґримсбі, Онт. Впр. о. ігумен М. Когут, ЧСВВ. Під час весільної гостини гарне католицьке слово про велику тайну подружжя й вартість віри в родині зо щирими побажаннями для новоженців сказав Впр. о. проф. В. Дрібненький, ЧСВВ. Серед веселої й пристойної забави на поклик п. Н. Бужанка склали гості свої жертви на новий монастир ОО. Василіян у Ґримсбі, а Панство Молоді дали також від себе $5.00 на католицьку пресу. Ввечері молода пара виїхала до Симко, Онт., де п. В. Свірський служить при армії. Редакція "Світла" складає Панству Молодим сердечну подяку за жертву на "Світло" й просить їм у Бога довгого й щасливого життя.

Великою потіхою в цій війні є для молодих вояків священик-капелян, що разом із ними ділить воєнну долю й недолю, а одночасно подає їм усяку релігійну потіху й послугу.—Наша картина представляє американського священика—о. П. Редмонда, в Новій Джорджії, як відправляє службу Божу в джунглях. Всі в особливих одягах. Дай, Боже, їм і всім воякам діждатись скоро того дня, коли вже по війні зможуть бути на Сл. Божій у своїй власній церкві.

"ФОНД КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН"

Перші жертводавці:

1. Станислав Химій, Редвей, Алта. .... .50
2. Теодор Онищук, Мондер, Алта. 1.00

Складайте свої добровільні жертви на оплату видавництва "Католицьких Картин", бо їхне дальше існування буде залежати від постійної підтримки жертводавців.

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ ЄДИНИЙ - ВСЮ УКРАЇНУ ХРАНИ!

Хто має Католицьку Церкву за Матір, той має Бога за Отця.

Католицькі Картини

Ілюстрований Додаток До „Світла"

Спасення української нації в Католицькій Церкві

Ч. 2. — Мондер, Алберта, Канада — 1 жовтня, 1943.

О. Маркіян Шашкевич — це поет і великий український патріот, що живим і друкованим словом тому сто літ розбудив нашу українсько-галицьку Землю до кращого національного життя. Його особлива заслуга в тім, що він нашій рідній українській, у тих часах занедбаній, мові випрацював і виборов право існування і місце між іншими мовами. Завдяки любові й сміливості Маркіяна наша народня мова залунала по всіх церквах Львова, а далі по всіх церквах Галицької Землі. Добру книжку, друковану рідним словом, Шашкевич із своїми товаришами вивів на денне світло й заніс до українських хат для освіти й розради. За свою любов до рідної мови й працю для добра рідного народу Шашкевич багато натерпівся таки від своїх земляків. Серед терпінь і нужди зійшов у могилу дуже молодо, бо в 32 р. життя. Але наступні покоління пізнали заслуги свого Маркіяна й сказали йому зо щирого серця: Маркіянові — слава! — В сотні роковини його смерти (1843-1943) згадаймо й ми свого дорогого Маркіяна словом вдяки й любови перед Богом і народом.

В часі свого найбільшого горя українська нація підносить благальні руки до Тебе, Непорочна Небесна Мати, й просить заступництва й порятунку, бо "не імами іния помощи, не імами іния надежди, разві Тебе, Пречистая Діво! Ти нам помози, на Тебе надіемся!.." А Ти, Мати Українського Краю, встався за нами в Свого Сина Ісуса Христа й випроси українському народові єдність у вірі, волю й державу з таким рідним проводом, що все буде вести український народ до доч'асного й вічного щастя. А кожну українську душу зокрема, на цім життевім морі, серед бурхливого світу, "покрий від усякого зла чесним своїм омофором"!

Молодий американець почувається щасливо, що як брат-монах посвятився на все життя на досконалу службу Богові в монастирі ОО. Василіян. — Спасення українського народу в Канаді й Америці вимагає великої, постійної праці не тільки багатьох священиків, але також і монахів-братів, що разом із священиками працюють для Божої слави й спасення українського народу. Василіянські брати роблять у монастирі дуже гарну роботу. Разом із священиками моляться, а крім того працюють як дяки, кухарі, друкарі, кравці, городники, садівники й господарі. — Хто з наших українських юнаків бажав би посвятитися на службу Богові в монастирі ОО. Василіян, нехай приїжджає до нас до Мондеру, щоб разом із нами молитися й працювати для Христа й свого народу. Всі листи в тій справі просимо адресувати так:

Novitiate of Basilian Fathers,
Mundare, Alberta, Canada.

Цей молодий американський католицький військовий духовник, отець Яків Флин, що разом із вояками пішов на фронт, згинув під час недавніх боїв на Сицилії. — Найкраще зарядження воюючих урядів під час війни є безперечно те, що з вояками можуть бути раз-у-раз священики і в небезпечних хвилях життя наших вояків можуть подавати їм останні на цій землі послуги. Та не було чутки, щоб на це досі позволяв Сталін. Бідні ті вояки, що гинуть без священика. В такій державі добре жити, де є релігійна воля, але не така, як у Советах...

Американська мати, пані Г. Дикинсон із Чарлстону в Полуденній Каролайні, має в війні 23 своїх найближчих кревних. Між ними є її власних 6 синів. До кожного з тих синів вона пише щодня листа, річно понад 2,000 листів! Недавно, для вшановання гідної матері, запросив її американський уряд, щоб була "кумою" при надаванні імени новому кораблеві. Наша світлина представляє добру католицьку матір, як вона пише листа в домівці Національної Католицької Громадської Послуги в Чарлстон. Кругом неї 6 вояків представляють її синів, що служать при різних родах американського війська. На столі великі запаси листів і коверт, що їх дало товариство славній матері, щоб писала далі листи до своїх синів, що пішли на фронт сповнити свій патріотичний обовязок.

Боже Слово

Біблія Старого Заповіту

ЯКІВ БЛАГОСЛОВИТЬ СИНІВ ЙОСИФА

Глава 48 17-22

17. А як побачив Йосиф, що його батько поклав руку на голову Єфрема, важко стало йому; і взяв батькову руку, та хотів піднести її з голови Єфремової, і перенести на голову Манасієву.
18. І сказав до батька: Не так має бути, отче; бо цей є первенець; положи свою праву руку на його голову.
19. Він зборонювався й сказав: Знаю, мій сину, знаю; і цей буде вправді народами, і розмножиться, але його молодший брат буде більший над нього, і його сімя зросте в народи.
20. І благословив їх у тому часі, кажучи: В тобі буде благословенний Ізраїль, і будуть говорити: Нехай учинить тобі Бог як Єфремові й Манасії. І поставив Єфрема перед Манасією.
21. І сказав своєму синові Йосифові: Оце я вмираю й буде Бог із вами, і верне вас у землю ваших батьків.
22. Даю тобі одну частину над твоїх братів, що її я взяв із руки Аморея своїм мечем і луком.

ЯКІВ БЛАГОСЛОВИТЬ ІНШИХ СВОЇХ СИНІВ І ПРОРОКУЄ.

Глава 49:1-7

1. І прикликав Яків своїх синів, і сказав їм: Зберіться, щоб я оповістив, що стріне вас ув останні дні.
2. Зберіться й послухайте, Яковові сини, послухайте Ізраїля, свого батька.
3. Рувим, мій первенче, ти моя сила й початок мого болю; перший дарами, вищий владою.
4. Ти вилив, як вода; не будеш рости, бо ти ввійшов на ложе свого батька, й осквернив його постелю.
5. Симеон і Левій брати, воюючі посудини злочину.
6. У їхню раду нехай не входить моя душа, а в зборі їх нехай не буде моеї слави, бо в своему гніві вбили мужа, а в своїй волі підкопали мур.
7. Проклята їхня лютість, бо вперта, і гнів їх, бо безоглядний; розділю їх у Якові, і розсію їх у Ізраїлі.

ПОЯСНЕННЯ

19. Буде вправді народами... Розмножиться в великий народ.

Молодший брат буде більший від нього... Покоління молодшого Єфрема стало опісля більшим і могутнішим, ніж покоління старшого Манасії.

20. В тобі буде благословенний Ізраїль... Обидва покоління будуть такі благословенні й щасливі, що в моїх потомків ввійде в приповістку приказка: Нехай Бог зробить тебе таким щасливим, як Єфрема й Манасію.

22. Над твоїх братів... Уже тепер, заки наступить поділ землі між твоїх братів, я даю тобі сихемське поле.

Що її я взяв із руки Аморея своїм мечем і луком... Яків купив був те поле в аморeїв; опісля, коли рідня патріярха вибралась із тієї місцевини, то аморейці чи може й інші ханаанські племена зайняли були ту землю так, що Яків мусів відбивати її з мечем у руці.

1. Останні дні... В будуччині, від входу ізраїльтян до обіцяної землі аж до її останнього збурення.

2. Зберіться й послухайте... Слова Якова це слова благословення й пророцтва, що є наче закінченням патріяршого обявлення. Це заповіт для дітей, що мають бути батьками й начальниками ізраїля; це урочисте визнання віри в Месію й Боже царство. Це прообраз прощання Христа з апостолами й його передсмертня архієрейська молитва до небесного Отця на Тайній Вечері.

3. Первенче... Привілеї первородства були осьтакі: 1) першинство перед іншими братьми й домашніми; 2) подвійна частина батьківщини; 3) гідність первосвященика; 4) батьківське особливіще благословення, що його міг мати тільки один син, а саме, що в його поколінні будуть благословенні всі покоління світу, ц. зн., що з його роду вийде Месія; з тим привілеєм злучилась також обітниця Ханаанської землі.

Ти моя сила... Коли я став твоїм батьком, тоді я був іще сильний, у квіті віку. **Перший дарами...** Бо першому належалась подвійна частина дідництва. **Вищий владою...** Первородному мали молодші брати підчинятись, як батькові.

4. Ти вилив, як вода... Ти пішов за своїми нестримними похотями, що розлились гріхом, як вода, що її при виливі не можна здержати. **Осквернив його постелю...** Через нечистий гріх із підрядною жінкою Якова. Через те стратив свої гарні привілеї первородства; його покоління мало буде мале. Це дуже сумний випадок у рідні Якова. Таке, щоб і не згадувалось між людьми.

5. Брати... Подібні собі в зраді й злочині. Без відома й дозволу батька нечесним способом пімстились за зведення сестри Дини. Яків відразу скартав їх за те.

6. У їхню нехай не входить... Я досі бриджуся тим учинком своїх синів. **Моя душа...** Моя серце, почування, воля ніколи не хочуть мати участи в такій жалюгідній славі.

Підкопали мур... Спустошили місто Сихем.

7. Бо вперта... Зла була їхня лютість, бо це не була горячковість першої хвилі, але з застановою сповнена пімста. **Безоглядний гнів...** Такий лютий, що нічим не можна було його змягчити.

Розділю їх... За кару покоління одержало малу частину в поколінні Юди; покоління Левія на мало участи в поділі землі, але було розсіяне по всіх поколіннях і мало тільки 48 розкинених міст. Такий кінець тих, що свідомо й добровільно роблять зле. Благословення не будуть мати.

З ЦЕРКОВНИХ СПРАВ

Українці в Німеччині

Недавно продіставсь через офис нацистівського цензора до невтральних держав "Офіційний Вісник" о. П. Вергуна, апостольського візитатора українців греко-католицького обряду в Німеччині. Про релігійні вільності українців католиків в Німеччині подає, Вісник осьтакі вісті: 1) Про українські богослуження не треба повідомляти наперед цивільну владу. Але ті українці, що належать до категорії "Ост" (Схід) не можуть брати в тих богослуженнях участи. 2) Українцям католикам не заборонено слухати Служби Божої в католицьких церквах латинського обряду, але не вільно їм ніяк брати участи в особливих богослуженнях для польських цивільних робітників. 3) Всі священики латинського обряду можуть, у межах своеї юрисдикції, давати всяку релігійну послугу українцям, тільки не тим, що є воєнними бранцями, або робітниками з відзнаками "П" й "Ост".

Виходить із того, що українці католики в Німеччині мають релігійну волю й можуть без перешкоди вести свое релігійне життя. Та на ділі справа мається так. У властивій Німеччині є всього 3-4 наші священики, що як досі відомо, не можуть служити релігійним потребам полонених тих робітників, що носять відзнаку "П" чи "Ост". Тим групам не мають права робити релігійних послуг і інші католицькі священики. А що ті полонені й робітники творять понад 95% усіх українців католиків у властивій Німеччині, то тільки коло 5% українців можуть ходити до св. сповіди й користати з духовних послуг Католицької Церкви.

О. Прелат Др. Петро Вергун походить із Ягайлонського Городка біля Львова. Під час визвольних змагань українського народу був старшиною УГА. По війні покінчив богословські науки в Німеччині й Празі, 1926 року здобув докторат філософії, а 1927 року, кілька місяців після свячень, став душпастирем українців католиків, що жили в межах Німеччини. Живе в Берліні. Крім духові праці між своїми вірними, опікується всіма бездомними українськими еміграктами й утікачами, а головно студентами. Неодну сльозу втер о. Вергун на їхньому збідованому лиці, неодного одів, накормив, постарався про дах над головою й дав запомогу.

Серед німецьких католиків тішиться він повагою й великою прихильністю. По їхніх костьолах відправляє нашу українську співану Службу Божу з хором і відповідними освідомлюючими проповіддями, для їхніх семинаристів дає виклади, до їхньої преси пише статті — а все те так освідомляє німецьких католиків про українські богослуження й обряд, що вони знаходять у них красу і вподобу, приходять на наші богослуження, приступають до св. причастя в наші церковнім обряді.

За таку невтомну й корисну працю папа займенував о. Дра Вергуна 1936 року своїм прелатом, а 1941 року Апостольським Візитатором з правами Адміністратора для українців греко-католицького обряду в Німеччині. Душпастирській праці о. Вергуна станули на перешкоді воєнні зарядження, та релігійна воля незабаром вернеться.

ДЛЯ ДОБРА КАТОЛИЦЬКИХ ВОЯКІВ

Кожний коталицький священик має на вівтарі, під час відправи Служби Божої, святі мощі, цебто частиночка тіла якогось святого мученика. Наші священики мають по більших, посвячених церквах ті мощі вложені до заглиблення в самім вівтарі, або зашиті в малій плащаниці, що зветься -- антимінс. Латинські священики мають ті святі мощі вложені до ямочки видовбаної в камені.

Під час війни кожний військовий духовник латинського обряду мусить такого каменя возити з собою. Та це невигідно, то на просьбу латинських епископів наші преосвященні посвячують наші греко-католицькі антимінси й передають їм для вигоди католицьких військових духовників латинського обряду. Недавно Преосв. В. Такач, із нашої карпатської епархії в Америці, посвятив аж 3,000 таких антимінсів.

Антимінси посвячують наші епископи звичайно раз-у-рік, на Службі Божій в Великий Четвер.

В НАШІЙ КАНАДІЙСЬКІЙ ЄПАРХІЇ

ПРЕОСВЯЩЕННІ ВЛАДИКИ КИР ВАСИЛІЙ І КИР НІЛЬ ВІДВІДУЮТЬ ПАРОХІЇ

СЕНДІ-ЛЕЙК, МАН. Цьогорічних вакацій була тут за стараннями о. пароха М. Григорійчука через кілька тижнів "Рідна Школа". Науку навчання рідної мови й співу подавала місцева вчителька, а науку релігії о. парох. 3-го серпня, до Народнього Дому, де відбувалася "Рідна Школа", завітали обидва Преосвященні: Їх Ексц. Кир. Василій й Їх Ексц. Кир Ніль. Обидва Пеосвященні тішилися великим числом школярів з Сенділейку, бо учнів учащало 21, а учениць 33, разом усіх 54. Гарно вивязалися також з науки читання по-українськи, чого питали Преосвященні, зо співу й катехизму. В нагороду за гарний поступ всі діти дістали на памятку великі, артистичні образці. Відвідинами обидвох Преосвященних дуже тішився о. парох, а ще більше діти.

БРЕНДОН, МАН. 27-го серпня цього року загостив несподівано наш новий, молодий епископ Преосвященний Кир Ніль до нашої Рідної Школи, що відбувалася від кількох тижнів у залі під Народнім Домом. По вступній молитві випитували Преосвященні, як діти називаються, чого вчилися. Опісля деякі читали з читанки, відповідали на катехизмові питання й відспівали кілька укр. пісень. Учитель, що вчив "Рідну Школу" й о. парох Йосиф Пуляк, дуже були вдоволені з відповідей дітей, бо із усього гарно вивязувалися. Преосвященні також висказали свою радість з поступу дітей у рідній мові й релігії й роздали памяткові образці, а опісля засвідчення для всіх школярів. Багато мали й 95% процент поступу. Всіх дітей учащало до Рідної Школи 33. По тім Преосвященні оглядали Народний Дім із просторою сценою, величню церкву з новими лавками й гарними захристіями й виїхали з Всеч. о. парохом через Міннедозу й Мавнтей-Ровд до Скандиневії. Діти веселі, що бачили нового Преосвященного, бігли з памятками й засвідченнями до своїх батьків і розказували їм свої переживання того дня.

СКАНДИНЕВІЯ, МАН. Цьогорічний празник Успення Матери Божої був дуже веселий через приїзд Преосвященного Кир Ніля. Тому, що в церкві було все викінчене й помальоване, то відбулося також цього дня перед Архієрейською Службою Божою посвячення церкви, що стягнуло багато людей із дальших і ближчих місцевин, хоч уночі гриміло, падав дощ, а навіть був град. Але вранці, коли випогодилося, то люди наплинали гарами, троками й возами. Гарно привітав Владику в церковній брамі старший брат, а о. Й. Пуляк передав церковні ключі. По св. евангелію зложив свій щирий привіт від себе і всіх парохіян Всеч. о. Парох, заявляючи свою пошану, любов і послух. При кінці Служби Божої виголосили Преосвященні празничну проповідь й про значення посвячення церкви. По водосяттю відбувся в поблизькій крамниці обід, де засідали кілька разів гості й був присутній Преосвященний із о. парохом. Посвячення церкви в Скандиневії було друге з ряду посвячення церкви в місяці серпні; перше відбулося у Реккем, Манітобі. Будують нові церкви, ростуть нові ряди священиків, розростається наша церковна еархія — а все це наповняє серця побожних українців великою радістю. По роздачі памяткових образців Преосвященні відїхали автом Всеч. о. М. Григорійчука на архієрейські відвідини парохії коло Сомика.

СОМИК, МАН. Архієрейські відвідини мали відбутися тут іще 1. серпня. Але раніший дощ того дня, що падав коло сім разів, не позволив привезти Преосвященного з Рекгем, де вранці відбулося посвячення нової церкви. Радість цеї парохії мала здійснитися аж 28-го серпня по посвяченні нової церкви в Скандиневії. В. супроводі Всеч. о. Маріяна Шведа, пароха з Ольги, Ман, загостив Преосв. Кир Ніль коло 8-ої години ввечері. При брамі привітав хлібом і сіллю, по нашому українському звичаю, старший брат, а о. парох Григорійчук, вітаючи, передав церковні ключі. У церкві зачався зараз Молебень до Божої Матери, що його правили Преосвященні разом із обома Отцями. По св. евангелії зложив Преосвященному щирий привіт Всеч. о. М. Григорійчук, зазначивши велику гідність епископа, як наслідника апостолів, і велику відвічальність та тяжкі обовязки кожного католицького епископа, закінчуючи заявою любови, пошани й послуху своєму епископові від себе й своїх парохіян. Про велике щастя належати до св. Христової Церкви мав проповідь при кінці Молебня самий Преосв. Кир Ніль. По св. богослуженні відбулася роздача образців коло церкви. Довго ще розмовляли Преосвященні з людьми й виїхали від нас автом Всеч. о. М. Шведа на колонію Ольга коло 11 години вночі.

ОЛЬГА, МАН. Парохіяни дуже зраділи оголошенням о. пароха, що мають загостити Преосв. Кир Ніль. В неділю 29-го серпня вранці ожидало вже коло церкви багато гар, що довгими рядами стояли коло церкви. Преосвященного привітали при дверях резиденції. В часі Архієрейської Служби Божої зложив свій щирий привіт від себе і всіх парохіян о. парох М. Швед, зазначив Христову установу католицького епископа, згадав про великі заслуги наших церковних еархів, так на рідних землях, як і тут на переселенні, й висловив свою любов, пошану й послух новому епископові, що його має щастя вітати церква св. Ольги. При кінці Архієрейської Служби Божої промовив Їх Ексц. Кир Ніль до переповненої вірними церкви. На основі евангельських слів цеї неділі згадав, як велике є Боже милосердя для людей, що каються щиро й як повинні всі охоче прощати ближнім їхні провини. При кінці проповіди висказав свою радість із так великого числа присутніх вірних, гарного хору, прибраної церкви, збудовання дзвінниці й парохіяльної резиденції. Многолітствієм за кінчено богослуження. В Народному Домі, де місцеві пані зготували бенкет, засідали 8 разів до довгих столів, уладжених у два ряди із одним столом по середині, де сидів Преосвященний й передові гості околиці. Промовляли бесідники, Всеч. о. Парох і вкінці Преосвященний. На щирій розмові й роздачі памяткових образців проминув скоро час і Їх Ексц. Кир Ніль відїхали в супроводі Всеч. о. Григорійчука до Овкбурну, що є віддалений від Ольги 8 миль. Колонія Ольга мабуть ще николи не стягнула на своє богослуження стільки людей, що того дня. Самих авт нараховано коло церкви понад 300. До столів у Народньому Домі, коли засідали, то було правдиве "переселення народів." До цього причинився гарний соняшний день.

ОВКБУРН, МАН. В четвер 29-го серпня відбулося архієрейське посіщення церкви Пресв. Евхаристії в Овкбурні. Вже коло год. 8-ої можна було завважити море людських голов коло церкви, що нетерпеливо ожидали зо своїм парохом М. Шведом прибуття Їх Ексц. Кир Ніля. Хоругви, прапори, святково прибрана процесія зо своїм священиком у священицьким ризах, прегарно відбивалася різними красками в промінях заходячого сонця. Хлібом і сіллю привітали новоприбувшого архієрея Всеч. о. М. Григорійчук, а Всеч. о. парох М. Швед передав церковні ключі Їх Ексц. Кир Нілеві. А діти сипали пахучим квіттям. Зачався Молебень до Пресвятого Христового Серця. Серед вечірного сумерку, рясно освіченої різним світлом церкви, прегарно співав овкбурнський хор за проводом п. Волохатюк. По щирому привіті від о. пароха в імені всієї парохії й гостей промовив Преосв. Кир Ніль про те, як дуже повинні ми дбати про спасення своєї душі. Відбувся бенкет у Народнім Домі, що знаходиться недалеко церкви. В часі бенкету діти дали гарний концерт за проводом своєї вчительки. Одна дівчинка Роксоляна Мельник зложила китицю живих квітів від молоді, від парохії привітав п. М. Антонович, від старих піонірів п. В. Мельник, всіх заохочував до дальної праці Всеч. о. М. Григорійчук, а опісля ще раз дякував Преосвященному за ласкаве прибуття Всеч. о М. Швед, парох Овкбурну. Потім висказали свою радість із цього вечора Їх Ексц. Кир Ніль; тішилися, що молодь так гарно співає, деклямує, релігійно обзнайомлена й побажали ще кращих і ліпших успіхів на будуче. З нагоди архієрейського посіщення роздали Їх Ексц. памяткові образці для дітей і довго ще розмовляли й віталися зо старшими. В товаристві Всеч. о. М. Григорійчука виїхали Преосвящені з Овкбурну коло 11 год. вночі до Сенділейку.

ВІННІПЕГ, МАН. Церква св. Андрея. Серед великого здвигу вірних відбулося о год. 2 урочисте благословення памятника українським піонірам у Канаді. З цієї нагоди відбувся в церкві св. Андрея при вулиці Юклид і Джарвіс Архієрейський Молебень на честь Пресв. Христового Серця, що його відправив Їх Ексц. Кир Ніль у супроводі Всеч. о. Йосифа Бали й Всеч. о. Володимира Божика. Капелянував Впр. о. Севастіян Шевчук із Монтреалю. Зворушливо привітав при вступі до церкви старший брат і Всеч. о. Канонік Пантелеймон Божик, парох церкви св. Андрея, що опісля ще раз промовляв довше в часі Молебня по св. евангелію. В своїй проповіді представив Всеч. о. Канонік всю історію парохії св. Андрея й зложив вкінці свій щирий привіт від себе й усіх парохіян. По Молебні промовив Їх Ексц. Кир Ніль. У своєй проповіді зазначив, яке велике є значення історичних релігійних памятників із приводу ювілеїв і висказав свою радість, що саме такий ювілейний памятник під проводом св. Церкви здвигається і благословиться саме тут у Вінніпегу, столиці нашого церковного життя. По короткій молитві під статуєю Божої Матері, де відспівано пісню "Под Твою Милость..." відбулось благословення памятника. Прегарно представлявся живий образ із старенькіх чоловіків і жінок та їх молодого покоління, що окружили памятник. На переді памятника видніють золоті пшеничні снопи, а на них граблі, вили й серп. Все це опоясував вінець із різних живих пільних квітів. Коли церковна процесія вернулася до церкви, то під памятником промовляло ще багато промовців. Також у залі під церквою, де відбулося чайне принятія. Два великі ряди столів через усю залю засіли люди. Ще один стіл під сценою гостив делегатів. А один на сцені найвизначніших гостей, де був присутній і Преосвященний Кир Ніль. В часі бенкету виголошено кільканадцять привітів і промов. Промовляли також Всеч. о. Канонік П. Божик, а вкінці Преосв. Ніль. Многолітствіям закінчено той історичний день благословення. памятника піонірам. Все релігійно-народне свято відбулося в неділю 5-ого серпня, між 2 годиною сполудня а 7-ою ввечері.

ІСТ СЕЛКИРК, МАН. Кілька тижнів приготовлялася парохія Покрови Преч. Діви Марії в Іст Селкірк на прийняття нового епископа Кир Ніля.

В неділю вранці 12-го вересня ц. р. церква була прибрана жовтосиніми лентами в середині, а на зовні від самої церковної брами повівали прапори з насадженими зеленими сосонками й лентами на них, а на церковній брамі пишався великий напис "Вітай нам Архієрею."

Коло 11-ої години привітав при брамі о. парох Володимир Швед Преосвященного, віддавши ключі, а п. Сольник Ілля, старший брат зложив щирі побажання від усіх парохіян при вступі до церкви.

Невелика церква скоро заповнилася вірними до країв, а інші мусіли тиснутися з-зовні, бо в середині церкви вже не було місця. Ленти, що їх при вступі на памятку причіпали всі, розійшлись так, що коло сотні людям вже не стало.

Під час Архієрейської Служби Божої привітав гарно Преосвященного від усіх парохіян іще о. парох, а Преосвященні при кінці Служби Божої виголосили зворушливу проповідь, чому дорогою для нас Христова Католицька Церква.

По архієрейській відправі відбувся величній бенкет у Народньому Домі, де всі засіли з Преосвященним наче одна велика християнська родина. Зложили свої радісні привіти Преосвященному п. Сольник Ілля, п. Філь з Поплафілд і гість із Кукскрік. Між гістьми був також Впр. о. Прокоп зо Згромадження Облятів.

Свій щирий дар любови для Преосвященного вручив один із

старших братів, а з жіночого товариства зложили свій дар любови через дівчину Яцкову. Промовляв іще Всеч. о. Парох. А вкінці висказав свою радість із так великого числа вірних у церкві й Народньому Домі сам Преосвященний, подякувавши всім за щире серце.

Незабутнім спомином залишуться ці архієрейські відвідини в Іст Селкірк. Гарний соняшний день стягнув на це рідке свято коло 250-300 людей. Вся парохія раділа відвідинами й сердечною проповіддю молодого Владики Ніля.

ВЕСТ СЕЛКІРК, МАН. Серед багатьох перших місцевин, що мали щастя вітати свого нового епископа Кир Ніля, мали й парохіяни в Весть Селкірк те щастя в неділю, 12 вересня 1943, по годині 5-тій сполудня.

При церковній брамі, гарно прибраній зеленю, квітами й лентами зустріла Преосвященного Кир Ніля церковна процесія, при співі побожних пісень серед радісних звуків церковних дзвонів, з китицями квітів у руках маленьких дітей.

У церковних дверях, по нашому гарному українському звичаю, привітав кількома словами парох церкви Пресвятої Евхаристії у Вест Селкірку, Всеч. о. Вол. Шек, передавши церковні ключі, а старший брат п. Йосиф Чупко, вітаючи, передав хліб і сіль, із просьбою, щоб Преосвященний поблагословив.

Архієрейський Молебень відправив Преосв. Кир Ніль при співучасти двох Всеч. Отців: Волод. Шека, пароха Вест Селкирку й Ярослава Чижа, пароха сусідніх колоній. По щирому привіті Всеч. о. Пароха, промовляв при кінці Молебня Їх Ексц. Кир Ніль, висказуючи в своїх словах, про що людина повинна найбільше дбати в цьому житті.

Ввечері відбувся в Народньому Домі гарний бенкет, що його зготували місцеві пані. В часі бенкету промовляли п. Йосиф Чупко, п. Никола Ріжко й п. Іван Дячук. З Отців промовляли Всеч. о. Шек, Всеч. о. Чиж, як і також Впр. о. Прокоп. Всі бесідники висказували свою радість із гостини Преосвященного.

Промовив при кінці бенкету й Їх Ексц. Кир Ніль. У своїх словах виявив радість із так великого числа присутніх вірних у церкві й на бенкеті, а також із того, що так щиро працюють однозгідно й подякував за зложений дар любови.

БРЕНДОН, МАН. Цьогорічний наш парохіяльний празник Різдва Матери Божої, що його ми відсвяткували по новому стилеві в неділю 12-го вересня 1943 року, зазначився цією особливішою радістю, що ми мали щастя вітати між собою нашого Дорогого Князя Церкви, Їх Ексц. Кир Василія.

Хоч субота заповідалася досить некорисно на празник, бо сполудня падав сильний дощ, проте на неділю вранці так гарно випогодилося, що завдяки тому не тільки прибуло багато вірних із нашої парохії Брендону, але це дало також нагоду прибути багатьом гостям із поблизьких парохій.

При церковній брамі, що її тому кілька літ поставлено з цегляних стовпів і залізного, гарно викінченого паркану, привітала нашого Дорогого Архієрея церковна процесія з дітьми, що кидали у стіп архієрея квіти, ґростісами, що привітали хлібом і сіллю й парохом Всеч. о. Йосифом Пуляком.

Нова церква, гарно прикрашена на празник, скоро заповнилася вірними. По св. евангелію привітав кількома щирими словами Архієрея о. парох, а при кінці Служби Божої мали ми щастя почути проповідь нашого Преосвященного Кир Василія з нагоди празника Різдва Матери Божої. Преосвященні раділи дуже будовою нашої нової церкви й гарним її уладженням і викінченням.

Вітали ми також нашого Дорогого Архієрея на празничному бенкеті в нашому Народньому Домі, де зложено багато привітів; там мали нагоду почути слова заохоти від нашого дорогого архієрея. Преосв. Кир Василій відїхали до Вінніпегу коло 3-ої години, оставивши по собі милий спомин у серцях всіх своїх вірних (П-й).

ЕДМОНТОН, АЛТА. В дні св. Йосафата, ЧСВВ., покровителя едмонтонської парохії, новий владика, що також вийшов із Чину С. Василія Великого, Преосв. Кир Ніль, відправляв у церкві свого святого попередника перший раз архієрейську Службу Божу й проповідав Боже слово своєму рідному українському народові, що з Едмонтону й різних місцевин Альберти прибув на празник св. Йосафата й на архієрейську Службу Божу свого молодого владики. До цеї величньої відправи причинився цим разом новий великий хор з Мондеру, що за проводом свого улюбленого диригента п. Василя Курили приїхав того дня до Едмонтону.

Крім церковної відправи був іще сполудня спільний бенкет у Народнім Домі, де промовляли: новий парох Едмонтону Впр. о. ігумен В. Каменецький, ЧСВВ., п. Ю. Войтків, голова Народнього й п. Іван Ісаїв, директор "Українських Вістей", що сказав дуже добре, актуальне слово. Останній промовляв Преосв. Ніль, на що присутні, що люблять свого нового Владику, відповіли сердечним многолітствієм. Ввечері вітав Едмонтон Преосвященного осібним концертом, що його гарно вивів п. О. Прийма. Під час концерту о. парох вручив Преосвященному дарунок від парохії. З Едмонтону виїхав Преосв. Ніль до свого старого Мондеру, щоб відвідати своїх братів-монахів і колишніх духовних підданих, а звідти на архієрейські відвідини в Лішор, Алта.

ЛІШОР, АЛТА. Незабутні хвилі переживали члени парохії в Лішор, коли в день празника своєї парохії, в Різдво М. Б. 21 вересня, вітали в себе свого архієрея Кир Ніля Саварина, ЧСВВ. На це свято зїхалися люди також із усіх дооколишніх парохій і навіть і по дальших, бо всі хотіли побачити й повітати свого нового владику на його перших архієрейських відвідинах в Алберті. Парохіяни з Лішор хотіли відбути ці відвідини якнайкраще, тому доклали багато праці, щоб це їм вдалося. І так було.

По звичаю, процесія вітала Преосвященного в брамі, а потім супроводила їх до входових дверей церкви, де п. О. Сеншин привітав їх хлібом і сіллю а о. парох Е. Пащак, ЧСВВ, вручив ключі церкви.

Архієрейська Служба Божа відправилась із великою асистою. Впр. о. Протоігумен В. Бараник, ЧСВВ. і о. В. Сорока, ЧСВВ. були пристоящими, а о. Й. Кормило й о. П. Дидик, ЧСВВ. діяконували; чотири Братчики з Мондеру служили при престолі. Спільний хор із Делф і Лішор за управою п. С. Галаса співав Службу Божу.

По Службі Божій Їх Ексц. виголосили проповідь, що в ній завзивали парохіян до спільної праці в парохії за проводом Божої Матери. Після гостини в домі п. Петра Сенишина Їх Ексц. виїхали через Едмонтон до Вінніпегу на дальші архієрейські відвідини парохій у нашій епархії й на Зїзд БУК-а в Саскатуні.

ДОПИСИ

МИРНАМ, АЛТА. З поклоном до бабуні. До мирнамської парохії належить уже здавна релігійна й трудолюбна родина Лесиків. Особливу любов до церкви має пані Ева Лесик, що її уже минуло 70 років. Це знають свідомі парохіяни в Мирнам і тому вони з охотою поспішили в суботу 21 серпня до дому пані Еви, щоб разом із родиною зробити їй несподіванку. Жінки приготовили вечерю, а пп. І. Юзвишин і Д. Яцій привітали паню Лесик сердечними промовами. Потім парохіяни й дочка зложили пані Лесик свої дарунки, за що зворушена такою любовою пані Лесик сердечно подякувала, а особливо за те, що вони памятають про старших людей. Вечір, закінчено збіркою на католицьку пресу "Світло" й "Українські Вісти."

Сердечний привіт для бабуні Еви й щиру подяку жертводавцям складає від себе — Редакція "Світла".

ЛЕК ЛЕ БІШ — БРЕЙНА, АЛТА. На північний захід від Едмонтону, яких 132 милі, є містечко "Лек Ле Біш" де живуть головно французи, але є й українці та англійці.

Поза містом є дуже велике озеро, що має ту саму назву. Коло озера гарно пишається католицький костьол і лічниця.

Від цього міста коло 55 миль на північний захід є місцевина Брейна. Тут є коло 30 родин французів і коло 40 родин українців. Назагал люди тут бідні, бо тут ще ліси, а землі неврожайні. До міста мусять вести збіжжя поверх 50 миль. Колись їхали волами й кіньми, а тепер уже є в Брейні 2 троки.

Є тут великий латинський костьол. І на 5 вересня був тут український священик із Едмонтону, що відправив богослуження для українців. По відправі Йосиф Дрібненький запросив священика до себе на гостину. І дуже тішився, що його рідня могла приступити до св. тайн і вислухати Служби Божої. Хоч на обіді не було гостей, то сама родина зложила $2.50 на пресфонд "Світла". Жертводавцями були: П-ство Овсяники $1.00, Іван Дрібненький 50ц, Йосиф Дрібненький 50ц, Одна особа 50ц.

Цей малий допис показує, що між нашими людьми в Канаді звичайно разом держаться: добра родина, добрий часопис й добрий священик. Цього треба кожній нашій родині на всім американськім континенті.

МОНТРЕАЛ, КВЕ. Дня 29-го серпня парохія св. Духа в дільниці Пойнт Сент Чарлс мала честь вітати нового пароха Преп. о. Хр. Кондратюка, ЧСВВ. Того дня під час співаної Служби Божої, що правилась у школі св. Івана Євангелиста, отець С. Шевчук, ЧСВВ. представили парохіянам нового душпастиря, що стає на їхне місце, щоб продовжати працю в аганій парохії.

Дня 30-го серпня ввечері зійшлось поважне число парохіян до Парохіяльного Дому при вулиці Сентр, ч. 1770, щоб попрощати бувшого о. пароха, а привітати нового. Заступник голови парохії п. Іван Онишкевич прощав і вітав від парохії, Олеся Чайка прощала, а Оля Наконечна вітала від дітей, що є під проводом Сестер Служебниць, ПНДМ., по чім маленький Богданко Степанюк вручив о. С. Шевчукові прощальний дарунок.

Під час цього бенкету говорив іще піонір парохії п. Павло Бучковський, що гарно переповів історію заснування парохії від її перших початків та її розвиток. Сказав, що парохія гарно росте, бо має вже площу під будову нової церкви й свій парохіяльний дім вартости 28 тисяч долярів: закликав усіх іти вірно за проводом своїх Отців Провідників, бо тоді тільки зможемо доконати великих діл. Промови мали ще: Іван Теленько, Гр. Чайка, І. Ракубовчик, а від Сестрицтва Іс. Серця пані Ант. Бучковська. Всі висказували свої почування даної хвилі.

О. Ігумен П. Гевко пояснили присутнім завдання Чина св. Василія Великого. О. П. Котович, ЧСВВ., піддержували веселий настрій хвилі.

На кінець бувший парох о. С. Шевнук, ЧСВВ., у гарній промові попрощав усіх присутніх парохіян, а новий парох о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ., щирими словами привітав і заохоти до дальшої праці на церковній і народній ниві: по чім відспівано усім многолітствіє.

При так гарній хвилі не забуто також і нашої українсько-католицької преси. П. Іван Дроздович заохотив присутніх до збірки, що нею зайнявся сам із п. Іваном Теленьком.

На цей поклик присутні зложили $26.60. П. Іван Дроздович подякував присутнім за ці щедрі жертви, а гроші переслано до "Українських Вістей" і на "Світло."

(П-й).

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Андрій Курцяк, Плейнвил, Конн.	1.00
Михайло Царук, Мондер, Алта.	1.00
Марія Кантор, Бруклин, Н. Й. ЗДПА.	1.00
Катерина Багрій, Торгилд, Алта.	2.00
З весілля Василя Свірського й Павлі Чиплик, Гринсбі, Онт	2.50
Син Пазі Биковської, що служить у американському війську, Джерзі Ситі, Н. Дж. ЗДА.	4.00
З нагоди храмового празника в Дейзленд, Алта.	5.00
Збірка з нагоди прощання о. С. Шевчука, Монтреаль Кве. Збірку переслав Іван Теленько	12.60

Всім жертводавцям щиро дякує і в Бога благословення просить— редакція "Світла".

Що чувати в світі?

— **Нашій державі** треба доконче грошей на военні видатки. Добрі наші громадяни розуміють це й тому спомагають свою державу під час военної позички купном бондів і лояльною співпрацею зо своїм урядом. Українці належать до тих, що сповняють свій патріотичний обовязок супроти держави в час мира й під час війни.

— **Український** народ у Европі опинився в страшнім положенні. Хліб українського народу загарбаний, або спалений займанцями. Урятувати наш народ можуть тільки аліянти, якщо пішлють в Україну конечну матеріяльну поміч. Українські представництва в Канаді й Америці повинні негайно віднестись у тій справі до своїх урядів.

— **"Свобода"**, український щоденник, орган "Українського Народнього Союза" в Америці справляє цього року 50-літній ювілей свого існування. Це одинокий такий ювілей українського часопису на американськім континенті.

— **Німці** зайняли Рим. Оголосили також, що "беруть в опіку Ватикан", хоч папа того не просив. Святіший Отець приказав усім кардиналам, що мешкали в Римі, перенестися до Ватикану.

— **Релігійні** групи католиків, протестантів і жидів мали в колюмбійськім університеті в Ню Йорку нараду про основи, що на них мав би спертись недалекий мир. Свої завваги подали на письмі. Усі погодились на це: Релігія е основою будучого мира. Щоб до того прийшло, треба признати за правду, що 1) Бог є батьком, а тимсамим авторитетом не тільки для одиниць, але й для народів та держав; 2) віра в Боже провидіння історично виказує правильний розвиток людства; 3) Боже синівство людини вимагає признання братерства людей, а в тим і органічної єдности й співпраці для осягнення спільної цілі. Ця нарада потверджує, що в світі треба доконче релігії.

— **Отець** Др. Іван Ла Фардже, Т. І. з Ню Йорку, редактор часопису "Америка" й директор католицької міжрасової ради, закликає до протиділання расовим упередженням. Це слушне, бо всі люди є одної, дуже доброї раси — Божих дітей, що мають одного спільного Отця-Творця й призначення до одного неба. Гарячі прихильники "расизму", що люблять свою расу дуже виващати, а іншу пониjжати, готові б і там заводити расові колотнечі, як би там дісталися.

— **Чорчил** вернувся щасливо кораблем із Канади до Лондону й виголосив велику промову в британськім парламенті. Заповів, що буде масовий наїзд на Европу. Виявив, що італійська поліція мала наказ застрілити Мусолінія на випадок спроби утечі, Але так не сталося.

— **Після смерти** болгарського царя Бориса став царем 6-літній царенко Семен II. В його імені управляє Болгарією Регенційна Рада. А поправді німці й поліція.

Новим президентом китайської республіки, на місце вмерлого недавно Дра Лін Сена, вибрала центральна еґзекутива Чянг Кай Шека, довголітнього начальника китайської армії.

По виборі на президента Чянг Кай Шек висловив свою надію, що комуністи виконають своє зобовязання з 1937 року, а саме: зліквідують комуністичний рух, розвяжуть комуністичну організацію, розпустять червону армію й включать її до національної. Цього треба всюди.

— **Мусоліні** був увязнений урядом Бадолія. Німецькі парашутисти й тайна поліція викрали Мусолінія з вязниці й завезли до Німеччини. Німці створили новий італійсько-фашистівський уряд, що працює за проводом Мусолінія. І так італійці стоять проти італійців, бо одні йдуть з аліянтами, інші з німцями. Бідні ті італійці, бо піде брат на брата. Краще було б піти однодушно за своїм королем.

— **Нацистична** влада в зайнятій Бельгії засудила прелата о. Ґ. Веенберга, ректора університету в Льованіюм, на 18 місяців вязниці за те, що не хотів видати нацистам спису імен своїх студентів, що їх хотіли займанці взяти до тяжких робіт. Підпільний часопис "Вільна Бельгія" склав із тєї нагоди таку заяву: "Ми складаємо чолобитню відвазі й гідности прелата Вен Веенберга. Він не рятувався споввдними вимівками, щоб прийти до доброї злагоди з ворогом."

— **Ерик Олдлунд,** лютеранський духовник, що був недавно два місяці в Німеччині, після повороту додому заявив, що німецькі католики так сильно зорганізовані й такий мають вплив, що нацисти не сміють тепер виступати в ширекою програмою переслідування Церкви. Зростаюча сила Католицької Церкви виявилась н. пр. наглядно з нагоди увязнення католицького священика й кількох богословів в Ґрісвалд: всю групу випустили на волю, коли в тій справі забрав голос Ватикан.

Нацисти арештують передових німецьких достойників, що критикують умовини в Німеччині, але протицерковна програма загально тепер перервалася так, що тепер можна говорити про лагідний спосіб втихомирення. Наприклад уряд відкликав заборону видавати дипломи науки релігії в німецьких початкових школах. Зменшено також деякі загострення що до релігійних практик польських робітників. Так є в Німеччині. Але в зайнятих краях не видно зміни на краще. Можемо бути певні, що боротьбу нацистівської держави з Католицькою Церквою виграє таки Церква.

— **В Америці** розвели агітацію за те, щоб жінки не родили всіх дітей, що могли б мати. Це злочинна робота супроти Бога, дітей і нації, бо Бог казав "рости й помножуватися," а не вигублювати себе. Ніхто не має права відбирати чи спиняти життя дітям, бо це заказує пята заповідь: "не вбивай". Нація не від того зростає, що тратиться дітей, але від того, що годується їх і виховує на чесних громадян. Не дай, Господи, щоб між українськими чоловіками й жінками були особи такого лихого серця, що йшли б за цею злочинною й неморальною модою. Українські діти не мають марнуватися, але родитися й ховатися для Божої слави, національної справи й їхнього власного щастя.

— **Прелат** о. Фултон Шін, славний промовець, письменник і філософ промовляв недавно в Оттаві до 2,500 слухачів. У своїй великій і цікавій лекції сказав між іншим те, що всі новітні революції зірвали з Христовою релігією.

Мексиканська революція зірвала свої звязки з іспансько-християнською культурою й вернулася назад до давніх азтеків і чисто світської культури. Комуністична революція зірвала з усею традицією російського народу й вернулася до первісного варварського ладу, що його символізує молот і серп. Фашисти зірвали геть чисто з християнськими переданнями й вернулися назад до поганських цезарів. Нацисти зірвали зовсім із християнською традицією, що її закріпив у Німеччині св. Боніфатій, і вернулися назад, щоб запустити коріння в фальшивих лісових божках, а також расизмі й крові.

В усіх тих революціях їхні справники й приклонники пішли назад до основ іншого ладу, що в ньому нема нічого з християнства, що є саме вічно живучою памяттю: "Робіть це на памятку про мене."

— **Німці** вирішили, щоб у кожній церкві не було більше, як один дзвін; і тепер забирають дзвони з бельгійських церков.

— **Американський** єпископ М. Брейді в Барлингтону склав рішучу заяву на руки комітету военної праці в Вермонті, що працедавці не мають права платити звичайним робітникам менше, ніж їм потрібно на прожиток. Одинокий спосіб оборони робітників перед визиском незичливих працедавців є сильна організація й творення нових промислових осередків.

— **Професор** В. Кирконел написав 7 вересня в торонтськім часописі "Ґловб енд Мейл" засвідчення, що по більшовицьких **Турф домах** у Канаді вчили дітей безбожництва й виховували їх на революціонерів, щоб вирісши, руйнували право й установи Канади. Ті **Турфдом-и** хотіли б комуністи дістати знову в свої руки. Чи не було б це нещастям для держави й її чесних громадян?

— **Американський** уряд видав недавно зарядження, щоб пишучи про місцевини якогось краю, чи адресуючи посилки до них, уживати назв у такій вимові, що є в даним краю в загальнім та урядовім уживанні, у. пр. Відень — Він (а не Віенна). І т. д. Зарядження розумне.

— **Британія** має 31,150,000 людей, а з того 22, 300,000 змобілізованих до военної праці. Змобілізовані від 16 до 64 року. У тім — жінок понад 7,000,000. Крім того є ще багато людей при добровільній праці й додатковім військовім призначенні.

— **На фронті** Аліянти йдуть далі вперед. Забрали Сардинію, а також острови Кос, Лерос і Самос у сусідстві Туреччини. Виграли бій коло Салерно й прямують до Неаполю, що його німці палять. — На Корсиці італійці й французи биються з німцями. — Стежі червоної армії дійшли вже до Дніпра.

— **Бадоліо** дав італійцям наказ станути по стороні аліянтів і боротися з німцями. Італійська флота переходить до аліянтів.

— **Болгарські** війська перейшли ріку Вардар і зайняли для Болгарії ту частину Македонії, що була колись призначена до Альбанії.

Богослуження в Алберті

ЖОВТЕНЬ

3. Нед. 16. по З.С.Д.
(Глас 7, єв. утр. 4).
Ледук
4-8 катехизація в Калмар
Чипмен
Київ
Делф

10. Нед. 17. по З.С.Д.
(Глас 8, єв. утр. 5).
Торобі
Восток — св. Михаїла
Іннісфрі — Різдва Б.М.
Скаро
Гиллярд св. Івана Хр.
Борщів
Вегревил

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

Basilian Fathers,
Mundare. Alta., Canada.
Phone 27

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

ВЕЛИКА МІСІЯ В КЕНОРІ

В парохії св. о. Николая в Кенорі, Онт. відбудеться від неділі 3 жовтня до неділі 10 жовтня 1943

— СВЯТА МІСІЯ —

Місію вестимуть Впр. о. ігумен В. Каменецький, ЧСВВ й Преп. о. місіонар М. Пасічник, ЧСВВ.

Прийдіть усі — З Кенори, Норману й Кивейтону — а Христос поблагословить своїми великими ласками! **Ісус закликає всіх до себе**, щоб відновились на душі та зазнали небесного спокою серед теперішнього военного страхіття.

Заряд парохії.

ХТО ВМІЄ ДОБРЕ ЧИТАТИ ПО-УКРАЇНСЬКИ ...

повинен чимскоріше перечитати оcьтакі книжки:

1. Історія Церкви в Україні
(Про католицьку й православну віру).
($1.25)

2. Життя Св. Тереси.
(Про дівчину, що справді хотіла бути свята).
($1.25)

3. Про Східній Обряд.
(Що повинні знати українці про свій церковний обряд).
(30 центів)

Всі ті книжки повинні бути в кожній українській католицькій хаті. Замовляйте в редакції "Світла"

"СВІТЛО" — Український Релігійний Часопис. Виходить двічі в місяць. Видають ОО. Василіяни в Канаді. — Редактор — о. Андрій Трух, ЧСВВ. — Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5 ц.

Адреса: *THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

СВІТЛО THE LIGHT

15-го жовтня. 1943. Рік VI. Ч. (131) 20.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Oct. 15. 1943. Vol. VI. No. (131) 20.

З ЦЕРКОВНОЇ НИВИ

АПОСТОЛЬСЬКА СТОЛИЦЯ СПОКІЙНА

Великі політичні переміни в Італії, а зокрема зайняття Риму німцями, поставили Апостольську Столицю в надзвичайно прикрім положенні. Однак останні вісті з Ватикану подають, що Апостольська Столиця серед тієї великої бурі заховала подивугідний спокій. Праці в Ватикані йдуть своїм щоденним ходом. Існує далі постійна злука з урядовою католицькою осередкою в Америці.

Німці, щоправда, зайняли Рим і стоять на границі Ватиканської Держави, однак досі так поводились, що, як подають, нічим не нарушили її невтральности. Обсадження німецьким військом демаркаційної лінії між Ватиканом і Італією сталось після розмови секретаря німецької амбасади при Апостольській Столиці й німецьких офіцерів із командантами ватиканського війська. В Ватикані нема ні одного німецького вояка.

На площі св. Петра перед базилікою роблять далі службу італійські карабінери, що стережуть трьох входів до Ватикану. На основі латеранського договору мають право стежити цю площу й доходити до сходів церкви. Те саме могла б зробити тепер і німецька поліція. Поголоска про те, що німці зайняли Ватикан, зродилась мабуть на основі німецької трансокеанської радіопередачі, що німецькі легкопадні сторожі бережуть площі св. Петра, щоб "охороняти Ватикан від комуністичної товпи чи когонебудь іншого, що хотів би пробити собі дорогу до Ватиканської Держави."

Цюрихська вістка подавала, що німецька сторожа не допускає мешканців Риму на молитву до церкви св. Петра, але сам Ватикан заявив, що в неділю, 12 вересня, під час Служб Божих, була базиліка переповнена людьми.

Маємо надію на Христа Царя, що Він захоронить нам особу Святішого Отця від нещастя.

ЛЮБИТЕЛІ ВОЛІ ДЕРЖАТЬ ІЗ ПАПОЮ

Яків Канвей пише в часописі "Бостон Івнинг Америкен", що папа Пій XII продовжатиме свої заходи щодо привернення мира в світі не зважавши на те, що нацисти займають Рим аж до самих границь Ватикану. Положення Святішого Отця, як дійсного вязня нацистів, зробило його фіґурою, що про неї говорять найбільш у всім світі. "Його відмова признати насилля й його настоювання на те, щоб заключити мир і злегчити терпіння всіх поневолених, зробили його любим для всіх, що вірять у волю й терпимість."

ВАТИКАН В ОБОРОНІ АМБАСАДОРА

Подало вістку британське радіо, що німці увязнили були перувійського амбасадора при Апостольській Столиці, як вертався зо Швайцарії до Риму. Випустили його однак наслідком сильного протесту Ватикану в маршала Кессерлінґа, команданта німецької армії в Італії.

КОМІСІЯ ДЛЯ ПОВОЕННОЇ ПЕРЕБУДОВИ СВІТУ

Ватиканське радіо подало до відома, що в Римі створено комісію, що має збирати й просліджувати думки й плани, що їх подають католики в усім світі про повоенну політичну й суспільну перебудову. Добрий і тривалий мир можна створити тільки на християнських основах справедливости й любови. Дух ненависти й пімсти при мирових переговорах приготовляє відразу нову війну. Найкращий мир у світі зможуть завести його творці в порозумінні з Христовим Намісником у Ватикані.

НОВИЙ НІМЕЦЬКИЙ ЄПИСКОП

Апостольська Столиця займенувала о. прелата Йосифа вен дер Велден, ректора епархіяльного семінаря в Аахен, у Німеччині, єпископом тієї ж епархії. Хоч довкола буря, Апостольська Столиця невпинно дбає про спасення людських душ.

ДОМАГАЮТЬСЯ РІВНОПРАВНОСТИ

Католицькі єпископи Англії й Валії, на своїм великій нараді дня 26 вересня, де були представники всіх ординаріятів, видали заяву про проект нового шкільного закону, накреслений у державнім "Білім Папері", що творці проекту планують накласти на католиків невиносимий тягар. Єрархи сказали, що вони не годяться ніяким чином на урядовий проект вирішення шкільного питання щодо фінансової точки того проекту й заявляють, що "наші вірні стоятимуть обєднані й рішені в тім ділі, що для них є справою життя й смерти. В "Білім Папері" ми бачимо загрозу для існування наших шкіл".

Католицькі діти можуть одержати потрібну їм науку й виховання тільки в католицькій школі, тому всі католики повинні дбати про те, щоб їхні діти ходили до католицької школи. Католицькі громадяни повинні одержати в тій справі піддержку свого уряду, що буде згідне з демократичними засадами волі й справедливости.

ЗА ВОЛЮ ЦЕРКВИ

Литовські католицькі єпископи вислали були минулої осени, недавно оголошений, меморіял до німецького комісаря в Литві з домаганням, щоб Церкві привернено приватну власність, що її віддібрали Церкві в час московської займанщини.

Єпископи жалуються на те, що німці, всупереч своїй обітниці, не післали до Німеччини литовських священиків із литовськими робітниками й протестують проти висилки на роботу студентів, а головно дівчат, що займаються вищими науками. Протестують також проти труднощів, що їх німці робили тим, що бажали вчитися на священиків. Владики домагаються продовжування навчання релігії по школах, а також порушують ті труднощі, що з ними стрічається католицька преса під нацистською займанщиною. Кожна людина, що має почуття людської гідности й розуміє, чим для людей є воля, з великою пошаною віднесеться до тих литовських владик за їхню безбоязку оборону найсвятіших ідеалів литовської нації.

КАТОЛИЦЬКА МІСІЙНА ВИСТАВА

В Торонті уладжують католики від 15-19 жовтня велику **Канадійську Крайову Місійну Виставу.** За проводом о. Роборецького й о. Кушнірика, наших парохів в Торонті, приготовляється на цій виставі також наш український католицький павілон. Надіємось, що торонтонські українці численно відвідуватимуть цю славну виставу.

Святіший Отець Пій XII прислав на цю надзвичайну виставу свого власноручного листа з гаслом: "Божа праця мусить іти вперед!"

ДО ЗАСТУПНИЦІ ХРИСТІЯН

Католики, розкинені по всіх частинах світу, мають такий побожний звичай, що в місяці жовтні почитають особливішим способом Марію, Заступницю Християн. Кожного вечора сходяться до церкви й звичайно перед виставленими Найсвятішими Тайнами проказують на Її честь вервицю.

Було б добре, якщо в цім военнім часі, коли Святіший Отець у Ватикані закликає світ до сердечної молитви за скорий і справедливий мир, і по наших українських церквах, а принаймні по хатах, наш народ молився б за мир на вервиці до Божої Матері, що вже нераз і наш український народ і інші християнські народи рятувала в час военого лихоліття.

Зокрема годиться молитися за самого папу, що тепер дуже загрожений военною хуртовиною, а також за визволення нашого українського народу в Европі.

СВЯЩЕНИК І НАРОД

СВЯЩЕНИЦЬКИЙ СТАН

В своїй Божій премудрості й великій любові до нас, Ісус Христос установив особливий священицький стан, що має геть чисто бути посвячений душпастирству й проводові християнського народу.

Справжній священицький стан існує в світі від Тайної Вечері, коли то Христос, установивши святу безкровну жертву Нового Заповіту, установив також святу тайну священицтва: "Це робіть на спомин про мене". Першими священиками були самі апостоли, а опісля, через положення своїх рук і молитву, перелили священицький характер на своїх наступників. Тепер священицький стан удержується таким способом, що епископи уділяють святої тайни священицтва Богом до того покликаним і добре приготованим кандидатам до священицького стану.

ВЕЛИКА ГІДНІСТЬ СВЯЩЕНИКА

Через тайну священицтва доступае людина великої гідности. Це розуміють побожні люди й тому називають священиків—духовними отцями.

Під деяким оглядом має священик більшу владу, ніж земні володарі, а навіть самі ангели в небі. Земний володар може, наприклад, помилувати когось і звільнити від смертньої кари, але не в силі нікого звільнити від гріха, ні перемінити хліб у Тіло Ісуса Христа так, як католицький священик. Володарі є також заступниками Бога на землі, але не є так, як священики, посередниками між Богом і людьми.

Св. Августин каже, що священики одержують таку владу, що її не мають навіть самі ангели. Бо ніякий ангел не є в силі своїм словом перемінити хліб у Христове Тіло, а навіть усі ангели разом не в силі увільнити людину від одного гріха. (Св. Альфонс).

Священик є посередником між Богом і людьми. Він є послом, що заступае перед Богом людські справи. Священик це Божий післанець до людей, що має звіщати їм Божу волю. Він є післаний від Бога, щоб завів людей до небесної батьківщини. Про священиків сказав Христос велике слово: "Хто вас слухається, мене слухається, а хто вами погорджує, Мною погорджує." (Лука. 10,16). А коли Ісус Христос так рівняе священика з собою самим, то чи ж не велика є гідність католицького священика? Св. Франко з Асізі говорив, що коли б стрінув рівночасно священика й ангела, то перше поздоровив би священика.

УРЯД СВЯЩЕНИКА ТРУДНИЙ

Тяжкі обовязки мають священики.

Кожний католицький священик має проказувати щодня святі молитви церковного правила, що займає годину часу. Кожної години, навіть уночі, мусить спішити до хворих, без огляду на те, що їхня недуга може бути заразлива; мусить сповідати їх, причащати й уділяти святу тайну оливопомазання. Нераз цілими годинами мусить слухати сповідей. До кінця кожної служби Божої, хоча б кінчилася пізно сполудня, мусить постити. У різних світових розривках і втіхах не може брати участи. Діти, вбогі, сироти домагаються священикової науки, опіки й помочі.

Дуже часто мусить священик переносити різні прикрощі від недовірків, що докучають священикові всякими підозріннями й переслідуваннями. Коли безбожники дірвуться влади в якій державі, перші терплять, а навіть гинуть із рук безбожників, священики, як це було вже за наших часів у Совітах, Мексико й Еспанії. Подібна доля жде часто тих священиків, що, як місіонері, виїжджають на працю між поганські племена. Земля зрошена кровю священиків.

УРЯД СВЯЩЕНИКА НАЙБІЛЬШ ВІДПОВІДАЛЬНИЙ

Крім священиків — для добра людей працюють також учителі, лікарі, адвокати. Та ні один не носить на своїм сумлінні такої відповідальности, що священик. Коли учитель не сповнить докладно свого обовязку, то люди через його недбальство, чи помилку, мають звичайно дочасну шкоду. Навіть тоді, як нпр. через недогляд лікаря яка особа втратить своє життя, то це ще не буде найгірше нещастя, бо й так колись прийдеться вмерти. Та як через несумлінність священика хтось із людей утратив би душу, то це було б найгірше нещастя, що може статися між людьми. Тому священик має бути вченіший і сумлінніший у своїм священицькім стані, більше, ніж усі інші урядники світових звань. Священики над людьми "сторожать, як ті, що мають відповідати за їхні душі." (Жид. 13,17).

СВЯЩЕНИЦЬКИЙ СТАН НАЙКОРИСНІШИЙ У СВІТІ

Найбільшу користь приносить людям — священики.

Вони навчають їх святих правд Христової віри й моралі, щоб люди знали, в що мають вірити й як жити, щоб могли бути чесними людьми в цім житті й вічно щасливими в наступнім. Свою науку подають священики живим і друкованим словом.

Священики, для спасення людей, прощають їм гріхи й подають у св. причастю Ісуса Христа, чого ніхто інший у світі не може зробити. А це таке важливе, корисне, так часто конечне! Молодих людей вінчають, щоб могли жити в чеснім подружжі, по-християнськи. Недужих скріпляють і заспокоюють св. тайною оливопомазання, вмираючих ховають, всім потребуючим парохіянам спішать із поміччю. Від колиски аж до гробу священики є вірними другами й учителями, опікунами, духовними лікарями й порадниками свого народу. Своїми молитвами й богослуженнями спомагають живих і вмерлих.

Поруч своєї великої духовної праці беруть священики дуже часто участь у національній праці свого народу. Найкращі сторінки історії української нації — княжої, гетьманської й новітньої доби — записані молитвою, працею й жертвою українських епископів і священиків.

Історія розвитку української нації в Канаді й Америці мусить перше й почесне місце за будуючу, творчу працю признати своїм епископам і священикам.

ВІДНОШЕННЯ НАРОДУ ДО СВЯЩЕНИКА

Хто розуміє добре, якою великою є гідність і відповідальність кожного католицького священика та яку велику користь приносить людям священицький стан, той буде завжди відноситись до священика з великою — пошаною.

Навіть поганські царі відносились завжди з пошаною до священиків правдивого Бога. Коли Олександер Великий, у своїм переможнім поході, наближався до Єрусалиму, вийшов йому на зустріч у святкових ризах архієрей, оточений священиками, щоб просити в царя ласки. Та як тільки Олександер побачив архієрея, впав перед ним на лице й зараз сповнив усі його прохання. Коли тому дивувався вождь олександрового війська, сказав йому Олександер: "Я віддаю честь не архієреєві, але тільки правдивому Богові, що Його він є слугою". Навіть кровожадний король гунів, Атиля, що хотів ограбити Рим, відступив від Риму на просьбу папи Льва Великого (452 р.); так само пізніше король вандалів Ґензерик (455 р.). А чи тепер християнські народи не мали б шанувати своїх епископів і священиків, що все своє життя працюють тільки для їхнього добра?

Українці, що вже близько тисячу літ користають із послуг своїх епископів і священиків, повинні завжди визначатися великою пошаною для них. Та — на жаль — із великим смутком нераз зачуваємо, що навіть такі українці, що не стали комуністами, чи подібними безбожними, й мають себе за релігійних і свідомих людей, не відносяться до своїх священиків із належною пошаною. Хто каже, що вірить у Христа, нехай памятає, що сам Христос сказав виразно: "Хто вами — священиками — погорджує Мною погорджує". А чи годиться це робити віруючим людям?

УКРАЇНЦІ — НЕ КОМУНІСТИ

Між українцями а більшовиками така повинна бути різниця, що правдиві українці вмітимуть гідно шанувати своїх духовних отців і душпастирів. Що більше комуністи зневажають і вбивають священиків, як це було недавно в Росії, Еспанії, Мексико й Галичині, то більше повинен український народ відноситися до своїх священиків із великою та щирою любовю й пошаною. Заговорити чемно й привітася зо священиком по-християнськи, послужити підводою й мешканням, охоче скласти своєму душпастиреві приписану нагороду з нагоди духовних послуг, чи дар любови, оборонити перед наклепами й сплітками несвідомих чи злобних людей — оце все повинні наші люди охоче робити для кожного свого священика так, наче б це робили для самого Христа. Бо католицький священик — це наче "другий Христос", бо він робить Христову роботу. А й сам Христос сказав виразно: "Хто вас слухається, Мене слухається".

А це значить також — хто вас шанує й любить, той шанує й любить Мене, Ісуса Христа.

Це певне, що священик, як немічна, людина, зробить нераз помилку. Але треба шанувати його, як священика, духовну особу, Божого заступника. Як священики роблять помилки, в таких прикрих випадках треба пригадати собі те, що сказав св. Франко з Асізі про священиків: "Не хочу бачити їхніх помилок, тільки признавати в них заступників Господа Бога." Кожний католик повинен знати, що хоч католицький священик зробить яку помилку, хоч має яку особисту хибу, то коли він проповідає, сповідає, відправляє Службу Божу, чи дає шлюб — всі його діла є важні й корисні для наших душ. Коли отже побачимо в священика яку хиба, то добре є молитися за корисну зміну в його житті, але треба далі користати з його духовних послуг і відноситись до нього з пошаною.

ЦЕ ПО — КАТОЛИЦЬКИ

Любити, шанувати, й слухатися свого священика, робити те, що він каже, жити так, як він навчає — оце повинно бути щоденною програмою нашого католицького життя. Це відзнака добрих українців католиків. І дав би це Господь, щоб хоч тепер усі українці в Канаді й Америці, повні великої любови й пошани до своїх рідних, українсько-католицьких епископів і священиків, послушні їхньому духовному проводові, стали широ до релігійної праці, що піднесе моральну вартість українського загалу, а одночасно зробить і нашу національну роботу певнішою й більш благословенною Богом.

ЗІЗД БУК-а
ПРОВІНЦІЇ АЛБЕРТИ
буде
27-28-29 листопадня 1943 в
ЕДМОНТОНІ

КОТРА ВІРА ДОБРА

СЛОВО ПРАВДИ ПРО ПРОТЕСТАНТИЗМ

Пастор Др. Стов говорить про наслідки заведення протестантизму ось такі слова:

"...Я кажу, що наші пуританські батьки не були б ніколи зірвали з католицьким християнством, якщо вони могли б були передбачити, як наслідок, той позбавлений Христа, завмираючий, холодний, неплідний протестантизм, що не може подати ні життя, ні захвату, ні сили, щоб піднести нас понад тягар і гіркість гріха."

Таке слово правди про свій протестантизм висказав протестантський духовник, що знає наскрізь свою протестантську віру! Ті протестанти, що щиро хочуть спасти свою душу, мають тільки один рятунок: вернутись до католицької Церкви.

Різні протестантські релігії мають своє власне "Визнання Віри", а кілька з них початково склали були навіть катехизм, що з нього їхні приклонники вчились деяких означених наук. Та тих "Визнань Віри" вони вже тепер не проказують і більшість членів не знають нічого про них. Їхні катехизми вже не є тепер в ужитті, хіба між лютеранами й англиканами. Тому сучасного протестантизму не можна навчитись ні з книжок, ні від професорів по богословських семінарях.

І так воно й мусить бути, бо коли прийметься за засаду, що існує привілей "приватного пояснення", то не повинні бути ніякі "Визнання Віри", ніякі "катехизми", ні навіть ніякі "проповіді", хіба те одне, що заохочує до побожнішого життя. Бо як може змушувати один одного, щоб приймав щось за правду, коли, згідно з наукою протестантизму, кожний може все пояснити собі так, як сам вільно хоче? У протестантів один не мусить признавати за правду того, в що вірить інший.

Тільки деякі протестанти можуть робити акти віри в свою релігію. Вони не можуть обороняти її, бо не годні опрокинути заперечення.

Члени покликуються на Біблію, але Біблія не може мати поваги, хіба в руках католиків, бо тільки завдяки повазі Католицької Церкви знаємо, що Біблія є непофальшована й надхнена. Та вони відкидають ту повагу, що таке сказала. Протестанти не можуть мати нічого більше крім опіній, поглядів, а це тому, що вони й їхня церква відкидають уповажненого й віродостойного викладчика, що один міг би дати їм забезпеку цілковитої певности.

Коли вони заявляють, що, згідно з протестантською наукою, їх св. Дух робить спосібними, при читанні св. Письма, розуміти правдиве значення, то в тім самім часі їхнє пояснення оспорюють інші, що, бувши так само щирими й добрими, висновують із того самого тексту інше значення.

З усіх тих заввагь, що їх роблять звичайно самі думаючі протестанти, виходить ясно, що ми не можемо спорити послідовно з якимнебудь протестантом на основі св. Письма. Ні один із них не може промовляти в обороні своєї релігії, а наше пояснення Біблії є таке добре, як його. Коли протестант заперечить, що Католицька Церква одержала повновласть виясновати Боже слово, католик може тільки відповісти, що й ніяка протестантська ґрупа не одержала такого доручення. Якщо Католицька Церква не є уповажнена промовляти в Божім імені, то зовсім певне, що не є уповажнена до того ніяка протестантська організація.

В дискусії з протестантами треба розумово доказати нестійність і шкідливість для віри засади, що треба вірити тільки в те, що є в Біблії, без Передання, та що кожний може "приватно" пояснювати собі, як хоче, значення слів св. Письма. Потім нехай відповідає далі історія й природа первісної Церкви.

Нема ні одного такого католицького священика, що з переконання пристав би до протестантів; коли якийсь католицький священик переходить до протестантської церкви, то це певне тому, що він мав якесь непорозуміння в своїй власній церкві, або втратив зовсім усяку віру.

Свідомий католик не може ніколи стати протестантом, бо він знає, що в протестантській вірі він не має нічого до зискання тому, що Католицька Церква навчає всього того, в що вірять найліпші протестанти, й ще багато більше.

Як хто не може вірити, що та Церква, що сягає часів самого Ісуса Христа, є правдивою Церквою, то він послідовно не може вірити в пізніші винаходи. Якщо голова найбільшої й найстаршої в християнстві Церкви не може правильно виясновати св. Письма, то тим менше може зробити це якийсь Лютер, Кальвін, Рутефорд, чи інший "евангельський християнин", що вже може був "православним", а навіть "католицьким" християнином.

Різниця між наверненнями протестантських проповідників до католицької віри, а наверненнями кількох католицьких священиків до протестантської секти дуже велика.

Більша частина священиків, що відступили від Католицької Церкви, перед своїм відходом до вічности, як одержать таку ласку, вертаються до тієї Церкви, що в Неї вони щиро вірять, хоч від них домагається, щоб поможності направили те зло, що його заподіяли; як написали яку книжку проти Католицької Церкви, то на знак своєї доброї віри, мусять відкликали прилюдно пороблені наклепи.

Якщо протестантський духовник стане католиком, то звичайно це буває такий, що був у великім поважанні в своїй власній церкві й його спонука навернення може бути тільки чесна, щира й свята, бо через зміну він не може мати ніякої матеріяльної користи.

Є такі протестантські духовники, що вірять у правдивість Католицької Церкви, однак не зривають із протестантами, бо мають добре платні посади, що їх не мають відваги покинути. Але багато було таких протестантських духовників, що через своє навернення до Католицької Церкви вони лишились без сотика при душі, однак почувались дуже щасливі, а це завдяки тій свідомості, що зробили добру рін.

Протестантські епископи були спроможні сказати тільки самі добрі речі про тих своїх колишніх духовників, що стали опісля католиками; за те католицькі епископи не можуть сказати слова признання про своїх священиків, що стали протестантами, бо й тоді, коли вони не були ще відступили від Католицької Церкви, вони не варті були ніякого признання.

Загальний досвід показує, що католиками стають найрозумніші й найчесніші протестантські й православні духовники, а з католицьких священиків до протестантів і православних переходять самі зіпсовані, що не добре справувались у Католицькій Церкві.

Православя й Католицтво

Папство й православні богослужбові книги (2)

Коли пильно досліджувати богослужбові книги, що їх уживають у православних церквах, то завважуємо, що назва "верховний" визначає **передусім** святого Петра. Якщо сказано пр. "верховний" про Якова в його службі, то це, певна річ, відноситься до ап. Якова, та дивна то річ, що як ту назву "верховний" стрінемо в інших місцях богослужбових книг, навіть у днях не присвячених св. Петрові, то бачиться відразу, що тут мова про ап. Петра, хоч і нема там його імени. Для наглядности маємо тут кілька примірів: У тропарі св. Андреєві Церква співає: "Яко апостолов первозванний і **верховнаго** (розуміється св. Петра) сущій брат, владиці всіх, Андрее, молися.." До св. ап. Марка Церква молиться так: "**Верховнаго апостола** (це значить св. Петра) ученик бил, с ним Христа, Сина Божія, проповідал еси..." Про св. Сильвестра, папу римського, співається: "Верховник явился еси священнаго собора й **верховнаго учеников** (це є св. Петра) украсил еси престол." Якщо б назва "верховний" була загальна й однаково могла відноситись до Петра й деяких інших апостолів, так тоді ніяк не можна б її вживати як відрізнюючий титул для ап. Петра. Слухаючи вище наведені стишки церковних пісень міг би хтобудь спитати: "Котрого верховного брат був Андрій? котрого верховного учень був Марко? котрого верховного престіл украсив Сильвестер? Адже ж верховних апостолів було чотири чи пять? Навіть сам Андрій також верховний; що ж за похвала йому з того, що він брат другого верховного? Однако ж таких неясностей нема в нікого. Кожний, хто чує те слово "верховний," відразу догадується — св. Петра, що йому цей титул належиться в відрубний й виїмковий спосіб. Ця назва стала особистим імям св. ап. Петра. Як що інші апостоли **деколи** (впрочім дуже рідко) іменуются верховними у відноснім значінні через деякі окромішні чесноти, чи заслуги, то св. Петро має ту назву. **постійно,** й то в таких зворотах і висказах, що просто вказують не на передування й верховність його в особистих працях чи заслугах, а на верховність його над іншими апостолами. Про одного тільки св. Петра Церква співає 16-го січня: "Із глубини прелести ловя, Петре, человіки, яко риби привел еси ізбравшему тя от рибарей істинно в **верховнаго всіх учеников.**"

Рівно ж не непокоїмось і тим, що св. Яків, брат Івана Богослова (другий Яків, що не був єрусалимським епископом і замучений царем Іродом, див. Діян. Ап. гл. 12) названий двічі "князем". Звісно, що словянські богослужбові книги перекладені з грецької мови й то не завжди точно зачерез брак деколи влучних словянських слів. І тому в сумніві порадним є порівняти словянські вискази з відносними грецькими, щоб зрозуміти їх повний і властивий змисл. Якраз такий випадок маємо з нашим "князем". Порівнявши так словянську Минею з грецькою бачимо насамперед, що в грецькій не написано про Якова: князь апостолів (в множині) або князь над апостолами, а тільки просто "князь-апостол" (в однині), іншими словами — то слово "апостол" відноситься до самого Якова, як його титул й ніяк не виражає порівняння його з іншими апостолами, а тим більше не ставить його вище них. Друге, слово "князь" це переклад грецького слова "архон". А греки ніколи не називали "архоном" князя-володаря, а тільки деяких вищих судових урядників, що їх могло бути багато в одній державі. "Архон-апостол" по-грецьки, таким чином виражає одного з більше славних, це є чимось визначних апостолів, а ніяк апостола найвищого між іншими. Інакша вже річ із св. Петром. Цей апостол у грецьких богослужбових книгах називається: "кефале" чи "кефаліон", що по-українськи о-

(Докінчення на 4-ій сторені)

Життя Святих
Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Заповіджений Месія

Коли Марія, після свого прибуття до Кани, побачила серед весільного гамору Ісуса оточеного гуртом учнів, із оповідань перших апостолів пізнала скоро, що Ісус раз на завжди покинув ремесло й виступив відверто як Месія. Потверджували це слова св. Івана Христителя: "Я хрищу вас водою, та прийде сильніший від мене... Той христитиме вас святим духом і огнем." (Л. 3,16). "І я не знав його, та щоб явився в ізраїли, тому я прийшов христити водою." (Ів. 3,31). Тепер певне надходять ті заповіджені Симеоном дні, коли Месія буде положений на знак, що йому будуть противитися, а кругом Нього розгориться боротьба. Таємничі слова св. Івана Христителя: "Оце Божий Агнець, що бере гріхи світу!" обудили в серці Марії нове прочиття майбутнього терпіння. З хвилею, коли Ісус обявися як Месія, в душі Марії розбудилась живо память про Боже Синівство Ісуса. На відслонення тієї таємниці вказували, сказані щонедавно до апостолів слова Ісуса про ангелів, що виходили й сходили на Сина Чоловічого. Марія не знала, що Ісус бажає відслонювати рубчик тієї таємниці поволі й ступнево, через час трьох років. Уважала за можливу річ, а може й за правдоподібну, що події наступатимуть тепер одна по одній. "Надійшла Ісусова година!" так була б певне сказала Марія, якщо бажала б висказати свої думки.

Ісусова година

Під словами "година людини" розуміли якийсь основний чи переломовий час його життя, або також хвилю, що в ній сам Бог покликав його до діла. З пророцтва однак Симеона Марія знала, що тієї години, коли розгориться боротьба за Ісусову справу, Вона стоятиме при Його боці. Зо слів архангела знала також, що проголошена проти Ісуса війна закінчиться Його перемогою й основанням його царства на землі. На основі такого переконання уважала Марія своїм обовязком, щоб злучитись тепер із Ісусом і разом із Ним вижидати заповіджених Ним подій. Найгарячішим бажанням Її серця було те, щоб у покорі духа служити своєму Синові, що обявлявся світові як Месія.

Марія й Христові учні

А те бажання відносилось тепер не тільки до самого Ісуса, але й до Його апостолів, що їх покликав до себе й казав їм поширювати Його далі. Ісусових вибранців уважала вже тепер Марія до якогось ступеня за своїх духовних синів. Так, як кожна мати любила б сердечних другів свого доброго сина, так і Марія дивилась із любовю на перших товаришів свого Сина, що в них бачила перших Божих вибранців, покликаних до створення Його нового Божого царства. А як винесена з убожества й пониження до гідности Матері Спасителя, зрозуміла на основі свого власного пережиття й те, що Ісус на своїх співробітників покликав мужів із простолюддя.

Будуче завдання Марії

Коли Марія побачила в Кані Ісуса перший раз, як Того, що Його св. Іван назвав прилюдно Месією, Ісус показавсь Їй у зовсім іншім світлі, в зовсім зміненій постаті. Враження й думки, що будились тоді в Неї, були Її власним переживанням. Інакше Ісус. Коли Він, проголошений св. Іваном за Месію, станув перед своєю Матірю, не був зайнятий тільки тією одною думкою, що Марія бачить його перший раз у новій ролі. Тієї години не дививсь Ісус на поодинокі відтинки, але на вершок і вінець свого діла, на кінець свого земного життя, на свою муку й смерть, що нею визволить світ від гріху, а сам увійде до небесної слави, щоб царювати праворуч Отця. Вона служили Йому вже своїм материнством, Вона в здійсненні того Його великого діла відіграє славну, повну особливого значення, одиноку в своїм роді, ролю. А як пізніше побачив Марію в Кані, Його серце зайнялось полумям гарячої, надзвичайної любови до Неї, що крім найдосконалішої любови сина до матері, була ще надзвичайною любовю Спасителя до тієї "благословенної", що з-поміж усіх людей була вибрана одна, небесним Отцем, щоб у найважливіших хвилях Його життя стояти при Його боці.

Спершись на той призвіл, що Марія, покликана небесним Отцем, дала в хвилі Благовіщення, а саме, що бере на себе участь співпраці в ділі відкуплення та що Марія була "благословенна між жінками" й не мала рівної собі, Ісус не потребував оповіщати Їй, що за ролю Вона має відіграти, як напр. приклад св. Петрові, а тільки бажав вияснити Їй, що за завдання ждуть Її в найближчому часі на основі післанництва, що його прийнялась у хвилі Благовіщення.

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

значає "голова" й це означає одного верхівного правлячого апостола. І ця остання назва в грецьких книгах є дана тільки одному св. Петрові.

Ну, а чому ж св. Яків, брат ап. Івана, зветься "архон-апостолом", то є одним із знатніших апостолів (по словянськи князем)?

Зо свого початкового, корінного значення слово "архон" визначає того, хто йде перший в якомунебудь ряді, або хто собою започатковує будьякий ряд людей, без огляду на те, чи має він яку владу над тими, що по нім ідуть, чи ні. Св Яків названий "архонтом" саме в такому змислі, тому що з числа 12-ти вибранців апостолів, він був **перший у ряді мучеників.** Це пояснення подає нам сама стихира, що в ній він названий "князем." "Князь (по грецьки архон, перший) поставлен бил еси славний нині по всей землі, о тебі яко прежде написася, ученик бил вся сотворившаго й ревностю твоею теплійшею й дерзновеніем непобідим убійство претерпіл еси от честнаго 12 учеников совокупленія лервіє убиваемий." От у якому змислі св. Яків називається "архон—апостолом", а по неточному словянському перекладі "князем": він перший з апостолів переніс мучеництво Христа ради; ним започатковується ряд апостолів-мучеників.

На основі того, що вже досі сказалося треба зробити такий тільки висновок. Якщо св. Петро називається першим, верховним, верховнійшим, головою, предначальником, первопрестольником і т. д. а при тім не можна його за такого вважати ні з огляду на першинство покликання в апостоли (бо це належиться ап. Андреєві), ні через те, що він перший заложив епископський престіл (бо то вчинив Яків, брат Господній), ні тому, що він перший удостоївся мученицької смерти (бо це припало в участи другому Яковові), ні навіть тому, що він більш інших потрудився (бо ця слава належить ап. Павлові), то лишається одне сказати, що всі ті назви, що припадають Петрові, визначають тільки те, що він був **перший владою та тим стояв** понад усіма апостолами. Іншого вияснення похвалам св. Петра підшукати годі й не можна.

Так то наше твердження, що православні богослужбові книги засвідчають про верховне становище св. Петра в Христовій Церкві, стоїть непорушним у повній силі й ніяк закиди чи вияснення православних його повалити не можуть.

Богослужбові книги й папа

Богослужбові книги засвідчають також ще й про першинство наступників Петра, римських папів. У Минеї в 25 листопадня про св. Климента папу читаємо таке: "Петра верховнаго ученик, Отче, бил, на камени того создал еси, яко камень честний тебе самаго, всехвальне; на камень возшед віри, страстотерпче, неуклонен, пребил еси во іскушенії сопротивних... Священно-начальник явился еси ко благочестивой вірі Христовой вся возводя божественними твоїми сказаніями. **Новий Петр, Петрова престола преємник** показался еси, просвіщая всю твар."

2-го січня про св. Сильвестра папу Церква співає: "Отче святителю, Сильвестре, вірния просвітив і отгнал еси тьму ересей. Столп явился еси огнений священно **предводя** священний собор. **Верховник явился еси священнаго собора,** священнотаїнниче й **верховника учеников украсил еси престол.** Єресей, С и л ь в е с т р е, лесть отгнал еси, паству упасл еси. Ізліяся бо во устах твоїх благодать божественнаго Духа; сего ради тя священника людям своїм Бог помаза. Яко **божественний верховник священних Отцов,** священное ученіє утвердив, еретиков заградил еси уста."

18-го квітня так звертається Церква до св. папи Льва: "Что тя именуем, богодухновенне? **Главу ли Православния Церкви Христови?** Проповідника ли істини й основаніє твердо, **Старійшину верховнаго собора честнаго?... Петра верховнаго престола наслідник бил еси... Петра честнаго преємник і сего начальством обогатився,** уста заградил еретиком."

14-го квітня Церква співає про папу Мартина: Что тя нині, Мартине, провіщаем? Православних учений наставника всеславна, **верховника** священних повеліній неложна, лжи істиннійшаго обличителя, божественних словес ізявителя. Світильника яко жизни слово імуща от Запада убо ісходяща на Востоці же являющася... Сий ісполнен всеблаженне божественния ревности **собрал еси** священ, Мартине, **собор і церковное утвердил ученіє...** Яко же лев, отче, уповав, на беззаконния дерзостно наскочил еси, Теодора й Сергія й Петра й сих единомишлення **отлучая от Христови святия Церкви, украсив Петров божественний престол** і на того камени Церков неколеблему соблюд."

От як сама східня Церква в своїх богослужбових книгах величає римських папів! Називає папів Петрами, верховниками, старійшинами і предводителями соборів та св. отців, що папи збогатились начальством Петра, що зберігали непохитно Церкву, а навіть зве їх просто головами православної Христової Церкви. Чого ж більше нам бажати на доказ верховенства римських папів?

Ми, українці католики, якраз шануємо ту стародавню віру православну, виражену в богослужбових книгах й її свято зберігаємо; ми якраз є правдиво православні християни, що по засвідченню церковних книг східньої православної Церкви мають бути злучені з Римом й під проводом Петрових наслідників римських папів. А наші незєдинені брати, що люблять величатись, що вони православні, а при тім зірвали звязки послуху з Петровими наслідниками римськими папами, в світлі богослужбових засвідчень, показується, що вони зробили велику помилку й відійшли від правдивого православія. І тому не нам, українцям католикам східнього обряду, треба навертатись до їхнього нового православія, але їм до нашого, давнього, старого католицького православія. Цього хоче Христос, цього домагаються святі богослужбові книги східньої православної Церкви.

Боже Слово
Біблія Старого Заповіту

ЯКІВ БЛАГОСЛОВИТЬ ІНШИХ СВОЇХ СИНІВ
Глава 49:8-21

8. Юдо, тебе хвалитимуть твої брати; твоя рука на плечах твоїх ворогів; тобі покланятимуться сини твого батька.

9. Молодий левчук Юда; по добичу, мій сину, ти вийшов і ти поклався; відпочиваючи як лев, і як левиця; хто його збудить?

10. Не буде віднятий скиптр від Юди, і вождь із його бедер, поки не прийде той, що має бути післаний; і він буде дожиданням народів.

11. Він той, що привязує до винограду свого жеребця, і до винної лози, мій сину, свою ослицю; він випере в вині свою одежу, і в крові грозна свій плащ.

12. Його очі кращі над вино, а його зуби біліші над молоко.

13. Завулон на морському березі поселиться, і в пристані кораблів, і простягнеться аж до Сидону.

14. Ісахар, сильний осел, що лежить між границями;

15. він побачив, що супокій є добрий, і що земля є плідна, і приложив своє рамя до ношення, і став рабом податків.

16. Дан, як і інше покоління в ізраїлі, буде судити свій народ.

17. Нехай буде Дан змією на шляху, вужом на стежці, що кусає пяту коня, щоб його їздець упав у зад.

18. Твого спасення буду дожидати, Господи.

19. Гад, перепоясаний, буде боронитися перед ним, а він перепояшеться з заду.

20. Асир, товстий його хліб, і він даватиме розкоші царям.

21. Нефталім, випущений олень, він дає вимову красі.

ПОЯСНЕННЯ

8. Юдо, тебе хвалитимуть... Юда значить-похвала. Будуть тебе хвалити так, як це каже твоє імя. **Твоя рука на плечах твоїх ворогів...** Будеш перемагати їх і підбивати. (Суд. 1,1; 2,4;3:9-10; 1 Сар. 18,7; 1 Пар. 22,9). **Покланятимуться...** Признаватимуть тобі між поколіннями першу гідність. Це пророцтво сповнилося, коли Бог вибрав те покоління, а з нього вивів Давида й закріпив царство ізраїля при тім поколінні. (Пс. 77,68,70,71). з того покоління вийшов, щодо тіла, Месія.

9. Молодий левчук Юда... Покоління Юди буде таке сильне, хоробре й безбоязке, як лев. **По добичу...** Покоління Юди буде войовниче, а через війни щораз сильніше й страшніше. **Ти поклався; відпочиваючи як лев...** Перемігши ворогів батьківщини, покоління Юди навіть і в часі мира буде пострахом для ворогів і ніхто не посміє нападати на нього, як на лева, що споживає свою добичу. Такі були особливо Давид і Соломон.

10. Не буде віднятий скиптр.. І вождь.... Покоління Юди не втратить найвищої влади. **Поки не прийде той, що має бути післаний...** Месія, Спаситель світу. Також: миротворець, що приносить на землю щастя. **І він буде дожиданням народів...** Народи вижидатимуть Його з тугою. Сократ каже нпр. у Платона:... Здається мені тому найпорадніше ждати, аж прийде такий, що навчить нас, як маємо заховуватись супроти Бога й ближнього. (Алкибіяд. II). — Велике пророцтво про час приходу Спасителя сповнилося. Перед народженням Ісуса Христа жиди втратили своє царство і царський скиптр перейшов від покоління Юди до чужинця Ірода. **Привязує до винограду..** Може визначати самого Ісуса, що дав прибити себе до хреста, як винну лозу привязується до точильного колеса. **Випере в вині свою одежу...** Це образ заслужного пролиття крови Спасителя.

12. Його очі кращі над вино... Вино веселить людей; та ще більше заслужений страстями, сіячий світлим воскресенням Ісус веселить очі тих святих угодників, що вірою й любовю оглядають свого Спасителя. (Пс. 103,15). — **Білі зуби...** В дослівнім значенні ті слова визначають здоровя тіла й духа, щастя й славу покоління Юди; в дальшім розумінні тут представлена краса Богочоловіка, головно після його світлого воскресення. - пророчі слова Якова вплинули на те, що з того часу покоління Юди займало завжди перше місце в ізраїльськім народі. Під час походу через пустиню перше йшло покоління Юди. (Чис. II,3 й X,5,14), так само при складанні жертв та посвятинах скинії (Чис. 7,12): Коли після смерти Ісуса Навина питалися ізраїльтяни Господа: "Хто з нас має перший виступати проти хананців й бути вождем у війні? Сказав Господь. "Юда нехай виступає." (Суд. 1.1-2). Докладніше сповнилось те пророцтво в особі Давида з покоління Юди, а закінчилось в Ісусі Христі. "Ось переміг лев, що з роду Юди, корінь Давидів." (Ів. 5,15).

13. Завулон на морському березі... Покоління Завулона поселилось між морем Середземним і Галилейським або Тиверіядським, близько гори Кармель. **Пристягнеться аж до Сидону...** Торгуватиме з славним фенікійським містом Сидоном. — Що Яків пророкував на 200 літ перед зайняттям ханаанської землі про розподіл поселення поколінь, те опісля одержали покоління при помочі жереба. Це певний знак, що Яків говорив за Божим обявленням.

14. Іссахар, сильний осел... Це покоління осіло на полудне від Завулона, в урожайній країні Ездрелон. Не дбало про военні походи й політичну силу, але займалось управою ріллі, а свої земні плоди довозило на продажу аж до моря, щоб дорожче продати. З сусідами жило покоління в згоді.

16. Дан буде судити... Дан—значить судити. Своїми словами хоче Яків сказати, що хоч покоління Дана нечисленне й походить від Ваали, підрядної жінки Якова, то однак візьме участь у привілеях інших поколінь і видасть для народу суддів і вождів. З того покоління походив Єфте й славний Самсон. — **Нехай буде Дан змієм на шляху...** Це покоління визначалось хитрістю й шкодило ворогам більше підступом, ніж зброєю. Так Самсон зашкодив багато филистимцям.

18. Твого спасення дожидатиму, Господи... Сила й хитрість переминуть, а справжнє спасення прийде аж в Ісусі, що його прообразом є Самсон.

19. Гад буде боронитися... Гад-значить перепоясаний. Це покоління, згідно з назвою, буде войовниче, озброєне, готове до походу, головно тоді, коли піде перед іншими поколіннями й мов вождь переведе їх через Йордан до хананської землі, а також тоді, коли осадовивши інші покоління на їхніх посілостях, вернеться у славі з добичею до своєї посілости за Йорданом. (Чис. 32,17). Гад провадив багато воєн із амонітами й дикими арабським племенами.

20. Асир, товстий його хліб... Хліб-це всяка пожива. Товстий-добрий, смачний. Яків предсказує поколінню Асира великі багатства, врожайність землі. **Даватиме розкоші царям...** Матиме дуже добрі овочі, що за ними пошукуватимуть князі. (Іс. Нав. 19,26). Те саме предсказав Асирові й Мойсей (Втор. 33,24).

21. Нефталім... Це сповнилося на Вараковi, ізраїльськім вожді з того покоління. Той був перше боязливий як олень, і не мав смілости вийти на війну інакше, як тільки в товаристві Девори; коли переміг славно ворогів, Девора оспівала це гарно в пісні перемоги. (Суд. 5.).

ВІРА Й ЗНАННЯ
ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДІ

ПИТАННЯ: Чи є на світі люди без гріха?

ВІДПОВІДЬ: Гріх може бути перворідний, або особистий, великий або малий

Перворідний гріх, що переходить на людей від Адама й Еви, має кожна людина, що приходить на світ. Коли дитину охристять важним, добрим хрищенням, тоді та охрищена дитина вже не має ніякого гріха. Але ті люди, що не були хрищені, всі мають досі на душі перворідний гріх і як би вмерли без хрищення, не можуть бути спасені.

Особисті гріхи — це такі гріхи, що їх роблять люди самі, як дійдуть до розуму. Такі гріхи можуть бути великі — смертні, або малі — повседневні.

В світі є дуже багато таких людей, що ще ніколи не зробили свідомо, добровільно тяжкого гріха. Такі люди, як би вмерли навіть несподівано, певне будуть спасені, хіба що мусітимуть відбути до часу якусь покуту в чистилищі, як би мали в хвилі смерти на сумлінні які малі гріхи, або неспокутовані кари за давніше прощені гріхи.

Щодо малих, повседневних гріхів, то Католицька Церква навчає, що ніяка людина, навіть праведна, не може, без особливішого Божого привілею, вистерігатися довго всіх повседневних, малих гріхів. Навіть побожні люди роблять деколи малі гріхи. Бог не хоче, щоб люди грішили, але таке буває навіть між найліпшими. І побожні люди мають спокуси й деколи легко грішать.

Що так звичайно буває між людьми, то це засвідчає св. Письмо. Св. Яків каже: "В багатьох усі прогрішуємося." (Яків 3, 2). Розуміється не тяжкими гріхами, але легкими, повседневними. Що всі люди роблять гріхи, бодай малі, то видко й зо слів Христа, що казав загально всім нам молитися: "І остави нам долги наша". (Мат. 6, 12).

За надзичайною Божою ласкою могла б якась людина жити навіть без малих гріхів, але досі те знаємо й у те віримо святою католицькою вірою, що тільки одна з усіх людей — Пречиста Діва Марія не мала ніякого гріха, ні перворідного, ні особистого, ні смертельного, ні повседневного, ні спокус від злого духа.

Нам треба щиро дбати про те, щоб не зробити й найменшого гріха. Та як хто забудеться й провиниться супроти Бога, нехай чим скоріш пожалує щиро за кожну свою провину, а опісля приступить до св. тайни покаяння, бо на те й установив її Ісус Христос, щоб ми в ній очищували свої душі. А спокуси, ті побудження до злого, треба проганяти від себе гарячою молитвою й щирою працею, згідно з словами самого Христа: "Чувайте й моліться, щоб ви не ввійшли в спокусу."

ПРОСИМО
ВСІХ ЧИТАЧІВ "СВІТЛА"
помагати нам виховувати молодих українських місіонарів своєю добровільною жертвою, або участю в ВЕЛИКІМ БАЗАРІ в Мондері на
ФОНД МОЛОДИХ МІСІОНАРІВ
Адреса для посилки:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta, Canada.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

НЮ ЙОРК. Маркіянова слава. Українці в Ню-Йорку урочисто й величньо відсвяткували 3 жовтня 1943 р. - 100-і роковини смерти батька українського національного відродження Галицької Землі — о. Маркіяна Шашкевича.

До цього великого ювілею гідно приготовилась наша нюйорська парохія св. Юрія за проводом ОО. Василіян і співпраці парохіян і різних релігійних та народніх товариств.

Сама ювілейна урочистість відбулась надзвичайно гарно при участи обидвох наших американських владик — Кир К. Богачевського й Кир А. Сенишина, численного духовенства й свідомого народу з різних стейтів. Із Канади прибули Впр. ОО. Василіяни: о. В. Бараник, протоігумен, о. П. Гевко й о. М. Когут — ігумени.

Величня роковинна урочистість почалась у 10 год. вранці введенням Преосвященних Владик із парохіяльного дому до церкви св. Юрія в супроводі великої дружини пристоящих священиків, аколітів, різних релігійних і народніх товариств, а також банди.

Архієрейську Службу Божу відправив Кир Константин. Пристоящими були — Впр. о. Протоігумен Бараник, ЧСВВ, Всесв. о. канцлер Ф. Тарнавський, Впр. о. ректор Я. Дебур, і Впр. о. ігумен М. Когут. Діяконували два рідні брати о. Павло й о. Петро Гевко, ЧСВВ. Проповідав Преосв. Кир Амвроз. Співав парохіяльний хор за майстернім проводом п. Т. Онуфрика. На богослуженні було коло 3,000 людей.

Ввечері в 6-ій год. обидва Владики, 43 священики з Америки й Канади відправили панахиду за душу покійного о. Маркіяна, при участі численного народу, що заповнив церкву св. Юрія так, що через брак місця ще велике число людей стояло на улиці коло церкви.

В год. 8.30 в ТАВН ГАЛЛ закінчено роковини величнім концертом при участі 1500 людей. Відспівано гарні твори за управою п. Т. Онуфрика, що провадив хором коло 100 осіб. Преосв. Кир Константин виголосив реферат на початку концерту, в середині програми Впр. о. Ігумен Павло Гевко, ЧСВВ, а третій, при кінці програми, виголосив п. Степан Шумейко редактор тижневика "Свободи" й голова американсько-української Ради.

Це була безперечно найкраща прослава незабутнього Маркіяна на американськім континенті. Душею цих великих роковин був Впр. о. Марків, ЧСВВ., ігумен ОО. Василіян і парох українців у Ню Йорку.

Ми тут у Канаді надзвичайно радіємо такою великою маніфестацією українсько-католицької епархії в Америці й висказуємо ту надію, що так, як колись через щиру співпрацю українців доброї волі з великим патріотом о. Маркіяном відродилась національно наша рідна Галицька Земля, так і тепер український народ у Канаді й Америці збереже свій релігійно-національний характер і запевнить собі гарну будуччину в новій батьківщині, якщо працюватиме щиро й загально зо своїми рідними владиками, священиками й релігійними та патріотичними національними провідниками так, як було дня 3 жовтня ц. р. в Ню Йорку на роковинах Маркіяна.

Редакція "Світла".

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Для добра українських дітей. Щоб наші діти в місті Вегревил могли мати добру науку релігії й української мови, о. М. Романович, Др. І. Якимішак і п. С. Сисак, подбали про те, щоб наші Сестри Служебниці оснували в тім місті свій монастир. Зичливі вегревільські парохіяни помогли Сестрам обновити куплений для Сестер дім так, що 26 вересня могло відбутись його благословлення. Поблагословив нову обитель Впр. о. М. Романович, ЧСВВ, парох Вегревіля в 7 год. ввечері. В тій урочистості взяли також участь Всеч. о. Г. Теплий, Отці й Брати Василіяни, Сестри Служебниці й багато місцевих і деяких позамісцевих людей, що після благословлення нового монастиря складали Сестрам на щасливий початок свої дари.

Після благословлення дому відбувсь в Інституті Т. Шевченка гарний концерт, що його приготовили з дітьми Рідної Школи С. Служебниці. Головою того вечора був п. Др. І. Якимішак, місцевий лікар, що своїми заходами і впливами причинивсь багато до започаткування нової релігійно-національної праці в Вегревил. Він також склав із тієї нагоди найбільшу жертву для Сестер. Крім концертових точок дітей, були ще промови оо. М. Романовича й А. Труха, ЧСВВ., Дра Якимішака, агрон. В. Підручного й п. С. Сисака, що вітали Сестер на новім місці, підкреслювали взнеслість монашого стану, велику й корисну працю Згромадження С. Служебниць, потребу навчання наших дітей релігії й української мови, а також заохочували численно зібраних вегревільських українців, щоб дбали про зріст релігійности й плекання української мови по своїх родинах і памятали в своїх молитвах про всю українську націю в Старім Краю, що тепер переживає тривожні часи.

Після концерту була спільна перекуска й тоді місцеве Товариство Українських Католицьких Жінок обдарувало Сестер великим і дуже практичним дарунком столової посудини. За проводом о. А. Труха співали діти веселі пісні, а також "многоліття" жертводавцям і впорядчикам.

Вже була північ, як із Інституту розходились із гарними враженнями прихильники Сестер Служебниць і їхньої релігійно-національної праці між українським народом, а головно між українськими дітьми. Були б певне залишились ще поза північ, але практичний п. С. Сисак зарядив відворот із огляду на молочення, що ждало вранці неодного з учасників милого вечірка.

Тепер почнеться вже в Вегревілі спасенна праця самих Сестер, що з них одна буде також учити у вегревільській сепаратній католицькій школі. Дай, Боже, щоб праця тих Богові посвячених українських Сестер зробила українських дітей у Вегревілі, а за ними у їхніх батьків, іще кращими християнами, канадійцями й українцями!

(П-й).

МОНДЕР, АЛТА. Христини. Молодих подругів пп. Михайла й Анастасію Чернявських обдарував Бог синком, що його охристив Впр. о. В. Сорока, ЧСВВ, при співучасті родини, сусідів і приятелів п-ства Чернявських. При хрищенні малий Чернявський одержав імя: Маріян-Йосиф. Хресними батьками були п. Евген Перлик і пані Анастасія Сацьків.

По уділенні св. тайни хрищення п-ство Чернявські запросили всіх присутних до вечері. Господарем того вечірка був п. Лайбіда

Серед веселого настрою скоро минув час. Після вечері п. Лайбіда покликав до слова кількох промовців. Всі раділи щастям батьків малого Маріяна й висказували свої побажання. Накінець покликано до слова о. Віктора. О. хреститель підніс урочистість хвилі і склав признання молодій парі за те, що так взірцево сповнили свій християнський обовязок щодо хрищення своєї дитини. Подякував їм в імені всіх присутних за велику гостинність і побажав їм великої потіхи з малого Маріяна. Вкінці додав ще побажання щастя і здоровя. Присутні відспівали батькам і маленькому Маріянові грімке "многоліття". Рівно ж многоліттям вшанували присутні діда й бабу Чернявських, що прибули з Едмонтону на той вечір.

Господар вечірка, п. П. Лайбіда, щиро подякував усім присутнім за те, що прибули до хати Чернявських і заохотив до збірки на добру ціль. П. М. Манявський зайнявся збіркою, що принесла $7.00. Гроші відіслано до Айтуни на сироти.

Сироти з Айтуни щиро дякують всім жертводавцям, а маленькому Маріянові й його батькам бажають щастя в житті. — Гість.

ГИЛЛЯРД, АЛТА. Могила Піоніра. Дня 21-го вересня покликав Бог до себе Василя Балаша. Покійний від десятки літ слабував на задуху. Прожив 76 літ життя, з цього 43 роки в Канаді. Походив з села Сосниця, повіт Ярослав. Лишив по собі у великім смутку дружину Анастасію, замужню дочку Анну Заруцьку, трьох синів, Івана, Миколу, Ілію; двох братів Івана й Федора.

Покійний Василь є добре знаний, як піонір місцевини Гиллярд і людина доброго, релігійного життя. Належав до парохії св. Івана Христителя в Гиллярд. Ця парохія вже існує сорок літ. З самого початку відбувались тут богослуження в хаті. Опісля побудовано маленьку капличку. Вкінці по ставили церкву. Покійний Василь з самого початку належав до парохії і брав у ній живу участь.

Богослуження за впокій бл. п. Василя відправив Преп. о. М. Сіянчук, ЧСВВ. На обіді гості не забули про свої католицькі часописи. Збіркою зайнявся п. О. Ахтемійчук. Зібрано $4.00.

Родина пок. Василя складає щиру подяку Преп. о. пароховї й усім гостям, що були добрі взяти участь у похороні. (П-й).

ПЛЕЙН ЛЕЙК, АЛТА. Срібний ювілей подружжя. Дня 7-го вересня минуло чверть століття, як Василь і Софія Зінюки склали шлюбну присягу. Довгі літа, багато прожилося за той час. Мусіли вони пережити піонірські недостатки й перенести багато біди. Та Бог помагав їм. Працею своїх рук Василь і Софія перемінили зарослі лісом горби на гарно вироблені лани. Сьогодні п-о Зінюки мають гарне господарство, вигідне авто — живуть у добробуті. Бог поблагословив їх милими дітьми, що їм вони дали добре виховання. У подружнім житті завжди тішились вони любовю й згодою, що їх вони шлюбували собі тому 25 літ. Щодо релігійних обовязків, то вони не тільки зберігали в собі святу віру, але передавали її також своїм дітям. Крім цього весь час були діяльними членами парохії в Плейн Лейку і основниками гарної церкви, що її недавно викінчено. Тому в громадськім і сусідськім життю всі їх поважали. Справді велике Боже благословлення. Так Бог поблагословив тих, що служили Йому вірно продовж чверть століття. За всі ті ласки хотіли вони подякувати Богові ювілейною Службою Божою.

Хоч пильна була тоді робота, родина, сусіди й приятелі зїхались до їхнього дому, щоб разом із ними зложити Богові подяку та випросити для них нових Божих ласк.

Співану Службу Божу відправив Впр. о. Віктор Сорока, ЧСВВ. Родина приступила в той день до св. причастя. По Службі Божій п-во Зінюки приступили, щоб у 25-ліття подружнього життя відновити й закріпити обітницю любови, вірности й послуху. О. Віктор поблагословив Ювілятів і побажав їм многих та щасливих літ.

По відправі була забава і вручення дорогоцінних дарунків від дітей, сусідів і приятелів. Під час забави п. Степан Якимишин зайнявся збіркою на католицьку пресу, що принесла $7.00.

Жертводавцям щиру подяку, а Ювілятам побажання щасливо дожити ще й золотого ювілею складає — редакція "Світла".

НЮ ПАЙН КРІК, АЛТА. У місцевий базар. 20 миль на полудневий захід від Атабаски є школа під вище згаданою назвою. В тій місцевині є коло 20 наших родин. Відправу мають кілька разів до року в тій школі, бо церкви ще не мають; є однак надія, що незабаром церковця нова тут буде. Цього можна сподіватись із того, як тут люди разом працюють. Доказом того є минулий базар, що відбувся за порадою Преп. о. Ів. Когута, ЧСВВ. з Едмонтону. Приготовання всіх було щире. Жінки пекли паї, різали курочки й купували всякі речі на розігравку.

День пікніку, був гарний. Гостей прибуло досить. Були свої, були й чужі. Чистого приходу було $150.00 Гарна то сума для малої парохії на будову нової церкви. А все те завдяки сильній, щирій праці, бо "де згода й охота, там іде вперед робота."

Комітет щиро дякує всім тим, що причинились до щасливого успіху і підприємства. Особливо дякуємо жінкам за смачний обід, Преп. о. Ів. Когутові, ЧСВВ., професорові О. Німкові і п. М. Німкові за старання й поміч, жертводавцям і купцям тикетів. С.І.Х!

Кореспондент.

МОНДЕР, АЛТА. Поминальне богослуження. Минув саме рік, як

упокоївся бл. п. Михайло Загрош. Покійний прожив 58 літ, а цього 42 роки у Канаді. Полишив дружину Олександру й 4-ро дітей. Всі сусіди мило згадували покійного Михайла.

В річницю смерти свого чоловіка пані А. Загрош справила поминки. До її дому зїхалося багато сусідів й знайомих. Прибула на той день одна своячка аж із Саскачевану. Впр. о. Віктор Сорока, ЧСВВ. відправив співану Сл. Божу й парастас за вмерлого Михайла, а при цій нагоді виголосив проповідь про "несподіваного гостя". "Якрав рік тому" — говорив отець — "до цього дому несподівано загостив той гість та забрав дорогого батька оцих діточок. Так і по нас колись прийде той гість, тому будьмо готові. Молімся за душу покійного щирим серцем, щоб та щира душа могла чимскоріш радіти щастям неба. Коли ми молимося за тих, що є дорогі нашому серцю, то й за нас наші кревні, сусіди й приятелі колись будуть засилати свої молитви..."

По богослуженню пані Загрош попросила всіх за стіл. А що багато людей було того дня до св. сповіди й св. причастя, то ніхто не дармував.

Під кінець обіду п. Ізидор Ножак похвалив гарний звичай поминальцого богослуження, що є найкращою памяттю про наших умерлих і заохотив присутніх до збірки на добру ціль. Зібрано $4.00. З цього $1.25 на Службу Божу за вмерлого Михайла Загроша, а $2.75 на часопис "Світло."

Боже, поблагослови жертводавців, а душу покійного візьми до Себе. — Учасник.

КУКВИЛ, АЛТА. Дня 9 вересня ц. р. відбулось у Куквил, Алта вінчання п. Миколи Койвона й панни Марійки Концоград. Із нагоди весільної забави склали гості на "Світло" $5.00. Збірку прислав п Іван Прокопів із Редвотер, Алта.

— Редакція "Світла" просить молодій парі Божого благословення на новій дорозі життя, а всім жертводавцям і п. Прокопієві складає сердечну подяку.

ВЕГРЕВИЛ, АЛТА. Дня 23 вересня парохіяни й други Іллі Марковича уладили йому пращальний вечірок із приводу його зміни місця побуту. Родина Марковичів за ввесь час свого перебування в Вегревілі належала до прикладних членів парохії Пресв. Тройці та щиро брала участь у парохіяльній й народній роботі. Пан Ілля належав також до церковного хору та разом із своєю дружиною помагали щиро в праці священикові, що до нього відносились із пошаною й любовю. Тому то при прощанні вегревільські парохіяни висказували свій жаль, що тратять таких гарних осіб із своєї парохії, а одночасно побажали їм на відхідним всякого добра на новому місці в Едмонтоні. В часі вечірка зібрано на "Світло" $2.00.

Редакція "Світла" складає від себе Дорогим Панству Марковичам побажання Божого благословення й просить прислати на своє місце до Вегревил хоч зо три нові родини, щоб загоїти ту рану, що зробилась у вегревільській парохії через відїзд панства Марковичів до Едмонтону...

БР. КОЛЮМБІЯ. — Дістала я газетку "Світло" й не знаю якми чином вона дісталася до мене. Щиро тякую ОО. Василіянам і Редакторові Впр. о. Романовичеві.

Я дуже терплю в Канаді. Вже 7 років не чую Божого слова. До церкви не ходжу, бо не розумію по англійськи, хоч що правда, то словаки й італійці ходять. Багато є тут руських і українців, але вони сміються з церкви. Я кожної неділі читаю ті книжки, що привезла з краю. Трохи собі поплачу, бо я не можу ніяк жити без церкви й не забуду про неї, бо я в Краю вихована при церкві й ніколи не опускала її; чи сніг чи дощ — я мусіла бути в церкві. Я належала до Братства, читала "Місіонаря", а тут не бачу нічого й тому прикро мені жити. Посилаю $1.00 на передплату, а $1.00 на писанку.

А.

ТОРГИЛД, АЛТА. Свіжа могила. Дня 5-го вересня 1943 р. по 15 літній серцевій недузі упокоївся в Бозі бл. п. Ілля Багрій.

Родився він 15-го серпня 1886 р. в селі Білім, пов. Чортків, Галичина. До Канади приїхав 1910 р. Прожив 2 роки в Едмонтоні, 3 у Саскар, 15 на фармі близько Торгилд.

Покійний брав участь у народніх працях. Як жив в Едмонтоні, працював при будові народнього дому 21 днів і дав 2100 стіп дощок. Помагав також при будові народнього дому на Торгилд. Працював поки недуга не прикувала його до постелі.

Останні св. Тайни уділив покійному й похоронні богослуження відправив Преп. о. Із. Когут, ЧСВВ. Хоч похорон випав у робучий день, на похороні було велике число людей. Покійний спочив на парохіяльнім цвинтарі на Торгилд.

Покійний лишив у смутку вдову Параскевію, двох братів, Василя на Варстайт, Николая у Венкувері, дві сестри Ефрозину й Татіяну, двох синів, одруженого Йосифа й Мирослава, доньку Артемію Стефанію, що є в Згромадженні Сестер Служебниць у Мондері, що прибула була на похорон батька. (П-й).

ПОДЯКА

Складаю щиру подяку всім сусідам, приятелям за відвідини мого чоловіка й нашого батька в часі недуги вдома й лічниці. Сестрам за їхні щирі молитви, Преп. о. Із. Когутові за похоронні відправи. Всім, що прибули нам із поміччю в часі похорону. Нехай Вас усіх Бог нагородить, а покійному мужеві й татові дасть небесну нагороду.

Дружина Параскевія й діти.

Крім цеї сумної події в Торгилд була також і весела в домі п. Антона Івасіва, де перебувають священики. Того дня ввечері, коли мала бути проба співу старшого юнацтва для урочистого закінчення катехизації, посходились місцеві поважні основники парохії — як казали — на спів. І справді незабаром усі співали гучне "многоліття" своєму улюбленому пароховї — Преп. о. Ізидорові Когутові, ЧСВВ., в 5 річницю його священства, як довголітній дяк Микола Войнар склав молодому о. пароховї сердечну подяку за ревну працю й сердечні побажання на дальші часи. А що всі так само думали, то на знак того п. Микола Войнар в імені присутніх обдарував о. Когута цінним дарунком.

О. парох висказав свою сердечну подяку за таку зичливість для нього й підкреслив ту шляхетність серця парохіян, що то не зважали ні на втому жнивами, ні на далеку дорогу, але прибули охоче скласти привіт своєму душпастиреві. Запевнив їх також о. парох, що й далі працюватиме невтомно для їхнього спасення.

Гарну несподіванку закінчено молитвою "Достойно". (П-й).

МОНТРЕАЛ, КВЕ. На нову дорогу життя. Дня 26 вересня 1943 р. відбулось вінчання П. Василя Мандзі з панною Зиновією Адамик у церкві св. Михаїла. Молодих звінчав і поблагословив на щасливе подружне життя Впр. о. Ігумен П. Гевко, ЧСВВ. Весільна гостина відбулася в домі панства Адамиків, при вулиці Монтморексі. Родина Адамиків є членом парохії св. Духа, а їхні діти взірцевими працівниками в парохіяльнім домі, отже гостей прибуло гарне число. Всі забавлялись у веселім настрою. По обдарованні молодих, не забули обдарувати й свою католицьку пресу. На поклик п. Павла Бучковського, що сам зайнявся збіркою з п. Стефаном Кордубою, весільні гості склали аж $22.85. Збірку розділено по рівній частині на "Укр. Вісти", "Укр. Робітника" і "Світло".

Жертводавцям складаємо щире українське "спасибі", а своїм колишнім учням — Васильковї й Зиновії — а тепер Панству Молодим просимо в Бога доброго здоровя, щасливого життя й великої ласки в Бога й людей на все життя!

о. А. Трух, ЧСВВ
редактор "Світла".

ЛИСТИ

ЛІШОР, АЛТА. С.І.Х. Впр. і Дорогий Отче Редакторе! Тішусь, що наші українські католицькі часописи збагачуються, а особливо, що "Світло" побільшилось на дві сторінки. І ще такими гарними памятками як "Католицькі Картини".

Знаю, що з побільшенням "Світла" й кошти побільшилися; то я посилаю хоч маленьку свою жертву, на "Фонд Католицьких Картин" і прошу Бога, щоб допомагав і благословив Вашу працю.

Остаюсь назавсіди щиро зичливий і з великою пошаною до Вас.

Гр. Козяк.

МАНІТОБА. Апостоли доброї преси. С.І.Х. Прошу Отця Редактора, посилаю вам свою скромну передплату — $1.00 — на "Світло" для двох сектантських лідерів.

Передніше вони були байбельниками, а тепер перейшли на суботників. Але хіба тут є яка різниця між тими сектами? Хіба така, як між чорними й білими собаками; обидва гавкають, хоч один білий, а другий чорний. Тут їх досить тих баламутів, і хто їх знає здавна, що це за люди, то не буде дивуватися, що вони відпали від Церкви, що при ній родилися і в ній христилися, бо поза те вони більше нічого не знають, тільки коли подув вітер, вони попадали як-стебло, чи деревина, що вже зіпсута в корені. Відлітають наче полова від чільного зерна. З них користи не було, як вони називались католиками, і не велика втрата, як відпали; тільки шкода їхніх душ, що сотворені на Божий образ і подобу. Прошу висилати їм "Світло" по півроку, на подану нижче адресу, на що посилаю одного доляра на передплату для обидвох. — Свідомий.

АМЕРИКА пише: Слава Ісусу Христу! Високопреподобний Отче! Ви певне думали, що я вже забув про Вас. Ні, не забув і не забуду. Думками я перебуваю завжди з Вами, а Ваші слова мені ще звенять в ухах. Як би Ви так тепер, як перше, їздили й давали св. Місії, то ми запросили б Вас на місію—казали о. парох. Коли я дивився на Вас, то думками линув у нашу славну минувшину, а перед моїми очима виринали постаті вірних героїв Царя-Христа й клікали "за релігію й волю поневолених народів!" Я вірю, що тюрма народів мусить провалитися й серед поневолених народів світу може й наш український народ заживе вільним життям і зможе вільно прославляти Бога. Дай Боже нам цього діждатися якнайскоріше! Серед страшної завірюхи, коли вороги світу перемагають себе в страшній ненависті, коли наші противники обкидують нас болотом, страшними, неймовірними наклепами, то Пресвяте Серце Ісуса коли-не-коли посилає нам промінчик радости, а наші серця наповняє любовю до наших "духовних провідників" до пастиря Католицької Церкви — Святішого Отця.

Коли брати-відступники від Католицької Церкви трублять, що Святійший Отець не знає нас, що ми не українці, а поляки, то Бог заглушує їхню пусту бесіду, а нам посилає двох українських єпископів. В часі Великодніх Свят ми отримали дві добрі вістки — перша — свято Христового Воскресення, свято перемоги світла над тьмою — друга вістка — що ми одержали нового єпископа в особі Високопреподобного о. Ніля Саварина, ЧСВВ. Як першу вістку про свято Христового Воскресення дзвони з церковних веж голосно рознесли во всім світі, так і про другу широко розписались часописі не тільки українські, але я стрічав і в англійськім католицькім тижневику "Реджистер" статтю з фотографією Преосвященного Ніля Саварина. Кінчу свою милу розмову з Вами і з глибини серця щиро здоровлю Вас. Нехай Всевишній обдарує Вас кріпким здоровям, а Ваша праця нехай увінчається успіхами. Ваш у Христі брат — Ю.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Іван Скрипічайко, Глендон, Алта.	.25
А. Малофій, Вінніпеґ, Ман.	2.00
З прощального вечірка для Іллі Марковича, Вегревил, Алта.	2.00
З похорону Василя Валаша, Гиллярд, Алта.	2.00
З поминків у пані Загрош, Мондер, Алта.	2.75
З весілля Василя Мандзі й Зиновії Адамик, Монтреаль . .	7.40
З срібного ювілею панства Свірських, Ґримсбі, Онт. . .	15.00

П.С. Малюті в Глендон, Алта редакція "Світла" складає особливішу подяку за приєднання нових передплатників і збірку на "Фонд Католицьких Картин."

Всім жертводавцям щиро дякує і в Бога благословення просить— редакція "Світла".

—**На спільних зборах** української католицької церкви св. Духа й українського католицького товариства в Честер, Па., де парохом є о. В. Білинський, голова запомогової організації в Америці "Провидіння", спродано военних бондів на суму понад $33,000. — А Українська Жіноча Секція Американського Комітету Продажі Военних Бондів Міста Ню Йорку влаштувала 27 вересня "Український Здвиг" і тоді закуплено готівкою бондів на суму понад $75,000.

Громадяни-патріоти бачать, що державі треба грошей до виграння війни, тому добре ставляться до державної позички. В Америці відбувається третя позичка, в Канаді пята.

— **Надійшла** через Швецію сумна вістка зо Львова, що там тяжко нездужає наш митрополит Кир Андрій Шептицький. Екселенція Кир Андрій має тепер 79 рік. Галицьким митрополитом є вже 43 роки. Дав би це Господь, щоб наш найстарший князь Церкви діждався ще в добрім здорові зустрічати в усім українським народом — День Віднови Української Вільної Держави.

— **В Америці** створено 18 вересня самостійну політичну організацію — Український Конгресовий Комітет, для ведення політичних українських справ. Головою комітету став ред. Степан Шумейко, писарями — посол Марсел Вагнер і Богдан Катамай. Комітет має скликати в найкоротшому часі надзвичайний український Зїзд.

— **Т. К. Павличенко** буде вести цього року в саскачеванськім університеті курси української мови. Курси починаються 7 жовтня в Калидж Билдинг і будуть відбуватись що-четверга від 7.30 до 9.30 ввечері.

Якщо на ці курси запишеться багато студентів, то опісля української мови навчатимуть в університеті постійно як наукового предмету.

— **З Вінніпегу** до Ню Йорку виїхала мала українсько-католицька дівчина Донна Гресько вчитися грати на скрипці до славного музики-скрипака Пястро. Донна "вродилась до скрипки й має такі таланти, що творять віртуозів-мистців гри на скрипці" — сказав Пястро.

— **В Вашингтоні** 360 послів сейму (проти 29) голосували за те, щоб Америка брала участь у заокеанських справах, встановила тривалий мир між націями світу й пильнувала його. До того мають створити міжнародню машинерію, а Злучені Держави візьмуть у ній участь через свої конституційні установи.

— **В Вінніпегу** торгували збіжжям й спекулювали на Збіжевій Біржі. Тепер Оттава наказали замкнути її. У Форт Виліямі платять за бушель пшениці Північної Ч. 1. $1.25. Хто зможе продати, той буде брати....

— **Італійська** королева Олена, престолонаслідник Умберто з дочкою, замужною за губернатором Риму, й 40 інших осіб виїхали з Риму до Женеви в Швайцарії.

— **Іден**, британський міністер за кордонних справ, сказав недавно в сеймі, по двох роках мовчанки, що Рудольф Гес, другий заступник Гітлера, прилетів у травні 1941 року до Британії з тією думкою, що побачиться із дюком Гемилтоном і намовить Британію, щоб вона дала Німеччині вільну руку в Европі, а головно щодо Совітів. Гітлер не хоче знищити британської імперії. Гес мав приїхати до Англії самовільно, без відома Гітлера. Так було тому два роки. Тепер не мав би Гес із чим летіти.

— **Англиканський** архієпископ Йорку приїжджав до Москви в відвідини до більшовицького патріярха Сергія. Зо свого боку англиканські єпископи бажають побачити незабаром у Лондоні представників "Російської Церкви." Оба достойники запевняли, що будуть молитися за перемогу. Чи ті відвідини були з віри, чи з політики?

— **"Ізвестія"** — часопис червоного безбожного уряду оголосив, що російська православна церква виклинає всіх тих священиків і світських із російської своєї церкви, що в світі співпрацюють із ворогом. Так то тепер у світі: одні кидають бомби, другі проклони, а папа молиться за мир.

— **Краєва** рада партії С.С.Ф., на своїх зборах у Келгерах, відкинула предложення комуністів про спільну працю, бо "комуністична партія (Прогресивна Партія Праці) не вірить у демократичні методи. Вона постійно виявляла свою цілковиту невіру в парламентарний та демократичний процес та своє переконання вживати насильних метод, як засобів до осягнення влади. А осягнувши владу при помочі таких засобів, вона хотіла б створити диктатуру, усунувши всі інші політичні партії... Досвід усіх тих, що пробували співпрацювати з нею, був катастрофальний. Такі спроби кінчилися неминуче конфліктом і хаосом... Комуністи не мають ніякого змислу відповідальности супроти суспільства..." — Хто це комуністи, то українці знають іще краще, ніж С.С.Ф.. Тому до комуністів не пристав іще ні один свідомий українець.

Це добре, ще С.С.Ф. любить говорити правду про таку небезпечну партію, як партія комуністів. Та треба людям знати правду й про партію С.С.Ф. Ця партія — не соціялістична партія; а що соціялізм, подібно, як комунізм, є противний Христовій вірі, тому ніхто з віруючих людей не може належати до партії С.С.Ф. ні голосувати на її кандидатів. Папа Лев XIII сказав виразно, що "ніхто не може в тім самім часі бути щирим католиком і правдивим соціялістом". І тому сумління каже нам держатись здалека від соціялістичної партії С.С.Ф. Що С.С.Ф. близька комуністам, то пізнати з того, що комуністи хотіли б злучитися з партією С.С.Ф. Свій до свого...

— **Семюел Гор**, британський амбасадор до Еспанії, сказав у своїй промові до лондонських робітників, що повоенній Европі грозить голод і безладдя; ті загрози треба усунути, щоб прийшло до політичного оздоровлення Европи. Казав також, що комунізм не є інтернаціональний, але московський національний витвір, викликаний тамошніми умовинами. Хто боїться комунізму, повинен так уладити свою державу, щоб там її політичні та суспільні умовини не давали основи комунізмові розвиватися. — Хто має Бога в серці й любить свою рідну націю, той ніколи комуністом не буде.

— **Бенет**, бувший канадійський премер, що перебуває тепер у Лондоні, промовив у палаті лордів і заохочував британський уряд, щоб цілими масами посилав до домінії людей із Англії, бо, на його думку, без такої колонізації британські домінії переживатимуть тяжкі часи. — Цікаво, чи українці й інші народи матимуть таке саме право приїхати до Канади.

— **Німці** виробили нові ракетні бомби, що їх скидають із важких бомбовиків на союзницькі кораблі. Керують такою бомбою з літака, високо з гори, й така бомба майже завжди попаде в корабель. Важить така бомба поверх 1000 фунтів. Для оборони літаків перед такими бомбами тепер треба більше літаків, що нападали б на бомбовика. Згодом вигадають інший спосіб оборони.

Виробили німці також довгу на 125 стіп ракетну гармату, що має дуло довге на 100 стіп і стріляє на віддаль 125 миль. Німці кажуть, що тими гарматами будуть нищити Лондон. Але то так буде: трохи будуть стріляти, а потім направляти, бо після 20 стрілів така гармата потребує тижня направи. Та аліянти дадуть собі і з тим раду.

Німецький міністер пропаганди, Ґебелс, каже німцям іще трохи підождати, а вони вдарять знову, бо сила їхньої оборони зростає. Тепер мають тільки такий наказ: мовчи й працюй!

— **Фінські** генерали думають, що зайнята ними територія Карелії є дуже добра для оборони проти Росії й тому не хочуть із неї вступитися, а це перешкоджує Фінляндії замиритися з Росією.

— **Мексиканський** президент Мануїл Камачо сказав під час національного конгресу в Мексико, що всяка програма економічної відбудови була б неповна, якщо вона не пробувала б іншої національної відбудови — найвищої й найтривкішої відбудови духа."

"Поправа юнацтва" й "щастя батьківщини" залежать від виховання — сказав президент. Виховання повинно бути національною місією, що в ній "співпрацюють усі кляси, а особливо доми" бо "наше поняття суспільности бачить у родині незаступне джерело чесноти й безпорочности."

Як два основні завдання свого уряду президент указав — скріплення в Мексико економії й розвиток виховання. Темнота й убожество так тісно повязані разом з собою, що неможливо сказати певне, чи тут перше є початком чи наслідком другого. Економічна непостійність у домі впливає нещасливо на виховання й у висліді темнота й убожество переходять із покоління в покоління. Треба отже виступити проти обидвох лих, у тому самому часі, постаравшись зужиткувати для тієї цілі всі наші засоби.

Богослуження в Алберті

ЖОВТЕНЬ

17. Неділя 18. — Гл. 1. Єв. утр. 7.
Вайлдвуд — храм
Равнд Гил
Краків — храм
Плейн Лейк
Гиллярд-місто
Рочфорд Бридж
Спедден
Елдорена
Дервент-місто

24. Неділя 19. — Гл. 2. ев. утр. 8.
Парк Корт
Коперник
Восток св. Николая
Ренфурлі
Лішор
Лемонт
Ворвик
Борщів
Стрий
Куквил

26. св. Димитрія — Чипмен.

31. Неділя 20. — Гл. 3. ев. утр. 9.
Карвел
Голден-фарми
Восток — св. Михаїла
Київ
Пено
Редвей
Айрон Ривер
Вегревил

Basilian Fathers.
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

Basilian Fathers,
Mundare. Alta., Canada.
Phone 27

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Президент говорив також про надужиття, що їх терпіли сільські робітники "перше через великих дідичів, а опісля через напастелюбні погляди деяких місцевих груп, що то менше схильні до праці, ніж до сіяння построху між сусідами й одночасного користання з овочів їхньої праці.

Дякувати треба Богу, що побожних мексиканських громадян увільнив від Калєса й йому подібних, а дав їм президента, що не переслідує своїх католицьких громадян, але думає про поправу їхнього економічного й духового стану.

— **В Італії** наказав Гітлер маршалам Ромелові й Кесселрінґові держати фронт якнайдалі від Німеччини. — Аліянти здобули Неаполь, Вольтурно й Капуу. — Коло Туреччини Німці відібрали острови Лерос і Самос. — Югославські повстанці бються сопгами між Трієстом і Фюме. В однім місці повстанці є тільки одну милю від Загребу. — Із Манджурії машерують на китайські летничі поля 4 нові дивізії. —Австралійці підсуваються під ніпонську базу Маданг.

"СВІТЛО" Український Релігійний Часопис. Видають ОО. Василіяни в Канаді. Редактор о. Андрій Трух, ЧСВВ. Виходить двічі в місяць. Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.

Адреса:- THE LIGHT, Box G. Mundare, Alberta, Canada.

1-го листоп. 1943. Рік VI. Ч. (132) 21.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Nov. 1. 1943. Vol. VI. No. (132) 21.

ЗА ВІРУ Й НАЦІЮ

У нас був перший листопадень.

Тому 25 літ — 1918 Божого Року.

Того дня молоді українські борці й старші народні провідники сказали у Львові велике слово: **"Перебираємо владу в Галичині!"**

І взяли владу в свої руки.

Бо Львів був наш. І Галичина — та наша Західня Україна — була наша. І Західня і Східня. З діда — прадіда. Тисячелітня історія української землі написана життям і діями українського народу, що був господарем на цій землі. То Боже Провидіння поселило наш народ над Дністром і над Дніпром. Чужа рука й чужа сила не змінили правного стану.

У героїв першого листопадня не було думки про те, щоб узяти сажень чужої, сусідської землі.

Але в свою власність, то ми вірили! Ми тужили за своєю державністю. Ми відчували, що ми вдома. Зовсім отак, як говорив великий співець українського народу — Шевченко: "В своїй хаті — своя правда, і сила, і воля."

Тому 25 літ — дня 1 листопадня — 1918 року.

Сміливо підносили того дня сини Галицької Землі над містом Львовом, а далі й над усею Західньою Україною свій національний, жовтоблакитній прапор, як символ своєї віри й надії. Свого права.

У Львові підносили прапор, а про Київ думали. Послів посилали. Свій до свого.

А потім — ті, що могли нам помогти по-братерськи, в дусі справедливости й любови, проти нашої правди — поставили свою кривду. Чому?... Не могли, чи не хотіли зрозуміти нашого права?

А ми його мали! Хіба ж ми не одного Бога діти?..

Ми мали право до української землі й державности, ми вірили в нього й тому кровю зросили галицьку й усю українську землю. Трупом засіяли українські лани й степи. Табори й тюрми заповнили жертвами.

За те своє національне право!

Це наше право до української землі й держави примусило займанців залишити надалі назву — України на частині нашої землі навіть після найгіршого поневолення.

Це наше право примусило сильніших признати волю нашій карпатській землі.

Це наше право змушує раз-у-раз наших сусідів боротися всією силою своєї дипломатії за прилучення української землі до їхньої держави.

Це наше право примушує найбільших ворогів України гіпнотизувати українців і ввесь світ боротьбою за "визволення" України.

Це наше право примушує їх творити велику "українську" пресу й організації на американськім континенті, щоб при їхній допомозі позбавити нас права й спромоги сказати слово про свою правду й свою кривду.

Це наше право відгомонюють раз-у-раз своєю пресою й своїм радіом наймогутніші держави світу, що день-за-днем проповідують існування української нації, української землі й її славної столиці — Києва над Дніпром.

І це зовсім ясне, що та українська нація, на тій своїй історичній українській землі, має мати свою українську державу, зо своїм українським урядом у своїй українській столиці так, як це мають англійці й американці, москалі й канадійці й усі вільні народи на своїй землі, в своїх державних столицях.

Проти цього нашого національного, історичного права виступають якнайсильніше сусіди української землі. Силою своєї дипломатії, пропаганди й насилля намагаються скривдити нас. Загарбати в нас те, що наше. Що нам найдорожче.

Нам уже загрожує загибіль правдивої віри й самої української нації.

В 25-ту річницю першого листопадня!..

А що ми?..

Доки живемо — не можемо допустити до цього!

За віру — що загрожена воюючим атеїзмом, треба всім українцям постояти однодушно на всім американськім континенті. В хвилі, коли святій вірі в Христа, що є найбільшим скарбом і силою українського народу від Ольги й Володимира, загрожує найбільший удар, нашою трагедією було б помножувати між українським народом нові віроісповідні секти, поглиблювати розеднання й загострювати пресовими нападами релігійну ворожнечу, а тим самим робити неможливим усяке порозуміння й розбивати одноцільну оборонну акцію українського народу в Канаді й Америці. Нам не ділитись і сваритись треба, але єднатись релігійно між собою, а так звертатись щиро, розкаяно до Бога й "одним серцем і устами" благати день-у-день Царя Христа, щоб урятував в українськім народі свою святу християнську віру! Щоб над Дніпром і над Дністром, в Карпатах і по всій українській землі 50 мільйонів уст величали Його щиро до кінця світу: Слава Ісусу Христу! Хочемо Бога!

За націю — що загрожена в своїм існуванні голодом, виселюванням і безоглядним наступом усякого протиукраїнського й інтернаціонального шовінізму, нам треба станути одною всенаціональною лавою, ще багато краще й успішніше, ніж це було на недавнім всеукраїнськім конгресі в Вінніпегу. Український народ — жертвою крови й життя тисячів молодих українців і мільйонами долярів на военні позички та щирою співпрацею в усім военнім зусиллі — вміє стояти за спільну справу Канади й Америки, то годиться, щоб тепер, у часі великої драми української нації, обеднавсь щирим, патріотичним обеднанням і сказав також своє велике слово правди в обороні — Старої Української Батьківщини.

Так, як нам каже сумління й здоровий розум.

З сучасного положення всієї української нації виходить ясно, що головний обовязок ведення тієї патріотичної акції спав на рамена провідників українського народу в Канаді й Америці.

Ця 25-та річниця нашого незабутнього листопадня — це слушний час нашої патріотичної застанови й постанови.

А сумління й здоровий розум кажуть нам:

Одним фронтом — за віру й націю!

Так нам, Боже, допоможи!

З Церковної Ниви

ПАПА НА СПІЛЬНІЙ МОЛИТВІ

За проводом самого Святішого Отця, кожного дня в місяці жовтні, молився в приватній каплиці папи гурток осіб на вервиці до Пречистої Діви, благаючи Її заступництва. Присутні були два кардинали й інші достойники.

ЗАХОРОНА ПРЕСВЯТОЇ ЕВХАРИСТІЇ

Ватиканське радіо подало до відома рішення Апостольської Столиці, що під час военних нападів із повітря, суші й моря, можуть у конечних випадках навіть світські особи перенести Найсвятіші Тайни в безпечніше місце для захорони від зневаги.

ЗА КАТОЛИЦЬКЕ ВИХОВАННЯ ДІТЕЙ

На початку цього шкільного року написав своїм вірним американський католицький єпископ Іван Бойлен із Ракфорду у своїм пастирськім посланні, що "католицьке виховання є тією доброчинністю, що її відчути має право кожна католицька дитина. Це не якась нагорода, що її католицькі батьки можуть довільно дати своїм дітям, або не дати. Католицькі діти мають право до системи християнського виховання так само й із тих самих причин, що до поживи й приміщення."

Кожний живе тепер у поганській атмосфері, що примушує всіх католицьких батьків посилати доконче своїх дітей до католицьких шкіл.

В тім листі Преосвящений Бойлен пригадав своїм вірним, що папа Пій XI. навчав, що властива й безпосередня ціль християнського виховання є та, щоб співділати з Божою ласкою в виробленні справжнього й досконалого християнина, а опісля додав, що "всяка згода з світською системою виховання, що ставило б християнське виховання, релігійний вишкіл у списку таких шкільних предметів навчання, що полишені довільному бажанню і виборові, була б зрадою супроти засад проголошених Святішим Отцем".

Місячне Намірення

З Глибини Душі

Перед епископом Франком Салесієм сповідався раз великий грішник.

Свої гріхи розказував він так рівнодушно й чванливо, наче б розказував яку цікаву історію, а не тяжкі, понижаючі провини, що за них треба щиро жалувати. Святий владика пізнав скоро неприготування й лихий стан душі тієї людини. З жалю й смутку за його душею став гірко плакати.

— Що вам сталося, отче? — питається той чоловік владики.

— Мені, дякувати Богу, не сталось ніщо, але з вами зле.

— Ні, коло мене все добре — відповідає каянник.

— Як так, то сповідайтесь далі.

Грішник почав знову розказувати без найменшої при знаки жалю свої великі гріхи, що ними зневажив Бога. Тоді св. епископ заплакав іще гірше.

— Скажіть, отче, чого ви так плачете?

— Дорогий друже — сказав св. Салесій — плачу, бо ви не плачете!

Та відповідь за Божою ласкою так зворушила нещасного грішника, що відразу залився сльозами.

— Чому я нужденний не плачу — говорив крізь сльози — коли за мене плачуть невинні!

З великого жалю тоді мало не зімлів. Св. Салесій навчив його розбуджувати жаль за гріхи, а опісля висповідав його й дав розрішення.

З того часу став той чоловік прикладом щирого каяття для всіх.

ГРІШИТИ ВМІЮТЬ, АЛЕ ЖАЛУВАТИ...

Коли приглянемось життю людей, то побачимо, що багато з них, без особливої науки, навчилось тяжко грішити. Про дуже великі гріхи, нпр. канадійського й американського юнацтва, говорять уже не священики, але судді, поліція, пишуть редактори...

Та що станеться з ними, як вони не будуть каятися?...

ГРІШНИКОВІ ТРЕБА ДОКОНЧЕ ЖАЛЮ

Хто згрішив, а хоче бути спасений, мусить щиро жалувати, що так зробив.

Кожний грішник, що хоче врятувати свою душу, мусить відчувати в своїй душі біль із тієї причини, що зневажив Бога, мусить бридитися своїми гріхами й мати постанову більше не грішити.

Коли хто хоче мати справжній жаль, то мусить добре памятати, що саме биття грудей, самі сльози, саме визнання гріхів перед священиком, а навіть словна заява, що ми жалуємо за гріхи, не вистарчать: мусить бути правдивий, щирий жаль. Сльоза, биття грудей, зворушення — можуть бути, або не бути; але справжній жаль необхідно конечний. Без нього нема сповіди, нема прощення, нема спасення. Тому за всяку ціну — правдивий жаль за гріхи!

ПРАВДИВИЙ ЖАЛЬ

Правдивий жаль лежить глибоко, в душі; він мусить народитись там, де родяться гріхи, а саме — в розумі й волі, бо жаль має якраз змінити волю, переробити її й зо злої зробити добру. Тому то правдивий жаль називаємо-скрухою, бо він має покрушити, розторощити, як глиняну посудину, нашу злу волю, що любить гріх, щоб народилась нова воля, що любить чесноту: називаємо жаль також — наверненням, бо він має нашу волю, звернену до сотворіння, відвернути від сотворіння, а навернути до Бога; називаємо також жаль — болем душі, бо то душа має боліти, а не груди, нерви, чуття.

А чим же то болить душа? Наша душа болить своїми владами — снагами: розумом і волею. Душа тоді має біль, коли пізнає розумом, що зле зробила, а своєю волею осуджує свої злі діла, слова, думки й каже собі рішуче, що вже більше того не зробить, не хоче.

Якщо до такої праці розуму й волі долучиться почування, прийдуть сльози, сердечні зідхання й інші зверхні прояви внутрішнього жалю, тоді напруження жалю росте, побільшується, але такі зверхні прояви жалю не заступлять, тому треба доконче жалувати правдивим каяттям, де розум пригадує мені мої провини й переконує, що я свідомо, добровільно переступив Божий закон, а воля признається до провини, осуджує таке поводження й здобувається на рішучу постанову скоріш умерти, ніж зайти знову в таке товариство, взяти до рук таку книжку, чи склянку, наразитись на таку спокусу й допуститись тяжкої провини.

"Коли те, що давніше справляло тобі радість і приємність, наповняє твою душу гіркістю, а те, що давніше бавило тебе, тепер мучить тебе невисказано, тоді маєш справжній жаль — казав колишній великий грішник, а опісля великий каянник і святий — епископ Августин.

Правдивий жаль мала Магдалина, що впала була з плачем до ніг Ісуса Христа (Лук. 7); Петро, що вийшов із подвіря первосвященика й плакав гірко, що вирікся Спасителя (Мат. 26,75); цар Давид, коли напімнений пророком Натаном лежав на землі, нічого не їв і не пив (II Цар. 12), тільки благав Бога: "Помилуй мя, Боже, по велицій милости Твоєй, і по множеству щедрот Твоїх очисти беззаконіє моє!" (Пс. 50).

Отак, як вони, треба робити й нам грішним, як хочемо показати Богові, що ми щиро, правдиво каємось своїх гріхів.

СПОНУКИ НАШОГО КАЯТТЯ

Ми можемо жалувати за свої гріхи тому, що через них ми опоганили свою душу, втратили небо й заслужили собі пекло. І хто з таких спонук жалує за гріхи, то це вже разом із щирою сповіддю перед священиком вистарчить йому до поєднання з Богом.

Але ми повинні жалувати за гріхи головно з досконалої любови до Бога, це значить бридитись гріхами більш, ніж якимнебудь іншим злом тому, що наш гріх зневажив Бога, наше найвище добро.

Небесний Отець так полюбив мене, що з тієї любови пожертвував за мене свого найдорожчого Сина (Ів. 3.16), а я, не зважавши на те, зневажав його тяжким гріхом. Чи ж не жорстокість це зневажати так доброго Отця? Христос так полюбив мене, що з любови до мене, серед найбільшого пониження й терпіння, пролив останню краплю своєї Пречистої Крови й умер на хресті, а я такий був невдячний, що хоч вірив у це, то однак своїм тяжким гріхом другий раз розіпяв Ісуса в своєму серці! Чи тепер, як я здаю собі з усього того ясно справу, не повинно моє серце тріснути з сорому й болю, що я був такий чорний невдячник? Чи не повинен я тепер відвернутись від усякого гріха, а звернутись до Бога й полюбити Його всім серцем, над усе в світі? Так, як св. Магдалина, св. Петро й той митар, що, згадавши свої гріхи в святині, не смів навіть очей піднести до неба, але бився в груди й говорив із великою любови до Бога: "Боже, милостив буди мні грішному"...

Хто так жалує, цебто кається своїх гріхів тому, що зневажив Бога, свого найліпшого Отця й найбільшого добродія й має бажання висповідатись як найскоріш, той має той — досконалий жаль, що з ним кожний грішник відразу, уже перед сповіддю, доступає прощення гріхів. (Соб. Трид. 14,4).

ЗАВЖДИ ДОСКОНАЛО — ГОЛОВНО В НЕБЕЗПЕЦІ

Такий досконалий жаль за гріхи з любови до Бога ми повинні розбуджувати якнайчастіше, а головно: 1) по кожнім і найменшім грісі, 2) кожного вечора перед спанням, 3) перед смертю, 4) в кожній небезпеці життя, заки прийде до нас священик, напр. у нещаснім випадку в дорозі, при роботі, при купанні, під час розбиття корабля, чи на війні. Як нам грозить небезпека смерти — треба зараз розбудити досконалий жаль за гріхи, а він вистарчить, щоб поєднатись досконало з Богом, хочаб навіть не було спромоги висповідатися.

Одному батькові пустилась нагло кров. Зараз післали по священика. Коли малий синок, що недавно прийняв був св. причастя, побачив, що з батьком дуже зле, а священика ще не було, зняв із стіни хрест, показав його батькові й став проказувати голосно висказ досконалого жалю. "Мій Боже, я жалую зо щирого серця за всі свої гріхи, що ними я зневажив Тебе, свого найліпшого Отця. Прости мені, небесний Отче, а я за Твоєю поміччю постановляю поправитися й більше не ображати Тебе своїми гріхами". Батько вмер, ще заки священик прийшов, але він певне своїм досконалим жалем поєднався з Богом.

МОЛІМСЯ, БРАТИ!

Святіший Отець у Ватикані щиро бажає, щоб усі люди вміли розбуджувати такий досконалий жаль, тому дав своє благословення на те, щоб у місяці листопадні всі члени Апостольства Молитви в усім світі молились сердечно за те, **щоб люди розбуджували часто досконалий жаль за гріхи.**

Учений кардинал Францелін, свідомий великої вартости досконалого жалю за гріхи, нераз говорив, що як би він міг переходити краї, як проповідник, він не говорив би ні про що інше, як тільки про досконалий жаль.

Дорогі Читачі "Світла"! Розбуджуймо часто такий досконалий жаль і молімся в цім місяці листопадні кожного дня за те, щоб усі грішні люди, а особливо вояки на полі бою жалували часто й досконало за всі свої гріхи! Тоді буде Божа слава й певне спасення душі.

Велика Місія в Чипмені

Св. Місія — це надзвичайний час зіслання Божих ласк. Під час місії промовляє Ісус святим надхненням до людських душ, відновляє їх і наповняє внутрішнім спокоєм.

Така св. Місія буде від 31-го жовтня до 7 листопадня, 1943 Р.Б. в Чипмені, Алта.

Провідниками св. Місії будуть Впр. оо. місіонарі: Василь Каменецький, ЧСВВ і Маркіян Пасічник, ЧСВВ.

Члени парохії в Чипмені, а також усі мешканці Чипмену й дооколишніх місцевин матимуть велику нагоду до пізнання Христової науки й обнови свого духовного життя.

До численної й щирої участи в цій св. Місії запрошує всіх **Заряд парохії.**

Православя й Католицтво

Непомильність Папи

Багато православних гіршать ся дуже тим, що католики мають за догмат віри — непомильність римського папи. Коли ж подивитись, як вони ту непомильність розуміють, то виходить, що православні непомильність папів у навчанню часто мішають із безгрішністю й опісля висмівають католицьку віру.

"Як це — кажуть православні — ви, католики, вважаєте папу безгрішним, святим? Хіба ж не знаєте того, що як каже св. Письмо, безгрішним і святим є тільки один Бог? А історія, хіба то вона не говорить проречисто, що між папами бували дуже великі грішники?"

Як із цього видно, закид православних спирається на непорозумінню й помішанню понять. І щоб усунути те непорозуміння, скажемо читачам цих рядків, що науку про "безгрішність" папи видумали не католики, а їхні вороги — протестанти, а від них її позичили собі православні.

Католики ніколи не вчили, що папа — без гріха. Католики згідно з православними приймають, що тільки Пресвята Богородиця була захоронена від гріхового впадку **особливою Божою ласкою,** а щоб хтонебудь був безгрішний із **своєї природи,** чи через своє високе становище й уряд у Церкві, того ніколи й нікому католики не приписували, з вийнятком одного Христа, що був безгрішний із своєї природи й до Нього, як Богочоловіка, гріх не міг мати доступу. А щодо папів, то католики знають це дуже добре, що папів від гріховних упадків може захоронити не святість їхнього уряду, а страх Божий і любов так, як і інших людей, та що вони, папи, так як і інші люди, можуть грішити, як що в їх серцю вигасне Божа любов і страх.

І самі римські папи це дуже добре знають і їм ніколи навіть на думку не приходило приписувати собі безгрішність. Найкращим доказом на те може послужити цей факт, що папи мають своїх духовників-сповідників і перед ними сповідаються зо своїх гріхів і дістають прощення та покуту, подібно, як усі інші християни-католики.

Правда, католики називають папу "Святішим Отцем", або "Його Святість," та під тією назвою вони не розуміють особистої святости папи, а **святість становища й уряду,** щось так як і православні називають своїх патріярхів і синоди святішими чи блаженнішими, одиноко через їх авторитет у святій Церкві, не зважавши на святість чи грішність їхнього життя як патріярхів чи членів синоду. І тому пора вже православним це зрозуміти й заперестати робити католикам такі неслушні закиди, наче б то католики обоготворювали папу. Ні, католики ніколи не вірили й не віритимуть, що папа — святий, як Бог.

Перший обовязок чесної людини, як вона непогоджується у поглядах зо своїм противником, є, щоб його погляд вірно взяти й представити, а потім уже опрокидувати, якщо він мильний. А в що в дійсності вірують католики? **Католики вірують у непомильність римських папів у їхніх вирішеннях питань віри й обичаїв. А непомильність у рішеннях — це зовсім не те що непогрішимість.**

Вияснім докладніше справжне значення папської непомильности в католицькім розумінню. Насамперед, та непомильність не відноситься до приватного життя папи, а тільки до його урядової діяльности, й тому в своїх чисто особистих поступках папа може помилятись і прогрішуватись. Далі, папа не має дару непомильности, як він не навчає, а тільки діє як священик, епископ, керівник і законодавець. Тим то може таке статись, що він може зробити помилку при звершуванню тайн, що він може деколи видати таке зарядження щодо ладу в Церкві, що потому покажеться невідповідне й треба його буде змінити. У всіх таких випадках непомильність папи, що в неї вірують католики, не є в нічому нарушена. Далі, папа не приписує собі непомильности, коли викладає таку науку, що не відноситься до віри, або й як викладає науку про правди віри, але робить це не урочисто в характері верховного вчителя Церкви, а тільки як звичайний духовний учений. І так, може статись, що папа помилиться, як захоче вчити пр. про аритметику, астрономію, бо ті науки не входять у обсяг правд віру. Може навіть папа помилитися і в викладі правд віри, як буде навчати як учений, письменник, проповідник, а не як Верховний Пастир, що урочисто подає членам св. Церкви, в що вони мають вірити. У всіх поданих повище випадках він не звертається до всієї Церкви й не подає Їй своєї науки, як Богом обявленої істини, й тому в тих разах не має того надзвичайного дару непомильности.

Скажім отже тепер ясно й точно: коли ж то папа **не може помилятись? Одиноко тоді, коли він, як верховний учитель всієї Церкви урочисто вирішує, що така а така наука є Богом обявлена (пр. Непорочне Зачаття Пр. Діви) та що всі мусять у неї вірити як у святу, обявлену правду віри під загрозою церковної клятви й відлучення.** Таке урочисте рішення називається навчання **"з катедри"**, це значить — навчання найвищої влади й церковного вчительського авторитету. Такі папські рішення появляються досить рідко, та коли вже вони видані, то є непомильні. В такім випадку слово папи — це свята, непомильна правда.

А всі інші папські послання, рішення, закони, учені листі, хоч і варті глибокого поважання, бо ж і вони походять від найвищої церковної влади, однако ж вони не мають за собою тої сили дару непомильности, що вимагала б у кожного конечно віри під загрозою утрати Божої ласки. У світлі цього, що тут сказано, кожному ясно, що католики не роблять такої помилки, як це стараються представити некатолики. Католики вірують, що папа непомильний, але не вірують, що він безгрішний.

На чому спирається католицьке вірування й навчання про непомильність папів у рішеннях віри й обичаїв, скажемо в наступнім числі "Світла."

МАРТИН ЛЮТЕР

СЛОВО ПРАВДИ ПРО ПРОТЕСТАНТИЗМ

Протестантську віру завів Мартин Лютер, що був перше католицьким священиком і монахом.

Народивсь він 10 листопадня 1483 року, в німецькім місті Айслебен. Його батько був строгою людиною й часто та строго побивав його; через те Мартин не любив свого батька й раз утік із дому. Так само й мати карала його часто, а раз побила аж до крови. Тому Мартин носив у своєму серці вже з дитячих літ смуток, гіркість, ненависть.

Коли Мартин ходив до школи, то робив скорий поступ у науці, але дуже мало працював над поправою свого характеру; тому був дивно непостійний, хиткий у виконуванні пороблених постанов. Нераз після веселої забави, що серед неї сміявся й жартував більш усіх, ставав неспокійний та скрупулятний аж до дивацтва так, що трудно було заспокоїти його сумління.

Під час його побуту в університеті згинув його товариш у двобою. Опісля одного для під час бурі він мало що сам не втратив життя. І тоді, як це сказав він сам, "як я бачив себе таким близьким смерти, в переляку, я зложив присилуваний, невільний обіт". Кілька днів потім спросив Мартин Лютер усіх товаришів на велику вечерю, пив, співав, грав і жартував із ними, а при забаві сказав їм, що ця забава була остання в його житті тому, бо він рішуче постановив, а навіть зложив обіт вступити до монастиря. Дня 17 липня 1505 року вступив до монастиря оо. Августинців в Ерфурті. Пізніше признався, що "як я вступив до монастиря, то це тому, що я зневірився в себе". Вступив до монастиря непокликаний, бо мав пристрастну, змінчиву вдачу, що готова була без надуми чи поради переборщити все.

В 1507 році став Мартин Лютер священиком. Спочатку був він добрим священиком, але пізніше, як став намісником генерального вікарія, професором, заступником протоігумена для 11 монастирів і прокуратором власного монастиря, де було 41 монахів, то тоді він став інший. Лютер згордів! Його товариш докоряє йому за гордість. Товариші — монахи тішилися, як він виїхав із того монастиря. Він сам написав у листі до свого друга: "без гордости годі зробити щось нове". За гордістю появились у Лютра її дві рідні сестри: склонність до насилля й зухвалість. Лютра почали мучити пристрасті; та він не приборкував їх, не молився. В серці віджив давній неспокій.

Серед роздумувань у тім часі він прийшов до такого висновку, що коли він так часто падає, то певне, що хотіти жити згідно з Божим законом — неможливо, далі — що це навіть гріх! Думати, що можна виповнити Божий закон, це гордість і зухвалість! Ліпше не старатися виповняти закон. Краще жити без заповідей! В 1515 році сказав уже Лютер в одній із своїх проповідей: "Всі наші добрі діла є гріхами!" А 1516 року говорив, що грішити не є злом, щоб тільки була віра; хто вірить у Христа, того гріхи покриються й буде спасений. А пізніше той молодий доктор написав: "Гріши міцно, але вір міцніше!"

Хоч у тім часі Лютер не мав уже в своєму серці католицької віри, хоч було пізнати, що він не поропоівдує вже здорової науки, то відверто він не виступав іще проти Церкви. До того прийшло аж 1517 року, коли Святіший Отець Лев Х просив милостині на будову церкви св. Петра в Римі й дав обіцянку повного відпусту тим жертводавцям, що разом із сповіддю й внутрішнім каяттям зложать на будову свій добровільний даток. Коли Лютер почув науку про відпусти, склав 95 точок своєї власної науки про відпусти й оповістив це на папері на дверях церкви в Вітембергу. Різні священики, прочитавши точки Лютра, пізнали, що ті точки були бунтівничі, нищили церковну владу в церкві й були зовсім противні християнській любові. Лютра почали закликати до поправи. Він в очі удавав облудно покірного, а позаочі далі вперто поширяв свою фальшиву науку. Найгірші люди получились із Лютром, що дало йому відвагу вести далі боротьбу з Католицькою Церквою. Навіть тоді, коли папа наложив на Лютра церковну клятву, він не покаявся. В закаменілості свого серця боровся з Христовою Церквою й баламутив людей та губив людські душі аж до своєї наглої смерти.

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Просьба Марії

Зробив це Ісус якраз під час весілля в Кані, коли Марія, що заряджувала всім під час весільної гостини, довідавшись про недостачу вина, повідомила про те Ісуса, не тільки з зичливости для новоженців, але може навіть із боязни, що через те могла б упасти якась тінь закиду на Ісуса, що до того прийшло через Нього й несподіваний прихід Його учнів. Свою журбу висказала словами: "Не мають вина!" Була це не тільки просьба, але наче заява готовости послужити Йому, як Месії, всіма можливими способами в тих справах, що ними було б самому незручно займатися. Вона хотіла бути всюди й завсіди тою "Господньою слугою", що бути Нею в справі спасення людства погодилась добровільно в памятнім дні Благовіщення.

На ті слова, що Марія висказала Ісусові, як Месії, Ісус поглянувши на Матір із сердечною вдячністю за жертвенну готовість, дав Їй негайну, але таємничу відповідь: "Що мені й тобі, женщино? Ще не прийшла моя година". (Ів. 2,4). Тими словами промовляв Ісус не як до своєї Матері, але як Месія до Тієї Богом вибраної женщини, що в ділі спасення людського роду мала в слушній годині станути при боці Спасителя. Відповідь Ісуса зрозуміла Марія так, що це станеться, однак це мало прийти пізніше; тепер мала Марія стояти збоку й не брати ніякої участи в діяльності Ісуса; Марія мала виступити до діяльної співучасти в Ісусовім ділі аж тоді, коли прийде "Його година", цебто Його мука, смерть і воскресення. Вона, подібно як і більша частина жидів, може думала, що тепер, коли Ісус виступив прилюдно в ролі Месії, події будуть наступати скоро одна по одній і боротьба розіграється дуже скоро. Та що Бог, всупереч таким поняттям на хід подій, мав полишити народові ще довгий час ласки й нагоду, щоб міг пізнати Спасителя й заявитись за Нього чи проти Нього, й аж тоді, як мине час ласки, мали наступити сумні, заповіджені Марії Симеоном у єрусалимській святині, події, то Ісус, не ввійшовши ні в які подробиці, висказавсь загально, а водночас таємничо: "Ще не прийшла моя година". Давши отак до зрозуміння Марії, що Її "година" прийде аж тоді, коли Він обявиться як превічний Божий Син і єдиний Спаситель людського роду, Ісус, на знак великого довіря й любови до своєї святої Матері, що надіялась непохитно, що Ісус не відмовить своєї помочі, сповнив Її просьбу щодо порятунку вбогих новоженців, перемінивши для них велику скількість води в вино. Як щиро раділа Марія, що могла всю славу приписати Ісусові, відповідаючи опісля кожному, хто допитувавсь Її, як це сталося, що вона не знала нічого про те чудо! Раділа, як бачила, що Ісус став осередком усеї урочистости.

Чудо

Щодо чуда, то воно було для всіх великою несподіванкою, навіть для Марії. Але Марія, що мала найбільше глибокого розуміння й виробленого суду, схопила відразу властиве значення чуда. Її очам представивсь наче новий світ. "Ще не прийшла моя година!" сказав перед хвилиною й зараз по цім зробив чудо. Марія зрозуміла, що ту "годину", що про неї згадав Ісус перед хвилиною, мав попередити час, коли Ісус обявиться людям через чуда й таким чином проготовить дорогу до вияви таємниці Божого синівства. Зрозуміла, чому то Ісус перед сповненням чуда наче відсунув Її й віддалив від себе урочисти словами. Він хотів сповнити Її просьбу, але тільки тому, щоб сповнити Її надзвичайним способом, як Месія-Чудотворець! Чудо зробив Ісус на Її просьбу. Та думка, крім радости, викликала в Її душі деяку тривогу і між Нею а Сином настала наче нова розлука, поглибилася різниця. Ісус і для Неї став також вищою істотою, зєднаною тісніше з Богом, недосяжною, одинокою в своїм роді. Ступнево пізнавала тепер Марія щораз краще, що в давнім Її співжитті з Ісусом входили в гру справи вищі понад рівень чисто природних речей. Свою розмову в Кані мала Марія певне без свідків, тільки з самим Ісусом і тільки-но після воскресення Ісуса розповіла її докладно св. Іванові Євангелисті.

Роля Марії

Щодо значення чуда в Кані галилейській, то Ісус перемінив воду в вино не тільки на те, щоб помогти новоженцям і врятувати їх із клопоту, але щоб одночасно дати зразок — образ тих безцінних дарів, що їх люди мали одержати в будучім царстві. А спосіб співділання Божої Матері, роля, що її назначив Ісус Марії в Кані, були зображенням того становища, що його Вона мала зайняти в Божім Царстві. Матерня запопадливість і дбайливість Марії була винесена силою чуда в Кані до характеру прообразу, що представляв завдання й діяльність Марії в такій формі, в якій мала обявитися так при основуванні Божого Царства через жертвенну смерть Ісуса, як і пізніше й завжди. А словом "женщина", що ним у Кані назвав Ісус Марію, висказував Ісус урочисто, що Марія є саме тією таємничою невістою, що згідно з заявою самого Бога в раю мала стерти голову пекельному змієві. Ужив тієї назви, бо вона була знаком найвищої пошани. Споміж усіх жінок Марія одна була тією великою женщиною, Вона одна видала те насіння, що буде благословенням усіх народів. Їй одній належались ті високі титули, що ними привітав Її архангел Гавриїл, а опісля Єлисавета, назвавши Її повною ласки й благословенною між жінками. Тим великим словом промовить Ісус іще раз до Марії з хреста, як прощатиметься з Нею перед своєю смертю на Голгофті. Трудно вгадати, чи в Кані Марія застановлялась над відношенням тих висказів до Її особи, але одне стало для Неї ясне: Вона мала бути помічна Ісусові в сповненні Його діла, в спасенні світу, але аж у пізнішім часі. Зрозумівши це, Марія послушна Ісусові, не вернулась уже до спільного, домашнього, матерного пожиття з Ним, що було Її щастям через тридцять років. Ісус належав уже тепер до учнів і народу. Вона мала стояти тепер збоку, здалека тільки служили Синові й ділу спасення, доки буде така Його воля. Але завжди, кожної хвилини готова була станути при Його боці як Господня слуга, як тільки надійде "Його година".

Поза Назаретом

Тому, що кревні виреклись Ісуса, не могла Марія перебувати далі в Назареті. Де перебувала Марія під час прилюдної діяльности Ісуса, не є певне. Можливо, що в домі св. Івана Євангелиста, що йому опісля піддав Ісус Марію в опіку. Та те одне певне, що в часі трьохлітньої Ісусової апостольської праці не виступала Марія разом із своїм Сином, й це не припадком, але з волі Ісуса, що в Кані заявив Їй урочисто, що Його година, що була водночас і Її годиною, ще не надійшла. В злуці з тими словами Ісус зробив своє перше чудо, з чого Марія набрала переконання, що час боротьби починається, бо чуда мали бути знаком її. А що більш народ відсувався від Ісуса, що більш й більш заїло переслідували Його фарисеї, то ясніше пізнавала Марія, що наближається та "година".

ЗЇЗД Б.У.К. САСКАЧЕВАНУ

На 12-ім Зїзді Братства Українців Католиків у Саскатуні, дня 9-10-11 жовтня 1943 р., взяли участь: Ексц. Кир Ніль, міністер освіти в Саскачевані дост. Стейнс, 14 священиків, багато фармерів, робітників, учителів і крамарів, членів Б.У.К. і гостей. Всіх учасників Зїзду було поверх 700 осіб.

З Алберти були: Преп. о. Шевчук, ЧСВВ., провідник Б.У.К. в Алберті й п. І. Ісаїв, дир. "Українських Вістей", почесний член Б.У.К.

В програмі Зїзду були: архієрейська Служба Божа, наради представників, привіти, промови, дитячий концерт за проводом С. Служебниць, контести бесідництва дівчат і юнаків, членів Українського Католицького Юнацтва, наради Бурси Б.У.К., вибір провінціяльного заряду Б.У.К на Саскачеван і дирекції Бурси, збірка на організаційний фонд Б.У.К. і спільний обід.

Промовляли на Зїзді: Кир Ніль, міністер Стейнс, заступник майора міста Саскатуну, Всеч. о. М. Горошко, голова Українського Католицького Юнацтва, Преп. С. Шевчук, ЧСВВ. п. Я. Стратійчук, почесний голова Б.У.К. Саскачевану, п. М. Гриневич, голова Зїзду, Бр. Методій, професор Колеґії св. Йосифа в Йорктоні.

Ексц. Кир Ніль говорив про наші головні завдання: поширення преси, скріплення виховних закладів, шкіл, сиротинців. До того треба багато постійної, планової праці й фондів. По всій Канаді, де живуть наші люди, треба викресати більше охоти, волі до спільної праці, хотіння помогти нашим спільним справам і жертвенности на наші інституції.

Міністер Стейнс говорив: "Ми, британці, дійсно горді, що маємо вас, українців, за своїх співгромадян у своїм краю. Ми хочемо, щоб ви задержали свою українську мову, культуру, бо без вашої культури канадійська культура була б бідна. Канадійське громадянство є в тім, що всі народи в цім краю повинні мати на увазі спільне добро... По цій війні можуть бути списані гарні мирові договори, можуть бути впроваджені дуже корисні для народу спільні й економічні плани, але все те не ущасливить людства, якщо в парі з тими змінами не буде перероджений і обновлений дух людства на засадах Христової науки... Нехай і Братство Українців Католиків сповняє свою частину в цім тяжкім завданні, ушляхетнюючи душі своїх членів."

Головною постановою Зїзду було рішення про будову в Саскатуні нової більшої Бурси Б.У.К. Будуть збирати фонди.

Головою Б.У.К. Саскачевану вибраний одноголосно адвокат із Йорктону — п. Андрій Кіндракевич, писарем п. В. Филипович. Ректором бурси є Всеч. о. П. Криворучка.

Зїзд Б.У.К в Саскатуні то ясна й творча подія в життю українсько-канадійської епархії в Канаді. Йдемо вперед і робимо зорганізовано корисну католицьку, канадійську й українську роботу. —

Б.У.К. зовсім інакше думає, ніж п. Др. Л. Цегельський говорив в Вінніпеґу.

Хто має Католицьку Церкву за Матір, той має Бога за Отця.

Католицькі Картини

Ілюстрований Додаток До „Світла"

Спасення української нації в [redacted] Церкві

Ч. 4. — Мондер, Алберта, Канада — 1. листопадня, 1943.

Святий Йосафат найкращий син українського народу. Його гарячим бажанням аж до самої смерти було те, щоб наш народ зєднавсь ув одній, святій Христовій Церкві. Дня 12 листопадня 1623 р. пролив свою мученицьку кров за Христову віру, за спасення свого рідного українського народу. Вбили його в місті Витебську люди відлучені від Католицької Церкви. Молімся часто до св. Йосафата за одність між нашим народом, а також і за волю по цій війні. —Святий Йосафате, спаси Україну!

Слава Ісусу Христу!

1918-1943.

Найбільшу жертву для добра свого народу складають ті, що з любови до нього віддають своє життя. Багато таких геройських синів мав досі наш український народ. За душі тих, що все віддали за волю України, годиться часто жертвувати щирі молитви, а особливо старатися, щоб у їхнім намірі відправлялись Сл. Божі. Не забудьмо своїх покійних борців у ці 25-ті роковини нашого славного 1 листопадня 1918 року. Від них треба нам учитись, як треба любити свою рідну націю й складати жертви за її визволення. Головно при вихованні українських дітей і всього юнацтва треба звертати завсіди увагу на те, щоб у їхні молоді серця вщіпити християнську любов до рідної батьківщини.

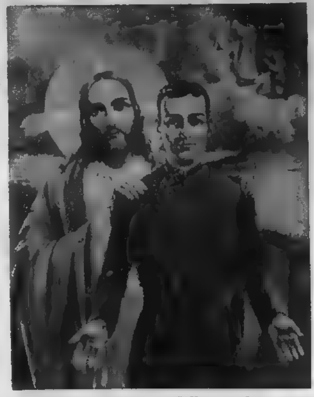

Місіонар — це наче другий Христос, бо все своє місіонарське життя посвячує на те, щоб людям проповідувати для спасення їхніх душ Христову науку. Для закріплення й поширення християнства між українським народом треба багато нових, молодих місіонарів. Тому всі українські батьки й матері повинні бажати й старатися, щоб хоч один їхній син став місіонарем. Хто з наших юнаків може стати місіонарем, нехай приїжджає до монастиря ОО. Василіян у Мондері. Милою Богові є також кожна жертва, що її читачі "Світла" зложать на "Фонд Українських Місіонарів". Адреса для листів:

Novitiate of Basilian Fathers,

Mundare, Alberta, Canada.

Ця картина представляє площу перед найбільшою церквою в світі св. Петра в Ватикані. У цій церкві відправляє папа в день великих урочистостей Службу Божу. З того часу, як Рим зайняли німці, стоїть перед входом на площу німецьке військо. На площі робить службу італійська поліція — карабінери; вони доходять аж до сходів церкви. Хоч війна, папа Ватикану не опускає.

Католицький військовий духовник о. Артур МекКвейд дістає від американського адмірала відзначення "Пурпурове Серце". О. Артур був ранений на кораблі на полудневім Пацифіку.

Кожний добрий католик поширює релігійні часописи між своїми знайомими. Приєднуйте нових передплатників для "Світла!" Читання "Світла" для всіх корисне.

Католицькі єпископи в Канаді й Америці, в порозумінні з військовою владою, стараються щиро про релігійне життя не тільки власних вояків, але й полонених. На світлині ба имо італійських воєнних бранців як вони приймають св. причастя. Духовні послуги Католицької Церкви приносять воякам багато потіхи й моральної сили.

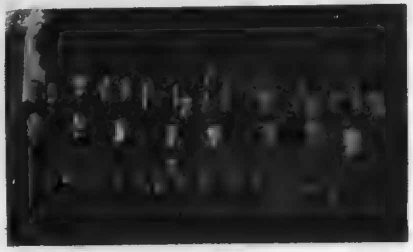

Наші Преосвященні Владики: Кир Василій (в середині), Кир Ніль (праворуч), Кир Амвроз (ліворуч), під час побуту між Отцями й Братами, ЧСВВ. в Ґримсбі Онт. Світлина взята з нагоди єпископських свячень Преосвященного Ніля, що відбулись 1 липня 1943 в Торонті, Онт. Коло Преосвященного Ніля сидить Впр. о. В. Бараник, ЧСВВ. протоігумен ОО. Василіян у Канаді й Америці, а за Преосвященним стоїть Впр. о. Н. Когут, ЧСВВ. ігумен монастиря. В Ґримсбі є філософі ні й богословські студії ОО. Василіян.

Під час війни вчать вояків звичайно офіцери. Але буває й таке, що молоді вояки, призначені до особливих відділів, ходять на виклади до університету, де вчать католицькі сестри. І нераз охотніше й миліше слухають сестри, ніж пана капітана. Всі наші міські парохії повинні мати своїх Сестер.

Ці два католицькі юнаки Йосиф і Алойсій це два рідні брати. Служать при війську при різних частинах. Але двічі мали щастя стрінутися на фронті: перший раз у Африці, а другий раз в Італії коло Салерно. З нагоди цеї стрічі разом приступили до св. причастя. Ходили до католицької церкви в Вашингтоні. Благослови, Боже, побожних вояків!

"ФОНД КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН"

На видавництво "Католицьких Картин" склали свої добровільні жертви:

11. Анна Борщик, Едмонтон, Алта.	.25
12. Анна Юсак, Мондер, Алта.	.50
13. Іван Сміхура, Мондер, Алта.	.50
14. Йосиф і Емілія Білик, Мондер, Алта.	1.00

Зичливим жертводавцям складаємо сердечне: "Спасибі!"

Дорогі Читачі! Ви вже нераз ба или "Католицькі Картини", цей наш гарний додаток до "Світла". Але може ніхто ще не мав нагоди й приємности бачити Ваш додаток на видавництво цих картин? Як у виказі жертводавців на "Фонд Католицьких Картин" не було ще вашого імени — будьте добрі прислати від Себе добровільний даток на цей фонд і помогти нам покрити кошти видавництва. Просимо й надіємось! Слава Ісусу Христу! — Редакція.

Strange but true

БОЖЕ ВЕЛИКИЙ ЄДИНИЙ - ВСЮ УКРАЇНУ ХРАНИ!

Боже Слово

Біблія Старого Заповіту

ЯКІВ ПРОРОКУЄ І ВМИРАЄ

Глава 49: 22-32.

22. Син доростаючий Йосиф, син доростаючий і гарний на вид; доньки розбіглися по мурі.
23. Але роздратували його й сперечалися, і завидували йому ті, що мають стріли.
24. Його лук остався сильний, і ослабли вязи його рамен та рук від руки сильного Якового; звідти вийшов як пастир, ізраїльський камінь.
25. Бог твого батька буде твоїм помічником, і всемогутній благословитиме тебе небесними благословеннями з висоти, благословеннями безодні, що лежать на долі, благословеннями грудей та утроби.
26. Благословення твого батька скріплені благословеннями його батьків; нехай будуть на Йосифовій голові, і на тімені Назорея між його братьми.
27. Венямин вовк хижий, вранці їстиме добичу, а ввечері ділитиме зрабоване.
28. Всі ті це дванадцять ізраїльських поколінь. Це говорив їм їхній батько, і благословив кожного власними благословеннями.
29. І приказав їм, кажучи: Я відходжу до свого народу; поховайте мене з моїми батьками в подвійній печері, що на полі Єфрона Хетянина, проти Мамврії,
30. в Ханаанській землі, що її купив Авраам із полем у Єфрона Хетянина на власність гробу.
31. Там поховали його й його жінку Сарру; там похований Ісаак із своєю жінкою Ревекою; там і Лія лежить похована.
32. А як скінчив приказ, що ними навчав синів, склав свої ноги на постелі, і вмер; і відійшов до свого народу.

ПОЯСНЕННЯ

22. Син дорастаючий Йосиф... Йосиф ріс щораз більше, бо Яків признав його двох синів Єфрема й Манасію за своїх, а з них повстали згодом два великі покоління, з котрих особливо Єфремове покоління було славне з багатства й чести й видало ізраїльських царів. **Доньки розбігалися по мурі....** Так, як галузки винної лози, що росте близько муру, розростаються й стеляться широко по мурі, так зростатиме й покоління Йосифа.

23. Але роздратували його... Яків згадує перші літа свого сина, коли то він стільки натерпівся від братів; така також буде перша доля його синів. Однак тяжкі злидні й переслідування не зломили Йосифа. З узів і неволі визволив його кріпкий Бог його батька, а цей Бог буде пастирем і підпорою ізраїля. Останні слова можуть відноситись до Ісуса Христа. Він є пастирем ізраїля. Він є підвалиною й наріжним каменем Божого царства на землі. (Єфес. 2,20).

25. Всемогутній Бог благословитиме тебе... Тут наступає властиве благословення для Йосифа. Перше просить для нього повноти земних дібр. **Благословеннями з висоти...** Даючи йому потрібний дощ, росу, тощо. **Благословеннями безодні...** Даючи Йосифові врожайну землю, звогчену джерелами від. **Благословеннями грудей та утроби...** Бажає Яків Йосифові якнайбільше потомства й черед.

26. Аж прийде бажання горбів... Яків бажає Йосифові вищих дібр, що здійсняться тоді, коли прийде той, що за ним тужать "вічні горби", це є — Месія. "Бажання горбів" це туга праотців і всього сотворіння з початку, що тужили за Спасителем світу. — В цих словах Якова зображена одночасно й будуча слава св. Обручника Йосифа, що його Йосиф, син Якова, прообразував іменем і урядом. Він є справді "доростаючий син", бо на ньому спочила особлива Божа вподоба. На нього сплили великі дари неба й землі. З неба одержав він Ісуса за сина, а земля віддала йому, що мала найцінніше, саму — Непорочну Дівицю, Божу Матір. Це благословення перейшло безконечно благословення всіх його отців і заспокоїло "бажання вічних горбів." **Нехай будуть на Йосифовій голові...** Нехай благословення спливуть на Йосифову голову й точно сповнять ся. **Назорея...** Назорей-вибраний, освячений (Йосиф). **На тімені між братами...** На самім вершку, як князь, начальник своїх братів, завдяки високому становищу, що його Бог дав Йосифові в Египті.

27. Венямин хижий вовк... Покоління Веняmина, наймолодшого сина, було числом найменше, але було хоробре, войовниче, подібне до хижого палестинського вовка, що вночі виходить за добичею, а вранці пожирає її. Займало воно посілости в самій середині обіцяної землі. (Суд. 5,14;20,21; І Цар. 14 і 15). Деякі святі отці, як нпр. Августин, Амвросій, Єронім відносять ті слова до св. апостола Павла, що **"Вранці їстиме добичу"** — замолоду переслідував християн, а **"Ввечері"** після свого навернення видирав добичу дияволові, навертаючи людей, а головно поган, до Христової віри.

28. Благословив кожного... Кожний син одержав від Якова окреме благословення.

29. Відходжу до свого народу... До своїх умерлих предків.

32. Склав свої ноги на постелі... Як патріярх Яків говорив до своїх синів, то сидів на постелі й мав ноги опущені вдолину; як скінчив говорити, підніс свої ноги на постелю й спокійно поклався. **І відійшов до свого народу...** Вмер; його душа відійшла до ада, де душі святих праотців і інших праведників ждали приходу Спасителя.

На землі прожив патріярх Яків 127 літ. Людям загально не треба доконче того, щоб жили стільки літ, що Яків, але того треба доконче всім людям, усім родинам, щоб батьки з дітьми жили в великій згоді й любові та щоб побожним життям приготовляли собі таку щасливу смерть, як її мав св. Яків.

| ВІСТІ |

ЩОБ БУЛИ ДІТИ

Австралійський уряд уже від двох років дає батькам 5 шилінгів тижневої допомоги на прожиток для кожної другої й дальшої дитини аж до 16 року життя. Дають такий додаток на те, щоб батьки мали більше дітей та щоб спомогти вбогі родини. Минулого року виплатив уряд такої допомоги на $52,000,000. Треба однак добре памятати при такій допомозі, що самі гроші не поможуть. До того ще треба скріплення релігії в кожній родині. Бо гроші добрі на прожиток дітей, а релігія добра до того, щоб були діти й добре виховання.

ЗАБОРОНЕНІ КНИЖКИ

Конґреґація св. Уряду видала нові вказівки щодо цензури книжок. Всі вірні, а головно духовні особи мають обовязок повідомляти відповідну церковну владу про появу шкідливих книжок і часописів. Особливо всі церковні достойники й люди науки, як нпр. ректори й професори — доктори католицьких університетів, мають звертати бачну увагу на цю справу.

Про появу злих книжок треба повідомити конґреґацію св. Уряду, або місцевий ординаріят і подати рівночасно заваги, чому дана книжка повинна бути заборонена. Влада не може виявляти імен тих, що присилають повідомлення.

Місцеві ординаріяти й усі душпастирі повинні перестерігати вірних, що: 1) заборонених злих книжок, без особливого дозволу, не можна видавати, ні читати, ні передержувати в себе, ні продавати, ні перекладати на іншу мову, ні ніяким способом передавати іншим (канон 1398, #1, 2); 2) книжки заборонені Апостольською Столицею є заборонені всюди і в кожній мові; 3) виразно заборонені є не тільки ті книжки, що їх Апостольська Столиця включила поіменно до списку заборонених книжок, чи ті, що їх заборонили для своїх вірних окремі собори й ординаріяти, але заборонена є кожна така зла й шкідлива книжка (канон 1399); 4) природним законом є заборонена кожна книжка, що приносить найближчу нагоду упадку; такої книжки не може читати ніхто, навіть і той, що має дозвіл читати заборонені книжки (Канон 1405, #1; Акта Апост. Сед. XXXV, 144-145).

ҐІТЛЕР І ТЕРЕСА НАЙМАН

Американка Йосифа Квірк подає в католицькім тижневику "Ди Кенедієн Реджістер" вістку про Тересу Найман, славну стиґматичку з Кенерсрайт у Баварії.

Тереса ще від 1927 р. нічого не їсть і не пє, тільки щодня приймає св. причастя. Її стиґми — знаки на руках, такі, як мав Христос — далі отвираються кожної пятниці й кривавляться; тоді вона попадає в екстазу, серед якої переживає муки Спасителя. Її відвідують товпи народу кожної пятниці, цікаві оглядати це явище.

Йосифа Квірк подає, що з того часу, як Тереса предсказала упадок Ґітлера, нацисти хотіли позбутися її й передовсім закидали їй обман, щоб здержати її розголос.

Кардинал Фавльгабер і о. Фр. Набер, її парох і духовний провідник, вирішили дати її до некатолицької лічниці під опіку нацистичних лікарів і доглядачок, щоб вороги переконалися, що вона не обманює. Тереса згодилася, хоч тим була наражена на велику небезпеку від своїх ворогів. Однак по найближчій екстазі сказала своєму парохові, що Бог перестеріг її, щоб не йшла до лічниці, бо це була б золота нагода для ворогів її позбутися. А тоді сказали б, що вона навмисне постила й умерла з голоду. Між населенням стала опісля кружляти вістка, що Тереса мала вмерти, якщо б була опинилася в некатолицькій лічниці. А це знову роздразнило Ґітлера.

Спитається хтось, чому Ґітлер не увязнив Тересу, або не згладив її зо світу, коли вона явно критикувала його й предсказала йому упадок? Відповідає Йосифіна Квірк, що він боїться революції. Тересу Найман так усі обожають, навіть протестанти й жиди, що якби Ґітлер хотів помститися на ній, то всі піднесли б революцію. Бо Тереса є Божим символом для всіх віруючих. Ґітлер це знає й хоч-не-хоч — мовчить.

Чи Ви вже прислали Свою **Передплату** за цей рік? Просимо зробити це в цім місяці! З передплатою будьте добрі прислати жертву на "Світло" й на **"Католицькі Картини".**

ВІРА Й ЗНАННЯ
ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДІ

ПИТАННЯ: 1. Чи ті жидівські одружені особи, що візьмуть у жидівськім законі розвід, не є одне одному суджені від Бога?

2. Чи той жидівський чоловік, що візьме розвід із своєю жінкою, може охриститися й оженитися з іншою в Католицькій Церкві?

3. Котра його жінка була б перша на Страшнім Суді?

ВІДПОВІДЬ: 1. Подружжя між людьми установив сам Бог у раю на те, щоб удержати на землі людський рід: "Ростіть і помножуйтесь і наповняйте землю". (Бит. 1,28), а також для обопільної підпори подругів: "Не добре бути чоловікові самому, сотворім йому поміч подібну до нього" (Бит. 2.18) та щоб захоронити подругів від розпусти: "Проти прелюбодійства нехай кожний має свою жінку" (І Кор. 7,2).

Подружжя з самого початку світа було святим і благословенним станом і тому ті жидівські особи, що вступають у подружній стан, є одне одному суджені від Бога. І навіть тоді, як розлучаться, вони є далі одне одному суджені від Бога й не повинні дружитися з іншими, бо хоч вони жиди, то з волі самого Бога, Ісуса Христа, що сказав виразно: "Що Бог злучив, чоловік нехай не розлучає" (Мат.19.6), вони не повинні розводитися й вінчатися з іншими особами, доки вони обоє будуть при житті. Та жиди не хочуть вірити у Ісуса Христа, тому держаться ще й тепер закону Мойсея, що колись у Старім Заповіті через твердість серця жидів та щоб уникнути ще гірших наслідків, дозволяв жидам деколи давати розвід (Мат. 19:7-8).

Христос строго заборонив заключати нове подружжя, доки одне з подругів буде при житті. "А я кажу вам, що кожний, хто відпустить свою жінку, з виїмком прелюбодійства, приводить її до прелюбодійства; і хто з відпущеною побереться, творить прелюбодійство" (5. 32) і Бог не хоче ні не любить ніякого розводу між жидами, але тільки терпить такий стан. Хто знає добре Божу волю й розуміє природу подружжя, той знає також і те, що між людьми не може бути ніякого розводу.

2. Коли жонатий жид, що має жінку-жидівку, навернеться до католицької віри й охриститься, має спитати свою жінку, чи вона хоче жити з ним далі спокійно й не перешкоджувати йому жити по-католицьки. Як його жидівська жінка не схоче жити з ним далі спокійно, то навернений жид може розлучитись із нею й узяти шлюб із католичкою в католицькій церкві. Такий привілей для добра святої віри, для спасення душі проголосив Бог через св. апостола Павла. Бо "не є невільником брат або сестра в тім випадку." (І Кор. 7:12-15). Цей привілей називається "привілей св. Павла." — Як хто мав би таку справу, то треба порозумітись із своїм о. парохом.

3. Одного разу питалися Ісуса Христа садукеї, до кого належатиме по воскресенні така жінка, що мала сімох чоловіків. А Ісус Христос так відповів їм: "Ошибаетесь, не розуміючи Писання ні Божої сили. Бо в воскресенні ні женяться, ні виходять заміж, але будуть, як анґели Божі на небі." (Мат. 22,29-30). На Божім суді не буде бесіди про чоловіків і жінок, хто чий, тільки Христос видасть свій присуд на добрих і злих людей. (Мат. 25:31-46).

ЛИСТИ

ҐЛЕНДОН, АЛТА. Подяка. Я нижче підписаний був хворий на тяжку недугу, що на неї я лежав у лічниці три й пів року. Лежучи в шпиталі я завсіди просив в Ісуса й Пречистої Діви Марії здоровя й приобіцяв їм прилюдну подяку в часописі, якщо я вийду з тої слабости. І я не завівся. Сьогодні я майже зовсім здоровий. Отже я дякую Ісусові й Пречистій Діві Марії за привернення здоровя й заохочую інших, щоб у горю прибігали до Них у молитвах, а Вони як не відіймуть вам геть чисто терпіння, то напевне злекшать його. Слава Ісусу Христу!

Дмитро Вихопень.
10 жовтня, 1943. Р. Б.

КАРЛОВРІ, МАН. С.І.Х. Всечесні ОО. Василіяни! Прошу, позвольте мені зложити сердечну подяку в "Світлі" нижче згаданим особам. Найперше Вуйкові і Тітці Равликам у Ройкрафт, Алта., за цінний дар для мене бідної темної дівчинки, а це часописи "Українські Вісти" й "Світло".

Колись, Дорогі Читачі, і я своїми очима бачила, читала по-українськи й по-англійськи, але недуга звалила мене з ніг і я лежала мов той Лазар у ранах. Мене отець сповідали на смерть у лічниці в Вінніпеґу, причащали, давали оливопомазання. Вже буде одинадцять літ, як я не бачу на очі. І я тільки одна в своїх батьків. Однак тяжку недугу я перебула й тепер ходжу вже своїми ногами й їм своїми власними руками. Але очі, мої темні очі! Здається — я вже ними кругом себе ніколи нікого не побачу... Ви не знаєте, Дорогі Читачі "Світла", як то тяжко чути голос свого рідного батьба, неньки, а не бачити їх! Я йду за матірю до садку, вони рвуть мені квітки, я чую їх запах та не бачу... Ви всі щасливі, що маєте свої здорові видючі очі. Шануйте їх і дякуйте Господеві за них на кожному кроці! — Дякую тітці Марії, що прислала мені доляра на помаранчі й полотна на сукенку. Дякую також панству Ясінським, що вони моє горе й моїх страдників-батьків розбивають, дякую їм також за писанки й шиття. Дуже щиро дякую панству Погрібним, що вони приходять до нас і зменшують наше горе, бо вони нас потішають. Всіх тих, що мене відвідували в лічниці як у Вінніпеґу, так і на Вайті й за квіти, що мені приносили, нехай Господь Вас обдарує щастям, здоровям і Божою любовю. Того бажає щиро для Вас усіх Темна Марійка, дочка Петра й Зоні Демяник.

Редакція "Світла" пересилає Марійці сердечне поздоровлення й бажає Їй, щоб Божа Мати мала Її, досвідчену таким великим горем, у своїй ласкавій, особливій опіці. Та одне було дуже мило почути нам про Марійку, що в Неї, хоч нема світла очей, то є світло віри в Бога. Тому вона багато щасливіша від тих, що мають зір, а не мають віри. Читачів "Світла" просимо помолитись за ще краще видужання Марійки, а також написати до неї листа. Її адреса.

Miss Maria Demianyk
Carlovrie, Man.

— **Св. Конгрегація** для Східньої Церкви видала нову формулу щодо благословення й надавання параманів по східньому обрядові. Тепер можна і в східнім обряді одною формулою надати усіх пять параманів (Акта А. С. XXV, 146-147).

Проти Нас

В своїй актуальній статті: "Відродження державної православної церкви", поміщеній 5 жовтня ц. р. в "Свободі", проф. Микола Чубатий змальовує сумну, а для української нації надзвичайно загрозливу, правду про новий, червоно-російський націоналізм, що йде ясно на виродовлення та знищення неросійських народів, а особливо якоїнебудь окремішности українського народу.

В тій своїй замітній статті шановний автор звертає особливішу увагу читачів на одну особу, що хоч захована офіціяльно за плечима старого 76-літнього патріярха Сергія, то однак є дійсним керманичем всієї російської церкви. Називається Николай, митрополит київський і "галицький."

Митрополит Николай сьогодні найбільш впливова духовна особа в совітській Росії. Є він стопроцентовий москаль та походить із відомої російської родини, що з неї один був за царату оберпрокуратором Святішого Синоду. Митрополитом київським та "галицьким" він став допіру 1942 року. В часі більшовицької окупації Західньої України він відіграв ролю подібну до царського архієпископа, відомого Евлогія, що теж мав обовязок поширяти православя в Галичині та російщити її.

Митрополит Николай дістав тоді титул екзарха на Західню Україну з обовязком привести автокефальну православну церкву в бувшій Польщі під владу московського патріярха. Зробив він це при помочі волинського єпископа Олексія, що признав над собою зверхність московської патріяршої церкви. По уступленні москалів із Західньої України він став головним промотором процесу проти гарячого прихильника автокефалії єпископа Полікарпа "за зраду православної церкви".

В урядових совітських колах це дуже мило бачена особа. Митрополит Николай написав вступ до відомої книжки "Правда про релігію в Росії", за що його, першого духовного за більшовицького володіння, займенували членом державної комісії при Центальнім Виконнім Комітеті Російських Юній. Він теж виєднав це, що державне видавництво книжок почало друкувати вже й церковні книги.

Поставлення церкви на услугах російського націоналізму це грізне явище для майбутньости українського народу. А поставлення на чоло церкви в Україні такого махера обрусіння й відбудови единонеділимої російської державної церкви є доволі вистарчаючою признакою. При помочі духовного та державного апарату зачнеться по повній окупації України червоними в першу чергу боротьба з українською автокефалією, як виразником українства в церковнім розумінні. Автокефалію почнуть тепер переслідувати під позором співпраці з німцями.

Постанова російської конституції про заборону релігійної пропаґанди буде удержана й використана тільки для боротьби проти української автокефальної церкви та, на випадок поновної окупації Західньої, української католицької церкви.

Як екзарх патріяршого стола митр. Николай уже в часі короткої окупації Західньої України призначив був для Галичини православного епископа для пропаґанди московського православя в Галичині. Вертаються старі царські часи з тією самою політикою проти українства; православна церква переймає провідну ролю в тій праці. Спершу прийде знищення української автокефальної церкви, що станеться доволі легко. Потім прийде на чергу нищення українського католицтва в Галичині, як духовної остої українства в тій частині України.

Вернуться картини, знані з переслідування унії Росією в Україні й Білій Руси при кінці 18-го та продовж 19-го століття, аж до повного її винищення під царською владою та забороною відродитись навіть по проголошенні релігійної толеранції в Росії 1905 року. Відомо, що заборона заґнала українців на Холмщині в римо-католицтво та помогла спольщити стару українську холмську землю. Ось у чім історичність церковних перемін у Росії.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

НЮ ЙОРК — БРОНКС. Урочисте відкриття нової парохії. День 10 жовтня 1943 Року Божого став історичним днем українців великого Ню-Йорку, бо того дня відчинено там другу українсько-католицьку парохію, в дільниці Бронкс. Парохіяноситиме імя — Покрова Пресвятої Богородиці.

Приготування до відкриття цеї парохії поробив Впр. о. ігумен М. Марків, ЧСВВ, що закупив сектантську церкву, відновив її й прикрасив при помочі добрих людей, що охоче й скоро приспособили її до вжитку.

Урочисте відкриття нової парохії відбулось величньо при участі трьох священиків: Впр. о. протоігумена В. Бараника, ЧСВВ., Всесв. о. совітника В. Лотовича з Джерзі Сити, що був головним служителем, і Впр. о. Н. Когута, ЧСВВ., ігумена з Ґримсбі, в Канаді. Проповідь під час Служби Божої виголосив о. протоігумен, а при кінці Служби Божої промовляли ще — о. Лотович і о. Марків, організатор парохії. На Службі Божій співав гарно хор за проводом п. Т. Онуфрика.

Другою частиною цього надзвичайного свята був бенкет для парохіян і гостей, що прибули на цю рідку урочистість у числі коло 1200 осіб.

Відкриття другої українсько-католицької парохії в Ню Йорку є знаком, що Бог благословить наш народ та що українці приходять до переконання, що в Католицькій Церкві є правда й найкраща основа для розвитку української нації.

Дав би Бог, щоб так, як у цій новій парохії в Бронкс, наш народ усюди горнувся під покров Пречистої Діви й ніколи не зрікався його! (П-й).

Редакція "Світла" пересилає всім членам нової парохії щирий привіт і просить кожному в Божої Матері особлившої опіки в житті й праці. Нехай Бог благословить нову парохію в Бронкс! С.І.Х!

КЕНОРА, ОНТ. Успішна місія. За проводом ОО. Василіян відбулась у парохії св. Николая в Кенорі, Онт. в днях — від 3-10 жовтня — гарна місія Погода ввесь час місії була чудова. На місійні науки приходило кожного дня щораз більше людей. В парохії, де в великоднім часі приступає звичайно 120-130 осіб до св. тайн, було під час цеї місії 260 сповідей і 340 св. причастій, бо деякі особи приступали до Господньої трапези більше разів. Були також жертви на нашу релігійну пресу. Проповідниками св. Місії були Впр. о Василь Каменецький, ЧСВВ. ігумен із Едмонтону, й Преп. о. Маркіян Пасічник, ЧСВВ, місіонар із Вінніпеґу.

Редакція "Світла" щиро бажає, щоб за Божим благословенням місія в Кенорі увінчалась 100% успіхом у по-місійнім житті кенорських українців, а дорогим оо. місіонарям та всім учасникам цеї місії пересилає щирий привіт — із додатком сердечної подяки за ласкаву память про "Світло". редактор "Світла".

РИЧМОНД ПАРК, АЛТА. Не кожний знає нашу бідну й сумну місцевину Ричмонд Парк. Коло нас сумно, бо до найближчого міста Атабаски аж двадцять миль. В неділю чи в яке свято нема де зійтись, бо нема тут іще церкви.

Однак дуже нам було весело в днях 21-го і 27 вересня, коли в ті два дні ми мали священика з Едмонтону, що відправляв богослуження й посвятив нам величній хрест на наш цвинтар.

День 21-го вересня був надзвичайний для Михайла й Марії Качуровських. Того дня відправилась Служба Божа за їх здоровя й добру долю їхніх дітей, що самі просили відправити Службу Божу за своїх старенькиx батьків. По спільнім обіді приємно було дивитись, як дочки, зяті, син Петро і внуки склали свої побажання й дарунки, які могли. По "многоліттю" залунали голоси українських пісень і кожний почувавсь так, немовби він був на своїх рідних старокраєвих землях.

Були й промови. Згодом п. Слобода зайнявся збіркою на пресовий фонд укр. часописів. Хоч там люди небагаті, то однак склали на цю ціль $10.00. При поділі не забули й "Світла" й призначили йому $3.50

Нехай Всевишній Господь нагородить приятелів нашого "Світла". — Редакція.

СМОКІ ЛЕЙК, АЛТА. Вінчання. В неділю, 10 жовтня, Преп. о. М. Вінцентайло, ЧСВВ звінчав у церкві св. Параскевії в Смокі Лейку п. Івана Федорця й панну Ганну Стоцьку. Перед вінчанням Молоді приступили спільно до св. причастя.

По Співаній Службі Божій і по шлюбі відбулась у домі батька Молодої, п. Григорія Стоцького весільна гостина для запрошених гостей. Під час обіду о. парох мав промову на честь панства Молодих про велику тайну подружжя та про обовязки християнських батьків зо щирим побажанням для молодої пари й їхніх батьків. Після "многоліття" для них відбулась також на поклик о. пароха збірка на католицькі часописи. На руки п. Михайла Лащака з Кракова, Алта, склали гості по $1.00 на "Світло" й "Українські Вісти."

Редакція "Світла" складає панству Молодим — Іванові й Ганні Федорець — сердечні побажання великого Божого благословення в подружнім житті, а Преп. о. Вінцентайлові, п. Лащукові й усім жертводавцям особливу подяку за ласкаву память і жертви.

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. Посмертня згадка. Дня 1 жовтня упокоївся в Бові Антін Сікорський. Походив із села Іваня Пустого, борщівського повіту. Родився 6-го серпня 1883-го року, а до Канади приїхав 1905 року, весною. Від самого приїзду мешкав у Монтреалі. Знав дуже добре ввесь розвиток українського життя релігійного й народнього в Монтреалі. Був дуже привязаний до Католицької Церкви, а українські справи його дуже живо займали. Дуже любив наше Згромадження Сестер П.Н.Д.М. Йому він завсіди посвячував і жертвував, що було в його силі. Щирість, релігійність і жертвенність — це його незабутні памятки, що їх він оставив у спадщині своєму одинокому синові Ярославові, що з дружиною Юлією оплакує страту свого дорогого батька. Більшу частину свого життя прожив бл. п. Антін у праці при Канадійській Державній Залізниці. Умер по двотижневій недузі.

Похорон бл. п. Антона відбувся в понеділок, дня 4-го жовтня. Хоч це був робучий день, однак на його похорон зійшлося поверх дві сотні людей, щоб попрощати свого друга та віддати йому останню прислугу. Похоронне заведення Губерта привезло тіло до церкви св. Гаврiїла, де о. Хр. Кондратюк відправив співану Службу Божу й парастас за душу покійного Антона. Тіло спочило на католицькім цвинтарі Кот де Нейж.

Бл. п. Антін був примірним членом парохії св. Духа в дільниці Пойнт Сейнт Чарлс, від перших днів її заснування аж до своєї смерти. Коли ще не було у згаданій дільниці заснованої парохії, він був членом української греко-католицької парохії св. Михайла при Ібервил улиці й дуже добре сповняв свої християнські обовязки.

Зараз по похороні відбулося прийняття гостей у парохіяльній залі при Сентер улиці, ч. 1770. Під час прийняття промовляв п. Никита Бучковський, шваґер покійного, що переповів історію життя бл. п. Антона.

Опісля промовив п. Яків Іващук, що рівно ж згадав покійного та тихого, а притім жертвенного друга своїх давних літ і завізвав присутніх до жертви на католицьку пресу. Зібрано $35.70. З того половину призначено на сплату довгу парохіяльної залі, а другу половину призначено на нашу пресу.

Жертви зложили: Родина брата Адолька Сікорського, Нелі, сини Михайло й Франко $10.00, Іван Мех $3.00.

По $2.00: зложили Вас. Слободян і Мар. Слободян. По $1.00: о. Х. Кондратюк, яр. Сікорський, Анна Мех, Гр. Кобель, Мат. Морозович, А. Крушельницький, Кирило Ґудз, Яків Іващук, Мар. Кучир, Анна Зарівна, Анна Майка, Ів. Кельбіцький і Василь Станімір.

По 50ц. Михайліна Бучковська, Явдоха Бурега, Богдан Волощук, Іван Сенчій, Никита Бучковський, Апольонія Станімір і Анна Мех

По 25ц.: Антоніна Бучковська, Анна Міґельська, Кароліна Будзячек, Текля Стецько, Марія Лучак, Й. Поліщук.

По 10.: Дмитро Ольховий і Яким Пянковський.

Збіркою зайнялись пп. Яків Іващук і Петро Довбенко.

Родина, Ярослав і Юлія Сікорські разом із своєю донечкою Марусею складають щиру подяку о. Кондратюкові за похоронну відправу а всім, що прийшли віддати останню прислугу бл. п. батькові Антонові Сікорському, свою щиро-сердечну подяку.

Спочинь, Дорогий Батьку, а Твій приклад нехай буде для нас живий у памяті.

Ярослав і Юлія Сікорські.

Одержавши вістку, що Бог покликав до себе бл. п. Антона Сікорського, я за вічний спокій душі колишнього парохіянина долучаю до молитов о. пароха, рідні й приятелів і свої молитви, а панам впорядчикам і жертводавцям, що з нагоди похорону бл. п. Антона склали свої датки на "Світло", пересилаю — разом із подякою — свій сердечний привіт. Слава Ісусу Христу!

о. Андрій Трух, ЧСВВ.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Марійка Демяник, Карловрі, Ман.	1.00
З нагоди богослуження в Ричмонд Парк, Алта.	3.40
З весілля Івана Федорця й Анни Стоцької в Смокі Лейк, Алта.	5.00
Приятель із Ґримсбі, Онт.	5.00
З приводу св. місії в Кенорі, Онт.	6.37
З похорону Антона Сікорського, Монтреаль, Кве.	12.60

Всім жертводавцям щиро дякує і в Бога благословення просить — редакція "Світла".

ХТО ВМІЄ ДОБРЕ ЧИТАТИ ПО-УКРАЇНСЬКИ ...

повинен чимскоріше перечитати оськаті книжки:

1. Історія Церкви в Україні
(Про католицьку й православну віру).
($1.25)

2. Життя Св. Тереси.
(Про дівчину, що справді хотіла бути свята).
($1.25)

3. Про Східній Обряд.
(Що повинні знати українці про свій церковний обряд).
(30 центів)

Всі ті книжки повинні бути в кожній українській католицькій хаті. Замовляйте в редакції "Світла"

СВ. ПИСЬМА СТАРОГО І НОВОГО ЗАВІТУ
по анґлійськи

гарно оправлене в полотно, стор. 964+267 з історичними і хронольогічними таблицями і 14 коліровими мапами. Величина 8x5½ цаля.

Ціна $3.50 з почтою.

Замовляти на адресу:
Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta.

Що чувати в світі?

— **Канада** матиме своє власне відзначення "Медалю Канади", що її установив канадійський уряд за згодою короля Юрія VI. Це відзначення надаватимуть заслуженим для краю канадійцям, а також і чужим громадянам, гідним канадійського відзначення.

— **В Канаді** заноситься на те, що краще військо піде за море, а вдома останутся тільки кадри. Загроза ворожої висадки в Канаді минула, то можна буде зменшити домашню оборону.

— **В Алберті** давали старцим по $25.00 місячно на прожиток, а тепер даватимуть по $30.00.

— **Американці** закінчили третю воєнну позичку. Хотіли зібрати 15 більйонів, зібрали близько 17. Крім того Америка бажає дістати ще в 1944 році 10 мільйонів долярів із нових податків.

— **На українськім** Здвизі в Ню Йорку **дня** 27 вересня закуплено бондів Четвертої Воєнної позички на суму $104,250, а стемпсів на $1,112,60. Один українець закупив воєнних бондів на мільйон долярів.

— **Канада** й Америка, це, як кажеться, демократичні держави. Та поправді — тими державами управляє одна партія, що переголосовує й відкидає домагання тих, що не належать до правлячої партії. Це в практиці буде диктатура партії, або її провідника, що може сказати своїм послам говорити "так", хоча б розум говорив "ні". Чи таку партійну систему можна назвати справжньою демократією?

— **Подають** більшовики, що Україна втратила під час теперішньої війни 8-10 мільйонів людей. Наддніпрянців переселили до Казакстану і Туркестану, а галичан, забраних перед війною з Гітлером, розмістили здовж залізниці від Новосибірського й Барнаула до Ташкенту й Чимкенту. Заки наш народ дістався туди, багато дітей і немічних людей вигинуло дорогою. Ті мільйони, що остались при житті, повикопували собі землянки й коротають там свої чорні дні в голоді, холоді й страшних санітарних умовинах. Багато з них працює по фабриках.

— **З Лондону** подає польський часопис вістку, що митрополит А. Шептицький і проф. В. Кубійович перестерігають українців, що не брали участи в переслідуванні поляків. — Навіть за пацифікацію, чи й інші подібні знущання не годиться ніколи мститися на ворогах. Переслідування й пімста всім релігійно заборонені, політично шкідливі. В бурхливих часах треба зберігати спокій.. Що інше оборона, що інше пімста.

— **Придаткевич** і Мельник, наші мистці-музики, не минули в своїй мистецькій мандрівці й Мондеру. Можливо, що учасники їхнього концерту мали перший раз у житті нагоду бути на такій мистецькій "гостині" своїх українських музиків і композиторів і мали цю свідомість, що й наші вміють творити й відтворювати. — Замітньою в програмі була вступна точка — пісня на честь Божої Матері. Щиро дякуємо!

— **Апостольська** Столиця займається пильно розслідом геройських чеснот і достовірности чудес, що були зроблені за причиною індіянсько-американської дівчини Катерини Текаквіта. Згодом приступлять до проголошення її блаженною. — Святіший Отець установив також окрему комісію, що має зайнятись беатифікаційним процесом папи Пія X. Обговорюють також справу беатифікації папи Інокентія XI, Венедикта XIII й Пія IX.

— **Німецький** амбасадор при Ватикані барон Ернест фон Вайзекер був недавно на послуханні в папи й мав намовляти папу, щоб для безпеки перенісся з Риму в безпечніше місце, але папа цього не зробив. Німці постановили забратися з Риму, щоб не зробити його, з огляду на католицький світ, полем безпощадної боротьби.

— **В Ватикані** збільшують тепер число папської сторожі "швайцарців", що роблять службу при папі вже майже 500 років. Набирають тих нових ґвардистів із усіх швайцарських кантонів. Деякі добровільці вже готові до відїзду, тільки ждуть дозволу переїхати через Італію.

Папську "швайцарську сторожу" зорганізував папа Сикст IV., 1480 р. Має вона 101 вояків, 4 старшин, головного команданта й духовника. Всі ґвардисти самі швайцарці, високі 6 стіп і 3 цалі, з вийнятком команданта. Їхнім обовязком берегти особу Святішого Отця. Під час заслання папів швайцарці були з ним. Під час наїзду на Рим Карла V. і боїв 1527 року на 189-ох згинуло 147. Вся сторожа носить особливший, різнобарвний уніформ, що його, як кажуть, укладав сам славний маляр Мікельанджело. Як роблять службу перед папським мешканням і при всіх входах до Ватикану, держать у руках старинні галабарди. Та при тім уміють добре володіти й новітньою зброєю.

— **В Злучених** Державах 144 католицькі, протестантські й жидівські духовні провідники видали спільну "Заяву про Світовий Мир". Ця заява признає Божий моральний закон, як найвищу повагу для всіх народів, і згідність всіх трьох релігійних груп щодо поладнання повоєнних справ згідно з цим моральним законом.

Ця надзвичайна заввага має 7 точок:

1. Світом має керувати моральний закон. 2. Мають бути захоронені права одиниці. 3. Мають бути захоронені права поневолених, слабих, чи й колоніяльних народів. 4. Мають бути запевнені права меншин. 5. Мають бути зорганізовані міжнародні інституції для вдержання справедливого мира. 6. Має бути розвинена міжнародня економічна співпраця. 7. В кожній державі має бути заведений справедливий суспільний лад.

Ця заява зробила в Америці сильне враження. Між католицькими провідниками підписали цю заяву також наші владики в Америці Екс. К. Богачевський і Екс. В. Такач.

— **В Бельгії** виключили з Католицької Церкви Льва Дегреля, провідника бельгійських нацистів, за те, що він силою витягнув із церкви священика й замкнув його, як він не хотів дати йому св. причастя тому, що Деґрель був в нацистськім уніформі. В Бельгії заборонено входити до церкви в таких уніформах.

— **Молоді** американські комуністи стараються захопити провід в юнацьких організаціях Америки. Їхні гасла є: анти-фашизм, оборона демократії, боротьба з анти-комунізмом. Це смішне, як комуністи кажуть, що хто не-комуніст, той фашист. Найкращі люди в Канаді й Америці є проти фашистів і проти комуністів.

— **Німці** казали забрати в Бельгії з кожної церкви всі церковні дзвони, крім одного, й стопити. Та священики й народ не хочуть віддавати дзвонів. А робітники по фабриках не хочуть забраних дзвонів розбивати й перетоплювати. Добре держаться бельгійські католики.

— **В Індіях** такий страшний голод, що люди цілими сотнями падають щодня на вулицях. Люди нападають на самоходи поліційні, жандарми стріляють у товпи харчевих заколотників. Голодує в самій тільки Калькуті 100,000 осіб. Щораз більше погіршується положення по селах. Люди, що з сіл вибираються до міста, щоб там щось знайти до їди, одні падуть у дорозі, інші доходять до міста й там гинуть. Положення далі погіршується.

— **З Данії** виселюють тепер 6,000 жидів. Виселювання доглядає нацистський ґенерал із Ґештапо.

— **Ірляндська** урядова партія Фіяна Фаіл вибрала знову своїм президентом премера де Валеру, що зобовязався продовжувати боротьбу за обеднання Ірляндії.

— **В Москві** існує комуністичний Комунітет Вільної Німеччини. А в Лондоні існує подібний демократичний німецький комітет. Обидва є проти Гітлера. Котрий буде перший у Берліні?

— **Королівська** Італія станула по стороні аліянтів, як співборець, хоч і не формальний союзник, і виповіла війну Німеччині. А в Північній Італії, зайнятій німцями, урядує фашистівський уряд республиканської Італії за проводом Мусолінія, що в злуці з німцями бореться з королівською Італією й аліянтами. Іде брат на брата.

Богослуження в Алберті

ЛИСТОПАДЕНЬ

ЧИПМЕН — св. Місія (31 жовтня до 7 листопадня).

7. **Неділя** 21. Глас 4. Єв. утр. 10
Менді
Голден-Фарми
Скаро
Іннісфрі-Воздвиження
Борщів

8.
Вулф Крік
Равнд Гил
Іннісфрі - Різдва Б. М.
Краків
Делф

14. **Неділя** 22. Гл. 5. єв. утр. 11.
Ледук
Тофилд
Лемонт
Гиллярд місто
Плейн Лейк
Восток - - св. Николая
Спас
Веґревил

27-28-29 Зїзд Б.У.К. в ЕДМОНТОНІ

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

Basilian Fathers,
Mundare. Alta.. Canada.
Phone 27

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent. Alta.

— **Португалія** дозволила аліянтам вживати островів архипелягу Азори, як воєнної бази, до кінця війни. Британські й американські війська уже є там. Однак Португалія до війни не вступає, хіба примусить її до того Ніпон зайняттям її посілостей на Тихому Океані.

— **На воєннім** фронті аліянти роблять постійний поступ вперед. В Італії німці програли бій у долині ріки Волтурно й відступили на нові становища в горах здовж головних доріг між Неаполем і Римом. При відступі німці палять доми, нищать поживу, зривають залізничі шляхи, розсаджують динамітом дороги і палять купи соломи, щоб димом закривати свій відступ. — Червона армія зайшла 70 миль на захід поза Дніпропетровськ. Розбила 4 німецькі дивізії коло Києва й проломила їхню сильну оборонну лінію. Київ окружають. Німці приготовляються до опущення столиці України. Якщо червона армія продовжатиме далі свій наступ із такою самою силою, німців жде катастрофа більша, ніж у Сталінграді. — Австралійські війська посунулись вперед на Новій Ґвінеї. — Перша червона дивізія Косцюшка перейшла через Дніпро, щоб дістатися на польську землю, де буде створена "вільна" Польща. Тепер будується дві Польщі — одну національну, а другу червону.

**"СВІТЛО" Український Релігійний Часопис. Видають ОО. Василіяни в Канаді. Редактор о. Андрій Трух, ЧСВВ. Виходить двічі в місяць. Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT, Box G. Mundare, Alberta, Canada.**

СВІТЛО THE LIGHT

15-го листоп. 1943. Рік VI. Ч. (133) 22.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Nov. 15. 1943. Vol. VI. No. (133) 22.

З ЦЕРКОВНОЇ НИВИ

ВЕЛИКІ ПОСЛАННЯ ПАПИ

Святіший Отець Пій XII видав цього року два великі, повні спасенних наук і вказівок, послання, енциклики.

Перше послання про "Містичне Христове Тіло" подає глибоку науку про Католицьку Церкву, що є Христовим містичним Тілом, і про велику красу тієї злуки, що повинна бути між членами, що мають за голову самого Божого Сина. — Прийняти живою вірою святу правду про Христову Католицьку Церкву, містичне Тіло нашого Спасителя, й достроїтись святою любовю до Христа, як святі члени до своєї божественної Голови, то найбільша мудрість і щастя кожної людини в світі. Це одиноко певна й конечна дорога до обнови неспокійного й терплячого людства, що переживає сумні часи кризи нашої цивілізації.

Друге послання папи — це доцільні вказівки й велика заохота до глибшої й пильнішої науки св. Письма. Хто знає добре св. Письмо, головно Нового Заповіту, той певне знає добре самого Христа, що обявляється нам через св. Письмо. Святіший Отець заохочує священиків, щоб і самі поглиблювали знання св. Письма й поширювали те знання й розуміння цього Богом надхненного письма між вірними через проповідування й часописи, бо пізнання Христа й поворот до Нього це одинокий лік на недуги сучасного світу.

В звязку з цим покликом Святішого Отця ми вже від наступного числа "Світла" почнемо поміщувати в українській мові Св. Письмо Нового Заповіту з відповідними поясненнями, щоб наші читачі, для свого душевного добра, могли якнайкраще пізнати науки й духа свого божественного Спасителя.

ПАПА І МИР

В усім світі ввесь час війни найбільше старається про мир між народами папа Пій XII. У своїх чотирьох різдвяних промовах папа подав різні точки, що на основі їх володарі й державні керманичі можуть і повинні заключити й закріпити в світі справедливий й тривалий мир. Таких точок є 15.

1. Запевнення всім націям, великим і малим, могутнім і слабим, їхнього права до життя й незалежности. 2. Всі уряди шануватимуть на своїй землі права всіх расових і релігійних меншин. 3. Відкинення політики, що доводить до війни через викликування страху, недовіря й підозріння. 4. Занехання такого холодного національного самолюбства, що виявляє себе вузьким націоналізмом у державних взаєминах із своїми сусідами й державним абсолютизмом супроти своїх громадян. 5. Оснування постійних міжнародніх установ, що мають запевнити виповнення умов мира й будуть уповажнені в потребі перевіряти їх. 6. Щире й чесне, за обопільною згодою, ступневе розброєння, духове й матеріяльне, й забезпека успішного виповнення такої умови. 7. Поступова, міжнародня співпраця для запевнення кожній державі спромоги вдержати відповідний життєвий рівень, головно через знесення методи нагромаджування економічних засобів і матеріялів, призначених для вжитку всіх. 8. Кожний уряд забезпечить такі основні права людини, як, між іншим, право до праці, богопочитання, подружжя й вибору стану. 9. Створення суспільної одности в поодиноких державах через співпрацю різних ґруп для спільного добра. 10. Привернення ненарушимости й живучости родині, як основній, суспільній одиниці. 11. Практичне признання гідности праці й прав працюючих по думці суспільних енциклік останніх папів, із особливою увагою на право до родинного заробітку й можливо найширшого розповсюдження приватної власности. 12. Перемога ненависти тепер, бо інакше вона подиктує в будуччині мир відплати. 13. Загальне признання ладу прав і обовязків, що він накладає їх так на держави як і на одиниці, а якого вдержання мусить бути зовсім незалежне від людської забаганки, користи або якогонебудь натиску. 14. Плекання такого духа, що одинокий може дати життя, повагу й обовязуючу силу мертвій букві міжнародніх умов. Цей дух має три складники: змисл глибокої відповідальности, що всі людські устави міряє згідно з Божим законом; голод і спрагу справедливости й ту загальну любов, що є змістом і найзагальнішим висказом християнської ідеї, й тому може послужити як спільний ґрунт також і для тих, що не мають благословення мати участь у спільній нашій вірі. 15. Віднова в мужів стану й народу, працедавців і робітників, віри в особового Бога, законодавця й суддю, що перед Ним вони мусять одного дня здати рахунок із своїх діл; ту віру, що є так для державного провідника, як і останнього з громадян, одиноким джерелом, найбільшої відваги й моральної сили, потрібної до відбудови нової Европи й нового світу.

ЗА КРАЩИЙ ЛАД У КАНАДІ

Сорок пять архієпископів і єпископів Католицької Церкви в Канаді, на своїм повнім засіданні в Квебеку дня 13 жовтня 1943 року, пригадали вірним і всім тих, що є при владі, свій поклик, щоб завели конечно потрібні суспільні й економічні реформи такі, як їх піддавав спільний пастирський лист ерархії з дня 31 травня 1942 року, а також попередні й наступаючі церковні листи, що обговорювали той самий предмет.

Як уповажнені духовні порадники католиків єпископи заявляють, що вірні можуть піддержувати кожну політичну партію, що задержує засадничі християнські традиції Канади й є прихильна до реформ суспільного й економічного ладу, що їх домагаються з таким натиском папські документи.

Єпископи повторяють своє осудження науки комунізму, без огляду на те, під яким іменем його вживали б до обманення доброї віри народу, бо комунізм є тією формою революційного соціялізму, що є матеріялістичний у своїй філософії, заперечує право приватної власности, зосереджує всю політичну й економічну владу в руках держави й встановлює систему тоталітаризму, що нищить волю й понижає людську гідність.

ПРЕОСВЯЩЕННІ ВЛАДИКИ МІЖ ЮНАЦТВОМ

Український Католицький Семінар у Стемфорді, Кон., що при ньому є висока школа й колеґія св. Василія, відбуває цього року свою науку вже за особливою опікою Преосв. Кир Амвроза, що тепер живе постійно в палаті в Стемфорді.

Цього року прибули на науку до Стемфорду наші юнаки з 20 місцевин в Америці.

Шкільний рік розпочали архієрейською Службою Божою, що її відправив Преосв. Амвроз. Присутніх студентів заохочував владика до щирої праці, щоб розвивали Богом дані їм таланти. На богослуженні був присутній також о. др. С. Гриньох, декан колеґії, і професори.

В семінарі, крім загальних предметів, відбувається також наука обрядів, співу й музики, Професором тих предметів є о. Антін Борса.

Стемфордські питомці мають уже свій хор, зложений із 20 добрих співаків. Задумують оснувати також свою орхестру.

Все те відбувається згідно з бажанням наших Преосвящених, що стараються, щоб наші стемфордські питомці не тільки знали добре рідну, українську мову, пісню й наш гарний церковний обряд, але щоб згодом передавали їх по парохіях українському молодому поколінню.

Преосв. Амвроз відвідав опісля також найстаршу українсько-католицьку цілоденну школу СС. Василіянок у Филаделфії. Преосвящений відвідував кожну клясу, розмовляв із школярами, обдарував памятками й кожній клясі зокрема давав своє архієрейське благословення. Опісля відбулась спільна фотографія Преосвященого з усіма дітьми.

Дня 19 й 20 жовтня відбувся в парохії Україна, Н. Дакота, за старанням Впр. о. Ананевича, зїзд українського католицького юнацтва з Норт Дакоти й Монтани. На цей зїзд прибув із Филаделфії Преосв. Кир Константин Богачевський. Під час архієрейської Служби Божої було спільне св. причастя юнацтва й приречення вірности Христові. Після обіду був концерт шкільних дітей. Державну прилюдну школу ведуть в Україні наші Сестри Служебниці, що прибули туди за старанням попереднього пароха о. А. Борси й свідомих парохіян.

В Америці є вже понад 80 українсько-католицьких шкіл. Наше шкільництво в Америці розвинулось завдяки невтомній праці Преосв. К. Богачевського.

Виховання нашого юнацтва в українській католицькій школі, це забезпека нашої будуччини в Канаді й Америці.

Комунізм — Система Загибелі

Що говорили й писали про комунізм самі комуністи: Ленін, Луначарський, Дімітров, Мануїльський, Бравдер, конґреси, преса.

ЯК ВІДНОСЯТЬСЯ КОМУНІСТИ ДО БОГА Й ХРИСТІЯНСТВА?

Відповідає Ленін, творець російських Совітів: "Атеїзм (безбожність)е складовою частиною марксизму. Ми мусимо поборювати релігію, опіюм народу."

Луначарський, комісар освіти в Совітській Росії, в одній із своїх промов у Москві таку склав заяву: "Ми ненавидимо християнство й християн; навіть найкращих із них ми повинні вважати за своїх найгірших ворогів, бо вони проповідують любов ближнього й милосердя, що противиться всім нашим засадам. Християнська релігія е найбільшою перешкодою для успішного розвитку революції. Геть із любовю ближнього! Нам потрібна надівсе ненависть. Ми повинні розпалити пожар завзятої, загальної ненависти й уміти також успішно ненавидіти: тільки таким чином завоюемо світ."

"Програма комуністичного Інтернаціоналу" оповіщена в "Бібліотеці робітників" 1936 р. стор. 53 й 54, подае: "Комунізм е проти всяких форм приватної власти, проти всякої релігії — жидівської, протестантської, католицької, проти всякого виховання, крім матеріялістичного. Конфіската всякої власности. Систематична й безоглядна боротьба з релігією. Перебудова всього виховання на основах наукового матеріялізму". (Програма... 40,53,54).

"Антирелігіозник", совітський часопис, подав звіт двох комуністок-учительок із праці між дітьми. В тім звіті були подані вказівки, як треба працювати, щоб поширити безбожність. Одна вказівка каже, що діти мають слідити й підглядати своїх батьків, як вони моляться, й висміювати їхні релігійні практики, а також доносити це на зборах клюбу. Як би хто побачив, що самі діти держаться ще релігії, то імена таких дітей треба виписати на чорній таблиці. (Ла Круа — 1933).

ЯКА Є ОСТАННЯ ЦІЛЬ КОМУНІЗМУ?

Остання ціль комунізму е встановлення "світової диктатури пролетаріяту". (Програма... стор 34.)

ЯКИМ ЧИНОМ ЗАДУМУЄ КОМУНІЗМ ЗАПАНУВАТИ?

Через — революцію. "Революція звичайно сама не станеться, її треба зробити". (Ерл. Бравдер, секретар комуністичної партії в Америці: "Що е комунізм?" стор. 163.)

ХТО РОБИТЬ РЕВОЛЮЦІЮ РОБІТНИКИ ЧИ КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ?

Комуністична партія. "Революцію роблять великі маси робітників. Комуністична партія, як передня сторожа найсвідоміших робітників, діе як їхній організатор і провідник." (Бравдер ст. 163).

ЯК ВІДБУВАЄТЬСЯ РЕВОЛЮЦІЯ?

Вона починається громадянською домашньою війною, що е умовиною до знищення існуючого ладу. "Революція е насильним наступом пролетаріяту на поле власности... армії, поліції, бюрократичної ерархії, судової, сейму, т.д. (Програма... ст. 36).

ЧИ НАСИЛЛЯ ТРИВАТИМЕ НАВІТЬ ПІСЛЯ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ВІЙНИ?

Так, доки кожний, хто противиться комунізмові, не буде знищений. "Після скінчення громадянської війни вперта боротьба кляс продовжується як боротьба між пережитками попередньої економічної системи". (Програма... стор. 48).

ЩО СТАНЕТЬСЯ З МАЛИМИ ЗЕМЛЕВЛАСНИКАМИ, ФАРМЕРАМИ?

Вони мусять бути насильно знищені. "Пролетаріят... мусить немилосердно здушити й найменший спротив з боку сільської буржуазії, що еднаються з дідичами." (Програма... ст. 49).

ЩО СТАНЕТЬСЯ З МІЩАНАМИ, ЩО МАЮТЬ СВОЇ ВЛАСНІ ДОМИ, НПР. КРАМАР, РІЗНИК АБО КУПЕЦЬ?

Їм треба лишити їхню власність до часу, щоб "приеднати їх", але вкінці всяка приватна власність мусить бути знищена. (Програма... ст. 49,30).

ЧИ ПІСЛЯ ВСТАНОВЛЕННЯ КОМУНІЗМУ ЗМОЖЕ ІСНУВАТИ В ДЕРЖАВІ ЩЕ ЯКАСЬ ІНША ПАРТІЯ?

Ні, комунізм не допускае ніякої іншої партії коло себе. "Основна різниця між існуванням партій у західнім світі, а нами, комуністами, е така, що в комунізмі е тільки одна можливість: Одна партія е при владі, а всі інші е в вязниці". (Часопис сов. робіт. "Труд", 13 лист. 1937).

ЩО ВВАЖАЮТЬ КОМУНІСТИ ЗА НАЙБІЛЬШІ СИЛИ, ЩО СТОЯТЬ НА ПЕРЕШКОДІ СВІТОВІЙ РЕВОЛЮЦІЇ?

Головними перешкодами на шляху до встановлення суспільної революції пролетаріяту е нпр. в Америці... Католицькі промислові товариства,У.М.С.А., жидівські організації сіоністів... Американська Федерація Праці, і т.д. (Програма... ст. 68,69).

ЯКИЙ Є ЗВЯЗОК МІЖ КОМУНІСТАМИ НА АМЕРИКАНСЬКІМ КОНТИНЕНТІ, А МОСКВОЮ?

Вони дістають із Москви прикази, що мають робити. "Ті, що кажуть, що ми не беремо наказів із Москви, е проти держави пролетаріяту. Це доказ, що вони е звязані з буржуазією.. й е ворогами пролетарської кляси... Брати прикази з Москви, це, як каже Дімітров, значить іти за прикладом Леніна й Сталіна." (Інтернаціональний комуніст, фр. вид. 5 серп. 1935).

ЧОГО ХОЧУТЬ КАНАДІЙСЬКІ Й АМЕРИКАНСЬКІ КОМУНІСТИ?

Того самого: встановлення диктатури пролетаріяту. через революцію. "В революційнім положенні комуністична партія... перехилює на свій бік частину збройної сили й веде діяльну більшість населення до здобуття державної влади... Передовсім їм треба збройної сили". (Е. Бравдер).

ЩО ЗНАЧИТЬ У КОМУНІСТІВ СЛОВО "ФАШИЗМ"?

Те слово в устах комуністів визначае всіх і все, що е проти комуністів. Дімітров каже, що це е "шалене протиділання й контрреволюція". ("Працююча кляса проти фашизму", ст. 14). А Бравдер уважае фашизм за "систему убійства й карних таборів для кожного, хто підносить свій голос проти визиску й гнету". ("Що це комунізм?", ст. 106). Коли комуністична преса або комуністичні промовці говорять слово — фашизм, то цим словом вони називають навіть таку діяльність і таких осіб, що ніколи не були й не будуть фашистами; та для комуністів вони — фашисти, бо е проти комуністів.

Зогляду на те, що комунізм е системою загибелі, то він е найбільшою загрозою для Канади й Америки, України й Польщі, й усякої нації. Хто хоче комунізму, той хоче безбожности й позбавлення власности, революції й загибелі. — а чи це не найбільше горе?

Комунізм не приносить нікому щастя; не приносить його й самим комуністам. Бо до щастя треба Бога й любови, приватної власности й волі, життя й спокою, а комунізм того нікому не дае. Тому комунізм неможливий до прийняття.

Горе тим краям, що над ними запанують комуністи, бо комунізм — система загибелі.

Боже, спаси Україну!

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

НА 1944 РІК БУДЕ КРАЩИЙ ВІД НАШИХ ПОПЕРЕДНІХ КАЛЕНДАРІВ.

Зміст цього календаря **різноманітний, цікавий і повчальний.** До цього причинились ті особи, що були ласкаві подати до календаря свої праці. (Подаемо спис).

1. Впр. о. кан. Каменецький: Наша парохія.
2. Впр. о. кан. П. Божик: Навернений батько.
3. Впр. о. Др. В. Кушнір: Чим е папа для світу?
4. Впр. о. сов. С. Семчук: Платимо кровю за Канаду.
5. Всеч. о. В. Шумей: Місійне товариство св. Йосафата.
6. Всеч. о. П. Криворучка: Наші дорогоцінності.
7. Всеч. о. Кушнірик: Наша рідна мова.
8. Преп. Бр. Методій, ЧБХШ: Християнська мораль.
9. п-на Жук: Українське Католицьке Юнацтво.
10. п. В. Дикий: Огляд світових подій.
11. п. І. Ісаїв: Українці в канадійській політиці.
12. п. Т. Василишин: Нещасна доля.
13. п. П. Головатюк: З піонірських днів.

Крім того:

Життеписи наших епископів, Історія календаря — Католицький календар — Вірити чи не вірити — Що для людини найпотрібніше — Великі церковні свята — Св. Письмо — Передання — Чи ви читаете Біблію — Головні події з життя І. Христа — Династія папів — Христова Церква — Вселенські собори — Більший пан — Велика Церква в Вінніпеґу — Він і вона — Вервиця — Апостольство Молитви — Хресна Дорога — Свята Година — Ангел Господень — Відпусти.

Вірші

1. О. С. Семчук: Прийдешне. 2. о. А. Трух: Святий Отець у Ватикані. 3. Ґоте-Лисянський: Серед бурі. 4. В. Щурат: Дивний годинник. 5. Не сумуй!

Пісні з нотами:

Трух-Гайворонський: Станьмо згідно, Червона калина, Ген на небі зірка.

А також: календаріюм нового й старого стилю, церковний і астрономічний календар, багато знімків, оголошення, адресар.

Хто бажае, щоб прислати йому цього календаря **поштою,** нехай пришле свое замовлення до редакції "Світла". — Ціна календаря — 45ц. Хто пришле гроші **відразу** за 10 календарів — одержить 2 календарі в дарунку. — Просимо замовляти календарі для себе, а також — **ЯК РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК — для вояків** і інших знайомих.

Замовлені календарі висилаемо в грудні.

"Календар Української Родини" повинен бути в кожній українській родині.

Крім великого, книжкового "Календаря Української Родини" будемо мати на складі **стінні** календарі, а для священиків і дяків **церковний устав** нового й старого стилю.

Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Православя й Католицтво

Непомильність Папи (2).

Католики вірують і навчають, що римські папи е непомильні, коли виступають у характері найвищого вчителя в Церкві й вирішують справи віри й моралі. Цього православні не признають. По чиїй боці правда, а хто помиляється? Ось важливе релігійне питання, що потребуе розвязки. А розвязки будемо шукати в джерелах Божого Обявлення: в св. Письмі й церковнім Переданні.

Церква е сторожем і учителькою релігійної правди, бо вона, як каже св. ап. Павло, е стовпом і закріпленням правди (І. Тим. 3:15). Однак та правда, що передається з роду в рід, не е так під кожним оглядом ясна сама в собі, ані також так захоронена, щоб не треба було дальшого вияснювання й безупинного зберігання її перед усякими небезпеками помилок. Сторожем тієї правди в Церкві; одиноким і вистарчаючим, як це ми вже бачили перше, не можуть бути ні сам християнський народ, ні поодинокі пастирі Церкви, ні навіть собори без папи. З дотеперішніх наших досліджувань про устрій Христової Церкви ми дійшли вже до того зовсім певного висновку, що верховним учителем і сторожем справжнього, католицького православя, був поставлений св. Петро й його наслідники. **Св. Петрові Христос дав обітницю, що "його віра не ослабне" (Лук. 22:32) і йому поручено обовязково закріпляти в вірі своїх братів** (Див. там же).

Розуміється, що з тим обовязком наставника в Церкві е нерозривно злучений і ще другий обовязок у братії й вірних — **згоджувати свою віру з вірою верховного вчителя;** бо ж годі таке припустити, щоб Христос давав кому обовязок навчати, без обовязку його слухатися й підчинятись його навчанню.

А тепер візьмім таке на нашу розвагу:

Коли Христос дав св. Петрові й його наслідникам обовязок навчати в вірі своїх братів, то хіба ж можна це розумно припустити, щоб Він залишив забезпечити перед прерізними помилками в виконуванні цього його преважного уряду й обовязку? Припустім собі таке, що папа міг би помилитись навіть у самих урочистих релігійних вирішуваннях, а з другої сторони вірні були б зобовязані приймати його вирішення. Що тоді сталось би з Церквою? Зрозуміло, що вся Церква разом із папою впала б у помилки й затратила б правдиве розуміння Христової віри! І яке тут було б **закріплювання братії?** Хіба ж тоді пекельні ворота не перемогли б Христової Церкви? Ніяк не допустиме! Якщо вся Христова Церква мае обовязок свою віру й навчання згоджувати з навчанням верховного вчителя й пастиря Церкви, то цей мусить бути непомильний у своему навчанні. Інакше годі розуміти молитву Христову за те, щоб віра Петра не ослабла.

Звідси то й ясне, що навчання про папську непомильність не нове. Воно бере свій початок від самого Ісуса Христа. Його придержувались усі римські епископи, почавши від св. Петра, а скінчивши на сьогоднішнім папі Пії XII. Адже ж вони проголошували не що інше, як свою непомильність тоді, коли урочисто осуджували еретиків навіть перед скликанням соборів, коли забороняли соборам розбирати й спорити про ті питання, що їх уже вони самі вирішили, як це зробив св. папа Келестин на третьому, а св. Лев на четвертому вселенському соборі.

Ту саму неможливість помилятись у справах віри й обичаїв добачували в римських епископів і всі ті східні та західні святі владики, що в більших сумнівах щодо віри й Церкви звертались по вирішення до Апостольського Престолу й його рішенням беззастережно підчинялись.

А хіба ж не е це признанням непомильности папів, коли то вселенські собори, а головно III, IV, і VI. достосували свої рішення до папських говорили: **Петро через Льва сказав! Устами Агатона промовив Петро!?**

У пятому віці майже ввесь Схід разом із патріярхом Акакіем попав у церковний роздор і відпав від вселенської Церкви. Згодом незеднані епископи забажали повернути до одности. І тоді папа Гормизд зложив узорець злуки, що його мали підписати всі, що вертались до Церкви. У тім узірці читаемо: "Насамперед спасення лежить у тому, щоб зберігати правило правдивої віри й у нічому не відступати від отцівського передання, бо ж не може змарнуватись слово Господа нашого Ісуса Христа, що сказав: "Ти еси Петро й на цім камені збудую мою Церкву", і т. д. Сказане підтверджуе й досвід, бо **на апостольськім престолі (римськім) завжди зберігалася непошкодженою католицька релігія...**

З тої то причини одобрюемо й приймаемо всі послання римського папи Льва, написані їм про християнську віру. Звідси то, як ми вже сказали, йдемо в усьому за апостольським престолом і визнаемо все ним вирішене та надіемось, що будемо гідні перебувати в еднанні з вами, по трібним апостольським престолом, **що зберігае в цілості й досконалій міці християнську віру".** (Діянія соборів, Лаббе Венеція, 1728 р. том V. ст. 582-583). Під тим визнанням підписалось більше як дві тисячі епископів. Уважне читання того документу показуе нам, що епископи, що його підписали, признали тим самим і непомильність римського престолу, цебто папи. Хіба можемо сказати, що тих 2000 епископів зробили помилку, коли вони обеднались зо вселенською Церквою? Ні. Цей крок вони зробили по надумі й розсліді церковного навчання й коли побачили, що в признанні непомильности проводу папи е правда й спасення для них.

Визнання віри, зложене папою Гормиздом, було одобрене й прийняте однодушно Отцями VIII вселенського собору 869 р. і тоді знову соборно була признана непомильність римських епископів. Те саме потвердилось 1245 р. на соборі в Ліоні, коли то грецькі й латинські епископи признали, що як **римська церква більше від інших е обовязана захищати віру,** то й виринаючі питання віри **мають вирішуватись згідно з її судом.** Все це доказуе нам, що навчання про непомильність римського епископа е зовсім не нове. І тому зовсім хибною е думка й говорення православних, що аж на ватиканськім соборі 1870 р. католики видумали догму про непомильність папи. Воно було зовсім інакше. Як бувало давніше на попередніх соборах, що **точно визначували** всілякі правди віри й **вияснювали їх зміст** та боронили від еретицьких напастей, так це саме зробив й ватиканський собор щодо правди про непомильність папи. Ця правда, хоч і була така давня, як існування Христової Церкви, однак новішими часами люди стали її затемнювати новими нападами й хитрими та ложними поясннюваннями. Церква вірила, що папа в справах віри помилитись не може, та не всім було ясно, **коли і під якими умовинами** папа е непомильний. Вирішенням тих непевностей і обороною правдивого розуміння непомильности папи зайнявся Ватиканський Собор. Розслідивши основно й докладно справу, отці собору вирішили, що непомильність папи належить до тих правд, що е обявлені згори та містяться в св. Письмі, св. Переданні, а також ясно подали ті умовини, що за ними, згідно з обявленою наукою, папа не може помилятись. От і все, що зробив Ватиканський Собор. Якщо він увів якубудь новість, то хіба таку, що вводилась і всіма іншими соборами. Кожне точне опреділення віри було в своїм часі завжди новим.

Коли мова про Ватиканський Собор, то добре буде тут ще хоч коротко відповісти на закид деяких православних, що його часто й залюбки видвигають. А це закид про католицького епископа Штросмаера. Кажуть православні, що католицький епископ Йосиф Штросмаер, славний учений, виголосив на Ватиканському Соборі довгу промову, а в ній доказав зо св. Письма та історії, що папа не е наслідником св. Петра, намісником І. Христа й непомильним учителем Церкви. А його становище завзято піддержало багато визначних епископів. Коли прийшло до голосування над тим, чи папа непомильний, то коло 200 учасників собору відтягнулось від голосування й тим показали, що не вірять у папську непомильність."

У відповідь на цей закид православних треба сказати, що ввесь закид е збудований на історичній неправді. Насамперед такої промови, що її противники приписують Штросмаерові, він ніколи не виголосив. Цю промову, що в ній зібрано всі плиткі закиди проти папства, склав монах-апостат із Мексико, Йосиф Ескудеро, що жив у сімдесятих роках, тоді саме, як відбувався Ватиканський Собор. Цей лихий чернець покинув монастир і хотів женитися. А що не міг на те дістати дозволу Католицької Церкви, то він перейшов на лютеранську віру й оженився. Щоб пімститись на Католицькій Церкві, написав книжку проти папської влади й у ній помістив промову, що її ніби то мав виголосити епископ Штросмаер. Коли Штросмаер про це довідався, оголосив у всіх часописах світу, що він такої промови ні-

(Докінчення на ст. 5).

З МІСІЙНОГО РУХУ

Перший раз в історії парохії Чипмен, Алта, відбулась цього року св. місія від 31 жовтня до 7 листопадня. Науки голосили ОО. Василіяни: М. Пасічник і С. Курило. Були загальні науки для всіх, а також для поодиноких станів і дітей. Вранці були 3 Служби Божі й наука, а ввечері молебень, наука, суплікація й спільні молитви з "дзвоном грішників".

До св. сповіді приступило під час місії 286 осіб, а причасників було 525, бо багато парохіян, а навіть молоді, приступало до св. Тайн кожного дня.

Хоч дороги в тім часі були лихі, чипменські парохіяни брали участь у св. місії з великою ревністю. Від ранньої пори, а опісля ввечері до пізної ночі перебували в церкві на богослуженнях і місійних науках. Здається, що були б увесь день провели в церкві, якщо тільки мали б спромогу. А приходили з щирим серцем старші й юнацтво, а навіть матері з малими дітьми.

На закінчення св. місії була Сл. Божа з діяконами — діяконували о. П. Дидик і бр. Клим Турко (оба з Вінніпеґу) — а опісля посвячення місійного хреста і похід із хрестом кругом церкви. Коли на церковнім майдані станув памятковий хрест,що своїми раменами наче хотів пригорнути всіх до Пресв. Христового Серця в одній св. вірі й любові, о. Маркіян, провідник місії, сказав свою прощальну проповідь, що була сильним закликом до витревання в добрім аж до кінця. Не одному потекла тоді зо зворушення сердечна сльоза. По науці була збірка на католицьку пресу й роздача місійних памяток.

По скінченні св. місії отці й учасники місії розїхались додому. Та під церквою лишився новий місіонар — св. Хрест, що буде довгі роки пригадувати всім учасникам св. місії благословенний час обнови душ і одиноко певну й спасенну програму щасливого життя: "Шукайте перше Божого царства й його правди, а решта додасться вам". (П-й).

Життя Святих

Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Марія й апостоли

За життя Ісуса не була Марія зближена також до апостолів. Ісус був одинокий, що знав про чудесне материнство Марії, а Марія була одинока істота, втаемничена в Боже синівство Ісуса. Ісус не хотів, щоб Його Мати вже тепер видала про Нього засвідчення. Вона мала потвердити ту таемницю аж тоді, коли Він після сповнення свого посланництва ввійде до слави свого Отця.

Ісус, Марія й рідня

Хоч Марія не виступала разом із Ісусом під час Його прилюдної діяльности, то однак Вона сповняла тихо важливе для Ісуса завдання, а саме: старалась удержати хоч малий лад і згоду в родині Ісуса. До Неї розбивались бурхливі хвилі, що загрожували часто Ісусові й могли поважно зашкодити Його праці. Марія здержувала їх, розпорошувала і втихомирювала бурю бодай настільки, що не прийшло до повного розриву між Ісусом і Його кревними. Тому, що кревні з Назарету не ввірили в Ісуса, як Месію, то були противні Його діяльності. При повнім розриві могли навіть звязатись явно проти Ісуса з фарисеями так, як це зробив Юда. До того однак не допускала Марія повним жертв посередничанням між кревними а Ісусом, як це показує нам наприклад та подія, коли одного разу прийшла Марія до Ісуса з кревними й бажала побачитись із Ним. Люди сказали Йому: "Це твоя мати й твої брати й твої сестри на дворі шукають тебе." Та Ісус не прийняв своеї рідні, тільки сказав: "Хто моя мати й хто мої брати? І поглянувши на тих, що сиділи кругом Нього сказав: Це моя мати й мої брати; бо хто чинитиме Божу волю, цей мій брат, і моя сестра, й мати." (Мар. 3,32-35). Тими словами й усім поводженням бажав Ісус висказати й підкреслити ту важливу правду Нового Царства, що його найважливішим законом і засадою е: вірне сповнення Божої волі. Що краще хтось сповнятиме волю небесного Отця, то ближчий буде Ісуса, що з небесним Отцем е одне так щодо Божого існування, як і до життя в людських душах через ласку. А подібно, як це е в родині, так також мається річ із спокревненням Божих дітей, цебто всіх тих, що сповняють волю небесного Отця: всі е спокревнені обопільно, наче б були братьми, сестрами, матерями, мавши за голову своеї духовної родини небесного Отця. Відповідь Ісуса була для Марії великою несподіванкою, та Вона пізнавши, чого Ісус бажае від Неї, прийняла Його відповідь у дусі найглибшої покори, бо Вона завжди годила свою волю з волею Ісуса.

Інакшої думки були кревні. Вони негодували на Ісуса, бо були такої думки, що Він повинен насамперед пристосуватись до волі своїх кревних. Їм було немило, що Ісус перед людьми не прийняв їхніх відвідин. Але що поводження Ісуса вразило на першому місці Марію, а Вона покірно схилила свое чоло перед словами Ісуса, то й вони хоч-не-хоч ставали спокійніші, бо бачили, що Ісус не був сторонничий, але однаково віднісся так до них, як і до своеї найдорожчої Матері, що Її так сердечно любив. І так Марія своею особою й поведінкою втихомирювала ту бурю, що могла зірватись проти Ісуса між Його найближчою ріднею. Та це не приходило Їй легко. Бо тоді, коли кревні нарікали перед Нею на Ісуса, наче б то Він невідповідно поводився з Нею і з ними, а особливо, коли почали говорити, що "зійшов із ума" (Мар. 3,21), і пробували спіймати Його, то душа Марії тривожилась і матерне серце стискалось раз-у-раз від великого болю. Був це наче передсмак хресної дороги.

—Похвала Марії

В тім часі фарисеї докучали сильно Ісусові й навіть кинули на Нього богохульний наклеп, що Ісус "через Велзевула, діявольського князя виганяе бісів". (Л. П, 15). Коли Ісус дав їм одного разу сильну, бистру відправу, тоді одна жінка, захоплена словами святої правди, що виходили з уст Ісуса, крикнула голосно: "Благословенна утроба, що носила тебе, й груди, що ти ссав їх." А Ісус відповідаючи сказав: "Отже ж блаженні, що слухають Божого слова й зберігають його." (Л. II, 27-28).

Глибша думка того висказу була сперта на переконанні, що нема для матері більшого щастя й більшої слави, як привести на світ великого, славного сина. Ісус признав Марії повне право до тієї похвали. Марія була дійсно варта назви благословенної, що Їй була признана перед роками, коли подібно привітала Її Елисавета. І духом Ісус величав свою святу Матір іще ревніше, ніж та побожна жінка. Та робив це з інших понук, а саме тому, бо знав, що Марія найвірніше з усіх людей сповняла Божу волю. Варта була отже похвали й прослави не через спокревнення з Ісусом по тілу, але тому, що була зеднана з Ним якнайтісніше духом.

Українці й Місійна Вистава

Враження й думки українця на місійній виставі в Торонто.

Прочекавши терпеливо своеї черги в великім натовпі перед входом до Університетської Арени, входимо до середини. По краях і серединою просторої арени розложені павілони місійних Чинів, Згромаджень і світських товариств; е їх шіснадцять. Людей повно. Стоять не групами, але лавою перед павілонами й оглядають їх.

Лави поволі посуваються. Підходимо до першого. Це павілон Білих Отців, що працюють на місіях в Африці. На стінах розміщені знімки, що представляють їхню працю й доми в тій країні. Також видно деякі місцеві знаряддя й вироби. Довідуемося зо статистики, що працям і жертві цих місіонарів коло 2,000,000 африканців завдячують свое хрищення й правдиву віру.

Лава посуваеться далі й ми з нею. Чи опишу докладно всі павілони? Їх навіть докладно оглянути годі! Згадаймо те, що найцікавіше.

В павілоні Інституту Божої Матері (Згромадження Сестер) на головнім місці стоїть чаша ужита на першій Службі Божій, що відправлялася в полудневій частині Східньої Канади. Далі павілон чотирнадцять жіночих Чинів, що провадять різні школи. Вистава в цьому павілоні, це переважно знімки й мініятюри цих шкіл.

Павілон Християнських Братів простенький, але багатомовний. Як видно зо статистики, цей Чин мае 21,500 учителів у різних школах, на університетах почавши, а на місійних школах скінчивши. Як відомо, між нашим народом у Канаді цей Чин робить гарну роботу в Колегії св. Йосифа в Йорктоні. Жаль тільки, що ми, українці, маемо в цьому Чині тільки одного представника.

Дуже цікавий і доцільний павілон Отців Ісусового Товариства. Хоч місійна діяльність цього Згромадження займае осьму часть поганських країв, то цю їхня вистава ограничена тільки до їхніх місій на американськім континенті. Взяту частину висвітлили основно. Велика мапа — мініятюра полудню-західньої Канади займае майже всю долівку. На ній видно всі їхні станиці. На стінах індіянські приладдя й вироби. На середині великий афіш. На ньому слова Місійного папи Пія XI: Церква не мае іншої цілі існування, як тільки місії. Всі обовязані Божим законом помагати місіям. І під великим, природної величини місіонаря заклик: Це наша місія також! Отже місійні завдання, це не тільки обовязки священиків і сестер, але кожного католика. Кожний католик може й повинен у подвійний спосіб помагати місії: молитвою й добровільними датками. Перший спосіб місійної участи практикується в нашому народі вже від давна з заведенням Апостольства Молитви. Другий спосіб однак ще дуже слабо розвинений. Оправданням цього може бути те, що наша Церква в Канаді ще розмірно недавня; вона мае ще свої внутрішні фінансові проблеми (багато церков ще не виплачені), але все ж таки треба про цей обовязок памятати й поможності його сповняти. Тому зовсім логічним було повстання Місійного Товариства св. Йосафата. Воно мае велике призначення й важливу ціль, тільки воно не може ограничитися до самого духовенства, але повинно поширитися на ввесь загал нашої Церкви.

Павілон ОО. Редемптористів відзначаеться простотою. Кілька образів і велика на всю стіну, мапа. На ній позначені всі доми й станиці цього Чину. Українська вітка мала свої окремі значки. Посередині пересувалися світляні образці, що представляли монастирі й ті місцевини, де ті монастирі знаходяться.

Доходимо до головної атракції чужих і своїх — до павілону Української Католицької Церкви у Канаді. Тут найбільший натовп. Було тут що оглядати. На стінах виразні й гарні знімки з нашої епархії, два монаші Чини — ОО. Василіяни і ОО. Редемптористів і Згромадження СС. Служебниць у чотирьох окремих відділах. На головній стіні великий образ св. Йосафата. Церковні ризи українського обряду, гарно оправлені богослужбові книги, різблений кивот, багато українських вишивок і писанок — все те зробило наш павілон із усіх найбільш мальовничим і цікавим. Народні зразки нашої культури були оживляючою й притягаючою прикрасою нашої виставової кімнати, а одночасно виволили нас на перше місце перед чужими зорцями.

В павілоні Місійного Товариства зо Скарборо була дуже гарна й цікава галерея великих, кольорових знімків. Місійний терен цього Товариства це Китай.

Наступний був павілон Францішканських Місіонарів Марії, що працюють у далекій Індії, а навіть Австралії. Дуже зворушливі картини в павілоні ОО. Облятів. Представляли мученицьку смерть двох їхніх місіонарів між диким племенем ескімосів. Вистава ОО. Францішканів, сторожів Святих місць, була дуже цікава через велику скількість речей із св. Землі.

З місійної вистави виходимо в піднесенім настрою. Це завдяки двом враженням. Перше, ми тут наглядно відчули—соборність Католицької Церкви; ми її бачили на тлі льодових печер ескімосів, китайських пагод, африканських пісків і індійських пралісів. Ми її бачили по всьому світі. Це могутній знак її правдивости. А друге, ми бачили її прегарний відтинок в своїм українськім обряді. Ми самі подивляли його й бачили, як чужі ним захоплюються. Це справді благословенням для українців мати такий чудовий обряд. — А. В.

Хто має Католицьку Церкву за Матір, той має Бога за Отця.

Католицькі Картини

Ілюстрований Додаток До „Світла"

Спасення української нації в Католицькій Церкві

Ч. 5. — Мондер, Алберта, Канада — 15. листопадня, 1943.

Фатимська Божа Мати. — Дня 13 травня, 1917 року, під час першої світової війни, в Португалії, в місцевині Фатима, 100 миль від Лізбони, зявилась чудесно Божа Мати 3-м дітям. Одно з них — дівчина Лукія — ще живе як сестра в монастирі. Марія сказала Лукії: "Я Божа Мати Вервиці. Приходжу, щоб наказати людей до зміни життя, щоб гріхами не засмучували й так уже дуже зневаженого Господа Ісуса, та щоб проказували вервицю й відбували покуту за свої гріхи."

Божа Мати в Фатімі сказала, що Росія може навернутися. — Минулого року папа посвятив увесь світ Непорочному Серцю Марії.

Пресвятая Богородице, спаси нас!

Слава Ісусу Христу!

Церква св. О. Николая в Шикаго. В цій церкві був свячений — перший раз в Америці — український епископ Преосв. Амвроз Сенишин, ЧСВВ. За проводом Кир Амвроза, тодішнього пароха в Шикаго, відбувся в цій церкві також величний Евхаристійний Конгрес східніх обрядів. Присутній був тоді заступник папи — делегат Ексц. Чіконіяні з Вашінгтону. Душпастирями в цій церкві е ОО. Василіяни.

Святіший Отець Пій XII. молиться за відвернення знищення від Риму, столиці християнства. Недавно якийсь літак скинув 4 бомби на самий Ватикан.

"Швайцарська гвардія" — папська заприсяжена сторожа, що береже особи самого папи й Ватикану. На картині духовник і командант переглядають сторожу після віднови присяги вірности.

З американськими вояками йдуть усюди й священики. Для відправи Служби Божої мають — возові каплиці. В спокійному часі отці дають воякам св. місії.

Святі місії приносять людям багато духовної користи. Кожна парохія повинна старатись, щоб мати в себе часто св. місію. В Канаді й Америці дають місії ОО. Василіяни й ОО. Редемптористи.

Українські діти з Піс Риверу, що закінчили вакаційну "Рідну Школу" й прийняли св. причастя. З дітьми Впр. о. А. Винник, ЧСВВ, і учитель "Рідної Школи" Преп. Бр. Партеній Хміляр, ЧСВВ. (Кситуан — 1942).

Два рідні брати — один священик, другий вояк — стрінулися на фронті й сердечно вітаються.

На цій картині представлена американська смілива дівчина, що належить до легкопадчиків (парашутистів).

"ФОНД КАТОЛИЦЬКИХ КАРТИН"

15. Том Онишко, Ґлендон, Алта. ..	.50
16. Йосиф Паїш, Ламонт, Арта. ..	.50
17. Донка Фірманюк, Вох, Алта. ..	.50
18. Петро Сірацький, Мондер, Алта.	.50
19. Впр. о. кан. П. Божик, Вінніпеґ, Манітоба	1.00
20. О. Володимир Обушкевич, Джанставн, Па. Спол. Держ.	1.00
21. Василь Ханас, Ледук, Алта. ...	1.00
22. Николай Мулик, Спирит Ривер, Алта.	1.00
23. Стефан Бусько, Новий Київ, Алта	1.00
ВПР. О. ІГУМЕН СЕНЬКІВ, ЧСВВ. Вінніпеґ, Ман.	10.00

Дорогі Читачі! Чи Ви любите оглядати "Католицькі Картини", цей наш ілюстрований додаток до "Світла"?.. Певним доказом, кому подобаються ці "Католицькі Картини", є імена тих читачів, надруковані в "Католицьких Картинах", у рубриці — "Фонд Католицьких Картин". Ті імена, а коло них добровільні жертви, є для редакції знаком і заохотою, щоб ми далі старались про різні знімки, виробляли кліші й поміщували їх для розради й поуки читачів "Світла" в "Католицьких Картинах". Просимо всіх Дорогих Читачів приєднатись до попередніх жертводавців на "Фонд Катол. Картин".

Всім ласкавим жертводавцям на "Фонд Католицьких Картин", а особливо Впр. о. Ігум. Й. Сенькову, ЧСВВ. Божого благословення бажає й щиро дякує — Редакція.

Один із американських літаків називається іменем заступника всіх вояків — св. Севастіян. Бере участь у боях із ніпонцями на Спокійнім Океані. Коло літака, ліворуч, старшина має вже 4 відзначення за хоробрість. Побіч нього — священик.

Strange but true

О. Іван Паверс, військовий духовник, приготовляється на Новій Ґвінеї до воєнної виправи з відділом легкопадчиків-парашутистів. Побіч його помічник-церковник.

Боже Слово

Біблія Старого Заповіту

ПОХОРОН ЯКОВА. СМЕРТЬ ЙОСИФА.
Глава 50:1-25

1. Як побачив це Йосиф, припав на лице свого батька, плакав та цілував його.

2. І приказав своїм рабам лікарям, щоб набальзамували батька.

3. Коли вони сповнили приказ, минуло сорок днів, бо такий був звичай при бальзамуванні тіл, і плакав за ним Єгипет сімдесят днів.

4. А як минули дні плачу, сказав Йосиф до Фараонових слуг: Коли я знайшов ласку перед вашим лицем, промовте в уші Фараонові,

5. тому, що мій батько закляв мене, кажучи: Ось я вмираю, в моєму гробі, що його я викопав собі в Ханаанській землі, поховаєш мене. Так піду й поховаю свого батька, і повернуся.

6. І сказав йому Фараон: Іди й поховай свого батька, як тебе закляв.

7. А як він ішов, пішли з ним усі старші Фараонового дому, і всі вельможі египетської землі;

8. дім Йосифів із його братами, крім дітей, і черед і худоби, що полишили в землі Гесем.

9. Мав також із собою колесниці й комонників, і була немала громада.

10. І прийшли до Атадового току, що лежить над Йорданом; там відправили похорон при великому й сильному риданні, і сповнили сім днів.

11. Коли це побачили мешканці ханаанської землі, сказали: Великий це плач египтян. І тому дали імя тому місцю: Египетський плач.

12. Так учинили Яковові сини, як їм був приказав;

13. і занесли його в ханаанську землю, і поховали його в подвійній печері, що її купив був Авраам із полем у посідання гробу від Ефрона Хеттянина, проти Мамрії.

14. І вернувся Йосиф у Египет із своїми братьми, і всім товариством, після похоронення батька.

15. Після його смерти боялися його брати, і говорили до себе: Щоб не згадав коли кривди, що її витерпів і не відплатив нам за все зло, що ми заподіяли йому, і виявили йому кажучи:

16. Твій батько приказав нам, заки вмер,

17. щоб ми сказали тобі його словами оце: Прошу, щоб ти забув злочин своїх братів, і гріх, і злобу, що вони заподіяли тобі; ми також просимо, щоб ти простив слугам Бога, твого батька, ту провину. Як це почув Йосиф, заплакав.

18. І прийшли до нього його брати, і поклонилися низько до землі і сказали: Ми твої раби.

19. Той відповів їм: Не бійтеся, чи ми в силі опертися Божій волі?

20. Ви думали зле про мене; але Бог обернув це на добро, щоб підвищити мене, як сьогодні бачите, і щоб спасти багато людей.

21. Не бійтеся, я прогодую вас, і ваших дітей, і потішив їх, і говорив лагідно та ласкаво.

22. І мешкав у Египті із усім домом свого батька, і прожив літ сто десять. І бачив Ефремових синів аж до третього роду. А сини Махіра, Манасієвого сина, родилися на Йосифовому лоні.

23. Як це сталося, сказав Йосиф своїм братам: Після моєї смерти Бог навідається до вас, і вчинить, що ви вийдете з цеї землі в землю, що про неї клявся Авраамові, Ісаакові й Яковові.

24. А коли закляв їх, і сказав: Бог навідається до Вас; винесіть мої кости з вами з цього місця,

25. умер, мавши сто десять літ свого життя. І набальзамованого вложили в домовину в Египті.

ПОЯСНЕННЯ

2. Набальзамували батька... В Египті виливала річка Ніль і заливала край так, що два місяці стояла вода, через що не можна було ховати вмерлих; тоді з конечности бальзамували тіла й ждали з похороном до того часу, коли можна було вмерлого поховати. Згодом бальзамували тіла майже всіх умерлих. Забальзамовані тіла звались "мумії". Деякі заховались у добрім стані 2000-3000 літ.

3. Плакав за ним Египет сімдесят днів... Похоронні обряди тягнулись у Египтян дуже довго, понад 80 день. Коли вмер голова родини, женщини посипали собі голову порохом і з розпущеним волоссям ішли до міста. По тих перших ознаках болю й смутку, віддавали тіло вмерлого осібним лікарям, що зачислялись до нижчих ступенів жреців; вони займались бальзамуванням тіл. Фараон хотів довгою жалобою віддати честь батькові любого Йосифа.

5. Промовте в уші Фараонові... Йосиф не міг сам піти до Фараона, бо жалібний звичай на це не дозволяв.

9. Мав із собою колесниці й комонників... Крім дворян і найвищих царських слуг мав Йосиф із собою для величности й безпеки під час далекої подорожі пустинею також і військо.

Прийшли до Атадатового току... За Йорданом, проти міста Єрихону, дві милі від річки. Що там зарядив Йосиф жалобу, то це може тому, що було місце відповідне на спочинок. **Сім днів...** Це найдавніша згадка про 7-денну жалобу; опісля й жиди придержувались такого звичаю. (Сірах. 22, 11).

15. Боялися його брати... Мали докори сумління.

16. Батько приказав нам... Брати мабуть вигадали такий приказ Якова, щоб рятувати себе.

17. Поклонилися низько... Сповнився сон Йосифа, що через нього були колись брати лихі.

22. Прожив літ... Мав 30 років, як перший раз станув перед Фараоном; управителем Египту був 80 років, мабуть за 4 фараонів. **Родилися на Йосифовому лоні...** Йосиф прийняв дітей зараз після народження за своїх, беручи їх по звичаю на коліна.

Св. Отці бачать у Йосифі один із найточніших прообразів Ісуса Христа. Йосифа брати ненавиділи й завидували йому. Батько післав його шукати братів. Брати продали його. Він не боронився. Сидів у вязниці між двома вязнями, що з них один одержав ласку, другий кару. Йосиф був підвищений до високої гідности й врятував багато людей від голодової смерти. Згодом замирився зо своїми братьми. Подібно й Христос. Фарисеї ненавиділи Його й завидували Йому. Небесний Отець післав Ісуса, щоб шукав, що було загинуло. Був проданий за 30 срібняків. Перед суддями мовчав і не боронився. На хресті висів між двома розбійниками, що з них один був спасений, другий осуджений. Після воскресення одержав усяку владу на небі й землі. Голодуючих спас словом своєї науки. Жидів прийме колись Христос до своєї Церкви, як пізнають свою помилку й навернуться.

Зо смертю Йосифа кінчаться властиві патріярхальні часи, що визначались первісною релігією й неписаним законом, Релігія патріярхальної доби була чисто обявлена їм живим Божим словом, або Божими ділами, що через них обявляв Бог своє вічне існування, мудрість, доброту, справедливість і святість. Що нам згодом обявив Бог на Синайській горі, те вже наперед сповняли св. патріярхи сумлінно в патріяршій добі. Бог був для патріярхів найліпшим Отцем, а вони були Йому за добрих дітей. Такого відношення між Богом і людьми треба всім людям. Тоді буде людство щасливе.

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

(Докінчення з 3 ст.)

коли не говорив. У своєму пастирському листі (1895) висказався про брошуру, що йому приписували, що вона еретицька, згіршаюча й твором пекла. "Я проголосив, що вона є фальсифікатом, а той священик (ексмонах Ескудеро) в годині смерти просив свого сповідника, щоб звернувся до мене листовно й просив для нього прощення"—написав Штросмаер. Коли ж, не зважавши на те, сербський православний архимандрит Рувавац таки стояв уперто при тому, що брошурка Ескудера подала дійсно промову Штросмаера, то епископ Штросмаер відповів: "Це неможлива річ, щоб католицький епископ міг таку промову виголосити, бо зараз упав би в клятву." І ввесь час, аж до своєї смерти, епископ Штросмаер після Ватиканського. Собору признавав непомильність папи й мав пошану в Апостольській Столиці. Коли ж умер, тоді вороги Церкви передрукували книжку Ескудера, бо вже не було між живими того, що міг би проти цього запротестувати. І хоч сам автор тієї очернюючої промови, нещасний Ескудеро, признався до фальсифікату, хоч і еп. Штросмаер рішуче запротестував проти приписування йому тієї промови, то православні ще й сьогодні не соромляться воювати такими фальшивими документами зо святою Католицькою Церквою. Чи то чесно так поводитись, нехай осудять самі читачі "Світла".

Рівно ж історичною неправдою є, що багато католицьких епископів на Ватиканському Соборі було проти непомильности папи Правда, у тім часі, коли говорилося про справу непомильности на соборі, були деякі епископи, а між ними й еп. Штросмаер противні, але не **самій науці про непомильність папи, але тому, щоб проголошувати її як догму віри, бо вважали це не на часі.** Вони побоювались, що проголошення догми непомильности папи загострить схизму, відверне ще більше англикан від католиків, роздразнить уряди багатьох держав, а хитких католиків може навіть віддалить від Церкви. Однак **коли прийшло до кінцевого голосування то на 535 голосуючих епископів, були тільки два противні. Та коли непомильність папи проголошено догмою Католицької Церкви, тоді й ті два й усі інші католицькі епископи в усім світі, що не були на соборі, признали цю правду як науку Богом обявлену.** На 1050 католицьких епископів, бо тільки їх було тоді на світі, **ні один не запротестував проти цієї догми й не відпав від Католицької Церкви.** Ось так виглядає дійсна історична правда про епископа Штросмаера й опозицію деяких католицьких епископів на Ватиканськім Соборі. Про це добре є знати католикам і православним.

Непомильність папи, як найвищого християнського вчителя в справах віри й моралі, це певна правда, свята правда, Богом обявлена правда. Так було від св. Петра аж досі, так буде до кінця світу. Всім українцям треба доконче для спасення душі прийняти щирим серцем цю правду.

Так постановив Ісус Христос.

ВІРА Й ЗНАННЯ

ПИТАННЯ Й ВІДПОВІДІ

ПИТАННЯ: Чи релігія має щось до діла з політикою?

ВІДПОВІДЬ: 1. У тій справі треба насамперед знати добре, що це є релігія, а що політика.

Релігія — це пізнання Бога й життя та служба Богові в спосіб відповідний Божій волі.

Політика, в практичнім розумінні, це є — уміння управляти якоюсь спільнотою. А що ця спільнота може бути громадою, провінцією або державою, то й політика буде громадська, провінціяльна або державна. Ціль кожної спільноти є загальне добро всіх членів тієї спільноти. Тому політику можна означити як штуку або вміння так ладнати всі справи держави, провінції, чи якої громади, щоб усім членам тієї спільноти запевнити спокійне, добре життя в дочасності.

2. Ми маємо дати відповідь на те питання, чи релігія має й може забирати голос у таких справах, що ними займається управа держави, провінції, громади. На це кажемо так:

Коли це будуть справи чисто-дочасні, світські, чисто земні, економічні, політичні, що служать тільки чисто світським, дочасним цілям, а рішення щодо їх поладнання має видати влада, то вирішити їх має сама держава, провінція, громада, бо ті справи з релігією не мають нічого спільного.

Ніхто не буде шукати нпр. відповіди в Біблії на те чи українці мали б мати в своїй державі таку монархічну форму, як була за Володимира Великого, чи таку, як є тепер в Англії за Юрія VI., чи таку демократичну республіку, як є тепер в Америці за Рузвелта, чи яку диктатуру. Чи має бути стале військо, чи міліція. Чи вояки мають служити при армії рік, чи три роки. Чи пошта, телефон, копальні й залізниці мають бути в державних чи приватних руках. При таких справах питаємо, чи вони потрібні, чи непотрібні, чи є на вдержання того гроші, чи ні, тощо, але не питаємо, чи вони моральні, чи ні, тому релігія, Церква з тим не має нічого спільного. Папа Лев XIII дня 29 червня 1881 року заявив виразно: "Церква признає й навчає, що світські справи є підпорядковані державній владі й вона в тій ділянці суверенна (ні від кого незалежна, самостійна). Все, що відноситься до громадянського життя, на думку Церкви, підлягає владі й найвищому рішенню володарів" (Енцик. "Діютурнум іллуд"). Подібно також до державної, політичної влади на належить вирішування чисто релігійних справ, як нпр. як треба відправляти Службу Божу, як і коли треба вчити дітей катехизму, що й як треба проповідати в Церкві. Про все те рішає тільки сама духовна, церковна влада. З тим політика не має нічого до діла.

3. Та є ще — мішані, церковно-політичні справи, що є одночасно релігійні й світські, бо вони мають за ціль одночасно земне й вічне щастя людей. У таких справах релігія має до діла з політикою, цебто її вирішують Церква й держава. До таких справ належать: подружжя, школа й виховання дітей, цвинтарі й похорони, й деколи спорт, мода, дискусія про державний лад, вибори, приналежність до партії.

В цих і подібних справах, що самі собою, або припадково набирають якогось відношення до релігії, Церква, релігія мусить забрати в них голос і тоді релігія-Церква мусить мати до діла з державою, політикою. Наприклад.

Християнське подружжя є св. тайною; а що уділювання св. тайн це релігійна справа, отже справи християнського подружжя належать до Церкви, а не до держави. Та тому, що подружжя є також основою родини, а цим самим і держави, що складається з родин, то тому й держава живо зацікавлена подружніми справами й правильним їхнім упорядкуванням. Через те релігія й політика (Церква й держава) при християнськім подружжі сходяться на спільне діло. Школами дуже цікавиться держава, бо хоче мати освічених, добрих громадян. До того треба не тільки науки, але й виховання. А що до доброго виховання треба доконче знання й практики християнської моралі, то в тій справі забирає голос також і Церква, що є вчителькою й сторожем християнської моралі. Тому й тут релігія, Церква має до поладнання з політикою, державою спільну справу.

Подібно річ мається з політичними партіями. Громадяни держави можуть зовсім спокійно, незалежно від свого церковного проводу, організувати собі політичні партії, демократичні й республіканські, консервативні й ліберальні, фармерські й робітничі, католицькі й мішані. І якщо ті партії займаються чисто світськими, політичними справами, для запевнення дочасного добра своїм членам і взагалі всім громадянам держави, тоді релігія, цебто Церква тут не має ніякого діла.

Але як у таких партіях, у їхніх програмах і діяльності їхніх провідників будуть порушуватись і такі справи, що торкаються релігії, віри й моралі, тоді релігія, цебто Церква, про ті точки політичних партій висказує слово, і як була б потреба, може навіть своїм католицьким людям наказати, щоб держались здалека від таких партій, що мають програму шкідливу, чи небезпечну для християнської віри й моралі.

Відношення отже релігії до політики є таке: до світських, чисто політичних справ релігія—Церква зовсім не мішається; якщо однак до політичних справ долучиться релігійна точка, тоді релігія, релігійна (церковна) влада — з огляду на добро душ, повірених її опіці, висказує про ту мішану справу свої завваги, що їх віруючі люди повинні сумлінно придержуватись.

Кожний католик у Канаді й Америці може спокійно піддержувати якунебудь політичну партію, що не виступає проти релігії. Але коли Церква осудила нпр. комунізм, то ніхто з католиків не може ніяким чином піддержувати таку партію, що держиться комуністичної програми, хочаб ця партія називалася навіть прогресивна партія праці, або була замаскована яким іншим невинним іменем.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. Благословення каплиці. Одного вечора заїхав до дому п. Миколи Тимова священик ЧСВВ. Посходились також сусідські діти. За проводом священика діти молилися, читали, писали й співали по-українськи й переходили українсько-католицький катехизм. Того дня була перша лекція "Рідної Школи" в монтреальській дільниці Вил-Емар. І так було опісля довгий час кожного четверга. До всього того пані Тимів додавала ще й добру вечерю, щоб було більше сили вчити дітвору свого рідного.

Одного вечора спитавсь п. Тимів священика, учителя "Рідної Школи", чи не могла-б у тій дільниці відправлятися також і Служба Божа? За згодою тодішнього ігумена й пароха Впр. о. Й. Тимочка, ЧСВВ. зорганізовано в Вил-Емар невеличку парохію св. Йосафата і з того часу кілька разів відправлялася Служба Божа щодругий тиждень у французькій шкільній залі.

А дня 3 жовтня 1943 р. в тій дільниці відбулось благословення власної каплиці, що її жертвами, працею, а найбільше вірою й любовю придбала собі мала громадка людей, у Вил-Емар. Всі наші вил-емарці, а головно Тимів і Мандзюк могли сердечно дякувати Богу за те, що поміг їм діждатись такої хвилі.

День був гарний. Людей забагато, щоб могли поміститись у каплиці, тому Преп. ОО. Василіяни Іриней Процентій і Христофор Кондратюк мусіли відправити Сл. Божу під каплицею. Хор матерньої парохії св. Михаїла, за проводом діригента п. І. Дідуха, підносив своїм співом надзвичайну урочистість, що її давно вже не мали українці в Монтреалі.

З гостей на Службі Божій був один священик, що промовляв по-англійськи, а також посол округа п. Боні й алдерман п. Мора. По-українськи промовляв о. Кондратюк.

До обіду були б засіли з охотою всі, але не було місця. Тому одні вернулись додому, а щасливіші остались на фронті. Господарем був п. Тимів. Після молитви привітав усіх сердечно о. парох Процентій. Під час обіду складали привіти й побажання п. Косюр від парохії св. Михаїла, п. І. Онишкевич від парохії св. Духа, й К. Наконечний від Тов. Ім. Т. Шевченка, й "Самопомочі", голова товариства від Сестрицтва С.Х. із Фронтенеку; промовляв також п. Смит, бувший скарбник парохії, і пані Майкова. По-французьки промовляв посол, алдерман і капітан поліції. Алдерман Мора наказував українських батьків, щоб учили своїх дітей своєї рідної, української мови, бо той народ, що шанує своє, ніколи не загине й інші народи шануватимуть його.

Опісля на поклик п. Юліяна Пелюха гості склали жертви на сплату довгу нової каплиці. Зложили: Василіяни $25. панство Майки, — 34.55, п. Р. Смит $50; по $5: Ю. Пелюх, п. Пук; по $2: М. Дідич, В. Садовий; по $1. А. Кучма, А. Смук, В. Козак, Т. Микитюк, о. Кондратюк, А. Стефаник, Оля Трендовецька, А Курдила; по 75ц: М. Сторожка; по 50ц.: І. Шипка, М. Васечко, Д. Оленик, І. Теленцьо; по 25ц.: С. Курдила. Разом — $144.

Заохочені сердечним зазивом о. Кондратюка присутні склали ще крім того на руки п. М. Лисачка й п. Теленька добровільні жертви на католицьку пресу. Жертводавці були оці: по $1. А. Кучма, А. Кордула, Н. Матарач, М. Мора, п. Боні; по 50ц.: Ю Пелюх, ОО. Василіяни, Н. Карплюк, В. Нюнька, М. Самуляк; по 30ц.: С. Стефанюк; по 25ц.: С. Кордула, І. Божик, М. Триндовецька, п. Мандзюк, п. Скіра, М. Васечко, І. Теленцьо, Д. Оленич, К. Гайда, К. Возняк, К. Нема, Е. Чайка, В. Садовий, І. Обух, А. Білий, І. Онишкевич, П. Возняк, О. Немий. Д. Насипаний, М. Тимів, М. Лисачок, Т. Мандзюк, І. Теленько; по 25ц.: А. Стефанюк, В. Куць, В. Самуляк. Разом $14.05.

Сердечну подяку за привіти, побажання й дари склав усім п. Тимів.

Щирим членам парохії св. Йосафата побажання розвитку парохіяльного життя, а всім ласкавим жертводавцям сердечну подяку складає редакція "Світла."

ВІННІПЕГ, МАН. Звеличали українських вояків. З кожної української парохії в Канаді пішли молоді юнаки до військової служби. Кожний відчуває їхню неприсутність, а ще більше розуміє їхнє відповідальне становище та вояцьке життя. Тому багато помагають їм різними дарунками й посилками. В своїх щоденних молитвах раз-у-раз просять для них у Бога захорони, здоровя й щасливого повороту, а багато ще вовнішніми прилюдними манифестаціями звеличують їхню вірність державі, жертву й хоробрість.

Так є в парохії св. О. Николая

в Вінніпегу, де парохом є Впр. о. Ігумен Йосиф Сеньків, ЧСВВ. З тієї парохії вже вступило до війська 145 юнаків. І їм то в неділю 17-го жовтня приблизно 1500 людей за проводом о. пароха й славніших громадян міста Вінніпегу, що зібралися в залі св. Івана Милостивого (всі ніяк не могли зміститись) зложили признання й пошану. Прегарна почесна грамота з іменами вояків з парохії св. О. Николая засвідчила це. Відслонення грамоти попередило наше церковне богослуження. Урочистість започаткував довгий похід. Три прапори — канадійський, папський і український очолювали похід. Увесь час приґравала військова банда. Гарно прибрану почесну грамоту несли чотири вояки. В поході взяв участь також п. Ґарнет Колтер, посадник міста Вінніпегу й інші шкільні радні. В церкві св. о. Николая відправлено молебень за всіх українських вояків, а по молебні слідувала панахида за упавших на полі бою. Коротке, щире слово сказав о. парох Й. Сеньків.

З церкви похід рушив до домівки св. Івана Милостивого, де всіх учасників прийнято гостинною перекуско. Тепер відбулось урочисте відслонення грамоти. Орхестра відіграла британського славня. Першу промову виголосив посадник Колтер. Він зложив признання українцям за їхню участь у війні. При кінці промови ножицями розтяв ленту, що заслонювала таблицю. Гучні оплески рознеслись по залі. Другий промовив о. парох. У своїй промові зазначив між іншим, що з парохії св. Николая вже є 37 вояків у дієвій службі за морем, що брали участь у боротьбі на фронтах: італійськім, німецькім і японськім. Трьох вояків попалось у полон у Гонг Конг, а один згинув у налеті на Німеччину. При кінці прочитав імена виписані на почесній таблиці. Промовляли ще радний В. Скраба, шкільний радник Степнюк і А. Загарійчук. З Саскатуну був офіцер Токарик, що в своїй промові закликав наших дівчат, щоб вступали до військових жіночих відділів. Говорила також панна Лютак, що має рангу офіцера.

Останнє палке слово мав п. Славко Ребчук, бувший секретар парохії св. О. Николая, а тепер вояк. Урочистість закінчено відспіванням британського й українського славня. — (П-й).

ҐРИМСБІ, ОНТ. Срібний подружній ювілей. Дня 16 вересня в монастирській каплиці ОО. Василіян відправилась благодарственна Сл. Божа з нагоди срібного ювілею подружжя п-ства Олександра й Ксені Свірських. Кілька днів пізніше, 19 вересня, приятелі зо Ст. Катеринс і парохіяни з Ґримсбі зробили їм милу несподіванку й справили справжнє срібне весілля. На гарній гостині, що відбулась у тіні розлогих дерев, було поважне число гостей, а між ними також і пан М. Голинський. Промовляли в честь достойних ювілятів: Впр. о. Ігумен М. Когут ЧСВВ., Впр. о. В. Дрібненький ЧСВВ, пан Артист, пан Чипляк і інші гості, що їх покликав до слова господар свята пан Сочило. Сердечними словами привітав також батьків син Микола-Нікон, тепер молодий василіянин. Дарунки зложили: від парохії в Ст. Катеринс пані Пелюх, від жіночого товариства пані Сальваші, від парохії в Ґримсбі пан Вишньовський. Гарний образ і дарунок від свого чоловіка й від себе зложила молода невістка Павля. Наприкінці шановні Ювіляти щиро подякували Богу, що дожили цього ювілею, а добрим приятелям за милу несподіванку.

На заклик пана В. Паламара відбулась збірка на рідну пресу, що принесла $19.15, з чого $15.00 на "Світло". Жертвували $5. п-ство А. і К. Свірські. По $1.00: Впр. о. Ігумен ЧСВВ., п. Голинський, п. Сальваші, п. П. Фабіян, С. Андрейчук, А. Смерик, М. Стецик, Т. Савчук, І. Ромак. По 50ц.: І. Чипляк, Сочило, М. Пелюх, В. Лаба. Решта дрібними датками.

Шановні Ювіляти приїхали до Канади на провесні 1936 року, з місточка Товстого, скалатського повіту. Як у Старому Краї, так і в Новій Батьківщині щиро працювали в церковних і народніх організаціях, за що всі вложили їм признання й подяку. Добрим прикладом католицького родинного життя та щирим словом виховали двох синів, що з них старший Микола (тепер Бр. Нікон) прийняв чернечу рясу Чина Святого Василія Великого й учився на священика, а молодший Василь служить при канадійській армії.

Дай, Боже, дожити в щасті ще й золотого ювілею — і панству Свірським, і всім ласкавим жертводавцям! — "Світло".

ЕЛДОРЕНА, АЛТА. Свіжа могила. Дня 7-го жовтня, по короткій недузі, відійшов до вічности Амвросій Литвин. Покійний родився в Елдорені, 1926 року, тут скінчив публичну школу, а до вищої школи учащав у Редвей. За спокійну вдачу був дуже люблений так родиною як і чужими, що засвідчило велике число учасників, що прибули на похорон навіть у гарячий час молочення.

Похоронні богослуження відправив Впр. о. Д. Джиголик, а похороном дуже старанно займався М. Смолик із похоронного заведення Парк Меморіял. Покійний спочив на цвинтарі св. Покрови, полишивши в смутку батьків і братів; Володимира, Йосифа, Нестора, Богдана й Бориса, та сестер; Ганну, Катерину, Магду, Олену, Стефанію, Наталію, Марію, й Параню.

ПОДЯКА: Ми, горем прибиті, складаємо щиру подяку о. парохові, панові Смоликові, сусідам й приятелям і всім учасникам похорону, що не жалували часу та прибули й віддали останню прислугу нашому синови й братові бл. п. Амвросієві.

Батьки, брати, сестри. — Уч.

ЕДМОНТОН, АЛТА. Відійшов від нас. Дня 19. жовтня коло 5. години сполудня вмер нагло Іван Келер. Прожив 51 літ свого життя, з того 40 літ у Канаді; а в подружнім житті 24 роки. Оставив в смутку жінку, дві дочки й сина Петра. Похороном зайнявся Парк Меморіял. Похоронне богослуження відправив Впр. о. Ігумен Каменецький, ЧСВВ. дня 21. X. в четвер.

Рідня покійного й його жінки, що прибули віддати покійному останню прислугу, не забули при тій нагоді й української католицької преси. Збіркою зайнявся п. Петро Палцат. У вислілі було $14.75.

Завпокійна Служба Божа відправилася в церкві св. Йосафата 22. X. в пятницю. В.Й.П.

ІННІСФРІ, АЛТА. Похорон. Першого листопадня 1943 року заснув у Бозі Григорій Ясевич. Походив із Небилова, калуського повіту. Прожив 65 літ, із того 40 в Канаді. Спочатку мешкав на Редвей, а останніх 15 літ прожив на Іннісфрі.

Покійний оставив жінку, 5 доньок і 2 синів. З дітей не одружені ще син й одна донька.

Спочив на парохіяльнім цвинтарі коло церкви Ч. Хр. в Іннісфрі.

На похороннім обіді в домі покійного була збірка на "Світло", що принесла $2.50.

За це нехай буде подяка всім жертводавцям, а покійному Григорієві вічний спокій між усіма святими. (П-й).

Мати й діти складають сердечну подяку всім тим сусідам і знайомим, що відвідували покійного нашого батька в його довгій недузі й взяли участь у похороні.

КОПЕРНИК, АЛТА. Прощальна гостина. З нагоди відїзду панства Кархутів із Коперника до місточка Дейзленд їхні приятелі й знайомі уладили їм прощальний вечірок. Зїхавшись разом до Народнього Дому в Коперніку, провели вечір разом із панством Кархутів на веселій забаві. П. Іван Школьний пояснив присутнім причину забави і вручив від Товариства панству Кархутам гарний дарунок — срібне чайне начиння.

Не забули присутні також і про свою пресу. На заклик п. Школьного збіркою зайнялися п. І. Фарина й п. П. Гіжовський.

Жертви зложили: По $2.00 Панство С. Кархути, Пані Марушечка $1.00; по 50ц.: І. Чапський, П-ство Гіжовські, п-ство Умирші, П-ство С. Соловії — 53ц.: По 25ц. п. Йосиф Школьний, Н. Марко, І. Нагірняк С. Нагірняк, Д. Школьний п-ство Байдужі, І. Школьний. п. І. Фарина — 30ц. І. Кізяк — 10ц. Разом $7.18. (П-й).

КРЕЙҐЕН, АЛТА. Вислід базару. В днях — 16-17 жовтня ми мали в своїй школі базар. Наша невелика громада цікавилась базарем і брала в ньому участь. Хоч наші члени не багаті, та щирі; хто що міг, те дарував на базар. Була й добра перекуска в суботу й у неділю ввечері.

До нашого базару причинились найбільше: Павло й Марія Дрібненькі й Марія Левицька з родинами. Також пані Новицька, панство Хведоруки, Текля Ляхович, Текля Федорів, п. Фаріон і п. Нагірний із Гайло, пані Аксінчук, пані Онуфрів і пані Гуменюк із Лек Ле Біш. Продажем базарових тикетів займавсь найбільше п. Антін Хведорук і п. Іван Стефаник. Чистого приходу з перекуски було $16.05, а з самого базару $80.86. Спільною працею робився успіх.

За поміч і співпрацю в базарі всім сердечна подяка. (П-й).

МОНТРЕАЛЬ, КВЕ. Вінчання. Дня 21-го жовтня відбулося вінчання п. Петра Теленька з Ганною Тимчук. Молодий Петро служить від двох літ при канадійській армії. Того дня молодята приступили в часі співаної Служби Божої, що відправлялась у каплиці Сестер Л.Н.Д.М. при вулиці Ширер, до св. причастя.

Молодят звінчав Преп. о. Хр. Кондратюк, ЧСВВ., в церкві св. Михаїла, при улиці Ібервіль.

По шлюбі відбулося прийняття усіх гостей у Парохіяльному Домі, в дільниці Пойнт Сейнт Чарлс. Примірна забава, народні пісні й звичаї веселили кожного, хто був на ній весільній гостині.

Промовляв під час неї батько молодого — Іван Теленько, що у щирих словах побажав своїм дітям щедрого Божого благословення на дорогу спільного життя.

При кінці забави промовив п. І. Дроздович, що заохотив присутніх до збірки на українську католицьку пресу.

Збіркою займались п. Ізидор Наконечний і І. Раковський. Зібрано $20.62.

З того призначено $10.00 на "Українські Вісти" й $10.00 на "Світло".

По $1.00 зложили: Ів. Теленько, Петро Теленько, молодий, П. Мороз, Ів. Дроздович, Ів. Ракобовчук, В. Шух, М. Піскальний. По 75ц.: І. Завілковський. По 50ц.: П. Ракобовчук, Р. Дідич, І. Карплюк, К. Теленько, Ст. Дідич, В. Садовий, В. Процюк, І. Чир, І. Адамик. Ю. Дольний — 30ц. По 25ц.: І. Наконечний, Н. Карплюк, Я. Чижик, А. Бучковська, С. Хижний, М. Ґарбич, М. Станімір, Ю. Винник, Е. Чайка, А. Кордуба, С. Швець, А. Адамик, С. Винник, Л. Адамик, В. Орлян, В. Мандзя, С. Олійник, М. Панасюк, О. Чайка, М. Завідковська, М. Іванський, М. Бучковська, І. Мусял, Колячко, Кришпін, Б. Волощук, Поремська, М. Тимів — 20ц. Я. Іващук — 15ц. По 10ц.: М. Садова, О. Стрілецька. Н. Н. 77ц.

Старшим і молодшим жертводавцям складає сердечну подяку за гарні жертви, а П. Молодому, колишньому членові "Вівтарньої Дружини" в парохії св. Духа, й його молодій Дружині Ганні бажає щасливого подружнього життя — щирозичливий у Христі

о. А. Трух, ЧСВВ.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Іван Німчук, Скаро, Алта.	.50
Григорій Хорунжий, Янів, Ман.	1.00
Катерина Галан, Джемейка, Н. Й. Спол. Держави	1.00
Стефан Огроднік, Борщів, Алта.	1.00
Анна Вербицька, Вінніпег, Ман.	1.00
З листопадової панахиди в Скаро, Алта.	1.90
На похороні бл. п. Теодора Кулія, Мондер, Алта. ...	2.00
З похорону бл. п. Миколи Томашівського в Мондер, Алта.	3.23
З похорону бл. п. Іллі Сайко, Новий Київ, Алта.	2.25
З нагоди вінчання Йосифа Гулевича й Олі кіт, Мондер, Алта. (Зібрав п. В. Новосельський).	2.60
При похороні бл. п. Григорія Ясевича, Іннісфрі, Алта. ...	2.50
Анна Нагайовська, з приводу смерти батька бл. п. Луки Боднара.	2.50
З листопадової панахиди в Делф, Алта.	2.50
З прощального вечірка для пані Куц, Просперіті, Алта	2.90
З прощального вечірка в Голден, Алта. Роман Байдужа.	3.00
З парохіяльного обіду в Стар, Алта.	3.70
З похорону бл. п. Амвросія Литвина, Елдорена, Алта.	4.70
З нагоди св. місії в Чипмен, Алта.	6.35
З нагоди благословення каплиці в Дільниці Вил Емар, у Монтреалі	6.80
З нагоди вінчання п. Петра Теленька й панни Г. Тимчук, Монтреаль, Кве.	10.00
Збірка під час срібного подружнього ювілею п-ства Ол. і Кс. Свірських, Ґримсбі, Онт.	15.00

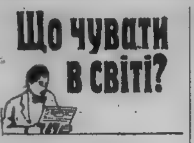

— **Канадські** громадяни склали на пяту позичку $1,282,627. Повна сума буде відома пізніше. Українці брали в позичці оживлену участь. В Вінніпегу купили українці бондів на суму 1 мільйон 200 тисяч долярів.

— **Нарада** представників Англії, Америки й Росії в Москві закінчилась. Було 12 нарад. Вирішили, що Австрія відзискае незалежність, але нема згадки про Польщу. Хочуть відбудови більших балканських держав. Нацисти будуть покарані за жорстокости в окулованих краях. Італією буде тепер завідувати окрема комісія. Фашизм буде знищений, фашистівські провідники будуть покарані, а італійці матимуть нагоду створити демократичну Італію. Буде другий фронт. Совітська армія піде на захід, щоб прогнати гітлерівців із їхньої власної землі. Ніяка держава не заключить окремого мира з Німеччиною. Про границі не було бесіди, але світова преса пише, що тихо признано Совітам балтійські держави, східню частину Польщі, (з зах. українськими землями) й Бесарабію. Справу повоенних зброень відложено на пізніший час. Основну угоду про міжнародню співпрацю й поводження з переможенними ворогами підписав і Китай. Конференцію закінчено бенкетом із численними тоастами, що на ньому господарем був Сталін, одягнений в уніформ маршала червоної армії. А німці кажуть, що Британія й Америка запродали Европу більшовикам.

— **Росія** займае шосту частину замешканого світу. Її населення наближається до 200 мільйонів. Сьогодні комуністи мають велику силу в Китаю, де вони мають свою власну армію. Вони мають впливи в Монголії й Туркестані. Кажуть, що як Ніпон програе, то Совіти заберуть Манджурію, а бодай опанують залізничі шляхи й порт Дейрен. Про відзискання трьох балтійських держав Литви, Латвії й Естонії говорять промовці із Кремля. Так само половини Польщі (мабуть українських земель), й частини Фінляндії й Бесарабії. Через "Комітет Вільної Німеччини" предложено Німеччині умовини мира, щоб тільки там створено уряд милий Совітам. Совіти не погодяться на обеднання між малими державами середущої Европи (головно католицькими), а підпольна діяльність на Балкані й по інших краях засвідчае, що Сталін мае щодо них свої плани.

Все те промовляе за тем, щоб на союз із Росією дивитись тільки, як на чисту тимчасому користь, та що ми маемо надіятись малої зміни серця в Москві.

Не даймо обманути себе недавнім дозволом даним православній Церкві на вибір патріярха. Православні епископи заявляли від місяців, що вони гратимуть комуністичну гру, якщо одержать частинну волю.

Російська хоробрість спасла світ від нацистської влади над світом. І за те ми не е невдячні. Та при тім ми повинні мати відчинені очі, бо червоні ніколи не показали ніякого нахилу до Чотирьох Вільностей (Атлянтійського Чартеру), що за них ми боремося. Таке написав недавно В. Симс.

Так думають люди, що тверезо дивляться на червоні Совіти. За те грубо помиляються ті православні нації на Балкані, що захоплюються вибором більшовицького патріярха. І ті люди, що захоплені перемогами червоної армії стають одночасно прихильниками погубного комунізму, що ще нікого не зробив щасливим.

— **Учений** о. Ф. Шін пише, що ми маемо тепер у світі війну й революцію. В війні беруть участь держави, люди, армії, оборончі закопи, рушниці й совги. В революції діють ідеї. Теперішня війна є тільки фізичним обявом революції. В сучасній боротьбі змагаються три ідеології: тоталітарна, світова, злучена з західнім світом, і християнська. Щоб ми могли виграти революцію, мусимо приеднатись до християнського світогляду з "волею робити те, що ми повинні", цебто з моральними законами. Нам треба перемогти варварство зовнішне й варварство внутрішне. Ми маемо виграти війну, маемо виграти революцію. Війну виграти перемогою ворога в боротьбі; мир виграти зробивши себе гідними диктувати його.

— **Ватиканський** часопис "Осерваторе Романо" оповістив ось такий офіціяльний комунікат:

"Щоб покласти кінець безосновним поголоскам, що кружляють, головно закордоном, про поводження німців супроти Ватикану, німецький амбасадор при Апостольській Столиці, на основі вказівок свого уряду, заявив самій Апостольській Столиці, що Німеччина вирішила, що так само, як досі шанувала уряди й діяльність Римської Курії, а також найвищі права й ненарушимість Ватиканської держави, так шанувати ме їх і в будучині. Апостольська Столиця, признавши, що німецьке військо пошанувало досі римську Курію й Ватикан, прийняла охоче до відома також і заяву амбасадора щодо будучини."

— **Американські** щоденні часописи від одного кінця краю до другого пищуть багато про злочини молоді. Англія залякана юнацькими злочинами з розпусти. Про ці злочини юнацтва так висказувавсь недавно говернор Індіяна. "Ми маемо вирішити велику справу, що її ми стали називати— юнацька злочинність. Це не е відповідна назва. Ми повинні приписати ту злочинність і недбальство старшому громадянству... Бо вони там належать." Цей високий американський урядник висказав виразно свій погляд, що зіпсуття юнацтва діється з причин старших. Ця юнацька злочинність поширилась так дуже ще й тому, бо діти одержали від батьків у спадщині холод супроти релігії й християнської моралі. — Українські батьки й душпастирі повинні, більше, ніж про все інше, дбати про релігійне виховання нашого юнацтва, щоб воно не смутило ніколи ні Бога, ні людей.

— **Три адвокати** й один фармер, глибоко засмучені кривдами заподіяними мексиканськими революціонерами, оснували в Мексико, в травні 1937 року нову організацію — Національне Обеднання Синаркістів. Тепер мають коло 800,000 членів. Організатор-фармер, Йосиф Уркіза, згинув із рук убійників; інші три працюють далі. Синаркісти бажають запевнити мексиканцям волю релігії, виховання й преси, чого нема в Мексико через те, що влада останніми десятками літ була в руках безбожників, масонів. Як до тієї організації не всунуться непевні людй, вона зможе зробити багато для запевнення громадянам Мексико бажаної волі. У відповідь на закиди мексиканських лівих груп синаркісти видали заяву, що вони не е ніяк звязані з якоюнебудь заграничною політичною системою, ні з крайовою політичною партією та що вони не е зовсім політичною організацією, але тільки групою світських католиків, що хочуть відбудувати в Мексико християнський лад, хоч організація не мае офіціяльно католицької назви й характеру. Під час виборів синаркісти піддержують тільки таких кандидатів, що добре відносяться до релігії й відбудови суспільного ладу на християнських засадах. Виступають рішуче проти лівих груп та їхніх кандидатів. Під час мексиканських виборів до сейму й сенату синаркісти піддержували прихильників релігії кандидатів, але ні один із них не був вибраний, хоч деякі мали багато голосів. Виборчі комітети поциганили. Проти синаркістів виступають сильно комуністи й ліві групи. Уряд робив доходження й не знайшов між ними нічого протидержавного.

— **Коли** недавно висвячували в Аахен німецького епископа Преосв. Івана ван Велден, над містом звились аліянтські бомбовики. Тоді епископ-номінат і всі церковні достойники вийшли процесійно з катедри й перейшли до підземного захисту, де перебули кілька годин, поки не скінчився налет.

— **Під час** боїв між американцями й ніпонцями в Мунді відправляв Службу Божу католицький військовий духовник, о. Дойл. Кулі почали падати на самий вівтар. Тоді священик став навколішки й так докінчив Службу Божу. То була його остання Служба Божа. Незабаром о. Дойл згинув на полі бою, де до останньої хвилі ніс духовну поміч воякам.

— **Чорчил** заповідае, що 1944 року війна в Европі буде найстрашніша й найкоштовніша. — В Італії аліянти перемагають німців на всіх відтинках. Нова оборонна німецька лінія буде мабуть між річками Гарільяно й Сангро.

Червона Армія зайняла нашу столицю Київ і посуваеться далі на землі західньої України, Польщі, й Литви. Завзяті бої на Кримі. Німці рятуються втечею на кораблях Чорним Морем у напрямі Румунії.

— **В Англії** існуе "Союз Українських Вояків за Морем." Мае 800 членів. Дня 6-7-8 січня 1944 року союз матиме Зїзд і різдвяні свята в Менчестері. Їм треба грошей, книжок, часописів, харчів, цигаретів. Посилати дарунки треба на адресу.

R-120760, LAC Kreptul,
A.W.R.C.F, Overseas.

— **Б.У.К.** видав книжку "Пробудитель Галицької України". В кожній хаті повинні прочитати цю книжку про Маркіяна Шашкевича, щоб усі добре пізнали великого свого брата Маркіяна, що друкованим і живим словом пробивав нам у Галичині дорогу до національного відродження. Ту книжку можна дістати в редакції "Світла" (5ц.).

— **Другий** український конгрес в Америці відбудеться дня 22 і 23 січня 1944 року в місті Филаделфії, Па. Кожна наша громада повинна вислати на конгрес представників. Інформації подае:

Mr. B. Katamay,
817, N. Franklin St.
Philadelphia, Pa.

— **Українсько-канадський** культурний гурток у Йорктоні, за проводом проф. Бр. Методія ЧБХШ., надае кожного понеділка, в год. 7.30, на йорктонський час, "Українську Програму". Вже шостий місяць іде на йорктонській стації "Сі Джей Джі Екс" українська пісня, музика й доповіді про українську культуру, а також про наші обовязки й привілеї в Канаді. Досі ті промови були в англійській мові, а тепер уже е довзіл влади виголошувати їх в українській мові. Ця програма то лекція для чужинців, а також наша оборона перед різними наклепами ворогів української нації.

Хто тільки мае спромогу, нехай слухае тієї програми, а головно — нехай буде добрий післати на цю "Українську Програму" свою жертву, щоб її можна було надавати далі кожного тижня. Адреса для посилки:

Rev. Bro. Methodius
St. Joseph's College,
Yorkton, Sask.

Богослуження в Алберті

ЛИСТОПАДЕНЬ

21. Неділя 23-а по З.С.Д.
Глас 6. ев. утр. 1.
Калмар — базар (21-22)
Гей Лейк
Коперник
Гледон
Торгилд — празник
Гиллярд — св. Івана Х.
Пено
Київ
Івасюки — празник
Борщів
Вільна — базар
Смокі Лейк — св. Онуфрія
Мирнам

28. Неділя 24-а по З.С.Д.
Глас 7. ев. утр. 2.
Дейзленд
Вох
Торсбі
Вегревил
Ворвик
Редвей
Спеден — базар
Файделиті.

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181

*Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.
Phone 27*

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

**"СВІТЛО" Український Релігійний Часопис. Видають ОО. Василіяни в Канаді. Редактор о. Андрій Трух, ЧСВВ. Виходить двічі в місяць. Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT, Box G. Mundare, Alberta, Canada.**

Рік VI. Ч. (134) 23. 4-го грудня. 1943
УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИК — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.
Dec. 4. 1943. Vol. VI. No. (134). 23.

З ЦЕРКОВНОЇ НИВИ

МОЛИТВА Й БЛАГОСЛОВЕННЯ ПАПИ

З Ватикану, ввечері дня 31 жовтня ц. р., промовляв Святіший Отець Пій XII через радіо до побожних учасників національного евхаристичного конгресу, що відбувавсь у Труїлло, старинним місті південно американської республіки Перу. З тієї нагоди папа молився, щоб перувіянський конгрес міг приспішити "для перувіян, їхнього дорогого краю й усього світу, Божу годину, що е годиною мира основаного на правді, справедливості й любові."

Христовий Намісник молився також, щоб його благословення сплило на перувіянську націю, голову держави, уряд, духовенство й усіх вірних та щоб Бог, поблагословивши перувіянську республіку, поблагословив також усю Америку, а з Америкою й увесь світ "таким чином, щоб уже скоро світляне проміння тієї полаючої любови, що так намагаеться видобутись із під евхаристичних видів, могло справді вийти на зовні й обняти все людство, споюючи його в одну ціпку одність любови й християнського братерства, а цим втихомирити його смуток й звінчати його надію для більшої Божої слави."

Наприкінці своеї радіопромови папа закликав вірних перувіян, щоб із невичерпного джерела Пресв. Евхаристії набирали постійности в вірі, чистоти в моральнім житті, пошани для подружніх звязків та щоб там на конгресі просили в таїнственно присутнього Бога помноження числа святих і повних ревности священиків, одности між вірними, любови й мира.

Після промови папи президент республіки Перу таку вислав телеграму до Святішого Отця: "Як голова держави я складаю ще раз заяву про наше привязання до вічних засад католицької релігії, св. Церкви й особи найвищого Архіерея й прошу Вашу Святість прийняти гаряче благання, що його заношу до всемогутнього Бога за славу Вашого понтифікату та щоб тривалий християнський мир привернув справедливість і братерство між усіма народами світу."

Зо слів промови Святішого Отця довідуемось, що серце Христового Намісника щиро бажае всьому людству, прибитому военним горем, мира й щасливішого життя в загальній любові. Того папа бажае, за те раз-у-раз молиться й робить постійно щирі заходи, щоб замирити світ.

Зосібна бажае папа сердечно, щоб люди мали якнайбільше святих, дуже ревних священиків, що зо щирою посвятою працювали б для спасення людських душ.

Редакція "Світла" просить усіх своїх читачів, щоб мали в памяті ті бажання й заходи Христового Намісника й жертвували в тім намірі свої щоденні молитви. А також і те, щоб старались розбуджувати в своїх молодих синів, внуків і братів-школярів святе покликання до духовного стану, щоб український народ у Канаді й Америці мав якнайбільше добрих священиків і місіонарів.

КАТОЛИЦЬКІ ЕПИСКОПИ НА НАРАДІ З МІНІСТРОМ ОСВІТИ

Дня 8 листопадня всі католицькі епископи Англії й Валії відбули в палаті вестминстерського архіепископа важливу, двогодинну нараду з міністром освіти Р. Батлером у справі нового шкільного державного закону, що його мають ухвалити незабаром, але з тягарем для католиків, що мали б ставити школи для дітей своїм власним коштом, а за половину покритих коштів при направках зректись контролі над своїми школами.

Проти такого державного проекту католики уладжують по всім краю протестаційні збори.

Про цей проект так висказавсь ливерпульський архіепископ Давні: "То було б неморально з нашого боку брати на себе таке фінансове зобовязання, знаючи, що його ми не в силі сповнити."

АМЕРИКАНСЬКИЙ ЕПИСКОПАТ І ЗАМИРЕННЯ

Католицькі американські архіепископи й епископи відбули недавно нараду в Вашингтоні й видали, як душпастирі й учителі релігії, спільну заяву про замирення світу. Вони сказали: "Якщо наша перемога не мае бути пустою, а навіть трагічною річчю, то те замирення, що наступить після війни, мусить вистерігатися всякої уступки на річ зла й усякого відкинення високих засад Атлянтійського Чартеру... Заяви московської конференції справді відкривають шлях для конечної міжнародньої співпраці так для заведення мира, як і для ведення війни. Це означений крок у добрім напрямі. Та вони (заяви) не розвівають боязни, що плануеться уступки з ідеалів Атлантійського Чартеру. Деякі речі, що їх натякують ті документи своїми заявами, а ще більш значуче опущенням їх, полишають неспокій в умах тих, що прямують до замирення зо справедливістю для всіх".

Щоб рішення московської конференції й усі інші подібні рішення в справі повоенного ладу в Европі й усім світі могли принести потрібну міждержавну рівновагу й загальне замирення, всі ухвали мусять спиратись на основах християнської справедливости й любови. Найкращі мирові точки подала Апостольська Столиця.

ВЛАДИКА НІЛЬ У КАНАДСЬКІЙ СТОЛИЦІ

Мондер і Едмонтон, Йорктон, Вінніпег і Торонто, то були ті міста, що їх в останньому часі відвідав наш дорогий архіерей Кир Ніль.

Дальші в черги архіерейські відвідини Преосв. Ніля, що про них подала вістку тамошня преса, були 14 листопадня, в дні св. Йосафата, в Оттаві, столиці Канади.

Парохія св. Івана Христителя, за проводом свого невтомного пароха, Преп. о. Йосафата Жана, ЧСВВ., гарно приготовилась на прийняття свого церковного Князя, що перший раз мав вступити до їхньої церкви як їхній архипастир. Преосв. Ніля зустріли оттавці на залізничій станиці й вручили квіти. Золоті букви привіту в тріюмфальній брамі були наче знаком тих щирих почувань, що з ними оттавські українці вітали свого Владику.

Після архіерейської Літургії, що її Преосв. Ніль відправив із співслужбою о. Жана, о. Лієтара й Бр. Лаптути, ЗНІ. наймолодший владика з василіянського Чину промовляв поважним словом про іншого давнього владику з того ж Чину — св. Йосафата, що е досі не тільки славою Чину, але й усього українського народу, а одночасно їхнім рідним і могутнім заступником перед Божим престолом. Преосв. Ніль сердечно закликав українську громаду в Оттаві, щоб усі за прикладом св. Йосафата робили багато жертв для закріплення Христового царства, розвитку св. Церкви й більшого добра українського народу.

Під час святкової й дуже врочистої гостини в парохіяльній залі по Службі Божій численні промовці складали чолобитню своему новому Владиці. По слові о. пароха промовив Преосв. Ніль. У своїй промові звернув особливу увагу на те, що день св. Йосафата був також днем іменин оттавського пароха — о. Йосафата Жана, що то перед багатьома роками пізнав і полюбив український народ, а оставивши душпастирську працю між рідним французьким народом своїм національним побратимам, всі свої сили приніс у жертві для вічного й дочасного добра своеї прибраної української нації.

Памятний в історії нашої оттавської парохії день закінчили — Листопадні Роковини. Після панахиди за вічний упокій тих борців, що полягли за волю України, був концерт за проводом дірігентів п. п. Новосада й Максимчука. Промовцями на концерті були: проф. І. Новосад, проф. В. Біберович, о. Й. Жан і Преосв. Ніль.

В дні св. Архистратига Михаїла Преосв. Ніль узяв участь у храмовій урочистості в нашій найстаршій парохії в Монтреалі, а ввечері того дня відвідав парохію св. Духа в дільниці Пойнт Ст. Чарлс.

Під час побуту в Оттаві Преосв. Ніль відвідав апостольського делегата, а в Монтреалі архіепископа тамошньої епархії.

Місячне Наміреня.

Вдячність — Відзнака Добрих Людей

В 1853 році вийшов одного дня в полудне на прохід австрійський цісар Франц Йосиф І.

Коли цісар проходив коло одної брами міста Відня, з рова вискочив молодий кравець на імя Лібенні, кинувсь на цісаря і вдарив його ножем у шию. На щастя — ніж трафив на спряжку від краватки й тільки злегка зранив цісаря. Убійник хотів ударити цісаря другий раз, але тоді надбіг полковник, О,Донел, що товаришив цісареві, і зловив напасника.

Як тільки загоїлась рана, цісар поспішив до церкви св. Степана в Відні, щоб подякувати Богові за врятування життя. Опісля, з вдячности за врятування цісаря, поставили в Відні велику церкву. Як почалась збірка, то зараз таки першого дня склали віденці на ту ціль 400,000 золотих.

Полковника, свого оборонця, займенував вдячний цісар графом.

Як цар Давид мусів вести війну зо своїм власним бунтівничим сином Авесаломом, то одного дня забракло йому харчів. Несподівано пожертвував їх цареві один багатий, 80-літній старець. З вдячности за те хотів цар узяти його з собою до Єрусалиму й уприємнити його останні дні життя. Коли ж старець відказався від того через свою глибоку старість і неміч, то Давид узяв тоді з собою його сина й робив йому багато добра. І ще перед самою смертю наказував цар Давид сина Соломона, щоб не забував сина його колишнього добродія та щоб саджав його при своему столі. (III. Цар. 2,7).

Коли старозавітній праведник Товит відзискав утрачений зір, то перші його слова, то були слова подяки: "Благословлю Тебе, Господи, Боже Ізраїля, що Ти мене покарав і Ти мене оздоровив". (Тов. II,17).

Як відважний Колюмб, що то відкрив Америку, побачив по довгій подорожі 1492 року американську сушу, зараз віддав славу Богові, а той острів, що на ньому перше станула його нога, назвав — Сан Сальвадор (що значить св. Спаситель) й поставив хрест.

Наш божественний Спаситель раз-у-раз дякував небесному Отцеві за одержані добродійства. Він тоді підносив очі до неба й говорив "Отче, величаю Тебе", або "Отче, дякую Тобі!" Ніколи не вставав від стола, щоб не подякувати своему Отцеві; так було при Тайній Вечері і в Емаусі.

Ми повинні бути вдячні

Подані вище приклади пригадують нам, що як ми одержимо від кого який дарунок, чи яку поміч, ми повинні завжди признавати ту доброчинність і добром відплачуватись зо щирого серця своїм добродіям. За добро — треба відплатитись добром.

Щоб ми були вдячні своїм доброчинцям за одержану доброчинність, то того хоче сам Бог. Бог хоче, щоб ми були вдячні. Св. Павло навчав: "За все дякуйте, бо така Божа воля в Христі Ісусі щодо вас". (I Сол. 5:18).

Коли Ісус Христос оздоровив 10 прокажених, а тільки один прийшов подякувати за одержане здоровя, Христос жалувався, що інші не прийшли скласти подяки за одержану доброчинність. (Лука 17:17) Тому ми, українці католики, повинні бути завжди щиро вдячні своїм доброчинцям. Така наша свята віра.

Богові належиться

Як ми одержимо від кого, яке добро, то насамперед ми повинні бути вдячні Господу Богу, бо кожний добрий дар, що ми одержуемо, походить від Бога. Св. апостол Яків каже виразно: "Кожний добрий даток і кожний досконалий дар е з висоти, що сходить від Отця світла" (Як. I:17). Ніхто не годен зробити нам нічого доброго без Божої помочі, а як нам хто зробить яку корисну прислугу, то ясно, що наперед треба бути за те вдячним Богові, що дав людині добру волю й силу зробити нам на користь яке добре діло.

На другім місці належиться вдячність тому доброчинцеві, що споміг нас, чи обдарував.

Вдячність — природна річ

Бути вдячним — це належить до природи людини. Кожна людина вже з природи е схильна до того, щоб дякувати й відплачуватись добром своїм доброчинцям за одержані поміч, чи дар. Це таке природне, що навіть нерозумна звірина вміе оказувати вдячність.

В Римі вкинено раз в амфітеатрі між звірів невільника Андрокля перед дикого лева, щоб роздер його за те, що втік від свого пана. Та лев ласився коло нього й нічого злого не одіяв невільникові. Здивувався народ, а його здивування стало ще більше, коли довідався, що Андрокль, як був перед літами в Африці, вигоїв тому левові рану на нозі, а опісля три роки жив у печері того лева, що не тільки не зробив йому нічого злого, але навіть приносив Андроклеві поживу. Андрокля зараз звільнено.

Хто вдячний, той варт нових ласк.

Через вдячність доступаемо нових ласк і Божого благословення.

Ледве Ной подякував Богові за захорону від смерти під час потопу, а зараз одержав нові обітниці й дугу, як запоруку Божої ласки. (Битія 8:9).

Св. Іван Золотоуст говорив, що "нема нічого милішого для Бога, як вдячність за одержані добродійства." Вдячність, це дорога, що на ній доступаемо Божої помочі. Подяка, це одночасно просьба нових дарів.

За те невдячність, це знак простацтва й злоби. Св. Тома Аквінатський говорив, що "не варт нових доброчинств той, хто не вміе дякувати за одержані".

Щоб ми не були заражовані до таких невдячних людей, старáймось завжди дякувати за всі одержані ласки Богові й усім своїм доброчинцям. За життя й здоровя, за їду і врожай, за успіх у підприемстві, за ласку св. католицької віри й св. причастя, за всі ласки для душі й тіла дякуймо щиро кожного дня Богові. А одночасно молімся й робім добре всім тим доброчинцям, що зробили нам у житті щось добре.

Молімся, брати!

А що папа Пій XII бажае того, то ще разом із усіма членами Апостольства Молитви молімся щиро ввесь місяць грудень за те, **щоб люди всюди й завсіди дякували Богові за одержані ласки.**

Тоді ми й усі інші вдячні люди будемо варті того, щоб за свою вдячність одержати ще більше доброчинств. Бо про вдячних людей Бог більше дбае й опікуеться ними.

І до таких щасливих повинні належати всі читачі "Світла".

Православя й Католицтво

ЗАКИДИ ПРОТИ ПАПСТВА

Хоч верховна влада й непомильність папів у Христовій Церкві — це правди сильно обосновані в св. Письмі та церковнім переданні, то однак наші православні брати мають що до того свої труднощі й різні закиди.

І так насамперед православні закидають римським папам — гордість і неправне посягання по владу й панування над іншими, що їм не належиться.

Якщо це було б правдою, то тоді треба б було приписати ці пороки не одному й не десятьом, а всім папам без вимку, бо всі папи завжди голосили свою верховну владу над всією Церквою. А коли б таке прийняти, так тоді гордими і властолюбивими треба б назвати: Келестина, Льва, Григорія, Інокентія, Мартина й інших папів, що їх святими почитае також і православна Церква. А хто ж із чесних православних відважиться кинути таку зневагу на святих Божих угодників?.. А впрочім — чи той, що мае високу гідність і владу й боронить їх, мусить доконче бути гордий і властолюбний?.. Вживати й боронити влади, що дана папам самим Христом — це не властолюбність папів, не гордість, а їхня свята повинність.

Коли Христос для добра всієї святої Церкви наділив папів верховною владою й даром непомильности, а вони їх не вживали б, то це якраз була б викривлена покора й каригідне нехтування Христової волі. Справжня гордість і наганна властолюбність — це посягання або присвоювання собі влади, що правно комусь не належиться. А цього в папів не було, бо вони мали законну, їм належну владу.

Якщо ми хотіли б пошукати гордих властолюбів, то їх без труду знайдемо таки в православній церкві, між її найвищими зверхниками. І так царгородські епископи в погоні за вивищенням і старшуванням над іншими, при допомозі світської влади вибилися на становище патріярхів, згодом присвоїли собі владу над іншими епископами, а також від часів патріярха Івана IV. Посника стали себе звати "вселенськими патріярхами". Знову олександрійський патріярх ще й сьогодні називае себе "тринадцятим апостолом, папою й суддею вселенної", хоч ні він ні інші православні ерархи не можуть нічим доказати, що Христос дав кому з них верховну владу над вселенською Церквою. Та що тут іще дивніше то це, що від "вселенського" царгородського патріярха стали відпадати церкви одна по одній й перетворюватись у незалежні національні церкви так, що при "вселенськім патріярсі", що зійшов на турецького підданого, мало що осталося, а при "папі й судді вселенної" тримаеться сьогодні не більше як біля 50-80 тисяч душ. А римського епископа слухае по всьому світі поверх 300 мільйонів вірних! І при тім папа зовсім покірно підписуеться "Слуга слуг Божих." Тому кривду роблять православні Христовим Намісникам, коли докоряють їм "неоправданими претенсіями Риму й папів".

Декому знову з православних не до вподоби організація Католицької Церкви й звідси то в них зродився закид, будьто б Католицька Церква запровадила в себе устрій на подобу світської державної організації. "Христос — кажуть — навчав усіх покори й виступав проти старшування в Церкві над іншими."

На це у відповідь скажемо їм, що коли йде про організацію Церкви, то для кожного віруючого християнина обовязковим мае бути не те, що **комусь здаеться,** а те, що вирішене **Христом.** І коли ми вже раз переконались із св. Письма й церковного передання, що Христос зорганізував свою Церкву на монархістичний лад, це значить, що установив одного найвищого зверхника в особі св. Петра й його правних наслідників, то вже не сміемо від цього ніколи відступати в наших поглядах на устрій Церкви. А що торкаеться покори, то вона, розуміеться, е всім конечна, навіть найвищим церковним достойникам, не виймаючи й папи. Та не забуваймо, що особиста покора не сміе й не може усунути старшинства й влади, що е злучені з якимнебудь високим стано-

Докінчення в 3 стор.

МАРТИН ЛЮТЕР

СЛОВО ПРАВДИ ПРО ПРОТЕСТАНТИЗМ

Протестанти уважають Лютра за Божого післанця. Так і він говорив спочатку. Але пізніше признався, що: "Я не можу чванитися, що я післаний із неба Богом". А в іншім місці каже, що він від діявола навчився доказів проти Служби Божої. "Так довго, як ми не маемо котрого з тих діяволів, так довго ми тільки богослови в повітрі".

Протестантські історики називають Лютра "пророком відновлених часів, пророком Німеччини", а його приятелі мають його за "чудотворця". І Лютер пробував пророкувати. На приклад пророкував, що: "мої догмати, моя наука не проминуть, а позістануть, але папа впаде... Бог сам побачить, хто скоріше надокучить — папа чи Лютер?"

Так писав Лютер 1522 року. Та згодом показалось ясно, що наука Лютра впала й падае. Вже сам Лютер змінився за свого дальшого життя. Його найбільші приятелі опустили його. Сьогодні ніхто вже не знае, скільки різниць було між наукою Лютра, а наукою пізніших лютеран. А папа не впав, але досі непохитно веде Христову Церкву й усьому світові непомильно проповідуе незмінну Христову науку! І так буде до кінця світу. Не сталося отже так, як пророкував фальшивий пророк Лютер. А щодо чудес у вірі Лютра, то в Лютра були хіба такі чуда, що законниці, збаламучені наукою Лютра, повтікали з монастиря... Про це писав Лютер: "Якщо Бог не був би звязав язика діявола чудесним способом, то ця втеча не була б можлива. Дійсно, й наше евангеліе мае також чуда..." Тільки, що це — лютерські чуда....

Коли проповідуе апостол правди, то він мае завжди говорити святу правду, бо якщо вживав би до поширення науки неправди, то став би не апостолом правди, але її зрадником, ворогом і вбійником. Лютер називав себе пророком, евангелистом, другим Самуїлом, третім Іллею, апостолом правди. А поправді, то Лютер говорив неправду, учив своїх прихильників, як мають брехати, хвалив їх, коли неправдою поширювали протестантську науку й був фальшівником не тільки простих книжок, але навіть самого святого Письма.

Дня 11 грудня 1518 року писав Лютер до одного друга про Святішого Отця: "Будете бачити, чи я справедливо кажу, що справжній антихрист, описаний святим Павлом, пануе тепер у Римі. Я можу дати на це докази." А зараз 6 січня писав до самого Святішого Отця: "Бог і всі сотворіння е мені свідками, що я ніколи не мав наміру боротися з римською Церквою та що від Неї нічого вище не ціню ні на небі, ні на землі." Лютер мав думку боротися з Церквою, а папу обманював брехнею.

Св. Павло писав: "Думаемо, що чоловік оправдуеться вірою, без огляду на діла закона", (Рим. 3,28) (розуміеться жидівського). А Лютер так пофальшував те місце: "Думаемо, що чоловік оправдуеться самою вірою, без діл закона, навіть природнього закона." Чи це не велика обмана?.

Подібно робив Лютер із іншими місцями св. Письма.

Коли один його приятель написав, що якийсь католик дуже жалувався, що Лютер так поперекручував св. Письмо, то Лютер так відписав йому: "Коли твій папіст хоче непокоїти тебе тим словом "саму" (віру), то відповідай раз-два: Доктор Мартин Лютер так хоче, а папіст і осел це все одне. Так хочу, так приписую, а як не маю права, то маю волю і це вистарчить!" Що Лютер говорив неправду, то знали вже тоді добре люди, бо один саксонський князь сказав: "Лютер е найсміливіший брехун, якого коли бачили люди. Цей монах-відступник бреше нам в очі так, як розбійник, що йому все пропало; він присягае фальшиво, він е повний злоби." (15 грудня 1529).

Лютер говорив, що "все е вільно проти папства" (15 серпня 1520), тому сам перекручував св. Письмо, сам говорив неправду й учив інших, як і коли треба брехати.

Коли Лютер дав дозвіл геському ландграфові Филипові, щоб узяв собі таемно шлюб із другою жінкою, ще за життя першої, а люди, довідавшись про те, стали негодувати, Лютер порадив Филипові, що треба виректись того другого шлюбу: "В таемниці нехай буде "так", а перед людьми нехай буде "ні". А іншим разом сказав до послів того князя: "Що зле сталося б, як хтось для добра християнської Церкви сказав би порядну, грубу брехню? Вірте мені, в таких умовинах сумління могло б бути спокійне... Така брехня потрібна, корисна, й не противна Богові..." Такий був Лютер, винахідник протестантської віри!

Лютер був великий пяниця. Називав себе пяницею, хвалив пянство й іншим радив пити. Але потім заслаб; в нього почала боліти дуже голова. Тоді він сам признався;: "Біль голови, що його я дістав від старого вина з Кобургу, іще не втік через пиво з Витембергу." Про свою батьківщину так говорив: "Кожний край мае свого власного чорта. Нашим чортом буде пляшка вина й буде називатися пяницею... І далі признаеться, що він у тім завинив. Своїм приятелям він сказав: "Давніше, коли я ще був монахом, то я мав вигляд багато святіший, бо тоді я молився багато більше, постив, чував, умертвлявся. Сьогодні, навпаки, їм і пю, як інші, і як інші, так і я вмію жартувати собі й веселитися... Коли я маю перед собою склянку вина, то рад би мати цілу бочку..."

Так говорив і так поводився протестантський патріярх Лютер, хоч св. Письмо говорить виразно, що "пяниці царства Божого не наслідять".

Лютер перед Богом двічі присягав, що ніколи не ожениться: раз, як складав у монастирі обіт чистоти, а другий раз, як його висвячували на священика. Він був заприсяжений перед Богом і свідками, що до смерти ніколи не нарушить чистоти навіть думкою. Але як покинув католицьку віру й виступив із монастиря, то потоптав ті свої приречення, бо жив святокрадсько, без шлюбу з Катериною Бора, що втікла через нього з монастиря. Так сам робив, на таке дозволяв іншим і вчив, що людям неможливо заховати чистоту. Через Лютра багато священиків і монахів оженилось без ніякого сорому. Те, що Лютер зломив присягу, жив у розпусті й учив, як грішити проти чистоти, це вічна неслава на його імені. Лютер пив, розпустував і організував протестантську церкву. Чи може бути ще що сумніше?..

Христос казав любити Бога надівсе, а ближнього як себе. Доки Лютер був добрим католиком, доти так робив і інших учив святої любови. Та пізніше в серці Лютра вигасла любов до Бога. Він змінив Божий закон для вдоволення своїх пристрастей, перекрутив Божу науку через свою гордість, наповнив свое серце ненавистю до кожного, хто не думав так, як він, а головно запалав ненавистю до Католицької Церкви й Святішого Отця. Він змінив усі свої точки своєї науки, крім одної — пише один історик а саме, "що — треба ненавидіти папу римського". Лютер повинаходив такі способи ображування своїх противників, що їх ще ніхто не вживав передтим. Усіх називав останніми словами. Піргаймер, сучасник Лютра, що спочатку дуже вихвалював Лютра, як пізнав добре, хто е Лютер, то виступив проти нього й сказав, що бесіди Лютра були знаком божевілля або опанування злим духом. А св. Тома Морус, що згинув ув Англії за католицьку віру, так сказав: "Лютер е брудна людина, що в голові не мае нічого, крім дурниць, а в устах нічого, крім калу й гною." І це мае бути той "святий Лютер", що хотів поправити Христову Церкву?

Протестанти кажуть, наче б то Лютер "зреформував", це значить поправив християнську віру. А поправив він її так, що через Лютра стало сто раз гірше в Німеччині і вкінці Лютер сам це признав. А з Німеччини поплило зіпсуття до інших країв. І досі світ терпить через Лютра. Лютер не був реформатором-поліпшителем, але бунтівником-гіршителем. Це признають і справедливі протестантські історики. Тому ні Лютер ні його протестантська віра не можуть мати прийняття між справедливими християнами. Нам із Лютром не подорозі. Для спасення своїх душ ми маемо Христа й Христову, Католицьку Церкву, що Нею, з волі Христа, управляе непомильно Христовий Намісник у Ватикані.

ПРАВОСЛАВЯ Й КАТОЛИЦТВО

вищем. Верховний старшина, хоч би й не знать як дуже був покірний, все таки зістае верховним старшиною. Покора не касуе гідности й влади. А хіба ж у Христовій Церкві нема старшинства? Хіба ж і православна Церква не признае в себе церковних старшин? А чому ж то православна Церква кожного свого епископа називае "владикою"? Чому в своїх богослуженнях каже: "Благослови, владико"? А якщо в Церкві е владики, то значить е й владицтво, тобто владарювання. Католики бачать у римському папі на першому місці духовне владарювання. Якщо крім того погоджуються на те, що римський епископ повинен мати ще й свою окрему незалежну державу, то одиноко тільки тому, що приймають за певну річ, що це папі потрібне, щоб він міг лекше й успішніше правити духовно Церквою, не бувши зависимим, як східні патріярхи й архіереї, ні від якого земного уряду. Архіереї, що, як громадяни, мусять підчинятись світській владі, дуже часто приневолені робити таке, що не завжди е згідне з церковним добром; а папа, тому, що він незалежний, суверен, не служить земним цілям поодиноких держав, а загальному добру всієї Церкви. Це признали й самі кращі православні письменники, як пр.: В. Соловев й проф. Байков (Байков, Современная православность папства, 1904), що вважають політичну незалежність папи за конечну вимогу, щоб він міг сповнити добре свою задачу як голова Церкви. Також не забуваймо й цього, що Церква не е чисто духова інституція; вона існуе на землі й у своїй земній місії мусить послуговуватись також земними засобами, якщо вони не е злі й е доцільні. Тому то й папа може й потребуе мати також матеріяльні засоби, щоб тим краще міг ширити царство Боже. І як їх мае та вживае, то звідси не можна йому робити закиду, що він уже проти волі Христа перейшов з церковного на світського владаря.

До сказаного додамо ще й те: якщо православні так дуже гіршаться тим, що римські папи наче б то "зісвітчіли" й якщо Христос дійсно осудив усяке земне панування пастирів Церкви й усяке вмішування їх у політичні справи, то придержуючись однакової міри, мусять тоді осудити й своїх владик, що як показуе історія, мали великі маетки, військо, слуг, брали участь у державній політиці і т. д. і були дуже часто державними урядовцями, пр. у Росії. А коли таке бувало й е у православних, то хіба ж мають вони право накидатись на папу за те, що він вмішувався в світські й політичні справи, тим більше, коли ціллю того вмішування була все оборона загрожених засад й прав Церкви та поправа обичаїв християнського світу?

(Д. Б.)

Життя Святих
Слідами Католицьких Героїв

ПРЕЧИСТА ДІВА МАРІЯ.

Назарет проти Ісуса

Під час своїх апостольських мандрівок відвідав раз Ісус своє родинне місто Назарет. В суботу зайшов до синагоги й там представивсь їм, як Божий післанець, покликавшись на слова святого Письма: "Дух Господній на мені, тому помазав мене, щоб я проповідував евангеліє вбогим, післав мене звіщати визволення полоненим і прозріння сліпим, щоб я випустив на волю увязнених і проповідував приємне літо Господнє." (Л. 4,18). Та назаретці не ввірили в Ісуса, як Месію, а навіть із гнівом вивели Його за місто на вершок гори й хотіли скинути Його звідти в пропасть. Та Ісус такий оказав тоді маєстат, що ніхто не відважився доткнутись Його й Він відійшов спокійно через середину зібраних. Для Марії та сумна подія була причиною нового душевного болю. Вона знала, що зневага, що стрінула в Назареті Ісуса, торкалась також і Її самої. Бо ж Ісуса назвали сином Марії ще перед тим прикрим замішанням; виглядало це так, наче б саме та умовина була причиною ворожого виступу проти Ісуса. По тім випадку Марія певне не задержувалась довго в Назареті. Від тієї днини тінь хреста впала не тільки на Ісуса, але також і на Марію. Те, що мешканці започаткували того дня, мав докінчити остаточно ізраїльський народ у Єрусалимі.

Мовчанка Марії

Св. Письмо тільки двічі згадує про Марію в роках прилюдної діяльности Ісуса: в Кані галилейській і при нагоді відвідин кревних. Відповідь, що Її дав Ісус Марії при тих двох стрічах, була для Марії чимось новим, несподіваним. Із того можна зробити висновок, що Ісус під час своєї прилюдної діяльности ніколи не виявляв Марії своїх задумів. А й Марія певне щодо того була дуже повздержна в запитах. Віра Марії в Ісуса витворювала з одного боку, щоправда, велике наближення між Ними, але одночасно й повне пошани віддалення. Вона, віруюча женщина, саме тією своєю мовчаливістю відрізнювалась від учнів, що не тільки ставили Ісусові різні запити, але деколи накидались Йому навіть із своїми недоцільними порадами.

Марія й Божество Ісуса

Під час своїх наук прилюдної діяльности Ісус нераз говорив про себе, про своє божество. "Я й Отець є одне... Ви з низини, я з височини... Заки стався Авраам, я є..." Від таких слів Ісуса серце Марії билось якнайживіше. Науки Ісуса розбуджували в душі Марії живий, скорий відгомін. За їхнім впливом наче розвивалось Її внутрішне життя так скоро, що перевищувало на ціле небо внутрішне життя святих, зеднаних у містичний спосіб із Пресвятою Тройцею. Бо Марія "зберігала всі ті слова й порівнювала в своєму серці." Глибокий вгляд у ті надприродні правди не кінчився в Неї на помноженні Її знання, але спричиняв зараз негайні переміни в Її життї й поводженні; хвиля Її пізнання була одночасно хвилею Її духової переміни, зросту. Марія засвоювала собі пізнання правди і стосувала до них своє життя.

Марія й апостоли

В тім самім часі, коли Ісус відслонював ті правди й ступнево, як це робив, змінялось також відношення Марії до апостолів. Спільне знання Божих таємниць лучило їх, наблизило обопільно до себе. Марія бачила в апостолах мужів вибраних і покликаних Сином, а в Петрі того, що йому будуть передані ключі Божого царства, "що йому не буде кінця". А учні бачили в Марії женщину, що не тільки привела Ісуса на світ, але й духово була злучена з Ним якнайтісніше. Слова Ісуса на хресті: "Женщино, оце твій син!" "Оце твоя Мати!" не створили в обопільнім відношенні Марії й Івана нового стану речей, але скоріше закріпили своєю силою внутрішній звязок, що вже здавна існував між ними.

З ДОПИСІВ

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Спочив по трудах. "Чоловік земля, слава дим, кінець попіл." Цю житеву правду голосять сумними тонами кожного дня, кожної години, кожної хвилі церковні дзвони, радіостації, всі часописи й телеграми. Чоловік уранці здоровий, веселий, а ввечері над його мертвим тілом на марах плачуть і ридають його найближчі й найдорожчі. В одній хвилині коли людина найменше сподіється тіло вертається в землю, що з неї сотворене, а душа вертається до Бога, свого творця на суд по заслужену нагороду, або кару. Яке життя, така смерть; які діла, така заплата.

Дня 22 жовтня по однорічній недузі в 85 році життя, забезпеченний св. Тайнами, заснув у Бозі один із перших піонірів бл. п. Ілля Сайко з вегревільської округи.

Покійний приїхав до Канади 1901 року, з села Старяви, з мостиського повіту, й замешкав коло Вегревил, де й скінчив своє життя.

Його смерть оплакують його старенька дружина, два сини, пять доньок, 27 внуків і 12 правнуків.

Бл. п. Ілля Сайко був членом церкви Вознесення в Новому Києві, де й спочиватиме в бетоновому надгробнику, що його покійний приготовив для себе й своєї жінки ще за життя, доки голос ангельських труб не закличе його на долину Йосафата в останній день. В. Й. П!

Похорон відбувся 25 жовтня в церкві Вознесення, в Новому Києві. Похоронні богослуження відправив Преп. о. С. Курило, ЧСВВ., і з тієї нагоди виголосив глибоко повчальну проповідь.

Під час обіду о. парох висловився похвально про родину, що своєму батькові справила правдиво християнський похорон і заохотив до збірки на католицьку пресу, що принесла $4.25. Збіркою зайнявся п. Іващук.

Похороном займався "Парк Меморіял".

ТОРГИЛД, АЛТА. Дня 29-го жовтня 1943 р. упокоївся в Бозі бл. п. Лука Боднар в 74-тім році життя. Покійний родився 1869 р. в Трибухівцях, бучацького повіту, в Галичині. До Канади приїхав перший раз 1914 року й поселився в Калгарах. По 5-ох роках покійний вернувся назад до рідного села з наміром віддати останню прислугу батькові. Поховавши 90-літнього батька, вернувся назад до Канади й замешкав на фармі близько Торгилд, при найстаршій доньці, Анні Нагайовській. Тут прожив 16 років. Хоч до 74-ого року покійний не слабував, то в минулих днях передчував, що довго жити не буде. На останнім богослуженні прийшов покійний до свого о. пароха й сказав: "Отче, прошу Святих Тайн, бо не знаю, чи другої відправи дочекаюся." Його передчуття сповнилося. Дня 29-ого жовтня бл. п. Лука уснув у Бозі.

Бл. п. Лука Боднар був добрим, практикуючим католиком, визначався працьовитістю й веселістю.

Смерть покійного оплакують дві дочки — Анна Нагайовська й Марія, два сини: Антін і Михайло, 11 внуків. (3 одружені: Ірина з Др. Середою з Едмонтону, Марія з учителем Йосифом Щербанюком із Федори, Михайло в Венкувері, Катерина, Настя, Іван, Петро, Анна, Евдокія, Павліна, Григорій, 2 правнуки Василь й Петрунька.

Похоронні богослуження відправили Всеч. ОО. С. Шевчук ЧСВВ., й Із. Когут ЧСВВ., при участі 3-ох дяків та численого народу. Покійний спочив на парохіяльнім цвинтарі при церкві Св. Михайла, на Торгилд, Алта.

Нехай Бог дасть душі покійного Луки вічний спокій

На пресу зложила з тої нагоди п. Анна Нагайовська $5.00. — Приятель.

МОНДЕР, АЛТА. В вегривільській лічниці вмер 2 листопадня 1943 р. один із найстарших піонірів парохії св. Петра й Павла в Мондері — Теодор Кулій. Прожив 86 літ. Походив із Білого, чортківською повіту. Полишив у смутку 5 синів, 15 внуків і одного правнука. Жінка покійного вмерла минулого року.

Похоронне богослуження відправив місцевий парох о. А. Винник, ЧСВВ. Тіло покійного спочило на цвинтарі коло монастиря ОО. Василіян у Мондері.

З нагоди спільного обіду по похороні відбулась збірка, що принесла $2.00 на "Світла".

Діти покійного з усею родиною дякують щиро всім за останню прислугу для батька, а особливо о. пароxові, сусідам і п. Смоликові, що дав послугу караваном у цілім похороні.

СМОКІЙ ЛЕЙК, АЛТА. Благодарственна Служба Божа. Наче на Різдво або Великдень, так зїхались дальші й ближчі парохіяни дня 13-го листоп. ц. р. до церкви св. Онуфрія, щоб хоч раз у році заявити Богові вдячність за всі доброчинства, що ними Бог наділив їх. Нікого не бракувало. Ніхто не жалував ні труду ні жертви.

Службу Божу відправляв Преп. о. М. Вінцентайло, ЧСВВ. По богослуженні всі удались до дому п. Михайла Михальчука, де був обід. Опісля п. Олекса Лащук і п. Микола Бойчук просили о. пароха, щоб помогли їм зробити великий базар для церкви. Отець охоче сповнив їхню просьбу й подав спосіб, як це зробити, щоб був із того успіх. За порадою Отця присутні зараз склали $54.00 на закупно речей на бінго. Під кінець забави, на поклик п. Григорія Стоцького, присутні склали на пресу $2.25. І про церкву дбають і пресу спомагають. (П-й).

РЕНФУРЛІ, АЛТА. Вінчання. В церкві св. Володимира відбулось 13 листопадня вінчання панни Марії Місьо з п. Йосифом Котом. Молоду пару звінчав Преп. о. Севастіян Курило, ЧСВВ., що при тій нагоді промовив до новоженців і підкреслив взнеслість св. тайни подружжя та тяжкість подружніх обовязків і відповідальність за них перед Богом; склав також молодим подругам побажання щасливого й довго життя.

При весільній гостині в домі п. Дмитра Міся, батька молодої, п. М. Пасека зібрав на католицьку пресу $3.00. — Нехай Бог поблагословить молоду пару й усіх щирих жертводавців! — "Світло".

Боже Слово
Біблія Нового Заповіту
СВЯТЕ ЕВАНГЕЛІЄ ІСУСА ХРИСТА ПО МАТЕЄВІ

Згідно з бажанням Святішого Отця Пія XII, що в своєму останньому посланні заохочує всіх до науки св. Письма, головно Нового Заповіту, щоб таким чином усі могли дійти до кращого пізнання божественного Спасителя Ісуса Христа, ми з цим числом "Світла" приступаємо до подавання Дорогим Читачам св. Письмо Нового Заповіту в українській мові, з додатком відповідних пояснень і завваг. Свою працю починаємо першим св. евангелієм, що його написав св. апостол і евангелист Матей.

Редакція "Світла" просить усіх своїх Читачів, щоб пильно перечитували кожну частину Біблійної Історії Нового Заповіту, що її міститимемо на сторінках нашого часопису.

Св. Матей, називаний Леві, син Алфея, один із дванадцяти апостолів, був перед своїм покликанням на апостола митарем (для збирання податків) над Тиверіядським озером. Ставши апостолом Ісуса Христа, був св. Матей невідступним товаришем Спасителя, свідком Його чудес і воскресення. Після вознесення Христа проповідував св. Матей евангеліє в жидівськім краю через пятнадцять літ. Щоб переконати жидів, що Ісус є обіцяним Месією, написав св. Матей евангелію, мабуть коло 41 року після народження Христа. За засвідченням найдавніших Отців Церкви написав св. Матей свою евангелію в еврейській мові. Зараз після того переклали її на грецьку мову. Згідно з переданням проповідував св. Матей Христову науку в Етіопії, а може і в Партії та Персії. Св. Церква почитає св. Матея як мученика за Христову віру.

Родовід Ісуса Христа. Глава 1: 1-17.

1. Книга роду Ісуса Христа, сина Давидового, сина Авраамового:

2. Авраам родив Ісаака, а Ісаак родив Якова, а Яків родив Юду та його братів:

3. А Юда родив Фареса і Зару від Тамари; а Фарес родив Єсрома, а Єсром родив Арама;

4. А Арам родив Амінадава, а Амінадав родив Наасона, а Наасон родив Салмона;

5. А Салмон родив Вооза від Рахави, а Вооз родив Овида від Рути, а Овид родив Єсея;

6. А Єсей родив царя Давида, а цар Давид родив Соломона від Урієвої.

7. А Соломон родив Ровоама, а Ровоам родив Авію, а Авія родив Асафа;

8. А Асаф родив Йосафата, а Йосафат родив Йорама, а Йорам родив Озію;

9. А Озій родив Йоатама, а Йоатам родив Ахаза, а Ахаз родив Єзекія;

10. А Єзекій родив Манасію, а Манасій родив Амоса, а Амос родив Йосія;

11. А Йосій родив Єхонія та його братів, за вавилонського переселення.

12. А після вавилонського переселення Єхоній родив Салатіїла, а Салатіїл родив Зоровавеля;

13. А Зороавель родив Еліякіма, Еліякім родив Азора;

14. А Азор родив Садока, а Садок родив Ахима, а Ахим родив Єліюда;

15. А Єліюд родив Єлеазара, а Єлеазар родив Матана, а Матан родив Якова;

16. А Яків родив Йосифа, мужа Марії, що з неї народився Ісус, називаний Христос.

17. І так усіх родів від Авраама до Давида родів чотирнадцять; і від Давида до вавилонського переселення родів чотирнадцять; і від вавилонського переселення до Христа родів чотирнадцять.

ПОЯСНЕННЯ

1. Книга роду... Ісуса, як людини. **Ісус...** Спаситель, "Бог є спасення." **Христос...**: Помазаник, Месія; назва сподіваного Божого представника. **Сина Давидового, Авраамового...** Ісус Христос по тілу був потомком Авраама й Давида.

2. Авраам родив Ісаака... Мав сина Ісаака. При інших іменах слово "родив" може мати також значення "прийняв за сина", "адоптував". Треба отже розрізнити в родоводі Христа, що його подає св. Матей, родження природне, тілесне, а також і законне. **Юда родив Фареса й Зару від Тамари...** Те родження було злучене з гріхом (Бут[illegible] Подібно в Версавії, що була перше жінкою Урії, а о[illegible] матірю Соломона, сина Давида. Включення до Христового родоводу негідних праматерей зазначує характер ласки Божого вибрання, що навіть і зло повертає на добре.

5. Салмон родив Вооза від Рахави, а Вооз родив Овида від Рути.... Рахава й Рут були поганки. Залічення їх до праматерей у Христовім родоводі підкреслює загальний, універсальний характер християнства. Воно для всіх народів.

8. Йорам родив Озію... В родоводі св. Матей не вичисляє всіх родів; по Йорамі пропускає трьох королів — Охозію, Йоаса й Амазію, мабуть тому, що через своє негідне життя не були гідні ввійти в родовід Спасителя.

16. Яків родив Йосифа... Останнім потомком, що його в родоводі Христа подає св. Матей, є — Йосиф; ввесь отже поданий родовід це родовід Йосифа, законного, прибраного батька Ісуса. Цей родовід є також родоводом Марії, що була з того самого роду — Авраама й царя Давида. **Йосифа, чоловіка Марії, що з неї народився Ісус...** Ісус, як людина, не мав на землі природного батька, а був зроджений із матері Марії за надзвичайним діланням св. Духа. Народження Ісуса було таємниче. Цю таємничість зазначає св. Матей словами: "Яків родив Йосифа, чоловіка Марії, що з неї народився Ісус."

Цей родовід Ісуса Христа, що його подав св. евангелист Матей, був для Спасителя превеликої ваги. Він не тільки засвідчає й виказує правдиву людську природу Ісуса, Його походження від Авраама й Давида, а тим самим Його права до ізраїльського престолу, але також розкриває й висвітлює всю велич та славу Ісуса й Його значення так для Старого Заповіту, а як і для всього людства.

В родоводі Спасителя св. Матей відрізнює в Старім Заповіті часи патріярхів і часи суддів-священиків та королів, а це на те, щоб зазначити, що Христос є життям, душею й основою життя, метою й спадкоємцем патріяршої, пророчо-священицької й царської гідности. Родовід Ісуса Христа виказує, що Він — найстарший громадянин світу і спадкоємець усього. Крім Нього ніхто не може довести свого родоводу аж до Адама (Лук. 3-38). Його родовід це історичний доказ, що з Христом сполучені всі народи світу, що Христос має право до всього людства та що Він є управнений оснувати для всього людства Свою Церкву.

В цім родоводі, що виказує так наглядно звязок Ісуса з Старим Заповітом, що був "відблиском Месії", Ісус виступає також як Божий Син і превічне Слово з усіма Божими прикметами. Це ж діло Його всемогучости, що вибраний народ чудесним способом заховався через тисячеліття серед усяких грізних небезпек та тяжких переслідувань. Це діло Його мудрости, що через різні відповідні уладження та забезпеки не допустив перерватись родовій лінії, що на ній спочило дідичне благословення. Це Його вірність зробила, що, не зважавши на негідність, а навіть злобу деяких предків і всього народу, не відкликав своїх обітниць. Це Його доброта й ласкавість зробили, що не тільки грішників, але й поган, Він влучив у свій родовід, щоб показати, що Боже Слово — Спаситель є для всього людського роду та що хоче спасти все людство. Старий Заповіт, а опісля Католицька Церква це велике діло Ісуса Христа. В це вірити й користати з нього — це найвища мудрість і щастя, тепер і повік.

З ДОПИСІВ

ПЛЕН ЛЕЙК, АЛТА. На честь молодого сарджента. Весело було 13 листопадня, ц. р. в домі панства Гайдуків, як додому приїхав у відвідини їхній син Григорій, летунський сарджент і інструктор при летунськім вишколі. На просьбу рідні посходились сусіди, а з ними й о. парох С. Курило, ЧСВВ., щоб молодому воякові зробити несподіванку, бо саме тоді припадало 25-ліття життя п. Григорія. О. Курило сердечними словами привітав батьків, склав їм признання за виховання дітей, а п. Григорієві передав побажання тай іще золотого годинника в дарунку від рідні. Опісля серед веселої гутірки й співу народніх пісень усі провели милий вечір, що довго останеться в памяті гостей.

При тім п. Степан Якимишин уладив збірку на пресу, що принесла $3.20. Гарну подяку склав усім за несподіванку сарджент Григорій і заявив своє переконання, що найкраще забавитись можна таки між своїми. (П-й).

ҐРІНРОД, Б. К. Вінчання. Живе в нашій парохії не багата, але дуже щира родина панства Анчиковських. Для церкви й парохії причиняється, чим може, й тішиться, як усе йде добре.

Дня 30 жовтня ц. р. наша церква була свідком гарного вінчання панни Емелії, дочки панства Анчиковських, із п. Ериком Роземаном. Молоду пару звінчав Преп. о. Ю. Жидан., ЧСВВ. Хоч панна Емелія вийшла заміж за п. Роземана, що є англійської народности, та можна надіятись, що вона буде такою доброю членкою нашої парохії, як її батьки.

Під час весільного обіду в домі батьків молодої о. Жидан зложив молодятам гарні побажання Божого благословення. Наступний промовець — п. К. Щерба, крім бажань щастя й здоровя молодій парі, попросив у гостей також добровільної жертви на пресовий фонд наших часописів у Канаді. Збіркою зайнявся п. І. Марець і п. Д. Білик. Збірка принесла $5.15. — Нехай Бог поблагословить Панство Молодих і зичливих жертводавців!

Дорогі Читачі! Будьте добрі приєднати до свят хоч по одному новому передплатникові для "Світла"!

Комунізм — Система Загибелі

ЩО ГОВОРИЛИ Й ПИСАЛИ ПРО КОМУНІЗМ САМІ КОМУНІСТИ

Відомості в цій статті подані на основі праці о. Ф. Шіна: "Тактика комунізму".

Що є найбільшою загрозою для Канади й Америки?

Комунізм.

Велетенська, кривава боротьба американського континенту з воюючим фашизмом могла б зродити в умах деяких канадських і американських громадян таку думку, — дуже милу й бажану для воюючих атеїстів, — що для боротьби з фашизмом треба доконче злучитись із воюючим комунізмом, що його, за проводом Москви, ведуть комуністи в Канаді й Америці.

Хто так зробив би, то був би подібний до того, що для перемоги над дияволом, злучився б із сатаною... Кожна розумна й чесна людина може й повинна бажати — Вільної Росії, але ніхто з розумних і чесних людей не буде бажати — комунізму.

Ми знаємо, що крім фашистської форми державного правління є ще інші форми, як нпр. форма британської монархії, або американської республіки, чи найкращої з них — християнської клясократії. І такі форми треба закріпляти, вдосконалювати й мобілізувати на всім американськім континенті до боротьби з комунізмом, що є — системою загибелі як це виразно засвідчають програма й наслідки комунізму в Росії, Мексико, Еспанії, а навіть у Канаді й Америці. Канадський уряд чей же не даром держав своїх комуністів у таборах і досі не зняв державної заборони з комуністичної партії в Канаді.

Те, що сьогодні Канада й Америка вважали за помічне покористуватись мілітарною силою Совітів у боротьбі проти спільного ворога, не може зробити комунізму добрим і хоч напр. Рузвелт і Чорчил хвалять російську армію й російський народ, то однак ніколи ще не хвалили російського комунізму. Кожна віруюча й розумна людина може сказати щиро: "Нехай живе вільна Росія", але ніколи не може сказати: "нехай живе комунізм", бо комунізм — система загибелі.

Чи комуністи кажуть, що вони є проти війни?

Так, вони кажуть, що вони проти війни й тому навіть творять ліґи проти війни.

Чи комуністи є справді проти війни?

Ні. Комуністи не є проти домашньої, громадянської війни, бо згідно зо словами Леніна, Сталіна й Бравдера: "Ми мусимо кожну імперіялістичну війну перемінити в громадянську, (краєву) війну." Комуністи не є проти такої війни й революції, що помагає поширювати комунізм. Для них є зла тільки війна проти комунізму.

Що думають комуністи, як уживають слова "мир"?

Мир — це значить для них створення комуністичної влади. Без комуністичної влади нема для комуністів мира. "Боротьба за вдержання мира є боротьбою проти фашизму (проти всього, що не є комунізмом), боротьба, що є основно революційна". (Дімітров, "Обєднана боротьба за мир", ст. 18. вид. Роб. Бібліотеки). "Проти-воєнна боротьба мас мусить бути тісно звязана з боротьбою проти фашизму (значить — антикомунізму) й фашистського руху". (Ухвали Сьомого Річного Конґресу, Інтернаціональна Кореспонденція, 19 вересня, 1935 року, п. 1184).

На думку отже комуністів тоді був би в Канаді й Америці мир, як їм удалось би захопити владу в свої руки й створити канадські й американські совіти. (Як казав молодий комуніст із Торонта на зїзді юнацтва в Монтреалі: "Ві вонт Советс ин Кенада!")

Як це треба розуміти, як комуністи кажуть, що вони проти війни й фашизму та що вони приятелі фармерів і робітників?

Це так треба розуміти, що вони вбралися в овечу шкуру, тобто задержали свої засади, тільки змінили свою тактику, спосіб підходу до людей із своєю системою. Комуністи бачать, що революційний спосіб поширення комунізму не дуже вдається, бо деякі краї орґанізуюються й виступають проти комунізму навіть із зброєю в руках, то вони змінили свою поведінку й стараються приєднати людей обманчивою нереволюційною пропаґандою, щоб осягнути свою революційну ціль. Хоч комуністи прокидаються найбільшими приятелями й оборонцями робітників і фармерів, то в дійсності вони "мають бути знищені", як це говориться виразно в "Програмі Комуністичного Інтернаціоналу" (ст. 49).

Хто вчить комуністів змінити тактику?

Москва. Цей спосіб виробив "Сьомий Річний Конґрес Третього Інтернаціоналу", що відбувся в Москві в липні й серпні 1935 року. "Тактична лінія Сьомого Конґресу відповідає сучасному рівневі сили комуністичних партій." (Д. З. Мануїльський, "Праця Сьомого Конґресу", ст. 65).

Як називається нова тактика комунізму?

"Обєднаний Фронт", "Спільний Фронт", "Народній Фронт". В Канаді зорґанізований комунізм діє під назвою "Проґресивна Партія Праці". Також "Ліґа за мир і демократію", "Ліґа проти війни й фашизму", це прихована комуна.

Як творять комуністи свій обєднаний фронт?

"Через переважаючий вплив у широких масових пролетаріятських орґанізаціях таких, як: промислові союзи, фабричні комітети, кооперативні товариства, спортові й культурні орґанізації... на маси міських і сільських бідаків, нижчу верству інтеліґенції й на так звану "малу людину". (Програма... ст. 77).

Чи нова назва й тактика комуністичних орґанізацій робить комунізм спокійною демократією?

Ні. "Тільки чисті шубравці... безнадійні тумани можуть думати, що через тактичні засоби "Обєднаного Фронту" комунізм капітулює в користь суспільної демократії." (Мануїльський, Праця Сьомого Конґресу, ст. 59).

Кого більше бояться люди в Канаді й Америці: людини що спереду нападає на них із мечем, чи людини, що з заду вбиває їм ножа в спину?

Казав Шевченко: "Та не однаково мені, як Україну злії люди присплять, лукаві, і в огні її окраденую збудять!..." Тому повинні всі громадяни в Канаді й Злучених Державах, а зокрема уряди забезпечуватись перед хитрощами й підступами комунізму, що офіціяльно держиться такої тактики: "Ми хочемо напасти на своїх клясових ворогів іззаду." (О. Кузінен, "Юнацький Рух;" Промова на Сьомім Світовім Конґресі, 17 серпня, 1935, рос. вид. ст. 31).

Хто перший ув історії християнства вживав тактики "Обєднаного фронту?

Юда, що зрадив Христа поцілунком.

Як перестерігав наш Божественний Спаситель світ перед такою тактикою?

"Стережіться фальшивих пророків, що приходять до вас ув овечій одежі, а в нутрі вони є хижими вовками." (Мат. 7, 15).

Доки матимуть комуністи в Канаді й Америці вплив на людей?

Доки люди будуть легковірні й дозволять комуністам зводити себе хитрою тактикою й обманчою пропаґандою.

З ДОПИСІВ

НОВИЙ КИЇВ, АЛТА. Великий похорон. Гарна була погода й багато людей під час похорону бл. п. Івана Цимбалюка, що відійшов по небесну нагороду 14 листопадня, ц. р. Покійний Іван приїхав до Канади 1901 року з села Білівців, брідського повіту й поселився в Чипмені, звідки 1912 р. перебрався до Нового Києва. Був добрим членом парохії й добре виховав дітей. Оставив жінку Катерину, 3 синів, 1 дочку й 19 внуків. Дня 15-го ввечері відправив Преп. о. С. Курило, ЧСВВ., за душу бл. п. Івана панахиду, при численній співучасті людей, а 16-го листоп. все похоронне богослуження з проповіддю. Перевозом тіла займавсь похоронний заклад "Парк Меморіял" за управою п. М. Смолика.

При спільнім обіді о. парох висказав родині покійного сердечне слово потіхи й склав їм признання за те, що батькові справили такий величний похорон. Крім того заохотив до збірки на католицьку пресу. На руки п. Миколи Сірмана склали присутні $10.00.

Родина покійного складає сердечну подяку всім учасникам похорону за їхню приязну й числену участь у всіх похоронних богослуженнях і вияву сердечного спочуття, п. погребникові за гарну услугу, а зокрема дорогому о. пароховi Курилі за їхні зворушливі слова й усю духовну прислугу для нашого покійного батька й дідуся, що відійшов від нас до кращого життя.

АРРАН, САСК. Вінчання. Дня 19 жовтня відбулось вінчання п. Івана Макійчука з Арран — Весна, Саск. з панною Ганною Гусак, дочкою п. Теодора Гусака, з Арран, Саск.

Молоду пару звінчав місцевий парох Всеч. о. Н. Сірий, в церкві Св. Івана Христителя в Арран, Саск.

В часі весільної гостини не забули про наші українські часописи. На заклик о. Н. Сірого переведено збірку. Збіркою зайнялись, п. Дмитро Сікорський, місцевий нотар, і п. Кирило Нагнибіда. Збірку призначено на фонд видавництва всеї української християнсько-католицької преси в Канаді. —

Складається належну подяку всім патріотичним жертводавцям та панам збірковим, а молоду пару нехай поблагословить Бог у їхньому подружньому житті щастям на "многая літа". (П-й).

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

ҐРИМСБІ, ОНТ. Надзвичайно успішний базар. В днях 28, 29 й 30 жовтня відбувся в парохії Успення М. Б. річний базар. Громада ця, хоч нечисленна, однак визначається жертвенністю й свідомістю своїх обовязків, чого доказом надзвичайно гарний успіх цього базару. Він приніс $932.30 з чого чистого доходу було $693.35. Розіґравковий вечірок, що наче докінчення цього базару відбувся 13. листопадня, приніс ще $53.65 побільшивши цю суму до $747.00 Є надія, що українська католицька церква в Ґримсбі, що мимохідь кажучи, є прикрасою міста й ґордістю місцевих українців, буде в короткому часі виплачена з довгів. Щасти Вам, Боже!

В неділю, 7, листопадня, під час співаної Служби Божої на заклик Впр. о. Ігумена Н. Когута, ЧСВВ., нашого пароха в Ґримсбі, відбулася збірка на семінар, що принесла $58.28. **По 5.00** зложили: Теодор Вишньовський, Марія Яківчук; **по 2.00:** Михайло Ромак, Іван Лаба, Степан Андрейчук, Василь Паламар, Марія Калинович, Марта Лаба, Йосиф Айвин, Іван Вишньовський; **по 1.00:** Петро Крочак, Микола Баранюк, Марія Баранюк, Єлисавета Лаба, Марія Паламар, Анна В. Лаба, Петро Баранюк, Текля Баранюк, Юстина Крочак, Дмитро Смерек, Іван Галінський, Михайло Андрейчук, Андрій Паламар, Іван Лаба, Михайло Смерек, Степан Калинович, Василь Яківчук, Іван Филимчук, Петро Савчук, Йосиф Скрипка, Іван Капустний, Павло Романів, Іван Костів, Василь Лаба, Олександер і Ксеня Свірські, Василь і Павліна Свірські, Василь Лаба; **по .50:** Дмитро Лаба, Петро Онисик, Франка Андрейчук, Павло Герман. Решта дрібними датками.

Честь і подяка тим, що зложили свої щедрі жертви на семінар, бо жертви зложені на семінар помагають виховувати добрих священиків, а добрі священики, це найцінніший скарб української нації в Канаді й Америці.

МОНДЕР, АЛТА. Живе в Мондері добрий парохіянин — п. Йосафат Гаврилюк, що має гарну, численну рідню. З нагоди іменин справили люблячі діти своєму батькові милу несподіванку й обдарували його дорогим "честерфілдом". Під час веселої несподіванки зробили зібрані також несподіванку для "Світла", що принесла $3.39. — Ред. "Світла" дякує всім жертводавцям за жертву, а п. Гаврилюкові щиро бажає ще в добрім здоровї проживати хоч до того часу, коли свою найменшу дитину побачить у шлюбнім вінці.

ВЕРНОН, Б. К. Несподіванка. До нашої українсько-католицької парохії в Вернон не багато належить іще членів, бо парохія молода, ледве два роки тому започаткувалася. Та ті члени, що належать до неї, стараються всякими способами, щоб започатковане ними діло розвивалося якнайкраще.

До таких ідейних і чесних наших парохіян належить рідня панства Івана й Ксені Гошовських. Гошовський займає в парохії найвидніше місце, бо є заступником голови парохії. Свій уряд сповняє щиро й сумлінно. Як парохія потребує помочі, родина Гошовських дає її перша.

Наші парохіяни оцінюють ті старання Панства Гошовських про Божий Дім і цього року, 6 листопадня, в 18 річницю їхнього вінчання, уладили Панству Гошовським гарну несподіванку в домі пароха Преп. о. Ю. Жидана, ЧСВВ. На вечірок прибули не тільки майже всі вернонські парохіяни, але й гості з округи.

Під час гостини, що її приготовили місцеві пані, Панство Гошовських привітав сердечним словом о. парох. У своїй промові підкреслив їхні заслуги для парохії, дав їм признання за гарне виховання дітей, що є сьогодні прикладом для інших, а також від парохії й від себе побажав їм Божого благословення на дальші літа подружнього життя, що всі присутні потвердили щирим, сердечним "много літтям". Окремі побажання склали також п. П. Пасічник і п. К. Щерба, власник великого й дуже гарного овочевого садку. Пані Пасічна й пані Коцюба вручили П. Гошовським гарний дарунок на спомин від парохіян. П. К. Щерба піддав також думку, щоб із нагоди такого гарного вечірка присутні склали свої добровільні а щирі жертви на пресовий фонд для наших часописів у Канаді. Збірка принесла $10.

МОНДЕР, АЛТА. В понеділок, 18 жовтня, упокоївся в Бозі Михайло Томашівський, замешкалий в окрузі Мондеру. Смерть прийшла несподівано, хоч покійний прочував близький її прихід і навіть заявив був, що вневдовзі вмре. Прожив він усього 42 роки, а 12 останніх літ пролежав у ліжку, бо недуга, що в молодих літах підірвала його здоровя, пізніше змоглася й учинила його безпомічним інвалідом.

Смерть його викликала глибоке співчуття й щирий жаль серед родини, сусідів і всіх, що його знали. Покійного всі любили за його щиру та ввічливу вдачу. Хоч приневолений перебувати майже все життя на постелі серед безнастанніх і тяжких болів, все-таки умів він терпеливо все переносити. Навіть подив родиться, як то людина серед таких прикрих умовин життя може так поводитися. І тому всі його за те любили та поважали. Надто, він ще серед усього того робив також іншим малі прислуги, що на них міг іще в своїм нещасливім положенні спромогтися.

Походив покійний із побожної родини. Батько Григорій умер іще 1932 року, а старенька мати ще живе й також один брат Йосиф. До Канади покійний приїхав коли мав пів року. Ходив до школи Сестер на фармі коло Мондеру й знав добре всіх Отців. Це його релігійне виховання було пізнати в його житті й особливо в часі його довголітньої недуги.

До своєї смерти покійний був передплатником "Українських Вістей" і навіть перед смертю полишив був від себе $1.00 на релігійну пресу.

В середу, 20 жовтня, о. П. Дидик, ЧСВВ., відправив заупокійну Службу Божу й похорон у каплиці ОО. Василіян коло Мондеру. Тіло поховано на недалекім мондерськім цвинтарі.

По відправі був обід у домі Йосифа, брата покійного. По обіді п. Григорій Томашівський завізвав присутніх до збірки на релігійну пресу й сам збіркою зайнявся. Суму $6.46 розділено на дві рівні частині для "Українських Вістей" і "Світла". — (П-й).

ІННІСФРІ, АЛТА. Гарне Весілля. Під час весілля п. Миколи Заліщука з Плейн Лейку з дочкою п. Олекси Дуляби з Іннісфрі відбулась весільна гостина в домі батьків Панни Молодої. Як свідомі католики серед забави не забули й своєї преси. На поклик п. П. Кульматицького склали гості на пресовий фонд "У. Вістей" і "Світла" $7.06. Збіркою займались п. Михайло Ґіжовський і п. Іван Дуляба. — Редакція "Світла" складає сердечну подяку всім жертводавцям і впорядчикам, а Молодій Парі бажає Божого благословення в подружнім житті.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Дамян і Софія Василецькі, Овкбурн, Ман. 50
З благодарственного обіду в парохії св. Онуфрія в Смокі Лейк, Алта. 1.25
Зо збірки на несподіванці для саржанта Григорія Гайдука, Плейн Лейк, Алта. 1,60
З весілля Йосифа Кота й Марії Місьо в Ренфурлі, Алта. 1.80
З весільної забави в честь Ганни і Івана Макійчука, Арран, Саск. 2.00
З нагоди 46-ліття подружжя Теодора й Ганни Умріж. Зібрано на вечірку в Голден, Алта. (Зібрав і доручив Франко Паснак). ... ... 2.[illegible]
З листопадової панахиди в Стар, Алта. 2.37
З листопадової панахиди в Лішор, Алта. 2.40
На поминках по бл. п. Димитрі й Катерині Самоїл, Н. Київ, Алта на заклик п. Шишлака зібрано 2.42
З обіду в Радвей, Алта. .. 2.65
З весільної гостини з нагоди вінчання Дмитра Волянського й Ганни Возьній у Скаро, Алта. 2.75
З імянин Йосифа Гаврилюка, Мондер, Алта. 3.39
З весільної гостини п-ва Дулябів, Іннісфрі, Алта. 3.50
З листопадової панахиди в Плейн Лейк, Алта. 3.40
З приводу 10-літньої річниці священицтва Впр. о. капітана Т. Добка, ЧСВВ зібрано на парохіяльнім вечірку в Венкувер Б.К. 4.55
З вінчання п-ва Івана й Софії Кравчук в Чипмен, Алта. .. 4.65
З поминків по бл. п. Марії Козяк, з приводу 25-ліття її смерти, зібрано на обіді в Николая Козяка, Скаро, Алта. 5.00
З похорону бл. п. Івана Цимбалюка, Новий Київ, Алта. 5.00
З похорону бл. п. Анастасії Шафранович, Чипмен, Алта. 9.15
З весільної забави на честь молодих Петра й Людвіни Котиляк, зібрано 9.60

Під час несподіванки для пані Куц і її родини склали: **по $1.00:** Настя Куц, Григорій Крамар; **по 75ц.** Андрій і Катерина Грицунь, Микола й Маланя Чолач; 65 ц.— Микола Березюк; **по 50ц.** — о. І Когут, Михайло й Софія Федец, Матвій і Ганна Хомяк; **по 25ц.** — Василь Кодранецький, Юрій Кодранецький, Гена Годес, Михайло Грицун, Н. А. Березюк. по 20ц.— Микола Грицун, Марія Гула; по 10ц. — Єва Хомяк, Олена Савчин, Ганна Родраценька, Ганна Березюк, Володимир Годес. На "Світло" **$2.90**

На прощанні п. Г. Ганина, Смокі Лейк, Алта — склали свої жертви: **$2.00:** Г. Ганин; **по $1.00:** П. Лащук, Й. Михальчук, М. Михальчук, В. Піх, М. Заруцький; 80ц.: І. Олексюк; 75ц: М. Курило; **по 50ц;** Н. Роскевич, М. Курило, С. Хабас, Н. Ясінський, В. Лащук, М. Михальчук, Н. Михальчук; по 25ц: О. Курило, Ю. Гулка, Є. Лащук, Р. Піх, Н. Заруцька, В. Роскевич, П. Лащак. Разом ... 10.00

Під час весільної гостини в домі панства Анчиковських, Ґрінрод, Б.К. склали: **по 50ц:** Д. Білик, М. Сухівська, К. Щерба, Н. Анчиковський, І. Стефаник, І. Марець. 45ц: Я. Анчиковський, **по 25ц:** Пані Щерба, Михайлишин, пані Анчиковська; 20ц: пані Мілето; **по 10ц:** пані Бродова, І. Щерба, А. Анчиковська, пані Кошман, пані Михайлишин і п. Дикий. — Разом **$5.15**

З нагоди несподіванки для пп. Івана й Ксені Гошовських, Вернов, Б.К. зложили на пресовий фонд: **по $1.00:** Панство Щерба, п-ство Коцюби, п-ство Пасічники, Стефан Гошовський, Іван Гошовський, Ксеня Гошовська, Василь Хрущ, С. Слизяк, пані Катерина Шиндюк., о. Жидан ЧСВВ. 50ц., Настя Фавлер 25ц. і Ганна Гошовська 25ц. На "Світло" — **$8.00**

Що чувати в світі?

— **Канада** — перший раз від 1918 року — має на полі бою свій корпус із власною командою. Цей корпус е тепер в Італії.

— **Військовий** духовник, Впр. о. М. Пелех, започаткував 4 степендії (сколаршипс) по $25 для двох учениць. Для одержання степендій мають наші студенти вносити подання до Домініяльного Заряду Б.У.К., 919 Каледж Аве., в Вінніпеґу.

— **Наш посол** до домініяльного парламенту в Оттаві, п. Антін Глинка, — одружився. Звінчав молоду пару Ексц. Ніль Саварин у Торонті, в церкві св. Йосафата. Пан і Пані Глинка роджені в Західній Україні.

— **Під час** виборів у Вінніпеґу наші свідомі виборці вибрали знову п. Й. Стелнюка радним до міської, а А. Загарійчука до шкільної ради.

В третій варді Загарійчук мав найбільше одинок. Гідне завваги е те, що Загарійчук одержав 3841 говос, а Степнюк 3842 голоси. Отже наші виборці йшли одною лавою. Слава їм!

— **ОО. Редемптористи** видали книжкового "Календаря Голосу Спасителя" на 1944 рік. У Календарі цікаві оповідання й поучення. Ціна 40ц. Адреса для замовлення:

**The Redeemer's Voice,
Yorkton, Sask., Canada.**

— **Поляки** зорганізували в Америці 1 листопадня Легіон Косцюшка до боротьби за волю Польщі в звязку з Совітами. На тих зборах сказали поляки, що "будуччина Польщі звязана з будуччиною Росії й польський народ признае цей факт." Збори критикували свій польський національний уряд, що е в Лондоні. За ким підуть тепер поляки?

— **Останніми** днями відбули в Каіро нараду президент Рузвелт, президент Чянг Кай Шек і премієр Чорчил, а незабаром мають вони відбути також спільну нараду зо Сталіном.

Якщо основою рішень цих великих провідників буде любов і справедливість для всіх націй, ми можемо надіятись добрих наслідків цеї важливої наради.

— **Через** Едмонтон, Аляску й Сибір летять тепер зазначені червоною зорею літаки "винайму-позички" на східній фронт до Росії. Ці літаки 48-годин по вилеті з Едмонтону е готові до бою.

— **Держави**, що мають свої уряди на вигнанню, бажали б порозумітися й створити — федерацію держав, нпр. наддунайську чи балканську федерацію. А Совіти заявили отверто в "Ізвестях", що вони противляться таким обеднанням держав. Чому? Бо вони хотіли б мати в Европі федерацію за своїм проводом. Вони вже мають навіть такі комітети — польський, німецький, італійський, що вязали б свої нації з московською — проти волі загалу своїх національних співгромадян, що бажають повної незалежности, а не прилуки до Совітів.

— **Провідники** партії С.С.Ф. заповідають, що в Канаді буде "революція без насильства". Це щось таке, як би хто хотів — поломити кому крижі без болю... А хоробрий Ввинч подавав навіть Росію за приклад способу "реформи". Ви, мовляв, віддайте нам у Канаді владу, а ми вже зробимо революцію без насильста. Зовсім демократично.

— **Лібанон** на Середнім Сході домагається від французів повної незалежности. Французький комітет Національного Визволення арештував був президента Лібанону, премієра й увесь уряд, але тепер, під напором Британії, випустив їх на волю й хоче почати переговорювати з сирійським урядом про незалежність. У таких справах повинна завсіди рішати справедливість і любов.

— **З Лондонської** вязниці випустили на волю Освалда Мослія, основника "Британського Союзу Фашистів"; випустили його — як казав міністер Домашньої Безпеки Морисон — з огляду на стан здоровя. Випустили також і його дружину, що звінчалась таемно в Берліні в присутності Гітлера. Проти того почали протестувати в Лондоні ліві групи. Перший виступив проти випущення Мослія комуністичний часопис "Дейлі Воркер". Червоні почали організувати протестні віча. Провідника британських фашистів випущено на волю по контракті в Москві. Чи одне з одним мае яку лучність?

— **Пишуть** політичні зорці, що Туреччина вже потайно помагае Британії, та що з весною виступить проти Німеччини. Турецькі летунські майдани вже готові до війни. Звідти могли б союзники легко налітати на нафтові поля в Румунії. Туреччина може мати легко 2 мільйони війська. Флота Туреччини слаба.

— **Ходять** чутки, що в Румунії — тривога перед червоною армією. Королівської палати береже політична поліція, щоб опозиція не могла порозумітися з королем. Румуни з Задністрії вже повтікали, а тепер утікають із Бесарабії до Букарешту. Утікають на власну руку, без загального плану, щоб спастись від наступу червоних, що, як кажуть, усіх "визволяють". У краю зростае рух за миром. Уряд таких багато поарештував.

— **В Італії** армія ген. Монтгомері поширила свої здобутки на північ від ріки Санґро. Пята армія здобула Кастельнові. В Білій Руси, по здобуттю Гомеля, червона армія пробивається до Мінська, але на українськім фронті втратила Житомир і Коростень. На Новій Ґвінеї австралійські війська здобули Бонґа, на північ від Сательберґу.

НОВИЙ КНИЖКОВИЙ

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

**НА 1944 РІК БОЖИЙ
уже вийшов із друку**

Зміст нашого календаря поважний і повчальний. У нім е осьтакі статті й вірші:

Дванадцять духовних життеписів. — Дивний касієр. — Історія календаря. — Католицький календар. — Великі церковні свята. — Вірити чи не вірити? — Чи ви читаете Біблію? — Церковне Передання. — Чого треба кожній людині? — Хресна дорога. Свята година. — Ангел Господень. — Вервиця. — Апостольство Молитви. — Відпуст. — Головніші події й дати з життя Ісуса Христа. — Династія папів. — Христова Церква. — Вселенські собори. — Станьмо згідно. — Більший Пан. — Святий Отець у Ватикані. — Чим е папа для світу? — Родинне життя. — Добраніч родині. — Навернений батько. — Серед Бурі. — Він і вона. — Християнська мораль. — наша парохія. — Українське Католицьке Юнацтво. — Не сумуй! — Місійне Товариство св. Йосафата. — Наші дорогоцінності. — Велика церква в Вінніпеґу. — Українці Католики в Америці. — Сестри Василіянки в Арґентині. — Нещасна доля. — Українці в канадській політиці. — Червона Калина. — Платимо кровю за нашу Канаду. — Наша рідна мова. — Прийдешне. — З піонірських днів. — Дай мені свое серце. — З історії життя. Крім того е ще: календаріюм нового й старого стилю, місячні наміренння, Ап. Молитви, виказ "Бібліотеки Добрих Книжок", багато жартів, гарних знімків, оголошень і епархіяльні адресарі.

До цінности календаря причинилися своїми працями наступні автори:

Високопреподобні Отці: П. Каменецький, П. Вожик; Др В. Кушнір, С. Семчук, П. Криворучка, В. Шумей, М. Кушнірик, Й. Сеньків, ЧСВВ., Романович, ЧСВВ., В. Сорока, ЧСВВ.

Вп. Панна А. Жук.

Високоповажані Панове: М. Гайворонський, І. Ісаїв, Т. Василишин, П. Головатюк.

Хто бажае, щоб прислати йому цього календаря **поштою**, нехай пришле свое замовлення до редакції "Світла". — Ціна календаря — 45ц. Хто пришле гроші **відразу** за 10 календарів — одержить 2 календарі в дарунку. — Просимо замовляти календарі для себе, а також — **ЯК РІЗДВЯНИЙ ДАРУНОК — для вояків** і інших знайомих.

"Календар Української Родини" повинен бути в кожній українській родині.

Крім великого, книжкового "Календаря Української Родини" будемо мати на складі **стінні** календарі, а для священиків і дяків **церковний устав** нового й старого стилю.

Адреса:-*THE LIGHT Box G. Mundare, Alberta, Canada.*

Богослуження в Алберті

ГРУДЕНЬ

4. Введення в храм Преч. Діви —
Еґремонт — базар (4-5)
Неров Лейк
Ґленевіс
Голден — фарми (празник)
Делф — празник
Іннісфрі — Чесного Хреста
Стрий (збори сестриць)
Редвотер — базар
Базар у Елдорені (4-5)
Нортерн Веллій

5. Неділя 25. — Єв. утр. 3. Гл. 8.
Вох
Черґил
Калінтон
Равнд Гил
Іннісфрі — Різдва М.Б.
Краків
Восток — св. Николая
Скаро
Борщів — благословення прапору, спільний обід
Давінґ
Елдорена
Дервент — місто

6. — Николая —
Мирнам
Восток св. Николая

9. Непор. Зачаття —
Виллінгдон
Чипмен
Київ

12. Неділя 26 по З.С.Д. — Єв. утр. 4. — Глас 1.
Ледук
Таватінав
Голден — місто
Ренфурлі
Гиллярд — місто
Веґревил
Редвей
Восетна — місто
Ту Гилс

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 28181

*Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.
Phone 27*

Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4

Basilian Fathers
Derwent, Alta.

Дяківська Школа
в
МОНДЕРІ

Дня 15-го грудня 1943 року розпічнеться в Мондері за проводом ОО. Василіян

**Тримісячний Курс
ДЯКІВСТВА Й
ДІРИҐЕНТУРИ**

Дяківства вчитиме Преп. о. Севастіян Курило, ЧСВВ., а дірижентури учень проф. Кошиця й мондерський діріґент п. Василь Курило.

Хто мае добрий голос, слух і охоту, нехай приїжджае на науку до **Дяківської Школи.**

Кожна парохія повинна мати свого доброго дяка й учителя співу. Годиться отже, щоб парохії зайнялись цею справою. Хто дбае, той мае.

Всі листи в справі **Дяківської Школи** просимо посилати на адресу директора Дяківської Школи в Мондері:

**Rev. F. S. Kurylo, OSBM.
Mundare, Alta.**

"СВІТЛО" Український Релігійний Часопис. Видають ОО. Василіяни в Канаді. Редактор о. Андрій Трух, ЧСВВ. Виходить двічі в місяць. Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц. Адреса:- THE LIGHT, Box G. Mundare, Alberta, Canada.

Рік VI. Ч. (135) .24. 24-го грудня. 1943.

УКРАЇНСЬКИЙ РЕЛІГІЙНИЙ ДВОТИЖНЕВИЙ — UKRAINIAN RELIGIOUS SEMIMONTHLY,
Basilian Fathers' Press, Box G, Mundare, Alberta, Canada.

Dec. 24. 1934. Vol. VI. No. (135) .24.

РОЖДЕСТВО ТВОЄ, ХРИСТЕ БОЖЕ НАШ, ВОЗСІЯ МІРОВИ СВІТ РАЗУМА!

ХРИСТОС РАЖДАЄТСЯ

СЛАВІТЕ ЄГО

ГЕН НА НЕБІ ЗІРКА

Гуцульська коляда
Гарм. М. Гайворонський

Народивсь Син Божий
із Діви Марії,
Що у Неї серце краще від
лелії;
Славу Богу даймо,
Діву звеличаймо,
Що нам на спасення зродила
Христа.

Браття-українці,
впадьмо на коліна
І благаймо щиро
у Божого Сина:
Україні — волі,
А всім — щастя, долі
На цей Святий Вечір, на
многі літа!

(Нові слова до гуцульської коляди подав о. А. Трух, ЧСВВ.).

ХРИСТОВОМУ НАМІСНИКОВІ В РИМІ — СВІТЛОМУ ДЕРЖАВНОМУ ПРОВОДОВІ КАНАДИ Й АМЕРИКИ — ВИСОКОПРЕОСВЯЩЕНИМ НАШИМ ЕКЗАРХАМ У КАНАДІ Й АМЕРИЦІ ТА ІХНІМ ПРЕОСВЯЩЕНИМ ВЛАДИКАМ-ПОМІЧНИКАМ — ВСЕЧЕСНИМ ОТЦЯМ ДУШПАСТИРЯМ І МІСІОНАРЯМ — ДОРОГИМ ПЕРЕДПЛАТНИКАМ, А ГОЛОВНО ЛАСКАВИМ ЖЕРТВОДАВЦЯМ І ВСЬОМУ УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ З ДНЕМ ПРАЗНИКА ХРИСТОВОГО НАРОДЖЕННЯ — ВЕСЕЛИХ СВЯТ І ВЕЛИКИХ БОЖИХ ЛАСК БАЖАЄ ВІД БОЖОГО ДИТЯТИ

РЕДАКЦІЯ "СВІТЛА".

СЛАВА ВО ВИШНИХ БОГУ

Різдвяне послання наших Преосвящених Владик у Канаді до духовенства й усіх вірних.

"Слава на висоті Богу, а на землі мир людям доброї волі" (Лука: 11, 14).

Христос Раждается!

Найбільшою подією цілої всесвітної історії є Різдво Господа нашого Ісуса Христа.

Коли інші події з їх особами і ділами відносились до одного краю, народу, чи століття, то Різдво Божого Сина з Його божественною наукою й із таїнственним життям стало осередком цілої всесвітної історії і принесло всім народам землі, по всі часи й віки славу, щастя й вічне спасіння.

І тому не диво, що ангельські хори привитали Дитятко Христа найкращою піснею, що її знає світ, бо співом: "Слава на висоті Богу, а на землі мир людям доброї волі".

СЛАВА НА ВИСОТІ БОГУ

"Слава на висоті Богу". Що за ясна, глибока й доцільна програма для всіх сотворінь, проголошена в цих коротких словах ангельського співу! Це ангельське віщання своїм чарівним змістом облетіло цілу земну кулю, а відгомін його зловили навіть далекі тисячеліття.

"Слава на висоті Богу". Оце головна ціль всякого сотворіння? І початок і кінець кожного твору кличе своїм існуванням: Слави Бога! "Небо голосить Божу славу, а земля звіщає про діла Його рук" — так співає Псалмопівець. Пісню слави співають Богові: сонце, місяць, зорі, птиці, цвіти й гори, ціла земля й небо. Всі ці видимі твори своїм існуванням голосно кличуть: Не ми себе сотворили, а всемогучий Бог, що є Творцем неба й землі й всього, що є видиме й невидиме.

Слава Божа є також призначенням людини. Ціллю кожнього чоловіка є через прославлення Бога на землі осягнути своє вічне щастя в небі. На жаль людина в особі своїх перших прародичів відмовилася прославити Бога. Через непослух і їду заказаного овочу, вона стягнула на себе гнів і Божу кару.

Пророк Ісая, дивлячись на пониження впавшої людини, закликав із болем: "Як впала еси ранна зоре, ти, що колись засіяла великим світлом, а тепер скинена зо своєї висоти".

Так низько впала людина, що треба було аж самому Богові зійти з неба на землю, стати людиною принявши її природу й так відкупити нас із неволі гріху. Ми відкуплені заслугами й ласкою Божого Сина, що задосить учинив Божій справедливості й поєднав людство з небесним Отцем. "І Слово тілом сталося і замешкало між нами й ми бачили Його славу, славу, як Єдинородного від Отця, повне ласки й правди" — так пише св. Іван евангелист. Це пісня побіди відкупленої людини. А це відкуплення зачалося саме Різдвом Божого Сина.

У Вифлеємі новонароджене Дитя віддало гідну пошану Богу Вітцеві за нас і від нас людей. І тому щойно по кількатисячній перерві змогли ангели весело заспівати, що вже: "Слава на висоті Богу..."

І ми святкуючи радісно свята Христового Різдва скажім щирим серцем: Господи Боже наш, навчи нас від Божого Дитяти в покірних яслах не шукати нічого іншого на цій землі й у цьому короткому туземному житті, як тільки Твоєї слави. Бо щойно тоді зможе настати також "на землі мир".

А НА ЗЕМЛІ МИР

Над колискою-яслами Ісуса в Вифлеємі ангели співали не тільки про славу Богові, але ще й про мир для людей.

Є слова в людській мові, що доперва по тяжких переживаннях набирають зовсім нового й свіжого звуку. Саме до таких слів у нинішному воєнному лихолітті можна зачислити слово: Мир. Коли це слово прогнано вже від кількох літ з цілої майже земної кулі, то щойно тоді почав людський рід відчувати його велике значіння й вартість.

І цей мир, так дорогий кожному людському серцю, принесло всім Дитя Ісус. "Мир оставляю вам, мій мир даю вам, не як світ дає, я даю вам" — так кличе до нас усіх Христос. А Христовий мир основується на тому, що Христос увільнив нас від неволі діявольської, вернув нам знову ласку, достоїнство Божих дітей і право до вічного щастя в небі. Чи це не гарний для нас дар від Христа Спасителя?.

Про такий саме Христовий мир співали ангели, не тільки для вифлеємських пастирів, але й для всіх народів. Вони наче говорили: тепер уже маєте мир із Богом Отцем, бо Божий Син поєднав вас із Ним. Божий гнів вже тепер не тяжить на вас. Ви з невільників сталися Божими дітьми. В Христі вас усіх тепер любить Господь, бо ви стали одною нерозривною цілістю, одним великим таїнственним Христовим тілом.

Мир вам також тепер із ближніми. Бо всі люди через Христове воплочення сталися одною великою родиною, що в ній повинні всі любитися більше, чим навіть ті, що є злучені узами крови й споріднення.

Мир вам вкінці з самими собою. Бо все це, що передше заколочувало вам мир, як: тягар гріхів, грижа совісти, непевність і страх перед Божим гнівом — з Христом вже зможете легко усунути й позбутись. Я є дорогою, правдою і життям" — голосить Христос. Хто піде за мною, той житиме по віки щасливий.

ЛЮДЯМ ДОБРОЇ ВОЛІ

Мира виглядає з глибокою тугою ввесь світ. Кожне віруюче серце прагне спокою на землі. Як кожного року, так і цього року Вифлеємське Дитя подає своїми рученятами у різдвяному дарі мир. Та чомусь то таки цього мира на світі нема? Де ж причина? На неї вказує нам ангельська пісня.

Ангели співали про мир на землі, але мир, що є залежний від Божої слави: "Слава на висоті Богу, а на землі мир..." й тільки для людей доброї волі. Не буде мира для людей, коли в них не буде доброї волі, щоб віддати Богові славу. Нарушується Божу славу на висоті, то усувається одночасно тим самим і мир на землі. Верне Божа слава на землю і добра воля у людей, то з тим поверне й мир для землі. Одне є зависиме від другого, одне тісно вяжеться з другим.

На перший погляд виглядало б, що ангели оспівували над Божим Дитятем у Вифлеємі два післанництва: Божу славу й земний мир. У дійсності однак є тут лише одне післанництво й це причиново залежне від себе: Божа слава є миром для людей. Без Божої слави нема мира для людей. Мир, щастя, спокій і вдоволення на світі є залежне від двох условин: Божої слави й доброї волі людей. Коли люди віддаватимуть Богові славу, коли житимуть по Божому закону, заховувати Божі й церковні заповіди та совісно виповняти свої станові обовязки, коли перш усього шукатимуть Божого царства та його правди, коли любитимуть Бога цілим серцем і цілою душею, а ближнього в Бозі як себе самих — тоді, серед таких людей доброї волі, заволодіє й мир.

Нема на світі мира, бо є зла воля. Гірким овочем злої волі являється гріх. Кожний гріх, це непослух Божій волі, а вивищення своєї злобної волі. Правдивий мир є немислимий у душі без Бога. Без Бога у серці нема також правдивої веселости та глибокої погоди. Неспокій, грижа совісти переслідує людину злої волі. Ясно про це говорить св. Августин, словами: "Неспокійне наше серце, доки не спочине в Бозі".

І противно! Що за мир, щастя і вдоволення царить у людині доброї волі, що жие в стані ласки, що вірно заховує Божі й церковні заповіди та свої станові обовязки. Вона свідома, що Бог з неї є вдоволений і її любить. А це її наповняє великим супокоєм. Хоч би на зовні не всьо її повелося згідно з бажаннями її серця, проте в душі такої людини доброї волі панує спокій.

Мирна людина ширить також спокій кругом себе. Із досвіду знаємо, що з деякими особами приємно нам бути, а з деякими вже не так. Є люди прикрого успособлення, але є й такі, що сяють погідною веселкою. Ширім кругом себе мир, бо на світі й так уже много зависти, боротьби, ворожнечі й терпіння. Вифлеємське Дитя шукає мирних душ, що ними могло б Воно далі поширювати мир, спокій, доброту, вдоволення.

Як виглядає, то тяжко, щоб люди скоро змінили своє успособлення. І тому також дуже тяжко, щоб серед теперішних обставин скоро повстав справжій мир. Та однак у Бога є всьо можливе, якщо також із нашої сторони покажеться добра воля. Зачинаймо отже найперше від себе самих давати Богові славу, щоб подбати за мир на землі. Заведім це в нашому родинному житті й перейдім до громадського й до державного життя. А це певне, що скоро обновиться ціла земля, та заживе миром, як дасть славу Богові, що є на небі.

Дорогі в Христі! Дожили ми цієї щасливої хвилі, що й цього року можемо прославляти Христове Різдво. Молім Спасителя світу й Царя мира, щоб наділив нас своєю ласкою і доброю волею, як і також усіх наших ближніх, щоб усі шукаючи Божої слави в житті особистому, парохіяльному, й громадянському, поставили трівкі основи до мира, гаразду й щастя.

Саме про це, ми Ваші Пастирі-Єпископи молитись будемо на Христове Різдво. Будемо молитися за Вас усіх Вірних, за Ваші Дорогі Родини, за Ваших Дорогих, що є у війську на суші, морі й у воздусі, щоб Господь заховав їх здоровими, цілими, добрими й незіпсованими, аж доки вони щасливо не вернуть домів. Благатимемо також, щоб милосерний Господь потішив і ущасливив наш Український Народ, тут на переселенні й там на рідних землях і дав йому свободу так релігійну, як і державну, щоб друге Різдво міг він святкувати, не серед гуку гармат, проливу крови, гірких сльоз, як многі святкуватимуть цього року, але серед радісного співу: "Слава на висоті Богу, а на землі мир людям, що є доброї волі".

У радісний день Христового Різдва, нехай Дитя-Христос обдарує Вас усіх Своїми обильними ласками. А ми, Ваші Єпископи, благословимо Вас і всім Вам бажаємо веселих і щасливих Різдвяних Свят та радісного Нового Року.

Вінніпеґ, 10 грудня, 1943.

† Василій, Єпископ - Ординарій,
† Ніль, Єпископ - Помічник.

Боже Слово

Біблія Нового Заповіту

СВЯТА ЄВАНГЕЛІЯ ІСУСА ХРИСТА ВІД МАТЕЯ

НАРОДЖЕННЯ ІСУСА ХРИСТА.

Глава 1: 18-25.

18. А народження Христа було так: Коли його мати Марія була заручена з Йосифом, заки ще зійшлися, показалось, що має в утробі від святого Духа.

19. А Йосиф, її чоловік, тому, що був праведний і не хотів її ославити, рішився опустити її таємно.

20. І коли він це задумав, то ангел Господній явився йому в сні, кажучи: Йосифе, сину Давидів, не бійся прийняти Марію, свою жінку; бо що в ній зародилося, є від святого Духа.

21. І породить сина, і назвеш його на імя Ісус, бо він спасе свій народ від його гріхів.

22. Це ж усе сталося, щоб сповнилося сказане Господом через пророка, що говорить:

23. Це Діва матиме в утробі, й породить сина, і назвуть його на імя Емануїл, що значить: З нами Бог.

24. А Йосиф пробудившись, зробив, як приказав йому ангел Господній, і прийняв свою жінку.

25. І не знав її, аж породила свого сина первородного і назвав його на імя Ісус.

Глава 2: 1-12.

1. А коли Ісус народився в Вифлеємі Юдейськім, за днів царя Ірода, то мудреці зо сходу прийшли в Єрусалим, кажучи:

2. Де є жидівський цар, що народився, бо ми бачили його зорю на сході й прийшли поклонитися йому.

3. Почувши це цар Ірод, занепокоївся й увесь Єрусалим із ним.

4. І зібрав усіх первосвящеників та книжників народу й допитувався їх: Де Христос мав народитися?

5. А вони сказали йому: В Вифлеємі Юдейськім, бо так написано пророком:

6. І ти, Вифлеєме, земле Юдова, ніяк не є найменший між княжими містами Юди; бо з тебе вийде вождь, що правитиме моїм народом ізраїля.

7. Тоді Ірод таємно призвав мудреців і випитував їх пильно про час, коли їм явилася зоря; і післав їх у Вифлеєм кажучи:

8. Ідіть і пильно розвідуйтеся про дитя; а коли знайдете, сповістіть мене, щоб і я пішов та поклонився йому.

9. А вони вислухали царя й пішли. І це зоря, що її побачили на сході, ішла перед ними, аж прийшла й станула зверху, де було дитя.

10. А побачивши зорю, зраділи дуже великою радістю.

11. І як увійшли в дім, побачили дитя з його матірю Марією й упали й поклонилися йому; відкрили свої скарби й принесли йому дари: золото кадило, й миро.

12. А одержавши в сні осторогу не вертатися до Ірода, іншим шляхом вернулися до своєї країни.

ПОЯСНЕННЯ

18. Заки ще зійшлися... Марія стала матірю, хоч між ними не було подружнього природного пожиття. **Від св. Духа...** Марія не сказала Йосифові про чудесне зачаття Спасителя, бо була переконана, що таку надзвичайну тайну треба держати в таємниці та що її вияву треба полишити самому Богові. Вона здалась чисто на Бога й ждала Божого зарядження.

19. Рішився таємно опустити її... Побачивши, що Марія має стати матірю, засмутився й налякався. З одного боку мав велике довіря до невинности Марії, а з другого змисли говорили йому про наявну зміну. В тім замішанні духа св. Йосиф бився з гадками, чи б не розвязати подружнього звязку через прийнятого тоді розводового листа, без подання причин, щоб не мати участи в ніякім злі, а одночасно не кидати на Марію неслави судовою розправою.

20. Ангел Господній явився йому в сні... Бог досвідчує своїх, але не опускає тих, що надіються Його помочі. Він вислухує їх, спасає та вивищує, хоча б мав зробити чудо. І тут Бог післав ангела, що в пророчім сні, що таку давав певність, як би це ділялось на яві, розкрив св. Йосифові таємницю Христового зачаття й потішив його. **Йосифе, сину Давидів...** Ті слова були великого значення. Вони були заявою, що сповнилася месіянська обітниця, що її дав Бог Давидовому родові.

21. Назвеш його на імя Ісус.. Імя для Спасителя вибрав самий небесний Отець. **Бо він спасе народ від його гріхів....** А не від політичного гнету, як того ждали й бажали жиди зайняті головно дічасністю. Ісус не мав бути земним провідником, але Його завданням було спасення людських душ від вічної загибелі.

22. Сказане Господом через пророка... Пророк Ісая пророкував 800 літ наперед про це виразно: "Оце ж дасть вам сам Господь знак: Ось невинна дівиця зачне в утробі та й породить сина, й дадуть йому імя Емануїл (Бог із нами)." (Іс. 7,14) Боже провидіння вязало чудесно старо-й новозавітні події, а Боже обявлення вияснювало значення пророцтва.

25. І не знав її, аж породила свого сина первородного.... Згідно з Божим пляном св. Йосиф, хоч був чоловіком Марії, був одночасно вірним опікуном її дівичости. В їхнім подружжі не мало місця звичайне людське пожиття. Зачаття Ісуса сталось через всемогутне ділання св. Духа, без ніякого мужеського впливу. Завдяки вірності св. Йосифа Марія осталась завжди навіть по нароженні Ісуса Пречистою Дівою. **І назвав його на імя Ісус...** Імя надавав дитині батько. Це зробив св. Йосиф, як батько Ісуса перед законом. Св. Йосиф, на основі вінчання з Марією, був признаний перед жидівським законом батьком Ісуса, хоч у дійсності св. Йосиф був тільки чоловіком Марії й опікуном Її сина.

1. Народився в Вифлеємі Юдейськім... Св. Матей підкреслює цю назву, бо поколінню Юди було прнобіцяне ізраїльське царство, Месія. **За днів царя Ірода...** Ірода Великого, що закінчив своє злочинне життя по народженні Христа й різні немовлят. А що це сталося 4 роки перед Р. Христа, по прийнятому загально літочисленню, то це певне, що Христос народився 4-5 років скоріше, як це ми тепер подаємо. Від народження Христа минуло вже отже коло 1948 років. **Мудреці зо сходу..** Святе Письмо називає їх мудрецями, а не царями. Св. Матей був би це певне зазначив подібно, як при оповіданні про Ірода, що його називає царем. Не були вони отже царі, але скоріш славніші начальники племен, а може навіть учені священики, що мали вплив на народ і князів. Старинне передання подає, що їх було три.

2. Ми бачили його зорю... Якусь надзвичайну, ясно світляну зяву, в виді зорі. Цю зяву побачили мудреці в своїм рідним краю, а опісля в Вифлеємі над тим домиком, де після народження Ісуса замешкала св. Родина. До пізнання пророцтва про прихід Месії й про зорю могли мудреці довідатись через стрічу з ізраїльтянами під час їхнього побуту в асиріянській і вавилонській неволі, з посідання книг св. Письма й пророцтв, а особливо пророцтва Валаама про зорю. (Числ. 24, 17). Бажання приходу Месії було в тому часі живим на всім Сході. Було також між людьми поширене переконання, що долею людей керують зорі та що такий знак звіщатиме також і народження могутнього царя. Коли отже мудреці, що слідили зміни на зоряному небі, побачили якусь нову, невидану зорю, були певні, що вона звіщає народження того могутнього царя. З появою зорі Бог певне просвітив їх іще й надзвичайним внутрішнім просвіченням, що розкрило перед ними звязок видимої світляної зяви із народженням Бога-царя.

2. Прийшли поклонитися йому.... Не як звичайному жидівському цареві, але як Богові скласти найвище богопочитання (подібне, як це згадується в Д. Ап. 8,27; Ів. 4,20). На це вказує й дар кадила, що приноситься в дарі тільки Богові.

3. Цар Ірод занепокоївся й увесь Єрусалим із ним... Ірод тому бо — думавши по-земному — припускав, що це народивсь якийсь цар-суперник, що схоче скинути його з того престолу, що його він здобув по кривавих боротьбах і трупах Гасмонерських князів. А всі мешканці Єрусалиму не зо співчуття для Ірода, але тому, бо прихильники Ірода боялися приходу нового владаря, що в нього вони не матимуть ласки, а інші мешканці боялись можливої війни й злучених із нею нещасть.

5. В Вифлеємі Юдейськім.... Так пророкував давно пророк Михей: "І ти Вифлеєме — ти, Єфрато, хоч ти малий між тисячами в Юдеї, але з тебе вийде мені Той, що має бути владарем ув ізраїлі, а його народини, — від початків, від днів вічности". (Мих. 5, 2).

7. Випитував пильно про час коли їм явилася звізда... Щоб знайти новонароджене дитя й позбутись його. Праведні мудреці не догадувались, чим накипіло було серце Ірода, й сказали йому щиро всю правду.

11. Поклонилися йому.. З надхнення св. Духа пізнали в Дитяті Месію й Бога-царя, стали перед Ним навколішки й склали східнім звичаєм багаті дари: золото — як цареві, кадило — як Богові, миро — як Спасителеві.

12. Іншим шляхом вернулися до своєї країни... Ірод хитро й таємно, не зрадивши своїх лихих задумів ні перед мудрецями ні перед своїм двірським оточенням, задумував позбутись Божого Дитяти. Та Боже провидіння помішало Іродові плани. Тому, що ще не прийшла була Ісусова година, Бог перестеріг мудреців у сні — через ангела, або безпосереднім обявленням — про таємні постанови Ірода. Тоді мудреці, виминувши зовсім Єрусалим, вернулися до своєї східньої батьківщини.

Чи ті мудреці вернулися з певною вірою в Христа Спасителя та чи мали колись нагоду одержати св. хрищення з рук якого апостола — певне не знати. Тільки еспанська леґенда подає, що три мудреці — Ґаспар, Валтазар і Мелхіор згинули як мученики за Христову віру, а старинне передання переказує, що вони були замучені за віру та що їхні мощі були почитані в Царгороді, Мілані й Колонії.

Наша батьківщина — рай. Ми звідти вийшли. Щоб ми могли вернутись щасливо до нього, треба нам від днів великого празника Христового Народження залишити стару дорогу манівців, сваволі, а ввійти на нову дорогу святих заповідей, бо тільки така християнську дорога заведе нас до райської батьківщини.

Однїсть у вірі - Різнородність у почитанні

Промова Преосв. Амвроза в радіо про церковні обряди

Як сонце розкидає свої проміння по землі, так і Католицька Церква, основана Христом, має своїх членів по всім світі.

Всесвітня Церква

Коли в Шикаґо вибиває північ, Служби Божі починаються в Італії. Трохи пізніше тисячі дзвонів гомонять у Франції й Еспанії. Пів пятої вранці святі лямпадки миґотять крізь мряки в Новій Фундландії, а в пятій промислове населення Нової Шкоції разом із мешканцями атлянтійського побережжя зачинають день участю в Службі Божій. В шостій численні вірні громадно спішать до шикаґівських церков. У восьмій побожні люди в Ореґоні, Вашинґтоні й Каліфорнії заходять до своїх каплиць. А коли в Шикаґо дзвонять у полудне на "Ангел Господень", то Безкровна Жертва приноситься на островах Спокійного Океану. В другій сполудня ревні місіонарі в Австралії починають Службу забавами, Свята Жертва приноситься серед племен Африки, а ще пізніше в Єрусалимі, де Ісус Христос терпів і віддав себе як Жертву за людський рід. Коло одинадцятої години в Україні, Польщі, Німеччині й інших европейських краях люди знаходять розраду у стіп Христового вівтаря. Коли північ знову вдаряє в Шикаґо, срібні дзвони ще раз гомонять у кожній пресвитерії в Римі. Без різниці, де сонце сходить, члени Католицької Церкви почитають Бога кожної години дня.

казує, що багато там учащає на Службу Божу. В шостій увечері вівтарі Гіндостану прикрашуються лампадками й святими посудинами. В часі, коли Шикаґо веселиться Церкви почитають Бога кожної години дня.

Різні обряди

Спочатку Католицька Церква була мала числом і, як те зерно гірчичне, була малесенька, але згодом вона зросла в таку силу, що в ній люди багатьох народів знайшли захист наче пташки серед галуззя гірчичного дерева. І як пташки на тім дереві хвалили Бога своїм співом, так і в Христовій Церкві люди багатьох народів почитають Бога, не тільки в однім краю, але по всім світі, й не тільки в однім способі або обряді, але в різних обрядах.

Коли ми говоримо про обряди, то під тим розуміємо спосіб і вияв релігійного почитання, це є ті церемонії й молитви, що вживаються в почитанні Бога, в розділюванні святих тайн і виконанні інших менших церковних дій.

Зо зростом Христової Церкви ті різні обряди Його Церкви розвинулися. Від найперших часів Церква мала багато обрядів. Ісус Христос вислав Своїх Апостолів сіяти Боже Зерно на нивах тих багатьох що прийняли Христову віру, виявляли ту віру згідно зо народів, коли сказав: "Ідіть і навчайте всі народи." І народи, своїми звичаями й мовами цебто, іншими словами, згідно зо своїм обрядом. Ті обряди виробилися так скоро, що коло 212 р. по Христі церковний письменник Оріґен був написав: "Греки по-грецьки, римляни, по-латинськи, й так кожний народ почитає Бога в своїй рідній мові."

На Заході

Приймають загально, що у Вселенській Христовій Церкві є дві головні вітки обрядів: східня й західня. Обидві є під найвищою судовластю Римського папи, Христового Намісника. Історія вказує, що зріст західнього обряду, краще знаний як латинський обряд, був дуже успішний і так поширився, що сьогодні начисляє коло 390,000,000 католиків. Латинський обряд обіймає також три інші оорядн — амвросіянський обряд Міляну в Італії, мозаравітський обряд Еспанії й ґаліканський обряд. Оці обряди — супроти латинського обряду — є наче галуззя.

На Сході

До східнього обряду належить вісімнадцять другорядних віток. Вони є: коптійський, етіопський, маланкарійський, маронітський, чисто-сирійський, вірменський, халдейський, малабарський, і грецький або византійський. Византійський обряд є основою десяти інших обрядів, що є наче галуззя другорядної вітки — болгарського, георгійського, грецького або геленського, італо-грецького або албанського, українського, карпато-руського, румунського, угорського, російського й мелхітського.

Якщо буря розеднання, що прийшла в 11 столітті, не відчахнула б була східньої вітки від пня Католицької Церкви, ми сьогодні мали б поверх 300,000,000 католиків різних східніх обрядів. Але хоч шкода заподіяна схизмою зовсім не є направлена й багато християн перебуває поза Христовою Церквою, то живуча східня вітка Католицької Церкви ще процвітає зо своїми прегарними східніми обрядами й має членство до 10,000,000 католиків. Рідні землі цих католиків — це близький Схід і включає азійські, африканські й европейські краї.

Східні обряди в Америці

З переселенням католиків східнього обряду до Америки, багато їхніх обрядів пересаджено до Злучених Держав, Канади й Полудневої Америки. Як багато нових народів вклало свої різні культури в скарбницю Америки, так і католики східнього обряду вложили різні обряди в склад Католицької Церкви в Америці.

Одна ґрупа східніх католиків зарепрезентована є вірменська, що нараховує коло 115,000 вірних у світі. Ці католики мають поселення в Злучених Державах в містах: Бостон, Ню Йорк, Трентон, Филаделфія й Клівленд. Вони вживають своєї власної арменської мови в богослуженні, уживають неквашеного хліба при вівтарі, як латинники, але поза тим мають подібність до греків.

Інша другорядна вітка східніх католиків є представлена через халдейців, що мешкають головно в Мезопотамії й Персії й начислюються до 60,

ХТО БУДЕ ВИНЕН?

Обовязки батьків супроти дітей

Так говорить Господь: "Шануй свого батька й свою матір". Цими словами виявляє Бог свою волю, а саме, що кожна дитина має шанувати своїх батьків.

Та ця велика заповідь не тільки для дітей. І старші, як батьки дітей, мають свої обовязки, що їх повинні ще точніше й сумлінніше сповняти, ніж навіть діти. Це важне завсіди, а головно в военному часі, що найбільш небезпечний для молоді.

Батьки — перші вчителі дітей

Родина — це первісне, основне й природне товариство. Батьки є першими вчителями й виховниками своїх дітей. Такий обовязок вложив на них сам Бог.

Не давайте згіршення!

Особливо треба вважати, щоб не згіршити, не віпсувати дитини. Бо "хто згіршить одне з цих малих, то краще було б привязати йому млинський камінь до шиї й затопити в морській глибині" — перестерігає Христос. Дитина усе догляне. Її память бистра, все записує, чи це добре, чи зле. Треба отже уважати на себе, треба пильнувати юнацтва, як ока в голові.

Не кричати, але навчати!

Батьки й матері мусять уважати на своїх синів і доньок. Та не добре було б тільки кричати на них безперестань і загулюкувати, страшити "буком", або навіть і "ксьондзом". Це відстрашує дітей від Церкви.

До дітей треба головно промовляти з любовю й повчати лагідно та наклонювати до добрих діл. Хто посіє сьогодні добре діло в серці дитини, той завтра побачить квіт доброго діла. Тим квітом буде — чеснота.

Дітей треба карати

Коли вже треба покарати дітей, то не треба карати зараз, у злості, але пізніше. Карати з любовю, бо карання в злості виробляє невільничого духа. Та як уже приходить до кари, то вона має бути рішуча.

Як мати карає, нехай батько не перепиняє. Також тоді, коли карає батько, нехай мати не вмішується й не боронить. Та хоч і карається, то треба робити це з любови, для поправи дитини, а не тільки тому, щоб вдоволити свою пристрасть. Коли карається зо злости, зараз, кожний раз, то дитина буде боятися робити зле, бо батьки будуть бити, але як буде тільки нагода, що дитина вирветься з під догляду батьків і тоді позволить собі на розгнуздану сваволю.

Бистре око

Досвід учить, що навіть дитина чесних батьків робить нераз такі речі, що всі дивуються! Чому це так? Справа ясна: батьки були добрі, та не вміли виховувати дітей. А невиховані діти до всього спосібні.

Ті дівчата, що їдуть від батьків на заробітки, виставлені найбільше на небезпеку. Батьки повинні впевнитися, в кого їхня донька мешкає, з ким ходить, коли приходить додому, чи ходить до церкви, чи належить до товариства при тій церкві.

Злі мови

Як батько-мати критикують одне одного, або сваряться між собою в присутності дитини, то це нищить повагу батьків. Критикувати в присутності дітей учителя або священика — це значить обнижати повагу особи, а тоді дитина не має пошани ні до чого. Вкінці така дитина понижає саму себе злими ділами брехні, крадежу, розгнузданого життя.

Є й такі батьки, що в присутності дітей критикують сусідів, а опісля діти кажуть сусідським дітям: Твій батько такий, твоя мати така... А чому? Мої батьки так казали... З того повстають сусідські сварні й непорозуміння.

Навіть державних урядників, чи державний лад небезпечно критикувати в присутності дітей. Діти думають собі таке: капіталісти — багачі мають надто багато; вони мають те, що належиться нам; ми вбогі — й коли буде нагода, буде крадіж. Тому їх так багато.

Не покривайте зла!

Як дитина принесе додому чужу річ, треба розпитати, звідки вона це має; як із крадежу — треба приневолити дитину, щоб вона це сама зараз віддала. Це буде добра наука й лік.

Як дитина зневажить кого — нехай доконче просить вибачення, а це буде пересторогою на будуче.

Старанна наука, пильна увага, відповідна кара, добрий приклад і сердечна молитва — це доконче потрібні точки при вихованні дітей. Котрі батьки при вихованні дітей держаться тих точок — вони певне добре виховують своїх дітей.

Українські батьки й матері, старайтеся, щоб так було й у вашій хаті!

А. Л.

Чи Ваші діти говорять по-українськи?

Однїсть у вірі - Різнородність у почитанні

Продовження з 4 сторони

000. Їх богослужебна мова це мертва мова арамайська. Вони мають одну церковцю в Злучених Державах, в Шикаґо й місійну станицю в Ню Бритен, Конн.

Більша ґрупа східніх католиків складається з маронітів, що походять із сирійців, з яких всього населення є 430,000. Вони прийшли з Ливану, з сирійського побережжя й зо всіх сторін Кипру й Палестини. Їх є до 40,000 в Злучених Державах, де вони мають 31 церкву й 35 священиків. Арабська мова в сполуці з арамайською вживається в їхній Службі Божій. Зовнішнім виглядом, їхні церкви й церковні ризи є подібні до тих уживаних у латинників.

Найбільша група східніх католиків знаходиться в византійськім обряді. Зпоміж них там є шість різних ґруп, що живуть в Америці. Оті поділи в цій ґрупі основуються переважно на народності.

До византійської вітки належать італо-греки або альбанці, що походять із полуденної Італії й Сицилії й котрих нараховують до 100,000 Двадцять тисяч живе їх в Злучених Державах. Їхня літурґічна мова є грецька й вони мають кілька церков і священиків, головно в полуденній часті Зл. Держав. Сирийсько-грецькі католики, знані як мелхіти, становлять другу византійську ґрупу. Вони походять із Сирії й Єгипту й усіх їх разом буде до 200, 000, а з того 25,000 у Злучених Державах. Вони мешкають у більших містах і мають коло 25 священиків. Мелхіти називають себе греко-католиками. В богослуженні вживають арабської мови й трохи грецької.

Румунські католики, що походять із Трансилванії, країни, що є під владою Мадярщини й Румунії, по більшій часті є замешкалі в Пенсилвенії, Огайо й Иллиноиз. Вони мають кілька церков, їхній обряд є чисто византійський, але в богослуженні вживають своєї рідної мови, цебто румунської. Їхній церковний спів є зовсім відмінний.

Маленьке число, коли порівняти їх із усім їхнім народом, становлять російські католики. Є їх усього кілька тисяч у світі. В Злучених Державах мають вони три наче-парохії, а саме — в Ню Йорку, Лос Анджелес і Шикаґо. В богослуженні вживають церковно-словянської мови.

Всі ті східні обряди в Америці не мають свого власного церковного заряду, але є підчинені владі латинських епископів.

Українці Католики

Найбільша ґрупа византійського обряду це українці-католики. Їх начислюють до 6,000,000. Більша частина з них живе в Галичині, або західній Україні. Ті, що переселились до цеї частини світа, замешкали в Канаді, Злучених Державах, Бразилії й Арґентині. В Америці подають їх поверх 300,000. Вони мають свою власну епархію й епископа з осідком у Филаделфії. Церков усіх мають 150, що їх обслуговує 114 священиків. Сестри трьох Згромаджень учать дітей у 89 власних парохіяльних школах, провадять два сиротинці, академію й дім старців. Українці мають свої власні виховні заклади для виховання священиків у Стемфорді, Конн., і Вашинґтоні, Д. С. Місіонарську працю ведуть Отці Василіяни й Редемптористи. Про духовну обслугу й провід дбає український епископ ординарій і його епископ-помічник. Їхня богослужебна мова є церковно-словянська з українською вимовою.

Карпатська епархія

Другу епархію византійського обряду в Злучених Державах становлять карпато-русини, хорвати, мадяри, що переселились сюди з гір Карпат, із Мадярщини й Юґославії. Вони мають свого епископа з осідком у Гомстед, Пенн. Всіх разом буде їх коло 250,000 у Злучених Державах. Вони мають 140 священиків, 186 церков, 100 Сестер Василіянок і Чин Отців Венедиктинів. У богослуженні вживають мови церковно-словянської, а також і мадярської.

Канадська Єпархія

Також у Канаді є українці византійського обряду. Тут мають вони також свою епархію й епископа-ординарія та епископа-помічника. Всіх їх начисляють до 300,000 вірних, 103 священиків, 345 церков, 130 Сестер монахинь, два місіонарські Чини й релігійні заклади. Їхні релігійні обряди є такі самі, як українців у Злучених Державах.

В Бразилії й Арґентині ще знаходиться поверх 150,000 українців католиків, що їх обслуговують світські священики й ОО. Василіяни. Не мають тут вони свого епископа, але належать до епархії латинських епископів.

Обрядові різниці

Всі ці східні католики відрізняються від католиків латинського обряду богослуженням, богослужбовою мовою, канонічним правом, мистецтвом, церковною архітектурою, співом, церковними посудинами, ризами й церковною управою. Вони не згинають коліна в поклоні перед Пресвятою Євхаристією ні не хрестяться на той сам лад, що католики латинського обряду й не мають поруччя перед вівтарем, а в деяких нема ні статуй ні лавок. Деякі їхні священики носять колпак замість бірету. Знову деякі миропомазують дітей зараз по хрищенні. Ніякі з цих східніх католиків не вживають латинської мови в своїх богослуженнях. Однак усі вони є католики такі самі, як американські католики західних обрядів, бо вони визнають ту саму віру, що вчив наш Спаситель Ісус Христос, признають Христового Намісника Римського Папу, як видимого голову й мають тих самих сім святих тайн.

Хибний погляд

Тому, що багато східніх католиків поселилось в Америці, це витворило різні східні обряди і внаслідок того спричинило немало негодування та критики між католиками латинського обряду. Одна ґрупа впливових католиків утотожнює обряд латинський із католицтвом і твердить, що всі ті різні обряди є перепони до церковної єдности. Проти їхньої думки маємо слова найвищої поваги Католицької Церкви, Римських папів. Папа Лев XIII каже: "Католицька Церква не складається тільки з одного обряду, але включає всі давні обряди християнства. Її однїсть основується не на механічній однообразності всіх її частин, але навпаки на різнородності, що є оживлена одною засадою католицької віри". Папа Венедикт XIV сказав: "Ми бажаємо, щоб усі були католиками, а не щоб вони стали латинниками." Папа Пій XII сказав: "Яканебудь різниця обряду, полумя віри є одне, що просвічує й провадить усіх членів Христової Церкви."

Становище Риму

Інша ґрупа католиків заявляє, що східні обряди є менше важливі, як латинські, й тому вважає східні обряди за дивне явище, що довго не потриває. Але це не є таке дуже дивне, бо наш Господь Ісус Христос, як чоловік, жив у східнім краю й там умер для спасення людського роду й первісний склад і повага в Його Церкві була жидівська й грецька, а не латинська. Надто, грецька мова була мовою римської Служби Божої до половини III століття. Про це Папа Венедикт XV сказав був: "Христова Церква не є ні латинська, ні грецька, ні славянська, але — католицька. І тому вона не робить різниці між своїми дітьми й греки, латинники, славяни й члени всіх інших народів є рівні в очах Апостольської Столиці". І звідси воно є очевидне, що тільки потрібна однообразність віри, а не однїсть звичаїв, мови чи обрядів. Конечно треба, щоб кожний католик керувався законом, що його Церква признає й по якому поводиться: У суттєвих річах, однїсть у не-суттєвих воля, а в усіх — любов".

Велике завдання

Латинські католики повинні цікавитися своїми братьми східніми католиками, не тільки тому, що вони є американськими громадянами, але тому, що Христова Церква наміряє сповнити через цих католиків волю Господню односги, "щоб усі були одне". (Ів. 17,22). Коли буря сучасної війни перейде, велике завдання жде Католицьку Церкву — завдання привернути назад до Христового стада тих православних східніх християн, що перед великою схизмою славили Бога разом із усіма католиками. А це можна виконати тільки при помочі католиків східніх обрядів, бо наші незединені східні брати задержали свої східні обряди й нема ніякого великого догматичного розколу між цими схизматиками й католиками.

В обопільній любові

В цій великій праці важне становище займають американські католики західного обряду. Тут в Америці латинські католики мають нагоду багато навчитись про своїх спів-католиків східного обряду через те, що можуть приходити до їхніх церков і там молитися, там приймати святі Тайни, запізнаватися з ними й помагати їм розвиватися. Так, як тепер американці спомагають і доставляють поживу й усе конечне для голодуючого населення й народів Европи, так подібно й американські католики можуть зробити можливою духовну поміч для багатьох християн ще не зединених із Католицькою Церквою, через те, що будуть давати їм моральну підмогу, співпрацю й заохоту.

Нехай Господь надхне всіх західних католиків і східних католиків бажанням пізнати себе ліпше й більше обопільне полюбити себе. Нехай Всемогутній Бог дасть тую бажану злуку наших незединених братів так, щоб сповнились Христові слова: "щоб було одне стадо й один пастир." (Ів. 10,16.)

З ДОПИСІВ

Дня 28 лист. 1943, у шпиталі в Блумфілд, Ню Джерзі вмер **о. Дмитро Добротвор.** Покійник уродився в Збаражі, в Західній Україні, в 1870 р. Середні школи й університет покінчив у Львові, а висвячений еп. Ю. Куїловським у Станиславові, в 1895 р. став сотрудником на Буковині, опісля військовим капеляном, поки не вибрався в Америку в 1902 р. Тут бував на різних парохіях, як: Йонкерс, Клівленд, Мт. Кармел, Майнерсвил, а остаточно в Бруклині (Савт), поки зломаний недугою не пішов на старечий відпочинок до Словтсбурґу, Н. Й.

Отець Добротвор був одним з піонірів-священиків старшого покоління, був добрим проповідником і відзначився меткою а різкою вдачею. Належав до передплатників, "Світла". В. Й. П!

— **Польський** міністер Народньої Оборони при польськім уряді на вигнанні в Лондоні, ґен. Маріян Кукель, назначив православного епископа Саву з гродно-новгородської епархії, полевим епископом для православних вояків, що служать у польській армії.

Як можете, просимо приєднати нам кількох нових передплатників. Поможіть нам у розбудові "Світла"!

МІЖ ПРАВОСЛАВНИМИ МОСКАЛЯМИ

Незаконний Патріярх

Свящ. К. Іразцов, настоятель православної церкви в Буенос Айрес ув Аргентині, висказав відверто свою думку перед представниками тамошньої преси про те, що він думає про відкову православного партіярхату в Росії.

На його думку "релігійна воля", що її забезпечує громадянам совітська конституція виявилась у практиці так, що совітська влада забрала все церковне майно, заборонила друкувати книжки й виховувати нових священників, закрила всі релігійно-освітні установи, семінарі й академії, знищила всяке релігійне навчання й виховання, а завела замість того протирелігійну науку й пропаґанду; заборонила христити дітей до 18-го року життя, а матерям заборонила вчити дітей християнської віри. Солдатам, що віддають своє життя в обороні Росії, не вільно сповідатись, ні причащатись, ні христитись, а коли вмирають, не вільно дати їм духовної послуги ні християнського похорону.

Замість релігійної волі, Іразцов бачить у Совітах руїницьке переслідування християнства й войовниче безбожництво.

Коли митрополит Сергій заявив, що всяка радість і вдовілля Совітів є його радістю й вдовіллям, а всяке горе Совітів є його горем, то з того виходить таке, що коли винищування християнської віри в народі є для Совітів радістю, то це є радістю й для Сергія, а коли найбільшим горем для совітської влади є те, що не може винищити християнства, то це є також найбільшим горем і для митрополита Сергія....

Щоб установити законно патріярхат московської православної церкви, то до того треба такого собору, що на ньому були б заступлені всі церковні достойники православної церкви. Та коли цього не зроблено, то вибір Сергія патріярхом, із точки погляду канонічного права, є незаконний. Тому то православна церква закордоном не може визнати зверхности митр. Сергія.

Щодо совітської мови про релігійну волю, то як вони хочуть її дати, то мусять дійсно дати. До того треба: повернути церквам усе майно, дозволити на науку релігії й виконування духовних потреб у червоній армії, випустити на волю з концентраційних таборів увязнених священників, що ще остались при житті, відчинити церкви й монастирі, дозволити на православну науку в школах і хрищення дітей та й усе те, що в усім світі вважається релігійною волею. А без того можуть у Совітах назначити патріярха, дати йому, яку вгодно, назву, вся ота чинність Совітів не буде чим іншим, як тільки обманом власного народу, а головно закордонною пропаґандою. Не зважавши на віднову патріярхату, церква в Совітах буде переслідувана, а в найліпшім випадку стане пропаґандною зброєю в руках уряду войовничого безбожжя.

Приїзд совітського Митрополита

Російська Православна Церква в Америці розбита на ґрупки від часу впадку російського православного царату, що колись піддержував православя матеріяльною основою, має заповіджені відвідини "київського" митрополита Николая. А мав би приїхати Николай сюди за море, щоб тутешній православний народ привести до одности з російською церквою, а також, як дехто думає, поширити трохи червоної пропаґанди. Російській церкві дозволили недавно вибрати патріярха після того, як православні достойники запевнили совітську владу, що підуть рука-в-руку з комунізмом.

В Злучених Державах Америки є 300,000 православних, що визнають своїм духовним провідником архієпископа Теофіля Пашковского, що перебуває в Сан Франциско й виступає як митрополит Америки й Канади. Він має під своєю рукою 3 архієпископів і 5 єпископів. Та ґрупа, що до неї має належати 80% усіх православних в Америці, досі не признає Совітів ні православної церкви в Росії тому, бо вона не має релігійної волі.

Та є ще в Америці православна ґрупа митрополита Веньямина, що має титул "митрополита Алевтських Островів і Північної Америки й патріяршого екзарха на Америку". Його секта удержувала досі неперервані звязки з церквою в Росії й тепер задумує обєднати всіх американських православних москалів із Москвою.

Щодо православних в Америці, то — крім деяких малих сект — із більших ґруп є: грецька православна церква з 650.000 членів, сербська з 110 000 членів; румунська з 52.000 членів; українська з 40.562 членами; сирійська з 20.300 членів; болгарська з 1.336 членами; альбанська з 313 — членами. Ті ґрупи не творять одної православної церкви, але є від себе незалежні, автокефальні.

Дня 27 й 28 жовтня ц. р. відбулась у Ню Йорку, в строгій таємниці, нарада православних єпископів, що не признають совітської влади й не є в церковнім звязку з православною церквою в Росії. На тім соборі владики змінили фронт: рішили дозволити архієреям і священикам споминати імя патріярха Сергія в часі богослужень. Відкинули ідею автокефалії — цебто повного розриву й відділення американської епархії від православної церкви в Росії, хоч при тім могла бути думка про якісь особливі права для церкви в Америці.

Члени тих церков із усіх некатоликів найближче стоять Католицької Церкви. Старо-православні церковні громади мали звичайно правдивих єпископів і священників, Службу Божу й сім святих тайн. Та хоч вони задержали головні установи правдивої Христової Церкви, та при всім тім вони не належать до Неї через церковний роздор. У більшості вони є нащадками тих предків, що їх колись привели до розриву з Католицькою Церквою царгородські патріярхи, а головно патріярх Михайло Керуларій, 1054 року.

Заповіджений приїзд митрополита Николая до Америки і деякі ухвали недавнього довірочного зїзду православних владик в Ню Йорку вказували б на те, що православні московські епархії в Америці приєднаються до совітської православної церкви. Та така одність православним в Америці добра не принесе. Теперішня московська церква ввійшла в порозуміння з войовничим безбожництвом, а це є доказом, що православні угодовці не вдержались гідно на християнськім рівні й пустились удолину за річкою, давши тим нещасний приклад широким масам православного народу в самих Совітах і по всіх краях. На тім користає тільки комунізм.

Спасення православних не в порозумінні з комунізмом, що приносить тільки загибіль, але в щирім повороті до Католицької Церкви, що незмінно переховує святе православя Василія Великого, Григорія Богослова й Івана Золотоустого й є одинокою в світі правдивою Церквою Ісуса Христа.

ЗДАЛЕКА І ЗБЛИЗЬКА

ДОПИСИ

ПРЕОСВЯЩЕНИЙ НІЛЬ НА СХОДІ КАНАДИ. В Монтреалі, в парохії св. Михаїла, велика радість.

На празник, дня 21 листоп. завітали до нас Їх Ексцеленція Кир Ніль. Слава достойного архипастиря, що попередила його приїзд, розбудила в серцях парохіян найгарніші почування. Всі бажали поглянути на достойне лице свого церковного Князя, поцілувати його посвячену руку й одержати архієрейське благословення. Не дивно отже, що вся церква наповнилась людьми, як ніколи передтим, що на лицях парохіян було видно неабиякий підйом духа, що всі приготування в церкві перевищили все, що робилося при інших, хоч і дуже рідких нагодах. Церковний хор під батутою п. Дідуха виступив із такою пильною підготовкою та так гарно виконав своє завдання, що здивував і своїх і чужинців, що прибули на цю рідку урочистість.

При вівтарі, що потопав у повені квітів і світла коліровых лампіонів, стояв Преосвященний Владика Ніль і в співслужбі 4-ох ОО. Василіян приносив перший раз у Монтреальській церкві Пресвяту Жертву, молився за свій український народ. Очі всіх вірних не могли відірватись від особи достойного архієрея та його квітистого оточення, що ним була десятка гарно одягнених хлопчиків та великого числа дівчаток у сніжнобілих сукеночках.

Настрій усіх вірних від входу молодого Владики до церкви аж до скінчення богослуження був такий піднеслий, що й висказати годі.

При вході до церкви привітав Преосвященого поважним словом та хлібом і сіллю п. Місюрак, заступник голови, а опісля Впр. о. ігумен П. Гевко, ЧСВВ., як місцевий парох, із сердечним привітом передав церковні ключі.

Після евангелія промовив о. парох, щоб від себе й парохіян привітати в особі Преосвященого Ніля наслідника апостолів, князя церковної нашої области в Канаді й найдорожчого архипастиря, що з Божої волі й за благословенням Христового Намісника став поруч Високопреосвященого Екзарха Кир Василія, як його помічник, до духовної праці між українським народом.

При кінці св. Літургії промовив Преосв. Ніль. Своїм поважним архієрейським словом навчав свій рідний народ, заохочував сердечно, щоб служив вірно доброму Богові, був постійний у добрім і збирав заслуги на вічне життя.

По богослуженні спільний обід в парохіяльній залі. Між отцями й народом Преосв. Владика. Ласкавий до всіх. Настрій у всіх родинно-сердечний. Із повноти серця говорять уста численних промовців слова радости й привіту, чолобитні й подяки за надзвичайні відвідини.

Промова Преосвященого була словом подяки зарядові парохії й товариствам, що вітали його через своїх представників, а також сердечним зазивом усіх до діл гідних католика й українця. Бо тільки тоді ми зможемо бути добрими канадцями.

Хто був на цім памятнім празнику в Монтреалі, той був певне вдячний зарядові парохії, що запросив Преосв. Ніля на цей празник, а ще більше самому Владиці за ласкавий

приїзд і слова архієрейської науки.

Ввечері того дня відвідав Преосв. Владика другу монтреальську парохію — в дільниці Пойнт Ст. Чарлс. Хлібом — сіллю й щирим словом привітав Преосвященого п. І. Дроздович. Після привітання відправили Їх Преосвященство в співслужбі Впр. о. ігумена П. Гевка, ЧСВВ., Преп. ОО: М. Сіянчука, ЧСВВ. й Х. Кондратюка, ЧСВВ., молебень, а по проповіді поблагословили народ своїм архієрейським благословенням.

Після богослуження всі поспішили до парохіяльної залі, де позасідали за столи. Між своїм вірним народом засів і Преосв. Ніль.

Серед святкового настрою промовці складали чолобитню своєму духовному Князеві. А говорили так сердечно, що вся заля слухала охоче й із найбільшою увагою.

Промовив опісля Преосв. Владика і сказав своєму вірному народові велике слово про вільну Україну й Боже Царство, як ціль його праці.

Крім старших не забув Преосв. Ніль і найменших. Відвідував їх у сімох клясах, промовляв до них по батьківськи й нагадував їм їхні обовязки супроти батьків, школи й свого народу. А на спомин цих архієрейських відвідин і по учень обдаровував їх гарними образочками.

Про відвідини Кир Ніля в Монтреалі можемо сказати: ми вітали свого Владику радісним серцем, а пращали з бажанням повітати Його чимскоріше знову між нами. (П-й).

ҐРИМСБІ, ОНТ. — Під час своєї поїздки по Східній Канаді, Преосв. Ніль, ЧСВВ., загостили також до Ґримсбі. Тут, із приводу їхніх іменин, що якраз тоді припадали, Високого Гостя привітали святковим обідом, що відбувся в манастирі ОО. Василіян. Під час того обіду промовив Впр. о. Ігумен Когут, склавши Преосв. Нілеві від отців і братів щирі, сердечні побажання. В імені парохіян промовляв місто — голова парохіяльного заряду, п. Т. Вишньовський. В щирих словах висказав щастя і вдоволення українців у Ґримсбі, що їхня парохія має честь так часто вітати в себе своїх Преосв. Владик. Також в імені парохіян заявив готовість співпрацювати з Отцями в будові нового великого манастиря.

Преосв. Ніль відповідаючи подякували за приємну й несподівану гостину й заявили своє вдоволення, що при гармонійній співпраці парохіян із своїми Отцями, українське Ґримсбі робить такий гарний поступ. Також заохотили до витревалости, бо, як сказали, все це початки, а початки завжди вимагають найбільших жертв.

Преосв. Ніль перебули в Ґримсбі ще кілька днів і потім відіхали до Торонто.

Листоподовий день відбувся в неділю, 28 лист. Ця національна урочистість почалася панахидою за поляглих за волю України. Під час неї о. І. Лесюк, ЧСВВ., виголосив палку проповідь і накінець завізвав до збірки на Сиротинець в Айтуні. Збірка принесла $25.00. Потім усі громадно перейшли до церковної залі, на дальшу програму. Впр. о. В. Дрібненький, ЧСВВ., мав святковий реферат, що в ньому згадав про великі жертви й історічні події, що збувалися на українських землях 25 літ тому. Також пригадав обовязки українців супроти свого народу в цьому краю. По рефераті відбулася вистава "Брат на брата". Замітним і потішаючим було те, що цю виставу приготовили й відіграли юнаки й дівчата, що мають у парохії свою організацію. В своїм кінцевім слові Впр. о. Ігумен Когут, ЧСВВ., висказав слова подяки й заохоти молоді за те, що зрозуміла вагу цеї хвилі й так багато причинилася до звеличення її. День закінчено відспіванням британського й українського славня. — А. В.

СМОКІЙ ЛЕЙК, АЛТА. Прощальний вечірок. Дня 23-го жовтня, ц. р., парохіяни церкви св. Онуфрія прощали п. Григорія Ганина, що мав незабаром відіхати до військової служби. Прощальний вечірок відбувся в домі панства Петра й Марії Лащуків.

П. Григорій Ганин був щирим робітником для фармерів тієї округи. Останніх півтора року працював для панства п. М. Лащуків. Був також добрим дяком — помічником для парохії св. Онуфрія. Вчився на дяка в ОО. Василіян у Мондері.

На прощанні промовляли п. П. Лащук і п. Михайло Михальчук. Було також гарне "многоліття". П. М. Курило, брат о. С. Курили, згадав присутнім рідну пресу й заохотив присутніх до збірки, що принесла $14.05. збіркою зайнявся п. М. Михальчук.

Редакція "Світла" Складає п. Курилі й усім жертводавцям особливу подяку, а п. Ганинові бажає доброго здоровя й щастя в військовій службі.

ПРОСПЕРИТІ, АЛТА. Несподіванка. День 7-го листопада на довго позістане в памяті п. Насті Куц та її родини. Того дня ввечері зійшлися знайомі й сусіди до її хати й справили несподіванку з нагоди їх відїзду до Торонта. Здивувалася господині та й самі впорядчики того вечірка, коли на той вечірок прибув о. парох, що мав того дня богослуження 20 миль від того дому. Вечірок розпочав Всеч. о. Із. Когут, ЧСВВ, зложенням сердечних побажань родині Куц від усіх, до чого додано, як памятку й символ любови, дарунок і відспівано гримке "многоліття." Не забули жінки й про добру перекуску. Настрій під час вечірка був родинний, веселий й милий.

Не залишено при тій нагоді збірки на пресу. Про її значіння перед збіркою сказав кілька слів о. парох і разом із Михаїлом Федецем зібрали $7.80. — (П-й).

ЧИПМЕН, АЛТА. Весілля. Дня 13 листопадня, ц. р., після співаної Служби Божої, повінчались у місцевій греко-католицькій церкві в Чипмен, Софія Кашуба й Іван Кравчук. Шлюбну присягу проводив Преп. о. П. Дидик, ЧСВВ. По богослуженню була весільна гостина в домі батьків молодої, що є примірними членами парохії, а батько молодої Микола вже від довгих літ належить до церковного комітету.

По обіді п. Теодор Войтків у своїй короткій промові згадав нашу українську католицьку пресу й завізвав присутніх до жертви. Збіркою зайнявсь п. П. Павлюк. Суму $9.25 розділено на рівні частини між "Українські Вісти" й "Світло". Молодята від себе пожертвували $2.25. — Молодій парі бажаємо від Бога благословення на новій дорозі життя, а всім жертводавцям складаємо сердечну подяку. — "Світло".

ОВКБУРН, МАН. Подяка. Слава Ісусу Христу! Світла Редакція "Світла". В цім місці посилаємо Вам $3.00. Одного доляра складаю на подяку Всемогутньому Божому Маєстатові, Найсолодшому Ісусовому Серцю й Найлюбішій Цариці Небес Марії за їхню чудесну поміч і потіху в нашім тяжкім горі, що ми його перенесли в цім році. Це велика для нас ласка від Бога й Божої Матері, що ми одержали її. Не маємо слів, щоб виразити словами цю свою вдячність і тому складаємо ось тут у Вашім часописі "Світлі" свій дар.

А далі складаємо жертву на "Католицькі Картини", а також 60ц. на "пресовий фонд". Залучаємо також $1.00 на річну передплату "Світла". Остаємо з пошаною — Дамян і Софія Василецькі.

Редакція "Світла" дякує Вам сердечно, Дорогі Панство, за Ваш дар і просить Божу Матір, щоб на будуче захороняли Вас від усякого зла своїм святим покровом.

КОЛЯДА НА "СВІТЛО"

Редакція "Світла" просить Вас, Дорогі Читачі, щоб Ви були ласкаві один вечір різдвяних свят пожертвувати на коляду на "Пресовий Фонд Світла".

Таким добрим ділом Ви поможете нам закріпити видавництво цього доброго релігійного часопису, що служить спасенню українського народу в Канаді й Америці.

Канадський уряд закликає фармерів і їхніх робітників, що не мають у зимі пильної роботи на фармі, щоб зголошувались до праці в копальнях, різнях, чи при вирубі дерева й виробі будівельного матеріялу. Хто може й бажає виїхати на таку роботу, нехай порозуміється в цій справі з окружним аґромом, або місцевим представником праці.

ЖЕРТВИ НА "СВІТЛО"

Ксеня Прокопчук, Краків, Алта.	.50
Я. Янчук, Гатерлей, Саск.	.55
С. Пашкевич, Транскона, Ман.	1.00
Іван Гриценко, Амстердам, Саск.	1.00
Семен Головайчук, Смокі Лейк, Алта.	1.50
Яків Д. Стратійчук	1.50
З жіночого обіду в день св. Варвари в Арран, Саск. На заклик п. О. Крочака зібрано	1.60
Маруся Павлович, Шикаго, Ілл. З.Д.ПА.	2.00
З нагоди весілля Володимира Сапача й Ганни Ковч, Сван Плейн, Саск.	2.00
З приводу хрищення Лелії Марії Гулик, зібрано	2.30
З благодарственного обіду в домі п-ва Паїшів, в Лемонт, Алта.	2.50
Пані Павлів, Ревін, Алта.	3.00
З приводу 50-ліття подружнього життя Антона й Анни Слободи, Восток, Алта.	3.85
Олекса Лисик	5.00
З приводу св. місії в Трансконі, Ман.	5.44
З поминального обіду по пок. Наталії Самійло в Гиллярд, Алта. (св. Івана Хрест.)	6.47

З нагоди поминального богослуження за душу бл. п. Марії Козяк у Скаро, Алта., на заклик п. І. Косюра, уладжено збірку на пресу, що принесла $13.25. Для "Світла" призначено $5.00, а решту розділено між "Укр. Вісти" й "Будучність Нації".

Жертви склали: **по $1.00:** Григорій Козяк, Др. Петро Козяк, інж. П. Середа, летун П. Козяк, панство І. Козяк; **по 50ц.:** Іван Косюр, Гринь Курило, Ева Курило, Микола Курило, Софія Курило; **по 0.30:** М. Беззубик, Олена Воробець; **по 0.25:** Йосиф Коваль, А. Клячек, Яків Курило, Ф. Козяк, Павло Козяк, Теодор Войтків, В. Костишин, Ірина Курило, Дарія Войтків, Мілька Козяк, Ф. Нещ, М. Клячик, Павліна Воробець, пані П. Козяк; **по 0.20:** С. Самбер, Ф. Кінаш, Ф. Козяк.

На похороні бл. п. Анастасії Шафранович, Чипмен, Алта., жертводавці були: п. М. Смолик — $5.00 по $1.00: Л. Вітюк, Василь Шафранович, Петро Шафранович, Г. Шевчик, Н. Івасюк, ОО. Василіяни. **По 50ц.:** С. Шафранович, Н. Прусак, пан і пані С. Кошка, Преп. о. Шрайбер, римо-католицький парох з Чипмену. **По 30ц.** П. Крижановський. **По 25ц.:** Н. Старко, В. Відиновський, І. Грабець, І. Шафранович, В. Єлиняк, Т. Гармата, Н. Андріїв, И. Ахтимійчук, І. Старко, Д. Ахтимійчук, Д. Грабець, Дора Відиновська, М. Єлиняк, Розалія Андріїв, М. Старко, І. В. Єлиняк, П. Ахтимійчук, Ю. Старко, В. Кун, Т. Васечко, І. Старко, На "Світло" ... 9.15

З нагоди 50-літнього ювілею подружнього життя Йосифа й Параскевії Дрібненький у Вондерниг, Алта. Зложили гості на "Світло" $4.65. Збіркою займався п. Іван Овсяник. Жертводавці були: **По $1.00:** панство Дрібненькі, Микола Пайлин; **по 0.25:** Ю. Франчук, І. Овсяник. Решта по $0.10.

З НАГОДИ СВЯТ ХРИСТОВОГО НАРОДЖЕННЯ СКЛАДАЄМО ВСІМ ЗИЧЛИВИМ ЖЕЕРТВОДАВЦЯМ ОСОБЛИВУ ПОДЯКУ Й ЩИРІ ПОБАЖАННЯ "ВЕСЕЛИХ СВЯТ" ТА Й БАГАТО НЕБЕСНИХ ЛАСК ВІД НОВОНАРОДЖЕНОГО ЦАРЯ-ХРИСТА

РЕДАКЦІЯ "СВІТЛА".

Що чувати в світі?

"В цій трагічній годині історії [illegible]людства наші серця звертаються [illegible] Пречистої Діви... Зворушує ме[illegible] безмежна матеріяльна й мо[illegible] нужда... скільки болю й [illegible] зруйнованих до[illegible] для наших [illegible] нам мир, щоб ми могли [illegible] на [illegible] зброю. Благаємо [illegible], щоб устала повінь ненавис[illegible] й новопоганства, що залива[illegible]ють світ, і нехай любовю та правдивим миром знову наповняться серця мужчин."

Так молився папа Пій XII в дні великого свята Непорочного Зачаття Божої Матері. Так треба молитись щодня всім людям доброї волі.

— **Подають** із Ватикану, що папа дозволив відправити різдвяну Службу Божу уже сполудня на Святий Вечір, щоб могли вигідніше вислухати Служби Божої й приступити до св. Причастя. Перед св. причастям треба бути 4 години натще. На тій вечірній Сл. Божій можуть причащатися й ті, що вже вранці прийняли св. причастя. Але таким уже не можна причащатися на саме Різдво, бо те друге то вже було різдвяне св. причастя.

— **Президент** Рузвелт проголосив день 1 січня 1944 року державним "Днем Молитви" й закликає американців, щоб "дякували всевишньому Богові за Його постійне провидіння над нами в кожній годині національного спокою й національної небезпеки." Треба молитися, а ще більше поправляти своє життя, щоб було миле Богові.

— **Рузвелт,** Чорчил і Сталін від були в азійськім місті Тегерані важливу военну нараду. До цеї надзвичайної наради привязують у світі велику вагу. — Після наради Чорчил занедужав був поважно на запалення легенів. Тепер уже почувається краще.

— **Хорватським** католикам загрожує цілковите винищення. Причини такого лячного положення е оці: 1) Націсти поширили шкідливі расові теорії й відражаючі для католиків практики; 2) італійські фашисти й сербські четники бажають позбутись населення в Дальматії й на адріятицькім побережжі, щоб там поселити італіян і сербів; 3) партизани, що вивелись із сербських комуністів, бажають створити балканські совіти; 4) четники — це самі серби, що борються тільки за велику Сербію. За влади "усташів" хорвати примушені вертати до нацистської армії, або йти на невільницькі роботи до Німеччини. Багато хорватів втекло в гори й прилучилося до партизан, хоч не з прихильности. Сербські четники почали палити хорватські села і вбивати без розбору хорватів, наче б то за співпрацю з "усташами", що держать із нацистами. Через те дуже [illegible]глибилась пірва між четниками й хорватами.

Загребський архіепископ Степаніц напятнував у своїй пропо[illegible]віді розбивання родинного життя, згіршення дітей і нацистський расизм. За ту оборону релігії арештували в Загребі 86 католицьких священиків.

— **Бельгійське** міністерство недавно подало до відома, що нацисти розстріляли двох католицьких священиків, що [illegible]

[illegible] священики [illegible] р[illegible], т[illegible] співали "Тебе Бога хвалим."

— **Комуністи** вбили в нелюдяний спосіб, під час свого наїзду на Литву 1940-1941 року, 15 литовських католицьких священиків, [illegible] о. Прунскіс, ди[illegible] Литовського Католицько[illegible]: "Ми посідаємо самовидні докази... про все те, що вірні були примушені витерпіти в часі червоної займанщини Литви. Тут ми не питаємо, чи російський народ е приязно успособлений супроти Литви... Наш протест не е проти них. Але ми виявляємо свою відразу до комуністичного насилля так сильно, як і для нацистського насилля" Тут автор подає, що на 3 мільйони литовського населення, більшовики вивезли на Сибір 40,000 литовців.

"В імя тієї крови, що її пролили згадані мученики, ми просимо американську націю, що не скупила своєї крови для волі демократії, щоб помогла поваленій литовській нації стрясти з себе нацистську займанщину й відвернути від себе інше загрожуюче лихо — другу совітську займанщину. Литва хоче жити й вона просить тільки одного — незалежности, що нею вона тішилась передтим." Чи одержать усі нації волю, приречену Атлянтійським Чартером?

— **Під час** побуту Сталіна на конференції в Тегерані вмер вірний помічник Сталіна, голова "безбожників", або "Ліги Войовничих Атеїстів" — Емілія, Ярославський. Він вів у Совітах невпинну боротьбу з релігією. Перед смертю діждавсь іще того, що Сталін привернув — церковний патріярхат, що е символом живучости тієї релігії, що її Ярославський задумував зовсім знищити. В тім усім найпевніше одне: ніякий безбожник не виграв іще справи з Господом Богом.

— **В Вашингтоні** питалася попита о. Др. Мура, Ч.С.В., з Католицького Університету Америки, що це е "непристойність"? Бо там уже непристойним часописам не бажають давати поштових пільг. О. Мур дав таку відповідь: "Можемо сказати, що непристойність спричинюють 1) простакуватість, що нею е вживання слів і картин, що мають звязок із половими справами й були б ображаючими в добрім товаристві в нашім краю; 2) намагання викликати сексуальне зворушення; 3) намагання приготовити дорогу до неморальних і незаконних актів і так морально звести й зіпсувати тих, що їхні уми е податливі на такі неморальні вплива й їм у руки можуть попасти такого роду видання." Подібно висказувались і протестантські та жидівські духовники. — В українській хаті ніколи не повинні знаходитись непристойні книжки, часописи й картини. З нами Бог! Так було досі, так нехай буде завсіди!

— **Панна Олена** Ізвольська — московська письменниця, тепер католичка, дочка бувшого російського міністра закордонних справ і також амбасадора в Франції, сказала в своїй доповіді в Дітройті, що величні перемоги російської армії "не були перемогами комунізму, але перемогами російських духових сил."

— **Дикі наступи** мексиканських революціонерів на поодиноких католиків і їхні організації синаркістів і Національної Акції можуть довести до нового переслідування Католицької Церкви, хоч тепе рішній президент Камачо виявив для Церкви багато прихильности. Провідник робітників, комуніст Толедано, виступив сильно проти релігійного виховання, богослужень і процесій, і сказав, що домагання релігійної волі е "нарушенням федерального права!" Мексиканські революціонери не хочуть військових духовників. Секретар Народньої Оборони заборонив воякам ходити в військових униформах до церкви!

— **На военнім** фронті в Італії робота йде тяжко й поволі, але наша армія здобула нові міста Озонію й Сан Петро й наближається до римського гостинця. — В Україні німці опустили на півдні Херсон. На київськім фронті відібрала від совітської армії Радомишль. На північ червона армія посувається під Полоцьк і Витебськ. Американські літаки бомбардували німецькі міста Інсбрук і Авгсбург.

В КОЖНІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ повинен бути гарний і повчаючий

КАЛЕНДАР УКРАЇНСЬКОЇ РОДИНИ

на 1944 Божий Рік.

В Календарі багато статтей і [illegible]. Календар Української Родини [illegible] ОО. Василіяни в Мондері [illegible] 45 сот. "Календар Української Родини" це [illegible] дарунок" для [illegible]ків і знайомих. Тому — замовляйте й посилайте! Адреса для замовлень:

Basilian Fathers' Press,
Mundare, Alberta.

ПОДЯКА

В Мондері закінчився 6 грудня Базар на Виховання Молодих Місіонерів. При розігравці мали щастя оці особи: 1. Павло Ковальчук, з Манотик Стейшен, Онт. ($50). 2. Бр. Доротей Зелений, ЧСВВ з Мондеру, Алта. ($50). 3. Лаврентій Янчинський із Кукс Крік, Ман. ($25). 4. Т. Грещук, Іннісфрі, Алта. ($25). 5. О. Й. Кормило, Давфин, Ман. ($15). 6. Яків Курило, Делф, Алта., ($10). 7. Олекса Савчук, Саріл, Алта. ($5). Згідно з державним законом всі одержать відповідні речі в ціні вигравки.

З нагоди базару на виховання молодих українських місіонерів склали свої окремі жертви: — Парохія св. о. Николая в Вінніпегу, Ман. — $100; Жінки з Мондеру — $29.50; одна особа з Едмонтону — $10.00; ред. Василь Дикий, Едмонтон, Алта. — $5.00; Лев і Анна Пасеки, Іннісфрі, Алта. — $5.00; Михайло Турко, Виннипег, Ман., $5.00; одна особа з Мондеру — $5.00; з похорону Анни Гудз, Новий Київ, Алта. — $3.90; пані Ю. Люба, Оттава, Онт. — $2.50; Василь Годованський, Торонто, Онт., — $2.00,; Одна особа з Манітоби — $2.00; Григорій Івасюк, Ст. Мартин, Ман.,— $2.00; С. Малиса, Н. Йорк — $1.; П. Лонгид, Голден, Алта., — $1.; П. Хамулка, Голден, Алта., — $1.; Катерина Рибник, Честер, Па., — $1.00.

Всім жертводавцям на "Фонд Молодих Місіонерів" у Мондері й усім тим особам, що були ласкаві скласти свій дарунок на базар, або послужили своєю щирою працею, складають сердечну подяку, просять благословення від Новонародженого Ісуса й бажають Веселих свят та щасливого Нового Року

ОО. Василіяни в Мондері.

Богослуження в Алберті

ГРУДЕНЬ

25. — **Христове Різдво.**
Ледук
Коперник — 6 год. вранці
Голден — місто, 10 год. вранці
Чипмен — 10 год. уночі
Восток, св. Николая—6 г. рано
Новий Київ — 6 год. вранці
Скаро — 7 год. вранці
Гиллярд, св. І. Хр. — 9 г. вранці
Вегревил — 10 год. уночі
Борщів — 10 год. уночі.

26 — **Собор Пр. Б.** —
Менлі
Мун Лейк
Дейзленд
Гиллярд (місто)
Рос Крік (у школі)
Борщів.

СІЧЕНЬ 1944

2. **Неділя** —
Калмар
Рочфорд Бридж
Спас коло Мондеру

6 — **Богоявлення** —
Менлі
Новий Київ 8 год. вранці
Скаро 8 год. вранці
Борщів 6 год. вранці

7. **Христов Різдво (ст. ст.)**
Просперитi — 12 год. вночі
Вильна — 12 год. вночі
Бойл — 10 год. вранці
Вайлдвуд — 9 год. вранці
Делф — 6 год. вранці
Лемонт — 6 год. вранці
Ворвик — 9 год. вранці
Восток св. Мих. 6 год. вранці
Плейн Лейк — 8 год. вранці
Краків — 10 год. вночі.

8. **Собор Пресв. Богор.** —
Ню Брук — 7 год. вранці
Торгилд — 10 год. вранці
Вулф Крік
Глендон
Іннісфрі, Р.М.Божої
Стар

9. **Нед. Св. Степана** —
Егремонт — 7 год. вранці
Вох — 10 год. вранці
Іннісфрі В.Ч. Хр.
Лішор
Вегревил

Basilian Fathers,
9648-108 Ave., Edmonton, Alta.
Phone 23181
Basilian Fathers,
Mundare, Alta., Canada.
Phone 27
Basilian Fathers
Box 8. Radway, Alta.
Phone 4
Basilian Fathers
Derwent, Alta.

"СВІТЛО" Український Релігійний Часопис. Видають ОО. Василіяни в Канаді. Редактор о. Андрій Трух, ЧСВВ. Виходить двічі в місяць. Річна передплата $1.00. Поодиноке число 5ц.
Адреса:- THE LIGHT, Box G, Mundare, Alberta, Canada.